Ára 50 fillér

Tizenkilencedik évfolyam — Budapest, 1930 január 8. — 1. szám

Fővárosi Hirlap

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Egész évre ..... 24 pengő
Félévre ..... 12 pengő
Állandóan:
GAZDASÁGI ÉRTESÍTŐ

VÁROSI, POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

Felelős szerkesztő: DACSÓ EMIL

MEGJELENIK MINDEN SZERDÁN
Szerkesztőség és kiadóhivatal
BUDAPEST VI., SZIV UCCA 18 SZ.
Postatakarékpénzt. csekkszámla 40.424
TELEFON: AUTOMATA 137—15

A polgári szellem

— amint mi budapestiek valljuk — a munkát, a józanságot, a puritánságot, de egyben a derüs életfelfogást is jelenti. Ezt a polgári szellemet idézte újesztendei bölcs beszédében *Ripka* Ferenc főpolgármester, aki a multról felemelő gondolatokban emlékezett meg, a jövőben pedig vigasztalóan megtalálta a megnyugtató jelenségeket.

A jövendő az új fővárosi törvény, a városházi új rend jegyében születik meg. Milyen lesz ez az új törvény, ez az új rend? Eddig még senki élesebben meg nem világította ezt a fontos kérdést, mint *Ripka* Ferenc néhány szava. A törvény — mondotta — új keretet hoz a törvényhatósági élet számára, ezt a keretet azonban meg kell tölteni tartalommal. Mihelyt az új állapot szülési fájdalmain túl leszünk, hatalmas élet fejlődése indul meg. *Az új keretet a polgári szellemnek kell kitöltenie.* Mindnyájunknak igyekeznünk kell, hogy ezt a polgári szellemet, amely *Budapestet naggyá és hatalmassá tette*, jogaiban megtartsuk és megóvjuk ezt a várost attól, hogy az uralom azoknak a kezébe kerüljön, akik a polgári szellem értékét lekicsinylik, vagy nem is ismerik. *Útját kell állani minden olyan törekvésnek, amely ezt a kipróbált polgári szellemet, más, kétesértékű ideállal akarná kicserélni.*

Mindnyájunknak erre kell törekednünk a jövőben is, aminthogy maga a fővárosi törvény is ennek *az akaratnak a jegyében* születik meg. Vagy nem erre vall-e az elkeseredett harc, amelyet a javaslat ellen azok folytatnak, akik vagy ninesenek tisztában a polgárságot fenyegető veszedelemmel, vagy pedig ellenségei a polgári rendnek. Pedig hála a polgárság józanságának, hatalmas életösztönének, ma már megint ott állunk, hogy Budapest polgársága ismét egy táborban van és újra nagyszerű tradicióit követi. A keserves megpróbáltatások még nem értek véget, de megszüntek működni, vagy legalább hatástalanokká lettek azok a bomlasztó erők, amelyek esztendőkön át a polgári rend létét, életét fenyegették.

Az a rövid, de történetírói tömörséggel összefoglalt visszatekintés, amelyet szintén a főpolgármester szájából hallottunk, magyarázatát adja annak, hogy miként menekült meg a polgárság ezektől a halált jelentő veszedelmektől. Ha ebben a budapesti polgárságban nem lett volna életerő, nem éltek volna lelkében a polgári ideálok, akkor menthetetlenül elpusztul. A polgári szellem azonban, amely naggyá tette a multban a magyar fővárost, ezúttal kitermelte önmagából azt a pártot, amely visszaadta a polgárság hitét, nyugalmát, munkakedvét. Azok a férfiak, akik az Egységes Községi Polgári Párt alapjait megvetették, a polgárság apostolai voltak, mert kiragadták Budapest társadalmának legértékesebb elemeit a szélsőségek tébolyodott viharából. Igen, már ott tartottunk, hogy ha a polgári szellem fel nem ébred, ez a nagyszerű város, ennek a városnak nagyszerű lakossága elbalkánizálódik. Nem kellett itt mást cselekedni, csak a régi polgári tradiciókat kellett újra jogaiba iktatni. Fel kellett kelteni a szunnyadó szeretetet, újra munkára kellett szoktatni az embereket, tisztességre kellett oktatni, kedvre kellett deríteni, aki megtévelyedett, vagy aki megtépázottságában a letargia karjaiba vetette magát. Ki kellett irtani a gyűlölködést és mindent, ami nem volt soha összeegyeztethető a becsületes, józan, vidám és munkás polgári szellemmel.

És most újra odajutottunk volna, hogy ez a polgári szellem, amely — ismételjük — az elbalkánizálódástól mentett meg bennünket, már megint nem volna fontos? Már megint akadnának, akik nem értik meg a polgári uralom fenntartásának jelentőségét? Nem hisszük, hogy ez így lenne, de viszont mindenkinek tudnia kell azt is, hogy Budapest törvényhatósági élete csak úgy formálódhatik át, hogy ennek a polgári szellemnek kell tovább is, mindörökre a város munkája fölött uralkodnia.

Az autonómia védelme csak jelszó attól a pillanattól kezdve, hogy az autonómia nemcsak régi jogait tartja meg, hanem új jogokat is biztosít a maga számára. Semmi sem bizonyítja ezt élesebben, mint az a tény, hogy *az új törvény a tanács hatalma helyett a polgárság hatalmát fogja biztosítani a városigazgatás minden ágában.* Hiszen igaz, hogy a tanács is a polgárság akaratának megnyilatkozása révén ült a helyén és vezette a város ügyeit, de kétségtelen, hogy az új rend révén a polgárság közvetlenebbül fogja irányítani a saját érdekeit. Ez tehát kétségkívül *az autonómia tökéletesítését jelenti*, amit csak azok tagadhatnak, akik veszni akarják engedni a polgárság uralmát.

A polgári szellemet pedig Budapesten többé sem skartba tenni, de még megfojtani sem lehet. Az ál-jelszó, amely az autonómiát akarja megvédeni annak tökéletesítőivel szemben, bukóban van. A mi harcunk jelmondata azonban *a polgári szellem védelme* és mi hiszünk benne, hogy az új esztendő száz százalékig meg is fogja hozni a győzelmet.

Budapesten nem lehet hajléktalan

Az állam e célból hajlandó támogatni a fővárost — Központilag irányított szegénygondozás — Megvalósulnak a népjóléti minisztérium szociális tervei

A népjóléti minisztériumban nagyszabású törvényelőkészítő munka folyik, amely közelről érdekli a főváros lakosságának legszélesebb rétegeit. A *Fővárosi Hirlap* jelenteni tudja, hogy *Vass József* népjóléti miniszter törvény útján óhajtja életbeléptetni *a nyolcórai munkanapot.* Most úgy értesülünk, hogy az előkészítő tárgyalások már a legközelebbi napokban *megkezdődnek* és

a nyolcórai munkanap bevezetéséről szóló törvényjavaslat még ebben a ciklusban tető alá kerül.

De a népjóléti minisztériumban ezen kívül is több olyan szociális alkotás előkészítésén dolgoznak, amely a főváros autonómiáját és a lakosság minden rétegét érinti.

Dréhr Imre dr. népjóléti államtitkár,

akit ebben az ügyben megkérdeztünk, a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— A nyolcórai munkanap bevezetéséről szóló törvényjavaslat előkészítés alatt áll. Éppen a *Fővárosi Hirlapnak* adott egyik régebbi nyilatkozatomban jelentettem be, hogy ez a kérdés napirendre kerül,

most már a konkrét tárgyalások lefolytatásáról van szó.

A népjóléti miniszter urat ennél a kérdésnél *a munkásság életnívójának a megjavítása vezeti.*

— De az új esztendőben *más fővárosi vonatkozású törvényjavaslatokat is tető alá akarunk hozni.* Mindenekelőtt a szegénygondozás általános rendezésének problémája foglalkoztatja a népjóléti minisztériumot, mert az a véleményünk, hogy

a szegénygondozást intézményesen kell megszervezni.

Föl kell állítani a szegénykataszter és *létesíteni kell egy központi szervet, amelyből irányítani lehet a szegényügyi gondozásnak minden tényezőjét.*

— Ugyanesak a *Fővárosi Hirlapban* jelentettem be azt az akciót, amelyet a főváros területén a patkányok kiirtása érdekében indítunk meg. Ide kell sorozni a füst elleni akciót is, amit azonban *nem törvényhozási, hanem rendeleti úton óhajt a miniszter úr lebonyolítani.*

— Budapest portalanítása szoros összefüggésben van azzal az akcióval, amit a tüdővész leküzdése érdekében határoztunk el. *A Magyar Egészségügyi Altruisztikus Rt.* hatalmas memorandumot készített a tüdővész elleni küzdelem új eszközeiről. Ezt a memorandumot magáévá tette és minden tekintetben aláírta *Gerlóczy* Zsigmond, az *Országos Közegészségügyi Egyesület* elnöke, továbbá *Parassin* József dr. igazgató-főorvos, *Vass* Bernát dr., báró *Kéthly* László dr., *Gámán* Béla dr. egyetemi professzor is. A népjóléti minisztérium kórházi ügyosztálya most tanulmányozza ezt a memorandumot, valamint általában a tüdővész elleni mozgalom eszközeinek és az akció egész megszervezésének és lebonyolításának minden problémáját.

— Idekapcsolódik természetszerűen *a lakáskérdés.* Amint későbbi megfontolás tárgya, hogy a tüdővész elleni mozgalom sikeres lefolytatása érdekében milyen törvényjavaslat, vagy szabályrendelet életbeléptetése válik majd szükségessé, úgy

a lakáskérdés megoldásánál is az adott viszonyok figyelembevételével döntünk.

A *lakásépítés nem állami feladat,*

a hatóságoknak tehát arra kell törekedniök, hogy a magánépítő tevékenységet előmozdítsák.

A helyhatóságokat viszont a hajléktalanok elhelyezésének a kötelezettsége terheli és *ezt a kötelezettséget a kommunitásoknak teljesíteniök kell.*

Budapesten nem szabad hajléktalannak lennie.

Amennyiben a fővárosnak ebben a tekintetben állami támogatásra van szüksége, amennyire tőlünk telik, *mi azt készséggel nyujtani fogjuk.*

— Szorgalmazni fogjuk a fürdőkórház tervének a megvalósítását is. *Budapest Fürdőváros* gondolatát meg kell végre valósítanunk, vagy legalább is arra kell törekednünk, hogy ennek a szép álomnak a valóraváltását elősegítsük. Budapestnek nagyszerű fürdői vannak. Megvan tehát az alapfeltétel, csak az anyagi eszközök hiányoznak. Ezeknek az anyagi eszközöknek az előteremtése lesz a legközelebbi jövő feladata.

— Ami a szociális viszonyok javulását illeti, ebben a tekintetben *optimista* vagyok, amire *konkrét okaim vannak.* Az utóbbi időben ugyanis

több ajánlatot kaptunk, amelyek munkástársasházak, tisztviselőházak építésére vonatkoznak.

A népjóléti miniszter úr ezeket az ajánlatokat hozzászólás és véleménynyilvánítás céljából átküldte a pénzügyminisztériumba. Idekapcsolódik a *Lakásépítési Állandó Bizottság* által nyujtott építési kölcsönök ügye. Ezeket a kölcsönöket át kellene alakítani olyanformán, hogy a *LÁB* az általa nyujtott és tisztviselőházakba befektetett tőkét magánbankoktól visszakaphassa és az így nyert összeget szociális intézmények létesítésére fordíthassa. Ezt is programba vettük, a *tárgyalások azonban még kezdeti stádiumban vannak.*

Hatalmas, széles rétegeket érintő, szociális program tárul föl *Dréhr* Imre népjóléti államtitkárnak ebben a nyilatkozatában, amely alkalmas arra, hogy a főváros illetékes tényezői megfontolás és hozzászólás tárgyává tegyék.

„A főváros hatalmas fejlődésének új korszaka indul meg az új törvénnyel...“

RIPKA FERENC FŐPOLGÁRMESTER ÚJÉVI BESZÉDE

Az újesztendő első napján hagyományos szokás szerint tömegesen keresték fel a főváros politikai és társadalmi életének vezetői *Ripka* Ferenc főpolgármestert jókívánságaikkal. Az *Egységes Községi Polgári Párt* és a *Polgári Egység Klubja* közel kétszáz főnyi küldöttségét *Gaár* Vilmos dr. társelnök vezette a főpolgármester elé és üdvözlő beszédében hangsúlyozta, hogy a szeretet melegével eltelt szívek jöttek ide ezzel a küldöttséggel, hogy Isten áldását kérjék működésére az újesztendő küszöbén.

— A párt hármas jelszava: — mondotta — békesség, alkotás, szeretet! Ezzel a jelszóval indultak útnak öt évvel ezelőtt a főpolgármester vezetésével és ez a jelszó vezérli őket a jövő útján tovább.

— Ami a jövőt illeti, — mondotta — az új fővárosi törvény új életet jelent a törvényhatóságban. A tanács hatalma helyett

az új törvény a polgárság hatalmát fogja biztosítani a közigazgatás minden ágában.

Nem pillanatnyi fergeteg, hanem alkotó munka az, ami úrrá lesz a törvényhatóságban, a polgárságnak megfelelő javító, nevelő, oktató, fejlesztő közigazgatása. Enek a szolgálatába fogunk állni és így fogjuk szolgálni Budapest érdekeit. (Éljenzés.)

Ripka Ferenc dr. főpolgármester

meghatottan köszönte meg az üdvözlő szavakat, majd megköszönve a szeretet és a bizalom megnyilvánulását, válaszában többek között ezeket mondotta:

— Az újesztendő mindig egy határkő, amelyen meg kell állni. Nem azért, hogy tétlenek legyünk, hanem azért, hogy vizsgáljuk a mult esztendő munkáját és eredményeit és pillantást vessünk a jövőbe. *Meg kell állapítani, hogy*

az Egységes Községi Polgári Párt olyan munkát végzett a multban, amelyért a legnagyobb elismerésre érdemes.

Fél évtizede veszek részt a törvényhatóság életében. Amikor jöttem, akkor két szélsőséget láttam, amely egymással szembenállott, amely nem volt képes megérteni egymást és így lehetetlenség volt alkotmányos úton az alkotó munka. Az a

veszedelem fenyegetett, hogy elbalkanizálódunk, elbalkanizálódik a főváros közélete.

Az Egységes Községi Polgári Párt volt az, amely a közgyűlésben megteremtette az alkotó munka lehetőségét. Szívesen álltak vele szóba baloldal és jobboldal is, megszünt a gyűlölködés, mint ahogy a főváros közönsége már régen nem akart gyűlölködést. A főváros pártjainak bölcs vezetői mindkét oldalon belátták a párt munkája folytán annak szükségességét, hogy meg kell teremteni az alkotómunka lehetőségét. Ezt köszönheti a főváros törvényhatósága az *Egységes Községi Polgári Pártnak.* Nehéz munka volt, de szép. Szép volt és *ez a legszebb eredménye a párt működésének a törvényhatóság életében.*

— Ami a jövőt illeti, igen nehéz feladat elé állítja az új törvény a törvényhatóságot. Új keretet hoz a törvényhatósági élet számára. Ezt a keretet azonban tartalommal kell megtölteni. Meggyőződésem, hogy mihelyt az új állapot szülési fájdalmain túl fogunk esni,

egy hatalmas élet fejlődése fog itt megindulni.

Mindnyájunk kötelessége, hogy az a polgári szellem, amely Budapestet naggyá, hatalmassá tette, kerüljön be abba az új keretbe, amelyet a törvény a törvényhatóságban megteremt. A polgárság lelkének kell megtöltenie ezt a keretet. Mindenki, aki ezt a várost szereti, minden polgárnak kötelessége, hogy ezt a polgári szellemet fejlessze és uralkodóvá tegye.

Ezután köszönetet mondott azért a ragaszkodásért, amelyet a párt tagjainak nevében a szónok kifejezett, s arra kéri a pártot, erősítsék meg a polgári szellemet a polgárságnál, amely nagyon hajlamos arra, különösen ebben a mai súlyos helyzetben, hogy a hamis jelszavakkal dolgozó demagógiák felé hajoljon.

A nyomorúság a legrosszabb tanácsadó.

Ezt a rossz tanácsot kell ellensúlyozni. Bízik benne, hogy erős elhatározással indulva a jövőnek, ez sikerülni is fog.

A főpolgármester szavaira percekig tartó lelkes taps és éljenzés volt a válasz, majd külön is kifejezték jókívánságaikat *Ripka* Ferencnek, aki még számos küldöttséget fogadott.

Tizenegy órakor a Várpalotába ment a főpolgármester és *Sipőcz* Jenő polgármester, továbbá *Buzáth* János és *Berczel* Jenő alpolgármester. *Ripka* Ferenc a kormányzó elé vezette a főváros küldöttségét, amelyben az egyes pártok részéről *Gaár* Vilmos, *Becsey* Antal, *Joanovich* Pál, *Lázár* Ferenc, *Hann* Arnold és *Láng* Lajos voltak jelen. A főpolgármester rövid beszédében

hangoztatta az államfő előtt a főváros törhetetlen és odaadó ragaszkodását

és Isten áldását kérte további munkásságára. A *kormányzó közvetlen hangon köszönte meg a főváros jókívánságait, majd behatóan érdeklődött* a küldöttség tagjainál a főváros aktuális ügyei iránt.

Az *Egységes Községi Polgári Pártban* és a *Polgári Egység Klubjában* ezidén elmaradt a szokásos újévi üdvözlés, mert *Kozma* Jenő külföldön tartózkodott. A párt és a klub népszerű elnökét a legközelebbi hétfői összejövetelen és vacsorán fogja köszönteni az újév alkalmából.

DELMÁR BÉLA
okl. mérnök, építőmester
Budapest, VI. Benczur u. 17
Telefon 263-40

NEMES GYULA
Okl. gépészmérnök
Rádió, hat. ong. villanyszerelő vállalat
BUDAPEST, II, MARGIT KÖRÚT 58.
Telefon: Automata 604-48.

FISCHER ÉS HARTMANN
mázolómesterek
Budapest IV, Képíró ucca 3. sz. TELEFON: A. 847-73
Fióküzlet: IX. ker., Tompa ucca 30. szám

LINOLEUM ÉS GUMMI
burkolási szakvállalat CSÁSZÁR IMRE
Budapest, IX., Lónyai-u 11. Telefon: Automata 887—49.
Ajánlatok díjmentesen.

SCHWARCZ JÓZSEF temetkezési, nemzeti zsinór és butorpaszomány-gyára
Budapest, IX, Köztelek-u. 2. — Telefon: Aut. 857—41
Folyószámla a Kereskedelmi Banknál

Révész János
cement-, márványmozaik- és műkőárúgyár, betonipari vállalat.
Burkoló-, műkő és csatornázási munkák. TELEFON: Ujpest 198.
Központi iroda: UJPEST, ŐSZ UCCA 14.

PADOZATI MUNKÁK ELSŐRANGÚ KIVITELBEN
slavoniai tölgy- és bükkparkét, táblaparkét egyszerű és díszes kivitelben, asztalilapkét és hajópadlók
Pestszentlőrinci Parkétgyár és Gőzfűrész Részvénytársaság. Budapest, V., Személynök-utca 16. I. em. Telefon: Aut 212—44.

ZSOLDOS ÉS TÁRSA
BUDAPEST, V., KORALL UCCA 31.
TELEFON: Aut. 924-53.
Állandó raktár Neheimi fűtési és Belco vízvezetéki szerelvényekben

Talajnedves épületek kiszárítása szabadalmazott falfűrésszel
Talajnedves kő- és téglafalazatok szigetelése és kiszárítása, talajvíz-szigetelés, házigomba kiirtása. Költségvetések díjmentesen!
PÉTER ERNŐ
V., SZEMÉLYNÖK UCCA 16. VI. 2. Telefon: Aut. 161-12

BUKOVA LAJOS TELEFON J. 163—75
épületüvegező és képkeretező
BUDAPEST, IX. LÓNYAY UCCA 48. SZÁM

Wörner J. és Társa
Gépgyár Részvénytársaság
Malomberendezések — Nyomdagépek — Láncgyár — Vasöntöde
Telefon: L. 905-74, 905-75. Budapest, V, Váczi út 48. Alap. 1867.

Kórházi, intézeti és tömegélelmezési konyhaberendezések
MAYER HERMANN és HIRSCHLER
BUDAPEST, VI., TERÉZ KÖRUT 48. SZÁM.
ELSŐRENDŰ HŰTŐGÉP
KÉPVISELET: ESCHER-WYSS & Co.
ZÜRICH-LINDAU

PERZSASZŐNYEG
Tel.: Aut. 833-16. vásárló közönségnek figyelmébe ajánlom saját érdekében, előbb több helyen érdeklődjön, azután forduljon SZAHAK AWENASIAN-hoz Tel.: Aut. 833-16.
IV, KIGYÓ UCCA 2.
Művszies javítás, tisztítás, mosás
Köztisztviselőknek árengedmény és fizetési kedvezmény

ÁKOS FRIGYES
ÉPÍTŐMESTER
BUDAPEST VII., KERTÉSZ UCCA 24—28
TELEFON: JÓZSEF 301—40

Littke és Tóth
OKLEVELES ÉPITÉSZEK ÉPITŐ IPARI VÁLLALATA
BUDAPEST, IX., Bokréta ucca 12. sz.
TELEFON: JÓZSEF 356-33

PARKETTA
szállítása, mindennemű padozat készítése és javítása.
FRIED és BENEDEK
parkettgyár és gőzfűrész
BUDAPEST, VII., RÁKÓCZI ÚT 82.
Telefon: József 133—43 és József 134—17.

Tökéletes tűzoltókészülék mindenféle tűz esetében a

PERKEO habzó anyagu tüzoltókészülék
PERKEO tűzoltókészülékek gyára
Rosenthal József Budapest, V, Tükör-u. 4

Welvárd és Kutasi
okleveles mérnökök.
Gyárkéményépítés. Kemenceépítés
Kazánbefalazás. Gépalapozás.
Budapest, IV., Muzeum-körút 21.
Telefon: Automata 835—64.

HORTOBÁGYI JUHTÚRÓ
Mindenütt kapható! Termeli: Orsz. MÉK Magy.
TEJSZÖVETKEZETI KÖZPONT

„Laufer" motoros árúkihordó
Gyártja:
Laufer Gépgyár
Waggon osztálya.
Budapest VI. Palotai út.
Tel: L. 915 02 – L. 915 12.

STABIL
ÉPITŐ R.-T.
BUDAPEST, V.
DEÁK FERENC-U. 16-18
Telefon: T. 140-17 és 239-01

STUMPF IMRE és KÁROLY
BUDAPEST, VII., THÖKÖLY-ÚT 31.
Tápióbicske-i saját termésű borainak korlátolt kimérése megnyílt

A munkanélküliség elleni akció abbamaradt, mielőtt eredményt hozott volna

„Intézmény kell, amely hivatásszerűen figyeli a közgazdasági életet, mert ehhez tartozik a munkanélküliség" — A Tabán, a dunahidak és a betterment

Az *Egységes Községi Polgári Pártnak* a karácsonyi ünnepek előtt tartott utolsó értekezletén behatóvita folyt a munkanélküliség enyhítésének problémájáról. *Becsey* Antal a vita során rámutatott arra a visszásságra, hogy a különböző városházi fórumokon *a politikai természetű kérdések dominálnak*, ahelyett, hogy minden tényező kizárólag a munkanélküliség enyhítésének és a közgazdasági élet föllendítésének az eszközeit keresné. A karácsonyi ünnepek alatt elcsöndesült a városháza és az egész várospolitikai élet, az ünnepek után pedig *ismét egy politikai természetű kérdés, a Sztrókay-affér hozta izgalomba a várospolitikusokat*, ahelyett, hogy a munkanélküliség enyhítése érdekében fővárosi közmunkák elrendelését szorgalmazták volna és megvizsgálták volna, hogy a főváros tanácsa által kiadott közmunkák mennyiben járultak hozzá a munkanélküliség enyhítéséhez.

Becsey Antal,

az *Egységes Községi Polgári Párt társelnöke*, akivel ezekről a kérdésekről beszélgetést folytattunk, a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Meglepetéssel állapítom meg, hogy *a nagy lendülettel megindított akció végéhez érkeztünk.* A munkanélküliség enyhítése érdekében erélyes akciót indítottunk, bizottsági üléseket, sőt közgyűlést is tartottunk, amelyeken ennek a kérdésnek minden részletét alaposan megvitattuk és kerestük azokat a módozatokat, amelyekkel segíteni lehetne a bajokon. Ám

a nagy föllángolás után minden abbamaradt: a városházán és a pártok körében teljes a csönd.

A hibát ott látom, hogy *a városházán nincs olyan szerv, amely hivatalból foglalkoznék a közgazdasági helyzet megfigyelésével és a bajok megelőzésével.* A munkanélküliség enyhítésére a szociálpolitikai ügyosztály tett előterjesztést, pedig

a munkanélküliség kérdése nemcsak szociálpolitikai probléma, hanem elsősorban közgazdasági kérdés.

A kórházügy, a tanítás — szintén szociálpolitikai kérdések, *mégis más ügyosztályok foglalkoznak velük.* Ugyanígy állunk a unkanélküliség ügyével is. Ez a kérdés elsőrangú közgazdasági kérdés, tehát

a közgazdasági ügyosztálynak volna feladata, hogy ezzel a nem karitatív, hanem közgazdasági problémával hivatásszerűen foglakozzék.

Közgyűlési vita után zsebredugott kézzel elsiklani az események mellett — nem szociálpolitikai program, hanem *teljes zilálság és programtalanság.* Vagy

a közgazdasági ügyosztály kifejlesztése, vagy önálló intézmény létesítése révén gondoskodnunk kell arról, hogy valaki hivatásszerűen a közgazdasági élet pulzusán tartsa állandóan a kezét, megfigyelje a munkaviszonyokat, vizsgálja a munkanélküliség és az ezzel összefüggő kérdések konjunktúrális alakulását,

nyilvántartsa a munkaalkalmakat és *gondoskodjék kellő időben megfelelő munkaalkalmak teremtéséről*, ami viszont csak úgy történhetik, ha a fővárosi közmunkákat észszerű beosztással csoportosítjuk. Hivatkozom e tekintetben a *Fővárosi Közmunkák Tanácsának* a működésére. Évek óta foglalkozik a *Fővárosi Közmunkák Tanácsa* a Kelenföld egy részének feltöltésével. Hárommillió köbméter föld fölhordására van itt szükség, ami hétmillió pengőbe kerül. Évről-évre folyik ez a munka, önként adódik tehát, hogy

ezeknek a munkálatoknak az elrendelését mindig olyankor kell javaslatba hozni, amikor a munkanélküliség elviselhetetlen arányokat kezd ölteni.

A városi igazgatásnak a feladata nem merülhet ki a bajok bekövetkezésének megállapításában, hanem arra kell törekednie elsősorban, hogy megelőzze a bajokat. Mindaz, amit ezen a téren a városi igazgatás területén tapasztaltunk, *inkább konfuzió, mint tervszerűség.*

— A munkanélküliség kérdésével van összefüggésben a *Tabán* ujjáépítését célzó akció is. Még a legoptimistábbak sem remélik, hogy a közeljövőben olyan nagy külföldi tőkét szerezhetnénk, amiből a *Tabán* ujjáépítését meg lehetne kezdeni:

a Tabánt csak akkor fogjuk ujjáépíthetni, ha a főváros vállalja ennek az akciónak a rizikóját.

A *Fővárosi Közmunkák Tanácsa* most praktikus lépést tett a megoldás felé, amennyiben azzal a javaslattal fordult a tanácshoz, hogy *a városszabályozás keretében értékesíteni kellene egyes telkeket és az ebből befolyó jövedelemből fokozatosan ki kell építeni a közműveket.* A közművek kiépítése erős impulzust ad a magánépítési tevékenységnek, amely egyedül lehet hivatott ennek az akciónak a lebonyolítására. A *Fővárosi Közmunkák Tanácsának* az elgondolását a főváros tanácsának is magáévá kell tennie és közös megállapodás alapján

céltudatos programmot kell kidolgozni, amelynek a végrehajtása során egyrészt ki lehet telepíteni egyes lakókat, másrészt a telkeknek konjunktúrális időben való értékesítése révén meg lehet építeni a szükséges közműveket.

Ez az egyetlen reális terv, amelynek az alapján a Tabán ujjáépítését elő lehet készíteni.

— A főváros telekpolitikájának a körébe tartozik *az új dunai hidak körül elterülő telkek értékemelkedésének az ügye is.* Teljes

lehetetlenség, hogy az új hidak megépítésével kapcsolatban ne essék szó a betterment bevezetéséről.

A *Fővárosi Közmunkák Tanácsa felterjesztéssel* élt a kormányhoz ilyen irányban. Most *meg kell sürgetni a választ, ami a pénzügyminisztériumból* — a hágai konferencia befejezése után —, *remélhetően meg fog érkezni.*

A pesti ember lusta és kényelmes

ÖSSZERAKHATÓ VASBETON-LABAZATOS KERITÉSEI
TERÉZ KÖRUT 43
A 31.SZ. ÁRJEGYZÉK DIJMENTES

Fővárosi Hirlap
Az Egységes Községi Polgári Párt hivatalos lapja.
*
Előfizetési árak:
fél évre . . . . . 12 pengő,
egész évre . . . . . 24 pengő.

SZÉKELY és MOTTL
OKL. MERNÖK, ÉPITÖMESTER, ÉPITÉSI VÁLLALKOZÓK
BUDAPEST, III., LAJOS U. 92, IV. EMELET.
TELEFON: AUTOMATA 625—78. SZ.

Összerakható könyvszekrények
rekeszenként minden irányban nagyobbíthatók és pótolhatók.
PRAKTIKUS ÉS OLCSÓ
Lingel Károly és Fiai
Első Magyar Faáru- és Butorgyár.
Budapest, VII. ker., Rózsa ucca 4—6. szám
Kérjük 120 szobából álló állandó kiállításunk megtekintését.

KOSZTELÁN MIKSA
MŰSZAKI ÉS OLAJ NAGYKERESKEDŐ
Telefon: Aut. 287-19. BUDAPEST, VI., Eötvös u. 23/b.

BUDA KÖZPONTJÁBAN,
autobuszmegállónál, déli fekvésű uccai
2, 3 szobás és garszónlakások, üzletek kiadók.
Bővebbet Alkotás ucca 13. szám alatt a helyszinen, vagy Ambrus és Hajnaly építészmérnököknél. Tel.: A. 825-39

FUCHS G.
Első Magyar Tizedes- és Százados-Hídmérleggyár R.T.
BUDAPEST
Gyár és iroda: VI., Váci ú 43 Telefon: Aut. 915-23
Városi raktár: VII., Károly király út 1 Telefon: József 429—90

FIEDLER JÁNOS LENIPARI Rt. KOMÁROM
Lenfonó-, cérnázó-, szövő-, fehéritő- és impregndlógyár. Lenfonalak, lencérnák, nyers és fehéritett lenszövetek, ponyvák.
Központi iroda: Budapest V., Nádor ucca 14. szám Telefon: Automata 18-25

Alapitva 1904. „HUNNIA" Alapitva 1904.
MAGYAR GÉPTÖMÍTŐANYAG GYÁR RT.
Saját gyártmányú géptömítőanyagok, tömítőlemezek, autófék és kuplungbetétek
— MŰSZAKI NAGYKERESKEDÉS —
TELEFON: AUT. 281—48. BUDAPEST, V, SZEMERE U. 2.

ERDÉLYI MŰINTÉZETE
udvari fényképész IV., Semmelweis ucca 2. sz

Magyar Vasbeton Építési Vállalat
Kemény és Tisza
Budapest, V., Mária Valéria ucca 19. Telefon: Aut. 825—42.
Mindennemű vasvázas betonmunka, vizmedence, viztorony magas épitkezés épitése.

KÖZPONTI MELEGVÍZELLÁTÁS
lakásonként, a fütéstől függetlenül csakis
AZ EREDETI
PROF. JUNKERS
WA 32 WA 45 WA 65
GÁZFÜTÉSŰ KÉSZÜLÉKEKKEL
TÖKÉLETES
SZÉP OLCSÓ KÉNYELMES MEGBÍZHATÓ
Kérjen költségvetést a legközelebbi szerelőtől.
Vezérképviselet: UNGÁR LÁSZLÓ, Budapest, VII. ker., Damjanich ucca 26/B. Tel.: J. 419—72.

DONA DÖME ÉS TÁRSA
PAPIR ÉS IRÓSZEREK GYÁRI RAKTÁRA
a „PAPIRMALOM"-hoz
Tel. Aut: 377-15
Alapitva 1790-ben
Budapest, IV, Aranykéz ucca 6

VAS UCCA 16
BOSCH SZOLGÁLAT
Telefón: József 393-73.

„IDEÁL" PAPLANGYÁR
SÁNDOR M. FERENC
BUDAPEST, IV, KAMERMAYER KÁROLY UCCA 1
Állami, városi és közintézmények szállítója

Ne legyen lusta! Vegyen magának annyi fáradtságot, hogy vásárlásait **DIVA bevásárlási könyvvel** végezze, azokat oda feljegyeztesse. Egy fillérrel sem fizet többet, mert 500 budapesti üzletben csak a fizetésnél, a pénztárnál mondja meg, hogy **DIVA** könyve van és vásárlásai arányában mégis ingyen jut színházjegyhez, hírlapelőfizetéshez, vasuti jegyhez, tüzelő-anyaghoz, siófoki nyaraláshoz. Kérjen **DIVA** bevásárlási könyvet a trafikban, vagy a **DIVA** irodában, Budapest, IV., Városház ucca 14 — Telefon: 890-88

Húsztagú zsürije lesz az Új Rókus-kórház tervpályázatának

Az új központi kórház építési tervpályázatának kihirdetése a legközelebbib napokban megtörténik. A pályázat meghirdetése előtt *megalakul még a húsztagú zsüri*, amely a tervek elbírálására hivatott. A bíráló bizottságban nemcsak a főváros tanácsa és építési, közkórházi stb. bizottságai kapnak képviseletet, hanem *két taggal képviselteti magát a kormány is. Némethy* Béla tanácsok a közegészségi és közkórházi ügyosztályok vezetője, a karácsony előtti napokban behatóan tárgyalt erről a kérdésről a népjóléti- és a belügyminisztériumban, s

a főváros álláspontja mindkét helyen megértéssel találkozott.

A minisztériumoknak a zsüriben való képviselését ugyanis a főváros részéről proponálták, mégpedig azért, hogy *ezzel sok későbbi huzavonát és időveszteséget elkerüljenek.*

Azáltal ugyanis, hogy a kormány a zsüribe bedelegálja a maga megbízottait, közvetlen részese lesz az előkészületek egyes fázisainak és az elbírálás munkájának, így *feleslegessé válik a tervek és költségszámítások minden esetben való felküldözgetése*, a válaszok bevárása.

A tanács már előzetesen foglalkozott a tervpályázat kérdéseivel és megtörtént a pályadíjak összegszerű megállapítása is. Értesülésünk szerint az első díj 60.000 pengő lesz, a második 40.000, a harmadik 20.000 pengő. Ezeken kívül előreláthatóan több más sikerült tervet is megvásárol a főváros 10—10.000 pengős honoráriummal.

A zsüriben a főváros részéről a polgármesteren és *Buzáth* János alpolgármesteren kívül *Némethy* Béla közegészségi, *Solty* Lajos középítési tanácsnokok, *Csordás* Elemér tisztifőorvos, a kórházak igazgató-főorvosai közül néhányan és az illetékes középítési és kórházi bizottságok delegált tagjai foglalnak majd helyet. *A tervpályázat hosszú lejáratú lesz* és

minden valószínűség szerint csak június-július hónapokban jár le,

mert azt akarják, hogy a rendelkezésre álló öt-hat hónap alatt *a pályázó építészek esetleg külföldön is tanulmányozhassák a nagy feladatot.*

Illetékes helyen

érdeklődtünk a zsüri megalakulásának pontos időpontja iránt és a következő felvilágosítást kaptuk:

— A főváros részéről már nagyrészt megtörténtek az előkészületek, s most

arra várunk, hogy közöljék velünk, kik lesznek a kormány, illetve a minisztérium megbízottai.

A minisztérium delegáltjainak a zsüriban való részvételéhez illetékes helyen már megtörtént a hozzájárulás, s e kérdésben *Némethy* Béla tanácsnok tárgyalt a minisztériumokban, most már *csak a személyszerinti kijelölés van hátra.* Amint ez megtörténik, nyomban összeül a zsüri és *megtörténik a pályázat kiírása.*

A választókat összeiró küldöttségek beosztása

A központi választmány mandátuma — mint ismeretes — a mult év végén lejárt és az új választmány összeállítása már hetekkel ezelőtt meg is történt. A tagok névsora a következő: *Bohn* József, *Botzenhardt* János, *Bozóky* Ádám, *Buday* Dezső, *Büchler* József, *Farkas* István, *Girardi* Tibor, *Hajdú* Marcell, *Horváth* Károly, *Horváth* Pál, *Joanovich* Pál, *Lakatos* Géza, *Lampel* Vilmos, *Martin* János, *Orova* Zsigmond, *Pakots* József, *Petrovácz* Gyula, *Propper* Sándor, *Szepesy* Albert, *Szémann* Mihály, *Szőke* Gyula, *Usetty* Béla, *Vörösvári* Miklós, *Wilheim* Adolf. A választmányban tehát hat tag képviseli *az Egységes Községi Plogári Pártot.*

Az új központi választmány hivatalos megalakulása szombaton történt meg. Ezen az ülésen mutatták be az 1930. évre szóló országgyűlési képviselőválasztói névjegyzékek végleges listáit és ugyanekkor tették meg a szükséges előkészületeket az 1931. évre szóló lajstromok előkészítése, illetve a régi névjegyzék kiigazítása iránt. Az összeírás, úgy mint eddig, összeíróküldöttségek útján történik. Az összeíróküldöttségek számát *eggyel szaporítani fogják*. Eddig 28 helyen történt az összeírás, most pedig *29 küldöttség fog dolgozni.* Az országgyűlési képviselőválasztói névjegyzékektől

teljesen függetlenül, külön történik a jövőben a községi választói névjegyzékek összeállítása.

Ezt a munkát a székesfővárosi statisztikai hivatal fogja elvégezni *Illyefalvi* I. Lajos igazgató vezetésével, egészen

új, nálunk eddig még nem alkalmazott kartoték-rendszerrel,

ami azt fogja eredményezni, hogy ezek az új névjegyzékek *a lehetőség határán belül egészen hibátlanok és tökéletesek lesznek.* A törvényhatósági választói névjegyzékek összeállítására azonban csak az új fővárosi törvény hatályossága után kerül a sor.

A központi választmány multheti ülésén összeállították az országgyűlési képviselőválasztók névjegyzékének megállapításával megbízott küldöttségeket. *Az összeíróküldöttségek beosztása az 1930. évre* a következő: *I. közigazgatási kerület. 1. sz. összeíróküldöttség.* Elnök: Lász Károly. H. elnök: Krivoss Árpád. R. tag: Krámer Adolf. P. tag: Váczy Ferenc. *2. sz. összeíróküldöttség.* Elnök: Lukács Pál. H. elnök: ifj. Frey Ágoston. R. tag: Natzler Ervin dr. P. tag: dr. Gerely Gyula. *3. sz. összeíróküldöttség:* Elnök: Lucatello Nándor. H. elnök: Stauber József. R. tag: Milcsinszky Alajos. P. tag: Kiss Dezső. *II. közigazgatási kerület. 1. sz. összeíróküldöttség.* Elnök: Seenger Viktor. H. elnök: Mandl Oszkár dr. R. tag: Péter János. P. tag: Taraczközy Károly. *2. sz. összeíróküldöttség.* Elnök: Petainek József. H. elnök: Apor Albert. R. tag: Vagács Géza. P. tag: Thalabér István. *III. közigazgatási kerület. 1. sz. összeíróküldöttség.* Elnök: Vitéz Endre. H. elnök: Debreczeny Miklós. R. tag: Günther Béla. P. tag: dr. Hazai Béla. *2. sz. összeíróküldöttség.* Elnök: Milkovits Vazul. H. elnök: Gungl Márton. R. tag: Szepesy Ágost. P. tag: Diszberger Sámuel. *IV. közigazgatási kerület. 1. sz. összeíróküldöttség:* Elnök: Pete Csongor. H. elnök: Schneider János. R. tag: Kálmán Andor. P. tag: Hajdu József. *V. közigazgatási kerület. 1. sz. összeíróküldöttség.* Elnök: dr. Jacobi Béla. H. elnök: dr. Boda Ernő. R. tag: Erdőssy Antal. P. tag: dr. Evva Ferenc. *2. sz. összeíróküldöttség.* Elnök: dr. Domonkos Gyula. H. elnök: Horti József. R. tag: dr. Mayer Ernő. P. tag: Szües Ignác. *3. sz. összeíróküldöttség.* Elnök: Freudiger Sándor. H. elnök: Machovits Rajmund. R. tag: Gál József. P. tag: Tárkány Jenő. *VI. közigazgatási kerület. 1. sz. összeíróküldöttség.* Elnök: Farkas József dr. H. elnök: dr. Szlavnits Lajos. R. tag: dr. Pető Ernő. P. tag: Schőn Salamon dr. *2. sz. összeíróküldöttség.* Elnök: dr. Grünzweig Sámuel. H. elnök: dr. Schäffer Zsigmond. R. tag: Domonkos Lajos. P. tag: dr. Politzer Gusztáv. *3. sz. összeíróküldöttség.* Elnök: Bondár Sándor. H. elnök: Bartsch Kálmán. R. tag: Babitz Gyula. P. tag: Bischitz Marcell. *VII. közigazgatási kerület. 1. sz. összeíróküldöttség.* Elnök: dr. Schmiedl Dávid. H. elnök: Csapp Ferenc. R. tag: Steinherz Simon. P. tag: dr. Győry Ernő. *2. sz. összeíróküldöttség.* Elnök: Hikker Gyula. H. elnök: Munkácsy Gyula. R. tag: Hertmann Rezső. P. tag: Rónai Aladár. *3. sz. összeíróküldöttség.* Elnök: Martin János. H. elnök: Lévai Sándor. R. tag: Szvetits József. P. tag: Hirsch Márton. *VIII. közigazgatási kerület. 1. sz. összeíróküldöttség.* Elnök: Doktay István. H. elnök: Román Ernő. R. tag: Nagy Zsigmond. P. tag: Rogátsy Kálmán. *2. sz. összeíróküldöttség.* Elnök: Freund Dezső. H. elnök: Bajnóki Béla. R. tag: Lerner Dezső. P. tag: Kallós József. *3. sz. összeíróküldöttség.* Elnök: vitéz Hantay Odön. H. elnök: Schwartz Ignác. R. tag: Szabó Ferenc. P. tag: Bukovár Jenő. *IX. közigazgatási kerület. 1. sz. összeíróküldöttség.* Elnök: Kovalovszky József. H. elnök: Fábián István. R. tag: Fekete József. P. tag: Freund István. *2. sz. összeíróküldöttség.* Elnök: Konrád György. H. elnök: Héger Artur. R. tag: Kalauz Bertalan. P. tag: Kovács Gábor. *3. sz. összeíróküldöttség.* Elnök: Kammerlóhr Antal. H. elnök: May Vilmos. R. tag: Schwartz Márkus. P. tag: dr. Kaim István. *4. sz. összeíróküldöttség.* Elnök: Barton Imre. H. elnök: Stumpf Károly. R. tag: Székely Menyhért. P. tag: Margitta Salamon. *X. közigazgatási kerület. 1. sz. összeíróküldöttség.* Elnök: Gáspár Béla. H. elnök: Orbán Zoltán Géza. R. tag: Gáspár Ignác. P. tag: Pillis Károly. *2. sz. összeíróküldöttség.* Elnök: Halter Károly. H. elnök: Lissák Kálmán. R. tag: Grünfeld Manó. P. tag: Pálmai Kálmán. *3. sz. összeíróküldöttség.* Elnök: Sajó János. H. elnök: Hoffer Lajos. R. tag: dr. Farkas Zoltán. P. tag: Dörfler Lajos. *4. sz. összeíróküldöttség.* Elnök: Faragó Dezső dr. H. elnök: Ács Károly. R. tag: Loksay Jenő. P. tag: Szenes Simon.

SPIEGEL ÁRMIN
KÜLÖNLEGES ANGOL ÉS SKÓT GYAPJUSZÖVETEK GYÁRI LERAKATA
Budapest, IV., Váci ucca 5. sz.
Bejárat Türr István u. 9. I. em.
Telefon: Automata 876—14. sz.
KÖZALKALMAZOTTAKNAK KEDVEZMÉNY

JAKAB GYULA MŰASZTALOS
Modernül felszerelt gépüzem. Az orsz. iparművészeti kiállításon a m. kir. állami nagydijjal kitüntetve.
Budapest, VII, Hungária körut 204. sz.
Telefon: József 373-81

FISCHER HENRIK épületfakereskedő
Telefon: J. 829—09.
Budapest, III. ker., Szent Endrei-út 8189.

ROYAL BENZINKUTAK
a legjobb üzemanyagot és a legjobb amerikai Readway-olajat szolgáltatják
PAJOR LÁSZLÓ
Tel.: Aut. 189-58 és 290-07
Budapest, V. Váci út 18

Parafakőgyár R.-t.
ezelőtt: Kleiner és Bokmayer
Budapest, VIII. ker., Főherceg Sándor-tér 4.
Telefon: József 301-14, József: 301-16
Készít sajtolt parafa-parketta padlóburkolatokat.
Teljesen zajtalan járású, lábmeleg, vízálló padló.

Teherautópótkocsik
Teherautókarosszériák
Autóbuszok
Gyártja:
NAY és RÓNA
gep- és szállitóeszközgyár
Budapest, X. Kápolna-tér 27-29. Telefon: J. 395-80

Morbitzer Nándor építész és építőmester
Budapest, VIII, Üllői-út 66/b.
Telefon: József 310—90.

TREMMEL TESTVÉREK TELEFON 465—90
bádogos és szerelő, egészségügyi, műszaki berendezési vállalata
BUDAPEST, VIII, BAROSS UCCA 50 SZÁM

BUDAPESTI HIRLAP
a legtartalmasabb magyar napilap!
Hangja előkelő, hírszolgálata tökéletes, vasárnapi melléklete a legjobb képes hetilap

Sveoz Mihály
cipész mester, vállalkozó
BUDAPEST, VI Wesselényi u. 30

SCHUSZLIK AGOSTON
FESTŐ ÉS MÁZOLÓ M.
BUDAPEST
Telefon: Aut. 505-33.
Lakás: II, Kapás u. 36.
Műhely: II, Tölgyfa u. 8.

BANNER ZOLTAN
okleveles építész és építőmester
BUDAPEST, I., VERPELÉTI-ÚT 10.
Telefon: LÁ. 6-57. Telefon: LÁ. 6-57.

TELEFON: JÓZSEF 424-80 STRASSER CIÁNOZ, TAKARÍT TELEFON: JÓZSEF 424-80

A Sztrókay-ügy és a fővárosi törvény vitája, — vagy: hogyan kell felfordulást csinálni

Irta: PAYR HUGÓ

Senki sem vádolhat minket azzal, hogy Sztrókayt túlságosan szeretjük. Sőt, — azt az elfogultságot és egyoldalú politikai szimpátiát, melyet a BSZKRT ügyeinek vezetésénél érvényesített, az Egységes Községi Polgári Párt delegátusai helytelenítették legélesebben és talán egyedül. És ha Sztrókay bukását nem kizárólag a mi átgondolt és céltudatos támadásaink idézték elő, — azért az bizonyos, hogy a vezérigazgatóhelyettes bálványszerű hatalma és tekintélye akkor ingott meg, amikor a BSZKRT-ban Baesinszky, Bárczy, Hoor és Scheuer révén megfelelő képviselethez, befolyáshoz és erőhöz jutottunk. Azelőtt évekig ült a vállalat igazgatóságában a baloldal néhány igen kiváló és agilis képviselője, akik éveken át tűrték Sztrókay autokrata intézkedéseit és érvek előtt ritkán meghajló akaratát. És ezek az urak álmukban sem merték remélni, hogy Sztrókayt megbuktathatják.

Most azonban, hogy ledőlt a bálvány, — most az egész baloldali ellenzék teljes erővel veri a nagydobot a halott oroszlán körül. *Napokon át tele tüdővel fújták a harsonákat s az ellenzéki taktika minden eszközével iparkodtak lázba hozni a közvéleményt* azért, mert a BSZKRT igazgatóságának többsége Sztrókaynak harmincnégyezer pengő évi nyugdíjat állapított meg. És a közönség túlnyomó része, a nagy tömeg, amely küszködik, nyomorog és éhezik, s amely tíz év alatt sem tud 34.000 pengőt megkeresni, szívesen háborodik fel az ilyen hireken. — És nem kell sok ahhoz, hogy a szélsőségekre hajló és agyonsanyargatott emberek túlnyomó része megint valami disznóságot lásson, s megint a kormányzópártokat szidja az ilyen hallatlanul magas nyugdíj megállapításáért.

Harmincnégyezer pengő évi nyugdíj — valóban szép pénz, s érdemes az irígységre. Azonban — nézzük meg a dolgot közelebbről, s látni fogjuk, hogy *Sztrókayt harminchét évi szolgálata után évi 30.000 pengős nyugdíj minden külön megállapítás nélkül megilleti.* Megilleti éppúgy, mint ahogy a vészharsonákat megfúvó szerkesztőknek és lapkiadóknak is jár az a pénz, amelyet valamely takarékpénztárban elhelyeztek, vagy amiként a fölháborodás szítóit is megilleti az az összeg, amelyet esetleg biztosítás formájában tartalékoltak maguknak, vagy családjuknak.

Ha tehát jogállamban élünk *és nem akarják az igen tisztelt baloldali politikusok a magántulajdon elvét ismét kikezdeni,* — úgy Sztrókaynak a 30.000 pengős nyugdíjigénye sem lehet vitás. Marad a 4000 pengő, amely különben csak háromezernyolcszázat tesz ki. Ez valóban ajándék, melyet az igazgatóság Sztrókay érdemeinek jutalmazására szavazott meg. Megszavazták ezt az Egységes Községi Polgári Párt delegátusai is, — *sőt a végrehajtóbizottságban hozzájárult ehhez a demokrata párt képviselője, Vázsonyi János is.* Mert Sztrókaynak voltak nagy hibái; önfejű volt és akaratos és politikát vitt az üzemvezetésbe. E hibákért mennie kellett. De Sztrókaynak voltak érdemei is. Erőskezű volt és puritán és befolyásolhatatlan. És ő hozta rendbe a BSZKRT-ot, ő állította helyre a fegyelmet, ő csinált a forradalmak lezüllesztett villamosvasútaiból precízen működő és lelkiismeretesen reorganizált intézményt. És ezekért az érdemekért adtak neki a nyugdíjához külön jutalmat.

Nem hiszem, hogy volna elfogulatlan ember, aki — ha visszaemlékszik arra, hogy tíz évvel ezelőtt milyenek voltak a sínek és a villamoskocsik, s milyen volt a forgalom, — ne szavazná meg szívesen Sztrókaynak a járandóságán felüli pár ezer pengős jutalmat. Ha pedig ez így van, — kérdem akkor — miért a nagy felzúdulás? Miért a kedélyeknek mesterséges felizgatása? Mert Sztrókaynak nagy volt a fizetése? Miért nem tiltakoztak ez ellen öt esztendővel ezelőtt a demokrata és szociálista igazgatósági tagok? Avagy az fáj, hogy a földalatti villamos tervét Sztrókayval akarták kidolgoztatni 16.000 pengőért? — amikor ezért egy magánmérnöknek, aki nem szakember, legalább 60—70.000 pengőt kell majd fizetni? Avagy nem is a Sztrókay-ügy fáj, *hanem valami más kívánság rejlik a háttérben, s emiatt kell lázba hozni az embereket és a sajtót és közgyűlést a végveszedelem hírével teletrombitálni?*

Akárhogy is van, a Sztrókay-ügy szimptomatikus jelenség. Egyik szimptomája annak a törekvésnek, amely ma mindent destruálni akar: hatalmat, tekintélyt, rendet és munkalehetőséget. Látszik a szisztéma: mindent kikezdenek, mindenben hibát találnak, mindent sárbatipornak. Maholnap ott tartunk, hogy azért fognak megtámadni valakit, aki nekik nem tetszik, mert a villamosra szállt fel, — s farizeus arccal fognak felháborodni azon, hogy ha valaki a kötelességét meri teljesíteni.

A tendencia nyilvánvaló. A demokrata párt és a szocialista párt, — vagyis a radikális elemek megint öszefogtak, hogy a szenvedélyek állandó felkorbácsolásával felborítsák a helyzetet. Legjobban látni ezt a fővárosi törvény parlamenti tárgyalásánál. A baloldali ellenzék volt az, amely éveken át ostromolta a városházát, s elégedetlen volt a főváros vezetőségének minden ténykedésével. Mi is tudtuk, hogy sok hiba és sok baj van, — mi azonban mindig a rendszerben láttuk a hibák okát. Ám amikor a rendszert a kormány meg akarja változtatni, amikor a többségi pártok új életet akarnak inaugurálni a városházán, — akkor előállnak a baloldali pártok és élethalál harcot indítanak a régi, elavult, rossz rendszer érdekében.

Vajjon mi oka lehet ennek? Azt hiszik, hogy az a kisiparos nagyon meg van elégedve a mai helyzettel a városházán, amikor három hétig kell szaladgálnia és *huszonegy aláírást kell szereznie, hogy ötvenpengős számláját kifizessék?* Vagy azt gondolják, hogy a józan városi polgárság el van ragadtatva attól a gazdálkodástól, amely mellett huszonötmilliárdos hiteltúllépést lehet csinálni anélkül, hogy az egész nagy adminisztrációs apparátus ezt észrevegye? Azt hiszik, hogy van ember Budapesten, aki meg van elégedve avval a rendszerrel, melyet a régi, elavult törvény diktál a fővárosra? — És mégis harcolnak a helyzet megjavításának a lehetősége ellen? Vajjon miért teszik ezt? Féltik a mandátumukat? Vagy a mai lehetőségeket?

... Tulajdonképpen örülni kellene annak, *ha az ellenzék olyan küzdelmekbe bocsátkozik, melyeknek céltalan, sőt ártalmas volta a nagyközönség előtt könnyen bebizonyítható.* A főváros polgársága ma nem botrányokat akar, — hanem kenyeret. *Botrányokból pedig csak felfordulást lehet csinálni s nem kenyeret.* Hogy azonban ezt mindenki megértse, ahhoz az kell, hogy *a főváros többségi pártjai is felvegyék a harcot s erős aktivitással hirdessék a maguk igazát.* Passzivitással nem lehet csatát nyerni. Tétlenséggel nem lehet a céltudatos botrányhajhászást ellensúlyozni. *A forradalmat sohasem a forradalmárok csinálták, hanem a központi hatalom gyengesége.* A kényelemszeretet és a harc elkerülése kétségkívül a könnyebb formája a dolgoknak. Ám a nagyközönség és a főváros érdeke *megköveteli,* hogy a többségi pártok vezérei és számottevő tagjai kiálljanak a porondra és az érvek súlyával verjék vissza a támadásokat. Nem a kulisszák mögött kell most a győzelmet megvívni, *hanem a parlamentben, a sajtóban, asztaltársaságokban és ha kell, kint az utcán.* És a harc nem is lesz nehéz, — mert a fővárosnak minden józaneszű polgára, akit felvilágosítanak az ellenzék tévedéseiről és hibáiról, — meg fog ijedni attól a gondolattól, hogy az új baloldali koalíciónak valaha többséget adjon. Ha viszont a főváros kormányzó pártjai tehetetlenül tűrik a botrányok, vádaskodások és inszinuációk pergőtüzét, akkor ne csodálkozzanak majd azon, ha a felkorbácsolt hullámok összecsapnak fejük felett.

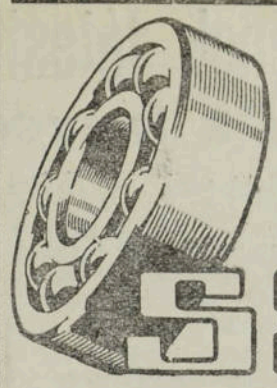
Svéd golyós és görgős csapágyak. Spec. automobil és motorkerékpár csapágyak, coll és millimeter méretben. Teljes közlőműberendezések. Acélgolyók.
SKF
SVÉD GOLYÓSCSAPÁGY RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 55.
Telefon: J. 338-57, 402-78 ——— Sürgönycím: ESKAEF Bp.

MAKOVSKY FERENC
Budapest, VII. Abonyi-u. 4.
Fülöp Szász-Coburg Gothai herceg Ő királyi Fensége uradalmi épitésze
TELEFON: J. 381-17

Bründl János udvari szállító Egészségügyi műszaki berendezések gyára
Budapest, VII., Péterffy Sándor ucca 34. szám
Központi fütés. — Melegvíz készülék. — Vízvezeték. — Csatornázási- és gázberendezések. — Berendez városoknak vízműveket, csatornázásokat és derítőtelepeket. — TELEFON: József 518—19.

Dr. HELVEY TIVADAR
VEGYÉSZETI GYÁRA, BUDAPEST
Asphaltozás. Tetőfedés. Szigetelés
TELEFON: AUTOMATA 272—75. SZÁM
Iroda: VI, Eötvös ucca 21. ● Gyár: IX, Soroksári-út 106.

ÜVEGFESTÉSZETI ÉS ÜVEGMOZAIK MŰTEREM
PALKA JÓZSEF
Magyarország ezüstkoszo üs üvegfestőmestere
Budapest, VIII., Baross-u. 59. Tel. J. 302-28. Alapittatott 1894

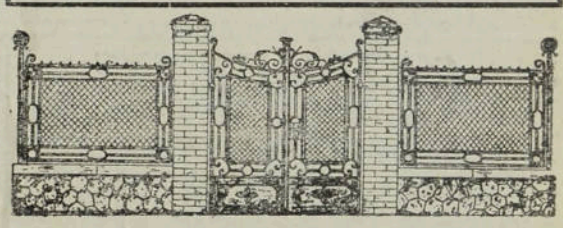

VASS ÉS KOVÁCS
SODRONYFONAT-, KERÍTÉS-, ÁGYBETÉT- és VASBÚTORGYÁR
Budapest, II., Fő ucca 48
Telefón: Aut 517-87 Telefón: Aut. 517-87

Standard aszfaltok
Oil Trading Company képviselete
MILLINI IGNÁC
Budapest, V., Nádor ucca 6. sz.
TELEFÓN: AUT. 833—40, 832—77.

LUTZ LAKK ÉS FESTÉKGYÁR RÉSZV.-TÁRS.
BUDAPEST, VII., ŐRNAGY UCCA 4. SZ.

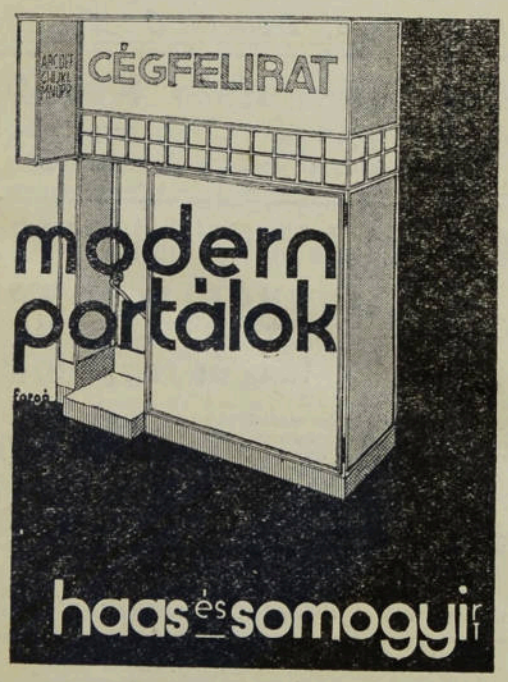

Köztisztviselők kedvező fizetési feltételek mellett kaphatnak nyugágyat, függőágyat, sátort és hátizsákot
TELEFON J. 415—07. ALAPITVA 1838-ban
HAUSCHILD ALBERT
Budapest, VII., Károly-körút 15. szám.
Szállit hivatalok részére iratkötőhevedert, por- és padlótörlőruhát.

Tanoncotthonok létesítésével akar segíteni a főváros a fenyegető inas-hiányon

Sok abnormis tünete között egyik feltünő jelensége a magyar ipari életnek, hogy *egyre kevesebb a műhelyekben az inasgyerek.* Ugylátszik, a minden téren jelentkező válság és különösen az ipar pangása készteti a szülőket arra, hogy gyermekeiket visszatartsák az ipari pályáktól. Az utolsó években már annyira redukálódott a tanoncok száma, hogy

a fővárosi községi iparostanonc iskolákban például körülbelül nyolcvan osztályt meg sem nyitottak

már az ősszel, mert nem akadt jelentkező. A tanoncok megfogyatkozását más oldalról azzal is magyarázzák, hogy a mesterek és üzemek is vonakodnak tanoncokat vállalni a rosszabbodó viszonyok között. Akármennyire érthető is azonban ez a jelenség, nem lehet felette a tudomásulvétellel egyszerűen napirendre térni, mert az utánpótlás tekintetében veszedelmes lehet az ország egész gazdasági életére a szakképzett munkások hiánya. A *főváros* vezetősége a tanonchiány okát jórészt a szociális helyzetben látja, s ezért már évek óta készül olyan *tanoncotthonok felállítására,* ahova a szülők nyugodtan beadhatják gyermekeiket abban az esetben is, ha a mesterek a mai körülmények miatt nem tudnak, vagy nem akarnak régi patriarkális szokás szerint házukba — családtagként — inasokat fogadni, vagy nagyobb üzemekbe szerződtetve gyermeküket, nem tudnak azok ellátásáról gondoskodni. A szándék meg volt, de anyagi nehézségek miatt a megvalósításra eddig nem kerülhetett sor.

A tanonckérdés fontosságát átérezve, *Becsey* Antal, a magyar ipari élet legalaposabb ismerője, is akcióba lépett a tanoncotthonok megvalósítása érdekében, amelytől igen jó eredményeket várnak. Csatlakoztak a mozgalomhoz

a magyar kisipari érdekeltség mellett a gyáriparosok is, úgyhogy most már hamarosan megnyílnak az első budapesti tanoncotthon kapui.

A tárgyalások annyira előrehaladott stádiumban vannak, hogy a minap *Becsey* Antal, *Gaár* Vilmos, *Homonnay* Tivadar és a *GYOSZ* képviselőinek részvételével *fontos tanácskozás volt a tanonchiány problémáinak orvoslásáról a polgármesternél.* Mivel a létesítéssel járó terheket nagyobb részben maguk az érdekeltségek vállalják és a városra csak a kisebbik rész jut, valószínű, hogy *az akció a legrövidebb időn belül pozitív eredményeket fog felmutatni.*

A *Fővárosi Hirlap* munkatársa *beavatott helyen* arról értesült, hogy a tanoncotthonok megvalósítását célzó akciót a gyáripari érdekeltségek olyan örömmel karolták fel, hogy

az intézet létesítéséhez szükséges ingatlant már rendelkezésre is bocsátották.

Értesülésünk szerint a volt *Magyar-Belga gépgyár épületkomplexumának egy részét szerezték meg* e célra és azt *teljesen ingyen* felajánlották a fővárosnak azzal, hogy a fenntartást vállalja. Az ipari érdekeltségek azonban ezt sem kívánják teljesen a fővárosra hárítani, hanem ezeknek a terheknek egy részét is hajlandók volnának magukra vállalni. A főváros még nem adott végleges választ, bár elvben szívesen fogadta az ajánlatot. A hét fölyamán a szociálpolitikai ügyosztály bevonásával már helyszini szemle is volt a gyárban és

az épületeket alkalmasnak találták az említett célra.

A műszaki ügyosztály is foglalkozik a kérdéssel, s a tanács rövidesen letárgyalja a kész előterjesztést, amely a tanügyi és szociálpolitikai osztályok közös elaborátuma lesz.

Az iparostanonc-otthon terveire vonatkozóan kérdést intéztünk

Becsey Antalhoz,

aki a következőket mondotta:

— Az utóbbi években egyre fokozódó tanonchiány igen veszedelmes jelenség a jövő szempontjából, mert a viszonyok javulása esetén, egy jobb korszakban, amelynek eljövetelében minden optimizmussal bíznunk kell,

igen komoly zavarokat idézne elő az utánpótlás, a szakképzett munkáskezek hiánya.

Belátta ezt a gyáripar is, mert mind a nagy üzemekből, mind a kis műhelyekből egyaránt elmaradtak az inasok. Sőt a nagyipar minden küzdelme mellett talán még jobban átlátja a tanoncképzés fontosságát, mint a küszködésben már-már elfásuló kisiparos. Magam is, az *Egységes Községi Polgári Párt is teljes megértéssel szorgalmazzuk a tanoncotthon-akciót,* mert azt hisszük, hogy ily intézmények létesítése nagyban segíteni fog a helyzeten. Hiszem, hogy az első tanoncotthon, mely *többszáz gyermeket fog befogadni,* hamarosan meg is nyitja kapuit, a főváros minden nagyobb megterhelése nélkül, az érdekeltségek áldozatkészsége folytán. Az iparostanoncotthonok

feladata nemcsak az lesz, hogy az inasoknak szállást, vagy élelmet adjon, hanem valóban otthonnak képzelem,

ahol a serdülő fiatalok felügyelet alatt élnek és a szakmájukhoz szükséges elméleti oktatás segédeszközeit és a korrepeticiót is megkapják.

Szűcs Béla mérnök, műszaki és vállalati irodája
Budapest, VIII., József körút 69. Telefonszám: József 373-67
Tervez, berendez, átalakít: központi gőz-, melegviz- és légfűtéseket, vizvezetékeket, egészségügyi berendezéseket, önálló központi szivattyu és elektromos világítási telepeket

MUSICA ÁTKÖLTÖZÖTT
47 ÉVBEN 47 ÁRAI MARADTAK

KÖRÚT

Szmatana József
műszaki és villamossági vállalat
Budapest, V., Wekerle Sándor-u. 13
TELEFON: 219—52

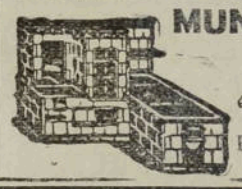
MUNKÁCSY GYULA
Cégtulajdonos:
Munkácsy Ernő
épület- és műlakatosmester, takarékkályhahely és kályhakészítő
Budapest, VII., Rózsa-u. 39.
Telefon: J. 512—80.

FÉMÁRÚ- ÉS SZERELVÉNYGYÁR
MÜLLER ANDOR
BUDAPEST, VIII., JÓZSEF KÖRÚT 35.
TELEFON: J. 373—71

MAUTNER JENŐ Budapest, Alpár-u. 10.
műasztalos Telefon: J. 414-79.

STEINER MARK konyhabutorok, leányszobák és előszobaszekrények állandóan raktáron
asztalos üzlete és ablakredőny gyártás
Budapest VI, Hegedüs Sándor ucca 27. (Izabella ucca sarok)
Telefon: Aut. 223-85. — Köztisztviselőknek fizetési kedvezmény

CSUKA GEZA
ASZTALOSMESTER
ÜLŐ-BÚTOR SPECIALISTA
Bármilyen tömegcikk gyártását vállalom e szakmában
BUDAPEST, VII, FRANCIA ÚT 44. TELEFON: JÓZSEF: 449-46

Seenger Béla Telefon: A. 521—28
Márvány- és Kőipari R.-T.
Budapest, II., Kisrókus ucca 21. sz.

TEUDLOFF—DITTRICH
ARMATURA SZIVATTYÚ ÉS GÉPGYÁR R. T.
TELEFON: JÓZSEF 463-92 463-93
KISPEST, ÜLLŐI ÚT 216—222

Ifj. Helfenstein Károly
Budapest, VI., Jász ucca 77. Telefon: Lipót 913-64.
Kövező-mester és útépítő-vállalkozó.

A Hatvani Asbestfedőpalagyár Rt.
Telefon: Aut. 828—20.
gyártmányai
hiteles vegyvizsgálati bizonylat tanusága szerint asbesttartalmuknál fogva
tűz- és fagyállóak
Régi és uj tetők fedési munkálatait teljes szavatosság mellett a legjutányosabb áron vállaljuk kedvező fizetési feltételek mellett is. Ellismerő levelek a legelőkelőbb helyekről.
Telefon: Hatvan 84. Sürgönycim: Palagyár Hatvan.
Budapesti iroda: V., Nádor-u. 3.

ILKOVITS J.
Központi fütések és vízvezetéki berendezések vállalata
BUDAPEST, VI, ANDRÁSSY ÚT 92
Telefon: Aut. 12—07. sz.

MÉHN ANTAL
ÉPÍTŐMESTER
BUDAPEST, II., HATTYU-U. 7.
Telefon: Aut. 506-24

BOROSJENŐI KÖVET: fagyálló, 7-féle színben és minőségben rajz után szállít
Budapest VIII, Mária u. 11 Telefon: József 341-91. sz.
MAYER ÉS WÜHRL
OKL. ÉPITÉSZ, ÉPITŐMESTER

CUSTODIS ALPHONS
MERNÖKI IRODA ÉS ÉPITESI VÁLLALAT IPARI BERENDEZÉS RESZÉRE
BUDAPEST, V., NÁDOR UCCA 19
Telefon: Aut. 120-07
ALAPITASI ÉV 1876
Gyárkéményépités
Gőzkazánbefalazás
Ipari kemencék épitése és tervezése

Hauer József
Háztatarozási és tetőfedési vállalkozó
I. Vár, Országház-ucca 25. sz.
Telefon automata 608-23

Bőhm Nándor és Társa
AUTÓJAVITÓ- ÉS KAROSSZÉRIAGYÁR
Budapest, VI., Tünde ucca 10-44. sz.
(Schlick-gyár) Telefon: Automata 903—19. Saját telep

LIKTOR FERENC
SZOBAFESTŐ ÉS MÁZOLÓ
BUDAPEST, VIII., JÓZSEF-KÖRÚT 79. TEL.: JÓZSEF 349-83.

Automobilok villamos berendezése
MÁGNESEK DINAMÓK INDITÓK AKKUMULÁTOROK
Szerelés javitás és kiegészités
URNER ÉS BERKOVITS
Scintilla, Index, Fenag, Hagen, Kienzle vezérképviselete
Budapest, V, Pozsonyi-út 4/f. Telefon: Aut. 148-84

SCHÄFFER KÁROLY
okleveles mérnök
Vasút-, út-, betonépitési vállalkozó kövező-mester
Budapest VIII, Aggteleki ucca 17. Telefon: József 325-88

Ha jó, tartós, megbizható és gazdaságos üzemü
autobuszra vagy teherautóra
van szüksége, úgy kérjen ajánlatot és bemutatást a
Magyar Waggon- és Gépgyár RT-tól,
amelynek győri automobilgyárában
készülnek a legujabb tipüsu autók.
RÁBA-KRUPP és RÁBA-A. F.
Központi igazgatóság: V., Deák Ferenc u. 18
Telefon: 818-50
Budapesti raktár és javitómühely: Kerepesi út 28. sz.
Telefon: J. 453-84.

Vladár Pál
ács- és épitőmester
Budapest, I., Greguss u. 12
Telefon: Aut. 519-29

OZALID fény- és aluminium-másolatok Manglitz Ferenc Budapest, VIII., József ucca 12. — Telefonszám: József 431-47.
Költségvetések, műszaki tervek, térképek rajzolását és sokszorositását több szinben is vállalja.

A TŰZ REGÉNYE

Az első vízipuskától a 120 méter magas vízsugarat lövelő Niagara-fecskendőkig — Emlékek a budapesti tűzoltóság fényes multjából

A Tisza Kálmán térről, mint vidám verébesiripelés szűrődik be az ablakon a játszó külvárosi gyerekek zsivaja... Vonító búgással egyre jobban tompul a vészkocsik szirénája, amelyek az imént robogtak ki a *Központi Tűzőrség* kapuján. A nagy laktanyában egyébként olyan nyugalmas vasárnapdélutáni csend terpeszkedik, mintha nem is az örök éberség házában lennénk, hanem valamelyik csendes vidéki portán, ahol nincs sietség, soha nincs izgalom.

A tűzoltók a tágas legénységi termekben csendesen füstölnek, halkan beszélgetnek, egyik-másik elnyujtózik a katonás sorban álló vaságyakon, egy asztalnál sakkoznak ketten, odább olvasgatnak... Csupa nyugalom mindenfelé. Csak a telefónszoba inspekciósa és a riadósok állnak éberen. Pedig milyen óramű pontosságú, precíziós szerkezet az, amit látunk, amely a riasztócsengő éles szavára, mint megbolygatott hangyaboly egyszerre sürögni, mozogni kezd, vezényszavak, utasítások nélkül, pillanatok alatt mindenki a helyén, felpattannak az ajtók, búgni kezdenek a szirénák és percek alatt már messze járnak a vész katonái...

*

Köztudomású, hogy a budapesti fővárosi tűzoltóság a legelsők között foglal helyet Európában, úgy felszerelése, mint emberanyaga és képzettsége tekintetében. A törvényhatóság évről-évre óriási összeget áldoz e dédelgetett intézmény fejlesztésére, fenntartására.

Január elején lép szolgálatba az első nagy külterületi őrség a Teve uccában és februárban a svábhegyi.

A legmodernebb motoros szerek beszerzése nagyrészt már megtörtént s a budapesti tűzoltóság elérkezett ahhoz, hogy

az egész szolgálatot hatalmas autófecskendőkkel láthassa el.

Autószerkocsi kerül még a Svábhegyre is.

Csendesen beszélgetünk a főparancsnoki szobában.

Breuer Szilárd

kormányfőtanácsos, a budapesti tűzoltóság népszerű főnöke, az emlékeiről beszél.

— Negyvenöt évvel ezelőtt, 1885 június 15-én kerültem a főváros szolgálatába. *Mérnöknek készültem és tűzoltó lett belőlem.* Akkor még nem volt előírva a szaktudás. Ma már követelmény. A technika fejlődése, a gépek térhódítása követelik, hogy a tűzoltótiszt nemcsak fegyelmező, nemcsak jó csapattiszt legyen, nemcsak a tűzoltás taktikájához értsen, hanem jó gépész, jó építész és szakavatott vegyész is legyen.

— Amikor én a tűzoltóság kötelékébe léptem, már modern korszakról beszélhettünk, a budapesti tűzoltó-intézmény hőskora a mult század elejéről datálódik. 1840 táján szervezte meg Pesten néhány nagyobb üzem és malom az első tűzoltóságokat, persze minden rendszer és nagyobb felkészültség nélkül. *A budapesti önkéntes tűzoltóegyesületet gróf Széchenyi Ödön alakította meg 1863-ban,* miután tanulmányozta az akkor már jól szervezett londoni tűzoltó-intézményt. *Széchenyi* Ödön már egyenruhás tűzoltóságot akart, de

az osztrák önkényuralom attól tartva, hogy burkolt katonaság lesz, nem engedélyezte az egyenruhát

egészen 1869-ig.

— 1870 Szilveszter éjszakáján tartotta a budapesti önkéntes tűzoltóság az első rendszeres éjjeli őrséget, február elsején pedig, ugyanebben az évben, megkezdte szolgálatát *a szervezett városi tűzoltóság, amelynek a mai Eskü téren volt a laktanyája.* 1873-ban már négy őrség van, 1885-ben az első kiállítás idején a fejlődés újabb korszaka következik be három kerületi őrséggel, 1896-ban, a milleniumi kiállítás megnyitására pedig újabb három őrség felállítása történik meg.

— Ezek az első őrségek a már említett esküténi őrségen kívül a mai Nemzeti Színházzal szemben, az akkori kerepesiúti László-házban, a Próféta uccában, a hajdani Rácvárosban, a Szarvas téren, Újlakon a mai Kolosi téri iskola helyén, a Pálffy téren, a kőbányai Mázsa téren állottak és a rosszemlékű Új-épület ötödik pavillonjában volt még egy őrség. Ez az őrség volt a Neugebäude utolsó lakója. A

kihurcolkodó tűzoltók hozták magukkal annak a szobának a lámpáját is, ahol Batthyány Lajos utolsó óráit élte s ezzel a szabadságharc egyik ereklyéjét mentették meg.

Ez a lámpa most a *Fővárosi Múzeumban* van.

— A tűzoltóság kezdetleges felszerelésének kicserélése 1873-ban már megkezdődött. *A biztosító társaságok ajándékozták az első gőzfecskendőt,* amely angol gyártmány volt és a *„Széchenyi"* nevet viselte. Később, 1876-ban a kormány ajándékozta meg a tűzoltóságot két nagyobb gőzfecskendővel, amelyek a szegedi árvíznél állottak munkába, de azóta nem tudtak velük mit kezdeni. 1885-ben, majd 1887-ben kapott a tűzoltóság még két gőzfecskendőt. Ezek is angol gyártmányú gépek és még ma is megvannak s tartalékszolgálatot végeznek, ám

a tényleges modernizálódás 1912-ben kezdődött el és Almády tanácsnok nevéhez fűződik ez az érdem.

Az ő kezdeményezésére szerezték be *az első autófecskendőket, ő rendeztette a tűzoltólegénység státusát, nyugdíjellátását stb.* Az *első autós őrség* a városházán elhelyezett IV. kerületi készültség lett. 1914-ben folytatta a főváros az újabb autós szerek vásárlását, amit a háború egyidőre megakasztott.

1925-ben folytattuk a modernizáló folyamatot s ez ma már közvetlen befejezés előtt áll.

Az összes őrségek automobil-fecskendőkkel, szerkocsikkal és tolólétrákkal vannak felszerelve,

lófogatú őrség már nincs egy sem.

Vegyes őrség van egy-kettő, azért, mert vannak olyan útvonalak is, ahova a nehéz motorokkal eljutni lehetetlen, vagy nem elég erős a vízszolgáltatás. Ma már legfeljebb csak egyes darabok pótlására szorítkozunk, így néhány autós szerkocsit fogunk beállítani, vagy ha lesznek, bizonyos ujdonságokat. Felszerelés tekintetében az elsők között állunk, legfeljebb az őrségek elhelyezése ellen lehet még kifogás, mert azok régi és többnyire szűk épületekben vannak.

— A teveuccai és svábhegyi új őrségek mellett a közeljövőben szükség lesz a kelenföldi és a ferencvárosi tűzoltóság felállítására, amely egyúttal a kikötők tűzőrsége is lesz.

— Visszapillantva erre a közel négy évtizedre, nagyon nehéz kiválasztani, hogy mely tüzeket láttam a legérdekesebbnek, a legveszedelmesebbnek. 1885-ben egyike volt a legnagyobbaknak a molnárok és sütők malmának égése, ahol a tűzoltóság olyan mestermunkát végzett, hogy *csak a koptató pusztult el, a többit sikerült megmenteni.* 1888-ban július elsején volt a régi Hengermalom pusztulása a mai Klotild uccában. Ez arról emlékezetes, hogy itt használtuk az első nagy tolólétrát. *Itt is sikerült a malom nagyrészét megmenteni.* A kilencvenes évek elején, éppen május elsején volt az *Első Magyar Gazdasági Gépgyár égése,* amelynél 24 órán keresztül étlen-szomjan dolgozott a tűzoltóság. A kilenczázas évek

legnagyob tüze a Párizsi Áruház katasztrófája volt, amelyhez fogható azóta nem is volt Budapesten.

A háború alatt nehéz munka volt a Hungária-malom oltása. Itt állta ki a tűzkeresztséget a háború alatti népfelkelő tűzoltóság. Emlékezetes a *Concordia*-malom égése, amikor két tűzoltó pusztult el a lángokban és

hajszálon mult, hogy el nem pusztult az egész kilencedik őrség.

Az utolsó pereben vettük észre, hogy lángtengerré vált alattuk is minden és még sikerült kürtjellel visszaparancsolnunk őket.

— 1922-ben, főparancsnokságom első napján dühöngött a Silos-telep égése, amely a legnagyobb tüzek egyike volt Budapesten, amelyeket valaha láttunk. Ez volt talán az egyetlen tűzeset, amelyhez *a kőbányai örs kivételével kivonult Budapest valamennyi tűzoltósága.*

— Számtalanszor forogtam életveszedelemben, háromszor buktam le robogó tűzoltókocsiról, de soha nem lett semmi bajom. 1888-ban a *Hengermalom* égésénél közvetlenül mellettem zuhant le egy össze-

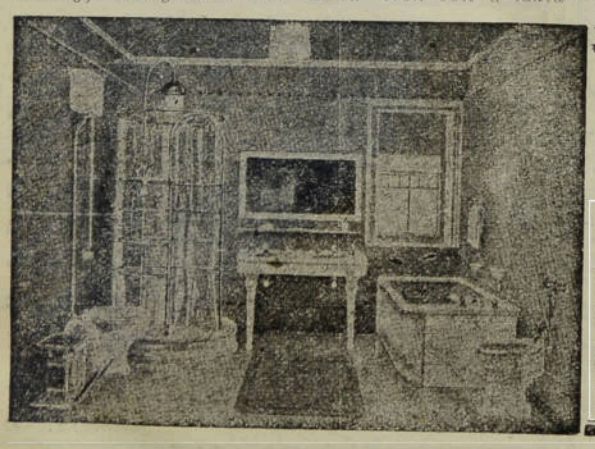

STERN EMIL Telefon: Aut. 906-48
ÚT-, CSATORNA- és MAGASÉPÍTÉSI SZERSZÁM- ÉS MŰSZAKI ÜZLET
BUDAPEST, V., VISEGRÁDI U. 32.

Thiergärtner és Stöhr rt.
egészségügyi és fűtőberendezések gyártása és felszerelése
Budapest, I. ker., Budafoki-út 9-11.
Telefon: József 363-51. • *Telefon: József 363-51.*

MAGYAR ELEKTROMÜVEK
SZENTIRMAY BÉLA
BUDAPEST, VIII., BAROSS UCCA 86.
TELEFON: JÓZSEF 422—87.
Villamos főző-, fűtőkészülékek, porszívó-, padlófényesítő- és kézszárítógépek gyára

Steinhäusl és Kölber
FESTŐK
BUDAPEST, IX., TŰZOLTÓ UCCA 3. TEL: J. 308-24.

ÚJ ÉPÍTKEZÉSNÉL, TATAROZÁSNÁL NÉLKÜLÖZHETETLEN A
»PICKLIN« falsarokvédő és hermetikus elzárás
PICK EMIL
BUDAPEST VI, PODMANICZKY UCCA 63. TELEFON: A. 120-55

RUFIÁN ISTVÁN egészségügyi berendezési vállalat
BUDAPEST, VI, KMETTY UCCA 7
Iroda: VI, Szinnyei Merse ucca 10. Telefon: L. 966-25

SZALFÉTER EDE *TELEFÓN: K. 502—36*
üveg- és porcelánkereskedése, képkeretezési és épületüvegezési vállalata II, MARGIT KÖRUT 3 — *FIÓKÜZLET:*
BUDAPEST I., KRISZTINA KÖRUT 83. SZ.

ROGGENBAUER REZSŐ Telefón: A. 190-87
kárpitos, díszítő és lakberendező
Poryva, vászonredőny és kórházi matracok szállítási vállalata
BUDAPEST, V., FALK MIKSA UCCA 12

Kőbányai Gép- és Vasszerkezeti Műhely
BISSELICHES MÉRNÖK
Budapest, X, Liget-u. 46. Tel. J. 358-25
Vasszerkezetek, lakatosmunkák, portálok

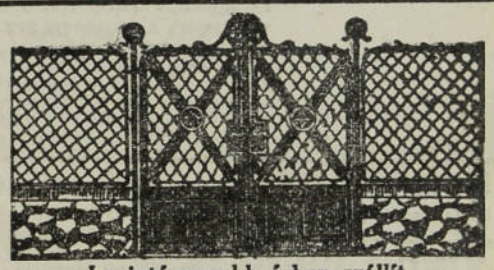

Legjutányosabb árban szállít
sodronykerítést (teljesen felszerelve vidéken is)
Hicker és Társa cég
Budapest, IV., Ferencz József rakpart 23.
Alapíttatott 1876. Telefon: Aut. 826-85.

Központi fűtés
Vízvezeték-berendezés
Bádogosmunkák
SÁMUEL GYÖRGY
BUDAPEST, VI., ARADI UCCA 45.
Telefon: Aut. 223-62. Alapítási év: 1886.

Fekete Ödön mérnök
Vízművek, vízvezetékek, csatornázások, központi fűtések, szellőztetések és légszeszberendezések tervezése és kivitele
Budapest II, Zsigmond u. 1. Tel. automata 514-80

omló kémény és az izzó téglák letépték a mellemen függő jelzőkürtöt is. 1886-ban az újpesti *Wolfner*-gyár égésénél ugyancsak közvetlen előttem omlott össze egy hatalmas tűzfal. A mellettem álló rendőrtisztviselő, *Ambrus* kapitány és küldönce *meghaltak*, az én kürtösöm is súlyosan megsebesült. Ennél a nagy újpesti tűznél, amelyhez segítségül hívtak bennünket, három budapesti őrség végezte a mentést.

A közelmult egyik legnagyobb tüzesetét, a károlykörúti bérpalota égését is szóbahoztuk és utaltunk azokra a hírekre, hogy az oltás azért ment nehezen, mert nem voltak elég magasak a tolólétrák.

— *A tolólétrákkal nem lehet a végtelenségbe menni.* Biztonság tekintetében

a mi létráinkkal máris elértük a végpontot.

Két 33 méteres új *Magerus*-tolólétránk van, két újabbat most rendeltünk. A régebbi létrák 26—30 méter magasak voltak. A károlykörúti tűznél az egyik régi létra tényleg nem volt elég magas, de az újabb létrák megfeleltek. A 36 méter magas tolólátrák szerkezetileg még nincsenek eléggé kipróbálva és *nem nyujtanak kellő biztonságot.* A fent dolgozó tűzoltók életét könnyelműen nem veszélyeztethetjük. Ma

még egyetlen európai városban sem találunk 36 méteres tolólétrákat.

Az érvényben lévő építési szabályzat szerint 25 méter a maximális épületmagasság, létráink tehát ennél 4—6 méterrel magasabbak.

Megjegyeztük, hogy a készülő új építési szabályrendelet meg fogja engedni a hét-nyolcemeletes épületeket is és *a Károly körúton épülő Erényi-ház már ilyen lesz.*

— Ehhez

nem a tűzoltólétrákat kell magasabbra szabni, hanem az épületeken kell olyan szerkezeti módosításokat kikötni, amelyek tűzbiztosságot nyujtanak, legalább is megakadályozzák a tűz terjedését.

Ez a betón és a vasbetón korszakában többé *nem probléma.* Meg kell szüntetni a manzardépítkezéseket, amelyek ablakközeinek és falközeinek parafaburkolata a *legveszedelmesebb,* mert észrevétlenül, pillanatok alatt és akadály nélkül viszi tovább a tüzet. Ez volt az eset a Károly körúton és az Államvasutak palotájának égésénél is.

— A főváros és a *Közmunkatanács* az új szabályrendeleteben oda fog hatni, hogy *a magasépítések tűzbiztos szerkezettel történjenek* és hogy megfelelő számú tűzbiztos lépcső álljon rendelkezésre. Amerikában például, ahol acél és betón a felhőkarcolók főanyaga, szintén nincsenek égbenyúló tolólétrák, hanem minden felhőkarcoló elegendő vaslépcsővel van építve, minden emeletcsoporthoz más és más helyen. Ezekhez a túlzott magasságokhoz elégtelen a legerősebb fecskendők ereje is, ezért

a felhőkarcolókban külön kis vízmű van, amely a magasabb emeletek biztonságát szolgálja.

Víz tekintetében nálunk hosszú időre nincs még problémánk. A mi motoros fecskendőink 12 atmoszféra nyomással, *120 méter magas sugarakat tudnak produkálni,* ami teljesen elegendő még a mai építési viszonyok között is. A Társadalombiztosító toronyháza például 68 méter magas lesz, ami annyit jelent, hogy *még ennél is lesz a mi fecskendőinknek hat atmoszféra feleslege.*

Tavasszal négy társasházat építenek a fővárosi tisztviselők

Megemlékeztünk a közelmultban a fővárosi tisztviselők lakásépítési akciójáról, amely rövidesen többszáz székesfővárosi alkalmazottat fog saját hajlékhoz juttatni. Az akciót a főváros közönsége olcsó telkek rendelkezésre bocsátásával fogja segíteni. A mozgalom a hét folyamán törvényes formát is öltött, amennyiben megalakult a tisztviselők két társasházépítő szövetkezete, amelyek az egész akciót le fogják bonyolítani. Rövidesen még két házszövetkezet alakul, s a tavasszal négy társasház építését kezdik el a Horthy Miklós út mentén.

Budó Jusztin dr., levéltáros, a FANSZ főtitkára a tisztviselők lakásépítési akciójáról a következőkben tájékoztatott bennünket:

— A *FANSZ* vezetősége még a mult év elején felhívást intézett a tisztviselőkhöz, jelentkezzenek azok, akik a lakásépítési mozgalomban résztvenni szándékoznak. A felhívásra

többszázan jelentkeztek, igaz, hogy ezek jelentékeny része családi házat akart.

Százhatvanegyen azonban társasház építkezésre is jelentkeztek és ezek közül 108-an az előírt 500—500 pengős előzetes részdíjat is befizették.

— Ezeknek a részvételével alakultak meg a házépítő szövetkezetek. Egyelőre kettő. A Horthy Miklós út és Bertalan ucca sarkára tervezett házra 28, a három Lenke-úti házra pedig 60—60 résztvevő jelentkezett. A jelentkezők száma azonban

jelentékenyen szaporodni fog, ha a tagok látják a mozgalom komolyságát.

— Az építési hozzájárulás szobánkint 2000 pengő lesz. A tagok 100 pengős részjegyeket fognak a szövetkezettől átvenni, abban a mennyiségben, ahogy a szövetkezeti közgyűlés meg fogja állapítani. Az aproximativ ár kétszobás lakásért 17—20 ezer, háromszobásért 19—24 ezer, négyszobásért 22—27 ezer pengő lesz. A tervezett négy ház építése körülbelül 2 millió pengőbe kerül. A Horthy Miklós út sarkán épülő első ház 700.000 pengőbe. A tagok

a költségek 20 százalékát fogják készpénzben befizetni, illetve lefedezni, a hiányzó nyolcvan százaléknyi összeget pedig a Községi Takarékpénztártól fogjuk kölcsön venni 8—9 %-os annuitással.

A tartozást a tagok lekötött lakbérével fogjuk törleszteni. Az építkezést

a tavasszal minden bizonnyal megkezdjük

és őszre már beköltözhetők is lesznek a minden polgári igényt kielégítő békebeli kivitelű bérházak. A mozgalom mindenesetre csak *erősödni fog,* ha az első házak már állanak, mert *a korábbi sikertelen akciók sok tisztviselőt bizalmatlansággal töltöttek el.*

GRATZL LAJOS
okl. mérnök, építész, építési vállalkozó
Budapest, I., Horthy Miklós út 32.

DÁVID ÉS DEUTSCH
KÖZPONTI FŰTÉS, SZELLŐZTETÉS, VIZVEZETÉK, CSATORNÁZÁS, ÉPÜLET- ÉS BÁDOGOSMUNKÁK MŰSZAKI VÁLLALATA
BUDAPEST, VII. RÓZSA UCCA 41. TELEFON: J. 430-81

MINKOVITS
modern cégtáblafestő
VIII., Vig ucca 24. — Telefon: József 385—52.

MINIUS JAKAB tapétaraktár. Nagy választék belés külföldi papirkárpitokból. Budapest, VII, Rákóczi út 6. (a Bazár-udvarban) TELEFON: JÓZSEF 415—17

Mandorff és Társa
Vas, fémlakatos és gépjármű áru munkák üzeme
Budapest VI., Szabolcs ucca 9.
Telefon: Aut. 142—07.

Laczkó István BUDAPEST, IX.,
bádogos és szerelő LILIOM UCCA 28.
Telefon: József 399-48

ÁNGYÁN GYULA
épület, gép- és műlakatos, autógénhegesztő
BUDAPEST, VII., MIKSA-U. 9. Tel. J. 335-71

PARKETTA Szék- és Faárugyár Rt.
azelőtt **JAUERNIK ISTVÁN**
Budapest X., Kőbányai út 41/a.
TELEFON: JÓZSEF 346—43
Főbb gyárimányaink: Mindennemű székek és éttermi asztalok szinházi csapószékek, parket és szabadalmazott kiozetülések stb

ROHRMANN JÁNOS
ELEKTROTECHNIKAI ÉS MECHANIKAI GYÁR
BUDAPEST, VII., SAJÓ-U. 5/a.
Gyárt: precizios fogaskerekeket, fogasrudakat, esztergamunkát és tömegcikket. Alapittatott 1904.

ZIMMERMANN ÉS LOVÁSZ
TAPÉTARAKTÁR, MENNYEZETDÍSZ-GYÁR — FESTŐK ÉS DÍSZÍTŐK
Telefon: József 424—81 Budapest, VII., Almásy-tér 16

vitéz ABUCSAY SANDOR és TÁRSA
villanyszerelő, épület- és díszmű-bádogos
vízvezeték, légszesz, csatornázás, központi fütés és egészségügyi berendezések vállalata
Budapest, VII, Akácfa-u. 41.
Telefonszám J. 352—55.

KŐBÁNYAI KÁTRÁNY- és ASZFALTIPAR
FRIED és GRUBER okl. mérnökök / X., Gyömrői-út 64 / Tel.: J. 449-44
GYÁRTMÁNYAINK: bőrlemez, szigetelőlemez, aszfalt fedőlemez (szagtalan), facement, klöntő aszfalt, aszfalt coulé
VÁLLALUNK: Tetőfedést minden kivitelben, szigetelési munkákat, vízteleniési munkákat, aszfaltozást

LERCHNER és TÖRÖK
szobafestő, mázoló és bútorfényező
TELEFON: L. 963—03.
BUDAPEST, VI., Petneházy-u. 44

MAGYAR ALTALÁNOS GÉPGYÁR R. T.
MÁTYÁSFÖLD
GYÁRTÁSI ÁGAK:
Személyautomobilok, teherautomobilok, autóbuszok
Gyári eladási központ:
Méray Motorkerékpár-Gyár r. t. IV., Váci ucca 1.

Tervez, épít, átalakít, tatarozz
költségvetés és rajz díjtalan
HORVÁTH ISTVÁN ÉPÍTÉSI VÁLLALATA
III., Vörösvári út 71 Kedvező fizetési felt telek

SZAVA SANDOR
EGÉSZSÉGÜGYI BERENDEZÉSEK GYÁRA
Budapest, I., Budafoki-út 73. sz.
Telefon: Lágymányos 6—07.

STOBBE KÁLMÁN
ÉPITŐMESTER
BUDAPEST, V., VISEGRÁDI UCCA 9.
TELEFON: 975—93

ÉPÍTŐIPAR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
Budapest, VIII. kerület, Baross ucca 15
Telefon: József 411-49
Aszfaltgyár és anyagtelep: Budapest, IX., Gubacsi út 37

Sternberg és Kálmán
Tüzifecskendők, tűzoltószerek, egyéni felszerelések és kúlszivattyú-gyára
Budapest, József-körút 35
Telefon: József 301-80

NEMES FUCHS VILMOS
ELEKTROTECHNIKAI VÁLLALAT
BUDAPEST VI, SZONDY UCCA 84. III. 1.
TELEFÓN: AUTOMATA 285-48

RÓZSÁSI MARTON
FÖLDMUNKAVÁLLALKOZÓ és FUVAROS
BUDAPEST, VIII, THÖKÖLY ÚT 3. SZÁM
Telefon: József 439-29 Telefon: József 439 29

GRÜNVALD BÉLA
SZOBAFESTŐ- ÉS MÁZOLÓMESTER
VII, ÖVÖLDE TÉR 2. TELEFÓN: J. 308-78

MIKA TIVADAR
RÉZÁRUGYÁRA
BUDAPEST, VII, KAZINCZY UCCA 47
TELEFON: JÓZSEF 428—27

EGRI és FIA Dr. EGRI ISTVÁN
TELEFON: JÓZSEF 318-01 OKL. GÉPÉSZMÉRNÖK
központi fűtés — vízvezeték — csatornázás
BUDAPEST, VII, ROTTENBILLER UCCA 28

REDNER JENŐ
MÉRNÖK, ÉPITŐMESTER,
ÉPITÉSI VÁLLALKOZÓ
BUDAPEST, X., DANDÁR U. 17. TEL. J. 394-32

BIER ÉS WERSCHETZ
okl. mérnök és épitőmesterek, építési vállalkozók
Budapest, IX., Vágóhíd ucca 11. sz.
TELEFON: JÓZSEF 363—78, 259—50.

EGYESÜLT GÉP- ÉS FÉMÁRUGYÁRAK RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
Budapest, VI., Lőportár-u. 9-11
TELEFON: AUTOMATA 275—13
GYÁRTMÁNYAI: Szikvizgyári berendezések, szénsavfürdő-készülékek. Bor- és sörkimérökészülékek, jegszekrények. Elektromotorok, mosodai berendezések, mosó- és vasalógépek. — Fémtömegcikkek. — Folyékony szénsav.

KOZÁK ANTAL KÁRDMŰVES ÉS LAKATOSMESTER
Budapest VIII, Üllői-út 58. Futó u. sarok (Villamos-megálló)

SIMOR DÖME mű- és épületlakatos-mester és vasszerkezetek ipartelepe. Sodronyfonatok nagybani gyártása
BUDAPEST, VII., THÖKÖLY ÚT 89. SZÁM
TELEFON: JÓZSEF 394—43.

KVILA GYULA Telefon: Aut. 516-55
bádogos, viz, gáz és központi fütés berendezési vállalata Budapest, II, Török ucca 8. szám

BORY ÉS WALTHER
ÁCSMESTEREK ÉPITÉSI VÁLLALKOZÓK
Rákospalota, Földvári ucca 60. szám
TELEFON: LIPÓT 96—14. SZÁM

A KERESKEDELMI ISKOLÁKRÓL

Írta: PUREBL GYŐZŐ dr., székesfővárosi tanácsnok

A társadalmi és a közgazdasági életben gyakran szó esik arról, hogy vajjon a székesfőváros, illetve a városok mely iskolákat kötelesek fenntartani és gyakran hangoztatják a törvény által kötelezett és nem kötelezett iskolák fenntartását. Nézetünk szerint *az iskoláknak ilyeténképpen való osztályozása a multé*, mert akkor, amikor a törvény által kötelezett iskolákat megállapították, illetve felsorolták, az élet még nem alakult ki annyira és akkor még a ma úgynevezett törvény által nem kötelezett iskolák sem voltak az életbe annyira beállítva, mint most és *az állam inkább a népmüvelésre fektette a fősúlyt.*

Mérlegelni kell különösen a székesfőváros helyzetét a fenti szempontból, lévén a főváros az ország szíve, a társadalmi, közgazdasági, politikai élet gócpontja. Az állampolgárok jórésze a fővárosba tömörül s ezek *különös helyzetet* teremtenek még tanulmányi ellátás szempontjából is.

A székesfőváros átérezvén speciális helyzetét, *tanügyére különös súlyt fektetett* és a törvény által fenntartani kötelezett iskolákon kívül számos más típusu iskolát is állított fel, hogy ezekkel az adófizető polgároknak a gyermeknevelés és tanítás terén előállott fokozottabb igényét kielégítse s ezzel a magasabb képesítés lehetőségét is előmozdítsa. Igy létesített a kötelező óvodán, elemin, polgárin, iparos-, kereskedőtanonc és ismétlőiskolákon felül *főreáliskolákat, leánygimnáziumokat és líceumokat, felsőkereskedelmi iskolákat, női kereskedelmi szaktanfolyamokat, egyéves kereskedelmi tanfolyamot érettségizettek részére, iparrajziskolát, pedagógiai szemináriumot, a fővárosi növénykert keretén belül kertészképző iskolát, női ipariskolát, zenetanfolyamokat, az iskolaköteles nyomorult gyermekek részére gyógypedagógiai intézeteket és a gyermekvédelem terén annyira elkerülhetetlenül szükséges iskolaorvosi, iskolanővéri, gondozónővéri, napközi és nyaraltatási intézményeket.*

Közgazdasági középiskolák

Ez alkalommal a felsőkereskedelmi iskolákról óhajtok szólani. Ujabban úgy a főváros politikai, mint közgazdasági életében gyakran esik arról szó, hogy a felsőkereskedelmi iskolák mai tanterve nem felel meg tökéletesen annak a gyakorlati követelményeknek, amelyet a kereskedelmi élet megkíván. Inkább óhajtják a tantervben a gyakorlati életben szükséges tantárgyakat kidomborítani, illetve ezek órái számának az eddigiekkel szemben való fokozását.

Ha szorosan vesszük e kérdést és az iskolák tantervét figyelemmel kísérjük, akkor valóban inkább azt mondhatnók, hogy azok *nem kereskedelmi iskolák, hanem, mondjuk, közgazdasági líceumok, közgazdasági középiskolák*, mert nevelése, tanítása általános és közgazdasági jellegű, úgy az elméleti, mint a gyakorlati részében. Ha ez volna a címe ezeknek az iskoláknak, úgy senkisem keresné itt a speciális, a kereskedelmi vonatkozást.

A mai tanterv mellett helyesebb is volna ezeket az iskolákat *közgazdasági középiskoláknak* nevezni.

A mai tanterv két táborba osztotta az iskola iránt érdeklődőket. Az egyik s itt hangsúlyozom, a hivatalos rész, kívánja, hogy ezek az iskolák adják meg az általános műveltséget is, mert hiszen művelt kereskedőket akarnak, azonban ez a műveltség közgazdasági irányú legyen. Nézetük szerint valóban minden tárgy a kereskedelem és közgazdaság szolgálatába van állítva, — a történelem és még az idegen nyelvű tárgyak is. — Fő feltétel, hogy a szaktárgyakat szakemberek gyakorlati alapon tanítsák.

A másik tábor inkább a gyakorlati oktatást óhajtja és felfogása az, hogy *a tanulók túlnyomórészt gyakorlati ismereteket szerezzenek*, mert hiszen az így szerzett tanulmányok alapján *az életben kell, hogy elhelyezkedjenek és kenyerüket biztosítsák.* Van egy harmadik felfogás is, amely a tantervtől eltekintve, a gyengébb eredményt annak tulajdonítja, hogy amíg a régi időben — a kereskedelmi iskola létesítésének első idejében — olyan fiatalságnak volt a tanulóműhelye, amely kereskedői családokból származott, amely már a kereskedelmi szellemre volt predesztinálva, addig *ma ennek az iskolának egész más tanulóanyaga van*, olyan, amit a szülői ház előre nem alapozott meg. Ma a kereskedelmi iskolába gimnázium és reáliskolákból kimaradt tanulók és polgári iskolát végzettek kerülnek, akiknek *főcéljuk, minamarabb érettségi bizonyítványt szerezni*, hogy túlnyomórészt, valamely közigazgatási pályán elhelyezkedhessenek.

Ellentétes felfogások

Kétségtelen, hogy az Országos Ipari és Kereskedelmi Oktatási Tanács, amely a mai kereskedelmi iskola tantervét elkészítette, annakidején hosszú évek tapasztalatát szűrte le és a külföldet is szemügyre véve, az általános oktatást is bevitte a kereskedelmi iskolába és az elméletet a gyakorlattal összekapcsolta, abban a tudatban, hogy *a kereskedelmi iskolák inkább általános műveltséget adjanak* és az utána következő szaktanfolyamok képezzék ki az ifjakat a gyakorlati életre. Nézetük szerint egy jóravaló kereskedőnek és hazafinak kötelessége a történelmet, az irodalomtörténetet és egyéb általános tantárgyakat is ismerni a gyakorlati tudás mellett.

A kereskedelmi és közgazdasági élet exponensei másképpen fogják fel a helyzetet, nézetük szerint inkább a gyakorlati tantárgyakat kívánják túlnyomóan szaporítani az elméletiekkel szemben, úgy vélvén, hogy az elméletet: irodalmat, történelmet és egyéb tantárgyakat *autodidakta módon, szabad idejükben, önmaguk szerezzék meg az illetők*, mert az intelligens embernek erre szüksége van, viszont a gyakorlati életben való elhelyezés a szaktantárgyak ismeretét inkább követeli.

Vannak ismét mások, akik abban keresik a hibát, hogy a gyakorlati ismereteket, különösen a vidéki iskolákban, nem szaktanárok tanítják, már pedig sok mulik azon, hogy a mai tanterv keretén belül a tárgyakat beható szakelőadás és tanítás kapcsán ismertetik-e meg a tanulókkal. Azt hiszik, hogy ha így volna, akkor egészen más eredményeket érnének el.

A tanári kar is azt kifogásolja, hogy a gyakorlati élettel ninesenek állandó összeköttetésben és ezzel elveszítették minden érintkezésüket az élettel s így a bank és részvénytársasági stb. életbe nem tekinthetnek és a folyton meg-megújuló ismereteket nem szerezhetik meg, így *kizárólag könyvből ismerik meg a gyakorlati tantárgyakat.* Kifogásolják, hogy a hazai kereskedelmi vállalatok vezetői *nem engedik meg, hogy tanárjelöltek intézeteikben gyakorlatot folytathassanak.*

Végül vannak olyanok, akik azt állítják, hogy a kereskedelmi iskola túlsok olyan anyagot tanít, amelyre *ma már a gyakorlati életben nincs szükség* és az iskola tanít olyan anyagot is, amelyet *a gyakorlati élet másként alkalmaz*, viszont van sok olyan tananyag, amelyet az iskola nem tanít és amire az életben elsőrendű szükség lenne.

Közelebb az élethez!

Mindezeknek az eszméknek, gondolatoknak, felfogásoknak levezetésére a székesfőváros közoktatási ügyosztálya értekezletet hívott össze, amelyen az állam és fővárosi hatóságok, a kereskedelmi iskolák, valamint a közgazdasági élet képviselői megjelentek, megvitatván e tárgyat. Hasonlóképpen ezután a *Magyar Cobden Szövetség* szintén a kereskedelmi iskolák reformjának kérdését választotta egyik előadása témájául. Mindkét helyen pro és kontra elhangzottak a vélemények.

Az állami hivatalos szervek, a tantervkészítők, *a mai tanterv fenntartása mellett foglaltak állást*, viszont a közgazdasági élet kiválóságai *erősen kívánták az általános rész csökkentése kapcsán a gyakorlati életre nevelő szaktantárgyak óraszámának növelését* és a mai modern kereskedelmi élet tananyagának felvételét, mert a bankok, kereskedelmi intézmények, takarékpénztárak, pénzintézetek, biztosító társaságok a végzett kereskedelmi iskolai tanulótól *reális ismereteket kívánnak amelyeket a gyakorlati életben azonnal felhasználhatnak.*

Budapest székesfőváros, az országban az egyik legnagyobb kereskedelmi iskola fenntartó, érzi azt, hogy valahogyan közelebb kell hozni úgy a tanulókat, mint a tanárokat a gyakorlati élethez.

Több mód van erre. Ha a nyolc osztályú elemi iskola kötelezővé válik és ott a két felső osztályban a gyakorlati élet tárgyait tanítják, akkor ebből folyóan *a polgári iskolák tananyagát is meg kell változtatni.* Ez esetben a polgári iskolák egyrészét a felsőkereskedelmi iskola négy alsó osztályává kellene átszervezni és így a kereskedelmi iskola az elemi befejezésétől kezdve önmagának nevelhetné tanulóit, az első osztályokban az elméleti rész jutna túlnyomóan kifejezésre, *a felső négy osztályban pedig a gyakorlati tárgyak kerülnének túlsúlyba.* Az elméleti és gyakorlati rész így megfelelő módon kiegyenlítődne és az életnek gyakorlati embereket nevelnének. Esetleg Budapest a tíz felsőkereskedelmi iskolájából párat *közgazdasági líceum* címén meghagyna az általános oktatás szolgálatában, viszont párat pedig próbaképpen speciális kereskedelmi iskolává szerveznének át, ahol a gyakorlati életnek, nevezetesen a bank- és áruismén volna a fősúly.

A tanárképzés új irányai

Ami a tanároknak a mindennapi gyakorlati élettel való érintkezési lehetőségét illeti, a főváros közoktatási ügyosztálya már a jövő naptári év elején a közgazdasági élet kitünőségeit felkéri, hogy *a kereskedelmi iskolai tanárok részére szemináriumi előadásokat tartsanak*, amely előadásokat a *Pedagógiai Szeminárium* nagytermében óhajtunk megtartani, ahol a pénzintézetek, bankok, takarékpénztárak, biztosító intézetek, nagyobb kereskedelmi képviseletek stb. vezetői *a gyakorlati élet újításait mutatnák be.*

Maga a főváros a kereskedelmi iskolákban újabban be akarja hozni *az irodai élet racionalizálását is* és ezért kereskedelmi iskoláit még több írógéppel, különböző számoló- és könyvelő-gépekkel szerelte fel.

Ebből a célból a kereskedelmi iskola egyik tanárát Berlinbe küldte ki tanulmányútra, hogy hazahozott tapasztalatai felhasználásával valamelyik kereskedelmi iskolájában egy modern mintairodát állítson föl, ahol a tanulóifjúság e téren is speciális kiképzést nyerne.

A tanári kar ismereteinek kibővítését szolgálja az a nagy és szakirány tekintetében szinte egyedülálló hatalmas könyvtár, amely a Vas uccában van elhelyezve, ahol a közgazdasági, ipari és kereskedelmi élet speciális szakkönyvei megtalálhatók.

Kétségtelen, hogy Budapest székesfőváros kereskedelmi iskoláit elsőrendű módon szerelte fel, a tanulóknak tanulási lehetőségét így minden tekintetben megadta. A felsőbb hatóságok is igazolják, hogy a főváros kereskedelmi iskoláinak tanári kara kiváló s mindenképpen a biztosítékát nyujtja annak, hogy a főváros felsőkereskedelmi iskolái a mai tanterv mellett is kiváló anyagot szolgáltatnak a közgazdasági és kereskedelmi életnek. Ennek bizonyságául szolgáljon az, hogy a mi kereskedelmi iskoláinkból kerültek ki igen szép számban azok a kiváló férfiak, akik a mai közgazdasági és kereskedelmi életben vezető szerepet töltenek be.

PINKAY KÁROLY
ÉPÍTÉSZ ÉPÍTŐVÁLLALKOZÓ
TELEFON: Automata 864-61.
BUDAPEST, IV., KIRÁLYI PÁL UCCA 20.

ENGLERTH M. JÁNOS KŐMŰVESMESTER
elvállal kisebb, nagyobb építkezéseket és tatarozásokat
BUDAPEST, II., BATTHYÁNY UCCA 65. SZÁM

ROTTER ZSIGMOND
terménynagykereskedő
Budapest, V., Nádor ucca 17. sz.
Telefón 297-18, 276-94.

POROS ISTVÁN
OKL. ÉPITÉSZ, ÉPITŐMESTER
BUDAPEST, IV., VÁROSHÁZ UCCA 16.
TELEFON AUTOMATA 874—70.
RÁKOSSZENTMIHÁLY, JÓZSEF UCCA 29.
TELEFON: RÁKOSSZENTMIHÁLY 14.

MÉRLEGGYAR
OELSCHLÄGER MIHÁLY ÉS TÁRSA UTÓDA
CÉGTULAJDONOS: VÉRTES R. REZSŐ OKL. GÉPÉSZMÉRNÖK
Gyár és iroda: VI., VÁCI ÚT 69. TELEFÓN LIPÓT 918—08

NYITRAY JÁNOS
hatóságilag eng. villanyszerelő és mechanikai vállalata
VII., CSÁNYI UCCA 6.

WEIDLINGER TIBOR
OKL. MÉRNÖK, ÉPITŐMESTER
BUDAPEST,
VII, RÁKÓCZI ÚT 36.
Tel.: J. 318-07.
Tel.: J. 318-07

WETOL sebolaj
legyen minden mentőszekrényben.
Fertőzéstől megvéd és gyorsan gyógyít.
M. k. népjóléti és munkaügyi miniszt. 72.455|1924 sz. körrend
M. k. kereskedelemügyi miniszt. 29.062|XX. 1925. sz. rendelet.

Közúti gőz- és motorhengerlést
vállal WOLFF ERNŐ
Sürgönyelm: WOLFFERŐ
Tel.: Lágymányos 13-82 Budapest-Kelenföld, Budaörsi-út 101

Fővárosi tisztviselők és azok hozzátartozóinak
TELEFON: Automata 219—69. szám
alegjutányosabb áron szállítunk eredeti
Wellner és Clarfeld
alpaka, valamint alpaka-ezüst evőeszközöket 90-es pecséttel
12 havi részletre
Árjegyzéket díjmentesen küldünk
ALPACCA ÁRUFORGALMI VÁLLALAT BUDAPEST, Széchenyi u. 5.
Pontos címre kérjük ügyelni.

NEM TARTOTTA BE A BSZKRT a gyorsvasútra vonatkozó szerződéses kötelezettségét

Sztrókay István készíti el a terveket?

A *BSZKRT* és a főváros között megkötött szerződés szerint, mint a *Fővárosi Hirlap* már hónapokkal ezelőtt felhívta a figyelmet, — a villamostársaság kötelezte magát arra, hogy *1930 január 1-ig bemutatja a fővárosnak a gyorsvasút megépítésére vonatkozó terveket.* E szerződési pont nem írta ugyan pontosan körül: *milyen gyorsvasútról lesz szó*, a *BSZKRT-ra* bízta a legmegfelelőbb megoldás kiválasztását, viszont

expressis verbis kötelezte a vállalatot arra, hogy a terveket 1929. év végéig elkészítse.

A mult év elején, — mint ismeretes, — egy magánvállalkozó előmunkálati engedélyt kért a fővárostól földalatti gyorsvasút megépítésére és a vállalkozó talán nagyobb lendülettel feküdt volna bele az előkészületekbe, ha nem hallotta volna minden oldalról azt a sztereotip megjegyzést, hogy elkésett, feleslegesen fáradozik, hisz a *BSZKRT* már dolgozik a terveken és 1930-ra nyilvánosságra is kerül a nagyszabású elgondolás: bemutatják a fővárosnak.

A közvélemény és az érdekeltek azonban alaposan csalódtak ebben a terminusban, mert mint a *Fővárosi Hirlap* tudósítója illetékes helyeken megtudta,

a gyorsvasuti tervek az Akácfa uccából a mai napig nem érkeztek a városházára.

Berczel Jenő alpolgármesternél és *Lobmayer* Jenő közlekedési tanácsnoknál érdeklődtünk és mind a két helyen azt a választ kaptuk, hogy a terveket eddig nem mutatták be, holott a főváros tanácsa erre a kötelezettségre a társaságot *több ízben előzetesen figyelmeztette és a terveket nem egyszer megsürgette.*

— Semmiféle tervről nem tudok — mondotta *Lobmayer* tanácsnok. — A gyorsvasút tervei tudomásom szerint *nem is készültek el.* Annyi tény, hogy nemrégiben a *BSZKRT* átírt a fővároshoz és bizonyos haladékot kért a tervek bemutatására.

Érdeklődtünk a *BSZKRT* igazgatóságánál is, de ott elzárkóztak a felvilágosítás adása elől, de

más oldalról kapott információnk szerint Sztrókay Istvánt, a nyugalmazott vezérigazgatóhelyettest szemelték ki a gyorsvasúti tervek elkészítésére.

Munkáját azonban csak akkor kezdheti el, ha a társaság igazgatóságában a szőnyegen levő kérdések tisztázása végleg megtörtént.

Egyelőre tehát csak annyi pozitivum van, hogy *a gyorsvasút megvalósítására belátható időn belül nem kerülhet sor*, aminthogy még mindig késik a Múzeum körút—Károly körút, Kossuth Lajos ucca és Rákóczi út torkolatában levő veszedelmes vágánykaosz megszüntetése is, amit szintúgy *hiába sürget már hónapok óta a városháza és a közvélemény.*

„MEINL TEAKEVERÉKEI"

Queen's blend 1/4 angol font ára P **4·80**
Three stars 100 gr. ára . . . P **3·60**
Ceylon special 100 gr. ára . . P **2·60**

TŰZVESZÉLY ESETNÉL

BIZTOS VÉDELMET NYUJT A

»MINIMAX«

kézi tűzoltó készüléke!

Oltóereje óriási és semmiféle kárt nem okoz. — Kezelése rendkívül egyszerű. Speciális készülékek, autók, motorcsónakok, garázsok stb. részére.

Felvilágosítással szolgál a

MAGYAR MINIMAX R. T.

Budapest, VI., Rózsa ucca 85 (saját ház). — Tel.: Aut. 237-31

Megjelent A PÉNZVILÁG legújabb száma szenzációs tartalommal!

KAPHATÓ MINDEN ÚJSÁGÁRUSNÁL

Ára 40 fillér

SZVETICS JÓZSEF
építési vállalkozó
BUDAPEST, VII., TELEP UCCA 8.

»EGYESÜLT«
GOLYÓS- ÉS GÖRGŐSCSAPÁGY GYÁRI JAVÍTÓÜZEM
BUDAPEST, VI, SZINYEI-MERSE UCCA 26
(Podmaniczky ucca s rok)
ÚJ SPECIÁL CSAPÁGYAK KÉSZÍTÉSE
TELEFON: AUTOMATA 181—4.

Somogyi Soma és Fia
kőfaragómester
Budapest, VIII., Fiumei-út 9.
Alapítva: 1867. Telefon: J. 415-20

GÓTS KÁROLY
hat. engedélyezett villanyszerelő és elektromechanikai műhelye
BUDAPEST, V, VISEGRÁDI U. 13/a. Telefon: Aut. 113—70.
VILLANYOSSZERELÉSEK, márványraszerelt kapcsoló- és biztosítótáblák.

Baranyi Gyula és Társa
Vegyipari Vállalata r. t. Budapest, VII., Izabella-tér 1.
Telefon: József 443—89.
Festékek, Vegyicikkek és Hézagmentes „MEROLIT" padló

KŐSZÉNBÁNYA 'S TÉGLAGYÁR TÁRSULAT PESTEN, (DRASCHE)
BUDAPEST, V., KLOTILD UCCA 3.
TELEFON: AUTOMATA 255—54, 255—55 és 255—56.

RELLA N. és UNOKAÖCCSE
Építési Vállalat R.-T.
Budapest, VIII, Népszinház ucca 13
Telefonszámok: József 436—52 és József 436—53.
Magas- és mélyépítés, vasbetonépítés, HERBST FÖDÉM az egész világon elterjedt és és legolcsóbb vasbetonfödém

Mielőtt máshol vásárol, saját érdekében, tekintse meg új helyiségében
HIKKER
réz-, vasbutorgyár készítményeit Ágybetétek, kárpitos áruk, ágynemü és paplanok gyári árban. VII., Dohány ucca 1. sz. Károly körut mellett. Tel. J. 422-12.

KEMÉNY SÁNDOR
OKL. MÉRNÖK-ÉPITŐMESTER
IRODA: PANNÓNIA UCCA 18. SZÁM
Telefon: Aut. 926—24

Szobafestő, mázoló és érczfényező munkákat kiváló kivitelben készít
SZEGŐ JÓZSEF
Budapest, VII., Kazinczy ucca 20. Telefon: J. 440-60.

KASZIMIR FERENC
ÉPÜLET- ÉS BÚTORASZTALOSMESTER
TELEFONHIVÓ: L. 906—23
BUDAPEST, V, TISZA UCCA 18

PETRÓCZKY LAJOS
BUDAPEST, I., MAROS U. 9
TELEFON: Aut. 508-34
Elvállal: teherfuvarozást, földmunkát, bútorszállítást csukott vagy nyitott kocsikban, helyben és vidéken

RIEGER OTTÓ
ORGONAGYÁR
ÚJ ORGONÁKAT
valamint
HOMLOKZATSIPOKAT
szállítunk és orgonajavításokat mérsékelt árban és művészi kivitelben elvállalunk. Gyárainkból negyven éves fennállása óta 2300 új orgona került szállításra.
BUDAPEST, X., SZIGLIGETI UCCA 29. (RÁKOSFALVA) TELEF. JÓZSEF 393—45.

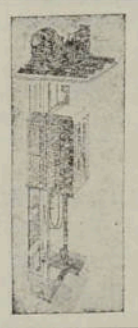

KLOSE V. F.
FELVONÓGYÁR
(saját gyártelepünkön)
BUDAPEST, VI., GÖMB U. 44
Mindennemü felvonónak legtökéletesebb kivitelben való gyártása
Telefon: Aut. 900-66

Széchenyi Gyógyfürdő
a modern orvosi tudomány minden eszközével és a különböző gyógyeljárásokhoz szükséges fölszerelésekkel ellátva.
A város minden pontjától könnyen megközelíthető.

Halmos István és Fia
kövezőmesterek és útépítő vállalkozók
Budapest, X., Halom ucca 25. sz.
Telefon: J. 339—52 Telefon: J. 339—52

NEUSCHLOSZ—LICHTIG
REPÜLŐGÉPGYÁR ÉS FAIPAR R. T.
BUDAPEST—ALBERTFALVA
VÁROSI IRODA: IV, PETŐFI SÁNDOR UCCA 9. SZ.
TELEFON: AUT. 890—47.
GYÁRI TELEFON: LÁGYMÁNYOS 582—20, 11—79.
PARKETT- ÉS ÉPÜLETASZTALOS MUNKÁR!

HORVÁT ÉS SZALAI
automobil és gépipari vállalata
Budapest, VIII, Kenyérmező u. 3
Gyárt: Precíziós fogaskerekeket, spirális fogazású kúp- és tányérkerekeket, csigakerekeket, kupplunglamellákat, szelepeket, dugattyukat, hajtókarokat és egyéb szerkezeti gép- autó-alkatrészeket, traktor-alkatrészeket, öntöttvas fékpofákat.
TELEFON: J. 356-47

PATAKI ÉS FARKAS
MÉRLEGÜZEM
BUDAPEST, VII., ROTTENBILLER UCCA 9
(BEJÁRAT PÉTERFY SÁNDOR UCCA) TELEFON: J. 373-68

FORT OSZKÁR és TÁRSA
műszaki iroda és vállalat
Tel.: J. 303-35
Központi fütés, vízvezeték stb. berendezések részére
Budapest, IX., Angyal ucca 33

KŐNIG JÓZSEF
OKL. MÉRNÖK, ÉPITÉSI VÁLLALKOZÓ
TELEFON: JÓZSEF 424—69.
Budapest, VIII., Baross ucca 98. sz.

MAGYAR IDEGENFORGALMI PROPAGANDA WIENBEN

Írta: KOVÁCSHÁZY VILMOS

Az idegenforgalmi propaganda eredményessége legelsősorban attól függ, hogy a propagandát alkalmas helyen csináljuk. Szakemberek elfogadott véleménye, hogy Csonka-Magyarország eredménnyel *leginkább biztató* propagandát *elsősorban* Wienben fejthet ki.

Wien, a régi császárváros, mint kultúrális, kereskedelmi és ipari központ, történelmi emlékeivel, építészeti remekeivel, múzeumaival, képtáraival, környékével s tudatos idegenforgalmi berendezkedésével mindig vonzó hatást gyakorolt az idegenekre, a nyugatról keletre irányuló idegenforgalomnak úgyszólván végső nagyobb állomása volt már a multban, s ezidőszerint is az.

A wieni és budapesti idegenforgalom statisztikai adatainak az összehasonlításából leginkább bizonyítható az a vélemény, hogy Csonka-Magyarországnak és így Budapest székesfővárosnak is *elsősorban Wienben kell idegenforgalmi propagandamunkát kifejtenie*, mert Wien idegenforgalma erre kiváló lehetőséget nyujt.

Budapest Wienből az idegen által könnyen, illetve rövid idő alatt elérhető s így a propagandának arra kell irányulni, hogy a Wient felkereső idegenek nagyobbik része — amint azt ma teszi — *Budapestet se kerülje el.*

Hasonlítsuk most már össze a Wienbe érkező különböző ország- és világrészbeli idegenek számát a Budapestre érkező idegenek számával és állapítsuk meg azt, hogy az adatok szerint milyen képet nyujt és milyen következtetésekre ad alkalmat ez az összehasonlítás.

Az 1928. évi statisztika adatai szerint:

	Wienbe érkezők száma	Budapestre érkezők száma	a Wienbe érkezők számához viszonyítva %-ban
Albániából	492	22	4·5
Amerikából	28.8 9	9.322	32·9
Angliából	10.059	3.542	35·2
Ausztriából	241.864	2..156[1]	—
Belgiumból	1.063	394	37·1
Bulgáriából	3.261	444	13·6
Csehországból	101.185	18.267[2]	18·5
Dániából	1.894	574	30·3
Franciaországból	4.901	1.989	40·6
Görögországból	2.389	401	17·1
Hollandiából	4.0 9	1.273	31·5
Jugoszláviából	21.006	8.394[3]	40 0
Lengyelországból	29.255	1.109	3·8
Magyarországból	66.282	160.015	—
Németországból	202.0.9	165.2	8·2
Norvégiából	687	151	22·0
Olaszországból	9.583	26.1	28·1
Portugáliából	16	29	17·8
Romániából	27.695	9.027[4]	68·7
Svédországból	2.562	633	24·7
Spanyolországból	884	254	28·7
Svájcból	7.614	1.990	26·1
Törökországból	1.295	311	24·0
Egyéb országokból és világrészekből	8.775	2.086	23·8
Összesen	750.816	269.606	

Jegyzet: Ebből megszállt területre esik: [1] 239; [2] 14.197; [3] 7065; [4] 16.228.

Az összesítés szerint tehát Wienben az 1928. évben 750.816 idegen, míg Budapesten 269.606 idegen fordult meg. Székesfővárosunk idegenforgalma a wieni idegenforgalomnak eszerint több, mint ⅓ részét teszi ki, ami földrajzi és politikai szempontokat véve tekintetbe, *kielégítő is lenne.* Az összegezés azonban magába foglalja az Ausztriából Wienbe és a Magyarországról Budapestre érkezők számát is, amit akkor, ha a tulajdonképpeni, illetve *a külföldről irányuló idegenforgalmat* vizsgáljuk, le kell számítani. Ezzel a számítással a végeredmény a következőképpen alakul:

A Wienbe érkezők száma . . . 538.952,
a Budapestre érkezők száma . . 109.591,

vagyis ez esetben Budapest idegenforgalma Wien idegenforgalmával szemben már kisebbnek mutatkozik: csak ⅕ részét teszi ki.

Az összesítés szerint azonban a Budapestre érkező külföldiek számában jelentős részt képviselnek az elszakított országrészekből érkezők. Ezeket — bár a statisztika a trianoni békeparancs folytán idegenekként tünteti fel — idegenforgalmunk vizsgálásánál *semmiképpen sem tekinthetjük külföldieknek.* S ezért leszámítva az Ausztriából megszállt területről érkező 239, a Csehországból megszállt területről érkező 14.197, a Jugoszláviából megszállt területről érkező 7.065, s a Romániából megszállt területről érkező 16.228 személyt, *reális, de sokkal kedvezőtlenebb képet* kapunk idegenforgalmunkról, mert ez esetben Budapest tulajdonképpeni idegenforgalma az 1928. évben mindössze 71.862 személy volt, vagyis *a wieni tulajdonképpeni idegenforgalomnak csupán egynyolcad része, pontosan 13.3%-a.*

Hasonlítsuk azonban össze Wien és Budapest idegenforgalmát az idegenek nemzetisége szerint, illetve aszerint, hogy az idegenek milyen világrészekből, illetve országokból érkeztek. A közölt táblázat 3. hasábjában feltüntetett számok adnak képet arról, hogy a Wienben megforduló idegenek számához viszonyítva hány százalék az ugyanazon világrész, illetve országrészekből Budapestre érkező idegenek száma.

Vizsgálva ezeket az arányszámokat, megállapíthatjuk, hogy *Wienhez képest aránylag a legtöbben Franciaországból (40.6%), azután Belgiumból (37.1%) érkeznek Budapestre.* A hazánktól és Ausztriától egyformán távolabb eső többi nyugati országokat, világrészeket véve figyelembe, a további sorrendet így állíthatjuk össze: Anglia (35.2%), Amerika (32.9%), Hollandia (31.5%), Dánia (30.3%), Spanyolország (28.7%), Svédország (24.7%), Norvégia (22%) és Portugália (17.8%). Kétségtelen, hogy mindezekről a helyekről nagyon kevés kivétellel mind Wienen keresztül érkeznek Budapestre az idegenek s azért azt mondhatjuk, hogy *a távolabbi nyugatról Wienbe érkező külföldiek közül általában csak minden negyedik szánja rá magát arra, hogy Budapestet is meglátogassa.* Pedig a Wien—Budapest között levő távolság a Wienbe érkezésig megtett úthoz viszonyítva már alig számottevő.

Ha összehasonlítjuk az *Ausztriával szomszédos országokból* Wient meglátogató idegenek számát, akkor a következő százalékos arányszámokat kapjuk: Olaszországból hozzánk 28.1%, Svájcból 26.1%, Németországból 8.2% és Lengyelországból 3.8% idegen érkezik. A Wient és Budapestet meglátogató olaszok százalékos összehasonlítása, tekintettel arra a barátságos összeköttetésre, amely bennünket Olaszországgal összekapesol, nem kielégítő, de egyenesen megdöbbentő, hogy a németek és különösen a lengyelek közül mily kevesen jutnak el Wien után Budapestre. *A Wienbe érkező németek közül csak minden tizenkettedik, a lengyelek közül pedig csak minden huszonhatodik jön el hozzánk.*

A Balkán-államok közül Törökország 24%, Görögország 17.1%, Bugária 13.6% és Albánia 4.5% statisztikai arányszáma szinte érthetetlen, mert a Balkánról Wienbe — Albánia kivételével — a legegyenesebb út Budapesten keresztül vezet, tehát joggal számíthatnánk arra, hogy a Budapesten amúgy is keresztülutazó török, görög vagy bulgár útját megszakítja s néhány napot Budapesten is időzik.

Következő a kisantant államokból irányuló idegenforgalom összehasonlítása. A megszállott területek figyelembe *nem* vételével Csehországból irányuló idegenforgalmunk 3.9%-át, Jugoszláviából irányuló idegenforgalmunk 6.3%-át és Romániából irányuló idegenforgalmunk 10.1%-át jelenti ugyanezen államok wieni idegenforgalmának.

Mindezen adatokból politikai, külkereskedelmi, közigazgatási és más szempontokból súlyos következtetéseket lehetne levonni, ezúttal azonban azt kívánjuk megállapítani ezekből, hogy idegenforgalmi propagandára Wien kiválóan alkalmas terület.

A székesfőváros évente tekintélyes összeget áldoz idegenforgalmi propaganda célokra. Ez az összeg meglehetősen szétforgácsolódik az egyes államokban folytatott propagandatevékenység között. A szétfolyó, rendszertelen propaganda helyett sokkal helyesebb lenne az egyebütt esetenkint kínálkozó különös propagandalehetőségek mérsékeltebb kihasználása mellett Wient választani a propaganda súlypontjául *s elsősorban arra törekedni, hogy a Wienben megforduló külföldieket a mostaninál nagyobb számban hozzuk Budapestre.*

A statisztika számadatai csalhatatlan bizonyossággal állapítják meg, hogy *e téren van tennivalónk* és bízvást remélhetjük, hogy a megfelelő eszközök és lehetőségek kihasználása esetén *az eredmény sem marad majd el.*

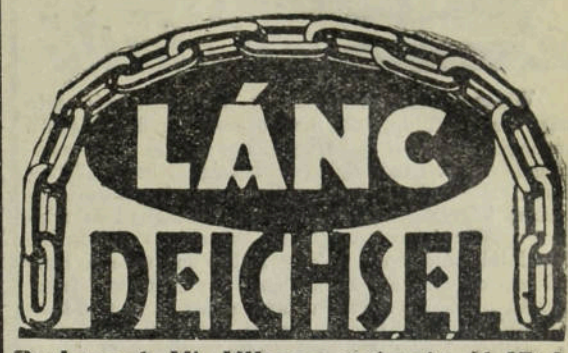

Budapest, VI, Vilmos császár út 15/d.

Hajnal Imre
okl. mérnök, építési vállalkozó
Budapest,
I., ATTILA KÖRÚT 47. SZÁM TELEFON AUTOMATA 5-8-64

Proczeller Bálint kövező mester
Budapest, X. Korponai u. 11. Tel.: Kőbánya 74-84

KESZLER JENŐ ÉS FIVÉRE
EGÉSZSÉGÜGYI BERENDEZŐK
Központi fűtés-, vízvezeték- és csatornázási vállalat
Budapest VI, Andrássy-út 67. Telefon: Automata 151—13

DUNÁNTULI MÉSZ-, TÉGLA- és KŐIPAR RT.
Központ: BUDAPEST, V., GÉZA UCCA 5
Telefon Automata 218—05, 218—06. Sürgönycím: DUNMÉSZ
Szállít: Meszet, mészkövet, bazaltkavicsot. Vállal mindennemű kőfaragó-munkát

TÓTH SZ. JÁNOS Tel.: Aut. 559-38
VÍZVEZETÉK- ÉS FÜRDŐBERENDEZŐ
ÉPÜLET- ÉS DÍSZMŰBÁDOGOS
BUDAPEST, II., BATTHYÁNY UCCA 6. SZÁM

REDŐNYÖK Gerő és Győry
redőnygyár
Budapest VII, Elemér ucca 31
Telefon: József 314—33. szám (a Keleti p. u. mellett)

SOMOSKŐI BAZALTBÁNYA RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
Budapest, IV., Bécsi ucca 4. sz.
Bánya és zúzótelep: Somoskőujfalu
Telefon: Automata 829-23 és 817-92
A bánya előállít: mindenféle szemnagyságú zúzott kavicsanyagot, pormentes zuzalékot legjobb minőségben, előállít továbbá különböző méretű útburkolati idomköveket. Út-építési osztálya vállalja: makadámutak, szabadalmazott óriáskavics (Derieso) utak építését, mindenféle idomkőutak burkolati munkáinak előállítását, továbbá a „Warenite Bitulithic" elnevezésű legjobban ismert bitumenes rendszerű utak építését.

Kisvasutak • Emelődaruk
Sodronykötélpályák
Modern szállítóberendezések
*
Roessemann és Kühnemann - Epp és Fekete
Egyesült Gépgyárak R. T.
Budapest, III., Római fürdő
Városi eladási iroda: VI., Berlini tér 2. sz.
Telefon: Automata 174—00
*
Harmatta-féle vashordók, tartányok, csövek és oxigén

Rietschel és Henneberg
Részvénytársaság
Budapest, VIII., Práter ucca 12. szám.
Telefon: József 323—18.
Központi fűtések, vízvezetéki és csatornázási berendezések

DIPL. ING. ARCHITEKT — BAUMEISTER
KOSÁLY ÖDÖN
OKL. ÉPITÉSZMÉRNÖK, ÉPITŐMESTER
TELEFON: AUT. 570-41.
BUDAPEST, II, KELETI KÁROLY-U. 15/b.

Csak BRÁZAY piperezappant használjon!

Gazdasági Értesítő

Weiss Fülöp. Hetvenedik születésnapját érte meg Weiss Fülöp, aki nem szereti az ünneplést s amennyire lehet, el is hárítja magáról, de sorra mozdulnak meg a gazdasági érdekeltségek, hogy elismeréssel adózzanak a mai Magyarország legerősebb bankári képességének. Idebent az országban és odakünn a pénzpiacok nagy centrumaiban egyformán köztudattá vált, hogy *Weiss* Fülöp művésze a bankári tevékenységnek. A bizalom, amit maga iránt szerzett, a nemzet számára gazdagodás. A pengő-korszak első éveiben felénk áradó külföldi pénz *nem kis részben Weiss Fülöp személyén keresztül jutott el hozzánk.* Itt említjük meg, hogy *Weiss* Fülöp hetvenéves születésnapja alkalmából a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank és a vele szorosabb kapcsolatban álló vállalatok együttesen *100.000 pengő összegű közérdekű alapítványt tettek,* amelyből *50.000 pengőt a Magyar Tudományos Akadémia kap.* Weiss Fülöp nevét viselő különböző tudományos és kulturális célokat szolgáló, évenkint kiosztandó pályadíj kitűzése céljaira, míg 25.000 pengőt a Gyermekvédő Ligának és 25.000 pengőt az Erzsébet királyné tüdőbeteg szanatóriumnak juttatnak.

A Nemzeti Bank 13 aranykorona osztalékot fizet. A *Magyar Nemzeti Bank főtanácsa* 1930 január 4-én tartott ülésében dr. *Schober* Béla vezérigazgató előterjesztése alapján jóváhagyta a Bank mérlegét, valamint nyereség- és veszteségszámláját, amelyek szerint az 1929. évi tiszta jövedelem 10,242.000 pengő. A főtanács elhatározta, hogy az elért üzleti eredményből 13 százalékos osztalék, azaz 100 aranykorona n. é. részvényenként 13 aranykorona (15.06 pengő) kifizetését fogja a közgyűlésnek javaslatba hozni.

A Pesti Tőzsde jubileumi száma. Karácsonyi számával ünnepelte a *Pesti Tőzsde* tízéves jubileumát. Ez az ünnepi szám méltó volt ahhoz a kiváló munkához, amely a *Pesti Tőzsde* nagytudású szerkesztője, *Kallós* János nevéhez fűződik. A jubileum alkalmával megszólalt közgazdasági kiválóságok nyilatkozataikban a legteljesebb mértékben elismerték és méltányolták azt a missziót, amelyet *Kallós* János a magyar közgazdasági életben kritikájával és az események hű regisztrálásával betölt. A magyar közgazdasági élet legválságosabb tíz esztendeje fűződik ehhez a jubileumhoz, amely a tulajdon egyéni ünnepével talán jobb jövő első etapját jelenti.

A Magyar Olajkereskedők Országos Egyesülete ujjáalakuló közgyűlését tartotta meg, amelyen az üzletág reprezentativ képviselői nagy számban jelentek meg és lelkes örömmel csatlakoztak az egyesülethez. Az alakuló közgyűlés egyhangúlag *Lovass* Jánost, a Láng és Lovass gépolaj- és gépzsírgyár főnökét választotta elnökké, aki a háború alatt és a háború után pár évig működött olajkereskedelmi egyesülésnek is az elnöke volt és állandó vezére és előharcosa a szakmai tömörülés ügyének, egyben agilis védelmezője az üzletág érdekeinek. Az egyesület alelnökei *Balla* Dezső és *Salgó* Miksa lettek, szintén régi reprezentativ tagjai az olajszakmának. Az egyesület főtitkárává *Szemere* Jenőt választották, pénztárosává *Pártos* Antalt, ellenőrévé *Ghillány* Miklóst. A választmány tagjai *Fenyves* Péter, *Friedmann* Béla, *Gróf* Sándor, *Rejtő* Izor, *Pajor* László, *Székely* Gyula, *Zilahy* Kiss Jenő és *Wechsler* Miklós lettek. A számvizsgálóbizottság tagjai: vitéz *Antal* János, *Eisler* Árpád és *Lindenbaum* Siegfried.

A Nemzetközi Gépkereskedelmi Rt. exportforgalma emelkedett. A részvénytársaság mérlege 23,930.000 P alaptőke mellett 2,225.568.82 P tiszta nyereséget tüntet fel. A nyereség fölosztása tekintetében az igazgatóság azt a javaslatot fogja tenni a január 15-ére egybehívott évi rendes közgyűlésnek, hogy az „A" sorozatú elsőbbségi részvények osztalékára 487.550 P, a „B" sorozatú elsőbbségi részvények osztalékára 522.375 P, a törzsrészvények 10%-os osztalékára (részvényenként 5 P) 1,000.000 P, az alapítójegyek alapszabályszerű osztalékára 19.249.17 P fordíttassék, 50.000 P nyugdíjintézeti tartalék céljára használtassék föl, a fönnmaradó 69.397.97 P az 1929/30. üzletév számlájára vezettessék át. A vállalat lefolyt üzletéve az erőteljes fejlődés jegyében indult, de a fagykárok és a gabonaárak leromlása a társaság gépüzleti forgalmának kibontakozására kedvezőtlenül hatottak. Az exportüzlet fejlesztésével azonban sikerült a forgalmat a tavalyi színvonalon fenntartani, sőt még fokozni is.

Párt és klub

— *Újesztendő a Józsefvárosi Egységes Pártkörben.* Szokásos barátsággal üdvözölték az új esztendőt a *Józsefvárosi Polgárok Egységes Pártkörében* is. A nagyszámban egybegyűlt polgárok soraiban ott voltak: *Leitner* Emil dr. táblai elnök, *Korányi* Lajos, *Képessy* József dr., *Barta* Gábor dr., *Brauch* Ferenc, *Polgár* Mihály dr., *Faith* Jaques dr., *Láng* Marcell, *Czollner* Béla, *Herczeg* Ernő és még sokan mások. *Gazdy* Jenő ny. postai főigazgató tartotta az ünnepi beszédet, meleg szavakkal köszöntve a kör elnökét, botfai *Hűvös* Ivánt. Hangoztatta, hogy a kör a népfenség magasztos gondolatával *a demokratikus haladást akarja szolgálni, a polgári egységet akarja, amelyre soha nagyobb szükség nem volt, mint most,* amikor külső és belső politikai és gazdasági bajok alatt recsegnek a haza épületének eresztékei. Ez a kör, élén *Hűvös* Ivánnal, a Józsefváros polgárainak egyre növekvő tömegeit vonzza maga köré. *Hűvös* Iván válaszában utalt arra, hogy a béke éveiben milyen erőt jelentett a VIII. kerület, milyen tiszteletnek örvendtek a józsefvárosi polgárok a hatóságok előtt s hogy a kerület polgárai mindenkor őszinte segítőt találtak a kerület vezető embereiben. Mennyivel indokoltabb ma — mondotta — az összefogás, az erők egyesítése. A kör vezetősége előtt három cél lebeg: visszaszerezni a Józsefvárosnak a törvényhatósági életben a régi pozíciót, az Egységes Pártkör legyen a kerület életének központja s hogy a VIII. kerületi polgárnak sem ajánló levelekre, sem protekcióra ne legyen szüksége és mindenkor nyitott ajtókra találjon a hatóságok előtt, ha megtudják róla, hogy e városrész lakója. Igy volt ez a háború előtt, így legyen ismét. Ehhez a munkához kérte a polgárok segítségét.

— *A Kőbányai Casinó* kedden este tartotta ebben az évben első összejövetelét. Az ünnepi vacsorán résztvett *Berczel* Jenő alpolgármester is, akit a kerület polgársága meleg ovációban részesített. A népszerű alpolgármestert a Kaszinó nevében *Halter* Károly vezérigazgató, elnök üdvözölte közvetlen szavakkal, rámutatva Berczel Jenő közszolgálati érdemeire és polgári erényeire.

— *A Magyar Gazdasági Klub* minden hétfőn este fél 9 órakor társasvacsorát rendez Nagymező ucca 22—24. számú házban levő klubhelyiségeiben.

— *A Terézvárosi Gazdasági Egyesület* kedden este jól sikerült társasvacsorát rendezett az Andrássy út 25. számú ház félemeleten levő egyesületi helyiségében.

Vállalkozás

Versenytárgyalási megbízások

A mult héten tartott nyilvános és szűkkörű versenytárgyalások alapján a különböző közmunkákat és közszállításokat a következő cégek kapták:

Mázoló munkát a Telepi uccai kórháznál: Leisen Adolf 8046, Schuller János 12.024 P.

Kőműves munkát a Kun uccai kórháznál: Vedres Károly 2712 P.

Toldaléképítkezést a Zágrábi úti óvódánál: Belinszky János 8750 P.

Vaskályhaszállítást a Bécsi úti kislakásoknál: Magyar Radiátorgyár 3118 P.

Vízvezeték a csatornázási munkát a Maglódi út sarkán épülő vámőrségi épületnél: Száva Sándor 6761 pengő vállalati áron.

Beérkezett ajánlatok

A mult héten tartott versenytárgyalásokon a különböző közmunkákra és közszállításokra a következő cégek pályáztak:

Lakatos munkára *a Hunor uccai játszótér kerítésénél:* Hermann János 3900, Hermann Béla 3960, Zeisel Sándor 5328, Lieszkovszky Gyula 6660 P.

Központi gőzfűtőberendezési munkára *a Felhő uccai tűzőrségi laktanyánál:* Stern és Rosenthal 14.543, Kolbányi és Pákozdy 14.769, Tóth Imre és tsa 14.923, Adler Henrik 15.124, Ifj. Fort Oszkár 15.184, Szepessy Gyula 15.502, Rohonczi Hugó 15.771, Fazekas Ferenc 15.970, Ábrahám és Gürtler 16.543, Cross Charles és E. L. 16.848, Fried Zsigmond 16.894, Halász Ernő 16.966, Bründl János 17.005, Schwarz Testvérek 19.493 P.

Építési engedélyek

A magánépítési albizottság 1929. évi december 30-án tartott ülésében a következő építési engedélyek kiadását javasolta a tanácsnak:

A) Nagyobb és kisebb építkezésekre:

1. A M. kir. bpesti I. sz. honv. vegyesdandár-parancsnokság X., Pongrác u. gépszín és egyemeletes lakóház, terv. Szücs Jenő VIII. ker., Szentkirályi u. 35.

2. Del. Medicó Rossinelli János X., Harmat u. 8108/15. földszintes lakóház, terv. Haasz Károly III., Pacsirta ucca 26.

3. Luspay Pál I., Ormező 900 hrsz. földszintes ház, terv. Kocsis Imre VII., Vörösmarty u. 6.

4. Borbély István VII., Káldi út 30586. hrsz. földszintes lakóház, terv. Németh Gyula, Rákospalota, Körvasútsor 16.

5. Laczy Sándor X., Devecseri út 2038/8/3/a. hrsz. földszintes lakóház, terv. Üveges József, Sashalom, Mussolini u. 21.

6. Illés Antal VIII., József u. 67, II. és III-ik emelet ráépítés, terv. Sipos József VIII., József krt. 46.

7. Móra László III., Testvérhegy 20101. hrsz. családi lakóház, terv. Gertheim János, Pesthidegkút.

8. Gernedl István III., Filatori dülő 18787/2. családi ház, terv. Kiss Sándor III., Föld u. 30.

B) Toldaléképítkezésekre:

1. Br. Jeszenszky Miklós I., Fürj u. 7943, terv. Trimmel József II., Medve u. 38.

2. Goldinger Márton III., Táborhegy 16806/2. hrsz., terv. Laseczky Márton III., Föld u. 53.

C) Felvonóra kaptak engedélyt:

1. Lukács Márton III., Ujlaki rakpart 27.

2. Bien S. fiai VII., Akácfa u. 5.

3. Lóránffy Zsuzsánna Egyesület VII., Ilka u. 51.

4. Budapest Székesfőváros Elektromos Művei I., Budafoki út 52.

D) Beérkezett újabb építési kérelmek:

1. Sipos Jenő VII., Angol u. 5., Zugló u. 1992/43. hrsz. családi ház.

2. Molnár János VII., Komócsi u. 1993/a/57/33. hrsz., u. o. családi ház.

3. Gondi Mihály VII., Benkő u. 1997-2003/97. hrsz., u. o. családi ház.

4. Phönix r. t. VI. ker., Andrássy út 19., VI., Babér u. 96 gyári épületek.

WEISZ MIHÁLY
mérnök, építési vállalkozó, csatorna- és mélyépitő
Balaton ucca 2. Telefon: 257-66

TÓTH ISTVÁN Telefonautomata 510—29. szám.
VILLANYSZERELŐ
Budapest, I., Greguss ucca 8. szám

FLIEGL BÉLA bádogosmester
Telefon: J. 435-07 Budapest IX, Liliom ucca 33. Telefon: J. 435-07
Készít épület., díszműbádogos munkákat és higiénikus fürdőkádakat, légszesz, víz, gőz, csatornázás, szivattyuk, kutak szerelését, angol klozetteket és egészségügyi fürdők berendezését

SCHÜTZ EDE TELEFON J. 330—45
ÉPÜLET-, MŰ- ÉS VASSZERKEZETLAKATOS
BUDAPEST, VII., THÖKÖLY ÚT 23. SZÁM

Kramer Adolf
festő és mázolómester
Budapest, I., Lágymányos-u. 4
Telefonszám: Lágymányos 19—33.

MAGYAR UTÉPITÉSI R. T.
V., KOSSUTH LAJOS TÉR 16-17
TELEFON: AUTOMATA 230-59 és 121-37
Modern utak épitési vállalata. Készít öntött és hengerelt aszfalt, shett, topeka, aszfaltmakadám és keramit burkolatot

Margalit Andor és Ödön
mérnök-épitőmester, vállalkozók
Budapest, I. ker., Kelenhegyi-út 11—13. sz.
Telefonszámok: József 586—45 és József 429—24.

KAUTNIK JÓZSEF SZOBRÁSZ-MESTER
ÉPÜLET-, MŰKŐ- ÉS STUCKOMUNKÁKRA.
BUDAPEST, IX., BOKRÉTA UCCA 21.

KOVÁCS A. ÖDÖN GÉPÉSZ MÉRNÖK
Budapest, VIII., Bezeredy ucca 8
Telefon: 382 — 93, 408 — 78.
Központi fütés-, vízvezeték-, csatornafelszerelési vállalata

NEKOLNY ANTAL ÉPITŐMESTER
Budapest, VIII., Közraktár ucca 24. sz. Telefon: Aut. 873-72.

Az 1924. évi XVIII. t.-c. alapján szervezett
IPAROSOK ORSZÁGOS KÖZPONTI SZÖVETKEZETE
Postatakarékpénztári szla: 10517 — Postatakarékpénztári csekkszámla: Kisipari hitelakció: 44500 — Girószámla: Magyar Nemzeti Bank — Táviratcím: IPKÖZPONT

TELEFONSZÁMOK:
Központi osztályok:
V., Nádor ucca 22. Aut. 253-33. Aut. 253-37. Aut. 151-35. Aut. 212-14. Igazgatóság. Titkárság. Pénzügyi osztály. Ellenőrzés. Könyvelés.
Bőrosztály:
L. 996-62. Nádor ucca 21.
Épitőipari osztály:
L. 912-32. Nádor ucca 18.
Faipari osztály:
L. 996-61. Nádor ucca 21.
Kisipari hitelakció:
Aut. 253-33. Nádor ucca 22.
Kereskedelmi osztály:
L. 996-61. Nádor ucca 21.
Textil közszállitási osztály:
L. 902-32. Nádor ucca 18.

HANVAY VIKTOR
villany- és rádiócikkek
Budapest, VI, Podmaniczky ucca 67. Telefon: Aut. 104—69

Események

OLVASÓINKHOZ!

Tizenkilenc esztendeje hirdetik a *Fővárosi Hirlap* hasábjai rendületlenül azt az erőteljes polgári politikát, amely a közös, nagy városi érdekek állandó és éber ellenőrzésével, szigorú, de mindig tárgyilagos és igazságos kiritájával Budapest polgárságát ennek a lapnak táborába gyüjtötte. Lapunk mindig súlyt helyezett arra, hogy frissen, gyorsan, megbízhatóan, lelkiismeretes kritikai készségünkkel értesüljenek olvasóink mindarról, ami a városházán történik.

Ez az immár közel két évtizedes lelkes és ernyedetlen küzdelem adta meg az érdemet, amelynek alapján

az Egységes Községi Polgári Párt a Fővárosi Hirlapot választotta hivatalos lapjául. Viszont lapunkat is régi tradíciói vezették arra az útra, amelyen a békés, de meg nem alkuvó, alkotó polgári munkálkodás hirdetésében találkozott Ripka Ferenc főpolgármesternek és Kozma Jenőnek, az Egységes Községi Polgári Párt elnökének Budapest érdekében kifejtett nagy munkájával.

Amikor most tizenkilencedik évfolyamába lépett a *Fővárosi Hirlap* és visszatekintünk az elvégzett munkánk gyümölcseire, hű olvasóink táborától nem kérünk egyebet, csak annak a régi bizalomnak és támogatásnak folytatását, amelyben eddig is részesített bennünket Budapest közönsége.

Fővárosi Hirlap
Az Egységes Községi Polgári Párt hivatalos lapja.
*
Előfizetési árak:
fél évre . . . . . 12 pengő.
egész évre . . . . . 24 pengő.

A kormányzó kitüntetett két tűzoltótisztet és öt fővárosi tűzoltót. A kormányzó a belügyminiszter felterjesztésére és *Ripka* Ferenc főpolgármester javaslatára a székesfővárosi tűzoltóság hét érdemes tagját magas kitüntetésben részesítette. *Teasdale* Ottó tűzoltófőtisznek és *Sturm* István tűzoltótisztnek buzgó és eredményes szolgálatáért legfelsőbb elismerését adatta tudtul. *Budai* László törzsőrmesternek az V. osztályú magyar érdemkeresztet, *Timár* Antal tűzoltó-szakaszvezetőnek a magyar ezüst érdemérmet, *Kaszásy* Ferenc és *Sebestyén* István csővezetőknek, továbbá *Kóbis* József segédcsővezetőnek hivatásuk teljesítése közben tanusított bátor és önfeláldozó magatartásukért *a magyar bronz érdemérmet adományozta.* A magas kitüntetések átadása ünnepies külsőségek között történik meg a Kun uccai központi őrtanyán.

Fónagy István dr. kitüntetése. *Fónagy* István dr., az *Országos Társadalombiztosító Intézet* titkára magas kitüntetésben részesült, a pápa a *Szentsírrend* lovagkeresztjét adományozta neki. *Fónagy* István dr. 1923-ig a magy. kir. államvasutak szolgálatában állott és jelenleg az *Országos Társadalombiztosító Intézetnél* tölt be vezető állást. Előkelő szerepet játszik a *Polgári Egység Klubja*, a *Liget Klub*, a *Vasuti és Hajózási Klub* és több fővárosi társadalmi egyesület életében.

Az újonnan megválasztott 106 tanító és tanár letette az esküt. A fővárosnál megüresedett 106 tanári és tanítói állást, mint ismeretes, a mult hétfőn töltötte be a tanács és egy nappal a választás után már megtörtént valamennyiük eskütétele is. A hivatali eskü kivétele azért történt ily szokatlan időben, a karácsonyi szünet alatt, hogy *a megválasztottak január 1-től már az új illetményeket kaphassák meg.*

Házasság. *Illés* Piri és *Balassa* Emil 1930 január 2-án házasságot kötöttek.

Jövő héten lesznek a közigazgatási választások. A tanácsnál az ősz óta húzódik számos közigazgatási és műszaki állás, többek között több magasabbrangú tisztviselői hely betöltése is. A választásnak különböző akadályai voltak, úgyhogy már *a mult évben nem kerülhetett rá a sor.* Mivel az érdekeltek bizonytalanságának is véget akarnak vetni és az állások végleges betöltése sem késhet tovább, *a tanács a jövő hétfőn, vagy kedden tartja azt a rendkivüli ülést, amelynek egyetlen napirendi pontja a választás megtartása lesz.*

Útügyi előadás. A Magyar Mérnök- és Építész-Egyletben (IV. ker., Reáltanoda ucca 13—15. sz.) január 9-én (csütörtökön) este ½7 órakor *Király* Kálmán székesfővárosi műszaki főtanácsos vetített képekkel illusztrált előadás keretében számol be a londoni útügyi kongresszuson szerzett tapasztalatairól. Vendégeket az egyesület szívesen lát.

Till tanácsnok leánya — menyasszony. *Till* Babyt eljegyezte dr. *Schwertner* Richárd, Budapest, 1929 december hó. — *Till* Baby Till Antal nyug. székesfővárosi tanácsnok, az Autobuszüzem igazgatójának egyetlen leánya. Vőlegénye kitünő és nagyrahivatott fővárosi orvos. Az eljegyzési hír, a népszerű *Till* Antal családi öröme, széles körökben keltett megelégedést, és úgy az örömszülőket, mint a fiatal jegyespárt elhalmozzák szerencsekívánatokkal.

A huszonötéves Független Budapest. A városházi sajtó karácsonyának bensőséges házi ünnepe volt: 25 éves jubileumi számával jelent meg a *Független Budapest*, *B. Virágh* Géza kitünően szerkesztett várospolitikai hetilapja. „Az én huszonöt évem" — ez volt a címe *Virágh* Géza vezércikkének, amely az emlékezés szelíd derűjével aranyozza be azt a huszonöt esztendőt, amelynek során „a hamupipőke Budapestből egyetlen varázsütésre gyönyörű királylány lett." És ez az idézett mondat valójában tömör összefoglalása a jubileumi szám gazdag és pompás tartalmának, amelyben a főváros életének minden számottevő faktora: hivatali vezetők, közéleti funkcionáriusok, várospolitikusok, városi ujságírók: Budapest valamennyi igaz szerelmese bizonyítja ékesszólón, hogy *Virágh* Géza huszonöt esztendeje tulajdonképpen Budapest huszonöt esztendeje. Olyan 25 év ez, amely mozgalmasságával, felemelő és lesujtó, szinte magábanállón világtörténelmi eseményeivel nem csupán az egyén életében, hanem egy egész generáció életében óriási és feledhetetlen epoka. *Virágh* Gézáé a mulhatatlan érdem, — és ezt az ünnepi szám cikkírói kellőkép kiakcentuálták, — hogy a város huszonöt esztendeje pillanatra sem divergálódott az ő egyéni 25 esztendejétől: *Virágh* Géza mindig az elsők sorában volt azok közt, akik Budapest életének utolsó negyedszázadában szebbre, jobbra igyekeztek formálni ezt az itteni életet. „Ez a huszonöt év — írja *Virágh* Géza, — sorsdöntő volt nemcsak a magyar nemzet, de a magyar főváros életében is. Hogy is kezdődött?... — Erre és a folytatására a *Független Budapest* jubileumi száma adta meg a méltó és történelmi perspektívájú feleletet.

Díszoklevéllel tüntették ki a főváros egyik könyvkiadványát. A *Magyar Bibliofil Társaság* minden esztendőben oklevéllel szokta kitüntetni az év folyamán megjelent öt legsikerültebb könyvet. Az idei termésből a társaság elismerését legjobban a főváros kiadásában megjelent *Pestre* című, ízlésesen és artisztikusan kiállított mű nyerte el, amely *Kazinczy* Ferenc 1828. évi pesti tartózkodásáról írt naplójának ismertetése, amit a centenárium alkalmából adott ki a székesfőváros közönége. A *Pestre* című Kazinczy-könyv sikerének oroszlánrésze *Liber* Endre tanácsnokot illeti meg s vele az egész kilencedik ügyosztályé az elismerés, ahol a kiadás gondolata megszületett. A könyvben s zámos egykorú illusztráció van, amelynek összeállítása és általában a könyv művészies kiállítása *Csánky* Dénes festőművész ízlését dícséri, de elismerés illeti a főváros házinyomdáját is a gondos tipográfiáért.

Gyémántlakodalom. A fővárosban közismert puritán jellemű, köztiszteletben álló *Somogyi* Soma kőfaragómester, aki a szakma nesztora, az ország legidősebb kőfaragómestere, a nemrég jubilált ipartestület egyedül élő alapítótagja és jótékonyságáról közismert neje, Terézia 1930 január 2-án ünnepelte nagyszámú családja, gyermekei, unokái, dédunokái és testvére jelenlétében házasságának 60-ik évfordulóját. A gyémántlakodalmat ünneplő *Somogyi* Soma nevéhez számtalan köz- és magánépület létesítése fűződik s legutóbb ő készítette a Gellért-hullámfürdő összes kőfaragómunkáit.

TUNGSRAM
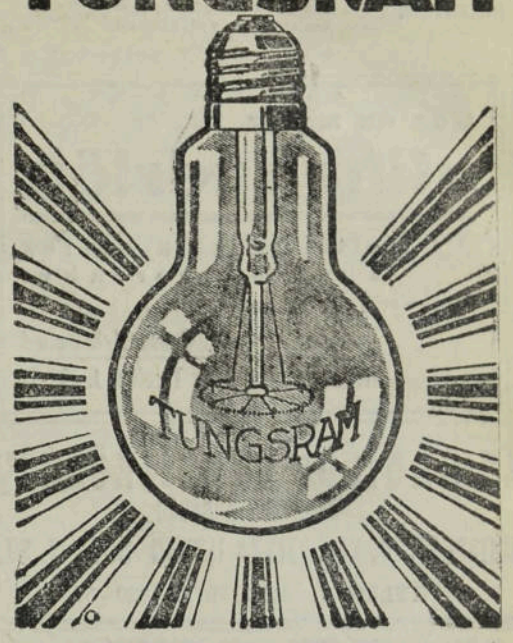

WIHART FERENC
• ÉPITÉSZ ÉPITŐMESTER •
BUDAPEST, VII., COLUMBUS UCCA 33. sz.
TELEFON: JÓZSEF 350-97

Legmodernebb gyógyintézet
sebészi és belbetegek részére
Dr. Pajor-szanatórium
Budapest, VIII., Vas ucca 17. szám
Magánklinikai osztályon teljes ellátás napi 12 P
Idegbetegek üdülő gyógyhelye,
vízgyógyintézet, nap-és légfürdő

VIGADÓ KÁVÉHÁZ
IV, Deák Ferenc ucca 2
*
VIGADÓ KIOSZK
V. ker., Vigadó tér
TULAJDONOS: BABÓCSY LŐRINC

RIEDER OTTÓ villamos-berendezési vállalat, műszaki intézet, elektrotechnikai és rádió cikkek raktára
Alapittatott: 1898.
A. B. C. tagoknak hat havi hitel
Budapest IV, Irányi u. 20. Tel.: Aut. 837-07

SCHIFF MIHÁLY
paszományos-mester, Budapest, IV.
Prohászka Ottokár ucca 8. (Félemelet)
EZÜST ÉREMMEL KITÜNTETVE. + TELEFON: AUTOMATA 834-76.
A legszebb kivitelben készitek mindenféle **butorpaszományt,** plimó- (paplan) zsinórt, horgolt rózsát, csillag gombot és gombáthuzást. **Női ruhadiszeket,** bojtokat, rojtokat, öveket, a legprecizebb, művészi kivitelben. Csillárzsinórokat, továbbá selyem- és gyapjúfonal- adjusztálást és minden e szakmába vágó munkát.

Harsányi Testvérek
központi fütés, egészségügyi berendezések, vizvezeték, csatornázás és épületbádogos munkák vállalata
BUDAPEST, VII., BEM UCCA 5. SZÁM
ALAPITVA 1894. — TELEFON: J. 850-13.

OBERMANN L. FÉMÁRU IPARTELEPE
BUDAPEST, VIII., SZIGETVÁRI UCCA 6.
TELEFON: J. 348-53. ALAPÍTVA: 1887
KITÜNTETVE: WELS 1888, BUDAPEST 1896, 1906, 1928.
Üzemi konyhák felszerelései.
Sütőformák, fém- és bádogáruk, kávégépek gyártása.

DÁVID ÉS KERTÉSZ
kazán- és gépgyár r. t.
Budapest, VI., Máglya ucca 75—77
Telefon: Lipót 914—46.

STEINER ÉS SZIMPER
dísz-, templom-, szobafestők és mázolók
Budapest. IX., Üllői-út 57
Telefon József 306-29

Beton, makadám, aszfalt
felvágásához vegyen
BÉRKOMPRESSORT
Liska Jenő okl. gépészmérnök,
kompressor-bérbeadó, VIII, Orczy-út 22. Tel.: J. 335-4 .

MOOR GÉZA építőmester
Budapest, VI., Reiter Ferenc ucca 103. sz.
Telefon: Automata 911—13.

Fütés Viz Gáz Szentgyörgyi és Társa
Telefon: József 8-97 Budapest VIII. Baross-u 88

FRIEDRICH JAKAB
ÁCSMESTER ÉS TETŐEMELÉSI VÁLLALAT
Budapest, V., Párkány ucca 1418. Telefon: Lipót 969—98

BIHARI PÁL
okl. mérnök, épitési vállalkozó
Budapest, VI., Eötvös ucca 24. sz.
TELEFON: AUT. 297—63.

FARKAS LAJOS Telefon: J. 396-98
MÉRNÖK magas-, mély-beton és vasbeton építési vállalkozó
Budapest VII, Kolumbus u. 41

Gőz és motor
utihengerlők
bitumenező hengerek
zuzalékszórókkal
Magyar gyártmány
John Fowler & Co. Budapest-Kelenföld
11. sz. postahivatal. Telefon: J. 382-11

Zalahalápi bazaltkőbánya
RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
BUDAPEST, V. KER. TISZA ISTVÁN UCCA 2. SZÁM
TELEFON: AUTOMATA 820—51

NAGY GYULA
LAKATOSÁRÚGYÁRA
Budapest VIII, Köris-ucca 10. Tel.: J. 348-15

KOVÁCS OSZKÁR BÁDOGOS MESTER
ÉRCKOPORSÓ ÉS TEMETKEZÉSI CIKKEK KÉSZITŐJE
BUDAPEST, IX., TELEPI UCCA 14. SZÁM.
(A Ludovikával szemben.) TELEFON: J. 451—93

ÁMON ANTAL és FIAI
KÖVEZŐMESTEREK, ÚT,- CSATORNA- ÉS BETONÉPITÉSI VÁLLALKOZÓK, FÖLDMUNKA, VÁGÁNYFEKTETÉS, MÉSZKŐBÁNYA.
VIII., Futó ucca 10. Telefon: J. 303-85.

DANUBIA
MŰSZAKI VÁLLALAT
IX., Csoni ucca 3. Telefon: J. 340-82 J. 322-79

Sheet-, topeka-aszfalt, bitumac valamint makadamutaknak **átitató eljárásu és felületi kezelése. — Utak pormentesitése** egyidejü konzerválással, szabadalmazott olajos kátránybitumen kompozicióval

FISCHER MÁRKUSZ
ÉPÜLET- ÉS BUTORASZTALOS
ÜZEM ÉS IRODA: BUDAPEST, X., LIGET UCCA 20

HALTRICH FRIGYES
karosszériaüzem
Budapest, VI., Csángó ucca 22. sz.
(Lehel ucca sarok.) Ezelőtt VI., Stefánia út 3.
Telefon Automata 903—81.

Alapitási év: 1868 **CRISTOFOLI VINCE** Telefon: J. 381—47.
KŐPADLÓ, FAYENCE FALBURKOLAT
BUDAPEST, VII., GIZELLA ÚT 31.

OETL ANTAL
VASÖNTŐDE és GÉPGYÁR RÉSZV.-TÁRS.
X. KER. ASZTALOS SÁNDOR-UCCA 9.
TELEFON: JÓZSEF 461-09, 461-08

SAGHY GYULA ácsmester
Budapest, V, Hold u. 9. II. 18. Tel. Aut. 157-36

ROSENTHAL MÓR
ÉPÜLETÜVEGEZÉSI VÁLLALATA
BUDAPEST, VI, CSENGERY UCCA 61. TEL.: A. 144-77

MAYER OTTÓ egészségügyi berendező központi fütés, szellőztetés és fürdőberendezési vállalata. Épület-és díszmübádogos, légszesz, vízvezeték, csatornázás és szivattyú berendezési telepe. Budapest, VII, Barcsa u. 9. Tel J. 360-70

»CYKLOP«
ÉPITŐ RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
BUDAPEST, IV.,
RÉG.POSTA U. 7-9
TELEFON: Aut. 879-83 és Aut. 879-84

TELEFON: J. 370-70 **MAGYAR** TELEFON: J. 370-70
ÉPITŐ RÉSZVÉNYTÁRSULAT
BUDAPEST, X, KERÉKPÁR UCCA 2. SZ.
ALAPITTATOTT 1889-ben
Mindennemü vizépités, folyamszabályozás és csatornázás. Kotrások csatornakotrókkal és excavatárokkal. Darukkal való kirakodások. Alapozások, mély- és magasépités. Út- és vasútépités. Hidépités. Mindennemü beton- és vasbetonépités. Kőmunkálatok. Városi csatornázások és vizvezetékek
Hajó- és kotrójavitó telep Apostagon.

TÓTH LAJOS Telefon: Lágymányos 11—36
pala- és cserépfedőmester. Eternitcserépfedés, facement- és bőrlemezfedés, tetők jókarbantartása és tatarozása.
BUDAPEST, I., Fehérvári út 106

Dunakavicsot és Dunahomokot
szállit kocsifuvarban és vasúton saját iparvágányról Budapestről, Adonyból, Bajáról, és Mohácsról
FLEISCHMANN ANTAL Dunakotrási és gőzhajózási vállalat
Budapest, VII, Károly körút 17. Telefon: József 465-62 és 465-63

REICHENBERGER RÓBERT
RÉZMŰÁRÚ ÜZEM
Gyárt: vörösrézből, valamint más fémekből edényeket és készülékeket.
ALAPÍTTATOTT: 1888. TELEFON: JÓZSEF 366-14.
Arany- és ezüstérmekkel többszörösen kitüntetve!
BUDAPEST, VII. KERÜLET, SAJÓ UCCA 6. SZÁM.

SOVÁNYITÓ GYÓGYTORNA
A Szent Gellért Gyógyfürdő legtökéletesebben berendezett gyógytorna (Zander) termében
Mérsékelt árak!

FISCHHOF OSZKÁR
villamossági berendező és javitó műhelye
Budapest, I., Lágymányos ucca 2. szám
Telefon: Lágymányos 19—30. *Telefon: Lágymányos 19—30.*

Kún Sándor
festék, kence, zsiradék, kátrány és vegyitermékek gyári raktára
Budapest, IV, Ferenc József rakpart 18
Telefonszám: József 361—23

Használja munkáinál a világhirü **egresi gipszeket** Legjobbak, legkiadósabbak, legjobb kötőképességüek
Kaphatók: **Gipszet Árusító R. T.** Budapest V, Erzsébet-tér 15. —Tel Aut. 805-25 — Sürgönycim: GIPSZ Budapest

TERLANDAY ÉS TÁRSA
asztalosáru gyára
Budapest VII, Erzsébet királyné-út 125/b. sz.
Telefon: József 443—83.

Ülőbutor-állványt készit SINKÓ TELEFON: JÓZSEF 425—40
BUDAPEST, VII., GRASSALKOVICH U. 21. SAJÁT HÁZ.

CORDATIC
a tökéletes autópneu
főelárusitás:
Budapest, VI., Mozsár-u. 9.

MORVAI GYULA TETŐFEDŐMESTER
PESTUJHELY, MOLNÁR VICTOR UCCA 33. SZ.
Elvállal minden e szakmába vágó tetőfedő munkákat

VARGA JÁNOS
KŐMŰVESMESTER
ÉPITÉSI VÁLLALKOZÓ
BUDAPEST
X., GERGELY UCCA 53. SZ.

MONTANIT RENDSZERŰ
hőszigetelő stabil, transportabilis vasbeton és montanit aszbeszt épitkezések
Budapest székesfőváros elvi engedélye és elismerő levelei
CLÁRA ÉPITŐVÁLLALAT, POLLÁK LIPÓT
Budapest, VII., Wessolényi ucca 33.
Telefon: József 366-26

Volt **Wellisch Náthán Utóda**
Fischer Zsigmond épületfakereskedő
Ajánlja dúsan felszerelt raktárát állványfa és asztalosáruban stb.
X., Asztalos Sándor-utca 5. Telefon: J. 310-89.

THE NEUCHATEL ASPHALTE COMPANY LIMITED
BUDAPESTEN, Iroda: VI., Vilmos császár-út 31. sz Telefon Terés 212—46. Gyár: VI., Váci-út 35. Telefon L. 914—88. Gyárt és elad Val de traversi mastixot, raffinált bitument, falszigetelő aszfaltot. Készit: Traversi természetes tömörített aszfalt utakat és öntött aszfaltból járdákat és kocsiutakat.
Budapest székesfőváros szerződéses vállalkozója.

SZOBI KŐBÁNYA RÉSZVÉNY-TÁRS. BUDAPEST, V., ALKOTMÁNY-U. 16. TELEFON: 234—60

Kőbányai Szivattyú- és Gépgyár
Budapest, X., Gergely-utca 30. — Telefon: J. 361—79.
Költségvetés és mérnökkiküldés díjmentes.

Költségvetés és mérnökkiküldés díjmentes.
Épit, javit, alakit szivattyútelepeket 1000 lóerőig, bár mely rendszerben. Kisebb szivattyúk szab. önfelszivással.

Egyesült Tégla- és Cementgyár R.-T.
Budapest, V., Sas ucca 25. szám
Telefon: 230—71, 108—59, 141—52
Évi teljesitő képesség: 12,000 vagón cement, 5.000 „ mész, 80.000,000 darab tégla, 8.000,000 „ cserép
Portlandcementgyár: Lábatlan. — Mészégető: Lábatlan
Téglagyárak: Buda, Kőbánya, nyergesujfalu

Csütörtökön
PESTI TŐZSDE
szenzációs közgazdasági riportokkal
SZERKESZTI:
KALLÓS JÁNOS
Szerkesztőség és kiadóhivatal: IV, Városház ucca 6

Budapest Székesfőváros Ásványvíz-üzeme
HARMATVIZ
A Hungária gyógyforrás szénsavval telitett vize.
Kapható mindenütt! Tel: Autom. 530-03.

UNREIN KÁROLY csatorna- és emésztőgödör tisztitási vállalat
Budapest, X., Szentmihályi-út 13. szám
Telefon: József 458—76

NOVÁK ISTVÁN kőművesmester, építési vállalkozó
X., Maglódi út felőli Kada ucca 22.
Telefon: József 372-48.

SCHÖNTHEIL RICHÁRD okl. épitész és épitőmester
Budapest, I., Villányi-út 10
Telefonszám: Lágymányos 19—36

A szerkesztésért és kiadásért felelős: Dacsó Emil. Kiadja: FŐVÁROSI HIRLAP lapkiadó-vállalat. Réyai Irodalmi Intézet Nyomdája Budapest, V., Ügynök u. 8. Nyomdaigazgató: Lánzer M.

Ára 50 fillér

Tizenkilencedik évfolyam — Budapest, 1930 január 15. — 2. szám

Fővárosi Hirlap

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Egész évre . . . . . 24 pengő
Félévre . . . . . 12 pengő
Állandóan:
GAZDASÁGI ÉRTESÍTŐ

VÁROSI, POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

Felelős szerkesztő: DACSÓ EMIL

MEGJELENIK MINDEN SZERDÁN
Szerkesztőség és kiadóhivatal
BUDAPEST VI., SZIV UCCA 18 SZ.
Postatakarékpénzt. csekkszámla 40.424
TELEFON: AUTOMATA 137—15

Megszoktuk már,

hogy panaszkodjunk, hogy valami különös bizalmatlansággal tekintsünk a városháza felé. Nem azért, mintha be akarnánk állani abba a társaságba, amely mindent rossznak, mindent tékozlásnak és mindent panamának tekint, ami a városházáról származik. Nem itt vannak a mi panaszaink, hanem ott, hogy a városháza felől hiába várja a polgárság és munkásság a jobb jövő szivárványának felragyogását. Budapest iparosai, kereskedői, vállalkozói és kétkézi munkásai a multban mindig a városházát tekintették a város szívének, ahonnan a gazdasági élet vérkeringése megindul. Ha baj volt a magángazdaságban, még mindig nem veszett el minden mert frissen, egészségesen és eredményesen közbelépett a városháza.

Hát ettől alaposan elszoktunk. Megszoktuk ellenben, hogy ujságcikkben, bizottsági és közgyűlési beszédekben noszogassuk a városháza urait a cselekvésre. Hosszú ideje tanakszunk már arról, hogy mi az oka ennek? Vajjon kihalt-e a Károlykaszárnya ódon falai közül az alkotó szellem, amely pedig valaha sasszárnyalással tört innen az egek felé. Mondják meg végre, hogy mi a baj, miért jár minden ólomlábon, hátha lehet valamiképpen segíteni. Mert ma — kénytelenek vagyunk bevallani — a közönség csak közigazgatási macerákat, közgyűlési botrányokat, nyugdíjba vonuló potentátok új alkalmazását és dús javadalmazását várja a városháza és kapcsolt részeitől.

Ezek a kapcsolt részek, elsősorban az üzemek keltik talán a legjogosabb aggodalmakat gazdájukban, Budapest közönségében. Mert a városháza legalább megmarad sajnálatos passzivitásában, de ezek a kapcsolt részek, ezek az üzemek aktivak, nagyon is aktivak. Aktivitásuk pedig a nyilvánosság megítélése szerint a legkiáltóbb kontraszt az egész élet-halál harcát vívó magyar gazdasági élet mellett. Mert ez az aktivitás meghökkentőn méltányos gesztusokban csúcsosodik ki: *főtisztviselői jövedelmek megszavazásában*, amelyek az egész üzem létét veszélyeztetik és amelyek jóval meghaladják a gazdák, a polgármesterek, tanácsnokok és általában a város vezetőinek fizetését.

Néha azzal próbál vígasztalódni az ember, hogy úgyis hamarosan vége szakad ennek a mai rendszernek, jön az új közigazgatás, frissen, üdén a gyakorlati és modern élet testére szabva. Bízunk is, hiszünk is ebben és ott fogunk állani a megindúló új munka mellett a kritika kíméletlen pallosával; de addig... Addig is történnie kell valaminek, mert kegyetlen időket élünk. Addig is történnie kell valaminek, mert *a főváros közgyűlése már felismerte a bajokat és parancsot adott, hogy meg kell indulnia a segítő munkának.* Mi nem igen látjuk ezt a segítő munkát, nem igen találkozunk a közgyűlés parancsának teljesítésével. Sőt éppen az ellenkezőjét látjuk annak, amit látnunk kellene.

Csak úgy kapásból mutatunk rá néhány tanura. Tanunk a középítési bizottság e heti ülésének egész sor szónoka, akik mind arról panaszkodtak, hogy nem indulnak a közmunkák, megfeneklett minden. Tanunk *Becsey* Antal, aki a *Fővárosi Hirlap* mult számában, és tanunk *Kozma* Jenő, aki a *Fővárosi Hirlap* mai számában emel vádat a tanács lanyha munkája, lanyha tevékenysége ellen. De mi nem állunk meg annál, hogy nem megy az alkotó munka a városházi hivatalokban, hanem meg kell kérdeznünk azt is, hogy miért nyilatkozik meg a halogatás, a kunktátorkodás tendenciája még akkor is, amikor az ügyek már a bizottságok elé kerülnek?

Nem vették-e észre, hogy súlyos és veszedelmes munkanélküliség van a munkások között, hogy ipar, kereskedelem, vállalkozás élet-halál között küszködik? Rendkívüli időkben rendkívüli emberek kellenének, de ha már nincsenek, akkor legalább mindenki feszítse meg akaratát, tudását, munkabírását. Vajjon látott-e valaki éjszaka óráján csak egyetlen világos ablakot is a városházán? Hiszi-e ebben a városban valaki, hogy akad a városházán csak egy ember is, aki az éjszakát is nappallá teszi és igyekszik gátat építeni a munkanélküliség, a nyomor, a gazdasági tönkremenés árvízveszedelmének? Pedig a vészharangot már régen megkongatták és kongatjuk folyton. De hol vannak a gátról az emberek?

Sehol?...

LE KELL TÖRNI A BSZKRT-NÁL a megokolatlan mammutfizetéseket

Kozma Jenő lanyhasággal vádolja a tanácsot a közmunkák kiadásában — A Sztrókay-ügy és a főváros autonómiája

A városházi adminisztrációt a folyó ügyek elintézésén kívül főként a fővárosi közmunkák kiadása és a tervbe vett beruházások előkészítése foglalkoztatja. Az *Egységes Községi Polgári Párt* kezdettől fogva sürgeti ezeknek a közmunkáknak a kiadását. *Becsey* Antal az *Egységes Községi Polgári Párt* társelnöke a *Fővárosi Hirlap* legutóbbi számában részletesen nyilatkozott erről a kérdésről és megállapította, hogy

bizonyos lanyhaság mutatkozik a közmunkák kiadása tekintetében.

Azok a városházi pártok, amelyek a leghangosabbak voltak a munkanélküliség enyhítését célzó akciónak a megindításánál, most *érthetetlen közönyösséggel viselkednek*. Politikai természetű kérdés foglalkoztatja őket és

a pártpolitikai tendenciák által fűtött hangulatban elfeledkeznek azokról az autonómikus érdekekről,

amelyek éppen azt követelték volna, hogy tartózkodóbb magatartást tanusítsanak. A *Sztrókay-afférről* van szó.

Kozma Jenő dr.,

az Egységes *Községi Polgári Párt* elnöke, akit ebben az ügyben megkérdeztünk, a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— A *főváros autonómiájának féltve őrzött érdekeit veszélyeztetik azok a támadások, amelyek legutóbb a városházi ellenzék egyes vezetői részéről Sztrókay nyugdíjazásával kapcsolatosan elhangzottak.* Ezeknek a kérdéseknek olyan beállításban való szellőztetése, mint ahogy az most történt,

csak arra alkalmas, hogy tápot adjon a főváros autonómiájának megcsonkítását célzó törekvéseknek.

Nekünk nemcsak kívülről, hanem belülről is védelmeznünk kell az autonómiát, különösen akkor, amikor azt hangoztatjuk, hogy a főváros a maga anyagi ügyeit minden külső beavatkozástól mentesen el tudja intézni. Akik ezeket a szempontokat mellőzik, azok nem tesznek bizonyságot guvernementális érzékről.

— Ami a konkrét ügyet illeti, nem rejtem véka alá azt a felfogásomat, hogy

helytelenítem a BSZKRT-nál kialakult nagy fizetéseket. Ellenzek minden mammut-fizetést és minden igyekezetemmel azon leszek, hogy ezt a rendszert letörjem.

Helytelenítem, hogy a BSZKRT-nál minden esztendőben korpótlékot kapnak az alkalmazottak és ezt nyugdíjba is beszámítják. Ezen az alapon emelkedett Sztrókay István nyugdíjigénye évi 30.000 pengőre. Mi *ezt a rendszert elítéljük és megváltoztatása érdekében mindent el fogunk követni*, de csak akkor, amikor erre alkalmasnak találjuk az időt. A mai idők, amikor a fővárosi törvény reformja a képviselőház előtt fekszik, a legkevésbé sem alkalmasak ezeknek a kérdéseknek a pertraktálására. Ezt a nyilatkozatomat sem tenném meg, ha a napilapokban az említett tényezők teljes részletességgel nem ismertették volna a Sztrókay-affért és az ezzel kapcsolatos eseményeket.

— Szükségesnek tartom tovább, hogy *az újabb tisztviselői alkalmaztatásokról* is elmondjam a véleményemet.

Elítélem azt a rendszert is, ami a BSzKRT-nál a legutóbbi években kialakult — diplomás, magas kvalifikációjú embereknek napszámos minőségben való alkalmaztatása tekintetében.

Bizonyos urak részéről kitünő ötlet lehetett ennek a rendszernek a bevezetése, ennek azonban *egyszersmindenkorra véget kell vetni.* A konzekvenciákat ebből a tényből már most le kell vonnunk, amikor különböző nyugdíjazások révén állások üresednek meg. Ezeket az állásokat nem szabad betölteni, mert *a BSZKRT-nát a tisztviselői létszám elérte a maximumot.*

— Ami végül *Sztrókay István újabb alkalmaztatását illeti, magam is érthetőnek tartom a közvélemény felháborodását.* Nyugdíjazni a BSZKRT vezérigazgatóját és ugyanakkor — magas nyugdíj megállapítása után — ismét alkalmazni évi 16.000 pengő fizetéssel, — *olyan eljárás, amely méltán kihívja a kritikát.* Az a megokolás, hogy Sztrókay István nélkülözhetetlen és őt feltétlenül alkalmazni kell tanácsadói minőségben, — *szegénységi bizonyítvány a BSZKRT főtisztviselői karára nézve.* Annak a hatalmas és kitűnően fizetett adminisztrációnak, amely a BSZKRT üzletmenetét irányítja,

feltétlenül ki kell termelnie magából olyan kitűnő szakembereket, akik a legnehezebb problémával is megbirkóznak.

Úgy tudom egyébként, hogy a Sztrókay István újabb alkalmaztatására vonatkozó javaslatot *levették a napirendről.* Ez a javaslat — úgylátszik — *csak arra volt jó, hogy a kedélyeket fölizgassák vele.*

*

Kozma Jenő ezután szóbahozta *azt a lanyhaságot, ami a városházi adminisztrációban a közmunkák kiadása terén tapasztalható.* Főként

a közélelmezési ügyosztályban megállapítható késlekedést emelte ki,

ami egyrészt az élelmiszernagyvásártelep építési munkálatainak a megkezdésénél, másrészt egyes piacok rendezésénél jelentkezik. Az élelmiszernagyvásártelep megépítéséhez szükséges 8½ millió pengő rendelkezésre áll, az ügyosztálynak, tehát *éjt-napot egybevetve azon kellene fáradoznia, hogy az egész vonalon minél előbb megindulhasson a munka. Kozma* Jenő megemlítette továbbá *a szénatéri piacon uralkodó tarthatatlan állapotokat.* Patkánytelepek vannak a Széna téren, itt van a vereneás-kórház is, a piac nyilt, — tehát ennek a piactérnek a rendezése már csak közegészségügyi szempontból is rendkívül sürgős feladat. Egész Rózsadomb és Hűvösvölgy a szénatéri piacon vásárol és a közönség körében joggal merülnek föl napról-napra a panaszok, mint ahogy jogos az az aggodalom is, hogy

a szénatéri piac rendezésének az elhanyagolása a közegészségre is veszélyes.

Ha a jelenlegi adminisztráció nem tudja elvégezni ezt a feladatot, akkor vallja ezt be, mert a főváros közönségének helyesen felfogott érdekében ezeken az állapotokon változtatni kell.

Meg kell szüntetni a polgármesteri fizetésnél is nagyobb jövedelmeket az üzemeknél

Elvi jelentőségű határozatot hozott az Egységes Községi Polgári Párt hétfői értekezlete

Az *Egységes Községi Polgári Párt* ebben az évben hétfőn este tartotta első értekezletét, rendkívüli érdeklődés mellett. Az értekezleten *Kozma* Jenő elnökölt és mindenekelőtt melegen üdvözölte a párt tagjait és arra kérte őket, hogy az új esztendőben is őrizzék meg munkakedvüket.

Napirend előtt *Horváth* Károly (belvárosi) interpelláció formájában *szóvátette azokat a híresztelléseket, amelyek szerint egyes fővárosi üzemeknél aránytalanul nagy fizetésük van az igazgatóknak.*

Kozma Jenő válaszában hangsúlyozta, hogy legelőször a *Ripka* Ferenc által kiküldött üzemi bizottság mutatott rá az üzemi főtisztviselők mamuth-jövedelmeinek veszedelmes voltára. Ennek a pártnak az exponenseitől indult ki tehát az a tendencia, amely szerint az üzemvezetőknek semmi körülmények között sem lehet nagyobb fizetésük mint a polgármesternek, az alpolgármestereknek, illetve a tanácsnokoknak. Miután ezen kívánsághoz annakidején a többi pártok is hozzájárultak és azt a belügyminiszter is elrendelte, — a párt vezetősége meg volt győződve arról, hogy ezt a rendeletet végre is hajtották. Miután a Sztrókay nyugdíjazása körül történt kavarodásban ez a kérdés újból szőnyegre került, megállapítást nyert az is, hogy *BESzKRT-nál pl. az 1923-ból származó, tehát a párt működését megelőző időben megszavazott illetményszabályzat a főtisztviselőknek évenkint olyan korpótlékot és egyéni kedvezményeket ad amelyek évenkint egymillió pengővel emelik az üzem költségvetését.*

Ez a jelenleg is érvényben lévő fizetési szabályzat a párt szakértőinek véleménye szerint a vállalat pénzügyi helyzetét erősen meg fogja viselni.

Az elnök felvilágosításai alapján *kimondta a párt, hogy aggályosnak tartja a mammut-fizetéseknek a rendszerét.* Felkéri a párt elnökségét, hogy a polgármester útján állapíttassa meg a legsürgősebben az üzemi főtisztviselők összes illetményeit és

amennyiben kiderülne, hogy bárkinek is, bármilyen címen a polgármesteri, alpolgármesteri, vagy tanácsnoki fizetéseknél magasabb jövedelme volna, úgy ezt az abuzust záros határidőn belül okvetlen szüntessék meg.

Kozma Jenő ezután üdvözölte *Kerekes* Odön dr. bizottsági tagot a pártba történt belépése alkalmából, majd megemlékezett az egyik városi hetilapnak arról a tudósításáról, hogy az *Egységes Községi Polgári Párt a Keresztény Községi Párttal közös listán vesz részt a választásokon.* Az elnök ezt a hírt a párt élénk helyeslése közben, a leghatározottabban megcáfolta.

Ezután *Becsey* Antal az önálló tanonciskolák és tanoncotthonok fontos kérdéséről beszélt a párt helyeslése mellett, *Kiss* Menyhért pedig Márkus Dezső főzeneigazgató jubileumára hívta fel a figyelmet.

Glückstahl Samu a *Haggenmacher-féle* erdővétellel foglalkozott, hangsúlyozta, hogy a párt a pénzügyi bizottságban az erdővételt azért támogatta, mert győzött az a felfogás, hogy azt nem az adózók fillérei-ből, illetve az adózók pénzéből, hanem más ingatlan értékesítéséből szereznék meg. A gazdasági helyzet nem lehet akadálya ingatlanszerzésnek, a közvélemény megnyugtatása érdekében azonban megköveteli, hogy *az erdővételt addig ne tűzzék napirendre, amíg más ingatlanok eladásából nem áll rendelkezésre kellő fedezet.*

Ezután a szerdai közgyűlés napirendjét tárgyalta le az értekezlet és a sorrakerülő választásokra tartotta meg a jelölést. Az elöljárói állásra *Tatár* Béla a párt hivatalos jelöltje, a tisztiügyészire *Szálka* Béla, az alügyészire pedig *Földes* Pál. A két tisztiorvosi állásra *Thék* Lajos és *Sági* Ferenc doktorokat jelölték.

Kisebb ügyek letárgyalásával az értekezlet 9 óra után ért véget, majd társasvacsora következett.

Két hét óta ex-lex van a városházán

A folyó esztendőre szóló költségvetést, mint ismeretes, még a mult évi november első napjaiban, — a törvényhatóságok hatályosabb ellenőrzéséről szóló törvényben megállapított pontos határidőre, — felküldte a tanács a belügyminiszterhez, *a költségvetés aprobálása azonban a mai napig még nem történt meg,* így

a fővárosi adminisztráció tizennégy napja tulajdonképpen az ex-lex állapotában él és költségvetés nélkül dolgozik.

A kéthetes *ex-lex* a közigazgatásban azonban a legkisebb zavart sem idézte elő és a városházán sem okozott semmi izgalmat. A *Fővárosi Hirlap* munkatársa *illetékes helyen* érdeklődött a városházi *ex-lex* esetleges nehézségei iránt és a következő felvilágosítást kapta:

— Az a körülmény, hogy a kormány az 1930. évi költségvetést még nem hagyta jóvá, *egyáltalán nem jelent semmi bonyodalmat,* vagy nehézséget a főváros adminisztrálásában, de *nem is rendkívüli eset.* Hozzászoktunk, hogy a költségvetések jóváhagyása *késni szokott,* így volt az a mult esztendőben és az előző években is. Ez az *ex-lex*-nek nevezett állapot tehát egyáltalában nem olyan komoly valami, mintha az államháztartásban fordul elő. A főváros tanácsa a régi gyakorlat szerint vezeti tovább az ügyeket, a tavalyi keretek arányában, e tekintetben sem fennakadás, sem zökkenő nem lehet. A késedelem legfeljebb

annyiban nem kívánatos, mert számos olyan tétel van a költségvetésben, amelynek felhasználása, illetve a kiutalása a hivatalos jóváhagyás előtt nem eszközölhető.

— A mult esztendőben január utolsó napjaira érkezett le az aprobálás, reméljük, hogy az idén sem lesz nagyobb késedelem. A tavalyi költségvetést jóváhagyó leiratban a kormány *bizonyos tételek módosítását kívánta* és több más észrevétele is volt. *Ezalkalommal valószínüen ezek is elmaradnak,* mert a budget összeállításánál a főváros törvényhatósága és a tanács a legmesszebbmenő elővigyázatossággal szem előtt tartotta a kormány tavaly felsorakoztatott észrevételeit és szempontjait.

— *A főváros mulesztendei budgetjét* néhány nappal ezelőtt zárták le. Az új évben néhány napig még nyitva voltak az elmult év naplói és számlái, mert egyes tételeket lehetetlen volt nem áthozni erre az esztendőre, de

a mult szombaton Sebő Béla főszámvevő valamennyit lezáratta,

s *már meg is kezdődött az 1929. évi háztartás zárószámadásának összeállítása.* Ez a rendkívül nagy figyelmet és pontosságot igénylő munka *legalább hatnyolc hétig fog tartani,* de március végére minden bizonnyal *a tanács előtt lesz a kész zárszámadás.*

Egyszoba-konyhás lakások építését sürgeti a népjóléti miniszter

A főváros közönsége *nagy érdeklődéssel* várja annak a lakásügyi ankétnek az eredményét, amit már a közeli napokban tartanak meg a népjóléti minisztériumban a legközelebbi napokban fognak megtartani. *Vass* József népjóléti miniszter, a környezetéből nyert értesülés szerint, a főváros lakásügyi ankétjén *egyszoba-konyhás lakások építését fogja sürgetni.* A népjóléti miniszter ki fogja jelenteni, hogy *a kormány hajlandó támogatást nyujtani ilyen akcióhoz, úgy a főváros, mint a magánvállalkozás számára.* Hogy ez a támogatás *adó- és illetékelengedésben, vagy más könnyítésekben fog-e jelentkezni, erről majd az ankéten fog kialakulni a hivatalos vélemény.* A népjóléti minisztériumban egyébként közölték a *Fővárosi Hirlap* munkatársával, hogy az ankét összehívása azért késik, mert nehéz összeegyeztetni a tárgyalásra alkalmas terminust az illetékes tényezők között. *Az ankétet azonban egy héten belül föltétlenül összehívják.*

SZÉKELY és MOTTL
OKL. MÉRNÖK, ÉPITŐMESTER, ÉPITÉSI VÁLLALKOZÓK
BUDAPEST, III., LAJOS U. 92, IV. EMELET.
TELEFON: AUTOMATA 625—78. SZ.

Révész János
cement-, márványmozaik- és műkőárúgyár, betonipari vállalat.
Burkoló-, műkő és csatornázási munkák. TELEFON: Ujpest 198.
Központi iroda: UJPEST, ŐSZ UCCA 14.

SCHWARCZ JÓZSEF tometkezési, nemzeti zsinór és butorpaszomány-gyára
Budapest, IX, Köztelek-u. 2. — Telefon: Aut. 857—41
Folyószámla a Kereskedelmi Banknál

Kórházi, intézeti és tömegélelmezési konyhaberendezések
MAYER HERMANN és HIRSCHLER
BUDAPEST, VI., TERÉZ KÖRUT 48. SZÁM.
ELSŐRENDŰ HŰTŐGÉP
KÉPVISELET: ESCHER-WYSS & Co.
ZÜRICH-LINDAU

DONA DÖME ÉS TÁRSA
PAPIR ÉS IRÓSZEREK GYÁRI RAKTÁRA
a „PAPIRMALOM"-hoz
Tel. Aut: 377-15
Alapitva 1790-ben
Budapest, IV, Aranykéz ucca 6

LEFÉBER ÉS TÁRSA
Kút-, vízműépítés és mélyfúrási vállalat
Mélyfúrások, kutatófúrások, aknaépítés, alapozások, viztelenitések, szivattyútelepek berendezése
Budapest, VI., Bulcsu ucca 5. Telefon: Aut. 926-01

Harsányi Testvérek
központi fütés, egészségügyi berendezések, vizvezeték, csatornázás és épületbádogos munkák vállalata
BUDAPEST, VII., BEM UCCA 5. SZÁM
ALAPITVA 1894. — TELEFON: J. 850-18.

Közúti gőz- és motorhengerlést vállal WOLFF ERNŐ
Sürgönyölm: WOLFFERNŐ
Tel.: Lágymányos 13-82
Budapest-Kelenföld, Budaörsi-út 101

HORTOBÁGYI JUHTÚRÓ
Mindenütt kapható! Termeli:
Orsz. Magy.
TEJSZÖVETKEZETI KÖZPONT

VAS UCCA 16
BOSCH SZOLGÁLAT
Telefon: József 393-73.

„IDEÁL" PAPLANGYÁR
SÁNDOR M. FERENC
BUDAPEST, IV, KAMERMAYER KÁROLY UCCA 1
Állami, városi és közintézmények szállítója

SCHÄFFER KÁROLY
okleveles mérnök
Vasút-, út-, betonépitési vállalkozó kövező-mester
Budapest VIII, Aggteleki ucca 17. Telefon: József 325-88

NEMES GYULA
Okl. gépészmérnök
Rádió, hat. eng. villanyszerelő vállalat
BUDAPEST, II, MARGIT KÖRÚT 58.
Telefon: Automata 604-48.

FISCHER ÉS HARTMANN
mázolómesterek
Budapest IV, Képiró ucca 3. sz. TELEFON: A. 847-73
Fióküzlet: IX. ker., Tompa ucca 30. szám

LINOLEUM ES GUMMI
burkolási szakvállalat CSÁSZÁR IMRE
Budapest, IX., Lónyai-u 11 Telefon: Automata 887—49.
Ajánlatok díjmentesen.

Wörner J. és Társa
Gépgyár Részvénytársaság
Malomberendezések — Nyomdagépek — Láncgyár — Vasöntöde
Telefon: L. 905-74, 905-75. Budapest, V, Váczi út 48. Alap. 1867.

Magyar Vasbeton Épitési Vállalat
Kemény és Tisza
Budapest, V., Mária Valéria ucca 19. Telefon: Aut. 825—42.
Mindennemü vasvázas betonmunka, vizmedence, viztorony magas épitkezés épitése.

STUMPF IMRE és KÁROLY
BUDAPEST, VII., THÖKÖLY-ÚT 31.
Tápióbicske-i saját termésű borainak korlátolt kimérése megnyílt

Harmincmillió békekorona helyett néhány százezer pengőbe kerül az új sugárút

A főváros és a Közmunkatanács megegyezésének részletei — Már a tavaszra várják az építkezés megindulását

A főváros középítési bizottsága legutóbb részletesen megvitatta különböző piacok rendezésének a terveit, valamint az Erzsébet sugárút kiépítésének az ügyét is. Általános megelégedést keltett a bizottság tagjai között, hogy *a főváros és a Közmunkatanács között sikerült az ellentéteket elsimítani* és így remélni lehet, hogy kora tavasszal az Erzsébet sugárút megépítésére kijelölt vonalon teljes erővel megindul az építkezés. Beszéltünk ebben az ügyben *Becsey* Antallal, aki kezdettől fogva arra törekedett, hogy békés megegyezést hozzon létre a főváros vezetősége és a Fővárosi Közmunkák Tanácsa között.

Becsey Antal,

az *Egységes Községi Polgári Párt* társelnöke a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Végre létrejött a megegyezés a székesfőváros és a Közmunkatanács között. A harci előzmények közismertek. Rakovszky Iván, a Fővárosi Közmunkák Tanácsának az elnöke *rendkívül tapintatos módon viselkedett.* Megküldte újabb észrevételeit és módot nyujtott a fővárosnak arra, hogy a Közmunkatanács mérnöki ügyosztálya által készített tervekhez hozzászólhasson. Ez a terv most szankciót kapott, ami azt jelenti, hogy

létrejött a megegyezés a főváros vezetősége és a Közmunkatanács között.

— Mindenekelőtt meg kell állapítanom, hogy *a Közmunkatanács terve lényegesen olcsóbban vihető keresztül.* A főváros és a Közmunkatanács álláspontja között most már csak néhány lényegtelen kérdésben van ellentét és így remélhető, hogy *ez a nagyjelentőségü probléma, amely széleskörü lehetőségeknek nyujt alkalmat, megoldást nyer.*

— A középítési bizottságban általános volt az a felfogás, hogy úgy a főváros, mint a Fővárosi Közmunkák Tanácsa *adjon kedvezményeket mindazoknak, akik az Erzsébet sugárút mentén építkezni akarnak.* E kívánságnak megfelelően a Közmunkatanács is hozzájárult ahhoz, hogy az építési szabályrendelettől eltérően a 25 méterben megszabott párkánymagasság helyett 26 méteres magasság legyen engedélyezhető, ami azt jelenti, hogy

az Erzsébet sugárút mentén építendő házak hatemeletesek lehetnek és ezenfölül még manzardot is lehet építeni.

Ez a kedvezmény, amely a károlykörúti frontra vonatkozik, *fokozni fogja a spekuláció lehetőségét és az építési kedvet,* mert lehetővé teszi a telkek jobb kihasználását. A Közmunkatanácsnak azt a kívánságát, hogy *ezeknek az új házaknak az udvara az eddigieknél nagyobb legyen,* mert nem akarták az előbb említett kedvezménynek várható eredményeit csökkenteni.

— Honorálni fogják továbbá a kereskedelemnek azt a kívánságát is, hogy

az Erzsébet királyné útnak a Károly körútra való kitorkolása ne legyen olyan nagyterjedelmü tér, mint amelyet eredetileg terveztek.

A nagy terek nem elég intímek és ezért nem kedvezőek a kereskedelmi forgalom alakulására. A Közmunkatanács a teret szükebbre szabta és ezzel egyfelől teljesítette a kereskedők kívánságát, másfelől megtakarítást ért el. A tér egyébként igen szép árkádokkal lesz körülvéve, úgyhogy rendkívül alkalmas lesz üzleti célokra és egészében a párizsi Rue Rivoli-ra fog emlékeztetni.

— Ezekután

remélhető, hogy az építkezések már kora tavasszal megindulnak.

Az Erényi-féle dobuccai telken már megkezdődött az építkezés és az Orczy-ház tulajdonosai is készülnek az építkezés megindítására. A legfontosabb kérdés a pénzügyi problémák megoldása. Megkönnyíti a helyzetet, hogy *a Fővárosi Közmunkák Tanácsa vállalkozott erre a nehéz feladatra is.* Ebben a tekintetben a részletkérdéseket később vitatják meg, de máris meg lehet állapítani, hogy az *Erzsébet sugárút kiépítésének a terve, amelynek költségeit békeidőkben harmincmillió koronára becsülték, a Fővárosi Közmunkák Tanácsának mindössze néhány százezer pengőjébe fog kerülni.* Ezen a területen ugyanis nagy telekértékemelkedés fog bekövetkezni és a tulajdonosokat homlokzatnyerés és telekértékemelkedés címén megadóztatják — a köz javára.

— Az Erzsébet sugárút tervének megvalósítása révén új képet kap az egész környék. A Károly körúttal párhuzamosan új utca nyílik a Dob utcáig az Anker köz folytatása révén. Tiszta kereskedőutca lesz ez, olyan, mint a Király utca. Helyenként átboltozzák, mint a Piarista-átjárót. Az az utca tehermentesíteni fogja a Károly körútat, ahol most szinte életveszélyes a közlekedés. Amennyiben a jelzálogpiaci viszonyok javulnak, már tavasszal megindulhat az Erzsébet sugárút kiépítése, mert

az illetékes tényezők valóban minden eszközt felhasználtak az építkezési tevékenység föllendítésére.

Erre nagy szükség van, nemcsak a főváros fejlődése, hanem munkaalkalmak teremtése és a munkanélküliség enyhítése érdekében is.

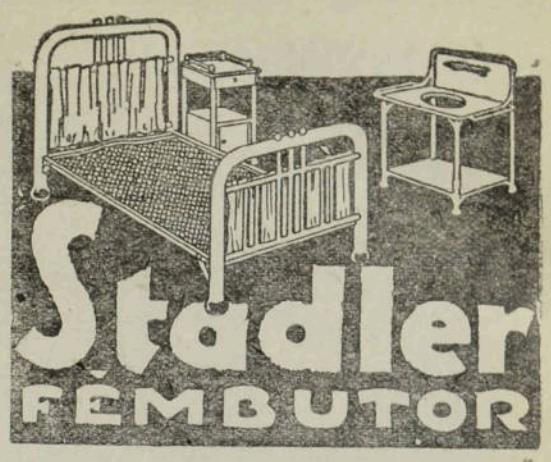

Eladási osztály: VI, Teréz körút 43. szám

Folytatják az iskolaépítést

Az idén négy iskolát épít a főváros

A főváros az idén folytatja a mult évben megkezdett iskolaépítési program végrehajtását, amelynek során az I., Farkasréten, az I., Németvölgyi úton, a VII., Miskolci úton és a X., Ihász uccában lesznek új iskolák, a X., maglódiúti iskolára pedig egy emeletet építenek. A négy iskolaépület és maglódiúti iskola kibővítése összesen 2,484.924 pengőbe fog kerülni. Az iskolaépítések programját a középítési ügyosztályban ismertették a *Fővárosi Hirlap* munkatársa előtt:

— A németvölgyiúti iskola tizenkét tantermes lesz, elemi iskola és óvóda számára, a farkasréti iskolának négy terme lesz, külön tornateremmel. A miskolciúti iskola nyolc tantermes lesz, óvódával, az Ihász uccai iskola pedig 12 tantermü.

— A közeljövőben felszereljük az összes iskolákban a mosdóhelyiségeket is, ami higiéniai szempontból nagyjelentőségü, ez a munka 184.000 pengőbe kerül, míg a rákosfalvai gyógypedagógiai intézet tatarozása 9400 pengőbe kerül.

Fővárosi Hirlap
Az Egységes Községi Polgári Párt hivatalos lapja.

*

Előfizetési árak:

fél évre . . . . . 12 pengő,
egész évre . . . . . 24 pengő.

9866/eln. 1929.

PÁLYÁZATI HIRDETMÉNY.

A **m. kir. postatakarékpénztár** zálogüzleti csoportjánál egy szőnyeg-, szőrme-becsüsi állás kerül betöltésre.

E szerződéses becsüsi állás elnyerésének elengedhetetlen kelléke az, hogy a pályázó igazolja azt, hogy: 1. magyar állampolgár, 2. testileg és szellemileg teljesen ép, 3. magaviselete ellen sem erkölcsi sem pedig politikai szempontból kifogás nem merült fel, 4. gyámság, gondnokság, csőd-, illetve kényszeregyezségi eljárás alatt nem áll és nem állt, 5. a megfelelő szakképzettséggel és szaklsmeretekkel rendelkezik, 6. becsüsi biztosítékképpen a m. kir. postatakarékpénztár főpénztáránál készpénzben, illetőleg postatakarékpénztári betétkönyvben, vagy óvadékképes értékpapirokban 4.000 P.-t letétbe helyezett.

A szabályosan felbélyegzett pályázati kérvényeket, amelyekhez a fentebbi igazolásokon kívül a pályázó születési anyakönyvi kivonatát, iskolai végzettségét tanusító bizonyítványait és esetleges korábbi alkalmazásaira vonatkozó bizonyítványait is csatolni tartozik, legkésőbb **1930. évi január hó 20-áig** kell a m. kir. postatakarékpénztár elnöki osztályában benyujtani.

Később beérkező vagy hiányosan felszerelt kérvényeket nem vesszük figyelembe.

Budapest, 1930. évi január hó 7-én.

M. kir. postatakarékpénztár

PARKETTA
szállítása, mindennemü padozat készítése és javítása.
FRIED és BENEDEK
parkettgyár és gőzfürész
BUDAPEST, VII., RÁKÓCZI ÚT 82.
Telefon: József 133—43 és József 134—17.

SOMOSKŐI BAZALTBÁNYA RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
Budapest, IV., Bécsi ucca 4. sz.
Bánya és zúzótelep: **Somoskőujfalu**
Telefon: Automata 829-23 és 817-92
A bánya előállít: mindenféle szemnagyságú zúzott kavicsanyagot, pormentes zuzalékot legjobb minőségben, előállít továbbá különböző méretü útburkolati idomköveket. Útépítési osztálya vállalja: makadámutak, szabadalmazott óriáskavics (Derieso) utak építését, mindenféle idomkőutak burkolati munkáinak előállítását, továbbá a „Warrenite Bitulithic" elnevezésü legjobban ismert bitumenes rendszerü utak építését.

DIPL. ING. ARCHITEKT — BAUMEISTER
KOSÁLY ÖDÖN
OKL. ÉPITÉSZMÉRNÖK, ÉPITŐMESTER
TELEFON: AUT. 570-41.
BUDAPEST, II, KELETI KÁROLY-U. 15/b.

BANNER ZOLTAN
okleveles épitész és épitőmester
BUDAPEST, I., VERPELÉTI-ÚT 10.
Telefon: LÁ. 6-57. Telefon: LÁ. 6-57.

OBERMANN L. FÉMÁRU IPARTELEPE
BUDAPEST, VIII., SZIGETVÁRI UCCA 6.
TELEFON: J. 348-53. ALAPÍTVA: 1887
KITÜNTETVE: WELS 1888, BUDAPEST 1896, 1906, 1928.
Üzemi konyhák felszerelései.
Sütőformák, fém- és bádogáruk, kávégépek gyártása.

ÜVEGFESTÉSZETI ÉS ÜVEGMOZAIK MŰTEREM
PALKA JÓZSEF
Magyarország czűstkoszo üs Üvegfestőmestere
Budapest, VIII., Baross-u. 59. Tel. J. 302-28. Alapittatott 1894

Összerakható könyvszekrények
rekeszenként minden irányban nagyobbíthatók és pótolhatók.
PRAKTIKUS ÉS OLCSÓ
Lingel Károly és Fiai
Első Magyar Faáru- és Butorgyár.
Budapest, VII. ker., Rózsa ucca 4—6. szám
Kérjük 120 szobából álló állandó kiállításunk megtekintését.

FUCHS G.
Első Magyar Tizedes- és Százados-Hídmérleggyár R.T.
BUDAPEST
Gyár és iroda: VI., Váci ú 43 Telefon: Aut. 915-23
Városi raktár: VII., Károly király út 1 Telefon: József 429—90

FIEDLER JÁNOS LENIPARI Rt. **KOMÁROM**
Lenfonó-, cérnázó-, szövő-, fehérítő- és impregnálógyár. Lenfonalak, lencérnák, nyers és fehérített lenszövetek, ponyvák.
Központi iroda: Budapest V., Nádor ucca 14. szám Telefon: Automata 18-25

Alapítva 1904. **„HUNNIA"** Alapítva 1904.
MAGYAR GÉPTÖMÍTŐANYAG GYÁR RT.
Saját gyártmányú géptömítőanyagok, tömítőlemezek, autófék és kuplungbetétek
— MŰSZAKI NAGYKERESKEDÉS —
TELEFON: AUT. 281—48. BUDAPEST, V, SZEMERE U. 2.

Standard aszfaltok
Oil Trading Company képviselete
MILLINI IGNÁC
Budapest, V., Nádor ucca 6. sz.
TELEFÓN: AUT. 833—40, 832—77.

MAKOVSKY FERENC
Budapest, VII. Abonyi-u. 4.
Fülöp Szász-Coburg Gothai herceg Ő királyi Fensége uradalmi épitésze
TELEFON: J. 581-17

Iskolai tanterv — a hazaszeretetről

Írta: GÖRGEY ISTVÁN dr.

A tanterv a tanítás anyagának módszeres összeállítása a tanítási anyag konturja, az iskola céljának, feladatainak, szellemének pregnáns kifejezője. Ezért kell felölelnie azt az anyagkomplexumot, amelyből a nemzeti munka becse, értéke domborodik ki. Ki kell jelölnie azokat az eszközöket, melyeknek birtoka az igéret földjére elvezet.

Ezek az eszközök *két részre oszlanak.* Az egyik az életre nevelő munkaszeretetre szoktatás nyujtása és biztosítása. A másik a valláserkölcsi bázisból kisarjadzó hazaszeretet kiépítése.

A tárgyi lényeg alapja az ismeretszerzés. Ennek elemei az írás, olvasás, a számolás készségének elsajátíttatása. Ezek birtoka vezet el az ismeret második fokához — a föld, az ember és az ember által teremtett kultúra tudatához. Ölelje fel tehát a tanterv teljes részletességében azt a *földet*, ahol a nép letelepedett és nemzet lett. Ismertesse meg a föld viszonyait, geológiai, éghajlati különbségeit, termelési lehetőségét, mert ezek a tényezők nyomot hagynak a rajta lakó nép egyéniségén. Ezek egybekapcsolódó hatásaiból fakad a nép más nemzetektől elütő egyéni, jellembeli sajátossága, a faji, képességbeli tulajdonságok, a termelési lehetőségek.

Tárja fel a tanterv a tanuló előtt a föld által nyujtott kincseket. Értesse meg, hogy a munka megrögzítésének, felvirágoztatásának alapja a föld, a természetnyujtotta kincsek tömege s csak ezek figyelembevétele mellett fakadhat virágzó élet, érvényesíthető a munka mint termelőerő. A föld ismertetésének keretén belül domborodjék ki Magyarország természet által teremtett geografiai egysége, melynek *politikai erejét maga a természet alkotta meg.* Alakuljon ki lelkében a megbontott egység helyreállítása iránti törekvés. Az elszakított részekből visszaáramló erő *az elvett anyagban mutassa a veszteség nagyságát* és azt a megdönthetetlen tényt, hogy a sanyargatott nemzet csak az igazságtalanság jóvátétele után léphet a teljes gazdasági konszolidáció útjára és haladhat a független fejlődés terén biztosan előre. Okszerű, szervesen egymásba kapcsolódó oktatás tüntesse fel előtte Magyarország súlyát Középeurópában, a Dunamedence nemzetközi jelentőségét, a Nagy-Magyar-Alföld nélkülözhetetlen értékét és a Kárpátok által koszorúzott geografiai egység közepének politikai hegemóniát teremtő erejét.

*

Minden tettnek magva az istenfélelem. Nélkülözhetetlen eleme ez a léleknek. A magyar szokásból, erkölcsből táplálkozó és a magyar néplélek mélységéből a felszínre törő tiszta soviniszta szellem virágait csak vallásos lelkületű gyermek lelkében kötheti csokorba az iskola. E csokor szálai: a nyiltszívűség, vendégszeretet, nemeslelkűség, bátorság, becsületérzés, áldozatkészség, önfeláldozás, a szenvedni tűrő képesség, a mártíromság elviselése csak vallásos lélekben verhet gyökeret és csak e gyökerekből fejlődhet az egészséges magyar tölgy lombkoronája. Ehhez tapad, ebből fejlődik az ezeréves mult glóriás gyűrűje. Ez az, amiért ide vissza-visszavágyik e hazának idegenbe szakadt minden gyermeke; ez az, amiért édes a hazáért kapott minden szívsebe.

A tantervben ott legyen a magyar dal, patakesobogás, szellőbúgás, föld illatár. A tantervből a gyermek felé szálljon, vele egybeolvadjon az istenfélelem palástjának védelme alatt álló nemzet lelke — az ősök szelleme.

Hogy pedig ezt elérhessük, a magyar költészet kincsesházának galériájában ott legyen, kapcsolódjék be a tantervbe a *Himnusz* — a magyar imádság, de csak ott és akkor, amikor könnyek közül tör utat magának a nemzeti érzés.

Nyissa meg a tanterv a gyermek lelkét a nyugati kultúrának, de úgy, hogy annak lényege éljen a gyermek lelkében nemzeti sajátságokkal övezetten.

*

Kapcsolja be a tanterv az oktatásba a helyet, hol az események lezajlottak. A játszi gyermekkor felejthetetlen emlékeihez, a rét virágaihoz, az erdő méla csendjéhez, a gulya kolompjához, az esti kis harang édes szavához, a temetőben elhantolt szülői, testvéri, hitvesi, gyermeki szeretethez kapcsolja *az irredentizmus gondolatából táplálkozó föld szeretetét.* Ebből robbanjon ki, éledjen fel, nőjjön naggyá a régi magyar hazaszeretet. Ismertesse meg az itt teremtett kultúrát, mely őt speciális faji tulajdonságainak kifejlesztésére képessé tette, az egyetemes emberibe nemzeti sajátosságainak feláldozása nélkül bekapcsolta, annak integrans részévé avatta.

A földrajzi oktatás keretén belül szívja fel lelke a hazai föld természeti szépségeit, ismerje meg kinceseit. *Így kel életre lelkében a nemzeti önérzet*, támad fel a munkaszeretet, nyomában a nemzeti megizmosodás, az erő, mely párosulva az ebből fakadó irredenta gondolattal, *visszasugározza a régi, történelmi, szent határokat.*

*

A tanterv olvasókönyvi része tükrözze vissza a magyar multat és jelent, hogy a dicső mult ragaszkodást ébresszen, büszkeséget fakasszon, a jövő reményt nyujtson.

Ezek kiegészítő részét alkossa a tantervben a nép életével minden időben összeforrt *gazdasági kérdés.* Ölelje fel a tanterv az ország természeti viszonyainak megfelelő *ipari-kereskedelmi kérdések egész komplexumát*, jelölje meg az azokhoz vezető utakat. *A tanterv központja legyen a munka és a munkás megbecsülése*, a magántulajdon érinthetlensége, mert a magántulajdonon, mint alapon épül fel a polgári társadalom, mely a hitnek, a tudománynak, művészetnek, az iparnak, a kereskedelemnek, szóval a fejlődésnek védőbástyája. Lelkük részévé tegye, hogy a nemzet igazi hatalma az ész, erő, a szabad polgárok szabad lelkének — a gondolatnak, a művészetnek kicsiny földterületen, de napról-napra fokozódó, jólétet, boldogságot teremtő ereje; mert *kis területen is nagy nép lakozhat*, kinek lelkében élő honszerelme fölséges, elpusztíthatatlan erő; mert a közös fajiérzet, hit, nyelv, szokás, erköles, közös szenvedés véres emlékeiből táplálkozó nemzeti öntudat nagy tetteket termel. Egy nemzet életében legnagyobb erő a nemzeti szellemmel összeforrt világnézetből fakadt polgári öntudat.

Szűcs Béla mérnök, műszaki és vállalati irodája
Budapest, VIII., József körút 69. Telefonszám: József 373-67
Tervez, berendez, átalakít: központi gőz-, melegvíz- és légfűtéseket, vízvezetékeket, egészségügyi berendezéseket, önálló központi szivattyu és elektromos világítási telepeket

MUSICA ÁTKÖLTÖZÖTT
ERZSÉBET 43 KÖRÚT
ÁRAI MARADTAK

Szmatana József
műszaki és villamossági vállalat
Budapest, V., Wekerle Sándor-u. 13
TELEFON: 219—52

FÉMÁRÚ- ÉS SZERELVÉNYGYÁR
MÜLLER ANDOR
BUDAPEST, VIII., JÓZSEF KÖRÚT 35. TELEFON: J. 373—71

CSUKA GÉZA
ASZTALOSMESTER
ÜLŐ-BÚTOR SPECIALISTA
Bármilyen tömegcikk gyártását vállalom e szakmában
BUDAPEST, VII, FRANCIA ÚT 44. TELEFON: JÓZSEF: 449-46

STEINER MARK
asztalos üzlete és ablakredőny gyártás
konyhabutorok, leányszobák és előszobaszekrények állandóan raktáron
Budapest VI, Hegedüs Sándor ucca 27. (Izabella ucca sarok)
Telefon: Aut. 223-85. — Köztisztviselőknek fizetési kedvezmény

Ifj. Helfenstein Károly
Budapest, VI., Jász ucca 77. Telefon: Lipót 913-64.
Kövező-mester és útépítő-vállalkozó.

RIEGER OTTÓ
ORGONAGYÁR
ÚJ ORGONÁKAT
valamint
HOMLOKZATSIPOKAT
szállítunk és orgonajavításokat mérsékelt árban és művészi kivitelben elvállalunk. Gyáraink-ból negyven éves fennállása óta 2300 új orgona került szállításra.
BUDAPEST, X., SZIGLIGETI UCCA 39. (RÁKOSFALVA) TELEF. JÓZSEF 393—45.

A Hatvani Asbestfedőpalagyár Rt.
Telefon: Aut. 828—20.
gyártmányai
hiteles vegyvizsgálati bizonylat tanusága szerint asbesttartalmuknál fogva
tűz- és fagyállóak
Régi és uj tetők fedési munkálatait teljes szavatosság mellett a legjutányosabb áron vállaljuk kedvező fizetési feltételek mellett is. Elismerő levelek a legelőkelőbb helyekről.
Telefon: Hatvan 84. Sürgönycim: Palagyár Hatvan.
Budapesti iroda: V., Nádor-u. 3.

SPIEGEL ÁRMIN
KÜLÖNLEGES ANGOL ÉS SKÓT GYAPJUSZÖVETEK GYÁRI LERAKATA
● Budapest, IV., Váci ucca 5. sz.
● Bejárat Türr István u. 9. I. em.
● Telefon: Automata 876—14. sz.
KÖZALKALMAZOTTAKNAK KEDVEZMÉNY

HORVÁT és SZALAI
automobil és gépipari vállalata
Budapest, VIII, Kenyérmező u. 3
Gyárt: Precíziós fogaskerekeket, spirális fogazású kúp- és tányérkerekeket, csigakerekeket, kupplunglamellákat, szelepeket, dugattyukat, hajtókarokat és egyéb szerkezeti gép- autó-alkatrészeket. traktor-alkatrészeket, öntöttvas fékpofákat.
TELEFON: J. 356-47

ILKOVITS J.
Központi fűtések és vízvezetéki berendezések vállalata
BUDAPEST,
VI, ANDRÁSSY ÚT 92.
TELEFON: Aut. 212—07.

TŰZVESZÉLY ESETNÉL
BIZTOS VÉDELMET NYUJT A
»MINIMAX«
kézi tűzoltó készüléke!
Oltóereje óriási és semmiféle kárt nem okoz. — Kezelése rendkívül egyszerű. Speciális készülékek, autók, motorcsónakok, garázsok stb. részére.
Felvilágosítással szolgál a
MAGYAR MINIMAX R. T.
Budapest, VI., Rózsa ucca 85 (saját ház). — Tel.: Aut. 237-31

FORT OSZKÁR és TÁRSA
műszaki iroda és vállalat
Budapest, IX., Angyal ucca 33
Tel.: J. 303-85
Központi fűtés, vízvezeték stb. berendezések részére

BOROSJENŐI KÖVET:
Budapest VIII, Mária u. 11
Telefon: József 41-91. sz.
fagyálló, 7-féle színben és minőségben rajz után szállit
MAYER ÉS WÜHRL
OKL. ÉPITÉSZ, ÉPITŐMESTER

WEIDLINGER TIBOR
OKL. MÉRNÖK, ÉPITŐMESTER
BUDAPEST,
VII, RÁKÓCZI ÚT 36.
Tel.: J. 318-07.
Tel.: J. 318-07

Csak **BRÁZAY** pipereszappant használjon!

Idegenben egyedül, vértezet nélkül harcol Bethlen a magyar igazságért

Kozma Jenő ünneplése a Polgári Egység Klubjában

Az *Egységes Községi Polgári Párt* és a *Polgári Egység Klubjának* tagjai a hétfői pártértekezlet után tartották meg ezévi első társasvacsorájukat, amelyen *több, mint 300-an voltak jelen*, úgyhogy az akadémiauccai hatalmas nagyterem szűknek bizonyult. Ott voltak többek között: *Kozma* Jenő, *Dési* Géza, *Usetty* Béla, *Fejér* Ottó, *Andréka* Károly, *Márkus* Jenő, *Glück* Frigyes, *Hoór-Tempis* Mór, *Becsey* Antal, *Bacsinszky* Vladimír, *Scheuer* Róbert, bibithi *Horváth* János, botfai *Hüvös* Iván, *Róna* Sándor, *Széchy* Ernő dr., *Baránszki* Gyula, *Bakonyi* Pál, *Karkas* Rezső, *Németh* Béla, *Bakonyi* János, *Lavotta* Gyula, *Farkas* József, *Körmendy* Jenő, *Sajó* János, *Halter* Károly, *Dongó* Orbán, *Dósa* Ottó, *Halász* Hubert, *Hubert* Vilmos, *Erősdy* Sándor, *Dorner* Gyula, *Pável* Ferenc, *Wellisch* Andor, *Fáber* Fülöp, *Dárdai* Ede, báró *Babarczy* István, *Csécsi Nagy* Miklós, vitéz *Horváth* Béla, *Girardi* Tibor, *Orova* Zsigmond, *Horváth* Károly, *Morvay* Zsigmond, *Dinich* Vidor, *Gazdag* Jenő, *Nagy* Gyula, *Kun* Gyula, *Gáthy* Béla és még sokan mások.

A vacsorán *Dési* Géza tartotta az ünnepi beszédet. Az újév alkalmából melegen üdvözölte Kozma Jenőt, majd felhívta a hallgatóság figyelmét arra a heroikus küzdelemre, amelyet *a nemzet vezére idegenben folytat, egyedül, vértezet nélkül, pusztán a nmzet szegénységének feltárásával.* *Dési* Gézának ennél a szavainál

az egybegyültek percekig tomboló lelkesedéssel ünnepelték Bethlen István gróf miniszterelnököt.

— Az úgynevezett utódállamok gazdagsága — folytatta *Dési* — *valójában politikai infláció*, parvenük ők, akik *épúgy visszasüllyednek, mint a pénzügyi infláció parvenü lovagjai.*

— A nemzet élet-halálvívódásában nem szabad szétforgácsolódniok a nemzeti erőknek, *a haza minden polgárát át kell hatnia a polgári egység mélységes gondolatának*, amelyet a párt és a klub hivatott vezére, elnöke, tűzött zászlajára.

Az egybegyültek lelkesen ünnepelték *Kozma* Jenőt, aki köszönetet mondott az üdvözlésért, majd rátért arra, hogy egyetlen program van, amelyet akarva, nem akarva, követnie kell mindenkinek és az

a nemzeti egység kiépítése és erősítése.

Látjuk, hogy szinte emberfeletti munkát végez *Bethlen* István gróf miniszterelnök, hogy a magyar igazságnak érvényt szerezzen és ha nézzük az ő nagy munkáját, akaratlanul arra gondolunk, hogy kivel lehetne pótolni, ha nem állana az élen. Mindenki rájön, hogy senki sem tudná pótolni, mert senkire sem bízhatja magát a nemzet minden egyes polgára olyan nyugodtan, hogy vágyait, akaratát, kívánságát képviselje, mint *Bethlen* Istvánra. Az a sok nemzetmentő program, amelyet az unalomig ismételnek egyesek, *egyszeriben semmivé válik, ha a magját keressük.* Magyarország

sorsa azon fordul meg, hogy visszanyeri-e pénzügyi szuverénitását, ledöntik-e azt a trianoni falat, amely elzárja a gazdasági élet fejlődését,

amely megakadályozza, hogy beruházásokat tehessünk, hogy munkát, kenyeret adhassunk olyan mértékben, mint amennyire szükség van. Minden magyar embernek *idehaza is teljes egységben kell Bethlen István mellé állani*, hogy ez az egység és az abban rejlő erő *még jobban kifejezésre juthasson minden működésében. A magyar igazságot nem lehet elfojtani,*

csak akkor lehetne ezt tenni, ha előbb minden gondolkodó magyar koponyáját külön összetörnék.

Mindnyájan egyformán leigázott vérei vagyunk ennek a hazának és az igazságtalanság igája alatt szenvedünk.

— Meggyőződésem, — fejezte be szavait — hogy az a politika, amelyet *Bethlen* István gróf miniszterelnök ad útmutatásul és az a nemzeti szellem, amelynek érvényesítéséért dolgozik,

meg fogja adni a módot a magyar igazság érvényesülésének és helyzetünk jobbrafordulásának.

Percekig tartó éljenzéssel és tapssal fogadták az egybegyültek *Kozma* Jenő beszédét, majd *Ereky* Károly, *Becsey* Antal és mások mondottak még nagy tetszéssel fogadott beszédeket.

Ereky Károly hangoztatta, hogy, mint a materializmus idealistája, vallja, hogy *ezt az országot az erők összefogásával és helyes gazdasági politikával rövidesen Európa egyik leggazdagabb országává lehet tenni.* Erre kell törekedni mindenkinek, mert *ez a leendő jólét a legerősebb biztosítéka lesz Nagy-Magyarországnak.* Ha Magyarországot és Budapestet gazdaggá tesszük, ez

a jólét mint mágneses erő vonzza vissza hozzánk az elszakított területeket.

Arra kérte *Kozma* Jenőt, hogy *a jövőben is tartson ki ezt a törekvést szolgáló politikája mellett.*

Becsey Antal csatlakozik a többi szónok jókívánságaihoz, de ugyanakkor szükségesnek tartja, hogy az ünnepi hangulatba belevigye a realitást is. Az új esztendőben *nagy kötelesség vár mindenkire.* Nehéz évnek nézünk ismét elébe. Egy nagy gazdasági harcot kell megvívni, ehhez

a harchoz pedig kitartó, bátor katonákra van szükség.

Csüggedt sereggel nem lehet győzni és ezért, ha nehezen megy is, *az optimizmust kell hirdetnünk.* Azt a meggyőződését hangoztatta, hogy a magyar erő, a magyar igazság, előbb vagy utóbb *feltétlenül győzni fog* és arról a mélypontról, amelyen most vagyunk, *rövidesen fel fogunk emelkedni.* Azt kívánta, hogy

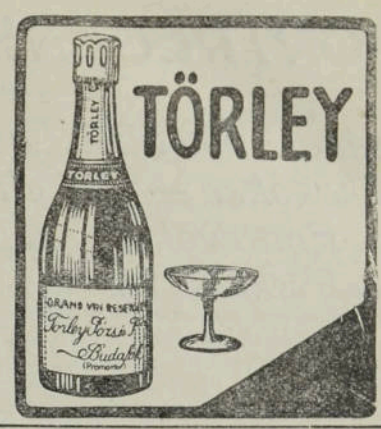

ez az esztendő vigyen közelebb bennünket a magyar igazsághoz.

Utána még *Hoór-Tempis* Mór és többen mások mondtak pohárköszöntőt.

*

A társasvacsora résztvevői a miniszterelnököt a következő távirattal üdvözölték:

Son Excellence Comte St. Bethlen

Haag

A polgári egység gondolatában egyesült és ezért dolgozó fővárosi polgárság Excellenciád iránt érzett hódolatának és hűségének kifejezést adva, a legnagyobb bizalommal és féltő gonddal kíséri figyelemmel azt az emberfeletti nagy munkát, amelyet Nagyméltóságod a magyar igazság érvényesüléséért kifejt és Isten áldását kéri további nemzetmentő munkájához.

A Polgári Egység Klubja nevében:

Kozma Jenő elnök.

Szellemi szükségmunkások készítik elő az év végére tervezett nagy népszámlálást

Az elöljáróságok a mult kedden küldték be a központi városháza elnöki ügyosztályára a szellemi szükségmunkára jelentkezők névsorát és a pályázók személyi adatait tartalmazó ívek tömegét. A jelentkezők végleges száma *még nincs megállapítva*, mert az ívek összeolvasásával nem végeztek, az azonban már biztos, hogy *számuk meghaladja a hat ezeret*, ami annyit jelent, hogy

minden egyes helyre átlag 12-en reflektálnak.

A jelentkezők soraiban az idén is a legkülönbözőbb sorsok és származások variálódnak, s az egyéni vallomásokat tartalmazó ívekről a mai szomorú idők legmegrázóbb képe tükröződik vissza. A *De Profundis* mélységeiben járók életkörülményeit feltáró ívek tartalma túlszárnyal minden fantáziát és a háború utáni idők legtragikusabb regénye ez az adathalmaz, amely most *Gallina* tanácsnok szobáiban tornyosodik. A szellemi szükségmunka

megkezdésének időpontja még bizonytalan,

de az kétségtelen, hogy e hó második felében elkezdődik. Az elnöki ügyosztálynak igen nagy munkát jelent az összes ívek alapos átvizsgálása, a pályázók megrostálása, mert az a törekvés, hogy *valóban azok kapják ezt a soványa segítséget, akik legjobban rászorultak.*

Gallina Frigyes dr. tanácsnoknál

érdeklődtünk a szellemi szükségmunka programja iránt és a következő felvilágosítást kaptuk:

— A munkában részesülők egyrészét, úgy, mint tavaly, ezidén is a főváros egyes hivatalaiban foglalkoztatjuk, a legtöbb pedig statisztikai felvételezéseket fog végezni, *Illyefalvy I.* Lajos statisztikai hivatali igazgató programja szerint. A szellemi szükségmunka keretében az alábbi statisztikai összeírásokat foganatosítjuk:

— A munkanélküliség mértékének megállapítását a fizikai munkások között és a szellemi pályákon; az orvosok, ügyvédek és mérnökök szociális és gazdasági helyzetének statisztikáját; a testi és szellemi fogyatkozásban szenvedő 16 éven aluli gyermekek összeírását; az iparosok és kereskedők szociális, gazdasági viszonyainak felkutatását; végül a főváros területén levő lakások és azok lakóinak számszerű megállapítását. *Ez az utóbbi munka tulajdonképpen az idei népszámlálás, jobban mondva az 1930. év végén bekövetkező népszámlálás előkészítése lesz.*

— A tervbevett munkálatok a főváros lakosságát a legközelebbről érintik és

a begyüjtendő adatoknak statisztikai feldolgozása mind szociális, mind közigazgatási szempontból igen kívánatos.

— A szükségmunkára *400 személyt vesz fel a főváros 80 pengős díjazással* és a foglalkoztatás június végéig fog tartani.

KŐNIG JÓZSEF
OKL. MÉRNÖK, ÉPITÉSI VÁLLALKOZÓ
TELEFON: JÓZSEF 424—69.
Budapest, VIII., Baross ucca 98. sz.

STOBBE KÁLMÁN
ÉPITŐMESTER
BUDAPEST, V., VISEGRÁDI UCCA 9.
TELEFON: 975—93

KŐBÁNYAI KÁTRÁNY- és ASZFALTIPAR
FRIED és GRUBER okl. mérnökök / X., Gyömrői-út 64 / Tel.: J. 449-44
GYARTMÁNYAINK: bőrlemez, szigetelőlemez, aszfalt fedőlemez (szagtalan), facement, klöntő aszfalt, aszfalt coulé
VÁLLALUNK: Tetőfedést minden kiviteliben, szigetelési munkákat, víztelenítési munkákat, aszfaltozást

KEMÉNY SÁNDOR
OKL. MÉRNÖK-ÉPITŐMESTER
IRODA: PANNÓNIA UCCA 18. SZÁM
Telefon: Aut. 926—24

Bründl János udvari szállító
Egészségügyi műszaki berendezések gyára
Budapest, VII., Péterffy Sándor ucca 34. szám
Központi fütés. — Melegvíz készülék. — Vízvezeték. — Csatornázási- és gázberendezések. — Berendez városoknak vízműveket, csatornázásokat és derítőtelepeket. — TELEFON: József 018—19.

Dr. HELVEY TIVADAR
VEGYÉSZETI GYÁRA, BUDAPEST
Asphaltozás. Tetőfedés. Szigetelés
TELEFON: AUTOMATA 272—75. SZÁM
Iroda: VI, Eötvös ucca 21. ● Gyár: IX, Soroksári-út 106.

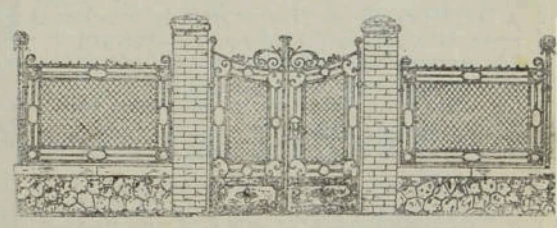

VASS ÉS KOVÁCS
SODRONYFONAT-, KERÍTÉS-, ÁGYBETÉT- és VASBÚTORGYÁR
Budapest, II., Fő ucca 48
Telefón: Aut 517-87 Telefón: Aut. 517-87

OZALID fény- és aluminium-másolatok Manglitz Ferenc Budapest, VIII., József ucca 12. — Telefonszám: József 431-47.
Költségvetések, műszaki tervek, térképek razjolását és sokszorosítását több színben is vállalja.

WIHART FERENC
• ÉPITÉSZ ÉPITŐMESTER •
BUDAPEST, VII., COLUMBUS UCCA 33. sz.
TELEFON: JÓZSEF 350-97

RIPORTREGÉNY A NYOMOR HŐSEIRŐL

Százával utasítják vissza naponta az ingyenebédre jelentkezőket — Az éhség szélhámosai — Beszélgetés Liber Endrével, a szegények melegszivű pártfogójával

A kerületi elöljáróságok kopott küszöbű kapuja előtt fáradt, szomorú emberkígyók vonaglanak a fakó téli ködben, reggelenként. Sápadt, vértelen arcukon mintha a szomorú városra ráboruló, vígasztalanul szürke égbolt sivársága tükrözne vissza. Foszlott rongyaikban fásultan, borzongva úgy gubbasztanak, mint éhségtől károgó, tépett tollú varjak a külvárosi palánkokon... Szinte hangtalanul, mozdulatlanul várnak, türelmesen, órákon át... Ingyenebédet kérnek... Nagysokára, ha megjelenik egy altisztféle ember és harsányan kihirdeti, hogy az ingyenebédutalvány elfogyott, ugyanolyan fásultan, ellentmondás, vitatkozás nélkül bomlik szét a hosszú sor. Lehajtott fejjel elballagnak erre, amarra, hogy másnap reggel újra próbálkozzanak...

A VI. kerületi elöljáróságon egyedül szombaton száz embert kellett elküldeniök, az utolsó három nap alatt nyolcszázat és 3000-nél többen vannak, akik ebédre várnak... És *napról-napra nő ez az ijesztő tábor, amelynek már nincs semmije,* pedig máris húszezer emberre főznek naponta a főváros népkonyháiban.

Liber tanácsnok telefonja cseng szinte szakadatlanul... A kerületek, a népkonyhák egyre jelentik a növekvő ostromot, mindenhonnan, ezer formában kérnek segítséget a budapesti szociálpolitika legfőbb irányítójától. Ha csak egy mód van, a segítés nem is marad el soha, mert alig van melegebbszívű, megértőbb barátja a szegénységnek *Liber* Endrénél.

*

Ahogy szemben ül a *Fővárosi Hirlap* munkatársával és a budapesti De Profundisról beszél, visszatükrözik szemén az őszinte szomorúság és tele van segíteni akarással:

— A nagy nyomorúságról terjesztett hirek *sajnos, nem túlzottak.* Az elöljáróságokon naponta tömegesen kell viszautasítani az ebédkérőket, mert egyelőre nincs tovább... Sajnos, nem lehet lépést tartani a napról-napra szaporodó kérelmezőkkel, amelyek tömege rohamosan nő, annál is inkább, mert a munkanélküliség a vidékről is egyre nagyobb számban kergeti be a ninesteleneket.

— Sajnos, magam is naponta tízesével vagyok kénytelen elutasítani olyan segélykérőket, akikről kiderül, hogy vidékiek, vagy környékbeliek és a főváros jószívében volt az utolsó reménységük. Ezeknek anyagi támogatást természetesen nem adhatunk, de az ebédosztásnál senkitől sem kérdezzük, kicsoda, honnan jött és hová való... Ez a terület az, ahol nem szabad semmit bürokratikusan elintézni. Meggyőződésem, ha az inségesek közül a tényleges budapestieket kiválogatnák, sokkal kisebb lenne ez a szám. De a vidék, ahol a mezőgazdaság válsága miatt aránylag nagyobb a munkanélküliség és a nyomor, mint nálunk, egyre ontja az újabb éhezőket.

*

— A kerületi elöljárók már karácsony tájban jelentették, hogy naponta 2—300 ebédkérőt kell visszautasítani, erre a tanácstól további ezer adag ebéd főzetésére kértem és kaptam felhatalmazást. Ez a felemelt létszám is betelt pár nap alatt. Most sem marad más hátra, mint újabb emelést kérni, ha az elöljáróságok igénylése beérkezik.

— Ezidőszerint 3200 ebédet osztunk szét teljesen ingyen, 12.000 iskolásgyerek kap ebédet és körülbelül 5—6000-en vannak olyanok, akik heti 1 P 60 fillért fizetnek az ételért.

— A mostani étkeztetési létszámmal már túlléptük a tavalyi maximumot, a különbség csak az, hogy tavaly rendelkezésünkre állott Rothermere lord százezer pengős adománya és a népjóléti miniszter segítsége is, míg *az idén a főváros viseli az összes terheket.* Természetes, hogy a főváros teljesítőképessége is véges és korlátlan lehetőségeink, sajnos, nincsenek.

— Az étkeztetési akció mellett a tejakciót is teljes mértékben igénybe veszik és naponta 4000 adag tejet osztunk szét, függetlenül az iskolai tejakciótól.

*

— Jóllehet nincsen túlságosan hideg, a mult hetekben megnyittattam a melegedő szobákat, főleg azért, hogy azok, akiknek nem jut ebéd, legalább itt kapjanak meleg ételt. A melegedő szobákban ugyanis naponta kétszer tápláló levest és jókora darab kenyeret osztunk szét, itt mindenki kap enni, aki kér. A melegedő szobákat is igen erősen frekventálják. Éppen most kaptam jelentést hogy a külső váciúti melegedőben ezer-ezerkétszázan is megfordulnak naponta.

— Hétfőn megkezdtük a szénosztást is a szűkölködők között. Erre a célra 250 vagón szenünk van. *Kétszáz vagónt a népjóléti minisztertől kapott a főváros, ötvenet* pedig magunk vettünk. Ebből a menynyiségből 20.000 ember kap tüzelőanyagot.

— A felruházási akcióban 8000 gyermek részesült, s ha kell, ma is mindig segítünk a ruhátlanokon.

— A főváros — amint mindebből látható — lehetőleg mindent elkövet, hogy enyhíthesse a nyomorúságot. Eredetileg csak 6000 gyermek és 2000 felnőtt étkeztetését terveztük, s a hatezres számból tizenkétezer lett, a kettőből közel négyezer...

*

— Szomorú valóság, hogy a nyomorúságnak egyre több a szélhámosa is. Akadtak olyanok, akik több helyen is szereztek ingyenebédutalványt és áruba boesátották, vannak, akik az étellel kereskednek a kevésbé élelmesek között. Az ilyen eseteket bizony nehéz megakadályozni, mert mint említettem, nincs helye a bürokratikus szigorúságnak, amikor éhes emberek szájába akarunk egy-egy falatot adni.

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros tanácsa nyilvános versenytárgyalást hirdet az **I., Koronaőr ucca 9. sz. tüzőrségi laktanya épületében létesítendő központi fűtéssel kapcsolatos bontási, föld-, kőműves és elhelyezőmunkákra.**

A hivatkozott hirdetésekben közölt módozatok szerint leteendő bánatpénz összege az ajánlati összeg 2%-a.

A vonatkozó költségvetési kiírás nyomtatványai ivenként 0.80 P-ért kaphatók 1930. évi január hó 7-től kezdve naponta d. e. 11—1 órák között a a székesfővárosi tanács II. (középítési) ügyosztályának IV., Központi városháza, III. em. 342. sz. szobájában.

A rajzok, tervek és minták megtekinthetők és a szükséges felvilágositás megszerezhető Feszely Sándor műszaki felügyelő, előadónál, a Központi városháza, III. em. 319. ajtó alatti hivatalos helyiségben.

Az ajánlatok 1930. **évi január hó 20-án** (hétfőn) d. e. ½10 óráig a tanácsi II. (középítési) ügyosztály III. em. 350. sz. szabájában adandók be. Az ajánlatok ugyanazon napon, ugyanazon tanácsi ügyosztály ülésterében (III. em. 354. sz.) 10 órakor fognak nyilvánosan felbontatni.

Budapest, 1930. évi január hó 3-án.

A székesfőváros tanácsa.

Tőzsdei Kurir.

A legrégibb és legtartalmasabb közgazdasági ujság. Minden számában komoly, szakszerű cikkek tárgyalják és bírálják az aktuális gazdasági és pénzügyi eseményeket. Érdekes eredeti riportok, változatos hírrovat és külföldi tudósítások.

Tőzsdei Kurir

kapható minden ujságárusító pavillonban és minden ujságárusnál. Egy példány ára **40** fillér. Szerkesztőség és kiadóhivatal: V., Wekerle Sándor ucca 3. — Telefon: 807—10.

MOOR GÉZA építőmester
Budapest, VI., Reiter Ferenc ucca 103. sz.
Telefon: Automata 911—13.

GRATZL LAJOS
okl. mérnök, építész, építési vállalkozó
Budapest, I., Horthy Miklós út 32.

KOVÁCS A. ÖDÖN GÉPÉSZ MÉRNÖK
Budapest, VIII., Bezerédy ucca 8
Telefon: 382 — 93, 408 — 78.
Központi fűtés-, vízvezeték-, csatornafelszerelési vállalata

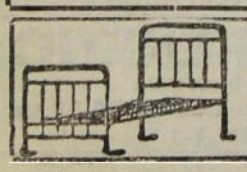

Mielőtt máshol vásárol, saját érdekében, tekintse meg új helyiségében
HIKKER
réz-, vasbutorgyár készítményeit Ágybetétek, kárpitos áruk, ágynemü és paplanok gyári árban. **VII., Dohány ucca 1. sz. Károly körut mellett.** Tel. J. 422-12.

Hajnal Imre
okl. mérnök, építési vállalkozó
Budapest,
I., ATILLA KÖRÚT 47. SZÁM TELEFON AUTOMATA 5-8-64

Szobafestő, mázoló és érclényező munkákat kiváló kivitelben készit
SZEGŐ JÓZSEF
Budapest, VII., Kazinczy ucca 20. Telefon: J. 440-60.

TÓTH SZ. JÁNOS Tel.: Aut. 559-38
VÍZVEZETÉK- ÉS FÜRDŐBERENDEZŐ
ÉPÜLET- ÉS DÍSZMŰBÁDOGOS
BUDAPEST, II., BATTHYÁNY UCCA 6. SZÁM

KASZIMIR FERENC
ÉPÜLET- ÉS BÚTORASZTALOSMESTER
TELEFONHIVŐ: L. 906—23
BUDAPEST, V, TISZA UCCA 18

PETRÓCZKY LAJOS TELEFON: Aut. 508-34
BUDAPEST, I., MAROS U. 9
Elvállal: teherfuvarozást, földmunkát, bútorszállitást csukott vagy nyitott kocsikban, helyben és vidéken

Alapitási év: 1868 **CRISTOFOLI VINCE** Telefon: J. 381—47.
KŐPADLÓ, FAYENCE FALBURKOLAT
BUDAPEST, VII., GIZELLA ÚT 31.

Bőhm Nándor és Társa
AUTÓJAVITÓ- ÉS KAROSSZÉRIAGYÁR
Budapest, VI., Tünde ucca 10-14. sz.
(Schlick-gyár) Telefon: Automata 903—19. Saját telep

KAUTNIK JÓZSEF SZOBRÁSZ-MESTER
ÉPÜLET-, MŰKŐ- ÉS STUCKOMUNKÁKRA.
BUDAPEST, IX., BOKRÉTA UCCA 21.

VITÉZ ABUCSAY SÁNDOR
villamos erőátvitel berendezések vállalata
BUDAPEST, VII, AKÁCFA UCCA 41. TELEFON: J. 352-55.

Széchenyi Gyógyfürdő
(a Városligetben)
Thermálfürdők, külön szénsavas, lezap, fényfürdők és egyéb gyógytényezők.

KLOSE V. F.
FELVONÓGYÁR
(saját gyártelepünkön)
BUDAPEST, VI., GÖMB U. 44
Mindennemü felvonónak legtökéletesebb kivitelü készitése
Telefon: Aut. 900-66

BUDA KÖZPONTJÁBAN,
autobuszmegállónál, déli fekvésü uccai
2, 3 szobás és garszónlakások, üzletek kiadók.
Bővebbet Alkotás ucca 13. szám alatt a helyszinen, vagy Ambrus és Hajnaly épitészmérnököknél Tel.: A. 825-39

PATAKI ÉS FARKAS
MÉRLEGÜZEM
BUDAPEST, VII., ROTTENBILLER UCCA 9
(BEJÁRAT PÉTERFY SÁNDOR UCCA) TELEFON: J. 373-68

BORY ÉS WALTHER
ÁCSMESTEREK, ÉPÍTÉSI VÁLLALKOZÓK
Rákospalota, Földvári ucca 60. szám
TELEFON: LIPÓT 964—14. SZÁM

PINKAY KÁROLY TELEFON: Automata 864-61.
ÉPÍTÉSZ ÉPÍTŐVÁLLALKOZÓ
BUDAPEST, IV., KIRÁLYI PÁL UCCA 20.

ÁKOS FRIGYES ÉPÍTŐMESTER
BUDAPEST VII., KERTÉSZ UCCA 24—28 TELEFON: JÓZSEF 301—40

Kátyúba esett az új központi nagyvásár

Szakemberek készítették a terveket, most nyilvános versenypályázatot követelnek egyesek

Vajna Ede közélelmezési tanácsnok a középítési bizottság legutóbbi ülésén bemutatta a ferencvárosi helyikikötő szomszédságába tervezett új élelmiszer-nagyvásár terveit, kint, a *soroksári Dunaág mentén pedig már javában folynak a nagyvásár-telep földmunkálatai és vasúti berendezéseinek építkezései.* A nagyközönség ezek után joggal azt hihetné, hogy ez a többmilliós, nagyarányú építkezés most már zavartalanul és fennakadás nélkül bonyolódik le, holott

az a veszély fenyeget, hogy az új központi vásárcsarnok építkezése igen hosszú időre kitolódik,

s ha a középítési bizottság álláspontján a kiküldött albizottság változtatni nem tud, félő, hogy *ebben az évben a tényleges építkezésből nem lesz semmi, sőt a megkezdett földmunkálatokat is abba kell hagyni,* nagyobb diesőségére a főváros munkanélküliség elleni akciójának.

A középítési bizottság ülésén ugyanis, csodálatosképpen, az történt, hogy a felszólalók többsége nemcsak a bemutatott terveket nem fogadta el, — hanem az egész megoldási elgondolást és a kiszemelt helyet is kifogásolta, holott ezeket a kérdéseket más fórumok már réges-rég letárgyalták és a jóváhagyás megjárta a minisztériumokat is. A felszólalók közül többen azt kifogásolták, hogy nem volt nyilvános tervpályázat és nem magánépítész készítette el a terveket.

Elvi szempontból talán, sőt biztosan helyes az a felfogás, hogy a főváros lehetőleg magánépítészekkel terveztessen s nyilvános tervpályázatokat hirdessen, de ez csak ott fontos, ahol olyan feladatokról van szó, amelyek invenciót, ötletességet inkább kívánnak és ahol a kivitelben válogatni nem lehet. Egészen más azonban egy ilyen feladat, mint ez a nagyvásárcsarnok, ahol

a szakszerűség a legfontosabb és nem szabad új rendszerekkel kísérletezni, s ahol a modern német városok vásárai adták meg a felhasználható, tökéletes mintát.

Nem lehet ok a halogatásra semmiképpen sem az a szempont, hogy a nyilvános tervpályázat elkerülhetetlen, akkor, mikor az éhező munkások ezrei várnak türelmetlenül erre az alkalomra és a kisiparosok egész tábora várja a foglalkoztatást.

A középítési bizottságban bemutatott tervek tetszetősek, nagyszabásúak, a kívánalmaknak is minden tekintetben megfelelnek, egyébként

teljesen a legmodernebb frankfurti nagyvásárcsarnok mintájára készültek.

Az ügyosztály tervei szerint modern német stílust követő ötemelet magasságú építmény lenne a nagycsarnok, több galériával és tágas alagsorral. Az egyes emeletsorokat páternoszter- és gyorsliftek kötnék össze a lépcsők mellett. Az igazgatósági és üzletház tőszomszédságában, — ahol a vállalkozók irodái, közös termei, posta- és távíróhivatal, telefónközpont, vámhivatal, vásárigazgatóság, pénztár és a banküzletek kapnak helyet, —

külön állna a tulajdonképpeni vásárcsarnok, hogy a vasúti és egyéb járművek mind a négy oldalról megközelíthessék.

A középítési bizottság *levette* a napirendről a nagyvásár kérdését és albizottságot delegált a kérdés előkészítésére, azzal, hogy 14 napon belül jöjjön a maga javaslatával. A kéthetes késedelem önmagában nem lenne veszedelmes, de

félő, hogy az esetleges új tervpályázat és a vele kapcsolatos egyéb formalitások már komoly elodázását jelentenék az építkezésnek,

amibe belemenni nem szabad. A *Fővárosi Hirlap* munkatársa felkereste

Becsey Antalt,

aki a vitás tervekről és az esetleges elodázás veszedelméről az alábbiakban nyilatkozott:

— *Nem állítom azt, hogy a nyilvános tervpályázat az egyedül jó, s hogy az minden körülmények között sikerre vezet.* Az ellenkezőjét láttuk például az új autobusz-garázsnál, amelynek megtervezését *több sikertelen pályázat után végül is specialistákra kellett bízni.* Vannak esetek, ahol

a szakismeret, az üzemi ismeret döntő tényezők, s nincs szükség arra, hogy tervpályázat útján döntsék el a kérdést.

Ez a kérdés, ez a feladat azonban olyan, hogy itt minél szélesebb látókör, minél sokoldalúbb megvilágítás szükséges a végleges kivitelhez. Nagy körültekintéssel lehet csak ebbe a létesítésbe fogni és

a kereskedelmi érdekeltségek kívánalmait teljes mértékben honorálni kell,

általában egy pillanatra sem szabad elfeledkezni arról, hogy ez a csarnok *nem máról-holnapra* épül, hanem hosszú évtizedek gazdasági céljait lesz hivatva szolgálni. A felelősség tehát fokozott mértékben terhel mindenkit, s int arra, hogy a legnagyobb körültekintéssel járjunk el.

— Feltétlenül fontosnak tartom, hogy az új nagyvásár megépítésénél

elsőrendű figyelmet fordítsanak a víziszállítás lehetőségeire

és a Duna közelségét etekintetben a legnagyobb mértékben használjuk ki s a megfelelő berendezésekről gondoskodjunk. Pillanatnyilag talán igaza van az ügyosztálynak, hogy a vásárcsarnok üzeme egyelőre a vasúti forgalomra van bazírozva, de nem lehetetlen, hogy

rövidesen meg fogjuk érni az új Duna—Tisza csatorna megépítését, amely döntő súllyal esik latba a soroksári Dunaág és a vásárcsarnok forgalma tekintetében. Ha ez megépül, úgy a Dunaágnak egyszerre óriási és gazdag hinterlandja lesz és jelentőségében óriási mértékben nő a vásárcsarnok-telep is.

— Előre kell nézni és a jövő lehetőségeit is szem előtt kell tartani. A *Duna—Tisza csatorna, akár Szolnoknál, akár Csongrádnál épül meg,*

okvetlen itt fog betorkolni a Dunába és elkerülhetik a zsilipelést.

A víziforgalom máris számottevően emelkedik a Dunán, ha csatorna lesz, akkor pedig óriási módon meg fog duzzadni,

ehhez pedig szegényes elgondolás a mai, amely szerint elektromos targoncák szállítanák az árut a Dunától a csarnokig.

A vasúttal és a Dunával való forgalom lebonyolítását *egyaránt konstruktíven kell megoldani.* A problémának ez a része ma még egyáltalán nem megoldott.

— Helyesnek tartanám, ha ezeket az egymással koordináló problémákat a kikötő-bizottsággal és a szakértők bevonásával tisztáznák. Ne felejtsük el, hogy *ha ma valami olyat csinálunk, ami a jövő szempontjából nem lesz jó, reparálni később alig lehet.* Elvileg természetesen helyesl m a terveket s a telep helye ellen sines semmi kifogásom, sőt nagyon szerencsés gondolatnak tartom a nagyesarnoknak a Dunával való kapcsolatát, — de mégis bizonyos nyugtalansággal és szorongó érzéssel nézem ennek az egyébként szép gondolatnak a megvalósulását, s ezért helyeslem, ha alaposan megvitatja a szakbizottság a tisztázatlan kérdéseket.

Megkérdeztük

Vajna Ede tanácsnokot

is, aki a következőket mondotta:

— A terv az államvasútak, a Mérnöki Kamara, a magánépítészek és a közélelmezési ügyosztály műszaki hivatalának közös munkája volt. A feladatot tehát a legnagyobb körültekintéssel és az érdekeltségek meghallgatásával igyekeztünk megoldani. A nagycsarnok terve annyi szemponttól függően készült és annyi speciális körülménytől függött, hogy a tervpályázat kiírása egyszerűen eredménytelen lett volna, s esetleg másfél év veszteséggel jutottunk volna el oda, ahol most vagyunk.

Az albizottság rövidesen összeül, s remélhetően talál olyan megoldást, amely lehetővé teszi, hogy a nagyszabású építkezést a tavasszal minden késedelem nélkül megindíthassák.

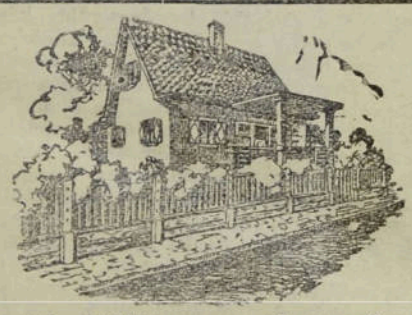

A Böhler-rendszerű
ACÉLHÁZ
ma az ország szenzációja. Gyors, szolid és olcsó építkezés
A jövő ideális lakóháza!
Magyarországon gyártja:
Márkus Lajos vasszerkezeti gyár
Budapest, VI. Hun u. 4. Telefon: L. 920-40, 920-41

DUNÁNTÚLI MESZ-, TÉGLA- és KŐIPAR RT.
Központ: BUDAPEST, V., GÉZA UCCA 5
Telefon Automata 218—05, 218—06. Sürgönycím: DUNMÉSZ
Szállít: Meszet, mészkövet, bazaltkavicsot. Vállal mindennemű kőfaragó-munkát

DÁVID ÉS DEUTSCH
KÖZPONTI FŰTÉS, SZELLŐZTETÉS, VIZVEZETÉK, CSATORNÁZÁS, ÉPÜLET- ÉS BÁDOGOS-MUNKÁK MŰSZAKI VÁLLALATA
BUDAPEST, VII., RÓZSA UCCA 41. TELEFON: J. 430-81

BIER ÉS WERSCHETZ
okl. mérnök és építőmesterek, építési vállalkozók
Budapest, IX., Vágóhíd ucca 11. sz.
TELEFON: JÓZSEF 363—78, 259—50.

ROHRMANN JÁNOS
ELEKTROTECHNIKAI ÉS MECHANIKAI GYÁR
BUDAPEST, VII., SAJÓ-U. 5/a.
Gyárt: precíziós fogaskerekeket, fogasrudakat, esztergamunkát és tömegcikket. Alapíttatott 1904.

Mandorff és Társa
Vas, fémlakatos és gépjármű áru munkák üzeme
Budapest VI., Szabolcs ucca 9.
Telefon: Aut. 142—67.

MINIUS JAKAB tapetaraktár. Nagy választék bel- és külföldi papirkárpitokból. Budapest, VII, Rákóczi út 6. (a Bazár-udvarban)
TELEFON: JÓZSEF 418—17

Laczkó István BUDAPEST, IX.,
bádogos és szerelő LILIOM UCCA 28.
Telefon: József 399-48

ÁNGYÁN GYULA
épület, gép- és műlakatos, autógénhegesztő
BUDAPEST, VII., MIKSA-U. 9. Tel. J. 335-71

Svecz Mihály
cipész mester, vállalkozó
BUDAPEST, VI
Wesselényi u. 30

JAKAB GYULA
MŰASZTALOS
Modernül felszerelt gépüzem. Az orsz. iparművészeti kiállításon a m. kir. állami nagydijjal kitüntetve.
Budapest, VII, Hungária körut 204. sz.
Telefon: József 373-81

FISCHER HENRIK
épületfakereskedő
Telefon: J. [illegible]
Budapest, III. ker., Szent Endrei-út 8189.

TREMMEL TESTVÉREK TELEFON 465—90
bádogos és szerelő, egészségügyi, műszaki berendezési vállalata
BUDAPEST, VIII, BAROSS UCCA 50 SZÁM

LERCHNER és TÖRÖK
szobafestő, mázoló és bútorfényező
TELEFON: L. 963—03.
BUDAPEST, VI., Petneházy-u. 44

MAUTNER JENŐ Budapest, Alpár-u. 10.
műasztalos Telefon: J. 414-79.

KOSZTELÁN MIKSA
MŰSZAKI ÉS OLAJ NAGYKERESKEDŐ
Telefon: Aut. 287-19. BUDAPEST, VI., Eötvös u. 23/b.

Tervez, épít, átalakít, tatarozz
költségvetés és rajz díjtalan
HORVÁTH ISTVÁN ÉPÍTÉSI VÁLLALATA
III., Vörösvári út 71 Kedvező fizetési feltételek

SZAVA SANDOR
EGÉSZSÉGÜGYI BERENDEZÉSEK GYÁRA
Budapest, I., Budafoki-út 73. sz.
Telefon: Lágymányos 6—07.

DELMÁR BÉLA
okl. mérnök, építőmester
Budapest, VI. Benczur u. 17
Telefon 263-40

4 millió pengőt költött a főváros az utóbbi években a kórházakra

A fővárosi kórházakban uralkodó állapotok ellen úgy a sajtóban, mint a közgyűlésen számos kifogás hangzott el, s a mult év novemberében egy annyira éles támadás is, amely szükségessé tette, hogy pártközi bizottság vizsgálja meg a legalaposabban a vádakat. Ebben a bizottságban helyet foglalt *Tauffer* Vilmos dr., az *Országos Közegészségi Tanács* elnöke is, az elnöki székben pedig *Ripka* Ferenc főpolgármester ült. A pártközi bizottság alapos munkát végzett, számos kihallgatást eszközölt és a késő esti órákban razziaszerűen is felkeresett egyes intézeteket, hogy tiszta képet nyerjen. A vizsgálat eredményéről szóló jelentést és a felvett jegyzőkönyveket a szerdai közgyűlés elé fogják terjeszteni. A *Fővárosi Hirlap* munkatársának alkalma volt e jegyzőkönyvekbe betekinteni, amelyekből kitűnik, hogy

a kórházi állapotok nem olyan sötétek, amilyennek általában festeni szokták

és igaza van azoknak, akik azt hangoztatják, hogy kár a közönséget ilyen túlzott hírekkel izgatni és riasztani.

— A lefolytatott vizsgálat — mondotta informátorunk — megállapított kisebb kifogásokat, amik tényleg fennállanak, de a tanács azonnal intézkedett azok megszüntetése iránt. A tatarozásokat már csaknem egészen végrehajtottuk és eddig 3,643.130 pengőt költött a főváros erre a célra. Igyekeztünk a kórházi felszereléseket is lehetőleg kiegészíteni, közel egymillió pengő költséggel. Megtörtént a fehérnemű és bútorkészlet pótlása, a röntgenfelszerelések több mint 200.000 pengőt emésztettek fel, orvosi laboratóriumokra 54.000 pengőt költöttünk, a Zander-intézetre és a műtők modernizálására 65.000 pengőt, műszerekre pedig közel 200.000 pengőt. Az Új Szent János-kórház fülosztályát felszereltük egy „Finsen" fényfürdővel, a Szent István-kórház belosztályát pedig egy modern „Elektrocardiograp"-fal, ami 20 ezer pengőbe került.

Az utóbbi években tehát összesen négymillió pengőt fordítottunk kórházaink helyreállítására.

Ez a magas összeg egymagában igazolja, hogy a főváros anyagi erejéhez mérten minden lehetőt elkövetett, hogy a háború és az utána következő idők alatt leromlott kórházainkat rendbehozzuk, s amennyire a régi épületek megengedik, modernizáljunk is. Kétségtelen azonban, hogy olyan épületekből, mint a Rókus, a régi Szent János-kórház, a Kun uccai és Telepi uccai kórházak,

a legnagyobb anyagi áldozatokkal sem lehet minden tekintetben kifogástalan kórházakat varázsolni.

E téren csak akkor állhat be teljes javulás, *ha a székesfőváros kórházépítő programja megvalósul.* A kórházak élelmezése ellen emelt kifogások főleg az ételek hidegségét kifogásolták. Ez nem is volt alaptalan, de a bajok a termoszedények beszerzésével *megszűnnek.* A vizsgálat megállapította, hogy az ételek elsőrendű anyagból készülnek és ízletesek. A polgármester egyébként újabb szigorú rendeletben utasította a kórházak főorvosait, hogy *az ételeket kiosztás előtt okvetlen meg kell kóstolniok* és a közegészségi ügyosztályba beosztott élelmezési szakfelügyelő útján a tanács úgyszólván naponta, meglepetésszerű ellenőrző vizsgálatokat tartat a kórházakban és gyakran ellenőrzik a közegészségi ügyosztály vezetői is.

A kórházvizsgálóbizottságok jegyzőkönyveinek megállapításai minden bizonnyal megnyugtatják a közvéleményt, de egyuttal *figyelmeztetnek arra is, hogy az új központi kórház építésével többé késni nem lehet.*

Szórakozás

Hétfőn, január 20-án este fél 8 órakor a wieni *Staatsoper* művészeinek egyetlen vendégjátéka a *Városi Színházban. Németh* Mária, *Bella* Paalen, *Piccaver* Alfréd, *Schipper* Emil felléptével *Aida,* vezényel *Reichenberger,* a Staatsoper karnagya. Az összes szerepeket a Staatsoper tagjai éneklik. Jegyeket már árusít a Városi Színház jegypénztára és az összes jegyirodák.

Építési engedélyek

A magánépítési albizottság *1930. évi január hó 13-án* tartott ülésében a következő építési engedélyek kiadását javasolta a tanácsnak:

A) Nagyobb és kisebb építkezésekre:

1. Stoffán András és neje IX., Bokréta u. 37645. hrsz. új egyemeletes lakóház-toldalék, terv. Csákay Rezső, Páva u. 5.
2. Dr. Seitz és Török cég VII., Telep u. 45. I. emeletének lakásokká való átalakítása, terv. Nagy Ferenc VII., Miskolci u. 55.
3. Auer Henrik és neje VI., Vilmos császár út 65. VI. em. bérház, terv. Kozma Lajos, V., Ujpesti rakpart 4.
4. Várhidy Lajos és neje IX., Mester u. 10. em. ráép., terv. Havas József I., Kemenes u. 6.
5. Dr. Alpár Sándor és neje II., Vérhalom dülő 12537. új hrsz. nyaraló ép., terv. Szabó Imre és Vértesi Andor VI., Aradi u. 60.
6. Engel László és Engel Imre VII., Garay u. 14. fsz. irodaépület, terv. Kende és ifj Graf VII., Gizella út 38.

B) Toldaléképítkezésekre:

1. Id. Kaltnecker József IX., Tűzoltó u. 56., terv. Soproni Ferenc IX., Tűzoltó ucca 45.
2. Both Lászlóné I., 4368/ 10. új hrsz., terv. Félix József I., Magyarádi út 44.
3. Dr. Siklóssy József és neje I., Tündér u. 8—10., terv. Báthory és Klenovits II., Volkmann u. 14—18.

C) Földszintes lakóház-építkezésekre:

1. Schultzer Zsigmond VI., Alsórákosi rétek dülő 30226. új hrsz., terv. Papp János VI., Kassai út 25.
2. Császár János III., Fehéregyházi út 18770/4. hrsz., terv. Üveges József, Sashalom, Mussolini u. 21.
3. Diviaczky János I., Kútvölgyi út 10202. új hrsz., terv. Kéri Gábor VIII., Orczy út 38.
4. Özv. Grünwald Vilmosné V., Pozsonyi út 25208/4. új hrsz., terv. Skalin János VII., Aréna út 6.
5. Grassi Róbert és neje III., Filatori dülő 6737. hrsz., terv. Varga Ignác III., Drugeth u. 13.
6. Kardos János és neje I., Kelenföld 3253/6. új hrsz., terv. Schleig Géza VII., Abonyi út 7.
7. Krinyizs József és neje VII., Alsórákosi rétek 31487/ 197. új hrsz., terv. Viola Béla, Dunaharaszti.
8. Ifj. Hevesi János és neje VII., Alsórákosi rétek 31268/114. hrsz., terv. Baráth Lajos II., Donáti u. 40.
9. Nagy Kálmán III., Kaszás u. 18941. új hrsz., terv. Stöckl Rosina III., Miklós ucca 25.
10. Papp Ferenc VI., Alsórákosi rétek 30149. új hrsz., terv. Papp János VI., Kassai út 25.
11. Acsay József III., Gül Baba u. 13449. új hrsz., terv. Molnár János.
12. Kovács Sándor és Gulyás Józsefné VII., Alsórákosi rétek 31268. hrsz., terv. Jedluka János.
13. Sipos Jenő és neje VII., Zugló u. 62.
14. Erős Sándor III., Ürömhegy 2032. hrsz., terv. Kurbel Rezső, Üröm.

D) Beérkezett újabb építési kérelmek:

1. Schultzer Zsigmond, Miskolci u. 74., Alsórákosi rétek családi ház.
2. Dr. Alpár Sándor VII., Dohány u. 57., III., Vérhalom dülő 12357. hrsz. családi ház.
3. Szalczer András V., Szabadság tér, III., Zöldmáli út 25. családi ház.
4. Özv. Soproni Gézáné IX., Tűzoltó u. 45., ugyanott családi ház.
5. Özv. Schwertzig Henrikné III., San Marco u. 70. családi ház.
6. Bodóki Ottó VI., Szőnyi út 49., ugyanott üzletház.
7. Hodós Sándor III., Kerék u. 16., III., Aranyhegy 22688. hrsz. családi ház.
8. Flesch Ármin dr. V., Vilmos császár út 36., I. Csillagvölgyi út 8/b. családi ház.
9. Gyulai Lajos VII., Csengeri u. 7., II., Gül Baba u. 112. kisebb építkezés.
10. Dublecz István I., Fehérvári út, I., Bornemissza út 3256/24. családi ház.
11. Barta Bálint VII., Aréna út 7., Alsó rákosi rétek 30778/35. családi ház.
12. Pászti Ferenc VI., Kassai út 1955-8/130., ugyanott toldalék.
13. Brand Izsó I., Budakeszi út 47/., ugyanott toldalék.
14. Bpesti és vidéki fajbaromfi r. t. II., Törökvész 6941., ugyanott toldalék.
15. Wespag r. t. I., Budafoki út 107., ugyanott gyárépítkezés.
16. Építési és kertészeti r. t. VII., Ilka u. 44., VII., Hajtsár út IV. em. kisl. bérház.
17. Iványi Iván és Sándor V., Wekerle Sándor u. 11., Népsziget weeckend építkezés.
18. Czeider Márton III., Apát u. 4., ugyanott emeletráépítés.
19. „Ericsson" magy. villamossági r. t. I., Fehérvári út 70., ugyanott raktárépület.

Párt és klub

— *Becsey Antal ünneplése.* A *Kelenföldi Társaskör,* a *Kézműiparosok és Kereskedők Országos Szövetsége,* a *Bádogos és szerelő,* a *Rézműves ipartestületek,* a *Fővárosi Iparos Dalárda,* a *Kőművesmesterek Országos Szövetsége* stb. az új esztendő alkalmából meleg ünneplésben részesítették *Becsey* Antalt. A küldöttségek vezetői, élükön *Sümeghi* Lászlóval, elismeréssel emlékeztek meg arról az értékes tevékenységről, amelyet *Becsey* a közélet, továbbá az ipar, a kereskedelem és az egész gazdasági élet érdekében folytat, fáradságot nem ismerő buzgalommal. Arra kérték, hogy tudását és energiáját továbbra is tartsa meg a köz szolgálatában és legyen segítségére a vergődő fővárosi polgárságnak, a válsággal küzdő gazdasági életnek. *Becsey* Antal válaszában rámutatott arra, hogy a polgárságnak mindenekelőtt *kitartásra van szüksége.* Optimizmussal kell a jövőbe nézni és minden okunk megvan arra, hogy a helyzet javulását remélhessük. Hiszi, hogy sikerülni fog az ország pénzügyi önrendelkezési jogát visszaszerezni és ha ez megtörténik, reményünk van arra is, hogy a felállítandó és a Népszövetségben tervezett *Nemzetközi Bank* készletéből hasznothajtó és produktiv beruházások céljára hatalmas kölcsönösszeghez juthatunk, ami *a mostani vegetálást meg fogja szüntetni* és új pezsgést visz a gazdasági életbe. Csüggedt, reménytvesztett hadsereggel nem lehet győzelmet aratni, s ezért arra kérte a magyar ipar, kereskedelem és gazdasági élet minden katonáját, hogy bizakodón nézzen a jövőbe, amely meg fogja hozni igazságaink és jogaink gyümölcsét.

— *Berczel Jenő alpolgármester ünneplése.* A *Kőbányai Kaszinó* társasvacsorát rendezett *Berczel* Jenő dr. alpolgármester tiszteletére. Az ünnepi beszédet *Halter* Károly, a kaszinó elnöke tartotta, rámutatva az ünnepelt kivételes közszolgálati érdemeire. *Berczel* Jenő válaszában hangsúlyozta, hogy különösen *két irányban látja* a főváros boldogulásának útját. Egyrészt az *idegenforgalmat* kell az internacionális kapcsolatok kimélyítésével erősen felfokozni, másrészt *az ipart és kereskedelmet* kell megerősíteni.

— *A Budapesti Lovasegyesület* január 12-én, vasárnap délután 5 órakor jól sikerült „Lovas-teát" rendezett a *Polgári Egység Klubjának* akadémiauccai helységében. A teát követő zártkörű táncmulatság is fényesen sikerült.

— *A Terézvárosi Gazdasági Egyesület* kedden, január 14-én este 8 órakor rendezte meg szokásos heti társasvacsoráját, amelyen fővárosi bizottsági tagok tájékoztatták a vendégeket a várospolitika aktuális eseményeiről.

— *Dinich Vidort ünnepelte a Terézvárosi Társaskör.* A *Terézvárosi Társaskör* szombaton este ünnepi vacsorát rendezett népszerű elnöke, *Dinich* Vidor kormányfőtanácsos, törvényhatósági bizottsági tag tiszteletére, névnapja alkalmával. A vacsorán közel háromszázan voltak jelen. A Kör tagjain kívül igen sokan voltak ott a szomszéd kerületekből is. Ott voltak többek között: *Weisz* Konrád, *Szemethy* Károly székesfővárosi tiszti főügyész, *Csécsy-Nagy* Imre, altábornagy, *Marsetti* olasz keresk. attasé, *Kovácsházy* Vilmos főjegyző, *Girardi* Tibor, *Horváth* Károly törvényhatósági bizottsági tagok, *Hodászy* Miklós testnevelési igazgató, *Salamon* Géza és sokan mások. A vacsorán *Faragó* János háznagy üdvözölte a vendégeket, majd *Platsek* Manó dr. alelnök tartotta az ünnepi beszédet, rámutatva Dinich Vidor közéleti érdemeire és arra a rokonszenvre, amit a Terézváros polgári soraiban szerzett magának. Utána *Csécsy-Nagy* Imre altábornagy üdvözölte meleg szavakkal Dinich Vidort, majd az angyalföldi csoport jókívánságait tolmácsolta *Császár* Ferenc, *Ozmann* Elemér pedig a Szabadevezősök harmincezerfőnyi táborának jókívánságait hozta el Dinich Vidornak, aki a magyar sportemberek legnépszerűbb képviselője. Végül *Horváth* Károly köszöntötte Dinich Vidort, az Egységes Községi Polgári Párt nevében. Az üdvözlésekre *Dinich* Vidor meghatottan válaszolt és hangoztatta, hogy közéleti működésében semmi más nem vezeti, mint a haza üdve, a főváros szeretete és polgártársai megbecsülése, a polgárokon való segíteni akarás. Lelkiismerete e tekintetben nyugodt, mert mindig mindent elkövetett, hogy e célját szolgálhassa. Igyekezett mindent elkövetni, hogy azt a magot, amelyet *Bethlen* István és *Ripka* Ferenc vetettek el, terebélyes, erős viharálló fává növessze. Azt akarja, hogy ennek a kerületnek minden hazafiasan érző, becsületes polgára egy táborba tömörüljön, mert a polgárság és az egész ország egységében látja a biztosítékát annak a jobb jövőnek, amelyért küzdeni kell. Ezután megemlékezett arról a heroikus küzdelemről, amely Magyarország miniszterelnöke részéről Hágában folyik és szeretettel üdvözölte az olasz nemzet egyik kiváló képviselőjét, *Marsetti* kereskedelmi attasét, aki a vacsorán megjelent, hogy itt is tanubizonyságot adjon arról a barátságról, amely a nemes olasz nemzetet Magyarországhoz fűzi. *Dinich* Vidor nagy tetszéssel fogadott beszéde után még többen szólaltak fel, majd az egybegyültek, lelkes ováció közepette elhatározták, hogy gróf *Bethlen* Istvánhoz üdvözlőtáviratot küldenek Hágába és munkájára Isten áldását kérik és ahhoz sikert kívánnak. Ugyancsak táviratban üdvözölték a távollevő *Ripka* Ferencet és *Kozma* Jenőt is, akik elmaradásukat meleghangú levélben mentették ki.

GRÜNVALD BÉLA
SZOBAFESTŐ- ÉS MÁZOLÓMESTER
VII., LÖVÖLDE TÉR 2. TELEFÓN: J. 308-78

SIMOR DÖME mű- és épületlakatos-mester és vasszerkezetek ipartelepe. Sodronyfonatok nagybani gyártása
BUDAPEST, VII., THÖKÖLY ÚT 89. SZÁM
TELEFON: JÓZSEF 394—43.

Az 1924. évi XVIII. t.-c. alapján szervezett
IPAROSOK ORSZÁGOS KÖZPONTI SZÖVETKEZETE
Postatakarékpénztári szla: 10517 — Postatakarékpénztári csekkszámla: Kisipari hitelakció: 44500 — Girószámla: Magyar Nemzeti Bank — Táviratcím: IPKÖZPONT

TELEFONSZÁMOK:
Központi osztályok:
V., Nádor ucca 22. Aut. 253-33. Aut. 253-37. Aut. 151-35. Aut. 212-14. Igazgatóság. Titkárság. Pénzügyi osztály. Ellenőrzés. Könyvelés.
Bőrosztály:
L. 996-62. Nádor ucca 21.
Építőipari osztály:
L. 912-32. Nádor ucca 18.
Faipari osztály:
L. 996-61. Nádor ucca 21.
Kisipari hitelakció:
Aut. 253-33. Nádor ucca 22.
Kereskedelmi osztály:
L. 996-61. Nádor ucca 21.
Textil közszállítási osztály:
L. 902-32. Nádor ucca 18.

NEKOLNY ANTAL ÉPÍTŐMESTER
Budapest, VIII., Közraktár ucca 24. sz. Telefon: Aut. 873-72.

Proczeller Bálint kövező mester
Budapest, X. Korponai u. 11. Tel.: Kőbánya 74-84

COOK: A FALTÖRŐ KOS

A Cook neve mögé bujt Hálókocsi Társaság izgalmas harcának különös kulisszatitkai

Huzamosabb idő óta áldatlan sajtókampány folyik a budapesti napilapokban. A hosszadalmas és egymásnak ellentmondó cikkekből csak az bontakozik ki, hogy a harc e körül a kérdés körül folyik: *Ibusz vagy Cook?* A sajtó egyrészének állásfoglalásából arra lehet következtetni, mintha az *Ibusz* meg akarná akadályozni a világhírű *Cook* cég letelepedését Magyarországon és ezzel az eljárásával hátrány származnék a magyar idegenforgalomra, amelynek propagálása, kiépítése, megszervezése és gyakorlati hasznosítása *elsősorban az Ibusz feladata.*

Ezt a tévhitet nagyban alátámasztotta az a körülmény, hogy a vitába beleszólt a *Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara* is, amely szintén odanyilatkozott, hogy a magyar idegenforgalmi szempontból nagyon is hasznos lenne a *Cook-iroda* letelepedése hazánkban.

Az emberi félreértéseknek és félremagyarázásoknak egész csodálatos példája ez a sajtóharc, annál is inkább, mert valójában *a most említett problémákról egyáltalában nincs szó.*

Senki nem akar gátat emelni annak, hogy a Cook-iroda letelepedjék Magyarországon, annál kevésbé, mert a Cook-iroda tulajdonképpen nem is létezik.

A *Cook-iroda* hosszú évtizedekig igen előkelő szerepet töltött be a világ idegenforgalmának gyakorlati irányításában az idők folyamán azonban, úgylátszik, megöregedett, *megszünt létezni,* amennyiben

a francia-belga tőkecsoport kezében lévő Nemzetközi Hálókocsi Társaság, az úgynevezett Waggon Lits megvette,

úgy hogy ez a viszony az új vállalat nevében is kifejezésre jut, amennyiben a vállalat neve ezentúl: *Egyesült Waggon Lits Cook*-iroda lesz.

Ilymódon tehát, ha egyáltalán szó lehet valamiféle letelepedési akcióról, akkor azt *nem a cégérnek használt jónevű angol vállalat, a Cook-iroda szorgalmazza, hanem a francia-belga tőkecsoport:* a Waggon Lits.

Előre le kell szögeznünk, hogy ennek a vállalatnak kívánsága semmiféle összefüggésben nincs a magyar idegenforgalom kimélyítésével. *Ellenkezőleg:*

a jelekből arra kell következtetni, hogy a Waggon Lits kívánságának honorálása egyenesen ártalmára lenne a magyar idegenforgalomnak.

A dolgok helyes mérlegeléséhez és megértéséhez tudni való, hogy a Waggon Lits, amelynek Magyarországon 40 évre szóló kizárólagossági joga van az állammal kötött szerződés alapján,

eddig is tetszése szerint hozhatta ide az idegeneket,

miután *egész Európában árusíthatta* a *MÁV* jegyeit. Tény azonban az, hogy Magyarországon csak azoknak adhatott el vasúti jegyet, akik hálókocsijegyet, vagy legalább étkezőjegyet váltottak nála.

Érthető volt ez a kikötés, amely egyrészt a magyar idegenforgalmat *súlyos anyagi áldozatokkal propagáló Ibusz* hazai érdekeit védte, másrészt nem akart alkalmat adni az idegen társaságnak arra, hogy a Magyarországon való jegyeladással *még a magyarokat is külföldre csődítse.*

Most aztán a *Waggon Lits* egyszerre azzal a kívánsággal állt elő, hogy az *Ibusz*-szal új szerződést akar kötni, amelynek értelmében ezután *neki is joga lesz Magyarországon is eladni vasúti jegyeket.* A kívánság megokolásában hivatkozott arra, hogy ez a joga meg volt a *Cook*-irodának is, amely most az ő tulajdonába ment át.

A napilapokban lefolytatott sajtókampány szintén a *Cook*-irodának ezt a lehetőségét hozta fel *jogforrás* gyanánt, de bölcsen elhallgatták azt a körülményt, hogy

a Cook-irodának azért volt meg ez a kedvezménye, mert a derék angolok valóban hatásos propagandát fejtettek ki az egész világon eddig is a magyar idegenforgalom érdekében,

méltányos volt tehát, hogy ennek ellenében Magyarországon is árusíthassanak jegyeket.

A *Waggon Lits* azonban mindezideig *nem mutatott a külföldön valami különös hajlandóságot a magyar idegenforgalom propagálására,* holott erre minden eszköz rendelkezésére állt:

szerte a világon árusíthatta a MÁV jegyeit, amiért az Ibusz megfelelő jutalékot is biztosított neki.

Ha eddig nem csinált idegenforgalmi propagandát a *Waggon Lits,* valószínűtlen, hogy ezután tenné. De, ha mégis kedve kerekednék erre, *semmi akadálya nincs ebbeli jószándékának.* Végre is, *ezután épp úgy árusíthatja* külföldön a *MÁV* jegyeit, *mint eddig.*

Azt pedig talán a *Waggon Lits* sem gondolja komolyan, hogy Magyarországon *MÁV* jegyek árusításával fokozni tudná az idegenforgalmat. Ezzel

legfeljebb külföldre csődítheti a magyarokat.

Egyébként is ilyen kedvezmény megadása jogossá tenné, hogy *ugyanezt élvezzék idegen államok hivatalos utazási irodái is,* ami aztán egyenesen

arra vezetne, hogy tizenöt-húsz vállalat csalná idegenbe a magyar nyaralókat,

akik amúgy is hajlamosak a külföld csábításának behódolni.

A külföldről idejött idegenek kalauzolására pedig igazán hivatottabb az *Ibusz,* mint valamely idegen vállalat cicerónéja.

Végül, az *Ibusz* annyira ment a méltányosságban, hogy a *Hálókocsi Társasággal* való régebbi szerződését akként akarta kibővíteni, hogy valamint Berlinben a *Waggon Lits,* az *Ibusz* testvérvállalatával, a *Mitteleuropäische Reisseburóval* (Mitropa) közös irodát tart fent, úgyanúgy,

itt is helyezkedjenek az együttműködésnek erre a legszélesebb alapjára.

A *Waggon Lits* azonban elvi okokból *nem hajlandó elfogadni az Ibusznak ezt az ajánlatát,* ilymódon tehát nem tudjuk elképzelni,

miféle nemzeti érdek fűződik ahhoz a kívánsághoz, amelynek teljesítése a magyar idegenforgalmat egyenesen csökkentené, közben azonban a Hálókocsi Társaságnak egy újabb üzleti területet biztosítana.

Ezek után végre minden tárgyilagosan ítélő ember válaszolhat erre az izgalmas kérdésre, hogy: *Ibusz vagy Cook?*

„MEINL TEAKEVERÉKEI"

Queen's blend 1/4 angol font ára P **4·80**
Three stars 100 gr. ára . . . P **3·60**
Ceylon special 100 gr. ára . . P **2·60**

REDNER JENŐ
MÉRNÖK, ÉPÍTŐMESTER, ÉPÍTÉSI VÁLLALKOZÓ
BUDAPEST, X., DANDÁR U. 17. TEL. J. 394-32

Rietschel és Henneberg
Részvénytársaság
Budapest, VIII., Práter ucca 12. szám.
Telefon: József 525—18.
Központi fűtések, vízvezetéki és csatornázási berendezések

ÉPÍTŐIPAR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
Budapest, VIII. kerület, Baross ucca 15
Telefon: József 411-49
Aszfaltgyár és anyagtelep: Budapest, IX., Gubacsi út 37

Köztisztviselők kedvező fizetési feltételek mellett kaphatnak nyugágyat, függőágyat, sátort és hátizsákot
TELEFON J. 415—07. ALAPITVA 1838-ban
HAUSCHILD ALBERT
Budapest, VII., Károly-körút 15. szám.
Szállít hivatalok részére iratkötőhevedert, por- és padlótörlőruhát.

STERN EMIL
Telefon: Aut. 906-48
ÚT-, CSATORNA- és MAGASÉPÍTÉSI SZERSZÁM- ÉS MŰSZAKI ÜZLET
BUDAPEST, V., VISEGRÁDI U. 32.

MAGYAR ELEKTROMŰVEK
SZENTIRMAY BÉLA
BUDAPEST, VIII., BAROSS UCCA 86.
TELEFON: JÓZSEF 422—87.
Villamos főző-, fűtőkészülékek, porszívó-, padlófényesítő- és kézszárítógépek gyára

WOLSKY SÁNDOR BÉLA
WOLSKY ALBERT FIA
gépüzemű kefe- és ecsetárugyár
BUDAPEST, VIII., MAGDOLNA UCCA 18. SZÁM.
TELEFÓN: JÓZSEF 324-88

ROTTER ZSIGMOND
terménynagykereskedő
Budapest, V., Nádor ucca 17. sz.
Telefon: 297-18, 276-94.

Steinhäusl és Kölber
FESTŐK
BUDAPEST, IX., TÜZOLTÓ UCCA 3. TEL: J. 308-24.

RUFIÁN ISTVÁN egészségügyi berendezési vállalat
BUDAPEST, VI, KMETTY UCCA 7
Iroda: VI, Szinnyei Merse ucca 10. Telefon: L. 966-25

ROGGENBAUER REZSŐ
Telefon: A. 190-87
kárpitos, díszítő és lakberendező
Po yva, vászonredőny és kórházi matracok szállítási vállalata
BUDAPEST, V., FALK MIKSA UCCA 12

NYITRAY JÁNOS
hatóságilag eng. villanyszerelő és mechanikai vállalata
VII., CSÁNYI UCCA 6.

MUNKÁCSY GYULA
Cégtulajdonos:
Munkácsy Ernő
épület- és műlakatosmester, takaréktűzhely és kályhakészítő
Budapest, VIII, Rózsa ucca 39.
Telefon: J. 312—80.

ASZFALT és KÁTRÁNYIPARR.-T.
Budapest, V., Nádor ucca 12
Telefon: Aut. 262—81; 262—82
GYÁRAK: Budapest, IX, Illatos út 18 20 } saját iparvágány
Szőreg (Szeged melleti)

Kőbányai Gép- és Vasszerkezeti Műhely
BISSELICHES MÉRNÖK
Budapest, X, Liget-u. 46. Tel. J. 358-25
Vasszerkezetek, lakatosmunkák, portálok

SZALFÉTER EDE TELEFÓN: K. 502—36
üveg- és porcellánkereskedése, képkeretezési és épületüvegezési vállalata II, MARGIT KÖRUT 32
FIÓKÜZLET:
BUDAPEST I., KRISZTINA KÖRUT 83. SZ.

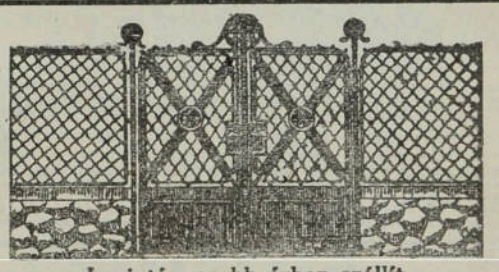
Legjutányosabb árban szállít
sodronykerítést (teljesen felszerelve vidéken is)
Hicker és Társa cég
Budapest, IV., Ferencz József rakpart 23.
Alapíttatott 1876. Telefon: Aut. 826-85.

SCHIFF MIHÁLY
paszományos-mester, Budapest, IV. Prohászka Ottokár ucca 8. (Fémelnél)
EZÜST ÉREMMEL KITÜNTETVE. + TELEFON: AUTOMATA 834-76.
A legszebb kivitelben készítek mindenféle **bulorpaszományt,** plimó- (paplan) zsinórt, horgolt rózsát, csillag gombot és gombáthuzást. **Női ruhadíszeket,** bojtokat, rojtokat, öveket, a legprecizebb, művészi kivitelben. Csillárzsinórokat, továbbá selyem- és gyapjúfonal adjusztálást és minden e szakmába vágó munkát.

Fekete Ödön mérnök
Vízművek, vízvezetékek, csatornázások, központi fűtések, szellőztetések és légszeszberendezések tervezése és kivitele
Budapest II, Zsigmond u. 1. Tel. automata 514-89

Gazdasági Értesítő

A Községi Takarékpénztár alapszabályai

Lamotte Károly tanácsnok, a pénzügyi osztály vezetője most készült el a *Községi Takarékpénztár* alapszabály-tervezetének összeállításával, amelyben *Beliczay* Imre dr. tanácsjegyző volt a segítőtársa. A *Községi Takarékpénztár* mostanáig ugyanis a régi *Egyesült Fővárosi Takarékpénztár* alapszabályai, illetve egy ideiglenes szabályzat alapján működött. Az alapszabály-tervezetnek — melyet a kodifikálásra kiküldött közös albizottság már letárgyalt, — 122 §-a van s a szokásos intézkedéseket tartalmazza, ezek között részletesen *foglalkozik a takarékpénztár zálogjogával is.*

E szerint a takarékpénztár által kibocsátott zálogjegyek *biztosítéka* a következő: Az 1925 január 1. előtt bekebelezett zálogjog alapján kibocsátott zálogjegyekre nézve a külön kezelt legalább 3,000.000 korona biztosító alap, amely a forgalomban lévő zálogjegyek névértékének *5%-nál kevesebb nem lehet*, — az 1925. évi január 1. után bekebelezett zálogjoggal biztosított kölcsönkövetelések alapján kibocsátott zálogjegyekre vonatkozóan pedig az előző pontban említett alaptól függetlenül, *legalább 1 millió pengőt kitevő külön biztosító alap*, amely a kibocsátott zálogjegyek arányában oly mértékben emelendő, hogy a forgalomban lévő zálogjegyek névértékének legalább 5%-át kitegye. A zálogjegyek biztosítékai továbbá a záloglevél-kölcsönök biztosítására lekötött jelzálogok. A takarékpénztár eme bekebelezett zálogjogára azoknak biztosítéki jogi természetét a törvény értelmében mindenkor fel lehet jegyeztetni.

A takarékpénztár 1924 december 31-én a zálogleveleket 200, 1000, 2000 és 10.000 korona névértékű címletekben bocsátotta ki, az új zálogleveleket pedig 100, 500, 1000, 5000 és 10.000 pengőről, vagy bármely összegre szóló bel- és külföldi pénznemről előmutatóra kiállított darabokban bocsátja ki.

A zálogjegyek kisorsolása félévenkint történik s azokat a sorsolástól számított hat hónapon belül készpénzben váltják be.

Egymillió pengőt vesz fel tisztviselői kölcsönökre a Községi Takaréktól a Fővárosi Segítő-Alap. A *Székesfővárosi Alkalmazottak Segítőalapja*, mint jelentettük, a tagok gyógykezeltetésén és üdültetésén kívül tervbe vette a kölcsönökkel való támogatást is. A főváros alkalmazottai a segítő alaptól *legfeljebb három havi fizetésüknek megfelelő kölcsönt vehetnek fel* olcsó kamat mellett, amit hosszabb időn át kis részletekben törleszthetnek le. A Segítőalapnak azonban ehhez az akcióhoz elegendő saját tőkéje nincs, s a *Községi Takarékpénztártól* kívánja a megfelelő összeget igénybe venni. A *Községi Takarékpénztárral* folytatott tárgyalások eredménnyel jártak. A *takarék* hajlandó az *alapnak* a kívánt hitelt nyujtani, ha a főváros törvényhatósága a hozzájárulást megadja. A *Segítőalapnak* a bejelentett igények alapján kalkulálva 1 millió pengőre van szüksége, ezt a pénzt azonban nem egy összegben veszi fel, hanem *20 hónapon keresztül 50.000 pengős részletekben fogják folyósítani.*

A főváros megjutalmazza a magyar kereskedőzseniket. Most hirdetett pályázatot a főváros tanácsa a Ferenc József jubileumi alapítvány kereskedő díjaira, amellyel olyan 35 évesnél idősebb kereskedőket, vagy kereskedelmi alkalmazottakat óhajtanak jutalmazni, akik az ösztöndíj segítségével a hazai kereskedelemre jelentőséggel biró piacokat keresheték fel, hogy ott alapos tanulmányokat folytassanak. A pályázók kötelesek céljuk és szándékuk tüzetes kifejtését folyamodásukhoz mellékelni, s a díj elnyerése után munkájuk eredményéről a főváros tanácsához félesztendőnkint részletes jelentést tenni. Az alapító okirat szerint a *székesfőváros az alapítványnyal nem bevégzett tehetségeket akar megkoszorúzni, hanem azokat a tehetségeket kívánja támogatni, akik a kereskedelem terén rátermettségüknek már nyilvánvaló jelét adták és akikről feltehető, hogy e támogatás révén tehetségüket és képességeiket annyira ki fogják fejleszteni, hogy ezáltal a magyar kereskedelem felvirágoztatását fogják előmozdítani.* Három *nyolcszáz pengős* díjért indul meg a verseny, amelynek pályázati határidejét február 28-án zárják le.

A barcelonai kiállítás magyar ipari kitüntetettjei. A spanyol minisztérium a közelmultban hagyta jóvá a barcelonai nemzetközi kiállítás legfőbb zsürijének határozatát. A kiállítás ipari részének rendezéséért *a kereskedelmi minisztérium a Grand Premiot, a kiállítás legmagasabb kitüntetését kapta. Ugyancsak Grand Premioban részesült Budapest Székesfőváros Idegenforgalmi Hivatala és magyar királyi dohányjövedék is. Grand Premiot kapott még a Ganz-Danubius Gép-, Vagón- és Hajógyár (4 darab), a Ganz Villamos Rt. (3 darab), a Rimamurányi Vasmű Rt. (3 darab), a Magyar Királyi Állami Vas-, Acél- és Gépgyár (3 darab)*, továbbá a Herendi Porcellángyár Rt., Jungfer Gyula Műlakatosárugyár, Krausz Testvérek műötvösök, Richter Gedeon Vegyészeti Gyár Rt., Wolffner és Társa Bőrárugyár, Magyar Ruggyantaárugyár Rt. (1—1 darab). Azonkívül több magyar kiállító díszoklevelet, aranyérmet, ezüstérmet és bronzérmet kapott.

A hadikölcsönjegyzők mozgalma. A hadikölcsöntulajdonos ősjegyzők körében az egész vonalon nyugtalanságot keltett a legutóbb megjelent segélyezési rendelet. A Hadikölcsön Ősjegyzők Országos Szövetsége az érdeklődők figyelmébe ajánlja, hogy mivel e kérdést csakis a törvényhozás rendezheti, mindennemű hadikölcsön-panaszaikkal elsősorban az illetékes orsz.-gyűl. képviselőkhöz forduljanak; tőlük határozott nyilatkozatot kérjenek, hogy a hadikölcsönösök nagygyűlésének határozatából az orsz.-gyűl. kérvényügyi bizottság elnökének ellenjegyzésével a törvényhozáshoz benyujtott kérelmük tárgyalásán jelen lesznek-e és kérelmüket támogatni fogják-e? A képviselők válaszát tudassák a szövetséggel (Budapest, V., Lipót körút 19).

A Rimamurány Salgótarjáni Vasmű Részvénytársaság. A Rimamurány Salgótarjáni Vasmű Részvénytársaság a 7000/1925. P. M. sz. a mérleg valódiságának helyreállításáról intézkedő rendelet értelmében ezúton ojolag felhívja azokat a részvényeseket, akik régi részvényeiket még kicserélés végett be nem mutatták, vagy a hányadrészeket még egész részvényekké nem egészítették ki, hogy ezeket e hónap végéig a társulatnál kicserélés végett annál is inkább mutassák be, mert ezen határidő leteltével úgy a régi részvények, mint a hányadrészvények hatályukat vesztik.

Könyv az állatforgalmi szavatosságról. *Gaár* Vilmos dr. ny. kúriai bíró és dr. *Polyák* Béla budapesti ügyvéd az első kiadás sikerén felbuzdulva újból kiadták „Az állatforgalmi szavatosság" c. kitűnő szakkönyvüket. Ez a munka bő ismertetést közöl a bírósági gyakorlatból, az egész törvényt részletesen hozza és így nemcsak a gazdákat és kereskedőket, hanem a jogászokat is érdekelni fogja. Kapható minden könyvkereskedésben, valamint a kiadónál, Pollitzer Zs. és Fiainál, Budapest, IV., Kecskeméti u. 4.

Soós Aladár egyetemi magántanár könyve a tejről. *„A tej az egészséges és beteg ember táplálkozásában"* címmel jelent meg egy értékes munka dr. *Soós* Aladár egyetemi magántanárnak, a dietetikai kérdéseknek a legalaposabb ismerőjének tollából. A könyv, amely az orvosokat és a laikus közönséget egyaránt érdekli, a Grimm-féle könyvkereskedésben (Dorottya utca 2.) és minden nagyobb könyvkereskedésben rendelhető meg. A könyv ára 1 pengő, díjmentes postai szállítással 1.20 pengő.

Vállalkozás

Új versenytárgyalási kiírások

A főváros tanácsa az elmult héten a következő újabb versenytárgyalásokat írta ki:

Gőzfűtőberendezési munkát a Gerlóczy uccai tűzőrség épületénél. Pályázni lehet január 28-án d. e. fél 10 óráig a középítési ügyosztályon.

Föld-, kőműves- stb. munkára a koronaőruccai tűzőrségi laktanyánál. Pályázni lehet január 20-án d. e. fél 10 óráig a középítési ügyosztályon.

Útszélesítési munkára a Retek uccában. Pályázni lehet január 20-án déli 12 óráig az út- és csatornaépítési ügyosztályon.

Versenytárgyalási megbízások

A mult héten tartott nyilvános és szűkkörű versenytárgyalások alapján a különböző közmunkákat és közszállításokat a következő cégek kapták:

Gőzfűtőberendezési munkát a felhőuccai tűzőrségi épületnél: Stern és Rosenthal 14.543 P.

Lakatosmunkát a hidegkútiúti átmeneti leányotthonnál: Galambos Jenő 3108 P.

Ugyanott bádogos munkát: Wasswe István 2100 P.

Ugyanott kőművesmunkát: Méhes Emil 1450 P.

Ugyanott asztalosmunkát: Csik és Ferenczy 1818 P.

Ugyanott tetőfedőmunkát: Kirschenbaum és Fia 3294 pengő vállalati áron.

Beérkezett ajánlatok

A mult héten tartott versenytárgyalásokon a különböző közmunkákra és közszállításokra a következő cégek pályáztak:

Vízvezetéki és csatornázási munkára a hidegkútiúti vámhivatalnál: Gerő N. Nándor 2915, Freidmann József 3240, Schwartz és Geiger 3837, Gyöngyösi István 3952, Gabler I. 4234 P.

Kőművesmunkára az Új Szt. János kórháznál: v. Kapuvári Gusztáv 2190, Hudetz János 2259, Vágó Pál 2782, Horváth József 2854, Fejér és Dános 3177, Castelli és Kende 3605 P.

Vasmunkára a csaplárosuccai köztisztasági garázsnál: Vasgerendákat árusító r. t. 4048, Kemény Sándor 4180 P.

Vasszerkezeti munkára u. ott: Márkus Lajos 12.470, Magy. vegyipari gépgyár r. t. 18.650, Farkas és Társa 21.680, Haas és Somogyi r. t. 21.784, Pick E. utódai 22.580, Stieber-féle ép. és ipari r. t. 23.630, Ganz-Danubius r. t. 24.440, Magyar Waggon- és Gépgyár r. t. 25.275 P.

Ácsmunkára ugyanott: Kozma Pál 18.844, Marinka Imre 20.362, Tőke György 21.670, Helmich János 22.120, Horváth József 24.470, Erdei Lajos 25.216, Kemény Sándor 26.865 P.

Bádogosmunkára ugyanott: Halbaner Béla és Tsa 4779, Friedmann József 4780, vitéz Abucsay S. és Tsa 5027, Ábrahám és Gürtler 5133, Nagy László és Tsa 5224, Wollner M. H. és fia 5231, Gál I. István 5233, Stern Henrik 5331, Hutterer és Kósa 5478, Tollár Lajos 5518, Weinberger Mór 5810, ifj. Fort Oszkár 6647 P.

Műpalafedési munkára u. ott: Rau József Antal 5508, özv. Biberát Józsefné 6336 P.

EGRI és FIA Dr. EGRI ISTVÁN
TELEFON: JÓZSEF 318-01 OKL. GÉPÉSZMÉRNÖK
központi fűtés — vízvezeték — csatornázás
BUDAPEST, VII., ROTTENBILLER UCCA 28

BUDAPESTI HIRLAP
a legtartalmasabb magyar napilap!
Hangja előkelő, hírszolgálata tökéletes, vasárnapi melléklete a legjobb képes hetilap

MÉHN ANTAL
ÉPÍTŐMESTER
BUDAPEST, II., HATTYU-U. 7.
Telefon: Aut. 506-24

Morbitzer Nándor építész és építőmester
Budapest, VIII, Üllői-út 66/b.
Telefon: József 310—90.

BIHARI PÁL
okl. mérnök, építési vállalkozó
Budapest, VI., Eötvös ucca 24. sz.
TELEFON: AUT. 297—63.

SCHUSZLIK AGOSTON
FESTŐ ÉS MÁZOLÓ M.
BUDAPEST
Telefon: Aut. 505-33.
Lakás: II, Kapás u. 36.
Műhely: II, Tölgyfa u. 8.

TÓTH ISTVÁN Telefonautomata 510—29. szám.
VILLLANYSZERELŐ
Budapest, I., Greguss ucca 8. szám

MÁVAG
címkés gyártmányokat mindenki bizalommal fogadja, mert
kitűnő anyagból a leggondosabban készülnek!
Ide tartoznak a különféle hengerelt kereskedelmi árukon kívül az ipari stabilmotorok, lokomobilok, traktorok, cséplőgépek és más mezőgazdasági gépek. Útépítő (úthengere ő- és útgyalu) gépek, lakókocsik. Vas- és acélöntvények, öntöttvas csövek, karikás kályhák és kereskedelmi öntvények.
Teherautomobilok, autóbuszok a „MERCEDES-BENZ" gyártási szab. szerint a hazai különleges úti viszonyoknak a legjobban megfelelő kivitelben készülnek. Kombinált tüzoltó- és locsoló-autók. Lajtos öntözőkocsik.
Jobbágy féle szab. folytonégőkályháink a háztartásokban és középületekben (iskolákban, stb.) legjobban használhatók.
Kérjen felvilágositást és árajánlatot!
Magyar kir. állami vas-, acél- és gépgyárak
Budapest, X., Kőbányai-út 21.
Telefon: József 460—29. Telefon: József 460—29.

Vladár Pál
ács- és építőmester
Budapest, I., Greguss u. 12
Telefon: Aut. 519-29

Események

OLVASÓINKHOZ!

Tizenkilenc esztendeje hirdetik a *Fővárosi Hirlap* hasábjai rendületlenül azt az erőteljes polgári politikát, amely a közös, nagy városi érdekek állandó és éber ellenőrzésével, szigorú, de mindig tárgyilagos és igazságos kritikájával Budapest polgárságát ennek a lapnak táborába gyüjtötte. Lapunk mindig súlyt helyezett arra, hogy frissen, gyorsan, megbízhatóan, lelkiismeretes kritikai készségünkkel értesüljenek olvasóink mindarról, ami a városházán történik.

Ez az immár közel két évtizedes lelkes és ernyedetlen küzdelem adta meg az érdemet, amelynek alapján

az Egységes Községi Polgári Párt a Fővárosi Hirlapot választotta hivatalos lapjául. Viszont lapunkat is régi tradíciói vezették arra az útra, amelyen a békés, de meg nem alkuvó, alkotó polgári munkálkodás hirdetésében találkozott Ripka Ferenc főpolgármesternek és Kozma Jenőnek, az Egységes Községi Polgári Párt elnökének Budapest érdekében kifejtett nagy munkájával.

Amikor most tizenkilencedik évfolyamába lépett a *Fővárosi Hirlap* és visszatekintünk az elvégzett munkánk gyümölcseire, hű olvasóink táborától nem kérünk egyebet, csak annak a régi bizalomnak és támogatásnak folytatását, amelyben eddig is részesített bennünket Budapest közönsége.

Fővárosi Hirlap
Az Egységes Községi Polgári Párt hivatalos lapja.
*
Előfizetési árak:
fél évre . . . . . 12 pengő.
egész évre . . . . . 24 pengő.

Mozgalmasnak ígérkezik a szerdai közgyűlés. A törvényhatósági bizottság szerdán tartja ebben az évben első közgyűlését, amely igen mozgalmasnak ígérkezik. A 186 pontból álló tárgysorozat keretében egész sor érdekes választás is lesz. Ez alkalommal választják meg az új elöljárót, s ugyanakkor töltik be titkos szavazással az üresedésben lévő tiszti orvosi és alügyészi állásokat, a közegészségi és köztisztasági bizottságokban megüresedett helyeket, végül ujjáalakítják a közigazgatási bizottságot, ahol a tagok mandátumának fele az év végével lejárt. A kilépett tagok: *Gál* Jenő dr., *Györki* Imre dr., *Lázár* Ferenc dr., *Lázár* Miklós és *Peyer* Károly. A közgyűlés tárgysorozatán egész sereg személyi ügy, sok városrendezési és szabályozási kérdés mellett szerepel az idei iskolaépítési program, a további kórháztatarozás, a kórházvizsgálati jelentés, két tüdőbeteggondozó létesítés, a pormentes szemétgyüjtés bevezetése, a hősök temetőjének létesítése és harmincegy patikaengedély.

Rövidesen döntés lesz a Talbot-centrálé dolgában. A Dunántúli Villamossági Rt. és a székesfőváros közötti függő kérdések perfektuálására rövidesen megkezdődnek a döntő tanácskozások. A hatalmas bánhidai telep már úgyszólván teljesen készen van, de a főváros még mindig nem nyilatkozott véglegesen az áram kérdésében és még mindig nem készült el az erre vonatkozó szerződés sem. A döntést a főváros húzta-halasztotta különböző okoknál fogva, de most már a legközelebbi napokban összeülnek Budapest székesfőváros és a Talbot-centrálé megbízottai. A Talbot-üggyel kapcsolatos összes kérdések megvitatása egy nagyobbszabású anket keretében fog megtörténni, melyen képviselteti magát a kereskedelemi kormány is. Szombaton érkezett meg a városházára a minisztérium erre vonatkozó leirata, amely közli, hogy a kormány részéről *Tormay* Géza államtitkár fogja vezetni a tárgyalásokat. A fővárosnak három delegátusa lesz a bizottságban: *Buzáth* János alpolgármester, *Borvendégh* Ferenc tanácsnok és *Deutsch* Lajos, az Elektromos-művek vezérigazgatója. Minthogy a bánhidai erőműtől átvendő áram legnagyobb részét, mintegy 100 millió kilowattot a BSZKRT fogja elfogyasztani, a tárgyalásokkon ott lesznek a BSZKRT megbízottai: *Vázsonyi* Jenő, az igazgatóság képviselője és *Chatel* Vilmos műszaki igazgató. A főváros, mint köztudomású, 130 millió kilowatt áramot fog valószínűen átvenni, azzal a kikötéssel, hogy 30 kilométeres körzetben egyedül csak ő adhat el más községeknek, városoknak, vagy egyéb fogyasztóknak áramot. A vita súlypontja a tanácskozások során minden bizonnyal arra fog nehezedni, hogy milyen egységáron vegye át a főváros az áramot. A Talbot-centrálé 5.3 fillért követel, míg a székesfőváros ragaszkodik ahhoz, hogy a kelenföldi áram termelési költségénél semmi módon sem hajlandó többet fizetni. Érdekes, hogy a tárgyalásokban *Kandó* Kálmán, a világhirű elektrotechnikus nem vesz részt, hanem szakvéleményét a BSZKRT igazgatóságában fogja annakidején kifejteni. Kandó Kálmán tudvalévően a BSZKRT igazgatóságának is tagja.

Kormányzói elismerést kapott Lamotte és Csárman tanácsnok. A kormányzó a belügyminiszter előterjesztésére megengedte, hogy *Lamotte* Károly és *Csárman* Ferenc tanácsnokoknak a dagályutcai rendőrtelep létesítése körül szerzett érdemeikért legfelsőbb elismerését tudtul adják. A magas kitüntetést közlő okmányt személyesen adják át a két főtisztviselőnek.

Ugron Gábor 50 éves. *Ugron* Gábor ny. belügyminiszter, orsz. gyül. képviselő, törvényhatósági bizottsági tag most lett 50 éves. A félszázadik születésnapja alkalmából hívei és barátai meleg ünneplésben részesítették a népszerű politikust, aki izzó hazaszeretettől fűtött szavakban jelentette ki, hogy ő ma is Marosvásárhely képviselőjének is érzi magát, mert tőle ezt a mandátumot senki el nem vette: Trianon szakította le az ország testéről ezt az ékességet.

Enyváry Jenő könyvtárigazgató jubileuma. *Enyváry* Jenő dr., a *Fővárosi Könyvtár* igazgatója most töltötte be szolgálatának 25. esztendejét. A jubileum alkalmából a kiváló könyvtárigazgatót feletteesei és kartársai meleg ünneplésben részesítették. *Liber* Endre tanácsnok üdvözölte a főváros nevében, a kartársak jókívánságait pedig *Dávid* Antal aligazgató tolmácsolta. *Enyváry* Jenő hosszú szolgálata alatt nagyban hozzájárult a fővárosi könyvtár nagyvá fejlődéséhez, ő építette ki a könyvtár külföldi relációit és számos fiókkönyvtár létesítése is az ő nevéhez fűződik. A *Wenckheim*-palotát is ő rendezi be Európa egyik legszebb nyilvános könyvtárává.

A fogalmazási kar értekezlete. A fővárosi tanácsi és árvaszéki fogalmazási kar január 24-én (pénteken) délután 5 órakor a FANSZ kaszinóhelyiségében (VIII., Mária u. 10) *Szente* Miklós ker. elöljáró, a FANSZ alelnökének elnöklete alatt kari értekezletet tart. Megvitatásra kerül a fogalmazási karnak a fővárosi törvény reformjával kapcsolatos helyzete, amely előreláthatólag új állásszervezésekkel és esetleg előléptetésekkel lesz összekötve. Utána ugyanott kari vacsora.

Wigh János — a kerületi elöljárók nesztora. A kerületi elöljárók értekezletének elnöki széke *Rupp* László december 1-én történt nyugalomba vonulása folytán megüresedett. Az elöljárók most tartott értekezletükön nesztorukká *Wigh* János VIII. kerületi elöljárót választották meg.

Jubileum. *Végh* Gyula, a székesfővárosi tisztiügyészségének s. hivatali főigazgatója január hó elején töltötte be közszolgálatának 35. évét. Jubileuma alkalmából a székesfőváros tanácsa elismerését fejezte ki és másoldalról is számosan üdvözölték a jubilánst.

A „Gamma" tízéves jubileuma. A magyar iparnak a mai szomorú viszonyok közt kétszeres öröm egy bensőséges ünnep: a *„Gamma" Finom mechanikai Gépek és Készülékek Gyára Rt.* tízéves jubileuma. Tíz esztendő előtt vett a kezébe egy szünetelő üzemet *Juhász* Zoltán okl. gépészmérnök és öccse, *Juhász* István, akik több esztendős külföldi műegyetemi és gyáripari tanulmányaik felhasználásával elhatároz-

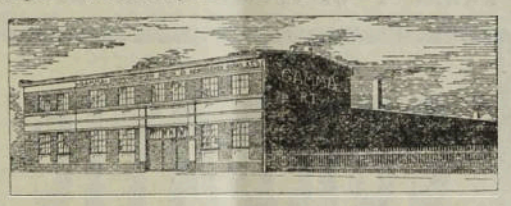

A gyártelep látképe.

ták, hogy szélesebb alapokra fektetik a hazai műszeripart, a tudományos, mérnöki és katonai műszerek gyártását, általában pedig az olyan kísérleti vagy praktikus berendezések készítését, amelynek kivitelához különleges szaktudás, kevesek által tudott külföldi precíziós eljárások ismerete szükséges. A két tudós és egyben agilis vezető munkája fényes eredményre vezetett: a koszorúutcai kis bérműhelyből modern gyárüzem lett a Fehérvári úton. A „Gamma" most ünnepli tízéves jubileumát, amely egy küzdelmes és eredményes munka megnyugtató és felemelő eredménye.

Király Kálmán előadása a londoni útügyi kongresszusról. *Király* Kálmán műszaki főtanácsos a Magyar Mérnök- és Építész Egylet út- vasút- és hídépítési szakosztályában igen érdekes előadásban számolt be a londoni útügyi kongresszuson szerzett tapasztalatairól. Elmondotta, hogy London belvárosában, valamint a díszutakon zajtalan útburkolatot alkalmaznak. Elsősorban a fakockát és a tömörített aszfaltot, sőt néhány év előtt kísérletképpen az egyik úton: a New Bridge streeten, gumiburkolatot is, amely a forgalmi igényeknek megfelel ugyan, ennek ellenére sines kilátás azonban arra, hogy nagyobb mértékben alkalmaztassék, mert nagyon drága, négyzetméterenkint 126 pengőbe kerül. Az igen nagy teherforgalmú utakon Anglia fővárosában a gránit kockakő kövezet bizonyult a legellentállóbb burkolatnak, különösen ott, ahol lovas társzekerek és gőzmozdonyok is közlekednek. A külső városrészeknek és az autóúthálózatnak utai közül az elsőrendűeket az angolok aszfaltozzák. A másodrendű utakat kátránymakadámburkolattal látják el. Végül a kisforgalmú utakat felületi kátrányozással teszik vízáthatlanná és pormentessé. A betont, a kisköveket és a különböző hideg bitumeneket az angolok aránylag kevésbé alkalmazzák. Úthálózatának modernizálására Anglia elsősorban a kátrányt használja. Részletesen ismertette a londoni közlekedést és a gyorsvasút, a közúti vasút, az autobusz és az egyéb járművek forgalmát vetített képekkel szemléltette. Fejtegetéseit az előadó azzal fejezte be, hogy a főváros útépítési politikájának irányelvei helyesek.

Halálozás. *Szvoboda* K. Endre dr. székesfővárosi tanácsjegyző édesanyja, özv. *Szvoboda* Vencelné, született *Szabó* Julia, szombaton éjjel 81 éves korában hosszú és kínos szenvedés után meghalt. Az elhunyt nagyasszony temetése hétfőn délután volt a farkasréti temetőben, nagy és széleskörű részvét kíséretében.

MÜLLER ANDOR fémáru- és szerelvénygyára Budapest, VIII., József körút 35. Telefón: József 373—71. Külön osztályában gyárt: Anyacsavarokat, csavarházakat, szegecseket, felépítményi vasanyagokat. A csavargyártást *Horváth* Gyula mérnök, a *Lipták-gyár* csavargyártási osztályának volt főnöke vezeti.

A Meinl-cég újévi meglepetésül a kávé, étsokoládé és főzelék (dobozban) árát szállította le és most arról értesülünk, hogy e hét folyamán a tésztaáru, kek, méz és paprika ára is lényegesen olesóbb lett.

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros tanácsa a szfőv. tűzoltólegénység csizmáinak, valamint a szfőv. javadalmi őrség **cipőinek javítási munkáira** nyilvános írásbeli versenytárgyalást hirdet.

A szállítási és vállalati feltételek értelmében szabályszerűen kiállított, 1.60 pengős állami és 1.60 pengős fővárosi okmánybélyeggel ellátott, pecséttel lezárt, sértetlen borítékban elhelyezett, magyar nyelven szerkesztett ajánlatokat **1930. évi január hó 27-én (hétfőn) délelőtt 11 óráig** a székesfőváros tanácsának városgazdasági ügyosztályában (IV., Központi városháza II. em. 237. ajtó) közvetlenül vagy posta útján kell beadni.

Budapesti (Budapesten cégjegyzett) ajánlattevők ajánlataikat postán nem küldhetik be.

A versenytárgyalás **1930. évi január hó 27-én (hétfőn) d. e. 11 órakor** a fent megjelölt helyen fog megtartatni és azon az ajánlattevők vagy igazolt megbízottaik jelen lehetnek. Elkésve érkezett vagy az előírt kellékeknek meg nem felelő ajánlatokat nem vesznek figyelembe.

A szállítási és szerződési feltételek, valamint az ajánlati ürlapok példányai a székesfőváros gazdasági hivatalában (IX., Gyáli út 3. sz.) d. e. 9—1 órák között díjmentesen megszerezhetők.

Ajánlattevők ajánlataikkal a végérvényes döntésig kötelezettségben maradnak.

A székesfőváros tanácsa fenntartja magának a jogot, hogy az ajánlatok között szabadon választhasson és pedig a megajánlott árakra való tekintet nélkül, továbbá a szállítást az ajánlattevők között tetszése szerint megoszthassa vagy az összes ajánlatokat visszautasíthassa.

Budapest, 1930. évi január hó 9-én.

A székesfőváros tanácsa.

TUNGSRAM

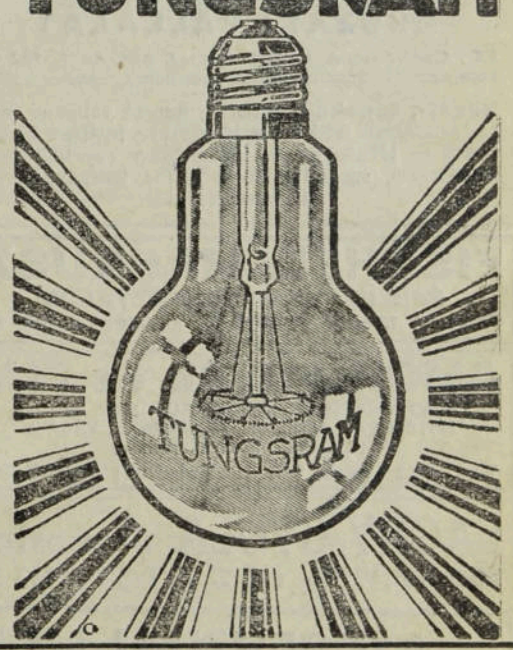

Textilipari Feldolgozó és Értékesítő Szövetkezet
Budapest, VIII., József-körút 49. szám
Telefon: József 439—91. sz.

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros tanácsa nyilvános versenytárgyalást hirdet a IV., Gerlóczy uccai tűzőrség épületében létesítendő központi gőzfűtőberendezési munkákra.

A hivatkozott hirdetésekben közölt módozatok szerint leteendő bánatpénz összege az ajánlati összeg 2%-a.

A vonatkozó költségvetési kiírás nyomtatványai ívenként 0.80 P-ért kaphatók 1930. évi január hó 14-től kezdve naponta d. e. 11—1 órák között a a székesfővárosi tanács II. (középítési) ügyosztályának IV., Központi városháza, III. em. 342. sz. szobájában.

A rajzok, tervek és minták megtekinthetők és a szükséges felvilágosítás megszerezhető Frischfeld Ede műszaki tanácsos, előadónál, a Központi városháza, III. em. 328. ajtó alatti hivatalos helyiségben.

Az ajánlatok 1930. évi január hó 28-án (kedden) d. e. ½10 óráig a tanácsi II. (középítési) ügyosztály III. em. 350. sz. szobájában adandók be. Az ajánlatok ugyanazon napon, ugyanazon tanácsi ügyosztály üléstermében (III. em. 354. sz.) 10 órakor fognak nyilvánosan felbontatni.

Budapest, 1930. évi január hó 9-én.

A székesfőváros tanácsa.

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros tanácsa nyilvános írásbeli versenytárgyalást hirdet a II. ker., Retek ucca (Ezredes ucca és Rhédey ucca közötti szakasz) kocsiútjának kiszélesítési munkáira.

A hivatkozott hirdetményben közölt módozatok szerint leteendő bánatpénz összege az ajánlati összeg 2%-a.

Az ajánlat benyujtásához szükséges nyomtatványok IV. ker., Központi városháza II. emelet 285. ajtószám alatt kaphatók 2 pengő lefizetése ellenében.

A kellően felbélyegzett és borítékban elhelyezett ajánlatokat 1930. évi január hó 20-án (hétfőn) déli 12 óráig a tanácsi III. ügyosztály vezetőjénél vagy helyettesénél, II. emelet 279. ajtószám alatt, vagy ugyanezen napon d. u. ½5 és 5 óra között a versenytárgyalás helyszínén kell benyujtani. A versenytárgyalás 1930. évi január hó 20-án (hétfőn) délután 5 órakor lesz a II. emelet 266. sz. helyiségében, ahol a vállalkozók vagy megbízottaik jelen lehetnek.

Budapest, 1930. évi január hó 2-án.

A székesfőváros tanácsa.

A szerkesztésért és kiadásért felelős: Dacsó Emil. Kiadja: FŐVÁROSI HIRLAP lapkiadó-vállalat. Révai Irodalmi Intézet Nyomdája Budapest, V., Ügynök u. 8. Nyomdaigazgató: Linzer M.

TELEFON: J. 370-70 **MAGYAR** TELEFON: J. 370-70
ÉPITŐ RÉSZVÉNYTÁRSULAT
BUDAPEST, X, KERÉKPÁR UCCA 2. SZ.
ALAPITTATOTT 1889-ben
Mindennemű vízépítés, folyamszabályozás és csatornázás. Kotrások csatornakotrókkal és excavatárokkal. Darukkal való kirakodások. Alapozások, mély- és magasépítés. Út- és vasútépítés. Hídépítés. Mindennemű beton- és vasbetonépítés. Kőmunkálatok. Városi csatornázások és vizvezetékek
Hajó- és kotrójavító telep Apostagon.

TÓTH LAJOS Telefon: Lágymányos 11—36
pala- és cserépfedőmester. Eternitcserépfedés, facement- és bőrlemezfedés, tetők jókarbantartása és tatarozása.
BUDAPEST, I., Fehérvári út 106

Dunakavicsot és Dunahomokot
szállít kocsifuvarban és vasúton saját iparvágányról Budapestről, Adonyból, Bajáról, és Mohácsról
FLEISCHMANN ANTAL Dunakotrási és gőzhajózási vállalat
Budapest, VII, Károly körút 17. Telefon: József 465-62 és 465-63

REICHENBERGER RÓBERT
REZMŰÁRÚ ÜZEM
Gyárt: vörösrézből, valamint más fémekből edényeket és készülékeket.
ALAPÍTTATOTT: 1888. TELEFON: JÓZSEF 366-14.
Arany- és ezüstérmekkel többszörösen kitüntetve!
BUDAPEST, VII. KERÜLET, SAJÓ UCCA 6. SZÁM.

PARKETTA Szék- és Faárugyár Rt.
azelőtt **JAUERNIK ISTVÁN**
Budapest X., Kőbányai út 41/a.
TELEFON: JÓZSEF 346—43
Főbb gyártmányaink: Mindennemű székek és éttermi asztalok színházi csapószékek, parket és szabadalmazott klozetülések stb

A légzőszervek bántalmainál
Asthma Emphisema esetén
biztos gyógyulást nyujt a
Szt. Gellért Gyógyfürdő
legtökéletesebb berendezésü
inhalatóriuma és pneumatikus kamrája

FISCHHOF OSZKÁR
villamossági berendező és javító műhelye
Budapest, I., Lágymányos ucca 2. szám
Telefon: Lágymányos 19—30. *Telefon: Lágymányos 19—30.*

NEUSCHLOSZ—LICHTIG
REPÜLŐGÉPGYÁR ÉS FAIPAR R. T.
BUDAPEST—ALBERTFALVA
VÁROSI IRODA: IV, PETŐFI SÁNDOR UCCA 9. SZ.
TELEFON: AUT. 890—47.
GYÁRI TELEFON: LÁGYMÁNYOS 582—20, 11—79.
PARKETT- ÉS ÉPÜLETASZTALOS MUNKÁK!

CORDATIC
a tökéletes autópneu
Főelárusitás:
Budapest, VI., Mozsár-u. 9.

FRIEDRICH JAKAB
ÁCSMESTER ÉS TETŐEMELÉSI VÁLLALAT
Budapest, V., Párkány ucca 1418. Telefon: Lipót 969—98

MORVAI GYULA TETŐFEDŐMESTER
PESTUJHELY, MOLNÁR VICTOR UCCA 33. SZ.
Elvállal minden e szakmába vágó tetőfedő munkákat

VARGA JÁNOS
KŐMŰVESMESTER
ÉPITÉSI VÁLLALKOZÓ
BUDAPEST
X., GERGELY UCCA 53. SZ.

MONTANIT RENDSZERŰ
hőszigetelő stabil, transportabilis vasbeton és montanit aszbeszt építkezések
Budapest székesfőváros elvi engedélye és ellsmerő levelei
CLÁRA ÉPITŐVÁLLALAT, POLLÁK LIPÓT
Budapest, VII., Wesselényi ucca 33.
Telefon: József 366-26

Volt Wellisch Náthán Utóda
Fischer Zsigmond épületfakereskedő
Ajánlja dúsan felszerelt raktárát állványfa és asztalosáruban stb.
X., Asztalos Sándor-utca 5. Telefon: J. 310-89.

THE NEUCHATEL ASPHALTE COMPANY LIMITED
BUDAPESTEN, Iroda: VI., Vilmos császár-út 31. sz. Telefon Terés 212—46. Gyár: VI., Váci-út 85. Telefon: L. 914—88. Gyárt és elad Val de traversi mastixot, raffinált bitument, falszigetelő aszfaltot. Készíti Traversi természetes tömörített aszfalt utakat és öntött aszfaltból járdákat és kocsiutakat.
Budapest székesfőváros szerződéses vállalkozója.

SZOBI KŐBÁNYA RÉSZVÉNY-TÁRS. BUDAPEST, V., ALKOTMÁNY-U. 16. TELEFON: 234—60

Kőbányai Szivattyú- és Gépgyár
Budapest, X., Gergely-utca 30. — Telefon: J. 361—79.
Költségvetés és mérnökkiküldés díjmentes.

Költségvetés és mérnökkiküldés díjmentes.
Épít, javít, alakit szivattyútelepeket 1000 lóerőig, bái mely rendszerben. Kisebb szivattyúk szab. önfelszivással.

Egyesült Tégla- és Cementgyár R.-T.
Budapest, V., Sas ucca 25. szám
Telefon: 230—71, 108—59, 141—52
Évi teljesítő képesség: 12,000 vagón cement, 5,000 „ mész, 80.000,000 darab tégla, 8.000,000 „ cserép
Portlandcementgyár: Lábatlan. — Mészégető: Lábatlan.
Téglagyárak: Buda, Kőbánya, nyergesujfalu

Budapest Székesfőváros
Ásványvíz-üzeme
HARMATVIZ
A Hungária gyógyforrás szénsavval telitett vize.
Kapható mindenütt! Tel: Autom. 530-03.

OETL ANTAL
VASÖNTŐDE és GÉPGYÁR RÉSZV.-TÁRS.
X. KER. ASZTALOS SÁNDOR-UCCA 9.
TELEFON: JÓZSEF 461-09, 461-08.

Csütörtökön
PESTI TŐZSDE
szenzációs közgazdasági riportokkal
SZERKESZTI:
KALLÓS JÁNOS
Szerkesztőség és kiadóhivatal: IV. Városház ucca 6

UNREIN KÁROLY csatorna- és emésztőgödör tisztitási vállalat
Budapest, X., Szentmihályi-út 13. szám
Telefon: József 458—76

NOVÁK ISTVÁN kőművesmester, építési vállalkozó
X., Maglódi út felőli Kada ucca 22.
Telefon: József 372-48.

SCHÖNTHEIL RICHÁRD okl. épitész és épitőmester
Budapest, I., Villányi-út 10
Telefonszám: Lágymányos 19—36

FARKAS LAJOS Telefon: J. 396-98
MÉRNÖK magas-, mély-beton és vasbeton építési vállalkozó
Budapest VII, Kolumbus u. 41

MAYER OTTÓ központi fütés, szellőztetés és fürdőberendezési vállalata. Épület- és díszműbádogos, légszesz, vízvezeték, csatornázás és szivattyú berendezési telepe. Budapest, VII, Barcsay u. 9. Tel J. 360-70
egészségügyi berendező

KOVÁCS OSZKÁR BÁDOGOS MESTER
ÉRCKOPORSÓ ÉS TEMETKEZÉSI CIKKEK KÉSZITŐJE
BUDAPEST, IX., TELEPI UCCA 14. SZÁM.
(A Ludovikával szemben.) TELEFON: J. 451—93

DANUBIA
MŰSZAKI VÁLLALAT
IX., Csont ucca 3. Telefon: J. 340-82 J. 322-79
Sheet-, topeka-aszfalt, bitumac valamint makadamutaknak **átitató eljárásu és felületi kezelése. — Utak pormentesitése** egyidejü konzerválással, szabadalmazott olajos kátránybitumen kompozicióval

FISCHER MÁRKUSZ
ÉPÜLET- ÉS BUTORASZTALOS
ÜZEM ÉS IRODA: BUDAPEST, X., LIGET UCCA 20

ÁMON ANTAL és FIAI
KÖVEZŐMESTEREK, ÚT,- CSATORNA- ÉS BETONÉPITÉSI VÁLLALKOZÓK, FÖLDMUNKA, VÁGÁNYFEKTETÉS, MÉSZKŐBÁNYA.
VIII., Futó ucca 10. Telefon: J. 303-85.

SAGHY GYULA ácsmester
Budapest, V, Hold u. 9. II. 18. Tel. Aut. 157-36

ROSENTHAL MÓR
ÉPÜLETÜVEGEZÉSI VÁLLALATA
BUDAPEST, VI, CSENGERY UCCA 61. TEL.: A. 144-77

Ára 50 fillér

Tizenkilencedik évfolyam — Budapest, 1930 január 22. — 3. szám

Fővárosi Hirlap

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Egész évre ..... 24 pengő
Félévre ..... 12 pengő
Állandóan:
GAZDASÁGI ÉRTESÍTŐ

VÁROSI, POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

Felelős szerkesztő: DACSÓ EMIL

MEGJELENIK MINDEN SZERDÁN
Szerkesztőség és kiadóhivatal
BUDAPEST VI., SZIV UCCA 18 SZ.
Postatakarékpénzt. csekkszámla 40.424
TELEFON: AUTOMATA 137—15

A hágai bajvívás

páratlan eredményeinek, az erkölcsi és gazdasági siker számunkra ismeretlen mértékének hatása alatt áll a magyar főváros és az egész ország. A magyar közvélemény abban a biztos tudatban könyveli el a hágai sikert, hogy ez fordulópontot jelent a magyar nemzet súlyos megpróbáltatásában. *Bethlen* István gróf büszke szerénysége és a külfölddel szemben való elkelő magunktartása megtiltják azt, hogy ezekből a napokból ünnepnapok legyenek. De a hatás, amely csöndes lelkesedésben és boldog reménykedésben nyilvánul meg, ragyogó tükörképe a nagy sikernek.

Hetek és hónapok kellenek ahhoz, hogy a magyar közvélemény tudatára ébredjen annak, mi történt tulajdonképpen. De Hága után végre egész Magyarország boldogan állapíthatja meg, hogy immár eltünt a vesztett háború ismeretlen terhekkel fenyegető atmoszférája. A hágai megegyezés tulajdonképpen semmi más, mint a *háborús állapot végleges likvidálása*. A trianoni szerződés mint legyőzötteket könyvel el bennünket, tehát viselnünk kell a háború terheit, de végre tudjuk, hogy ez mibe kerül és megállapíthatjuk, hogy ismerve ellenségeink étvágyát, *Bethlen* István klasszikus győzelmének egyik igazi jelentősége, hogy aránylag olcsón úsztuk meg a nagy zsarolási hadjáratot. Nem beszélünk itt annak jelentőségéről, hogy a nagy államférfi megmentette a trianoni szerződésben elért egyetlen magyar vívmányt, a 250-ik paragrafust, de megállapítjuk, hogy a legnagyobb eredmény *Magyarország pénzügyi szuverénitásának visszaszerzése* és — éljünk a jogos reménykedéssel — *az új magyar kölcsön biztosítása*. A csattanó, a poén pedig a hágai sikernél nem más, mint az, hogy *a világ megismerhette és meg is ismerte Magyarországot és a magyar diplomáciát, de a kisantantot és annak módszereit is*. A világ előtt ma egy *kultúr-Magyarország* és egy *balkáni mentalitású érdekszövetség* bontakozott ki a maga páratlanul tanulságos ellentétében. *Hága annyit használt Magyarországnak, mint a Trianon óta elmult évtized egészben véve sem.*

Súlyos gazdasági bajainkban, amikor napról-napra növekszik a munkanélküliség, amikor a drágaság is kezdi felütni a fejét, amikor tétlenségre van kényszerítve minden akarat és energia, a reménykedésben való páratlan felüdülést jelent a hágai siker. Mi, Budapest polgárai, *teljes hittel és meggyőződéssel sorsunk jobbrafordulását várjuk az elkövetkezendő időktől*. Ez a város elszántan, hősiesen, a mártírium türelmes viselésével élte át a legnehezebb időket. Pénzügyi szuverénitásunk visszanyerése ma Budapest és az ország szempontjából — a diplomáciai sikeren felül — elsősorban leromlott gazdasági helyzetünk reneszánszának hajnalát jelenti.

Tudjuk nagyon jól, hogy órák alatt és újabb áldozatok, újabb megfeszülések nélkül nem repül a sült galamb a szájunkba. De most fokozottan meg lesz a türelmünk és az áldozatkészségünk, mert *a jobb jövő kapuinak megnyílását várjuk*.

Budapest lesz az első, amely átérzi az eredmények jelentőségét. Budapest lesz az első, amely példát szolgáltat az országnak, hogyan kell élni az új szabadsággal és az új lehetőségekkel. És Budapest az első, amely máris hirdeti, hogy csodálatos államférfiai, diplomáciai sikert arattunk. Ismerik-e ennek a városnak a lelkét? Mert emelkedett, nagyszerű lélek ez. Csak biztatást, csak reménységet vár és egész akaratával, egész nagyszerű munkaakaratával beleveti magát a nagy küzdelembe, amely az ország létéért és boldogulásáért csak most kezdődik igazán.

Hága azt jelenti, hogy végre-valahára megszereztük függetlenségünket és hogy a magunk gazdái lettünk. Beköszöntött a béke, de most kezdődik az igazi harc: a magyar életrevalóság, a magyar gazdasági szellem és a magyar kultúra óriási, titáni bajvívása. Ebben a bajvívásban ismét Budapest akar lenni az első. És lesz is és példát fog adni ennek a nagyszerű országnak, amely most fogja legyőzni igazán mindazokat, akik Trianonban leigázták és meggyalázták.

Egységes üzlet-politikát készítenek elő a főváros üzemeinél

Nem aktuális a gázgyár vezérigazgatói állásának betöltése — A bánhidai centrálé dolgában csak provizórikus megállapodás lehetséges — Kozma Jenő nyilatkozata

A képviselőház a jövő héten tartja ez évben első ülését. A képviselőház napirendjén természetesen ismét a fővárosi reform szerepel, amelynek általános vitája tudvalevően már előrehaladott stádiumban van. A részleteknél ugyan még élénk vita várható, de már nem kétséges, hogy *legkésőbb február hó végéig a javaslat tető alá kerül*. A főváros törvényhatósági bizottságának működésén erősen megérzik a fővárosi törvény életbeléptetésének közeledése.

Kozma Jenő dr., az *Egységes Községi Polgári Párt* elnöke, akivel az aktuális kérdésekről beszélgettünk, maga is megállapítja, hogy

a törvényhatósági bizottság működését nehezen lehet elvonatkoztatni a parlamenti vitától.

Épen ezért *helyesnek tartaná, ha a képviselőház összeülése előtt a törvényhatóság még egy közgyűlést tartana, amelyen letárgyalnák az összes aktuális ügyeket.*

Kozma Jenő dr.

ezt a kívánságát így okolta meg a *Fővárosi Hirlap* munkatársa előtt:

— A képviselőházi vita izgalmai kétségkívül hatást gyakorolnak a törvényhatósági bizottság közgyűlésének működésére. *Célszerű volna tehát, ha az izgalmak levezetése érdekében minden döntésre előkészített ügyet még a képviselőház összeülése előtt letárgyalnánk a közgyűlésen.* Minthogy a képviselőház előreláthatóan csak január 28-án, a jövő hét keddjén tartja első ülését, *e hétre lehetne még egy közgyűlést összehívni.*

— Az aktuális városházi kérdések között szerepel a Rózsa Károly halálával megüresedett

gázgyári igazgatói állás betöltése.

Nekem az a véleményem, hogy ez a kérdés szoros kapcsolatban van az általános fővárosi üzemi politikával, amivel most pártközi konferencia foglalkozik. Éppen ezért *nézetem szerint várnunk kell még a gázgyári igazgatói állásának a betöltésével.* Ami az üzemi politika erősen kiélezett részletkérdéseit illeti, magam is helyeslem, hogy a polgármester úr pártközi konferenciát hívott össze a vitás kérdések tisztázása érdekében. Örömmel állapítom meg, hogy az első ilyen konferencián teljesen egyértelmű felfogás alakult ki a törvényhatósági pártok követendő magatartását illetőleg. Teljesen

egyhangú az a követelésünk, hogy a törvényhatóságnak mindenekelőtt tisztán kell látnia, mi történik az egyes üzemekben.

Ha abba a helyzetbe hoznak bennünket, hogy minden üzemi kérdést a legteljesebb megvilágítás mellett ítélhetünk meg, akkor sokkal könnyebb lesz a nyugodt munka lehetőségének a biztosítása. *Egységes üzletviteli politikát kell inaugurálni valamennyi fővárosi üzemnél.* Ennek az egységes üzletviteli politikának a megállapítása a legfőbb tárgya pártközi konferenciázásunknak.

Szóba hoztuk a főváros közönségét rendkívül közelről érdeklő *Talbot-kérdést*, amely előreláthatóan még ebben a hónapban döntésre érik meg. *Kozma* Jenő véleménye a következő:

— Felfogásom szerint a Talbot-kérdést közmegelégedésre kell elintézni, vagyis minden áron

olyan megállapodást kell létrehozni, amely kiküszöböli az államkincstár és a főváros között felmerült ellentéteket.

Egyébként úgy látom a helyzetet, hogy *csak provizórikus megalapodást lehet létrehozni, hiszen az egységárat csak a későbbi tapasztalatok alapján, évenkint lehet majd megállapítani.*

A beszélgetés során felmerült a *Schmidt-kastély* átvételének az ügye is. *Kozma* Jenő *helyesli az ajándék elfogadását*, helyesebben az ajándékozáshoz fűzött feltételek teljesítését. A Schmidt-kastély antikvitásai ugyanis olyan óriási, szinte megbecsülhetetlen értékeket képviselnek, hogy ezeknek a beszámítása mellett azoknak a telkeknek az ára, amelyeket a fővárosnak meg kell szereznie, *négyszögölenként nem lesz drágább öt pengőnél.*

Megemlítettük azt a késedelmet is, ami a *Rókuskórház* felépítése ügyében tapasztalható. *Kozma* Jenő ezeket mondja:

— *Ez a késedelem érthető*, mert hiszen meg kell tartani a pályázati hirdetmény, valamint a zsűri döntésének a terminusait. Az idő egyébként, bármennyire sürget is bennünket közegészségügyi szempontból,

annyira nem égető, hogy az építkezés megindítását el kellene hamarkodnunk.

Előbb ugyanis *tisztázni kell az állami hozzájárulás kérdését, mert ez a Rákus megépítésének sine qua nonja.* Az *Egységes Községi Polgári Párt* mindenesetre fel fogja használni minden befolyását, hogy a kormányt kötelezettségének teljesítésére bírja.

Kozma Jenő végül ismét a *szénatéri piac* rendezetlen viszonyaira hívta fel a figyelmet. A Széna téren valóban tarthatatlanok az állapotok és Kozma Jenő csak *csodálkozásának adhatott kifejezést afölött, hogy Vajna Ede tanácsnok, a minden oldalról megnyilvánuló sürgetés ellenére, még mindig késedelmeskedik.* A szénatéri piac látogatása valósággal életveszéllyel jár, amin feltétlenül segíteni kell és pedig a legsürgősebben.

A szociáldemokrata párt és a kisiparosság

Irta: PAYR HUGÓ

Fischer Márton szociáldemokrata bizottsági tag néhány héttel ezelőtt kilépett a szocialista pártból. Fischer ezen elhatározása csak a saját pártjában keltett izgalmat, — a polgári pártok csodálatosképpen keveset törődtek az üggyel, annak dacára, hogy *Büchler* József mindent elkövetett, hogy az Egységes Polgári Párt ellen irányuló hamis vádaskodással a polgárság figyelmét felkeltse. A polgári indolencia azonban nem figyelt fel és a polgári sajtó szervezetlenségét jellemzi, hogy még Fischer multheti védekezése alkalmával rendezett szocialista műfelháborodás mögött sem vette észre, hogy itt miről van szó.

Pedig Fischer kilépése, s főkép az ekörül keletkezett kettős botrány a szocialista pártnak egyik nagy gyengeségéről rántja le a leplet. Fischer ugyanis azzal indokolta meg kilépését, hogy a szociáldemokrata pártban nem tudta megvédeni a kisiparosság érdekeit, mert a párt az egész vonalon cserben hagyta a kisiparosságot. Ennek bizonyítására rámutat arra, hogy a szocialisták nem küldtek delegátusokat az adófelszólamlási bizottságba, s így a párthoz tartozó iparosság itt képviselet nélkül maradt. A kisipari hitelszövetkezetben pedig munkással, s nem iparossal képviseltették magukat, holott itt hivatalból csak iparosérdekek kerülhetnek szóba. Azután elmondotta azt is, hogy neki, mint szocialista iparosnak is állandó harca volt a munkásokkal és a szakszervezettel, meg utóbbi intézmény hatalmi szóval iparkodott őt, — az elvtársat is letörni. Ilyen és hasonló érveket sorolt fel Fischer annak dokumentálására, hogy a kisiparosságnak nincs helye a szocialista pártban.

Mindezt persze csak a gyorsírói feljegyzésekből lehetett megtudni, mert a szocialista bizottsági tagok Fischer beszéde alatt olyan „állandó" és tervszerű zajt csináltak, hogy a gondolatszabadság és a demokrácia nagyobb diadalára a beszédből egyetlen szót sem lehetett hallani. Ezáltal sikerült is nekik a sajtó és a többi pártok figyelmét a „botrányra" és a személyes invektivák csemegéjére irányítani, — ami mellett elveszett a lényeg, vagyis az a tény, hogy a *kisiparosságnak valóban nem lehet helye a szociáldemokrata pártban.*

Pedig sok iparos van, aki néhány évvel ezelőtt mint munkás élvezte a szociáldemokrata párt és a szakszervezeti rendszer támogatását, s szívta magába a szocialista tanokat. Ezek felküzdötték és önállósították magukat, — s nem vették észre, hogy *ezáltal egész társadalmi helyzetük megváltozott. Más osztályba léptek át, melynek más a világnézete, mások az érdekei és más a mentalitása.* Ők még megtartották a régi mentalitásukat, — s csak lassan-lassan fognak rájönni, hogy *az a párt, amelynek frazeológiája még tovább él és lüktet az agyukban, tulajdonképpen nekik is ellenségük.* Szomorú, hogy így van, de így van s munkás és munkáltató szemben állnak egymással s ellenségek lesznek akkor is, ha valamelyikük azelőtt a másik osztályhoz tartozott. A mi munkás-szocialistáink szemében nemcsak akkor lesz valaki áruló, amikor kilép a pártból, hanem már akkor is, amikor megszűnik munkás lenni.

Ezeket a gondolatokat ébresztette a józan szemlélőben Fischer kilépését kísérő botránysorozat, *s jó volna, ha ezeket a gondolatokat a polgári pártok is — megértenék. Mert akkor talán felkeresnék és magukhoz ölelnék azokat a munkásokból lett kisiparosokat, akik ma a beléjük nevelt szocialista frazeológia és saját polgári érdekeik kettős malomköve között őrlődnek . . .*

Van azután még a Fischer-ügynek személyi része is. Ezzel szándékosan nem foglalkoztunk. Ez csúnya és izléstelen volt. Naiv, átlátszó és primitív volt Büchlernek az a vádja, mely szerint az Egységes Párt Fischer révén spicliket akart tartani a szocialistapártban. *Ezt a dajkamesét Kozma Jenő rögtön és kategórikusan megcáfolta,* — s e cáfolatot megerősítette most Fischer is, aki kijelentette, hogy az Egységes Párthoz semmi köze nincs, annak tagjai közül senkit sem ismert. Miután az ügy ezen részének amúgy is bíróság előtt lesz folytatása, — itt csak azért említem meg, hogy rámutassak a szocialisták harcmodorára. *Büchler,* aki komoly és értékes harcosa pártjának, kimondott egy vádat, amelyről — nem hiszem, hogy egy percig is meg lett volna győződve. Amikor pedig rájött, — legalább is rá kellett jönnie, — hogy vádja hamis, nem tartotta szükségesnek férfiasan beismerni tévedését.

ÁTVESZI A FŐVÁROS A HÉV-ET

Jelentős lépés az egységes közlekedés megvalósítása felé

Kedden délben 12 órakor *Sipőcz* Jenő polgármester magához kérette a sajtó városházi tudósítóit, akikkel közölte, hogy

a luxemburgi Banque Commerciale levélbeli ajánlatot tett a HÉV részvénytöbbségének eladására.

Az ajánlat legalább 75%-át ígéri a pakettnek, de valószínű, hogy az egész 100%-ot szállítani fogja.

A vételár a részvénytőke 100%-ának alapulvétele mellett, 30 éven át, évi 2,100.000 pengős annuitásokban fizetendő. A főváros a vételárat általa kibocsátandó és az eladók által parin átveendő kötvényekkel fedezi.

Miután az annuitás 7%-os kamatozásnak felel meg, az összes részvények eladási árának *jelenlegi tőkeértéke alig haladja meg a 24 millió pengőt.* A kötvények dollár, aranykorona, svájci frank, font vagy hollandi forint valutára állítandók ki.

Itt megemlítjük még, hogy az ajánlattevő bank nemcsak pari árfolyamon veszi át a részvényeket, hanem

az összes emissziós és plaszírozási költségeket is viseli.

A részvények átvétele a kötvények átadása ellenében történik. Biztosították a fővárosnak azt a jogát, hogy az ajánlatot *oly társulattal fogadtassa el, amelynél a főváros 75% erejéig érdekelve van. (Minden valószínűség szerint ez a társulat a BSzKRt lesz.)* Természetesen a kötvényeket ez esetben is a főváros állítja ki, illetve garantálja. A bank egyébként *március 15-ig vállalt obligót ajánlatára a fővárossal szemben.*

Munkatársunkkal *Sipőcz* Jenő polgármester közölte, hogy ezáltal megint

közelebb jutunk a közlekedés egységesítésének régóta sürgetett tervéhez

és ezzel Nagy-Budapest megvalósulásához.

Az ajánlat kedvező, mert hiszen

24 millió pengőért jut a főváros egy 80 milliós inveszticiójú üzemhez

emellett a főváros presztizse szempontjából is óriási jelentőségű, hogy 4 millió dolláros kölcsönhöz jutunk.

A legközelebbi napokban összehívják a 12-es bizottságot, hogy utána a pénzügyi bizottság és a közgyűlés is letárgyalhassa a tranzakciót, amelynek annál kevésbé van akadálya, miután a *legutóbbi pártközi konferencia a főváros érdekében állónak nyilvánította.*

Letárgyalták az új Rókus tervpályázatának feltételeit

Hetekkel ezelőtt a *Fővárosi Hirlap* jelentette elsőnek, hogy a kormány hozzájárult az új Rókus-kórház építésének előkészítésével kapcsolatban egy olyan esűri alakításához, amelybe a belügyminiszter és a népjóléti minisztérium is delegálnak megbízottakat, hogy ezzel is megrövidítsék az eljárást és feleslegessé tegyék a felügyeleti hatósággal való bonyolult és hosszadalmas írásos érintkezést. A közegészségügyi és közkórházi ügyosztály

e héten teljesen elkészült a tervpályázat feltételeinek pontos összeállításával és az erről szóló előterjesztést csütörtöki ülésében a tanács teljes egészében elfogadta.

Buzáth János alpolgármester keddre már össze is hívta a Rókus-kórház építőbizottságát, úgyhogy az új Rókus-kórház ügye *most már valóban rendkívüli gyors tempóban közeledik a megvalósuláshoz.*

A megalakuló zsűri összeállítása a következő lesz: Elnöke *Sipőcz* Jenő polgármester, helyettese *Buzáth* János alpolgármester, tagok: *Solthy* Lajos tanácsnok, a középítési ügyosztály vezetője, *Csármann* Ferenc tanácsnok, a városrendezési ügyosztály vezetője, *Némethy* Béla tanácsnok, a közegészségi és közkórházi ügyosztály vezetője, a középítési bizottság három tagja, a kórházépítő-bizottság három tagja, a népjóléti minisztérium kiküldöttjei, a kereskedelmi minisztérium delegátusa, a közegészségügyi tanács kiküldötte, a magyar mérnöki kamara, a mérnök- és építész-egylet, a magyar mérnökök és építészek nemzeti szövetségének egy-egy kiküldötte, *Csordás* Elemér dr., székesfővárosi tisztifőorvos, *Gerlóczy* Zsigmond dr., a fővárosi közkórházak központi igazgatója, *Borszéky* Károly dr., a Rókus-kórház igazgatója, végül a központi kórház gondnoka: összesen huszan.

SCHÄFFER KÁROLY
okleveles mérnök
Vasút-, út-, betonépítési vállalkozó kövező-mester
Budapest VIII, Aggteleki utca 17. Telefon: József 325-88

KOVÁCS A. ÖDÖN GÉPÉSZ MÉRNÖK
Budapest, VIII., Bezerédy utca 8
Telefon: 382 — 93, 408 — 78.
Központi fűtés-, vízvezeték-, csatornafelszerelési vállalata

NEMES GYULA
Okl. gépészmérnök
Rádió, kat. eng. villanyszerelő vállalat
BUDAPEST, II, MARGIT KÖRÚT 58.
Telefon: Automata 304-48.

DUNÁNTÚLI MESZ-, TÉGLA- és KŐIPAR RT.
Központ: BUDAPEST, V., GÉZA UCCA 5
Telefon Automata 218—05, 218—06. Sürgönycím: DUNMÉSZ
Szállít: Meszet, mészkövet, bazaltkavicsot. Vállal mindennemű kőfaragó-munkát

FISCHER ÉS HARTMANN
mázolómesterek
Budapest IV, Képíró ucca 3. sz. TELEFON:
Fióküzlet: IX. ker., Tompa ucca 30. szám A. 847-73

FIEDLER JÁNOS LENIPARI Rt. KOMÁROM
Lenfonó-, cérnázó-, szövő-, fehérítő- és impregnálógyár. Lenfonalak, lencérnák, nyers és fehérített lenszövetek, ponyvák.
Központi iroda: Budapest V., Nádor ucca 14. szám Telefon: Automata 18-25

HORVÁT és SZALAI
automobil és gépipari vállalata
Budapest, VIII, Kenyérmező u. 3
Gyárt: Preciziós fogaskerekeket, spirális fogazású kúp- és tányérkerekeket, csigakerekeket, kupplunglamellákat, szelepeket, dugattyukat, hajtókarokat és egyéb szerkezeti gép- autó-alkatrészeket, traktor-alkatrészeket, öntöttvas fékpofákat.
TELEFON: J. 356-47

LINOLEUM ÉS GUMMI
burkolási szakvállalat CSÁSZÁR IMRE
Budapest, IX., Lónyai-u. 11. Telefon: Automata 887—49.
Ajánlatok díjmentesen.

BITUMEN ÚTÉPÍTŐ R.T.
Budapest,
IX., Ferenc körút 46

OBERMANN L. FÉMÁRU IPARTELEPE
BUDAPEST, VIII., SZIGETVÁRI UCCA 6.
TELEFON: J. 348-53. ALAPÍTVA: 1887
KITÜNTETVE: WELS 1888, BUDAPEST 1896, 1906, 1928.
Üzemi konyhák felszerelései.
Sütőformák, fém- és bádogáruk, kávégépek gyártása.

Beton, makadám, aszfalt felvágásához vegyen BÉRKOMPRESSORT
Liska Jenő okl. gépészmérnök, kompressor-bérbeadó, VIII, Orczy-út 22. Tel.: J. 335-45.

ÜVEGFESTÉSZETI ÉS ÜVEGMOZAIK MŰTEREM
PALKA JÓZSEF
Magyarország ezüstkeszo üvegfestőmestere
Budapest, VIII., Baross-u. 59. Tel. J. 302-28. Alapíttatott 1894

Magyar Vasbeton Építési Vállalat
Kemény és Tisza
Budapest, V., Mária Valéria ucca 19. Telefon: Aut. 825—42.
Mindennemű vasvázas betonmunka, vízmedence, víztorony magas építkezés építése.

HORTOBÁGYI JUHTÚRÓ
Mindenütt kapható! Termelt: Orsz. MOK Magy.
TEJSZÖVETKEZETI KÖZPONT

Közúti gőz- és motorhengerlést vállal WOLFF ERNŐ
Sürgönycím: WOLFFERNŐ
Tel.: Lágymányos 13-82 Budapest-Kelenföld, Budaörsi-út 101

STUMPF IMRE és KÁROLY
BUDAPEST, VII., TRÖKÖLY ÚT 31.
Tápióbicske-i saját termésű borainak korlátolt kimérése megnyílt

HADÜZENET A DRÁGASÁGNAK

Becsey Antal a gazdasági anarchiát okolja a megokolatlan áremelkedésekért. — Akció indult a kormányhatósági jóváhagyások megszüntetese érdekében

Bár napról-napra közeledünk ahhoz az új árához, amelyet a fővárosi törvény reformja teremt meg, a városházi tényezőket — *inkább a politikusokat, mint az adminisztráció vezető köreit* — mégis inkább a gazdasági, mint a politikai kérdések foglalkoztatják. *Becsey* Antal, az *Egységes Községi Polgári Párt* társelnöke, akit ebben az ügyben megkérdeztünk, érdekes adatokkal támasztja alá ezt a megállapításunkat. Kétségtelen tény, hogy ismét drágasági hullámmal küszködik a gazdasági élet, sőt ez a drágasági hullám most már kezd annyira elhatalmasodni, hogy az elnyeléssel fenyegeti a gyengébb egyedeket.

Becsey Antal

ez ügyben a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— A munkanélküliség fokozódása nyomán *olyan súlyos tünetek mutatkoznak, amelyekkel a hatóságoknak foglalkozniok kellene.* Sajnos, azt kell tapasztalnunk, hogy éppen

a legilletékesebb hatóságok vezetői homokba dugják a fejüket.

A drágaság kérdésével nem akkor kell foglalkozni, amikor már a hullám elnyeléssel fenyeget mindnyájunkat, hanem még *idejekorán, hogy védekezhessünk.* Súlyosbítja a helyzetet az a körülmény, hogy *ez a drágasági hullám éppen a legelemibb közszükségleti cikkeknél jelentkezik.* Hibáztatom, hogy

a fővárosi illetékes ügyosztályok vezetői tétlenül nézik a helyzet súlyosbodását

és e tétlenségüknek *legfőbb okát abban látom, hogy a gyakorlati élettel nem eléggé ismerősek.*

— *A drágaság teljesen megokolatlan.* Éppen ezért volna szükséges, hogy a drágaság kérdésével a hatóság is foglalkozzék. Vajna Ede tanácsnoktól *ígéreteket kaptam, de az ígéretek beváltására még nem került sor.* Nem az iparosokat és nem a kereskedelmet hibáztatom, hanem éppen *az iparosok és a kereskedők érdekében keresem a drágaság okait, hogy róluk levegyem az árdrágítás vádját.* Felteszem a kérdést, hogyan lehet Budapesten három-négy, sőt öt-hat pengő a hús kilója, amikor élősúlyban egy kiló ötven-hatvan fillér. Valahol

megokolatlan áremelés húzódik meg a háttérben.

A *fogyasztási adókat is le kellene már építeni,* mert az a néhány millió pengős bevétel, amit ezen a címen elkönyvelnek, sokszorosan fokozva jelentkezik azokban a drága árakban, amiket a közönség fizet.

— Felvetem azt a kérdést is, *hogyan lehet Budapesten tizenhat fillér a burgonya kilója, amikor Szabolcsban 2—4 fillérért veszik kilóját.* Ha Amerikából hoznák a burgonyát, akkor sem lehetne nagyobb az ára. Ugyanígy megemlíthetem a kaliforniai almát is, amely

hétezer kilométernyi távolságból jön hozzánk és olcsóbb, mint a magyarországi alma.

Ha ez a helyzet így marad, akkor megtörténhetik, hogy még a krumplit is Argentinából fogják hozni Budapestre. *Anarchia van itt, amely pusztító hatással dolgozik a termelő gazdaság és az elosztó kereskedelem szervezetlenségében.* Organizálni kell és pedig erélyesen. Nemcsak a hatóságoknak, hanem a modern értelemben vett kereskedelemnek is nagy feladatai vannak ezen a téren.

Becsey Antal ezután szóvá tette, hogy

a főváros exlexbe került, mert a megszavazott költségvetés miniszteri jóváhagyása még nem érkezett le a városházára.

Becsey Antal kívánatosnak tartaná, ha a kormányhatóságok gyorsabban válaszolnának a fővárosi felterjesztésekre, mert a közgyűlési határozatoknak ez a késedelmes jóváhagyása tetemes károkat okoz. Különösen fontos ez ma, a munkanélküliség emelkedésének szomorú napjaiban. Becsey ebből a szempontból utalt arra a tényre, hogy a *Vízművek* önálló vagyonkezelésű üzemmé történt átalakításáról szóló közgyűlési határozatnak sem érkezett még le a miniszteri jóváhagyása. Ez

a késedelem katasztrofális helyzetet teremthet,

mert a Vízműveknek fontos beruházási programmot kel végrehajtania és tartalékai nincsenek. *Becsey* Antal éppen ezért kijelenti, hogy az *Egységes Községi Polgári Pártban erélyes akciót indít úgy a drágaság elleni védekezés, mint a kormányhatósági jóváhagyások megsürgetése érdekében.*

*

A *Kézműiparosok és Kereskedők Országos Szövetségének* hársfanecai helyiségében f. hó 18-án, szombaton este előadást tartott *Becsey* Antal *az iparosságot és kereskedőket érdeklő aktuális közgazdasági kérdésekről.*

Előadásában rámutatott arra, hogy Budapest 960.000 lakosának csaknem fele iparosokból, kereskedőkből, illetve hozzátartozóikból áll. Ebből a számból levonva a nem kereső családtagokat, kb.

230.000 kereső viseli a székesfőváros közterheinek oroszlánrészét.

Részletes példákkal világította meg, hogy a főváros minden lakójára, beleértve a nemkeresőket is, *átlag 112 pengő községi teher és kb. ugyanannyi állami és egyéb közteher jut;* úgy, hogy e terheket az ipar és kereskedelem kereső egyedeire átszámítva

egy-egy keresőre kereken 1000 pengő átlagos közteher esik.

Rámutatott azután azokra a közterhekre, amelyek vagy *a termelésre hatnak bénítóan* (ilyenek a fényűzési, forgalmi adók és vámok), vagy *az életet drágítják meg* (fogyasztási adók stb.). Amily fontos az, hogy ezek az adónemek minél előbb kiküszöböltessenek a közterhekből, époly fnotos gondoskodni arról, hogy *az ilymódon jelentkező hiányt részben takarékossággal, részben új jövedelemforrások megnyitásával kompenzáljuk.*

Hitelpolitikánk szempontjából nagy baj az, hogy ugyanakkor, amikor a jegyintézet bankráta emeléssel védekezik a pénz drágulása ellen, *halálos sebet ejt az amúgy is beteg termelőgazdaságunkon.* Pedig e tekintetben distinkciót kellene tenni a kamatpolitikában. A belső termelés céljaira — függetlenül a kifelé való védekezéstől —

olcsó termelőhitelt kellene biztosítani,

épúgy, ahogy az Svájcban, Svédországban és sok más országban is történik, ahol ugyanakkor, amikor a jegybank politikája rátát emel, *gondoskodás történik arról, hogy a belső termelőgazdaság olcsó hitelt kapjon.* Csupán arra kell ügyelni, hogy

az e célra nyujtott olcsó hitel valóban rendeltetési helyére kerüljön és ne váljék idegen piacok spekulációs eszközévé.

Végül rámutatott a *belső tőkeképződés* nagy jelentőségére, amely nemcsak a külföldi áruverseny szempontjából, de gazdasági önállóságunk érdekében is létkérdés reánk nézve. *Nem hive a mindenáron való külföldi kölcsön szerzésének.* Mert annak kamatai *hatalmasan megnövelik fizetési mérlegünk passzivitását:*

a külföldi kamatteher már eddig is meghaladja az évi 120 millió pengőt.

A nagyszámban megjelent közönség mindvégig feszült érdeklődéssel hallgatta az előadást és annak befejeztével hatalmas tapssal ünnepelte az előadót.

ÖSSZERAKHATÓ VASBETON-LÁBAZATOS KERITÉSEI
TERÉZ KÖRUT 43
A 31. SZ. ARJEGYZÉK DIJMENTES

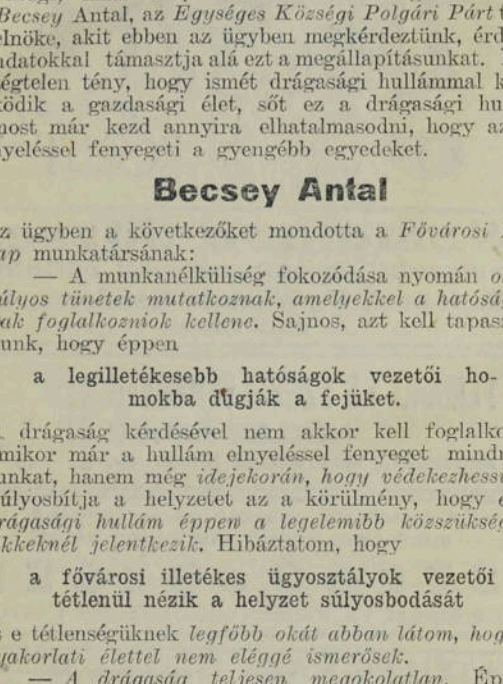

„IDEÁL" PAPLANGYÁR
SÁNDOR M. FERENC
BUDAPEST, IV, KAMERMAYER KÁROLY UCCA 1
Állami, városi és közintézmények szállítója

PARKETTA
szállítása, mindennemű padozat készítése és javítása.
FRIED és BENEDEK
parkettgyár és gőzfürész
BUDAPEST, VII., RÁKÓCZI ÚT 82.
Telefon: József 133—43 és József 134—17.

Fővárosi Hirlap
Az Egységes Községi Polgári Párt hivatalos lapja.
*
Előfizetési árak:
fél évre . . . . . 12 pengő,
egész évre . . . . . 24 pengő.

STERN EMIL
Telefon: Aut. 906-46
ÚT, CSATORNA- és MAGASÉPÍTÉSI SZERSZÁM- ÉS MŰSZAKI ÜZLET
BUDAPEST, V., VISEGRÁDI U. 32.

MAGYAR ELEKTROMÜVEK
SZENTIRMAY BÉLA
BUDAPEST, VIII., BAROSS UCCA 86.
TELEFON: JÓZSEF 422—87.
Villamos főző-, fűtőkészülékek, porszívó-, padlófénvesítő- és kézszárítógépek gyára

SCHIFF MIHÁLY
paszományos-mester, Budapest, IV. Prohászka Ottokár ucca 8. (Félemelet)
EZÜST ÉREMMEL KITÜNTETVE. + TELEFON: AUTOMATA 834-76.
A legszebb kivitelben készítek mindenféle **butorpaszományt,** plimó- (paplan) zsinórt, horgolt rózsát, csillag gombot és gombáthuzást. **Női ruhadiszeket,** bojtokat, rojtokat, öveket, a legprecizebb, művészi kivitelben. Csillárzsinórokat, továbbá selyem- és gyapjúfonal adjusztálást és minden e szakmába vágó munkát.

Parafakőgyár R-t.
ezelőtt: *Kleiner és Bokmayer*
Budapest, VIII. ker., Főherceg Sándor-tér 4.
Telefon: József 301-14, József: 301-16
Készít sajtolt parafa-parketta padlóburkolatokat.
Teljesen zajtalan járású, lábmeleg, vizálló padló.

NEKOLNY ANTAL ÉPITŐMESTER
Budapest, VIII., Kőzraktár ucca 24. sz. Telefon: Aut. 873-72

Rietschel és Henneberg
Részvénytársaság
Budapest, VIII., Práter ucca 12. szám.
Telefon: József 525—18.
Központi fűtések, vízvezetéki és csatornázási berendezések

Csak BRÁZAY piperészappant használjon!

Az Uránia-tűz után mozi-revizió

Csármann tanácsnok szerint a mozik egyrésze sok tekintetben nem elégíti ki a biztonsági követelményeket

A multheti skótországi borzalmas mozi-katasztrófa és a minapi *Uránia színházbeli* veszedelmes tűzeset megdöbbentő mementót szolgáltatnak a tűzvédelmi óvóintézkedések és rendszabályok legkíméletlenebb, legridegebb betartására. *Rettenetes elképzelni, mi történik, ha a Rákóczi úti moziban ez a tűz néhány nappal később, a megnyitás után következik be.* Pedig ez a tűzeset egy modern, e célra épült színházhelyiségben történt, ahol a védőberendezések már rendelkezésre állottak. Szerencsére emberélet nem esett áldozatul, csak értékek pusztultak el. Bár ezek között is vannak pótolhatatlanok, mint például *Lotz* Károly csodálatos szépségű freskói. Azt mondják, hogy ez a tűz rendkívüli körülmények között támadt és a már kész színházban nem törhetett volna ki. Ha elfogadjuk is ezt a feltevést és bele is nyugszunk, ez mégsem lehet akadálya annak, hogy a veszedelem lehetőségeire föl ne hívjuk az illetékesek figyelmét.

Minél inkább vigyáznak a hatóságok a színházak biztonságára,

annál visszatetszőbb és kirívóbb, hogy milyen kevéssé találjuk meg ezeket a biztonsági rendelkezéseket a mozgóképszínházaknál, főleg a kisebb mozikban.

A kisebb mozik, csaknem kivétel nélkül, átalakított, nem színház céljára épült helyiségekben vannak. Találni olyanokat is, amelyekben a biztonság elemi követelményeit is alig leljük meg. Szűk kapualjak, sikátorok, szolgálnak kijárat gyanánt számos helyen, vagy udvarokon át távozik a közönség. Vannak olyanok is, ahol hajdani kirakatnyílásokat alakítottak át „vészkijárat"-tá, de ezeket is berozsdásodott vasrolók takarják, melyeket veszedelem esetén bajos lenne nyomban kinyitni.

A hatóságok számára az Uránia-színház tűzesetének komoly figyelmeztetésnek kell lennie. A nagyközönség érdeke elvárja, hogy

a tűzbiztonsági szempontból kifogásolható mozgószínházakat újból szigorúan felülvizsgálják.

A budapesti színházak tűzbiztonsága tekintetében mindenekelőtt

Csármann Ferenc

műszaki tanácsnokhoz, az illetékes városrendezési ügyosztály vezetőjéhez fordultunk, aki a tűzoltóság legfőbb irányítója.

— Sokan kifogásolják és túlszigorúnak tartják, — mondotta, — tűzrendészeti előírásainkat és rendszabályainkat. Pedig mennyiszer bebizonyosodott, milyen helyes a főváros álláspontja, amikor talán túlzott óvatossággal olyan szabályokat tart érvényben, amelyek a legjobb fecskendőknél is többet érnek, mert azok csak eloltják, emezek viszont megakadályozzák a tüzet, a nagyobb veszedelmet.

— Az Urániában történt tűzeset, — folytatta —

nem történhetett volna meg normális körülmények között.

Ez elképzelhetetlen, sőt abszolut biztonsággal mondhatom: *lehetetlen.* A nézőtér kigyulladásától tartani soha sem kell. A színpadon támadhat esetleg tűz, de az — emberi számítás szerint — a nézőtérre soha sem terjedhet át, mert megakadályozza a vasfüggöny és a tűzmentes proszcénium. Színpadi tűzberendezésünk is olyan, hogy nagyobb baj előadás alatt, mikor emberek ülnek a nézőtéren, — nem lehetséges.

— A színházvizsgálatoknál kronométerrel mértük le, hogy mennyi idő kell a vasfüggöny leeresztésére. Kiderült, hogy 40 másodpere a maximális idő, amennyi az Operaház óriási vasfüggönyének legördítéséhez szükséges. A többi színházakban pedig félpercre van szükség, ami annyit jelent, hogy

veszedelem esetén negyedperc alatt is lenn lehet a vas, amely gátat vet minden veszedelemnek.

— Az Uránia-színházban természetesen más volt a helyzet, senki sem lehetett a helyén és építőanyaggal volt tele a színpad, állványok gyulladtak ki. Mindenesetre igaz, hogy *ezt az esetet mégis mementónak kell tekintenünk és a jövőben még óvatosabbaknak kell lennünk.* Osztom azt a felfogást is, hogy

a mozik egy része sok tekintetben nem elégíti ki a biztonsági követelményeket

és igaz az is, hogy *bizonyos revizióra volna szükség.* Addig is, míg e tekintetben szabályrendeleti úton intézkedhetünk, utasítani fogom arra hivatott közegeimet, valamint a tűzoltóságot, hogy az *ellenőrzést a legteljesebb szigorral hajtsák végre és ott, ahol valami aggályosat tapasztalnak, haladéktalanul jelentsék, hogy a kellő lépéseket megtehessük.* A főváros közönsége legyen meggyőződve arról, hogy *lelkiismeretesen és jól őrködünk testi és egészségi biztonsága felett.*

Megkérdeztük

Breuer Szilárd

tűzoltófőparancsnokot is, aki a konkrét esetről így nyilatkozott:

— Az Uránia-színházbeli esetet *nem lehet színházi tűznek tekinteni,* mert színházépületben történt ugyan, de valójában *építkezési baleset volt.* A színház épülete tele volt állványokkal, idegen munkások tartózkodtak benne, szabad tüzeket gyujtottak, ideiglenes villanyvezetékeket szereltek és természetesen ily körülmények között nem tartották be a szokásos rendszabályokat sem. *A budapesti színházak tűzbiztonsága emberi lehetőségek szerint tökéletes és a prevenció is kifogástalan.* Egyébként normális körülmények között a tűz nem is terjedhetett volna a nézőtérre, mert megakadályozza a vasfüggöny.

A moziknál természetesen nem ilyen kifogástalan a helyzet,

de ott is negyedévi vizsgálatok őrzik ellen, hogy a rendeleteket minden tekintetben betartják-e.

Nagyon megszívlelendő

Becsey Antal

törvényhatósági bizottsági tag nyilatkozata is, aki mint mérnök is teljesen osztja az egyes mozikkal szemben táplált biztonsági aggodalmakat.

— Nagyon helyeslem, ha az urániabeli tűzzel kapcsolatban a kérdést napirendre hozzák. A törvényhatósági bizottságban, megfelelő alkalommal

magam is szóvá fogom tenni a szórakozóhelyeken, főleg egyes mozikban tapasztalható anomáliákat.

Nem elég, ha az idevágó szabályrendeleteket tartatjuk be, hanem meg kell állapítani, hogy *azok a szabályrendeletek helyesek és kielégítők-e?*

— *Revizió alá kell venni a szabályrendeleteket* és azokat a követelményeket, amelyeket e helyeken biztonsági tekintetben felállítottunk. A revizionak nemcsak tűzrendészeti, hanem építkezési, higiéniai és általános biztonsági szempontokat is mérlegelni kell. Véleményem szerint mindenekelőtt revizió alá kell venni a férőhelyek számát, mert

ezek az aránylag kis helyiségek kivétel nélkül túlzsúfoltak.

Különös súlyt kell helyezni a tűzbiztos építkezésre. A technika mai fejlettsége mellett ez többé nem probléma. Tűzálló anyagból kell építeni nemcsak a színpadot, vagy pódiumot, hanem a nézőtér díszítéseit és a födéméket is, hogy lehetőleg kiküszöböljenek minden éghető anyagot.

— De reviziót kell alkalmazni a higiéniai és közegészségi követelmények érdekében is. *A szűk és levegőtlen kis mozikban etekintetben is rendkívül súlyos a helyzet.* A kis mozikban — kevés kivétellel —

elviselhetetlen bűz van, kevés a levegő és hiányzik minden kielégítő szellőztető berendezés.

— Az Uránia-színház esete feltétlenül mementó legyen, mert *ahol ilyen hirtelen tűz pusztíthat, ott nem lehetnek rendjén a dolgok.*

ÁRLESZÁLLÍTÁS!

Racionalizálás következtében leszállítottuk a következő cikkeink árát:

KÁVÉ, CSOKOLÁDÉ, FŐZELÉK (dobozban), TÉSZTAÁRU, KEKSZ, MÉZ, PAPRIKA

KÉRJE ÚJ ÁRJEGYZÉKÜNKET!

Meinl Gyula rt

KŐNIG JÓZSEF
OKL. MÉRNÖK, ÉPÍTÉSI VÁLLALKOZÓ
TELEFON: JÓZSEF 424—69.
Budapest, VIII., Baross ucca 98. sz.

Szmatana József
műszaki és villamossági vállalat
Budapest, V., Wekerle Sándor-u. 13
TELEFON: 219—52

FÉMÁRÚ- ÉS SZERELVÉNYGYÁR
MÜLLER ANDOR
BUDAPEST, VIII., JÓZSEF KÖRÚT 35.
TELEFON: J. 373—71

Szobafestő, mázoló és ércfényező munkákat kiváló kivitelben készít
SZEGŐ JÓZSEF
Budapest, VII., Kazinczy ucca 20. Telefon: J. 440-60.

STEINER MÁRK asztalos üzlete és ablakredőny gyártás
konyhabutorok, leányszobák és előszobaszekrények állandóan raktáron
Budapest VI, Hegedüs Sándor ucca 27. (Izabella ucca sarok)
Telefon: Aut. 223-85. — Köztisztviselőknek fizetési kedvezmény

A Hatvani Asbestfedőpalagyár Rt.
Telefon: Aut. 829—20.
gyártmányai
hiteles vegyvizsgálati bizonylat tanusága szerint asbesttartalmuknál fogva
tűz- és fagyállóak
Régi és uj tetők fedési munkálatait teljes szavatosság mellett a legjutányosabb áron vállaljuk kedvező fizetési feltételek mellett is. Ellsmerő levelek a legelőkelőbb helyekről.
Telefon: Hatvan 84. Sürgönycim: Palagyár Hatvan.
Budapesti iroda: V., Nádor-u. 3.

RIEGER OTTÓ
ORGONAGYÁR
ÚJ ORGONÁKAT
valamint
HOMLOKZATSIPOKAT
szállítunk és orgonajavításokat mérsékelt árban és művészi kivitelben elvállalunk. Gyáraink-ból negyven éves fennállása óta 2300 új orgona került szállításra.
BUDAPEST, X., SZIGLIGETI UCCA 29. (RÁKOSFALVA) TELEF. JÓZSEF 393—45.

Ifj. Helfenstein Károly
Budapest, VI., Jász ucca 77. Telefon: Lipót 913-64.
Kövező-mester és útépítő-vállalkozó.

KŐBÁNYAI KÁTRÁNY- és ASZFALTIPAR
FRIED és GRUBER okl. mérnökök / X., Gyömrői-út 64 / Tel.: J. 449-44
GYÁRTMÁNYAINK: bőrlemez, szigetelőlemez, aszfalt fedőlemez (szagtalan), facement, kiöntő aszfalt, aszfalt coulé
VÁLLALUNK: Tetőfedést minden kivitelben, szigetelési munkákat, viztelenítési munkákat, aszfaltozást

ILKOVITS J.
Központi fűtések és vízvezetéki berendezések vállalata
BUDAPEST, VI, ANDRÁSSY ÚT 92
Telefon: Aut. 12—07. sz.

WEIDLINGER TIBOR
OKL. MÉRNÖK, ÉPITŐMESTER
BUDAPEST,
VII, RÁKÓCZI ÚT 36.
Tel.: J. 318-07.
Tel.: J. 318-07.

Köztisztviselők kedvező fizetési feltételek mellett kaphatnak nyugágyat, függőágyat, sátort és hátizsákot
TELEFON J. 415—07. ALAPITVA 1838-ban
HAUSCHILD ALBERT
Budapest, VII., Károly-körút 15. szám.
Szállit hivatalok részére iratkötőhevedert, por- és padlótörlőruhát.

RENDET KELL TEREMTENI

a kalóz-lobogó alatt működő leltári árusítások és alkalmi vásárok körül

A fővárosnak joga és kötelessége a legitim kereskedelem védelmében a legsürgősebb ellenőrzés. — Akció a szolid, kis tőkével dolgozó kereskedők érdekében

A magyar gazdasági élet történetében eddig teljesen ismeretlen, egészségtelen foltok ütköztek ki a tisztes multú magyar kereskedelem testén. Lehet, hogy a súlyos helyzet kényszerűsége, a végtelenségig fokozott verseny némi magyarázatát adják ezeknek az elítélésre méltó tüneteknek, de ebbe a magyarázatba belenyugodni még sem szabad. Ezek között a furcsa, beteges tünetek között talán legkirívóbb az utóbbi időben

annyira divatossá vált és agyonreklámozott különböző című „kiárusítások" és „vásárok" rendszere.

Talán emberemlékezet óta nem volt annyi hét-, tizennégy-, húsznapos, jubileumi és minden egyéb című „vásár", „occasio", „végeladás" és „kiárusítás", mint mostanában. Az ilyen alkalmi árusításoknál szokásos kiabáló szövegű, feltünő vászontáblák lassanként mindig több régi, tisztes, komoly firmát takarnak le... sokszor örökre.

Távol áll tőlünk, hogy a régi, törvényben szankcionált és mindig szokásban volt leltári kiárusításokat egy pillanatra is, vagy legkevésbé is kifogásoljuk. A készleteire kényes, gondos kereskedő mindig igyekezett leltár idején raktárait tehermentesíteni olymódon, hogy a kevésbé aktuális és kevésbé kelendő árukat kevesebb haszonnal, vagy éppen csak a beszerzési áron piacra dobta. Ezek az „Inventarausverkauf"-ok mindig szokásosak voltak, a legkorrektebb kereskedelmi szokásokkal is megegyeznek és törvényes védelem alatt állanak. Éppen így a „végeladás"-ok is, amelyre a hatóság ad külön engedélyt, ha a cég valamely okból megszűnik.

A mai vásárok azonban, — mindig tisztelet az érdemes kivételnek, — ezekkel össze nem téveszthetők, mert akadnak olyan „alkalmi kereskedők", aki új vállalkozásukat egyenesen ezekre a „kiárusításokra" alapozzák és az aznap bérelt helyiség felett az első pillanatban már az a felirat díszlik, hogy „ez az üzlet feloszlik". Ezek a kereskedők mint a héja csapnak le egyes jobb helyeken megürült boltokra, néhány hétre vagy hónapra bérelik ki mindössze és megtöltik azzal a „leltári" áruval, amit árveréseken, csődtömegeken, más, régi cégek temetésén vásároltak össze potom pénzért.

A kereskedők küszködésének vámszedői a mai rettenetes gazdasági válságból „konjunktúrát" kipréselő kalózok ezek az álkereskedők,

akik ellen egységes állásfoglalásra készül a magyar kereskedelem.

A napról-napra megismétlődő panaszok hallatára *illetékes helyen* kértünk felvilágosítást, mit szándékozik tenni a hatóság a felburjánzó visszaélések megakadályozására. Érdeklődésünkre

a közgazdasági ügyosztályban

a *Fővárosi Hirlap* tudósítója előtt a következőket jelentették ki:

— *Jól ismerjük az ál-leltári árusítások és végeladások elleni panaszokat.* Az utolsó tizennégy évben nem volt annyi „alkalmi" árusítás Budapesten, mint mostanában. A hatóság látja ennek az állapotnak egészségtelen voltát és káros hatását a közterheket viselő legális kereskedelemre, s érzi, hogy

erélyes lépésekre volna szükség. Sajnos, komoly beavatkozásra mégsem nagyon nyílik alkalma.

— A tisztességtelen verseny tilalmába ütköző cselekmények elbírálása az 1884. évi XVII. törvénycikk 51. és 58. paragrafusai szerint a közigazgatási hatóság hatáskörébe tartozott. Elsőfokon az elöljáróság volt illetékes, másodfokon pedig a tanács. Az említett törvény kimondotta, hogy a valóságnak meg nem felelő cégfelíratok, a gyors és tömeges vásárlásra ingerlő, megtévesztő hirdetések alkalmazása kihágás és büntetendő cselekedet. A büntetéseket a közigazgatási hatóság szabta ki, mint első, illetve másodfokú iparhatóság. Ugyanesak a régi törvény mondotta ki, hogy saját, vagy mások készítményeinek végeladás, árverés, vagy más hasonló módon való tömeges és gyors áruba bocsátása csak iparhatósági engedéllyel lehetséges. Az 1923. évi V. törvénycikk azonban a büntetőhatalmat kivette a közigazgtási hatóság kezéből és a kir. bíróságok hatáskörébe utalta át, ezzel

az elöljáróság és a tanács erélyes beavatkozásának lehetősége igen nagy mértékben redukálódott.

Ezt az illetékes nyilatkozatot, sajnos, nem lehet megnyugvással tudomásul venni, mert ha a büntetőhatalmat ki is vették a közigazgatás kezéből, az ellenőrzés és az engedélyek kiadásának joga megmaradt. Ilyenformán éppen elegendő jogcím maradt az elöljáróságok és a tanács számára ahhoz, hogy a visszaéléseket megakadályozzák. A hatóság kötelessége az engedélyek kiadása előtt szigorú vizsgálattal megállapítani a kérés jogosságát és ellenőrzést kell gyakorolni arra is, hogy a hirdetett kiárusításokhoz megvan-e az előírt hatósági engedély.

A magunk álláspontjának igazolására közöljük a magyar ipar és kereskedelem két szaktekintélyének, *Becsey* Antal és *Vértes* Emil törvényhatósági bizottsági tagoknak erre vonatkozó nyilatkozatát:

Becsey Antal

a következőket mondta a *Fővárosi Hirlap* tudósítója előtt:

— Ilyen kiárusítások és vásárok mostanában a világ minden városában divatosak. De nem is baj, hogy vannak, sőt örülni kell minden olyan megmozdulásnak, akciónak és kísérletnek, amely egy kis élénkséget visz be a kereskedelembe és a publikumot előnyösebb bevásárlási alkalmakhoz juttatja. Általánosságban tehát az ilyen kiárusításokat vagy vásárokat, bárhogy nevezik is, természetesen ellenezni nem lehet. De *csak úgy, ha mindez nyiltan, bevallott szándékkal, becsületesen történik.* Nevén kell nevezni a gyereket. Ha valaki csődtömeget vagy partiárut ad el, ne hirdesse leltári kiárusításnak vagy végeladásnak, mert

ez már nyilt megtévesztés, amely nem nevezhető jóhiszeműségnek.

— A mostanában dívó árusításokat tehát véleményem szerint *a legszigorúbb hatósági kontról alá kell vonni.* Ha az új törvény a büntető hatalmat ki is vette a közigazgatás kezéből, *meghagyta az ellenőrzési jogot.* Az engedélyeket az elöljáróságok adják ki és az övék maradt a kontról joga és kötelessége is. *Az új törvénnyel a kereskedők az ellenőrzés alól nincsenek mentesítve.*

A hatóságnak, ha szükség van rá, igenis meg van a joga és lehetősége a beavatkozásra

és csak kényelmesség volna, ha a hatóság ezt a kötelességet az új törvényre való hivatkozással elhárítaná magától, sőt leghelytelenebbül cselekedne, ha tényleg ezt az álláspontot foglalná el.

— A közigazgatásnak, mint első és másodfokú iparhatóságnak, *igenis joga és kötelessége a legitim kereskedelem érdekében a legszigorúbb ellenőrzése ezeknek az alkalmi vásároknak és árusításoknak.* Konkrét panaszok esetére viszont ott van a Kereskedelmi Kamara zsűrije, vagy a bíróság, azok majd intézkednek.

Vértes Emil

a *Fővárosi Kereskedők Egyesületének* elnöke,

a magyar kereskedővilág véleményét ezekben foglalta össze:

— Csak nagyon óvatosan lehet e kérdéshez hozzányulni és pontosan meg kell vonni a határvonalat a legális és az illegális tények között. Az ismert nagyobb cégek, áruházak leltári kiárusításait, vásárait

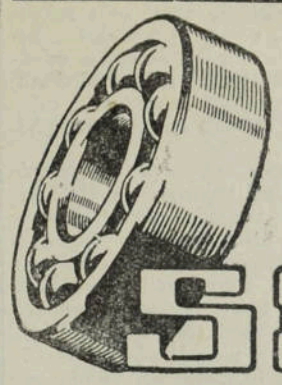

Svéd golyós és görgős csapágyak. Spec. automobil és motorkerékpár csapágyak, coll és millimeter méretben. Teljes közlőműberendezések. Acélgolyók.

SKF kelő helyre kelő csapágyat

SKF

SVÉD GOLYÓSCSAPÁGY RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 55.

Telefón: J. 338-57, 402-78 ——— Sürgönycim: ESKAEF Bp.

alajnedves épületek kiszárítása szabadalmazott falfűrésszel

Talajnedves kő- és téglafalazatok szigetelése és kiszárítása, talajvíz-szigetelés, házigomba kiirtása. *Költségvetések díjmentesen!*

PÉTER ERNŐ

V., SZEMÉLYNÖK UCCA 16. VI. 2. Telefón: Aut. 161-12

ROYAL BENZINKUTAK

alegjobb ü e nanyagot és a legjobb ameri ai Readway-olajat szolgá-ltatják

PAJOR LÁSZLÓ

Tel.: Aut. 189-58 és 290-07 Budapest, V. Váci út 18

„Laufer" motoros árúkihordó

Gyártja: Laufer Gépgyár Waggon osztálya. Budapest VI. Palotai út.

Tel: L. 915 02 - L. 915 12.

Kisvasutak e Emelődaruk
Sodronykötélpályák
Modern szállítóberendezések
*
Roessemann és Kühnemann - Epp és Fekete

Egyesült Gépgyárak R. T.
Budapest, III., Római fürdő
Városi eladási iroda: VI., Berlini tér 2. sz.
Telefon: Automata 174—00
*
Harmatta-féle vashordók, tartányok, csövek és oxigén

TŰZVESZÉLY ESETNÉL

BIZTOS VÉDELMET NYUJT A »MINIMAX« kézi tűzoltó készüléke!

Oltóereje óriási és semmiféle kárt nem okoz. — Kezelése rendkívül egyszerű. Speciális készülékek, autók, motorcsónakok, garázsok stb. részére.

Felvilágosítással szolgál a MAGYAR MINIMAX R. T. Budapest, VI., Rózsa ucca 85 (saját ház). — Tel.: Aut. 237-31

Fővárosi tisztviselők és azok hozzátartozóinak

TELEFON: Automata 219—69. szám

alegjutányosabb áron szállítunk eredeti Wellner és Clarfeld alpaka, valamint alpaka-ezüst evőeszközöket 90-es pecséttel

12 havi részletre

Árjegyzéket díjmentesen küldünk

ALPACCA ÁRUFORGALMI VÁLLALAT BUDAPEST, Széchenyi u. 5.

Pontos címre kérjük ügyelni.

Thiergärtner és Stöhr rt.

egészségügyi és fűtőberendezések gyártása és felszerelése

Budapest, I. ker., Budafoki-út 9-11.

Telefon: József 363-51. • Telefon: József 363-51.

MINIUS JAKAB tapetaraktár. Nagy választék bel- és külföldi papírkárpitokból. Budapest, VII, Rákóczi út 6. (a Bazár-udvarban) TELEFON: JÓZSEF 415—17

természetszerűen kifogásolni nem lehet. Ez legális és megengedett gesztió, legfeljebb azzal nem rokonszenvezünk, ha egyes cégek olyan újságcikkeket helyeztetnek el, amelyek riportszerűek és olyan színezetűek, mintha az újságírók spontán írásai volnának, holott ezek is hirdetések. Legális kiárusításokat minden kereskedő rendezhet, *a valóság és az igazság határain belül.*

— Legteljesebb mértékben elítélem és helytelenítem ezzel szemben az alkalmi boltokat, az ál-végkiárusításokat, mikor egyes illegális kereskedők lecsapva egy-egy üresen álló üzlethelyiségre, megtöltik azt mindenféle silány, szemét áruval s ezzel károsítják a legális kereskedelmet, félrevezetik a publikumot. A bolthelyiséget csak hetekre vagy hónapokra bérlik s már az első napon kiteszik a feloszlatást hirdető táblát. Ezen illegitim és nem becsületes eszközök ellen a tisztes kereskedelmet igenis védelmezni kell.

— A Fővárosi Kereskedők Egyesületében egy külön bizottság figyeli ezeket az eseteket s az ilyen „50—70 százalékos engedményeket" és „beszerzési áron alul" való eladásokat hirdető „feloszló" boltokkal szemben igyekszik érvényt szerezni a korrektség és a törvény elveinek. Előbb barátságosan lépünk közbe s ha nem használ, a Kamaránál járunk el s jön a zsűri és a büntetőbíróság.

— Nagyon nehéz az érdekképviseletnek ez esetben a helyzete. Ha bizonyos hatósági intézkedések ellen vagyunk kénytelenek hadakozni, nem köt bennünket semmi korlátozás, de kínos dolog, mikor ily illegitim esetekben önmagunk, a kereskedelem ellen vagyunk kénytelen korlátozó rendszabályokat kérni több önmagáról megfeledkezett ember miatt.

*

Az elhangzottakból nyilvánvaló az a következtetés, hogy a túlhajtott reklámmal dolgozó, kalóz-lobogó alatt működő árusítások terén *rendet kell teremteni.* Az elöljáróságoknak meg kell győződni legrövidebb időn belül arról, hogy ezekhez a különböző vásárokhoz minden esetben megvan-e a kívánt hatósági engedély és hogy ezeknek az engedélyeknek tényleg megvannak-e az előfeltételei.

A kisembereket, az apró tőkével dolgozó kereskedőket meg kell védeni

azok mohósága ellen, akik nemcsak a publikum jóhiszeműségét használják ki, mert bőségesen van pénzük reklámhadjáratokra, hanem sok kereskedőtársuk megszorult helyzetét és romlását is, amikor raktáraikat potom áron megvásárolják és ezzel űznek megengedhetetlen konkurrenciát.

Párt és klub

— *A Tabán jövője.* Az I. ker. *Szabad Polgári Kör* Szebeny Antal tér 2. szám alatti helyiségében szombaton este budahegyi *Pauer* János építészmérnök érdekes előadást tartott a Tabán jövőjéről. Az előadó kiterjeszkedett mindazokra a kérdésekre, amelyeket mielőbb meg kell oldani, hogy a székesfővárosnak ez a gyönyörű és egészséges fekvésű része azzá váljék, aminek tervezték. Ismertette a polgárságnak e szép városrész felépítéséhez fűződő jogos érdekeit és azokat a lehetőségeket, amelyekkel ezek kielégítést is nyerhetnek. Az előadást vita, majd társasvacsora követte.

— *A Budapesti VIII. kerületi Józsefvárosi Kör* ünnepi vacsoráján *Csécsy Nagy* Miklós, a kartellpolitikát kifogásolta, *Lengyel* Zoltán dr. pedig kifejtette, hogy a mai súlyos helyzeten csak hitellel lehet segíteni. *Moser* Ernő a mezőgazdasági és értékesítési válságra mutatott rá.

— *Tagavató vacsora. A Terézvárosi Gazdasági Egyesület* kedden este tagavató vacsorát rendezett az újonnan belépettek tiszteletére. A vacsorán *Bakonyi* Pál dr. ügyvezető-elnök tartotta a tagavató beszédet.

— *A Belvárosi Polgári Kör* kedden este jól sikerült társasvacsorát rendezett, amelyen a borgazdai tisztet *Halom* Dezső dr. m. kir. kormányfőtanácsos töltötte be.

— *A Terézváros polgársága az autóbusz-bérletjegyekért. A Terézvárosi Gazdasági Egyesület* választmányi ülésén élénk vita folyt a főváros közlekedési politikájáról. *Földes* Miklós dr. rámutatott arra hogy a főváros két nagy közlekedési vállalata, a *BSzKRT* és az *Autóbuszüzem* külön igazgatás alatt áll, ami olyan horribilis személyi túlkiadást okoz, hogy a két vállalat bevételének jelentékeny része ezen a címen használódik el. *Groák* László dr. *hibának tartja, hogy az autóbuszra nem adnak ki bérletjegyet* és az autóbusz és villamos átszállók kérdése még mindig megoldatlan. *Farkas* József dr. fővárosi bizottsági tag összegezi az elhangzottakat és megígéri, hogy a felvetett kérdéseket a közlekedési bizottságban felszínen fogja tartani és az *Egyesület* választmányának határozati javaslatát illetékes helyre juttatja.

— *A Ferencvárosi Egységes Párt* pénteken este leplezte le azoknak a kiváló férfiaknak arcképeit, akik kezdettől fogva a párt mellett állottak. Az ünnepi beszédet *Usetty* Béla dr. országgyűlési képviselő, a pártszervezet elnöke tartotta. Megemlékezett az elmult tíz esztendő küzdelmeiről és azokról az eseményekről, amelyek a szervezet létrehozásakor történtek, méltatta az alapítók fáradságos, lelkes és törhetetlen munkásságát.

Usetty Béla nagy tetszéssel fogadott beszéde után *Szentes* József főtitkár, *Pavlik* Ferenc ügyvezető-alelnök, *Springer* Ferenc dr., *Bohn* József, *Kronits* Frigyes és mások szólaltak fel. A díszgyűlést követő társasvacsorán nagy közönség volt jelen és számos felköszöntő hangzott el.

— *Előadás a jóvátétel kérdéséről.* F. hó 14-én a *külső Erzsébetváros—Zuglói kerületi egységes párt* szokásos keddi pártnapján *Cseh* Ferenc dr. tartott előadást a jóvátételi problémáról. A mindvégig lebilincselő előadáshoz, amelyet *Martin* János pártelnök, szkfv. th. biz. tag köszönt meg, *Szalka* Ignác, ifj. *Martin* János és *Rendek* Károly dr. szóltak hozzá.

REDNER JENŐ
MÉRNÖK, ÉPÍTŐMESTER, ÉPÍTÉSI VÁLLALKOZÓ
BUDAPEST, X., DANDÁR U. 17. TEL. J. 394-32

TÓTH SZ. JÁNOS Tel.: Aut. 569-38
VÍZVEZETÉK- ÉS FÜRDŐBERENDEZŐ ÉPÜLET- ÉS DÍSZMŰBÁDOGOS
BUDAPEST, II., BATTHYÁNY UCCA 6. SZÁM

KASZIMIR FERENC
ÉPÜLET- ÉS BÚTORASZTALOSMESTER
TELEFONHIVÓ: L. 906—23
BUDAPEST, V, TISZA UCCA 18

PETRÓCZKY LAJOS TELEFON: Aut. 508-34
BUDAPEST, I., MAROS U. 9
Elvállal: teherfuvarozást, földmunkát, bútorszállítást csukott vagy nyitott kocsikban, helyben és vidéken

KAUTNIK JÓZSEF SZOBRÁSZ-MESTER
ÉPÜLET-, MŰKŐ- ÉS STUCKOMUNKÁKRA.
BUDAPEST, IX., BOKRÉTA UCCA 21.

Böhm Nándor és Társa
AUTÓJAVITÓ- ÉS KAROSSZÉRIAGYÁR
Budapest, VI., Tünde ucca 10-14. sz.
(Schlick-gyár) Telefón: Automata 903—19. Saját telep

Alapítási év: 1868 **CRISTOFOLI VINCE** Telefon: J. 381—47.
KŐPADLÓ, FAYENCE FALBURKOLAT
BUDAPEST, VII., GIZELLA ÚT 31.

vitéz ABUCSAY SÁNDOR és TÁRSA
villanyszerelő, épület- és díszmű-bádogos
vízvezeték, légszesz, csatornázás, központi fűtés és egészségügyi berendezések vállalata
Budapest, VII, Akácfa-u. 41.
Telefonszám: J. 352—55.

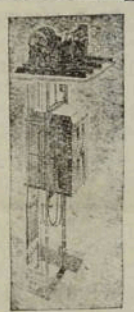

KLOSE V. F.
FELVONÓGYÁR
(saját gyártelepünkön)
BUDAPEST, VI., GÖMB U. 44
Mindennemű felvonónak legtökéletesebb kiviteliben való gyártása
Telefón: Aut. 900-66

Széchenyi Gyógyfürdő
a modern orvosi tudomány minden eszközével és a különböző gyógyeljárásokhoz szükséges felszerelésekkel ellátva.
A város minden pontjától könnyen megközelíthető.

SOMOSKŐI BAZALTBÁNYA RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
Budapest, IV., Bécsi ucca 4. sz.
Bánya és zúzótelep: Somoskőújfalu
Telefon: Automata 829-23 és 817-92
A bánya előállít: mindenféle szemnagyságú zúzott kavicsanyagot, pormentes zuzalékot legjobb minőségben, előállít továbbá különböző méretű útburkolati idomköveket. Útépítési osztálya vállalja: makadámutak, szabadalmazott óriáskavics (Derieso) utak építését, mindenféle idomkőutak burkolati munkáinak előállítását, továbbá a „Warrenite Bitulithic" elnevezésű legjobban ismert bitumenes rendszerű utak építését.

SCHUSZLIK AGOSTON
FESTŐ- ÉS MÁZOLÓ M.
BUDAPEST
Telefon: Aut. 505-33.
Lakás: II, Kapás u. 36.
Műhely: II, Tölgyfa u. 8.

Alapítva 1904. **„HUNNIA"** Alapítva 1904.
MAGYAR GÉPTÖMÍTŐANYAG GYÁR RT.
Saját gyártmányú géptömítőanyagok, tömítőlemezek, autófék és kuplungbetétek
— MŰSZAKI NAGYKERESKEDÉS —
TELEFON: AUT. 281—48. BUDAPEST, V, SZEMERE U. 2.

BORY ÉS WALTHER
ÁCSMESTEREK, ÉPÍTÉSI VÁLLALKOZÓK
Rákóspalota, Földvári ucca 60. szám
TELEFON: LIPÓT 904—14. SZÁM

SPIEGEL ÁRMIN
KÜLÖNLEGES ANGOL ÉS SKÓT GYAPJUSZÖVETEK GYÁRI LERAKATA
● Budapest, IV., Váci ucca 5. sz.
● Bejárat Türr István u. 9. I. em.
● Telefon: Automata 876—14. sz.
KÖZALKALMAZOTTAKNAK KEDVEZMÉNY

SZVETICS JÓZSEF
építési vállalkozó
BUDAPEST, VII., TELEP UCCA 8.

Somogyi Soma és Fia
kőfaragómester
Budapest, VIII., Fiumei-út 9.
Alapítva: 1867. Telefon: J. 415-20

MÉRLEGGYÁR
OELSCHLÄGER MIHÁLY ÉS TÁRSA UTÓDA
CÉGTULAJDONOS: VÉRTES R. REZSŐ OKL. GÉPÉSZMÉRNÖK
Gyár és iroda: VI., VÁCI ÚT 69. TELEFÓN: LIPÓT 918—08

»EGYESÜLT«
GOLYÓS- ÉS GÖRGŐSCSAPÁGY GYÁRI JAVÍTÓÜZEM
BUDAPEST, VI, SZINYEI-MERSE UCCA 26
(Podmaniczky ucca sarok)
ÚJ SPECIÁL CSAPÁGYAK KÉSZÍTÉSE
TELEFÓN: AUTOMATA 181—74.

KVILA GYULA Telefon: Aut. 516-55
bádogos, víz, gáz és központi fűtés berendezési vállalata Budapest, II, Török ucca 8. szám

BUDAPESTI HIRLAP
a legtartalmasabb magyar napilap!
Hangja előkelő, hírszolgálata tökéletes, vasárnapi melléklete a legjobb képes hetilap

PINKAY KÁROLY
ÉPÍTÉSZ, ÉPÍTŐVÁLLALKOZÓ
TELEFON: Automata 864-61.
BUDAPEST, IV., KIRÁLYI PÁL UCCA 20.

TELEFON: JÓZSEF 424-80 **STRASSER CIÁNOZ, TAKARÍT** TELEFON: JÓZSEF 424-80

Megindul a portalan szemétgyűjtés

A hosszú ideje húzódó portalan szemétgyüjtés bevezetése *a legközelebbi napokban megtörténik.* A főváros, — mint ismeretes — beható külföldi tanulmányozás után két külföldön jól bevált típus mellett foglalt állást. Ezeket a rendszereket, illetve azok gyártási jogát megszerezték és a külföldről behozott minták alapján *a Weiss Manfréd-gyár* készíti a pormentes szemétgyüjtő autók felszerelését, az alvázakat pedig az *Állami Gépgyárak* gyártják. Az első próba-autók néhány nap mulva már üzembe kerülnek:

a belvárosi házakban már a legközelebbi napokban szétosztják a pormentes gyüjtőtartályokat,

mert elsősorban a Belvárosban kezdik meg a pormentes háziszemétfuvarozásnak ezt az új, higiénikus, modern módját.

Ezek a kísérletek több hónapon át tartanak, azután fokozotttan térnek át az új rendszerre és

tíz éven át évenkint 500.000 pengőt, összesen ötmilliót fordít a főváros a pormentes háziszemét-fuvarozásnak az egész vonalon való bevezetésére.

A rendelkezésre álló 500.000 pengőből ezidén hat szemétgyüjtő gépkocsit és 3500 db 80 literes szemétgyüjtő vastartályt rendeltek meg, amellyel a főváros tizedrészén a szemétfuvarozást újszerűen ellátni tudják.

Ezzel a lépéssel igen nagyot halad előre a budapesti köztisztasági szolgálat és a mechanizálás fokozásával arányosan történik a lófogatú üzem teljes kiszorítása is.

A MECÉNÁS

*

Egykor császárok, fejedelmek, országrészek hercegei voltak a mecénások. Alattvalók keserves adóiból, tizedeiből, dézsmáiból évszázadokon összegyült családi kincseik egy részét olykor kegyes jókedvükben nagylelkűen visszaajándékozták alattvalóiknak, hogy városi múzeumokban megcsodálhassák — a mecénás nemes gesztusát.

A polgáriasodás, a demokrácia egyik legszebb diadala, hogy az egyszerű, népi polgárság közül előrukkolhatott egy mecénás. Egy mecénás, aki a szó szoros értelmében a két keze munkájával dolgozta, fáradta össze azt a mesés, legendás, kincses kastélyt, amelyet most odaajándékozott egy imádott városnak, amelyhez nem fűzik ösök porladó csontjai: mindössze jól érezte magát benne három évtizeden át.

Schmidt Miksa, ez a derék idegen polgár, megszerette ezt a várost és ezt a szeretetet olyan ajándékkal pecsételte meg, amilyent fejedelem is csak olyan kevés adott, hogy valamennyinek a nevét feljegyezték.

Ebbe az előkelő névsorba, fejedelmi mecénások társaságába kerül most Schmidt Miksa neve, még pedig az élre. Nem csak azért, mert egy gazdag élet munkáját ajándékozta oda Budapestnek egyetlen páratlan gesztussal, hanem azért is, mert ennek a munkának eredménye minden korok generációi előtt szédítő, fantáziát túlszárnyaló lesz: egy gyönyörű polgári legendának az alapja.

A kiscelliúti kastély mesebirodalma ámulatba ejtett világ- és szépségek-látott embereket. De az igazi csodálkozást az váltotta ki: hogyan futotta minderre egy emberélet rövidreszabott esendőségéből?

Ezt nem magyarázza meg Schmidt Miksa hetven esztendeje, sem pedig délceg, daliás öregsége, amely ma is agilis fiatal életerő valójában.

Ezt semmi nem magyarázza meg: szorgalom, ügyesség, tehetség, munkabírás mind hiábavalóságoknak tünnek e sok százezer, fantasztikus országokból összehordott kincs láttára. Itt valami csodálatos, felsőbb hatalom varázsa játszhatott közre, ugyanaz, amely ennek a derék polgárnak odanemesítette szívét, hogy mindezt a csodát elajándékozza a köznek.

Schmidt Miksa bevonult a magyar kultúra panteonjába.

Teherautópótkocsik
Teherautókarosszériák
Autóbuszok
Gyártja:
NAY és RÓNA
gép és szállítóeszköz rt.
Budapest, X., Kápolna-tér 27-29. Telefon J. *395-80.

LUTZ LAKK ÉS FESTÉK-GYÁR RÉSZVÉNY-TÁRSASÁG
BUDAPEST, VII., ÖRNAGY UCCA 4. SZ.

INGYEN
GUTENBERG NAGY LEXIKONA

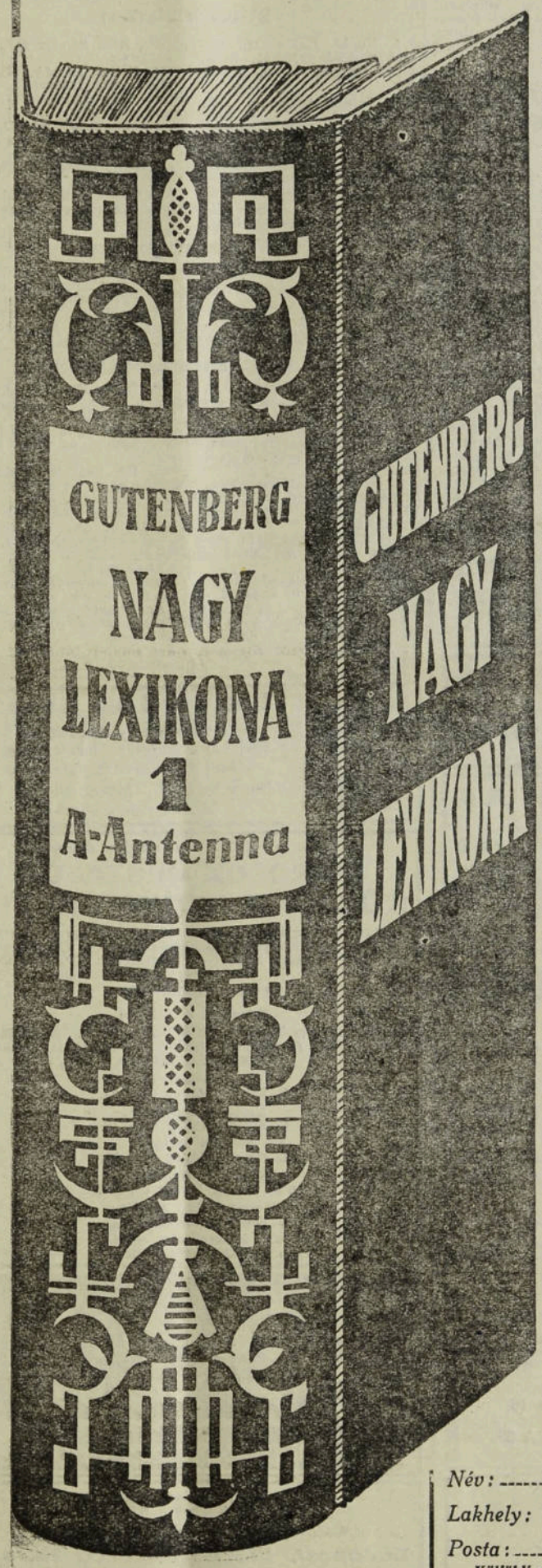

A könyv eredeti nagysága

Egy évi nagyarányu előkészités után rövidesen megjelenik ez a nagy, legmodernebb, legujabb és rendkivül terjedelmes, magyar nyelvü **lexikon.**

Elhatároztuk, hogy e lexikon nagy részét ingyen adjuk, tehát mindazok, akik az alant található szelvényt 10 napon belül a lent feltüntetett cimre beküldik **ingyen** kaphatják a kiadásunkban megjelenő

Gutenberg NAGY LEXIKONÁT

körülbelül 20.000 hasáboldal terjedelemben, nagy lexikonalakban. Ezen lexikon több mint **tizmillió** szót tartalmaz és az illusztrációk száma is meghaladja a 10.000-t, közöttük többszáz többszinü képpel, művészi reprodukcióval és rengeteg térképpel. A képmellékletek a legfinomabb famentes műnyomó papiroson vannak nyomva.

Az összes emberi ismeretek tára! A legujabb lexikonban — a legujabb adatok. Eddig a gazdag emberek álma volt, — most mindenki megkaphatja!

Ezt a lexikont ingyen adjuk, csak a hirdetésért és csomagolásért kérünk füzetenként 35 fillérnyi megtérités t. A szétküldés kéthetenként, a tényleges portóköltség megtérítése ellenében történik, avagy portómentesen vehető át kiadóhivatalunkban abban a sorrendben, ahogy a megrendelések beérkeznek.

Megadjuk mindenkinek a módot, hogy ezt a lexikont szépen és olcsón bekötve is megszerezheti. Erről prospektusunk nyujt bővebb felvilágositást.

Mindennemü pénzküldemény mellőzendő.

Jelen ajánlatunk csak azokra a szelvényekre vonatkozik, melyek 10 napon belül beküldetnek:

Christensen és Társa
GUTENBERG
könyvkiadóvállalat
BUDAPEST,
IV., Váci-utca és Eskü-ut sarok
(Eskü-ut 3.)
Telefon: A. 874-66. A. 882-72.

SZELVÉNY. Föv. H.

Alulirott Gutenberg teljes, nagy **Lexikonát** a fenti feltételek szerint ingyen kivánja. — Átvételi elismerést és szállitási értesitést kérek.

Név: .....
Lakhely: .....
Posta: .....

Külföldi cimek az illető állam nyelvén közlendők. Feltétlenül jól olvasható aláirást kérünk.

Vállalkozás

Versenytárgyalási megbízások

A mult héten tartott nyilvános és szűkkörű versenytárgyalások alapján a különböző közmunkákat és közszállításokat a következő cégek kapták:

Telekrendezési munkát a századosúti kislakásoknál: Sághy Gyula 20.759 P.

Műpalafedési munkát a csaplárosuccai garázsnál: özv. Biberál Józsefné 6336 P.

Ácsmunkát u. ott: Kozma Pál 18.844 P.

Vasszerkezeti munkát u. ott: Magyar vegyipari gépgyár r. t. 9918 P.

Vasmunkát u. ott: Vasgerendákat árusító r. t. 4048 P.

Bádogosmunkát u. ott: Friedmann József 4780 P.

Csatornázási és gépészeti berendezési munkát a Szabó József uccai garázsnál: Bründl János 212.772 P.

Kompresszor berendezési munkát u. ott: Teudloff-Diettrich r. t. 9388 P.

Föld-, kőműves-, elhelyező munkát az Új Szent János-kórháznál: Kapuváry Gusztáv 2190 pengő vállalati áron.

Beérkezett ajánlatok

A mult héten tartott versenytárgyalásokon a különböző közmunkákra és közszállításokra a következő cégek pályáztak:

Padlóburkolati munkára a Bakácsi téri szül. és nőgyógy. kórháznál: Koch és Szilágyi 8453, Melocco Péter 8720, Zsolnay r. t. 8741, Kraszner József r. t. 8762, ifj. Cristofoli Vince 8860, Cristofoli Vince 8860, Strasser Vilmos 8883, Neuhauser Miksa 8889 P.

Vízvezetéki és csatornázási munkára a budaörsiúti vámhivatalnál: Halász Ernő 3809, Józsa Ernő 4162, Farkas Izor 4424, Papp testvérek 4983, Margittai Gyula 5000, Egry és fia dr. Egry S. 7755; — a Hidegkúti úton épülő vámhivatalnál: Thiergärtner és Stöhr r. t. 3330, Bründl János 3561, Lammel Ferenc 3595, Cross Charless 3996, Rufián István 4129, Bóth Ádám 4129, Szentgyörgyi és tsa 6352 P.

Villanyszerelési munkára a Léderer-telepen levő erdei iskolánál: Kainroth Antal 3593, Nedelkovits és társa 3643, Dulovits Emil 3657, Tóth István 3738, Berényi László 4702 P.

Vízvezetéki és csatornázási munkára ugyanott: Gerő N. Nándor 16.039, Tóth Imre és tsa 16.632, Fried Zsigmond 16.885, Ádler Henrik 17.489, vitéz Abucsay Sándor és tsa 17.757, Gál I. István 17.835, Janisch János és fia 18.043, Neményi Simon 18.125, Stahler Sándor 18.298, Ábrahám és Gürtler 18.748, Cross Charles 18.929, Lakos Jenő 19.414, Dávid és Deutsch 19.425, Thiergärtner és Stöhr 19.954, Weinberger Mór 20.158, Tollár Lajos 21.067, Farkas Izor 21.223 P.

Építési engedélyek

A magánépítési albizottság 1930. január hó 20-án tartott ülésében a következő engedélyek kiadását javasolta a tanácsnak.

A) Nagyobb és kisebb építkezésekre:

1. Gömöri Elekné VI., Szondy u. 56. II. emletes udvari bérház toldalék, terv. Vajda Andor és Pál II., Retek ucca 53.

2. A Budapesti Keresk. és Iparkamara V., Alkotmány u. 8. belső átalakítás, terv. Kasics Miklós V., Alkotmány ucca 8.

3. Huss József VII., Benkő ucca 31495/4. földszintes kislakásos bérház, terv. ifj. Németh Sándor V., Dorottya ucca 6.

4. Dubletcz István I., Bornemissza u. 3252/24. hrsz. magas földszintes lakóház, terv. Urbán Lajos VIII., Tisza Kálmán tér 9.

B) Családiházakra:

1. Kosár Lajos III., Homokos dülő 19322/41. hrsz., terv. Cságola Jenő, Budafok.

2. Zalcer Andrásné III., Zöldmáli út 25., terv. Szuhanek Ferenc III., Szőlőkert ucca 30.

3. Dézsi Pál X., Egressy út 2004. hrsz., terv. Schleif Géza VII., Abonyi út 4.

4. Lefkovits Dezső III., Testvérhegy 20133. hrsz., terv. Kiss Sándor III., Föld ucca 30.

5. Buday László III., Csatárka dülő 15860/1. 3. hrsz., terv. Vizy Lukács VIII., Német u. 42.

6. Sánoczy József VI., Alsórákosi rétek 29987/73. új hrsz., terv. Dvorák Ignác VII., Szentes u. 66.

7. Kovács Lajos VII., Alsórákosi rétek, toldalék, terv. Kremsner György VII., Fürész út 11.

C) Vegyes építkezésekre:

1. Óbudai Keményítőgyár r. t. gyári építkezések.

2. Dr. Kovács Sándor VI., Béke ucca 5. földszintes üzlet, terv. Kraszner Ferenc VI., Szent László út 46.

3. Dr. Flesch Ármin I., Csillagvölgyi út 10450/2. hrsz. garázs, terv. Márton Ferenc I., Béla király út 42.

D) Beérkezett újabb építési kérelmek:

1. Guckler Gyuláné I., Gellérthegy u. 47., u. o. átalakítás.

2. Dr. Hekker Györgyné V., Pannónia u. 17/a. Dunajobbpart 17307. hrsz., családi ház.

3. Kohn Aladárné VII., Erzsébet királyné út 121/a., VII., Czobor u. 1955. hrsz. átalakítás.

4. Zölner János VII., Fűrész u. 15., u. o. különféle építkezések.

5. Belga kocsikenőcs r. t. X., Liget u. 36., u. o. raktárépület.

6. Gömöri Elekné VI., Szondy u. 55., VI., Szondy u. 54. II emeletes bérház toldalék.

7. Ipoly Ernő V., Pannonia u. 9/b., I., Költő u. 9456/2. lakóház.

8. Szonensein Dávid X., Noszlopy u. 6., u. o. toldalék.

9. Dr. Balkay Béláné I., Diana út 24., VII., Istvánffy ucca családi ház.

10. Elfner Arnoldné VII., István út 38., VI., Országbíró u. 1667. hrsz. I. em. épület.

11. Sternfeld Ignác III., Zápor u. 14., III., San Marco u. 4. I. em. bérház.

12. Bpest Evezős Egylet V., Népsziget, u. o. személyzeti épület.

13. Weisz Lipót III., Tavasz u. 5., u. o. üzletház.

Szórakozás

BAKLANOFF, a világhírű baritonista, három este fellép a *Városi Színházban*. Fellépéseinek sorrendje: csütörtök, január 23: *Rigoletto* (bérletszünet); szombat, január 25: *Tosca* (bérletszünet); hétfő, január 27: *Faust* (bérletszünet). — Jegyeket keddtől árusít a Városi Színház jegypénztára és az összes jegyirodák. A bérlők (A, B, C, D) kedvezményes jegyeiket bármely előadásra átvehetik a rendes pénztári órák alatt.

WOLSKY SÁNDOR BÉLA
WOLSKY ALBERT FIA
gépüzemű kefe- és ecsetárugyár
BUDAPEST, VIII., MAGDOLNA UCCA 18. SZÁM.
TELEFÓN: JÓZSEF 324-88

ROTTER ZSIGMOND
terménynagykereskedő
Budapest, V., Nádor ucca 17. sz.
Telefón: 297-18, 276-94.

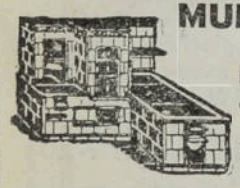
MUNKÁCSY GYULA
Cégtulajdonos:
Munkácsy Ernő
épület- és műlakatosmester, takaréktűzhely és kályhakészítő
Budapest, VIII., Rózsa ucca 39.
Telefón: J. 312—80.

Steinhäusl és Kölber
FESTŐK
BUDAPEST, IX., TŰZOLTÓ UCCA 3. TEL: J. 308-24.

RUFIÁN ISTVÁN egészségügyi berendezési vállalat
BUDAPEST, VI, KMETTY UCCA 7
Iroda: VI, Szinnyei Merse ucca 10. Telefon: L. 966-25

TÓTH ISTVÁN Telefonautomata 510—29. szám.
VILLANYSZERELŐ
Budapest, I., Greguss ucca 8. szám

Vladár Pál
ács- és építőmester
Budapest, I., Greguss u. 12
Telefon: Aut. 519-29

POROS ISTVÁN
OKL. ÉPITÉSZ, ÉPITŐMESTER
BUDAPEST, IV., VÁROSHÁZ UCCA 16.
TELEFON: AUTOMATA 874—70.
RÁKOSSZENTMIHÁLY, JÓZSEF UCCA 29.
TELEFON: RÁKOSSZENTMIHÁLY 14.

MÉHN ANTAL
ÉPÍTŐMESTER
BUDAPEST, II., HATTYU-U. 7.
Telefon: Aut. 506-24

Welvárd és Kutasi
okleveles mérnökök.
Gyárkéményépítés. Kemenceépítés
Kazánbefalazás. Gépalapozás.
Budapest, IV., Muzeum-körút 21.
Telefon: Automata 835—64.

Az 1924. évi XVIII. t.-c. alapján szervezett
IPAROSOK ORSZÁGOS KÖZPONTI SZÖVETKEZETE
Postatakarékpénztári szla: 10517 — Postatakarékpénztári csekkszámla: Kisipari hitelakció: 44500 — Girószámla: Magyar Nemzeti Bank — Táviratcím: IPKÖZPONT

TELEFONSZÁMOK:
Központi osztályok:
V., Nádor ucca 22. Aut. 253-33. Aut. 253-37, Aut. 151-35. Aut. 212-14. Igazgatóság. Titkárság. Pénzügyi osztály. Ellenőrzés. Könyvelés.
Bőrosztály: L. 996-62. Nádor ucca 21.
Építőipari osztály: L. 912-32. Nádor ucca 18.
Faipari osztály: L. 996-61. Nádor ucca 21.
Kisipari hitelakció: Aut. 253-33. Nádor ucca 22.
Kereskedelmi osztály: L. 996-61. Nádor ucca 21.
Textil közszállítási osztály: L. 902-32. Nádor ucca 18.

BIHARI PÁL
okl. mérnök, építési vállalkozó
Budapest, VI., Eötvös ucca 24. sz.
TELEFON: AUT. 297—63.

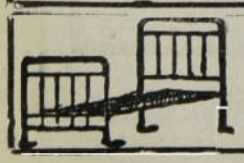
Mielőtt máshol vásárol, saját érdekében, tekintse meg új helyiségében
HIKKER
réz-, vasbutorgyár készítményeit. Ágybetétek, kárpitos áruk, ágynemű és paplanok gyári árban. VII., Dohány ucca 1. sz. Károly körut mellett. Tel. J. 422-12.

VIGADÓ KÁVÉHÁZ
IV, Deák Ferenc ucca 2
VIGADÓ KIOSZK
V. ker., Vigadó tér
TULAJDONOS: BABÓCSY LŐRINC

BIER ÉS WERSCHETZ
okl. mérnök és építőmesterek, építési vállalkozók
Budapest, IX., Vágóhíd ucca 11. sz.
TELEFON: JÓZSEF 363—78, 259—50.

ROHRMANN JÁNOS
ELEKTROTECHNIKAI ÉS MECHANIKAI GYÁR
BUDAPEST, VII., SAJÓ-U. 5/a.
Gyárt: precíziós fogaskerekeket, fogasrudakat, esztergamunkát és tömegcikket. Alapíttatott 1914.

Mandorff és Társa
Vas, fémlakatos és gépjármű áru munkák üzeme
Budapest VI., Szabolcs ucca 9.
Telefon: Aut. 142—67.

FISCHER MÁRKUSZ
ÉPÜLET- ÉS BUTORASZTALOS
ÜZEM ÉS IRODA: BUDAPEST, X., LIGET UCCA 20

Laczkó István BUDAPEST, IX.,
bádogos és szerelő LILIOM UCCA 28.
Telefon: József 399-48

ÁNGYÁN GYULA
épület, gép- és műlakatos, autógénhegesztő
BUDAPEST, VII., MIKSA-U. 9. Tel. J. 335-71

Svecz Mihály
cipész mester, vállalkozó
BUDAPEST, VI
Wesselényi u. 30

JAKAB GYULA
MŰASZTALOS
Budapest, VII,
Hungária körut 204. sz.
Modernül felszerelt gépüzem. Az orsz. iparművészeti kiállításon a m. kir. állami nagydijjal kitüntetve.
Telefon: József 373-81

FISCHER HENRIK Telefon: J. 033—09.
épületfakereskedő
Budapest, IX. ker., Szent Endrei-út 8189.

TREMMEL TESTVÉREK TELEFON 465—90
bádogos és szerelő, egészségügyi, műszaki berendezési vállalata
BUDAPEST, VIII, BAROSS UCCA 50 SZÁM

KOSZTELÁN MIKSA
MŰSZAKI ÉS OLAJ NAGYKERESKEDŐ
Telefon: Aut. 287-19. BUDAPEST, VI., Eötvös u. 23/b.

Tervez, épít, átalakít, tataroz
költségvetés és rajz díjtalan
HORVÁTH ISTVÁN ÉPÍTÉSI VÁLLALATA
III., Vörösvári út 71 Kedvező fizetési feltételek

SZAVA SÁNDOR
EGÉSZSÉGÜGYI BERENDEZÉSEK GYÁRA
Budapest, I., Budafoki-út 73. sz.
Telefon: Lágymányos 6—07.

DELMÁR BÉLA
okl. mérnök, építőmester
Budapest, VI. Benczur u. 17
Telefon 263-40

Gazdasági Értesítő

Kedvező a Hazai Takarékpénztár tavalyi üzletéve

Négymillió pengő nyereség, 14 pengő osztalék

A *Pesti Hazai Első Takarékpénztár Egyesület* igazgatósága hétfőn tartotta meg mérlegmegállapító ülését. Az előrelátó, gondos üzletvitel a most lezárult üzletévben is — dacára a kedvezőtlen gazdasági viszonyoknak — megtermelte a maga értékes gyümölcsét. A mérleg adatai beszédesen föltárják a növekvő bizalmat, amelyet az intézet mindig fokozottabb, de kiérdemelt módon élvez a közönség részéről.

A tavalyi év üzleti eredményét az alábbi közlemény tünteti föl:

A *Pesti Hazai Első Takarékpénztár-Egyesület* igazgatósága e hó 20-án tartott ülésében megállapította az 1929. évi mérleget és üzleteredményt és elhatározta, hogy az ezévi február hó 5-én megtartandó 90-ik évi rendes közgyűlésnek javasolni fogja a 4,049.311.91 pengőt tevő tiszta nyereségnek (1928-ban 3,400.388.64 pengő) következő módon leendő felosztását: *osztalékra* fordíttassék minden részvény után 14 pengő, vagyis 2.800.00 pengő; a *rendes tartalékalapnak* az alapszabályszerű 5%, vagyis 199.440 pengő helyett 300.000 (250.000) pengő; az *ingatlanértékesökkenési tartalékalapnak* 150.000 (100.000) pengő helyett 300.000 (250.000) pengő; az *ingatlan-* 80.000 (150.000) pengő; a *nyugdíjtartalékalapnak* 150.000 (150.000) pengő; az *egyesületi segélyalapnak* 100.000 (100.000) pengő; *köz- és jótékonycélra* az évközben folyósított 25,752.67 pengőn felül 15.000 (15.000) pengő; a *tisztviselők külön jutalmazására* 130.000 (125.000) pengő adassék és a *fennmaradó* 67.271.91 (60.461.70) pengő az 1930. évi nyereség- és veszteségszámlára vitessék át.

Azok az általánosan kedvezőtlen viszonyok, amelyek az 1929. évben közgazdasági téren uralkodtak és egyformán hátrányosan hatottak a mezőgazdaság, az ipar, kereskedelem és így közvetve a pénzintézetekre is, az intézet fejlődési menetét csak meglassítani, de megállítani képesek nem voltak. Erről tesznek tanubizonyságot a következő mérlegadatok: az összforgalom a tavalyi 9.123,623.071.70 pengőről 9.967,005.706.32 pengőre, a készpénzforgalom pedig 1.528,960.963.33 pengőről 1.646,999.397.95 pengőre emelkedett. A betéti könyvecskékre elhelyezett betétek a tavalyi 83,077.220 pengő 54 fillérrel szemben, 9,224.112.98 pengő emelkedéssel 92,301.333.52 pengős álladékot, míg a folyószámlán és csekkszámlán elhelyezett betétek az egyéb hitelezők tételének beszámításával 1,148.935.68 pengős apadással 91,933.041.32 pengős álladékot tüntetnek fel, úgyhogy az intézetnél elhelyezett összes tőkék álladéka a tavalyi 176,159.197.34 pengővel szemben 184,234.374 pengő 84 fillért tesz.

Az intézet tisztviselőiről és nyugdíjasairól folytatólagosan gondoskodni kívánván, a közgyűlésnek a nyugdíjhányadnak 80%-ról 85 százalékra, illetve a régi nyugdíjasok nyugdíjátértékelési arányszámának 55%-ról 60%-ra való felemelését fogja javasolni.

A Kereskedelmi Bank multévi beszámolója

Hatmillió tiszta nyereség, 7 pengő osztalék

Nagy pénzintézeteink közül a *Pesti Magyar Kereskedelmi Bank* elsőnek publikálta 1929. évi zárszámadását. A mérleg adatai ezúttal is komoly fejlődést mutatnak, ami annál is inkább meglepő, mert az elmult esztendőben a nemzetközi pénzpiac válságos évét élte át. *Meglepetésszámba megy a bank takarékbetétállományának hatalmas növekedése 94.8 millióról 137.6 millió pengőre.* Az összforgalom egymilliárddal emelkedett a tavalyihoz képest. A mérleg minden egyes tételében kidomborodva látjuk azt *a nagy bizalmat*, mely a sajnálatosan meglévő bizalmi krízis ellenére is fokozott mértékben megnyilvánul az intézettel szemben.

A hivatalos közlés az elmult év üzleteredményéről a következőkben számol be:

A *Pesti Magyar Kereskedelmi Bank* igazgatósága e hó 18-án ülést tartott, melyben megállapította, hogy az 1929. üzletév a mult évi nyereségáthozattal együtt 6,009.140.95 P tiszta nyereséggel zárult, szemben az 1928. évi 5,805.157.60 P-vel. Az eddigi gyakorlatnak megfelelően több már lebonyolított üzlet nyereségének elszámolása későbbi időpontra tartatott fenn. Elhatározta egyben az igazgatóság, hogy a február 4-én, délután fél 5 órára egybehívandó 88-ik rendes évi közgyűlésnek javasolni fogja, hogy az 1929. évi osztalék kifizetésére ugyanúgy mint az elmult évben 3,500.000 P, vagyis részvényenként 7 P, a különböző tartalékalapok javadalmazására 1,300.000 pengő (a mult évben 1 millió 200.000 P), a hivatalnoki segélyalapok javadalmazására pedig 60.000 P fordíttassék. Az 1929. évi zárszámadások szembeállítva az 1928. éviekkel, a következő jelentősebb változásokat mutatják. A takarékbetétek összege 42,802.002 P-vel emelkedett az év folyamán és 137,687.908 P-t ért el a mult évi 94 millió 885.906 P-vel szemben, míg a folyószámlabetétek összege 121,637.825 P-ről 107,505.685 P-re csökkent. Egyéb hitelezők összege ezenkívül mindössze 10 millió 657.409 pengő, mely tétel kizárólag az ügyfelek részére külföldön igénybevett rembours-hitelekből ered. A váltótárca 90,434.544 P-ről 104,008.842 P-re emelkedett, a jelzálogkölcsönök összege 51,776.189 P-ről 58,151.366 pengőre, míg a községi kölcsönök összege 6,443.638 P-ről 9,927.832 P-re. A pénzintézeteknél és bankároknál kamatozásra elhelyezett tőkék 11,836.023 P-ről 37,617.979 P-re, vagyis 26,321.956 P-vel emelkedtek. Az értékpapirok értékelése ugyanazon konzervatív elvek szerint történt, mint az előző években. Az év folyamán egyes papiroknál beállott áresések megfelelően figyelembe vétettek a mérleg felállításánál olyképpen, hogy az értékpapirokban rejlő eddigi látens tartalék érintetlen maradt. Emelkedést mutatnak a forgalmi adatok is, amennyiben az 1928. évi 9.282,143.000 P összforgalommal szemben az 1929. évben a fiókokkal együtt 12.401,584.000 P volt az összforgalom a főkönyv egyik oldalán, amiből a betétüzlet forgalma 2.905,003.000 P-ről 3.356,467.000 P-re, a pénztárforgalom 3.449,846.000 P-ről 3.551,582.000 P-re és a devizaforgalom 3 milliárd 681,845.000 P-ről 4.239,843.000 P-re növekedett. Az 1929. évben a költségek az 1928. évvel szemben nem emelkedtek.

Három nyaraló — egy gyár ellen. A mai súlyos gazdasági viszonyok közt, amikor cégek, üzletek és iparvállalatok egymásután mennek tönkre, a legmelegebben kell pártolni minden olyan törekvést, amely közgazdasági fejlődést jelent. Annál különösebb tehát az a makacsság, amellyel most három

LÁNC DEICHSEL
Budapest, VI, Vilmos császár út 15/d.

KEMÉNY SÁNDOR
OKL. MÉRNÖK-ÉPITŐMESTER | Telefon: Aut. 926—24
IRODA: PANNÓNIA UCCA 18. SZÁM

Brüdl János udvari szállító Egészségügyi műszaki berendezések gyára
Budapest, VII., Péterfy Sándor ucca 34. szám
Központi fütés. — Melegvíz készülék. — Vízvezeték. — Csatornázási- és gázberendezések. — Berendez városoknak vízműveket, csatornázásokat és derítőtelepeket. — TELEFON; József 515—19.

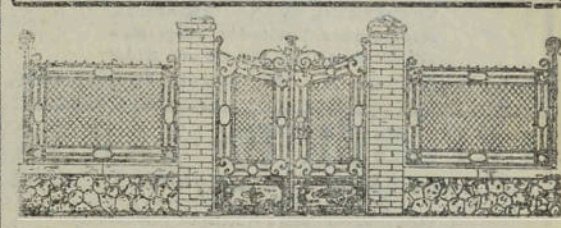

VASS ÉS KOVÁCS
SODRONYFONAT-, KERÍTÉS-, ÁGYBETÉT- és VASBÚTORGYÁR
Budapest, II., Fő ucca 48
Telefón: Aut 517-87 Telefón: Aut. 517-87

PERZSASZŐNYEG
Tel.: Aut. 833-16. vásárló közönségnek figyelmébe ajánlom saját érdekében, előbb több helyen érdeklődjön, azután forduljon SZAHAK AWENASIAN-hoz Tel.: Aut. 833-16.
IV, KIGYÓ UCCA 2.
Művszies javitás, tisztitás, mos s
Köztisztviselőknek árengedmény és fizetési kedvezmény

Ha jó, tartós, megbízható és gazdaságos üzemű
autobuszra vagy teherautóra
van szüksége, úgy kérjen ajánlatot és bemutatást a
Magyar Waggon- és Gépgyár RT-tól,
amelynek győri automobilgyárában
készülnek a legujabb tipúsu autók.
RÁBA-KRUPP és RÁBA-A. F.
Központi igazgatóság: V., Deák Ferenc u. 18
Telefon: 818-50
Budapesti raktár és javitómühely: Korepesi út 28. sz.
Telefon: J. 453-84.

GEIRINGER ÖDON GÉZA GÉPÉSZMÉRNÖK
műszaki és villamossági vállalat
TELEFÓN: AUT. 874—31
BUDAPEST, IX., LÓNYAY UCCA 54

Proczeller Bálint kövező mester
Budapest, X. Korponai u. 11. Tel.: Kőbánya 74-84

PADOZATI MUNKÁK ELSŐRANGÚ KIVITELBEN
slavoniai tölgy- és bükkparkét, táblaparkét egyszerű és diszes kivitelben, aszfaltparkét és hajópadlók
Pestszentlőrinci Parkétgyár és Gőzfürész Részvénytársaság, Budapest, V., Személynök-utca 16. I. em. Telefon: Aut. 212—44.

Első Magyar Részvény-Serfőződe
PARACELSUS SÖR
csapolása megkezdődött!
A nagy tápértékü barna idénysör — amig a készlet tart — palackokba lefejtve is kapható: kávéházakban, vendéglőkben, füszer- és csemegeüzletekben. Vidéken: összes raktárosainknál, minden jobb étteremben kávéházban és csemegeüzletben

RELLA N. és UNOKAÖCCSE
Építési Vállalat R.-T.
Budapest, VIII, Népszinház ucca 13
Telefonszámok: József 436—52 és József 436—53.
Magas- és mélyépités, vasbetonépités, HERBST FÖDÉM az egész világon elterjedt és legolcsóbb vasbetonfödém

villatulajdonos meg akarja akadályozni egy iparvállalat terjeszkedését. A főváros határában, a Rómaifürdő és Békásmegyer határán van az egyesült *Roessemann és Kühnemann, Epp és Fekete gépgyár rt.*, amely az elmult esztendőben mintegy 700.000 pengő értékű árut exportált, többszáz munkást foglalkoztat és csak az Elektromos Műveknek havonta 10.000 pengőt fizet az áramfogyasztásért. A gyár most a telep folytatásaként, saját telkén vagónszerelő csarnokot szeretne építtetni, aminek józan ész szerint nem is lehetne akadálya, annál kevésbé, mert a *Közmunkatanács* még 1917-ben határozatilag kimondta, hogy a gyártelep jövőbeni fejlődése nem esik a villanegyed korlátozása alá. Most aztán váratlanul a *Rómaifürdői Telep Egyesület* tiltakozást jelentett be azon a címen, hogy az új vagónszerelőcsarnok zaja kellemetlen lehetne a környező villatulajdonosoknak. De ilyen villa mindössze három van, ezek is háromszáz méternyire vannak a gyártól és a tervezett építkezés össze-vissza 30 méterrel hozná közelebb a gyárat a villákhoz. A *Közmunkatanács* napirendjén most, 14-én szerepelt ez a kérdés, de az összes felszólalások a gyár jogos kívánsága mellett foglaltak állást, ilymódon a kérdést, ami nyilván nem volt kellőkép előkészítve, levették a napirendről. Amikor ismét az ülés elé kerül, bizonyára a magyar gazdasági élet fontos érdekeinek megfelelően intéződik majd el. A tiltakozásból egyébként a fővárosra is súlyos kár háramolnék, mert a gyár ezesetben kénytelen lenne a határvonal tulsó oldalán, a békásmegyeri oldalon, tehát a főváros határán kívül, megépíteni a csarnokot, amely ilymódon éppoly közel esnék a túlságosan kényes nyaralókhoz, mint így, *csak éppen a főváros esne el tekintélyes jövedelmektől, adótól, áramfogyasztástól, stb.-től.* Tény az is, hogy gyártási szempontból is jelentős hátrányt jelentene ez a megoldás, de reméljük, hogy a heroikus küzdelmet folytató magyar ipar elé nem állítanak ilyen nevetséges okokból mesterséges akadályokat.

A Nemzetközi Gépkereskedelmi Rt. e hónap 15-én tartotta meg az *Angol-Magyar Bank* üléstermében *Fleissig* Sándor elnöklete alatt évi rendes közgyűlését, mely az „*A*" és „*B*" sorozatú elsőbbségi részvények osztalékát az alapszabályszerű 7%, illetve 7½%-ban, a törzsrészvények osztalékát pedig darabonként *5.— pengőben (10%)* állapította meg. Az osztalék január 18-tól kezdődőleg fog kifizettetni, még pedig Budapesten: az Angol-Magyar Bank pénztáránál, Bécsben: a Reitler & Co. bankcégnél. A közgyülés dr. *Tóth* Jenő ny. földmívelésügyi államtitkárt az igazgatóság új tagjává választotta meg.

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros tanácsa 500 darab sétányszék beszerzésére és szállítására nyilvános írásbeli versenytárgyalást hirdet.

A szállítási és vállalati feltételek értelmében szabályszerűen kiállított 1.60 P-ős állami és 1.60 P-ős fővárosi okmánybélyeggel ellátott, pecséttel lezárt, sértetlen borítékban elhelyezett, magyar nyelven szerkesztett ajánlatokat **1930. évi január hó 29-én (szerdán) d. e. 11 óráig** a székesfőváros tanácsának városgazdasági ügyosztályában (Központi városháza II. em. 237. ajtószámú szobájában) közvetlenül, vagy posta útján kell beadni.

Budapesti (Budapesten cégjegyzett) ajánlattevők ajánlataikat postán nem küldhetik be.

A versenytárgyalás 1930. évi január hó 29-én (szerdán) d. e. 11 órakor a fenti helyen fog megtartatni és azon az ajánlattevők, vagy igazolt megbizottaik jelen lehetnek. Elkésve érkezett, vagy az előírt kellékeknek meg nem felelő ajánlatokat nem vesznek figyelembe.

A szállítási és szerződési feltételek, valamint az ajánlati mintalapok példányai a székesfőváros gazdasági hivatalában (IX., Gyáli út 3. sz.) köznaponként d. e. 9—1 órák között díjmentesen megszerezhetők.

Ajánlattevők ajánlataikkal a végérvényes döntésig kötelezettségben maradnak.

A székesfőváros tanácsa fenntartja magának a jogot, hogy az ajánlatok között szabadon választhasson és pedig a megajánlott árakra való tekintet nélkül, a szállítást az ajánlattevők között tetszése szerint megoszthassa, vagy az összes ajánlatokat visszautasíthassa.

Budapest, 1930. évi január hó 14-én.

A székesfőváros tanácsa.

DIPL. ING. ARCHITEKT — BAUMEISTER
KOSÁLY ÖDÖN
OKL. ÉPITÉSZMÉRNÖK, ÉPITŐMESTER
TELEFON: AUT. 570-41.
BUDAPEST, II, KELETI KÁROLY-U. 15/b.

ERDÉLYI udvari fényképész **MŰINTÉZETE** IV., Semmelweis ucca 2. sz

NEMES FUCHS VILMOS
ELEKTROTECHNIKAI VÁLLALAT
BUDAPEST VI, SZONDY UCCA 64. III. 1.
TELEFÓN: AUTOMATA 285-48

MINKOVITS
modern cégtáblafestő
VIII., Vig ucca 24. — Telefon: József 385—52.

ZSOLDOS ÉS TARSA
BUDAPEST, V., KORALL UCCA 31.
TELEFÓN: Aut. 924-53.
Állandó raktár **Neheimi** fütési és **Belco** vízvezetéki szerelvényekben

BUKOVA LAJOS TELEFON J. 163—75
épületüvegező és képkeretező
BUDA EST, IX LÓNYAY UCCA 48. SZÁM

Baranyi Gyula és Társa
Vegyipari Vállalata r. t. Budapest, VII., Izabella-tér 1.
Telefon: József 4-3—89.
Festékek, Vegyicikkek és Hézagmentes „**MEROLIT**" padló

Textilipari Feldolgozó és Értékesítő Szövetkezet Budapest, VIII., József-körút 49. szám Telefon: József 439—91. sz.

GRÜNVALD BÉLA
SZOBAFESTŐ- ÉS MÁZOLÓMESTER
VII., TÖVÖLDE TÉR 2. TELEFÓN: J. 308-78

DÁVID ÉS DEUTSCH
KÖZPONTI FŰTÉS, SZELLŐZTETÉS, VIZVEZETÉK, CSATORNÁZÁS, ÉPÜLET- ÉS BÁDOGOSMUNKÁK MŰSZAKI VÁLLALATA
BUDAPEST, VII. RÓZSA UCCA 41. TELEFON: J. 430-81

WEISZ MIHÁLY
mérnök, építési vállalkozó, csatorna- és mélyépitő
Balaton ucca 2. Telefon: 257-66

Szűcs Béla mérnök, műszaki és vállalati irodája
Budapest, VIII., József körút 69. Telefonszám: József 373-67
Tervez, berendez, átalakit: központi gőz-, melegviz- és légfütéseket, vizvezetékeket, egészségügyi berendezéseket, önálló központi szivattyu és elektromos világitási telepeket

ÚJ EPITKEZÉSNÉL, TATAROZÁSNÁL NÉLKÜLÖZHETETLEN A
»PICKLIN« falsarokvédő és hermetikus elzárás
PICK EMIL
BUDAPEST VI, PODMANICZKY UCCA 63. TELEFON: A. 120-55

EGYESÜLT GÉP- ÉS FÉMÁRUGYÁRAK RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
Budapest, VI., Lőportár-u. 9-11
TELEFON: AUTOMATA 275—13
GYÁRTMÁNYAI: Szikvizgyári berendezések, szénsavfürdő-készülékek. Bor- és sörkimérőkészülékek, legazakrények. Elektromotorok, mosodai berendezések, mosó- és vasalógépek. — Fémtömegcikkek. — Folyékony szénsav.

REDŐNYÖK Gerő és Győry redőnygyár
Telefon: József 314—33. szám
Budapest VII, Elemér ucca 31 (a Keleti p. u. mellett)

Használja munkáinál a világhirü **egresi gipszeket**
Legjobbak, legkiadósabbak, legjobb kötőképességüek
Kaphatók: **Gipszet Árusító R. T.** Budapest
V, Erzsébet-tér 15. — Tel Aut. 805-25 — Sürgönycim: GIPSZ Budapest

RÓZSÁSI MARTON
FÖLDMUNKAVÁLLALKOZÓ és FUVAROS
BUDAPEST, VIII., THÖKÖLY ÚT 3. SZÁM
Telefon: József 439-29 — Telefon: József 439-29

TERLANDAY ÉS TÁRSA
asztalosáru gyára
Budapest VII, Erzsébet királyné-út 125/b. sz.
Telefon: József 443—83.

ZIMMERMANN ÉS LOVÁSZ
TAPÉTARAKTÁR, MENNYEZETDÍSZ-GYÁR — FESTŐK ÉS DÍSZÍTŐK
Telefon: József 424—81 Budapest, VII., Almásy-tér 16

Ülőbutor-állványt készit SINKÓ TELEFON: JÓZSEF 425—40
BUDAPEST, VII., GRASSALKOVICH U. 21. SAJÁT HÁZ.

NAUINER JENŐ Budapest, Alpár-u. 10.
műasztalos Telefon: J. 414-79.

SIMOR DÖME mű- és épületlakatos-mester és vasszerkezetek ipartelepe. Sodronyfonatok nagybani gyártása
BUDAPEST, VII., THÖKÖLY ÚT 89. SZÁM
TELEFON: JÓZSEF 394—43.

SCHÜTZ EDE TELEFON J. 330—45
ÉPÜLET-, MŰ- ÉS VASSZERKEZETLAKATOS
BUDAPEST, VII., THÖKÖLY ÚT 23. SZÁM

GÓTS KÁROLY
hat. engedélyezett villanyszerelő és elektromechanikai műhelye
BUDAPEST, V, VISEGRÁDI U. 13/a. Telefon: Aut. 113—70.
VILLANYOSSZERELÉSEK, márványraszerelt kaposoló- és biztositótáblák.

FLIEGL BÉLA bádogosmester
Telefon: J. 435-07 Budapest IX, Liliom ucca 33. Telefon: J. 435-07
Készit épület-, díszműbádogos munkákat és higiénikus fürdőkádakat, légszesz, víz, gőz, csatornázás, szivattyuk, kutak szerelését, angol klozetteket és egészségügyi fürdők berendezését

ÁKOS FRIGYES ÉPÍTŐMESTER
BUDAPEST VII., KERTÉSZ UCCA 24—28 TELEFON: JÓZSEF 301—40

Wörner J. és Társa
Gépgyár Részvénytársaság
Malomberendezések — Nyomdagépek — Láncgyár — Vasöntöde
Telefon: L. 905-74, 905-75. Budapest, V, Váczi út 48. Alap. 1867.

MOOR GÉZA építőmester
Budapest, VI., Reiter Ferenc ucca 103 sz.
Telefon: Automata 911—13.

Morbitzer Nándor építész és építőmester
Budapest, VIII, Üllői-út 66/b.
Telefon: József 310—90.

BOROSJENŐI KÖVET: fagyálló, 7-féle szinben és minőségben rajzután szállit
Budapest VIII, Mária u. 11
Telefon: József 41-91. sz.
MAYER ÉS WÜHRL
OKL. ÉPITÉSZ, ÉPITŐMESTER

Fekete Ödön mérnök
Villamvek, vizvezetékek, csatornázások, központi fütések, szellőztetések és légszesz-berendezések tervezése és kivitele
Budapest II, Zsigmond u. 1. Tel. automata 514-80

Dr. HELVEY TIVADAR
VEGYÉSZETI GYÁRA, BUDAPEST
Asphaltozás. Tetőfedés. Szigetelés
TELEFON: AUTOMATA 272—75. SZÁM
Iroda: VI, Eötvös ucca 21. ● Gyár: IX, Soroksári-út 106.

LEFÉBER ÉS TÁRSA
Kút-, vízmüépítés és mélyfúrási vállalat
Mélyfúrások, kutatófúrások, aknaépítés, alapozások viztelenitések, szivattyútelepek berendezése
Budapest, VI., Bulcsu ucca 5. Telefon: Aut. 926-01

PATAKI ÉS FARKAS
MÉRLEGÜZEM
BUDAPEST, VII., ROTTENBILLER UCCA 9
(BEJÁRAT PÉTERFY SÁNDOR UCCA) TELEFON: J. 373-68

ROGGENBAUER REZSO Telefon: A. 190-87
kárpitos, díszítő és lakberendező
Po yva, vászonredőny és kórházi matracok szállitási vállalata
BUDAPEST, V., FALK MIKSA UCCA 12

NYITRAY JÁNOS
hatóságilag eng. villanyszerelő és mechanikai vállalata
VII., CSÁNYI UCCA 6.

Kőbányai Gép- és Vasszerkezeti Műhely
BISSELICHES MÉRNÖK
Budapest, X, Liget-u. 46. Tel. J. 358-25
Vasszerkezetek, lakatosmunkák, portálok

SZALFÉTER EDE TELEFÓN: K. 502—30
üveg- és porcellánkereskedése, képkeretezési és épületüvegezési vállalata
FIÓKÜZLET: II, MARGIT KORUT 32
BUDAPEST I., KRISZTINA KÖRUT 83. SZ.

WIHART FERENC
• ÉPITÉSZ ÉPITŐMESTER •
BUDAPEST, VII., COLUMBUS UCCA 33. sz.
TELEFON: JÓZSEF 350-97

OZALID fény- és aluminium-másolatok **Manglitz Ferenc Budapest,** VIII., József ucca 12. — Telefonszám: József 431-47.
Költségvetések, műszaki tervek, térképek rajzolását és sokszorositását több szinben is vállalja.

Események

Fővárosi Hiriap
Az Egységes Községi Polgári Párt hivatalos lapja.
*
Előfizetési árak:
fél évre . . . . . 12 pengő:
egész évre . . . . . 24 pengő:

Csütörtökön tanácsi választás lesz. Hónapok óta tartó huzavona után végre a csütörtöki ülésen valóban megtartják a tanácsi választásokat, amely alkalommal *közel nyolcvan közigazgatási, műszaki, számvevőségi és kezelőhivatali állást töltenek be*, köztük több nagyjelentőségű helyet is, amely hosszú idő óta helyettesítés útján volt ellátva. A halogatásra főleg az adott okot, hogy késett a minisztériumi döntés az új fogalmazói és hitelnyilvántartói állások szervezésére vonatkozólag. A belügyminiszter döntése most *leérkezett* és eszerint a kormány *négy fogalmazói és két segédfogalmazói új állás létesítését engedte meg*, úgyhogy a már meglévő és üresedés folytán pályázatra kiírt állásokkal együtt *öt fogalmazói és három segédfogalmazói állást fognak betölteni.* A hitelnyilvántartóhoz 18 új állást engedélyezett a belügyminiszter. Az állások elnyeréséért általában igen erős korteskedés folyik és nem lesz könnyű választása a tanácsnak.

Kitüntetett orvosok. A kormányzó a népjóléti miniszter előterjesztésére dr. *Schmidtlehner* Károlynak, a fővárosi gyöngyösiúti szülészeti kórház vezető főorvosának a közegészségügyi szolgálat terén szerzett érdemei elismeréséül a m. kir. egészségügyi főtanácsosi, dr. *Henszelmann* Eleknek, a Székesfővárosi Fertőtlenítő Intézet aligazgatójának pedig a m. kir. egészségügyi tanácsosi címet adományozta.

Adóhivatali jubilánsok. A székesfővárosi adóhivatali tisztikar 1930. évi január hó 18-án a *Fővárosi Alkalmazottak Nemzeti Szövetségének* mária-uccai kaszinóhelyiségében vacsora keretében együttesen ünnepelte az 1929. és 1930. évi jubilánsait. Az 1929. év jubilánsai: 35 év: *Winter* Sándor és *Hegedűs* Gyula főszámtanácsos, *Benes* Lajos, *Szvoboda* József, *Nirschy* Adolf és *Pató* Bálint számtanácsos. 30 év: *Tamáskovics* Elek számtanácsos és *Grabovszky* Artúr végrehajtó főtiszt. 25 év: *Baumann* Sándor számtanácsos és *Villái* János végrehajtó főtiszt. Az 1930. év jubilánsai: 35 év: *Hincz* Viktor, *Clauser* Mihály és *Szilágyi* Lajos főszámtanácsos, *Pálmán* Endre, *Csatáry* Géza, *Esztergályos* Adolf, *Dancs* Szilveszter, *Csapláros* Ferenc, *Sándor* János és *Auer* Béla számtanácsos. 30 év: *Eörsi Nagy* Géza főszámtanácsos, *Noszlopi* Aladár, *Strósz* István, *Linczenpölcz* József, *Marics* József és *Gyenes* Alajos számtanácsos. 25 év: *Fleischer* Tihamér, *Horánszky* András, *Brestyánszky* Lajos és *Nagy* Zsigmond számtanácsos.

Az új elöljáró. A törvényhatósági bizottság mult szerdai közgyűlésén megválasztotta az új elöljárót. A *Rupp* László nyugalomba vonulásával megüresedett helyért *Holtzspach* Odön, *Márkus* József és *Tatár* Béla között volt komoly küzdelem, amelyből, pótválasztás után *Holtzspach* Ödön dr., az eddigi V. kerületi h. elöljáró került ki győztesen. Az új elöljáró egyelőre eddigi beosztásában marad, annál is inkább, mert a kerület régi elöljáróját, *Halász* Elemért a közelmultban a VI. kerületbe helyezte át a polgármester. Az új elöljáró megválasztása után a közgyűlés színe előtt szimpatikus székfoglaló beszédet tartott. A szerdai közgyűlés az üresedésben lévő ügyészi helyet *Hermann* Sándor dr.-ral, az alügyészi állást pedig *Feigler* Sándor dr.-ral töltötte be.

Iskolát kér az Angyalföld. A fővárosnak még mindig vannak teljesen elhanyagolt mostoha területei. Ezek közé tartozik a külső Terézváros, elsősorban az Angyalföld, amely olyan állapotban van, mintha nem is volna közvetlen tartozéka a milliós metropolisnak. Uccái rendezetlenek, nincs piaca, nincs iskolája. A *Terézvárosi Gazdasági Egyesület Farkas* József dr. törvényhatósági bizottsági tag elnöklésével tartott ülésén behatóan foglalkozott a népes városrész panaszaival. Az angyalföldi tagok nagy elkeseredéssel panaszolták fel az anomáliákat és azt a mellőző bánásmódot, amelyben évtizedek óta részesülnek. Az angyalföldi lakosság felkérésére a *Terézvárosi Gazdasági Egyesület* mozgalmat indít a panaszok orvoslására és az angyalföldiek kérését memorandumba foglalva terjeszti a polgármester elé. Az emlékiratot *Groák* László dr. tőtitkár szerkeszti meg és *Farkas* József dr. elnök juttatja a tanács elé. Az Egyesület *elsősorban az angyalföldi iskolát szorgalmazza*, mert lehetetlen és tűrhetetlen állapot, hogy az ott lakó polgárok gyermekei kénytelenek legyenek idegen városba, Újpestre járni iskolába.

Új iskolaorvosi rendelő. Dr. *Csordás* Elemér tisztifőorvos a Közigazgatási Bizottság hétfői ülésén bejelentette, hogy az I., koronaőrucceai új iskolaorvosi rendelőintézet elkészült. Az új intézet révén a budai oldalon működő 15 iskolaorvosi körzet részére külön, önálló orthopéd és belgyógyászati rendelés lesz, az utóbbi a messzebb eső helyeken fiókrendeléseket is tart. Miután ideg-, orr-, fül-, torok-, gége- és szemorvosi rendelője már eddig is volt a budai iskoláknak, a jobbparti tanulóknak ezentúl csak bőrgyógyászati vizsgálatra és a központi Röntgen-intézetbe kell a pesti oldalra átmenni.

FANSz-bál. Február elsején este fél tíz órakor kezdődik a Vigadó összes termeiben az idei báli szezón egyik legkimagaslóbb eseménye: a *FANSz-bál.* A bál fővédői: *Ripka* Ferenc, *Sipőcz* Jenő, *Buzáth* János, *Berczel* Jenő, *Barczen* Gyula, *Folkusházy* Lajos, *Ilovszky* János. Védői közt pedig a főváros tanácsnokain kívül ott vannak a főváros főtisztviselői úgy a központi városházáról, mint a kerületekből.

TUNGSRAM
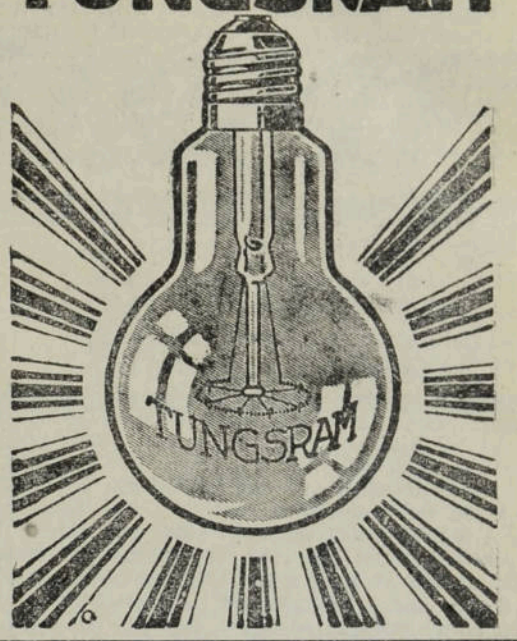

TAKACS GYULA gépészmérnök elektrotechnikai vállalata. Tel.-hívó: A. 843-24
ERŐÁTVITELI, ERŐS- és GYENGEÁRAMÚ KÜLSŐ és BELSŐ SZERELÉSEK, BERENDEZÉSEK
Műhely, iroda: IV., Veres Pálné ucca 32.
EGRI és FIA Dr. EGRI ISTVÁN
TELEFON: JÓZSEF 318-01 OKL. GÉPÉSZMÉRNÖK
központi fűtés — vízvezeték — csatornázás
BUDAPEST, VII., ROTTENBILLER UCCA 28
KOZAK ANTAL KÁRDMŰVES ÉS LAKATOSMESTER
Budapest VIII, Üllői-út 58. Futó u. sarok (Villamos-megálló)
ENGLERTH M. JÁNOS KŐMŰVESMESTER
elvállal kisebb, nagyobb építkezéseket és tatarozásokat
BUDAPEST, II., BATTHYÁNY UCCA 65. SZÁM
FUCHS G.
Első Magyar Tizedes- és Százados-Hídmérleggyár R.T.
BUDAPEST
Gyár és iroda: VI., Váci ú 43 Telefon: Aut. 915-23
Városi raktár: VI., Károly király út 1 Telefon: József 429—90
Tökéletes tűzoltókészülék mindenféle tűz esetében a

PERKEO habzó anyagu tűzoltókészülék
PERKEO tűzoltókészülékek gyára
Rosenthal József Budapest, V, Tükör-u. 4
Standard aszfaltok
Oil Trading Company képviselete
MILLINI IGNÁC
Budapest, V., Nádor ucca 6. sz.
TELEFÓN: AUT. 833—40, 832—77.
RIEDER OTTÓ villamos-berendezési vállalat, műszaki intézet, elektrotechnikai és rádió cikkek raktára
Alapíttatott: 1896.
A. B. C. tagoknak hat havi hitel
Budapest IV, Irányi u. 20. Tel.: Aut. 837-07
FORT OSZKÁR és TÁRSA Tel.: J. 303-35
műszaki iroda és vállalat
Központi fűtés, vízvezeték stb. berendezések részére
Budapest, IX., Angyal ucca 33
MAKOVSKY FERENC
Budapest, VII. Abonyi-u. 4.
Fülöp Szász-Coburg Gothai herceg Ő királyi Fensége uradalmi építésze
TELEFON: J. 381-17
STOBBE KÁLMÁN
ÉPITŐMESTER
BUDAPEST, V., VISEGRÁDI UCCA 9.
TELEFON: 975—93
WETOL sebolaj
legyen minden mentőszekrényben.
Fertőzéstől megvéd és gyorsan gyógyít.
M. k. népjóléti és munkaügyi miniszt. 72.455|1924 sz. körrend
M. k. kereskedelemügyi minisz. 29.062|XX. 1925. sz. rendelet.
Legmodernebb gyógyintézet sebészi és belbetegek részére
Dr. Pajor-szanatórium
Budapest, VIII., Vas ucca 17. szám
Magánklinikai osztályon teljes ellátás napi 12 P
Idegbetegek üdülő gyógyhelye, vízgyógyintézet, nap- és légfürdő
MAYER OTTÓ egészségügyi berendező szivattyú berendezési telepe. központi fűtés, szellőztetés és fürdőberendezési vállalata. Épület- és díszműbádogos, légszesz, vízvezeték, csatornázás és Budapest, VII, Barcsay u. 9. Tel J. 360-70
Összerakható könyvszekrények
rekeszenként minden irányban nagyobbíthatók és pótolhatók.
PRAKTIKUS ÉS OLCSÓ
Lingel Károly és Fiai
Első Magyar Faáru- és Butorgyár.
Budapest, VII. ker., Rózsa ucca 4—6. szám
Kérjük 120 szobából álló állandó kiállításunk megtekintését.
Harsányi Testvérek
központi fűtés, egészségügyi berendezések, vízvezeték, csatornázás és épületbádogos munkák vállalata
BUDAPEST, VII., BEM UCCA 5. SZÁM
ALAPITVA 1894. — TELEFON: J. 380-13.
BANNER ZOLTAN
okleveles építész és építőmester
BUDAPEST, I., VERPELÉTI-ÚT 10.
Telefon: LÁ. 6-57. Telefon: LÁ. 6-57.
Kórházi, intézeti és tömegélelmezési konyhaberendezések
MAYER HERMANN és HIRSCHLER
BUDAPEST, VI., TERÉZ KÖRUT 48. SZÁM.
ELSŐRENDŰ HŰTŐGÉP
KÉPVISELET: ESCHER-WYSS & Co.
ZÜRICH-LINDAU
VAS UCCA 16
BOSCH SZOLGÁLAT
Telefón: József 393-73.
SZÉKELY és MOTTL
OKL. MÉRNÖK, ÉPITŐMESTER, ÉPITÉSI VÁLLALKOZÓK
BUDAPEST, III., LAJOS U. 92, IV. EMELET.
TELEFON: AUTOMATA 625—78. SZ.
Révész János
cement-, márványmozaik- és műkőárúgyár, betonipari vállalat.
Burkoló-, műkő és csatornázási munkák. TELEFON: Ujpest 198.
Központi iroda: UJPEST, ÓSZ UCCA 14.
DONA DÖME ÉS TÁRSA
PAPIR ÉS IRÓSZEREK GYÁRI RAKTÁRA
a „PAPIRMALOM"-hoz
Tel. Aut: 377-15
Alapítva 1790-ben
Budapest, IV, Aranykéz ucca 6
SCHWARCZ JÓZSEF tömetkezési, nemzeti zsinór és butorpaszomány-gyára
Budapest, IX, Köztelek-u. 2. — Telefon: Aut. 857—41
Folyószámla a Kereskedelmi Banknál

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros tanácsa nyilvános írásbeli versenytárgyalást hirdet az összes közigazgatási kerületben az 1930. évben teljesítendő **kövezetjavítási munkákra.**

A hivatkozott hirdetményben közölt módozatok szerint leteendő bánatpénz összege minden egyes ajánlat után:

az	I. kerületi munkákra	. .	1.000 P
a	II. „	„ . .	900 „
a	III. „	„ . .	800 „
a	IV. „	„ . .	500 „
az	V. „	„ . .	1.400 „
a	VI. „	„ . .	1.500 „
a	VII. „	„ . .	1.500 „
a	VIII. „	„ . .	1.200 „
a	IX. „	„ . .	1.000 „
a	X. „	„ . .	1.300 „

A vonatkozó ajánlati feltételek és költségvetési nyomtatványok a tanácsi III. ügyosztályban, II. emelet 285. ajtószám alatt kaphatók 2 (kettő) pengő lefizetése ellenében.

Az ajánlatokat az egyes kerületekre nézve külön-külön kell tenni.

A kellően felbélyegzett és külön borítékban elhelyezett ajánlatokat **1930. évi február hó 10-én (hétfőn) déli 12 óráig** a tan. III. ügyosztály vezetőjénél vagy annak helyettesénél (II. emelet 279. ajtószám alatt) vagy ugyanezen a napon a versenytárgyalás helyszínén d. u. fél 5 és 5 óra között kell benyujtani.

A versenytárgyalás 1930. évi február hó 10-én (hétfőn) délután 5 órakor lesz a II. em. 266. szám alatti helyiségben, ahol a vállalkozók vagy megbízottaik jelen lehetnek.

A székesfőváros tanácsa fenntartja magának a jogot, hogy az ajánlatok közül az ajánlott árakra való tekintet nélkül szabadon választhasson.

Budapest, 1930. évi január hó 11-én.

A székesfőváros tanácsa.

A szerkesztésért és kiadásért felelős: Dacsó Emil. Kiadja: FŐVÁROSI HIRLAP lapkiadó-vállalat. Révai Irodalmi Intézet Nyomdája Budapest, V., Ügynök u. 8. Nyomdaigazgató: Linzer M.

FARKAS LAJOS MÉRNÖK — Telefon: J. 396-78
magas-, mély-beton és vasbeton építési vállalkozó
Budapest VII, Kolumbus u. 41

Gőz és motor
utihengerlők
bitumenező hengerek
zuzalékszórókkal
Magyar gyártmány
John Fowler & Co. Budapest-Kelenföld
11. sz. postahivatal. Telefon: J. 382-11

FISCHHOF OSZKÁR
villamossági berendező és javító műhelye
Budapest, I., Lágymányos ucca 2. szám
Telefon: Lágymányos 19—30. Telefon: Lágymányos 19—30.

REICHENBERGER RÓBERT
RÉZMŰÁRÚ ÜZEM
Gyárt: vörösrézből, valamint más fémekből edényeket és készülékeket.
ALAPÍTTATOTT: 1888. TELEFON: JÓZSEF 366-14.
Arany- és ezüstérmekkel többszörösen kitüntetve!
BUDAPEST, VII. KERÜLET, SAJÓ UCCA 6. SZÁM.

DANUBIA
MŰSZAKI VÁLLALAT
IX., Csont ucca 3. Telefon: J. 340-82 J. 322-79
Sheet-, topeka-aszfalt, bitumac valamint makadamutaknak átitató eljárásu és felületi kezelése. — Utak pormentesítése egyidejü konzerválással, szabadalmazott olajos kátránybitumen kompozicióval

SÁGHY GYULA ácsmester
Budapest, V, Hold u. 9. II. 18. Tel. Aut. 157-36

ROSENTHAL MÓR
ÉPÜLETÜVEGEZÉSI VÁLLALATA
BUDAPEST, VI, CSENGERY UCCA 61. TEL.: A. 144-77

ÁMON ANTAL és FIAI
KÖVEZŐMESTEREK, ÚT,- CSATORNA- ÉS BETON-ÉPITÉSI VÁLLALKOZÓK, FÖLDMUNKA, VÁGÁNY-FEKTETÉS, MÉSZKŐBÁNYA.
VIII., Futó ucca 10. Telefon: J. 303-85.

TELEFON: J. 370-70 — **MAGYAR ÉPITŐ RÉSZVÉNYTÁRSULAT** — TELEFON: J. 370-70
BUDAPEST, X, KERÉKPÁR UCCA 2. SZ.
ALAPITTATOTT 1889-ben
Mindennemű vízépítés, folyamszabályozás és csatornázás. Kotrások csatornakotrókkal és excavatárokkal. Darukkal való kirakodások. Alapozások, mély- és magasépítés. Út- és vasútépítés. Hídépítés. Mindennemű beton- és vasbetonépítés. Kőmunkálatok. Városi csatornázások és vízvezetékek
Hajó- és kotrójavító telep Apostagon.

TÓTH LAJOS — Telefon: Lágymányos 11—36
pala- és cserépfedőmester. Eternit-cserépfedés, lacement- és bőrlemezfedés, tetők jókarbantartása és tatarozása.
BUDAPEST, I., Fehérvári út 106

CSUKA GEZA
ASZTALOSMESTER
ÜLŐ-BÚTOR SPECIALISTA
Bármilyen tömegcikk gyártását vállalom e szakmában
BUDAPEST, VII. FRANCIA ÚT 44. TELEFON: JÓZSEF: 449-46

KOVÁCS OSZKÁR BÁDOGOS MESTER
ÉRCKOPORSÓ ÉS TEMETKEZÉSI CIKKEK KÉSZITŐJE
BUDAPEST, IX., TELEPI UCCA 14. SZÁM.
(A Ludovikával szemben.) TELEFON: J. 451—93

PARKETTA Szék- és Faárugyár Rt.
azelőtt **JAUERNIK ISTVÁN**
Budapest X., Kőbányai út 41/a.
TELEFON: JÓZSEF 346—43
Főbb gyártmányaink: Mindennemű székek és éltermi asztalok szinházi csapószékek, parket és szabadalmazott klozetülések stb

SOVÁNYITÓ GYÓGYTORNA
A Szent Gellért Gyógyfürdő legtökéletesebben berendezett gyógytorna (Zander) termében
Mérsékelt árak!

NEUSCHLOSZ—LICHTIG
REPÜLŐGÉPGYÁR ÉS FAIPAR R.T.
BUDAPEST—ALBERTFALVA
VÁROSI IRODA: IV, PETŐFI SÁNDOR UCCA 9. SZ.
TELEFON: AUT. 890—47.
GYÁRI TELEFON: LÁGYMÁNYOS 582—20, 11—79.
PARKETT- ÉS ÉPÜLETASZTALOS MUNKÁR!

SZOBI KŐBÁNYA RÉSZVÉNY-TÁRS. BUDAPEST, V., ALKOTMÁNY-U. 16. TELEFON: 234—60

CORDATIC
a tökéletes autópneu
Főelárusitás:
Budapest, VI., Mozsár-u. 9.

FRIEDRICH JAKAB
ÁCSMESTER ÉS TETŐEMELÉSI VÁLLALAT
Budapest, V., Párkány ucca 1418. Telefon: Lipót 969—98

MORVAI GYULA TETŐFEDŐMESTER
PESTUJHELY, MOLNÁR VICTOR UCCA 33. SZ.
Elvállal minden e szakmába vágó tetőfedő munkákat

VARGA JÁNOS
KŐMŰVESMESTER
ÉPITÉSI VÁLLALKOZÓ
BUDAPEST
X., GERGELY UCCA 53. SZ.

Margalit Andor és Ödön
mérnök-építőmester, vállalkozók
Budapest, I. ker., Kelenhegyi-út 11—13. sz.
Telefonszámok: József 586—43 és József 429—24.

Volt **Wellisch Náthán Utóda**
Fischer Zsigmond épületfakereskedő
Ajánlja dúsan felszerelt raktárát állványfa és asztalosáruban stb.
X., Asztalos Sándor-utca 5. Telefon: J. 310-89.

THE NEUCHATEL ASPHALTE COMPANY LIMITED
BUDAPESTEN, Iroda: VI., Vilmos császár-út 31. sz. Telefon Teréz 212—46. Gyár: VI., Váci-út 85. Telefon: L. 914—88. Gyári és elad Val de traversi mastixot, raffinált bitument, falszigetelő aszfaltot. Készít: Traversi természetes ömörített aszfalt utakat és öntött aszfaltból járdákat és kocsiutakat.
Budapest székesfőváros szerződéses vállalkozója.

Dunakavicsot és Dunahomokot
szállít kocsifuvarban és vasúton saját iparvágányról Budapestről, Adonyból, Bajáról, és Mohácsról
FLEISCHMANN ANTAL Dunakotrási és gőzhajózási vállalat
Budapest, VII, Károly körút 17. Telefon: József 465-62 és 465-63

Kún Sándor
festék, kence, zsiradék, kátrány és vegyitermékek gyári raktára
Budapest, IV, Ferenc József rakpart 18
Telefonszám: József 361—23

Egyesült Tégla- és Cementgyár R.-T.
Budapest, V., Sas ucca 25. szám
Telefon: 230—71, 108—58, 141—52
Évi teljesitő képesség: 12.000 vagón cement, 5.000 „ mész, 80.000.000 darab tégla, 8.000.000 „ cserép
Portlandcementgyár: Lábatlan. — Mészégető: Lábatlan.
Téglagyárak: Buda, Kőbánya, nyergesujfalu

Kőbányai Szivattyú- és Gépgyár
Budapest, X., Gergely-utca 39. — Telefon: J. 361—79.
Költségvetés és mérőkiküldés díjmentes.

Költségvetés és mérőkiküldés díjmentes.
Épit, javit, alakit szivattyútelepeket 1000 lóerőig, bár mely rendszerben. Kisebb szivattyúk szab. önfelszivással.

Budapest Székesfőváros Ásványvíz-üzeme
HARMATVIZ
A Hungária gyógyforrás szénsavval telitett vize.
Kapható mindenütt! Tel: Autom. 530-03.

Csütörtökön
PESTI TŐZSDE
szenzációs közgazdasági riportokkal
SZERKESZTI:
KALLÓS JÁNOS
Szerkesztőség és kiadóhivatal: IV, Városház ucca 6

NAGY GYULA
LAKATOSÁRÚGYÁRA
Budapest VIII, Köris-ucca 10. Tel.: J. 348-15

NOVÁK ISTVÁN kőművesmester, építési vállalkozó
X., Maglódi út felőli Kada ucca 22.
Telefon: József 372-48.

UNREIN KÁROLY csatorna- és emésztőgödör tisztitási vállalat
Budapest, X., Szentmihályi-út 13. szám
Telefon: József 458—76

SCHÖNTHEIL RICHÁRD okl. épitész és épitőmester
Budapest, I., Villányi-út 10
Telefonszám: Lágymányos 19—36

Ára 50 fillér

Tizenkilencedik évfolyam — Budapest, 1930 január 29. — 4. szám

Fővárosi Hirlap

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Egész évre ..... 24 pengő
Félévre ..... 12 pengő
Állandóan:
GAZDASÁGI ÉRTESÍTŐ

VÁROSI, POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

Felelős szerkesztő: DACSÓ EMIL

MEGJELENIK MINDEN SZERDÁN
Szerkesztőség és kiadóhivatal
BUDAPEST VI., SZIV UCCA 18 SZ.
Postatakarékpénzt. csekkszámla 40.424
TELEFON: AUTOMATA 137—15

Az anarchia

ismeretes szó lett Magyarországon és tíz esztendő kemény, nemzetmentő munkája kellett hozzá, hogy a fölburjánzott és úrrá lett anarchia-áradatot lecsapolhassák azok a böles államférfiak, akik Magyarország feltámadását tűzték ki maguk elé célként. A sokféle és nagyterjedelmű anarchiáknak ma már — hála Istennek — csak imitt-amott maradt némi csökevénye. Ezek is csak amolyan békebeli anarchiák, de amelyekre mégis csak jó lesz majd vigyázni, s amelyeket ugyanesak jó lesz sürgősen kiirtani, mert az anarchiáknak az a szokásuk, hogy vad veszedelmekké, katasztrófákká szélesednek, terebélyesednek.

Hát milyenek is azok a *mai* anarchiák, amelyeknek igenis hadat kell üzenni? Csak egy hét előtt volt szó ezeken a hasábokon arról a *gazdasági* anarchiáról, amely a budapesti piacokon megokolatlan áremelkedéseket hoz létre. Ez az anarchia pusztító hatással dolgozik a termelő gazdaság és az elosztó kereskedelem szervezetlenségében. Erről az anarchiáról beszéltünk a mult héten, míg ez a mostani hét a *közlekedési anarchia* jelszavától volt hangos. Talán van egy kis járványszerűség is a dologban, hiszen ugyanezekben a napokban Bécs is a villamos vezetőségének és egész rendszerének megváltoztatásával foglalkozik. Hogyne ütnénk hát mi budapestiek a vasat, amikor a mi közlekedési viszonyaink sokkal rosszabbak, mint a szomszéd világvárosban.

Aktualitást a közlekedési kérdéseknek azonban mégis inkább két esemény adott. Az egyik a *HÉV* megváltásának előtérbe-kerülése, a másik pedig az, hogy a városházán végre igen komolyan kezdenek foglalkozni a BSZKRT-probléma gyökeres megoldásával. Amikor a dolgok jó vágányon kezdenek haladni, nem sok értelme van a kritikának, mégis meg kell említenünk, hogy a közlekedési anarchiának, amely most a javítási szándékok tükrében igen élesen kezd mutatkozni, legfőbb oka az volt, hogy a kertészuccai palotában nem sokat törődtek a főváros akaratával és a törvényhatóság közgyűlésének parancsaival. Igy amerikázták el például a gyorsvasút terveit. El kell ismerni, hogy sok minden történt a háború és forradalmak alatt leromlott villamos rekonstrukciója körül, de nem tagadjuk el azt a véleményünket, hogy komoly, nagyvonalú, az egész város érdekeit felölelő, általános közlekedési programmja nem volt és nincs még ma sem a BSZKRT-nak. Még csak tehetetlenséggel sem vádoljuk a villamos vezetőségét, hanem inkább abban keressük a hibát, hogy a főváros közlekedési politikája számtalan kapkodásból, a jövő ismerete hijján való bizonytalanságból és így az egyes közlekedési üzemek az egyetemességnek ártó konkurrenciájából áll.

Határozott, egységes, céltudatos közlekedési politikára van szükség, amelynek szigorú normáit minden körülmények között be kell tartani. Ennek a programnak nem szabad többé számolnia azzal, hogy az egyik, vagy másik közlekedési vállalat a másik rovására jobb üzleti eredményt produkál-e, vagy sem. A nagyvárosnak áldozatokat is kell hoznia eleinte a jó közlekedésért, amely azután majd búsásan fizeti vissza a kamatokat. Az egész Budapest környékét felölelő egységes és jó közlekedésnek azonban rengeteg beruházással kell számolnia. Eddig ezen a téren alig történt egyéb, mint a BSZKRT kocsiparkjának szaporítása, a száz új autóbusz megrendelése és fokozatos forgalombaállítása, valamint a svábhegyi fogaskerekű villamosítása. Az igazi nehéz idők most következnek: a HÉV megváltása, a gyorsvasút megépítése, az autóbuszpark növelése, nem is szólva légiójáról azoknak a kitünő ideáknak, amelyeket ma vet fel a *Fővárosi Hirlap*-ban *Becsey* Antal, mint a belvárosi földalatti villamos-pályaudvar létesítése.

A közlekedési anarchia ellen való küzdelemhez ilyenformán sok-sok akaraton, energián, a hiusági kérdésekről való lemondáson kívül tehát töméntelen sok pénzre is van szükség. Az az érzésünk és az a reménységünk, hogy a hágai sikerek után, amikor pénzügyi szuverenitásunkat visszanyerjük, a külföldi pénzpiac örömmel fogja várni Budapest *produktív* beruházásainak szándékát. A közlekedési anarchia ellen tehát most igazán eredményesen lehet keresztes-hadjáratot hirdetni. Budapest számára valóban nem igen tudnánk produktívabb beruházást találni, amellyel a külföldi és belföldi tőke is rokonszenvezni fog, mint az egységes közlekedés megteremtését karöltve a közlekedés általános megjavításával. Vigyázni kell azonban arra, hogy miközben nagy pénzeket ölünk bele a beruházásokba, ne az anarchiát neveljük nagyra és hízlaljuk betegre. Nagy, átfogó, minden részletre kiterjedő, megokolt, világos közlekedési programot várunk tehát, amely ha jó, egészséges és okos lesz, tűzzel-vassal, gyorsan meg kell valósítani.

VASS JÓZSEF NÉPJÓLÉTI MINISZTER
sürgeti a pénzügyminisztérium döntését a lakásépítési kölcsönajánlatok ügyében

A miniszter a fővárostól vár újabb elhatározást a lakásépítési akció folytatása tekintetében

Dréhr Imre dr., népjóléti államtitkár és Liber Endre tanácsnok nyilatkozata

A lakásügyi ankét, amit *Vass* József népjóléti miniszter a főváros lakásügyi bizottságának sürgetésére hívott össze, — sok vitás kérdést tisztázott. Az ankéten mindenekelőtt több elvi jelentőségű megállapítás történt, amelyeknek hivatalos leszögezése kedvező hatást gyakorol a helyzet alakulására.

Az ankét állásfoglalása után most már a lakásügyi bizottságra vár a feladat, hogy a további teendők tekintetében véleményt nyilvánítson.

Dréhr Imre dr. népjóléti államtitkár,

akit az ankét várható hatásáról és a legközelebbi célkitűzésről megkérdeztünk, a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— A kezdeményezést és esetleges lakásépítési akció megindítását illetően minden elhatározás a fővárosi fórumok hatáskörébe tartozik.

Az ankét megállapította, hogy a lakbérek emeléséhez és a kötött forgalom megszüntetéséhez az időt elérkezettnek nem látja, a lakásépítés előmozdítását szükségesnek tartja és családi házak építését állami hitelből, munkás családi házak építését pedig az Országos Társadalombiztosító Intézet leköthető tőkéinek igénybevételével megkísérli.

A főváros tevékenységének szilárd szükséglakások építésére kell elsősorban kiterjeszkednie. A főváros autonómiája természetesen a szükséghez és rendelkezésre álló anyagi eszközeinek méreteihez képest kiterjeszthetí tevékenységének körét más területekre is, az állam azonban a mai viszonyok között lakások építését nem tekintheti feladatának.

— A lakásügyi adatok vizsgálata alapján úgy látom, hogy

a fővárosban főként egyszoba-konyhás lakásokban mutatkozik nagy hiány.

Amennyiben tehát lakásépítési akció megindítására nyílnék lehetőség, nézetem szerint ilyen lakások építése volna legcélszerűbb.

A *Fővárosi Hirlap* munkatársának értesülése szerint *Vass József népjóléti miniszter nagyfontosságú tanácskozásokat folytat a pénzügyminisztériummal, hogy a tavaszi építkezési munkálatok megindítását elősegítse.*

Több kölcsönajánlat érkezett a népjóléti minisztériumba, amelyeket tisztviselőlakások építésére nyujtottak be.

Ezeket az ajánlatokat *Vass* miniszter hozzászólás és véleménynyilvánítás céljából megküldte *Wekerle* Sándor pénzügyminiszternek. Amennyiben a pénzügyminiszter ezeket az ajánlatokat elfogadhatóknak tartja, tavasszal az építési tevékenység élénk lendületet vehet.

Liber Endre tanácsnok a székesfőváros álláspontjáról

A főváros álláspontját *Liber* Endre tanácsnok, akit a lakástermelés ügyében megkérdeztünk, a következő nyilatkozatban körvonalazza:

A mult heti lakásügyi ankét eredménye általában kielégítő és *Vass* József miniszter úr ottani kijelentései megnyugtatóak. Csak örömmel és megnyugvással lehet tudomásul venni, hogy a kormány támogatni kívánja a magánépítkezést, elsősorban a családi házak építését, hogy a Társadalom Biztosító Intézet tartalék tőkéjének felhasználásával komolyan megakarja indítani a munkáslakás építést.

— Ami a miniszter úrnak azt a megállapítását illeti, hogy a szükséglakás építést, illetve a hajléktalanok emberi fedél alá jutását *kizárólag fővárosi feladatnak tekinti*, — azt válaszolhatom, hogy a székesfőváros e téren már eddig is, mindent megtett, amit cselekednie módjában állott. A székesfőváros törvényhatósága minden esztendőben bizonyos összeget állít be a költségvetésbe szükséglakások építésére, rendszerint 400.000 pengőt,

az idén pedig a nagy szükségre való tekintettel, ennek a dupláját, 800.000 pengőt költünk szükséglakások létesítésére.

Mint tudjuk, az építések első csoportjára *február 5-én jár le a versenytárgyalás*, s ez alkalommal a *Bihari* ucca és a *Balkáni* út sarkán 130 szükséglakást építünk. Utána nyomban megkezdjük a második csoport megépítését is.

— Az új szükséglakásokat már praktikusabb kivitelben, úgy szeretnénk elkészíttetni, hogy az eddigi úgynevezett „Wohnküche", a lakásra és főzésre szolgáló közös helyiség helyet,

külön főzőfülkét is létesítsünk minden egyszobás lakásban.

Az a véleményem, hogy ha mindazok az akciók, melyeket a miniszter úr kilátásba helyezett, megvalósulnak, akkor a fővárosban a lakások terén a kívánatos állapot beáll és állandóan épülhet annyi új lakás, amennyi a normális szaporulatnak megfelel.

— Ami azt a kérdést illeti, vajjon a fővárosnak a lakásépítéssel kapcsolatban vannak-e valamilyen további tervei, határozottan azt felelhetem hogy: *a főváros a maga részéről nagyobb építési akcióba bocsájtkozni nem szándékozik és a tanács* lyen további tervei, határozottan azt felelhettem

Még mindig nincs helyi hajóközlekedés

A MFTR már el is adta a propellerek jórészét
Mikor dönt a főváros az egységes közlekedésről?

Nem alaptalan az a megállapítás, hogy *Budapest a legelképesztőbb ellentmondások városa.* Velence és Stockolm, az „északi Velence" kivételével aligha van a földkerekségnek még egy olyan metropólisa, amelyik annyira egyet jelentene a vizével, mint Budapest. Mikor nyáron a francia képviselők Budapesten jártak, az egyik nem éppen barátságos érzelmű Szajna departmanbeli honatya elragadtatással így kiáltott fel, mikor esti kivilágításban a Margithídnál a hajó orrában szemlélte a panorámát: *„Ez már nem is folyam, hanem valóságos tenger.* Olyan szép öböl, amilyet ritkán lát az ember." És ez az önkéntelen kitörés nem egyedülálló. A világ hatalmas, gazdag, tündöklő metropólisai múzeumaikkal, felhőkarcolóikkal, szédítő forgalmukkkal, kultúrájukkal, ezerféle alkotásaikkal lefőzhetne bennünket, de a Dunát nem produkálhatja egyik sem. Azt a panorámát, ami a folyammal kettészelt partok között a bámuló szemek elé éjjel vagy nappal, tavasszal, vagy télen, napos időben vagy őszi ködökben tárul, nem tudja utánunk csinálni semmiféle idegenforgalmi ötlet, pénz, vagy propaganda... És itt az ellentmondás, ezen a gyönyörűséges folyón, amihez a Szajna, a Spree, vagy a Themse roszszagú kanális csupán,

évek óta nincs semmi közlekedés.

Valljuk be, nem volt azelőtt sem az, aminek kellett volna, mert a füstokádó csúnya és kényelmetlen kis teknőket, amit csavargőzösnek neveztek, *korszerű közlekedésnek nem tarthattuk.* De mégis volt valami. *Három éve azonban semmi.* A *Mefter* annyira megaprehendált a fővárosra és a Közmunkák Tanácsára, hogy hír szerint már részben eladta, részben más vidékekre dirigálta öreg hajócskáit, nehogy egy gyenge pillanatban a megpuhítás veszélyének legyen kitéve. Egyébként

ma is mereven ragaszkodik a kétszázezer pengős szubvencióhoz — de minden kötelezettség nélkül.

A főváros és a *Közmunkák Tanácsa* is megfontolás alá venné ugyanis a szubvenció-igényt, ha a monopólizált hajóstársaság *hajlandónak mutatkozna gyors, kényelmes és sűrűn közlekedő új helyihajókat építeni,* általában a lokális közlekedést úgy modernizálni, ahogy Budapest folyamparti helyzete, a növekvő idegenforgalom és az okos üzletszerűség is megkívánnák. A hajózási lehetőségek hiánya annál inkább veszedelmes, sőt káros a fővárosra, mert beköszöntött

a Szent Imre jubiláris év, ami annyit jelent, hogy az idei nagy egyházi ünnepségek a világ érdeklődésének központjává teszik Budapestet és a földkerekség minden tájáról a zarándokok és turisták százezreit várhatjuk hozzánk.

Kívánesiak vagyunk, mit mond ezeknek a menetjegyiroda, vagy az idegenforgalmi hivatal, ha csodálkozva megkérdezik, miért nem lehet, vagy hogyan lehet a szép partok között kicsit hajókázni.

A mult esztendőben akadt ugyan egy kisebb magánvállalkozó, aki vizitaxinak nevezett motorcsónakokat ad bérbe, ugyanez a vállalkozó járatott egy csónakot az Eötvös tértől a Margitszigetig, de

ezt komoly közlekedésnek a legjobb indulattal sem tarthatjuk.

Ugyanez a vállalat, mint értesülünk, a napokban ajánlatot nyújtott be a fővároshoz, amelyben

30.000 pengő évi szubvenció ellenében kisebb-nagyobb motorosokkal hajlandó a a helyi hajózásról gondoskodni.

Az érdekeltségnek, mint beavatott helyen megtudtuk, van eziőszerint hat vagy nyolc darab kisebb motorcsónakja és egy húszszemélyes motorosa is. A szubvenció biztosítása esetén a nyárra 20—25 motorcsónakot állítana üzembe, köztük nyolc darab 10—25 személyes hajócskát is.

A beadvány szerint ez a vállalat a Boráros tér és Óbuda között, vagyis ugyanazon vonalon, amelyen a *Mefter,*

hajlandó a helyi hajóközlekedés lebonyolítását vállalni, azzal a kötelezettséggel, hogy pontos menetrendet tart fenn.

A beadvány arra kéri a fővárost, hogy *az összes kikötőhelyeket használhassa.* A motorhajók, ellentétben a propellerekkel, *nem a két part között cikázva közlekednének, hanem a partok mellett, körforgalomszerűen, mind a két irányban.* Az érdekeltség hosszabb időre szóló koncesszió esetén normális nagyságú személyszállító motorhajókat is hajlandó lenne beszerezni az ajánlat szerint. A tanács és a közlekedési bizottság még nem foglalkozott az ajánlattal, de rövidesen szőnyegre kerül, hogy kellő időben megtörténhessék az állásfoglalás.

A helyihajózás kérdésével a főváros illetékes tényezőinek igen alaposan és mielőbb foglalkozni kell s *nagyon megfontoltan kell a szubvenció megadása, vagy megtagadása kérdésében dönteni.* Nem szabad elhamarkodott lépést tenni, mert inkább szégyenkezzen a „Duna királynője" még egy nyáron át egyetlen ladik nélkül, mintsem rosszhoz, kiesínyeshez, méltatlanhoz jusson.

A vizitaxi igen ötletes, eredeti s minden bizonnyal jól jövedelmező vállalkozás, amire ilyen nagy városban szükség van, s amit a publikum támogatni is fog. Kérdés azonban, hogy

a vizitaxik, vagy ezeknél valamivel nagyobb motoroscsónakok pótolhatják-e a megfelelő rendszeres helyi hajózást?

Ezt kötve hisszük.

Szerintünk a fővárosnak kötelessége kézbe venni ezt a kérdést a legkomolyabban, annál is inkább, mert

a törvényhatóság igen helyesen mereven rakodik a közúti közlekedési eszközök monopóliumának megőrzéséhez.

A Duna ugyan nem szorosan vett közút, ahol villamossineket lehet fektetni és autóbuszokat járathatnak, de igenis közlekedési út *mégpedig nagyon nagy jelentőségű.* El kell tehát dönteni, hogy a főváros önállóan, vagy valamelyik közlekedési vállalata révén *maga viszi-e dűlőre a helyihajózás ügyét, vagy enged merev álláspontjából és akkor jöjjön a komoly magánvállalkozás és engedjék neki a legnagyobb szabadságot.*

Úgyszólván teljesen összhangban van felfogásunkkal

Scheuer Róbert

is, akit ez ügyben megkérdeztünk:

— Szerintem — mondotta — a közlekedési ügyosztály feladata az, hogy a lehető leggyorsabban, az idén várható nagyszabású idegenforgalmi eseményekre különös gonddal, — akár a *BSZKRT* útján, akár más megoldással — egy komoly és kielégítő vizi közlekedési javaslatot, programot kidolgozni. Apró, nyitott csónakokkal a helyiforgalom lebonyolítását természetesen elképzelni sem tudom. Általában

az a felfogás alakult ki, hogy a helyi hajózásra csak ráfizetni lehet.

Én ezt *nem hiszem el száz százalékig.* Éspedig azért nem, mert egységes közlekedési rendszer mellett, amelynek a viziközlekedés szerves része volna, ahol a villamosról, vagy az autóbuszról, a siklóról, vagy a földalattiról átszállójegyeket adnának ki a helyihajókra és viszont, sőt kombinált jegyek szólnának még a fogaskerekűre, vagy a fogaskerekűről a hajóra, ott

gyors, kényelmes, olcsó tarifa mellett minden bizonnyal olyan forgalom volna elérhető, ami az üzleti igényeket is ki tudná elégíteni.

Ha a hajó barátságtalan, ritkán közlekedik, lassú, kényelmetlen és amellett nem is olcsó, *nem lehet csodálkozni, hogy nem keresi fel a publikum.*

Teherautópótkocsik
Teherautókarosszériák
Autóbuszok
Gyártja:
NAY és RÓNA
gép-, szállítóeszköz- és szivattyúgyár rt.
Budapest, X., Kápolna tér 27-29. Telefon: J. *395-80

Összerakható könyvszekrények
rekeszenként minden irányban nagyobbíthatók és pótolhatók.
PRAKTIKUS ÉS OLCSÓ
Lingel Károly és Fiai
Első Magyar Faáru- és Butorgyár.
Budapest, VII. ker., Rózsa ucca 4—6. szám
Kérjük 120 szobából álló állandó kiállításunk megtekintését.

MAKOVSKY FERENC
Fülöp Szász-Coburg Góthai herceg Ő királyi Fensége uradalmi építésze
Budapest, VII. Abonyi-u. 4. TELEFON: J. 381-17

HORTOBÁGYI JUHTÚRÓ
Mindenütt kapható! Termeli: Orsz. MTK Magy.
TEJSZÖVETKEZETI KÖZPONT

SCHÄFFER KÁROLY
okleveles mérnök
Vasút-, út-, betonépitési vállalkozó kövező-mester
Budapest VIII, Aggteleki ucca 17. Telefon: József 325-88

KOVÁCS A. ÖDÖN GÉPÉSZ MÉRNÖK
Budapest, VIII., Bezerédy ucca 8
Telefon: 382 — 93, 408 — 78.
Központi fütés-, vízvezeték-, csatornaielszerelési vállalata

NEMES GYULA
Okl. gépészmérnök
Rádió, hat. eng. villanyszerelő vállalat
BUDAPEST, II, MARGIT KÖRÚT 58.
Telefon: Automata 604-48.

DUNÁNTÚLI MESZ-, TÉGLA- és KŐIPAR RT.
Központ: BUDAPEST, V., GÉZA UCCA 5
Telefon Automata 218—05, 218—06. Sürgönycím: DUNMÉSZ
Szállít: Meszet, mészkövet, bazalitkavicsot. Vállal mindennemű kőfaragó-munkát

FISCHER ÉS HARTMANN
mázolómesterek
Budapest IV, Képiró ucca 3. sz. TELEFON:
Fióküzlet: IX. ker., Tompa ucca 30. szám A. 847-73

HORVÁT és SZALAI
automobil és gépipari vállalata
Budapest, VIII, Kenyérmező u. 3
Gyárt: Precíziós fogaskerekeket, spirális fogazású kúp- és tányérkerekeket, csigakerekeket, kupplunglamellákat, szelepeket, dugattyukat, hajtókarokat és egyéb szerkezeti gép- autó-alkatrészeket, traktor-alkatrészeket, öntöttvas fékpofákat.
TELEFON: J. 356-47

ASZFALT és KÁTRÁNYIPARR.-T.
Budapest, V., Nádor ucca 12
Telefon: Aut. 262—81; 262—82
GYÁRAK: Budapest, IX., Illatos út 18-20 } saját iparvágány
Szőreg (Szeged mellett) }

LINOLEUM ÉS GUMMI
burkolási szakvállalat CSÁSZÁR IMRE
Budapest, IX., Lónyai-u. 11. Telefon: Automata 837—49.
Ajánlatok díjmentesen.

SCHWARCZ JÓZSEF temetkezési, nemzeti zsinór és butorpaszomány-gyára
Budapest, IX, Köztelek-u. 2. — Telefon: Aut. 857—41
Folyószámla a Kereskedelmi Banknál

Standard aszfaltok
Oil Trading Company képviselete
MILLINI IGNÁC
Budapest, V., Nádor ucca 6. sz.
TELEFÓN: AUT. 833—40, 832—77.

OBERMANN L. FÉMÁRU IPARTELEPE
BUDAPEST, VIII., SZIGETVÁRI UCCA 6.
TELEFON: J. 348-53. ALAPÍTVA: 1887
KITÜNTETVE: WELS 1888, BUDAPEST 1896, 1906, 1928.
Üzemi konyhák felszerelései.
Sütőformák, fém- és bádogáruk, kávégépek gyártása.

ÜVEGFESTÉSZETI ÉS ÜVEGMOZAIK MŰTEREM
PALKA JÓZSEF
Magyarország ezüstkoszorús üvegfestőmestere
Budapest, VIII., Baross-u. 59. Tel. J. 302-28. Alapíttatott 1894

Spányi Ernő okl. mérnök
mélyépítő-, kövező- és bitumenépítő vállalata
Budapest, IV. kerület, Városház ucca 14. sz.
Telefon: Aut. 866—96.

STUMPF IMRE és KÁROLY
BUDAPEST, VII., THÖKÖLY ÚT 31.
Tápióbicske-i saját termésű borainak korlátolt kimérése megnyílt

ELŐTÉRBEN A KÜLFÖLDI KÖLCSÖN

A HÉV megváltása alapja a pestkörnyéki közlekedés megjavításának és Nagybudapest egységes közlekedési politikájának — A BSzKRT-nál való takarékoskodás révén remény van a villamos tarifa leszállítására — Kozma Jenő a főváros aktuális kérdéseiről

A hágai konferencia eredményes befejezése s a magyar jóvátétel problémájának végleges megoldása speciális fővárosi vonatkozásokban is érezteti már kedvező hatását. A magyar közgazdasági élet föllendítésének előfeltétele: kölcsön szerzése beruházások céljaira. Azok a törekvések, amelyek külföldi kölcsön megszerzését célozták, főként amiatt voltak eredménytelenek, mert az általános pénzpiaci helyzet a jóvátételi problémák rendezetlensége miatt kedvezőtlenül alakult. A magyar jóvátétel ügyének elintézése ilyen körülmények között nemcsak pénzügyi szuverénitásunk visszanyerését jelenti, hanem olyan előnyösebb atmoszféra kialakulását is, amelyben a főváros sikerrel indíthatja meg kölcsöntárgyalásait.

Kozma Jenő dr.

az *Egységes Községi Polgári Párt* elnöke, akit ebben az ügyben megkérdeztünk, a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— A hágai konferencia eredményes befejezésének hatása *máris jelentkezik a pénz olcsóbbodásában.* A történtek után

minden reményünk megvan arra, hogy a főváros eredményesen folytathat tárgyalásokat annak a külföldi kölcsönnek a felvétele érdekében, amelyből végrehajthatja beruházási terveit.

Lidércnyomástól szabadult meg a főváros közönsége. *Ez a hangulat annyira általános, hogy csak rosszhiszemüek nem veszik észre.*

— Ebben a kedvezőbb atmoszférában természetesen nem nézhetjük ölbetett kézzel a helyzet alakulását. A kormánynak most fokozott figyelemmel és éréllyel kell keresni azokat az utakat, *amelyeken a magángazdaságot megerősítheti.* A külső, aggasztó nyomástól megszabadultunk, *most minden erővel belső gazdasági problémák megoldására kell törekedni.*

A beszélgetés során szóbakerül a legaktuálisabb városházi téma: a HÉV megvétele. Kozma Jenő véleménye a következő:

— Meg kell vizsgálni alaposan a kérdést, amely két részből áll. Fontolóra kell venni az ajánlatot és meg kell állapítani a HÉV jövedelmezőségét. *Csak e két kérdés tejes tisztázása után lehet végleg határozni.* Annyit mindenesetre máris kijelenthetek, hogy

a fölvetettt ideát életrevalónak és keresztülvihetőnek tartom,

mert szerintem *kívánatos volna végre megteremteni a pestkörnyéki közlekedés megjavításának és Nagybudapest egységes közlekedési politikájának egyetlen lehetséges alapját.* A HÉV megvásárlásának az ügyéhez kapcsolódik a fővárosi közlekedés megjavításának a problémája is. A *BSZKRT* ügyeiben folyik a vizsgálat s a pártközi konferenciák, amelyeket ez ügyben a helyzet teljes tisztázása érdekében folytatni fogunk, *máris jelentékeny eredményeket mutatnak föl.* Legfőbb célunk

a kíméletnélküli takarékosság biztosítása.

Ebben a követelésben *egyek vagyunk valamennyien, bármilyen párthoz tartozunk.* Senkinek a kedvéért nem vagyunk hajlandók elnézőek és bőkezűek lenni. Örömmel állapíthatom meg, hogy egyhangú és erélyes állásfoglalásunk következtében

máris mutatkozik némi remény a villamostarifa leszállítására.

*

Kozma Jenő végül elmondotta még a *Fővárosi Hirlap* munkatársának, hogy a fővárosi törvény tárgyalása tekintetében változás nem várható. A képviselőház folytatja a vitát. *Azok a hírek, amelyek lényeges változtatásokról, vagy a javaslat visszavonásáról szólanak, legfeljebb jámbor óhajtások:* A reformtörvény legkésőbb március közepéig a felsőházban is tető alá kerül. A választásokra december 5. és 15-ike között kerül sor.

Megkezdték az új fővárosi könyvtár belső berendezését

A Wenckheim-palota fővárosi könyvtárrá való belső átalakítását már tavaly ősszel elkezdték. A kőműves munka a befejezéshez közeledik és *néhány napon belül sor kerül a berendezésre is.* A főváros hétszázezer pengőt szavazott meg a berendezési munkákra és a hitelösszeggel az 1929. és 1930. évi budgetteket terhelte meg. A közgyűlés ennek az összegnek felhasználását *külön is engedélyezte* s így az állványok, bútorok szállítására néhány napon belül nyilvános versenytárgyalást hirdet a főváros. *Lieber* Endre tanácsnok, a közművelődési osztály vezetője minden igyekezete azon van, hogy a munkák a lehető leghamarább befejeztessenek, mert *az új könyvtárpalota helységeit még ez évben meg akarják nyitni a nagyközönség számára.* A könyvtár óriási anyagának átköltöztetése igen nagy körültekintéssel és fáradsággal járó feladat lesz és a könyvtár igazgatója, *Enyváry* Dezső dr. máris megkezdte a szükséges előkészületeket. A Gróf Károlyi uccai régi épületben már javában folyik a csomagolás. A gyüjtemények nélkülözhető részeit előre rendezve, szállításra alkalmas módon úgy csomagolják össze, hogy *újabb kicsomagolás nélkül az új könyvtár előre kijelölt termének pontosan megszabott polcára helyezhetik azokat.* A csomagolás igen ötletesen úgy történik, hogy a könyvsorokat deszkákra helyezve *fémszalagokkal szorítják össze* s deszkástól lehet azokat az új könyvtár vasállványaira ráhelyezni, *csak a bádogszalagokat kell majd eltávolítani.* A könyvtár költöztetése és további rendezése azonban még ily gondos előmunkálatokkal is *hosszú hónapokig tart, s az új könyvtár ünnepélyes felavatása csak az év végére lesz aktuálissá.*

NÜRNBERGI AJANDÉK

*

Luppe Hermann dr., a nürnbergiek magyarbarát főpolgármestere, mint ismeretes, több láda játékot és híres nürnbergi mézeskalácsot ajándékozott karácsonyra a szegény budapesti kisgyerekeknek. A szeretetreméltó nürnbergiek ajándékait a kormányzóné és a főváros közös felruházási ünnepségén osztották szét a régi képviselőházban, ahol kereken kétezer gyerek lett részese a boldogságnak. A szétosztásról készült fényképeket és a főváros meleghangú köszönőlevelét a mult héten *Purébl* Győző tanácsnok személyesen nyújtotta át a nürnbergiek főpolgármesterének németországi tanulmányútja alatt. *Luppe* főpolgármester a hazautazó tanácsnokkal most újabb ajándékokat küldött egy kis magyar gyereknek, aki levélben hozzáfordult, így adva jelét annak az őszinte szeretetnek, amely Magyarországhoz fűzi *Dürer* városának podestáját. A nürnbergi főpolgármester szarkaláb betűkkel írt levelet kapott egy dombóvári kisfiútól, aki megirigyelte a pesti gyerekek örömét és arra kérte a bőkezű német város fejét, küldjön neki is valami szép játékot, lovacskát meg autót. A nürnbergi főpolgármester melegen válaszolt kis magyar barátjának és a kért játék-autó, meg faló továbbítására *Purébl* tanácsnokot kérte fel. *Purébl* Győző szívesen vállalta a postás szerepét és a nürnbergi faló, az autó, mézeskalács *már meg is érkezett boldog tulajdonosához Dombóvárra.*

Fővárosi Hirlap
Az Egységes Községi Polgári Párt hivatalos lapja.
*
Előfizetési árak:
fél évre . . . . . 12 pengő,
egész évre . . . . . 24 pengő.

DELMÁR BÉLA
okl. mérnök, építőmester
Budapest, VI. Benczur u. 17
Telefon 263-40

Brüdl János udvari szállító Egészségügyi műszaki berendezések gyára
Budapest, VII., Péterfy Sándor ucca 34. szám
Központi fütés. — Melegvíz készülék. — Vízvezeték. — Csatornázási- és gázberendezések. — Berendez városoknak vízműveket, csatornázásokat és derítőtelepeket. — TELEFON: József 513—19.

MAGYAR ELEKTROMŰVEK
SZENTIRMAY BÉLA
BUDAPEST, VIII., BAROSS UCCA 86.
TELEFON: JÓZSEF 422—87.
Villamos főző-, fűtőkészülékek, porszívó-, padlófényesítő- és kézszárítógépek gyára

Dr. HELVEY TIVADAR
VEGYÉSZETI GYÁRA, BUDAPEST
Asphaltozás. Tetőfedés. Szigetelés
TELEFON: AUTOMATA 272—75. SZÁM
Iroda: VI, Eötvös ucca 21. ● Gyár: IX, Soroksári-út 106.

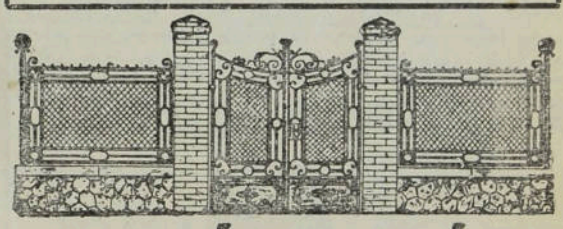

VASS ÉS KOVÁCS
SODRONYFONAT-, KERÍTÉS-, ÁGYBETÉT- és VASBÚTORGYÁR
Budapest, II., Fő ucca 48
Telefon: Aut 517-87 Telefon: Aut. 517-87

LEFÉBER ÉS TÁRSA
Kút-, vízműépítés és mélyfúrási vállalat
Mélyfúrások, kutatófúrások, aknaépítés, alapozások, víztelenítések, szivattyútelepek berendezése
Budapest, VI., Bulcsu ucca 5. Telefon: Aut. 926-01

MAYER OTTÓ egészségügyi berendező
Központi fütés, szellőztetés és fürdőberendezési vállalata. Épület- és díszműbádogos, légszesz, vízvezeték, csatornázás és szivattyú berendezési telepe. Budapest, VII, Barcsay u. 9. Tel J. 360-70

KEMÉNY SÁNDOR
OKL. MÉRNÖK-ÉPITŐMESTER
IRODA: PANNÓNIA UCCA 18. SZÁM
Telefon: Aut. 926—24

Gyárak, raktárak, garageok, kórházak, középületek részére
préselt acélajtók
préselt acélkapuk
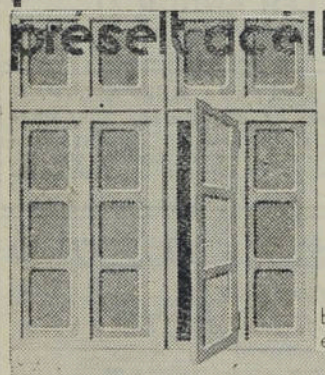
tetszetős-tartós-tűz- és betörés biztos.
haas és Somogyi

STERN EMIL Telefon: Aut. 906-48
ÚT-, CSATORNA- és MAGASÉPÍTÉSI SZERSZÁM- ÉS MŰSZAKI ÜZLET
BUDAPEST, V., VISEGRÁDI U. 32.

SCHIFF MIHÁLY
paszományos-mester, Budapest, IV. Prohászka Ottokár ucca 8. (Félemelet)
EZÜST ÉREMMEL KITÜNTETVE. + TELEFON: AUTOMATA 834-76.
A legszebb kivitelben készítek mindenféle **butorpaszományt,** plimó- (paplan) zsinórt, horgolt rózsát, csillag gombot és gombáthuzást. **Női ruhadiszeket,** bojtokat, rojtokat, öveket, a legprecizebb, művészi kivitelben. Csillárzsinórokat, továbbá selyem- és gyapjúfonal- adjusztálást és minden e szakmába vágó munkát.

„IDEÁL" PAPLANGYÁR
SÁNDOR M. FERENC
BUDAPEST, IV, KAMERMAYER KÁROLY UCCA 1
Állami, városi és közintézmények szállítója

Közúti gőz- és motorhengerlést vállal **WOLFF ERNŐ**
Sürgönyelm: WOLFFERNŐ
Tel.: Lágymányos 13-82 Budapest-Kelenföld, Budaörsi-út 101

Csak **BRÁZAY** piperészappant használjon!

32.000 albérlő családfő és 25.000 ágybérlő családfő zsufolódik a fővárosban

Felerészük 1920 óta sodródott Budapestre

A háború utáni szegénység és a nehéz megélhetési viszonyok megdöbbentő rajza bontakozik ki abból a sötét számrengetegből, amelyet Budapest albérlőiről és ágybérlőiről gyüjtött össze a székesfővárosi statisztikai hivatal. Az 1927. évi szükségmunkára jelentkezőkből kiválogatott számlálóbiztosok útján készült ez a felvétel és Budapest társadalmának olyan széles rétege jutott vele a statisztika fényszórója elé, hogy

közel ötvenhétezer családfő és huszonegyezernél több családtag adatai kerültek ki az árnyékból.

Ha ennek a népes társadalmi rétegnek a nagyobbik fele talán valamivel jobban védett albérlők táborába tartozik is, *a 24.850 ágybérlő családfő és 3728 ágybérlő családtag szomorú helyzetének a tanulmányozása* már olyan szociálpolitikai feladat elvégzése volt, amely méltóan sorakozik a statisztikai hivatal érdemes igazgatójának, dr. *Illyefalvi* I. Lajosnak eddigi teljesítményei közé.

„Az albérlők és ágybérlők szociális és gazdasági viszonyai Budapesten" — a címe a Statisztikai Közlemények most megjelent számának. *Laky* Dezső dr. műegyetemi tanár, a tanulmány írója, meleg emberi érzéssel és a tudós komoly aggodalmával fejtegeti benne ennek a nagyfontosságú kettős kérdéskomplexumnak minden jellemző tünetét.

Sok nyomoruságról, sok emberi szenvedésről számol be a közel 300 oldalas kötet. Sorra ismerteti az ágybérletek és albérletek gazdasági, társadalmi, egészségügyi és kultúrális hátrányait.

Rámutat a magas lakbérekre és az alacsony keresetekre.

Kidomborítja, hogy épen a legmélyebben vergődőktől olyan uzsoraárakat szednek, amelyek messze túlhaladják a főbérleti lakásokért fizetett bér összegét. Elénk állítja az albérlőket és ágybérlőket kor, családi állapot és foglalkozás szerint, s a tanulságok levonása után vázolja az orvoslás útját is.

A munka egyik érdekes része azt kutatja, hogy a fővárosi albérlők és ágybérlők mióta tartózkodnak Budapesten. Megállapítja, hogy

az 56.867 főnyi tábornak csaknem pontosan a 19 százaléka (10.643) legfeljebb egy év óta él Budapesten,

de épen ennyi azoknak a száma is (10.547) akik már 20—40 év óta tartózkodnak a fővárosban. Még ha tudjuk is, hogy tulnyomórészben fiatal, a kereső munka első időszakában álló elemekből toborzódnak azok, akik alig egy esztendeje vannak csak itt, mégis feltűnő, hogy ilyen sokan csak ennyire primitiv formában tudnak lakáshoz jutni. Am ha vigasztaló is, hogy az idők során a fiatalabbak jórésze majd fel tud emlekedni mai kietlen helyzetéből, annál szomorítóbb, hogy olyan nagy az aránya még azoknak is, akik 20—40 év óta érzik már a gazdasági kényszerűség kemény szorítását. S még ha sokan vannak is közöttük olyanok, akik itt születtek, mégis bizonyos, hogy tulnyomórészük olyanokból sorozódik, akik kereső munkában eltöltött sok-sok esztendő után még egy leszorított igényű szobakonyhás lakásig sem tudtak eljutni.

Egyébként

a legnépesebb csoport azokból kerül ki, akik 1—5 éve vannak Budapesten.

Pontosan 7.272 albérlő és 5.976 ágybérlő van ezek között, vagyis csaknem egyformán minden ötödik albérlő (23%) és minden ötödik ágybérlő (24%). Ha azt akarjuk megállapitani, hogy átlagban mennyi ideje tartózkodnak itt, akkor középszámítás szerint egy körülbelül 7 éve itt lakó választhatná két egyenlő részre a táborukat. Epen annyian lennének, akik 7 évnél kevesebb idő óta élnek közülük a fővárosban, mint ahányan hoszabb ideje tartózkodnak itt. Ez azonban nemcsak azt mutatja, hogy

a budapesti albérlők és ágybérlők zöme a bevándoroltakból toborzódik,

hanem azt is bizonyítja, hogy felerészük 1920 óta sodródott Budapestre. *Bizonyosan sok menekült is van közöttük.*

Ide zuhantak a B. listák áldozatai

és az elhelyezkedést nem találó szellemi proletáriátus tagjai is.

Megfigyelhető, hogy bár az ágybérlők kevesebben vannak, mégis 4.977 albérlővel (15.5%) szemben 5.686 ágybérlő (22.9%) van az egy évnél rövidebb idő óta itt tartózkodók között.

De még az 1—5 év óta itt lakó albérlőknél is nagyobbb az ágybérlők aránya.

Ez pedig arra vall, hogy az ágybérlők között jóval nagyobb az új jövevények száma. De bizonyítja azt is, hogy ez a kérdés mennyire összefügg a kereseti viszonyokkal. Hiszen azt látjuk, hogy több mint tízezer családfő öt év alatt sem tudott olyan szilárdul elhelyezkedni a fővárosban, hogy egy — ki tudja milyen — fekvőhelynél többet biztosítson magának és családtagjainak.

Am ha ezek között olykor a konjunktúra hajótöröttjeit látjuk is, mit szóljunk ahhoz, hogy

4.528 családfő 20—40 év óta Budapesten lakik és mégis az ágybérlők között tengődik?

Ezeket már nem a konjunktúra hajhászás, nem kalandvágy hozta a fővárosba. Ezek nem most ideszakadt hivatlan vendégek. Sok közülük tisztes mult, becsületes munka után csúszott le annyira a társadalom lépcsőjén, hogy ma már talán inkább a szegényügy körébe tartoznak.

De az albérlők közül is 6.289 már 20—40 év óta lakik Budapesten. Ami szintén azt mutatja, hogy

a lakásviszonyok megjavítása körül sok tennivaló lenne.

Bizonyos azonban, hogy a felemelésük érdekében a kereseti viszonyoknak is meg kellene javulni.

Megdöbbentőek azok az adatok, amelyek szerint

az ágybérlők között súlyosan emelkedik a nők aránya.

Az egy évnél rövidebb idő óta itt tartózkodó ágybérlők közül még csak 10%, de az 5—10 év óta Budapesten lakó ágybérlők között már 30% a nő. Ugylátszik, hogy a férfi támogatásától megfosztott nők kényszerülnek egyre nagyobb arányban ilyen fekvőhelyek bérlésére. A 10 év óta itt lakó férfi ágybérlők arányszáma csak 30% — de a nőké csaknem mégegyszer annyi (56%). Vagyis a férfiak hamarabb jutnak az ágybérlők közé, de hamarabb szabadulnak is. A nők később, de kisebb a szabadulási reményük is. Az egy évnél rövidebb ideje alatt itt tartózkodó férfi ágybérlők 26 százalékával szemben a nőknél csak 11%-ot találunk, de a 20—40 év óta ágybérlő férfiak az összes ágybérlő férfiaknak csak a 15%-át teszik, míg a nőknél már 24% ez az arány.

Az a körülmény azonban, hogy még a Budapesten 20—30 év óta lakó ágybérlő férfiaknál is kétharmadrésznyivel több a családosok száma, mint a magánosoké, azt a tanulságot adja, hogy

még a családos férfiak is nehezen tudják elkerülni az ágybérlet kálváriáját,

ha egyszer odajutottak.

Az albérlőknél már más a helyzet. *A 24.994 albérlő férfi családfővel szemben 7.023 albérlő női családfőt találunk.* A női albérlők nagyobb fele ugyan itt is azokból sorozódik, akik legalább 10 év óta laknak már Budapesten, míg a férfiaknak egyharmadrésze sem esett ebbe a hosszú időszakba. Am a családtagjaikkal együtt élő albérlő férfiaknak mégis a 46%-a tíz évnél hosszabb idő óta lakik Budapesten. Ezeknek egyharmada 10—20, másik harmada 20—30 év óta lakik a fővárosban. Kétharmadrészük tehát olyan „idegen elemek"-ből verődött össze, akiknek ilyen hosszú idő alatt sem sikerült gyökeret verni.

KŐNIG JÓZSEF
OKL. MÉRNÖK, ÉPITÉSI VÁLLALKOZÓ
TELEFON: JÓZSEF 4-74-69.
Budapest, VIII., Baross ucca 98. sz.

Szobafestő, mázoló és érclényező munkákat kiváló kivitelben készit
SZEGŐ JÓZSEF
Budapest, VII., Kazinczy ucca 20. Telefon: J. 440-60.

Szmatana József
műszaki és villamossági vállalat
Budapest, V., Wekerle Sándor-u. 13
TELEFON: 219—52

FÉMÁRÚ- ÉS SZERELVÉNYGYÁR
MÜLLER ANDOR
BUDAPEST, VIII., JÓZSEF KÖRÚT 35. TELEFON: J. 373—71

KŐBÁNYAI KÁTRÁNY- és ASZFALTIPAR
FRIED és GRUBER okl. mérnökök / X., Gyömrői-út 64 / Tel.: J. 449-44
GYÁRTMÁNYAINK: bőrlemez, szigetelőlemez, aszfalt fedőlemez (szegtalan), facement, kiöntő aszfalt, aszfalt coulé
VÁLLALUNK: Tetőfedést minden kivitelben, szigetelési munkákat, víztelenítési munkákat, aszfaltozást

RIEGER OTTÓ
ORGONAGYÁR
ÚJ ORGONÁKAT
valamint
HOMLOKZATSIPOKAT
szállítunk és orgonajavításokat mérsékelt árban és művészi kivitelben elvállalunk. Gyárainkból negyven éves fennállása óta 2300 új orgona került szállításra.
BUDAPEST, X., SZIGLIGETI UCCA 29. (RÁKOSFALVA) TELEF. JÓZSEF 393—45.

A Hatvani Asbestfedőpalagyár Rt.
Telefon: Aut. 829—20.
gyártmányai
hiteles vegyvizsgálati bizonylat tanusága szerint asbesttartalmuknál fogva
tűz- és fagyállóak
Régi és uj tetők fedési munkálatait teljes szavatosság mellett a legjutányosabb áron vállaljuk **kedvező fizetési** feltételek mellett is. Ellsmerő levelek a legelőkelőbb helyekről.
Telefon: Hatvan 84. Sürgönycim: Palagyár Hatvan.
Budapesti Iroda: V., Nádor-u. 3.

Proczeller Bálint kövező mester
Budapest, X. Korponai u. 11. Tel.: Kőbánya 74-84

WEIDLINGER TIBOR
OKL. MÉRNÖK, ÉPITŐMESTER
BUDAPEST,
VII, RÁKÓCZI ÚT 36.
Tel.: J. 318-07.
Tel.: J. 318-07.

ÁRLESZÁLLÍTÁS!

Racionalizálás következtében leszállítottuk a következő cikkeink árát:
KÁVÉ, CSOKOLÁDÉ, FŐZELÉK (dobozban), TÉSZTAÁRU, KEKSZ, MÉZ, PAPRIKA
KÉRJE ÚJ ÁRJEGYZÉKÜNKET!
Meinl Gyula rt

PARKETTA
szállitása, mindennemű padozat készítése és javítása.
FRIED és BENEDEK
parkettgyár és gőzfürész
BUDAPEST, VII., RÁKÓCZI ÚT 82.
Telefon: József 133—43 és József 134—17.

STOBBE KÁLMÁN
ÉPITŐMESTER
BUDAPEST, V., VISEGRÁDI UCCA 9.
TELEFON: 975—93

Köztisztviselők kedvező fizetési feltételek mellett kaphatnak nyugágyat, függőágyat, sátort és hátizsákot
TELEFON J. 415—07. ALAPITVA 1838-ban
HAUSCHILD ALBERT
Budapest, VII., Károly-körút 15. szám.
Szállit hivatalok részére iratkötőhevedert, por- és padlótörlőruhát.

Földalatti villamospályaudvart sürget a Belváros számára Becsey Antal

Miként lehet megszüntetni a budapesti közlekedési anarchiát? Útban a Gellért-fürdő depandansza

A főváros közlekedési bizottságának legutóbbi ülésén éles felszólalások hangzottak el a BSZKRT vezetősége ellen. A BSZKRT-t a törvény ugyanis arra kötelezi, hogy legkésőbb 1929 december 31-ig készíttesse el és mutassa be a gyorsvasút megépítésének terveit. Ennek a törvényes kötelezettségnek azonban nem tett eleget.

Becsey Antal,

aki a fővárosi közlekedésügyi problémáknak egyik legkitünőbb szakértője, ebben az ügyben a *Fővárosi Hirlap* munkatársának a következőket mondotta:

— *A főváros közlekedési politikájának az irányításában olyan rendszertelenség mutatkozik, amit rövidesen meg kell szüntetnünk, különben egész közlekedésünk csődbe kerül.* A gyorsvasút terveit mielőbb el kell készíteni, annál is inkább, mert

a főváros belső területén hovatovább közlekedési anarchiává fajulnak az állapotok.

A főváros fejlődő élete, fokozódó forgalma nem bonyolítható le a mai villamos-rendszer mellett. Mindenekelőtt föl kell szedni a Belvárosban a sineket és azokat az úttest közepére kell helyezni. A Rákóczi útra vonatkozóan ilyen irányban már konkrét előterjesztés készül, közben azonban *komplikációk merültek föl, amelyek a kérdés rendezését megakadályozták.* A A Rákóczi út, Muzeum körút, Kossuth Lajos ucca és Károly körút kereszteződésénél meg kell szüntetni az íves csatlakozás rendszerét, mert súlyos nehézségeket okoz a forgalom síma lebonyolításában. A Belvárosban viszont hurokvágányt kell létesíteni a Zuglóból, Kelenföldről és Óbudáról jövő villamosvonalak kettészakítása érdekében. Ez a terv is régikeletű, ma már senki sem beszél róla. E terv megvalósításának az volt az akadálya, hogy a Belvárosban nem volt alkalmas terület ilyen hurokvágány létesítésére. Föltevem tehát azt a megoldási módot, hogy *ezt a hurokvágányt helyezzük a föld alá.* Általában

arra kell törekednünk, hogy a Belvárosban kiépítsük a földalatti villamos rendszerét és a nagytávolságú, Zuglóból vagy Budáról közlekedő villamos reláció megszakítása érdekében földalatti pályaudvart létesítsünk a Belvárosban.

— A közlekedési bizottság legutóbbi ülésén, amikor megsürgettem a *gyorsvasút* terveinek mielőbbi elkészítését és bemutatását, utaltam arra a rendezetlenségre, ami a vágányoknak az úttest közepére való áthelyezése tekintetében tapasztalható. Részletekben hozzák ezeket a terveket a szakbizottságok elé, *ahelyett, hogy a BSZKRT egy, az egész városra kiterjedő programot készítene.* E program keretébe kell beilleszteni a Gellért tér most már halaszthatatlan rendezését, a Calvin téri közlekedési helyzet megjavítását. Feltétlenül az út közepére kell helyezni a villamossineket az Üllői út elején és általában

hosszú időre szóló munkaprogrammot kell kidolgozni a villamos közlekedési viszonyok fokozatos és célszerű megjavítása érdekében.

— Idekapcsolódik *a HÉV átvételének* az ügye. Látszólag bizonyos ellentétek mutatkoznak a főváros és az állam között, amennyiben távolsági forgalmi viszonylatban az állam nem akarja kiengedni a maga kezéből a tulajdonjogot, nehogy a főváros a MÁV-nak konkurrenciát csináljon. A főváros viszont — igen helyesen — arra az álláspontra helyezkedik, hogy neki nem közömbös a főváros-környéki közlekedés megjavítása. Megegyezést kell keresni és azt hiszem, hogy meg is lehet találni azt a plattformot, amelyen a főváros és az állam egymással megállapodhatnak. Az egyedüli megoldás az lehet, hogy

azokat a vonalakat, amelyek Nagy-Budapest keretébe tartoznak, a BSZKRT kezelésébe kell adni, a távolsági forgalomba eső vonalrészeket pedig vegye át az állam.

A jövedelmezőség kérdését is meg kell vizsgálni. Mind a három szembenálló félnek: a fővárosnak, az államnak és a HÉV-nek egyaránt érdeke, hogy rövid idő alatt megegyezés jöjjön létre, mert ezzel egy régi követelés megy teljesedésbe.

— A fővárosi közlekedési viszonyok megjavítását *idegenforgalmi szempontok* is követelik. Az idegenforgalmi szempontok viszont szükségessé teszik nemcsak a Gellért térnek a rendezését, hanem a Rudas-fürdő és a Gellért-fürdő környékének tervbevett átalakítását is. Az Erzsébet-híd budai hídfőjénél régimódú fűtőgépház és igazgatósági épület éktelenkedik. Ha megtaláljuk a fedezetet, *még a nyár folyamán le kell ezeket bontani.* A Gellért tér rendezése 350.000 pengőt igényel. Ezt a tervet a HÉV átvételével összefüggésben kell megoldani.

Becsey Antal végül elmondotta még a *Fővárosi Hirlap* munkatársának, hogy a Horthy Miklós út elején lévő 3., 5. és 7. számú házak kisajátítása révén

végre meg kell építeni a Gellért-fürdő depandanszát.

A 3. és 5. számú földszintes házak megvásárlása nem okoz nagy gondot. A 7. sz. bérház megvásárlása érdekében meg kellett szerezni a kisajátítási jogot, amit a főváros megkapott. Ezek után nincs akadálya annak, hogy a Gellért-fürdőnek ezt a függvény-épületét és benne a reuma-kórházat megépíthessük és zárt folyosók révén, közvetlen összeköttetésbe hozzuk a Gellért-szállóval.

Pénteken lesz döntés az élelmiszer nagyvásár tervei felett

Vajna Ede közélelmezési tanácsnok a középítési bizottság két héttel ezelőtt tartott ülésén bemutatta az új élelmiszer-nagyvásártelep részletes terveit. A bizottság a terveket *nem fogadta el,* s elsősorban azt kifogásolta, hogy a közélelmezési ügyosztály műszaki alosztálya készítette a középítési osztály meghallgatása nélkül, a másik kifogás pedig az volt, hogy nyilvános versenytárgyalás mellőzésével történt a tervezés. A középítési bizottság végül is egy hattagú albizottságra bízta a tervek elbírálását, rábízva a döntést afelett: megelégedjenek-e a tervekkel, vagy új nyilvános tervpályázat hirdetéséhez ragaszkodjanak. *Az albizottság javaslata pénteken kerül újra a középítési bizottság plénuma elé.* A nagyközönség annál nagyobb kíváncsisággal várja a döntést, mert az iparos- és vállalkozó-érdekeltségek türelmetlenül várják, hogy ez a hatalmas, egész évre szóló építkezés mielőbb meginduljon *és eleve tiltakoznak minden felesleges halogatás ellen,* amelyet már nagyon is megszoktak a közélelmezési ügyosztályban.

DIPL. ING. ARCHITEKT — BAUMEISTER
KOSÁLY ÖDÖN
OKL. ÉPITÉSZMÉRNÖK, ÉPITŐMESTER
TELEFON: AUT. 570-41.
BUDAPEST, II, KELETI KÁROLY-U. 15/b.

ROHRMANN JÁNOS
ELEKTROTECHNIKAI ÉS MECHANIKAI GYÁR
BUDAPEST, VII., SAJÓ-U. 5/a.
Gyárt: precíziós fogaskerekeket, fogasrudakat, esztergamunkát és tömegcikket. Alapíttatott 1904.

ROTTER ZSIGMOND
terménynagykereskedő
Budapest, V., Nádor ucca 17. sz.
Telefón 297-18, 276-94.

Révész János
cement-, márványmozaik- és mükőárágyár, betonipari vállalat.
Burkoló-, mükő és csatornázási munkák. TELEFON: Ujpest 198.
Központi iroda: UJPEST, ÓSZ UCCA 14.

PATAKI ÉS FARKAS
MÉRLEGÜZEM
BUDAPEST, VII., ROTTENBILLER UCCA 9
(BEJÁRAT PÉTERFY SÁNDOR UCCA) TELEFON: J. 373-68

SZALFÉTER EDE TELEFÓN: K. 502—36
üveg- és porcellánkereskedése, képkeretezési és épületüvegezési vállalata PIÓKÜZLET: II, MARGIT KÖRUT 32
BUDAPEST I., KRISZTINA KÖRUT 83. SZ.

Kőbányai Gép- és Vasszerkezeti Műhely
BISSELICHES MÉRNÖK
Budapest, X, Liget-u. 46. Tel. J. 358-25
Vasszerkezetek, lakatosmunkák, portálok

KOSZTELÁN MIKSA
MŰSZAKI ÉS OLAJ NAGYKERESKEDŐ
Telefon: Aut. 287-19. BUDAPEST, VI., Eötvös u. 23/b.

Mandorff és Társa
Vas, fémlakatos és gépjármü áru munkák üzeme
Budapest VI., Szabolcs ucca 9.
Telefon: Aut. 142—67.

Alapítva 1904. „HUNNIA“ Alapítva 1904.
MAGYAR GÉPTÖMÍTŐANYAG GYÁR RT.
Saját gyártmányú géptömítőanyagok, tömítőelemezek, autófék és kuplungbetétek
— MŰSZAKI NAGYKERESKEDÉS —
TELEFON: AUT. 281—48. BUDAPEST, V, SZEMERE U. 2.

Steinhäusl és Kölber
FESTŐK
BUDAPEST, IX., TÜZOLTÓ UCCA 3. TEL: J. 308-24.

Wörner J. és Társa
Gépgyár Részvénytársaság
Malomberendezések — Nyomdagépek — Láncgyár — Vasöntöde
Telefon: L. 905-74, 905-75. Budapest, V, Váczi út 48. Alap. 1867.

FUCHS G.
Első Magyar Tizedes- és Százados-Hídmérleggyár R.T.
BUDAPEST
Gyár és iroda: VI., Váci út 43 Telefón: Aut. 915-23
Városi raktár: VII., Károly király út 1 Telefón: József 429—90

ILKOVITS J.
Központi fütések és vízvezetéki berendezések vállalata
BUDAPEST,
VI, ANDRÁSSY ÚT 92.
TELEFON: Aut. 212—07.

»CYKLOP«
ÉPITŐ RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
BUDAPEST, IV.,
RÉGIPOSTA U. 7-9
TELEFON: Aut. 879-83 és Aut. 879-84

SZÉKELY és MOTTL
OKL. MERNÖK, ÉPITŐMESTER, ÉPITÉSI VÁLLALKOZÓK
BUDAPEST, III., LAJOS U. 92, IV. EMELET.
TELEFON: AUTOMATA 625-78. SZ.

Thiergärtner és Stöhr rt.
egészségügyi és fütőberendezések gyártása és felszerelése
Budapest, I. ker., Budafoki-út 9-11.
Telefon: József 363-51. • Telefon: József 363-51.

DONA DÖME ÉS TÁRSA
PAPIR ÉS IRÓSZEREK GYÁRI RAKTÁRA
a „PAPIRMALOM“-hoz
Tel. Aut: 377-15
Alapítva 1790-ben
Budapest, IV, Aranykéz ucca 6

Kórházi, intézeti és tömegélelmezési konyhaberendezések
MAYER HERMANN és HIRSCHLER
BUDAPEST, VI., TERÉZ KÖRUT 48. SZÁM.
ELSŐRENDŰ HŰTŐGÉP
KÉPVISELET: ESCHER-WYSS & Co.
ZÜRICH-LINDAU

Harsányi Testvérek
központi fütés, egészségügyi berendezések, vízvezeték, csatornázás és épületbádogos munkák vállalata
BUDAPEST, VII., BEM UCCA 5. SZÁM
ALAPITVA 1894. — TELEFON: J. 550-13.

VAS UCCA 16
BOSCH SZOLGÁLAT
Telefón: József 393-73.

OZALID fény- és aluminium-másolatok Manglitz Ferenc Budapest, VIII., József ucca 12. — Telefonszám: József 431-47.
Költségvetések, műszaki tervek, térképek rajzolását és sokszorosítását több színben is vállalja.

JÓVÁHAGYTA A BELÜGYMINISZTER a főváros 1930. évi zárszámadását

Nem engedélyezte az egyesületi támogatások felemelését — Fokozott éberséget követel az egyensúly fenntartása érdekében

A székesfőváros tanácsához kedden érkezett meg a belügyminiszternek a székesfőváros 1930. évi költségvetését jóváhagyó leirata, amely mindenekelőtt megállapítja, hogy az igazgatási, közoktatási, közélelmezési, szegényügyi és közegészségügyi szükségleteknek megfelelő, sőt különösen a szociális és kultúrális ágazatoknak bőséges dotálása mellett is *eléggé jelentékeny összegek voltak előirányozhatók rendkívüli kiadásokra,* úgyhogy

a székesfőváros rendes jövedelmeiből és adóbevételeiből aránylag nagy összeget fordít rendkívüli kiadásokra.

Ezzel a kedvező jelenséggel szemben azonban rámutat a miniszter arra, hogy

viszont az útépítési munkálatok 9.6 milliónyi költségeire csak 5.3 millió pengő, a csatornaépítési 2.6 milliónyi program megvalósítására pedig csak 2 millió pengő fedezet áll a főváros költségvetésében rendelkezésre.

Minthogy pedig a főváros bevételeinek legnagyobb részét az adók teszik, ezeket pedig *tovább fokozni nem lehet, új jövedelmi források pedig nem állanak rendelkezésre, ennélfogva a kiadásoknál kell fokozott éberséget és körültekintő gondosságot tanusítani, hogy a pénzügyi egyensúly továbbra is fenntartható legyen.*

A miniszter kifogásolja *a különböző egyesületek és intézmények segélyezésénél követett eljárást,* különösen azért, mert az előző évi költségvetések felülvizsgálata során

ismételten felhívta a fővárost, hogy az egyesületek és intézmények segélyezését vegye alapos revizió alá.

Akkor, amikor a főváros közönsége dicséretreméltó áldozatkészséggel nettó 43.7 millió pengőt fordít közoktatási kiadásokra, amikor saját közjótékonysági és szociális intézményeinek kiadásai állandóan növekednek, sőt inségadó szedését is szükségesnek tartja a törvényhatóság, *indokolatlan, hogy segélyekre 1,658.000 pengőt fordít a főváros.* Mindezeknél fogva

a miniszter az előirányzott segélyekhez nem járult hozzá, ellenben felhívta a székesfővárost, hogy az előirányzott segélyeket vegye újból revizió alá olymódon, hogy a segélyek végösszege az 1,000.000 pengőt meg ne haladja.

A üzemekben fekvő vagyon jövedelmezősége *alig mondható kielégítőnek,* holott a székesfőváros nagyobb üzemeit a háztartás jelentékeny jövedelmi forrásává lehetne fejleszteni. Ennélfogva a székesfővárosnak

foglalkoznia kell azzal a kérdéssel, mi módon lehetne az üzemek termelését fokozni és egyben gazdaságosabbá, olcsóbbá és produktívabbá tenni.

Felhívja a miniszter úr a székesfőváros figyelmét az előbb említettek megvalósítása céljából a rokoncélú és tulajdonképpen együvé tartozó üzemek *koncentrációjának kérdésére.*

A községi üzemek és általában a községi vagyon jobb kihasználása mellett a székesfővárosnak olyan gazdasági politikát kellene folytatnia és olyan gazdasági terveket kellene kezdeményeznie, amelyek *a forgalom fokozására alkalmasak és új kereseti lehetőségek nyujtásával a megélhetési viszonyokat javitják.*

Megnyugvással látja ugyan a miniszter, hogy a törvényhatóság kebelében folynak bizonyos tárgyalások az üzemvezetők járandóságainak *egységes elvek szerint való szabályozására* s azok mérséklésére vonatkozólag, mindazonáltal *elhatározó lépés ebben a kérdésben még nem történt.* Felhívja ezért a székesfőváros közönségét, hogy ebben az ügyben

60 nap alatt hozzon érdemleges határozatot és azt hozzá jóváhagyás végett terjessze fel.

A miniszter végül annak a reményének ad kifejezést, hogy a székesfőváros közönsége különösen a takarékosságra irányuló észrevételeit *az egész vonalon a legmesszebbmenő módon érvényesíti.* Ez a jelenlegi kedvezőtlen gazdasági helyzetben úgy a súlyos terhekkel küzdő lakosságnak, mint magának a fővárosnak pénzügyi helyzete szempontjából *mellőzhetetlen kötelessége.*

BUDAPEST A BALKÁNON VAN?

A legismertebb útikönyv tévedése

A fővárosi idegenforgalmi propaganda hibáival és fonákságaival nem egyszer foglalkoztunk már e hasábokon. Irásaink azonban soha sem lépték túl az objektív és jogos kritika megengedett határait s valamennyit a személytelenség, a jószándék vezette és mindezeken felül a főváros szeretete.

Azért tartottuk szükségesnek mindezt újból előre bocsátani, mert ezalkalommal egy olyan nagyfokú kisiklásra akarjuk ráterelni a közfigyelmet, amelyet szó nélkül hagyni nemcsak nem lehet, de nem is szabad. Hangoztatjuk, hogy jelen esetben is megvagyunk győződve az illetékesek legteljesebb jószándékáról, de mint a konkrét esetből majd kiderül, az idegenforgalmi propagandára mindenekfelett áll az az igazság, hogy a jószándék nemcsak nem elegendő, hanem esetleg káros is lehet. Itt stratégiai tudásra, diplomáciai készségre és a jó üzletember, gondos kereskedő minden rutinjára van szükség, ha jó munkát és eredményt akarunk.

Anélkül, hogy részletekbe bocsátkoznánk, egyszerü tényként szögezzük le azt, amit megbizható forrásból megtudtunk:

Egyik nagy és előkelő külföldi utikönyv kiadó vállalat most adott ki egy vaskos füzetet, amelynek címe a *Balkán és Dalmácia.* Akik a könyvet a kezükbe vették megdöbbenve látták, hogy Skutari, Nis, Bukarest, Beograd, Saloniki és a *többi balkáni város között ott szerepel Budapest neve is.* Nem vezet bennünket a balkáni városokkal szemben semmi lekiesinylés, de engedelmet kérünk, mégis csak új és meglepő dolog, hogy bennünket egyik volt szövetségesünk nyelvén megjelenő Bädekker szuverén módon és a megkérdezésünk nélkül, könnyed gesztussal a balkáni városok közé soroz be. Eddig úgy tudtuk és úgy tudták ezt általában az egész világon, hogy mi Középeurópában vagyunk, de nem tagadtuk, sőt hirdettük, hogy Európa keletén mi állunk, mint a nyugati kultúra előretolt őrállomása. Ebből a pozicióból aztán nem is vagyunk hajlandók engedni semmit és tiltakozunk az igazság és kultúránk nevében az ellen, hogy Budapestet rangban — minden bizonnyal fejlődő, de kultúrában még lényegesen alattunk álló — balkáni városok közé sorozzák. A könyv kiadóját lehet menteni azzal, hogy rosszul tájékozódott szerkesztővel dolgoztatott, hogy az utódállamokból sugalmazták némely barátaink, — magyarázhatjuk üzletszerűséggel, sőt jószándékkal is, de nem menthetné semmi a székesfőváros illetékes szerveit abban az esetben, ha ennek a könyvnek minket illető részénél asszisztáltak volna. Nem akarjuk elhinni, hogy az Idegenforgalmi hivatal, vagy az illetékes ügyosztály, a Balkánt ismertető könyvhöz Budapestről anyagot adott volna, még kevésbé, hogy az ilyen természetű könyv költségéhez a székesfőváros is hozzájárulna. A kiadó, — hir szerint — 18.000 pengőt kér a közlésekért és *ebből 6000 pengőt a főváros fizetne ki,* a többit a magyar idegenforgalmi intézmények térítenék meg. Az ügy még csak most kerül az idegenforgalmi bizottság elé, ahol reméljük, megfelelő fogadtatásban fog részesülni.

Ismételjük azonban, hogy nekünk *nem a keleti propaganda ellen van kifogásunk.* Sőt valljuk és hirdetjük, hogy a magyar és főleg a budapesti propaganda zömét nyugatról, — ahonnan kisebb eredményeket várhatunk, — keletre kell csoportosítani és ott kell az okos és céltudatos offenzivát megindítani, mert meggyőződésünk, hogy Törökországból, a Levanteről és a balkáni államokból nagyon komoly tömegeket lehetne hozzánk üzleti útakon, vagy üdülés, szórakozás, gyógyulás és tanulás céljából is vonzani, de effajta útikönyvekkel nem szabad hogy még inkább alátámasszák azt a hazugság szülte régi hirhedtségünket, hogy mi a fokos, a gulyás, a betyár, a Mikos, a puszta és a bugylibicska hazáján kívül — még balkán is vagyunk....

Kérdést intéztünk ez ügyben *Magyar* Miklóshoz, az idegenforgalmi bizottság tagjához, aki igy nyilatkozott:

— A konkrét esetről még nem tudok, de teljesen kizártak tartom, hogy hozzájárulhasson a főváros egy olyan propaganda-irat támogatásához, amely „propagandá"-ban Budapest és Magyarország a Balkánra van besorozva.

— Minekünk szükségünk van a propagandára és szükségünk van Budapest ismertetésére is, de nem ilyen áron. Propaganda és propaganda között disztingválnunk kell, mert esetleg jobban árthat mint használ. Ilyen kétes értékű propaganda az is, amely a Balkánra helyez bennünket, tudatlanságból, vagy tudatosan.

SPIEGEL ÁRMIN J.
KÜLÖNLEGES ANGOL ÉS SKÓT GYAPJUSZÖVETEK GYÁRI LERAKATA
Budapest, IV., Váci ucca 5. sz.
Bejárat Türr István u. 9. I. em.
Telefon: Automata 876—14. sz.
KÖZALKALMAZOTTAKNAK KEDVEZMÉNY

Fekete Ödön mérnök
Vizművek, vízvezetékek, csatornázások, központi fűtések, szellőztetések és légszeszberendezések tervezése és kivitele
Budapest II, Zsigmond u. 1. Tel. automata 514-80

LUTZ
ZOMÁNCOK-FESTÉKEK LAKKOK
ELISMERT LEGJOBB MINŐSÉGBEN
TELEFON: JÓZSEF 93-46
Lutz Ede és társa
LAKK ÉS FESTÉKGYÁR R.T.
BUDAPEST, VIII., GANAGY-UTCA 4. SZÁM

Tőzsdei Kurir.
A legrégibb és legtartalmasabb közgazdasági ujság. Minden számában komoly, szakszerű cikkek tárgyalják és bírálják az aktuális gazdasági és pénzügyi eseményeket. Érdekes eredeti riportok, változatos hírrovat és külföldi tudósítások.
Tőzsdei Kurir
kapható minden ujságárusító pavillonban és minden ujságárusnál. Egy példány ára 40 fillér. Szerkesztőség és kiadóhivatal: V., Wekerle Sándor ucca 3. — Telefon: 807—10.

Böhm Nándor és Társa
AUTÓJAVITÓ- ÉS KAROSSZÉRIAGYÁR
Budapest, VI., Tünde ucca 10-14. sz.
(Schlick-gyár) Telefón: Automata 903—19. Saját telep

TÓTH SZ. JÁNOS Tel.: Aut. 559-35
VÍZVEZETÉK- ÉS FÜRDŐBERENDEZŐ ÉPÜLET- ÉS DÍSZMŰBÁDOGOS
BUDAPEST, II., BATTHYÁNY UCCA 6. SZÁM

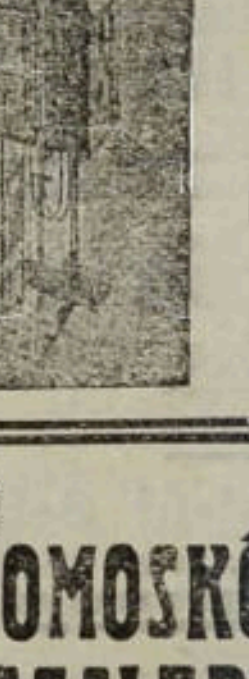

KLOSE V. F.
FELVONÓGYÁR
(saját gyártelepünkön)
BUDAPEST, VI., GÖMB U. 44
Mindennemű felvonónak legtökéletesebb kivitelben való gyártása
Telefón: Aut. 900-66

SOMOSKŐI BAZALTBÁNYA RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
Budapest, IV., Bécsi ucca 4. sz.
Bánya és zúzótelep: Somoskőujfalu
Telefon: Automata 829-23 és 817-92
A bánya előállít: mindenféle szemnagyságú zúzott kavicsanyagot, pormentes zuzalékot legjobb minőségben, előállít továbbá különböző méretű útburkolati idomköveket. Útépítési osztálya vállalja: makadámutak, szabadalmazott óriáskavics (Derieso) utak építését, mindenféle idomkőutak burkolati munkáinak előállítását, továbbá a „Warrenite Bitulithic" elnevezésű legjobban ismert bitumenes rendszerű utak építését.

Magyar Vasbeton Építési Vállalat
Kemény és Tisza
Budapest, V., Mária Valéria ucca 19. Telefon: Aut. 825—42.
Mindennemű vasvázas betonmunka, vízmedence, víztorony magas építkezés építése.

ÉPÍTŐIPAR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
Budapest, VIII. kerület, Baross ucca 15
Telefon: József 411-49
Aszfaltgyár és anyagtelep: Budapest, IX., Gubacsi út 37

1933: BUDAPEST KÖZLEKEDÉSÉNEK DÖNTŐ ÉVE

Egy időre elaludt a gyorsvasút megvalósítása
A BSZKRT „nem tartja időszerűnek" a kérdést

Most már biztos, hogy *a budapesti gyorsvasút ügye hosszabb időre eltolódott a megvalósulástól.* Hetekkel ezelőtt a *Fővárosi Hirlap* hívta fel a közfigyelmet arra a furcsa körülményre, hogy a *BSZKRT* nem váltotta be január 1-én a székesfővárossal kötött szerződés egyik fontos kikötését, amely úgy szólott, hogy *a társaság tartozik elkészíteni és 1929 december 31-ig bemutatni a gyorsvasúti terveket.*

A villamosvasút igazgatóságának magatartását városházi körökben élénken pertraktálták és különösen az váltott ki kritikát, hogy

a vasút nem is tartotta szükségesnek megindokolni a mulasztást és mentségeket sem hozott fel a hallogatásra.

A helyzet időközben annyit változott, hogy a *BSZKRT* írásban értesítette a tanácsot a tervek hiányáról és *halasztást kért.* A kérdéssel, mint a napilapok megírták, a *BSZKRT* szerződéses kötelezettségeinek felügyeletére és ellenőrzésére hivatott albizottság a napokban már foglalkozott és a halasztás megadásához nemcsak hozzájárult, hanem *annak az új terminusnak a megállapítását is a BSZKRT-ra bízza, amikorra a tervek bemutatására hajlandó lesz.*

Jól tudjuk, hogy a tervek elmaradása miatt nem lehet és nem szabad a főváros és a *BSZKRT* közötti viszonyt élére állítani, de a gyorsvasút ügye mégsem annyira mellékes kérdés, hogy egy gesztussal napirendre térhessen felette a közvélemény és *cseppet sem tudjuk helyeselni, ha a főváros a társaságra bízza, hogy terminust szabjon ki magának.* Annál kevésbé szabad az ügyet ad infinitum hallogatni, mert végre valahára el kell készülni annak a nagy általános és mindenre kiterjedő közlekedési tervnek, amely rendet teremt a mostani közlekedésügyi kaoszban, fővárosi üzemek egymás közötti kétségbeesett ellenséges konkurrenciájában, már pedig

ezt a koncepciót a gyorsvasúti tervek ismerete nélkül elkészíteni nem lehet.

A kérdés másik aktualitását a *HÉV* átvételére vonatkozó tárgyalások adják meg, mert gondolkodni kell afelett, vajjon a leendő gyorsvasút hálózatába nem lehet-e beleilleszteni a vicinális egyik, vagy másik meglevő vonalát, illetve:

a HÉV nem lehetne-e kiindulása, gerince a későbbi gyorsvasútnak?

Beavatott helyről kapott információnk szerint a *BSZKRT* azért nem siet a tervekkel, mert *„a kérdést nem tartja még most időszerűnek".* Nem tudjuk ellenőrizni, hogy az igazgatóság miként értelmezi ezt az elvi álláspontot, de a törvényhatóságnak joga van megkérdezni. Sőt joga van azt is kimondani, hogy a főváros közönségének igenis időszerű a kérdés *és utasítást adhat, a gyorsvasúti előmunkálatok mielőbbi befejezésére.*

A gyorsvasút ügyében beállott bizonytalan halasztás ügyében először

a közlekedési ügyosztályból

kértünk felvilágosítást:

— A felügyelőbizottság a *BSZKRT*-nak a kért halasztást megadta és a tanács erre vonatkozó átirata már az igazgatóság birtokában is van. A bizottság azért nem szabott új terminust a tervek bemutatására, mert ebben a valóban nagyszabású és igen alapos műszaki munkát igénylő feladatban a vasutat a *legkevésbé sem akarja korlátozni.* A halasztás egyébként nem jelenthet taktikázást, vagy céltudatos elodázást, annál kevésbé, mert

a főváros tanácsa határozott választ vár az időpontot illetőleg,

s ha azt kielégítőnek nem találja, *meg lesz a módja arra, hogy olyan terminust szabjon meg, amilyet akar.* A *BSZKRT* egyébként maga sem akar kibujni kötelezettsége alól és tudomásunk szerint rövidesen komolyan hozzá fog a gyorsvasúti tervek megszerkesztéséhez.

Ezzel a megnyugtató kijelentéssel szemben

BSZKRT ügyekben beavatott helyen

az alábbi információt kapta a *Fővárosi Hirlap* munkatársa:

— A *BSZKRT* igazgatósága a gyorsvasút ügyét pillanatnyilag

nem is tartja időszerű problémának,

ezért nem fektetett különösebb súlyt a tervek elkészítésére sem. Ezt az időszerűtlenséget *nemcsak pénzügyi okokkal támasztják alá,* hanem az egyéb függő körülmények is magyarázzák. Ilyenek a *HÉV* ügy, az összes közlekedési vállalatok egy kézbe való koncentrálása, az új fővárosi törvény stb. Mindez azonban nem jelenti a végleges negációt. Az igazgatóság foglalkozik a feladattal, de a bemutatást annál kevésbé tartja sürgősnek, mert

a kivitelre hamarosan akkor sem kerülhetne sor, ha papíron már minden készen várna is.

— Az igazgatóság arra is hivatkozik, hogy a Hungária körút—óbudai dunahíd *végleges terveinek ismerete előtt nem lehet elkészíteni a terveket.* A gyorsvasút ugyanis a régi elgondolás szerint *ezen az hídon megy át a jobb partra, hogy bekapcsolja az egész hegyvidéket,* Buda minden részét az egységes közlekedési hálózatba. Annyi bizonyos, hogy a híd tervezői számolnak ezzel a követelménnyel és

a hungáriakörúti hídon külön gyorsvasúti pályatest lesz,

csupán az a kérdés, vajjon a közúti forgalmat lebonyolító hídfelületen kívül hol lesz ez a vasúti pálya,

emeletes lesz-e a híd, vagy a gyorsvasúti pályát a pillérek alsórészébe süllyesztik?

— A tervezéshez legkevesebb egy év kell, de az sem biztos, hogy elég. A legjobb esetben sem lehetnek tehát tervek 1931 előtt, feltéve, hogy a híd tervpályázata hamarosan elkészül. Az egyéb előkészületeket számításba véve,

újabb egy esztendőbe tart, amíg a tényleges munkálatokra sor kerülhet, s mindent összevetve, alig lehet szó 1933 előtt a gyorsvasút építésének megindításáról

még akkor sem, ha pontosan és fennakadás nélkül történne minden. Körülbelül 1933-ra készül el az óbudai híd is, úgy hogy *ez az év döntő jelentőségű lesz a főváros közlekedésében.*

Végül megkérdeztük

Scheuer Róbert

törvényhatósági bizottsági tag, a kitűnő közlekedési szakértő véleményét is:

— A BSZKRT igazgatósági ülésén a gyorsvasút kérdésével *mostanában nem foglalkoztunk.* A nagyjelentőségű feladat fontosságát teljes mértékben átérző gonddal és a mérnök ember precizitásával kell őrködni arra, hogy el ne hamarkodják a dolgot. Óriási feladat és igen nagy munka ez a tervezés, amihez *sok idő kell.* Tisztázni kell azt is, hogyan teremtjük elő a gyorsvasút költségeit és meg kell fontolni, hogyan kapcsolódhatik e kérdésbe esetleg a *HÉV* is, ha a főváros a megváltás mellett határozna.

— Én a gyorsvasút előtt sokkal sürgősebb feladatnak tartom a *BSZKRT* számára az arénaúti egységes forgalom megteremtését, az aluljáró kérdés oly megoldásával, hogy a koesik átjárhassanak és megszünjön az átszállás, s

hasonlóan fontosnak tartom a hungáriakörúti egységes villamos összeköttetést.

A nagyjövőjű és óriási külső körút egyes szakaszain már van villamos közlekedés, ezeket mind össze kell kötni, hogy az épülő hídtól a déli vasúti összekötő hídig lehessen villamoson végig utazni a Hungária körúton.

— A függő kérdések tisztázása után a *BSZKRT* mindenesetre megtalálja a lehetőséget arra, hogy a gyorsvasút problémát közmegelégedésre és közmegnyugvásra intézze el — *összhangban a főváros törvényhatóságával.*

WOLSKY SÁNDOR BÉLA
WOLSKY ALBERT FIA
gépüzemű kefe- és ecsetárugyár
BUDAPEST, VIII., MAGDOLNA UCCA 18. SZÁM.
TELEFÓN: JÓZSEF 324-88

Alapítási év: 1868 **CRISTOFOLI VINCE** Telefon: J. 381—47.
KŐPADLÓ, FAYENCE FALBURKOLAT
BUDAPEST, VII., GIZELLA ÚT 31.

ÁNGYÁN GYULA
épület, gép- és műlakatos, autógénhegesztő
BUDAPEST, VII., MIKSA-U. 9. Tel. J. 335-71

Laczkó István BUDAPEST, IX.,
bádogos és szerelő LILIOM UCCA 28.
Telefon: József 399-48

Svecz Mihály
cipész mester, vállalkozó
BUDAPEST, VI
Wesselényi u. 30

JAKAB GYULA
MŰASZTALOS
Modernül felszerelt gépüzem. Az orsz. iparművészeti kiállításon a m. kir. állami nagydijjal kitüntetve
Budapest, VII, Hungária körut 204. sz.
Telefon: József 373-81

FISCHER HENRIK
épületlakatos
Telefon: J. 68-0-08.
Budapest, III. ker., Szent Endrei-út 8189.

NYITRAY JÁNOS
hatóságilag eng. villanyszerelő és mechanikai vállalata
VII., CSÁNYI UCCA 6.

BOROSJENŐI KÖVET:
Budapest VIII, Mária u. 11
Telefon: József 341-91. sz.
fagyálló, 7-féle színben és minőségben rajz után szállit
MAYER ÉS WÜHRL
OKL. ÉPITÉSZ, ÉPITŐMESTER

SZAVA SANDOR
EGÉSZSÉGÜGYI BERENDEZÉSEK GYÁRA
Budapest, I., Budafoki-út 73. sz.
Telefon: Lágymányos 6—07.

TAKÁCS GYULA gépészmérnök elektrotechnikai vállalata. Tel.-hivó: A. 843-24
ERŐÁTVITELI, ERŐS- és GYENGEÁRAMÚ KÜLSŐ és BELSŐ SZERELÉSEK, BERENDEZÉSEK
Műhely, iroda: IV., Veres Pálné ucca 32.

CUSTODIS ALPHONS
MERNÖKI IRODA ÉS EPITESI VÁLLALAT IPARI BERENDEZÉS RESZÉRE
BUDAPEST, V., NÁDOR UCCA 19
Telefon: Aut. 120-07
ALAPITASI ÉV 1876
Gyárkéményépités
Gőzkazánbefalazás
Ipari kemencék építése és tervezése

MIKA TIVADAR
RÉZÁRUGYÁRA
BUDAPEST, VII, KAZINCZY UCCA 47
TELEFON: JÓZSEF 428—27

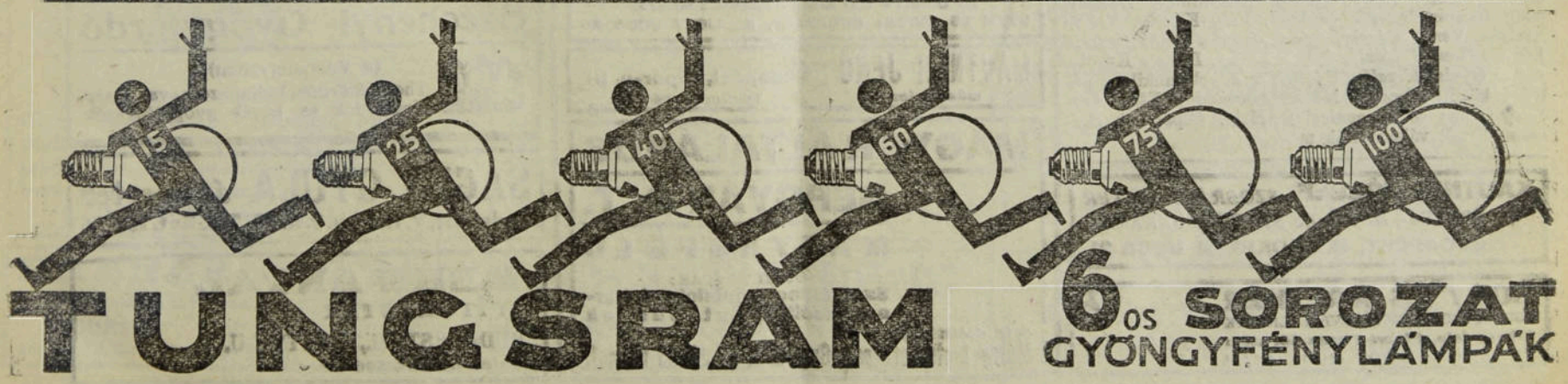

149 tiszti előléptetés és új kinevezés

A tanács nyolchónapi halogatás után szombaton betöltötte a különböző szakokon megüresedett állásokat, összesen 149 helyet. A választás nehéz munka volt, mert közel kétezer pályázó jelentkezett. Az újonnan megválasztott tisztviselők kedden délben fél két órakor tették le a hivatali esküt *Buzáth* János alpolgármester kezébe. Az újonnan megválasztottak névsora a következő:

A hat tanácsi fogalmazói állásra hetvennégy pályázó közül megválasztottak névsora: *Schlosser* János dr., *Fáth* Ferenc dr., *Kantz* István dr., *Vogel* Dénes dr., *Kintzia* János és ifj. *Purébl* Győző dr. árvaszéki fogalmazó. *Tanácsi segédfogalmazók* lettek nyolcvanhat pályázó közül: *Ambrózy* Kálmán dr., *Kenessey* Elek dr., *Wagner* Weiss István dr., *Végh* Lajos dr., *Fodor* Kálmán, *Wurmb* Gyula dr., *Lehotzky* Iván dr. *Ügyészi fogalmazóvá* tizennégy pályázó közül *Jablonkay* Géza dr.-t és *Szász* János dr.-t választották meg. A *három műszaki főtanácsosi állásra Koss* Jánost, *Jacz* Győzőt és *Karkas* Rezsőt választották meg a tizenöt pályázó közül. *Műszaki tanácsosok* lettek harmincöt pályázó közül: *Sötér* János, *Makoldy* József, *Rózsás* Pál, *Pásztory* Zoltán. A *négy főmérnöki állásra* ötven pályázó közül *Cservenka* Istvánt, *Hegedüs* Gyulát, *Koss* Jenőt és *Fischl* Vilmost választották meg. *Mérnökök* lettek kilenchárom pályázó közül: *Pásztélyi* András, *Hunyady* Domokos, *Juhász* Béla, *Veöres* László. *Segédmérnökök: Posch* Gábor, *Miklós* Ervin, *Glósz* Lajos és *Halászy* Ferenc százharminc pályázó közül. *Műszaki főtisztek* harmincöt pályázó közül: *Bánóczy* Béla, *Edvy-Illés Aladár*. *Műszaki tisztek* nyolcvannyolc pályázó közül: *Markovácz* Géza, *Papp* Gyula. *Vegyészeti intézeti igazgató* hat pályázó közül *Hunkár* Béla dr. *Osztályos fővegyésszé* tizennégy pályázó közül *Balázs* Arturt választották meg. *Segédvegyész* harmincnégy pályázó közül *Heltai* László lett. *Statisztikai segédtitkár: Bene* Lajos dr. *Statisztikai főfelügyelő: Bayer* Gyula. *Statisztikai felügyelő: Novák* Ferenc. *Statisztikai főtiszt: Stéger* Károly. *Statisztikai tiszt: Nyemecz* Gyula. *Közélelmezési főtanácsosok* tíz pályázó közül: *Vermann* Géza és *Burg* Ferenc. *Közélelmezési tanácsosok* tizenöt pályázó közül: *Humayer* Jenő és *Thott* Ábris. *Közélelmezési főfelügyelők* tizennyolc pályázó közül: *Mátéffy* Andor, Vitéz *Csorda* Ferenc, *Novák* József. *Közélelmezési felügyelők: Máté* Domokos, *Langhammer* Viktor, *Votacsek* Jenő. *Közélelmezési tisztek* negyvenhat pályázó közül: *Wolff* István dr., *Dubizmay* Kálmán, *Varga* József, *Zalányi* Andor dr. *Közélelmezési segédtisztek* hatvanöt pályázó közül: *Dénes* László, *Eiler* Mihály dr., *Tollár* József dr., *Solti* Ernő. *Állategészségügyi tanácsos: Förstner* Dezső. *Főállatorvosok: Kutsera* József dr., *Bodrogi* Ágoston, *Bodnár* Róbert dr., *Burghoffer* Géza dr. *Állatorvosok: Doby* Ernő, *Harazdy* Károly dr., *Mágics* Jenő dr., *Hofhauser* Endre. *Segédállatorvosok: Szücs* István dr. *Laczkó* József dr., *Lippai* Lajos dr., *Szabó* Ferenc. *Számvevőségi főtisztek* harmine pályázó közül: *Kiss* Miklós, *Frey* Pál, *Peyer* Ferenc. *Huszonegy számvevőségi tiszti állásra* százizenkét pályázó közül: *Róbert* Ferenc, *Rokken* János, *Berczely* József, *Szanyi* Ödön dr., *Tóth* Lajos, *Murrony* Gyula, *Techlár* Tibor, *Földes* Ferenc, *Péntek* Gyula, *Györke* János, *Kinál* Sándor, *Poszonyi* Tibor, *Eisenhut* Béla, *Révész* Imre, *Kovács* Ildikó, *Molnár* Béla, *Sebatiani* Tibor, *Krasoff* József dr., *Jenkó* József, *Brandtner* György, *Angelusz* Béla. *Adóhivatali főszámtanácsosok* huszonegy pályázó közül: *Benes* Lajos és *Radnay* Árpád. *Adóhivatali tisztek* százhúsz pályázó közül: *Horváth* Nándor, *Krausz* Károly, *Schmidt* Tibor, *Wanke* Imre, *Román* József, *Szilágyi* Zoltán és *Pintér* Gergely. *Végrehajtó tisztek* kilencvenöt pályázó közül: *Halka* Imre, *Magyar* József, *Mózsa* Endre, *Kömüves* Mátyás, *Vargha* Gyula, *Sándor* Pál, *Schóp* Ágoston, *Csapp* András. *Gazdasági főfelügyelő* tizennégy pályázó közül: *Simsa* Emil. *Gazdasági tisztek* negyvenkilenc pályázó közül: *Székely* Árpád és *Rupp* Kálmán. *Állat- és növénykerti aligazgató: Seiff* Károly. *Állatkerti felügyelő: Cerva* Károly. *Állatkerti főtiszt: Szombat* László. *Állatkerti tiszt: Angi Csaba* Geyza. *Nyomdai főtisztek: Somogyi* Zsigmond és *Rozsondai* Albert. *Kezelő főtiszt: Hillebrandt* Ferenc. *Kezelőtisztek* kétszázkilenc pályázó közül: *Kucsma* Károly, *Marczevits* László, *Egyed* László, *Schachinger* Nándor, *Széll* Elemér dr., *Bieber* Jenő, *Vizy* Károly, *Fekete* András, *Venzl* Károly, *Sávolt* Gyula, *Csiki Csikász* László, *Hangel* László, *Burza* József, *Langer* Károly, *Geber* Gyula. *Kezelőnők lettek* száznyolcvankilenc pályázó közül: *Ferencz* Mária, *Subsilvány* Etel, *Arcfalvy* Anna és *Lipovniczky* Mária. *Gépésznek Szémann* Ernőt választották meg.

A háztulajdonosok szövetsége a fővárosra akarja hárítani a járdatakarítást

A köztisztsági szabályrendelet szerint a gyalogjárók tisztításáról a háztulajdonosok tartoznak gondoskodni. Éspedig úgy, hogy kapunyitásra (télen hat, nyáron öt órára) *a sepréssel el kell készülni.* Ezt a rendeletet *nem a legpontosabban szokták betartani a házfelügyelők*, s így aztán elég gyakori volt a rendőri bírságolás, aminek persze nem örültek sem a háztulajdonosok, sem a házmesterek. Most, hogy az új köztisztasági kódex, igen helyesen, még szigorúbb rendelkezéseket léptet életbe, a háztulajdonosok, érthetően, szabadulni szeretnének e kötelezettség alól és beadványt intéztek a fővároshoz azirányt, hogy a *járdák tisztítását minősítsék hatósági feladatnak*, kérték egyúttal, engedje meg azt is a főváros, hogy *a kapukat reggel csak hét, illetve hat órakor kelljen kinyitni.* A főváros nemcsak elvi szempontból fogja elutasítani a háztulajdonosok kívánságát, hanem azért is, mert a többszázezer négyzetméternyi járdaterület tisztítása *jelentékenyen megduzzasztaná a köztisztasági büdzsét.* A későbbi kapunyitás pedig azért megengedhetetlen, mert a kora reggel munkába induló, vasúthoz siető lakókat *nem szabad újabb reggeli kapupénzzel is megterhelni.*

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros tanácsa nyilvános versenytárgyalást hirdet az *árvaházak, szeretetotthonok és menhelyek 1930. évi textilanyagszükségletének beszerzése* céljából.

A szabályszerűen kiállított, valamint lepecsételt borítékban elhelyezett ajánlatokat és az Anyagvizsgáló Intézet (IX., Soroksári út 31.) által már előzetesen megvizsgált mintákat **1930. évi március hó 10-én d. e. 9—10 óra között** kell a tanácsi IX. (közjótékonysági és szociálpolitikai) ügyosztályhoz (IV., Központi városháza I. sz. pavillon, I. em. 29. ajtószám) benyujtani.

A szállítás mennyiségére és minőségére vonatkozó feltételek az említett helyen köznaponként d. e. 9—10 óra között megkaphatók.

A versenytárgyalás **1930. évi március hó 10-én d. e. 10 órakor** veszi kezdetét a közjótékonysági és szociálpolitikai ügyosztálynak erre a célra kijelölt helyiségében és azon az ajánlattevők, vagy megbízottaik megjelenhetnek.

Ajánlattevők ajánlataikkal a végleges döntésig kötelezettségben maradnak. A főváros tanácsa fenntartja magának azt a jogot, hogy a kimutatásban felsorolt árukból kevesebbet, vagy egyáltalában nem rendel, valamint az ajánlatok közül az ajánlott árakra való tekintet nélkül szabadon választhasson.

A szállítandó áru hazai eredetét kívánatra igazolni kell.

Az ajánlati ár olyképen adandó meg, hogy abban mindennemű költség, ú. m. a II. és III. fokozatnak megfelelő bélyegilleték, a székesfővárosi alkalmazottak segélyalapját megillető egy ezrelék részesedés és netáni egyéb költségek is bentfoglaltassanak.

Amennyiben valamely ajánlatnyertes szállítási kötelezettségének eleget nem tenne, úgy az áru az illető terhére máshonnan fog beszereztetni és a jövőben megtartandó versenytárgyalásokból egyszersmindenkorra ki fog záratni.

Szállítási határidő, az ajánlat elfogadása tárgyában hozott határozat kézbesítését követő naptól számított 90 nap.

Budapest, 1930 január 27-én.

A székesfőváros tanácsa.

Párt és klub

A Pályaválasztási tanács fő kérdései. Az Egységes Községi Polgári Párt idei előadás sorozatában kedden este dr. *Ozoray* Frigyes főigazgató, a Székesfővárosi Pedagógiai Szeminárium vezetője tartott nagy érdekességű előadást a „pályaválasztási tanács fő kérdéseiről". Az előadó a szakember alaposságával és a jó pedagógus szeretetével világított rá a nagy fontosságú kérdésre. Behatóan fejtegette a „pálya értelmét" és azokat az általános tulajdonságokat, melyek bármely pálya betöltéséhez szükségesek. Beszélt a pályák szociológiájáról, lélektanáról, a pályaválasztás mai hibás ötletszerűségéről, a pályaválasztási tanácsadás szükségességéről és fontosságáról, a pályaválasztási tanácsadás megszervezéséről, a pedagógus, az orvos és a psihológus szerepéről a tanácsadásban, majd lebilincselően ismertette a fővárosi Pedagógiai Szeminárium lélektani, pedagógiai laboratóriumában folyó pályaválasztási tanácsadás módszerét. Az előadás iránt igen nagy érdeklődés nyilvánult meg nemcsak a szakemberek körében, hanem a laikusok és szülők között is. Nagyon sokan ott voltak a párt vezető tagjai közül is, úgyhogy a hatalmas Akadémia uccai nagytermet teljesen megtöltötte a hallgatóság. Az előadást *Neményi* Imre ny. államtitkár vezette be rövid beszéddel.

A Polgári Egység Klubja és az Egységes Községi Polgári Párt e heti, szokásos vacsoráján is igen sokan voltak jelen a polgárság soraiból és a közélet reprezentánsai közül. Ott voltak: *Kozma* Jenő, *Désy* Géza, *Usetty* Béla, *Gaár* Vilmos, *Becsey* Antal, *Scheuer* Róbert és még sokan mások. A vacsorán meleg szavakkal üdvözölték a legutóbbi tanácsi választáson előlépett klubtagokat, elsősorban *Karkas* Rezsőt, aki műszaki főtanácsos lett, s örömmel emlékeztek meg dr. Széchi tiszti főorvos szerencsés megmeneküléséről, a vasárnapi egyik autóbaleset alkalmával.

— *A Terézvárosi Gazdasági Egyesület* kedden este tartott társasvacsoráján nagy számban jelentek meg a tagok, akik kitünő hangulatban a késő esti órákig maradtak együtt.

Morbitzer Nándor építész és építőmester
Budapest, VIII, Üllői-út 66/b.
Telefon: József 310—90.

MUNKÁCSY GYULA
Cégtulajdonos:
Munkácsy Ernő
épület- és műlakatosmester, takaréktűzhely és kályhakészítő
Budapest, VIII., Rózsa ucca 39.
Telefon: J. 312—80

TEUDLOFF—DITTRICH
ARMATURA SZIVATTYÚ ÉS GÉPGYÁR R. T.
TELEFON: JÓZSEF 463-92 463-93
KISPEST, ÜLLŐI ÚT 216—222

LEGJOBB A HATSCHEK FELÉ
Eternit
PALA ÉS CSŐ
CSAK „Eternit" VÉDSZÓVAL JELÖLT PALA ÉS CSŐ VALÓDI.
ETERNIT MŰVEK HATSCHEK LAJOS, BUDAPEST, ANDRÁSSY-ÚT 33. GYÁR: NYERGESÚJFALU.

GRÜNVALD BÉLA
SZOBAFESTŐ- ÉS MÁZOLÓMESTER
VII., ERZSÉBET KÖRÚT 2. TELEFON: J. 308-78

Széchenyi Gyógyfürdő
(a Városligetben)
Thermálfürdők, külön szénsavas, lazac, fényfürdők és egyéb gyógytényezők.

SAGHY GYULA ácsmester
Budapest, V., Hold u. 9. II. 18. Tel. Aut. 157-36

MÉHN ANTAL
ÉPÍTŐMESTER
BUDAPEST, II., HATTYU-U. 7.
Telefon: Aut. 506-24

Vladár Pál
ács- és építőmester
Budapest, I., Greguss u. 12
Telefon: Aut. 519-29

STEINER MARK
asztalos üzlete és ablakredőny gyártás
konyhabutorok, leányszobák és előszobaszekrények állandóan raktáron
Budapest VI, Hegedüs Sándor ucca 27. (Izabella ucca sarok)
Telefon: Aut. 223-85. — Köztisztviselőknek fizetési kedvezmény

TREMMEL TESTVÉREK TELEFON 465—90
bádogos és szerelő, egészségügyi, műszaki berendezési vállalata
BUDAPEST, VIII., BAROSS UCCA 50 SZÁM

FISCHER MÁRKUSZ
ÉPÜLET- ÉS BUTORASZTALOS
ÜZEM ÉS IRODA: BUDAPEST, X., LIGET UCCA 20

MAUTNER JENŐ Budapest, Alpár-u. 10.
műasztalos Telefon: J. 414-79.

MAGYAR ÁLTALÁNOS GÉPGYÁR R. T.
MÁTYÁSFÖLD
GYÁRTÁSI ÁGAK:
Személyautomobilok, teherautomobilok, autóbuszok
Gyári eladási központ:
Méray Motorkerékpár-Gyár r. t. IV., Váci ucca 1.

KAUTNIK JÓZSEF SZOBRÁSZ-MESTER
ÉPÜLET-, MŰKŐ- ÉS STUCKOMUNKÁKRA.
BUDAPEST, IX., BOKRÉTA UCCA 21.

BORY ÉS WALTHER
ÁCSMESTEREK, ÉPÍTÉSI VÁLLALKOZÓK
Rákospalota, Földvári ucca 60. szám
TELEFON: LIPÓT 964—14. SZÁM

Gazdasági Értesitő

Megállapitották az óvadékképes értékpapirok és a garanciaként elfogadható értékek legújabb jegyzékét

A tanács időközönkint meg szokta állapítani az óvadékképes értékpapírok és az üzleti biztosítékul, bánatpénzül elfogadható értékek jegyzékét. Az utóbbi időben beállott nagy eltolódásokra és változásokra való tekintettel a pénzügyminiszter is utasította a fővárost 4260/1929. számú rendeletében az óvadékképes értékpapírok jegyzékének közzétételére és az üzleti biztosítékul, bánatpénzül elfogadható értékekre vonatkozó rendelkezések *újabb megállapítására.*

A tanács legutóbbi ülésében foglalkozott e kérdéssel és

Lamotte Károly

pénzügyi tanácsnok javaslatára az óvadékul és bánatpénzül szolgáló értékpapírok jegyzékét három csoportra osztva a következőkben állapította meg:

— Budapest Székesfőváros 1910., 1911. évi 4% és 1914. évi 4½%-os angol fontra, illetve francia frankra, német birodalmi márkára, svájci frankra és hollandi forintra szóló kölcsönkötvényei, a székesfőváros 1927. évi 6%-os aranydollárra szóló kötvényei, valamint a Budapest Székesfővárosi Községi Takarékpénztár r. t. 7½%-os angol fontra szóló záloglevelei.

— A magyar állam 1922., 1923., 1924. és 1925. kibocsátású kötvényei, kincstári utalványai és pénztárjegyei. Az 1922:I. t. c. alapján kibocsátott francia frankra szóló 6%-os pénztárjegyeket tőzsdei árfolyamértékben, de legfeljebb a névértékig, az 1923 : XXVIII. t. c. alapján kibocsátott 3½%-os állami kötelezvényeket a névérték 70%-ig, az 1924:VIII. t. c. alapján kibocsátott, francia frankra szóló 6½%-os kötvényeket a tőzsdei árfolyamon, de legfeljebb a névérték erejéig, az 1924:XXIII. t. c. alapján kiadott olasz lírára szóló 6% magyar állami pénztárjegyeket a névérték 70%-ig, az 1924:VI. t. c. alapján kibocsátott 5%-os kényszerkölcsön kötvényeket a névérték 50%-ig, az 1925. évi 6%-os francia frankra szóló kötvényeket a névérték 70%-ig fogadják el biztosíték és bánatpénz gyanánt.

— A magyar királyság 1924. évi aranydollárra, USA-dollárra, fontsterlingre, francia frankra, olasz lírára, hollandi forintra, csehszlovák koronára és svéd koronára szóló kötvényei névértékben fogadtatnak el.

Az értékpapírok második csoportjába a magyarországi egyéb kölcsönök alapján kibocsátott kötvények szolgálnak és pedig a Magyar Egyesített Városi kölcsön 1925. évi USA dollárra szóló 7½%-os, 1926. évi 7%-os, a magyarországi vármegyék 1926. évi angol fontra szóló 7½%-os és 1927. évi angol fontra szóló 6%-os kötvényei.

A harmadik csoportba a Magyarországon székhellyel bíró pénzintézetek kibocsátott záloglevele és kötvénye tartoznak: Az Angol-Magyar Bank USA-dollárra és angol fontra szóló 7½%-os 35 éves záloglevelei (az angol fontra szólónál az *A)* sorozatú). Belvárosi Takarékpénztár R.-T. angol fontra szóló 7½%-os záloglevelei. Belvárosi Takarékpénztár R.-T. angol fontra szóló 7½%-os községi kötvényei, Belvárosi Takarékpénztár R.-T. pengőre szóló 7%-os 35 éves községi kötvényei. Belvárosi Takarékpénztár R.-T. USA-dollárra szóló 7%-os záloglevelei. Kisbirtokosok Országos Földhitelintézete USA-dollárra szóló 7%-os záloglevelei. Magyar Általános Hitelbank USA-dollárra szóló 7½%-os záloglevelei. Magyar Általános Hitelbank USA-dollárra szóló 7½-os záloglevelei. Magyar Általános Takarékpénztár R.-T. USA-dollárra szóló 7½%-os 35 éves záloglevelei. Magyar Általános Takarékpénztár R.-T. angol fontra szóló 7½%-os 35 éves záloglevelei. Magyar Általános Takarékpénztár R.-T. pengőre szóló 7%-os 35 éves záloglevelei. Magyar Dunántúli Villamossági R.-T. angol fontra szóló 6½%-os *B)* sorozatú kötvényei. Magyar Földhitelintézet angol fontra szóló 7½%-os *A)* sorozatú, 35 éves záloglevelei. Magyar Földhitelintézet USA-dollárra szóló 7½%-os *A)* sorozatú 35 éves záloglevelei. Magyar Földhitelintézet USA-dollárra szóló 7½%-os *B)* sorozatú 33½ éves záloglevelei. Magyar Földhitelintézet búzaértékre szóló 6%-os *A)* és *B)* sorozatú 25 éves záloglevelei. Magyar Leszámitoló és Pénzváltó Bank USA-dollárra szóló 7½%-os *F)* sorozatú 35 éves záloglevelei. Magyar Leszámitoló és Pénzváltó Bank pengőre szóló 7½%-os *G)* sorozatú záloglevelei. Magyar Leszámitoló és Pénzváltó Bank USA-dollárra szóló 7%-os községi kötvényei. Magyar-Olasz Bank R.-T. USA-dollárra szló 7%-os záloglevelei. Magyar-Olasz Bank R.-T. angol fontra szóló 7½%-os záloglevelei. Magyar-Olasz Bank R.-T. angol fontra szóló 7%-os záloglevelei. Magyar Országos Központi Takarékpénztár USA-dollárra szóló 7½%-os *A)* sorozatú 35 éves záloglevelei. Magyar Országos Központi Takarékpénztár USA-dollárra szóló 7½%-os *B)* sorozatú 35 éves záloglevelei. Magyar Országos Központi Takarékpénztár angol fontra szóló 7½%-os *A)* sorozatú záloglevelei. Országos Központi Hitelszövetkezet USA-dollárra szóló 7%-os kötvényei. Pesti Hazai Első Takarékpénztár Egyesület USA-dollárra szóló 7½%-os 35 éves záloglevelei. Pesti Magyar Kereskedelmi Bank USA-dollárra szóló 7½%-os záloglevelei. Pesti Magyar Kereskedelmi Bank USA-dollárra szóló 7%-os záloglevelei. Pesti Magyar Kereskedelmi Bank angol fontra szóló 6½%-os községi kötvényei. Végül a Magyar Nemzeti Bank részvényei.

A második és harmadik csoportban felsorolt záloglevelek és kötvények közül a 3%-kal kamatozókat a névérték 45%-a erejéig, a 3·8%-kal kamatozókat a névérték 50%-ig, a 4%-al kamatozókat a névérték 55%-ig, a 4½%-kal kamatozókat a névérték 60%-ig, a 6%-al kamatozókat a névérték 75%-ig, a 6½%-kal kamatozókat a névérték 80%-ig, a 7%-kal kamatozókat a névérték 80%-áig, a 7½%-kal kamatozókat a névérték 85%-ig, a 7½%-kal kamatozókat vagy ennél magasabbakat a névérték 90%-a erejéig, a részvényeket pedig a legutóbbi tőzsdei árfolyamértékben, de *legfeljebb a névértékig fogadja el a főváros biztositékul.*

Tizenötezer pengő erejéig betétkönyvet, kezességi nyilatkozatot vagy garancialevelet a Budapesti Kisipari Hitelintézettől, a Budapest Székesfővárosi Vásárpénztártól, a Fabank-tól, a Mercur váltóüzlettől, a Nemzeti Takarékpénztár és Banktól, valamint a Törekvés Takarékpénztártól.

50.000 pengő erejéig a Hermes Magyar Általános Váltóüzlettől, a Magyar Általános Ingatlanbanktól, a Magyar-Csch Iparbanktól, a Magyar Földhitelintézettől, a Magyar Jelzálog Hitelbanktól.

50.000 pengőn felüli összegekért a Budapest Székesfővárosi Községi Takarékpénztártól, az Angol-Magyar Banktól, a Belvárosi Takarékpénztártól, a Hazai Banktól, a Kisbirtokosok Országos Földhitelintézetétől, a Magyar Általános Hitelbanktól, a Magyar Általános Takarékpénztártól, a Magyar Leszámitoló és Pénzváltó Banktól, a Magyar-Olasz Banktól, a MOKTÁR-tól, az OKH-tól, a Pesti Hazai Első Takarékpénztár Egyesülettől, a Pesti Magyar Kereskedelmi Banktól és a Wiener Bankvereintől fogadhat el a főváros.

A tanács 153.297. számú határozata szerint a felsorolt kategóriák szerinti értékhatárok *azonnal életbelépnek* s a beálló változásoknak megfelelően a pénzügyi ügyosztály *az esetleges változtatásokról az üzemeket és hivatalokat mindenkor azonnal értesíteni fogja,* s a jegyzéket időközönkint, kiegészítésekkel vagy módosításokkal közzé fogja tenni.

Kedvező multévi eredményről számol be a Leszámitolóbank

A belföldön uralkodó súlyos gazdasági viszonyok dacára, a *Magyar Leszámitoló- és Pénzváltó-Bank* most közzétett, 1929. évi zárszámadásának adatai az intézet erőteljes fejlődéséről tanuskodnak.

Erről a zárszámadásról a következő jelentés számol be:

A *Magyar Leszámitoló- és Pénzváltó-Bank* igazgatósága báró *Madarassy-Beck* Marcel dr. elnöklete alatt tartott ülésében megállapította az intézet 60-ik, 1929. üzletévéről szóló zárszámadását, amely 2,556.693 pengő 23 fillér tiszta nyereséget tüntet fel az 1928. évi 2,508.144 pengő 66 fillérrel szemben. Az igazgatóság a *február 20-án tartandó közgyülésnek* elő fogja terjeszteni, hogy a rendes tartalékalaphoz az alapszabályszerű 5%, azaz 93.926.78 pengő helyett 200 ezer pengő csatoltassék, a nyugdíjellátással kapcsolatos költségekre 400.000 pengő, a báró Madarassy-Beck Miksa-alap javára pedig 50.000 pengő fordíttassék és dividenda fejében 1,680.000 pengő osztassék ki, miáltal az elmult évinek megfelelően, ismét *11 százalékos, azaz hét pengő osztalék fog kifizetésre kerülni.* E szerint a jelenlegi árfolyam mellett az intézet részvényei az osztalék számításbavételével *8 százalékot meghaladó jövedelmezőséget* nyújtanak.

A bank tiszta nyeresége *kizárólag a rendes folyóüzletből ered.* A mérlegadatok az intézet erőteljes fejlődését tanusítják és különösen kiemelendő, hogy *a betéti könyvecskékre elhelyezett tőkék összege* a tavalyi 29,590.858.93 pengővel szemben 30%-os emelkedéssel 38.363.827.54 pengőre növekedett és nem mutatnak csökkenést a gyümölcsöztetés végett *folyószámlán* elhelyezett betétek sem, amennyiben 38,571.163.04 pengőről 40,746.176.37 pengőre gyarapodtak. Az egyéb hitelezők tételével együtt az intézet kezelésére bízott *idegen tőkék* az 1928 december 31-i 105.059.444.91 pengővel szemben az ezévi mérlegben 119,649.937.71 pengőt tesznek ki.

Az *intézet érdekkörébe tartozó vállalatok* működése kielégítő volt. A *Magyar Forgalmi Bank Rt.* a tavalyival egyenlő osztalékot fog fizetni. Ugyanez a helyzet a *Magyar Kereskedelmi Hitelbank — Schopper J. G. Rt.*-nál is. A *Magyar Általános Ingatlan-Bank Rt.* üzletéve kedvezőnek mondható, úgyhogy osztaléka legalább is az előző évinek fog megfelelni. A *Cukorgyár Rt., Veliki-Beckerek* (Nagybecskerek) *Délcukor* üzleteredménye nagyon kedvező volt, úgyhogy osztalékát ismét emelni fogja. A *Fejérmegyei Cukorgyár Rt.*-nál, Ercsi, a kedvező őszi időjárás folytán kielégítő üzletévre van kilátás.

Az intézet az év folyamán Budapesten két új fiókot nyitott.

A HÉV új beruházásainak felülvizsgálása

A *HÉV* fennállása óta ötödízben 1927-ben vizsgálta felül utoljára a kereskedelemügyi kormány a *HÉV* műszaki beruházásait. Ez alkalommal 4,707.000 pengő összegű üzemi befektetést vizsgáltak felül műszakilag. Azóta a HÉV újabb, közel hat és félmillió pengő összegű beruházást eszközölt. E *beruházások egyik legfontosabb tétele* a Filatori-gát—Császárfürdő közötti második vágány megépítése, mely a MÁV-val kötött olyértelmű szerződés folytán vált szükségessé, melynek értelmében ezen a vonalon a MÁV helyett a HÉV látja el a forgalmat. A beruhá-

Worthington szivattyúgép r.-t.
Budapest, V., Váczi-út 4.

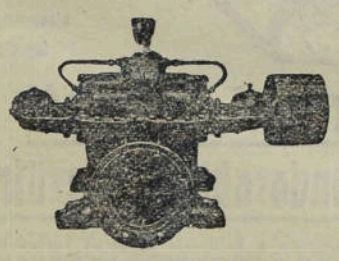

Telefonszám: 222-10. Sürgönycim: Duplex.

SZÁLLIT:
Gőz-, centrifugál-, turbina-, erőmű- és vácuumszivattyúkat, minden célra és teljesitményre. — Benzinmótorokat. — Hütőtornyokat. — Kondenzációs berendezéseket. — Autómosógépeket.

BANNER ZOLTAN
okleveles épitész és épitőmester
BUDAPEST, I., VERPELÉTI-ÚT 10.
Telefon: LÁ. 6-57. Telefon: LÁ. 6-57.

WIHART FERENC
• ÉPITÉSZ ÉPITŐMESTER •
BUDAPEST, VII., COLUMBUS UCCA 33. sz.
TELEFON: JÓZSEF 350-97

TOST és MOLNÁR
kereskedelmi és tájkertészet
TELEFÓN: JÓZSEF 396—36
BUDAPEST, VII.,
Erzsébet királyné út 39
TÁJKERTÉSZET
TERVEZÉS és KIVITEL
FAISKOLAI CIKKEK
gyümölcs- és díszfák, gyümölcs- és díszcserjék, szőlőojtványok, rózsák, évelők és minden más a kertészethez tartozó anyagok.
ELSŐRENDŰ MINŐSÉGBEN

Fal- és padlóburkoló vállalat
KOCH ÉS SZILÁGYI
Budapest, VI., Eötvös ucca 37. szám
Telefónok: Aut. 290—78 és 296—51.

Ifj. Helfenstein Károly
Budapest, VI., Jász ucca 77. Telefon: Lipót 913-64.
Kövező-mester és útépitő-vállalkozó.

KASZIMIR FERENC
ÉPÜLET- ÉS BÚTORASZTALOSMESTER
TELEFONHIVÓ: L. 906—23
BUDAPEST, V, TISZA UCCA 18

Rietschel és Henneberg
Részvénytársaság
Budapest, VIII., Práter ucca 12. szám.
Telefon: József 325—18.
Központi fütések, vízvezetéki és csatornázási berendezések

zási költségek másik, legnagyobb része, több mint két és félmillió pengő értékben a járműpark kiegészítése folytán merült fel; e beruházások következtében a HÉV kocsiparkja három új és hat átalakított motorkocsival, három villamosmozdonnyal és 36 pótkocsival bővült.

Jelentős összeget fektetett be a vállalat állomásainak, különösen az aquincuminak kivővítésébe, az Aquincum—Óbuda közötti összekötő-vágány megépítésébe, városcsarnokokba, jelzőberendezésekbe és műhelyi gépberendezésekbe.

Ezen *újabb beruházások műszaki felülvizsgálata a kereskedelemügyi kormány részéről Szikszay Gerő dr. miniszteri tanácsos vezetésével folyik* és abban a HÉV és a székesfőváros között megindult tárgyalásokra való tekintettel a pártközi 12-es bizottság is résztvesz.

A *HÉV* beruházási politikájának érdekessége, hogy a vállalatnak a legutóbbi három év alatt olymódon sikerült kocsiparkját, sínhálózatát és felépítményeit erősen kibővítenie és modernizálnia, hogy ezzel még jelentősebb pénzügyi terheket sem kellett vállalnia, mert a *MÁV* által a filatori-gát—császárfürdői forgalom ellátásáért minimálisan garantált 480.000 pengő helyett már az első évben 630.000 pengő folyt be, úgyhogy a beruházások amortizációja már ezen bevételi forrásból is igen gyorsan meg fog történni.

A bankráta leszállítása és a pénzintézeti kamattételek új megállapítása. A *Magyar Nemzeti Bank* hivatalos váltóleszámítolási kamatlábának 7.5 százalékról 7 százalékra történt leszállítása kapcsán a budapesti pénzintézetek elhatározták, hogy a hitelezési üzletágban a kamatlábat ugyancsak félszázalékkal leszállítják, továbbá, hogy a budapesti tőzsdén jegyzett értékpapírok alapján folyósított lombardkölcsönök feltételei tekintetében a bankrátának a mult évben történt felemelése alkalmával életbeléptetett kedvezést továbbra is érvényben tartják. A váltóleszámítolási üzletágban a pénzintézetek szintén a változott viszonyokhoz fognak alkalmazkodni. A pénzintézetek a betéti üzletben a kamatlábmérséklést csak a folyószámla betétekre és a lekötött takarékbetétekre vonatkozóan fogják teljes mértékben alkalmazni, míg a látra szóló takarékbetéteknél a kamatlábleszállítás csak részben érvényesül.

Ereky Károly a gazdasági helyzet lehetőségeiről. *Ereky* Károly ny. miniszter, a *Vásárpénztár* vezérigazgatója érdekes és magas nivójú előadást tartott a gazdasági helyzetről és a javulás lehetőségeiről a *Ledermann* Mór törvényhatósági bizottsági tag elnöklete alatt álló *Országos Kereskedő és Iparos Szövetség* összejövetelén. Szerinte a vidék népének felözönlése a fővárosba, a legjobb jele annak, hogy megszünt már az az animózitás, amellyel nálunk viseltettek a gyakorlati, főleg a kereskedelmi pályák iránt. Ma már ki merjük mondani, hogy az az organizátor, a kereskedő a legértékesebb embere az országnak. A trianoni defétizmusnak nem szabad elcsüggeszteni az országot, mindenkinek arra kell törekedni, hogy minél több pénzt keressen, hogy gazdag ember legyen, mert az egyének gazdagsága teszi gazdaggá az országot és javítja meg a közgazdasági helyzetet. Nem szabad örökké a szegénységünkkel kérkednünk, ellenkezőleg: elszántan és merész szorgalommal neki kell feküdni a munkának, mert csak így varázsolhatjuk vissza az eltünt jólétet. E munkának pedig nem utolsó sorban a szervezkedésre kell koncentrálódnia, mert a drágaság és a nyomorúság egyik fontos oka gazdasági életünk szervezetlensége. A nagy tetszéssel fogadott előadást tanulságos vita követte.

Az Egyesült Gép- és Fémárugyárak Részvénytársaság most adta ki elmult üzleti éveinek jelentését és zárszámadását, amely hű tükre annak a kiváló munkának, amellyel ez a gyár a magyar iparban megállja helyét. A speciális készülékeket gyártó cég különösen a szikvízgépek, szifónok és ezek kellékeinek, valamint a szénsav felhasználásával összefüggő összes gépek és készülékek és szénsavfürdő berendezések gyártása terén tarthat számot a legnagyobb elismerésre. Ugyanígy a különféle modern hűtőberendezések és pincészeti cikkek, továbbá a legújabb mosó-, főző- és öblögetőberendezések figyelemreméltó specialitásai a vállalatnak. De külön megemlítést érdemelnek a gyárban készült elektromotorok és dinamók, nemkülönben az ezzel összefüggő gyártási eljárások, amelyek előkelő helyet biztosítanak a gyárnak a magyar iparban.

Részvénytársasággá alakult a Nay és Róna cég. A *Nay és Róna gép-, szállítóeszköz- és szivattyúgyár* a napokban 300.000 pengő alaptőkével részvénytársasággá alakult át. A kitünő hírű cég 1895 óta áll fenn és ezen idő alatt a maga szakmájában egész sorát sikerült meghonosítania a különböző szükségleti cikkeknek, amelyeket ezelőtt kizárólag a külföldről volt kénytelen az ország bahozni. A cég a hazai piacon a legjobb bevezetettségnek és jó hírnévnek örvend. Szállítói és vevői jóformán az összes számottevő ipari és kereskedelmi vállalatok. Állandó szállítói Budapest székesfőváros összes ügyosztályainak, a Magyar Államvasutaknak, a postának, a honvédelmi minisztériumnak és más állami hivatalnak, továbbá vidéki városoknk és községeknek. *Karosszéria- és autóbuszgyártásának racionális kifejlesztésére 1927-ben kb. 2000 négyzetméter munkaterülettel nagy szereldét épített* és a racionalizálás érdekében 1925 óta kb. 370.000 pengőt invesztált. A gyár teljes foglalkoztatottság mellett jelenleg kb. *350 munkást alkalmaz*, forgalma pedig 1926 óta közel 100%-kal emelkedett. A részvénytársaság igazgatóságában a cég szenior főnöke, *Róna* Sándor kereskedelmi tanácsos, kamarai levelező tag, továbbá fiai: *Róna* István gépészmérnök és *Róna* György, valamint dr. *Bacsinszky* Vladimir ny. közös pénzügyminiszteri osztályfőnök és *Gáthy* Béla gépészmérnök foglalnak helyet. *Az Ipari Jelzálogintézet a részvénytársasági átalakulás alkalmával 510.000 pengős kölcsönt szavazott meg a Nay és Róna cégnek*, amelyet ez a vállalat további kiépítésére fog fordítani.

Vállalkozás

Versenytárgyalási megbízások

A mult héten tartott nyilvános és szükkörü versenytárgyalások alapján a különböző közmunkákat és közszállításokat a következő cégek kapták:

A III. ker. hunoruccai gyermekjátszótér kerítésének **lakatosmunkáit** Hermann János 3.900 P.

I. ker Lederer-telepi erdei iskola **villanyszerelési munkáit** Kainráth Antal 3593 P.

Dunabalparti temetők részére szükséges öntözőkocsi **szállítási munkáit** Ney és Róna 3914 P.

Bicskei kastély vízvezetékének vastalanító **berendezési munkáit** Kurtz rt. 6950 P-ért.

Léderer-telepi nagy és tornyos villa **vízvezeték és csatornázási munkáit** Farkas Izor 15.929.21 P.

Hidegkúti-úti vámhivatali épület **vízvezeték és csatornázási munkáit** Gerő N. Nándor 2915.55 P.

IX. ker., Bakáts-téri szülészeti kórház **padlóburkoló munkáit** Koch és Szilágyi 8453 P.

IX., Üllő-úti vámhivatali épület **vízvezeték, csatornázási munkáit** Lammel Fe- 3595.85 P.

I., Budaörsi úti végleges vámépület **vízvezetékcsatornázási munkákat** Halász Ernő 3809.67 P.

Beérkezett ajánlatok

A mult héten tartott versenytárgyalásokon a különböző közmunkákra és közszállításokra a következő cégek pályáztak:

Vízvezetéki és csatornázási munkára az I., Fehérvári út és Kondorosi út sarkánál épülő végleges vámhivatali épület részére: özv. Müller Henrikné 2952.81, Kőszegi István 3143.03, Nyikulás János 3226.72, Kocsner Antal 3486.20, Marton és Tóth 3515.90, Knúth Károly 4179 P 70 f; — a III., Szentendrei út és Kalászi út sarkánál épülő ideiglenes vámhivatali épületnél: Adler Henrik 2748.80, Keszler Jenő és fivére 3694.80 Lorenz Dániel 4145.68, Janisch János és fia 4420.25, Fliegl Béla 4537.75, Maurer Sándor 4703 P 90 f.

Kövezőmunkára a II., Retek ucca, Rhédey és Ezredes út közti építkezésnél: Böhm Gyula 41.755, Heverdle István 45.679.50, Kövező és Útépítő Rt. 46.581.50, Gratal Lajos 48.098, Halmos I. és fiai 48.987, Schaffer Antal 49.789, Hajnal Imre 49.979, Benedikt Marcell 52.412.85, Neumann Ferenc 56.090, ifj. Helfenstein K. 57.636, Obendorfer I. és fiai 60.298.50 P.

Vaskályhaszállítási munkára az V., Újpesti rakpart kislakásos telepnél: Lednicky és Társa 3240, Polgár Károly 3312, Malcsiner és Surányi 3960, Kada Márton 4212 P.

Csatornafektetési munkára a X., Külső Jászberényi út szükséglakásos telepen: Varga Ferenc 2853.60, Pap András 3192.30, özv. Czier Gusztávné 3673.65, Józsa Ernő 3972, Sztojka Béla 4360, Bóth Ádám 5740.30 P.

Építési engedélyek

A magánépítési albizottság 1930. január hó 27-én tartott ülésében a következő építési engedélyek kiadását javasolta a tanácsnak.

A) Nagyobb és kisebb építkezésekre:

1. Prósz György és neje III., Pacsirtamező u. 21. I. em. családi ház, terv. Krén Ferenc III., Kórház u. 9.
2. Madarász Sándor III., Veder u. 18520/46. hrsz. I. emeletes lakóház, terv. Hlavay Kálmán VII., Ilka ucca 36.
3. Kőszénbánya és Téglagyár Társulat Pesten X., Akna u. 7728/5/b. hrsz. munkáslaktanya, terv. Hesz Lajos II., Ákos u. 16.
4. Dr. Rácz Gyula I., Farkasvölgy dülő 8822. új hrsz. gazdasági épület és raktár.
5. „Ericsson" Magyar Villamossági r. t. I., Fehérvári út 3893. új hrsz. II. emeletes raktárépület és összekötő híd, terv. Magyar Vilmos II., Medve u. 10.

B) Földszintes lakóépületek:

1. Zöllner János és tsai VII., Pósa Lajos u. 35., terv. Dietz József VII., Gizella út 59.
2. Gulyás János és neje III., Lőpormalom dülő 23501. új hrsz., terv. Schleif Géza VII., Abonyi u. 4.
3. Egressy János II., Batthyány u. 22., terv. Barát Lajos II., Donát u. 40.
4. Máhr Antal III., Kaszás dülő 19811/1. új hrsz., terv. Viedermann Ágoston III., San Marco u. 5.
5. Pöhl Mihály VI., Erzsébet királyné út 58., terv. Papp János VI., Kassai ucca 25.
6. Éber István és neje VI., Alsórákosi rétek 29973/175. új hrsz., terv. Major Gyula Sashalom, Kassai u. 21.

C) Toldalék építkezésekre:

1. Wespag Szövő- és Fonógyár r. t. I., Budafoki út 4027. új hrsz., terv. König József Baross u. 98.
2. Özv. Guckler Gyuláné I., Gellérthegy u. 7252. hrsz., terv. Cziglina Géza VIII., Futó u. 49.
3. Seiner Imre és társa IX., Remete u. 8670/2. hrsz., terv. Román Ernő VIII., Üllői út 16/a.

D) Beérkezett újabb építési kérelmek:

1. Dr. Bartók Ferencné I., Attila u. 7., I., Tigris u. 37. emeletráépítés.
2. Fehér Péter A. Beleznay u. 19/a., u. o. családi ház.
3. Homo Bálint VII., Alsórákosi rétek 1997/b/46., u. o. toldalék.
4. Özv. Kornberg Árminné VII., Rákóczi út 60., u. o. átalakítás.
5. Blasovich Antal VII., Hajtsár u. 93., u. o. üzlethház.
6. Kraszner Lajos és Winkler Lipót VII., Thököly út 45., átalakítás, toldalék és emeletráépítés.
7. Steiner Imre és neje V., Akadémia u. 9., IX., Remete u. 34. földszintes bérház.
8. Prósz György és neje IV., Kiskorona u. 8., a III., Pacsirtamező u. 21. családi lakóház.
9. Faragó Antalné és tsa VIII., Tavaszmező u. 20., I., Sashegyi ú. 40. villatelek és toldaléképítés.
10. Dr. Szécsi Kálmánné Erzsébet tér 5., VII., Gervay u. 30963. hrsz. családiház.

Szórakozás

Január 30-án, csütörtökön „A biarritzi vénusz" premierje. A „Szökik az asszony" szerzőjének új szenzációs operettje. Szövegét írta: Kardos Andor. Zenéjét Harmath Imre verseire szerzette: Szenkár Dezső. Az első négy előadást vezényli: Szenkár Mihály, a berlini Szimfónikus Zenekar karnagya. Fellépnek: *Honthy, Rátkay, Zilahy, Kertész.* — *Városi Színház.* Jegyek az első hat előadásra válthatók a Városi Színház pénztáránál és az összes jegyirodákban. Helyárak: 60 fillértől 5 pengőig.

Fűtés Víz Gáz **Szentgyörgyi és Társa**
Telefon: József 8-97 Budapest VIII, Baross-u. 88

REICH LAJOS ÉPÜLET- ÉS MŰLAKATOS
BUDAPEST, VI., ARADI UCCA 62
TELEFON: AUT. 291-76. (Székely Bertalan ucca 1)

MÁVAG
cimkés gyártmányokat mindenki bizalommal fogadja, mert
kitünő anyagból a leggondosabban készülnek!
Ide tartoznak a különféle hengerelt kereskedelmi árukon kívül az ipari stabilmotorok, lokomobilok, traktorok, cséplőgépek és más mezőgazdasági gépek. Útépítő (úthengere ő- és útgyalu) gépek, lakókocsik. Vas- és acélöntvények, öntöttvas csövek, karikás kályhák és kereskedelmi önivények.
Teherautomobilok, autóbuszok a „MERCEDES-BENZ" gyártási szab. szerint a hazai különleges úti viszonyoknak a legjobban megfelelő kivitelben készülnek. Kombinált tüzoltó- és locsoló-autók. I ajtos öntözőkocsik.
Jobbágy féle szab. folytonégőkályháink a háztartásokban és középületekben (iskolákban, stb.) legjobban használhatók.
Kérjen felvilágositást és árajánlatot!
Magyar kir. állami vas-, acél- és gépgyárak
Budapest, X., Kőbányai-út 21.
Telefon: József 460—29. Telefon: József 460—29.

ÁKOS FRIGYES ÉPÍTŐMESTER
BUDAPEST VII., KERTÉSZ UCCA 24—28 TELEFON: JÓZSEF 301—40

Littke és Tóth OKLEVELES ÉPITÉSZEK ÉPITŐ IPARI VÁLLALATA
BUDAPEST, IX., Bokréta ucca 12. sz.
TELEFON: JÓZSEF 356-33

BUDAPESTI HIRLAP
a legtartalmasabb magyar naplap!
Hangja előkelő, hírszolgálata tökéletes, vasárnapi melléklete a legjobb képes hetilap

NEKOLNY ANTAL ÉPITŐMESTER
Budapest, VIII., Kőzraktár ucca 24. sz. Telefon: Aut. 873-72

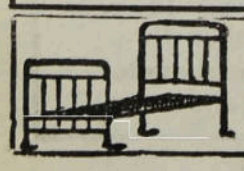
Mielőtt máshol vásárol, saját érdekében, tekintse meg új helyiségében
HIKKER
réz-, vasbutorgyár készítményeit. Ágybetétek, kárpitos áruk, ágynemü és paplanok gyári árban. VII., Dohány ucca 1. sz. Károly körut mellett. Tel. J. 422-12.

Események

Fővárosi Hirlap
Az Egységes Községi Polgári Párt hivatalos lapja.
*
Előfizetési árak:
fél évre . . . . . 12 pengő:
egész évre . . . . . 24 pengő:

A Ferenc József jubileumi alapítvány kereskedelmi pályázatának zsürije. Jelentette a *Fővárosi Hirlap*, hogy a székesfővárosi Ferenc József koronázási jubileumi alapítvány kereskedelmi díjainak elnyerésére pályázatot hirdetett a tanács. *A három 800 pengős* díjjal a főváros fiatal, magyar kereskedőket fog megjutalmazni, hogy ezen a pénzen külföldi tanulmányútra menjenek. Most állították össze a pályázat zsürijét, amely a következő lesz: *Bercel* Jenő alpolgármester elnök, *Lobmayer* Jenő tanácsnok h. elnök, *Balkányi* Kálmán, *Belatiny* Arthur, *Ambrus* Gyula, *Fischer* Ödön, *Gyürey* Rudolf és *Szakály* Géza.

Uj kertészeti telepet létesít a főváros a Lipótvárosban. A székesfővárosi kertészet a város különböző részein körzeti telepeket tart fenn. Az egyik kertészeti fiók mostanáig az Erzsébet téri park Tisza István uccai részén volt. A bokrok közé rejtett favázas munkásház és udvar a tér legszebb részét foglalja le és szerszámhalmazaival semmiképpen sem illett az artisztikus díszkert környezetébe. A városrendezési ügyosztály a telepet az Erzsébet térről a Lipótváros egyik üres telkére helyezi át, a tér felszabaduló részét pedig a tavasszal parkoztatja. Az új kertészeti fióktelep a *Honvéd ucca 13. szám* alatti hatalmas üres telken lesz, mely a főváros tulajdona. Munkáslaktanya, iroda, raktárhelyiség épül az új telepen, s az egész létesítmény 20.000 pengőbe kerül. Uj kertészházat építtet a főváros a budai *Városmajorban* is 50.000 pengő költséggel.

Halálozás. Özvegy *Pállik* Béláné, a korán elhunyt híres magyar festőművész, az európai hírű állatfestő özvegye, 79 éves korában rövid szenvedés után elhunyt. *Csilléry* András dr. ny. miniszter, törvényhatósági bizottsági tag felesége édesanyját gyászolja az elhunytban.

Kik voltak a legszorgalmasabbak? A legszorgalmasabb és legelfoglaltabb bizottságok egyike az építkezési albizottság, ahova az összes városi közmunkák előkészítése tartozik. A bizottság a mult esztendőben közel ötven ülést tartott. A középítési ügyosztály ismeretlen céllal, most kimutatást készített arról, hogy a bizottság tagjai egyenkint hányszor voltak jelen az üléseken. Talán buzdító céllal: „bummerlit" adni a szorgalmasnak és abszenciát a „mulasztóknak", mint az iskolában? A kimutatás szerint a legszorgalmasabb *Fóthy* Vilmos volt, a legkevésbé buzgó *Zsombor* Géza. Volt három mulasztó is: *Friedrich* István, *Nagy* István és *Tarr* Béla, akik egyetlen egyszer sem mentek el. A részletes névsor így fest a szorgalmasokról és a „bliccelőkről": Angyalfi Sándor 23, Bechtler Péter 39, Dörfler Lajos 44, Fóthi Vilmos 47, Friedrich István —, Garai Armin 44, Lédermann Mór 22, Máté István 46, Nagy István —, Paulheim Ferenc 23, Pászthy János 27, Perczel Béla 19, Perndl Flóris 22, Sajó János 41, Sávolt János 26, Tarr Béla —, dr. Usetty Béla 13, Zala Zsigmond 36, Ziegler Géza 15, Zsombor Géza 5 ülésen vett részt.

A jogi képesítés mellett. A székesfővárosi alkalmazottak fogalmazási karának értekezlete a főváros közigazgatásának 1930. év folyamán előreláthatólag bekövetkezendő újjászervezésével kapcsolatban szükségesnek tartja annak hangoztatását, hogy a székesfőváros törvényhatóságának úgy első, mint másodfokú hatóságainál a vezetők munkaköre lényegében mind közigazgatási, azaz *jogi természetű*. A határozat részletesen megokolja, hogy a tisztán közigagatási kérdéseket csak jogászok láthatják el jól, a mérnökök és egyéb szakemberek jogos fizetési és előlépési igényeit pedig egy jól átgondolt státusrendezés elégíthetné ki.

Közel százezer pengőbe kerül a szobrok gondozása. Kevesen tudják, hogy a főváros évente *kilencvenkilencezer pengőt* költ a különböző szobrok és műemlékek gondozására, karbantartására. Nemcsak a talapzatokat kell minden esztendőben megvizsgáltatni és kijavítani, hanem a bronz-, vagy márványalakokat is. A bronzot rendszeresen kefélni, mosni kell, hogy megtisztítsák a nagyvárosban ráhulló koromtól, szennyeződésektől, de különösen sok gonddal jár a budapesti márványszobrok megóvása. A nagy üstökös korán letünt fiának, *Petőfi* Zoltánnak, van egy hangulatos kis költeménye, amely arról szól, hogy a pálmát átültetik a Hortobágyra. Azt szeretnék, ha magas, sudár törzs lenne belőle. De a remény nem teljesedik. A sarj elsorvad, mert magyar földben nem él meg a pálma. Ugylátszik, hogy nemcsak a pálma nem bírja a szeszélyes, változó magyar klímát, hanem a márványszobrok sem. Három nagyobb márványmű van Budapesten, a *Vörösmarty-szobor*, *Semmelweis* szobra és a *Kossuth*-szobor. Az utóbbi még egészen új, de a két régebbi már a multban is sok gondot okozott a főváros művészeti és közművelődési ügyosztályának. A Vörösmarty-szobron már évekkel ezelőtt jelentkeztek kisebb repedések, a Semmelweis-szobron is, s bár akkor mindkettőt alaposan tatarozták, most újabb sérülések keletkeztek az időjárás folytán. Mivel a szobrokat a tél beállta előtt nem tudták újból tatarozni, a hajszálvékony repedéseket sem tömték be és attól lehet tartani, hogy a beszivárgó és jéggé fagyó nedvesség nagyobb károkat okozhat. Ezért a műemlékekre felügyelő bizottság legutóbbi ülésén úgy határozott, hogy a márványszobrokat ponyvákkal takarják le, vagy más alkalmas módon védjék meg télen a hideg időjárástól és a nedvességtől. Eredetileg fabódékkal akarták a szobrokat befedni, de ezt a tervet el kellett ejteni, olyan ostromot intéztek a főváros ellen az első hírre a reklámemberek. Hogy mennyire túlteng és mindenre való tekintet nélkül öncélúvá vált a féktelenül hajszolt reklámozás, jellemző, hogy a napokban egyik vállalat arra kérte a fővárost: *engedje plakátjaival teleragasztani a lefedett Calvin téri szökőkutat.* És miután mégsem tűrhető, hogy Vörösmarty, vagy Semmelweis szobrát reklámbódéval rejtsék el, föl kell tételeznünk, hogy a ponyvával való letakarás terve mellett dönt a tanács.

Uj népfürdők. A *dandáruccai* új, modern népfürdő építkezése befejeződött. A belső munkálatokon a végső simításokat végzik és *áprilisban átadják rendeltetésének* ezt a fontos közegészségi és szociálhigiéniai intézményt. A főváros korábbi határozata szerint rövidesen sor kerül a többi kerületi népfürdő létesítésére is, elsősorban a Dunától és a budai fürdőktől távolabb eső városrészekben. *A legközelebbi népfürdő a Józsefvárosé lesz.* A VIII. kerületi népfürdő a *Nagyfuvaros uccában* külön e célra vett telken épül még ebben az évben. Utána a *kőbánya* és *külső terézvárosi* fürdőket építik meg. A tavasszal új népstrandfürdőket is akar létesíteni a főváros.

Könyvkiadók háborúsága. Tudvalevő, hogy a *Christensen és Társa—Gutenberg Könyvkiadó Vállalat* már évek óta rendkívül olcsó kiadványokkal látja el a magyar könyvpiacot. A kartellben egyesült magyar könyvkiadó vállalatok érthető okokból nem jó szemmel nézték e könyvsorozatakciókat és különösen azt kifogásolták, hogy a cég hirdetései az *„Ingyen"* szóval kezdődnek. Ezért panasszal fordultak a *Kereskedelmi és Iparkamarához*, a rendőrséghez, perek lavináját zúdították a *Christensen*-cégre és bünügyi zárlatot kértek a könyvekre. Legújabban pedig bojkottot akartak rendezni, hogy ne hirdethesse most kiadni szándékolt lexikonját a napilapokban. A széleskörű akciót a kartellben tömörült könyvkiadók indították a Christiens-vállalat ellen, amely most megtette a szükséges megtorló lépéseket a tisztességtelen versenyről szóló törvényre való hivatkozással. A lexikon természetesen függetlenül a hirdetési bojkottól — a megigért időben és föltételek mellett megjelenik és azt a hirdetett föltételek szerint már most bárki megrendelheti. Erre a lexikonra egyébként annál inkább szükség van, mert hiszen a jelenleg közkézen forgó két magyar lexikon meglehetősen elavult, már pedig egy jó, használható lexikonra minden művelt embernek szüksége van.

A világítás fontos kérdéseivel foglalkozó technikusokat újabban az a nehéz feladat foglalkoztatta, hogy *költségtöbblet nélkül* olyan izzólámpát állítsanak elő amely kiküszöböli az egészségtelen, szemet rontó káprázást. Ezt a feladatot hosszú idő után most sikerült megoldani a tetszetős alakú *új Tungsram gyöngyfénylámpával, amely ugyanannyiba kerül, mint az eddigi világos izzólámpa*, azonban káprázásmentes, kellemes, enyhe fényt szolgáltat. — A Tungsram gyöngyfénylámpa belülmaratott, kívül sima felölete minden piszoklerakodásnak elejét veszi. A *Tungsram* gyöngyfénylámpa rövidesen minden más izzólámpatípust ki fog szorítani, mert olcsó és kellemes enyhe fényt, egészséges világítást biztosít.

DÁVID ÉS DEUTSCH
KÖZPONTI FŰTÉS, SZELLŐZTETÉS, VIZVEZETÉK, CSATORNÁZÁS, ÉPÜLET- ÉS BÁDOGOSMUNKÁK MŰSZAKI VÁLLALATA
BUDAPEST, VII, RÓZSA UCCA 41. TELEFON: J. 430-81

RUFIÁN ISTVÁN egészségügyi berendezési vállalat
BUDAPEST, VI, KMETTY UCCA 7
Iroda: VI, Szinnyei Merse ucca 10. Telefon: L. 966-25

PERZSASZŐNYEG
Tel.: Aut. 833-16. vásárló közönségnek figyelmébe ajánlom saját érdekében, előbb több helyen érdeklődjön, azután forduljon SZAHAK AWENASIAN-hoz Tel.: Aut. 833-16.
IV, KIGYÓ UCCA 2.
Művszies javitás, tisztitás, mosás
Köztisztviselőknek árengedmény és fizetési kedvezmény

SIMOR DÖME mű- és épületlakatos-mester és vasszerkezetek ipartelepe. Sodronyfonatok nagybani gyártása
BUDAPEST, VII., THÖKÖLY ÚT 89. SZÁM
TELEFON: JÓZSEF 394—43.

Az 1924. évi XVIII. t.-c. alapján szervezett
IPAROSOK ORSZÁGOS KÖZPONTI SZÖVETKEZETE
Postatakarékpénztári szla: 10517 — Postatakarékpénztári csekkszámla: Kisipari hitelakció: 44500 — Girószámla: Magyar Nemzeti Bank — Táviratcím: IPKÖZPONT
TELEFONSZÁMOK:
Központi osztályok:
V., Nádor ucca 22. Aut. 253-33, Aut. 253-37, Aut. 151-35, Aut. 212-14. Igazgatóság. Titkárság. Pénzügyi osztály. Ellenőrzés. Könyvelés.
Bíróosztály: L. 996-62. Nádor ucca 21.
Építőipari osztály: L. 912-32. Nádor ucca 18.
Faipari osztály: L. 996-61. Nádor ucca 21.
Kisipari hitelakció: Aut. 253-33. Nádor ucca 22.
Kereskedelmi osztály: L. 996-61. Nádor ucca 21.
Textil közszállítási osztály: L. 902-32. Nádor ucca 18.

KŐSZÉNBÁNYA 'S TÉGLAGYÁR TÁRSULAT PESTEN, (DRASCHE)
BUDAPEST, V., KLOTILD UCCA 3.
TELEFON: AUTOMATA 255—54, 255—55 és 255—56.

ROGGENBAUER REZSŐ kárpitos, díszítő és lakberendező
BUDAPEST, V., FALK MIKSA UCCA 12
Telefon: A. 190-87
Ponyva, vászonredőny és kórházi matracok szállitási vállalata

Automobilok villamos berendezése
MÁGNESEK DINAMÓK INDÍTÓK AKKUMULÁTOROK
Szerelés javítás és kiegészítés
URNER ÉS BERKOVITS
Scintilla, Index, Fenag, Hagen, Kienzle vezérképviselete
Budapest, V, Pozsonyi-út 4/f. Telefon: Aut. 148-84

Tervez, épít, átalakít, tatarozz
költségvetés és rajz díjtalan
HORVÁTH ISTVÁN ÉPÍTÉSI VÁLLALATA
III., Vörösvári út 71 Kedvező fizetési feltételek

EGRI és FIA Dr. EGRI ISTVÁN
TELEFON: JÓZSEF 318-01 OKL. GÉPÉSZMÉRNÖK
központi fűtés — vízvezeték — csatornázás
BUDAPEST, VII., ROTTENBILLER UCCA 28

MOOR GÉZA építőmester
Budapest, VI., Reiter Ferenc ucca 103. sz.
Telefon: Automata 911—13.

BIER ÉS WERSCHETZ
okl. mérnök és építőmesterek, építési vállalkozók
Budapest, IX., Vágóhíd ucca 11. sz.
TELEFON: JÓZSEF 363—78, 259—50.

WETOL sebolaj
legyen minden montőszekrényben.
Fertőzéstől megvéd és gyorsan gyógyít.
M. k. népjóléti és munkaügyi miniszt. 72.455|1924 sz. körrend
M. k. kereskedelemügyi miniszt. 29.062|XX. 1925. sz. rendelet.

STABIL
ÉPITŐ R.-T.
BUDAPEST, V.
DEÁK FERENC-U. 16-18
Telefon: T. 140-17 és 239-01

SCHUSZLIK AGOSTON
FESTŐ- ÉS MÁZOLÓ M.
BUDAPEST
Telefon: Aut. 505-33.
Lakás: II, Kapás u. 36.
Műhely: II, Tölgyfa u. 8.

Textilipari Feldolgozó és Értékesítő Szövetkezet
Budapest, VIII., József-körút 49. szám
Telefon: József 439—91. sz.

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros tanácsa nyilvános versenytárgyalást hirdet a X., Bihari út és Balkán ucca sarkán létesítendő szükséglakások építéséhez a föld-, kőműves- és elhelyezőmunkákra.

A hivatkozott hirdetésekben közölt módozatok szerint leteendő bánatpénz összege az ajánlati összeg 2%-a.

A vonatkozó költségvetési kiírás nyomtatványai ívenként 2.40 P-ért kaphatók 1930. évi január hó 23-tól kezdve naponta d. e. 11—1 órák között a székesfővárosi tanács II. (középítési) ügyosztályának IV., Központi városháza, III. em. 342. sz. szobájában.

A rajzok, tervek és minták megtekinthetők és a szükséges felvilágosítás megszerezhető az előadónál, a Központi városháza, III. em 336. ajtó alatti hivatalos helyiségben.

Az ajánlatok **1930. évi február hó 5-én (szerda) d. e. ½10 óráig** a tanácsi II. (középítési) ügyosztály III. em. 350. sz. szobájában adandók be. Az ajánlatok ugyanazon napon, ugyanazon tanácsi ügyosztály üléstermében (III. em. 354. sz.) 10 órakor fognak nyilvánosan felbontatni.

Budapest, 1930. évi január hó 20-án.

A székesfőváros tanácsa.

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros tanácsa nyilvános versenytárgyalást hirdet a II., Csapláros u. 6—8—10. sz. alatt épülő köztisztasági garázs- és műhelyépület részére szükséges vízvezeték, csatornázási és gázberendezési munkákra.

A hivatkozott hirdetésekben közölt módozatok szerint leteendő bánatpénz összege az ajánlati összeg 2%-a.

A vonatkozó költségvetési kiírás nyomtatványai ívenként 0.80 P-ért kaphatók 1930. évi január hó 22-től kezdve naponta d. e. 11—1 órák között a székesfővárosi tanács II. (középítési) ügyosztályának IV., Központi városháza, III. em. 342. sz. szobájában.

A rajzok, tervek és minták megtekinthetők és a szükséges felvilágosítás megszerezhető *Frischfeld* Ede műszaki tanácsos előadónál, a Központi városháza, III. em. 342. ajtó alatti hivatalos helyiségben.

Az ajánlatok **1930. évi február hó 11-én (kedd) d. e. ½10 óráig** a tanácsi II. (középítési) ügyosztály III. em. 350. sz. szobájában adandók be. Az ajánlatok ugyanazon napon, ugyanazon tanácsi ügyosztály üléstermében (III. em. 354. sz.) 10 órakor fognak nyilvánosan felbontatni.

Budapest, 1930. évi január hó 18-án.

A székesfőváros tanácsa.

A szerkesztésért és kiadásért felelős: Dacsó Emil. Kiadja: FŐVÁROSI HIRLAP lapkiadó-vállalat.
Révai Irodalmi Intézet Nyomdája Budapest, V., Ügynök u. 8. Nyomdaigazgató: Linzer M.

FARKAS LAJOS Telefon: J. 396-78
MÉRNÖK magas-, mély-beton és vasbeton építési vállalkozó
Budapest VII, Kolumbus u. 41

KISSEBESI és KORLÁTI KŐBÁNYÁK
KÉPVISELETE RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
V. GRÓF TISZA ISTVÁN UCCA 2
TELEFON: AUTOMATA 820—51.

REICHENBERGER RÓBERT
RÉZMŰÁRÚ ÜZEM
Gyárt: vörösrézből, valamint más fémekből edényeket és készüléket.
ALAPÍTTATOTT: 1888. TELEFON: JÓZSEF 366-14.
Arany- és ezüstérmekkel többszörösen kitüntetve!
BUDAPEST, VII. KERÜLET, SAJÓ UCCA 6. SZÁM.

ROSENTHAL MÓR
ÉPÜLETÜVEGEZÉSI VÁLLALATA
BUDAPEST, VI, CSENGERY UCCA 61. TEL.: A. 144-77

DÁVID ÉS KERTÉSZ
kazán- és gépgyár r. t.
Budapest, VI., Máglya ucca 75—77
Telefon: Lipót 914—46.

FISCHHOF OSZKÁR
villamossági berendező és javító műhelye
Budapest, I., Lágymányos ucca 2. szám
Telefon: Lágymányos 19—30. *Telefon: Lágymányos 19—30.*

ÁMON ANTAL és FIAI
KŐVEZŐMESTEREK, ÚT-, CSATORNA- ÉS BETONÉPÍTÉSI VÁLLALKOZÓK, FÖLDMUNKA, VÁGÁNYFEKTETÉS, MÉSZKŐBÁNYA.
VIII., Futó ucca 10. Telefon: J. 303-85.

TELEFON: J. 370-70 **MAGYAR** TELEFON: J. 370-70
ÉPÍTŐ RÉSZVÉNYTÁRSULAT
BUDAPEST, X, KERÉKPÁR UCCA 2. SZ.
ALAPITTATOTT 1889-ben
Mindennemű vízépítés, folyamszabályozás és csatornázás. Kotrások csatornakotrókkal és excavatárokkal. Darukkal való kirakodások. Alapozások, mély- és magasépítés. Út- és vasútépítés. Hídépítés. Mindennemű beton- és vasbetonépítés. Kőmunkálatok. Városi csatornázások és vízvezetékek
Hajó- és kotrójavító telep Apostagon.

TÓTH LAJOS Telefon: Lágymányos 11—36
pala- és cserépfedőmester. Eternitcserépfedés, facement- és bőrlemezfedés, tetők jókarbantartása és tatarozása.
BUDAPEST, I., Fehérvári út 106

KOVÁCS OSZKÁR BÁDOGOS MESTER
ÉRCKOPORSÓ ÉS TEMETKEZÉSI CIKKEK KÉSZITŐJE
BUDAPEST, IX., TELEPI UCCA 14. SZÁM.
(A Ludovikával szemben.) TELEFON: J. 451—93

DANUBIA
MŰSZAKI VÁLLALAT
IX., Csont ucca 3. Telefon: J. 340-82 J. 322-79
Sheet-, topeka-aszfalt, bitumac valamint makadamutaknak **átitató eljárásu és felületi kezelése. — Utak pormentesitése** egyidejü konzerválással, szabadalmazott olajos kátránybitumen kompozicióval

A légzőszervek bántalmainál
Asthma Emphisema esetén
biztos gyógyulást nyujt a
Szt. Gellért Gyógyfürdő
legtökéletesebb berendezésü
Inhalatóriuma és pneumatikus kamrája

CSUKA GEZA
ASZTALOSMESTER
ÜLŐ-BÚTOR SPECIALISTA
Bármilyen tömegcikk gyártását vállalom e szakmában
BUDAPEST, VII, FRANCIA ÚT 44. TELEFON: JÓZSEF: 449-46

Egyesült Tégla- és Cementgyár R.-T.
Budapest, V., Sas ucca 25. szám
Telefon: 230—71, 108—59, 141—52
Évi teljesitő képesség: 12,000 vagón cement, 5.000 „ mész, 80.000,000 darab tégla, 8.000,000 „ cserép
Portlandcementgyár: Lábatlan. — Mészégető: Lábatlan
Téglagyárak: Buda, Kőbánya, nyergesujfalu

NEUSCHLOSZ—LICHTIG
REPÜLŐGÉPGYÁR ÉS FAIPAR R.T.
BUDAPEST—ALBERTFALVA
VÁROSI IRODA: IV, PETŐFI SÁNDOR UCCA 9. SZ.
TELEFON: AUT. 890—47.
GYÁRI TELEFON: LÁGYMÁNYOS 582—20, 11—70.
PARKETT- ÉS ÉPÜLETASZTALOS MUNKÁK!

CORDATIC
a tökéletes autópneu
Főelárusitás:
Budapest, VI., Mozsár-u. 9.

Halmos István és Fia
kövezőmesterek és útépítő vállalkozók
Budapest, X., Halom ucca 25. sz.
Telefon: J. 339—52 Telefon: J. 339—52

MORVAI GYULA TETŐFEDŐMESTER
PESTUJHELY, MOLNÁR VICTOR UCCA 33. SZ.
Elvállal minden e szakmába vágó tetőfedő munkákat

REDNER JENŐ
MÉRNÖK, ÉPITŐMESTER, ÉPITÉSI VÁLLALKOZÓ
BUDAPEST, X., DANDÁR U. 17. TEL. J. 394-32

Volt **Wellisch Náthán Utóda**
Fischer Zsigmond épületfakereskedő
Ajánlja dúsan felszerelt raktárát állványfa és asztalosáruban stb.
X., Asztalos Sándor-utca 5. Telefon: J. 310-89.

THE NEUCHATEL ASPHALTE COMPANY LIMITED
BUDAPESTEN, Iroda: VI., Vilmos császár-út 31. sz. Telefon Terés 212—46. Gyár: VI., Váci-út 55. Telefon: L. 914—88. Gyárt és elad Val de traversi mastixot, raffinált bitument, falszigetelő aszfaltot. Készit: Traversi természetes tömörített aszfalt utakat és öntött aszfaltból járdákat és kocsiutakat.
Budapest székesfőváros szerződéses vállalkozója.

Dunakavicsot és Dunahomokot
szállit kocsifuvarban és vasúton saját iparvágányról Budapestről, Adonyból, Bajáról, és Mohácsról
FLEISCHMANN ANTAL Dunakotrási és gőzhajózási vállalat
Budapest, VII, Károly körút 17. Telefon: József 465-62 és 465-63

OETL ANTAL
VASÖNTŐDE és GÉPGYÁR RÉSZV.-TÁRS.
X. KER. ASZTALOS SÁNDOR-UCCA 9.
TELEFON: JÓZSEF 461-09, 461-08.

Kőbányai Szivattyú- és Gépgyár
Budapest, X., Gergely-utca 30. — Telefon: J. 361—79.
Költségvetés és méretkiküldés díjmentes.

Költségvetés és méretkiküldés díjmentes.
Épit, javit, alakit szivattyútelepeket 1000 lóerőig, bármely rendszerben. Kisebb szivattyúk szab. önfelszivással.

PARKETTA Szék- és Faárugyár Rt.
ezelőtt **JAUERNIK ISTVÁN**
Budapest X., Kőbányai út 41/a.
TELEFON: JÓZSEF 346—43
Főbb gyárimányaink: Mindennemű székek és éttermi asztalok színházi csapószékek, parket és szabadalmazott klozetülések stb

Budapest Székesfőváros
Ásványvíz-üzeme
HARMATVIZ
A Hungária gyógyforrás szénsavval telitett vize.
Kapható mindenütt! Tel: Autom. 530-03.

Csütörtökön
PESTI TŐZSDE
szenzációs körgazdasági riportokkal
SZERKESZTI:
KALLÓS JÁNOS
Szerkesztőség és kiadóhivatal: IV, Városház ucca 5

UNREIN KÁROLY csatorna- és emésztőgödör tisztitási vállalat
Budapest, X., Szentmihályi-út 13. szám
Telefon: József 458—76

FRIEDRICH JAKAB
ÁCSMESTER ÉS TETŐEMELÉSI VÁLLALAT
Budapest, V., Párkány ucca 1418. Telefon: Lipót 969—98

SZOBI KŐBÁNYA RÉSZVÉNY-TÁRS. BUDAPEST, V., ALKOTMÁNY-U. 16. TELEFON: 234—60

NOVÁK ISTVÁN kőművesmester, építési vállalkozó
X., Maglódi út felőli Kada ucca 22.
Telefon: József 372-48.

SCHÖNTHEIL RICHÁRD okl. épitész és épitőmester
Budapest, I., Villányi-út 10
Telefonszám: Lágymányos 19—36

Ara 50 fillér

Tizenkilencedik évfolyam — Budapest, 1930 február 5. — 5. szám

Fővárosi Hirlap

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Egész évre ..... 24 pengő
Félévre ..... 12 pengő
Állandóan:
GAZDASÁGI ÉRTESÍTŐ

VÁROSI, POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

Felelős szerkesztő: DACSÓ EMIL

MEGJELENIK MINDEN SZERDÁN
Szerkesztőség és kiadóhivatal
BUDAPEST VI., SZIV UCCA 18 SZ.
Postatakarékpénzt. csekkszámla 40.424
TELEFON: AUTOMATA 137—15

Elsüllyesztett rendelet

Írta: PAYR HUGO

Napokig tartó izgalom előzte meg a mult év végén azt a rendkívüli közgyűlést, amelyen a demokrata és a szocialista pártok panaszt emeltek a főpolgármester ellen a közigazgatási bíróságnál. Szokatlan elhatározás és szokatlan jelenség volt ez a várospolitikai életében. És különösen súlyosnak látszott ez a lépés azért, mert a baloldali pártok azt a főpolgármestert panaszolták be, akinek pártatlanságáról és minden irányban egyformán megnyilatkozó jóakaratáról ők maguk is megvoltak győződve. Kézenfekvő volt tehát az a feltevés, hogy az ellenzék nem tárgyi igazságot keres, hanem a kedélyek izgatásával akar mindenáron politikai sikereket elérni.

Valószínűvé tette ezt a feltevést rutinirozott politikusoknak és nagyrangú bíráknak jogi véleménye, akik egyaránt hirdették azt, hogy a főpolgármester *diszkrécionális joga* a rendkívüli közgyűlés összehívása, annak megtagadása tehát sem törvénybe, sem ügyrendbe nem ütközik. Laikus agy sem gondolkodhatott másképpen, hisz az a bizonyos ügyrend világosan kimondja, hogy a rendkívüli közgyűlés *„összehívható”*, ha azt negyven bizottsági tag írásban kéri. Ez a szó pedig: „összehívható”, semiképpen nem jelentheti azt, hogy „összehívandó”.

A többségi pártok vezérei ezért taktikával éltek. Hisz pártjaikkal könnyen leszavazhatták volna a panaszindítványt. Ők azonban ehelyett szabad folyást akartak engedni az ügynek, mert úgy gondolták, előkelőbb politikai gesztus az, ha a bíróság kimondja, hogy a másik félnek — nincs igaza.

E lapnak hasábjain az ellenzék kudarcának minősítettük azt a tényt, hogy a közgyűlés többsége megengedte a panaszindítvány megszavazását. Az eredmény azonban ránk cáfolt és ezért nem szégyeljük spontán és lojálisan elismerni azt, miszerint a baloldali pártok ebben a kérdésben komoly győzelmet arattak.

E beismerésen túl nem is kellene az üggyel tovább foglalkoznunk, ha nem volna oly érdekes annak a háttere és nem volnának oly tanulságosak a körülményei. Ezek azonban figyelmet érdemelnek.

A közigazgatási bíróság szenzációs ítélete ugyanis egy olyan 25 év előtti belügyminiszteri rendeletre hivatkozik, *melyet az illetékes tényezők közül senki sem ismert*, amelyről nem tudott a főpolgármester, nem tudott a polgármester és nem tudtak a pártvezérek. Az 1872-ik évi fővárosi törvény megalkotása után a közgyűlés megakarta szerezni 30 tagjának azt a jogot, hogy a rendkívüli ülést összehívhassa. Amde ehhez *Szapáry* Gyula belügyminiszter, a törvény alkotója, nem járult hozzá, mert ez a törvény szellemével nem egyezett. Amikor 1901-ben új szabályrendelet készült, *Sümegi* Vilmos indítványára újból kérte a törvényhatósági bizottság az összehívás jogát. *Khuen-Héderváry* Károly gróf belügyminiszter 1903-ban ezt a kérést is elutasította. A közgyűlés újabb feliratára, 1904-ben azonban az akkori belügyminiszter, *Tisza* István gróf hozzájárult e kéréshez és leiratában értesítette a fővárost, miszerint a közgyűlés 40 tag kívánságára összehívandó.

Ma már nem kutathatjuk, hogy Tiszát, — a mindig reakciósnak tartott Tiszát — mi indította az autonómia jogkörének ilyetén való kiterjesztésére. De ez nem is fontos. Tény, hogy Tisza így rendelkezett, s az erre vonatkozó leirat lekerült a fővároshoz. Itt azonban — *„irattárba tétetett”*. Az adminisztráció, úgylátszik, már akkor sem volt zökkenésmentes, mert *a város hatalmas apparátusa elfelejtette az ügyrendnél a változtatást keresztülvezetni.* Azóta van tehát egy ügyrend, amelynek szövege a főpolgármester eljárásának ad igazat — s a közgyűlést évtizedek óta eszerint az ügyrend szerint vezették. Emellett *van egy miniszteri rendelet*, amely viszont kötelezi a főpolgármestert a rendkívüli közgyűlés összehívására, ha azt megfelelő formában kérik. Erről a rendeletről azonban nem tudott senki. Ez nem volt mellékelve az ügyrendhez. Sem pótlás, sem kiegészítés nem volt benne feltüntetve.

Ki itt a hibás? Ki követett el mulasztást? Kinek kellett volna ezt nyilvántartani? Nehéz volna ezekre a kérdésekre válaszolni. Ép olyan nehéz, mintha valaki azt kérdezné, hogy ki volt az, aki ezt a miniszteri rendeletet most egyszerre mégis elő tudta adni? Vagy ez utóbbi kérdésre meg lehetne kapni a feleletet?...

Mindent összegezve: a legfelsőbb közigazgatási fórum döntött ez ügyben és e döntés előtt, szankciók nélkül is, tisztelettel hajlik meg mindenki. Még az is, aki egyelőre nem érti meg a bíróság döntésének indokolását és mélyen elcsodálkozik egy miniszteri rendeletnek ilyenformán való jogerőre emelkedésén.

A bíróság tehát, melyre a politikai pártok appellálnak, eldöntött egy vitás kérdést. A döntés az ellenzék javára szólt és ezzel — a második nagy meglepetést idézte elő ebben az ügyben. Az ellenzék ugyanis nem aknázta ki politikailag a győzelmét. Nem csinált belőle győzedelmi heccet, hanem bölcs önmérsékléssel megmutatta, hogy a tárgyi igazságot kereste és azért, csakis azért harcolt. Bebizonyította, hogy nem a főpolgármester személyét akarták támadni, hanem az autonómia egyik vitatott jogát védték, illetve verekedték ki. Becsületes küzdelem és nobilis felfogás ez, melynek láttára önkénteelnül arra gondol az ember, vajjon nem lehetne-e minden kérdésben így vívni, nem lehetne-e a közélet porondján ezt az atmoszférát állandósítani? Mert ez volna a polgárság vágya és a főváros érdeke.

A várospolitika sorsdöntő óráit éli. Budapest fejlődésének iránya, a város sorsa, egész jövője most dől el. A mai rendszer hibáit és a jelenlegi közigazgatás tarthatatlanságát mindenki érzi. A fenti példa mutatja, hogy a városházi adminisztráció már 25 évvel ezelőtt is nagyokat hibázott. Azóta még sokkalta kevésbbé tud megbirkózni a modern élet egymásra tornyosuló feladataival. Nemcsak az egyének érzik a bürokrácia hibáit, az intézmények is súlyos krízisek közt vergődnek. Ahová nézünk, bajt látunk, ahová nyúlunk, hibákba ütközünk. Nem vitás tehát, hogy ezen változtatni kell. *A tanácsi autonómiából elég volt.* Kormányzó-pártok és ellenzék egyaránt megelégelték azt az autonómiát, amelyben csak a felelősség az övéké, az intézkedési jog egyedül a Tanácsé. Közös ez az érzés, közös ez a meggyőződés. Miért hát mégis, hogy nem tudnak megegyezni? Miért, hogy élethalál harcot vívnak egymással, amikor mindegyik fél változtatni és javítani akar a helyzeten? Miért nem találják meg azt a plattformot, amelyen állva, egymás marcangolása helyett, közösen dolgozhatnának a főváros egyetemes érdekéért?

„VAN KÜLÖN TANÁCSI ÉS KÜLÖN TÖRVÉNYHATÓSÁGI AUTONÓMIA“

Kozma Jenő éles kritikája a legutóbbi tanácsi választásokról — Az üzemvezetők mammutfizetésének leépítése érdekében az Egységes Községi Polgári Párt kezdte az akciót

A fővárosi reform ismét a közérdeklődés középpontjába került, minthogy a képviselőház a karácsonyi szünet befejeztével ismét „a főváros közigazgatásáról” szóló törvényjavaslatot tárgyalja. A képviselőházi vita sokat veszített karácsonyelőtti élességéből, sőt *az egész vonalon az ellanyhulás jelei mutatkoznak.* Most, hogy a közigazgatási bíróság döntése alapján össze kell hívni a főváros rendkívüli közgyűlését a reform ügyében,

a baloldali pártok újabb injekciót próbálnak adni az ellanyhult parlamenti vitának.

Minden erőlködés hiábavalónak bizonyul. *A fővárosi reform még februárban tető alá kerül.*

Kozma Jenő dr.,

az Egységes Községi Polgári Párt elnöke, akit *a rendkívüli közgyűlés* összehívásáról megkérdeztünk, a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— A közigazgatási bíróság ítélete előtt mindenkinek tisztelettel kell meghajolnia. Ami a döntés következményeit illeti, meg kell állapítanunk, hogy a közigazgatási bíróság ítélete elintézte a jogkérdést, *arra azonban nem alkalmas, hogy kételyeinket eloszlassa.* A konzekvenciákat illetően mindenekelőtt arra a tényre kell rámutatnom, hogy *az ügyrend*, amelynek alapján a közigazgatási bíróság a maga ítéletét hozta, *ellenkezik a törvénnyel. A korlátlan összehívási jog visszaélésekre vezethet.* Hangsúlyozom, hogy nem a mai helyzetre gondolok, hanem általánosságban beszélek, amidőn felhívom a figyelmet arra a lehetőségre, hogy

ilyen értelmezés alapján 40 bizottsági tag állandóan együtt tarthatja a törvényhatósági bizottság közgyülését.

Ehhez csak az kell, hogy naponként benyujtsák a rendkívüli közgyülés összehívását kérő ivet. Én úgy látom a helyzetet, hogy éppen a közigazgatási bíróság döntése következtében *törvényhozási úton kell elejét venni ennek a bekövetkezhető eshetőségnek. Az új törvényben mindenesetre történnie kell ilyen irányban valamilyen gondoskodásnak.*

Felvetettük *Kozma* Jenő előtt a különböző aktuális városházi kérdéseket. Mindenekelőtt a *HÉV átvételére* vonatkozó tárgyalások alakulása iránt érdeklődtünk. *Kozma* Jenő ezeket mondja:

— Tudomásom szerint a főváros vezetősége átadta a BSZKRT igazgatóságának a HÉV-ajánlatot feldolgozás céljából. Itt szétválasztották az egyes szakkérdéseket. Minden egyes kérdést egy-egy szakember vizsgál meg, aki a pártok tagjai közül kerül ki. Minden párt résztvesz ebben a formában a HÉV státuszának felülvizsgálásában,

azt a jelentést tehát, amit ezek a kiküldött szakemberek terjesztenek elénk, megnyugvással fogadhatjuk.

Ami az elvi kérdést illeti, *én a HÉV átvételét ideális gondolatnak tartom, mert módunk nyílik a fővárosi és a közvetlen pestkörnyéki közlekedés egységesítésére.* Más kérdés az, hogy matériális szempontból hogyan alakul a helyzet.

Szóbahozzuk *a belügyminiszteri leiratot*, amely a költségvetés jóváhagyásával kapcsolatosan különböző tanácsokat ad a főváros vezetőségének és egyben azt követeli, hogy *az üzemeknél lévő mammutfizetéseket szállítsák le. Kozma* Jenő véleménye a következő:

— *A miniszteri leirat azt követeli, hogy mi 60 nap alatt építsük le ezeket a mammut-fizetéseket. Mielőtt a miniszteri leirat a városházára érkezett volna, mi már tárgyaltunk erről a kérdésről*, sőt

hetek óta folynak a tanácskozások a kinövések lefaragása érdekében.

Ebben a felfogásban teljesen egységes valamennyi városházi párt. Az *Egységes Községi Polgári Párt* már évek óta szorgalmazza a mammut-fizetések leszállítását, sőt ebből a célból *pártunk külön bizottság*

kiküldését forszirozta. A pártunk által kiküldött üzemvizsgálóbizottság is vizsgálatot tartott és

e vizsgálat eredménye alapján fokozódó erővel követeljük valamennyi üzemi főtisztviselői fizetés revizióját.

Kozma Jenő a beszélgetés során szóvátette a *Fővárosi Hirlap* munkatársa előtt *a legutóbbi tanácsi választásokat.* Szomorúan állapította meg a következőket:

— *A tanácsi választások során sok méltányos igény nem nyert kielégítést.* Csodálatos, hogy

a tanács milyen egyoldalúsággal intézte ezeket a választásokat. Nemcsak a főváros érdekelt tisztviselői körében mutatkozik érthető elégedetlenség, hanem a pártok vezető tagjai körében is.

A választási esélyeknek, a rátermettségnek, a képzettségnek, a hosszú szolgálati időnek teljes negligálása tapasztalható a legutóbbi választásoknál és

nem lehet majd csodálkozni azon, ha ennek az eljárásnak azután meglesz a kellemetlen következménye a készülő törvényben. A tanácsi választás eredménye azt bizonyítja,

hogy van külön tanácsi és külön törvényhatósági autonómia.

A tanácsi autonómia öncélló vált és függetleníti magát a törvényhatósági bizottságtól. Ez így nem maradhat . . .

Ezeket mondotta *Kozma* Jenő, aki egyébként *nagyobb beszédre készül a fővárosi reform parlamenti vitájában.* A reformjavaslat általános vitája előreláthatóan még ezen a héten befejeződik és megkezdődik a részletes tárgyalás. A részletes vita során

rengeteg módosító javaslat fölött kell a képviselőháznak határoznia.

Mindenütt pártkérdés az eredeti szöveg megszavazása, csupán két szakasznál hagyták nyitva az utat. Az egyik szakasz *a tanítói kinevezések* jóváhagyására vonatkozik, ahol *Kozma* Jenő azt javasolta, hogy ez a jog a főpolgármestert illesse meg. A másik szakasz *az érdekképviseleti tagok választására* vonatkozik. Itt *Kozma* Jenő azt indítványozza, hogy a törvényhatóság tagjai válasszák ki az érdekképviseletek grémiumából a közgyűlési delegáltakat. Mindkét szakasznál előreláthatóan Kozma Jenő álláspontja kapja meg a többséget.

Három új iskolát avatott a főváros

A háború és az utána következő rendkívüli idők, s a vele járó nehéz gazdasági viszonyok másfél évtizedre megakasztották a fővárosi iskolaépítkezést. A főváros közgyűlése, pártokra való tekintet nélkül, belátta a bajok súlyosságát, már három évvel ezelőtt nagyobbszabású iskolaépítési programot fogadott el és ennek megvalósítására 1928-tól kezdve évi kétmillió pengőt irányzott elő. Az 1928. évre előirányzott hitelösszegből létesített

három új iskolát szombaton, hétfőn és kedden adták át rendeltetésüknek, minden különösebb ünnepség nélkül.

Az első iskola az *Üllői* útnak a vasúti töltésen kívül eső részén épült meg, a második a *Lenke* úton, a harmadik pedig a *Római-fürdő* telepen. Különösen nagyjelentőségű az új iskolák közül a tizedik kerületi. Az itt keletkezett

új városnegyed ontja a gyermeksereget, amelynek mostanáig a távoleső gyáliúti iskolába kellett járnia.

A főváros egész területén *talán itt volt a legsürgősebb az új iskola.* De nem volt kedvezőbb a helyzet a Lágymányoson, vagy a Római fürdőn sem.

Most *három boldog városrész köszönti az új iskolákat,* amelyek a főváros szűkös anyagi helyzetének megfelelően

egészen egyszerű, minden luxust és cifraságot nélkülöző épületek, de a legmodernebb építéstechnikai elgondolások szerint, a higiénia és a pedagógia minden vívmányának felhasználásával épültek.

Teljesen modern architektura, nagy sima felületek, nyugodt, egyenes vonalak, nagy, tágas ablakok, derűs, világos helyiségek jellemzik az épületeket. Az üllőiúti és a lenkeúti iskolák kétemeletesek, a római-fürdői magasföldszintes és *csak a középső része emeletes.* Az előbbi kettő működhabarccsal vakolt, a römaifürdőtelepi fényezett nyerstégla épület, abban *a kissé díszesebb, de teljesen leegyszerűsített modern stílusban, amely a villatelep környezetéhez illik.*

Az üllőiúti és lenkeúti iskolák *Lavotta* Gyula műszaki főtanácsos mérnöki tudását, kiváló gyakorlati érzékét és építészi kvalitásait dicsérik.

Minden iskolában jól felszerelt tornacsarnok, napközi otthon, konyha és iskolaorvosi rendelőszoba is létesült, központi fűtéssel. Az iskolák egyszerű, nyugodt és komoly építési ízlésével stílusosan illeszkednek bele mindhárom helyen a környező városképbe.

Nagy örömmel tapasztaljuk azt is, hogy a főváros iskoláiban

intézményesen meghonosították a gumipadló használatát.

Örömmel regisztráljuk ezt, mert a baktériumokat termelő és gyüjtő hézagos padlóval szemben a hézagmentes és a szépérzék legmesszebbmenő követelményeit is kielégítő gumipadlót alkalmazva, a főváros helyes útmutatást adott a többi közintézményeknek, amelyek az esztétikai és higiéniai követelményekre egyes esetekben még akkor sincsenek tekintettel, ha a *Közszállítási Szabályzat* hazai iparpártolási előírásai amúgyis mgjelölnék a követendő utat.

Az üllőiúti elemi iskola hivatalos átvételekor alkalmunk volt meggyőződni arról, hogy

a gumipadló nemcsak a higiénia kívánalmainak felel meg, hanem szín és forma tekintetében is a legváltozatosabb lehetőségeket nyujtja.

Felkerestük

Lavotta Gyula műszaki főtanácsost,

az építkezések vezetőjét és irányítóját, aki az új iskolákról a következőket mondta el a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Az új iskolák azokkal a redukált méretekkel és igényekkel készültek, amelyeket a hatos bizottság *takarékossági szempontból előírt.* Az említett megkötöttség ellenére is *sikerült a lehető legjobbat alkotnunk.* Mindent megtakarítottunk térben, területben és anyagban, amit csak lehetett, mégis

sikerült célszerűség tekintetében egészen megfelelőt adni.

Az iskolák tágas, világos belső kiképzésére *különösen nagy gondot fordítottunk.* A helyiségek elrendezése, az épületek egész beosztása a pedagógusok szerint a legtökéletesebb. Az összes helyiségek az eredetileg tervezett, de később igen helyesen elejtett hajópadló helyett

higienikus gumipadozattal vannak ellátva.

— A tervezésnél tekintettel voltunk és igen

vigyáztunk a bővítés lehetőségének úgyszólván határtalan biztosítására is.

Erre annál is inkább szükség volt, mert *egyes iskolák már most is nagyobbak lehetnének.* Az új iskolák olyanok, hogy bármikor, a meglevő tervek szerint,

minden komplikáció nélkül lehet azokat egyszerű ráépítéssel, vagy toldással megnagyítani,

miközben a bennük folyó tanítás menete egy napra sem akad meg. Az épület födémezését ugyanis úgy szerkesztettük és az alapfalakat is úgy építettük, hogy *azok több emeletet is elbírjanak.*

— Az új iskolák építési költségek tekintetében is példaképül szolgálhatnak:

a preliminált 45 pengős köbméter egységár helyett sikerült az építkezést 40 pengős egységárral végrehajtani,

úgy hogy ez a számítás vezérfonal lehet a jövő iskolaépítkezései számára is.

— Az 1929. évi költségvetési fedezet terhére előkészített második iskolacsoport tervei és költségvetései *most vannak a belügyminisztériumban jóváhagyás céljából.* Amint a hozzájárulás leérkezik, a főváros megkezdi nyomban ezeket az építkezéseket amelyek eredményeként a Farkasrét, Óbuda és a külső VII. kerület jut iskolához.

A vállalkozók

Elismerést érdemelnek a vállalkozók, akik kifogástalan munkájukkal szintén hozzájárultak a sikerhez. Rászolgáltak, hogy névszerint is megemlékezzünk róluk. A kőműves munkát: *Németh* Zoltán és társa, *Wihart* Ferenc, *Brandits* Gyula, *Morbitzer* Nándor és *Méhn* Antal végezték; a bádogos munkákat: *Tollár* Lajos; a műköveket: a *Melocco r. t.* készítette; a szigetelő és válaszfal munkálatokat: a *Parafakő rt.* és a *Helvey* Tivadar cégek készítették; a vízvezetéket: *Ritschel és Henneberg,* a gumipadlózást: a *Magyar Ruggyantaárugyár rt.;* a csatornázást és a víz-, gáz- és a fűtőberendezéseket: *Szentgyörgyi* és Tsa, *Szücs* Béla, *Generál* műszaki rt., *Ruffián* István és *Halász* Ernő cégek készítették; a tornatermet és a bútorokat: *Schäffer* Antal, *Gombos* Aladár és *Jakab* Gyula szállították; a mázolómunkákat *Leichner és Török* végezték.

SCHÄFFER KÁROLY
okleveles mérnök
Vasút-, út-, betonépitési vállalkozó kövező-mester
Budapest VIII, Aggteleki ucca 17. Telefon: József 325-88

KOVÁCS A. ÖDÖN GÉPÉSZ MÉRNÖK
Budapest, VIII., Bezerédy ucca 8
Telefon: 382 — 93, 408 — 78.
Központi fűtés-, vízvezeték-, csatornafelszerelési vállalata

NEMES GYULA
Okl. gépészmérnök
Rádió, hat. eng. villanyszerelő vállalat
BUDAPEST, II, MARGIT KÖRÚT 58.
Telefon: Automata 604-48.

DUNÁNTULI MÉSZ-, TÉGLA- ÉS KŐIPAR RT.
Központ: BUDAPEST, V., GÉZA UCCA 5
Telefon Automata 218—05, 218—06. Sürgönycím: DUNMÉSZ
Szállít: Meszet, mészkövet, bazaltkavicsot. Vállal mindennemü kőfaragó-munkát

FISCHER ÉS HARTMANN
mázolómesterek
Budapest IV, Képiró ucca 3. sz. TELEFON:
Fióküzlet: IX. ker., Tompa ucca 30. szám A. 847-73

HORVÁT ÉS SZALAI
automobil és gépipari vállalata
Budapest, VIII, Kenyérmező u. 3
Gyárt: Precíziós fogaskerekeket, spirális fogazású kúp- és tányérkerekeket, csigakerekeket, kupplunglamellákat, szelepeket, dugattyukat, hajtókarokat és egyéb szerkezeti gép- autó-alkatrészeket, traktor-alkatrészeket, öntöttvas fékpofákat.
TELEFON: J. 356-47

BITUMEN ÚTÉPÍTŐ R.T.
Budapest,
IX., Ferenc körút 46.

SCHWARCZ JÓZSEF temetkezési, nemzeti zsinór és butorpaszomány-gyárs
Budapest, IX, Köztelek-u. 2. — Telefon: Aut. 857—41
Folyószámla a Kereskedelmi Banknál

Rozsdamentes acélbeton
„SÁRKÁNY BETON"
54125. sz. a. védjegyezve
Budapest, V., Zoltán ucca 13. Telefonsz.: Aut. 190—54

ÜVEGFESTÉSZETI ÉS ÜVEGMOZAIK MŰTEREM
PALKA JÓZSEF
Magyarország ezüstkoszo üs Üvegfestőmestere
Budapest, VIII., Baross-u. 59. Tel. J. 302-28. Alapittatott 1894

RIEDER OTTÓ villamos-berendezési vállalat, műszaki intézet, elektrotechnikai és rádió cikkek raktára
Alapittatott: 1895.
A. B. C tagoknak hat havi hitel
Budapest IV, Irányi u. 20. Tel.: Aut. 837-07

KÖZPONTI FŰTÉSEK
ÉS EGÉSZSÉGÜGYI BERENDEZÉSEK VÁLLALATA
SZEPESSY SÁNDOR utóda **SZEPESSY GYULA**
okl. mérnök, Budapest, VII., Abonyi-u. 25. Tel.: J. 380-30.

WIHART FERENC
• ÉPITÉSZ ÉPITŐMESTER •
BUDAPEST, VII., COLUMBUS UCCA 33. sz.
TELEFON: JÓZSEF 350-97

„IDEÁL" PAPLANGYÁR
SÁNDOR M. FERENC
BUDAPEST, IV, KAMERMAYER KÁROLY UCCA 1
Állami, városi és közintézmények szállítója

Rietschel és Henneberg
Részvénytársaság
Budapest, VIII., Práter ucca 12. szám.
Telefon: József 323—18.
Központi fűtések, vízvezetéki és csatornázási berendezések

HORTOBÁGYI JUHTÚRÓ
Mindenütt kapható! Termeli:
Orsz. Magy.
TEJSZÖVETKEZETI KÖZPONT

STUMPF IMRE és KÁROLY
BUDAPEST, VII., THÖKÖLY ÚT 31.
Tápióbicske-i saját termésű borainak korlátolt kimérése megnyílt

Buday Dezső rosszhiszemű kritikája a sajtó kritikájáról

A székesfőváros adminisztrációja és a sajtó szép békességben megvolt egymással és ha most akadt is egy kijelentés, amely ezt a harmóniát szeretné megzavarni, ez nem fog sikerülni. A sajtó igenis erős, de igazságos kritikában részesítette mindig a fővárost, de ezt egészen természetesnek találták mindig a városházán. Többet mondunk: nincs Magyarországon hivatal, vagy intézmény, de még Nagy-Magyarországon sem lenne, ahol kevesebb cáfolat születik, vagy születnék, mint a budapesti városházán. Ennek egyik oka az, hogy a városháza funkcionáriusai türelmes és intelligens urak, akik ismerik a kritika jogait és viselik annak következményeit. Másik oka viszont, hogy a városházi ujságírók a magyar ujságírás legkomolyabb és legműveltebb rétegéből kerültek ki. Abban a kis gárdában, amely Budapesten a kommunális ujságírást képviseli, a magyar ujságírás kiválóságai foglalnak helyet. Ezeknek az embereknek megvan a komolysága, tudása, műveltsége és hite ahhoz, hogy Budapest érdekében gazdag és eredményes tevékenységet fejtsen ki. Sokkal több kvalitás van ebben a gárdában — amelynek a városházi ügyek a kisujjában vannak — mint akárhányszor a városatya urak igen jelentős tömegében.

Igazán nem akarunk ennek az állításnak a részletes bizonyításába belebonyolódni, mert valószínűleg igen sok érzékenységet kellene kihívnunk egészen fölöslegesen. De el kellett mondanunk ezt, mert pár nap óta nagyon a szívünkön feküdt ez a gondolat. Pár nap óta, amikor a parlamenti vitában azt hallottuk *Buday* Dezső képviselő, fővárosi bizottsági tag és BSZKRT atyaúristen szájából, hogy *„hirlapi közlemények alapján nem lehet helytálló kritikát gyakorolni."* Buday képviselő urat általában mint a sajtó rosszakaróját ismerik, s mi nem tudjuk, hogy része van-e ebben egészen általánosságban a nyomtatott betűnek, vagy csak az ujságírókat nem tartja magához méltó kultúrlényeknek. Egyszóval a sajtót nem ismeri, tehát — nem hagyván magát a tények által befolyásoltatni — nem is szereti.

Ez tudomásul vételtek. Lehet a sajtót rosszindulatúan kezelni, de *egyet nem lehet: mellőzni, nem létezőnek tekinteni.* Legalább kultúrembernek nem. Tudjuk mi azt is, hogy Buday Dezsőnek van oka a sajtót *nem* szeretni, de — ha sajtó nem lenne — honnan értesülne — mondjuk — a BSZKRT-nál történő dolgokról? Mert bármily nagytekintélyű és nagyhatalmú férfiú is Buday Dezső, mindenütt jelenlevő, mindent tudó — mint az ezerszemű, ezerlábú sajtó — még sem tudna lenni. Az értesüléseket tehát még Buday Dezső képviselő úrnak is legtöbbször — bár gusztusa ellenére — a sajtóból kell beszereznie. Hogy aztán a sajtó munkája a percek lázában sokszor *kényszerűen* felületes: ez egészen természetes. Ilyenkor azonban a lelkiismeretes képviselő, vagy városatya megindul a sajtó-adta csapáson és összegyüjti kritikája számára a pontos, a tökéletes adatokat. Ennyi az egész, de hogy a sajtó közleményei alapján nem lehetne „helytálló" kritikát mondani: ez igazán nem tartozik a jóindulatú megállapítások közé.

Vajjon hol lennénk ma a főváros kórházi állapotaival, ha a sajtó föl nem hívta volna ezekre a figyelmet és ha olyan lármát nem csapott volna, hogy vágtatvást kellett intézkedni és cselekedni. Vagy csak az *utak* kérdésére emlékeztetünk. Ezt a kérdést is a sajtó tartotta napirenden és a sajtónak — igenis *„helytálló"* — közlései alapján indult el fölfedező körútjára *Ripka* Ferenc főpolgármester, aki nem átallotta a sajtó segedelmét igénybevenni, amikor be kellett bizonyítani, hogy mérhetetlen nemzetgazdasági kárt jelent, ha az utakat rendbe nem hozzuk. Sajtó nélkül lenne-e Budapesten építkezés, vagy nem a sajtó volt-e az, amely a betterment behozatalát igazságosnak és a főváros számára jövedelmezőnek mondotta. Tegnap óta pedig már a belügyminiszter is ugyanezt igyekszik magyarázni a főváros tanácsának. A városházi sajtó egyik igen „helytálló" küzdelme volt az is, amire talán Buday Dezső képviselő úr is jól emlékszik még, amikor a szellemi szükségmunka tételét *a közvélemény nyomása* (szóval a sajtó) alatt szépen vissza kellett venni az 1930-ik évi költségvetésbe.

Vagy csak egy apróság. A sajtó többször felszólalt az iskolák *hajó-padlója* miatt, amelyet igen *helytálló* szakvélemények alapján egészségtelennek bélyegzett. És a napokban három olyan iskolát adnak át hivatásának, amely iskoláknak a padlója már higiénikus gumiból készült. Még egy csekélység: az óbudai és kőbányai téglagyárak odulakásaira is a sajtó hívta föl a figyelmet: ma már az egész város ügye lett. És mind hangosabb a vélemény, hogy amíg a téglagyárak ezt a szégyenletes állapotot meg nem szüntetik, a városi építkezéseknél bojkottal kell őket sujtani.

Aztán vannak nagyobb dolgok is. Példának okáért az üzemi vezérek mammutfizetése vajjon nem a sajtó útján került-e a közérdeklődés középpontjába? És ha például a BSZKRT-nál sikerülni fog ezen a réven „néhány" pengőt megtakarítani, akkor ez is a sajtó *helytálló* adatai alapján sikerül majd. Sőt ha egyszer, valahára fölépül majd az élelmiszernagyvásár, e körül is lesz majd érdeme a sajtónak, mert — úgylátszik legalább — a közélelmezési ügyosztály nem akar és nem tud megmozdulni a sajtó állandó noszogatása nélkül. De egész általánosságban: a főváros mai tanácsa, amely immár közmondásosan nélkülözi a mutatós tevékenységet, nem szorul-e rá, hogy a sajtó minden untalan beköszönjön a kisablakán: Adjon Isten tekintetes Tanács, minden jót, méltóztatik-e már valahára keresztbe-szalmát-tenni Budapest székesfőváros közönsége érdekében?

ÖSSZERAKHATÓ VASBETON-LÁBAZATOS KERITÉSEI
TERÉZ KÖRUT 43
A 31. SZ. ÁRJEGYZÉK DIJMENTES

Rosszul értelmezett ügyrenddel vezetik 25 éve a közgyűlést

Az *Egységes Községi Polgári Párt* hétfőn este *Gaár* Vilmos elnöklésével értekezletet tartott, amelyen jelen voltak: *Gaár* Vilmos, *Glückstahl* Samu, *Becsey* Antal, *Farkas* József, *Nessy* Gyula, *Orova* Zsigmond, *Böhm* József, *Kiss* Menyhért, *Martin* János, *Stern* Sándor, *Bárány* Oszkár, *Nagy* Antal, *Spett* Ferenc, *Popelka* Béla, *Pompéry* Elemér, *Scheuer* Róbert, *Németh* Béla, *Kollmann* Dezső, *Rásó* Lajos, *Demény* Aladár, *Holtzer* Nándor, *Dorner* Gyula, *Wellisch* Andor, *Sümeghy* László, *Hubert* Vilmos, *Bánó* Dezső, *Faber* Fülöp, *Glück* Frigyes, *Politzer* Géza és még sokan mások.

Gaár Vilmos beszámolt arról a döntésről, amelyet a közigazgatási bíróság a rendkívüli közgyűlés össze nem hívása miatt való panasz ügyében hozott. A közigazgatási bíróság ugyanis — mint ismeretes — egy 1904-ben kelt belügyminiszteri rendelet alapján úgy döntött, hogy a főpolgármesternek *negyven tag kérésére össze kell hívnia a rendkívüli közgyűlést.* A párt természetesen tisztelettel tudomásul vette a közigazgatási bíróság határozatát, megállapította azonban, hogy

> az ügydöntő belügyminiszteri leiratról az adminisztráció az illetékeseket nem informálta és a közgyűlést immár több, mint 25 esztendő óta olyan ügyrend alapján vezetik,

amely *nem tükrözi vissza híven a jogalkotók akaratát.* A párt tehát ez ügyben *a városi adminisztráció hibájából előzetesen nem volt informálva* és a pártértekezleten előterjesztett értesülések után az a nézet alakult ki, hogy *a bíróság a törvénnyel szemben egy belügyminiszteri felfogás honorálásával hozta meg határozatát.*

A pártértekezleten tárgyalták a *HÉV* részvényeinek átvételére vonatkozóan tett ajánlatot és a párt álláspontja az volt, hogy

> **bevárja a folyamatban levő vizsgálat alapján előterjesztendő szakvéleményt.**

Napirend után *Becsey* Antal a *Vízművek* sürgős rekonstrukciójának halaszthatatlan fontosságát ajánlotta a pártértekezlet figyelmébe, mire az értekezlet több hozzászólás után úgy határozott, hogy ezzel az életbevágóan nagyjelentőségű kérdéssel *külön ülésen foglalkozik.*

A pártértekezletet *háromszázszemélyes pártvacsora követte.*

Fővárosi Hirlap
Az Egységes Községi Polgári Párt hivatalos lapja.
*
Előfizetési árak:
fél évre . . . . . 12 pengő,
egész évre . . . . . 24 pengő.

Gyárak, raktárak, garageok, kórházak, középületek részére
préselt acélajtók
préselt acélkapuk

tetszetős-tartós-tűz- és betörés biztos.
haas és Somogyi

STERN EMIL Telefon: Aut. 906-48
ÚT-, CSATORNA- és MAGASÉPITÉSI SZERSZÁM- ÉS MŰSZAKI ÜZLET
BUDAPEST, V., VISEGRÁDI U. 32.

DONA DÖME ÉS TÁRSA
PAPIR ÉS IRÓSZEREK GYÁRI RAKTÁRA
a „PAPIRMALOM"-hoz
Tel. Aut: 377-15 Alapitva 1790-ben
Budapest, IV, Aranykéz ucca 6

SZÉKELY és MOTTL
OKL. MÉRNÖK, ÉPITŐMESTER, ÉPITÉSI VÁLLALKOZÓK
BUDAPEST, III., LAJOS U. 92, IV. EMELET.
TELEFON: AUTOMATA 625—78. SZ.

Köztisztviselők kedvező fizetési feltételek mellett kaphatnak nyugágyat, függőágyat, sátort és hátizsákot
TELEFON J. 415—07. ALAPITVA 1838-ban
HAUSCHILD ALBERT
Budapest, VII., Károly-körút 15. szám.
Szállit hivatalok részére iratkötőhevedert, por- és padlótörlőruhát.

HEVERDLE ISTVÁN
okl. mérnök, épitő és kövezőmester
VIII., Baross ucca 74. Telefon: J. 324-32.

Talajnedves épületek kiszárítása szabadalmazott falfűrésszel
Talajnedves kő- és téglafalazatok szigetelése és kiszárítása, talajviz-szigetelés, házigomba kiirtása. *Költségvetések díjmentesen!*
PÉTER ERNŐ
V., SZEMÉLYNÖK UCCA 16. VI. 2. Telefon: Aut. 161-12

Összerakható könyvszekrények
rekeszenként minden irányban nagyobbithatók és pótolhatók.
PRAKTIKUS ÉS OLCSÓ
Lingel Károly és Fiai
Első Magyar Faáru- és Butorgyár.
Budapest, VII. ker., Rózsa ucca 4—6. szám
Kérjük 120 szobából álló állandó kiállításunk megtekintését.

Proczeller Bálint kövező mester
Budapest, X. Korponai u. 11. Tel.: Kőbánya 74-84

KEMÉNY SÁNDOR
OKL. MÉRNÖK-ÉPITŐMESTER
IRODA: PANNÓNIA UCCA 18. SZÁM
Telefon: Aut. 926—24

„VIGYÁZZ! NEHOGY BALESET ÉRJEN!
Biztosítsd magad a Magyar-hollandi társaságnál!"

Budapest rövidesen az izléstelen reklámok városa lesz

Nem egyszer tettük már szóvá a *Fővárosi Hirlap* hasábjain azt az egészségtelen tünetet, amely Budapesten a reklámok terén mutatkozik. Nemrégiben írtuk meg, hogy egy élelmes vállalkozó az aszfaltjárdákat óhajtotta kibérelni hirdető területnek és azt akarja „ötletes" felírásokkal tarkítani, arra számítva, hogy a gondterhes fővárosi ember mostanában úgyis lehorgasztott fejjel jár és így nem esik nehezére az aszfalton olvasni. Megírtuk, hogy egy másik „élelmes" azt az ajánlatot tette, hogy saját költségén befedi a budapesti márványszobrokat télidőre, ha a hideg ellen védő burkolatot teleragaszthatja a „saját gyártmányú kitünő cigarettapapír" hirdetéseivel, többek között ilyenekkel akarták felékesíteni a Calvin téri szükőkutat is. Legújabban pedig arról értesülünk, hogy az egyik biztosító társaság ingyen ajánlott fel a fővárosnak kétszáz darab „közlekedésjelző oszlopot," ha elhelyezheti rajtuk a saját hirdetéseit. Ezek

a „közlekedésjelző" oszlopok azonban alighanem hirdetőoszlopok lesznek,

amelyeknek az az „előnyük", hogy nem lesznek a földbe erősítve, hanem változtatni lehet a helyüket, ma az Oktogonon, holnap a Nagykörúton, azután a Berlini téren, vagy a Keleti előtt mutathatják az irányt — *a biztosító társaság palotája felé...*

Az ajánlattal a főváros illetékes tényezői úgylátszik a legkomolyabb formában foglalkoznak és legutóbb a közlekedésrendészeti bizottság tárgyalt ezekről a közlekedésjelző oszlopokról. Ez a bizottság természetesen csak közlekedési rend szempontjából bírálta el a kérdést és erről a következőket mondották munkatársunknak illetékes helyen:

— A *Magyar hollandi biztosító* azt az ajánlatot tette a fővárosnak, hogy teljesen ingyen rendelkezésre bocsát kétszáz darab közlekedésjelző oszlopot, amelyek szerkezete olyan, hogy bármelyik ponton könnyűszerrel felállíthatók. Az ajánlattevő csak azt kéri, hogy az oszlopon alul feltüntethesse a maga cége nevét. Nekünk közlekedésrendészeti szempontból az ajánlat ellen kifogásunk nem lehetett. Ilyen oszlopok külföldön mindenütt vannak és jól be is váltak. Rajtuk a közlekedés irányát szokták feltüntetni a gyalogosoknak, vagy a járműveknek, esetleg bizonyos közlekedésrendészeti figyelmeztetés kíséretében. Az ajánlatot annál kevésbé utasíthattuk vissza, mert *a főváros maga is szándékozott ilyeneket rövidesen felállítani.*

Nem érdektelen, hogyan fest a valóságban az ajánlattevőnek az a szerény kívánsága, hogy „az oszlopon alul feltüntethesse a maga cége nevét". A közlekedésjelző táblán valójában ez lenne a felirat:

VIGYÁZZ! NEHOGY BALESET ÉRJEN!
BIZTOSITSD MAGAD A
MAGYAR HOLLANDI BIZTOSITÓ
TÁRSASÁGNÁL!

Ez a forma pedig már olyan, amely elveszi a közlekedésrendészeti figyelmeztetés komolyságát és *nem egyéb, mint*

hivatalos köntös mögé bujtatott ügyes reklám, amelynek hatósági jelleget kölcsönözni nem is szabadna,

mert a publikum sietős útja alatt nem érhet rá afelett meditálni, melyik komolyabb parancs: az-e, hogy balra tartson és derékszögben haladjon, vagy az, hogy a hollandi biztosítóhoz siessen balesetbiztosítást kötni.

Valójában tehát a közlekedési rend szempontjából is így kellene elbírálni az ilyen ajánlatokat, nem is beszélve arról, hogy

az oszlopok felállításába beleszólása lesz a főváros hirdető vállalatának is,

amely szabályrendeletben biztosított hatósági monopoliumánál fogva *nem is tűrheti az ilyen kísérleteket*, mert a kizárólagosság frontjának áttörése igen veszedelmes precedenst teremtene.

Érdeklődtünk a hirdetési ügyekben illetékes kilencedik ügyosztályban is, ahol a következő információt kaptuk:

— A reklámmal ellátott közlekedési oszlopok ügyében *még nem történt állásfoglalás.* A hirdetési vállalatra felügyelő bizottság hozzászólásra áttette az ajánlatot a közlekedésrendészeti bizottsághoz, azután foglalkozik majd vele hirdetési szempontból.

A főváros e téren biztosított monopóliumát semmi módon nem engedjük megsérteni,

s ha az ajánlattevő az oszlopon hirdetni akar, *feltétlenül megváltási díjat kell fizetnie a hirdetővállalatnak, illetve a fővárosnak.*

Anélkül, hogy a konkrét esettel részletesebben foglalkozni akarnánk, nem hallgathatjuk el, hogy nem vagyunk barátja az ilyen kombinált megoldásoknak, mert gátat akarunk vetni annak az árnak, amely lassankint reklámmal lepi el a főváros minden talpalatnyi helyét.

Tudjuk jól, sőt hirdetjük, hogy hirdetésre, reklámra a modern kereskedelemnek nemcsak szüksége van, hanem *a reklám életfeltétel.* Tudjuk azt is, hogy a reklámnak újnak, ötletesnek, feltünőnek, kiabálónak kell lenni, hogy hatásos, eredményes legyen és hogy ott kell alkalmazni, ahol leginkább a szem előtt van. De valljuk azt is, hogy

a reklámozást nem szabad túlzásba vinni, mert ízléstelenné válik az uccán.

Hogy ez a kritikus határ hol van, *azt a hatóságnak kell megszabnia.* Erre nagyon vigyázni kell, mert

nem szabad megengedni, hogy a hirdetések és reklámok a szabad közlekedés akadályaivá váljanak,

lehetetlen, hogy az uccán minden öt lépésre különféle bódéba, „pavillonba", kivilágított, vagy régimódi hirdetőoszlopba, hirdetésektől csillogó villamos- és autóbuszmegállót jelző tornyocskákba ütközzék a járókelő. A főváros közönsége már unja a sok ötletet és nem óhajtja a „bódé és hirdetőoszlopok" városa jelzőt elnyerni, ahogy a külföldi látogatók sűrűn emlegetik.

Határt kell szabni a túlzásoknak és annál kevésbé szabad ilyesmihez hatóságilag asszisztálni, mert ez a rendszer nélkül való, vagy mondhatnánk: *rendszeresített túlzás* nem méltó Budapest nyugateurópai karakteréhez. De nem is hasznos a kereskedőnek, mert a túlzás célt téveszt: *vásárlási buzdítás helyett bosszankodást vált ki az emberekből.*

ÁRLESZÁLLÍTÁS!

Racionalizálás következtében leszállítottuk a következő cikkeink árát:
KÁVÉ, CSOKOLÁDÉ, FŐZELÉK (dobozban), TÉSZTAÁRU, KEKSZ, MÉZ, PAPRIKA
KÉRJE ÚJ ÁRJEGYZÉKÜNKET!
Meinl Gyula rt

KŐNIG JÓZSEF
OKL. MÉRNÖK, ÉPITÉSI VÁLLALKOZÓ
TELEFON: JÓZSEF 424—69.
Budapest, VIII., Baross ucca 98. sz.

MUSICA ÁTKÖLTÖZÖTT
EGY SÉTÁRA 43 KÖRÚT
ÁRAI MARADTAK

KŐBÁNYAI KÁTRÁNY- és ASZFALTIPAR
FRIED és GRUBER okl. mérnökök / X., Gyömrői-út 64 / Tel.: J. 449-44
GYÁRTMÁNYAINK: bőrlemez, szigetelőlemez, aszfalt fedőlemez (szagtalan), facement, klöntő aszfalt, aszfalt coulé
VÁLLALUNK: Tetőfedést minden kivitelben, szigetelési munkákat, vízteleníté si munkákat, aszfaltozást

Szmatana József
műszaki és villamossági vállalat
Budapest, V., Wekerle Sándor-u. 13
TELEFON: 219—52

FÉMÁRÚ- ÉS SZERELVÉNYGYÁR
MÜLLER ANDOR
BUDAPEST, VIII., JÓZSEF KÖRÚT 35.
TELEFON: J. 373—71

Szobafestő, mázoló és érclényező munkákat kiváló kivitelben készít
SZEGŐ JÓZSEF
Budapest, VII., Kazinczy ucca 20. Telefon: J. 440-60.

MAUTNER JENŐ műasztalos
Budapest, Alpár-u. 10.
Telefon: J. 414-79.

RIEGER OTTÓ
ORGONAGYÁR
ÚJ ORGONÁKAT
valamint
HOMLOKZATSIPOKAT
szállítunk és orgonajavításokat mérsékelt árban és művészi kivitelben elvállalunk. Gyárainkból negyven éves fennállása óta 2300 új orgona került szállításra.
BUDAPEST, X., SZIGLIGETI UCCA 29. (RÁKOSFALVA) TELEF. JÓZSEF 393—45.

A Hatvani Asbestfedőpalagyár Rt.
Telefon: Aut. 823—20.
gyártmányai
hiteles vegyvizsgálati bizonylat tanusága szerint asbesttartalmuknál fogva
tűz- és fagyállóak
Régi és új tetők fedési munkálatait teljes szavatosság mellett a legjutányosabb áron vállaljuk kedvező fizetési feltételek mellett is. Ellismerő levelek a legelőkelőbb helyekről.
Telefon: Hatvan 84. Sürgönycim: Palagyár Hatvan.
Budapesti Iroda: V., Nádor-u. 3.

BUDAPESTI HIRLAP
a legtartalmasabb magyar napilap!
Hangja előkelő, hírszolgálata tökéletes, vasárnapi melléklete a legjobb képes hetilap

TOST és MOLNÁR
kereskedelmi és tájkertészet
TELEFON: JÓZSEF 396—36
BUDAPEST, VII., Erzsébet királyné út 39
TÁJKERTÉSZET
TERVEZÉS és KIVITEL
FAISKOLAI CIKKEK
gyümölcs- és díszfák, gyümölcs- és díszcserjék, szőlőojtványok, rózsák, évelők és minden más a kertészethez tartozó anyagok
ELSŐRENDŰ MINŐSÉGBEN

PARKETTA
szállítása, mindennemű padozat készítése és javítása.
FRIED és BENEDEK
parkettgyár és gőzfürész
BUDAPEST, VII., RÁKÓCZI ÚT 82.
Telefon: József 133—43 és József 134—17.

MAYER OTTÓ egészségügyi berendező
központi fűtés, szellőztetés és fürdőberendezési vállalata. Épület- és díszmúbádogos, légszesz, vízvezeték, csatornázás és szivattyú berendezési telepe. Budapest, VII, Barcsay u. 9. Tel J. 360-70

RELLA N. és UNOKAÖCCSE
Építési Vállalat R.-T.
Budapest, VIII, Népszinház ucca 13
Telefonszámok: József 436—52 és József 436—53.
Magas- és mélyépítés, vasbetonépítés, HERBST FÖDÉM az egész világon elterjedt és és legolcsóbb vasbetonfödém

Mielőtt máshol vásárol, saját érdekében, tekintse meg új helyiségében
HIKKER
réz-, vasbutorgyár készítményeit. Ágybetétek, kárpitos áruk, ágynemű és paplanok gyári árban. VII., Dohány ucca 1. sz. Károly körut mellett. Tel. J. 422-12.

A legtöbb autobusz-vonal baja, hogy a kocsik ritkán közlekednek

Scheuer Róbert érdekes nyilatkozata arról, hogy „az autobusz-üzemnél miért kezd úrrá lenni bizonyos idegesség és kapkodás"

Az utóbbi időben sűrűn történnek változások az egyes autóbusz-relációkban és pedig úgy új relációk megnyitásában, mint egyes vonalak végleges megszüntetésében, valamint új útirányok kijelölésében. Ezeknek a sűrű változásoknak az a kellemetlen következményük, hogy *a közönség bizalmatlanná válik és egyes vonalak rentabilitását komoly veszedelem kezdi fenyegetni.* Fontos kérdések ezek, máresak azért is, mert hiszen a BSZKRT vezetőségének egyes tagjai konkurrens-vállalatnak tekintik az autobuszüzemet, pedig mindkét vállalatnak a főváros közönsége a tulajdonosa.

Scheuer Róbert

törvényhatósági bizottsági tag, az *Egységes Községi Polgári Párt* kiváló közlekedési szakértője, aki tagja az autobuszüzem működésére felügyelő albizottságnak is, érdeklődésünkre a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Magam is úgy látom, hogy az autobuszüzemnél az egyes vonalak megszüntetése és új vonalak beállítása tekintetében

bizonyos idegesség és kapkodás kezd úrrá lenni.

Amennyire helyes, ha az autobuszüzem megszünteti a feleslegesnek bizonyuló, úgynevezett protekciós vonalakat, annyira túlzás beleesni a másik végletbe. Ha egy autobuszvonal nem válik rögtön rentabilissá, ez még nem jelenti azt, hogy ennek a vonalnak fenntartására nincsen szükség. Minden komoly közlekedési szakember tudja, hogy *egy új autobuszüzem nem lehet azonnal jövedelmező,* mert a vonalaknak — szaknyelven szólva — „be kell érniök".

— Nem kell külföldi példákra hivatkoznom, elég ha speciális budapesti eseteket teszek szóvá. Amikor az 5-ös vonalat beállítottuk, kezdetben alig volt ennek a vonalnak közönsége, úgy hogy félév multán tanácskozni kezdtünk a beszüntetéséről. Fölvetettem ekkor azt az eszmét, hogy *sűrűsítsük* ennek a vonalnak a járatait. Rövidesen eredménye mutatkozott az újításnak, a közönség, mivel hozzászokott ahhoz, hogy nem kell többé félóráig várakoznia,

megkedvelte a vonalat és ma egyike a legrentabilisabb relációknak.

A 15-ös vonal beérésére is időre volt szükségünk. Nem szabad tehát idegeskedni és főként *nem kell törődni a szakszerűtlen támadásokkal.* Meg kell vizsgálni minden relációban a hibákat és csakhamar meg is lehet állapítani, hol van az igazi hiba és milyen eszközökkel lehet a bajon segíteni. *A legtöbb vonalnál az a baj, hogy a kocsik ritkán közlekednek.* A közönség a mai szomorú gazdasági viszonyok között, amikor az időnek fokozott értéke van,

gyors és megbízható közlekedést akar.

Azoknak, akik a rentabilitás esetleges hiánya miatt panaszkodnak, csak azt felelhetem, hogy *legyenek türelemmel.*

— A rózsadombi vonalat is azok között a relációk között emelegetik, amelyek nem eléggé rentabilisak. Ezt a tényt a kalauzok táskájából állapítják meg, pedig *ezek az adatok semmit sem bizonyítanak. A Rózsadombra ugyanis mindenki átszállójeggyel utazik,* hiszen a 12. vagy a 15-ös vonalról szállanak át erre, a 17-es vonalra. Visszafelé pedig a legtöbb ember gyalog jön, mithogy a hegyről lefelé jönni kevésbé fárasztó. Amint a rózsadombi autobuszvonal rentabilitásának megítélésénél is ilyen speciális szempontokra kell tekintettel lenni, ugyanúgy más vonalaknál is

csak alapos vizsgálat után lehet megállapításokat tenni.

A *Fővárosi Hirlap* munkatársának értesülése szerint *a főváros illetékes tényezői a legközelebbi napokban vizsgálatot indítanak az autobuszüzem költségeinek pontos megállapítása érdekében.* Az autobuszüzem költségei kocsi-kilométerenként 1 pengő 27 fillért tesznek ki. Ezt a szakemberek túlságosan nagynak mondják és éppen ezért már csak a közönség megnyugtatása szempontjából is szükség van alapos vizsgálatra. *még nem lehet.* Ismernünk kell a többi ház elszámolásait is, mert *nem lehetetlen, hogy másutt esetleg túlkiadások jelentkeznek.* Bár nem hiszem, hogy ilyen is lesz, — mégis meg kell várni az összes elszámolásokat,

ismerni kell a végelszámolás eredményeit, azután beszélhetünk a lakbérmérséklési tervekről.

— Ha tényleg megállapíthatók lesznek a megtakarítások az építési költségekben, akkor *ezt az eredményt mindenesetre a lakók javára fogjuk írni olymódon, hogy leszállítjuk a béreket.* Hangsúlyozom azonban, hogy *ez nem egészen közeli lehetőség és csak feltételezés! Minden attól függ, hogyan fog festeni a végelszámolás.* Ha csak egyetlen lehetőség mutatkozik, a főváros él az alkalommal, hogy a bérmérséklésben is *példát mutassunk a háztulajdonosoknak.*

Leszállítják a városi lakások bérét?

Minden negyedévkor megismétlődő panasza a székesfőváros kislakásos bérházaiban élő kisjövedelmű embereknek, hogy *a városi házakban is drága a bér.* Ez a panasz nem is alaptalan, mert a városi házakban az egyszobás lakások évi bére átlagban 550—650 pengő, a kétszobásoké 800—1200 pengő, sőt *a legújabb építkezésű házakban még drágább is.* Ezek a bérek pedig a mai gazdasági viszonyok között tényleg aránytalanul megdrágítják a kisemberek életét és nem szolgálják teljesen azt a szociális célt, amely a főváros törvényhatósági bizottságát az építkezések megindításakor vezette.

A közgyűléseken és a szociálpolitikai bizottsági üléseken nem egyszer vetették már fel *a bérleszállítás szükségességét,* maga a tanács sem idegenkedett a gondolattól, *a megvalósítás lehetősége azonban egyre késett.*

A főváros tudvalevően az egész lakásépítési akciót kölcsönpénzzel bonyolította le, hozzá még

nem is túlságosan olcsó pénzen, ezért a tanács keze a lakbérek megállapításánál mindig kötve volt.

A lakbérek kiszámításánál a tanács egyedül arra törekedett, hogy *a házak annuitása és fenntartási költsége fedezve legyen,* minden maradék nélkül, de ez maga is olyan tekintélyes summa, hogy

alacsonyabb bérek kiszabása a pénzügyi helyzet enyhüléséig lehetetlennek mutatkozott.

Annál örvendetesebb az a hír, amely a kislakásépítések ellenőrzésével megbízott ötös bizottság legutóbbi üléséről szivárgott ki, hogy

a lakbérek leszállítására készül a főváros.

Az ötös bizottság legutóbbi ülésén — értesülésünk szerint — az egyes épületcsoportok költségeinek elszámolásánál

olyan örvendetes megtakarításokat állapítottak meg, amelyek lehetővé teszik, hogy a tanács a bérek leszállításának gondolatával most már komolyan foglalkozzék.

A bérleszállítási hírekkel kapcsolatban kérdést intéztünk

Liber Endre tanácsnokhoz,

a szociálpolitikai ügyosztály kitűnő vezetőjéhez, aki a híresztelést *részben meg is erősítette:*

— A híresztelésnek *van némi alapja.* A tanács és elsősorban magam is, már régen foglalkozunk azzal, hogy a városi házak magasabb béreit, hogyan lehetne mérsékelni. *Minden alkalommal azt hangoztattuk, hogy az első kínálkozó lehetőséget meg fogjuk ragadni, mert a főváros kislakásos bérházait nem tekinti jövedelmező forrásnak, hanem az egészet, mint szociális akciót kezeli.* Az építkezések végelszámolása még nem fejeződött be, ha olyan eredmények mutatkoznak megtakarításban, amelyek várakozáson felülíek, vagy legalább is számottevők, akkor

a bérek olcsóbb megállapításával percig sem fogunk késlekedni.

— Az ötös bizottság legutóbbi ülésein a kislakásépítési akció utolsó csoportjába tartozó rónauccai, németvölgyiúti és Kisfaludy uccai bérházak számadásával foglalkozott. Az egyik ház költségeinek elszámolásánál

tényleg mutatkoztak bizonyos megtakarítások,

ebből azonban végleges következtetéseket levonni most

Magyarország aranykoszorus mestere
SZLEZÁK LÁSZLÓ
harang- és ércöntőde, harangtelszerelés és haranglábgyár
Budapest, VI., Frangepán u. 77. Telefon: Aut. 913-53

Bazilika részére készült 7500 kg új harang

Bründl János udvari szállító Egészségügyi műszaki berendezések gyára
Budapest, VII., Péterffy Sándor ucca 34. szám
Központi fütés. — Melegvíz készülék. — Vízvezeték. — Csatornázási- és gázberendezések. — Berendez városoknak vízműveket, csatornázásokat és derítőtelepeket. — TELEFON: József 515—19.

Standard aszfaltok Oil Trading Company képviselete **MILLINI IGNÁC** Budapest, V., Nádor ucca 6. sz.
TELEFÓN: AUT. 833—40, 832—77.

OBERMANN I. FÉMÁRU IPARTELEPE
BUDAPEST, VIII., SZIGETVÁRI UCCA 6.
TELEFON: J. 348-53. ALAPÍTVA: 1887
KITÜNTETVE: WELS 1888, BUDAPEST 1896, 1906, 1928.
Üzemi konyhák felszerelései.
Sütőformák, fém- és bádogáruk, kávégépek gyártása.

LINOLEUM ÉS GUMMI
burkolási szakvállalat CSÁSZÁR IMRE
Budapest, IX., Lónyai-u. 11. Telefon: Automata 887—49.
Ajánlatok díjmentesen.

Kórházi, intézeti és tömegélelmezési konyhaberendezések
MAYER HERMANN és HIRSCHLER
BUDAPEST, VI., TERÉZ KÖRUT 48. SZÁM.
ELSŐRENDŰ HŰTŐGÉP
KÉPVISELET: **ESCHER-WYSS & Co. ZÜRICH-LINDAU**

SCHIFF MIHÁLY
paszományos-mester, Budapest, IV. Prohászka Ottokár ucca 8. (Félemelet)
EZÜST ÉREMMEL KITÜNTETVE. + TELEFON: AUTOMATA 834-76.
A legszebb kivitelben készítek mindenféle **butorpaszományt,** plimó- (paplan) zsinórt, horgolt rózsát, csillag gombot és gombáthuzást. **Női ruhadiszeket,** bojtokat, rojtokat, öveket, a legprecizebb, művészi kivitelben. Csillárzsinórokat, továbbá selyem- és gyapjúfonal- adjusztálást és minden e szakmába vágó munkát.

Ülőbutor-áliványt készít SINKÓ TELEFON: JÓZSEF 425—40
BUDAPEST, VII., GRASSALKOVICH U. 21. SAJÁT HÁZ.

VAS UCCA 16
BOSCH SZOLGÁLAT
Telefón: József **393-73.**

BANNER ZOLTÁN
okleveles építész és építőmester
BUDAPEST, I., VERPELÉTI-ÚT 10.
Telefon: LÁ. 6-57. Telefon: LÁ. 6-57.

Útépítők!
Mielőtt a ***hideg*** vagy ***meleg*** eljárás mellett döntenének, okvetlenül kérjék be a ***Kollmix*** hideg aszfaltgyárak ***különleges javaslatát*** és ***árajánlatát.***
Gyártja: **Egyesült Újpesti Vegyészeti Gyárak Kollár Miklós**
Budapesti szakirodánk:
Kollarit műszaki rt., Calvin-tér 7. Telefon: Automata 851—81.

NEM FENYEGETI KILAKOLTATÁS
veszélye a pesti kórházak szegény betegeit

Az ország különböző részeiből az utóbbi hetekben mindenhonnan riasztó hirek keltek szárnyra, hogy a közkórházak ingyenes szegény betegeit kénytelenek félig gyógyultan, sőt gyógyulatlanul elbocsájtani, mert a kormány nagymértékben redukálta az ingyen-betegek ápolási költségeinek fedezetére szolgáló általányokat.

Ismerve a budapesti székesfővárosi közkórházak máris fennálló deficitjeit és tudva azt, hogy a budapesti kórházakban ápoltak 32 százaléka vidéki beteg, szükségesnek tartottuk felkeresni és megkérdezni *Némethy* Béla tanácsnokot, a közegészségügyi osztály vezetőjét, vajjon az ingyen-betegek kórházi ápolására vonatkozó miniszteri korlátozás érinti-e és ha igen, milyen mértékben a budapesti kórházakat.

Némethy Béla tanácsnok

érdeklődésünkre a következőkben válaszolt:

— A törvényes rendelkezések szerint minden közkórház köteles a felvételre jelentkező betegeket, — amennyiben hely van, — ápolás alá venni, tekintet nélkül az illetők vagyoni körülményeire. Amennyiben az ápolt beteg teljesen vagyontalan, és a hozzátartozókon sem lehet a kórházi ápolási díjakat behajtani, úgy

az illetőségi község terhére, az Országos Betegápolási Alap számolja el és fizeti ki ezeket a díjakat.

— A vidéki kórházak, úgylátszik, erre a célra átalány-összeget kaptak és most *ezt redukálta a népjóléti kormány.* A főváros az államtól a kórházak fenntartására *semmiféle hozzájárulást, vagy támogatást nem kap,* ellenben az *Országos Betegápolási Alap* terhére ápolt ingyen-betegekre vonatkozó elszámolás *mindig utólag történik meg.*

— Sajnos, ez az elszámolás sem jelent mindig pénzt és *a fővárosnak betegápolási díj címén hatalmas követelése van a kormánnyal szemben.* Ezt a követelést lényegesen fokozzák azok a differenciák, amelyek 1921 óta olymódon halmozódtak fel, hogy *a kormány a tényleges szükségletnél lényegesen alacsonyabban állapította meg a napi ápolási díjakat.*

— Az utolsó három esztendőben egyáltalán nem történt meg a kórházi költségvetésnek jóváhagyása, ezért

1927 óta még mindig 5 pengő a hivatalosan megállapított ápolási díj, — a tényleges szükségletnek megfelelő 6.30 pengővel szemben.

— Ez azt jelenti, hogy nemcsak az országos betegápolási alapnak nem számíthat többet fel öt pengőnél, hanem az *Országos Társadalombiztosítónak* és a többi pénztárakanak sem, s így

átlag kétmillió ápolási napot számítva, a napi egy pengő harmincfilléres hiány évi 2,600.000 pengőnek felel meg.

— *Amennyiben tehát a fővárosi kórházakat illetően a népjóléti kormány még ezen az ápolási díjon is bizonyos redukciót akarna végrehajtani, egyenesen katasztrófális lenne a kórházakra nézve.* A

redukciót illetően eddig egyébként semmi nemű hivatalos értesítés vagy leirat nem érkezett a városházára,

de van olyan értesülés is, amely szerint nincs kizárva az ilyen beavatkozás. Amennyiben tényleg történnék ilyesmi, úgy a kormány rendelkezését vagy leiratát nyomban a törvényhatóság illetékes fórumai elé fogjuk terjeszteni.

A katasztrofálisnak jelzett redukciótól annál is inkább lehet tartani, mert a *városháza egy másik ügyosztályába máris érkezett ilyen kormányrendelkezés.* A népjóléti miniszter a *szegény-gyógyszer rendelés költségeit lényegesen redukálta és havi 16 ezer pengőben limitálta azt az összeget,* amit havonta az országos betegápolási és gyermekvédelmi alap terhére, szegény-betegek ingyen gyógyszerrendeléseire elkölteni lehet. Illetékes helyen szerzett értesüléseink szerint

ez a havi 16 ezer pengő a felmerülő szükségletek felét sem fedezi.

A szociálpolitikai bizottság legutóbbi ülésén már foglalkozott is ezzel a nagyjelentőségű kérdéssel és *feliratban fogják kérni a minisztert a redukció visszavonására,* rámutatva azokra a veszélyekre, amelyek a rendelkezéssel járhatnak, s hogy erre a takarékosságra milyen szerencsétlen időpontot választott ki a kormány. Az ingyen-gyógyszerekkel való túlzott takarékoskodás szomorúan befolyásolhatná a főváros lakosságának egészségügyi helyzetét, sőt halálozási arányszámát is.

A két kérdésben néhány napon belül személyes tárgyalások indulnak meg a főváros és a népjóléti miniszter között és *minden remény meg van arra, hogy az ingyen kórházi ápolást és az ingyen gyógyszer-ellátást fenyegető válságot közmegnyugvásra sikerül elhárítani.*

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros tanácsa a köztisztasági hivatal részére szükséges 5000 métermázsa búzaszalma szállítására nyilvános írásbeli versenytárgyalást fog tartani.

A tanács felhívja azokat, akik erre a szállításra vállalkozni akarnak, hogy írásbeli ajánlataikat **1930. évi március hó 11-én délelőtt 11 óráig** a székesfővárosi köztisztasági hivatal igazgatóságához nyújtsák be.

Az ajánlatokat az ugyanakkor és ugyanott tartandó versenytárgyalás során fogják felbontani. A versenytárgyaláson az ajánlattevők vagy igazolt képviselőik jelen lehetnek.

Budapesti (Budapesten cégjegyzett) vállalkozók ajánlataikat postán nem küldhetik be.

Bánatpénzül a versenytárgyalási hirdetés számára való hivatkozással a központi számvevőség VI. ügyosztályának (Központi városháza, III. em. 371. ajtó) előzetes számfejtés után, az ajánlati végösszeg 2 (kettő) százalékát kell a központi pénztárnál a versenytárgyalást megelőző napon déli 12 óráig letenni és az erről szóló nyugtát az ajánlathoz kell csatolni.

Csakis hazai áruval lehet pályázni.

Csak szabályszerűen kiállított, pecséttel lezárt, sértetlen borítékban elhelyezett ajánlatok vehetők tárgyalás alá, elkésve érkező, vagy a feltételeknek meg nem felelő ajánlatok figyelembe nem vehetők.

A székesfőváros tanácsa fenntartja magának a jogot, hogy a beérkezett ajánlatok közül a megajánlott árakra való tekintet nélkül szabadon választhasson, a szállítást megoszthassa, vagy az összes ajánlatokat visszautasíthassa.

Ajánlatot lehet tenni az egész mennyiségre és bizonyos hányadra, vagy csakis egy bizonyos hányadra.

Az ajánlati és szerződési feltételek és az ajánlati ürlapok a köztisztasági hivatalnál naponkint délelőtt 10 és 12 óra között díjtalanul kaphatók.

Budapest, 1930. évi január hó 28-án.

A székesfőváros tanácsa.

BIER ÉS WERSCHETZ
okl. mérnök és építőmesterek, építési vállalkozók
Budapest, IX., Vágóhíd ucca 11. sz.
TELEFON: JÓZSEF 363—78, 259—50.

WOLSKY SÁNDOR BÉLA
WOLSKY ALBERT FIA
gépüzemű kefe- és ecsetárugyár
BUDAPEST, VIII., MAGDOLNA UCCA 18. SZÁM.
TELEFÓN: JÓZSEF 324-88

Alapítási év: 1868
CRISTOFOLI VINCE
Telefon: J. 381—47.
KŐPADLÓ, FAYENCE FALBURKOLAT
BUDAPEST, VII., GIZELLA ÚT 31.

ROSENTHAL MÓR
ÉPÜLETÜVEGEZÉSI VÁLLALATA
BUDAPEST, VI, CSENGERY UCCA 61. TEL.: A. 144-77

Bőhm Nándor és Társa
AUTÓJAVITÓ- ÉS KAROSSZÉRIAGYÁR
Budapest, VI., Tünde ucca 10-14. sz.
(Schlick-gyár) Telefón: Automata 903—19. Saját telep

TÓTH SZ. JÁNOS
Tel.: Aut. 559-38
VÍZVEZETÉK- ÉS FÜRDŐBERENDEZŐ ÉPÜLET- ÉS DÍSZMŰBÁDOGOS
BUDAPEST, II., BATTHYÁNY UCCA 6. SZÁM

DANUBIA
MŰSZAKI VÁLLALAT
IX., Csoni ucca 3. Telefon: J. 340-82 J. 322-79

Sheet-, topeka-asztalt, bitumac valamint makadamutaknak átitató eljárásu és felületi kezelése. — Utak pormentesítése egyidejü konzerválással, szabadalmazott olajos kátránybitumen kompozicióval

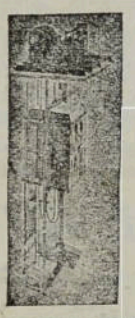
KLOSE V. F.
FELVONÓGYÁR
(saját gyártelepünkön)
BUDAPEST, VI., GÖMB U. 44
Mindennemű felvonónak legtökéletesebb kivitelben való gyártása
Telefón: Aut. 900-66

SOMOSKŐI BAZALTBÁNYA RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
Budapest, IV., Bécsi ucca 4. sz.
Bánya és zúzótelep: Somoskőújfalu
Telefon: Automata 829-23 és 817-92
A bánya előállít: mindenféle szemnagyságú zúzott kavicsanyagot, pormentes zuzalékot legjobb minőségben, előállít továbbá különböző méretű útburkolati idomköveket. Útépítési osztálya vállalja: makadámutak, szabadalmazott óriáskavics (Derieso) utak építését, mindenféle idomkőutak burkolati munkáinak előállítását, továbbá a „Warrenite Bitulithic" elnevezésű legjobban ismert bitumenes rendszerű utak építését.

LEFÉBER ÉS TÁRSA
Kút-, vízműépítés és mélyfúrási vállalat
Mélyfúrások, kutatófúrások, aknaépítés, alapozások, víztelenitések, szivattyútelepek berendezése
Budapest, VI., Bulcsu ucca 5. Telefón: Aut. 926-01

Ifj. Helfenstein Károly
Budapest, VI., Jász ucca 77. Telefon: Lipót 913-64.
Kövező-mester és útépítő-vállalkozó.

Tervez, épít, átalakít, tataroz
költségvetés és rajz díjtalan
HORVÁTH ISTVÁN ÉPÍTÉSI VÁLLALATA
III., Vörösvári út 7! Kedvező fizetési feltételek

Magyar Vasbeton Építési Vállalat
Kemény és Tisza
Budapest, V., Mária Valéria ucca 19. Telefon: Aut. 825—42.
Mindennemű vasvázas betonmunka, vizmedence, viztorony magas épitkezés építése.

SPIEGEL ÁRMIN
KÜLÖNLEGES ANGOL ÉS SKÓT GYAPJUSZÖVETEK GYÁRI LERAKATA
Budapest, IV., Váci ucca 5. sz.
Bejárat Türr István u. 9. I. em.
Telefon: Automata 876—14. sz.
KÖZALKALMAZOTTAKNAK KEDVEZMÉNY

Parafakőgyár R-t.
ezelőtt: Kleiner és Bokmayer
Budapest, VIII. ker., Főherceg Sándor-tér 4.
Telefon: József 301-14, József: 301-16
Készít sajtolt parafa-parketta padlóburkolatokat.
Teljesen zajtalan járású, lábmeleg, vizálló padló.

„Laufer" motoros árúkihordó
Gyártja: Laufer Gépgyár
Waggon osztálya.
Budapest VI. Palotai út.
Tel: L. 915 02 – L. 915 12.

KOZAK ANTAL KÁRDMŰVES ÉS LAKATOSMESTER
Budapest VIII., Üllői-út 58. Futó u. sarok (Villamos-megálló)

TELEFON: JÓZSEF 424-80
STRASSER CIÁNOZ, TAKARÍT
TELEFON: JÓZSEF 424-80

Megtorló intézkedéseket követelnek

az előljárók a tisztességtelen kereskedelem ellen

A Fővárosi Hirlap cikke a megtévesztő reklámokkal tisztességtelen versenyt űző kereskedőkről visszhangra talált

A *Fővárosi Hirlap* két héttel ezelőtt megjelent számában feltünéstkeltő cikk jelent meg arról a tisztességtelen versenyről, amelyet egyes kereskedők a mai súlyos gazdasági viszonyok közt részint a közönség, részint a becsületes tradiciókat őrző kereskedők rovására hangzatos reklámok, megtévesztő propaganda által űznek.

A *Főváros Hirlap* cikke kereskedői és hivatalos körökben egyaránt széles visszhangra talált. A kérdés már a kerületi elöljárók értekezletét is foglalkoztatta, amint ezt az alábbi levél bizonyítja:

„Tekintetes Szerkesztőség!" A *Fővárosi Hirlap* január 22-i számában cikket és nyilatkozatokat közöl a tisztességtelen verseny körül tapasztalható rendellenességekről és azt panaszolja, hogy *a tisztességes kereskedők rovására igen sok visszaélés történik ezen a téren.*

Helyesnek, jogosnak és igazságosnak tartom a felszólalást,

amely valóban mindnyájunk szivéből beszél, de helyre kell igazítanom a téves következtetést, amelyet a közlemény címében és konkluziójában levonnak. Ugyanis merev ellentétben a cikk helyes tartalmával, végeredményképpen azt követelik, hogy a kerületi elöljáróságok győződjenek meg arról, hogy a tömeges vételre ingerlő árusításokra *van-e a hangos reklámmal dolgozó kereskedőknek engedélyük* és nekünk kell a dzsungelben rendet teremtenünk, holott a cikk maga elmondja, hogy a tisztességtelen versenyről szóló törvény a kerületi elöljáróságok hatáskörét átruházta a királyi bíróságra. Nincs nekünk mit ellenőriznünk, mert

mi is jól tudjuk és mindenki jól tudja, hogy a visszaéléseket elkövető kereskedőknek nincs a hangzatos eladásokra semmiféle engedélyük,

annál kevésbé lehet és kell megállapítani, hogy ilyen engedély kiadására megvan-e a törvényes alap. *Minden engedély nélkül folyik ez a rút bál,* amely még a Belváros kereskedelmének féltve őrzött színvonalát is lesüllyesztette és

mi fogcsikorgatva szemléljük a szomorú állapotokat teljesen tehetetlenül.

Az 1884-ik évi ipartörvény alapján a tisztességes kereskedelembe való minden betörést vissza tudtunk verni. Az elsőfokú iparhatóság, vagyis az elöljáróság, úgyis, mint büntető bíróság *rögtön közbelépett,* mihelyt valami rendellenességet tapasztalt és megtorló intézkedésekre *csak a legritkább* esetekben volt szükség, mert

pusztán maga az erélyes közbelépés megszüntette a visszaéléseket.

Mióta azonban a tisztességtelen versenyről szóló törvény hatáskörünket megszüntette, azóta hiába minden ellenőrzés és közbelépés, mert az legfeljebb arra jó, hogy a tisztességes kereskedő esetleges túlhangos reklámját korlátozza, a körmönfont visszaélők, akiknek kevés a vesztenivalójuk és pusztán a presztizs kedvéért áldozatra rá nem bírhatók,

közömbösen, sőt akár gúnyosan fogadják közbelépésünket, amelyről jól tudják, hogy rájuk megtorló konzekvenciákkal nem járhat.

Azt is megkíséreltük, hogy a tapasztalt visszaéléseket magunk, hivatalból jelentettük fel a királyi járásbíróságnál, de *célt ezzel sem értünk,* mert a törvény intézkedései szerint a tisztességtelen verseny *csak magánvádra üldözendő,* a bíróság tehát ezen az alapon hivatalos feljelentésünket visszautasította, mert az eljárás megindítása nem volt módjában. Ez az eljárás különben is olyan körülményes és hosszadalmas, hogy a legtöbb esetben csak eső után köpönyeg, — de különben is, ha magukra a kereskedőkre bízzuk a rend fenntartását, úgy ezer meg egy ok miatt igen sokszor eredmény nélkül elsímulnak a megindított ügyek.

Mindezt magunk is régen tapasztaljuk és a helyzetet a kerületi elöljárók értekezletén *éppen az én* indítványomra már évekkel ezelőtt feltárta és felsőbb helyen elvont hatáskörünk visszaadását szorgalmazta. Alaposan megokolt előterjesztésünk azonban visszhang nélkül maradt és éppen ezért, — *ugyancsak az én javaslatomra* — még január elején előterjesztésünk elintézését megsürgettük.

Örömmel látjuk, hogy a közvélemény ugyanúgy ítéli meg a helyzetet, miként mi, örülünk tehát annak is, hogy a kérdés a nyilvánosság előtt szintén napirendre került, *csak azt óhajtjuk, hogy a kerületi elöljáróságok szerepe kellő világításban jelenjék meg a nyilvánosság előtt és kirekesszük a lehetőségét annak a feltevésnek, mintha az elsőfokú hatóságok az egyre szaporodó visszásságokkal szemben közömbösek volnának és ne merítenének ki minden eszközt megszüntetésük érdekében, ha arra egyáltalán törvényes hatalommal rendelkeznének.*

Soraim szíves közlését közérdekből kérve, vagyok teljes tisztelettel

Dr. Unger Béla
IV. ker. elöljáró

Mi a magunk részéről a legteljesebb mértékben osztjuk ezt a felfogást: magunk is azon a véleményen vagyunk, hogy

büntető szankciók nélkül lehetetlenség a kalózlobogó alatt manövrírozó tisztességtelen kereskedelem ellen hatásosan és eredményesen küzdeni.

Válságos időket él a magyar kereskedelem, kétszeresen sürgős tehát, hogy hatósági beavatkozással szabadítsák meg ettől a valóban fölösleges hendikeptől, a polgári és kereskedői tisztesség élősdiként fellépő „konkurrenseitől".

A nagy és osztatlan felháborodás, amelyet a *Fővárosi Hirlap* leleplező cikke keltett e kereskedői kalózok ellen, *garancia arra, hogy a hasábjainkon nyilvánosságra jutott visszaéléseknek megfelelő hatósági intézkedések a legrövidebb időn belül véget vessenek.*

LÁNC DEICHSEL
Budapest, VI, Vilmos császár út 15/d.

DIPL. ING. ARCHITEKT — BAUMEISTER
KOSÁLY ÖDÖN
OKL. ÉPITÉSZMÉRNÖK, ÉPITŐMESTER
TELEFON: AUT. 570-41.
BUDAPEST, II, KELETI KÁROLY-U. 15/b.

ROTTER ZSIGMOND
terménynagykereskedő
Budapest, V., Nádor ucca 17. sz.
Telefón: 297-18, 276-94.

ROHRMANN JÁNOS
ELEKTROTECHNIKAI ÉS MECHANIKAI GYÁR
BUDAPEST, VII., SAJÓ-U. 5/a.
Gyárt: precziós fogaskerekeket, fogasrudakat, esztergamunkát és tömegcikket. Alapittatott 1904.

Révész János
osement-, márványmozaik- és műkőárúgyár, betonipari vállalat.
Burkoló-, műkő és csatornázási munkák. TELEFON: Ujpest 198.
Központi iroda: UJPEST, ŐSZ UCCA 14.

PATAKI ÉS FARKAS
MÉRLEGÜZEM
BUDAPEST, VII., ROTTENBILLER UCCA 9
(BEJÁRAT PÉTERFY SÁNDOR UCCA) TELEFON: J. 373-68

SZALFÉTER EDE TELEFÓN: K. 502—36
üveg- és porcellánkereskedése, képkeretezési és épületüvegezési vállalata FIÓKÜZLET: II, MARGIT KÖRUT 32
BUDAPEST I., KRISZTINA KÖRUT 83. SZ.

KOSZTELÁN MIKSA
MŰSZAKI ÉS OLAJ NAGYKERESKEDŐ
Telefon: Aut. 287-19. BUDAPEST, VI., Eötvös u. 23/b.

Kőbányai Gép- és Vasszerkezeti Műhely
BISSELICHES MÉRNÖK
Budapest, X, Liget-u. 46. Tel. J. 358-25
Vasszerkezetek, lakatosmunkák, portálok

Mandorff és Társa
Vas, fémlakatos és gépjármű áru munkák üzeme
Budapest VI., Szabolcs ucca 9.
Telefon: Aut. 142—67.

Wörner J. és Társa
Gépgyár Részvénytársaság
Malomberendezések — Nyomdagépek — Láncgyár — Vasöntőde
Telefon: L. 905-74, 905-75. Budapest, V, Váczi út 48. Alap. 1867.

Steinhäusl és Kölber
FESTŐK
BUDAPEST, IX., TŰZOLTÓ UCCA 3. TEL: J. 308-24.

ILKOVITS J.
Központi fűtések és vízvezetéki berendezések vállalata
BUDAPEST, VI, ANDRÁSSY ÚT 92
Telefon: Aut. 12—07. sz.

ERDÉLYI MŰINTÉZETE
udvari fényképész
IV., Semmelweis ucca 2. sz

MAKOVSKY FERENC
Budapest, VII. Abonyi-u. 4.
Fülöp Szász-Coburg Góthai herceg Ő királyi Fensége uradalmi épitésze
TELEFON: J. 381-17

WEIDLINGER TIBOR
OKL. MÉRNÖK, ÉPITŐMESTER
BUDAPEST,
VII, RÁKÓCZI ÚT 36.
Tel.: J. 318-07. Tel.: J. 318-07.

ROYAL BENZINKUTAK
a legjobb üze nanyagot és a legjobb amerikai Readway-olajat szolgáltatják
PAJOR LÁSZLÓ
Tel.: Aut. 189-58 és 290-07 Budapest, V, Váci út 18

Tökéletes tűzoltókészülék mindenféle tűz esetében a

PERKEO habzó anyagu tüzoltókészülék
PERKEO tűzoltókészülékek gyára
Rosenthal József Budapest, V, Tükör-u. 4

GEIRINGER ÖDÖN GÉZA GÉPÉSZMÉRNÖK
műszaki és villamossági vállalat
TELEFÓN: AUT. 874—31
BUDAPEST, IX., LÓNYAY UCCA 54

Fekete Ödön mérnök
Vizművek, vízvezetékek, csatornázások, központi fűtések, szellőztetések és légszesz berendezések tervezése és kivitele
Budapest II, Zsigmond u. 1. Tel. automata 314-80

Beton, makadám, aszfalt felvágásához vegyen BÉRKOMPRESSORT
Liska Jenő okl. gépészmérnök, kompressor-bérbeadó, VIII, Orczy-út 22. Tel.: J. 335-4.

Közúti gőz- és motorhengerlést vállal WOLFF ERNŐ
Sürgönyelm: WOLFFERNŐ
Tel.: Lágymányos 13-82 Budapest-Kelenföld, Budaörsi-út 101

OZALID fény- és aluminium-másolatok Manglitz Ferenc Budapest, VIII., József ucca 12. — Telefonszám: József 431-17.
Költségvetések, műszaki tervek, térképek razjolását és sokszorosítását több színben is vállalja.

Vállalkozás

A fedett uszoda pályázati eredménye. Hétfőn délben fölbontották a margitszigeti fedett uszoda építésére beérkezett pályázatokat. A legolcsóbb ajánlatot a *Csengery, Pallay* és *Nagy* cég tette 1,639.000 pengővel, középen áll a *Fejér és Dános* cég 1,663.518 pengővel, a legdrágább a *Stabil Rt.* 1,678.581 pengővel. A döntés legközelebb megtörténik.

Új versenytárgyalási kiírások

A főváros tanácsa az elmult héten a következő újabb versenytárgyalásokat írta ki:

5000 métermázsa széna és 5000 métermázsa szalma szállítására a köztisztasági hivatal részére. Pályázni lehet március 11-én d. e. 11 óráig a Kun u. 8. alatti igazgatóságnál.

Nyári ruhák, sapkák és cipők szállítására az Autobuszüzem alkalmazottai részére. Pályázni lehet február 22-én d. e. 11 óráig az Erzsébet királyné út 55. alatti igazgatóságnál.

Nyári ruhák, sapkák, ágynemű és ruházati anyagok szállítására a fővárosi altisztek, tűzoltók és takarítónők részére. Pályázni lehet február 17-én d. e. 11 óráig a városgazdasági ügyosztálynál.

Bútorszállításra a fővárosi hivatalok részére. Pályázni lehet február 17-én d. e. 10 óráig a városgazdasági ügyosztálynál.

Tengelykapcsolók és fogaskerékáttételek szállítására a Vízművek részére. Pályázni lehet március 10-én d. e. 11 óráig a világítási és vízvezetéki ügyosztályon.

Akkumulátorok, gépészeti berendezések szállítására és kábelfektetési munkára a Szabó József uccai új autobuszgarázsnál. Pályázni lehet február 19-én d. e. fél 10 óráig a középítési ügyosztályon.

Drótkerítési munkálatokra a farkasréti temetőnél. Pályázni lehet február 18-án d. e. fél 10 óráig a középítési ügyosztályon.

A kerületek ezévi kövezetjavítási munkálataira. Pályázni lehet február 10-én déli 12 óráig az út és csatornaépítési ügyosztályon.

Föld, kőmíves és elhelyező munkára a Ferry Oszkár u. 55—59. sz. alatti kerítésnél. Pályázni lehet február 17-én d. e. fél 10 óráig a középítési ügyosztályon.

Asztalos, lakatos és mázoló munkára a csaplárosuccai köztisztasági garázsnál. Pályázni lehet február 17-én d. e. fél 10 óráig a középítési ügyosztályon.

Ugyanott vízvezeték, csatorna és gázberendezési munkára. Pályázni lehet február 11-én d. e. fél 10 óráig a középítési ügyosztályon.

Ácsmunkára a Léderer-telepi erdei iskolánál. Pályázni lehet február 12-én d. e. fél 10 óráig a középítési ügyosztálynál.

Bontási, föld, kőmíves, elhelyező és műkőszobrászi munkára az óbudai temető kápolnájánál. Pályázni lehet február 24-én d. e. fél 10 óráig a középítési ügyosztályon.

Versenytárgyalási megbízások

A mult héten tartott nyilvános és szűkkörű versenytárgyalások alapján a különböző közmunkákat és közszállításokat a következő cégek kapták:

Vízvezetéki és csatornázási munkát a Fehérvári úton épülő vámőrségi épületnél: özv. Müller Henrikné 2952 P.

Vaskályhaszállítást az Ujpesti rakpart kisl. telepnél: Ledniczky és Társa 3240 P.

Vízvezeték és csatornázási munkát a Szentendrei úton épülő vámőrségi épületnél: Keszler Jenő és Fivére 3694 P.

Beérkezett ajánlatok

A mult héten tartott versenytárgyalásokon a különböző közmunkákra és közszállításokra a következő cégek pályáztak:

A X., Bihari út és Balkán ucca sarkán építendő szükséglakások összes munkálataira (ács- és tetőfedőmunkák kivételével): *Legolcsóbb* Redner Jenő: A tipus I. 150.000, II. 150.850, III. 151.800; B tipus: I. 181.750, II. 182.400, III. 182.850; B1 tipus: I. 156.750, II. 157.400, III. 153.350. Mésztéglával 3800 P engedmény. *Legdrágább* Márton és Szalka: A tipus I. 198.500, II. 198.500, III. 198.500; B tipus: I., II., III. 255.600; B1 tipus: I., II., III. 208.400. Mésztéglával engedmény: 2000 P. *A többi ajánlattevők sorrendben a következők:* Frank Emil, Paulheim és Wenninger, Stern Imre, vitéz Kapuvári Gusztáv, Stobbe Kálmán, Fehér és Dános, Szüts Jenő, Katona, Székely és Molnár, Varjas Gyula, Medgyaszai Gyula, Dittler Ferenc, Pink Béla, Zilahi Balog Gyula, Wihart Ferenc, Gortvai és Társa, Berényi Ignác, dr. Méhes Emil, Morbitzer Nándor, Pollatsek és Epstein, Kellermann László, Gyenes és ifj. Dobrovits, Tausz Alfréd, Lákos Miklós, Bier és Wersetz, Csillér Antal, Marton és Szalka. Azonkívül *alternatív* ajánlatokat tettek: Pollatsek és Epstein azonos tervek szerint Montanit rendszerrel és vitéz Kapuvári Gusztáv teljesen új tervek szerint.

Ugyanott a tetőfedőmunkákra: *Legolcsóbb* Kellermann László 2500 pengőtől 2550 pengőig. *Legdrágább* Zilahi Balog Gyula 4180 pengőtől 6000 pengőig. A többi ajánlattevő sorrendben: Stobbe Kálmán, Pink Béla, Wihart Ferenc, Györffy Lajos, Medgyaszay Gyula, dr. Méhes Emil, Adler Ernő, Somos Béla, Morbitzer Nándor, Paulheim és Wenninger, Miskolczy és Társa, Redner Jenő, Gortvay és Társa, Balog György, Katona, Székely és Molnár, Deics Kálmán, Marton és Szalka, Pollatsek és Epstein, Stern Imre, v. Kapuvári Gusztáv, Bier és Werschetz, Szüts Jenő, Fejér és Dános, Frank Emil, Rau József, Gyenes és ifj. Dobrovits, Haas és Somogyi r. t., Tausz Alfréd, Berényi Ignác, Lakos Miklós, Csillér Antal, Tóth Lajos, Varjas Gyula, Zilahy Balogh Gyula.

Ugyanott ácsmunkákra: *Legolcsóbb* Pollatsek és Epstein, *legdrágább* Márton és Szalka. Az ajánlattevők kevés kivétellel ugyanazok. A legolcsóbb (14500 P) és a legdrágább ajánlat (33.000 P) több mint 50% a különbözet.

Villanyszerelési munkára a Léderer-telepen épülő új erdei iskola részére: Bálint Imre 4483, Pampusch Antal 4496, Tatai Vilmos 4756, Huszár Nándor 4850, Novák Pál 5240, Novátzky József 5334 P.

Padozat és falburkolási munkára az Új Szt. János-kórháznál (gyermek tbc.): Volentics Lajos 7641, Emptio ipari és köv. r. t. 7783, Urbach és Tafler 7873, ifj. Walla József r. t. 8719, Koch és Szilágyi 8802, Cristofoli Vince 8866, Hamar Kálmán 8969 P.

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest Székesfőváros Vízműveinél a gépészeti berendezés kicserélése következtében az egyes telepeken a következőkben megjelölt precíziós fogaskerékáttételek és tengelykapcsolók szükségesek:

1. A káposztásmegyeri főtelepen: 10 gépcsoporthoz tartozó precíziós homlok-, illetőleg kúpkerékáttételek és a szükséges tengelykapcsolók;

2. A káposztásmegyeri I. átemelőtelepen: 4 gépcsoporthoz tartozó precíziós kúpkerékáttételek és a szükséges tengelykapcsolók.

3. A káposztásmegyeri II. átemelőtelepen: 6 gépcsoporthoz tartozó precíziós kúpkerékáttételek és a szükséges tengelykapcsolók.

4. A budaújlaki telepen: 4 gépcsoporthoz tartozó precíziós homlok-, illetve kúpkerékáttételek és a szükséges tengelykapcsolók.

A székesfőváros tanácsa ezeknek a gépészeti berendezéseknek a szállítására nyilvános versenytárgyalást hirdet utalással a Fővárosi Közlönyben a „Hivatalos hirdetések" rovatának élén közölt általános ajánlati feltételekre, amelyek az eljárás során irányadókul szolgálnak.

A fogaskerékáttételek és a tengelykapcsolók kivitelére és elrendezésére, úgyszintén a felszerelésükre vonatkozó közelebbi adatokat a részletes leírás tartalmazza, amely a Vízművek igazgatóságánál (IV., Reáltanoda ucca 1—3. sz., II. emelet 20. alatt) a folyó évi február hó 1-től 3 pengőért megszerezhető ugyanott a fogaskerékáttételek és tengelykapcsolók elrendezését feltüntető tervrajzok megtekinthetők és a szükséges felvilágosításokat is megadják.

A beszerzésre kerülő berendezéseknek különlegességére és az üzembiztonság érdekében támasztott fokozottabb igényekre való tekintettel a szállítást csak olyan cég kaphatja meg, amely kimerítően és hiteltérdemlően igazolni tudja, hogy hasonló méretű és kivitelű fogaskerékáttételeket és tengelykapcsolókat már sikerrel szállított és üzembe helyezett.

Az ajánlatokat mindegyik telepre vonatkozóan külön-külön kell megtenni és a székesfőváros tanácsa az ajánlatok elfogadásáról telepenként külön fog dönteni.

Az ajánlatokat 1930. évi március hó 10. napján d. e. 11 óráig a Központi városházán a vízvezetéki és világítási ügyosztályban, II. emelet 295. szám alatt kell beadni. Az ajánlatokat ugyancsak március hó 10-én déli 12 órakor a vízvezetéki és világítási ügyosztálynak, II. emelet 298. szám alatt levő üléstermében fogják nyilvánosan felbontani.

Budapest, 1930. évi január hó 28-án.

A székesfőváros tanácsa.

»EGYESÜLT«
GOLYÓS- ÉS GÖRGŐSCSAPÁGY GYÁRI JAVÍTÓÜZEM
BUDAPEST, VI, SZINYEI-MERSE UCCA 26
(Podmaniczky ucca sarok)
ÚJ SPECIÁL CSAPÁGYAK KÉSZÍTÉSE
TELEFÓN: AUTOMATA 181—84.

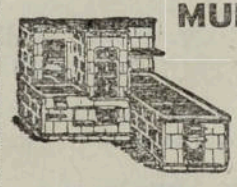

MUNKÁCSY GYULA
Cégtulajdonos:
Munkácsy Ernő
épület- és műlakatosmester, takarékfűzhely és kalyhakészítő
Budapest, VIII., Rózsa ucca 39.
Telefón: J. 312—80.

ZSOLDOS ÉS TÁRSA
BUDAPEST, V., KORALL UCCA 31.
TELEFÓN: Aut. 924-53.
Állandó raktár **Nehelmi** fűtési és **Belco** vízvezetéki szerelvényekben

Széchenyi Gyógyfürdő

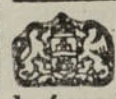

a modern orvosi tudomány minden eszközével és a különböző gyógyeljárásokhoz szükséges fölszerelésekkel ellátva.
A város minden pontjától könnyen megközelíthető.

TREMMEL TESTVÉREK TELEFON 465—90
bádogos és szerelő, egészségügyi, műszaki berendezési vállalata
BUDAPEST, VIII, BAROSS UCCA 50. SZÁM

GRÜNVALD BÉLA
SZOBAFESTŐ- ÉS MÁZOLÓMESTER
VII, LÖVÖLDE TÉR 2. TELEFÓN: J. 308-78

Vladár Pál
ács- és építőmester
Budapest, I., Greguss u. 12
Telefon: Aut. 519-29

MÉHN ANTAL
ÉPÍTŐMESTER
BUDAPEST, II., HATTYU-U. 7.
Telefon: Aut. 506-24

DÁVID ÉS DEUTSCH
KÖZPONTI FŰTÉS, SZELLŐZTETÉS, VIZVEZETÉK, CSATORNÁZÁS, ÉPÜLET- ÉS BÁDOGOSMUNKÁK MŰSZAKI VÁLLALATA
BUDAPEST, VII, RÓZSA UCCA 41. TELEFON: J. 430-81

REDNER JENŐ
MÉRNÖK, ÉPÍTŐMESTER, ÉPÍTÉSI VÁLLALKOZÓ
BUDAPEST, X., DANDÁR U. 17. TEL. J. 394-32

RÓZSÁSI MÁRTON
FÖLDMUNKAVÁLLALKOZÓ és FUVAROS
BUDAPEST, VIII., THÖKÖLY ÚT 3. SZÁM
Telefón: József 439-29 Telefón: József 439-29

MÉRLEGGYÁR
OELSCHLÄGER MIHÁLY ÉS TÁRSA UTÓDA
CÉGTULAJDONOS: VÉRTES R. REZSŐ OKL. GÉPÉSZMÉRNÖK
Gyár és iroda: VI., VÁCI ÚT 69. TELEFÓN: LIPÓT 918—08

FISCHHOF OSZKÁR
villamossági berendező és javító műhelye
Budapest, I., Lágymányos ucca 2. szám
Telefon: Lágymányos 19—30. *Telefon: Lágymányos 19—30.*

FISCHER MÁRKUSZ
ÉPÜLET- ÉS BUTORASZTALOS
ÜZEM ÉS IRODA: BUDAPEST, X., LIGET UCCA 20

ROGGENBAUER REZSŐ
kárpitos, díszítő és lakberendező
BUDAPEST, V., PALK MIKSA UCCA 12
Telefón: A. 190-87
Ponyva, vászonredőny és kórházi matracok szállítási vállalata

ÚJ ÉPITKEZÉSNÉL, TATAROZÁSNÁL NÉLKÜLÖZHETETLEN A
»PICKLIN« falsarokvédő és hermetikus elzárás
PICK EMIL
BUDAPEST VI, PODMANICZKY UCCA 63. TELEFON: A. 120-55

GÓTS KÁROLY
hat. engedélyezett villanyszerelő és elektromechanikai műhelye
BUDAPEST, V. VISEGRÁDI U. 13/a. Telefon: Aut. 113—70.
VILLANYOSSZERELÉSEK, márványraszerelt kaposoló- és biztosítótáblák.

SCHÜTZ EDE TELEFON J. 330—45
ÉPÜLET-, MŰ- ÉS VASSZERKEZETLAKATOS
BUDAPEST, VII., THÖKÖLY ÚT 23. SZÁM

FLIEGL BÉLA bádogosmester
Telefon: J. 435-07 Budapest IX, Liliom ucca 33. Telefon: J. 435-07
Készít épület-, díszműbádogos munkákat és higiénikus fürdőkádakat, légszesz, víz, gőz, csatornázás, szivattyuk, kutak szerelését, angol klozetteket és egészségügyi fürdők berendezését.

ZIMMERMANN ÉS LOVÁSZ
TAPÉTARAKTÁR, MENNYEZETDÍSZ-GYÁR — FESTŐK ÉS DÍSZÍTŐK
Telefon: József 424—81 Budapest, VII., Almásy-tér 16

Az 1924. évi XVIII. t.-c. alapján szervezett
IPAROSOK ORSZÁGOS KÖZPONTI SZÖVETKEZETE
Postatakarékpénztári számla: 10517 — Postatakarékpénztári csekkszámla: Kisipari hitelakció: 44500 — Girószámla: MAGYAR NEMZETI BANK — TÁVIRATCÍM: IPKÖZPONT

KÖZPONTIOSZTÁLYOK: BÖROSZTÁLY, ÉPÍTŐIPARI OSZTÁLY, FAIPARI OSZTÁLY, KISIPARI HITELAKCIÓ, KERESKEDELMI OSZTÁLY, TEXTÍL KÖZSZÁLLÍTÁSI OSZTÁLY

BUDAPEST, VII., KÁROLY KIRÁLY ÚT 3/c
TELEFONSZÁM: JÓZSEF 463—39

KASZIMIR FERENC
ÉPÜLET- ÉS BÚTORASZTALOSMESTER
TELEFONHIVŐ: L. 906—23
BUDAPEST, V, TISZA UCCA 18

SCHUSZLIK AGOSTON
FESTŐ- ÉS MÁZOLÓ M.
BUDAPEST
Telefon: Aut. 505-33.
Lakás: II, Kapás u. 36.
Műhely: II, Tölgyfa u. 8.

MINKOVITS
modern cégtáblafestő
VIII., Vig ucca 24. — Telefon: Jószef 385—52.

STOBBE KÁLMÁN
ÉPITŐMESTER
BUDAPEST, V., VISEGRÁDI UCCA 9.
TELEFÓN: 975—93

Gazdasági Értesítő

Részletes beszámoló a város bankjának mult esztendejéről

A *Budapest Székesfővárosi Községi Takarékpénztár Részvénytársaság* igazgatósága legutóbbi ülésén megállapította az ezévi február hó 13-ára egybehívott közgyűlés elé terjesztendő 1929. üzletévi mérlegét. *A mérleg a Községi Takarékpénztárnak első teljes üzletévéről* számol be és 221.633.27 pengő tiszta nyereséget mutat ki, melynek felosztására vonatkozólag az igazgatóság javasolni fogja a közgyűlésnek, hogy az alapszabályszerű levonások után fennmaradó összegből 3,600.000 pengő névértékű, az 1929. üzletévre osztalékra jogosult részvény után *5% osztalék* fizettessék ki, a fennmaradó összeg pedig a tartalékalap javadalmazására fordíttassék. A mult év júliusában tartott rendkívüli közgyűlés határozata alapján kibocsátott 7,200.000 pengő névértékű új részvény után osztalék kifizetésre nem kerül, minthogy a befizetés alkalmával e részvények már 5%-os kamattérítésben részesültek.

A takarékpénztár fejlődésének útját betéteinek állandó emelkedése jelzi.

A székesfőváros betétei — amint az előrelátható volt, — az 1928 december 31-i mérlegben feltüntetett 54 millió pengőről 24.7 millió pengőre csökkentek. Ez abban leli magyarázatát, hogy a székesfőváros folytatta ama beruházási programjának megvalósítását, melynek céljaira 1927-ben 20 millió dolláros kölcsönét fölvette. Erre a körülményre a takarékpénztár már a megelőző évben előre felkészült; az 1928. üzletév végén, arányait meghaladóan 28 millió pengőt tartott bankári követelésekben, mely összeg az 1929. üzletév végére, az említettek következtében lecsökkent 6.8 millió pengőre.

A mérleg minden tekintetben a takarékpénztár egészséges és egyenletes fejlődését mutatja.

A Községi Takarékpénztár feladatának megfelelően Budapest Székesfőváros különböző intézményeinek az előző évi 17.1 millió pengővel szemben 19.1 millió pengő összegű olcsó hitelt nyujtott, míg a közhatóságokkal szemben fennálló követelések engedményezése alapján nyujtott rövidlejáratú hitelek összege az előző évi 1.6 millió pengőről 4.1 millió pengőre emelkedett. A kihelyezések fent ismeretett tételeinek emelkedéséből látható, hogy a Községi Takarékpénztár fokozott mértékben állott előnyös feltételek mellett a hitelt kereső közönség rendelkezésére.

Az elmult esztendőben a takarékpénztár megkezdte a hosszúlejáratú amortizációs kölcsönök folyósítását.

Bár már az év első felében is elég kedvezőtlen volt a külföldi pénzpiac helyzete, mégis sikerült a takarékpénztárnak 500.000 —.— angol font sterling névértékű 7½ százalékos záloglevelet a londoni piacon elhelyeznie. Ennek alapján

a takarékpénztár kizárólag Budapest Székesfőváros területén bérházakra és építkezésekre nyujtott amortizációs kölcsönöket

és ezáltal is munkaalkalmakat teremtve, igyekezett a súlyos gazdasági helyzet enyhítéséhez hozzájárulni.

A gondos és óvatos pénzügyi politikát méltatták a jegybank közgyülésén

A *Magyar Nemzeti Bank Popovics* Sándor dr. elnök elnöklete alatt hétfőn tartotta közgyűlésének VI. rendes ülését. A közgyűlésen megjelentek: *Pap* Elek és dr. *Bernát* István alelnökök, dr. báró *Kornfeld* Móric, báró *Madarassy-Beck* Marcel, gróf *Somssich* László, *Végh* Károly, *Weiss* Fülöp, *Erney* Károly, *Szurday* Róbert, *Heinrich* Gábor és herceg *Esterházy* Pál főtanácsosok, dr. *Szabóky* Alajos államtitkár, kormánybiztos, dr. *Schober* Béla vezérigazgató, *Lenk* Adolf, *Tabakovits* Dusán, *Mádai* Sándor, dr. *Thallmayer* Alfréd és dr. *Imrédy* Béla igazgatók, mint az üzletvezetőség tagjai, *Gregersen* Nils, *Adler* Szigfrid, *Szunyogh* Szabolcs, dr. *Nilsen* Rudalf, és *Pucher* István számvizsgálók, valamint a részvényesek nagy számban.

A főtanács jelentéséhez a részvényesek nevében dr. *Kégl* János szólt hozzá, aki a jegybank 1929. évi politikáját méltatta és a részvényesek nevében köszönetét fejezte ki a bank elnökének, vezérigazgatójának és tisztikarának. *Popovics* Sándor dr. elnök a maga és a főtanács nevében köszönetet mondott az elismerésért és hangsúlyozta, hogy

a jegybank a kamatláb-politikának rendelkezésre álló eszközeit mindig a szükség mértékéhez alkalmazza

és ha kénytelen koronként a kamatlábat magasabban is tartani, mihelyt a viszonyok engedik, késedelem nélkül leszállítja. A közgyűlés ezután tudomásul vette a főtanács évi jelentését, majd jóváhagyta az 1929. évi zárószámadásokat és a főtanács részére a felmentvényt megadta. *Schober* Béla dr. vezérigazgató előterjesztésére a közgyűlés elfogadta a főtanácsnak az 1929. üzletévi nyereség felosztására vonatkozó javaslatát, ami által a részvényesek számára *13%-os osztalék*, azaz 100 aranykorona névértékű

részvényenként 13 aranykorona (15.06 P)

kifizetése válik lehetővé.

A közgyűlés ezután a választásokat ejtette meg és a kilépő *Meskó* Pál, gróf *Somssich* László és *Weiss* Fülöp főtanácsosokat a főtanács tagjaivá újra megválasztotta.

Stein Emil dr-t kinevezték a Kereskedelmi Bank vezérigazgatójának. A Pesti Magyar Kereskedelmi Bank kedden tartotta ez évi közgyűlését, amelyet igazgatósági ülés követett. Az ülésnek közigazgatási szempontból jelentős és érdekes eseménye volt, amennyiben az igazgatóság *Stein* Emil dr. ügyvezető-igazgatót, a Kondició Kartell elnökét kinevezte a Kereskedelmi Bank vezérigazgatójának. Ez a kinevezés amennyire érdekes, ugyanannyira nem okoz különösebb meglepetést, mert hiszen a Kereskedelmi Bank igazgatósága valóban a legkiválóbb érdemeket jutalmazta ezzel az elhatározásával. *Stein* Emil dr. ugyanis nemcsak kiváló reprezentánsa internacionális vonatkozásokban a bankszakmának, hanem kiváló és mélytudású kereskedelmi jogász, akinél aligha talát volna a Kereskedelmi Bank igazgatósága méltóbb és hivatott embert erre az előkelő és nagymunkával járó pozícióra. *Weisz* Fülöp bankelnök, mint minden alkalommal, most is szerencsés kézzel választotta ki első munkatársát és ez a választás az egész magyar közgazdasági életben osztatlan elismeréssel és megelégedéssel találkozott.

A Magyar Tisztviselők Takarékpénztára r. t. f. év január 31-én tartotta XXIII. évi rendes közgyűlését *báró Perényi* Zsigmond elnöklete alatt. A közgyűlés egyhangúlag tudomásul vette az igazgatóság jelentését, mely szerint az intézet az elmult évben is örvendetes fejlődést és kedvező üzleteredményt ért el. Az intézet *betétállománya a tavalyi 4.3 millió pengőről 5.1 millió* pengőre emelkedett, tiszta nyeresége pedig a mult évi 193.793.37 pengővel szemben *199.389.26 pengőt tesz ki*. A közgyűlés úgy határozott, hogy a tavalyi 12%-os osztalékot az idén is fenntartja, vagyis a 10.— pengő névértékű részvények után f. évben is *1.20 pengő osztalékot fizet február 1-től kezdődőleg.*

A gépipari és a Budapesti Nemzetközi Árumintavásár. A magyar gépipar már évek óta elégedetlen azzal a hellyel, amelyet az évenkint ismétlődő árumintavásárokon a vásár vezetősége számára kijelölt. A Magyar Vasművek és Gépgyárak Országos Egyesületének igazgatósága és a vásár vezetősége között eme hibák kiküszöbölése végett tárgyalások indultak meg.

A Budapesti Iparbank február 7-én tartja ezévi közgyűlését. A mérleg adatai beszédesen tanuskodnak az intézet szakavatott vezetéséről. A tiszta nyereség 53.555 P, ami 200.000 pengős alaptőkének több mint 25%-os hozadéka. Az osztalék részvényenkint 2 pengő lesz.

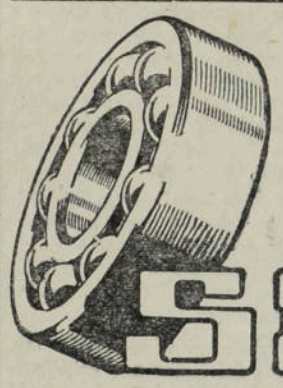
Svéd golyós és görgös csapágyak. Spec. automobil és motorkerékpár csapágyak, coll és millimeter méretben. Teljes közlőműberendezések. Acélgolyók.
SKF kellő helyre Kellő csapágyat
SKF
SVÉD GOLYÓSCSAPÁGY RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 55.
Telefon: J. 388-57, 402-78 — Sürgönycím: ESKAEF Bp.

DELMÁR BÉLA
okl. mérnök, építőmester
Budapest, VI. Benczur u. 17
Telefon 263-40

MÉRNÖKI SZAKÜZLET
A „GAMMA" FINOMMECHANIKAI GÉPEK ÉS KÉSZÜLÉKEK GYÁRA R. T.
ELADÁSI OSZTÁLYA
Budapest, IV., Muzeum-körút 41.
TELEFON: AUT. 860-96. □ TELEFON: AUT. 860-96.

MAGYAR ELEKTROMŰVEK
SZENTIRMAY BÉLA
BUDAPEST, VIII., BAROSS UCCA 86.
TELEFON: JÓZSEF 422—87.
Villamos főző-, fűtőkészülékek, porszívó-, padlófényesítő- és kézszárítógépek gyára

Dr. HELVEY TIVADAR
VEGYÉSZETI GYÁRA, BUDAPEST
Asphaltozás. Tetőfedés. Szigetelés
TELEFON: AUTOMATA 272—75. SZÁM
Iroda: VI, Eötvös ucca 21. ● Gyár: IX, Soroksári-út 106.

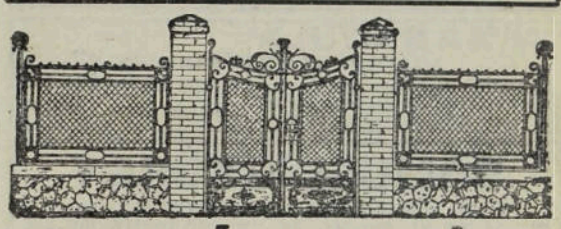

VASS ÉS KOVÁCS
SODRONYFONAT-, KERÍTÉS-, ÁGYBETÉT- és VASBÚTOR GYÁR
Budapest, II., Fő ucca 48
Telefon: Aut 517-87 Telefon: Aut. 517-87

SEBESTYÉN SÁNDOR
asztalosmester, irodaberendezési vállalata
Budapest, VII, Hajtsár út 135. — Telefon: Zugló 60—89

BŐHM GYULA
útépítési és kövezési vállalkozó
ÚJPEST, Tavasz u. 7
Telefon: A. 944-52

NEKOLNY ANTAL ÉPÍTŐMESTER
Budapest, VIII., Kőzraktár ucca 24. sz. Telefon: Aut. 873-72

Kisvasutak ● Emelődaruk
Sodronykötélpályák
Modern szállítóberendezések
*
Roessemann és Kühnemann - Epp és Fekete
Egyesült Gépgyárak R. T.
Budapest, III., Római fürdő
Városi eladási iroda: VI., Berlini tér 2. sz.
Telefon: Automata 174—00
*
Harmatta-féle vashordók, tartányok, csövek és oxigén

WEISZ MIHÁLY
mérnök, építési vállalkozó, csatorna- és mélyépítő
Balaton ucca 2. Telefon: 257-66

Csak BRÁZAY piperészappant használjon!

Párt és klub

— *A Józsefvárosi asztaltársaság* január 31-iki rendes pénteki társasvacsoráján az érdeklődők ismét tekintélyes számban jelentek meg. *Molnár* Béla dr. elnök beszédében felvetette az erők összefogásának és az *Egységes Párt* további térfoglalásának a Józsefvárosban való biztosítása érdekében egy kerületi, klubközi szervezet létesítésének gondolatát, amelynek keresztülvitelére, illetve előkészítésére a *Józsefvárosi Asztaltársaságot* helyzeténél és összetételénél fogva a legalkalmasabbnak tartja. Egyben méltatta a pártvezetőség érdemeit és *lelkes szavakban emlékezett meg Bethlen István grófnak Hágában elért sikereiről. Molnár* Béla dr. szavai után élénk eszmecsere indult meg, amely a kerületnek közeljövőben várható összes eseményeire kiterjedt. A kérdéshez hozzászóltak: *Molnár* Dezső, *Bukovár* Jenő és mások.

— *A Belvárosi Polgári Kör* keddi társasvacsoráján különösen nagy számban jelentek meg a tagok, miután *Dési* Géza dr. országgyűlési képviselő rendkívüli érdeklődést keltett előadást tartott az aktuális kérdésekről. A jólsikerült társasvacsorán a borgazdai tisztet *Dán* Leó kormányfőtanácsos töltötte be.

— *A főváros élete az új autonómia alatt.* Dr. *Gaár* Vilmos ny. kúriai bíró, felsőházi tag csütörtökön este 8 órakor előadást tart az *Országos Kereskedő és Iparos Szövetségben:* a főváros élete az új autonómia alatt — címmel, a közel jövőben megvalósuló új főv. törvénnyel kapcsolatban. Az előadást vacsora követi.

— *A Ferencvárosi Kaszinó* január 30-án tartotta az *Üllői út 115.* számú házban lévő helyiségében ez évi közgyűlését, *Usetty* Béla dr. országgyűlési képviselő elnöklésével. A napirend letárgyalása és egyhangú elfogadása után a közgyűlés megválasztotta az új tisztikart, amely ugyanaz, mint a tavalyi: *ilymódon tehát a tisztikart biztosították a bizalomról és a szeretetről.* A közgyűlést követő társasvacsorán igen nagyszámban jelentek meg a tagok, zsúfolásig megtöltötték a kaszinó helységét és a lelkes hangulatban *Dósa* Ottó dr., *Springer* Ferenc dr. és *Lillin* József biztosították *Usetty* Bélát a ferencvárosi polgárság túlnyomó részének bizalmáról, szeretetéről és ragaszkodásáról. A vacsorát tánc követte, amely kitűnő hangulatban a kora reggeli órákban ért véget.

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros tanácsa a **makadámutaknak 1930. évben olajjal való pormentesítésére** a köztisztasági hivatal útján nyilvános írásbeli versenytárgyalást fog tartani.

A tanács felhívja azokat, akik erre a szállításra vállalkozni akarnak, hogy írásbeli ajánlataikat **1930. évi március hó 11-én délelőtt 11 óráig** a székesfővárosi köztisztasági hivatal igazgatóságához nyujtsák be.

Az ajánlatokat az ugyanakkor és ugyanott tartandó versenytárgyalás során fogják felbontani. A versenytárgyaláson az ajánlattevők vagy igazolt képviselőik jelen lehetnek.

Budapesti (Budapesten cégjegyzett) vállalkozók ajánlataikat postán nem küldhetik be.

Bánatpénzül a versenytárgyalási hirdetés számára való hivatkozással a központi számvevőség VI. ügyosztályának (Központi városháza, III. em. 371. ajtó) előzetes számfejtés után, az ajánlati végösszeg 2 (kettő) százalékát kell a központi pénztárnál a versenytárgyalást megelőző napon déli 12 óráig letenni és az erről szóló nyugtát az ajánlathoz kell csatolni.

Csakis hazai áruval lehet pályázni.

Csak szabályszerűen kiállított, pecséttel lezárt, sértetlen borítékban elhelyezett ajánlatok vehetők tárgyalás alá, elkésve érkező, vagy a feltételeknek meg nem felelő ajánlatok figyelembe nem vehetők.

A székesfőváros tanácsa fenntartja magának a jogot, hogy a beérkezett ajánlatok közül a megajánlott árakra való tekintet nélkül szabadon választhasson, a szállítást megoszthassa, vagy az összes ajánlatokat visszautasíthassa.

Ajánlatot lehet tenni az egész mennyiségre és bizonyos hányadra, vagy csakis egy bizonyos hányadra.

Az ajánlati és szerződési feltételek és az ajánlati űrlapok a köztisztasági hivatalnál naponkint délelőtt 10 és 12 óra között díjtalanul kaphatók.

Budapest, 1930. évi február hó 3-án.

A székesfőváros tanácsa.

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros tanácsa a köztisztasági hivatal részére szükséges 5000 métermázsa szénа szállítására nyilvános írásbeli versenytárgyalást fog tartani.

A tanács felhívja azokat, akik erre a szállításra vállalkozni akarnak, hogy írásbeli ajánlataikat 1930. évi március hó 11-én délelőtt 11 óráig a székesfővárosi köztisztasági hivatal igazgatóságához nyújtsák be.

Az ajánlatokat az ugyanakkor és ugyanott tartandó versenytárgyalás során fogják felbontani. A versenytárgyaláson az ajánlattevők vagy igazolt képviselőik jelen lehetnek.

Budapesti (Budapesten cégjegyzett) vállalkozók ajánlataikat postán nem küldhetik be.

Bánatpénzül a versenytárgyalási hirdetés számára való hivatkozással a központi számvevőség VI. ügyosztályának (Központi városháza, III. em. 371. ajtó) előzetes számfejtés után, az ajánlati végösszeg 2 (kettő) százalékát kell a központi pénztárnál a versenytárgyalást megelőző napon déli 12 óráig letenni és az erről szóló nyugtát az ajánlathoz kell csatolni.

Csakis hazai áruval lehet pályázni.

Csak szabályszerűen kiállított, pecséttel lezárt, sértetlen borítékban elhelyezett ajánlatok vehetők tárgyalás alá, elkésve érkező, vagy a feltételeknek meg nem felelő ajánlatok figyelembe nem vehetők.

A székesfőváros tanácsa fenntartja magának a jogot, hogy a beérkezett ajánlatok közül a megajánlott árakra való tekintet nélkül szabadon választhasson, a szállítást megoszthassa, vagy az összes ajánlatokat visszautasíthassa.

Ajánlatot lehet tenni az egész mennyiségre és bizonyos hányadra, vagy csakis egy bizonyos hányadra.

Az ajánlati és szerződési feltételek és az ajánlati űrlapok a köztisztasági hivatalnál naponkint délelőtt 10 és 12 óra között díjtalanul kaphatók.

Budapest, 1930. évi január hó 28-án.

A székesfőváros tanácsa.

TAKÁCS GYULA gépészmérnök elektrotechnikai vállalata. Tel.-hívó: A. 843-24
ERŐÁTVITELI, ERŐS- és GYENGEÁRAMÚ KÜLSŐ és BELSŐ SZERELÉSEK, BERENDEZÉSEK
Műhely, iroda: IV., Veres Pálné ucca 32.

FUCHS G.
Első Magyar Tizedes- és Százados-Hídmérleggyár R.T.
BUDAPEST
Gyár és iroda: VI., Váci út 43 Telefón: Aut. 915-23
Városi raktár: VII., Károly király út 1 Telefón; József 429—90

EGYESÜLT GÉP- ÉS FÉMÁRUGYÁRAK RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
Budapest, VI., Lőportár-u. 9-11
TELEFON: AUTOMATA 275—13
GYÁRTMÁNYAI: Szikvízgyári berendezések, szénsavfürdő-készülékek. Bor- és sörkimérőkészülékek, jegyzékrények. Elektromotorok, mosodai berendezések, mosó- és vasalógépek. — Fémtömegcikkek. — Folyékony szénsav.

Laczkó István BUDAPEST, IX.,
bádogos és szerelő LILIOM UCCA 28.
Telefon: József 389-48

ÁNGYÁN GYULA
épület, gép- és műlakatos, autógénhegesztő
BUDAPEST, VII., MIKSA U. 9. Tel. J. 335-71

NYITRAY JÁNOS
hatóságilag eng. villanyszerelő és mechanikai vállalata
VII., CSÁNYI UCCA 6.

KAUTNIK JÓZSEF SZOBRÁSZ-MESTER
ÉPÜLET-, MŰKŐ- ÉS STUCKOMUNKÁKRA.
BUDAPEST, IX., BOKRÉTA UCCA 21.

STEINER MARK konyhabutorok, leányszobák és előszobaszekrények állandóan raktáron
asztalos üzlete és ablakredőny gyártása
Budapest VI, Hegedüs Sándor ucca 27. (Izabella ucca sarok)
Telefon: Aut. 223-85. — Köztisztviselőknek fizetési kedvezmény

ENGLERTH M. JÁNOS KŐMŰVESMESTER
elvállal kisebb, nagyobb építkezéseket és tatarozásokat
BUDAPEST, II., BATTHYÁNY UCCA 65. SZÁM

KVILA GYULA Telefon: Aut. 516-55
bádogos, viz, gáz és központi fűtés berendezési vállalata Budapest, II, Török ucca 8. szám

Sveoz Mihály
cipész mester, vállalkozó
BUDAPEST, VI
Wesselényi u. 30

TERLANDAY ÉS TÁRSA
asztalosáru gyára
Budapest VII, Erzsébet királyné-út 125/b. sz.
Telefon: József 443—83.

Somogyi Soma és Fia
kőfaragómester
Budapest, VIII., Fiumei-út 9.
Alapítva: 1867. Telefon: J. 415-20

SIMOR DÖME mű- és épületlakatos-mester és vasszerkezetek ipartelepe. Sodronyfonatok nagybani gyártása
BUDAPEST, VII., THÖKÖLY ÚT 89. SZÁM
TELEFON: JÓZSEF 394—43.

Alapítva 1904. **„HUNNIA“** Alapítva 1904.
MAGYAR GÉPTÖMÍTŐANYAG GYÁR RT.
Saját gyártmányú géptömítőanyagok, tömítőelemezek, autófék és kuplungbetétek
— MŰSZAKI NAGYKERESKEDÉS —
TELEFON: AUT. 281—48. BUDAPEST, V, SZEMERE U. 2.

SZÁVA SÁNDOR
EGÉSZSÉGÜGYI BERENDEZÉSEK GYÁRA
Budapest, I., Budafoki-út 73. sz.
Telefon: Lágymányos 6—07.

BORY ÉS WALTHER
ÁCSMESTEREK, ÉPÍTÉSI VÁLLALKOZÓK
Rákospalota, Földvári ucca 60. szám
TELEFON: LIPÓT 964—14. SZÁM

Fűtés Viz Gáz **Szentgyörgyi és Társa**
Telefon: József 8-97 Budapest VIII, Baross-u. 88

ÁKOS FRIGYES ÉPÍTŐMESTER
BUDAPEST VII., KERTÉSZ UCCA 24—28 TELEFON: JÓZSEF 301—40

POROS ISTVÁN
OKL. ÉPÍTÉSZ, ÉPÍTŐMESTER
BUDAPEST, IV., VÁROSHÁZ UCCA 16.
TELEFON: AUTOMATA 874—70.
RÁKOSSZENTMIHÁLY, JÓZSEF UCCA 29.
TELEFON: RÁKOSSZENTMIHÁLY 14.

RUFIÁN ISTVÁN egészségügyi berendezési vállalat
BUDAPEST, VI, KMETTY UCCA 7
Iroda: VI, Szinnyei Merse ucca 10. Telefon: L. 986-25

BUKOVA LAJOS TELEFON J. 163—75
épületüvegező és képkeretező
BUDAPEST, IX. LÓNYAY UCCA 48. SZÁM

JAKAB GYULA
MŰASZTALOS
Modernül felszerelt gépüzem. Az orsz. iparművészeti kiállításon a m. kir. állami nagydijjal kitüntetve.
Budapest, VII, Hungária körut 204. sz.
Telefon: József 373-81

SÁMUEL GYÖRGY
épület,- díszmű-bádogos és egészségügyi berendező
BUDAPEST, VI, ARADI U. 45. TELEFON: AUT. 223-62.

Használja munkáinál a világhirü **egresi gipszeket**
Legjobbak, legkiadósabbak, legjobb kötőképességüek
Kaphatók: **Gipszet Árusító R. T.** Budapest
V, Erzsébet-tér 15. —Tel Aut. 805-25 — Sürgönycim: GIPSZ Budapest

PADOZATI MUNKÁK ELSŐRANGÚ KIVITELBEN
slavoniai tölgy- és bükkparkét, táblaparkét egyszerű és diszes kivitelben, aszfaltparkét és hajópadlók
Pestszentlőrinci Parkétgyár és Gőzfürész Részvénytársaság, Budapest, V., Személynök-utca 16. I. em. Telefon: Aut. 212—44.

SÁGHY GYULA ácsmester
Budapest, V, Hold u. 9. II. 18. Tel. Aut. 157-36

NEMES FUCHS VILMOS
ELEKTROTECHNIKAI VÁLLALAT
BUDAPEST VI, SZONDY UCCA 84. III. 1.
TELEFÓN: AUTOMATA 285-48

MOOR GÉZA építőmester
Budapest, VI., Reiter Ferenc ucca 103. sz.
Telefón: Automata 911—13.

SZVETICS JÓZSEF
építési vállalkozó
BUDAPEST, VII., TELEP UCCA 8.

HALTRICH FRIGYES
karosszériaüzem
Budapest, VI., Csángó ucca 22. sz.
(Lehel ucca sarok.) Ezelőtt VI., Stefánia út 5.
Telefon: Automata 903—81.

Textilipari Feldolgozó és Értékesítő Szövetkezet
Budapest, VIII., József-körút 49. szám
Telefon: József 439—91. sz.

BIHARI PÁL
okl. mérnök, építési vállalkozó
Budapest, VI., Eötvös ucca 24. sz.
TELEFON: AUT. 297—63.

Események

Fővárosi Hirlap

Az Egységes Községi Polgári Párt hivatalos lapja.

*

Előfizetési árak:

fél évre . . . . . 12 pengő.
egész évre . . . . . 24 pengő.

Pénteken rendkívüli közgyűlés. Dr. *Ripka* Ferenc főpolgármester pénteken délután 4 órára rendkívüli közgyűlést hívott össze a következő napirenddel: dr. *Bródy* Ernő indítványa: „Felirat az országgyűléshez a fővárosi törvényjavaslatban foglalt rendelkezések tárgyában." A közgyűlést a közigazgatási bíróság ítélete következtében kellett összehívni.

Bolgár kitüntetést kapott a polgármester. A kormányzó megengedte, hogy *Sipőcz* Jenő dr. polgármester a bolgár „Pour l'Encouragement au Bien" rend második osztályú jelvényét elfogadja és viselje. A polgármester a kitüntetést a budapesti bolgár iskola, a magyar-bolgár gyermekesere és a nyaraltatási akció támogatásáért kapta.

Szolgálati jubileum. *Wirnhardt* Ágoston dr. tanácsi főjegyző, a városházi gyorsiroda népszerű főnöke most töltötte be fővárosi szolgálatának *huszonötödik* esztendejét. Az agilis és szolgálatrakész főjegyzőt érdemes jubileuma alkalmából kitüntető ünneplésben részesítették és nagyon sokan keresték fel jókívánságaikkal. A gyorsiroda személyzete a jubileum alkalmából meleg háziünnepséget rendezett és emlékezésül: hatalmas, művészi kivitelű *ezüst serleget* nyujtott át a jubilánsnak, aki meghatva mondott köszönetet.

A Gellért tér rendezése és a kolopi iszap. A Gellért-fürdő és szálló felügyelő bizottsága pénteken fontos ülést tart. Dr. *Benczur* Gyula egyetemi m. tanár vezető-főorvos szerződését módosítani fogják, tárgyalják a Rudas-fürdő átalakítását és a híres kolopi rádium-iszapnak a Gellért-gyógyfürdő útján való forgalombahozatalát, végül ez alkalommal kerül megvitatásra a Gellért tér régóta késő rendezése is.

A FANSZ és a fővárosi altisztek bálja. A fővárosi alkalmazottak mindkét csoportja szombat este tartotta meg hagyományos farsangi tánemulatságát. A tisztviselők bálja a *Pesti Vigadó* termeiben zajlott le, míg az altisztek a *Budai Vigadót* választották vígasságuk színhelyéül. Mindkét mulatság úgy erkölcsileg, mint anyagilag *kitünően sikerült* és a táncosok tömegén kívül a polgármester és több tanácsnok is megjelent a mulatozók között.

A BSE vívótanfolyama. A fővárosi tisztviselők sportegyesülete, a *Budapest Sport Egyesület* úgy, mint más években, az idén is vívótanfolyamot rendez. A tanfolyam február 1-én kezdődött és *négy hónapos lesz.* A kurzus a Vas-uccai kereskedelmi iskola tornatermében folyik. Az oktatás minden kedden és szombaton délután történik 6—7 óra között.

FŐVÁROSI ÉVKÖNYV

A naponkint szükséges és nélkülözhetetlen kézikönyvek sorában egyre nagyobb jelentőségre tesz szert a *Fővárosi Évkönyv*, amelynek most jelent meg az 1930-as kötete. Azt talán fölösleges külön hangsúlyozni, hogy a fővárosi tisztviselők társadalmának munkájánál és tájékozódásánál szinte elengedhetetlen ez a tökéletesen megszerkesztett mű, amelyben a hivatalos sematizmus fontos részén kívül új, nagyjelentőségű rovatokat találunk. Az automatizált városházi telefonközpont szükségessé tette a fontosabb hivatali telefonszámok kimutatását, az adminisztráció sokoldalúsáag pedig megköveteli, hogy a városházát ügyes-bajos dolgaikkal felkereső embereknek rendelkezésére álljon egy hivatali útmutató. Tekintve, hogy különösen kereskedők, iparosok és vállalkozók vannak állandó összeköttetésben a fővárossal, ezeknek nélkülözhetetlen segédeszköze a *Fővárosi Évkönyv*.

Figyelemreméltó az évkönyv idegenforgalmi fejezete, amelyben *Kovácsházy* Vilmos főjegyző és *Markos* Béla dr. idegenforgalmi hivatali titkár érdekes és mélyenszántó cikkeit találjuk. Ez a két tanulmány egyébként külön lenyomatban is megjelent.

Az Évkönyv gondosan összeállított hivatalos részét *Felkai* Ferenc dr. tanácsjegyző szerkesztette, míg a nem hivatalos rész érdekes, hasznos és tanulságos anyagát *György* Endre, az *Ujság* fővárosi szerkesztője állította össze elismerésreméltó hozzáértéssel és tudással.

Az izléses, művészi címlapot ifj. *Richter* Aladár, a Fővárosi Házinyomda kitünő grafikusa rajzolta, a nyomdatechnika legkényesebb igényeit is kielégítő könyvet pedig a *Házinyomda* készítette.

Jó Egészség. A húszéves becsületes multra visszatekintő *„Jó Egészség"* című népies egészségügyi ujság hosszabb szünet után, amelyre az összeomlás utáni idők sivár politikai és gazdasági viszonyai kényszerítették, újra megkezdte tevékenységét. A nagy népszerűségnek örvendő lap szerkesztőbizottságában a magyar orvostudomány előkelőségeinek nevét látjuk: a főszerkesztő *Grosch* Károly dr. min. oszt. tanácsos, a felelős szerkesztő *Somogyi* Béla dr. osztályvezető orvos. A szerkesztőbizottság elnökei: báró *Kéthly* László dr. és *Farkas* Géza dr. egyetemi tanárok.

Az új Tungsram gyöngyfénylámpa ugyanannyiba kerül, mint a világos üvegű izzólámpa, azonban kiküszöböl minden káprázást. Üvege belül maratott, külső felülete pedig sima, tehát könnyen tisztán tartható. Értékes újítás ez az izzólámpagyártás terén, mert most már minden költségtöbblet nélkül olyan izzólámpához jut a közönség, amely kíméli a szemet. Ezáltal az esti olvasás vagy munka az új izzólámpa fénye mellett könnyű, nem fárasztó és nem egészségtelen.

A Meinl-cég, anélkül, hogy személyzetét redukálnia kellett volna, változatlan minőség mellett leszállította cikkei árát. A kávé, étesokoládé és főzelék dobozban leszállított árán kívül újabban a tésztaáru, keksz, méz és paprika ára is lényegesen olcsóbb lett.

WETOL sebolaj
legyen minden mentőszekrényben.
Fertőzéstől megvéd és gyorsan gyógyít.
M. k. népjóléti és munkaügyi miniszt. 72.455|1924 sz. körrend
M. k. kereskedelemügyi miniszt. 29.062|XX. 1925. sz. rendelet.

Pályázati hirdetmény

Budapest székesfőváros tanácsa nyilvános pályázatot hirdet a „Ferenc József koronázási jubileumi díj" alapítvány rendelkezésére álló 3 (három), egyenként 800 (nyoleszáz) pengős kereskedelmi díjára.

A kormányhatóságilag jóváhagyott alapító okirat rendelkezései szerint a székesfőváros az alapítványi jutalomdíjaikkal nem a bevégzett tehetségeket akarja megkoszorúzni, hanem támogatni kívánja azokat, akik a kereskedelem terén rátermettségüknek már nyilvánvaló jelét adták s akikről méltán feltehető, hogy ezzel az anyagi támogatással tehetségüket, képességeiket és ismereteiket még inkább ki fogják fejleszteni s ezáltal a magyar kereskedelem felvirágoztatását fogják elősegíteni.

A pályázati hirdetmény egyes példányait a pályázni kívánó a tanácsi V. ügyosztályban (IV. ker., Központi városháza, II. pav. II. em. 45) díjmentesen megkaphatja.

Akik az alapítványi díjakra igényt tartanak, errevontakozó kérvényüket az alapító okiratban kikötött feltételeket igazoló hiteles okmányaikkal felszerelve, legkésőbb **1930. évi február hó 28-án déli 12 óráig** a tanács segédhivatalához (Központi városháza, I. em. 114) tartoznak beadni.

Kelt Budapesten, a székesfőváros tanácsának 1929. évi december hó 27. napján tartott ülésében.

Dr. Buzáth János s. k.,
h. polgármester.

Legmodernebb gyógyintézet sebészi és belbetegek részére
Dr. Pajor-szanatórium
Budapest, VIII., Vas ucca 17. szám
Magánklinikai osztályon teljes ellátás napi 12 P
Idegbetegek üdülő gyógyhelye, vízgyógyintézet, nap- és légfürdő

EGYENIRÁNYÍTÓK SZABÓ FRIGYES MÉRNÖK
Elektromos berendezések vállalata
Budapest, VI., Jókai ucca 37. szám
Tel.: A. 135-06

Biológiai szennyviztisztítók, házi szennyvízderítő aknák, csatornázások
Schweiger Gyula mérnök
VIII. Német ucca 5. szám. Telefon: József 446—74

BOROSJENŐI KÖVET: fagyálló, 7-féle szinben és minőségben rajz után szállit
Budapest VIII, Mária u. 11
Telefon: József 341-91. sz.
MAYER ÉS WÜHRL
OKL. ÉPITÉSZ, ÉPITŐMESTER

FISCHER HENRIK Telefon: J. 000—00.
épületfakereskedő
Budapest, III. ker., Szent Endrei-út 8189.

EGRI és FIA Dr. EGRI ISTVÁN
TELEFON: JÓZSEF 318-01 OKL. GÉPÉSZMÉRNÖK
központi fűtés — vízvezeték — csatornázás
BUDAPEST, VII., ROTTENBILLER UCCA 28

Ha jó, tartós, megbízható és gazdaságos üzemű
autobuszra
vagy **teherautóra**
van szüksége, úgy kérjen ajánlatot és bemutatást a
Magyar Waggon- és Gépgyár RT-tól,
amelynek győri **automobilgyárában**
készülnek a legujabb tipusu autók.
RÁBA-KRUPP ÉS RÁBA-A. F.
Központi igazgatóság: **V., Deák Ferenc u. 18**
Telefon: 818-50
Budapesti raktár és javitómühely: **Kerepesi út 28. sz.**
Telefon: J. 453-84.

Harsányi Testvérek
központi fütés, egészségügyi berendezések, vizvezeték, csatornázás és épületbádogos munkák vállalata
BUDAPEST, VII., BEM UCCA 5. SZÁM
ALAPITVA 1894. — TELEFON: J. 350-13.

Morbitzer Nándor épitész és épitőmester
Budapest, VIII, Üllői-út 66/b.
Telefon: József 310—90.

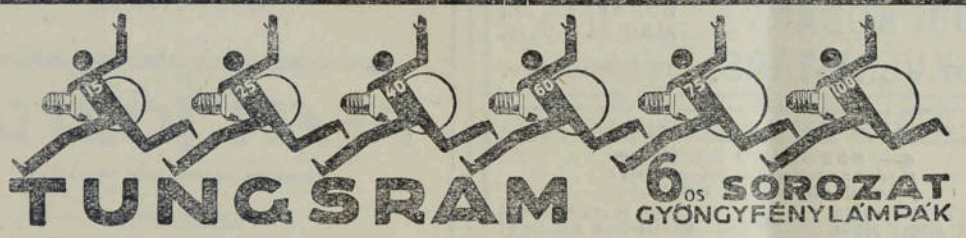

Tungsram gyöngyfénylámpa
kíméli a szemet, mert
káprázásmentes,
kellemes, enyhe fényt nyújt.
Nem piszkolódik,
mert belseje maratott, kivül azonban síma felületű.
Csinos alakú,
tehát minden világítási célra alkalmas.
Olcsó,
mert egyenlő áron jobbat nyújt, mint az átlátszó üvegű izzólámpa.

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros tanácsa nyilvános írásbeli versenytárgyalást hirdet a Központi városházán lévő bútorraktárkészlet kiegészítése céljából **különféle bútorok beszerzésére.**

A hivatkozott hirdetményben közölt módozatok szerint a leteendő bánatpénz összege az ajánlati összeg 2%-a.

Az ajánlat benyujtásához szükséges nyomtatványok ívenként 0.80 P-ért kaphatók a IV. ker., Központi városháza városházuccai rész, fszt. 14. ajtó alatt a városházi gondnoki hivatalban.

A bútorok mintái ugyanitt megtekinthetők és a szükséges felvilágosítások megszerezhetők.

A kellően felbélyegzett és borítékban elhelyezett ajánlatokat 1930. **évi február hó 17-én (hétfőn) délelőtt 10 óráig** kell a tanácsi XI. ügyosztály vezetőjénél vagy helyettesénél, II. emelet 237. ajtószám alatt benyujtani. A versenytárgyalás 1930. évi február hó 17-én (hétfőn) délelőtt 11 órakor lesz a II. emelet 237. számú (ülésterem) helyiségben, ahol a vállalkozók vagy megbízottaik jelen lehetnek.

Budapest, 1930. évi január hó 23-án.

A székesfőváros tanácsa.

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros tanácsa a székesfővárosi és altiszti és takarítónői alkalmazottak, valamint a javadalmi őrség és hivatásos tűzoltóság részére szükséges **nyári ruhaanyagok, sapkaneműek, ruházati és ágyfelszerelési cikkek** (zeug, karton, esikos vászon, sapkák, kalapok, sisakok, esőköpeny, tűzoltói felszerelések, pokróc, üres fejvánkos és szalmazsák, vánkoshuzat) **szállítására** nyilvános írásbeli versenytárgyalást hirdet.

A szállítási és vállalati feltételek értelmében szabályszerűen kiállított, 1.60 pengős állami és 1.60 pengős fővárosi okmánybélyeggel ellátott pecséttel lezárt, sértetlen borítékban elhelyezett, magyar nyelven szerkesztett ajánlatokat legkésőbb 1930. **évi február hó 17-én (hétfőn) d. e. 11 óráig** a székesfőváros tanácsának városgazdasági ügyosztályában (IV., Központi városháza, II. em. 237. számú ajtó) közvetlenül vagy posta útján kell beadni.

Budapesti (Budapesten cégjegyzett) ajánlattevők ajánlataikat postán nem küldhetik be.

A versenytárgyalást ugyanazon a napon d. e. 11 órakor a Központi városháza, II. em. 237. ajtószámú szobájában fogják megtartani és azon az ajánlattevők vagy igazolt megbízottaik jelen lehetnek. Elkésve érkezett vagy az előírt kellékeknek meg nem felelő ajánlatokat nem vesznek figyelembe.

A szállítási és szerződési feltételek, valamint az ajánlati mintalapok példányai a székesfőváros gazdasági hivatalában (IX., Gyáli út 3. sz. alatt) köznaponként d. e. 9—1 órák között díjmentesen megszerezhetők.

Ajánlattevők ajánlataikkal a végérvényes döntésig kötelezettségben maradnak.

A székesfőváros fenntartja magának a jogot, hogy az ajánlatok között a megajánlott árakra való tekintet nélkül szabadon választhasson, a szállítást az ajánlattevők között tetszése szerint megoszthassa vagy az összes ajánlatokat visszautasíthassa.

Budapest, 1930. évi január hó 29-én.

A székesfőváros tanácsa.

A szerkesztésért és kiadásért felelős: Dacsó Emil. Kiadja: FŐVÁROSI HIRLAP lapkiadó-vállalat. Révai Irodalmi Intézet Nyomdája Budapest, V., Ügynök u. 8. Nyomdaigazgató: Linzer M.

TELEFON: J. 370-70 **MAGYAR** TELEFON: J. 370-70
ÉPITŐ RÉSZVÉNYTÁRSULAT
BUDAPEST, X, KERÉKPÁR UCCA 2. SZ.
ALAPITTATOTT 1889-ben
Mindennemű vízépítés, folyamszabályozás és csatornázás. Kotrások csatornakotrókkal és excavatárokkal. Darukkal való kirakodások. Alapozások, mély- és magasépítés. Út- és vasútépítés. Hídépítés. Mindennemű beton- és vasbetonépítés. Kőmunkálatok. Városi csatornázások és vízvezetékek
Hajó- és kotrójavító telep Apostagon.

TÓTH LAJOS Telefon: Lágymányos 11—36
pala- és cserépfedőmester. Eternit-cserépfedés, lacement- és bőrlemezfedés, tetők jókarbantartása és tatarozása.
BUDAPEST, I., Fehérvári út 106

CSUKA GEZA
ASZTALOSMESTER
ÜLŐ-BÚTOR SPECIALISTA
Bármilyen tömegcikk gyártását vállalom e szakmában
BUDAPEST, VII, FRANCIA ÚT 44. TELEFON: JÓZSEF: 449-46

KOVÁCS OSZKÁR BÁDOGOS MESTER
ÉRCKOPORSÓ ÉS TEMETKEZÉSI CIKKEK KÉSZITŐJE
BUDAPEST, IX., TELEPI UCCA 14. SZÁM.
(A Ludovikával szemben.) TELEFON: J. 451—93

PARKETTA Szék- és Faárugyár Rt.
ezelőtt **JAUERNIK ISTVÁN**
Budapest X., Kőbányai út 41/a.
TELEFON: JÓZSEF 346—43
Főbb gyártmányaink: Mindennemű székek és éttermi asztalok színházi csapószékek, parket és szabadalmazott kilzetülések stb

SOVÁNYITÓ GYÓGYTORNA
A Szent Gellért Gyógyfürdő legtökéletesebben berendezett gyógytorna (Zander) termében
Mérsékelt árak!

NEUSCHLOSZ—LICHTIG
REPÜLŐGÉPGYÁR ÉS FAIPAR R.T.
BUDAPEST—ALBERTFALVA
VÁROSI IRODA: IV, PETŐFI SÁNDOR UCCA 9. SZ.
TELEFON: AUT. 890—47.
GYÁRI TELEFON: LÁGYMÁNYOS 582—20, 11—79.
PARKETT- ÉS ÉPÜLETASZTALOS MUNKÁR!

SZOBI KŐBÁNYA RÉSZVÉNY-TÁRS. BUDAPEST, V., ALKOTMÁNY-U. 16. TELEFON: 234—60

REICHENBERGER RÓBERT
RÉZMŰÁRÚ ÜZEM
Gyárt: vörösrézből, valamint más fémekből edényeket és készülékeket.
ALAPÍTTATOTT: 1868. TELEFON: JÓZSEF 366-14.
Arany- és ezüstérmekkel többszörösen kitüntetve!
BUDAPEST, VII. KERÜLET, SAJÓ UCCA 6. SZÁM.

CORDATIC
a tökéletes autópneu
Főelárusítás:
Budapest, VI., Mozsár-u. 9.

FRIEDRICH JAKAB
ÁCSMESTER ÉS TETŐEMELÉSI VÁLLALAT
Budapest, V., Párkány ucca 1418. Telefon: Lipót 969—98

MORVAI GYULA TETŐFEDŐMESTER
PESTUJHELY, MOLNÁR VICTOR UCCA 33. SZ.
Elvállal minden e szakmába vágó tetőfedő munkákat

FARKAS LAJOS Telefon: J. 396-78
MÉRNÖK magas-, mély-beton és vasbeton építési vállalkozó
Budapest VII, Kolumbus u. 41

Gőz és motor
utihengerlők
bitumenező hengerek
zuzalékszórókkal
Magyar gyártmány
John Fowler & Co. Budapest-Kelenföld
11. sz. postahivatal. Telefon: J. 382-11

STEINER ÉS SZIMPER
dísz-, templom-, szobafestők és mázolók
Telefon József 306-29
Budapest. IX., Üllői-út 57

ÁMON ANTAL és FIAI
KÖVEZŐMESTEREK, ÚT,- CSATORNA- ÉS BETONÉPITÉSI VÁLLALKOZÓK, FÖLDMUNKA, VÁGÁNYFEKTETÉS, MÉSZKŐBÁNYA.
VIII., Futó ucca 10. Telefon: J. 303-85.

Margalit Andor és Ödön
mérnök-építőmester, vállalkozók
Budapest, I. ker., Kelenhegyi-út 11—13. sz.
Telefonszámok: József 586—45 és József 429—24.

Volt **Wellisch Náthán Utóda**
Fischer Zsigmond épületfakereskedő
Ajánlja dúsan felszerelt raktárát állványfa és asztalosáruban stb.
X., Asztalos Sándor-utca 5. Telefon: J. 310-89.

THE NEUCHATEL ASPHALTE COMPANY LIMITED
BUDAPESTEN, Iroda: VI., Vilmos császár-út 31. sz. Telefon Teréz 212—46. Gyár: VI., Váci-út 35. Telefon L. 914—88. Gyárt és elad Val de traversi mastixot, raffinált bitument, falszigetelő aszfaltot. Készít: Traversi természetes tömörített aszfalt utakat és öntött aszfaltból járdákat és kocsiutakat.
Budapesti székesfőváros szerződéses vállalkozója.

Dunakavicsot és Dunahomokot
szállít kocsifuvarban és vasúton saját iparvágányról Budapestről, Adonyból, Bajáról, és Mohácsról
FLEISCHMANN ANTAL Dunakotrási és gőzhajózási vállalat
Budapest, VII, Károly körút 17. Telefon: József 465-62 és 465-63

Kún Sándor
festék, kence, zsiradék, kátrány és vegyitermékek gyári raktára
Budapest, IV, Ferenc József rakpart 18
Telefonszám: József 361—23

Egyesült Tégla- és Cementgyár R.-T.
Budapest, V., Sas ucca 25. szám
Telefon: 230—71, 108—59, 141—52
Évi teljesítő képesség: 12,000 vagón cement, 5,000 „ mész, 80.000,000 darab tégla, 8.000,000 „ cserép
Portlandcementgyár: Lábatlan. — Mészégető: Lábatlan.
Téglagyárak: Buda, Kőbánya, nyergesujfalu

Kőbányai Szivattyú- és Gépgyár
Budapest, X., Gergely-utca 30. — Telefon: J. 361—75.
Költségvetés és műrajzkérés díjmentes.

Költségvetés és műrajzkérés díjmentes.
Épít, javít, alakít szivattyútelepeket 1000 lóerőig, bár mely rendszerben. Kisebb szivattyúk szab. önfelszívással.

Budapest Székesfőváros
Ásványvíz-üzeme
HARMATVIZ
A Hungária gyógyforrás szénsavval telített vize.
Kapható mindenütt! Tel: Autom. 530-03.

Csütörtökön
PESTI TŐZSDE
szenzációs közgazdasági riportokkal
SZERKESZTI:
KALLÓS JÁNOS
Szerkesztőség és kiadóhivatal: IV, Városház ucca 6

NAGY GYULA
LAKATOSÁRÚGYÁRA
Budapest VIII, Köris-ucca 10. Tel.: J. 348-15

NOVÁK ISTVÁN kőművesmester, építési vállalkozó
X., Maglódi út felőli Kada ucca 22.
Telefon: József 372-48.

UNREIN KÁROLY csatorna- és emésztőgödör tisztitási vállalat
Budapest, X., Szentmihályi-út 13. szám
Telefon: József 458—76

SCHÖNTHEIL RICHÁRD okl. építész és építőmester
Budapest, I., Villányi-út 10
Telefonszám: Lágymányos 19—36

Ara 50 fillér

Tizenkilencedik évfolyam — Budapest, 1930 február 12. — 6. szám

Fővárosi Hirlap

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Egész évre ..... 24 pengő
Félévre ..... 12 pengő
Állandóan:
GAZDASÁGI ÉRTESÍTŐ

VÁROSI, POLITIKAI
ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

Felelős szerkesztő: DACSÓ EMIL

MEGJELENIK MINDEN SZERDÁN
Szerkesztőség és kiadóhivatal
BUDAPEST VI., SZIV UCCA 18 SZ.
Postatakarékpénzt. csekkszámla 40.424
TELEFON: AUTOMATA 137—15

A kórházi „botrány“

nem tartozik ma már a mi ritkaságaink közé, de mégsem mernénk állítani, hogy ne volnának, akik a gyakoriság ellenére is a finomabb csemegék közé sorozzák. Bevalljuk, szeretnénk ezen változtatni és nagyon szeretnénk, ha mindenkiben meg volna az önzetlenségnek az a mérhetetlen foka, hogy titokban, zárt ajtók mögött csapna az asztalra és azt szeretnénk, hogy csendben, lábujjhegyen járjanak, akik a kórház-ügyekben purifikálnak és rendet csapnak. Igenis, *csapjanak az asztalra, purifikáljanak,* adjon Isten nekik minél szebb és minél nagyobb sikereket, de ne felejtsék el, hogy betegekről van szó, akik jogosan kívánhatják a lábujjhegyen való járást. Azért nem lesz kisebb az uraknak az érdeme, azért Istennek és embereknek tetsző cselekedetet visznek végbe és mi leszünk majd azok, akik indítványozni fogjuk, hogy majdan márványba véssék a nevüket, mert ágyhoz juttatták a szülő nőket és kikergették a halottaskamrából a patkányokat. Egy kicsit azonban még várunk az indítvánnyal, mert Budapest lakossága máris reszketve gondol a kórházakra, amelyek dantei színekben élnek a pesti fantáziákban. *Platthy* György találta fején a szeget, amikor kijelentette, hogy az ilyen ügyeket nem kell „országvilág örömére” kiteregetni. És mégis „ország-világ öröme” lett belőle, lettenek négyhasábos címek, kövér szedések, színek, illatok, szörnyűségek és borzalmak olyan változatban, hogy maholnap már egyenesen a Lipótmezőre fogják szállítani azt a pesti polgárt, aki — a Rókusba jelentkezik

El kellett ezt mondani, de immár azzal a rezignációval, amellyel bevalljuk, hogy mindent megtettünk, de segíteni nem tudtunk. Szomorú, de való, hogy a főváros kórházainak, ha kiűzik onnan a patkányokat, évtizedekig kell majd küzdenie régi reputációjának visszaállításáért. De, ha taktikai, mindenesetre jóhiszemű hibák történtek is, most már azután össze kell fogni és *minden erővel, minden akarattal rendbe kell hozni a bajokat.* Ha kell, jöjjön még száz razzia, de csak csöndben, hogy rémületet ne keltsen. Jöjjön a pénz és jöjjön a harc annak érdekében, hogy *Budapest ne az egész ország számára építsen kórházakat,* de mindig legyen elegendő számú ágy a budapesti betegek számára.

Ennek érdekében pedig nem a botrányra van szükség, hanem a komoly és gyors munkára. Olyan gyors munkára, mint amelyet *Ripka* Ferenc főpolgármestertől szoktunk meg. Ő az, aki, ha sürgős ügyről van szó, felkel a közgyűlés elnöki székéből, beül az autójába, rohan a kormányhoz. Még javában ülésezik a törvényhatóság, amikor újra megrázza az elnöki csengőt és jelenti, hogy az ügyet elintézte. Most is az ő akarata érvényesült, amikor egy vagy két órán belül a panasz elhangzásától számítva már meg is esett a vizsgálat. Ezt a tempót kell a városházán mindörökre meghonosítani és ha az új fővárosi törvény a gyorsaságnak ezt a fokát hozza meg számunkra, akkor *sikerült megölnünk a bürokrácia hétfejű sárkányát.*

Bármennyire szerettük volna azonban a kórházi botrányok szónokait leszoktatni a hangos szóról és bárhogy szerettük volna meggyőzni őket a mi igazunkról, hogy a zárt ajtók mögött való kemény fellépésnek is megvan a kellő hatása: azt hisszük, ma már mindez túlhaladott álláspont. Benne vagyunk nyakig a botrányban. Itt már nem használ, ha az ágyhiánnyal védekezünk és nem számít a közönség szemében, hogy naponta kétezer vidéki beteget vesznek fel a budapesti kórházakba. Itt már nem fontos, hogy a folyosón, vagy *a folyosó elrekesztett részében* fekszenek-e a szülő nők. Itt már nem vígasztal, hogy a lelkes, nagyszerű fiatal *Wolff* Károly orvosi önfeláldozása mellett éjszakánkint farkaskutyájával a halottaskamra patkányaira is vadászik. Semmi, de semmi nem segít már: csak egyetlen egy, ha azonnal munkához fogunk. Elő a csákánnyal, elő a malterrel, holnap reggel neki kell ereszteni az ásót, hogy *le lehessen rakni végre-valahára az új Rókus-kórház fundamentumát.* Akárhonnan elő kell kaparni a pénzt, mert a betegek, a haldoklók és a halottak átkát imádsággá kell változtatni.

Nem kétséges, hogy a főváros végre ráeszmél felelősségére és ha az objektív okok, a tények ennyi ideig, a tizenkettedik óráig nem tudták gyorsabb tempóra ösztökélni az intézők nagy, mozdulatlan tömegét, talán ezek a szubjektív okok, ezek a botrányok: megrémült betegek fölösleges szenvedései, nyugalmukban méltatlanul megzavart halottak néma szemrehányásai végre mozgásba hozzák a csákányt, és a malteres kanalat. A halottak talán erősebbek lesznek az élőknél: a halottakon esett méltánytalanság megváltja az élők szenvedését.

FELIRATI JAVASLAT a törvényhozáshoz a főváros autonomiájának védelmében

Demagóg túlzások nélkül kíván változtatásokat a törvényjavaslaton az Egységes Községi Polgári Párt

A keddi rendkívüli közgyűlésen a többségi pártok nevében *Gaár* Vilmos, az *Egységes Községi Polgári Párt* alelnöke az ellenzék felirati javaslatával szemben

önálló indítványt nyujtott be,

amelyet az *Egységes Községi Polgári Párt* a közgyűlést megelőző értekezleten egyhangúan elfogadott.

Az *Egységes Községi Polgári Párt* felirati javaslata tartalmazza *mindazokat a módosításokat, amelyeket a párt a tervezet rendelkezésein keresztülvitetni kíván,* azonban az ellenzéki pártok tendenciózus túlzásainak *teljes mellőzésével.*

A felirati javaslat, amelyet a magyar országgyűlés két házához intéznek, lényegében a következő pontokba foglalt módosító kívánságokat tartalmazza:

Budapest székesfőváros törvényhatósági bizottsága a fővárosi reformmal kapcsolatban készített tervezet megjelenése után felterjesztést intézett a belügyminiszterhez, a felügyeleti jogkörnek az ellenőrzés távkörű biztosítása mellett való szabatos körülírása, valamint az általános, titkos szavazati jog alapján összeülő közgyűlésnek, nemkülönben a kiküldendő önkormányzati szerveknek a főváros személyi és anyagi kérdéseivel való *döntési joga érdekében.* Időközben a belügyminiszter a székesfőváros törvényjavaslatát be is nyujtotta az országgyűléshez és a tervezet tárgyalása már *meg is kezdődött.* Ennek a javaslatnak különböző intézkedéseinél a főváros közönsége *nem látja azoknak az elveknek az érvényesülését, amelyeket a székesfőváros közönsége felterjesztése alkalmával kifejteni szükségesnek látott.*

Nem osztjuk azt a felfogást, hogy az autonómia merev öncél legyen az állam biztonságának érdekében szükséges intézkedésekkel szemben is, de ezek gondos szabályozása után aggályosnak tartunk minden olyan intézkedést, amely a polgárság önkormányzati intézkedési jogát az állambiztonsági szempontokon túlmenően is korlátozza.

Mindezekre való tekintettel Budapest székesfőváros közönsége felkéri az országgyűlés elnökét, hogy *ezt a feliratot terjessze az országgyűlés elé.* Ezzel egyidejűen kéri a közgyűlés a magyar országgyűlést, hogy az alább felsorolt konkrét javaslatokat *a törvény részletes tárgyalása alkalmából fogadja el* és ennek megfelelően a törvényjavaslat szándékolt törekvéseit módosítsa.

Kéri a közgyűlés:

szaporítsák a többi tagokhoz képest a közvetlenül választott bizottsági tagok számát;

a törvényhatósági tanács választott tagjainak arányszámát *a kinevezettekhez képest ugyancsak javítsák;*

a közigazgatási kerületekben választandó bizottsági tagok számát *a nagyobb kerületekben emeljék és ezzel a mutatkozó aránytalanságot csökkentsék;*

a tanerők választásánál a kultuszminiszter részére tervezett vétójogot ejtse el a törvényjavaslat;

a költségvetés jóváhagyásával kapcsolatban *töröljék a belügyminiszternek azt a tervezett jogát, hogy a fővárosi budget egyes tételeit emelhesse, csökkenthesse, vagy törölhesse;*

a főváros igazgatásának és üzemeinek ellenőrzésére vonatkozó túlzott intézkedéseket *egyszerűsítsék;*

végül az érdekképviseleti tagok választása a már előzetesen megalakított választmányok, vagy igazgatóságok tagjai sorából a közgyűlésen történjék,

valamint a törvényjavaslatban foglalt ügyrendi szabályok érvényességét *a most működő közgyűlésre még ne terjesszék ki, hanem ennek lehetőségét a végrehajtási utasítás keretében biztosítsák.*

Újabb bonyodalmak a Garai- és Ferdinándpiacok rendezése körül

A főváros e két leglátogatottabb, de legrendezetlenebb piaca már évek óta foglalkoztatja a hatóságokat és az érdekelt kerületek lakosságát. A rendezés kérdése időtlen halogatás után már-már megoldottnak látszott, azzal a kedvezőnek látszó magánajánlattal, amit a vásárcsarnoki, közélelmezési és pénzügyi bizottság is *a magáévá tett*. Az ajánlat szerint a vállalkozó hosszabb időre, részletekre osztva,

hitelezte volna a fővárosnak az építési költségeket,

egyszerre kezdte volna el mindkét zártpiac építését, *a munkák hatvan százalékát nyilvános versenytárgyalás útján végeztette volna el*, s kötelezte magát arra is, hogy *az építkezés egységárai nem lesznek magasabbak az eddigi hasonló legolcsóbb ajánlatnál*. Annál meglepőbb, hogy a tanács az ajánlattal szemben mégis

elutasító álláspontra helyezkedett,

s mivel a két piac megépítésére elegendő pénz nincs, úgy határozott, hogy

az idén csak az egyik zárt piacot, a Garay-tért építteti meg,

a Ferdinánd-tért pedig *elhalasztja bizonytalan időre*. A tanácsi döntés ugyan *nem végleges*, mert a legközelebbi közgyűlés elé a közélelmezési ügyosztály *alternatív javaslattal fog jönni*, de

az V. kerület lakossága máris tiltakozik a mellőzés és a Ferdinánd-téri piac építésének bizonytalan időre való elhalasztása ellen.

A *Garay*-téri piac rendezése tagadhatatlanul sürgős, de ugyanakkor nem indokolható meg semmivel a *Ferdinánd*-téri rendezés elodázása sem. A *Lehel*-piac többé már nem jelentéktelen kültelki élelmiszervásár, hanem egy hatalmas, tízezer léleknél népesebb *új, modern városrész közélelmezésének központja lett*, egy olyan városrészé, ahol az utóbbi években tömegesen épültek öt-hatemeletes bérpaloták, egész uccasorok. Ezt

az amerikai tempóban fejlődő városrészt piac nélkül hagyni nem lehet.

A legközelebbi vásárcsarnok, a holdu ccai, amely szűk méreteivel a belső Lipótvárost is *alig bírja kiszolgálni*, más piac pedig a közelben nincs, sőt egyesek máris Ujpestre járnak ki vásárolni, ahol *nagyobb a rend és a tisztaság, mint* — sajnos — *a Ferdinánd téren*.

A Ferdinánd-téri állapotokat nem kell leleplezni. Köztudomásúak az itt uralkodó botrányos és veszedelmes közállapotok. A piactér

nincs csatornázva, télen és esős időben bokáig ér a sár, nyáron állandó por lepi a szabadon kiterített élelmiszereket, a bódék dzsungelében nincs közbiztonság és az elszaporodott patkányseregek nem csak éjjel lepik el az áruhelyeket, hanem annyira vakmerőek, hogy a macskanagyságú példányok fényes nappal szaladgálnak a járókelők lába alatt.

Ezeket az Ázsiában sem illő állapotokat ismerik a hatóságok, megállapították helyszíni szemléken különböző bizottságok, a publikum panasza napról-napra hangosabb. Érthetetlen és meglepő tehát, hogy a tanács minderről nem vesz tudomást és a kényelmesebb megoldást választva elhalasztja az egész ügyet.

A piacok dolgában, egyéb értesülésünk szerint, a legközelebbi közgyűlésen *újabb interpellációk fognak elhangzani*.

Kifogás az Élelmiszerüzem export-üzletei ellen

Az Egységes Községi Polgári Párt értekezlete

Az *Egységes Községi Polgári Párt* hétfőn este értekezletet tartott, melyen *Becsey* Antal elnöklésével a keddi rendkívüli közgyűlés napirendjén szereplő felirati javaslatot vitatták meg. Jelen voltak: *Becsey* Antal, *Dinich* Vidor, *Gaár* Vilmos, bibithi *Horváth* János, *Horváth* Károly, *Kollmann* Dezső, *Girardi* Tibor, *Pompéry* Elemér, *Orova* Zsigmond, *Hubert* Vilmos, *Andréka* Károly, *Glücksthal* Samu, *Kerekes* Ödön, *Glück* Frigyes, *Spett* Ferenc, *Farkas* József, *Sümeghy* László, *Dósa* Ottó, *Csécsi Nagy* Miklós, *Császár* Elemér, *Bódy* Tivadar, *Wellisch* Andor és még sokan mások.

Napirend előtt *Farkas* József dr., a *Községi Élelmiszerüzem üzletvitelét bírálta és különösen az üzem tojás- és vadüzleteit és ezzel kapcsolatos export-ténykedéseit kifogásolta*. Elmondta, hogy az Élelmiszerüzem ezekre a vállalkozásokra nagy összegeket ráfizet. E pillanatban még egymillió tojása van a hűtőházban beraktározva, amit drágábban szerzett be, mint amilyen ma az eladási ár. Nem feladata az üzemnek a nyúl, a fácán és egyéb vadfélék exportálása sem. Azt javasolta, hogy a párt hasson oda, vegyék revizió alá az Élelmiszerüzem egész üzletvitelét és ennek eredménye szerint tegyék meg a további lépéseket aziránt, hogy *az üzem üzletmenetét helyes irányba szorítsák*.

Glücksthal Samu felszólalása után az értekezlet megbízta dr. *Farkas* Józsefet, hogy az Élelmiszerüzemmel kapcsolatos adatokat szerezze be és bocsássa az elnökség rendelkezésére.

Ezután áttértek a rendkívüli közgyűlés napirendjén lévő *felirati javaslat* tárgyalására. *Gaár* Vilmos, *Pompéry* Elemér, *Csécsi Nagy* Miklós, *Kollmann* Dezső, *Rásó* Lajos, *Orova* Zsigmond, bibithi *Horváth* János és mások felszólalása után az értekezlet elhatározta, hogy *a párt külön felirati javaslatot terjeszt a közgyűlés elé, amelynek minden egyes pontja az autonómia védelmét és biztosítását célozza*. E felirati javaslatban a párt olyan kívánságokat is sürgetett, amelyeket a főváros érdekében állónak és keresztülvihetőnek tart. (A felirati javaslat szövegét lapunk más helyén közöljük.)

Értekezlet után pártvacsora volt, amelyen a Polgári Egység Klubja tagjai is résztvettek.

SCHÄFFER KÁROLY
okleveles mérnök
Vasút-, út-, betonépitési vállalkozó kövező-mester
Budapest VIII, Aggteleki ucca 17. Telefon: József 325-88

DONA DÖME ÉS TÁRSA
PAPIR ÉS IRÓSZEREK GYÁRI RAKTÁRA
a „PAPIRMALOM"-hoz
Tel. Aut: 377-15
Alapitva 1790-ben
Budapest, IV, Aranykéz ucca 6

NEMES GYULA
Okl. gépészmérnök
Rádió, hat. eng. villanyszerelő vállalat
BUDAPEST, II, MARGIT KÖRÚT 58.
Telefon: Automata 604-48.

DUNÁNTULI MESZ-, TÉGLA- és KŐIPAR RT.
Központ: BUDAPEST, V., GÉZA UCCA 5
Telefon Automata 218—05, 218—06. Sürgönycím: DUNMÉSZ
Szállít: Meszet, mészkövet, bazaltkavicsot. Vállal mindennemű kőfaragó-munkát

FISCHER ÉS HARTMANN
mázolómesterek
Budapest IV, Képiró ucca 3. sz. TELEFON:
Fióküzlet: IX. ker., Tompa ucca 30. szám A. 847-73

KOSZTELÁN MIKSA
MŰSZAKI ÉS OLAJ NAGYKERESKEDŐ
Telefon: Aut. 287-19. BUDAPEST, VI., Eötvös u. 23/b.

ASZFALT és KÁTRÁNYIPARR.-T.
Budapest, V., Nádor ucca 12
Telefon: Aut. 262—81; 262—82
GYÁRAK: Budapest, IX., Illatos út 18-20
Szőreg (Szeged mellett) } saját iparvágány

SCHWARCZ JÓZSEF tömetkezési, nemzeti zsinór és butorpaszomány-gyára
Budapest, IX, Köztelek-u. 2. — Telefon: Aut. 857—41
Folyószámla a Kereskedelmi Banknál

Rozsdamentes acélbeton
„SÁRKÁNY BETON"
54125. sz. a. védjegyezve
Budapest, V., Zoltán ucca 13. Telefonsz.: Aut. 190—54

ÜVEGFESTÉSZETI ÉS ÜVEGMOZAIK MŰTEREM
PALKA JÓZSEF
Magyarország ezüstkocsi üvegfestőmestere
Budapest, VIII., Baross-u. 59. Tel. J. 302-28. Alapíttatott 1894

Kórházi, intézeti és tömegélelmezési konyhaberendezések
MAYER HERMANN és HIRSCHLER
BUDAPEST, VI., TERÉZ KÖRUT 48. SZÁM.
ELSŐRENDŰ HŰTŐGÉP
KÉPVISELET: ESCHER-WYSS & Co.
ZÜRICH-LINDAU

HORVÁT és SZALAI
automobil és gépipari vállalata
Budapest, VIII, Kenyérmező u. 3
Gyárt: Preciziós fogaskerekeket, spirális fogazású kúp- és tányérkerekeket, csigakerekeket, kupplunglamellákat, szelepeket, dugattyukat, hajtókarokat és egyéb szerkezeti gép- autó-alkatrészeket, traktor-alkatrészeket, öntöttvas fékpofákat.
TELEFON: J. 356-47

Rietschel és Henneberg
Részvénytársaság
Budapest, VIII., Práter ucca 12. szám.
Telefon: József 325—18.
Központi fütések, vízvezetéki és csatornázási berendezések

SZÉKELY és MOTTL
OKL. MÉRNÖK, ÉPITŐMESTER, ÉPITÉSI VÁLLALKOZÓK
BUDAPEST, III., LAJOS U. 92, IV. EMELET.
TELEFON: AUTOMATA 625—78. SZ.

„IDEÁL" PAPLANGYÁR
SÁNDOR M. FERENC
BUDAPEST, IV, KAMERMAYER KÁROLY UCCA 1
Állami, városi és közintézmények szállítója

SPIEGEL ÁRMIN
KÜLÖNLEGES ANGOL ÉS SKÓT GYAPJUSZÖVETEK GYÁRI LERAKATA
● Budapest, IV., Váci ucca 5. sz.
● Bejárat Türr István u. 9. I. em.
● Telefon: Automata 876—14. sz.
KÖZALKALMAZOTTAKNAK KEDVEZMÉNY

STABIL
ÉPITŐ R.-T.
BUDAPEST, V.
DEÁK FERENC-U. 16-18
Telefon: T. 140-17 és 239-01

HORTOBÁGYI JUHTÚRÓ
Mindenütt kapható! Termeli: Orsz. MÉK Magy.
TEJSZÖVETKEZETI KÖZPONT

KOVÁCS A. ÖDÖN GÉPÉSZ MÉRNÖK
Budapest, VIII., Bezerédy ucca 8
Telefon: 382 — 93, 408 — 78.
Központi fütés-, vízvezeték-, csatornafelszerelési vállalata

STUMPF IMRE és KÁROLY
BUDAPEST, VII., THÖKÖLY ÚT 31.
Tápióbicske-i saját termésű borainak korlátolt kimérése megnyílt

LESUJTÓ JELENTÉS AZ ELEKTROMOS MŰVEKRŐL

Száz esztendeje ismert hibák okozzák a gyakori világítási zavarokat

5 év alatt 872 üzemi defektus — Robbanás veszedelme a transzformátor állomásokon — A „halálfolyosó"

A belügyminiszter az *Elektromos Művek* áramszolgáltatásában gyakran ismétlődő üzemzavarok okainak felderítésére vizsgálatot rendelt el s annak foganatosításával *Ripka* Ferenc dr. főpolgármestert bízta meg. A főpolgármester felkérésére *Hoór-Tempis* Mór dr. és *Verebély* László műegyetemi tanárok, továbbá *Madarász* Viktor államvasúti főfelügyelő és *Papanek* Ernő miniszteri tanácsos behatóan tanulmányozták az Elektromos Művek áramszolgáltatási berendezéseit és a mult év november hó 27-től december 23-ig tartó vizsgálatról most vaskos kötetet kitevő szakértői jelentésben számoltak be. A kimutatásokból megállapítható, hogy *1925 januárjától 1929 decemberéig összesen 872 üzemzavar volt:*

a szakértői jelentés erőteljesen rámutat arra, hogy az üzemzavarok kellő előrelátással jórészt elháríthatók lettek volna.

A légvezetéki hálózatban keletkezett zavarok száma túlságosan nagy és bizonyos, hogy e zavarok nagyrészének *elejét lehetett volna venni*, ha az *Elektromos Művek* az 1925-ben működött üzemvizsgáló bizottság figyelmeztetését követve, a légvezetéki hálózat alapos átalakítását idejekorán elvégezték volna.

Az üzemzavarok okait keresve, — mondja a jelentés, — minden kétséget kizáróan megállapíthatjuk, hogy *a zavarok nagyrésze az üzemben alkalmazott szerkezetek és készülékek fogyatkozásaiból származott.*

E készülékek és szerkezetek között egész sorát találjuk olyanoknak, amelyek több mint 30 évvel ezelőtt jól megfeleltek, de a mai hálózatban már felmondják a szolgálatot.

Utal a jelentés a elmult év augusztusában és novemberében előfordult üzemzavarokra, amelyek *nagy anyagi kárral jártak, sőt súlyosabb következményei is lehettek volna.* Ezeket a súlyos hibákat nem *vis major*, hanem *a gyakorlati elektrotechnikában körülbelül 100 esztendeje kiderített jelenség okozta.* A váciúti telep „halálfolyosójának" nevezett helyiségébe épített szerkezete *a kezelőszemélyzet testi épségét és életbiztonságát veszélyezteti.* Annak a modern elvnek megvalósításáról, hogy az üzem meghibásodott alkatrészeinek kiiktatása, elválasztása és javítása lehetséges legyen: a váciúti telepen szó sincs.

Nem kétséges, hogy a váciúti telepen ismételten lesz még nagy üzemzavar, és a székesfővárosnak, valamint a fogyasztóközönségnek beláthatatlan károkat okozhatnak.

Hasonlóan súlyos kritikát gyakorol a szakértői jelentés a *légvezetéki hálózatról*, amelyen túlmenőleg azt is megállapítja, hogy a fővezetékek elrendezése, a transzformátorállomások elhelyezése *nem felel meg sem az üzembiztonság, sem pedig az élet- és vagyonbiztonság szempontjainak.* A légvezetéki hálózat állapota nem alkalmazható az érvényben lévő szabványokhoz, *de nem felel meg a legegyszerűbb falusi vezetékekkel szemben is ezidőszerint támasztott követelményeknek sem.* Egészen bizonyos, hogy

nagyobb vihar elég ahhoz, hogy az egész hegyvidéknek, sőt egyes budai belső kerületeknek villamos energiával való ellátását súlyosan megzavarja.

Minél jobban fejlődik a hálózat, *annál nagyobb a veszély*, amely a hálózat fogyatkozásaiból az élet, vagyon és üzembiztonságra származik.

Súlyos kifogást hangoztat a jelentés amiatt is, hogy az *Elektromos Művek* a villamos energia iránti kereslet fokozására keveset tett meg,

a fogyasztás növelésére semmiféle propagandát nem fejtett ki,

sőt a jelentkező nagyobb fogyasztókkal szemben *valósággal elutasító álláspontra helyezkedett.*

A zavarokat okozó hibák sorában a transzformátorok és az állomások 77 esettel szerepelnek és e zavarok egyrésze túlterhelésre, a transzformátorok gyártási hibáira és helytelen csoportosítására vezethetők vissza. A hibákat tárgyalva *megállapítja a jelentés a transzformátorokat gyártó és javító cégek felelősségét is:* ezek a cégek nem a kellő gonddal és körültekintéssel jártak el. A zavarok másik csoportja a transzformátorállomások célszerűtlen elhelyezésétől és felszerelésétől származik. Különösen kiemeli a szakértő bizottság a *Berlini tér, a Pannónia ucca*, a *Ganz-Danubius-gyár* és a *Szent Gellért tér* fontos állomásait, ahol

a tapasztalatok egyenesen megdöbbentő hatást gyakoroltak.

A berlinitéri és pannóniaucai alállomások a pince félreeső sarkában vannak elhelyezve és

a vizsgálatkor előbb az utat eltorlaszoló házi szemetet kellett eltávolítani.

A Ganz-gyári alállomáshoz csak *szűk nyíláson és meredek létrán* lehet hozzáférni és esetleges belső tűz esetén a behatolás szinte lehetetlennek látszik,

a véletlenül ott tartózkodó személyzetnek pedig el kell pusztulnia.

Az alállomások állapota valósággal *lesujtó*. Sem a transzformátorállomásokon, sem az alállomásokon túlfeszültségvédő nem található, kifolyt olaj nyomai vannak szerteszéjjel,

nincsen kellő intézkedés robbanások esetére sem.

Mindezek a hiányok és tökéletlenségek nagymértékben hozzájárulnak nemcsak az üzemzavarok számának növeléséhez, de komoly baleseteket is okozhatnak.

Nem találta a bizottság a szükséges száraz oltókészülékeket sem, pedig elengedhetetlen, hogy ez állomásokon ilyen száraz oltókészülékek rendelkezésre álljanak.

Az üzemzavarokra vonatkozó bejelentések kezelése nem kielégítő, a hibákat megelőzni hivatott ellenőrzőszolgálat hiányos, a zavarok elhárítására szolgáló gépkocsik száma és felszerelése sem megfelelő. A hibajavítás meggyorsítására, épült ugyan az éjjeli ügyeletes személyzet részére megfelelő helyiség, de amikor a bizottság e helyiségeket megtekintette — azokat üresen találta, amikor az ügyeletes teleppel kapcsolatos autógarázst nézte meg a bizottság, ott *magánkocsikat talált, de javítási gépjárműveket egyetlenegyet sem látott.*

A szakértői vélemény végül nyomatékosan rámutat arra, hogy a legközelebbi években mutatkozó kereslet kielégítésére, valamint

az üzemzavarok és hibák megszüntetésére az Elektromos Műveknek igen nagy beruházási tőkékre lesz szüksége.

Ha ezirányban a szükséges intézkedések idejekorán meg nem történnek, *úgy az üzemi zavarok számának tetemes szaporodására és az üzemgazdaságosság jelentős csökkenésére kell elkészülni.* A szakértő bizottság nagy részletességgel készített és táblázati szakkimutatásokkal ellátott jelentését szombaton terjesztették fel *Scitovszky* Béla belügyminiszterhez.

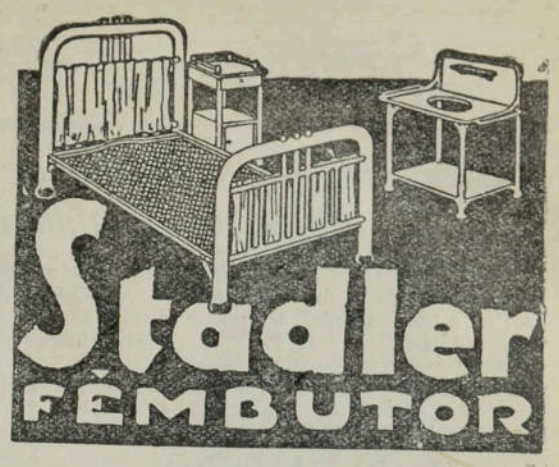

Eladási osztály: VI, Teréz körút 43. szám

Fővárosi Hiriap

Az Egységes Községi Polgári Párt hivatalos lapja.

*

Előfizetési árak:

fél évre . . . . . 12 pengő,
egész évre . . . . . 24 pengő.

HEVERDLE ISTVÁN
okl. mérnök, építő és kövezőmester
VIII., Baross ucca 74. Telefon: J. 324-32.

LINOLEUM ÉS GUMMI
burkolási szakvállalat CSÁSZÁR IMRE
Budapest, IX., Lónyai-u 11. Telefon: Automata 887—49.
Ajánlatok díjmentesen.

Standard aszfaltok
Oil Trading Company képviselete
MILLINI IGNÁC
Budapest, V., Nádor ucca 6. sz.
TELEFÓN: AUT. 833—40, 832—77.

Összerakható könyvszekrények
rekeszenként minden irányban nagyobbíthatók és pótolhatók.
PRAKTIKUS ÉS OLCSÓ
Lingel Károly és Fiai
Első Magyar Faáru- és Butorgyár.
Budapest, VII. ker., Rózsa ucca 4—6. szám
Kérjük 120 szobából álló állandó kiállításunk megtekintését.

BANNER ZOLTÁN
okleveles építész és építőmester
BUDAPEST, I., VERPELÉTI-ÚT 10.
Telefon: LÁ. 6-57. Telefon: LÁ. 6-57.

Gyárak, raktárak, garageok, kórházak, középületek részére
préselt acélajtók
préselt acélkapuk
tetszetős-tartós-tűz- és betörés biztos.
haas és Somogyi

Közúti gőz- és motorhengerlést
vállal
WOLFF ERNŐ
Sürgönycím: WOLFFERNŐ
Tel.: Lágymányos 13-82
Budapest-Kelenföld, Budaörsi-út 101

Korányi és Fröhlich redőnygyár
BUDAPEST KISFALUDY-U. 5/F • TELEFON: J. 323-76 • 459-86
SPECIÁLIS GYÁRTMÁNYAI:
SZAB. PÁNCÉLREDŐNY · ACÉLREDŐNY · FAREDŐNY · VÁSZONREDŐNY
SZAB. AJTÓCSUKÓ · BOSTWIGH-TOLÓRÁCS · NAPELLENZŐ-SZERKEZETEK
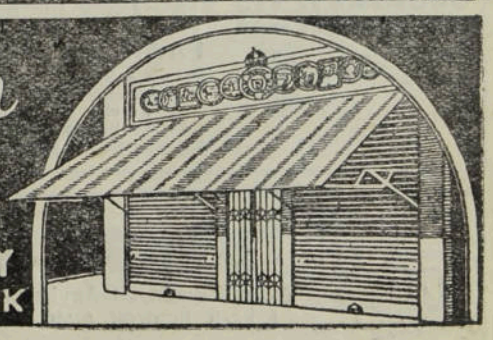

Szubvenció-háború a Dunán

A Szent Imre-év zarándokai és turistái viziközlekedés hijján a partról bámulhatják a nagy folyamot

A *Fővárosi Hirlap* nemrégiben részletesen foglalkozott a budapesti viziközlekedés válságával és azokkal a tennivalókkal, amelyek e téren a fővárosra, vagy a birtokában levő közlekedési vállalatokra hárulnak. Ugyanakkor, amikor megállapítottuk, hogy a mai helyzet tarthatatlan, hangoztattuk azt is, hogy könnyelmű kísérletezéseket megkockáztatni, fél munkát végezni, baklövéseket elkövetni e téren nem szabad. Rámutattunk, hogy bármennyire furcsa, hihetetlen és elképzelhetetlen a mai állapot a Dunán, legyen inkább még egy évig helyihajózás nélkül a főváros, mintsem olyasmit létesítsen, vagy támogasson, ami semmit sem ér, s a célnak meg nem felel.

Megnyugtatásunkra szolgál, hogy a tanács is ugyanarra az álláspontra helyezkedett, mint amit a *Fővárosi Hirlap* hirdetett.

Beavatott helyen szerzett információnk szerint a pénzügyi ügyosztály vizsgálat tárgyává tette a közlekedési ügyosztályhoz beérkezett ajánlatot, amely úgy szólott, hogy a főváros abból az évi százezer pengőből, amit a *MFTR* keveselt és nem fogadott el, hajózási idényenkint 30.000 pengő szubvenciót szavazzon meg a vizitaxikat fenntartó motorhajózási vállalatnak, amely ez esetben még több csónakot, sőt nagyobbacska motorosokat is beszerezne, amelyekkel menetrendszerű forgalmat lenne hajlandó fenntartani. *A pénzügyi osztály*

az ajánlatot nem találja olyannak, amit a főváros magáévá tehetne és anyagilag támogathatna.

— Az ajánlatot tevő vállalkozást — mondotta informátorunk — mai állapotában a tanács *nem tartja olyannak, ami közérdekünek nevezhető, s közpénzzel való támogatásra érdemes.* A fővárosban ma is

meg van a hajlandóság, hogy hozzájárulásával komoly összeggel segítsen olyan vállalkozást, amely a budapesti dunaszakaszon a helyiközlekedést modern hajókkal és a közlekedési követelményeknek megfelelően biztosítani tudja,

ezt a jelen ajánlatnál azonban — annak tiszteletreméltó és jószándékú volta mellett — *sem tudta megállapítani.* A helyihajózást csak komoly és biztonságos eszközökkel lehet elképzelni és nem motorcsónakokkal.

A helyihajózásból a jelek szerint ilyenformán *az idén sem lesz semmi. A MFTR a leszerelést már egészen végrehajtotta,* más komoly ajánlat a városházán nincs, a *BSZKRT* nem foglalkozik a dunai forgalom lehetőségeivel, a közlekedési ügyosztály sem csinál magának a dologból fejtörést. Pedig komolyabb ez a probléma, mint amilyennek felületesen látszik.

Még pár hét és itt lesz újra a tavasz, teljes szépségében bontakozik ki a nyár, amely annyi idegenforgalmi eseményt ígér.

Az idei kivételes esztendő olyan alkalmakat rejteget, amikhez hasonló talán évszázadokig nem ismétlődik meg újra.

Ha nem csalódunk várakozásunkban, s ha jól csinálják az intéző tényezők, a világ ad találkozót nálunk ezen a nyáron, a szent év varázsa messze földrészek katolikus tömegeit mozgatja meg és a földkerekség túristáinak érdeklődését kelti majd fel. Ha ezt az alkalmat elszalasztjuk, ha most halmozzuk megint a hibákat, ám magunkra vessünk, ha helyrehozhatatlan kárt vallunk. Nehéz elképzelni e pillanatban, hogyan nyujtanak majd lehetőséget az idegeneknek arra, hogy kedvük szerint — nem alkalmi, megrendelt hajókon — végighajózhassanak a partok között, gyönyörködhessenek a panorámában. Vagy talán megírják a helyihajózás történetét, a szubvencióháborúval, angol, francia és egyéb nyelven és minden túristának, zarándoknak a kezébe nyomják?

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros tanácsa a köztisztasági hivatal részére szükséges 200.000 kg. (20 vagón) **motalkó szállítására** nyilvános írásbeli versenytárgyalást fog tartani.

A tanács felhívja azokat, akik erre a szállításra vállalkozni akarnak, hogy írásbeli ajánlataikat **1930. évi március hó 18-án délelőtt 11 óráig** a székesfővárosi köztisztasági hivatal igazgatóságához nyujtsák be.

Az ajánlatokat az ugyanakkor és ugyanott tartandó versenytárgyalás során fogják felbontani. A versenytárgyaláson az ajánlattevők vagy igazolt képviselőik jelen lehetnek.

Budapesti (Budapesten cégjegyzett) vállalkozók ajánlataikat postán nem küldhetik be.

Bánatpénzül a versenytárgyalási hirdetés számára való hivatkozással a központi számvevőség VI. ügyosztályának (Központi Városháza III. emelet 371. ajtó) előzetes számfejtés után, az ajánlati végösszeg 2 (kettő) százalékát kell a központi pénztárnál a versenytárgyalást megelőző napon déli 12 óráig letenni és az erről szóló nyugtát az ajánlathoz kell csatolni.

Csakis hazai áruval lehet pályázni.

Csak szabályszerűen kiállított, pecséttel lezárt, sértetlen borítékban elhelyezett ajánlatok vehetők tárgyalás alá, elkésve érkező, vagy a feltételeknek meg nem felelő ajánlatok figyelembe nem vehetők.

A székesfőváros tanácsa fenntartja magának a jogot, hogy a beérkezett ajánlatok közül a megajánlott árakra való tekintet nélkül szabadon választhasson, a szállítást megoszthassa, vagy az összes ajánlatokat visszautasíthassa.

Ajánlatot lehet tenni az egész mennyiségre és bizonyos hányadra, vagy csakis egy bizonyos hányadra.

Az ajánlati és szerződési feltételek és az ajánlati űrlapok a köztisztasági hivatalnál naponkint délelőtt 10 és 12 óra között díjtalanul kaphatók.

Budapest, 1930. évi február hó 4.

A székesfőváros tanácsa.

Párt és klub

— *A Józsefváros egységes pártja* szombaton este a felavatás előtt álló új helyiségeiben első izben tartott társasvacsorát. Ezuttal jelent meg először *a Bohn József* által alapított Egységespárti iparosok és kereskedők köre a Botfai Hüvös Iván elnöklete alatt álló pártkörrel. A pártvacsorán nagy számban jelentek meg az iparos- és kereskedővilág kerületi képviselői. Az első beszédet *Bohn József* elnök mondotta, ki meleg szeretettel emlékezik meg az egyesülésről, elmondja, hogy ő volt egyike az elsőknek, ki *Bethlen István* mellett ki merte bontani az egységespárti zászlót, békét, megértést hirdet, meleg barátságot kér ebben az új alakulatban hivei számára, azoknak a kispolgároknak a számára, kik erre a leginkább rá vannak szorulva, de kik azt mindenképpen meg is érdemlik. Ezután *Botfai Hüvös* Iván emelkedik szólásra. Biztos abban, hogy ismét a Józsefváros lesz az a kerület, mely példát mutat annak a középutas, felekezeti gyűlölségmentes felfogásnak, melynek *Bethlen* István volt az úttörője. Nagy tetszéssel fogadott felszólalása után *Gazdy* Jenő ny. postafőigazgató mutat az egységes munka jelentőségére, melyre még harc árán is rá kell vezetni a polgárságot. A társaság sokáig maradt együtt lelkes hangulatban.

— *Az Erzsébetvárosi Kör* hétfőn este tartotta *Ugron* Gábor ny. miniszter elnöklete alatt rendes évi közgyűlését, nagy érdeklődés mellett. Az elnöki megnyitó elhangzása után a napirendet minden változtatás nélkül letárgyalták, megtartották a tisztújítást, újjáalakították a választmányt, végül több felszólalás után megszavazták a tagdíjak felemelését is. Közgyűlés után többszáz terítékes társasvacsora volt.

ÁRLESZÁLLÍTÁS!

Racionalizálás következtében leszállítottuk a következő cikkeink árát:

KÁVÉ, CSOKOLÁDÉ, FŐZELÉK (dobozban), TÉSZTAÁRU, KEKSZ, MÉZ, PAPRIKA

KÉRJE UJ ÁRJEGYZÉKÜNKET!

Meinl Gyula rt

KŐNIG JÓZSEF
OKL. MÉRNÖK, ÉPITÉSI VÁLLALKOZÓ
TELEFON: JÓZSEF 4-64-69.
Budapest, VIII., Baross ucca 98. sz.

MUSICA ÁTKÖLTÖZÖTT

KŐBÁNYAI KÁTRÁNY- és ASZFALTIPAR
FRIED és GRUBER okl. mérnökök / X., Gyömrői-út 64 / Tel.: J. 449-44
GYÁRTMÁNYAINK: bőrlemez, szigetelőlemez, aszfalt fedőlemez (szagtalan), facement, kiöntő aszfalt, aszfalt coulé
VÁLLALUNK: Tetőfedést minden kivitelben, szigetelési munkákat, víztelenítési munkákat, aszfaltozást

Szmatana József
műszaki és villamossági vállalat
Budapest, V., Wekerle Sándor-u. 13
TELEFON: 219—52

MAUTNER JENŐ Budapest, Alpár-u. 10.
műasztalos Telefon: J. 414-79.

Szobafestő, mázoló és ércfényező munkákat kiváló kivitelben készít
SZEGŐ JÓZSEF
Budapest, VII., Kazinczy ucca 20. Telefon: J. 440-60.

TOST és MOLNÁR
kereskedelmi és tájkertészet
TELEFÓN: JÓZSEF 396—36
BUDAPEST, VII.,
Erzsébet királyné út 39
TÁJKERTÉSZET
TERVEZÉS és KIVITEL
FAISKOLAI CIKKEK
gyümölcs- és díszfák, gyümölcs- és díszcserjék, szőlőojtványok, rózsák, évelők és minden más a kertészethez tartozó anyagok.
ELSŐRENDŰ MINŐSÉGBEN

PARKETTA
szállítása, mindennemű padozat készítése és javítása.
FRIED és BENEDEK
parkettgyár és gőzfűrész
BUDAPEST, VII., RÁKÓCZI ÚT 82.
Telefon: József 133—43 és József 134—17.

NEKOLNY ANTAL ÉPÍTŐMESTER
Budapest, VIII., Kőraktár ucca 24. sz. Telefón: Aut. 873-72

BUDAPESTI HIRLAP
a legtartalmasabb magyar napilap!
Hangja előkelő, hírszolgálata tökéletes, vasárnapi melléklete a legjobb képes hetilap

Saját érdekében tekintse meg
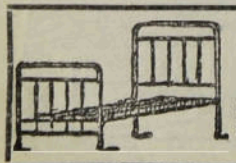
HIKKER réz-, vasbutorgyár
készítményeit. Ágybetétek, gyermekkocsik, ágynemüek, paplanok és legujabb kivitelü kerti butorok gyári árban. Mintaraktár: VII., Dohány ucca 22. (Árkád bazár). Gyár: VII., Holló ucca 5.

FRANK EMIL
okl. mérnök és építőmester
BUDAPEST, V., HOLLÁN U. 9.
Telefon: Aut. 293-27.

A díjak jelentéktelen emelése mellett a magunk erejéből állíthatjuk helyre a vízműveket

Elektrifikálás esetén harmadára csökken a szénfogyasztás és így a differenciából fedezni lehet a beruházási költségeket Becsey Antal tervei

A fővárosi üzemek beruházási programjának végrehajtásához szükséges fedezet előteremtése súlyos gondokat okoz. Nem kétséges, hogy ezt a nyolcvanmilló pengős összeget csak külföldi kölcsönből lehet megszerezni, ezidőszerint azonban a pénzpiaci helyzet sivársága következtében ilyen külföldi kölcsön fölvételére még nem gondolhat a főváros, hacsak nem akar elviselhetetlenül súlyos feltételeket vállalni. Pedig az üzemek beruházási programjának végrehajtása sürgős volna. Főként a Vízművek beruházási terveinek a végrehajtása halaszthatatlan, mert ellenkező esetben a főváros vízellátását már a nyári hónapokban komoly veszedelem érheti.

Becsey Antal,

az *Egységes Községi Polgári Párt* társelnöke, aki ennek a kérdésnek egyik legkitünőbb szakértője, a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— A Vízművek beruházási problémájának megoldása *rendkívül sürgős*, mert ez a kérdés erősen belevág a főváros lakosságának mindennapi életviszonyaiba. Két vonatkozásban kell sürgősen foglalkoznunk ezzel a kérdéssel. Egyfelől alaposan meg kell vizsgálnunk azokat a panaszokat, amelyek a víz beszennyeződésére vonatkoznak. Bármennyire megnyugtató, hogy

egészségügyi szempontból nincs ugyan veszedelem, a helyzet mégis tarthatatlan.

Meg kell tehát pontosan állapítani az okokat, amelyek miatt a budapesti víz néhol szennyes. A másik kérdés *a megoldás útjának kijelölése* és ezzel kapcsolatban *a költségek előteremtése.*

— Nyilvánvaló, hogy a panaszok végleges kiküszöbölését, a budapesti víz tisztaságának állandó biztosítását csak a Vízművek fejlesztése útján lehet elérni. A fejlődés útja szerintem csak az *elektrifikálás* lehet. Ez a kérdés most van komoly megvitatás alatt. Egyelőre a Vízművek modernizálása és gazdaságosabb működésének a biztosítása szerepel a napirenden. A Vízművek

évenkint 6000 vagón szenet használ fel, ez a mennyiség az elektrifikálás révén harmadára fog redukálódni.

Abból a *differenciából, ami itt előnyünkre mutatkozik, törleszteni lehet a beruházási költségeket.* Ez a modernizálás általános közgazdasági szempontból is előnyöket jelent az energiamegtakarítás tekintetében.

— Van azonban egy másik szempont is, amit nem lehet figyelmen kívül hagyni. Ez az a kétségtelen tény, hogy a Vízművek kapacitása egyfelől nem bírja már meg a főváros lakosságának és iparának fejlődő igényeit, úgy hogy alacsony vízállás esetén katasztrófa következhetik be. Európa több nagy városában is előfordult már az az eset, hogy a víz kiapadt és a vízellátásban zavarok mutatkoztak. *Mi szerencsére elkerültük ezt a veszedelmet, ez azonban nem jelenti azt, hogy napirendre térhetünk a probléma fölött.*

— A budai vízműtelep fejlesztése céljából a káposztásmegyeri vízműveknél hatalmas tartalék-létesítményekre van szükség, nehogy megismétlődjék az ikercsatornák működésében legutóbb bekövetkezett zavar, ami *hónapokon keresztül megbénította a pesti vízszolgáltatást.* A budai és a pesti oldal között

olyan szerves kapcsolatot kell teremteni, hogy bajok esetén az egyik vízmunkáló telep kisegíthesse a másikat.

Hatalmas összekötő vezetékeket kell létesíteni. A felsorolt munkálatok az ügyosztályi előterjesztés szerint 36 millió pengő beruházási tőkét igényelnek. Ezt a programot körülbelül négy-öt év alatt lehetne lebonyolítani, de *a legsürgősebben hozzá kell látni a halaszthatatlan természetű munkálatok megkezdéséhez.*

— Itt jön azután a nagy kérdés: *hogyan teremtse elő a főváros sürgősen a pénzügyi fedezetet.* Várja-e meg a Vízművek a maga halaszthatatlan beruházási programjának a végrehjtásával a nagy üzemi kölcsön felvételét? Nézetem szerint *a Vízművek nem várhat.* Ez a megállapításom azonban nem jelenti azt, hogy a többi üzemek beruházási programjának a végrehajtását hosszú ideig el lehetne halasztani. A Vízművek fejlesztése és a vízszolgáltatásban bekövetkezhető zavarok végleges elhárítása halaszthatatlanul sürgős feladat. Én a magam részéről azt az ötletet vetem föl, hogy

a beruházási munkálatoknak hat évre való megfelelő elosztásával saját erőnket kapcsoljuk bele a pénzügyi művelet lebonyolításába.

A beruházó költségek körülbelül évi 3,600.000 pengős beruházási terhét *a Vízművek jövedelméből kell fedezni.* Ez elgondolásom szerint lehetséges is, *ha felemeljük a víz árát köbméterenkint hat fillérrel, tizennyolc fillérről huszonnégy fillérre.* Ez nem novum, külföldön a nagyobb városok mind felemelték a vízdíjat. Párizsban és Berlinben drágább a víz, mint nálunk. A beruházás költségeit a főváros 35 éven át teremtené elő e megoldás szerint. Ha azonban nem hat fillérrel, hanem nyolc fillérrel emelnők a vízdíjat, vagyis 18 fillérről 26 fillérre, akkor hatvanmillió köbméter vízfogyasztás mellett kereken ötmillió pengő többletbevétel áll elő, ami azt jelenti, hogy

hét éven keresztül a szükséges 35 millió pengő beruházási összeget a magunk erejéből tudjuk előteremteni.

Ez a megoldás már csak azért is rendkívül kedvező a fővárosra nézve, mert hiszen abban az esetben ha külföldi tőkét veszünk föl, *akkor is emelni kellene legalább hat fillérrel a vízdíjat,* de a tőkét 35 éven át kellene törleszteni és a 36 millió pengő tőke mellett még horribilis kamatot is, *majdnem 80 millió pengőt kellene ráfizetni.* Választanunk kell tehát a két megoldás között: belföldi *tőkét vegyünk-e igénybe és hét év elteltével amortizáljuk-e az egész beruházási összeget, vagy pedig fizessünk magas kamatokat 35 éven át idegen érdekeltségeknek.* Ennek a megfontolásnak kell érvényesülnie annak a kérdésnek az eldöntésénél, hogy

hány fillérrel emeljük a vízdíjat: hat fillérrel-e vagy nyolc fillérel?

Az a teher, ami az érdekeltekre háramlik a vízdíjaknak az emelése következtében, *meg fog térülni a hét év elmultával, amikor mód nyílik arra, hogy a vízdíjakat húsz fillérre szállítsuk le.*

Nagykoncepciójú megoldási gondolatot vet föl ebben a nyilatkozatban *Becsey* Antal, akinek ez a terve legközelebb már az illetékes szakbizottságokat foglalkoztatja.

Magyarország aranykoszorus mestere
SZLEZÁK LÁSZLÓ
harang- és ércöntőde, harangtelszerelés és haranglábgyár
Budapest, VI., Frangepán u. 77. Telefon: Aut. 913-53

Bazilika részére készült 7500 kg új harang

BIER ÉS WERSCHETZ
okl. mérnök és építőmesterek, építési vállalkozók
Budapest, IX., Vágóhíd ucca 11. sz.
TELEFON: JÓZSEF 363—78, 259—50.

ROHRMANN JÁNOS
ELEKTROTECHNIKAI ÉS MECHANIKAI GYÁR
BUDAPEST, VII., SAJÓ-U. 5/a.
Gyárt: precíziós fogaskerekeket, fogasrudakat, esztergamunkát és tömegcikket. Alapíttatott 1904.

PATAKI ÉS FARKAS
MÉRLEGÜZEM
BUDAPEST, VII., ROTTENBILLER UCCA 9
(BEJÁRAT PÉTERFY SÁNDOR UCCA) TELEFON: J. 373-68

Mandorff és Társa
Vas, fémlakatos és gépjármü áru munkák üzeme
Budapest VI., Szabolcs ucca 9.
Telefon: Aut. 142—67.

Alapítási év: 1868 **CRISTOFOLI VINCE** Telefon: J. 381—47.
KŐPADLÓ, FAYENCE FALBURKOLAT
BUDAPEST, VII., GIZELLA ÚT 31.

Textilipari Feldolgozó és Értékesítő Szövetkezet
Budapest, VIII., József-körút 49. szám
Telefon: József 439—91. sz.

Steinhäusl és Kölber
FESTŐK
BUDAPEST, IX., TÜZOLTÓ UCCA 3. TEL: J. 308-24.

Wörner J. és Társa
Gépgyár Részvénytársaság
Malomberendezések — Nyomdagépek — Láncgyár — Vasöntőde
Telefon: L. 905-74, 905-75. Budapest, V, Váczi út 48. Alap. 1867.

ILKOVITS J.
Központi fűtések és vízvezetéki berendezések vállalata
BUDAPEST,
VI, ANDRÁSSY ÚT 92.
TELEFON: Aut. 212—07.

MAKOVSKY FERENC
Fülöp Szász-Coburg Gothai herceg Ő királyi Fensége uradalmi építésze
Budapest, VII. Abonyi-u. 4. TELEFON: J. 381-17

Teherautópótkocsik
Teherautókarosszériák
Autóbuszok
Gyártja:
NAY és RÓNA
gép-, szállítóeszköz- és szivattyúgyár rt.
Budapest, X., Kápolna tér 27-29. Telefón: J. *395-80

WOLSKY SÁNDOR BÉLA
WOLSKY ALBERT FIA
gépüzemü kefe- és ecsetárugyár
BUDAPEST, VIII., MAGDOLNA UCCA 18. SZÁM.
TELEFÓN: JÓZSEF 324-88

ROSENTHAL MÓR
ÉPÜLETÜVEGEZÉSI VÁLLALATA
BUDAPEST, VI, CSENGERY UCCA 61. TEL.: A. 144-77

Bründl János udvari szállító
Egészségügyi műszaki berendezések gyára
Budapest, VII., Péterffy Sándor ucca 34. szám
Központi fütés. — Melegvíz készülék. — Vízvezeték. — Csatornázási- és gázberendezések. — Berendez városoknak vízmüveket, csatornázásokat és derítőtelepeket. — TELEFON: József 815—19

VAS UCCA 16
BOSCH SZOLGÁLAT
Telefón: József 393-73.

MARGALIT ANDOR ÉS ÖDÖN
MÉRNÖK-ÉPÍTŐMESTER, VÁLLALKOZÓK
BUDAPEST, I., KELENVÖLGYI ÚT 11—13
TELEFONSZÁMOK: LÁ 15—14 ÉS 12—8

DIPL. ING. ARCHITEKT — BAUMEISTER
KOSÁLY ÖDÖN
OKL. ÉPITÉSZMÉRNÖK, ÉPITŐMESTER
TELEFON: AUT. 570-41.
BUDAPEST, II, KELETI KÁROLY-U. 15/b.

ROTTER ZSIGMOND
terménynagykereskedő
Budapest, V., Nádor ucca 17. sz.
Telefón 297-18, 276-94.

Révész János
cement-, márványmozaik- és műkőárugyár, betonipari vállalat.
Burkoló-, műkő és csatornázási munkák. TELEFON: Ujpest 198.
Központi iroda: UJPEST, ÓSZ UCCA 14.

KEMÉNY SÁNDOR
OKL. MÉRNÖK-ÉPITŐMESTER
IRODA: PANNÓNIA UCCA 18. SZÁM
Telefon: Aut. 926—24

Megjelent az igazi villanyrendőr

A budapesti uccák rendjének biztosítása érdekében érdekes újítással kísérletezik a közlekedési ügyosztály és az államrendőrség közlekedési osztálya. A Terézváros egyik forgalmas mellékucca-keresztezésénél a napokban

üzembehelyezték az első igazi „villanyrendőrt''.

A *Telefongyár Rt.* saját, szabadalmazott eljárása szerint a Szinnyei Merse ucca és a Szondy ucca sarkán szerelték fel kipróbálásra az új készüléket, amely szerkezetére hasonlít a villamos vasutak automatikusan működő elektromágneses váltóihoz.

A Szondy ucca és Szinnyei Merse ucca keresztezésében halad a 46-os villamos, igen sűrű a két pályaudvart összekötő népes útvonalon az autóközlekedés is, de mégsem akkora, hogy a mai korlátolt létszám mellett ide is közlekedési rendőrt lehetne állítani. Ilyen hely számtalan van még Budapesten, állandó veszélyt jelentve a gyalogosoknak, villamosoknak és autóvezetőknek egyaránt. Ez

az automatikus „villanyrendőr'' megakadályoz minden karambolt.

Kellő időben *észreveszi a villamos közeledését* mind a két irányból és a keresztező uccákra tilosat jelezve, *leállítja a forgalmat arra az időre, amíg a villamos elhalad.* Az érdekes újításról, az első igazi villanyrendőrről

Kempelen Ágoston

műszaki tanácsos, a közlekedési ügyek intézője, a következőkben tájékoztatta a *Fővárosi Hirlap* munkatársát:

— Az automatikus villanyrendőrt próbaképpen a Szinnyei Merse ucca és a Szondy ucca sarkán szereltük fel. A készülék lényege az, hogy a 46-os vonalon, a Szinnyei Merse uccán a Szondy ucca keresztezéséhez közeledő villamos kocsikat bizonyos távolságon jelzi és a Szondy uccára mindkét irányban kigyujtja a tilost jelentő piros lámpát. Ha a villamos áthaladt, önmagától kialszik, jelezve, hogy szabad az út a járműveknek és gyalogosoknak. A jelzőkészülék

a vágányzattal van összekötve: ha a kocsi 40 méter közelségbe ér a keresztezéshez, bekapcsolja a tilos lámpa áramát, s a keresztezésen túl, húsz méterre eltávolodva, automatikusan bontja az áramot, s ezzel a lámpa kialszik.

Ha a lámpa a mostani próba alatt beválik, *több más keresztezésnél fogjuk alkalmazni.* A készüléket a telefóngyár szabadalmaztatta és állítja elő. Az újszerű villanyrendőrt természetesen nem lehet minden helyen alkalmazni és nem is pótolja teljesen az élő őrszemet, különösen *nem lehet ott alkalmazni, ahol félpercnyi, vagy percnyi sűrűségben követik egymást a villamosok.*

Vállalkozás

Tervpályázat a Szabadság tér építészeti kiképzésére. A Szabadság tér déli oldalának egységes építészeti kiképzésére a *Közmunkák Tanácsa április 30-ára* tervpályázatot írt ki. *Építészeti tervet kér a Nádor ucca és Wekerle Sándor ucca közti szakasz kiképzésére* olymódon, hogy ez az uccarész a Szabadság tér kialakult városképébe beilleszkedjék és azt harmónikusan kiegészítse. Föltétele a pályázatnak, hogy mivel az elfogadandó homlokzati kiképzés a jövőben *minden építkezni akaró ingatlantulajdonosra kötelező lesz,* a költséges megoldásokat kerülni kell. A tervpályázat pályadíjakat is tűz ki; az első díj 5000, a második 3000, a harmadik 1500 pengő s esetleg még három tervet is megvesz a Közmunkák Tanácsa 500 pengőért, ha abban értékes gondolatokat talál.

Új versenytárgyalási kiírások

A főváros tanácsa a mult héten a következő újabb versenytárgyalásokat írta ki:

Aszfaltburkolási munkára a gazdasági hivatalnál. Pályázni lehet március 1-én d. e. fél 10 óráig a középítési ügyosztálynál.

Olajszállításra és olajozási munkákra a köztisztasági hivatalnál. Pályázni lehet március 11-én d. e. 11 óráig a köztisztasági hivatalnál. Kun u. 8.

Edények, konyhafelszerelési cikkek és konyha-, ebédlőbútorok szállítására az Étkezési Akció részére. Pályázni lehet február 17-én d. e. 11 óráig a szociálpolitikai ügyosztálynál.

4 drb locsoló- és mosóautó szállítására a köztisztasági hivatal részére. Pályázni lehet március 18-án d. e. 11 óráig a köztisztasági hivatalnál. Kun u. 8.

200.000 kg motalkó szállítására a köztisztasági hivatal részére. Pályázni lehet március 18-án d. e. 11 óráig a köztisztasági hivatalnál. Kun u. 8.

Versenytárgyalási megbízások

A mult héten tartott nyilvános és szűkkörű versenytárgyalások alapján a különböző közmunkákat és közszállításokat a következő cégek kapták:

500 drb sétányszék szállítására Simor Dömötör kapott megbízást 6000 pengőért.

Tetőfedő munkát a Bihari út és Balkán ucca sarkán épülő szükséglakásoknál: Györffy Lajos 3290, Haas és Somogyi 31.340 P.

Összmunkát ugyanott: Paulheim és Weninger 158.617, Frank Emil 180.800 pengő.

Ácsmunkát ugyanott: Kara János 20.496 P.

Villanyszerelési munkát a Léderer-telepi erdei iskolánál: Bálint Imre 4483 P.

Bútorszállítást a jánoshegyi vámőrségi épületnél: Terlauday és Társa 4458 P.

Falburkoló és padozati munkát az Uj Szent János-kózházánál: Volentics Lajos 7641 pengő vállalati áron.

Beérkezett ajánlatok

A mult héten tartott versenytárgyalásokon a különböző közmunkákra és közszállításokra a következő cégek pályáztak:

A jobb- és balparti temetőkben kiürített sírtáblákban visszamaradt síremlékek értékesítése: Sírkőkészítők és sírkőkereskedők országos szövetsége 7000 P.

Vaskályha szállítására a Léderer-telepnél: Hermann János 2029, Rajcsányi János 2296, Földessy Henrik 2460, Schubauer Ferenc 2474, Bpest Salgótarjáni Gépgyár és Vasöntő 2540, Kajtár Lajos 3060 P.

Vízvezeték és csatornázási munkára a Léderer-telepi erdei iskolánál: ifj. Fort Oszkár 11.994, Krammer József 12.748, Rysavy Béla 12.838, Egri és Fia dr. Egri István 13.127, Weinberger Mór 13.259, Lakos Jenő 13.427, Adler Henrik 13.699, Stahler Sándor 13.761, Fischer Gyula és Társa 13.813, Tollár Lajos 13.843, Cross Charles E. Lewis utódai 14.081, Fried Zsigmond 14.086, Dávid és Deutsch 14.926, Halász Ernő 16.011, Schreiber Miklós 16.422, Hutterer és Kósa 16.696, Laczkó István 17.653 P.

Építési engedélyek

A magánépítési albizottság 1930. évi február hó 10-én tartott ülésében a következő építési engedélyek kiadását javasolta a tanácsnak:

A) Nagyobb és kisebb építkezésekre:

1. Osztrovszky György III. ker., Kiscelli út 79. - háromemeletes bérház, terv. Feith Mihály V., Személynök u. 25.

2. Malomsoky József VII., Francia út 11. gyári építkezések, terv. Lenck Frigyes II., Bimbó u. 57.

3. Lüley és Kovács VI., Máglya u. 22/a., földszintes üzletház, terv. Bucsi Károly VI., Máglya u. 57.

4. Schwarcz Lajos VII., Hársfa u. 54/a. földszintes üzletház, terv. Szabó József VII., Komócsi út 48.

5. Özv. Pollacsek Antalné III., Lőpormalom dülő 23787. hrsz. üzletház, terv. Varga János Ignác III., Drugeth ucca 13.

B) Földszintes lakóépületek:

1. Faragó Antalné I., Sashegyi út 8080/3. új hrsz., terv. Sipos József VIII., József körút 46.

2. Ipolya Ernő I., Költő u. 9574., terv. Ipolyi Artur V., Pannonia u. 9/b.

3 Dr. Mekker Györgyné I., Kelenföld 3887/38. hrsz., terv. Gyürkös Irén építőmester.

4. Szudics Józsefné I., Tétényi út 3489/7., terv. Mayer Vendel, Pestszentlőrinc.

C) Toldalék építkezésekre:

1. Özv. Gittinger Józsefné III., Föld u. 50/c., terv. Lasetky Márton III., Föld ucca 53.

2. Wagner Testvérek X., Belső Jászberényi út 19/b., terv. Beta Géza X., Liget ucca 17.

3. König Irén X., Óhegy ucca 8003/a/7/2., tervező Skorka Mihály X., Apaffy ucca 60.

4. Illés Imre VI., Alsórákosi rétek 29987/87., terv. Prohászka József VI., Szt. László u. 55.

5. Dr. Fürész Viktorné I., Orom u. 5322. hrsz., tervező Bolgár Arnold VI., Szondy ucca 75.

D) Beérkezett újabb építési kérelmek:

1. Huszky Sándor X., Noszlopy u. 8826/8., u. o. családi ház.

2. Kukenics Teréz VII., Hernád u. 11., VI., Miskolci út 1951/2. családi ház.

3. Tas Józsefné, Baross u. 62., I., Pusztaszeri út 81. családi ház.

4. Springer Antal II., Filér u. 30. toldalék.

5. Pálmai Károly III., Bécsi út 175., III., Homokos dülő 18829/51. családi ház.

6. Hazai fésüsfonó és szövőgyár rt. IX., Soroksári út 164., u. o. toldalék.

7. Kiss József és Hódor András VII., Hajtsár út 95., VII., Ilosvai tér családi ház.

8. Dékány Jánosné X., Liget u. 1/c., X., Harmat u. 8188-90/3/b. családi ház.

9. Kleindl Mihályné VII., Fogarasi u. 8., X., Harmat u. 8188-90/3/b. családi ház.

10. Gerstenbrein Jánosné VIII., Magdolna u. 2., X., Márga u. 7985/8. bérház ép.

11. Schlésinger Samuné VI., Bulcsu u. 23/b., VI., Szt. László út 109. családi ikerház.

12. Schlésinger Samuné VI., Bulcsu u. 23/b., VI., Szt. László út 109. családi ikerház.

13. Bpesti Ált. Keresk. Rt. VI., Teréz krt. 24/b., VII., Gervay u. 123. bérház.

14. Mayer Lajos és neje V., Révész u. 19—21., I., Tarcali u. 13889/5. csal. ház.

15. Nics Sándor VII., Komócsi út 7., VII., Benkő u. 14. toldalék.

16. Rózinger László VI., Bulcsu u. 23., II., Pasaréti dülő 13043/2. családi ház.

17. Pozsgay Oszkár I., Zsolt u. 7., I., Kelenföld 3477/26. hrsz. családi ház.

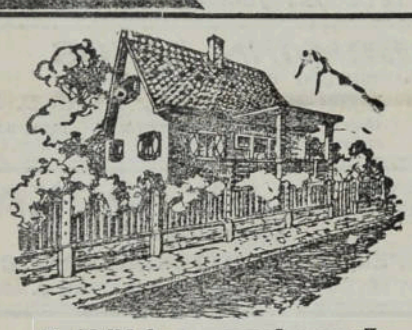

A Böhler-rendszerű
ACÉLHÁZ
ma az ország szenzációja. Gyors, szolid és olcsó építkezés
A jövő ideális lakóháza!
Magyarországon gyártja:
Márkus Lajos vasszerkezeti gyár
Budapest, VI. Hun u. 4. Telefon: L. 920-40, 920-41

Az 1924. évi XVIII. t.-c. alapján szervezett
IPAROSOK ORSZÁGOS KÖZPONTI SZÖVETKEZETE
Postatakarékpénztári számla: 10517 — Postatakarékpénztári csekkszámla: Kisipari hitelakció: 44500 — Girószámla: MAGYAR NEMZETI BANK — TÁVIRATCÍM: IPKÖZPONT
KÖZPONTI OSZTÁLYOK: BÓROSZTÁLY, ÉPÍTŐIPARI OSZTÁLY, FAIPARI OSZTÁLY, KISIPARI HITELAKCIÓ, KERESKEDELMI OSZTÁLY, TEXTIL KÖZSZÁLLÍTÁSI OSZTÁLY
BUDAPEST, VII., KÁROLY KIRÁLY ÚT 3/c
TELEFONSZÁM: JÓZSEF 463—39

MOOR GÉZA építőmester
Budapest, VI., Reiter Ferenc ucca 103. sz.
Telefón: Automata 911—13.

NYITRAY JÁNOS
hatóságilag eng. villanyszerelő és mechanikai vállalata
VII., CSÁNYI UCCA 6.

Vladár Pál
ács- és építőmester
Budapest, I., Greguss u. 12
Telefon: Aut. 519-29

EGYENIRÁNYÍTÓK SZABÓ FRIGYES MÉRNÖK
Tel.: A. 135-06.
Elektromos berendezések vállalata
Budapest, VI., Jókai ucca 37. szám

ÁNGYÁN GYULA
épület, gép- és műlakatos, autógénhegesztő
BUDAPEST, VII., MIKSA-U. 9. Tel. J. 335-71

KAUTNIK JÓZSEF SZOBRÁSZ-MESTER
ÉPÜLET-, MŰKÖ- ÉS STUCKOMUNKÁKRA.
BUDAPEST, IX., BOKRÉTA UCCA 21.

REICH LAJOS ÉPÜLET- ÉS MŰLAKATOS
BUDAPEST, VI., ARADI UCCA 62
TELEFON: AUT. 291-76. (Székely Bertalan ucca 1)

TREMMEL TESTVÉREK TELEFON 465—90
bádogos és szerelő, egészségügyi, műszaki berendezési vállalata
BUDAPEST, VIII, BAROSS UCCA 50. SZÁM

STEINER MARK
asztalos üzlete és ablakredőny gyártás
konyhabutorok, leányszobák és előszobaszekrények állandóan raktáron
Budapest VI, Hegedűs Sándor ucca 27. (Izabella ucca sarok)
Telefon: Aut. 223-85. — Köztisztviselőknek fizetési kedvezmény

KASZIMIR FERENC
ÉPÜLET- ÉS BÚTORASZTALOSMESTER
TELEFONHIVÓ: L. 906—23
BUDAPEST, V, TISZA UCCA 18

SÁMUEL GYÖRGY
épület,- díszmű-bádogos és egészségügyi berendező
BUDAPEST, VI, ARADI U. 45. TELEFON: AUT. 223-62.

SÁGHY GYULA ácsmester
Budapest, V, Hold u. 9. II. 18. Tel. Aut. 157-36

ÁKOS FRIGYES
ÉPÍTŐMESTER
BUDAPEST VII., KERTÉSZ UCCA 24—28
TELEFON: JÓZSEF 301—40

Igazi megvilágításban a HÉV-tranzakció és annak jelentősége

Gál Jenő parlamenti kirohanása — A Közuti Vasut szabad vagyona és a háramlás — Miből és hogyan alakult meg a NOVA?

Azt hittük, hogy a Budapestkörnyéki közlekedés problémájának radikális megoldásánál a közérdek szentségét a politikai acsarkodás, a provizióéhség, a kenyéririgység, személyes gyűlölködés nem fogja elhomályosítani. Reméltük, hogy a *HÉV*-nek a székesfőváros által leendő megszerzését minden tényező: székesfőváros, minisztérium, parlament, sajtó egyaránt azzal az objektivitással fogja kezelni, amelyet tanusítaniok ebben az esetben nem erény, de a székesfőváros és a környéki közönséggel — tehát végeredményben önönmagukkal szemben is — kötelesség lett volna. *Csalódtunk.* Azok, akik a leghűvösebb számoszlopok között is megkeresik a politikai ellenérdek vörös posztóját, ebben az esetben sem bizonyultak objektívebbeknek, mint máskor és *elébe vágva minden szakszerű vizsgálatnak és tárgyalásnak, a legalaptalanabb beállításoktól sem riadva vissza, igyekeznek a megvitatás alá kerülő tranzakciót kompromittálni, nemcsak az illetékesek, de az egész közvélemény előtt is.* Itt is, ott is felbukkan minduntalan az a gyanusítás, hogy a *HÉV* részvényeinek eladása csak az ajánlattevő luxembourgi *Banque Commerciale* számára jelent üzletet.

A taktika, amely ebben a beállításban jut kifejezésre, egészen lelkiismeretlen és felületes. Mai szegénységünkben, amikor minden törekvésünknek oda kell irányulni, hogy egyetlen fillérnyi felesleges vagyonértéket ne engedjünk ki az ország határain, az a gondolat, hogy ezen a tranzakción is a külföld fog csak keresni, mindennél megdöbbentőbb. Szerencse, hogy percek alatt bebizonyítható ennek az inszinuációnak teljes alaptalansága.

A luxemburgi bank szerepe

Az ajánlattevő luxembourgi bank nem tulajdonosa e részvényeknek, hanem csak képviselője annak a tőkecsoportnak, amely a *HÉV*-részvények majoritásának birtokában van. Ez a bank tehát nem spekulál HÉV-részvényekkel, hanem a maga szokásos bankári jutaléka ellenében csak lebonyolít egy részvény adás-vételt, amelynél *az eladófelek egyedüli törekvése, hogy ha lehet, ne veszítsenek részvényeiken többet, mint az azokba befektetett tőkének közel felét.*

A *HÉV*-részvény birtokosainak egy-egy részvény körülbelül *100 pengőbe* került annak idején. Ezzel szemben a székesfővárosnak tett ajánlat alapján egy-egy részvény eladási ára nem volna több 60 pengőnél, minthogy a 30 éven át fizetendő 2,100.000 pengős annuitás 7% mellett 30 évre számított tőkeértéke 26,059.000 pengő, amely összeg ellenértéke fejében a székesfőváros 347.950 db *HÉV*-részvényt és 9629 db élvezeti jegyet kap. Egy-egy részvény vételárának ezen az alapon való kiszámításánál azonban tekintetbe kell venni azt is, hogy a székesfőváros által a vételár fejében adandó 7%-os kötvényeket *az eladók parin veszik át*, holott ilyen kamatozású s székesfővárosi kötvényeket a nemzetközi pénzpiacon *átlag 85 körül jegyeznek.* Emellett az eladók a kötvények kibocsátási illetékét, tőzsdei jegyzési díját és elhelyezési költségeit is magukra vállalják, ami az alábbiak szerint körülbelül 15%-ot kitevő árfolyamveszteség mellett *további átlag 5% effektív kiadást jelent számukra,* nem is számítva a szóbanforgó luxembourgi banknak fizetendő jutalékot, amely — ismételjük — *az egyetlen anyagi érdekeltsége e banknak az egész tranzakciónál.*

Már régebben kimutattuk, hogy a főváros a vételár sokszorosát nyeri a vállalat belértékében, rentabilitásban viszont nem csak a fizetendő annuitás teljes fedezetét kapja, de *nagy perspektivájú jövedelmezőségi lehetőséghez is jut.*

Ezzel a kérdéssel nem kívánunk újra foglalkozni, mert nem akarunk elébe vágni annak a vizsgálatnak, amelyet a székesfőváros tanácsának megbízásából a *BSzKRT* igazgatósága és ügyvezetősége a *HÉV* vagyoni, jövedelmezőségi, műszaki és jogi helyzetének minden részletére kiterjedőleg éppen most folytat. Ennek a vizsgálatnak eredménye rövidesen nyilvánosságra kerül és reméljük, hogy annak adatai megnyugtatják azokat is, akik a tranzakció megvitatásának lázában, a sajtó és politika berkeiben egyaránt, már hetek óta közlekedési szakértőknek játsszák ki magukat, anélkül, hogy belátnák, hogy *egy vasút vagyonának és jövedelmezőségének elbirálása tisztán műszaki és matematikai kérdés,* amelyet frázisokkal, szólamokkal elintézni nem lehet.

A Hév-tranzakció mellékhajtása

A *HÉV*-tranzakció körül kialakult vitának mellékhajtása akadt. Szomorú jelenség az a beszéd, nemcsak tartalmának nyilvánvaló helytnemállósága és sokak előtt bizonyára még a rosszhiszeműség vádját is indokoló tévessége miatt, hanem azért is, mert *Gál* Jenő tekintélye, alapos képzettsége, debatteri készsége folytán egyike a községi és országos politika értékes egyéniségeinek, akinek — épp e tulajdonságainál fogva — kétszeresen volna kötelessége, hogy meggyőződjék minden olyan állításnak alaposságáról, amelyet a képviselői immunitás védelme alatt megkockáztat.

E helyütt nem kívánunk foglalkozni beszédének szorosan véve a *BSzKRT*-ot illető részeivel, hanem egyedül azokkal, amelyek a *HÉV*-tranzakció szempontjából birnak jelentőséggel.

Gál Jenő szerint a régi Közuti egyes vagyonértékeiből alakult *NOVA* alapítása: elorozását jelentette olyan vagyonértékeknek, amelyeknek a Közuti megváltásakor a háramlási jog szabályai szerint *a székesfőváros közönségét kellett volna illetniök.* Ilymódon e törvénytelen alapítás megszüntetésével *minden ellenérték nélkül vissza kell szállnia a NOVA* minden vagyonértékének, ezek között a *HÉV* részvénypakettjének is.

Jóváhagyott területhasználati szerződés

Ebben a beállításban megdöbbentő, hogy *Gál* Jenő, a jónevű jogász, egy vagyonjogi kérdésben *nem tartotta szükségesnek, utána nézni azoknak a szerződési alapoknak, amelyek a szóbanforgó vagyonértékek sorsát évtizedekre visszamenőleg szabályozták.* Ha ezt megteszi, világosan látnia kellett volna azt, hogy a *NOVA* alapítása nem egy 1922-ben, közvetlen a *Közuti* megváltása előtt, ötletszerűen elhatározott lépés volt, „vagyonértékeknek a székesfőváros elől való elorzására", hanem hogy *a Közuti bizonyos vagyonértékeinek különálló jogi formában való szervezése olyan kikerülhetetlen szükségesség volt,* amelynek bázisa maga az 1895. évben, a székesfőváros és a *Közuti Vaspálya Társaság* között létrejött és a belügyminiszter által a 80.630. III/a. sz. alatt 1895 szeptember 17-én jóváhagyott területhasználati szerződés.

Ebből a szerződésből (4. §) világosan kitűnik az, hogy a *Közúti Vaspálya Társaságnak* nem összes vagyonértékei alkották háramlás és esetleges megváltás tárgyát, hanem a társaság vagyona két csoportra oszlott: egyrészt olyan vagyonra, amely háramlás tárgyát képezi. Ezek maguk a vasutak, a hozzájuk tartozó és a vasútüzlet, illetve vasútüzem céljaira szolgáló összes ingatlanok, építmények, villamostelepek, összes személy- és teherszállítási forgalmi eszközök és egyéb menetfelszerelések. *Másrészt szabad vagyonra, amely sem háramlás, sem megváltás tárgyát nem képezi,* ezek pedig a társaságnak a beruházási tartaléktőkén kívüli más tartalékalapjai, értékpapírjai, készpénzei, künnlevő követelései és azon ingatlanai és épületei, amelyek nem közvetlenül a villamos vaspályaüzlet, illetve vaspályaüzem céljaira szolgálnak és egyébként is nem az építési és berendezési tőkéből szerezttettek.

Szabadvagyon, háramlás és a Nova keletkezése

Ezt a megkülönböztetést *szabad* vagyon és *háramló* vagyon között — ismételjük — az 1895-ben létrejött területhasználati szerződés teszi meg. Tehát egy olyan szerződés, amelyet *sem a BSZKRT jelenlegi alelnök vezérigazgatója, sem pedig a NOVA jelenlegi vezérigazgatója nem irtak alá, mint azt Gál Jenő beszédében inszinuálta, hanem a Budapesti Közúti Vaspálya Társaság* részéről *Jellinek* Henrik és *Baumgarten,* a székesfőváros részéről pedig *Gerlóczy* Károly helyettes polgármester.

Mint látjuk, a *Közutinak* már 1895-ben is volt olyan szabad vagyona, amely háramlás, illetve megváltás tárgyát nem képezte. Állott pedig ez a szabad vagyon telkekből, bérházakból és ami bennünket ehelyütt különösen érdekel: *a HÉV összes részvényeiből.*

Ez a szabad vagyon a társaság további fennállása alatt azután *igen nagy mértékben gyarapodott.* A társaság ugyanis a vasuti beruházások fedezésére kormányhatóságilag engedélyezett 56,583.800.— aranykorona részvénytőkére az 1895—1923. években 282.919 darab egyenként 200.— aranykorona névértékű részvényt bocsátott ki, amely részvénykibocsátások alkalmával *a társaság részvényesei* a vasúti beruházások, (tehát a háramlás, illetve megváltás tárgyát képező vagyonérték) fedezésére szolgáló *részvényenkinti 200 korona névértéken felül még 79,180.900 aranykorona felpénzt fizettek be.*

Ezekből a felpénzekből, illetve a szabad vagyont képező külön tartalékból, ahová a felpénzek a társasági engedélyokirat 11. §-ának utolsóelőtti bekezdése értelmében helyeztettek, a társaság telkeket és bérházakat szerzett, illetve épített, *kibővítette a Budapesti Helyiérdekű Vasutak hálózatát,* új vasúti *(BUR, Földalatti, Budafoki)* részvényeket szerzett, stb. stb.

Mindezek a vagyonértékek egyrészt az 1895. évi területhasználati szerződés már idézett 4. §-a, másrészt a vasút engedélyokirata szerint a *Közúti* szabad háramlás és megváltás tárgyát nem képező vagyonát alkották.

A szabadvagyon elkülönítése

Amikor tehát a *Budapesti Közúti Vaspálya-Társaság* területhasználati szerződésének a székesfőváros által 1920 végén történt felmondása folytán bizonyossá vált, hogy a társaság 1923 jan. 1-én *közúti* vasúti üzemét végleg elveszti, *szükségessé vált: a társaság háramlás és megváltás tárgyát nem képező szabad vagyonának elkülönítése* és evégből a társaság 1922 szept. 29-én tartott közgyűlése *elhatározta* a társaság szabad rendelkezése alatt álló és akkor kereken 70 millió koronát kitevő és a fentebb ismertetett felpénzekből alakított külön tartalékából a *NOVA Köz-*

WETOL sebolaj
legyen minden mentőszekrényben.
Fertőzéstől megvéd és gyorsan gyógyít.
M. k. népjóléti és mk. ügyi miniszt. 72.455|1924 sz. körrend
M. k. kereskedelemügyi miniszt. 29.062|XX. 1925. sz. rendelet.

FUCHS G.
Első Magyar Tizedes- és Százados-Hídmérleggyár R.T.
BUDAPEST
Gyár és iroda: VI., Váci út 43 Telefon: Aut. 915-23
Városi raktár: VII., Károly király út 1 Telefon: József 429—90

Harsányi Testvérek
központi fütés, egészségügyi berendezések, vízvezeték, csatornázás és épületbádogos munkák vállalata
BUDAPEST, VII., BEM UCCA 5. SZÁM
ALAPITVA 1894. — TELEFON: J. 550-13.

KARA JÁNOS
képesített kőműves- és ácsmester
BUDAPEST, VIII., Kőris ucca 28
Bármilyen ács-, kőműves- és betonmunkákat vállal

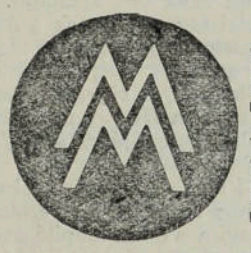
KERESKEDŐK
MINDEN ORSZÁGBÓL,
IMPORTŐRÖK!
TEKINTSE MEG saját érdekében a hatalmas kínálatot a
LEIPZIGI TAVASZI VÁSÁRON
1930 március 2-től március 8-ig
(Nagy műszaki és építészeti vásár március 2-től 12-ig. Textilvásár és sportcikkvásár márc. 2-től 6-ig)
Az ipar és nagykereskedelem várja Önt itt. Körülbelül 10.000 kiállító 21 országból.
Nagy vasúti kedvezmény. Ingyen német és cseh vízum. Lakásokról gondoskodik és közelebbi felvilágosítást nyujt a tb. képviselő: Guhrauer Ottó igazgató. Budapest, VI., Teréz körút 46. I. em. 2. Telefon: Aut. 239—81 és a
LEIPZIGER MESSAMT, LEIPZIG

Csak BRÁZAY pipereszappant használjon!

lekedési és Ipari R.-T. cég alatt működő részvénytársaság alapítását.

A *NOVA* alapítása tehát *nem jelentett vagyonértékeknek a székesfőváros előtt való „elorzását", hanem csak jogi szervezését egy olyan vagyonnak, amelyre a székesfővárosnak soha semmiféle jogcíme nem volt.*

Hogy ilyen jogcím soha fenn nem állott és ehhez képest a *NOVA* alapítása a székesfőváros számára semmi érdeksérelmet és hátrányt *nem jelentett*, azt elismerte Budapest székesfőváros 1922 okt. 25-én tartott közgyűlése, mely néhai *Szabó* Imre dr. tisztifőügyész reformátuma alapján *a NOVA alapítását tudomásul vette.*

A *NOVA* alapítása, mint közönséges kereskedelmi ügylet, *miniszteri jóváhagyásra természetesen nem szorult.* Nem értjük tehát, mit ért *Gál* Jenő azon, hogy a belügyminiszter mindezideig nem hagyta jóvá a *NOVA* alapítását. *Itt nyilvánvalóan valamilyen súlyos félreértés, vagy tévedés esetével állunk szemben.* Természetesen nem a mi kötelességünk az, hogy parlamenti beszédek téves adatainak alapjait kikutassuk, de minthogy minden törekvésünk az, hogy az illetékes tényezők és a közvélemény ebben a kérdésben, annak minden részletében *tiszta képet kapjanak*, rá kell mutatnunk arra, hogy *Gál* Jenőt talán az tévesztette meg, hogy *a belügyminiszter íróasztalán tényleg még jóváhagyás előtt fekszik egy, a BSzKRT alakulásával kapcsolatos okmány: ennek azonban a NOVAhoz semmi köze nincs.*

Amikor ugyanis a főváros a *közúti vasutakat* megváltotta, felmerült az a probléma, hogy az e vasutak üzemének folytatására alakítandó részvénytársaság — a későbbi *BSzKRT*, — *tulajdonosává váljék-e a vasútnak*, amelynek tulajdonát ez esetben a székesfőváros apportként vitte volna az alakítandó részvénytársaságba, avagy a székesfőváros nem a vasút tulajdonát, hanem *csak annak használatát, kezelési jogosultságát* adja-e apportként, a székesfőváros tulajdonjogának fenntartása mellett.

Mint tudjuk, a székesfőváros az 1772. Kgy. számú határozattal *az utóbbi* megoldás mellett döntött és a *BSzKRT*-nak a vasút *kezelési, használati és üzemviteli jogát adta csak át.* A kezelés, használat és üzemvitel módozatait természetesen részletesen kidolgozták és tényleg felterjesztették a belügyminiszterhez jóváhagyás végett. Úgylátszik, ez a még jóváhagyás előtt álló okmány az, amelyről *Gál* Jenő *egészen más összefüggésben és így teljesen alaptalan következtetések bázisaként beszélt.*

Glücksthal Samu a közgyülésen ismerteti a tényleges jogi helyzetet

Egyébként a székesfőváros legközelebbi közgyűlésén olyan személy fogja ismertetni a kérdés egész komplexumát, aki nagy jogászi hírneve, minden párt által elismert tekintélye és inkompatibilitásnak még árnyékától is ment személye folytán remélhetőleg képesz lesz végre megnyugvást és objektivitást hozni ebbe az erőszakosan feltámasztott vitába, annál is inkább, minthogy a *HÉV* részvényei eladására nem a *NOVA*, hanem egy külföldi bank tett ajánlatot.

Glücksthal Samu felsőházi tag valóban az a személy, aki, mint a *NOVA* igazgatósági tagja, a részletek teljes ismeretében világíthatja meg a kérdés egész komplexumát és amellett *teljes objektivitással is*, miután ő csak 1927 óta tagja a *NOVA* igazgatóságának és így annak korábbi gesztiójáért *nem felelős.*

Bízunk abban, hogy az ő hivatott személye a legteljesebb határozottsággal meg fogja cáfolni azokat a vádakat, amelyeket *Gál* Jenő a *NOVA* alapításával kapcsolatban emelt. E cikkben foglaltakat pedig nem azért mondtuk el, hogy *Glücksthal* Samu állásfoglalásának elébe vágjunk, hanem mert kötelességünknek tartottuk, hogy a tények valódi állásáról tájékoztassuk a községi politika közvéleményét addig is, amíg *Glücksthal* Samu, aki sajnos, a keddi közgyűlésen már nem kapott napirend előtti felszólalásra engedélyt, elmondhatja a kérdést remélhetőleg végre a közérdeket egyedül szolgáló objektivitás medrébe visszaterelő beszédét.

Nyilatkozat

A *Nova Közlekedési és Ipari Rt.*-tól kaptuk az alábbi sorokat: *Gál* Jenő országgyűlési képviselő úr a képviselőház pénteki ülésén azt mondotta, hogy *a Közuti vasút megváltása alkalmával az a vagyon, amellyel a Nova alakult, a székesfővárostól jogellenesen vonatott el.* Állítását, amellyel a Nova igazgatóságát is meggyanusította, a legsértőbb kifejezésekkel tetézte, mondván, hogy a székesfőváros tekintélyes vagyonát *„elorozták"*, *„elkótyavetyélték"* és hogy ebből a vagyonból *egyeseknek illetéktelenül „osztályrész jutott"*. Mindaddig, míg *Gál* Jenő országgyűlési képviselő úr gyanusításait a mentelmi jog védelme nélkül meg nem ismétli, a Nova igazgatóságának nem áll más módjában, minthogy *a képviselő úrnak ténybeli valótlanságokat és jogi képtelenségeket tartalmazó vádjai és gyanusításai ellen a leghatározottabban tiltakozzék.*

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros tanácsa a székesfőváros „Étkeztetési Akció"-jának konyha- és ebédlőfelszerelési tárgyaira, nevezetesen: *a)* **edény- és konyhafelszerelési tárgyakra,** *b)* **vörösréz főzőüstökre, üstönozásokra,** *c)* **vasüstházakra,** *d)* **vas asztaltűzhelyekre,** *e)* **konyha- és ebédlőbútorfelszerelési tárgyakra** nyilvános írásbeli versenytárgyalást hirdet.

A szállítási és vállalati feltételek értelmében szabályszerűen kiállított 1.60 pengő állami, 1.60 pengő fővárosi okmánybélyeggel ellátott, pecséttel lezárt, sértetlen borítékban elhelyezett, magyar nyelven szerkesztett ajánlatokat *1930. évi február hó 17-én (hétfőn) délelőtt 11 óráig* a székesfőváros tanácsának IX. (közjótékonysági és szociálpolitikai) ügyosztályában (IV., Központi városháza, I. pavillon, I. em. 36. sz.) közvetlenül, vagy posta útján kell beadni.

Budapesti (Budapesten cégjegyzett) ajánlattevők ajánlataikat postán nem küldhetik be.

Az *a)* alatt hirdetett edény- és konyhafelszerelési tárgyakra vonatkozóan kiköti a tanács, hogy az ajánlattevők mintadarabokat kötelesek bemutatni, melyek a VIII., Főherceg Sándor u. 8. sz. alatti (régi képviselőházban) levő fővárosi Háziipari Foglalkoztató raktárában átvételi elismervény ellenében adandók át..

A versenytárgyalás 1930. évi február hó 17-én (hétfőn) délelőtt 11 órakor a fent megjelölt helyen fog megtartatni és azon az ajánlattevők, vagy igazolt megbizottaik jelen lehetnek.

Elkésve érkezett, vagy az előírt kellékeknek meg nem felelő ajánlatokat nem vesznek figyelembe.

A szállítási és szerződési feltételek, valamint az ajánlati ürlapok példányai a tanácsi IX. ügyosztályban (Központi városháza, I. pavillon, I. em. 36. sz. alatt) délelőtt 9—1 óra között díjmentesen megszerezhetők.

Ajánlattevők ajánlataikkal a végérvényes döntésig kötelezettségben maradnak.

A székesfőváros tanácsa fenntartja magának a jogot, hogy az ajánlatok között szabadon választhasson és pedig a megajánlott árakra való tekintet nélkül, továbbá a szállítást az ajánlattevők között tetszése szerint megoszthassa, vagy az összes ajánlatokat visszautasíthassa.

Budapest, 1930. évi január hó 28.

A székesfőváros tanácsa.

MÉHN ANTAL
ÉPÍTŐMESTER
BUDAPEST, II., HATTYU-U. 7.
Telefon: Aut. 506-24

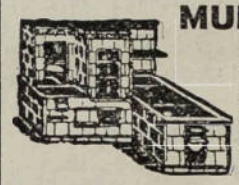

MUNKÁCSY GYULA
Cégtulajdonos:
Munkácsy Ernő
épület- és műlakatosmester, takaréktűzhely és kályhakészítő
Budapest, VIII., Rózsa ucca 39.
Telefon: J. 312—80.

Széchenyi Gyógyfürdő
(a Városligetben)
Thermálfürdők, külön szénsavas, lazap, fényfürdők és egyéb gyógytényezők.

KŐSZÉNBÁNYA 'S TÉGLAGYÁR TÁRSULAT PESTEN,
(DRASCHE)
BUDAPEST, V., KLOTILD UCCA 3.
TELEFON: AUTOMATA 255—54, 255—55 és 255—56.

SZAVA SANDOR
EGÉSZSÉGÜGYI BERENDEZÉSEK GYÁRA
Budapest, I., Budafoki-út 73. sz.
Telefon: Lágymányos 6—07.

Magyar Vasbeton Építési Vállalat
Kemény és Tisza
Budapest, V., Mária Valéria ucca 19 Telefon: Aut. 825—42.
Mindennemű vasvázas betonmunka, vízmedence, víztorony magas építkezés építése.

Proczeller Bálint kövező mester
Budapest, X. Korponai u. 11. Tel.: Kőbánya 74-84

BOROSJENŐI KÖVET: fagyálló, 7-féle színben és minőségben rajzután szállít
Budapest VIII, Mária u. 11 Telefon: József 341-91. sz.
MAYER ÉS WÜHRL
OKL. ÉPÍTÉSZ, ÉPÍTŐMESTER

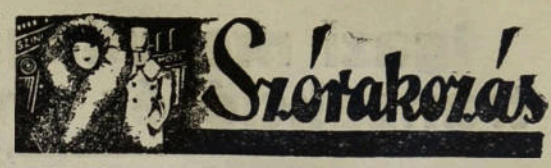

Ma és minden este a Biarritzi Vénusz. Honthy, Zilahy, Rátkay. *Városi Színház.*

VIGADÓ KÁVÉHÁZ
IV. Deák Ferenc ucca 8
VIGADÓ KIOSZK
V. ker., Vigadó tér
TULAJDONOS: BABÓCSY LŐRINC

Morbitzer Nándor építész és építőmester
Budapest, VIII, Üllői-út 66/b.
Telefon: József 310—90.

KVILA GYULA Telefon: Aut. 516-55
bádogos, viz, gáz és központi fűtés berendezési vállalata Budapest, II, Török ucca 8. szám

SCHUSZLIK AGOSTON
FESTŐ ÉS MÁZOLÓ M.
BUDAPEST
Telefon: Aut. 505-33.
Lakás: II, Kapás u. 36.
Műhely: II, Tölgyfa u. 8.

FISCHER MÁRKUSZ
ÉPÜLET- ÉS BUTORASZTALOS
ÜZEM ÉS IRODA: BUDAPEST, X., LIGET UCCA 20

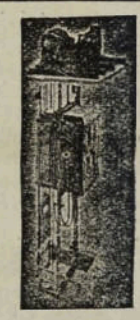

KLOSE V. F.
FELVONÓGYÁR
(saját gyártelepünkön)
BUDAPEST, VI., GÖMB U. 44
Mindennemű felvonónak legtökéletesebb kivitelben való gyártása
Telefon: Aut. 900-66

SOMOSKŐI BAZALTBÁNYA RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
Budapest, IV., Bécsi ucca 4. sz.
Bánya és zúzótelep: Somoskőújfalu
Telefon: Automata 829-23 és 817-92
A bánya előállít: mindenféle szemnagyságú zúzott kavicsanyagot, pormentes zuzalékot legjobb minőségben, előállít továbbá különböző méretű útburkolati idomköveket. Útépítési osztálya vállalja: makadámutak, szabadalmazott óriáskavics (Derieso) utak építését, mindenféle idomkőutak burkolati munkáinak előállítását, továbbá a „Warrenite Bitulithic" elnevezésű legjobban ismert bitumenes rendszerű utak építését.

Tőzsdei Kurir.
A legrégibb és legtartalmasabb közgazdasági ujság. Minden számában komoly, szakszerű cikkek tárgyalják és bíráliák az aktuális gazdasági és pénzügyi eseményeket. Érdekes eredeti riportok, változatos hírrovat és külföldi tudósítások.
Tőzsdei Kurir
kapható minden ujságárusító pavillonban és minden ujságárusnál. Egy példány ára **40** fillér. Szerkesztőség és kiadóhivatal: V., Wekerle Sándor ucca 3. — Telefon: 807—10.

Tervez, épít, átalakít, tataroz
költségvetés és rajz díjtalan
HORVÁTH ISTVÁN ÉPÍTÉSI VÁLLALATA
III., Vörösvári út 71 Kedvező fizetési feltételek

Halmos István és Fia
kövezőmesterek és útépítő vállalkozók
Budapest, X., Halom ucca 25. sz.
Telefon: J. 339—52 Telefon: J. 339—52

Felére redukálták az útolajozásra költött, tavaly is elégtelen összeget

Ha nem akad fedezet, elszomorító porfenger lesz a nyári Budapest — Homályban az útépítési kérdés

Alig múlik el hét, hogy a főváros lakosságának egyik legégetőbb és lassankint már-már legkínosabbá váló problémája, az utak kérdése valamilyen formában fel ne bukkannék a nyilvánosság előtt. Már ott tartunk, hogy e komoly műszaki feladat valósággal tengeri kígyóvá válik, a közélet kísértete lesz, amit elűzni nem lehet. Nem akarunk most azzal foglalkozni, hogy még mindig rejtély, mi lesz a két év óta függőben levő útépítési programmal, még mindig nem tudjuk a revizióval megbízott hatos bizottság tanácskozásainak eredményét, tájékozatlanok vagyunk: lesz-e útépítési kölcsön, vagy nem, találtak-e a pénzügyi fedezet tekintetében valamilyen kibontakozási lehetőséget, hanem csupán a kérdés mellékhajtásával, az *olajozással* kapcsolatban nyúlunk e fontos problémához.

Az útolajozás, mint tudjuk, *provizórium*, talán azt is mondhatnánk: *szükséges rossz*. Nem vagyunk elragadtatva tőle, de védekezés a por átka ellen addig, míg a vizes makadámok végleg eltűnnek Budapest határából és a fővárosban kizárólag pormentes és hézagmentes burkolatokkal épített úthálózat lesz. Ez az idő azonban, sajnos, még igen soká következik be és

ma még közel kétmillió négyzetméter vizes makadám van Budapest úthálózatán,

ami nyáron poros, esőben, hóban sáros, szeles időben Szahara, *terjesztője a tüdővésznek*, a kóros miazmáknak, megkeserítője mindenki életének, aki az ilyen útvonalak közelében lakik. *Ezt a nyomorúságot ellensúlyozza a főváros közttsztasági ügyosztálya most már évek óta olajozással, többé-kevésbé sikeresen.* Mivel a vízmentes makadámok javarésze Budán van, éppen azokon a vidékeken, amelyek a legszebb üdülő- és kirándulóhelyek, kétszeresen fontos volt az olajozás Budán, a Svábhegy, Zugliget, a Hüvösvölgy vidékén, de mindenütt másutt is, különösen a gépjárművek elszaporodása óta, mert az autók pneumatikja közismerten úgyis sokkal nagyobb port ver fel, mint a régi vasabronecos kocsikerék.

Érthető megdöbenéssel hallottuk tehát illetékes forrásból azt a hírt, hogy

a főváros ezidén sokkal kevesebb útterületen fog olajoztatni, mint tavaly, ami egyet jelent azzal, hogy Budapesten még tűrhetetlenebbé válik a por

és hogy az üdülést keresők számára megközelíthetetlenek lesznek a budai erdőségek, s hogy a lombok zöldjét szürkére festi majd a por.

A redukció részletei *még nem ismeretesek*, sőt maga az ügyosztály sem tud határozni, hogy mely útvonalak mellőzését határozza el, de az egyes érdekelt városrészek és villanegyedek lakossága már most szorongva lesi a döntést: melyek lesznek azok az útvonalak, amelyek porát ezen a nyáron nem fogja lekötni az olaj?

Az útolajozás csökkentéséről szóló hírekkel kapcsolatban kérdést intéztünk

Némethy Béla tanácsnokhoz,

a köztisztasági és közegészségi ügyosztály vezetőjéhez, aki a következőket mondotta:

— Az útolajozás korlátozásáról szóló hírek, sajnos, *alaposak*. A költségvetésben történt redukciók folytán

a tavalyi 1,048.320 pengővel szemben erre az évre csak 540.000 pengő áll rendelkezésre,

ami annyit jelent, hogy az olajjal kezelt útterületek nagyságát is jelentékenyen csökkenteni kell. *A mult esztendőben 1,500.000 négyzetméter úttestet olajoztak, az idén pedig legfeljebb 750.000 négyzetméter impregnálására lesz mód* az átlagos számítások szerint. Véglegesen a március 12-én lejáró versenytárgyalás eredményeinek ismerete után történhet döntés.

— Azt hiszem, fölösleges hangsúlyoznom, hogy ez a redukció nem az ügyosztályon múlott, s hogy a versenytárgyalás kiírásánál is *kényszerhelyzetben* voltunk. Én a tavalyi mennyiséggel sem voltam megelégedve és

az volt a véleményem, hogy még több utat kell olajozni,

az összes makadámos burkolatokat. Ma is az a változatlan álláspontom, hogy

e téren redukciónak helye nem lehet, s legalább a tavalyi mértéket kell fenntartani.

El is követek mindent, hogy ennek az álláspontnak érvényt szerezhessek. Hogy ez mely formában lesz kivihető, pontosan nem tudom körvonalazni, de azt hiszem, *már a legközelebbi jövőben póthitelt fogunk kérni e célra a közgyűléstől.*

Felvetődött városházi körökben az a propozíció, hogy a hóeltakarításra előirányzott 500.000 pengőnyi összeget fordítsa olajozásra a tanács, errevonatkozóan azonban beavatott helyen a következőket mondották a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— A hóeltakarításra előirányzott összegre már *többfelől mutatkozik aspiráció*. A mult hetekben a szociálpolitikai bizottság ülésén azt indítványozták, hogy a hópénzt használják fel a szellemi szükségmunkások dotálására, most pedig az olajozáshoz akarnák egyesek felhasználtatni. Annak előreboesátása mellett, hogy a közgyűlés hozzájárulása nélkül ez nem is lehetséges, rá kell mutatnom arra is, hogy az előirányzott pénz nemcsak január-február és esetleg március hónapokra van előirányozva, hanem gondolni kell 1930 novemberére, decemberére is, amelyek *ugyancsak a folyó naptári év terhére* esnek, amelyekkel számolni kell, s ha most nem is volt számottevő havazás (bár az sem biztos, hogy még e hónapban nem lesz), igazán nehéz volna megmondani, milyen lesz az év végén a meteorológiai helyzet, s lesz-e sok hóesés. A hóeltakarításra előirányzott pénz *olyan kevés, hogy rövid ideig tartó erőteljesebb havazás esetén póthitelre lesz ökvetlen szükség.* Remélem azonban, valamilyen mód majd csak kínálkozik az útolajozás kiterjesztésére és ha csak egy lehetőség van, fenntartjuk a mult évi mértéket, ha már egyszer nem terjeszkedhetünk.

*

Nem szívesen utalunk ez alkalommal a már szinte frázisszerűen hangzó idegenforgalmi szempontokra, de lehetetlen figyelmen kívül hagyni az idei tavaszra és nyárra esedékes nemzetközi jelentőségű eseményeket, amelyek színhelye Budapest lesz. Az 1930. évre engedélyezett „Szent Év", Szent Imre éve a világ minden részében megmozgatja a katolikus társadalmakat és az idegeneknek ez alkalommal nálunk eddig el sem képzelt tömegei látogatnak el Budapestre.

Lehetetlennek tartjuk, hogy éppen most legyenek gondozatlanok az utak. A portalanításnak legalább a tavalyi mértékben való fenntartásáról gondoskodni kell, s nem szabad tűrni, hogy az idegenek ezrei poros, piszkos, balkáni Budapest hírét vigyék szerte a világon.

REDNER JENŐ
MÉRNÖK, ÉPÍTŐMESTER, ÉPÍTÉSI VÁLLALKOZÓ
BUDAPEST, X., DANDÁR U. 17. TEL. J. 394-32

MAGYAR ELEKTROMŰVEK
SZENTIRMAY BÉLA
BUDAPEST, VIII., BAROSS UCCA 86.
TELEFON: JÓZSEF 422—87.
Villamos fűző-, fűtőkészülékek, porszívó-, padlófényvesítő- és kézszárítógépek gyára

Kőbányai Gép- és Vasszerkezeti Műhely
BISSELICHES MÉRNÖK
Budapest, X, Liget-u. 46. Tel. J. 358-25
Vasszerkezetek, lakatosmunkák, portálok

„TUDOR" ACCUMULÁTOR GYÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
Budapest, VI., Váci-út 137-39. Telefon: Aut. 923-08.
Gyárt: Tudor és Varta rendszerű accumulátorokat.

OBERMANN L. FÉMÁRU IPARTELEPE
BUDAPEST, VIII., SZIGETVÁRI UCCA 6.
TELEFON: J. 348-53. ALAPÍTVA: 1887
KITÜNTETVE: WELS 1888, BUDAPEST 1896, 1906, 1928.
Üzemi konyhák felszerelései.
Sütőformák, fém- és bádogáruk, kávégépek gyártása.

PERZSASZŐNYEG
Tel.: Aut. 833-16. vásárló közönségnek figyelmébe ajánlom saját érdekében, előbb több helyen érdeklődjön, azután forduljon SZAHAK AWENASIAN-hoz Tel.: Aut. 833-16.
IV, KIGYÓ UCCA 2.
Művszies javitás, tisztitás, mosás
Köztisztviselőknek árengedmény és fizetési kedvezmény

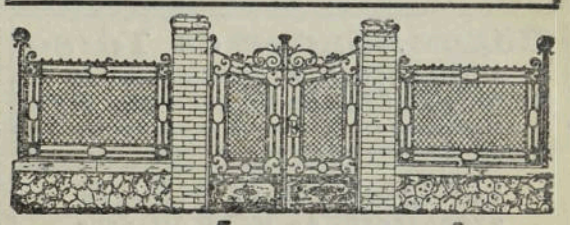

VASS ÉS KOVÁCS
SODRONYFONAT-, KERÍTÉS-, ÁGYBETÉT- és VASBÚTOR GYÁR
Budapest, II., Fő ucca 48
Telefón: Aut 517-87 Telefón: Aut. 517-87

Worthington szivattyúgép r.-t.
Budapest, V., Váczi-út 4.
Telefonszám: 222-10.
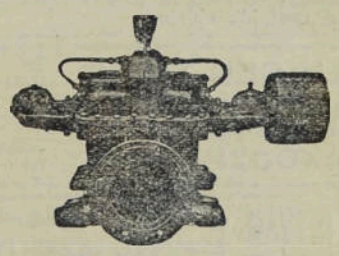
Sürgönycim: Duplex.
SZÁLLIT:
Gőz-, centrifugál-, turbina-, erőmű- és vácuumszivattyúkat, minden célra és teljesítményre. — Benzinmótorokat. — Hűtőtornyokat. — Kondenzációs berendezéseket. — Autómosógépeket.

MÉRNÖKI SZAKÜZLET
A „GAMMA" FINOMMECHANIKAI GÉPEK ÉS KÉSZÜLÉKEK GYÁRA R. T.
ELADÁSI OSZTÁLYA
Budapest, IV., Muzeum-körút 41.
TELEFON: AUT. 860-96. □ TELEFON: AUT. 860-96.

CUSTODIS ALPHONS
MERNÖKI IRODA ÉS ÉPITESI VÁLLALAT IPARI BERENDEZÉS RESZÉRE
BUDAPEST, V., NÁDOR UCCA 19
Telefon: Aut. 120-07
ALAPÍTÁSI ÉV 1876
Gyárkéményépítés
Gőzkazánbefalazás
Ipari kemencék építése és tervezése

Thiergärtner és Stöhr rt.
egészségügyi és fűtőberendezések gyártása és felszerelése
Budapest, I. ker., Budafoki-út 9-11.
Telefon: József 363-51. • Telefon: József 363-51.

SEBESTYÉN SÁNDOR
asztalosmester, irodaberendezési vállalata
Budapest, VII, Hajtsár út 135. — Telefón: Zugló 60—89

Fal- és padlóburkoló vállalat
KOCH ÉS SZILÁGYI
Budapest, VI., Eötvös ucca 37. szám
Telefónok: Aut. 290—78 és 296—51.

DELMÁR BÉLA
okl. mérnök, építőmester
Budapest, VI. Benczur u. 17
Telefon 263-40

BŐHM GYULA
útépítési és kövezési vállalkozó
ÚJPEST, Tavasz u. 7
Telefon: A. 944-52

Köztisztviselők kedvező fizetési feltételek mellett kaphatnak nyugágyat, függőágyat, sátort és hátizsákot

TELEFON J. 415—07. ALAPITVA 1838-ban
HAUSCHILD ALBERT
Budapest, VII., Károly-körút 15. szám.
Szállit hivatalok részére iratkötőbevedert, por- és padlótörlőruhát.

WIHART FERENC
• ÉPITÉSZ ÉPITŐMESTER •
BUDAPEST, VII., COLUMBUS UCCA 33. sz.
TELEFON: JÓZSEF 350-97

Gazdasági Értesítő

Az Angol-Magyar Bank zárszámadása

Az Anglo-International Bank beolvad az Angol-Magyar Bankba

Az Angol-Magyar Bank igazgatósága szombaton megállapította az 1929-ik év zárszámadásait. A bank fejlődésének mértékét tanusítja, hogy a felértékelési mérleg felállításának napja, vagyis 1925 január 1-e óta az intézett kimutatott *saját tőkéi 12 millió pengőről 40 millió pengőre, a betétek és hitelezők 25.4 millió pengőről 132 millió pengőre,* a forgalomban levő sajátkibocsátású záloglevelek 11.3 millió pengőre, az adósok 14 millió pengőről 65 millió pengőre, a váltótárca 5.9 millió pengőről 63 millió pengőre, a mérleg főösszege egy-egy oldalon 38.6 millió pengőről 196.3 millió pengőre, a kimutatott tiszta nyereség az 1925. év vége óta 0.6 millió pengőről 3½ millió pengőre, *az osztalék 4 pengőről 7 pengőre, vagyis 8%-ról 14%-ra emelkedtek.* Ujabb fejlődési lehetőség megnyilását jelenti az *Anglo-International Bank Ltd. budapesti fiióktelepének beolvasztása,* illetve a londoni Anglo-International Bank csoportjával való szoros nexus létesítése.

Az eredményszámla szerint az intézet 8,150.089.66 pengő bruttó-nyereséget ért el az előző évi 7,287.211.26 pengővel szemben. A tiszta nyereség 3,482.618.92 P (tavaly 3,477.339.46 P). A nyereség felosztása tekintetében az igazgatóság azt a javaslatot fogja a február 27-re egybehívandó 39. évi rendes közgyűlés elé terjeszteni, hogy abból osztalékul a mult évhez hasonlóan 2,520.000 P, vagyis részvényenként ismét 7 P (14%) fizettessék ki, a tartalékalap gyarapítására az alapszabályokban előírt 90.228.81 P dotáció helyett 250.000 P, az Elismert Vállalati Nyugdíjpénztárnak 150.000 P adassék, a nyugdíjtartalék növelésére 175.000 P fordíttassék, a bank alkalmazottai Segítőegyesületének 25.000 P adományoztassék, az igazgatóság alapszabályszerű tantiemejére 190.457.62 P használtassék fel (a mult évi 243.114.86 P-vel szemben), míg a fennmaradó 172.161.30 P az 1930. üzletév számlájára vitessék át.

Az igazgatóság ugyanebben az ülésében elhatározta, hogy a közgyűlés elé javaslatot fog terjeszteni az *Anglo-International Bank Ltd. budapesti fiióktelepének az Angol-Magyar Bankba való beolvasztására nézve.* Indítványozni fogja továbbá, hogy a londoni Anglo-International Bank Ltd. képviselője gyanánt ennek az intézetnek vezérigazgatója: *Bark* Péter, G. C. V. O. az orosz cári biradalom volt pénzügyminisztere, az igazgatóság új tagjául választassék meg.

A MOKTÁR mérlege

Tiszta nyereség: 2,375.884 pengő — Osztalék: 6 pengő

A *Magyar Országos Központi Takarékpénztár* igazgatósága e hó 7-én tartott ülésében állapította meg az 1929. évi mérlegét, mely *2,375.884 pengő tiszta nyereséggel zárul.* E tiszta nyereség 554.248 pengővel haladja meg az előző évit. *Osztalékban, melynek a tavalyival egyezően 6 pengővel való megállapítását* fogja az igazgatóság a jövő hó elsején megtartandó közgyűlésnek javasolni, az új részvények is részesülnek, úgyhogy osztalékképpen 1,800.000 pengő fog szétosztásra kerülni. Könyvecskékre és pénztárjegyekre elhelyezett betétek a mult évben 4,888.356 pengővel 40,848.233 pengőre, folyószámlán és csekkszámlán elhelyezett betétek 739.530 pengővel 49,053.462 pengőre emelkedtek, a szoros értelemben vett kamatozó betétek álladéka tehát 89,901.695 pengő volt, ami az 1913-ban kimutatott, pengőre átszámított betétállományt 13.39 százalékkal már meghaladja. A hitelezők 1,521.549 pengővel 27,690.367 pengőre emelkedtek, úgyhogy ennek a tételnek hozzászámításával az idegen tőkék végösszege az 1928. évi 110,442.625 pengőről 117,592.062 pengőre növekedett. Pénzintézeteknél és egyéb vállalatoknál fennálló érdekeltségek összege 1,419.182 pengővel 12,429.878 pengőre emelkedett, míg az egyéb értékpapirok állománya 1,270.846 pengővel 5,139.430 pengőre szaporodott. E csekély emelkedések részben új beszerzésekkel, melyeknél főleg fixkamatozású befektetési papirok játszanak szerepet, részben az intézet érdekkörébe tartozó vállalatok alaptőkeemelésével függnek össze. Amennyiben az új beszerzéseknél, tekintettel az évvégi árfolyamokra, leírásokra volt szükség, azok az eredményszámla terhére számoltattak el.

A Hazai Bank beszámolója

A *Hazai Bank Részvénytársaság* igazgatósága elhatározta, hogy rendes közgyűlését, melynek az 1929. üzletévi mérleg fog jóváhagyás végett előterjesztetni, folyó évi február 18-ára hívja össze. A mérleg az előző évi 3,069.688.54 P-vel szemben 3,367.519.35 P bruttó nyereséget tüntet fel. Ebből a bruttó nyereségből személyi kiadásokra 819.024.54 P, dologi kiadásokra 810.339.04 P, nyugdíjakra és nyugdíjpénztári hozzájárulásokra 159.416.51 P és leírásokra 31.804.81 P hozandó levonásba, úgyhogy a mérleg 1,546.934.45 P tiszta nyereséggel zárul (az előző évben 1,535.199.45 P). Az igazgatóság indítványozza, hogy a tiszta nyereségből — miként az előző évben — minden 40 P n. é. részvény után osztalékra 4.50 P (11.25%), vagyis összesen 1,125.000 P fordíttassék. Indítványozza továbbá, hogy a tiszta nyereségből a tartalékalap az alapszabályszerű 90.608.58 P helyett 200.000 P-vel (az előző évben 173.998.62) javadalmaztassék, miáltal az 5,000.000 P-t kitevő tőketartalékon kívül létesített tartalékalap 2,400.000 P-re emelkedik. Javasolja továbbá, hogy a „Szitányi Ödön-alap" további 25.000 P-vel javadalmaztassék.

A „Betétek és hitelezők" tételének a bármikor mobilizálható aktivákkal való szembeállítása rendkívül kedvező mobilitásról tesz tanuságot.

A Pesti Magyar Kereskedelmi Bank közgyűlése. A *Pesti Magyar Kereskedelmi Bank Weiss* Fülöp elnöklésével e hónap 4-én tartotta meg 88-ik rendes évi közgyűlését, amely az igazgatóság összes javaslatait elfogadta s így a részvényenkénti 7 pengős osztalék e hónap 5-től kezdve kerül kifizetésre. Az igazgatóságba új tagként *Jacobi* Olivér dr. választatott be. A közgyűlést követő ülésen az igazgatóság *Stein* Emil dr. ügyvezető-igazgatót vezérigazgatói cimmel ruházta föl.

A Hazai Takarékpénztár közgyűlése. A *Pesti Hazai Első Takarékpénztár Egyesület* e hó 5-én *Biró* Zsigmond udvari tanácsos, intézeti elnök elnöklete alatt tartott 90-ik évi rendes közgyűlése az igazgatóság valamennyi javaslatát egyhangúlag elfogadta és ennek alapján elhatározta, hogy a *4,049.311.91 P tiszta nyereségből* (tavaly 3,400.388.64), a különböző tartalékokra, nyugdíj- és segélyalapra 780.000 pengő (tavaly 750.000), a tisztviselők külön jutalmazására 130.000 P (tavaly 125.000), fordíttassék és osztalékra f. hó 6-tól kezdve részvényenkint 14 P fizettessék. A közgyűlés az igazgatóság szabályszerűen kilépő nyolc tagját újraválasztotta, a választmányba pedig a megüresedett egy tagsági helyre *Dezseöffy* Aurél urat választotta meg.

A Belvárosi Takarékpénztár 1929. évi üzlet-eredménye. A *Belvárosi Takarékpénztár Rt.* igazgatósága megállapította a takarékpénztár 1929. évi mérlegét, amely *1,967.836.58 pengő tiszta nyereséggel* zárult az előző évi 1,941.720.66 pengővel szemben. Ennek alapján az igazgatóság, úgy mint tavaly, *részvényenként 6 pengő* (12 százalék) osztalék fizetését hozza javaslatba. Az intézet az idei osztalékra mult év augusztus havában részvényenként 2 pengő osztalékelőleget fizetett ki, minek folytán a közgyűlés után részvényenként még 4 pengő fog kifizetésre kerülni. A mérlegadatok szerint az intézet összes üzletágai, az 1929. év kedvezőtlen közgazdasági viszonyait figyelembe véve, kielégítően fejlődtek. Az intézeti takarékbetétkönyvekben elhelyezett tőkék összege 2,268.524.32 pengővel emelkedett és az 1929. év végén 15,768.238.78 pengőt tett ki. Az intézet kezelésére bízott összes idegen tőkék összege, a folyószámlabetétállományt és a hitelezőket is ideértve, 41.016.713.79 pengőről 42.016.413.50 pengőre emelkedett. A váltótárca az előző évi 23,003.757.03 pengővel szemben az 1929. év végén 23,510.664.37 pengőt tett ki. A takarékpénztár az év folyamán 1,127.628.98 pengő új törlesztéses jelzálogkölcsönt folyósított és 1,286.028.20 pengő összegű újabb záloglevelet helyezett el, ami által a jelzálogkölcsönállomány 30.987.814.32 pengőre, a záloglevélforgalom pedig 27,279.430.80 pengőre emelkedett.

A Hungária műtrágya, kénsav és vegyi ipari rt. igazgatósága megállapította az e hónap 17-én megtartandó közgyűlés elé terjesztendő mérlegét. A kimutatott nyereség az értékcsökkenési alapnak 450 ezer pengővel való javadalmazása mellett eléri a mult évi eredményt, dacára annak, hogy az ország műtrágyafogyasztása az elmult évben jelentősen csökkent, ami jövedelmezőséget természetesen befolyásolta, az így előállot hiányt azonban a vállalat egyéb üzletágai és érdekeltségeinek jobb jövedelmezősége kipótolta s így a kimutatott *1,467.887.78* P *tiszta nyereség* kizárólag az 1929. év folyó üzleti eredményéből áll. Az igazgatóság a közgyűlésnek javasolni fogja, hogy a rendes tartalékolás mellett, úgy mint tavaly, az idén is részvényenként *4 pengő* fizettessék ki osztalék címén.

STERN EMIL
ÚT-, CSATORNA- és MAGASÉPÍTÉSI SZERSZÁM- ÉS MŰSZAKI ÜZLET
BUDAPEST, V., VISEGRÁDI U. 32.
Telefon: Aut. 906-48

FÉMÁRÚ- ÉS SZERELVÉNYGYÁR
MÜLLER ANDOR
BUDAPEST, VIII., JÓZSEF KÖRÚT 35.
TELEFON: J. 373—71

Böhm Nándor és Társa
AUTÓJAVITÓ- ÉS KAROSSZÉRIAGYÁR
Budapest, VI., Tünde ucca 10-14. sz.
(Schlick-gyár) Telefón: Automata 903—19. Saját telep

GRÜNVALD BÉLA
SZOBAFESTŐ- ÉS MÁZOLÓMESTER
VII., LÖVÖLDE TÉR 2. TELEFÓN: J. 308-78

A Hatvani Asbestfedőpalagyár Rt.
gyártmányai
Telefon: Aut. 823—20.
hiteles vegyvizsgálati bizonylat tanusága szerint asbesttartalmuknál fogva
tűz- és fagyállóak
Régi és uj tetők fedési munkálatait teljes szavatosság mellett a legjutányosabb áron vállaljuk kedvező fizetési feltételek mellett is. Elismerő levelek a legelőkelőbb helyekről.
Telefon: Hatvan 84. Sürgönycim: Palagyár Hatvan.
Budapesti iroda: V., Nádor-u. 3.

Ifj. Helfenstein Károly
Budapest, VI., Jász ucca 77. Telefon: Lipót 913-64.
Kövező-mester és útépitő-vállalkozó.

Fekete Ödön mérnök
Vizművek, viszvezetékek, csatornázások, központi fűtések, szellőztetések és légszeszberendezések tervezése és kivitele
Budapest II, Zsigmond u. 1. Tel. automata 514-80

LUTZ TORLÁNCOK-PESTÉKEK LAKKOK ELISMERT LEGJOBB MINŐSÉGÜEK
TELEFON: JÓZSEF 93-46
Lutz Ede és társa
LAKK- ÉS FESTÉKGYÁR R.T.
BUDAPEST VIII. ÖRNAGY-UTCA 4. SZÁM.

OZALID fény- és aluminium-másolatok
Manglitz Ferenc Budapest,
VIII., József ucca 12. — Telefónszám: József 431-47.
Költségvetések, műszaki tervek, térképek razjolását és sokszorositását több szinben is vállalja.

WEIDLINGER TIBOR
OKL. MÉRNÖK, ÉPITŐMESTER
BUDAPEST,
VII, RÁKÓCZI ÚT 36.
Tel.: J. 318-07.
Tel.: J. 318-07

RUFIÁN ISTVÁN
egészségügyi berendezési vállalat
BUDAPEST, VI, KMETTY UCCA 7
Iroda: VI, Szinnyei Merse ucca 10. Telefon: L. 966-25

JAKAB GYULA
MŰASZTALOS
Modernül felszerelt gépüzem. Az orsz. iparművészeti kiállításon a m. kir. állami nagydijjal kitüntetve
Budapest, VII, Hungária körut 204. sz.
Telefon: József 373-81

ROGGENBAUER REZSŐ
kárpitos, díszítő és lakberendező
BUDAPEST, V., PALK MIKSA UCCA 12
Telefón: A. 190-87
Ponyva, vászonredőny és kórházi matracok szállitási vállalata

MIKA TIVADAR
RÉZÁRUGYÁRA
BUDAPEST, VII, KAZINCZY UCCA 47
TELEFON: JÓZSEF 428—27

BORY ÉS WALTHER
ÁCSMESTEREK, ÉPITÉSI VÁLLALKOZÓK
Rákospalota, Földvári ucca 60. szám
TELEFON: LIPÓT 964—14. SZÁM

STOBBE KÁLMÁN
ÉPITŐMESTER
BUDAPEST, V., VISEGRÁDI UCCA 9.
TELEFON: 975—93

Események

Fővárosi Hirlap

Az Egységes Községi Polgári Párt hivatalos lapja.

*

Előfizetési árak:

fél évre . . . . . 12 pengő:
egész évre . . . . . 24 pengő:

Változás az Idegenforgalmi Hivatal vezetésében. A polgármester *Markos* Béla dr. titkárt, a Székesfővárosi Idegenforgalmi Hivatal igazgatójának állandó helyettesítésével bízta meg.

Az üzemek zárszámadása. A tanács utasította az önálló vagyonkezelésű intézmények — az üzemek — vezetőit, hogy az évi mérlegeket, a számadási évet követő február 15-ig felülvizsgálat céljából okvetlen mutassák be a főszámvevőnek, annál is inkább, mert a fővárosi zárószámadást a számadási évet követő március végéig kell mindig elkészíteni. Hogy a zárószámadási munkák késedelmet ne szenvedjenek és a számvevőségnek módjában legyen a törvényes határidő betartása, a tanács nemcsak az üzemi zárószámadásokat követeli be február 15-ig, hanem a tiszta üzleti eredmények összegeit is be kell szállítani ez időre a főpénztárba, *a számadások jóváhagyásának bevárása nélkül.*

Folytatják az iskolaépítési akciót. Az 1928. évi iskolaépítési program a mult héten felavatott három iskolával befejeződött. *Purébl* Győző dr. tanácsnok, a közoktatási ügyosztály agilis vezetője minden igyekezetével azon van, hogy most már az akció későbbi periódusai is minden zökkenő és fennakadás nélkül folytatódjanak. Az 1929 évi költségvetés terhére tervezett további három új iskola ügye már a műszaki előkészítés alatt van, sőt az 1930/31. évre szóló program is készen áll. *Purébl* tanácsnok a programot a közoktatásügyi bizottsággal már megismertette és rövidesen a közgyűlésnek is módjában lesz határoznia. Az új iskolák a VI., VII. és X. kerület külső részein épülnek. Itt jegyezzük meg, hogy a mult héten átvett Römaifürdőtelepi iskolát a középítési ügyosztály vázlatos tervei nyomán *Szabó* Jenő műépítész tervezte és építette meg.

Hétfőn megkezdték az újabb szükséglakás-építéseket. A tanács csütörtöki ülésében elfogadta a középítési bizottság javaslatát, amely az újabb szükséglakás-építésekről szólott. A tanács határozata után *Liber* Endre tanácsnok a szociálpolitikai ügyosztály vezetője nyomban intézkedett, hogy az építkezést késedelem nélkül kezdjék meg. A munka a X., Bihari és Balkáni ucca sarkán hétfőn reggel meg is indult. A költségvetésben rendelkezésre álló 800.000 pengőből egyelőre két egyemeletes épületben száznyolc szükséglakást létesítenek, amelyek egyrésze, — mint a *Fővárosi Hirlap* jelezte,— külön főzőfülkével, jobb minőségben készül. A most készülő lakások már május 1-re beköltözhetők lesznek. Az építkezést rövidesen követi egy második turnus, amelyben 96 lakás készül el augusztusi beköltözésre.

SIMOR DÖME mű- és épületlakatos-mester és vasszerkezetek ipartelepe. Sodronyfonatok nagybani gyártása
BUDAPEST, VII., THÖKÖLY ÚT 89. SZÁM
TELEFON: JÓZSEF 394—43.

Restaurálni kell a koronázó templom világhírű freskóit

A budavári koronázó Mátyás-templom történelmi freskói az idők során annyira megrongálódtak, hogy azokat *sürgősen restauráltatni kell.* A műemlékekre felügyelő állandó bizottság a napokban kint járt a Mátyás-templomban és megállapította, hogy a falak átnedvesedése és a hiányos szellőzés következtében sérültek meg a nevezetes falfestmények, amelyek alkotói nem kisebb mesterek, mint *Lotz* Károly és *Székely* Bertalan. A restaurálás

55—60.000 pengő költséggel jár és a nagy gondosságot igénylő munkát Veres Zoltán, a kiváló restaurátor, a pécsi székesegyház festője fogja elvégezni Királyfalvi Kraft Károly társaságában.

A restaurálással egyidejűen gondoskodnak a falak kiszárításáról és *megfelelőbb szellőző berendezésekről is.* Az ország legszebb és legnevezetesebb templomának freskóiról elterjedt riasztó hirekkel kapcsolatban kérdést intéztünk a bizottság egyik művész tagjához, aki a következőkben tájékoztatta a *Fővárosi Hirlap* munkatársát:

— A freskók komoly megrongálódásáról beszélni egyáltalán *nem lehet.* Csupán arról van szó, hogy a régi templom falai egyes helyeken nedvesek, salétromosak, ami természetesen befolyásolja a falra festett képek *állandóságát.* Hiányos a templom szellőzése is, ami szintén egyik oka a falnedvességnek. A képeken vannak kisebb hibák, de

nem hullott le egyetlen darab sem.

A művészi és történelmi értékre való tekintettel idejében kellett azonban a további bajok megelőzésére gondolni és az alapos restaurálást elvégeztetni. A restaurálással egyidőben történik gondoskodás arról, hogy

a veszélyeztetett falrészeket mérnöki beavatkozással kellően szigeteljék és kiszárítsák,

nemkülönben arról is, hogy a jövőben a templom boltíveinek levegője jobban cirkulálhasson és kicserélhető legyen. A restaurálást olyan szakemberek végzik, akikre *nyugodtan rá lehet bízni a fontos feladatot.* A helyreállítás egyébként a műemlékekre felügyelő bizottság és az országos képzőművészeti tanács bevonásával történik.

A fővárosi iparrajziskola világsikere. A székesfőváros egyik kitünő, mintaintézménye, a *Székesfővárosi Mintarajziskola* sok külföldi sikere után nagyobb kollekcióval vett részt a *barcelónai nemzetközi világkiállításon is.* A főváros iparművészeti iskolájának gyönyörű alkotásai a kiállításon olyan általános tetszést és közfeltünést keltettek, hogy az intézet két előkelő kitüntetést nyert el: a *„Gran Premio Diploma de Honor"* díszoklevelet és a *„Medalla de Oro"* nagy arany érmet. A főváros az iskola vezetőjének ez alkalommal kifejtett fáradságos munkájáért köszönetét és elismerését fejezte ki.

Ügetőpálya lesz-e a Tattersall? Néhány héttel ezelőtt a *Ügetőverseny Egyesület* vezetősége küldöttségben járt a polgármesternél és *Vajna* Ede tanácsnoknál. A *tattersalli* lóvásártelep átengedését kérte a fővárostól *új ügetőversenypálya számára.* Az *Ügetőverseny Egyesület* jelenlegi Erzsébet királynéúti pályája tudvalevően a *MÁV* területén van és a bérleti szerződés mostanában *lejárt.* A bérlet meghosszabbítására nem igen van kilátás, mert az államvasutaknak más célja van a területtel és bizonyos városrendezési akadályok merültek fel. Az ügetőverseny egyesületet ilyenformán az a veszély fenyegeti, hogy *pálya nélkül marad.* Legalább is nagy gond olyan megfelelő pályát találnia, amely könnyen megközelíthető helyen és a város közelében van. Az egyesület vezetősége előtt a Tattersall mutatkozott e célra legalkalmasabbnak, s beadványukban arra kérték a fővárost, hogy az egész telepet, megfelelő ellenszolgáltatás fejében engedje át a versenyek céljára. Az *Ügetőverseny Egyesület* természetesen átépítené a telepet, új tribünöket építtetne és rendbehozná a telep környékét is. A főváros tanácsa — értesülésünk szerint — még nem foglalkozott a kéréssel és e pillanatban még az ügetőpálya és a *Tattersall* sorsa egyaránt bizonytalan. *Vajna* Ede tanácsnok az illetékes ügyosztály vezetője, — úgy tudjuk, — a jövő héten fogja a *tattersalli bizottságot* összehívni és ennek állásfoglalása után kerül a sor a többi bizottságokra és a közgyűlés előtt való döntésre.

TÖRLEY

Kitüntetett pedagógusok. A kormányzó *Tatár* István felsőkereskedelmi iskolai tanárt a magyar testnevelés körül kifejtett érdemeiért és *Rákos* István kir. tanácsos, nyugalmazott elemi iskolai igazgatót a népoktatás terén teljesített buzgó és eredményes szolgálatáért legfelsőbb elismeréssel tüntette ki. *XI. Pius* pápa *May* Vilmos és *Magyari* Lajos elemi iskolai igazgatókat tüntette ki a *Pro Eclesia et Pontifice* érdemkereszttel, a katolikus hitélet mélyítése körül szerzett érdemeik elismeréseképpen. Kitüntetést kaptak *Hodászy* Miklós testnevelési igazgató és *Horváthy* Béla dr. tanácsjegyző is, akiket az *OTT* ékesített fel a testnevelés előmozdításáért a testnevelési érem ezüst példányával.

M. Kir. postatakarékpénztár

824/eln. 1930.

Versenytárgyalási közlemény

A m. kir. postatakarékpénztár 35 drb. páncélszekrény szállítására, 1930. évi február hó 24-én déli 12 órára nyilvános versenytárgyalást hirdet. — A szállításra vonatkozó általános és részletes feltételek, valamint a páncélszekrények műszaki leírása a m. kir. postatakarékpénztár gazdászati hivatalában (V., Szabadság tér 11. fszt.) szerezhetők meg.

Budapest, 1930. évi február hó 1-én.

M. Kir. Postatakarékpénztár.

EGRI és FIA Dr. EGRI ISTVÁN
TELEFON: JÓZSEF 318-01 OKL. GÉPÉSZMÉRNÖK
központi fűtés — vízvezeték — csatornázás
BUDAPEST, VII., ROTTENBILLER UCCA 28

PADOZATI MUNKÁK ELSŐRANGÚ KIVITELBEN
slavoniai tölgy- és bükkparkét, táblaparkét egyszerű és díszes kivitelben, aszfaltparkét és hajópadlók
Pestszentlőrinci Parkétgyár és Gőzfűrész Részvénytársaság, Budapest, V., Személynök-utca 16. I. em. Telefon: Aut. 212—44.

FISCHER HENRIK Telefon: J. 000—00
épületfakereskedő
Budapest, III. ker., Szent Endrei-út 8189.

Svecz Mihály
cipész mester, vállalkozó
BUDAPEST, VI
Wesselényi u. 30

TÓTH SZ. JÁNOS Tel.: Aut. 559-38
VÍZVEZETÉK- ÉS FÜRDŐBERENDEZŐ
ÉPÜLET- ÉS DÍSZMŰBÁDOGOS
BUDAPEST, II., BATTHYÁNY UCCA 6. SZÁM

Alapítva 1904. **„HUNNIA"** Alapítva 1904.
MAGYAR GÉPTÖMÍTŐANYAG GYÁR RT.
Saját gyártmányú géptömítőanyagok, tömítőelemezek, autófék és kuplungbetétek
— MŰSZAKI NAGYKERESKEDÉS —
TELEFON: AUT. 281—48. BUDAPEST, V, SZEMERE U. 2.

WEISZ MIHÁLY
mérnök, építési vállalkozó, csatorna- és mélyépitő
Balaton ucca 2. **Telefon: 257-66**

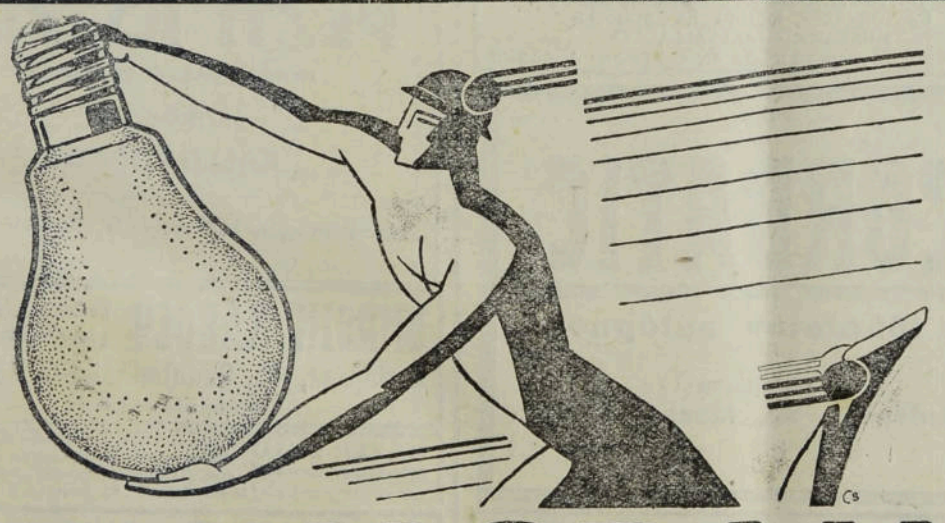

TUNGSRAM
GYÖNGYFÉNYLÁMPA
NEM KÁPRÁZTAT

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros tanácsa nyilvános versenytárgyalást hirdet a **IX., Gyáli út 3. sz. alatt lévő gazdasági hivatal épületében szükséges aszfaltburkolat és betónalzat készítési munkákra.**

A hivatkozott hirdetésekben közölt módozatok szerint leteendő bánatpénz összege az ajánlati összeg 2%-a.

A vonatkozó költségvetési kiírás nyomtatványai ívenként 0.50 P-ért kaphatók 1930. évi február hó 10-től kezdve naponta d. e. 11—1 óra között a székesfővárosi tanács II. (középítési) ügyosztályának IV., Központi városháza, III. em. 342. sz. szobájában.

A rajzok, tervek és minták megtekinthetők és a szükséges felvilágosítás megszerezhető Hoffer Ferenc főmérnök előadónál, a Központi városháza, III. em. 313. ajtó alatti hivatalos helyiségben.

Az ajánlatok **1930. évi március hó 1-én (szombaton) d. e. ½10 óráig** a tanácsi II. (középítési) ügyosztály III. em. 350. sz. szobájában adandók be. Az ajánlatok ugyanazon napon, ugyanazon tanácsi ügyosztály üléstermében (III. em. 354. sz.) 10 órakor fognak nyilvánosan felbontatni.

Budapest, 1930. évi február hó 6-án.

A székesfőváros tanácsa.

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros tanácsa a köztisztasági hivatal részére szükséges 4 **(négy) darab teljesen felszerelt locsoló és mosóautomobil szállítására** nyilvános írásbeli versenytárgyalást fog tartani.

A tanács felhívja azokat, akik erre a szállításra vállalkozni akarnak, hogy írásbeli ajánlataikat **1930. évi március hó 18-án délelőtt 11 óráig** a székesfővárosi köztisztasági hivatal igazgatóságához nyujtsák be.

Az ajánlatokat az ugyanakkor és ugyanott tartandó versenytárgyalás során fogják felbontani. A versenytárgyaláson az ajánlattevők vagy igazolt képviselőik jelen lehetnek.

Budapesti (Budapesten cégjegyzett) vállalkozók ajánlataikat postán nem küldhetik be.

Bánatpénzül a versenytárgyalási hirdetés számára való hivatkozással a központi számvevőség VI. ügyosztályának (Központi Városháza III. emelet 371. ajtó) előzetes számfejtés után, az ajánlati végösszeg 2 (kettő) százalékát kell a központi pénztárnál a versenytárgyalást megelőző napon déli 12 óráig letenni és az erről szóló nyugtát az ajánlathoz kell csatolni.

Csakis hazai áruval lehet pályázni.

Csak szabályszerűen kiállított, pecséttel lezárt, sértetlen borítékban elhelyezett ajánlatok vehetők tárgyalás alá, elkésve érkező, vagy a feltételeknek meg nem felelő ajánlatok figyelembe nem vehetők, úgyszintén azok sem, amelyekhez a társadalombiztosítási köztartozásokról szóló kimutatás csatolva nincs.

A székesfőváros tanácsa fenntartja magának a jogot, hogy a beérkezett ajánlatok közül a megajánlott árakra való tekintet nélkül szabadon választhasson, a szállítást megoszthassa, vagy az összes ajánlatokat visszautasíthassa.

Az ajánlati és szállítási feltételek és az ajánlati űrlapok a köztisztasági hivatalnál naponkint délelőtt 10 és 12 óra között díjtalanul kaphatók.

Budapest, 1930. évi február hó 4.

A székesfőváros tanácsa.

A szerkesztésért és kiadásért felelős: Dacsó Emil. Kiadja: FŐVÁROSI HIRLAP lapkiadó-vállalat. Révai Irodalmi Intézet Nyomdája Budapest, V., Ügynök u. 8. Nyomdaigazgató: Linzer M.

TELEFON: J. 370-70 **MAGYAR** TELEFON: J. 370-70
ÉPITŐ RÉSZVÉNYTÁRSULAT
BUDAPEST, X, KERÉKPÁR UCCA 2. SZ.
ALAPITTATOTT 1889-ben
Mindennemű vízépítés, folyamszabályozás és csatornázás. Kotrások csatornakotrókkal és excavatárokkal. Darukkal való kirakodások. Alapozások, mély- és magasépítés. Út- és vasútépítés. Hídépítés. Mindennemű beton- és vasbetonépítés. Kőmunkálatok. Városi csatornázások és vizvezetékek
Hajó- és kotrójavító telep Apostagon.

TÓTH LAJOS Telefon: Lágymányos 11—36
pala- és cserépfedőmester. Eternitcserépfedés, facement- és bőrlemezfedés, tetők jókarbantartása és tatarozása.
BUDAPEST, I., Fehérvári út 106

CSUKA GEZA
ASZTALOSMESTER
ÜLŐ-BÚTOR SPECIALISTA
Bármilyen tömegcikk gyártását vállalom e szakmában
BUDAPEST, VII, FRANCIA ÚT 44. TELEFON: JÓZSEF: 449-46

KOVÁCS OSZKÁR BÁDOGOS MESTER
ÉRCKOPORSÓ ÉS TEMETKEZÉSI CIKKEK KÉSZITŐJE
BUDAPEST, IX., TELEPI UCCA 14. SZÁM.
(A Ludovikával szemben.) TELEFON: J. 451—93

PARKETTA Szék-és Faárugyár Rt.
azelőtt **JAUERNIK ISTVÁN**
Budapest X., Kőbányai út 41/a.
TELEFON: JÓZSEF 346—43
Főbb gyártmányaink: Mindennemű székek és éttermi asztalok színházi csapószékek, parket és szabadalmazott klozettülések stb

A légzőszervek bántalmainál
Asthma Emphisema esetén
biztos gyógyulást nyujt a
Szt. Gellért Gyógyfürdő
legtökéletesebb berendezésű
inhalatóriuma és pneumatikus kamrája

NEUSCHLOSZ—LICHTIG
REPÜLŐGÉPGYÁR ÉS FAIPAR R.T.
BUDAPEST—ALBERTFALVA
VÁROSI IRODA: IV, PETŐFI SÁNDOR UCCA 9. SZ.
TELEFON: AUT. 890—47.
GYÁRI TELEFON: LÁGYMÁNYOS 582—20, 11—79.
PARKETT- ÉS ÉPÜLETASZTALOS MUNKÁR!

SZOBI KŐBÁNYA RÉSZVÉNY-TÁRS. BUDAPEST, V., ALKOTMÁNY-U. 16. TELEFON: 234—60

DÁVID ÉS DEUTSCH
KÖZPONTI FŰTÉS, SZELLŐZTETÉS, VIZVEZETÉK, CSATORNÁZÁS, ÉPÜLET- ÉS BÁDOGOSMUNKÁK MŰSZAKI VÁLLALATA
BUDAPEST, VII, RÓZSA UCCA 41. TELEFON: J. 430-81

CORDATIC
a tökéletes autópneu
Főelárusítás:
Budapest, VI., Mozsár-u. 9.

ÁMON ANTAL és FIAI
KŐVEZŐMESTEREK, ÚT,- CSATORNA- ÉS BETONÉPITÉSI VÁLLALKOZÓK, FÖLDMUNKA, VÁGÁNYFEKTETÉS, MÉSZKŐBÁNYA.
VIII., Futó ucca 10. Telefon: J. 303-85.

MORVAI GYULA TETŐFEDŐMESTER
PESTUJHELY, MOLNÁR VICTOR UCCA 33. SZ.
Elvállal minden e szakmába vágó tetőfedő munkákat

Spányi Ernő okl. mérnök
mélyépítő-, kövező- és bitumenépítő vállalata
Budapest, IV. kerület, Városház ucca 14. sz.
Telefon: Aut. 866—96.

Volt **Wellisch Náthán Utóda**
Fischer Zsigmond épületfakereskedő
Ajánlja dúsan felszerelt raktárát állványfa és asztalosáruban stb.
X., Asztalos Sándor-utca 5. Telefon: J. 310-89.

THE NEUCHATEL ASPHALTE COMPANY LIMITED
BUDAPESTEN, Iroda: VI., Vilmos császár-út 31. sz. Telefon Terés 212—46. Gyár: VI., Váci-út 85. Telefon: L. 914—88. Gyárt és elad Val de traversi mastixot, raffinált bitument, falszigetelő aszfaltot. Készít: Traversi természetes tömörített aszfalt utakat és öntött aszfaltból járdákat és kocsiutakat.
Budapest székesfőváros szerződéses vállalkozója.

Dunakavicsot és Dunahomokot
szállít kocsifuvarban és vasúton saját iparvágányról Budapestről, Adonyból, Bajáról, és Mohácsról
FLEISCHMANN ANTAL Dunakotrási és gőzhajózási vállalat
Budapest, VII, Károly körút 17. Telefon: József 465-62 és 465-63

Egyesült Tégla- és Cementgyár R.-T.
Budapest, V., Sas ucca 25. szám
Telefon: 230—71, 108—59, 141—52
Évi teljesítő képesség: 12,000 vagón cement, 5,000 „ mész, 80.000,000 darab tégla, 8.000,000 „ cserép
Portlandcementgyár: Lábatlan. — Mészégető: Lábatlan.
Téglagyárak: Buda, Kőbánya, Nyergesujfalu

DÁVID ÉS KERTÉSZ
kazán- és gépgyár r. t.
Budapest, VI., Mágiya ucca 75—77
Telefon: Lipót 814—46.

Kőbányai Szivattyú- és Gépgyár
Budapest, X., Gergely-utca 30. — Telefon: J. 361—75.
Költségvetés és méretkiküldés díjmentes.
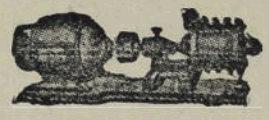
Költségvetés és méretkiküldés díjmentes.
Épít, javít, alakít szivattyútelepeket 1000 lóerőig, bái mely rendszerben. Kisebb szivattyúk szab. önfelszivással.

Budapest Székesfőváros
Ásványvíz-üzeme
HARMATVIZ
A Hungária gyógyforrás szénsavval keletett vize.
Kapható mindenütt! Tel: Autom. 530-03.

OETL ANTAL
VASÖNTŐDE és GÉPGYÁR RÉSZV.-TÁRS.
X. KER. ASZTALOS SÁNDOR-UCCA 9.
TELEFON: JÓZSEF 461-09, 461-08

Csütörtökön
PESTI LŐZSDE
szenzációs közgazdasági riportokkal
SZERKESZTI:
KALLÓS JÁNOS
Szerkesztőség és kiadóhivatal: IV, Városház ucca 6

UNREIN KÁROLY csatorna- és emésztőgödör tisztitási vállalat
Budapest, X., Szentmihályi-út 13. szám
Telefon: József 458—76

MAYER OTTÓ egészségügyi berendező központi fűtés, szellőztetés és fürdőberendezési vállalata. Épület- és díszműbádogos, légszesz, vízvezeték, csatornázás és szivattyú berendezési telepe. Budapest, VII, Barcsa u. 9. Tel J. 360-70

NOVÁK ISTVÁN kőművesmester, építési vállalkozó
X., Maglódi út felőli Kada ucca 22.
Telefon: József 372-48.

SCHÖNTHEIL RICHÁRD okl. építész és építőmester
Budapest, I., Villányi-út 10
Telefonszám: Lágymányos 19—36

FARKAS LAJOS Telefon: J. 396-78
MÉRNÖK magas-, mély-beton és vasbeton építési vállalkozó
Budapest VII, Kolumbus u. 41

Zalahalápi bazaltkőbánya
RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
BUDAPEST, V. KER. TISZA ISTVÁN UCCA 2. SZÁM
TELEFON: AUTOMATA 820—51

FISCHHOF OSZKÁR
villamossági berendező és javító műhelye
Budapest, I., Lágymányos ucca 2. szám
Telefon: Lágymányos 19—30. Telefon: Lágymányos 19—30.

FRIEDRICH JAKAB
ÁCSMESTER ÉS TETŐEMELÉSI VÁLLALAT
Budapest, V., Párkány ucca 1418. Telefon: Lipót 969—98

ÉPITŐIPAR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
Budapest, VIII. kerület, Baross ucca 15
Telefon: József 411-49
Asztalgyár és anyagtelep: Budapest, IX., Gubacsi út 37

Ára 50 fillér

Tizenkilencedik évfolyam — Budapest, 1930 február 19. — 7. szám

Fővárosi Hirlap

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Egész évre ..... 24 pengő
Félévre ..... 12 pengő
Állandóan:
GAZDASÁGI ÉRTESÍTŐ

VÁROSI, POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

Felelős szerkesztő: DACSÓ EMIL

MEGJELENIK MINDEN SZERDÁN
Szerkesztőség és kiadóhivatal
BUDAPEST VI., SZIV UCCA 18 SZ.
Postatakarékpénzt. csekkszámla 40.424
TELEFON: AUTOMATA 137—15

Elég a botrányokból

Irta: PAYR HUGÓ

Néhány héttel ezelőtt megírtuk ezen a helyen, hogy a Sztrókay nyugdíjazása körül támadt kavarodás iskolapéldája annak, hogyan kell a közvélemény állandó lázban tartásával egy politikai helyzet felborítását előkészíteni. Akkoriban azt hittük, ez a megjegyzés csak a baloldali ellenzékre, tehát a demokrata és szocialista párt harcaira vonatkozik. És azokra a politikusokra, akik a mindenáron való ellenzékieskedésben élik ki magukat, akik kifogásolnak és izgatnak minden felelős tényező ellen, oly dolgok miatt is, amit ők maguk sem tudnának másképen csinálni.

Azóta, sajnos, rá kellett jönnünk arra, hogy ebben az *„iskolapéldában"* a kormányzó pártok is hibásak. Kiderült, hogy a politikai helyzet felborítását célzó kampány során a városházi többséget alkotó pártok eljárása és magatartása is ezer panaszra és aggodalomra adott okot. És ez a jelenség annál veszedelmesebb, mert a felfordulást és a forradalmat sohasem a forradalmárok idézik elő, hanem *mindig a központi hatalom gyengesége és hibái.* Tehát, ha a többségi pártok gyengének és tehetetlennek bizonyulnak, ha taktikai hibákat és baklövéseket követnek el, úgy minden okunk meg van arra, hogy *súlyos válságoktól féltsük a főváros vezetőségének harmóniáját és kataklizmáktól féltsük a polgárság nyugalmát.*

Gondoljuk csak végig, tulajdonképpen mi történt a BSZKRT-ügyben idáig. Megindult a harc személyi momentumok miatt Sztrókayval az élen. Mindenki tudja, hogy ekörül *nem történt semmi szabálytalanság.* Egészen érthetetlen tehát, hogy miért fedezte fel a baloldal ép ebben a pillanatban azt a vágyat, hogy a BSZKRT-nál folyó túlméretezett gazdálkodást, vagy mondjuk pazarlást firtassa, vizsgálja és kiteregesse? *Miért nem firtatták ezt idáig?* Miért nem jöttek elő ezekkel a vádakal öt év óta? Sőt , *miért vettek részt mindabban, miért fedezték résztvételükkel mindazt öt év óta, ami a BSZKRT-nál történt?...*

Ám jó, fogadjuk el, hogy a főváros „autonómiájának megvédése érdekében" a jelen pilanat volt a legalkalmasabb arra, hogy szigorú pártközi konferencián vizsgálják meg *Folkusházy* óriási jövedelmeit és a BSZKRT többi igazgatójának mammutfizetését. *Ők tudják, miért tették.* Talán előre számítottak arra a hatásra, amelyet *a bizalmas értekezlet adatainak nyilvánosságra hozatala okoz?* Talán csak belelovalták magukat? Tény az, hogy *ezeken a pártközi konferenciákon a baloldal diktálta a tempót. És ebből keletkezett minden baj.* A város hivatalos vezetősége ugyanis ép úgy elvesztete a fejét, mint ahogy a kormányzó pártok képviselőit is meglepte a roham, sőt *még a rutinírozott Folkusházy sem tudta, mit kell tennie.* Ahelyett, hogy Sipőcz polgármester mindjárt az első nap megállapította volna a tényállást és ezzel a nyilvánosság elé lépett volna úgy, amint azt három heti herce-hurca után tette a BSZKRT igazgatósági ülésén, engedték, hogy az egész országon végighömpölygjön az ellenzéki felháborodás hulláma amiatt a szerződés miatt, amelynek *létrejöttében pedig éppen az egyik legkiválóbb ellenzéki politikus vett a legtevékenyebben részt.*

De történt még más hiba is. A baloldal rohama *frapáns és lenyűgöző volt:* az üzemi alkalmazottak fizetését vissza kell szorítani. Egy üzemnél senkinek sem lehet nagyobb fizetése, mint a polgármesternek, s a második, harmadik ember nem kaphat többet, mint az alpolgármester, vagy egy tanácsnok. Fel kell tehát állítani a korlátokat, a sablónt, a kollektívizmust. Fel kell állítani és a pártvezérek hozzájárultak, hogy e korlátok felállíttassanak.

Mit jelent ez? Azt, hogy az *Elektromos Művek* egyik óriási telepének vezetője például nem kaphat több fizetést húszezer pengőnél. Lehet a világ legnagyszerűbb szakembere, dolgozhat éjet és napot egybevetve, milliókat és milliókat takaríthat meg üzemének, a jövedelme *maximálva van, s jövője előtt leeresztették a sorompót.* Igy utólag könnyű megállapítani, hogy ez a polgári mentalitás megtagadása. És könnyű megjósolni, hogy ez a felfogás *az üzemekből hivatalt fog csinálni.* Tudjuk, nem népszerű ma, amikor százezren nyomorognak, húsz-, harminc- és ötvenezer pengős fizetésekkel dobálódzni. Mégis, a polgári világrend az individualitás értékelésén alapszik és *a városi üzemeknél ép úgy meg kell fizetnünk a szaktudást és az egyéni kiválóságot, mint a magánvállalkozásnak.* Nem is az a baj, ha egy, vagy két embernek valahol nagy fizetése van, hanem az, *ha nem az arravaló emberek kapják azt a pénzt,* és az, ha — mint a BSZKRT-nál — 17 embernek van *harmincezernél nagyobb jövedelme.* Hogy mennyire helyes ez az álláspont, azt legjobban bizonyítja *Peyer* Károly, a szocialista pártvezér, aki ennek nyiltan kifejezést is adott a pártközi konferencián — *a polgári pártok képviselőivel szemben.*

Közben megindult a harc a parlamentben és a sajtóban is. Támadás támadást ért és *tendenciózus beállításban sem volt hiány. Folkusházy* 130 ezer pengőjét szembeállították egy kalauz — havi fizetésével, sőt *célzásokat tettek a rendőrlegénység fizetésére is. Mintha csak céltudatosan demoralizálni akarnának minden fegyelmet és rendet, amit pedig oly nehezen lehetett a nagy személyzeti létszámú intézményeknél helyreállítani.*

A vezető és felelős tényez[illegible] pedig engedték folyni ezt a játékot. *Idegesség és kapkodás jellemezte őket az egész vonalon.* Nyilatkoztak, akiknek hallgatniuk kellett volna, és hallgattak, akiktől nyilatkozatot várt a közvélemény. *Sehol egy határozott szó,* sehol egy erőteljes gesztus. Még a BSZKRT-nak amaz igazgatósági ülésén is, amelyen jegyzőkönyvekből megállapították, hogy *Folkusházy* szabályszerűen vette fel illetményeit, — sőt ezek egyrészét direkt rátukmálták, — *még ezen az ülésen is határozatlanság és feledékenység vett erőt egyeseken* mindaddig, amíg a szocialisták képviselője ki nem jelentette, hogy *„amit ő aláírt és jóváhagyott, azt állja mindenki előtt, ha kell, még a pártjával szemben is."*

Mindazáltal a destrukció tovább folyt és *nem lehetett megállapítani, ki fűtötte?* Szerencsére az elmult héten *Wolff* Károly és *Kozma* Jenő a parlamentben megtalálták a hangjukat és ezzel új étapja keletkezett a harcnak. A kormányzó pártok vezérei megállapították, hogy itt *közös felelősségről van szó, amely alól a baloldal nem bújhat ki.* Sőt *Kozma* Jenő még azt is megállapíthatta, hogy *az Egységes Községi Polgári Párt egyetlen tagja sem vett részt sem Folkusházy szerződésének megszövegezésében, sem külön illetményeinek megszavazásában.*

Talán ezeknek a megállapításoknak köszönhető, hogy a harc, bár későn, de *más formát fog ölteni.* Eddig megbotránkoztatás volt a cél, ezután remélhetőleg *áttérnek az ügy tárgyi részére.* Nem képzelhető ugyanis, hogy az ellenzéki pártok ne érezzék meg, hogy *ebben a kérdésben elég volt a politizálásból.* Hogy a tömegek megúnják, ha folyton panaszt hallanak anélkül, hogy a bajokon segítene valaki. Pedig a *BSZKRT-nál tényleg vannak bajok, amelyeken segíteni kell és lehet is.* A közvélemény is csak azokat az érdemeket fogja elismerni, — amelyek a javítani akarásból sarjadzanak ki és nem azoknak fog tapsolni, akik továbbra is meddő izgatással kortéziát űznek.

VASS JÓZSEF NÉPJÓLÉTI MINISZTER

a hágai kölcsönből egy összegben szeretné folyósítani az állami hozzájárulást az új Rókus felépítéséhez

A népjóléti miniszter a döntés előtt ismerni akarja a kivitelre elfogadott pályatervet — Némethy Béla tanácsnok kijelenti, hogy az új Rókus ügyében illetékes helyről biztatást kapott

A Rókus-kórházban uralkodó sajnálatos állapotok az elmult héten nemcsak a főváros illetékes fórumait, hanem a képviselőházat is foglalkoztatták. A képviselőházban ellenzéki oldalról ismertették a Rókus-kórház ellen felmerült panaszokat, mire *Scitovszky* Béla belügyminiszter azonnal érintkezésbe lépett *Ripka* Ferenc főpolgármesterrel, akitől információkat kért. A főpolgármester informálása alapján tanácskozások indultak meg az illetékes kormánytényezők között és ezek a tárgyalások máris olyan eredményre vezettek, amely alkalmas arra, hogy most már

egészen rövid idő alatt megoldáshoz juttassa ezt a régóta húzódó problémát.

Minden kórházi bajnak eredendő oka a férőhelyek hiánya. Ezeken a bajokon *csak új kórház építésével lehet segíteni.* Az új Rókus megépítésének a tervezete és költségvetése keresztülment az autonómia fórumain és az építkezés megkezdését most már csak a pénzügyi fedezet hiánya késlelteti. A főváros négymillió pengőt tartalékolt eddig erre a célra, az építkezés megkezdéséhez tehát feltétlenül szükség van nagyobb állami hozzájárulás folyósítására. *Kozma* Jenő a *Fővárosi Hirlap* mai számának más helyén megsürgeti az állami hozzájárulás kérdésének minél előbb való tisztázását.

Szorgalmazza a miniszteriális döntést

Némethy Béla tanácsnok,

a közegészségi ügyosztály vezetője is, aki a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Az új Rókus megépítésének előkészítése kedvező jelek mellett folyik. Egyelőre be kell tartanunk a tervpályázat kiírásának a terminusait. Július elejére kell benyujtaniok a pályázóknak a terveket s a kiküldött zsürinek is legalább 3—4 hónapi időre van szüksége, hogy ezeket a terveket áttanulmányozhassa és kiválassza azt a tervet, amelyet kivitelre fogad el.

— Mielőtt az építkezést a főváros megkezdhetné, végleges választ kell kapnunk az állami hozzájárulás ügyében. Egyelőre konkrét kijelentést nem tehetek azokról a tárgyalásokról, amelyek az állami hozzájárulás megállapítása és folyósítása tekintetében folyamatban vannak, csupán annyit mondhatok, hogy

a legilletékesebb helyről biztatást kaptunk. Minden remény megvan tehát arra, hogy 1931 tavaszán az új Rókus-kórház építését megkezdhetjük

és gyors tempóban folytathatjuk.

Ezek után érdeklődtünk a népjóléti minisztérium álláspontja iránt is.

Vass József népjóléti miniszter

felfogását *közvetlen környezetében* a következőkben ismertették a *Fővárosi Hirlap* munkatársával:

— A népjóléti miniszter teljes mértékben átérzi az új Rókus felépítésének fontosságát és sürgősségét. Éppen ezért mindent elkövet, hogy az állami hozzájárulás kérdését döntésre megérlelje. Kezdetben a népjóléti miniszternek az volt az elgondolása, hogy 3—4 esztendőn keresztül juttat 2—3 millió pengőt az évenkint mutatkozó állami feleslegekből a Rókus-kórház felépítésének céljaira. Eszerint az el-

gondolás szerint még öt évnek kellett volna eltelnie addig, amíg az állam a maga hozzájárulását teljes összegben átadja a fővárosnak. *Vass* József népjóléti miniszter most *új megoldási módot készít elő.* A népjóléti miniszternek ugyanis az a terve, hogy

abból a nagy állami beruházó kölcsönből, amit a hágai konferencia eredményes befejezése után vehet föl a magyar állam, kihasíttatja teljes egészében azt az összeget, amivel az állam a fővárost az új Rókus felépítésében megsegíteni óhajtja.

Ennek az úgynevezett *hágai kölcsönnek a felvételére — kormánykörök számítása szerint — júniusban, vagy júliusban kerülhet a sor. Vass* József népjóléti miniszter tehát a hágai kölcsönből *egy összegben* szeretné folyósítani a fővárosnak az új Rókus-kórház építéséhez az állami hozzájárulást. Mielőtt azonban az összeg megállapításáról döntés történnék, a *népjóléti miniszter ismerni akarja azt a pályatervet, amit a főváros kivitelre elfogad.*

Ez a nyilatkozat, amit *illetékes helyről* kaptunk, azt bizonyítja, hogy *Vass* József népjóléti miniszter szívén viseli az új Rókus-kórház megépítésének fontos és sürgős ügyét. Eszerint

ez év őszén várható döntés a hozzájárulási összeg megállapítása és folyósítása ügyében.

A főváros ragaszkodik ahhoz a régebbi ígérethez, hogy az állam a Rókus-kórház építési költségeinek a felét, tehát tizenkétmillió pengőt adjon állami hozzájárulás címen. Minden valószínűség szerint valóra is válik ez a régebbi ígéret.

A fővárosnak el kell rendelnie a házak tatarozását

Nehéz tél után borus tavasz — Miért kellett a nyilvános versenytárgyalás híveinek a versenytárgyalás ellen fordulniok?

A főváros pénzügyi bizottságának legutóbbi ülésén meglehetősen viharos hangulatban tárgyalták azt a kérdést, hogy a Garai téri és ferdinándtéri piacok építkezési munkálatait nyilvános versenytárgyalás útján adják-e ki, vagy pedig fogadják el az egyik ajánlattevő, kétségkívül előnyös feltételeit. *Becsey* Antal elvi álláspontjának hangoztatása mellett, amely szerint feltétlen híve a nyilvános versenytárgyalások rendszerének, erőteljesen hadakozott a nyilvános versenytárgyalásnak ebben az egy esetben való mellőzése érdekében. *Wolff* Károly Becsey Antallal szemben foglalt állást, a többség azonban *Becsey* álláspontját emelte határozattá. A *Fővárosi Hírlap* munkatársa megkérdezte *Becsey* Antalt, hogy miért ragaszkodott annyira ebben az esetben a nyilvános versenytárgyalás mellőzéséhez és az azonnali döntéshez.

Becsey Antal

a következőket mondotta:

— Állásfoglalásom egyedüli oka az, hogy *végtelenül nehéz tavasz elé nézünk.* A közgazdasági életben mindig csak nehéz télről szokás beszélni, ezuttal azonban — sajnos — a tavasz is nehéz lesz, pedig ebben az időszakban szokott megindulni mindenfelé a legintenzívebben az építkezés. Meg kell állapítanom, hogy

minden építőipari érdekeltség napról-napra fokozódó kétségbeeséssel látja a tavaszi időjárás közeledését.

Őszintén meg kell mondanom, hogy *az aggodalom teljesen jogosult, mert ma sem tartunk messzebb, mint az építkezési munkálatok előkészítésénél, vagyis ott, ahol már hónapokkal ezelőtt tartottunk.* A főváros mindössze néhány kisebb iskola és szükséglakások építését vette tervbe. Ezeket az építkezéseket már kora tavasszal meg lehet kezdeni, föltéve, hogy addig az előkészítés munkája nem akad meg. *Nagyobb koncepció azonban sehol sem látható.* A Szeretetház, az új Rókus-kórház — volnának a koncepciózusabb építési tervek, ezeknek a végrehajtására azonban a közeljövőben nincs kilátás. *Az üzemek beruházásait meg sem akarom említeni, mert köztudomású, hogy a pénzügyi fedezet előteremtéséről még nem történhetik gondoskodás. Az építési auspiciumok tehát fővárosi vonatkozásban kedvezőtlenek.* Az állami építési tevékenység szintén lanyha. Vékonyka, sivár programokról hallunk, minden nagyobb terv a levegőben lóg. Pozitív, konkrét, közvetlen végrehajtás előtt álló terv nincsen sehol. Ilyen körülmények között

nem vállalhattam a felelősséget egy megvalósításra megérett terv végrehajtásának az elhúzódásáért.

— Egyedül a vasipar az, amelyik némileg kedvezőbb kilátásokkal tekinthet a közvetlen jövő elé. *Bud* János kereskedelmi miniszter kijelentette, hogy a vasúti beruházási program terhére 25 millió pengős megrendeléseket adnak ki már a legközelebbi időben. Ez a folyamat képes arra, hogy a nagyipart hosszabb időre alimentálja. Ez az egyetlen oázis a munkalehetőségek Szaharájában. Mit szóljon azonban a kisipar és a középipar? *A főváros vezetőségére fokozott mértékben hárul a felelősség a közmunkák elmaradása miatt.* Keresni kell tehát az átmeneti segítés útját. Ez nem lehet más, mint

az egész vonalon sürgős tatarozások elrendelése.

A tatarozás emeli a nemzeti vagyon értékét, konzerválja a háztulajdont és így nemcsak a tulajdonosnak és a köznek, hanem a munkára váró ezreknek is elsőrangú érdeke ezeknek a tatarozási munkálatoknak az elrendelése. Rengeteg elhanyagolt épület van a fővárosban, száz és száz ház modernizálásra szorul. A főváros tehát e tatarozási munkálatok elrendelésével foglalkoztatáshoz juttathatja a kisipart, amivel azonban még nem merítette ki egész feladatkörét. A főváros vezetőségének az állami segítséget kell kiprovokálnia — adókedvezmények kieszközlése formájában, hogy így a háztulajdonosoknak kedvet csináljon a tatarozási munkálatok elvégeztetésére.

Megemlítjük a borárostéri Dunahíd építése érdekében tartott ankétet. *Becsey* Antal kijelenti, hogy

az ankétnek egyelőre csak a tervpályázat feltételeinek a megállapítása volt a célja.

Érdeklődésünkre, hogy ki fogja viselni a hídépítési költségeket, *Becsey* Antal azt feleli, hogy tudomása szerint a fővárosnak, a fővárosi üzemeknek és az államnak együtt kell összehoznia azt a 12 millió pengőt, amibe a borárostéri híd építése kerül.

Közüzemmé alakítsák át a BSZKRT-ot

Az Egységes Községi Polgári Párt értekezlete

Az *Egységes Községi Polgári Párt* hétfőn este népes értekezletet tartott, amelyen jelen voltak a következők: *Ugron Gábor, Usetty* Béla, *Rakovszky* Iván, *Andréka* Károly, *Becsey* Antal, *Glückstahl* Samu, *Csilléry* Béla, *Pompéry* Elemér, *Scheuer* Róbert, *Bohn* József, *Farkas* József, *Németh* Béla, *Lédermann* Mór, *Szabó* László, *Dinich* Vidor, *Orova* Zsigmond, *Kerekes* Ödön, *Gaár* Vilmos, *Kollmann* Dezső, *Melha* Armand, *Grosch* Károly, *Csécsi-Nagy* Miklós, *Deményi* Aladár, *Dósa* Ottó, *Bánó* Dezső, *Erősdy* Sándor, *Bakonyi* Pál, *Rónay* Károly, *Hubert* Vilmos, *Treiber* Márton, *Barta* Károly, *Gálhy* Béla és még sokan mások. A párthoz tartozó törvényhatósági bizottsági tagokon és póttagokon kívül ott voltak *Borvendég* Ferenc és *Lamotte* Károly tanácsnokok is, akik a pártvezetőség felkérésére a fővárosi üzemi munkások béremelésére vonatkozó indítványról adtak felvilágosítást. A tájékoztatás után

a párt megállapította, hogy a magángazdaságban dolgozó munkások bére 15—20 százalékkal alacsonyabb a fővárosi üzemi munkások béreinél.

Ilymódon a béremelést csak úgy tartják lehetségesnek, ha ezáltal nem jut veszedelembe a főváros háztartási egyesúlya.

A *Kozma* Jenő elnöklése mellett a szerdai közgyűlés napirendjével foglalkozó pártértekezlet többsége a szociális szempontok szemelőtt tartása mellett is tekintettel kíván lenni arra, hogy a béremelés esetleg kihat a magángazdaságra és ezáltal az egész ország közgazdasági versenyképességére és emellett *megnehezíti a munkanélküliség kérdésének megoldását is.*

Mindezektől eltekintve, a béremelés csak a közszolgáltatások díjának felemelése és bizonyos adóemelés mellett képzelhető el, miért is csak oly mértékben kíván a párt hozzájárulni a munkabéremeléshez, amely mérték mellett *a főváros háztartása deficitbe nem sodródik.*

A főváros alkalmazásában lévő összes munkások bére 36 millió pengőt tesz és ha ezt

csak 10%-kal is felemelik, — 3 és félmillió pengő plusz kiadást jelent, amit a polgári osztálynak kellene fedeznie

a gáz-, víz-, villany- és közlekedési díjak felemelése által.

Kozma Jenő ezután beszámolt az értekezletnek a *BSzKRT*-tal kapcsolatos eseményekről és megállapította, hogy az összes üzemeknél betartották azt az elvet, mely szerint

a vezetők nem kaphatnak nagyobb fizetést mint a polgármester.

Kivétel egyedül a *BSzKRT* vezérigazgatójának illetménye volt, de ez is szerződésen alapszik, amely szerződésnek *megszerkesztésében azonban a pártnak egyetlen tagja sem vett részt.* Amidőn tehát ezért áthárítják a felelősséget arra az oldalra, amely a szerződés megkötésében részes, gondolatban *egyben tiltakoznak az ellen, hogy ezt az adminisztratív ügyet a közhangulat mesterséges felizgatására használják fel.*

Glücksthal Samu szólalt fel ezután és rámutatott arra, hogy

a BSzKRT-nál felmerült hibák részben a részvénytársasági formára vezethetők vissza, miért is követelte, hogy a BSzKRT részvénytársasági formáját szüntessék meg és közüzemmé alakítsák át,

amelyet az autonómia *jobban kézben tarthat és könnyebben ellenőrizhet.* A szerdai közgyűlésen a párt álláspontját *Glückstahl* Samu fejti ki.

Kollmann Dezső felszólalása után az értekezlet a közgyűlés napirendjét tárgyalta le, majd pártvacsora következett, amelyen többszázan vettek részt. A már felsoroltakon kívül ott voltak még többek között: *Bacsinszky* Vladimir, *Lamotte Károly, Borvendég* Ferenc dr., *Tolnay* Kornél, *Dési* Géza, *Szécsi* Ernő, *Bakonyi* János, *Gazdy* Jenő, *Fáber* Fülöp, *Békeffy* Elemér, *Dárdai* Ede és mások. A vacsorán felszólalt *Kozma* Jenő és *Tolnay* Kornél.

STERN EMIL
Telefon: Aut. 906-48
ÚT-, CSATORNA- és MAGASÉPÍTÉSI SZERSZÁM- ÉS MŰSZAKI ÜZLET
BUDAPEST, V., VISEGRÁDI U. 32.

DONA DÖME ÉS TÁRSA
PAPIR ÉS IRÓSZEREK GYÁRI RAKTÁRA
a „PAPIRMALOM"-hoz
Tel. Aut: 377-15
Alapítva 1790-ben
Budapest, IV, Aranykéz ucca 6

NEMES GYULA
Okl. gépészmérnök
Rádió, hat. eng. villanyszerelő vállalat
BUDAPEST, II, MARGIT KÖRÚT 58.
Telefon: Automata 604-42.

KÖZPONTI FŰTÉSEK
ÉS EGÉSZSÉGÜGYI BERENDEZÉSEK VÁLLALATA
SZEPESSY SÁNDOR utóda SZEPESSY GYULA
okl. mérnök, Budapest, VII., Abonyi-u. 25. Tel.: J. 380-30-

STOBBE KÁLMÁN
ÉPITŐMESTER
BUDAPEST, V., VISEGRÁDI UCCA 9.
TELEFON: 975—93

HORTOBÁGYI JUHTÚRÓ
Mindenütt kapható! Termeli: Orsz. Magy.
TEJSZÖVETKEZETI KÖZPONT

LINOLEUM ÉS GUMMI
burkolási szakvállalat CSÁSZÁR IMRE
Budapest, IX., Lónyai-u. 11. Telefon: Automata 887—49.
Ajánlatok díjmentesen.

„IDEÁL" PAPLANGYÁR
SÁNDOR M. FERENC
BUDAPEST, IV, KAMERMAYER KÁROLY UCCA 1
Állami, városi és közintézmények szállítója

STUMPF IMRE és KÁROLY
BUDAPEST, VII., THÖKÖLY-ÚT 31.
Tápióbicske-i saját termésű borainak korlátolt kimérése megnyílt

AZ ÜNNEPI KALAPÁCS

Ünnepi harangzúgás helyett a munka kalapácsa zengi a jövő dalát. Így méltó ez ahhoz az ünnephez, amelyet egy koldusra szabdalt, agyonsanyargatott országban az a férfiú ül, akinek sikerült ennek a szerencsétlen országnak a népét kivezetni a gyűlölködés, a szétzüllöttség fertőjéből. Ünnepelhetnénk *Horthy* Miklósban a nagy katonát is, de a márciusi ünnepen a nemzet zászlaját az előtt a férfiú előtt hajtjuk meg, akinek tízesztendős országkormányzása alatt a harsogó jelszavak és a tébolyodott erőszak uralmát az alkotó munka váltotta fel. Ezt a tíz esztendőt tényleg nem lehet és tényleg nem szabad másként megünnepelni, mint ahogyan a magyar kormány és a magyar parlament előkészíti: nem az ünnepi harang zúgásával, hanem az ünnepi *kalapács* csengésével.

Ennek az ünnepnek — amellett, hogy a nemzet báláját rója le a konszolidáció megteremtésének első munkásával szemben — két célt kell szolgálnia. Az egyik cél, hogy a nemzeti társadalom rétegei közül most már végleg eltüntessünk minden ellentétet és a kormány által máris megjelölt eszközökkel végleg megteremtsük a magyar lelkek békéjét. Szükség van erre máresak a második cél elérése érdekében is, mert csak egy önmagával megbékélt nemzet teremtheti meg *a munka és a kultúra országát*. A szomszédai közül munkájával és kultúrájával messze kimagasló Magyarország a másik cél, amelynek érdekében a pénzügyi rabságból való szabadulás hajnalán hatalmas közmunkákat tervez a kormány. Szép és monumentális emlék lesz a Horthy Miklós-híd, a debreceni Horthy Miklós-kórház, a rákos betegeket gyógyító Horthy Miklós rádium-intézet, a füvészkertbeli Horthy Miklós tisztviselő gyógyintézet, a pécsi és gyöngyösi Horthy Miklós tüdőbeteg gyógyintézet, az óhegyi Horthy Miklós kertes családi háztelep, a budapesti Horthy Miklós hadirokkant-otthon és a szegedi Horthy Miklós katonai rokkant-otthon; az ünnep koronája azonban elsősorban az a megnagyobbodott falat kenyér lesz, amely a friss és bőséges munka révén az egész ország lakosságának jutni fog. Ugyanakkor örömmel látja az egész ország, hogy a kormány együtt ül és az immár vészes jelentőségűnek mutatkozó munkanélküliségről tárgyal a szakszervezetek képviselőivel.

Ez az az út, amelyen haladva eljuthatunk legnagyobb céljainkig: elsősorban a szomszédos államoknak a munka és kultúra harcában való legyűréséig. A kenyértelenek munkához való juttatása, a gazdasági élet mozgásba hozása, a nagyobb darab kenyér megteremtése életre fogja hívni a magyarságnak ma még talán csak szunnyadó erőit, kibontakozáshoz segíti a magyar tehetségeket és a világ előtt kibontja a magyar kultúrfölény diadalmas lobogóját.

A remény és a bizalom ünnepi hangulata terül el az országon, de Budapest polgársága fokozott erővel kíván résztvenni az országemelés klasszikus munkájában. Ez a város adott először példát azokban az erényekben, a társadalmi megbékélésben, a munkakedv föléledésében, amelyeket a kormányzó tett újra magyar erényekké. Joga és kötelessége ennek a városnak, hogy az első sorban álljon az ünneplők között és hogy az ő ünnepének szimbolumai is a munka eszközei legyenek. *Budapest is munkával akar ünnepelni* és ezt a főváros tanácsának sürgősen tudomásul kell vennie. Adja a tanács a polgárság és munkásság kezébe az ünnepi kalapácsot, hadd legyenek hangosak a város falai a munka zajától és hadd legyenek nyugodtak végre a felzaklatott lelkek abban a tudatban, hogy amikor a kormányzó megkezdi országlásának második decenniumát, akkor befejeződött a szenvedések és gyötrődések korszaka. A főváros tanácsának is azzal kell megünnepelnie a kormányzó tízesztendős hatalmas munkáját, hogy az alkotások egész sorával lép elő. Csak a napokban hallottuk *Wolff* Károly szájából, hogy a főváros a közmunkák egész légióját tudja megindítani abban a pillanatban, amikor a belügyminiszter jóváhagyása megérkezik. Szerintünk a tanács feladata, hogy a miniszteri jóváhagyást kisürgesse. Éppen elegendő és elég súlyos argumentum áll rendelkezésre, amely argumentumok előtt a belügyminisztérium is meg fog hajolni.

Nem szabad elfelejteni, hogy itt a nagy pillanat, amikor hatalmas rajtaütéssel, erőteljes koncentrált támadással át lehet törni a nyomorúság, a gazdasági lezüllöttség frontját. A nagy támadásban, a sorsdöntő rajtaütésben a fővárosnak is ki kell vennie a maga részét.

STADLER MIHÁLY R.T. sodronyárúgyár

ÖSSZERAKHATÓ VASBETON-LÁBAZATOS KERITÉSEI
TEREZ KÖRUT 43
A 31.SZ. ÁRJEGYZÉK DIJMENTES

SCITOVSZKY BÉLA BELÜGYMINISZTER

kijelenti, hogy a fővárosi reform részletes vitájában nem fog elzárkózni a meggyőző érvek elől

„Minden célszerű indítványt honorálok"

A képviselőház e héten részletekben tárgyalja az új fővárosi törvényjavaslatot, amelynek egyes szakaszaihoz a módosító indítványok egész seregét nyujtották be. Az ellenzék kimerítő vitába bocsátkozik. Kezdetben úgy a városházi, mint a parlamenti ellenzék mereven elutasító magatartásra helyezkedett a fővárosi törvényjavaslattal szemben, azzal az indokolással, hogy minden küzdelem hiábavaló, mert a belügyminiszter ridegen elzárkózik még a legmeggyőzőbb érvek elől is. *Scitovszky* Béla belügyminiszter beszéde, amit az általános vita befejezésekor mondott, *eklatáns cáfolat az ellenzék által hangoztatott felfogásra.* A belügyminiszter rendkívül lojális módon reflektált az általános vita során elhangzott felszólalásokra és mindjárt azzal a kijelentéssel bizonyította indokolt módosításokra való hajlandóságát, hogy *a választott bizottsági tagok létszámát 140-ről 150-re emelte föl.*

Ezek után fölmerül a kérdés, hogy *nyílik-e mód a részletes vita során további lényegesebb módosításokra és megokolt esetekben a belügyminiszter hajlandó lesz-e a felmerült kívánságokat honorálni?*

Scitovszky Béla belügyminiszter,

akit ebben az ügyben megkérdeztünk, a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Kezdettől fogva hangoztattam, hogy nem fogok elzárkózni mereven és ridegen semmiféle módosítás elől, ha annak célszerűségét, szükségességét és helyességét előttem meggyőző érvekkel igazolják s ha az adott esetben és körülmények között a módosító indítvány elfogadására lehetőséget látok.

Ezt a hajlandóságomat bizonyítottam azzal is, hogy még a törvényjavaslat benyujtása előtt felkértem a pártokat: üljenek le velem a zöld asztalhoz és tárgyalják le velem ezt a törvénytervezetet.

— Parlamenti beszédemben, amit a fővárosi törvényjavaslat általános vitájának a végén mondottam, azt a bejelentést tettem, hogy hajlandó vagyok a választott tagok létszámát fölemelni. Ez a módosítás egyes *kerületek arányosításának szempontjából is indokolt.*

A Józsefváros 14, a Ferencváros, Erzsébetváros és a Terézváros 12—12 bizottsági tagot választ, ami a választott bizottsági tagok létszámát végeredményben 10-zel, 140-ről 150-re emeli.

Teljes *arányosság így sem lesz az egyes kerületek között, annyi azonban bizonyos, hogy az eddiginél kevésbé kiütköző lesz az ellentét az egyes kerületek között a választók és a választandó bizottsági tagok aránya tekintetében.* Remélem, hogy ez a módosítás megnyugvást fog kelteni.

— Ami azt a kérdést illeti, hogy a javaslat más szakaszainál van-e lehetőség módosításra, erre a kérdésre csak megismételhetem előbb hangoztatott kijelentésemet, amely szerint

honorálok minden célszerű, szükséges és helyes indítványt.

Én, aki a törvényjavaslatot benyujtottam, minden szélsőséget kikapcsoltam. *Meghallgattam a kritikát, ha az a közérdeket szolgálta.* A jobboldalon is voltak olyan kívánságok, amelyek szélsőségbe mentek, azokat természetesen nem tudtam honorálni. A baloldalnak viszont lehetnek *nem szélsőséges kívánságai*, amelyeket készséggel elfogadok, ha meggyőznek. Minden akceptábilis érv előtt meghajlok.

Ezeket mondotta *Scitovszky* Béla belügyminiszter a parlamenti módosítások lehetőségeiről munkatársunknak. Annyi bizonyos, hogy ez a vita hosszú időre fog elnyúlni, mert *nemcsak az ellenzéki oldalon, hanem a kormánytámogató kereszténypárt és az egységes párt részéről is* számos módosító javaslatot fognak előterjeszteni. Teljesen beavatott kormánykörökből azt az információt kaptuk, hogy a részletes vita e hó végén, vagy legkésőbb március elején befejeződik. A *felsőház még március első felében tárgyalás alá veszi a fővárosi reformot*, amely ilyen körülmények között kb. április 1-re emelkedik törvényerőre. A törvényerőre emelkedés még nem jelenti azt, hogy a reform azonnal életbe is lép. A jelenlegi törvényhatóság működése változatlan keretek között folyik tovább — az új választásokig, amik előreláthatóan *december 5. és 15-ike között fognak lezajlani.*

Gyárak, raktárak, garageok, kórházak, középületek részére
préselt acélajtók
préselt acélkapuk

tetszetős-tartós-tűz- és betörés biztos.
haas és Somogyi

Rietschel és Henneberg
Részvénytársaság
Budapest, VIII., Práter ucca 12. szám.
Telefon: József 525—18.
Központi fűtések, vízvezetéki és csatornázási berendezések

FISCHER ÉS HARTMANN
mázolómesterek
Budapest IV, Képiró ucca 3. sz. TELEFON: A. 847-73
Fióküzlet: IX. ker., Tompa ucca 30. szám

Proczeller Bálint kövező mester
Budapest, X. Korponai u. 11. Tel.: Kőbánya 74-84

Rozsdamentes acélbeton
„SÁRKÁNY BETON"
54125. sz. a. védjegyezve
Budapest, V., Zoltán ucca 13. Telefonsz.: Aut. 190—54

SZÉKELY és MOTTL
OKL. MÉRNÖK, ÉPITŐMESTER, ÉPITÉSI VÁLLALKOZÓK
BUDAPEST, III., LAJOS U. 92, IV. EMELET.
TELEFON: AUTOMATA 625—78. SZ.

Nem engedélyezte a belügyminiszter az autobuszüzem több tervbevett beruházását

A főváros tanácsa a mult év végén terjesztette fel a belügyminiszterhez az autobuszüzem 12 millió pengős beruházási programját. A miniszter *a felterjesztés elbírálásáról most értesítette leiratban a fővárost.* A beruházási programot *lényegében jóvá is hagyta* s nem változtatott semmit a járművek berendezésére vonatkozó legfontosabb tételeken sem. Igen érdekes ellenben a leiratnak az a része, amely

nem járul hozzá ahhoz, hogy az üzemigazgatóság részére külön igazgatósági épületet létesítsenek, ahol helyet kapnának a különböző üzemi jóléti intézmények is.

A beruházó program szerint ez az igazgatósági palota 508.000 pengőbe került volna. *108.000 pengőt már tartalékoltak is e célra,* a hiányzó 400 ezer pengőt pedig *póthitel* útján kellett volna fedezni. A miniszter az építkezést nem engedélyezte,

sőt a programból a rendelkezésre álló 108.000 pengőt is törölte.

A miniszter ezt a döntést a következőképpen okolja meg:

„Addig, amíg az autobuszüzemnek a *BSZKRT*-al való egyesítése el nem intéződik, nem engedélyezhetem, hogy a székesfőváros központi iroda építésére ilyen nagy összeget fektessen be, mert

az üzem egyesítésekor ez az építkezés nem lesz célszerűen felhasználható.

Az egyesítés kérdésének elintézéséig a mostani épület részleges kibővítésével kellene az e téren mutatkozó kívánalmakról gondoskodni."

A leirat további részében, a bemutatott tervek alapján *nem látja az új központi autobuszgarázs tűzbiztonságát megfelelőnek,* mert e szerint szükség esetén *nem lehetne elég víztömeget szolgáltatni.* Ezért felhívta a fővárost, hogy *új terveket mutasson be* a tűzvédelmi berendezésekre, az uccai csöveket pedig nagyobb átmérőjű csövekre cserélje ki a garázs környékén. Végül az üzemnél mutatkozó deficittel foglalkozik a miniszteri leirat és többek között ezeket mondja:

„Kétségtelen, hogy a ráfizetés részben a kezdet nehézségeire vezethető vissza, *a székesfővárosnak azonban törekednie kell arra, hogy az egyes vonalak célszerű és helyes megválasztásával kedvezőbb helyzetet teremtsen.* Az üzemvitel

gazdaságosságát és tervszerűségét nagyban elősegítené, ha a főváros az autóbuszüzemet a BSZKRT üzemével egyesítené,

mert ezáltal úgy személyi, mint üzemi költségekben *nagyobb megtakarítást lehetne elérni,* s amellett megszünnék az az állapot, hogy *a fővárosnak ez a két üzeme egymásnak versenyt támasszon,* ami mindkét üzem jövőbeli fejlődésének *akadálya.* Egységes vezetés nélkül *helyes és korszerű közlekedési politika nem lesz keresztülvihető,* ennek következtében a helyes és egységes közlekedés rendje sem lesz megvalósítható."

A vízművek rekonstrukciója

A belügyminiszter szakvizsgálatot rendelt el

A vízművek igazgatósága, mint ismeretes, szombaton hozta nyilvánosságra azt a nagyszabású beruházási programot, amellyel a *vízműveket* olymódon lehetne rekonstruálni, hogy egyrészt hosszabb időre biztosítva legyen a főváros zavartalan vízellátása, másrészt megszüntethetők legyenek a víz szennyeződései ellen elhangzó panaszok. A rekonstrukció az új budai vízművel együtt 36,000.000 pengőbe kerülne, amit *vagy kölcsön útján, vagy a víz egységárának 24 fillérre való felemelésével lehetne előteremteni.*

A vízművek ujjáépítésének sürgős szükségességére és a halogatással járó esetleges komoly veszedelmekre *Becsey* Antal hívta fel legelőször a közfigyelmet. Kérdést intéztünk *Becsey* Antalhoz, aki a következőket jelentette ki a *Fővárosi Hirlap* munkatársa előtt:

— Elolvastam a terjedelmes és minden részletre kiterjedő előterjesztést és megállapítottam, hogy annak adatai állításaimat minden tekintetben alátámasztják. Nagyon nehéz itt sürgősségi sorrendet felállítani, mert egyformán égető mindegyik veszedelem. Az ikeresatorna és a Duna alatti vízátvezető alagutak tartalékainak megépítése ugyanolyan sürgős és fontos, mint az új budai vízmű és a különböző telepek összekapcsolása az eliszaposodott kutak kikapcsolásával, vagy egy víztisztító telep felállításával. Remélem, hogy a vízművek ügye rövidesen a szakbizottságok és a közgyűlés elé kerül és meg fogja találni a törvényhatósági bizottság a megoldás leghelyesebb és legmegnyugtatóbb formáját.

A vízvezetéki mizériák dolgába hétfőn délben *beavatkozott a belügyminiszter is. A miniszter értesítette a főpolgármestert, hogy a víz szennyezettsége ellen elhangzó panaszok tömegére való tekintettel szakvizsgálat lefolytatását rendelte el.* A kormányleirat a vizsgálatot végző szakértőbizottság összeállítására és az egész vizsgálat vezetésére *Ripka* Ferenc dr. főpolgármestert kérte fel, aki nyomban megtette a szükséges intézkedéseket.

A belügyminiszter beavatkozása széleskörben nagy megnyugvást keltett és a publikum kívánesian várja a vizsgálat befejezését és annak eredményeit.

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros tanácsa nyilvános versenytárgyalást hirdet a IX. ker., Soroksári-dunaág közelében építendő **élelmiszer nagyvásártelep csarnoképületének alábbi munkáira** és pedig:

1. Föld-, kőműves-, elhelyező-, betón-, vasbetón-, vasmunkákra. II. Tetőzeti hő- és nedvességszigetelés és ezzel összefüggő bádogosmunkákra. III. Épületbádogosmunkára. IV. Különleges lakatosmunkára. V. Különleges lakatosmunkához tartozó mázolómunkára. VI. Különleges lakatosmunkához tartozó üvegesmunkára. VII. Asztalosmunkára. VIII. Lakatosmunkára. IX. Mázolómunkára. X. Üvegesmunkára. XI. Padlóburkolómunkára. XII. Ácsmunkára. XIII. Útburkolómunkára. XIV. Festőmunkára. XV. Épületfelszerelési munkára.

A kiírás nyomtatványai ivenként 10 fillér ellenében kaphatók naponta a hivatalos órák alatt a tanácsi VIII. ü. o. mérnöki hivatalában (Központi Városháza I. pavillon II. em., 56. ajtószám alatt.)

A rajzok és tervek ugyanitt megtekinthetők és a szükséges felvilágosítások is ugyanitt nyerhetők.

A felsorolt munkacsoportok mindegyikére külön kell ajánlatot tenni, ha pedig több munkacsoportra együttes ajánlat tétetett, úgy a fővárosnak jogában áll bármelyik munkacsoport részajánlatát elfogadni és a fővárosnak ez a határozata az ajánlattevőre feltétlenül kötelező.

Minden ajánlat külön borítékba helyezendő, melyen a munkacsoportot meg kell jelölni.

Tekintettel arra, hogy a kiírt vasbetónszerkezetek elkészítése különleges jártasságot kíván, a főváros csak olyan cégek ajánlatait fogja tekintetbe venni, akik igazolják azt, hogy hasonló terjedelmű és ilyen kényesebb természetű vasbetónmunkákat sikerrel végeztek.

Ezek az igazolások az ajánlathoz mellékelendők.

Az ajánlatokat **1930. évi március hó 17-én (hétfő) délelőtt 11 óráig** kell benyujtani a tanácsi VIII. ügyosztályban, Központi városháza, II. emelet 202. ajtószám alatt. Az ajánlatok ugyanazon napon 11 órakor a tanácsi VIII. ügyosztály ülésteremben, II. emelet 196. szám alatt nyilvánosan fognak felbontatni.

Budapest, 1930. évi február hó 6-án.

A székesfőváros tanácsa.

ÁRLESZÁLLÍTÁS!

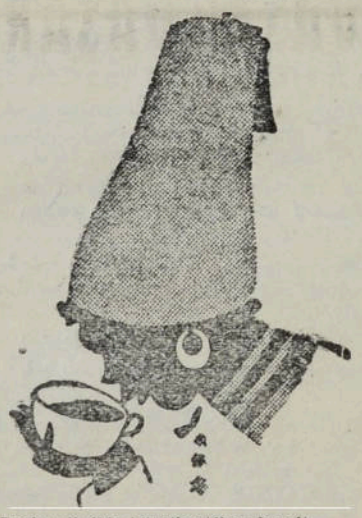

Racionalizálás következtében leszál-
k a következő cikkeink árá

KÁVÉ, CSOKOLÁDÉ, FŐZELÉK (dobozban), TÉSZTAÁRU, KEKSZ, MÉZ, PAPRIKA

KÉRJE UJ ÁRJEGYZÉKÜNKET!

Meinl Gyula rt

KŐNIG JÓZSEF
OKL. MÉRNÖK, ÉPITÉSI VÁLLALKOZÓ
TELEFON: JÓZSEF 424—69.
Budapest, VIII., Baross ucca 98. sz.

az első kéz
megbizható
és olcsóbb

Saját gyártmányú
musica r.t.
VII., Erzsébet körút 43
(Royal Apollo)
és világmárkás — új és használt — zongorák — javítások is — több éves részletre váltó hélkül. Kezelési költség nincs.
Telefón: József 450-63

TOST és MOLNÁR
kereskedelmi és tájkertészet
TELEFÓN: JÓZSEF 396—36
BUDAPEST, VII.,
Erzsébet királyné út 39
TÁJKERTÉSZET
TERVEZÉS és KIVITEL
FAISKOLAI CIKKEK
gyümölcs- és díszfák, gyümölcs- és díszcserjék, szőlőojtványok, rózsák, évelők és minden más a kertészethez tartozó anyagok.
ELSŐRENDŰ MINŐSÉGBEN

PARKETTA
szállítása, mindennemű padozat készítése és javítása.
FRIED és BENEDEK
parkettgyár és gőzfürész
BUDAPEST, VII., RÁKÓCZI ÚT 82.
Telefon: József 133—43 és József 134—17.

KŐBÁNYAI KÁTRÁNY- és ASZFALTIPAR
FRIED és GRUBER okl. mérnökök / X., Gyömrői-út 64 / Tel.: J. 449-44
GYÁRTMÁNYAINK: bőrlemez, szigetelőlemez, aszfalt fedőlemez (szagtalan), fasement, klöntő aszfalt, aszfalt coulé
VÁLLALUNK: Tetőfedést minden kivitelben, szigetelési munkákat, víztelenítési munkákat, aszfaltozást

BUDAPESTI HIRLAP
a legtartalmasabb magyar napilap
Hangja előkelő, hírszolgálata tökéletes

»CYKLOP«
ÉPÍTŐ RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
BUDAPEST, IV.,
RÉGIPOSTA U. 7-9
TELEFON: Aut. 879-83 és Aut. 879-84

Kisvasutak o Emelődaruk
Sodronykötélpályák
Modern szállítóberendezések
*
Roessemann és Kühnemann - Epp és Fekete
Egyesült Gépgyárak R. T.
Budapest, III., Római fürdő
Városi eladási iroda: VI., Berlini tér 2. sz.
Telefon: Automata 174—00
*
Harmatta-féle vashordók, tartányok, csövek és oxigén

FRANK EMIL
okl. mérnök és épitőmester
BUDAPEST, V., HOLLÁN U. 9.
Telefon: Aut. 293-27.

Saját érdekében tekintse meg

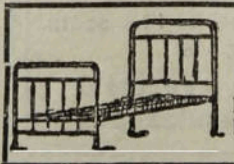

HIKKER réz-, vasbutorgyár
készitményeit. Ágybetétek, gyermekkocsik, ágynemüek, paplanok és legujabb kivitelü kerti butorok gyári árban. **Mintaraktár:** VII., Dohány ucca 22. (Árkád bazár). **Gyár:** VII., Holló ucca 3.

MEGSZÜNIK A VÁLASZTÓKERÜLETEK ARÁNYTALANSÁGA

Milyen módosítások várhatók a fővárosi reform részletes tárgyalásánál — Az új Rókus építését csak a jövő tavasszal lehet elkezdeni, az üzemi kölcsön felvételét a nyár derekára várják

A fővárosi reform képviselőházi általános vitája befejeződött. A vita tengelyében kizárólag gyakorlati városházi kérdések szerepeltek, amelyeknek a pertraktálása általános érdeklődést váltott ki minden oldalon. *Scitovszky* Béla belügyminiszter minden részletre kiterjedő vitazáró beszéde megelégedést keltett és minden tekintetben alkalmas arra, hogy a felmerült aggodalmakat eloszlassa.

Kozma Jenő dr.,

az *Egységes Községi Polgári Párt* elnöke, akit a részletes vita során várható módosításokról és általában az aktuális városházi problémákról megkérdeztünk, a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Nagy örömmel vettem tudomásul a belügyminiszter úr bejelentését, amely szerint *a törvényhatósági tanács tagjainak a számát húszra, a választott törvényhatósági bizottsági tagoknak a számát pedig 150-re emeli föl.* Nagy eredmény ez, ha tekintetbe vesszük, hogy eredetileg a belügyminiszter mindössze 80-ban akarta megállapítani a választott bizottsági tagoknak a létszámát. Ez az emelés — egyes kerületekben választott tagok számának növelése alapján történik és így

mód nyilik a választókerületi beosztás tekintetében hangoztatott aránytalanságok megszüntetésére.

— Ami egyéb módosítások lehetőségét illeti, erről csak annyit mondhatok, hogy az egész vonalon a bizottságokban kialakult álláspont lesz a döntő, kivéve *a tanítói kinevezések jóváhagyására és az érdekeltségi választásokra vonatkozó szakaszokat, amelyeknél fenntartom indítványaimat.*

A beszélgetés során szóbahoztuk a *Rókus-kórházra* vonatkozó panaszokat. *Kozma* Jenő véleménye a következő:

— Nem vagyok szakember ebben a kérdésben, de annyi bizonyos, hogy*a legutóbbi jelenségek megbotránkozásra adnak okot.* Az is bizonyos, hogy

a nehézségeken csak a férőhelyek számának szaporításával lehet segíteni.

A férőhelyek számának a szaporítása pedig csak az új Rókus-kórház felépítése révén képzelhető el. A főváros négymillió pengőt tartalékolt eddig erre a célra. Az egész építkezés 22 millió pengőt igényel. Eredetileg az volt az elgondolás, hogy ennek az összegnek felét a főváros, másik felét az állam teremti elő. Mivel mi már erőnkhöz képest összegyüjtöttük azt az összeget, amelyből az új Rókus építkezését meg lehet kezdeni, *most már a kormányon a sor, hogy az állami hozzájárulás kérdésében döntsön.* A népjóléti miniszter úr boesássa rendelkezésünkre azt az összeget, amit nekünk erre a célra juttathat. Ebben az esetben nemcsak, hogy meg lehet kezdeni az építkezést, de sürgős tempóban folytatni is lehet a befejezésig. Mivel modern és hosszabb időre szóló intézmény létesítését tervezzük, megfelelő pályázati határidőt kell engedélyezni és a zsürinek is hosszabb időre van szüksége, amíg a beérkezett pályaterveket felülbírálhatja.

Az építkezés tehát legkorábban a jövő év tavaszán indulhat meg.

Az új Rókus-kórház tető alá hozataláig a fővárosnak és a népjóléti minisztériumnak karöltve kell fáradoznia azon, hogy átmenetileg segíthessünk a kórházi mizériákon.

A pénzügyi bizottság legutóbbi ülésén a Garai téri és ferdinándtéri piacok építési munkálatainak a kiadásával kapcsolatosan nagy vita volt a *nyilvános versenytárgyalás* kérdéséről. *Kozma* Jenő ebben az ügyben a következőket mondotta munkatársunknak:

— A legteljesebb mértékben osztom azt a felfogást, hogy *minden téren nyilvános versenytárgyalást kell hirdetni.* A jelen esetben azonban megfontolást igényel a kérdés a sürgősség szempontjából, másrészt amiatt, hogy

a munkanélküliség mielőbbi enyhítése minden elvi szempontnál nagyobb érdek.

Ami általában a közmunkák kiadását illeti, ezeket szorgalmaznunk kell még áldozatok árán is. *A tanácsnak kell tervekkel jönnie.* Mi a magunk részéről nem fogunk akadályokat gördíteni a közmunkák megindítását célzó tervek megvalósítása elé. *Nagyobbarányú közmunkák kiadása akkor válik lehetővé, ha föl tudjuk venni az üzemi kölcsönt.* Bármennyire sürgős is ennek a kölcsönnek a felvétele, *a döntést nem szabad elsietnünk,* mert éppen a főváros jövőjének helyesen fölfogott érdekéből tartózkodnunk kell súlyos feltételek vállalásától. A pénzpiaci helyzet még nem javult annyira, hogy a konkrét tárgyalásokat a nagy üzemi kölcsön felvételéről megindíthatnók. Amerikában most inkább csak likvidációs eladások folynak,

a pénzpiaci helyzet javulása tehát csak hónapok mulva következhetik be.

Alkalmam volt beszélni több amerikai pénzcsoport vezetőjével, akik egyértelműen úgy nyilatkoztak előttem, hogy legkorábban júniusban vagy júliusban lehet számítani az amerikai pénzpiaci helyzet javulására és ennek folyományaként kedvezőbb feltételű kölcsön felvételére.

A beszélgetés során fölmerültek azok a vádak, amelyeket ellenzéki oldalról a *BSZKRT*-tal kapcsolatosan emeltek. *Kozma* Jenő mindenekelőtt utal arra a tényre, hogy hat héttel ezelőtt az Egységes Községi Polgári Párt értekezletén a legélesebb formában követelte *a mammut-fizetések* leépítését, sőt azt a kijelentést tette, hogy *ezek a mammut-fizetések csődbe kergetik a BSZKRT-t.*

— Az *Egységes Községi Polgári Párt,* — mondota munkatársunknak *Kozma* Jenő, — *három évvel ezelőtt* határozatot hozott, amely szerint a nagyüzemek vezetőinek nem lehet nagyobb fizetése, mint a polgármesternek, a főbb üzemigazgatók fizetését pedig az alpolgármesteri és tanácsnoki fizetések szerint kell megállapítani. Mi az elvi álláspontunkat leszögeztük. A határozatok végrehajtása nem a mi hatáskörünkbe tartozik.

— Ami az ellenzéki pártok érzékenységét illeti, — folytatta *Kozma* Jenő, — erről csak annyit mondhatok, hogy mi a magunk részéről lojálisan viselkedtünk, amidőn hozzájárultunk a pártközi konferencia összehívásához. Leültünk tárgyalni a zöld asztalhoz az összes pártok vezetőivel, sőt elfogadható javaslataikat messzemenően támogattuk. Ugylátszik,

nem a célt nézik, hanem a nyilvános fórumokon való szereplést.

Szerintem a főváros érdeke a lényeg és nem a megtárgyalások és megvitatások formája. A pártközi konferenciákon teljesen egyértelmű felfogás alakult ki, tehát csak csodálkozni lehet azon, hogy egyes pártvezérek mégis a közgyűlés nyilvánosságát akarják igénybevenni. — *nyilvánvalóan a közelgő választásokra való korteskedés céljából.* Egyebet nem mondhatok: mi is rendet akarunk teremteni és felfogásunknak az egész vonalon érvényt fogunk szerezni.

Fővárosi Hirlap
Az Egységes Községi Polgári Párt hivatalos lapja.
*
Előfizetési árak:
fél évre . . . . . 12 pengő,
egész évre . . . . . 24 pengő.

KERESKEDŐK MINDEN ORSZÁGBÓL, IMPORTŐRÖK!
TEKINTSE MEG saját érdekében a hatalmas kínálatot a
LEIPZIGI TAVASZI VÁSÁRON
1930 március 2-től március 8-ig
(Nagy műszaki és építészeti vásár március 2-től 12-ig. Textilvásár és sportcikkvásár márc. 2-től 6-ig)
Az ipar és nagykereskedelem várja Önt itt. Körülbelül 10.000 kiállító 21 országból.
Nagy vasúti kedvezmény. Ingyen német és cseh vízum. Lakásokról gondoskodik és közelebbi felvilágosítást nyujt a tb. képviselő: Guhrauer Ottó igazgató. Budapest, VI., Teréz körút 46. I. em. 2. Telefón: Aut. 239—81 és a
LEIPZIGER MESSAMT, LEIPZIG

ZILAHI-BALOGH GYULA ÉPÍTŐMESTER
Budapest, I., Bornemissza u. 36 TEL.: Lá. 2—32.

MÉRNÖKI SZAKÜZLET
A „GAMMA" FINOMMECHANIKAI GÉPEK ÉS KÉSZÜLÉKEK GYÁRA R. T.
ELADÁSI OSZTÁLYA
Budapest, IV., Muzeum-körút 41.
TELEFON: AUT. 860-96. □ TELEFON: AUT. 860-96.

Összerakható könyvszekrények
rekeszenként minden irányban nagyobbíthatók és pótolhatók.
PRAKTIKUS ÉS OLCSÓ
Lingel Károly és Fiai
Első Magyar Faáru- és Butorgyár.
Budapest, VII. ker., Rózsa ucca 4—6. szám
Kérjük 120 szobából álló állandó kiállításunk megtekintését.

SCHIFF MIHÁLY
paszományos-mester, Budapest, IV. Prohászka Ottokár ucca 8. (Félemelet)
EZÜST ÉREMMEL KITÜNTETVE. + TELEFON: AUTOMATA 834-76.
A legszebb kivitelben készítek mindenféle butorpaszományt, plimó- (paplan) zsinórt, horgolt rózsát, csillag gombot és gombáthuzást. Női ruhadiszeket, bojtokat, rojtokat, öveket, a legprecizebb, művészi kivitelben. Csillárzsinórokat, továbbá selyem- és gyapjúfonal adjusztálást és minden e szakmába vágó munkát.

NEKOLNY ANTAL ÉPÍTŐMESTER
Budapest, VIII., Közraktár ucca 24. sz. Telefón: Aut. 873-72

DUNÁNTÚLI MÉSZ-, TÉGLA- és KŐIPAR RT.
Központ: BUDAPEST, V., GÉZA UCCA 5
Telefon Automata 218—05, 218—06. Sürgönycím: DUNMÉSZ
Szállít: Mészet, mészkövet, bazalitkavicsot. Vállal mindennemű kőfaragó-munkát

ÜVEGFESTÉSZETI ÉS ÜVEGMOZAIK MŰTEREM
PALKA JÓZSEF
Magyarország ezüstkoszorús üvegfestőmestere
Budapest, VIII., Baross-u. 59. Tel. J. 302-28. Alapíttatott 1894

HEVERDLE ISTVÁN
okl. mérnök, építő és kövezőmester
VIII., Baross ucca 74. Telefon: J. 324-32.

Korányi és Fröhlich redőnygyár
BUDAPEST KISFALUDY-U. 5/F • TELEFON: J. 323-76 • 459-86
SPECIÁLIS GYÁRTMÁNYAI:
SZAB. PÁNCÉLREDŐNY · ACÉLREDŐNY · FAREDŐNY · VÁSZONREDŐNY
SZAB. AJTÓCSUKÓ · BOSTWIGH-TOLÓRÁCS · NAPELLENZŐ · SZERKEZETEK

Öt mérnöki ügyosztály, műszaki alpolgármester

A fővárosi mérnöki kar kívánságai

A mérnökök és fogalmazási karon levő tisztviselők: a jogászok között, hónapok óta áll a városházán a csendes, de szívós küzdelem. Mindegyik a maga pozíciójának megerősítéséért harcol, abban a reményben, hogy az új fővárosi törvény életbeléptetése hozza meg nekik a kívánt változásokat. Egymásután vannak az ankétek, tanácskozások, memorandumátadások úgy a fogalmazásiak, mint a mérnökök részéről, mindegyik fél a maga igazáról igyekszik meggyőzni a felettes hatóságokat és a közvéleményt. Legutóbb a mérnökök üléseztek, s kimondották, hogy *maguknak kívánják az összes műszaki kérdéseket intéző ügyosztályok vezetését*, s egy külön műszaki csoportot műszaki alpolgármesterrel. Értesülésünk szerint a mérnökök öt ügyosztály vezetésére érzik hivatottnak magukat. Ezek a következők volnának: Középítési, útépítési; csatornázási, városrendezési; vízvezetéki és világítási, valamint a közlekedési ügyosztály.

Anélkül, hogy e harcba akaránk avatkozni vagy azt bírálnánk, hogy helyes-e a harc, keresnénk, hogy ki kezdeményezte, egyedüli óhajtásunk az, hogy a versengésből Budapest közönségének legyen elsősorban haszna és a jobb, mainál gyorsabb és mindenek felett bürokráciától mentesebb közigazgatást eredményezzen. A mérnökök egyébként állásfoglalásukat a következőkben foglalták össze:

Budapest székesfőváros közigazgatási mérnökei február 14-én kari értekezletet tartottak, amelyen a képviselőházban tárgyalás alatt lévő fővárosi javaslattal foglalkoztak. Sajnálattal állapította meg az értekezlet, hogy a törvényjavaslat a székesfőváros műszaki szolgálata tekintetében konkrét rendelkezéseket nem tartalmaz, a műszaki közigazgatásnak még csak alapelveit sem fekteti le, és a fővárosi mérnöki kar jogos kívánalmait nem honorálja. Elhatározták, hogy széleskörű mozgalmat indítanak abból a célból, hogy a kar kívánságai a törvényjavaslat parlamenti tárgyalás alkalmával még figyelembe vétessenek.

Foglalkoztak ezután a székesfővárosi fogalmazási tisztviselők legutóbbi értekezletén elhangzott kijelentésekkel s újólag megállapították, hogy *manapság már anakronizmus a jogi képesítés egyedüliségét hirdetni.* A székesfővárosi mérnöki kar teljesen elismeri és megbecsüli a jogi tudást és a jogászi munkát, azonban ugyanezt az elismerést és megbecsülést elvárja a saját tudása és munkája részére is.

Rámutattak az értekezleten arra, hogy a jogi tudás a tudományegyetemen, a mérnöki tudás a műegyetemen megszerezhető ugyan, *mindkét egyetemen kötelező vizsgatárgy a közigazgatási jog is*, azonban *a tényleges közigazgatási tudás csak gyakorlat útján sajátítható el, erre pedig jogásznak és mérnöknek egyaránt alkalma van.*

Távol áll a mérnöki kartól az a szándék, hogy a közigazgatási jogi természetű részében vezető szerepet akarjon magának szerezni, azonban a fogalmazási karnak is be kell látnia, hogy a közigazgatás műszaki részében, az út- és csatornaépítés, a középítkezések, a közművek és a közlekedési problémák terén *a mérnöki kar a vezetést és központi irányítást a székesfőváros jól felfogott érdekében és a gyakorlati élet követelményeinek megfelelően joggal magának követeli.*

Ennélfogva kimondották, hogy a mérnöki kar változatlanul tovább harcol annak az elvnek gyakorlati alkalmazásáért, hogy a *székesfőváros közigazgatásának műszaki része csak műszaki ügyosztályokban, mérnöki vezetés és központi mérnöki irányítás mellett történjék*, tehát *harcol a műszaki alpolgármesteri állás megszervezéséért* és az összes műszaki természetű munkakörrel bíró ügyosztályok vezetőinek *mérnöki képesítéshez való kötéséért.*

Párt és klub

— *A Józsefvárosi Egységes Polgári Pártkör* vasárnap botfai *Hüvös* Iván elnöklete alatt a József körút 19 alatti helyiségében tartott rendkívüli közgyűlésén az alapszabályok módosítása és az új tisztikar megválasztása után csiktapolcai *Lázár* Ferenc indítványára sürgönyileg üdvözölte *Bethlen* István gróf miniszterelnököt, *Pesthy* Pált, mint az országos egységes párt és *Kozma* Jenőt, mint a fővárosi egységes párt elnökét és *Ripka* Ferenc főpolgármestert. A kör új tisztikara a következő: *Kozma* Jenő, *Ripka* Ferenc, *Ugron* Gábor és *Usetty* Béla díszelnökök, *Bohn* József és botfai *Hüvös* Iván elnökök, endrődi *Salacz* Gyula, *Gazdy* Jenő és *Seenger* Béla társelnökök, *Faith* Jaques dr. ügyvezető elnök, *Bartha* Gábor dr., *Bogenfürst* György, *Brauch* Ferenc, *Czigler* János, *Képessy* József, *Korányi* Lajos, *Kövess* János, *Lakatos* Sándor, *Morbitzer* Sándor, *Ozoray* Frigyes és *Zollner* Béla az elnöki tanács tagjai, *Friedrich* Péter, *Láng* Marcell, *Molnár* Dezső, *Ofner* Oszkár dr., *Mägele* Géza, *Ney* Samu és *Szentgyörgyi* Jenő alelnökök, *Hegedüs* Imre igazgató, *Balázs* József dr. és *Sohr* Mihály dr. főtitkárok.

A közgyűlés folyamán megérkeztek a pártkörrel együttműködő *Józsefvárosi Iparosok és Kereskedők Körének* tagjai *Bohn* József vezetésével, aki *Hüvös* Iván üdvözlésére mondott válaszában kifejtette, hogy közös erővel, kitartással és lelkességgel fogják a pártkörben tömörült polgárok *Bethlen* István gróf eszméit szolgálni és mindenkor önzetlenül rendelkezésére állanak a Józsefváros egész polgárságának. Az új körhelyiség *otthona lesz a társadalmi és felekezeti békének*, a munka megbecsülésének és az ország ügyét szolgáló minden nemes elgondolásnak.

Végül *Hüvös* Iván lelkes szavakban buzdította a körhelyiséget zsúfolásig megtöltő tagokat, hogy támogassák a pártkör vezetőségét abban a fáradozásában, hogy a polgárság összesége javára *minél jelentősebb eredményeket érjen el.*

— *Görgey István dr. előadása a Terézvárosi Gazdasági Egyesületben.* A *Terézvárosi Gazdasági Egyesület* szokásos heti összejövetelei során kedden este *Görgey* István dr. országgyűlési képviselő tartott igen érdekes előadást és részletesen tájékoztatta a nagyszámban egybegyűlt polgárokat az aktuális gazdasági kérdésekről és a kibontakozás reménységeiről. Utána *Farkas József* dr. min. tan., törv. hat. biz. tag, elnök, *Bakonyi* Pál dr. ügyvezető elnök és mások szólaltak fel. Az összejövetelt vacsora követte.

— *A Belvárosi Polgári Kör* február hó 25-én, kedden este 8 órakor társasvacsorát rendez, amelynek keretében *Sztranyavszky* Sándor dr. belügyi államtitkár *„A polgári társadalom öntudata és egysége"* címen előadást fog tartani. A borgazda ez alkalommal *Gündisch* Guido dr., a kör alelnöke, lesz.

— *A VII. ker. Erzsébetvárosi Kör* szombaton, 22-én este 9 órakor *műsoros estélyt rendez.* A rendkívüli változatos műsor szereplői: *Peti* Sándor, az Andrássy úti Színház tagja, *Vinkovits* László, *Tarnay* Géza, *Nagy* Ilus, a Városi Színház tagjai, *Adler* Magda operaénekesnő, *Szánthó* Mária táncművésznő, *Hollán* Lili, *Gyenes* Erzsi, *Fehér* Lili művésznők. Előadás után tánc. Belépődíj nincs.

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros tanácsa nyilvános írásbeli versenytárgyalást hirdet a X. ker., Lavotta utca (Sörgyár utca és Maglódy út közötti és a Sörgyár utca Lavotta utca és Szentimrey utca közötti szakasz) **kátrányos makadámszerű rendezésére.**

A hivatkozott hirdetményben közölt módozatok szerint a leteendő bánatpénz összege az ajánlati összeg 2%-a.

Az ajánlat benyujtásához szükséges nyomtatványok IV., Központi városháza, II. em. 285. ajtószám alatt kaphatók két pengő lefizetése ellenében.

A kellően felbélyegzett és borítékban elhelyezett ajánlatokat 1930. **február hó 24-én (hétfőn) déli 12 óráig** a II. em. 279. ajtószám alatt vagy ugyanaznap délután fél 5 és 5 óra között a versenytárgyalás helyszínén kell benyujtani. A versenytárgyalás 1930. **évi február hó 24-én (hétfőn) délután 5 órakor** lesz a II. em. 266. számú helyiségben, ahol a vállalkozók vagy megbizottaik jelen lehetnek.

Budapest, 1930. évi február hó 14-én.

A székesfőváros tanácsa.

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros tanácsa a székesfőváros altiszti és takarítónői alkalmazottai, valamint a javadalmi őrség és tűzoltóság legénysége részére szükséges **lábbeliek elkészítésére és szállítására** nyilvános írásbeli versenytárgyalást hirdet.

A szállítási és vállalati feltételek értelmében szabályszerűen kiállított, 1.60 P-ős állami és 1.60 P-ős fővárosi okmánybélyeggel ellátott, pecséttel lezárt, sértetlen borítékban elhelyezett, magyar nyelven szerkesztett ajánlatokat **1930. évi március hó 3-án (hétfőn) d. e. 11 óráig** a székesfőváros tanácsának városgazdasági ügyosztályában (IV., Központi városháza II. em. 237. ajtószámú szobájában) közvetlenül vagy posta útján kell beadni.

Budapesti (Budapesten cégjegyzett) ajánlattevők ajánlataikat postán nem küldhetik be.

Az ajánlatok felbontása ugyanazon napon, a fent megjelölt helyen délelőtt 11 órakor történik és ezen a fölbontáson az ajánlattevők vagy igazolt megbízottaik jelen lehetnek. Elkésve érkező vagy az előírt kellékeknek nem megfelelő ajánlatokat a tanács nem fogja figyelembe venni.

A szállítási és szerződési feltételek nyomtatványai, valamint az ajánlati mintalapok példányai a székesfőváros gazdasági hivatalában (IX., Gyáli út 3/b. sz. alatt) köznaponként d. e. 9—1 órák között díjtalanul megszerezhetők.

Ajánlattevők ajánlataikkal a végérvényes döntésig kötelezettségben maradnak.

A székesfőváros tanácsa fenntartja magának a jogot, hogy az ajánlatok között a megajánlott árakra való tekintet nélkül szabadon választhasson, a szállítást az ajánlattevők között tetszése szerint megoszthassa vagy az összes ajánlatokat visszautasíthassa.

Budapest, 1930. évi február hó 11-én.

A székesfőváros tanácsa.

Parafakőgyár R-t.
ezelőtt: **Kleiner és Bokmayer**
Budapest, VIII. ker., Főherceg Sándor-tér 4.
Telefon: József 301-14, József: 301-16
Készít sajtolt parafa-parketta padlóburkolatokat.
Teljesen zajtalan járású, lábmeleg, vízálló padló.

„Laufer" motoros árúkihordó
Gyártja:

Laufer Gépgyár
Waggon osztálya.
Budapest VI. Palotai út.
Tel: L. 915 02 – L. 915 12.

TAKÁCS GYULA gépészmérnök elektrotechnikai vállalata. Tel.-hívó: A. 843-24
ERŐÁTVITELI, ERŐS- és GYENGEÁRAMÚ KÜLSŐ és BELSŐ SZERELÉSEK, BERENDEZÉSEK
Üzlet, iroda **IV., Veres Pálné utca 32.**

MAUTNER JENŐ **Budapest, Alpár-u. 10.**
műasztalos Telefon: J. 414-79.

SZVETICS JÓZSEF
építési vállalkozó
BUDAPEST, VII., TELEP UCCA 8.

Fekete Ödön mérnök
Vízművek, vízvezetékek, csatornázások, központi fűtések, szellőztetések és légszuszberendezések tervezése és kivitele
Budapest II, Zsigmond u. 1. Tel. automata 514-80

BOROSJENŐI KÖVET: fagyálló, 7-féle színben és minőségben rajz után szállít
Budapest VIII, Mária u. 11 Telefon: József 341-91. sz.
MAYER ÉS WÜHRL
OKL. ÉPITÉSZ, ÉPITŐMESTER

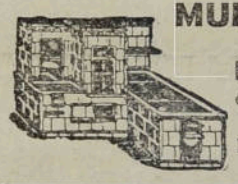
MUNKÁCSY GYULA
Cégtulajdonos:
Munkácsy Ernő
épület- és műlakatosmester, takarékfűzhely és kályhakészítő
Budapest, VIII., Rózsa utca 39.
Telefon: J. 312—80.

KAUTNIK JÓZSEF *SZOBRÁSZ-MESTER*
ÉPÜLET-, MŰKŐ- ÉS STUCKOMUNKÁKRA.
BUDAPEST, IX., BOKRÉTA UCCA 21.

GRÜNVALD BÉLA
SZOBAFESTŐ- ÉS MÁZOLÓMESTER
VII, LÖVŐLDE TÉR 2. TELEFÓN: J. 308-78

Széchenyi Gyógyfürdő
a modern orvosi tudomány minden eszközével és a különböző gyógyeljárásokhoz szükséges fölszerelésekkel ellátva.
A város minden pontjától könnyen megközelíthető.

ÁNGYÁN GYULA
épület, gép- és műlakatos, autógénhegesztő
BUDAPEST, VII., MIKSA-U. 9. Tel. J. 335-71

A Hatvani Asbestfedőpalagyár Rt.
Telefon: Aut. 828—20.
gyártmányai
hiteles vegyvizsgálati bizonylat tanusága szerint asbesttartalmuknál fogva
tűz- és fagyállóak
Régi és uj tetők fedési munkálatait teljes szavatosság mellett a legjutányosabb áron vállaljuk **kedvező fizetési feltételek mellett is.** Elismerő levelek a legelőkelőbb helyekről.
Telefon: Hatvan 84. Sürgönycím: Palagyár Hatvan.
Budapesti iroda: V., Nádor-u. 3.

Ifj. Helfenstein Károly
Budapest, VI., Jász utca 77. Telefon: Lipót 913-64.
Kövező-mester és útépítő-vállalkozó.

KOVÁCS A. ÖDÖN GÉPÉSZ MÉRNÖK
Budapest, VIII., Bezerédy utca 8
Telefon: 382 — 93, 408 — 78.
Központi fűtés-, vízvezeték-, csatornafelszerelési vállalata

Tanácsi diktatura irányította eddig a főváros polgárainak életét

Kozma Jenő súlyos megállapításai a parlamentben

Kozma Jenő dr., az *Egységes Községi Polgári Párt* elnöke, az elmult csütörtökön mondotta el a képviselőházban nagy beszédét a fővárosi reform vitája során. Ennek a beszédnek legfőbb jelentősége az volt, hogy igaz megvilágításban állította be azt az agitációt, amelyet a baloldal a képviselőházban folytatott a főváros legeminensebb érdekei ellen. *Kozma* Jenő beszédéből világossá lehetett mindenki előtt, hogy a baloldali kortesízű felszólalások olyan zagyva módon történtek, hogy a mindenáron való ellenzékieskedés révén *még annak az ügynek is ártottak, amelynek használni szerettek volna.*

Kozma Jenő beszédének néhány kikapott, igen fontos részét rövid kivonatban itt foglaljuk össze.

*

Kozma Jenő azzal a megállapítással kezdte beszédét, hogy a baloldal állandó kiszínezett támadása igazolni látszik azokat a kormányintézkedéseket és törvényjavaslati intézkedéseket, amelyeket legjobban ők ostoroznak.

— Ha az mind igaz, — mondotta *Kozma* Jenő, — ha minden úgy van, amint ők mondják,

akkor sokkal radikálisabban kell eljárni, sokkal szigorúbb törvényjavaslatot kell idehozni és az autonómiát fel kell függeszteni,

mert igazolva van a világon minden néven nevezendő beavatkozás, felügyelet, ellenőrzés és razzia.

Beszélt azután *Kozma* Jenő a pártközi konferenciák kitünően bevált intézményéről, ahol — mikor a nyilvánosság ki van zárva, — *nagyszerüen tudnak pártközileg együttmüködni mindannyian a főváros érdekében és a főváros javára.* A pártközi konferenciákon mindig egyhangú volt a vélemény.

— Abban a pillanatban azonban, — mondotta, — amikor a nyilvánosság elé megyünk, ők a privilégizált hazafiak és akkor nem lehet másnak megélni, akkor mindenki bűnös, bármit tesz és csak azok járnak el helyesen, akik ilyen vádakat idehoznak. Az ellenzék úgy viseli magát ennél a törvényjavaslatnál — pedig mindnyájunk érdekében állana, hogy az autonómiát védjük, — mint a dürgő kakas: nem lát maga körül semmit, csak azt a rakétát, amelyet pillanatnyilag ellobbantott és amely egy kicsit világít, aztán leesik a földre és a lényeg: semmi.

*

Amit az ellenzék rémregényként elmondott az üzemekről, mind átlátszó levegővé vált abban a pillanatban, amikor *Kozma* Jenő elmondta, hogy a legutóbbi időben az összes üzemekre kiterjedően a legszigorúbb vizsgálatot tartják.

— Nincs szükségünk, — mondotta *Kozma* Jenő, — sem miniszteri segítségre, sem főpolgármesteri segítségre. Megtaláljuk és

megtaláltuk magunk az orvoslás módját és minthogy máskor mindig szívesen hivatkoznak a többségi pártra, méltóztassék most is koncedálni, hogy a kisebbség ezt a többségi párt hozzájárulása nélkül megcsinálni nem tudta volna.

Kimutatta *Kozma* Jenő, — éspedig *Bródy* Ernő felé fordulva, — hogy mire való a közgyűlési ellenzéknek az a legújabb taktikázása, amelyet a rendkívüli közgyűlésekkel folytat:

— *Bródy* bizottsági tag úr, *ez nem egyéb, mint a választóknak szándékos félrevezetése;* ez nem egyéb, mint hogy

az urak már ma az új törvény alapján megtartandó választásra dolgoznak. Ez egy választási agitáció!

— Mi mindig a nép érdekében dolgozunk — szerénykedett *Bródy* Ernő. Mire *Kozma* Jenő így felelt:

— Mélyen tisztelt bizottsági tag úr és képviselőtársam, mi is dolgozunk, azonban *nem rakétákkal, hanem komolyan és érdemlegesen.*

*

Nagyon érdekesen és hatásosan olvasta rá a szónok *Bródy* Ernőre a demokrata multat, amikor még a virilistákkal operáltak. Ma messze sincs olyan aránytalanság, mint akkor volt.

— Önök, — vágta a demokraták felé, — *ebben az aránytalanságban évtizedekig éltek.* Az erős demokraták nagyon mostohán bántak velünk, II. kerületiekkel. Ez nemcsak abban nyilvánult meg, hogy kevés képviselőt küldhettünk a főváros parlamentjébe, hanem abban is, hogy akkor az a szerencsétlen kerület, amely ellenzékben mert lenni, *a világon semmiféle közmüvet sem kapott, úgy el voltunk hanyagolva, hogy a házak düledeztek, az utcák a legnagyobb rendetlenségben voltak.*

*

Megemlékezett *Kozma* a *Folkusházy*-ügyről, is és megállapította, hogy abban a szük bizottságban, amely a *Folkusházy*-féle szerződést kötötte,

az Egységes Községi Polgári Párt képviselve sem volt, magát a szerződést pedig a demokrata Bedő Mór szövegezte.

— Én tehát, — mondotta *Kozma*, — nem ismertem a szerződést, de nem akarok kibujni semmiféle felelősség alól. Tudom azonban azt, hogy *Folkusházy* Lajos máris előre lemondott arról a jogáról, hogy csak akkor érvényesüljön ez a visszatáncolás, amikor a többi összes üzemek igazgatói is visszatáncolnak. Ez egy gesztus volt *Folkusházy* Lajos részéről, ezért előtte kalapot kell emelni, mert erre nem lett volna köteles. Ellenben szeretném tudni, hogy mindazok, akik régi gyökérből származólag tartanak a kezükben szerződést, vajjon ugyanilyen gesztusal élnek-e, vagy sem.

*

A szenzáció erejével hatott *Kozma* Jenő beszédének az a része, amelyben a tanácsról emlékezett meg:

— Meg kell állapítanom, hogy

nincs törvényhatósági autonómia.

Be kell vallanom azonban, hogy *van egy tanácsi autonómia, amely áttörhetetlen.* Ez a tanácsi autonómia *zártan tanácskozik.* A mi hatáskörünk kizárólag a véleményezés, hiszen a bizottságokban is mi csak indítványokat teszünk, véleményezünk, határozatot elfogadunk, vagy el nem fogadunk, aztán *a tanács vagy magáévá teszi ezt, vagy nem.* Ha a közgyűlés elé kerül a tárgy — és nem minden tárgy kerül a közgyűlés elé — akkor ott még dönthetünk, de a véghezvitel megint a tanács hatáskörébe tartozik. Ez a tanácsi hatáskör pedig a tapasztalatok szerint *nebántsvirág.* Miután ma a fővárosnál az egész közigazgatásnak csak húsz százaléka közigazgatási kérdés, körülbelül nyolcvan százaléka pedig üzemi kérdés, azt kell mondanom, hogy — az üzemek a tanács kizárólagos hatáskörében lévén, —

a tanács és a tanácsnokok ma teljhatalmú urak a városházán.

Annyira teljhatalmú urak, hogy, amint méltóztatik látni, mi ketten: *Wolff* Károllyal, akik a többséget képviseljük, *mi ketten sem tudunk a tanácsi hatáskörrel szemben érvényesülni,* mert például most ismertük meg ezeket a bizonyos szerződéseket. Mi intézkedtünk, *kiadtunk egy direktivát ezelőtt három esztendővel, hogy senkinek se lehessen nagyobb a fizetése, mint a város első polgárának, a polgármesternek.* Azután azt mondottuk, hogy vannak más, kisebb üzemek, ahol tanácsnoki alpolgármesteri fizetés jár, vannak kis üzemek, ahol maximálisan tanácsnoki fizetés jár. Mi ezt a direktivát meghoztuk, a végrehajtást azonban ne méltóztassék tőlünk kérni, mert hiszen *nem mehetünk végig nyolcvan üzemnek minden könyvén.* Ebből állnak elő azok a csökevények, amelyeket aztán *Bródy* Ernő és társai olyan szép bokrétában sorakoztatnak föl a főváros kárára.

— A tanácsi autonómia,

a tanácsi diktatura, mint mondom, az üzemekben tombolja ki magát.

Méltóztassék elképzelni, hogy Budapest összes üzemei körülbelül harminc-negyvenezer embernek adnak kenyeret, ami azt jelenti, hogy *százezer családtag eszik abból a fővárosi kenyérből.* És a világon

semmi módon nem tudtunk befolyni egyes nagyüzemek személyzeti kérdéseibe.

Nem tudott a miniszter úr sem és nem tudott senki, mert *noli me tangere* az üzem, oda *betekintése sincs senkinek.*

— A tanácsi autonómia felelőtlen autonómia, mert egy kollegiális és zárt tanácskozásban intézkedő hatóság *sohasem adja ki, nem is adhatja ki, mert titkos, hogy ki milyen módon, hogyan szavazott és mit tett.* Hát ezt a felelőtlenséget vállaljuk mi? Eddig száz százalékig ki voltunk zárva a tanácsi autonómiából. Most helyébe jön a mi kebelünkből, a törvényhatósági bizottságból választott tanács.

*

Válaszolt ezután *Kozma* Jenő azokra a megjegyzésekre is, amelyeket a vita szónokai *az Egységes Községi Polgári Pártra* vonatkozólag tettek.

— Itt bizonyos adatokat dobtak bele a közhangulatba, — mondotta, — hogy ez a párt 1925-ben a szavazatoknak összesen nyolc százalékát tudta csak valahogyan összehozni, hogy ez a párt nem is számíthat semmit, mert ez a párt már kimult. És cso-

Magyarország aranykoszorús mestere

SZLEZÁK LÁSZLÓ

harang- és ércöntöde, harangfelszerelés és haranglábgyár

BUDAPEST, VI., Frangepán ucca 77. szám

Telefon: Aut. 913-53

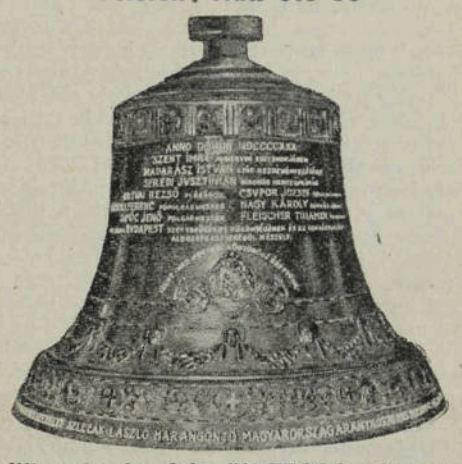

Bazilika részére készült 7500 kg új harang

Az 1900. évi párizsi világkiállításon díszoklevéllel, 1921. és 1923. évi vasipari kiállításon aranyéremmel, az 1925. és 1926. évi kézműipari tárlaton kormánydíszoklevéllel, 1927. és 1928. évi budapesti, székesfehérvári, szentesi és szombathelyi kiállításokon nagy aranyéremmel kitüntetve. — Számos egyházi elismerőlevél! — Költségvetéssel díjmentesen szolgál! Előnyös fizetési feltételek!

DIPL. ING. ARCHITEKT — BAUMEISTER
KOSÁLY ÖDÖN
OKL. ÉPITÉSZMÉRNÖK, ÉPITŐMESTER
TELEFON: AUT. 570-41.
BUDAPEST, II, KELETI KÁROLY-U. 15/b.

RIEDER OTTÓ villamos-berendezési vállalat, műszaki intézet, elektrotechnikai és rádió cikkek raktára
Alapitatott: 1895. A. B. C. tagoknak hat havi hitel
Budapest IV, Irányi u. 20. Tel.: Aut. 837-07

Standard aszfaltok
Oil Trading Company képviselete
MILLINI IGNÁC
Budapest, V., Nádor ucca 6. sz.
TELEFÓN: AUT. 833—40, 832—77.

HORVÁT és SZALAI
automobil és gépipari vállalata
Budapest, VIII, Kenyérmező u. 3
Gyárt: Preciziós fogaskerekeket, spirális fogazású kúp- és tányérkerekeket, csigakerekeket, kupplunglamellákat, szelepeket, dugattyukat, hajtókarokat és egyéb szerkezeti gép- autó-alkatrészeket, traktor-alkatrészeket, öntöttvas fékpofákat.
TELEFON: J. 356-47

Fütés Viz Gáz *Szentgyörgyi és Társa*
Telefon: József 8-97 *Budapest VIII, Baross-u. 88*

BANNER ZOLTAN
okleveles épitész és épitőmester
BUDAPEST, I., VERPELÉTI-ÚT 10.
Telefon: LÁ. 6-57. Telefon: LÁ 6-57.

SPIEGEL ÁRMIN!
KÜLÖNLEGES ANGOL ÉS SKÓT GYAPJUSZÖVETEK GYÁRI LERAKATA
- **Budapest, IV., Váci ucca 5. sz.**
- **Bejárat Türr István u. 9. I. em.**
- **Telefon: Automata 876—14. sz.**

KÖZALKALMAZOTTAKNAK KEDVEZMÉNY

Csak BRÁZAY pipereszappant használjon!

dálatos, hogy ez a párt, amely a többségi blokk egyik része, talán mindössze hat-hét taggal kisebb csak, mint maga a *Keresztény Községi Párt*. Megállapítom elsősorban azt, hogy 1925-ben a városi választások alkalmával az *Egységes Községi Polgári Párt* még nem létezett. Az 1925-ös választások azzal a jelszóval indultak: *mindenki érvényesüljön, aki becsületes, tisztességes ember.* Amikor meg voltak a választások, összesen huszonkét ilyen neutrális ember jött be a törvényhatósági bizottságba, akik nem egy párt kötelékéhez tartoztak, hanem bejöttek, mert egy más elgondolás, a kiegyenlítés eszméjét tűzték ki maguk elé. Ez a huszonkét ember aztán összeállt és azt mondotta, most pedig tömörüljünk. Tehát

így született meg a választás után egy párt és nem a választás előtt.

Amikor a párt már meg volt, azt mondottuk, hogy most már a polgári egység jegyében kívánunk működni olyképpen, hogy

akár jobbról, akár balról akarnak bennünket támogatni, keresztények, vagy zsidók, azokat mind szívesen fogadjuk körünkben.

És mi történt? Az, hogy ez a jelszó nélküli, úgynevezet reális politika egymás után vonzotta a különböző pártokból az egyéneket, *vonzotta pedig nagyon érdekesen azokat, akiket egyes pártok, mint például a demokrata párt, a lista élére tették, vagyis maguk közül a legkiválóbbaknak tekintettek.*

— Amikor azt látom, hogy egy másik kiváló képviselőtársunk, a blokk elnöke, ugyanesak átjött mihozzánk (*Szilágyi* Lajos: Én voltam!), akkor méltóztassék megengedni, fel kell tételeznem, hogy *történt valami hangulat-változás azzal a politikával szemben, amelyet a baloldal követ.* Ha pedig a vezetők, a lista élén állók átjönnek, akkor már csak föl szabad tételeznem szerényen azt is, hogy a mögöttük álló tömeg szintén átjött hozzánk és akkor mégsem állunk valószinűen olyan szerencsétlenül, olyan boldogtalanul, hogy ne mernénk listát állítani Budapest székesfővárosban.

— Most még csak az az egy kérdés van, hogy miért haragusznak pont mireánk ennyire. *Azért szidnak bennünket, mert egyedül tőlünk félnek, mert egyedül mi vagyunk veszedelmesek.*

A vezérigazgató és a főtisztviselők fizetéséről nyilatkozik a BSZKRT

A *Budapest Székesfővárosi Közlekedési Részvénytársaság* igazgatósága a következő hivatalos közleményt adta ki:

Az igazgatóság azon sajtótámadásokkal kapcsolatban, amelyekkel a *BSzKRT* vezérigazgatóját és igazgatóit illetményeik és egyéb járandóságaik mértéke miatt illetik, megállapítja, hogy ezek az illetmények és járandóságok kivétel nélkül részint az igazgatóság által megállapított szerződéseken, részint kormányhatóságilag megállapított illetményszabályzaton, részint pedig az igazgatóság által hozott szabályszerű határozatokon alapulnak. A szerződésekben és az illetményszabályzatban foglalt illetményeken felül megszavazott alkalmi és esetleges díjazásokat (mérlegpénz, karácsonyi jutalom) illetően pedig kijelenti az igazgatóság, hogy a mérlegjutalmakat a többi fővárosi üzemnél is évek óta fennálló gyakorlat alapján, a karácsonyi jutalmat pedig a felügyeleti hatóságok által megszabott keretben történő engedélyezés után szavazza meg.

Az alkalmazottakat terhelő kereseti és jövedelmi adóknak a vállalat által való viselését évről-évre praejudicium nélkül engedélyezi az igazgatóság, az egyénő elbánás elvét követve.

A vezérigazgató szolgálati szerződését az e célból a Polgármester úr, mint a vállalat alelnökének vezetése és a tisztifőügyész részvétele mellett az igazgatóság kebeléből néhai dr. *Bedő* Mór, dr. *Kandó* Kálmán és dr. *Platthy* György igazgatósági tagokból alakított albizottság javaslata alapján az igazgatóság 1928. évi március hó 2-án, illetve április hó 30-án tartott üléseiben állapította meg. Ezen szerződés szerint a vezérigazgató összes illetménye évi 30.000 pengő alapfizetés, évi 4176 pengő lakbér és évi 16.000 pengő személyi pótlék. Ezenkívül szerződés alapján megilleti a vezérigazgatót, mint az igazgatóság alelnök tagját évi 1750 pengő igazgatósági tagsági tiszteletdíj, továbbá, mint a végrehajtóbizottság alelnök tagját másfélszeres kules alapján évi 14.400 pengő. A végrehajtóbizottsági tiszteletdíj azonban összegszerűleg szerződésileg nem garantált fix összeg, hanem évenkint, eddig az igazgatóság által megszavazott, a jövőben pedig az évi rendes közgyűlés által megállapítandó mértéktől van föggővé téve. Ami a mérlegjutalom kérdését illeti, amit az igazgatóság az általános mérlegjutalmazás alkalmával szerződésen kívül a vezérigazgató részére 20.000 pengőben megszavazott, erre nézve kijelenti az igazgatóság, hogy ezt a vezérigazgató rendkívüli tevékenységének elismeréséül szavazta meg, jólehet, hogy ő ennek az anyagi elismerésnek mellőzését kérte.

A összes alkalmazottaknak karácsonyi jutalom címén egy havi törzsilletmény fejében a vezérigazgató részére 2500 pengő szavaztatott meg, azon mérték szerint, amint ez minden fővárosi vállalat tisztviselőinél általános gyakorlat szerint és a felügyeleti hatóság előzetes engedélyezése alapján engedélyezni szokott.

A szerződés alapján, de az e tekintetben követett általános gyakorlat szerint a vezérigazgató összilletményei után járó adókat a vállalat viseli, ami a fenti összegek után 24.202 pengőt tesz ki.

Ami azt a körülményt illeti, hogy egyes szerződéses főtisztviselők a székesfővárosnál részükre folyósított nyugdíjakat vállalati járandóságuk mellett élvezhetik-e, kijelenti az igazgatóság, hogy e kérdésnek elbírálása a székesfőváros hatóságának kizárólagos hatáskörébe tartozik.

Folkusházy Lajos alelnök-vezérigazgató nyilatkozata

A BSzKRT-nál szerződésileg megállapított járandóságaim mérve, valamint alpolgármesteri nyugdíjam egyidejű felvétele miatt a sajtóban megjelent kritikára és támadásokra mindaddig nem tartottam helyénvalónak reflektálni, amíg a vállalat igazgatósága, mint e tekintetben egyedül illetékes tényező, a saját tényeit képező körülményekre, valamint a kifogásolt illetmények természetére, mérvére és jogszerűségére nézve nem nyilatkozott. Minthogy az igazgatóság mai üléséből egyidejűleg közzétett nyilatkozata úgy az általam, mint a többi vezető főtisztviselők által élvezett járandóságok jogszerűségére nézve kellő felvilágosítást nyujt és különösen az én személyemet illetően akár a szerződésem alapján járó tényleges illetményeim helyes összegszerűségét, valamint a szerződésemen kívül az igazgatóság által részemre megszavazott mérlegjutalmi összeg tekintetében tanusított magamtartását kellő világításba helyezi, — most már időszerűnek tartom kijelenteni a következőket:

Előre kell bocsátanom, hogy a nyugdíjamat, amit helytelenül, vezérigazgatói illetményeim közé tartozónak állítanak be, azért vettem és vehettem fel, mert arra nézve, hogy fővárosi vállalatoknál alkalmazott egyes nyugdíjas tisztviselők vállalati járandóságuk mellett a fővárostól részükre megállapított és hivatalosan folyósított nyugdíjukat egyidejűleg felvehetik-e, semmiféle tiltó vagy korlátozó intézkedés nincsen.

Az 1928 április 30-án véglegesített szerződésem rendelkezése szerint abban az esetben, ha a főváros nagy vállalatai és üzemei vezetőinek összes illetménye szabályrendelettel leszállíttatnék vagy másként állapíttatnék meg, úgy ez a szabályozás egyidejűleg a *BSzKRT* vezérigazgatójának illetményeire is kiterjed éspedig akként, hogy ilyen esetben a nagyvállalatok és üzemek vezetőinek összilletményével azonosan a BSzKRT vezérigazgatójának összilletménye is a székesfőváros polgármesterét megillető fizetés és képviseleti költség összegével, nyugdíjamat is beleértve, egyenlő legyen. Ez a rendelkezés a főpolgármester úr kívánságára vétetett fel a szerződésembe, nyilván azért, mert előtte ismeretes volt a belügyminiszter úrnak idevonatkozó álláspontja, amelyet bár csak később, 1928 július 4-én a vállalati vezérigazgatók, helyettesek és igazgatók járandóságainak a jövőre vonatkozólag kívánt egyöntetű szabályozása iránt a fővároshoz intézett leiratában kifejezett. Noha a szabályozás eddig nem történt meg, viszont a főváros illetékes tényezői az összes üzemek és vállalatok tisztviselői illetményeinek a belügyminiszter úr által megjelölt szempontok szerint való soronkívüli rendezés szükségességét szorgalmazzák, — ezennel kijelentem, hogy a Polgármester úrhoz egyidejűleg tett előterjesztésben bejelentettem, hogy magam részéről nem teszek észrevételt az ellen, hogy ilyen illetményrendezés — még mielőtt ez az összes üzemekre egyidejűleg és egységesen megtörténnék és abban a feltevésben, hogy ez rövid időn belül megtörténik, szerződésem idevonatkozó 12. pontjának rendelkezései azonnali hatállyal életbe lépjenek. És ezt azért teszem meg, mert *még a látszatát is el akarom kerülni annak, mintha az illetményszabályozás elhúzódásából bármi előnyt kívánnék magamnak biztosítani.* Azt azonban természetesnek fogja találni mindenki, hogy a belügyminiszter úr által előírt s a szerződésemben is kifejezett egyöntetű rendezésig joggal várakozó álláspontot foglaltam el.

Budapest, VI, Vilmos császár út 15/d.

1160/Elektr. Művek.

Pályázati felhívás

Budapest Székesfőváros Elektromos Műveinek telepein új nagyteljesítményű gépek beállítása miatt az alább felsorolt gépek feleslegesekké válnak.

Az Elektromos Művek e gépeket értékesíteni kívánja és ajánlattételre hívja fel azokat, akik a **gépeket megvenni kívánják.**

A pályázat benyujtásának helye: Budapest Székesfőváros Elektromos Művei, Budapest, V., Váci út 74, I. em. 101. (dr. Bárdi Lajos főtitkár úr kezeihez).

A pályázat határideje: **1930. évi február hó 20-án délelőtt 11 óra.**

a) az eladásra kerülő tárgyak jegyzéke:

Egy darab Ganz-féle villamossági rt. gyártmányú forgó **elektromos átalakító,** kétfázisú, 26-periódusú, 1800 Volt feszültségű árammal táplálva, egyenáramú része 230—350 Volt feszültségű 3300 Amp. áramerősséggel, 850 KW egyenáramú teljesítménnyel, 190 percenkénti fordulattal;

három darab Villamossági rt., ezelőtt Schuckert és Társa gyártmányú forgó **elektromos átalakító,** kétfázisú, 26 periódusú, 1800 Volt feszültségű árammal táplálva, egyenáramú része 240 Volt feszültségű, egyenként 1000 Amp. áramerősséggel, 280 KW egyenáramú teljesítménnyel, 220 percenkénti fordulattal;

három darab F. Schichau gyártmányú, egyenként 450 lóerőteljesítményű, háromhengeres, **kondenzációs gőzgép,** hozzákapcsolt kétfázisú, 1800 Volt feszültségű, 26 periódusú elektromos generátorral, 110 percenkénti fordulattal.

b) Ajánlatot lehet tenni minden egyes tárgyra külön-külön vagy a tárgyak tetszésszerinti csoportokba való összefoglalásával, vagy akár a fent felsorolt tárgyak összeségére;

a gőzgéppel kapcsolt generátoroknál akár a teljes aggregátumra, akár elkülönítve a gőzgépre és generátorra.

c) A pályázók kötelesek az Elektromos Művek főpénztáránál az ajánlatok benyujtásával egyidejűleg **az összeg 5%-át óvadékul letenni.** Ezen összeg szolgál annak biztosítására, hogy az ajánlattevők a benyujtástól számított hat hétig ajánlataikkal szóban maradnak.

d) A fent felsorolt tárgyak a következő helyeken fognak átadatni a vevőknek:

2 darab átalakító a VII., Murányi ucca 47—49. sz. a.,

2 darab átalakító a VI., Horn Ede ucca 7. sz. a.,

3 darab gőzgép és gőzgenerátor az V., Berzenczei u. 35—37. szám alatt.

e) A gépek a *d)* pontban felsorolt helyeken bármely napon, hétköznapon és ünnepnapon, megtekinthetők.

Azok, akik pályázni kívánnak, V., Váci út 74. IV. emelet 410 szám alatt kaphatják meg díjtalanul az eladandó tárgyak részletes kimutatását a jelen pályázati felhívás feltételeivel együtt; az átadott felhívás szolgál egyszersmind jogosítványul arra, hogy telepeinknek fent felsorolt helyein az érdeklődők a gépeket megtekinthessék.

A forgóátalakítókat üzemhelyükről az Elektromos Művek fogja eltávolítani és a vevőnek több részre (framo, állórész 2—2 darabban, forgórész) szétválasztva átadni.

A gőzgépet és a generátort a vevő által kívánt főbb alkotórészekre az Elektromos Művek fogja szétszerelni és az átadást ilyen állapotban eszközölni.

Az átadás a *d)* alatt felsorolt helyeken történik.

f) A vevő tartozik ajánlatának elfogadása után a megvett tárgyak értékét 10 napon belül kifizetni és további 5 napon belül azokat elszállítani.

g) Az Elektromos Művek fenntartja magának, hogy a beérkezett ajánlatok közül szabadon választhasson, fenntartja továbbá azt, hogy amennyiben a beérkező ajánlatokat kielégítőnek nem tartja, úgy a gépek eladásától eltekinthessen.

Budapest, 1930. évi február hó 1-én.

Budapest Székesfőváros Elektromos Művei igazgatósága.

Közúti gőz- és motorhengerlést vállal
WOLFF ERNŐ
Sürgönyeim: WOLFFERNŐ
Tel.: Lágymányos 13-82 Budapest-Kelenföld, Budaörsi-út 101

RUFIÁN ISTVÁN egészségügyi berendezési vállalat
BUDAPEST, VI, KMETTY UCCA 7
Iroda: VI, Szinnyei Merse ucca 10. Telefon: L. 986-25

TELEFON: JÓZSEF 424-80 **STRASSER CIÁNOZ, TAKARÍT** TELEFON: JÓZSEF 424-80

Roham a kórházak ellen

A vármegye nem fizet, a betegápolási díjak alacsonyak
Bezárt kórházak — Segíteni nem lehet

Az új Rókus-kórház, egyelőre még papiroson is, igen messze van a megvalósulástól. A fővárosi kórházakban ezzel szemben napról-napra, egyre rohamosabban rosszabbodik a helyzet, egyre több és hangosabb a sokféle panasz, *egyre tűrhetetlenebb az ágyhiány.* Városházi protektorok kellenek ma már nemcsak valamely ügy gyors elintézéséhez, valami állásszerzéshez, hanem

előkelő összeköttetéseket kell megmozgatni ahhoz is, hogy a súlyos beteg, a szülő anya, a lázas és fertőző tüdőbajos kórházi ágyhoz jusson.

De még így sem mindig sikerül, sőt *legtöbbször várakozni kell, heteken át,* amíg egy ágy, valami módon megüresedik.

A legilletékesebbek, *Buzáth* János alpolgármester és *Némethy* Béla közegészségügyi tanácsnok jelentették ki éppen a napokban, hogy a fővárosi kórházaknál *olyan megrohanás van,* amilyenre a multban még soha nem volt példa. A központi ágynyilvántartó naponta 50—60 beteget kénytelen hely híján elutasítani. Csupa súlyos beteget.

Néhány nappal ezelőtt a szülőnők elhelyezésének nehézségeit hozták nyilvánosságra, de azzal, hogy ezen úgy ahogy segíteni próbálnak, maga a rettenetes probléma nem enyhült semmit.

— Nemcsak a szülőnőkkel vannak bajok — hangzott el a hivatalos beismerés — hanem a kórházi betegek egyéb kérdéseivel is nagy nehézségek vannak az utóbbi időben. A beállott imminens bajok oka az, hogy a kórházak ellátási költségeit *a kormány az egész országban redukálta, vagy redukálni szándékozik.* Ennek folytán

a vidéki kórházak majdnem a felére szállították le az ágyszámot, vagyis ágyaik egy részét üresen tartják.

Ugyanez az eset Budapesten is, a nem székesfővárosi kezelésben levő kórházakban és a klinikákban is, ugyanígy cselekedtek a társadalmi kezelésben levő betegápoló intézetek, ezek között a *Stefánia* Szövetség is, amely *a jászberényi-úti szülőintézetet zárta be nemrégiben.* Az

új felvételek megszüntetése egyik fő oka annak, hogy a főváros kórházait annyira megrohanták.

A főváros ezzel a beteginvázióval szemben természetesen tehetetlen, annál is inkább, mert a vidéki betegek száma napról-napra *emelkedik.* Hivatalosan állapították meg azt is, hogyha az 1500 ágyas *Uj Szent János*-kórházat az év minden egyes napján kizárólag vidéki betegekkel töltenék meg, *még akkor sem lenne képes a nem budapesti betegeket elhelyezni.* A helyzet tehát valójában az, hogy

a vidéki betegek szorítják ki a budapestieket,

s *ez ellen tenni nem is lehet semmit,* mert a közkórházaknak a fennálló törvényes rendelkezések szerint nem szabad egyetlen egy beteget sem visszautasítani, amíg hely van, s *nem szabad különbséget tenni, vajjon a jelentkező budapesti-e vagy vidéki.* Holott az igazság és méltányosság szerint ez helytelen, mert

a vármegye semmivel sem járul hozzá a főváros kórházi költségeihez,

sőt a kincstár sem honorálja kellőképpen, hogy a főváros nagyszabású állami feladatot teljesít e téren is.

A szülőnők elhelyezésének kérdését egyelőre ideiglenesen megoldották úgy, hogy az alpolgármester elrendelte, hogy *a kórházak akkor is kötelesek szülőnőket befogadni, ha a női osztályon nincs hely.* Ebben az esetben valamelyik másik osztályon kell helyet szorítani, de *a beteget visszautasítani semmi körülmények között nem szabad.* Megindultak a tárgyalások a Stefánia Szövetség jászberényiúti szülőkórházának megnyitása érdekében is, továbbá lépések történtek a kormánynál a kispesti szülőotthon megnyitására is, mert *ennek a bezárt intézetnek a hiányát igen erősen érzik.* A kispesti szülőotthonban évenkint 800 szülés történt, ezek most mind Budapesten keresnek kórházi elhelyezést.

A többi beteg elhelyezésén azonban még ennyit sem tudtak segíteni. Kétségtelenül növeli a bajt, hogy a kórházi tatarozás érthetetlenül *lassan* húzódik, ami az ágyak százát vonja el a betegek elől. Különös nehézségek vannak a tüdőbetegek felvételénél. Itt is *fokozza a nehézségeket a tatarozás.* Az Uj Szent János tb-és pavillonjait lucaszékmódjára festik, s

kétszáz ágyra nem lehet beteget fektetni hónapokon át.

Az új *Dotzge*-rendszerű pavillonok építkezése még mindig késik, így a közegészségi ügyosztály értesülésünk szerint most ismét azzal a gondolattal foglalkozik, hogy *a Szent László-kórház pavillonjainak egyrészét foglalja le a tüdőbetegek számára.* Ebben a mostmár csaknem teljesen restaurált és jól felszerelt kórházban 1000-en felül állnak állandóan üresen az ágyak. Mivel

nagyobb epidémia veszedelme semmiképpen sem fenyeget, ezeknek a pavillonoknak az igénybevételét semmi sem akadályozza.

Felkerestük

Némethy Béla tanácsnokot,

a közegészségi, közkórházi és köztisztasági ügyosztály kitünő vezetőjét, aki érdeklődésünkre a következőkben válaszolt:

— Mindent elkövetünk, amit emberi erővel lehet, hogy az ágyhiányon és a bajokon segítsünk. Mindenek előtt újból *felszólítottam a középítési ügyosztályt, hogy a kórház tatarozásokat haladéktalanul fejeztesse be,* mert lehetetlen a szűkre szabott ágyszám egyrészét is beteg nélkül hagyni azért, mert *lassan megy a tatarozási munka.*

— *A betegnyilvántartó munkáját mától kezdve személyesen irányítom és ellenőrzöm.* Rendeletet adtam ki, hogy a központi ágynyilvántartó minden reggel pontos rapportot mutasson be az ügyosztálynak és személyesen revideálom, hol hány ágy ürült meg, hol és hány beteget vettek fel, vagy utasítottak el.

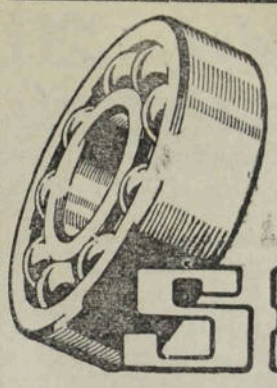
SKF
Svéd golyós és görgős csapágyak. Spec. automobil és motor kerékpár csapágyak, coll és millimeter méretben. Teljes közlőmüberendezések. Acélgolyók.
SKF
SVÉD GOLYÓSCSAPÁGY RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 55.
Telefón: J. 388-57, 402-78 — Sürgönycím: ESKAEF Bp.

EGRI és FIA Dr. EGRI ISTVÁN
TELEFON: JÓZSEF 318-01 OKL. GÉPÉSZMÉRNÖK
központi fűtés — vízvezeték — csatornázás
BUDAPEST, VII., ROTTENBILLER UCCA 28

MAGYAR ELEKTROMÜVEK
SZENTIRMAY BÉLA
BUDAPEST, VIII., BAROSS UCCA 86.
TELEFON: JÓZSEF 422—87.
Villamos főző-, fűtőkészülékek, porszívó-, padlófényesítő- és kézszárítógépek gyára

ZSOLDOS ÉS TÁRSA
BUDAPEST, V., KORALL UCCA 31.
TELEFÓN: Aut. 924-53.
Állandó raktár Noheimi fűtési és Belco vízvezetéki szerelvényekben

Textilipari Feldolgozó és Értékesítő Szövetkezet
Budapest, VIII., József-körút 49. szám
Telefon: József 439—91. sz.

MINKOVITS
modern cégtáblafestő
VIII., Vig ucca 24. — Telefon: József 385—52.

Műkő- és burkolómunkák, betoncsövek
Budapest, V, Vigszínház ucca 5. Tel.: 298-37
ANDREA
Cementárugyár és Építőipari R.T.

OBERMANN L. FÉMÁRU IPARTELEPE
BUDAPEST, VIII., SZIGETVÁRI UCCA 6.
TELEFON: J. 348-53. ALAPÍTVA: 1887
KITÜNTETVE: WELS 1888, BUDAPEST 1896, 1906, 1928.
Üzemi konyhák felszerelései.
Sütőformák, fém- és bádogáruk, kávégépek gyártása.

SCHUSZLIK AGOSTON
FESTŐ ÉS MÁZOLÓ M.
BUDAPEST
Telefon: Aut. 505-33.
Lakás: II, Kapás u. 36.
Műhely: II. Tölgyfa u. 8.

Kórházi, intézeti és tömegélelmezési konyhaberendezések
MAYER HERMANN és HIRSCHLER
BUDAPEST, VI., TERÉZ KÖRUT 48. SZÁM.
ELSŐRENDŰ HŰTŐGÉP
KÉPVISELET: ESCHER-WYSS & Co.
ZÜRICH-LINDAU

ROTTER ZSIGMOND
terménynagykereskedő
Budapest, V., Nádor ucca 17. sz.
Telefón 297-18, 276-94.

BŐHM GYULA
útépítési és közvezési vállalkozó
ÚJPEST, Tavasz u. 7
Telefon: A. 944-52

ILKOVITS J.
Központi fűtések és vízvezetéki berendezések vállalata
BUDAPEST, VI, ANDRÁSSY ÚT 92
Telefon: Aut. 12—07. sz.

DELMÁR BÉLA
okl. mérnök, építőmester
Budapest, VI. Benczur u. 17
Telefon 263-40

Biológiai szennyvíztisztítók, házi szennyvízderítő aknák, csatornázások
Schweiger Gyula mérnök
VIII. Német ucca 5. szám. Telefon: József 446—74

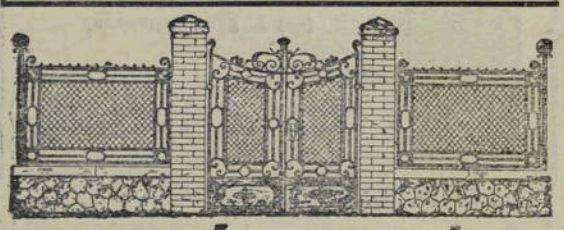

VASS ÉS KOVÁCS
SODRONYFONAT-, KERÍTÉS-, ÁGYBETÉT- és VASBÚTOR GYÁR
Budapest, II., Fő ucca 48
Telefón: Aut 517-87 Telefón: Aut. 517-87

Tökéletes tűzoltókészülék mindenféle tűz esetében a

PERKEO habzó anyagu tüzoltókészülék
PERKEO tűzoltókészülékek gyára
Rosenthal József Budapest, V, Tükör-u. 4

KEMÉNY SÁNDOR
OKL. MÉRNÖK-ÉPITŐMESTER
IRODA: PANNÓNIA UCCA 18. SZÁM
Telefon: Aut. 996—24

BITUMEN ÚTÉPÍTŐ R.T.
Budapest, IX., Ferenc körút 46.

SCHWARCZ JÓZSEF temetkezési, nemzeti zsinór és butorpaszomány-gyára
Budapest, IX, Köztelek-u. 2. — Telefon: Aut. 857—41
Folyószámla a Kereskedelmi Banknál

VAS UCCA 16
BOSCH SZOLGÁLAT
Telefón: József 393-73.

Köztisztviselők kedvező fizetési feltételek mellett kaphatnak nyugágyat, függőágyat, sátort és hátizsákot
TELEFON J. 415—07. ALAPITVA 1838-ban
HAUSCHILD ALBERT
Budapest, VII., Károly-körút 15. szám.
Szállít hivatalok részére iratkötőhevedert, por- és padlótörlőruhát.

Építési engedélyek

A magánépítési albizottság 1930. évi február 17-én tartott ülésében a következő építési engedélyek kiadását javasolta a tanácsnak.

A) Nagyobb és kisebb építkezésekre:

1. Gyárfás Gyula I., Horthy Miklós út 4974. hrsz. toldalék építkezés, terv. Ágoston és György VIII., Rökk Szilárd u. 21.
2. Jónás Zsigmond I., Kende u. 5024/2. hrsz. négyemeletes bérház, terv. Jónás Dávid és Zsigmond V., Nádor u. 12.
3. Kert- és Gyümölcsgazdasági r. t. I., Istenhegyi út 9648. hrsz. garázs, terv. Buzadics József VIII., Kálvária tér 21.
4. Dr. Szécsi Kálmánné VII., Gervay u. 102. flsz. iker lakóház, terv. Kusztos Imre I, Magyarády út 49.
5. Schlésinger Samuné VI., Szent László út 26672/4. fldsz. ikerház, terv. Schlésinger János VI., Hungária körút 35.
6. Schlésinger Samuné VI., Szent László út 109. fldsz. ikerház, terv. Schlésinger János VI., Hungária krt. 38.
7. Czeider Márton és neje III., Apát u. 4. em. ráépítés, terv. Horváth István III., Vörösvári út 71.

B) Földszintes lakóépületek:

1. Rackenbauer Pálné VI., Alsórákosi rétek 29973/90., terv. Dvorák Ignác VII., Szentes u. 66.
2. Benkő Istvánné I., Sasadi út 2498/9., terv. Németh János I., Fadrusz u. 12.
3. Tóthfalvy Barnabás VII., Alsórákosi rétek 31268/187. hrsz., terv. Kremsner György VII., Gervay u. 70.
4. Hajdu Ferenc X., Álmos u. 2038/8/17/b. hrsz., terv. Lestina József, Mátyásföld, Temesváry u. 6.
5. Pozsgay Oszkár I., Kelenföld 3477/26. hrsz., terv. Kapitány György I., Mohai út 114.

C) Toldalék építkezésekre:

1. Veres Árminné II., Orsó u. 5., terv. Kozma Lajos V., Újpesti rakpart 4.
2. Özv. Schwabl Alajosné II., Bimbó u. 16., terv. vitéz Görondy István I., Attila u. 67.
3. Weisz Lipót III., Tavasz u. 5., terv. Váhl Frigyes VI., Felsőerdősor u. 3.
4. Schwartzer-féle szanatórium I., Kékgolyó u. 7016. hrsz., terv. Schömer Ferenc II, Corvin tér 5.

D) Beérkezett újabb építési kérelmek:

1. Rittenbacher Ödön VII., Murányi u. 32., VII., Hajtsár út 34/c. III. em. bérház.
2. Hadady Kovács Béláné IV., Aranykéz u. 6., II., Retek u. 8. két em. ráépítés.
3. Reichardt György IV., Régiposta u. 6., I., Magas út 9002. hrsz. családi ház.
4. Róthauser Lajos VI., Lázár u. 7., VII., Róna u. 12. II. emeletes bérház.
5. Ördög J. és Kocsis V. V., Váci út 112., Alsórákosi rétek 1955—58/110. hrsz. ikerház.
6. Polgár Zoltán VII., Kerékgyártó u. 61., u. o. 3 egyszobás-konyhás lakás.
7. Wrafkó György VIII., Szentkirályi u. 23., III., Táborhegy 16745. hrsz. családi ház.
8. Kvile Gyuláné III., Bécsi út 34., III., Mátyáshegy 16141/2. családi ház.
9. Szalay Béla VII., Telep u. 2., Alsórákosi rétek 31260/287. hrsz. családi ház.
10. Lippay András I., Pannonhalmi út 28., u. o. családi ház.
11. Berner István III., Vörösvári út 118., u. o. toldalék.
12. Brüll Rezső VII., Dohány u. 80., I., Vaskapu 9565—71/38. hrsz. földszintes lakóház.
13. Matyók Péter és neje III., Szentendrei út 8185. hrsz. III., Filatori dülő 18874/4. hrsz. fldsz. lakóház.
14. Kelemen Márton és neje III., Hunor u. 37., u. o. munkáslakások.
15. Bata Pál Forgács u. 82/b., X., Egressy út 115. sz. lakóház.
16. Ürge Ferenc X., Szlávy u. 21., u. o. toldalék építkezés.
17. Ersek József VII., Gyarmat u. 20., Telep u. 91. családi ház.
18. Cseh Károly I., Horthy Miklós út, I., Vércse u. 14. földszintes ház.
19. Hajduböszörményi Kötszövőgyár R. T. Szentendrei út 8178., u. o. gyárépület.
20. Knechtl István X., Pilisi út, Szentmihályi út 2026/c. 14 lakóház.
21. Venczel Géza I., Bornemissza út 42/a. u. o. emeletráépítés.

Beton, makadám, aszfalt felvágásához vegyen BÉRKOMPRESSORT
Liska Jenő okl. gépészmérnök. kompressor-bérbeadó, VIII, Orczy-út 22. Tel.: J. 335-4.

SCHÜTZ EDE
TELEFON J. 330—45
ÉPÜLET-, MŰ- ÉS VASSZERKEZETLAKATOS
BUDAPEST, VII., THÖKÖLY ÚT 23. SZÁM

MÉRLEGGYAR
CELSCHLÄGER MIHÁLY ÉS TÁRSA UTÓDA
CÉGTULAJDONOS: VÉRTES R. REZSŐ OKL. GÉPÉSZMÉRNÖK
Gyár és iroda: VI., VÁCI ÚT 69. TELEFÓN LIPÓT 918—08

FLIEGL BÉLA bádogosmester
Telefon: J. 435-07 Budapest IX, Liliom ucca 33. Telefon: J. 435-07
Készít épület-, díszműbádogos munkákat és higiénikus fürdőkádakat, légzesz, víz, gőz, csatornázás, szivattyuk, kutak szerelését, angol klozetteket és egészségügyi fürdők berendezését

JAKAB GYULA MŰASZTALOS
Budapest, VII, Hungária körut 204. sz.
Modernül felszerelt gépüzem. Az orsz. iparművészeti kiállításon a m. kir. állami nagydíjjal kitüntetve
Telefon: József 373-81

SIMOR DÖME mű- és épületlakatos-mester és vasszerkezetek ipartelepe. Sodronyfonatok nagybani gyártása
BUDAPEST, VII., THÖKÖLY ÚT 89. SZÁM
TELEFON: JÓZSEF 394—43.

ROGGENBAUER REZSO kárpitos, díszítő és lakberendező
Telefon: A. 190-87
Ponyva, vászonredőny és kórházi matracok szállítási vállalata
BUDAPEST, V., PALK MIKSA UCCA 12

Vladár Pál ács- és épitőmester
Budapest, I., Greguss u. 12
Telefon: Aut. 519-29

194/1930. sz.

Tervpályázati hirdetmény

1. A Fővárosi Közmunkák Tanácsa (Budapest, I. ker., Döbrentei tér 4. sz.) tervpályázatot hirdet a Budapest, V. ker. Szabadság tér déli oldalának egységes építészeti kiképzése terveinek beszerzése céljából.

2. A pályázat országos és titkos, azon részt vehet minden magyar honos építészmérnök, aki tagja a Budapesti Mérnöki Kamarának.

3. Megtervezendő a Szabadság tér egész déli oldalának építészeti kiképzése a Nádor és Wekerle Sándor uccák közti szakasza olymódon, hogy a Szabadság tér immár kialakult városképébe beleilleszkedjék és azt harmónikusan kiegészítse. Az elfogadásra kerülő homlokzati kiképzés a jövőbeni beépítés folyamán kötelezőleg fog előiratni minden építkezni óhajtó ingatlantulajdonosra nézve; ez okból költséges, nem rentábilis megoldások lehetőleg kerülendők. A jelenleg fennálló square intim hatása lehetőleg megóvandó.

4. Készítendő 1: 200 léptékben a tér déli oldalának mindhárom szakaszáról egy-egy homlokzat, az alaprajzból és metszetből az a rész, amely a tervezett homlokzati kiképzés megértéséhez szükséges, továbbá egy távlati kép 60/100 cm méretben, melynek szempontja az országzászló helyén 2.00 m magasan veendő fel. A távlati kép grafikusan, vagy egyszínnel festve készítendő, keretezni vagy üvegezni tilos.

5. A terveket aláírni, jeligével vagy egyéb jellel ellátni nem szabad. A tervekhez mellékelni kell:

a) egy lezárt és lepecsételt borítékban a tervező nevét és lakását feltüntető névjegyét, valamint a mérnöki kamarai tagságát igazoló igazolványt; e boríték felirata: „Pályázó neve", géppel írandó;

b) egy másik lezárt és lepecsételt borítékban azt a címet, amelyre a pályaművet nem díjazás esetén a pályázó visszaküldetni óhajtja; e boríték felirata: „Visszaküldési cím", szintén géppel írandó. A pályamű kettős, egyenkint lezárt és lepecsételt borítékban küldendő be és pedig kizárólag postán, idegen feladó nevén a Fővárosi Közmunkák Tanácsa címére. A belső borítékon semmiféle írás vagy jel nem alkalmazható. A külső boríték felirata: „Pályamű a Szabadság tér déli oldalának építészeti kiképzésére" géppel, vagy idegen írással írandó.

6. A jelenlegi állapotot és szabályozási vonalakat feltüntető helyszínrajzot a Fővárosi Közmunkák Tanácsa mérnöki osztályánál, I. ker., Döbrentei tér 4. sz. II. em. lehet a hivatalos órák alatt átvenni. Külön felvilágosítást egy pályázó sem kaphat.

7. **Benyujtási határidő: 1930 április 30.**

8. A bírálóbizottságnak elnöke a Fővárosi Közmunkák Tanácsának elnöke, tagjai a Közmunkák Tanácsa részéről a tanács alelnöke és a mérnöki osztály főnöke, továbbá a tanács mármöki és szépészeti bizottságának két tagja,

a székesfőváros polgármestere, vagy annak helyettese,

a székesfőváros III. ügyosztályának főnöke,

a székesfőváros középítési bizottsága által kiküldött két,

a Budapesti Mérnöki Kamara,

a Magyar Mérnök- és Építész-Egylet,

a Képzőművészeti Tanács részéről egy-egy tag.

A bírálóbizottság ítéletét legkésőbb 1930. évi május 31-ig meghozza és a pályadíjakat és vételárakat további 4 héten belül a nyerteseknek kifizeti. A pályaművek a döntés után 2 hétig a Fővárosi Közmunkák Tanácsánál (I. ker., Döbrentei tér 4. sz.) lesznek közszemlére kiállítva. A díjat nem nyert és meg nem vásárolt pályaműveket a kiállítás után fogják a pályázók az általuk megadott visszaküldési címre visszakapni.

9. Pályadíjak csak abban az esetben adatnak ki, ha kivitelre alkalmas tervek adatnak be. A díjazott és esetleg megvett tervek a Fővárosi Közmunkák Tanácsának tulajdonába mennek át.

Az I. díj	— — — — —	5000 pengő
II. díj	— — — — —	3000 pengő
III. díj	— — — — —	1500 pengő

és megfelelő értékes gondolatokat tartalmazó pályaművek esetén további három megvétel egyenként 500 pengőért.

Egyebekben a Kereskedelemügyi m. kir. Miniszter által 78049/1908. sz. a. kiadott „Építészeti tervpályázatok szabályzata" rendelkezései mérvadók.

10. Ezenfelül a Fővárosi Közmunkák Tanácsa a pályázókkal szemben semminemű kötelezettséget nem vállal. A pályázók azon tény által, hogy a pályázaton részt vesznek, önként alávetik magukat a fenti feltételeknek.

Budapest, 1930 január 28-án.

A Fővárosi Közmunkák Tanácsa nevében:
Dr. Rakovszky Iván s. k.
elnök.

Ülőbutor-állványt készít SINKÓ TELEFON: JÓZSEF 425—40
BUDAPEST, VII., GRASSALKOVICH U. 21. SAJÁT HÁZ.

WIHART FERENC
• ÉPITÉSZ ÉPITŐMESTER •
BUDAPEST, VII., COLUMBUS UCCA 33. sz.
TELEFON: JÓZSEF 350-97

Szórakozás

Hangverseny. A Székesfőváros Népművelési Bizottsága f. hó 27-én, csütörtökön este fél 8 órakor tartja harmadik zenekari estjét a Vigadóban. E hangverseny *S. Gervay* Erzsi hangversenyénekesnő és *Farnadi* Edith zongoraművésznő önálló hangversenye lesz a Székesfővárosi Zenekarral, vezényel *Bor* Dezső karnagy. Műsoron Mozart, Liszt, Kodály, Mahler, Strauss áriák és dalok, Beethowen G-dur zongoraversenye és Liszt—Busoni spanyol rapszódia szerepel.

Fedák Sári és **dr. Szilágyi Imre** előadóestje pénteken, február 21-én este és vasárnap, február 23-án délután a *Városi Színházban*. Színre kerül a tomboló sikert aratott *„Ötszázéves magyar dal"* II. része. Helyárak 60 fillértől 6 pengőig.

SCHÄFFER KÁROLY
okleveles mérnök
Vasút-, út-, betonépitési vállalkozó kövező-mester
Budapest VIII, Aggteleki ucca 17. Telefon: József 325-88

TERLANDAY ÉS TÁRSA
asztalosáru gyára
Budapest VII, Erzsébet királyné-út 125/b. sz.
Telefon: József 443—83.

RÓZSÁSI MARTON
FÖLDMUNKAVÁLLALKOZÓ és FUVAROS
BUDAPEST, VIII., THÖKÖLY ÚT 3. SZÁM
Telefón: József 439-29 Telefón: József 439 29

Somogyi Soma és Fia
kőfaragómester
Budapest, VIII., Fiumei-út 9.
Alapitva: 1867. Telefon: J. 415-20

ÚJ ÉPITKEZÉSNÉL, TATAROZÁSNÁL NÉLKÜLÖZHETETLEN A »PICKLIN« falsarokvédő és hermetikus elzárás
PICK EMIL
BUDAPEST VI, PODMANICZKY UCCA 63. TELEFON: A. 120-55

GÓTS KÁROLY
hat. engedélyezett villanyszerelő és elektromechanikai műhelye
BUDAPEST, V, DISEGRÁDI U. 13/a. Telefon: Aut. 113—70.
VILLANYOSSZERELÉSEK, márványraszerelt kaposoló- és biztosítótáblák.

KLOSE V. F.
FELVONÓGYÁR
(saját gyártelepünkön)
BUDAPEST, VI., GÖMB U. 44
Mindennemű felvonónak legtökéletesebb kivitelben való gyártása
Telefón: Aut. 900-66

SOMOSKŐI BAZALTBÁNYA RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
Budapest, IV., Bécsi ucca 4. sz.
Bánya és zúzótelep: Somoskőújfalu
Telefon: Automata 829-23 és 817-92
A bánya előállít: mindenféle szemnagyságú zúzott kavicsanyagot, pormentes zuzalékot legjobb minőségben, előállít továbbá különböző méretű útburkolati idomköveket. Útépítési osztálya vállalja: makadámutak, szabadalmazott óriáskavics (Derieso) utak építését, mindenféle idomkőutak burkolati munkáinak előállítását, továbbá a „Warrenite Bitulithic" elnevezésű legjobban ismert bitumenes rendszerű utak építését.

Tervez, épít, átalakít, tataroz
költségvetés és rajz díjtalan
HORVÁTH ISTVÁN ÉPÍTÉSI VÁLLALATA
III., Vörösvári út 71 Kedvező fizetési feltételek

EGYESÜLT GÉP- ÉS FÉMÁRUGYÁRAK RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
Budapest, VI., Lőportár-u. 9-11
TELEFON: AUTOMATA 275—13
GYÁRTMÁNYAI: Szikvizgyári berendezések, szénsavfürdő-készülékek. Bor- és sörkimérőkészülékek, jegszekrények. Elektromotorok, mosodai berendezések, mosó- és vasalógépek. — Fémtömegcikkek. — Folyékony szénsav.

Vállalkozási Hirlap

OLCSÓ HÚSNAK HÍG A LEVE

A főváros kövezési munkáinál meg kell védeni a régi, kipróbált vállalkozók érdekeit

Néhány nappal ezelőtt járt le a főváros *kövezetjavítási* és *kisebb új kövezési munkáira* kiírt versenytárgyalás, amelynél a beadott ajánlatok figyelemreméltó és tanulságos képet mutatnak. A tanulság pedig az, hogy a főváros tanácsának

a legnagyobb körültekintéssel kell odaítélni a munkákat,

mérlegelnie kell a *Közszállítási Szabályzat* valamennyi pontját, még azokat is, amelyek látszólag nem annyira gyakorlati, mint inkább elvi szempontokat precizíroznak.

A kövezési munkák kiírásánál az ügyosztályi gyakorlat szerint *az előző évi versenytárgyalások alapján állapítja meg a tanács a hivatalos „egységárjegyzéket."* Az ajánlattevők aztán nyilatkoznak: elfogadják-e a hivatalos egységárjegyzéket, vagy pedig engedménnyel, illetőleg felülfizetéssel hajlandók-e a munkákat vállalni?

Az idei egységárjegyzékben éppen a munkák zömét alkotó kiírásoknál *lényeges redukció történt.* Ezzel szemben

a munkabér időközben 2%-kal emelkedett,

a versenytárgyalási kiírás pedig a bitumenes kiöntésnél olyan szigorításokat tartalmaz, hogy

ez újabb költségtöbbletet jelent a vállalkozónak.

Ilymódon a vállalkozóknak *reális számítás szerint 4—5%-os felülfizetést kellett kérniök,* hogy rá ne fizessenek a munkákra. Az eddigi *régi* vállalkozók valóban, — a kerület helyi viszonyainak megfelelően, —

egytől négyszázalékig emelkedő felülfizetést kértek,

néhányan pedig elfogadták a hivatalos egységárjegyzéket.

Egy kisebb csoport azonban, amely vagy *nem tanulmányozta át alaposan az egységárjegyzéket,* vagy nem vette észre — *gyakorlat híjján,* — a tavalyi árakhoz képest végrehajtott redukciót,

még engedményeket is felajánlott.

Nyilvánvaló, hogy ezek a vállalkozók, ha ugyan megkapják a kiírt munkálatokat, kénytelenek lesznek munkabérekben, fuvarbérekben és anyagminőségben *megfelelő redukciót végrehajtani, nehogy a szó szoros értelmében ráfizessenek a közmunkára.*

A főváros vagyonát azonban *nem lehet ilyen kísérletekre felhasználni.* A látszólagos néhány százalékos olcsóság nem éri meg a beállható anyagi és morális kárt.

Nincs semmi ok arra, hogy az eddigi régi, kipróbált cégek, akik feladatuknak mindig becsülettel megfeleltek, akiknek ajánlata nem drágább, mint elmult évi áraik voltak, s akik az ipar szakszerűségét a segéd- és inasutódok nevelésével is biztosítják, *ne kapják meg ismét ezeket a munkákat.*

Érvényt kell szerezni az új *Közszállítási Szabályzatnak* abban az irányban, hogy

a reális ajánlattevőnek ítéltessék oda a munka, miután pusztán a legolcsóbb ajánlat még nem jogosít fel a munka elnyerésére.

Ha ez az elv érvényesül, akkor a főváros kőburkolatai megtartják azt a színvonalat, amelyet a külföldi szakértők eddig mindig elismertek és méltányoltak.

Új versenytárgyalási kiírások

A főváros tanácsa a mult héten a következő újabb versenytárgyalásokat írta ki:

Mázolási munkára a Marcibányi téri iskolánál. Pályázni lehet március 3-án d. e. fél 10 óráig a középítési ügyosztályon.

Villanyszerelési munkára a Csapláros uccában épülő köztisztasági garázsnál. Pályázni lehet március 3-án d. e. fél 10 óráig a középítési ügyosztályon.

Válaszfalmunkára a Léderer telepi erdei iskolánál. Pályázni lehet március 5-én d. e. fél 10 óráig a középítési ügyosztályon.

Műkőmunkára ugyanott. Pályázni lehet március 4-én d. e. fél 10 óráig a középítési ügyosztályon.

Vaskönyvállvány szállítási munkára a Wenckheim-palotánál. Pályázni lehet március 21-én d. e. fél 10 óráig a középítési ügyosztályon.

Aszfaltozási és betónalzat készítési munkára a gyáliúti gazdasági hivatalnál. Pályázni lehet március 1-én d. e. fél 10 óráig a középítési ügyosztályon.

Cipőszállításra az altisztek, tűzoltók, javadalmiőrök részére. Pályázni lehet március 3-án d. e. 11 óráig a városgazdasági ügyosztályon.

Versenytárgyalási megbízások

A mult héten tartott nyilvános és szűkkörű versenytárgyalások alapján a különböző közmunkákat és közszállításokat a következő cégek kapták:

Vízvezeték és csatornázási munkát a Diósárok 40. sz. alatti erdei iskolánál: ifj. Fort Oszkár 11.994 P.

Kocsimérleg szállítási munkát a Szabó József uccai autobuszgarázsnál: Pataki és Farkas 5720 P.

Vaskályha szállítást a Léderer telepi erdei iskolánál: Rajcsányi János 2296 pengő vállalati áron.

A köztisztasági hivatalnál szükséges piassava szállítására megbízást kapott Lukács és Társa 39.000 P-ért.

Ugyanott patkószegek szállítására Schopper I. G. 2388, Heinrich A. és Fia 2388, Magyar Acélárugyár 7930 pengőért.

Ugyanott izzólámpa szállítását Egyesült Izzólámpagyár 2484 pengőért.

Faanyagok szállítását Furnérgyár és keményfatermelő r. t. 1689, Lipner és Tausz 1472, Fischer Henrik 2244, Bányász Gyula 5946 pengőért.

Beérkezett ajánlatok

A mult héten tartott versenytárgyalásokon a különböző közmunkákra és közszállításokra a következő cégek pályáztak:

Beton és burkolat munkára a Raktár u. 39. sz. bérháznál: Schramek István 4275, Hajnal Henrik 4750, Vagner Gyula 5149, Rampsberger Ferenc 6935, Dittler Ferenc 6982 P.

Ablakvászonredőny munkára a Ranolder és Szvetenai uccai elemi iskoláknál: Rónai Kristóf 2783, Korányi és Frölich 3039, Justus Sándor és fia 3332, Magasiner Lajos 3357, ifj. Spolarich Vilmos 3475, ifj. Weinberger Lajos 3944 P.

Tetőfedő munkára a Lederer telepi gyermeküdülőnél: Tóth Lajos 2040, Böröndy András 2134, Baranyai Lajos 2320, Győrffy Lajos 2400 P.

Bádogos munkára a Lederer telepi tüdőbeteg gyermeküdülőnél: Skribek Ferenc 3081, Csihák Károly 3386, Schwartz és Geiger 3472, Rosenbaum Jenő 3539 pengő.

Ácsmunkára u. ott: Koch István 6430, Bognár István 7600, Helmrich János 7755, Kozma Pál 7793, Töke György 8117, Hegedűs Ferenc 8137, Németh Ferenc 8395, Hlatky József 9087, Hellebrandt J. 7035, Ertl József és fia 7365, Aschenbrenner J. 8145 P.

Villanyszerelési munkára a gyáliúti bakteriológiai intézetnél: Novák Sámuel 4509, Bene és Wein 4589, Csépai Jenő 4663, Drechsler Rezső 5009, Hatschek Guttmann és Tsa 5315, Holitscher Zsigmond 5345, özv. Végh Gáborné 6524 P.

A városháza bútorkészletének kiegészítéséhez szükséges bútorok szállítására ajánlatot tettek: Seffer Antal, Michl Alajos r. t., Polacsek János, Halaman János, Hochstädter Mór, Hochstädter Vilmos, Havas Fülöp, Kovács Béla, Kichn és Holló, Gera Lajos Fiai, Fischer András, Műasztalosok Szövetkezete, Budapesti Bútoriparosok Szövetkezete, Hosszú István, Ocsenás János, Koszorú Imre, Stadler Márton, Matusiák Mihály és Fia, Kiss Ernő, Dőren Henrik és Társa, Korda Imre, Jakab Gyula, Meyhen Ferenc, Budapesti építő- és bútorasztalosok szövetkezete, Hlatky István, Lapidesz Mór, Agrártechnika ipari és kereskedelmi r. t., Mauthner és Hauszmann, Rosenfeld Andor, Valnicsek Béla és Fia, Lingel Károly és Fiai, Hegedüs és Nagy, Bútorcsarnok Szövetkezet, Szeles Bertalan, Palágyi Gyula.

Ha jó, tartós, megbízható és gazdaságos üzemű
autobuszra vagy teherautóra
van szüksége, úgy kérjen ajánlatot és bemutatást a
Magyar Waggon- és Gépgyár RT-tól,
amelynek győri **automobilgyárában**
készülnek a legujabb tipusu autók.
RÁBA-KRUPP ÉS RÁBA-A. F.
Központi igazgatóság: V., Deák Ferenc u. 18
Telefon: 818-50
Budapesti raktár és javitómühely: Kerepesi út 28. sz.
Telefon: J. 453-84.

Talajnedves épületek kiszárítása szabadalmazott falfűrésszel
Talajnedves kő- és téglafalazatok szigetelése és kiszárítása, talajvíz-szigetelés, házigomba kiirtása. *Költségvetések díjmentesen!*
PÉTER ERNŐ
V., SZEMÉLYNÖK UCCA 16. VI. 2. Telefon: Aut. 161-12

EGYENIRÁNYÍTÓK SZABÓ FRIGYES MÉRNÖK — Tel.: A. 135-06.
Elektromos berendezések vállalata Budapest, VI., Jókai ucca 37. szám

NYITRAY JÁNOS
hatóságilag eng. villanyszerelő és mechanikai vállalata
VII., CSÁNYI UCCA 6.

KASZIMIR FERENC
ÉPÜLET- ÉS BÚTORASZTALOSMESTER
TELEFONHIVŐ: L. 906—23
BUDAPEST, V, TISZA UCCA 18

TREMMEL TESTVÉREK TELEFON 465—90
bádogos és szerelő, egészségügyi, műszaki berendezési vállalata
BUDAPEST, VIII, BAROSS UCCA 50 SZÁM

SÁMUEL GYÖRGY
épület,- díszmű-bádogos és egészségügyi berendező
BUDAPEST, VI, ARADI U. 45. TELEFON: AUT. 223-62.

STEINER MARK asztalos üzlete és ablakredőny gyártás
konyhabutorok, leányszobák és előszobaszekrények állandóan raktáron
Budapest VI, Hegedüs Sándor ucca 27. (Izabella ucca sarok)
Telefon: Aut. 223-85. — Köztisztviselőknek fizetési kedvezmény

FÉMÁRÚ- ÉS SZERELVÉNYGYÁR MÜLLER ANDOR
BUDAPEST, VIII., JÓZSEF KÖRÚT 35. TELEFON: J. 373—71

Steinhäusl és Kölber
FESTŐK
BUDAPEST, IX., TÜZOLTÓ UCCA 3. TEL: J. 308-24.

Bőhm Nándor és Társa
AUTÓJAVITÓ- ÉS KAROSSZÉRIAGYÁR
Budapest, VI., Tünde ucca 10-14. sz.
(Schlick-gyár) Telefón: Automata 903—19. Saját telep

FUCHS G.
Első Magyar Tizedes- és Százados-Hídmérleggyár R.T.
BUDAPEST
Gyár és iroda: VI., Váci út 43 Telefón: Aut. 915-23
Városi raktár: VII., Károly király út 1 Telefón; József 429—90

»EGYESÜLT«
GOLYÓS- ÉS GÖRGŐSCSAPÁGY GYÁRI JAVÍTÓÜZEM
BUDAPEST, VI, SZINYEI-MERSE UCCA 26
(Podmaniczky ucca sarok)
ÚJ SPECIÁL CSAPÁGYAK KÉSZÍTÉSE
TELEFÓN: AUTOMATA 184—34.

Az 1924. évi XVIII. t.-c. alapján szervezett
IPAROSOK ORSZÁGOS KÖZPONTI SZÖVETKEZETE
Postatakarékpénztári számla: 10517 — Postatakarékpénztár csekkszámla: Kisipari hitelakció: 44500 — Girószámla: MAGYAR NEMZETI BANK — TÁVIRATCÍM: IPKÖZPONT
KÖZPONTIOSZTÁLYOK: BÖROSZTÁLY, ÉPÍTŐIPARI OSZTÁLY, FAIPARI OSZTÁLY, KISIPARI HITELAKCIÓ, KERESKEDELMI OSZTÁLY, TEXTÍL KÖZSZÁLLÍTÁSI OSZTÁLY
BUDAPEST, VII., KÁROLY KIRÁLY ÚT 3/c
TELEFONSZÁM: JÓZSEF 463—39

SÁGHY GYULA ácsmester
Budapest, V, Hold u. 9. II. 18. Tel. Aut. 157-36

SZÁVA SÁNDOR
EGÉSZSÉGÜGYI BERENDEZÉSEK GYÁRA
Budapest, I., Budafoki-út 73. sz.
Telefon: Lágymányos 6—07.

MOOR GÉZA építőmester
Budapest, VI., Reiter Ferenc ucca 103. sz.
Telefón: Automata 911—13.

Gazdasági Értesítő

Szaporítani kell az uccai telefón-automatákat

Egyetlen esztendő leforgása alatt igen nagy népszerűségre tettek szert az uccai *telefónautomaták*, amelyek megjelenését pedig igen vegyes érzelmekkel fogadta Budapest közönsége. De nem csupán népszerűvé váltak a világvárosi forgalomnak ezek a nélkülözhetetlen instrumentumai, hanem ma már számuk kevés:

egyáltalán nem elegendő a szükséglet kielégítésére.

Egyelőre 150 automata-telefón van forgalomban Budapesten, ami azonban *rendkívül kevés*, ha tekintetbe vesszük, hogy az alig *kétszerennyi* lakosú

Bécsben ezer ilyen készülék bonyolítja le a szükségletet.

Tény az, hogy *a fővárosnál meg van a hajlandóság a koncessziók számának szaporítására*, az engedélyt élvező társaság azonban a forgalmas Belváros uceáin állította fel e fülkék zömét, már pedig a köz szempontjából *elsősorban a perifériákon volna kívánatos ezeknek a telefón-automatáknak létesítése*. A perifériákon alig akad nyilvános telefónállomás, úgyhogy

a külterületeken egyenesen parancsoló és halaszthatatlan követelmény e készülékek felállítása.

Értesülésünk szerint a főváros tanácsa *a perifériák automata-telefónokkal való benépesítésének feltételéhez kötötte az újabb engedélyek kiadását*. Remélhető, hogy

ez a feltétel megértésre talál a koncessziós társaságnál,

amelynek magának is nyilván *elsőrangú üzleti érdeke bevételi forrásainak szaporítása*.

A magánkamatláb csökkentése. A Magyar Nemzeti Bank hivatalos váltóleszámitolási kamatlábának 7 százalékról *6 és fél százalékra* történt leszállításával kapcsolatban a budapesti pénzintézetek elhatározták, hogy *úgy a betéti, mint a hitelezési üzletben a kamatlábakat ugyancsak félszázalékkal leszállítják*, továbbá, hogy a budapesti tőzsdén jegyzett értékpapirok alapján folyósított lombard-kölesönök feltételei tekintetében mult évben életbeléptetett kedvezményt továbbra is érvényben tartják. A váltóleszámitolási üzletben a pénzintézetek szintén a változott viszonyokhoz alkalmazkodnak.

A Budapest Székesfővárosi Községi Takarékpénztár Részvénytársaság *Buzáth* János dr. alpolgármester, a takarékpénztár alelnökének elnöklésével folyó hó 13-án megtartott évi rendes közgyűlése a már korábban ismertetett igazgatósági jelentés elfogadása után egyhangúlag elfogadta az igazgatóság összes javaslatait és elhatározta, hogy a kimutatott tiszta nyereségből az 1929. üzletévi osztalékra jogosult részvények után folyó hó 14-től kezdődőleg *5 pengő osztalékot fizet*. Az igazgatóság és a felügyelőbizottság megbízatása lejárván, a közgyűlés az igazgatóság, valamint a felügyelőbizottság eddigi tagjait újra megválasztotta és egyben módositotta az alapszabályok néhány szakaszát, amelynek során az elnök bejelentette, hogy a takarékpénztár elnöke, aki a székesfőváros polgármestere, valamint egyik alelnöke, aki a székesfőváros alpolgármestere és az igazgatóságban helyet foglaló tanácsosok, úgy, mint a multban, a jövőben sem részesednek semmiféle tiszteletdijban.

A Nemzeti Takarékpénztár és Bank Rt. igazgatósága a március 3-án tartandó közgyűlésen indítványozni fogja, hogy az 1929. évi *193.149,85 pengő* (az előző évben 191.116.63 pengő) tiszta nyereségből a tartalék- és nyugdíjalap megfelelő javadalmazása után részvényenként *2,50 pengő* (= 10%), összesen 120.000 pengő osztalék fizettessék és 18.961.17 pengő új számlára elővitessék.

Az Első Budapesti Gőzmalom rt. *Fellner* Henrik felsőházi tag elnöklete alatt e hó 15-én megtartotta hatvankettedik rendes közgyűlését, amelyen az igazgatóság javaslata alapján *két pengő* osztalék fizetése határoztatott el. A szelvényeket e hó 17-étől kezdve a *Pesti Magyar Kereskedelmi Bank* váltja be. A felügyelőbizottságnak három évre történt újraválasztásánál új tagként Wahlkampf Henrik választatott meg.

A Magyar Vasúti Forgalmi Részvénytársaság bessenyei *Beöthy* László v. b. t. t. ny. kereskedelemügyi miniszter elnöklete alatt tegnap tartotta ezidei mérlegmegállapító igazgatósági ülését. Az *ügyvezető-igazgató* jelentéséből kitűnik, hogy a társaság egyes üzletágaiban, különösen a tartánykocsiüzletben, fokozatos fejlődés mutatkozik, ami a társaság bevételeinek megfelelő emelkedésével járt. Az előterjesztett mérleg szerinti tiszta nyereség 1,661.906 P 90 f, szemben a multévi 1,254.380 P 53 f-rel, amely összegből vasút kocsik és ingatlanok leírására 586.395 pengő 80 fillér fordíttatott, a multévi 403.641 pengő 37 filérrel szemben. Az igazgatóság elhatározta, hogy a közgyűlésen indítványozni fogja, hogy a lefolyt esztendőre osztalék fejében a multévi 2 P 40 f-rel szemben részvényenként 3 P fizettessék. Az igazgatóság elhatározta továbbá, hogy tekintettel a vállalatnak az évről-évre emelkedő osztalékból is kitünő fejlődésére, amit nem egyes konjunktúrális üzletekből eredő nyereségek, hanem a társaság üzletének kifejlesztése eredményeztek, *indítványozni fogja a közgyűlésen, hogy a jelenleg forgalomban lévő 300.000 darab, egyenként 20 P névértékü részvény névértéke a tőketartalékból részvényenként 30 P-re emeltessék*. Ezen indítványnak a közgyűlés által való elfogadása után a társaság eddigi 6,000.000 pengős alaptőkéje 9,000.000 pengőre fog emelkedni. A társaság állandó fejlődése reményt ad arra, hogy az ilymódon felemelt alaptőke a jövőben is megfelelő kamatozást fog hozni.

Uj tőzsdei évkönyv. Igen gyakran halljuk azt a panaszt, hogy a magyar részvényeknek és befektetési értékeknek, különösen a külföldön, nincs meg a kellő publicitásuk. Ezen hiányt pótolja a most újból megjelent *„Ungarisches Börsenjahrbuch 1929—1930"*, amely 30 fejezetben és 135 oldal terjedelemben teljes lexikonja a magyar részvény- és befektetési piacnak. Tavaly óta *Fialla-Dőri Ottó* ezen érdekes évkönyve erősen bővült, különösen fontos a *befektetési* értékeket tárgyaló teljesen új rész, amely minden háborúelőtti és utáni kibocsájtást bőven tárgyal és erősen érdekli a külföldet. Ilyen teljes és megbizható munka a magyar befektetési piacról eddig még nem állott rendelkezésre. Az évkönyv kapható a könyvkereskedésekben és a Pester Lloyd-nyomdában.

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros tanácsa nyilvános versenytárgyalást hirdet a IX. ker., Gubacsi út 6. sz. alatti sertésvásártéren építendő **sertésrakodó alábbi munkáira** és pedig:

I. Kitérővágány építési munkára. II. Föld-, kőműves- és elhelyezőmunkára. III. Vasszerkezeti munkára. IV. Mázolómunkára.

A kiírás nyomtatványai ivenként 10 fillér ellenében kaphatók naponta a hivatalos órák alatt a tanácsi VIII. ü. o. mérnöki hivatalában (Központi Városháza I. pavillon II. em., 56. ajtószám alatt.)

A rajzok és tervek ugyanitt megtekinthetők és a szükséges felvilágositások is ugyanitt nyerhetők.

A felsorolt munkacsoportok mindegyikére külön kell ajánlatot tenni, ha pedig több munkacsoportra együttes ajánlat tétetett, úgy a fővárosnak jogában áll bármelyik munkacsoport részajánlatát elfogadni és a fővárosnak ez a határozata az ajánlattevőre feltétlenül kötelező.

Minden ajánlat külön borítékba helyezendő, melyen a munkacsoportot meg kell jelölni.

Az ajánlatokat **1930. évi március hó 12-én (szerdán) délelőtt 11 óráig** a tan. VIII. ügyosztályban, a Központi városháza II. em., 204. ajtószám alatt kell benyujtani. Az ajánlatok ugyanazon napon 11 órakor a tan. VIII. ü. o. üléstermében II. em., 196. sz. alatt nyilvánosan fognak felbontatni.

Budapest, 1930. évi február hó 6-án.

A székesfőváros tanácsa.

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros tanácsa nyilvános versenytárgyalást hirdet a IX. ker., Gubacsi út 6. sz. alatti sertésvásártéren építendő **sertésvásárcsarnok alábbi munkáira** és pedig:

I. Föld-, kőműves-, elhelyező-, betón- és vasbetónmunkákra. II. Acsmunkákra. III. Bádogosmunkára. IV. Tetőfedőmunkára. V. Műkő- és szobrászmunkára. VI. Lakatosmunkára. VII. Mázolómunkára. VIII. Üvegesmunkára. IX. Ragacsnélküli üvegtetőmunkára. X. Burkolómunkára. XI. Különleges lakatos- és vasszerkezeti munkára. XII. Utépités és kövezési munkára. XIII. Csatornázási munkára. XIV. Vízvezetékszerelési munkára. XV. Keramitszállitásra. XVI. Trachit szegélykőszállitásra. XVII. Kőfuvarozási munkára. XVIII. Villanyszerelési munkákra és XIX. Hídmérlegek szállitására és szerelésére.

A kiírás nyomtatványai ivenként 10 fillér ellenében kaphatók naponta a hivatalos órák alatt a tanácsi VIII. ü. o. mérnöki hivatalában (Központi Városháza I. pavillon II. em., 56. ajtószám alatt.)

A rajzok és tervek ugyanitt megtekinthetők és a szükséges felvilágositások is ugyanitt nyerhetők.

A felsorolt munkacsoportok mindegyikére külön kell ajánlatot tenni, ha pedig több munkacsoportra együttes ajánlat tétetett, úgy a fővárosnak jogában áll bármelyik munkacsoport részajánlatát elfogadni és a fővárosnak ez a határozata az ajánlattevőre feltétlenül kötelező.

Minden ajánlat külön borítékba helyezendő, melyen a munkacsoportot meg kell jelölni.

Az ajánlatokat **1930. évi március hó 12-én (szerdán) délelőtt 11 óráig** a tan. VIII. ügyosztályban, a Központi városháza II. em., 204. ajtószám alatt kell benyujtani. Az ajánlatok ugyanazon napon 11 órakor a tan. VIII. ü. o. üléstermében II. em., 196. sz. alatt nyilvánosan fognak felbontatni.

Budapest, 1930. évi február hó 6-án.

A székesfőváros tanácsa.

GEIRINGER ÖDÖN GÉZA GÉPÉSZMÉRNÖK
műszaki és villamossági vállalat
TELEFON: AUT. 874—31
BUDAPEST, IX., LÓNYAY UCCA 54

Alapítva 1904. „HUNNIA" Alapítva 1904.
MAGYAR GÉPTÖMÍTŐANYAG GYÁR RT.
Saját gyártmányú géptömítőanyagok, tömítőlemezek, autófék és kuplungbetétek
— MŰSZAKI NAGYKERESKEDÉS —
TELEFON: AUT. 281—48. BUDAPEST, V, SZEMERE U. 2.

Kőbányai Gép- és Vasszerkezeti Muhely
BISSELICHES MÉRNÖK
Budapest, X, Liget-u. 46. Tel. J. 358-25
Vasszerkezetek, lakatosmunkák, portálok

ÁKOS FRIGYES ÉPÍTŐMESTER
BUDAPEST VII., KERTÉSZ UCCA 24—28 TELEFON: JÓZSEF 301—40

WEIDLINGER TIBOR Tel.: J. 318-07.
OKL. MÉRNÖK, ÉPITŐMESTER
BUDAPEST,
VII, RÁKÓCZI ÚT 36. Tel.: J. 318-07

ROYAL BENZINKUTAK
a legjobb üze nanyagot és a legjobb amerikai Readway-olajat szolgáltatják
PAJOR LÁSZLÓ
Tel.: Aut. 189-58 és 290-07 Budapest, V, Váci út 18

ENGLERTH M. JÁNOS KŐMŰVESMESTER
elvállal kisebb, nagyobb épitkezéseket és tatarozásokat
BUDAPEST, II., BATTHYÁNY UCCA 65. SZÁM

OZALID fény- és aluminium-másolatok Manglitz Ferenc Budapest,
VIII., József ucca 12. — Telefonszám: József 431-47.
Költségvetések, műszaki tervek, térképek razjolását és sokszorositását több szinben is vállalja.

Morbitzer Nándor építész és építőmester
Budapest, VIII, Üllői-út 66/b.
Telefon: József 310—90.

FISCHER MÁRKUSZ
ÉPÜLET- ÉS BUTORASZTALOS
ÜZEM ÉS IRODA: BUDAPEST, X., LIGET UCCA 20

BUKOVA LAJOS TELEFON J. 163—75
épületüvegező és képkeretező
BUDAPEST, IX. LÓNYAY UCCA 48. SZÁM

HALTRICH FRIGYES
karosszériaüzem
Budapest, VI., Csángó ucca 22. sz.
(Lehel ucca sarok.) Ezelőtt VI., Stefánia út 3.
Telefon: Automata 903—81.

Révész János
cement-, márványmozaik- és műkőárgyár, betonipari vállalat.
Burkoló-, műkő és csatornázási munkák. TELEFON: Ujpest 198.
Központi iroda: UJPEST, ŐSZ UCCA 14.

MÉHN ANTAL
ÉPÍTŐMESTER
BUDAPEST, II., HATTYU-U. 7.
Telefon: Aut. 506-24

Események

Fővárosi Hirlap

Az Egységes Községi Polgári Párt hivatalos lapja.

*

Előfizetési árak:

fél évre . . . . . 12 pengő:
egész évre . . . . . 24 pengő:

A szerdai közgyülés. A törvényhatósági bizottság szerdára összehívott rendes közgyűlésének napirendjére 112 ügyet tűztek ki. A nagyterjedelmű tárgysorozat ellenére sem igérkezik esemény-gazdagnak a közgyűlés, mert a szőnyegre kerülő ügyek majdnem mind kisebb jelentőségűek. Rengeteg telekrendezési és telekbérleti ügy mellett letárgyalják a zsidókórház és a Bródy Adél gyermekkórház *megnagyításához* szükséges *fővárosi területek átengedését*, a havidíjas állásoknak hivatalnoki állásokká való átszervezését, az Erzsébet sugárút végleges terveire vonatkozó előterjesztést, a *Községi Takarékpénztár* alapszabályait, a községi pénzkészletek gyümölcsöző elhelyezéséről szóló szabályrendelet módosítását, új balatoni gyermeküdülő-telep létesítését és telekvételét, a borellenőrző bizottság újjáalakítását, a szegények ingyengyógyszer ellátásának nehézségeit, az új villanyórákat, egész sor rendkívüli egyesületi segélykérelmet és a fertőtlenítő szabályrendelet revízióját.

Bárczy István a gyógyulás útján. *Bárczy* István ny. főpolgármester néhány héttel ezelőtt, köztudomás szerint, komolyan megbetegedett. A napokban *Illyés* Géza dr. professzor megoperálta, a műtét jól sikerült és *Bárczy* István állapota ma már tartósan és állandóan javul, úgyhogy közeli gyógyulása várható.

Újabb húsz állásra hirdet pályázatot a tanács. A polgármester a főváros közigazgatásánál húsz végleges tiszti állásra hirdet pályázatot, amelyek a következők: egy első osztályú és egy második osztályú mérnöki, egy közélelmezési főtanácsosi, egy közélelmezési tanácsosi, egy közélelmezési főfelügyelői, egy közélelmezési felügyelői, egy közélelmezési tiszti, egy közélelmezési segédtiszti, egy végrehajtói főfelügyelői, három végrehajtó-felügyelői, négy végrehajtó főtiszti, egy számvevőségi tiszti és három kezelőtiszti állás. A pályázat határideje március 1-én, szombaton, jár le.

A Horthy Miklós úti köröndön állítják fel Szent Imre szobrát. Izabella főhercegasszony, mint ismeretes, az 1930. évi „Szent Év" emlékére, amelyet *Szent Imre* királyfi emlékezetére engedélyezett a pápa, — művészi szobrot készíttetett *Szent Iván* fiáról s azt a közelmultban *Magyarország kormányzója útján felajánlotta a nemzetnek*. A *Szent Imre*-szobrot a szent év rendező főbizottságának tervei szerint Budapesten állítják fel éspedig — eddigi elgondolás szerint — *a Horthy Miklós úti körtéren*. A műemlékekre felügyelő bizottság magáévá tette ezt a megoldást, s így *valószínűleg semmi akadálya sem lesz annak*, hogy Budapest legújabb és egyik legjobban sikerült szoborműve Buda legigéretesebb és legszebb terét díszítse.

Kinevezés. A pestvidéki törvényszék Novák László dr. revízort törvényszéki hites könyvszakértőnek kinevezte.

Ötven új bérpalota — nyereménykötvényekből

Budapest lakáshiányán jelentékenyen segítene annak a figyelemreméltó tervnek megvalósítása, amelyet most dolgozott ki *Neuschloss-Knüssli* Kornél építésztanár, *Szalay* József dr. ny. min. tanácsos és *Wahrmann* Ede, a *Kereskedelmi Bank* igazgatója. Eszerint az alsó-Tabán és a Villányi út beépítetlen fővárosi telkein mintegy

50 új bérpalotát építenének 1800 lakással.

Az építkezések azonnal a főváros tulajdonába mennének át, míg *az építést végző jogi személyt negyven éven át illetnék a jövedelmek és terhek*. Közben természetesen

az ingyen átengedett telkekért a feleslegből bizonyos részesedést kapna a főváros.

A terv keresztülviteléhez szükséges volna, hogy a kormány adjon engedélyt 30,000.000 pengő értékű nyereménykötvény kibocsátására. A lakások ára *25—40 százalékkal olcsóbb lenne a mai építkezések lakás-árainál, de a békebelieknél is olcsóbb lenne 10 százalékkal*.

Egyszerűsítették a kihágási eljárást. A közigazgatás egyszerűsítéséről szóló új törvénynek a kihágási eljárásokra vonatkozó rendelkezéseit a mult héten léptették életbe a fővárosnál. A kihágási bíráskodásnál *ezideig három fórum volt*. Az elöljáróság ítélete ellen a tanácshoz lehetett fellebbezni másodfokon, harmadfokon pedig a miniszterhez, ami annyira meglassította az eljárást, hogy szinte illuzióssá tette a büntetéseket, amelyek rendszerint olyan megkésve, sokszor évek mulva váltak jogerőssé, amikor *javító hatással már nem voltak és elveszítették a hatósági eljárás komolyságát*. Az új törvény szerint csak két fórum van: elsőfokon az elöljáróság, másodfokon a tanács. Harmadfokon a miniszterhez csak bizonyos ritka és speciális esetekben lehet fellebbezni. Az új eljárás azt jelenti, hogy *egy-egy kihágási eset elbírálása esztendők helyett hetek alatt elintéződik*. Az új reformot annál inkább örömmel regisztráljuk, mert éppen e hasábokon mutattunk rá azokra az esetekre, mikor a tisztességes ipar és kereskedelem fokozott védelemre szorul a visszaélőkkel szemben és védelmet sürget a nagyközönség is.

Csármann tanácsnok balesete. *Csármann* Ferenc tanácsnokot, a városrendezési és útépítési ügyosztály agilis vezetőjét kellemetlen baleset érte. A tanácsnok a mult héten elesett és *lábát ficamította*, de a gyors orvosi beavatkozás folytán állapota *máris rohamosan javul és rövidesen újra elfoglalhatja hivatalát*.

Mégis lesz helyihajózás? A budapesti helyihajó közlekedés kérdése még mindig vajudik. A *Fővárosi Hirlap* multheti számában jelentettük, hogy a tanács nem hajlandó szubvencionálni a vizitaxi vállalat ismeretes ajánlatát, amelyhez később *Baross* Gábor vállalata és bankérdekeltsége is csatlakozott. A tanács elutasító álláspontját, mint megírtuk, azzal okolta meg, hogy a szóban forgó vállalatot nem tartja annyira közérdekűnek és olyan méretűnek, amelyet közpénzzel támogatni lehetne. A helyihajózás ügye, a jelek szerint, mindezek ellenére sem aludt el teljesen. Néhány nappal ezelőtt megjelent a közlekedési ügyosztályban *Baross* Gábor és közölte, hogy a vállalat az elutasítás ellenére is fenntartja ajánlatát és már az idén húsznál több motoroshajót helyez menetrendszerint üzembe a budapesti Duna-szakaszon, köztük több *ötvenszemélyest* is. A vállalat, információnk szerint, több külföldi érdekeltséggel folytat ezirányú tárgyalásokat, s így hírszerint, egy francia tőkecsoporttal is.

Az Erzsébet sugárút. A szerdai közgyűlésen mutatják be a törvényhatósági bizottságnak az Erzsébet sugárútnak a Közmunkák Tanácsában módosított terveit, amit azóta már a székesfővárosi tanács is elfogadott. A sugárút vitás problémáit ezzel az aktussal most már valószínűleg egyszer és mindenkorra lezárták, annál is inkább, mert a szabályozás költségeit és a szabályozás végrehajtását a Közmunkák Tanácsa magára vállalja. A tervezet egyébként nagyabb változásokon nem ment keresztül: a legfeltünőbb módosítás az, hogy a Károly körúti torkolatban a *kiugró árkádos megoldás elmarad*. A *Közmunkák Tanácsa* a betorkolási tervek elkészítésére rövidesen *pályázatot hirdet*.

MAKOVSKY FERENC
Fülöp Szász-Coburg Gothai herceg ő királyi Fensége uradalmi építésze
Budapest, VII. Abonyi-u. 4. TELEFON: J. 381-17

KOZÁK ANTAL KÁRDMŰVES ÉS LAKATOSMESTER
Budapest VIII, Üllői-út 58. Futó u. sarok (Villamos-megálló)

Bründl János udvari szállító Egészségügyi műszaki berendezések gyára
Budapest, VII., Péterffy Sándor ucca 34. szám
Központi fütés. — Melegvíz készülék. — Vízvezeték. — Csatornázási- és gázberendezések. — Berendez városoknak vízműveket, csatornázásokat és derítőtelepeket. — TELEFON: József 518—19.

ROHRMANN JÁNOS
ELEKTROTECHNIKAI ÉS MECHANIKAI GYÁR
BUDAPEST, VII., SAJÓ-U. 5/a.
Gyárt: preciziós fogaskerekeket, fogasrudakat, esztergamunkát és tömegcikket. Alapíttatott 1904.

KOSZTELÁN MIKSA
MŰSZAKI ÉS OLAJ NAGYKERESKEDŐ
Telefon: Aut. 287-19. BUDAPEST, VI., Eötvös u. 23/b.

WOLSKY SÁNDOR BÉLA
WOLSKY ALBERT FIA
gépüzemű kefe- és ecsetárugyár
BUDAPEST, VIII., MAGDOLNA UCCA 18. SZÁM.
TELEFÓN: JÓZSEF 324-88

PATAKI ÉS FARKAS
MÉRLEGÜZEM
BUDAPEST, VII., ROTTENBILLER UCCA 9
(BEJÁRAT PÉTERFY SÁNDOR UCCA) TELEFON: J. 373-68

ROSENTHAL MÓR
ÉPÜLETÜVEGEZÉSI VÁLLALATA
BUDAPEST, VI, CSENGERY UCCA 61. TEL.: A. 144-77

Alapítási év: 1868 CRISTOFOLI VINCE Telefon: J. 381—47.
KŐPADLÓ, FAYENCE FALBURKOLAT
BUDAPEST, VII., GIZELLA ÚT 31.

Wörner J. és Társa
Gépgyár Részvénytársaság
Malomberendezések — Nyomdagépek — Láncgyár — Vasöntőde
Telefon: L. 905-74, 905-75. Budapest, V, Váczi út 48. Alap. 1867.

SEBESTYÉN SÁNDOR
asztalosmester, irodaberendezési vállalata
Budapest, VII, Hajtsár út 135. — Telefón: Zugló 60—89

Mandorff és Társa
Vas, fémlakatos és gépjármű áru munkák üzeme
Budapest VI., Szabolcs ucca 9.
Telefon: Aut. 142—67.

NEMES FUCHS VILMOS
ELEKTROTECHNIKAI VÁLLALAT
BUDAPEST VI, SZONDY UCCA 84. III. 1.
TELEFÓN: AUTOMATA 285-48

ERDÉLYI MŰINTÉZETE
udvari fényképész IV., Semmelweis ucca 2. sz

BORY ÉS WALTHER
ÁCSMESTEREK, ÉPÍTÉSI VÁLLALKOZÓK
Rákospalota, Földvári ucca 60. szám
TELEFON: LIPÓT 964—14. SZÁM

REDNER JENŐ
MÉRNÖK, ÉPÍTŐMESTER, ÉPÍTÉSI VÁLLALKOZÓ
BUDAPEST, X., DANDÁR U. 17. TEL. J. 394-34

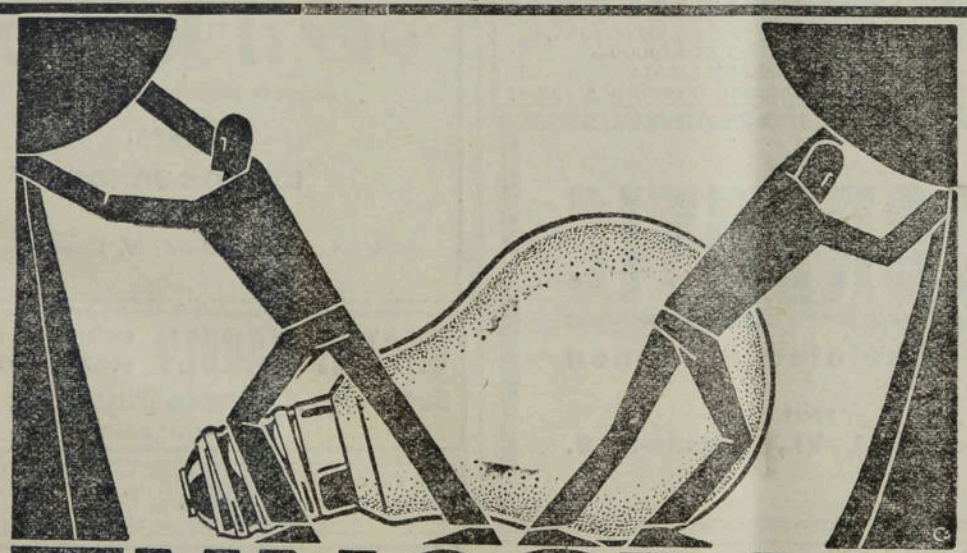

TUNGSRAM
GYÖNGYFÉNYLÁMPA
KELLEMES ENYHE FÉNY!

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros tanácsa nyilvános versenytárgyalást hirdet az I. ker., Léderer-telepen épülő tüdőbeteg-gyermeküdülő (erdei iskola) építkezésénél szükséges **válaszfal- és műkőmunkákra.**

A vonatkozó költségvetési kiírás nyomtatványai ívenként 0.50 P-ért kaphatók **1930. évi február hó** 17-től kezdve naponta d. e. 11—1 órák között a székesfővárosi tanács II. (középítési) ügyosztályának IV., Központi városháza, III. em. 342. sz. szobájában.

A rajzok, tervek és minták megtekinthetők és a szükséges felvilágosítás megszerezhető az előadónál, a Központi városháza, III. em. 337. ajtó alatti hivatalos helyiségben.

Az ajánlatok **1930. évi március hó 4. és 5-én (kedden és szerdán) d. e. fél 10 óráig** a tanácsi II. (középítési) ügyosztály III. em. 350. sz. szobájában adandók be. Az ajánlatok ugyanazon napon, ugyanazon tanácsi ügyosztály üléstermében (III. em. 354. sz.) 10 órakor fognak nyilvánosan felbontatni.

Budapest, 1930. évi február hó 12-én.

A székesfőváros tanácsa.

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros tanácsa nyilvános versenytárgyalást hirdet a VIII., Reviczky uccai gróf Wenckheim-palota átalakításával kapcsolatban szükséges **vaskönyvállvány készítési munkáira.**

A hivatkozott hirdetésekben közölt módozatok szerint leteendő bánatpénz összege az ajánlati összeg 2%-a.

A vonatkozó költségvetési kiírás nyomtatványai ívenként 0.50 P-ért, a szükséges rajzok összesen 3.— P-ért kaphatók **1930. évi február hó** 19-től kezdve naponta d. e. 11—1 órák között a székesfővárosi tanács II. (középítési) ügyosztályának IV., Központi városháza, III. em. 342. sz. szobájában.

A rajzok, tervek és minták megtekinthetők és a szükséges felvilágosítás megszerezhető az előadónál, a Központi városháza, III. em. 337. ajtó alatti hivatalos helyiségben.

Az ajánlatok **1930. évi március hó 21-én (péntek) d. e. fél 10 óráig** a tanácsi II. (középítési) ügyosztály III. em. 350. sz. szobájában adandók be. Az ajánlatok ugyanazon tanácsi ügyosztály üléstermében (III. em. 354. sz.) 10 órakor fognak nyilvánosan felbontatni.

Budapest, 1930. évi február hó 13-án.

A székesfőváros tanácsa.

A szerkesztésért és kiadásért felelős: **Dacsó Emil.** Kiadja: FŐVÁROSI HIRLAP lapkiadó-vállalat. Révai Irodalmi Intézet Nyomdája Budapest, V., Ügynök u. 8. Nyomdaigazgató: Linzer M.

FARKAS LAJOS Telefon: J. 396-78
MÉRNÖK magas-, mély-beton és vasbeton építési vállalkozó
Budapest VII, Kolumbus u. 41

Gőz és motor
utihengerlők
bitumenező hengerek
zuzalékszórókkal
Magyar gyártmány
John Fowler & Co. Budapest-Kelenföld
11. sz. postahivatal. Telefon: J. 382-11

Kún Sándor
festék, kence, zsiradék, kátrány
és vegyitermékek gyári raktára
Budapest, IV, Ferenc József rakpart 18
Telefonszám: József 361—23

Svecz Mihály
cipész mester, vállalkozó
BUDAPEST, VI
Wesselényi u. 30

NAGY GYULA
LAKATOSÁRÚGYÁRA
Budapest VIII, Köris-ucca 10. Tel.: J. 348-15

FISCHHOF OSZKÁR
villamossági berendező és javító műhelye
Budapest, I., Lágymányos ucca 2. szám
Telefon: Lágymányos 19—30. *Telefon: Lágymányos 19—30.*

FRIEDRICH JAKAB
ÁCSMESTER ÉS TETŐEMELÉSI VÁLLALAT
Budapest, V., Párkány ucca 1418. Telefon: Lipót 969—98

TELEFON: J. 370-70 **MAGYAR** TELEFON: J. 370-70
ÉPITŐ RÉSZVÉNYTÁRSULAT
BUDAPEST, X, KERÉKPÁR UCCA 2. SZ.
ALAPITTATOTT 1889-ben
Mindennemű vízépítés, folyamszabályozás és csatornázás. Kotrások csatornakotrókkal és excavatárokkal. Darukkal való kirakodások. Alapozások, mély- és magasépítés. Út- és vasútépítés. Hídépítés. Mindennemű beton- és vasbetonépítés. Kőmunkálatok. Városi csatornázások és vízvezetékek
Hajó- és kotrójavító telep Apostagon.

TÓTH LAJOS Telefon: Lágymányos 11—36
pala- és cserépfedőmester. Eternitcserépfedés, facement- és bőrlemezfedés, tetők jókarbantartása és tatarozása.
BUDAPEST, I., Fehérvári út 106

CSUKA GEZA
ASZTALOSMESTER
ÜLŐ-BÚTOR SPECIALISTA
Bármilyen tömegcikk gyártását vállalom e szakmában
BUDAPEST, VII, FRANCIA ÚT 44. TELEFON: JÓZSEF: 449-46

KOVÁCS OSZKÁR BÁDOGOS MESTER
ÉRCKOPORSÓ ÉS TEMETKEZÉSI CIKKEK KÉSZITŐJE
BUDAPEST, IX., TELEPI UCCA 14. SZÁM.
(A Ludovikával szemben.) TELEFON: J. 451—93

PARKETTA Szék-és Faárugyár Rt.
ezelőtt **JAUERNIK ISTVÁN**
Budapest X., Kőbányai út 41/a.
TELEFON: JÓZSEF 346—43
Főbb gyártmányaink: Mindennemű székek és éttermi asztalok színházi csapószékek, parket és szabadalmazott klozetülések stb

SOVÁNYITÓ GYÓGYTORNA
A Szent Gellért Gyógyfürdő legtökéletesebben berendezett gyógytorna (Zander) termében Mérsékelt árak!

NEUSCHLOSZ—LICHTIG
REPÜLŐGÉPGYÁR ÉS FAIPAR R. T.
BUDAPEST—ALBERTFALVA
VÁROSI IRODA: IV, PETŐFI SÁNDOR UCCA 9. SZ.
TELEFON: AUT. 890—47.
GYÁRI TELEFON: LÁGYMÁNYOS 582—20, 11—79.
PARKETT- ÉS ÉPÜLETASZTALOS MUNKÁR!

SZOBI KŐBÁNYA RÉSZVÉNY-TÁRS. BUDAPEST, V., ALKOTMÁNY-U. 16. TELEFON: 234—60

DÁVID ÉS DEUTSCH
KÖZPONTI FŰTÉS, SZELLŐZTETÉS, VIZVEZETÉK, CSATORNÁZÁS, ÉPÜLET- ÉS BÁDOGOSMUNKÁK MŰSZAKI VÁLLALATA
BUDAPEST, VII. RÓZSA UCCA 41. TELEFON: J. 430-81

CORDATIC
a tökéletes autópneu
Főelárusitás:
Budapest, VI., Mozsár-u. 9.

ÁMON ANTAL és FIAI
KÖVEZŐMESTEREK, ÚT-, CSATORNA- ÉS BETONÉPITÉSI VÁLLALKOZÓK, FÖLDMUNKA, VÁGÁNYFEKTETÉS, MÉSZKŐBÁNYA.
VIII., Futó ucca 10. Telefon: J. 303-85.

MORVAI GYULA TETŐFEDŐMESTER
PESTUJHELY, MOLNÁR VICTOR UCCA 33. SZ.
Elvállal minden e szakmába vágó tetőfedő munkákat

BIER ÉS WERSCHETZ
okl. mérnök és épitőmesterek, építési vállalkozók
Budapest, IX., Vágóhíd ucca 11. sz.
TELEFON: JÓZSEF 363—78, 259—50.

Volt **Wellisch Náthán Utóda**
Fischer Zsigmond épületfakereskedő
Ajánlja dúsan felszerelt raktárát állványfa és asztalosáruban stb.
X., Asztalos Sándor-utca 5. Telefon: J. 310-89.

THE NEUCHATEL ASPHALTE COMPANY LIMITED
BUDAPESTEN, iroda: VI., Vilmos császár-út 31. sz. Telefon Terés 212—46. Gyár: VI., Váci-út 85. Telefon L. 914—88. Gyárt és elad Val de traversi mastixot, raffinált bitument, falszigetelő aszfaltot. Készít: Traversi természetes tömörített aszfalt utakat és öntött aszfaltból járdákat és kocsiutakat.
Budapest székesfőváros szerződéses vállalkozója.

TEUDLOFF—DITTRICH
ARMATURA SZIVATTYÚ ÉS GÉPGYÁR R. T.
TELEFON: JÓZSEF 463-92 463-93
KISPEST, ÜLLŐI ÚT 216—222

Dunakavicsot és Dunahomokot
szállít kocsifuvarban és vasúton saját iparvágányról Budapestről, Adonyból, Bajáról, és Mohácsról
FLEISCHMANN ANTAL Dunakotrási és gőzhajózási vállalat
Budapest, VII, Károly körút 17. Telefon: József 465-62 és 465-63

Használja munkáinál a világhirű **egresi gipszeket**
Legjobbak, legkiadósabbak, legjobb kötőképességüek
Kaphatók: **Gipszet Árusító R. T.** Budapest
V, Erzsébet-tér 15. — Tel Aut. 805-25 — Sürgönycím: GIPSZ Budapest

Egyesült Tégla- és Cementgyár R.-T.
Budapest, V., Sas ucca 25. szám
Telefon: 230—71, 108—59, 141—52
Évi teljesítő képesség: 12,000 vagón cement, 5,000 „ mész, 80.000,000 darab tégla, 8.000,000 „ cserép
Portlandcementgyár: Lábatlan. — Mészégető: Lábatlan.
Téglagyárak: Buda, Kőbánya, nyergesujfalu

Kőbányai Szivattyú- és Gépgyár
Budapest, X., Gergely-utca 30. — Telefon: J. 361—78.
Költségvetés és mérőkiküldés díjmentes.

Költségvetés és mérőkiküldés díjmentes.
Épit, javit, alakit szivattyütelepeket 1000 löerőig, bár mely rendszerben. Kisebb szivattyúk szab. önfelszivással.

Budapest Székesfőváros
Ásványvíz-üzeme
HARMATVIZ
A Hungária gyógyforrás szénsavval telített vize.
Kapható mindenütt! Tel: Autom. 530-03.

Csütörtökön
PESTI TŐZSDE
szenzációs közgazdasági riportokkal
SZERKESZTI:
KALLÓS JÁNOS
Szerkesztőség és kiadóhivatal: IV, Városház ucca 6

UNREIN KÁROLY csatorna- és emésztőgödör tisztitási vállalat
Budapest, X., Szentmihályi-út 13. szám
Telefon: József 458—76

MAYER OTTÓ egészségügyi berendező központi fütés, szellőztetés és fürdőberendezési vállalata. Épület- és díszmúbádogos, légszesz, vízvezeték, csatornázás és szivattyú berendezési telepe. Budapest, VII, Barcsa u. 9. Tel J. 360-70

NOVÁK ISTVÁN kőművesmester, építési vállalkozó
X., Maglódi út felőli Kada ucca 22.
Telefon: József 372-48.

SCHÖNTHEIL RICHÁRD okl. épitész és épitőmester
Budapest, I., Villányi-út 10
Telefonszám: Lágymányos 19—36

Ára 50 fillér

Tizenkilencedik évfolyam — Budapest, 1930 február 26. — 8. szám

Fővárosi Hirlap

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Egész évre ..... 24 pengő
Félévre ..... 12 pengő
Állandóan:
GAZDASÁGI ÉRTESÍTŐ

VÁROSI, POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

Felelős szerkesztő: DACSÓ EMIL

MEGJELENIK MINDEN SZERDÁN
Szerkesztőség és kiadóhivatal
BUDAPEST VI., SZIV UCCA 18 SZ.
Postatakarékpénzt. csekkszámla 40.424
TELEFON: AUTOMATA 137—15

Horthy Miklós tíz esztendeje

Nagy orátorok szógyémántjai vésik az idők emlékezetébe az érdemeket, amelyekkel *Horthy* Miklós, Magyarország kormányzója, egy évtized alatt az országmentés munkáját elvégezte. Ünneplő hete van folyamatban a magyar életnek és a hét során a magyar lélek őszinteségével tiszteleg a Ma árvízi hajósa előtt. Az összeomlás, a szétszórtság, a gyűlölködés szörnyű áradásából mentette meg *Horthy* Miklós az országot és vezette a szorgalmas, alkotó munka útjára.

Ez az ünnep egy korszaknak a záróköve és ez az, ami jelentőségét még inkább emeli. Nehéz idők foglalatja ez a decennium, de az új évtized kapujában szebb hajnal dereng, ami azt bizonyítja, hogy a küzdelmek és szenvedések, amelyekből elsősorban a Kormányzó vette ki részét, egy jobb korszak nagyszerű megmunkálásának eszközei voltak. A gonosztevők összeomlott uralmának romjaiból épített új várat *Horthy* Miklós a vörös veszedelem újabb betörése ellen. Hadsereget, kicsit, de kemény, az egész világ szakértői által megcsodált hadsereget szervezett a nemzetnek, amelyet nem a háború, hanem a gyáva defetizmus fosztott meg a fegyveres védelemtől. Ez a hadsereg a nemzet ép teste, amelyhez ép lelket is adott *Horthy* Miklós, amikor a nemzeti gondolatot egy egész korszakot beborító dús és élő növénnyé esiráztatta.

A magyar lelkek új edzést kaptak a Kormányzó hitének, akaratának, törekvéseinek nem halványuló tüzében. Megedzett lélekkel, megfeszített akarással lehetett csak megküzdeni a kegyetlen időkkel, amelyekben a történelem a szenzációhajhászó botrány-riporter fantáziájával dolgozott és gyilkolt bennünket. A Kormányzó ezekben az időkben gondviselésszerű rátermettséget mutatott az ország vezetésére és egy félénk, a sorsüldözöttségben reszkető nemzet bizalmát váltotta ki önmaga és a jövendő iránt.

Soroljuk-e fel az érdemeket, amelyek a márványba író vésőt kívánják, amikor ezeket a nagy szónokok egész sora mondotta el az elmult napokban és mondja el a következő órákban emlékezetes szavakkal? Nem igen van erre szükség akkor, amikor még egész sötétségükben a szemünk előtt állanak a súlyos idők, amikor *Horthy* Miklós megkezdte a nagy mentő munkát. Tíz esztendő két végső pontját kell csak a reflektor fényébe állítani, lemérni a különbségeket és előttünk áll a haladás útja. Ennek az útnak pedig lényege az a béke és nyugalom, amely a zavargó idők helyett ránkköszöntött, a lelkek egymáshoz símulása, amely a gyűlölködést hál' Istennek örökre feledteti velünk, az a becsület, amelyben ma áll az ország a külföld előtt, amikor tíz esztendő előtt még az izoláltság dermesztő hidege fujt be kapuinkon. Szegények vagyunk ma is, de az államháztartás rendje helyreállott, európai nívóra emeltük újból a háborúban leromlott intézményeinket, pénzünk a szegény ember pénze ugyan, de tisztán cseng, ha a világpiac pultjának márványára dobjuk. Mindenek felett pedig nyugalom és rend van az országban, amely ismét kezd a munka, a haladás országává lenni.

Olyan férfiúnak, akinek lelke emelkedettsége ilyen eredményeket tud elérni, kétségkívül az egész ország fájdalma is benne sajog a lelkében. Azé az országé, amely sohasem tud megnyugodni megcsonkítottságának tudatában és amely nem tud soha megszabadulni a szent álmoktól. *Horthy* Miklós államférfiúi nagysága, hogy tízesztendős uralma alatt kiirtotta a hagymázos álmokat, amelyek kalandokat követeltek és országrontó könnyelműségeket sürgettek. *Horthy* Miklós, a hős katona, a béke apostolává lett és az új országalapítást nem kardja hegyével, hanem a kultúra karmesteri pálcájával dirigálja. Tíz esztendő hatalmas építő munkája, a magyar géniusz magasbaszökése, a magyar kultúrfölénynek hódító útján való megindulása: ez lehet a nagy katona igazi büszkesége. Csodálatos véletlen, hogy az isteni Gondviselés Középeurópa két súlyos pontjára két világhírű hőst állított és ennek a két világhírű katonának bölcsessége az igazi garanciája a világ békéjének. *Horthy és Hindenburg csodálatos szülöttei ennek a kornak*, akik nemzetükért, országukért fel tudnak áldozni mindent, ami szép és szent volt előttük egy életen át. Ma az a szép és szent nekik, ami használ az országnak, ami a nemzet életét menti meg az elpusztulástól.

És mégis *Horthy* Miklós katonai erényei azok, amelyek megkeményítették a magyar lelkeket, amelyek rendet és munkát paranesoltak. *Példaadó kötelességtudásában érezzük mi azt az ellenállhatatlan erőt, amely megmentett bennünket a végső romlástól* és amely a nemzet szeretetét, hódolatát és háláját biztosította számára.

Budapest székesfőváros szombaton ad kifejezést szeretetének, hódolatának és hálájának. A közgyűlés ünnepi ülése történelmi nevezetességű lesz és módot fog találni arra, hogy az ünnep emlékei megmaradjanak a késő utókor számára is. Budapest *Horthy* Miklós böles és hálára kötelező kormányzásának emlékéül nevéről nevezi el az új szeretetotthont, több szociális intézményt, sétányt és parkot. Ugyanakkor pedig a *Kormányzóné* nemes és meleg szívről tanuskodó szeretetteljes munkáját, amelyet a főváros szegényei és a jövendő generáció érdekében szinte szünet nélkül fejt ki, azzal kívánja megköszönni, hogy az egyik új szociális intézményt védőszentjének nevével ékesíti.

A nagy nap, amely nemcsak *Horthy* Miklós ünnepe, de a magyar reneszanszé is, méltóságteljes lesz és példázni fogja az egész világ előtt, hogy Magyarország sebei meggyógyultak és a nemzet egy emberként áll munkára készen, hogy induljon a magyar jövendő felé.

Az élelmiszer-nagyvásártelepet a jövő év nyarán át lehet adni a forgalomnak

Költözködik-e a Garay piac? — A nyilvános versenytárgyalás és az azonnal elkezdhető munka nagy problémája — Becsey Antal nyilatkozata

A főváros, amely régebben hatékonyan alimentálta a fővárosi iparosokat és vállalkozókat, az utóbbi időben költségvetési helyzetének rosszabbodása következtében lényegesen kevesebb közmunkát ad ki. Minthogy pedig a munkanélküliség is emelkedő tendenciát mutat, fokozottabb érdek az előkészített közmunkák mielőbbi kiadása. Ebből a szempontból fejlődött ki a vita a főváros pénzügyi bizottságának legutóbbi ülésén ama kérdés körül, vajjon a ferdinándtéri és Garai téri piacok megépítésére a tanács nyilvános versenypályázatot hirdessen-e, vagy pedig azonnal bízzák meg az építkezéssel a céget, amely az óbudai piacot is építette. A bizottság hosszú vita után úgy döntött, hogy nem ír ki nyilvános versenypályázatot, hanem utasítja a tanácsot, hogy két héten belül folytassa le az ajánlattevő céggel a közvetlen tárgyalásokat.

Becsey Antal,

aki a munkálatok sürgős kiadása mellett érvel, ebben az ügyben a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— A közvetlen tárgyalások során mindenekelőtt arról kell dönteni, hogy a főváros mind a két piacot most egyszerre építse-e meg, vagy pedig csupán az egyiknek a megépítését határozza-e el. Fölmerült a legutóbbi tárgyalások során az a terv is, hogy *a Garay-piacot ki kell telepíteni a régi lóversenytérre.* Ez a terv már régebbi keletű, de a környékbeli kereskedők, akikre ennek a piacnak kihelyezése katasztrofális hatással volna, érthető okokból küldöttségeket menesztettek a polgármester elé és sikerült is nekik a piac áthelyezésének a tervét legalább egyelőre levétetni a napirendről. Most azután újból fölmerült ez a terv, de

egyelőre nyilt kérdés, hogy a Garay-piac a Garay téren marad-e vagy sem.

— Ami a piac megépítését illeti, tudni kell, hogy *speciális építkezési módnak kell érvényesülnie.* Ugyanolyan fedett piac építéséről van szó, mint amilyen Óbudán és a Krisztina körúton, a Vérmezőnél épült. Az óbudai piac kitünően bevált, szép, tiszta és higiénikus. Úgy a Garay téren, mint a ferdinándtéri piacon feneketlen por, sár, piszok veszélyezteti a közegészséget és mindezekhez hozzájárul még az a körülmény is, hogy mind a két piacon *patkány-odúk serege található.* Még tavaly kapott egy ajánlatot a főváros attól a cégtől, amely az óbudai piacot építette. Késleltette a döntést az a körülmény, hogy a fővárosnak nem volt pénze. Erre az ajánlattevő cég hajlandónak mutatkozott a tőkét kölcsönadni a fővárosnak, amivel megkönnyítené a probléma megoldását. Most az ügyosztályon van a sor, hogy lefolytassa a közvetlen tárgyalásokat az érdekelt céggel. Nem akarok egyik álláspont mellett sem kardoskodni. Magam is híve vagyok a nyilvános versenytárgyalásnak, de *nem mellőzhetem azt a szempontot, hogy rendkívül sürgős ügyről van szó.* Ha kiírnánk a versenytárgyalást, a tervpályázatok benyujtására és a döntésre hosszabb határidőt kellene kitűzni, aligha csalódnék tehát, ha megállapítanám, hogy

ebben az esztendőben már ezeket a piacokat lehetetlen volna megépíteni.

A gyors elintézésre tehát csak egyetlen mód van: *azonnal megbízni az ajánlattevő céget, amely az óbudai piacot közmegelégedésre építette meg.*

— Ugyancsak sürgős volna *az élelmiszer-nagyvásártelep* építkezéseinek a megkezdése is. A pályázatok ki vannak írva és remélem, hogy *március hó folyamán ezeket a munkálatokat már ki is lehet adni, úgyhogy legkésőbb április elején a földmunkálatok és az építőmunkálatok megkezdődhetnek.* Ha sürgősen megkezdik a vasúti hálózat építését is, akkor

a jövő év nyarán az új élelmiszer-nagyvásártelepet át lehet adni a forgalomnak,

aminek következtében mentesülni fog az életveszélyesen túlzsúfolt központi vásárcsarnok és megenyhülnek azok a közlekedési mizériák is, amelyek a központi vásárcsarnok túlzsúfoltsága következtében a Ferenc József-híd pesti hídfőjénél tapasztalhatók. A központi vásárcsarnok helyi piaccá fog korlátozódni.

— Csak félmunkát végeznénk, ha nem történnék gondoskodás az élelmiszer-nagyvásártelephez vezető *közlekedés* kiépítéséről. A jelenlegi soroksáriuti közlekedési viszonyok nem lesznek alkalmasak arra, hogy lebonyolítsák a várható nagy forgalmat. Mindenekelőtt

az úttest közepére kell helyezni a vágányokat

és így kell takarékoskodni az út-hellyel. Gondoskodni kell továbbá az út kiszélesítéséről is, mert hiszen ennek az útnak már csak a nagy állami kikötőre való tekintettel is az lesz a feladata, hogy ezt a környéket bekapcsolja a világforgalomba. Új villamos-relációkat kell majd bevezetni. Meg kell hosszabbítani a jelenleg ottjáró villamosok útvonalát a vásárcsarnokig és új villamos-relációkat is be kell állítani.

Kell vagy nem kell a száz további autobusz?

A főváros törvényhatósága elvben *már régebben elhatározta száz további autobusz beszerzését* és az új autobuszok rendelésének fontosságára utalt egyik leiratában nemrégiben a kereskedelmi kormány is. A kérdés állandóan foglalkoztatja a fővárosi adminisztrációt is. A közlekedési ügyosztály nemrégiben kérdést intézett e tárgyban az autobuszüzem igazgatóságához, amely

általános meglepetésre a további kocsivásárlás ellen foglalt állást. Azzal érvelt, hogy nagyobb kocsiparkkal még nagyobb lenne a máris fennálló deficit

és *garázs sincs,* úgyhogy az új autobuszoknak a szabadban kellene állniok. A közlekedési ügyosztály ezzel szemben — szerintünk helyesen — azt az álláspontot képviseli, hogy *a száz új autobusz beszerzése közérdek* és a kocsikat már csak a munkanélküliség leküzdése érdekében is mielőbb meg kell rendelni a hazai gépipar foglalkoztatására. A tanács magáévá tette az ügyosztály álláspontját és rövidesen a közgyűlés elé is kerül a kérdés, s így *az autobuszpark kiegészítése hamarosan befejezett tény.* Mindenesetre igen furcsa az autobuszigazgatóság és a főváros tanácsa közötti súlyos nézeteltérés és az üzem vezetőségének az a kijelentése, hogy a mai körülmények között a száz új kocsit foglalkoztatni nem tudja. Az

ilyen kijelentés az üzemigazgatóság programtalanságára és akciótlanságára vall,

mert minél jobb és gyorsabb közlekedést tudnak biztosítani, *annál rentábilisabb lesz a vállalat.* Nem okos dolog az, mikor a deficitet vonalbeszüntetésekkel, járatritkításokkal és a futókocsik redukálásával akarják elérni. Minél ritkábban közlekednek valamely reláción a kocsik, *annál kevésbé veszi igénybe a publikum,* amely

nem szívesen várakozik tíz-tizenöt percig minden alkalommal, amig kocsit kap.

A főváros közönsége egyébként *új vonalakat is sürget,* amelyeknek nagy lenne a kelendősége. Hihetetlen például idegenek előtt, hogy egy akkora városban, mint Budapest, a pályaudvarokhoz ne legyen autobuszközlekedés és összeköttetés az egyes állomások között.

STERN EMIL
Telefon: Aut. 906-48
ÚT-, CSATORNA- és MAGASÉPÍTÉSI SZERSZÁM- ÉS MŰSZAKI ÜZLET
BUDAPEST, V., VISEGRÁDI U. 32.

Bründl János
udvari szállító
Egészségügyi műszaki berendezések gyára
Budapest, VII., Péterffy Sándor ucca 34. szám
Központi fütés. — Melegvíz készülék. — Vízvezeték. — Csatornázási- és gázberendezések. — Berendez városoknak vízműveket, csatornázásokat és derítőtelepeket. — TELEFON: József 515—19.

Karászek Ferenc
Kazán és tartálygyár Telefon: L. 915—07
Budapest, VI., Váci-út 163

DONA DÖME ÉS TÁRSA
PAPIR ÉS IRÓSZEREK GYÁRI RAKTÁRA
a „PAPIRMALOM"-hoz
Tel. Aut: 377-15
Alapitva 1790-ben
Budapest, IV, Aranykéz ucca 6

NEMES GYULA
Okl. gépészmérnök
Rádió, hat. eng. villanyszerelő vállalat
BUDAPEST, II, MARGIT KÖRÚT 58.
Telefon: Automata 604-48.

SCHIFF MIHÁLY
paszományes-mester, Budapest, IV. Prohászka Ottokár ucca 8. (Félemelet)
EZÜST ÉREMMEL KITÜNTETVE. + TELEFON: AUTOMATA 834-76.
A legszebb kivitelben készítek mindenféle bútorpaszományt, plimó- (paplan) zsinórt, horgolt rózsát, csillag gombot és gombáthuzást. Női ruhadiszeket, bojtokat, rojtokat, óveket, a legprecizebb, művészi kivitelben. Csillárzsinórokat, továbbá selyem- és gyapjúfonal- adjusztálást és minden e szakmába vágó munkát.

MŰKŐHÖZ GRÁNITOT
minden szinben, műkőmunkát legjobb kivitelben szállit
BUDAPESTI KŐGYÁR Hämmerle Adolf utóda
Budapest, V., Visegrádi ucca 65.

NAGY JÓZSEF
ARANYOZÓMESTER
Telep és mintaraktár:
Budapest VII, Rózsa u. 3-5
TELEFON: József 344—58.
KÉPKERETEZÉSEK
Gyárt: ovál-, kör- és szegletes kereteket minden stílben és kivitelben. Készít: templomberendezés, szalónbútorok, csillárok, termek és minden e szakmába vágó munkák aranyozását.

ROTTER ZSIGMOND
terménynagykereskedő
Budapest, V., Nádor ucca 17. sz.
Telefon: 297-18, 276-94.

Kőbányai Gép- és Vasszerkezeti Műhely
BISSELICHES MÉRNÖK
Budapest, X, Liget-u. 46. Tel. J. 358-25
Vasszerkezetek, lakatosmunkák, pertálok

OBERMANN L. FÉMÁRU IPARTELEPE
BUDAPEST, VIII., SZIGETVÁRI UCCA 6.
TELEFON: J. 348-53. ALAPÍTVA: 1887
KITÜNTETVE: WELS 1888, BUDAPEST 1896, 1906, 1928.
Üzemi konyhák felszerelései.
Sütőformák, fém- és bádogáruk, kávégépek gyártása.

Összerakható könyvszekrények
rekeszenként minden irányban nagyobbithatók és pótolhatók.
PRAKTIKUS ÉS OLCSÓ
Lingel Károly és Fiai
Első Magyar Faáru- és Butorgyár.
Budapest, VII. ker., Rózsa ucca 4—6. szám
Kérjük 120 szobából álló állandó kiállításunk megtekintését.

ÜVEGFESTÉSZETI ÉS ÜVEGMOZAIK MŰTEREM
PALKA JÓZSEF
Magyarország ezüstkoszorús üvegfestőmestere
Budapest, VIII., Baross-u. 59. Tel. J. 302-28. Alapittatott 1894

SZÉKELY és MOTTL
OKL. MÉRNÖK, ÉPITŐMESTER, ÉPITÉSI VÁLLALKOZÓK
BUDAPEST, III., LAJOS U. 92, IV. EMELET.
TELEFON: AUTOMATA 625—78. SZ.

„IDEÁL" PAPLANGYÁR
SÁNDOR M. FERENC
BUDAPEST, IV, KAMERMAYER KÁROLY UCCA 1
Állami, városi és közintézmények szállítója

Rietschel és Henneberg
Részvénytársaság
Budapest, VIII., Práter ucca 12. szám.
Telefon: József 323—18.
Központi fütések, vízvezetéki és csatornázási berendezések

Proczeller Bálint kövező mester
Budapest, X. Korponai u. 11. Tel.: Kőbánya 74-84

HORTOBÁGYI JUHTÚRÓ
Mindenütt kapható! Termeli:
Orsz. MOK Magy.
TEJSZÖVETKEZETI KÖZPONT

STUMPF IMRE és KÁROLY
BUDAPEST, VII., THÖKÖLY-ÚT 31.
Tápióbicske-i saját termésű borainak korlátolt kimérése megnyílt

TAVASZRA MEGINDUL A MUNKA

A Községi Takarék folytatja jelzálogkölcsön-akcióját, melyhez egymillió fontot akar szerezni

Nagytétény jövője — A kormány a Vásárpénztár útján ötmillió pengő hízlalási kölcsönt folyósít — Kozma Jenő dr. nagyszabású terve a tavaszi építkezések megkezdésére és a gazdasági élet talpraállítására

Az utóbbi időben úgy országos, mint fővárosi vonatkozásban politikai természetű kérdések kerültek előtérbe, pedig úgy az ország, mint a főváros közönségét elsősorban közgazdasági problémák érdeklik. A tőkehiány okoz gondokat s így a főváros közönsége csak örömmel fog értesülni *Kozma* Jenőnek, az *Egységes Községi Polgári Párt* elnökének alábbi nyilatkozatából azoknak a tárgyalásoknak a megindulásáról, amelyek nagyobb kölcsönök felvételét célozzák.

Kozma Jenő dr.,

az Egységes Községi Polgári Párt elnöke ugyanis, akit a pénzpiaci helyzet alakulásáról és ezzel kapcsolatosan a fővárosi közgazdasági élet föllendülésének lehetőségeiről kérdeztünk meg, a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— A legutóbbi napokban beszéltem *Mayer* János földművelésügyi miniszter úrral, aki közölte velem, hogy

a kormány végre elhatározta a nagytétényi sertéshizlaló talpraállítását.

Hónapokon keresztül sürgettem, hogy a kormány nyúljon a hóna alá ennek a fontos közgazdasági intézménynek és ezért csak örömömre szolgál, hogy a kormány végre elhatározta magát erre a lépésre. Egyelőre arról van szó, hogy *a kormány ötmillió pengő hizlalási kölcsönt nyújt a Vásárpénztár útján a nagytétényi sertéshizlalónak, illetve a gazdáknak azzal a kikötéssel, hogy sertéseiket itt hízlalhatják.* A magam részéről remélem, hogy ennek az akciónak folytatása lesz és így

a sertéskereskedelem nagyvonalú fejlődésnek indul.

Kezdettől fogva az volt *az elgondolásunk, hogy Budapestre koncentrálódjék a sertésexport-vásár.* Ennek a főváros lakosságának élelmezése szempontjából is jelentősége lesz, amennyiben *Nagytétényről nemcsak élő sertést, hanem feldolgozott fehérárut is exportálnak és így a belső részeket, mint olcsó népélelmezési cikkeket lehet a főváros közönségének juttatni.*

— De nagy jelentőséget tulajdonítok *a kamatláb csökkentésének* is. Ez már a biztos javulás jele, amely remélni engedi, hogy

tavasszal nagyobb összegű amortizációs kölcsönök lesznek folyósíthatók

és így *mód nyílik a tavaszi építkezési munkálatok megindulására és általában a közgazdasági élet vérkeringésének felfrissítésére.* A *Községi Takarékpénztárnak* lesznek itt feladatai. Fel kell elevenítenie régi összeköttetéseit, hogy a közgazdasági élet rendelkezésére állhasson. Úgy hallom, hogy

a Községi Takarékpénztár máris konkrét tárgyalásokba bocsátkozott jelzálogkölcsönakciójának folytatása céljából és egymillió fontos kölcsön plaszírozását készíti elő.

— Mivel a *Községi Takarékpénztárnak* nagyobb tőkékre van szüksége, hogy a jelentkező hiteligényeket kielégíthesse és ezzel a közgazdasági élet feltámasztásának munkáját szolgálhassa, fölvetem azt az ideát, hogy

a Vásárpénztár adja vissza a Községi Takarékpénztárnak a nála elhelyezett 16 millió pengőt, amit a Községi Takarék a tavaszi építőipari és más természetű vállalkozói tevékenység megindulása alkalmából gyümölcsözőleg használhat föl.

Ez másként nem képzelhető el, mint úgy, hogy a *Vásárpénztár fölvesz egy ötmillió dolláros kölcsönt, amire a pénzpiaci helyzet javulása következtében kedvező feltételek mellett lehet számítani.*

Szóba hoztuk itt azokat a hireket, amelyek szerint a *Vásárpénztárnak súlyos veszteségekkel kell számolnia különböző be nem hajtható követelések leírása miatt.* Megkérdeztük, hogy milyen konzekvenciákkal járhat a helyzetnek ez a kedvezőtlen alakulása azokra nézve, akik a történtek miatt felelősséggel tartoznak. *Kozma* Jenő a következőket mondotta:

— Természetes, hogy az új rendszer, amely tavaly átvette a Vásárpénztár vezetését, most minden erejével arra törekszik, hogy a régi kétes követeléseket leírhassa, nehogy átmenjenek az ő új számlájára. A régi mulasztásokból és hanyagságokból származó terheket ez a rezsim nem hajlandó átvenni, ami magától értetődik.

Nem lehetetlen, hogy ezeknek régi és behajthatatlan követeléseknek a leírása óriási veszteségeket fog végeredményben okozni,

de nem lehet az egész összeget száz százalékig a gesztió rovására írni. Szerepet játszik itt bizonyos elég tekintélyes százalékban a gazdasági viszonyok általános rosszabbodása. Ez a körülmény *enyhítheti ugyan a régi vezetőség felelősségét, de távolról sem mentheti.* Meg kell tehát állapítani, hogy melyek azok a kölcsönösszegek, amelyeket a régi vezetőség könnyelműen folyósított. Mindenesetre tisztább képet kapunk a helyzetről, ha majd megjelenik a Vásárpénztár új mérlege. Ha ezt a mérleget megismerjük, akkor majd *kialakulhat a véleményünk a konzekvenciák levonása tekintetében.*

Kozma Jenő elmondota még a *Fővárosi Hirlap* munkatársának, hogy érdeklődéssel figyeli a *HÉV* átvétele ügyében elhangzó megnyilatkozásokat. Kozma Jenő azt hangoztatja, hogy *végleges véleményt csak az alkolhat magának, aki az egész anyagot pontosan ismeri.* Most még folyik a vizsgálat a státus megállapítása céljából, ezt mindenesetre meg kell várni. Annyi bizonyos, hogy

a főváros közönségének érdeke követeli a pestkörnyéki közlekedés rendezését és a főváros közlekedésébe való beillesztését.

Mindaddig nem beszélhetünk egészséges városfejlődésről, amíg a közlekedési problémák megoldva nincsenek. Ez a szempont kétségtelenül a HÉV átvétele mellett szól. Meg kell várni azonban a most folyó vizsgálat eredményét és azoknak a szakembereknek a jelentését, akiket a főváros a helyzet megvizsgálására kiküldött. *Kozma* Jenő azonban előre figyelmezteti az illetékes tényezőket, hogy a *HÉV átvétele esetében semmi esetre sem lehet szó a tisztviselői létszám emeléséről.*

Az átvétel különben is csak a BSZKRT útján képzelhető el, a BSZKRT-nál pedig mammut tisztviselői státus van,

amelyből bőven jut tisztviselő a HÉV-hez is, ha ugyan egyáltalán ott szükség volna új munkaerőkre.

Fővárosi Hirlap
Az Egységes Községi Polgári Párt hivatalos lapja.
*
Előfizetési árak:
fél évre . . . . . 12 pengő,
egész évre . . . . . 24 pengő.

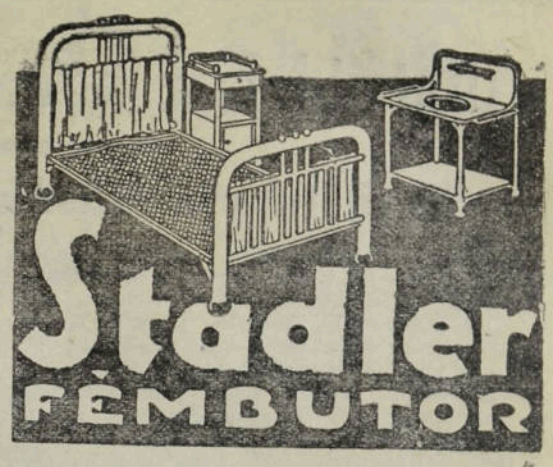

Eladási osztály: VI, Teréz körút 43. szám

Gyárak, raktárak, garageok, kórházak, középületek részére
préselt acélajtók
préselt acélkapuk
tetszetős-tartós-tűz- és betörés biztos.
haas és Somogyi

NEKOLNY ANTAL ÉPÍTŐMESTER
Budapest, VIII., Közraktár ucca 24. sz. Telefón: Aut. 873-72

Thiergärtner és Stöhr rt.
egészségügyi és fűtőberendezések gyártása és felszerelése
Budapest, I. ker., Budafoki-út 9-11.
Telefon: József 363-51. • Telefon: József 363-51.

LINOLEUM ÉS GUMMI
burkolási szakvállalat CSÁSZÁR IMRE
Budapest, IX., Lónyai-u. 11. Telefon: Automata 887—49.
Ajánlatok díjmentesen.

FISCHER ÉS HARTMANN
mázolómesterek
Budapest IV, Képiró ucca 3. sz. TELEFON :
Fióküzlet: IX. ker., Tompa ucca 30. szám A. 847-73

Rozsdamentes acélbeton
„SÁRKÁNY BETON"
54125. sz. a. védjegyezve
Budapest, V., Zoltán ucca 13. Telefonsz.: Aut. 190—54

PERZSASZŐNYEG
Tel.: Aut. 833-16. vásárló közönségnek figyelmébe ajánlom saját érdekében, előbb több helyen érdeklődjön, azután forduljon SZAHAK AWENASIAN-hoz Tel.: Aut. 833-16.
IV, KIGYÓ UCCA 2.
Művszies javitás, tisztitás, mosás
Köztisztviselőknek árengedmény és fizetési kedvezmény

BITUMEN ÚTÉPÍTŐ R.T.
Budapest, IX., Ferenc körút 46.

HORVÁT és SZALAI
automobil és gépipari vállalata
Budapest, VIII, Kenyérmező u. 3
Gyárt: Precíziós fogaskerekeket, spirális fogazású kúp- és tányérkerekeket, csigakerekeket, kupplunglamellákat, szelepeket, dugattyukat, hajtókarokat és egyéb szerkezeti gép- autó-alkatrészeket. traktor-alkatrészeket, öntöttvas fékpofákat.
TELEFON : J. 356-47

VAS UCCA 16
BOSCH SZOLGÁLAT
Telefón: József 393-73.

ZIMMERMANN ÉS LOVÁSZ
TAPÉTARAKTÁR, MENNYEZETDÍSZ-GYÁR — FESTŐK ÉS DÍSZÍTŐK
Telefon: József 424—81 Budapest, VII., Almásy-tér 16

ZILAHI-BALOGH GYULA
ÉPÍTŐMESTER
Budapest, I., Bornemissza u. 36
TEL.: Lá. 2—32.

Köztisztviselők kedvező fizetési feltételek mellett kaphatnak nyugágyat, függőágyat, sátort és hátizsákot
TELEFON J. 415—07. ALAPITVA 1838-ban
HAUSCHILD ALBERT
Budapest, VII., Károly-körút 15. szám.
Szállít hivatalok részére iratkötőhevedert, por- és padlótörlőruhát.

Állatvédelem a modern forgalomban

Az új teherközlekedési kódex rendelkezései

A főváros utcáiról lassankint teljesen eltűnnek a lófogatok. Már ma is az a helyzet, hogy ritkaságszámba megy a sok gépkocsi között a szekér, a rendőrségen nyilvántartott járművek jelentéktelen kis töredékévé vált a lovaskocsi s nines messze az idő, amikor az utolsó konflissal, az utolsó teherkocsi is kigördül Budapest utcáiról, a ló látványosságszámba megy, mint ahogy ma már a multé a hajdani legendás Stefánia úti kocsikorzó.

Ilyen körülmények között szinte *anakronizmus*, hogy a tanács *új szabályrendeletmódosítással áll elő, amely teherszekerekkel való közlekedésről szól.* A régi szabályrendelet módosítása a kormánykívánságokon kívül az államrendőrség és az állatvédő egyesületek javaslatainak szem előtt tartásával történt.

A szabályrendelet érdekesebb rendelkezéseiről a közlekedési ügyosztályban a következőkben tájékoztatták a *Fővárosi Hirlap* munkatársát:

A sötétség beálltával, ködös időben nappal is, két jól látható és jól világítható színtelen üvegű lámpát kell alkalmazni minden teherkocsin. A lámpákat a kocsi két oldalára *úgy kell felszerelni, hogy azok a jármű szélességét szemléltessék és hátrafelé is világítsanak.* A vidéki szekereket hasonló módon kell megvilágítani. Minden teherkocsi jobboldalán a tulajdonos nevét és lakását feltüntető bádogtáblát kell felszerelni.

A jármű elé ép és jókarban levő igavonó állatot szabad csak befogni. Nem szabad teherfuvarozásra használni rosszul táplált, gyenge, elesigázott, piszkos, gondozatlan, csökönyös, rúgós, vagy más veszélyes tulajdonságú lovat. Nem szabad olyan lovakat sem, amelyek ragályos, vagy más olyan betegségben szenvednek, amely az állat munkaerejét csökkenti, vagy neki fájdalmat okoz, nem szabad sántító, szabad mozgásában bármely okból akadályozott, szerszámtörés következtében sérült és nem gyógykezelt, négy, illetve három évnél fiatalabb állatot igába fogni. *Harapós lovakat állandóan szájkosárral kell ellátni.*

Minden tulajdonos tartozik lovait évenkint legalább egyszer rendőrségi állatorvosnak bemutatni, s azonkívül minden más alkalommal, amikor annak szüksége felmerül. A lovakról a rendőrség nyilvántartást vezet, amelyekbe az évközben történt változtatásokat bevezeti,

a rendőri vizsgálaton kívül a kerületi elöljáróság is tart minden negyedévben egészségügyi vizsgálatot.

A hatóság a megvizsgált és igavonásra alkalmasnak talált lóról engedély-lapot állít ki. A lovakon olyan jókarban tartott szerszámot kell használni, amely *az állatnak sem sérülést, sem fájdalmat nem okoz.*

Az állatvédő egyesületek humanitárius szempontjainak megfelelően elrendeli a szabályzat, hogy süppedékes talajon, ott, ahol például építési gödörből, vagy egyéb, az útszinthez viszonyítva mélyen fekvő helyről állati erővel vont járművekkel fuvaroznak, köteles az építkezés vagy vállalat vezetője arról gondoskodni, hogyha a talaj nem kemény, *deszkából, vagy egyéb szilárd anyagból elegendő szélességű padlót, dobogót építsenek, amelyen az igás állatok a fuvarozott anyagot süppedés nélkül vontathatják.* Az említett esetekben padló nélkül terhet fuvarozni tilos.

Minden szekeret csak annyira szabad megterhelni, hogy a vonó állat erejével és az útviszonyokkal arányban legyen. Általában

a kétfogatú kocsi terhelése az önsúllyal együtt 60 métermázsánál, az egyfogatúé pedig 25 métermázsánál nagyobb nem lehet.

Nagyobb terhelésű kocsiknál, tekintettel a földalatti közművek épségére, *külön engedélyt kell kérni.*

A teherrakományok szélessége a három métert, a földtől számított magassága pedig a négy és fél métert *meg nem haladhatja.* Port okozó és szemetelő szállítmányokat ponyvával kell letakarni,

vágott marhát és húst is csak tiszta takaróval borított szekéren szabad szállítani,

szódavizes kocsikat az üvegek felmelegedésétől óvó fedővel kell ellátni. Bűzös anyagokat csak éjjel 11 órától reggel öt óráig szabad szállítani kizárólag fedett járműveken, hordókban, vagy külön tartályon. Az ilyen kocsikat feltünő helyen alkalmazott sárgásfényű lámpával kell megjelölni, megvilágítani. Minden kocsisnak hajtási igazolvánnyal kell rendelkeznie. Aszfaltfőző kazánkocsiba fogott lovakat *kantárszáron kell vezetni.*

Ha több szekér halad egymásután, a gyalogosok szabad átkelésének biztosítására az egyes szekerek között *6 méter közt kell szabadon hagyni*, kivéve a kubikos taligákat. Teherszekereknek általában csak lépésben szabad hajtani.

A belváros területén és a villarajonba tartozó uccákon teherkocsik csak akkor közlekedhetnek, ha a rakományt ezen uccákba, vagy onnan szállítják. A székesfőváros tanácsának

jogában van egyes uccákon és tereken a teherkocsi-közlekedést a forgalom igényeihez képest esetről-esetre korlátozni és esetleg teljesen meg is szüntetni.

Ez az utóbbi hamarosan a város egész belső területére bekövetkezik és csak egyes kiszemelt útvonalakon lesz megengedve a teherkocsi-közlekedés, mert egy-egy lovasfogat igen komoly zavarokat és torlódásokat okoz minden egyes esetben a gépjárműforgalomban. *A rendelet rövidesen élebelép.*

Kötelező képességvizsgálat a székesfőváros iskoláiban

Képességvizsgálatot eddig csak a *Pedagógiai Szemináriumban* intézetében és a *BSZKRT-nál* végeztek, de rövidesen *berendezkedik erre a korszerű újításra a Társadalombiztosító Intézet* is, sőt

a jövőben csak képességvizsgálat alapján lehet majd tanoncszerződéseket is kötni.

A rokkantsági biztosításról szóló törvény szerint ugyanis mindenki, aki a *Társadalombiztosító* kötelékébe tartozik, de még nem töltötte be a 17-ik évét, *köteles magát képességvizsgálatnak alávetni.* Viszont a *Társadalombiztosító* kötelékébe csak akkor kerülhetnek a fiatalok, ha már tanoncszerződésük van valamely műhelyben, vagy egyébként vállaltak munkát. A képességvizsgálat

célja egyrészt az idő előtt való megrokkanás veszedelmének megelőzése, másrészt a helyes pályára való irányítás.

Az 1927. évi tizenkettedik törvénycikk végrehajtási utasítása még úgy rendelkezik, hogy tanoncszerződést a tisztiorvos véleménye alapján lehet csak kötni, s a tisztiorvosi nyilatkozatban határozottan fel kell tüntetni, hogy az egyén alkalmas-e arra a foglalkozásra, amelyre tanoncnak akar beszerződni. *A tisztiorvosok azonban* — természetesen — *képességvizsgálatra nincsenek berendezkedve.* Ez a körülmény és a rokkantsági törvény említett rendelkezése érlelték meg a gondolatot az illetékesekben, hogy a tisztiorvosi vizsgálatot és a társadalombiztosító intézeti vizsgálatot *sorrendben cseréljék fel egymással.* Először a képességvizsgálatnak kell megtörténnie, hogy a tisztiorvos ennek az alapján állíthassa ki a hatósági orvosi bizonyítványt, amit a törvény a tanoncszerződés megkötéséhez előír. A székesfőváros tanácsát is foglalkoztatja a tanoncok képességvizsgálatának kérdése és már legközelebb olyan értelmű felterjesztés megy a népjóléti miniszterhez, hogy *ezt a sorrendcserét tegye magáévá és így változtassa meg a rendelkezést.* Egyes foglalkozási ágak, így például

a sokszorosító ipar, meg sem várva a törvényes rendezést, a saját hatáskörében máris úgy rendelkezett, hogy csak a Társadalombiztosító Intézetben történt képességvizsgálat alapján szerződtet tanoncokat.

A közoktatási ügyosztályban szerzett értesülésünk szerint *a székesfőváros közoktatásügyi osztálya is komolyan foglalkozik a képességvizsgálatok gyakorlati alkalmazásával* és pedig nemcsak a tanonciskolákban, hanem a többi tanintézetekben is. Egyelőre a *Pedagógiai Szemináriumban laboratóriumát használják fel e célra*, később azonban az iskolaorvosi intézménnyel kapcsolatban, a többi szakorvosi rendelőintézetek mintájára felállítanak egy vagy több ilyen képességvizsgáló laboratóriumot is, ahol főleg az elemi és a polgári iskolásokat, illetve a középiskolák alsó osztályú növenkéeit vizsgálnák meg képességeik és hajlamaik szerint, hogy ezzel is segítsék őket a pályaválasztásban és tanulmányaik folytatásának helyes megválasztásában.

ÁRLESZÁLLÍTÁS!

Racionalizálás következtében leszállítottuk a következő cikkeink árát

KÁVÉ, CSOKOLÁDÉ, FŐZELÉK (dobozban), TÉSZTAÁRU, KEKSZ, MÉZ, PAPRIKA

KÉRJE ÚJ ÁRJEGYZÉKÜNKET!

Meinl Gyula rt

TOST és MOLNÁR
kereskedelmi és tájkertészet
TELEFÓN: JÓZSEF 396—36
BUDAPEST, VII., Erzsébet királyné út 39

TÁJKERTÉSZET
TERVEZÉS és KIVITEL
FAISKOLAI CIKKEK
gyümölcs- és díszfák, gyümölcs- és díszcserjék, szőlővesszők, rózsák, évelők és minden más a kertészethez tartozó anyagok.
ELSŐRENDŰ MINŐSÉGBEN

HOCHSTÄDTER VILMOS
Asztalos- és famegmunkáló-telep
BUDAPEST, IX., ERKEL UCCA 9. ÉS 12.
TELEFÓN: Aut. 855-68 :: ALAPITVA 1888. ÉVBEN

PARKETTA
szállítása, mindennemű padozat készítése és javítása.
FRIED és BENEDEK
parkettgyár és gőzfűrész
BUDAPEST, VII., RAKÓCZI ÚT 82.
Telefon: József 133—43 és József 134—17.

RELLA N. és UNOKAÖCCSE
Építési Vállalat R.-T.
Budapest, VIII, Népszinház ucca 13
Telefonszámok: József 436—52 és József 436—53.
Magas- és mélyépítés, vasbetonépítés.
HERBST FÖDÉM az egész világon elterjedt és legolcsóbb vasbetonfödem

KŐNIG JÓZSEF
OKL. MÉRNÖK, ÉPÍTÉSI VÁLLALKOZÓ
TELEFON: JÓZSEF 424—69.
Budapest, VIII., Baross ucca 98. sz.

az első kéz megbizható és olcsóbb

Saját gyártmányú
musica r.t.
VII., Erzsébet körút 43
(Royal Apollo)
és világmárkás — új és használt — zongorák — javítások is — több éves részletre váló hélkül. Kezelési költség nincs.
Telefón: József 450-63

BUDAPESTI HIRLAP
a legtartalmasabb magyar napilap
Hangja előkelő, hírszolgálata tökéletes

Ünnepi közgyűlés a Kormányzó jubileumán

A törvényhatóság hódoló feliratát március 5-én nyujtja át

Azokból az országos ünnepségekből, amelyeket a *Kormányzó* tízéves jubileuma alkalmából rendez a nemzet hűséges szeretete, *méltón veszi ki a maga részét a székesfőváros közönsége is.*

Budapest törvényhatósági bizottsága a történelmi évfordulót

ünnepi közgyűléssel űli meg,

amelyből *hódoló feliratot* intéz *vitéz nagybányai Horthy Miklóshoz*, kifejezve bensőséges háláját és köszönetét az államfőnek, aki sorsszerű küldetéssel a legválságosabb napokban állt a nemzet élére és a végpusztulás szakadékának széléről vezette vissza erős kézzel egy további ezer év — rögös, de hittel bevilágított — útjára.

A jubileumot a főváros közönsége a díszközgyűlésen kívül *számos más olyan ténnyel teszi emlékezetessé, amely méltó a nap nagyszerűségéhez.*

Az ünnepi közgyűlést dr. *Ripka* Ferenc főpolgármester *március 1-én, szombaton* délelőtt 11 órára hívta össze. A közgyűlésnek különösebb ünnepi külsőségei a legfelsőbb hely kifejezett óhaja szerint nem lesznek, csupán annyi, hogy a városházát és a középületeket fellobogózzák és a bizottság tagjai fekete ünneplőben gyülekeznek a főváros parlamentjének termében.

Az ünnepi közgyűlésre külön, *díszes, nemzetiszínű keretes meghívót* küldött szét a főváros, melynek szövege a következő:

BUDAPEST SZÉKESFŐVÁROS TÖRVÉNYHATÓSÁGI BIZOTTSÁGA

MEGHÍVÓ

BUDAPEST SZÉKESFŐVÁROS TÖRVÉNYHATÓSÁGI BIZOTTSÁGA 1930. ÉVI MÁRCIUS HÓ 1-ÉN (SZOMBATON) DÉLELŐTT 11 ÓRAKOR TARTANDÓ

ÜNNEPI KÖZGYŰLÉSÉRE

A KÖZGYŰLÉS TÁRGYA:

MEGEMLÉKEZÉS

Nagybányai vitéz HORTHY MIKLÓS kormányzó úr ŐFŐMÉLTÓSÁGA ÁLLAMFŐVÉ VALÓ MEGVÁLASZTÁSÁNAK TIZEDIK ÉVFORDULÓJÁRÓL

BUDAPEST, 1930 FEBRUÁR 24-ÉN

RIPKA FERENC
főpolgármester

A díszközgyűlés méltóságteljes lefolyása a következő lesz:

Az ünnepi megnyitó beszédet dr. *Ripka* Ferenc főpolgármester tartja, s méltatja a nap jelentőségét. Utána dr. *Sipőcz* Jenő polgármester mond díszbeszédet és beterjeszti a *határozati javaslatot*, hogy a közgyűlés

hódoló feliratával köszönti a Kormányzót,

valamint a tanács előterjesztését azokról az intézkedésekről, amelyekkel a főváros közönsége az évforduló emlékét megörökíteni szándékozik.

A hódoló feliratot a főpolgármester és polgármester vezetésével a tanács és a törvényhatósági bizottság tagjaiból alakított *nagyobb küldöttség fogja személyesen átnyujtani a kormányzónak. A hódoló felirat pergament papírra rajzolt, albumszerű díszes okirat lesz,* a fővárosi házinyomda művész-grafikusának remeke. A küldöttséget a kormányzó az eddigiek szerint *március 5-én fogadja* kihallgatáson.

A jubileum emlékére — értesülésünk szerint — *a főváros közönsége megfesteti a közgyülési terem számára a Kormányzó művészi arcképét;*

az idei jubileumi évben épülő maglódiúti *új központi Szeretet-Otthont az államfőről „Horthy Miklós szeretetotthonnak" nevezi* el;

Kelenföldön Szülő Otthont építtet a főváros és ezt az új intézetet a *Kormányzó feleségének védőszentjéről „Szent Magdolna Szülő Otthonnak"* nevezi;

a Várbástya Bécsi kapu tér és Halász Bástya közötti részét sétánnyá építteti ki és *„Horthy Miklós Bástyának" kereszteli* el, illetve felkéri a Közmunkák Tanácsát, hogy az említett sétány ezt a nevet kapja;

a jubileum napján, március 1-én a főváros szociális intézményeiben ápoltakat, valamint a szociális akciók keretében az összes arra szorulókat, mintegy *38.000 embert ünnepi ellátásban részesit a főváros.*

Az ünnepre őszinte lelkesedéssel és bensőséges szeretettel készül a főváros egész közönsége és a nap igazi fényét valójában ez a nagy általános szeretet adja meg, amely a lakosság minden rétegéből a Kormányzó személye felé sugárzik.

Az önállósított Vízművek

20 millió az eddigi invesztició

A legutóbbi napokban megérkezett a városházára *Scitovszky* Béla belügyminiszter leirata, a *Vízművek önálló vagyonkezelésű üzemmé való átalakításának jóváhagyásáról.* A belügyminiszter teljes egészében magáévá tette a főváros álláspontját és elfogadta az ahhoz fűzött megokolást, úgy, hogy most már — a tervek belügyminiszteri jóváhagyása után — megtörténhetnek a konkrét intézkedések is aziránt, hogy a Vízművek valóban önálló vagyonkezelésű üzemmé alakíttassék át. Ennek az átalakításnak a részleteit a esütörtöki tanácsülés állapítja meg, amely elé *Borvendég* Ferenc tanácsnok, a főváros vízvezetéki és világítási ügyosztályának vezetője konkrét javaslatot terjeszt. Az ügyosztályi előterjesztés szerint

az önálló vagyonkezelésű Vízművek bejegyzett kereskedelmi cég lesz,

amelyet a jövőben szigorú kommerciális elvek alapján fognak vezetni. A Vízművek tehát azonnal megkezdi tartalékok és megújítási alapok gyüjtését s amíg eddig a községi háztartás függvénye volt, *a jövőben magának kell gondoskodnia a gazdálkodásához szükséges fedezet előteremtéséről.*

A Vízművek önálló vagyonkezelésű üzemmé való átalakításával kapcsolatosan pontos kimutatást készítenek a vagyoni helyzetről. Eddig senki sem tudta, hogy végeredményben mekkora vagyon fekszik a Vízművekben, most

leltár szerint megállapitották, hogy a Vízművekbe 20 millió pengős vagyon van beruházva.

Ehhez a vagyonhoz *most újabb 15 millió pengő értékű beruházás csatlakozik, amely beruházást elektrifikálás formájában a dollárkölcsönből hajtottak végre.*

A Vízművek működését a jövőben *külön igazgatóság* fogja irányítani. A Vízművek önálló igazgatóságának a tagjait a esütörtöki tanácsülés fogja delegálni a pártok számaránya szerint. A Vízművek igazgatósága, minthogy most már itt önálló vagyonkezelésű üzemről, tehát kereskedelmi cégről, és nem részvénytársaságról van szó, csak véleményező és ellenőrző szerv lesz. A végrehajtó hatalom a tanácsé. Az új igazgatóság tesz majd előterjesztést a további beruházási program végrehajtásáról és az ahhoz szükséges pénzügyi fedezet előteremtéséről. Ugyancsak az igazgatóság tesz majd véleményes jelentést a víz egységárának esetleges felemeléséről is, ami a Vízművek új beruházásainak lesz a következménye.

5 PERC ALATT

TELEPES KÉSZÜLÉKET ÁTALAKITJA HÁLOZATIVÁ

A PHILIPS

MODERNIZÁLÓ DOBOZ

Forduljon Rádiokereskedőjéhez leirásért

WETOL sebolaj
legyen minden mentőszekrényben. Fertőzéstől megvéd és gyorsan gyógyít.
M. k. népjóléti és m. kir. belügyi miniszt. 72.455|1924 sz. körrend
M. k. kereskedelemügyi miniszt. 29.062|XX. 1925. sz. rendelet.

BOROSJENŐI KÖVET: fagyálló, 7-féle szinben és minőségben rajz után szállit
Budapest VIII, Mária u. 11
Telefón: József 341-91. sz.
MAYER ÉS WÜHRL
OKL. ÉPITÉSZ, ÉPITŐMESTER

RUFIÁN ISTVÁN egészségügyi berendezési vállalat
BUDAPEST, VI, KMETTY UCCA 7
Iroda: VI, Szinnyei Merse uccа 10. Telefon: L. 986-25

Saját érdekében tekintse meg
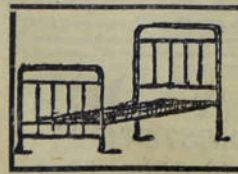
HIKKER réz-, vasbutorgyár
készitményeit. Ágybetétek, gyermekkocsik, ágynemüek, paplanok és legujabb kivitelü kerti butorok gyári árban. Mintaraktár: VII., Dohány ucca 22 (Árkád bazár). Gyár: VII., Holló ucca 5.

ŐSZRE MEGNYÍLIK AZ ÚJ FŐVÁROSI KÖNYVTÁR-PALOTA

A *Fővárosi Könyvtár* céljára megvásárolt *Wenckheim*-palota *belső átalakítási munkálatai készen vannak* és a tanács a héten hirdette meg a nyilvános tervpályázatot a berendezések elkészítésére. A könyvtárpalota berendezése egyrészt a legmodernebb és legbiztonságosabb lesz, másrészt stílusban illő a hajdani grófi palota artisztikumához és méltó a székesfőváros előkelő kultúrintézményéhez. A könyvtár belső berendezési munkáira 450.000 pengőt szavaztak meg, ebből készülnek el a tulajdonképpeni könyvtárhelyiségek vas állványzatai, szekrényei és bútorai, másrészt azok a berendezések, amelyek a nagyközönség szolgálatára álló, reprezentációs helyiségeket fogják megtölteni. Ezek szerint a berendezési munkákat is két csoportra kell osztani. A második csoportba tartozó bútorzatnak célszerűsége mellett,

impozánsnak és a környezethez illőnek kell lenni, különösen a könyvtár dísztermében és azokban a szinte múzeumnak számító helyiségekben, ahol a nagyértékű speciális gyüjteményeket és raritásokat fogják őrizni.

A könyvtár egyik büszkesége például a gazdag *„Budapesti gyüjtemény,"* amelynek berendezésére különös gondot fordít *Liber* Endre tanácsnok és a könyvtár igazgatója. Gondoskodnak a berendezésnél arról is, hogy azok, akik tudományos búvárkodást akarnak a könyvtárban folytatni, nyugodtan és zavartalanul dolgozhassanak.

Az érdekes feladat minden bizonnyal a magyar enteriőr-művészek és az egész magyar iparművészet élénk érdeklődésével fog találkozni, nemcsak a feladat szépsége, érdekessége és ritkasága miatt, hanem azért is, mert

a főváros a pályadíjakat igen gazdagon állapította meg,

hogy a pályázati kedv minél nagyobb legyen. Az első díj 2000 P, a második díj 1600 P, a harmadik díj pedig 1200 pengő lesz és ezeken kívül is megvásárol a főváros több pályamunkát 600—600 pengős honorárium mal. A pályázat március 26-án jár le. A díjakat tizenkéttagú zsüri ítéli oda, amelynek *Buzáth* János alpolgármester az elnöke és *Liber* Endre, *Solty* Lajos tanácsnokok, *Joanovich* Pál, *Révész* Mihály, *Enyváry* Jenő könyvtárigazgató, *Csánky* Dénes múzeumi igazgató, *Menyhért* Miklós, *Bernhardt* Ágoston, *Györgyi* Dénes, *Lakatos* Artur, *Agotay* Lajos és *Szablya Frischauf* Ferenc a tagjai.

A könyvtárpalota munkálatairól *beavatott helyen* az alábbiakban informálták a *Fővárosi Hirlap* munkatársát:

— A belső átalakítás *igen jól sikerült.* Az épület mai beosztásában olyan megfelelő, hogy

szinte tökéletesnek mondható, mintha csak könyvtár számára készítették volna.

Az átalakítást *Lavotta* Gyula műszaki főtanácsos irányítása mellett különös gonddal és szakértelemmel végezték, nagyon is ügyelve arra, hogy az eredeti művészi kiképzés semmi csorbát ne szenvedjen és ahol mégis valami változtatásra, vagy beavatkozásra volt szükség, ott *a munkát mindig a stílushoz való szigorú ragaszkodással végezték.* A palota tudvalevően elsősorban reprezentációs célokra épült és lakóhelyiségei alig voltak. Ezek a reprezentációs helyiségek pedig rendkívül gazdag kiképzéssel, márvánnyal, stukkóval és pazar aranyozással készültek. A stukkók, márványburkolatok, freskók, fafaragások, a díszes padlók természetesen mind eredeti állapotukban maradtak meg és csak ott nyúltak hozzájuk, ahol elkerülhetetlen volt. A bútorzatnak és egyéb berendezésnek is speciálisan alkalmazkodni kell ezekhez a helyiségekhez, hogy az említett díszítések zavartalanul érvényesüljenek. E helyiségek egyébként a jövőben is reprezentációs célokat szolgálnak majd a könyvtár életében, olvasótermek, gyüjteményes helyiségek, tanácskozó szobák lesznek, a gyönyörű nagytermet pedig fel lehet használni a főváros egyéb ünnepi alkalmaira is. Ilyen teremnek eddig is érezte hiányát a főváros, miután *sem a régi, sem az új városháza hasonlóval nem rendelkezik.*

— A munkálatok elkezdésének — birtokunkban lévén az összes fórumok jóváhagyása — egyébként most már *semmi akadálya nincs.* A tervpályázat után rövidesen kihirdeti a pályázatot a tanács a pályanyertes mű elkészítésére is, úgyhogy

minden remény meg van arra, hogy a könyvtár ünnepies megnyitása az ősz folyamán megtörténhetik.

— A szakemberek szerint a könyvtárrá alakított grófi palota az utóbbi évtizedek egyik legsikerültebb kultúralkotása lesz *s azok tetszését fogja legjobban kivívni, akik leginkább ágáltak, tiltakoztak ellene.* Annyi máris biztos, hogy artisztikus külsejével, hangulatos környezetével, előtte kialakult kedves kis térrel, a decens kis Rothermere-úttal stílusosabb és európaibb városi könyvtárt el sem lehet képzelni ennél, ami itt a Baross uccában készül, tudományos munkához illő csendben és feltünés nélkül.

Párt és klub

— *A Józsefvárosi Egységespárt új helyiségének felavatása.* A közelmultban fuzionált józsefvárosi egységes pártkörök új, közös helyiségének felavatása március 2-án, vasárnap este lesz, ünnepi külsőségek között. Ugyanekkor leplezik le a józsefvárosi polgárság hajdani vezérének, *Botfai Hüvös Józsefnek* arcképét és a díszterem falába illesztett márvány emléktáblát is a József körút 19. szám alatti körhelyiség díszermében. A felavató ünnepségen jelen lesznek: *Ripka* Ferenc főpolgármester, *Kozma* Jenő, az *Egységes Községi Polgári Párt* központi elnöke és a közélet számos más előkelősége. A márványtáblát *Ripka* Ferenc főpolgármester avatja fel, az arckép-leleplező beszédet pedig *Gaár* Vilmos dr. felsőházi tag mondja.

— *Görgey István a Terézvárosi Gazdasági Egyesületben.* A *Terézvárosi Gazdasági Egyesület* multheti összejövetelén megjelent *Görgey* István országgyülési képviselő is, s a nagytermet zsúfolásig megtöltő közönség kívánságára nagyobb beszédet is tartott. *Farkas* József dr. elnök, törv. biz. tag köszöntötte az *Egységes Párt* illusztris képviselőjét, majd *Bayer* Antal törvényhatósági biz. tag, egészségügyi főtanácsos és *Groák* László dr. ügyvéd szólaltak fel. *Mittler* Sándor egyesületi tag, mint a nemes liberalizmus képviselőjét üdvözölte *Görgey* Istvánt, aki a jelenlevők lelkes óvációja közt nagyobb beszéddel válaszolt. Azt hangoztatta, hogy *pártjának tagjai valóban a tiszta, nemes értelemben vett liberalizmus képviselői,* mert tudatában vannak annak, hogy Magyarországnak boldogulásához szüksége van a nemes, igazi szabadelvűség ápolására, aminthogy a multban is mindig ez az érzés irányította a politika vezéreit a fontos elhatározások óráiban és *a szabadelvűség a magyar közélet levegőjének mindig éltető, alkotó eleme volt.* Leghatározottabban vissza kell tehát utasítani minden olyan törekvést, amely ezzel szembeszáll és a szabadelvűségnek útját akarja állni. *Görgey* István beszéde további részében a hágai egyezményről beszélt és annak számszerű eredményeit ismertette nagy érdeklődés mellett, kiemelve a magyar kormány tagjainak, a magyar delegációnak, elsősorban *Bethlen* István grófnak e téren kifejtett óriási és fáradságot nem ismerő munkáját, amely méltó az egész nemzet hálájára és elismerésére, politikai pártállásra való tekintet nélkül. Örömét fejezte ki az egyesület nagyarányú fejlődése, táborának megsokszorosodása felett, annál is inkább, mert az egyesület a főváros kereskedő- és iparos-táboráből, a polgárság legértékesebb rétegéből toborzódik. *Bakonyi* Pál dr. ügyvező elnök köszönte meg a képviselő előadását, majd népes társasvacsora következett, amelyen ugyancsak számos pohárköszöntő hangzott el.

Fekete Ödön mérnök
Vízművek, vízvezetékek, csatornázások, központi fütések, szellőztetések és légszeszberendezések tervezése és kivitele
Budapest II, Zsigmond u. 1. Tel. automata 514-80

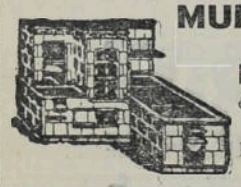
MUNKÁCSY GYULA
Cégtulajdonos:
Munkácsy Ernő
épület- és műlakatosmester, takarékkályha és kályhakészítő
Budapest, VIII., Rózsa ucca 39.
Telefón: J. 312—80.

KAUTNIK JÓZSEF *SZOBRÁSZ-MESTER*
ÉPÜLET-, MŰKŐ- ÉS STUCKOMUNKÁKRA.
BUDAPEST, IX., BOKRÉTA UCCA 21.

GRÜNVALD BÉLA
SZOBAFESTŐ- ÉS MÁZOLÓMESTER
VII, LÖVÖLDE TÉR 2. TELEFÓN: J. 308-78

Széchenyi Gyógyfürdő
(a Városligetben)
Thermálfürdők, külön szénsavas, lezap, fényfürdők és egyéb gyógytényezők.

ÁNGYÁN GYULA
épület, gép- és műlakatos, autógénhegesztő
BUDAPEST, VII., MIKSA-U. 9. Tel. J. 335-71

A Hatvani Asbestfedőpalagyár Rt.
Telefon: Aut. 828—20.
gyártmányai
hitelos vegyvizsgálati bizonylat tanusága szerint asbesttartalmuknál fogva
tűz- és fagyállóak
Régi és uj tetők fedési munkálatait teljes szavatosság mellett a legjutányosabb áron vállaljuk **kedvező fizetési** feltételek mellett is. Ellismerő levelek a legelőkelőbb helyekről.
Telefon: Hatvan 84. Sürgönycim: Palagyár Hatvan.
Budapesti iroda: V., Nádor-u. 3.

STABIL
ÉPÍTŐ RT.
Budapest, V., Vilmos császár-út 22
Telefón: Aut. 112-43.

WIHART FERENC
• ÉPITÉSZ ÉPITŐMESTER •
BUDAPEST, VII., COLUMBUS UCCA 33. sz.
TELEFON: JÓZSEF 350-97

KOVÁCS A. ÖDÖN GÉPÉSZ MÉRNÖK
Budapest, VIII., Bezerédy ucca 8
Telefon: 382 — 93, 408 — 78.
Központi fütés-, vízvezeték-, csatornafelszerelési vállalata

KŐSZÉNBÁNYA 'S TÉGLAGYÁR TÁRSULAT PESTEN,
(DRASCHE)
BUDAPEST, V., KLOTILD UCCA 3.
TELEFON: AUTOMATA 255—54, 255—55 és 255—56.

NYITRAY JÁNOS
hatóságilag eng. villanyszerelő és mechanikai vállalata
VII., CSÁNYI UCCA 6.

OZALID fény- és aluminium-másolatok **Manglitz Ferenc Budapest,**
VIII., József ucca 12. — Telefónszám: József 431-47.
Költségvetések, műszaki tervek, térképek razjolását és sokszorositását több színben is vállalja.

WEISZ FÜLÖP
rézmüves, fürdőkályhaüzem
Készit fürdőkályhákat vörösrézből. Mindennemü vörösrézmunkát és cinezést vállal
BUDAPEST, VIII., GÓLYA UCCA 13. Telefon: J. 460-36

MAUTNER JENŐ Budapest, Alpár-u. 10.
műasztalos Telefon: J. 414-79.

Az 1934. évi XVIII. t.-c. alapján szervezett
IPAROSOK ORSZÁGOS KÖZPONTI SZOVETKEZETE
Postatakarékpénztári számla: 10517 — Postatakarékpénztár csekkszámla: Kisipari hitelakció: 44500 — Giros-számla: MAGYAR NEMZETI BANK — TÁVIRATCÍM: IPKÖZPONT
KÖZPONTI OSZTÁLYOK: BŐROSZTÁLY, ÉPITŐIPARI OSZTÁLY, FAIPARI OSZTÁLY, KISIPARI HITELAKCIÓ, KERESKEDELMI OSZTÁLY, TEXTIL KÖZSZÁLLITÁSI OSZTÁLY
BUDAPEST, VII., KÁROLY KIRÁLY ÚT 3/c
TELEFONSZÁM: JÓZSEF 463—39

RIEDER OTTÓ villamosberendezési vállalat, müszaki intézet, elektrotechnikai és rádió cikkek raktára
Alapittatott: 1895.
A. B. C. tagoknak hat havi hitel
Budapest IV, Irányi u. 20. Tel.: Aut. 837-07

KOZÁK ANTAL KARDMŰVES ÉS LAKATOSMESTER
Budapest VIII, Üllői-út 58, Futó u. sarok (Villamos-megálló)

KEMÉNY SÁNDOR
OKL. MÉRNÖK-ÉPITŐMESTER
IRODA: PANNÓNIA UCCA 18. SZÁM
Telefon: Aut. 926—24

Erősítő injekciót kap a gazdasági élet:
megindítják az összes fővárosi közmunkákat

A munkanélküliség kérdésének valamilyen formában való megoldása, az ipar és kereskedelem pangó vérkeringésének felpezsdítése élénken foglalkoztatja az összes „illetékes" fórumokat. A kormány, az országgyűlés époly komolyan foglalkozik a megoldásra váró problémákkal, amilyen őszintén igyekszik segíteni a bajokon, pártkülönbség nélkül, a főváros egész törvényhatósági bizottsága s vele együtt az adminisztráció, a tanács.

A képviselőházban az interpellációk egész sora hangzott el a munkanélküliség és a gazdasági-, ipari- és kereskedelmi válság, a munka- és kereseti alkalmak hiánya miatt, — a fővárosi törvény vitája során is többször érintették a szónokok e kérdést. Így *Kozma* Jenő és *Wolff* Károly a többségi pártok vezérei is. *Wolff* Károly külön hangoztatta, hogy a főváros máris számottevő enyhülést idézhetne elő, ha a kormány a jóváhagyásra váró munkálatok engedélyezéséhez késedelem nélkül hozzájárulna.

Illetékes helyen érdeklődtünk, melyek azok a munkák, amelyek kormányhatósági jóváhagyása még nem érkezett le a városházára és a következőket tudtuk meg:

— A kormány a hozzá felterjesztett munkák és létesítmények elbírálásánál az utóbbi időben *gyorsabb tempót mutatott*, jeléül annak, hogy *maga is komolyan igyekszik a közmunkák mielőbbi megindításával a kereseti és munkalehetőségeket szaporítani.* Az említett parlamenti felszólalások óta is számos engedélyezés érkezett le és

alig van nap, hogy újabb jóváírásokról ne értesítenék a főváros tanácsát.

E pillanatban még a felügyeleti hatóság elbírálására a következő határozatok várnak: *A kerepesiúti temető halottasházának tetemhűtő és szellőztető gépi berendezése, a Pesti Vigadó átalakítása, a gázművek újabb belső berendezései és csatlakozó vezetékek építése, az óbudai munkáslakótelep folytatólagos kiépítése, az óbudai sportpálya költségei, új központi kertészeti telep létesítése, elemi iskolák fűtőberendezésének átalakítása, a Bajza uccai polgári iskola kazánjainak kicserélése, a váciuccai leánygimnázium központi fűtőberendezésének elkészítése, a kertészeti és gazdasági iskolák és gazdasági gyakorlótelepek építkezéseinek befejezése, erdei menedékházak létesítése a kiránduló közönség számára, az állatkerti utak és egyéb munkálatok elvégzése stb.* A közelmultban érkezett le az új központi szeretetotthon építése, újabb kétmillió pengő iskolaépítésekre, a 800.000 pengős szükséglakásépítés, a közel 10 millió pengős élelmiszernagyvásár építés stb.

Felkerestük

Liber Endre tanácsnokot,

a szociálpolitikai ügyosztály kitünő vezetőjét, aki a következőket mondotta a meginduló fővárosi közmunkákról a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— A jóváhagyásra váró és már engedélyezett munkálatokkal a főváros

rövidesen, úgyszólván heteken belül, közel harmincöt millió pengő értékű munkát indít meg.

Egyedül a szociálpolitikai és közművelődési ügyosztály budgetjében *hatmillió pengő értékű közmunka van folyamatban.* A szeretetotthon építésének idei része *három és félmillió pengős munka lesz.* A maglódiúti telkeken a közmunkák elkészítése már meg is indult. Útépítésre 75.000 pengő, gáz, víz és villamos kábelek építésére pedig 35 ezer pengő van egyedül előirányozva. Az újabb szükséglakások 800.000 pengőbe kerülnek. A Wenckheim-palota belső berendezése is félmilliós munka, az ügyosztályon kívül induló munkák közül az újabb iskolaépítések 2 millió pengőt reprezentálnak. Folyamatban vannak különböző közegészségi építkezések, tüdőbeteggondozók, kórházátalakítások, útépítések stb., vízvezetéki és egyéb közmunkák is, úgyhogy

komolyan beszélhetünk a munkanélküliség enyhüléséről és a gazdasági élet felpezsdítéséről.

— Szokatlanul korán adtuk az idén vállalatba az intézeti ruha és egyéb szükségletek szállítását, mintegy *600.000 pengő értékben*, hogy ezzel is minél előbb pénzhez juttassuk az ipart és kereskedelmet. Az ügyosztály keretébe tartozó munkák közül ép most érkezett le az *aquincumi múzeum* kibővítésének engedélyezése is, ez ugyan nem nagyobbarányú munka, de mégis 63.000 pengős kereset és dolgozási alkalmat jelent.

— A tanács minden erejével arra törekszik, s az ügyosztályok is — kivétel nélkül, — hogy az összes munkák haladék nélkül kivitelre kerüljenek és *alig mulik el tanácsülés, hogy pár százezer pengő értékü munka ne kerülne kiadásra.* A kormánnyal megindultak most az előzetes tárgyalások *a nagy üzemi beruházó program végrehajtásáról is.* Ez

újabb 150 millió pengőt jelent, amiből a víz-, elektromos- és gázművek rekonstrukcióját és az autobuszüzem 100 kocsival való növelését végezzük el.

Mindezen munkák mellett az egész ipar és a kereskedelem, a főváros egész közönsége, a vállalkozók, iparosok, kereskedők és munkások tömegei érdeklődéssel várják a további közmunkákat és az állam részéről megigért építkezéseket is, *elsősorban a Kőbányára tervezett 1000 lakóház munkáinak elkezdését*, amellyel a kormány az építőiparnak, valamint összesen közel negyven iparágnak és ezzel az egész közgazdasági életnek adna erősítő injekciót.

ÉPÍTŐIPAR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
Budapest, VIII. kerület, Baross ucca 15
Telefon: József 411-49
Asztalgyár és anyagtelep: Budapest, IX., Gubacsi út 37

Kórházi, intézeti és tömegelelmezési konyhaberendezések
MAYER HERMANN és HIRSCHLER
BUDAPEST, VI., TERÉZ KÖRÚT 48. SZÁM.
ELSŐRENDŰ HŰTŐGÉP
KÉPVISELET: ESCHER-WYSS & Co.
ZÜRICH-LINDAU

KVILA GYULA Telefon: Aut. 516-55
bádogos, viz, gáz és központi fűtés berendezési vállalata Budapest, II, Török ucca 8. szám

FÉMÁRÚ- ÉS SZERELVÉNYGYÁR
MÜLLER ANDOR
BUDAPEST, VIII., JÓZSEF KÖRÚT 35. TELEFON: J. 373—71

Bőhm Nándor és Társa
AUTÓJAVITÓ- ÉS KAROSSZÉRIAGYÁR
Budapest, VI., Tünde ucca 10-14. sz.
(Schlick-gyár) Telefon: Automata 903—19. Saját telep

SEBESTYÉN SÁNDOR
asztalosmester, irodaberendezési vállalata
Budapest, VII Hajtsár út 135. — Telefon: Zugló 60—89

PATAKI ÉS FARKAS
MÉRLEGÜZEM
BUDAPEST, VII., ROTTENBILLER UCCA 9
(BEJÁRAT PÉTERFY SÁNDOR UCCA) TELEFON: J. 373-68

ROSENTHAL MÓR
ÉPÜLETÜVEGEZÉSI VÁLLALATA
BUDAPEST, VI, CSENGERY UCCA 61. TEL.: A. 144-77

Alapítási év: 1868 CRISTOFOLI VINCE Telefon: J. 381—47.
KŐPADLÓ, FAYENCE FALBURKOLAT
BUDAPEST, VII., GIZELLA ÚT 81.

Műkő- és burkolómunkák, betoncsövek
Budapest, V, Vigszinház ucca 5. Tel.: 298-37 ANDREA Cementárugyár és Építőipari R.T.

Mandorff és Társa
Vas, fémlakatos és gépjármű áru munkák üzeme
Budapest VI., Szabolcs ucca 9.
Telefon: Aut. 142—67.

SOMOSKŐI BAZALTBÁNYA RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
Budapest, IV., Bécsi ucca 4. sz.
Bánya s zúzotelep: Somoskőuj alu
Telefon: Automata 829-23 és 817-92
A bánya előállít: mindenféle szemnagyságú zúzott kavicsanyagot, pormentes zuzalékot legjobb minőségben, előállít továbbá különböző méretű útburkolati idomköveket. Útépítési osztálya vállalja: makadámutak, szabadalmazott óriáskavics (Derleso) utak építését, mindenféle idomkőutak burkolati munkáinak előállítását, továbbá a „Warrenite Bitulithic" elnevezésű legjobban ismert bitumenes rendszerű utak építését.

Alapítva 1904. „HUNNIA" Alapítva 1904.
MAGYAR GÉPTÖMÍTŐANYAG GYÁR RT.
Saját gyártmányú géptömítőanyagok, tömítőlemezek, autófék és kuplungbetétek
— MŰSZAKI NAGYKERESKEDÉS —
TELEFON: AUT. 281—48. BUDAPEST, V, SZEMERE U. 2.

BŐHM GYULA
útépítési és közvezetési vállalkozó
ÚJPEST, Tavasz u. 7
Telefon: A. 944-52

DELMÁR BÉLA
okl. mérnök, építőmester
Budapest, VI. Benczur u. 17
Telefon 263-40

SPIEGEL ÁRMIN
KÜLÖNLEGES ANGOL ÉS SKÓT GYAPJUSZÖVETEK GYÁRI LERAKATA
● Budapest, IV., Váci ucca 5. sz.
● Bejárat Türr István u. 9. I. em.
● Telefon: Automata 876—14. sz.
KÖZALKALMAZOTTAKNAK KEDVEZMÉNY

Worthington szivattyúgép r.-t.
Budapest, V., Váczi-út 4.
Telefonszám: 222-10.
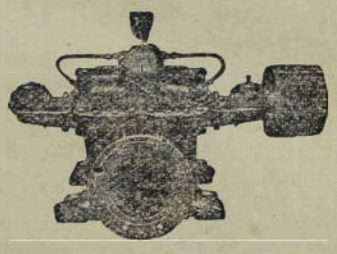
Sürgönycím: Duplex
SZÁLLIT:
Gőz-, centrifugái-, turbina-, erőmű- és vácuumszivattyúkat, minden célra és teljesítményre. — Benzinmótorokat. — Hűtőtornyokat. — Kondenzációs berendezéseket. — Autómosógépeket.

Spányi Ernő okl. mérnök
mélyépítő-, kövező- és bitumenépítő vállalata
Budapest, IV. kerület, Városház ucca 14. sz.
Telefón: Aut. 866—96.

BANNER ZOLTÁN
okleveles építész és építőmester
BUDAPEST, I., VERPELÉTI-ÚT 10.
Telefon: LÁ. 6-57. Telefon LÁ 6-57.

KŐBÁNYAI KÁTRÁNY- és ASZFALTIPAR
FRIED és GRUBER okl. mérnökök / X., Gyömrői-út 64 / Tel.: J. 449-44
GYARTMÁNYAINK: bőrlemez, szige e ölemez, asztalt fedéllemez (sz gtalan), facem nt, kiöntő aszfal , aszfa t coulé
VÁLLALUNK Tetőfedést minden kivitelben, szigetelési munkák t, víz elenitési munkákat. aszfaltozást

Textilipari Feldolgozó és Értékesítő Szövetkezet
Budapest, VIII., József-körút 49. szám
Telefon: József 439—91. sz

SCHUSZLIK AGOSTON
FESTŐ ÉS MÁZOLÓ M.
BUDAPEST
Telefon: Aut. 505-33.
Lakás: II, Kapás u. 36.
Műhely: II, Tölgyfa u. 8

KARA JÁNOS
Telefon: J. 351-44
képesített kőműves- és ácsmester
BUDAPEST, VIII., Kőris ucca 28
Bármilyen ács-, kőműves- és betonmunkákat vállal

LUTZ TÖMÍTŐKOK-FESTÉKEK LAKKOK ELISMERT LEGJOBB MINŐSÉGŰEK
TELEFON: JÓZSEF 93-46
Lutz Ede és társa
LAKK ÉS FESTÉKGYÁR RT.
BUDAPEST VIII. ÖRNAGY-UTCA 4. SZÁM.

Vállalkozási Hirlap

A közmunkák sürgős megindítását követelték az építőipari kongresszuson

Vasárnap délelőtt mintegy ezer főnyi résztvevővel építőipari kongresszust tartottak a régi képviselőházban. *Pucher* István elnök vázolta az építőipar sivár helyzetét, amelyet súlyosbít az, hogy amíg minden iparnak volt kontjunktúrális időszaka, addig az építőipar helyzete változatlanul siralmas maradt. *Farkas* Elek a válságot abban látja, hogy nem csak késnek a közmunkák kiadásával, de a magánipar rovására gyakran maguk a hatóságok, a maguk hatáskörében végzik el a munkákat. Valamennyi szónok

egyetértett abban, hogy ezt a kiváló iparágat meg kell menteni a végső pusztulástól.

Vida Jenő a *GyOSz* nevében beszélt, elérkezettnek mondva az időt arra, hogy meginduljon a gyors cselekvés. Szónoklatát azonban minduntalan félbeszakították türelmetlen közbeszólásokkal:

— *Ne szónokoljon! Beszéljen inkább a cement áráról! Olcsóbb cementet kérünk.*

Balkányi Kálmán az *OMKE* nevében igérte meg a kereskedők szolidaritását ebben az ügyben, amelynek megoldása a gazdasági élet vérkeringése révén

végeredményben a kereskedelemre is jó hatással van.

A kongresszus végül is elfogadta a határozati javaslatot, amely olcsó építkezési kölcsönt, adókedvezményeket, közüzemi díjleszállításokat kér a kormánytól.

Új versenytárgyalási kiírások

A főváros tanácsa a mult héten a következő újabb versenytárgyalásokat írta ki:

Burkoló munkára a Lédererer telepi erdei iskolánál. Pályázni lehet március 18-án d. e. fél 10 óráig a középítési ügyosztályon.

Gumipadló burkoló munkára ugyanott. Pályázni lehet március 18-án d. e. fél 10 óráig a középítési ügyosztályon.

Föld-, kőműves és elhelyező munkára a farkasréti temető melegedőcsarnokánál. Pályázni lehet március 8-án d. e. fél 10 óráig a középítési ügyosztályon.

Linoleumjavítási munkára a Lehel u. 16. alatti iskolánál. Pályázni lehet március 5-én d. e. fél 10 óráig a középítési ügyosztályon.

Nagymennyiségű kő szállítására az 1930. évi útépítési és javítási munkákhoz. Pályázni lehet március 10-én déli 12 óráig az út- és csatornaépítési ügyosztályon.

Az Ördögárok beboltozási munkálataira. Pályázni lehet március 10-én déli 12 óráig az út- és csatornaépítési ügyosztályon.

Versenytárgyalási megbízások

A mult héten tartott nyilvános és szűkkörű versenytárgyalások alapján a különböző közmunkákat és közszállításokat a következő cégek kapták:

Vászonredőny munkát a Ranolder u. és Szvetenay u. iskoláknál: Korányi és Fröhlich 3039 P.

Tetőfedő munkát a Lédererer telepi erdei iskolánál: Tóth Lajos 2040 P.

Ácsmunkát u. ott: Koch István 6430 P.

Villanyszerelési munkát a gyáliúti közegészségügyi és bakteriológiai intézetnél: Novák Sámuel 4509 P.

Betonozási munkát a Raktár u. 39. sz. városi bérház pincéjénél: Hajnal Henrik 4750 pengőért.

EGYENIRÁNYÍTÓK SZABÓ FRIGYES MÉRNÖK
Elektromos berendezések vállalata
Budapest, VI., Jókai ucca 37. szám
Tel.: A. 130-06.

KASZIMIR FERENC
ÉPÜLET- ÉS BÚTORASZTALOSMESTER
TELEFONHIVÓ: L. 906—23
BUDAPEST, V, TISZA UCCA 18

TREMMEL TESTVÉREK TELEFON 465—90
bádogos és szerelő, egészségügyi, műszaki berendezési vállalata
BUDAPEST, VIII, BAROSS UCCA 50 SZÁM

SÁMUEL GYÖRGY
épület,- díszmű-bádogos és egészségügyi berendező
BUDAPEST, VI, ARADI U. 45. TELEFON: AUT. 223-62.

STEINER MARK
asztalos üzlete és ablakredőny gyártás
konyhabutorok, lednyszobák és előszobaszekrények állandóan raktáron
Budapest VI, Hegedüs Sándor ucca 27. (Izabella ucca sarok)
Telefon: Aut. 223-85. — Köztisztviselőknek fizetési kedvezmény

Steinhäusl és Kölber
— FESTŐK —
BUDAPEST, IX., TÜZOLTÓ UCCA 3. TEL: J. 308-24.

SAGHY GYULA ácsmester
Budapest, V, Hold u. 9. II. 18. Tel. Aut. 157-36

Vladár Pál
ács- és épitőmester
Budapest, I., Greguss u. 12
Telefon: Aut. 519-29

REDNER JENŐ
MÉRNÖK, ÉPÍTŐMESTER, ÉPÍTÉSI VÁLLALKOZÓ
BUDAPEST, X., DANDÁR U. 17. TEL. J. 394-32

Beérkezett ajánlatok

A mult héten tartott versenytárgyalásokon a különböző közmunkákra és közszállításokra a következő cégek pályáztak:

A Bihari- és Balkán uccák sarkán épülő szükséglakások versenytárgyalásának eredménye.

(Az ajánlatok három típusra: A, B és BI típusra szólnak. Az ajánlattevő mellett az első összeg az A, a második összeg a B és a harmadik összeg a BI típusra vonatkozik.)

Föld-, kőműves és elhelyező munkák: Zilahi Balog Gyula 93.377.20, 76.972.77, 79.064.56; Ertl József és Unger József 102.407.20, 87.783.20, 87.319.20; Redner Jenő 102.971.65, 85.534, 88.110; vitéz Kapuvári Gusztáv 109.678.35, 90.710.85, 93.906.85; Wihardt Ferenc 103.407.30, 87.873.30, 88.308.60; Stobbe Kálmán 104.563.29, 87.815.43, 91.200.48; Hofbauer Gyula és Robelli A. 107.682.39, 88.587.26, 96.337.84; Pink Béla 107.840.85, 89.382.65, 92.332.65; Morbitzer Nándor 111.657.14, 92.488.99, 95.483.04; Fratricsevics Ernő 112.956.50, 94.596, 96.757; Paulheim és Weninger 114.178.94, 95.669.35, 96.800.39; Fehér és Dános 115.443.14, 96.046.94, 98.965.67; Dittler Ferenc 115.840.31, 96.327.26, 99.292.21; Sturm Károly 116.550.90, 96.976.40, 100.500.45; Rozsnyai György és Enöki Elemér 116.742.65, 98.880.85, 99.803.75; Neuschloss Ödön és Mircell 121.500.90, 100.800.75, 103.666.20; Berényi Ignác 121.666.10, 100.939.05, 96.291.60; Szirtes Béla 122.065.30, 101.264.50, 104.283.40; Tausz Alfréd 123.834.50, 103.250.90, 106.586.80; Méhn Antal 127.261.20, 110.144.50.

Ácsmunkák: Kara János 20.496; Haas és Somogyi 21.288, 26.561, 22.267; Hlatki József 22.264, 26.751, 20.418; Erdei Lajos 22.500, 27.000, 22.000; Bauer János 22.943, 27.152, 18.541; Helmrich János 23.150, 27.165, 22.225; Tőke György 23.200, 28.500, 23.000; Hellenbrand János 23.800, 30.800, 24.100; Vladár Pál és Held J. 23.970, 28.920, 24.867; Marinkó Imre 24.034, 27.110, 23.400; Bíró László 24.363, 29.755, 24.170; Ertl József és fia 24.500, 30.000, 24.500; Aschenbrenner János 25.024, 31.372, 26.036; Marton László 25.400, 28.300, 22.500; May Imre 26.110, 29.010, 23.800; Koch István 26.111, 30.560, 25.520; Kozma Pál 26.500, 31.200, 26.100; Szalai Sándor 26.920, 32.540, 27.880; Horváth József 26.400, 30.200, 25.800; Hegedüs Ferenc 26.500, 30.150, 25.200; Bukres József 29.487.

Asztalos munka: Nyitrai Károly 10878, 14.478, 12.388; Gera Lajos és Fia 11.320, 14.560, 12.484; Nagy Ödön 16.000, 13.610; Sebestyén Sándor 13.033, 16.114, 13.812; Ranyák József 13.627, 16.390, 13.880; Hegedüs és Nagy 14.104, 18.064, 15.516; Schramm József 18.957.20, 16.206.20; Petrich Nándor 17.198, 21.158, 18.204; Hikádé Lajos 26.116, 31.216, 26.764.

Vízvezeték, csatornázás és gázbev. munka: Kovács A. Ödön 18.022.50, 18.183.30, 16.557.50; General műszaki r. t. 18.249.60, 18.414.90, 16.710.60; Kolbányi és Pákozdy 18.673.25, 18.853.25, 17.050.65; Fekete Ödön 18.717.80, 18.887.74, 17.023.97; Rufián István 18.859.70, 19.026.80, 17.298.16; Fort Oszkár 20.142, 20.295.37, 18.410.53; Rohonczi Hugó 20.466.60, 20.635.35, 18.736.30; Rónay Sándor 22.582.40, 22.768.17, 20.676.80.

Üveges munka: Gál Lajos 2286; Simkó Antalné 2236.10, 2371.50, 1963.10; Molnár Lajos 2285.30, 2425.50, 2012.30; Handelsmann Arnold 2689.50; Jandos Zoltán 2588, 2745, 2273; Braun Ferenc 2305, 2445, 2025.

Mázoló munka: Kovács István 2887.10, 3291.60, 2820.50; Liktor Ferenc 2947.10, 3337, 2890.50; ifj. Máthé István 3044.94, 3511.39, 2831; Kiszely Géza 3056, 3574.30, 2861.90; Bálint Sándor 3604.30, 3597.20, 3025.50; Fock Géza 3253.80, 3646, 3070; Zuzán Béla 3935, 3295; Rácz Márton 3664.30, 4353.70, 3799.50; Jóföldi Tibor 3831.50, 4440, 3802.50.

Lakatos munkák: Rózsa Iván 7091.10, 6390.30, 5729; Fölkel István 7526.30, 6656.30, 6147.66; Gavenda Antal 8111.44, 7944.78, 6667.21; Polgár Ignác 8561.60, 8088.90, 7063.40; Kojtár Lajos 9813.60, 9407.52, 8146.82; Skorka Lajos 10.127, 9154.60, 8495.90; Beke Lajos 10.214, 9304, 8413.30; Vozáry Pál 10.846, 9881, 8865; Malcsiner és Surányi 10.239.62, 10.089.22, 8294.02.

Burkoló munka: Strasser Vilmos 8967.36, 11.769.60, 11.015.66; Nagy István 8965, 11.800, 11.037.25; Gerber József 9548, 12.530, 11.727.70; Urbach és Tafler 9686, 12.710, 11.896.40; Balog Ferenc és társa 9775, 12.820, 12.000.75; Schillinger Zsigmond 9913, 13.000, 12.169.45; Schillinger Vilmos 10.022, 13.130, 12.293.80; Felber Géza 10.120, 13.270, 12.422.50.

Villanyszerelési munka: Diószeghy és Tsa 2115.58, 2772.28, 2472.13; Dénes Béla 2114.10, 2951.60, 2592.70; Márton Pál 2179.82, 3082, 2607.11; Baross és Paulovics 2240.38, 3209.13, 2846.43; Gábriel Antal 2670.50, 3684, 3254.10; Dreilinger Béla 2666.50, 3804.20, 3325.80; Novotny Máté 3145.50, 4392.80, 3523.30; Donhauser Rezső 3151.50, 4532.84, 4038.69.

Vízvezetéki, csatornázási és gázbev. munka: Scheiber Miklós 19.692.05, 19.989.19, 18.139.25; Tholt István 20.421.55, 20.750.55, 18.839.55; Thiergärtner és Stöhm 20.602.33, 20.927.58, 19.129.83; Marton és Tóth 21.656.45, 21.967.70, 20.058.45; Cross Charles Elviro utóda 21.887.95, 22.223.97, 20.125.05; Gabler F. 23.170.20, 23.537.85, 21.250.80; Hranda Károly és fia 24.678.75, 25.076.40, 22.917.65; Knuth Károly 29.590.32, 29929, 27.139.22.

Bádogos munka: vitéz Abucsay Sándor és társa 2281.52, 2469.32, 2268.75; Subasitz Lajos 2672, 2742.40, 2528.80; Lammel Ferenc 3206.90, 3357.30, 3068.10; Kanyó Lajos 3215.55, 3437.35, 3146.21; Schober Ferenc 3542.50, 30.706.50, 3381.90.

Tetőfedő munka: Rau József Antal 3542.40, 4428, 3821.20; Somogyi Béla 3877.20, 4846.50, 4182.35; Adler Ernő 3888, 4860, 4194; Tóth Lajos 3888, 4860, 4194; Urbancsek József János 4050, 5062.50, 4368.75; Krisch Fekete János 4093.20, 5116.50, 4415.35; Keppich József 4104, 5130, 4427; Paner Nándor 5400; Krumpholz Ferenc 4428, 5535, 4776.50.

Takaréktűzhely szállítására: Lőrincz Pál és Vince 69.50; Ledniczky és Társa 75; Berkes Jenő 76; Malcsiner és Surányi 76; Polgár Ignác 81.20; „Unitas" Harmati Emilné 91 P egység ár.

Tervpályázati hirdetmény

1. Budapest székesfőváros tanácsa 16.648/1930—IX. sz. tanácsi határozatával nyilvános tervpályázatot hirdet a Fővárosi Könyvtár céljaira átalakított, a Baross ucca és Reviczky ucca sarkán levő volt **gróf Wenckheim-palota elsőemeleti** — a jövőben a nagyközönség által használt — **helyiségeinek bútorberendezési terveire.**

2. A pályázaton csak magyar állampolgárok vehetnek részt és pedig egy vagy több művel. (Aki iparszerűleg, akár saját személyében, akár mint alkalmazott foglalkozik bútor készítésével, az a tervpályázaton részt nem vehet.)

3. A pályázatra vonatkozó tervezési program és alaprajz 1930. évi február hó 24-től kezdve díjtalanul szerezhetők be a tanácsi IX. ügyosztályban (Központi városháza, I. pavilon, földszint 18. sz.).

4. A pályázatra a tervezési program értelmében készített terveket **f. évi március hó 26-án déli 12 óráig** kell benyujtani a tanácsi IX. ügyosztálynak az előbbi pontban megjelölt helyiségében. A határidő lejárta után érkező tervek a pályázatban nem vehetnek részt.

5. A pályázat titkos, tehát egy, a pályázó nevét és lakcímét tartalmazó borítékot kell mellékelni. A terveket azonban jeligével vagy más megkülönböztető jellel ellátni nem szabad.

6. A tervezési programnak meg nem felelő terveket a bírálóbizottságnak jogában áll a pályázatból előzetesen kizárni.

7. A tanács erre a pályázatra a következő pályadíjakat tűzi ki:

I. díj	2000 P,
II. díj	1600 P,
III. díj	1200 P,
két vásárlás à	600 P.

Ezenfelül a tanácsnak jogában áll több tervet is megvásárolni egyenként 600 pengőért.

9. A bútorberendezési tervek alapján a berendezésre és az egyes bútorok elkészítésére a tanács külön versenytárgyalást fog vállalatbaadás céljából tartani.

10. A bírálóbizottságnak jogában áll a díjazott terveken, kivitel esetén módosításokat kívánni. A tanács fenntartja azt a jogát, hogy a kiviteli megbízatást a díjazott művek tervezői között megoszthassa.

11. A tervező művész megbízatása esetén köteles a kivitelhez szükséges összes részletrajzokat megfelelő nagyságban és méretben a bírálóbizottság által megállapítandó határidőn belül elkészíteni, ugyancsak a berendezési tárgyak kivitelét ellenőrizni, aminek ellenében az iparművészeti díjszabás szerint megállapítandó részesedés illeti meg.

12. A díjazott és megvásárolt tervek a székesfőváros tulajdonába mennek át, a megvásárolt tervek azonban más célra nem használhatók.

13. A pályadíjakat egy tizenkéttagú bírálóbizottság ítéli oda, melynek elnöke a művészeti és közművelődési bizottság elnöke vagy helyettese, tagjai pedig:

a tanácsi IX. ügyosztály vezetője vagy helyettese,
a tanácsi II. ügyosztály vezetője vagy helyettese,
Enyvvári Jenő, a Fővárosi Könyvtár igazgatója,
Csánky Dénes, a gróf Zichy Jenő múzeum igazgatója,
a könyvtári bizottság két tagja, névszerint: dr. Joanovich Pál és dr. Révész Mihály,
a Magyar Iparművészek Testületének két kiküldöttje, névszerint: Menyhért Miklós és Benkhardt Ágoston,
az Országos Magyar Iparművészeti Társulat két kiküldöttje: Györgyi Dénes és Lakatos Artúr,
a tanács által meghívott két szakértő és pedig: Ágotay Lajos főigazgató és Szablya Frischauf Ferenc főiskolai tanár.

A bírálóbizottság a pályázati határidő lejárta után azonnal megkezdi működését.

14. A bírálóbizottság határozata minden tekintetben végérvényes. A bútorok kivitele tekintetében ugyancsak a bírálóbizottság tesz előterjesztést a tanácsnak és a kivitel ellenőrzésére és az egyes bútorok átvételére ő hivatott.

15. A pályaművek a döntés útján nyilvánosan kiállításra kerülnek, a kiállítás befejezése után a nem díjazott és meg nem vásárolt pályaművek a tanácsi IX. ügyosztályból 14 nap alatt elviendők, mert értük a tanács ezen az időn túl felelősséget nem vállal.

16. Egyebekben a pályázatra nézve a m. kir. kereskedelemügyi miniszter 79.049/1908. sz. a. kiadott tervpályázati szabályzata érvényes.

17. Pályatervének beadásával a pályázó ezt a hirdetést magára nézve kötelezőnek elismeri.

Budapest, 1930. évi február hó.

A székesfőváros tanácsa.

MOOR GÉZA építőmester
Budapest, VI., Reiter Ferenc ucca 103. sz.
Telefon: Automata 911—13.

Sürgősen rekonstruálni kell a Vízműveket, amelyet állandóan veszélyeztet a „trianoni-gát"

Radikális megoldás lenne a 12 szennyezett kút kikapcsolása, mondja Paulovits Viktor, a Vízművek vezérigazgatója

Az *Egységes Községi Polgári Párt* már hónapokkal ezelőtt erélyes akciót indított a vízszolgáltatás ellen ismétlődő panaszok megszüntetése érdekében. *Becsey* Antal vetette fel többízben a beavatkozás sürgős szükségességét, utalva a halogatás kockázatos következményeire. Ezzel az akcióval kapcsolatosan hétfőn este az *Egységes Községi Polgári Párt* akadémia-uccai helyiségében vitaest volt, amelyen *Paulovits* Viktor, a székesfővárosi vízművek vezérigazgatója ismertette szakelőadás keretében *a vízművek rekonstrukciójának lehetőségeit és a bajok forrását.*

Kozma Jenő nyitotta meg az értekezletet, utalt a főváros egész közönségét közvetlenül érdeklő kérdés rendkívüli fontosságára és felkérte a vízművek vezérigazgatóját, hogy ismertesse szakszerűen a szőnyegen lévő kérdést.

Paulovits Viktor

először a budapesti vízmű mai berendezését ismertette és megállapította, hogy *a miénk egyike a legrégibb rendszerű vízműveknek Európában.* Majd a panaszokra tért át. 1924-ig teljesen kifogástalan volt a budapesti vízvezeték vize. Akkor vettek észre először a vízben bizonyos zavarosodást, bizonyos foszlányokat. A vizsgálatok nyomán *megállapították a vízben a vasbaktériumokat:*

a budapesti vízmű vizében ezidőszerint már nem is egy, hanem háromféle vasbaktérium tenyészik.

Ezek a baktériumok a bakteriológusok megállapítása szerint az egészségre *ártalmatlanok*, de a vízi technikusok bizony ártalmasnak tartják őket, nemcsak azért, mert befolyásolják a víz élvezhetőségét, hanem azért is, mert

ártalmára vannak a csőhálózatnak, rongálják és eltömik a vezetékeket.

Ilyen dugulás nemcsak nálunk tapasztalható, hanem más városokban is. Ilyen dugulás volt a 60-as években pl Berlinben. Ott akkor, a csővezetéket egyszerűen lezárták és ötezrelékes kénsavoldattal öblítették, ami el is pusztította egyidőre a baktériumokat. Hasonló az eset Észak-Németországban, ahol csaknem minden város vizében van vas és mangán. Mikor nálunk 1924-ben jelentkeztek a tünetek, ugyanesak erős öblítésekkel kísérletezett a vízművek igazgatósága és ezeket az öblítéseket folytatják ma is, de nem kielégítő az eredménye. Korábban a megyeri vízművek vizében csak nyomokban volt vas és mangán. Az öblítések azonban a bajt magát nem szüntetik meg. A bajok előidéző okát keresve, kiderült, hogy

a vízművek főtelepén három kútcsoport vize igen erősen vasas és mangános.

Ez a mangán- és vas-szennyeződés egyes kutakban olyan nagyfokú, amelyhez hasonló eddig szakirodalomban nem volt fellelhető. Egy liter vízre 8 miligramm vas- és mangánszennyeződés esik. A vas- és mangántartalom növekedését magyarázzák azzal is, hogy

az egész Dunavölgy elmangánosodásával állunk szemközt.

A bajok közvetlen forrása az, hogy a palotai szigetnél a Dunaág *teljesen eliszaposodott* és a mély meder helyett ma már csaknem mindenütt iszapos homokzátonyok vannak. Megtörtént, hogy a pesti oldaról a szigetre, ahol a kutak vannak,

száraz lábbal lehetett átmenni.

Ez a mederfeltöltődés *organikus anyagokkal van tele*, amely körülmény a vizet *oxigénszegénnyé teszi*, ez viszont *fokozza a víz fémoldóképességét.* Igy kerül a talajból a sok vas és mangán a vízbe, így tenyésztődnek az említett baktériumok, történik a zavarosodás és az esetleges eldugulás. A

bajok közvetlen oka tehát az eliszaposodás,

a panaszokat a zátonyok okozzák,

amelyek előidézője viszont, mint köztudomású, a palotai sziget északi csúcsánál épített keresztgát, amelyet közönségesen trianoni gátnak mondanak.

A vízművek vezérigazgatója most elmondotta, hogyan keletkezett ez a veszedelmes keresztgát. A földművelésügyi minisztérium már 1905-ben elkészíttette a veszedelmesen zátonyosodó és sekélyesedő Budapest-feletti dunaszakasz szabályozási terveit. Az eredeti tervek szerint a palotai szigettől végig egy hosszgát épült volna egész az újpesti szigetig, amelynek megépülésével *az egész palotai Dunaág üzletlenné vált volna.* A Dunaág eliszaposodása, kiszáradása a vízművek létét pusztították volna el. A gátépítés ekkor elmaradt és 1920-ban hívott össze ismét egy értekezletet a földművelésügyi minisztérium, amelyre hivatalosak voltak a dunaparti érdekeltségek is, köztük a székesfőváros vízművei. A fővárost azon az értekezleten *Kajlinger* Mihály akkori vízműigazgató képviselte. Az ankéten *Szabó* Nándor földművelésügyi miniszteri tanácsos kijelentette, hogy

vagy hozzájárul a főváros a keresztgát megépítéséhez, vagy marad a másik terv, amely a Dunaág eliszaposodását jelenti.

A keresztgát építése azt jelentette egyúttal, a földművelésügyi minisztérium tervei szerint, hogy a palotai Dunaágból téli kikötő lesz, ezt szorgalmazták az újpesti érdekeltségek, elsősorban a gróf Károlyi-féle ipartelepek is. A vízművek képviselője a két megoldás közül a kevésbé veszedelmeset, *a keresztgátat nem ellenezhette.* 1922-ben a földművelésügyi minisztérium elrendelte a keresztgát megépítését és ezzel megkezdődött a Dunaág eliszaposodása. Az eliszaposodás oka egyrészt az volt, hogy a keresztgát nem épült olyan magasra, hogy áradások esetén is elég lenne, másrészt *a gáton nem épültek meg az eredetileg tervezett átereszek*, amelyeken a Dunaágba állandóan friss víz juthatott volna, fenntartva a rendes cirkulációt. Előadása további során azzal foglalkozott az előadó, hogy ezekután mi lenne a segítség módja. Megállapította, hogy

amíg a Dunaágban a mostani bomlási processzus megmarad, addig a kutakból tiszta vizet nyerni nem lehet.

A tisztításnak van többféle technikai lehetősége, erre vonatkozóan különböző irányú kísérletek is folynak, lehet klórozással, vagy más kicsapással a vizet mangán- és vastartalmától megfosztani,

legradikálisabb volna a legjobban szennyezett 12 kút kikapcsolása, ez azonban lehetetlenség.

Lehetetlen azért, mert nyáron nagy a vízfogyasztás, télen pedig sokkal kevesebb víz gyülik össze a kutakban.

Radikális orvoslást úgy lehet nyerni, ha az állam meghosszabbítja és felemeli a keresztgátat, elkészítteti az átereszeket, megépítteti a hosszirányú gátat, kikotortatja a palotai Dunaág medrét, egyszóval mielőbb elkészítteti az új kikötőmedencét, amivel a régi vízbőség helyreáll.

Kikötőről lévén szó, viszont *szükségessé válik egy alkalmas szűrőberendezés, amelynek elkészítése másfélmillió pengőbe kerül.*

Az előadás második részében *Paulovits* Viktor az új budai vízmű terveit vázolta. Ez Óbudán és a szentendrei sziget egy részén épülne meg. A szentendrei szigeten a próbafúrások alkalmával

találtak egy 5120 folyóméter hosszúságú partszakaszt, ahol 256 kutat lehet fúrni, amelyek 85.000 köbméter vizet tudnak majd szolgáltatni.

Ezek a kutak, három gépház, a Dunameder alatt építendő üzembiztos alagútak és a táborhegyi 10.000 köbméteres új medence *26 millió pengőbe kerülne.* A megyeri telep biztonságának fokozását célzó munkálatok: új dunaalatti alagutak, az ikercsatorna mellé egy új főgyüjtőcsatorna építése: *összesen mintegy 10 millió pengőbe kerülnének*, úgy hogy

az egész beruházásra 36 millió pengőre lesz szükség.

Becsey Antal rekesztette be az előadást, amelyet ez alkalommal az előrehaladott idő miatt nem követett vita.

Az ankétet legközelebb folytatják: *Borvendég* Ferenc tanácsnok ismerteti a kérdés *pénzügyi* vonatkozásait. Ugyanekkor világítja meg *Becsey* Antal is a kérdést és lesznek különböző irányú felszólalások. A mai értekezleten a főváros részéről jelen voltak: *Berczel* Jenő dr., *Borvendég* Ferenc, *Liber* Endre és *Lamotte* Károly tanácsnokok, *Szemethy* Károly tiszti főügyész, *Deutsch* Lajos, az *Elektromos Művek* vezérigazgatója, *Tuboly* János h. vezérigazgató, *Schön* Győző, a gázművek h. vezérigazgatója, *Hoór-Tempis* Mór műegyetemi tanár, az előljárói kar csaknem teljes számban, *Till* Antal ny. tanácsnok és nagyszámú érdeklődő közönség. Hivatalos volt az értekezletre *Magyar* Miklós törvényhatósági bizottsági tag is, *a kérdés egyik legintenzívebb szorgalmazója*, aki a vízművek elleni panaszok miatt már hétszer interpellált a közgyűlésen.

Az értekezlet után szokásos társasvacsora volt, amelyen kétszázan vettek részt.

Magyarország aranykoszorús mestere
SZLEZÁK LÁSZLÓ
harang- és ércöntöde, harangfelszerelés és haranglábgyár
BUDAPEST, VI., Frangepán ucca 77. szám
Telefon: Aut. 913-53

Bazilika részére készült 7500 kg új harang
Az 1900. évi párizsi világkiállításon díszoklevéllel, 1921. és 1923. évi vasipari kiállításon aranyéremmel, az 1925. és 1926. évi kézműipari tárlaton kormánydíszoklevéllel, 1927. és 1928. évi budapesti, székesfehérvári, szentesi és szombathelyi kiállításokon nagy aranyéremmel kitüntetve. — Számos egyházi elismerőlevél! — Költségvetéssel díjmentesen szolgál! Előnyös fizetési feltételek!

ILKOVITS J.
Központi fűtések és vízvezetéki berendezések vállalata
BUDAPEST,
VI, ANDRÁSSY ÚT 92.
TELEFON: Aut. 212—07.

ROGGENBAUER REZSŐ
kárpitos, díszítő és lakberendező
BUDAPEST, V., PALK MIKSA UCCA 12
Telefon: A. 190-87
Ponyva, vászonredőny és kórházi matracok szállítási vállalata

BORY ÉS WALTHER
ÁCSMESTEREK, ÉPÍTÉSI VÁLLALKOZÓK
Rákospalota, Földvári ucca 60. szám
TELEFON: LIPÓT 961—14. SZÁM

MÉHN ANTAL
ÉPÍTŐMESTER
BUDAPEST, II., HATTYU-U. 7.
Telefon: Aut. 506-24

MESTER és KISS
okl. építész és építőmester
Budapest, VII., Egressy-út 5.
Telefón: J. 382—02.

FRIEDRICH JAKAB
ÁCSMESTER ÉS TETŐEMELÉSI VÁLLALAT
Budapest, V., Párkány ucca 1418. Telefon: Lipót 969—98

Korányi és Fröhlich redőnygyár
BUDAPEST KISFALUDY-U. 5/F • TELEFON: J. 323-76 • 459-86
SPECIÁLIS GYÁRTMÁNYAI:
SZAB. PÁNCÉLREDŐNY · ACÉLREDŐNY · FAREDŐNY · VÁSZONREDŐNY
SZAB. AJTÓCSUKÓ · BOSTWIGH-TOLÓRÁCS · NAPELLENZŐ · SZERKEZETEK

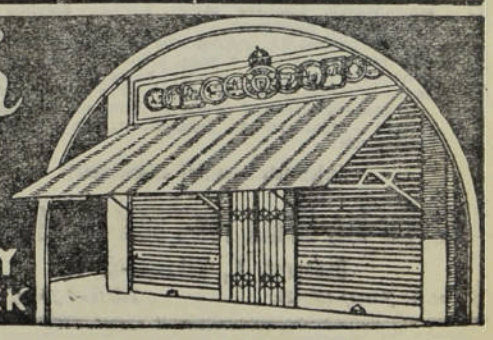

Fővárosi Hirlap

Budapest, 1930 február 26.

Több mint 12 ezer dolgozó nő albérlőként és ágybérlőként lakik a fővárosban

Csaknem kétszázezer, pontosan *184.242 kereső nő él ma Budapesten.* A közel egymillió népességű fővárosnak minden ötödik lakosa olyan nő, aki kenyérkereső pályán dolgozik. S bár a nők nagyobbik fele, pontosan 338.297 még ma is az eltartottak sorai között szorong, a dolgozó nők olyan hatalmasarányú fejlődését látjuk, amely az utolsó évtizedekben nőtt meg ilyen nagyra.

Korszerű kérdés megvilágítására vállalkozott tehát *Illyefalvi I.* Lajos dr., a székesfővárosi statisztikai hivatal kitünő igazgatója, amikor összegyüjtötte Budapest nőtársadalmának a jellemző adatait. „A kenyérkereső nő Budapesten" cím alatt most megjelent statisztikai gyüjtemény értékes társadalmi rajz. Megtaláljuk benne a fővárosban dolgozó nők minden jellemző adatát és szociális és gazdasági viszonyainak a hű fotografiáját.

A könyvből látjuk a nők növekvő szerepét a közoktatásban, a közjótékonyság terén és a törvényhozásban. *Tanulságos rajz mutatja be a bünöző nőt.* Majd a foglalkozások megoszlása kerül sorra, negyedszázados fejlődés nyomán. Kidomborodnak küzdelmes életüknek jellemző adatai. Sűrű számoszlopokban találjuk meg az iparosnők, a kereskedőnők, a magántisztviselőnők, a köztisztviselőnők és háztartási alkalmazottak életviszonyait. De ránk mered a munkanélküliségben vergődők szánni való helyzete is, hogy végül a hadiözvegyek gyászos sorsa zárja be a teljessé vált társadalmi rajzot.

Egyik érdekes fejezet a női albérlőket és ágybérlőket állítja elénk. A Budapesten albérletben és ágybérlőként élő 56.867 családfőnek egyötödrésze nő. Pontosabban 7023 albérlőnő és 5352 ágybérlőnő nem tudta elérni azt, hogy legalább egy szobakonyhás önálló lakást bérelhessen. Pedig több mint másfélezren (1758) a családtagjaikkal együtt éltek. Már a korviszonyaik is megdöbbentőek. Egy hijján 400 húsz évesnél fiatalabb nő került a budapesti 5352 albérlő nő szánni való sorsára. És közülük

tizenhét még tizenötéves sincs, de már ki van téve annak az erkölcsi veszélynek, aminek az ágybérlet az éltető melege.

Ha jobban szemügyre vesszük őket, még azt is meglátjuk, hogy az ágybérlő nőknek több mint a felerésze 35 évesnél fiatalabb. Csaknem kétharmadrészük (3210) hajadon még és minden hatodik (910) özvegyi sorban él. Ami azért feltünő, mert csak minden kilencedieknek (617) van férje. Igen nagy közöttük az elváltak száma is (406). Az ágybérlő-nőknél két és félszer akkora az elváltak aránya, mint a férfiaknál. Az özvegyeké pedig éppen ötször akkora. Ezek

a számok tehát élénken rámutatnak arra, hogy az özvegységre jutás és az elválás milyen életszínvonalsüllyesztő hatású.

Még sötétebb helyzetet mutat az, hogy 177 ágybérlőnő saját bevallása szerint *közös háztartásban él.* Jellemző adatok számolnak be a müveltségi állapotukról. Hogy

a müveletlenség elősegíti az ágybérleti viszonyt,

az még természetesnek látszik. Igy hát nem csodálkozunk azon, hogy *70 százalékuk csak elemi iskolát végzett.* De hogy ezer nő középiskolába is járt, sőt több mint félezer a középiskola négy osztályát is elvégezte és mégis csak egy ágybérleti fekhelyet tudott a munkája árán elérni, az már

a női munka olyan alacsony értékelését jelenti,

amivel csak a hasonló sorsú férfiak helyzete van szomorú egyensúlyban. 23 nő a középiskola 8 osztályát is sikerrel elvégezte, de azért még csak egy albérleti szobát sem biztosíthat magának. Vígasztaló jelenség, hogy magasabbfokú iskolai képzettségű már csak *egy* akadt. Holott a férfiak között 50 főiskolai végzettségű ágybérlő van.

A kereső foglalkozású dolgozó nők lakbérleti nyomorúságait vetítik ide a statisztika elfogulatlan számai. Érdemes hát megnézni, miféle foglalkozásuk volt azoknak, akik ennyire alulmaradtak az élet kenyérkereső harcaiban.

Elsősorban 1254 napszámos ágybérlő nő érdemel figyelmet. Vannak azonban ennek a komor fejezetnek még olyan sötét zugai is ahol 3 önálló iparosnő, 5 önálló kereskedőnő, 36 állami tisztviselőnő, 161 magántisztviselőnő,

3 tanárnő, 8 tanítónő és 14 egyéb értelmiségi pályán dolgozó nő is csak ágybérlőként tudott menedékhelyet találni az élet zivatarai ellen.

Ez pedig már olyan szomorú szociális hátteret fest a kenyérkereső nő mögé s a nyomornak és ínségnek olyan riasztó jeleit mutatja, ami *nem maradhat tovább a statisztika titka.*

Építési engedélyek

A magánépítési albizottság 1930. évi február 24-én tartott ülésében a következő építési engedélyek kiadását javasolta a tanácsnak.

A) Nagyobb és kisebb építkezésekre:

1. Dr. Kopits Jenő VII., Nyár u. 22. emeletráépítés, terv. Hoefner Guidó IV., Kecskeméti u. 19.

2. Hideghéty Pál VI., Reitter Ferenc u. 7. háromemeletes bérház, terv. Gerlóczy Gedeon IV., Városház ucca 4.

3. Hadady Kovács Béláné II., Retek u. 8. II. emelet ráépítés, tervező Halász András IV., Váci u. 75.

4. Skuts Honfi és társai VII., Hermina út 27. egyemeletes uccai épületnek lakásokká való átalakítása és II. emelet beépítése, terv. Hofbauer és Padza VI., Izabella u. 69.

5. Rittenbacher Ödön VI., Hajtsár út 34/c. háromemeletes bérház, terv. Singer Gyula I., Fery Oszkár u. 52.

B) Földszintes lakóépületek:

1. Forgó Pál X., Dömsödi u. 7599/12/37/b., terv. vitéz Kókai István, Rákospalota, Ivánka u. 15.

2. Cseh Károly I., Vércse u. 8020. hrsz., terv. Aldolfer Nándor, Kispest, Kisfaludy ucca 90.

3. Tóth Gizella Csúcshegy dülő 21218/1/2. hrsz., terv. Stöckl Rozina III., Miklós ucca 27.

4. Hódos Sándor III., Aranyhegyi út 49., terv. Blaha Arnold, Óbudai gázgyár.

5. Dömötör János VII., Telep u. 31211. hrsz., terv. Zsolnai István VII., Telep ucca 9.

6. Reichardt György I., Magas út 9002. új hrsz., terv. Fullmann János I., Csörsz ucca 4.

7. Brüll Rezső IX., Tóth Kálmán u. és Vaskapu u. sarkán 37988. új hrsz., terv. Somogyi László VII., Garay ucca 37.

8. Gál Adolf Táborhegy dülő 16801/1. hrsz., terv. Dobrovits Alajos III., Lőpormalom dülő 7751/2. hrsz.

9. Rozinger László II., Országút dülő 4029/22. hrsz., terv. Török Győző VI., Szent László út 26.

10. Tass Józsefné III., Pusztaszeri út 15389/4. hrsz., terv. Grenyó Bertalan II., Bimbó u. 12.

11. Kánszky János Pomázi út 1/c., terv. Hettyey Géza, Békásmegyer.

12. Özv. Gerstenbrein Jánosné X., Márga u. 7985/8. hrsz., terv. Varga János X., Gergely u 53.

C) Toldalék építkezésekre:

1. Róth Miksa II., Udvarhegy u. 3., terv. Tauszig és Róth VI., Váci út 32.

2. Springer Antal és neje II., Fillér u. 30/a., terv. Würhl Géza.

3. Dr. Botzenhardt Jánosné III., Lajos u. 174/a., terv. Krén Ferenc III., Kórház u. 9.

4. Pallag László I., Sashegy 2651/11. hrsz., terv. Udvardy Géza I., Bors u. 2.

D) Beérkezett újabb építési kérelmek:

1 Dr. Halász Aladár IV., Petőfi Sándor u. 16., III., Remetehegyi dülő 1627. új hrsz., told. épület.

2. Poschmuek Vincéné Tompa u. 13., Sasad dülő 2384/1. hrsz. földsz. lakóház.

3. Kajtár Lajos és neje Liliom u. 26., Sasad dülő, műhelynagyobbítás.

4. Egert Mátyás és neje Tétényi út 110., Sasad dülő, földsz. told. építkezés.

5. Csiszár István József körút 62., I., Névtelen u. 3489/11. bérházépítkezés.

6. Kanizsai György Sashegy dülő 2651/22., Névtelen u., toldalék építés.

7. Botzenhardt Jánosné Lajos u. 172., I., Névtelen u. családi lakóház.

8. Özv. Sztojanov Antalné X., Maláta u. 21., I., Névtelen u. toldalék.

9. Özv. Pataky Ferencné VI., Tátra u. 4., VI., Máglya u. 101. toldalék.

10. Lindner Elek III., San Markó u. 32., VI., Máglya u. 101. családi ház.

11. Bona Károly VI., Rákos tér 32., VI., Máglya u. 101. családi ház.

12. Forgács Dezsőné VI., Szív u. 9., VII., Telep u. 19. kétemeletes bérház.

13. Varga Vilmos VII., Thököly út 106., VI., Dorozsmai út 1955-58/115. családi ház.

MARGALIT ANDOR ÉS ÖDÖN
MÉRNÖK-ÉPÍTŐMESTER, VÁLLALKOZÓK
BUDAPEST, I., KELENVÖLGYI ÚT 11—13
TELEFONSZÁMOK: LÁ 15—14 ÉS 12—8

SIMOR DÖME mű- és épületlakatos-mester és vasszerkezetek ipartelepe. Sodronyfonatok nagybani gyártása
BUDAPEST, VII., THÖKÖLY ÚT 89. SZÁM
TELEFON: JÓZSEF 894-43.

KLOSE V. F.
FELVONÓGYÁR
(saját gyártelepünkön)
BUDAPEST, VI., GÖMB U. 44
Mindennemű felvonónak legtökéletesebb kivitelben való gyártása
Telefón: Aut. 900-66

MÁVAG
elmkés gyártmányokat mindenki bizalommal fogadja, mert
kitünő anyagból a leggondosabban készülnek!
Ide tartoznak a különféle hengerelt kereskedelmi árukon kívül az ipari stabilmotorok, lokomobilok, traktorok, cséplőgépek és más mezőgazdasági gépek. Útépítő (úthengere ő- és útgyalu) gépek, lakókocsik. Vas- és acélöntvények, öntöttvas csövek, karikás kályhák és kereskedelmi öntvények.
Teherautomobilok, autóbuszok a „MERCEDES-BENZ" gyártási szab. szerint a hazai különleges úti viszonyoknak a legjobban megfelelő kivitelben készülnek. Kombinált tűzoltó- és locsoló-autók. Ajtos öntözőkocsik.
Jobbágy féle szab. folytonégőkályháink a háztartásokban és középületekben (iskolákban, stb.) legjobban használhatók.
Kérjen felvilágositást és árajánlatot!
Magyar kir. állami vas-, acél- és gépgyárak
Budapest, X., Kőbányai-út 21.
Telefon: József 460—29. Telefon: József 460—29.

GALLI CURCI csak egynapi késedelemmel érkezhetett meg Bukarestből. Teljesen kipihenve óhajt énekelni s így *első fellépését holnap, szerdán este tartja meg.*
Galli Curci fellépésének új sorrendje:
Holnap, szerdán este: *Traviata.* (Erre az előadásra a február 24-iki jegyek érvényesek.)
Pénteken, 28-án: *Rigoletto.* (Erre az előadásra a február 27-iki jegyek érvényesek.)
Hétfőn, március 3-án: *Sevillai borbély.*
Kívánatra a *Traviata*-ra megváltott jegyeket ma, kedden délután 6 óráig, a *Rigoletto*-ra megváltott jegyeket pedig szerdán, 26-án, délután 6 óráig a pénztár visszaváltja.

VIGADÓ KÁVÉHÁZ
IV, Deák Ferenc ucca 2
*
VIGADÓ KIOSZK
V ker., Vigadó tér
TULAJDONOS: BABÓCSY LŐRINC

Közúti gőz- és motorhengerlést vállal
WOLFF ERNŐ
Sürgönyczim: WOLFFERŐ
Tel.: Lágymányos 13-82 Budapest-Kelenföld, Budaörsi-út 101

SCHÄFFER KÁROLY
okleveles mérnök
Vasút-, út-, betonépitési vállalkozó kövező-mester
Budapest VIII, Aggteleki ucca 17. Telefon: József 325-88

STEINER ÉS SZIMPER
dísz-, templom-, szobafestők és mázolók
Telefon József 306-29
Budapest. IX., Üllői-út 57

Halmos István és Fia
kövezőmesterek és útépítő vállalkozók
Budapest, X, Halom ucca 25. sz.
Telefon: J. 339—52 Telefon: J 339—52

Tervez, épit, átalakit, tataroz
költségvetés és rajz díjtalan
HORVÁTH ISTVÁN ÉPITÉSI VÁLLALATA
III., Vörösvári út 71 Kedvező részletfizetési feltételek

WEIDLINGER TIBOR
OKL. MÉRNÖK, ÉPITŐMESTER
BUDAPEST,
VII, RÁKÓCZI ÚT 36.
Tel.: J. 318-07.
Tel.: J. 318-07.

Magánvállalkozó tett ajánlatot a gellérthegyi lift megépítésére

Berczel Jenő alpolgármester nyilatkozata az idegenforgalmi propaganda hiányosságának okáról és Budapest-fürdőváros problémáiról

Azok a nagyszabású tervek, amelyeket a nemzetközi fürdőügyi kongresszus előkészületei során a *Budapest Fürdőváros Egyesület* megálmodott, szertefoszlottak és semmivé váltak. Ezek között a nagyszerű és csillogó tervek között szerepelt a *gellérthegyi sikló, illetve lift megépítése is.* A különböző bizottságok annakidején ezt is letárgyalták annyi más tervvel együtt, meghallgatták a geológusok és más szakértők véleményét, elkészítették a végleges terveket is, *minden együtt volt, csak a pénz nem.* Igy aztán el is maradt a többi sok tervvel együtt a lift is, a sikló is, amely a sétálók, az idegenek, az üdülni, a gyönyörködni vágyók ezreit szállította volna könnyűszerrel a hegy ormára, hogy gyönyörködhessenek a világ egyik legpompásabb panorámájában.

A *Budapest Fürdőváros Egyesület* terveinek elenyészése után már-már úgylátszott, hogy végleg lekerül a lift évtizedes terve is a napirendről, amikor néhány nappal ezelőtt — meglepetésszerűen — egy érdekes magánajánlat érkezett ismét a városházára, bizonyságául annak, hogy

a magánvállalkozást még mindig mennyire foglalkoztatja ennek a tervnek a kivitele.

A most érkezett ajánlat szerint a gellérthegyi liftet nem a Citadelláig építenék meg — mint az előbbi tervek akarták — hanem *a Dunával szemben* csak az Orom ucca színvonaláig, ahonnan már enyhén emelkedő kellemes sétautak vezetnek fel a platóhoz. A liftaknát *a Rudas-fürdővel szemben, a Mátyás és Kinizsi források felett tátongó hegyszakadékban helyeznék el,* úgyhogy

a hegyoldal sziklás jellege semmi változást nem szenvedne, fent pedig egy bástyaszerű építményben végződnék a felvonó, amely esztétikailag is jól hatna és kilátóhelyül is szolgálna.

Az ajánlattevők: *Meisels* Vilmos dr. főorvos és *Katzer* József építész 400.000 pengőben kontemplálják az építési költségeket, amit természetesen maguk fedeznének, maguk végeznék az összes építkezést, s

a felvonót huszonöt év mulva ingyen engednék át a főváros tulajdonába, sőt már ez időszakon belül is haszonrészesedést adnának a fővárosnak.

Természetesen a huszonöt évre őket illetné a használati jog és minden jövedelem. A

viteldíjat 20 fillérben állapitanák meg, ami nem is sok, tudva, hogy akármelyik bérházban is ennyit fizetnek a lifthasználatért.

A felvonó kettős lenne és *mindegyik kocsi egyszerre 25 személyt szállítana,* illetve a szerkezet úgy épülne, hogy az egyik szekrény emelkedésekor a másik szerelvény a mélybe ereszkedjék. A liftet *ötvenhét méter magasra tervezik,* ami a hegymagasság kétharmadrészének felel meg.

Az ajánlattal a tanács érdemlegesen még nem foglalkozott, egyelőre a fürdőügyekben illetékes városgazdasági és a közlekedési ügyosztályok fontolgatják a terv lehetőségeit. Ugy tudjuk, hogy mindenekelőtt a *BSZKRT*-ot kérdezik meg, nem érinti-e egy ilyen vállalkozás az ő terveit, s ennek megtörténte után elsősorban előmunkálati engedélyt adnak a vállalkozónak, majd kikérik a földtani intézet, a bányakapitányság és az egyéb illetékes hatóságok szakvéleményét is.

Eddig általában *rokonszenvvel fogadta mindenki a figyelemreméltó ajánlatot,* amely egy régi tervet hozna a megvalósulás stádiumába és mint közlekedési eszköz egyik nehezen megközelíthető és a város szivében fekvő gyönyörű városrészt, európaszerte párját ritkító hegyi parkot hozna szerves kapcsolatba a forgalommal. De megszívlelendő az ajánlat fürdőpolitikai és idegenforgalmi szempontokból is.

A gellérthegyi lift legújabb terve iránt kérdést intéztünk

Berczel Jenő dr. alpolgármesterhez,

aki a *Fővárosi Hirlap* munkatársának ezt mondta:

— A gellérthegyi közlekedés megvalósítása régi kedvenc tervem és már évekkel ezelőtt többször proponáltam magam is a sikló, vagy felvonó megépítését. Sajnos, a körülmények alakulása eddig mindig a kivitel útjába állt. A mostani ajánlatot részleteiben még nem ismerem, de így általánosságban

igen rokonszenvesnek tünik és azt hiszem, nem lesz elfogadhatatlan.

Természetesen *ez nem hivatalos, hanem egyéni felfogásom,* s majd később dől el, hogy milyen álláspontot foglalhat el a főváros. A gellérthegyi felvonót

nemcsak közlekedési, hanem különösen idegenforgalmi és fürdőpolitikai szempontból tartom nagyon fontosnak.

A lift megépítésével *a főváros gyógyhely-jellege kapna új lendületet.* A Hungária-forrás ivócsarnokánál kúrázóknak ma alig van sétálási lehetősége. A Döbrentei téri kis park igen kedves ugyan, de kicsi és nem is elég nyugalmas, a Gellért térig tervezett kolonád és parkozott fasor pedig egyelőre a jövő zenéje. Ha a lift megépül,

a kúrázók, pohárral a kezükben, néhány másodperc alatt fent lehetnek a gyönyörű gellérthegyi parkban és az enyhén lejtő, alig észrevehetően emelkedő szerpentineken kedvük szerint zavartalanul sétálhatnak.

Fent a hegyen lehet egyidejűleg diétikus reggelizőcsarnokot, kedves kioszkokat, pihenőhelyeket, valamelyik platón vagy peremen fekvő-csarnokot létesíteni, ahol a gyógyulást keresők a Dunavölgy gyönyörű panorámájában gyönyörködve pihenhetnek. Idefenn lehetne délelőttönkint és délutánonkint a *„kurmuzikokat"* is tartani a fővárosi zenekar, vagy más együttes alkalmazásával. A gellérthegyi felvonó révén a Gellért gyógyszálló is parkhoz jutna, pótolva a gyógypark igen erősen érzett hiányát.

— A felvonó, értesülésem szerint, 56 méterrel hozná közelebb a Gellérthegy fennsíkját a Duna szintjéhez, úgyhogy nemcsak a budai gyógyforrások kúrázói, hanem a sétálók tömege is minden bizonnyal nagy számban keresné fel a nap minden szakában a Gellérthegyet, ahol ezzel a lehetőséggel a fejlődés új korszaka nyilnék meg és

el tudom képzelni, hogy rövidesen akadna vállalkozó, akár külföldi is, aki luxushotelt építene a platón, vagy magasan a hegyoldalon.

A gellérthegyi liftajánlattal kapcsolatban szóba hoztuk az alpolgármester előtt a fürdőváros és az idegenforgalmi propaganda többi aktuális problémáit is, utalva arra a biztató lendületre, amelyeket ezek a kérdések az ő tanácsnoki működése idején mutattak.

— A fürdőváros problémáival, — mondotta, — nagyon alaposan, nagyon komolyan és egészen rövid időn belül kell foglalkoznunk, ha egyáltalában komolyan vesszük a fürdőváros akcióit és nem akarjuk magunkat nevetségessé tenni. Mert nem elég folyton fürdővárosról beszélni és szónokolni, idegenforgalmat várni, anélkül, hogy meglevő értékeinket kiaknázni próbálnánk és komolyan igyekeznénk megteremteni a fürdőváros és a komoly idegenforgalom feltételeit. Ma már nemcsak mi tudjuk, hanem az egész világon ismertté válnak azok a természeti kincsek, amelyekkel rendelkezünk. Nincs még egy világváros a földkerekségen, amelynek ilyen fekvése és ennyi különféle gyógyforrása lenne, a keserűsótól a rádiumos lithiumos vizeken át a forró kénes forrásokig. Ugyanakkor valljuk be, alig történik komoly lépés, hogy e forrásokat a főváros, az egész magyarság meggazdagodása, a világ idegenforgalma, az emberiség gyógyulása szolgálatába állítsuk. A

budai melegvízforrások jelentékeny része még ma is abban az állapotban van, ahogy ötszáz évvel ezelőtt a törökök korában volt.

A forrástisztításokra csak most kerül majd sor, *sajnos, igen korlátolt anyagi eszközökkel.*

— Mielőbb rendezni kellene a Hungária-forrás környékét, a régi igazgatósági épület és kazánház lebontásával. Ugy tudom, az erre vonatkozó tervek már meg is vannak és táv-gőzvezeték nélkül meg lehet oldani a kérdést, úgy hogy az új kazánházat a Rudas-fürdő alagsorában lehet elhelyezni, s alacsonynyomású kokszfűtéses kazánok alkalmazásával *még nagy kéményre sem lesz szükség.* Ebben az esetben természetesen a forrás környékét azonnal parkozni kell. Ez lesz az első lépés az Erzsébethíd és Ferenc József híd közötti gyógypark megvalósításához. A villamosvasutat a mai lépcsős partfal átépítésével minden nehézség nélkül át lehet helyezni közvetlen a Dunapartra, a mai vágányok helyén kell pedig megépülnie az oszlopsoros fedett kolonádnak, ennek mentén sorakoznak majd a feltárt források, a Mátyás, a Diana, a Musztafa, az Árpád, a Hungária stb. Mind a tizenhat, amelyeket *úgy kell újra foglalni, hogy szemmel látható legyen a földből feltörő gőzölgő gyógyvíz.*

— A villamos áthelyezése sokáig nem is késhet, mert a források épségét is veszélyezteti az örökös rázkódtatás, miután a források egyrésze tudvalevően az úttest alatti sziklákból fakad. Természetesen el kell helyezni a Hungária-forrás közeléből rövidesen a piacot és a hetivásárokat is, aminek meg is van a le-

Teherautópótkocsik
Teherautókarosszériák
Autóbuszok
Gyártja:
NAY és RÓNA
gép-, szállítóeszköz- és szivattyúgyár rt.
Budapest, X., Kápolna tér 27-29. Telefón J. *395-80

MÉRNÖKI SZAKÜZLET
A „GAMMA" FINOMMECHANIKAI GÉPEK ÉS KÉSZÜLÉKEK GYÁRA R. T.
ELADÁSI OSZTÁLYA
Budapest, IV., Muzeum-körút 41.
TELEFON: AUT. 860-96. □ TELEFON: AUT. 860-96.

STOBBE KÁLMÁN
ÉPITŐMESTER
BUDAPEST, V., VISEGRÁDI UCCA 9.
TELEFON: 975—93

DUNANTULI MESZ-, TÉGLA- és KŐIPAR RT.
Központ: BUDAPEST, V., GÉZA UCCA 5
Telefon Automata 218—05, 218—06. Sürgönycím: DUNMÉSZ
Szállít: Meszet, mészkövet, bazaltkavicsot. Vállal mindennemű kőfaragó-munkát

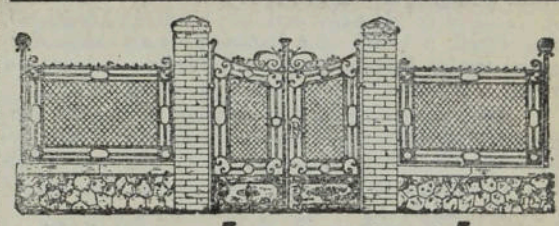

VASS ÉS KOVÁCS
SODRONYFONAT-, KERÍTÉS-, ÁGYBETÉT- és VASBÚTORGYÁR
Budapest, II., Fő ucca 48
Telefón: Aut 517-87 Telefón: Aut. 517-87

FUCHS G.
Első Magyar Tizedes- és Százados-Hídmérleggyár R.T.
BUDAPEST
Gyár és iroda: VI., Váci út 43 Telefón: Aut. 915-23
Városi raktár: VII., Károly király út 1 Telefón: József 429—90

Fal- és padlóburkoló vállalat
KOCH ÉS SZILÁGYI
Budapest, VI., Eötvös ucca 37. szám
Telefónok: Aut. 290—78 és 296—51.

MAGYAR ELEKTROMŰVEK
SZENTIRMAY BÉLA
BUDAPEST, VIII., BAROSS UCCA 86.
TELEFON: JÓZSEF 422—87.
Villamos főző-, fűtőkészülékek, porszívó-, padlófényesítő- és kézszáritógépek gyára

FRANK EMIL
okl. mérnök és épitőmester
BUDAPEST, V., HOLLÁN U. 9.
Telefon: Aut. 293-27.

Csak **BRÁZAY** pipereszappant használjon!

hetősége, mert a közelében máris találtunk alkalmas piacteret.

— Mindez természetesen jelentékeny beruházásokkal járna, de áldozatok nélkül eredményt elérni sohasem lehetett. Ismétlem, azt kell rövidesen eldönteni a törvényhatóságnak, akar-e komolyan foglalkozni a fürdőváros problémával, komolyan tervezi-e a fürdővárost, komolyan ki akarja-e aknázni természetadta kincseit és lehetőségeit, akar-e számottevő idegenforgalmat? Ha igen, akkor meg kell kezdeni a program végrehajtását. Mert elméletekkel, értekezésekkel és filléreskedésekkel nem megyünk semmire.

A *Girardi* Tibor nagyhatású interpellációjával kapcsolatban is kérdést intéztünk az alpolgármesterhez és utaltunk az idegenforgalmi akciók zökkenőire is:

— Az interpelláció engem is meglepett — hangzott a válasz — és rövidesen meg fogjuk vizsgálni, hogy az idegenforgalmi hivatal és az ügyosztály miért tért e nagynak mutatkozó propagandaalkalom felett olyan könnyen napirendre. Tény, hogy 90.000 darab propagandafüzet óriási lehetősége mellett igen számottevő nyomdai kiadást is jelent és az idegenforgalmi propaganda budget-keretei igen szűkre vannak méretezve. Ezek mind egymásba fonódó problémák, amiket én — ismétlem — olyan fontosnak és életbevágónak tartok a főváros jövőjére nézve, hogy velük nagyon rövidesen és nagyon alaposan, döntő formában foglalkozni kell.

— A főváros tanácsa egyébként éppen most írt át az *Országos Idegenforgalmi Tanácshoz*, hogy kebelében a kereskedelmi és ipari érdekeltségeknek is adjon helyet, mert

a kereskedelem és ipar nemzetközi összeköttetéseit igen jól ki lehetne használni a propaganda szolgálatára és a kereskedelemben, iparban meg is van a készség, hogy külföldi üzleti levelezéseiket felhasználják arra is, hogy alkalmas módon felhívják Budapest és Magyarország látványosságaira, értékeire és gyógyító tényezőire a külföld figyelmét.

Felhívtuk az alpolgármester figyelmét arra is, hogy még mindig nyoma sincs a *Szent-évvel* kapcsolatos külföldi propagandának és tudtunkkal hiányzik az a nagyszabású program is, amelynek kidolgozva készen kellene állni, sőt már javában folyni kellene a kiviteli munkálatoknak is, hisz itt a tavasz és rövidesen megkezdődnek a *Szent-évre* szóló egyházi események.

— A program kidolgozása, a propaganda és az előkészületek elvégzése a jelen esetben nemcsak a főváros feladata, hiszen *országos eseményekről van szó*. A *Szent-év* dolgát nagy országos bizottság készíti elő, foglalkozik a kérdéssel a kormány és az idegenforgalmi tanács is, természetesen a főváros is kiveszi a részét a reá háruló munkából.

Arra a megjegyzésünkre, hogy a főváros programját legalább mégis ismertetni kellene a törvényhatósági bizottsággal, legalább is egy bizottságot kellene delegálni ezzel a feladattal, — így válaszolt az alpolgármester:

— A részletekről még magam sem tudnék bővebben nyilatkozni, *de intézkedni fogok, hogy az idegenforgalmi hivatal a programot mielőbb bemutassa és az illetékes bizottságnak is alkalma legyen foglalkozni a kérdéssel* és ha szükségét látnánk, esetleg felkérjük a szakbizottságot, hogy a legmozgalmasabb időkben permanensen tartson üléseket.

Morbitzer Nándor építész és építőmester
Budapest, VIII, Üllői-út 66/b.
Telefon: József 310—90.

WOLSKY SÁNDOR BÉLA
WOLSKY ALBERT FIA
gépüzemű kefe- és ecsetárugyár
BUDAPEST, VIII., MAGDOLNA UCCA 18. SZÁM.
TELEFÓN: JÓZSEF 324-88

ROHRMANN JÁNOS
ELEKTROTECHNIKAI ÉS MECHANIKAI GYÁR
BUDAPEST, VII., SAJÓ-U. 5/a.
Gyárt: precíziós fogaskerekeket, fogasrudakat, esztergamunkát és tömegcikket. Alapíttatott 1904.

Wörner J. és Társa
Gépgyár Részvénytársaság
Malomberendezések — Nyomdagépek — Láncgyár — Vasöntöde
Telefon: L. 905-74, 905-75. Budapest, V, Váczi út 48. Alap. 1867.

KOSZTELÁN MIKSA
MŰSZAKI ÉS OLAJ NAGYKERESKEDŐ
Telefon: Aut. 287-19. **BUDAPEST,** *VI., Eötvös u. 23/b.*

Révész János
cement-, márványmozaik- és műkőárugyár, betonipari vállalat.
Burkoló-, műkő és csatornázási munkák. TELEFON: Ujpest 198.
Központi iroda: UJPEST, ŐSZ UCCA 14.

Gazdasági Értesítő

Megalakult és megkezdte működését az Országos Ipartanács

A napokban megalakult az *Országos Ipartanács*. Nagyfontosságú intézmény ez, amelynek feladata, hogy nagy gazdasági kérdésekben a kormány részére véleményt adjon, hogy az összes gazdasági természetű törvénytervezetekkel — beleértve a szociálpolitikai természetűeket is — szemben állástfoglaljon, végül pedig, hogy szakszerűen megtárgyaljon minden fontosabb ipari, kereskedelmi, vagy szociálpolitikai kérdést. Ennek megfelelően a Tanács plénuma csak elvi jelentőségű és fontos kérdések letárgyalására ül össze. Ezzel szemben az állandó bizottsága permaneneiában van s tulajdonképpen ez hivatott az egész iparfejlesztési politikát is irányítani.

Az *Országos Ipartanács* elnöke *Bud* János kereskedelmi miniszter, az állandó bizottság elnöke *Szterényi* József báró, míg a szakosztályok elnökei: *Hadik* János gróf, *Teleszky* János és *Friedmann* Ernő dr. A tanács tagjai a következők: *A képviselőház részéről:* Barthos Andor, Biró Pál, Fitz Artúr, Frühwirth Mátyás, Görgey István, Gschwindt Ernő, Kenéz Béla, Perlaky György, Propper Sándor, Rubinek István, Tankovits János és Sándor Pál. *A felsőház részéről:* Belatiny Artúr, Frommer Rudolf, Kornfeld Móric báró, Somssich László gróf, Szterényi József báró és Teleszky János. *A kereskedelmi és iparkamara részéről:* Szávay Gyula, Radó Rezső, Morvay István, Ring Gyula, Róth Sándor, Müller Ede és Wimmer Fülöp. *A budapesti Pázmány Péter Tudományegyetem és József Műegyetem részéről:* Navratil Ákos és Szarvasy Imre egyetemi tanárok. *A budapesti áru- és értéktőzsde részéről:* Bessenyey Ferenc tőzsdetanácsos. *Az ipari, mezőgazdasági, erdészeti, kereskedelmi és munkásegyesületek részéről:* Kossalka János (mérnöki kamara), Fellner Henrik és Fenyő Miksa (Gyosz), Chorin Ferenc (munkaadók központja), Kende Tódor (Vasművek, Gépgyárak Országos Egyesülete), Schiller Ottó (Textilgyárosok Országos Egyesülete), Szávoszt Zoltán (Vegyészeti Gyárosok Országos Egyesülete), Vida Jenő (Bánya- és Kohóvállalatok Egyesülete), Wolffner György (a Magyar Bőriparosok Orsz. Szövetsége), Tolnay Kornél (Országos Iparegyesület), Papp József (IPOSZ), Hadik János gróf (Országos Kézműves Testület), Müller Antal (KIOSZ), Kocs Mihály (Mezőgazdasági Kamara), Mutschenbacher Emil és Rédly Gyula (OMGE), Biró Zoltán (Orsz. Erdészeti Egyesület), Lingel János (Baross Szövetség), Balkányi Kálmán (OMKE), Tobler János (Keresztényszocialista Szakegyesületek Szövetsége), Kruppa Rezső (Magyarországi Munkásegyesületek Szövetsége), Konkoly-Thege Gyula (Konjunktúra Kutató Bizottság) és Pusher István (Építőmunkások Országos Szövetsége). *A kereskedelmi miniszter kinevezte a tanács tagjává:* Mayer Károly dr. államtitkárt és Holzwarth Ferenc dr. miniszteri tanácsost (földmővelésügy), Blaha Sándor államtitkárt (belügy), Jakab Oszkár dr. államtitkárt (pénzügy), Dréhr Imre államtitkárt (népjóléti). Továbbá Beck Lajos, Beöthy László, Buday-Goldberger Leó, Dunckel Károly, Éber Antal, Erney Károly, Farkas Elemér, Friedmann Ernő, Halmi Gyula, Harkányi János báró, Herrmann Miksa, Hirsch Albert, Korányi Frigyes báró, Kühne Lóránd, Láng Gusztáv, Madarassy Beck Marcell, Maly Ferenc, Práger Pál, Schober Béla, Scitovszky Tibor, Szurday Róbert, Varsányi Emil, Weiss Fülöp báró és Weiss Jenő báró tagokat. *Az Országos Ipartanácsnak hivatalból tagjai még* Szterényi Sándor báró miniszteri főtanácsos, Morvay Jenő, Pétery Ödön és Tóry Gergely h. államtitkárok, Markhót Jenő, Fejér Gyula, Fritz Géza, Szegedi Maszák Elemér miniszteri tanácsosok, Kovács Alajos h. államtitkár, a Statisztikai Hivatal elnöke és Ordódy János, a technológiai és anyagvizsgáló intézet igazgatója.

A Magyar-Olasz Bank zárszámadása

Nyereség: 2,869.713 pengő, osztalék: 5 pengő

A *Magyar-Olasz Bank Rt.* igazgatósága megállapította az 1929. évi mérleget, amely az intézet további fejlődéséről ad számot. A mérlegben kitüntetett vagyontételek összege az 1928. évi 181 millió pengőről 188 millió pengőre emelkedett és a mérleg adatai világos kifejezésre juttatják a bank vezetőségének azt a politikáját, hogy *az intézet mobilitását* mindjobban növelje. Ennek a politikának az érvényesülését jelzi, hogy az *elsőrendűen likvid aktivák* — pénztárkészlet, girószámlán, pénzintézeteknél és bankcégeknél fennálló együttes követelések — összege *az előző évi 15.6 millió pengőről 19.8 millió pengőre emelkedett*, úgyszintén *a váltótárca* is 58.6 millió pengőről 60.4 millió pengőre szaporodott fel. Másrészről a bank mérlegadatai kidomborítják az igazgatóságnak azt a törekvését, hogy a külföldről élvezett rövidlejártaú hiteleknek rövid lejáratra való kihelyezése helyett a *hosszúlejáratú kölcsönökre* igényt tartó klientéla — mezőgazdák, városok és községek — ily kölcsönökkel legyen ellátható. Ennek a törekvésnek sikere kitünik abból, hogy a mérlegben szereplő hitelezők összege 43.2 millió pengőről 34.8 millió pengőre csökkent, s ehez képest az adósok tételét is 46.8 millió pengőről 37.9 millió pengőre lehetett leszállítani, míg *a bank hosszúlejáratú kibocsátásainak összege 14 millió pengővel 51.3 millió pengőre emelkedett* és ennek eredményeképpen az intézet *jelzálogos és községi kölcsönökben újabb nettó 10.2 millió pengőt helyezett ki.*

A mérlegszerű tiszta nyereség 2,925.520.11 pengőt tesz ki, szemben az előző évi 2,869.713.78 pengővel. Az igazgatóság a *f. é. március 10-re egybehívott rendes közgyűlésnek* azt a javaslatot fogja tenni, hogy a tiszta nyereségből *részvényenként változatlanul 5 pengő*, vagyis a részvény névértéke után számítva 10 százalék osztalék fizettessék.

A Hazai Bank Rt. a napokban tartotta meg gróf *Wenckheim* Dénes v. b. t. t. elnöklete alatt XXXV. évi rendes közgyűlését. A *Szécsi* Pál alelnök-vezérigazgató által előterjesztett évi jelentés beszámol az elmult év gazdasági eseményeiről és az intézet érdekkörébe tartozó vállallatok helyzetéről. A közgyűlés az igazgatóság jelentését egyhangúlag elfogadta, a mérleget az igazgatóság javaslatának megfelelően állapította meg és elhatározta, hogy az 1,546.934.45 pengő nyereségből *részvényenként 4.50 pengő osztalék* fizettessék a 35. számú szelvény ellenében e hó 19-től kezdve a társaság pénztáránál. Elhatározta továbbá a közgyűlés, hogy a rendes tartalékalap 200.000 pengővel, az ingatlanok értékcsökkenési tartaléka 50.000 pengővel és a Szitányi Ödön-alap 25.000 pengővel dotáltassék.

Százéves a Leszámítolóbank. A *Magyar Leszámítoló- és Pénzváltó-Bank* folyó hó 20-án tartotta báró dr. *Madarassy-Beck* Marcel elnöklete alatt 60. rendes közgyűlését. A napirend előtt az elnök kegyeletes szavakkal emlékezett meg Malvieux Keresztély Józsefről, ki 100 évvel ezelőtt, 1829-ben alapította meg a régi Pesten a C. J. Malvieux-bankházat, melyből 1869-ben részvénytársasági formában a mai Magyar Leszámítoló- és Pénzváltó-Bank alakult. A közgyűlés az igazgatóság által előterjesztett 1929. évi mérleget elfogadta és elhatározta, hogy a 2,556.693.23 pengőt kitevő tiszta nyereségből a 60. számú részvényszelvény alapján 14 százalékos osztalék, azaz *részvényenként 7 pengő* kerüljön folyó hó 21-étől kezdve beváltásra. A további határozat szerint a tiszta nyereségből a rendes tartalékalap növelésére 200.000 pengő (tavaly 150.000 pengő), a nyugdíjtartalék javára ezúttal is 400.000 pengő, a báró Madarassy-Beck Miksa-alap javára 50.000 pengő fog fordíttatni, míg 76.410.39 pengő az 1930. üzletév számlájára vezettetik elő. A közgyűlés dr. *Stadlin* Hermann urat, a Schweizerische Volksbank vezérigazgatóságának elnökét, *Guhl* Oszkár, *Bauer* Frigyes és *Kádár* Gusztáv urakat az igazgatóságba és dr. *Fodor* Jenő urat a felügyelőbizottságba új tagként beválasztotta.

A Goldberger osztaléka. A *Goldberger Sam. F. és Fiai rt.* az elmult üzletévre *6.50 pengő osztalék* fizetését fogja a március 3-iki közgyűlésnek javasolni, az előző évi 6 pengővel szemben.

A Hungária Egyesült Gőzmalmok r. t. mai napon tartott közgyűlése elhatározta, hogy az 1929-iki üzletévre — úgy, mint az elmult évben — részvényenkint 2.50 pengő osztalékot fog február 25-től kezdődőleg a Magyar Általános Hitelbank útján kifizetni.

WEISZ MIHÁLY
mérnök, építési vállalkozó, csatorna- és mélyépítő
Balaton ucca 2. **Telefon: 257-66**

Standard aszfaltok
Oil Trading Company képviselete
MILLINI IGNÁC
Budapest, V., Nádor ucca 6. sz.
TELEFÓN: AUT. 833—40, 832—77.

DIPL. ING. ARCHITEKT — BAUMEISTER
KOSÁLY ÖDÖN
OKL. ÉPITÉSZMÉRNÖK, ÉPITŐMESTER
TELEFON: AUT. 570-41.
BUDAPEST, II, KELETI KÁROLY-U. 15/b.

Események

Fővárosi Hirlap
Az Egységes Községi Polgári Párt hivatalos lapja.
*
Előfizetési árak:
fél évre . . . . . 12 pengő.
egész évre . . . . . 24 pengő.

A Kossuth-szakállas kormányfőtanácsos. Hát bizony forognak az idők, események születnek, amiken még vagy két évtized előtt nagyon csodálkoztunk volna. Nehéz lett volna elképzelni a Kossuth-szakállas, tulipános *Sümegi* Vilmost, mint udvari tanácsost, ma pedig mindenki örömmel, szeretettel és jóleső elégtétellel veszi tudomásul, hogy Sümegi Vilmos kormányfőtanácsos, méltóságos úr lett. Mert ez a kitüntetés nem azt jelenti, hogy Sümegi őméltósága most már magára öltheti a labanc-mentét és hangfogót illeszthet a torkába. Szó sincs róla. Tovább is támadhatja a kormányt tetszése és kedve szerint, lengetheti és lengeti is a kuruc-lobogót, a közgyűlési teremben pedig akkorát rikolthat, hogy a főpolgármester mikrofónja is elszégyenli magát. Ez a kitüntetés azt jelenti, hogy ma Magyarországon megbecsülik az igazi érdemeket, igazságosan mérlegelik a szép és munkás élet eredményeit, tisztelettel tekintenek arra, aki a nemzeti gondolatnak hű katonája és hálásak mindenki iránt, aki bármilyen eszközökkel, a politikai meggyőződés bármily irányával is dolgozni akar és dolgozik is az országért. *Horthy* Miklós kormányzó kormányfőtanácsossággal tüntette ki *Sümegi* Vilmost, akinél izzóbb hazafisággal nem szeretheti senki ezt az országot és akinél becsületesebben és többet senki nem dolgozhatik a nemzetért. *Sümegi* Vilmos pedig hálát adhat a Gondviselésnek, hogy ő, a nemzeti önállóság fékezhetetlen rajongója, megérhette az időt, amikor Magyarországon az államfő kegye a Kossuth-szakállas, tulipános magyarokra is rásugárzik.

A nagyvárosok problémái. Az Országos Széchenyi Szövetség *A nagyvárosok problémái* című előadássorozata megnyitó előadását *Rakovszky* Iván dr. nyugalmazott belügyminiszter, a Fővárosi Közmunkák Tanácsának elnöke tartja *A terek jelentősége a nagyvárosok építészetében* címmel február 26-án délután háromnegyed 6 órakor a szövetség dísztermében, VII., Károly körút 1. szám alatt. A sorozat további előadói: *Kozma* Jenő dr., a Községi Polgári Párt elnöke és *Fodor* Sándor miniszteri tanácsos, a Fővárosi Közmunkák Tanácsa mérnöki osztályának főnöke.

A közgyűlés elfogadta Gaár Vilmos indítványát 53 segédfogalmazói állás szervezéséről. A főváros pénteki közgyűlésén az ideiglenes hivatalnokokra vonatkozó tanácsi előterjesztés keretében *Gaár* Vilmos dr. felsőházi tag, az *Egységes Községi Polgári Párt* alelnöke indítványozta, hogy mindazok az ideiglenes tanácsi fogalmazók, akik legalább két esztendő óta teljesítenek szolgálatot jog-, illetőleg államtudományi doktor diploma birtokában a fővárosnál, a vármegyékre vonatkozó 1929. XXX-i tc. analógiájára segédfogalmazókká választassanak be. Tekintettel arra, hogy a belügyminisztérium részéről *Gaár* Vilmos dr. garanciát kapott arra vonatkozólag, hogy a segédfogalmazói állások szervezésére irányuló közgyűlési szabályrendeletet jóváhagyják, továbbá, hogy *pénzügyi nehézségek nem merülnek fel*, a törvényhatóság egyhangúlag elfogadta *Gaár* Vilmosnak indítványát, hogy a tanács az 53 ideiglenes fogalmazói állás egyidejű megszüntetése mellett, ugyanannyi segédfogalmazói állás szervezésére vonatkozólag *30 napon belül konkrét javaslattal álljon elő.*

Fővárosi mérnökök jubileuma. Meleg ünneplésben részesítette f. hó 22-én a fővárosi mérnöki kar negyedévszázados közszolgálata alkalmából három közszeretetnek örvendő tagját: *Király* Kálmán és *Lappert* Rezső műszaki főtanácsosokat és *Szakács* Gusztáv műszaki főfelügyelőt. Az ünnepeltek tiszteletére vacsorát rendeztek, amelyen 150-en vettek részt. Az első felköszöntőt *Molnár* László műszaki főtanácsos mondta, aki beszédében utalt a jubilánsok kiváló munkásságára. Azután *Cservenka* István főmérnök átnyujtotta a kartársak által adományozott művészi kivitelű emlékeket: az onixtömbre erősített, aláírásokkal ellátott ezüst lapokat. Majd *Antalfy* Géza főjegyző olvasta föl a törvényhatósági bizottság tagjaitól és a tisztviselőtársaktól érkezett üdvözlő sürgönyöket. *Farkas* Árpád műszaki főtanácsos a csatornaépítő mérnökök, *Bánóczy* Béla főmérnök a középítési ügyosztályba beosztott kartársak jókívánságait tolmácsolta. Az üdvözlő beszédek elhangzása után *Király* Kálmán műszaki főtanácsos mondott úgy a saját, mint a másik két jubiláns nevében köszönetet mindazoknak, akik közszolgálatuk megkezdésének 25-ik évfordulóját életük egyik legszebb napjává tették.

A magyar fürdők jövője. Az *Országos Balneológiai Egyesület*, valamint a *Balatoni Szövetség* a társegyletek bevonásával együttes ülést tart csütörtökön délelőtt a Gellért-szálló I. emeleti termében. Az ülésen *Weszelszky* Gyula dr., az *Egyetem Rádiumintézeteinek* igazgatója, a *Földtani Intézet* hidrológiai szakosztályának elnöke Budapest fürdőinek fejlesztéséről tart előadást, amelynek során először is a fürdőváros problémáját fejti ki, majd pedig kijelöli a ma és a jövő feladatait. Ezután *Reischl* Richárd országgyűlési képviselő precizírozza azokat az útügyi és közlekedési feladatokat, amelyek megoldása: elengedhetetlen feltétele a magyar fürdők és üdülőtelepek fejlődésének. *Bánó* Dezső, Balatonfüred vezérigazgatója, az *Idegenforgalmi Szövetség* alelnöke ugyanezt a célt szolgálja, amikor beruházási hitelek, *Balaton-bank* és egyéb pénzügyi tranzakciók létesítésével a közönség igényeinek modern kielégítését javasolja. Végül *Felner* Lipót, az *Országos Balneológiai Egyesület* ásványvízügyeinek referense gyógy- és ásványvizeink közgazdasági jelentőségét körvonalazza.

Szatócskodás a benzinkutakhál. Az utóbbi időben sok panasz érkezett az elöljáróságokhoz, hogy az uccai benzintöltőállomások kezelői nemcsak autók hajtására mérnek ki benzint, hanem *kisebb-nagyobb tételekben olyanoknak is, akik szemmelláthatóan nem motorikus célokra, hanem háztartási célra, vagy másra vásárolják a benzint és az ásványolajat.* Mivel ezt a szatócskodást nem engedték meg a benzintöltőállomások tulajdonos-nagyvállalatainak és sérti a kiskereskedelem érdekeit, az elöljáróságok intézkedtek a visszaélések meggátlására és a vállalatokat nemcsak figyelmeztették, hogy az említett módon való eladásokra nem szól az engedélyirat, hanem felkérték az államrendőrség főkapitányságát is, hogy *az őrszemekkel ily szempontból figyeltessék meg az uccai benzinkutakat.*

Mégis lesz hirdetés a nyilvános telefónautomata-fülkékben. Mindenkinek élénk emlékezetében vannak még azok a nehézségek, amelyek az uccai telefónautomata-fülkék felállítását megelőzték. Köztudomásúak azok a tárgyalások, amelyek a főváros és az *IBUSZ* között ez ügyben hónapokon, sőt éveken át tartottak. A kérdés és az engedélyezés elhúzódása nem a közterülethasználati engedély, vagy egyéb adminisztratív nehézségek miatt húzódtak: *a probléma sarkpontja a hirdetések kérdése volt.* Az engedményes részvénytársaság ugyanis kezdettől úgy kalkulált, hogy a fülkéken hirdetéseket helyez el, s *ebből remélte jövedelmének nagyobbik részét.* A főváros ellenállásán a dolognak ez a része meg is hiusult és a fülkéket anélkül állították fel, hogy a hirdetésekből valami lett volna, mert a főváros nem volt hajlandó törvényesen szankcionált monopóliumán rést engedni. Mivel a közeljövőben újabb fülkék felállítására kerül a sor, sőt a központi városháza területén és folyosóin is lesznek nyilvános állomások, az *IBUSZ* és a főváros között újabb tárgyalások indultak meg, még pedig *lényegesen engedékenyebb hangulatban.* Hetekig tartottak a tárgyalások, amelyek a legutóbbi napokban azzal az eredménnyel végződtek, hogy a nyilvános telefónállomások fülkéire a fővárosi hirdetővállalat fogja felvenni a reklámokat s ő fogja azokat elhelyezni, a jó ízlés és a csín követelményeinek mindenkori szigorú szem előtt tartásával. A hirdetések jövedelméből részesíteni fogja bizonyos arányban a tulajdonos *IBUSZ*-t is, a vállalat viszont területhasználati díjat fizet a fővárosnak. A salamoni ítélettel készített megoldás *kielégítőnek látszik.* Érintetlenül hagyja a főváros hirdetési monopóliumát, másrészt kielégíti az *IBUSZ* anyagi érdekeit is.

Az Aradvárosi Felsőkereskedelmi Iskola végzett növendékei (korosztályra való tekintet nélkül) szövetséget alakítottak. Felkérjük az ország bármely részén tartózkodó volt osztálytársakat, jelentsék be levélben címüket Bíró Sándor v. tanárnál, Budapest, VIII., Főherceg Sándor tér 4.

A kibővített villanegyedben csak egymástól húsz méterre szabad emelni új épületeket. A *Fővárosi Közmunkák Tanácsa* a székesfőváros területére érvényes építésügyi szabályzatot új szakasszal egészítette ki, amely *a városligeti villanegyed eredeti jellegének megóvását célozza.* Az új szakasz szerint a *Felsőerdősor*, *Benczur* ucca, *Rottenbiller* ucca, *Lövölde* tér és ismét a *Felsőerdősor* által közbefogott területen, amelyet a Vilma királynő út és a Bajza ucca szelnek át, azokon a telkeken, melyek a harmadik övezet építésmódja alá esnek, a harmadik övezet módja szerint beépíthető 34%-os kereten, valamint a szóbanforgó övezetre megszabott egyéb korlátokon belül további épületet csak úgy szabad létesíteni, hogy az vagy közvetlenül, toldalékként csatlakozzék a meglevő épülethez, vagy pedig ettől *legalább húsz méter távolságra helyeztessék.* A tanács ezt a rendelkezést már életbe is léptette.

MAKOVSKY FERENC
Budapest, VII. Abonyi-u. 4.
Fülöp Szász-Coburg Góthai herceg Ő királyi Fensége uradalmi építésze
TELEFON: J. 381-17

EGRI és FIA Dr. EGRI ISTVÁN
TELEFON: JÓZSEF 318-01 OKL. GÉPÉSZMÉRNÖK
központi fűtés — vízvezeték — csatornázás
BUDAPEST, VII., ROTTENBILLER UCCA 28.

ÁKOS FRIGYES
ÉPÍTŐMESTER
BUDAPEST VII., KERTÉSZ UCCA 24—28 TELEFON: JÓZSEF 301—40

JAKAB GYULA
MŰASZTALOS
Modernül felszerelt gépüzem. Az orsz. iparművészeti kiállításon a m. kir. állami nagydijjal kitüntetve.
Budapest, VII, Hungária körut 204. sz.
Telefon: József 373-81

HEVERDLE ISTVÁN
okl. mérnök, épitő és kövezőmester
VIII., Baross ucca 74. Telefon: J. 324-32.

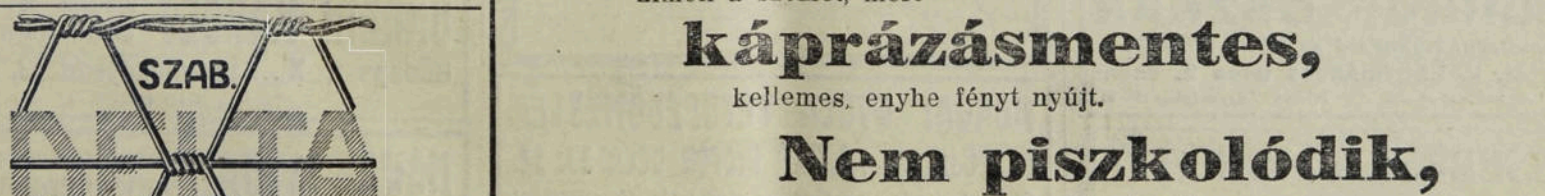

Tungsram gyöngyfénylámpa
kíméli a szemet, mert
káprázásmentes,
kellemes, enyhe fényt nyújt.
Nem piszkolódik,
mert belseje maratott, kivül azonban síma felületű.
Csinos alakú,
tehát minden világítási célra alkalmas.
Olcsó,
mert egyenlő áron jobbat nyújt, mint az átlátszó üvegű izzólámpa.

DRÓTFONAT
A LEGJOBB KERITÉSANYAG.
KOLLERICH PÁL ÉS FIAI
BUDAPEST. IV. FERENC-JÓZSEF RAKP. 21.

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros tanácsa nyilvános versenytárgyalást hirdet a **III. ker., Szentendrei úton levő akvinkumi múzeum kibővítésénél felmerülő kőműves- és kőfaragómunkákra.**

A hivatkozott hirdetésekben közölt módozatok szerint leteendő bánatpénz összege az ajánlati összeg 2%-a.

A vonatkozó költségvetési kiírás nyomtatványai ívenként 0.50 P-ért kaphatók 1930. évi február hó 24-től kezdve naponta d. e. 11—1 órák között a székesfővárosi tanács II. (középítési) ügyosztályának IV., Központi városháza, III. em. 342. sz. szobájában.

A rajzok, tervek és minták megtekinthetők és a szükséges felvilágosítás megszerezhető Szántay Endre műszaki felügyelő előadónál, a Központi városháza III. em. 313. ajtó alatti hivatalos helyiségben.

Az ajánlatok **1930. évi március hó 12-én (szerda) d. e. fél 10 óráig** a tanácsi II. (középítési) ügyosztály III. em. 350. sz. szobájában adandók be. Az ajánlatok ugyanazon napon, ugyanazon tanácsi ügyosztály üléstermében (III. em. 354. sz.) 10 órakor fognak nyilvánosan felbontatni.

Budapest, 1930. évi február hó 19-én.

A székesfőváros tanácsa.

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros tanácsa nyilvános versenytárgyalást hirdet **az I. ker., Léderer telepen létesítendő tüdőbeteg gyermeküdülő építésével kapcsolatos gumipadlóburkoló és burkoló munkákra.**

A hivatkozott hirdetésekben közölt módozatok szerint leteendő bánatpénz összege az ajánlati összeg 2%-a.

A vonatkozó költségvetési kiírás nyomtatványai ívenként 0.50 P-ért kaphatók 1930. évi február hó 21-től kezdve naponta d. e. 11—1 órák között a székesfővárosi tanács II. (középítési) ügyosztályának IV., Központi városháza, III. em. 342. sz. szobájában.

A rajzok, tervek és minták megtekinthetők és a szükséges felvilágosítás megszerezhető az előadónál, a Központi városháza, III. em. 337. ajtó alatti hivatalos helyiségben.

Az ajánlatok **1930. évi március hó 18-án (kedd) d. e. fél 10 óráig** a tanácsi II. (középítési) ügyosztály III. em. 350. sz. szobájában adandók be. Az ajánlatok-ugyanazon napon, ugyanazon tanácsi ügyosztály üléstermében (III. em. 354. sz.) 10 órakor fognak nyilvánosan felbontatni.

Budapest, 1930. évi február hó 19.

A székesfőváros tanácsa.

A szerkesztésért és kiadásért felelős: Dacsó Emil. Kiadja: FŐVÁROSI HIRLAP lapkiadó-vállalat. Révai Irodalmi Intézet Nyomdája Budapest, V., Ügynök u. 8. Nyomdaigazgató: Linzer M.

TELEFON: J. 370-70 **MAGYAR** TELEFON: J. 370-70
ÉPITŐ RÉSZVÉNYTÁRSULAT
BUDAPEST, X, KERÉKPÁR UCCA 2. SZ.
ALAPITTATOTT 1889-ben
Mindennemű vízépítés, folyamszabályozás és csatornázás. Kotrások csatornakotrókkal és excavatárokkal. Darukkal való kirakodások. Alapozások, mély- és magasépítés. Út- és vasútépítés. Hídépítés. Mindennemű beton- és vasbetonépítés. Kőmunkálatok. Városi csatornázások és vízvezetékek
Hajó- és kotrójavító telep Apostagon.

TÓTH LAJOS Telefon: Lágymányos 11—36
pala- és cserépfedőmester. Eternitcserépfedés, facement- és bőrlemezfedés, tetők jókarbantartása és tatarozása.
BUDAPEST, I., Fehérvári út 106

CSUKA GEZA
ASZTALOSMESTER
ÜLŐ-BÚTOR SPECIALISTA
Bármilyen tömegcikk gyártását vállalom e szakmában
BUDAPEST, VII, FRANCIA ÚT 44. TELEFON: JÓZSEF: 449-46

SZOBI KŐBÁNYA RÉSZVÉNY-TÁRS. BUDAPEST, V., ALKOTMÁNY-U. 16. TELEFON: 234—60

A légzőszervek bántalmainál
Asthma Emphisema esetén
biztos gyógyulást nyujt a
Szt. Gellért Gyógyfürdő
legtökéletesebb berendezésü
inhalatóriuma és pneumatikus kamrája

KOVÁCS OSZKÁR BÁDOGOS MESTER
ÉRCKOPORSÓ ÉS TEMETKEZÉSI CIKKEK KÉSZITŐJE
BUDAPEST, IX., TELEPI UCCA 14. SZÁM.
(A Ludovikával szemben.) TELEFON: J. 451—93

PARKETTA Szék-és Faárugyár Rt.
azelőtt **JAUERNIK ISTVÁN**
Budapest X., Kőbányai út 41/a.
TELEFON: JÓZSEF 346—43
Főbb gyártmányaink: Mindennemű székek és éttermi asztalok színházi csapószékek, parket és szabadon mozott klozetülések stb

NEUSCHLOSZ—LICHTIG
REPÜLŐGÉPGYÁR ÉS FAIPAR R.T.
BUDAPEST—ALBERTFALVA
VÁROSI IRODA: IV, PETŐFI SÁNDOR UCCA 9. SZ.
TELEFON: AUT. 890—47.
GYÁRI TELEFON: LÁGYMÁNYOS 582—20, 11—79.
PARKETT- ÉS ÉPÜLETASZTALOS MUNKÁR!

CORDATIC
a tökéletes autópneu
Főelárusitás:
Budapest, VI., Mozsár-u. 9.

MORVAI GYULA TETŐFEDŐMESTER
PESTUJHELY, MOLNÁR VICTOR UCCA 33. SZ.
Elvállal minden e szakmába vágó tetőfedő munkákat

DÁVID ÉS DEUTSCH
KÖZPONTI FŰTÉS, SZELLŐZTETÉS, VIZVEZETÉK, CSATORNÁZÁS, ÉPÜLET- ÉS BÁDOGOS-MUNKÁK MŰSZAKI VÁLLALATA
BUDAPEST, VII. RÓZSA UCCA 41. TELEFON: J. 430-81

ÁMON ANTAL és FIAI
KÖVEZŐMESTEREK, ÚT,- CSATORNA- ÉS BETON-ÉPITÉSI VÁLLALKOZÓK, FÖLDMUNKA, VÁGÁNY-FEKTETÉS, MÉSZKŐBÁNYA.
VIII., Futó ucca 10. Telefon: J. 303-85.

BIER ÉS WERSCHETZ
okl. mérnök és építőmesterek, építési vállalkozók
Budapest, IX., Vágóhid ucca 11. sz.
TELEFON: JÓZSEF 363—78, 259—50.

Volt Wellisch Náthán Utóda
Fischer Zsigmond épületfakereskedő
Ajánlja dúsan felszerelt raktárát állványfa és asztalosáruban stb.
X., Asztalos Sándor-utca 5. Telefon: J. 310-89.

THE NEUCHATEL ASPHALTE COMPANY LIMITED
BUDAPESTEN, Iroda: VI., Vilmos császár-út 31. sz. Telefon Terez 212—46. Gyár: VI., Váci-út 35. Telefon L. 914—88. Gyárt és elad Val de traversi mastixot, raffinált bitument, falszigetelő aszfaltot. Készít: Traversi természetes tömörített aszfalt utakat és öntött aszfaltból járdákat és kocsiutakat.
Budapest székesfőváros szerződéses vállalkozója.

Dunakavicsot és Dunahomokot
szállít kocsifuvarban és vasúton saját iparvágányról Budapestről, Adonyból, Baiáról, és Mohácsról
FLEISCHMANN ANTAL Dunakotrási és gőzhajózási vállalat
Budapest, VII, Károly körút 17. Telefon: József 465-62 és 465-63

DÁVID ÉS KERTÉSZ
kazán- és gépgyár r. t.
Budapest, VI., Mágiya ucca 75—77
Telefon: Lipot 914—46.

Kőbányai Szivattyú- és Gépgyár
Budapest, X., Gergely-utca 30. — Telefon: J. 361—75.
Költségvetés és méretkivétel díjmentes.

Költségvetés és méretkivétel díjmentes.
Épít, javít, alakít szivattyútelepeket 1000 lóerőig, bármely rendszerben. Kisebb szivattyúk szab. önfelszívással.

Egyesült Tégla- és Cementgyár R.-T.
Budapest, V., Sas ucca 25. szám
Telefon: 230—71, 108—59, 141—52
Évi teljesítő képesség: 12,000 vagón cement, 5 000 „ mész, 80.000,000 darab tégla, 8.000,000 „ cserép
Portlandcementgyár: Lábatlan. — Mészegető: Lábatlan.
Téglagyárak: Buda, Kőbánya, nyergesujfalu

Budapest Székesfőváros Ásványvíz-üzeme
HARMATVIZ
A Hungária gyógyforrás szénsavval telített vize.
Kapható mindenütt! Tel: Autom. 530-03.

FISCHER MÁRKUSZ
ÉPÜLET- ÉS BUTORASZTALOS
ÜZEM ÉS IRODA: BUDAPEST, X., LIGET UCCA 20

Csütörtökön
PESTI HÍRLAP
szenzációs közgazdasági riportokkal
SZERKESZTI:
KALLÓS JÁNOS
Szerkesztőség és kiadóhivatal: IV, Városház ucca 6

UNREIN KÁROLY csatorna- és emésztőgödör tisztitási vállalat
Budapest, X., Szentmihályi-út 13. szám
Telefon: József 458—76

NOVÁK ISTVÁN kőművesmester, építési vállalkozó
X., Maglódi út felőli Kada ucca 22.
Telefon: József 372-48.

MAYER OTTÓ egészségügyi berendező
központi fűtés, szellőztetés és fürdőberendezési vállalata. Épület- és díszműbádogos, légszesz, vízvezeték, csatornázás és szivattyú berendezési telepe. Budapest, VII, Barcsa u. 9. Tel J. 360-70

SCHÖNTHEIL RICHÁRD okl. épitész és építőmester
Budapest, I., Villányi-út 10
Telefonszám: Lágymányos 19—36

FARKAS LAJOS Telefon: J. 396-78
MÉRNÖK magas-, mély-beton és vasbeton építési vállalkozó
Budapest VII, Kolumbus u. 41

Svecz Mihály
cipész mester, vállalkozó
BUDAPEST, VI Wesselényi u. 30

„TUDOR" ACCUMULÁTOR GYÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
Budapest, VI., Váci-út 137-39. Telefon: Aut. 923-08.
Gyárt: Tudor és Varta rendszerű accumulátorokat.

PADOZATI MUNKÁK ELSŐRANGÚ KIVITELBEN
slavoniai tölgy- és bükkparkét, táblaparkét egyszerű és diszes kivitelben, aszfaltparkét és hajópadlók
Pestszentlőrinci Parkétgyár és Gőzfürész Részvénytársaság, Budapest, V., Személynök-utca 16. I. em. Telefon: Aut 212—44.

FISCHHOF OSZKÁR
villamossági berendező és javító műhelye
Budapest, I., Lágymányos ucca 2. szám
Telefon: Lágymányos 19—30. Telefon: Lágymányos 19—30.

KISSEBESI és KORLÁTI
KŐBÁNYÁK
KÉPVISELETE RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
V. GRÓF TISZA ISTVÁN UCCA 2
TELEFON: AUTOMATA 820—51.

Ifj. Helfenstein Károly
Budapest, VI., Jász ucca 77. Telefon: Lipót 913-64.
Kövező-mester és útépítő-vállalkozó.

Ára 50 fillér

Tizenkilencedik évfolyam — Budapest, 1930 március 5. — 9. szám

Fővárosi Hirlap

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Egész évre ..... 24 pengő
Félévre ..... 12 pengő
Állandóan:
GAZDASÁGI ÉRTESÍTŐ

VÁROSI, POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

Felelős szerkesztő: DACSÓ EMIL

MEGJELENIK MINDEN SZERDÁN
Szerkesztőség és kiadóhivatal
BUDAPEST VI., SZIV UCCA 18 SZ.
Postatakarékpénzt. csekkszámla 40.424
TELEFON: AUTOMATA 137—15

Ünnep után

vagyunk és az az érzésünk, hogy azok a nagy napok, amelyeken Magyarország és a székesfőváros közönsége lerótta hódolatát az államfő előtt, igen jelentős tényezői lesznek annak a törekvésnek, hogy végrevalahára nyugodtabb, jobb életünk lehessen. Ezek a napok még inkább összekovácsolták a nemzetet, még inkább kiküszöbölték a folytonosan lazuló politikai és társadalmi ellentéteket. Egyben pedig az egész ünnep jellege az volt, hogy kidomborítsa a nemzet munkavágyát és azt a tényt, hogy az ország kormányzójának ünneplésekor a kormány, — s vele együtt a főváros — a gazdasági élet fellendítését célzó intézkedésekkel, monumentális alkotásokkal a jobb jövő irányában való törekvéseiről kívánt dokumentumokat szolgáltatni.

A kormány kétségkívül sietni fog megalkotni a parlament által megszavazott terveket. Ugyanakkor azonban a főváros tanácsának is sietve munkához kell látni, mert ez után az ünnep után nem lehet a zászlót begöngyölni: *ennek az ünnepnek a folytatásaként le kell vetni a díszmagyart és nekigyürkőzni a munkának.*

Mindezt eddig az ünnep utáni érzésünk mondatta velünk, de a hétköznapnak is van mondanivalója. Ez pedig az, hogy *az ünnep munkát adó és munkát váró hangulata értelmében igen-igen sürgősen neki is kell vágni mindennek, ami az ínségen, a gazdasági lesujtottságon segíteni fog, vagy legalábbis segíteni hivatott.* Mert be kell vallanunk, a székesfőváros és főként a tanács eddig való viselkedése határozottan az operettbeli jelenetet juttatja fájdalmasan az eszünkbe, amikor a kórus karbatett kezekkel bámulja a vízbefúló vergődését és harsányan énekli: *a gróf a vízbe fúl, a gróf a vízbe fúl, mentsük meg őt, mentsük meg őt!*

A tanácsi operettnek egyszer már végének kell lenni és a Horthy Miklós szeretetotthonnak, meg a Szent Magdolna szülőotthonnak, amelyeknek megépítését az ünnepi közgyűlésen határozta el a törvényhatóság, továbbá a már régebben tervbevett közmunkák kivitelének nem lehet állandó kísérete „a gróf a vízbe fúl" ária, amelyet elénekel a kórus és a — gróf: a munkanélküliek, a vállalkozás, az ipar, a gazdasági élet mégis csak vízbefúlnak.

A jajgató kórus tétlensége már nemcsak az idegekre megy, hanem a béketűrés kezdi az embereket végleg elhagyni. Természetes ez akkor, amikor az ígéretek özönvize önti csak el a budapesti gazdasági életet, ahelyett, hogy bármi konkrét eredményt, amelyet munkának hívnak, föl lehetne mutatni. A tanácsi kórus meleg részvéte a szenvedő emberiség iránt, mélyen meghat bennünket, de keserű csalódások után most már igen hangosan kezdi mondani Budapest népe, hogy végének kell lenni a tétovázásnak, cselekedeteknek kell következniök. Hogy eddig mi történt, arra vonatkozólag jellemzőbbet igazán nem igen tudunk mi magunk mondani, mint amit a *Fővárosi Hirlap* mai számában maga *Bud* János kereskedelmi miniszter mond el. A ceglédi vasútvonal felemeléséről beszél a miniszter és kijelenti, hogy már hat hónapja esedékes volna azoknak a tárgyalásoknak a lefolytatása, amelyek a költségek és a hozzájárulás kvótájának a megállapítására hivatottak. *„Hat hónappal ezelőtt ugyanis* — mondja a miniszter — *megkapta a főváros az idevonatkozó leiratot, de mindezideig nem került sor a konkrét tárgyalások megindítására."*

Mi most nem beszélünk arról, hogy a halálsorompók, a ceglédi vasútvonal felemelése ügyében már igen paprikás hangulatú népgyűléseket láttunk. Nem beszélünk róla, hogy ennek a problémának gyors megoldása lelkiismereti kérdés. De beszélünk arról, hogy ez mégis csak szolgáltatna valami munkát vállalkozóknak, iparosoknak és munkásoknak egyaránt. A munkanélküliek ezrei közül néhány száznak mégis csak jutna néhány hétre vagy hónapra kenyér belőle. *És ezt az ügyet merik hevertetni a városházán félesztendőszámra.*

Mérhetetlen elkeseredéssel kell a kereskedelmi miniszternek erről a leleplezéséről beszélnünk. Hát ha ennek a rettentően nagy port fölvert ügynek ilyen cinikus elintézése is lehetséges a városházán, akkor mit várjunk a beruházásoknál, a közmunkák kiírásánál? Vajjon mikor születnek meg akkor az üzemi beruházások, mikor épül meg az új Rókus, mikor lesz iható vize Budapest lakosságának? Szinte szerencse, hogy mindig és mindenre azt lehet mondani, hogy nincsen pénz és szinte szerencse, hogy nyugodt emésztés közepette lehet a pénzügyi megfigyelő kényelmes dekkungjából a tengerentúlra távcsövezni, hogy mikor kel már a pénzügyi fellendülés napja, mikor rügyeznek ki az olcsó kölcsönök termőfái. Addig édesen lehet tovább szunyókálni és ígéret-léggömböcskéket eregetni az ég felé, amelyre millió ember szeme tekint vágyakozva.

Aztán elmondjuk-e újra, hogy a tanácsnak is illenék tisztában lenni az évszakokkal és azzal az évezredek óta kialakult különös szokással, hogy tavasszal meg szoktak indulni az építkezések és ha tavasszal mégsem kezdődik meg ez a tevékenység, akkor Budapest egész esztendőben szűkölködik, de talán éhezik is. Ezért volna szükséges, hogy a tanács az aktaelfektetés dús tevékenységén kívül az asztrológiával is törődnék egy kicsit és letéve a kölcsönkémlelő látcsövet, szabad szemmel tekintene ki az ablakon és konstatálná, hogy — *tavaszodik.*

BUD KERESKEDELMI MINISZTER
nyilatkozik a Fővárosi Hirlapnak
az óbudai és Boráros téri hidak építéséről, a halálsorompókról és Budapest idegenforgalmáról, valamint a fürdőváros fejlesztéséhez szükséges beruházásokról

Nemcsak a munkaalkalmakat váró tömegeket, hanem az illetékes városházi és kormányzati tényezőket is súlyos gond üli meg amiatt, hogy a tavaszi időjárás közeledésének ellenére kevés remény van nagyobbarányú közmunkák megindítására. Éppen ezért csak a legnagyobb örömmel és megelégedéssel regisztrálhatjuk *Bud* János kereskedelmi miniszterrel folytatott beszélgetésünket, amelynek során főként olyan kérdések kerültek szóba, amelyek a főváros közönségét, úgy a munkakeresőket, mint a vállalkozókat közelről érdeklik.

A *Fővárosi Hirlap* munkatársának ugyanis alkalma volt *Bud* János kereskedelmi miniszterrel hosszabb beszélgetést folytatni *különböző aktuális városházi kérdésekről.* A beszélgetés során meggyőződést szereztünk arról, hogy *Bud* János kereskedelmi miniszter nagy barátja a fővárosnak, amelynek problémái őt közelről érdeklik. Mindenekelőtt *az új dunai hidak megépítéséről* kérdeztük meg a kereskedelmi minisztert, miután ez a két nagy építkezés érdekli elsősorban a gazdasági életet.

Bud János kereskedelmi miniszter

a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— A tervpályázatot már kiírtuk. *Nemcsak a Boráros-téri híd megépítését sürgetem, hanem párhuzamosan folynak az Óbuda—Hungária úti híd megépítését előkészítő tárgyalások is.* A Boráros-téri híd megépítése pillanatnyi előnyt szerzett azzal, hogy a kormányzó úr őfőméltóságának tízéves jubileuma alkalmából a magyar államfőről kapja az elnevezését. Ez azonban

távolról sem jelenti azt, mint hogyha az óbudai híd megépítését elhalasztanánk.

A Boráros téri híd megépítése körülbelül tizenkétmilió pengőbe fog kerülni, az óbudai híd költségei lényegesen többre rúgnak. A pénzügyi fedezet kérdése még nem került napirendre. Később, a pályatervek felülvizsgálása és a nyertes pályamű elfogadása után fogunk dönteni arról, hogy *a két dunai híd megépítése céljából kölcsönt vegyünk-e fel, vagy pedig folyó jövedelmekből teremtsük elő a fedezetet.* Én mindenesetre erősen *sürgetem a munka megindítását és bizonyosra veszem, hogy erre még ebben az esztendőben feltétlenül sor kerül.*

Szóbahoztuk a beszélgetés során *a ceglédi vasútvonal felemelésének,* vagyis a *halálsorompók eltüntetésének* az ügyét is. *Bud* János kereskedelmi miniszter a következőket jegyezte meg:

— A ceglédi vasútvonal felemelésének az ügye városrendezési kérdés.

A fővárosnak kell tehát elsősorban áldozatokat hoznia, hogy ezt a valóban szükséges városrendezési tervet végrehajthassa.

Más országokban is a helyhatóság viseli a hasonló terheknek a nagyobbik részét. Franciaországban például az állam csak tíz százalékkal járul hozzá az ilyen természetű költségek viseléséhez. Már hat hónapja esedékes volna azoknak a tárgyalásoknak a lefolytatása, amelyek a költségek és a hozzájárulás kvótájának a megállapítására hivatottak. *Hat hónappal ezelőtt ugyanis megkapta a főváros az idevonatkozó leiratot, de mindezideig nem került sor a konkrét tárgyalások megindítására.*

Nagy szeretettel és melegséggel beszél a kereskedelmi miniszter azokról a tervekről, amelyek megvalósításuk esetén alkalmasak volnának *Budapest fürdőváros jellegének a kidomborítására és általában a fővárosi idegenforgalom fejlesztésére. Bud* János kereskedelmi miniszter hangsúlyozta, hogy nem konkrét, kidolgozott tervekről beszél, hanem csupán egyéni elgondolásáról, amelynek megvalósítása szerinte egyrészt munkaalkalmakat teremtene, másrészt hatalmas lökést adna a főváros fejlődésének. A kereskedelmi miniszter ezekről az érdekes problémákról a következőket mondta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Sok intézkedést lehetne tenni, amelyek

kitűnő beruházások volnának és nemcsak munkaalkalmat nyujtanának, hanem egyben produktív befektetéseket is jelentenének.

A Rác-fürdő mögötti területet parkirozni kellene, a Hungária-forrást és a kelenföldi keserűvíztelepeket Karlsbadszerűen kellene kiépíteni és berendezni, a Császárfürdő környékét rendbe kellene hozni, két-három új szállodát kellene építeni ezen a környéken. Sürgősen megvalósítandó volna a reuma-kórház a Gellértfürdőnél. Nagy vonásokban ez az a legközelebbi program, amit végre kellene hajtani. Becslésem szerint

16—18 millió pengős befektetés volna ez, amely gyorsan meghozná a maga gyümölcseit.

A *Fővárosi Hirlap* munkatársának *Bud* János kereskedelmi miniszterrel folytatott beszélgetése s a kereskedelmi miniszternek kérdéseinkre adott válasza azt bizonyítja, hogy olyan tervek készülnek, amelyek komoly és tartós lendületet adhatnak az építkezési tevékenységnek. *Bud* János kereskedelmi miniszter, — mint ezekből a kijelentéseiből kitűnik, — nagy szeretettel, megértéssel viseltetik a főváros problémái iránt. A kereskedelmi miniszternek ez az érdeklődése garancia arra, hogy a közeljövőben valóban történni is fog valami a fővárosnak ezen a gondozatlan területén.

NEM KELL 36 MILLIÓ PENGŐ a vízművek rekonstrukciójához

Háromfilléres emeléssel is meg lehet valósítani a beruházásokat, állapította meg Dorner Gyula — Borvendég tanácsnok ismertette az Egységes Községi Polgári Pártban a vízművek rekonstrukciójának pénzügyi lehetőségeit

Az *Egységes Községi Polgári Párt* hétfőn délután folytatta a vízművek zavarainak megvitatására és a segítés lehetőségeinek megállapítására összehívott ankétet. A mult hétfőn tartott első értekezleten *Paulovits* Viktor, a vízművek vezérigazgatója a kérdés műszaki részeit világította meg, hétfőn pedig *Borvendég* Ferenc tanácsnok, a vízvezetéki és világítási ügyosztály vezetője a rekonstrukció pénzügyi vonatkozásait tárta fel az értekezlet előtt.

Kozma Jenő elnök, üdvözlő szavai után, felkérte

Borvendég Ferenc tanácsnokot

előadása megtartására, amelyben a tanácsnok a következőket mondotta el:

— A kérdés kivizsgálásának bázisául azt a tényt kell elfogadni, hogy *mai állapotukban a vízművek nem elégíthetik ki a főváros lakosságának vízszükségletét*, ezért különböző

invesztíciókra van szükség a vízellátás zavartalan biztosítása érdekében.

A mult értekezleten ismertetett invesztíciók költségeire *36 millió pengős beruházási kölcsönt kell felvenni*, ami természetesen a fővárosra nagy anyagi megterhelést jelent és

olymódon lesz keresztülvihető legkönnyebben, ha a főváros a vízdíj köbméter egységárát 6 fillérrel felemli.

Ez a felemelés kényszerhelyzetben történik és amint lehetőség nyílik, *természetesen megszűnik.*

Az előadó az egységár felemelésének szükségességét a vízművek anyagi helyzetével bizonyította és a számadatok egész sorával illusztrálta. Mindenekelőtt párhuzamot vont a vízművek háborúelőtti és mostani állapota között. A háborúelőtti idők óta jelentékenyen szaparodott a személyzet és emelkedtek a személyi kiadások. A békebeli állapottal szemben való változást részben a 8 órai munkaidő behozatala idézte elő, mert ennek folytán a munkáslétszámot körülbelül egyharmadával kellett emelni, ezenfelül 1918 óta a munkabérek körülbelül 114 százalékkal emelkedtek.

A vízművek gazdálkodása mindezen plusz-kiadások ellenére igen eredményes volt. 1928—29-ben *3 és félmillió pengő felesleget ért el a vízművek.* Ezt a nagy bevételi többletet az előző évek forró nyári időjárása alatt történt nagy vízfogyasztással lehet megmagyarázni. Ezekre a nagy feleslegekre azonban *állandóan számítani nem lehet.* Különben is a feleslegeket a vízmű nem fordíthatja amortizációra, mert folyó kiadásokat is fedeznie kell, már pedig mind a kettőre a felesleg nem is lenne elég. Már most

vagy a főváros vállalja az invesztíciók terhét a budget számlájára, vagy fel kell emelni a vízdíjakat.

(Nagy ellentmondások.)

Rámutatott arra ezután a tanácsnok, hogy a budapesti vízdíj aránylag olcsó és *még az emelés mellett sem lenne nagyobb, mint nagyon sok európai nagyvárosban.* Különböző argumentumokkal indokolta még a vízdíjak felemelésének szükségességét, majd azzal fejezte be fejtegetéseit, hogy a vízművek rekonstrukciója nem tűr késedelmet,

a tervezett munkákat haladéktalanul végre kell hajtani, ha a vízszolgáltatás zavartalanságát biztosítani akarjuk.

A pénzügyi és a technikai megoldás végleges lebonyolításának formáját a közgyűlés lesz hivatva eldönteni.

Kozma Jenő köszönetet mondott a tanácsnok érdekes előadásáért és csupán azt jegyezte meg, hogy

a mai viszonyok nem igen alkalmasak a víz egységárának felemelésére.

Az előadást követő vita során először *Németh* Béla, a *Háztulajdonosok Szövetségének* elnöke szólalt fel. Elismerte, hogy a vízmű rekonstrukcióját halasztani nem szabad, viszont az ügyosztályi előterjesztésben preliminált invesztíciós költségeket nagyon sokalja és nem is fogadja el reálisnak. Ezért *azt kívánja, hogy ezt a preliminált számítást szakértőkkel vizsgáltassák felül.* A vízdíjak felemelését a leghatározottabban ellenzi, mert az csak a lakosság egy részét, az ingatlantulajdonosokat terhelné, ez pedig teljes igazságtalanság lenne. Ezután rátért a vízművek gazdaságpolitikájának bírálatára, elmondotta, hogy 1929-ben a vízművek kiadásai négyszerte nagyobbak voltak, mint 1912-ben, a személyzeti kiadások pedig ötszörösre emelkedtek. A személyzet létszáma megháromszorozódott, jóllehet az üzem *alig nagyobbodott.* Például műszaki főtanácsosa 1912-ben *egy* volt a vízműveknek, ma pedig *hét* van. A szénköltségek kétszeresére emelkedtek, *követelte, hogy a vízművek egész gazdálkodását vegyék vizsgálat alá.* Majd azt hangoztatta, hogy először az üzemi kiadásokat kell csökkenteni és azután lehet csak beszélni a költségek előteremtésének miniméségéről. A vízdíjak emelésére gondolni sem lehet. Követelte, hogy a víz tisztításához szükséges intézkedéseket haladéktalanul foganatosítsák. Az ügyosztály előterjesztése ezzel a kérdéssel nem foglalkozik kielégítő módon. Kérdés az is:

a főváros hogyan fogja a vízművektől kapott feleslegeket visszatéríteni.

Ezt az összeget és a megtakarításokból várható pénzt lehet majd az üzemek rekonstrukciójára fordítani. Meg kell állapítani ebből a két tételből, mekkora összeg várható.

Amíg a vizsgálat mindezt nem tisztázza és országos tekintélyek véleménye el nem hangzott, addig nem lehet dönteni. Vonja vissza az ügyosztály a javaslatot és úgy a beruházás, mint a víztisztítás tekintetében hallgassa meg előbb a szakértőket, azután készítsen új javaslatot.

Dorner Gyula miniszteri tanácsos

volt a következő felszólaló, aki a földmívelésügyi minisztérium műszaki osztályának vezetője és fiatal mérnök korában maga is a székesfővárosi vízműveknél szolgált. *Dorner* Gyula azt a véleményét hangoztatta, hogy

az előterjesztés túlmagasan állapítja meg a szükséges kiadásokat.

Azonkívül nem is kell mindent egyszerre megépíteni, vannak olyan dolgok, amelyekre egyelőre nem is lehet szükség. Így pl. a budai új vízmű és a káposztásmegyeri telep összeköttetése van tervezve az új Hungária körúti hídon át. Egyelőre még a híd messze van, tehát *mellőzhető az erre szánt másfélmillió is.* Az új vízmű parti gépházának megépítését és berendezését sem kell egyszerre elvégezni, úgyhogy körülbelül *egymillió 800 ezer pengőt itt is nélkülözni lehet.* A lakóházak építésére szánt 250 ezer pengőnél is várható kb. 100.000 pengős megtakarítás, valószínűleg el lehet tolni az új telep és a Krisztina közötti új főcső elkészítését, úgyhogy végeredményben *13 és félmillió pengő az az összeg, amire momentán nincsen szükség.* Ilyenformán

36 millió helyett 23 és félmillió pengő kell csak a rekonstrukció elkezdéséhez és ezenfelül nyugodt lelkiismerete szerint a kivitelnél is legalább 10%-ot szintén meg lehet takarítani, esetleg még többet is.

Kerekszámban 20 millió pengőre értékeli azt a munkát, amit azonnal el kell végezni. Ebből az új budai vízmű csőkútjainak egy harmada épülne meg, az új alagutak, az új ikercsatorna és az összes egyéb biztonsági berendezések.

A húszmillió pengőt 8 és félszázalékos annuitással számítva, 1,700.000 pengő az, amire évente szükség lenne. Az 1928. évi zárszámadás adatai szerint 9 és félmillió pengő vízdíj folyt be, ami 55 millió köbméter fizetett vízmennyiségnek felel meg. *A beruházás amortizációját csak a ma meglévő víztermelésre lehet bazírozni*, később az új budai vízmű első időben kilencmillió köbméteres produkciójával a fizetett vízmennyiség 67 millió köbméter lesz, végeredményben pedig 85 millió köbmétert lehet majd vízdíjjal megterhelni. Húszmillió pengő tehát okvetlen kell a rekonstrukcióhoz,

ennek fedezésére pedig elégségesnek tartja az egységár 3 filléres felemelését.

Az előrehaladott idő miatt *Kozma* Jenő az értekezletet berekesztette és a vita folytatását a jövő hétfő délutánjára halasztotta.

SZÉKELY és MOTTL
OKL. MÉRNÖK, ÉPITŐMESTER, ÉPITÉSI VÁLLALKOZÓK
BUDAPEST, III., LAJOS U. 92, IV. EMELET.
TELEFON: AUTOMATA 625—78. SZ.

Bründl János udvari szállító Egészségügyi műszaki berendezések gyára
Budapest, VII., Péterffy Sándor ucca 34. szám
Központi fütés. — Melegvíz készülék. — Vízvezeték. — Csatornázási- és gázberendezések. — Berendez városoknak vízműveket, csatornázásokat és deritőtelepeket. — TELEFON: József 515—19.

DUNÁNTULI MÉSZ-, TÉGLA- és KŐIPAR RT.
Központ: BUDAPEST, V., GÉZA UCCA 5
Telefon Automata 218—05, 218—06. Sürgönycím: DUNMÉSZ
Szállít: Meszet, mészkövet, bazaltkavicsot. Vállal mindennemű kőfaragó-munkát

Karászek Ferenc
Kazán és tartálygyár Telefón: L. 915—07
Budapest, VI., Váci-út 163

SCHIFF MIHÁLY
paszományos-mester, Budapest, IV.
Prohászka Ottokár ucca 8. (Félemelet)
EZÜST ÉREMMEL KITÜNTETVE. + TELEFON: AUTOMATA 834-76.
A legszebb kivitelben készítek mindenféle **butorpaszományt**, plimó- (paplan) zsinórt, horgolt rózsát, csillag gombot és gombáthuzást. **Női ruhadíszeket**, bojtokat, rojtokat, öveket, a legprecizebb, művészi kivitelben. Csillárzsinórokat, továbbá selyem- és gyapjúfonal- adjusztálást és minden e szakmába vágó munkát.

MŰKŐHÖZ GRÁNITOT
minden szinben, **műkőmunkát** legjobb kivitelben szállit
BUDAPESTI KŐGYÁR Hämmerle Adolf utóda
Budapest, V., Visegrádi ucca 65.

ROTTER ZSIGMOND
terménynagykereskedő
Budapest, V., Nádor ucca 17. sz.
Telefón: 297-18, 276-94.

Rozsdamentes acélbeton
„SÁRKÁNY BETON"
54125. sz. a. védjegyezve
Budapest, V., Zoltán ucca 13. Telefónsz.: Aut. 190—54

Kőbányai Gép- és Vasszerkezeti Műhely
BISSELICHES MÉRNÖK
Budapest, X, Liget-u. 46. Tel. J. 358-25
Vasszerkezetek, lakatosmunkák, portálok

NAGY JÓZSEF
ARANYOZÓMESTER
Telep és mintaraktár:
Budapest VII. Rózsa u. 3-5
TELEFON: József 344—58.
KÉPKERETEZÉSEK
Gyárt: ovál-, kör- és szegletes kereteket minden stílben és kivitelben. *Készít:* templomberendezés, szalonbútorok, csillárok, termek és minden e szakmába vágó munkák aranyozását.

OBERMANN L. FÉMÁRU IPARTELEPE
BUDAPEST, VIII., SZIGETVÁRI UCCA 6.
TELEFON: J. 348-53. ALAPÍTVA: 1887
KITÜNTETVE: WELS 1888, BUDAPEST 1896, 1906, 1928.
Üzemi konyhák felszerelései.
Sütőformák, fém- és bádogáruk, kávégépek gyártása.

ÜVEGFESTÉSZETI ÉS ÜVEGMOZAIK MŰTEREM
PALKA JÓZSEF
Magyarország ezüstkoszorús üvegfestőmestere
Budapest, VIII., Baross-u. 59. Tel. J. 302-28. Alapíttatott 1894

Biológiai szennyvíztisztítók, házi szennyvízderítő aknák, csatornázások
Schweiger Gyula mérnök
VIII. Német ucca 5. szám. Telefon: József 446—74

NEKOLNY ANTAL ÉPÍTŐMESTER
Budapest, VIII., Kőzraktár ucca 24. sz. Telefón: Aut. 873-72

DONA DÖME ÉS TÁRSA
PAPIR ÉS IRÓSZEREK GYÁRI RAKTÁRA
a „PAPIRMALOM"-hoz
Tel. Aut: 377-15
Alapítva 1790-ben
Budapest, IV, Aranykéz ucca 6

MARGALIT ANDOR ÉS ÖDÖN
MÉRNÖK-ÉPÍTŐMESTER, VÁLLALKOZÓK
BUDAPEST, I., KELENHEGYI ÚT 11—13
TELEFONSZÁMOK: LÁ 15—14 ÉS 12—8

Közúti gőz- és motorhengerlést
vállal **WOLFF ERNŐ**
Sürgönycim: WOLFFERŐ
Tel.: Lágymányos 13-82
Budapest-Kelenföld, Budaörsi-út 101

Köztisztviselők kedvező fizetési feltételek mellett kaphatnak nyugágyat, függőágyat, sátort és hátizsákot
TELEFON J. 415—07. ALAPITVA 1838-ban
HAUSCHILD ALBERT
Budapest, VII., Károly-körút 15. szám.
Szállít hivatalok részére iratkötőhevedert, por- és padlótörlőruhát.

A szocialisták és a liberálisok résztvesznek a pártközi konferenciákon

Kozma Jenő elhárít magától minden felelősséget, mert nem ismertették vele a főváros és a Dunántúli Villamossági Rt. között folyt tárgyalásokat

A főváros törvényhatósági bizottsága impozáns keretek között, meleg bensőséggel ünnepelte *Horthy* Miklós kormányzó megválasztásának tizedik évfordulóját. Az ünneplésben résztvettek az összes polgári pártok, a szociáldemokraták azonban egyrészt napirendi felszólalás alakjában, másrészt az ünnepi aktusról történt kivonulásukkal demonstráltak. Ez a *demonstráció a kormány ellen irányult és így politikai tendenciájú volt.*

Kozma Jenő dr.,

az *Egységes Községi Polgári Párt* elnöke, akivel erről a kérdésről beszélgetést folytattunk, a következőket jegyezte meg a szociáldemokraták magatartásáról:

— Csak helyteleníteni tudom, hogy pártpolitikai szempontokra való hivatkozással ilyen zavaró momentumot idéztek fel a szocialisták. Nem bocsátkozom az általuk hangoztatott indokok megvizsgálásába és bírálatába, de szükségesnek tartom hangsúlyozni, hogy

az általuk felvetett kérdések pártpolitikai természetűek és éppen ezért azok mérlegelésére nem a közgyülés hivatott.

A szociáldemokraták *akkor jártak volna el alkotmányosan, ha panaszaikkal a képviselőház nyilvánosságához fordultak volna,* mert minden politikum a törvényhozás és nem a törvényhatóság elé tartozik. De különben is *más alkalmat választhattak volna mondanivalóik számára, nem ezt az ünnepélyes alkalmat.*

A kormányzó jubileuma egyidőre kikapcsolta a pártpolitikai problémákat, minthogy azonban már a legközelebbi napokban fontos várospolitikai kérdések kerülnek megvitatásra, felmerül az a kérdés, hogy nem lesz-e szükség *pártközi konferenciák* összehívására. Legutóbb az ellenzék távolmaradt egy fontos pártközi konferenciáról és így megtörténhetik, hogy igen fontos aktuális problémák előzetes pártközi megvitatás nélkül kerülnek az illetékes bizottságok elé. *Kozma* Jenő ebben az ügyben a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Ugy tudom, hogy a *baloldali pártok vezetői jobb belátásra jutottak* és így

ismét sor kerülhet pártközi konferenciák összehívására a fontosabb kérdések megoldásának előkészítése céljából.

Ugy a most alakult szabadelvű párt, mint a szociáldemokrata párt vezetői belátták, hogy ez a helyzet tarthatatlan. *Éppen a főváros érdekeinek megvédelmezése szempontjából van szükség pártközi konferenciák összehívására.* A pártközi konferenciák mindig síma lefolyásúak voltak és nem egyszer sikerült a legellentétesebb felfogásokat is közelebb hozni egymáshoz. Ugy látom, hogy a félreértések elsimulnak és ismét azzal a főváros érdekei iránti megértéssel fogunk leülni a zöld asztalhoz, amely eddig is jellemezte a pártközi konferenciák szellemét. A demokrata párt vezetői még mindig haragszomrádot játszanak, legfeljebb az történik meg, hogy *a demokraták távolmaradnak a pártközi konferenciákról . . .*

Az aktuális városházi kérdésekről *Kozma* Jenő ezeket mondotta:

— A főváros közönségét érthető okokból *az üzemi beruházások problémája érinti elsősorban.* Magam is sürgetem a pénzügyi fedezet előteremtését, de szóvá kell tennem, hogy

minden üzemi beruházásnál sürgősebb a budapesti víz megtisztítása.

Paulovits, a Vízművek igazgatója legutóbb pártunkban előadást tartott és ennek során szóbakerültek azok az eljárások, amelyekkel a vizet meg lehet tisztítani, — *nagyon csekély költséggel.* Ugy tudom, hogy *másfélmillió pengős költséggel be lehet szerezni azt a készüléket, amely megtisztítja minden szennytől a vizet* és így ezt a régi és állandó panaszt egyszersmindenkorra orvosolhatjuk.

— Ami a *Gázművek fejlesztését* illeti, ennek teljes mértékben híve vagyok annál is inkább, mert a gáz ma már nemcsak világítási, hanem erőművi és fűtési anyag is. A *benzolgyár létesítését* is helyeslem, mert így mód nyilik barnaszéntermelésünk előnyös hasznosítására. Különben is a benzol sok tekintetben helyettesíteni tudja a benzint, mert hiszen nagyobb ütőerejű. Fontos ez főleg nemzetgazdasági szempontból is, mert ha kevesebb benzint importálunk, evvel lényegesen javítjuk külkereskedelmi mérlegünket.

— Az aktuális városházi problémák közé tartozik *a bánhidai centrálával kötendő fővárosi szerződés* ügye is. Csak csodálkozással állapíthatom meg, hogy

mindezideig nem terjesztettek elénk semmiféle konkrét javaslatot, de még csak ismertetést sem azokról a tárgyalásokról, amelyeket a főváros illetékes tényezői a Dunántuli Villamossági Rt. szakembereivel folytattak.

Előre kijelentem, hogy abban az esetben, *ha bármilyen irányból meglepetések érnének bennünket, elhárítom magamtól a felelősséget, mert nem vagyok hajlandó az ódiumot viselni olyasmikért, amiknek létrejövetelében semmiféle előkészítő szerepem nem volt.*

Végül szóvátettük azokat a támadásokat, amelyek a főváros tanácsát amiatt érték, hogy *új versenytárgyalást írt ki az útjavítási és útkarbantartási munkálatokra. Kozma* Jenő ezeket állapította meg:

— Konzervatív felfogású vagyok, tehát *érthetőnek tartom a ragaszkodást a régi, kipróbált cégekhez.* Egész iparosgenerációk fejlődtek ki egyes fontosabb szakmákban. Ismerek pályázó céget, amely már 43 év óta dolgozik a fővárosnak.

Ezeket a cégeket igazán nem lehet új, néhány száz pengővel olcsóbb ajánlattevők kedvéért mellőzni.

Amikor választanom kell, hogy teljesen ismeretlen, megalapozás nélküli és csak valamivel olcsóbb cégeket bízzak meg régi, bevált cégek helyett, akkor én *nem habozom az utóbbiak mellé állani.*

Szakvélemény helyett tervezgetésekkel válaszolt a BSZKRT a tanácsnak a HÉV-vizsgálatról

Az Egységes Községi Polgári Párt rendkívüli értekezleten foglalkozott a kérdéssel

Az *Egységes Községi Polgári Párt* hétfőn este *Kozma* Jenő elnökletével rendkívüli pártértekezletet tartott, amelyen jelen voltak: *Kozma* Jenő, *Andréka* Károly, *Battenberg* Lajos, *Bayer* Antal, *Bárány* Oszkár, *Becsey* Antal, bibithi *Horváth* János, *Bódy* Tivadar, *Bóhn* József, *Csécsi Nagy* Miklós, *Csillér*y Béla, *Dinich* Vidor, *Dorner* Gyula, *Farkas* József dr., *Gaár* Vilmos, *Gaylhoffer* István, *Girardi* Tibor, *Glück* Frigyes, *Glücksthal* Samu, *Grosch* Károly, *Harrer* Ferenc, *Horváth* Károly, (belvárosi), *Kerekes* Ödön, *Lackenbacher* György, *Ledermann* Mór, *Martin* János, *Melha* Armand, *Németh* Béla, *Orova* Zsigmond, *Pompéry* Elemér, *Popetka* Béla, *Rásó* Lajos, *Scheuer* Róbert, *Spett* Ferenc, *Staub* Elemér, *Ugron* Gábor, *Usetty* Béla, *Wenczel* Árpád, *Wellisch* Andor és mások. Ezenkívül, mint meghívott vendégek résztvettek a pártértekezleten: *Ripka* Ferenc főpolgármester, *Berczel* Jenő alpolgármester, *Lamotte* Károly és *Borvendég* Ferenc tanácsnokok, *Kempelen* Ágoston és *Karkas* Rezső műszaki főtanácsosok.

Az értekezlet összehívását az tette szükségessé, hogy a *BSZKRT* igazgatósága befejezte a *HÉV* ajánlata ügyében lefolytatott vizsgálatot és a pártnak a BSZKRT igazgatóságában helyet foglaló tagjai úgy vélték, hogy ez a vizsgálat *nem azokra a kérdésekre adott választ, amelyeket a főváros tanácsa intézett hozzá.*

Miután a *BSZKRT* véleményes jelentését el nem fogadó különböző pártállású igazgatósági tagoknak még arra sem adatott meg a mód, hogy különvéleményt terjeszthessenek a tanács elé, a pártnak a *BSZKRT* igazgatóságában helyet foglaló delegátusai a pártértekezlet elé terjesztették az ügyet. A *BSZKRT* jelentését, melyet az igazgatóság tagjai csak egyszeri hallomás útján ismerhettek meg, *Scheuer* Róbert ismertette az értekezlettel, aki egyszersmind

rámutatott az igazgatósági jelentés hiányaira, hibáira és téves következtetéseire.

A *BSZKRT* igazgatósága ugyanis ahelyett, hogy a *HÉV* állagát, értékét és a karbantartására szükséges beruházásokat állapította volna meg, — arra adott szakvéleményt, hogy mibe kerülne a *HÉV* üzemvitele akkor, ha azt a *BSZKRT* kezelné. És miután a tervezgetések, illetve következtetések során a *BSZKRT* a *HÉV* alkalmazottainak adandó fizetésjavítás és luxus-beruházások miatt kedvezőtlen véleményt terjesztett a főváros tanácsa elé, *Scheuer* a párt állásfoglalását kérte ki.

A pártnak csaknem összes jelenlévő bizottsági tagjai hozzászóltak *Scheuer* előterjesztéséhez és a vitában résztvett *Ripka* Ferenc főpolgármester is, akit *Ugron* Gábor, *Rásó* Lajos, belvárosi *Horváth* Károly, *Farkas* József, *Martin* János, *Orova* Zsigmond, *Harrer* Ferenc, *Hoór-Tempis* Mór, *Dinich* Vidor, *Usetty* Béla és mások követtek a felszólalásban. A felszólalók

valamennyien egyhangúlag helytelenítették a BSZKRT igazgatóságának eljárását

és azt követelték, hogy ebben a nagyfontosságú kérdésben, amely Budapest fejlődési irányára és egész közlekedési politikájára kihat, *a főváros tanácsa tárgyilagos szakvélemény alapján döntsön.* Ép ezért felkérték *Bacsinszky* Vladimir, *Hoór-Tempis* Mór és *Scheuer* Róbert igazgatósági tagokat, hogy

részletes és szakszerű különvéleményüket terjesszék a főváros tanácsa elé.

Egyben felhatalmazta a párt az elnökséget, hogy a polgármester és a tanács figyelmét hívja fel úgy a *BSZKRT* véleményes jelentésének egyoldalú következtetéseire, mint a beadandó különvélemény jelentőségére.

Fővárosi Hirlap
Az Egységes Községi Polgári Párt hivatalos lapja.
*
Előfizetési árak:
fél évre . . . . . 12 pengő,
egész évre . . . . . 24 pengő.

Gyárak, raktárak, garageok, kórházak, középületek részére
préselt acélajtók
préselt acélkapuk
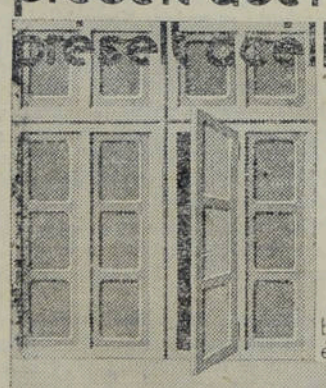
tetszetős-tartós-tűz- és betörés biztos.
haas és Somogyi
HORTOBÁGYI JUHTÚRÓ
Mindenütt kapható! Termeli: Orsz. TEJ Magy.
TEJSZÖVETKEZETI KÖZPONT
HUBERT ÉS TSA b. t. TELEFON: T. 222-67
Budapest, VI, Liszt Ferenc tér 4
Egészségügyi berendezések - Csövek - Műszaki cikkek - Fémgyártás

Hüvös József-emlékünnep a Józsefvárosban

A Józsefvárosi Egységes Párt klub-avatása — Botfai Hüvös József arcképének a leleplezése

Ripka Ferenc dr., Rubinek István, Kozma Jenő, Usetty Béla és Gaár Vilmos az avatóünnepen

A *Józsefvárosi Egységes Párt* vasárnap este avatta fel új helyiségeit József körút 19. szám alatt. Ugyanezen alkalommal bensőséges ünnepet rendeztek botfai *Hüvös József*, a Józsefváros hajdani vezére emlékére és az új helyiség csarnokában leleplezték az emlékezésül állított arcképét és márvány emléktáblát. A kettős ünnep alkalmából a párthelyiségben nemcsak a kerület polgársága jelent meg igen nagyszámban, hanem a politikai élet számos előkelősége és a polgárság színe-java.

A néhai vezér várospolitikus és Budapest villamosközlekedésének megteremtője emlékezetére állított emléktábla felíratát *Ripka* Ferenc főpolgármester szövegezte meg. A márványtábla jobb oldalán búzakéve van vésve, annak az összetartásnak jelképezésére, melyet a polgárság soraiban *Hüvös* József megteremtett. A szöveg a következő:

> BOTFAI HÜVÖS JÓZSEFNEK
> a szervezővezér emlékének —
> alkotómunkára egyesülő polgártársai
> 1930 március 1.

A nagyszámú közönség soraiban ott voltak *Ripka* Ferenc főpolgármester, *Kozma* Jenő, *Rubinek* István, az Egységes Párt ügyvezető-elnöke, országgyűlési képviselő, *Usetty* Béla országgyűlési képviselő, *Gaár* Vilmos felsőházi tag, *Glück* Frigyes, *Berczel* Jenő alpolgármester, *Gazdy* Jenő postafőigazgató, *Némethy* Béla tanácsnok, *Seenger* Béla kereskedelmi tanácsos, nagyiparos, az emléktábla készítője és még több százan mások.

Az ünnepséget a Józsefvárosi Dalkör nyitotta meg a nemzeti Hiszekeggyel, majd

Ripka Ferenc dr. főpolgármester

avatta fel az emléktáblát nagyobb beszéddel, s többek között a következőket mondotta:

— A Józsefváros polgársága a mai ünnepi alkalommal szentélyt avat e helyiségben a társadalmi munka, a polgári érdemek számára. A szentélyt szimbolumokkal szokták feldíszíteni. És amikor a Józsefváros polgársága ennek a szentélynek keresett szimbolumot, könnyen megtalálhatta, mert hiszen e városrésznek volt egy olyan vezére, akit a főváros egész társadalma tisztelt, aki méltó szerepet vitt és közbecsülésben állott. Én — mondotta — alapvető igazságnak tartom, hogy aki az értékes multat nem becsüli, az a jobb jövőt sem érdemli. És ennek a gondolatnak az igazságát látom a józsefvárosi polgárság mai aktusában is, amikor ezt az új otthont *Hüvös* József képével és emléktáblájával ékesíti fel. A főpolgármester ezután azt fejtegette, hogy nem tartozott *Hüvös* József politikai barátai közé, sőt ellenfele volt és mégis mindig ott volt, amikor valahol őt ünnepelték, mert benne a polgári erényeket kívánta ünnepelni és a polgári erények kiváló megtestesítőjét ünnepli benne ma is. *Hüvös* József megérdemli, hogy a Józsefváros polgársága hálás legyen neki és kegyelettel őrizze emlékét. *Hüvös* József emléke alkotó és szervező munkát jelent. Ő a polgárságban rejlő nagy erőt odaállította a városvezetés munkájába és évtizedes munkával arra a színvonalra emelte, amelyen ez a város áll. A társadalom és az állam ereje a polgárság erejétől függ. *Hüvös* József ezt az erőt tömörítette. Aki a polgárságot igyekszik tömöríteni, az mindig a polgárság legnagyobb jótevői közé tartozik, mert bár minden társadalmi réteg munkájára szükség van, kétségtelen, hogy az állam a társadalom éltető eleme a polgárság. Én ilyen szimbolumnak tekintem *Hüvös* József emlékét. Azzal az óhajtással fejezte be beszédét, hogy az a szimbolum az a gondolat, amelyet *Hüvös* József emléktáblája jelent, necsak márványba vésve maradjon, hanem elevenen éljen minden egyes polgár lelkében is. Vezesse a polgárságot *Hüvös* József szelleme, amikor nemsokára újból döntenie kell a saját sorsa felett.

A főpolgármester beszéde alatt az arcképről és emléktábláról lehullott a nemzetiszínű lepel, *Gaár* Vilmos ny. kúriai bíró, felsőházi tag avatta fel kegyeletes szavakkal a jólsikerült arcképet:

— *Hüvös* József nem a csaták diadalmas hőse volt, hanem polgár volt tetőtől talpig, a polgári rend inkarnans megtestesítője. A polgári munka szimbóluma, a polgári kötelességteljesítés megszemélyesítője. Hüvös József azok közé a férfiak közé tartozott, akik segítettek a polgári öntudat kifejlesztésében, aki mindig megmaradt polgárnak akkor is, amikor szellemi képességeivel már magasan kivált a polgárság soraiból. Vezető, irányító és elhatározó elme volt, hivatott, választott vezér.

Az az óhaja, hogy a Józsefváros, de az egész főváros polgársága legyen követője Hüvös József példaadásának, az ő szelleme hassa át a Józsefvárosi Egységes Párt munkásságát.

Az emléktáblát és az arcképet *Gazdy* Jenő ny. postafőigazgató vette át az elnökség nevében, méltatva Hüvös József érdemeit. Beszédét azzal fejezte be, hogy a fővárosnak magának is súlyos tartozása van Hüvös Józseffel, a budapesti villamosközlekedés megteremtőjével szemben, amelyet azzal tehetne jóvá legméltóbban, ha egyik uccáját róla nevezné el.

A dalárda énekével az ünnepség véget ért és az egybegyültek lelkes hangulatban vonultak be az ünnepi vacsorához, melynek megkezdése előtt botfai *Hüvös* Iván elnök *Horthy* Miklós kormányzót köszöntötte fel: pártunk mai felavató ünnepe összeesik *Horthy* Miklós őfőméltósága kormányzásának tizedik évfordulójával. Nem ülhetünk addig le a fehér asztalhoz a mai napon, amíg imába nem foglaljuk azt a hő kívánságunkat, hogy *Horthy* Miklós kormányzót az Úristen sokáig éltesse, adjon neki erőt, hogy fennköltt és nagy egyéniségéből kisugárzó erők révén hazánk polgársága a mai súlyos gazdasági válságot kiheverve kivehesse részét a talpraállás küzdelmes munkájából és megerősödve elérje az integer Magyarország feltámadását.

Az ünneplő közönség állva hallgatta végig az üdvözletet, percekig éljenezte a kormányzót, elhatározta, hogy hódoló sürgönyt intéz a Józsefvárosi Egységes Párt az államfőhöz, majd eléneklete a Himnuszt.

A vacsorán *Bohn* József elnök *Bethlen* István miniszterelnököt, *Ripka* Ferenc főpolgármestert köszöntötte, méltatva a miniszterelnök és a hűséges katonája *Ripka* Ferenc felejthetetlen érdemeit.

Ripka Ferenc közvetlen szavakkal válaszolt a köszöntésre és azt hangoztatta, hogy a polgárságnak ez a kitörő lelkesedése nem neki szól, hanem a zászlónak, amelyet ötévvel ezelőtt kitűzött és annak a férfiúnak, aki e zászlót kezébe adta, a magyar nemzet nagy és kiváló vezérének, *Bethlen* Istvánnak. (Nagy éljenzés.) Én elfogadom ezt az elismerést, mint az ő szerény hűséges katonája, — az ő számára. Ezután megemlékezett arról, hogy amikor öt évvel ezelőtt elfoglalta a helyét és felhívta a polgárságot a béke, a kölcsönös megbecsülés, az alkotó munka politikájának követésére, kevesen voltak, de annál többen a gúnyolódók és kétkedők. A kevés fegyvertársak között elsők között állt melléje *Kozma* Jenő és *Glück* Frigyes. Boldog vagyok, — mondotta — hogy mint szerény polgár és közkatona, azon a ponton, ahova a Gondviselés akaratából az ország vezetői állítottak, becsülettel teljesítettem kötelességemet a főváros javára. Ezután azt hangoztatta, hogy ma ugyanaz a programja, ami öt évvel ezelőtt volt: a béke, a testvéri összefogáson alapuló kitartó polgári munka. Állapítsuk meg, hogy csak ez menthetett ki bennünket a rettenetes mélységekből, ahol voltunk. Könnyen felejtünk, de jusson eszünkbe, hogy hol voltunk tíz év előtt és hol vagyunk ma. Ma igen sokan vannak, akik könnyűszerrel kritizálják a munkát, amit az ország vezetői végeznek, holott ismerjük el, hogy emberfeletti volt a munka, amit az ország élén álló férfiak végeztek a haza és a nemzet megmentésére. A főváros polgársága — mondotta — a közel jövőben ismét nehéz feladat elé lesz állítva, amikor újabb hat évre megválasztja a város ügyeit intéző testület tagjait. Ezután azt fejtegette a főpolgármester, hogy súlyos hibának és bűnnek tartja a polgárság minden széttagolását és a különböző politikai szempontoknak megfelelő széttagolási kísérleteket. Súlyos hiba, hogy a polgárságba rejlő erőt társadalmi osztályok szerint, felekezetek szerint osztályozzák, akarják tagolni. A polgárság óvakodjon jelszavaktól. Nagyon helytelen minden kísérlet, amely a polgári erők megosztását célozza. A polgárságnak nem jelszavak kellenek, nem érdekli az országos politika, hanem azt akarja, hogy jó, olcsó és gyors közigazgatás legyen, takarékos, tiszta gazdálkodó szellem érvényesüljön. Ez érdekli a polgárságot, nem faji és felekezeti kérdés. Be kell látni minden polgári vezető férfinak, hogy a polgárságnak közös frontot kell alkotni azzal a másik fronttal szemben, amelynek célja a polgári társadalom gyengítése, s amelyik front ki akarja ragadni a polgárság kezéből a vezetést. A polgárság ne engedje magát megtéveszteni jelszavakkal és ígéretekkel, járjon a polgárság egyenes józan útján s ha összefog, akkor elfogjuk vezetni a polgárságot oda, ahova valamennyien vágyunk, a boldogabb Budapestre.

Dr. *Faith* ügyvezető elnök a párt alakulásának előzményeit és Hüvös Iván munkásságának eredményeit méltatta, rámutatva arra, hogy atyja nyomdokába lépve fáradságot nem ismerve, késedelem nélkül állott oda a szervezkedés élére a polgárság érdekében.

Ezután *Kozma* Jenőt, az Egységes Községi Polgári Párt központi elnökét aposztrofálta, mire Kozma Jenő nagyobb politikai beszéddel válaszolt. Azt fejtegette, hogy a polgárság közötti áthidalhatatlan szakadékok csak mesterségesek, csak látszólagosak és pártpolitikai érdekeket szolgálnak, amit egyesek érvényesülniakarása fűt. Ripka Ferenc mint kormánybiztos volt az első, aki az üzemi gazdálkodás felülvizsgálatát követelte, már öt évvel ezelőtt elsőnek. Emiatt annak idején sok támadás is érte az autonómia védelmének cégére alatt. Ma is e szellemben dolgozunk. A szembenálló pártok, akiknek képviselői öt éve ülnek nyugodtan az igazgatóságokban, a választásokig semmit sem szóltak és most az autonómia állítólagos védelmében, de az autonómia kárára felhánytorgatnak olyan adatokat a parlamentben, amik nem az országgyűlés, hanem a autonómia elé valók. Ezekkel a ténykedésekkel az egész ország hangulatát a főváros ellen heccelik, az autonómia prononszirozott védelmezői. Választási harc ez és arra folyik a verseny, ki tudja jobban elhitetni a lakossággal, hogy egyedül csak ő mentheti meg a fővárost és az országot. Nem engedem Ripka Ferenc elsőségét az üzemi kérdés revíziójában és a mi pártunk érdeme, hogy minden üzemben folyik a tisztító munka. Ezután Kozma Jenő azt fejtegette, hogy mostanában mindenki politizál, csak gazdaságpolitikával nem foglalkoznak oly mértékben, ahogy kellene. Igaz, hogy ezt szemrehányásul hozták fel a kormány ellen is, de lehetett-e addig gazdasági politikát csinálni, amíg nem volt meg az alap, a pénzügyi szuverénitás. Ezt pedig csak most kaptuk vissza Hágában. Hága után csak ma tarthatunk ott, hogy követelhetjük a helyes gazdasági politikát és sürgethetjük a külföldi kölcsönt, hogy azt helyesen felhasználhassuk. Most már meg van a remény, hogy hamarosan megkezdődik a beruházás, az alkotó munka és talpra állunk. Kozma Jenő ezután azt fejtegette, hogy nem engedi a demokratikus és a szabadelvű jelszó kisajátítását egyes pártoknak. Hüvös József maga is ízig-vérig polgár volt és lehet-e antidemokráciáról beszélni, amikor a főpolgármesteri székben a hajdani koldusdiák ül és a miniszterelnökhelyettesi méltóságot egy szegény kisiparos fia tölti be. Én — mondotta — nem akarok demokratkusabb és liberálisabb lenni, mint ezek a férfiak, de százszázalékig az vagyok. A magyar közéletből el kell tünni a frakcióknak, amelyek szétforgácsolják a polgárságot. A polgári egység programjában bent foglaltatik minden demokratikus és liberális jelszó nélkül a nemes liberálizmus, az igazi demokratizmus, anélkül azonban, hogy a polgárságot szétválasztaná.

Kövess János és Rubinek István országgyűlési képviselők az Országos Keresztény Kisgazda, Földműves és Polgári Párt ügyvezető elnökét köszöntötte, majd Usetty Béla a kerület képviselője buzdította a polgárságot összetartásra, végül

Rubinek István szólalt fel s ezeket mondotta:

— Az Országos Egységes Párt elnökségének megbízásából és tagjai képviseletében jelentem meg a mai ünnepen, hogy tanubizonyságot tegyek arról a testvéri együttérzésről, amellyel a hatalmas párt, amelyben az ország dolgozó népének, lakosságának minden rétege képviselve van, a Józsefváros ünneplő polgársága, a Józsefvárosi Egységes Párt iránt viseltetik. A két egységespárti szervezet tömörüléséből ma létrejött frigyből a polgárság küzdelmének nagyarányú megerősödését várja. Ezután arról beszélt, hogy a mai közéletet a jelszavak dominálják.

A háború előtti Magyarországon két irányzat volt, egyik a konzervativ, a másik a szabadelvű irányzat, de mind a kettő egy volt a haza izzó szeretetében. Ma a két irányzat egymással látszólag szemben áll. Az Egységes Pártban azonban mind a két irányzat, nemes értelemben véve tovább él. A mai konzervatizmus más mint a régi volt és ha vizsgálgatjuk, könnyen kibujik a reakciós törekvés, a liberalizmus jelszavai mögött pedig ott lappang a radikalizmus. Az Egységes Párt programjában él mind a kettő. Konzervativek vagyunk mi is. Az ősi ezeréves hagyományokhoz és az ősi magyar televényhez való ragaszkodással, és liberálisak vagyunk mi is, annak a liberálizmusnak a hívei, amelynek művelői között nagy történelmi neveket találunk. A konzervatizmus és a liberalizmus jelszavához újabban egy harmadik irányzat járult, a demokrácia. Demokraták vagyunk mi is, de a mi demokráciánknak szép tartalmi valósága mellett megvannak a határai is. A mi demokráciánk a történelmi, évszázados gyökerekből táplálkozva meríti az erőt, amely hivatva van harcolni újabb évezredek zivatarával és amelynek lombja beárnyékolja az egész nagy Magyarországot, a nemzet minden rétegét. Ez a mi demokráciánk, amit úgy lehetne legjobban körülírni: jog és törvény előtti egyenlőség és egyenlő érvényesülési lehetőség mindenki számára. Nagy küzdelem előtt áll a polgárság, amelyet csak úgy vívhat meg eredményesen, ha egyesülve, közös fegyverzetbe egy fronton áll szemben a másik fronttal. Ne álltassuk magunkat. Aki azt állítja, hogy a szocializmus állami berendezkedés és egyszerű társadalmi reform, az téved. Semmi egyéb az, csak egy átmeneti állapot, amelyben nincs megállás. Nézzük Ausztriát és Németországot, ahol lépésről-lépésre távolodnak el a polgári berendezkedésektől, nézzük Oroszországot, ahol nincs megállás. A polgári társadalomnak a szocializmussal való harcra kell készülnie. Egyetlen fegyver van, az egyesülés.

Arra kérte a polgárságot, hogy bizalommal tartson ki vezérei mellett és akkor a polgárság boldogulása és ezzel a haza üdve és a főváros jövője biztosítva lesz.

A vacsorán mindvégig lelkesen ünnepelték a kormányzót, Bethlen Istvánt és a jelenlévő politikusokat, majd még számos más felköszöntő hangzott el.

STERN EMIL
Telefón: Aut. 906-48
ÚT-, CSATORNA- és MAGASÉPÍTÉSI SZERSZÁM- ÉS MŰSZAKI ÜZLET
BUDAPEST, V., VISEGRÁDI U. 32.

A jubileumi közgyűlés

A főváros a legtökéletesebb hódolattal, szeretettel ülte meg vitéz nagybányai *Horthy* Miklósnak, Magyarország kormányzójának tízéves jubileumát. A székesfőváros polgári társadalmának erőteljes és egységes megnyilatkozása volt tényéből kiütközött. A nap jelentőségét legtökéletesebben azonban az a nagyszabású, minden mondatában költői szárnyalású, tökéletes szónoki beszéd domborította ki, amelyet *Ripka* Ferenc dr. főpolgármester mondott. Ez a beszéd

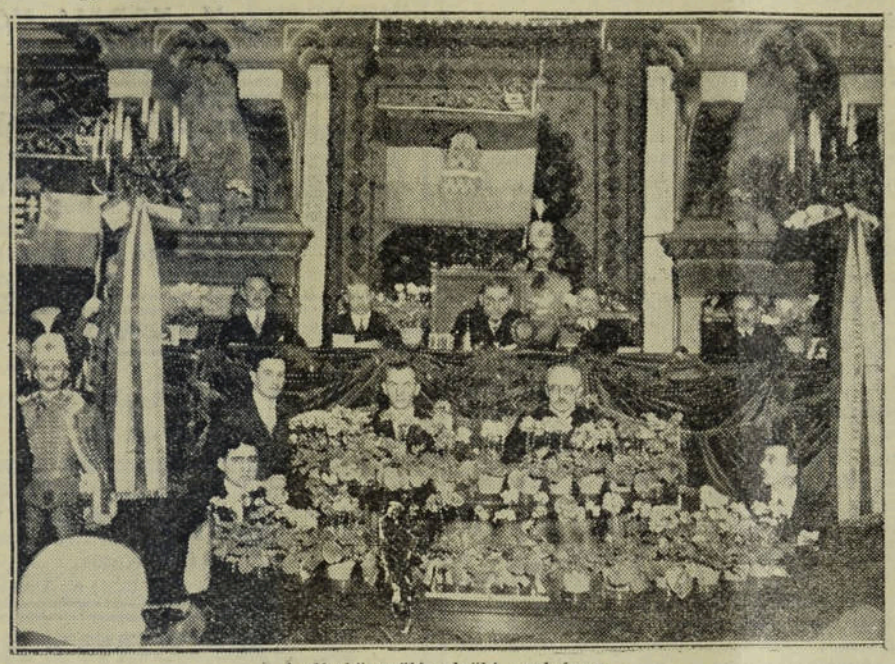

A díszközgyűlés elnöki emelvénye.

Balról jobbra: Bereczel Jenő alpolgármester, Sipőcz Jenő polgármester, Ripka Ferenc főpolgármester, Buzáth János alpolgármester, Gallina Frigyes tanácsnok-főjegyző.

ez és ha voltak elemek, amelyek kicsinyes pártpolitikai szempontok által indíttatva meg akarták bontani a hódolat méltóságát, ez a kisérlet szánalmasan végződött. Elnémult és megsemmisült minden zavaró momentum az elemi erővel megnyilatkozó tisztelet mellett.

mélyértelmű hazafias tartalmával, egy korszakot jellemző átfogó jelentőségével Budapest egész polgárságának megnyilatkozása volt arról a munkáról, amely a magyar fővárost kivezette a forradalmak zavaros korszakából.

Hasonlóképpen méltó kifejezése volt a fő-

A közgyűlési terem bizottsági tagjainak egy csoportja.

Ennek a díszközgyűlésnek csak meleg és őszinte hangjai voltak és méltó volt a történelmi jelentőséghez, amely ennek az ünnepnek minden

város népe által táplált érzelmeknek az a beszéd is, amelyet *Sipőcz* Jenő dr. polgármester szájából hallottunk. Külön is a hódolat kifejezése volt az a pompázó közgyűlési terem, amelyet *Halász* József főigazgatónak, a városháza főceremoniamesterének ízlése varázsolt elő és amely méltóképpen emelte a nap ragyogását és a hódolat teljességét.

Kell-e a száz uj autobusz?

Kaptuk a következő levelet: „A *Fővárosi Hirlap* tekintetes Szerkesztőségének, Budapest. B. lapjának f. évi február hó 26-iki számában *„Kell vagy nem kell a száz további autobusz"* címen megjelent cikk azt a kijelentést tulajdonítja az autobuszüzem igazgatóságának, mintha utóbbi az illetékes ügyosztállyal szemben a további kocsivásárlás ellen foglalt volna állást.

Ez az állitólagos kijelentés nem történt meg sem hivatalosan, sem más módon, mert az üzem igazgatósága az új kocsik megvásárlását nem ellenezte. A valóság ebben a kérdésben az, hogy az autobuszüzem igazgatósága felelőssége tudatában és a székesfőváros jól felfogott pénzügyi érdekeinek védelmében kötelességszerűen csupán azt kivánta, hogy éppen a máris fennálló tetemes üzleti veszteségre való tekintettel, még az új kocsirendelést megelőzően állapíttassék meg az új kocsikkal berendezendő vonalhálózat, még pedig olymódon, hogy minden egyéb mellékszempontra való tekintet nélkül, elsősorban és kizárólag a tényleg mutatkozó jogos forgalmi igények kielégítésével jelöltessenek meg a berendezendő új autobuszvonalak, lehetőleg annak az elvnek alapján, hogy az üzem rentabilitása az új vonalak jövedelmezősége révén a jövőben biztosítva legyen.

Csak természetes, hogy az üzemigazgatóság a munkanélküliség problémájának leküzdésére irányuló eszközöket szintén helyeselve, a maga részéről minden erővel és igyekezetével azon van, hogy az üzem minél nagyobb méretűvé fejlesztessék és nem fog opponálni, mikor ennek kivitelére kerül a sor.

Viszont az is természetesnek látszik, hogy az üzem nyitott szemmel néz előre és — ha szükségesnek látja — a bajok orvoslására az illetékes tényezők figyelmét felhívja.

Nincs tehát, de nem is lehet súlyos nézeteltérés az igazgatóság és az ügyosztály között, de van valószínűleg téves információ, vagy félreértés.

Ezeket tartottam szükségesnek megjegyezni az említett cikkben foglaltakra nézve és ismerve a nagytekintetű Szerkesztőség objektivitását és kizárólag a jogos közérdek követelményei iránt tanusított állandó készségét, meg vagyok győződve arról, hogy felvilágositó magyarázatomat a tek. Szerkesztőség jóindulattal és megnyugvással fogja fogadni. Vagyok egyébként igaz nagyrabecsüléssel: Székesfővárosi Autobuszüzem, *Till Antal* s. k. ügyvezető-igazgató.

ÖRÖKLAKÁS-HÁZ
a Pannonia uccában
Vígszínház közelében központi fűtéses, 30 évig adómentes házban modern öröklakások kaphatók augusztus 1. beköltözéssel:
3 szobás uccai lakás hallal 25.000.— P-től
3 szobás uccai lakás . . . 21.500.— „
3 szobás uccai lakás hallal 17.000.— „
1 szobás uccai lakás minden mellékhelyiséggel . . . . . 10.500.— „
Hallok nagysága 12—16 négyzetméter.
Néhány azonnal elfoglalható öröklakás kapható még Horthy Miklós körtéren épült társasházban. Bővebb felvilágosítás: Horthy Miklós körtér 3/b. Dr. Löllbach ügyvédnél, hétköznap d. u. 5—8-ig, vasárnap d. e. 10—1-ig.

TOST és MOLNÁR
kereskedelmi és tájkertészet
TELEFÓN: JÓZSEF 396—36
BUDAPEST, VII.,
Erzsébet királyné út 39
TÁJKERTÉSZET
TERVEZÉS és KIVITEL
FAISKOLAI CIKKEK
gyümölcs- és díszfák, gyümölcs- és díszcserjék, szőlőojtványok, rózsák, évelők és minden más a kertészethez tartozó anyagok, ELSŐRENDŰ MINŐSÉGBEN

SCHEIBER MIKLÓS OKLEVELES GÉPÉSZMÉRNÖK
Központi fűtés, vízvezeték és egészségügyi berendezések
Budapest, VII., Vörösmarty uccza 19. Telefón: József 415-98

„IDEÁL" PAPLANGYÁR
SÁNDOR M. FERENC
BUDAPEST, IV, KAMERMAYER KÁROLY UCCA 1
Állami, városi és közintézmények szállítója

Ülőbutor-állványt készít SINKÓ TELEFÓN: JÓZSEF 425—40
BUDAPEST, VII., GRASSALKOVICH U. 21. SAJÁT HÁZ.

Korányi és Fröhlich redőnygyár
BUDAPEST KISFALUDY-U. 5/F • TELEFON: J. 323-76 • 459-86
SPECIÁLIS GYÁRTMÁNYAI:
SZAB. PÁNCÉLREDŐNY · ACÉLREDŐNY · FAREDŐNY · VÁSZONREDŐNY
SZAB. AJTÓCSUKÓ · BOSTWIGH-TOLÓRÁCS · NAPELLENZŐ · SZERKEZETEK

Egész kórházi osztályokat vonnak el a betegektől

mert a főváros középítési ügyosztálya csigalassúsággal végezteti az évek előtt elkezdett tatarozási munkálatokat

A szerencsétlen véletlenek összejátszása-e, vagy pedig valamely belső, organikus zavar okozza: tény, hogy a középítési ügyosztály ellen az utolsó években úgyszólván szakadatlanok a panaszok. Eleinte *a megdöbbentő hiteltúllépések terelték a figyelmet az ügyosztályra.* Később a tanácsnok-változás ezt a helyzetet megváltoztatta, ezzel szemben a panaszok zöme most azért irányul az ügyosztály ellen, mert a rábízott munkák legtöbbjét olyan lassúsággal és olyan késedelmekkel intézteti, hogy ezáltal komoly zavarokat okoz, igen gyakran az akciók egyenes rovására.

A középítési ügyosztályra bízott munkák közé tartozik a közkórházak generális tatarozása is. Ez

a munka már harmadik éve folyik

és egyes vélemények szerint nem azért tart ilyen hallatlanul sokáig, mert nem lehetett volna rövidebb idő alatt elvégezni, hanem azért, mert

az ügyosztályt ez esetben is indokolatlan és érthetetlen lassúság, kényelmesség jellemzi intézkedéseiben.

Ismerve azokat a keserves és egyre fokozódó panaszokat, amelyek a kórházi férőhely-hiány miatt minden oldalról elhangzanak és tudva azokat a veszedelmeket, amelyek e mizéria mögött rejlenek, szükségesnek tartottuk *beavatott helyen* megkérdezni, igaz-e, hogy a középítési ügyosztály nagyban hozzájárul késedelmességével a kórházakban tapasztalható ágyhiányhoz.

— A feltett kérdés, — hangzott a válasz — *sajnos, igaz. A kórházak igazgatói állandóan panaszkodnak, hogy a tatarozás érthetetlenül lassan folyik és végtelenül soká tart,* ami azt eredményezi, hogy

nemcsak egyes termeket, hanem gyakran egész osztályokat heteken, sőt hónapokon át zárva kell emiatt tartani és el kell vonni rendeltetésétől.

A mai, egyébként is nagy férőhelyhiány mellett ez teljesen *érthetővé teszi a nehézségekkel küzdő közkórházak vezetőinek jogos türelmetlenségét.*

— A közelmultban egy *kimutatás készült* a kórházak tatarozási menetéről és ebből *döbbenetes adatok* jutottak nyilvánosságra. Kiderült például, hogy

egyik kórházban 102 ágy hét hónapon keresztül állott üresen, mert csigalassúsággal történt a tatarozás,

más helyen 52 ágyat vontak el a betegektől ugyancsak tekintélyes időn át, sőt van olyan munka is, amit már egy évvel ezelőtt elrendelt a tanács és még hozzá sem fogtak a végrehajtásához. A kunuccai kórházban emiatt már második éve van felfordulás.

A Szent László-kórház konyhája *három évig épült ujjá,* ugyanitt a VIII. és IX. pavillonok átépítését már két évvel ezelőtt engedélyezték. Végre az egyik, nagynehezen, mostanában készen lett, de a másikhoz még hozzá sem fogtak.

Az Új Szent János-kórház ostromolt tüdőbeteg osztályán *kétszáz ágy áll üresen,* már hosszú hetek óta, mert érthetetlenül lassan halad a festési munka. Egy-két ember piszmog ott, ahol éjjel-nappal tartó munkával kellene a tatarozást napok alatt bevégezni.

Jellemző eset az Új Szent János-kórház hídmérleg esete is, amelyet „sürgősen" építettek, s mikor már készen volt, akkor vették észre a műszakiak, hogy elfelejtettek hozzá felhajtót is építeni.

Az ilyen és ehhez hasonló esetekből még nem egyet lehetne felsorolni.

A kórházi tatarozás kérdése egyelőre a két érdekelt ügyosztály között eredményezett belső tárgyalásokat, amennyiben ezek nem vezetnek eredményre, a tanácsülés elé, de ha kell, a közgyűlés elé kerül a dolog, mert *a kórházi nehézségeket túlzott bürokratizmussal még inkább súlyosbítani türhetetlen és veszedelmes dolog.*

Szent Imre szobra

A *Fővárosi Hirlap* jelentette, hogy a jubileumi év emlékére *Izabella* főhercegasszony gyönyörű szobrot ajándékozott, mely *Szent Imre* királyfit ábrázolja. A műemlékekre felügyelő bizottság e héten ismét több szemlét tartott, hogy megtalálják a szobor felállítására a legalkalmasabb helyet. Szombaton modell-próba volt Buda több helyén: a Gellért téren, a Bercsényi utca előtti kis térségen és a Horthy Miklós uti köröndön. A bizottság egyhangúan és végleg úgy határozott, hogy

a hatalmas szoborművet a Horthy Miklós uti körtéren állítják fel,

úgy, hogy a szobor arccal a *Villányi* útra nézzen, a *Verpeléti* út tengelyében. A hét méter magas mű a főváros egyik legmonumentálisabb és legsikerültebb szobra lesz. *Kisfaludi Stróbl* Zsigmond alkotása és a szent királyfit történelmi viseletben, palástban, liliomos jogarral a kezében ábrázolja. A főalak mellett még *hat mellékalakja lesz* a szobornak, két szoborcsoportozatban, a főalak két oldalán, amelyek a magyar ifjúság hódolatát ábrázolják a liliomos királyfi előtt.

Cserkész, levente, emerikánás ifjú és fiatal, magyarruhás lányok a szoborcsoport egyes figurái. A szobormű bronzból készül, hatalmas márványtalapzaton.

Az ünnepies leleplezést augusztus 17-re tervezik.

Kisfaludi Stróbl Zsigmond műtermében éjjel-nappal folyik a munka, mert még csak a főalak van készen és a kitűzött terminusra állni kell a szobornak, melynek leleplezése a jubileumi év egyik reprezentatív eseménye lesz.

KŐNIG JÓZSEF
OKL. MÉRNÖK, ÉPÍTÉSI VÁLLALKOZÓ
TELEFON: JÓZSEF 424—69.
Budapest, VIII., Baross ucca 98. sz.

ZSOLDOS ÉS TÁRSA
BUDAPEST, V., KORALL UCCA 31.
TELEFÓN: Aut. 924-53.
Állandó raktár Nehelmi fűtési és Belco vízvezetéki szerelvényekben

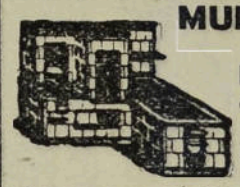

MUNKÁCSY GYULA
Cégtulajdonos:
Munkácsy Ernő
épület- és műlakatosmester, takarék-tűzhely és kályhakészítő
Budapest, VIII., Rózsa ucca 39.
Telefón: J. 312—80.

STEINER ÉS SZIMPER
dísz-, templom-, szobafestők és mázolók
Budapest. IX., Üllői-út 57
Telefon József 306-29

ÚJ ÉPITKEZÉSNÉL, TATAROZÁSNÁL NÉLKÜLÖZHETETLEN A
»PICKLIN« falsarokvédő és hermetikus elzárás
PICK EMIL
BUDAPEST VI, PODMANICZKY UCCA 63. TELEFON: A. 120-55

MÉRLEGGYÁR
OELSCHLÄGER MIHÁLY és TÁRSA UTÓDA
CÉGTULAJDONOS: VÉRTES R. REZSŐ OKL. GÉPÉSZMÉRNÖK
Gyár és iroda: VI., VÁCI ÚT 69. TELEFON: LIPÓT 918—08

RÓZSÁSI MÁRTON
FÖLDMUNKAVÁLLALKOZÓ és FUVAROS
BUDAPEST, VIII., THÖKÖLY ÚT 3. SZÁM
Telefón: József 439-29 Telefon: József 439-29

BUKOVA LAJOS TELEFON J. 363—75
épületüvegező és képkeretező
BUDAPEST, IX. LÓNYAY UCCA 48. SZÁM

TEUDLOFF—DITTRICH
ARMATURA SZIVATTYÚ ÉS GÉPGYÁR R. T.
TELEFON: JÓZSEF 463-92 463-93
KISPEST, ÜLLŐI ÚT 216—222

FLIEGL BÉLA bádogosmester
Telefon: J. 435-07 Budapest IX, Liliom ucca 33. Telefon: J. 435-07
Készít épület-, díszműbádogos munkákat és higiénikus fürdőkádakat, légszesz, víz, gőz, csatornázás, szivattyuk, kutak szerelését, angol klozetteket és egészségügyi fürdők berendezését.

TERLANDAY ÉS TÁRSA
asztalosáru gyára
Budapest VII, Erzsébet királyné-út 125/b. sz.
Telefon: József 443—83.

PATAKI ÉS FARKAS
MÉRLEGÜZEM
BUDAPEST, VII., ROTTENBILLER UCCA 9
(BEJÁRAT PÉTERFY SÁNDOR UCCA) TELEFON: J. 373-68

Somogyi Soma és Fia
kőfaragómester
Budapest, VIII., Fiumei-út 9.
Alapítva: 1867. *Telefon: J. 415-20*

EGYESÜLT GÉP- ÉS FÉMÁRUGYÁRAK RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
Budapest, VI., Lőportár-u. 9-11
TELEFON: AUTOMATA 275—13
GYÁRTMÁNYAI: Szikvízgyárt berendezések, szénsavfürdő-készülékek. Bor- és sörkimérőkészülékek, jégszekrények. Elektromotorok, mosodai berendezések, mosó- és vasalógépek. — Fémtömegcikkek. — Folyékony szénsav.

BIRÓ LÁSZLÓ
ÁCSMESTER
BUDAPEST, X., KOLOZSVÁRI UCCA 9.

MÉHN ANTAL
ÉPÍTŐMESTER
BUDAPEST, II., HATTYU-U. 7.
Telefon: Aut. 506-24

MAKOVSKY FERENC
Budapest, VII. Abonyi-u. 4.
Fülöp Szász-Coburg Góthai herceg Ő királyi Fensége uradalmi építésze
TELEFON: J. 381-17

EGRI és FIA Dr. EGRI ISTVÁN
TELEFON: JÓZSEF 318-01 OKL. GÉPÉSZMÉRNÖK
központi fűtés — vízvezeték — csatornázás
BUDAPEST, VII., ROTTENBILLER UCCA 28

Böhm Nándor és Társa
AUTÓJAVITÓ- ÉS KAROSSZÉRIAGYÁR
Budapest, VI., Tünde ucca 10-14. sz.
(Schlick-gyár) Telefón: Automata 903—19. Saját telep

Hirmann Ferenc
féműntőde és rézárugyár
Budapest, VII., Csányi ucca 7—9 sz.
Gyártmányai: Permetezők és ezek összes alkatrészei, rézsúlyok, háztartási mozsarak, gyertyatartók, habüstök, stb, továbbá „PAX" szab. kézi tűzoltókészülék stb. Telefon: J. 450-49

Alapítva 1904. **„HUNNIA"** Alapítva 1904.
MAGYAR GÉPTÖMÍTŐANYAG GYÁR RT.
Saját gyártmányú géptömítőanyagok, tömítőelemezek, autófék és kuplungbetétek
— MŰSZAKI NAGYKERESKEDÉS —
TELEFON: AUT. 281—48. BUDAPEST, V, SZEMERE U. 2.

CUSTODIS ALPHONS
MÉRNÖKI IRODA ÉS ÉPÍTÉSI VÁLLALAT IPARI BERENDEZÉS RÉSZÉRE
BUDAPEST, V., NÁDOR UCCA 19
Telefon: Aut. 120-07
ALAPÍTÁSI ÉV 1876
Gyárkéményépítés
Gőzkazánbefalazás
Ipari kemencék építése és tervezése

ÁKOS FRIGYES
BUDAPEST VII., KERTÉSZ UCCA 24—28
ÉPÍTŐMESTER
TELEFON: JÓZSEF 301—40

BUDAPESTI HIRLAP
a legtartalmasabb magyar napilap
Hangja előkelő, hírszolgálata tökéletes

HEVERDLE ISTVÁN
okl. mérnök, építő- és kövezőmester
VIII., Baross ucca 74. Telefón: J. 324-32.

OZALID fény- és aluminium-másolatok **Manglitz Ferenc Budapest,** VIII., József ucca 12. — Telefónszám: József 431-47.
Költségvetések, műszaki tervek, térképek rajzolását és sokszorosítását több színben is vállalja.

Végre rendezik a Gellért teret

Az az évek óta folytatott akció, amelyet a *Fővárosi Hirlap* indított a budai forrásvidék, a Dunapart Gellért tér és Rudas-fürdő közötti szakasza, a fedett kolonád és a Gellért tér rendezése érdekében, úgylátszik, *végre is eredményes lesz.*

A városrendezési ügyosztály már tavaly 300.000 pengőt állított be a Gellért tér burkolatának rendbehozására a költségvetésbe, s ez a pénz most rendelkezésre is áll. A térség egyszerű aszfaltozása azonban *nem oldja meg a kérdést.* Erre az álláspontra helyezkedett legutóbbi ülésén a Gellért-fürdő és szálló felügyelőbizottsága és úgy határozott, hogy

a tér rendezése érdekében külön javaslattal fordul a tanácshoz.

A bizottság javaslata az, hogy a rendelkezésre álló 300.000 pengőt egyelőre ne használják fel, hanem *csak akkor, ha a tér rendezésének végleges tervei elkészültek.* A Gellért tér, — mint a *Fővárosi Hirlap*ban erre számtalanszor rámutattunk, — a főváros egyik legexponáltabb és idegenforgalmi szempontból legjelentékenyebb tere, ahol

a Budapestre érkező idegenek csaknem száz százaléka megfordul.

A tér mai állapotában a villamos és vicinális vágányok kaoszával, a hotellel szemben álló balkáni jellegű piaci bódésorral és rendszertelen világításával, *nem méltó a hely idegenforgalmi jelentőségéhez s a világviszonylatban is első helyen álló fürdőhöz és gyógyszállóhoz.* Rendezni kell a Gellérthegy lábát is, a *Halász Bástyához* hasonlóan valami arhitektonikus bástyaszerű lezárással. Rendezni kell az újjonan fúrt forróvizű kút környékét, s föléje ivócsarnokot kell létesíteni, ahol a kúrázók szemeláttára bugyogjon fel a ma leszorított feltörő víz,

alkalmas lejáratot kell a térről létesíteni a földalatti barlangokhoz, ahol alvilágian misztikus környezetben fakadnak a mélységekből a fürdő gyógyító forrásai.

Olyan feladatok ezek, amit egyszerű újraburkolással megoldani nem lehet, s ilyen körülmények között pénzkidobás volna a közönséges rendezés. A bizottság arra kéri a tanácsot, hogy alakítson sürgősen külön szakértő bizottságot a tér összes rendezési problémáinak megbeszélésére. A bizottságban építészek, balneológusok és városrendezők foglaljanak helyet, azután pedig hirdessen rövid terminussal nyilvános, esetleg országos pályázatot, hogy a

nyárra, amikor a Szent Imre évvel kapcsolatban megindul a nagy idegenforgalom, a térség rendezése készen legyen.

A rendezés egyik legkiválóbb városrendezési szakértőnk szerint két irányú lehet. Vagy az olasz városok tereinek mintája után a burkolat anyagának megválasztásával, valami szökőkút és néhány szobor felállításával és természetesen az oda nem illő és zavaró környezet teljes eltávolításával lehet rendezni a teret, vagy valami kertészeti megoldást kell keresni, amely esetben a tér közepére a forgalmi követelmények szem előtt tartásával kisebb park-oázist kell telepíteni.

Bármilyen legyen is a megoldás, az a fontos, hogy *mielőbb kezdjék el* és ügyeljenek arra, hogy a kívánatos rendezés valóban kielégítő, esztétikus és a tér jelentőségéhez méltó kivitelű legyen.

Milyennek kellene lennie a Gellért térnek?

Érdekes és figyelemreméltó itt ismertetni *Hegedüs* Ármin ny. műsz. főtanácsos, a Gellért-szálló és fürdő egyik tervező-építészének véleményét erről a kérdésről.

Hegedüs Ármin abban látja a fürdőfejlesztési akció sikertelenségének egyik okát, hogy felvetődő komoly tervek és javaslatok nem is kerülnek szakszerű elbírálás alá, elfelejtődnek, majd időnként fantasztikus elgondolásokkal kibővítve merülnek fel és merülnek el újra.

A Szent Gellért- és Rudas-fürdők közötti gyógypark eszméjét *még 1911. évben* vetette fel elsőnek *Hegedüs* és akkor erről aránylag nem nagy áldozatokkal megvalósítható komoly tervek és javaslatok is készültek. E tervek szerint

a mostani Gellért-rakparton a villamosközlekedés, az alsó rakpart fölé létesítendő viaduktra helyezendő át.

A hegyet szegélyező kerítés eltávolítandó és a lejtős parksávok kiszélesítendők, annyira, hogy *a könnyű kocsiközlekedés az úttesten lebonyolítható maradjon.* A teherközlekedés az alsó rakparton bonyolítható le. *Hármas fasor szegélyezné a felső sétautat.* A Rudas-fürdő előtti szélesebb területen zenepavillont és ezzel kapcsolatos kisebb ivócsarnokot kell építeni.

A sziklabemélyedésbe volt tervezve a most ismét felmerülő, *a Gellérthegy tetejére vivő lift*, amelynek tornya kecses szerkezettel és művészi kiképzéssel semmiképp sem zavarná a hegy természetes szépségeit.

Egészen

fölösleges és anyagilag is kivihetetlen a Dunasoron végig a kilátást is elvevő fedett és zárt oszlopcsarnokot építeni.

A Rudasfürdő kazánházának elbontása után a Hungáriaforrás kis ivócsarnoka is megnagyobbítható lesz. A gyógypark szempontjából *ennyire volna szükség és ez nem kivihetetlen.*

A Szent Gellért-fürdő és szálló saját parkja *kicsiny.* Különösen áll ez a hullámfürdő létesítése óta. A gyönyörűen megépült hullámfürdő üzletileg is bevált, de fél, hogy visszafejlődik, mert a fürdő befogadóképessége kevés és a kertterület is *kicsiny.* Fontos és hasznos befektetés lenne tehát a Gellért-fürdő parkjának megnagyobbítása, amit a *jelenlegi Kelenhegyi út első, túlmeredek szakaszának áthelyezése által* lehetne elérni. *Hegedüs* érdekes terve szerint

a Gellért-fürdő főbejárata előtt tágas tér alakulna ki,

amelyből lépcsőzet vezethet fel a barlangkápolna elé. Innét a Kelenhegyi út széles karajban enyhébb emelkedéssel kanyarodna el a gellérthegyi vízműkert alsó részébe, amelyből ezáltal a mostani Kelenhegyi megszűnő útszakasszal együtt kb. 5600 m² terület kapcsolódnék a fürdő jelenlegi kertjéhez.

A hullámfürdő mellé még egy nagyobb és egy gyermekeknek szánt kisebb fürdőmedence volna létesíthető és a megnagyobbodott emelkedő park,

a vöslaui fürdőéhez hasonló gyönyörű teraszos kiképzést nyerhetne.

A Kelenhegyi út új útszakasza 20—25 m hosszúságban *alagútban* haladna, amely fölött az új fürdőpark kapcsolatot nyerne a vízmű kertjével.

A Gellért-fürdő parkjának főbejárata a mostani Kelenhegyi út szakasz tengelyébe kerülne.

Később rákerülhet a sor a Gellért-fürdő megépítése alkalmával tervezett áthídalásra is. A monumentális torony annak idején ezen áthídalás hídfője gyanánt épült. Az áthídalás tulsó hídfője lehetne indóháza a hegytetőre vivő *lebegőpályának* is.

LÁNC DEICHSEL
Budapest, VI, Vilmos császár út 15/d.

Kórházi, intézeti és tömegélelmezési konyhaberendezések
MAYER HERMANN és HIRSCHLER
BUDAPEST, VI., TERÉZ KÖRUT 48. SZÁM.
ELSŐRENDŰ HŰTŐGÉP
KÉPVISELET: ESCHER-WYSS & Co.
ZÜRICH-LINDAU

FÉMÁRÚ- ÉS SZERELVÉNYGYÁR
MÜLLER ANDOR
BUDAPEST, VIII., JÓZSEF KÖRÚT 35.
TELEFON: J. 373—71

GERA LAJOS FIAI
asztalos munkák gyára
TELEFON JÓZSEF 370—20
BUDAPEST, VIII., THÉK ENDRE UCCA 35

SEBESTYÉN SÁNDOR
asztalosmester, irodaberendezési vállalata
Budapest, VII, Hajtsár út 135. — Telefon: Zugló 60—89

ROSENTHAL MÓR
ÉPÜLETÜVEGEZÉSI VÁLLALATA
BUDAPEST, VI, CSENGERY UCCA 61. TEL.: A. 144-77

KAUTNIK JÓZSEF SZOBRÁSZ-MESTER
ÉPÜLET-, MŰKŐ- ÉS STUCKOMUNKÁKRA.
BUDAPEST, IX., BOKRÉTA UCCA 21.

Mandorff és Társa
Vas, fémlakatos és gépjármű áru munkák üzeme
Budapest VI., Szabolcs ucca 9.
Telefon: Aut. 142—67.

MAYER OTTÓ egészségügyi berendező
központi fűtés, szellőztetés és fürdőberendezési vállalata. Épület- és díszműbádogos, légszesz, vízvezeték, csatornázás és szivattyú berendezési telepe. Budapest, VII, Barcsay u. 9. Tel J. 360-70

Talajnedves épületek kiszárítása szabadalmazott falfűrésszel
Talajnedves kő- és téglafalazatok szigetelése és kiszárítása, talajvíz-szigetelés, házigomba kiirtása. Költségvetések díjmentesen!
PÉTER ERNŐ
V., SZEMÉLYNÖK UCCA 16. VI. 2. Telefon: Aut. 161-12

ROYAL BENZINKUTAK
a legjobb üzemanyagot és a legjobb amerikai Readway-olajat szolgáltatják
PAJOR LÁSZLÓ
Tel.: Aut. 189-58 és 290-07 Budapest, V., Váci út 18

SOMOSKŐI BAZALTBÁNYA RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
Bánya és zúzótelep: Somoskőújfalu
Telefon: Automata 829-23 és 817-92
Budapest, IV., Bécsi ucca 4. sz.
A bánya előállít: mindenféle szemnagyságú zúzott kavicsanyagot, pormentes zuzalékot legjobb minőségben, előállít továbbá különböző méretű útburkolati idomköveket. Útépítési osztálya vállalja: makadámutak, szabadalmazott óriáskavics (Derieso) utak építését, mindenféle idomkőutak burkolati munkáinak előállítását, továbbá a „Warrenite Bitulithic" elnevezésű legjobban ismert bitumenes rendszerű utak építését.

BŐHM GYULA
útépítési és kövezési vállalkozó
ÚJPEST, Tavasz u. 7
Telefón: A. 944-52

DELMÁR BÉLA
okl. mérnök, építőmester
Budapest, VI. Benczur u. 17
Telefon 263-40

„Ki mint vet, úgy arat!"
Mauthner-magnál jobbat sehol sem kaphat!
MAUTHNER ÖDÖN
MAGTERMELŐ ÉS MAGKERESKEDELMI RT.
Központ: Budapest, VII., Rottenbiller ucca 33
Ujonnan átalakított és megnagyobbított belvárosi eladási helyisége: Ferencrendi templommal szemben
IV. KER., KOSSUTH LAJOS UCCA 4. SZÁM

VÁROSI KÖZTEREK

Rakovszky Iván előadása

Az *Országos Széchenyi Szövetség* előadássorozatán első előadóként *Rakovszky* Iván, a *Közmunkatanács* elnöke a nagyvárosok problémáival kapcsolatban *a közterek jelentőségéről* beszélt. *Rakovszky* Iván előadására megtelt az *Országos Széchenyi Szövetség* helyiségének nagy előadóterme előkelő és szakértő közönséggel, amelynek sorában megjelent többek között: *Darányi* Kálmán miniszterelnökségi államtitkár, *Schandl* Károly, az Országos Központi Hitelszövetkezet alelnök-igazgatója, *Lamotte* Károly székesfővárosi tanácsnok, *Kertész* K. Róbert kultuszállamtitkár, *Czabalay* Kálmán, a Közmunkatanács alelnöke, *Lengyel* Zoltán v. országgyűlési képviselő, *Hültl* Dezső műegyetemi tanár, *Király* Kálmán székesfővárosi műszaki főtanácsos, *Török* Zsigmond dr. népjóléti miniszteri osztálytanácsos, *Zubriczky* József és *Legeza* Pál miniszteri tanácsosok, *Acsay* László, az *Országos Széchenyi Szövetség* elnöke és számosan mások. *Rakovszky* Iván a városi közterek különböző katgóriáival foglalkozott. Célja szerint *négyféle* városi teret különböztet meg, ezek: *a fórum-, a piac-, a forgalmi tér és a sétatér.* Fórumjellegű terekre, ahol a közönség időnkint össze szokott gyülekezni, fölvonulásokkor, ünnepélyek alkalmával, *feltétlenül szükség van,* mert helyet kell hagyni a közönségnek, ahol gyülekezést tarthat, találkozhatik.

A piacterek fejlődését ismertetve, megállapította, hogy a vásrcsarnokok után *megint csak piactereket létesít* a városrendező, de itt már hatóságilag megépített fedett vásárokat rendeznek be.

A forgalmi tereket maga a közlekedés hozta létre, amikor a városok fejlődésében *a fontosabb góc-pontokon a forgalom metszette el a sarkok szögleteit.* A mi belvárosunk ebből a szempontból *szánalmasan szegény.*

A sétaterekre szükség van, de *a túlzott parkosítás nem helyes.* A terek építészeti szépségének is egyik alapfeltétele, hogy a teret *rendeltetésének megfelelően képezzék ki.* A logikai ellentmondások *mindig a szépség rovására mennek.*

Párt és klub

— *Scheuer Róbertet meleg ünneplésben részesítette az ötödik kerület polgársága. Scheuer* Róbert törvényhatósági bizottsági tag, az *Egységes Községi Polgári Párt* és a *Polgári Egység Klubja* népszerű igazgatója tiszteletére barátai és választói *háromszáz terítékes vacsorát rendeztek* a pártközpont akadémia-uccai nagytermében, 47-ik születésnapján. A vacsorán résztvett a pártvezetőség és a politikai élet számos vezetőtagja is. *Schidlauer* Ignác tartotta az első pohárköszöntőt. Hangoztatta, hogy ezen a vacsorán elsősorban a barátot és nem a politikust ünneplik *Scheuer* Róbertben. Nem mint a *Lipótvárosi Társaskör* elnökét, nem mint a törvényhatósági bizottsági tagot köszöntik, hanem a készséges polgártársat. Öt év előtt határoztuk el, — mondotta — hogy *Scheuer* Róbertet bizottsági taggá választjuk, mert *azt akartuk, hogy ezt a kerületet jó kézre bízzuk.* Utána *Kelemen* Aurél a magyar sport-társadalom üdvözletét tolmácsolta. *Scheuer* Róbert közvetlen szavakkal köszönte meg a szeretet és a bizalom megnyilvánulását, s kijelentette, hogy *a jövőben is az lesz a célja, igyekezete, hogy teljesíteni tudja kötelességét a polgársággal szemben.* Kérte, hogy tartsák meg számára továbbra is a bizalmukat, de cz a bizalom ne legyen mindig dicsérő, hanem ha szükségesnek tartják, legyen kritizáló, ha kell követelő is. *Tárkány* Jenő, utána *Róna* Jenő annak a reményének adott kifejezést köszöntőjében, hogy a főváros nagy közlekedési reformjának megvalósításában, a halaszthatatlan rendcsinálásban vezérszerep vár *Scheuer* Róbertre. A közönség végül *Scheuer* Róbert *javaslatára egyhangúan kimondotta, hogy a kerület polgársága, elsősorban Scheuer Róbert baráti köre, közadakozásból alapítványt létesít, amelyből minden évben külföldi tanulmányútra küldenek a kerület fiataljai közül egyet, aki kiváló eredménnyel végezte a középiskolát és több idegen nyelven beszél.*

— *Ugron Gábor ünneplése az Erzsébetvárosi Polgári Körben.* Társasvacsora keretében ünnepelte az *Erzsébetvárosi Polgári Kör* díszelnökét, *Ugron* Gábort, akit *Lédermann* Mór, a kör elnöke köszöntött fel nagy tetszést aratott beszédben. *Ugron* Gábor rámutatott azokra a nehézségekre, amelyeket a kormánynak le kellett küzdeni addig, amíg az ország eljutott nemzetközi viszonylatban is megbecsült helyzetéhez. *Dési* Géza megemlékezett a közös küzdelmekről, *Farkas* József dr., *Fodor* József dr., *Sándor* Béla és mások *Ugron* Gábort köszöntötték fel.

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros tanácsa nyilvános írásbeli versenytárgyalást hirdet az I. ker., Tóth Lőrinc ucca (Istenhegyi út és Ráth György ucca közti szakasz) kátrányos makadámszerű rendezésére.

A hivatkozott hirdetményben közölt módozatok szerint a leteendő bánatpénz összege az ajánlati összeg 2%-a.

Az ajánlat benyujtásához szükséges nyomtatványok IV., Központi városháza, II. em. 285. ajtószám alatt kaphatók 2 pengő lefizetése ellenében.

A kellően felbélyegzett és borítékban elhelyezett ajánlatokat 1930. évi március hó 17-én (hétfőn) déli 12 óráig II. em. 279. ajtószám alatt vagy ugyanaznap délután ½5 és 5 óra között a versenytárgyalás helyszínén kell benyujtani. A versenytárgyalás 1930. évi március hó 17-én (hétfőn) délután 5 órakor lesz a Központi városháza, II. emelet 266. ajtószámú helyiségben, ahol a vállalkozók vagy megbizottaik jelen lehetnek.

Budapest, 1930. évi február hó 26-án.

A székesfőváros tanácsa.

KEMÉNY SÁNDOR
OKL. MÉRNÖK-ÉPITŐMESTER | Telefon: Aul. 926—24
IRODA: PANNÓNIA UCCA 18. SZÁM

Aszfalt és Kátrányipar RT
Budapest, V. ker., Nádor ucca 12 ● Telefon: Aut. 262—81, 282—82
GYÁRAK: { Budapest, IX., Illatos út 18—20 / Szőreg, (Szeged mellett) } saját iparvágány

Széchenyi Gyógyfürdő
a modern orvosi tudomány minden eszközével és a különböző gyógyeljárásokhoz szükséges fölszerelésekkel ellátva.
A város minden pontjától könnyen megközelíthető.

A Hatvani Asbestfedőpalagyár Rt.
Telefon: Aut. 628—20.
gyártmányai
hiteles vegyvizsgálati bizonylat tanusága szerint asbesttartalmuknál fogva
tűz- és fagyállóak
Régi és uj tetők fedési munkálatait teljes szavatosság mellett a legjutányosabb áron vállaljuk kedvező fizetési feltételek mellett is. Ellsmerő levelek a legelőkelőbb helyekről.
Telefon: Hatvan 84. Sürgönycim: Palagyár Hatvan.
Budapesti iroda: V., Nádor-u. 3.

Az 1924. évi XVIII. t.-c. alapján szervezett
IPAROSOK ORSZÁGOS KÖZPONTI SZÖVETKEZETE
Postatakarékpénztári számla: 10517 — Postatakarékpénztári csekkszámla: Kisipari hitelakció: 44500 — Girószámla: MAGYAR NEMZETI BANK — TÁVIRATCÍM: IPKÖZPONT
KÖZPONTI OSZTÁLYOK: BÖROSZTÁLY, ÉPÍTŐIPARI OSZTÁLY, FAIPARI OSZTÁLY, KISIPARI HITELAKCIÓ, KERESKEDELMI OSZTÁLY, TEXTÍL KÖZSZÁLLÍTÁSI OSZTÁLY
BUDAPEST, VII., KÁROLY KIRÁLY ÚT 3/c
TELEFONSZÁM: JÓZSEF 463—39

Rietschel és Henneberg
Részvénytársaság
Budapest, VIII., Práter ucca 12. szám.
Telefon: József 323—18.
Központi fűtések, vízvezetéki és csatornázási berendezések

KŐBÁNYAI KÁTRÁNY- és ASZFALTIPAR
FRIED és GRUBER okl. mérnökök / X., Gyömrői-út 64 / Tel.: J. 449-44
GYARTMÁNYAINK: bőrlemez, szigetelőlemez, aszfalt fedőlemez (szegtalan), facement, kiöntő aszfalt, aszfalt coulé
VÁLLALUNK: Tetőfedést minden kivitelben, szigetelési munkákat, vízelenitési munkákat, aszfaltozást

BANNER ZOLTAN
okleveles épitész és épitőmester
BUDAPEST, I., VERPELÉTI-ÚT 10.
Telefon: LÁ. 6-57. Telefon: LÁ. 6-57.

SCHÄFFER KÁROLY
okleveles mérnök
Vasút-, út-, betonépitési vállalkozó kövező-mester
Budapest VIII, Aggteleki ucca 17. Telefon: József 325-88

Standard aszfaltok
Oil Trading Company képviselete
MILLINI IGNÁC
Budapest, V., Nádor ucca 6. sz.
TELEFÓN: AUT. 833—40, 832—77.

»EGYESÜLT«
GOLYÓS- ÉS GÖRGŐSCSAPÁGY GYÁRI JAVÍTÓÜZEM
BUDAPEST, VI, SZINYEI-MERSE UCCA 26
(Podmaniczky ucca sarok)
ÚJ SPECIÁL CSAPÁGYAK KÉSZÍTÉSE
TELEFÓN: AUTOMATA 184—34.

HOCHSTÄDTER VILMOS
Asztalos- és famegmunkáló-telep
BUDAPEST, IX., ERKEL UCCA 9. ÉS 12.
TELEFÓN: Aut. 855-68 :: ALAPITVA 1888. ÉVBEN

GÓTS KÁROLY
hat. engedélyezett villanyszerelő és elektromechanikai műhelye
BUDAPEST, V. VISEGRÁDI U. 13/a. Telefon: Aut. 113—70.
VILLANYOSSZERELÉSEK, márványraszerelt kapcsoló- és biztositótáblák.

ROGGENBAUER REZSŐ
kárpitos, díszítő és lakberendező
BUDAPEST, V., PALK MIKSA UCCA 12
Telefon: A. 190-87
Ponyva, vászonredőny és kórházi matracok szállitási vállalata

MAUTNER JENŐ
műasztalos
Budapest, Alpár-u. 10.
Telefon: J. 414-79.

Steinhäusl és Kölber
FESTŐK
BUDAPEST, IX., TÜZOLTÓ UCCA 3. TEL: J. 308-24.

JAKAB GYULA
MŰASZTALOS
Modernül felszerelt gépüzem. Az orsz. iparművészeti kiállitáson a m. kir. állami nagydijjal kitüntetve
Budapest, VII, Hungária körut 204. sz.
Telefon: József 373-81

SCHÜTZ EDE
TELEFON J. 330—45
ÉPÜLET-, MŰ- ÉS VASSZERKEZETLAKATOS
BUDAPEST, VII., THÖKÖLY ÚT 23. SZÁM

HALTRICH FRIGYES
karosszériaüzem
Budapest, VI., Csángó ucca 22. sz.
(Lehel ucca sarok.) Ezelőtt VI., Stefánia út 5.
Telefon: Automata 905—81.

SÁGHY GYULA ácsmester
Budapest, V, Hold u. 9. II. 18. Tel. Aut. 157-36

KLOSE V. F.
FELVONÓGYÁR
(saját gyártelepünkön)
BUDAPEST, VI., GÖMB U. 44
Mindennemű felvonónak legtökéletesebb kivitelben való gyártása
Telefon: Aut. 900-66

MINKOVITS
modern cégtáblafestő
VIII., Vig ucca 24. — Telefon: József 385—52.

NEMES FUCHS VILMOS
ELEKTROTECHNIKAI VÁLLALAT
BUDAPEST VI, SZONDY UCCA 84. III. 1.
TELEFÓN: AUTOMATA 285-48

Kalas építési vállalata.
I. Stirtes u. 3/b. J. 456-03.

TELEFON: JÓZSEF 424-80
STRASSER CIÁNOZ, TAKARÍT
TELEFON: JÓZSEF 424-80

Különleges táblákkal jelölik meg az elsőrendű közlekedési útvonalakat

Az új közlekedési kódex, amelynek a főváros publikumát érintő részeit annak idején a *Fővárosi Hirlap* részletesen ismertette, tudvalevően számos olyan intézkedést is tartalmaz, amely a nagyobb forgalmú útvonalak speciális megjelölésére vonatkozik. Ezek a jelzések arra valók lesznek, hogy az egyre élénkülő uccai forgalmat szabályozzák és a közlekedés zavartalan lebonyolítását biztosítsák. A jelzések természetesen

különös figyelemmel lesznek a ma már dominálló gépkocsiközlekedésre és a nemzetközi forgalomra.

Az útjelző táblák és jelvények előkészítésén a székesfőváros és az államrendőrség közlekedési osztályai *együttesen dolgoznak*. Az Andrássy út egyes pontjain és a város más helyein próbaképpen már elhelyeztek jelzéseket, amelyek a tavasszal általánosak lesznek. Ugyancsak a tavasz folyamán felszerelik a forgalmas gócpontokra a további közlekedési jelzőlámpákat is, úgyhogy rövidesen e tekintetben mintaszerű rend lesz Budapesten.

A közlekedés készülő reformjai iránt *illetékes helyen* érdeklődött a *Fővárosi Hirlap* munkatársa és a következőket tudta meg:

— Az egyes útvonalaknak a közlekedési kódexben előírt megjelölése a közeljövőben elkezdődik. Ezek a jelzőtáblák az uccasarkokon, feltűnő helyen lesznek. Nem a falakon, mint eddig, hanem alacsony oszlopokon, hogy úgy a gyalogosok, mint a kocsivezetők részére *könnyen észrevehető, kiabáló legyen*. A táblákon az ucca neve és a házszámok lesznek feltüntetve, *jelezve, hogy mely irányban vannak az emelkedő számok*. A táblán emellett megjelölik azokat a helyeket, amelyeken lassítani kell, ahol villamos-vágány vagy autobusz-keresztezés van, szóval *az úgynevezett veszedelmes pontokat*. Jelzés mutatja azt is, hogy az illető útvonal elsőrendű, vagy mellékútvonal-e. Ezeket a figyelmeztető táblákat fényvisszaverő anyaggal, úgynevezett *macskaszemekkel* rakják ki, hogy

sötétben is láthatók legyenek.

A városból kivezető útvonalakon táblák lesznek, amelyek *jelzik az irányt a legközelebbi nagy város*, vagy az országhatár, például Wien, Prága, Belgrád, Grác stb. felé olyan módon, hogy külföldiek is megérthessék. Az irányjelző táblák elhelyezése és a hajtási tilalmakat feltüntető jelzések elhelyezése már részben megtörtént. Külön

táblák fogják jelezni az autóparkok helyeit az egyes tereken, vagy útvonalakon.

Az autók ezentúl csak az ilyen kijelölt helyeken *várakozhatnak*.

— Tervezi az ügyosztály az Andrássy út forgalmának külön megszabályozását is, olymódon, hogy

jelzőtáblákkal az úttestet két sávra osztja,

az egyik oldalon bonyolódik le a kifelé, a másikon a befelé irányuló forgalom. Az úttest közepén lesznek esetleg a várakozó gépkocsik parkírozására szolgáló helyek és az autótaxi-állomások. Szó van arról, hogy az Andrássy út tengelyében e célból bizonyos távolságonkint járdaszigetek épülnek. Az úttest kettéosztása és a hajtási irány megjelölése valószínűleg hordozható táblákkal történik. Eredetileg az volt a terv, hogy egy lámpasor is kerül a középre a járdaszigetekre, de ezt a tervet egyelőre el kellett ejteni, mert a földalatti vasút miatt a világításhoz szükséges új villamos-kábel felfektetése *nehézségekbe ütközik*.

— Rövidesen az összes forgalmasabb helyeken újabb közlekedési jelzőlámpákat szerelnek fel. Még a tavasszal megszünnek a Rákóczi út, Károly körút, Múzeum körút torkolatában levő villamos kanyarodók, megtörténik a vágányáthelyezés és a járdasziget-építés. Ezzel aztán rend lesz a legveszedelmesebb pontok egyikén is. Ezt

követi hamarosan a Calvin tér rendezése, mert az ottani káoszt tovább tűrni nem lehet.

A Calvin téren gyalogosnak *ma már úgyszólván lehetetlen az átkelés, olyan sok oldalról fut össze a forgalom*.

— Összesen mintegy 250—300 elsőrendű útvonal megjelölésére kerül a sor. Ezek a jelzőtáblák ilyenformán festenek:

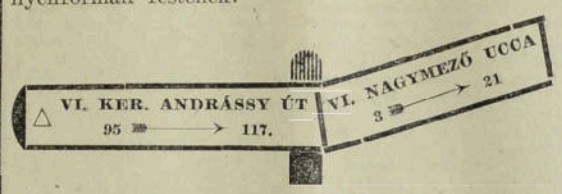

Nem kell reklám az útjelző táblákra

A *Fővárosi Hirlapban* már szóvátettük, hogy reklámtrükköknek azt a furcsa kinövését, amely ugyan még nem valósult meg és remélhetőleg nem is fog megvalósulni, amely azonban a minap újra kísértett a főváros közlekedési bizottságának ülésén. A *Magyar-Hollandi Biztosító* ajánlatáról van szó, amely szerint a társaság ingyen állítana fel uccajelző táblákat és oszlopokat, *de viszont ezeken elhelyezné a maga hirdetéseit*. Nem tekintve, hogy a hirdetésnek ez a módja csorbát ütne a főváros hirdető vállalatának monopóliumán, a legerélyesebben ellenezni kell az ilyen kísérleteket, amelyek a pesti uccát reklámoszlopok erdejével akarják benépesíteni. Amúgy is lépten-nyomon hirdetésekbe botlik az ember, különösképp nem szabad tehát a megnövekedett forgalomban a gondjaival elfoglalt pesti polgárt eligazító jelzéseket telerakni hirdetésekkel, amelyek elvonják a figyelmet a forgalmi jelzéstől. Végre is a társaság minden kecsegtető életbiztosításánál hatásosabb életbiztosítás, ha az ember betartja a forgalmi szabályokat és nem szalad a villamos alá. Az útjelző tábla jelezze az utat, de természetesen *nem a biztosítótársaság irodái felé*.

Magyarország aranykoszorús mestere
SZLEZÁK LÁSZLÓ
harang- és ércöntöde, harangfelszerelés és haranglábgyár
BUDAPEST, VI., Frangepán ucca 77. szám
Telefon: Aut. 913-53

Bazilika részére készült 7500 kg új harang
Az 1900. évi párizsi világkiállításon díszoklevéllel, 1921. és 1923. évi vasipari kiállításon aranyéremmel, az 1925. és 1926. évi kézműipari tárlaton kormánydíszoklevéllel, 1927. és 1928. évi budapesti, székesfehérvári, szentesi és szombathelyi kiállításokon nagy aranyéremmel kitüntetve. — Számos egyházi elismerőlevél! — Költségvetéssel díjmentesen szolgál! Előnyös fizetési feltételek!

ERDÉLYI MŰINTÉZETE
udvari fényképész IV., Semsey Andor ucca 2. sz.

NEUMANN SÁNDOR
üvegesmester és táblaüvegeladás
BUDAPEST, V., BÁTHORY UCCA 20
Telefonhivó: Automata 235—56. sz.

KASZIMIR FERENC
TELEFONHIVŐ: L. 906—23
ÉPÜLET- ÉS BÚTORASZTALOSMESTER
BUDAPEST, V, TISZA UCCA 18

TREMMEL TESTVÉREK TELEFON 465—90
bádogos és szerelő, egészségügyi, műszaki berendezési vállalata
BUDAPEST, VIII, BAROSS UCCA 50 SZÁM

STEINER MÁRK konyhabutorok, leányszobák és előszobaszekrények állandóan raktáron
asztalos üzlete és ablakredőny gyártás
Budapest VI, Hegedüs Sándor ucca 27. (Izabella ucca sarok)
Telefon: Aut. 223-85. — Köztisztviselőknek fizetési kedvezmény

NYITRAY JÁNOS
hatóságilag eng. villanyszerelő és mechanikai vállalata
VII., CSÁNYI UCCA 6.

Ha jó, tartós, megbízható és gazdaságos üzemű
autobuszra vagy teherautóra
van szüksége, úgy kérjen ajánlatot és bemutatást a
Magyar Waggon- és Gépgyár RT-tól,
amelynek győri **automobilgyárában** készülnek a legujabb típusu autók.
RÁBA-KRUPP és RÁBA-A. F.
Központi igazgatóság: V., Deák Ferenc u. 18
Telefon: 818-50
Budapesti raktár és javitómühely: Kerepesi út 28. sz.
Telefon: J. 453-84.

ILKOVITS J.
özponti fütések és vízvezetéki berendezések vállalata
BUDAPEST, VI, ANDRÁSSY ÚT 92
Telefon: Aut. 212—07.

VAS UCCA 16
BOSCH SZOLGÁLAT
Telefon: József 393-73.

REDNER JENŐ
MÉRNÖK, ÉPITŐMESTER, ÉPITÉSI VÁLLALKOZÓ
BUDAPEST, X., DANDÁR U. 17. TEL. J. 394-32

ÁRLESZÁLLÍTÁS!

Racionalizálás következtében leszállítottuk a következő cikkeink árát
KÁVÉ, CSOKOLÁDÉ, FŐZELÉK (dobozban), TÉSZTAÁRU, KEKSZ, MÉZ, PAPRIKA
KÉRJE UJ ÁRJEGYZÉKÜNKET!
Meinl Gyula rt

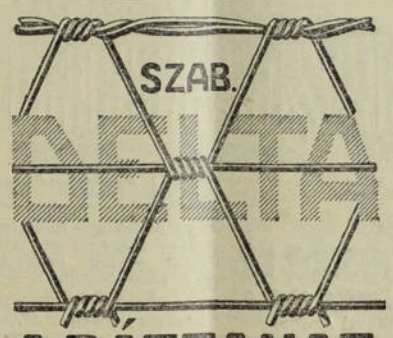

DRÓTFONAT
A LEGJOBB KERITÉSANYAG.
KOLLERICH PÁL ÉS FIAI
BUDAPEST. IV. FERENC-JÓZSEF RAKP. 21.

WIHART FERENC
• ÉPITÉSZ ÉPITŐMESTER •
BUDAPEST, VII., COLUMBUS UCCA 33. sz.
TELEFON: JÓZSEF 350-97

FISCHER ÉS HARTMANN
mázolómesterek
Budapest IV, Képiró ucca 3. sz. TELEFON: A. 847-73
Fióküzlet: IX. ker., Tompa ucca 30. szám

Saját érdekében tekintse meg
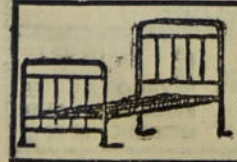
HIKKER réz-, vasbutorgyár
készitményeit. Ágybetétek, gyermekkocsik, ágynemüek, paplanok és legujabb kivitelü kerti butorok gyári árban. **Mintaraktár:** VII., Dohány ucca 22. (Arkád bazár). **Gyár:** VII., Holló ucca 5.

Tavasszal megindul a FANSZ társasházak építése

Mint ismeretes, a *FANSz* vezetősége még a mult év elején öröklakásos társasházak építését vette tervbe, hogy tagjait jutányos áron saját otthonhoz juttassa. Ezirányban kifejtett munkálkodása sikeresnek tekinthető, amennyiben a főváros tanácsa kedvező feltételek mellett át fogja engedni az építkezés céljaira az I. ker., Horthy Miklós út és Bertalan u. sarkán, továbbá a Lenke út és a Horthy Miklós út sarkán fekvő telkeket, melyek napos fekvésüknél és kedvező beépítési lehetőségüknél fogva társasházak építésére kiválóan alkalmasak. Ezzel a kérdéssel már a kisajátító bizottság, valamint a pénzügyi bizottság is foglalkozott s mindkét bizottság pártoló javaslatot terjeszt a törvényhatósági bizottság közgyűlése elé. Tudomásunk szerint az ügy a legközelebbi tanácsülés elé, ezt követőleg pedig a legközelebbi közgyülés elé kerül. A telkek

vételárát a társasházak tulajdonos tagjai 10 év alatt fogják a fővárosnak kamatmentesen megfizetni.

Az említett társasházakban 2—3 és 4 szobás komfortos, modern, tágas, jó kiképzésű lakásokat terveznek. Minden lakás külön szobának tekinthető nagy hallal, továbbá parkettes cselédszobával, csempézett konyha és fürdőszobával, fehérre festett ajtók és ablakokkal, mélyen üvegezett ajtókkal készül. *A hall ötszárnyú, mélyen üvegezett ajtóval és ebédlővel alkalmi teremmé kapcsolható.* A házak tetőzetén jól kiképzett napfürdőzőhely lesz. Minden ház

teljesen különálló, független szövetkezet.

A Bertalan uccai társasház kb. 38, a Lenke uti három társasház pedig külön-külön kb. 18 lakást fog számlálni.

Az építési akció előkészítő munkálatai annyira előhaladtak és ezidőszerint is oly serényen folynak, hogy reménlhetően az építkezés április havában megkezdődik és

a társasházak novemberre már beköltözhetők lesznek.

Tudomásunk szerint a lakások lekötése *még néhány hétig tart*, tehát azok a fővárosi alkalmazottak, akik ezekben az építési akciókban résztvenni óhajtanak s ebbeli igényüket még idáig nem jelentették be, az egyes alakulóban lévő szövetkezetek igazgatóságánál *jelentkezhetnek*. Tájékozásul megjegyezzük, hogy egy 3 szobás lakás lekötéséhez kb. 5000 P építési hozzájárulás előzetes lefizetése szükséges s az évi annuitása egy ily lakásnak, minden költséget beleszámítva, 10 évig évi kb. 1900 P, 10 év után pedig kb. 1600 pengő.

A minden tekintetben altruista és rendkívül kedvezményes építési akció iránt oly nagy az érdeklődés, hogy a *FANSz* vezetősége bizonyára méltányolni fogja azoknak a nagyszámú jelentkezőknek indokolt kérését, akiknek a mostani akció keretében lakás nem jut, hogy részükre az akciót folytassa s *újabb társasház-szövetkezeteket szervezzen.*

Budapest legforgalmasabb pontján 33.740 jármű halad át naponkint

A közlekedési ügyosztály a rendőrség adatai alapján összeállította a legforgalmasabb pontok jegyzékét. E szerint a főváros legmozgalmasabb pontja az Astoria előtti sarok: a belső körút, *Kossuth Lajos* ucca és Rákóczi út keresztezésénél, ahol

33.740 jármű halad át naponta.

Utána az Oktogon következik 29.423 járművel. Harmadik helyen a *Berlini* tér szerepel 28.083 járművel, míg a *Nagykörút* sarkát az Emkénél 27.762 jármű szeli. A *Calvin* téren 27.545 közlekedési eszköz halad át, a *Vilmos császár* út és Tisza István ucca sarkán 23.688, a *Margithídon* 21.774, a *Baross* téren 20,445. Érdekes, hogy

az Emke-sarok két évvel ezelőtt még az első helyen volt, az idén pedig már a negyedikre szorult vissza.

Az utolsó két év alatt e helyen csupán napi 2000 járművel szaporodott a forgalom, míg az eléje sorolt másik három helyen az Astoria sarkon, az Oktogonon és a Berlini téren *közel 14—20 ezer volt a napi növekedés.* A változásokból látható, hogy *Budapest forgalma még mindig milyen rohamosan növekedik és a növekvő forgalom mindig újabb levezető útvonalakat keres magának, ha valamely fő ütőéren túlterhelés áll elő.*

Vállalkozás

Versenytárgyalási megbízások

A mult héten tartott nyilvános és szűkkörű versenytárgyalások alapján a különböző közmunkákat és közszállításokat a következő cégek kapták:

Vízvezeték és csatornázási munkát a Bihari úti szükséglakásoknál: Scheiber Miklós 18.139, Kovács A. Ödön 16.557; *a Csapláros u. köztisztasági garázsnál:* Dávid és Deutsch 22.438 P.

Villanyszerelési munkát a Bihari úti szükséglakásoknál Dénes Béla 2592, Diószeghy és Társa 2472 P.

Mázolómunkát ugyanott: Kovács István 2882, Liktor Ferenc 2890 P.

Föld-, kőmíves- és elhelyezőmunkát ugyanott: Zilahi Balogh Gyula 79.664, Redner Jenő 79.664 P.

Bádogosmunkát ugyanott: Abucsay Sándor és Társa 2268, Subasics Lajos 2528, *a Léderer-telepi erdei iskolánál:* Czihák Károly 3386 P.

Tetőfedőmunkát a Bihari úti szükséglakásoknál: Rau József Antal 3821, Somogyi Béla 4182 P.

Asztalosmunkát ugyanott: Nyitray Károly 12.388, Gera Lajos és Fia 12.884 P.

Lakatosmunkát ugyanott: Fölkel István 6147, Rózsa Iván 5729 P.

Üvegezési munkát ugyanott: Gál Lajos 3785 P.

Takaréktűzhelyszállítást ugyanott: Lőrincz Pál és Vince 6672 P.

Drótkerítési munkát a farkasréti temetőnél: Vas és Kovács 5456 P.

Vasbetonmunkát ugyanott: ifj. Petz János 3036 P.

Ablakponyva-szállítást a Raktár uccai iskolánál: Paschka és Társa 1785 P.

Kocsiút-aszfaltozási munkát a Reviczky uccában: Magyar Aszfalt rt. 11.800 P.

Kocsiúttest-szélesítési munkát a Retek uccában: Heverdle István 45.649 P vállalati áron.

Beérkezett ajánlatok

A mult héten tartott versenytárgyalásokon a különböző közmunkákra és közszállításokra a következő cégek pályáztak:

Gumipadlózati munkára a Marczibányi téri elemi iskolánál: Magyar ruggyantaáru gyár r. t. 4945, vitéz csókaköi Plökl Nándor 5052, Wippler és társa 5127 P.

Tűzhelyjavítási munkára a Mária Terézia laktanyánál: Kada Márton 3070, Kajtár Lajos 4230, Sági István 4785 P.

Kalorifer szállítására a csaplárosuccai garázsnál: Péter Artúr 1435, Zöld József 1734, Hermann János 1920, Schrack Ferenc 2106, Zsédely [illegible]ay 2325, Berkes Jenő 2400 P.

Asztalos munkára a csaplárosuccai köztiszt. garázsnál: Hochstädter Vilmos 7834, Brichta József 8280, Dören Henrik és Tsa 8433, Fischer András 8817, Ocsenás János 8934, Keresztesy Ödön 8939, Ranyák József 8961, Klekner Lászlóné 9142, Fritz Péter 9338, Hegedüs J. és Nagy L. 9498, Halaman János 9592, Polatsek János 9613, Gera Lajos fiai 10.042, Nyitrai és tsai 10.110, Schramm József 10.528, Bútorcsarn. szöv. 9208, Malomsoky József 10.359 P.

Lakatos munkára a csaplárosuccai köztiszt. garázsnál: Vitál András 9811, Péter Artúr 9908, Kajtár Lajos 9999, Skolkay Mátyás 10.779, Jonász Vilmos és Weiner Ferenc 11.126, Reichenburg Jenő 11.329, Vozáry Pál 11.383, Berényi és Lengyel 11.445, Braun Miklós 11.468, Knausz Gyula 12.311, Polgár Károly 13.340, Polgár Ignác 15.984, özv. Sallay Nándorné 9906, Sóty Zoltán 14.959 P.

Mázolómunkára a csaplárosuccai köztiszt. garázsnál: Herceg és Verhovina 4874, Bakos Ernő 4997, Obermayer István 5326, Lerchner István 5420, özv. Fratricsevics Istvánné 5551, Fischer és Hartmann 5628, Schmitz Ferenc 5644, Papp Emil 5685, Krausz József és fiai 5758, Schumann Gyula 5798, Grossmann Lajos 6140, Remsey Elemér 6144, Bábel és Putovics 6818, Schuszlik Ágoston 6820, Jóföldi Tibor 7096, Liktor Ferenc 7122, Hantos test. r. t. 7542, Környei Lajos 7531, Török és Juhász 7956, ifj. Markreiter József 8150, Tomi Lajos 8361, Strausz Henrik 5098, Benedek János 6633, Kneisz Gergely 6684 P.

Vízvezeték és csatornázási munkára a Gyáli úton épülő vámhivatalnál: Sztojka Béla 4463, Gyöngyösi István 4814, Vozáry Pál 4858, Fliegl Béla 5045, Józsa Ernő 5150, Nyikulás János 5060 P.

Építési engedélyek

A magánépítési albizottság 1930. évi március 3-án tartott ülésében a következő építési engedélyek kiadását javasolta a tanácsnak.

A) Nagyobb és kisebb építkezésekre:

1. Keresztény Szociális Kultur és Otthon egyesület VIII., Beniczky u. 35726/2. hrsz. négyemeletes szék- és bérház, terv. Martonosi Baráth L. II., Margit rakpart 15.

2. Fenyves István és tsai II., Kisrókus u. 5—7. 2 drb. háromemeletes bérház, terv. Fenyves és Fried, Gyömrői út 90.

3. Fischer Hermann IX., Tűzoltó u. 8747. régi és 37208. új hrsz. egyemeletes lakóház, terv. Lux József IV., Régiposta u. 15.

4. Skrek Lipót és neje VII., Dob u. 27. hatemeletes lakóház, terv. Haraszty Samu, Ferenc krt. 24.

5. Forgács Dezsőné VII., Telep u. 31245. hrsz. kétemeletes bérház, tervező Schuszter György, Gizella út 47.

6. Özv. Sztojánov Antalné X., Maláta u. 21. egyemeletes lakóháztoldalék, terv. Beta Géza, Liget u. 17.

7. Csiszár István I., Kelenföld 3489/11. új hrsz. magasföldszintes lakóház, terv. György István VIII., Őr ucca 6.

8. Diamant Ödön VII., Péterfy Sándor u. 21. földszintes iroda, terv. Gyenes István VII., Elemér u. 36.

B) Családiházakra:

1. Kiss József és birtoktsa VII., Alsórákosi rétek 30779/12. hrsz. terv. Makovszky Lajos VII., hajtsár út 137/b.

2. Szalay József I., Névtelen u. 3485/8. hrsz. terv. Urbán Lajos, Tisza Kálmán tér 9.

3. Lengyel Gábor I., Tétényi út 3253/18. hrsz., terv. Kelemen József VI., Vörösmarty u. 60.

4. Wrafkó György III., Táborhegy 16745/1. hrsz., terv. Kovács István.

5. Berner István III., Vörösvári út 118., terv. Wieszt Ferenc III., Szőlő köz 4.

6. Barta Bálint VII., Alsórákosi rétek 30778/35. hrsz., terv. ifj. Németh Sándor, Mária Valéria u. 15.

7. Egert Mátyás I., Tétényi út 3086. hrsz., terv. Hronek János, Horthy M. út 140.

8. Ürge Ferenc X., Szlávy u. 21., terv. Lakos Károly, Podmaniczky u. 49.

9. Lippai András I., Pannonhalmi út 2490. hrsz., terv. Kocsis Imre VII., Vörösmarthy u. 6.

10. Ifj. Knechtl István X., Szt. Mihályi út 39511. hrsz., terv. Szécsényi János X., Álmos u. 15/b.

11. Máday Mihály VI., Fövény u. 89/c., terv. Nagel Jenő VI., Jász u. 116.

12. Hoffer Imre VI., Reitter Ferenc u. 153., terv. Kara János VIII., Köris u. 28.

13. Tóth Katalin VI., Alsórákosi rétek 30121. és 30122. hrsz., terv. Pap János Kassai út 25.

14. Schulczer Zsigmond VI., Alsórákosi rétek 30234. hrsz., terv. Pap János, Kassai út 25.

C) Beérkezett újabb építési kérelmek:

1. Fenyves és Fried VII., Damjanich u. 37., II., Kisrókus u. 3—5—7. háromemeletes bérház.

2. Bolcsföldi István és neje, Lövőház u. 16/6., III., Filatori dülő 18875/3. családi ház.

3. Charvath János és neje X., Kápolna u. 2/d., X., Cserkesz u. 7991—92. hrsz. fdsz. lakóház.

4. Vastuka Béla, József körút 69., Kelenföldi dülő 3964/4. hrsz. családi ház.

5. Tóth Ágoston és neje VII., Káld u. 48. I/6., I., Sasad dülő családi ház.

6. Lengyel Gábor, Csáky u 41., I., Tétényi út 3253. hrsz. családi ház.

7. Máday Mihály VII., Hársfa u. 57., Fövény ucca 26684/3. hrsz. családi ház.

8. Ács Imre VII., Tábornok u. 18., VII., Bácskai út 2363—4/2—8/36. csal. ház.

9. Horváth János X., Egressy út 113., VII., Alsórákosi rétek 1997—2003/b. 130. családi ház.

10. Fischer Hermann VIII., Magdolna u. 35., IX., Tűzoltó u. 74. kétemeletes bérház.

11. Barber Károly III., Bécsi út 176., IX., Tűzoltó u. 74. műhelyépítkezés.

12. Köves Emília, Ujpest, József u. 39., VII., Czobor u. 42. családi ház.

13. Greschner Antal II., Buday László út 9., III., Aranyhegyi dülő 22611. hrsz. családi ház.

14. Világi László III., Szőlő u. 22., III., Aranyhegyi dülő 22611. hrsz. csal. ház.

15. Prés József VIII., Szigony u. 37., Alsórákosi rétek 1997—2003/70. hrsz. családi ház.

az első kéz megbizható és olcsóbb

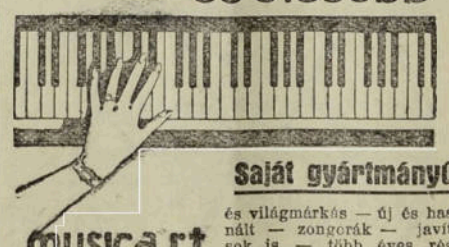

Saját gyártmányú és világmárkás — új és használt — zongorák — javítások is — több éves részletre váltó hélkül. Kezelési költség nincs.

musica r.t.
VII., Erzsébet körút 43
(Royal Apollo)
Telefon: József 450-68

FRIEDRICH JAKAB
ÁCSMESTER ÉS TETŐEMELÉSI VÁLLALAT
Budapest, V., Párkány ucca 1418. Telefon: Lipót 969—98

SCHUSZLIK AGOSTON
FESTŐ- ÉS MÁZOLÓ M.
BUDAPEST
Telefon: Aut. 505-33.
Lakás: II., Kapás u. 36.
Műhely: II., Tölgyfa u. 8.

ÁNGYÁN GYULA
épület, gép- és műlakatos, autógénhegesztő
BUDAPEST, VII., MIKSA-U. 9. Tel. J. 335-71

MOOR GÉZA építőmester
Budapest, VI., Reiter Ferenc ucca 103. sz.
Telefon: Automata 911—18.

Tervez, épít, átalakít, tataroz
költségvetés és rajz díjtalan
HORVÁTH ISTVÁN ÉPÍTÉSI VÁLLALATA
III., Vörösvári út 71 Kedvező fizetési feltételek

Vladár Pál
ács- és építőmester
Budapest, I., Gregusz u. 12
Telefon: Aut. 519-29

SPIEGEL ÁRMIN
KÜLÖNLEGES ANGOL ÉS SKÓT GYAPJUSZÖVETEK GYÁRI LERAKATA
● Budapest, IV., Váci ucca 5. sz.
● Bejárat Türr István u. 9. I. em.
● Telefon: Automata 876—14. sz.
KÖZALKALMAZOTTAKNAK KEDVEZMÉNY

SIMOR DÖME mű- és épületlakatos-mester és vasszerkezetek ipartelepe. Sodronyfonatok nagybani gyártása
BUDAPEST, VII., THÖKÖLY ÚT 89. SZÁM
TELEFON: JÓZSEF 894—43.

BORY ÉS WALTHER
ÁCSMESTEREK, ÉPÍTÉSI VÁLLALKOZÓK
Rákospalota, Földvári ucca 60. szám
TELEFON: LIPÓT 964—14. SZÁM

EGYENIRÁNYÍTÓK SZABÓ FRIGYES MÉRNÖK
Tel.: A. 135-06.
Elektromos berendezések vállalata
Budapest, VI., Jókai ucca 37. szám

Mozgalmat indít a főváros, hogy a tisztességtelen versenybe ütköző kihágásokat ujra az elöljáróságok hatáskörébe utalják

Berczel Jenő alpolgármester lesz a másodfoku kihágási biró

Néhány héttel ezelőtt a *Fővárosi Hirlap* terelte a közfigyelmet feltűnést és általános elismerést keltő cikkeiben a mindinkább elburjánzó alkalmi vásárokra és állítólagos végkiárusításokra, amelyek a legitim kereskedelem sérelmére *a tisztességtelen verseny határán járnak.* Szakemberek nyilatkozataival világítottunk rá *e vásárrendezési láz* kilengéseire, amelyek nem egy esetben szinte kiprovokálják a hatósági beavatkozást. Ennek azonban egyelőre sok foganatja nincs, mint azt *Ungár* Béla dr. IV. kerületi elöljáró multheti számunkban közölt cikkében meg is magyarázta.

A megtorló lépések késedelmét illetékes helyen azzal indokolták meg előttünk, hogy *a kerületi elöljáróságok illetékessége megszünt ezekben az ügyekben és az új törvényes rendelkezések a büntető járásbíróságokra ruházták a retorziót,* ez az eljárás viszont annyira körülményes, hogy ma szinte minden közeli veszedelem nélkül folytathatják a legális kereskedelem hiénái ezt a csúnya játékot. A kereskedelem maga is rendet sürget e téren, de

a főváros szintén belátta, hogy a mai helyzet ebben az állapotban igy tovább nem maradhat.

Éppen ezért *Sipőcz* Jenő polgármester különös nyomatékkal hívta fel a közigazgatási bizottság figyelmét erre a körülményre és beavatkozást sürgetett. A polgármester jelentésében a következőket mondja:

— A tisztességtelen versenyről szóló 1923:V. te. az ilynemű kihágások ügyeit kivette a kerületi elöljáróságok hatásköréből és a járásbírósághoz utalta át. A királyi bíróságok közismert túlterheltsége mellett lehetetlen az ilyentermészetű ügyek soronkívüli és gyors elintézése, így bármennyire tekintélyes is a büntetés, a huzamosabb időn át tartó zavartalan árusítás folytán bőségesen van alkalom arra, hogy a törvénnyel szembeszálló egyének a büntetési összegen felül is elegendő haszonhoz jussanak. Ezért kívánatos volna, hogy ezeket a kihágási ügyeket ismét a kerületi elöljáróságokhoz utalják vissza. A közigazgatási bizottság is mutasson rá a kormányhoz intézendő jelentésében erre a körülményre és a legitim kereskedelem érdekében javasolja, hogy az ilyen kihágásokat a kerületi elöljáróságok hatáskörébe utalja át. De

sürgősen rendet akar teremteni a főváros a kontár-kérdésben is, mert ma Budapest úgyszólván a kontárok paradicsoma.

Az ipartestületek is elkeseredett harcot indítottak a kontárok ellen, sőt maga a kereskedelmi miniszter is rendeletet adott ki, felhíva a hatóságokat az erélyes üldözésre. Ezideig a hatósági eljárás túlhosszadalmas volt,

évek teltek el, amíg egy-egy feljelentés a hatósági fórumokat megjárta,

amikorra a kiszabott büntetésnek *már semmi foganatja nincs, sőt sok esetben el is évült.* Még ma is folynak olyan eljárások, amelyekben az első ítéletet még a koronaszámítás idejében hozták meg. *A kontárok egyáltalán nem ijednek meg az ilyen retorziótól.* Az új közigazgatási törvény ugyan hozott már némi enyhülést, amikor kimondotta, hogy ily ügyekben

másodfokon a polgármester a döntő fórum és harmadfokra a belügyminisztériumban alakított kihágási tanács elé csak igen kivételes esetekben lesz helye fellebbezésnek.

Ipari és mindazon kihágási ügyekben, amelyek nem tartoznak az államrendőrség hatáskörébe, — *másodfokon Berczel Jenő dr. alpolgármester rendelkezik,* s helyette egyes tanácsnokok lesznek megbízva az ilyen ügyek elbírálásával, *a kerületekbe pedig a polgármester nevez ki büntetőbírákat a fogalmazási karból. Ezeknek a kiválogatása már folyamatban van.*

Az iparosság még ezenfelül mozgalmat indított, arra kérve a belügyminisztert, hogy a kontárok elrettentésére az összes, évek óta húzódó kihágási ügyeket soronkívül tárgyaltassa le és *statuáljon szigorú példát.*

Megengedik a kisebb telkeken való épitkezést is az épitkezés előmozdítása érdekében

Köztudomású, hogy a mult esztendő második felében nemcsak lényegesen csökkent, hanem úgyszólván *teljesen megállott az utóbbi időben örvendetesen fellendült épitkezés,* nagy kárára az egész gazdasági életnek és rovására a munkaalkalmaknak. Az utolsó hónapokban már leginkább csak kisebb családi házak építésére kértek engedélyt, nagyobb bérházat pedig úgyszólván egyet sem építettek. A pangás okait részben a rossz hitelviszonyokban kell keresni, részben abban, hogy a drága építkezés miatt a túlmagas bérű lakásokat nem lehet kiadni és *az új bérpalotákban úgyszólván tömegesen áll az üres lakás.* Ez a tünet azonban

nem a lakásfelesleg, a lakásbőség jele, hanem annak, hogy a leromlott gazdasági és kereseti viszonyok miatt a lakók nem képesek a magas lakbéreket megfizetni.

A sok üres lakás tehát egyáltalán nem megnyugtató, hanem ellenkezőleg: *beteges tünet.* Az üres lakások ellenére van lakásinség és nyomorúság: tömegszállásokon sínylődő családok ezreit láthatni. Az építkezések előmozdítására a közelmultban különböző intézkedéseket tett a főváros:

kiterjesztette a csatlakozó udvarokkal való beépitési módot a főváros olyan területeire is, ahol eddig nem volt érvényben.

Módot kívánt adni a kistőkével rendelkező lakosságnak is az építkezésre, ezért a tanács a *Fővárosi Közmunkák Tanácsának* az építésügyi szabályzat olyképpen való módosítását javasolta, hogy a telkeknek nem csupán a legkisebb területi mértékét, hanem a telkek szélességének és mélységének minimális méretét is állapítsa meg.

Ezáltal ugyanis módot óhajt nyujtani a főváros arra, hogy a telkeket még az eddiginél is kisebb parcellákra oszthassák fel, anélkül, hogy ez a felosztás a városkép, vagy az egészséges városfejlődés rovására menne.

A Közmunkatanács az építési szabályzatnak ezt a módosítását nemrégiben engedélyezte is. *Az értesítés mostanában érkezett le a városházára.* A módosított szabályzat lesz már érvényes az Erzsébet sugárút közeli építkezéseinél is, ahol

a főváros és a Közmunkatanács egyaránt nagy kedvezményeket nyujtanak a telektulajdonosoknak.

A szabályozással járó összes költségeket tudvalevően a *Közmunkatanács* viseli. A függőben levő építési engedélyeket most már rövidesen letárgyalják és értesülésünk szerint

a közeljövőben több új építési engedélykérelem is érkezik a városházára

és a tavaszra megtörténhetik az Erzsébet sugárúton az első kapavágás, annál is inkább, mert a fontos városrendezési problémát már az összes fórumok letárgyalták és a főváros teljes összhangra jutott a *Közmunkatanáccsal* a részletkérdésekben is.

Fekete Ödön mérnök
Vízművek, vízvezetékek, csatornázások, központi fütések, szellőztetések és légszeszberendezések tervezése és kivitele
Budapest II, Zsigmond u. 1. Tel. automata 514-80

Összerakható könyvszekrények
rekeszenként minden irányban nagyobbíthatók és pótolhatók.
PRAKTIKUS ÉS OLCSÓ
Lingel Károly és Fiai
Első Magyar Faáru- és Butorgyár.
Budapest, VII. ker., Rózsa ucca 4—6. szám
Kérjük 120 szobából álló állandó kiállításunk megtekintését.

Teherautópótkocsik
Teherautókarosszériák
Autobuszok
Gyártja:
NAY és RÓNA
gép-, szállítóeszköz- és szivattyúgyár rt.
Budapest, X., Kápolna tér 27-29. Telefon: J. *395-80

FRANK EMIL
okl. mérnök és építőmester
BUDAPEST, V., HOLLAN U. 9.
Telefon: Aut. 293-27.

Textilipari Feldolgozó és Értékesítő Szövetkezet
Budapest, VIII., József-körút 49. szám
Telefon: József 439—91. sz.

MÉRNÖKI SZAKÜZLET
A „GAMMA" FINOMMECHANIKAI GÉPEK ÉS KÉSZÜLÉKEK GYÁRA R. T.
ELADÁSI OSZTÁLYA
Budapest, IV., Múzeum körút 41.
TELEFON: AUT. 860-96. □ TELEFON: AUT. 860-96.

MAGYAR ELEKTROMÜVEK
SZENTIRMAY BÉLA
BUDAPEST, VIII., BAROSS UCCA 86.
TELEFON: JÓZSEF 422—87.
Villamos főző-, fütőkészülékek, porszívó-, padlófényesítő- és kézszárítógépek gyára

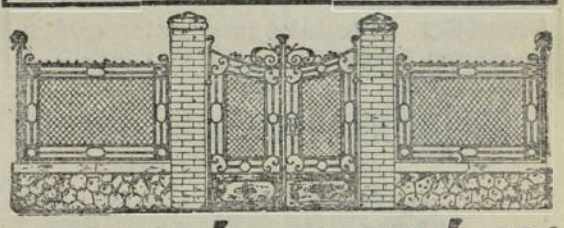

PARKETTA
szállítása, mindennemű padozat készítése és javítása.
FRIED és BENEDEK
parkettgyár és gőzfürész
BUDAPEST, VII., RÁKÓCZI ÚT 82.
Telefon: József 133—43 és József 134—17.

VASS ÉS KOVÁCS
SODRONYFONAT-, KERÍTÉS-, ÁGYBETÉT- és VASBÚTORGYÁR
Budapest, II., Fő ucca 48
Telefon: Aut 517-87 Telefon: Aut. 517-87

Kisvasutak • Emelődaruk
Sodronykötélpályák
Modern szállítóberendezések
*
Roessemann és Kühnemann - Epp és Fekete
Egyesült Gépgyárak R. T.
Budapest, III., Római fürdő
Városi eladási iroda: VI., Berlini tér 2. sz.
Telefon: Automata 174—00
*
Harmatta-féle vashordók, tartányok, csövek és oxigén

STOBBE KÁLMÁN
ÉPITŐMESTER
BUDAPEST, V., VISEGRÁDI UCCA 9.
TELEFON: 975—93

ENGLERTH M. JÁNOS KŐMŰVESMESTER
elvállal kisebb, nagyobb építkezéseket és tatarozásokat
BUDAPEST, II., BATTHYÁNY UCCA 65. SZÁM

DIPL. ING. ARCHITEKT — BAUMEISTER
KOSÁLY ÖDÖN
OKL. ÉPITÉSZMÉRNÖK, ÉPITŐMESTER
TELEFON: AUT. 570-41.
BUDAPEST, II, KELETI KÁROLY-U. 15/b.

Csak **BRÁZAY** pipereszappant használjon!

Gazdasági Értesítő

Beszámol az Általános Takarék

Nyereség 3 millión felül, osztalék 7 pengő

A Magyar Általános Takarékpénztár R. T. a napokban publikálta mérlegét. Ez a zárszámadás méltó feltűnést keltett a pénzvilágban, mert számadatai meggyőzően mutatnak rá, hogy ezt a pénzintézetet milyen előrelátó gondossággal és óvatos körültekintéssel vezetik. Első tekintésre is szembeötlik, hogy a takarékpénztár a közönség kivételes bizalmát élvezi: *a takarékkönyvre elhelyezett betétek 150%-kal meghaladták a békebeli állományt.* Másik nagy erőssége: *a mobilitás.* Az intézet minden pillanatban mozgósítható *12 millió készpénz és készpénznek tekinthető zsiróbetétek fölött rendelkezik.* Ebből mintegy 5 millió pengő készpénzt otthon, a saját trezorjaiban tart, 3 millió pengőt a Jegybanknál, a többit, mint azonnal igénybevehető betétet, más pénzintézeteknél. A pénzintézetnek ez a gondos vezetése elsősorban dr. *Horváth* Lipót elnök-vezérigazgató érdeme, de minden elismerést megérdemel a mellette működő vezérkar is.

A mérlegmegállapító ülésről kiadott hivatalos jelentés szerint a *Magyar Általános Takarékpénztár r.-t.* igazgatósága február 24-én tartott ülésében megállapította az 1929. üzletév mérlegét, amely szerint a bruttó nyereség 5,756.013.68 pengő (1928-ban 4,059.274.97 pengő), a tiszta nyereség pedig 3,094.613.70 pengő (1928-ban 1,899.177.78 pengő), miután már a mérlegen belül a nyugdíjalapot 185.000 pengővel (1928-ban 140.000 pengő) dotálták. A nyereségtöbblethez az 1928. évi tőkeemelésből befolyt ellenérték megfelelő kamatoztatása is hozzájárult. Az igazgatóság a március 17-ikére egybehívandó rendes közgyűlésnek javasolni fogja, hogy az 1929. üzletévre *7 pengő = 14% osztalék* (ugyanannyi, mint 1928. évre) állapíttassék meg és hogy az osztalék a közgyűlés napjától kezdve kerüljön kifizetésre.

Az intézet az elmult üzletév folyamán a Horthy Miklós úton és a Garay téren két újabb fiókot nyitott meg, amelyekkel együtt most már *10 fiókja működik Budapesten, 23 a vidéken,* összesen tehát 33 fiókja van. Ezenkívül a vidéken 8 helyen működik affiliált intézete. Ez a hálózat az elmult évben is kedvező eredményeket produkált.

A takarékpénztárnak a fővárosban 5, vidéken 17, összesen tehát *22 bérházingatlana van,* amelyekben fiókjai vannak elhelyezve és amelyek együttvéve 3,433.250.01 pengővel szerepelnek a mérlegben. Az ingatlanok bérjövedelme címén 480.168.34 pengő van a mérlegben feltüntetve, amely jövedelem még a békeszinten jóval alulmaradó házbérek mellett is 14% bérhozamnak felel meg.

Az Ingatlanbank 14 pengő osztalékot fizet

A *Magyar Általános Ingatlanbank Részvénytársaság* február hó 27, napján tartotta mérlegülését *Madarassy-Beck* Marcel báró elnöklete alatt. A zárszámadásokat *Halom* Dezső vezérigazgató terjesztette elő. Ezek szerint a *tiszta nyereség 1,012.096 pengő* (tavaly 947.146 pengő). Az eredményszámla lényegesebb tételei közül megemlítendő, hogy a bruttó házbérjövedelmek összege 1,498.301 pengő (tavaly 1,300.408 pengő) tett ki, mely kétharmadrészben adóköteles régi házakból, egyharmadrészben adómentes új házakból kerül ki. A lebonyolított ingatlanüzletek, kamatok és szelvények jövedelme 948.392 pengő volt.

A nyereség lényegileg a bank folyó üzletviteléne eredménye. Ugyanesak *a folyó évben értékesítette a bank albertfalvai nagy telekblokkját, melyen a Társadalombiztosító Intézet megbízásából 307 családi házat épített.* Ezen üzlet eredménye azonban még az idei nyereségben nem szerepel. A bank befejezte továbbá Vilmos császár úti bérház-blokkjának építkezését.

Az igazgatóság azt fogja javasolni a közgyűlésnek, hogy úgy mint tavaly, *részvényenkint 14.— pengő (28 százalék) osztalék fizettessék,* tartalékalapba helyeztessék 60.000 pengő, ami részvényenkint 1 pengőnek felel meg s ami által a 3,000.000 pengő alaptőkével rendelkező intézet tartalékalapja 4,420.000 pengőre fog emelkedni. Nyereségátvitel jövő évre 72.024 pengő. Az aranymérleg után kifizetett első osztalék 5.33 pengő (10.66 százalék), mely azóta emelkedett a most javasolt osztalékig.

A közgyűlés március 18-án lesz, a szelvények március 22-étől fognak beváltatni.

Az Angol-Magyar Bank Rt.-nak *Károlyi* Imre gróf elnöklete alatt február 27-én tartott 39. évi rendes közgyűlése jóváhagyta az 1929. üzletév mérlegét és az igazgatóság összes javaslatait elfogadva, elhatározta, hogy a kimutatott 3,482.618.92 P tiszta nyereségből *osztalékul 2,520.000.— P, vagyis részvényenként 7 pengő* (14%) fizettessék ki március 1-től kezdve, a tartalékalap gyarapítására az alapszabályokban előírt 95.228.81 P dotáció helyett 250.000 P, az Elismert Vállalati Nyugdíjpénztár és a nyugdíjtartalék növelésére 325.000 P, az alkalmazottak Segítőegyesülete javára 25.000 P fordíttassék, az alapszabályszerű levonások után fennmaradó 172.161.31 P pedig az 1930. üzletév számlájára vitessék át. *A közgyűlés elfogadta az Anglo-International Bank Ltd. budapesti fióktelepének az intézetbe leendő beolvasztására vonatkozó javaslatot is.* Az igazgatóság új tagjaiul a közgyűlés *Bark* Pétert, a londoni Anglo-International Bank vezérigazgatóját, *Palache* Albertet, a Helbert, Wagg & Co. Ltd. londoni bankház társtulajdonosát és *Haupt-Buchenrode* István báró nagybirtokost, a felügyelőbizottság új tagjául pedig *Ottlik* Györgyöt választotta meg. Az Elismert Vállalati Nyugdíjpénztár járulékalaparányszámának az eddigi 60% helyett 70%-ban való megállapításához, a régi nyugdíjasokra vonatkozó nyugdíjátértékelési arányszámnak pedig az eddigi 50%-ról 57 és fél %-ra való felemeléséhez a közgyűlés hozzájárult.

A Magyar Jelzálog Hitelbank igazgatósága ma tartott ülésében megállapította az 1929. évi mérleget, mely 411.337.47 pengő tiszta nyereséget tüntet fel. Az igazgatóság a folyó évi március hó 18-ára egybehívandó közgyűlésnek javaslatot fog tenni, hogy az elmult évre, úgy mint tavaly, részvényenként 4.25 pengő (10.625%) osztalék fizettessék.

A Magyar Országos Központi Takarékpénztár részvényesei *Wolfner* József igazgatósági elnök vezetése mellett március 1-én tartották 58. évi rendes közgyűlésüket. Az igazgatóság összes javaslatait a közgyűlés változatlanul elfogadta és elhatározta, hogy a kimutatott 2,396.239.13 pengő nyereségből osztalékul az 1929. évre március 3-tól kezdve részvényenként, a tavalyival egyezően *6 pengő,* összesen tehát 1,800.000 pengő fizettessék, a rendes tartalék javára 250.000 pengő és az alkalmazottak segélyezésére szánt, évközben már 84.650 pengővel dotált alap kiegészítésére 35.000 pengő fordíttassék. A közgyűlés az igazgatóságba dr. *Bangha* Gyula, *Jossua* Albert, *Julliard* Róbert, *Keller* Jacques és dr. *Schrecker* Károly, az igazgatóság eddigi tagjait ismét és új tagul *Bottlik* József országgyűlési képviselőt egyhangúlag beválasztotta. A felügyelőbizottságba Isaák Elemér, dr. Lovrich István, dr. Steffanits István eddigi tagok újra és új tagul Gregersen Béla választatott.

Novaszindikátus. Mint értesülünk, a Nova közlekedési és ipari rt. többségi szindikátusához legutóbb a Részvénytársaság villamos és közlekedési vállalatok számára (Trust) is csatlakozott.

A kisipari Hitelintézet tőkeemelése. A Budapest Székesfővárosi Kisipari Hitelintézete alaptőkéjét egymilliószázezer pengőről felemelték 1,350.000 pengőre, miután pedig a részvények kibocsátási árfolyama 16 pengő, a tőkeemelés és a felpénz által 400.000 pengőt kap az intézet. A tőkeemelés minden bizonnyal igen üdvösen fogja felfrissíteni a kisiparosság gazdasági vérkeringését. *Szél* Jenő, a *Kisipari Hitelintézet* vezérigazgatója olyan mintaszerű szaktudással és megértéssel vezeti az intézetet, hogy az az anyagi kereteit teljesen betöltő mértékben szolgálja missziószerű hivatását és feladatát. A kiváló eredmények a főváros bizottsági tagjaiban megérlelték azt az elhatározást, hogy ennek a példátadó intézménynek lehetőségeit még inkább kibővítik és odahatnak, hogy az intézet kétmillió pengőre emelhesse alaptőkéjét.

A Goldberger Sam. F. és Fiai Rt. hétfőn tartotta dr. *Buday-Goldberger* Leó elnöklete alatt rendes évi közgyűlését. A közgyűlés az igazgatóság és a felügyelőbizottság jelentéseinek egyhangú tudomásulvétele után elhatározta, hogy az értékesökkenési tartaléknak 350.000 pengővel és a rendes tartaléknak 100.000 pengővel való javadalmazása után a mult évi nyereségáthozattal együtt fennmaradó 543.181 pengő tiszta nyereségből osztalék címén a tavalyi 6 pengővel szemben a lefolyt üzleti évre részvényenként 6.50 pengő fizettessék.

A Magyar Élet viszontbiztosítási kapcsolatot létesített a göteborgi Sveával. Ismeretes, hogy Svédország eddig csak az állami jellegű gyufakölcsön emissziója révén volt érdekelve nálunk, annál értékesebb tehát az a kapcsolat, amely most a *Magyar Élet- és Járadékbiztosító,* valamint a göteborgi *Svea Biztosító* közt létrejött. A magyar biztosítótársaság *viszontbiztosítási szerződést* kötött a Sveával, amely a jövőben *teljes erkölcsi és anyagi súlyával fogja támogatni a Magyar Életet és jelentős tőkéket bocsát rendelkezésére.* A *Magyar Élet- és Járadékbiztosító* szervezeteit a nagyobb stílusban megindúló akvizició igényeinek megfelelően ki fogja bővíteni és minden reménye megvan arra, hogy a *Svea közreműködésével rövidesen a legelső magyar biztosítótársaságok sorába emelkedjék.* A megállapodást előkészítő tárgyalásokon gróf *Széchenyi* Viktor elnökölt és azokon résztvettek a *Svea részéről dr. Martin Sandorf, a Hamburg-Mannheimer részéről dr. Hermann Hitzler, a Mutzenbacher-konszern részéről dr. Franz Kern, a Magyar Élet részéről pedig lovag Sternád István kormányfőtanácsos, a társaság vezérigazgatója, valamint dr. Salusinszky Gyula.* Biztosra vehető, hogy a Magyar Élet lovag Sternád István irányítása mellett a sikeres tranzakció lebonyolítása után súlyban, tekintélyben és eredményekben nagyszabású fejlődésen fog keresztülmenni.

A Nemzeti Takarékpénztár és Bank Rt. március 3-án tartotta harminchatodik rendes közgyűlését báró *Tornyay* Rezső elnöklete alatt. A *Vas* Zsigmond vezérigazgató, kormányfőtanácsos által előterjesztett igazgatósági jelentés beszámol a folyó évi üzletmenetről és megemlíti az egyes üzletágak fejlődését. A közgyűlés elhatározta, hogy az 1929. évi 193.149.85 pengő (a mult évben 191.116.63 pengő) tiszta nyereségből részvényenként 2.50 pengő = 10 százalék osztalék fizettessék.

Parafakőgyár R-t.
ezelőtt: Kleiner és Bokmayer
Budapest, VIII. ker., Főherceg Sándor-tér 4.
Telefon: József 301-14, József: 301-16
Készít sajtolt parafa-parketta padlóburkolatokat.
Teljesen zajtalan járású, lábmeleg, vizálló padló.

Morbitzer Nándor építész és építőmester
Budapest, VIII, Üllői-út 66/b.
Telefon: József 310—90.

KÖZPONTI FŰTÉSEK
ÉS EGÉSZSÉGÜGYI BERENDEZÉSEK VÁLLALATA
SZEPESSY SÁNDOR utóda SZEPESSY GYULA
okl. mérnök, Budapest, VII., Abonyi-u. 25. Tel.: J. 380-80.

WETOL sebolaj
legyen minden mentőszekrényben.
Fertőzéstől megvéd és gyorsan gyógyít.
M. k. népjóléti és munkaügyi minisz. 72.455|1924 sz. körrend
M. k. kereskedelemügyi minisz. 29.062|XX. 1925. sz. rendelet.

KOVÁCS A. ÖDÖN GÉPÉSZ MÉRNÖK
Budapest, VIII., Bezerédy ucca 8
Telefon: 382 — 93, 408 — 78.
Központi fütés-, vízvezeték-, csatornaielszerelési vállalata

ZILAHI-BALOGH GYULA ÉPÍTŐMESTER
Budapest, I., Bornemissza u. 36
TEL.: Lá. 2—32.

Események

Fővárosi Hirlap

Az Egységes Községi Polgári Párt hivatalos lapja.

*

Előfizetési árak:

fél évre . . . . . 12 pengő:
egész évre . . . . . 24 pengő:

A beszélőfilmekhez új üzemengedély kell a moziknak. A legutóbbi időben a mozgókép-színházak legtöbbje *minden hatósági engedély nélkül alakította át berendezését hangos filmre.* Miután ez az átalakítás újabb gépek, erős áramú villamos berendezések felállításával jár, amely esetleg újabb veszélyt jelent, de a vetítő kamra régi terjedelmével sem egyeztethető össze, végül pedig egyes, a nézőtéren is elhelyezett alkatrészekből állanak, — a kerületi előljáróságok a berendezéseket a fenti szempontok szerint a tűzrendészeti bizottsággal *felülvizsgálják, s az üzemeket új engedélyhez kötik,* mert a néma filmekre kiadott engedély a hangos filmre nem vonatkozik. Ugyanesak újabb tűzbiztonsági vizsgálatokat tartanak azokban a tornatermekben is, ahol iskolai mozgóképelőadásokat szoktak rendezni a gyermekeknek.

A gyárak tűzrendészeti vizsgálata. Az utóbbi időben sűrűbben előforduló tűzesetek megelőzése végett a tűzoltó-főparancsnokság és a kerületi előljáróságok fokozott gondot fordítanak a gyárak tűzbiztonságának ellenőrzésére. A kerületi előljárók az idén tartandó gyári tűzrendészeti vizsgálatok sorrendjét az alábbiakban állapították meg: Az I. kerületben március 7—14, április 14—25, és június 25—30 között, a II. kerületben június 2—6, december 7—12, a III. kerületben június 12—22, a IV. kerületben december 14—24, október 9—12, az V. kerületben április 1—14, szeptember 1—26, a VI. kerületben április 25—május 10, november 1—23, a VII. kerületben március 16—31, június 7—11, szeptember 27—október 8, a VIII. kerületben április 27—30, május 1—9, november 27—december 5, a IX. kerületben február 7—28, március 1—6, július 1—14, a X. kerületben pedig május 10—31 és október 13—31. között.

A kormányzó nevéről alapítványt nevezett el a FANSZ oktató osztálya. A *Fővárosi Alkalmazottak Nemzeti Szövetségének* oktató osztálya *Erdődi* Kálmán főigazgató szakosztályi elnök vezetésével a kormányzó jubileuma alkalmából díszközgyűlést tartott. Az ünnepi beszédet *Erdődi* Kálmán főigazgató tartotta és példaképül állította a jubiláns államfőt — régi nagy magyar kormányzók küldetésszerű méltó utódát a magyar pedagógusok és nevelők, a magyar ifjúság elé. A fővárosi tanárok és tanítók fogadalmat tettek, hogy sohasem fogják elfeledni kötelességüket a nemzettel és hazával szemben és minden erejükkel segíteni fogják megvalósítani *Horthy* Miklós álmát, az integer Magyarországot. A díszközgyűlés a kormányzóhoz hódoló feliratot intézett, amelyet *Bodnár* Gyula dr. szerkesztett és elhatározták, hogy a jubileuma alkalmából a szövetség tagjai számára, pályamunkák jutalmazására *Horthy Miklós nevéről alapítványt létesítenek.*

Új, egyiptomi módszer szerint gyártott magyar cigaretták. A Dohányjövedék március 3-ával két új cigarettagyártmányt bocsát forgalomba *Cleopatra* és *Pharao* névvel. Az új szivarkák teljesen az egyiptomi világhírű szivarkagyárak gyártási technikája szerint készülnek a szegedi dohánygyárban kézi munkával. A *Pharao* 20-as szelencéi 2 P 80 f-ért, a *Cleopatra* 20-as szelencéi pedig 2 P 40 f-ért kaphatók, egyelőre a budapesti és szegedi körzetekhez tartozó különlegességi dohányárudákban.

Már megint a kornet. A *Fővárosi Hirlapban* tavaly már felhívtuk a tisztifőorvosi hivatal figyelmét arra a közegészséget veszélyeztető módra és eljárásra, amellyel a *Párisi Nagy Áruház* uccára néző szabad halljában az ostyába kent édes masszát, az úgynevezett *kornet*-et árusítják. A tisztifőorvosi hivatal közbelépésére akkoriban meg is történtek a megfelelő egészségügyi óvintézkedések: tüllel takarták le az árusítandó portékát és hivatásos cukrász készítette az édes masszát. A hatósági intézkedés azonban, úgylátszik, csak ideig-óráig tette meg hatását, mert a *Párisi Áruház* előtt megint csak az egészséget veszélyeztető könnyelmű módon folyik az árusítás. Az ucca pora, piszka akadálytalanul lepi el az édeskés cukros masszát, amelyet különösen gyermekek és egyszerűbb emberek — a fertőzésre leghajlamosabbak — vásárolnak. Itt az ideje, hogy újabb és a legerélyesebb hatósági intézkedés véget vessen ezeknek a balkáni állapotoknak, amelyek sehogy nem egyeztethetők össze egy nagyváros modern higiénikus követelményeivel.

Tormay Géza dr. államtitkár ünneplése. A Külső-Lipótvárosi Keresztény Kör esütörtökön este meleg ünneplésben részesítette elnökét, *Tormay* Géza dr. kereskedelmi államtitkárt névnapja alkalmával. Elsőnek *Tabódy* Tibor dr. üdvözölte a kör vezetőségének nevében, majd átadta a kör ajándékát, egy hatalmas plakettet, az ünnepelt kitűnően sikerült képmásával. Ezután felolvasták *Sipőcz* Jenő dr. polgármester levelét, aki másirányú elfoglaltsága miatt ezúton kívánt minden jót az ünnepeltnek. *Tormay* Géza dr. államtitkár meghatott szavakban köszönte meg az ünneplést.

Purébl tanácsnok tragikusan elhunyt leányát eltemették. Az a különös és megdöbbentő tragikum, amelynek áldozatul esett *Purébl* Győző dr. tanácsnok lánya, *Purébl* Valéria, férjezett *Resch* Rezsőné, fővárosszerte mély részvétet váltott ki. Az elhúnyt uriasszonyt esütörtökön temették a kerepesiúti temető halottasházából, pénteken pedig engesztelő szentmisét pontifikáltak a józsefvárosi plébániatemplomban.

Pénteken lesz a székesfővárosi középiskolák vizipóló kupa-döntője. A székesfővárosi középiskolák vizipóló csapatainak bajnoki mérkőzései a főváros közoktatási ügyosztályának rendezésében a mult héten kezdődtek el a Rudas-fürdő fedett uszodájában, a főváros értékes díjaiért. Az igéretes küzdelem döntő mérkőzése, a legjobb csapatok között pénteken lett volna, tekintettel azonban a vezető tanácsnok családi gyászára, a mérkőzést nem tartották meg. Az ifjúsági vizipólókupa döntőmérkőzését 7-én, pénteken délután 6 órakor tartják meg.

Négy új iskola épül az idén. A tanügyi osztály és a középítési ügyosztály együttesen fáradoznak azon, hogy az idei iskolaépítési program mielőbbi végrehajtása biztosítva legyen. Az a törekvés, hogy a tavaszi enyhülés beálltával mielőbb megkezdhessék a budgetben rendelkezésre álló kétmillió pengős hitelkereten belül az új iskolák létesítését. Az idén négy új iskola készül éspedig az I., *Németvölgyi* úton, a külső VII. kerületi *Miskolci* úton, az I. ker. *Farkasréten* és a X. ker. *Ihász* uccában. Az új iskoláknál megtakarítják a tervezési költségeket, mert ezek az épületek is a már bevált minták szerint, a nemrégiben megnyitott intézetek tervei után készülnek.

Halálozás. *Somogyi* Soma, a budapesti kőfaragómesterek nesztora, 86 éves korában hosszú szenvedés után meghalt. Vasárnap délelőtt temették nagy részvéttől kísérve.

Honffy Lajos adóhivatali igazgató édesapja meghalt. *Honffy* I. Lajos, a régi nemes Komárom vármegye, Ogyalla, majd Nasvad nagyközségek nyugalmazott főjegyzője, a vármegye törvényhatósági bizottságának évtizedeken át volt tagja, a vármegye udvardi járási jegyző-egyletének volt elnöke, 81 éves korában Érsekújváron meghalt. Az elhunyt öreg úrban *Honffy* Lajos székesfővárosi adóhivatali igazgató édesapját vesztette el.

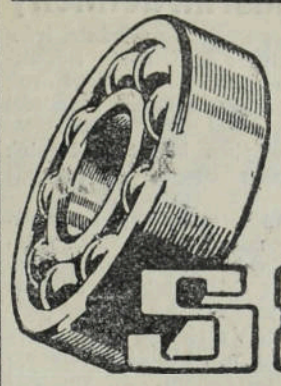

Svéd golyós és görgős csapágyak. Spec. automobil és motorkerékpár csapágyak, coll és millimeter méretben. Teljes közlőműberendezések. Acélgolyók.

SKF

SVÉD GOLYÓSCSAPÁGY RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 55.
Telefon: J. 388-57, 402-78 — Sürgönycím: ESKAEF Bp.

TAKÁCS GYULA gépészmérnök elektrotechnikai vállalata. Tel.-hívó: A. 843-24
ERŐÁTVITELI, ERŐS- és GYENGEÁRAMÚ KÜLSŐ és BELSŐ SZERELÉSEK, BERENDEZÉSEK
Műhely, iroda: IV., Veres Pálné ucca 32.

RÓZSA IVÁN lakatos mester
Budapest, VI., Szondy ucca 18. Tel.: Aut. 186-59
Autogén-hegesztés

WEISZ FÜLÖP rézműves, fürdőkályhaüzem
Készít fürdőkályhákat vörösrézből. Mindennemű vörösrézmunkát és cinezést vállal
BUDAPEST, VIII., GÓLYA UCCA 13. Telefon: J. 460-36

GRÜNVALD BÉLA
SZOBAFESTŐ- ÉS MÁZOLÓMESTER
VII, LÖVÖLDE TÉR 2. TELEFÓN: J. 308-78

BOROSJENŐI KÖVET: fagyálló, 7-féle színben és minőségben rajz után szállít
Budapest VIII, Mária u. 11
Telefon: József 341-91. sz.
MAYER ÉS WÜHRL
OKL. ÉPITÉSZ, ÉPITŐMESTER

Wörner J. és Társa
Gépgyár Részvénytársaság
Malomberendezések — Nyomdagépek — Láncgyár — Vasöntöde
Telefon: L. 905-74, 905-75. Budapest, V, Váczi út 48. Alap. 1867.

KOSZTELÁN MIKSA
MŰSZAKI ÉS OLAJ NAGYKERESKEDŐ
Telefon: Aut. 287-19. BUDAPEST, VI., Eötvös u. 23/b.

GEIRINGER ÖDÖN GÉZA GÉPÉSZMÉRNÖK
műszaki és villamossági vállalat
TELEFÓN: AUT. 874—31
BUDAPEST, IX., LŐNYAY UCCA 54

Révész János
cement-, márványmozaik- és műkőárugyár, betonipari vállalat.
Burkoló-, műkő és csatornázási munkák. TELEFON: Ujpest 198.
Központi iroda: UJPEST, ŐSZ UCCA 14.

WOLSKY SÁNDOR BÉLA
WOLSKY ALBERT FIA
gépüzemű kefe- és ecsetárugyár
BUDAPEST, VIII., MAGDOLNA UCCA 18. SZÁM.
TELEFÓN: JÓZSEF 324-88

RUFIÁN ISTVÁN egészségügyi berendezési vállalat
BUDAPEST, VI, KMETTY UCCA 7
Iroda: VI, Szinnyei Merse ucca 10. Telefon: L. 966-25

Proczeller Bálint kövező mester
Budapest, X. Korponai u. 11. Tel.: Kőbánya 74-84

ROHRMANN JÁNOS
ELEKTROTECHNIKAI ÉS MECHANIKAI GYÁR
BUDAPEST, VII., SAJÓ-U. 5/a.
Gyárt: preciziós fogaskerekeket, fogasrudakat, esztergamunkát és tömegcikket. Alapíttatott 1904.

Beton, makadám, aszfalt felvágásához vegyen BÉRKOMPRESSORT
Liska Jenő okl. gépészmérnök, kompressor-bérbeadó, VIII, Orczy-út 22. Tel.: J. 335-4?.

MESTER és KISS
okl. építész és építőmester
Budapest, VII., Egressy út 5.
Telefon: J. 382—02.

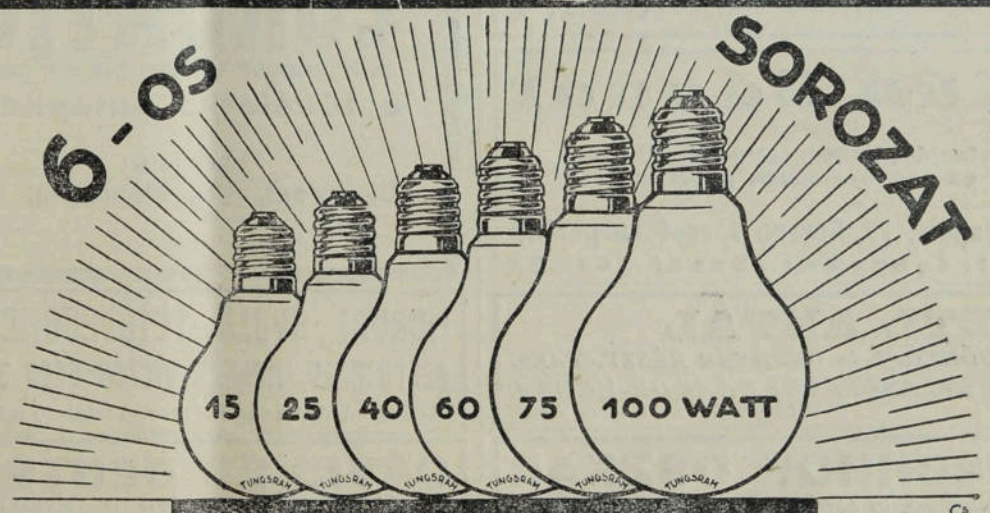

TUNGSRAM
GYÖNGYFÉNYLÁMPA
NEM KÁPRÁZTAT, NEM PISZKOLÓDIK, SZÉP, OLCSÓ

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros tanácsa nyilvános írásbeli versenytárgyalást hirdet az I. ker., Böszörményi út (Ferry Oszkár ucca és Németvölgyi árok közötti szakasz) **kátrányos makadámszerű rendezési munkáira.**

A hivatkozott hirdetményben közölt módozatok szerint a leteendő bánatpénz összege az ajánlati összeg 2%-a.

Az ajánlat benyujtásához szükséges nyomtatványok IV., Központi városháza, II. em. 285. ajtószám alatt kaphatók 2 pengő lefizetése ellenében.

A kellően felbélyegzett és borítékban elhelyezett ajánlatokat 1930. évi március hó 24-én (hétfőn) déli 12 óráig II. em. 279. ajtószám alatt vagy ugyanaznap délután ½5 és 5 óra között a versenytárgyalás helyszínén kell benyujtani. A versenytárgyalás 1930. évi március hó 24-én (hétfőn) délután 5 órakor lesz a Központi városháza, II. emelet 266. ajtószámú helyiségében, ahol a vállalkozók vagy megbizottaik jelen lehetnek.

Budapest, 1930. évi február hó 26-án.

A székesfőváros tanácsa.

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros tanácsa nyilvános írásbeli versenytárgyalást hirdet a III. ker., Bécsi út (Kenyeres ucca és Fényes Elek ucca közötti szakasz) **útrendezési munkáira.**

A hivatkozott hirdetményben közölt módozatok szerint a leteendő bánatpénz összege az ajánlati összeg 2%-a.

Az ajánlat benyujtásához szükséges nyomtatványok IV., Központi városháza, II. em. 285. ajtószám alatt kaphatók 2 pengő lefizetése ellenében.

A kellően felbélyegzett és borítékban elhelyezett ajánlatokat 1930. évi március hó 10-én (hétfőn) déli 12 óráig II. em. 279. ajtószám alatt vagy ugyanaznap délután ½5 és 5 óra között a versenytárgyalás helyszínén kell benyujtani. A versenytárgyalás 1930. évi március hó 10-én (hétfőn) délután 5 órakor lesz a Központi városháza II. em., 266. ajtószámú helyiségében, ahol a vállalkozók vagy megbizottaik jelen lehetnek.

Budapest, 1930. évi február hó 24-én.

A székesfőváros tanácsa.

A szerkesztésért és kiadásért felelős: Dacsó Emil. Kiadja: FŐVÁROSI HIRLAP lapkiadó-vállalat. Révai Irodalmi Intézet Nyomdája Budapest, V., Ügynök u. 8. Nyomdaigazgató: Linzer M.

TELEFON: J. 370-70 **MAGYAR** TELEFON: J. 370-70
ÉPITŐ RÉSZVÉNYTÁRSULAT
BUDAPEST, X, KERÉKPÁR UCCA 2. SZ.
ALAPITTATOTT 1889-ben
Mindennemű vízépítés, folyamszabályozás és csatornázás. Kotrások csatornakotrókkal és excavatárokkal. Darukkal való kirakodások. Alapozások, mély- és magasépítés. Út- és vasútépítés. Hídépítés. Mindennemű beton- és vasbetonépítés. Kőmunkálatok. Városi csatornázások és vízvezetékek
Hajó- és kotrójavító telep Apostagon.

TÓTH LAJOS Telefon: Lágymányos 11—36
pala- és cserépfedőmester. Eternit-cserépfedés, facement- és bőrlemezfedés, tetők jókarbantartása és tatarozása.
BUDAPEST, I., Fehérvári út 106

CSUKA GÉZA
ASZTALOSMESTER
ÜLŐ-BÚTOR SPECIALISTA
Bármilyen tömegcikk gyártását vállalom e szakmában
BUDAPEST, VII, FRANCIA ÚT 44. TELEFON: JÓZSEF: 449-40

SZOBI KŐBÁNYA RÉSZVÉNY-TÁRS. BUDAPEST, V., ALKOTMÁNY-U. 16. TELEFON: 234—60

SOVÁNYITÓ GYÓGYTORNA
A Szent Gellért Gyógyfürdő legtökéletesebben berendezett gyógytorna (Zander) termében
Mérsékelt árak!

KOVÁCS OSZKÁR BÁDOGOS MESTER
ÉRCKOPORSÓ ÉS TEMETKEZÉSI CIKKEK KÉSZITŐJE
BUDAPEST, IX., TELEPI UCCA 14. SZÁM.
(A Ludovikával szemben.) TELEFON: J. 451—93

PARKETTA Szék- és Faárugyár Rt.
azelőtt **JAUERNIK ISTVÁN**
Budapest X., Kőbányai út 41/a.
TELEFON: JÓZSEF 346—43
Főbb gyártmányaink: Mindennemű székek és éttermi asztalok színházi csapószékek, parket és szabadalmazott klozetülések stb

NEUSCHLOSZ—LICHTIG
REPÜLŐGÉPGYÁR ÉS FAIPAR R. T.
BUDAPEST—ALBERTFALVA
VÁROSI IRODA: IV, PETŐFI SÁNDOR UCCA 9. SZ.
TELEFON: AUT. 890—47.
GYÁRI TELEFON: LÁGYMÁNYOS 582—20, 11—79.
PARKETT- ÉS ÉPÜLETASZTALOS MUNKÁR!

CORDATIC
a tökéletes autópneu
Főelárusítás:
Budapest, VI., Mozsár-u. 9.

MORVAI GYULA TETŐFEDŐMESTER
PESTUJHELY, MOLNÁR VICTOR UCCA 33. SZ.
Elvállal minden e szakmába vágó tetőfedő munkákat

DÁVID ÉS DEUTSCH
KÖZPONTI FŰTÉS, SZELLŐZTETÉS, VIZVEZETÉK, CSATORNÁZÁS, ÉPÜLET- ÉS BÁDOGOS-MUNKÁK MŰSZAKI VÁLLALATA
BUDAPEST, VII, RÓZSA UCCA 41. TELEFON: J. 430-81

ÁMON ANTAL és FIAI
KÖVEZŐMESTEREK, ÚT,- CSATORNA- ÉS BETON-ÉPITÉSI VÁLLALKOZÓK, FÖLDMUNKA, VÁGÁNY-FEKTETÉS, MÉSZKŐBÁNYA.
VIII., Futó ucca 10. Telefon: J. 303-85.

BIER ÉS WERSCHETZ
okl. mérnök és épitőmesterek, épitési vállalkozók
Budapest, IX., Vágóhíd ucca 11. sz.
TELEFON: JÓZSEF 363—78, 259—50.

Volt Wellisch Náthán Utóda
Fischer Zsigmond épületfakereskedő
Ajánlja dúsan felszerelt raktárát állványfa és asztalosáruban stb.
X., Asztalos Sándor-utca 5. Telefon: J. 310-89.

THE NEUCHATEL ASPHALTE COMPANY LIMITED
BUDAPESTEN, Iroda: VI., Vilmos császár-út 31. sz. Telefon Terés 212—46. Gyár: VI., Váci-út 35. Telefon: L. 914—88. Gyárt és elad Val de traversi mastixot, raffinált bitument, falszigetelő aszfaltot. Készít: Traversi természetes tömöritett aszfalt utakat és öntött aszfaltból járdákat és kocsiutakat.
Budapest székesfőváros szerződéses vállalkozója.

Dunakavicsot és Dunahomokot
szállít kocsifuvarban és vasúton saját iparvágányról Budapestről, Adonyból, Bajáról, és Mohácsról
FLEISCHMANN ANTAL Dunakotrási és gőzhajózási vállalat
Budapest, VII, Károly körút 17. Telefon: József 465-62 és 405-63

DÁVID ÉS KERTÉSZ
kazán- és gépgyár r. t.
Budapest, VI., Mágiya ucca 75—77
Telefon: Lipót 914—46.

Kőbányai Szivattyú- és Gépgyár
Budapest, X., Gergely-utca 30. — Telefon: J. 361—75.
Költségvetés és mérnöki tervek díjmentes.

Költségvetés és mérnöki tervek díjmentes.
Épít, javít, alakít szivattyútelepeket 1000 lóerőig, bár mely rendszerben. Kisebb szivattyúk szab. önfelszivással.

Egyesült Tégla- és Cementgyár R.-T.
Budapest, V., Sas ucca 25. szám
Telefon: 230—71, 108—59, 141—52
Évi teljesítő képesség: 12,000 vagón cement, 5,000 „ mész, 80.000,000 darab tégla, 8.000,000 „ cserép
Portlandcementgyár: Lábatlan. — Mészégető: Lábatlan.
Téglagyárak: Buda, Kőbánya, nyergesujfalu

Budapest Székesfőváros Ásványvíz-üzeme
HARMATVIZ
A Hungária gyógyforrás szénsavval ielitett vize.
Kapható mindenütt! Tel: Autom. 530-03.

FISCHER MÁRKUSZ
ÉPÜLET- ÉS BUTORASZTALOS
ÜZEM ÉS IRODA: BUDAPEST, X., LIGET UCCA 20

Csütörtökön
PESTI TŐZSDE
szenzációs közgazdasági riportokkal
SZERKESZTI:
KALLÓS JÁNOS
Szerkesztőség és kiadóhivatal: IV, Városház ucca 6

NAGY GYULA
LAKATOSÁRÚGYÁRA
Budapest VIII, Köris-ucca 10. Tel.: J. 348-15

NOVÁK ISTVÁN kőművesmester, épitési vállalkozó
X., Maglódi út felőli Kada ucca 22.
Telefon: József 372-48.

Alapitási év: 1868 **CRISTOFOLI VINCE** Telefon: J. 381—47.
KŐPADLÓ, FAYENCE FALBURKOLAT
BUDAPEST, VII., GIZELLA ÚT 31.

SCHÖNTHEIL RICHÁRD okl. épitész és épitőmester
Budapest, I., Villányi-út 10
Telefonszám: Lágymányos 19—36

FARKAS LAJOS Telefon: J. 396-78
MÉRNÖK magas-, mély-beton és vasbeton épitési vállalkozó
Budapest VII, Kolumbus u. 41

Gőz és motor
utihengerlők
bitumenező hengerek
zuzalékszórókkal
Magyar gyártmány
John Fowler & Co. Budapest-Kelenföld
11. sz. postahivatal. Telefon: J. 382-11

Sveoz Mihály
cipész mester, vállalkozó
BUDAPEST, VI Wesselényi u. 30

Kún Sándor
festék, kence, zsiradék, kátrány és vegyitermékek gyári raktára
Budapest, IV, Ferenc József rakpart 18
Telefonszám: József 361—23

OETL ANTAL
VASÖNTŐDE és GÉPGYÁR RÉSZV.-TÁRS.
X. KER. ASZTALOS SÁNDOR-UCCA 9.
TELEFON: JÓZSEF 461-09, 461-08.

FISCHHOF OSZKÁR
villamossági berendező és javító műhelye
Budapest, I., Lágymányos ucca 2. szám
Telefon: Lágymányos 19—30. Telefon: Lágymányos 19—30.

Ifj. Helfenstein Károly
Budapest, VI., Jász ucca 77. Telefon: Lipót 913-64.
Kövező-mester és útépitő-vállalkozó.

Ara 50 fillér

Tizenkilencedik évfolyam — Budapest, 1930 március 12. — 10. szám

Fővárosi Hirlap

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Egész évre ..... 24 pengő
Félévre ..... 12 pengő
Állandóan:
GAZDASÁGI ÉRTESÍTŐ

VÁROSI, POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

Felelős szerkesztő: DACSÓ EMIL

MEGJELENIK MINDEN SZERDÁN
Szerkesztőség és kiadóhivatal
BUDAPEST VI., SZIV UCCA 18 SZ.
Postatakarékpénzt. csekkszámla 40.424
TELEFON: AUTOMATA 137—15

Szabadelvűség

a neve annak a legújabb csodaelixirnek, amely — mint olvassuk és képen is látjuk — igen jelentősen föllendítette a m. kir. posta forgalmát. A csodaelixir feltalálói ezzel tényleg megtették az első, kezdő lépést „az ország gazdasági életének fellendítése" érdekében, amit szintén — így kényelmes általánosságban — fontos programpontjuknak vallanak. Nem volnánk Magyarországon és nem élnénk nehéz körülmények között, ha egy „új" politikai program, egy „új" világnézet pár ezer reménykedő, jobbratörő embert nem késztetne levélírásra. Ami viszont még nem jelenti azt, hogy tényleg sikerül is az országot megváltaniok szenvedéseitől. Annak az új pártnak, amely szabadelvűnek nevezi magát, tiszteletreméltó vezére nagyon jól tudhatja ezt. Tapasztalhatta akkor is, amikor „keresztény nemzeti", amikor „polgári és munkás", amikor „kisgazda" és amikor „demokrata" programot hirdetett. Akkor is megmozdultak a reménykedők és akkor is ellanyhultak, amikor a kongó jelszavak mögött nem találtak cselekvő erőt, sőt még beváltható ígéreteket sem.

Ez azonban nem jelenti azt, mintha a kiváló politikus megmozdulása elé gátakat szeretnénk vetni, ha tényleg a régi, nemes tradiciókra épült magyar liberalizmusnak akarná újból megvetni az ágyát. Annál kevésbé volna ez ellenünkre, mert ezt az ágyat már régen megvetette *Bethlen* István gróf és amit mi konstatálni kívánunk, mindössze az, hogy a polgári hegemóniát megőrizni kívánó liberalizmusnak nincsen szüksége új vezérekre és új hajlékokra. Amennyiben azonban az új vezérek mégis jelentkeztek, mi attól félünk, hogy a lobogójukra hímzett szabadelvűség — szelíd takarója az egyszer már veszedelmessé vált radikális eszméknek. A magyar politika történetében aranyalapot szerzett nemes liberalizmusnak a zászlóra való írása szerintünk csak azért történt, mert a magyar közvélemény a keményebben és forradalmiabban zengő jelszavakra nem volt hajlandó reagálni. Ez a közvélemény azonban ma már nagyon óvatos és nagyon vigyáz arra, hogy történelmi patinájú vezényszavakra se induljon el azon az úton, amely a polgári hegemóniát sodorja veszedelembe.

Nem szoktunk kételkedni komoly politikusok jóhiszeműségében, viszont nem tudjuk megérteni azt sem, hogy egy politikus, aki ma veszi kezébe a liberalizmus zászlaját, miért akarja megtiltani, hogy ugyanezt a zászlót olyanok is lobogtassák, akik ez alól a zászló alól soha el nem távoztak. Azt hallottuk ugyanis a héten az „új" vezér szájából, hogy azoknak, akik *Bethlen* Istvánt követik, akik a főváros közgyűlésében a polgári egyenlőségért és a polgári munka megbecsüléséért küzdenek, nincs joguk liberalizmusról és demokráciáról beszélniök. Hiszen hozsannával kellene üdvözölni minden liberális és demokratikus törekvést. De a baj alighanem az, hogy ők más, előttünk jólismert és a nemzet előtt alaposan kompromittált demokráciáról álmodnak.

Semmi sem bizonyítja ezt jobban, mint hogy a liberalizmus új vezére véres haraggal beszél a parlament által most tárgyalt fővárosi javaslatról és azt mondja, hogy *az Egységes Községi Polgári Párt* elnökének nincs joga liberalizmusról és demokráciáról beszélni, mert támogatja a belügyminiszter javaslatát. *Ezen a javaslaton sok és az autonómia védelmében való korrektivum esett és mindez a korrektúra elsősorban az Egységes Községi Polgári Párt elnökének az érdeme.* A megreformált reformot tehát minden liberális és demokratikus gondolkodású politikus nyugodtan támogathatja. Aki pedig nem teszi, az megfeledkezik a polgári érdekek védelméről, az ajtót, sőt kaput akar tárni azoknak az elemeknek, amelyek a polgári hegemóniát akarják összetörni, megsemmisíteni. Ez pedig lehet az új ideológia értelmében vett liberalizmus, vagy demokrácia, de semmiesetre sem a polgári egység biztosítása.

A mi számunkra pedig semmi sem fontosabb, mint a polgári egység és ezáltal *a polgár-uralom* biztosítása. Meg kell érteni végre minden magyar polgárnak, hogy nem szabad elengedni a gyeplőt, mert ha a polgárság kiengedi a kezéből, ismét azok kapják el, akik egyszer már kidobtak bennünket a lakásunkból, a hivatalunkból, akik kifosztották a boltjainkat, tönkretették a műhelyeinket és akik ma is a magyar nemzet nagy ünnepnapján Massaryk dicsőségét zengik.

Ez nem volna liberalizmus és nem volna demokrácia, hanem csak közönséges balekség. Annál nagyobb balekség, mert ennek a kálváriáját egyszer már megjártuk és végigszenvedtük azt a reakciót is, amelyet a polgárság bukása kiváltott. A polgári egységet azok kovácsolják össze, akik ennek a polgárságnak az érdekeit védik körömszakadásig és nem azok, akik jelszavak kommandójára térdrekényszerítik a polgárságot legnagyobb ellensége előtt.

PÉNZT KELL TEREMTENI, hogy megkezdhessük a nagy beruházásokat

A Községi Takarékpénztár akciója — Rend lesz a BSZKRT-nál Tisztviselő-túltengés a Vízműveknél

Az aktuális városházi problémáknak egész sorozata vár közeli megoldásra. Legnagyobbrészt közgazdasági természetű kérdésekről van szó és így érthető, hogy az érdekelt tényezők siettetik az egész vonalon a döntést — annál is inkább, mert hiszen közeledik a tavaszi munkálatok megkezdésének időpontja. Minden közgazdasági ellanyhulásnak eredendő oka — *a pénzhiány*. A építőipari érdekeltségek és általában a vállalkozók a főváros felé tekintenek s a multban nyujtott támogatásra való hivatkozással ezuttal is innen várnak segítséget. A főváros hónapokra, sőt esztendőkre szóló munkaalkalmakat tudna teremteni és az iparosságot állandó foglalkozáshoz tudná juttatni, ha a pénzpiaci helyzet úgy alakulna, hogy a nagy üzemi kölcsönt fölvehetné. Ebből a szempontból intéztünk kérdést *Kozma* Jenő dr. országgyűlési képviselőhöz, az *Egységes Községi Polgári Párt* elnökéhez, aki minden egyes alkalommal hangsúlyozza, hogy pártja a politikai kérdések lehető kikapcsolásával elsősorban a gazdasági kérdések rendezését szorgalmazza.

Kozma Jenő dr.

a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— *Pénzt kell teremteni*, különben olyan hiátusok következnek be a tavaszi munkálatok megindításában, amelyek igen kellemetlen hatást gyakorolhatnak a közgazdasági élet további alakulására. A fővárosnak az a szerve, amely a hiteligények kielégítésére hivatott, — a Községi Takarékpénztár. Ennek az intézménynek a működését az említett hivatás betöltése tekintetében erősen korlátozza az a körülmény, hogy nagy tőkéi vannak lekötve a Vásárpénztárnál. A főváros tizenkettes bizottságának legutóbbi ülésén élénken megvitattuk ezt a kérdést és

az illetékes városházi tényezőknek lesz most a feladata, hogy ezeket a lekötött tőkéket fölszabadítsa és a Községi Takarékpénztárnak minél előbb visszajuttassa és így a Községi Takarékpénztárt abba a helyzetbe hozza, hogy hivatásbeli kötelezettségének eleget tehessen.

Úgy tudom, hogy *16 millió pengőről van szó s ha ezt az összeget a Községi Takarék a Vásárpénztártól visszakapja, akkor azonnal enyhülni fog a helyzet.*

— Ugyancsak nagy segítséget fog jelenteni a földmüvelésügyi kormány által nyujtandó *sertéshizlalási kölcsön átvétele*. A kormány az OKH útján hárommillió pengőt hajlandó folyósítani és tudomásom szerint illetékes kormánytényezők részéről éppen a napokban intéztek kérdést a főváros vezetőségéhez ennek a kölcsönnek az átvétele iránt.

— Mindezektől függetlenül természetesen

folynak a tárgyalások a Hambros-csoport által plaszírozandó egymillió fontos kölcsönnek a felvétele ügyében.

Ezt a pénzt a *Községi Takarék* jelzáloghitelakciójának a folytatására fordítja. Ezeknek a tárgyalásoknak a sikeres befejezése most már sürgős, mert hiszen *ennek a kölcsönnek éppen az a rendeltetése, hogy az építkezni szándékozók hiteligényeit most a kora tavasszal kielégíthesse.*

— Nagyobb mukaalkalmakat hoz *a HÉV esetleges átvétele is*. A HÉV vonalainak a főváros által leendő átvétele egyelőre még függő kérdés. A vezetésem alatt álló *Egységes Községi Polgári Párt* még nem hozott végleges döntést. Nekem az a véleményem, hogy

teljesen objektív és minden részletre kiterjedő szakértői véleményt kell kapnunk.

A *BSZKRT igazgatósága által készített szakvélemény nem hű fotografiája a HÉV állapotainak.* Én a magam részéről éppen azért, mert egy rendkívül kiélezett kérdésről van itt szó, azt a javaslatot teszem, hogy

kérjük ki egy teljesen tárgyilagos, nem érdekelt külföldi szakértőnek a véleményét.

Ha egy sokkal jelentéktelenebb kérdésben, mint amilyen az autobuszgarázs építésének az ügye volt, kikérhettük egy külföldi szakértőnek a véleményét, mennyivel inkább megtehetjük ezt egy olyan sokmillió pengős tranzakciónál, amilyen a HÉV átvétele. Külföldön is így szokták áthidalni gazdasági kérdések megítélésénél a szembenálló felek között felmerült ellentéteket.

Szóbahoztuk a beszélgetés során a főváros közgyűlésének azt a határozatát, amelyet a BSZKRT ügyvezetése körül felmerült visszásságok megszüntetése érdekében hozott a törvényhatósági bizottság. *Kozma* Jenő ezeket mondotta:

— A BSZKRT vezető-tisztviselőinek a fizetését záros határidőn belül revizió alá kell venni. A közgyűlés 60 napot szabott ki erre a célra és a BSZKRT igazgatóságának ezalatt az idő alatt minden körülmények között válaszolnia kell a közgyűlés „rosszaló és helytelenítő" határozatára. Minden főtisztviselői szerződést meg kell vizsgálni és

egységes irányelvek szerint kell megszabni az illetményeket.

Úgy látom, hogy nagyobb kilengések már nincsenek, *Folkusházy vezérigazgató fizetésének egy részéről lemondott* és ezzel a kérdés méregfogát tulajdonképpen már kihúzottnak tekinthetjük. Azok a hirek, amelyek szerint Folkusházy Lajos volt alpolgármester távozik a BSZKRT éléről, teljesen alaptalanok.

Kozma Jenő végül a Vízművek tervezett beruházásairól mondotta el a maga véleményét. Kozma Jenő ebben a tekintetben sürgeti a békebeli állapotokkal való összehasonlítást és az ebből a szempontból jelentkező megállapítások konzekvenciáinak a levonását. Békében

egy műszaki főtanácsos volt a Vízműveknél, most hét ilyen állást töltenek be.

Ugyanannyi víztermelés mellett, mint amennyire ma van szükség, *a jelenlegi alkalmazottaknak csak ötödrésze dolgozott a Vízműveknél.* Ezek megdöbbentő adatok és Kozma Jenő szerint meg kell vizsgálni mindazokat a pontokat, ahol takarékoskodni lehet. Annyi bizonyos, hgy a budapesti vizet a szennytől meg kell tisztítani és Kozma Jenő fölveti azt a kérdést, nem lehetne-e átmenetileg csupán egy víztisztító készüléknek a beszerzésére szorítkozni. Ezt a beruházást ugyanis másfélmillió pengővel is el lehetne intézni.

Még mindig nem ült össze az új Rókus zsűrije

Veszedelmessé válhat a halogatás — Ideiglenes program a Margit-kórházzal

Az új központi kórház előkészületeiben különböző okokból ismét stagnáció állott be. A kormány és az illetékes minisztériumok már hetekkel ezelőtt leküldték a városházára az új Rókusra vonatkozó közgyűlési határozat jóváhagyását, nagynehezen megtörtént a zsüri összeállítása is, de

ez a nagy feladattal felruházott bizottság még most sem ült össze, hogy megkezdhesse a munkát.

A késedelem állítólag *Buzáth* János alpolgármester *másirányú óriási elfoglaltságán múlik.* Az alpolgármester idejét a többi aktuális kérdések, a *BSZKRT* és a *HÉV*-ügy, a beruházási program stb. annyira lefoglalják, hogy

képtelen egyszerre a kórházépítési programmal is foglalkozni.

Az új kórház előkészítésében azonban minden nap úgyszólván hónapos késedelmeket jelent, s

már ma is szinte kizárt dolog, hogy ebben az évben az építkezést megkezdhessék.

Óriási probléma most már, mi lesz addig az egyre fenyegetőbb kórházi krizissel, az elviselhetetlen ágyhiánnyal, amíg az új kórház elkészül. Addigra a város fejlődik, az új kórház tényleg ágytöbbletet alig jelent, úgy hogy

mire az új kórházat befejezik, tulajdonképpen hozzá is foghatnak egy újabb hórházépítéshez.

A közegészségi bizottság előkészítés alatt álló legközelebbi ülésén minden oldalról felszólalásra készülnek, a nagy probléma tisztázása érdekében, de maga a közegészségi ügyosztály és kitünő tanácsnoka, *Némethy* Béla is minden igyekezettel azon van, hogy a kérdések végleges megoldásáig a nehéz átmenetet közmegnyugvásra hidalhassa át. Az

egyetlen ideiglenes megoldás a Margit-kórház sürgős kibővítésével kínálkozik.

Ennek a kis kórháznak megfelelő megnagyobbítása az elfogadott kórházépítési program *egyik fontos tétele.* A terv az, hogy a ma 160 ágyas Margit-kórházat, amely az Új Szent János fiókkórházának számít,

500 ágyasra építik ki és önállósítják.

Az is bent volt ugyan a tervekben, hogy a kibővítéssel egyidejűen megszüntetik a régi János-kórházat, ez a likvidálás azonban a nagy kórházépítés befejezéséig elmaradhat, s ebben az esetben azonnal 340 ággyal szaporodnék a kórházi betegek férőhelye. A Margit-kórház kibővítése

felületes számítások szerint 4,600.000 pengőbe kerül, de lehet, hogy ennyibe sem.

A fővárosnak a kórházépítkezésekre *máris rendelkezésre áll 4 millió pengő,* úgyhogy

a legrosszabb esetben is csak 5—600.000 pengő pótlásáról kellene gondoskodni,

hogy a Margit-kórház megnagyítását nyomban elkezdhessék. Itt nem kell tervpályázat, rövidebb időbe tart a versenytárgyalás lebonyolítása, úgyhogy *az építést még a tavasszal elkezdhetik* és télre, amikor a bajok ismét fokozódnak, már *készen is lehetnek az új pavillonok.*

A Margit-kórház kiépítése természetesen nem jelentheti az egész terv elodázását, amint az a Szent István, majd a János-kórházak építésekor történt. Az új Rókus építésének pénzügyi feltételeit is feltétlenül tisztázni kell minél előbb. Tudni kell az állami hozzájárulás módját és mértékét, szint kell vallatni Pest vármegyével is, vajjon az építendő kórház költségeiben akar-e részesedni, vagy megépíti a maga külön kórházát, mert a mai állapot tovább fenn nem maradhat.

Ötmilliós útépítési munkává zsugorodott a 20 milliós program

Mindenki élénk emlékezetében vannak még azok a bonyodalmak, amelyek a mult esztendőben lehetetlenné tették az előre kidolgozott útépítési program végrehajtását. A mutatkozó szükséglet, mint emlékezetes, milliókkal multa felül a rendelkezésre álló fedezetet, s miután a kormány a tervezett nagyobb útburkolási kölesön felvételét nem engedélyezte, a tavalyi munka csak a legszükségesebb tennivalókra, a halasztahatatlan tatarozásokra szorítkozott. Az idén ezek után már két esztendő munkája várt megvalósításra, *anélkül, hogy a financiális helyzet megjavult volna.* A mutatkozó munkatömeg és a rendelkezésre álló fedezet közötti óriási aránytalanság láttán az út- és csatornaépítési ügyosztály nem is készített javaslatot és a törvényhatóság pénzügyi bizottsága egy szakemberekből alakított hatos bizottságra bízta, állapítsa meg sürgősségük sorrendjében azokat a munkákat, amelyeket ebben az évben végre kell hajtani. A hatos bizottság, melynek tagjai *Kozma* Jenő, *Wolff* Károly, *Scheuer* Róbert, *Bródy* Ernő, *Friedrich* István és *Büchler* József voltak, hetekig tartó igen alapos és igen nagy munkát végzett, elismerésreméltó és fáradhatatlan buzgalommal. A hatos bizottság minden egyes útvonalat bejárt, összehasonlított, számítgatott, amíg

a közel ötszáz megépítésre váró útvonalból kiválogatta azt a hatvanat, amit az idén megépítenek.

A kivitelre szánt előterjesztés szerint az I. kerületben huszonhét, a II. kerületben hét, a III. kerületben hét, a IV. kerületben egy sem, az V. kerületben hét, a VI. kerületben egy sem, a VII. kerületben hat, a VIII. kerületben egy, a IX. kerületben egy, a X. kerületben négy útvonal kerül kiépítésre, összesen 5,396.000 pengő költséggel. Az útépítési program részleteiről illetékes helyen a következőket közölték a *Fővárosi Hirlap* munkatársával:

— A hatos bizottság javaslata alapján az idén *hatvan* útvonalat épít meg az ügyosztály, összesen 5,396.000 pengő költséggel. Többre nem telik. A hatos bizottság azokat az utakat választotta ki, *ahol nyomós okok kívánják a sürgős megépítést.* Természetesen ez a program nem érinti azt a fenntartási és javítási munkát, amit minden évben az előljáróságok útján végeztet a főváros és

nem érinti a tíz kerületben a közel kétmillió pengőre rúgó kövezetjavítási munkákat.

Az öt és félmillió pengős útépítési program költségeinek fedezetül szolgál az idei költségvetésben új utakra előirányzott 5,300.000 P-ből egyéb célokra szükséges 1,303.200 P levonása után megmaradó 3,996.800 P. 1,399.200 pengőről pedig póthitellel kell gondoskodni. Az előbb említett 1,303.200 pengőt, halaszthatatlanul sürgős munkálatokról lévén szó, *előre elköltötte a főváros,* illetve ezeket az összegeket a tanács más alapokból kölesön adta, s most vissza kellett téríteni. Ilyen munkák voltak a Németvölgyi városi bérházakhoz vezető utak, a dagályuccai rendőrtelep útjai, a kelenföldi pályaudvarhoz vezető Horthy Miklós út Ercsi úttól következő szakasza, az Erdei iskolához vezető út, a Hungária körút Váci út és Üteg ucca közötti szakasza és sok kisebb javítás, illetve vizes makadámok bitumenes átépítése.

— Az I. kerületi uccák között az idén megépül a Budaörsi út és a Csörsz ucca egy-egy szakasza, a Lenke út egy része, ahol a Szent Imre szobra lesz, a Horthy Miklós úti gyalogjáró, a Naphegy tér, a sashegyi út, a Villányi út (Szent Imre út), ez a leendő gyönyörű budai sugárút, a Városmajor ucca és végül befejezik a félig kész Primás bástyát, amely a főváros egyik leggyönyörűbb sétaútja lesz a vár északi frontján. Óbudán tovább épül a szépségesnek igérkező Pusztaszeri út, a rohamosan, szinte amerikai módon fejlődő új Lipótvárosban a Csanádi ucca, a Hollán ucca, a Margithíd alatti út, a Pannónia ucca, a Rudolf rakpart, Kossuth Lajos tér és Rudolf tér közötti része.

SZÉKELY és MOTTL
OKL. MERNÖK, ÉPITŐMESTER, ÉPITÉSI VÁLLALKOZÓK
BUDAPEST, III., LAJOS U. 92, IV. EMELET.
TELEFON: AUTOMATA 625—78. SZ.

Bründl János udvari szállító Egészségügyi műszaki berendezések gyára
Budapest, VII., Peterffy Sándor ucca 34. szám
Központi fütés. — Melegvíz készülék. — Vízvezeték. — Csatornázási- és gázberendezések. — Berendez városoknak vízműveket, csatornázásokat és derítőtelepeket. — TELEFON; József 515—19.

STRASSIL szilikátút az olcsó modernizált makadámut, Siliphalt felületi kezelés teljes portalanitásra
Vegyitermékek Rt. ● Just Kornél mérnök
BUDAPEST VII. KER., KERTÉSZ UCCA 29. SZÁM

DUNÁNTULI MESZ-, TÉGLA- és KŐIPAR RT.
Központ: BUDAPEST, V., GÉZA UCCA 5
Telefon Automata 218—05, 218—06. Sürgönycim: DUNMÉSZ
Szállit: Meszet, mészkövet, bazaltkavicsot. Vállal mindennemü kőfaragó-munkát

SCHIFF MIHÁLY
paszományos-mester, Budapest, IV.
Prohászka Ottokár ucca 8. (Felemelet)
EZÜST ÉREMMEL KITÜNTETVE. + TELEFON: AUTOMATA 834-76.
A legszebb kivitelben készitek mindenféle butorpaszományt, plimő- (paplan) zsinórt, horgolt rózsát, csillag gombot és gombáthuzást. Nől ruhadiszeket, bojtokat, rojtokat, öveket, a legprecizebb, művészi kivitelben. Csillárzsinórokat, továbbá selyem- és gyapjúfonal adjusztálást és minden e szakmába vágó munkát.

Karászek Ferenc
Kazán és tartálygyár Telefon: L. 915—07
Budapest, VI., Váci-út 163

INCZE GÁSPÁR mübutorasztalos
Elvállal lakás-, irodai és üzletberendezéseket saját tervei és adott minta szerint
Budapest, I., Bertalan u. 22
Telefonszám: Lágymányos 5—13

ÜVEGFESTÉSZETI ÉS ÜVEGMOZAIK MŰIEREM
PALKA JÓZSEF
Magyarország ezüstkoszo üs Üvegfestőmestere
Budapest, VIII., Baross-u. 59. Tel. J. 302-28. Alapittatott 1894

SCHEIBER MIKLÓS OKLEVELES GÉPÉSZMÉRNÖK
Központi fütés, vízvezeték és egészségügyi berendezések
Budapest, VII., Vörösmarty ucca 19. Telefón: József 415-08.

HORTOBÁGYI JUHTÚRÓ
Mindenütt kapható! Termeli: Orsz. MOK Magy.
TEJSZÖVETKEZETI KÖZPONT

Proczeller Bálint kövező mester
Budapest, X. Korponai u. 11. Tel.: Kőbánya 74-84

ELENYÉSZŐEN CSEKÉLY A FŐVÁROSI KÖZMUNKA

A munkanélküliségen, a gyáripar és építőipar válságán nem segít a főváros 15—16 milliós közmunkája — Revizióra szorul a Vízművek beruházó programja — Becsey Antal nyilatkozata

A jelenlegi súlyos gazdasági viszonyok között fokozott felelősség hárul minden illetékes tényezőre. A munkanélküliség terjedésének gátat kell vetni minden áron. A pénzpiaci helyzet sivársága következtében az államtól és a fővárostól vár mindenki támogatást. De a pénzpiaci helyzet kedvezőtlen alakulásának hátrányait nemcsak a magánvállalkozások érzik, hanem maga az állam és a főváros is. A fővárosnak nagykoncepciójú tervei vannak különböző beruházásokra, amelyeknek a végrehajtása lényeges enyhülést hozna a munkapiacon. A tervek végrehajtását azonban megakadályozza az a körülmény, hogy a pénzügyi fedezet előteremtése elfogadható feltételek mellett ma még lehetetlen.

Érzi a fokozott felelősség súlyát az *Egységes Községi Polgári Párt* vezetősége is, amely már hónapok óta hirdeti, hogy csak úgy lehet segíteni a bajokon, ha minden politikum kikapcsolásával kizárólag a gazdasági problémák megoldására összpontosítunk minden erőtényezőt.

Becsey Antal,

az *Egységes Községi Polgári Párt* társelnöke, a közgazdasági kérdések egyik legkitünőbb szakértője, ezekről a problémákról a következőkben nyilatkozott a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Súlyos bonyodalmak következnek be, ha már a legközelebbi időben nem gondoskodunk megfelelő munkaalkalmak teremtéséről. Az építőipar hallatlan erőfeszítések árán valahogy megúszta az elmult nehéz telet, mert fűtötte az a remény, hogy tavasszal az illetékes hatóságok különböző építési akciók révén támogatást fognak nyujtani. A helyzet azonban rendkívül lassan javul. Ahhoz,

hogy ezt az esztendőt is átlábolhassuk, legalább 50—60 millió pengő értékű építőmunkára van szükség és ezenkívül a gyáripar számára is juttatni kell 30—40 millió pengő értékű megrendelést.

Ma nincs fontosabb feladat, mint ezeknek a problémáknak a megoldása. Súlyosbítja a helyzetet, hogy fővárosi munkás nem mehet vidékre, mert hiszen a munkanélküli kubikosok száma is meghaladja a harmincezret. A vidéken tehát elhelyezkedni nem lehet, sőt, sajnos a vidékről özönlenek föl a munkanélküliek Budapestre.

— Ilyen körülmények között vegyük szemügyre, milyen közmunkák megindításáról lehet szó a legközelebbi jövőben? Amikor a főváros ezévi költségvetését tárgyaltuk, hangoztattam, hogy *nem állhat meg az a fölfogás, amely szerint körülbelül hatvanmillió pengő értékű közmunka szerepel az új költségvetésben.* A tévedés ott van, hogy ebbe az összegbe beszámították azokat a kölcsönöket is, amelyeknek esedékes törlesztési részletei évről-évre terhelik a községi háztartást.

Alig maradt 15—16 millió pengő értékű effektív közmunka,

amit valóban ebben az esztendőben kell végrehajtani. Idetartoznak az út- és csatornaépítési ügyosztály útépítési programja, amelynek végrehajtásához 15—16 millió pengőre volna szükség, de a költségvetési tárgyalások során ezt az összeget lenyomták 5·7 millió pengőre. A kiküldött hatos bizottság most állapította meg, hogy milyen utakat kell megépíteni. Ennek a bizottságnak az előterjesztése szerint 5,400.000 pengőre volna szükség kizárólag arra a célra, hogy az egyes kerületekben az utakat megjavíthassák és jókarba helyezhessék. Ebből az összegből a pénzügyi tanácsnok levont 1,300.000 pengőt azzal a megokolással, hogy ezt az összeget már tavaly elköltötték. Maradt tehát mindössze négymillió pengő. Az építési ügyosztályban kizárólag iskolaépítési tervek készültek, a szociálpolitikai ügyosztályban viszont csak szükséglakások építését készítették elő. Ezek a közmunkák alig rúgnak öt-hatmillió pengőnél nagyobb összegre.

— Nem kétséges, hogy

ez az összeg rendkívül kevés a munkanélküliség enyhítésére. A fővárosnak egyelőre minden erejével arra kell törekednie, hogy a kormánynál kisürgesse az elhatározott közmunkák mielőbbi megindítását.

A törvényhozás az államfői jubileummal kapcsolatban elhatározta, hogy az állam az Óhegyen megépíti a „Horthy Miklós telepet". Ez az építkezés huszonötmillió pengőbe kerül. *A fővárosnak mindent el kell követnie, hogy a bürokrácia teljes háttérbeszorításával a legrövidebb időn belül hozzásegítse az illetékes kormánytényezőket a tervek végrehajtásának megkezdéséhez.* Albertfalván is építeni akar a népjóléti minisztérium, itt tízmillió pengő értékű közmunkáról van szó.

Van tehát néhány terv, amelyeknek végrehajtása lényeges enyhülést hozhat,

de ez a javulási folyamat csak akkor fog kedvező hatást gyakorolni az egész vonalon, ha a főváros vezetősége az adminisztrációt szigorú felelősség mellett utasítja minden részletkérdés azonnali kidolgozására és az előkészítőmunkálatok haladéktalan megindítására.

— Sokat lehetne segíteni, ha a *tatarozási rendelkezéseket* szigorúan betartanák. Az építési szabályrendelet 534—537. szakaszai értelmében *minden háztulajdonos köteles a jókarbantartásról állandóan gondoskodni.* Sajnos

éppen a közhatóságok mulasztják el ezeknek a rendelkezéseknek betartását.

Rengeteg példát említhetnék. Csak kettőt teszek szóvá. Az egyik a Baross uccai dohánygyár épülete, amely vakolat nélkül éktelenkedik, a másik a fővárosi könyvtár a Károlyi uccában, amelynek a homlokzati vakolata nagy darabokban esett le.

— A gyáripar foglalkoztatásáról is gondoskodni kell.

Azt a harmincmillió pengő értékű közmunkát, amire most a gyáripar rászorulna, *azonnal ki lehet adni, mihelyt a főváros fölveheti a nagy üzemi kölcsönt.* Minthogy azonban a világpiaci helyzet kedvezőtlensége miatt ezt a kölcsönt fölvenni egyelőre nem lehet,

azon kellene törnünk a fejünket, hogy függőkölcsön útján oldjuk meg a ránknehezedő súlyos problémákat.

Becsey Antal végül közölte még a *Fővárosi Hirlap* munkatársával, hogy *a Vízművek beruházási programja revizióra szorul.* Annyit kell ebből a programból végrehajtani, amennyire okvetlenül szükség van. Kétségtelen, hogy a jelenlegi rendkívül alacsony Duna-vízállás mellett, továbbá a vízhordó rétegeknek teljes kiürülése következtében

a legelső meleg napokban katasztrófa következhetik be.

Elsősorban tehát a problémáknak ezt a részét kell a megoldás stádiumába juttatni. Ami a feltétlenül végrehajtandó beruházási program pénzügyi fedezetének kérdését illeti, az amortizáció időtartamának kiszélesítésével és technikai könnyítések igénybevételével arra kell törekedni, hogy, — ha nem is lehet majd kitérni a vízdíjak fölemelése elől, — ez az emelés ne hatfilléres, hanem legfeljebb két—háromfilléres legyen. Külön probléma a szennyes pesti víz tisztítása, amit egy másfélmillió pengős készüléknek a beszerzésével el lehet érni.

Fővárosi Hirlap
Az Egységes Községi Polgári Párt hivatalos lapja.
*
Előfizetési árak:
fél évre . . . . . 12 pengő,
egész évre . . . . . 24 pengő.

DELMÁR BÉLA
okl. mérnök, építőmester
Budapest, VI. Benczur u. 17
Telefon 263-40

DONA DÖME ÉS TÁRSA
PAPIR ÉS IRÓSZEREK GYÁRI RAKTÁRA
a „PAPIRMALOM"-hoz
Tel. Aut: 377-15
Alapitva 1790-ben
Budapest, IV, Aranykéz ucca 6

Összerakható könyvszekrények
rekeszenként minden irányban nagyobbíthatók és pótolhatók.
PRAKTIKUS ÉS OLCSÓ
Lingel Károly és Fiai
Első Magyar Faáru- és Butorgyár.
Budapest, VII. ker., Rózsa ucca 4—6. szám
Kérjük 120 szobából álló állandó kiállításunk megtekintését.

AGYAGCSÖVEK
és csatornázási cikkek
HUBERT ÉS TSA B.T.
Budapest, VI, Liszt Ferenc-tér 4
TELEFÓNSZÁM: AUTOMATA 22—67

FISCHER ÉS HARTMANN
mázolómesterek
Budapest IV, Képíró ucca 3. sz. TELEFON: A. 847-73
Fióküzlet: IX. ker., Tompa ucca 30. szám

Thiergärtner és Stöhr rt.
egészségügyi és fűtőberendezések gyártása és felszerelése
Budapest, I. ker., Budafoki-út 9-11.
Telefon: József 363-51. • Telefon: József 363-51.

Morbitzer Nándor építész és építőmester
Budapest, VIII, Üllői-út 66/b.
Telefon: József 310—90.

Gyárak, raktárak, garageok, kórházak, középületek részére
préselt acélajtók
préselt acélkapuk
tetszetős-tartós-tűz- és betörés biztos.
Haas és Somogyi

Hantos Testvérek rt
festő, mázoló és tapétázó iparüzem
Budapest VI, Horn Ede ucca 5
Telefonszám: Automata 194—51 és 185—23

„Ki mint vet, úgy arat!"
Mauthner-magnál jobbat sehol sem kaphat!
MAUTHNER ÖDÖN
MAGTERMELŐ ÉS MAGKERESKEDELMI RT.
Központ: Budapest, VII., Rottenbiller ucca 33
Ujonnan átalakított és megnagyobbított belvárosi eladási helyisége: Ferencrendi templommal szemben
IV. KER., KOSSUTH LAJOS UCCA 4. SZÁM

10 év Budapest életéből a világháború után

Nemzetek fejlődésének, korszakok alakulásának a történelem leghivatottabb megítélője. De a történelem kereke lassan forog. A napi események forgataga megakadályozza a tisztánlátást. A statisztikára vár az a feladat, hogy állandóan készen álljon. Hogy megfigyeléseivel, elfogulatlan helyzetképeivel mindig segítse a mát és előkészítse a holnap fejlődését.

Helyesen felfogott kötelességérzet vezette dr. *Illyefalvi* I. Lajost, a székesfővárosi statisztikai hivatal kitünő igazgatóját, amikor egy átfogó munkával odasorakozott Magyarország kormányzójának tízéves országlását ünneplők seregébe *és megrajzolta ennek a tíz esztendőnek számokban örökített történetét.*

„Tíz év Budapest székesfőváros életéből a világháború után" — ezt a címet viseli homlokán a most megjelent legújabb kiadvány, amely tulajdonképpen *nem más, mint a népszerű székesfővárosi statisztikai zsebkönyv idei évfolyamának jubiláris száma.* Érdekes és értékes lenne ez a könyvecske akkor is, ha csak a rendes évről-évre újuló anyagát tárná a nyilvánosság elé. De mert most minden fejezeténél bemutatja az elmult tíz esztendő alakulását is, ezzel történelmi becsüvé válik.

A nemzet legféltettebb kincse, az emberanyaga. Itt okozott helyrehozhatatlan vérveszteséget a hosszú háború. *Elmaradt házasságok, lecsökkent születések, megnövekedett halálozási számok jelezték a világégés útját.* Mégis, még itt is, találunk az elmult tíz év alatt biztató fejlődést. 1910—1920-ig 880.371-ről 928.996-ra emelkedett a főváros népessége. 1920-tól 1925-ig 960.995-re nőtt meg a lakosság száma. 1930-ban pedig, az év közepére kiszámított népesség száma 991.522-re emelkedett. Sajnos

a háború erősen növelte a nők arányát.

1920-ban ezer férfire 1154 nő jutott, a háború előtti 1.030 helyett. 1925-ben már 1.192-re emelkedett a nőtöbblet arányszáma. Mégis

a házasságkötések száma javulást mutat.

A háború előtt egyetlen évben sem kötöttek Budapesten 10.000 házasságot. *Az elmult tíz esztendő alatt csaknem minden évben 10.000 fölött volt az új házasságok száma.* Egyetlen évben: 1919-ben 22.942-re is felemelkedett a számuk. Az utolsó évben 10.353 pár kötött frigyet. Annál szomorúbb, hogy

megnövekedtek a válások is.

Az utolsó években többször előfordult, hogy *2000 körül volt az elválások száma.* 1926-ban 2026, 1928-ban 1783 házasság bomlott fel bírói ítélet alapján.

A születések száma — sajnos — szomorúan apad:

a háború előtti 23.000 körüli élveszületés 17.000 alá csökkent, de a legutóbbi években, mintha megállt volna a riasztó fogyás.

Budapesten 1927-ben 15.809 gyermek született, 1929-ben 16.436. Ijesztően nagy azonban a törvénytelenek aránya közöttük. *Minden ötödik gyermek házasságon kívül születik.* 1929-ben 3.289 (20%).

Szerencsére a halandóság csökkenése ellensúlyozza valamennyire a fogyó születéseket. 1919 óta 20.887-ről 17.389-re fogyott az évi halálozások száma. Pedig ez az utolsó évi szám már súlyos rosszabbodást mutat. Hiszen 1926-ban már 15.301 volt a halottak száma.

Sikerült gátat állítani a tüdővész pusztítása elé.

S bár még mindig magas a tíz év előtti 4056-ról 2317-re leszorított áldozatok száma, mert még ezzel is vezetünk Európa országai között, mégis

a kormányzat szociálpolitikai és profilaktikus intézkedései eredményeseknek bizonyultak.

Aminthogy sikerült az elhatalmasodott csecsemőhalandóságot is megfékezni. Tíz év alatt 3025-ről 2063-ra fogyott az egyéven aluli kis halottak száma. Sajnos, azonban még mindig aggasztóan nagy. Itt is a miénk a tragikus elsőség.

Örvendetes *javulásról számolhatunk be a közbiztonság és közrendészet területéről is.* Soha nem látott bűnhullám árasztotta el az összeomlás idején Budapestet. 1918-ban 136.164 bűncselekmény miatt történt feljelentés és még 1923-ban is 130.000 körül volt a bűntettek és vétségek száma. Több mint háromszorosa volt ez a békebeli évek amugyis magasszámú bűntevőinek. De *1927-re már itt is elesendesedett a nagy zajlás.* A háború előtti számokig ugyan nem sikerül visszamenni és az utolsó években visszaesés is mutatkozik, de

az 1929. évi 50.115 bűncselekmény mégis csaknem a harmada a legmagasabb bűnoromnak

és ebből is 20.172 a bűntett, a többi pedig vétség. Tagadhatatlanul sötét számok ezek még mindig. Annál is inkább, mert a bűntettek 80 százaléka lopás, — ez pedig túlnyomó részben a szegénység bűne. És

a sikkasztók meg a csalók is úgy elszaporodtak, hogy csaknem háromszor annyian vannak, mint 1919-ben.

Pedig akkor is 3000-nél több sikkasztó és közel 2500 csaló élt vissza embertársai bizalmával.

Vigasztaló képet mutat az építkezések fejezete is. Ha bizonyos is, hogy nincs még annyi lakás, amennyi kielégíthetné a jogos igényeket és nincs annyi, hogy a kereslet és kínálat szabályai szerint alakulhassanak a bérek, mégis kitűnik, hogy

az elmult tíz év alatt 4000 új épület és 30.000 új lakószoba keletkezett

a fővárosban. S hogy ez mégsem elég, azt a jubileumi törvény egyik szakasza is igazolja, amely éppen ezen a hiányon akar segíteni azzal, hogy Budapesten 1000 tisztviselői és munkásház megépítésével örökíti meg a kormányzóválasztás tizedik évfordulóját. De azért mégis jellemző, hogy a legutolsó hivatalos kimutatás szerint 1929 november 1-én 1595 lakás üresen állott Budapesten *és ezeknek több mint a fele egy- és kétszobás volt.* Ez pedig inkább amellett szól, *hogy a lakások bére annyira magas, hogy az arra rászorulók nem tudják megfizetni.*

KŐNIG JÓZSEF
OKL. MÉRNÖK, ÉPÍTÉSI VÁLLALKOZÓ
TELEFON: JÓZSEF 424—69.
Budapest, VIII., Baross ucca 98. sz.

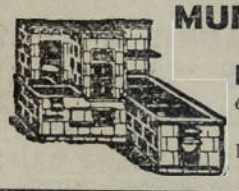

MUNKÁCSY GYULA
Cégtulajdonos:
Munkácsy Ernő
épület- és műlakatosmester, takarékfüzhely és kályhakészítő
Budapest, VIII., Rózsa ucca 39.
Telefón: J. 312—80.

STEINER ÉS SZIMPER
dísz-, templom-, szobafestők és mázolók
Budapest. IX., Üllői-út 57
Telefon József 306-29

PATAKI ÉS FARKAS
MÉRLEGÜZEM
BUDAPEST, VII., ROTTENBILLER UCCA 9
(BEJÁRAT PÉTERFY SÁNDOR UCCA) TELEFON: J. 373-68

FÉMÁRÚ- ÉS SZERELVÉNYGYÁR
MÜLLER ANDOR
BUDAPEST, VIII., JÓZSEF KÖRÚT 35.
TELEFON: J. 373—71

ROSENTHAL MÓR
ÉPÜLETÜVEGEZÉSI VÁLLALATA
BUDAPEST, VI, CSENGERY UCCA 61. TEL.: A. 144-77

SCHUSZLIK AGOSTON
FESTŐ ÉS MÁZOLÓ M.
BUDAPEST
Telefon: Aut. 505-33.
Lakás: II, Kapás u. 36.
Műhely: II, Tölgyfa u. 8.

ÁNGYÁN GYULA
épület, gép- és műlakatos, autógénhegesztő
BUDAPEST, VII., MIKSA-U. 9. Tel. J. 335-71

Halmos István és Fia
kövezőmesterek és útépítő vállalkozók
Budapest, X, Halom ucca 25. sz.
Telefon: J. 339—52 Telefon: J 339—52

A Hatvani Asbestfedőpalagyár Rt.
Telefon: Aut. 829—20.
gyártmányai
hiteles vegyvizsgálati bizonylat tanusága szerint asbesttartalmuknál fogva
tűz- és fagyállóak
Régi és uj tetők fedési munkálatait teljes szavatosság mellett a legjutányosabb áron vállaljuk kedvező fizetési feltételek mellett is. Ellsmerő levelek a legelőkelőbb helyekről.
Telefon: Hatvan 84. Sürgönycim: Palagyár Hatvan.
Budapesti Iroda: V., Nádor-u. 3.

SOMOSKŐI BAZALTBÁNYA RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
Budapest, IV., Bécsi ucca 4. sz.
Bánya és zúzótelep: Somoskőújfalu
Telefon: Automata 829-23 és 817-92
A bánya előállít: mindenféle szemnagyságú zúzott kavicsanyagot, pormentes zuzalékot legjobb minőségben, előállít továbbá különböző méretű útburkolati idomköveket. Útépítési osztálya vállalja: makadámutak, szabadalmazott óriáskavics (Derieso) utak építését, mindenféle idomkőutak burkolati munkáinak előállítását, továbbá a „Warrenite Bitulithic" elnevezésű legjobban ismert bitumenes rendszerű utak építését.

BIRÓ LÁSZLÓ
ÁCSMESTER
BUDAPEST, X., KOLOZSVÁRI UCCA 9.

RELLA N. és UNOKAÖCCSE
Építési Vállalat R.-T.
Budapest, VIII, Népszinház ucca 13
Telefonszámok: József 436—52 és József 436—53.
Magas- és mélyépítés, vasbetonépítés, HERBST FÖDÉM az egész világon elterjedt és legolcsóbb vasbetonfödém

ÁRLESZÁLLÍTÁS!

Racionalizálás következtében leszál-
KÁVÉ, CSOKOLÁDÉ, FŐZELÉK (dobozban), TÉSZTAÁRU, KEKSZ, MÉZ, PAPRIKA
KÉRJE UJ ÁRJEGYZÉKÜNKET!
Meinl Gyula rt

Tőzsdei Kurir.
A legrégibb és legtartalmasabb közgazdasági ujság. Minden számában komoly, szakszerű cikkek tárgyalják és bírálják az aktuális gazdasági és pénzügyi eseményeket. Érdekes eredeti riportok, változatos hírrovat és külföldi tudósítások.
Tőzsdei Kurir
kapható minden ujságárusító pavillonban és minden ujságárusnál. Egy példány ára **40** fillér. Szerkesztőség és kiadóhivatal: V., Wekerle Sándor ucca 3. — Telefon: 807—10.

PARKETTA
szállítása, mindennemű padozat készítése és javítása.
FRIED és BENEDEK
parkettgyár és gőzfürész
BUDAPEST, VII., RÁKÓCZI ÚT 82.
Telefon: József 133—43 és József 134—17.

SÁGHY GYULA ácsmester
Budapest, V, Hold u. 9. II. 18. Tel. Aut. 157-36

SZVETICS JÓZSEF
építési vállalkozó
BUDAPEST, VII., TELEP UCCA 8.

OZALID fény- és aluminium-másolatok Manglitz Ferenc Budapest, VIII., József ucca 12. — Telefónszám: József 431-47.
Költségvetések, műszaki tervek, térképek razjolását és sokszorositását több szinben is vállalja.

Miért törölt el a polgármester egyik napról a másikra egy egész ügyosztályt?

Általános feltűnést keltett a városházán szombaton délelőtt a polgármesternek az a nyilvánosságra jutott rendelete, amely *megszüntette az egész kórházi alosztályt.* A kórházi alosztály megszüntetése annál inkább meglepő, mert az utóbbi években ehhez hasonló esetre a főváros adminisztrációjában nem volt példa. A polgármesternek ugyan törvényes joga az ügykörök csoportosítása, de ez is csak egy-kétszer fordult elő az utóbbi évtizedben, a mérnöki ügyosztályokban, de egy osztály végleges és teljes megszüntetésére még nem volt példa. A kórházi alosztály

vezetője legutóbb Lindl Zsigmond főjegyző volt és mellette nyolcvanöt hivatalnok és altiszt teljesített szolgálatot.

Illetékes helyen érdeklődtünk a likvidálás részletei iránt és az alábbiakat tudtuk meg:

— A kórházi alosztály tulajdonképpen nem régi keletű. A háború alatt létesítették, 1916 január 1-én, az akkori rendkívüli viszonyok hatása alatt. Már ezzel egyedül meg lehet magyarázni az intézmény megszüntetését. *Megszüntek azok a viszonyok, amelyek életre hívták.* A gyakorlat is azt mutatta, hogy az intézmény *nem váltotta be a hozzá fűzött reményeket* és felesleges, hogy önállóan működjék. Sokkal helyesebbnek bizonyult, ha az ügyosztályok és számvevőség közvetlenül intézik a reá bízott munkakört.

— Az új rend szerint az ápolási díjakkal kapcsolatban szükséges honossági és illetőségi kérdések a jövőben a közjogi és illetőségi ügyosztály körébe tartoznak. A jogorvoslat útján vitássá tett ápolási díj-ügyek intézését, az ily ápolási díjak végrehajtását, a három hónapon túli ápoláshoz szükséges külön engedélyezést, az ápolási díj fizetési halasztások és részletfizetések engedélyezését a *közegészségi ügyosztály fogja intézni.*

— Az ápoltak és fizetésköteles hozzátartozóik vagyoni, kereseti és munkaviszonyainak megállapítását és felderítését, az ezzel járó összes tennivalókat ezentúl *a számvevőség intézi,* ugyancsak a számvevőség végzi a betegsegélyző pénztárak utalványainak beszerzését azon ápoltakról, akikért a díjakat valamely pénztár fizeti, azokban az esetekben, amikor a kórházi gondnokság ezeket az utalványokat a felvétel alkalmával *meg nem szerezte.* Katona, folyamőr, csendőr, rendőr, állami tisztviselő és családi pótlékban részesülő családtagjaik beutaló igazolási lapjait a jövőben is a kórházi gondnokok tartoznak beszerezni és ezeket

huszonnégy órán belül be kell küldeni a kórházgondnokoknak a számvevőséghez.

A számvevőség végzi a sérülési eseteknek a rendőrséggel vagy községi elöljáróságokkal való közlését is, nemkülönben az ápolási díjak behajtásával és felszámításával járó tennivalókat is. Az új rend szerint a kórházak gondnokai tartoznak a kórházi napijelentést naponkint, a betegfelvételi jegyzőkönyveket, értesítéseket, a pénztári utalvánnyal együtt, *huszonnégy órán belül megküldeni a számvevőséghez, a fejlapot pedig az ápolás megszüntétől számítva ugyanezen idő alatt.* A kórházi alosztály

likvidálása nyolc nap alatt történik meg.

Ez alatt az összes iratokat megfelelő jegyzékek kíséretében tartozik az alosztály a fent felsorolt hivataloknak átadni. A kórházi gondnokok pedig kötelesek öt nap alatt átadni a számvevőségnek az első intézkedések megtétele céljából az összes náluk levő betegfelvételi jegyzőkönyveket, értesítőket, utalványokat, a később hozzájuk visszaérkező értesítőket pedig mindenkor ugyancsak a számvevőséghez tartoznak továbbítani haladék nélkül. A betegek környezet-tanulmányait végző kórházi biztosi teendők ellátásáról ugyancsak a számvevőség gondoskodik. A kórházi teendők ellátására a központi számvevőség *külön kórházi szakosztályt létesít.*

Mechanizált adminisztráció

Nagyszámú és előkelő közönség jelenlétében tartotta meg *Nagy* Dezső ny. min. osztálytanácsos az adminisztráció mechanizálásáról szóló sorozatos felolvasásainak első, az általános részt tartalmazó előadását, a *Polgári Egység Klubjában.* A hallgatóság között ott láttuk: az Országos Takarékossági Bizottságból *Gerlóczy* Jenő államtitkárt, dr. *Orffy* Imre országy. képviselőt, *Szalay* József ny. vasútigazgatót, a miniszterelnökség képviseletében: *Träger* Ernő miniszteri tanácsost, a pénzügyminisztériumból dr. *Majláth* Oszkár h. államtitkárt, *Jakabffy* Károly miniszteri tanácsost és *Csilléry* Béla pénzügyigazgatót, a postakincstár részéről *Újj* György posta műszaki igazgatót, az államvasutak részéről dr. *Boks* Aladár és *Gyenes* Kálmán főfelügyelőket, a főváros részéről *Sebő* Béla főszámvevőt és *Honffy* Lajos adóhivatali igazgatót, valamint a társadalmi, politikai ipari és kereskedelmi élet számos kitünőségeit.

Az előadást *Kozma* Jenő pártelnök vezette be, majd *Nagy* Dezső felolvasásának első felében *ismertette az adminisztrativ tömegmunkák feldolgozása rendszerének keletkezését és az adminisztrációban fellépő azokat a tömegmunkákat, amelyek mechanizálhatók, ú. m. másolás, számolás, könyvelés, adatcsoportosítás* stb. Azután az ezek mechanizálására alkalmas készülékeket és gépeket írta le a fejlődés sorrendjében, úgy hogy

a mechanizálás egész fejlődéséről áttekinthető képet nyujtott.

Ezzel kapcsolatban rámutatott arra, hogy

a különféle készülékek és gépek miként jönnek a tisztviselő segítségére az adminisztrációban a tömegmunkák gyors és pontos elvégzésére.

Részletesen kifejtette, hogy a mechanizálásnak nem az a célja, amiért sokan kifogásolják, hogy a munkaalkalmat kevesbítse, hanem, hogy *a munkaképességet fokozza és hogy oly munkák legyenek általa elvégezhetők, amelyek ezelőtt emberi munkaerővel nem voltak kellő időre feldolgozhatók.*

Az érdekes előadást nagy tetszéssel fogadták. Ez volt az első alkalom arra, hogy ezt a közérdekű és nagyfontosságú komplikált problémát egy magyar mérnök és szakember részéről kerek egészben, logikusan összefoglalva és minden vonatkozásában megvilágítva hallgattuk. Az előadás folytatását szakkörök érdeklődéssel várják.

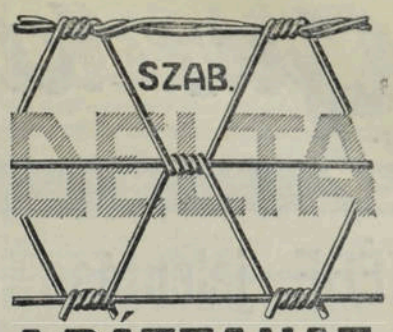

DRÓTFONAT
A LEGJOBB KERITÉSANYAG.
KOLLERICH PÁL ÉS FIAI
BUDAPEST. IV. FERENC-JÓZSEF RAKP. 21.

WEISZ MIHÁLY
mérnök, épitési vállalkozó, csatorna- és mélyépitő
Balaton ucca 2. Telefon: 257-66

KIRCHKNOPF ISTVÁN Alapitási év 1897 Tel.: Aut. 851-39
Épület- és portálüveges, üveg-, tükör-, porcellán-, kőedény- és lámpakereskedés. Aranyhalak és haltartók, aquariumok nagy választékban. Vállalok: mindennemű üvegcsiszolást, épületüvegezést és üvegtetők villamentesitését
BUDAPEST, IX., KÁLVIN TÉR 8. SZ. (Ref. templom mellett)

BITUMEN ÚTÉPÍTŐ R.T.
Budapest, IX., Ferenc körút 46.

„KAMMI" faárúgyár
Ujpest, Baross ucca 37. :: Telefón: 947—30.
Gyárt: Kammi faszőnyeget és mindenfajta faárut

Wörner J. és Társa
Gépgyár Részvénytársaság
Malomberendezések — Nyomdagépek — Láncgyár — Vasöntőde
Telefon: L. 905-74, 905-75. Budapest, V, Váczi út 48. Alap. 1867.

Működ- és burkolómunkák, betoncsövek
Budapest, V, Vigszinház ucca 5. Tel.: 298-37 ANDREA Cementárugyár és Épitőipari R.T.

KOSZTELÁN MIKSA
MŰSZAKI ÉS OLAJ NAGYKERESKEDŐ
Telefon: Aut. 287-19. BUDAPEST, VI., Eötvös u. 23/b.

Révész János
cement-, márványmozaik- és műkőárugyár, betoniparí vállalat.
Burkoló-, működ és csatornázási munkák. TELEFON: Ujpest 198.
Központi iroda: UJPEST, ÓSZ UCCA 14.

MINKOVITS
modern cégtáblafestő
VIII., Vig ucca 24. — Telefon: József 385—52.

RUFIÁN ISTVÁN egészségügyi berendezési vállalat
BUDAPEST, VI, KNETTY UCCA 7
Iroda: VI, Szinnyei Merse ucca 10. Telefon: L. 966-25

MAGYAR ELEKTROMŰVEK
SZENTIRMAY BÉLA
BUDAPEST, VIII., BAROSS UCCA 86.
TELEFON: JÓZSEF 422—87.
Villamos főző-, fűtőkészülékek, porszívó-, padlófényesitő- és kézszárítógépek gyára

FRANK EMIL
okl. mérnök és épitőmester
BUDAPEST, V., HOLLÁN U. 9.
Telefón: Aut. 293-27.

STOBBE KÁLMÁN
ÉPITŐMESTER
BUDAPEST, V., VISEGRÁDI UCCA 9.
TELEFON: 975—93

Standard aszfaltok
Oil Trading Company képviselete
MILLINI IGNÁC
Budapest, V., Nádor ucca 6. sz.
TELEFÓN: AUT. 833—40, 832—77.

VAS UCCA 16
BOSCH SZOLGÁLAT
Telefón: József 393-73.

Textilipari Feldolgozó és Értékesitő Szövetkezet
Budapest, VIII., József-körút 49. szám
Telefon: József 439—91. sz.

Rietschel és Henneberg
Részvénytársaság
Budapest, VIII., Práter ucca 12. szám.
Telefon: József 325—18.
Központi fütések, vízvezetéki és csatornázási berendezések

Közúti gőz- és motorhengerlést vállal
WOLFF ERNŐ
Sürgönyczim: WOLFFERNŐ
Tel.: Lágymányos 13-82 Budapest-Kelenföld, Budaörsi-út 101

MAYER OTTÓ egészségügyi berendező szivattyú berendezési telepe. központi fütés, szellőztetés és fürdőberendezési vállalata. Épület- és díszmübádogos, légszesz, vízvezeték, csatornázás és Budapest, VII, Barcsay u. 9. Tel J. 360-70

ZIMMERMANN ÉS LOVÁSZ
TAPÉTARAKTÁR, MENNYEZETDÍSZ-GYÁR — FESTŐK ÉS DÍSZITŐK
Telefon: József 424—81 Budapest, VII., Almásy-tér 16

Korányi és Fröhlich redőnygyár
BUDAPEST KISFALUDY-U. 5/F • TELEFON: J. 323-76 • 459-86
SPECIALIS GYÁRTMÁNYAI:
SZAB. PÁNCÉLREDŐNY · ACÉLREDŐNY · FAREDŐNY · VÁSZONREDŐNY
SZÁB. AJTÓCSUKÓ · BOSTWIGH-TOLÓRÁCS · NAPELLENZŐ · SZERKEZETEK
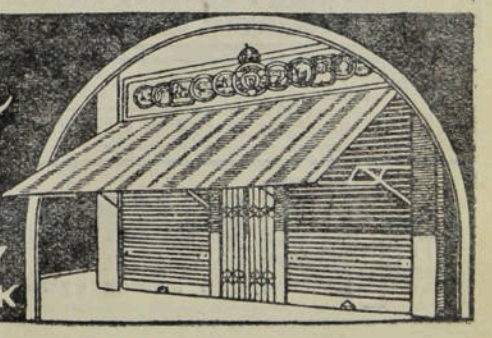

Gazdasági Értesítő

A TÉBE jelentése az 1929. évi működéséről

A nagy pénzintézetek évi jelentései után most a *TÉBE* is beszámol közgyűlésével kapcsolatban 1929. évi működéséről. *Hegedüs* Lóránt írt a beszámoló elé előszót, amely valósággal drámai tömörséggel festi meg

a sivár gazdasági esztendőt, amelyet híven tükröznek vissza a nagy pénzintézetek beszámolói.

Az előszó világosan mutatja meg az európai krízis okait, amelyet *még kilátástalanabbá tett az amerikai pénzpiacokon lekötött különböző hatalmas tőkeérdekeltség*, úgy hogy

az amerikai pénz nem jöhetett segítségül.

Nagyon természetes, hogy a belső tőkeképződés, amely a háború előtt sem volt nálunk kielégítő, *képtelen volt a külföldi pénz beáramlásának ezt a hiányát pótolni.* A bankoknál betétként elhelyezett pénzek

összege az év végén 1413.1 millió pengőt tett ki, 24.9 millióval többet, mint az előző években.

Az angol-amerikai megegyezés, továbbá a németekkel való megállapodás *némileg enyhítette ezt a feszültséget és lassankint Európaszerte megindult a kamatlábak fokozatos leszállítása.*

A *TÉBE* e nehéz esztendőben is folytatta nagy szervező munkáját. A szegedi, miskolci, debreceni, pécsi, szombathelyi és győri körzetek előkészítése, illetve kiépítése által

úgyszólván teljesen befejezte a vidéki hálózat megszervezését.

Bizottságai a legkülönfélébb szak- és kulturális, valamint szociális kérdésben tartottak eredményes üléseket és megbeszéléseket. Emellett természetesen szorgalmasan fáradozott a nemzetközi kapcsolatok megteremtésén és kiépítésén.

Jótékony és kulturális célokra 222.715 pengőt folyósított ebben az évben,

ami azt jelenti, hogy *a súlyos nehézségek ellenére is ép úgy tevékenykedett, mint más esztendőkben.*

A rendkívül érdekes jelentést a *TÉBE* kiváló tisztikara készítette: *Sichermann* Bernát dr., *Nyulászy* Károly dr., *Kresz* Károly dr., *Nyáry* Pál dr., *Görög* Frigyes dr., *Járnay* Pál dr. és *Némethy* Kálmán dr.

A Hitelbank beszámolója

Nyereség: 7·5 millió, osztalék: 5½ pengő

A *Magyar Általános Hitelbank* tavalyi zárszámadása, — amely a napokban került nyilvánosságra — e vezető pénzintézetünk újabb és jelentős fejlődéséről számol be. A mérleg minden tételénél emelkedés mutatkozik és az intézet iránt tanusított határtalan bizalomról tanuskodik, hogy a mostoha gazdasági viszonyok dacára *a betétállomány* is erőteljesen növekedett.

A mérleg fontosabb tételei a következők:

A *Magyar Általános Hitelbank* igazgatósága folyó hó 6-án tartott ülésében megállapította az 1929. üzletév mérlegét, mely 7,496.453 P 12 f tiszta nyereséggel zárul az 1928. évi 7,446.928 P 64 f-rel szemben. Az igazgatóság elhatározta, hogy *a folyó hó 19-ére egybehivott rendes közgyülés elé* azt a javaslatot fogja terjeszteni, hogy 1929. évi *osztalék fejében*, ugyanúgy mint tavaly, *részvényenkint 5½ pengő*, összesen tehát 4,554.000 pengő kerüljön kifizetésre, továbbá, hogy a rendes tartalékalap növelésére 800.000 P, az értékesökkenési tartalékalap erősbítésére 200.000 P, a vállalati nyugdíjpénztár javadalmazására 300.000 P, a nyugdíjazott alkalmazottak nyugdíjalapja javára 350.000 P, tisztviselői jutalmazásokra 850.000 P és az alkalmazottak jóléti alapja javadalmazására 50.000 P fordíttassék.

A mérlegszámla főbb adatai a következők: *az adósok* összege 192·6 millió pengőről 199·1 millió pengőre, *a váltótárca* 101·6 millió pengőről 106·5 millió pengőre emelkedett. *A takarék- és folyószámlabetétek* 24·1 millió pengő szaporulatot tüntetnek fel, míg az egyéb hitelezők összege 21·6 millió pengővel csökkent. Ehhezképest *az intézet kezelésére bizott idegen tőkék összege 1929 december 31-én 346 millió pengőre emelkedett.*

A mérlegszámla főösszege az előző évi 443·9 millió pengővel szemben 457·8 millió pengőt mutat, a forgalom a főkönyv egyik oldalán az 1928. évi 22.431 millió pengőről 25.460 millió pengőre növekedett.

A Magyar-Olasz Bank Részvénytársaság folyó hó 10-én tartotta meg dr. *Berzeviczy* Albert v. b. t. t. elnöklete alatt X. rendes közgyűlését, amely az igazgatóság összes javaslatait egyhangúlag elfogadta. Az elért tiszta nyereség 2,925.520.11 pengő az 1928. évre kimutatott 2,869.713.78 pengővel szemben. A tiszta nyereség felosztása iránt a közgyűlés úgy határozott hogy 2,000.000 pengő, vagyis részvényenként 5.— pengő = 10% osztalék fejében fizettessék ki, a tartalékalaphoz 325.000.— pengő csatoltassék, a régi nyugdíjasok díjtartalékára 125.000.— pengő fordíttassék és 318.907.51 pengő új számlára vitessék át. A közgyűlés után megtartott igazgatósági ülés dr. *Berzeviczy Albertet* az intézet elnökévé, *Gr. Uff. Giuseppe Toeplitz*-et, a Banca Commerciale Italiana vezérigazgatóját és dr. báró *Madarassy-Beck Gyulát* az intézet alelnökeivé választotta meg. A részvényenként 5.— pengő osztalék a 10. számú szelvény bevonása ellenében március 17-től kezdődőleg Budapesten az intézet főpénztáránál, Wienben a Societá Italiana di Credito-nál és Milánóban a Banca Commerciale Italiana-nál kerül kifizetésre.

A Belvárosi Takarékpénztár Részvénytársaság 8-án tartotta évi rendes közgyűlését *Székely* Ferenc udvari tanácsos elnöklete alatt. Az igazgatóság a közgyűlés elé terjesztett jelentésében a takarékpénztárnak a kedvezőtlen gazdasági viszonyok ellenére elért újabb normális fejlődéséről számolhatott be. A közgyűlés elhatározta, hogy a kimutatott tiszta nyereségből 1,440.000 pengőt az 1929. évi részvényszelvénynek 6 pengővel (12%) való beváltására fordit, 150.000 pengő a rendes tartalékalapra, 48.227.24 pengőt az elismert vállalati nyugdíjpénztár és a „Székely Ferenc" segélyalap javára, 229.363.44 pengőt az igazgatóság és a tisztikar jutalékára használ fel, míg a fennmaradó 100.245.90 pengő az 1930. üzletévre vitetik át. Az 1929. évi szelvények beváltása folyó hó 10-én kezdődik az intézet fő- és fiókpénztárainál és pedig szelvényenként 4 pengővel, mivel az 1929. üzletévre mult évi augusztus hó folyamán már 2 pengő osztalékelőleg kifizetésre került.

Szél Jenő előadása a kisipar racionalizálásáról. *Szél* Jenő, a Budapesti Kisipari Hitelintézet Rt. vezérigazgatója előadást tartott *„a kisipar racionalizálásáról"*. Rámutatott a kisipar súlyos helyzetére, majd megállapította, hogy a technika haladása lehetővé tette immár a gazdaságos termelést a kisipari műhelyekben is. Erőteljesen cáfolta azt a téves felfogást, amely szerint a racionalizálás emeli a munkanélküliek számát. A gazdaságos termelés teremti meg a széles fogyasztó rétegeket: esik a létfenntartás költsége, az igények növekszenek, fokozni kell a termelést, ami végül is a munkanélküliség megszüntetéséhez vezet. *Szél* Jenő kiváló előadása végén annak szükségességét hangoztatta, hogy nálunk is szükség lenne olyan intézményre, amely hivatásszerűen foglalkoznék a kisipar racionalizálásának rendkívül fontos kérdésével.

A Magyar-Cseh Iparbank Rt. igazgatósága megállapította a lefolyt üzletév mérlegét, mely megfelelő tartalékolások után 318.361.37 pengő tiszta nyereséggel zárult. Az igazgatóság a *március 26-ára* összehívott közgyűlésnek javasolni fogja, hogy a nyereségből a tavalyi osztaléknak megfelelően *233.333.50 pengő fizettessék ki a részvényeseknek;* tartalékokra 50.000 pengőt fordíttasson, a fennmaradó 35.027.87 pengő pedig új számlára vitessék elő.

A Magyar Forgalmi Bank Rt. igazgatósága báró dr. *Madarassy-Beck* Marcel elnöklete alatt megállapította az 1929. üzletévről szóló zárszámadását, mely *755.984.19 pengő tiszta nyereséggel zárul*, szemben a mult évi 748.224.19 pengővel. Az igazgatóság elhatározta, hogy az 1930 március 15-én megtartandó közgyűlésnek javasolni fogja, hogy *részvényenként 6.50 pengő osztalék* fizettessék ki és a rendes tartalékba 70.000 pengő, a nyugdíjtartalékba 65.000 pengő, az elismert vállalati nyugdíjpénztárba pedig 9748 P 85 f helyeztessék.

A Magyar Vasúti Forgalmi Részvénytársaság közgyűlése elhatározta, hogy az 1929. évre szóló 33. sz. szelvényei f. év március 10-től kezdve *3 pengővel* váltassanak be. Ugyanekkor elhatározta a közgyűlés, hogy a részvények névértékét a tartalékból 20 pengőről 30 pengőre emeli fel. A részvényfelülbélyegzés és az osztalékkifizetés a Wiener Bank-Verein magyarországi fióktelepénél, Budapest, V., Nádor ucca 4. szám történik.

Ganz-közlemények. Most jelent meg a *Ganz és Társa Villamossági-, Gép-, Waggon- és Hajógyár Rt.* kiadásában a *Ganz-közlemények* márciusi száma, amely a megszokott pazar, elegáns és nagyvonalú kiállításban tájékoztatja a magyar gazdasági és technikai szakköröket, nemkülönben a haladás iránt érdeklődő magyar intelligenciát a gyár üzeméből legutóbb kikerült technikai csodákról. A *kőtörőipar* fejlődéséről szóló magvas tanulmány keretében ismerjük meg a *Ganz* által előállított különféle kőtörő gépeket és felszerelési tárgyakat. A műszaki rajzokon kívül ragyogó felvételek mutatják be az *Urikány-Zsilvölgyi rt.* tállyai kőbányájának, a *Zalahápi Bazaltbánya rt.* kőfejtőtelepének, a komlói kőbányának, valamint a Jugoszláviában levő paragovói kőbányának telepeit, amelyeknek installációi kivétel nélkül a *Ganz* gyáraiból kerültek ki, tehát a magyar mérnöki munka valóban reprezentatív alkotásai. Gazdag rajz- és képanyag mutatja be a bánhidai erőműtelep szénhordó és salakszállító berendezéseit. A továbbiakban a *Ganz* legújabb *Diesel*-mótoros kocsijait, a *Lillafüredi Állami Erdei Vasút* mótoros vonatát, *József* királyi herceg mótoros jachtját és a „Nádor" kotrót mutatják be. A *Ganz*-közlemények márciusi száma kiállításánál fogva a szerkesztők, tartalmának jelentőségénél fogva a magyar ipar dicsőségét hirdeti.

MÉHN ANTAL
ÉPÍTŐMESTER
BUDAPEST, II., HATTYU-U. 7.
Telefon: Aut. 506-24

BUDAPESTI HIRLAP
a legtartalmasabb magyar napilap
Hangja előkelő, hírszolgálata tökéletes

Fűtés Viz Gáz Szentgyörgyi és Társa
Telefon: József 8-97 Budapest VIII, Baross-u. 88

Saját érdekében tekintse meg
HIKKER réz-, vasbutorgyár
készitményeit. Ágybetétek, gyermekkocsik, ágynemüek, paplanok és legujabb kivitelü kerti butorok gyári árban. **Mintaraktár:** VII., Dohány ucca 22. (Árkád bazár). **Gyár:** VII., Holló ucca 5.

MAKOVSKY FERENC
Budapest, VII. Abonyi-u. 4.
Fülöp Szász-Coburg Góthai herceg Ő királyi Fensége uradalmi épitésze
TELEFON: J. 381-17

EGRI és FIA Dr. EGRI ISTVÁN
TELEFON: JÓZSEF 318-01 OKL. GÉPÉSZMÉRNÖK
központi fűtés — vízvezeték — csatornázás
BUDAPEST, VII., ROTTENBILLER UCCA 28

Bőhm Nándor és Társa
AUTÓJAVITÓ- ÉS KAROSSZÉRIAGYÁR
Budapest, VI., Tünde ucca 10-14. sz.
(Scblick-gyár) Telefón: Automata 903—19. Saját telep

OBERMANN L. FÉMÁRU IPARTELEPE
BUDAPEST, VIII., SZIGETVÁRI UCCA 6.
TELEFON: J. 348-53. ALAPÍTVA: 1887
KITÜNTETVE: WELS 1888, BUDAPEST 1896, 1906, 1928.
Üzemi konyhák felszerelései.
Sütőformák, fém- és bádogáruk, kávégépek gyártása.

ZILAHI-BALOGH GYULA
ÉPÍTŐMESTER
Budapest, I., Bornemissza u. 36
TEL.: Lá. 2—32.

Elhalasztották az élelmiszernagyvásár

versenytárgyalási terminusát, mert az építők változtatásokat kérnek a feltételeken

A főváros egész közönsége, de elsősorban a munkaalkalmak híján válságokkal küzdő gazdasági élet örömmel vette tudomásul, hogy a főváros tanácsa február 6-án *közel tizenöt millió pengőre rúgó munkálatok végrehajtására hirdetett versenytárgyalást.* A nagyszabású munkakiírások a ferencvárosi új élelmiszer-nagyvásárcsarnok és az új sertésvásár építésére vonatkoztak, amelyek megépítésének immár semmi akadálya nincs. Azaz csak látszólag nincs, mert az utolsó percben — érthetetlenül —

maguk az érdekeltségek, illetve az érdekeltek egyik csoportja támasztott olyan akadályt, amely ha nem is hosszú időre, de legalább három-négy héttel eltolja a munka elkezdését.

Az új sertésvásár építésére március 12, az új élelmiszer-nagyvásárcsarnok építésére pedig március 17-re volt kitűzve az ajánlatok benyujtásának határideje. Közel hathetes terminusokról volt szó, ami általában bőségesen elég a vállalkozóknak költségvetéseik elkészítésére, a kalkulálásokra és ajánlataik benyujtására, *ez alkalommal azonban nem így történt a dolog.*

Szombaton délben megjelent a polgármesternél és *Vajna* tanácsnoknál a *Magyar Építőmesterek Ipartestületének és Egyesületének* kisebb küldöttsége és az építőmesterek, szokatlanul,

a versenytárgyalási terminus kitolását kérték.

A polgármester a közélelmezési ügyosztály vezetőjéhez utasította az építőmestereket, akik itt előbb *Vajna* tanácsnokot keresték, majd *Krencsey* Géza műszaki főtanácsossal, a közélelmezési ügyosztály műszaki csoportjának vezetőjével tárgyaltak hosszasabban. Az építőmesterek megbízottai — információnk szerint —

a versenytárgyalási feltételek bizonyos pontjait kifogásolják és bizonyos módosításokat kívánnak.

A módosításokat illetően a közélelmezési ügyosztály arra hivatott közegei és az építőmesterek között *a legközelebbi napokban beható megbeszélés lesz.* Az ügyosztály — értesülésünk szerint — nem zárkózik el e megbeszélés elől és

megadja a kért halasztást is az ajánlatok benyujtására.

Úgy tudjuk, hogy a tanács két héttel fogja meghosszabbítani a versenytárgyalásokat, ilyenformán *a sertésvásárcsarnok építési ajánlatainak benyujtására március 26, az élelmiszer-nagyvásártelep ajánlataira pedig március 31 lesz az új határidő.*

A két nagy építkezés határidejének kitolása iránt kérdést intéztünk

Vajna Ede tanácsnokhoz,

aki a következőkben tájékoztatta az aktuális kérdésekről a *Fővárosi Hirlap* munkatársát:

— Az építőmesterek kívánságának részletes indítóokait *még nem ismerem,* de már eleve sem zárkóztam el a versenytárgyalási határidő meghosszabbítása elől, mert

nagyobb és az utóbbi évtizedekben páratlan építkezésről lévén szó, a munkálatok előkészítése alaposabb és hosszabb megfontolást igényel.

— Ez a kéthetes halasztás azonban semmiesetre sem fogja befolyásolni a munkák elkezdését. *Áprilisban feltétlenül megkezdődik úgy az élelmiszer-nagyvásárcsarnok, mint a sertésvásár építkezése.* Nagy súlyt vetek arra, hogy az építkezés semmi késedelmet ne szenvedjen, mert

a két munkánál többezer munkás kap egy éven át biztos kenyeret.

A kőművesmunkák elvégzéséhez számításom szerint legalább hat hónap kell, mindazáltal november-decemberre tető alatt lesz, mind a hatalmas vásárcsarnok, mind a vele párhuzamosan készülő többemeletes igazgatósági- és irodaépület. A hideg napok beálltával sem fog azonban szünetelni a munka, hanem *a jövő telet akarjuk felhasználni a belső kiképzés és a szerelési munkák elvégzésére,* hogy

1931 tavaszára már át is adhassuk rendeltetésének a, reméljük, korszakos jelentőségű és mintaszerűnek szánt intézményt.

— Az új élelmiszer-nagyvásárra ebben az évben körülbelül hatmilliót fog elkölteni a főváros. Az építést megelőző földmunkák, tereprendezések, közműfektetések és vasúti berendezés-építések a legnagyobb rendben folynak, sőt az a helyzet, hogy *e munkálatok a kitűzött idő előtt készen lesznek.* Nagy segítségünkre volt ebben az időjárás. Az enyhe tél folytán *a munka úgyszólván egy napot sem szünetelt.* Már csaknem kész a leendő vásártelephez vezető főútvonal kiképzése is.

— Az egyéb közélelmezési építkezésekről annyit közölhetek, hogy a Krisztina-körúti új zárt vásár építkezése közel áll a befejezéshez.

— Remélem, néhány héten belül megtörténik a Garai téri zárt vásár munkáinak kiírása is, s

azon leszek, hogy az őszre már meg is nyithassuk a fővárosnak ezt a nagyfontosságú közélelmezési fókusát.

A ferdinándtéri piac rendezését, illetve az ottani zárt vásár megépítését — sajnos — *kénytelenek vagyunk elhalasztani.* Ez az elodázás azonban nem jelenti azt, hogy az építkezés le is kerül a napirendről.

— Még ebben az évben rendet teremtünk a szénatéri piacon is. Az ide tervezett vásárcsarnokból, vagy zárt piacból ugyan egyelőre nem lehet semmi, de legalább a legégetőbb bajokat igyekszünk megszüntetni. Az egyre növekvő piac jórésze tudvalévően *ma már a Krisztina körút jelentékeny részét foglalja le és így az útvonal baloldali járdája a nagyközönség számára úgyszólván használhatatlan.*

— A *Budai Torna Egylet* területéből éppen ezért lehasított a főváros egy körülbelül 400 négyzetméternyi területet a Széna tér és Vérmező utca sarkán, *idetelepítjük át már legközelebb azokat a bódékat, amelyek most a gyalogjáró mentén vannak.* Az új bódék felállítása természetesen már bizonyos rendszer és a főváros előírása szerint történik és nem maradhatnak meg a mai bizalmatlan külsejű tákolmányok. A szénatéri rendezésre ugyanesak a tavasz során gondol a főváros vezetősége.

SCHÄFFER KÁROLY
okleveles mérnök
Vasút-, út-, betonépitési vállalkozó kövező-mester
Budapest VIII, Aggteleki ucca 17. Telefon: József 325-88

ROHRMANN JÁNOS
ELEKTROTECHNIKAI ÉS MECHANIKAI GYÁR
BUDAPEST, VII., SAJÓ-U. 5/a.
Gyárt: preciziós fogaskerekeket, fogasrudakat, esztergamunkát és tömegcikket. Alapittatott 1904.

HOCHSTÄDTER VILMOS
Asztalos- és famegmunkáló-telep
BUDAPEST, IX., ERKEL UCCA 9. ÉS 12.
TELEFÓN: Aut. 855-68 :: ALAPITVA 1888. ÉVBEN

Alapitva 1904. **„HUNNIA"** Alapitva 1904.
MAGYAR GÉPTÖMITŐANYAG GYÁR RT.
Saját gyártmányú géptömitőanyagok, tömitőlemezek, autófék és kuplungbetétek
— MŰSZAKI NAGYKERESKEDÉS —
TELEFON: AUT. 281—48. BUDAPEST, V, SZEMERE U. 2.

Hirmann Ferenc
fémöntöde és rézárugyár
Budapest, VII., Csányi ucca 7—9 sz.
Gyártmányai: Permetezők és ezek összes alkatrészei, rézsúlyok, háztartási mozsarak, gyertyatartók, habüstök, stb, továbbá „PAX" szab. kézi tűzoltókészülék stb. Telefon: J. 450-40

KAUTNIK JÓZSEF SZOBRÁSZ-MESTER
ÉPÜLET-, MŰKŐ- ÉS STUCKOMUNKÁKRA.
BUDAPEST, IX., BOKRÉTA UCCA 21.

GRÜNVALD BÉLA
SZOBAFESTŐ- ÉS MÁZOLÓMESTER
VII, LÖVÖLDE TÉR 2. TELEFÓN: J. 308-78

Kórházi, intézeti és tömegélelmezési konyhaberendezések
MAYER HERMANN és HIRSCHLER
BUDAPEST, VI., TERÉZ KÖRUT 48. SZÁM.
ELSŐRENDŰ HŰTŐGÉP
KÉPVISELET: ESCHER-WYSS & Co.
ZÜRICH-LINDAU

Az 1924. évi XVIII. t.-c. alapján szervezett
IPAROSOK ORSZÁGOS KÖZPONTI SZÖVETKEZETE
Postatakarékpénztári számla: 10517 — Postatakarékpénztári csekkszámla: Kisipari hitelakció: 44500 — Girószámla: MAGYAR NEMZETI BANK — TÁVIRATCÍM: IPKÖZPONT
KÖZPONTI OSZTÁLYOK: BÖROSZTÁLY, ÉPITŐIPARI OSZTÁLY, FAIPARI OSZTÁLY, KISIPARI HITELAKCIÓ, KERESKEDELMI OSZTÁLY, TEXTIL KÖZSZÁLLÍTÁSI OSZTÁLY
BUDAPEST, VII., KÁROLY KIRÁLY ÚT 3/c
TELEFÓNSZÁM: JÓZSEF 463—39

Fekete Ödön mérnök
Vízművek, vízvezetékek, csatornázások, központi fűtések, szellőztetések és légszeszberendezések tervezése és kivitele
Budapest II, Zsigmond u. 1. Tel. automata 514-80

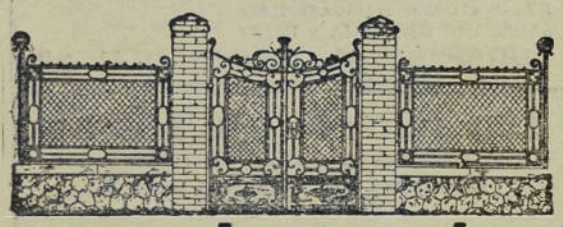

VASS ÉS KOVÁCS
SODRONYFONAT-, KERITÉS-, ÁGYBETÉT- és VASBÚTOR GYÁR
Budapest, II., Fő ucca 48
Telefón: Aut 517-87 Telefón: Aut. 517-87

GERA LAJOS FIAI
asztalos munkák gyára
TELEFÓN JÓZSEF 370—20
BUDAPEST, VIII., THÉK ENDRE UCCA 35

DIPL. ING. ARCHITEKT — BAUMEISTER
KOSÁLY ÖDÖN
OKL. ÉPITÉSZMÉRNÖK, ÉPITŐMESTER
TELEFON: AUT. 570-41.
BUDAPEST, II, KELETI KÁROLY-U. 15/b.

WIHART FERENC
• ÉPITÉSZ ÉPITŐMESTER •
BUDAPEST, VII., COLISEUM UCCA 33. sz.
TELEFON: JÓZSEF 350-97

Minden szombaton
HETI UJSÁG
Falus Ferenc szenzációs riport-lapja
Ára **40** fillér
MINDENHOL KAPHATÓ!

az első kéz megbizható és olcsóbb

Saját gyártmányú
musica r.t.
VII., Erzsébet körút 43 (Royal Apollo)
és világmárkás — új és használt — zongorák — javitások is — több éves részletre váltó hélkül. Kezelési költség nincs.
Telefón: József 450-63

BOROSJENŐI KÖVET: fagyálló, 7-féle szinben és minőségben rajz után szállit
Budapest VIII, Mária u. 11
Telefón: József 341-91. sz.
MAYER ÉS WÜHRL
OKL. ÉPITÉSZ, ÉPITŐMESTER

Köztisztviselők kedvező fizetési feltételek mellett kaphatnak nyugágyat, függőágyat, sátort és hátizsákot
TELEFON J. 415—07. ALAPITVA 1838-ban
HAUSCHILD ALBERT
Budapest, VII., Károly-körút 15. szám.
Szállit hivatalok részére iratkötőhevedert, por- és padlótörlőruhát.

Kalter építési vállalata.
I. Hirtes u. 3/b. J. 456-03.

Vállalkozási Hirlap

Döntöttek az 1200 kilométeres útépítési pályázatok felett

A kereskedelmi minisztérium útépítési csoportja az úgynevezett 1200 kilométeres útépítési versenytárgyalásra beérkezett ajánlatokat átvizsgálta és az ajánlatokat az e célra alkotott 10-es versenytárgyalási bizottsággal letárgyaltatta. A verseny eredményét *Bud* János kereskedelmi miniszter elé terjesztették, aki végérvényesen döntött és *a munkálatok azonnali megindítását elrendelte.*

Versenytárgyalási megbízások

A mult héten tartott nyilvános és szűkkörű versenytárgyalások alapján a különböző közmunkákat és közszállításokat a következő cégek kapták:

Tűzhelyjavítási munkálatokat a Mária Terézia laktanyánál: Kada Márton 3070 P.

Vízvezeték- és csatornázási munkát a gyáliúti id. vámhivatalnál: Sztojka Béla 4463 P.

Gumipadozati munkát a Marcibányi téri elemi iskolánál: Magyar Ruggyantaárugyár 4945 P.

Lakatosmunkát a csaplárosuccai köztisztasági garázsnál: Péter Artur 9908 P.

Ácsmunkát a Bihari és Balkán u. szüks. lak. telepen: Bauer János 37.082 P.

Gépészeti munkát és accumulátor-telep szállítását és szerelését a Szabó József uccai autobuszgarázsnál: Köhler és Medvey 11.480 P.

Kábelfektetési munkát ugyanott: Bene és Wein 6535 P.

Tartalék áramfejlesztőtelep st. szer. ugyanott: Ganz és Tsa 57.134 P. vállati áron.

Mázolómunkát a csaplárosuccai köztisztasági garázsnál: Bakos Ernő 4997 P.

Kalorifer szállítási munkát ugyanott: Zöld József 1734 P.

Asztalosmunkát ugyanott: Brichta József 8280 P.

Nyári ruhák és sapkák szállítását a köztisztasági hivatal részére: Storer Viktor 46.590, Kispesti textilgyár 1530, Sachs Lipót 3709, Budapesti szabóiparosok hitel- és termelőszövetkezete 2530, Budapesti egyenruha- és sapkakészítő iparosok anyagbeszerző és termelőszövetkezete 4582, Kasch Adolf 1170 pengőért.

Beérkezett ajánlatok

A mult héten tartott versenytárgyalásokon a különböző közmunkákra és közszállításokra a következő cégek pályáztak:

Föld-, kőműves- és elhelyező munkára az óbudai újtemetőben építendő kápolnánál: dr. Méhes Emil 24.108, Vágó Pál 24.808, Óváry és May 26.186, Robelly Aladár 27.605, Mihályi Lajos 29.054, Tompe Károly 29.268, Kapuszta Gusztáv 29.415, Gavora és Prinner 31.994, Grenyo Bertalan 32.736, Tőke György 38.761, Székely és Mottl 28.991 P.

Műkőszobrász munkára u. ott: Barber Károly 14.809, Schmidt és Kelemen 15.310, Kovács József 15.677, Kautnik József 15.775, Melocco Péter 16.389, Rákos Manó 19.730, ifj. Walla József 19.824, özv. Fögerl Alajosné 24.697 P.

Ácsmunkára ugyanott: Fritz József 2929, Ridel Bertalan és fia 3617, Bíró László 3703, Németh Ferenc 3955, Helmrich János 3957, Horváth József 4203, Fritz Ede 4914, Vladár Pál 5343 P.

Asztalosmunkára ugyanott: Incze Gáspár 3059, Busák Sándor 3354, Fischer András 3603, Jauernik Ferenc 4376 P.

Lakatosmunkára ugyanott: Wimmer Ferenc 3250, Friendt Ágoston 3495, Jany János 3759, özv. Sallay Nándorné 3797, Farner István 3936 P.

Burkolómunkára ugyanott: Melocco Péter 5055, Melocco Péter r. t. 5090, Christofoli Vince 5176, ifj. Christofoli Vince 5213, Refle Miklós 5698 P.

Műkőmunkára ugyanott: Budapesti kőgyár 2273, Székely és Mottl 2313, Melocco Péter r. t. 2740, Melocco Péter 2825 P.

Aszfaltburkoló munkára a gyáliúti gazd. hivatalnál: Magyar aszfalt r. t. 8330, „Grozit" aszfalt és vegyitermékgyár r. t. 9340, dr. Helvey Tivadar 9560, Korek E. 10.740, Biehn János 11.040, Hajnal Imre 11.070, Posnansky és Strelitz 11820, The Neuchatel Asphalte Company Limited 13.940, Hirsch Mihály 15.250 P.

Vízvezeték-, csatornázási munkára a Ferry Oszkár u. kisl. bérháznál: Ábrahám és Gürtler 3896, Rufián István 4367, Janisch János és Fia 4627, Killmayer Lajos 4692, Margittai Gyula 4826, Hranda Károly és Fia 5024, Rohonci Hugó 5333, Thiergärtner és Stöhr 6040 P.

Műkőmunkára a Léderer telepi erdei iskolánál: Cseglédy J. és Tsa 12.835, Karl Ferenc 12.836, özv. Fögerl Alajosné 13.206, Barber Károly 13.236, Kautnik József 13.614, Gabos Oszkár 13.880, Kovács József 14.144, ifj. Walla József r. t. 15.362, Schmidt és Kelemen 15.543, Nagybátony-Ujlaki Egyesült Ipar-Művek r. t. 16.229 P.

Válaszfal építésére ugyanott: Hebenstreich Ferenc 7049, Parafakőgyár r. t. 8470, dr. Helvey Tivadar 8495 P.

Linoleumjavítási munkára a Lehel uccai elemi iskolánál: Császár Imre 4453, Elsinger M. J. és fiai 5162, Haas Lipót 5188, Schraub István 5230, Herz testvérek 5416, Ungár Fülöp 5633, Melocco P. r. t. 7073 P.

Mázolómunkára a nagymezőuccai polg. iskolánál: Baleró Sándor 2897, Scheuman Gyula 3265, Fischer Ernő 3335, Liktor Ferenc 3414, Török és Juhász 3869, Zurán Béla 4010 P.

Villanyszerelési munkára a csaplárosuccai köztisztasági garázsnál: Seiler Jenő 6463, Vozáry Pál 6582, Barta Károly 6656, özv. Végh Gáborné 6686, Gruber Lajos 6840, Ehrenreich Dániel 6886, Szabó László 6925, Villányi Béla 6991, Paulay László 7184, Alexy György 7215, Miklós Dezső 7349, Hoffer és Szommer 7372, Szőke István 7400, Tornya Leó 7430, v. Hantay Ödön 7610, Seligmann Gyula 7728, Orsovszky István 7734, Bene és Wein 7784, Hatschek, Guttmann és Tsa 7822, Novák Pál 7875, Sigray István 7962, Biró Aladár 8095, Kaffka és Wágner 8123, General műszaki r. t. 8217, Nemes Gyula 8339, Szilágyi Mihály 8363, Baros és Paulovits 8425, Molnár János 8779, v. Kerti és Farkas 8951, Székely Pál 9081, Bejczi István 9756, Bauer József 9843, Ericsson r. t. 9922 P.

Műkőmunkára ugyanott: Budapesti kőgyár 1871, Székely és Mottl 2007, Kautnik József 2154, Mottl és Serény 2199, vitéz Stadler István 2214, Melocco r. t. 2299 P.

Építési engedélyek

A magánépítési albizottság 1930. évi *március hó 10-én* tartott ülésében a következő építési engedélyek kiadását javasolta a tanácsnak:

A) Nagyobb és kisebb építkezésekre:

1. M. Kir. Vallás- és Közoktatásügyi Minisztérium III., Margitszigeten kétemeletes fedett uszoda, terv. Hajós Alfréd V., Báthory ucca 5.
2. Lindwurm Nándor VII., Columbus u. 31605/2. új hrsz. háromemeletes bérvilla, terv. ugyanaz.
3. Dr. Pollacsek Károlyné III., Ürömhegy 22163—22164. új hrsz. fsz. nyaraló, terv. Szepesy Sándor IV., Havas ucca 7.
4. Ács Imre VII., Bácskai u. 52. magas fsz. ház, terv. Farkas K. VII., Szugló u. 1.
5. Rothauser Lajos és József VII., Róna u. 12., terv. ugyanaz.
6. Gaál Sándor I., Győri út 7819. új hrsz. ötemeletes bérház, terv. Székely Marcell VI., Király u. 108.
7. Köves Emilia VII., Czobor u. 42., terv. özv. Némedy Károlyné, Rákospalota.
8. Dékán Jánosné és Khindl Mihályné X., Harmat u. 8190/b. családi ikerház, terv. Varga János X., Gergely u. 53.
9. Halm Sándor I., Fehérvári út 71. egyemeletes taxaméter kiszolgáló állomás, terv. Tauber László, Műegyetem.
10. Csizmadia és Váradi VII., Alsórákosi rétek 31484/141. fsz. ikerház, terv. Müller Ádám, Törökbálint.

B) Családiházakra:

1. Érsek József VII., Telep u. 91., terv. Müller Ádám, Törökbálint.
2. Torma János III., Ürömhegy 22395. új hrsz., terv. Blaha Arnold III., óbudai Gázgyár.
3. Kvila Gyuláné III., Mátyáshegy 16141/2. új hrsz. terv. Marschalkó Béla II., Széll Kálmán tér 9.
4. Matyók Péter III., Filatori dülő 18874/4. új hrsz., terv. Sárkány László IV., Veres Pálné u. 8.
5. Horváth János VII., Fürész u. 12., terv. Kremsner György VII., Gervay ucca 70.
6. Vastícha Béla I., Kelenföld 3964/4. hrsz., terv. Kovács János, Szombathely.

C) Toldalék építkezésekre:

1. Dr. Halász Aladár III., Remetehegy dülő 16273. új hrsz., terv. Paker Ernő IX., Üllői út 23.
2. Székely Aladár VIII., Madách u. 35474. új hrsz., terv. Demény Mihály VIII., Szigetvári u. 21.

D) Beérkezett újabb építési kérelmek:

1. Kury Dezső IX., Ráday u. 56., VII., Répássy u. 15. toldalék.
2. Szent Lukács-fürdő r. t. III., Zsigmond u. 25., u. o. átalakítás.
3. Csaklós András I., Horthy Miklós út 8., I., Andor u. 14. családi ház.
4. Halm Sándor I., Horthy Miklós út 1., I., Fehérvári út 71. gyári építkezés.
5. Kisbakonyi Sándor VI., Reitter Ferenc u. 149., u. o. családi ház és műhely.
6. Makis Gábor I., Úri u. 43., I., Bornemissza u. 3145/2. családi ház.
7. Balázs Dávid X., Gergely u. 28., X., Salamon u. 7999/b. családi ház.
8. Weisz Adolf VII., Damjanich u. 2., VI., Kartács u. 9. toldalék.
9. Apró Kálmánné VI., Jász u. 17., VI., Reitter Ferenc u. 1543—47/240. hrsz. fsz. ház.
10. Viktória bútorgyár r. t. Korponai u. 19., u. o. átalakítás.
11. Langer Géza VII., Garay u. 50., VII., Czobor u. 80. ikerház.
12. Bárány Pál III., San Marco u. 44., u. o. ráépítés.
13. Magyar Testgyakorlók Köre, Hungária körút 2606/1., u. o. klubház.
14. Wolf József VI., Forgács u. 71., VI., Fövény u. 67. családi ház.
15. Menczer—Gyulay I., Ferry Oszkár u. 78., u. o. ikervillák.
16. Gáob Sándor VII., Abonyi u. 31., I., Győri út 10. ötemeletes bérház.
17. Lindwurm Nándor VII., Mexikói út 56., VII., Columbus u. 40. háromeletes bérvilla.
18. Füssy Antal II., Lövőház u. 32., II., Csopaki u. 9. átalakítás.
19. Bereczky Gerson VI., Tahi út 27103/2. hrsz., u. o. családi ház.
20. Prekop János I., Somlói út 66., I., Névtelen 3253/23. családi ház.
21. Schwartz Lajos VII., Telep u. 10., VII., Ujvidéki u. 21. családi ház.
22. Tasy József VII., Öv u. 198., u. o. üzletház.

Biológiai szennyvíztisztítók, házi szennyvízderítő aknák, csatornázások
Schweiger Gyula mérnök
VIII. Német ucca 5. szám. Telefon: József 446—74

MÁVAG
címkés gyártmányokat mindenki bizalommal fogadja, mert
kitűnő anyagból a leggondosabban készülnek!
Ide tartoznak a különféle hengerelt kereskedelmi árukon kívül az ipari stabilmotorok, lokomobilok, traktorok, cséplőgépek és más mezőgazdasági gépek. Útépítő (úthengere ő- és útgyalu) gépek, lakókocsik. Vas- és acélöntvények, öntöttvas csövek, karikás kályhák és kereskedelmi öntvények.
Teherautomobilok, autóbuszok a „MERCEDES-BENZ" gyártási szab. szerint a hazai különleges úti viszonyoknak a legjobban megfelelő kivitelben készülnek. Kombinált tűzoltó- és locsoló-autók. Lajtos öntözőkocsik.
Jobbágy-féle szab. folytonégőkályháink a háztartásokban és középületekben (iskolákban, stb.) legjobban használhatók.
Kérjen felvilágositást és árajánlatot!
Magyar kir. állami vas-, acél- és gépgyárak
Budapest, X., Kőbányai-út 21.
Telefon: József 460—29. Telefon: József 460—29.

KŐSZÉNBÁNYA 'S TÉGLAGYÁR TÁRSULAT PESTEN, (DRASCHE)
BUDAPEST, V., KLOTILD UCCA 3.
TELEFON: AUTOMATA 255—54, 255—55 és 255—56.

NEMES FUCHS VILMOS
ELEKTROTECHNIKAI VÁLLALAT
BUDAPEST VI, SZONDY UCCA 84. III. 1.
TELEFÓN: AUTOMATA 285-48

KARA JÁNOS Telefon: J. 351-44
képesitett kőműves- és ácsmester
BUDAPEST, VIII., Köris ucca 28
Bármilyen ács-, kőműves- és betonmunkákat vállal

Szórakozás
Kérdezze meg barátját, ismerősét, milyen a Halványsárga rózsa. Üdítő és kedvderítő igazi siker. *Honthy* Hanna és *Rátkai* Márton felléptével minden este a *Városi Színházban*. Helyárak 60 fillértől ℭ pengőig.

VIGADÓ KÁVÉHÁZ
IV, Deák Ferenc ucca 2
VIGADÓ KIOSZK
V. ker., Vigadó tér
TULAJDONOS: BABÓCSY LŐRINC

MESTER és KISS
okl. építész és építőmester
Budapest, VII., Egressy út 5.
Telefon: J. 382—02.

STERN EMIL Telefon: Aut. 906-48
ÚT-, CSATORNA- és MAGASÉPÍTÉSI SZERSZÁM- ÉS MŰSZAKI ÜZLET
BUDAPEST, V., VISEGRÁDI U. 32.

Mandorff és Társa
Vas, fémlakatos és géjármű áru munkák üzeme
Budapest VI., Szabolcs ucca 9.
Telefon: Aut. 142—67.

WOLSKY SÁNDOR BÉLA
WOLSKY ALBERT FIA
gépüzemű kefe- és ecsetárugyár
BUDAPEST, VIII., MAGDOLNA UCCA 18. SZÁM.
TELEFÓN: JÓZSEF 324-88

KŐBÁNYAI KÁTRÁNY- és ASZFALTIPAR
FRIED és GRUBER okl. mérnökök / X., Gyömrői-út 64 / Tel.: J. 449-44
GYARTMÁNYAINK: bőrlemez, szigetelőlemez, aszfalt fedőlemez (szagtalan), facement, kiöntő aszfalt, aszfalt coulé
VÁLLALUNK: Tetőfedést minden kivitelben, szigetelési munkákat, vízszigetelési munkákat, aszfaltozást

WEISZ FÜLÖP
Készít fürdőkályhákat vörösrézből Mindennemű vörösrézmunkát és cinezést vállal
rézmüves, fürdőkályhaüzem
BUDAPEST, VIII., GÓLYA UCCA 13 Telefon: J. 460-56

SEBESTYÉN SÁNDOR
asztalosmester, irodaberendezési vállalata
Budapest, VII, Hajtsár út 135. — Telefon: Zugló 60—89

KEMÉNY SÁNDOR
OKL. MÉRNÖK-ÉPITŐMESTER
IRODA: PANNÓNIA UCCA 18. SZÁM
Telefon: Aut. 926—24

Felszökő gejzírek, sziklakertek, forróvizű tavak Budapest panorámájában

Beszélgetés Weszelszky tanárral Budapest-fürdőváros jövőjéről

Budapest természeti kincseinek okszerű kihasználása, a fürdőváros sokat emlegetett és szinte már közhellyé vált szólamának élő valósággá változtatása egyre jobban érdekli és foglalkoztatja a közvéleményt. Budapest-fürdőváros tervének egyik legelsőbbkesebb apostola és a kérdés legalaposabb ismerője

Weszelszky Gyula dr. egyetemi tanár,

balneológus, az egyetemi *Rádium Intézet* tudós igazgatója. A *Fővárosi Hirlap* munkatársának alkalma volt *Weszelszky* professzorral hosszabb beszélgetést folytatni. A trefortkerti Rádium Intézet laboratóriumában kerestük fel elektromos készülékei, lombikjai és retortái között a halk szavú tudóst, aki kérésünkre a következőket mondta el:

— Évtizedek óta foglalkozom a budapesti hévforrásokkal. E forrásokat nem most fedeztük fel. Mint a karlsbadi, wisbadeni, baden-badeni források, ezek is ősidők óta itt folydogálnak. Itt fakadtak ezek már akkor, amikor a gasteini források helyén még aranyat bányásztak. Építtettek már itt maguknak a rómaiak is remek termákat, a törökök megteremtették a gyönyörű gőzfürdőket, de még sem fejlődtek ki, mint a karlsbadiak, wisbadeniek vagy gasteiniek.

— Zsigmondy, a mult század hatvanas éveiben, azon feltevésből kiindulva, hogy hévforrásaink a hegyek és a Duna közé ékelve rossz helyen fakadnak, nincs elég hely, hogy (a technika akkori fejlettsége mellett) megfelelő fürdőpark és egyéb a fürdőhöz szükséges épületek kifejlődjenek. Ez volt szerinte az oka, hogy a források körül fürdőtelep nem keletkezett. Ezért ajánlotta, hogy furasson a főváros a Városligetben ártézikutat. Ott van a szép szűz park, ott fog Budapest-fürdőváros kifejlődni.

Itt létesült a világ első, közel ezerméteres ártézi-kútja.

— A háború előtt építették a városligeti gyönyörű Széchenyi-fürdőt, de

a melléje tervezett szálloda építése elmaradt és nem tud dűlőre jutni.

A Gellért-fürdő szállodával épült, de oly módon, hogy a vendég onnan közvetlenül a forgalmas útra kerül és *nincs egy kis hely, ahol idejét kényelmesen a szabadban tölthetné, ahol a béna beteget tolókocsin a szabadba hozhassák.*

— És most, amikor megvan a lélektani alkalom arra, hogy kereseti lehetőséget keresve, forrásainkra gondoljunk, megcsináltuk magunknak a strandfürdőket és felhangzik jobbról is, balról is a kívánság, hogy azok jegyei minél olcsóbbak legyenek, de ha felvetődik a fürdőfejlesztés kérdése, úgy halljuk a közbeszólást, hogy nem építünk addig luxusfürdőket, míg ebben vagy abban a kerületben nincs népfürdő.

— Igaz, hogy ma már, hála Budapest-fürdőváros-egyesület állandó propagandájának, itt is ott is tért hódít már a fürdőfejlesztés eszméje, de ez még mind kevés, mert

mindaddig, amíg Budapest népének köztudatába nem megy át az, hogy mit nyerhet a fürdők fejlesztésétől, addig azok igazi fejlődésnek indulni nem fognak.

Egyedül a hatóság e feladattal megbírkózni nem tud, *sőt a közhangulattal szemben az is tehetetlen.*

— A megkezdett propagandát mindenesetre folytatni kell. De a szóbeli, vagy írásbeli propaganda nem elegendő. *A fürdők legjobb propagálói maguk a a források.* Ezeket kell a nép útjába állítani, *ezeket kell láthatóvá tenni, hogy azok figyelmeztessék azt, hogy*

látjátok, itt vagyunk, mi kenyeret adunk nektek, ha jól kihasználtok bennünket.

Karlsbadban, Marienbadban és a többi külföldi fürdőhelyen, a legkisebb és legjelentéktelenebb forrás is úgy van foglalva, hogy vagy egy sétacsarnokban, vagy egy kupola alatt csörgedezik az ásványvíz és a délelőtti ivósétáik alatt a betegeket foglalkoztatják.

— A badgasteini források eldugottan felhagyott bányaüregekben fakadnak. Ott egy cső a forrásokból a nagy ünnepi csarnok kupolatermébe vezet, ahol az állandóan csurgó vizet ivókúrákra használják és ki van írva, hogy minden csütörtökön vezetők állanak a vendégek rendelkezésére, akik az érdeklődőket a forrásokhoz vezetik. Hofgasteinben pedig a főtéren szépen kiképezett kút csurgatja a meleg vizet.

— Hogy a forrásoknak milyen propagatív hatásuk van, illetve, hogy a hatást mint lehet megrontani, különösen két alkalmam volt tapasztalni. A háború előtt voltam *Lipik* fürdőn. Ez egyidőben keresett fürdő volt. A fürdő parkjában több forrás fakadt, és e források hozama már nem volt képes a vízszükségletet kielégíteni. Ezért *Zsigmondy* ártézikutat fúrt ott. A fúrás oly jól sikerült, hogy az összes víz kellő bőségben e fúráson jött fel; míg a parkban volt kisebb források elapadtak. *Zsigmondy* e kutat a higiénia szabályai szerint úgy foglalta, hogy a kút vize a kútból a föld alatt a szivattyútelephez jut, ahonnan a gőzgép egyenesen a fürdőhöz juttatja azt. Mikor én ott jártam, a fürdő tulajdonosa panaszkodott, hogy a fürdővendégek száma évről-évre fogy és az ottlakóktól kételkedő hangokat hallottam, hogy a fürdő vize megfogyott. Hiába magyaráztam, hogy a fúrás óta a víz melegebb is, több is, mint azelőtt volt;

sehogy sem tudták megérteni, hogy ez igaz legyen, amikor ők forrást nem látnak, ellenben most kocsirakományszámra jön a szén, amire azelőtt szükség nem volt.

A Rudas-fürdő gépésze is annakidején, amikor a fürdő forrásait vizsgáltam, arra kért, hogy ha megjelenik vizsgálataim eredménye, adjak neki egy különlenyomatot, mert ismerőseinek bebizonyítani akarja, hogy a fürdő természetes hévvizet kap és nem ő melegíti azt a kazánokban. *A Gellért-fürdőben pedig, egy ott székelő intelligens társaság előadás tartására kért fel engem. Én a Gellérthegy tövében fakadó forrásokról beszéltem ezalkalomból és legnagyobb csodálkozásomra tapasztaltam, hogy*

a társaság egy része akkor hallotta először, hogy a Gellért-fürdőnek természetes hévforrása van és hogy az nem egyszerű gőzfürdő.

Ezért szükséges, hogy forrásaink propagativ és szuggesztív hatását, miként azt külföldön is teszik, kihasználjuk.

— Legkönnyebben és legszebben kihasználható ez a Rudas-fürdő forrásainál. Itt szükségesnek tartanám, hogy a régi ormótlan igazgatósági épület és a mellette levő vakolatlan gépház lebontassék. A források felett haladó villamossinek a Duna partjára helyeztessenek át. E terület szintjét annyira le kellene mélyíteni, hogy a források, miként az a most még lezárt Árpád-forrásnál megvan, láthatóvá tétessenek. A Dunapartnak Ferenc József- és Erzsébethíd közti részét parkosítani és a források felett fedett sétányt kellene létesíteni. Ezt azért is szükségesnek tartom, hogy a Gellért-fürdő közönsége részben fedett sík sétaterületet kapjon.

— *A városligeti ártézikút vize gázokkal vegyest tör fel.* Elhibázottnak tartom, hogy e körülményt annakidején nem használták fel. Mert

e forrás vizének egy részét a karlsbadi Sprudel vizéhez hasonlóan lehetett volna felszöktetni.

Ezen ma már segíteni nem lehet, mert a kút fölött a milleneumi szobor áll, de a főváros itt egy újabb ártézikút fúrását tervezi. Ma még geológusok foglalkoznak azzal, hogy hol lehet a vizet legkisebb mélységben megtalálni. Feltétlenül helyesnek tartom, hogy az új fúrás megkezdése előtt a helyi viszonyok tanulmányoztassanak, de ennek megtörténte után lényegesnek tartom, hogy ne arra fektessék a fősúlyt, amit teljes biztonsággal úgy sem lehet megállapítani, hogy hol lehet a vizet legkevesebb költséggel elérni, hanem arra, hogy amellett *a kút a városligetnek,*

a fürdőhöz lehetőleg közeli reprezentábilis helyén legyen és a víz ott gejzírszerűleg szökjék fel.

— A margitszigeti forrásnál elhibázottnak tartom, hogy annak mesterséges vízesése a szigetnek háttal a Duna felé fordul, mert a hajókról az alig, a budai partokról pedig úgyszólván sehogy sem látható; a sziget felé meg az egyáltalában nem szép és ürességével hatástrontó kis ivóhelyiség ásít.

— Elhibázottnak tartom, hogy a *Lukács-fürdői melegvizű tó magas fallal eldugottan áll,* sőt újabban területének egyrésze gazdasági célokra használtatik. *Célszerűnek tartanám, hogy ezt is propaganda szolgálatába állítsák. A környék rendezésével*

a tó területét még városi támogatással is meg kellene nagyobbítani

és azt az úttesttől csak rácskerítéssel szabadna elvá-

Magyarország aranykoszorús mestere
SZLEZÁK LÁSZLÓ
harang- és ércöntöde, harangfelszerelés és haranglábgyár
BUDAPEST, VI., Frangepán ucca 77. szám
Telefon: Aut. 913-53

Bazilika részére készült 7500 kg új harang
Az 1900. évi párizsi világkiállításon díszoklevéllel, 1921. és 1923. évi vasipari kiállításon aranyéremmel, az 1925. és 1926. évi kézműipari tárlaton kormánydíszoklevéllel, 1927. és 1928. évi budapesti, székesfehérvári, szentesi és szombathelyi kiállításokon nagy aranyéremmel kitüntetve. — Számos egyházi elismerőlevél! — Költségvetéssel díjmentesen szolgál! Előnyös fizetési feltételek!

NEUMANN SÁNDOR
üvegesmester és táblaüvegeladás
BUDAPEST, V., BÁTHORY UCCA 20
Telefonh vő: Automata 235—56. sz.

ROGGENBAUER REZSŐ
kárpitos, díszítő és lakberendező
Telefon: A. 190-87
Ponyva, vászonredőny és kórházi matracok szállítási vállalata
BUDAPEST, V., PALK MIKSA UCCA 12

KASZIMIR FERENC
ÉPÜLET- ÉS BÚTORASZTALOSMESTER
TELEFONHIVÓ: L. 906—23
BUDAPEST, V, TISZA UCCA 18

NYITRAY JÁNOS
hatóságilag eng. villanyszerelő és mechanikai vállalata
VII., CSÁNYI UCCA 6.

ILKOVITS J.
Központi fűtések és vízvezetéki berendezések vállalata
BUDAPEST,
VI, ANDRÁSSY ÚT 92.
TELEFON: Aut. 212—07.

REDNER JENŐ
MÉRNÖK, ÉPÍTŐMESTER,
ÉPÍTÉSI VÁLLALKOZÓ
BUDAPEST, X., DANDÁR U. 17. TEL. J. 394-32

Worthington szivattyúgép r.-t.
Budapest, V., Váczi-út 4.
Telefonszám: 222-10.

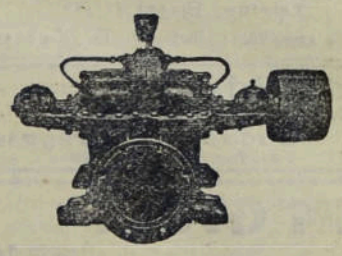

Sürgönycím: Duplex.
SZÁLLIT:
Gőz-, centrifugál-, turbina-, erőmű- és vácuumszivattyúkat, minden célra és teljesítményre. — Benzinmótorokat. — Hűtőtornyokat. — Kondenzációs berendezéseket. — Autómosógépeket.

„IDEÁL" PAPLANGYÁR
SÁNDOR M. FERENC
BUDAPEST, IV, KAMERMAYER KÁROLY UCCA 1
Állami, városi és közintézmények szállítója

Csak BRÁZAY pipereszappant használjon!

lasztani, hogy az a benne tenyésző vízinövényekkel és a mögötte lévő, kertészetileg kiképezendő hegyrészlettel a környék és a fürdők egyik látványosságát képezze.

— *Tabán rendezésénél is figyelembe kellene venni a fürdőfejlesztési szempontokat. Előnyös áron területet kellene itt is, másutt is a fürdők közelében átengedni olyanoknak, akik hajlandók volnának olcsó családi panziókat építeni fürdővendégek részére.*

— Nem tudom, nem volna-e célszerű, ha az állam is, mint a főváros teszi vidéken, itt a *vidéki tisztviselők részére olcsóbb fürdőszállókat építene?*

Nem tudom, hogy nem volna-e a leghatalmasabb országos fürdőpropaganda, ha az állami betegsegítő alap a budapesti tisztviselők részére vidéken, a vidékiek részére pedig részben budapesti üdülőket építene?

Ezzel Magyarországon tartaná azt a sok pénzt, amit az olcsó osztrák fürdő- és üdülőhelyeken főként a tisztviselő osztályból kikerülő magyar közönség kivisz. Mielőbb meg kellene csinálni a reumakórházat éspedig egy szanatóriumszerűt a középosztály részére és egy kórházszerűt a társadalombiztosító betegei részére.

— Fővárosunk egyik természeti dísze a Gellérthegy. A Gellérthegynek a Duna partjáról meredeken kiemelkedő sziklái az idegeneket meglepik. Az idegenek szeptemberben utaznak a legszívesebben. Szeptemberben, sőt már július, augusztus hónapokban is, a mi klímánk alatt a Gellérthegy vadontermő növényei kiszáradnak. A száraz avar rontja a sziklák hatását. Különösen bántó ez a kevésbé száraz klímához szokott idegenek szemének. Gyönyörű képet nyujtanak hajón jövet a Margitsziget keleti partján viruló futónövények. A Gellérthegy kiugró sziklái közt most utakat épít a székesfőváros. Ha ez utakat vizvezetéki hálózattal látnák el, úgy a Gellérthegy kiugró sziklái kertészetileg is ki lehetne képezni:

gyönyörű sziklakertészetet lehetne itt létesíteni,

ami az idegeneket méginkább vonzaná.

— Kétségtelen, hogy a mostani nehéz megélhetési lehetőségek alkalmasak arra, hogy kellő propagandával Budapest népének érdeklődését a fürdőfejlesztésre, mint új kereseti lehetőségre fel lehet kelteni, de megnehezíti ezirányú tevékenységünket a mostani pénzhiány.

Annyi tennivalónk volna, hogy mindazt, amit elődeink elmulasztottak, a mai nehéz pénzügyi körülmények között egyszerre pótolni, nagyon nehéz volna. De mint előre készítjük a városfejlesztési programot, előre el kell készítenünk a fürdőfejlesztési programot is, mert csakis ilyen program birtokában lehet tervszerű fürdőfejlesztésre gondolnunk.

Az ügy érdeke megkívánja, hogy a fürdőügyek egész komplexuma, vagy egy *külön fürdőügyosztály* kezébe központosíttassék, vagy pedig, hogy a fürdők ügye egységes vezetés mellett, üzemszerűleg kezeltessék.

— Végül szükségesnek tartom az új fürdőtörvényben tervezett, a főváros összes fürdőivel, gyógy- és klimatikus tényezőivel foglalkozó *fürdőügyi bizottságnak (Kurkomisszió) mielőbbi megalakulását.*

Párt és klub

— *A Terézvárosi Gazdasági Egyesület Farkas* József dr. elnöklésével értekezletet tartott, melyen az üzleti záróra kérdésével foglalkozott. Elhatározták, hogy az egyesület memorandummal fordul a kereskedelemügyi minisztériumhoz és az alkalmazottak szociális szempontjainak figyelembevételével a kérdés megoldását fogja kérni. Kedden, március 11-én, folytatták a gazdasági problémáknak a megvitatását, erre az alkalomra meghívták *Barthos* Andor képviselőt, a képviselőház közgazdasági bizottságának elnökét.

— *A Budai Társaskör* március 6-án *Ripka* Ferenc dr. főpolgármester elnöklése mellett választmányi ülést tartott, amelyen az elnök bejelentette, hogy 53 budai polgár óhajt belépni a társaskörbe. A választás után a március 25-i közgyűléssel, majd pedig aktuális várospolitikai kérdésekkel foglalkozott a választmányi ülés.

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros tanácsa nyilvános írásbeli versenytárgyalást hirdet az I. ker., Tóth Lőrinc ucca (Istenhegyi út és Ráth György ucca közti szakasz) **kátrányos makadámszerű rendezésére.**

A hivatkozott hirdetményben közölt módozatok szerint a leteendő bánatpénz összege az ajánlati összeg 2%-a.

Az ajánlat benyujtásához szükséges nyomtatványok IV., Központi városháza, II. em. 285. ajtószám alatt kaphatók két pengő lefizetése ellenében.

A kellően felbélyegzett és borítékban elhelyezett ajánlatokat **1930. évi március hó 17-én (hétfőn)** déli 12 óráig II. em. 279. ajtószám alatt vagy ugyanaznap délután ½5 és 5 óra között a versenytárgyalás helyszínén kell benyujtani. A versenytárgyalás 1930. évi március hó 17-én (hétfőn) délután 5 órakor lesz a Központi városháza, II. emelet 266. ajtószámú helyiségben, ahol a vállalkozók vagy megbízottaik jelen lehetnek.

Budapest, 1930. évi február hó 26-án.

A székesfőváros tanácsa.

KOVÁCS A. ÖDÖN GÉPÉSZ MÉRNÖK
Budapest, VIII., Bezerédy ucca 8
Telefon: 382—93, 408—78.
Központi fütés-, vízvezeték-, csatornafelszerelési vállalata

BANNER ZOLTÁN
okleveles épitész és épitőmester
BUDAPEST, I., VERPELÉTI-ÚT 10.
Telefon: LÁ. 6-57. Telefon: LÁ. 6-57.

Fal- és padlóburkoló vállalat
KOCH ÉS SZILÁGYI
Budapest, VI., Eötvös ucca 37. szám
Telefonok: Aut. 290—78 és 296—51.

MŰKŐHÖZ GRÁNITOT
minden szinben, **műkőmunkát** legjobb kivitelben szállit
BUDAPESTI KŐGYÁR Hämmerle Adolf utódai
Budapest, V., Visegrádi ucca 65.

ROTTER ZSIGMOND
terménynagykereskedő
Budapest, V., Nádor ucca 17. sz.
Telefon: 297-18, 276-94.

Rozsdamentes acélbeton
„SÁRKÁNY BETON"
54125. sz. a. védjegyezve
Budapest, V., Zoltán ucca 13. Telefonsz.: Aut. 190—54

Kőbányai Gép- és Vasszerkezeti Műhely
BISSELICHES MÉRNÖK
Budapest, X, Liget-u. 46. Tel. J. 358-25
Vasszerkezetek, lakatosmunkák, portálok

NAGY JÓZSEF KÉPKERETEZÉSEK
ARANYOZÓMESTER
Telep és mintaraktár:
Budapest VII, Rózsa u. 3-5
TELEFON: József 344—58.
Gyárt: ovál-, kör- és szegletes kereteket minden stilben és kivitelben. *Készit:* templomberendezés, szalonbútorok, csillárok, termek és minden e szakmába vágó munkák aranyozását.

HALTRICH FRIGYES
karosszériaüzem
Budapest, VI., Csángó ucca 22. sz.
(Lehel ucca sarok.) Ezelőtt VI., Stefánia út 3.
Telefon: Automata 903—81.

LEGJOBB A HATSCHEK FÉLE
Eternit
PALA ÉS CSŐ
CSAK „Eternit" VÉDSZÓVAL JELÖLT PALA ÉS CSŐ VALÓDI.
ETERNIT MŰVEK HATSCHEK LAJOS, BUDAPEST, ANDRÁSSY-ÚT 33. GYÁR: NYERGESUJFALU.

MOOR GÉZA építőmester
Budapest, VI., Reiter Ferenc ucca 103. sz.
Telefon: Automata 911—13.

STEINER MARK
asztalos üzlete és ablakredőny gyártás
konyhabutorok, leányszobák és előszobaszekrények állandóan raktáron
Budapest VI, Hegedüs Sándor ucca 27. (Izabella ucca sarok)
Telefon: Aut. 223-85. — Köztisztviselőknek fizetési kedvezmény

ÉPÍTŐIPAR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
Budapest, VIII. kerület, Baross ucca 15
Telefon: József 411-49
Aszfaltgyár és anyagtelep: Budapest, IX., Gubacsi út 37

Vladár Pál
ács- és épitőmester
Budapest, I., Greguss u. 12
Telefon: Aut. 519-29

BŐHM GYULA
útépitési és kövezési vállalkozó
ÚJPEST, Tavasz u. 7
Telefón: A. 944-52

GEIRINGER ÖDÖN GÉZA GÉPÉSZMÉRNÖK
műszaki és villamossági vállalat
TELEFÓN: AUT. 874—31
BUDAPEST, IX., LÓNYAY UCCA 54

EGYENIRÁNYÍTÓK SZABÓ FRIGYES MÉRNÖK
Tel.: A. 135-06.
Elektromos berendezések vállalata
Budapest, VI., Jókai ucca 37. szám

JAKAB GYULA
MŰASZTALOS
Modernül felszerelt gépüzem. Az orsz. iparművészeti kiállításon a m. kir. állami nagydijjal kitüntetve
Budapest, VII, Hungária körut 204. sz.
Telefon: József 373-81

MAUTNER JENŐ Budapest, Alpár-u. 10.
műasztalos Telefon: J. 414-79.

ROZSA IVÁN lakatos mester
Budapest, VI., Szondy ucca 18. Tel.: Aut. 186-59
Autogén-hegesztés

TREMMEL TESTVÉREK TELEFON 465—90
bádogos és szerelő, egészségügyi, műszaki berendezési vállalata
BUDAPEST, VIII, BAROSS UCCA 50 SZÁM

TAKÁCS GYULA gépészmérnök elektrotechnikai vállalata. Tel.-hívó: A. 843-24
ERŐÁTVITELI, ERŐS- és GYENGEÁRAMÚ KÜLSŐ és BELSŐ SZERELÉSEK, BERENDEZÉSEK
üzlet, iroda IV., Veres Pálné ucca 32.

Széchenyi Gyógyfürdő
(a Városligetben)
Thermálfürdők, külön szénsavas, iszap, fényfürdők és egyéb gyógytényezők.

HEVERDLE ISTVÁN
okl. mérnök, épitő- és kövezőmester
VIII., Baross ucca 74. Telefón: J. 324-32.

BORY ÉS WALTHER
ÁCSMESTEREK, ÉPITÉSI VÁLLALKOZÓK
Rákospalota, Földvári ucca 60. szám
TELEFON: LIPÓT 96—14. SZÁM

ÁKOS FRIGYES ÉPÍTŐMESTER
BUDAPEST VII., KERTÉSZ UCCA 24—28
TELEFON: JÓZSEF 301—40

TOST és MOLNÁR
kereskedelmi és tájkertészet
TELEFÓN: JÓZSEF 396—36
BUDAPEST, VII., Erzsébet királyné út 39
TÁJKERTÉSZET
TERVEZÉS és KIVITEL
FAISKOLAI CIKKEK
gyümölcs- és diszfák, gyümölcs- és diszcserjék, szőlővesszők, rózsák, évelők és minden más a kertészethez tartozó anyagok.
ELSŐRENDŰ MINŐSÉGBEN

MÉRNÖKI SZAKÜZLET
A „GAMMA" FINOMMECHANIKAI GÉPEK ÉS KÉSZÜLÉKEK GYÁRA R. T.
ELADÁSI OSZTÁLYA
Budapest, IV., Múzeum körút 41.
TELEFÓN: AUT. 860-96. □ TELEFÓN: AUT. 860-96.

KLOSE V. F.
FELVONÓGYÁR
(saját gyártelepünkön)
BUDAPEST, VI., GÖMB U. 44
Mindennemű felvonónak legtökéletesebb kivitelben való gyártása
Telefón: Aut. 900-66

Tervez, épit, átalakit, tataroz
költségvetés és rajz díjtalan
HORVÁTH ISTVÁN ÉPITÉSI VÁLLALATA
III., Vörösvári út 71 Kedvező fizetési feltételek

LUTZ TOPÁNKOK-FESTÉKEK LAKKOK ELISMERT LEGJOBB MINŐSÉGBEN
TELEFON: JÓZSEF-93-46
Lutz Ede és társa
LAKK- ÉS FESTÉKGYÁR R. T.
BUDAPEST-VII. ÖRNAGY-UTCA 4-12. SZ.

Események

FŐVÁROSI HÍRLAP
Az Egységes Községi Polgári Párt hivatalos lapja.
*
Előfizetési árak:
fél évre . . . . 12 pengő:
egész évre . . . . 24 pengő:

A Szent Imre év Budapest-fürdőváros megalapítója. Most nem akarjuk a Szent Imre-évet nemzeti, egyházi és világnézeti szempontokból méltatni. Ma egyedül és kizárólag annak gazdasági jelentőségével akarunk foglalkozni és megállapítani, hogy a történelem és a vallás nagy mértékben segítségére sietett Budapest idegenforgalom-fejlesztő törekvéseinek. Annak azonban, hogy az idegenforgalom nagy és maradandó hasznot tudjon húzni a kézenfekvő lehetőségekből, az a követelése, hogy minden eszközt a végletekig ki is használjunk. El kell ismerni, hogy az az országos bizottság, amely az ünnepet tulajdonképen rendezi, magasztos és fölemelően szép programot dolgozott ki. Nemcsak a nagy gondolatnak, de ennek a gyönyörű programnak is rendkívüli vonzóereje lesz és az idegenek sok-sok tízezre fog a nyáron Budapestre jönni. Egészen természetes tehát, hogy a székesfővárosnak is minden erejével, minden eszközével és minden lehetőségével bele kell kapcsolódnia a történelmi jelentőségű ünnepbe. De a másik, hasonlóan fontos feladata a fővárosnak, hogy a nyárig olyan városképet teremtsen, amely a lehető legjobb és legmaradandóbb emléket kelti majd az itt megforduló tízezrekben. A mi érzésünk az, hogy eddig a főváros nem készült még azzal az elánnal a nyári ünnepi hónapokra, mint azt az ügy megérdemelné, mert nagyon, de nagyon ritkán adódik olyan nagyszerű alkalom az idegenforgalom kiépítésére, mint most. Pedig az idő sürget, hiszen július elsején már megkezdődik az idegenjárás és tart egészen augusztus végéig. Addig a propaganda minden lehető eszközét érvényesíteni kell, de egyben meg kell kezdeni a város tatarozását, csinosítását és gusztusossá tételét. Mert ne méltóztassanak azt gondolni, hogy elegendő lesz, ha június utolsó napján felhúzzák majd a zászlókat a városháza ormára és a lobogókat az uccai drótokra. Most gyökeresen rendbe kell hoznunk a házunk táját kezdve az utaktól egészen az uccák tisztításáig és ragyogó kivilágításáig. Meg kell döbbenni azon, hogy éppen az idén kell redukálnunk útépítési kiadásainkat, amikor a portalan, rendes szép utak, a csinos városkép, a tisztaság az idén talán százezer barátot is szerezhet Budapestnek. Álljon a sarkán tehát a főváros minden illetékes tényezője és vegyen részt alaposan a nagy munkából, amellyel most aztán igazán és örökéletűen meg lehet alapítani Budapest-fürdővárost.

Bizottsági tagok tanulmányúton. Eddig csak tisztviselőket szoktak a főváros költségén tanulmányútra küldeni, ez a rendszer most reformálódott annyiban, hogy *a tanulmányozók közé delegáltak törvényhatósági bizottsági tagokat is.* Az a hatalmas fejlődés, amely évről-évre örvendetesebben mutatkozik a budapesti nemzetközi vásároknál, arra indította a főváros tanácsát, hogy külön szakbizottságot küldjön ki a külföldi vásárok tanulmányozására. A bizottság tagjai: *Bosnyák* Izsó, *Holtzer* Nándor, *Horovicz* Gábor, *Müller* Antal, *Nagy* Andor és *Nagy* Ferenc, a közlekedési és közgazdasági ügyosztály részéről pedig *Kovácsházy* Vilmos főjegyző és *Kállay* Albert fogalmazó utaztak ki a társasággal. A kis csapat — két tag kivételével — a mult héten indult útnak a lipcsei, prágai és wieni nemzetközi vásárok megtekintésére.

Magyar Nemzeti Gyermekhét lesz Budapesten. A közelmultban igen nagyjelentőségű, mindenképpen figyelemreméltó mozgalom indult meg Budapesten, amely azt célozza, hogy egy egész héten át tartó propagandával hívják fel a nemzet figyelmét a jövő nemzedék sorsának nagy fontosságára. Ezen a héten minden esemény a gyermek körül, a gyermekért folyik, a társadalom és minden hatóság bevonásával. A nagyjelentőségű mozgalom vezetői a mult héten a városházán értekezletre gyűltek össze, amelyen résztvettek a főváros, a minisztériumok, a pedagógiai intézetek és az összes karitativ intézmények képviselői. *Purébl* Győző dr. tanácsnok, a közoktatási ügyosztály vezetője üdvözölte az ankétre egybegyűlteket, azután átadta az elnöklést *Festetics* Pál grófnak. *Gyulai* Aladár tanár ismertette a nagyszabású tervezetet, mely szerint a magyar gyermekvédelem gondolatának népszerűsítésére, állandó felszínen tartására és az emberek vérébe való beidegzése céljából egy hetet kerekítenek ki minden évben a *gyermek* számára. E hét alatt minden, az egész élet a gyermek körül mozog. Amerikában ez a gyermekhét állandó és az államfő rendeletben szabályozza. A részletes tervezet után meginduló vitában egyhangúan megállapították a felszólalók, hogy a magyar nemzeti gyermekhét sokoldalú és rendkívüli jelentősége kétségtelen. Az értekezlet egyhangúan elhatározta, hogy a további előzetes munkálatokra *külön előkészítő bizottságot alakit.* A gyermekhét-mozgalomban igen nagy részt vállal magára a munkából a székesfőváros is.

A főváros törvényhatósága március 15-én hódoló feliratot nyujt át a kormányzónak

Mint ismeretes, a kormányzó jubileuma alkalmával tartott ünnepi közgyűlés többek között azt is elhatározta, hogy *Horthy* Miklós kormányzót a törvényhatóság hódoló felirattal üdvözli. A művészi kivitelű feliratot, amelyet értékes tokban helyeznek el, ifj. *Richter* Aladár iparművész, a Házinyomda grafikusa, már elkészítette és a törvényhatóság küldöttsége március 15-én jelenik meg a kormányzó előtt, hogy hódolatát bemutassa. *Ripka* Ferenc dr. főpolgármester vezeti a küldöttséget, amelynek tagjai lesznek: *Sipőcz* Jenő dr. polgármester, *Buzáth* János dr. és *Berczel* Jenő dr. alpolgármesterek és *Gallina* Frigyes dr. tanácsnok-főjegyző. A törvényhatóságot a következő bizottsági tagok fogják képviselni: az *Egységes Községi Polgári Párt* részéről *Andréka* Károly, *Becsey* Antal, *Bódy* Tivadar, *Csécsi-Nagy* Miklós, *Gaár* Vilmos, *Glück* Frigyes, *Glücksthal* Samu, *Kozma* Jenő, *Usetty* Béla; a *Keresztény Községi Párt* részéről *Csillérý* András, *Ernszt* Sándor, *Frühwirth* Mátyás, *Hohenburger* Antal, *Homonnay* Tivadar, *Joanovich* Pál, *Lázár* Ferenc, *Petrovácz* Gyula, *Platthy* György, *Tabódy* Tibor, *Verebélyi* Jenő és *Wolff* Károly; továbbá a *demokratapártot* *Déri* Ferenc, *Hann* Arnold, *Pakots* József és *Vörösvári* Miklós; a *nemzeti szabadelvűpártot* *Baracs* Marcel és *Hajdu* Marcel; *a pártonkívülieket* *Sümegi* Vilmos, *Éber* Antal és *Bittner* János; a *Dolgozó polgárok pártját* pedig *B. Virágh* Géza képviseli a küldöttségben.

A székesfőváros után Magyarország vármegyéinek és törvényhatósági városainak küldöttsége jelenik meg a kormányzó előtt, akinek az összes megyei és városi törvényhatóságok hódoló feliratait nyujtják át.

A kormányzó jubileumának megünneplése a FANSZ-ban

A Fővárosi Alkalmazottak Nemzeti Szövetségének tisztviselő-osztálya Horthy Miklós kormányzó tízéves jubileumának megünneplésére hétfőn délután öt órakor dr. *Márkus* József főjegyző elnöklésével népes gyűlést tartott, a szövetség VIII. ker. máriauccai helyiségében. Az ünnepi ülésen valamennyi vezetőtisztviselő megjelent. A kormányzó soha el nem múló érdemeit az elnöklő tanácsi főjegyző méltatta lendületes szavakkal. Dr. *Budó* Jusztin levéltárnok, a szövetség főtitkára, olvasta fel a hódoló felirat szövegét, amit a nagyszámú hallgatóság állva hallgatott végig. Az ülés a kormányzó éltetésével ért véget.

Az inségakciók munkája. A közjótékonysági és szociálpolitikai ügyosztály most terjesztette elő jelentését az „Inségakciók" január-február havi működéséről. Ebből a jelentésből kitűnik, hogy a székesfőváros tanácsához tartozó „Étkeztetési Akció" ezidőszerint 65 főzőhelyen mintegy 22.000 személy élelmez naponta. Ezek közül az egyes iskolákban 12.000 szegény iskolásgyermek kap napi 4 filléres áron teljes ebédet. 6800 szegénysorsú felnőtt a kerületi elüljáróságoktól és egyéb, szociális tevékenységgel foglalkozó intézményektől kap ingyen heti ebédjegyeket. A többi felnőtt jelentkező hét napra 1.60 P lefizetése ellenében kap ebédet. A székesfőváros területén felállított 14 melegedőszobában minden jelentkező, — ezidőszerint naponta 8000 ember, — teljesen ingyen kap minden délelőtt és délután meleg levest, 100 gr. kenyérrel. Befejeződött a szegénysorsú iskolásgyermekek felruházása. Az akcióban mintegy 10.000 gyermek kapott ruhát. A szegénysorsú iskolásgyermekek rongyos cipőinek megtalpalásáról és kijavításáról a „Cipőtalpalási Akció" gondoskodik, amely ezideig *9849 pár cipőt hozott rendbe.* A „Tejakció" útján naponta kb. 5000 terhes, szoptatós anya, csecsemő és kisded kap — igen csekély megtérítés ellenében — napi félliter tejet, a mesterséges táplálásra utalt csecsemők pedig az egyes anya- és csecsemővédő intézetek útján teljesen ingyenesen kapnak megfelelő tejkészítményeket. A „Szénakció'-t befejezték és 25.000 szegényt láttak el — egyenként 1 q — szénnel. A székesfővárosi „Horthy Miklósné" árvaház és gyermekotthonok átmeneti otthonai már megkezdték működésüket. Az eddig elmult rövid idő bebizonyította, hogy milyen fontos szociális érdek fűződik ezekhez az intézményekhez. A székesfőváros tanácsa teljesen át van hatva attól a tudattól, hogy az ország mai gazdasági helyzete következtében előállott nyomor igen nagy mértékű és a maga részéről továbbra is mindent megtesz az „Inségakciók" útján, hogy a legkirívóbb bajokat megszüntesse és ahol csak lehet, átsegítse a székesfőváros szegényeit a mostani válságos időkön.

Már lóhúsra sem telik... Furcsa statisztika került most nyilvánosságra. Megtévesztők az adatai: az ember az első pillanatban azt hinné, hogy javultak a viszonyok, ezzel szemben a szakemberek magyarázata szerint éppen a közönség végső elszegényedését jelenti a lóhúsüzemnek a statisztikája, amiből kitűnik, hogy csökkent a lóhúsfogyasztás. 1928-ban több, mint ötmillió kilogramm élősúlyban vágtak lovat, míg 1929-ben 4.7 millió kiló elégítette ki a szükségletet. De nem csupán a szegényebb néposztályok fogyasztóképességének csökkenését jelenti ez, hanem azt is, hogy az általános rossz gazdasági viszonyok folytán leesett a lóbőr ára is, ilymódon tehát kevesebb értelme van a lóvágásnak. Szomorú számok ezek, amelyek a főváros elszegényedését tükrözik a lóhúsfogyasztás statisztikájának adataival.

Goldmark-centennárium. A főváros a *Népművelési bizottság* vasárnapi hangversenysorozata keretében április hó 6-án délután 5 órakor a *Pesti Vigadóban* centennáris *Goldmark-hangversenyt rendez.* Az ünnepi hangverseny szereplői: *Némethy* Ella, a m. kir. Operaház tagja, felvinci *Takács* Alice hegedűművésznő és *Szedő* Miklós dr., a *Városi Színház* művésze. A Székesfővárosi Zenekart *Bor* Dezső vezényli.

Spányi Ernő okl. mérnök
mélyépítő-, kövező- és bitumenépítő vállalata
Budapest, IV. kerület, Városház ucca 14. sz.
Telefón: Aut. 866—96.

A BSE vívóversenye. A fővárosi tisztviselők és tanügyi alkalmazottak sportegyesületének, a *„Budapest" Sport Egyesületnek* vívószakosztálya rövid fennállása óta nagy lépésekkel halad kitűzött célja felé. Csak nemrégiben nyerte meg a *BSE* Magyarország II. osztályú kardcsapatbajnokságát és ezáltal az I. osztályú csapatok közé jutott. Az idén újra megrendezi a *BSE* versenyét, amely a jelek szerint nagysikerűnek ígérkezik. Erről gondoskodik a *BSE* kipróbált rendezőgárdája, melynek élén *Honffy* Lajos igazgató, szakoszt. elnök áll. Az országos kardversenyek április 12. és 13-án lesznek, a *Magyar Vívó Szövetség* szabályai szerint. A versenyen részt vehet minden magyar honos amatőr, aki Budapesten rendezett országos, vagy nemzetközi nyilt, vagy szenior versenyen első három helyen helyezve még nem volt, vagy vidéki országos nyiltversenyt még nem nyert. Nevezési határidő április 8, délután 5 óra. A nevezéseket *Klell* Kálmán szakosztályi titkárhoz kell küldeni: VI., Rózsa u. 48. — A döntő tíz helyezettje a *BSE* Budapest székesfőváros címerével ellátott ezüstérmét nyeri. A többi helyezett a rendelkezésre álló tiszteletdíjak közül a helyezések sorrendjében választhat. A versenyeket a vasuccai felsőkereskedelmi iskola tornatermében rendezik.

Haverland Antal kitüntetése. A napokban népes küldöttség kereste föl *Ripka* Ferenc dr. főpolgármestert. A küldöttség, amelyben a *Budapesti Lakatos Ipartestület*, a *Budapesti Polgári Dalkör, az Országos Dalosszövetség, az Országos Iparegyesület, a Keresztény Iparosok Országos Szövetsége és a Baross Szövetség* elnökségei, valamint a *Saskör* képviseletében *Förster* Aurél dr. vettek részt, arra kérték a főpolgármestert, hogy a magyar ipar egyik kiválóan érdemes tagját, *Haverland* Antal felvonógyárost, aki 35 ével ezelőtt megalapította a magyar felvonóipart, 70 éves születési évfordulója alkalmából a kormányzóhoz jól kiérdemelt kitüntetésre terjessze fel. A *főpolgármester* válaszában igen elismerően nyilatkozott *Haverland* Antalnak úgy a szakmabeli, mint a társadalmi téren kifejtett tevékenységéről és örömmel vállalkozott a kitüntetésre való felterjesztésre.

A beszélőgép a népművelés szolgálatában. A mozi és a gramofón: a kultúra modern terjesztésének — a rádión kívül — leghatásosabb eszközei. Ezt felismerték a népkultúra terjesztésére hivatott intézmények, elsősorban a népművelési bizottságok, amelyek egymásután vásárolnak gramofónt és vetítőgépet. A népművelési bizottságok szolgálatába áll most az *Eternola mechanikai részvénytársaság,* az egyetlen magyar gramofónkészítő üzem, amely most megjelent főárjegyzéke szerint rendkívülien előnyös feltételek és a külföldi készítményeket természetszerűen sikerrel lekonkurráló árak mellett hajlandó a népművelési bizottságok munkáját megkönnyíteni.

Ülőbutor-állványt készít SINKÓ TELEFON: JÓZSEF 425—40
BUDAPEST, VII., GRASSALKOVICH U. 21. SAJÁT HÁZ.

Parafakőgyár R-t.
ezelőtt: **Kleiner és Bokmayer**
Budapest, VIII. ker., Főherceg Sándor-tér 4.
Telefon: József 301-14, József: 301-16
Készít sajtolt parafa-parketta padlóburkolatokat.
Teljesen zajtalan járású, lábmeleg, vízálló padló.

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros tanácsa nyilvános írásbeli versenytárgyalást hirdet az összes közigazgatási kerületben az 1930. évben teljesítendő kövezetjavítási munkákra.

A hivatkozott hirdetményben közölt módozatok szerint a leteendő bánatpénz összege minden egyes ajánlat után:

az	I. ker.	munkákra . .	1000 P
a	II. „	„ . .	900 „
a	III. „	„ . .	800 „
a	IV. „	„ . .	500 „
az	V. „	„ . .	1400 „
a	VI. „	„ . .	1500 „
a	VII. „	„ . .	1500 „
a	VIII. „	„ . .	1200 „
a	IX. „	„ . .	1000 „
a	X. „	„ . .	1300 „

Az ajánlat benyujtásához szükséges nyomtatványok IV., Központi városháza, II. emelet 285. ajtószám alatt kaphatók két pengő lefizetése ellenében.

Az ajánlatokat az egyes kerületekre nézve különkülön kell tenni és azokhoz a folyó évi székesfővárosi útépítési és kövezési egységárak jegyzékének 21., 22., 71., 82., 86. és 94. sorszám alatt felvett tételeire vonatkozólag árelemzést tartoznak csatolni.

A kellően felbélyegzett és borítékban elhelyezett ajánlatokat 1930. évi március 17-én (hétfőn) déli 12 óráig II. emelet 279. ajtószám alatt vagy ugyanaznap délután ½5 és 5 óra között a versenytárgyalás helyszínén kell benyujtani. A versenytárgyalás 1930. évi március hó 17-én (hétfőn) délután 5 órakor lesz a Központi városháza, II. emelet 266. sz. helyiségében, ahol a vállalkozók vagy megbízottaik jelen lehetnek.

A székesfőváros tanácsa fenntartja magának a jogot, hogy az ajánlatok közül az ajánlott árakra való tekintet nélkül szabadon választhasson.

Budapest, 1930. évi február hó 27-én.

A székesfőváros tanácsa.

A szerkesztésért és kiadásért felelős: Dacsó Emil. Kiadja: FŐVÁROSI HIRLAP lapkiadó-vállalat. Révai Irodalmi Intézet Nyomdája Budapest, V., Ügynök u. 8. Nyomdaigazgató: Linzer M.

FARKAS LAJOS Telefon: J. 396-78
MÉRNÖK magas-, mély-beton és vasbeton építési vállalkozó
Budapest VII, Kolumbus u. 41

KISSEBESI és KORLÁTI KŐBÁNYÁK
KÉPVISELETE RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
V. GRÓF TISZA ISTVÁN UCCA 2
TELEFON: AUTOMATA 820—51.

Svecz Mihály
cipész mester, vállalkozó
BUDAPEST, VI Wesselényi u. 30

OETL ANTAL
VASÖNTŐDE és GÉPGYÁR RÉSZV.-TÁRS.
X. KER. ASZTALOS SÁNDOR-UCCA 9.
TELEFON: JÓZSEF 461-09, 461-08

FISCHHOF OSZKÁR
villamossági berendező és javító műhelye
Budapest, I., Lágymányos ucca 2. szám
Telefon: Lágymányos 19—30. *Telefon: Lágymányos 19—30.*

SIMOR DÖME mű- és épületlakatos-mester és vasszerkezetek ipartelepe. Sodronyfonatok nagybani gyártása
BUDAPEST, VII., THÖKÖLY ÚT 89. SZÁM
TELEFON: JÓZSEF 394—43.

FRIEDRICH JAKAB
ÁCSMESTER ÉS TETŐEMELÉSI VÁLLALAT
Budapest, V., Párkány ucca 1418. Telefon: Lipót 969—98

Ifj. Helfenstein Károly
Budapest, VI., Jász ucca 77. Telefon: Lipót 913-64.
Kövező-mester és útépítő-vállalkozó.

»CYKLOP«
ÉPÍTŐ RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
BUDAPEST, IV., RÉGIPOSTA U. 7-9
TELEFON: Aut. 879-83 és Aut. 879-84

TELEFON: J. 370-70 **MAGYAR ÉPITŐ RÉSZVÉNYTÁRSULAT** TELEFON: J. 370-70
BUDAPEST, X, KERÉKPÁR UCCA 2. SZ.
ALAPITTATOTT 1889-ben
Mindennemű vízépítés, folyamszabályozás és csatornázás. Kotrások csatornakotrókkal és excavatárokkal. Darukkal való kirakodások. Alapozások, mély- és magasépítés. Út- és vasútépítés. Hídépítés. Mindennemű beton- és vasbetonépítés. Kőmunkálatok. Városi csatornázások és vízvezetékek
Hajó- és kotrójavító telep Apostagon.

TÓTH LAJOS Telefon: Lágymányos 11—36
pala- és cserépfedőmester. Eternitcserépfedés, facement- és bőrlemezfedés, tetők jókarbantartása és tatarozása.
BUDAPEST, I., Fehérvári út 106

CSUKA GÉZA
ASZTALOSMESTER
ÜLŐ-BÚTOR SPECIALISTA
Bármilyen tömegcikk gyártását vállalom e szakmában
BUDAPEST, VII, FRANCIA ÚT 44. TELEFON: JÓZSEF: 449-46

SZOBI KŐBÁNYA RÉSZVÉNY-TÁRS. BUDAPEST, V., ALKOTMÁNY-U. 16. TELEFON: 234—60

A légzőszervek bántalmainál
Asthma Emphisema esetén
biztos gyógyulást nyujt a
Szt. Gellért Gyógyfürdő
legtökéletesebb berendezésű
inhalatóriuma és pneumatikus kamrája

KOVÁCS OSZKÁR BÁDOGOS MESTER
ÉRCKOPORSÓ ÉS TEMETKEZÉSI CIKKEK KÉSZITŐJE
BUDAPEST, IX., TELEPI UCCA 14. SZÁM.
(A Ludovikával szemben.) TELEFON: J. 451—93

PARKETTA Szék- és Faárugyár Rt.
azelőtt **JAUERNIK ISTVÀN**
Budapest X., Kőbányai út 41/a.
TELEFON: JÓZSEF 346—43
Főbb gyárimányaink: Mindennemű székek és éttermi asztalok színházi csapószékek, parket és szabadalmazott kiozetülések stb

NEUSCHLOSZ—LICHTIG
REPÜLŐGÉPGYÁR ÉS FAIPAR R.T.
BUDAPEST—ALBERTFALVA
VÁROSI IRODA: IV, PETŐFI SÁNDOR UCCA 9. SZ.
TELEFON: AUT. 890—47.
GYÁRI TELEFON: LÁGYMÁNYOS 582—20, 11—79.
PARKETT- ÉS ÉPÜLETASZTALOS MUNKÁK!

CORDATIC
a tökéletes autópneu
Főelárusítás:
Budapest, VI., Mozsár-u. 9.

MORVAI GYULA TETŐFEDŐMESTER
PESTUJHELY, MOLNÁR VICTOR UCCA 33. SZ.
Elvállal minden e szakmába vágó tetőfedő munkákat

DÁVID ÉS DEUTSCH
KÖZPONTI FŰTÉS, SZELLŐZTETÉS, VIZVEZETÉK, CSATORNÁZÁS, ÉPÜLET- ÉS BÁDOGOS-MUNKÁK MŰSZAKI VÁLLALATA
BUDAPEST, VII. RÓZSA UCCA 41. TELEFON: J. 430-81

ÁMON ANTAL és FIAI
KÖVEZŐMESTEREK, ÚT,- CSATORNA- ÉS BETON-ÉPITÉSI VÁLLALKOZÓK, FÖLDMUNKA, VÁGÁNY-FEKTETÉS, MÉSZKŐBÁNYA.
VIII., Futó ucca 10. Telefon: J. 303-85.

BIER ÉS WERSCHETZ
okl. mérnök és építőmesterek, építési vállalkozók
Budapest, IX., Vágóhíd ucca 11. sz.
TELEFON: JÓZSEF 363—78, 259—50.

Volt **Wellisch Náthán Utóda**
Fischer Zsigmond épülotfakereskedő
Ajánlja dúsan felszerelt raktárát állványfa és asztalosáruban stb.
X., Asztalos Sándor-utca 5. Telefon: J. 310-89.

THE NEUCHATEL ASPHALTE COMPANY LIMITED
BUDAPESTEN, Iroda: VI., Vilmos császár-út 31. sz. Telefon Teréz 212—46. Gyár: VI., Váci-út 35. Telefon L. 914—88. Gyárt és elad Val de traversi mastixot, raffinált bitument, falszigetelő aszfaltot. Készít: Traversi természetes tömöritett aszfalt utakat és öntött aszfaltból járdákat és kocsiutakat.
Budapest székesfőváros szerződéses vállalkozója.

Dunakavicsot és Dunahomokot
szállít kocsifuvarban és vasúton saját iparvágányról Budapestről, Adonyból, Bajáról, és Mohácsról
FLEISCHMANN ANTAL Dunakotrási és gőzhajózási vállalat
Budapest, VII, Károly körút 17. Telefon: József 465-62 és 465-63

„TUDOR" ACCUMULÁTORGYÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
Budapest, VI., Váci út 137-39. Telefon: Aut. 923-08.
Gyárt: **Tudor** és **Varta** rendszerű accumulátorokat.

Kőbányai Szivattyú- és Gépgyár
Budapest, X., Gergely-utca 30. — Telefon: J. 361—78.
Költségvetés és mérőkiküldés díjmentes.

Költségvetés és mérőkiküldés díjmentes.
Épít, javít, alakít szivattyútelepeket 1000 lóerőig, bár mely rendszerben. Kisebb szivattyúk szab. önfelszívással.

Egyesült Tégla- és Cementgyár R.-T.
Budapest, V., Sas ucca 25. szám
Telefon: 230—71, 108—59, 141—52
Évi teljesítő képesség: 12,000 vagón cement, 5.000 „ mész, 80.000,000 darab tégla, 8.000,000 „ cserép
Portlandcementgyár: Lábatlan. — Mészégető: Lábatlan.
Téglagyárak: Buda, Kőbánya, nyergesujfalu

Budapest Székesfőváros
Ásványvíz-üzeme
HARMATVIZ
A Hungária gyógyforrás szénsavval ielliett vize.
Kapható mindenütt! Tel: Autom. 530-03.

FISCHER MÁRKUSZ
ÉPÜLET- ÉS BUTORASZTALOS
ÜZEM ÉS IRODA: BUDAPEST, X., LIGET UCCA 20

Csütörtökön
PESTI TŐZSDE
szenzációs körgazdasági riportokkal
SZERKESZTI:
KALLÓS JÁNOS
Szerkesztőség és kiadóhivatal: IV, Városház ucca 6

PADOZATI MUNKÁK ELSŐRANGÚ KIVITELBEN
slavoniai tölgy- és bükkparkét, táblaparkét egyszerű és diszes kivitelben, asztalitparkét és hajópadlók
Pesterzsébetlörinci Parkétgyár és Gőzfűrész Részvénytársaság, Budapest, V., Személynök-utca 16. I. em. Telefon: Aut 212—44.

NOVÁK ISTVÁN kőművesmester, építési vállalkozó
X., Maglódi út felőli Kada ucca 22.
Telefon: József 372-48.

Alapitási év: 1868 **CRISTOFOLI VINCE** Telefon: J. 381—47.
KŐPADLÓ, FAYENCE FALBURKOLAT
BUDAPEST, VII., GIZELLA ÚT 31.

SCHÖNTHEIL RICHÁRD okl. építész és építőmester
Budapest, I., Villányi-út 10
Telefonszám: Lágymányos 19—36

Ára 50 fillér

Tizenkilencedik évfolyam — Budapest, 1930 március 19. — 11. szám

Fővárosi Hirlap

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Egész évre . . . . . 24 pengő
Félévre . . . . . 12 pengő
Állandóan:
GAZDASÁGI ÉRTESÍTŐ

VÁROSI, POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

Felelős szerkesztő: DACSÓ EMIL

MEGJELENIK MINDEN SZERDÁN
Szerkesztőség és kiadóhivatal
BUDAPEST VI., SZIV UCCA 18 SZ.
Postatakarékpénzt. csekkszámla 40.424
TELEFON: AUTOMATA 137—15

Budapest-kikötőváros

talán még előbb bontakozik ki a magyar ködből, mint Budapest-fürdőváros. Mind a kettő együttvéve lesz ennek a városnak igazi jövendője, boldogulása. A sorrendben az első alighanem mégis a kikötőváros, amely táplálni lesz hivatott a fürdővárost.

A kikötőváros útban van. Prófétai szónak tekintjük *Horthy* Miklósnak, Magyarország kormányzójának Budapest küldötteihez intézett beszédét. „Elgondolásom és meggyőződésem szerint — mondotta — *Budapest székesfővárosnak rövidesen Középeurópa legfontosabb és legvirágzóbb kikötővárosává kell lennie.*" Hogy Magyarország kormányzójának van látnoki tehetsége, azt ma már a történelem igazolja, de igazolja a história azt is, hogy van akarata is, hogy gondolatait valóra váltsa.

A kormányzó szavai számára a *Fővárosi Hirlap* hasábjai visszhangos folyosók, amelyek másfél évtized vágyait, reményeit, sikeres és sikertelen küzdelmeit zengik vissza az államfő böles, biztató beszédére. Volt idő, amikor álomként sóhajtott csak a kikötő gondolata ezeken a visszhangos folyosókon, de volt idő, amikor a hit és megyőződés sasmadarai szálltak föl innen és hirdették a magyar Duna hegemoniáját, a budapesti dunai központ elvitathatatlan jogát. Azután mindegyik hasábunk egy-egy őrtoronnyá változott, ahonnan vigyáztunk a leselkedő ántánt-törekvésekre, az ármánykodó osztrák kézre. Ezek a hasábok jártak elől a harcban, a csatában, amely — sajnos — a háborúval egyetemben szintén elveszett. A dunai központ, a dunai hegemónia, ha talán máshova nem is pártolt el, de a mienk sem lett — *egyelőre*. Bűnösök voltak ebben az idők, kegyetlen a történelem, de mi magunknak is van miért hamut hintenünk a fejünkre. Hibásak voltunk mi is, mert a hivatalos retorták között lassan mozgott a kikötő ügye, a bürokrácia féltékenysége meg gátakat emelt a megvalósulás útjába. Pedig voltak a Dunaügynek, a kikötőügynek apostolai is, akik közül az egyik, boldogult *Kvassay* Jenő miniszteri tanácsos váltig mondotta: Csinálhatunk akármit, lehet Budapest a Duna középpontja és gyöngye, ha kikötőt nem építünk, a hajók csak fütyülni fognak, amikor Budapest mellett elhaladnak.

Igaza volt és ma súlyos árat is kell fizetnünk a késlekedésért. A kikötő azonban mégis megvan. Ám az államfő szava talán alkalmas lesz az alvó kedélyek felébresztésére. Mert — mi tűrés-tagadás — *a kész kikötő aluszik*. A tisztázatlan kérdések halmaza torlaszolja el a kikötő bejáratát, az ötlettelenség, a gazdasági tehetetlenség posványa immár zátonnyá növekszik. Azt kell kérdeznünk, hogy behúnyt szemmel járnak-e mindazok, akiknek tevékenységére, szervező erejére, kezdeményező talentumára bízták a kikötőt? Magyarország kormányzójának, magának az államfőnek, kellett meglátnia a hatalmas jövendőt, amelyet a budapesti városházán például úgy kezelnek ma, mint a főváros életének valamely szegényes kis intézményét, mint valami fiók-népkonyhát, vagy valami másodrendű segédhivatalt.

Az államfő szavának azonban fel kell ráznia ezt az aluszékony érzéketlenséget. Tudják meg, akiket illet, hogy „Budapestnek *rövidesen* Középeurópa legfontosabb és legvirágzóbb kikötővárosává kell lenni." A kormányzó ezt a gondolatot március 15-én a magyar főváros első programpontjává avatta. Végének kell lenni az évtized óta tespedő akaratlanságnak és érdektelenségnek, amelyet csak akkor váltott fel némi kis figyelem és érdeklődés, amikor *Bethlen* István gróf megkötötte a szerződést a kikötőépítő francia céggel. Azóta azonban megint csak boldogtalan igavonásszerű munka folyt a kikötő körül, amelynek építési tételeit a városháza egykori pénzügyminisztere egy alkalommal olyan lelki nyugalommal törölte, mintha egy műkedvelő színtársulat segélyéről lett volna szó.

Azok az urak, akik eddig ilyen lanyha érdeklődéssel látták a dolgokat és akik most bizonyára megdöbbenéssel és meglepetéssel fognak az államfő szavának mély igazságaira ráeszmélni, vessenek egy pillantást a multba. Emlékezzenek vissza azokra az időkre, amikor még a háború alatt egész Európa versengett a Dunán való hegemoniáért és amikor az ántántnak a Dunán való uralom biztosítása éppen olyan fontosnak látszott, mint a világ fölött való uralkodásnak egyéb nagy eszközei. Emlékezzenek a háború alatt *Bleyer* regensburgi polgármester kezdeményezésére Budapesten tartott Dunakonferenciára, amely egyenesen hadüzenet volt a már-már győzedelmeskedő ántánt felé azzal a céllal, hogy a dunai út fölött való uralmat pedig nem engedik a központi hatalmak kicsavarni a kezükből. Ennek a hatalmas, lelkes és diadalmas mozgalomnak Budapest állott az élén, mint predesztinált dunai központ. Budapest volt a zászló és Budapest volt a látható fej.

Azóta mindenünk elveszett, de a Dunánk megvan. Budapestnek a dunai út fölött való uralmát egy ideig meghiusíthatta szegénységünk és meghiusíthatták szomorú politikai kilengéseink. De amit egészen sohasem játszhatunk el, amit soha tőlünk el nem vehettek, azt vissza kell hódítanunk, azt újra birtokunkba kell vennünk. Minden munkánkkal, minden erőnkkel, minden akaratunkkal valóra kell váltanunk az államfő jóslatát, amelynek parancsá kell válnia, hogy Budapest *rövidesen* Középeurópa legfontosabb és legvirágzóbb kikötővárosává legyen.

Kisebbségi véleményt adtak be

az Egységes Községi Polgári Pártnak a BSZKRT igazgatóságában helyetfoglaló tagjai a HÉV-ügyben

Pártkülönbségre való tekintet nélkül csatlakozott a kisebbségi véleményhez a BSZKRT több igazgatósági tagja

A *Helyiérdekű Vasutak* megváltásának kérdése állandóan foglalkoztatja a közvéleményt. A főváros a megváltási ajánlatot — mint megírtuk — a *BSzKRT* igazgatóságának adta ki átvizsgálás és véleményadás végett. Az igazgatóság elé terjesztett jelentés a megváltás ellen nyilatkozott és azt *az igazgatósági tagok többsége magáévá is tette*. A többség állásfoglalásával szemben az *Egységes Községi Polgári Pártnak* a *BSZKRT* igazgatóságában helyetfoglaló tagjai: *Bacsinszky* Vladimir, *Scheuer* Róbert, *Hoór-Tempis* Mór és *Bárczy* István

kisebbségi véleményt jelentettek be az igazgatóságnak a megváltás kérdéséről készített jelentésével szemben.

A 32 oldalra terjedő kisebbségi véleményt *Bacsinszky* Vladimir készítette el és a nagyszabású elaborátumban a szakember alaposságával világította meg a tényleges helyzetet és mutatott rá az igazgatósági jelentés *ténybeli és felfogásbeli tévedéseire*.

A kisebbségi véleményt — amelyhez pártkülönbség nélkül — *több más igazgatósági tag is csatlakozott*, — hétfőn délben átadták *Sipőcz* Jenő polgármesternek, mint a BSZKRT elnökének és azt

kedden este tárgyalta le szigorúan bizalmasan és zárt ajtók mögött az Egységes Községi Polgári Párt értekezlete.

A párt ülésén nagy alapossággal tárgyalták le a szőnyegen levő problémát és *behatóan foglalkoztak a kisebbségi vélemény megállapításaival*.

A pártértekezlet határozati javaslatot fogadott el, amelyre *legközelebb visszatérünk*.

Olyan érdekképviseleti tagok kellenek, akik bekapcsolódnak a törvényhatósági életbe, mondja Kozma Jenő dr.

A fővárosi törvényjavaslat parlamenti vitája annyira széles keretek között folyik, hogy még mindig kétséges, mikor kerül a felsőház elé. Különösen azokat a szakaszokat ostromolja nagy vehemenciával az ellenzék, amelyeknek személyes vonatkozásaik vannak és a törvényhatósági bizottság összetételére tartalmaznak fontos rendelkezéseket. Az elmult héten például az *érdekképviseleti szakasz* állott ilyen pergőtűz alatt. Háromféle felfogás állott egymással szemben: *Scitovszky* Béla belügyminiszter azt kívánta, hogy az érdekképviseletek maguk válasszák törvényhatósági delegátusaikat, az ellenzék ezt a mandátumot viszont nem akarta az érdekképviseletek részére fenntartani, *Kozma* Jenő dr. pedig azt a megoldást ajánlotta, hogy *az érdekképviseletek grémiumából maga a törvényhatósági közgyűlés válassza ki a bizottsági tagokat*. A szavazásnál ez az álláspont kapott többséget és ezt a baloldalon úgy igyekeztek feltüntetni, hogy a kormányt leszavazták.

Kozma Jenő dr.,

az *Egységes Községi Polgári Párt* elnöke erről a kérdésről a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Merő tévedés azt állítani, hogy a kormányt leszavazták, mert hiszen a *pártértekezleten teljesen szabad kezet kaptunk* éppen az érdekképviseleti választások kérdésében. Felfogásom kialakításában az a szempont vezetett, hogy

az érdekképviseletek olyan delegátusokat kapjanak, akik valóban bekapcsolódnak a törvényhatósági bizottság életébe

és annak munkájában tevékeny szerepet játszanak. Hátra van még természetesen *a felsőház állásfoglalása*, ami azt hiszem nem lesz ellentétes a képviselőház döntésével. Amennyiben a felsőház mégis megváltoztatná ezt a szakaszt, úgy azt visszaadják a képviselőháznak, ahol remélhetőleg ismét az én felfogásom fog többséget szerezni.

Szóvátettük a *HÉV megváltásának* előkészítő munkálatait, amelyről *Kozma* Jenő a következő kijelentést tette:

— Most már gyorsabb ütemben kezd kialakulni a HÉV megváltásának nagyhorderejű ügye. Pártom szakértői megkapták a BSZKRT véleményét, amely azonban *még további magyarázatokra szorul*.

Ez a szakvélemény ugyanis kizárólag a BSZKRT szemszögéből készült,

de azért mégsem lehet a BSZKRT-véleményt annyira elfogultnak nevezni, hogy az igazgatóság ellen ebből az alkalomból elhangzott éles támadásokat igazoltaknak lehetne tekinteni.

Az ügy pártatlan elbírálására külföldi szakértő igénybevétele is kívánatos volna és a tanács hivatott arra, hogy e tekintetben kezdeményező lépést tegyen.

Az opció április 1-én lejár, addig pedig valószínűtlen, hogy a kérdés döntésre érjen meg, miért is *nincs más választás, mint az opció időtartamának megfelelő meghosszabbítása*.

A tizenkettes bizottság szombati ülésén többek között a *Vízművek beruházási programját is*

alaposan megvitatták, amiről *Kozma* Jenő a következőket mondotta munkatársunknak:

— Teljesen eltévesztett az a vád, hogy a *trianoni gát* megépítésének következményeiért a nemzetközi Dunabizottság a felelős. Megállapítást nyert ugyanis, hogy a földművelésügyi minisztérium már 1905-ben tervezte ezt a most trianoni gátnak nevezett védőszakaszt, mert arra már akkor szükség volt. A beruházási költségek valóban súlyos terhet rónak a fővárosi háztartásra és ezért van létjogosultsága annak a tervnek is, hogy

kielégítő szakvélemény készíttessék a Római-fürdő bővizű forrásáról,

amelyet igy talán *be lehet kapcsolni a vízmennyiség növelésére.*

Kozma Jenő kijelentette végül, hogy *mindenkire megdöbbentő hatást gyakorolt az a hír, hogy a szellemi szükségmunkát már április 1-én be akarják szüntetni.* Véleménye szerint a tanácsnak javaslatot kell készíteni a *hóeltakarítás* címén felvett és fel nem használt összeg egyrészének az igénybevételére, hogy *ez a speciális akció legalább a nyári időjárás beálltáig fenntartható legyen.*

„Budapestnek rövidesen Középeurópa legfontosabb és legvirágzóbb kikötővárosává kell lennie"

Horthy Miklós kormányzó feltűnéstkeltő kijelentése a székesfőváros hódoló küldöttsége előtt

Március 15-én nyujtották át a magyar államfőnek, nagybányai vitéz *Horthy* Miklós kormányzónak a székesfőváros és a többi törvényhatóságok hódoló feliratát.

A küldöttségek felvonulása, a fogadtatás festőien színes és feledhetetlenül szép látványt nyujtott. A Várba vezető uccákat és a Szent György teret már a kora reggeli órákban ellepte az érdeklődő közönség tömege. A Lánchidfőtől, végig a Hunyadi János úton, egész a Várpalotáig Zrinyi-sisakos, díszruhás rendőrök álltak sorfalat, a Szt. György téren köröskörül pedig díszruhás, fehérlovas rendőrök sorakoztak.

A kormányzó fél 12 órakor a székesfőváros küldöttségét fogadta elsőnek, fél 1 órakor pedig az ország törvényhatóságainak monstreküldöttsége tisztelgett a palota nagy márványtermében az államfő előtt.

A főváros törvényhatóságának ünnepi küldöttsége fél 11 órakor gyülekezett az Ujvárosházán, az elsőemeleti főpolgármesteri tanácskozóteremben. A negyventagú küldöttség tagjai pompás, díszmagyarban jelentek meg.

A gyülekező bizottsági tagokat *Ripka* Ferenc főpolgármester üdvözölte, majd 11 óra után néhány perccel történt az indulás.

Az Ujvárosháza előtt sorakozó városi autókba szálltak be a küldöttség tagjai, az első kocsiban *Gallina* Frigyes tanácsnok-főjegyző, a következő kocsiban pedig *Ripka* főpolgármester és *Sipőcz* polgármester foglaltak helyet. A soffőrök mellett a főváros hajdui. A menet az Eskü úton, Erzsébet hídon és budai Dunaparton át vonult a Várba és az Oroszlánkapun át, a krisztinavárosi szárny főkapujához érkezett. A küldöttség nyomban a palota fogadási termébe ment fel, ahol pontban fél 12 órakor jelent meg Magyarország kormányzója.

A székesfőváros küldöttségének teljes névsorát itt közöljük: *Ripka* Ferenc főpolgármester, *Sipőcz* Jenő polgármester, *Berczel* Jenő, *Buzáth* János alpolgármesterek, *Némethy* Béla, *Lamotte* Károly és *Gallina* Frigyes tanácsnokok, *Sebő* Béla főszámvevő, *Andréka* Károly, *Baracs* Marcell, *Becsey* Antal, *Bittner* János, *Bódy* Tivadar, *Botzenhart* János, *Csécsy-Nagy* Miklós, *Déry* Ferenc, *Éber* Antal, *Frühwirth* Mátyás, *Gaár* Vilmos, *Glück* Frigyes, *Glückstahl* Samu, *Hajdu* Marcell, *Hódossy* Gedeon, *Hann* Arnold, *Homonnay* Tivadar, *Hochenburger* Antal, *Ilovszky* János, *Joanovits* Pál, *Kozma* Jenő, *Lázár* Ferenc, *Pakots* József, *Spett* Ferenc, *Sümegi* Vilmos, *Tabódy* Tibor, *Usetty* Béla, *Verebély* Jenő, *B. Virágh* Géza, *Vörösváry* Miklós, *Wolff* Károly, *Zelliger* Vilmos törvényhatósági bizottsági tagok.

A székesfőváros küldöttségének élén dr. *Ripka* Ferenc főpolgármester a következő beszédet intézte nagybányai Horthy Miklós kormányzóhoz:

— Főméltóságú Kormányzó Úr!

— Sok százezer budapesti szív hatalmas összedobbanása avatta nemzeti ünneppé ezt a napot s az érzelmeknek ezt a nagy egységét örökítette meg a közgyűlés, mikor Budapest hálás szeretetét emlékiratban fejezte ki. Ezt az emlékiratot adjuk át most hódoló tisztelettel Főméltóságodnak.

— Elmondja ez az irat, hogy Budapest hogyan akarja megörökíteni ezt a történelmi nevezetességű évfordulót.

— Főméltóságú Kormányzó Urunk! Budapest székesfőváros hódoló hálával köszöni a tíz esztendőt, amit Főméltóságod a hazának áldozott. Mélyen érezzük, hogy Budapest újjászületését ennek az áldozatos tíz esztendőnek köszönhetjük. Romokból épült újjá a magyar főváros, lelki és testi romokból. Ma új munkára készen áll. Kezében a munka hódító fegyverével, szívében hazaszeretetével és lelkes bizodalommal tekint Magyarország kormányzójára, mert benne látja jövőjének vezérét.

— Kérem Főméltóságodat, fogadja a székváros hódoló üdvözletét azzal a szeretettel, amilyennel hozzuk. Eggyek akarunk lenni minden munkában és minden küzdelemben. Eggyek a nemzettel és eggyek az államfővel. Mert minden nemzetnek csak addig van történelmi hivatása, amíg egy egységes vezérlő eszme hatja át. Ennek a vezérlő eszmének őre és letétemenyese Főméltóságod. Ennek az eszmének esküszünk hűséget szívünk minden érzésével és lelkünk minden gondolatával. A magyar élet leghatalmasabb tényezője, Budapest székesfőváros, hódoló tisztelettel adja át üdvözletét Főméltóságodnak!

A főpolgármester ezután felajánlotta a kormányzónak a hódoló feliratot tartalmazó albumot, a küldöttség tagjai pedig lelkesen megéljenezték a kormányzót, aki rövid beszédben köszönte meg az üdvözlést.

A kormányzó válasza igy hangzik:

— Köszönöm Főpolgármester Ur meleg üdvözlő szavait. Belső örömömre szolgál, hogy a főváros oly szépen ünnepli meg a tízéves évfordulót, amennyiben egy új községi szeretetházat és egy szülőotthont létesít.

— Ezzel Budapest közönsége ismét bizonyságát adja áldozatkészségének a nemes emberbaráti célok szolgálatában, amelyek ma a gazdasági válság idején fokozottabb jelentőséggel bírnak.

— Jólesett hallanom azt is, hogy a főváros népe egynek érzi magát az egész magyar társadalommal, a nemzeti eszme szolgálatában. Kérem, ápolják szívükben továbbra is a nemzeti egység, az egymáshoztartozás nagy gondolatát. Különösen *ne engedjenek válaszfalakat emelni a város és a falu közé.* Egymás mellett van a helyük és egymással összefogva arra kell törekedniök, hogy bár különböző a feladatuk, de egymást kiegészítő és egymást támogató tényezői legyenek az egészséges nemzeti életnek. A főváros csak akkor tölti be igazán hivatását, ha felismeri azt az értéket, amelyet a magyar vidék szellemének tápláló ereje jelent számára. *Budapest a magyar faj sajátságos életének magasabb kultúrképviselője kell, hogy legyen,* amely a magyar néplélek ösztönös világát tudatosan átérzi és annak értékeit tovább fejleszti. A fővárosnak nemcsak az a feladata, hogy a magasabb művelődés eredményeit közvetítse a falu felé. Hogy ezzel csakugyan áthassa az egész társadalmat, az is szükséges, hogy megértse a falut, hogy felkutassa a magyar faji tehetség csodálatos kincseit és ilyképpen kitermelje minél belterjesebben az igazi magyar kultúrát és azt sugározza vissza a falu népéhez, kielégítve ezzel ennek az országnak sajátos kultúrigényeit.

— A mi fővárosunk csodálatos szépsége máris a külföld vándorainak jelentékeny táborát csalogatja ide. Ezt a vonzóerőt is nagy mértékben hatványozhatja az, hogy Budapest minél több vonatkozásban, minél tökéletesebben képviseli a sajátos magyar kultúrát, vendégei és ezeken keresztül az egész művelt világ felé.

— Szívből kívánom, hogy Budapest székesfőváros, — *amelynek elgondolásom és meggyőződésem szerint rövidesen Középeurópa legfontosabb és legvirágzóbb kikötővárosává is kell lennie,* — felismerve az egészséges fejlődés útját, azon minél gyorsabban haladjon szép jövője felé.

— Mégegyszer köszönöm lelkes üdvözlésüket.

*

Az államfő lelkesen megéljenzett szavai után sorra bemutattatta magának a küldöttség tagjait és barátságosan elbeszélgetett velük, behatóan érdeklődött a főváros aktuális kérdései iránt.

SZÉKELY és MOTTL
OKL. MÉRNÖK, ÉPITŐMESTER, ÉPITÉSI VÁLLALKOZÓK
BUDAPEST, III., LAJOS U. 92, IV. EMELET.
TELEFON: AUTOMATA 625—78. SZ.

Bründl János udvari szállító Egészségügyi műszaki berendezések gyára
Budapest, VII., Peterfy Sándor ucca 34. szám
Központi fütés. — Melegvíz készülék. — Vízvezeték. — Csatornázási- és gázberendezések. — Berendez városoknak vizművéket, csatornázásokat és derítőtelepeket. — TELEFON: József 513—19.

STRASSIL szilikátút az olcsó modernizált makadámut. Siliphalt felületi kezelés teljes portalanításra
Vegyitermékek Rt. ● Just Kornél mérnök
BUDAPEST, VII. KER., KERTÉSZ UCCA 29. SZÁM

DUNÁNTULI MÉSZ-, TÉGLA- és KŐIPAR RT.
Központ: BUDAPEST, V., GÉZA UCCA 5
Telefon Automata 218—05, 218—06. Sürgönycim: DUNMÉSZ
Szállit: Meszet, mészkövet, bazaltkavicsot. Vállal mindennemü kőfaragó-munkát

Karászek Ferenc
Kazán és tartálygyár Telefón: L. 915—07
Budapest, VI., Váci-út 163

SCHIFF MIHÁLY
paszományos-mester, Budapest, IV. Prohászka Ottokár ucca 8. (Félemelet)
EZÜST ÉREMMEL KITÜNTETVE. + TELEFON: AUTOMATA 834-76.
A legszebb kivitelben készitek mindenféle **butorpaszományt**, plimó- (paplan) zsinórt, horgolt rózsát, csillag gombot és gombáthuzást. **Női ruhadiszeket,** bojtokat, rojtokat, óveket, a legprecizebb, művészi kivitelben. Csillárzsinórokat, továbbá selyem- és gyapjúfonal adjusztálást és minden e szakmába vágó munkát.

Aszfalt és Kátrányipar RT
Budapest, V. ker., Nádor ucca 12 ● Telefón: Aut. 262—81, 262—82
GYÁRAK: Budapest, IX., Illatos út 18—20 / Szőreg, (Szeged mellett) } saját iparvágány

KIRCHKNOPF ISTVÁN Alapitási év 1897 Tel.: Aut. 851-39
Épület- és portálüveges üveg-, tükör-, porcellán-, kőedény- és lámpakereskedés. Aranyhalak és haltartók, aquariumok nagy választékban. Vállalok: mindennemü üvegcsiszolást, épületüvegezést és üvegtetők vízmentesitését
BUDAPEST, IX., KÁLVIN TÉR 8. SZ. (Ref. templom mellett)

CSIGASOROK, CSIGAFEJEK
TÁBORI TŰZHELYEK, EMELŐGÉPEK és azok javitása
JURISICS MÁRTON VI, Rózsa ucca 51/a
Tel.: Aut. 277—55

„KAMMI" faárúgyár
Ujpest, Baross ucca 37. :: Telefón: 947—30.
Gyárt: **Kammi faszönyeget** és mindenfajta faárut

GYURITA KÁLMÁN lakatos mester
Elvállal: épület-, mű-, géplakatos és speciális tűzhely munkát
BUDAPEST, IV. MOLNÁR UCCA 15 SZÁM
Telefon Aut. 840-79. (Erzsébet hídnál)

KOSZTELÁN MIKSA
MŰSZAKI ÉS OLAJ NAGYKERESKEDŐ
Telefón: Aut. 287-19. **BUDAPEST,** *VI., Eötvös u. 23/b.*

MAGYAR ELEKTROMÜVEK
SZENTIRMAY BÉLA
BUDAPEST, VIII., BAROSS UCCA 86.
TELEFON: JÓZSEF 422—87.
Villamos főző-, fütőkészülékek, porszivó-, padlófényesitő- és kézszárítógépek gyára

Révész János
cement-, márványmozaik- és mükőárúgyár, betonipari vállalat.
Burkoló-, mükő és csatornázási munkák. TELEFON: Ujpest 198.
Központi iroda: UJPEST, ŐSZ UCCA 14.

ÜVEGFESTÉSZETI ÉS ÜVEGMOZAIK MŰTEREM
PALKA JÓZSEF
Magyarország ezüstkoszoru és Üvegfestőmestere
Budapest, VIII., Baross-u. 59. Tel. J. 302-28. Alapittatott 1894

Kövezőmester és ütépitési vállalkozó
HEISSENBERGER JÓZSEF
BUDAPEST, IX., VÁGÓHID UCCA 9/b SZ.

SCHEIBER MIKLÓS OKLEVELES GÉPÉSZMÉRNÖK
Központi fütés, vízvezeték és egészségügyi berendezések
Budapest, VII., Vörösmarty ucca 19. Telefón: József 415-98.

Talajnedves épületek kiszárítása szabadalmazott falfürésszel
Talajnedves kő- és téglafalazatok szigetelése és kiszárítása, talajvíz-szigetelés, házigomba kiirtása. *Költségvetések díjmentesen!*
PÉTER ERNŐ
V., SZEMÉLYNÖK UCCA 16. VI. 2. Telefón: Aut. 161-12

Közúti gőz- és motorhengerlést vállal **WOLFF ERNŐ**
Sürgönycim: WOLFFEKE
Tel.: Lágymányos 13-82 Budapest-Kelenföld, Budaörsi-út 101

HORTOBÁGYI JUHTÚRÓ
Mindenütt kapható! Termeli:
Orsz. Magy.
TEJSZÖVETKEZETI KÖZPONT

A főváros beruházásaira sürgősen százötven millió pengő szükséges

Becsey Antal a főváros függőkölcsönéről, amelyet a belföldi piacon kell felvenni — „Mindent el kell követni, hogy a csepeli kikötő rendelkezésére álljon a középeurópai hajózásnak"

Budapest jövő fejlődését érintő sorsdöntő esemény történt. *Horthy* Miklós kormányzó a főváros hatalmas perspektiváját vetítette az ország elé azzal a messzekiható kijelentésével, hogy *Budapest rövid időn belül Középeurópa dunai forgalmának legfontosabb centrumává lép elő* és földrajzi fekvésének, valamint kikötői berendezéseinek felhasználásával a kelet—nyugati összeköttetést fogja szolgálni. A legmagasabb helyről elhangzott kijelentés olyan törekvés megvalósítását jelenti, amelynek Budapest szempontjából való páratlanul nagy horderejét szinte felbecsülni sem lehet. Külön történelme van a budapesti nagy Duna-kikötő megvalósításának, amelynek érdekében a *Fővárosi Hirlap* évtizedeken keresztül vívta a maga harcát és sikerült is a nagy tervekkel szemben mindig mutatkozó kétkedést és közönyt annyira megtörni, hogy a háború befejezése után megkezdődhetett a csepeli tranzitó- és helyikikötő nagyarányú építkezése. A *Fővárosi Hirlap* akciójában kimagasló szerepe volt *Becsey* Antal törvényhatósági bizottsági tagnak is, aki a maga kiváló szakértelmével és koncepciójával vezérkedett a budapesti nagy kikötőért folytatott küzdelemben. A hódoló küldöttség előtt elhangzott kormányzói nyilatkozatról

Becsey Antal,

az *Egységes Községi Polgári Párt* társelnöke a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— A Kormányzó úr böles előrelátással idézte újból szemünk elé Budapest elkerülhetetlen hivatottságát arra, hogy a dunai hajózásnak Budapest kikötői berendezkedéseivel kell elsősorban számolni. A Kelet és Nyugat minden áruja itt találkozik a Középdunán, amelynél ideálisabb gyűjtőhelyet nem lehet képzelni sem. Budapest törvényhatóságának most már erőteljesen kell haladni a számára kijelölt irányban és

mindent el kell követni, hogy a csepeli kikötő teljesen rendelkezésére álljon a középeurópai hajózásnak,

amelynek felbecsülhetetlen előnyeit így a főváros milliós lakossága és az egész gazdasági élet meg fogja érezni. Szilárd meggyőződéssel hangoztatom ma is, amint azt már annyiszor kijelentettem az elmult évek során, hogy a *budapesti nagy kikötő a szédületes fejlődés lehetőségét nyujtja a főváros részére.*

A nagy üzemek tervezett *rekonstrukciós munkálatainak megindításáról* és a szükséges költségeknek kölcsön útján való megszerzéséről *Becsey* Antal a következő kijelentéseket tette:

— Az ügyosztály jelentéséből kitűnik, hogy az Elektromos Művek, Gázművek és a Vízmű beruházásai immár halaszthatatlanná váltak. Ha mindezekhez hozzávesszük az Autobuszüzem és a BSZKRT szükségleteit, akkor

százötvenmillió pengő az az összeg, ami a rekonstrukció és a beruházások végrehajtására szükséges.

Ezek olyan természetű beruházások, amelyekre vonatkozólag nem lehet tovább a felelősséget vállalni és a rekonstrukciót tovább halasztani. Az Elektromos Műveknél látjuk, hogy az áramfogyasztók száma állandó emelkedést mutat, ám *az igények kielégítése a mai berendezkedés mellett hovatovább a legnagyobb nehézségekbe ütközik.* Ennek az üzemnek a teljesítőképessége több mint 100.000 kilowatt, illetve ennyi lesz, ha a harmadik 25 ezer kilowattos gépegység teljesen elkészül. A gépkolosszus munkálatai folyamatban vannak, de ennek a befejezéséhez is szükséges még tizenkét millió pengő. Ezen túlmenőleg a közgyűlés hozzájárult egy negyedik ilyen 25 ezer kilowattos gép beszerzéséhez, de a tapasztalatok azt mutatják, hogy amire egy ilyen gép elkészül, addigra az áramfogyasztás keretei is túlnőnek. Ez kétségtelenül örvendetes jelenség, de azt a feladatot is rója a fővárosra, hogy felkészülten álljon az igények kielégítésére. Az új gép 17 millióba kerül,

az Elektromos Művek szükséglete tehát 29 millió.

— A Vízművek jelentéséből ismeretes, hogy a legsürgősebb az óbudai vízműtelep rendezése, mert ennek elmaradása magával hozhatja azt, hogy egy száraz nyár esetén *kénytelenek leszünk a vízszolgáltatás korlátozását keresztülvinni.* A nehézségek egyik főoka a Duna abszolút alacsony vízállása és így az óbudai vízmű 16 milliós költségére feltétlenül szükség van. A káposztásmegyeri telep tartalékcsatornáit is meg kell építeni, a Duna alatt vezetendő alagutak létesítése tovább nem halaszthatók; itt a költség 8½ millió, az átemelőtelep rekonstrukciója 11 millió, tehát

ebben a vonatkozásban az igényelt összeg összesen 36 millióra rug.

— A *Gázműveknél* is sok kell, mert az óbudai gyár kapacitása néhány éven belül kimerül. A csőhálózat bővítésére hatmillió, benzolgyár létesítésére kétmillió, az új Rókus felépítése folytán az új igazgatósági épületre 4½ millió az igénylés és így

a Gázműveknek is 13 milliót kell rendelkezésre bocsátani.

— *A nagyüzemek tehát 78 millióval rekonstruálhatók* és ha ehhez hozzávesszük a BSZKRT és az Autobuszüzemet, akkor

kereken 150 millió az az összeg, amelyet sürgősen elő kell teremteni.

Nagy probléma, hogy honnan szerezzük meg ezt az összeget, mert a pénzpiac helyzete változatlanul kedvezőtlen és úgylátszik e vonatkozásban változás addig nem is várható, amíg a párizsi tárgyalások be nem fejeződnek és míg sor kerül a Nemzetközi Bank működésének megkezdésére. Komplikálja a helyzetet, hogy az államnak is sok pénz kell nagy beruházásaira és fontos volna, hogy

az állam és a főváros ne mint konkurrensek jelenjenek meg a pénzpiacon.

A tél előtt itt nagy kölcsön felvételéről — ha csak kedvező körülmények nem játszanak közre — szó sem lehet. A beruházások végrehajtása pedig égetően sürgős, *nemcsak üzembiztonsági okoból, hanem a munkanélküliség enyhítése szempontjából is.* Ez a probléma szerintem csak úgy hidalható át, ha 40—50 milliós függőkölcsönt veszünk igénybe, bár ez az 1—2 éves lejáratú hitel *a legkellemetlenebb és egyben a legdrágább kölcsöntipus.* Mindamellett ez a megoldás sem egyszerű, amint azt a berlini példa illusztrálja, ahol 80 millió márka függőkölcsönt is 46 millióra kellett redukálni éppen a pénzpiac nehéz helyzete miatt.

— Azt hiszem azonban, hogy egyszer már

revizió alá kell venni azt az álláspontot, hogy itthon, a belföldi piacon nincs pénz.

talán nem is volna olyan kilátástalan, ha legalább a függőkölcsönt a hazai piacon venné igénybe a főváros. A lebonyolítás is gyorsabban menne, ami példátlanul fontos volna éppen a mai viszonyok mellett, amikor *a nagy beruházásokkal a gazdasági élet megerősödését is feltétlenül szolgáljuk.*

Becsey Antal közölte végül a *Fővárosi Hirlap* munkatársával, hogy a törvényhatóságnak legelső feladata lesz a kölcsön megszerzése, hogy az üzemi beruházások a leggyorsabb tempóban végrehajthatók legyenek.

Fővárosi Hirlap
Az Egységes Községi Polgári Párt hivatalos lapja.
*
Előfizetési árak:
fél évre . . . . . 12 pengő,
egész évre . . . . . 24 pengő.

DELMÁR BÉLA
okl. mérnök, építőmester
Budapest, VI. Benczur u. 17
Telefon 263-40

Összerakható könyvszekrények
rekeszenként minden irányban nagyobbíthatók és pótolhatók.
PRAKTIKUS ÉS OLCSÓ
Lingel Károly és Fiai
Első Magyar Faáru- és Butorgyár.
Budapest, VII. ker., Rózsa ucca 4—6. szám
Kérjük 120 szobából álló állandó kiállításunk megtekintését.

DONA DÖME ÉS TÁRSA
PAPIR ÉS IRÓSZEREK GYÁRI RAKTÁRA
a „PAPIRMALOM"-hoz
Tel. Aut: 377-15
Alapítva 1790-ben
Budapest, IV, Aranykéz ucca 6

HUBERT ÉS TSA b. t. TELEFON: T. 222-67
Budapest, VI, Liszt Ferenc tér 4
Egészségügyi berendezések - Csövek - Műszaki cikkek - Fémgyártás

FISCHER ÉS HARTMANN
mázolómesterek
Budapest IV, Képíró ucca 3. sz. TELEFON:
Fióküzlet: IX. ker., Tompa ucca 30. szám A. 847-73

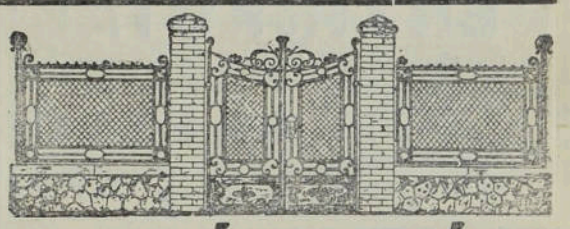

VASS ÉS KOVÁCS
SODRONYFONAT-, KERÍTÉS-, ÁGYBETÉT- és VASBÚTORGYÁR
Budapest, II., Fő ucca 48
Telefon: Aut 517-87 Telefon: Aut. 517-87

BOROSJENŐI KÖVET: fagyálló, 7-féle színben és minőségben rajz után szállít
Budapest VIII, Mária u. 11
Telefon: József 341-91. sz.
MAYER ÉS WÜHRL
OKL. ÉPITÉSZ, ÉPITŐMESTER

GERA LAJOS FIAI TELEFON JÓZSEF 370—20
asztalos munkák gyára
BUDAPEST, VIII., THÉK ENDRE UCCA 35

DIPL. ING. ARCHITEKT — BAUMEISTER
KOSÁLY ÖDÖN
OKL. ÉPITÉSZMÉRNÖK, ÉPITŐMESTER
TELEFON: AUT. 570-41.
BUDAPEST, II, KELETI KÁROLY-U. 15/b.

Gyárak, raktárak, garageok, kórházak, középületek részére
préselt acélajtók
préselt acélkapuk

tetszetős-tartós-tűz- és betörésbiztos.
haas és Somogyi

STOBBE KÁLMÁN
ÉPITŐMESTER
BUDAPEST, V., VISEGRÁDI UCCA 9.
TELEFON: 975—93

Standard aszfaltok
Oil Trading Company képviselete
MILLINI IGNÁC
Budapest, V., Nádor ucca 6. sz.
TELEFÓN: AUT. 833—40, 832—77.

RUFIÁN ISTVÁN egészségügyi berendezési vállalat
BUDAPEST, VI, KMETTY UCCA 7
Iroda: VI, Szinnyei Merse ucca 10. Telefon: L. 966-25

INCZE GÁSPÁR műbutorasztalos
Elvállal lakás-, irodai és üzletberendezéseket saját tervei és adott minta szerint.
Budapest, I., Bertalan u. 22
Telefonszám: Lágymányos 5—13

Rietschel és Henneberg
Részvénytársaság
Budapest, VIII., Práter ucca 12. szám.
Telefon: József 523—18.
Központi fűtések, vízvezetéki és csatornázási berendezések

Rövid idő alatt megkezdik a kőbányai Óhegyen az 1000 lakásos Horthy Miklós-telep építését

A Kormányzó tíz éves jubileumára alkotott törvényben *Vass* József népjóléti és munkaügyi miniszter előterjesztésére kimondotta az országgyűlés, hogy a X. kerületi Óhegyen 1000 lakásos tisztviselő- és munkáslakótelepet létesítenek, amely a *Horthy Miklós-telep nevet kapja.* Az ezer tisztviselő- és munkáslakást azon a hatalmas területen létesítik, amely a kőbányai Óhegyen nagyobbrészt az állam, részben a főváros tulajdonát képezi.

Vass József népjóléti miniszter e törvényes határozattal kapcsolatban sürgős leiratot intézett a mult hetekben a fővároshoz, s nyomatékosan felhívta a tanácsot arra, hogy a *nagyszabású építkezés megkezdését a maga részéről mielőbb tegye lehetővé.* A leiratban nagy súllyal mutatott rá arra, hogy

egyrészt a tisztviselő- és munkáscsaládok mielőbbi otthonhoz juttatása érdekében, másrészt azért, hogy az építkezéssel mihamarabb számottevő munkaalkalom létesüljön,

— a telep létesítését sürgősen kívánja letárgyalni. A miniszter külön bizottság alakítására kérte a tanácsot a feladat elvégzésére, amelybe a maga kiküldötteit is megnevezte. Ennek a bizottságnak az a feladata, hogy az államot és a fővárost *közösen érdeklő* és az építkezés megkezdésével összefüggő kérdéseket letárgyalja.

A *Horthy Miklós-lakótelep* építő bizottsága hétfőn délben tartotta alakuló ülését *Buzáth* János alpolgármester elnöklésével. A népjóléti minisztert a bizottságban *Becsey* Antal mérnök, törvényhatósági bizottsági tag, kormányfőtanácsos és *Wälder* Gyula műépítész képviselik, mint az állam szakértői, a főváros részéről pedig *Csármán* Ferenc, *Lamotte* Károly, *Liber* Endre, *Borvendégh* Ferenc tanácsnokok, *Kempelen* Ágoston műszaki főtanácsos, a közlekedési ügyek referense, továbbá a városrendezési, út- és csatornaépítési, vízvezetéki és világítási, pénzügyi osztályok szakelőadói voltak jelen. Az ülés lefolyásáról

Liber Endre tanácsnok,

a lakásügyeket intéző szociálpolitikai ügyosztály vezetője a következőkben tájékoztatta a *Fővárosi Hirlap* munkatársát:

— Már ezen az első értekezleten egyhangú vélemény alakult ki arra vonatkozóan, hogy az Óhegyen rendelkezésre álló állami telkeket a szomszédos városi telkekkel *egységes komplexummá kell kialakítani.* A főváros azokért a telkekért, amelyeket az építkezés rendelkezésére bocsát,

a környéken más hasonló értékű ingatlanokat kap cserébe a kincstártól.

— Miután ilymódon a telep elhelyezésének kérdése tisztázva lett, a szükséges szabályozási tervek és közműlétesítések kérdését tárgyalta az értekezlet. A városrendezési, útépítési és csatornázási, világítási és vízvezetéki ügyosztályok vállalták, hogy a legrövidebb idő alatt elkészítik a kívánt rendezési és közműépítési terveket és ezeket már a legközelebbi ülésen be is mutatják. Alapos remény van tehát arra, hogy

már a legközelebbi ülésen meg lehet állapítani a közművek költségkereteit is

és így nem lesz akadálya annak, hogy magát az építkezést is a legközelebbi jövőben megkezdhessék, jelentékeny enyhülésére, sőt nagyrészben végleges megoldására a budapesti lakásinségnek.

Készül az új vurstli

A sétányügyi bizottság szerdán tárgyalta le azt a programot, amelynek rendeltetése évről évre az, hogy a metropolis kőrengetegét minél több fával, minél több virággal, derűs üde terekkel, virágos foltokkal díszítse és gondozza a nagyváros légzőszerveit: a parkokat, ligeteket. A szerdai ülésen mutatták be a népligeti új mutatványostér terveit.

A Népligetben tudvalevően a sorvadó ligeti vurstli helyébe új, hatalmas szórakozóhely van kialakulóban, amelynek területe nagyobb tér, mint a ligeti mutatványos tér és az Angol-park együttvéve. A mai rendezetlen összevisszaságú népligeti vurstli helyett elipszis alakú új mutatványos terület létesül, két keresztbefutó főútvonallal és számos mellékuccával. A telep közepén és két szélén virágos köröndök lesznek.

Elhatározta a bizottság, hogy az idén parkírozzák és fásítják a Dagály uccában épült új állami lakótelepet, az úgynevezett Rendőrtelepet, az I. ker. Kútvölgyi utat, a II. Lotz Károly, a Pázsit, a III. Vihar, Kórház, Vérhalom, az V. Zápolya és VII. Fogarassy uccákat fásítják, a Népligetben pedig a tanügyi osztállyal karöltve nagy, modern gyermekjátszóteret létesítenek, tornaeszközökkel, homokos játszóhellyel, lubickoló medencével és hirtelen zápor ellen védelmet nyujtó fedett csarnokkal.

Ha jó, tartós, megbízható és gazdaságos üzemű
autobuszra vagy teherautóra
van szüksége, úgy kérjen ajánlatot és bemutatást a
Magyar Waggon- és Gépgyár RT-től,
amelynek győri **automobilgyárában**
készülnek a legujabb tipusu autók.
RÁBA-KRUPP ÉS RÁBA-A. F.
Központi igazgatóság: V., Deák Ferenc u. 18
Telefon: 818-50
Budapesti raktár és javitómühely: Kerepesi út 28. sz.
Telefon: J. 453-84.

ROYAL BENZINKUTAK
a legjobb üzemanyagot és a legjobb amerikai Readway-olajat szolgáltatják
PAJOR LÁSZLÓ
Tel.: Aut. 189-58 és 290-07 Budapest, V., Váci út 18

P ÉNZVILÁG
Megjelent A
KAPHATÓ MINDEN ÚJSÁGÁRUSNÁL
legújabb száma szenzációs tartalommal
Ára 40 fillér

BORY ÉS WALTHER
ÁCSMESTEREK, ÉPÍTÉSI VÁLLALKOZÓK
Rákospalota, Földvári ucca 60. szám
TELEFON: LIPÓT 961—14. SZÁM

PARKETTA
szállítása, mindennemü padozat készítése és javítása.
FRIED és BENEDEK
parkettgyár és gőzfürész
BUDAPEST, VII., RÁKÓCZI ÚT 82.
Telefon: József 133—43 és József 134—17.

»EGYESÜLT«
GOLYÓS- ÉS GÖRGŐSCSAPÁGY GYÁRI JAVÍTÓÜZEM
BUDAPEST, VI, SZINYEI-MERSE UCCA 26
(Podmaniczky ucca sarok)
ÚJ SPECIÁL CSAPÁGYAK KÉSZÍTÉSE
TELEFÓN: AUTOMATA 181—34.

ZSOLDOS ÉS TÁRSA
BUDAPEST, V., KORALL UCCA 31.
TELEFÓN: Aut. 924-53.
Állandó raktár Nehelmi fütési és Beloo vízvezetéki szerelvényekben

MESTER és KISS
okl. épitész és épitőmester
Budapest, VII., Egressy út 5.
Telefón: J. 382—02.

OZALID fény- és aluminium-másolatok **Manglitz Ferenc Budapest,** VIII., József ucca 12. — Telefónszám: József 431-47.
Költségvetések, műszaki tervek, térképek rajzolását és sokszorosítását több szinben is vállalja.

KÖNIG JÓZSEF
OKL. MÉRNÖK, ÉPITÉSI VÁLLALKOZÓ
TELEFON: JÓZSEF 4 /4—69.
Budapest, VIII., Baross ucca 98. sz.

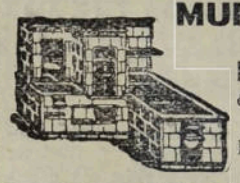
MUNKÁCSY GYULA
Cégtulajdonos:
Munkácsy Ernő
épület- és műlakatosmester, takaréktüzhely és kályhakészitő
Budapest, VIII., Rózsa ucca 39.
Telefón: J. 312—80.

PATAKI ÉS FARKAS
MÉRLEGÜZEM
BUDAPEST, VII., ROTTENBILLER UCCA 9
(BEJÁRAT PÉTERFY SÁNDOR UCCA) TELEFON: J. 373-68

FÉMÁRÚ- ÉS SZERELVÉNYGYÁR
MÜLLER ANDOR
BUDAPEST, VIII., JÓZSEF KÖRÚT 35. TELEFON: J. 373—71

ROSENTHAL MÓR
ÉPÜLETÜVEGEZÉSI VÁLLALATA
BUDAPEST, VI, CSENGERY UCCA 61. TEL.: A. 144-77

SCHUSZLIK AGOSTON
FESTŐ ÉS MÁZOLÓ M.
BUDAPEST
Telefon: Aut. 505-33.
Lakás: II, Kapás u. 36.
Műhely: II, Tölgyfa u. 8.

ÁNGYÁN GYULA
épület, gép- és műlakatos, autógénhegesztő
BUDAPEST, VII., MIKSA-U. 9. Tel. J. 335-71

A Hatvani Asbestfedőpalagyár Rt.
Telefon: Aut. 828—20.
gyártmányai
hiteles vegyvizsgálati bizonylat tanusága szerint asbesttartalmuknál fogva
tűz- és fagyállóak
Régi és uj tetők fedési munkálatait teljes szavatosság mellett a legjutányosabb áron vállaljuk kedvező fizetési feltételek mellett is. Ellsmerő levelek a legelőkelőbb helyekről.
Telefon: Hatvan 84. Sürgönycim: Palagyár Hatvan.
Budapesti Iroda: V., Nádor-u. 3.

SOMOSKŐI BAZALTBÁNYA RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
Budapest, IV., Bécsi ucca 4. sz.
Bánya és zúzótelep: Somoskőujfalu
Telefon: Automata 829-23 és 817-92
A bánya előállít: mindenféle szemnagyságú zúzott kavicsanyagot, pormentes zuzalékot legjobb minőségben, előállít továbbá különböző méretű útburkolati idomköveket. Útépítési osztálya vállalja: makadámutak, szabadalmazott óriáskavics (Derieso) utak építését, mindenféle idomkőutak burkolati munkáinak előállítását, továbbá a „Warrenite Bitulithic" elnevezésű legjobban ismert bitumenes rendszerű utak építését.

CUSTODIS ALPHONS
MERNÖKI IRODA ÉS ÉPITESI VÁLLALAT IPARI BERENDEZÉS RÉSZÉRE
BUDAPEST, V., NÁDOR UCCA 19
Telefon: Aut. 120-07
ALAPÍTÁSI ÉV 1876
Gyárkéményépítés
Gőzkazánbefalazás
Ipari kemencék építése és tervezése

Hirmann Ferenc
fémöntöde és rézárugyár
Budapest, VII., Csányi ucca 7—9 sz.
Gyártmányai: Permetezők és ezek összes alkatrészei, rézsúlyok, háztartási mozsarak, gyertyatartók, habüstök, stb, továbbá „PAX" szab. kézi tüzoltókészülék stb. Telefon: J. 450-49

Ifj. Helfenstein Károly
Budapest, VI., Jász ucca 77. Telefon: Lipót 913-64.
Kövező-mester és útépítő-vállalkozó.

MARGALIT ANDOR ÉS ÖDÖN
MÉRNÖK-ÉPÍTŐMESTER, VÁLLALKOZÓK
BUDAPEST, I., KELENHEGYI ÚT 11—13
TELEFÓNSZÁMOK: LÁ 15—14 ÉS 12—81

Fokozni kell a vízszolgáltatást,

hogy amortizálni lehessen a rekonstrukció költségeit

Működik a belügyminiszteri vizsgálóbizottság
Az Egységes Községi Polgári Párt folytatólagos ankétje a Vízművek reorganizációjáról

Az *Egységes Községi Polgári Pártban* hétfőn este folytatták a *Vízművek* reorganizációjáról megkezdett vitát, amelyen a nagyfontosságú kérdés műszaki és pénzügyi feltételeit beszélték meg.

Az értekezleten előbb *Kozma* Jenő, majd *Becsey* Antal elnökölt. *Martin* János mérnök, törv. hat. biz. tag volt az első szónok, aki a vízvezetéki ügyosztály előterjesztésének bírálatával foglalkozott. Szerinte *nagyon meg kell fontolni*, hogy az ügyosztály által javasolt beruházásokra *tényleg szükség van-e*. Statisztikai adatok mutatják, hogy a vízfogyasztás ma kevesebb, mint 1917-ben, vagy akár 1923-ban volt, emellett még ma is nagy vízpazarlás folyik, végül utalt arra, hogy *a mai termelés bőven fedezi a maximális szükségletet is*. Az ügyosztályi előterjesztés sok tekintetben nem világos, *tendenciát lát benne*. Nem érti, miként van az, hogy 1872-től 1927-ig mindössze 54 millió pengőt ruháztak be, ezzel szemben az összes rekonstrukciós munkára és a tervezett fejlesztés elvégzésére *most egyszerre közel 70 milliót akarnak elkölteni*. Elismeri, hogy bajok vannak, megengedi, hogy szükség van rekonstrukcióra, de előbb lelkiismeretes szakértővel kell megvizsgáltatni, melyek azok a teendők, amelyekkel a bajokat meg lehet szüntetni. Szerinte a gépberendezések, az új rekonstrukciók *túl vannak dimenzionálva*, túlnagyok a tartalékok. A vízműveknek

hosszú időn át hatalmas feleslegei voltak, ezeket mire használták fel?

Azzal fejezte be, hogy véleménye szerint megfelelő vezetéssel és racionalizálással a vízdíjak emelése nélkül, sőt

az egységárak leszállítása mellett is, el lehet végezni azokat a rekonstrukciókat,

amelyekkel ki lehet parírozni a veszedelmeket és garantálni lehet a vízszolgáltatás biztonságát.

Becsey Antal

reflektált most a felszólalásra és megállapította, hogy annak elvbeli tévedései és félremagyarázásai vannak, ami ilyen nagy komplexumnál érthető is. A kérdést *két részre kell osztani*. A nagy beruházási programtól elkülönítve kell tárgyalni azt, hogy milyen intézkedésekre van szükség a szennyes pesti víz tisztítására, a vas, mangán és egyéb szennyeződések megszüntetésére. Gondos mérlegeléseket és tanulmányokat kíván ez a probléma, de *a megoldást feltétlenül elő kell készíteni a legrövidebb időn belül*. A vas és mangán kötött állapotban van a vízben és így ezeket az ismert egyszerűbb módszerekkel nem könnyű kiválasztani. A víz évről-évre fokozódó zavarodásának problémájával egyébként, mint tudjuk, *már egy miniszteriális bizottság is foglalkozik*. Három mód is lehetséges a tisztításra. Legegyszerűbb megoldás volna *a szennyezett kútcsoport kikapcsolása*, ez azonban nem lehetséges, mert

tessék tudomásul venni mindenkinek, hogy a budapesti vízszolgáltatás biztonsága borotvaélen áll és félő, hogy nyáron a legnagyobb vízinségnek nézünk elébe

és olyan korlátozásokat kell a fogyasztásban, a biztonság érdekében életbeléptetni, ami nagyon kellemetlen lehet. Számítsunk arra, *hogyha csak valami csoda nem lesz, a nyáron nem kapunk elegendő vizet, olyan abnormálisan alacsony a Duna vízállása*. Hiába vannak hatalmas vízgyüjtő területeink, ha nem áll elegendő víz rendelkezésünkre. Az öblítés nem oldja meg a tisztítás kérdését,

maradna tehát megfelelő szűrőberendezéseknek a beállítása, ez pedig nem 20 millióba kerül, mint a felszólaló tévesen értelmezte, hanem momentán csak egy-két millióba.

A probléma másik része *a vízművek fejlesztése*. Tagadhatatlan, hogy ezt nagy körültekintéssel kell elvégezni és a kérdést alaposan kell előkészíteni. A vízművek igazgatóságát nem lehet vádakkal illetni, mert *ugyanakkor, amikor más nagy városokban tavaly nyáron katasztrofális vízmizériák voltak, nálunk nem volt semmi baj*. Kétségtelen, hogy *fejleszteni kell*. A vízpazarlás a házi vezetékek generális javításával megszünt. Ha most

kevesebb víz fogy, az csak az ipari fogyasztás sajnálatos redukciójával magyarázható.

Általában *lehetetlen állapot volna az, hogy a lakosság takarékoskodni legyen kénytelen a vízzel, amit nem is ingyen kap, hanem megfizet*. Ma pédául

budai emberek protekcióra szorulnak, hogy vizet kapjanak.

A higiénia rovására *nem szabad a vízzel takarékoskodni*. Ma az a helyzet, hogyha 5000 m³-rel emelkednék a napi vízfogyasztás, *a vízmű nem tudna eleget tenni*. A pesti vízellátás közvetlen függvénye a Duna vízállásának, ez pedig rajtunk kívülálló okokból *évek óta alacsony*. Tüzetesen

meg kell vizsgálni azonban, hogy a 36 millió pengős beruházási programot nem lehetne-e revizió alá venni és ezen az alapon bizonyos redukciót elérni.

Véleménye szerint pillanatnyilag 10—12 millió pengő az az összeg, amit megtakarítással, illetve elhalasztással nélkülözni lehetne. Meg kell fontolni azt is, nem lehetne-e a fejlesztést egyszerűbb eszközökkel elérni, nem lehetne a budai oldalra és a szentendrei szigetre tervezett víznyerő telepet, amely többszáz kutat és a Duna medre alatti alagutakat tesz szükségessé, olymódon leegyszerűsíeni, hogy *a természetes szűrés helyett áttérjünk a mesterséges, mechanikus szűrés rendszerére*. Ez a megoldás nem új, Amerikában, nagy folyómenti városokban *mindenütt alkalmazzák*, legújabban Frankfurtban is, pedig tudvalevő, hogy a *Majna a legszennyezettebb vizű folyó Európában*. A technika mai állapotában baktériummentes vizet lehet ilymódon szerezni, sokkal megnyugtatóbban és biztosabban, mint a természet szeszélyétől függően. Mesterséges szűrésnél, ha újabb kútfurások mellőzésével közvetlen a Dunából szerezzük a vizet, javulni fog a helyzet a mennyiség tekintetében is. Ma szinte

tragikomikus helyzet, hogy a fővárosnak a kiapadhatatlan Duna mellett vízhiány miatt kell panaszkodnia.

További kérdés *a költségek amortizációja*. A tervek redukálása, az egyszerűbb megoldás választása után fennmaradó program végrehajtása jelentékenyen kisebb tőkét igényel, aminek nagy részét a jövedelem várható emelkedéséből, kívánatos megtakarításokból és az üzem racionalizálásából lehet fedezni. Ha a vízhozam nagyobb lesz,

be lehet kapcsolni a kevésvizű környékbeli községeket és városokat a főváros hálózatába.

Hacsak 10 millió m³-rel emelkedik a vízszolgáltatás, 20 filléres egységár mellett *2 millió pengő többlet bevételre számíthatunk*, ebből ¾ millió pengő kiadás leszámításával

ötnegyedmillió pengő lesz a tiszta jövedelem.

Ebből az összegből pedig *amortizálni lehet a 15 millió pengős beruházást*. Ha ezen felül maradna még szükséglet, azt *a lakosság minden rétegére egyformán kell elosztani*.

Barta Károly azt hangoztatta felszólalásában, hogy bár maga is háztulajdonos, az a véleménye, hogy *a biztonságos vízszolgáltatás érdekében minden áldozatot meg kell hozni, mert jó és bő ivóvíz olyan életszükséglet, mint a levegő*.

Németh Béla fenntartotta korábbi indítványát, hogy az egész kérdést először magyar szakértőkkel vizsgáltassák meg és amennyiben ezek nem tudnának egységes megállapodásra jutni, úgy vegyenek igénybe elsőrangú külföldi szakértőket is. Támadta a tanácsot, az ügyosztályt és *a felelősséget is az ügyosztályra hárította*, mert hosszú éveken át nem tanusította a köteles előrelátást és a szükséges elővigyázatosságot, nem végezte el a kellő beruházásokat, jóllehet volt pénze. Azzal fejezte be, hogy nem akarja megakadályozni a vízmű rekonstrukcióját, fejlesztését, sőt kívánja, követeli, de *az ügyosztályi előterjesztésen nem lehet elindulni*. A pénzügyi fedezet kérdésével csak akkor foglalkoznak, ha majd pontosan megállapítják, *mire van szükség*. Az értekezlet *Becsey* Antal zárószavaival 9 óra előtt fejeződött be.

A vegyészi vizsgálat eredménye alapján tesz javaslatot a belügyminiszteri vizsgálóbizottság

A belügyminiszter részéről kiküldött vizsgálóbizottság gyors ütemben folytatja a vízmizériákkal kapcsolatos jelenségek tanulmányozását. Az elmult napokban a helyszínen megtekintették a Vízművek összes telepeit, különös figyelemmel arra a körülményre, hogy miért tartalmaz a víz mangán- és vasüledéket.

A bizottság 24 próbafúrást rendelt el a meglevő kutak közvetlen környékén, hogy úgy a talajból, mint pedig a vízből próbát vegyenek.

Ez a vizsgálat fogja megállapítani, hogy *a talaj van-e átitatva, vagy pedig a kutak öregedtek meg* annyira, hogy nem tudják leküzdeni a víz oldóképességét. A víz oldóképessége ugyanis erősebb, ha a kutak talaja a hosszú időn át tartó szivattyúzás folytán meggyengül, mert *a víz is elveszti oxigéntartalmát* és erősen oldóképessé válik.

A vizsgálat eredménye szempontjából nagy jelentősége van a próbafúrásoknak, mert

a vegyészi vizsgálat fog irányt adni a szükséges intézkedéseknek.

Értesülésünk szerint a bizottságnak az az elvi álláspontja, hogy *a takarékosság legszigorúbb szemmeltartásával készíti majd el azt a javaslatát, amely alkalmas lesz a mostani panaszok teljes megszüntetésére*.

BANNER ZOLTAN
okleveles építész és építőmester
BUDAPEST, I., VERPELÉTI-ÚT 10.
Telefon: LÁ. 6-57. Telefon: LÁ. 6-57.

RIEDER OTTÓ villamos-berendezési vállalat, műszaki intézet, elektrotechnikai és rádió cikkek raktára
Alapittatott: 1896. A. B. C tagoknak hat havi hitel
Budapest IV, Irányi u. 20. Tel.: Aut. 837-07

Kisvasutak • Emelődaruk
Sodronykötélpályák
Modern szállítóberendezések
*
Roessemann és Kühnemann - Epp és Fekete
Egyesült Gépgyárak R. T.
Budapest, III., Római fürdő
Városi eladási iroda: VI., Berlini tér 2. sz.
Telefon: Automata 174—00
*
Harmatta-féle vashordók, tartányok, csövek és oxigén

VAS UCCA 16
BOSCH SZOLGÁLAT
Telefon: József 393-73.

Ülőbutor-állványt készít SINKÓ TELEFON: JÓZSEF 425—40
BUDAPEST, VII., GRASSALKOVICH U. 21. SAJÁT HÁZ.

Proczeller Bálint kövező mester
Budapest, X. Korponai u. 11. Tel.: Kőbánya 74-84

Morbitzer Nándor építész és építőmester
Budapest, VIII, Üllői-út 66/b.
Telefon: József 310—90.

Korányi és Fröhlich redőnygyár
BUDAPEST KISFALUDY-U. 5/F • TELEFON: J. 323-76 • 459-86
SPECIÁLIS GYÁRTMÁNYAI:
SZAB. PÁNCÉLREDŐNY · ACÉLREDŐNY · FAREDŐNY · VÁSZONREDŐNY
SZAB. AJTÓCSUKÓ · BOSTWIGH-TOLÓRÁCS · NAPELLENZŐ-SZERKEZETEK

PEST VÁRMEGYE HADAT ÜZEN a fővárosnak a városi vámok miatt

Pest vármegye egyik legutóbbi kisközgyűlésén igen vehemens és szokatlanul éles támadások hangzottak el a székesfőváros ellen *a városi vámok miatt*. A támadások vezetője egy *Tihanyi* nevű újpesti bizottsági tag volt, aki fulmináns beszédében azt követelte, hogy Pest vármegye törvényhatósága ne tűrje, hogy a főváros a vármegye közönségétől olyan vámokat szedjen, amelyek már az adók mérvét is túlhaladják. Azt állította, hogy 1923-ban ötvenszeresére emelte fel a főváros a vámokat, a következő évben ezt a felemelt vámot is megháromszorozta, majd újra száz százalékkal emelte. A fővárosi vámok ma, szerinte, *hétszeresére rugnak a békebelinek*. Nem akarják tűrni a környék és megyebeliek *a vámkezelés zaklató módját sem*. A vámoknál nincs hídmérleg, ezért az árut lerakatják és nem egyszer a közeli gyárak udvarára dirigálják, ahol mérleg van. Ez a módszer órákon át tartó hosszú ácsorgásokat idéz elő. Sérelmezik azt is, hogy a termelők szekerei számára a vámok este 10 órától reggel ötig zárva vannak, holott a gazdák hajnalra már vissza is szeretnének menni falujukba. *Ez a rendszer nemcsak a budapesti piacokról riasztja el a termelőket, hanem spekulációra és a gazdák kizsákmányolásához is vezet.* A termelők, hogy a vámoktól megszabaduljanak, a környékbeli városok piacait árasztják el, ahol egyrészt túlkínálat révén kénytelenek elprédálni terményeiket, másrészt az ottani lakosság mégsem jut hozzá olcsóbban az élelmiszerhez, mert az árut a falusiaktól nem a lakosság vásárolja meg, hanem a Budapestről kiránduló élelmiszerkereskedők, akik

potom áron összevásárolnak mindent, hogy drágán adják tovább a pesti vásárokon.

Nem kíméli ez a vexatúra az újpesti bútoriparosok szállító-kocsijait sem, sőt

megtörtént az a tragikómikus eset is, hogy a sashalmi tűzoltókat is megvámoltatták.

Sashalom önkéntes tűzoltói nemrégiben spontán segíteniakarással egy tűzesethez siettek, amely már a főváros határában volt; ám

a tűzoltófecskendőket addig nem eresztették át a budapesti vámon, amíg három pengő 20 fillér vámot le nem fizettek.

A vármegye alispánja, mondotta a szónok, lépjen érintkezésbe a főváros polgármesterével, változtasson az állapotokon, s ha békésen nem lehet, nyúljon a vármegye a legerélyesebb eszközökhöz és mutassa meg a fővárosnak, hogy a vármegye lakossága nem tűri tovább a főváros kapzsiságát.

Nem tudjuk, *Tihanyi* úr hogyan képzeli el ezeket a legerélyesebb eszközöket, hogyan képzeli el ezt a „megmutatást", csak nem úgy talán, hogy a vármegye hajdúi kifenik az ősi fringiát, a megyeház ormára kitűzik a régi insurgens lobogót, aztán Kőrös, Cegléd, Kisujszállás legényei hajrá lóra és *megindulnak az átkos Budapest ellen, hogy elűzzék a gonosz vámosokat.* Minden bizonnyal nem így. De a fővárosnak sem szabad napirendre térni az eset felett és *valóban kell olyan megoldást találni, amely a vexatúrákat megszünteti.* Vizsgálatot kell indítani abban az irányban is, igaz-e az említett eset a tűzoltókkal, mert ennyire agyonbürokratizálni a dolgokat valóban nem szabad.

Versenytárgyalási határidő meghosszabbítása

A tanács az érdekeltség kérelmére hozzájárul ahhoz, hogy a sertésvásártéren építendő **új sertésvásárcsarnok építési munkáira** az 1930. évi február hó 6-án 20.311/1930—VIII. tan. szám alatt kelt hirdetménnyel kiírt (megjelent a Fővárosi Közlöny 1930. évi 13., 14., 15. és 16. számainak „Hivatalos hirdetések" című rovatában) és 1930. évi március hó 12-ére kitűzött versenytárgyalás határnapja **1930. évi március hó 26-ának (szerda) délelőtti 11 órájára elhalasztassék.**

Egyebekben az idézett versenytárgyalási hirdetmény rendelkezései változatlanok maradnak.

Ehhez képest felhívja a tanács a szóbanforgó munkákra pályázni szándékozókat, hogy az ajánlataikat a Központi városháza. II. em. 204. ajtószám alatt a most kitűzött határidőben nyujtsák be, amikor az ajánlatok nyilvánosan föl is bontatnak.

Budapest, 1930. évi március hó 8-án.

A székesfőváros tanácsa.

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros tanácsa nyilvános írásbeli versenytárgyalást hirdet az I. ker., Királyhágó ucca (Böszörményi út és Németvölgyi út között lévő szakasz) útrendezési munkáira.

A hivatkozott hirdetményben közölt módozatok szerint a leteendő bánatpénz összege az ajánlati összeg 2 százaléka.

Az ajánlat benyujtásához szükséges nyomtatványok IV., Központi városháza, II. em. 285. ajtószám alatt kaphatók 2 pengő lefizetése ellenében.

A kellően felbélyegzett és borítékban elhelyezett ajánlatokat **1930. évi március hó 24-én (hétfőn) déli 12 óráig** II. em. 279. ajtószám alatt, vagy ugyanaznap délután ½5 és 5 óra között a versenytárgyalás helyszínén kell benyujtani. A versenytárgyalás 1930. évi március hó 24-én (hétfőn) délután 5 órakor lesz a Központi városháza II. em. 266. ajtószám alatti helyiségében, ahol a vállalkozók vagy megbízottaik jelen lehetnek.

Budapest, 1930. évi március hó 11-én.

A székesfőváros tanácsa.

SCHÄFFER KÁROLY
okleveles mérnök
Vasút-, út-, betonépitési vállalkozó kövező-mester
Budapest VIII, Aggteleki ucca 17. Telefon: József 325-88

Alapítva 1904. **„HUNNIA"** Alapítva 1904.
MAGYAR GÉPTÖMÍTŐANYAG GYÁR RT.
Saját gyártmányú géptömítőanyagok, tömítőlemezek, autófék és kuplungbetétek
— MŰSZAKI NAGYKERESKEDÉS —
TELEFON: AUT. 281—48. BUDAPEST, V, SZEMERE U. 2.

GRÜNVALD BÉLA
SZOBAFESTŐ- ÉS MÁZOLÓMESTER
VII, LÖVÖLDE TÉR 2. TELEFÓN: J. 308-78

BUKOVA LAJOS TELEFON J. 863—75
épületüvegező és képkeretező
BUDAPEST, IX. LÓNYAY UCCA 48. SZÁM

KAUTNIK JÓZSEF SZOBRÁSZ-MESTER
ÉPÜLET-, MŰKŐ- ÉS STUCKOMUNKÁKRA.
BUDAPEST, IX., BOKRÉTA UCCA 21.

TEUDLOFF—DITTRICH
ARMATURA SZIVATTYÚ ÉS GÉPGYÁR R. T.
TELEFON: JÓZSEF 463-92 463-93
KISPEST, ÜLLŐI ÚT 216—222

Kún Sándor
festék, kence, zsiradék, kátrány és vegyitermékek gyári raktára
Budapest, IV, Ferenc József rakpart 18
Telefonszám: József 361—23

EGYESÜLT GÉP- ÉS FÉMÁRUGYÁRAK RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
Budapest, VI., Lőportár-u. 9-11
TELEFON: AUTOMATA 275—13
GYÁRTMÁNYAI: Szikvizgyári berendezések, szénsavfürdő-készülékek. Bor- és sörkimérőkészülékek, jegyszekrények. Elektromotorok, mosodai berendezések, mosó- és vasalógépek. — Fémtömegcikkek. — Folyékony szénsav.

Kórházi, intézeti és tömegélelmezési konyhaberendezések
MAYER HERMANN és HIRSCHLER
BUDAPEST, VI., TERÉZ KÖRUT 48. SZÁM.
ELSŐRENDŰ HŰTŐGÉP
KÉPVISELET: ESCHER-WYSS & Co. ZÜRICH-LINDAU

Az 1924. évi XVIII. t.-c. alapján szervezett
IPAROSOK ORSZÁGOS KÖZPONTI SZÖVETKEZETE
Postatakarékpénztári számla: 10517 — Postatakarékpénztári csekkszámla: Kisipari hitelakció: 44500 — Girószámla: MAGYAR NEMZETI BANK — TÁVIRATCÍM. IPKÖZPONT
KÖZPONTI OSZTÁLYOK: BÖROSZTÁLY, ÉPÍTŐIPARI OSZTÁLY, FAIPARI OSZTÁLY, KISIPARI HITELAKCIÓ, KERESKEDELMI OSZTÁLY, TEXTIL KÖZSZÁLLÍTÁSI OSZTÁLY
BUDAPEST, VII., KÁROLY KIRÁLY ÚT 3/c
TELEFÓNSZÁM: JÓZSEF 463—39

NEMES FUCHS VILMOS
ELEKTROTECHNIKAI VÁLLALAT
BUDAPEST VI, SZONDY UCCA 84. III. 1.
TELEFÓN: AUTOMATA 285-48

WIHART FERENC
• ÉPITÉSZ ÉPITŐMESTER •
BUDAPEST, VII., COLUMBUS UCCA 33. sz.
TELEFON: JÓZSEF 350-97

MAKOVSKY FERENC
Budapest, VII. Abonyi-u. 4.
Fülöp Szász-Coburg Gothai herceg Ő királyi Fensége uradalmi épitésze
TELEFON: J. 381-17

ILKOVITS J.
Központi fűtések és vízvezetéki berendezések vállalata
BUDAPEST, VI, ANDRÁSSY ÚT 92
Telefon: Aut. 212—07.

ROTTER ZSIGMOND
terménynagykereskedő
Budapest, V., Nádor ucca 17. sz.
Telefon: 297-18, 276-94.

Wörner J. és Társa
Gépgyár Részvénytársaság
Malomberendezések — Nyomdagépek — Láncgyár — Vasöntöde
Telefon: L. 905-74, 905-75. Budapest, V, Váczi út 48. Alap. 1867.

WOLSKY SÁNDOR BÉLA
WOLSKY ALBERT FIA
gépüzemű kefe- és ecsetárugyár
BUDAPEST, VIII., MAGDOLNA UCCA 18. SZÁM.
TELEFÓN: JÓZSEF 324-88

SEBESTYÉN SÁNDOR
asztalosmester, irodaberendezési vállalata
Budapest, VII, Hajtsár út 135. — Telefon: Zugló 60—89

SÁGHY GYULA ácsmester
Budapest, V, Hold u. 9. II. 18. Tel. Aut. 157-36

Kallaer épitési vállalata.
I. Szirtes u. 3/c. T. 456-03.

FRANK EMIL
okl. mérnök és épitőmester
BUDAPEST, V., HOLLÁN U. 9.
Telefon: Aut. 293-27.

ERDÉLYI MŰINTÉZETE
udvari fényképész IV., Semmelweis ucca 2. sz.

BIRÓ LÁSZLÓ
ÁCSMESTER
BUDAPEST, X., KOLOZSVÁRI UCCA 9.

„Laufer" motoros árúkihordó
Gyártja:
Laufer Gépgyár
Waggon osztálya.
Budapest VI. Palotai út.
Tel: L. 915 02 – L. 915 12.

TELEFON: JÓZSEF 424-80 **STRASSER CIÁNOZ, TAKARÍT** TELEFON: JÓZSEF 424-80

Az útolajozási egységárak a tavalyinak felére estek

Kartellbomlás és új cégek feltűnése okozta a feltűnést keltő olcsóbbodást

Néhány héttel ezelőtt a *Fővárosi Hirlap* részletesen foglalkozott az idei útolajozás kérdésével és már akkor rámutattunk arra, hogy a fővárosnak végre rendet kell teremteni ebben a fontos kérdésben, úgy pénzügyi mint technikai vonatkozásban. Nem először hangoztatjuk ezeken a hasábokon, hogy az utak olajozásával való portalanítást nem tartjuk ideális megoldásnak, nem lelkesedünk érte és csak átmeneti állapotnak fogadhatjuk el, de mindaddig, amíg a vizes-makadámok végleg el nem tűnnek a főváros területéről, a legnagyobb alapossággal és körültekintéssel, elegendő mennyiségben és úgy kell olajozni, hogy az impregnálás hatása tartós legyen. Kifogásoltuk azt is, hogy

a főváros az idén még a tavalyi olajozási területet is redukálta és a mult évi 1,048.320 pengő helyett csak 540.000 pengőt tudott e célra a költségvetésbe beállítani.

Ennek természetes következménye az lett volna, hogy az előző évben olajozott 1,500.000 négyzetméter, — alapul véve a tavalyi egységárat, — jóval redukálódik.

Az olajozás elvégzésére hirdetett versenytárgyalási pályázat a napokban járt le és *váratlan meglepetésekkel szolgált.* Először is az történt, hogy a pályázók száma tekintélyesen megszaporodott és több új ajánlat érkezett be. A másik meglepetés az ajánlott egységárak körül volt tapasztalható. Az egységárak alakulása egyenesen szenzáció számba ment. Míg

tavaly az ajánlott árak átlagban 70 fillér körül mozogtak, addig az idén 59 és 46 fillér között ingadoznak az ajánlatok egységárai.

A meglepő áresés nagy feltűnést keltett a köztisztasági hivatal felügyelőbizottságában és többféleképpen magyarázzák. Az olajárak feltűnő esése mellett, főleg *annak az érdekközösségnek a felbomlásában látják az új áralakulás eredetét, amely a tavalyi árakat diktálta.* Az idei versenytárgyaláson *egyetlen közös ajánlat sem érkezett* és alternatív ajánlatokat is csak két cég adott be.

A szenzációs versenytárgyalás eredménye a következő:

Magyar Fantó: négyzetméter úttest olajozása előolajozással 53.80 fillér, előolajozás nélkül 52.60 fillér, az olaj kilogrammja 30.80 fillér, felrakása 6 fillér. Amennyiben a főváros a céggel legalább 250.000 négyzetméter utat olajoztat, az egységárak így alakulnak: előolajozással 52 fillér, előolajozás nélkül 50.08 fillér, az olaj kilogrammja 29.08 fillér, felrakás 6 fillér. — *Rejtő Vilmos:* előolajozással négyzetméterenkint 54.50 fillér, előolajozás nélkül 51.50 fillér, olaj kg-ja 31 fillér, felrakás 11.50 fillér. — *Steaua:* négyzetméter egységár előolajozással 55 fillér, előolajozás nélkül 51 fillér, olaj kg-ja 29.50 fillér. — *Magyar Belga:* előolajozással 59 fillér, előolajozás nélkül 56 fillér, olaj kg-ja 33 fillér, felrakás 12.50 fillér. — *Hazai Kenőolaj:* előolajozással 53.50 fillér, előolajozás nélkül 50.50, olaj kg-ja 30 fillér, felrakás 11 fillér. — *Kostelán Miksa:* négyzetméter egységár előolajozással 53.50, előolajozás nélkül 50.50 fillér, olaj kg-ja 30 fillér, felrakás 11 fillér. — *Shell kőolaj r. t.:* négyzetméter egységár előolajozással 54 fillér, előolajozás nélkül 50 fillér, olaj kg-ja 30 fillér, felrakás 8 fillér. — *Magyar Olaj és Vegyi Ipar r. t.:* négyzetméter egységár előolajozással 52 fillér, előolajozás nélkül 49 fillér, olaj kg-ja 28 fillér, felrakás 17 fillér. — *Budapesti Asványolaj r. t.:* egységár előolajozással 54.50 fillér, előolajozás nélkül 50.50 fillér, olaj kg-ja 29 fillér, felrakás 7.5 fillér. — *Aszfalt és Kátrány Ipar r. t.:* négyzetméter előolajozással 50.25 fillér, előolajozás nélkül 48.25 fillér, olaj kg-ja 37 fillér, fekrakás 8 fillér. — *Magyar Petróleumipar:* négyzetméter egységár előolajozással 54 fillér, előolajozás nélkül 50 fillér, olaj kg-ja 30 fillér, felrakás 8 fillér. — *A Nyirbogdányi Petróleum R. T.: öt* alternatív ajánlatot nyujtott be: 600.000 négyzetméternél egységár előolajozással 48 fillér, előolajozás nélkül is ugyanannyi, olaj kg-ja 32 fillér, felrakás 9 fillér; 400.000 négyzetméter olajozása esetén egységár előolajozással vagy anélkül 52 fillér, olaj kg-ja 32 fillér, felrakás 9 fillér, 300.000 négyzetméter olajozásakor előolajozással 55 fillér, előolajozás nélkül u. a., olaj kg-ja 32 fillér, felrakás 9 filllér; 200.000 négyzetméternél egységár előolajozással vagy anélkül 57 fillér, olaj kg-ja 32 fillér, felrakás 9 fillér; 100.000 négyzetméternél egységár előolajozással vagy anélkül 65 fillér, olaj kg-ja 32 fillér, felrakás 9 fillér. — *Phönix Petróleum r. t.:* egységár előolajozással 56.75 fillér, előolajozás nélkül 54.75 fillér, olaj kg-ja 32 fillér, felrakás 7.5 fillér. — *Schwarcz R. és Tsa* cég ajánlata teljesen megegyező a Nyirbogdányiéval. — *Bitumen útépítési r. t.* egységárai négyzetméterenkint előolajozással 46.25 fillér, előolajozás nélkül 43.25 fillér, olajár kg-kint 38 fillér, felrakás 8 fillér. — *Unió Olaj és Gépzsír:* egységár előolajozással 53 fillér, előolajozás nélkül 50 fillér, olajár kg-kint 29 fillér, felrakás 18 fillér. A *Magyar Aszfalt R. T.* nem olajos impregnálásra, hanem speciális (Pixor) anyaggal való kezelésre tett ajánlatot 95 filléres egységárral. Az ajánlott Pixor-olaj és kátrány keverék.

Kérdést intéztünk

Némethy Béla dr. tanácsnokhoz,

a közegészségi ügyosztály vezetőjéhez, mi a véleménye a beérkezett ajánlatokról, s a következő választ kaptuk:

— Az új versenytárgyalás eredményével a magam részéről meg vagyok elégedve. Kellemesen lepett meg bennünket az egységárak új alakulása. A nagyfokú olcsóbbodás okainak bírálatába nem bocsátkozom, csak azt közölhetem, hogy a döntés az összes szempontok szigorú elbírálása mellett fog megtörténni, hogy a főváros érdekeit minden körülmények között megóvhassuk Az egységárak olcsóbbodása mindenesetre előidézi azt, hogy

a redukált fedezet mellett is körülbelül ugyanakkora területet olajozhatunk, mint tavaly.

Sajnos, tovább — fedezet hiánya miatt — nem mehetünk.

— Arra a kérdésra, — amely az utóbbi időben nem egyszer hangzott el, — hogy a főváros miért nem végezteti házikezelésben az olajozást, illetve, hogy miért nem a műszaki ügyosztály végzi, — egyrészt az a válaszom, hogy

a főváros már kísérletezett a házikezelésben való olajozással, de az eredmény nem volt kielégítő,

s annál kevésbé térhetünk át e rendszerre, mert megfelelő újabb berendezésekről kellene gondoskodni, amit így mellőzhetünk, — másrészt pedig azt felelem, hogy az olajozás munkáját most is mérnöki irányítás mellett végzik és a köztisztasági hivatal élén álló mérnökeink ellenőrzik.

Szóbahoztuk a mult években sűrűn elhangzott panaszokat, hogy az olajozásokat elkésve végzik, mire a tanácsnok így válaszolt:

— Az elmult években tényleg sok panaszt hallottunk az olajozás elvégzésének módja és ideje ellen. Főleg az ellen volt kifogás, hogy későn fognak a munkához, nyáron olajoznak, amikor már poros hónapok teltek el és amikor a friss olaj illata is kellemetlenséget okoz. *E panaszok nem is voltak alaptalanok, meg kell azonban állapitani azt is, hogy nem a köztisztasági hivatal hanyagságából történtek.* Az olajozást ugyanis nem lehet akármikor végezni. A munkálatok elkezdésére

csak az az időpont alkalmas, amikor a levegő és a talaj eléggé felmelegedett.

Másodsorban *csak teljesen kiszáradt úttestet lehet olajozni.* Az olajjal való impregnálás jó elvégzéséhez nem elég, hogy a levegő felmelegedjék, hanem szükséges, hogy *a talaj is kellően meleg hőfokot érjen el,* mert különben az úttestre permetezett olaj nem szívárog be, hanem a felszínen marad, azonnal megkeményedik és a járókelők, a járművek magukkal hurcolják. Ez pedig semmit sem ér. Rossz munkát végezni nem engedek, nem türök pénzkidobást, és mert az ilyen elhamarkodott dolog nem komoly portalanítás. Istmétlem: mindent elkövetünk, hogy a portalanítás jól és idejében elkészüljön. Az a program, hogy május 1-én kezdődjék, de természetesen *az időjárástól függ, hogy ezt a terminust betarthatjuk-e?*

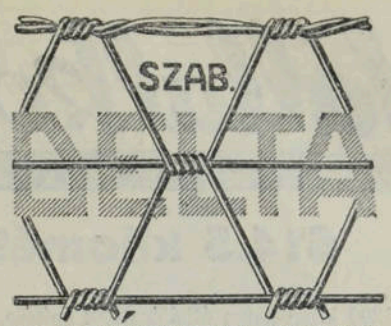

DRÓTFONAT
A LEGJOBB KERITÉSANYAG.
KOLLERICH PÁL ÉS FIAI
BUDAPEST, IV. FERENC JÓZSEF RAKP. 21.

Biológiai szennyvíztisztítók, házi szennyvízderitő aknák, csatornázások
Schweiger Gyula mérnök
VIII, Német ucca 5. szám. Telefon: József 446—74

BŐHM GYULA
útépítési és kövezési vállalkozó
ÚJPEST, Tavasz u. 7
Telefon: A. 944-52

NAGY JÓZSEF
ARANYOZÓMESTER
Telep és mintaraktár:
Budapest VII, Rózsa u. 3-5
TELEFON: József 344—58.
KÉPKERETEZÉSEK
Gyárt: ovál-, kör- és szegletes kereteket minden stilben és kivitelben. *Készít:* templomberendezés, szalónbútorok, csillárok, termek és minden e szakmába vágó munkák aranyozását.

Tökéletes tűzoltókészülék mindenféle tűz esetében a

PERKEO habzó anyagu tüzoltókészülék
PERKEO tüzoltókészülékek gyára
Rosenthal József Budapest, V, Tükör-u. 4

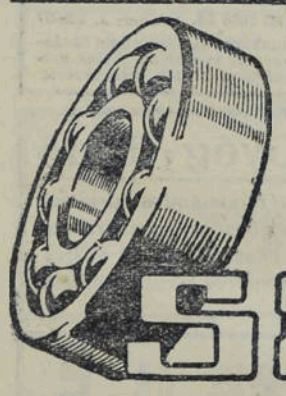
Svéd golyós és görgős csapágyak. Spec. automobil és motorkerékpár csapágyak, coll és milliméter méretben. Teljes közlőműberendezések. Acélgolyók.
SKF
SVÉD GOLYÓSCSAPÁGY RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 55.
Telefon: J. 388-57, 402-78 — Sürgönycim: ESKAEF Bp.

Minden szombaton
HETI UJSÁG
Falus Ferenc szenzációs riport-lapja
Ára 40 fillér
MINDENHOL KAPHATÓ!

MOOR GÉZA építőmester
Budapest, VI., Reiter Ferenc ucca 103. sz.
Telefon: Automata 911—13.

KÖZPONTI FŰTÉSEK
ÉS EGÉSZSÉGÜGYI BERENDEZÉSEK VÁLLALATA
SZEPESSY SANDOR utóda SZEPESSY GYULA
okl. mérnök, Budapest, VII., Abonyi-u. 25. Tel.: J. 380-30-

ZILAHI-BALOGH GYULA
ÉPÍTŐMESTER
Budapest, I., Bornemissza u. 36
TEL.: Lá. 2—32.

Köztisztviselők kedvező fizetési feltételek mellett kaphatnak nyugágyat, függőágyat, sátort és hátizsákot
TELEFON J. 415—07. ALAPITVA 1838-ban
HAUSCHILD ALBERT
Budapest, VII., Károly-körút 15. szám.
Szállit hivatalok részére iratkötőhevedert, por- és padlótörlőruhát.

Vállalkozási Hirlap

614.5 kilométeres újabb útépítés

Az 1200 kilométeres úthálózatnak építése, melyet *Bud* János programjába vett, most már gyors tempóban halad előre. Ebből a komplexumból 1929 decemberében 186 kilométert az építésre már kiadtak. A miniszter március 8-án úgy határozott, hogy *újabb 614.5 kilométer út építése vétessék munkába 29.3 millió pengő költséggel.* Az 1200 kilométerből most már 800.2 kilométer kerül kivitelre. A munkákat április első napjaiban országszerte megkezdik. Ezúttal 28 cég kapott az utak építésére megbízást. És pedig: *Constanz Építő rt.* (503.000 pengő), *Csengeri, Pallai és Nagy* (395.000 pengő), *Danubia Műszaki Vállalat* (830.000 pengő), *Deutsch J. és Fiai* (232.000 pengő), *Építőipari rt.* (342.000 pengő), *Fábián, Somogyi és György* (1.4 millió pengő), *Gazdaságfejlesztő és építő rt.* (601.000 pengő), *Hacker Emil* (661.000 pengő), *Hlatki József* (506.000 pengő), *Hirsch Mihály* (365.000 pengő), *Just Kornél* (1.8 millió P), *Kőszénbánya és Téglagyári rt.* (1.2 millió pengő), *Magyar Építő rt.* (1.1 millió pengő), *Magyar Aszfalt* (641.000 pengő), *Magyar Kerámiai gyár* (800.000 pengő), *Magyar Útépítési rt.* (1.3 millió pengő), *Magyar Általános Útépítő* (2.5 millió pengő), *Magyar Wayss és Freytag rt.* (1.8 millió pengő), *Palatinus Építő* (1.9 millió pengő), *Phönix Ásványolaj és Vegyipari rt.* (482.000 pengő), *Somlyó József* (509 ezer pengő), *Somoskői Bazaltbánya* (797.000 pengő), *Spányi Ernő és Fürst Miklós* (589.000 pengő), *Útburkoló és Építőanyaggyárak rt.* (423.000 pengő), *Via Nova* (6 millió pengő), *özv. Rácz Jenőné* (313 ezer pengő), *„Solidit" betón útépítő* (398.000 pengő).

Versenytárgyalási megbízások

A mult héten tartott nyilvános és szűkkörű versenytárgyalások alapján a különböző közmunkákat és közszállításokat a következő cégek kapták:

Textilszállítást a szegényházak, árvaházak stb. részére: Budakalászi textilművek 25.650, Linum-Tauszig r. t. 17.595, Freudiger Mózes Fiai 10.674, Salzmann textilművek 6643, Store Viktor 7980, Kéve ruházati áruház 4251, Kender és jutaipar 2459, Kispesti textilművek 1259 P.

Útrendezési munkát a Lavotta uccánál: Benedikt Marcell 33.341 P.

Mázolómunkát a Nagymező u. polg. iskolánál: Balczó Sándor 2897 P.

Linoleumjavítási munkát a Lehel u. elemi iskolánál: Császár Imre 4453 P.

Kerítés kőfaragó munkát a Fery Oszkár úti kisl. bérházaknál: Král Gyula 18.644 pengő.

Kerítés lakatos, sodronyfonómunkára u. ott: Vas és Kovács 10.497 P.

Kerítés műkőmunkára u. ott: Kis J. Jenő 2560 P.

Kerítés kőművesmunkára u. ott: ifj. Petz János 15.192 P.

Vízvezeték és csatornázási munkára u. ott: Ábrahám és Gürtler 3896 P.

Aszfaltburkolási munkára a gyáliúti gazd. hivatalnál: Magyar Aszfalt R. t. 8330 P.

Műkőmunkát a csaplárosuccai köztiszt. garázsnál: Budapesti Kőgyár r. t. 1871 P.

Villanyszerelési munkát u. ott: Vozáry Pál 6582 P.

Bontási, föld-, kőműves- és elh. munkát az óbudai újtemetőben levő kápolnánál: dr. Méhes Emil 24.108 pengő.

Ácsmunkát u. ott: Fritz József 2929 P.

Bádogosmunkát u. ott: Kőszegi István 4015 P.

Belső berendezési munkát u. ott: Mucsi Imre 2850 P.

Burkolómunkát u. ott: Melocco Péter 5055 P.

Műkőmunkát u. ott: Budapesti Kőgyár Hamerle A. Utóda 2273 P.

Műkő-szobrászmunkát u. ott: Schmidt és Kelemen 14.809 P.

Asztalosmunkát u. ott: Fischer András 3603 P.

Lakatosmunkát u. ott: Fried Ágoston 3495 P.

Válaszfal készítését a Léderer telepi erdei iskolánál: Parafakőgyár r. t. 8470 P.

Műkőmunkát u. ott: Barber Károly 12.835 pengő vállalati áron.

Beérkezett ajánlatok

A mult héten tartott versenytárgyalásokon a különböző közmunkákra és közszállításokra a következő cégek pályáztak:

Olaj szállítására a köztisztasági hivatalnál: Magyar Fantóművek, Rejtő Vilmos, Steaua kőolaj r. t., Magyar-Belga vegyipari r. t., Hazai kőolaj, Kostellán Miksa, Schell kőolaj, Magyar olaj- és vegyipari r. t., Budapesti ásványolajgyár, Aszfalt és kátrány r. t., Magyar petróleumfinomító, Nyírbogdányi petróleumgyár, Phőnix vegyipari r. t., Schwartz Rudolf, Bitumen és útépítő r. t., Unió olaj és gépzsír r. t.

Árokboltozási munkára az Ördögároknál: Obendorfer József és Fia 135.649, Leiditer Aladár 114.717, Gravieser Albin 107.122, Kőnig, Román és Stein 125.691, Kemény és Tisza 103.519, Gratzl Lajos 98.980, Skuteczky Ernő 96.890, Kellermann László 96.768, Rozsnyai és Enökl 113.947, Kárász Géza 98.270, Wagner Gyula 101.447, Liska Béla 114.965, Biró László 107.574, Rysavy János 103.122, Glück Géza 112.894, Klauber és Vajda 92.028, Szüts Jenő 83.685, Fábián, Somogyi és György 112.032 P.

Útépítési munkára a Csörsz uccánál: Obendorfer József és Fia 108.104, Hajnal Imre 73.650, Komfort építő r. t. 77.093, Hollós Ferenc 75.382, Engelhardt Ferenc 95.457, Szántó Ferenc 72.984, Heverdle István 75.433, Kövező és útépítő r. t. 99.662, Neumann Ferenc 75.191, Ámon Antal és Fia 101.826, Schaffer A. 109.650, Urbach és Tafler 83.138, Gravieser Albin 95.228, Halmos I. és Fia 99.519, Schäffer Károly 105.636, Schweiger Rezső 69.974, Schaffer György 101.035 P.

Kőszállításra: Rózsa Ernő, Szobi kőbánya, Nagybátony-ujlaki iparművek, Solymosi és Farkasmályi, Szandai gránit kőbánya, Urikány-zsilvölgyi, Kondor és Feledi, Zinner Manó, Fehér- és Veszprémmegyei bazaltbánya, Badacsonyi bazaltbánya, Somoskői kőbánya, Inóczi kőbánya, Hofbauer Jakab, Lukács Sándor, Engelhardt Ferenc, Custodis Alfonz, Kollmann Árpád, Schárer György, Ámon Antal és Fia, Nógrádjobbágyi kőbánya, Fleischmann Antal.

Útrendezési munkára a Szent Imre herceg útnál: Magyar Aszfalt 55.391, Schweiger Rezső 55.250, Schaffer György 67.949, Obendorfer József és Fia 66.525, Hajnal Imre 53.510, Magyar olaj és vegyipar 70.636, Fábián, Somogyi és György 57.192, Hollós Ferenc 48.377, Engelhardt Ferenc 47.602, Szántó Ferenc 69.402, Heverdle István 49.450, Neumann Ferenc 56.032, Schaffer A. 63.078, Ámon Antal és Fia 68.424, Halmos István és Fia 64.915, Gravieser Albin 69.048, Kulás János 50.435, Schäffer Károly 67.861: *a Primáshástunál:* Halmos I. és Fia 47.554, Fábián, Somogyi és György 28.838, Hollós Ferenc 47.648, Szántó Ferenc 29.748, Heverdle István 35.955, Ámon Antal és Fia 47.343, Schäffer A. 41.826, Hajnal Imre 33.516, Schaffer György 41.677, Magyar aszfalt 43.043, Schäffer Károly 42.492, Gravieser Albin 48.190; *a Bécsi útnál:* Hajnal Imre 85.140, Hollós Ferenc 93.229, Heverdle István 99.898, Neumann Ferenc 94.349, Szántó Ferenc 95.195, Kövező és útépítő r. t. 95.971, Helfenstein Károly 126.887, Schaffer A. 119.295, Obendorfer József és Fia 119.243, Halmos I. és Fia 121.676, Gravieser Albin 99.517, Schäffer Károly 115.234, Schaffer György 117.644 pengő vállalati áron.

Mázolómunkára a Marczibányi téri elemi és polg. iskolánál: Körmendi József 5736, Grossmann Lajos 5932, Fischer Ernő 6037, Papp Emil 6252, Bálint Sándor 6712, Hantos Testvérek Rt. 6892, Zoller Ferenc 6981, Bpesti Festőiparosok Termelőszövetkezete 7063, Balczó Sándor 7237, Szeitz József 7351, Kiszely Géza 7370, Bábel és Putovich 7398, Török és Juhász 7415, Scheumann Gyula 7704, Bartha, Kanyó, Kuzmann 7858, Környei Lajos 7878, Benedek János 7891, Roskai Ernő 7926, Bakos Ernő 7967, Strausz Henrik 7977, Mátyás János 8048, Hurm József 8321, Fischer és Hartmann 8540, Richter és Papp 8651, özv. Dietz Vilmosné 8706, Schuszlik Ágoston 8718, Zafourek Ferenc 8927, Grünwald és Vásárhelyi 9155, ifj. Markreiter József 9678, Schwitz Ferenc 9734, özv. Fratricsevich Istvánné 9963, Jóföldi Tibor 9999, Herczeg és Verhovina 10.039, Kollár Rudolf 10.248, Lerchner István 10.249, Baki Gyula 10.301, Adametz István 10.316, Orichel és Dommanits 10.393, Csupor Zsigmond 10.492, Lendvay Ferenc 10.822, Tomi Lajos 11.904, Kőnig István 13.182, Obermeyer István 7294, vitéz Mihály Ferenc 8766, Bursch Miklós 10.721 P.

Burkolómunkára a csaplárosuccai köztiszt. garázsnál: Kemény Sándor 15.404, Volentics Lajos 17.325, Csernek Pál 20.537, Sárkány Ernő 21.260, ifj. Christofoli Vince 21.871, Emptio ip. keresk. r. t. 22.084, Strasser Vilmos r. t. 23.024, Andrea cem. r. t. 23.189, Christofoli Vince 23.374 P.

Föld-, kőműves- és elhelyező munkára a farkasréti temető új területén építendő melegedőnél: vitéz Kapuváry Gusztáv 25.967, Kellermann László 25.758, Robelly Aladár 27.790, Faludi Ernő 28.410, vitéz Luksy Emil 30.529, May Imre 29.706, Wagner Géza 30.042, Vágó Pál 30.239, Markó Elek 30.787, Gavora és Prinner 30.992, Fratricsevics Ernő 31.800, Dreiacker Ödön 32.492, Grenyó Bertalan 32.875, Hirsch Károly 33.590, Faragó Rudolf Sándor 35.823, Schöntheil Richárd 38.332, Szvetics József 39.446 P.

Bádogosmunkára u. ott: Stahler Sándor 2914, Rolly Béla 3067, vitéz Horváth Nándor 3435, Böhm J. Géza 3683, Szekér Gyula 3813 P.

Felállítási és anyag szállítási munkákra a I., III. és V. ker. ingyenes Dunauszodáknál: *I. ker.:* Szücs István 5666, Németh Ferenc 5725, Hellebrandt János 5894, Horváth József 6347, Helmrich János 6490; *III. ker.:* Popper Zs. és tsa 4982, Marinka Imre 5029, Ridel Bertalan és fia 6226; *V. ker.:* Erdei Lajos 5829, Tőke György 5968, Kurtán Gyula 5972, Friedrich Jakab 6261, Hegedüs Ferenc 6597 P.

Föld- és kőművesmunkára a lágymányosi ingy. strandfürdőnél: Bíró Ernő 2743, Tömpe Károly 2754, Katzer József 3046, Bihari Benő 3979, Hidy Imre 4522, Kende Ignác 9940 P.

Ácsmunkára ugyanott: Helmrich János 5341, Erdei Lajos 5641, Horváth József 5974, Szücs Mihály 6643, Sramó Lajos 6718, Szücs István 7039, Szivós László 9248 P.

Mázolómunkára a Budai Szinkörnél: Schuller János 2100, Szegő József 2940, Zafourek Ferenc 2940, Kramer Adolf 3024, Fischer és Hartmann 3150, Princess Ferenc 4998 P.

Kőművesmunkára az Aquincumi múzeumnál: Kovács József 10.843, Kellermann László 11.701, Székely és Mottl 12.796, Gratzl Lajos 12.902, Dreiacker Ödön 13.924, Németh Zoltán 14.503, Mayer és Wührl 14.965, Markó Elek 14.994, Faludi Ernő 15.307, Paulheim és Lénárd 15.745, Máhn Antal 15.798, Fratricsevits Ernő 16.221, Wagner és Társa 16.553, Báthory és Klenovits 17.993 P.

Kőfaragómunkára ugyanott: Schmidt Gyula 13.588, Král Gyula 13.861, Seenger Béla 14.324, Mayer és Wührl 14.878, Dunamenti Kőbányák r. t. 15.148, Báthory és Klenovits 15.190, Altiéry Miklós 18.742, Dunánmtúli Mész, Tégla és Kőbánya r. t. 19.320 P.

Lapburkolómunkára a szívuccai elemi iskolánál: Schillinger Zsigmond 2606, Gerber József 2646, Krasznер József r. t. 2696, Melocco Péter 2744 P.

MÉHN ANTAL
ÉPÍTŐMESTER
BUDAPEST, II., HATTYU-U. 7.
Telefon: Aut. 506-24

OBERMANN L. FÉMÁRU IPARTELEPE
BUDAPEST, VIII., SZIGETVÁRI UCCA 6.
TELEFON: J. 348-53. ALAPÍTVA: 1887
KITÜNTETVE: WELS 1888, BUDAPEST 1896, 1906, 1928.
Üzemi konyhák felszerelései.
Sütőformák, fém- és bádogáruk, kávégépek gyártása.

MAUTNER JENŐ Budapest, Alpár-u. 10.
műasztalos Telefon: J. 414-79

BUDAPESTI HIRLAP
a legtartalmasabb magyar napilap
Hangja előkelő, hírszolgálata tökéletes

Csatorna- Út és Beton Építési Vállalat
BENEDIKT MARCZEL okl. mérnök
Budapest V, Zoltán ucca 7. Telefón: Automata 204-57

MŰKŐHÖZ GRÁNITOT
minden szinben, műkőmunkát legjobb kivitelben szállit
BUDAPESTI KŐGYÁR Hümmerle Adolf utóda
Budapest, V., Visegrádi ucca 65.

MÉRLEGGYÁR
GELSCHLÄGER MIHÁLY ÉS TÁRSA UTÓDA
CÉGTULAJDONOS: VÉRTES R. REZSŐ OKL. GÉPÉSZMÉRNÖK
Gyár és iroda: VI., VÁCI ÚT 69. TELEFÓN: LIPÓT 918—08

HALTRICH FRIGYES
karosszériaüzem
Budapest, VI., Csángó ucca 22. sz.
(Lehel ucca sarok.) Ezelőtt VI., Stefánia út 3.
Telefón: Automata 903—81.

GÓTS KÁROLY
hat. engedélyezett villanyszerelő és elektromechanikai műhelye
BUDAPEST, V. VISEGRÁDI U. 13/a. Telefon: Aut. 113—70.
VILLANYOSSZERELÉSEK, márványraszerelt kapcsoló- és biztosítótáblák.

JAKAB GYULA
MŰASZTALOS
Modernül felszerelt gépüzem. Az orsz. iparművészeti kiállításon a m. kir. állami nagydijjal kitüntetve
Budapest, VII, Hungária körut 204. sz.
Telefon: József 373-81

ÚJ ÉPITKEZÉSNÉL, TATAROZÁSNÁL NÉLKÜLÖZHETETLEN A
»PICKLIN« falsarokvédő és hermetikus elzárás
PICK EMIL
BUDAPEST VI, PODMANICZKY UCCA 63. TELEFON: A. 120-56

FLIEGL BÉLA bádogosmester
Telefon: J. 435-07 Budapest IX, Liliom ucca 33. Telefon: J. 435-07
Készít épület-, díszműbádogos munkákat és higiénikus fürdőkádakat, légszesz, víz, gőz, csatornázás, szivattyuk, kutak szerelését, angol klozetteket és egészségügyi fürdők berendezését.

Széchenyi Gyógyfürdő
a modern orvosi tudomány minden eszközével és a különböző gyógyeljárásokhoz szükséges felszerelésekkel ellátva.
A város minden pontjától könnyen megközelíthető.

KLOSE V. F.
FELVONÓGYÁR
(saját gyártelepünkön)
BUDAPEST, VI., GÖMB U. 44
Mindennemű felvonónak legtökéletesebb kivitelben való gyártása
Telefón: Aut. 900-66

Saját érdekében tekintse meg
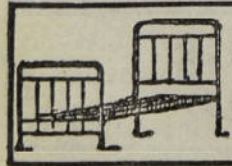
HIKKER réz-, vasbutorgyár
készitményeit. Ágybetétek, gyermekkocsik, ágynemüek, paplanok és legujabb kivitelü kerti butorok gyári árban. **Mintaraktár:** VII., Dohány ucca 22. (Árkád bazár). **Gyár:** VII., Holló ucca 5.

GEIRINGER ÖDÖN GÉZA GÉPÉSZMÉRNÖK
műszaki és villamossági vállalat
TELEFÓN: AUT. 874—31
BUDAPEST, IX., LÓNYAY UCCA 54

LIPCSE UTÁN FŐLEG BUDAPESTEN

van létjogosultsága a nemzetközi vásároknak

A *Fővárosi Hirlap* jelentette, hogy a tanács több bizottsági tagot és néhány tisztviselőt tanulmányútra küldött ki a nagy külföldi nemzetközi vásárok megszemlélésére és organizmusaik megismerésére. A tanulmányutak ellen semmi kifogásunk nincs, helyeseljük, ha a tisztviselők világot látnak és közvetlen tapasztalatokat, új ismereteket szereznek és tágabb látókörhöz jutnak. A magunk részéről nincs szavunk a bizottsági tagok tanulmányútra való kiküldésének újításához sem, de *vigyázni kellene szerintünk a kiküldött tagok személyének megválasztására, nehogy megtörténjék az, ami most megesett, s ami összeférhetetlenségi hiresztelésekre adhat alkalmat.* Nem tudjuk e pillanatban ellenőrizni a hír valódiságát, nem tudjuk azt sem, hogy miként történt a tanulmányút finanszírozása, végeredményben azonban

arról beszélnek, hogy a tanulmányúton résztvevő bizottsági tagok egyike maga is kiállító a Lipcsei Vásáron, ahova ilyenformán közpénzen utazott ki.

Ismételjük, lehet, hogy a hiresztelés tévedés és biztosra vesszük, hogy a szóbanforgó bizottsági tag a saját költségén utazott, ha tényleg kiállítója a lipcsei *Messének*, de — ismételjük — nagyon vigyázni kell az ilyen formaságokra, nehogy félreértések szülessenek belőle.

A tanulmányút résztvevői egyébként gazdag tapasztalatokkal a napokban érkeztek haza és a látottakról részletes tanulmányban számolnak be a közgazdasági bizottságnak és a tanácsnak. Felkerestük a tanulmányút egyik résztvevőjét,

Kovácsházy Vilmos

tanácsi főjegyzőt, a közgazdasági ügyosztály h. vezetőjét, aki érdeklődésünkre a következő érdekes részleteket mondta el a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— A fővárosiak csoportjához csatlakozott a tanulmányútra a *Kereskedelmi- és Iparkamara* részéről *Bittner* János elnök, a *Budapesti Vásár* igazgatóságából pedig *Vértes* Emil igazgató. Budapestről Prágába vitt az útunk, itt megnéztük az új *Vásárpalotát*, amely hatalmas üveg és vasbetón alkotás. Teljesen modern izlésben épült, tavaly készült el és egész éven át nyitva van. A kiállítók jelentékeny része állandóan a vásárpalotában tartja áruit, mert

egészen jelentéktelen különbség van, ha valaki csak a vásár tartamára bérel helyet, vagy egész esztendőre.

A cseh hivatalos körök ideálisnak mondják a kiállítási épületet, de a kiállítóknak nem egészen ez a véleménye, azt mondják, hogy *az üveg- és vasbetónpalota nyáron túlmeleg, télen pedig a központi fűtőberendezés ellenére is igen hideg.* A cseh fővárosban egyébként igen sok magyar ember tartózkodik és az uccákon minduntalan hazai hangok ütik meg a fület. A német lakosság érvényesülését a túlzó nacionalista rendszabályokkal sem tudják ellensúlyozni. A társalgási nyelvben a német egyenrangú szerepet tölt be.

— Prágából Lipcsébe mentünk. A világhírű vásáron már javában pezsgett az élet. A rengeteg idegen ellepett minden szállodát, sőt a magánlakásokat is. Mi sem kaptunk szállodában helyet, hanem *Rothe* Károly dr. főpolgármester szállásolt el bennünket a város legelőkelőbb családjainál. Két napig tartózkodtunk Lipcsében és nagyjában megtekintettük a grandiózus vásárt, amey ellentétben a prágaival, nem egy helyen van, hanem teljesen decentralizálva. Azért mondom, hogy csak nagyjában néztük meg, mert

a 17.000 kiállítót számláló vásár olyan óriási területet foglal le, hogy részletes megszemléléséhez legalább két hét kellett volna.

— Különösen érdekeltek bennünket a magyar kiállítók, akik huszan vannak, főleg porcellánokkal, kerámiákkal, kézimunkákkal, hímzésekkel, textiláruval és női divatneműekkel. Nagyobb csoportja van Lipcsében a vezető vállalatok közül az *Általános Kőszénbánya Rt.*-nak is. Az elért eredménnyel mindannyian meg voltak elégedve.

— A lipcsei vásár a maga évszázados multjával, tökéletessé finomult organizációjával olyat produkál, amelyhez hasonlót más város, vagy ország manapság elérni nem tud, s *legfeljebb részleteiben utánozhatja a lipcsei mintát.* Jellemző, hogy a lipcsei vásárnak egész éven át 250 alkalmazottja van, aki szüntelenül dolgozik a vásárok organizálásán és előkészítésén, a közmondásos német alapossággal és örökös tökéletesítéssel. Lipcsében a város kezében van a *Vásár*. És a *Vásár* tartama alatt az egész város,

a lakosság épúgy, mint a hatóságok, csak a vásárért élnek, annak dolgoznak.

Az összes hatósági személyek a főpolgármesterrel, a rendőrség és a város minden tisztviselője a vásárok tartama alatt kizárólag a *Vásár* ügyeivel foglalkoznak.

— A hivatalos körök a főváros kiküldötteit igen meleg barátsággal fogadták. Vendégül láttak bennünket: a városi tanács, a vásárigazgatóság és ebédet adott a magyar konzulátus és a lipcsei kereskedelmi kamara is. A fehér asztal mellett számos felköszöntő hangzott el. Az összejöveteleken résztvett maga *Rothe* főpolgármester is, nemkülönben a városi magisztrátus több tagja, L. *Schmitt*, a lipcsei kereskedelmi- és iparkamara elnöke, a hamburgi, drezdai stb. kereskedelmi kamarák képviselői, a város előkelőségei, demonstrálva, hogy milyen nagyra értékelik a budapesti látogatást. Az elhangzott beszédek

nem szüntek meg hangsúlyozni a magyar és német nemzet régi történelmi kapcsolatai mellett a két nép mai egymásrautaltságát gazdasági tekintetben és a további még szorosabb együttműködés szükségességét.

Rothe főpolgármester beszédéből főleg a mult évi budapesti látogatás kellemes emlékei és az élvezett vendéglátás feledhetetlen impressziói csendültek ki. A városi tanács egyik este a városi páholyba színházi előadásra hívta meg a budapesti kiküldötteket.

— Lipcséből Bécsen át érkezett haza a kis csoport. Bécsben éppen a vásár megnyitásának napján voltunk, *s úgy láttuk, hogy a bécsi vásár lassankint teljesen elveszti jelentőségét.* Ezzel szemben a látottak és tapasztaltak azt a hitet erősítették meg bennünk, hogy

a budapesti vásárnak van jövője, szerepe és hivatása a nemzetközi kereskedelemben és érdemes érte dolgozni.

Úgy érezzük, hogy *a lipcsei vásár mellett földrajzi fekvésénél és egyéb kedvező körülményeinél fogva talán egész Európában a budapesti nemzetközi vásárnak van létjogosultsága* és

ezt a hitünket erősen alátámasztották azok a körök, akikkel Lipcsében és a többi helyeken alkalmunk volt eszmecserét folytatni.

Amint Lipcse Európa szívében a nyugati kereskedelem fókusa, épúgy szerep vár a budapesti vásárra Európa keletén, s reméljük erősen, hogy ez a nagy *Keleti Vásár* nemsokára komoly valósággá válik az egész magyar főváros előnyére.

Magyarország aranykoszorús mestere
SZLEZÁK LÁSZLÓ
harang- és ércöntöde, harangfelszerelés és haranglábgyár
BUDAPEST, VI., Frangepán ucca 77. szám
Telefon: Aut. 913-53

Bazilika részére készült 7500 kg új harang
Az 1900. évi párizsi világkiállításon díszoklevéllel, 1921. és 1923. évi vasipari kiállításon aranyéremmel, az 1925. és 1926. évi kézműipari tárlaton kormánydíszoklevéllel, 1927. és 1928. évi budapesti, székesfehérvári, szentesi és szombathelyi kiállításokon nagy aranyéremmel kitüntetve. — Számos egyházi elismerőlevél! — Költségvetéssel díjmentesen szolgál! Előnyös fizetési feltételek!

HEVERDLE ISTVÁN
okl. mérnök, építő- és kövezőmester
VIII., Baross ucca 74. Telefón: J. 324-32.

DÁVID ÉS DEUTSCH
KÖZPONTI FŰTÉS, SZELLŐZTETÉS, VIZVEZETÉK, CSATORNÁZÁS, ÉPÜLET- ÉS BÁDOGOSMUNKÁK MŰSZAKI VÁLLALATA
BUDAPEST, VII. RÓZSA UCCA 41. TELEFON: J. 430-81

NEUMANN SÁNDOR
üvegesmester és táblaüvegeladás
BUDAPEST, V., BÁTHORY UCCA 20
Telefónh vó: Automata 235—56. sz.

SCHÜTZ EDE
TELEFON J. 830—45
ÉPÜLET-, MŰ- ÉS VASSZERKEZETLAKATOS
BUDAPEST, VII., THÖKÖLY ÚT 23. SZÁM

KASZIMIR FERENC
TELEFONHIVÓ: L. 906—28
ÉPÜLET- ÉS BÚTORASZTALOSMESTER
BUDAPEST, V, TISZA UCCA 18

TERLANDAY ÉS TÁRSA
asztalosáru gyára
Budapest VII, Erzsébet királyné-út 125/b. sz.
Telefon: József 443—83.

TOST és MOLNÁR
kereskedelmi és tájkertészet
TELEFÓN: JÓZSEF 396—36
BUDAPEST, VII., Erzsébet királyné út 39
TÁJKERTÉSZET
TERVEZÉS és KIVITEL
FAISKOLAI CIKKEK
gyümölcs- és díszfák, gyümölcs- és díszcserjék, szőlőojtványok, rózsák, évelők és minden más a kertészethez tartozó anyagok.
ELSŐRENDŰ MINŐSÉGBEN

NYITRAY JÁNOS
hatóságilag eng. villanyszerelő és mechanikai vállalata
VII., CSÁNYI UCCA 6.

KARA JÁNOS
Telefón: J. 351-44
képesített kőműves- és ácsmester
BUDAPEST, VIII., Köris ucca 28
Bármilyen ács-, kőműves- és betónmunkákat vállal

Kőbányai Gép- és Vasszerkezeti Műhely
BISSELICHES MÉRNÖK
Budapest, X, Liget-u. 46. Tel. J. 358-25
Vasszerkezetek, lakatosmunkák, portálok

REDNER JENŐ
MÉRNÖK, ÉPÍTŐMESTER, ÉPÍTÉSI VÁLLALKOZÓ
BUDAPEST, X., DANDÁR U. 17. TEL. J. 394-32

Teherautópótkocsik
Teherautókarosszériák
Autobuszok
Gyártja:
NAY és RÓNA
gép-, szállítóeszköz- és szivattyúgyár rt.
Budapest, X., Kápolna tér 27-29. Telefón: J. 395-80

MÉRNÖKI SZAKÜZLET
A „GAMMA" FINOMMECHANIKAI GÉPEK ÉS KÉSZÜLÉKEK GYÁRA R. T.
ELADÁSI OSZTÁLYA
Budapest, IV., Múzeum körút 41.
TELEFÓN: AUT. 860-96. □ TELEFÓN: AUT. 860-96.

MAYER OTTÓ egészségügyi berendező
központi fűtés, szellőztetés és fürdőberendezési vállalata. Épület- és díszmúbádogos, légszesz, vízvezeték, csatornázás és szivattyú berendezési telepe. Budapest, VII, Barcsay u. 9. Tel J. 360-70

MAGYAR UTÉPÍTÉSI R.T.
V., KOSSUTH LAJOS TÉR 16-17
TELEFÓN: AUTOMATA 230-59 és 121-37
Modern utak építési vállalata. Készít öntött és hengerelt aszfalt, shett, topeka, aszfaltmakadám és keramit burkolatot

Hrauda Károly és Fia
okl. gépészmérnök
fűtési-, szellőztetési- és egészségügyi berendezési vállalata
Budapest, VI., Forgách ucca 20. Telefón: Aut. 917—89

Csak BRÁZAY piperészappant használjon!

Gazdasági Értesítő

A Magyar Általános Takarékpénztár Részvénytársaság dr. *Horváth* Lipót elnök-vezérigazgató elnöklete alatt március 17-én tartotta meg 48-ik rendes közgyűlését. A közgyűlés megállapította, hogy az 1929. üzletév *tiszta nyeresége 3,094.613.70 pengő*, miután már a nyugdíjalapba mérlegen belül 185.000 pengőt utaltak. A közgyűlés elhatározta, hogy a tiszta nyereségből *150.000 pengő a tartalékalap* növelésére fordítandó — ami által az 13,300.000 pengőre, az intézet összes saját tőkéi pedig 33,300.000 pengőre emelkednek — és hogy *osztalék* címén, úgy mint tavaly, részvényenként *7 pengő = 14%* fizettessék a közgyűlés napjától kezdve. *Pártos* Zsigmond gyárost a közgyűlés a felügyelőbizottságba választotta.

Három és fél pengő a Salgó osztaléka. A *Salgó-Tarjáni Kőszénbánya Rt.* igazgatósága ma tartott ülésében megállapította az 1929. évi zárószámadásokat és elhatározta, hogy a f. évi március hó 22-ik napjára egybehívandó rendes évi közgyűlésnek részvényenkint *3.50 pengő osztalék* kifizetését fogja indítványozni.

A Magyar Földhitelintézet március hó 11-én tartotta meg ezévi rendes közgyűlését, melyen az igazgatóság az elmult 67-ik üzletévről szóló jelentését és az 1929. évi mérleget terjesztette elő. A jelentés az intézet további fejlődését mutatja. Az 1929. év folyamán az intézet *24,204.329 pengő 08 fillér névértékű jelzálogkölcsönt folyósított* angol font sterling, illetve U. S. A. dollár értékű zálogleveleken. Folyósíttatott továbbá *9,542.413 pengő 90 fillér rövidlejáratú készpénzkölcsönt*. Az 1929. év december 31-én fennálló hosszúlejáratú záloglevélkölcsönök állaga kitett 107,185.936 pengő 46 fillért. A mérleg 204,752.394 pengő 53 fillér végösszeget tüntet fel, az évi összforgalom pedig 1.956,006.236 pengő 89 fillér volt.

A Gschwindt-féle Szesz-, Élesztő-, Likőr- és Rumgyár Rt. tegnap megtartott rendes évi közgyűlése az 1929. évre részvényenkint *12 pengő osztalék kifizetését határozta el*. A szelvények e hónap 14-től kezdve kerülnek beváltásra a részvénytársaság központi irodájában (IX., Ipar ucca 17.) és a Pesti Magyar Kereskedelmi Banknál.

A Magyar Forgalmi Bank Rt. e hónap 15-én megtartotta idei rendes közgyűlését, mely az igazgatóság javaslatához képest *6.50 P* (26%) *osztalék* kifizetését határozta el. A közgyűlés az igazgatóság tagjaivá megválasztotta *Cassani* Adolfot, a Schweizerische Volksbank, Bern, vezérigazgatóját és *Dobay* Aurél dr.-t, akit a rákövetkező igazgatósági ülés *ügyvezető alelnökké* választott. Kinevezte továbbá az igazgatóság *Elbogen* Hugót *vezérigazgatóvá*. *Treusch* Róbertet *ügyvezető igazgatóvá* és *Bille* Imrét *igazgatóhelyettessé*.

A **Fabank Rt.** közgyűlése az 1929. évre 245.191 P 80 f nyereségből részvényenkint 1.80 P osztalék kifizetését határozta el.

A **Brassói Cellulózegyár Rt.** igazgatósága megállapította az 1929. év mérlegét és elhatározta, hogy a március 24-ére egybehívandó közgyűlésnek javasolni fogja, hogy részvényenkint, úgy, mint tavaly, 3.50 P osztalék fizettessék.

Párt és klub

— A *Liget-Klub* e hó 20-án, csütörtökön *Márkus* Jenő dr. elnöklése mellett tisztújító közgyűlést tart, amelyet társasvacsora követ.

— *A terézvárosi polgárok mozgalma.* A *Terézvárosi Gazdasági Egyesület* e hó 13-án tartotta az első gyűlését, amelyen több mint 300 kerületbeli választópolgár jelent meg. A gyűlésen résztvett *Görgey* István, *Perlaky* György, *Bartos* Andor dr., *Neppel* Gyula országgyűlési képviselők, *Payr* Hugó, *Hennyey* Vilmos ny. államtitkárok, *Zelenka* Lajos táblai tanácselnök, felsőházi tag, *Zöld* Márton nyug. tábornok, *Groák* László dr. stb. A nagyszámmal megjelent választóközönséget *Bakonyi* Pál dr. üdvözölte ezután, *Berky* Dezső kereskedő a hitelkrizisről beszélt. *Bartos* Andor dr. képviselő hosszabb beszédet mondott a mai gazdasági és kereskedelmi helyzetről. Kijelentette, hogy a magyar kereskedelem és ipar érdekeinek továbbra is szószólója akar lenni a törvényhozásban. A nagy tetszéssel fogadott beszéd után felszólaltak még *Farkas* József dr., *Perlaky* György képviselő és *Kaszab* Imre. — Kedden este az egyesület a Britannia-szálló különtermében társasvacsorát rendezett. A nagyszámú közönség előtt dr. *Bari* Ágost, a kiváló közgazdasági író, a miniszterelnökség sajtóosztályának közgazdasági előadója a hágai egyezményről és ezzel kapcsolatosan a várható gazdasági helyzetről tartott tanulságos és nagysikerű előadást, amelyért az egyesület tagjainak köszönetét *Farkas* József dr. tolmácsolta. — További értesítésig az egyesület tagjai a Britannia-szálló különtermében tartják összejöveteleiket.

— *A Rózsadombi Egyesület* választmánya ülést tartott. *Balog* Lóránd elnök megnyitó szavai után dr. *Nádas* Béla főtitkár terjesztette elő a jelentést, melyet tudomásul vettek. Elhatározta a választmány, hogy a rózsadombi autobuszjárat ügyét állandóan napirenden tartja, amíg kívánságaikat nem teljesítik. Kimondták, hogy csatlakoznak a „Virágos Budapest Virágos Magyarország" mozgalomhoz és helyeslik az egyik takarékpénztárnak a kezdeményezését, amely olcsó állami kölcsön kieszközlésére irányul a budai hegyvidéki telektulajdonosok számára, telkeiknek bekerítése, befásítása és a környéknek közművekkel való ellátása céljára. Köszönettel vették tudomásul az 1930. évi útépítési programot, mert ebben az évben a Rózsadombon több főútvonalat építenek ki. A gyűlésen felszólaltak: *Asbóth* Oszkár, *Bánlaky* Adorján, *Bárány* Oszkár, *Csapó* Rezső, *Fáber* Fülöp, *Gerenday* Tivadar, *Harsányi* Jenő, *Hámos* Róbert, *Hoffmann* Károly, *Jónás* Géza, *Lányi* Zsigmond, *Schack* Béla és még mások.

— *A kereskedelmi vállalatok racionális gazdálkodásáról* a *Józsefvárosi Polgárok Egységes Pártkörének* dísztermében március 13-án *Huszár* Imre kamarai hites revizor előadást tartott az ipari és kereskedelmi vállalatok racionális gazdálkodásáról. Az előadás megkezdése előtt *botfai Hüvös Iván* elnök üdvözölte az előadót, aki igen érdekesen fejtette ki a tennivalókat és rámutatott azokra a módozatokra, melyek a mai helyzetben a feltétlenül szükséges takarékoskodáshoz vezetnek. Az ipari és kereskedelmi vállalatok mai súlyos helyzetének okát sokan abban látják, hogy nem áll elegendő hitel rendelkezésre. Jóllehet, a hitel éltető eleme a gazdasági életnek, ez a fefogás téves, mert *hiába vesz igénybe egy vállalat újabb és újabb hiteleket, akkor, ha hibás gazdálkodás következtében az újabb idegen tőkéket is elveszíti.* A külföldi kutatások megállapították, hogy úgy a termelésben, mint az áruelosztásban olyan veszteségek merülnek fel, melyek megfelelő preventiv intézkedések által kiküszöbölhetők. *A munka tudományos szervezésének célja e veszteségforrásokat megismerni.* A kereskedelem veszteségforrásainak megállapítása végett Németországban szakmánként kidolgozzák az ú. n. *„standard szám"*-okat a kereskedő üzleti vonatkozású adataira nézve. A magas színvonalú előadás nagy tetszést aratott és élénk eszmecserét váltott ki, melyben résztvettek: *Bohn* József törv.-hat. biz. tag, elnök, *Gazdy* Jenő ny. postafőigazgató, *Latinák* Jenő törv.-hat. biz. tag, gyáros és még többen. Az előadáson megjelent a főváros társadalmának szín-java, a kerület ipartelepeinek és kereskedelmi vállalatainak vezetői, *Kiss* József elnök, a kerületi asztalosság oszlopos tagjának vezetése mellett igen sokan.

Építési engedélyek

A magánépítési albizottság 1930. évi március hó 17-én tartott ülésében a következő építési engedélyek kiadását javasolta a tanácsnak:

A) Nagyobb és kisebb építkezésekre:

1. Steiner Dezső VII., Thököly út 44. háromemeletes bérháztoldalék, terv. Bálint Károly VII., Király ucca 51.
2. Langer Géza VII., Czobor u. 80. magas fdsz. ikerház, terv. Némedy Gyula, Rákospalota.
3. Lindner Elek III., Selmeczi u. 34. egyemeletes családi ház, terv. Krén Ferenc III., Kórház u. 9.
4. Schwarcz Lajos VII., Hajtsár út 2362/1. hrsz. földszintes üzletház, terv. Szabó József VII., Komócsi út 48.
5. Budapesti Fa- és Szénkereskedők Árubeszerzési Szövetkezete X., Bp. Józsefvárosi p. u. földszintes műhely és iroda, terv. Nagy Ferenc VI., Berczur u. 10.
6. Wittmann Ferenc IX., Bokréta u. 37455. hrsz. udvari toldalék, terv. Wittmann Ferenc VIII., Tömő ucca 16.

B) Családiházakra:

1. Pálmai és Rosta III., Filatori dülő 18829/51. hrsz. terv. Wiedermann Ágoston III., San Marco u. 5.
2. Klein Jánosné és tsa I., Kelenföld 3488/22. hrsz., terv. Streit Gusztáv V., Sziget u. 29.
3. Varga Vilmos VI., Alsórákosi rétek 30012. hrsz., terv. Molnár Imre VI., Rákos tér 29.
4. Bölcsföldy István III., Filatori dülő 18875/3. hrsz., terv. Horváth István III., Vörösvári út 71.
5. Charvath János X., Cserkesz u. 27., terv. Beta Géza X., Liget u. 17.
6. Bereczky Albert VIII., Telep u. 62., terv. Feith Mihály V., Személynök ucca 25.
7. Balázs Dávid X., Salamon u. 2., terv. Pavlicsek Ödön X., Salamon u. 2.
8. Apró Kálmánné VI., Reitter Ferenc u. 11., terv. Friedrich Jakab V., Vizafogó 1418 hrsz.
9. Kisbakonyi Sándor VI., Reitter Ferenc u. 149., terv. Schmalhofer József VI., Gömb u. 100.

C) Toldalék építkezésekre:

1. Weisz Adolf VI., Kartács u. 9., terv. Marosi Béla, Kispest, Tisza Kálmán u. 51.
2. Iluszty Sándor X., Noszlopy u. 41047. hrsz., terv. Huszty Sándor X., Noszlopy u. 8326. hrsz.

D) Beérkezett újabb építési kérelmek:

1. Klein Ignác VII., Kazinczi u. 8., VII., Fürész u. 31260/212. új hrsz., emeletes lakóház.
2. Szabó Mihály VI., Gr. Zichy Jenő u. 30., VII., Szatmár u. 30651. új hrsz., magasföldszintes lakóház.
3. Rosenberg Herman, Nádor u. 21., I., Rege út 2. toldalék és átalakítás.
4. Lauffer Leonard III., Kenyeres u. 11., III., Üröm-hegy 22017. családi ház.
5. Sándor István VI., Szőnyi út 42/a., u. o. családi ház.
6. Kutzora János, Balzsam u. 26., u. o. módosítás.
7. Kresz Ede VI., Jász u. 140., VI., Béke u. 26514. hrsz. családi ház.
8. Tóth Sándor I., Andor u. 6., I., Névtelen u. 3833/13. hrsz. családi ház.
9. Kiss István VII., Gyarmat u. 4., VII., Szentes u. 3. családi ház.
10. Steiner Dezső VII., Thököly út 44., u. o. toldalék.
11. Br. Lukachich Géza V., Katona J. u. 28., Ujlaki rkp. 33. négyemeletes bérház.
12. Galló Áron III., Táborhegy dülő 16691/1., Táborhegy 2271. hrsz. családi ház.
13. Hegedüs Jenő II., Volkmann u. 5., u. o. em. toldalék.
14. Dr. gróf Teleky Domonkos I., Kelenhegyi út 5., I., Logodi u. 28. háromemeletes bérház.
15. Dániel János VI., Lendvai u. 12., Kassai u. 68. családi ház.
16. Szabó Kálmán VII., Nürnberg u. 36., Alsórákosi rétek 1991/50. családi ház.
17. Jajcsay Nándor X., Onodi u. 1., X., Füzér u. 54/b. toldalék.

Szórakozás

A **Városi Színház** e heti műsora: szerda: *A varázsfuvola.* (C-D bérlet, 20. szám.) Csütörtök, péntek: *Halványsárga rózsa.* Szombat délután: *Carmen;* este: *Halványsárga rózsa.* Vasárnap délután és este: *Halványsárga rózsa.*

STERN EMIL Telefon: Aut. 906-48
ÚT-, CSATORNA- és MAGASÉPÍTÉSI SZERSZÁM- ÉS MŰSZAKI ÜZLET
BUDAPEST, V., VISEGRÁDI U. 32.

ROHRMANN JÁNOS
ELEKTROTECHNIKAI ÉS MECHANIKAI GYÁR
BUDAPEST, VII., SAJÓ-U. 5/a.
Gyárt: preciziós fogaskerekeket, fogasrudakat, esztergamunkát és tömegcikket. Alapíttatott 1904.

Rozsdamentes acélbeton
„SÁRKÁNY BETON"
54125. sz. a. védjegyezve
Budapest, V., Zoltán ucca 13. Telefónsz.: Aut. 190—54

EGYENIRÁNYÍTÓK SZABÓ FRIGYES MÉRNÖK
Tel.: A. 135-66.
Elektromos berendezések vállalata
Budapest, VI., Jókai ucca 37. szám

„IDEÁL" PAPLANGYÁR
SÁNDOR M. FERENC
BUDAPEST, IV, KAMERMAYER KÁROLY UCCA 1
Állami, városi és közintézmények szállítója

TAKÁCS GYULA gépészmérnök elektrotechnikai vállalata. Tel.-hívó: A. 843-24
ERŐÁTVITELI, ERŐS- és GYENGEÁRAMÚ KÜLSŐ és BELSŐ SZERELÉSEK, BERENDEZÉSEK
Műhely, iroda: IV., Veres Pálné ucca 32.

Mandorff és Társa
Vas, fémlakatos és gépjármű áru munkák üzeme
Budapest VI., Szabolcs ucca 9.
Telefon: Aut. 142—67.

HOCHSTÄDTER VILMOS
Asztalos- és famegmunkáló-telep
BUDAPEST, IX., ERKEL UCCA 9. ÉS 12.
TELEFON: Aut. 855-68 :: ALAPITVA 1888. ÉVBEN

ÁKOS FRIGYES ÉPÍTŐMESTER
BUDAPEST VII., KERTÉSZ UCCA 24—28 TELEFON: JÓZSEF 301—40

az első kéz megbizható és olcsóbb

Saját gyártmányú
musica r.t.
VII., Erzsébet körút 43 (Royal Apollo)
és világmárkás — új és használt — zongorák — javítások is — több éves részletre váltó hélkül. Kezelési költség nincs.
Telefón: József 450-63

Tervez, épít, átalakít, tataroz
költségvetés és rajz díjtalan
HORVÁTH ISTVÁN ÉPÍTÉSI VÁLLALATA
III., Vörösvári út 71 Kedvező fizetési feltételek

Vladár Pál
ács- és épitőmester
Budapest, I., Greguss u. 12
Telefon: Aut. 519-29

Események

Fővárosi Hirlap
Az Egységes Községi Polgári Párt hivatalos lapja.
*
Előfizetési árak:
fél évre . . . . . 12 pengő.
egész évre . . . . . 24 pengő.

Ripka Ferenc néhány napra elutazott. *Ripka* Ferenc dr. főpolgármester rövid időre elutazott a fővárosból, hogy meglátogassa feleségét, aki üdülés céljából leánya, dr. *Krivoss* Árpádné társaságában a délvidéken tartózkodik. A főpolgármester a hét végén hazaérkezik.

Csármann tanácsnok hivatalában. *Csármann* Ferenc műszaki tanácsnok, az út- és csatornázási és városrendezési ügyosztály vezetője, mint a *Fővárosi Hirlap* jelentette, hetekkel ezelőtt kellemetlen baleset áldozata lett. A hatalmas termetű tanácsnok elesett és hosszasan gyógyuló *izomszakadást szenvedett*. A gondos ápolás révén a rokonszenves főtisztviselő állapota annyira javult, hogy e héten már elfoglalhatta hivatalát, bár fájós lábát még mindig kezelni kell.

Vasárnap lesz az Ady-emlékmű hivatalos átvétele. A főváros közönsége *Ady* Endre kerepesiúti temetőben pihenő porai felett művészi emléket állíttatott. A síremléket, *Csorba Géza* szobrász művész erőteljes alkotását, vasárnap veszi át a tanács nevében *Liber* Endre tanácsnok és ugyanakkor a sírra helyezi Budapest közönségének koszorúját. A kegyeletes aktuson csak az *Ady* Endre emlékműbizottság tagjai és néhány meghívott lesznek jelen, míg a tulajdonképpeni leleplezés később lesz, nagyobb ünnepség keretében.

Rosta János tanácsjegyző húsz éve áll a főváros szolgálatában. *Rosta* János dr. tanácsjegyző, az elnöki ügyosztály népszerű tisztviselője most töltötte be közszolgálatának *huszadik esztendejét*. A szolgálati jubileum alkalmából az ügyosztály személyzete kedves házi ünnepséget rendezett, amelyen *Gallina* Frigyes dr. tanácsnok-főjegyző, az ügyosztály vezetője méltatta *Rosta* szolgálati erényeit. *Rosta* János tanácsjegyző évek óta a sajtóügyek referense és ebben a minőségében mindig készséges barátja és segítőtársa volt a városházán dolgozó újságíróknak.

Miért a Tátra? *A Székesfővárosi Tisztviselők Segítő Alapjának* felügyelőbizottsága most tárgyalta le azokat a szerződéseket, amelyeket az intézmény különböző bel- és külföldi gyógyhelyekkel kötött üdülésre szoruló tisztviselők elhelyezésére. A magaslati kezelésre szoruló tagokat eddig osztrák fürdőkön és üdülőhelyeken helyezték el, most azonban az ausztriai megoldást elejtették és helyette a cseh impérium alatt álló gyógyhelyekkel kötöttek szerződést. A cseh fürdők igénybevétele miatt vitája volt a segítőalapnak, eleinte a felügyelőbizottság mereven elzárkózott a terv elől, de *ismételt tárgyalások után mégis hozzájárult a szerződések megkötéséhez*. A törvényhatósági bizottság egyes tagjai rossz néven veszik az új intézkedést és *nem találják helyesnek, ha hivatalos intézmények is cseh intézményeknek adják a pénzt*, még ha azok Nagy-Magyarország területén vannak is. A fővárosnak annál kevésbé szabad ezt tenni, mert Csehszlovákiából alig irányul hozzánk valami idegenforgalom, míg Ausztriából, illetve Bécsből mégis számottevő vendég fordul meg Budapesten és Magyarországon.

Önálló vízvezetéke lesz a sertésvágóhidnak. A főváros törvényhatósága már korábban elhatározta, hogy a sertésközvágóhíd vízellátásának javítása érdekében két további új kutat fúrat. A kutak létesítéséhez most minden fórum hozzájárult és a közelmultban kihirdették a versenytárgyalást is, amelyre két vállalkozó cég nyujtott be ajánlatot: a régi hírneves *Lefeber és Tsa* kútfúróvállalat és a *Zsigmondy*-cég. A munkálatokat már a legközelebbi napokban megkezdik. Az új kutak fúrása minden bizonnyal hozzájárul majd a vízművek sokat emlegetett tehermentesítéséhez is.

Virágkiállítás lesz a Városligetben. A „Virágos Budapest, Virágos Magyarország" mozgalom vezetősége bejelentette a fővárosnak, hogy a tavasszal, a Nemzetközi Vásárral egyidőben virágkiállítást óhajt rendezni a Városligetben és ehhez megfelelő terület átengedését kéri. A főváros teljesitette a kérelmet és az országos virágkiállítás — amely páratlanul kedves látványosságnak ígérkezik, — a Városligetben lesz, részben a Széchenyi-szigeten, részben a városligeti tó körül.

Fővárosi oktatók márciusi ünnepe. A Fővárosi Alkalmazottak Nemzeti Szövetségének Oktató Osztálya március 15-én tartotta meg hazafias ünnepélyét a Zeneművészeti Főiskola nagytermében. A termet zsúfolásig megtöltötték a főváros oktatói. Az ünnepély a Himnus éneklésével kezdődött, melyet a Fővárosi Énekkar adott elő *Karvaly* Viktor vezényletével. Majd *Párkányi* Norbert leánygimnáziumi tanár ünnepi beszédet tartott. A műsor kiemelkedő számai voltak még *Schmidthauer* Lajos orgonaművész orgonajátéka és *Kerpely* Jenő gordonkaművész gordonkajátéka. *Somogyi* Erzsi szavalt, *Nagy* Izabella énekelt. Az ünnepély a Fővárosi Énekkar Szózatával ért véget. A rendezésben *Erődi* Béla dr. elnök, *Némethy* Ferenc vigalmibizottsági elnök és *Dausz* Gyula főtitkár fáradoztak.

Megalakult a kőbányai egységes párt Juranics-telepi körzete. Március 8-án tartotta alakuló közgyűlését a kőbányai egységes párt Juranics-telepi körzete. *Sajó* János, a kőbányai párt elnöke, nyitotta meg az ülést, rámutatva a közkívánságra, amely az új pártalakulást szükségessé tette. Ezután megejtették a választást, amelynek során közfelkiáltással elnökké választották *Szlávik* Mátyás dr. volt eperjesi jogakadémiai dékán, nyugalmazott egyetemi tanárt.

Megkezdte működését a Weekend-Szövetség. A belügyminiszter a napokban hagyta jóvá az *Országos Magyar Weekend Szövetség* alapszabályait. A szövetség kormányzótanácsának elnöke, dr. *Ripka* Ferenc főpolgármester kíván előljárni azoknak a terveknek a megvalósításában, amelyekért a szövetség megalakult. Ebben a hatalmas építőmunkában, amely az egész társadalom egészségesebbé tételét célozza, az ügyvezető-elnök: *Dinich* Vidor kormányfőtanácsos vezérkedik. Mellette a kormányzótanácsban és az igazgatóságban a közéletű férfiak nevét találjuk: Vitéz *Csécsi Nagy* Imre altábornagy, dr. *Kozma* Jenő országgyűlési képviselő, *dr. Rakovszky* Iván, a Közmunkatanács elnöke, *Cabalay* Kálmán min. tanácsos, a Közmunkatanács alelnöke, dr. *Samarjay* Lajos államtitkár, a MÁV elnöke, dr. *Pogány* Sándor, a Délivasút vezérigazgatója, dr. *Folkusházy* Lajos, dr. *Bódy* Tivadar, dr. *Domony* Móric, *Dormándy* Géza, *Buzáth* János, *Berczel* Jenő, *Bárczy* István, *Purebl* Győző dr., báró *Szalay* Gábor, *Bezegh-Huszágh* Miklós, *Andréka* Károly, *Payr* Hugó, *Scheyer* Róbert, *Bresztovszky* Ede, *Bánó* Dezső, *Csonka* László, *Bosnyákovics* Károly, *Zsembery* Gyula, *Hodászy* Miklós, dr. *Bodor* Géza, *Oszmann* Elemér, *Aschner* Lipót, *Wild* József, *Gerő* Árpád, dr. *Orova* Zsigmond, *Páskándy* János dr., *Weiser* Béla, *Zakariás* Árpád, *Podoletz* Gusztáv, stb. Már ez a tekintélyes gárda is garancia arra, hogy a weekend szövetség ismert céljai tettbe valósulnak.

A **Fővárosi Altisztek Közművelődési és Nyugdíjpótló Egyesülete** március 30-án, vasárnap, délután 4 órakor a Kertész ucca 30. szám alatti polgári iskola tornatermében tartja XXIV. évi rendes közgyűlését.

Még uccasepröket sem!... A mai munkaviszonyokra jellemző a főváros köztisztasági hivatalának alábbi közleménye, amely óva int mindenkit, hogy ne pályázzanak még uccaseprői állásra sem, nines kilátás a felvételre és kár a bélyegköltségért. *Balló* Alfréd igazgató óvása így hangzik: „A hivatalhoz személyes jelentkezéssel vagy kérvény útján már hosszabb idő óta naponkint tömegesen fordulnak a munkanélküliek midenféle állás elnyerése végett. A helyzet pedig az, hogy a köztisztasági hivatalnál az összes állások be vannak töltve, még a legszerénvebb uccaseprői állások is, az esetleges üresedésekre pedig máris oly sok pályázó van előjegyezve, hogy újabb jelentkezőket még csak előjegyzésre sem fogadhat el a hivatal. Ennélfogva kénytelenek vagyunk figyelmezteni az álláskeresőket, hogy se személyesen, se kérvény útján ne forduljanak állásért a köztisztasági hivatalhoz, mert *minden fáradság hiábavaló, sőt kár a postaköltségért is.*"

LÁNC DEICHSEL
Budapest, VI, Vilmos császár út 15/d.

KOVÁCS A. ÖDÖN GÉPÉSZ MÉRNÖK
Budapest, VIII., Bezerédy ucca 8
Telefon: 382 — 93, 408 — 78.
Központi fűtés-, vízvezeték-, csatornafelszerelési vállalata

AUER J. GYULA TELEFÓN: A. 157-56.
festékáruk raktára
BUDAPEST, VI.,
Lehel u. 45/a. és Mohács u. 19.
Gipsz, cement, kátrány stb.
NAGYRAKTÁRA!

KŐBÁNYAI KÁTRÁNY- és ASZFALTIPAR
FRIED és GRUBER okl. mérnökök / X., Gyömrői-út 64 / Tel.: J. 449-44
GYÁRTMÁNYAINK: bőrlemez, szigetelőlemez, asztalt fedőlemez (szagtalan), facement, kiöntő aszfalt, aszfalt coulé
VÁLLALUNK: Tetőfedést minden kivitelben, szigetelési munkákat, víztelenítési munkákat, aszfaltozást

WEISZ FÜLÖP
rézműves, fürdőkályhaüzem
Készít fürdőkályhákat vörösrézből. Mindennemű vörösrézmunkát és cinezést vállal
BUDAPEST, VIII., GÓLYA UCCA 13. Telefon: J. 460-36

Textilipari Feldolgozó és Értékesítő Szövetkezet
Budapest, VIII., József-körút 49. szám
Telefon: József 439—91. sz.

RÓZSA IVÁN lakatos mester
Budapest, VI., Szondy ucca 18. Tel.: Aut. 186-59
Autogén-hegesztés

TREMMEL TESTVÉREK TELEFON 465—90
bádogos és szerelő, egészségügyi, műszaki berendezési vállalata
BUDAPEST, VIII, BAROSS UCCA 50. SZÁM

STEINER MÁRK
asztalos üzlete és ablakredőny gyártás
konyhabutorok, leányszobák és előszobaszekrények állandóan raktáron
Budapest VI, Hegedűs Sándor ucca 27. (Izabella ucca sarok)
Telefon: Aut. 223-85. — Köztisztviselőknek fizetési kedvezmény

KEMÉNY SÁNDOR
OKL. MÉRNÖK-ÉPITŐMESTER
IRODA: PANNÓNIA UCCA 18. SZÁM
Telefon: Aut. 926—24

ENGLERTH M. JÁNOS KŐMŰVESMESTER
elvállal kisebb, nagyobb építkezéseket és tatarozásokat
BUDAPEST, II., BATTHYÁNY UCCA 65. SZÁM

Beton, makadám, aszfalt felvágásához vegyen BÉRKOMPRESSORT
Liska Jenő okl. gépészmérnök. kompressor-bérbeadó, VIII, Orczy-út 22. Tel.: J. 335-4.

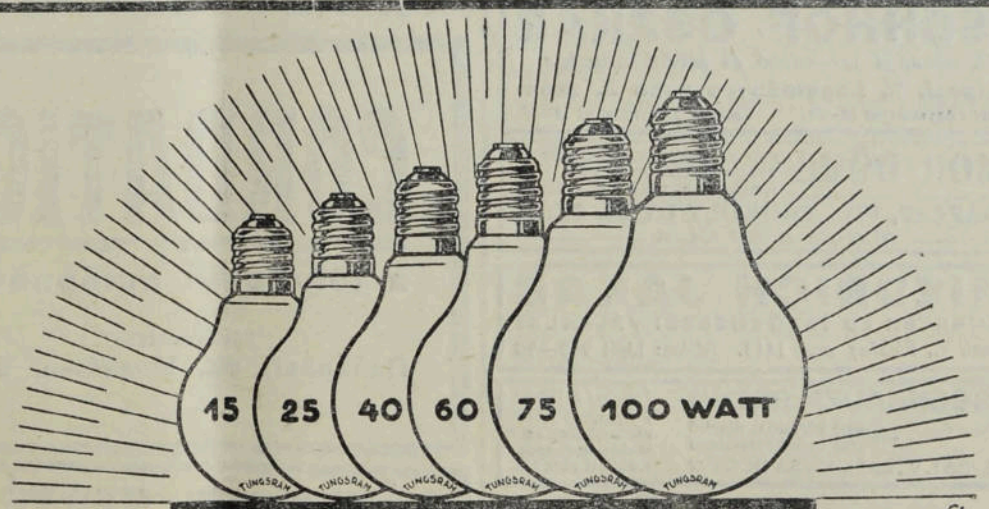

TUNGSRAM
GYÖNGYFÉNYLÁMPA
NEM KÁPRÁZTAT, NEM PISZKOLÓDIK, SZÉP, OLCSÓ

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros tanácsa nyilvános versenytárgyalást hirdet az I. ker., Léderer-telepen épülő erdei iskolához szükséges **asztalos-, lakatos- és mázolómunkákra.**

Az ajánlatok elkülönítve munkanemenként külön-külön borítékban nyujtandók be.

A vonatkozó költségvetési kiírás nyomtatványai ívenként 0.50 P-ért kaphatók 1930. évi március hó 17-től kezdve naponta délelőtt 11—1 órák között a székesfővárosi tanács II. (középítési) ügyosztályának IV., Központi városháza, III. em. 342. számú szobájában.

A rajzok, tervek és minták megtekinthetők és a szükséges felvilágosítás megszerezhető az előadónál, Központi városháza, III. em. 337. számú ajtó alatti hivatalos helyiségben.

Az ajánlatok **1930. évi március hó 28-án (pénteken) délelőtt ½10 óráig** a tanácsi II. (középítési) ügyosztály III. em. 350. számú szobájában adandók be. Az ajánlatok ugyanazon napon, ugyanazon tanácsi ügyosztály üléstermében (III. em. 354. sz.) 10 órakor fognak nyilvánosan felbontatni.

Budapest, 1930. évi március hó 11-én.

A székesfőváros tanácsa.

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros tanácsa nyilvános írásbeli versenytárgyalást hirdet **a X. ker., Cserkész ucca, Szlávy ucca és Alkér ucca között lévő szakaszának útrendezésére.**

A hivatkozott hirdetményben közölt módozatok szerint a leteendő bánatpénz összege az ajánlati összeg 2 százaléka.

Az ajánlat benyujtásához szükséges nyomtatványok IV., Központi városháza, II. em. 285. ajtószám alatt kaphatók 2 pengő lefizetése ellenében.

A kellően felbélyegzett és borítékban elhelyezett ajánlatokat **1930. évi március hó 24-én (hétfőn) déli 12 óráig** II. em. 279. ajtószám alatt, vagy ugyanaznap délután ½5 és 5 óra között a versenytárgyalás helyszínén kell benyujtani. A versenytárgyalás 1930. évi március hó 24-én (hétfőn) délután 5 órakor lesz a Központi városháza II. em. 266. ajtószám alatti helyiségében, ahol a vállalkozók vagy megbízottaik jelen lehetnek.

Budapest, 1930. évi március hó 8-án.

A székesfőváros tanácsa.

A szerkesztésért és kiadásért felelős: Dacsó Emil. Kiadja: FŐVÁROSI HIRLAP lapkiadó-vállalat. Révai Irodalmi Intézet Nyomdája Budapest, V., Ügynök u. 8. Nyomdaigazgató: Linzer M.

TELEFON: J. 370-70 **MAGYAR** TELEFON: J. 370-70
ÉPITŐ RÉSZVÉNYTÁRSULAT
BUDAPEST, X, KERÉKPÁR UCCA 2. SZ.
ALAPITTATOTT 1889-ben
Mindennemű vízépítés, folyamszabályozás és csatornázás. Kotrások csatornakotrókkal és excavatárokkal. Darukkal való kirakodások. Alapozások, mély- és magasépítés. Út- és vasútépítés. Hídépítés. Mindennemű beton- és vasbetonépítés. Kőmunkálatok. Városi csatornázások és vízvezetékek
Hajó- és kotrójavító telep Apostagon.

TÓTH LAJOS Telefon: Lágymányos 11—36
pala- és cserépfedőmester. Eternitcserépfedés, lacement- és bőrlemezfedés, tetők jókarbantartása és tatarozása.
BUDAPEST, I., Fehérvári út 106

CSUKA GEZA
ASZTALOSMESTER
ÜLŐ-BÚTOR SPECIALISTA
Bármilyen tömegcikk gyártását vállalom e szakmában
BUDAPEST, VII, FRANCIA ÚT 44. TELEFON: JÓZSEF: 449-46

SZOBI KŐBÁNYA RÉSZVÉNY-TÁRS. BUDAPEST, V., ALKOTMÁNY-U. 16. TELEFON: 234—60

SOVÁNYITÓ GYÓGYTORNA
A Szent Gellért Gyógyfürdő legtökéletesebben berendezett gyógytorna (Zander) termében
Mérsékelt árak!

KOVÁCS OSZKÁR BÁDOGOS MESTER
ÉRCKOPORSÓ ÉS TEMETKEZÉSI CIKKEK KÉSZITŐJE
BUDAPEST, IX., TELEPI UCCA 14. SZÁM.
(A Ludovikával szemben.) TELEFON: J. 451—93

PARKETTA Szék- és Faárugyár Rt.
szelőtt **JAUERNIK ISTVÁN**
Budapest X., Kőbányai út 41/a.
TELEFON: JÓZSEF 346—43
Főbb gyártmányaink: Mindennemű székek és éttermi asztalok színházi csapószékek, parket és szabadalmazott klozetülések stb

NEUSCHLOSZ—LICHTIG
REPÜLŐGÉPGYÁR ÉS FAIPAR R.T.
BUDAPEST—ALBERTFALVA
VÁROSI IRODA: IV, PETŐFI SÁNDOR UCCA 9. SZ.
TELEFON: AUT. 890—47.
GYÁRI TELEFON: LÁGYMÁNYOS 582—20, 11—79.
PARKETT- ÉS ÉPÜLETASZTALOS MUNKÁR!

NAGY GYULA
LAKATOSÁRÚGYÁRA
Budapest VIII, Köris-ucca 10. Tel.: J. 348-15

CORDATIC
a tökéletes autópneu
Főelárusitás:
Budapest, VI., Mozsár-u. 9.

DÁVID ÉS KERTÉSZ
kazán- és gépgyár r. t.
Budapest, VI., Mágiya ucca 75—77
Telefon: Lipót 914—46.

ÁMON ANTAL és FIAI
KŐVEZŐMESTEREK, ÚT,- CSATORNA- ÉS BETONÉPITÉSI VÁLLALKOZÓK, FÖLDMUNKA, VÁGÁNYFEKTETÉS, MÉSZKŐBÁNYA.
VIII., Futó ucca 10. Telefon: J. 303-85.

BIER ÉS WERSCHETZ
okl. mérnök és épitőmesterek, épitési vállalkozók
Budapest, IX., Vágóhid ucca 11. sz.
TELEFON: JÓZSEF 363—78, 259—50.

Volt **Wellisch Náthán Utóda**
Fischer Zsigmond épületfakereskedő
Ajánlja dúsan felszerelt raktárát állványfa és asztalosáruban stb.
X., Asztalos Sándor-utca 8. Telefon: J. 310-89.

THE NEUCHATEL ASPHALTE COMPANY LIMITED
BUDAPESTEN, Iroda: VI., Vilmos császár-út 31. sz. Telefon Teréz 212—46. Gyár: VI., Váci-út 35. Telefon: L. 914—88. Gyárt és elad Val de traversi mastixot, raffinált bitument, falszigetelő aszfaltot. Készit: Traversi természetes tömöritett aszfalt utakat és öntött aszfaltból járdákat és kocsiutakat.
Budapest székesfőváros szerződéses vállalkozója.

Dunakavicsot és Dunahomokot
szállit kocsifuvarban és vasúton saját iparvágányról Budapestről, Adonyból, Bajáról, és Mohácsról
FLEISCHMANN ANTAL Dunakotrási és göchajózási vállalat
Budapest, VII, Károly körút 17. Telefon: József 465-62 és 465-63

RÓZSÁSI MÁRTON
FÖLDMUNKAVÁLLALKOZÓ és FUVAROS
BUDAPEST, VIII., THÖKÖLY ÚT 3. SZÁM
Telefon: József 439-29 Telefon: József 439-29

Kőbányai Szivattyú- és Gépgyár
Budapest, X., Gergely-utca 30. — Telefon: J. 361—70.
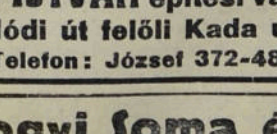
Építi, javit, alakit szivattyútelepeket 1000 lóerőig, bár mely rendszerben. Kisebb szivattyúk szab. önfelszivással.

Egyesült Tégla- és Cementgyár R.-T.
Budapest, V., Sas ucca 25. szám
Telefon: 230—71, 108—59, 141—52
Évi teljesitő képesség: 12,000 vagón cement, 5 000 „ mész, 80.000,000 darab tégla, 8.000,000 „ cserép
Portlandcementgyár: Lábatlan. — Mészégető: Lábatlan.
Téglagyárak: Buda, Kőbánya, nyergesujfalu

Budapest Székesfőváros Ásványviz-üzeme
HARMATVIZ
A Hungária gyógyforrás szénsavval telitett vize.
Kapható mindenütt! Tel: Autom. 530-03.

FISCHER MÁRKUSZ
ÉPÜLET- ÉS BUTORASZTALOS
ÜZEM ÉS IRODA: BUDAPEST, X., LIGET UCCA 20

Csütörtökön
PESTI TŐZSDE
szenzációs közgazdasági riportokkal
SZERKESZTI:
KALLÓS JÁNOS
Szerkesztőség és kiadóhivatal: IV, Városház ucca 6

Alapitási év: 1868 **CRISTOFOLI VINCE** Telefon: J. 381—47.
KŐPADLÓ, FAYENCE FALBURKOLAT
BUDAPEST, VII., GIZELLA ÚT 31.

NOVÁK ISTVÁN kőművesmester, épitési vállalkozó
X., Maglódi út felőli Kada ucca 22.
Telefon: József 372-48.

Somogyi Soma és Fia
kőfaragómester
Budapest, VIII., Fiumei-út 9.
Alapitva: 1867. *Telefon: J. 415-20*

SCHÖNTHEIL RICHÁRD okl. épitész és épitőmester
Budapest, I., Villányi-út 10
Telefonszám: Lágymányos 19—36

FARKAS LAJOS Telefon: J. 396-78
MÉRNÖK magas-, mély-beton és vasbeton épitési vállalkozó
Budapest VII, Kolumbus u. 41

Gőz és motor
utihengerlők
bitumenező hengerek zuzalékszórókkal
Magyar gyártmány
John Fowler & Co. Budapest-Kelenföld
11. sz. postahivatal. Telefon: J. 382-11

FISCHHOF OSZKÁR
villamossági berendező és javító műhelye
Budapest, I., Lágymányos ucca 2. szám
Telefon: Lágymányos 19—30. *Telefon: Lágymányos 19—30.*

SIMOR DÖME mű- és épületlakatos-mester és vasszerkezetek ipartelepe. Sodronyfonatok nagyban gyártása
BUDAPEST, VII., THÖKÖLY ÚT 89. SZÁM
TELEFON: JÓZSEF 894—43.

FRIEDRICH JAKAB
ÁCSMESTER ÉS TETŐEMELÉSI VÁLLALAT
Budapest, V., Párkány ucca 1418. Telefon: Lipót 969—98

ROGGENBAUER REZSŐ Telefon: A. 190-87
kárpitos, díszítő és lakberendező
Ponyva, vászonredőny és kórházi matracok szállitási vállalata
BUDAPEST, V., PALK MIKSA UCCA 12

STABIL
ÉPÍTŐ RT.
Budapest, V., Vilmos császár út 22
Telefon: Aut. 112 43.

Ára 50 fillér

Tizenkilencedik évfolyam — Budapest, 1930 március 26. — 12. szám

Fővárosi Hirlap

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Egész évre . . . . . 24 pengő
Félévre . . . . . 12 pengő
Állandóan:
GAZDASÁGI ÉRTESÍTŐ

VÁROSI, POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

Felelős szerkesztő: DACSÓ EMIL

MEGJELENIK MINDEN SZERDÁN
Szerkesztőség és kiadóhivatal
BUDAPEST VI., SZIV UCCA 18 SZ.
Postatakarékpénzt. csekkszámla 40.424
TELEFON: AUTOMATA 137—15

Építkezési szenvedélyről

beszél *Éber* Antal, az elárvult haza egyedüli eleven lelkiismerete, aki rendkívül súlyos vádakkal illeti székesfővárosunk tanácsát és egész autonómiáját. Nem szoktunk a tanács védelmében a kardunkra ütni, de ma az éberi vádakkal szemben kénytelenek vagyunk ezt a lovagias szolgálatot teljes lelkesedéssel vállalni. Isten látja a lelkünket, ez a szegény tanács olyan ártatlan az építkezési szenvedély bűnében, mint a ma született bárány. Nem kell erre bizonyítékokat fölsorolni, nagyon jól tudja ezt mindenki ebben a városban, de legfőként az ötvenezer iparos és a húszezer munkanélküli, akikről *Éber* Antal szociális gondolkodása nem szokott tudomást venni.

A pénzügyi bizottság pénteki ülésén, úgy látszik, velünk vitázott *Éber* Antal, vagy legalább is velünk szemben állapította meg, hogy ő nem fut a népszerűség szivárványa után. Ezúttal igazat kell adnunk neki, mert most már tökéletesen kibontakozott tragikus közgazdasági teóriája, amely feltűnést fog kelteni széles körökben, de nem tapsokat, hanem a legjobb esetben becsületes és őszinte szánalmat fog vele aratni. Nem arathat tapsokat, legföljebb — ha komolyan veszik — nevetségessé válik ebben a városban az, aki építkezési szenvedélyről beszél, még ha a demagógia leggroteszkebb színeivel festi is alá az ilyen megállapításokat.

Úgylátszik azonban, hogy *Éber* Antal, aki az életben nagyon gyakorlati közgazdász és nagyon gyakorlati üzletember, mihelyt az invalidus kaszárnya vastag falai közé burkolózik, a fajdkakas erényeivel felruházott teoretikussá válik. Professzoros csökönyösséggel állítja például, hogy „az építkezési szenvedély a legnagyobb közgazdasági botlás". Nem létező boszorkányokat kerget elszánt vadászszenvedéllyel és vad iramban galoppozik utánuk a teóriák vak lován. Az *Éber* Antal vitatkozási módját követnénk, ha azt mondanánk, hogy az ő makacs építkezés-ellenes agitációja csak a jóllakott ember filozófiájának eredménye lehet. Mi azonban föltételezzük, hogy *Éber* Antal el tudja választani önmagában a bankvezértől az egyszerű pesti polgárt, akit kisiparosok, kiskereskedők, *tanítók* (igenis *tanítók* is!), munkások, tisztviselők, ügyvédek, orvosok küldtek a városházára, hogy érdekeiket képviselje. *Éber* Antalnak a városatyának *csak ezeket* az embereket van joga a városházán képviselni, csak ezekre szabad gondolnia, amikor teóriákat akar hirdetni és a gyakorlati élet fenyegető öklét múzeumi üvegszekrénybe akarja zárni. Ezek az emberek, a tanítók, meg a többiek nincsenek megáldva a teoretikusok és doktrinérek vakságával, ezek élni és enni akarnak. Ezek tisztán látják, hogy az Éber-féle közgazdasági tételekből nem lehet kenyeret szelni. De tisztában vannak azzal is, hogyha *Éber* Antal rideg doktrinái kormányoznák a fővárost, ha kiölnék a közgyűlésből a szociális gondolkodást, a szépérzéket, a város iránt való szeretetet, akkor itt hónapok alatt csak lázadó öklöket látnánk, amelyek a halott várost akarnák mégegyszer megölni.

Szinte szerencse, hogy az apostol, aki nappaljait párnázott ajtajú bankdirektori szobában tölti, nem tud tanítványokat szerezni és próféciái üres puffanással semmisülnek meg. Mert különös tanok ezek. Első látásra szinte konstruktivnak tetszenek. Hát hogyne volna szent és puritán az, aki igazgatói paloták építése ellen harcol? Hogyne lenne a nép kedvence, aki keresztes hadjáratot hirdet a színes szökőkutak ellen? Hát hogyne lenne *Éber* Antal Budapest Gandhi-ja, aki azt akarja, hogy az iskolaigazgatók a jövőben sót árusítsanak a népnek? Csak amikor a részletek mögött meglátja az ember a fenyegető nagy veszedelmet, a szociális és altruisztikus gondolkodás kiölésének féktelen vágyát, akkor derül ki, hogy nem is olyan ártatlan teóriák ezek.

Igenis, rettenetes veszedelem lenne, ha megfogannának ezek a tanok és Budapest székesfőváros megfeledkeznék szociális kötelességeiről. Mert mit jelentene az, ha *Éber* Antal egy „szép" napon győzne a közgyűlési teremben? Azt, hogy megakasztaná a már elhatározott és már folyamatban levő építkezéseket is. Kicsavarná a munkás és vállalkozó kezéből a kis kenyeret, amelyért keserves évek éhezésével fizetett meg. A doktrinák fölényes magaslatáról hirdetett tételek győzelme visszalökné Budapest életét a legszörnyűbb nyomorba, ahonnan már csak az öklök forradalmi megmozdulását lehetne rettegve várni. Ebben a munkában, ebben a veszedelmes, félelmetes konstruktiv tevékenységben senki sem lesz segítőtársa *Éber* Antalnak. Legalább nem lesz segítőtársa olyan ember, akinek a szíve dobog, aki embertársait és városát szereti, aki higgadt ésszel mérlegeli a jövendőt.

Budapest Gandhiját nem fogadja a nép üdvrivalgása Budapest utcáin.

Egy szál ember ötvenezer kisiparos és húszezer munkanélküli ellen

Becsey Antal válasza arra, hogy miért nem üres jelszó a munkaalkalmak teremtése — A házak tatarozása — Telek-kérdések és a közművek problémája az óhegyi Horthy Miklós telepen

Egyik előkelő bankunk vezérigazgatója, aki a városházi közéletben is tevékeny szerepet játszik, legutóbb több hírlapi cikkben kelt ki az akciók ellen, amelyek minél több munkaalkalom teremtése céljából különböző fővárosi építkezések megindítását sürgetik. Mivel az *Egységes Községi Polgári Párt* évek óta programjába vette a gazdasági válság enyhítését és e cél elérése érdekében a lehetőségek határai között állandóan szorgalmazza a szükséges fővárosi beruházások mielőbb való végrehajtását, szükségesnek tartottuk, hogy a párt legkitűnőbb közgazdasági szakértőjéhez, *Becsey* Antalhoz forduljunk felvilágosításért.

Becsey Antal,

az *Egységes Községi Polgári Párt* társelnöke a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— A szóbanforgó tiszteletreméltó gazdaságpolitikustól olyan kijelentések láttak napvilágot, amelyek szerint „munkaalkalmak teremtése" — *üres jelszó*, sőt legutóbbi cikke szerint veszedelmes jelszó, amely *csak arra alkalmas, hogy költsük a pénzt*. Ha az idézett cikkeknek igazuk volna, akkor azonnal abba kellene hagyni az útépítési munkálatokat, az iskolaépítéseket, a szociális intézmények létesítését célzó tervezgetéseket, sőt a Duna-hidak megépítésének előkészítését is. Gazdaságpolitikusunknak

ezzel a követelésével szemben a másik oldalon áll egy óriási tábor: 40—50.000 kisiparos és 15—20.000 munkanélküli munkás.

Ez az 50.000 kisiparos hónapok óta kétségbeesetten várja a tavaszt, amelynek beálltától munkaalkalmakat remél. Húszezer munkanélküli munkás éhezett egész télen át és csak az a remény tartotta benne a lelket, hogy tavasszal mégis csak munkához és kenyérhez jut. Ez a szám állandóan emelkedik. De hol marad az államrezon, amely parancsolóan azt követeli, hogy *tegyünk meg minden szükséges intézkedést a társadalmi békét fenyegető veszedelmek elhárítására*. Azok a kisiparosok, akiknek régi, jobb időkből sikerült valamelyes vagyonkát átmenteniök, felemésztették kis tőkéjüket. Ez olyan óriási közgazdasági kár, amely évek mulva is éreztetni fogja hatását. Ezek a tények — pozitívumok azzal a negációval szemben, amit az idézett cikkek tartalmaznak. A pénz, a tőkegyüjtés nem öncél. Még csak azzal sem szabad érvelni, hogy a főváros ne vegyen fel külföldi kölcsönöket, ne csináljon hosszú évekre szóló adósságokat. Ezzel az érvvel szemben arra a tényre kell hivatkoznom, hogy

a főváros mindig kölcsönből épített. A fővárosi utakat 20 millió aranykoronás kölcsönből építette meg.

Kölcsönből létesítettünk nagyszerű kultúrintézményeket, iskolákat, fürdőket, most pedig hidakat akarunk építeni, vagyis *évszázadokra szóló alkotásokra készülünk*. A munkaalkalom megadja a lelki egyensúlyt, megadja a lehetőséget a családfönntartásra.

Ha elejtenők ezt a gazdasági koncepciót, végveszedelembe, szörnyű katasztrófába sodornánk nemcsak az iparosok és vállalkozók százait, nemcsak a munkástömegeket, hanem az egész gazdasági életet.

— Ami a tavaszra esedékes beruházásokat illeti, hangsúlyoznom kell, hogy az *üzemi beruházások kivétel nélkül lukratív természetűek*. Ezekre azonban csak később kerül sor, mivel előbb meg kell szerezni a külföldi kölcsönt. Az építőiparosság most a *tatarozások elrendelésétől* várja helyzetének javulását. Ugy közegészségügyi, mint közbiztonsági szempontból fontos a tatarozási rendelet végrehajtása és ebben a tekintetben csak elismeréssel adózhatunk úgy a Közmunktanácsnak, mint az állami hatóságoknak, amelyek nagy megértéssel fogadták az építőipari érdekeltségek kívánságát. Itt azonban

föl kell hívnom a hatóságok figyelmét arra, hogy ők maguk járjanak elől jó példával a középületek tatarozásának sürgős elrendelésével.

A háztulajdonosokat hosszú lejáratú kölcsön nyujtásával kell abba a helyzetbe hozni, hogy a tatarozási rendeletet végrehajthassák. A *Községi Takaréknak* lesz a feladata, hogy még a tavasszal *megfelelő hosszúlejáratú kölcsönöket nyujtson a háztulajdonosoknak*. Az erről való gondoskodás ugyanis kétségtelenül községi feladat.

Becsey Antal elmondotta még a *Fővárosi Hirlap* munkatársának, hogy *Albertfalva a fővároshoz szeretne csatlakozni*. Albertfalva kívánságát magáévá tette Pest vármegye is és a csatlakozás sürgős megvalósítását megokolja az a körülmény is, hogy

a Társadalombiztosító Intézet telepének megépítése és benépesítése révén 1200 fővárosi szavazó költözött Albertfalvára.

Az új fővárosi törvény következtében ezek nem vehetnének részt az új fővárosi községi választásokban. Közérdek, hogy ezt a csatlakozást maga a törvényhozás elősegítse és pedig úgy, hogy *a most tárgyalás alatt álló fővárosi törvényjavaslatba fölvétessék egy olyan rendelkezés, amely szerint úgy, mint a csepeli kikötő, Albertfalva is Budapest székesfőváros területéhez csatoltatik.*

A tavaszi közmunkák között szerepel az óhegyi *Horthy Miklós-telep* megépítése is. Ebben a tárgyban legutóbb a városházán a népjóléti minisztérium szakreferenseinek a bevonásával értekezlet volt, amelynek eredményéről *Becsey* Antal a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Az értekezleten a *telek-kérdéseket* tisztáztuk. Komplikációkat idézett elő ugyanis az a körülmény, hogy a beépítésre szánt területen nemcsak a fővárosnak, hanem az államnak, sőt magánosoknak is vannak telkei. Ezen a területen tehát

csere-berélésnek kell megindulnia, hogy egységes telekkomplexum jöjjön létre

és összefüggő nagy kompakt terület álljon rendelkezésére az óhegyi telep építkezésének. További kérdés

a közművek megépítése, a csatornázás, a villanyvilágítás bevezetése. Ezekről a kérdésekről egy későbbi értekezleten tárgyalunk, annyi bizonyos, hogy a főváros ezeket a költségeket nem viselheti.

— Az óhegyi Horthy Miklós-telep megépítésének mindenesetre lesz egy közlekedési előnye is. Most már bizonyos ugyanis, hogy a gyömrőiúti villamosvasúti vonal megépül. A maglódiúti villamosvonalat meg kell hosszabbítani és leágaztatni erre a telepre. A villamosvonal tehát keresztül megy majd az óhegyi telepen, átmegy a Gyömrői útra és a Kápolna téren lesz a végállomása. A Gyömrői úton sok gyártelep van, mindenképpen megokolt volt a villamosvasúti vonalnak a megépítése.

Féléve hever a halálsorompó-akta, pedig tizenkétmillió pengős közmunkát jelent

Kozma Jenő nyilatkozata a fővárosi törvény reformjának tárgyalásáról és egyéb aktuális kérdésekről

A képviselőház még a karácsonyi szünet előtt megkezdte a fővárosi törvényjavaslat tárgyalását, de a vita olyan széles kereteket öltött, hogy *befejezése még nincs közel.* Minden egyes szakasznál éles összecsapásokra kerül a sor, de a képviselőház minden egyes alkalommal fölényes többséggel veti el az ellenzéki indítványokat. Bármeddig is húzódik el a vita, annyi bizonyos, hogy

még április havában a javaslat törvényerőre emelkedik,

a törvényhatósági bizottság életében tehát *még ebben az évben bekövetkeznek azok a változások, amelyek egészen új formát adnak a városházi adminisztrációnak.*

Kozma Jenő dr.,

az *Egységes Községi Polgári Párt* elnöke, akinek *minden indítványa többséget kapott a Házban,* a vita várható alakulásáról és a reform életbeléptetésének legközelebbi konzekvenciáiról a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— *A nehezebb szakaszokon már átjutottunk.* Nem hiszem, hogy különösebb bonyadalmak támadhatnának a még letárgyalásra váró szakaszok bármelyikénél is. A javaslat most már rövidesen törvényerőre emelkedik, de gyakorlati életbeléptetéséről csak később történik érdemleges döntés. Annyi bizonyos ugyanis, hogy a főváros jövő évi költségvetését még a jelenlegi törvényhatósági bizottság fogja megállapítani, amely változatlanul folytatja működését mindaddig, amíg az új választásokat ki nem írják.

Nem lesz tehát semmi változás a jelenlegi törvényhatósági bizottság életében és működésében az év végéig,

nézetem szerint ugyanis az *új választásokat november végén, vagy december elején fogjuk megtartani.* Addig minden folyóügyet elintézünk, betöltjük a megüresedő állásokat, elintézzük az esetleges nyugdíjazásokat, egyszóval *minden fennakadás nélkül folyik majd az autonómia adminisztratív tevékenysége.*

A legaktuálisabb városházi problémákról egyébként *Kozma* Jenő a következőket mondotta:

— *A különböző beruházási tervek* végrehajása tekinetében egyelőre újabb döntés nem várható. A *Vízművek* halaszthatatlanul sürgős beruházásait a most felveendő függőkölcsönből fogjuk végrehajtani. A többi beruházási tervvel várni kell addig, amíg a nagy üzemi kölcsönt előteremthetjük. Van azonban egy rendkívül sürgős probléma, amely még nincs megoldásra előkészítve. Ez a *halálsorompók ügye.* A ceglédi vasút fölemelésének a tervei teljesen elkészültek. A költségvetés szerint e tervek végrehajtása *tizenkétmillió pengőt igényel.* Annál is inkább sürgős volna a végleges döntés előkészítése, mert hiszen itt

rengeteg kisembert, földmunkást és napszámost lehetne munkához juttatni.

A kereskedelmi miniszter úr tudomásom szerint már *több mint egy félévvel ezelőtt leiratot intézett a fővároshoz, de a leirat valamelyik fiókban hever.* Végre itt volna az ideje, hogy a főváros illetékes tényezői leüljenek a zöldasztalhoz tárgyalni az illetékes kormányférfiakkal.

— Ami az üzemi beruházásokat illeti, felfogásom szerint

minden más tervet meg kell előznie a budapesti víz megtisztításának.

A szennytől végre meg kell szabadítani a budapesti lakosok ivóvizét. Mihelyt a Vízművek megkapja a szükséges összeget, az első teendőnek ennek kell lennie.

Kozma Jenő végül elmondotta még a *Fővárosi Hirlap* munkatársának, hogy a főváros tanácsának meg kell tennie a szükséges lépéseket az *új Rókus-kórház* építéséhez való állami hozzájárulás kérdésének tisztázása érdekében. A főváros négymillió pengőt tartalékol erre a célra, de

egyelőre még csak remény sincs az építési munkálatok megindítására,

mert a népjóléti miniszter még nem adott választ arra a kérdésre, hogy az állam mikor és mennyivel járul hozzá a költségekhez. Addig pedig, amíg ez a kérdés tisztázva nincsen, hiábavaló minden tervezgetés.

SZÉKELY és MOTTL
OKL. MÉRNÖK, ÉPITŐMESTER, ÉPITÉSI VÁLLALKOZÓK
BUDAPEST, III., LAJOS U. 92, IV. EMELET.
TELEFON: AUTOMATA 625—78. SZ.

AGYAGCSÖVEK
és csatornázási cikkek
HUBERT ÉS TSA B.T.
Budapest, VI, Liszt Ferenc tér 4
TELEFÓNSZÁM: AUTOMATA 22—67

STRASSIL szilikátút az olcsó modernizált makadámut, Siliphalt felületi kezelés teljes portalanításra
Vegyitermékek Rt. ● Just Kornél mérnök
BUDAPEST, VII. KER., KERTÉSZ UCCA 29. SZÁM

DUNÁNTULI MÉSZ-, TÉGLA- és KŐIPAR RT.
Központ: BUDAPEST, V., GÉZA UCCA 5
Telefon Automata 218—05, 218—06. Sürgönycím: DUNMÉSZ
Szállít: Meszet, mészkövet, bazaltkavicsot. Vállal mindennemü kőfaragó-munkát

Karászek Ferenc
Kazán és tartálygyár Telefón: L. 915—07
Budapest, VI., Váci-út 163

SCHIFF MIHÁLY
paszományos-mester, Budapest, IV.
Prohászka Ottokár ucca 8. (Félemelet)
EZÜST ÉREMMEL KITÜNTETVE. + TELEFON: AUTOMATA 834-76.
A legszebb kivitelben készítek mindenféle butorpaszományt, plimó- (paplan) zsinórt, horgolt rózsát, csillag gombot és gombáthuzást. Női ruhadiszeket, bojtokat, rojtokat, öveket, a legprecizebb, művészi kivitelben. Csillárzsinórokat, továbbá selyem- és gyapjúfonal- adjusztálást és minden e szakmába vágó munkát.

BITUMEN ÚTÉPÍTŐ R.T.
Budapest,
IX., Ferenc körút 46.

KIRCHKNOPF ISTVÁN Alapitási év 1897 Tel.: Aut. 851-39
Épület- és portálüveges üveg-, tükör-, porcellán-, ródeny- és lámpakereskedés. Aranyhalak és haltartók, aquariumok nagy választékban. Vállalok: mindennemü üvegcsiszolást, épületüvegezést és üvezetők vízmentesitését
BUDAPEST, IX., KÁLVIN TÉR 8. SZ. (Ref. templom mellett)

„KAMMI" faárúgyár
Ujpest, Baross ucca 37. :: Telefón: 947—30.
Gyárt: Kammi faszönyeget és mindenfajta faárut

KOSZTELÁN MIKSA
MŰSZAKI ÉS OLAJ NAGYKERESKEDŐ
Telefon: Aut. 287-19. BUDAPEST, VI., Eötvös u. 23/b.

MAGYAR ELEKTROMÜVEK
SZENTIRMAY BÉLA
BUDAPEST, VIII., BAROSS UCCA 86.
TELEFON: JÓZSEF 422—87.
Villamos főző-, fütőkészülékek, porszivó-, padlófényesitő- és kézszárítógépek gyára

Révész János
cement-, márványmozaik- és mükőárúgyár, betonipari vállalat.
Burkoló-, mükő és csatornázási munkák. TELEFON: Ujpest 198.
Központi iroda: UJPEST, ŐSZ UCCA 14.

ÜVEGFESTÉSZETI ÉS ÜVEGMOZAIK MŰTEREM
PALKA JÓZSEF
Magyarország ezüstkoszorús üvegfestőmestere
Budapest, VIII., Baross-u. 59. Tel. J. 302-28. Alapittatott 1894

FISCHER ÉS HARTMANN
mázolómesterek
Budapest IV, Képiró ucca 3. sz. TELEFON: A. 847-73
Fióküzlet: IX. ker., Tompa ucca 30. szám

HEISSENBERGER JÓZSEF
Kövezőmester és útépitési vállalkozó
BUDAPEST, IX., VÁGÓHID UCCA 9/b SZ.

SCHEIBER MIKLÓS OKLEVELES GÉPÉSZMÉRNÖK
Központi fütés, vízvezeték és egészségügyi berendezések
Budapest, VII., Vörösmarty ucca 19. Telefón: József 415-98.

Gyárak, raktárak, garageok, kórházak, középületek részére
préselt acélajtók
préselt acélkapuk
tetszetős-tartós-tűz- és betörés biztos.
haas és Somogyi

Összerakható könyvszekrények
rekeszenként minden irányban nagyobbithatók és pótolhatók.
PRAKTIKUS ÉS OLCSÓ
Lingel Károly és Fiai
Első Magyar Faáru- és Butorgyár.
Budapest, VII. ker., Rózsa ucca 4—6. szám
Kérjük 120 szobából álló állandó kiállításunk megtekintését.

DONA DÖME ÉS TÁRSA
PAPIR ÉS IRÓSZEREK GYÁRI RAKTÁRA
a „PAPIRMALOM"-hoz
Tel.: Aut. 877-15 Alapitva 1790-ben
Budapest, IV., Aranykéz ucca 6

HORTOBÁGYI JUHTÚRÓ
Mindenütt kapható! Termelt: Orsz. Magy.
TEJSZÖVETKEZETI KÖZPONT

MAYER OTTÓ egészségügyi berendező központi fütés, szellőztetés és fürdőberendezési vállalata. Épület- és díszműbádogos, légszesz, vízvezeték, csatornázás és szivattyú berendezési telepe. Budapest, VII, Barcsay u. 9. Tel J. 360-70

STOBBE KÁLMÁN
ÉPITŐMESTER
BUDAPEST, V., VISEGRÁDI UCCA 9.
TELEFON: 875—93

Csak **BRÁZAY** piperészappant használjon!

Tárgyilagos megvilágításban a ÉHV tranzakciójának ügye

Beruházás és pénzügyi helyzet — Budapest és környéke egységes közlekedésének megvalósítása - Hivatása az élelmezés megjavításában

Hétfőn este foglalkozik az *Egységes Községi Polgári Párt*, valamint a *Keresztény Községi Párt* a HÉV megváltásának nagyfontosságú kérdésének körülményeivel, amelyek mindkét helyen párthatározatot fognak eredményezni.

Amint a *Fővárosi Hirlap* multheti számában már jelentettük, az *Egységes Községi Polgári Pártnak* a BSzKRT igazgatóságában helyetfoglaló tagjai különvéleményt jelentettek be a BSzKRT szakvéleményével szemben a HÉV megváltásának ügyében. A különvéleményt a szakember alaposságával és nagy perspektivájú részletességgel *Bacsinszky* Vladimir készítette el és nyujtotta be az elmult hétfőn *Sipőcz* Jenő dr. polgármesternek. Mint ugyancsak megírtuk, ehhez a különvéleményhez a BSzKRT számos igazgatósági tagja — pártkülönbség nélkül — csatlakozott.

A különvélemény egyébként — amely *Kozma* Jenő elnöklése mellett az *Egységes Községi Polgári Párt* hétfő esti ülését foglalkoztatja, — lényegében a következőkben vitatja a BSzKRT igazgatósági többségének véleményében foglaltakat:

Mi a HÉV vagyona?

A szakvélemény elsősorban megállapítja, hogy a *HÉV*-nek három saját vonala van éspedig: a Budapest—gödöllői; a Budapest—szentendrei; a Budapest—Budafok—nagytétényi és törökbálinti. E saját vonalakon kívül: a Haraszti—Ráckevei Helyi Érdekű Vasutat is a HÉV tartja üzemben. E négy vonal hossza: 149.78 kilométer, a vágányok hossza 301.8 kilométer. A hálózathoz 50 iparvágány csatlakozik.

A MÁV-al kötött és a felmondási jog kizárásával 1929 augusztus 1-től 1949 július 31-ig terjedő szerződés értelmében a *HÉV* tartja üzemben a *MÁV* Buda—Filatorigát—Császárfürdő és a *MÁV* Óbuda-Aquincum vonalakat.

Ennek ellenében a *MÁV* fizet a forgalom lebonyolításáért a *HÉV*-nek minimális évi 440.000 P-t. Ha az árumennyiség emelkedése 10%-ot meghalad, úgy a *MÁV* minden további koesi után 4 pengőt fizet. Ez alapon a *MÁV* által fizetendő összeg *az 1930. évben előreláthatólag eléri a 600.000 pengőt.*

Néhány kisebb bevételi forrás megemlítése után a különvélemény a következő adatokat közli:

A kereskedelemügyi miniszter által kiadott különböző engedélyokirati függelékek szerint *a HÉV építési és üzletberendezési tőkéje 1925 január 1-én: 66,319.520 ar. K-t* vagyis 76,930.000 pengőt tett ki.

Ugyanezen vonalak építési költsége a mai munkabérek és anyagárak figyelembevétele mellett ennek az összegnek kétszeresét is meghaladná.

Az eredeti megépítési és üzletberendezési tőke fedezéséül kibocsáttatott 71,515.900 aranykorona névértékű *részvény*, felosztva 357.579 ½ darab egyenként 200 aranykorona névértékű címletre és 5,574.400 aranykorona névértékű *kötvény*.

Időközi törlesztés, valamint a részvénytőke 43.157%-os és a kötvénytőke 15,105%-os felértékelése folytán 1929 december 31-én a *HÉV részvénytőkéje:*

348.741 ½ darab részvény à 100	34,874.150.— P
8.838 ½ darab élv. jegy à 100	883.800.— „
összesen:	35,757.950.— P

kötvénytőkéje:

1,298.200 K n. é. vagyis .	227.185.— P

1925 óta a *HÉV* összesen 10,944.696.45 P értékű új beruházást hajtott végre. Az új beruházások fedezetét függőkölcsön képezi, amelyet 1930 március 1-én rendeztek.

Mit kér a Banque Commerciale?

A *HÉV* engedélye 1998 július 26-án jár le. Ennek *meghosszabbítása nincs kizárva*, a meghosszabbítás lehetőségét bizonyítja az a körülmény, hogy az eredetileg 1978. évben lejáróként megállapított háramlási határidőt az 1908. évi XXXIII. tc. alapján 1998. évi július 28-ig hosszabbították meg.

Az 1908. évi XXXIII. tc. 18. §-ának 2-ik bekezdése értelmében az engedélyokirat keltétől (1908 július 28) számított 90 év leteltével, azaz *1998 július 28-án a vasútvonalak tehermentesen átadandók az államnak.*

Az 1880. évi XXXI. tc. és az 1880. évi IV. tc. értelmében az állam a vasutat meg is válthatja éspedig:

1. bármikor 1938 előtt is, *ha a HÉV oly csatlakozást nyer, mely annak összekötő, vagy átmeneti útirányi jelentőséget ad, továbbá mihelyt a törvényhozás a vasutat fővonalnak nyilvánítja.* Ez esetben a megváltási ár *egyösszegben esedékes és az engedélyokmányban megállapított építési tőkénél kisebb nem lehet;*

2. 1938 júliustól kezdve az államnak *feltétlen megváltási joga nyílik meg.* Ez esetben a megváltási ár *nem tőkében, hanem az engedélyidő hátralevő tartama alatt fizetendő évjáradékban egyenlítendő ki,* mely évjáradék összegét a vasút utolsó 7, illetőleg a 2 legrosszabb év levonása után fennmaradó 5 üzletévi tiszta jövedelmének átlaga képezi. Az eredeti engedélyokirat szerint azonban *az évjáradék a befektetett tényleges építési és üzletberendezési tőke 5%-ánál kevesebb nem lehet.*

A felértékelés keresztülvitelekor ezt a törvényes szabályozást akként módosították *a HÉV és a kereskedelemügyi kormány között*, hogy a megváltási évjáradék minimuma az 1925 január 1-e előtti *aranykorona értékű* építési és üzletberendezési tőkével azonos *pengőtőke 4%-a* és az újabbi beruházások 5%-a.

Egy most történő megváltás esetén a 68 éven át fizetendő megváltási évjáradék tehát kitenne:

66,319.520.— P tényleges építési tőke 4%-át . . .	2,652.780.— P
11,000.000.— P új beruházás 5%-át	550.000.— „
összesen:	*3,202.780.— P*

Ezzel szemben a *Banque Commerciale* ajánlata *csak évi 2,100.000 pengőt és ezt is csak 30 éven át követeli.*

Az engedélyidőből még hátralevő 68 év alapulvételével a megváltási járadék 7%-al tőkésített mai értéke *45,276.000 P*, holott a *Banque Commerciale* ajánlati ára *mindössze 26,059.000 P.*

Nem lehet kétséges egyébként, hogy a székesfővárosnak felajánlott *HÉV* részvények *olyan vagyonértékek, amelyekre a székesfővárosnak eddig semmi igénye nincs és azokat egyedül vétel révén szerezheti meg.*

Részletes számítás

Az engedélyokirat 9-ik §-a értelmében a *HÉV szabadon állapítja meg tarifáját*, amelynek maximális tétele személy- és kocsikilométerenként a II. osztályban 11.6 pengőfillér, a III. osztályban 6.96 pengőfillér. A havibérletek kiadására a *HÉV* kötelezve nincs, de ilyeneket ezidőszerint kiad. Az engedélyokirat szerint tanulóbérletjegyeknél 33⅓%, a munkáshetijegyeknél 40% kedvezmény adandó, a menetjegyárakból. Ezzel szemben a *HÉV* ezidőszerint *a tanulóbérletjegyeknél 50—90%, a munkáshetijegyeknél 40—80% engedményt ad.*

Noha erre *kötelezve nincs*, a *HÉV kiad a BSzKRT-ra is érvényes átszálló-, menettérti, heti és havi bérletjegyeket, amelyek az utasra nézve még további kedvezményt biztosítanak.*

Ezidőszerint az érvényben lévő tarifa az összes relációkban az engedélyezett maximumon *lényegesen alul marad.*

A luxembourgi *Banque Commerciale* a *HÉV* összes forgalomban lévő részvényeit, de *minimum azok 75%-át ajánlja fel Budapest Székesfővárosnak.* A részvények vételára, a részvénytőke 100%-ának alapulvétele mellett 30 éven át fizetendő 2,100.000 pengő járadék. *E járadéktőke értéke* az ajánlatban foglalt 7%-os kamatozás figyelembevételével *26 millió 59.000 pengő.* A vételárat a székesfőváros 7%-kal kamatozó kötvényekben fizeti ki az eladóknak, akik e kötvényeket *teljes névértékben* veszik át.

E kötvények kiszolgáltatása ellenében a székesfőváros 347.950.5 *HÉV* részvényt, 9.629 *HÉV* élvezeti jegyet, továbbá *ingyen* 6.585 *Haraszti-ráckevei HÉV elsőbbségi részvényt* és 683 *Haraszti-ráckevei HÉV* élvezeti jegyet kapna.

Amennyiben a székesfőváros nem az összes *HÉV* részvényeket venné meg, úgy a *kikötött annuitás arányalagosan csökkennék.*

Az ajánlat szerint 1—1 részvény vételára kb. 74 pengőt tesz ki; e bruttó vételárból leszámítandó azonban kb. 20%, mert a 7%-kal kamatozó székesfővárosi kötvények nemzetközi pénzpiaci 85%-os jegyzése és az ajánlat által konsziderált parin való átvétel között *15%-os differencia áll fenn és emellett az eladó vállalja a jegyzési díjak, kibocsátási illetékek és elhelyezési költségek fedezését is, amely költségek további kb. 5%-ot tesznek ki.*

Egy-egy HÉV részvény vételára ennek figyelembevételével tehát csak *60 pengő.*

Ebből az összegből is levonandó azonban részvényenként kb. 20 pengő. A 30 évre kötelezett évi 2,100.000 pengős annuitás letörlesztése után ugyanis a főváros további 38 évig *ingyen élvezi a vasút jövedelmét*, e jövedelemből pedig *1—1 részvényre kb. 20 pengő esik.*

Ennek figyelembevételével egy *HÉV* részvény tulajdonképpeni vételára az ajánlat szerint *mindössze 40 pengő*, illetőleg a következőkben említendő sorsolás útjáni részvénytörlesztés figyelembevételével, melyből egy-egy részvényre kb. 3 pengő esik, *mindössze 37 pengő.*

Mennyire becsüli a BSZKRT a HÉV-et?

Az ajánlat elgondolása szerint a főváros tőkeértékében 26,059.000 pengőt kitevő járadékért *megszerzi a HÉV összes részvényeit.*

Tekintettel arra, hogy a főváros ezt a 26,059.000 pengő vételárat 30 éven át visszafizetendő kötvényekkel egyenlíti ki, a kötvénytartozás 30 év mulva teljesen le lesz törlesztve, úgyhogy *a HÉV részvények 30 év mulva teljesen ingyen maradnának meg a főváros birtokában. Ettől az időponttól kezdve a főváros még további 38 évig fogja a HÉV tiszta jövedelmét élvezni.* Ha ezt a tiszta jövedelemet csak 2,100.000 pengővel vesszük fel, mint legpesszimisztikusabban kalkulált minimummal, *úgy ezáltal a székesfőváros további 27,705.000 pengő tőkéhez jut ingyen.*

Tekintettel pedig arra, hogy a főváros tulajdonába kerülő HÉV részvények, melyek az engedélyokirat értelmében a koncesszió lejárta előtt teljesen törlesztendők, az üzleti jövedelem terhére évenként kisorsoltatnak és 100 pengő n. é.-ben beváltatnak, a székesfőváros e sorsolás útján az engedély lejártáig a megveendő 347.950 darab részvényért összesen 34 millió 795.000 pengő tőkét készpénzben vissza fog kapni.

A fenti alapgondolat mellett az ajánlat felett való döntés csak két szempont elbírálását feltételezheti:

Mi a jelenlegi értéke annak a vagyonnak, melyet a főváros a *HÉV* részvénypakettjének megszerzése által megvesz;

kell-e a fővárosnak e részvénypakett megszerzése céljából, azaz az annuitás fedezése céljára költségvetési *terheket vállalnia?*

A *BSzKRT* a tanács által feltett ama kérdésre, hogy a *HÉV* vagyontömegének mi a jelenlegi értéke, *csak részben felelt meg.*

A vasútüzem természete szerint az üzem által képviselt vagyonérték legjelentősebb hányada 2 kategoriában rejlik: egyrészt a pályákban és magasépítményekben, másrészt a forgalmat lebonyolító járműparkban. Értékelést a *BSzKRT* jelentése *csak a pályák és magasépítmények tekintetében adott*, míg a járműállomány felülvizsgálatával megbízott *VI. Munkacsoport* szakvéleményében *értékelést nem terjesztett elő.*

Annál értékesebb tehát az ajánlat elbírálása szempontjából az az adat, hogy a *VII. Munkacsoport* a *BSzKRT* jelentésén *végigvonuló legpesszimisztikusabb és szerintünk helytelen értékelés mellett* is a *HÉV* pályának értékét . . . 25,659.157.— P-ben

a magasépítmények értékét pedig 3,686.050.— P-ben

összesen tehát ezen első vagyonérték-kategória értékét, a *gördülő anyag nélkül . . . 29,345.207.— P-ben jelöli meg.*

Ha tehát a székesfőváros a *HÉV* részvénypakettje alakjában *nem kapna semmi egyebet, csak a pályát és a magasépítményeket* (járműpark nélkül), úgy *már ezek alakjában is több, mint 3 millió pengővel nagyobb értéket kapna kézhez, mint a fizetendő vételár egész tőkeértéke.*

A reális becslés

Tekintettel arra, hogy ilyenképpen a *BSzKRT* szakvéleményei a *HÉV* teljes vagyonértékéről *nem adnak becslést*, tájékoztatás kedvéért a következőkben több reális becslési alapot ismertetünk.

A legtermészetesebb értékelési alap a *HÉV*-be ténylegesen befektetett építési és üzletberendezési tőke, amely az eddigiek szerint:

1925 jan. 1-ig	76,930.000.— P
1925 óta újabb beruházások címén	11,000.00.— „
összesen tehát kb.	88,000.00.— P.

A másik reális értékelési bázisa a vasútnak az a költség, amelybe *a vasút megépítése ma kerülne.* Ezt a költséget báró *D'Ornellas*, Európa egyik legkiválóbb vasúti szakértője, aki a *Balfour Beatty & Co.* londoni cég, illetve a *HÉV* angol részvényesei megbízásából 1926 decemberében a helyiérdekű vasutat felülvizsgálta és felbecsülte, figyelemmel arra, hogy a megépítési költségek és munkabérek a háborúelőtti értékeknél 30—40%-kal többet tesznek ki, *minimálisan a tényleg befektetett tőke 130%-ára, tehát közel 114.5 millió pengőre becsülte.*

E helyütt említjük meg azt, hogy véleményében báró *D'Ornellas* a HÉV műszaki állapotáról *mindenütt igen elismerően nyilatkozik.*

Igy a vonalakról megállapítja, hogy *„a vonalak mindenütt igen jók és masszívak, az újabb részleteken, mint pl a gödöllői vonalon, kifejezetten kitünőek."*

„Az elektromos felszerelés elsőrangú".

„A *HÉV* jól fel van szerelve az összes szükséges kocsiszínekkel, javítóműhelyekkel, alkalmazott lakóházakkal, stb., stb., amelyek *mind masszívan vannak építve és jókarban vannak tartva".*

Bármelyikét vegyük a fentebbi értékelési lehetőségeknek számításaink alapjául — mondja a kisebbségi vélemény — a *Banque Commerciale 26,059.000 pengős ajánlata minden esetben a HÉV jelenlegi reális értékének csak töredékét teszi ki.*

A *BSzKRT* III. munkacsoportja által előterjesz-

Morbitzer Nándor építész és építőmester
Budapest, VIII, Üllői-út 66/b.
Telefon: József 310—90.

tett szakvélemény szerint a *HÉV* tőkeszükséglete a székesfőváros által történendő átvétel esetén 28 millió 126.037 pengő volna.

Ez a tőkeszükséglet *három* részből áll:

1. Azonnali esedékességek (függőkölcsönök részbeni visszafizetése, beruházási hátralékok, fuvardíjtartozás, a magyar vasutak egyenlegező helyénél 1929. évi osztalék és egyéb kisebb esedékességek) kiegyenlítésre szükséges	7,124.427.— P
2. Megállapított hiányok pótlására	10,569.793.— „
3. Szükséges és halaszthatatlan beruházásokra	5,656.200.— „
	23,350.420.— P
melyhez hozzáadandó az a . . . mellyel a *HÉV* saját nyugdíjalapjának összesen tartozik.	4,775.617.— „
Összesen:	28,126.037.— P

Ennél a számításnál *a BSzKRT helytelenül és nem tudni mi célból, a valóban felmerülő tőkeszükségletnél lényegesen magasabb összeget irányoz elő.* A valóságban ugyanis *azonnali tőkeszükséglet voltaképpen nincs, mert ezt az 1931 május 1-én lejáró függőkölcsönnel biztosították.*

Egyébként is a *BSzKRT* által az azonnali esedékességek kiegyenlítésére felvett 7,124.427 pengőből levonandó a MÁV-nak a csatlakozó forgalomból eredő követelését képező 1,650.000, a fennmaradó összeg, 5,474.427 pengő pedig *az imént említett függőkölcsönben találja fedezetét.*

A pótlandó hiányok részletezését a *BSzKRT* 8 pontban sorolja fel. A BSzKRT által 10,569.793 pengőben előirányzott végösszeg legfontosabb tétele „a pályák közlekedésbiztonsági szempontból való felújítására" előirányzott 8,338.843 pengő.

Az ebben az összegben előirányzott felépítmény megerősítési munkálatok *többszörösen felülhaladják ama munkálatok terjedelmét, amelyeket a HÉV felügyeleti hatósága, a kereskedelmi miniszter, a forgalom és üzem folytonossága és biztonsága biztosítása céljából előírt.*

A miniszterileg jóváhagyott program szerint a teljes üzem és forgalombiztonság elérésére szükséges sínesere összes költsége 4,538.000 pengő.

Ha eltekintünk attól, hogy ebből is 1,900.000 pengő valójában a Haraszti-ráckevei vasutat terheli, a 4,538.000 pengő összegű pótlás 5 évre oszlik fel a miniszterileg jóváhagyott program szerint és e címen csak évi kb. *900.000 pengő fogja a HÉV költségvetését terhelni 5 éven át.*

A *BSzKRT* áramátalakító állomások pótlására előirányoz 580.000 pengőt; ebből az összegből a közeljövőben előrelátható *maximális forgalmi növekedés mellett is csak 266.056 pengő lehet a tényleges szükséglet* és ez az összeg is fedezetet fog találni a forgalmi növekedésből eredő bevételi többlet keretében.

A *BSzKRT* a munkavezetéktartó sodronykötél és egyéb szerelvények pótlására 133.000 pengőt irányoz elő. Ez az összeg *a tőkeszükségletből teljesen törlendő*, mert a szóbanforgó pótlások, mint normális üzemfenntartási kiadások *a rendes évi költségvetésben vannak előirányozva.*

A *BSzKRT* által 609.330 pengőben előirányzott járműrekonstrukció *felesleges, mert e címen a felügyeleti hatóság nem emelt kifogásokat.* E címen mindössze *csak 85.280 pengő*, 5—6 évre felosztható tőkeszükséglet fog felmerülni és ez is fedezetet talál a rendes évi költségelőirányzatban.

A *BSZKRT* tartalék-anyagpótlás címén felvesz 200.000 pengőt. Tényleges szükséglet ebből csak 106.000 pengő, mint ez a műszaki felülvizsgálati jegyzőkönyvekből megállapítható.

Kisajátítási költségek címén a *BSzKRT* 500.000 pengőt vesz fel. *E költségek teljes összegben elesnek, minthogy azokat az eladó magára vállalja.*

A *MÁV* szolgálatából átvett alkalmazottak után nyugdíjjárulék-tartalék címén felmerülő befizetés összegét a *BSzKRT* 62.000 pengőben veszi fel. Ez téves; *a helyes összeg csak 20.000 pengő.*

A fentiek figyelembevételével a BSzKRT által pótlandó hiányok költsége címén előirányzott 10,569.793 pengővel szemben e címen összesen csak 5,015.336 pengő tőkeszükséglet fog felmerülni.

Felesleges kiadások a BSZKRT kalkulációjában

A szükséges és halaszthatatlan beruházásokat a *BSzKRT* jelentése 10 tétel alatt foglalja össze és azok összértékét *5,656.200 pengőben* jelöli meg.

A 10 tétel közül azonban teljesen törlendők a következők:

1. Az Albertfalva és Budafok községek területén áthaladó vágányok burkolására előirányzott 750.000 pengő, minthogy az albertfalva—budafoki vágányok burkolására nézve a *HÉV-nek semminemű jogi kötelezettsége nincs.*

2. 45 kiselejtezendő jármű pótlására beszerzendő új járművekre előirányzott 1,825.000 pengő, minthogy a *BSzKRT által selejtezésre kijelölt 45 jármű selejtezésére és ennek folytán pótlására semmi szükség nincs, mert e járművek teljesen üzemképes és kifogástalan állapotban vannak.*

Egyébként is *az elmult két év alatt a HÉV által beszerzett 39 darab új jármű nemcsak a mai, hanem annál lényegesebben nagyobb forgalom lebonyolítására is elegendő.*

Törlendő a létesítendő új műhelyek felszerelésére előirányzott 120.000 pengő. Új műhelyeket ugyanis nem kell építeni, tehát az azok felszerelésére előirányzott összeg is elesik.

A görgőscsapágyaknak a motorkocsikba való beépítésére előirányzott 40.000 pengő szintén elesik, minthogy ez az összeg a mérlegben *tartalékolva van.*

Törlendő a cinkota—gödöllői távbeszélő kábel kicserélésére előirányzott 31.200 pengő, *minthogy az elromlott kábelt már kijavították.*

A pesterzsébeti transzformátor állomás átépítésére előirányzott 40.000 pengő elesik, minthogy a transzformátor állomás a követelményeknek *teljesen megfelel.*

Az előirányzottnál lényegesen kisebb tőkeszükségletet kívánnak meg a következő tételek:

Új kocsiszínek építésére, régiek kibővítésére, új műhelytelep és Ráckevén fűtőház és javítószín létesítésére előirányzott 1,600.000 pengő helyett elegendő 200.000 pengő, mert ha ezzel az összeggel a vágóhídi kocsiszínt kibővítik, *úgy a jelenlegi kocsiszínek és műhelyek a szükségletnek teljesen megfelelnek.*

Anyagraktárak, jóléti és egészségügyi intézményekre a *BSzKRT* előirányzott *750.000 pengőt.* Ezzel szemben teljesen elegendő lesz, ha *100.000 pengőt* fordítanak ideiglenes kéziraktárak egyesítésére, mert az anyagraktárak kibővítése, újabb jóléti és egészségügyi berendezések létesítése *felesleges.* Az utóbbiak tekintetében elegendő utalni arra, hogy oly sűrűn közlekedő vasutaknál, mint a *HÉV, külföldön sem szokásos várócsarnokok létesítése és egészségügyi berendezésekkel való felszerelése.*

Ennélfogva a BSzKRT által halaszthatatlan beruházások címén kimutatott 5,656.200 pengő tőkeszükséglettel szemben a tényleges tőkeszükséglet csak 720.000 pengő.

A *HÉV* tényleges tőkeszükséglete tehát a következő:

1. azonnali esedékességek címén felvett	5,474.427.— P
2. megállapított hiányok pótlása	5,015.336.— „
3. szükséges és halaszthatatlan beruházások	720.000.— „
összesen	11,209.763.— P

Jövedelmező-e a HÉV?

A várható üzleti eredmény kiindulási alapjául szolgál a *HÉV* 1929. évi nyereség-veszteség számlájának, a *BSzKRT* szakértői által approbált, tervezete szerinti 1,050.000 P összegű nyereség.

Ehhez hozzáadandók a következő bevételi többletek:

1. A Duna-jobbparti körvasút forgalmának lebonyolításából származó . . . . . alapulvételével;	392.000.— P
2. A *HÉV* által 1929-ben végrehajtott létszámcsökkentés folytán elért megtakarítás a személyzeti fizetéseknél	503.000.— „
3. A nyugdíjazható 9 tisztviselő, 5 segéd- és altiszt és 8 havidíjas, évi illetménye	160.000.— „
4. A főváros kezelése esetén egyes osztályok teljes, vagy részbeni megszüntetése válik esedékessé. Az ezen a címen elérendő megtakarítás évi.	500.000.— „
5. A menetrenden keresztülvihető csökkentések következtében várható üzemi költségmegtakarítás a *BSzKRT* pesszimisztikus számítása szerint évi	190.000.— „
6. Áramköltségmegtakarítás a fővárostól való áramvételezés esetén a *BSzKRT* pesszimisztikus számítása szerint	150.000.— „
7. Házbérmegtakarítás . . . *(és nem 70.000 P, mint azt a BSzKRT felveszi)*	120.000.— „
8. Az üzem — és igazgatás egyéb ágazatának racionalizálásánál elérhető megtakarítás	100.000.— „
Az évi nyereség tehát	3,165.000.— P

Vannak azonban kiadási többletek, amelyeknek összege 708.000 pengő, a várható üzleteredmény tehát a következő:

Nyereség a több-bevételek figyelembevételével	3,165.000.— P
le több-kiadás	708.000.— „
Évi felesleg	2,457.000.— P
Ezzel szemben a székesfőváros által a *HÉV* részvények megvétele esetén fizetendő vételárannuitás csak úgy, hogy *az évi felesleg*ből *a székesfővárosnak a HÉV üzemviteléből még*	2,100.000.— P *357.000.— P*

évi tiszta nyereség maradna.

Ennek az üzleteredménynek kiszámításánál az 1929. évi szállítási bevételeket vettük alapul. Minthogy azonban a szállítási bevételek 1924-től 1929-ig évi átlagban 10.2%-kal emelkedtek a rossz gazdasági viszonyok mellett is, *remélhető, hogy a gazdasági viszonyok javulásával a szállítási bevételek továbbra is 10%-kal fognak emelkedni, ami a fentebb kimutatott üzleti eredményt további évi kb. 1 millió pengővel javítaná.*

A rentabilitás biztosítékai

A *HÉV* várható rentabilitása tekintetében a *BSzKRT* kedvezőtlen eredményeket hoz ki. Egyedül a *HÉV* személyzete fizetésének a *BSzKRT* nívójára való emelését évi 1,266.000 pengővel állítja be a *HÉV* költségvetése terhére. *Ez a kiadási többlet azonban teljesen abszurd,* mert a *HÉV* fizetései a személyzet kifejezett kívánságára a *MÁV*-hoz igazodnak, *a MÁV illetményeinél 15%-kal magasabbak is,* úgyhogy azok mindennemű felemelése *teljesen indokolatlan.* Ellenkezőleg: *a BSzKRT nagy fizetései azok, amelyek redukálandók, mint ezt a legutóbb is nyilvánított közvélemény imperative követeli.*

490.000 pengővel értékeli a *BSzKRT* azt a bevételi kiesést, melyet a *HÉV*-nek a főváros területén levő vonalain érvényben levő 36 filléres átszállójegyek árának a *BSzKRT*-tal azonosan 24 fillérre való leszállítása eredményezne. Ez a kalkuláció is indokolatlan, mert *külföldi mintára ez a leszállítás csak a nap bizonyos óráiban lesz keresztülviendő*, amikor pedig, miután az utasok legnagyobb része bérletjegyes, az átszállójegyek árának leszállítása *csak jelentéktelen bevételi visszaesést okozna*, amit a tarifaleszállítást követő nagyobb utasforgalom nemcsak kiegyenlítene, hanem *felül is mulna.*

E részben rá kell mutatni arra is, hogy éppen legutóbb Bécsben, Berlinben, Párizsban, Prágában a közúti vasutak tarfáit átlag 25%-kal emelték. A legolcsóbb jegykatagória ára ma Bécsben 32 garas, azaz 26 fillér, Berlinben 24 pfennig, azaz 33 fillér.

Nálunk is csak nemrég emelte fel a MÁV 20 százalékkal éppen a személyvonati (és nem a gyorsvonati) tarifát.

Indokolatlan kiadási többletet vesz számításba a *BSzKRT* az értékcsökkenési tartalékalap dotálására 500.000 pengő előirányzásával, minthogy ily javadalmazásra a *HÉV*-et semmi néven nevezendő jogszabály nem kötelezi és a társaság eddigelé is csak azért helyezett évi 100.000 pengőt tartalékba, mert ezt üzleti feleslegei megengedik.

Ugyancsak indokolatlan évi 104.000 pengő rezerválása 5 éven át passzív perek fedezetéül, minthogy az ezen perekből eredő kötelezettségek az ajánlattevőt fogják terhelni.

Az általunk kimutatott évi 2,457.000 pengő felesleg helytállóságát — mondja a különvélemény — mi sem bizonyítja jobban, mint az a tény, hogy 1929 október 10-én kelt részletes és beható tanulmányában a kereskedelemügyi minisztérium vasúti szakosztálya kimutatja azt, hogy a *HÉV*-nek a *MÁV* által történő bérbevétele az *engedélyokirat lejártáig*, azaz 1998-ig oly évi bérösszeg mellett, mely 1931-től 1936-ig fokozatosan emelkedik 1,800.000 pengőről 2,550.000 pengőre és 1936-tól az engedélyidő lejártáig évi 2,550.000 pengőt tesz ki, *„konkrét esetben magasnak az Államvasutak pénzügyi érdekei szempontjából nem tekinthető.* Meggyőződésünk szerint — mondja a kereskedelmi minisztrium vasúti szakosztálya — ezen az alapon az államvasutak a nagyforgalmú és jövedelmű Budapesti *HÉV* vasutak üzemét nemhogy ráfizetés nélkül, de bizonyára *számottevő haszonnal* kezelheti."

Ez a legilletékesebb helyről jövő megállapítás megdönthetetlen bizonyíték amellett, hogy *reális, sőt óvatos az a kalkuláció, mely a HÉV várható évi üzleti feleslegét 2.5 millió pengő körül állapítja meg.*

A jövő perspektívái

Rá kell mutatnunk a *HÉV* várható rentabilitásának kifejtése kapcsán arra is, — mondja befejezésül a kisebbségi vélemény — hogy mindazok az adatok, amelyeket számításaink alapjául vettünk, egy súlyos gazdasági depresszió korszaka által produkált számadatok.

Nyilvánvaló, hogy Magyarország várható gazdasági és ipari fellendülése kapcsán a székesfőváros vicinálisforgalmát lebonyolító vasúthálózat üzleti eredményei, különös tekintettel az ehhez a hálózathoz kapcsolt 50 iparvágányra *oly tempóban fognak emelkedni, amely sokszorosan felül fogja mulni a fentebbi mindenkor pesszimisztikus és óvatos kalkulációkban előirányzott üzleteredményt.*

A *HÉV*-nek a főváros által történő megszerzése nemcsak szorosan vett pénzügyi, de *általános városés közgazdasági szempontokból is óriási lehetőségeket rejt magában.*

A *HÉV*-nek a főváros kezelésébe vétele *gyorsabbá, jobbá és olcsóbbá fogja tenni a főváros élelmezését*, mert nem lesz akadálya annak, hogy a fővárost tápláló községekből befutó *HÉV* vonatok *átrakás nélkül közvetlenül a vásárcsarnokokig fussanak.* A *HÉV* ugyanis teherforgalomra is be van rendezve és *forgalmának 20%-a már most is teherforgalomra esik.*

Nagyjelentőségű a tranzakció lakáspolitika szempontból is, mert a *HÉV* saját kezelésbe vételével *a székesfőváros kezébe fog kerülni a perifériák, valamint a környező községek lakáspolitikájának közérdekű befolyásolása.*

Végül rá kell mutatnunk arra is, hogy a *HÉV* megszerzésével a fővárosnak *módjában lesz megvalósítani az egységes tarifát, tehát azt az intézményt, mely nélkül ideális községi közlekedési politika el nem képzelhető.*

Közúti gőz- és motorhengerlést vállal WOLFF ERNŐ
Sürgönycím: WOLFFERNŐ
Tel.: Lágymányos 13-82 Budapest-Kelenföld, Budaörsi-út 101

RAKOVSZKY IVÁN,

a Közmunkatanács elnöke nyilatkozik a Fővárosi Hirlapnak

BUDAPEST-FURDŐVÁROSRÓL

Ripka Ferenc főpolgármester a főváros közigazgatási bizottságának legutóbbi ülésén bejelentette, hogy a *Fővárosi Közmunkák Tanácsa* eszmei tervpályázatot ír ki *Budapest-Fürdőváros* megépítésére, illetve azoknak az intézményeknek a létesítésére, amelyek alkalmasak lesznek Budapest székesfőváros fürdőváros-jellegének kidomborítására. A főpolgármesternek ez a bejelentése osztatlan örömet keltett mindenfelé, nemcsak azért, mert végre megtörténik az első konkrét lépés Budapest-Fürdőváros eszméjének megvalósítása felé, hanem azért is, mert a nagy válsággal küzdő fővárosi iparos-társadalom hosszabb időre szóló munkaalkalmat remél ennek a tervnek a végrehajtásából. Beszéltünk ebben az ügyben

Rakovszky Iván

nyug. belügyminiszterrel, a *Fővárosi Közmunkák Tanácsának elnökével*, aki a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Az eszmei tervpályázat kiírásáról mindaddig nem tehetek konkrét nyilakozatot, amíg ebben a kérdésben a Közmunkatanács nem hozta meg döntését. Annyi bizonyos, hogy melegen pártolom ezt az eszmét és valóban

az a tervem, hogy Budapest székesfőváros fürdőváros-jellegének kidomborítása tárgyában eszmei tervpályázatot szeretnék kiiratni.

Én azonban csak végrehajtója vagyok a Közmunkatanács akaratának és ez az akarat az eszmei tervpályázat konkrét kiírására vonatkozóan még nem nyilatkozott meg.

Arra a kérdésre, hogy egyénileg milyen elgondolása van *Budapest-Fürdőváros* megépítéséről, *Rakovszky* Iván a következőket felelte:

— Én, mint a Fővárosi Közmunkák Tanácsának az elnöke csupán városrendezési szempontból nyilváníthatok véleményt. Nekem ebben a tekintetben az az elgondolásom, hogy

az Attila körút környékét be kell építeni, viszont a meredek területeken parkokat kell létesíteni

s a meglévő parkokat fejleszteni kell — annál is inkább, mert a közműveknek ezeken a területeken való kiépítése és az úthálózat kiterjesztése elviselhetetlen költséggel járna. Régi kedves gondolatom, hogy ebben a parkban változatlanul *meg kell hagyni egy festői tabáni uccát, amely érintetlenül megőrizné ezt a régi városképet és így megőrizné a régi szép Tabán emlékét.* Ez a megépítendő park a Gellért-fürdő jelenlegi parkjával együtt, valamint a közbeeső területen megépítendő más fürdők és gyógyszállók parkszerű kertjeivel együtt az *egész gellérthegyi oldalra kiterjedne.* Amikor a Közmunkatanács elnöki székét elfoglaltam, kifejezésre juttattam azt a felfogásomat, hogy

a Gellérthegy lejtőit a székesfőváros centrális parkjává kell kiképezni.

A Gellérthegy a Belvárostól puskalövésnyire terül el, ha tehát ezen az oldalon nagykiterjedésű parkot létesítünk, nemcsak a főváros lakosságának teszünk komoly szolgálatot, hanem idegenforgalmi szempontból is üdvös és előnyös munkát végzünk. *Ennek a parknak a megépítése elengedhetetlen előfeltétele a fürdőváros-jelleg kidomborításának.*

— Ennyi tartozik énrám. Ami maguknak a fürdőintézményeknek a fejlesztését és esetleg új gyógyszállók építésének a problémáját illeti, ez speciálisan fővárosi kérdés, amelybe én nem szólhatok bele.

Rakovszky Iván nyug. belügyminiszternek ez a nyilatkozata reményt nyujt arra, hogy végre megindulnak a konkrét tárgyalások ennek a régi és megvalósításra alkalmas tervnek a végrehajtásáról. Utalunk ez ügyben *Bud* János kereskedelmi miniszternek a *Fővárosi Hirlap* egyik legutóbbi számában tett nyilatkozatára, amely szintén alkalmas plattformot teremt komoly elhatározások számára. Most a főváros vezetőségén van a sor, hogy végre nyilatkozzék: *akarja-e Budapest-Fürdőváros gondolatának valóra váltását.*

2452/1930—A. szám. Elektromos Művek.

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest Székesfőváros Elektromos Művei igazgatósága nyilvános írásbeli versenytárgyalást hirdet a Budapest I., Budafoki út 52. sz., 4047. új hrsz. alatti kelenföldi telepen létesítendő III. számú kazánház **vasszerkezeti és az azzal szorosan összefüggő lakatosmunkálataira.**

Az alább megjelölt helyen átvehető feltételek értelmében szabályszerűen kiállított írásbeli ajánlatok magyar nyelven szerkesztve, az egységárak megjelölésével (egységáras versenytárgyalás) teendők.

Budapesti (Budapesten cégjegyzett) vállalkozók ajánlataikat postán nem küldhetik be.

A szabályszerűen aláírt s az előírt okmánybélyegekkel ellátott pengőértékű, tanukkal láttamozott ajánlatok felirattal ellátott, lepecsételt borítékban nyujtandók be.

Az ajánlatokat **1930. évi április hó 12-én délelőtt 10 óráig** Budapest Székesfőváros Tanácsa XII. (világítási és vízvezetéki) ügyosztályának kezelőirodájában, a kezelőfőtiszt kezeihez (Központi városháza, II. em. 295. sz.) kell benyujtani, vagy oly időben postára adni, hogy az ajánlat a jelzett határidőig a tanácsi XXI. ügyosztályhoz beérkezzék.

A fenti munkákra az ajánlati végösszeg után számított 2 százaléknak megfelelő összegű bánatpénz teendő le a „Vállalati feltételek"-ben körülírt módon.

A fent megnevezett határidőre beérkezett összes ajánlatok ugyanazon a napon déli 11 órakor a tanácsi XII. ügyosztályban fognak nyilvánosan felbontatni, mely eljáráson az ajánlattevők vagy azok igazolt képviselői jelen lehetnek.

Az ajánlattevők ajánlataikkal végleges döntésig, de legkésőbb 30 napig kötelezettségben maradnak.

Kizárólag csak oly ajánlatok vétetnek figyelembe, amelyek a „Külön kikötések"-ben foglaltaknak szigorúan megfelelnek. A versenytárgyalási hirdetést, az ajánlati ürlapot, a vállalati feltételeket, az általános és részletes munkafeltételeket, a külön kikötéseket, a költségvetést, a pályázó által már végzett hasonló munkák feltüntetésére szolgáló ürlapot a jelentkező ajánlkozni szándékozók az Elektromos Művek építési irodájában (V., Váci út 74. IV. em. 438.) hétköznapokon délelőtt 9 és 12 óra között 20 pengő lefizetése ellenében megszerezhetik.

A tervek dr. Bierbauer Virgil építész irodájában (IV., Váci ucca 71. sz. IV. em.) tekinthetők meg délelőtt félkilenctől féltizenegyig, ahol a szükséges műszaki felvilágosítások is megadatnak.

Az Elektromos Művek igazgatósága fenntartja magának azt a jogot, hogy a beérkezett ajánlatok között, tekintet nélkül az ajánlott árakra, szabadon választhasson, hogy a munkát vagy szállítást az ajánlattevők között tetszése szerint megoszthassa vagy amennyiben a versenytárgyalás eredményét kielégítőnek nem találná, úgy újabb nyilvános vagy korlátolt versenytárgyalást tarthasson, esetleg a munkák vállalatbaadása tekintetében másként is intézkedhessék, illetve a vállalatbaadástól teljesen eltekinthessen.

A munkák kiadása csak akkor fog megtörténni, ha a szükséges hitelösszeg az Elektromos Műveknél rendelkezésre fog állani.

A szóbanforgó munka kényes természetére és a kivitel nehézségeire való tekintettel a munka csak oly pályázó cégnek fog odaítéltetni, amely kimerítően és hiteltérdemlően igazolni képes, hogy hasonló műszaki jellegű munkát, mint önálló cég sikerrel végzett.

Az Elektromos Művek igazgatósága kijelenti, hogy a munkák odaítélése iránt hozandó határozatai ellen jogorvoslat csak birtokon kívül vehető igénybe.

Budapest, 1930. évi március hó 20-án.

Budapest Székesfőváros Elektromos Művei igazgatósága.

Magyarország aranykoszorús mestere
SZLEZÁK LÁSZLÓ
harang- és ércöntöde, harangfelszerelés és haranglábgyár
BUDAPEST, VI., Frangepán ucca 77. szám
Telefon: Aut. 913-53

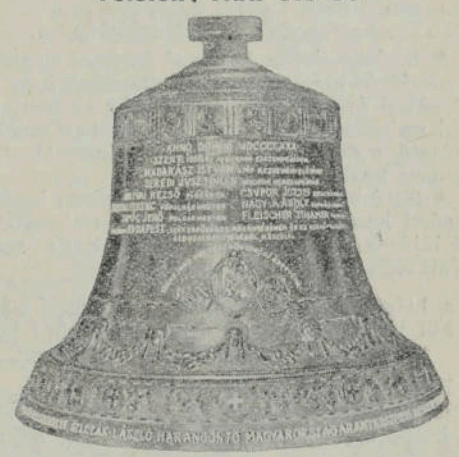

Bazilika részére készült 7500 kg új harang
Az 1900. évi párizsi világkiállításon díszoklevéllel, 1921. és 1923. évi vasipari kiállításon aranyéremmel, az 1925. és 1926. évi kézműipari tárlaton kormánydíszoklevéllel, 1927. és 1928. évi budapesti, székesfehérvári, szentesi és szombathelyi kiállításokon nagy aranyéremmel kitüntetve. — Számos egyházi elismerőlevél! — Költségvetéssel díjmentesen szolgál! Előnyös fizetési feltételek!

Fővárosi Hirlap
Az Egységes Községi Polgári Párt hivatalos lapja.
*
Előfizetési árak:
fél évre . . . . . 12 pengő,
egész évre . . . . . 24 pengő.

WEISZ MIHÁLY
mérnök, építési vállalkozó, csatorna- és mélyépitő
Balaton ucca 2. Telefon: 257-66

Bründl János udvari szállító Egészségügyi műszaki berendezések gyára
Budapest, VII., Péterffy Sándor ucca 34. szám
Központi fütés. — Melegvíz készülék. — Vízvezeték. — Csatornázási- és gázberendezések. — Berendez városoknak vízműveket, csatornázásokat és derítőtelepeket. — TELEFON: József 015—19.

Standard aszfaltok
Oil Trading Company képviselete
MILLINI IGNÁC
Budapest, V., Nádor ucca 6. sz.
TELEFÓN: AUT. 833—40, 832—77.

Megjelent A PÉNZVILÁG legújabb száma szenzációs tartalommal!
KAPHATÓ MINDEN ÚJSÁG-ÁRUSNÁL
Ára 40 fillér

Worthington szivattyúgép r.-t.
Budapest, V., Váczi-út 4.
Telefonszám: 222-10.

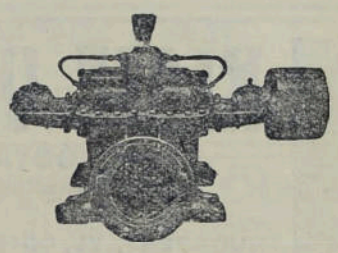

Sürgönycim: Duplex.
SZÁLLIT:
Gőz-, centrifugái-, turbina-, erőmű- és vácuumszivattyúkat, minden célra és teljesítményre. — Benzinmótorokat. — Hűtőtornyokat. — Kondenzációs berendezéseket. — Autómosógépeket.

Hantos Testvérek rt
festő, mázoló és tapétázó iparüzem
Budapest VI, Horn Ede ucca 5
Telefónszám: Automata 194—51 és 185—23

Köztisztviselők kedvező fizetési feltételek mellett kaphatnak nyugágyat, függőágyat, sátort és hátizsákot
TELEFON J. 415—07. ALAPITVA 1838-ban
HAUSCHILD ALBERT
Budapest, VII., Károly-körút 15. szám.
Szállít hivatalok részére irattőbevodert, por- és padlótörlőruhát.

BANNER ZOLTÁN
okleveles építész és építőmester
BUDAPEST, I., VERPELÉTI-ÚT 10.
Telefon: LÁ. 6-57. Telefon: LÁ. 6-57.

6 darab 50 személyes motorhajóval

akarják megindítani a budapesti helyi hajózást

Nem egy alkalommal foglalkozott a *Fővárosi Hirlap* az utóbbi időben a dunai helyi hajózás kérdésével és rámutattunk arra, hogy a *MFTR* dezintreszmanjának tudomásulvételével a kérdés felett napirendre térni nem lehet, mert a legtipikusabb dunamenti nagyváros, Budapest nem maradhat helyihajózás nélkül. Megemlékeztünk azokról a tárgyalásokról is, amelyeket e kérdésben a főváros a hajózási társaságokkal, a *BSZKRT*-tal és legutóbb több magánvállalattal folytatott.

Az ajánlatok között, mint megírtuk, a *Magyar Motorhajózási r. t.*-é volt a legkomolyabb, amely érdekeltség magába olvasztotta a néhány évvel ezelőtt engedélyezett vizitaxivállalatot, amely a tavalyi nyáron már járatott is egy motorcsónakot az Eötvös tér és az alsó Margitsziget között. Ez a vállalat, amelyhez később csatlakozott *Baross* Gábor pénzcsoportja, legújabban pedig — mint értesülünk — az Ibusz és a Balatoni Hajózási r. t. is, — 100 ezer pengős beruházási hozzájárulást kért a fővárostól és azontúl évi 30.000 pengő segélyt *abból a 150.000 pengőből, amit a MFTR nem fogadott el szubvencióképpen.*

A tanács, mint a *Fővárosi Hirlap* megírta, a *Motorhajózási* ajánlatát elutasította azzal, hogy a vállalat eddigi és ezidőszerinti működése komoly közlekedési eszköznek nem számít és közhasznúnak nem mondható, s ezért közpénzzel való támogatásra, segítésre nem tarthat számot.

A történtek után mindenki azt várta, hogy ezzel a tanácsi határozattal a helyi hajózás bonyodalmas históriájának ez a fejezete is lezáródik, de nem így történt, sőt most már valószínű, hogy

a helyihajózás a fővárosi szubvenció nélkül is megvalósul és a terv most már komolyabb formában kezd kibontakozni.

Néhány nappal ezelőtt, mint értesülünk, az új vállalat igazgatója, *Baross* Gábor megjelent a főváros közlekedési ügyosztályában és bejelentette, hogy

a helyihajózást a fővárosi segélyezés és hozzájárulás nélkül is megvalósítják és már benyujtották kérelmüket a kikötőhelyek átengedésére is.

A *Motorhajózási r. t.* ugyanazokat a helyeket kéri kikötőállomásoknak, amelyeket a *MFTR* használt és a hajók a Boráros tér és Óbuda között közlekednek majd a Margitsziget érintésével. A különbség csupán az lesz, hogy

az új helyihajók nem a két part között cikázva érintik a kikötőhelyeket, az egyes állomásokat, hanem a partok mentén haladva körforgalomszerűen.

Az új érdekeltség — mint beavatott forrásból értesülünk, — a *Balatoni hajózási r. t.* budapesti hajógyárában már meg is rendelt *hat darab ötven személyes motorhajót,* amelyek *a Balatonon már üzemben levő kis jachtok mintájára épülnek,* tetszetős kivitelben, modern konstrukcióval és kényelemmel.

A vállalat vezetői azt hiszik, hogy az idén ezzel a hat gyorsjáratú hajóval fenn tudják tartani a helyihajó forgalmat, mert a motoroshajók nagyobb gyorsasága, fürgesége és a kikötés idejének megrövidülése folytán *jóval kisebb lesz a menetidő, mint a propellereknél volt* és gyakrabban közlekedhetnek kevesebb hajóval is. Az új motoros helyihajók már épülnek az újpesti dokkban és állitólag a nyárra üzembe is kerülnek.

A *Fővárosi Hirlap* munkatársa a hírek valódisága iránt a közlekedési ügyosztályban érdeklődött, ahol a következőket mondták:

— A szóban forgó vállalat részéről

valóban komoly bejelentés történt

és a kikötőhelyek átadásának kérdése már legközelebb a partbeosztó és a Dunaparti felügyelőbizottság elé kerül. Úgy értesülünk, hogy a járművek gyártása már folyamatban van és még ebben az idényben megkezdik a Dunán a közlekedést. A viteldíjszabás, a menetrend és az egyéb közlekedés-közigazgatási kérdések akkor kerülnek elintézésre, ha a helyihajózás tényleg a megvalósulás stádiumába jutott, s eziránybán megkeresik a fővárost.

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest Székesfőváros Tanácsa (közjótékonysági és szociálpolitikai ügyosztály) a Székesfőváros Tanácsának „Gyermekfelruházási akciója" és a „Csecsemőkelengye akciója" részére szükséges pelenkavászon, csecsemőingvászon, pólyahuzatvászon duplaflanell, nyomott barchend, csecsemő kötöttrékli, duplaflanelltakaró, gumizott pelenka molinó pelenkára, karton molinó fiú- és leány fehérneműre, nyomott barchend leányruhára, fiúruhaszöveti, télikabátszövet, clothbélés, ujjabélés (Eisengarn), strux fiúnadrágra, kalmuk télikabát bélésre, gyermekszvetter, gyermekharisnya (fekete), bőrcipő és bakancscikkek szállítására nyilvános írásbeli versenytárgyalást hirdet.

A szállítási és vállalati feltételek értelmében szabályszerűen kiállított 1.60 pengős állami és 1.60 pengős fővárosi okmánybélyeggel ellátott, pecséttel lezárt, sértetlen borítékban elhelyezett, magyar nyelven szerkesztett ajánlatokat legkésőbb **1930. évi április hó 11-én (pénteken) délelőtt 10 óráig** a Székesfőváros Tanácsának Közjótékonysági és Szociálpolitikai ügyosztályában (IV., Központi városháza, I. pavillon I. em. 36. sz.) közvetlenül vagy posta útján kell beadni.

Budapesti (Budapesten cégjegyzett) ajánlattevők ajánlataikat postán nem küldhetik be.

A versenytárgyalást ugyanazon a napon délelőtt 11 órakor a Központi városháza, I. pavillon, I. em. 25. sz. szobájában fogják megtartani és azon az ajánlattevők vagy igazolt megbízottaik jelen lehetnek.

Elkésve érkezett vagy az előírt kellékeknek meg nem felelő ajánlatokat nem vesznek figyelembe.

Csakis a Székesfőváros Tanácsa (közjótékonysági és szociálpolitikai ügyosztálya) által kiadott ajánlat és ajánlati s szállítási feltételek nyomtatványaival lehet pályázni, amelyek Központi városháza, I. pav. I. em. 36. sz. alatt vehetők át. Az ajánlati cikkek mintapéldányai a Háziipari Foglalkoztatás (VIII., Főhercseg Sándor ucca 8. sz. fsz. 39. sz.) raktárában hétköznaponként délelőtt 9—1 órák között díjmentesen megtekinthetők.

Az ajánlattevők ajánlataikkal a végérvényes döntésig kötelezettségben maradnak.

A székesfőváros fenntartja magának azt a jogot, hogy az ajánlatok között a megajánlott árakra való tekintet nélkül szabadon választhasson, a szállítást az ajánlattevők között tetszés szerint megoszthassa, vagy az összes ajánlatokat visszautasíthassa.

Budapest, 1930. évi március hó 18-án.

A székesfőváros tanácsa.

DIPL. ING. ARCHITEKT — BAUMEISTER
KOSÁLY ÖDÖN
OKL. ÉPITÉSZMÉRNÖK, ÉPITŐMESTER
TELEFON: AUT. 570-41.
BUDAPEST, II, KELETI KÁROLY-U. 15/b.

Thiergärtner és Stöhr rt.
egészségügyi és fűtőberendezések gyártása és felszerelése
Budapest, I. ker., Budafoki-út 9-11.
Telefon: József 363-51. • Telefon: József 363-51.

BUDAPESTI HIRLAP
a legtartalmasabb magyar napilap
Hangja előkelő, hírszolgálata tökéletes

HIDI IMRE
ÉPITŐMESTER
Budapest, VIII., Német u. 41-43
Telefon: József 401—83

Alapítva 1904. „HUNNIA" Alapítva 1904.
MAGYAR GÉPTÖMÍTŐANYAG GYÁR RT.
Saját gyártmányú géptömítőanyagok, tömítőlemezek, autófék és kuplungbetétek
— MŰSZAKI NAGYKERESKEDÉS —
TELEFON: AUT. 281—48. BUDAPEST, V, SZEMERE U. 2.

FRANK EMIL
okl. mérnök és építőmester
BUDAPEST, V., HOLLÁN U. 9.
Telefon: Aut. 293-27.

NAGY JÓZSEF
ARANYOZÓMESTER
Telep és mintaraktár: Budapest VII, Rózsa u. 3-5
TELEFON: József 344—58.
KÉPKERETEZÉSEK
Gyárt: ovál-, kör- és szegletes kereteket minden stílben és kivitelben. Készít: templomberendezés, szalónbútorok, csillárok, termek és minden e szakmába vágó munkák aranyozását.

MŰKŐHÖZ GRÁNITOT
minden szinben, műkőmunkát legjobb kivitelben szállit
BUDAPESTI KŐGYÁR Hämmerle Adolf utóda
Budapest, V., Visegrádi ucca 65.

JAKAB GYULA
MŰASZTALOS
Modernül felszerelt gépüzem. Az orsz. iparművészeti kiállításon a m. kir. állami nagydijjal kitüntetve.
Budapest, VII, Hungária körut 204. sz.
Telefon: József 373-81

Kórházi, intézeti és tömegélelmezési konyhaberendezések
MAYER HERMANN és HIRSCHLER
BUDAPEST, VI., TERÉZ KÖRUT 48. SZÁM.
ELSŐRENDŰ HŰTŐGÉP
KÉPVISELET: ESCHER-WYSS & Co.
ZÜRICH-LINDAU

KŐBÁNYAI KÁTRÁNY- és ASZFALTIPAR
FRIED és GRUBER okl. mérnökök / X., Gyömrői-út 64 / Tel.: J. 449-44
GYÁRTMÁNYAINK: bőrlemez, szigetelőlemez, aszfalt fedőlemez (szagtalan), facement, kiöntő aszfalt, aszfalt coulé
VÁLLALUNK: Tetőfedést minden kivitelben, szigetelési munkákat, vizteleníté si munkákat, aszfaltozást

Széchenyi Gyógyfürdő
(a Városligetben)
Thermálfürdők, külön szénsavas, iszap, fényfürdők és egyéb gyógytényezők.

SOMOSKŐI BAZALTBÁNYA RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
Budapest, IV., Bécsi ucca 4. sz.
Bánya és zúzótelep: Somoskőújfalu
Telefon: Automata 829-23 és 817-92
A bánya előállít: mindenféle szemnagyságú zúzott kavicsanyagot, pormentes zuzalékot legjobb minőségben, előállít továbbá különböző méretü útburkolati idomköveket. Útépitési osztálya vállalja: makadámutak, szabadalmazott óriáskavics (Derleso) utak épitését, mindenféle idomkőutak burkolati munkáinak előállitását, továbbá a „Warrenite Bitulithic" elnevezésü legjobban ismert bitumenes rendszerü utak épitését.

KLOSE V. F.
FELVONÓGYÁR
(saját gyártelepünkön)
BUDAPEST, VI., GÖMB U. 44
Mindennemü felvonónak legtökéletesebb kivitelben való gyártása
Telefon: Aut. 900-66

DÁVID ÉS DEUTSCH
KÖZPONTI FŰTÉS, SZELLŐZTETÉS, VIZVEZETÉK, CSATORNÁZÁS, ÉPÜLET- ÉS BÁDOGOSMUNKÁK MŰSZAKI VÁLLALATA
BUDAPEST, VII, RÓZSA UCCA 41. TELEFON: J. 430-81

Ifj. Helfenstein Károly
Budapest, VI., Jász ucca 17. Telefon: Lipót 913-64.
Kövező-mester és útépítő-vállalkozó.

BIRÓ LÁSZLÓ
ÁCSMESTER
BUDAPEST, X., KOLOZSVÁRI UCCA 9.

BŐHM GYULA
útépítési és kövezési vállalkozó
ÚJPEST, Tavasz u. 7
Telefon: A. 944-52

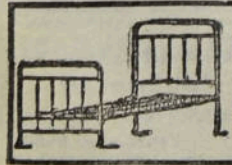

Saját érdekében tekintse meg
HIKKER réz-, vasbutorgyár
készitményeit. Ágybetétek, gyermekkocsik, ágynemüek, paplanok és legujabb kivitelü kerti butorok gyári árban. Mintaraktár: VII., Dohány ucca 22. (Árkád bazár). Gyár: VII., Holló ucca 5.

Csak úgy életképes a helyikikötő, ha csökkentik a Kvassay-zsilip áthajózási díját

A Kormányzó üdvözlése alkalmával csak néhány nappal ezelőtt hangzott el a legelső magyar ember szájáról az a történelmi kijelentés, hogy *Budapestnek rövidesen Közép-Európa legvirágzóbb kikötővárosává kell lennie, ellentétben azzal a sötét pesszimizmussal, amellyel a közelmultban a törvényhatósági bizottság egyik előkelő tagja ítélte meg a fővárosi kikötő helyzetét.* Örömel állapítjuk meg, hogy a magyar államfő prófétai szavainak szinte közvetlen folytatásaként máris olyan körülményekről értesülünk, amelyek, ha nem is Budapest-kikötőváros, de egyelőre a fővárosi helyi-kikötő felvirágzását és prosperitását szinte bizonyossá teszik.

A pénzügyi bizottság ülésén, több hónappal ezelőtt *Éber* Antal — mint ismeretes, — azt indítványozta, hogy a főváros a ferencvárosi fővárosi kikötő további fejlesztésére, illetve építésének befejezésére egyetlen fillért se szavazzon meg addig, amíg az érdekeltségekkel közös ankéton meg nem beszélik, melyek a helyi kikötő jövőjének és hasznosításának kilátásai, lehetőségei. Az indítvány után a főváros a kereskedelmi és hajózási érdekeltségek részvételével több napra terjedő tanácskozást folytatott, majd külön ankétet tartott e kérdésben a *Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara* is. Közben pedig beérkeztek a fővároshoz az egyes érdekeltségek írásbeli szakvéleményei is. Véleményt nyujtott be a gyáripar, a kereskedelmi kamara és a hajózási vállalatok. Ezek az írásbeli állásfoglalások megoszolnak a kikötő jelentőségének megítélésében, de *általában kedvezőek*. Talán a hajózási vállalatok vannak leginkább a kikötő ellen, de ez érthető is, mert mind a két vezető társaságnak az az érdeke, hogy lehetőleg egy helyen rakodjanak, a saját állomásaikon, mert többletköltség nekik, ha egy-egy uszály, vagy féluszály árut tovább kell vontatni a ferencvárosi kikötőbe is. Ez a felfogás azonban a köz szempontjából nem lehet sem döntő, sem irányadó, mert

a főváros a város belső területein fokozatosan fel akarja szabadítani előbb vagy utóbb a dunai rakodópartokat,

legalább is meg akarja szüntetni a hajórakományoknak: gabonának, fának, szénnek, olajnak stb. belterületen való ki- és behajózását és a meglevő kikötőterületeket a rakparton egyedül a személy- és darabáruforgalom számára akarja fenntartani.

A fővárosi helyi kikötő jövőjét illetően döntő jelentőségű az az egészen nagyarányú és sürgető érdeklődés, amelyet egyes nagy szállító vállalatok, raktárházak, nemzetközi cégek és több hajóstársaság mutatnak a kikötővel szemben. Az érdeklődés olyan nagy, hogy

a főváros még a ferencvárosi kikötő teljes üzemű megnyitása mellett sem lenne képes mindent kielégíteni és azt lehet mondani, hogy évekre előre le van foglalva máris a kikötőben minden talpalatnyi hely.

Van hat olyan komoly ajánlat is, amely az egész kikötő és a raktárak megosztatlan bérbevételére vonatkozik hosszabb időre. Annyi bizonyos, hogy már a legelső időben az eddigi bevétel tízszeresére fog emelkedni a kikötő jövedelme, ami *kereken minimum 500.000 pengőt jelent.*

Beavatott helyen érdeklődtünk a helyikikötő ügyei iránt és a következőkben informálták a *Fővárosi Hirlap* munkatársát:

— A helyikikötő kilátásai a *legjobbak*. A kikötő használatba vétele iránt *igen nagy az érdeklődés*. Vannak olyan ajánlataink is, amelyek az egész kikötő bérletére vonatkoznak. Szerepel ezek között egy nemzetközi vonatkozásokban is egészen nagyszabású speditőr és raktározó vállalat, több külföldi hajóstársaság és több hazai vállalkozás.

— Ezeket az ajánlatokat rövidesen a tanács elé terjeszti az ügyosztály és mihamarabb összehívják a megnyitás dolgában a kikötő-bizottságot is. Már a napokban megindulnak a tárgyalások az állami kikötő igazgatóságával és a kikötőkormánybiztossággal is.

— Az állammal ugyanis a megkötendő szerződésen kívül még néhány kisebb problémát is meg kell oldani. Legelsősorban *tisztázni kell a zsilipezési díjak kérdését*. A helyi kikötőt tudvalevően az állam tulajdonában levő *Kvassay*-zsilipen át lehet a hajóknak megközelíteni s az átkelésért bizonyos díjakat is szed. Ezt a díjtáblázatot már össze is állították, de

mai formájában a főváros elfogadhatatlannak tartja és az a felfogás, hogy annak állandósítása a kikötő életképességének erősen rovására lenne.

— Az állam a hajórakományokat képező árukat öt osztályba sorozta, azonban a szakemberek szerint *ez a besorozás egészen ötletszerüen és szakszerüség hijával történt*. Például első, a legdrágább osztályban *egymásmellett szerepel az aszfalt, a fabútor, a dohány és az élő állat, a fűszeráru és a szalonna, a parkett, a tej és a paprika, a gép, a szövet és a viasz*, már pedig

ezek az áruk annyira különböznek egymástól, hogy elképzelhetetlen őket azonos zsilipezési díjszabással terhelni.

— Ez a zsilipezési díjszabás egyébként a következőképpen alakul: Üres hajó 100 tonnáig 1.—, 200 tonnáig 1.40, 400 tonnáig 2.—, 600 tonnáig 2.70, 800 tonnáig 3.40, nyolcszáz tonnán felül pedig 4.10 pengő zsilipezési díjat fizet és 2% forgalmi adót. Elsőosztályú áruval, mint aszfalt, cukor, dohány, élő állat, fabútor, festék, fűszerek, gálickő, gépek, gyapjúk, gyertya, cukrozott gyümölcs, hal, hús, juta, keményítő, kender, kötelek, kén, kénsav, méz, olaj, ólom, pamut, papiros, paprika, parkett, pálinka, réz, ruhaszövet, szalonna, szappan, szóda, tej, üveg, vas, vasszerkezet, viasz, zsák és zsiradék stb. megrakott hajó tonnánkint 14 fillér, — második osztályú áruval: ásványvíz, bor, nyerstermék, gabona, gubacs, nyers gyümölcs, zsír, hüvelyes vetemények, nyers kender, kocsikenőcs, liszt, olajmagvak, só, sör, hengerelt vas, csavar, sodrony, szögek, zöldség, — tonnánkint 7 fillér zsilipelési díjat rónak le, harmadik osztályú áruval megrakott hajószállítmányok: burgonya, cement, cser, nyerscukor, égetett mész, élő fa, érc, faragott kő, faszén, gipsz, kátrány, koksz, korpa, külföldi szén, ládák, nyers olaj, olajpogácsa, petróleum, répa, salétrom, szerszámfa, szurok, ócskavas után 2.8 fillért, IV. osztályú áruért: gömbfa, hazai szén, jég, kockakő, nád, széna, szalma, terméskő, tégla, turfa tonnánkint 1.4 fillért, V. osztályú áruért: Bauxit, földanyag, homok, kavics tonnánkint 0.7 fillér zsilipelési díjat kell fizetni, a forgalmi adó hozzáadásával. Különösen

az első és második osztályú áruk díjszabását kell okvetlen revizió alá venni, mert ezek között találhatók nagyobb számmal olyan áruk, amelyek nem bírják el a magas zsilipelési díjat, vagy annyira megdrágulnak ezáltal, hogy versenyképtelenné válnak.

Bizonyosra vehető azonban, hogy ezt a reviziót sikerül keresztülvinni és az állami szervek respektálják a főváros jogos kívánságait. A kikötő építkezései egyébként pár héten belül újra megindulnak és a tényleges megnyitás *csak hetek, vagy hónapok kérdése.*

— A fővárosi helyikikötő és a mellette épülő élelmiszer nagyvásártelep szomszédságában remélhetően rövid idő alatt *élénk, pezsgő élet fog megindulni* és a két fontos intézmény szomszédságában, a leendő Boráros-téri híd közelében a főváros fejlődésének új korszaka indul meg és egy új városrész alapjait raktuk le.

A dohányjövedék kiállítása

Az *Országos Mezőgazdasági Kiállításon* az elmult évhez hasonlóan a dohányjövedék, külön kiállítási pavillonjában, az idén is bemutatta az elmult év eredményeit.

Az ízléses kiállításon mutatták be először a debreceni dohánygyárban készített úgynevezett *„nyersnikotint"*, amely a földmüvelésügyi minisztérium kísérletügyi osztályának megállapítása szerint kiváló növényvédelmi szer és előreláthatóan március végén kerül forgalomba, még pedig a kiállításon bemutatott és a higítás mérvének megfelelő adagolásban, nevezetesen: 1000, 500, 250, 100, 50, 25 és 10 grammos légmentesen zárt bádogpalackokban.

A gyümölcstermelőket érdeklő nagyfontosságú élősdiirtószer bemutatása mellett a dohányjövedék pavillonjában mutatják be a közkedvelt *Levente* cigaretta gyártási módját és csomagolását, hogy a közönség közvetlen szemlélet útján győződjék meg kedvenc cigarettájának kifogástalan módon történő készítéséről.

Ugyanitt mutatja be a dohányjövedék azokat a nyersanyagokat, amelyekből gyártmányai készülnek: a néző itt láthatja e kellemes narkotikum útját a dohánylevéltől a félgyártmányokon át az ízlésesen csomagolt szivarkadohányig.

A pavillon falain művészi csoportosításban láthatók a dohánygyártás menetét ábrázoló képek, amelyek közt feltűnést keltettek azok, amelyek a szegedi dohánygyárnak azokat a munkatermeit ábrázolják, ahol a munkásnők a legfinomabb macedóniai és törökázsiai dohányból készült *Pharao* és *Cleopatra* cigarettákat készítik egyiptomi módszer szerint.

A pavillon kiállított tárgyai a legbeszédesebb dokumentumai annak a kiváló munkának, amely *Benkó* Ferenc dr. h. államtitkár, a dohányjövedék vezérigazgatójának szakszerű és nagykoncepciójú vezetése mellett folyik a magyar dohánygyárakban.

KŐNIG JÓZSEF
OKL. MÉRNÖK, ÉPÍTÉSI VÁLLALKOZÓ
TELEFON: JÓZSEF 424—69.
Budapest, VIII., Baross ucca 98. sz.

ZIMMERMANN ÉS LOVÁSZ
TAPÉTARAKTÁR, MENNYEZETDÍSZ-GYÁR — FESTŐK ÉS DÍSZÍTŐK
Telefon: József 424—81 Budapest, VII., Almásy-tér 16

Textilipari Feldolgozó és Értékesítő Szövetkezet
Budapest, VIII., József-körút 49. szám
Telefon: József 439—91. sz.

az első kéz megbizható és olcsóbb

Saját gyártmányú
musica r.t.
VII., Erzsébet körút 43 (Royal Apollo)
és világmárkás — új és használt — zongorák — javítások is — több éves részletre váltó hélkül. Kezelési költség nincs.
Telefon: József 450-63

RÓZSA IVÁN lakatos mester
Budapest, VI., Szondy ucca 18. Tel.: Aut. 186-59
Autogén-hegesztés

KŐSZÉNBÁNYA 'S TÉGLAGYÁR TÁRSULAT PESTEN,
(DRASCHE)
BUDAPEST, V., KLOTILD UCCA 3.
TELEFON: AUTOMATA 255—54, 255—55 és 255—56.

BORY ÉS WALTHER
ÁCSMESTEREK, ÉPÍTÉSI VÁLLALKOZÓK
Rákospalota, Földvári ucca 60. szám
TELEFON: LIPÓT 964—14. SZÁM

BOROSJENŐI KÖVET: fagyálló, 7-féle színben és minőségben rajz után szállít
Budapest VIII, Mária u. 11
Telefon: József 341-91. sz.
MAYER ÉS WÜHRL
OKL. ÉPITÉSZ, ÉPITŐMESTER

ZILAHI-BALOGH GYULA ÉPÍTŐMESTER
Budapest, I., Bornemissza u. 36
TEL.: Lá. 2—32.

STERN EMIL Telefon: Aut. 906-48
ÚT-, CSATORNA- és MAGASÉPÍTÉSI SZERSZÁM- ÉS MŰSZAKI ÜZLET
BUDAPEST, V., VISEGRÁDI U. 32.

KOVÁCS A. ÖDÖN GÉPÉSZ MÉRNÖK
Budapest, VIII., Bezerédy ucca 8
Telefon: 382 — 93, 408 — 78.
Központi fütés-, vízvezeték-, csatornafelszerelési vállalata

TOST és MOLNÁR
kereskedelmi és tájkertészet
TELEFÓN: JÓZSEF 396—36
BUDAPEST, VII., Erzsébet királyné út 39
TÁJKERTÉSZET
TERVEZÉS és KIVITEL
FAISKOLAI CIKKEK
gyümölcs- és díszfák, gyümölcs- és díszcserjék, szőlőojtványok, rózsák, évelők és minden más a kertészethez tartozó anyagok.
ELSŐRENDŰ MINŐSÉGBEN

Minden szombaton
HETI UJSÁG
Falus Ferenc szenzációs riport-lapja
Ára **40** fillér
MINDENHOL KAPHATÓ!

RUDOLF JÁNOS ÉPÍTÉSI VÁLLALKOZÓ ÁCSMESTER
BUDAPEST, V. KERÜLET, SZEMÉLYNÖK UCCA 19

OZALID fény- és aluminium-másolatok **Manglitz Ferenc Budapest,** VIII., József ucca 12. — Telefónszám: József 431-47.
Költségvetések, műszaki tervek, térképek rajzolását és sokszorosítását több színben is vállalja.

Kertművészeti bemutató park lesz a Károlyi-palota kertje

A Károlyi-palota megvásárlásának — mint emlékezetes — egyik fő indoka és előfeltétele az volt, hogy a hozzátartozó parkot nyilvánossá teszik és sétatérré alakítják át, miután a levegőben szűkölködő, zsúfolt belvárosnak pihenő, felfrissülő helye nincs. A tanács a szerződés megkötése után nyomban intézkedett is, amennyiben a *kertet övező kőfalon két ajtót vágtak,* a parkban padokat állítottak fel, gyermekjátszóteret improvizáltak és a nagyközönség számára szabaddá tették a bemenetet. A fővárosnak ez a legújabb közkertje egyik napról a másikra népszerű is lett, bár még minden a maga elavult állapotában van meg, miután a *hajdan nagy gonddal ápolt grófi park egy évtizede teljesen gondozatlan maradt.* A tanács későbbi terveire, a park körül húzódó hatalmas fal lebontására, a kertészeti rendezésre, az egész park sétányszerű átalakítására *csak az idén kerül a sor.* Az illetékes közművelődési ügyosztály a városrendezési ügyosztály kertészeti alosztályát kérte fel a tervek elkészítésére, s a sétányügyi bizottság legutóbbi ülésén már végleg le akarták tárgyalni a kérdést, időközben azonban úgy alakultak a dolgok, hogy *a rendezés mégis halasztást szenvedett.* A *Fővárosi Hirlap* munkatársa úgy értesült, hogy a halasztás azért vált szükségessé, mert két alternatív terv merült fel, amelyek elbírálására egy szakértői *ad hoc* bizottságot kértek fel.

— Az eredeti terv az volt, — mondotta informátorunk, — hogy a Károly-parkot egysíkú angol parkká alakítja át a székesfőváros kertészeti hivtala és ezt a munkát már a kora tavasszal el is akarták végezni, hogy a nyárra teljesen készen legyen az új sétatér, de közben *Manninger* professzor a *Virágos Budapest,* virágos Magyarország mozgalom élén arra kérte a fővárost, hogy

egyszerű kertészeti megoldás helyett, speciáiis jelleget kapjon a Károlyi-park.

— A *Manninger*-féle előterjesztés azt proponálja, hogy a majdani fővárosi múzeum parkja maga is látványosságszámba menő muzeális jelleget kapjon. A kert-művészet kialakulásának és fejlődésének *különböző fázisait örökítsék meg a parkban,* ismertessék a különböző stílusokat és megoldásokat,

egyik része legyen angol park, a másik japán kert, a harmadik kispolgári ház virágos udvarát demonstrálja,

odább egy kis részre sziklakertet plántáljanak, végül *egy bizonyos területet tartsanak fenn időszaki kiállítások részére is.* Ennek a tervnek megvalósítása esetén természetesen gondoskodni kell egyéb kertészeti berendezésekről és fenn kell tartani a régi üvegházat is.

— Annak a kérdésnek a végleges eldöntése, hogy melyik terv valósuljon meg, *ismét időt vesz igénybe,* eszerint alig van valószínűség arra, hogy a tavasszal kialakuljon az új Károlyi-park, legfeljebb a falat bontják le, *az egyéb rendezésre ősszel kerül a sor.*

A parküggyel kapcsolatban kérdést intéztünk

Liber Endre tanácsnokhoz

abban az irányban, hogy magának a palotának fővárosi *múzeummá* való felhasználására mikor kerül a sor. A tanácsnok válasza így hangzott:

— A fővárosi múzeum anyagának végleges hajlékba való átköltöztetése *igen hosszadalmas és nagy munka lesz.* Egyelőre az a helyzet, hogy

a palotában még laknak és ezek kiköltözését be kell várni, másrészt meg kell teremteni a múzeum újjáalakitásával járó kiadások anyagi feltételeit is.

Az épület ugyan kitűnő karban van és hatalmas helyiségeivel predesztinálva van múzeum befogadására, — de azért mégis elkerülhetetlenek lesznek olyan belső, kiképzési munkálatok, — amelyekre ily esetben minden körülmények között szükség lesz. Igy többek között elkerülhetetlen lesz a múzeumi bútorzat kicserélése is. A Fővárosi Múzeum mai épületében mindössze néhány terem van, a Károlyi-palotában lesz vagy huszonöt, érthető tehát, hogy

az anyagot újra kell csoportositani és új állványzatot, asztalokat, vitrineket stb. kell készíttetni.

Hasonló kiadásokkal jár majd a tervbe vett fővárosi képtár létsítése is. Mindezeket egybevetve, *alig hihető, hogy a Károlyi-palota vételári részleteinek kiegyenlítéséig ezekre a létesítményekre sor kerülhetne.*

Szóba hoztuk az új *Fővárosi Könyvtár* berendezési tervpályázatának kérdését is, mire a tanácsnok közölte velünk, hogy a pályázaton résztvenni szándékozó iparművészek kérelmére az eredetileg március 26-ban megállapított pályázati határidőt *a tanács április 2-ig meghosszabbította* és a zsűribe az országos iparművészeti egyesület képviseletében *Weichinger* Károly *Iparművészeti Főiskolai* tanárt is meghívták.

2447/1930 Elektromos Művek.

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest Székesfőváros Elektromos Művei igazgatósága kelenföldi áramfejlszetőtelepének **gőzkazánberendezését kibővíteni kívánja.**

Felhívja tehát az ajánlatot tenni szándékozó gyári vállalatokat, hogy a gőzkazánberendezés kibővítésére az alábbi feltételek mellett ajánlatot tenni szíveskedjenek.

1. Az ajánlat tárgya: 6 darab, darabonként és óránként normálisan 45 tonna 40 atm. nyomású és 425° C hőfokú gőzt termelő gőzkazán; szállítással, szereléssel, komplett, üzemképes állapotban átadva.

2. Az ajánlattétel módja: A részletes ajánlati feltételek, űrlapok és tervrajzok Budapest Székesfőváros Elektromos Művei igazgatósági épületében (Budapest, V., Váci út 74. sz.) az I. em. 114. sz. alatti irodában vehetők át hétköznapokon délelőtt 9 és 1 óra között, 20 pengő lefizetése ellenében.

Az esetleges szükséges műszaki felvilágosítások, valamint az ajánlattételhez szükséges helyszini ismeretek a kelenföldi áramfejlesztőtelepen az üzemvezetőség útján szerezhetők be.

3. Az ajánlattétel határideje: Az ajánlat magyar nyelven szerkesztve minden mellékletével együtt az ajánlattevő által aláírva, lepecsételt borítékban, legkésőbb **f. é. május hó 16. délelőtt 10** óráig adandó be Budapest Székesfőváros Tanácsa XII. (Világítási és vízvezetéki) ügyosztályának kezelő irodájában a kezelőfőtiszt kezeihez (Központi városháza II. em. 295. sz.)

A fent megnevezett határidőre beérkezett összes ajánlatok ugyanazon napon déli 11 órakor a tanácsi XII. ügyosztályban fognak nyilvánosan felbontatni, mely eljáráson az ajánlattevők, vagy azok igazolt képviselői jelen lehetnek.

4. Bánatpénz: Az ajánlat kötelező, azt az Elektromos Művek döntéséig, azonban legfeljebb az ajánlattétel keltétől 3 (három) hónapig visszavonni nem lehet.

Bánatpénzül tartozik ajánlattevő az ajánlati végösszeg 1%-át az Elektromos Művek főpénztáránál letétbe helyezni. A bánatpénz letehető készpénzben vagy pedig a 153.297. 1929—VI. sz. székesfővárosi tanácsi határozatban felsorolt értékpapirokban, illetőleg az ugyanezen rendeletben megjelölt pénztintézetek betétkönyvei vagy kezességi nyilatkozatai útján.

5. Az Elektromos Művek igazgatósága fenntartja magának azt a jogot, hogy a beérkezett ajánlatok között, tekintet nélkül az ajánlott árakra, szabadon választhasson, hogy a munkát megoszthassa, hogy az ajánlott 5 darab kazán közül tetszőleges számút rendeljen meg és hogy — amennyiben a versenytárgyalás eredményét kielégítőnek nem tartaná, vagy bármely más okból — a kazánok megrendelésétől teljesen eltekinthessen.

A munkálat kiadása csak akkor fog megtörténni, ha a szükséges hitelösszeg az Elektromos Műveknek rendelkezésére fog állani.

Az Elektromos Művek igazgatósága kijelenti, hogy a megrendelés kiadás iránti határozatai ellen jogorvoslat csak birtokon kívül vehető igénybe.

Budapest, 1930. évi március hó 20-án.

Budapest Székesfőváros Elektromos Művei igazgatósága.

EGYENIRÁNYÍTÓK SZABÓ FRIGYES MÉRNÖK Tel.: A. 135-06.
Elektromos berendezések vállalata
Budapest, VI., Jókai ucca 37. szám

„IDEÁL" PAPLANGYÁR
SÁNDOR M. FERENC
BUDAPEST, IV, KAMERMAYER KÁROLY UCCA 1
Állami, városi és közintézmények szállítója

Tőzsdei Kurir.
A legrégibb és legtartalmasabb közgazdasági ujság. Minden számában komoly, szakszerű cikkek tárgyalják és bírálják az aktuális gazdasági és pénzügyi eseményeket. Érdekes eredeti riportok, változatos hírrovat és külföldi tudósítások.
Tőzsdei Kurir
kapható minden ujságárusító pavillonban és minden ujságárusnál. Egy példány ára 40 fillér. Szerkesztőség és kiadóhivatal: V., Wekerle Sándor ucca 3. — Telefon: 807—10.

Tervez, épít, átalakít, tataroz
költségvetés és rajz díjtalan
HORVÁTH ISTVÁN ÉPÍTÉSI VÁLLALATA
III., Vörösvári út 71 Kedvező fizetési feltételek

REDNER JENŐ
MÉRNÖK, ÉPÍTŐMESTER, ÉPÍTÉSI VÁLLALKOZÓ
BUDAPEST, X., DANDÁR U. 17. TEL. J. 394-32

Hrauda Károly és Fia
okl. gépészmérnök
fűtési-, szellőztetési- és egészségügyi berendezési vállalata
Budapest, VI., Forgách ucca 20. Telefón: Aut. 917—89

KEMÉNY SÁNDOR
OKL. MÉRNÖK-ÉPITŐMESTER
IRODA: PANNÓNIA UCCA 18. SZÁM
Telefon: Aut. 926—24

Alapítási év: 1808 Telefón: J. 381-47
CRISTOFOLI VINCE
KŐPADLÓ FAYENCE FALBURKOLAT
Budapest, VII., Gizella-ut 31

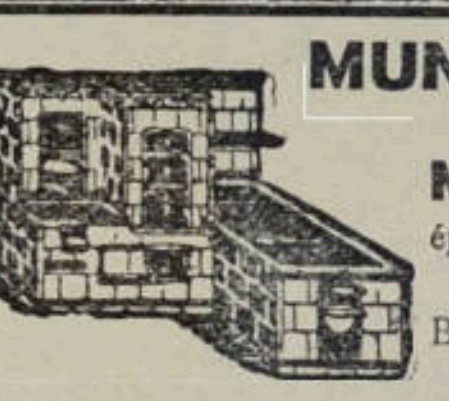
MUNKÁCSY GYULA
Cégtulajdonos:
Munkácsy Ernő
épület- és műlakatosmester, takaréktűzhely és kályhakészítő
Budapest, VIII., Rózsa ucca 39.
Telefón: J. 312—80.

SEBESTYÉN SÁNDOR
asztalosmester, irodaberendezési vállalata
Budapest, VII, Hajtsár út 135. — Telefón: Zugló 60—89

SCHUSZLIK AGOSTON
FESTŐ- ÉS MÁZOLÓ M.
BUDAPEST
Telefon: Aut. 505-33.
Lakás: II, Kapás u. 36.
Műhely: II, Tölgyfa u. 8.

ÁNGYÁN GYULA
épület, gép- és műlakatos, autógénhegesztő
BUDAPEST, VII., MIKSA-U. 9. Tel. J. 335-71

MAUTNER JENŐ műasztalos
Budapest, Alpár-u. 10. Telefon: J. 414-79.

PATAKI ÉS FARKAS
MÉRLEGÜZEM
BUDAPEST, VII., ROTTENBILLER UCCA 9
(BEJÁRAT PÉTERFY SÁNDOR UCCA) TELEFON: J. 373-68

HOCHSTÄDTER VILMOS
Asztalos- és famegmunkáló-telep
BUDAPEST, IX., ERKEL UCCA 9. ÉS 12.
TELEFÓN: Aut. 855-68 :: ALAPITVA 1888. ÉVBEN

STEINER MÁRK
asztalos üzlete és ablakredőny gyártás
konyhabutorok, leányszobák és előszobaszekrények állandóan raktáron
Budapest VI, Hegedűs Sándor ucca 27. (Izabella ucca sarok)
Telefon: Aut. 223-85. — Köztisztviselőknek fizetési kedvezmény

Az 1924. évi XVIII. t.-c. alapján szervezett
IPAROSOK ORSZÁGOS KÖZPONTI SZÖVETKEZETE
Postatakarékpénztári számla: 10517 — Postatakarékpénztári csekkszámla: Kisipari hitelakció: 44500 — Girószámla: MAGYAR NEMZETI BANK — TÁVIRATCÍM. IPKÖZPONT
KÖZPONTI OSZTÁLYOK: BŐROSZTÁLY, ÉPÍTŐIPARI OSZTÁLY, FAIPARI OSZTÁLY, KISIPARI HITELAKCIÓ, KERESKEDELMI OSZTÁLY, TEXTIL KÖZSZÁLLÍTÁSI OSZTÁLY
BUDAPEST, VII., KÁROLY KIRÁLY ÚT 3/c
TELEFÓNSZÁM: JÓZSEF 463—39

HEBENSTREICH FERENC
okl. kőműves-mester építési vállalkozó
VIII, Kender u. 24 Telefónhívó: 408—50

MOOR GÉZA építőmester
Budapest, VI., Reiter Ferenc ucca 103. sz.
Telefón: Automata 911—13.

LUTZ ZOMÁNCOK-FESTÉKEK LAKKOK ELISMERT LEGJOBB MINŐSÉGBEN
TELEFON: JÓZSEF-93-46 Lutz Ede és társa LAKK ÉS FESTÉKGYÁR R.T. BUDAPEST-VII- ÖRNAGY-UTCA 4. SZÁM

Kétmillió patkány elpusztítása

a budapesti patkányirtó-hét programja

Hetek óta, mint valami nagy premierre, úgy várnak az emberek Budapesten a közeli *patkányirtásra.* A lapok cikkeket írnak róla, tudományos vita indult meg a kivitel módja felett, megszületett pesti szokás szerint az első patkányvice is, a csatornák, piacok és lichthofok kellemetlen, undortkeltő, hivatlan lakói nem is sejtik, hogy eseménnyé lettek a magyar fővárosban. Az egész patkánykérdés — mint ismeretes — onnan nyerte az aktualitását, hogy a népjóléti minisztérium néhány héttel ezelőtt leiratban arra hívta fel a fővárost, hogy legkésőbb június 1-ig hajtsa végre az általános patkányirtást Budapest területén.

A patkányok inváziójától ugyan nem kell Budapesten tartani, de a legutóbbi Rókus-kórházi események mégis rátereltéк a hatóságok figyelmét erre a kérdésre, amelynek radikális orvoslását a rendezendő irtási napoktól várják.

A patkányirtást a köztisztasági ügyosztály szervezi meg és hajtja végre a fertőtlenítő intézet bevonásával, előbb azonban kikérték a tisztifőorvosi hivatal véleményét is. *Csordás* Elemér tiszti főorvos általános közegészségügyi tekintetben és a lakosság életbiztonsága szempontjából bírálta el a kérdést, amelynek technikai lebonyolításán most a közegészségi és köztisztasági ügyosztály referense dolgozik. Valóságos stratégiai, felvonulási tervet dolgoznak ki, nagyszabású hatósági apparátust kell megmozgatni,

büntető szankciókat kell kilátásba helyezni, mert az egész irtási művelet csak akkor ér valamit, ha egységesen, alaposan, egyöntetűen egyidőben végzik el.

Felkerestük

Csordás Elemér dr. tisztifőorvost,

aki erről a kérdésről a következőket jelentette ki:

— Nyolc évvel ezelőtt, *Szabó* Sándor tiszti főorvos működése alatt volt utoljára patkányirtás Budapesten. A fővárosban azóta sem romlott ezen élősdiek elszaporodása tekintetében a helyzet, nem lehet patkány inváziójáról sem beszélni, mindazonáltal nem árt az ilyen irtóhadjárat.

— A tiszti főorvosi hivatal, csupán általános higieniai és közegészségügyi szempontok szerint bírálta el a kérdést és azt kötötte ki, hogy

az irtáshoz olyan mérget alkalmazzanak, amely biztosan öl, de sem emberre, sem háziállatra nem ártalmas, amellett hatásában nem is okoz a lakosságnak kellemetlenséget.

Az eszközök megválasztásában mindenesetre óvatosnak kell lenni és *meg kell ismerni azoknak a külföldi nagyvárosoknak az irtási módszereit, ahol sokkal több a patkány, mint nálunk.* Arra, hogy ezt a veszedelmes férget kiirtsuk, számítani természetesen nem szabad, mert ez teljességgel *lehetetlen.* Folyamparti és tengeri kikötővárosok, de általában minden régi város *tele van patkánnyal.* Nálunk aránylag még igen jó e tekintetben a helyzet. A külföldi városok állandóan védekeznek is e veszedelem ellen, főleg a kikötővárosok, ahol a hajókkal vándorló patkányok révén pestis, vagy valamely más járvány behurcolásától kell tartaniok.

A *köztisztasági ügyosztályban* kapott információnk a következő:

— A patkányirtási napok előkészítésén most dolgozunk. A legközelebbi napokban ebben a kérdésben közös értekezlet lesz a népjóléti minisztériumban, ahol az irtás módját is meg fogjuk állapítani. Ez alkalommal lesz kiválasztva az irtáshoz alkalmazandó méreg is. A legutóbbi irtás során, nyolc évvel ezelőtt

foszforos pépet használtak.

Szoktak alkalmazni oltatlan mésszel kevert, erősen sózott juhtúrót is, amelyet az állat felfal, majd vizet iszik rá. Az oltatlan mész a gyomrában felforr és hasfalrepedést idéz elő. Használnak különféle bacillusokat és vakcinákat is. Hogy nálunk melyik módot alkalmazzák, *még nem biztos.*

Arra nézve, hogy az irtás hogyan történik, a következőket tudtuk meg: A főváros mint hatóság elrendelheti a patkányirtást, sőt a mulasztók ellen az *1876 : XIV. tc.* alapján büntető szankciókat is helyezhet kilátásba. A főváros közterületein, a csatornahálózatban, intézményeiben és üzemeinél, a vágóhidakon stb. stb. a főváros az illetékes ügyosztályok és üzemek útján *maga végezteti el az irtást,* magánvállalatoknál, gyárakban és lakóházakban, telepeken stb. pedig

maguk a tulajdonosok kötelesek.

Már érintkezésbe léptünk e kérdésben a *Háztulajdonosok Szövetségének* elnökségével, amely készséggel ígérte meg a legteljesebb együttműködést. A nyolc év előtti irtás első felvonása az volt, hogy

minden házban kötelező nagytakarítást rendeztek,

az udvarokról, padlásokról, pincékből stb. *eltávolíttottak minden szemetet, hulladékot, úgyhogy akkor vonatok vitték ki a nagytakarítás eredményét.* Most is valószínűen ez fogja bevezetni a hadjáratot, hogy

a patkány ne találjon más élelmet, csak azt a mérgezett anyagot, amit mindenütt elhelyeznek.

Az irtásnak ugyanis *pontosan, percre a főváros egész területén*

a belvárostól a perifériáig egyszerre kell megkezdődnie.

A magánosok irtását hatósági közegek fogják ellenőrizni. Akik a rendelkezéseket be nem tartják, vagy elmulasztják, *szigorú büntetésnek teszik ki magukat.* Az eredményes irtás egyik feltétele, hogy a patkányok tanyáit: *a rendezetlen piactereket megszüntessék és az építkezéseknél állandóan ügyeljenek arra, hogy az, ami készül, patkánymentes legyen.* Természetesen teljesen kiirtani a patkányt nem lehet. Az új betoncsatornákban az állat ugyan nem él meg, de

a régi téglaboltozatú csatornákból és az uccaburkolat alatti patkányjáratokból kiirtani képtelenség.

A patkánykérdés egyébként nem speciális pesti kérdés, hanem *komoly nemzetközi probléma.* A *Nemzetek Szövetségének* egészségügyi csoportja 1925 tavaszán kongresszust és tanulmányutat rendezett Hollandiában, amelyen külön tanácskozási pont volt a patkánykérdés. Ezen a tanulmányúton *Szécsi* Ernő dr. tisztifőorvoshelyettes vett részt hivatalosan, aki Leidenben meglátogatta *Professor P. C. Flu* intézetét is, amely a gyarmatok egészségügyét szolgálva, igen alaposan foglalkozik a Hollandiában veszedelmes méreteket öltő patkányproblémával is. *Flu* professzor intézetében a patkányokkal állandó és igen érdekes kísérleteket folytatnak és a kérdésnek egész irodalma van. A kutatások megállapították, hogy a patkány egyike a legravaszabb, legelővigyázatosabb, de egyúttal a legalkalmazkodóbb állatoknak is. Meglepő az intelligenciájuk is. Valóságos *szervezett államéletet élnek,* biztosított menetekben vonulnak ide-oda, *beteges öreg állatokat szemelnek ki kóstolónak* s ha észreveszik, hogy néhány elpusztul közülök valamely csalétektől, *a többi már nem megy a méreg közelébe sem.* A legfondorlatosabban fognak ki az ellenük alkalmazott védőeszközökön. A tengeri hajókról mindenféle ravasz trükkel jutnak ki a partra és nem egyszer artistamutatványnak beillő ugrással érik el a partot. Az ugrás biztonságát is előre kijelölt patkány rohamcsapatok próbálják ki, ha kell, az életük árán is. A legveszedelmesebb patkányfajta a *vörös patkány,* amelyből *szerencsére alig akad egy-egy példány.*

A tudományos kutatások megállapították azt is, hogy a patkányok szőrében található bolhák és egyéb rovarok terjesztik a patkányok között a pestist, míg a patkányok a lakosságot fertőzik meg.

A budapesti patkányirtástól egyébként mintegy *kétmillió állat elhullását várják, ha jól sikerül.*

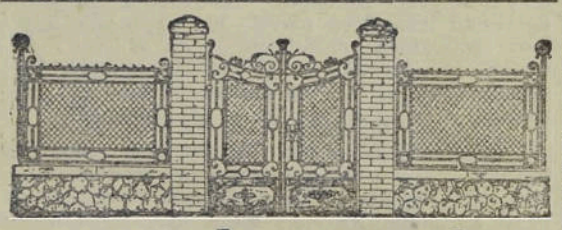

VASS ÉS KOVÁCS
SODRONYFONAT-, KERÍTÉS-, ÁGYBETÉT- és VASBÚTORGYÁR
Budapest, II., Fő ucca 48
Telefon: Aut 517-87 Telefon: Aut. 517-87

MÁTYÁSSY ANTAL ÉS FIA
MÁZOLÓ ÉS FESTŐMESTER
BUDAPEST, X. KER., FÜZÉR UCCA 7a
TELEFONSZÁM: K. 74—48

MAKOVSKY FERENC
Budapest, VII. Abonyi-u. 4.
Fülöp Szász-Coburg Góthai herceg Ő királyi Fensége uradalmi építésze
TELEFON: J. 381-17

ILKOVITS J.
Központi fűtések és vízvezetéki berendezések vállalata
BUDAPEST, VI, ANDRÁSSY ÚT 92.
TELEFON: Aut. 212—07.

ROTTER ZSIGMOND
terménynagykereskedő
Budapest, V., Nádor ucca 17. sz.
Telefón: 297-18, 276-94.

Wörner J. és Társa
Gépgyár Részvénytársaság
Malomberendezések — Nyomdagépek — Láncgyár — Vasöntöde
Telefon: L. 905-74, 905-75. Budapest, V, Váczi út 48. Alap. 1867.

WOLSKY SÁNDOR BÉLA
WOLSKY ALBERT FIA
gépüzemű kefe- és ecsetárugyár
BUDAPEST, VIII., MAGDOLNA UCCA 18. SZÁM.
TELEFÓN: JÓZSEF 324-88

GERA LAJOS FIAI
asztalos munkák gyára
TELEFÓN JÓZSEF 370—20
BUDAPEST, VIII., THÉK ENDRE UCCA 35

OBERMANN L. FÉMÁRU IPARTELEPE
BUDAPEST, VIII., SZIGETVÁRI UCCA 6.
TELEFON: J. 343-53. ALAPÍTVA: 1887
KITÜNTETVE: WELS 1888, BUDAPEST 1896, 1906, 1928.
Üzemi konyhák felszerelései.
Sütőformák, fém- és bádogáruk, kávégépek gyártása.

AUER J. GYULA
festékáruk raktára. Gipsz, cement, kátrány stb. NAGYRAKTÁRA!
BUDAPEST, VI., Lehel u. 45/a. és Mohács u. 19
Telefón: Automata 157—58

ROSENTHAL MÓR
ÉPÜLETÜVEGEZÉSI VÁLLALATA
BUDAPEST, VI, CSENGERY UCCA 61. TEL.: A. 144-77

TŰZVESZÉLY ESETNÉL
BIZTOS VÉDELMET NYUJT A
»MINIMAX«
kézi tűzoltó készüléke!
Oltóereje óriási és semmiféle kárt nem okoz. — Kezelése rendkívül egyszerű. Speciális készülékek, autók, motorcsónakok, garázsok stb. részére.
Felvilágosítással szolgál a
MAGYAR MINIMAX R. T.
Budapest, VI., Rózsa ucca 85 (saját ház). — Tel.: Aut. 237-31

RELLA N. és UNOKAÖCCSE
Építési Vállalat R.-T.
Budapest, VIII, Népszinház ucca 13
Telefonszámok: József 436—52 és József 436—53.
Magas- és mélyépítés, vasbetonépítés, HERBST FÖDÉM az egész világon elterjedt és és legolcsóbb vasbetonfödém

VAS UCCA 16
BOSCH SZOLGÁLAT
Telefón: József 393-73.

Proczeller Bálint kövező mester
Budapest, X. Korponai u. 11. Tel.: Kőbánya 74-84

ÉRCBETON
Rozsdamentes.— Nem csúszik Legnagyobb szilárdság. Legkisebb kopás. Nem porzik.
KÁRMÁN és FAZEKAS
okleveles mérnök — építőmester
IX. KERÜLET, CALVIN-TÉR 7. SZÁM
Telefón: Automata 851—83.

Gazdasági Értesítő

PESTI NAGYVÁSÁR 1930-BAN

A nyomorúság fölvonulása — Régiségek, rozsdás gombok, angyalos krajcárok — Akik mindent pénzzé akarnak tenni

Hajnalban kelő parasztok apraja-nagyja szekerekre ül, még harmatos a fű a réteken és az országutak mentén, a kakasok még nem kukorékolnak, amikor Pest megyében faluk népe az országos nagyvásárra indul. Híres vásár volt mindig a József-vásár az óriás térség színes kavargásában. A Mester ucca és Haller ucca találkozásánál szakad meg hirtelen a palották sziklasora és tátong titáni arányaival a Nagyvásártér porsivatagja. Virágvasárnap volt eddig rendszerint a József-vásár napja, a kalendáriumcsinálók tehetnek róla tehát, hogy az idén a József-napot megelőző vasárnap zajlott le a nevezetes vásár.

Ünnep volt mindig sokszorosan a József-vásár Pesten. Egy esztendőre látta el magát szükségleteivel a gazda, a közeli községek és falvak és a főváros e külső részének népe. A kereskedők áruik sokféle tömegét hordták föl, egyik vásárról a másikra vándoroltak, mint türelmetlen karaván. Sátrakat vertek és gyékényeken sorakozott ezerféle holmi és iparcikk tarka sokadalomban. Kék dolmányok, színes és virágos szoknyák, csipkés ingek, fényesre vasalt fekete kalapok, csizmák ármádiája és egy szekérre való volt, amihez tíz pengő forintért boldog, boldogtalan hozzájuthatott.

Lássuk csak, hogyan festett az idén?

*

Tavaszi nap tűz a térségre s mintha a poros homok termékenyült volna meg valamely csoda folytán, sokaság zsibong megint, ezer és ezer zajongó, vásári lárma, szédítő elevensége nyugtalan színeknek és hangoknak... De a szalagos vásári pompa hiányzik az idén. Nincs pénz... Nem táboroznak szekerek a térség szélén, mint ezelőtt minden esztendőben, még a háború előtt, amikor a vásári vasárnap estéjén parázson sütötték százan és százan a szalonnát és szokás volt, hogy öblös kulacsokból áldomás szentelje meg a jó vásárt.

Most is nagy tömeg kering, — nagyrészt munkanélküliek serege, — de ninesenek ma cifra sátrak gazdag tartalommal. Hol van vajjon a Nagyvásár régi közönsége, szűrös atyafiak, pirosorcájú svábok? Akik legjobban tudtak alkudozni és verejtékezve fizették a huszonnégy krajcár helyett a huszonhatot?

*

Hevenyészett sátrak. Kis kézikocsik tömege, rajtok mindenféle, mint lázas álom, elképzelhetetlen apró dolgok, jelentéktelen haszontalanságok, sohasem gondolunk rá, s most, hogy szembeötlik, egészen természetes. Uccák vannak a vásáron. Két oldalt a kézikocsikon a vásári áru, de legsűrűbben csak az eltisztított poros földön, néhol még le sem terítették a homokot. Nyomban föltűnik, milyen ritkaság az úgynevezett *új* áru. A ruhás-sátrak, blúzok, ingek, zsebkendők kirakatai, — *mind régiségek*. Nincs pénz.

Hátrább, ahol a főzőedényeket és a fából készült konyhafölszereléseket, gyúródeszkákat, szitákat, főzőkanalakat, különféle bádog- és porcellánedényeket harsányan kínálgatják, alig van egy-két sátor, amely használatlan portékával dicsekedhetnék. Általában: az idei vásár az ócskaságok vására volt. Az árusítóknak talán csak egyhuszad része a hivatásos vásári árus, a többiek, akik izgatottan álldogálnak cókmókjaik előtt, a viharvert esztendők nyomorékjai... Akinek van még valamije és el nem veszett, összeszedte, kihozta ide a vásárra.

Sárgaarcú asszonyok a Ranolder uccából, a Tűzoltó ucca, a Gát ucca és Gyep ucca rokkant népe kivitte a vásárra a rozzant szekrényt, a foltozott ágyhuzatot, ócskavasat, asztalterítőt... Árulnak itt mindent és akik vásárolnak, ugyanazok a Bokréta uccából, a Viola uccából. Vidékit alig látni. Az árusok között is ritka, aki vidékről rándult a pesti híres vásárra. Professzionátusok egyedül a ruhaneműekkel kereskedők. Használt, de újra kivasalt kabátok, nadrágok garmadában. Nadrágot vásárolna egy villamoskalauz.

— Tizenöt pengő! — mondja a boltos, — nagyon finom, angol posztó.

Általában 15 pengő körül a legsilányabb anyagból készült nadrág. A kalauz öt pengőt ígér a nadrágért. Ninesen megsértődve az árus, de lenézően szól:

— Na, ne legyen olyan gavallér uraságod... Na, ugyan ne szórja a pénzt...

Nagy zsivaj a papucsárusok körül. Öreg díványhuzatokból készült papucsok, függönycafatokból csinált cipők, zöld és kék csíkok, sárga kockák. Három pengő párja. Nem vásárolja senki. A vételkedv általában nyomott. Mint a kereplő, kiáltozza folytonosan tíz lépéssel odább egy másik papucsos:

— Akár fehér, akár fekete, csak három pengő...

— Madzag, cérna, ruhafesték, lámpabél...

Gyufát is árulnak, tűzkövet, kanócot.

— *Hol van a kiskefe, már kapott lábát?* — sikítozza dühösen, idegen kiejtéssel egy asszony, aki sapkákat árul eredménytelenül.

Feketeszemüveges óriás bádogfazékba lyukat fúr és mingyárt be is forrasztja a világhírű találmánynyal. Itt sok affér viharzik el, mert sűrűek a megjegyzések a figyelő tömegben:

— Nem érvényes ez!... Vigyázzanak emberek, a talján stikében csinálja!...

Gombok, színes szalagok, kis üvegben szagosvíz, aranykeretben lángoló szívvel Krisztus-kép, fanyelű szegedi bicska negyven fillérért, egy varrógép, csutora fából, elhasznált porcellántégelyek, amelyek gyógyszertárból kerülhettek ki, köteg spárga, cipőfűző tíz fillérért, egy lavoár Vilmos császár arcképével, gyöngynyakék, horpadt trombita és mellette két császárzsemlye tizenkét fillérért, zűrzavarosan keveredik egy faasztalon...

Mézeskalácsosok bukkannak föl egyszerre a zavaros képen, a nagy szív két pengő... Hagyma, paprika és köménymag... Aztán a teljesen vegyes bódék. Van itt minden, aminek semmi értéke nincsen. Szarvasagganes, óeska lakatok, érem *„1873 dec. 2."* föirással, kulcsok, függönylánc, amelyen fabuzogány fityeg szögekkel kirakva, rozsdás nadrággombok, lapátok, egy görbe kard, patkók, kályhacsövek, ridikül, pléhtényéron sörét, antik Mózes-szobor, egyik kezében cikázó villámokkal, ajtószámok vasból, gereblye és mákdaráló, fürdőkád csapja, faládában olasz Savolya-csillag, angyalos krajcárok... Sárga keretben fénykép. Csoportkép „Majláth János fényképész, Pozsony" olvasható rajta, nyolc testvért ábrázol.

Ez mind-mind eladó.

És nem vásárol senki. Nincs pénz.

Egy kis asztal körül nagyobb csak a tolongás, ahol a zöldpápaszemes *csillámíró* művészetét bámulják, amint görögtüzes betűkkel húsz fillérért tündöklő neveket rajzol a képeslapokra. Megfaragott lúdtollat enyvbe márt s az enyvvel írja a lapra a piros rózsa és kék nefelejts alá: *„Mariska"*. Vagy amilyen név tetszik. Előtte áll két skatulyában smaragdzöld aranypor és ezüstfehér por. Félig végigönti a betűk tetején a zöld csillámló port, a betűk alsó részét pedig ezüsttel. Ha valaki még tíz fillért fizet, azt is rápingálja, hogy: *„Szerettlek"*. Így. Két tével. Jutányos ár. E tündöklő neveket írja szakadatlanul s ezért csillámíró a neve.

*

Ellankad estefelé a vásár. Hordják már a batyukat, ó, milyen nagyon-nagyon kevés az új tulajdonos. A gramofónt is régi gazdája cipeli elszomorodva. Csak a vásári hinták körül él még az ünnep. Két matrózinges legény még rettenthetetlenül lódul a csónakhintán szédítő sebesen. Sörényüket csapkodja a kora esti szél, két szál gyufa kandikál ki a fülük mögött...

Elfúló lélegzettel csodálják dobogószívű liliomuccai kis cselédek...

Matskássy József.

A Hitelbank közgyűlése

A *Magyar Általános Hitelbank* részvényeseinek szerdán báró *Harkányi* János b. t. t. elnöklése alatt megtartott LXII. rendes közgyűlése jóváhagyta a 7,496.453 pengő 12 fillér tiszta nyereséget feltüntető, 1929 december 31-ére lezárt mérleget és az igazgatóságnak a nyereség hováfordítására nézve előterjesztett indítványát magáévá téve elhatározta, hogy a kimutatott nyereségből 4,554.000 pengő osztalék fizetésére, 1,000.000 pengő az intézet tartalékalapjainak növelésére, 300.000 pengő a vállalati nyugdíjpénztár javadalmazására, 350.000 pengő a nyugdíjazott alkalmazottak nyugdíjalapjának erősbítésére, 850.000 pengő tisztviselői jutalékokra és 50.000 pengő az alkalmazottak különféle jóléti alapjai javára fordíttassék. A közgyűlés határozata értelmében a részvények 4. sz. szelvénye folyó hó 20-tól kezdve darabonként 5 pengő 50 fillérrel kerül beváltásra. Az igazgatóság évi jelentésével kapcsolatosan felszólalt dr. Beöthy László b. t. t., javasolván, hogy a közgyűlés az igazgatóságnak az intézet ügyeinek körültekintő és eredményes vezetéséért elismerését fejezze ki, amihez a megjelent részvényesek egyhangú helyeslléssel hozzájárultak. Ugyancsak egyhangú helyeslléssel vette tudomásul a közgyűlés azokat a felvilágosításokat, melyeket dr. *Scitovszky* Tibor vezérigazgató dr. Szentiványi részvényes kérdéseire az igazgatóság nevében adott. A közgyűlés ezután Lepercq Aimé-t, a párizsi L'Union Européenne Industrielle et Financiere vezérigazgatója és herceg *Lónyay* Elemért új tagokként az igazgatóságba választotta.

Új ügyvezetők a Hitelbanknál. A *Magyar Általános Hitelbank* igazgatósága a közgyűlést követő ülésében az ügyvezető-igazgatóságba *Beck* Róbertet ügyvezető-igazgatóvá, továbbá *Kállay* Rudolfot és *Perényi* István dr.-t, a „Hermes" magyar általános váltóüzlet r.-t. eddigi vezérigazgatóját helyettes ügyvezető-igazgatókká nevezte ki.

A Salgótarjáni Kőszénbánya Részvény-Társulat dr. *Chorin* Ferenc felsőházi tag elnöklete alatt március hó 22-én tartott 62-ik rendes évi közgyűlése megállapította az 1929. évi zárszámadásokat és elhatározta, hogy az összes üzleti költségeknek levonása, az értékcsökkenési tartalékalapnak 2,250.000 pengővel és a rendes tartalékalapnak 240.000 pengővel való javadalmazása után fennmaradó tiszta nyereségből az „Elismert Nyugdíjpénztár" szabályzatában meghatározott célokra 200.000 P, az altiszti segélyalap javára 80.000 pengő, az id. dr. Chorin Ferenc bányamunkás-szanatórium javára 40.000 pengő, az id. dr. Chorin Ferenc tisztviselői segélyalap javára 40.000 pengő, a dr. Chorin Ferenc munkásgyermekeket segélyező alapítványra 20.000 pengő, közcélokra 40.000 pengő fordíttassék, végül osztalékul részvényenkint 3.50 pengő, a forgalomban levő 910.000 darab részvény után összesen 3,185.000 pengő fizettessék ki, 119.143.07 pengő pedig az 1930. év számlájára elővitessék. Az osztalékszelvény f. évi március hó 29-ik napjától kezdve kerül beváltásra. A közgyűlés meleg ünneplésben részesítette dr. Chorin Ferenc elnök-vezérigazgatót abból az alkalomból, hogy immár huszonötödik esztendeje tagja a társulat igazgatóságának. Láng Gusztáv a részvényesek nevében méltatta az elnök-vezérigazgatónak a társulat körül szerzett nagy érdemeit, különösen kiemelvén az utolsó tíz évben kifejtett rendkívül eredményes munkásságát, mellyel sikerült a társulatot a legsúlyosabb gazdasági viszonyok közepette is megerősítenie és további fejlődését biztosítania. A közgyűlés továbbá az igazgatóságnak a részvényösszevonás keresztülvitelére a mult évben adott felhatalmazás időtartamát egy további évvel meghosszabbította. Végül a közgyűlés az igazgatóságba új tagokul Deszberg Antal, dr. Heinrich Antal és dr. Reimann Ernő urakat és a felügyelőbizottságba báró Radvánszky Antal urat választotta meg. A közgyűlést követő ülésében az igazgatóság Décsi Ernő és Rejtő Ármin igazgató urakat ügyvezető-igazgató címmel ruházta fel.

Változás a Hermes igazgatóságában. A *„Hermes" magyar általános váltóüzlet rt.* igazgatósága f. hó 19-én tartott ülésében sajnálattal vette tudomásul dr. *Perényi* István vezérigazgató bejelentését, hogy a *Magyar Általános Hitelbank* ügyvezetőségébe történt meghívása folytán az intézet közvetlen vezetésétől megválni kénytelen. Az igazgatóság legmelegebb elismerését és köszönetét fejezte ki a távozó vezérigazgatónak a kiváló érdemekért, melyeket az intézet és az érdekkörébe tartozó vállalatok felvirágoztatása körül tetterős, eredményes munkásságával szerzett és amelyek az anyaintézet igazgatóságának említett elhatározásában is megtisztelő kifejezésre jutnak. Az igazgatóság felkérésére dr. *Perényi* István administrateur délégué-i minőségben az intézet vezetésében továbbra is állandóan részt fog venni. E változással kapcsolatban az igazgatóság dr. *Lukács* Antalt, a Magyar Általános Hitelbank h. igazgatóját ügyvezető igazgatóvá nevezte ki; ugyancsak ügyvezető igazgatóvá neveztetett ki dr. *Halász* Ferenc intézeti igazgató, aki eddigi eredményes működésével méltán rászolgált az előléptetésre és arra a bizalmi hatáskörre, amelyet intézete most ráruházott.

A Magyar Általános Ingatlanbank Részvénytársaság március 18-án tartotta évi rendes közgyűlését. A közgyűlés az igazgatóságnak összes indítványait elfogadta. Az elért tiszta nyereség *1,012.096 pengő* (a tavaly kimutatott 942.500 pengővel szemben). Osztalék részvényenként 14 pengő (28%), mely folyó hó 22-étől kezdve kerül kifizetésre. Az intézet kimutatott *saját tőkéi* a tartalékalap idei dotációja által *7,420.000 pengőre emelkednek.*

WIHART FERENC
• ÉPITÉSZ ÉPITŐMESTER •
BUDAPEST, VII., COLUMBUS UCCA 33. sz.
TELEFON: JÓZSEF 350-97

Műkő- és burkolómunkák, betoncsövek
Budapest, V, Vigszínház ucca 5. Tel.: 298-37 ANDREA Cementárugyár és Epitőipari R.T.

TAKÁCS GYULA gépészmérnök elektrotechnikai vállalata. Tel.-hívó A. 843-24
ERŐÁTVITELI, ERŐS- és GYENGEÁRAMÚ KÜLSŐ és BELSŐ SZERELÉSEK, BERENDEZÉSEK
•• •• üzlet, iroda IV., Veres Pálné ucca 32.

Kitűnő eredménnyel zárult a gabonával zsúfolt közraktárak mult esztendeje, de a főváros mégsem kapott egy fillér részesedést sem

A budapesti közraktárak sokat emlegetett problémája két vidéki törvényhatóság átirata folytán a napokban újból szőnyegre került. Néhány héttel ezelőtt *Csongrád* és *Bihar* vármegyék közönsége átiratot intézett a székesfőváros törvényhatóságához, hogy csatlakozzék a két vármegye azon mozgalmához, hogy

a kormány mielőbb építtesse ki a vidéki gabona közraktárakat.

Az átirattal és a budapesti közraktár-kérdéssel most foglalkozott az illetékes szakbizottság és letárgyalta a *Leszámitolóbank* bérletében levő *Székesfővárosi Közraktárak* tavalyi zárszámadását is. A zárszámadás megállapította, hogy a közraktárak *mult éve*

igen eredményes volt: 283.000 pengő tiszta nyereséggel záródott.

Ez a jó eredmény azonban látszólagos, mert

a főváros ebben az évben sem kap a közraktárak után egyetlen fillér részesedést sem,

annak a szerződésnek a hatályánál fogva, amely annak idején úgy intézkedett, hogy a főváros csak a bank által befektetett tőke öt százalékának megfelelő tiszta nyereség, illetve ennek többlete után kap részesedést. *Ennek a minimumnak pedig legalább 450.000 pengőnek kellene lenni,* amit még a jó esztendő sem hozott meg.

A mult évi zárszámadás eredménye tehát megmutatta, hogy *a közraktárak a főváros számára bevételi forrást még a legeredményesebb évben sem jelentenek.* A raktárházak hatalmas helyiségeiben

minden talpalatnyi hely foglalt volt, de a fővárosnak ebből egy fillér haszon sem jutott.

A mult év tanulsága megerősítette azt az egyre erősödő véleményt is a törvényhatósági körökben, hogy a *közraktárak dolgát végleg rendezni, likvidálni kell* és rájönnek lassankint arra, hogy a *főváros jobban járna még abban az esetben is, ha a közraktárakat lebontaná, a hátralevő időre a bérlő bankot kártalanitaná — telkek értékesítése révén,* — mintha továbbra is fennmarad a mostani állapot. Ezt plauzibilisebbé teszi az is, hogy a közraktárak már elavultak és a bérlet lejártáig, mire a főváros kezébe visszakerülnek, végleg megérnek a lebontásra.

A likvidálás kérdése most annál inkább aktuális, mert a Boráros-téri híd építését az idén megkezdik és ezzel *a közelben levő telkek értéke ugrásszerűen emelkedve fog megsokszorozódni.*

A közraktárak lebontása a kereskedelemben nem okozna semmi zavart, mert

az új állami kikötő óriási raktárháza és a malmok raktárai bőségesen tudnák kielégíteni a jelentkező szükségletet.

A közraktárak kérdéséről *beavatott helyen* érdeklődött a *Fővárosi Hirlap* munkatársa és a következő tájékoztatást szerezte:

— A Közraktárak tiszta bevétele a mult esztendőben megközelítette a 300.000 pengőt, mert az élénk gabonakampány révén úgyszólván egy napig sem volt üres hely raktárházaiban, sőt telezsúfolva állnak ma is. De

ez a relative legjobb eredmény sem elég jó ahhoz, hogy a fővárosnak belőle haszna legyen.

Egyébként 1884 óta, mikor a főváros az elevátort megépítette és a *Leszámitolóbanknak* évtizedekre bérbeadta, — *46 év alatt mindössze hatszor fordult elő, hogy a főváros a tulajdonában levő intézmény után pénzt kapott.*

— A fennálló szerződés szerint ugyanis a fővárost csak a befektetett tőke öt százalékának megfelelő és ennél nagyobb tiszta jövedelem után illeti meg részesedés. Ez a részesedés öt százaléknál 50—50 százalékkal oszlanék meg a főváros és a *Leszámitolóbank* között, magasabb eredménynél pedig emelkedik a főváros részesedésének kulcsa is. Ismétlem,

ilyen eset azonban mindössze hatszor fordult elő,

ez is négyszer a koronaromlás idején és kétszer a háború alatt. *Ezzel szemben a főváros az első harminc év alatt körülbelül 2 millió aranykorona szubvenciót is adott a közraktáraknak.*

— Az idén minden talpalatnyi hely foglalva volt a közraktárakban, ahol összesen mintegy 6500 vagón, 6.5 millió tonna gabona fordult meg, a Budapesten és az állami kikötő raktárában beraktározott mennyiségnek, összesen 12 millió tonna gabonának a fele.

— A közraktárak, amint látjuk, a fővárosnak nem üzlet, de nem üzlet egyetlen hivatalos közület számára sem. Éppen ezért nem találta pártfogásra érdemesnek Csongrád megye átiratát sem a bizottság a *vidéki közraktárhálózat kiépítésére vonatkozóan.* Nemesak azért, mert ismeri a budapesti eredményeket és birtokában van a saját tapasztalatoknak, de azért sem támogathatja a főváros ezt a törekvést, mert úgy érzi, hogy *az egész ország érdeke és úgy a gazdatársadalomnak, mint a kereskedelemnek egyaránt előnyére szolgál az, ha a csonka ország egész gabonakampánya a fővárosban a Duna mellett bonyolódik le, közeső állomások beiktatása nélkül.* A fővárosnak ez az álláspontja azonban nem jelenti azt, mintha nem helyeselné, hogy a vidéki városok, vagy megyei törvényhatóságok a gabonatermő vidékek központjában alkalmas granáriumokat építsenek a készletek ideiglenes megőrzésére, *közraktári jelleg nélkül.*

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest Székesfőváros Elektromos Művei Igazgatósága nyilvános írásbeli versenytárgyalást hirdet a Budapest, I. kerület, Budafoki út 52. sz. 4047. új hrsz. alatti kelenföldi telepen létesítendő III. sz. kazánház **föld-, kőműves-, vasbetón- és elhelyező munkálataira.**

Az alább megjelölt helyen átvehető feltételek értelmében szabályszerűen kiállított írásbeli ajánlatok magyar nyelven szerkesztve, az egységárak megjelölésével (egységáras versenytárgyalás) teendők.

Budapesti (Budapesten cégjegyzett) vállalkozók ajánlataikat postán nem küldhetik be.

A szabályszerűen aláírt s az előírt okmánybélyegekkel ellátott pengőértékű, tanukkal láttamozott ajánlatok felirattal ellátott, lepecsételt borítékban nyujtandók be.

Az ajánlatokat **1930. évi április hó 12-én délelőtt 10 óráig** Budapest székesfőváros tanácsa XII. (világítási és vízvezetéki) ügyosztályának kezelőirodájában, a kezelőfőtiszt kezeihez (Központi városháza, II. emelet 295. sz.) kell benyujtani, vagy oly időben postára adni, hogy az ajánlat a jelzett határidőig a tanácsi XII. ügyosztályhoz beérkezzék.

A fenti munkákra az ajánlati végösszeg után számított 2%-nak megfelelő összegű bánatpénz teendő le a „Vállalati feltételek"-ben körülírt módon.

A fent megnevezett határidőre beérkezett összes ajánlat az ugyanazon napon déli 11 órakor a tanácsi XII. ügyosztályban fognak nyilvánosan felbontatni, mely eljáráson az ajánlattevők, vagy azok igazolt képviselői jelen lehetnek.

Az ajánlattevők ajánlataikkal végleges döntésig, de legkésőbb 30 napig kötelezettségben maradnak.

Kizárólag csak oly ajánlatok vétetnek figyelembe, amelyek a „Külön kikötések"-ben foglaltaknak szigorúan megfelelnek. A versenytárgyalási hirdetést, az ajánlati ürlapot, a vállalati feltételeket, az általános és részletes munkafeltételeket, a külön kikötéseket, a költségvetést, a pályázó által már végzett hasonló munkák feltüntetésére szolgáló ürlapot a jelentkező ajánlkozni szándékozók az Elektromos Művek építési irodájában (V., Váci út 74. IV. em. 438. sz.) hétköznapokon d. e. 9—12 óra között 20 pengő lefizetése ellenében megszerezhetik.

A tervek dr. Bierbauer Virgil építész irodájában (IV. ker., Váci utca 71. sz. IV. em.) tekinthetők meg d. e. ½9-től ½11-ig, ahol a szükséges műszaki felvilágosítások is megadatnak.

Az Elektromos Művek Igazgatósága fenntartja magának azt a jogot, hogy a beérkezett ajánlatok között, tekintet nélkül az ajánlott árakra, szabadon választhasson, hogy a munkát vagy szállítást az ajánlattevők között tetszése szerint megoszthassa, vagy amennyiben a versenytárgyalás eredményét kielégítőnek nem találná, úgy újabb nyilvános vagy korlátolt versenytárgyalást tarthasson, esetleg a munkák vállalatbaadása tekintetében másként is intézkedhessék, illetve a vállalatbaadástól teljesen eltekinthessen.

A munkák kiadása csak akkor fog megtörténni, ha a szükséges hitelösszeg az Elektromos Műveknek rendelkezésére fog állani.

A szóbanforgó munka kényes természetére és a kivitel nehézségeire való tekintettel a munka csak oly pályázó cégnek fog odaitéltetni, amely kimerítően és hiteltérdemlően igazolni képes, hogy hasonló műszaki jellegű munkát, mint önálló cég sikerrel végzett.

Az Elektromos Művek Igazgatósága kijelenti, hogy a munkák odaitélése iránt hozandó határozatai ellen jogorvoslat csak birtokon kívül vehető igénybe.

Budapest, 1930. évi március hó 20-án.

Budapest Székesfőváros Elektromos Műveinek igazgatósága.

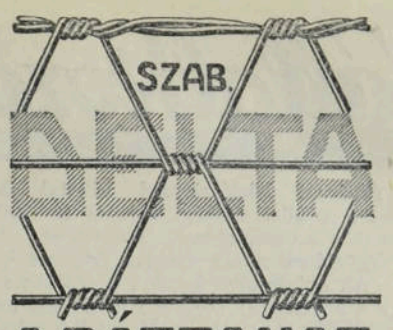

DELMÁR BÉLA
okl. mérnök, építőmester
Budapest, VI. Benczur u. 17
Telefon 263-40

Rietschel és Henneberg
Részvénytársaság
Budapest, VIII., Práter ucca 12. szám.
Telefon: József 525—18.
Központi fűtések, vízvezetéki és csatornázási berendezések

STEINER ÉS SZIMPER
dísz-, templom-, szobafestők és mázolók
Budapest. IX., Üllői-út 57
Telefon József 306-29

PARKETTA
szállítása, mindennemű padozat készítése és javítása.
FRIED és BENEDEK
parkettgyár és gőzfürész
BUDAPEST, VII., RÁKÓCZI ÚT 82.
Telefon: József 133—43 és József 134—17.

URIKANY-ZSILVÖLGYI MAGY. KÖSZÉNBÁNYA RT
BUDAPEST, V., NÁDOR UCCA 12
TELEFONSZÁM: AUTOMATA 212—56
KŐBÁNYAÜZEM: TÁLLYA (Zemplén megye)
SZÁLLÍT MINDENNEMŰ
FARAGOTT ÉS ZÚZOTT KÖVET

Idei **Dreher BAKSÖR**
csapolás megkezdődött!

Vállalkozás

A fővárosi köztisztasági hivatal Motalko-szükséglete. A köztisztasági hivatal 100.000 literre rugó *Motalko* szükségletének szállítására hirdetett versenytárgyalásra nyolc ajánlat érkezett be a tanácshoz. Az ajánlatokat kedden bontották fel és az eredmény a következő: Összesen nyolc cég tett ajánlatot a szállításra és pedig: a *Hazai Kőolaj* 40.75 fillér egységárral, a *Magyar Petrólemipar* 41.75 fillérrel, *Bpesti Ásványolaj Rt.* 41.75 fillérrel, *Vacuum Oil Co.* 42.40 fillér egységárban, a *Shell*-cég 42.50 fillérrel, a *Finom Olajok Kereskedelmi Részvénytársasága* 42.50 fillér, *Steaua* 43 fillér, végül a *Magyar-Belga* 43.85 fillérrel. Az ajánlatok felett jövő héten lesz a döntés.

Versenytárgyalási megbízások

A mult héten tartott nyilvános és szűkkörű versenytárgyalások alapján a különböző közmunkákat és közszállításokat a következő cégek kapták:

Rendezési munkát a Marcibányi téri iskolánál: Seiff Gyula 3104 P.

Mázolómunkát ugyanott: Fischer Ernő 6077 P.

Műkőmunkát a fonyódi Erzsébet leányárvaház üdülőtelepénél: Székely és Mottl 3415 P.

Kőfaragómunkát az aquincumi múzeumnál: Schmidt Gyula 13.588 P.

Burkolómunkát a csaplárosuccai köztiszt. garázsnál: Kemény Sándor 15.404 P.

Ácsmunkát a lágymányosi ingyenes strandfürdőnél: Helmrich János 5341 P.

Föld-, kőművesmunkát u. ott: Bíró Ernő 2743 P.

Mázolómunkát a Budai Szinkörnél: Schuller János 2100 P.

Uszodafelállítási munkát az I. kerületben: Szüts István 5666; a III. kerületben: Popper Zsigmond és tsa 4982; az V. kerületben: Eredi Lajos 5829 P.

Bádogos munkát a farkasréti temetőnél: Stáhler Sándor 2914 P.

Föld-, kőműves és elhelyező-munkát u. ott: Kellermann László 25.758 P.

Beérkezett ajánlatok

A mult héten tartott versenytárgyalásokon a különböző közmunkákra és közszállításokra a következő cégek pályáztak:

Ácsmunkára a Kazinczy uccai el. iskolánál: Huszthy Sándor 2616, Koch Mátyás 2616, Marton László 2940, Bucsanyez József 3165, Szöllőssy Péter 2847 P.

Szigetelőmunkára a Dugonics uccai iskolánál: „Grosit" 6820, Gruber János 10.010, László Ernő 10.649, Dr. Helvey Tivadar 13.420, Bier és Werssetz 14.080, Posnansky és Strelitz 3630, Nagybátony-Ujlaki R. T. 10.780, Biehn János 9240 P.

Burkolómunkára u. ott: Dr. Helvey Tivadar 3690, Fekete Mihály 4180, Hlavay Kálmán 5500, ifj. Walla József r. t. 5720, Egry Bálint 6050, Bier és Werssetz 6490; *a Telepi uccai fiókkórháznál:* Kovács József 2802, Emptio r. t. 3170, Urbach és Taffler 3760, Melocco Péter 4098, Strasser Vilmos 4129; *a Léderer telepi erdei iskolánál:* Andrea Cementárugyár R. T. 9909, Barcza Dezső 9921, Koch és Szilágyi 10.559, Volentics Lajos 10.641, Emptio R. T. 12.245, Nagy István 15.000 P.

Mosó- és facsarógép szállítását a Szt. István-kórház részére: Egyesült gép- és fémárugyár R. T. 9400, Magyar mosó- és fert. gépgyár R. T. 14.580, Magyar Radiatorgyár 17.010, Knuth Károly 17.100 P.

Gumipadlómunkára a Léderer telepi erdei iskolánál: Magy. Ruggyantaárugyár R. T. 9990, Elsinger M. J. és Fiai 8510 P.

Utrendezési munkára a *Primás Bástyánál:* Fábián, Somogyi, György 28.838, Szánthó Ferenc 29.748, Hajnal Imre 33.516, Heverdle István 35.955, Schaffer György 41.684, Schaffer Antal 42.012, Schäffer Károly 42.312, Magyar Asphalt R. T. 43.041, Ámon Antal és fiai 47.343, Halmos István és fiai 47.554, Hollós Ferenc 47.648, Gravieser Albin 48.190; *a Szt. Imre herceg útnál:* Engelhardt Ferenc 47.512, Hollós Ferenc 48.377, Heverdle István 49.540, Kulás János 50.435, Hajnal Imre 53.510, Schweiger Rezső 55.250, Magyar Asph. R. T. 55.391, Neumann Ferenc 56.032, Fábián, Somogyi, György 57.192, Schaffer Antal 63.078, Halmos István és fia 64.915, Obendorfer I. és fiai 66.525, Ámon A. és fiai 66.814, Schäffer Károly 67.861, Schaffer György 67.949, Gravieser Albin 69.048, Szánthó Ferenc 69.302, Magyar Olaj és Vegyipari r. t. 70.636; *a Csörsz uccánál:* Schweiger Rezső 69.974, Szánthó Ferenc 72.974, Hollós Ferenc 73.082, Hajnal Imre 73.650, Neumann Ferenc 75.191, Heverdle István 75.433, Komfort Épitő R. T. 77.093, Urbach és Taffler 93.138, Engelhardt Ferenc 99.501, Halmos István és fia 99.519, Schaffer György 101.035, Ámon Antal és fia 101.826, Kövező és Utépítő R. T. 104.662, Gravieser Albin 105.328, Schäffer Károly 105.638, Schaffer Antal 107.600, Obendorfer J. és fiai 108.398; *a Tóth Lőrinc uccánál:* Szánthó Ferenc 31.896, Komfort Épitő R. T. 35.195, Engelhardt Ferenc 37.358, Heverdle István 40.708, Kulás János 41.060, Gratel Lajos 41.535, Zsigmondy Béla 43.806, Urbach és Taffler 44.814, Gattyán Pál 46.697, König József 49.143; *a Bécsi útnál:* Hajnal Imre 82.653, Hollós Ferenc 92.429, Szánthó Ferenc 93.755, Neumann Ferenc 94.349, Csengery, Pallay és Nagy 94.588, Kövező és Utépítő R. T. 95.971, Heverdle István 99.898, Gravieser Albin 114.517, Schäffer Károly 115.234, Schaffer György 117.684, Schaffer Antal 117.695, Obendorfer J. és fiai 119.243, Halmos István és fiai 121.676, ifj. Helfenstein Károly 125.907 P.

Beboltozási munkára az Ördögároknál: Szüts Jenő 83.685, Klauber és Vajda 91.928, Kárász Géza 96.305, Gratzl Lajos 96.680, Kellermann László 96.768, Skutetzky Ernő 96.890, Rysavy János 97.369, Vágner Gyula 101.447, Kemény és Tisza 103.519, Gravieser Albin 107.122, Bíró László 107.574, Fábián, Somogyi, György 112.032, Glück Géza 112.894, Rozgonyi és Enökl 113.947, Leichter Aladár 114.717, Liska Béla 114.965, König, Román és Stein 125.691, Obendorfer J. és fiai 138.754 pengő.

Gépkocsiszín benzintároló berendezésére a csaplárosuccai köztisztasági garázsnál: Dávid és Kertész r. t. 19.100, Telefongyár r. t. 23.200, Rosenthal és tsa 26.650, 21.390, Halm Sándor 23.150 P.

Vízvezetéki és csatornázási munkára a Bosnyák u. róm. kath. plébánia hivatalnál: Botos és tsa 3393, Horovitz Ödön 3469, Schifferer József 3486, Thury Antal 3847, Tóth Sz. János 4584; *a ferencvárosi helyiklkötő vámhivatalánál:* Gyöngyösi István 2733, Fried Zsigmond 2865, Kocsner Antal 2891, Bóth Ádám 3279 P.

Vaskályha szállítására a palotaiúti kislakásos telepnél: Lukász Lajos 4644, Malcsiner és Surányi 5611, Ledniczky és Társa 7314, Halász Gyula 7740, Kajtár Lajos 7740, „Unitas" Harmati Emilné 8256 P.

Párt és klub

— *A Terézvárosi Gazdasági Egyesület* a Britannia szálloda külön termében a polgárság igen nagy érdeklődése mellett tartotta meg szokásos keddi vacsoráját, amelyen *Bari* Ágoston dr., a kiváló közgazdasági publicista, szakszerűen ismertette a hágai egyezményt összes vonatkozásaiban. *Török* Jenő Endre lapszerkesztő üdvözlő beszéde után *Bari* Ágost dr. elsősorban a trianoni békediktátum súlyos kikötéseit ismertette, azután a hágai jóvátételi tárgyalásoknak a jóvátétel, valamint az optáns kérdésre vonatkozó részletkérdéseit tárta fel, méltatta a békediktátum 250. §-át és az e körül lefolyt óriási vitákat, az olaszok hatásos támogatását és odakonkludált, hogy a fennforgó kényszerhelyzetben végleges helyzet teremtése, továbbá a pénzügyi önállóság visszanyerése és a külföldi kölcsönök lehetővé tételének figyelembevételével a hágai egyezmény sikerét és nagy előnyeit nem lehet tagadni. A nagy tetszéssel fogadott világos előadást *Bakonyi* Pál dr. ügyvezető-elnök méltatta és köszönte meg az egyesület nevében.

— *A Budai Társaskör* 6. évi rendes közgyűlését március hó 25-én délután fél 6 órakor tartja a társaskör nagytermében. Tárgysorozat: Elnöki megnyitó; a választmány évi jelentése; az 1929. évi zárszámadás előterjesztése; a felmentvény megadása feletti határozathozatal; az 1930. évi költségelőirányzat előterjesztése; a tisztikar megválasztása; a választmány kiegészítése.

— *A Ferencvárosi Egységes Párt* kedden este a Stéger-féle vendéglőben igen népes gyűlést tartott, amelyen *Pavlik* Ferenc, *Dósa* Ottó dr. és *Bohn* József szóvátették azt az igazságtalan támadást, amely a Ferencváros közszeretetben álló és nagyrabecsült képviselőjét, *Usetty* Béla dr.-t a képviselőházban *Szilágyi* Lajos részéről érte. A nagyszámban megjelent választópolgárok *Usetty* Bélát lelkes ünneplésben részesítették és bizalmukról biztosították.

— *Hogyan készül a hangosfilm?* A *Polgári Egység Klubja* előadásainak során szombaton este a Klub akadémiauccai helyiségének nagytermében *Székely* Sándor mérnök, az *Országos Magyar Mozgókép Ipari Egyesület* szakértője tartott nagy érdekességű előadást arról, *hogyan készül a hangos film.* A beszélő film problémájáról szóló előadáson vetített képekkel illusztrálta az előadó a most még újszerű, de egykettőre népszerűvé vált hangosfilmek művészi és technikai megalkotását. Az előadáson a párt vezetőin és tagjain kívül a közélet sok más előkelősége is jelen volt.

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros tanácsa nyilvános írásbeli versenytárgyalást hirdet az I. ker., Schweidel ucca és Csukló ucca (Villányi út 4774. hrsz., illetve Schweidel ucca és 4782. hrsz. közötti szakasz) **csatornázási munkáira.**

A hivatkozott hirdetményben közölt módozatok szerint a leteendő bánatpénz összege az ajánlati összeg 2 százaléka.

Az ajánlat benyujtásához szükséges nyomtatványok IV., Központi városháza, II. emelet 285. ajtószám alatt kaphatók 2 pengő lefizetése ellenében.

A kellően felbélyegzett és borítékban elhelyezett ajánlatokat **1930. április hó 7-én (hétfőn) déli 12 óráig** II. emelet 279. ajtószám alatt vagy ugyanaznap délután ½5 és 5 óra között a versenytárgyalás helyszínén kell benyujtani. A versenytárgyalás 1930. évi április hó 7-én (hétfőn) lesz a Központi városháza 266. sz. helyiségében, ahol a vállalkozók vagy megbízottaik jelen lehetnek.

Budapest, 1930. évi március hó 19-én.

A székesfőváros tanácsa.

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros tanácsa nyilvános versenytárgyalást hirdet a X. ker., Bihari és Balkán uccák sarkán épülő szükséglakásoknál készítendő **burkoló munkákra.**

A vonatkozó költségvetési kiírás nyomtatványai ívenként 0.50 P-ért kaphatók 1930. évi március hó 24-től kezdve naponta délelőtt 11—1 órák között a székesfővárosi tanács II. (középítési) ügyosztályának IV., Központi városháza, III. em. 342. sz. szobájában.

A szükséges felvilágosítás megszerezhető Skultéty főmérnök előadónál, a Központi városháza, III. em. 336. ajtó alatti hivatalos helyiségben.

Az ajánlatok **1930. évi április hó 9-én (szerda) délelőtt fél 10 óráig** a tanácsi II. (középítési) ügyosztály III. em. 350. sz. szobájában adandók be. Az ajánlatok ugyanazon napon, ugyanazon tanácsi ügyosztály ülésterméban (III. em. 354. sz.) 10 órakor fognak nyilvánosan felbontatni.

Budapest, 1930. évi március hó 19-én.

A székesfőváros tanácsa.

MÉHN ANTAL
ÉPÍTŐMESTER
BUDAPEST, II., HATTYU-U. 7.
Telefon: Aut. 506-24

Kőbányai Gép- és Vasszerkezeti Műhely
BISSELICHES MÉRNÖK
Budapest, X, Liget-u. 46. Tel. J. 358-25
Vasszerkezetek, lakatosmunkák, portálok

SAGHY GYULA ácsmester
Budapest, V, Hold u. 9. II. 18. Tel. Aut. 157-36

WEISZ FÜLÖP
rézműves, fürdőkályhaüzem
BUDAPEST, VIII., GÓLYA UCCA 13.
Készít fürdőkályhákat vörösrézből. Mindennemű vörösrézmunkát és cinezést vállal
Telefon: J. 460-36

GRÜNVALD BÉLA
SZOBAFESTŐ- ÉS MÁZOLÓMESTER
VII, LÖVÖLDE TÉR 2. TELEFÓN: J. 308-78

KAUTNIK JÓZSEF SZOBRÁSZ-MESTER
ÉPÜLET-, MŰKŐ- ÉS STUCKOMUNKÁKRA
BUDAPEST, IX., BOKRÉTA UCCA 21.

TREMMEL TESTVÉREK TELEFON 465—90
bádogos és szerelő, egészségügyi, műszaki berendezési vállalata
BUDAPEST, VIII, BAROSS UCCA 50 SZÁM

ROHRMANN JÁNOS
ELEKTROTECHNIKAI ÉS MECHANIKAI GYÁR
BUDAPEST, VII., SAJÓ-U. 5/a.
Gyárt: preciziós fogaskerekeket, fogasrudakat, esztergamunkát és tömegcikket. Alapittatott 1904.

NYITRAY JÁNOS
hatóságilag eng. villanyszerelő és mechanikai vállalata
VII., CSÁNYI UCCA 6.

INCZE GÁSPÁR műbutorasztalos
Elvállal lakás-, irodai és üzletberendezéseket saját tervei és adott minta szerint.
Budapest, I., Bertalan u. 22
Telefónszám: Lágymányos 5—13

KASZIMIR FERENC
ÉPÜLET- ÉS BÚTORASZTALOSMESTER
TELEFONHIVÓ: L. 906—23
BUDAPEST, V, TISZA UCCA 18

FRIEDRICH JAKAB
ÁCSMESTER ÉS TETŐEMELÉSI VÁLLALAT
Budapest, V., Párkány ucca 1418. Telefon: Lipót 969—98

Vladár Pál
ács- és építőmester
Budapest, I., Greguss u. 12
Telefon: Aut. 519-29

Fal- és padlóburkoló vállalat
KOCH ÉS SZILÁGYI
Budapest, VI., Eötvös ucca 37. szám
Telefónok: Aut. 290—78 és 296—51.

ÉPÍTŐIPAR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
Budapest, VIII. kerület, Baross ucca 15
Telefon: József 411-49
Aszfaltgyár és anyagtelep: Budapest, IX., Gubacsi út 37

Kátzer építési vállalata.
I Szirtes u 3/b. J. 456-03.

KARA JÁNOS
képesített kőműves- és ácsmester
BUDAPEST, VIII., Köris ucca 28
Telefon: J. 351-44
Bármilyen ács-, kőműves- és betónmunkákat vállal

ÁKOS FRIGYES
ÉPÍTŐMESTER
BUDAPEST VII., KERTÉSZ UCCA 24—28
TELEFON: JÓZSEF 301—40

SZVETICS JÓZSEF
építési vállalkozó
BUDAPEST, VII., TELEP UCCA 8.

Események

Fővárosi Hirlap

Az Egységes Községi Polgári Párt hivatalos lapja.

*

Előfizetési árak:

fél évre . . . . . 12 pengő:
egész évre . . . . . 24 pengő:

Ripka Ferenc főpolgármester hivatalában. *Ripka* Ferenc főpolgármester, aki — mint megírtuk — családjával rövid pihenőre délvidékre utazott, — hétfőn hazaérkezett Budapestre és átvette hivatala vezetését.

Közgyűlés. A szerdai rendes közgyűlés napirendjére 151 ügyet tűztek ki. A közgyűlés a terjedelmes tárgysorozat ellenére is meglehetős eseménytelennek ígérkezik, mert az egyes pontok nem nagy jelentőségűek. Lesz több választás is. Ezen az ülésen töltik be a nemrégiben elhalt *Lakatos* Géza kereszténypárti bizottsági tag helyét a különböző bizottságokban és a központi választmányban, s ugyanekkor töltik be az üresedésben levő *két tisztiorvosi állást*. A tárgysorozat nagyobb részét területhasználati és átengedési kérdések foglalják le. Telket kap kórház céljára a *Budai Ambolatórium Egyesület* és templomépítésre a VI. kerületi Szent Család róm. kat. egyházközség, továbbá *társasházépítésekre a Fővárosi Alkalmazottak Nemzeti Szövetségének házépítő szövetkezete*. A *FANSZ* többszáz tisztviselő öröklakás építését tervezi, mint erről a *Fővárosi Hirlap* már megemlékezett. A szerdai közgyűlés nyugdíjazza dr. *Barta* Gábor tisztiorvost és dr. *Világhy* Károly kerületi orvost. Tárgyalja a *Ferdinánd tér* szabályozási terveinek módosítását, a Szervita tér, Kammermayer u. és Hajó ucca közötti régi belvárosi háztömb lebontásával aktuálissá váló új szabályozási tervet, a Bécsi út kiszélesítését, a Vásárpénztár ismerteti 16 milliós függő kölcsönét és végül meghallgatja a jelentést az új központi, *Horthy Miklós szeretetotthon építésének megkezdéséről*. Lesz több interpelláció és indítvány is.

A baloldal rendkívüli közgyülésen akarja szóvátenni a Társadalombiztosító ügyeit. A baloldali pártok a Társadalombiztosító intézet tervezett járulékemelése ellen rendkívüli közgyűlésre akarják összehivatni a törvényhatósági bizottságot. Az összehívók nevében *Fábián Béla* dr. és *Bródy* Ernő dr. hétfőn keresték fel *Ripka* Ferenc főpolgármestert.

Felkai Ferenc jubileuma. A minap ünnepelte *Felkai* Ferenc dr. tanácsjegyző a főváros szolgálatában eltöltött húsz esztendő jubileumát. Az ünnepség hangulatában ugyanaz az úri szerénység dominált, amely az elnöki ügyosztály helyettes vezetőjének egész egyéniségét jellemzi. Kollégái és barátai meleg szeretettel üdvözölték és ez a melegség nem csupán a kiváló tisztviselőnek szólt, hanem az embernek is, aki egyéni szeretetreméltóságával szerzett megbecsülést és szeretetet maga irányában. 1920-ban választották meg tanácsjegyzővé, 1924 márciusában az elnöki ügyosztály másodhelyettes vezetője lett, 1929 márciusa óta pedig ő helyettesíti a tanácsnokot. Évek óta vezeti nagy szeretettel és körültekintéssel a szellemi szükségmunkaakciót, az evangélikus egyháznak presbitere, a *Budapest Sport Egyesület* atlétikai szakosztályának pedig elnöke. Bizonyos, hogy a húsz esztendős jubileum csak egyik etapja ennek a fényes karriernek, amelyre *Felkai* Ferencet tudása, képességei és szorgalma predesztinálják.

Lengyel vendégek Balatonkenesén. A Székesfőváros Idegenforgalmi Hivatala értesítést kapott, hogy a közeli hetekben nagyobb lengyel társaság érkezik Budapest, Magyarország és különösen a Balaton megismerésére. A koratavaszi szezónban a Balaton fürdőhelyei csaknem mind zárva vannak és nincsenek is berendezkedve külföldi látogatókra, ezért a lengyelországi vendégeket — minden valószínűség szerint — a Székesf. Tisztv. Segítő Alap balatonkenesei üdülőtelepének szállodájában helyezik el. A balatonkenesei székesfővárosi üdülőtelep szállodája egész télen át teljes üzemben volt és központi fűtésével, hideg-melegvízzel felszerelt szobáival, hangulatos interiőrjeivel fővárosi kultúrát nyujtva, bebizonyította, hogy igenis lehet — magyar tenger mellett egész éves idényt teremteni, csak nyujtani kell valamit.

Athelyezés. A polgármester *Lindl* Zsigmond főjegyzőt, a feloszlatott kórházi alosztály vezetőjét az I. kerületbe helyezte és egyúttal kinevezte az elöljáró állandó helyettesévé. Vitéz *Horváth* Béla dr. a kórházi alosztály volt tanácsjegyzője a VI. kerületi elöljárósághoz nyert beosztást.

Csatorna- Út és Beton Építési Vállalat
BENEDIKT MARCZEL okl. mérnök
Budapest V, Zoltán ucca 7. Telefón: Automata 204-57

RUFIÁN ISTVÁN egészségügyi berendezési vállalat
BUDAPEST, VI, KMETTY UCCA 7
Iroda: VI, Szinnyei Merse ucca 10. Telefón: L. 966-25

Visszavonulásra készül a BART

A tanács néhány hónappal ezelőtt — mikor a kis piros autobuszok eltüntek a főváros uccáiról — úgy intézkedett, hogy a környékbeli vonalakat adja át a Békefi-féle BART érdekeltségnek. Eredetileg nyolc környékbeli vonal volt tervbevéve és ebből három már a közelmultban meg is indult. A *Budapesti Autobusz Részvénytársaság* számításai úgylátszik nem váltak be, mert beadványában arra kérte a fővárost, mentesítse a vonalak fenntartása alól, mert nemhogy jövedelme nincs, de a kilométer költséget sem keresi meg. A kültelki vonalakon — értesülésünk szerint 1 pengőbe kerül a BART-nak minden kocsikilométer, ezzel szemben a kilométerenkinti jövedelem nem haladja meg a 40 fillért, vagyis — állitólag — minden kilométerre 60 fillért ráfizet a vállalat.

Az autobuszüzem felügyelőbizottsága legközelebb foglalkozik e kérdéssel és ekkor dől el, hogy üzemben tartják-e a deficites 25-ös Rákospalota—Aréna úti, a 24-es Pestújhely—István úti és 20-as Ujpest— Keleti pályaudvari relációkat.

Jubilál a függetlenségi párt. A *VII. ker. Függetlenségi és 48-as Pártkör* szombaton, március 15-én ünnepi közgyűlés keretében ülte meg a pártkör fennállásának 25 éves fordulóját. A közgyűlésen *B. Virágh* Géza elnökölt és a közgyűlés termeit zsúfolásig töltötték meg a pártkör tagjai. Az elnöki megnyitót *Ladányi* Miksa dr. főtitkár jelentése követte, amely jelentésben az elmult 25 év munkásságát méltatta. A napirenden általános tisztújítás is szerepelt, amelynek során ügyvezető elnöknek egyhangúlag és újból *B. Virágh* Géza törvényhatósági bizottsági tagot, főtitkárnak pedig *Ladányi* Miksa dr.-t választották. Az ünnepi közgyűlést társasvacsora követte, amelynek ünnepi szónoka *Pósta* Sándor dr. főv. biz. tag, szép beszédben méltatta március idusának jelentőségét. *P. Abrahám* Dezső dr. tartalmas beszédben vont párhuzamot az 1848 márciusa és a mai március között.

Négy új tanerőt választott a tanács. A tanács legutóbbi ülésén pedagógiai pótválasztást rendezett. Négy tanári állást töltött be, amelyekre az általános választások idején azért nem került a sor, mert bizonyos átszervezésekre volt szükség. Az újonnan megválasztottak a következők: A leányközépiskolákhoz német nyelv és történelem tanárrá *Jókay* Károlynét, német és francia nyelvtanárrá dr. *Kunn* Máriát, a felső kereskedelmi iskoláknál német és francia tanárrá dr. *Geleji* Gézánét, a női kereskedelmi szaktanfolyamokhoz németnyelvű tanárrá dr. *Gerő* Zsófiát választották meg.

Magánkórház épül a Kelenföldön. A *Budai Ambulatórium Egyesület* néhány hónappal ezelőtt azzal a kéréssel fordult a fővároshoz, hogy az egyesület rendelőintézete számára adjon alkalmas telket a Lágymányos vidékén. Ez a budai egyesület teljesen ingyen nyujt orvosi segítséget a hozzáforduló bel- és sebészeti betegeknek, s misszióját annál nagyobb jelentőségű, mert a fővárosnak ezen a nagykiterjedésű és népes, napról-napra fejlődő déli részén *semmiféle kórház vagy klinika nincs*. Az intézmény népszerűségét mi sem bizonyítja jobban, hogy a mult évben már több, mint 7000 beteget kezelt, teljesen ingyen. A kérelmet pénteken tárgyalta le a pénzügyi bizottság és magáévá téve a kisajátító bizottság javaslatát, hozzájárult ahhoz, hogy a *Magyarádi* és *Kőrcsin* ucca sarkán lévő 416 négyzetöles területet kapja meg a *Budai Ambulatórium Egyesület* poliklinika és kórház építése céljára. A főváros a telek adományozásával szemben csupán azt kötötte ki, hogy abban az esetben, ha a telket eredeti rendeltetésétől eltérő *más célra akarnák felhasználni, visszaveszi*, egyébként pedig kötelezte az egyesületet, hogy *a telek átvételétől számított két éven belül az építkezést meg kell kezdenie és további egy év alatt be is kell fejezni*. A tulajdonjogot fenntartja magának a főváros és ezért *évi 10 aranypengőt kötött ki magának az úrijog elismerése fejében*. A *Budai Ambulatórium Egyesület*, úgy értesülünk, még ez év tavaszán hozzálát humánus tervei megvalósításához és egészen modern rendelőintézete, poliklinikája mellett kisebb, *60—100 ágyas kórházat is létesít szegény betegek számára*. Az új poliklinikának mindenféle rendelése és tagozata lesz, egyedül *tüdőbetegeknek nem fognak itt rendelni*, mert az új egészségügyi intézmény közvetlenül az új kelenföldi tüdőbeteggondozó intézet mellett lesz.

Április 15-én üzembeállnak az új öntözőkocsik. A főváros már évekkel ezelőtt megkezdte a köztisztasági berendezések modern mechanizálását. A kézi seprés már teljesen megszünt, modern, fürge seprőgépek végzik az uccatisztítást, már tavaly megjelentek az uccákon az új, nagyteljesítményű locsolóautók is, most április 15-én pedig újabb öt öntözőautót helyeznek üzembe. Ezek az új gépek *Krupp*-rendszerű, ötezer liter ürtartalmú autók, amelyek speciális szerkezettel nemcsak locsolják a burkolatot, hanem oly *erővel lövelik ki a vizet, hogy az le is mossa a kövezetet*. Az új mosó- és öntözőgépeket a *Magyar Állami Gépgyárak és Vasművek* és a *Győri vaggongyár* készítették. A főváros további új gépeket is vásárol. Kedden járt le a *további négy* újrendszerű locsoló és uccamosó gépkocsi szállítására hirdetett versenytárgyalás, amelyre a *Magyar Állami gépgyár* és a *győri vaggongyár* tettek ugyancsak ajánlatot. Ezek a gépek az őszre készülnek el. A köztisztasági szolgálat modernizálásának befejezése a *portalan szemétgyüjtés* bevezetésével történik meg, amely a *jövő hó közepén* kezdődik meg, egyelőre csak a főváros egyes kerületeiben.

A községi élelmiszerüzem sikere a mezőgazdasági kiállításon. A mezőgazdasági kiállításnak egyik attrakciója a főváros élelmiszerüzemének kiállítása. Több oldalról hozzáintézett felszólításra vett csak részt a kiállításon az *élelmiszerüzem*, amely a mult évinél is nagyobb területen mutatja be üzemének kiváló produktumait. A kormányzó is hosszasan szemlélte az ízléses kiállítást: a csupa élelmiszerből összekombinált tornácos házat, amelyen a tornácok véges-végig gusztusos kolbászfélékből állottak, a falakat pedig a legkülönfélébb étvágygerjesztő élelmiszerekből „építették". A székesfővárosi községi élelmiszerüzem címerét szép színezett tojásokból rakták ki. Feltűnő és ügyesen gruppírozott statisztikai adatok mellett zsírból alkotott térkép mutatja Nagymagyarországot és Csonkamagyarországot. A kiállítás nagy elismerést váltott ki *Horthy* Miklós kormányzó, *Mayer* János földmüvelésügyi miniszter és a megjelent notabilitások körében: a kormányzó ki is fejezte elismerését a közélelmezési ügyosztály vezetőjének, *Vajna* Ede tanácsnoknak és *Reich* Samunak, az élelmiszerüzem vezérigazgatójának.

„Nem élhetek gumi nélkül" a mottója a *Magyar Ruggyantaárugyár Rt.* a mezőgazdasági kiállításon bemutatott pavillonjának, melyben hatalmas festmény ábrázolja, hogy a falu életében milyen népszerű a gumiáru. Úton-útfélen találkozunk vele a legkülönbözőbb alakban. Ki ne ismerné a kertek locsolására felhasznált piroscsíkos, fekete víztömlőket, a vörösszínű bortömlőket, a szőlő permetezésére szolgáló „Vulkán" permetező tömlőket és szelepeket. Épígy ismeretes az a sok ezerféle gumiáru, amely tarka elrendezésben látható a kiállításon. Nincs háztartás, nincs iparág, amely ne találkozna itt sok-sok régi, kedves ismerősével. Az apró palacktárcsától a hatalmas csigatömlőig úgyszólván minden technikai célra használatos gumi fellelhető itt. A legmélyebb benyomást a nézőkre mégis a *Cordatic* és a légkamrás *Tauril Elastic* abroncsok teszik. A közlekedés terén az utolsó évtizedekben forradalmi átalakulás ment végbe nálunk is, aminek természetes következménye a magyar gumiabroncsipar tökéletes kifejlődése volt. Látunk itt még szállítóhevedert, gumiszíjat, bicikligumit, gumipótlót, telefón- és rádióalkatrészeket, gumijátékot, labdát, futballbetétet, fürdőcikkeket, gumisarkot, gumitalpú cipőket, stb.

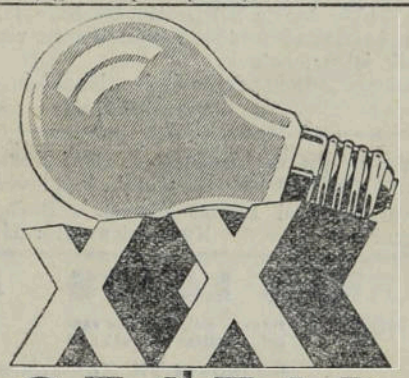

SZÁZAD LÁMPÁJA:

TUNGSRAM GYÖNGYFÉNY

SCHÄFFER KÁROLY
okleveles mérnök
Vasút-, út-, betonépitési vállalkozó kövező-mester
Budapest VIII, Aggteleki ucca 17. Telefon: József 325-88

MÉRNÖKI SZAKÜZLET
A „GAMMA" FINOMMECHANIKAI GÉPEK ÉS KÉSZÜLÉKEK GYÁRA R. T.
ELADÁSI OSZTÁLYA
Budapest, IV., Múzeum körút 41.
TELEFÓN: AUT. 860-96. □ TELEFÓN: AUT. 860-96.

HEVERDLE ISTVÁN
okl. mérnök, épitő- és kövezőmester
VIII., Baross ucca 74. Telefón: J. 324-32.

MESTER és KISS
okl. építész és építőmester
Budapest, VII., Egressy út 5.
Telefón: J. 382—02.

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros tanácsa nyilvános versenytárgyalást hirdet a VII. ker. Alsóerdősor u. 7. sz. alatti Erzsébet Szeretetotthon konyha szárnyára építendő emelet és a földszinten létesítendő tüdőbeteggondozó intézet átalakításával kapcsolatos kőművesmunkákra.

A hivatkozott hirdetésekben közölt módozatok szerint leteendő bánatpénz összege az ajánlati összeg 2%-a.

A vonatkozó költségvetési kiírás nyomtatványai kaphatók 1930. évi március hó 24-től kezdve naponta d. e. 11—1 órák között a székesfővárosi tanács II. (középítési) ügyosztályának IV., Központi városháza, III. em. 342. sz. szobájában.

A rajzok, tervek és minták megtekinthetők és a szükséges felvilágosítás megszerezhető Nyiredy Andor okl. építész előadónál, a Központi városháza, III. em. 309. ajtó alatti hivatalos helyiségben.

Az ajánlatok 1930. évi április hó 9. (szerda) d. e. fél 10 óráig a tanácsi II. (középítési) ügyosztály III. em. 350. sz. szobájában adandók be. Az ajánlatok ugyanazon napon, ugyanazon tanácsi ügyosztály ülésterében (III. em. 354. sz.) 10 órakor fognak nyilvánosan felbontatni.

Budapest, 1930. évi március hó 19-én.

A székesfőváros tanácsa.

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros tanácsa nyilvános versenytárgyalást hirdet a III. ker., Áfonya utca (Vérhalom utca és Józsefhegyi utca közötti szakasz) útrendezési munkáira.

A hivatkozott hirdetésekben közölt módozatok szerint a leteendő bánatpénz összege az ajánlati összeg 2 százaléka.

Az ajánlat benyujtásához szükséges nyomtatványok IV., Központi városháza, II. emelet 285. ajtószám alatt kaphatók 2 pengő lefizetése ellenében.

A kellően felbélyegzett és borítékban elhelyezett ajánlatokat 1930. évi március hó 31-én (hétfőn) déli 12 óráig II. em. 279. ajtószám alatt vagy ugyanaznap délután ½5 és 5 óra között a versenytárgyalás helyszínén kell benyujtani. A versenytárgyalás 1930. évi március hó 31-én (hétfőn) délután 5 órakor lesz a Központi városháza II. emelet 266. sz. helyiségében, ahol a vállalkozók vagy megbízottaik jelen lehetnek.

Budapest, 1930. évi március hó 12-én.

A székesfőváros tanácsa.

A szerkesztésért és kiadásért felelős: Dacsó Emil. Kiadja: FŐVÁROSI HIRLAP lapkiadó-vállalat.
Révai Irodalmi Intézet Nyomdája Budapest, V., Ügynök u. 8. Nyomdaigazgató: Linzer M.

FARKAS LAJOS
MÉRNÖK
magas-, mély-beton és vasbeton építési vállalkozó
Telefon: J. 396-78
Budapest VII, Kolumbus u. 41

Zalahalápi bazaltkőbánya
RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
BUDAPEST, V. KER. TISZA ISTVÁN UCCA 2. SZÁM
TELEFON: AUTOMATA 820—51

FISCHHOF OSZKÁR
villamossági berendező és javító műhelye
Budapest, I., Lágymányos ucca 2. szám
Telefon: Lágymányos 19—30. Telefon: Lágymányos 19—30.

ROGGENBAUER REZSŐ
kárpitos, díszítő és lakberendező
BUDAPEST, V., PALK MIKSA UCCA 12
Telefon: A. 190-87
Ponyva, vászonredőny és kórházi matracok szállítási vállalata

FISCHER MÁRKUSZ
ÉPÜLET- ÉS BUTORASZTALOS
ÜZEM ÉS IRODA: BUDAPEST, X., LIGET UCCA 20

Halmos István és Fia
kövezőmesterek és útépítő vállalkozók
Budapest, X, Halom ucca 25. sz.
Telefon: J. 339—52 Telefon: J 339—52

»CYKLOP«
ÉPÍTŐ RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
BUDAPEST, IV.,
RÉGIPOSTA U. 7-9
TELEFON: Aut. 879-83 és Aut. 879-84

TELEFON: J. 370-70 MAGYAR TELEFON: J. 370-70
ÉPITŐ RÉSZVÉNYTÁRSULAT
BUDAPEST, X, KERÉKPÁR UCCA 2. SZ.
ALAPITTATOTT 1889-ben
Mindennemű vízépítés, folyamszabályozás és csatornázás. Kotrások csatornakotrókkal és excavatárokkal. Darukkal való kirakodások. Alapozások, mély- és magasépítés. Út- és vasútépítés. Hídépítés. Mindennemű beton- és vasbetonépítés. Kőmunkálatok. Városi csatornázások és vízvezetékek
Hajó- és kotrójavító telep Apostagon.

TÓTH LAJOS
pala- és cserépfedőmester. Eternitcserépfedés, facement- és bőrlemezfedés, tetők jókarbantartása és tatarozása.
Telefon: Lágymányos 11—36
BUDAPEST, I., Fehérvári út 106

CSUKA GÉZA
ASZTALOSMESTER
ÜLŐ-BÚTOR SPECIALISTA
Bármilyen tömegcikk gyártását vállalom e szakmában
BUDAPEST, VII, FRANCIA ÚT 44. TELEFON: JÓZSEF: 449-46

SZOBI KŐBÁNYA RÉSZVÉNY-TÁRS.
BUDAPEST, V., ALKOTMÁNY-U. 16.
TELEFON: 234—60

A légzőszervek bántalmainál
Asthma Emphisema esetén
biztos gyógyulást nyujt a
Szt. Gellért Gyógyfürdő
legtökéletesebb berendezésü
inhalatóriuma és pneumatikus kamrája

KOVÁCS OSZKÁR BÁDOGOS MESTER
ÉRCKOPORSÓ ÉS TEMETKEZÉSI CIKKEK KÉSZITŐJE
BUDAPEST, IX., TELEPI UCCA 14. SZÁM.
(A Ludovikával szemben.) TELEFON: J. 451—93

PARKETTA Szék-és Faárugyár Rt.
azelőtt JAUERNIK ISTVÁN
Budapest X., Kőbányai út 41/a.
TELEFON: JÓZSEF 346—43
Főbb gyártmányaink: Mindennemű székek és öltemi asztalok szinházi csapószékek, parket és szabadalmazott klozetülések stb

NEUSCHLOSZ—LICHTIG
REPÜLŐGÉPGYÁR ÉS FAIPAR R.T.
BUDAPEST—ALBERTFALVA
VÁROSI IRODA: IV, PETŐFI SÁNDOR UCCA 9. SZ.
TELEFON: AUT. 890—47.
GYÁRI TELEFON: LÁGYMÁNYOS 582—20, 11—79.
PARKETT- ÉS ÉPÜLETASZTALOS MUNKÁK!

PADOZATI MUNKÁK ELSŐRANGÚ KIVITELBEN
slavoniai tölgy- és bükkparkét, táblaparkét egyszerű és diszes kivitelben, aszfaltparkét és hajópadlók
Pestszentlőrinci Parkétgyár és Gőzfürész Részvénytársaság, Budapest, V., Személynök-utca 16. I. em. Telefon: Aut. 212—44.

CORDATIC
a tökéletes autópneu
Főelárusitás:
Budapest, VI., Mozsár-u. 9.

Mandorff és Társa
Vas, fémlakatos és gépjármű áru munkák üzeme
Budapest VI., Szabolcs ucca 9.
Telefon: Aut. 142—67.

ÁMON ANTAL és FIAI
KÖVEZŐMESTEREK, ÚT,- CSATORNA- ÉS BETONÉPITÉSI VÁLLALKOZÓK, FÖLDMUNKA, VÁGÁNYFEKTETÉS, MÉSZKŐBÁNYA.
VIII., Futó ucca 10. Telefon: J. 303-85.

BIER ÉS WERSCHETZ
okl. mérnök és építőmesterek, építési vállalkozók
Budapest, IX., Vágóhíd ucca 11. sz.
TELEFON: JÓZSEF 363—78, 259—50.

Volt Wellisch Náthán Utóda
Fischer Zsigmond épületlakáskereskedő
Ajánlja dúsan felszerelt raktárát álliványfa és asztalosáruban stb.
X., Asztalos Sándor-utca 5. Telefon: J. 310-89.

THE NEUCHATEL ASPHALTE COMPANY LIMITED
BUDAPESTEN, Iroda: VI., Vilmos császár-út 31. sz. Telefon Teréz 212—46. Gyár: VI., Váci-út 35. Telefon: L. 914—88. Gyárt és elad Val de traversi mastixot, raffinált bitument, falszigetelő aszfaltot. Készít: Traversi természetes tömöritett aszfalt utakat és öntött aszfaltból járdákat és kocsiutakat.
Budapest székesfőváros szerződéses vállalkozója.

Dunakavicsot és Dunahomokot
szállít kocsifuvarban és vasúton saját iparvágányról Budapestről, Adonyból, Bajáról, és Mohácsról
FLEISCHMANN ANTAL Dunakotrási és gőzhajózási vállalat
Budapest, VII, Károly körút 17. Telefon: József 463-62 és 465-63

SIMOR DÖME mű- és épületlakatos-mester és vasszerkezetek ipartelepe. Sodronyfonatok nagybani gyártása
BUDAPEST, VII., THÖKÖLY ÚT 89. SZÁM
TELEFON: JÓZSEF 394—43.

Hirmann Ferenc
fémöntöde és rézárugyár
Budapest, VII., Csányi ucca 7—9 sz.
Gyártmányai: Permetezők és ezek összes alkatrészei, rézsúlyok, háztartási mozsarak, gyertyatartók, habüstök, stb, továbbá „PAX" szab. kézi tűzoltókészülék stb. Telefon: J. 450-49

Budapest Székesfőváros
Ásványvíz-üzeme
HARMATVIZ
A Hungária gyógyforrás szénsavval telitett vize.
Kapható mindenütt! Tel: Autom. 530-03.

Egyesült Tégla- és Cementgyár R.-T.
Budapest, V., Sas ucca 25. szám
Telefon: 230—71, 108—59, 141—52
Évi teljesítő képesség: 12,000 vagón cement, 5,000 „ mész, 80.000,000 darab tégla, 8.000,000 „ cserép
Portlandcementgyár: Lábatlan. — Mészégető: Lábatlan.
Téglagyárak: Buda, Kőbánya, nyergesujfalu

A Hatvani Asbestfedőpalagyár Rt.
Telefon: Aut. 828—20.
gyártmányai
hiteles vegyvizsgálati bizonylat tanusága szerint asbesttartalmuknál fogva
tűz- és fagyállóak
Régi és uj tetők fedési munkálatait teljes szavatosság mellett a legjutányosabb áron vállaljuk kedvező fizetési feltételek mellett is. Ellismerő levelek a legelőkelőbb helyekről.
Telefon: Hatvan 84. Sürgönycim: Palagyár Hatvan.
Budapesti Iroda: V., Nádor-u. 3.

Csütörtökön
PESTI LŐZSDE
szenzációs közgazdasági riportokkal
SZERKESZTI:
KALLÓS JÁNOS
Szerkesztőség és kiadóhivatal: IV, Városház ucca 6

OETL ANTAL
VASÖNTŐDE és GÉPGYÁR RÉSZV.-TÁRS.
X. KER. ASZTALOS SÁNDOR-UCCA 9.
TELEFON: JÓZSEF 461-09, 461-08.

„TUDOR" ACCUMULÁTORGYÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
Budapest, VI., Váci út 137-39. Telefon: Aut. 923-08.
Gyárt: Tudor és Varta rendszerű accumulátorokat.

SCHÖNTHEIL RICHÁRD okl. építész és építőmester
Budapest, I., Villányi-út 10
Telefonszám: Lágymányos 19—36

Ára 50 fillér

Tizenkilencedik évfolyam — Budapest, 1930 április 2. — 13. szám

Fővárosi Hirlap

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Egész évre ..... 24 pengő
Félévre ..... 12 pengő
Állandóan:
GAZDASÁGI ÉRTESÍTŐ

VÁROSI, POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

Felelős szerkesztő: DACSÓ EMIL

MEGJELENIK MINDEN SZERDÁN
Szerkesztőség és kiadóhivatal
BUDAPEST VI., SZIV UCCA 18 SZ.
Postatakarékpénzt. csekkszámla 40.424
TELEFON: AUTOMATA 137—15

A vétójog,

amelyet a főváros tanerőinek kinevezése körül biztosítani fog a törvény a kultuszminiszternek, nem fáj nekünk, amíg *Klebelsberg* Kunó gróf törvénytisztelete, nobilitása és a magyar kultúrfölényért lobogó lelkesedése őrködik a miniszteri székben. De éppen a miniszter úr álláspontját védelmező cikkekben olvassuk igen erősen kihangsúlyozottan, hogy „az idők változhatnak, a fővárosban a pártarányszám megváltozhatik, hogy ami most jó kezekben van, egyszer talán kevésbé jó kezekbe kerül." Hát éppen erről van szó, mert ahogyan a városházán kisüsszhatik egyszer a hatalom a jó kezekből, az ország kormányrúdja is volt már „kevésbé jó kezekben." Erre mondja *Kozma* Jenő ma a *Fővárosi Hirlapban*, hogy a törvény betűjének *minden időben* érvényesülnie kell. Csak az adhat megnyugvást, ha garanciánk lesz arra, hogy a mindenkori kultuszminiszter *kizárólag* a vétó jogát fogja érvényesíteni és egyetlen kultuszminiszter sem igyekszik majd a *törvény betűjének* félremagyarázásával preventív jogokat is biztosítani magának.

Csak így lehet megnyugtató a megszületése előtt oly sok emóciót keltett törvényszakasz. Főként erről a sok emócióról kell ma néhány szót ejtenünk, mert az izgalmak során sok olyasmit vontak kétségbe, amit mi mindig igen természetesnek tartottunk. Kétségbevonták például *Kozma* Jenőnek azt a jogát, hogy a kérdésben biztosított „szabad kéz"-zel a valóságban is élhessen. Főként azonban kétségbe vonták, hogy azok a képviselők, akiknek Budapest népe adott mandátumot, azok tényleg Budapest népének, Budapest székesfőváros közönségének érdekeit képviseljék az országgyűlésen. Végül pedig olyan mentalitás is kialakult, amely mintegy kétségbevonta, hogy Budapestnek jogában van a maga évtizedek keserves munkájával, mérhetetlen áldozataival ragyogó magaslatra emelt, *országot vezető* kultúráját minden néven nevezendő dekadenciával szemben megvédeni.

Mindezekkel szemben Budapest közönsége igen erélyesen és a jogos önérzet igen kemény hangján kiáltja oda mindenkinek, akiket illet, hogy nem hajlandó jogaiból engedni, önvédelmi harcában a fegyvert letenni és kulturális birtokállományát megcsonkítani. Budapest népe megköveteli, hogy képviselői az ország és a nemzet érdekeinek sérelme nélkül minden esetben Budapest érdekeit képviseljék, legelsősorban pedig akkor, amikor Budapest nagyszerű kultúráját kell bárkivel szemben megvédelmezni. Meg fogjuk védeni ezt a kultúrát a maga magyar és nemes mivoltában, ha a nemzetközi hódítás akarná kezünkből kicsavarni, de meg fogjuk védeni akkor is, ha a kultúra iszony zsugorisága, vagy irígysége akarnának gáncsot vetni neki.

Tudjuk, hogy *Klebelsberg* kultuszminiszter kezében jó helyen van a vétójog, de ha akadnak, akik el tudják képzelni, hogy Budapest kormányzása „kevésbé jó" kezekbe kerülhet, nekünk is van annyi fantáziánk, hogy megijedjünk az éppen nem lehetetlen eshetőségtől, amikor *Klebelsberg* gróf miniszteri székét ama derék jó magyar urak egyike foglalja el, akik Budapest büszkeséges iskoláit ugyancsak derék magyar tanítókkal árasztanák el. De ezek a derék magyar tanítók távolról sem ütnék meg azt a mértéket, amelyet ma megkövetelünk tanítóinktól, akik ennek a kultúrfoknak meg is felelnek. Nincs párt a városházán, amely — tökéletes megbecsüléssel viseltetvén a nagy nemzeti feladatát becsülettel teljesítő vidéki tanszemélyzet iránt — elkeseredetten ne tiltakoznék a főváros egészen külön klasszist alkotó tanszemélyzetének nivóbeli lesüllyesztése ellen. A mi tanszemélyzetünk a mi büszkeségünk, de büszkeségének kell lenni az ország számára is. Ennek a nívóbeli különbségnek pedig örök időkön át természetszerűen meg kell maradnia, mert Budapest a magyar kultúra ősforrása és az marad a jövőben is. Az ország kultúráját Budapest nevelte, Budapest fogja mindörökkön mind nagyszerűbbé tenni.

Azok tehát, akik Budapest kultúráját megcsonkítani, ledegradálni szeretnék, vétkeznek az egész ország ellen. Akik féltékenységgel nézték, hogy elszánt akarattal védjük tanszemélyzetünk nívóját, azok azt a gyűlöletet szítják újra, amely gyűlöletet annak idején a vörös nihilizmus keltett föl és amelyet a böles kormányzás is csak lassan tudott kiirtani. Meg tudtuk érteni, hogy a vidék a vörös átoktól való félelmében és irtózatában Budapestet állította oda bűnbaknak és a vörös ragály elől a Budapestnek való hadüzenettel is védekezett. De attól a színmagyar, nemzeti voltában meg nem gyanusítható kultúrától, amelyet a mai konstruktiv városkormányzás termel, nincs oka és joga félni a vidéknek. Természetes, hogy árkokat ástak és sáncokat emeltek a vörös ragály ellen, de botorság volna, bűn volna vasvillát ragadni a fejlett, diadalmas nemzeti kultúra ellen, amelyet a jövőben is Budapest akar szállítani számára. Pedig erre biztatják a jószándékú vidéket. Ám hiába, mert a kultúrát — a természethez hasonlatosan — vasvillával sem lehet elűzni. Culturam expellas furca, tamen usque recurret.

Október előtt nem lép életbe az új fővárosi törvény

Scitovszky Béla belügyminiszter nyilatkozik a Fővárosi Hirlapnak a parlamenti vitáról és a törvény életbeléptetéséről

Most már bizonyosra veszik, hogy a fővárosi reform parlamenti vitája hamarosan befejeződik és április hó folyamán a javaslat tető alá kerül. A képviselőházi vita végét húsvét előttre várják, húsvét után pedig a felsőház is végezhet a javaslattal, úgy hogy

legkésőbb május első hetében az államfő már kihirdetheti az új törvényt.

A törvény kihirdetése azonban még nem jelenti egyben az életbeléptetést is. Ebben a tekintetben különböző híresztelések terjedtek el, főként az ellenzéki pártok körében.

Scitovszky Béla belügyminiszter,

akit ebben az ügyben megkérdeztünk, a fővárosi reform életbeléptetésének körülményeiről és várható következményeiről a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— A fővárosi reform 107 szakasza közül 73-at letárgyalt a képviselőház. A letárgyalt szakaszok között szerepelnek a legjelentősebb rendelkezések. A képviselőház végleges szöveget adott azoknak a paragrafusoknak, amelyekben a reform alapelvei vannak lefektetve. A hátralevő szakaszok közül

azoknál várható nagyobb vita, amelyek a fővárosi üzemek gesztiójára és ellenőrzésére vonatkoznak.

Nagyobb vita lesz az átmeneti intézkedéseket tartalmazó szakaszoknál is.

Arra a kérdésünkre, hogy a törvényerőre emelkedett fővárosi reform mikor lép életbe, *Scitovszky* belügyminiszter ezeket mondotta:

— Az átmeneti intézkedésekről szóló szakaszok közül az egyik

felhatalmazást ad a belügyminiszternek arra, hogy a törvény életbeléptetéséről rendeleti úton intézkedhessék.

Feltéve tehát, hogy a képviselőház ezt a szakaszt megszavazza, — amiben nincs okom kételkedni, — akkor a törvény életbeléptetése *későbbi időpontra marad.* Minden valószínűség szerint

ez év októberében kerülhet sor a törvény életbeléptetésére,

mert nekem az a véleményem, — és a pártok vezetőinek is az a felfogásuk, hogy *a jelenlegi törvényhatóság működését nem zavarjuk az új választások kiírásáig.* A jövő évi fővárosi költségvetést még mindenesetre a jelenlegi törvényhatóság fogja letárgyalni.

Scitovszky Béla belügyminiszternek ez a nyilatkozata azt jelenti, hogy

az új választások kiírására novemberben, vagy legkésőbb december elején kerül sor.

Ami a fővárosi reform vitájának további alakulását illeti, ebben a tekintetben általános az a vélemény, hogy a hátralévő szakaszok *változatlanul mennek keresztül. Usetty* Béla, a törvényjavaslat előadója kijelentette a *Fővárosi Hirlap* munkatársának, hogy a még hátralévő szakaszoknál *egyetlen lényegbevágó módosítást sem terjeszt be.*

BUD JÁNOS KERESKEDELMI MINISZTER tárgyalásokat kezd a fővárossal a hídproblémák megvitatása céljából

A kereskedelmi miniszter nyilatkozik a hídvám bevezetéséről Valószínűleg kölcsönből épilik fel a két új Duna-hidat

A dunai hidak megépítése ügyében serényen folynak az előkészítő tárgyalások. A tervpályázat kiírására is megtörténtek az intézkedések, a végleges döntés azonban késik, mert a pénzügyi fedezet előteremtése egyelőre gondokat okoz. A *Fővárosi Hirlap* munkatársa beszélt ebben az ügyben *Bud* János kereskedelmi miniszterrel, akit megkérdeztünk: mi az álláspontja az építési költségek előteremtéséről és a tervek végrehajtásáról.

Bud János kereskedelmi miniszter

ezeket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Egyelőre még nincsen döntés a dunai hidak pénzügyi fedezete ügyében. Valószínűnek tartom, hogy kölcsön útján teremtjük elő a szükséges összeget. Mivel pedig a kormánynak elvi álláspontja az, hogy kölcsönt csak produktív beruházásokra szabad fordítani,

megfontolás tárgyává tesszük: nem kell-e az új hidakra valamilyen formában bevezetni a vámot.

A hídvámból várható jövedelem fedezi majd az amortizációs terheket.

Ezt a kérdést azonban előbb meg kell beszélnem a főváros illetékes tényezőivel,

annál is inkább, mert egyébként is tisztáznunk kell a fővárossal sok vitás kérdést, amik a hidak karbantartása és a hídjogváltság körül merültek föl.

A *Bud* kereskedelmi miniszter nyilatkozatában jelzett tárgyalások még április havában lazajlanak. Annyi bizonyos, hogy a két Duna-híd építését még ebben az évben megkezdik.

Ötszázalékos redukcióval
állítják össze a jövő évi költségvetést

A bevételek csökkenése, az előirányzott jövedelmek elmaradása, az általános gazdasági depresszió erősen érezteti a hatását a főváros pénzügyi helyzetében is. A székesfőváros óriási vagyona és

az európai nagyvárosok között szinte páratlan gazdagsága ellenére pénzszűkében van és nem áll kellő tőke rendelkezésére, hogy a beruházási program munkálataihoz a fedezetet nyujtani tudja.

A folyó kiadások körül természetesen nincsenek nehézségek és szó sem fér a háztartási egyensúly stabilitásához, a főváros vagyoni mobilitásához, mégis bekövetkezett az a helyzet, hogy a pénzügyi adminisztrációban a legmesszebbmenő óvatosságra, előrelátásra és körültekintésre van szükség.

Erre vall, hogy *Lamotte* Károly pénzügyi tanácsnok és *Reményi-Schneller* Lajos, a *Községi Takarékpénztár* vezérigazgatója

sürgősen külföldre utaztak, hogy a felvenni szándékolt 40 milliós kölcsönt előkészítsék,

csaknem egyidőben ugyanakkor *Sipőcz* Jenő polgármester szigorú körrendeletben utasítja az ügyosztályokat, üzemeket és intézményeket a legmesszebbmenő takarékosságra és

elrendeli, hogy az 1931. évi költségvetés összeállításánál nagyon válogassák meg a tételeket és az egész vonalon legalább ötszázalékos redukciót vezessenek keresztül az állami költségvetés mintájára.

A költségvetés redukciója nem lesz könnyű munka, hisz már az idei keretek közé is csak nagy erőlködéssel lehetett beszorítani a szükségleteket és az egyensúly megőrzésén felül *művészetszámba ment a pár ezer pengős felesleg előzsonglirozása.*

A jövő évi helyzetet erősen rontja már most, az a szomorú eredmény, amely az egyes üzemek zárszámadásaiban mutatkozik. A *székesfőváros két nagy fürdője közel egymillió pengős deficittel zárta a múltévet és értesülésünk szerint*

egymillió pengős veszteséggel zárul az autobuszüzem még nyilvánosságra nem hozott zárszámadása is.

Elutazása előtt alkalmunk volt beszélni

Lamotte Károly pénzügyi tanácsnokkal,

aki a következőket mondta a költségvetés redukciójának szükségességéről:

— A tanács a községi háztartások hatályosabb ellenőrzéséről szóló törvény szellemében *utasította az összes ügyosztályokat, üzemeket és intézményeket, hogy a költségvetés jövő évi tervezetének előkészítését haladéktalanul kezdjék meg,* hogy a költségvetés a törvényes határidőre készen legyen. De sürgeti a tanács a budget előkészítőmunkálatokat azért is, mert

az 1931. évre szóló költségvetés-tervezetet eziden az őszi ülésszak megindulásakor lehetőleg az első rendes közgyülés elé akarja bocsátani.

— Evégből a tanács a költségvetési adatszolgáltatás végső határidejét általában május 31-ben az önálló költségvetési fejezettel bíró ügyosztályok részére pedig *június 15-ben állapította meg.*

— Az 1931. évi költségvetés összeállításánál különös figyelemmel kell lenni arra a körülményre, hogy egyfelől a *főváros elárkezett teljesítőképességének határához,* másrészt az *ostendei egyezményből* kifolyólag *3.5 millió* pengő, a munkásalkalmazottak nyugdíjellátása folytán pedig *500.000 pengő új teher* hárul jövőre a fővárosra, ugyanakkor, amikor

a bevételek további emelkedésére számítani már nem lehet, sőt az adóbevételek terén visszaesés észlelhető.

— Az említett újabb kiadások fedezetéről gondoskodni kell, sőt a főváros háztartási egyensúlya érdekében az adóbevételek csökkenését is ellensúlyozni kell, tehát

csak a kiadások mérséklése útján lehet ezt a célt elérni,

minthogy további *újabb bevételi források nyitására mód nincsen, s a tanács a közterheket fokozni nem hajlandó.*

— Utasította a polgármester az ügyosztályokat, hogy a kiadások előirányzásánál okvetlenül vizsgálják meg, vajjon az egyes szükségletek *feltétlenül* a fővárost terhelik-e, a jövő évben tényleg és teljes összegükben felmerülnek-e, vajjon a *személyzeti kiadások a munka megfelelőbb beosztásával, vagy egyszerűsítésével nem csökkenthetők-e,* nem volna-e elérhető a meglevő munkaerők jobb kihasználása, ami által a többletmunkák kiadásait lehetne megtakarítani.

— Külön utasítás ment ki a *beruházások* tekintetben is, minthogy

a küszöbön álló új fővárosi törvény szerint a beruházási hiteleket csupán egy évre lehet fenntartani,

csak azokat a halaszthatatlan beruházási szükségleteket szabad előirányozni az új költségvetésben, amelyek megvalósítása biztos lesz, s a szükséges tervek, költségszámítások már megvannak.

— Miután a székesfőváros pénzügyi helyzete nem engedi meg, hogy a költségvetést túlméretezze, csakis azokat a kellőképpen megokolt *új tételeket,* vagy kiadási többleteket szabad a költségvetési előirányzatba beállitani és tárgyalás alá bocsátani,

amelynek felvételéhez a pénzügyi ügyosztály előzetesen hozzájárult.

— A tanács *alakilag is egyszerüsítteti* a költségvetést. A kísérőjelentésben ezentúl mellőzni kell az aprólékosságot, s csak a végzett tevékenység, valamint a tervezett munkaprogram nagyvonulú, átfogó ismertetését kell adni.

— Az üzemekbe fektetett tőkék törlesztésére és kamatoztatására vonatkozólag a tanács külön felhívta az önálló vagyonkezelésű intézményeket, hogy

az üzemekben fekvő tőkék megfelelő kamatozásáról — költségvetésükben — feltétlenül gondoskodjanak.

— A polgármester és a tanács reméli, hogy ezen irányelvek szigorú betartásával nemesak az egyensúlyt sikerül biztosítani a főváros háztartásában, hanem *nagyon tekintélyes megtakarítás is elérhető lesz.*

SZÉKELY és MOTTL
OKL. MERNÖK, ÉPITÖMESTER, ÉPITÉSI VÁLLALKOZÓK
BUDAPEST, III., LAJOS U. 92, IV. EMELET.
TELEFON: AUTOMATA 625—78. SZ.

HUBERT ÉS TSA h. t. TELEFON: T. 222-67
Budapest, VI, Liszt Ferenc tér 4
Egészségügyi berendezések - Csövek-Műszaki cikkek - Fémgyártás

DUNÁNTULI MÉSZ-, TÉGLA- és KŐIPAR RT.
Központ: BUDAPEST, V., GÉZA UCCA 5
Telefon Automata 218—05, 218—06. Sürgönycím: DUNMÉSZ
Szállít: Meszet, mészkövet, bazaltkavicsot. Vállal mindennemü kőfaragó-munkát

SCHIFF MIHÁLY
paszományos-mester, Budapest, IV. Prehászka Ottokár ucca 8. (Félemelet)
EZÜST ÉREMMEL KITÜNTETVE. + TELEFON: AUTOMATA 834-76.
A legszebb kivitelben készitek mindenféle **butorpaszományt,** plimő- (paplan) zsinórt, horgolt rózsát, csillag gombot és gombáthuzást. **Női ruhadiszeket,** bojtokat, rojtokat, öveket, a legprecizebb, művészi kivitelben. Csillárzsinórokat, továbbá selyem- és gyapjúfonal- adjusztálást és minden e szakmába vágó munkát.

STRASSIL szilikátút az olcsó modernizált makadámut. Siliphalt felületi kezelés teljes portalanitásra
Vegyitermékek Rt. ● Just Kornél mérnök
BUDAPEST, VII. KER., KERTÉSZ UCCA 29. SZÁM

Karászek Ferenc
Kazán és tartálygyár Telefón: L. 915—07
Budapest, VI., Váci-út 163

MAGYAR ELEKTROMÜVEK
SZENTIRMAY BÉLA
BUDAPEST, VIII., BAROSS UCCA 86.
TELEFON: JÓZSEF 422—87.
Villamos főző-, fütőkészülékek, porszivó-, padlófényesitő- és kézszáritógépek gyára

SZOBRÁSZ MÜTEREM ÉS MÜKÖIPARI ÜZEM
Karl Ferenc szobrász
III. kerület, Timár ucca 20 sz.
Telefón: Automata 622—93

KOSZTELÁN MIKSA
MÜSZAKI ÉS OLAJ NAGYKERESKEDŐ
Telefon: Aut. 287-19. BUDAPEST, VI., Eötvös u. 23/b.

Aszfalt és Kátrányipar RT
Budapest, V. ker., Nádor ucca 12 ● Telefón: Aut. 262—81, 262—82
GYÁRAK: Budapest, IX., Illatos út 18—20 / Szőreg, (Sz-ged mellett) saját iparvágány

Révész János
cement-, márványmozaik- és mükőárgyár, betonipari vállalat.
Burkoló-, mükő és csatornázási munkák. TELEFON: Ujpest 198.
Központi iroda: UJPEST, ÓSZ UCCA 14.

FISCHER ÉS HARTMANN
mázolómesterek
Budapest IV, Képiró ucca 3. sz. TELEFON: A. 847-73
Fióküzlet: IX. ker., Tompa ucca 30. szám

ÉPITÉSI ANYAGOK
PADLÓ ÉS FALBURKOLATOK
BARCZA DEZSŐ mérnök, épitési anyagkereskedő VII., Erzsébet királyné út 125

ÜVEGFESTÉSZETI ÉS ÜVEGMOZAIK MŰTEREM
PALKA JÓZSEF
Magyarország czégtkoszorús üvegfestőmestere
Budapest, VIII., Baross-u. 59. Tel. J. 302-28. Alapittatott 1894

Zumpft István
vasút- és útépitő vállalkozó, kövező mester
Kispest, Rákóczi-u. 74. szám

SCHEIBER MIKLÓS OKLEVELES GÉPÉSZMÉRNÖK
Központi fütés, vízvezeték és egészségügyi berendezések
Budapest, VII., Vörösmarty ucca 19. Telefón: József 415-98.

INÓCZI KŐBÁNYA ÉS IPARTELEPEK RT
KÖZPONTI IRODA: BUDAPEST II. KER., BIMBÓ UCCA 19 SZÁM
TELEFON: AUTOMATA 529—90
Ajánl inóczi piroxén andesit bányájában termelt **elsőrangú minőségü zuzott kavicsot, kétszer zuzott kavicsból hengerzúzókon előállitott,** felületi kezeléshez és bitumenes aszfalthoz szükséges **különböző nagyságú pormentes zuzalékot,** valamint az előirásoknak megfelelően kidolgozott **háromnegyedes kockát, fejkövet, taludot, kiskockát, cyklopot és idomitott terméskövet**
ÜZEMI IRODA NÓGRÁDVERŐCE
TELEFONSZÁM: 4. VASUTI ÁLLOMÁS: NÓGRÁDVERŐCE

Összerakható könyvszekrények
rekeszenként minden irányban nagyobbithatók és pótolhatók.
PRAKTIKUS ÉS OLCSÓ
Lingel Károly és Fiai
Első Magyar Faáru- és Butorgyár.
Budapest, VII. ker., Rózsa ucca 4—6. szám
Kérjük 120 szobából álló állandó kiállitásunk megtekintését.

Beton, makadám, aszfalt felvágásához vegyen BÉRKOMPRESSORT
Liska Jenő okl. gépészmérnök, kompressor-bérbeadó, VIII, Orczy-út 22. Tel.: J. 335-4.

Proczeller Bálint kövező mester
Budapest, X. Korponai u. 11. Tel.: Kőbánya 74-84

HORTOBÁGYI JUHTÚRÓ
Mindenütt kapható! Termeli: Orsz. MÉK Magy.
TEJSZÖVETKEZETI KÖZPONT

Hrauda Károly és Fia
okl. gépészmérnök
fütési-, szellőztetési- és egészségügyi berendezési vállalata
Budapest, VI., Forgách ucca 20. Telefón: Aut. 917—89

KEMÉNY SÁNDOR
OKL. MÉRNÖK-ÉPITŐMESTER
IRODA: PANNÓNIA UCCA 18. SZÁM
Telefon: Aut. 926—24

Csak BRÁZAY piperészappant használjon!

Minden városi párt állást foglal a vidéki tanszemélyzet beözönlése ellen

Kozma Jenő nagyfontosságú nyilatkozata a kultuszminiszter vétójogáról szóló szakasz képviselőházi elfogadásáról — A főváros beruházó kölcsöne, a HÉV megváltása, a bánhidai centrálé és az új taxirendszámok

A fővárosi reform részletes parlamenti vitája ma már gyorsabb tempóban halad előre, de egyben meg is élénkült. Az ellenzék felhagyott azzal a taktikával, hogy a lényegtelen rendelkezéseket tartalmazó szakaszoknál is kimerítő vitát provokált, viszont a fontosabb paragrafusoknál valamennyi baloldali szónok felvonul. Különösen nagy vita volt a tanítói kinevezések felsőbb jóváhagyásáról szóló szakasznál, amelynek megítélése tekintetében maga a kormánypárt is két csoportra oszlott. *Kozma* Jenő a jóváhagyás jogát a *főpolgármesternek* kívánta biztosítani, ezzel szemben *Klebelsberg* kultuszminiszter ragaszkodott ahhoz, hogy a tanítói kinevezésekkel szemben mindenkor *vétójogával élhessen.* Erről az ellentétről, amely a kultuszminiszter és *Kozma* Jenő között támadt, különféle híresztelések terjedtek el.

Kozma Jenő dr.,

az Egységes Községi Polgári Párt elnöke, akit ebben az ügyben megkérdeztünk, az új helyzetet a következőkben ismertette a *Fővárosi Hirlap* munkatársa előtt:

— Semmi kifogásom sem lehet az ellen, hogy a képviselőház többsége törvénybe iktatta a kultuszminiszter vétójogát a fővárosi tanítói kinevezésekkel szemben.

Feltételezem, hogy nemcsak ma, hanem minden időben a törvény szigorú betűje fog érvényesülni, vagyis a mindenkori kultuszminiszter kizárólag a vétójogát fogja érvényesíteni és ezt a vétójogot egyetlen eljövendő kultuszminiszter sem fogja úgy értelmezni, hogy a vétójog gyakorlását megelőzően is beleavatkozik

a fővárosi tanszemélyzet kinevezésének az ügyébe. Ami azt a hangulatkeltő beállítást illeti, hogy most már *mód nyílik vidéki tanerők felhozatalára* és fővárosi iskoláknál való elhelyezésére, erre vonatkozóan a leghatározottabban kijelentem, hogy

úgy én és pártom, mint az összes többi városházi pártok is, egyértelműen állást foglalnak a vidéki tanszemélyzetnek a fővárosi iskolákba való beözönlése ellen.

Ilyesmiről szó sem lehet. A fővárosi iskolákban magasabb a nivó, egészen természetes tehát, hogy vidéki tanerőket nem fogunk beengedni. Annyi bizonyos, hogy helyesebb megoldás lett volna a jóváhagyás jogát a főpolgármesternek adni, mert ebben az esetben nem lehetne tartani attól, hogy a törvény értelmezésénél és a szóbanforgó törvényszakasz rendelkezéseinek gyakorlati alkalmazásánál félremagyarázások csúszhatnak be.

Szóbahoztuk *a nyugdíjas tisztviselők* újabb fővárosi alkalmazása körül támadt vitát is. *Kozma* Jenő véleménye a következő:

— Ebben a kérdésben *nem lehet általánosítani.* Egészen bizonyosan akadnak majd esetek, amelyeket minden általánosítástól mentesen kell megítélni.

Kivételek statuálásának a lehetőségét biztosítani kellett

és én éppen ezért helyeslem a szakasznak azt a megfogalmazását, amit a képviselőház az előadó módosítása alapján állapított meg.

Sokat beszélnek közgazdasági körökben arról a válságról, amely a főváros háztartásában *a Vásárpénztár két és félmilliló dolláros kölcsönének leszavazása miatt* következett be. *Kozma* Jenő a következőket mondja:

— A *Vásárpénztár* kölcsönügyi előterjesztésének a leszavazása *a legkevésbé sem tragikus.* Én a tizenkettes bizottság ülésén, ahol ezt a kérdést először tárgyalták, nem voltam jelen és így én azt hittem, hogy arról a negyvenmillió pengős kölcsönről van tulajdonképpen szó, amelynek a felvételéhez valamennyi párt hozzájárul. Most, hogy a közgyűlés az előterjesztést nem szavazta meg, *csak halasztás történt.* Legközelebb majd újabb kölcsön felvételére vonatkozó előterjesztés kerül a közgyűlés elé, akkor majd

gondoskodunk arról, hogy pártunk tagjai teljes számban jelen legyenek és a legutóbbi eset ne ismétlődhessék meg.

Kedvező jelnek tekinthető, hogy a pénz olcsóbbodik. A kamatlábat a legfontosabb nyugateurópai bankok sorozatosan leszállítják. Ezek a jelenségek *reményt nyujtanak arra, hogy olyan feltételek mellett tudunk beruházási kölcsönöket felvenni, amelyek könnyen elviselhető terhet fognak jelenteni.* Annyi bizonyos, hogy ezt a nagy kölcsönt sürgősen fel kell venni.

A HÉV megváltása ügyében kialakult helyzetről *Kozma* Jenő a következőkben nyilatkozik:

— Nagy eredményeket várunk annak a két nyolctagú bizottságnak a munkájától, amely helyszíni szemlék alapján fogja tanulmányozni az átveendő HÉV státusát. A bizottság pontosan és minden elfogultság nélkül fogja megállapítani a HÉV üzemi állapotait és technikai berendezését. Meg kell azonban vizsgálni ezt a kérdést financiális szempontból is. Pontos számításokat kell végezni, mert

csak a státusbeli és a financiális helyzet megközelítően pontos ismerete alapján lehet döntésre megérlelni ezt a kérdést. Vigyázni kell azonban arra is, hogy le ne járjon az opció.

Amennyiben a késedelem miatt bonyodalmak keletkezhetnének, ezekért *a felelősség azokat terheli, akik a tárgyalások vezetésére hivatottak.*

A beszélgetés során még két aktuális kérdést teszünk szóvá. Az egyik *a bánhidai centrálé* és a főváros között kötendő megállapodás ügye, a másik kérdés pedig *a száz új taxi-rendszám* szétosztása. *Kozma* Jenő ezt a két kérdést a következőkben világítja meg:

— A bánhidai centrálé ügyében, — úgy hallom — *végre megindulnak a konkrét tárgyalások az állam és a főváros között.* Remélem, hogy ezek a tárgyalások rövidesen sikerre fognak vezetni, sajnos azonban azoknak érdemi részéről keveset tudok. Ebben az ügyben

heteken keresztül meglehetősen nagy volt a titkolódzás.

Buzáth alpolgármester úr néhány szóval jelezte, hogy a tárgyalások meg fognak indulni, de *semmiféle konkrétumot sem közölt velem.* Én ilyen körülmények között csak annyit mondhatok, hogy kívánatosnak tartom a tárgyalások sürgős és eredményes befejezését, mert — amint a helyzetet ismerem — *a tárgyalások elhúzódásából csak a fővárosnak származhat kára.*

— Ami a *száz új taxi-rendszám* szétosztásának az ügyét illeti, ebben a tekintetben

teljesen egyhangú felfogás alakult ki a pártok között.

Valamennyien azt a felfogást valljuk, hogy *ebből a száz új taxi-rendszámból csak a szakmabeli kisemberek kaphatnak,* viszont azonban ezeket az érdekelteket arra kell kényszeríteni, hogy *társuljanak egymással, különben nem tudnak garanciát nyujtani és a nagy versenyben elvéreznek.*

GANZ ÉS TÁRSA
VILLAMOSSÁGI, GÉP-, WAGGON- ÉS HAJÓGYÁR R.T.
ALAPÍTVA 1844-BEN
BUDAPEST
IGAZGATÓSÁG, GÉP-, ÉS WAGGONGYÁR: X., Kőbányai út 31. Távb. 461—19
HAJÓGYÁR: V., Meder utca 9. Távb. 908—69 Sürgönycim: GANZOM BUDAPEST
VILLAMOSSÁGI GYÁR: II., Lövőház utca 39. Távb. 501—70 Sürgönycim: ALTERNO BUDAPEST
MAGYARORSZÁGI VEZÉRKÉPVISELET:
HAZAI GÉPKERESKEDELMI R.T.
BUDAPEST, V., VILMOS CSÁSZÁR ÚT 76
Sürgönnycim: MASINA BUDAPEST
Távbeszelő: 186—63

PÁRTÉRTEKEZLET az Egységes Községi Polgári Pártban

Az *Egységes Községi Polgári Párt* hétfőn este *Kozma* Jenő, majd *Gaár* Vilmos elnökletével pártértekezletet tartott. Jelen voltak: *Gaár* Vilmos, *Martin* János, *Böhn* József, *Holtzer* Nándor, *Girardi* Tibor, *Battenberg* Lajos, *Spett* Ferenc, *Farkas* József, *Stein* Sándor, *Orova* Zsigmond, *Pompéry* Elemér, *Wellisch* Andor, *Dinich* Vidor, *Kollmann* Dezső, *Grosch* Károly, *Dorner* Gyula, *Sümeghi* László, *Hubert* Vilmos, *Dósa* Ottó és még sokan mások.

Először is a *Vásárpénztár* által igényelt kölcsönnel kapcsolatosan *a Vásárpénztár vezetését kritizálták.* Ezután a *Talbot* centrálé áramszolgáltatásának átvételét tárgyalták. A két tárgyhoz *Farkas* József, *Stern* Sándor, *Holtzer* Nándor és *Gaár* Vilmos szóltak hozzá.

Gaár Vilmos a *BHÉV* megváltás kérdésével kapcsolatban a hétfőn megtartott helyszíni szemle eredményét ismertette és az értekezlet helyeslése között beszámolt arról, hogy a helyszíni szemle csaknem minden tekintetben 100%-ig igazolta a *Bacsinszky-Scheuer* és a hozzájuk csatlakozott *BSzKRT* igazgatósági tagok kisebbségi véleményének tárgyilagos megállapításait.

Dorner Gyula a kövezési munkák kiadásával kapcsolatos versenytárgyalásnál előforduló visszásságokat tette szóvá. *Wellisch* Andor és *Martin* János felszólalása után a párt elhatározta, hogy ennek az ügynek tanulmányozására és a szükséges javaslatok megtételére bizottságot küld ki.

Végül *Kollmann* Dezső rámutatott arra az elkeseredésre, amelyet a tanerők körében a fővárosi törvényjavaslatnak az a szakasza idézett elő, amely a kultuszminiszter befolyását a tanítói kinevezéseknél biztosítja. A párt egyhangúlag elhatározta, hogy oda fog hatni, hogy ezt a szakaszt a főváros tanítósága érdekében a felsőházban megváltoztassák.

Az értekezlet kisebb ügyek letárgyalása után fél 9 órakor ért véget, majd társasvacsora következett, amelyen 200-an vettek részt.

Fővárosi Hirlap
Az Egységes Községi Polgári Párt hivatalos lapja.
*
Előfizetési árak:
fél évre . . . . . 12 pengő,
egész évre . . . . . 24 pengő.

Gyárak, raktárak, garageok, kórházak, középületek részére
préselt acélajtók
préselt acélkapuk
tetszetős-tartós-tűz- és betörés biztos.
haas és Somogyi
DONA DÖME ÉS TÁRSA
PAPIR ÉS IRÓSZEREK GYÁRI RAKTÁRA a „PAPIRMALOM"-hoz
Tel.: Aut. 877-15 Alapítva 1790-ben
Budapest, IV., Aranykéz ucca 6
HEBENSTREICH FERENC
okl. kőműves-mester építési vállalkozó
VIII, Kender u. 24 Telefónhívó: 408—50
ENGLERTH M. JÁNOS KŐMŰVESMESTER
elvállal kisebb, nagyobb építkezéseket és tatarozásokat
BUDAPEST, II., BATTHYÁNY UCCA 65. SZÁM
Köztisztviselők kedvező fizetési feltételek mellett kaphatnak nyugágyat, függőágyat, sátort és hátizsákot
TELEFON J. 415—07. ALAPITVA 1838-ban
HAUSCHILD ALBERT
Budapest, VII., Károly-körút 15. szám.
Szállít hivatalok részére irattáskákat, por- és padlótörlőruhát.
STOBBE KÁLMÁN
ÉPITŐMESTER
BUDAPEST, V., VISEGRÁDI UCCA 9.
TELEFON: 975—93

Emeletesre építik, vagy kiszélesítik a Margithidat

A megnövekedett közúti forgalom következtében egyre súlyosodó probléma a fővárosban a dunai átkelés, a két parton elterülő város részei közt a közlekedés lebonyolítása. Ma már kevés a meglevő négy híd, különösen a Margithíd az, *ahol már beállt a közlekedési csőd a járóművek állandó torlódása miatt.* A Boráros tér—lágymányosi, az óbuda—hungáriakörúti új hidak megépítése már biztos, törvény mondta ki, de addig is, míg e két nagy alkotás elkészül, *provizóriumról kell gondoskodni.* Az egyetlen ideiglenes megoldás *a Margithíd kibővítése.*

A kiszélesítés terve már *a megvalósulás stádiumába jutott.* A kereskedelmi minisztérumban

elkészítették a bővítési terveket és költségszámításokat, úgyhogy még ebben az évben a kivitelre is sor kerül.

A kereskedelmi miniszter a napokban közölte azt is a fővárossal, hogy együttesen beszéli meg a kivitel végleges formáját és a különböző technikai, közlekedési, pénzügyi stb. kérdéseket. Az átépítésre a kereskedelmi kormány *ötmillió kétszázezer pengőt irányzott elő.*

Az értesítéssel egyidejűen megküldték a minisztériumból a hídkibővítés alternatív terveit is, amelyeket először *Csármann* Ferenc műszaki tanácsnok, az útépítési és városrendezési ügyosztályok vezetője tanulmányozott át, azután a közlekedési ügyosztállyal közösen beszélték meg az egyes szempontokat. Az értekezlet kedden volt, amelyen a fővárost *Csármann* Ferenc műszaki tanácsnok és *Kempelen* Ágoston műszaki főtanácsos, a közlekedési ügyosztály delegátusa képviselték.

A Margithíd átépítésének részletei iránt érdeklődve, a következőket tudta meg a *Fővárosi Hirlap* munkatársa:

— A Margithíd kiszélesítéséről több alternatív terv készült. A tervek lényegében megegyeznek abban, hogy

a híd mai gyalogjárói úttestté lesznek és a hídtest két oldalán új gyalogjárókat építenek.

Ezek a gyalogjárók a régi ívszerkezethez erősített lebegő építmények lesznek, vagy a pilléreket is ki fogják szélesíteni és *ez esetben új ívek is kerülnek a kiszélesített felület alá.* Mindenesetre ügyelni fognak a bővítésnél arra, hogy *a híd mostani stílusa változást ne szenvedjen.* A híd átépítésével kapcsolatban

probléma a villamos-vágányzat áthelyezése is.

Három lehetőség van. Vagy a híd két oldalán, vagy középen egymás mellett lesznek a sínek, vagy pedig a híd egyik oldalán helyezik el mind a kettőt, mintegy külön vasúti pályaként, *a közúti közlekedéstől elválasztva.* A főváros azon az állásponton van, hogy a vágányokat a híd közepén helyezzék el egymás mellett, mert ez a legalkalmasabb megoldás és közlekedés-szabályozó hatása is van, amennyiben a sínek egyik oldalán haladhatnak a járművek Budáról Pestre, a másik sín mellett pedig megfordítva.

— *A Mérnök- és Építész-Egylet* egyik előadásán a közelmultban felmerült az az ötlet is, hogy

ne szélesítsék ki a hidat, hanem a mai fölé, emeletként építsenek egy másikat, ami az előadó szerint nem is drága megoldás

és lényegesen meggyorsítaná a közlekedés lebonyolítását. E felső pályára a pesti oldalon körülbelül 100—100 m hosszú lejtős feljáró, illetve lejáró vezetne. A feljárat a Személynök uccában elhelyezett ilyen emelkedő pályán, a lejárat pedig a Pozsonyi útra helyezett lejtős pályán történnék. A budai oldalon a lejárat és a feljárat a hídfő melletti kis parkokban nyerne elhelyezést. Ezáltal elérnék, hogy

a gyors személy-gépkocsiforgalom teljesen elkülönülne a lassú teherforgalomtól.

Gépkocsiknak az emelkedőre való felhajtás semmi nehézséget nem okoz. A felső pálya négy jármű-szélességre készülne és *a szigetre való befordulást körpályás megoldással kereszteződés nélkül látnák el.*

— Ebből a felső pályás megoldásból aligha lehet valami, egyrészt azért, mert a fel-, illetve lejárók lejtése és emelkedése legalább 7%-os lenne, ami a forgalom szempontjából túlmeredek, másrészt az emeletes híd és feljárói teljesen eltakarnák, legalább az első emeletig, a hídfőknél álló házakat.

— Az új hungáriakörúti híd emeletes lesz ugyan, külön pályával a leendő gyorsvasút számára, de ott egészen más a helyzet, mert egyrészt szabad területek lévén, a városszabályozási terveket úgy lehet magszabni, ahogyan tetszik és legalkalmasabb, a másik szempont pedig az, hogy a hidat eredetileg is két pályával tervezik. Mindezeken kívül rácsos hidaknál inkább elképzelhető és természetesebb e kettős pálya, de olyan stílusnál, és konstrukciónál, mint a Margithíd, igen furcsán hatna ilyen megoldás.

Párt és klub

— *A Budai Társaskör* március hó 25-én tartotta 6-ik évi rendes közgyűlését *Ripka* Ferenc dr. főpolgármester elnöklete alatt. A főpolgármester hosszabb beszédben foglalkozott a Társaskör megalakításának előzményeivel s visszapillantást vetett azokra az időkre, amikor a főváros polgárságát gyülölet tagolta részekre. A Budai Társaskör volt az első, mely a gyülölet szellemét félretéve, alkotó munkára egyesítette először Buda, majd a pesti részek polgárságát. A Budai Társaskörnek ezt a megmozdulását maga *Bethlen* István gróf indította útnak. Most, amikor a polgári egység már-már biztosítva van, egymás után kezdenek megmozdulni Budán különféle frakciók, amelyek *részint szabadelvűbbek akarnak lenni nálunk; részint a keresztény irányzat politikáját akarják megkontrenálni! Egyik frakcióra sincs szükség,* mert a Budai Társaskör ma is a kiegyenlítés politikáját folytatja és a józan polgárság érdekeit minden tekintetben szolgálja. Utána *Szombathy* Kálmán számolt be a kör évi működéséről, vázolva azt a nagy társadalmi munkát, melyet a Budai Társaskör nemcsak Budára, hanem az egész székesfővárosra kihatóan kifejtett. Majd a tisztikar és választmány megválasztására került a sor. Ügyvezető elnök *Szombathy* Kálmán lett, főtitkárrá pedig *Krivoss* Árpád dr.-t választották meg. Egyébként a régi tisztikar maradt helyén. A közgyűlést társasvacsora követte, melyen a Társaskör tagjai számos pohárköszöntőben fogadtak hűséget *Ripka* Ferencnek s ígérték a további szívós és el nem lankadó munkát a polgárság érdekében. — Itt említjük meg, hogy a *Budai Társaskör újonnan felvett 150 rendes tagja tiszteletére április 10-én este 8 órakor a Budai Vigadó nagytermében tagavató vacsorát rendez.* A tagavató beszédet *Ripka* Ferenc dr. főpolgármester mondja, utána *Kozma* Jenő dr. fog beszélni.

— *A VII. Erzsébetvárosi Kör* (Dohány ucca 76) szombaton, f. hó 5-én este 9 és fél órakor műsoros estét rendez, melyen közreműködnek: *L. Szeless* Elza, *Darvas* Ibolya, dr. *Biharinė Kádár* Klára, *Gerő* Márta, *Beregi* Oszkár, *Radó* Sándor, *Kőrösi* Zoltán. Műsor után tánc, jazz-band. Belépődíj nincs. Meghívók a titkárnál. J. 422—13.

— *A Józsefvárosi kaszinó társaságnak* (előbb Józsefvárosi asztaltársaság) vezetősége serényen munkálkodik a józsefvárosi polgárság szervezésében. *Horthy* Miklós, Magyarország kormányzójának tiszteletére rendezett ünnepélyen kibocsátott tagsági előjegyzési íveket most szedi be. Az utóbbi héten a kerület tekintélyes polgárai közül következők jelentették be belépésüket: dr. Stühmer Géza rt. gyárigazgató, Tóth Béla, a Hitelbank igazgatója, dr. Szádeczky-Kardoss Boldizsár ügyvéd, Trencsén vármegye ny. t. főügyésze, Hauer Rezső cukrász, ifj. Hauer Rezső, Hauer Ferenc, marcsamagyari dr. Molnár Dezső ügyvéd, Koszits Szilárd ny. MÁV főfelügyelő, dr. Ráskai Alfonz ügyvéd, Haverland Antal felvonógépgyáros, Endörfer Rezső, dr. Vigh Viktor ügyvéd, Schreck József háztulajdonos, Bukovár Jenő tetőfedővállalkozó, Babucik Ferenc gyógyszerész, dr. Cseresznyés László ügyvéd és még számosan. A Józsefvárosi kaszinó társaság ezentúl is minden pénteken este ½9 órakor tartja összejövetelét a Román- (Putnoki-féle) étterem különtermében (József ucca 26. sz.).

— *A Terézvárosi Gazdasági Egyesület* elnöke, *Farkas* József dr. iránt érzett szeretete kifejezéséül kedden, április 1-én, amikor *Farkas* József és a felesége ezüstlakodalmukat ünnepelték, a Britannia szálló különtermében társasvacsorát rendezett, amelyen a méltóságos asszonyt virágokkal, férjét pedig jókívánságokkal halmozták el a barátok és tisztelők. Az ünnepelt házaspárt egyébként *Bakonyi* Pál és *Kaszab* Imre üdvözölte, amiért *Farkas* József meghatottan mondott köszönetet.

— *A Tisztviselőtelepi Polgári Egység Társaskőre* március hó 29-én, szombaton este a népligeti nagyvendéglőben elnöke, *Payr* Hugó, az *Egységes Községi Polgári Párt* főtitkára névnapja alkalmából ünnepi vacsorát rendezett, amelyen több mint háromszázan voltak jelen. *Usetty* Béla országy. képviselő élén résztvett a vacsorán a várospolitikai élet és a polgári társadalom igen sok előkelősége, többek között: *Farkas* József dr., *Scheuer* Róbert, *Bayer* Antal, *Kollmann* Dezső, *Bohn* József törvényhatósági bizottsági tagok, *Bakonyi* Pál dr., *Günther* Tivadar szőv. tanácsjegyző, *Tőkés* Gyula tan. fogalmazó, a főpolgármester titkárai és még igen sokan. *Ripka* Ferenc főpolgármester, *Kozma* Jenő, *Becsey* Antal és mások táviratban küldtek üdvözletet. Az ünnepi összejövetelt a *MÁV* gépgyári műkedvelők dalköre nyitotta meg a *Magyar Hiszekeggyel,* majd a kör nevében báró *Babarczy* István üdvözölte a népszerű elnököt. Az egységespárt üdvözletét *Usetty* Béla dr. országgyűlési képviselő tolmácsolta, majd a hölgybizottság nevében *Batta* Erzsébet gimn. tanárnő mondott üdvözletet és hatalmas virágcsokrot adott át. A vendégeket *Fehér* Béla, a kör társelnöke üdvözölte, majd *Orbán* Zoltán ügyvezető elnök méltatta a nap jelentőségét, végül az ünnepelt *Payr* Hugó mondott a szeretet megnyilvánulásáért közvetlen hangú beszédben köszönetet. A vacsoráról üdvözlő táviratot küldtek *Ripka* Ferenc főpolgármesternek és a pártelnöknek, *Kozma* Jenőnek.

Ha jó, tartós, megbízható és gazdaságos üzemű
autobuszra vagy teherautóra
van szüksége, úgy kérjen ajánlatot és bemutatást a
Magyar Waggon- és Gépgyár RT-tól,
amelynek győri automobilgyárában
készülnek a legujabb tipusu autók.
RÁBA-KRUPP és RÁBA-A. F.
Központi igazgatóság: V., Deák Ferenc u. 18
Telefon: 818-50
Budapesti raktár és javitómühely: Kerepesi út 28. sz.
Telefon: J. 453-84.

ROYAL BENZINKUTAK
a legjobb üzemanyagot és a legjobb amerikai Readway-olajat szolgáltatják
PAJOR LÁSZLÓ
Tel.: Aut. 189-58 és 290-07 Budapest, V., Váci út 18

Parafakőgyár R-t.
ezelőtt: Kleiner és Bokmayer
Budapest, VIII. ker., Főherceg Sándor-tér 4.
Telefon: József 301-14, József: 301-16
Készit sajtolt parafa-parketta padlóburkolatokat.
Teljesen zajtalan járású, lábmeleg, vizálló padló.

Talajnedves épületek kiszárítása szabadalmazott falfűrésszel
Talajnedves kő- és téglafalazatok szigetelése és kiszárítása, talajvíz-szigetelés, házigomba kiirtása. Költségvetések díjmentesen!
PÉTER ERNŐ
V., SZEMÉLYNÖK UCCA 18. VI. 2. Telefon: Aut. 161-12

„KAMMI" faárúgyár
Ujpest, Baross ucca 37. :: Telefon: 947—30.
Gyárt: Kammi faszőnyeget és mindenfajta faárut

KIRCHKNOPF ISTVÁN Alapitási év 1897 Tel.: Aut. 851-39
Épület- és portálüveges üveg-, tükör-, porcellán-, kőedény- és lámpakereskedés. Aranyhalak és haltartók, aquariumok nagy választékban. Vállalok: mindennemü üvegcsiszolást, épületüvegezést és üvegtetők vízmentesitését
BUDAPEST, IX., KÁLVIN TÉR 8. SZ. (Ref. templom mellett)

MAYER OTTÓ egészségügyi berendező központi fütés, szellőztetés és fürdőberendezési vállalata. Épület- és diszmübádogos, légszesz, vízvezeték, csatornázás és szivattyú berendezési telepe. Budapest, VII, Barcsa u. 9. Tel J. 360-70

Megjelent A PÉNZVILÁG legújabb száma szenzációs tartalommal!
KAPHATÓ MINDEN UJSÁG-ÁRUSNÁL
Ára 40 fillér

OZALID fény- és aluminium-másolatok Manglitz Ferenc Budapest, VIII., József ucca 12. — Telefonszám: József 431-47.
Költségvetések, műszaki tervek, térképek rajzolását és sokszorositását több szinben is vállalja.

„ÉPÍTKEZÉSI SZENVEDÉLY"

Írta: VÁKÁR P. ARTHUR dr. miniszteri biztos, kormányfőtanácsos

Ezekkel a szavakkal kelt ki *Éber* Antal a főváros tervezett építkezéseivel szemben, a pénzügyi bizottság legutóbbi ülésén. Ez a kifejezés meglehetős ellenhangulatot váltott ki a főváros sorsa iránt aggódók lelkéből és a *Fővárosi Hirlap* március 26-iki számában sok szókimondással — s az objektiv érvek kellő sokaságával szállt síkra amellett, hogy a főváros tanácsának, az indokolt és már elfogadott építkezési terveket végre kell hajtania, mert ezzel, — *Becsey* Antal nyilatkozata szerint — 40—50.000 kisiparos helyzetén és 15—20.000 munkanélküli szomorú állapotán segítünk.

Ha csak ezeket az érveket akarnám felsorakoztatni vagy új formába csoportosítani, akkor nem kellene hozzászólanom a kérdéshez, mert a közvélemény idegesebb, mintsem türelemmel hallgassa, hogy valaki „osztozik az előtte szóló véleményével." Nekünk, akiknek még nem volt módunkban hozzászólani a főváros ügy- és vagyonkezeléséhez, egyelőre meg kell elégednünk azzal, hogy a gazdaságosság, célirányosság és a takarékosság elvének gyakorlati keresztülvitelét szorgalmazzuk s képviselőink útján és képviselőinktől követeljük azt, hogy ezek a szempontok személyi és párt tekintetek félretételével érvényesüljenek.

Wekerle Sándor pénzügyi expozéja alkalmával hangsúlyozta, hogy a jó, — a jobb érdekében hajlandó meghallgatni és elfogadni jótanácsokat és aligha tévedek, ha azt hiszem, hogy a pénzügyminiszter felhívása nemcsak a pénzügyi tárca keretében akarta érvényesíteni a jótanácsok eredményeit.

E helyen — egyelőre — *a lakásszaporitás* problémájával kívánnék foglalkozni és — sajnos — ezen a téren meg kell állapítanom, hogy bármily éber figyelemmel kísérem a fővárosi köz- és magánépítkezést, *sem az építkezési szenvedélyt, sem annak előjeleit nem tudom megtalálni.*

Nem tudnék túl rigorózus lenni az *Éber* Antal megállapításaival szemben s éppen ezért a bankvezér pénz-gazdálkodásának bizonyos vonatkozásait az új építkezésekkel szemben vita anyagává óhajtanám tenni. Azt alig vitathatja bárki is, hogy a fővárosban lakásszükséglet van és abban is egyetértünk, hogy az új lakások mai béreit, a mai gazdasági viszonyok között megfizetni nem lehet. A házépítkezésnél van ugyanis két, improduktívnak nevezhető épületrész: *az alépítmény a pincével és a tetőszerkezet.* Keresni kell a módot, hogy miképpen lehet ezt a két improduktiv beruházást lecsökkenteni s akkor máris egy 20—30%-os termelési különbözetet s így olcsóbb lakhatási lehetőséget értünk el.

Látom az ajkak körül a mosolyt s hallom a velem együtt korábban kelők véleménykórusát: *emeletráépítés!* Ismerjük és gyakoroljuk is már. Gyakoroljuk, de nem eléggé intenziv módon s nem elég körültekintéssel.

A házak tatarozását s a tatarozási költségek közkölcsön útján való folyósítását sürgetik. Ugy halljuk, hogy a háziurak vonakodnak ettől s úgy halljuk, hogy a főváros kényszer-rendszabályok igénybevételétől sem riad vissza. Igenis szükség van a tatarozásra, mert akárhány fővárosi főútvonal mentén akadunk bőségesen bérházra, amelyet közegészségügyi, életbiztonsági és szépészeti szempontból renoválni kell.

Ha *a renoválást emeletráépítéssel hozzuk kapcsolatba,* könnyen kiszámíthatjuk, hogy minő munkák oszolnak meg a tatarozás és az emeletráépítés útján.

A társasház építés jogi formája törvényhozási úton rendezve van. Nem akarok a törvény taglalásába bocsátkozni, de nem látom a jogi biztonság veszélyeztetését, ha a főváros az állammal karöltve, a háztulajdonos konszenzusa mellett *tatarozást és emeletráépítést végeztet a lakásszaporítás érdekében.*

Házkatasztert kell összeállítani és minden olyan egy-, két-, három emeletes házra, amely a szabályozási útvonalban fekszik, az építkezésre alkalmas és a rentabilitási számításoknak megfelel, emeleteket kell húzni. Nem luxuslakásokat, hanem egy-, két-, háromszobás lakásokat, mert ezekből a lakástípusokból van a legnagyobb kereslet.

Íme, az építkezési szenvedély hogyan kezd rideg arcából engedni és íme miként válik — mint lakásszaporítási probléma — bankári szemmel nézve is, rentábilissá. Az emeletráépítésnél nem kell földkiemelés, alapfal, pince, nem kellenek költséges tetőszerkezetek s a tatarozás szempontjából az állványozási, letakarítási, levakolási költséget rentabilis munkává transzformáljuk.

A pénzügyi kérdés mellől nem tágít a szociális probléma és máris kínálva kínálja adatait, amelyeken keresztül közkötelességként jelentkezik az, hogy főként belterületeinken gondoskodjunk kisebb és olcsóbb lakástípusokról.

Van-e valaki, aki a statisztikát figyeli és ne tudná, hogy diplomás embereink közül hányan vándorolnak ki tengerentúlra, mert lakás- és állás hiányában nem tudnak családot alapítani? Van-e valaki, aki ne látná azokat a napi tragédiákat, hogy elaggott, vagy magukra maradt szülők mint kénytelenek régi, — nagyobb és drágább lakásokban maradni, mert nem kaphatnak kisebb és olcsóbb lakást. A fiatal, diplomás egzisztenciák foglalkozásuk révén a város belterületeire vannak utalva s egészséges, életképes városrészek kereskedelme és ipara forgalomképessé és termelőképessé tehető azáltal, ha a belterületek népsűrűségét körültekintéssel, helyes higiéniával emeljük.

Ezeknek a problémáknak pénzügyi megoldásától — gondolom — *Éber* Antal sem idegenkednék, mert ez az építkezési szenvedély a legkisebb befektetéssel a leggyümölcsözőbb javakat termelné.

Ha a *Fővárosi Hirlap* helyet ad, úgy pénzügyileg is reámutatok arra, hogy kényszertársulás útján mily módon lehet megoldani ezt a problémát s a következőkben elmondanám azt is, hogy a házakban, az így fokozottabb mértékben szükséges „személyfelvonó-üzem" miképpen oldható meg a magánosokra és a közre nézve egyformán hasznosan.

Álmodozó hatóság és a drágaság

Razzia a tűzfészkek ellen

Becsey Antal a *Fővárosi Hirlap* hasábjain nem egyszer foglalkozott a budapesti drágulás kérdésével. Izgató példákat hozott fel arra, hogy miért kell a szegény pesti fogyasztónak húst, burgonyát, szóval e legelsőrendű szükségleteit horribilisan drágábban beszerezni, mint akár a legközelebbi vidék lakossága teszi. *Az izgató példák azonban nem voltak elegendők arra, hogy a közélelmezési ügyosztályt és annak vezetőjét kizökkentse istenáldott, derűs flegmájából.* Ez az ügyosztály a közönség panaszaira — hiszen *Becsey* Antal is csak fogyasztó közönség — vállat sem von és lekicsinylően még csak annyit sem mond, hogy: ugyan, kérem!...

Közben azonban a drágulás hétmérföldes csizmákban rohan előre és senki sem húzza meg a vészharangot. Valaha, sokkal szelídebb időkben, sokkal kevesebb nyomorgó iparos, tétlen vállalkozó és szomorúan vergődő, a bolsevisták karjaiba rohanó munkanélküli idején már régen megvitatták volna a segítés eszközeit. Pedig a drágaság ellen való küzdelem legfőbb eszközei a főváros kezében vannak. Hiszen a főváros keres évi harmadfélmilliót a csarnoki díjakból, a vidéken levágott állatok után a főváros szed *újból* szúródíjat, a főváros kezében vannak a fogyasztási adók és kövezeti vámok is.

Az ember azt hinné, hogy már régen történt valami a drágaság ellensúlyozására. De úgy látszik, nem is *akar* történni.

*

A körúti nagy tűz talán nem keltett volna olyan riadalmat és nem nyugtalanítaná annyira a főváros lakosságát, ha ez a tűzkatasztrófa egyedül állott volna. A lapok hasábjai azonban mind sűrűbben telnek meg tűzkatasztrófákról szóló riportokkal. Ilyen körülmények között szerintünk nem elegendő annak kikutatása, hogy mi okozta az egyik, vagy másik tüzet. Generálisan kell megállapítani, hogy nincs-e közös eredetük a sűrűn ismétlődő veszedelmeknek.

Nem gyujtogatásra gondolunk, hanem arra, ami csaknem egyenlő értékű azzal: *a tűzbiztonsági rendszabályok súlyos elhanyagolására.* Ki fog derülni, hogy sejtésünk nem csalt-e, de addig is csak úgy kapásból figyelmeztetjük a hatóságokat a visszaélések e fajtájára.

Szigorú rendelet tiltja meg a lakóházak padlásának mindenféle lim-lommal való teletömését, mert a laikus is tudhatja, hogy az ilyen szemétszerű anyagnak a halmozása kész tűzveszedelem. Miután azonban senkinek sem hivatása, a világon senkinek eszébe sem jut a padlások ellenőrzése. A lakók jóhiszeműen, a háziurak és házmesterek kevésbé jóhiszeműen telerakják tehát a padlásokat gyulékony, könnyen égő anyaggal, szemétdombok, rongymúzeumok, tűzrevaló bútorraktárak, piszok-arzenálok lettek a budapesti padlások. Eddig senki sem vett tudomást arról a veszedelemről, ami ezekben az állapotokban rejlik. A józsefkörúti tűznek meg kell hoznia minél előbb a *padlás-razziát,* amely nélkül ma nem hajthatja nyugodtan álomra a fejét a pesti ember.

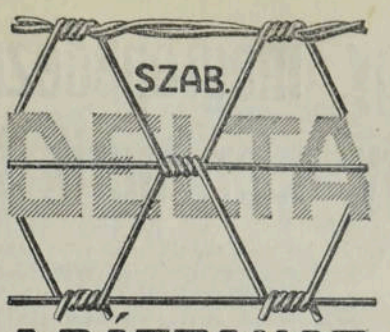

DRÓTFONAT
A LEGJOBB KERITÉSANYAG.
KOLLERICH PÁL ÉS FIAI
BUDAPEST. IV. FERENC-JÓZSEF RAKP. 21.

HAJNAL IMRE
okl mérnök, építési vállalkozó
BUDAPEST, I., Atilla körút 47. szám
Telefón: Automata 528—64.

ILKOVITS J
Központi fütések és vízvezetéki berendezések vállalata
BUDAPEST, VI, ANDRÁSSY ÚT 92
Telefón: Aut. 212—07

Standard aszfaltok
Oil Trading Company képviselete
MILLINI IGNÁC
Budapest, V., Nádor ucca 6. sz.
TELEFÓN: AUT. 833—40, 832—77.

Alapitási év: 1868 Telefón: J. 381-47
CRISTOFOLI VINCE
KŐPADLÓ FAYENCE FALBURKOLAT
Budapest, VII., Gizella-ut 31

Kisvasutak • Emelődaruk
Sodronykötélpályák
Modern szállítóberendezések
*
Roessemann és Kühnemann - Epp és Fekete
Egyesült Gépgyárak R. T.
Budapest, III., Római fürdő
Városi eladási iroda: VI., Berlini tér 2. sz.
Telefon: Automata 174—00
*
Harmatta-féle vashordók, tartányok, csövek és oxigén

KLEMENT ANDRÁS
Jégszekrények, bor- és sörkimérő készülékek gyára és raktárai
BUDAPEST, VII., KIRÁLY U. 27
az udvarban
Telefón: József 401—10.

Távbeszélő: Aut. 879—65.
LIII. ÁLTALÁNOS AUKCIÓ
KIÁLLITÁS: 1930 március 30-ától április 1-ig, hétköznapokon délelőtt és délután, vasárnap csak délelőtt.
ÁRVERÉS: 1930. április hó 2-től április 15-ig d. u. 1/4 órától.
ÁRVERÉSRE KERÜLNEK: Műbecsü festmények, szobrok, porcellánok, keleti szőnyegek, művészi és közhasználatu butorok, ékszerek könyvek stb.

SHELL
BENZIN
OLAJ

ZINNER MANÓ
kőbánya és útépítési vállalkozó
TELEFÓN AUT. 950-75
ÚJPEST, TAVASZ UCCA 24. SZÁM

Úgy megrepedezett a Vörösmarty-szobor, hogy nem merik levenni a takaróponyvákat

Az enyhe tél már elmult, már nem fenyegetnek fagyok, de a télre letakart *Vörösmarty*-szoborról még mindig nem távolították el a hó és hideg ellen védő ponyvákat. *Ennek az intézkedésnek különös oka van.* Nem feledékenységből, hanem tudatosan hagyták ott,

nem merik eltávolítani.

A *Szózat* költőjének emlékszobra ugyanis

annyira megrongálódott az idő viszontagságai folytán, hogy a legsürgősebben komoly restaurálásra szorul és már-már a műalkotás állaga van veszélyben.

Budapestnek nincs szerencséje a szobrokkal. Szomorú nevezetességünk, hogy kevés nagyvárosban van annyi rosszul sikerült szobor, mint nálunk. A sikerültebbek mégis márványból készültek. A márványszobrokkal viszont baj van. Egyre bizonyosabb lesz, hogy

a magyar éghajlat nem kedvez a márványalkotásoknak, a zord teleket nem igen állja a nemes, érzékeny anyag.

A *Vörösmarty*-szobor romlását már hosszú évekkel ezelőtt észlelték, mutatkoznak a káros klimatikus hatások a *Semmelweis*-szobron is. Komoly hiba volt, hogy a *Kossuth*-szobor anyagának mindezek ellenére mégis a márványt választották.

A *Vörösmarty*-szobor talapzatán és az egyes alakokon finom repedések keletkeztek, amelyekbe beszivárgott az eső, a hó, a fagy aztán a réseket továbbrepesztette, s bizonyos mállási folyamat indult meg, amely most már olyan arányokat öltött, hogy *a szép szoborra veszedelmessé lehet.* A budapesti szobrok gondonoksága külföldi és hazai szakértők véleményét kérte és gyűjti össze a legeredményesebb konzerválási eljárás megismerésére, s úgy értesülünk, hogy a székesfővárosi anyagvizsgáló intézetben végzet próbák és kísérletek alapján

már ki is választották a legalkalmasabbnak látszó módot a márvány megvédésére.

A *Vörösmarty*-szobor válsága szóba került a legutóbbi művészeti bizottsági ülésen is, ahol bejelentették, hogy

a rekonstrukció legalább 8000 pengőbe kerül.

Ehhez *Liber* Endre tanácsnok azt a feltűnő és igen megfontolandó kijelentést is fűzte,

hogyha a szobrot a legrövidebb idő alatt nem hozzák rendbe, összedől.

Annyira megrepedezett a szobor — mondotta *Liber* tanácsnok — hogy *nem merik kitakarni.*

Illetékes helyen érdeklődtünk a szobor megmentésének lehetőségei iránt és a következőket tudta meg a *Fővárosi Hirlap* munkatársa:

— A változó középeurópai, különösen a magyarországi éghajlat *nem igen kedvez a márványszobroknak.* A márvány,

főleg a kararai márvány szabadban csak enyhébb éghajlatok alá való,

legalább is, ahol nincsenek olyan változások az időjárásban, mint nálunk. Nemcsak a *Vörösmarty*-szoborral van így. A *Szent István Bazilika* párkányán lévő spanyol galéria szobrait már évekkel ezelőtt újra kellett faragtatni, mert a régiek — aránylag rövid idő alatt — *teljesen elmállottak.* Hasonló veszedelem fenyegeti az *Opera* és a *Parlament* faragott cirádáit és szobrait is.

— A márványszobrok konzerválása azonban nemcsak nálunk, hanem a külföldön is probléma és egész sereg eljárással kísérleteznek több-kevesebb sikerrel. Legújabban viaszos impregnálással próbálkoznak és ezt a módot mi is vizsgálat alá vettük a székesfővárosi anyagvizsgáló intézetben. Az intézet vegyészeinek véleménye szerint

a viasszal impregnált márvány tökéletesen megakadályozza a víz behatolását,

tehát a fagyást, *sőt a hőbehatásoknak is elég jól ellenáll.* Folynak még más irányú kísérletek is, de mindenesetre röviden cselekednünk kell, hogy a konzerválást jól elvégezhessük.

Az illetékesek kijelentésével szemben — amint értesülünk — úgy szobrász-, mint építész-szakértők

nem sok reményt fűznek a viasz kezeléshez,

mert az, szerintük, *nem lehet tartós.* Ha rövid időre vízmentesíti is a szobrot és védelmet is nyujt a téli hideg ellen, *semmiképp sem tud megbirkózni a nyári melegekkel.* A kétes eredmény semmi esetre sem lehet arányban azokkal a számottvő költségekkel, amibe a viaszozás kerül. Vannak, akik azt állítják, hogy helyesebb lenne a szobor repedéseinek finom cement-, vagy porcellán-anyagokkal való kitöltése, *formális megplombálása,* olyan anyaggal, amivel a fogorvosok dolgoznak, *télre pedig ezentúl gondosan le kell takarni a szobrokat.* Így egy időre meg lehet menteni a márvány műalkotásainkat, s le kell vonni a tanulságot, hogy

Budapestre bronz-szobor való,

s valószínűleg *bronzbaöntés lesz a sorsa a régi márványszobroknak is előbb vagy utóbb.*

Megnyitják a Széchenyi fürdő ivócsarnokát

Nem egyszer kifogásoltuk a *Fővárosi Hirlap* hasábjain, hogy a Széchenyi gyógyfürdő ivócsarnokát nem nyitják meg a közönség számára és a nagyszerű, elismerten gyógyhatású, ezer méter mélyről feltörő vizet nem teszik jobban hozzáférhetővé a nagyközönség számára. Korábban, amíg a régi Artézi fürdő fennállott, az Aréna úton volt egy ivócsarnok és kisebb palackozó épület, de ezt később lebontották és most már évek óta csak azokat a szabad ég alatt levő csapokat kereshették fel a gyógyulni akarók, amelyek a milléniumi emlékmű háta mögött, a tóparton voltak feltalálhatók, nem nagy dicsőségére a fürdővárospropagandának. *Örömmel állapítjuk meg, hogy*

a Fővárosi Hirlap akciója sikerre vezetett,

a Széchenyi fürdő ivócsarnokát hamarosan megnyitják. Felkerestük

Édes Endre tanácsnokot,

aki erről a következőket mondotta:

— A Széchenyi fürdő felügyelő-bizottsága hozzájárult ahhoz a javaslathoz, hogy az artézi forrás ivócsarnokát a közóhajnak eleget téve és a fővárost felkereső idegeneknek *megnyissuk.* Az ivócsarnok helyisége tulajdonképpen már régen készen van. Gyönyörűen kiképzett csarnok, *csupán a parkba nyíló ajtót kell felnyitni s hozzá a lépcsőket megépíteni.* A vízszállítás a forrásból külön csöveken át történik majd meg az ivócsarnokhoz. Természetesen nem lehet a mostani körülmények között díszes márvány berendezést készíteni, hanem egyszerűbb műkővel oldjuk meg a forrásfej kiképzését és a kiszolgáló állványt. A víz

sprudel-szerűen fog felszökni a közönség szemeláttára és a fürdő orvosai állapítják meg kívánatra a kúra módját

s lesz lehetőség különféle kombinált ivókúrák tartására is. Az ivócsarnok megnyitása nemcsak azért kívánatos, mert jövedelemforrást nyitunk meg vele a fürdőnek, hanem azért is, mert enélkül a pompás, mondhatnánk tökéletes és európaszerte párját ritkító gyógyfürdő hiányos volt. A berendezés és az új csővezetés

mindössze nyolcezer pengőbe fog kerülni.

— A szegény emberek természetesen *ingyen használhatják majd az ivócsarnokot* és e célra külön utalványokat adnak majd ki. A fizetők pár fillérért fogják kapni a gyógyvizet.

A Széchenyi fürdő felügyelő bizottsága egyébként a legutóbbi ülésen foglalkozott a városligeti Széchenyi fürdő új artézi kútjának kérdésével, amelynek során a bizottság magáévá tette a meghallgatott szakértői értekezlet javaslatát. Eszerint a tulajdonképpeni mélyfúrás előtt,

a város különböző részein próbafúrásokat végeznek a geológiai alakulatok megismerése céljából

és annak a megállapítása végett, hogy *melyik pont lesz a legalkalmasabb a mélyfúrás elvégzésére.* Ezzel a talaj-szondázással nemcsak az artézi fürdő új kútját készítik elő, hanem

elősegítik annak a hatalmas melegvízmedencének a feltárását is, amelyről Becsey Antal nyilatkozott már többízben hasábjainkon.

A főváros területén,

mintegy 30 helyen végeznek próbafúrást

és a részletek kidolgozására, a fúrási munkálatok vezetésére egy bizottságot delegáltak, amelynek tagjai: *Wendt* műegyetemi tanár, *Pávay Vajna* Ferenc főgeológus, *Vitáli* bányafőtanácsos és *Weszelszky* Gyula egyetemi tanár, hidrológus. A fúrási munkálatok *20.000 pengőbe kerülnek és rövidesen megkezdődnek.*

REDNER JENŐ
MÉRNÖK, ÉPÍTŐMESTER, ÉPÍTÉSI VÁLLALKOZÓ
BUDAPEST, X., DANDÁR U. 17. TEL. J. 394-32

KARA JÁNOS Telefon: J. 351-44
képesített kőműves- és ácsmester
BUDAPEST, VIII., Kőris ucca 28
Bármilyen ács-, kőműves- és betonmunkákat vállal

OBERMANN L. FÉMÁRU IPARTELEPE
BUDAPEST, VIII., SZIGETVÁRI UCCA 6.
TELEFON: J. 348-53. ALAPÍTVA: 1887
KITÜNTETVE: WELS 1888, BUDAPEST 1896, 1906, 1928.
Üzemi konyhák felszerelései.
Sütőformák, fém- és bádogáruk, kávégépek gyártása.

BUDAPESTI HIRLAP
a legtartalmasabb magyar napilap
Hangja előkelő, hírszolgálata tökéletes

Morbitzer Nándor építész és építőmester
Budapest, VIII, Üllői-út 66/b.
Telefon: József 310—90.

„Laufer" motoros árúkihordó

Gyártja: Laufer Gépgyár Waggon osztálya. Budapest VI. Palotai út.
Tel: L. 915 02 - L. 915 12.

KÖZPONTI FŰTÉSEK
ÉS EGÉSZSÉGÜGYI BERENDEZÉSEK VÁLLALATA
SZEPESSY SÁNDOR utóda SZEPESSY GYULA
okl. mérnök, Budapest, VII., Abonyi-u. 25. Tel.: J. 380-30.

Közúti gőz- és motorhengerlést vállal **WOLFF ERNŐ**
Sürgönyczim: WOLFFERŐ
Tel.: Lágymányos 13-82 Budapest-Kelenföld, Budaörsi-út 101

Saját érdekében tekintse meg
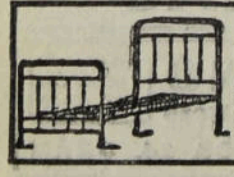
HIKKER réz-, vasbutorgyár
készítményeit. Ágybetétek, gyermekkocsik, ágynemüek, paplanok és legujabb kivitelü kerti butorok gyári árban. **Mintaraktár:** VII., Dohány ucca 22. (Árkád bazár). **Gyár:** VII., Holló ucca 5.

Magy. Kir. Osztálysorsjáték
84.000 sorsjegy 42.000 nyeremény
Minden második sorsjegy nyer!
Legnagyobb nyeremény szerencsés esetben:
500.000
egy FÉLMILLIÓ pengő
Jutalom és nyeremények készpénzben:

300.000	50.000	25.000
200.000	40.000	20.000
100 000	30.000	15.000

stb. pengő, összesen közel 8 millió pengő.
Húzás április hó 16-án kezdődik!
Az I. osztályú sorsjegyek hivatalos ára:
Nyolcad . . . . . 3 pengő | Fél . . . . . 12 pengő
Negyed . . . . . 6 pengő | Egész . . . . . 24 pengő
Sorsjegyek az összes főárusítóknál!

SCHÄFFER KÁROLY
okleveles mérnök
Vasút-, út-, betonépítési vállalkozó kövező-mester
Budapest VIII, Aggteleki ucca 17. Telefon: József 328-88

BUDAPEST-FÜRDŐVÁROS a megvalósulás stádiumában

Csak látszólagosak a fürdők deficitjei

Budapest-Fürdőváros eszméje gyors ütemben halad a megvalósítás felé. Ezt a lendületet azok a nyilatkozatok idézték elő, amelyeket *Bud* János kereskedelmi miniszter és *Rakovszky* Iván, a *Fővárosi Közmunkák Tanácsának* elnöke tettek a *Fővárosi Hirlap* munkatársa előtt az eszmei tervpályázat kiírásáról és azokról a tervekről, amelyek a kitűzött cél elérését hivatottak szolgálni. A Budapest-Fürdőváros gondolat megvalósítása ellen azzal az érvvel hadakoznak az utóbbi időben, hogy fürdőink — és itt elsősorban a Gellért-fürdőre hivatkoznak — *deficittel dolgoznak.*

Becsey Antal,

az *Egységes Községi Polgári Párt* társelnöke, akit ebben az ügyben megkérdeztünk, a helyzetet a következőkben ismertette a *Fővárosi Hirlap* munkatársa előtt:

— A Gellért-fürdőnél *ma már csak látszatdeficit jelentkezik.* Legutóbb tárgyaltuk ugyanis a Gellért-fürdő zárszámadásait, amelyekből megállapítható, hogy a jövedelmezőség terén lényeges javulás következett be. A Gellért-fürdő még ma sincs teljesen felértékelve. Ha aranykorona értékre számítjuk át a befektetett tőkét, akkor kiderül, hogy *nem 19 millió pengő van beépítve a Gellért-fürdőbe, hanem csupán 10 millió.* A számvevőség ugyanis annak idején nem vette figyelembe a korona romlását. Szerepel itt egy 1.2 millió pengős belföldi kölcsön is, amely azonban *jelentéktelenül kis összeggé zsugorodott össze, mivel a főváros nem valorizált.* A külföldi kölcsönök természetesen magasan kamatoznak s bár a Gellért-fürdő évenkint nagy kamatokat és amortizációt fizet e külföldi kölcsönök törlesztésére, mégis

sikerült átlagban egyensúlyba hozni a Gellért-fürdő függő zárszámadásait.

Igaz ugyan, hogy 52 ezer pengő deficittel zárul a legutóbbi esztendő zárszámadása, lényegében azonban jövedelem mutatkozik, mert *számításba kell venni, hogy a zárszámadási mérlegben szerepel százezer pengő tavalyi deficit.* Ha ezt a deficitet nem kellett volna áthozni,

akkor 48 ezer pengő felesleg jelentkeznék.

A mérleg még jobban javul, ha számításba vesszük azt a 350 ezer pengőt, amit a Gellért-fürdő évenkint amortizáció címén fizet.

— A Rudas-fürdő némi jövedelmet hoz, de csak azért, mert régi kölcsönöket nem kell törlesztenie. Ezt a fürdőt rekonstruálni kellene, uszodája is modernizálásra szorul. *E változtatások nélkül sohasem lehet komoly fürdőt csinálni belőle.*

— A Széchenyi-fürdő deficittel működik. De nem csoda, mert rossz idők járnak a fürdő- és szállodaiparra. A szomorú gazdasági helyzetet a szállodaipar érzi meg a legintenzívebben. Lényegesen

kevesebb a szálló- és fürdővendég, mint bármikor a legmostohább időkben.

A Gellért-fürdőben azonban a helyzet mégis aránylag kedvezőnek mondható.

Ezeket mondotta *Becsey* Antal, akinek a nyilatkozatából kitűnik, hogy a gazdasági viszonyok javulása esetén a fürdők forgalmának lényeges emelkedésére és ennek folyományaként a jövedelmezőség nagyobbodására lehet számítani.

A *Széchenyi-fürdő* deficitjéről

Édes Endre tanácsnok

a következőket közölte velünk:

— A Széchenyi-gyógyfürdő 1929. évi zárszámadása a könyvek szerint 925.725 pengő 37 fillér veszteséggel záródik, ebben azonban bennfoglaltatik az 1928-ról áthozott 401.057 pengő 65 fillér veszteség is, a további rész pedig az 1929. évről fennmaradt törlesztetlen 524.667 pengő 72 fillért kitevő amortizációs tartozás. Egyébiránt az elmult évben 1,022.850 pengő bevétele és 936.682 pengő 40 fillér üzemi kiadása volt a fürdőnek, tehát a nyers bevételi többlet 86.167 pengő 63 fillér, a bruttó bevétel körülbelül 8%-a. Az elmult 1928. évben elért nyers bevételi többlet 36.850 pengő volt, az 1929. év tehát kedvezőbb és az elért bruttó-eredmény húszezer pengővel több volt.

— Hogy az elmult év könyvek szerint kimutatott deficitje jelentős összeggel haladja meg az előző évit, a nagyobb bevétel ellenére, annak elsősorban a kölcsöntőke-törlesztés mértéke az oka, mert amíg az 1929. évi költségvetés csupán 575.011 pengőben irányozta elő az amortizációs kötelezettséget, addig valóságban 610.835 pengőt kellett kifizetni a zárszámadás szerint, mert a strandfürdő és a népfürdők építkezési ideje alatt előállott interkaláris kamatokat a központi számvevőség az építési tőkéhez hozzácsatolta, minek következtében a kamatteher is emelkedett. A rossz üzleti eredmény onnan is adódott, hogy

a várt bevételeket optimizmussal irányozták elő.

A várt 1,506.992 pengő helyett a valóságos eredmény csupán 975.636. pengő volt, tehát a reménybelinél 531.356 pengővel kevesebb és elmaradt az ivócsarnok 20.675 pengőben előirányzott jövedelme, mert az ivócsarnok a mai napig sem készült el. A fürdőbevételek nemcsak a költségvetésben remélt eredményt nem érték el, hanem *alatta maradtak az 1928-as valóságos eredménynek is.* A látogatottságban és bevételekben mutatkozó 15, illetve 6 és 21%-os váltakozó csökkenés főokozója volt az 1929. évi szokatlan téli időjárás, a fellépett járványok és az egész éven át tartott abnormis időjárás és *károsan befolyásolta a látogatottságot a városligeti tóhíd hosszabb időn át való lezárása is.* Legfőképpen éreztette hatását a rossz gazdasági helyzet.

— Hogy a Széchenyi-gyógyfürdő mennyire alá van vetve látogatottság tekintetében az időjárásnak, annak bizonyítéka, hogy

az idei enyhébb januárban 12.000-rel többen látogatták a fürdőt, mint tavaly, februárban 20.000-rel többen voltak, a két hónap alatt pedig 34.000-rel volt több látogató, mint a mult év első két hónapjában, a zord időjárás alatt.

— A kádfürdők látogatottságát csökkenti az is, hogy az új bérházakban rengeteg fürdőszoba épült, a zander és egyéb gyógytényezők jövedelmezőségét viszont az redukálta, hogy a *MÁV* betegeit már nem ide utalják be, hanem az új Podmaniczky uccai kórházba. 51.602-vel kevesebben fürödtek a strandfürdőben is a hüvös nyár miatt, holott most már kombinált strand-gőzfürdő jegyeket is adnak ki, s a kabinok jobb kihasználását is lehetővé tették az új időbeosztással. Az üzemi kiadásoknál

a legmesszebbmenő takarékosságot érvényesítették, úgyhogy itt további redukció aligha lehet,

ellenben méltányos lenne az amortizációs terhek csökkentése, ami által a deficitet meg lehetne szüntetni. Ez annál inkább keresztülvihető lenne, mert *a terhek jelentékeny része a népfürdő építéséből származik,* már pedig ily intézmény fenntartása és építése tulajdonképpen szociális feladat és kötelesség.

LÁNC DEICHSEL
Budapest, VI, Vilmos császár út 15/d.

MESTER és KISS
okl. építész és építőmester
Budapest, VII., Egressy út 5.
Telefon: J. 382—02.

HEVERDLE ISTVÁN
okl. mérnök, építő- és kövezőmester
VIII., Baross ucca 74. Telefon: J. 324-32.

ERDÉLYI MŰINTÉZETE
udvari fényképész IV., Semmelweis ucca 2. sz.

RIEDER OTTÓ villamos-berendezési vállalat, műszaki intézet, elektrotechnikai és rádió cikkek raktára
Alapíttatott: 1895. A. B. C. fagoknak hat havi hitel
Budapest IV, Irányi u. 20. Tel.: Aut. 837-07

ÚJ ÉPITKEZÉSNÉL, TATAROZÁSNÁL NÉLKÜLÖZHETETLEN A »PICKLIN« falsarokvédő és hermetikus elzárás
PICK EMIL
BUDAPEST VI, PODMANICZKY UCCA 63. TELEFON: A. 120-55

MINKOVITS
modern cégtáblafestő
VIII., Vig ucca 24. — Telefon: József 385—52.

Somogyi Soma és Fia
kőfaragómester
Budapest, VIII., Fiumei-út 9.
Alapítva: 1867. Telefon: J. 415-20

GYURITA KÁLMÁN lakatos mester
Elvállal: épület-, mű-, gépiakatos és speciális tűzhelymunkát
BUDAPEST, IV, MOLNÁR UCCA 15 SZÁM
Telefon Aut. 840-79. (Erzsébet hídnál)

TERLANDAY ÉS TÁRSA
asztalosáru gyára
Budapest VII, Erzsébet királyné-út 125/b. sz.
Telefon: József 443—83.

BUKOVA LAJOS TELEFON J. 363—75
épületüvegező és képkeretező
BUDAPEST, IX. LÓNYAY UCCA 48. SZÁM

TŰZVESZÉLY ESETNÉL
BIZTOS VÉDELMET NYUJT A »MINIMAX«
kézi tűzoltó készüléke!
Oltóereje óriási és semmiféle kárt nem okoz. — Kezelése rendkívül egyszerű. Speciális készülékek, autók, motorcsónakok, garázsok stb. részére.
Felvilágosítással szolgál a MAGYAR MINIMAX R. T.
Budapest, VI., Rózsa ucca 85 (saját ház). — Tel.: Aut. 237-31

EGYESÜLT GÉP- ÉS FÉMÁRUGYÁRAK RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
Budapest, VI., Lőportár-u. 9-11
TELEFON: AUTOMATA 275—13
GYÁRTMÁNYAI: Szikvizgyári berendezések, szénsavfürdő-készülékek. Bor- és sörkimérőkészülékek, jégszekrények. Elektromotorok, mosodai berendezések, mosó- és vasalógépek. — Fémtömegcikkek. — Folyékony szénsav.

WIHART FERENC
• ÉPITÉSZ ÉPITŐMESTER •
BUDAPEST, VII., COLUMBUS UCCA 33. sz.
TELEFON: JÓZSEF 350-97

MÉRLEGGYÁR
OELSCHLÄGER MIHÁLY ÉS TÁRSA UTÓDA
CÉGTULAJDONOS: VÉRTES R. REZSŐ OKL. GÉPÉSZMÉRNÖK
Gyár és iroda: VI., VÁCI ÚT 69. TELEFÓN: LIPÓT 918—08

Minden szombaton
HETI UJSÁG
Falus Ferenc szenzációs riport-lapja
Ára 40 fillér
MINDENHOL KAPHATÓ!

RUDOLF JÁNOS ÉPÍTÉSI VÁLLALKOZÓ ÁCSMESTER
BUDAPEST, V. KERÜLET, SZEMÉLYNÖK UCCA 19

Gyöngyösi István GÉPÉSZMÉRNÖK és Társa
Központi fűtési, vízvezetéki és egészségügyi berendezések vállalata
Budapest, VIII., József krt. 9
Telefonszám: József 390—68

TELEFON: JÓZSEF 424-80 STRASSER CIÁNOZ, TAKARÍT TELEFON: JÓZSEF 424-80

Tizenkét esztendei pihenés után

ismét a fehér asztalra került a Hüvös József emlékserleg

GLÜCKSTHAL SAMU BESZÉDE A NAGY TÖRZSFŐNÖKRŐL

Botfai Hüvös József emlékserlege tizenkét esztendeje pihent: a nagy „törzsfőnök" emlékének kegyeletes őrzői nem találták alkalmasnak az időket arra, hogy a teremtő polgári nagyotakarásnak ezt a békés szimbólumát felmutassák. Tizenkét esztendő után a megerősödött polgári egység katonái úgy érezték, hogy az életre-kelt szimbólum méltó korban és miliőben ismét a követők elé kívánkozik. Kezében az emlékserleggel, Glücksthal Samu dr., a felsőház és a törvényhatósági bizottság tagja, nagyszámú hallgatóság, a Józsefváros társadalmi életének színe-java előtt a minap a következő beszédet mondta:

— Fővárosunk a polgári társadalomnak köszöni fejlődését. Azok az egyéb rugók, amelyek világszerte erőteljesen szoktak közreműködni a nagyvárosok fejlődésében, — nálunk *nagyobbára hiányoztak*. Önmagára volt hagyatva a polgári társadalom, amely a kiegyezés után való időkben fellobbanó hazafias szeretetével és fellángoló kedvével, harci buzgalmával és hangyaszorgalmával *hozzá fogott ahhoz, hogy a fővárost és az országot az abszolutizmus romjain újból felépítse.*

— A hetvenes és különösen a nyolcvanas évek váltak ki leginkább ezeknek a feladatoknak a megoldásában. Mindenki, aki csak kereste, meg is találhatta az érvényesülési teret e törekvésében. *Hüvös* Józsefet előszeretete és erőteljes meggyőződése *a közlekedési politika felé terelte*. Az volt a szavajárása, hogy *a helyes közlekedés a város életében az, ami a testben az egészséges vérkeringés.*

— Ha híven meg akarjuk rajzolni e kor és a benne élő egyéniségek képét, vizsgálnunk és ismernünk kell azokat a körülményeket, amelyek *Hüvös* József elhatározását megérlelték. A józsefvárosi bizottsági tagok, — a Józsefváros fejlesztését tűzték ki természetszerű feladatokul. Nap-nap után merültek fel új, meg újabb alkotások tervei. A Stáció uceában akartak lóvasutat. A lóvasút-társaság hajlandó is volt a kívánságot teljesíteni, *Baross* Gábor azonban csak úgy akarta ezt engedélyezni, *ha a lóvasúttársaság a tarifának öt évenkint való revíziójára kötelezi magát*. A lóvasút ennek a kívánságnak a teljesítését visszautasította és akkor lépett fel a maga új kezdeményezésével *Hüvös* József, *Balázzsal* és más barátaival egyetemben.

Ha villany nincs, jó lesz a ló

— A *Siemens és Halske* cég feltalálta az áramnak villamosvasutak részére való földalatti vezetését és *jelentkezett a városnál, hogy hajlandó a Stáció uccában villamosvasutat építeni*. Az ajánlat, mint az új ideák általában, erős kétkedéssel találkozott. Senki sem bízott abban, hogy lehetséges volna városszerte oly vasútnak járatása, amely elé nincsen ló, vagy gőzmozdony fogva; nevetve fogadták az ideát, mint ahogy *Stephensonnak* első vasúti eszméjét kétkedéssel fogadta annakidején *maga Napoleon is*, vagy amint *Fultonnak* első gőzhajóját fogadta az egész világ.

— Kicsinyben ugyanez a meg nem értő szkepszis mutátkozott nálunk és valóban nagy öntudatnak, nagy akaraterőnek adták tanujelét azok, akik bíztak találmányuknak átütő erejében és a terv keresztülvihetőségében. A kapacitálásnak tudományos metódusa nem bizonyult elegendőnek. *Siemenséknek* arra kellett magukat elhatározni, hogy *próbavasutat építenek a Király uccától a Nyugati pályaudvarig*. Ez meg is történt. A vasút elkészült 1885-ben. *Hihetetlen sikere volt a kísérletnek. Siemensék* megkapták az engedélyt, de a város óvatos maradt és a területhasználati szerződésben még mindig az a kikötés foglaltatott, hogy: *„ha pedig elakad a vasút és az üzemnek villamosság útján való fenntartása lehetetlenné válik, a cég köteles lesz vasútját lóvasútra átalakítani"*. Persze erre nem került sor és *1889-ben a villamosvasút megindult*. A józsefvárosi bizottsági tagok, — ez minden sikernek buzdító tulajdonsága, — *most már a körútra is kívánták a vasutat, a temetőhöz, a Podmaniczky uccába és még több más vonalra.*

— Nem kívánok megemlékezéseim során azokra a forradalmi átalakulásokra rámutatni, amelyeket a villamosvasút Budapest közlekedésében teremtett és amelyek végeredményben *a lóvasutat is arra kényszerítették, hogy 1895-ben átalakítsa vonalait a Siemens-féle rendszer szerint villamos üzemre.*

— Ez a korszakalkotó nagy siker a józsefvárosiakat büszkeséggel töltötte el és minthogy korszakos sikerüket *Hüvös* Józsefnek köszönték, a vezetőszerep azontúl neki jutott! Ő lett a kerület — *törzsfőnöke*.

— Nem tudom, hogy a *törzsfőnök* fogalma honnon származott és hogyan keletkezett, de kétségtelen, hogy ebben az elnevezésben a felfelé törekvő új erők *gúnyolódó kedve* nyilatkozik meg. Talán az akkor divatos indiánus mesékből merítették magát az elnevezést, jellemezni akarván véle a hatalomnak szuverénitását, a feltétlen uralmat, amelyet a kerület ügyeiben képvisel a vezér, — *a törzsfőnök*.

— Ha azonban ezt a fogalmat az aktuális városházi harcok szatirizáló keretéből kiemeljük és a történelemnek szemüvegén keresztül a kellő távlatból tárgyilagosan vizsgáljuk, megállapíthatjuk, hogy *az a kor, amelyet majd a törzsfőnökök korának fog a főváros történelme nevezni, a messzeható alkotások sikerdús korszaka volt.*

— Ezek a sikerek egy látszólagos antitéziséből folytak. Egy-egy kerület törvényhatósági bizottsági tagjai kerületenkint voltak szervezve. Kerületenkint ment végbe a választás is. A választókkal való állandó harmóniának és szoros kapcsolatnak a megteremtése véget pedig a törvényhatósági bizottsági tagok kerületi szervezete a kerület fejlesztését, a kerület érdekében való odaadó munkának végzését tűzte ki feladatául. Ezt tette természetesen *minden kerület*. A kerület élén állott *a törzsfőnök* és a törzsfőnökök együtt *kerületközi bizottságot alakítottak*, amely egyensúlyozója volt a kerületek kívánságainak és amelyben a városi adminisztrációra vonatkozó aktuális határozatok keletkeztek.

A legkiválóbb törzsfőnök

— Minden kerületi csoport és minden törzsfőnök elsősorban tehát kerületének fejlesztését tűzte ki feladatul, de mert a kerületek összessége magát a várost adta, ez a kerületi partikularizmus és a látszólagos kerületi önzés adta meg *fokozatosan, de szárnyaló stílusban az egész város fejlődését*. A törzsfőnöki korban emelkedett a főváros lakossága egynegyedmillióról közel egymillióra. Ebben az időben keletkeztek imponáló számban a gyárak, amelyek dolgoztak, alkottak és kenyeret adtak százezreknek. *Ekkor született meg tulajdonképpen a kereskedelem is*, amely mesebeli hétmérföldes csizmáival értékesítette a magyar föld produktumát a kontinens legtávolabbfekvő országaiban.

— *Hüvös* József a törzsfőnökök sorában — merem állítani — *a legkülönb, a legnagyobb volt*. Kiváló lelki tulajdonságai képesítették őt arra, hogy elsősorban a Józsefvárosnak monumentális fejlődést adjon és hogy folytatólagosan kihasson az egész főváros erőteljes fejlesztésére.

— A törzsfőnök jelzője, amelyet a mindennapi politikai harcokban az akkor divatos szatirizáló hajlam *Hüvös* József neve mellé illesztett, a történelem tisztítótüzében *Hüvös* József *legszebb, legerőteljesebb epitetonjává vált*. A főváros nagyarányú fejlődésének legszebb kora fűződik *Hüvös* József törzsfőnökségéhez. Még az ő életében kezdődött *a párt fogalmának kialakulása a fővárosi életben.*

— A párt a kerületi rendszerrel szemben magasabb osztályozású tagozódásba kívánta a polgárságot foglalni. A kerületi autokrácia, a törzsfőnöki mindenhatóság helyébe kívánt lépni, mint *olyan szervezet, amely a népakarat erősebb érvényesülését hozza*. Kezdetben ez bizonyos félszegséggel járt. Egy-két párt keletkezett ugyan a törzsfőnöki rendszer megbuktatására, de ezek a pártok is hamarosan belekapcsolódtak a kerületközi munkába és a két ellentétes szerv békességesen fért meg egymással. Csak, *amikor az 1920-as törvény a kisebbségi elvet fogadta el alapvetőnek, vált kötelezővé a pártok szerint való szavazás*, akkor szünt meg a kerület szerint való tagozódás és lépett helyébe *a párturalom*. Kétségtelen, hogy a párt haladottabb formát jelent, és alkalmasabb is arra, hogy a kritikát a politikai harcokban erőteljesebben érvényesítse. Tartok azonban attól, hogy *a főváros törvényhatóságának jelenlegi pártélete nem áll a doktrinér követelmények magaslatán* és nem fog gyakorlatilag sem azokkal az eredményekkel járni, amelyeket a főváros lakossága az egészséges pártélettől joggal megkövetelhet.

— Egyik nagy fogyatékossága pártéletünknek, hogy igen sok párt keletkezik és így a polgárság széjjel aprózódik. Pedig, ha eredményeket akarunk elérni, *tödör falankszban kellene küzdenie a polgári társadalomnak*. Példát vehetnénk legnagyobb ellenfelünktől, a magyar szociáldemokráciától. Már külsőleg is a legteljesebb egységesség uralkodik benne, szinte merném állítani, *a legnagyobb autokráciát képviseli az a párt, amely a népakarat legmagasabb érvényesülését hirdeti*. És az idők is kedveznek a szociáldemokráciának. A polgári társadalom egyes alanyai napról-napra szegényebbekké és erőtlenebbekké válnak és mennél gyöngébbekké, mennél kispolgáriabbakká lesznek, annál közelebb sodródnak vágyaiknál fogva a szociáldemokráciához.

Az egyetlen aktualitás

— Az elszegényedés, a gazdasági válság, a sikertelen küzdelem a létfeltételek megjavításáért, mind kedvez a szociáldemokrácia térfoglalásának. És imponáló a szociáldemokraták szervezete is. Megszámlálhatatlan párttitkár, szakszervezeti titkár és mindenféle más tisztviselő vezeti és gondozza a pártnak ügyeit a választók összeírásától kezdve, egészen a választási aktus legapróbb mozzanatáig.

— *Csak a polgári társadalom darabolódik szét mindjobban és nem gondoskodik*, — nines is meg az áldozatkészsége, — *megfelelő szervezéséről és ügyeinek kellő viteléről*. Még szerencse, hogy a törvény a jelölők számának 1000-ben való fixirozásával útját állja a további szétdarabolásnak, mert ha ez nem volna, — kétségtelenül még több pártalakulás eshetőségével kellene számolni.

— A másik súlyos nagy fogyatékossága a mai pártéletnek az, hogy *nem simul a program az aktuális szükségességekhez*. Társadalmunk oly válságban él, amelyhez hasonló a főváros történetében eddigelé nem volt. Sajnos, ennek a válságnak nines konjunkturális jellege, az fakad az elvesztett háborúból, a gyilkos békéből, az ország szétdarabolásából és a külföldnek állandóan tartó gyűlöletes elzárkózásából. A pártoknak, ha aktuális politikát akarnának folytatni, *bele kellene kapcsolódniok a nagy gazdasági kérdésekbe*. Minden más kérdés elveszti jelentőségét ezzel a nagy horderejű kérdéskomplexummal szemben.

— Egy további kifogásom a pártélet mai strukturájával szemben, hogy *még mindig van pártprogram*, amely a háború utáni idők ideológiájából él és amely még mindig nem engedi nyugvópontra térni azokat az éles ellentéteket, amelyeket mesterségesen konstruáltak, hogy a polgárokat egymástól elválasszák. *Elég volt végre abból a harci metódusból, amely az emberekben szunnyadó gyülölködést váltja fel politikai céljaira.*

— A nagy gazdasági válságnak okozói között lényeges szerep jut annak, hogy *a háború utáni évek gondolatvilágának bábeli zürzavara még mindig tart* és még mindig nem győzött a jobb belátás, amely az összefogásra, a polgárok kölcsönös megértésére és a polgári munkának egyesítésére irányul.

— *Hadd legyen vége a forradalmi kilengések eszmekörének*, hadd legyen vége annak az időnek, amelyben nem értjük meg egymás szavát és egymás cselekedetét. És hadd jöjjön el az az idő, amelyben az, ami most csak, mint vágyakozás él szíveinkben, testet ölt és *hadd váljék valósággá a magyar Hiszekegy!*

— *Hüvös* József emlékének, a kegyeletnek, amelyet emléke iránt érzek, a szeretetnek, amellyel öveztem, a tanulságoknak, amelyeket életéből merítek, akkor felelek meg legjobban, ha ezt a serleget elsősorban arra ürítem, hogy *Hüvös* József emléke a história tüzében mind ragyogóbban éljen előttünk, mint a polgári munka képviselőjéé és azután arra ürítem, hogy tegyünk végre félre mindent, ami elválaszt bennünket és *egyesüljünk valamennyien a magyar polgári társadalom üdvére, javára és dicsőségére.*

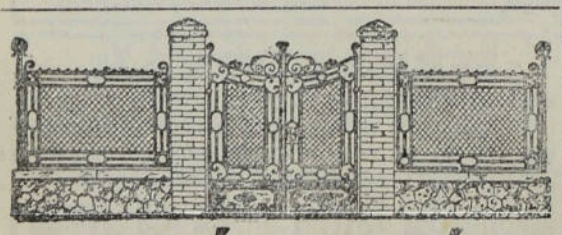

VASS ÉS KOVÁCS
SODRONYFONAT-, KERÍTÉS-, ÁGYBETÉT- és VASBÚTORGYÁR
Budapest, II., Fő ucca 48
Telefón: Aut 517-87 Telefón: Aut. 517-87

KŐNIG JÓZSEF
OKL. MÉRNÖK, ÉPÍTÉSI VÁLLALKOZÓ
TELEFON: JÓZSEF 424—69.
Budapest, VIII., Baross ucca 98. sz.

TOST és MOLNÁR
kereskedelmi és tájkertészet
TELEFÓN: JÓZSEF 396—36
BUDAPEST, VII.,
Erzsébet királyné út 39
TÁJKERTÉSZET
TERVEZÉS és KIVITEL
FAISKOLAI CIKKEK
gyümölcs- és díszfák, gyümölcs- és díszcserjék, szőlőojtványok, rózsák, évelők és minden más a kertészethez tartozó anyagok.
ELSŐRENDŰ MINŐSÉGBEN

HIRSCH LÁSZLÓ
ÚT- ÉS VASÚTÉPÍTÉSI VÁLLALAT
I. KER. BUDAFOKI-ÚT 22.
TELEFON: JÓZSEF 321—17. SZ.

KOVÁCS A. ÖDÖN GÉPÉSZ MÉRNÖK
Budapest, VIII., Bezerédy ucca 8
Telefon: 382 — 93, 408 — 78.
Központi fűtés-, vízvezeték-, csatornalelszerelési vállalata

Április 14-én döntenek a halálsorompók eltüntetésének költségéről

A MÁV csak 3,700.000 pengővel hajlandó hozzájárulni a költségekhez — Elejtették a luxuskiképzési terveket, de a vasútvonal fölemelése így is 11 és fél millióba kerül

A *Fővárosi Hirlap* évek óta harcol a halálsorompók megszüntetéséért. Csatasorba állítottunk minden számottevő tényezőt, míg végre most — úgy látszik — *döntésre érik meg ez a régóta húzódó probléma.* Kezdetben nagy vita volt afölött, hogy a körvasútra való kihelyezéssel, vagy aluljárók megépítésével tüntessék-e el a halál-kereszteződéseket. A MÁV álláspontja győzött, amely szerint *a ceglédi vasútvonalat fölemelik* és a halálsorompók helyére alagutakat építenek. Elkészült a költségvetés is, amely szerint

az építési költségek 13,700.000 pengőt teszne ki.

Ki fogja viselni ezeket a költségeket? — ez most az eldöntésre váró legnehezebb probléma. *Bud* János kereskedelmi miniszter a *Fővárosi Hirlap* legutóbbi számában közölt nyilatkozatában kijelentette, hogy a költségek nagyobbik részét a fővárosnak kell viselnie, mert itt tulajdonképpen városrendezési kérdésekről van szó. Ilyen előzmények után ült össze szombaton a kereskedelmi minisztériumban a halálsorompóankét, amelynek eredményéről

Csármann Ferenc tanácsnok

ezeket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Az értekezleten döntés nem történt. *Zielinsky* Szilárd a közmunkatanács képviseletében kejelentette, hogy a főváros jelenlegi súlyos helyzetében nem tud nagyobb részt vállalni a költségekből. *A tárgyalást folytatni kell, előbb azonban a kereskedelemügyi miniszter úr ismertetni fogja a fővárossal a maga álláspontját a pályafölemeléssel kapcsolatos költségek megosztását illetően.*

A *Fővárosi Hirlap* értesülése szerint

a 13,700.000 pengős építési költségvetést különböző luxus-kiképzési tervek elejtése révén 2,400.000 pengővel csökkentik, úgyhogy végeredményben 11,300.000 pengőbe fog kerülni a halálsorompók eltüntetése.

A kereskedelmi miniszter még ezen a héten közli a fővárossal a maga álláspontját. *A döntő értekezletet április 14-ére hívják össze.*

A *Fővárosi Hirlap* munkatársa egyébként megtudta, hogy a kereskedelmi minisztérium, illetve a MÁV 3,700.000 pengővel fog hozzájárulni az építési költségekhez, *a fővárosnak tehát hét és félmillió pengőt kell előteremtenie.*

Szubvenciókérés rejtőzik a BART vonalbeszüntető szándéka mögött

Néhány héttel ezelőtt, mint a *Fővárosi Hirlap* jelentette, a *Budapesti Autobusz r. t.*, amit általában Békefi-féle vállalat néven ismernek, azzal a beadvánnyal fordult a főváros tanácsához, hogy a neki kezelésre átadott három kültelki vonalon beszüntethesse a forgalmat. A fővárossal kötött szerződés egyik paragrafusára hivatkozva kérte a vállalat ezt a felmentést, arra hivatkozva, hogy *minden egyes kocsikilométerre 60 fillért ráfizet.* A közlekedési ügyosztály az autobuszüzem igazgatóságát bízta meg a vizsgálat megtartátásával és annak megállapításával, hogy

tényleg ilyen nagyméretű-e a ráfizetés és ha igen, mi okozza a deficitet.

Az üzem vizsgálata, mint értesülünk, *igazolta a beadvány adatait* és megállapította, hogy a *BART* kocsikilométer önköltsége *cca 1 pengő*, ezzel szemben az átlagban elért bevétel kocsikilométerenkint *sohasem volt nagyobb 40 fillérnél.* A deficitet az okozza, hogy

az újpesti, rákospalotai és pestujhelyi vonalakat nem frekventálja eléggé a közönség

és az aranybányának remélt Keleti-pályaudvar—újpesti relációt *alig használja a publikum.* Az újpestiek egyáltalán nem, vagy alig használják az autobuszt, pedig a 23-as reláció az újpesti Főtér, a városháza és a budapesti Baross tér, tehát a főváros szíve között teremtett közvetlen kényelmes összeköttetést. Hasonló az eset a 20-as rákospalotai és 25-ös pestujhelyi vonalakon is.

Az autobuszüzemre felügyelő bizottság rövidesen foglalkozik a vonalbeszüntetés kérdésével és megteszi javaslatát a közlekedési bizottságnak. Hogy ez a javaslat milyen irányú lesz, természetesen nem tudható, de

mindenesetre előre óvást kell emelni minden olyan megoldási kísérlet ellen, amely ezt a ráfizetést a fővárosra próbálná áthárítani.

A *BART*-ot természetesen nem lehet kényszeríteni a folytonos ráfizetésre és méltányos a felmentési kérelem, *de a fővárostól sem lehet kívánni, hogy adófizetőinek filléreiből tartson fel környékbeli városoknak közlekedést.* Ezt azért tartottuk szükségesnek leszögezni, mert *van olyan értesülésünk is, hogy*

a beadvánnyal a BART tulajdonképpen nem szerződés-bontást akar elérni, hanem szubvenciót.

Azt szeretné, ha a főváros az önköltségi ár és a tényleges bevétel közötti különbözetet, vagyis a kimutatott deficitet vállalná. Ez pedig lényegében *nem más, mint szubvenció*, amibe belemenni, s ezzel az autobuszüzem máris fennálló milliós deficitjét öregbíteni *semmi esetre sem szabad.* Az a követelmény, hogy a deficites vonalakat be kell szüntetni, vagy módosítani, fennáll a *BART*-vonalakra is. A környékbelieknek nem kell autobusz, egészen logikátlan lenne ezeket a vonalakat továbbra is erőszakolni. Arról sem lehet szó, hogy a főváros a saját kezelésében tartsa fenn tovább a szóbanforgó vonalakat, mert ami a *BART*-nak nem sikerült, *nem fog sikerülni a fővárosnak sem.* Mindenképpen legfőbb ideje, hogy az autobuszüzem problémáit rendezze az autonómia.

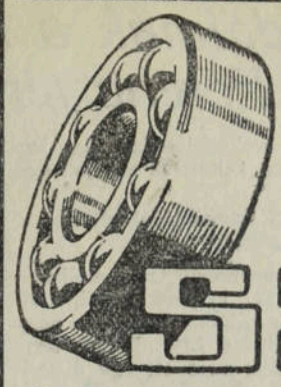
Svéd golyós és görgős csapágyak. Spec. automobil és motorkerékpár csapágyak, coll és millimeter méretben. Teljes közlőműberendezések. Acélgolyók.
SKF kellő helyre kellő csapágyat
SKF
SVÉD GOLYÓSCSAPÁGY RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 55.
Telefon: J. 386-57, 402-78 ——— Sürgönycím: ESKAEF Bp.

FRANK EMIL
okl. mérnök és építőmester
BUDAPEST, V., HOLLÁN U. 9.
Telefon: Aut. 293-27.

MŰKŐHÖZ GRÁNITOT
minden szinben, **műkőmunkát** legjobb kivitelben szállit
BUDAPESTI KŐGYÁR Hämmerle Adolf utóda
Budapest, V., Visegrádi ucca 65.

KŐBÁNYAI KÁTRÁNY- és ASZFALTIPAR
FRIED és GRUBER okl. mérnökök / X., Gyömrői-út 64 / Tel.: J. 449-44
GYÁRTMÁNYAINK: bőrlemez, szigetelőlemez, aszfalt fedőlemez (szagtalan), facement, kiöntő aszfalt, aszfalt coulé
VÁLLALUNK: Tetőfedést minden kivitelben, szigetelési munkákat, víztelenítési munkákat, aszfaltozást

Széchenyi Gyógyfürdő
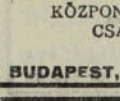
a modern orvosi tudomány minden eszközével és a különböző gyógyeljárásokhoz szükséges fölszerelésekkel ellátva.
A város minden pontjától könnyen megközelíthető.

Kórházi, intézeti és tömegélelmezési konyhaberendezések
MAYER HERMANN és HIRSCHLER
BUDAPEST, VI., TERÉZ KÖRUT 48. SZÁM.
ELSŐRENDŰ HŰTŐGÉP
KÉPVISELET: ESCHER-WYSS & Co.
ZÜRICH-LINDAU

SOMOSKŐI BAZALTBÁNYA RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
Bánya és zúzótelep: Somoskőújfalu
Telefon: Automata 829-23 és 817-92
Budapest, IV., Bécsi ucca 4. sz.
A bánya előállít: mindenféle szemnagyságú zúzott kavicsanyagot, pormentes zuzalékot legjobb minőségben, előállít továbbá különböző méretű útburkolati idomköveket. Útépítési osztálya vállalja: makadámutak, szabadalmazott óriáskavics (Derieso) utak építését, mindenféle idomkőutak burkolati munkáinak előállítását, továbbá a „Warrenite Bitulithic" elnevezésű legjobban ismert bitumenes rendszerű utak építését.

DIPL. ING. ARCHITEKT — BAUMEISTER
KOSÁLY ÖDÖN
OKL. ÉPITÉSZMÉRNÖK, ÉPITŐMESTER
TELEFON: AUT. 570-41.
BUDAPEST, II, KELETI KÁROLY-U. 15/b.

CUSTODIS ALPHONS
MERNÖKI IRODA ÉS ÉPITESI VÁLLALAT IPARI BERENDEZÉS RÉSZÉRE
BUDAPEST, V., NÁDOR UCCA 19
Telefon: Aut. 120-07
ALAPITASI ÉV 1876
Gyárkéményépítés
Gőzkazánbefalazás
Ipari kemencék építése és tervezése

Kőbányai Gép- és Vasszerkezeti Műhely
BISSELICHES MÉRNÖK
Budapest, X, Liget-u. 46. Tel. J. 358-25
Vasszerkezetek, lakatosmunkák, portálok

MÁTYÁSSY ANTAL ÉS FIA
MÁZOLÓ ÉS FESTŐMESTER
BUDAPEST, X. KER., FÜZÉR UCCA 7a
TELEFÓNSZÁM: K. 74—48

STERN EMIL
Telefon: Aut. 906-48
ÚT-, CSATORNA- és MAGASÉPÍTÉSI SZERSZÁM- ÉS MŰSZAKI ÜZLET
BUDAPEST, V., VISEGRÁDI U. 32.

Csatorna- Út és Beton Építési Vállalat
BENEDIKT MARCZEL okl. mérnök
Budapest V, Zoltán ucca 7. Telefon: Automata 04-57

Alapitva 1904. „HUNNIA" Alapitva 1904.
MAGYAR GÉPTÖMÍTŐANYAG GYÁR RT.
Saját gyártmányú géptömítőanyagok, tömítőlemezek, autófék és kuplungbetétek
— MŰSZAKI NAGYKERESKEDÉS —
TELEFON: AUT. 281—48. BUDAPEST, V, SZEMERE U. 2.

Ifj. Helfenstein Károly
Budapest, VI., Jász ucca 77. Telefon: Lipót 913-64.
Kövező-mester és útépítő-vállalkozó.

HIDI IMRE
ÉPITŐMESTER
Budapest, VIII., Német u. 41 43
Telefon: József 401—83

KLOSE V. F.
FELVONÓGYÁR
(saját gyártelepünkön)
BUDAPEST, VI., GÖMB U. 44
Mindennemű felvonónak legtökéletesebb kivitelben való gyártása
Telefon: Aut. 900-66

DÁVID ÉS DEUTSCH
KÖZPONTI FŰTÉS, SZELLŐZTETÉS, VIZVEZETÉK, CSATORNÁZÁS, ÉPÜLET- ÉS BÁDOGOSMUNKÁK MŰSZAKI VÁLLALATA
BUDAPEST, VII. RÓZSA UCCA 41. TELEFON: J. 430-81

BŐHM GYULA
útépítési és kövezési vállalkozó
UJPEST, Tavasz u. 7
Telefon: A. 944-52

Bonyodalmak a titokzatosan eltünt Liszt Ferenc téri szökőkút körül

A művészeti és közművelődési bizottság legutóbbi ülésén élénk feltűnést keltett az a bejelentés, hogy

a főváros legelőkelőbb útvonaláról eltünt egy szökőkút.

A bejelentést *Feleky* Géza szerkesztő tette, amikor a *Lechner* Ödön-szobor helyének kiválasztásáról vitatkozva, egyesek azzal argumentáltak, hogy a nagy építőmester szobrát nem lehet a Liszt Ferenc térre állítani, az Andrássy út mellé, mert ott egy díszkút áll, azt körülményes onnan eltávolítani, előbb új helyet kell keresni. Erre hangzott el a meglepő észrevétel, hogy

a szökőkút már nincs is ott.

Pár nappal előbb munkások jelentek meg a téren, *társzekérre rakták és elszállították az egész alkotmányt.* Sem *Buzáth* János alpolgármester, sem *Liber* Endre tanácsnok, az illetékes ügyosztály vezetője *mit sem tudtak erről az intézkedésről*, meglepetten néztek egymásra, *sőt nem tudott a dologról a díszkutak és szobrok gondozásával és felügyeletével megbízott tisztviselő sem.* Az első pillanatban

mindenki azt hitte, hogy valami élelmes tolvaj vetemedett a mai dekonjunturás világban szökőkút-tolvajlásra,

elvégre már uccát is loptak el Budapesten. Az ülés végéig nem is derült ki a rejtély és a résztvevők vegyes érzelmekkel távoztak el.

Szombaton azután megoldódott a titokzatosnak látszó dolog nyitja. A szökőkutat *javítani vitték el.*

— Mindössze az történt — mondották nekünk a műszaki ügyosztályban — hogy a Liszt Ferenc téri szökőkutat *javíttatni vittük el.* A főváros már a mult évben megkezdte a szökőkutak rendbehozását, most erre is sor került. A Liszt Ferenc téri kút emailozott öntöttvasból készült, melynek belső vízszállító csövei *megrozsdásodtak.* A helyszínen ezeket a csöveket kicserélni nem lehet, mert az egész kutat szét kell szedni, alaposan átjavítani, amit csak műhelyben lehet elvégezni. Mivel időleges eltávolításról van szó, szükségtelen volt az előzetes bejelentés. Időközben azonban a közművelődési ügyosztályból

azt az értesítést kaptuk, hogy a szobrot most már ne is tegyük vissza a helyére, mert a tér Andrássy úti végébe, ahol a kút állott, a Lechner-szobor kerül.

Végleges utasítást még nem kaptunk, ezért egyelőre várunk a kút visszahelyezésével, s *amennyiben tényleg másra kell a hely, újat keresünk a kedves, régi kútnak.* Hogy hova kerül a Liszt Ferenc téri kút természetesen egyelőre *bizonytalan.* Szó van arról, hogy az Almássy térre, vagy a Hajó ucca és a Kammermayer Károly ucca találkozásánál levő kis belvárosi térre helyezzük át, ahova már korábban tervbe vették emlékkút, vagy díszkút állítását.

— A rekonstruálási munkák befejeztével az idén tavasszal már a következő szökőkutak lesznek üzemben, szépítve a város képét és kellemesebbé téve a közönség szabadban való tartózkodását: A városligeti nagy szökőkút a Vilma királynő út tengelyében levő rózsarondellán, a milléniumi emlékmű előtti két színes szökőkút, a Halászkút a Népligetben, ugyanott az Oroszlánkút, a Gellért-szobor alatti vízesés, a Döbrentei téri szökőkút, a Margit park két szökőkútja, a Vadászkút a Corvin téren, a Rákóczi téri szökőkút, a Ligettéri díszkút, a Rottenbiller-park szökőkútja, a Kálvin téri Dunaforrás szökőkút, a Szent György-forrás a Halászbástyán, a Ferdinánd-hidat díszítő Podmaniczky uccai díszkút, a Gellért téri kis szökőkút és díszkút, az Andrássy-szobor előtti szökőkút az Országház téren, a Vigadó téri szökőkút, a Mátyás kútja a Várpalotában, a Kossuth Lajos téri két medence, a Városháza udvarának kis szökőkútja, a Práter uccai Békekút, az Ifjúság kútja a Városligetben (Stefánia út), a Rothermere-kút a fővárosi könyvtár-palota előtt.

— Teljesen rendbehozták és kijavították a milléniumi kiállítás idejéből fennmaradt és műemlékszámba menő nagy szökőkutat az Iparcsarnok előtti téren. Ez a nagy, szikla és szoborcsoportozatokkal díszített kút *a Balaton legendáját ábrázolja.* A vízsugarak sokféle és váltakozó játékával, szivárványszínekben tündöklő szökőkút káprázatosan szép látványossága és idegenforgalmi attrakciója lesz Budapestnek.

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros tanácsa a székesfővárosi altisztek és a tűzoltólegénység részére szükséges összesen 2500 darab **nyári zubbony és nadrág elkészítésére és szállítására** nyilvános írásbeli versenytárgyalást hirdet.

A szállítási és vállalati feltételek értelmében szabályszerűen kiállított, 1.60 pengős állami és 1.60 pengős fővárosi okmánybélyeggel ellátott, pecséttel lezárt, sértetlen borítékban elhelyezett, magyar nyelven szerkesztett ajánlatokat **1930. évi április hó 11-én (pénteken) délelőtt 11 óráig** a székesfőváros tanácsának XI. ügyosztályában (IV., Központi városháza, II. em 235. ajtószámú szobájában) közvetlenül vagy posta útján kell beadni.

Budapesti (Budapesten cégjegyzett) ajánlattevők ajánlataikat postán nem küldhetik be.

Ajánlatok felbontása ugyanazon napon, a fent megjelölt helyen délelőtt 11 órakor történik és ezen a felbontáson az ajánlattevők vagy igazolt megbízottaik jelen lehetnek. Elkésve érkező vagy az előírt kellékeknek nem megfelelő ajánlatokat a tanács nem fogja figyelembe venni.

A szállítási és szerződési feltételek nyomtatványai, valamint az ajánlati mintalapok példányai a székesfőváros gazdasági hivatalában (IX., Gyáli út 3/b. sz. alatt) köznaponként délelőtt 9—1 órák között díjtalanul megszerezhetők.

Ajánlattevők ajánlataikkal a végérvényes döntésig kötelezettségben maradnak.

A székesfőváros tanácsa fenntartja magának a jogot, hogy az ajánlatok között a megajánlott árakra való tekintet nélkül szabadon választhasson, a szállítást az ajánlattevők között tetszése szerint megoszthassa vagy az összes ajánlatokat visszautasíthassa.

Budapest, 1930. évi március hó 24-én.

A székesfőváros tanácsa.

Építési engedélyek

A magánépítési albizottság 1930. évi március hó 31-én tartott ülésében a következő építési engedélyek kiadását javasolta a tanácsnak:

A) Nagyobb és kisebb építkezésekre:

1. Dr. Margitay Valérné II., Szél Kálmán u. 8., terv. Rottmann Elemér VIII., József krt. 67.
2. Fuchs és Schlichter r. t. VI., Jász u. 5., terv. Grosz Mihály és Sachsel Jenő VI., Gömb u. 76.
3. Hegedüs Jenő II., Volkmann u. 5., terv. Horcsik Nándor VII., Ilka u. 35.
4. Dr. Kullmann Lajos és bt. II., Eszter u. 6/b., terv. Abos Brunó VIII., Ludoviceum u. 4.
5. Bpest székesfőváros közönsége (Tan. II. ü. o.) X., Bihari és Balkán u. sarkán.
6. Báró Lukachich Géza és neje III., Ujlaki rakpart 34., terv. Szepesy Sándor IV., Havas u. 7.
7. Tasy József és neje VII., Öv u. 202., terv. Keffrik Sándor VII., Rákóczi út 55.
8. Dr. Siklósi Józsefné I., Törpe u. 8253. hrsz., terv. Sipos Károly VII., Rákóczi út 74.

B) Családiházakra:

1. Masis Gábor I., Bornemissza u. 3147/2. hrsz., terv. Szedlacsek István VII., Lőcsei út 60.
2. Világi László és neje III., Szőlő u. 22., terv. Breuer Sándor VIII., Szigony u. 16/b.
3. Kemény Antal és neje X., Kelemen u. 27., terv. Jáger Tamás V., Markó u. 7.
4. Hallaerka József és neje VI., Kassai út 60., terv. Papp János VI., Kassai út 25.
5. Papp Ferencné VI., terv. Papp János VI., Kassai út 25.
6. Dánielli János VII., Alsórákosi rétek 30197. hrsz., terv. Balya András VII., Peterdy u. 35.
7. Molnár Dániel I., Ervin u. 3254/24. hrsz., terv. Csaják Kálmán IX., Lónyai ucca 26.
8. Kiss István és neje VII., Szentes u. 31269/84., terv. Müller Lajos, Pestújhely, Temető u. 17.
9. Lauffer Leonhárd III., Ürömhegy 22017/1. hrsz., terv. Hajzel Gyula, Pesterzsébet.

C) Toldalék építkezésekre:

1. Horváth Piroska I., Társ u. 4837. hrsz., terv. Buzadics József VIII., Kálvária tér 21.
2. Dr. Hám Gyula II., Bimbó u. 135., terv. Szabó Jenő VII., Kertész u. 42.

D) Beérkezett újabb építési kérelmek:

1. Dr. Siklóssy Józsefné IV., Türr István u. 1., I., Törpe u. 6. csal. ház.
2. Blahunka Istvánné VI., Szondy u. 70., VI., Alsórákosi rétek 1940-42/74. hrsz. családi ház.
3. Darázs János I., Csorbai u. 9., I., Kondorosi út 2926. hrsz., családi ház.
4. Tiglmann Károly VI., Szondy u. 95., VI., Petneházy u. 18/b. lakóház.
5. Parkváros r. t. V., Lipót krt. 22., I., Hegyhát út 26. klubház.
6. Bánfalvi Edéné III., Zsigmond u. 20., I., Tétényi út 3499/10. családi ház.
7. Blumenthál Rezső VII., Király u. 41., u. o. toldalék.
8. Nagy Mária III., Buza u. 13., u. o. családi ház.
9. Keresztes Vilmosné V., Tükör u. 5., I., Zsombolyai u. 4496/3., emeletráépítés.
10. Vécsey Jenő VIII., Kisstáció u. 11., I., Óra u. 7/b., kertészház. stb.
11. Czárán Péter II., Tölgyfa u. 8., I., Badacsonyi u. 17. lakóház.
12. Takács Árpád VI., Bajza u. 5/a., I., Karaj u. 11. lakóház.
12. Csörsz u. ház szöv., I., Csörsz u. 7., I., Csörsz u. 5. ötemeletes bérház.
14. Kalmár János I., Kelenhegyi út 5059. hrsz. családi ház.
15. Dr. Wiesinger Frigyes VIII., József krt. 34., III., Dósa u. 29. nyaraló.
16. Fazlics Sándor II., Toldy F. u. 8., u. o. különf. építkezések.
17. Lőrinczy László III., Szemlőhegy 15360. hrsz. családi ház.
18. Barbalits Lajos VI., Szent László út 69/b., u. o. 26971. hrsz., családi ház.
19. Máté György VII., Szugló u. 111., u. o. családi ház.

Biológiai szennyvíztisztítók, házi szennyvízderítő aknák, csatornázások
Schweiger Gyula mérnök
VIII., Német ucca 5. szám. Telefon: József 446—74

BOROSJENŐI KÖVET: fagyálló, 7-féle színben és minőségben rajz után szállít
Budapest VIII., Mária u. 11 Telefon: József 341-91. sz.
MAYER ÉS WÜHRL OKL. ÉPITÉSZ, ÉPITŐMESTER

Textilipari Feldolgozó és Értékesítő Szövetkezet
Budapest, VIII., József-körút 49. szám Telefon: József 439—91. sz.

RÓZSA IVÁN lakatos mester
Budapest, VI., Szondy ucca 18. Tel.: Aut. 186-59
Autogén-hegesztés

„IDEÁL" PAPLANGYÁR
SÁNDOR M. FERENC
BUDAPEST, IV, KAMERMAYER KÁROLY UCCA 1
Állami, városi és közintézmények szállítója

BORY ÉS WALTHER
ÁCSMESTEREK. ÉPITÉSI VÁLLALKOZÓK
Rákospalota, Földvári ucca 60. szám
TELEFON: LIPÓT 961—14. SZÁM

Tervez, épít, átalakít, tataroz
költségvetés és rajz díjtalan
HORVÁTH ISTVÁN ÉPITÉSI VÁLLALATA
III., Vörösvári út 71 Kedvező fizetési feltételek

Spányi Ernő okl. mérnök
mélyépítő-, kövező- és bitumenépítő vállalata
Budapest, IV. kerület, Városház ucca 14. sz
Telefon: Aut. 866—96.

MÉHN ANTAL
ÉPITŐMESTER
BUDAPEST, II., HATTYU-U. 7.
Telefon: Aut. 506-24

Az 1924. évi XVIII. t.-c. alapján szervezett
IPAROSOK ORSZÁGOS KÖZPONTI SZÖVETKEZETE
Postatakarékpénztári számla: 10517 — Postatakarékpénztári csekkszámla: Kisipari hitelakció: 44500 — Girószámla: MAGYAR NEMZETI BANK — TÁVIRATCÍM: IPKÖZPONT
KÖZPONTI OSZTÁLYOK: BÖROSZTÁLY, ÉPITŐIPARI OSZTÁLY, FAIPARI OSZTÁLY, KISIPARI HITELAKCIÓ, KERESKEDELMI OSZTÁLY, TEXTIL KÖZSZÁLLÍTÁSI OSZTÁLY
BUDAPEST, VII., KÁROLY KIRÁLY ÚT 3/c
TELEFONSZÁM: JÓZSEF 463—39

ZILAHI-BALOGH GYULA
ÉPITŐMESTER
Budapest, I., Bornemissza u. 36
TEL.: Lá. 2—32.

NAGY JÓZSEF
ARANYOZÓMESTER
Telep és mintaraktár: Budapest VII, Rózsa u. 3-5
TELEFON: József 344—58.
KÉPKERETEZÉSEK
Gyárt: ovál-, kör- és szegletes kereteket minden stílben és kivitelben. Készít: templomberendezés, szalónbútorok, csillárok, termek és minden e szakmába vágó munkák aranyozását.

JAKAB GYULA
MŰASZTALOS
Modernül felszerelt gépüzem. Az orsz. iparművészeti kiállításon a m. kir. állami nagydijjal kitüntetve.
Budapest, VII, Hungária körut 204. sz.
Telefon: József 373-81

GRÜNVALD BÉLA
SZOBAFESTŐ- ÉS MÁZOLÓMESTER
VII., LÖVŐLDE TÉR 2. TELEFÓN: J. 308-78

PETRÓCZKY LAJOS
BUDAPEST, I., MAROS U. 9.
TELEFON: Aut. 508-34
Elvállal: teherfuvarozást, földmunkát, bútorszállítást csukott vagy nyitott kocsikban, helyben és vidéken

NEMES FUCHS VILMOS
ELEKTROTECHNIKAI VÁLLALAT
BUDAPEST VI, SZONDY UCCA 84. III. 1.
TELEFÓN: AUTOMATA 985-48

ÁKOS FRIGYES
ÉPITŐMESTER
BUDAPEST VII., KERTÉSZ UCCA 24—28
TELEFON: JÓZSEF 301—40

Vladár Pál
dcs- és épitőmester
Budapest, I., Greguss u. 12
Telefon: Aut. 519-29

Vállalkozási Hirlap

Százegyven ajánlat érkezett az élelmiszernagyvásártelep épitési munkálataira

A kőműves munkákra tizennyolc vállalkozó cég pályázott — Három hét mulva lesz a vállalatbaadás, május elején megkezdik az építkezést

A *Ferencvárosi Helyi Kikötő* szomszédságában néhány hét mulva megkezdik az új élelmiszernagyvásártelep építkezését s közeleg az idő, amikor a Dunapart felszabadul az idényvásárok oda nem illő környezetétől, a régi szűk Központi Vásárcsarnok pedig egyszerű kerületi vásárcsarnokká degradálódik.

A hetekkel ezelőtt meghirdetett versenytárgyalásra beérkezett ajánlatokat hétfőn délben bontották fel a közélelmezési ügyosztályban *Vajna* Ede tanácsnok jelenlétében. A különböző fajtájú munkálatokra külön-külön hirdettek pályázatot és az ajánlatokat is szakmák szerint nyujtották be az iparosok, úgyhogy *generál-vállalkozó nem lesz.*

Összesen százegyven ajánlat érkezett be a különböző szakmunkálatokra, ezek közül a föld, *kőműves munkákra*, vagyis a tulajdonképpeni építésre *tizenhat cég* nyujtott be pályázatot. Ezek a következők:

Magyar Építő Rt.; Bier és Wersetz; Stabil Építő Rt.; Polatsek és Epstein; Dávid János és Fia; Fejér és Dános; Magyar, Weyss és Freitag; Mód Lajos, Csonka Ferenc és Juhász István; Magyar Magas- és Mélyépítő Rt.; Katona, Székely és Molnár; Fábián, Somogyi és György; Neuschloss Odön és Marcell; Sorg Antal Rt.; Palatinus Rt.; Erdélyi—Vajda cég (együttes) és Margalit Andor és Odön.

Az ajánlatok *általában másfélmillió pengő körül ingadoznak*, a legolcsóbb ajánlat 1,111.220 pengőről szól, a legdrágább ajánlat 1,756.434 pengő. *A hétfőn letárgyalt munkálatok értéke összesen 2,700.000 pengő.* A részletmunkák közül legtöbb pályázó akadt az útburkolásokra, amelyre egyedül 30 ajánlat érkezett.

A versenytárgyalás eredménye és a munkák megkezdése iránt érdeklődtünk

Vajna Ede tanácsnoknál,

aki a következőkben tájékoztatta a *Fővárosi Hirlap* tudósítóját:

— A versenytárgyalás iránt igen nagy érdeklődés nyilvánult meg. A felbontott ajánlatok elbírálása, az ellenőrző számítások elvégzése pár hetet vesz igénybe, de

három héten belül biztosan megtörténik a munkák odaítélése és május elején feltétlenül megkezdődik az építő munka.

Az új élelmiszernagyvásár csarnokának az őszig feltétlen tető alá kell kerülnie, hogy a télen zavartalanul folytathassák a belső munkálatokat és jövő tavaszra átadhassuk rendeltetésének a telepet, mely hivatva lesz a fővárosba vasúton vagy víziúton érkező terményeket, élelmiszereket befogadni és a városban való megfelelő szétosztását lehetővé tenni, egyúttal *az élelmiszerexportot is szolgálni.*

— A vásártelep a kikötő-főút és a zimonyi vasúti vonal között épül. A tereprendezési és feltöltési munkákat már elvégezték, a planírozás készen áll. Ezt az elhelyezést elsősorban nem a vízhez való közelség, hanem a jól és könnyen megvalósítható vasúti és közúti összeköttetések lehetősége indokolta meg. Az eddigi tapasztalatok szerint ugyanis a vásárra kerülő élelmiszereknek csak kisebb hányada, körülbelül 10—15%-a érkezik vízen, a többi vasúton vagy kocsin. Az élelmiszernagyvásártelep vasúti kiszolgálása a kikötőpályaudvaron keresztül,

saját rendező pályaudvar segítségével

történik. Azok a termények, amelyek hajón érkeznek a soroksári Dunaágba,

a dereglye-kikötőnél horgonyoznak le,

amely kikötő már készen áll. *Azok a kerekeshajók pedig, amelyek a zsilipen nem férnek át és nem mehetnek be a Dunaágba, illetve a helyikikötőbe, a Nagyduna partján, a szigetvégány mellett*

külön rakodót kapnak,

közvetlen összeköttetéssel a csarnokhoz. Ha a jövőben a szomszédos forgalmat a nagy kerekesgőzösök helyett kisebb mótoroshajókkal bonyolítják le, ezek — ha nagy forgalom esetén a dereglye-kikötőben nem férnének el — az időközben elkészült oldalmedencében helyezkednek majd el.

Az új autóbuszgarázs építkezése. A székesfővárosi autobuszüzem új garázsának villamos berendezési munkálataira hirdetett versenytárgyalás a napokban járt le és a beérkezett nagyszámú ajánlatokat hétfőn bírálta el az üzem felügyelőbizottsága. Az ajánlatok közül a bizottság a következő ajánlatokat javasolta elfogadásra a tanácsnak: *Barta* Károly (elektromosvezetékek 45.000 P értékben), *Erőátviteli és világítási r. t.* (akkumulátorok cca 13.000 P értékben), *Bene és Weisz* (portáslakás világítási berendezése 6000 P értékben). A végleges odaítélés a csütörtöki tanácsülésen történik meg.

Versenytárgyalási megbízások

A mult héten tartott nyilvános és szűkkörű versenytárgyalások alapján a különböző közmunkákat és közszállításokat a következő cégek kapták:

Boltozási munkát az Ördögároknál: Klauber és Vajda 91.928 P.

Útrendezési munkát a *Szt. Imre herceg útnál:* Hollós Ferenc 48.377; *a Tóth Lőrinc uccánál:* Szánthó Ferenc 31.896, *a Bécsi útnál:* Hajnal Imre 82.653; *a Csörsz uccánál:* Schweiger Rezső 69.974; *a Primás bástyánál:* Fábián, Somogyi és György 28.838 P.

Gumipadozati munkát a Léderer telepi erdei iskolánál a Magyar Ruggyantagyár r. t. 9990 P.

Burkolómunkát a Telepi uccai fiókkórháznál Kovács József 2802 P.

Vaskályhaszállítási munkát a Palotai úti kislak. telepnél: Lukász Lajos 4644 P.

Puhafapadozati munkát a Kazinczy u. 23. sz. a. elemi iskolánál: Koch Mátyás 2616 P.

Vízvezeték és csatornámunkát a Ferencvárosi helyi kikötő vég. váműri épületénél: Gyöngyösi István 2733.10 P.

Vízvezetéki és csatornázási munkát a Bosnyák u. 26. sz. a. plébánia padlak átalakításánál: Botos Gy. és Tsa 3393 P.

Benzintároló berendezési mnukát a Csapláros uccai köztiszt. garage műhelytelepnél: Dávid és Kertész 19.100 P.

Burkolómunkát a Léderer telepi eredi iskolánál: Barcsa Dezső 9921.50 P.

Mosó- és facsarógép szállítási munkát a Gyáli út 1. sz. a. Szent István-kórház gázmosódájának: Magy. Mosó- és Fertőtlenítő-Gépgyár 14.580 P.

Beérkezett ajánlatok

A mult héten tartott versenytárgyalásokon a különböző közmunkákra és közszállításokra a következő cégek pályáztak:

Linoleum padlóburkolómunkára a Szent László-közkórháznál: Rácz József 2920, Haas Lipót 2980, Radits Salamon 3180, Moskovics Emil 3265, Wippler és Tsa 3300, Urbán Ferenc 3.351.35 P.

Alátalazási munkát u. o.: Cserépy István 7330, Major Imre 7395, Hoffer Gyula 7437, Hengl Andor 7535, Volentics Lajos 7555, dabasi Halász Géza 7570, Kellermann László 8420, Sattler Mihály 8605, Robelly Aladár 8806.50, Apor József 8975, Kurcsák Gergely 9075, Katzer József 9076.80, Katona János 9370, vitéz Könyves Kálmán 9432, Vaits Sándor 9591, Hajós József 9660, Wágner és Társa 9670, Markó Elek 9705, Kovács Nándor 9937, Fratricsevics Ernő 9992, Kolónyi és Balázs 10.620, Tőke György 10.807, Wihart Ferenc 10.934, vitéz Lukoy Emil 11.050, Tausz Alfréd 11.096, Nagypál Imre 12.870, Grenyo Bertalan 13 ezer 630, Manger József 14 ezer 110, Molnár és Balassa 14.675, Kemény és Tisza 15.480 P.

Udvarkövezési munkára a Kun uccai tűzoltólaktanyánál: Halmos István és fia 8627.50, Schillinger Vilmos 9257.50, Cristofoli Vince 9450, Hajnal Imre 9485, Böhm Gyula 9639, Ámon Antal fia 9800, Krászner József 10.360, Zumpft István 4305 P.

Padlóburkoló munkára a Kun uccai fiókkórháznál: Kovács József, 3202, Krasznер József 3202, Nagy István 3380, Urbach és Tafler 3466, Felber Géza 3536, Zsolnai gyár r. t. 3970 P.

Kőművesmunkára a Szent Rókus közkórháznál: Katzer József 2896.30, Faragó Rudolf 3278, Németh Vilmos 3781.20, Rieger Miklós 4036 P 79 f, Zimmermann Lajos 4274.70 P.

Kőműves javítási munkára a Bécsi úti kislakásos telepnél: vitéz Márton Ferenc 2000, Szakál Lukács 2425, Csányi Pál 2500, Nekolny Antal 2850, Schvamek István 2900, vitéz Kapuváry Gusztáv 3750, ifj. Paulheim Ferenc 9500 P.

Deszkakerítés, ácsmunkára a Maglódi út 8. sz. a. iskolánál: Huszty Sándor 2340, Bognár István 2384, Biró László 2618, Szücs Mihály 2852.50, Klebercz Flóriáu 3248.70 P.

Mázolómunkára a Lehel u. 16. sz. alatti iskolában: Kurhel Bálint 1536, Hartmann Nándor 2262.88, Krisztiánics István 2592, Magyar Viktor 2706.59, Körmendy József 3089, Hantos Testv. r. t. 4703.71 P.

Magyarország aranykoszorús mestere
SZLEZÁK LÁSZLÓ
harang- és ércöntöde, harangfelszerelés és haranglábgyár
BUDAPEST, VI., Frangepán ucca 77. szám
Telefon: Aut. 913-53

Bazilika részére készült 7500 kg új harang
Az 1900. évi párizsi világkiállításon díszoklevéllel, 1921. és 1923. évi vasipari kiállításon aranyéremmel, az 1925. és 1926. évi kézműipari tárlaton kormánydíszoklevéllel, 1927. és 1928. évi budapesti, székesfehérvári, szentesi és szombathelyi kiállításokon nagy aranyéremmel kitüntetve. — Számos egyházi elismerőlevél! — Költségvetéssel díjmentesen szolgál! Előnyös fizetési feltételek!

MÉRNÖKI SZAKÜZLET
A „GAMMA" FINOMMECHANIKAI GÉPEK ÉS KÉSZÜLÉKEK GYÁRA R. T.
ELADÁSI OSZTÁLYA
Budapest, IV., Múzeum körút 41.
TELEFÓN: AUT. 860-96. □ TELEFÓN: AUT. 860-96.

Teherautópótkocsik
Teherautókarosszériák
Autobuszok
Gyártja:
NAY és RÓNA
gép-, szállítóeszköz- és szivattyúgyár rt.
Budapest, X., Kápolna tér 27-29. Telefón: J. *395-80

ÉRCBETON
Rozsdamentes. Nem csúszik. Legnagyobb szilárdság. Legkisebb kopás. Nem porzik.
KÁRMÁN és FAZEKAS
okleveles mérnök — építőmester
IX. KERÜLET, KÁLVIN-TÉR 7. SZÁM
Telefón: Automata 851—43.

SZABÓ FRIGYES MÉRNÖK
elektromos berendezések vállalata
EGYENIRÁNYÍTÓK
Budapest, VI., Jokai ucca 37 szám. Telefón: 135—06

Rietschel és Henneberg
Részvénytársaság
Budapest, VIII., Práter ucca 12. szám.
Telefon: József 323—18.
Központi fűtések, vízvezetéki és csatornázási berendezések

URIKANY-ZSILVÖLGYI MAGY. KŐSZÉNBÁNYA RT
BUDAPEST, V., NÁDOR UCCA 12
TELEFÓNSZÁM: AUTOMATA 212—56
KŐBÁNYAÜZEM: TÁLLYA (Zemplén megye)
SZÁLLÍT MINDENNEMŰ
FARAGOTT ÉS ZÚZOTT KŐVET

PARKETTA
szállítása, mindennemű padozat készítése és javítása.
FRIED és BENEDEK
parkettgyár és gőzfürész
BUDAPEST, VII., RÁKÓCZI ÚT 82.
Telefon: József 133—43 és József 134—17.

DELMÁR BÉLA
okl. mérnök, építőmester
Budapest, VI. Benczur u. 17
Telefon 263-40

Gazdasági Értesítő

Helyszíni szemle a HÉV vonalain

A pártközi bizottság tagjai megnyugtató benyomásokat nyertek

Mint ismeretes, az *Egységes Községi Polgári Párt* és a *Keresztény Községi Párt* szakértőbizottságokat küldtek ki kebelükből azzal a megbízással, hogy a *HÉV* vonalainak és felszereléseinek állapotáról a helyszínén győződjenek meg és tapasztalataikról azután a pártoknak tegyenek jelentést. Ez a helyszíni szemle hétfőn programszerűen megtörtént és azon az *Egységes Községi Polgári Párt* részéről: *Dorner* Gyula, *Farkas* József, *Horváth* Károly és *Pompéry* Elemér, a *Keresztény Községi Párt* részéről pedig *Csilléry* András, *Homonnay* Tivadar, *Metelka* Frigyes, *Szigeti* János és id. *Wünscher* Frigyes vettek részt. A szemle során, amely a bizottsági tagok egész napját igénybe vette, a pártok szakértői részben gyalog, részben automobilon, részben a *Helyiérdekű Vasutak* kocsijain megtekintették a *HÉV* vágóhidi kocsiszinét és műhelyeit, a soroksári raktárakat, majd bejárták a Dunaharaszti—ráckevei vonalat. Innen visszatérve, a bizottságok a Keleti pályaudvar—cinkotai vonalat tekintették meg. Cinkotán a legalaposabban megvizsgálták a *HÉV* ottani áramfejlesztő telepét, kocsiszineit, munkásjóléti intézményeit, azután pedig folytatták útjukat Gödöllőre. A bizottsági tagok

a szemle során a legmegnyugtatóbb és a legkellemesebb benyomásokat nyerték a HÉV vonalainak, kocsiparkjának és felszereléseinek kifogástalan állapotát illetőleg

és e véleményüknek többízben *egyértelműleg is kifejezést adtak*. Különösen megnyugvást keltett az a tapasztalat, hogy a leginkább kifogásolt Dunaharaszti—ráckevei vonal, — mely a *HÉV* tranzakció létrejötte esetén ingyen jut a székesfőváros kezelésébe — *szintén megfelel a forgalmi követelményeknek* és hogy ez utóbbi vasút renovált kocsiparkja az üzemet még legalább 5—10 évig selejtezés nélkül is el fogja láthatni.

A bankkamatláb leszállítása. A Magyar Nemzeti Bank főtanácsa a napokban tartott ülésében elhatározta, hogy március 29-én kezdődő hatállyal a bank által váltók, közraktári zálogjegyek és értékpapírok leszámolásánál alkalmazott kamatlábat 6½ százalékról *6 százalékra*, a népszövetségi kölcsön kötvényeire adott kölcsönöknél alkalmazott kamatlábat pedig 7 százalékról *6½ százalékra* szállítja le. A főtanácsot erre az intézkedésre a nemzetközi pénzpiacok helyzetében a bank legutóbbi kamatlábmérséklése óta bekövetkezett további javulás indította.

38 pengő a Kőszén osztaléka. A *Magyar Általános Kőszénbánya Részvénytársulat* igazgatósága folyó hó 26-án tartott ülésében megállapította az 1929-i üzletév mérlegét és elhatározta, hogy *április 12-ére* hívja egybe a rendes évi közgyűlést, amelynek a szokásos tartalékolások és dotációk mellett részvényenként *harmincnyolc pengő osztalék* kifizetését fogja javasolni.

Az Urikány—Zsilvölgyi Magyar Kőszénbánya Részvénytársaság igazgatósága március 26-án tartott ülésében elhatározta, hogy a folyó évi április 12-ére egybehívott közgyűlésnek az 1929. évre *részvényenként 10 pengő osztalék kifizetését fogja javasolni.* Az igazgatóság *Beck* Adolf igazgatót ügyvezető-igazgatóvá és *Gattein* István dr. igazgatóhelyettest igazgatóvá nevezte ki.

A Részvénytársaság Villamos és Közlekedési Vállalatok Számára (Tröszt) az 1929. évben 5,221.885 P 20 f bruttó jövedelmet ért el. A költségek, adók és leírások levonása után 3,172.468 P 40 f tiszta nyereség mutatkozik (a mult évi 2,150.186 P 87 f-rel szemben). Az igazgatóság az április 10-re egybehívott közgyűlésnek javasolja, hogy az üzletév folyamán 21 millió pengőről 35 millió pengőre felemelt alaptőke után a mult évivel egyenlő, vagyis 25 P névértékű részvényenként *2 P osztalék* = 8 százalék fizettessék. Egyúttal elhatározta az igazgatóság, hogy a mult évi közgyűlésen a részvényeknek 4:1 arányban való összevonására vonatkozólag hozott határozatot az osztalékfizetéssel egyidejűleg hajtja végre. Végül az igazgatóság *Lunzer* Pál és *Szegő* S. Zsigmond igazgatókat az ügyvezető-igazgatói címmel ruházta fel.

A Magyar Kereskedelmi Hitelbank—Schopper J. G. Részvénytársaság az 1929. üzletévre *6.50 pengő osztalékot* fizet.

A Wiener Bank-Verein, Wien igazgatótanácsa március 28-iki ülésén megállapította az 1929. üzletév mérlegét, mely 2,960.510.59 schilling tiszta nyereséggel zárul. Az igazgatótanács a folyó évi április 24-iki közgyűlés elé azt a javaslatot terjeszti, hogy részvényenként *1.— schilling = 5% osztalék* (a mult évben 1.50 schilling = 7½%) a részvényesek között felosztassék és 210,510.59 schilling új számlára átvitessék. Ezen ülésen *Weiner* Sándort, az Ephrussi & Co. bécsi bankház cégtagja, az igazgatótanácsba kooptálták és alelnökké választották meg. *Weiner* alelnöknek az Ephrussi & Co. céghez való viszonya ezáltal nem változik.

A Bauxit Trust A. G. igazgatósága a f. évi május hó 1-re Zürichbe egybehívandó közgyűlésnek részvényenként *3 svájci frank (az 50 svájci frank névérték után 6 százalékos) osztalék* kifizetését fogja indítványozni. A kedvezőtlenebb üzleti eredményt a bauxit-eladásoknak az általános gazdasági válság következtében beállott csökkenése okozta. Hogy miként fog a folyó üzletév alakulni, azt a világgazdaság mai helyzetében áttekinteni még nem lehet.

A Magyar-Cseh Iparbank Rt. Forbáth Frigyes alelnök elnöklete alatt megtartott közgyűlése az igazgatóság javaslata alapján az 1929. évi tiszta nyereséget 318.361.37 pengőben állapította meg és elhatározta, hogy ez összegből osztalékul 233.333.50 P fizettessék ki, tartalékalapra 50.000 P fordíttassék, 35.027 pengő 87 fillér pedig új számlára vitessék elő. Az esedékes szelvények *1.— pengővel*, illetőleg a féléves osztalékjogosultsággal bírók 0.50 pengővel kerülnek beváltásra. Az ugyanakkor megtartott igazgatósági ülés *Erényi* I. cégvezetőt fiók-aligazgatóvá nevezte ki.

A Szegedi Kenderfonógyár Rt. igazgatósága megállapította az 1929. üzletév mérlegét, mely az értékcsökkenési tartalékalapnak a tavalyival egyenlő összegű dotálása után *369.595.04 P tiszta nyereséggel zárul.* Az igazgatóság a március 31-re egybehívandó rendes közgyűlésnek ajánlani fogja, hogy évi *osztalék fejében 2.75 pengő* fizettessék ezévi április 1-én a társulati pénztárnál Szegeden és a *Kohner Adolf Fiai* cégnél Budapesten.

A „Nagybátony—Ujlaki'' Egyesült Iparművek Rt. igazgatósága a napokban tartott ülésében megállapította az 1929. évi zárszámadásokat, melyek szerint a tiszta nyereség 912.984.71 pengő. Ehhez képest a f. évi április 12-re összehívott közgyűlésnek, a mult évivel azonosan, részvényenkénti *2.50 pengő osztalék* kifizetését fogja javasolni.

Szórakozás

Goldmark centennáris hangverseny. A Székesfőváros Népművelési Bizottsága április 6-án, délután 5 órakor a Pesti Vigadóban rendezendő hangversenyén ünnepli meg a nagy zeneszerző születésének századik évfordulóját. A hangversenyen a Székesfővárosi Zenekaron kívül *Némethy* Ella, a m. kir. Operaház tagja, felvinczi *Takács* Alice hegedűművésznő és *Szedő* Miklós operaénekes működik közre. Vezényel *Bor* Dezső karnagy. Jegyek 0.80—3.— pengős árban hétköznap délelőtt 9—2 között a Népművelési Bizottságnál (IV., Váci ucca 62, fsz. 1.) és a hangverseny napján a Vigadó pénztáránál válthatók. Közalkalmazottak és diákok kedvezményes jegyet kapnak.

MELUZINA a *Városi Színház* sláger operettújdonsága. Premier szombat, április 12. Egy hírlapi közlemény, amely kevés szóval — sokat mond. Ime: szerzők: *Zerkovitz* Béla, *Török* Rezső és *Harmath* Ime. Tárgya: az előkelő dzsentri-világ egy fatális kapcsolata a cirkuszvilág izgalmaival. Főszereplők: *Honthy* Hanna, *Berky* Lili, *Zilahy* Irén, *Rátkay* Márton, *Kiss* Ferenc. Díszlettervező: ifj. *Oláh* Gusztáv, a m. kir. Operaház főszcénikusa. Ruhatervező: *a Dénes-szalón*. Rendező: *Lóránth* Vilmos, karnagy: *Kerner* Jenő. — Legdrágább hely 6 pengő. Jegyek az első 10 előadásra szerdától válthatók a Városi Színház pénztáránál és az összes jegyirodákban.

BUDAPESTI NEMZETKÖZI VÁSÁR
május 3—12-ig.
A magyar ipar jubiláris bemutatója számos külföldi állam részvétevel.
50%-os utazási kedvezmény!
Felvilágosítás és vásárigazolvány kapható:
a Vásárirodánál, Budapest, Alkotmány u. 8.,
a vásár összes tb. képviseleténél,
valamint a Menetjegyiroda és a Wagons-Lits-Cook iroda fiókjainál.

ROHRMANN JÁNOS
ELEKTROTECHNIKAI ÉS MECHANIKAI GYÁR
BUDAPEST, VII., SAJÓ-U. 5/a.
Gyárt: precíziós fogaskerekeket, fogasrudakat, esztergamunkát és tömegcikket. Alapíttatott 1904.

INCZE GÁSPÁR műbutorasztalos
Elvállal lakás-, irodai és üzletberendezéseket saját tervei és adott minta szerint.
Budapest, I., Bertalan u. 22
Telefónszám: Lágymányos 5—13

GERA LAJOS FIAI asztalos munkák gyára
TELEFÓN JÓZSEF 370—20
BUDAPEST, VIII., THÉK ENDRE UCCA 35

Kálmán építési vállalata.
I. Kirtes u. 3/b. J. 456-03.

az első kéz megbizható és olcsóbb

Saját gyártmányú
és világmárkás — új és használt — zongorák — javítások is — több éves részletre váltó nélkül. Kezelési költség nincs.
musica r.t.
VII., Erzsébet körút 43 (Royal Apollo)
Telefón: József 456-63

MOOR GÉZA építőmester
Budapest, VI., Reiter Ferenc ucca 103. sz.
Telefón: Automata 911—13.

MUNKÁCSY GYULA

Cégtulajdonos:
Munkácsy Ernő
épület- és műlakatosmester, takaréktűzhely és kalyhakészítő
Budapest, VIII., Rózsa ucca 39.
Telefón: J. 312—80.

SCHUSZLIK AGOSTON
FESTŐ- ÉS MÁZOLÓ M.
BUDAPEST
Telefon: Aut. 505-33.
Lakás: II, Kapás u. 36.
Műhely: II, Tölgyfa u. 8.

SEBESTYÉN SÁNDOR
asztalosmester, irodaberendezési vállalata
Budapest, VII, Hajtsár út 135. — Telefón: Zugló 60—89

ÁNGYÁN GYULA
épület, gép- és műlakatos, autógénhegesztő
BUDAPEST, VII., MIKSA-U. 9. Tel. J. 335-71

HOCHSTÄDTER VILMOS
Asztalos- és famegmunkáló-telep
BUDAPEST, IX., ERKEL UCCA 9. ÉS 12.
TELEFÓN: Aut. 855-68 :: ALAPITVA 1888. ÉVBEN

KASZIMIR FERENC
ÉPÜLET- ÉS BÚTORASZTALOSMESTER
TELEFONHIVÓ: L. 906—23
BUDAPEST, V, TISZA UCCA 18

PATAKI ÉS FARKAS
MÉRLEGÜZEM
BUDAPEST, VII., ROTTENBILLER UCCA 9
(BEJÁRAT PÉTERFY SÁNDOR UCCA) TELEFON: J. 373-68

NYITRAY JÁNOS
hatóságilag eng. villanyszerelő és mechanikai vállalata
VII., CSÁNYI UCCA 6.

BIRÓ LÁSZLÓ
ÁCSMESTER
BUDAPEST, X., KOLOZSVÁRI UCCA 9.

Események

Fővárosi Hiriap

Az Egységes Községi Polgári Párt hivatalos lapja.

*

Előfizetési árak:

fél évre . . . . . 12 pengő:
egész évre . . . . . 24 pengő:

A főváros megfesteti a kormányzó arcképét. A kormányzó tízéves jubileuma alkalmából tartott díszközgyűlés egyik határozata az volt, hogy a nevezetes évfordulón *megfesteti a közgyűlési terem számára az államfő arcképét.* Az arckép elkészítésével most foglalkozott a művészeti bizottság és úgy határozott, hogy a kormányzót felkérik, maga jelölje ki a művészt, akivel meg akarja arcképét festetni. Elkészítteti a főváros *Szabó* Imre dr., a tavaly elhunyt tisztifőügyész és *Matuska* Alajos nyugalmazott alpolgármester olajfestésű arcképeit is. *Szabó* Imre képét *Borszéky* Frigyes, *Matuska* alpolgármesterét pedig *Gábor* Móric festi meg. A három festmény *tizezer pengőbe kerül.*

A polgármester görög kitüntetése. Szombaton délben látogatást tett a központi városházán Andre *Delmou* görög rendkívüli követ és meghatalmazott miniszter és *Sipőcz* Jenő dr. polgármesternek kormánya nevében *átnyujtotta a görög Phönix Rend nagy tiszti keresztjét.*

Zilahy Lajos és Bárczy Piroska esküvője. *Zilahy* Lajos író szombat délelőtt tartotta esküvőjét *Bárczy* Piroskával, *Bárczy* István volt polgármester és ny. igazságügyminiszter leányával. Az esküvő Bárczy István rózsadombi házában a legszűkebb családi körben folyt le.

A tisztifőorvos szabadságra ment. *Csordás* Elemér dr. székesfővárosi tisztifőorvos kétheti szabadságra külföldre utazott. Távollétében a hivatalt *Szécsi* Ernő dr. tisztifőorvos-helyettes vezeti.

Új kormányfőtanácsos. A kormányzó a miniszterelnök előterjesztésére *Delmár* Béla budapesti okleveles mérnöknek az ipar és kereskedelem terén szerzett érdemei elismeréséül a kormányfőtanácsosi címet adományozta.

Orvosi kinevezések. *Ripka* Ferenc dr. főpolgármester *Orencsák* Aladár dr. alorvost, továbbá *Fodor* Erzsébet dr., *Grünfeld* Béla dr., *Jenő* Andor dr., *Róth* János dr., *Steiner* Gyula dr. és *Sulyák* István segédorvosokat április 15-étől számítva további egy évre a székesfővárosi kórházakhoz újból kinevezte.

A főváros új szobrai. Az idei év folyamán számos új szoborral és emléktáblával lesz gazdagabb a főváros. A mult héten tekintették meg a kiküldött bizottságok *Rákosi* Viktor és *Prohászka* Ottokár püspök szobrának eredeti nagyságú modelljeit és adták meg *Kisfaludi Stróbl Zsigmondnak,* illetve felsőőri Fülöp Elemér szobrászművésznek a végleges kivitel, illetve a bronzbaöntésre a megbízást. Ezek a szobrok ősszel kerülnek felállításra. Még a nyár folyamán lesz a *Szent Imre*-szobor leleplezése, s az idén kap szobrot *Pósa* Lajos is. Emléktáblával jelölik meg azt a házat, ahol *Katona József* a *Bánk bánt* írta. Terve van erre az évre a *Széchenyi*-sétatéri, a *Prsemysli* emlékmű, a 22-es honvéd-emléktábla és több helytörténeti emléktábla elkészítése is.

Tíz évig a polgármester mellett. Juhász István székesfővárosi teremőr, a polgármester daliás huszárja, most töltötte be tízéves szolgálatát. A polgármester huszárja égszinkékdolmányos, sujtásos uniformisában minden ünnepies alkalom közismert népszerű alakja. A derék városházi altisztet a szolgálati évforduló alkalmából jutalomban részesítették.

Az Arverési Csarnok aukciója. Szombaton volt a sajtóbemutatója azoknak a mesés értékű műkincseknek, amelyek most kerülnek kalapács alá az *Arverési Csarnok* aukcióján. A festmények fénypontja kétségkívül *Zichy* Mihály monumentális alkotása: *„A rombolás géniuszának diadala"*, de ugyanilyen feltűnést keltett *Munkácsy „A társalgás"* című gyönyörű olajfestménye, amelynek kikiáltási ára 15.000 pengő. A zsúfolásig megtelt kincses termekben régi ón-edények hatalmas sora, ritkaságok, ötvösművészeti remekek várják a vevőket.

Az ideiglenes fogalmazók mozgalma. A székesfővárosi tanácsi, árvaszéki és ügyészségi ideiglenes fogalmazói kar együttes értekezletet tartott az Új Városházán, amelyen mind a három szakról szinte valamennyien megjelentek. *Korenchy* László dr. megnyitó szavai után *Nyékhegyi* István dr. számolt be az ideiglenes fogalmazóknak segédfogalmazókká való átminősítése érdekében megindított akcióról és az elnöki ügyosztálynak e tárgyban végzett eddigi munkásságáról. Az értekezlet öt tagból álló küldöttséget delegált azzal, jelenjen meg *Sipőcz* Jenő dr. polgármester előtt és kérje meg, tegye lehetővé, hogy az elnöki ügyosztály javaslata a legközelebbi közgyűlés elé terjesztessék.

Sipőcz Jenő tíz éve áll a főváros élén

Április elsején tíz éve, hogy *Sipőcz* Jenő dr., mint kormánybiztos a főváros élére állt. A kormánybiztost rövidesen polgármesteri méltóságra emelte a közbizalom és ma már *a második cikluson át irányítja politikai pártokon felülemelkedve, becsületes jószándékkal, közismert puritánsággal, józanul és higgadtan a sok megpróbáltatáson átesett magyar főváros ügyeit. Sipőcz* Jenő polgármester úri egyénisége, intaktsága, jószándéka és egyenessége olyan erkölcsi értékek, amelyek lefegyverezték még a vele szemben állókat is, s ma tíz esztendő távlatán át már megállapíthatjuk, hogy ez a decennium nem volt meddő korszak Budapest életében és *Sipőcz* polgármesternek nagy érdemei vannak. A tízéves jubileumnak nem lesznek külsőségei, de az évfordulón baráti érzéssel és elismeréssel fordul a fővárosi polgárság *Sipőcz* Jenő személye felé.

A Nyugdíjas Fővárosi Tisztviselők Egyesülete március 30-án tartotta rendes évi közgyűlését, amelyen a tagok nagy számban jelentek meg. Az ülésen *Szilágyi* F. Lajos ny. műszaki főtanácsos elnökölt és megnyitójában *Almády* Géza m. kir. udvari tanácsosnak, az egyesület alapítójának kiváló érdemeit méltatta. Utána *Schrott* Béla, az egyesület igazgatótitkára ismertette az igazgatótanács évi jelentését. A napirend során felszólaltak még: *Éber* József m. kir. kormánytanácsos, ny. főreálisk. tanár, *Perényi* Lajos polg. isk. igazgató és *Grósz* Lajos polg. isk. igazgató. *Megválasztották tiszteletbeli tagokká: Ripka* Ferenc dr.-t, *Sipőcz* Jenő dr.-t és *Gallina* Frigyes dr.-t. *Helyettes elnökké: Szepessy* Rezső dr. ny. ker. elöljárót. *Társelnökké: Almády* Géza ny. tanácsnokot, *Agh* Géza dr. ny. gimnáziumi igazgatót, *Szirmay* István ny. főszámtanácsost.

A fővárosi altisztek közgyűlése. A székesfővárosi altisztek nyugdíjpótló és közművelődési egyesülete vasárnap délután tartotta ezévi közgyűlését a kertészuccai iskola tornatermében, *Viasz* Gyula elnöklete alatt. A szokásos évi jelentések ismertetése után a tisztújítást tartották meg és elnökké újra *Viasz* Gyulát választották meg.

Elkeseredett, reménytvesztett emberek nem vesznek osztálysorsjegyet, de *aki bízik és remél,* siet magának egy sorsjegyet biztosítani! Mindenki ott rendeljen, ahol akar és amennyit akar! Minden egyes sorsjegynek egyforma az ára, egyforma a nyerési esélye! A húzás április 16-án kezdődik.

BANNER ZOLTAN
okleveles építész és építőmester
BUDAPEST, I., VERPELÉTI-ÚT 10.
Telefon: LÁ. 6-57. Telefon: LÁ. 6-57.

WOLSKY SÁNDOR BÉLA
WOLSKY ALBERT FIA
gépüzemű kefe- és ecsetárugyár
BUDAPEST, VIII., MAGDOLNA UCCA 18. SZÁM.
TELEFÓN: JÓZSEF 324-88

WEISZ FÜLÖP
rézműves, fürdőkályhaüzem
Készít fürdőkályhákat vörösrézből. Mindennemű vörösrézmunkát és cinezést vállal
BUDAPEST, VIII., GÓLYA UCCA 13. Telefon: J. 460-36

KAUTNIK JÓZSEF SZOBRÁSZ-MESTER
ÉPÜLET-, MŰKŐ- ÉS STUCKOMUNKÁKRA.
BUDAPEST, IX., BOKRÉTA UCCA 21.

SCHÜTZ EDE
TELEFON J. 330—46
ÉPÜLET-, MŰ- ÉS VASSZERKEZETLAKATOS
BUDAPEST, VII., THÖKÖLY ÚT 23. SZÁM

FRIEDRICH JAKAB
ÁCSMESTER ÉS TETŐEMELÉSI VÁLLALAT
Budapest, V., Párkány ucca 1418. Telefon: Lipót 969—98

RUFIÁN ISTVÁN egészségügyi berendezési vállalat
BUDAPEST, VI, KMETTY UCCA 7
Iroda: VI, Szinnyei Merse ucca 10. Telefon: L. 966-25

MAKOVSKY FERENC
Budapest, VII. Abonyi-u. 4.
Fülöp Szász-Coburg Gothai herceg Ő királyi Fensége uradalmi építésze
TELEFON: J. 381-17

Bründl János udvari szállító
Egészségügyi műszaki berendezések gyára
Budapest, VII., Peterffy Sándor ucca 34. szám
Központi fütés. — Melegvíz készülék. — Vízvezeték. — Csatornázási- és gázberendezések. — Berendez városoknak vízműveket, csatornázásokat és deritőtelepeket. — TELEFON: József 518—19.

ROSENTHAL MÓR
ÉPÜLETÜVEGEZÉSI VÁLLALATA
BUDAPEST, VI, CSENGERY UCCA 61. TEL.: A. 144-77

Wörner J. és Társa
Gépgyár Részvénytársaság
Malomberendezések — Nyomdagépek — Láncgyár — Vasöntöde
Telefon: L. 905-74, 905-75. Budapest, V, Váczi út 48. Alap. 1867.

CSIGASOROK, CSIGAFEJEK
TÁBORI TŰZHELYEK, EMELŐGÉPEK és azok javitása
JURISICS MÁRTON VI, Rózsa ucca 51/a
Tel.: Aut. 277—55

HALTRICH FRIGYES
karosszériaüzem
Budapest, VI., Csángó ucca 22. sz.
(Lehel ucca sarok.) Ezelőtt VI., Stefánia út 3.
Telefón: Automata 903—81.

ZSOLDOS ÉS TÁRSA
BUDAPEST, V., KORALL UCCA 31.
TELEFÓN: Aut. 924-53.
Állandó raktár Nehelmi fütési és Belco vízvezetéki szerelvényekben

VAS UCCA 16
BOSCH SZOLGÁLAT
Telefón: József 393-73.

Kövezőmester és útépítési vállalkozó
HEISSENBERGER JÓZSEF
BUDAPEST, IX., VÁGÓHID UCCA 9/b SZ.

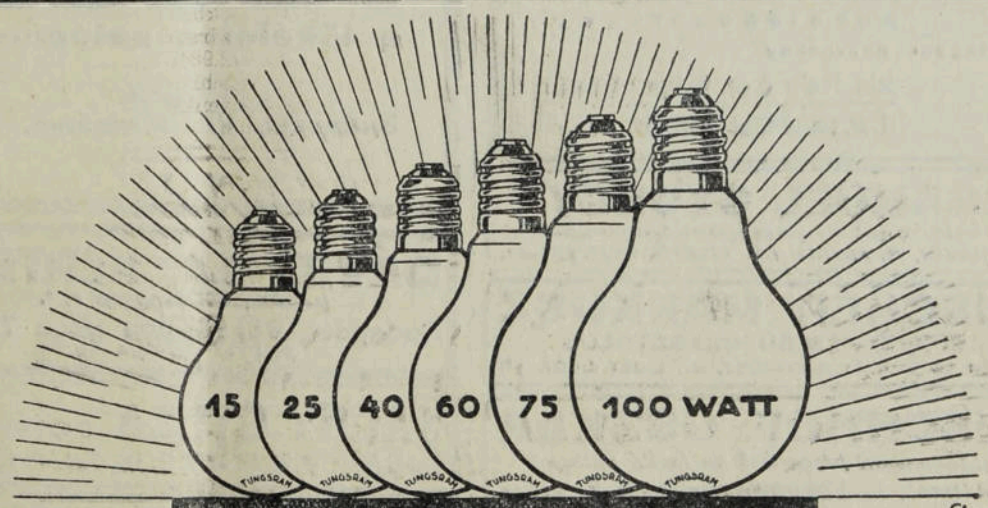

TUNGSRAM
GYÖNGYFÉNYLÁMPA
NEM KÁPRÁZTAT, NEM PISZKOLÓDIK, SZÉP, OLCSÓ

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest Székesfőváros Gázművei nyilvános írásbeli versenytárgyalást hirdet a III., Homokosdűlőben fekvő óbudai gázgyára munkáslakótelepének folytatólagos kiépítésére és pedig:

1. föld-, kőműves-, betón- és elhelyező-; 2. ács-; 3. tetőfedő-; 4. bádogos-; 5. asztalos-; 6. lakatos-; 7. üveges-; 8. mázoló; 9. vízvezetéki és szerelői; 10. csatornázási; 11. kályhák; 12. szobafestési; 13. redőnyök iparosmunkáinak külön-külön vállalatbaadására.

A hivatkozott hirdetésekben közölt módozatok szerint leteendő bánatpénz összege az ajánlati végösszeg 2 (kettő) százaléka.

A versenytárgyalási hirdetmény teljes szövege, a külön feltételek, valamint az ajánlat benyujtásához szükséges nyomtatványok VIII., Tisza Kálmán tér 20. sz. alatt a Gázművek anyagbeszerző osztályában kaphatók munkanemenként két pengő lefizetése ellenében.

A kellően felbélyegzett és borítékban elhelyezett ajánlatokat **1930. évi április hó 15-én (kedden) d. e. 11 óráig** VIII. ker., Tisza Kálmán tér 20. sz. alatt a Gázművek anyagbeszerző osztályában kell benyujtani. A versenytárgyalás 1930. évi április hó 15-én, kedden délben 12 órakor lesz VIII., Tisza Kálmán tér 20. sz. alatt, ahol vállalkozók vagy megbízottaik jelen lehetnek.

Budapest, 1930. évi március hó 26-án.

A székesfőváros tanácsa.

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros tanácsa nyilvános versenytárgyalást hirdet a VII. ker., Alsóerdősor 7. sz. alatti „Erzsébet szeretetotthon" konyhaszárnyának emeletráépítésével és a földszinten létesítendő tüdőbeteggondozó intézet átalakításával kapcsolatos ács-, asztalos- és burkolómunkákra.

A vonatkozó költségvetési kiírás nyomtatványai ívenként 0.50 pengőért kaphatók 1930. évi március hó 27-től kezdve naponta d. e. 11—1 órák között a székesfővárosi tanács II. (középítési) ügyosztályának IV., Központi városháza III. em. 342. sz. szobájában.

A rajzok, tervek és minták megtekinthetők és a szükséges felvilágosítás megszerezhető Nyiredy Andor okl. építész előadónál a Központi városháza III. em. 309. ajtó alatti hivatalos helyiségben.

Az ajánlatok **1930. évi április hó 16-án (szerdán) d. e. fél 10 óráig** a tanácsi II. (középítési) ügyosztály III. em. 350. sz. szobájában adandók be. Az ajánlatok ugyanazon napon, ugyanazon tanácsi ügyosztály üléstermében (III. em. 354. sz.) 10 órakor fognak nyilvánosan felbontatni.

Budapest, 1930. évi március hó 24-én.

A székesfőváros tanácsa.

A szerkesztésért és kiadásért felelős: Dacsó Emil. Kiadja: FŐVÁROSI HIRLAP lapkiadó-vállalat.

Révai Irodalmi Intézet Nyomdája Budapest, V., Ügynök u. 8. Nyomdaigazgató: Linzer M.

FARKAS LAJOS MÉRNÖK — Telefon: J. 396-78 — magas-, mély-beton és vasbeton építési vállalkozó — Budapest VII, Kolumbus u. 41

Gőz és motor **utihengerlők** — bitumenező hengerek zuzalékszórókkal — Magyar gyártmány — John Fowler & Co. Budapest-Kelenföld — 11. sz. postahivatal. Telefon: J. 382-11

SÁMUEL GYÖRGY épület,- díszmű-bádogos és egészségügyi berendező — BUDAPEST, VI, ARADI U. 45. TELEFON: AUT. 223-62.

FISCHER MÁRKUSZ ÉPÜLET- ÉS BUTORASZTALOS — ÜZEM ÉS IRODA: BUDAPEST, X., LIGET UCCA 20

FISCHHOF OSZKÁR villamossági berendező és javító műhelye — Budapest, I., Lágymányos ucca 2. szám — Telefon: Lágymányos 19—30. Telefon: Lágymányos 19—30.

ROGGENBAUER REZSŐ kárpitos, díszítő és lakberendező — Telefon: A. 190-87 — Ponyva, vászonredőny és kórházi matracok szállítási vállalata — BUDAPEST, V., FALK MIKSA UCCA 12

TAKÁCS GYULA gépészmérnök elektrotechnikai vállalata. Tel.-hívó: A. 843-24 — ERŐÁTVITELI, ERŐS- és GYENGEÁRAMÚ KÜLSŐ és BELSŐ SZERELÉSEK, BERENDEZÉSEK — Műhely, iroda: IV., Veres Pálné ucca 32.

TELEFON: J. 370-70 **MAGYAR ÉPITŐ RÉSZVÉNYTÁRSULAT** TELEFON: J. 370-70 — BUDAPEST, X, KERÉKPÁR UCCA 2. SZ. — ALAPITTATOTT 1889-ben — Mindennemű vízépítés, folyamszabályozás és csatornázás. Kotrások csatornakotrókkal és excavatárokkal. Darukkal való kirakodások. Alapozások, mély- és magasépítés. Út- és vasútépítés. Hídépítés. Mindennemű beton- és vasbetonépítés. Kőmunkálatok. Városi csatornázások és vízvezetékek — Hajó- és kotrójavító telep Apostagon.

TÓTH LAJOS pala- és cserépfedőmester. Eternitcserépfedés, lacement- és bőrlemezfedés, tetők jókarbantartása és tatarozása. — Telefon: Lágymányos 11—36 — BUDAPEST, I., Fehérvári út 106

CSUKA GEZA ASZTALOSMESTER **ÜLŐ-BÚTOR SPECIALISTA** — Bármilyen tömegcikk gyártását vállalom e szakmában — BUDAPEST, VII, FRANCIA ÚT 44. TELEFON: JÓZSEF: 449-46

SOVÁNYITÓ GYÓGYTORNA — A Szent Gellért Gyógyfürdő legtökéletesebben berendezett gyógytorna (Zander) termében Mérsékelt árak!

NAGY GYULA LAKATOSÁRÚGYÁRA — Budapest VIII, Köris-ucca 10. Tel.: J. 348-15

Kún Sándor festék, kence, zsiradék, kátrány és vegyitermékek gyári raktára — Budapest, IV, Ferenc József rakpart 18 — Telefonszám: József 361—23

NEUSCHLOSZ—LICHTIG REPÜLŐGÉPGYÁR ÉS FAIPAR R. T. — BUDAPEST—ALBERTFALVA — VÁROSI IRODA: IV, PETŐFI SÁNDOR UCCA 9. SZ. — TELEFON: AUT. 890—47. — GYÁRI TELEFON: LÁGYMÁNYOS 582—20, 11—79. — PARKETT- ÉS ÉPÜLETASZTALOS MUNKÁK!

CORDATIC a tökéletes autópneu — Főelárusítás: Budapest, VI., Mozsár-u. 9.

DÁVID ÉS KERTÉSZ kazán- és gépgyár r. t. — Budapest, VI., Mágiya ucca 75—77 — Telefon: Lipót 914—46.

SÁGHY GYULA ácsmester — Budapest, V, Hold u. 9. II. 18. Tel. Aut. 157-36

Használja munkáinál a világhirű **egresi gipszeket** — Legjobbak, legkiadósabbak, legjobb kötőképességűek — Kaphatók: **Gipszet Árusító R. T.** Budapest V, Erzsébet-tér 15. — Tel Aut. 805-25 — Sürgönycím: GIPSZ Budapest

ÁMON ANTAL és FIAI KŐVEZŐMESTEREK, ÚT,- CSATORNA- ÉS BETONÉPITÉSI VÁLLALKOZÓK, FÖLDMUNKA, VÁGÁNYFEKTETÉS, MÉSZKŐBÁNYA. — VIII., Futó ucca 10. Telefon: J. 303-85.

BIER ÉS WERSCHETZ okl. mérnök és építőmesterek, építési vállalkozók — Budapest, IX., Vágóhíd ucca 11. sz. — TELEFON: JÓZSEF 363—78, 259—50.

Volt **Wellisch Náthán Utóda** — Fischer Zsigmond épületfakereskedő — Ajánlja dúsan felszerelt raktárát állványfa és asztalosáruban stb. — X., Asztalos Sándor-utca 6. Telefon: J. 310-89.

THE NEUCHATEL ASPHALTE COMPANY LIMITED — BUDAPESTEN, Iroda: VI., Vilmos császár-út 31. sz. Telefon Teréz 212—46. Gyár: VI., Váci-út 35. Telefon: L. 914—88. Gyárt és elad Val de traversi mastixot, raffinált bitument, falszigetelő aszfaltot. Készít: Traversi természetes tömörített aszfalt utakat és öntött aszfaltból járdákat és kocsiutakat. — Budapest székesfőváros szerződéses vállalkozója.

Dunakavicsot és Dunahomokot — szállít kocsifuvarban és vasúton saját iparvágányról Budapestről, Adonyból, Bajáról, és Mohácsról — **FLEISCHMANN ANTAL** Dunakotrási és gőzhajózási vállalat — Budapest, VII, Károly körút 17. Telefon: József 465-62 és 465-63

KOVÁCS OSZKÁR BÁDOGOS MESTER — ÉRCKOPORSÓ ÉS TEMETKEZÉSI CIKKEK KÉSZITŐJE — BUDAPEST, IX., TELEPI UCCA 14. SZÁM. — (A Ludovikával szemben.) TELEFON: J. 451—93

Hirmann Ferenc — fémöntöde és rézárugyár — Budapest, VII., Csányi ucca 7—9 sz. — Gyártmányai: Permetezők és ezek összes alkatrészei, rézsúlyok, háztartási mozsarak, gyertyatartók, habüstök, stb, továbbá „PAX" szab. kézi tűzoltókészülék stb. Telefon: J. 450-49

A Hatvani Asbestfedőpalagyár Rt. — Telefon: Aut. 828—20. — gyártmányai — hiteles vegyvizsgálati bizonylat tanusága szerint asbesttartalmuknál fogva — tűz- és fagyállóak — Régi és uj tetők fedési munkálatait teljes szavatosság mellett a legjutányosabb áron vállaljuk kedvező fizetési feltételek mellett is. Ellamerő levelek a legelőkelőbb helyekről. — Telefon: Hatvan 84. Sürgönycim: Palagyár Hatvan. — Budapesti Iroda: V., Nádor-u. 3.

Budapest Székesfőváros Ásványvíz-üzeme **HARMATVIZ** — A Hungária gyógyforrás szénsavval telített vize. — Kapható mindenütt! Tel: Autom. 530-03.

SIMOR DÖME mű- és épületlakatos-mester és vasszerkezetek ipartelepe. Sodronyfonatok nagybani gyártása — BUDAPEST, VII., THÖKÖLY ÚT 89. SZÁM — TELEFON: JÓZSEF 394—43.

Egyesült Tégla- és Cementgyár R.-T. — Budapest, V., Sas ucca 25. szám — Telefon: 230—71, 108—59, 141—52 — Évi teljesitő képesség: 12,000 vagón cement, 5,000 „ mész, 80.000,000 darab tégla, 8.000,000 „ cserép — Portlandcementgyár: Lábatlan. — Mészégető: Lábatlan. — Téglagyárak: Buda, Köbánya, nyergesujfalu

Csütörtökön — **PESTI LŐZSDE** — szenzációs közgazdasági riportokkal — SZERKESZTI: KALLÓS JÁNOS — Szerkesztőség és kiadóhivatal: IV, Városház ucca 6

RÓZSÁSI MÁRTON FÖLDMUNKAVÁLLALKOZÓ és FUVAROS — BUDAPEST, VIII., THÖKÖLY ÚT 3. SZÁM — Telefon: József 439-29 — Telefon: József 439-29

SCHÖNTHEIL RICHÁRD okl. építész és építőmester — Budapest, I., Villányi-út 10 — Telefonszám: Lágymányos 19—36

Ára 50 fillér

Tizenkilencedik évfolyam — *Budapest, 1930 április 9.* — *14. szám*

Fővárosi Hirlap

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Egész évre . . . . . 24 pengő
Félévre . . . . . 12 pengő
Állandóan:
GAZDASÁGI ÉRTESÍTŐ

VÁROSI, POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

Felelős szerkesztő: DACSÓ EMIL

MEGJELENIK MINDEN SZERDÁN
Szerkesztőség és kiadóhivatal
BUDAPEST VI., SZIV UCCA 18 SZ.
Postatakarékpénzt. csekkszámla 40.424
TELEFON: AUTOMATA 137—15

Izgalmas órák

ezek, amelyek most fölöttünk kavarognak, izgalmas órák, amelyektől az okosak és becsületesek kenyeret, a rosszindulatúak, az izgágák és izgatók, ha lehetne, még robbanást is várnának. Munkáért kiált mindenki és minden jószándékú fóruma az országnak és a fővárosnak szeretne is, akar is munkát adni. Ebben a törekvésben azonban sok gát akad. A *Fővárosi Hirlap* olvasói talán meglepetve, — ha ugyan még lehet a számukra meglepetés — de mindenesetre megdöbbenve fogják olvasni a lap belső részében, hogy a copf, az áldott öreg copf, amely már olyan öreg, mint maga a bürokrácia, még mindig él. Még mindig él és korát meghazudtoló módon friss, üde, tevékeny, Hogy ártalmas, arról nem is beszélünk, mert hiszen tudvalevően az a lényege.

Szóval az egyik gátja a jószándéknak és az akarásnak nem más, mint a copf. Majd csak elintézi azonban ezt a diluviális otrombaságot az újkor szelleme, amelyet az új törvény biztosan beplántál a városházára is. A másik gát — bármilyen különösen hangzik is — maga ez az új törvény, amelytől egyébként a megváltást várjuk. Kontrasztnak tetszik ez, de hamarosan kiderül, hogy csak múló bajról van szó, amely a várandós állapot következménye és csak a várandósággal egyidejűen tart. Ha életbelép a törvény, azonnal megváltozik minden.

Addig azonban tagadhatatlanul elébefekszik a városházán megindulni készülő munkának és feltartóztatja azt a lendületet, amelyet iparosok, vállalkozók, munkások tízezrei olyan epedve várnak már. Pszichológiai okokkal bőségesen meg tudjuk mi is magyarázni azt a helyzetet, amely ma a városházán kialakult. Igenis, *apátiával terhes a városházi levegő* és lemondó lélekkel, kedvetlenül, a bizonytalanság zavaros atmoszférájában nem virágzanak az alkotások. Egy pillanatig sem kételkedünk a tanács jószándékaiban, viszont azt sem hallgathatjuk el, hogy a jövő bizonytalanságának, az új rend kialakulatlanságának okából minden akció megakad. A tanács nem kezd semmit, vagy alig valamit, a végrehajtás megérett és kialakult dolgok végrehajtása pedig csak ímmel-ámmal történik. A tanács kétségkívül Mohamed koporsójának sorsára jutott és ebben a helyzetében nem nagy lelkierőre való módon mindent elhárít magától.

Egyénenkint és egyenkint a főváros tanácsának tagjai lelkes és alkotni vágyó férfiak, de mihelyt tanáccsá verődnek össze, mihelyt a zöld asztal mellett együtt ülnek, megszűnik minden energiájuk és a sok jószándékot tollpehelyként fújja el az az új szellő, amely a parlament felől lengedez. Minden cselekvésnek, minden kezdeményezésnek az az egyetlen kérdés a kerékkötője, hogy mi lesz akkor, ha életbelép az új törvény, mi lesz akkor, ha megalakul a törvényhatósági tanács, az új hatalom, az omnipotencia új képviselője? Talán nem is az a fontos, nem is az az izgalmakat okozó kérdés, hogy mit fog cselekedni, hogyan fog működni majd az új szerv, hanem hogy mi lesz a régivel, a kiöregedett, a halálraítélt tanáccsal?

Tiszteletben tartjuk ezt a lelkiállapotot, de egyben figyelmeztetnünk kell a tanácsot arra is, hogy a főváros, Budapest tovább is élni akar, sőt az új helyzettől mi a fejlődés, a fokozott élet lehetőségeit várjuk. Addig sincs joga tehát senkinek semmiféle lelki indiszpozíció miatt a munka folytonosságát elejteni. Mert a legrosszabb időben kapott lábra ez a súlyos apátia. A legrosszabb időben, amikor a sürgős megoldást váró problémák tömegesen sorakoznak fel. Hogy csak néhányat említsünk, fenyegetően sürgős az új Rókus-kórház megépítése, mert enélkül már az uccára kerülnek a betegeink, a halálsorompók ügyének végső elintézése, mert fölülről már úgyis azzal vádolják a városházát, hogy ezzel, a főváros lakossága igen tekintélyes része által követelt reformmal félesztendeje amerikázik. Itt van a beruházó kölcsön felvétele, aminél csak maguk a beruházások, az elektromosművek, a gázművek és a vízvezeték rekonstrukciójának megkezdése sürgősebb. Szinte nem is kell említeni, annyira benne van a köztudatban, hogy már napok alatt kellene dönteni a HÉV megváltása és a bánhidai centrálé ügyében is. De mindezt és — hozzávéve még a strand- és népfürdőket, az új iskolákat stb. — hogyan oldjuk meg, ha a tanács szentimentális órákat él és saját sorsán kesereg?

Ne feledjék az urak, hogy a munkanélküliség, a gazdasági pangás megoldása ma még teljesen és kizárólag az ő kezükben van. Végre pedig az sem lehet közömbös a számukra, hogy az új törvényhatósági tanács milyen emlékekkel kezd majd munkához. Jó szívvel, vagy neheztelve gondolnak-e majd az egykori teljhatalmú tanácsra, amely utolsó hónapjaiban hősiesen dacolt saját érzelmeivel, vagy átengedte magát az apátiának?

JÖN A NAGY REFORM

Kozma Jenő dr. ismerteti az új fővárosi törvény életbelépése után történendőket

A képviselőház befejezte a fővárosi reform vitáját. *Scitovszky* Béla belügyminiszter, aki heteken át állott a leghevesebb pergőtűz középpontjában, mindvégig erélyesen megvédelmezte álláspontját, úgyhogy a törvényjavaslat — lényegtelen módosításokkal — eredeti elgondolásában emelkedik törvényerőre. Hátra van még a felsőházi vita, de már most sem kétséges, hogy a fővárosi törvényjavaslat további sorsának alakulásában meglepetések nem következhetnek be.

Ezek után fölmerül a kérdés: milyen következményekkel fog járni a fővárosi reform megszavazása a városházi adminisztráció működésére.

Kozma Jenő dr.,

akit ebben az ügyben megkérdeztünk, a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— A felsőség nyilvánvalóan még április havában letárgyalja a fővárosi törvényt. A szentesítés május elejére várható. Mihelyt az államfő a törvényt kihirdeti,

megkezdődhetik az új választói névjegyzék összeírása.

Ez a munka egy hónapig tart. A választójogi feltételek ugyanazok, amelyeket az előbbi törvény állapít meg, a jelenlegi összeírásnál a hatévi helybenlakás kellékének fennforgását fokozott felelősséggel kell megállapítani. A nyári szünet alatt megtörténhetik az összeírt anyag feldolgozása, el lehet intézni a panaszokat, sőt szeptemberben már *a közigazgatási bíróság is meghozhatja döntését.* Ez azt jelenti, hogy *októberben már jogerőre emelkedhetik az új névjegyzék,* tehát a választásokat novemberben meg lehet tartani. Annyi bizonyos, hogy

ebben az esztendőben feltétlenül összeül az új törvényhatósági bizottság,

ami annál inkább is kívánatos, mert *ezzel a törvényhatósági bizottsággal már komoly munkát végezni nem lehet,* hiszen a fővárosi reform életbelépését illetően valamilyen formában minden tényező érdekelve van.

— A fővárosi reform életbeléptetése *lényeges változásokat fog hozni a törvényhatóság életében.* Az új törvény szellemét minden városházi faktornak alaposan meg kell ismernie. Jól át kell gondolni, jól meg kell tanulni az új törvényt, nehogy az életbeléptetés után fennakadások történhessenek. Egy új törvény csak akkor lehet hatályos, ha a paragrafusokba foglalt rendszerváltozás átmegy a gyakorlatba is. Az adminisztráció vezetőitől függ elsősorban a rendszerváltozás sikere.

— Az adminisztrációt a jövőben is

a polgármester fogja irányítani, de sokkal szélesebb hatáskörben. Az új törvény emeli a felelősségét, de nagyobb hatalmat is ad neki.

A polgármester állapítja meg az ügybeosztást, tőle függ, hogy az ügyosztályokat hogyan szervezi meg és kiket állít az élükre. Teljesen tőle függ, hogy a kerületi adminisztratív szervek élére kiket állít s a központi adminisztráció vezetésébe kiket von be. Joga lesz kicserélni az elöljárókat. Azokat, akik a kerületek adminisztrációjában kitűntek és kiemelkedő eredményeket produkáltak, központi szolgálattételre oszthatja be, vagyis *válogathat a főtisztviselők között.*

— A jelenlegi törvényhatóság *zavartalanul folytatja működését az új választásig.* A jövő évi költségvetést még ez a törvényhatóság állapítja meg. Minthogy azonban az új választásokat esetleg már november közepén kiírják, *az idén a költségvetési előirányzatok összeállításának munkáját gyorsabb tempóban kell lefolytatni.* Az előmunkálatokat már májusban meg kell kezdeni, az egyes ügyosztályok júniusban elkészíthetik költségvetési resszortterveiket, a pénzügyi ügyosztály pedig júliusban és augusztusban elvégezheti a reviziót. Azért

hangsúlyozom e munkálatok gyors lefolytatásának szükségességét,

mert legkésőbb szeptember közepén meg kell kezdeni az 1931. évi költségvetés bizottsági tárgyalását, különben nem lesz elég időnk és *komoly bonyodalmak származhatnak a késedelemből.*

— Nem kétséges, hogy a városházi pártok a hátralévő időt pártpolitikai agitáció céljaira fogják felhasználni. Ez nem okozna különösebb zavarokat, ha nem kellene attól tartani, hogy *a költségvetés vitájában is érvényesülni fog ez a korteskedő hangulat,* ami a jövő évi költségvetés irreális összeállításában juthat kifejezésre. Ha ugyanis a pártok szónokai az agitáció minél eredményesebbé tétele érdekében túllicitálják egymást, a költségvetés kilép normális kereteiből, ami azután azzal a veszéllyel járhat, hogy *a belügyminiszter a közgyűlés által megállapított költségvetést nem fogja jóváhagyni.* Ennek a veszedelemnek az elkerülése céljából *bizonyos pártközi megállapodást kellene létesíteni,* nehogy e korteshangulatnak a költségvetés biztonsága és realitása áldozatul essék.

Kozma Jenő a beszélgetés további során *a dunai hidak* megépítésének az ügyét hozta szóba. Nagy megelégedéssel állapítja meg, hogy *Bud* János kereskedelmi miniszter beváltja ígéretét, amit a hidak megépítésének sürgős előkészítése tekintetében tett. Annyi bizonyos, hogy

még ez év őszén ezer és ezer munkanélkülinek munkaalkalmat fog jelenteni a két Duna-híd megépítése,

sőt a földmunkálatokat esetleg már a nyár folyamán meg lehet kezdeni.

Már a jövő hónapban életbeléptetik a új vámvonalakat

A vámsorompókkal együtt vámszabályzat-revizió is készül

A főváros iparosainak, kereskedőinek, sőt egész városrészeknek őszinte örömére *május első napjaiban véglegesen megtörténik a vámsorompók kihelyezése.* A harminc, sőt ötven évvel ezelőtt megállapított régi vámvonalon már évtizedekkel ezelőtt túlnőtt a milliós város és nem egy helyen az a kirívó és lehetetlen állapot következett be már hosszú évekkel ezelőtt, hogy

a városi vámsorompók belterületen voltak és a vámvonalak közigazgatási kerületeket szeltek ketté.

Így volt például az I. és X. kerületben. Ha valaki a Kelenföld külső részéről valamilyen vámköteles holmit akart behozni a kertjéből a Horthy Miklós útra, vagy Kőbánya egyik uccájából a másikba, *vámot kellett utána leróni.* Kellemetlen ácsorgásokat okozott a villamoskocsik vizsgálata, a kocsik és járművek feltartóztatása, de ettől eltekintve, a vámszedés e módja helytelen is volt, mert *nem a tulajdonképpeni határon történt.*

A törvényhatósági bizottság közgyűlése már 1927-ben elrendelte a vámsorompók és vámvonalak kihelyezését, ez azonban nem történhetett meg egyik napról a másikra, mert a vámkezeléshez szükséges új épületekről kellett előbb gondoskodni. Az új vámállomások építését már tavaly megkezdték és a munkálatok már annyira közel vannak a befejezéshez, hogy illetékes helyen kapott értesülésünk szerint

a vámsorompók kihelyezése az egész vonalon május első napjaiban megtörténik.

A nagyobb forgalmú útvonalak mentén hídmérleggel, húsvizsgáló szobával stb. felszerelt vámállomások, a kisebb forgalmú utak mentén pedig csak őrhelyek lesznek. A szilárd anyagból készített végleges épületek mellett az ideiglenes épületek egyrésze kovaföldde l kitöltött betonlapokból, másrésze vasból készült, hogy idővel más helyre szállíthatók legyenek. Egyes pontokon ugyanis a vámvonalak vezetése és

a vámállomások helye még nem végleges: ezeken a helyeken állítottak fel transzportábilis épületeket.

A vámvonalak kihelyezésével egyidejűen sor kerül, értesülésünk szerint, *a vámszabályrendelet revíziójára* és a most lassú vámkezelés modern mechanizálására is. A vámvonalak kihelyezésének lebonyolítása és a kihelyezés részletei iránt a pénzügyi ügyosztályban érdeklődtünk, s a következőket tudtuk meg:

— Befejezett dolog — mondotta informátorunk — hogy *a vámvonalak kihelyezése május elején okvetlenül megtörténik,* s ezzel rengeteg panasz és kifogás szűnik meg. Az új vámhatár általánosságban azonos a politikai határral, megszűnik tehát az az abuzus, hogy a főváros lakosságának egy része is vámot kénytelen fizetni.

— Tervbevettük *a vámkezelés módjának reformját is,* hogy a lebonyolítás a lehető legsimábban és leggyorsabban történjék. Bizonyos

mechanizálási módokról folynak tárgyalások, amelyek révén, alkalmas gépek segítségével pillanatok alatt fog megtörténni az egész elvámolási művelet.

— A vámvonalak kihelyezésével egyidejűen sor kerül a *vámszabályzat revíziójára is.* Ennek a kérdésnek a részletei még nem értek meg annyira, hogy nyilvánosság elé kerülhessenek, de annyi már most biztos, hogy

a vámtételek leszállítása is megtörténik valamilyen formában, illetve egységes vámdíjszabást szándékozik bevezetni a főváros.

— Ma ugyanis az a helyzet, hogy az ú. n. száraz vámoknál, ami alatt a bevezető útvonalak melletti vámokat kell érteni, más díjszabások vannak érvényben bizonyos tekintetben, mint a vasúti állomásokon, vagy a dunaparti kikötőhelyeken. Ezt most megszűnik.

— Szó van egy másik jogos kívánság teljesítéséről, *a tranzitó szállítmányok vámmentességéről is.* A szabályrendelet megszerkesztése során egész sor egyéb szempont elbírálására is mód lesz, így *azon kifogások elbírálására is, amelyeket a környékbeli városok szítanak a főváros ellen.* A szabályrendelet-tervezet megszerkesztésénél *értekezletre* hívjuk össze az összes érdekeltségeket és

külön értekezleten ülünk le a vitás kérdések tisztázására és kívánságaik meghallgatására a környékbeli városok és községek megbízottaival.

A szabályrendelet nyers tervezete most készül, de most már rövidesen a törvényhatóság illetékes fórumai elé kerül ez a közigazgatási és pénzügyi szempontból is nagyjelentőségű kérdés.

Friedrich vezér — a mérleg nyelve

Megint új pártvezére van a közgyűlési teremnek. *Friedrich* István kivonult a kereszténypártból és a kis párttöredéket, amely tőle várja Budapest megváltását, párttá avatta, majd zászlót bontott és meghirdette az igazságot. A közgyűlési terem tarka mezeje ezzel megint tarkább lett és valószínű, hogy a temperamentumos új vezér régi szokása szerint megkísérli majd a közgyűlési terem szerinte immár tűrhetetlenül csendes légkörét egy kicsit zajosabbá tenni. *Friedrich* István tehát boldog, mert megszabadult a pártfegyelem „béklyói"-tól, de valószínűleg *Wolff* Károly is jobban érzi magát, mert megszabadult a nyugtalanító tudattól, hogy a saját pártjában ül az ellenzéke. Hogy aztán mi lesz, miként válik be Friedrichnek az a reménye, hogy ő fogja kormányozni a városházát, egészen más kérdés. Majd a jövő mondja meg, hogy mi lesz a szerepe Friedrichnek — „a mérleg nyelvének"?

SZÉKELY és MOTTL
OKL. MÉRNÖK, ÉPITŐMESTER, ÉPITÉSI VÁLLALKOZÓK
BUDAPEST, III., LAJOS U. 92, IV. EMELET.
TELEFON: AUTOMATA 625—78. SZ.

DUNÁNTULI MÉSZ-, TÉGLA- és KŐIPAR RT.
Központ: BUDAPEST, V., GÉZA UCCA 5
Telefon Automata 218—05, 218—06. Sürgönycím: DUNMÉSZ
Szállít: Meszet, mészkövet, bazaltkavicsot. Vállal mindennemű kőfaragó-munkát

SCHIFF MIHÁLY
paszományos-mester, Budapest, IV. Prohászka Ottokár ucca 8. (Félemelet)
EZÜST ÉREMMEL KITÜNTETVE. + TELEFON: AUTOMATA 834-76.
A legszebb kivitelben készítek mindenféle **butorpaszományt,** plimó- (paplan) zsinórt, horgolt rózsát, csillag gombot és gombáthuzást. **Női ruhadiszeket,** bojtokat, rojtokat, öveket, a legprecizebb, művészi kivitelben. Csillárzsinórokat, továbbá selyem- és gyapjúfonal- adjusztálást és minden e szakmába vágó munkát.

Karászek Ferenc
Kazán és tartálygyár Telefón: L. 915—07
Budapest, VI., Váci-út 163

STRASSIL szilikátút az olcsó modernizált makadámut, Siliphalt felületi kezelés teljes portalanitásra
Vegyitermékek Rt. ● Just Kornél mérnök
BUDAPEST, VII. KER., KERTÉSZ UCCA 29. SZÁM

SZOBRÁSZ MŰTEREM ÉS MŰKŐIPARI ÜZEM
Karl Ferenc szobrász
III. kerület, Timár ucca 20 sz.
Telefón: Automata 622—93

BITUMEN ÚTÉPÍTŐ R.T.
Budapest, IX., Ferenc körút 46.

Révész János
cement-, márványmozaik- és műkőárugyár, betonipari vállalat.
Burkoló-, műkő és csatornázási munkák. TELEFON: Ujpest 198.
Központi iroda: UJPEST, ŐSZ UCCA 14.

ÉPITÉSI ANYAGOK
PADLÓ ÉS FALBURKOLATOK
BARCZA DEZSŐ mérnök, építési anyagkereskedő
VII., Erzsébet királyné út 125

FISCHER ÉS HARTMANN
mázolómesterek
Budapest IV, Képíró ucca 3. sz. TELEFON: A. 847-73
Fióküzlet: IX. ker., Tompa ucca 30. szám

ÜVEGFESTÉSZETI ÉS ÜVEGMOZAIK MŰTEREM
PALKA JÓZSEF
Magyarország ezüstkoszorús üvegfestőmestere
Budapest, VIII., Baross-u. 59. Tel. J. 302-28. Alapíttatott 1894

Zumpft István
vasút- és útépitő vállalkozó, kövező mester
Kispest, Rákóczi u. 74. szám

KLEMENT ANDRÁS
Jégszekrények, bor- és sörkimérő készülékek gyára és raktárai
BUDAPEST, VII., KIRÁLY U. 27
az udvarban
Telefón: József 401—10.

BOGNÁR ISTVÁN
ÁCSMESTER
Budapest, X, Gergely u. 69. Telefón: J. 372-48

BOROSJENŐI KÖVET: fagyálló, 7-féle szinben és minőségben rajz után szállit
Budapest VIII, Mária u. 11
Telefón: József 341-91. sz.
MAYER ÉS WÜHRL
OKL. ÉPITÉSZ, ÉPITŐMESTER

SCHEIBER MIKLÓS OKLEVELES GÉPÉSZMÉRNÖK
Központi fütés, vízvezeték és egészségügyi berendezések
Budapest, VII., Vörösmarty ucca 19. Telefón: József 415-98.

KŐNIG JÓZSEF
OKL. MÉRNÖK, ÉPITÉSI VÁLLALKOZÓ
TELEFON: JÓZSEF 424—69.
Budapest, VIII., Baross ucca 98. sz.

Bründl János udvari szállító Egészségügyi műszaki berendezések gyára
Budapest, VII., Péterfy Sándor ucca 34. szám
Központi fütés. — Melegvíz készülék. — Vízvezeték. — Csatornázási- és gázberendezések. — Berendez városoknak vizmüveket, csatornázásokat és derítőtelepeket. — TELEFON; József 515—19.

URIKÁNY-ZSILVÖLGYI MAGY. KÖSZÉNBÁNYA RT
BUDAPEST, V., NÁDOR UCCA 12
TELEFÓNSZÁM: AUTOMATA 212—56
KŐBÁNYAÜZEM: TÁLLYA (Zemplén megye)
SZÁLLÍT MINDENNEMŰ
FARAGOTT ÉS ZÚZOTT KÖVET

PARKETTA
szállítása, mindennemű padozat készítése és javítása.
FRIED és BENEDEK
parkettgyár és gőzfürész
BUDAPEST, VII., RÁKÓCZI ÚT 82.
Telefon: József 133—43 és József 134—17.

DELMÁR BÉLA
okl. mérnök, építőmester
Budapest, VI. Benczur u. 17
Telefon 263-40

KOLLERICH PÁL ÉS FIAI RT.
Budapest, IV., Ferenc József rakpart 21
TELEFÓNSZÁM: AUTOMATA 847-46 ÉS 847-47
Drótszövetek
Drótfonatok, kerítések
Lakatosáruk
Lyukasztott lemezek

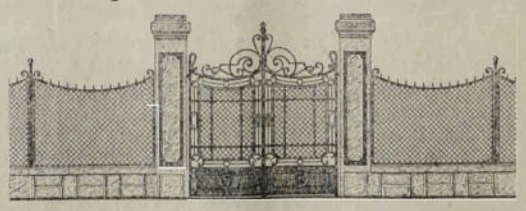

Csak **BRÁZAY** pipereszappant használjon!

HÁROM ÉRDEMKERESZT

A kormányzó *Bethlen* István gróf miniszterelnök előterjesztésére *Ripka* Ferenc főpolgármesternek, *Sipőcz* Jenő polgármesternek és *Szudy* Elemérnek, a miniszterelnökségi sajtóosztály vezetőjének a II. osztályú magyar érdemrendet a csillaggal adományozta. A három kitüntetés a magyar közélet olyan személyiségét érte, akik nemcsak magas rangjukkal, de egyéniségükkel is a legtökéletesebb népszerűséget szerezték meg és akik az alkotó munka terén is vezető egyéniségei a magyar közéletnek.

Ripka Ferenc főpolgármester egész működésével rászolgált a nagyszerű kitüntetésre, de bizonyos, hogy gondoltak azokra a kivételes érdemekre, amelyeket a lelkek békéjének helyreállításával szerzett. A kormányzó tízéves jubileuma hozta ezt a kitüntetést a főpolgármesternek, akinek igen nagy része volt annak a konszolidációnak a megteremtésében, amelynek igazi ünnepe ez a jubileum volt. *Ripka* Ferencet küldte *Bethlen* István és kormánya, hogy a forradalmok és ellenforradalom romhalmazát eltakarítsa a városházáról. Ez a munka a legtökéletesebben sikerült, ami természetes is, amikor *Ripka* Ferenc maga volt a polgári gondolkodás ideális megtestesülése és a társadalmi, meg felekezeti béke helyreállítása olyan ember kezébe került, aki a polgári erények letéteményesének bizonyult. Megteremtette azonkívül azt a politikai pártot, amely a békés alkotó munkát tűzte zászlajára és ez a párt, az *Egységes Községi Polgári Párt* ma már számbelileg is a legnagyobb pártja a közgyűlési teremnek. De az ő legnagyobb érdemei közé tartozik az is, hogy a pártok békéjét is létre tudta hozni. A pártközi konferenciák intézményével lehetővé tette, sőt rendszeresítette a városházán a kompromisszumos kormányzást, de ennek köszönhető az is, hogy idők során a közgyűlési terem viharai is elcsendesedtek és ma már nyugodt megértéssel dolgoznak együtt a pártok a főváros érdekében. A legtöbbet azonban a főváros sorsáért ma *Ripka* Ferenc tette, mert nem lehetett hosszú esztendők óta a fővárosnak olyan kívánsága a kormányhoz, amely kívánságot a főpolgármester közbenjárására meg ne valósított volna. Puritán, polgári tradíciókban nőtt egyénisége sohasem vonzotta magához a magas kitüntetéseket, mostantól kezdve azonban a kormányzó és a kormány bizalmát kifejezendő fényes csillag ékesíti a mellét. A másik láthatatlan, de annál fényesebb csillag a polgárság szeretete, amelyre éppen olyan büszke a főpolgármester, mint az elsőre.

Sipőcz Jenő polgármester a maga szerény, nemes jóságú egyéniségével szintén nem azok közül való, akik a kitüntetésekért esengenek. Annál értékesebb, hogy azt a férfiút, aki a puritánság és jóindulat megtestesítője, méltatták a magas kitüntetésre. Sipőcz Jenőnek is nagy része van Budapest újjáépítésében és főként abban, hogy a polgármesteri szék fényét, intaktságát, magasságát a legvadabb időkben is meg tudta őrizni. A pártpolitika válla emelte őt magasba, de annál nagyobb érdem, hogy *egész* Budapest polgármesterévé tudott lenni, aki ma a közgyűlési teremben pártkülönbség nélkül népszerű és rokonszenves. Alkotásainak legfőbb értékét az adja meg, hogy nehéz és koldus időkben születtek és az időkhöz mérten rendkívüli értékűek.

Szudy Elemérnek tulajdonképpen közvetlen befolyása nincs a főváros sorsára, de az a páratlan jóindulat, amellyel Budapest sorsa iránt érdeklődik, számtalanszor nagyon gazdag gyümölcsöket terem. Szudy miniszteri tanácsos a magyar sajtó népszerű és böles irányítója, ahol csak szerét ejtheti, hathatósan cselekszik abban az irányban, hogy a magyar főváros híre, neve, becsülete az ország határain túl is ismert legyen. Ez a nagyszerű europäer mindent elkövet, hogy Budapestet igazán világvárossá lehessen tenni abban az értelemben, amint azt az ő széles látóköre diktálja. A sajtófőnök, akit a legelső magyar újságírók nagyszerű rendjébe is bele kell sorolni, kitüntetése elsősorban az újságíróknak szerzett örömet.

A VÁROSHÁZI COPF
akadályozza meg a közmunkák megkezdését

A vállalkozók önköltségen alul levő ajánlatokkal jelentkeznek — Becsey Antal a piacépítések elhalasztásáról, az óhegyi telep és az albertfalvai építkezésekről

Megjött a tavasz, de az építkezési tevékenység föllendülése tekintetében — legalább is egyelőre — kevés eredményről lehet beszámolni. Minden bajnak eredendő oka a pénzhiány, aminek az enyhülése csak a miniszterelnök párizsi tárgyalásainak kedvező befejezésétől és az államkölcsön fölvételétől várható. Úgy az állami, mint a fővárosi hatóságok sorra kiadják azokat a közmunkákat, amelyeknek a végrehajtásához rendelkezésre áll a szükséges fedezet, mégis itt-ott bizonyos késlekedések tapasztalhatók, amiket a jelenlegi nehéz közgazdasági viszonyok között nem lehet eléggé kárhoztatni. Ezekről a bürokratikus késlekedésekről beszéltünk

Becsey Antal

bizottsági taggal, az *Egységes Községi Polgári Párt* társelnökével, aki a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Úgy a törvényhatósági bizottság közgyűlése, mint a különböző hatóságok is állandóan a közmunkák sürgős kiadásának szükségességéről beszélnek. Amikor azonban utánajárunk a dolognak és az egyes ügyosztályokban érdeklődünk aziránt, hogy egyik vagy másik közmunka kiadása miért késik, akkor

a félreértés teljes kizárásával lehet megállapítani, hogy a városházi bürokrácia okozza ezeket a késedelmeket.

Megállapítottam például, hogy *a számvevőség két hétig nézi át egy-egy ilyen közmunkának a számadásait* és általában az alakiságok betartása, az ide-oda küldözgetések *heteket vesznek igénybe*. Meg kell azonban említenem egy egész konkrét esetet is, amely a városházi bürokráciának, a közigazgatási copfnak egyik díszpéldánya. Az eset a következő:

— A Fehérvári úton és a Horthy Miklós úton egyesek építkezni akarnak. Az építési engedélyt már megkapták az érdekeltek, erre az egyik városházi ügyosztály megállapítja, hogy az építkezést mindaddig nem lehet megkezdeni, amíg meg nem tartják „a tűztávlati bejárást". Megnéztem, miféle csodabogár ez és megállapítottam, hogy az 1881. évi XLI. tc. 16—20. §-ai úgy rendelkeznek, hogy abban az esetben, ha az építendő ház helye előtt *gőzmozdonyú vasút közlekedik*, akkor meg kell állapítani helyszíni szemle alapján az úgynevezett tűztávlatot. Mindenki tudja, hogy itt soha már gőzmozdonyú vasút járni nem fog. Egy elavult törvény régen elavult és érthetetlen intézkedéséről van tehát szó. Ez így tovább nem mehet. Ilyen közigazgatási copfokat a mai nehéz időkben egyszersmindenkorra kíméletlenül le kell vágni. Drákói rendelkezéseket kell kiadni, hogy

a számvevőségek ne két hét alatt, hanem 48 óra alatt végezzék el a hatáskörükbe tartozó munkát.

Hirdetni munkaalkalmak teremtésének a szükségességét és ugyanakkor ilyen akadályokat gördíteni az építkezők elé — nem méltó a mai súlyos gazdasági helyzethez.

A beszélgetés során kérdést intéztünk *Becsey* Antalhoz az *Erzsébet-sugárút* megépítése ügyében. A következő választ kaptuk:

— Az Erzsébet-sugárút megépítése körül teljes a csend. A jogi problémák megoldása — úgy látszik — nagy fejtörést okoz. A *Fővárosi Közmunkák Tanácsa* hosszas megbeszélés tárgyává teszi, vajjon

külön kisajátítási törvényt kell-e hozni előbb, vagy pedig azonnal meg lehet kezdeni a kisajátítási eljárásokat.

Rakovszky Iván, a Közmunkatanács elnöke, a barátságosabb megoldásnak a híve és azt tartja, hogy előbb meg kell próbálkozni a kisajátítási eljárások megindításával s amennyiben kivételes esetek merülnének föl, amelyeket barátságos úton elintézni nem lehet, *még mindig marad idő törvényhozási döntés kiprovokálására.*

Megemlítjük azokat a híreket is, amelyek szerint a két tervbevett *piacépítkezés* is bizonytalan időre eltolódik. *Becsey* Antal ezeket mondja:

— A közélelmezési ügyosztály el van foglalva az élelmiszer-nagyvásártelep megépítésének az ügyével. Jellemző a mai közgazdasági helyzetre, hogy

több olyan ajánlat érkezett, amely önköltségi áron alul hajlandó megépíteni ezt a nagy intézményt.

A munkanélküliség oly nagyarányú, hogy a vállalkozók képesek még ilyen irreálisan alacsony árakat is fölajánlani. Ez is egyik bizonyítéka annak a régi felfogásomnak az alátámasztására, hogy *a közszállítási szabályzatot reformálni kell.* Előfordult már, hogy *másfélmillió pengős építkezésre hatvanan pályáztak, akik együttvéve bélyegköltségekre, kalkulázási és tervezési költségekre egymillió pengőt költöttek*, vagyis akkora összeget, amelyből az építkezés kétharmadrészét végre lehetett volna hajtani. Sajnos

a Garay téri és a ferdinándtéri piacok megépítése belátható időre lekerült a napirendről,

pedig *ezeknek a közmunkáknak az elrendelése három és félmillió pengőt vitt volna bele a gazdasági élet vérkeringésébe.*

Szóvátesszük azokat a híreket is, amelyek szerint az *óhegyi telep ezer lakóházának a megépítése* is elmarad. *Becsey* Antal ebben az ügyben a következőket mondja:

— Az *óhegyi lakótelep* megépítéséről a kormányzói jubileumot megörökítő törvény intézkedik. Teljes lehetetlenség tehát, hogy ezt a kérdést egyszerűen görögtüzes színjátéknak tekintsük. Tudom, hogy Dréhr Imre államtitkár úr és nyilvánvalóan a népjóléti miniszter úr is a legnagyobb ambícióval

Fővárosi Hirlap
Az Egységes Községi Polgári Párt hivatalos lapja.
*
Előfizetési árak:
fél évre . . . . . 12 pengő,
egész évre . . . . . 24 pengő.

KOVÁCS A. ÖDÖN GÉPÉSZ MÉRNÖK
Budapest, VIII., Bezerédy ucca 8
Telefon: 382 — 93, 408 — 78.
Központi fűtés-, vízvezeték-, csatornalelszerelési vállalata

Összerakható könyvszekrények
rekeszenként minden irányban nagyobbíthatók és pótolhatók.
PRAKTIKUS ÉS OLCSÓ
Lingel Károly és Fiai
Első Magyar Faáru- és Butorgyár.
Budapest, VII. ker., Rózsa ucca 4—6. szám
Kérjük 120 szobából álló állandó kiállításunk megtekintését.

HEBENSTREICH FERENC
okl. kőműves-mester építési vállalkozó
VIII, Kender u. 24
Telefonhívó: 408—50

Fűtés Viz Gáz **Szentgyörgyi és Társa**
Telefon: József 8-97 Budapest VIII, Baross-u. 88

HORTOBÁGYI JUHTÚRÓ
Mindenütt kapható! Termelt:
Orsz. Magy.
TEJSZÖVETKEZETI KÖZPONT

Proczeller Bálint kövező mester
Budapest, X. Korponai u. 11. Tel.: Kőbánya 74-84

Köztisztviselők kedvező fizetési feltételek mellett kaphatnak nyugágyat, függőágyat, sátort és hátizsákot
TELEFON J. 415—07. ALAPITVA 1838-ban
HAUSCHILD ALBERT
Budapest, VII., Károly-körút 15. szám.
Szállít hivatalok részére iratkötőbevodert, por- és padlótörlőruhát.

Gyárak, raktárak, garageok, kórházak, középületek részére
préselt acélajtók
préselt acélkapuk
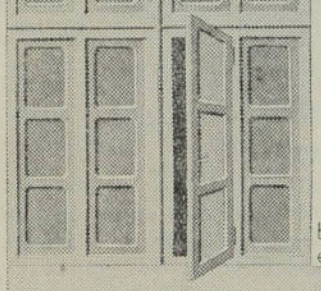
tetszetős-tartós-tűz- és betörés biztos.
haas és Somogyi

GEIRINGER ÖDÖN GÉZA GÉPÉSZMÉRNÖK
műszaki és villamossági vállalat
TELEFÓN: AUT. 874—31
BUDAPEST, IX., LÓNYAY UCCA 54

foglalkoznak e probléma megoldásával. Ismételten történtek kijelentések, hogy azonnal megkezdik az építkezési munkát, mihelyt sikerült rendezni a fővárossal a különböző telekbeosztási, városszabályozási és a közművekkel való ellátást célzó tárgyalásokat. Ha nem volna pénz ennek a most már törvénybe iktatott tervnek a végrehajtására, akkor

egy-két esztendőre függő-kölcsönt kell felvenni, amit a hazai pénzintézetek folyósíthatnak,

mert elvégre a hazai pénzintézetekre nézve sem lehet közömbös, hogy érdekkörükbe tartozó téglagyárak és más ipari telepek foglalkoztatva vannak-e vagy sem. A hazai bankoknak kötelességük, hogy az állam segítségére siessenek. Ha a főváros az ősz vagy a tél folyamán fölveszi a nagy beruházó kölcsönt s ha továbbá — az államnak sikerül a nagy kölcsönt felvennie, akkor ezt az egy-két éves függő-kölcsönt könnyen konvertálni lehet.

Becsey Antal elmondotta még a *Fővárosi Hirlap* munkatársának, hogy

a népjóléti miniszter tervbe vette az albertfalvai telep folytatólagos kiépítését.

Ezen a területen még 420 házat akarnak építeni és ennek az építkezésnek a céljaira *tízmillió pengőre van szükség.* A közművek kiépítésének a tervei már készen is vannak, úgyhogy az építkezés rövidesen megindulhat. A két telepnek: az óhegyi és az albertfalvai telepeknek a megépítése *35 millió pengő értékű beruházást képviselne.* Ez már kétségkívül olyan nagy összeg, hogy *óriási lökést adna a megdermedt építkezési tevékenységnek.*

A benzolgyár felállításával

2400 tonna külföldi benzint fog kiszorítani a főváros és 500.000 pengővel javul a külkereskedelmi mérleg

A gázművek beruházási programjával legközelebb foglalkozik az üzemi bizottság, amely letárgyalja az egész, körülbelül százmillió pengőre rúgó programot, amely a három nagy üzem: *a vízművek, az elektromos- és gázművek fejlesztési munkálataira vonatkozik.*

A *gázművek* fejlesztésével már évekkel ezelőtt foglalkoztak és már akkor hangoztatták a szükségességét nemcsak a most tervbevett óbudai fejlesztésnek, hanem egy újabb, önálló gázfejlesztő telep létesítésének, amely a Ferencváros külső részén lenne felállítandó.

A gázművek most szőnyegen levő 13 milliós beruházási programja négy részre oszlik: Az új igazgatósági palota építésére, az óbudai telep bővítésére, a benzolgyár létesítésére és a csőhálózat fejlesztésére.

Az új igazgatósági székház építése 4.5 millió pengőbe kerül, a budai telep fejlesztésére 6 millió pengőt szánnak, a benzolgyár felállítása 1.4 millió pengő költséggel jár, végül a hálózat fejlesztésére 1,100.000 pengőt kell költeni. A beruházásokra vonatkozóan

Borvendég Ferenc tanácsnok

a következő felvilágostásokat adta:

— Az új igazgatósági épület kérdése már a megváltás, 1910 óta foglalkoztatja a fővárost.

A régi piarista gimnáziumnak e célra való felhasználása *egyáltalán nem alkalmas,* mert amellett a mai Rákóczi úti helyiséget és a Technológiától bérelt helyiségeket *tovább is fenn kellene tartani,* viszont a piarista-ház átalakítása és megfelelő berendezése, helyreállítása *legalább 700.000 pengőbe kerülne,* anélkül, hogy a kérdés végleges megoldást kapna.

— Az óbudai művek legközelebbi bővítése során szükséges a kemence berendezés fejlesztése egy új 20, a benzolgyár létesítése esetén pedig egy új 27 kamarás egységgel, beleértve az előhűtőket, a kátrány és ammoniákvízkezeléshez szükséges berendezéseket, valamint a kokszoltó, tároló és feldolgozó berendezéseket, a barnaszén generátor-telep bővítését, a száraztisztító berendezés bővítését egy 240.000 köbméter gáz tisztítására szolgáló készülékkel, a széntároló és kezelőberendezés bővítését, egy vagónbuktató hidas új raktárépülettel, egy új kokszstelep létesítését a gyáron kívül a fuvartételben és zsákolva való eladás lebonyolítására, végül a gyári vasút vágányhálózatának kibővítését.

— A *benzolgyár* építése a főváros jövedelmeit fokozná jelentékeny mértékben, *nem tekintve a gázszolgáltatás tekintetében való előnyeit.* Nem szabad figyelmen kívül hagyni, hogy a gyár létesítése esetén

évenkint 2000—2400 tonna külföldi benzint tudunk kiszorítani, ami a külkereskedelmi mérleg szempontjából sem jelentéktelen tétel, mert a külkereskedelmi mérleg e réven 500.000 pengővel javulna, s amellett autóvállalataink a mainál jelentékenyen olcsóbb üzemanyaghoz jutnának.

— A gázesőhálózat fejlesztése során szükséges volna a *Tisza Kálmán* térről kiágazóan a *Berzsenyi* uccán, *Rákóczi* úton át a *Sip* uccáig meglevő 500 milliméteres csövet 800 milliméteresre kicserélni, ami által a *Tomcsányi* uccai gáztartóból kerülne nagyobb mennyiségű gáz a Belvárosba. A *Teréz* körúton a *Berlini* tértől az *Andrássy* útig kell új 500 milliméteres főcső, a *Révész* uccai és *Tomcsányi* uccai gáztartók összedolgozásának előmozdítására, s a terézkörúti városrész szükségleteinek kielégítésére. A *Rottenbiller* uccában a *Baross* tértől a *Damjanich* uccáig kell a régi 300 milliméteres csövet 500 milliméteressel kicserélni, a Belvárosban a *Petőfi* Sándor uccán és *Bécsi* uccán végig a *Kossuth* Lajos és *Deák* Ferenc uccák között kell kicserélni a 100 milliméteres csövet 250 milliméteresre, a Belváros szükségletének kielégítésére. A *Király* uccában a *Lövölde* tér és *Erzsébet* körút között, a *Deák* Ferenc tér és *Laudon* ucca között, a *Zichy* Jenő ucca, *Nagymező* ucca, *Ó* ucca, *Kazinczy* ucca, *Nagyfuvaros* ucca, *Mátyás* tér, *Tavaszmező* ucca, *Szűz* ucca, a *Hungária* körúti, az *Üllői* úton a *Haller* ucca és *Thék* Endre uccák között, a *Pálffy* tértől, a *Clark* Ádám térig, a *Várhegy* és a *Vár* keleti lejtőjén levő csöveket kell nagyobb átmérőjűekre kicserélni,

amely munkálatok újabb 20—25 évre nyugvópontra viszik a gázszolgáltatás zavartalanságát.

— Mindezen munkálatok költségeinek évi annuitása nem haladná túl az évi 1,300.000 pengőt, ami *nem elviselhetetlen magas kötelezettség a gázművek számára.*

MARGALIT ANDOR ÉS ÖDÖN
MÉRNÖK-ÉPÍTŐMESTER, VÁLLALKOZÓK
BUDAPEST, I., KELENHEGYI ÚT 11—13
TELEFONSZÁMOK: LÁ 15—14 ÉS 12—8

ROTTER ZSIGMOND
terménynagykereskedő
Budapest, V., Nádor ucca 17. sz.
Telefon: 297-18, 276-94.

Működ- és burkolómunkák, betoncsövek
Budapest, V, Vigszínház ucca 5. Tel.: 298-37 ANDREA Cementárugyár és Építőipari R.T.

AUER J. GYULA
festékáruk raktára. Gipsz, cement, kátrány stb. NAGYRAKTÁRA!
BUDAPEST, VI., Lehel u. 45/a. és Mohács u. 19
Telefon: Automata 157—56

Fal- és padlóburkoló vállalat
KOCH ÉS SZILÁGYI
Budapest, VI., Eötvös ucca 37. szám
Telefonok: Aut. 290—78 és 296—51.

TŰZVESZÉLY ESETNÉL
BIZTOS VÉDELMET NYUJT A
»MINIMAX«
kézi tűzoltó készüléke!
Oltóereje óriási és semmiféle kárt nem okoz. — Kezelése rendkívül egyszerű. Speciális készülékek, autók, motorcsónakok, garázsok stb. részére.
Felvilágosítással szolgál a
MAGYAR MINIMAX R. T.
Budapest, VI., Rózsa ucca 85 (saját ház). — Tel.: Aut. 237-31

Hantos Testvérek rt
festő, mázoló és tapétázó iparüzem
Budapest VI, Horn Ede ucca 5
Telefonszám: Automata 194—51 és 185—23

KŐSZÉNBÁNYA 'S TÉGLAGYÁR TÁRSULAT PESTEN,
(DRASCHE)
BUDAPEST, V., KLOTILD UCCA 3.
TELEFON: AUTOMATA 255—54, 255—55 és 255—56.

13
Szerencsétlen szám?
Nézze meg a Budapesti Hirlap április 13-iki számát és meglátja, milyen
szerencsés szám!

MAYER OTTÓ egészségügyi berendező központi fűtés, szellőztetés és fürdőberendezési vállalata. Épület- és díszmúbádogos, légszesz, vízvezeték, csatornázás és szivattyú berendezési telepe. Budapest, VII, Barcsay u. 9. Tel J. 360-70

RELLA N. és UNOKAÖCCSE
Építési Vállalat R.-T.
Budapest, VIII, Népszinház ucca 13
Telefonszámok: József 436—52 és József 436—53.
Magas- és mélyépítés, vasbetonépítés, HERBST FÖDÉM az egész világon elterjedt és és legolcsóbb vasbetonfödém

Worthington szivattyúgép r.-t.
Budapest, V., Váczi-út 4.
Telefonszám: 222-10.
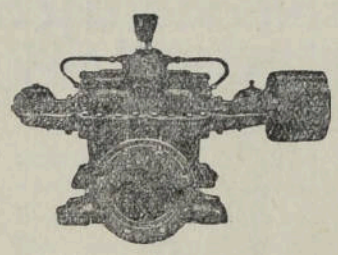
Sürgönycim: Duplex.
SZÁLLIT:
Gőz-, centrifugál-, turbina-, erőmű- és vácuumszivattyúkat, minden célra és teljesítményre. — Benzinmótorokat. — Hűtőtornyokat. — Kondenzációs berendezéseket. — Autómosógépeket.

MÉRNÖKI SZAKÜZLET
A „GAMMA" FINOMMECHANIKAI GÉPEK ÉS KÉSZÜLÉKEK GYÁRA R. T.
ELADÁSI OSZTÁLYA
Budapest, IV., Múzeum körút 41.
TELEFÓN: AUT. 860-96. □ TELEFÓN: AUT. 860-96.

DONA DÖME ÉS TÁRSA
PAPIR ÉS IRÓSZEREK GYÁRI RAKTÁRA
a „PAPIRMALOM"-hoz
Tel.: Aut. 877-15
Alapítva 1790-ben
Budapest, IV., Aranykéz ucca 6

Morbitzer Nándor építész és építőmester
Budapest, VIII, Üllői-út 66/b.
Telefon: József 310—90.

Saját érdekében tekintse meg
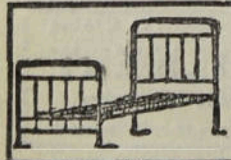
HIKKER réz-, vasbutorgyár
készítményeit. Ágybetétek, gyermekkocsik, ágynemüek, paplanok és legujabb kivitelü kerti butorok gyári árban. Mintaraktár: VII., Dohány ucca 22. (Arkád bazár). Gyár: VII., Holló ucca 5.

Emeletráépítés és kényszertársulás

Írta: VÁKÁR P. ARTHUR dr.
v. miniszteri biztos, kormányfőtanácsos

A *Fővárosi Hirlap* április 2-i számában foglalkoztam a lakásszaporítás problémájával és általánosságban reámutattam arra, hogy amikor a háztatarozás kérdése napirenden van és sürgősen aktuálissá vált, akkor ezt az aktualitást össze kell kapcsolni a belterületi lakásszaporítással, amit olymódon kell végrehajtani, hogy a legkisebb költséggel a legnagyobb lakásszaporítás éressék el.

Régóta figyelem az e tárgyban folyó vitát, de figyelem a vita mellett kicsapódó jelenségeket is s azt látom, hogy ha az eredeti bajok mellé nem csatlakozott volna a munkanélküliség problémája, akkor is meg kellett volna oldani az 1—2—3 szobás lakásokból álló lakásszaporítás kérdését. Ma, a statisztikai kimutatás szerint 66.867 családfőnek nincs főbérleti lakása. Ennek a számnak dandárját az *új existenciák és az öreg szülők teszik*, akik a viszonyok parancsa folytán egy lakásba húzódnak meg, mert külön-külön nincs módjukban megfizetni az új lakások magas bérét. Azok, akiknek hivatala, kenyérkeresete a város belterületén van, nem szívesen mennek a perifériára, mert ma már „az idő pénz" és a közlekedés súlyosan terheli a magánháztartást.

A külső perifériákon végrehajtott tömegépítkezés könnyen válhat a társadalmi elégedetlenség melegágyává s az ilyen zárt-területeken élő, szociális küzdelmet folytató egyed, — könnyebben hajlik a nyugtalanság felé. Nem vonatkozik ez a megállapítás azokra, akik önként vállalják a külterületeken, családi házakban, vagy éppen a szomszédos városokban és községekben való lakást. A mai közlekedési viszonyok mellett s mindaddig, amíg amerikai méretűvé nem válik a magyar ember élete, amikor majd saját autójával jöhet be hivatalába, vagy munkahelyére, addig ezeknek az *„aranjuezi" napoknak* is meg vannak a maguk napfoltjai.

Én, a *Fővárosi Hirlapba* április 2-án írt közleményemben a tatarozással kapcsolatban megejtendő emeletráépítésben láttam azt a remediumot, amely a 66.867 főbérleti lakásból aránylag rövid idő alatt, kevesebb költséggel, a legnagyobb számú modern kislakást tudja termelni.

1920-ban az akkori nyomorúságos lakásviszonyok kényszerítő hatása alatt, mint az Országos Menekültügyi Hivatal miniszteri biztosa, javaslatot tettem felettes hatóságomnak, hogy a lakásokban lévő iroda- és üzlethelyiségek bérlői kényszertársulás útján üzletházak építésére szoríttassanak. A népjóléti minisztérium kimutatást készíttetett a lakásokban lévő iroda- és üzlethelyiségekről s ha nem is épültek belterületi iroda- és üzletházak százszámra, kb. 10 százalékos lakásszaporítás mégis el volt érhető.

Az emeletráépítésről így elmélkedik egy szakember: „Az emeletráépítés olyan, mint a cipőtalpalás, mert amint a cipőnél a régi felsőrész hamarabb tönkremegy, mint az új talpalás, vagy a fejelés, ugyanúgy az említett ráépítéseknél is tovább tart az új emeletrész, mint a régi és az alatta meghúzódó falak." Minden hasonlatban van valami igazság, de legtöbbször, a jovialitás, az igazság kárára, túlteng. Itt is úgy vagyunk, mert a „szakember" elfelejti, hogy sem alkalmatlan cipőt, sem *alkalmatlan házat nem lehet — megfejelni. Mindent, okos körültekintéssel és helyes mérlegeléssel!*

A város belterületén összeszámláltam olyan 500, jól épített, közművekkel ellátott, modern, az építési útvonalban fekvő házat, amely nemcsak elbírja, de követeli az emeletráépítést. Mert *sok helyen*, nemcsak a lakásszaporítás, de *a városesztétika is követeli az emeletráépítést.* Amennyire *káros*, vagy *unalmas az egyvonalúság*, épp annyira *üdvös és esztétikus az, ha az összhangot sértő tűzfalakat eltüntetjük.* Csak nyitott szemmel végzett sétát kell tennünk a fővárosban és az unesztétikus tűzfalak egész sorát fogjuk feljegyezni, amelyek könyörtelenül eltüntetendők.

1926-ban, a napilapok hasábjain egy gondolatot vetettem fel és pedig az Országház téren, a mai Kossuth Lajos téren, az Andrássy-szobor szomszédságában, — még ma is beépítetlenül álló telektömbön — *a Képviselői Otthon felépítésének gondolatát.* A tervet kapcsolatba gondoltam hozni az *Idegenforgalmi Centrummal* s élénken emlékszem, hogy *amikor a tervet legilletékesebb helyen bemutattam, azon volt az első válasz: „Csakhogy egyszer eltűnnek az Országház körül éktelenkedő tűzfalak!"* A terv nem valósult meg, mert bizonyos személyeknek az Idegenforgalmi Centrum nagyon szem előtt (?) lett volna. A tűzfalak ma is ott éktelenkednek. *Az Idegenforgalmi Centrum pedig még ma sincs megépítve.*

A Lánchíd pesti oldaláról Buda felé haladva, a Lánchídfőnél látjuk a Községi Takarékpénztár kétemeletes palotáját. Hátterében és oldalán tűzfalak éktelenkednek. Külső emeletráépítéssel és belső manzard kiképzéssel két emelet volna építhető a sarokpalotára. A népjóléti ellenpalotája a Fő utca 2. szám alatt szintén emeletráépítésre vár. Ha Buda felől megyünk át a Lánchídon, a Dunapalota és a Kereskedelmi Bank között egész sor kétemeletes ház vonható be az emeletráépítés diszkussziójába, de egyben rettenetesen *éktelen tűzfalaktól* is megszabadulhatunk ezekkel az emeletráépítésekkel.

Mult év október havában élénk eszmecsere tárgyát képezte az a gondolat, hogy nem lehetne-e a fővárosi építkezést *nyereménykötvények kibocsátásával* forszírozni és megoldani? A terv, a tabáni építkezésekkel kapcsolatban vetődött fel s úgy emlékszem, hogy a Főváros Tanácsa és a Közmunkák Tanácsa 50 bérpalota területét koncedálta is már erre a célra, hogy azonban azóta hová fejlődött ez az ügy, vagy milyen akadályba ütközött, nem tudom. Az emeletráépítés útján elérhető lakásszaporítás problémáját azonban nemcsak a nyereménykötvénykibocsátás megoldásával vélem megoldhatónak.

Kényszertársulásra gondolok s a kényszertársulás alanya helyesen konstruált jogi formák között: a háztulajdonos, a bérlő a főváros és az állam volna.

Háromszáz belterületi házat véve alapul és átlag 2—2 emeletráépítést kontemplálva, épületenként 30 darab 1—2—3 szobás lakást termelve, *háromszáz épületen 9000 lakást építhetnénk.* A középarányos kétszobás lakást véve alapul, — alépítmény és tetőszerkezet nélküli építkezésről lévén szó, — egy kétszobás lakás építési költsége 10—15 ezer pengő beruházást igényel.

Következőkben a kényszertársulás metódusait és lehetőségeit tárgyalom s mint első közleményemben ígértem, a személyfelvonóüzem általánossá tételéről és hasznosításáról való elgondolásomat ismertetem.

Csak ez a cső adhat tiszta zenét

Ez a cső lehetővé teszi az élethü és hangerős visszaadást.
Ha Ön sulyt helyez a tiszta és zavartalan vételre, ha a leghalkabb suttogásból egyetlen szót sem akar veszíteni, ugy használjon
B 443
PHILIPS CSODACSÖVET

PHILIPS RADIO

PHILIPS

B 443 CSODACSŐ

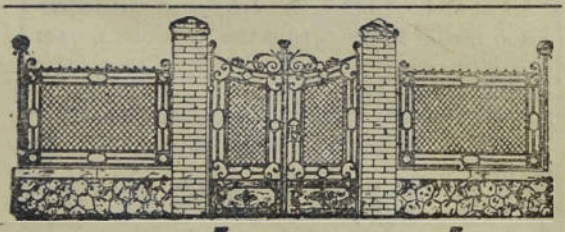

VASS ÉS KOVÁCS
SODRONYFONAT-, KERÍTÉS-, ÁGYBETÉT- és VASBÚTORGYÁR
Budapest, II., Fő ucca 48
Telefón: Aut 517-87 Telefón: Aut. 517-87

WEISZ MIHÁLY
mérnök, építési vállalkozó, csatorna- és mélyépitő
Balaton ucca 2. Telefon: 257-66

Sárközi József és Sarló László
okl. építész, építési vállalkozók
Budapest, V. ker., Akadémia ucca 14
Telefón: Autómata 136—04. szám

METZGER NÁNDOR
géperőre berendezett asztalosüzeme
Budapest, I., Farkasrét, Hóvirág ucca 14

RUFIÁN ISTVÁN egészségügyi berendezési vállalat
BUDAPEST, VI, KMETTY UCCA 7
Iroda: VI, Szinnyei Merse ucca 10. Telefon: L. 966-25

Magyarország aranykoszorús mestere
SZLEZÁK LÁSZLÓ
harang- és ércöntöde, harangfelszerelés és haranglábgyár
BUDAPEST, VI., Frangepán ucca 77. szám
Telefon: Aut. 913-53

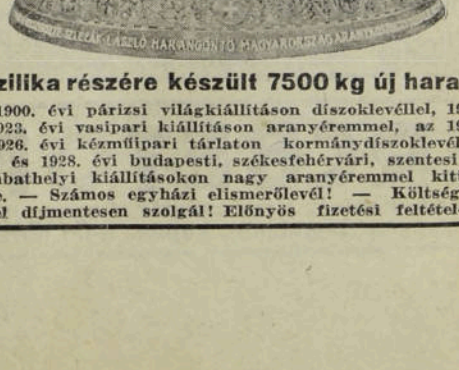

Bazilika részére készült 7500 kg új harang
Az 1900. évi párizsi világkiállításon díszoklevéllel, 1921. és 1923. évi vasipari kiállításon aranyéremmel, az 1925. és 1926. évi kézműipari tárlaton kormánydíszoklevéllel, 1927. és 1928. évi budapesti, székesfehérvári, szentesi és szombathelyi kiállításokon nagy aranyéremmel kitüntetve. — Számos egyházi elismerőlevél! — Költségvetéssel díjmentesen szolgál! Előnyös fizetési feltételek!

Csütörtökön tanácsülés elé kerül a Rókus-kórház tervpályázata

Szerdán ül össze a zsűri

A nagyközönség feszült figyelemmel várja hónapok óta az új Rókus-kórház fejleményeit. Az első pillanatban nagy lendülettel induló ügy azonban az utóbbi időben egészen ellanyhult, látszólag megfeneklett, a kiküldött zsűri összehívása egyre késett, ami legújabban, szokás szerint, *már különböző kombinációkra is alkalmat adott.*

Örömmel állapítjuk meg, hogy *egyik kombináció sem bizonyult valódinak,* mert a késedelem egyik oka az volt, hogy a zsűribe meghívott testületek és intézmények részben megkésve delegálták képviselőiket, másrészt arra vártak, amíg a középítési ügyosztály mérnökei műszakilag feldolgozzák azt a tervezetet, amelyet orvosi szempontok szerint *Borszéky* Károly dr. egyetemi tanár, a Rókus-kórház igazgató-főorvosa készített az igazgató-főorvosok értekezletének meghallgatása után.

De volt egy be nem vallott, azonban tényleg lappangó harmadik ok is, ami a késedelmet fűtötte: a *főváros még mindig tájékozatlan volt a kormány álláspontjáról az anyagi hozzájárulás kérdésében.* Időközben azonban ez a kérdés is tisztázódott és

újabb hivatalos kijelentések támasztották alá Vass József dr. népjóléti miniszternek azt az előbbi ígéretét, hogy a kórházépítési programot a legmelegebben támogatni kívánja és hajlandó tárcája terhére a költségek felét vállalni. Ugyanezt az álláspontot foglalja el a belügyminiszter is,

úgyhogy az állami hozzájárulás kérdése többé *nem kétséges,* sőt nines kizárva annak a lehetősége sem, hogy

a kincstár nagyobb összeget előlegez későbbi részletekben való visszafizetésre a fővárosnak, hogy az építkezésnek semmi akadálya ne legyen.

Sipőcz Jenő dr. polgármester a *Rókus-kórház zsűri-bizottságát szerdán délutánra összehívta, csütörtökön pedig már a tanács elé kerül az új Rókus ügye.*

Beavatott helyről

szerzett értesülésünk szerint — amennyiben az építkezési bizottság más álláspontot nem lesz — a tanács a legközelebbi időben, — már csupán napokról, legfeljebb hetekről lehet szó —,

kihirdeti az új, 1600 ágyas Rókus-kórházra a nyilvános tervpályázatot.

A *pályázati hirdetmény* tervezete már készen van és lényegében a következőket tartalmazza:

A nyilt tervpályázat a VIII., Tisza Kálmán tér, Dologház ucca, Fiumei út és Légszesz ucca között elterülő s a vele szomszédos Dologház ucca 3. szám alatti telken megépülő új szent Rókus-közkórház tervezésére vonatkozik. A pályázaton minden kamarai építészmérnök és a kamara által arra jogosított egyén résztvehet. A terveket 1:200 léptékben kell elkészíteni, a következő részletezés szerint: *a)* az eltérő emeletsorokról egy-egy alaprajz, *b)* annyi homlokzati terv és *c)* annyi metszet rajz, amennyi a tervek megértéséhez szükséges, *d)* a telkek beépítési módját feltüntető helyszínrajz 1:500 léptékben, *e)* egy távlati kép a helyszínrajzon megjelölt helyről és magasságról nézve (a kép nagysága 60×100 cm-nél nagyobb nem lehet), *f)* rövid műleírás és köbtartalom számítás, a számítás módját feltüntető vázlatokkal, melynél a beépített térfogatot a pince, illetve alagsor padlójától a főpárkány felső széléig kell számítani. A bírálóbizottság, melynek határozata végérvényes, a beérkezett pályaművek elbírálását a legrövidebb idő alatt befejezi, az eredményt a döntés után azonnal kihirdeti és a pályadíjakat 8 nap alatt, az igazolt díjazottnak kifizeti. A díjazott és megvásárolt tervek a főváros tulajdonába mennek át, de azok csakis ennél az építkezésnél használhatók fel.

A pályadíjakat eredetileg 60.000, 40.000 és 20.000 pengőre tervezték, ez a megállapítás azonban *még nem végleges,* sőt valószínűen változást szenved, mert az a felette helyes felfogás alakult ki, hogy

a pályadíjakra szánt 120.000 pengőt arányosabban megosztva, szaporítani fogják a pályadíjak számát.

A zsűri a következőképpen alakult meg: *Sipőcz* Jenő dr. polgármester elnök, *Buzáth* János dr. alpolgármester h. elnök, *Némethy* Béla tanácsnok, a közegészségi és közkórházi, *Solty* Lajos tanácsnok a középítési, *Csármann* Ferenc tanácsnok a városrendezési ügyosztályok vezetői, illetve ezek helyettesei, *Korb* Flóris, *Zigler* Géza, *Petrovácz* Gyula, *K. Császár* Ferenc a középítési bizottság tagjai, *Csilléry* András dr., *Wellisch* Andor, *Horovicz* Gábor, *Rosenák* Miksa dr., *Klár* Zoltán dr., *Takáts* István dr., *Grosch* Károly, *Berkes* Jenő dr., *Körmöczy* Zoltán dr. a közkórházi bizottság tagjai, *Scholtz* Kornél dr. államtitkár és *Medgyessy* Gyula főmérnök a népjóléti minisztérium kiküldöttei, *Noszlopy* Kálmán min. tanácsos és *Bernáth* Győző osztálytanácsos, a kereskedelmi minisztérium delegátusai, *Szabó* Sándor dr. ny. székesfővárosi tiszti főorvos, az Országos Közegészségi Tanács tagja, *Kertész* K. Róbert államtitkár és *Wargha* László műszaki főtanácsos, műegyetemi tanár, volt városrendezési szakértő, az országos képzőművészeti tanács nevében, az Országos Orvosszövetség részéről *Ritoók* Zsigmond dr. egészségügyi főtanácsos, kórházi igazgató-főorvos és *Tanárky* Árpád dr. egészségügyi főtanácsos, a Magyar Mérnöki Kamara megbízottja: vitéz *Lászay Fritz* Oszkár és *Schmitterer* Jenő, a Magyar Mérnök- és Építész-Egylet részéről: *Hüttl* Hümér műegyetemi tanár és *Jablonkay* Ferenc építész, a Magyar Mérnökök és Építészek Nemzeti Szövetsége nevében *Schodits* Lajos felső építőiskolai igazgató, *Schulek* János, *Csordás* Elemér dr. tiszti főorvos, *Gerlóczy* Zsigmond dr. egyetemi tanár, központi kórházigazgató, *Borszéky* Károly dr. egy. tanár, a Rókus-kórház igazgató főorvosa, *Ábrahám* Károly a Rókus-kórház gondnoka, *Salamon* Géza tanácsjegyző, a közegészségi ügyosztály h. vezetője, *Szinte* László műszaki tanácsos.

A tervpályázat határideje természetesen ezidőszerint még ismeretlen, de annyi bizonyos, hogy

öt hónapnál kevesebb nem lehet,

ami annyit jelent, hogy *október előtt kerülhet csak sorra, a legjobb esetben, a döntés és a kiviteli munkálatokra vonatkozó versenytárgyalások meghirdetése.*

Ha minden símán megy a maga útján és az ősz kedvező lesz, nincs kizárva hogy *még ebben az évben megkezdhetik az új kórház föld- és rendezési munkálatait,* de a jövő tavasszal mindenképpen megkezdik az új Rókus építkezését.

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros tanácsa nyilvános versenytárgyalást hirdet a IX. kerület, Gyáli-út 1. sz. alatt épülő közegészségügyi és bakteriológiai intézet **fabútormunkáira.**

A hivatkozott hirdetésekben közölt módozatok szerint a leteendő bánatpénz összege az ajánlati összeg 2 százaléka.

A vonatkozó költségvetési kiírás nyomtatványai ívenként —.50 P-ért kaphatók 1930. évi április hó 4-től kezdve naponta délelőtt 11—1 órák között a székesfővárosi tanács II. (középítési) ügyosztályának IV., Központi városháza, III. em. 342. számú szobájában.

A rajzok, tervek és minták megtekinthetők és a szükséges felvilágosítás megszerezhető Rottmann Elemér (VIII., József körút 67.) tervező műépítésznél vagy Szinte László műsz. tanácsos előadónál, a Központi városháza, III. emelet, 315. ajtó alatti hivatalos helyiségben.

Az ajánlatok 1930. **évi április hó 22-én (kedden) délelőtt fél 10 óráig** a tanácsi II. (középítési) ügyosztály III. emelet, 350. számú szobájában adandók be. Az ajánlatok ugyanazon a napon, ugyanazon tanácsi ügyosztály üléstermében (III. emelet, 354. szám) 10 órakor fognak nyilvánosan felbontatni.

Budapest, 1930. évi április hó 3-án.

A székesfőváros tanácsa.

STERN EMIL Telefon: Aut. 906-48
ÚT-, CSATORNA- és MAGASÉPÍTÉSI SZERSZÁM- ÉS MŰSZAKI ÜZLET
BUDAPEST, V., VISEGRÁDI U. 32.

KOSZTELÁN MIKSA
MŰSZAKI ÉS OLAJ NAGYKERESKEDŐ
Telefon: Aut. 287-19. **BUDAPEST,** *VI., Eötvös u. 23/b.*

SCHUSZLIK AGOSTON
FESTŐ- ÉS MÁZOLÓ M.
BUDAPEST
Telefon: Aut. 505-33.
Lakás: II, Kapás u. 36.
Műhely: II, Tölgyfa u. 8.

SEBESTYÉN SÁNDOR
asztalosmester, irodaberendezési vállalata
Budapest, VII. Hajtsár út 135. — Telefon: Zugló 60—89

ÁNGYÁN GYULA
épület, gép- és műlakatos, autógénhegesztő
BUDAPEST, VII., MIKSA-U. 9. Tel. J. 335-71

„IDEÁL" PAPLANGYÁR
SÁNDOR M. FERENC
BUDAPEST, IV, KAMERMAYER KÁROLY UCCA 1
Állami, városi és közintézmények szállítója

Textilipari Feldolgozó és Értékesítő Szövetkezet
Budapest, VIII., József-körút 49. szám
Telefon: József 439—91. sz.

TOST és MOLNÁR
kereskedelmi és tájkertészet
TELEFON: JÓZSEF 396—36
BUDAPEST, VII., Erzsébet királyné út 39
TÁJKERTÉSZET
TERVEZÉS és KIVITEL
FAISKOLAI CIKKEK
gyümölcs- és díszfák, gyümölcs- és díszcserjék, szőlőojtványok, rózsák, évelők és minden más a kertészethez tartozó anyagok.
ELSŐRENDŰ MINŐSÉGBEN

ÉRCBETON
Rozsdamentes. Nem csúszik. Legnagyobb szilárdság. Legkisebb kopás. Nem porzik.
KÁRMÁN és FAZEKAS
okleveles mérnök — építőmester
IX. KERÜLET, KÁLVIN-TÉR 7. SZÁM
Telefon: Automata 851—43.

WIHART FERENC
• ÉPÍTÉSZ ÉPÍTŐMESTER •
BUDAPEST, VII., COLUMBUS UCCA 33. sz.
TELEFON: JÓZSEF 350-97

BÖHM GYULA
útépítési és kövezési vállalkozó
ÚJPEST, Tavasz u. 7
Telefon: A. 944-52

ZIMMERMANN ÉS LOVÁSZ
TAPÉTARAKTÁR, MENNYEZETDÍSZ-GYÁR — FESTŐK ÉS DÍSZÍTŐK
Telefon: József 424—81 Budapest, VII., Almásy-tér 16

Alapítva 1904. **„HUNNIA"** Alapítva 1904.
MAGYAR GÉPTÖMÍTŐANYAG GYÁR RT.
Saját gyártmányú géptömítőanyagok, tömítőlemezek, autófék és kuplungbetétek
— MŰSZAKI NAGYKERESKEDÉS —
TELEFON: AUT. 281—48. BUDAPEST, V, SZEMERE U. 2.

NYITRAY JÁNOS
hatóságilag eng. villanyszerelő és mechanikai vállalata
VII., CSÁNYI UCCA 6.

KASZIMIR FERENC
ÉPÜLET- ÉS BÚTORASZTALOSMESTER
TELEFONHIVÓ: L. 906—23
BUDAPEST, V, TISZA UCCA 18

Kórházi, intézeti és tömegélelmezési konyhaberendezések
MAYER HERMANN és HIRSCHLER
BUDAPEST, VI., TERÉZ KÖRÚT 48. SZÁM.
ELSŐRENDŰ HŰTŐGÉP
KÉPVISELET: **ESCHER-WYSS & Co. ZÜRICH-LINDAU**

Ifj. Helfenstein Károly
Budapest, VI., Jász ucca 77. Telefon: Lipót 913-64.
Kövező-mester és útépítő-vállalkozó.

FLIEGL BÉLA bádogosmester
Telefon: J. 435-07 Budapest IX, Liliom ucca 33. Telefon: J. 435-07
Készít épület-, díszműbádogos munkákat és higiénikus fürdőkádakat, légszesz, víz, gőz, csatornázás, szivattyuk, kutak szerelését, angol klozetteket és egészségügyi fürdők berendezését.

Minden szombaton
HETI UJSÁG
Falus Ferenc szenzációs riport-lapja
Ára **40** fillér
MINDENHOL KAPHATÓ!

BIRÓ LÁSZLÓ
ÁCSMESTER
BUDAPEST, X., KOLOZSVÁRI UCCA 9.

LUTZ TOP-LÁKKOK-FESTÉKEK LAKKOK ELISMERT LEGJOBB MINŐSÉGBEN
TELEFON: JÓZSEF-93-46
Lutz Ede és társa LAKK- ÉS FESTÉKGYÁR R.T.
BUDAPEST-VII. ÖRNAGY-UTCA 4. SZÁM.

Amíg városatya lettem...

György Endre önéletrajzgyüjteménye a budapesti városháza irányítóiról

György Endrének, a kiváló ujságírónak, az *Ujság* fővárosi szerkesztőjének ez már a második könyve, amely komoly céljával és szellemes újszerűségével egész kivételes feltűnést keltett azokban a körökben, amelyek oly meleg szeretettel viselik szívükön ennek a városnak sorsát, mint éppen a szerző: *György* Endre.

„*A pesti városháza*" volt a címe a két évvel ezelőtt megjelent első könyvnek, amelyben az élesszemű, gyors átlátású ujságíró pillanatfelvételeiben örökítette meg a városháza porondjának harcosait. Derüs és többnyire jóindulatú torzítással beállított képek voltak ezek, amelyek éppen ezért mindennél karakterisztikusabban világították meg azoknak portréit, akik nekünk, pesti polgároknak sorsát irányítják.

György Endre azonban nem elégedett meg ezzel a maradandó sikerrel. Elhatározta, hogy a valóságban is bemutatja azokat a portrékat, amelyeket inkább csak megéreztünk, mint tényleg megismertünk a ragyogó és derűs karrikatúrákból.

Fényképekkel illusztrált életrajzgyüjteményt szándékozott szerkeszteni. Tisztában volt azonban azzal a ténnyel, hogy az ilyen komoly életrajzok sok esetben még kevésbé hű portrék, mint egy-egy jól sikerült karrikatúra. *György* Endre maga írja műve előszavában, hogy „az ilyen festmény nemcsak magát azt adja, akit ábrázol, hanem egyúttal készítője felfogását, „meglátását", eredeti színkeverését, „széles vagy kevésbé széles" ecsetkezelését is."

Valami egészen újszerű megoldást kellett tehát kitalálni és *György* Endre, a Városháza szellemes *Gyuribandi*-ja ez esetben is megtalálta azt a ragyogó ötletet, amely most, megvalósultan, eredetiségével egész frappáns hatást váltott ki.

Mindenki jól tudja, hogy az önéletrajz mindig érdekes és értékes irodalmi műfaj volt, mert hiszen az önéletrajzon át ismerünk meg valamit a nagy misztériumból: az igaz, való életből. Az üres papírlap előtt őszinték az emberek, szégyenkezés, gátlás nélkül gyónnak, torzításmentesen fotografálnak, amikor rápillantanak multjuk izgalmak hevétől megtisztult, szelíd és az emlékezés derüjével mindig bearanyozott filmjére.

Minden önéletrajz az életismerés nehéz tudományának egy többé-kevésbé értékes gyöngyszeme.

György Endre megragadó koncepcióval megszerkesztett könyvében 310 ilyen gyöngyszem sorakozik fel: 310 autobiográfia, amelynek első bevezetője, *Ripka* Ferenc dr. főpolgármester önéletrajza, rögtön izgalmasan érdekes képekben festi meg a szegény, magáramaradt árvafiú heroikus küzdelmét, amely aztán Budapest első polgárának díszes méltóságáig vezetett.

György Endre múlhatatlan szerkesztői érdeme, hogy az őszinte vallomásoknak ezt az érdekfeszítő sorozatát kigondolta és a természetszerűen torlódó rengeteg elkedvetlenítő akadályt legyőzve, meg is valósította.

Az értékes könyvnek külön jelentősége, hogy, mintegy, monumentumot állít annak az ötven esztendős közgyűlésnek, amely most éli utolsó napjait, hogy sokat kritizált, sokat támadott, de az elmúlás óráiban mégis szeretetteljes emléket hagyó anakronizmusai átengedjék a helyet a korszerű követelményeknek megfelelően átgondolt és törvénnyé emelt új fővárosi közigazgatásnak.

György Endre művének maradandó értékeit szépen akcentuálja az a pazar kiállítás, amellyel *Bíró* Miklós nyomdai műintézete a könyvet megjelentette. Budapest életének irásos dokumentumai egy kivételesen értékes példánnyal gyarapodtak.

Csökkenteni kell a főváros fürdőinek amortizációs terheit

Berczel Jenő dr. alpolgármester nyilatkozik a fürdők deficitjéről és a tömegstrandfürdők építéséről

A *Fővárosi Hirlap* legutóbbi számában a fővárosi fürdők zárszámadásaival kapcsolatosan részletesen ismertettük a fürdők helyzetét. Ezúttal erről a kérdésről dr. *Berczel* Jenő alpolgármestert szólaltatjuk meg, akit megkértünk arra, hogy az elhangzott észrevételekkel szemben fejtse ki a maga álláspontját.

Berczel Jenő dr.

alpolgármester a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— A fővárosi fürdők deficitje nem ítélhető meg a folyó évi mérleg adatai alapján. Minden egyes fürdőnél meg van az a régebbi keletű ok, amely a veszteséget megmagyarázza. A Széchenyi-fürdőnél például a strandfürdőt elkülönítve kell megvizsgálni. Ha ugyanis a strandfürdőt a Széchenyi-fürdő egyéb objektumaitól elkülönítve tekintjük, megállapíthatjuk, hogy

a strandfürdő mérlege nem tartalmaz deficitet

s ha nincs is számottevő jövedelme, ennek oka kizárólag a díjak alacsonyságában keresendő. Ha megépítjük a tömegstrandfürdőket, akkor módunk lesz a nagytömeget levezetni és egyben *módunk lesz a díjak emelésére is. A Széchenyi-fürdőnél a deficitet a népfürdők okozzák.* A régi népfürdők befogadóképessége rendkívül kicsiny volt. Ugy a férfi mint a női medence állandóan zsúfolva volt, ami a helyzetet tarthatatlanná tette. Most azután, hogy megnyitottuk az új modern népfürdőket,

váratlanul megcsappant a látogatottság.

Tudomásul kell venni, hogy *az embereknek nincsen pénzük.* Nemcsak a Széchenyi-fürdőnél csökkent a látogatók száma, hanem általában az összes fővárosi fürdőkben. Ennek oka egyrészt a jelenlegi gazdasági helyzet sivársága, másrészt az a körülmény, hogy ma már az egyszobás lakásokba is fürdőszobát építenek.

— Ami a *Gellért-fürdő* deficitjét illeti, ennek oka az, hogy a főváros ezt az intézményt rendkívül magas amortizációs teherrel sujtja. A főváros maga élvezi az osztendei egyezmény üdvös intézkedését, a kamatredukciót, ellenben

a fürdőkkel a főváros megfizetteti a teljes kamatterheket.

Innen magyarázható, hogy a Gellért-fürdő legutóbbi mérlegében is deficit mutatkozik, ha azonban az amortizációt arányosabban osztanók el, több egymásután következő esztendőre, akkor mindjárt másképen festene a kép. Ezeket a fürdőket a főváros drága pénzért építtette meg és pedig több egymásután következő menzedék számára. Nem méltányos tehát az a felfogás, hogy minden költséget a jelenlegi nemzedék viseljen.

— Budapest fürdőváros jellegének a kidomborítása súlyos áldozatokat követel a közönségtől. Ebből a szempontból is hangsúlyoznom kell azt a felfogásomat, hogy

az amortizáiós terheket könnyebben elviselhetőkké kell tenni a szokásosnál több esztendőre való elosztás révén, különben soha sem lesz annyi pénzünk, hogy Budapest fürdőváros eszméjét megvalósíthassuk.

— A fővárosnak régi baja, hogy különösen a forró kánikula napjaiban nem tud elég üdülési és fürdőzési lehetőséget nyujtani a szegényebb nagyközönségnek. Ezt a hiányt akarjuk pótolni a tömegstrandfürdők megépítésével.

Két ilyen tömegstrandfürdőt fogunk létesíteni: az egyiket a Vizafogó-gátnál, a másikat az összekötő vasúti hídtól délre eső területen.

Az első tömegstrandfürdő tehát a körvasútnak az északi oldalán épül meg és pedig vagy úgy, hogy nyolc-tíz méteres fúrásokat eszközlünk, vagy pedig a Duna mélyebben fekvő régióiból szívjuk ki a medencébe szükséges vizmennyiséget. Az útóbbi esetben a vizet melegíteni kell. A vasúti összekötő hídnál az Elektromos Művek meleg kondenz vizét használjuk fel. Ez azonban nem megy simán, mert itt olyan komplikált csőhálózat van, hogy komoly tanulmányokat igényel ennek a kérdésnek a megoldása már csak azért is, mert hiszen a megmelegített tömegstrandfürdőnek a vizét úgy kell a Dunába távolítanunk, hogy ez a megmelegített víz ne kerüljön vissza a fővárosi Elektromos Művek telepéhez, amely szintén a Dunából kapja a működéséhez szükséges vízmennyiséget. Rendkívül sürgősnek tartom ennek a kérdésnek a tisztázását és általában a tömegstrandfürdők terveinek az előkészítését. Ilyen irányban már kiadtam a szükséges utasításokat és remélem, hogy ha az idén nem is, de jövőre meg lehet már nyitni ezeket a népstrandfürdőket a nagyközönség számára.

HAJNAL IMRE
okl. mérnök, építési vállalkozó
BUDAPEST, I., Attila körút 47. szám
Telefón: Automata 528—64.

HIRSCH LÁSZLÓ
ÚT- ÉS VASÚTÉPITÉSI VÁLLALAT
I. KER. BUDAFOKI-ÚT 22.
TELEFON: JÓZSEF 321—17. SZ.

HOCHSTÄDTER VILMOS
Asztalos- és famegmunkáló-telep
BUDAPEST, IX., ERKEL UCCA 9. ÉS 12.
TELEFÓN: Aut. 855-68 :: ALAPITVA 1888. ÉVBEN

INCZE GÁSPÁR mübutorasztalos
Elvállal lakás-, irodai és üzletberendezéseket saját tervei és adott minta szerint.
Budapest, I., Bertalan u. 22
Telefonszám: Lágymányos 5—13

KAUTNIK JÓZSEF SZOBRÁSZ-MESTER
ÉPÜLET-, MÜKÖ- ÉS STUCKOMUNKÁKRA.
BUDAPEST, IX., BOKRÉTA UCCA 21.

HEVERDLE ISTVÁN
okl. mérnök, építő- és kövezőmester
VIII., Baross ucca 74. Telefón: J. 324-32.

Csatorna-, Út és Beton Építési Vállalat
BENEDIKT MARCEL okl. mérnök
Budapest V, Zoltán ucca 7. Telefón: Automata 204-57

GERA LAJOS FIAI
asztalos munkák gyára
TELEFÓN JÓZSEF 370—20
BUDAPEST, VIII., THÉK ENDRE UCCA 35

BORY ÉS WALTHER
ÁCSMESTEREK, ÉPITÉSI VÁLLALKOZÓK
Rákospalota, Földvári ucca 60. szám
TELEFON: LIPÓT 964—14. SZÁM

MAGYAR UTÉPITÉSI R. T.
V., KOSSUTH LAJOS TÉR 16-17
TELEFÓN: AUTOMATA 230-59 és 121-37
Modern utak épitési vállalata. Készit öntött és hengerelt aszfalt, shett, topeka, aszfaltmakadám és keramit burkolatot

Központi munkásnyilvántartót állít fel a főváros az üzemek számára

A fővárosi üzemi alkalmazottak és munkások nyugellátási kérdésének közeli rendezésével egyidejűen egy másik munkásjóléti reformot is terveznek. Arról van szó, hogy

az összes fővárosi üzemek számára közös munkás-nyilvántartó létesül.

Eddig az volt a rendszer, hogy a különböző fővárosi üzemek és intézmények önállóan, egyénileg végezték a munkásfelvételt és az elbocsátásokat és megtörtént, hogy ugyanakkor, amikor az egyik üzem elbocsátotta a munkásokat, a másiknál hiány volt, *munkásokat keresett*, anélkül, hogy egyik a másik intézkedéséről tudott volna.

Az új nyilvántartó evidenciában fogja tartani az összes intézmények és üzemek munkáslétszámát és szükségleteit. Ha valahonnan munkásokat készülnek elbocsátani vagy valahol munkásokra van szükség, ez a nyilvántartó fog intézkedni és pedig úgy, hogy

egyik helyről a másikra, egyik üzemtől a másikhoz fogja közvetlenül átdirigálni, elbocsátás és ujrafelvétel mellőzésével a szükséges munkaerőket.

Az érdekes reformot, amelynek szociális jelentősége is igen számottevő, *szivesen fogadják az üzemek és intézmények vezetői és a munkások is.*

A nyilvántartó mielőbbi megvalósítása érdekében a napokban az érdekeltségek eljártak a polgármesternél, aki *meg is ígérte a közeli elintézést.* Az új intézményt akként akarják megvalósítani, hogy ne járjon újabb költségekkel, új állásokkal és újabb hivatal szervezésére se legyen szükség.

Május első napjaiban megindul az új Szeretet-otthon építése

A törvényhatósági bizottság legutóbbi közgyűlése egyhangúan elfogadta az újonnan épülő *Horthy Miklós Szeretet Otthon* bemutatott terveit és kimondotta, hogy a 12 milliós építkezés első részét, 4.5 milliós költséggel azonnal megindítja, amint a népjóléti miniszter a már évekkel megígért 480.000 pengős hozzájárulást kiutalja. Erre a pénzre ugyanis rögtön szükség van, mert a fővárosnak az építkezésre ezideig csak 3.5 millió pengője van, s ezt is úgy szerezte, hogy 1926 óta, — amikor az 1200 ágyas új szeretetotthon építését kimondották, — *évente bizonyos összeget beállítottak e célra a rendes költségvetésekbe.* De még abban az esetben is hiányzik 650 ezer pengő a szükséglethez, ha a népjóléti miniszter a megajánlott összeget kiutalványozza.

A hiány azonban egyelőre nem sürgős, mert annak a szükségessége majd csak a kazánház építésénél mutatkozik, ami a jövő tavaszig még várhat.

Akkorra pedig már ez a pénz is rendelkezésre fog állni az 1931. évi budgetben.

A közgyűlés *Ripka* Ferenc főpolgármestert kérte fel, hogy a hozzájárulás soronkívüli kiutalása érdekében járjon el *Vass* József népjóléti miniszternél és

a főpolgármester ezt a missziót szívesen vállalta is.

A tanács az erre vonatkozó feliratot — mint értesülünk — e héten megszerkesztette és *Liber* Endre szociálpolitikai és népjóléti tanácsnok *át is nyujtotta Ripka Ferenc főpolgármesternek, aki a miniszterrel a legrövidebb időn belül érintkezésbe lép,* s így minden kilátás meg van arra, hogy

a Maglódi úton május első napjaiban okvetlen megindul a nagy szeretetotthon első két pavillonjának: az aggok kórházának és az aggkori tuberkulotikusok pavillonjának építése.

A két pavillon révén a *régi szeretetház férőhelyei között nyomban 520 ágy szabadul fel,* illetve *ennyivel szaporodik a felvételi lehetőség.*

A két pavillon ugyanis úgy épül meg, hogy

az építkezés befejezésének bevárása nélkül megnyitható lesz.

Természetesen egyelőre nem lesz önálló intézet a maglódiúti, hanem, mint az Erzsébet szeretetotthon harmadik számú fiókját fogják adminisztrálni.

Szórakozás

E hét színházi eseménye. Április 12-én, szombaton este 8 órakor kerül bemutatóra *Zerkovitz Béla* és *Török Rezső* új cirkusztárgyú operettje: MELUZINA. Az operett főszereplői: Meluzina, a levegő királynője: *Honthy Hanna;* André, a bohóc: *Rátkay Márton;* Dusándy Gáborné: *Berky Lili;* dr. Simó Sándor: *Kiss Ferenc;* Lili, a pesti bakfis: *Zilahy Irén.* A legérdekesebb, legmulatságosabb szöveg! 16 slágerszám. Ifj. Oláh Gusztáv nyolc ragyogó díszlete. Legmodernebb táncok. A Dénes-szalón remek ruhakreációi. Jegyek az első 10 előadásra válthatók a *Városi Színház* pénztáránál és az összes jegyirodákban. — Helyárak: *60 fillértől 6 pengőig.*

MÉHN ANTAL
ÉPÍTŐMESTER
BUDAPEST, II., HATTYU-U. 7.
Telefon: Aut. 506-24

VIGADÓ KÁVÉHÁZ
IV, Deák Ferenc ucca 2
*
VIGADÓ KIOSZK
V. ker., Vigadó tér
TULAJDONOS: BABÓCSY LÖRINC

az első kéz
megbizható
és olcsóbb

Saját gyártmányú
musica r.t.
VII., Erzsébet körút 43
(Royal Apollo)
és világmárkás — új és használt — zongorák — javítások is — több éves részletre váltó hélkül. Kezelési költség nincs.
Telefón: József 450-63

MOOR GÉZA építőmester
Budapest, VI., Reiter Ferenc ucca 103. sz.
Telefón: Automata 911—13.

ROSENTHAL MÓR
ÉPÜLETÜVEGEZÉSI VÁLLALATA
BUDAPEST, VI, CSENGERY UCCA 61. TEL.: A. 144-77

Standard aszfaltok
Oil Trading Company képviselete
MILLINI IGNÁC
Budapest, V., Nádor ucca 6. sz.
TELEFÓN: AUT. 833—40, 832—77.

MÁVAG
cimkés gyártmányokat mindenki bizalommal fogadja, mert
kitünő anyagból a leggondosabban készülnek!
Ide tartoznak a különféle hengerelt kereskedelmi árukon kivül az ipari stabilmotorok, lokomobilok, traktorok, cséplőgépek és más mezőgazdasági gépek. Útépitő (úthengere ó- és útgyalu) gépek, lakókocsik. Vas- és acélöntvények, öntöttvas csövek, karikás kályhák és kereskedelmi öntvények.
Teherautomobilok, autóbuszok a „MERCEDES-BENZ" gyártási szab. szerint a hazai különleges úti viszonyoknak a legjobban megfelelő kivitelben készülnek. Kombinált tüzoltó- és locsoló-autók. Lajtos öntözőkocsik.
Jobbágy-féle szab. folytonégókályháink a háztartásokban és középületekben (iskolákban, stb.) legjobban használhatók.
Kérjen felvilágositást és árajánlatot!
Magyar kir. állami vas-, acél- és gépgyárak
Budapest, X., Kőbányai-út 21.
Telefon: József 460—29. Telefon: József 460—29.

BANNER ZOLTAN
okleveles épitész és épitőmester
BUDAPEST, I., VERPELÉTI-ÚT 10.
Telefon: LÁ. 6-57. Telefon: LÁ. 6-57.

WEISZ FÜLÖP
rézmüves, fürdőkályhaüzem
Készit fürdőkályhákat vörösrézből. Mindennemü vörösrézmunkát és cinezést vállal
BUDAPEST, VIII., GÓLYA UCCA 13. Telefon: J. 460-36

RÓZSA IVÁN lakatos mester
Budapest, VI., Szondy ucca 18. Tel.: Aut. 186-59
Autogén-hegesztés

JAKAB GYULA
MŰASZTALOS
Modernül felszerelt gépüzem. Az orsz. iparművészeti kiállitáson a m. kir. állami nagydijjal kitüntetve
Budapest, VII, Hungária körut 204. sz.
Telefon: József 373-81

FRIEDRICH JAKAB
ÁCSMESTER ÉS TETŐEMELÉSI VÁLLALAT
Budapest, V., Párkány ucca 1418. Telefon: Lipót 969—98

Kövezőmester és útépitési vállalkozó
HEISSENBERGER JÓZSEF
BUDAPEST, IX., VÁGÓHID UCCA 9/b SZ.

HIDI IMRE
ÉPITŐMESTER
Budapest, VIII., Német u. 41-43
Telefón: József 401—83

Kalter épitési vállalata.
I Stirtes u 3/c. J. 456-03.

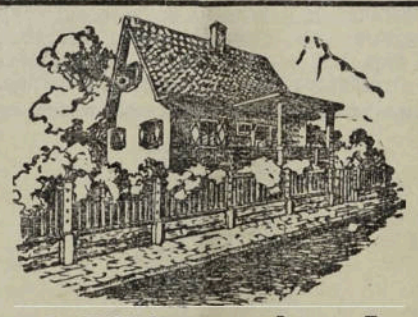
A Böhler-rendszerü
ACÉLHÁZ
ma az ország szenzációja. Gyors, szolid és olcsó épitkezés
A jövő ideális lakóháza!
Magyarországon gyártja:
Márkus Lajos vasszerkezeti gyár
Budapest, VI. Hun u. 4. Telefon: L. 920-40, 920-41

RUDOLF JÁNOS
ÉPITÉSI VÁLLALKOZÓ
ÁCSMESTER
BUDAPEST, V. KERÜLET, SZEMÉLYNÖK UCCA 19

ÁKOS FRIGYES
ÉPITŐMESTER
BUDAPEST VII., KERTÉSZ UCCA 24—28
TELEFON: JÓZSEF 301—40

Spányi Ernő okl. mérnök
mélyépitő-, kövező- és bitumenépitő vállalata
Budapest, IV. kerület, Városház ucca 14. sz.
Telefón: Aut. 866—96.

KEMÉNY SÁNDOR
OKL. MÉRNÖK-ÉPITŐMESTER
IRODA: PANNÓNIA UCCA 18. SZÁM
Telefon: Aut. 926—24

Vállalkozási Hirlap

Mérnök, vagy építész?

Ez a kérdés néhány nap óta meglehetősen élénk vita és eszmecsere tárgya a városháza műszaki főtisztviselőinek körében. *Solty* Lajos középítési tanácsnok végleges és visszavonhatatlan elhatározása, hogy nyugalomba vonul: adta meg az aktualitást ennek a problémának, amely az utóbbi évtizedekben először ép akkor vetődött fel, amikor *Solty* Lajos vette át a középítési ügyosztály vezetését.

Ennek a rendkívüli fontos pozíciónak betöltője ugyanis előtte egész sor kiváló építész volt, amikor tehát *Solty* Lajosra, a mérnökre esett a választás, annak főként az volt az oka, hogy az akkori zűrzavaros időkben az ügyosztályban nem volt *megfelelő korú* építész-főtisztviselő, akire rá lehetett volna bízni az akkori viszonyok közt

elsősorban bölcs higgadtságot, tapintatos mérsékletet és csak a korral együttjáró megfontoltságot megkövetelő irányítást és vezetést.

Solty Lajos azonban *nemcsak ezeknek az etikai követelményeknek tett száz százalékig eleget,* hanem

egyéni kiválóságával tökéletesen oldotta meg az utolsó tíz esztendő pompás városépítő feladatait is.

Most azonban, hogy nyugalomba vonul, méltán merül fel a kérdés: ismét mérnök, gépészmérnök vegye-e át az ügyosztály vezetését, vagy a régi szokásnak megfelelően építész legyen a középítési tanácsnok.

Bizonyos, hogy *Solty* Lajos kiváló és maradandó emlékeket produkált munkássága erősen emeli a mérnökök sánszait, mert hiszen *Solty* Lajos bebizonyította, hogy a jó mérnök mindenütt megállja helyét. Ezzel szemben az építészek azon az állásponton vannak, hogy

a középítési ügyosztály az idők folyamán történt specializálódás eredményeként kizáróan magasépítésekkel foglalkozik,

ami pedig *par excellence* építészi munka.

Ilymódon a közérdek — az építészek szerint — nagyon is megkívánja, hogy ezt a nagyfontosságú vezetői állást olyan egyén töltse be, aki ifjúkori tanulmányaival és egész életének munkásságával *ab ovo* garantálja a sikert. Az építészek azt vitatják, hogy *nem szabad csakis az egyéni kiválóságba vetett reményre alapozni egy ilyen felelősségteljes munkakört.*

Versenytárgyalási megbízások

A mult héten tartott nyilvános és szűkkörű versenytárgyalások alapján a különböző közmunkákat és közszállításokat a következő cégek kapták:

A kerületi útjavítási munkákat a következő cégek kapták az 1930. évre: I., Schaffer Antal, II., Schaffer György, III., Handl István, IV., Neumann Ferenc, V., Obendorfer József és Fia, VI., Heverdle István, VII., Spányi Ernő, VIII., Schäffer Károly, IX., Halmos István és Fia, X., Hollós Ferenc.

Az 1930. évi útjavításhoz szükséges kőszállításokra megbízást kaptak: Badacsonyi bazaltbánya, Somoskői bazaltbánya, Hofbauer Jakab, Szobi kőbánya, Inóci kőbánya, Urikány-Zsilvölgyi, Klauber és Vajda, Zinner Manó, Hubertus kőbánya, Solymosi és Farkasmályi kőbánya, Rózsa Ernő, Fleischmann Antal, Nógrádjobbágyi kőbánya, Engelhardt Ferenc, Ámon Antal és Fia.

Kőműves javítási munkát a Bécsi úti kislakásos telepen: v. Márton Ferenc 2000 P.

Linoleumburkolási munkát a Szt. László-kórháznál: Rácz József 2920 P.

Kőműves javítási munkát a Szt. Rókus-kórháznál: Katona József 2896 P.

Padlóburkoló munkát a kunuccai fiókkórháznál: Kovács József 3202 P.

Udvarkövezési munkát a kunuccai tűzőrségi laktanyánál: Halmos István és fia 8627 P.

Mázolómunkát a Lehel u. elemi iskolánál: Kurbel Bálint 1536 P.

Ácsmunkát a maglódiúti elemi iskolánál: Huszti Sándor 2340 P.

Teherfelvonó szerelési munkát a Szabó József u. autobuszgarázsnál: Hazai Felvonó vállalat, Barta és Waspi 7040 P.

Starter háttériatöltő berendezési munkát u. ott: Erőátviteli és Világítási rt. 12.534 P.

Villanyszerelési munkát u. ott: Benes és Weisz 5993 P.

Kőműves munkát a III., aquincumi múzeumnál: Kellermann László 11.701 P.

Villanyszerelési munkát a nagycsarnoknál: Barta Károly 45.127 P.

Beérkezett ajánlatok

A mult héten tartott versenytárgyalásokon a különböző közmunkákra és közszállításokra a következő cégek pályáztak:

Útrendezési munkára a *Böszörményi útnál:* Heverdle István 35.170, Gattyán Pál 36.755, Szánthó Ferenc 37.820, Halmos István és fia 38.655, Hajnal Imre 39.040, Komfort Építő R. T. 40.575, Spányi Ernő 41.120, Heller Viktor 44.674, Csengery, Pallay és Nagy 46.930, Ceglédy Endre 49.910; *a Királyhágó uccánál:* Heverdle István 14.590, Gratzl Lajos 14.658, Kulás János 15.041, Gattyán Pál 15.649, Szánthó Ferenc 15.790, Prozeller Bálint 15.889, Halmos J. és fia 15.952, Hajnal Imre 16.340, Csengery, Pallay és Nagy 16.412, Obendorfer J. és fiai 16.795, Komfort R. T. 17.391, Spányi Ernő 19.530; *az Áfonya uccánál:* Engelhardt Ferenc 25.623, Szánthó Ferenc 28.508, Komfort Építő R. T. 29.698, Hollós Ferenc 32.124, Halmos István és fia 34.286, Gribiczer Albin 35.771, Csengery, Pallay és Nagy 36.020, Urbach és Tafler 42.369, Heverdle István 42.534, Neumann Feren 43.000, Zumpft István 44.580; *a Cserkesz uccánál:* Böhm Gyula 9610, Prozeller Bálint 9799, Halmos István és fia 10.590, Csengery, Pallay és Nagy 10.825, Schäffer Károly 10.963, Spányi Ernő 11.172, Heverdle István 11.195, Hollós Ferenc 11.295, Obendorfer J. és fiai 11.627, Neumann Ferenc 12.010, Gratzl Lajos 13.540, Zumpft István 14.749; *a Hungária körútnál:* Gratzl Lajos 27.749, Zumpft István 28.063, Kövező és Útépítő R. T. 28.585, Csengery, Pallay és Nagy 28.638, Heller Viktor 29.126, Szentgáli Antal 29.161, Halmos István 29.978, Spányi Ernő 30.815, Hollós Ferenc 30.835, Prozeller Bálint 30.874, Obendorfer J. és fiai 31.495, Neumann Ferenc 32.200, Schöffer Károly 32.640, Heverdle István 32.900 P.

Aszfaltozási munkára az Alpár uccánál: Grozit R. T. 7956, Posnansky és Strelitz 8550, The Neuchatel Asph. Co. 8910, Magyar Asph. R. T. 8910, dr. Helvey Tivada 9000, Korek E. 9450 P.

Keramitburkolási munkára az Alpár uccánál: Gribiczer Albin 37.257, Melocco R. T. 39.697, Magyar Kerámiai Gyár R. T. 41.448, Szentgáli Antal 42.042, Halmos István és fia 42.150, Kőszénbánya és téglagyár 42.425, Szánthó Ferenc 43.650, Hollós Ferenc 44.305, Hajnal Imre 45.450 P.

Csatornázási munkára a Bánffy uccánál: Ámon Antal és fiai 7901, Liska Béla 8149, Obendorfer J. és fiai 8303, Hajnal Imre 8346, Heverdle István 8566, ifj. Halász Hubert 8579 P.

Lapburkolómunkára a Szív u. elemi iskolánál: Bier Mihály 2350, Cserner Pál 2400, Gerber József 2404, Apor József 2520, Schillinger Zsigmond 2646, Kraszner József r. t. 2696, Kende Ignác és Tsa 2726, Melocco Péter 2744 P.

Asztalosmunkára a Léderer telepi erdei iskolánál: Keresztesy Ödön 9544, Metzger Nándor 10.191, Hegedüs József és Nagy Lajos 10.416, Polacsek János 10.544, Brichta József 10.488, Halaman János 10.537, Fischer András 10.691, Dören Henrik és Tsa 11.182, Klein Zsigmond 12.098, Ocsenás János 12.207 P.

Lakatosmunkára a Léderer telepi erdei iskolánál: Lampl Ödön 7400, Hermann Béla 7833, Gerő és Győry 8020, Juhász Vilmos és Weiner F. 8265, Kremsier Pál 8312, Kajtár Lajos 8413, Galambos Jenő 8602, Vitál András 8608, Dick Ádám özvegye 8856, Knausz Gyula 9496, Beke Lajos 9549, Deucs János 9619, Skolkay Mátyás 9801, özv. Sallay Nándorné 11.269, Ledniczky és Tsa 11.338, Mandorf Gyula 11.965 P.

Kőművesmunkára a kunuccai fiókkórháznál: Böhm Károly, Kállay Géza 7011, Hoffer Gyula 8728, Robelli Aladár 8786, Székely Kálmán 8983, Volentics Lajos 9048, Vedres Károly 9355, Hengl Andor 9409, Cserépi István 9436, Katona János 9464, Háhn József 9607, Hajós József 9686, Tőke György 10.413, Molnár István 10.646, Tausz Alfréd 11.335, Nagy Sándor 11.376, Wihart Ferenc 11.862, Sattler Mihály 11.974, Wágner és Társa 12.237, Schönteil Richárd 12.348, Grenyó Bertalan 12.732, Kapuszta Gusztáv 13.606, Manger József 18.431, Seif Gyula 8252, Burghardt György 8296 P.

Horgany névtáblák és vaskeret szállítására a hősi és hadifogoly temetőbe: Hirmann Ferenc 3233, Langer és Róna 3259, Ledniczky és társa 3286 P.

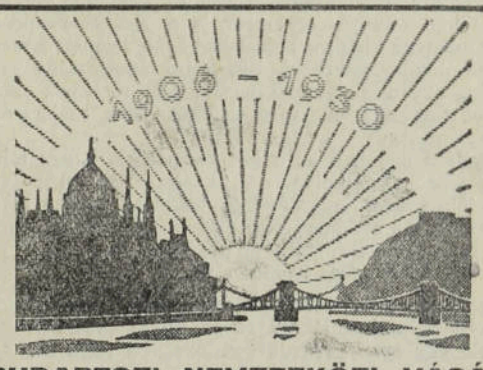

BUDAPESTI NEMZETKÖZI VÁSÁR
május 3—12-ig.
A magyar ipar jubiláris bemutatója számos külföldi állam részvételével.
50%-os utazási kedvezmény!
Felvilágosítás és vásárigazolvány kapható:
a Vásárirodánál, Budapest, Alkotmány u. 8.,
a vásár összes tb. képviseleténél,
valamint a Menetjegyiroda és a Wagons-Lits-Cook iroda fiókjainál.

Köbányai Gép- és Vasszerkezeti Műhely
BISSELICHES MÉRNÖK
Budapest, X, Liget-u. 46. Tel. J. 358-25
Vasszerkezetek, lakatosmunkák, portálok

MŰKŐHÖZ GRÁNITOT
minden szinben, **műkőmunkát** legjobb kivitelben szállit
BUDAPESTI KŐGYÁR Hämmerle Adolf utóda
Budapest, V., Visegrádi ucca 65.

WOLSKY SÁNDOR BÉLA
WOLSKY ALBERT FIA
gépüzemű kefe- és ecsetárugyár
BUDAPEST, VIII., MAGDOLNA UCCA 18. SZÁM.
TELEFON: JÓZSEF 324-88

STEINER MÁRK
asztalos üzlete és ablakredőny gyártás
konyhabutorok, leányszobák és előszobaszekrények állandóan raktáron
Budapest VI, Hegedüs Sándor ucca 27. (Izabella ucca sarok)
Telefon: Aut. 223-85. — Köztisztviselőknek fizetési kedvezmény

KŐBÁNYAI KÁTRÁNY- és ASZFALTIPAR
FRIED és GRUBER okl. mérnökök / X., Gyömrői-út 64 / Tel.: J. 449-44
GYÁRTMÁNYAINK: bőrlemez, szigetelőlemez, aszfalt fedőlemez (szagtalan), facement, klöntő aszfalt, aszfalt coulé
VÁLLALUNK: Tetőfedést minden kivitelben, szigetelési munkákat, víztelenítési munkákat, aszfaltozást

KLOSE V. F.
FELVONÓGYÁR
(saját gyártelepünkön)
BUDAPEST, VI., GÖMB U. 44
Mindennemű felvonónak legtökéletesebb kivitelben való gyártása
Telefon: Aut. 900-66

Vladár Pál
ács- és építőmester
Budapest, I., Greguss u. 12
Telefon: Aut. 519-29

FRANK EMIL
okl. mérnök és építőmester
BUDAPEST, V., HOLLÁN U. 9.
Telefon: Aut. 293-27.

SOMOSKŐI BAZALTBÁNYA RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
Budapest, IV., Bécsi ucca 4. sz.
Bánya és zúzótelep: Somoskőújfalu
Telefon: Automata 829-23 és 817-92
A bánya előállít: mindenféle szemnagyságú zúzott kavicsanyagot, pormentes zuzalékot legjobb minőségben, előállít továbbá különböző méretű útburkolati idomköveket. Útépítési osztálya vállalja: makadámutak, szabadalmazott óriáskavics (Derieso) utak építését, mindenféle idomkőutak burkolati munkáinak előállítását, továbbá a „Warrenite Bitulithic" elnevezésű legjobban ismert bitumenes rendszerű utak építését.

DIPL. ING. ARCHITEKT — BAUMEISTER
KOSÁLY ÖDÖN
OKL. ÉPITÉSZMÉRNÖK, ÉPITŐMESTER
TELEFON: AUT. 570-41.
BUDAPEST, II, KELETI KÁROLY-U. 15/b.

A XXIV. magy. kir. osztálysorsjáték
húzása már szerdán, 16-án kezdődik
A sorsjegyek hivatalos ára:
Egész ..... 24 P
Fél ..... 12 P
Negyed ..... 6 P
Köztudomású, hogy a sorsjegyeknek egy későbbi osztályhoz való vásárlásánál az előző, lejátszott osztályok betétjeit is meg kell fizetni. **Ezért sokkal célszerűbb** a sorsjegyeket **még ezen a héten** megvenni, hogy a **rendkívül kedvező nyerési esélyeket teljes mértékben kihasználhassa.**
A sorsjegyek hivatalos ára:
Egész ..... 24 P
Fél ..... 12 P
Negyed ..... 6 P

A Millenniumi Emlékművet végleg a fővárosnak adja át az állam

Zala György grandiózus alkotása, a millenniumi emlékmű, közel harmincöt évig tartó építés után elkészült. A mult esztendőben elhelyezték Árpád szobra körül a hét vezér alakját és ezzel az emlékmű főcsoportozata teljessé vált. Teljes az angyalos obeliszket átölelő félkörös oszlopsor is a királyszobrokkal, alul a magyar história legnevezetesebb jeleneteit megörökítő domborművekkel, két hátsó posztamens üres esupán, ahova a tervező mester két történeti mozzanatot tervezett: a vérszerződést és a szabadságharcot.

Egyelőre azonban ez a két befejező mű még mintában sines megalkotva, sőt az állam mai pénzügyi helyzetében nem is valószínű, hogy egyhamar elkészülhessen. Az emlékmű mai állapotában, tehát a művész tervei szerint, teljesen *befejezettnek nem tekinthető*. A kormány azonban mégis

elérkezettnek látta az időt arra, hogy a millenniumi emlékművet az állam kezeléséből végleg a főváros gondozásába adja át.

A millenáris emlékmű építéséről, gondozásáról és fenntartásáról mostanáig a miniszterelnökség gondoskodott, ahol *Kazy* miniszteri osztálytanácsos volt az ügy referense. Nemrégiben a miniszterelnökség azzal a megkereséssel fordult a fővároshoz, hogy az emlékmű átadása, illetve átvétele kérdésében keressen érintkezést az illetékes kormányközegekkel. A székesfővárosi műemlékek felügyelője, *Liber* Endre tanácsnok megbízásából szombaton délelőtt fentjárt a miniszterelnökség illetékes osztályán és tájékozódott a kormány szándékairól.

A miniszterelnökségen a főváros megbízottjának megadták az általános tájékoztatást, egyidejűen a főváros rendelkezésére bocsátották az emlékmű alapozási és építési tervrajzait is. Erre azért van szükség, mert

a Zsigmondy-féle artézi kút, — amely a Széchenyi-fürdőt táplálja, — tudvalevően az emlékmű alatt van és a feltörő 73 fokos víz elvezetésére a föld mélyében speciális berendezések és építmények vannak.

A székesfőváros illetékes köreiben és a művészeti bizottság tagjai között az a felfogás alakult ki, hogy

a kormánynak mielőbb meg kellene bízni az emlékmű alkotóját, Zala Györgyöt, e két csoport megmintázásával, hogy legalább a gipszmodellek legyenek készen, ha a bronzbaöntés egyelőre késik is.

Az emlékmű átvételével kapcsolatban kérdést intéztünk

Liber Endre tanácsnokhoz,

a művészeti ügyek intézőjéhez, aki a következőket közölte a *Fővárosi Hirlap* munkatársával:

— A millenniumi emlékmű átvétele a főváros részéről a hősi halottak emlékkövének felavatásakor *formailag már megtörtént*, most

csupán a tényleges, okmányszerű átvétel van hátra.

A tanács ugyanis azt kérte a miniszterelnökségtől, hogy az emlékmű átadása és átvétele a kormány és a főváros műszaki közegeinek jelenlétében, a helyszínen, alapos vizsgálat után, minden részletkérdés jegyzőkönyvbe iktatása mellett történjék meg. Erre, úgy tudom, rövidesen sor kerül. A két üres posztamensre tervezett csoportok pótlásáról egyelőre nincs szó. Erre nem gondol most sem a kormány, sem a főváros, annál kevésbé, mert az emlékmű ezek nélkül is ma már teljesen és művészi szempontból is befezett *egységes alkotásnak tekinthető*.

Gazdasági Értesítő

Szurday Róbert 30 esztendős jubileuma. A zajos jubileumok sorából csöndes szerénységének és három évtized munkásságának nagyszerű erejével ugrik ki az a meleg, szinte családiasnak mondható ünneplés, amelyben a minap része volt *Szurday* Róbertnek, a *Magyar Pamutipar rt.* vezérigazgatójának, aki 30 éve tagja és jelenleg ügyvezető alelnöke a *Magyar Textilgyárosok Országos Egyesületének*. A magyar közgazdasági életnek ez a kitünő exponense elhárított minden nyilvános ünneplést, így aztán *Weiss* Fülöp elnök közvetlen, szívből jövő beszédben méltatta *Szurday* Róbert érdemeit, amelyeket a magyar ipar körül kifejtett munkálataival szerzett. Ugyanekkor leleplezte az ünnepelt arcképét, amelyet az egyesület festetett meg. *Szurday* Róbert megköszönte az üdvözlést és ígéretet tett, hogy a jövőben is az ellentéteket kiegyenlítő szolidaritás politikáját fogja szolgálni.

A Fegyver- és Gépgyár Rt. igazgatósága április 1-i ülésén elhatározta, hogy az ezévi április 12-én megtartandó közgyűlésnek az 1929-es üzletévre 16 P osztalék kifizetését fogja javasolni.

A Kőbányai Serfőző és Tápszerművek Rt. mérlege 689.96 pengő tiszta nyereséget mutat ki.

Párt és klub

— *A Belvárosi Polgári Kör* kedden este társasvacsorát rendezett, amelynek keretében a kör vezetősége az aktuális kérdésekről számolt be.

— *A Terézvárosi Gazdasági Egyesület* kedden este a *Britannia szálló* különtermében társasvacsorát rendezett. A vacsorán *Gáspárdy* Elemér dr. országgyűlési képviselő a nagyszámú közönséget a gazdasági helyzetről tájékoztatta. A magas színvonalon tartott előadásért *Farkas* József dr. és *Bakonyi* Pál dr. mondtak köszönetet.

— *A Polgári Egység Klubja* és az *Egységes Községi Polgári Párt* az Akadémia uccai körhelyiségben hétfőn este is megtartották szokásos társasvacsorájukat, amelyen a tagok nagyszámban vettek részt.

— *Az Egységes Községi Polgári Párt* bizottsági tagjai és póttagjai szerdán délben 12 órakor *Ripka* Ferenc főpolgármestert és 1 órakor *Sipőcz* Jenő polgármestert testületileg felkeresni és kitüntetésük alkalmából üdvözlni fogják.

REDNER JENŐ
MÉRNÖK, ÉPÍTŐMESTER, ÉPÍTÉSI VÁLLALKOZÓ
BUDAPEST, X., DANDÁR U. 17. TEL. J. 394-32

ROHRMANN JÁNOS
ELEKTROTECHNIKAI ÉS MECHANIKAI GYÁR
BUDAPEST, VII., SAJÓ-U. 5/a.
Gyárt: precíziós fogaskerekeket, fogasrudakat, esztergamunkát és tömegcikket. Alapíttatott 1904.

OBERMANN L. FÉMÁRU IPARTELEPE
BUDAPEST, VIII., SZIGETVÁRI UCCA 6.
TELEFON: J. 348-53. ALAPÍTVA: 1887
KITÜNTETVE: WELS 1888, BUDAPEST 1896, 1906, 1928.
Üzemi konyhák felszerelései.
Sütőformák, fém- és bádogáruk, kávégépek gyártása.

PATAKI ÉS FARKAS
MÉRLEGÜZEM
BUDAPEST, VII., ROTTENBILLER UCCA 9
(BEJÁRAT PÉTERFY SÁNDOR UCCA) TELEFON: J. 373-68

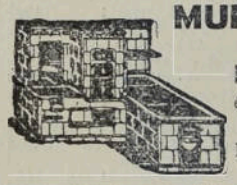

MUNKÁCSY GYULA
Cégtulajdonos:
Munkácsy Ernő
épület- és műlakatosmester, takarékkályhák és kályhakészítő
Budapest, VIII., Rózsa ucca 39.
Telefon: J. 312—80.

Az 1924. évi XVIII. t.-c. alapján szervezett
IPAROSOK ORSZÁGOS KÖZPONTI SZÖVETKEZETE
Postatakarékpénztári számla: 10517 — Postatakarékpénztári csekkszámla: Kisipari hitelakció: 44500 — Girószámla: MAGYAR NEMZETI BANK — TÁVIRATCÍM. IPKÖZPONT
KÖZPONTI OSZTÁLYOK: BÖROSZTÁLY, ÉPÍTŐIPARI OSZTÁLY, FAIPARI OSZTÁLY, KISIPARI HITELAKCIÓ, KERESKEDELMI OSZTÁLY, TEXTIL KÖZSZÁLLÍTÁSI OSZTÁLY
BUDAPEST, VII., KÁROLY KIRÁLY ÚT 3/c
TELEFÓNSZÁM: JÓZSEF 463—39

DÁVID ÉS DEUTSCH
KÖZPONTI FŰTÉS, SZELLŐZTETÉS, VIZVEZETÉK, CSATORNÁZÁS, ÉPÜLET- ÉS BÁDOGOSMUNKÁK MŰSZAKI VÁLLALATA
BUDAPEST, VII, RÓZSA UCCA 41. TELEFON: J. 430-81

KARA JÁNOS Telefon: J. 351-44
képesített kőműves- és ácsmester
BUDAPEST, VIII., Köris ucca 28
Bármilyen ács-, kőműves- és betonmunkákat vállal

SCHÄFFER KÁROLY
okleveles mérnök
Vasút-, út-, betonépitési vállalkozó kövező-mester
Budapest VIII, Aggteleki ucca 17. Telefon: József 325-88

STOBBE KÁLMÁN
ÉPITŐMESTER
BUDAPEST, V., VISEGRÁDI UCCA 9.
TELEFON: 975—93

SCHEUMAN GYULA TELEFÓN: AUT. 151-67
FESTŐ- ÉS MÁZOLÓ-IPARÜZEM
BUDAPEST, VI., BAJZA UCCA 30

NAGY JÓZSEF
ARANYOZÓMESTER
Telep és mintaraktár: Budapest VII, Rózsa u. 3-5
TELEFON: József 344—58.
KÉPKERETEZÉSEK
Gyárt: ovál-, kör- és szegletes kereteket minden stílben és kivitelben. Készít: templomberendezés, szalónbútorok, csillárok, termek és minden e szakmába vágó munkák aranyozását.

„KAMMI" faárúgyár
Újpest, Baross ucca 37. :: Telefón: 947—30.
Gyárt: Kammi faszőnyeget és mindenfajta faárut

KIRCHKNOPF ISTVÁN Alapítási év 1897 Tel.: Aut. 851-39
Épület- és portálüveges üveg-, tükör-, porcellán-, kőedény- és lámpakereskedés. Aranyhalak és haltartók, aquariumok nagy választékban. Vállalok: mindennemű üvegcsiszolást, épületüvegezést és üvegtetők vízmentesítését
BUDAPEST, IX., KÁLVIN TÉR 8. SZ. (Ref. templom mellett)

Széchenyi Gyógyfürdő
(a Városligetben)
Thermálfürdők, külön szénsavas, lazap, fényfürdők és egyéb gyógytényezők.

GRÜNVALD BÉLA
SZOBAFESTŐ- ÉS MÁZOLÓMESTER
VII, LÖVÖLDE TÉR 2. TELEFÓN: J. 308-78

Hrauda Károly és Fia
okl. gépészmérnök
fűtési-, szellőztetési- és egészségügyi berendezési vállalata
Budapest, VI., Forgách ucca 20. Telefón: Aut. 917—89

ZILAHI-BALOGH GYULA
ÉPÍTŐMESTER
Budapest, I., Bornemissza u. 36
TEL.: Lá. 2—32.

ILKOVITS J.
Központi fűtések és vízvezetéki berendezések vállalata
BUDAPEST,
VI, ANDRÁSSY ÚT 92.
TELEFON: Aut. 212—07.

»CYKLOP«
ÉPÍTŐ RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
BUDAPEST, IV., RÉGIPOSTA U. 7-9
TELEFON: Aut. 879-83 és Aut. 879-84

OZALID fény- és aluminium-másolatok Manglitz Ferenc Budapest, VIII., József ucca 12. — Telefónszám: József 431-47.
Költségvetések, műszaki tervek, térképek razjolását és sokszorosítását több színben is vállalja.

Események

Fővárosi Hirlap
Az Egységes Községi Polgári Párt hivatalos lapja.
*
Előfizetési árak:
fél évre . . . . . 12 pengő:
egész évre . . . . . 24 pengő:

Az Egységes Községi Polgári Párt szerdán üdvözli Ripka főpolgármestert és Sipőcz polgármestert. Az *Egységes Községi Polgári Párt* szerdán délben *Kozma* Jenő vezetésével nagyobb küldöttséggel üdvözli *Ripka* Ferenc főpolgármestert és *Sipőcz* Jenő polgármestert abból az alkalomból, hogy őket a kormányzó a magyar érdemrend II. osztályával tüntette ki.

A csepeli vonalat kapja meg kárpótlásul a BART. Multheti számunkban jelentettük, hogy a piros autobuszokkal közlekedő *Budapesti Autobusz Rt.*, amely szerződés szerint a kültelki járatokat kapta meg az autobuszüzemtől, arra kérte a fővárost, hogy állandó ráfizetéseire való tekintettel mentse fel a járatok további fenntartása alól. Az autobuszüzem felügyelőbizottsága legutóbbi ülésén foglalkozott e kérdéssel és megállapította, hogy a *BART* ráfizetései valóban igen súlyosak, de megállapította azt is, hogy a vonalak fenntartásához ragaszkodik. A *Fővárosi Hirlap* legutóbbi cikkében kifejtette azt is, hogy a BART deficitje semmiképpen sem lehet ok a vállalat szubvencionálására, különösen nem az autobuszüzem amúgy is fennálló súlyos terhei miatt. Ugyanerre az álláspontra helyezkedett a bizottság is. Értesülésünk szerint a *BART-ot a három északi vonalon elszenvedett deficitért egy déli vonallal, a lukratív csepeli (8-as) reláció átengedésével fogják kártalanítani.* Ezt a megoldást elfogadhatónak és méltányosnak tartja az autobuszüzem felügyelőbizottsága is.

Új hidat építenek a Vajdahunyad várához. A *Mezőgazdasági Múzeumot* magába foglaló páratlanul kecses *Vajdahunyadvár* főkapujához a Széchenyi-szigetre a városligeti tavon át mostanáig ideiglenes fahíd vezetett. Ennek a környezethez nem illő hídnak az eltávolítását már két évvel ezelőtt elhatározta a földművelésügyi minisztérium és annakidején az új híd terveit bemutatták a fővárosnak. A tervek kétféle megoldással készültek. Az egyik szerint *középkori palánkos fahidat* terveztek, amilyen az ősi Vajdahunyadhoz valójában vezetett, a másik elgondolás pedig az volt, hogy a várkastély stílusának megfelelő végleges kő- és vasbetón-építmény legyen a híd *Az utóbbi megoldás győzött.* Az építkezést a mult héten már el is kezdték a városligeti tavon és a munkálatokat fokozott gyorsasággal végzik, hogy akkorra, mire a Városligetben megindul az élet és a most lecsapolt tóba újra beeresztik a vizet, a híd is készen legyen, új ékességeként a Városligetnek.

Közvetlenül megindítás előtt a portalan szemétgyüjtés. A portalan háziszemétgyüjtés előkészületei közvetlen a befejezés előtt állanak. A főváros területének egy részén a rendelkezésre álló három géppel és megfelelő pormentes tartállyal már a legközelebbi napokban megkezdik a modern, higiénikus szemétgyüjtést és szállítást. A város egyes pontjain már megkezdték a próbákat és a *legközelebbi napokban elkezdik a rendszeres próbaüzemet.* A közeljövőben megvalósul a *kísérleti szemétégető-telep* is, amelynek létesítését tavaly a közgyűlés elhatározta és a kísérleti telep létesítéséhez szükséges összeget rendelkezésre bocsátotta. A kísérleti szemétégető-telep első kemencéjét az *ecseriúti szeméttelepen állítják fel* és nem a Lágymányoson, mint eredetileg tervezték, mert az ecseriúti fuvartelepen *sokkal kevesebb költséggel meg lehet valósítani.* Itt ugyanis találtak olyan üres épületet, amely a kísérleti telep elhelyezésére alkalmas és így minden építkezés nélkül egyedül az égetőberendezés kerül pénzbe, — jelentékeny megtakarítással szolgálva a fővárosnak.

Tatarozások a városházán. *Halász* József főigazgató, a városháza gondnoka, a tavasz beálltával megkezdette az öreg városháza évszázados falai között a minden évben elkerülhetetlen és szükséges tatarozásokat. Ezidén legelébb a pénzügyi ügyosztály rendbehozatalára került a sor, felhasználva *Lamotte* Károly pénzügyi tanácsnok hosszabb külföldi távollétét. A régi falak között évtizedek óta nélkülözött renoválásokat végeznek, azután más ügyosztályokra kerül a sor.

Solty Lajos tanácsnok nyugalomba készül. *Solty* Lajos tanácsnok, előbb az út- és csatornaépítési, majd utóbb a középítési műszaki ügyosztályok vezetője 62 éves korában, negyvenévi közszolgálat után, *visszavonhatatlanul nyugalomba készül.* Az előrehaladott korú, de tetterős műszaki tanácsnok szolgálati idejét egyízben már meghosszabbította a közgyűlés, sőt szó volt újabb egy évvel való visszatartásáról is, de a tanácsnok egészségi állapota az utóbbi időben gyengült, úgyhogy visszavonulásra szánta el magát. Az elmult héten benyujtotta nyudíjazása iránti kérvényét a polgármesternek, s a legközelebbi közgyűlés már tárgyalja is a nyugdíjazást. *Solty* Lajos tanácsnok becsületes munkában és a közérdek lelkes szolgálatában eltöltött negyven esztendejével méltán rászolgált a hosszú, zavartalan pihenésre. A székesfőváros egyik rokonszenves egyénisége távozik vele a városházáról.

Tervpályázat az Erzsébet-sugárút kiképzésére. A Fővárosi Közmunkák Tanácsa az Erzsébetvárosban tervezett újonnan nyitandó útnak a Károly király útba való betorkolásánál alakuló tér mentén emelendő, valamint az e térhez a Károly király úton két oldalt csatlakozó épületek homlokzati kiképzésére országos pályázatot hirdet. (A részletes tervpályázat lapunk más helyén olvasható.)

A forgalom szünetelése nélkül végzik el a Margithíd kiszélesítését. A kormány a Boráros téri és hungáriakörúti új hidak mellett rendkívül fontos közlekedési érdekekre való tekintettel elhatározta a Margithíd kiszélesítését is, mert csak így lehet a ma már leküzdhetetlen akadályokba ütköző torlódásokat megszüntetni. A hídszélesítés dolgában tartott minapi értekezleten a főváros képviselőinek, *Csármann* Ferenc műszaki tanácsosnak és *Kempelen* Ágoston műszaki főtanácsosnak meghallgatása után elhatározták, hogy *a Margithidat öt méterrel szélesítik,* ami azt eredményezi, hogy a járdákat és a két oldalon elhelyezett villamosvágányokat nem számítva, a kocsiforgalom számára 12 méter széles úttest, szóval annyi hely marad, hogy *a járművek négyes sorokban közlekedhetnek.* A híd kiszélesítését úgy hajtják végre, hogy *a forgalmat nem kell szüneteltetni.* Először a Dunába épített kő tartópilléreket szélesítik ki, ami igen nehéz feladat lesz.

A BSE országos kardvívó versenye. A székesfővárosi tisztviselőkből alakult *Budapest Sport Egyesület* vívószakosztálya szombaton és vasárnap, április 12-én és 13-án rendezi *országos, kizárásos kardvívó versenyét.* A verseny iránt sportkörökben igen nagy érdeklődés nyilvánul meg. A bajvívásokat a Vass uccai felső kereskedelmi iskola tornatermében tartják meg. A versenyt *Kovácsházy* Vilmos főjegyző készíti elő.

A Budapesti Lovasegyesület főiskolai lovasosztálya április 12-én, szombaton este félnyolckor a Tattersall fedett lovardájában *Carousselt* rendez a szegénysorsú főiskolai hallgatók javára.

Egy jó tanács mindennél többet ér! Ne szalassza el senki az alkalmat, hogy szerencséjét kipróbálja! Majdnem minden embernek van már osztálysorsjegye, mert ezáltal reménye van váratlanul vagyont szerezni. Akinek nincs sorsjegye, az nem is nyerhet! Most itt az alkalom, április 16-án kezdődik az új sorsjáték, rendeljen még ma bármely főárusítónál.

MAKOVSKY FERENC
Budapest, VII. Abonyi-u. 4.
Fülöp Szász-Coburg Góthai herceg Ő királyi Fensége uradalmi építésze
TELEFON: J. 381-17

Rietschel és Henneberg
Részvénytársaság
Budapest, VIII., Práter ucca 12. szám.
Telefon: József 323—18.
Központi fűtések, vízvezetéki és csatornázási berendezések

Wörner J. és Társa
Gépgyár Részvénytársaság
Malomberendezések — Nyomdagépek — Láncgyár — Vasöntöde
Telefon: L. 905-74, 905-75. Budapest, V, Váczi út 48. Alap. 1867.

VAS UCCA 16
BOSCH SZOLGÁLAT
Telefón: József 393-73.

Közúti gőz- és motorhengerlést vállal WOLFF ERNŐ
Sürgönycím: WOLFFERNŐ
Tel.: Lágymányos 13-82 Budapest-Kelenföld, Budaörsi-út 101

MESTER és KISS
okl. építész és építőmester
Budapest, VII., Egressy út 5.
Telefón: J. 382—02.

ZINNER MANÓ
kőbánya és útépítési vállalkozó
TELEFÓN AUT. 950-75
ÚJPEST, TAVASZ UCCA 24. SZÁM

Alapítási év: 1858 Telefón: J. 381-47
CRISTOFOLI VINCE
KÓPADLÓ FAYENCE FALBURKOLAT
Budapest, VII., Gizella-ut 31

Tervpályázati hirdetmény

A Fővárosi Közmunkák Tanácsa az Erzsébetvárosban tervezett újonnan nyitandó útnak a Károly király útba való betorkolásánál alakuló tér mentén emelendő, valamint az e térhez a Károly király úton két oldalt csatlakozó épületek homlokzati kiképzésére országos pályázatot hirdet, a következő feltételek mellett:

1. A pályázaton résztvehet minden magyar honos mérnöki kamarai tag.

2. A pályázat titkos, a pályaműveket névjelzés nélkül, minden lapon jeligével ellátva, egy — a tervező nevét, címét és kamarai tagsági igazolványát és külön egy másik, a visszaküldési címet tartalmazó lezárt, lepecsételt, átlátatlan jeligés boríték kíséretében, becsomagolva és lepecsételve **1930. évi június hó 15. napján déli 12 óráig** kell a Fővárosi Közmunkák Tanácsa segédhivatalánál (Budapest, I. ker., Döbrentei tér 4. sz.) benyujtani, vagy ennek címére postára adni. Postán küldött pályaterveknél a postabélyegző kelte, ennél későbbi nem lehet. Később érkező, vagy postán később feladott pályázatok figyelembe nem vétetnek.

3. A tervpályázathoz készítendő egy helyszínrajz 1:720 méretben, továbbá 1:200 méretben egy-egy homlokrajz az összes egymástól eltérő homlokzatokról, annyi metszet és alaprajz, amennyi a terv megértéséhez szükséges, végül, egy távlati kép 1:100 léptékben és műleírás. A távlat nézőpontját a Károly király út keleti oldalától számított 80.— m távolságban a tervezett új út tengelyétől északra 5.— m-rel, 2.— m magasságban kell választani; a képsíkot az újonnan alakítandó tér északnyugati sarkán át kell felvenni. A rajzok egyszínű kivitelben keretezés és üvegezés nélkül keménypapírra ragasztva készítendők.

4. A részletes építési programot és az Erzsébet út betorkolásának szabályozását feltüntető 1:720 méretű helyszínrajzot a Fővárosi Közmunkák Tanácsa segédhivatala délelőtt 9—2 órák között ingyen adja ki a pályázóknak. Külön felvilágosítást senki sem kaphat.

5. A helyszínrajzba berajzolandó a nyitandó új út és tér két irányú kocsi- és villamosvasút forgalmának megoldása is, az esetleg szükséges járdaszigetek és parkirozó helyek bejelölésével.

Kívánatos, hogy a kocsiforgalom kétiránya egymástól el legyen választva és hogy a két villamossínpár az úttest közepére helyeztessék. Ez esetben a kettős kocsiszelvény tiszta szélessége legalább 5.60 m-re veendő fel.

6. A bíráló bizottságnak elnöke a Fővárosi Közmunkák Tanácsának elnöke, tagjai a Közmunkák Tanácsa részéről a Tanács alelnöke és a mérnöki osztály főnöke, továbbá a tanács mérnöki és szépészeti bizottságának két tagja,

a székesfőváros polgármestere, vagy annak helyettese,

a székesfőváros III. ügyosztályának főnöke,

a székesfőváros középítési bizottsága által kiküldött két,

a Budapesti Mérnöki Kamara,

a Magyar Mérnök- és Építész-Egylet,

a Képzőművészeti Tanács részéről egy-egy tag.

A bíráló bizottság ítéletét legkésőbb 1930. évi július hó 15-ig meghozza és a pályadíjakat és vételárakat további négy héten belül a nyerteseknek kifizeti.

7. A Fővárosi Közmunkák Tanácsa a bizottság bírálata alapján a három legjobb pályatervet díjazza.

I. díj	5000 pengő
II. díj	3000 pengő
III. díj	2000 pengő

A díjat nem nyert pályatervek bármelyikét a Fővárosi Közmunkák Tanácsa 1000 pengőért megvásárolhatja.

8. A díjazott és megvett tervek a Fővárosi Közmunkák Tanácsának kizárólagos tulajdonába mennek át és a Fővárosi Közmunkák Tanácsa azok eszméit bármikor szabadon felhasználhatja.

9. A Fővárosi Közmunkák Tanácsa a pályázókkal szemben a jelen feltételeken túlmenően semminemű kötelezettséget nem vállal.

10. Az összes pályatervek a bírálat után a Magyar Mérnök és Építész Egylet székházában 8 napig közszemlére kiállíttatnak, amely alól terveit egy pályázó sem vonhatja ki.

11. A nem díjazott és meg nem vett pályatervek a kiállítás után a visszaküldési címet tartalmazó jeligés borítékban foglalt címre díjmentesen visszaküldetnek.

12. A pályázat elbírálására és minden egyéb külön nem részletezett kérdésre vonatkozólag a 78.049/1908. K. M. számú rendelet rendelkezései irányadók.

Kelt Budapesten a Fővárosi Közmunkák Tanácsának 1930. évi március hó 18-án tartott üléséből.

A FŐVÁROSI KÖZMUNKÁK TANÁCSA
nevében
Dr. Rakovszky Iván s. k.
elnök.

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros tanácsa nyilvános írásbeli versenytárgyalást hirdet a VIII. kerület, Víg ucca (Déry ucca és József ucca között levő szakasz) gyalogútjának aszfalttal és a kocsiútnak aszfalttal vagy bitumenes téglával való burkolására.

A hivatkozott hirdetményben közölt módozatok szerint a leteendő bánatpénz összege az ajánlati összeg 2 százaléka.

Az ajánlat benyujtásához szükséges nyomtatványok IV., Központi városháza, II. emelet 285. ajtószám alatt kaphatók 2 P lefizetése ellenében.

A kellően felbélyegzett és borítékban elhelyezett ajánlatokat 1930. évi április hó 14-én (hétfőn) déli 12 óráig II. emelet 279. ajtószám alatt vagy ugyanaznap délután ½5 és 5 óra között a versenytárgyalás helyszínén kell benyujtani. A versenytárgyalás 1930. évi április hó 14-én (hétfőn) délután 5 órakor lesz a Központi városháza, II. emelet 266. számú helyiségben, ahol a vállalkozók, vagy megbízottiak jelen lehetnek.

Budapest, 1930. évi április hó 2-án.

A székesfőváros tanácsa.

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros tanácsa nyilvános versenytárgyalást hirdet a VII. kerület, Miskolci ucca és Cobor ucca sarkán építendő elemi iskola föld-, kőműves-, elh., vasbetónmunkákra.

A hivatkozott hirdetésekben közölt módozatok szerint a leteendő bánatpénz összege az ajánlati összeg 2 százaléka.

A vonatkozó költségvetési kiírás nyomtatványai ívenként —.50 P-ért kaphatók 1930. évi április hó 5-től kezdve naponta délelőtt 11—1 órák között a székesfővárosi tanács II. (középítési) ügyosztályának IV., Központi városháza, III. em. 342. számú szobájában.

A szükséges felvilágosítás megszerezhető Kauser Andor okl. építésznél (VIII., Rákóczi tér 2.) naponta délután 2—4 óra között, a rajzok és tervek a tervező műépítész előadónál és a Központi városháza, III. emelet 337. ajtó alatti hivatalos helyiségben.

Az ajánlatok 1930. évi április hó 28-án (hétfőn délelőtt ½10 óráig a tanácsi II. (középítési) ügyosztály III. emelet. 350. sz. szobájában adandók be. Az ajánlatok ugyanazon napon, ugyanazon tanácsi ügyosztály üléstermében (III. emelet 354. sz.) 10 órakor fognak nyilvánosan felbontatni.

Budapest, 1930. évi április hó 2-án.

A székesfőváros tanácsa.

A szerkesztésért és kiadásért felelős: Dacsó Emil. Kiadja: FŐVÁROSI HIRLAP lapkiadó-vállalat. Révai Irodalmi Intézet Nyomdája Budapest, V., Ügynök u. 8. Nyomdaigazgató: Linzer M.

FARKAS LAJOS MÉRNÖK — Telefon: J. 396-78 — magas-, mély-beton és vasbeton építési vállalkozó — Budapest VII, Kolumbus u. 41

Zalahalápi bazaltkőbánya RÉSZVÉNYTÁRSASÁG — BUDAPEST, V. KER. TISZA ISTVÁN UCCA 2. SZÁM — TELEFON: AUTOMATA 820—51

SÁMUEL GYÖRGY épület,- díszmű-bádogos és egészségügyi berendező — BUDAPEST, VI, ARADI U. 45. TELEFON: AUT. 223-62.

FISCHER MÁRKUSZ ÉPÜLET- ÉS BUTORASZTALOS — ÜZEM ÉS IRODA: BUDAPEST, X., LIGET UCCA 20

ROGGENBAUER REZSŐ kárpitos, díszítő és lakberendező — Telefon: A. 190-67 — Ponyva, vászonredőny és kórházi matracok szállítási vállalata — BUDAPEST, V., FALK MIKSA UCCA 12

FISCHHOF OSZKÁR villamossági berendező és javító műhelye — Budapest, I., Lágymányos ucca 2. szám — Telefon: Lágymányos 19—30. Telefon: Lágymányos 19—30.

SZVETICS JÓZSEF építési vállalkozó — BUDAPEST, VII., TELEP UCCA 8.

SÁGHY GYULA ácsmester — Budapest, V, Hold u. 9. II. 18. Tel. Aut. 157-36

TAKÁCS GYULA gépészmérnök elektrotechnikai vállalata. Tel.-hívó: A. 843-24 — ERŐÁTVITELI, ERŐS- és GYENGEÁRAMÚ KÜLSŐ és BELSŐ SZERELÉSEK, BERENDEZÉSEK — Műhely, iroda: IV., Veres Pálné ucca 32.

TELEFON: J. 370-70 — **MAGYAR ÉPITŐ RÉSZVÉNYTÁRSULAT** — TELEFON: J. 370-70 — BUDAPEST, X, KERÉKPÁR UCCA 2. SZ. — ALAPITTATOTT 1889-ben — Mindennemű vízépítés, folyamszabályozás és csatornázás. Kotrások csatornakotrókkal és excavátorokkal. Darukkal való kirakodások. Alapozások, mély- és magasépítés. Út- és vasútépítés. Hídépítés. Mindennemű beton- és vasbetonépítés. Kőmunkálatok. Városi csatornázások és vízvezetékek — Hajó- és kotrójavító telep Apostagon.

TÓTH LAJOS pala- és cserépfedőmester. Eternit-cserépfedés, lacement- és bőrlemezfedés, tetők jókarbantartása és tatarozása. — Telefon: Lágymányos 11—36 — BUDAPEST, I., Fehérvári út 106

CSUKA GEZA ASZTALOSMESTER — ÜLŐ-BÚTOR SPECIALISTA — Bármilyen tömegcikk gyártását vállalom e szakmában — BUDAPEST, VII, FRANCIA ÚT 44. TELEFON: JÓZSEF: 449-46

STEINER ÉS SZIMPER dísz-, templom-, szobafestők és mázolók — Telefon József 306-29 — Budapest. IX., Üllői-út 57

„TUDOR" ACCUMULÁTORGYÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG — Budapest, VI., Váci út 137-39. Telefón: Aut. 923-08. Gyárt: Tudor és Varta rendszerű accumulátorokat.

A légzőszervek bántalmainál — Asthma Emphisema esetén gyógyulást nyújt a — **Szt. Geilért Gyógyfürdő** — legtökéletesebb berendezésű — inhalatóriuma és pneumatikus kamrája

NEUSCHLOSZ—LICHTIG REPÜLŐGÉPGYÁR ÉS FAIPAR R. T. — BUDAPEST—ALBERTFALVA — VÁROSI IRODA: IV, PETŐFI SÁNDOR UCCA 9. SZ. — TELEFON: AUT. 890—47. — GYÁRI TELEFON: LÁGYMÁNYOS 582—20, 11—79. — PARKETT- ÉS ÉPÜLETASZTALOS MUNKÁK!

CORDATIC — a tökéletes autópneu — Főelárusítás: Budapest, VI., Mozsár-u. 9.

OETL ANTAL — VASÖNTŐDE és GÉPGYÁR RÉSZV.-TÁRS. — X. KER. ASZTALOS SÁNDOR-UCCA 9. — TELEFON: JÓZSEF 461-09, 461-08.

PETRÓCZKY LAJOS BUDAPEST, I., MAROS U. 9 — TELEFON: Aut. 508-34 — Elvállal: teherfuvarozást, földmunkát, bútorszállítást csukott vagy nyitott kocsikban, helyben és vidéken

Tervez, épít, átalakít, tatarozs költségvetés és rajz díjtalan — **HORVÁTH ISTVÁN** ÉPÍTÉSI VÁLLALATA — III., Vörösvári út 71 — Kedvező fizetési feltételek

ÁMON ANTAL és FIAI KÖVEZŐMESTEREK, ÚT,- CSATORNA- ÉS BETON-ÉPITÉSI VÁLLALKOZÓK, FÖLDMUNKA, VÁGÁNY-FEKTETÉS, MÉSZKŐBÁNYA. — VIII., Futó ucca 10. — Telefon: J. 303-85.

BIER ÉS WERSCHETZ okl. mérnök és építőmesterek, építési vállalkozók — Budapest, IX., Vágóhíd ucca 11. sz. — TELEFON: JÓZSEF 363—78, 259—50.

Volt Wellisch Náthán Utóda — Fischer Zsigmond épületfakereskedő — Ajánlja dúsan felszerelt raktárát állványfa és asztalosáruban stb. — X., Asztalos Sándor-utca 8. Telefon: J. 310-89.

THE NEUCHATEL ASPHALTE COMPANY LIMITED — BUDAPESTEN, Iroda: VI., Vilmos császár-út 31. sz. Telefon Teréz 212—48. Gyár: VI., Váci-út 35. Telefon: L. 914—88. Gyárt és elad Val de traversi mastixot, raffinált bitument, falszigetelő aszfaltot. Készít: Traversi természetes tömörített aszfalt utakat és öntött aszfaltból járdákat és kocsiutakat. — Budapest székesfőváros szerződéses vállalkozója.

Dunakavicsot és Dunahomokot szállít kocsifuvarban és vasúton saját iparvágányról Budapestről, Adonyból, Bajáról, és Mohácsról — **FLEISCHMANN ANTAL** Dunakotrási és gőzhajózási vállalat — Budapest, VII, Károly körút 17. Telefon: József 465-62 és 465-63

KOVÁCS OSZKÁR BÁDOGOS MESTER — ÉRCKOPORSÓ ÉS TEMETKEZÉSI CIKKEK KÉSZITŐJE — BUDAPEST, IX., TELEPI UCCA 14. SZÁM. — (A Ludovikával szemben.) TELEFON: J. 451—93

Hirmann Ferenc fémöntöde és rézárugyár — Budapest, VII., Csányi ucca 7—9 sz. — Gyártmányai: Permetezők és ezek összes alkatrészei, rézsúlyok, háztartási mozsarak, gyertyatartók, habüstök, stb, továbbá „PAX" szab. kézi tűzoltókészülék stb. Telefon: J. 450-49

A Hatvani Asbestfedőpalagyár Rt. — Telefon: Aut. 828—20. — gyártmányai — hitelos vegyvizsgálati bizonylat tanusága szerint asbesttartalmuknál fogva — tűz- és fagyállóak

Régi és uj tetők fedési munkálatait teljes szavatosság mellett a legjutányosabb áron vállaljuk kedvező fizetési feltételek mellett is. Elismerő levelek a legelőkelőbb helyekről. — Telefon: Hatvan 84. Sürgönycím: Palagyár Hatvan. — Budapesti iroda: V., Nádor-u. 3.

Budapest Székesfőváros — Ásványvíz-üzeme — **HARMATVIZ** — A Hungária gyógyforrás szénsavval telített vize. — Kapható mindenütt! Tel: Autom. 530-03.

SIMOR DÖME mű- és épületlakatos-mester és vasszerkezetek ipartelepe. Sodronyfonatok nagybani gyártása — BUDAPEST, VII., THÖKÖLY ÚT 89. SZÁM — TELEFON: JÓZSEF 894—43.

Egyesült Tégla- és Cementgyár R.-T. — Budapest, V., Sas ucca 25. szám — Telefon: 230—71, 108—59, 141—52 — Évi teljesítő képesség: 12,000 vagón cement, 5,000 „ mész, 80.000,000 darab tégla, 8.000,000 „ cserép — Portlandcementgyár: Lábatlan. — Mészégető: Lábatlan. — Téglagyárak: Buda, Kőbánya, nyergesujfalu

Csütörtökön

PESTI LŐZSDE

szenzációs közgazdasági riportokkal

SZERKESZTI:

KALLÓS JÁNOS

Szerkesztőség és kiadóhivatal: IV, Városház ucca 6

PADOZATI MUNKÁK ELSŐRANGÚ KIVITELBEN — slavoniai tölgy- és bükkparkét, táblaparkét egyszerű és diszes kivitelben, aszfaltparkét és hajópadlók — Pestszentlőrinci Parkétgyár és Gőzfűrész Részvénytársaság, Budapest, V., Személynök-utca 16. I. em. — Telefon: Aut. 212—44.

SCHÖNTHEIL RICHÁRD okl. építész és építőmester — Budapest, I., Villányi-út 10 — Telefonszám: Lágymányos 19—36

Ára 50 fillér

Tizenkilencedik évfolyam — Budapest, 1930 április 16. — 15—16. szám

Fővárosi Hirlap

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Egész évre ..... 24 pengő
Félévre ..... 12 pengő
Állandóan:
GAZDASÁGI ÉRTESÍTŐ

VÁROSI, POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

Felelős szerkesztő: DACSÓ EMIL

MEGJELENIK MINDEN SZERDÁN
Szerkesztőség és kiadóhivatal
BUDAPEST VI., SZIV UCCA 18 SZ.
Postatakarékpénzt. csekkszámla 40.424
TELEFON: AUTOMATA 137—15

Húsvéti remények

A FŐVÁROSI HIRLAP számára írta: RIPKA FERENC dr., főpolgármester

Húsvét hetében, a feltámadás napját megelőző nagyhéten, döntő fontosságú elhatározások érlelődtek meg Budapest érdekében. Ezek az elhatározások joggal kelthetnek szép reményeket a város polgárságában, amely nagyon sokat szenvedett és gazdaságilag súlyos örvénybe került. Hasonlatosan reménykedhetik a legközelebbi jövőben a munkásság is, amelynek — fájdalom — tízezrei szűkölködnek munka nélkül és élnek máról-holnapra leginkább a hitből, hogy ennek a szomorú helyzetnek nem szabad tovább tartania. Ennek a kétségbeesés borotvaélén táncoló állapotnak megszüntetése érdekében *Becsey* Antal, igen tisztelt barátom szakszerű támogatásával megtettem, ami hivatali, de legelsősorban lelkiismereti kötelességem volt. Hálás örömmel kell megállapítanom, hogy *Bethlen* István gróf kormányelnök a legteljesebb megértéssel fogadta előterjesztéseimet és államférfiúi bölcseséggel a legsürgősebb, a rapid megoldásra adott utasítást. Hasonlóképpen a főváros ügyei iránt számtalanszor tapasztalt szeretettel, melegen érző szívére való megértéssel állott a kenyértelen munkások és keresetforrásaitól megfosztott polgárság ügye mellé *Vass* József helyettes miniszterelnök is. Ilyen körülmények között minden remény megvan arra, hogy mire Krisztus koporsója elől elhengeredik a kő, teljes megoldásokkal állunk majd szemben.

A húsvét hangulata amúgy is mindenkor reménytkeltő. Ebben a hangulatban Budapest feltámadásáról, újjászületéséről, fejlődésének új iramáról szoktunk mi, ügyeinek intézői, beszélgetni és ünnepi cikkeket írni. El szoktuk mondani, hogy ilyenkor új életre kel a természet és hogy hosszú esztendők pusztítása, letargiája és kényszerű tétlensége után föl kell támadnia ennek a városnak is. A tavaszi ünnep hangulatát azonban az idén igen súlyos tények, fájdalmas jelenségek is kormányozták. Az idén kényszerítő körülmények is jelentkeztek, amelyek a maguk brutális eszközeivel siettették Budapest feltámadását, a romoknak eltakarítását, mindennek, ami rommá lett, újjáépítését. A kényszerítő körülmények közül az egyik, hogy a közüzemek nagyrészt és igen jelentős mértékben leromlottak, nem képesek feladatuknak eleget tenni, megálltak a fejlődés útján és így a főváros lakosságának igényeit nem tudják kielégíteni. A legfontosabb, legnagyobb üzemek elérkeztek ahhoz a ponthoz, hogy hatalmas beruházások nélkül felmondják a szolgálatot, vagy legalább is megállnak a fejlődés útján. A közlekedés, vízellátás, a gázművek és elektromosművek, az utak és csatornák, a lakosság élelmezésének ellátását szolgáló intézmények mind-mind hatalmas összegeket követelnek, hogy munkájukat zavartalanul elláthassák, a folytonosan fokozódó igényekkel szemben felkészülten állják meg helyüket.

A másik és még súlyosabb ilyen kényszerítő körülmény, amely a feltámadást sietteti, a gazdasági válság és a munkanélküliség. Hiába hivatkoznánk ilyen helyzetben szegénységünkre, a takarékosság kötelező követelményeire, ezek a bajok munkát, beruházásokat, tehát fejlődést diktálnak, parancsolnak. Ebben a szituációban megdőlnek a szimpatikusan hangzó bölcseségek, amelyek a szegény város „költekezését" és a kölcsönök felvételét kárhoztatják. Belátta ezt mély bölcseséggel maga a miniszterelnök, valamint a kormány is és Budapest kényszerű fejlődése miatt senkit vád nem érhet, ellenkezően hálával kell gondolni a kormány és kormányelnök gyors elhatározására és gyors cselekvésére.

A fejlődésben íme, nincs megállás, mert a takarékosság parancsait valósággal legázolja a nyomorúság galoppja. De nem is lehet megállás a fejlődésben, mert ez a halál felé vezető út lenne. Szomorú és fájdalmas, hogy a város fejlődését, feltámadását a nyomorúság parancsszava követeli, de az eszköz, amelyet választanunk kellett, mégis csak a gazdasági helyzet javulása, a nyomor enyhítése és Budapest újjáépülését segíti elő.

Húsvéti reményekkel vagyok eltelve és azt hiszem, hogy erre jogot is ad a kormány gyors elhatározása. Ez az elhatározás az akadályok elhárítását rendkívüli módon meg fogja könnyíteni és a főváros szándékainak gyors keresztülvitelét biztosítani fogja. Ezeknek a munkálatoknak a megindítása a főváros költségvetéséből több mint ötvenmillió pengőt juttat a gazdasági életbe, a függőkölcsönből ugyancsak ötven-hatvan milliót, az állami igazgatás részéről körülbelül harminemilliót, végül pedig a magánvállalkozás részéről jutna harminc-negyven millió gyors intézkedések révén a fővárosi munkanélküliség enyhítésére. Ez együttvéve olyan összeget jelent, amelynek megmozdulása egészen komoly segítséget jelent. Semmi okunk nem lehet, hogy ne higyjünk ezeknek a reményeknek a megvalósulásában, ha pedig ez így lesz, akkor az idei feltámadás hatalmas tényezője lesz a jövő megváltásának, Magyarország feltámadásának.

A KEDDI ANKÉT EREDMÉNYE

Húsvét előtt kiadják a 63 millió pengős fővárosi közmunkákat

Vass József a bürokrácia mellőzésével elrendelte az előirányzott fővárosi közmunkák azonnali kormányhatósági jóváhagyását

Egyetlen mozgalmas hét eseményeinek beszámolója ez a riport, de ez a hét amerikai méreteket meghaladó tempójával minden bizonnyal példaképpen emlékezetes lesz a főváros történetében. Az elmult szerdán, amikor az *Egységes Községi Polgári Párt* magas kitüntetése alkalmával üdvözölte, jelentette be *Ripka* Ferenc dr. főpolgármester azt a nagyfontosságú ígéretet, amelyet neki *Bethlen* István gróf miniszterelnök tett ugyanaznap. Azóta egy hét telt el, az általános nyomasztó gazdasági viszonyok és a munkanélküliség nyomán járó nyomorúság enyhítésére grandiózus feladatok jutottak el a megvalósítás stádiumába, de természetesen *hosszú, rendkívül fáradságos és részleteiben is nagyvonalú munka előzte meg a realizálásoknak ezt a tüneményes néhány napját.*

Ennek az előkészítő munkának érdemei az *Egységes Községi Polgári Pártot* illetik, amely belátva, hogy *kizárólag nagyszabású közmunkák megindításával lehet csak a már-már válsággal fenyegető gazdasági krízisből kivezető utat megtalálni,*

felkérte alelnökét és kiváló gazdasági szakértőjét, Becsey Antal kormányfőtanácsost, hogy sürgősen készítse el az azonnal megindítandó közmunkák jegyzékét,

egyben állapítsa meg azokat *a kölcsönöket és állami feladatokat, amelyek a főváros életének sürgős rekonstrukciójához szükségesek.*

Becsey Antal nagy körültekintéssel végezte el fontos feladatát és amiközben megtalálta a gazdasági válság enyhítésének legszélesebb skáláját, nem tévesztette szem elől azokat a megfontolásokat sem: *meddig tart a főváros és az állam teherbíróképessége?*

Ennek a két elvnek *szerencsés és sikerült harmóniája az a memorandum,* amelyet *Ripka* Ferenc főpolgármester *Becsey* Antal kíséretében a miniszterelnöknek átadott.

Bethlen István gróf miniszterelnök, átlátva a memorandum helyes koncepcióját, azt

nyomban magáévá tette

és miután már római útjának előkészületei foglalkoztatták, felkérte *Vass* József dr. helyettes miniszterelnököt, hogy

még a pénteki minisztertanácson tegyen előterjesztést a mintegy 60 milliót kitevő fővárosi közmunkák megindításának előkészítésére.

Miután *Vass* József a memorandumot részletesen letárgyalta *Bethlen* István gróffal, a pénteki minisztertanácson valóban meg is tette az előterjesztést, aminek eredményeként

e hét keddjén délelőtt tíz órára kitűzték ezt az ankétet, amely jóváhagyta a közmunkákat.

A közmunka-ankét pontban 10 órakor ült össze *Vass* József helyettes miniszterelnök, népjóléti és munkaügyi miniszter elnöklésével. A kormány részéről megjelent az ankéten a népjóléti minisztérium részéről *Dréhr* Imre államtitkár és *Makó-Kléber* Sándor miniszteri tanácsos, a kereskedelemügyi minisztériumból *Kállay* Miklós államtitkár, *Tormay* Géza államtitkár, *Szikszay* Gerő és *Fejér* Gyula miniszteri tanácsosok, a belügyminisztérium részéről *Tatits* Árkád államtitkár, a pénzügyminisztériumból *Lukács* Ödön miniszteri tanácsos. A főváros képviseletében jelen voltak: *Ripka* Ferenc főpolgármester, *Sipőcz* Jenő polgármester, *Buzáth* János és *Berczel* Jenő alpolgármesterek, *Vajna* Ede, *Lobmayer* Jenő, *Némethy* Béla, *Solty* Lajos, *Csármán* Ferenc, *Liber*

Endre, *Borvendég* Ferenc és *Purebl* Győző tanácsnokok. A *BSZKRT* képviseletében *Márkus* Jenő vezérigazgatóhelyettes, az Autobuszüzem részéről pedig *Till* Antal igazgató vett részt a tanácskozáson, amelyen *Becsey* Antal bizottsági tag is megjelent.

Az ankét délután két órakor ért véget.

Dréhr Imre dr. népjóléti államtitkár

az ankét befejezése után fogadta a *Fővárosi Hirlap* munkatársát és az ankét lefolyásáról és határozatáról az alábbiakat mondta:

— Az ankét célja az volt, hogy a főváros folyó költségvetésében előirányzott munkálatokról, azoknak azonnali kiadásáról

a bürokrácia mellőzésével határozzon, hogy ezzel a munkanélküliségen jelentősen enyhíteni tudjon.

— Az ankéten részletes referátumok hangzottak el az összes, a költségben fedezettel bíró munkálatokról és azok kiadásáról.

Megállapította az ankét, hogy az összes munkálatok pénzértéke 63 millió pengőt tesz ki.

— A munkálatoknak az egyes minisztériumok által történendő jóváhagyása az ankéten elrendeltetett, úgyhogy

a 63 millió pengő értékű munka még a húsvéti ünnepek előtt kiadásra kerül.

— A 63 millió pengő utalványozása a jelen költségvetés hátralevő nyolc hónapjában arányosan történik meg, vagyis

havonkint mintegy 8 millió pengőt fognak kiutalni a közmunkák folytatására.

— Az ankéten még néhány kérdés függőben maradt, úgy hogy a tanácskozást szerdán délután ½6 órakor folytatjuk. A függőben maradt kérdésekre az illetékes szakreferensek teszik meg a jelentésüket.

— A szerdai ankéten — fejezte be nyilatkozatát *Dréhr* államtitkár — remélhetően az egész kérdéskomplexum tárgyalása befejezést nyer *s megtörténik a döntés arra vonatkozóan is, hogy a rendelkezésre álló 63 millió pengőből az egyes munkálatokra mennyi esik.*

*

Becsey memoranduma egyébként a következőkben részletezi a fővárosi közmunkákat, amelyeknek fedezete már meg van a főváros költségvetésében:

1. *Út- és csatornaépítő munkálatok* . .	*15 millió P*
2. *Közoktatásügyi kiadások, iskolaépítés, stb.*	*2 „ „*
3. *Közélelmezési ügyosztály keretében nagyvásár, sertésvágóhíd, Garai téri piac, stb. építési és bővítési munkálatok*	*7 „ „*
4. *A szociálpolitikai ügyosztály előirányzata a községi szeretetház építésére* .	*4 „ „*
5. *A gázművek új székháza*	*4 „ „*
6. *A különféle osztályok keretében előirányzott tatarozási munkálatok* . .	*2.5 „ „*
7. *A BSZKRT építkezései, vágányfektetési és egyéb munkálatai*	*8 „ „*
8. *Az autobuszüzem bővítése 50 új kocsival*	*3,600.000 „*

A memorandum a továbbiakban rámutat *az 50—60 milliót kitevő függőkölcsön* felvételének szükségességére, amely az üzemek rekonstrukciójának költségeit fedezné. Mintegy *30 milliós állami feladat* sürgős végrehajtása lenne az óhegyi *Horthy Miklós-telep* és az albertfalvai építkezések megindítása, valamint különböző tatarozások, bővítések és kisebb építkezések keresztülvitele. Végül pedig minde nagyszabású munkálatokban *a magántőke is résztvenne 30—40 millióval*, úgy hogy összesen körülbelül

180 millió pengőt kitevő közmunkák megindítása előtt áll a főváros.

BUD JÁNOS KERESKEDELMI MINISZTER szerint egyszerre kell elkezdeni a két új Duna-híd építését

Még ebben az évben megkezdik a munkákat — Budapest hozzájárulása — a betterment lesz

A főváros közönsége körében bizonyos nyugtalanság észlelhető amiatt, hogy a két Duna-híd megépítésének munkálatai még nem indultak meg, sőt a tervek sem készültek még el. A dunai hidak építésének megkezdésétől hosszú időre szóló monkaalkalmak teremtését várja a magánvállalkozás, éppen ezért szükségesnek tartottuk, hogy *Bud* János kereskedelemügyi miniszterhez forduljunk felvilágosításért.

Bud János kereskedelmi miniszter

a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Még az elmult ősz folyamán foglalkoztam a munkanélküliség problémájával és *kerestem azokat a területeket, amelyeken közmunkák kiadását lehet előkészíteni.* Ebbe a programba tartozik a hidak építése. *A vezetésem alatt álló minisztériumban teljesen egységes terv van kidolgozva a munkanélküliség enyhítése és közmunkák elrendelése ügyében,* a lényeg azonban az, hogy *megtaláljuk a pénzügyi fedezetet.* Sajnos, technikai akadályok arra kényszerítettek, hogy egy ideig ne foglalkozzam a két dunai híd megépítésének problémájával. Később azután megtörtént a tervpályázat kiírása és pedig mind a két hídra vonatkozóan. A tervpályázatok nem olyan egyszerűek, sőt, nagy és gondos munkát igényelnek. Minisztériumomban

kitűnő szakemberek állanak rendelkezésemre, mégis figyelemmel kellett lennem a mérnököknek arra a jogos kívánságára, hogy ezt a kérdést tervpályázat alapján oldjam meg.

A tervpályázatot tehát kiírtuk, most már *néhány hónap alatt a terveknek be kell érkezniök.*

— A két híd között azonban nagy a különbség. A Boráros téri híd

egyszerűbb, mint az óbudai, amely tulajdonképpen két hídból fog állani.

Úgy a szakértők, mint a pályázatban érdekelt szakemberek is éppen ezért azt kérték, hogy *hosszabb pályázati időt engedélyezzek,* mert

az egésznek konstrukciója sokkal több időt igényel.

— Vannak más kérdések is, amelyeket rendezni kell. Mindenekelőtt

elő kell teremteni a pénzügyi fedezetet.

A képviselőházban megkérdezték tőlem, hogy Budapest székesfőváros nem fog-e hozzájárulni az építési költségekhez? Erre a kérdésre azt feleltem, hogy

helyesebbnek tartom, ha a budapesti dunai hidak az állam tulajdonában vannak.

— A fedezetet a kormány két forrásból akarja előteremteni. *Az egyik forrás a betterment adó.* Azok

a telkek, amelyek az új dunai hidak környékén terülnek el, értékükben meghatványozódnak, méltányos tehát, hogy ebből az értékemelkedésből a köz javára adózzanak.

Ez az adójövedelem lesz *Budapest hozzájárulása.* A másik forrás

a hídvámjövedelem

lenne. Ez azonban még vita tárgya. *Szeretném, ha ennek a vámnak a bevezetésétől eltekinthetnénk.* Egyelőre még nincs itt az ideje a döntésnek, lesz időnk ezt a kérdést alaposan megvitatni.

— Az építkezések megindítását illetően az a véleményen, hogy

a két híd megépítését egyszerre kell megkezdeni.

Csak így tudom a dolgot elképzelni, mert *nem foglalkoztam külön-külön a finanszírozás kérdésével.* Keresem a lehetőségeket és

rövid időn belül a pénzügyminiszter úrral egyetértőleg felhatalmazást fogok kérni a szükséges fedezet előteremtésére.

— Aki ismeri az érdekelt városrészek forgalmi viszonyait, az tudja, hogy *a jelenlegi állapotok tarthatatlanok.* A forgalom rohamos fejlődése súlyos gazdasági hátrányokat idézett elő és ha nem jön gyors megoldás, akkor

a gazdasági hátrányok veszedelme s a késlekedés miatt jelentkező károk nagyobbak lesznek, mint a hidak megépítésének költségei.

Bud János pénzügyminiszternek ez a nyilatkozata, amely teljes részletességgel tárja föl a két dunai híd megépítésének bonyodalmas ügyét, nem hagy kétséget afelől, hogy a kormány szívén viseli az ügy jelentőségénél fogva a fedezet előteremtésének gondját. Annyi bizonyos, hogy *az építkezés még ebben az évben megkezdődik.*

Nyolcvan új pótkocsi a BSZKRT forgalmában

Régi panasza a villamoson utazó publikumnak, hogy az úgynevezett „csúcsterhelések" idején, — ami alatt a reggeli, déli és esti órákat kell érteni, „műszaki nyelven", — egyre nagyobb a zsúfoltság a villamosvasúti kocsikban. Különösen a perifériákra irányuló forgalomban érezhető ez a túlterhelés és a kocsikban szinte életveszélyes a tolongás. A lépcsőkön napirenden vannak a tumultuózus jelenetek, a cipőtaposások és a ruhatépések, miután a sietős emberek tudvalevően türelmetenek. A *BSZKRT* maga is tisztában van ezekkel az állapotokkal és azokon segíteni is kíván.

Már 1928-ban elhatározta az igazgatóság, hogy közel száz kocsival szaporítani fogja jármű-parkját. Ezek közül a 75-ös vonalon járó, egészen új típusú, közép-peronos, motoros ikerkocsik már tavaly forgalomba kerültek,

nyolcvan új pótkocsi pedig a legközelebbi hetekben hagyja el a Ganz-vagóngyárat.

Az ötven új villamos kocsi, — illetékes helyen kapott információnk szerint, — *ugyancsak középperonos lesz,* mert ezek az újrendszerű kocsik a gyakorlatban igen jól beváltak és a publikum is megkedvelte őket. Az új pótkocsik közül ötvenet

lehetőleg már e hónapban forgalomba helyeznek, s ezzel jelentékenyen enyhítik a mostani járműhiányt, harmincat pedig az összel.

A villamos vasutak igazgatósága még további kocsirendeléssel is foglalkozik és műhelyeiben számos olyan régi kocsit is újjá alakíttat, amelyek eddig forgalmi szolgálatot nem teljesítettek, illetve tehervontatásra szolgáltak. A *BSZKRT,* értesülésünk szerint, most már

komolyan foglalkozik a gyorsvasúti tervek előkészítésével is és a tervezési osztályt utasította az igazgatóság, hogy a szükséges számításokat és rajzokat megszabott időn belül mutassa be.

Június első napjaiban hozzá fog a villamosvasút a múzeumkörúti és vámházkörúti vágányeséréhez is. Utána nyomban sor kerül a Rákóczi úti vágányoknak az úttest közepére való áthelyezésére és ezzel megszünik a Rákóczi út, Kossuth Lajos ucca és belső körút keresztezésénél fennálló veszedelmes kaosz *és itt is csak keresztező forgalom lesz, járdaszigetekkel.*

SZÉKELY és MOTTL
OKL. MÉRNÖK, ÉPITŐMESTER, ÉPITÉSI VÁLLALKOZÓK
BUDAPEST, III., LAJOS U. 92, IV. EMELET.
TELEFON: AUTOMATA 625—78. SZ.

MÉRNÖKI SZAKÜZLET
A „GAMMA" FINOMMECHANIKAI GÉPEK ÉS KÉSZÜLÉKEK GYÁRA R. T.
ELADÁSI OSZTÁLYA
Budapest, IV., Múzeum körút 41.
TELEFON: AUT. 860-96. □ TELEFON: AUT. 860-96.

FISCHER ÉS HARTMANN
mázolómesterek
Budapest IV, Képíró ucca 3. sz. TELEFON: A. 847-73
Fiókuzlet: IX. ker., Tompa ucca 30. szám

Fütés Viz Gáz Szentgyörgyi és Társa
Telefon: József 8-97 Budapest VIII, Baross-u. 88

ÉPITŐIPAR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
Budapest, VIII. kerület, Baross ucca 15
Telefon: József 411-49
Aszfaltgyár és anyagtelep: Budapest, IX., Gubacsi út 37

HORTOBÁGYI JUHTÚRÓ
Mindenütt kapható! Termeli: Orsz. MÉK Magy.
TEJSZÖVETKEZETI KÖZPONT

ÚJ ÉLET ELŐTT

A FŐVÁROSI HIRLAP számára írta: KOZMA JENŐ dr., országgyűlési képviselő, az Egységes Községi Polgári Párt elnöke

A képviselőház kemény harc, az eszmék és elvek komoly megvitatása után elfogadta a belügyminiszter fővárosi javaslatát, amelynek célja egy boldogabb, egészségesebb, harmonikusabb életű Budapest megteremtése.

Most már az események, azt vélem, igen gyorsan fogják egymást követni és én bizalommal tekintek az új élet elé. A felsőház hamarosan le fogja tárgyalni a javaslatot, úgy hogy május havában megtörténhetik a szentesítés. Mihelyt a kormányzó úr kihirdeti az új fővárosi törvényt, megkezdődhetik az új választói névjegyzékek összeállítása. Ha a névjegyzékkel kapcsolatos eljárások is mind lezajlottak, sor kerülhet — valószínűleg már novemberben — az új választások megtartására. Semmi kétség nem lehet tehát aziránt, hogy *az új törvényhatósági bizottság még ebben az esztendőben összeül.*

A képviselőház vitájának súlyos tanulságai vannak. Legelsősorban az, hogy a főváros életét, hatalmas adminisztrációs gépezetét nagyon kevesen ismerik és mindenki súlyosan vét a saját városa ellen — amelyet pedig bizonyára önzetlenül szeret és naggyá akar tenni — ha kicsinyes pártérdekek által vezettetve, a dolgok demagóg csoportosításával, a homályt még inkább terjeszti és tápot ad az amúgy is dúsan burjánzó gyanusításoknak. Máskor is, minden időkben hangzottak el éles támadások a parlamentben a főváros ellen, de szerintem az autonómia komoly veszélyeztetése az, ha a városházi ellenzéki pártok a parlamentben intéznek koncentrikus támadást a saját városuk ellen, amikor bőségesen van módjuk kifogásaik és kritikájuk elmondására a közgyűlési és bizottsági termekben is. Sajnos, Budapestnek még mindig igen nagy szüksége van arra, hogy a közgyűlési pártok egyetemlegesen siessenek a főváros védelmére akkor, amikor a tévhitek és gyanusítások ezerszer megcáfolt vádakkal lépnek föl ellene. Azok az ellenzéki politikusok, akik a város kormányzásában is tevékeny részt vesznek, akiknek közbenjötte nélkül egyetlen intézkedés nem történik a városházán, rossz munkát végeznek, ha az ellenzékieskedő kortespolitika szempontjai szerint tudatosan táplálnak olyan téves és sokszor a félrevezetésre alkalmas tévhiteket, amelyekből éppen ezek a városházán is szereplő ellenzéki politikusok tudják legjobban, hogy az igazság fénysugaraiban meg nem állhatnak.

Azok az országgyűlési képviselők, akik a törvényhatósági bizottságnak is tagjai, sajnos, nem tudtak egységesen felvonulni a vita során a főváros érdekeiért. Pedig az országos politikában éppúgy, mint a városi politikában, csak az összefogó egység és a polgári erény győzhet. Ezért sajnálatos, hogy a törvényjavaslat tárgyalása előtt történt minden kísérletünk, amely az összefogást célozta, mások idegenkedésén meghiusult. Pedig most, post festa, látszik meg igazán, mennyivel szebb és mennyivel eredményesebb lett volna, ha zárt sorokban szálltunk volna szembe minden igaztalan támadással.

Megelégedéssel kell azonban konstatálnom, hogy ha nem sikerült is ilyen szép felvonulást rendezni, Budapest védelmében nem vívtunk eredménytelen harcot. *Komolyabb csatát csak a tanügyi szakasznál vesztettünk.* Meg kell ismételnem, hogy miért foglaltam állást és miért védtem olyan elszántan a magam és pártom álláspontját ebben a kérdésben. Semmi kifogásom nem lehet az ellen, hogy a képviselőház többsége törvénybeiktatta a kultuszminiszter vétojogát a fővárosi tanítói kinevezésekkel szemben. Nem is félek tőle, mert feltételezem, hogy nemcsak ma, de minden időben *a törvény szigorú* betűje fog érvényesülni. Feltételezem, hogy a mindenkori kultuszminiszter *kizárólag a vétójogát* fogja érvényesíteni és egyetlen eljövendő kultuszminiszter sem fogja a törvénynek ezt az intézkedését úgy értelmezni, hogy *a vétójog gyakorlását megelőzően is* beleavatkozik a fővárosi tanügyi kinevezésekbe. Ami azt a hangulatkeltő beállítást illeti, hogy most már mód nyílik a főváros féltve őrzött és gondozott iskoláinak vidéki tanerőkkel való benépesítésére, a leghatározottabban kijelentem, hogy ez ellen úgy én és pártom, mint *az összes városházi pártok* állást foglalnak. A fővárosi iskolákban magasabb a nivó: ide *vidéki tanerőket rendszeresen nem fogunk beengedni.* Annyi bizonyos, hogy a szakasz ellen jogos küzdelmet folytattunk. Ha ugyanis elérjük célunkat és a jóváhagyás joga a főpolgármesternek jut, aki szintén a kormány bizalmát élvezi, akkor nem lehetne attól tartani, hogy jöhet idő, amikor a törvényszakasz gyakorlati alkalmazásánál félremagyarázások csúszhatnak be.

Nem tekintve ennek az aggodalomnak a fölmerülését, általánosságban örülni kell, hogy tető alá jutott a törvényjavaslat, amely új életet jelent Budapest számára. Az új törvény új helyzetet hoz, amely elsősorban az adminisztráció sokat ostorozott csökevényeit irtja ki, egyben pedig a modern idők szellemét viszi bele a város igazgatásába. Bizalommal tekintünk az új idők elé, amelyek ma-holnap ránkköszöntenek és amelyekkel Budapest újkorát kell megalapoznunk.

700.000 pengő bevétele volt a fővárosnak a Harmatvízből

A fővárosi üzemek között egyik legéletképesebb és leglukratívebb vállalat: az *Ásványvíz-üzem, amely a népszerű Harmatvizet és Hungária-vizet hozza forgalomba.* Az üzem nemcsak a főváros lakosságát látja el higiénikus, kellemes, üdítő itallal és Hungária-gyógyvízzel, hanem a magyar vidék nagyrészét is, sőt a Balatonparton, — ahol tudvalevően ivóvíz-mizéria van, — valóságos missziót teljesít, mert

az Ásványvíz-üzem gépkocsijai gyorsan és rendszeresen szállítják az olcsó és kitűnő Harmatvizet.

Az Ásványvíz-üzem produkciója a mult esztendőben beszerelt új, modern palackmosó- és töltőgépek révén sok millióra növekedett és még

így is alig győzi kielégíteni a jelentkező szükségletet.

Legújabban már export-eredmények is mutatkoznak. *Különösen az olaszországi kivitel érdemes megemlítésre, de szervezés alatt áll a balkáni és a törökországi kivitel is.* A víz palackozott állapotban

kitűnően bírja a hosszabb szállítást, és zavartalan, kristálytiszta állapotban érkeztek meg azok a próbaküldemények is, amelyeket az üzem tavaly tengerentúlra, Indiába, sőt még ennél is nagyobb távolságokra is indított a Hungária-forrás vizéből.

Az üzem mult esztendei zárszámadása *736.261 pengő 07 fillér eredménnyel záródott*, amelyből az üzleti felesleg 10.486 pengő 57 fillér. A 736.000 pengős bevétel természetesen kizárólag vízeladásból folyt be.

Az *Ásványvíz-üzemre* felügyelő bizottság legutóbbi ülésén foglalkozott az üzem további fejlesztésének gondolatával is, amelynek első és legközelebbi etappja a *források szakszerű tisztítása és feltörési helyüknek új foglalása lesz.* E munkálatok végzésére ezidén 20.000 pengőt boesátott rendelkezésre a közgyűlés. Az Ásványvíz-üzem további fejlesztésével kapcsolatos

a Hungária-forrás ivócsarnokának kibővítése,

amelyre valószínűleg még ugyancsak ebben az évben sor kerülhet, amennyiben a Rudasfürdő régi igazgatósági épületét és a mellette álló kazánházat lebontják, a kazánokat pedig a Rudasfürdő főépületének alagsorában helyezik el. Ennek a rendelkezésnek a kapcsán megnagyobbítják a Rudasfürdő parkját, új ivócsarnokot és kisebb fedett sétálóhelyet is létesítenek.

FŐVÁROSI HIRLAP
Az Egységes Községi Polgári Párt hivatalos lapja.
*
Előfizetési árak:
fél évre . . . . . 12 pengő,
egész évre . . . . . 24 pengő.

GANZ ÉS TÁRSA
VILLAMOSSÁGI, GÉP-, WAGGON- ÉS HAJÓGYÁR R.T.
ALAPÍTVA 1844-BEN
BUDAPEST
IGAZGATÓSÁG, GÉP- ÉS WAGGONGYÁR: X., Kőbányai út 31. Távb. 461—19
HAJÓGYÁR: V., Meder utca 9. Távb. 908—69 Sürgönycim: GANZCOM BUDAPEST
VILLAMOSSÁGI GYÁR: II., Lövőház utca 39. Távb. 501—70 Sürgönycim: ALTERNO BUDAPEST
MAGYARORSZÁGI VEZÉRKÉPVISELET:
HAZAI GÉPKERESKEDELMI R.T.
BUDAPEST, V., VILMOS CSÁSZÁR ÚT 76
Sürgönycim: MASINA BUDAPEST
Távbeszélő: 186—63

SCHEIBER MIKLÓS OKLEVELES GÉPÉSZMÉRNÖK
Központi fűtés, vízvezeték és egészségügyi berendezések
Budapest, VII., Vörösmarty ucca 19. Telefón: József 415-98.

Összerakható könyvszekrények
rekeszenként minden irányban nagyobbíthatók és pótolhatók.
PRAKTIKUS ÉS OLCSÓ
Lingel Károly és Fiai
Első Magyar Faáru- és Butorgyár.
Budapest, VII. ker., Rózsa ucca 4—6. szám
Kérjük 120 szobából álló állandó kiállításunk megtekintését.

SCHIFF MIHÁLY
paszományos-mester, Budapest, IV. Prohászka Ottokár ucca 8. (Fólemelet)
EZÜST ÉREMMEL KITÜNTETVE. + TELEFON: AUTOMATA 834-76.
A legszebb kivitelben készítek mindenféle butorpaszományt, plimó- (paplan) zsinórt, horgolt rózsát, csillag gombot és gombáthuzást. Női ruhadiszeket, bojtokat, rojtokat, öveket, a legprecizebb, művészi kivitelben. Csillárzsinórokat, továbbá selyem- és gyapjúfonal adjusztálást és minden e szakmába vágó munkát.

RIEDER OTTÓ villamos-berendezési vállalat, műszaki intézet, elektrotechnikai és rádió cikkek raktára
Alapíttatott: 1895. A. B. C. tagoknak hat havi hitel
Budapest IV., Irányi u. 20. Tel.: Aut. 837-07

Morbitzer Nándor építész és építőmester
Budapest, VIII, Üllői-út 66/b.
Telefon: József 310—90.

Gyárak, raktárak, garageok, kórházak, középületek részére
préselt acélajtók
préselt acélkapuk
tetszetős-tartós-tűz- és betörés biztos.
haas és Somogyi

Csak BRÁZAY pipereszappant használjon!

Ha a polgárság meg akarja tartani vezető szerepét, önzetlenül kell dolgoznia és áldoznia a közért

Ripka Ferenc, Kozma Jenő és Becsey Antal beszéde a Budai Társaskör ünnepén

A *Budai Társaskör*-nek nagy estélye volt csütörtökön, április hó 10-én, amikor *Ripka* Ferenc főpolgármester, *Kozma* Jenő országgyűlési képviselő, az *Egységes Községi Polgári Párt* elnöke és a párt, meg a kaszinó számos kiválósága jelenlétében *kétszáz új tagot*, a polgári érdekek kétszáz új és elszánt védelmezőjét avatták föl a kör zászlaja alá.

Az ünnepségen az avatóbeszédet a jelenvoltak lelkes tüntetése és zajos tetszésnyilvánításai között *Ripka* Ferenc, a kör elnöke mondta. Miután köszöntötte az új gárdát, így folytatta beszédét:

— A Budai Társaskörnek a megalakítására annak a szüksége vezetett, hogy konzerváló helyet biztosítsunk a budai polgári erényeknek, amelyek nemes hagyományokból fakadnak. A *polgárság a törvényeknek és a rendnek őre és így a szabadság megvédője;* — ez a nemzetfenntartó elem s így az emberiségnek jótevője, mely a polgári munkának köszönheti a kulturális és gazdasági élet fejlődését. *Elsőrendű kötelességünk a polgárság megerősítése, amely most nagy veszedelmekkel került szembe.*

— Fel kell ráznunk a tespedő polgári társadalmat, amely szereti ezt a gyönyörű várost, amelynek szívében él a vallási erkölcs, de ha ezt tettekkel kell bizonyítania, akkor mindig nagy erőfeszítésbe kerül ennek a megnyilatkozásnak a kivívása. Pedig *ha nem sikerül felráznunk a polgárságot közömbösségéből, elveszítheti vezető szerepét.* Megértetni kell a polgársággal, hogy hiába vágyódik egy szebb Budapest, egy boldogabb Magyarország után, ha nem viseli az odavezető út fáradalmait és keresztjét. Ha vezető szerepét meg akarja tartani, akkor *önzetlenül dolgoznia és áldoznia kell a közért.*

— A budai tornászok jelszava: — Ép testben, ép lélek! — és ha a magyar közéletnek és a magyar társadalomnak ép lesz a lelke, kigyógyulunk minden bajból úgy városi, mint országos vonatkozásban. Ez fogja valóra váltani a mi imádságos reményünket a szép, a nagy, a boldog Magyarországot.

Ripka főpolgármester beszédét követő, szünni nem akaró taps és éljenzés után *Petracsek* Lajos dr. ügyvéd szólalt fel, aki a *Budai Társaskör* győzelmére és elnökének, *Ripka* Ferencnek egészségére ürítette poharát.

Ezután *Kozma* Jenő dr. emelkedett szólásra és köszöntötte a Budai Társaskörbe bevonuló fiatalságot.

— Az új fővárosi törvényt — mondotta — amelynek célja egy boldogabb Budapest megteremtése, most fejezték be, új keretet teremtettek ezzel, amelynek betöltésére a fiatal generáció van hivatva. Kemény harcok árán a gerincs öregek megalkották ezt az új keretet, de az ő szavuk csak a meleg polgári otthon lehetőségét védi és csupán harc volt a fiatalságért. A mai helyzetben a gazdasági kérdés a döntő és ezt a kérdést kell megoldani, mert sehol sem látott olyan gazdasági programot, mely ezt a féltett házi tűzhelyet melegebbé tette volna. A rapszódikus gazdasági programok alapján nem lehet elindulni. Egységes gazdasági programot csak Olaszországban lát, ahol virul a polgári erény és ennek nyomán a gazdasági élet. Boldogan látja, hogy Magyarország vezérlő államférfia, gróf *Bethlen* István miniszterelnök (lelkesen felharsanó éljenzés) most Mussolinihez indult, mert ez a találkozás és az ott látott gazdasági helyzet nagy hatással lesz a miniszterelnökre. Olaszországban *megteremtették a lelki egyensúlyt és ezen az alapon a nemzeti egységet.* Ott ma lelki diktatúra van. Mert nem kell mindenkinek vezérnek lennie és nem kell mindenkinek pártot alakítania, hogy egyéni hiúságát kielégítse. Az utóbbi pártalakítások *mindig csak valamely vezérségre vágyónak egyéni céljait szolgálták,* pedig az országos politikában, de a városi politikában is, *csak az összefogó egység és a polgári erény győzhet.*

Kifejtette azután, hogy már az 1925-iki választásnál a tettek politikáját követte az Egységes Községi Polgári Párt, de akkor még közönyösebb volt a polgárság és kevesen sorakoztak a zászló alá, ám azóta a polgárság öntudatra ébredt és *ma ez a párt a város legerősebb pártja,* mely annak idején *Ripka* Ferenc *(lelkes éljenzés)* szavára indult útnak és ma már a polgárság belátja, hogy ezt kell támogatnia.

— Tegnap a miniszterelnök teljes egészében elfogadta azt a gazdasági programot, amelyet a párt számára Becsey Antal dolgozott ki, mely megteremti a munkalehetőségeket, csökkenti a munkanélküliséget. Ez a siker elsősorban Becsey Antalé, másodsorban pedig a Polgári Párté.

A lelkes éljenzés csillapultával *Becsey* Antal szólalt föl. Az új fővárosi törvényről szólott, amelynek a polgári gondolat fellegvárának kell lennie. Aztán így folytatta:

— Ma oly időket élünk, amikor a politikai élet lármájának legalább egy időre el kell némulnia, hogy helyet adjon a céltudatos cselekvésnek. Az ország polgársága — amelybe a nemzeti érzelmű munkásságot is oda kell számítanunk — a munkanélküliség veszedelmével áll szemben. Nincs fontosabb feladatunk, mint ezt a veszedelmet elhárítani az ország és a székesfőváros felől; mindent meg kell tennünk ebben a tekintetben, amit belső erőink összefogásával csak tehetünk. Mert lehet is tenni. Pártunk, az *Egységes Községi Polgári Párt* felhatalmazásából emlékiratba foglaltam össze azokat a lehetőségeket, amelyekkel legalább a székesfőváros területén a munkanélküliséget csökkenteni tudjuk.

A miniszterelnök úr közvetlen elutazása előtt hallgatta meg előterjesztésünket és haladéktalanul telefón útján adott felhatalmazást helyettesének: a népjóléti miniszter úrnak is arra, hogy az ügyet a legközelebbi minisztertanács elé terjessze és a maga számára a szükséges felhatalmazást megszerezze. Elimerés jár neki a munkanélküli munkások és iparosok tízezrei részéről; és hisszük, hogy a munkanélküliség halotti csendjét néhány hét alatt a munka visszhangja fogja felváltani.

Felszólalt még *Horváth* Károly bizottsági tag is, aki azt fejtegette, hogy nem új vezérek kellenek a politikában és nem új pártok. Csak hűséges és vezéreikre büszke katonákra van a boldogulni akaró pártoknak szüksége. Miként 1848-ban mindenki büszke volt arra, hogy ő Kossuth Lajos katonája, ma az országos politikában mindenki büszke lehet arra, hogy Bethlen István katonája. És épily büszke lehet a városi politikában is az, aki Ripka Ferenc és Kozma Jenő, a két testvérvezér, vagy vezértestvér katonája.

Okolicsányi-Kuthy Dezső dr. főorvos, *Krivoss* Árpád dr. és *Hoór Tempis* Mór dr. műegyetemi tanár felszólalásával ért véget a lélekemelő ünnepség.

BANNER ZOLTAN
okleveles építész és építőmester
BUDAPEST, I., VERPELÉTI-ÚT 10.
Telefon: LÁ. 6-57. Telefon: LÁ. 6-57.

ROTTER ZSIGMOND
terménynagykereskedő
Budapest, V., Nádor ucca 17. sz.
Telefón: 297-18, 276-94.

AUER J. GYULA
festékáruk raktára. Gipsz, cement, kátrány stb. NAGYRAKTÁRA!
BUDAPEST, VI., Lehel u. 45/a. és Mohács u. 19
Telefón: Automata 157—56

Fal- és padlóburkoló vállalat
KOCH ÉS SZILÁGYI
Budapest, VI., Eötvös ucca 37. szám
Telefónok: Aut. 290—78 és 296—51.

Hantos Testvérek rt
festő, mázoló és tapétázó iparüzem
Budapest VI, Horn Ede ucca 5
Telefónszám: Automata 194—51 és 185—23

KŐSZÉNBÁNYA 'S TÉGLAGYÁR TÁRSULAT PESTEN,
(DRASCHE)
BUDAPEST, V., KLOTILD UCCA 3.
TELEFON: AUTOMATA 255—54, 255—55 és 255—56.

TŰZVESZÉLY ESETNÉL
BIZTOS VÉDELMET NYUJT A
»MINIMAX«
kézi tűzoltó készüléke!
Oltóereje óriási és semmiféle kárt nem okoz. — Kezelése rendkívül egyszerű. Speciális készülékek, autók, motorcsónakok, garázsok stb. részére.
Felvilágosítással szolgál a
MAGYAR MINIMAX R. T.
Budapest, VI., Rózsa ucca 85 (saját ház). — Tel.: Aut. 237-31

BUDAPESTI HIRLAP
a legtartalmasabb magyar napilap
Hangja előkelő, hírszolgálata tökéletes

RÓZSA IVÁN lakatos mester
Budapest, VI., Szondy ucca 18. Tel.: Aut. 186-59
Autogén-hegesztés

BOGNÁR ISTVÁN
ÁCSMESTER
Budapest, X, Gergely u. 69. Telefón: J. 372-48

RELLA N. és UNOKAÖCCSE
Építési Vállalat R.-T.
Budapest, VIII, Népszinház ucca 13
Telefonszámok: József 436—52 és József 436—53.
Magas- és mélyépítés, vasbetonépítés, HERBST FÖDÉM az egész világon elterjedt és és legolcsóbb vasbetonfödém

Worthington szivattyúgép r.-t.
Budapest, V., Váczi-út 4.
Telefonszám: 222-10.
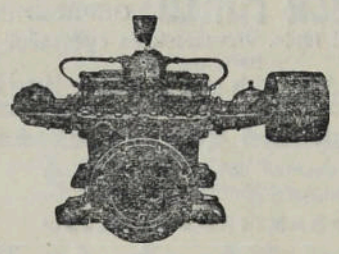
Sürgönycim: Duplex.
SZÁLLIT:
Gőz-, centrifugái-, turbina-, erőmű- és vácuumszivattyúkat, minden célra és teljesítményre. — Benzinmótorokat. — Hűtőtornyokat. — Kondenzációs berendezéseket. — Autómosógépeket.

ROYAL BENZINKUTAK
a legjobb üze nanyagot és a legjobb amerikai Readway-olajat szolgáltatják
PAJOR LÁSZLÓ
Tel.: Aut. 189-58 és 290-07 Budapest, V, Váci út 18

BOROSJENŐI KÖVET: fagyálló, 7-féle színben és minőségben rajz után szállít
Budapest VIII, Mária u. 11 Telefón: József 341-91. sz.
MAYER ÉS WÜHRL
OKL. ÉPITÉSZ, ÉPITŐMESTER

KOVÁCS A. ÖDÖN GÉPÉSZ MÉRNÖK
Budapest, VIII., Bezerédy ucca 8
Telefon: 382 — 93, 408 — 78.
Központi fűtés-, vízvezeték-, csatornaelszerelési vállalata

Saját érdekében tekintse meg
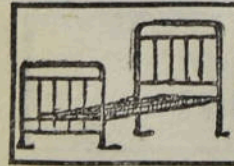
HIKKER réz-, vasbutorgyár
készítményeit. Ágybetétek, gyermekkocsik, ágynemüek, paplanok és legujabb kivitelü kerti butorok gyári árban. **Mintaraktár:** VII., Dohány ucca 22. (Arkád bazár). **Gyár:** VII., Holló ucca 5.

Becsey Antal nyilatkozik
memoranduma részleteiről és a közmunkák sürgős kiadásának gyakorlati kivitelérő́l

Az elmult hét kétségtelenül legkiemelkedőbb eseménye annak az akciónak a sikere, amelyet *Becsey* Antal előterjesztésére *Ripka* Ferenc dr. főpolgármester indított meg a munkaalkalmak megteremtésére, a közmunkák haladéktalan megindítására, a kis- és gyáripar foglalkoztatására. *Ripka* Ferenc főpolgármester a munkanélküliség enyhítése és általában a gazdasági nehézségek kiküszöbölése ügyéről már szóbelileg régebben tárgyalt *Bethlen* István gróf miniszterelnökkel, aki a *Becsey* Antal részéről elkészített előterjesztés hatása alatt azonnal intézkedett, hogy *Vass* József népjóléti miniszter vegye kezébe a közmunkák megindítását és saját belátása szerint intézkedjen a szükséges rendelkezésekről. E nagyjelentőségű akció előkészítése *Becsey* Antal érdeme, aki évek hosszú sora óta *számtalanszor hangot adott annak a felfogásnak, hogy gazdasági és szociális szempontból hatalmas lendületet jelentene a közmunkáknak a bürokrácia kikapcsolásával történő gyors vállalatbaadása,* mert a munkaalkalmaknak széles területen való megteremtése a dolgozó társadalom tízezreinek juttat megélhetést. A javaslatról és annak sorsáról

Becsey Antal,

az *Egységes Községi Polgári Párt* társelnöke a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— A főpolgármester úrral történt számos megbeszélés után emlékiratba foglaltam javaslataimat, amelyben rámutattam a probléma összes vonatkozásaira és számszerű adatokkal illusztráltam leghatalmasabb iparágunknak, az építőiparnak a háború utáni tevékenységét. Az összeállításból szemlélhetővé válik, hogy

az építőipar legkedvezőbb szezónja az 1928. évben volt, amikor összesen 7210 lakás épült Budapesten 17.269 szobával.

Pénzértékben ez a teljesítmény *75—80 millió pengőre rúgott,* a következő évben, 1929-ben azonban 3—4 százalékos *visszaesés mutatkozott.* Az építőipar tevékenységének dekadenciája a folyó évben süllyedt a mélypontra, mert elmondható, hogy

az építőipari tevékenység ma már teljesen megbénult.

Az építőiparban megnyilvánuló dermedt csend pedig *katasztrófális jelentőséggel bír,* mert a legtöbb iparágat és a legtöbb munkást foglalkoztatja. Erélyes, gyors és hatályos intézkedésekre van tehát szükség, hogy legalább a hatósági építkezések megindulhassanak, mert a magánépítkezés megmozdulására a mai jelzálog- és hitelviszonyok miatt alig lehet számítani. A gazdasági életnek is megvannak azonban a maga törvényei és ha a közhatóságok építkezése lendületet nyer, akkor *ez kétségkívül kedvező kihatással lesz a magánépítkezésekre is.*

A közhatósági építkezéseket a főváros és az állam összefogásával kell megindítani és annyi munkaalkalmat teremteni, hogy körülbelül 70 millió pengő értékű építkezési tevékenységet tudjunk alimentálni.

— Összeállítottam tehát a főváros budgetjének építkezési szükségleteit, azokat is, amelyek már megindultak és azokat, amelyekre már a pályázati versenytárgyalást is kiírták. Idetartozik a többek között *a Gázművek, a Rókus-kórház, az élelmiszernagyvásár és a Maglódi úti szeretetház építkezése,* amelyek 32—35 millió pengő értéket képviselnek. Ennek az összegnek a gazdasági életbe való bevitele attól függ, hogy *a felsőbb hatóságok ne késlekedjenek a közgyűlési határozatok jóváhagyásával.* Az állami igazgatásnak Budapest szempontjából szintén több munkaalkalma van, közöttük elsőnek említhetem az *óhegyi Horthy Miklós-telepet,* amelyet képtelenség volna hosszú ideig tartó előkészítéssel a jövő évre halasztani, mert a szociális szempontoktól eltekintve, a kormányzó úr jubileumát akartuk ezzel az alkotással még díszesebbé tenni, tehát

minden ok amellett szól, hogy ezt a 15—20 milliós munkát a legsürgősebben folyamatba tegyük.

— Az albertfalvai lakótelep folytatólagos építése *10 millió pengőt* reprezentál, egyéb kormányzati ágaknak is *ötmillió* pengős beruházásai állanak előkészítés alatt, úgy hogy

az állam és a főváros építkezései körülbelül 65 millió pengő értékű építkezést jelentenek,

amelyek keresztülviteléhez nem kell más, mint *a munkálatoknak a hivatali aktázás mellőzésével történő vállalatba adása.*

— Az építőipari munka keretébe tartozik a *tatarozás* is, amelynél nem lehet elkerülni bizonyos mértékig a hatalmi szót. A főváros építésszabályzatának 534—537. szakaszai

jogot adnak a tatarozási kényszer elrendelésére

és ebben a vonatkozásban is a közhatóságoknak kell jó példával elöljárni. Budapesten rengeteg városi és állami középület van, amelyek rászorulnak az alapos javításra. Indokolja a tatarozások elrendelését az újabban gyakran előfordult *tűzesetek nagy száma* is, amelyeknél sokszor megállapították, hogy a katasztrófa előidézésénél nagy szerepe volt az elválasztó tűzfalak hiányának. Olyan forgalmas útvonalak is, mint a Nagykörút és a középső városrészek rendelkeznek olyan régi bérházakkal, amelyek nélkülözik az elengedhetetlen higiénikus felszereléseket és ezen a téren szintén jelentős értékű munkálatokat lehet elvégezni. Egyöntetű érdeke a háztulajdonosoknak és a nemzeti vagyon szempontjából az államnak, hogy az ingatlanok konzerváltassanak és értékükben megmaradjanak.

— Tudomásom szerint a háztulajdonosok szívesen kaphatók egy nagyarányú tatarozási akcióra, ha lehetővé teszik, egyrészt a jutányos tatarozási hitelek igénybevételét, másrészt további adókedvezményeket nagyobb átalakítások végrehajtására.

— Ha sikerül a tatarozási akciót körültekintő munkával megszervezni, úgy további *5—10 millió pengős* munkaalkalmat nyer az építőipar. Minden túlzás nélkül kijelenthetem, hogy megfelelő hatalommal felruházott tényezők kezében, *lendületes erővel indulhat meg az építkezési munka,* amellyel megközelíthetjük az 1928-as évi jó konjunktúrát és elhárithatjuk a munkanélküliség rémét, amely a legfájóbb jelenségek közé tartozik.

— A gyáripar foglalkoztatását 30—50 millió pengő értékű megrendeléssel annyira biztosíthatjuk, hogy nincs szükség munkások elbocsátására, sem pedig redukált munnapok rendszeresítésére.

— A főváros most tárgyalja a XII. ügyosztály előterjesztését az *Elektromos Művek,* a *Vízművek* és a *Gázművek* elkerülhetetlenül szükséges beruházásairól. Ezek a nagy közüzemek máris elkéstek a szükséges beruházásokkal. Az Elektromos Művek nem várhat tovább, mert ha az idén nem létesítik meg a halaszthatatlan fejlesztési munkákat, akkor

két-három év mulva az áramellátás terén katasztrofálissá válik a helyzet.

— Ugyanez a helyzet a *Vízműveknél* és a *Gázműveknél,* mert e két üzem is *két-három év alatt eljut teljesítőképességének határáig.* Elemi érdeke a fővárosnak, hogy e nélkülözhetetlen fogyasztási cikkek szolgáltatását biztosítsa. Az üzemi beruházások 70—80 millió pengőre rúgnak, de ha ebben az évben csak 30—40 millió pengő értékű munkát adunk ki, már ezzel is, sokat segítettünk a magyar gyáriparon. Soron következik a *BSzKRT* és az *Autobuszüzem* beruházása, *50 millió pengő* értékben, amelyek teljesítése elől szintén nem lehet kitérni.

— Magától értetődik, hogy

a főváros munkálatai és beruházásai szorosan összefüggnek a külföldi kölcsön felvételével,

de addig is sürgősen kell foglalkozni a közmunkák megindításának előkészítésével.

— Közgazdasági elméletekkel nem lehet a bajokat orvosolni, itt cselekedni kell, hogy kenyér, munkaalkalom, munka és szociális megnyugvás váltsa fel a mai lehangoltságot.

— Rendkívül örvendetes eseménynek tartom, hogy *Bethlen* István gróf miniszterelnök a legnagyobb megértéssel fogadta az előterjesztést és nyomban intézkedett, hogy helyettese: *Vass* József népjóléti miniszter vegye kezébe a munkaalkalmak megszervezését. A népjóléti miniszter azonnal intézkedett a *tárcaközi ankét* összehívására és remélem, hogy a keddi tanácskozásnak már gyors és gyakorlati eredményei lesznek.

A
PÉNZVILÁG
HATALMAS TERJEDELMŰ SZENZÁCIÓS
húsvéti száma
megjelent.

A LAP ÓRIÁSI GAZDASÁGÚ TARTALMÁBÓL KIEMELJÜK AZ ALÁBBI FŐBB CIKKEKET:

Báró Szterényi József szenzációs cikke a gazdasági helyzetről. — Kolozsvári tudósítás Weiss Fülöp, Chorin Ferenc és Conrád Ottó bukaresti tárgyalásairól. — Krausz Simon utazásai. — Dr. Dános Árpád cikke: Mit várhat a magyar gazdasági élet a tavasztól? — Báró Madarassy-Beck Gyula előadása a magyar gazdasági politikáról. — Perlaky György interpellációja és Bud János válasza a kisipari hitel ügyében. — Popovics Sándor emlékbeszéde Kautz Gyuláról, az Osztrák-Magyar Bank volt kormányzójáról. — És még számos szenzációs cikk és riport a szürke taxiról, a bécsi Rotschild báróról, a Philips-rádió sikkasztóiról, az ipartanácsról, a fővárosi üzemekről, a Klein Gyula és Klein István dr. elleni alaptalan támadás titkos rugóiról, a letört Sieghardtról, a Futura horribilis veszteségeiről, a gabonatőzsde reformjáról, stb.

A PÉNZVILÁG
húsvéti száma
kapható minden ujságárusnál, pavillonban, dohánytőzsdében, pályaudvarokon és a kiadóhivatalban
(JÓZSEF-KÖRÚT 86. — TEL.: JÓZSEF 322-95)
A rendkívüli szám
ára: 1 pengő

KÖZPONTI FŰTÉSEK
ÉS EGÉSZSÉGÜGYI BERENDEZÉSEK VÁLLALATA
SZEPESSY SÁNDOR utóda SZEPESSY GYULA
okl. mérnök, Budapest, VII., Abonyi-u. 25. Tel.: J. 380-80.

HEBENSTREICH FERENC
okl. kőműves-mester építési vállalkozó
VIII, Kender u. 24
Telefonhívó: 408—50

KÖNIG JÓZSEF
OKL. MÉRNÖK, ÉPÍTÉSI VÁLLALKOZÓ
TELEFON: JÓZSEF 424—69.
Budapest, VIII., Baross ucca 98. sz.

Brüdl János udvari szállító
Egészségügyi műszaki berendezések gyára
Budapest, VII., Péterfy Sándor ucca 34. szám
Központi fütés. — Melegvíz készülék. — Vízvezeték. — Csatornázási- és gázberendezések. — Berendez városoknak vízműveket, csatornázásokat és derítőtelepeket. — TELEFON: József 515—19.

URIKÁNY-ZSILVÖLGYI
MAGY. KŐSZÉNBÁNYA RT
BUDAPEST, V., NÁDOR UCCA 12
TELEFÓNSZÁM: AUTOMATA 212—56
KŐBÁNYAÜZEM: TÁLLYA (Zemplén megye)
SZÁLLÍT MINDENNEMŰ
FARAGOTT ÉS ZŰZOTT KÖVET

PARKETTA
szállítása, mindennemű padozat készítése és javítása.
FRIED és BENEDEK
parkettgyár és gőzfürész
BUDAPEST, VII., RÁKÓCZI ÚT 82.
Telefon: József 133—43 és József 134—17.

ÉRCBETON
Rozsdamentes. Nem csúszik. Legnagyobb szilárdság. Legkisebb kopás. Nem porzik.
KÁRMÁN és FAZEKAS
okleveles mérnök — építőmester
IX. KERÜLET, KÁLVIN-TÉR 7. SZÁM
Telefon: Automata 851—43.

DELMÁR BÉLA
okl. mérnök, építőmester
Budapest, VI. Benczur u. 17
Telefon 263-40

Az Egységes Községi Polgári Párt tisztelgése a főpolgármesternél és a polgármesternél

Szerdán délben az *Egységes Községi Polgári Párt* népes küldöttsége kereste fel hivatalában *Ripka* Ferenc dr. főpolgármestert, hogy őt a csillagos II. osztályú magyar érdemkereszttel való kormányzói kitüntetése alkalmából üdvözölje.

Kozma Jenő dr.,

a párt elnöke, keresetlen, meleg szavakkal méltatta az ünnepelt érdemeit. Kifejtette, hogy *soha időszerűbben nem érhette ez a kitüntetés a főpolgármestert, mint éppen most, amikor a főváros új korszak kezdetén áll.*

Kettős cél vezérelte *Ripka* Ferencet az elmult öt és fél esztendő alatt:

politikai célja a béke megteremtése volt és emberfeletti munkája meg is hozta a sikert; gazdasági céljai megvalósításának pedig, — bár rengeteg kritikával, gáncscsal találkozott, — a jelen mindenben meghozta teljes igazolását.

A kitüntetésből *részt kér magának a párt is,* amely nyugodtan mondhatja el, hogy jóban-rosszban *mindig hűségesen, támogatóan állott a főpolgármester mögött.*

Az üdvözlésre

Ripka Ferenc dr.

mély megindultsággal válaszolt. Az utóbbi napok tengernyi üdvözletében egészen kivételes értéke van *Kozma* Jenő baráti szavainak, mert

azoknak az osztályostársainak a köszöntését adta át, — akikkel lelkét hatodfél esztendő kovácsolta össze jóban-rosszban.

Benső örömet keveset adott az elmult idő sok, nehéz küzdelme. Meggyőződése, hogy a kitüntetés csak jelképesen illeti őt, —

az államfő a közös munka eredményeit óhajtotta jutalmazni.

A kísérő leirat a közélet terén elért kiváló eredményeiről beszél, —

az ő közélete pedig azonos a pártéval.

Rögös utakat tapostak öt és féléven át. Sokan voltak olyanok, akik a rendnek új kereteket kerestek — és a szabadságnak új tartalmat kívántak adni. E törekvésekkel szemben az ő nézőpontja mindenkor az volt, hogy

a rend tartalma csak a szabadság lehet.

Nagy lelki megnyugvással állapítja meg, hogy

az üdvözlések között azoknak a meleg, őszinte köszöntése is ott van, akiktől őt politikai ellentétek választják el, s ez a tény igazolja, hogy jószándékát senki sem vonta kétségbe.

Az az érzése, hogy *a jobb jövő hite nem lesz hiú remény. Kozma* Jenő adta a legnemesebb példáját annak, hogy

az igazi vezért céljai elérésében sem gáncs, sem gyanusítás vissza nem riaszthatja.

A küzdőtársak jókívánsága *a legszebb ajándék,* szívükből egy darab, — s ezt az ajándékot oly hírrel viszonozza most, amelynek minden magyar lelke mélyéből örül: *Bethlen* István gróf miniszterelnök egy órával előbb jelentette ki neki és a vele volt *Becsey* Antalnak, hogy *a pénteki minisztertanács a székesfőváros konkrét propozícióit a munkák megindítása tárgyában kenyérré változtatja.*

A jelenvoltak nagy lelkesedéssel fogadták a főpolgármester bejelentését, — aki szavait azzal végezte, hogy nagy lelki megnyugvás tölti el, mert *ez a tény sokezer kétségbeesett fővárosi polgárnak erősíti meg a hitét és a húsvéti feltámadás a lelkek feltámadását is fogja jelenteni.*

*

A párt ezután *Sipőcz* Jenő polgármestert kereste fel, akit

Becsey Antal

üdvözölt. Beszédében kiemelte, hogy *Sipőcz* Jenő nagy puritánságával elnyerte azoknak a bizalmát is, akik politikailag nem egy úton haladnak vele és ezek is elismerik, hogy e tíz esztendőn átmentett minden olyan erkölcsi és anyagi értéket, amely átmenthető volt. Jókívánságaival fejezte be beszédét, amelyre

Sipőcz Jenő

válaszolt:

— Ne vegyen erőt rajtunk semmiféle letargia, — mondotta többek között — mert hiszen látjuk, hogy a kormány irányadó tényezői igen is melegen foglalkoznak a gazdasági helyzet javításával és fellendítésével és erre vonatkozóan konkrét terveik is vannak. Kettőt tartok szükségesnek a főváros gazdasági életében. Az első az, hogy a közterheket ne emeljük, helyesebben csökkentsük, amennyire az lehetséges, a másik pedig az, hogy a polgárság külön megterhelése nélkül gazdag beruházási program kidolgozásával

teremtsünk olyan munkaalkalmakat, amelyek a budapesti polgár életét megint kedvessé, gyönyörűvé teszik, amikor a becsületes munka megint megtalálja a maga ellenértékét.

Ha ma látok is bizonyos nyomott hangulatot, én optimista vagyok és bízom abban, hogy a közhatóságok támogatásával, de a mi becsületes, önzetlen polgári munkánk segítségével is

jobb idők fognak jönni Budapestre,

lesz itt megint virágzó kereskedelem, lesz megint vállalkozói kedv, szóval én látom már előre a boldog nagy Budapest feltámadását.

A polgármester beszédét a párt tagjai lelkesen megéljenezték és megtapsolták.

Megszűnnek a havidíjas állások, csak „hivatalnokok" lesznek

A törvényhatóság közgyűlése — mint ismeretes, — még tavaly elhatározta, hogy az összes havidíjas állásokat ideiglenes hivatalnoki állásokká szervezi át, sőt megszünteti az „ideiglenes" megkülönböztetést is.

A legkisebb tisztviselői rang a fővárosnál a hivatalnoki lesz.

Aszerint, hogy az illető melyik szakban teljesít szolgálatot, lesznek: segédhivatali-, számvevőségi-, árvaszéki-, kórházi-, stb. hivatalnokok. A havidíjas állások megszüntetésére, illetve átszervezésére vonatkozó közgyűlési határozatot már hónapokkal ezelőtt felküldték a belügyminiszterhez, ahonnan

szombaton érkezett le a városházára a jóváhagyás.

A belügyminisztérium városi osztálya rövid úton közölte a főváros tanácsával, hogy a miniszter az átszervezéshez hozzájárul.

650 hivatalnok számára jelent ez a rendezés megnyugvást,

mindazáltal a fővárosnak alig jelent a reform újabb megterhelést, mert csupán a lakbér rendezése körül mutatkoznak differenciák, ami az egész karnál

alig haladja meg a 60.000 pengőt.

Ez az új megterhelés azonban nincs arányban azokkal a szolgálati előnyökkel, amit a fővárosnak a havidíjas rendszer megszüntetése jelent, mert a tisztviselők teljesítőképessége és munkakedve lényegesen fokozódik e reform folytán. A belügyminiszter a jóváhagyás kapcsán arra figyelmeztette a fővárost, hogy az átszervezéssel járó többletköltséget *meg kell takarítani.* Ezt a megtakarítást *Gallina* Frigyes tanácsnok-főjegyző, az elnöki ügyosztály vezetője olymódon akarja elérni, hogy abból senkinek semminemű hátránya ne legyen. *Nem lesz szó semmiféle B-listáról, sem fizetésredukcióról.* A belügyminisztérium ugyanis utalt arra, hogy a 60.000 pengőt, ha másképp nem, olymódon kell megtakarítani, hogy a 60.000 pengő összegnek megfelelően állásokat szüntessen meg a főváros.

— Az elnöki ügyosztály — mondotta informátorunk — semminemű *B-listát* nem szándékozik végrehajtani, s a megtakarítást olymódon akarja elérni, hogy a

a megüresedett és az időközben megüresedő hivatalnoki állásokat nem tölti be

mindaddig, amíg az évi 60.000 pengő megtakarítást el nem érik.

WIHART FERENC
• ÉPITÉSZ ÉPITŐMESTER •
BUDAPEST, VII., COLUMBUS UCCA 33. sz.
TELEFON: JÓZSEF 350-97

BŐHM GYULA
útépítési és kövezési vállalkozó
ÚJPEST, Tavasz u. 7
Telefón: A. 944-52

ZIMMERMANN ÉS LOVÁSZ
TAPÉTARAKTÁR, MENNYEZETDÍSZ-GYÁR — FESTŐK ÉS DÍSZÍTŐK
Telefon: József 424—81 Budapest, VII., Almásy-tér 16

Alapítva 1904. „HUNNIA" Alapítva 1904.
MAGYAR GÉPTÖMÍTŐANYAG GYÁR RT.
Saját gyártmányú géptömítőanyagok, tömítőlemezek, autófék és kuplungbetétek
— MŰSZAKI NAGYKERESKEDÉS —
TELEFON: AUT. 281—48. BUDAPEST, V, SZEMERE U. 2.

NYITRAY JÁNOS
hatóságilag eng. villanyszerelő és mechanikai vállalata
VII., CSÁNYI UCCA 6.

METZGER NÁNDOR
géperőre berendezett asztalosüzeme
Budapest, I., Farkasrét, Hóvirág ucca 14

Kórházi, intézeti és tömegélelmezési konyhaberendezések
MAYER HERMANN és HIRSCHLER
BUDAPEST, VI., TERÉZ KÖRÚT 48. SZÁM.
ELSŐRENDŰ HŰTŐGÉP
KÉPVISELET: ESCHER-WYSS & Co. ZÜRICH-LINDAU

Ifj. Helfenstein Károly
Budapest, VI., Jász ucca 77. Telefon: Lipót 913-64.
Kövező-mester és útépítő-vállalkozó.

Minden szombaton
HETI UJSÁG
Falus Ferenc szenzációs riport-lapja
Ára 40 fillér
MINDENHOL KAPHATÓ!

HOCHSTÄDTER VILMOS
Asztalos- és famegmunkáló-telep
BUDAPEST, IX., ERKEL UCCA 9. ÉS 12.
TELEFÓN: Aut. 855-68 :: ALAPITVA 1888. ÉVBEN

BIRÓ LÁSZLÓ
ÁCSMESTER
BUDAPEST, X., KOLOZSVÁRI UCCA 9.

Spányi Ernő okl. mérnök
mélyépítő-, kövező- és bitumenépítő vállalata
Budapest, IV. kerület, Városház ucca 14. sz.
Telefón: Aut. 866—96.

Ha jó, tartós, megbízható és gazdaságos üzemű
autobuszra vagy teherautóra
van szüksége, úgy kérjen ajánlatot és bemutatást a
Magyar Waggon- és Gépgyár RT-tól,
amelynek győri **automobilgyárában**
készülnek a legujabb tipusu autók.
RÁBA-KRUPP ÉS RÁBA-A. F.
Központi igazgatóság: V., Deák Ferenc u. 18
Telefon: 818-50
Budapesti raktár és javitómühely: Kerepesi út 28. sz.
Telefon: J 453-84.

Közúti gőz- és motorhengerlést vállal **WOLFF ERNŐ**
Sürgönycim: WOLFFEKE
Tel.: Lágymányos 13-82 Budapest-Kelenföld, Budaörsi-út 101

OZALID fény- és aluminium-másolatok **Manglitz Ferenc Budapest,** VIII., József ucca 12. — Telefonszám: József 431-47.
Költségvetések, műszaki tervek, térképek razjolását és sokszorosítását több uzlben is vállalja.

TELEFON: JÓZSEF 93-46
LUTZ TOMÁNOK-PESTÉRŐL LAKKOK ELISMERT LEGJOBB MINŐSÉGBEN
Lutz Ede és társa LAKK- ÉS ZSELÉGYÁR R.T. BUDAPEST-VII. ÖRNAGY-UTCA 4-SZÁM.

BETTERMENT ÉS EMELETRÁÉPÍTÉS

Írta: VÁKÁR P. ARTHUR dr.
v. miniszteri biztos, m. kir. kormányfőtanácsos

A *Fővárosi Hirlap* április 2-i és 9-i számában foglalkoztam a lakásszaporítás problémájával s a fővárosi belterületeken szükséges egy-két-háromszobás lakástermelés kérdésével. Az emeletráépítést és a kényszertársulás formáját jelöltem meg, mint olyan móduszokat, amelyek útján a belterületi lakásszaporítás elérhető. Elgondolásom alátámasztásához a *bettermentben rejlő jogi- és gazdasági tézis kitermelését vettem alapul*, de — hivatkozott — korábbi fejtegetéseim rendjén még nem érintettem kifejezetten a betterment szerepét a lakásszaporítás kérdésével kapcsolatban.

A betterment értékemelkedést jelent, amely azáltal jön létre, ha valamely hasznos beruházással egy terület, korábbi helyzeténél előnyösebb helyzetbe kerül. Bettermentről általánosságban, csak városi beltelekkel kapcsolatban szokott szó esni, holott nyilvánvaló, hogy *a betterment jelentkezik mindenütt, ahol a közület, állam vagy város, hasznos beruházást eszközöl s ezzel értékemelkedést termel.* Végső eredményében azonban a betterment adózási alap — és forma, amely módot nyujt a közületnek, államnak és városnak arra, hogy az általa eszközölt hasznos beruházást, évek hosszú sora alatt visszatéríttesse.

Például az állam, akkor, amikor utakat, vasutakat, csatornákat, vízszabályozásokat stb. végez, akkor értékemelkedést termel, amelynek elsősorban azon telep- és területtulajdonosok látják hasznát, akik ezért betterment-adót nem fizetnek. *Nem azért nem fizetnek, mintha annak keresztülviteléhez az államnak joga nem volna, hanem azért, mert ezzel a kérdéssel, — még sem a törvényhozás, sem az adóügyi szervek nem foglalkoztak.* Pedig kézenfekvő, hogy más értéke van egy olyan ingatlannak, amely út, vagy vasút mellett fekszik, mint egy olyan ingatlannak, amely megközelíthetetlen. Igaz, hogy az út és vasút stb. nemcsak azért létesül, hogy értékemelkedést termeljen, de kétségtelen az is, hogy a bettermenttel való fogialkozás más területeken is diskutálható.

A bettermentnek igen nagy szerepe volna egy állam és egy város életében s ha ezzel a kérdéssel csak a várospolitikában foglalkozunk, ez, sok más ok mellett arra az okra vezethető vissza, hogy az érdekelteknek mindig elég erejük volt a betterment-adózás kérdését az aktualitás színpadáról időről-időre leszorítani. A betterment nem általános, hanem speciális adónem lévén, különleges voltánál fogva nem tarthat akkora érdeklődésre számot, mint amilyent egyébként megérdemelne.

Az állami lakásépítést egyrészt azokból a kincstári részesedésekből fedeztük és fedezik, amelyeket a lakók fizetnek a háztulajdonosok kezébe, esedékes lakbéreikkel egyidőben. *Ha az állam a lakásépítést végleg beszünteti*, akkor felmerül az a kérdés, hogy *a kincstári részesedéssel mi történjék?...* Egészében vagy részletében szüntessék-e be, vagy más —, a lakásszaporítás problémájával kapcsolatos célra fordítsák? Ennek a kérdésnek rendezése nem közömbös sem a lakókra, sem a fővárosra nézve; nem közömbös azért, mert *ha igaz, hogy 66.867 főbérleti lakásra jogosult fővárosi lakónak nincs főbérleti lakása s ha igaz az, hogy ezek elsősorban a fiatal exisztenciák és elaggott szülők sorából kerülnek ki*, úgy nyilvánvaló, hogy az emeletráépítés útján szaporítandó egy-két-háromszobás belterületi lakások termelésének *egyik anyagi fedezetét* az így felszabaduló kincstári haszonrészesedésben kell keresnünk. Hogy azután az állam és a főváros e kérdésben miként tud közös nevezőre jutni, az az érdekelt tényezők megállapodásán nyugszik.

Az emeletráépítés útján elérhető lakásszaporítás anyagi fedezeteként jelentkezik a bettermentadó is. A városi bettermentadóval kapcsolatban, — eleddig — egy eléggé téves teória terpeszkedett szét az emberek agyában. Sokan azt hiszik, hogy *a betterment* a területek értékemelkedését *csak vertikális irányban* segíti elő, biztosítja. Ez azt jelenti, hogy csak a sík-terület vonható adózás alá, a betterment révén. A sík terület, — s a síkterületen található épületrész. *Ez a teória nem felel meg a betterment lényegének* és a természetben feltalálható valóságnak.

A területtulajdonos s a betterment révén kedvezményezett helyzetbe került *telektulajdonos nemcsak vertikális síkban tulajdonosa a teleknek és a felülépítménynek, hanem horizontális irányban is.*

Itt jön az elbírálandó kérdések homlokterébe a légtér kihasználásának kérdése.

Városoknál s általában ott, *ahol megszabott és korlátolt területen nagyobb férőterületet akarunk teremteni, ott életbevágóan fontos a légtér kihasználása!...*

Aki világrészeket járt, — mint jómagam is — s *aki a City-képződés várospolitikai fontosságát ismeri*, az tudja, hogy mit jelent a légtér-kihasználás?!... Nemcsak férőhely szempontjából, de *értékképzés* szempontjából is.

Ha egy háromemeletes ház lakói megélhetést biztosítanak egy tejterméküzletnek, egy fodrásznak, egy dohányárusnak stb., akkor egy öt-hatemeletes ház lakói ezeken felül még másoknak is kenyeret tudnak adni s így *a légtérkihasználásának közvetve kereskedelem- és iparfejlesztő hatása is elvitathatatlan.* S „az idő pénz" elve alapján, — az egy helyen feltalálható üzleti telepek könnyebbé és gyorsabbá teszik a közellátást és a bevásárlást is.

Budapesten ezen a téren csak negativumokat, terpeszkedő földszintes és egyemeletes házakat látunk s *ezenkívül látjuk* a világvárosokban alig látható *éktelen tűzfalakat.*

A betterment tehát *„légtérkihasználást" parancsol* s aki ennek a szociális parancsnak ellenszegül, azt az adóadminisztráció adóval sujtja. Adóval, amely fizetendő azon „nem létező" emeletekért, amelyek a drága légtérben elhelyezhetők volnának. „Drága" a légtér, ha kihasználatlanul áll, azért mert *a város az adózó polgárok pénzéből olyan beruházásokat (villany, gáz, kövezet, közlekedés, csatornázás, közrend, közbiztonság stb., stb.) eszközöl*, amelynek előnyei a drága légtérben kihasználatlanul maradnak, akárcsak a ház kéményén a füsttel együtt elillanó meleg.

A légtér kihasználatlanság számtalan példájára mutathatnék reá, de elég, ha az évtizedek óta éktelenkedő *„volt" Nemzeti Színház* telkére s az azzal átellenben fekvő *gróf Vigyázó-féle* s a szomszédban lévő *„Fehér Hattyú"* szállodára mutatok reá.

Jelesen tudom, hogy ezen telkek most már távolabbi célok részére konzerváltattak, de a felhozott példa arra jó, hogy a légtérkihasználatlanságot demonstráljam.

Mindkét épület évtizedek óta *élvezi mindazon előnyöket, amelyeket az adózók filléreiből épített közművek és közintézmények jelentenek*, de egyik épület sem téríti meg, — a közpénztárból — az ő javukra költött tőkét és annak évtizedes kamatait. Míg, ha ezeken a területeken a légtér 5—6—7 emelet magasságban ki volna használva, mint ahogy *az Erzsébet sugárút, Károly körúti kiképzése tervezteik*, akkor adózás útján visszatérülnének a közpénztárból végzett beruházások.

Ha tehát a főváros területén lévő, az építési vonalban fekvő, közművekkel ellátott s emeletráépítésre alkalmas házakról kataszter készítünk s *a kihasználatlan légtért adózás alá vonjuk, ezekből olyan alapot nyerünk, amely tőkésítve, fundamentumát képezheti a belterületi lakásszaporítás megoldásához szükséges pénzügyi tranzakciónak.*

A lakásszaporítás problémájával foglalkozva, nem akarok eltávolodni attól, hogy a kérdést gyakorlatilag is megvilágítsam s éppen ezért vált szükségessé az, hogy a bettermenttel kapcsolatban jelentkező új szempontokra reávilágítsak

Okfejtésem, — s az azokból levont konklúzió — talán sokaknak szokatlan, de egy hírlap ünnepi száma, így a *Fővárosi Hirlap* ünnepi száma is azért van, hogy az olvasó több időt tud szentelni nemcsak az olvasásra, de arra is, hogy a felvetett és leírt problémák felett elmélkedjék.

Legyen bár még olyan szép is egy száj,-

mégis hozzátartozik a lehelet édes, friss illata is. Ezt nyujtja biztonsággal az illatos, habzó fogkrém:

SARG
KALODONT
Üde lehelet

HAJNAL IMRE
okl. mérnök, építési vállalkozó
BUDAPEST, I., Attila körút 47. szám
Telefón: Automata 528—64.

Kőbányai Gép- és Vasszerkezeti Műhely
BISSELICHES MÉRNÖK
Budapest, X, Liget-u. 46. Tel. J. 358-25
Vasszerkezetek, lakatosmunkák, portálok

ROSENTHAL MÓR
ÉPÜLETÜVEGEZÉSI VÁLLALATA
BUDAPEST, VI, CSENGERY UCCA 61. TEL.: A. 144-77

DONA DÖME ÉS TÁRSA
PAPIR ÉS IRÓSZEREK GYÁRI RAKTÁRA
a „PAPIRMALOM"-hoz
Tel.: Aut. 877-15
Alapitva 1790-ben
Budapest, IV., Aranykéz ucca 6

RUFIÁN ISTVÁN egészségügyi berendezési vállalat
BUDAPEST, VI, KMETTY UCCA 7
Iroda: VI, Szinnyei Merse ucca 10. Telefon: L. 966-25

VAS UCCA 16
BOSCH SZOLGÁLAT
Telefón: József 393-73.

INÓCZI KŐBÁNYA ÉS IPARTELEPEK RT
KÖZPONTI IRODA: BUDAPEST
II. KER., BIMBÓ UCCA 19 SZÁM
TELEFON: AUTOMATA 529—90
Ajánl inóczi piroxén andesit bányájában termelt **elsőrangú minőségű zúzott kavicsot, kétszer zúzott kavicsból hengerzúzókon előállított,** felületi kezeléshez és bitumenes aszfalthoz szükséges **különböző nagyságú pormentes zuzalékot,** valamint az előirásoknak megfelelően kidolgozott **háromnegyedes kockát, fajkövet, taiudot, kiskockát, cykiopot és idomított terméskövet**
ÜZEMI IRODA NÓGRÁDVERŐCE
TELEFÓNSZÁM: 4. VASUTI ÁLLOMÁS: NÓGRÁDVERŐCE

KOLLERICH PÁL ÉS FIAI RT.
Budapest, IV., Ferenc József rakpart 21
TELEFÓNSZÁM: AUTOMATA 847-46 ÉS 847-47
Drótszövetek
Drótfonatok, kerítések
Lakatosáruk
Lyukasztott lemezek

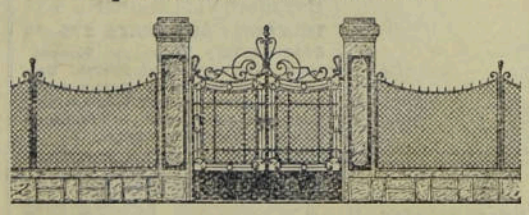

Beton, makadám, aszfalt
felvágásához vegyen BÉRKOMPRESSORT
Liska Jenő okl. gépészmérnök, kompressor-bérbeadó, VIII, Orczy-út 22. Tel.: J. 335-4'.

MAYER OTTÓ egészségügyi berendező szivattyú berendezési telepe.
központi fütés, szellőztetés és fürdőberendezési vállalata. Épület- és díszműbádogos, légszesz, vízvezeték, csatornázás és gépészet. Budapest, VII, Barcsay u. 9. Tel J. 360-70

Köztisztviselők kedvező fizetési feltételek mellett kaphatnak nyugágyat, függőágyat, sátort és hátizsákot

TELEFON J. 415—07. ALAPITVA 1838-ban
HAUSCHILD ALBERT
Budapest, VII., Károly-körút 15. szám.
Szállit hivatalok részére iratkötőbevodert, por- és padlótörlőruhát.

Vajna Ede tanácsnok nyilatkozik
az új élelmiszer-nagyvásárról, a Garay-piac építéséről és egyéb piacrendezésekről

Az új élelmiszer-nagyvásár építésének irányítására és ellenőrzésére delegált bizottság néhány nappal ezelőtt formálisan is megalakult és első ténykedése az volt, hogy testületileg kiment a ferencvárosi helyi kikötő mellett kijelölt vásárterületre, bejárta az egész terepet, megállapította a nagycsarnok s a vele kapcsolatos ötemeletes igazgatósági és üzletház, valamint az egyéb üzemi épületek helyét és a tisztázásra váró részletkérdéseket nyomban a helyszínen megvitatta. A bizottság munkája most már permanens lesz, mert, mint a *Fővárosi Hirlap* jelentette, az építkezésekre hirdetett versenytárgyalás 140 beérkezett ajánlatának elbírálása befejezéshez közeledik és rövidesen sor kerül a munkálatok, elsősorban a kőműves-, föld- és elhelyezőmunkák odaítélésére is. A tanács külön foglalkozott ezzel a kérdéssel és

a közel egymillió pengős vállalkozás kiadása most már csak napok kérdése.

Az a tanács szándéka, hogy *a vásártelep építkezését legkésőbb május első napjaiban megkezdhesse.*

A helyszíni szemle után felkerestük

Vajna Ede tanácsnokot,

a közélelmezési ügyosztály vezetőjét, aki érdeklődésünkre ezeket a felvilágosításokat adta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Az építkezési bizottság azért ment ki a Nagyvásártelep helyére, hogy a feladatot — a terep és a tervek egybevetésével — a helyszínen a legalaposabban, a legrészletesebben megismerhesse. Egyúttal megtekintették azokat a már igen előrehaladott stádiumban levő rendezési, feltöltési és vasúti építkezési munkálatokat, amiket a kedvező enyhe időjárás következtében egész télen át úgyszólván megszakítás nélkül folytathattunk. A beérkezett ajánlatok elbírálása közeledik a befejezéshez és

húsvét után megtörténik a munkálatok odaítélése,

hogy május elején az építkezés az új vásártelepen késedelem nélkül megindulhasson.

Megemlítettük a tanácsnok előtt az új élelmiszer nagyvásártelephez vezető út kérdését. Az új vásártelephez ugyanis a tervek szerint a ferencvárosi helyi kikötő főútján át lehet majd eljutni. Ez

az út azonban ma még csak papiroson van meg, sőt az idén nincs is tervbevéve a megépítése.

A Soroksári útból kiágazóan készen van ugyan az a szakasz, amely az állami kikötőhöz, illetve az új csepeli dunahídhoz vezet, s amelyet az állam a fővárossal közösen építtetett. A tulajdonképpeni helyi kikötő főút ebből fog kiágazni, *ez azonban egyelőre nem szerepel az útépítési programba,* mert momentán nincs is rá szüksége a kikötőnek. A Dunaparton levő emeletes tárházhoz egyelőre egy keskenyebb utat építenek ki, ez azonban nem érinti az épülő élelmiszer nagyvásártelepet. A kikötőépítési osztály azért sem szorgalmazza túlságosan — értesülésünk szerint — ennek az útnak a kiépítését, mert

azok a tárgyalások, amelyek a VIII. és III. ügyosztály között az építési költségek tekintetében megindultak, eredménytelenül végződtek,

mivel a VIII. ügyosztály nem érzi magát kötelezve még a költségek részbeni viselésére sem. Az útépítési ügyosztálynak viszont az a felfogása, hogy a közélelmezési ügyosztálynak kötelessége a költséghez való hozzájárulás, annál is inkább, mert

az új vásártelepnek legalább annyira érdeke az út megépítése, mint a kikötőnek, sőt még jobban.

Ez a vita egyelőre még nincs eldöntve. Tény az, hogy az út építése késik, így félő, hogy megint bekövetkezik az a visszás helyzet, ami a legutóbbi építkezések históriájában nem egyedül álló: előbb kezdik el a nagy vásárcsarnok építését, mint a hozzávezető utat.

— Az út építése — felelte *Vajna* tanácsnok — szerintem pillanatig sem lehet vitás. Mint a neve is mutatja,

az útvonal a kikötő főútja, szerepel a kikötő építési programjában, tehát az építés is a III. ügyosztály gondja.

Tudomásom szerint egyébként 1931-re van tervbevéve az útvonal kiépítése, úgy, hogy *mire az új vásártelep elkészül, készen lesz ez az út is.*

*

A tanácsnok kijelentése mindenesetre megnyugtató, mi azonban, ismerve az ellentétes felfogást, nem látjuk ilyen símának és befejezettnek ezt a kérdést, s helyes volna, hogy a tanács rövidesen teremtsen tiszta helyzetet, nehogy két ügyosztály egymással való diplomáciai és illetékességi vitája: szóval a bürokrácia, újabb bonyodalmak forrása legyen.

Kérdést intéztünk *Vajna* tanácsnokhoz a *kerületi piacok* rendezésének dolgában is, mire a következőket tudtuk meg:

— A *Garay téri* zárt piac megépítése azért késett, mert a törvényhatósági bizottság — mint ismeretes — a ferdinándtéri és Garay téri zárt piacok megépítésére beérkezett magánajánlatot nem tartja elfogadhatónak. Foglalkozott ezzel a kérdéssel a kiküldött *ad hoc* bizottság is és a végleges állásfoglalás az lett, hogy a Garay téri piacra nyilvános pályázatot írunk ki, a ferdinándtéri piac megépítését pedig *egyelőre elhalasztjuk.* A Garay téri piac megépítésére vonatkozó pályázatot közvetlenül húsvét után meghirdeti a tanács és

júniusra meg akarom kezdetni az építkezést is.

A Garay téri piac a tér közepén emeletes megoldással, s a nálunk már kialakult zártpiac-rendszerben épül meg. Hogy

a ferdinándtéri piacra mikor kerül a sor, azt pontosan nem lehet e pillanatban megmondani,

de mindenesetre azon vagyok, hogy ez a nagyforgalmú és újabban nagyjelentőségű élelmiszerbeszerzési gócpont is *hamarosan rendeztessék.* A ferdinándtéri piacon egyébként — *a zártpiac építkezésétől függetlenül, — lesz bizonyos átcsoportosítás,* ami némi rendezést is von maga után. Ez azonban csak kisebb jelentőségű lesz. A Ferdinánd tér, Váci út és Lehel ucca közé ékelt csücskében a külső lipótvárosi katolikus plébániatemplomot akarják felépíteni,

ezt a területet már meg is kapta az egyházközség és rövidesen hozzá akarnak fogni az építkezéshez is.

Ezzel kapcsolatban válik szükségessé a piac egy részének áthelyezése, amit higienikus és egyéb szempontok érdekében *nem az egyes piaci árusok hajtanak végre*, hanem a főváros építteti meg a mai összetákolt, rozoga, régi bódék helyett az új árusító helyeket. A Garay téri zártpiac építkezése mintegy másfélmillió pengőbe kerül, míg a ferdinándtéri ideiglenes rendezés 25—30.000 pengőt fog felemészteni.

— Ugyancsak a nyár folyamán rendezzük — folytatta a tanácsnok — *a szénatéri* piacot is. Itt tudvalevően azért vált tűrhetetlenné a helyzet, mert a piaci bódék a Krisztina körút baloldali járdáját teljesen lefoglalták, lehetetlenné tették a zavartalan közlekedést. Úgy segítettünk, hogy a szénatéri sporttelepből lehasítottunk egy 400 négyszögöles sarkot és *a gyalogjáróról ide telepítjük át az árusító helyeket.* Ez sem végleges megoldás ugyan, de jó néhány esztendőre mindenesetre nyugvópontra viszi a legnagyobb budai piac ügyét.

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros tanácsa nyilvános írásbeli versenytárgyalást hirdet a székesfővárosi kátrányozó és bitumenező telep részére szükséges 2000 tonna 2—5 m/m, 1500 tonna 5—15 m/m és 300 tonna 20—30 m/m szemeséjű bazaltzuzalék, továbbá 400 tonna 3—5 cm szemnagyságú **bazalt zúzottkő szállítására.**

A hivatkozott hirdetményben közölt módozatok szerint leteendő bánatpénz összege az ajánlati összeg 2%-a.

A szállításra vonatkozó felvilágosításokkal hétköznapokon délelőtt 9—12 óra között a kátrányozó és bitumenező telep (X. ker., Bihari ucca 4. sz. 13. ajtó) szolgál és ugyanott megkaphatók az ajánlat benyujtásához szükséges nyomtatványok is.

A szabályszerűen felbélyegzett és lepecsételt borítékban elhelyezett ajánlatokat **1930. évi április hó 28-án (hétfőn) déli 12 óráig** a székesfővárosi kátrányozó és bitumenező telepen (X. ker., Bihari ucca 4. sz. 13. ajtó), vagy ugyanazon a napon délután ¼4 és 4 óra között a versenytárgyalás helyszínén kell benyujtani.

A versenytárgyalás 1930. évi április hó 28-án (hétfőn) délután ¼5 órakor lesz a IV. ker., Központi városháza, II. emelet 274. számú helyiségében, ahol az ajánlattevők, vagy megbízottaik jelen lehetnek.

Budapest, 1930. évi április hó 9-én.

A székesfőváros tanácsa.

Parafakőgyár R-t.
ezelőtt: *Kleiner és Bokmayer*
Budapest, VIII. ker., Főherceg Sándor-tér 4.
Telefon: József 301-14, József: 301-16
Készít sajtolt parafa-parketta padlóburkolatokat.
Teljesen zajtalan járású, lábmeleg, vizálló padló.

CUSTODIS ALPHONS
MERNÖKI IRODA ÉS ÉPITÉSI VÁLLALAT IPARI BERENDEZÉS RÉSZÉRE
BUDAPEST, V., NÁDOR UCCA 19
Telefon: Aut. 120-07
ALAPÍTÁSI ÉV 1876
Gyárkéményépítés
Gőzkazánbefalazás
Ipari kemencék építése és tervezése

ZSOLDOS ÉS TÁRSA
BUDAPEST, V., KORALL UCCA 31.
TELEFÓN: Aut. 024-53.
Állandó raktár Neheimi fűtési és Beloo vízvezetéki szerelvényekben

Proczeller Bálint kövező mester
Budapest, X. Korponai u. 11. Tel.: Kőbánya 74-84

FRANK EMIL
okl. mérnök és építőmester
BUDAPEST, V., HOLLÁN U. 9.
Telefón: Aut. 293-27.

MINKOVITS
modern cégtáblafestő
VIII., Víg ucca 24. — Telefon: József 385—52.

ÚJ ÉPÍTKEZÉSNÉL, TATAROZÁSNÁL NÉLKÜLÖZHETETLEN A
»PICKLIN« falsarokvédő és hermetikus elzárás
PICK EMIL
BUDAPEST VI, PODMANICZKY UCCA 68. TELEFON: A. 120-55

MÁTYÁSSY ANTAL ÉS FIA
MÁZOLÓ ÉS FESTŐMESTER
BUDAPEST, X. KER., FÜZÉR UCCA 7a
TELEFÓNSZÁM: K. 74—48

CSIGASOROK, CSIGAFEJEK
TÁBORI TŰZHELYEK, EMELŐGÉPEK és azok javítása
JURISICS MÁRTON VI, Rózsa ucca 51/a
Tel.: Aut. 277—55

Somogyi Soma és Fia
kőfaragómester
Budapest, VIII., Fiumei-út 9.
Alapítva: 1867. Telefon: J. 415-20

Használja munkáinál a világhírű **egresi gipszeket**
Legjobbak, legkiadósabbak, legjobb kötőképességüek
Kaphatók: **Gipszet Árusító R. T.** Budapest
V, Erzsébet-tér 15. —Tel. Aut. 805-25 — Sürgönyeim: GIPSZ Budapest

BUKOVA LAJOS TELEFON J. [illegible]63—75
épületüvegező és képkeretező
BUDAPEST, IX LÓNYAY UCCA 48. SZÁM

Kún Sándor
festék, kence, zsiradék, kátrány és vegyitermékek gyári raktára
Budapest, IV, Ferenc József rakpart 18
Telefonszám: József 361—23

EGYESÜLT GÉP- ÉS FÉMÁRUGYÁRAK RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
Budapest, VI., Lőportár-u. 9-11
TELEFON: AUTOMATA 275—13
GYÁRTMÁNYAI: Szikvízgyári berendezések, szénsavfürdő-készülékek. Bor- és sörkimérőkészülékek, jégszekrények. Elektromotorok, mosodai berendezések, mosó- és vasalógépek. — Fémtömegcikkek. — Folyékony szénsav.

HEISSENBERGER JÓZSEF
Kövezőmester és útépítési vállalkozó
BUDAPEST, IX., VÁGÓHID UCCA 9/b SZ.

TELEFON: JÓZSEF 424-80 **STRASSER CIÁNOZ, TAKARÍT** TELEFON: JÓZSEF 424-80

Forgalmi adó a forgalmi adó után

Amikor a fővárost 200.000 pengőre bírságolják, mert nem számított forgalmi adót a — fürdőjegyek után

Az élet valóban sokszor furcsa dolgokat produkál. *Itt fekszik előttünk a Rudas gyógyfürdő szállójának egy szobaszámlája* és azon olvassuk a következő, egészen különös dolgot: szobáért 259·60 pengő, forgalmi adó 5·20 pengő és *a forgalmi adó forgalmi adója 0·20 pengő.* Szinte nem akarunk hinni a szemünknek. Hogy ma, amikor a kereskedelem és ipar évek óta harcol a forgalmi adó ellen és amikor a pénzügyminiszter már bizonyos fokú könnyítést hozott a forgalmi adó komplikált rendszerébe, ilyesmi megtörténhessék.

Úgy gondoltuk, talán valami tévedés lesz a dologban és utánajártunk az ügynek. A következő — szinte hihetetlennek tetsző — részleteket tudtuk meg. Mintegy két esztendővel ezelőtt a pénzügyigazgatóság egyik nagyrangú kiküldöttje megjelent a Rudasfürdőben, hogy a forgalmi adó behajtását megvizsgálja és ellenőrizze. Vizsgálódása során kezébe akadt a fürdőben kiadott szobák számlakönyve is.

— Hogyan? — kérdezte — hát

önök a szobaszámla forgalmi adója után nem számítanak fel forgalmi adót?

— Nem — felelte a meglepett tisztviselő.

— Pedig azt fel kell számítani. Hát

a fürdőjegyek után fizetnek forgalmi adót?

— Nem fizetünk.

A minisztériumbeli tisztviselő hazament és néhány nap mulva a város, illetően a székesfőváros tulajdonát képező gyógyfürdők igazgatósága dörgedelmes leiratot kapott, amelyben azért, mert a fürdőjegyek forgalmi adóját nem szállította be,

a három fürdőre 1921-ig visszamenően közel kétszázezer pengő büntetést ró ki.

Amiért pedig a Rudas szobái után esedékes forgalmi adónak a forgalmi adóját elmulasztotta felszámítani, *a fürdőt háromezer pengő fizetésére kötelezte.*

Ezt az utóbbi összeget a Rudas meg is fizette.

A kétszázezer pengő miatt azonban nagy lett a megrőkönyödés. És joggal. Mert arra igazán senki sem gondolhatott, hogy Budapesten fürdeni sem lehet már anélkül, hogy előbb a — forgalmi adót le ne szurkolja a fürdőző. Lett nagy lótás-futás, tárgyalás, heteken át tartó huzavona, amíg végül odafent is belátták, hogy nagy méltánytalanság volna a fővárossal ezt az óriási nagy összeget megfizettetni. Végül tehát elengedték a büntetést, de a jövőre vonatkozóan

úgy a Szent Gellért-, mint a Széchenyi- és a Rudas-gyógyfürdőt is a jegy után járó forgalmi adónak átalányösszegben való megfizetésére kötelezték.

És a fürdők azóta pontosan fizetik is a reájuk kirótt összegeket. Mi pedig — teljes tisztelettel a pénzügyi hatóságok iránt — azt kérdezzük, miféle kormányzati érdek parancsolja, hogy az ember egészségét, az emberi test tisztaságát szolgáló fürdőt megadóztassák? Hiszen ha így haladunk, maholnap már mosakodnunk sem lehet — *forgalmi adó nélkül.*

Előre kell kiépíteni az új hidak mellett a rakodópartokat

A dunai rakodópartok ezidőszerint a budai oldalon lefelé csak a Műegyetemig, felfelé pedig a Margit-hidig vannak kiépítve. Ezentúl lefelé és felfelé egyaránt rendezetlen, kiépítetlen partok húzódnak. A főváros a pesti oldalon már korábban tervbevette a Dráva uccától Újpestig húzódó partszakasz kiépítését, de a budai szakaszok további kiépítésére nincsen pénze a fővárosnak. A dunai rakodópartok kiépítése tulajdonképpen állami feladat és hosszú ideig maga az állam is kezelte a rakodópartokat és csak később adta át azokat a főváros kezelésébe. A székesfőváros most, amikor a *két új dunahíd megépítésével az említett budai szakaszok kiépítése sürgősen aktuálissá válik,* arra az álláspontra helyezkedett, hogy

úgy a Műegyetemnél, mint a Margithídtól északra szükségessé váló partfelépítést az államtól fogja kérni.

A tanács legutóbbi ülésén már foglalkozott ilyen értelemben ezzel a kérdéssel és rövidesen elkészül a kormányhoz intézendő felterjesztés is, melyben azt kérik, hogy

mindenekelőtt a tervezett óbuda—hungáriakörúti híd környékén építse ki a rakpartokat.

A főváros műszaki ügyosztályának véleménye szerint mind a két parton a hídfőktől

jobbra és balra 300 m hosszúságban kívánatos a rakpartok kiépítése.

Természetesen ez az építkezés mit sem változtatna a fővárosnak a rakpartok további karbantartását illető kötelezettségén.

NINCS KONCERT, BÁL ÉS LAKOMA,

majdnem deficittel végződött a Vigadó szezónja

Budapesten kevés a hangverseny- és bálterem. Hangversenyek szempontjából a *Zeneakadémián* kívül úgyszólván csak a *Vigadó* termei jöhetnek számításba és nem különb a helyzet tánemulatságok rendezésénél sem. Így történt, hogy a fővárosnak a *Vigadóból* évről-évre igen jelentékeny bevétele volt és a szezónokban alig volt szabad este, amikor a Vigadó termeit nem bérelték ki. A főváros szomorúan sívár gazdasági helyzetét tükrözi vissza a *Vigadó* mult évi zárszámadása, amely *az előbbi évektől megkülönböztetve, felesleget produkálni alig tudott,*

a deficitet pedig csak úgy tudta elkerülni, hogy a kiadásokat jelentékenyen redukálták, a tervezett javításokat és átalakításokat pedig elhalasztották.

Érdeklődtünk a Vigadó gondnokságánál a rossz eredmény okai iránt és a következő választ kaptuk:

— Tény, hogy úgy a pesti, mint a budai Vigadónál nagy arányban csökkent az igénybevétel és látogatottság. Ennek

főokát a gazdasági viszonyok magyarázzák meg.

A közönség részvétlensége mellett a művészi és hangversenyvállalatok nem merték vállalni az előadások rendezésének rizikóját. *Jóval kevesebb volt az elmult évben a tánemulatság is.* A pesti *Vigadóban* tavaly csupán 125 hangverseny volt az előző évi 174 koncerttel szemben, a gyűlések száma is csökkent. A hangversenyek látogatottsága az előző évvel szemben 33 százalékos visszaesést mutat. Míg

1928-ban 110.000-nél több volt a hangversenyek közönsége, a mult évben ezzel szemben alig 75.000-en látogatták a koncerteket és a 23.000 bálozó is 3500-zal volt kevesebb, mint az előző évben.

A budai *Vigadó* helyzetjelentése még sivárabb. A mult évben itt *mindössze 9 hangverseny volt,* míg az előző évben 29. A korábbi években pedig évenként átlag 35—40 koncert volt a budai *Vigadó* termeiben. Bál is csak 22 volt tavaly, *lakoma pedig egyetlen egy.* A látogatók száma a hangversenyeken 8300-ról 3270-re, a bálokon 15.000-ről 11.800-ra csökkent. A budai *Vigadó* jövedelmének fokozására a mult esztendőben mozi-előadásokat terveztek, s akadt is volna a helyiségre bérlő, de e terv megvalósítását a környékbeli mozisok megakadályozták.

Magyarország aranykoszorús mestere
SZLEZÁK LÁSZLÓ
harang- és ércöntőde, harangfelszerelés és haranglábgyár
BUDAPEST, VI., Frangepán ucca 77. szám
Telefon: Aut. 913-53

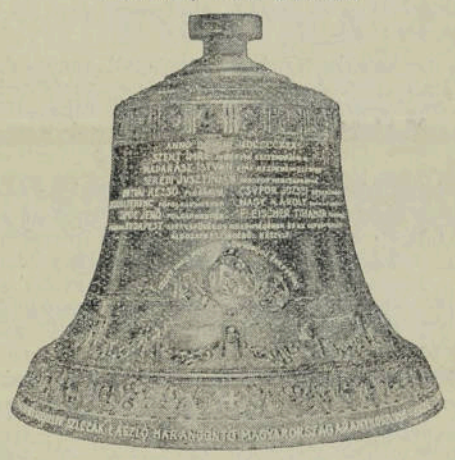

Bazilika részére készült 7500 kg új harang
Az 1900. évi párizsi világkiállításon díszoklevéllel, 1921. és 1923. évi vasipari kiállításon aranyéremmel, az 1925. és 1926. évi kézműipari tárlaton kormánydíszoklevéllel, 1927. és 1928. évi budapesti, székesfehérvári, szentesi és szombathelyi kiállításokon nagy aranyéremmel kitüntetve. — Számos egyházi elismerőlevél! — Költségvetéssel díjmentesen szolgál! Előnyös fizetési feltételek!

Teherautópótkocsik
Teherautókarosszériák
Autobuszok
Gyártja:
NAY és RÓNA
gép-, szállítóeszköz- és szivattyúgyár rt.
Budapest, X., Kápolna tér 27-29. Telefón: J. *395-80

STOBBE KÁLMÁN
ÉPITŐMESTER
BUDAPEST, V., VISEGRÁDI UCCA 9.
TELEFON: 975—93

GEIRINGER ÖDÖN GÉZA GÉPÉSZMÉRNÖK
műszaki és villamossági vállalat
TELEFÓN: AUT. 874—31
BUDAPEST, IX., LÓNYAY UCCA 54

Standard aszfaltok
Oil Trading Company képviselete
MILLINI IGNÁC
Budapest, V., Nádor ucca 6. sz.
TELEFÓN: AUT. 833—40, 832—77.

Aszfalt és Kátrányipar RT
Budapest, V. ker., Nádor ucca 12 ● Telefón: Aut. 262—81, 262—82
GYÁRAK: Budapest, IX., Illatos út 18—20 / Szőreg, (Szeged mellett) } saját iparvágány

ENGLERTH M. JÁNOS KŐMŰVESMESTER
elvállal kisebb, nagyobb építkezéseket és tatarozásokat
BUDAPEST, II., BATTHYÁNY UCCA 65. SZÁM

HIRSCH LÁSZLÓ
ÚT- ÉS VASÚTÉPÍTÉSI VÁLLALAT
I. KER. BUDAFOKI-ÚT 22.
TELEFON: JÓZSEF 321—17. SZ.

ÜVEGFESTÉSZETI ÉS ÜVEGMOZAIK MŰTEREM
PALKA JÓZSEF
Magyarország ezüstkoszorús üvegfestőmestere
Budapest, VIII., Baross-u. 59. Tel. J. 302-28. Alapíttatott 1894

Május 1-ére meg lesz a megegyezés háztulajdonosok és kereskedők közt

A kereskedelmi érdekeltségek már régebben akciót indítottak a boltbérek méltányos rendezése érdekében és legutóbb a főváros közgyűlésén *Sipőcz* Jenő polgármester tette azt az ígéretet, hogy *messzemenő módon kívánja támogatni a kereskedelem jogos kívánságait.* A polgármester intézkedésére *Liber* Endre tanácsnok, a szociálpolitikai ügyosztály vezetője érintkezést keresett a kereskedelmi érdekeltségekkel, valamint a *Háztulajdonosok Országos Szövetségével*, akikkel megindította a tárgyalásokat a két érdekképviselet között fennálló ellentét kiegyenlítése céljából. *Liber* Endre tanácsnok az elmult héten több alkalommal tartott megbeszélést ebben az ügyben és minden igyekezetével arra törekszik, hogy egy olyan plattformot teremtsen, amelyet úgy az üzletbérlők, mint pedig a háztulajdonosok elfogadhatnak. Kereskedői körökben nagy érdeklődéssel várják a tanácskozások kiminetelét, amelyekről

Liber Endre tanácsnok

a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Már több alkalommal folytattam megbeszélést a boltbérek rendezéséről és minden látszólagos nehézség dacára *remélem, hogy a végső eredmény megnyugvást fog kelteni.* Szükségesnek tartottam, hogy a fennforgó ellentétek kiegyenlítése érdekében a legfőbb lakásügyi fórumnál, *a népjóléti miniszter úrnál is eljárjak*, ahol megadtam a szükséges felvilágosításokat a tárgyalások menetéről. Tanácskoztam szakemberekkel, akiknek meghallgattam a véleményét, mert ennek a kényes kérdésnek az elintézése pártatlan elbírálást igényel.

— Az a törekvésem, hogy a május elsejei negyedre már konkrét eredmények legyenek

és ezért a tárgyalásokat még ez ünnepi héten is tovább folytatom. Bízom abban, hogy a megoldás mindkét félre nézve megnyugtató eredményt fog hozni.

Héttőn délután egyébként az érdekképviseletek újabb értekezletet tartottak, amelyen elfogadták *Liber* Endre tanácsnoknak a javaslatát. Eszerint az aránytalan bért fizető iparosok és kereskedők nyujtsák be kérésüket az érdekképviseletközi bizottsághoz, amely

a jogosnak ítélt kéréseket a polgármester elé juttatja.

A polgármester azután átteszi ezeket a *Háztulajdonosok Országos Szövetségéhez*, amely

a kéréseket sürgősen és egyenkint letárgyalja az illető háztulajdonosokkal.

Igy aztán az egyes konkrét panaszoknál *május 1-re feltétlenül megtörténik a megegyezés.*

Diákszállót létesítenek

a kenesei üdülőtelep gazdasági épületében

A főváros balatonkenesei üdülőtelepe lassankint olyan intézménnyé fejlődik, amelynek nemcsak a tisztviselők szociális helyzete szempontjából van felbecsülhetetlen jelentősége, hanem egyre növekszik az intézmény fontossága az általános Balaton-kultúra és a magyar idegenforgalom szempontjából is. Közismert, hogy a balatonfüredi szanatóriumot leszámítva, a székesfőváros kenesei szállodája az egyetlen hely a Balatonon, ahol egész éven át tartó szezón van:

a modern komfort és a nyugati vendégek által megkedvelt kényelem szempontjából pedig a nagy gonddal épített és felszerelt kenesei szálloda az egyetlen hely a Balatonon.

Ez a körülmény sokszor arra készteti az idegenforgalmi hivatalt, hogy külföldi látogatókat a kenesei telepen szállásoljon el, holott az intézménynek ez nem feladata és rendeltetése. Legutóbb például — mint a *Fővárosi Hirlap* jelentette — nagyobb számú lengyel túrista érkezett a Balaton megtekintésére. Ezeket is Balatonkenesére dirigálta le az idegenforgalmi hivatal, mert egyebütt nem találtak megfelelő és árban is kielégítő szállóhelyet a koratavaszi Balatonon.

A főváros nem szándékozik rendszert csinálni idegen vendégek elszállásolásából, mert ezt magánvállalkozói feladatnak tekinti, mindazáltal

a közeljövőben mégis jelentékenyen tágul a telep működési köre

olyan formában is, amely eltér a tisztviselői üdültetéstől. Arról van szó, hogy a főváros *az üdülőtelepen diákszállót létesít*, amelyet a Balaton megtekintésére érkező kisebb-nagyobb ifjúsági csoportok rövidebb ideig tartó elszállásolására rendeznek be. Egyelőre a telep gazdasági épületét alakítják át diákszállónak és ezzel *alkalmat és lehetőséget nyujtanak Budapest sok ezer diákjának, hogy tanári felügyelet mellett nyaraltatási időn kivül, tavaszi, vagy őszi hónapokban, felkereshessék, megismerhessék és megkedvelhessék a „magyar tengert", a Balatont.* Rövidesen

megoldják az egyre fejlődő és élénkülő telep vízellátási problémáját is.

A telepnek ma is van jól működő vízvezetéke bőséges vízszolgáltatással,

a víz minősége azonban nem kifogástalan.

Most *a meglevő kutakat aktív szénnel működő szűrőkészülékkel szerelik fel*, később pedig *Akarattyánál* új forrásokat végeznek a telep vízellátásának kielégítésére.

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros tanácsa nyilvános versenytárgyalást hirdet a Halászbástya terraszának szigetelési munkálataival kapcsolatos **kőfaragó és kőműves munkákra.**

A hivatkozott hirdetésekben közölt módozatok szerint leteendő bánatpénz összege az ajánlati összeg 2 százaléka.

A vonatkozó költségvetési kiírás nyomtatványai ívenként 0.50 P-ért kaphatók 1930. évi április hó 12-től kezdve naponta délelőtt 11—1 órák között a székesfővárosi tanács II. (középítési) ügyosztályának IV., Központi városháza, III. em. 342. számú szobájában.

A rajzok, tervek és minták megtekinthetők és a szükséges felvilágosítás megszerezhető Hoffer Ferenc főmérnök előadónál, a Központi városháza III. em. 313. ajtó alatti hivatalos helyiségben.

Az ajánlatok 1930. évi **május hó 5-én (hétfő)** délelőtt ½10 óráig a tanácsi II. (középítési) ügyosztály III. em. 350. számú szobájában adandók be. Az ajánlatok ugyanazon napon, ugyanazon tanácsi ügyosztály üléstermében (III. em. 354. sz.) 10 órakor fognak nyilvánosan felbontatni.

Budapest, 1930. évi április hó 9-én.

A székesfőváros tanácsa.

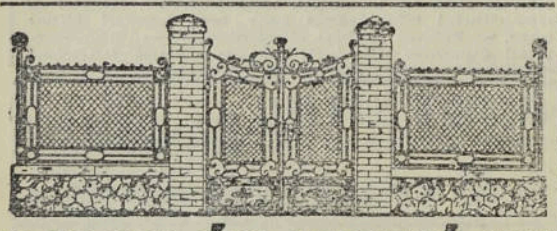

VASS ÉS KOVÁCS
SODRONYFONAT-, KERITÉS-, ÁGYBETÉT- és VASBÚTORGYÁR
Budapest, II., Fő ucca 48
Telefón: Aut 517-87 Telefón: Aut. 517-87

ETERNIT cső
eső-, szennyvíz és trágyalé levezetésére, szellőztetésre és csatornázásra stb. Nem rozsdásodik, könnyű, vizet nem ereszti át, olcsó.
ETERNIT MŰVEK HATSCHEK LAJOS
Budapest, VI., Andrássy út 33. sz.

ÁKOS FRIGYES
ÉPÍTŐMESTER
BUDAPEST VII., KERTÉSZ UCCA 24—28 TELEFON: JÓZSEF 301—40

Kisvasutak és Emelődaruk
Sodronykötélpályák
Modern szállítóberendezések
*
Roessemann és Kühnemann - Epp és Fekete
Egyesült Gépgyárak R. T.
Budapest, III., Római fürdő
Városi eladási iroda: VI., Berlini tér 2. sz.
Telefon: Automata 174—00
*
Harmatta-féle vashordók, tartányok, csövek és oxigén

HEVERDLE ISTVÁN
okl. mérnök, épitő- és kövezőmester
VIII., Baross ucca 74. Telefón: J. 324-32.

ILKOVITS J.
Központi fűtések és vízvezetéki berendezések vállalata
BUDAPEST,
VI, ANDRÁSSY ÚT 92.
TELEFON: Aut. 212—07.

Karászek Ferenc
Kazán és tartálygyár Telefón: L. 915—07
Budapest, VI., Váci-út 163

KASZIMIR FERENC
ÉPÜLET- ÉS BÚTORASZTALOSMESTER
TELEFONHIVÓ: L. 906—23
BUDAPEST, V, TISZA UCCA 18

ROHRMANN JÁNOS
ELEKTROTECHNIKAI ÉS MECHANIKAI GYÁR
BUDAPEST, VII., SAJÓ-U. 5/a.
Gyárt: precziziós fogaskerekeket, fogasrudakat, eszlergamunkát és tömegcikket. Alapittatott 1904.

OBERMANN L. FÉMÁRU IPARTELEPE
BUDAPEST, VIII., SZIGETVÁRI UCCA 6.
TELEFON: J. 348-53. ALAPÍTVA: 1887
KITÜNTETVE: WELS 1888, BUDAPEST 1896, 1906, 1928.
Üzemi konyhák felszerelései.
Sütőformák, fém- és bádogáruk, kávégépek gyártása.

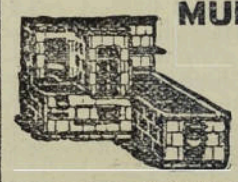

MUNKÁCSY GYULA
Cégtulajdonos:
Munkácsy Ernő
épület- és műlakatosmester, takaréktűzhely és kályhakészitő
Budapest, VIII., Rózsa ucca 39.
Telefón: J. 312—80.

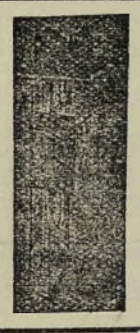

KLOSE V. F.
FELVONÓGYÁR
(saját gyártelepünkön)
BUDAPEST, VI., GÖMB U. 44
Mindennemű felvonónak legtökéletesebb kivitelben való gyártása
Telefón: Aut. 900-66

Az 1924. évi XVIII. t.-c. alapján szervezett
IPAROSOK ORSZÁGOS KÖZPONTI SZÖVETKEZETE
Postatakarékpénztári számla: 10517 — Postatakarékpénztári csekkszámla: Kisipari hitelakció: 44500 — Girószámla: MAGYAR NEMZETI BANK — TÁVIRATCÍM. IPKÖZPONT
KÖZPONTI OSZTÁLYOK: BÜROSZTÁLY, ÉPÍTŐIPARI OSZTÁLY, FAIPARI OSZTÁLY, KISIPARI HITELAKCIÓ, KERESKEDELMI OSZTÁLY, TEXTIL KÖZSZÁLLÍTÁSI OSZTÁLY
BUDAPEST, VII., KÁROLY KIRÁLY ÚT 3/c
TELEFÓNSZÁM: JÓZSEF 463-39

ALAPÍTATOTT: 1918
GAZDAG JÓZSEF ASZTALOSÁRU GYÁRA
Gyárt műbutort, belső berendezéseket minden stilben, továbbá épületasztalos munkákat
KISPEST, PETŐFI TÉR 9. TELEFÓNSZÁM: KISPEST 102

KARA JÁNOS Telefón: J. 351-44
képesitett kőműves- és ácsmester
BUDAPEST, VIII., Köris ucca 28
Bármilyen ács-, kőműves- és betónmunkákat vállal

SCHÄFFER KÁROLY
okleveles mérnök
Vasút-, út-, betonépitési vállalkozó kövező-mester
Budapest VIII, Aggteleki ucca 17. Telefon: József 325-88

HOLLAND PÉNZPIACRÓL
veszi fel a függő kölcsönt a főváros

A főváros külföldi kölcsönének előkészítésére *Lamotte Károly* dr. tanácsnok és *Reményi-Schneller* Lajos, a Községi Takarékpénztár vezérigazgatója kéthetes tanulmányutat tett, amelynek során

beható információkat kaptak a külföldi pénzcsoportok kölcsönnyujtási hajlandóságairól.

A külföldi út tapasztalatairól a főváros kiküldöttei részletes jelentést tettek *Ripka* Ferenc dr. főpolgármester és *Sipőcz* Jenő dr. polgármesternek és közölték azt a meggyőződésüket, hogy *Budapest székesfőváros kölcsönigénylése elől a külföldi pénzpiac nem fog elzárkózni.* A nemzetközi pénzpiacon, ahol élénk figyelemmel kísérnek minden kölcsönügyletet és pénzügyi tranzakciót, nagyra értékelik a fővárosnak a háborúelőtti külföldi kölcsönök rendezésére Ostendében előterjesztett ajánlatát, amely kielégítő módon oldotta meg a valorizációt és a kölcsön visszafizetésének egészen új, a háború utáni viszonyokat mérlegelő irányát.

A külföldön megelégedéssel látják, hogy Budapest székesfőváros az ostendei egyezmény alapján precíz pontossággal törleszti régi adósságait,

Budapest tehát teljes joggal számíthat az általa igényelt 150 millió pengő kölcsön megszerzésére. Értesülésünk szerint,

a főváros kiküldöttei a tárgyalások súlypontját Amsterdamba helyezték,

ahol sűrű megbeszélést folytattak a holland pénzpiac legelőkelőbb tényezőivel. A tárgyalásnak természetesen konkrét eredményei még nincsenek, mert hiszen az utazás célja egyelőre csak a tájékoztatás és informálás volt. *Lamotte* Károly dr. és *Reményi-Schneller* Lajos tudomásul vették egy esetleges kölcsön feltételeit, ugyanakkor pedig kimerítő felvilágosítással szolgáltak mindenről ami egy kölcsön felvételénél elengedhetetlenül szükséges. Minden valószínűség amellett szól, hogy *Budapest székesfőváros új kölcsönét a holland pénzpiacról fogja igénybevenni.*

Eredményes gázfejlesztési kísérletek az anatóliai szénnel
A Gázművek beszámolója a tavalyi évről — Lényegesen emelkedett a gázfogyasztás

A *Fővárosi Hirlap* hasábjain évek óta foglalkozunk azoknak a rendkívüli biztató gazdasági lehetőségeknek jelentőségével, amit az ország és Budapest számára a Duna viziútjának jobb kihasználása jelent. Különösen *Becsey* Antal többízben rámutatott cikkeiben és nyilatkozataiban a Levanteval, Anatóliával és a török tengerparttal való közvetlenebb kapcsolatok kiépítésének rendkívüli horderejére.

Ma még csak fantázia, csak tervezgetés, hogy Kis-Ázsia természeti kincseit, mezőgazdasági nyersterményeit a Duna olcsó viziútján át Budapestről hordják szét Európa piacára, de nagyon valószínű, hogy a közeljövőben mindez reális valósággá válik, hallva a *Kormányzó* közelmultban tett nagyfontosságú kijelentéseit és a

megvalósulás stádiumában lévő terveket a komphajózás megteremtéséről.

Becsey Antal nyilatkozataiban különösen az anatóliai érc- és szénbányák kihasználásának mérhetetlen perspektívájára hívta fel a *Fővárosi Hirlap* hasábjain a közfigyelmet, rámutatva arra, hogy ezeket a rendkívül gazdag bányákat, amelyek ma jóformán üzemen kívül állanak, aránylag csekély áldozattal használatba venni és a kitermelt anyagokat komphajók segítségével a Fekete-tengerről átrakás nélkül vízen Budapestig szállítani lehetne. Így aránytalanul olcsóbban juthatna a magyar gyáripar ércanyagokhoz és gáztermelésre is alkalmas kitűnő minőségű kőszénhez.

A Székesfővárosi Gázművek teljes csendben egyelőre kisebb szénmennyiséget hozattak Anatóliából és már hónapokkal ezelőtt megkezdték a gyártási kísérleteket.

Az eredményt az igazgatóság most hozta nyilvánosságra és a nagyközönség talán e pillanatban még egyáltalában nincs tudatában annak, milyen nagyjelentőségű a Gázműveknek a megállapítása, hogy

az anatóliai szénnel való kísérletek igen jó eredménnyel végződtek és a komphajózás kedvező megoldása esetén a Gázművek ezt az olcsóbb anatóliai szenet fogják gáztermelési célokra alkalmazni.

A Gázművek beszámolója az elmult évről

A Gázművek igazgatósága beszámolójában kimutatja, hogy az üzleti bevétel 31 milliónál több volt, a kiadások 29.6 millió pengőre rúgtak, a tiszta felesleg 1,400.000 pengő. A valóságos nyereség ennél is lényegesen több, mert a különböző alapokat túlbőven dotálták, így az értékesökkenési alapot 700.000 pengővel, az önbiztosítási alapot 80.000 pengővel, az újítási alapot 100.000 pengővel, 494.000 pengőt fizettek ki az alkalmazottak remunerációjára, 354.000 pengőt fordítottak megszünt befektetések leírására, 500.000 pengőt nyugdíjalapra stb. Ez a jó eredmény annál meglepőbb, mert a tavalyi költségvetésben egyetlen fillér nyereségre sem számítottak. Az annuitásokat, különböző szolgáltatásokat és beszerzéseket beleszámítva, a Gázművek a mult esztendőben 9,750.000 pengőt juttattak a fővárosnak.

A gázfogyasztás a mult évben *lényegesen emelkedett* és pedig az 1928. évi 90.5 millió köbméterről 95,658.000 köbméterre. A melléktermékekből származó bevétel is meghaladta 1,500.000 pengővel az előző évi eredményt. A gázfogyasztók száma 5042-vel szaporodott, az uccai gázlámpákat 1070-nel szaporították. A gáz önköltségi ára köbméterenként 45 fillérrel csökkent, a gázművek termelési költségei pedig általában 14.76%-kal redukálódtak. A Gázművek a fogyasztás további növelésére igen jelentékeny propagandát folytatnak és folytatják a csatlakozó vezetékek díjmentes kiépítését is, mert *még mindig 75.000 olyan lakás van Budapesten, ahol nincsen gázvezeték.*

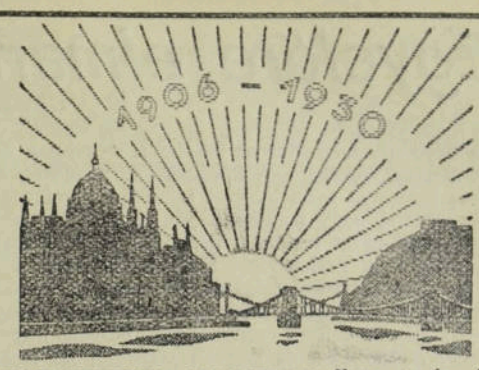

BUDAPESTI NEMZETKÖZI VÁSÁR
május 3—12-ig.
A magyar ipar jubileuma bemutatója számos külföldi állam részvételével.
50%-os utazási kedvezmény!
Felvilágosítás és vásárigazolvány kapható:
a Vásárirodánál, Budapest, Alkotmány u. 8.,
a vásár összes tb. képviseleténél,
valamint a Menetjegyiroda és a Wagons-Lits-Cook iroda fiókjainál.

Biológiai szennyvíztisztítók, házi szennyvízderítő aknák, csatornázások
Schweiger Gyula mérnök
VIII. Német ucca 5. szám. Telefon: József 446—74

KLEMENT ANDRÁS
Jégszekrények, bor- és sörkimérő készülékek gyára és raktárai
BUDAPEST, VII., KIRÁLY U. 27
az udvarban
Telefon: József 401—10.

NAGY JÓZSEF
ARANYOZÓMESTER
Telep és mintaraktár:
Budapest VII, Rózsa u. 3-5
TELEFON: József 344—58.
KÉPKERETEZÉSEK
Gyárt: ovál-, kör- és szegletes kereteket minden stílben és kivitelben. *Készít:* templomberendezés, szalónbútorok, csillárok, termek és minden e szakmába vágó munkák aranyozását.

SCHEUMAN GYULA
TELEFÓN: AUT. 151-67
FESTŐ- ÉS MÁZOLÓ-IPARÜZEM
BUDAPEST, VI., BAJZA UCCA 30

„IDEÁL" PAPLANGYÁR
SÁNDOR M. FERENC
BUDAPEST, IV, KAMERMAYER KÁROLY UCCA 1
Állami, városi és közintézmények szállítója

ÁNGYÁN GYULA
épület, gép- és műlakatos, autógénhegesztő
BUDAPEST, VII., MIKSA-U. 9. Tel. J. 335-71

KIRCHKNOPF ISTVÁN
Alapítási év 1897
Tel.: Aut. 851-39
Épület- és portálüveges üveg-, tükör-, porcellán-, kőedény- és lámpakereskedés. Aranyhalak és haltartók, aquariumok nagy választékban. Vállalok: mindennemű üvegcsiszolást, épületüvegezést és üvegtetők vízmentesítését
BUDAPEST, IX., KÁLVIN TÉR 8. SZ.
(Ref. templom mellett)

Széchenyi Gyógyfürdő
a modern orvosi tudomány minden eszközével és a különböző gyógyeljárásokhoz szükséges felszerelésekkel ellátva.
A város minden pontjától könnyen megközelíthető.

GRÜNVALD BÉLA
SZOBAFESTŐ- ÉS MÁZOLÓMESTER
VII., ÖVÖLDE TÉR 2. TELEFÓN: J. 308-78

TOST és MOLNÁR
kereskedelmi és tájkertészet
TELEFÓN: JÓZSEF 396—36
BUDAPEST, VII.,
Erzsébet királyné út 39
TÁJKERTÉSZET
TERVEZÉS és KIVITEL
FAISKOLAI CIKKEK
gyümölcs- és díszfák, gyümölcs- és díszcserjék, szőlőojtványok, rózsák, évelők és minden más a kertészethez tartozó anyagok, ELSŐRENDŰ MINŐSÉGBEN

Hrauda Károly és Fia
okl. gépészmérnök
fűtési-, szellőztetési- és egészségügyi berendezési vállalata
Budapest, VI., Forgách ucca 20. Telefón: Aut. 917—89

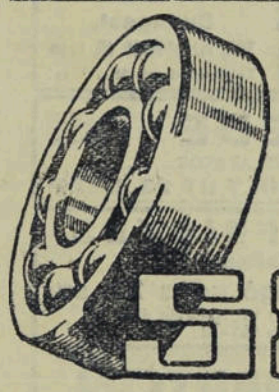
Svéd golyós és görgős csapágyak. Spec. automobil és motorkerékpár csapágyak, coll és millimeter méretben. Teljes közlőműberendezések. Acélgolyók.
SKF
SVÉD GOLYÓSCSAPÁGY RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 55.
Telefón: J. 386-57, 402-78 — Sürgönycím: ESKAEF Bp.

STRASSIL
szilikátút az olcsó modernizált makadámut. Siliphalt felületi kezelés teljes portalanításra
Vegyitermékek Rt. ● Just Kornél mérnök
BUDAPEST, VII. KER., KERTÉSZ UCCA 29. SZÁM

Vladár Pál
ács- és épitőmester
Budapest, I., Greguss u. 12
Telefon: Aut. 519-29

»CYKLOP«
ÉPÍTŐ RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
BUDAPEST, IV.,
RÉGIPOSTA U. 7-9
TELEFON: Aut. 879-83 és Aut. 879-84

KEMÉNY SÁNDOR
OKL. MÉRNÖK-ÉPITŐMESTER
IRODA: PANNÓNIA UCCA 18. SZÁM
Telefon: Aut. 926—24

SHELL
BENZIN
OLAJ

Egyelőre elmarad a patkányirtás

A népjóléti miniszter az év elején — mint a *Fővárosi Hirlap* jelentette — kevéssel a rókuskórházi hullaház botránya után leiratot küldött a fővároshoz és felszólította, hogy legkésőbb június 1-ig végeztessen Budapest egész területén generális és radikális patkányirtást. A patkányirtó hadjárat előkészületeit, mint jeleztük, a közegészségi és köztisztasági ügyosztály vette a kezébe. Megkezdődtek a különböző irányú kérdezősködések, milyen rendszerrel, milyen méreggel, mely eszközökkel és hogyan végezzék az irtást. Megindultak a tárgyalások a *Háztulajdonosok Szövetségével*, hogy a csatornákban, közüzemekben, intézményekben, középületekben, vásárcsarnokokban, kikötőkben, közraktárakban, pályaudvarokon, stb. történő irtással egyidőben a magánházakban is végezzenek nagytakarítást és irtást, mert csak így lehet eredményt remélni. Vitás volt az is, hogy a főváros fertőtlenítő intézete útján házi kezelésben végeztesse a pusztítást, vagy vállalkozókra bízza. A miniszteri leiratban kiszabott határidő rohamosan közeledik, de a végleges program még mindig nem alakult ki a patkányok halálraítéléséről, sőt úgy értesülünk, hogy

az egész patkánynapot elhalasztják egyrészt a függő kérdések tisztázása végett, másrészt a szakértők propozíciójára — későbbi időre és pedig az őszi hónapokra.

A patkányirtási hírekre tömegesen árasztották el ajánlatokkal a fővárost különböző vegyészeti gyárak, laboratoriumok és patkányirtó vállalatok. Természetesen mindegyik a maga rendszerének csalhatatlan és egyedül eredményes voltát igyekezett bizonyítani. Eddig

több mint húsz ajánlat fekszik a köztisztasági ügyosztályon,

ahol egyébként *Némethy* Béla tanácsnok már elrendelte, hogy a *vegyészeti, illetve a bakteorológiai intézet a bemutatott patkányirtó anyagokat vizsgálja meg, azokkal végezzen kísérleteket és az eredményekről tegyen mielőbb jelentést.*

Beavatott helyen érdeklődtünk aziránt, vajjon igazak-e a májusi patkánynap elmaradásáról elterjedt hírek és a következő felvilágosítást kaptuk:

— Az ügyosztály valóban foglalkozik a patkányirtás elhalasztásával és pedig főleg azért, mert külföldről szerzett szakértői információink, sőt egyes ajánlatok szerint is sokkal *tanácsosabb az ilyen munkát őszre elhalasztani.* A szakértők megállapítása az is, hogy május, általában

a tavaszi és nyári hónapok nem alkalmasak patkányirtásra.

Ez az időszak ugyanis az, — mondják — amikor a patkány *szaporodik.* Sem az anyaállatok, sem a kicsinyek nem kóborolnak ilyenkor, hanem oduikban, fészkükben maradnak, így most sokkal kisebb az irtás eredményességének esélye. Körülbelül 10 évvel ezelőtt, amikor az utolsó patkányirtást végezték Budapesten — nem valami nagy eredménnyel, —

állítólag ugyancsak az volt a hiba, hogy a patkánynapot nyáron tartották.

De ettől eltekintve, azért sem alkalmas a nyár, vagy a tavasz az irtásra, mert most rendkívüli sok az alkalom a patkányok máshonnan való behurcolására. *Néhány héten belül megindul a hajózási szezón,*

rengeteg teherhajó és uszály köt ki rakományaival Budapesten, már pedig köztudomású, hogy a hajókon és a hajók útján vándorolnak legszívesebben a patkányok.

Sok patkányt hurcolhatnak Budapestre a vidékről érkező szekerek is. Végeredményben tehát *őszre újra elszaporodnának ezek a kellemetlen állatok,* ha májusban történnék az irtás. Végeredményben tehát mindenképen

előnyösebbnek látszik, ha elfogadjuk ezeket a propozíciókat és tényleg a késő őszre halasztjuk a kívánt és ajánlatos patkányirtást.

Ekkorra beérkezik a vegyészeti intézetek szakvéleménye is, általában jobban kialakul, hogy melyik lesz a legmegfelelőbb és a legeredményesebb irtási lehetőség. A halasztásra vonatkozó propoziciót egyébként rövidesen közöljük a népjóléti minisztériummal, amelynek a felsorakoztatott szempontok ismeretében *valószínűleg nem lesz kifogása a halasztás ellen.*

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros tanácsa nyilvános írásbeli versenytárgyalást hirdet a X. kerület, kerepesiúti temető főút, Halottasházi út és Kripta út között lévő szakaszának **kijavítási munkáira.**

A hivatkozott hirdetményben közölt módozatok szerint a leteendő bánatpénz összege az ajánlati összeg 2 százaléka.

Az ajánlat benyujtásához szükséges nyomtatványok IV., Központi városháza, II. em. 285. ajtószám alatt kaphatók 2 pengő lefizetése ellenében.

A kellően felbélyegzett és borítékban elhelyezett ajánlatokat 1930. évi április hó 28. napján (hétfőn) déli 12 óráig II. em. 279. ajtószám alatt vagy ugyanaznap délután ½5 és 5 óra között a versenytárgyalás helyszínén kell benyujtani. A versenytárgyalás 1930. évi április hó 28. napján (hétfőn) délután 5 órakor lesz a Központi városháza, II. emelet 266. számú helyiségben, ahol a vállalkozók vagy megbízottaik jelen lehetnek.

Budapest, 1930. évi április hó 9-én.

A székesfőváros tanácsa.

Párt és klub

— *A Terézvárosi Gazdasági Egyesület* a minap a Britannia-szálló nagytermében rendes heti ankétet tartott, amelyen a terézvárosi polgárság rendkívül nagyszámban volt jelen. A megnyitó beszédet *Bakonyi* Pál dr. ügyvezető elnök mondotta, majd utána *Fischer* Miksa adatokkal jellemezte a kereskedelem válságos helyzetét. *Gáspárdy* Elemér dr. orsz.-gyűl. képv., mint meghívott vendég tartotta meg ezután nagy érdeklődés mellett előadását, amelyen különösen éles kritika alá vette a legitim kereskedelemmel méltánytalanul versenyző közüzemeket és az egyenlő elbánás elve alapján támadta a többszörös és mammutfizetéseket. *Jakab* László dr. igazgató-főorvos szerint le kell szokni arról, hogy minden bajjal szemben Trianonra hivatkozzunk, hanem igyekezniök kell az irányadó faktoroknak, hogy az adott helyzetben a megfelelő orvosszert megtalálják. *Mikler* Sándor reflexiói után *Farkas* József dr. elnök tolmácsolta a vendégnek az egyesület köszönetét és záróbeszédében összefoglalta az értekezlet megállapításait és a szükséges tennivalókat.

— *A Polgári Egység Klubjában* hétfőn este is megtartották a szokásos heti társasvacsorát, amelyen az *Egységes Községi Polgári Párt* bizottsági tagjai is megjelentek. A vacsorán *György* mérnök szóvá tette, hogy az állami útépítések odaítélésénél mellőzték a magyar ipart. *Becsey* Antal felszólalásában kijelentette, hogy illetékes helyről szerzett ígéret szerint már a legközelebbi útépítésnél megfelelő nagy részesedést kap a magyar ipar.

ZILAHI-BALOGH GYULA
ÉPÍTŐMESTER
Budapest, I., Bornemissza u. 36
TEL.: Lá. 2—32.

WOLSKY SÁNDOR BÉLA
WOLSKY ALBERT FIA
gépüzemű kefe- és ecsetárugyár
BUDAPEST, VIII., MAGDOLNA UCCA 18. SZÁM.
TELEFON: JÓZSEF 324-88

KŐBÁNYAI KÁTRÁNY- és ASZFALTIPAR
FRIED és GRUBER okl. mérnökök / X., Gyömrői-út 64 / Tel.: J. 449-44
GYÁRTMÁNYAINK: bőrlemez, szigetelőlemez, aszfalt fedőlemez (szagtalan), facement, kiöntő aszfalt, aszfalt coulé
VÁLLALUNK: Tetőfedést minden kivitelben, szigetelési munkákat, vízielenítési munkákat, aszfaltozást

TEUDLOFF—DITTRICH
ARMATURA SZIVATTYÚ ÉS GÉPGYÁR R. T.
TELEFON: JÓZSEF 463-92 463-93
KISPEST, ÜLLŐI ÚT 216—222

TERLANDAY ÉS TÁRSA
asztalosáru gyára
Budapest VII, Erzsébet királyné-út 125/b. sz.
Telefon: József 443—83.

WEISZ FÜLÖP rézműves, fürdőkályhaüzem
Készíti fürdőkályhákat vörösrézből. Mindennemű vörösrézmunkát és cinezést vállal
BUDAPEST, VIII., GÓLYA UCCA 13. Telefon: J. 460-36

Halmos István és Fia
kövezőmesterek és útépítő vállalkozók
Budapest, X., Halom ucca 25. sz.
Telefon: J. 339—52 Telefon: J 339—52

FRIEDRICH JAKAB
ÁCSMESTER ÉS TETŐEMELÉSI VÁLLALAT
Budapest, V., Párkány ucca 1418. Telefon: Lipót 969—98

NEMES FUCHS VILMOS
ELEKTROTECHNIKAI VÁLLALAT
BUDAPEST VI, SZONDY UCCA 84. III. 1.
TELEFÓN: AUTOMATA 285-48

Kallós építési vállalata.
I. Szinyei u. 3/c. J. 456-03.

Tökéletes tűzoltókészülék mindenféle tűz esetében a

PERKEO habzó anyagu tűzoltókészülék
PERKEO tűzoltókészülékek gyára
Rosenthal József Budapest, V., Tükör-u. 4

MÉRLEGGYÁR
OELSCHLÄGER MIHÁLY és TÁRSA UTÓDA
CÉGTULAJDONOS: VÉRTES R. REZSŐ OKL. GÉPÉSZMÉRNÖK
Gyár és iroda: VI., VÁCI ÚT 69. TELEFÓN: LIPÓT 918—08

MESTER és KISS
okl. építész és építőmester
Budapest, VII., Egressy út 5.
Telefón: J. 382—02.

STERN EMIL
Telefón: Aut. 906-48
ÚT-, CSATORNA- és MAGASÉPÍTÉSI SZERSZÁM- ÉS MŰSZAKI ÜZLET
BUDAPEST, V., VISEGRÁDI U. 32.

MŰKŐHÖZ GRÁNITOT
minden szinben, mükömunkát legjobb kivitelben szállit
BUDAPESTI KŐGYÁR Hämmerle Adolf utóda
Budapest, V., Visegrádi ucca 65.

JAKAB GYULA MŰASZTALOS
Modernül felszerelt gépüzem. Az orsz. iparművészeti kiállításon a m. kir. állami nagydijjal kitüntetve.
Budapest, VII, Hungária körut 204. sz.
Telefon: József 373-81

„KAMMI" faárúgyár
Ujpest, Baross ucca 37. :: Telefón: 947—30.
Gyárt: Kammi faszőnyeget és mindenfajta faárut

Textilipari Feldolgozó és Értékesítő Szövetkezet
Budapest, VIII., József-körút 49. szám
Telefon: József 439—91. sz.

SCHÜTZ EDE
TELEFON J. 330—45
ÉPÜLET-, MŰ- ÉS VASSZERKEZETLAKATOS
BUDAPEST, VII., THÖKÖLY ÚT 23. SZÁM

HALTRICH FRIGYES
karosszériaüzem
Budapest, VI., Csángó ucca 22. sz.
(Lehel ucca sarok.) Ezelőtt VI., Stefánia út 5.
Telefón: Automata 903—81.

RÓZSÁSI MARTON
FÖLDMUNKAVÁLLALKOZÓ és FUVAROS
BUDAPEST, VIII., THÖKÖLY ÚT 3. SZÁM
Telefón: József 439-29 Telefón: József 439-29

SOMOSKŐI BAZALTBÁNYA RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
Bánya és zúzótelep: Somoskőujfalu
Telefon: Automata 829-23 és 817-92
Budapest, IV., Bécsi ucca 4. sz.
A bánya előállít: mindenféle szemnagyságú zúzott kavicsanyagot, pormentes zuzalékot legjobb minőségben, előállít továbbá különböző méretű útburkolati idomköveket. Útépítési osztálya vállalja: makadámutak, szabadalmazott óriáskavics (Derieso) utak építését, mindenféle idomkőutak burkolati munkáinak előállítását, továbbá a „Warrenite Bitulithic" elnevezésű legjobban ismert bitumenes rendszerű utak építését.

MÉHN ANTAL
ÉPÍTŐMESTER
BUDAPEST, II., HATTYU-U. 7.
Telefon: Aut. 506-24

Vállalkozási Hirlap

Harminchét útvonalon épít új csatornát a főváros

A főváros útépítési és csatornázási programjának végrehajtásával már évek óta nehézségek vannak, mivel a rendelkezésre álló összegek sohasem voltak arányban a teljesítendő munka nagyságával. Ez okozta, hogy a tavalyi útépítési programot egyáltalában nem hajtották végre, az idén pedig, mint ismeretes, egy hatos bizottság válogatta ki a megvalósítandó tömegből a legsürgősebbeket. Végeredményben 4 millió pengőből, — ennyi a költségvetésből rendelkezésre álló összeg — 5 millió pengőnek megfelelő útépítési munkát kell végrehajtani, amit csak oly módon tudnak keresztülvinni, hogy

a munkák vállalatbaadásánál, a versenytárgyalásoknál 20%-os megtakarítást kell elérniök a kiírások során.

A költségvetés jóváhagyásakor a *belügyminiszter a folyó évre szóló csatornaépítési programot is függőben tartotta* és a döntést későbbre halasztotta. Az volt a helyzet, ami az útépítésnél. A megvalósításra váró munkák értéke 2,600.000 pengőnek felel meg, a rendelkezésre álló fedezet ezzel szemben kereken kétmillió pengő. A miniszter kívánsága szerint a tanács a csatornázási programot revizió alá vette, újólag felterjesztette a kormányhoz, s

most érkezett le a belügyminiszter idevonatkozó válasza, amellyel a programot jóváhagyta, megállapítva, hogy a hiányzó 600.000 pengőről a tanácsnak itt is megtakarítások elérésével kell gondoskodnia.

A csatornaépítési program *az idén 37 útvonal kiépítésére vonatkozik*, ezek között szerepel a Soroksári útnak az a szakasza, amely a ferencvárosi helyi kikötő főútjához vezet. A kiépítésre váró uccák a következők: Sárbogárdi út, Karolina ucca, Budaörsi út, Sashegyi út, Kútvölgyi út, Németvölgyi út, Schweider ucca, Csukló ucca, Bánffy ucca, Daruváry ucca, Bajmóci ucca, Magyarádi út, Pasaréti út, Naphegy tér, Vadorzó ucca, Üdverhelyi ucca, Hidász ucca, Tapolcsányi ucca, Mész ucca, Vérhalom ucca és tér, Beszterce ucca, Zápor ucca, Csanádi ucca, Pannónia ucca, Dagály ucca, Rudolf rakpart, Csata ucca, Thököly út, Ilosvai ucca, Czobor ucca, az Alsórákosi rétek VI. kerülethez tartozó része, Erzsébet királyné út egy szakasza, Fűrész ucca, Keresztúri út, Soroksári út (új kikötő főút).

A miniszteri jóváhagyás birtokában a tanács a *legrövidebb időn belül intézkedik, hogy a 2 millió pengős csatornázási közmunkát minél előbb megindíthassa.*

A csatornaépítési ügyosztályban érdeklődtünk a program megkezdése iránt s a következő tájékoztatást szereztük:

— A főváros a csatornázási program terén lényegesen előnyösebb helyzetben van, mint pl. az útépítésnél. Évekkel ezelőtt megkezdtük és — mint ismeretes — teljesen végrehajtottuk a meglevő csatornahálózat rekonstrukcióját, generális rendbehozását, folyik a Kelenföld általános csatornázása, a budai főgyűjtő óriási munkája, sőt ennek a munkának az a része, amely a Sárbogárdi út környékén megindult, *tulajdonképpen már befejezéshez is közeledik.*

— Ebben az évben a Budafoki úti főgyűjtőcsatorna folytatólagos építése, mintegy 400 m. hosszúságban, a *Hengermalom* és a *Major* ucca között folyik. A *Rákospatak* folytatólagos beboltozása is folytatódik és pedig most már a *Nyugati* pályaudvar vonala magasságában. E 900.000 pengőt kitevő két nagy munkálat mellett a többi mellékcsatorna építése a program, amelynek összeállítása már a költségvetés megszerkesztésekor megtörtént.

— A csatornaépítési munkálatok egyébként néhány héten belül minden körülmények között megindulnak és igen jelentékeny mértékben fogják enyhíteni az építőipar terén mutatkozó nagy stagnációt.

Építési engedélyek

A magánépítési albizottság 1930. évi április hó 14-én tartott ülésében a következő építési engedélyek kiadását javasolta a tanácsnak:

A) Nagyobb és kisebb építkezésekre:

1. Budapest szfőv. közönsége a IX. kerületben a Kereskedelmi kikötőben a Csepel rakpart mentén 95808/6. hrsz. telken tervezett központi nagyvásárcsarnok.
2. Szent István udvar társasház szövetkezet I. ker., Horthy Miklós út 59. négyemeletes ház, terv. Sailer István VIII., Kisfaludy ucca 5.
3. Horváth Jenő VI., Fóthi út 34. egyemeletes lakóház, terv. Korody Gyula, Fürész u. 90.
4. Szánthó Aladár III., San Marco u. 9. háromemeletes bérház, terv. Szánthó Aladár, Budakeszi út 34.
5. Darázs János I., Kondorosi út 2926. hrsz. magasföldszintes lakóház.
6. Helyi bérházépítő r. t. II., Margit körút 13277. hrsz. ötemeletes bérház, terv. Körösi Albert, Vilma királyné út 47.
7. Társulati bérház r. t. I., Szamos u. 6859. hrsz. háromemeletes bérház, terv. Szőke Imre V., Pannónia ucca 50.
8. Hoffmann Ferenc IV., Dalmady Győző u. 8. sz. házra 3. és 4. em. ráépítések, terv. Vihárt Ferenc, Kolumbus u. 33.
9. Budapest Evezős Club V., Kikötő u. 25992. hrsz. személyzeti és klubház, terv. Róna László I., Horthy Miklós út 144.
10. Filtex r. t. V., Szent István tér 15. ráépítés, terv. Vida Arthur VIII., Vas u. 5.
11. Takáts Árpád I., Karap u. 10067. hrsz. emeletes családi ház, terv. Takács Árpád, Vilmos császár út 22.
12. Fisch Jakab II., Lotz Károly u. 11595/12. hrsz. kétemeletes családi ház, terv. Méhn Antal II., Hattyu u. 7.
13. Fazlics Sándor II., Toldy Ferenc u. 8. emeletráépítés, terv. Pechacker Ferenc, Thököly út 108.
14. Grünzveig Arthur VII., Czobor u., építkezés, jéggyár, terv. Buzáth Lajos, Előtvös u. 24.

B) Családiházakra:

1. Lukács Sándor és neje III., Bécsi út 18829/30. hrsz., terv. Lasetzky Márton III., Föld u. 53.
2. Dubovszky János I., Kelenföld 3887/15. új hrsz., terv. Schally József I., Major u. 19.
3. Treiber Márton VI., Hungária körut 76., terv. Simon Ferenc IX., Bokréta ucca 33.
4. Annus István és neje III., Beszterce u. 5., terv. Viedermann Ágoston III., San Marco u. 5.
5. Oblath István VI., Kassai út 116., terv. Papp János VI., Enyedi út 25.

C) Toldalék építkezésekre:

1. Dr. Tóth Geyza II., Csévi u. 12/c. sorszám, terv. Hoepfner Guido IV., Kecskeméti u. 19.
2. Filtex Egyesület r. t. V., Szent István tér 15., sorszám, terv. Vida A. VIII., Vas u. 5.

D) Beérkezett újabb építési kérelmek:

1. Dr. Molnár Dezső IV. Városház u. 10., I., Lejtő út 5. átalakítás.
2. Filtex r. t. V., Szent István tér 15., u. o. irodaépítés.
3. Özv. Stadler Józsefné III., Pacsirta u. 20., III., Föld u. 36. családi ház.
4. Szent István udvar rt. I., Horthy Miklós út 79., négyemeletes bérház.
5. Láng L. gépgyár rt. sportköre V., Népszigeten, öltözőpavillon építkezés.
6. Talapkovich Adrea VII., Damjanich u. 30., II., Nagybányai út 8. csal. ház.
7. Várnai Alajos I., Horthy M. út 136., I., Kelenföld 3503/2. hrsz. családi ház.
8. Dénes Aladárné VI., Kartács u. 18., u. o. műhely ép.
9. Braun Nándorné VI., Nagymező u. 47., X., Megyeri út 5. csal. ház.
10. Schlésinger Jenő VII., Erzsébet királyné út 80., Erzsébet királyné út 117. raktár ép.
11. Horváth Jenő V., Visegrádi u. 40., VI., Fóthi út 34. lakóház.
12. Szántó Aladár I., Budakeszi út 34., III., San Marco u. 9. háromemeletes bérház.
13. Tóth Lajos VII., Kövér L. u. 15/b., VII., Pillangó u. 2403-5/a/10. hrsz. családi ház.
14. Szabó István I., Iskola tér 3., II., Ilona u. 31. emeletes családi ház.
15. Bartha és Skrusny VII., Szövetség u. 5., VI., Szőnyi u. 38. családi ház.
16. Steidl Jenő I., Márvány u. 23., I., Tamás u. 8553/5. hrsz. családi ház.
17. Varga István I., Major u. 9., I., Mohai út 3175. hrsz. családi ház.
18. Puskás Gyula VII., Öv u. 176/b., VII., Kerékgyártó u. 50772/69. hrsz. családi ház.
19. Neumann és Habar VI., Szekszárdi út 9., VI., Szekszárdi út 16. gyári építkezés.

Versenytárgyalási megbízások

A mult héten tartott nyilvános és szűkkörű versenytárgyalások alapján a különböző közmunkákat és közszállításokat a következő cégek kapták:

Aszfaltozási munkát az Alpár ucca gyalogútjánál: Grozit r. t. 7956, *a kocsiútnál:* Gribiczer Albinné 37.257 P.

Útrendezési munkát a Királyhágó uccánál: Gratzl Lajos 14.658, *a Cserkesz uccánál:* Procceller Bálint 9799, *a Böszörményi útnál:* Heverdle István 35.170, *a Hungária körútnál:* Kövező és útépítő r. t. 28.585 P.

Udvarrendezési munkát a németvölgyiúti városi bérházaknál: Solty László 6673 P.

Mázolómunkát a Léderer telepi iskolánál: Bakos Ernő 3926, *a telepiuccai iskolánál:* Renner Miksa 5697 P.

Lakatosmunkát a Léderer telepi iskolánál: Gerő és György 8020 P.

Vas tolóablakok szállítását ugyanott: Haas és Somogyi 2673 P.

Vasszerkezeti munkát a Szabó József uccai autobuszgarázsnál: Állami vas-, acél- és gépgyárak 7800 P.

Gumipadlómunkát ugyanott: Magyar ruggyantaárugyár 33.392 P.

Kőműves-, föld- és elhelyezőmunkát a fonyódi leányárvaháznál: Herberth József 6500 pengő vállalati áron.

A Köztisztasági Hivatal részére eszközölt beszerzések:

Vasúti talpfák: Magyar Erdőbirtokosok Faértékesítő rt. 3300, Miskolci Fagárugyár 7980 P.

Vasúti sínek: Rimamurányi-Salgótarjáni Vasművek 18.891 P.

Kavicsszállítást: Kalábér és Vajda 2400 P.

Szénszállítást: Salgótarjáni kőszénbánya 5382 P.

Gépkocsialváz: Magneto gépkereskedelmi és műszaki rt. 34.850 P.

Vászonanyag: Magyar kender-, len- és jutaipar 6930, Salzmann-féle textilipar rt. 1760 P.

Bőranyag: Magyar bőrkereskedelmi rt. 1024, Schwanfelder és Staffenberger 1979 P.

20.000 kg motorolaj szállítást: Magyar Fantómüvek 11.200 P.

200.000 kg motalkó szállítást: Hazai kőolajipar 81 ezer 500 P.

Vasanyagszállítást: Heinrich A. és Fiai 5936, Schopper I. G. 5984 P.

Gummilapok szállítását: Schottola Ernő 3401 P.

Autórugóacél szállítását: Mandl Ödön 1788 P.

4 drb locsoló- és mosógépkocsi szállítást: Magyar Waggon- és Gépgyár 160.400 pengő vállalati áron.

Beérkezett ajánlatok

A mult héten tartott versenytárgyalásokon a különböző közmunkákra és közszállításokra a következő cégek pályáztak:

Kőművesmunkára a Práter u. iskolában létesítendő főzőkonyhánál: Rieger Miklós 9791, Vámos Imre 9898, Hudetz János 9980, Breuer Lajos 10.034, Dávid János és fia 10.049, Mester István 10.257, Littke és Tóth 10.337, Cristofoli Ermenegildio 10.505 P.

Mázolómunkára ugyanott: Kőszegi és Sohár 1366, Könyei Lajos 1467, Baráth Géza 1666, Kovács István 1780, Kiszeli Géza 1815, Steinhausel és Kölber 2082, Szarvas István 2714 P.

Vasbeton (támfal) munkára az Új Szt. János-kórháznál: Szilágyi Imre 3338, Dreiacker A. és fia 3387, Grandits Gyula 3529, Dobrovits Ferenc 3638, Götzl Lajos 3960 P.

Útvonal megvilágítási munkára a fiumeiúti temetőnél: Csépai Jenő 3381, Sigrai István 3982, Dénes Béla 4289, Diószeghy és Társa 4310, Paulay László 4976, Dreilinger Béla 5843 P.

Vízvezeték és csatornázási munkára a farkasréti temető melegedőjénél: Bacuta Károly 2752, Wasser István 2864, Lammel Ferenc 3195, Margittai Gyula 3275, Frey István 3533, Septey Lajos 3691; *a kelenföldi p. u. ideiglenes vámhivatalnál:* Schifferer -József 2723, Fekete Ödön 2924, Thury Antal 2970, Rohonczi Hugó 3052, Riemer Miksa 3208, Cross Charless 3367 P.

Emeletráépítéssel kapcs. vill. szer. munkára Alsóerdősor u. tüdőbeteggondozónál: Novák Pál 4756, Molnár János 4791, Sebők János 4865, Führer László 4948, Nemes Gyula 5150 P.

Bádogosmunkára az angyalföldi Hajléktalanok Menhelyénél: Székely Lajos 2421, Böhm J. Géza 3414, Koszer Károly 3454, Kiss Pál 4276, Bohlbecher József 2581 P.

Textilanyagok és cipők szállítására pályáztak a csecsemőkelengye és gyermekfelruházási akciónál: Héjja Péter, Fogel Lajos, Budakalászi textilmüvek, Gichner János, Kelenföldi posztógyár, Kovacsevics Milenkó, Gálfi József, Freudiger M. és Fiai, Fonai Béla és Társa, Schwartz Mihály, Nyomorék gyermekek országos otthona, Gyárfás Kálmán, Grandics Nándor, Kőcse Gergely, Rusz Vince, Testvérszövetség, Kammer Testvérek, Pártos Zsigmond, Hungária kötőipar, Hungária gumigyár, Hoch Imre, Nagymaros-visegrádi tak.-pénztár, Magyar pamutipar, Wolfner Gyula és Társa, Pluma paplanipar, Pintér Vilmos, Rokka kötő- és szövőipar, Brettschneider Vilmos és Társa, Első rákospalotai kötőszövőgyár, Triznyai, Szabó és Török, Kiss Endre, Obrovka József, Titania cipőgyár, Blaskó János, Gutmann J. és Társa, Stőrer Viktor, Győri textilmüvek, Gál István, Kispesti textilgyár, Kovács Ernő, gróf Zichy Rafael szövőtelep, Mészáros József, Dornbach Jakab, Bárány János, Goldberger Sám. és Fia, Németh János, Bezák János, Kosztandi Ferenc, Horváth Mihály.

Szabómunkára az altisztek nyári ruházatának elkészítésére pályáztak: Ruhakonfekció ipari és kereskedelmi r. t., Textilipari feldolgozó és kereskedelmi r. t., Budapesti szabóiparosok szövetkezete, Nagy Menyhért.

WEISZ MIHÁLY
mérnök, építési vállalkozó, csatorna- és mélyépitő
Balaton ucca 2. Telefon: 257-66

NAGY GYULA
LAKATOSÁRÚGYÁRA
Budapest VIII, Köris-ucca 10. Tel.: J. 348-15

Csatorna-, Út és Beton Építési Vállalat
BENEDIKT MARCEL okl. mérnök
Budapest V, Zoltán ucca 7. Telefón: Automata 204-57

Gyöngyösi István GÉPÉSZ-MÉRNÖK **és Társa**
Központi fűtési, vízvezetéki és egészségügyi berendezések vállalat
Budapest VIII, József körút 9
Telefónszám: József 390—68

SZABÓ FRIGYES MÉRNÖK
elektromos berendezések vállalata
EGYENIRÁNYITÓK
Budapest, VI., Jókai ucca 37. szám. Telefón: 135-06

MÁVAG
címkés gyártmányokat mindenki bizalommal fogadja, mert
kitünő anyagból a leggondosabban készülnek!
Ide tartoznak a különféle hengerelt kereskedelmi árukon kívül az ipari stabilmotorok, lokomobilok, traktorok, cséplőgépek és más mezőgazdasági gépek. Útépítő (úthengere ő- és úrgyalu) gépek, lakókocsik. Vas- és acélöntvények, öntöttvas csövek, karikás kályhák és kereskedelmi öntvények.
Teherautomobilok, autóbuszok a „MERCEDES-BENZ" gyártási szab. szerint a hazai különleges úti viszonyoknak a legjobban megfelelő kiviteliben készülnek.
Kombinált tüzoltó- és locsoló-autók. Lajtos öntözőkocsik.
Jobbágy féle szab. folytonégőkályháink a háztartásokban és középületekben (iskolákban, stb.) legjobban használhatók.
Kérjen felvilágositást és árajánlatot!
Magyar kir. állami vas-, acél- és gépgyárak
Budapest, X., Kőbányai-út 21.
Telefon: József 460—29. Telefon: József 460—29.

BORY ÉS WALTHER
ÁCSMESTEREK, ÉPITÉSI VÁLLALKOZÓK
Rákospalota, Földvári ucca 60. szám
TELEFON: LIPÓT 964—14. SZÁM

Gazdasági Értesítő

Meg kell a kisipart menteni a pusztulástól

Hadik János gróf nagyhatású beszéde az IOKSZ közgyűlésén

Az *Iparosok Országos Központi Szövetkezete* most tartotta legutóbbi közgyűlését, amelyet a szokványos közgyűlési formalitásokkal szemben országos jelentőségű eseménnyé avatott *Hadik* János gróf elnöki megnyitó beszéde, amely fényes reflektorként világított bele gazdasági életünk rejtett, sötét oduiba. *Hadik* János gróf nem a gyáripar, nem a kartellek, nem az iparbárók nézőpontjából ítéli meg az ország helyzetét, hanem *a kisemberek, a kisipari egzisztenciák kínos vergődését látja meg* s ennek megsegítését tartja első kötelességének.

Hadik János gróf egyike azoknak az értékeinknek, akik már a háború előtti időkben is a politikai és közélet küzdőterén harcoltak, s akinek szava döntőjelentőségű volt már akkor is és akit elhivatottsága magasan kiemelt a köznapi politikusok sorából az államférfiak szűkebb társaságába. Külön szerencséje ennek az országnak, hogy ez a patinás, igazi tekintélyt jelentő államférfi nemcsak tudásban, politikai és közgazdasági éleslátásban, de önzetlenségben is kimagaslik a „nagyok" közül. Sohasem orientálódott a nagyobb jövedelmi lehetőségek felé és sohasem a saját, hanem mindig az ország érdekeit tartotta szem előtt.

Hadik János gróf felismerte azt az igazságot, hogy az ország sorsa a kisemberek sok százezernyi tömegének vállain nyugszik, s ezt agrármozgalmakban, iparban a kisemberek életlehetőségein akarja megteremteni. Ezt a célt szolgálja minden szava, minden cselekedete és ez a törekvés nyilvánul meg az IOKSZ közgyűlésén elmondott s programot jelentő beszédében is, melyből a következőket idézzük:

— Meg vagyok győződve, — mondotta, — az altruista intézetek nagy hivatottságáról, amennyiben azok tényleg a kisegzisztenciák érdekében fejtenek ki önzetlen működést. Kétségtelen az is, hogy

altruista működést állami támogatás nélkül kifejteni nem lehet, de ébren kell őrködni azon, hogy az altruista intézetek tevékenysége ne járjon együtt közpénzek könnyelmű elpazarlásával, vagy rendeltetésellenes felhasználásával.

Ismertette ezután a szövetkezeteknél folyt reorganizáció egyes részleteit és megállapítja, hogy

a jövőben a központnál az lesz irányadó, hogy a kötelékbe csak oly szövetkezetek vétessenek fel, amelyek eredményes munkát ígérnek és céljaikkal némileg arányban álló tőkével rendelkeznek, nehogy a könnyelműen alakított és bajbajutott szövetkezetek helytelen működésükkel diszkreditálják a szakipari szövetkezeti eszmének amúgy is sokak által támadott igaz ügyét.

— A kis- és középipar szempontjából — úgymond Hadik János gróf — számos nagyjelentőségű kérdés vár még megoldásra.

Intézményesen kell biztosítani a kis- és középipar részére mindazokat az iparfejlesztési kedvezményeket, amelyeket a nagyipar részére biztosítottak.

A kereskedelmügyi miniszter úr külön törvényben óhajtotta kodifikálni azokat az intézkedéseket, amelyek a kis- és középipar fejlesztéséhez szükségesek, de hajlandó kérelmünkre — folytatta Hadik János gróf — ezeket az intézkedéseket a most munkában lévő általános iparfejlesztési törvény keretében külön fejezetben felvenni.

Biztosítani kell intézményesen a kisiparosságnak a közszállításokban való megfelelő részeltetését.

— A kisiparosságra nézve nagy jelentőséggel bíró mindezen kérdések megvalósításáért tovább fogunk változatlan kitartással harcolni — mondotta Hadik János gróf — mindaddig, amíg nem érünk el pozitív eredményeket. *A kereskedelmi miniszter úr felhatalmazott annak kijelentésére, hogy mindezen most felvetett kívánságainkat, amelyeket feltétlenül honorálandónak tart, figyelembe veszi és erre vonatkozólag a szükséges intézkedéseket rövidesen megteszi.*

Hadik János gróf indítványozta, hogy a közgyűlés ezért *Bud* János miniszternek hálás köszönetét fejezze ki, amit a közgyűlés lelkesedéssel magáévá tett.

Az elnöki megnyitó után, amelyet a jelenlévő iparosság nagy helyesléssel és lelkesedéssel fogadott, a VIII., IX. és X. évi mérleget és zárszámadásokat a közgyűlés elfogadta, majd megtartották a választásokat, amelynek során *Becsey* Antal, *Bálint* Menyhért, *Hosszú* István, *Lajta* Rezső, *Goreczky* Ferenc és *Krekó* Dávid az igazgatóságba, *Vékes* Bertalan (Szeged), *Lődör* Jenő (Szombathely), *Gazdag* József (Kispest) és *Móczár* Mátyás a felügyelőbizottságba megválasztattak.

Hadik János gróf nyilatkozata a Kisbirtokosok Országos Földhitelintézete kölcsönnyujtásairól. *Hadik* János gróf a következő nyilatkozat közzétételére kérte fel lapunkat: A földművelésügyi tárca költségvetésének a pénzügyi bizottságban történt tárgyalása alkalmával *Hajós* Kálmán országgyűlési képviselő úr felszólalt és ennek során a napilapok közlése szerint felhívta a figyelmet arra, hogy „a Kisbirtokosok Földhitelintézete és a Földhitelintézet lenyomja a földárakat azáltal, hogy követeléseit kérlelhetetlenül behajtja és árverel". Bár úgy értesültem, hogy Hajós képviselő úr e nyilatkozatát amelyet egy közbeszólás okozta elszólásnak tart, rektifikálni akarja, mégis a közvélemény azonnali tájékoztatása érdekében szükségesnek tartom, hogy az elnökletem alatt álló Kisbirtokosok Országos Földhitelintézete altruisztikus presztizsének megóvása és helyes megvilágításba helyezése érdekében az alábbi adatokat ismertetem: A Kisbirtokosok Országos Földhitelintézetének jelenleg 4085 darab bekebelezett kölcsöne van. E nagyszámú ügy közül az utolsó három esztendő alatt mindössze öt ügyben tartottuk meg az árverést és mindössze hét ügyben van behajtási eljárás folyamatban, amelyeknek jórésze az árverés megtartása előtt rendezést fog nyerni. Ezen tizenkét ügy három év alatt is csak 0.25%-át teszi ki az összes kölcsönügyeknek. Ott, ahol az intézet az árverést megtartotta, minden egyes esetben kényszerhelyzetben volt, mert az elárverezett öt ingatlan közül kettőben a tulajdonos elhalt, az örökösök a túlterhelés miatt a hagyatékot nem vették át. Egy másik ügyben az árverés megtartása előtt az utánunk következő hitelezők az összes ingóságokat és instrukriókat elárvereztették, az ingatlan művelés nélkül állott. A negyedik ügyben a túlzott eladósodás miatt maga a tulajdonos kérte az árverés megtartását, az ötödik ügyben pedig több mint háromévi kamatok voltak hátralékban, úgyhogy a kamatok egy részét a rangsorban érvényesíteni sem lehetett. Mindebből nyilvánvaló, hogy az intézet altruista hivatásának megfelelően jár el a kölcsönügyek intézésénél és működése ellen alappal bíró kifogás semmi irányban sem emelhető.

Ismét a Bauxit-részvények. A sok vihart látott budapesti tőzsdének változatlanul a *Bauxit* maradt az enfant terrible-je. A *Bauxit*, ez a javíthatatlan, vásott kölyök, úgy ugrál, bukdácsol, lökdösődik a maga árfolyamával, hogy beleszédül, aki messziről nézi és elsápad a félelemtől, akinek közeli vonatkozása van vele. Mindenki emlékszik még az 1927-es 501 pengős kurzusra, az 1929-es 200 pengős árfolyamra, amelynél még az sem tudta megnyugtatni a szemlélőket, hogy a vállalat vezetősége lapközleményekben igyekezett a piac felzaklatott idegrendszerét lecsillapítani. A törekvés nem járt sikerrel: *a részvény fittyet hányt minden intelemnek és 51 pengőig csúszott vissza.* Most ismét feltápászkodott mintegy 70 pengőre, hogy azután egy váratlan szeszéllyel megint az erőlködő bukdácsolásban keressen szórakozást. A papír árhullámzása mindenesetre érdekes számításokra ad alkalmat. Kiderül ugyanis, hogy a *tőzsde valamikor 82 millió pengőre értékelte a Bauxitot, ma pedig csak 16 millióra becsüli*, vagyis a tőzsdei értékelésből nem kevesebb tűnt el, mint 66 millió pengő. Ezt a rideg tényt semmiféle nyilatkozatokkal sem lehet megcáfolni, mert megerősíti ezt, hogy a *Bauxit hét pengővel kisebb osztalékot akar fizetni, mint az előbbi üzletév után.* Mindenesetre a részvényjog reformjának sürgetői *kitűnő argumentumot* nyernek a *Bauxit-papírban*, ellentétben a *Bauxit-részvényesekkel*, akik magas áron vett papírjaikkal nem nyernek, hanem évről-évre vesztenek. Alig hihető, hogy közgazdasági életünk olyan kiválóságai, mint *Chorin* Ferenc dr., *Vida* Jenő, báró *Weiss* Jenő, továbbá a *Hitelbank:* a Bauxit-szindikátus részesei, nevükkel fedezzék a Bauxit-részvényekkel űzött olyan tőzsdei manipulációkat, amelyen a kistőkések hosszú sora veszti el megmaradt vagyonkáját.

LÁNC DEICHSEL
Budapest, VI, Vilmos császár út 15/d.

A Magyar Általános Kőszénbánya közgyűlése. A *Magyar Általános Kőszénbánya Részvénytársulat* április 12-én tartotta XXXVIII. rendes évi közgyűlését dr. *Berzeviczy* Albert b. t. t., felsőházi tag elnöklésével. Az igazgatóságnak a közgyűlés elé terjesztett évi jelentése az ország általános gazdasági helyzetének rövid ismertetése után kiemeli, hogy a vállalat széntermelése, a vezetése alatt álló *Borsodi Szénbányák Rt.* termelésével együtt, 1929-ben 22,389.222 métermázsára emelkedett az előző évi 20,817.188 métermázsával szemben. A *brikettgyár* termelése az előző évnek csaknem kétszeresére emelkedett. Az építkezési tevékenység ellanyhulása folytán a mész- és cementtermelés visszaesett, viszont a *„Citadur"* védjegyű bauxitcement térhódítása tovább folytatódott, úgyhogy e cikket ma már Európának csaknem minden országában használják. *A villamosítás* terén az évi jelentés további eredményekről számol be. Veszprém vármegye villamosítására a MÁK megalapította a *Pannónia Áramszolgáltató Részvénytársaságot*, amely az áramszolgáltatást már 1930-ban megkezdi; Dunaföldvár, Solt, Ráckeve és Békéscsaba villamosműveit ugyancsak érdekkörébe vonta. *Szénlepárolás* céljára az első telepegységet a *Magyar Általános Kőszénbánya Rt.* 1930 őszén üzembehelyezi, Csehszlovákiában pedig — a Beocsini Cementgyári Unióval és a Bauxit Trust-tel közösen — különleges eljáráson alapuló bauxitcementgyárat épít. A közgyűlés tudomásul vette az igazgatóság jelentését, jóváhagyta az 1929. évi zárószámadást és az igazgatóság nyereségfelosztási javaslatát, amelynek értelmében az 1929. évre osztalékként *harmincnyolc pengő* fog a 38. számú szelvény ellenében 1930 április 15-től kezdve a szokásos beváltási helyeken fizettetni. Az igazgatóság tagjaivá gróf *Eszterházy* Ferenc, *Kovács* Géza és gróf *Renéville* Henri újból megválasztattak. Uj igazgatósági tagként *Melczer* László kir. kamarás, nagybirtokos választatott meg. A közgyűlést követő igazgatósági ülésben elnökké dr. *Berzeviczy* Albert b. t. t., felsőházi tag, allenökökké *Bisteghi* Rudolf és *Vida* Jenő felsőházi tag, vezérigazgató újból megválasztattak.

A Phönix Biztosító megvette a Pesti Könyvnyomda holduccai ingatlanát. A *Pesti Könvnyomda Rt.* az üzem teljes likvidálása után most értékesítette a Hold uccában lévő ingatlanát. A sok reflektáns közül a *Phönix Biztosító* lett a vevő, amelvik *az ingatlant 510.000 pengős vételáron kötötte le.* Ha figyelembe vesszük, hogy erre az ingatlanra a *Lipótvárosi Takarék* annak idején 440.000 pengős elsőhelyű kölcsönt nyujtott, akkor kedvező áron jutott ehhez az értékes ingatlanhoz.

Az Urikány-Zsilvölgyi Magyar Kőszénbánya Részvénytársaság 1930 április 12-én tartott közgyűlése az 1929. üzletévi osztalékot részvényenként 10 pengőben állapította meg. A 100 pengő névértékű részvények 39. számú szelvénye 1930 április 15-től kezdve a társaság pénztáránál és a Magyar Általános Hitelbanknál kerül beváltásra.

Részvénytársaság Villamos és Közlekedési Vállalatok számára (Trust). Az április 10-én tartott közgyűlés jóváhagyta az 1929. évi mérleget és elhatározta, hogy a 25 P n. é. részvények 4. sz. osztalékszelvénye f. é. április 12-től kezdve 2 pengővel váltassék be a Magyar Általános Hitelbanknál. Az igazgatóság egyúttal külön hirdetményben közzéteszi, hogy a mult évi közgyűlésen elhatározott részvényösszevonást most hajtja végre; eszerint 4 drb 25 P n. é. részvény bevonása ellenében 1 drb 100 P n. é. részvény kerül a Magyar Általános Hitelbanknál április 12-től június 13-ig bezárólag kiadásra. A részvényösszevonás végrehajtása után a 35 millió P-t kitevő alaptőke 350.000 darab, egyenként 100 P névértékű részvényből fog állni.

A Nagybátony-Újlaki Egyesült Iparművek Rt. április 12-én tartott közgyűlésén elhatározta, hogy az 1929. üzletévre részvényenként 2 pengő 50 fillér osztalékot fizet, amely osztalék az Angol-Magyar Bank Rt. főpénztáránál április 19-től kezdődőleg kerül a 8. számú szelvény ellenében kifizetésre.

Rietschel és Henneberg
Részvénytársaság
Budapest, VIII., Práter ucca 12. szám.
Telefon: József 523—18.
Központi fűtések, vízvezetéki és csatornázási berendezések

Események

FŐVÁROSI HIRLAP
Az Egységes Községi Polgári Párt hivatalos lapja.
*
Előfizetési árak:
fél évre . . . . . 12 pengő:
egész évre . . . . . 24 pengő:

A FŐVÁROSI HIRLAP legközelebbi száma, — minthogy jövőheti megjelenésünkben a nagyhét előrelátható eseménytelensége, valamint a húsvéti városházi és nyomdai munkaszünet megakadályoz bennünket, — április 30-án jelenik meg.

Ripka Ferenc főpolgármester vezetésével megy a Budai Dalárda Londonba és Amsterdamba. A *Budai Dalárda* budapesti hangversenyei mindig zenei eseményszámba mentek és most az a megtiszteltetés érte az egyesületet, hogy a British Musical Society, Anglia legelőkelőbb zenei társasága meghívta Londonba. A Budai Dalárda erre a meghívásra *Szeghő* Sándor karigazgató vezényletével és *Heimlich* Lajos zongoraművész közreműködésével két hangversenyt rendez Londonban, és pedig május 7-én és 10-én. Az utóbbi hangversenyt angol jótékonycélra rendezi. Ennek a londoni útnak kulturális szempontból nagy jelentősége lesz, mert a *Budai Dalárda* az első férfikar, amely az angol nép előtt bemutatja a magyar népdal és műdal kiváló alkotásait és ezzel a magyar zenekultúrát. A Budai Dalárda hatvan dalosát elkíséri *Ripka* Ferenc dr. főpolgármester is, a Budai Dalárda elnöke. A Budai Dalárda londoni szereplése után Amsterdamba megy, ahol az „Apolló" királyi énekkar meghívására május 13-án hangversenyt ad.

Gerlóczy Zsigmond dr. központi kórházigazgató nyugalomba ment, Borszéky tanár az utóda. A tanács legutóbbi ülésében hozzájárult *Gerlóczy* Zsigmond dr. egyetemi tanár, központi kórházigazgató és *Basch* Imre dr. egyetemi tanár Szt. István-kórházi igazgató-főorvos nyugdíjazásához. A két nyugalombavonuló igazgató-főorvos a főváros legteljesebb elismerése mellett távozik fontos posztjáról. A központi kórházigazgatói állás ideiglenes betöltése iránt már történt is intézkedés. A polgármester a központi kórházigazgatói teendők ideiglenes ellátásával dr. *Borszéky* Károlyt, a Rókus-kórház igazgatóját bízta meg.

50 új autobuszt vásárol 100 helyett a főváros. Megemlékeztünk azokról a tárgyalásokról, amelyek a közlekedési ügyosztály és az Autobuszüzem igazgatósága között már hónapok óta folynak arról, vajjon megrendelje-e a főváros az üzem továbbfejlesztéséhez szükséges 100 új autobuszt, vagy sem. Az Autobuszüzem igazgatósága, helyesen, a kocsipark további bővítéséhez az üzem terjeszkedésének szabadságát kötötte előfeltételül, mert ma az a helyzet, hogy az Autobuszüzem terjeszkedését egyrészt a BSzKRT, másrészt a HÉV akadályozzák. Ezért kénytelen az Autobuszüzem olyan útvonalakat elkerülni, ahol szükség volna autobuszra, ezért nincs közvetlen autobusz-összeköttetés a pályaudvarok között és ezért lehetetlen több környékbeli helyet autobusszal megközelíteni. Ezek a kérdések javarészt még ma is tisztázatlanok, az Autobuszüzem igazgatósága mindazáltal újabb 50 kocsi beszerzésére tett javaslatot a közlekedési ügyosztálynak, amelyekkel a meglevő járatok sűrűségét fokozni és a kocsik javítási lehetőségét elősegíteni fogják. Erre azért van szükség, mert ügyszólván valamennyi kocsi állandóan fut és csak nehezen jut idő a reparatúrákra. Az Autobuszüzemnek a tanácshoz intézett előterjesztése hivatkozik arra is, hogy a gyáripar mai nehéz helyzetében az *ötven autobusz megrendelése jelentős munkaalkalmat biztosít.* A költségekre 3,600.000 pengőt kér az üzem. Javasolja az igazgatóság, hogy az alvázakat versenytárgyalás mellőzésével *az állami vas-, acél- és gépgyáraknál rendeljék meg,* amelyek a most forgalomban levő kocsikat is szállították, hogy valamennyi autobusz egységes típusú legyen. A kocsiszekrények szállítására nyilvános versenytárgyalást javasol. Amennyiben az illetékes bizottságok és a közgyűlés az előterjesztéshez hozzájárul, a megrendelést azonnal kiadják és az Autobuszüzem igazgatóságának elgondolása szerint még ez évben az új autobuszok forgalomba is kerülhetnek.

Ezüstmenyegző. Halász Zsigmond, a Neues Politisches Volksblatt közgazdasági szerkesztője, a „Weltkurier" főszerkesztője és neje szül. Blagovics Elza e hónap 22-én, kedden délután 4 órakor tartják ezüstmenyegzőjüket a szerviták templomában.

Hatvan olasz egyetemi hallgató tisztelgése a főpolgármesternél. A pisai olasz egyetem hatvan hallgatója érkezett néhány nappal ezelőtt Budapestre, a főváros és az egyetemi városok tanulmányozására. Az olasz diákok szombaton tisztelgő látogatást tettek *Ripka* Ferenc dr. főpolgármesternél, akinek átadták városuk ajándékát: egy ősrégi történelmi okmánynak művészies kivitelű bőrtekercsbe foglalt másolatát. Az okmány abból az időből származik, amikor ez a nagymultú olasz város önálló köztársaság volt. Ugyanekkor átnyujtotta a tisztelgő ifjúság Pisa városának emlékérmeit is. Dr. *Ripka* Ferenc főpolgármester az üdvözlésre adott válaszában kifejtette, hogy *a főváros minden polgára szeretettel látja Budapesten a baráti Olaszország ifjúságának képviselőit.* Utalt arra, hogy *Bethlen* István gróf e napokban volt Rómában az olasz ujjászületés nagy vezérénél, *Mussolini* miniszterelnöknél, akivel együtt alkották meg annak a hatalmas diadalívnek az alapját, amelynek egyik pillére az Appeninek hegyláncain, a másik a Kárpátok bércein nyugszik. Az olaszok nagy lelkesedéssel fogadták szavait, akit többször lelkesen megéljeneztek.

Ünnepélyesen átadták a Szent István Bazilika új harangóriását. A háborúban hadicélokra felhasznált harangja helyett, hatalmas új harangot kapott a lipótvárosi Szent István Bazilika. A 7945 kilogramm súlyú érckolosszust vasárnap adták át ünnepélyes keretek között és ez alkalommal nagy elismeréssel adóztak a harang készítőjének, a *Szlezák-féle budapesti harangöntődének,* amelyik valóban remekművet alkotott. Az új harangot díszes ünnepség keretében április 27-én fogják felszentelni.

A Pénzvilág mai hirdetésére felhívjuk olvasóink figyelmét. A tekintélyes közgazdasági újság húsvétra 64 oldalas, hatalmas és szenzációs számot adott, amely mától kezdve kapható az újságárusoknál, a pavillonokban, a dohánytőzsdékben és a kiadóhivatalban, József körút 86, telefon J. 322—95. A rendkívüli terjedelmű ünnepi szám példányonként 1 pengő.

Szórakozás

JERITZA Mária egyetlen fellépése április 25-én a *Városi Színházban.* Műsor: német, francia, angol dalok. (*Schumann, Strauss, Debussy, Beach* stb.) és operaáriák (*Verdi, Ponchielli, Csajkovszky, Korngold* stb.). — Jegyek a színház pénztáránál, Rózsavölgyinél és az összes jegyirodáknál (3—32 pengőig).

az első kéz megbizható és olcsóbb

Saját gyártmányú
MUSICA R.T.
VII., Erzsébet körút 43 (Royal Apollo)
és világmárkás — új és használt — zongorák — javítások is — több éves részletre váltó hélkül. Kezelési költség nincs.
Telefon: József 450-62

MAKOVSKY FERENC
Budapest, VII. Abonyi-u. 4.
Fülöp Szász-Coburg Góthai herceg Ő királyi Fensége uradalmi épitésze
TELEFON: J. 381-17

ERDÉLYI MŰINTÉZETE
udvari fényképész IV., Semmelweis utca 2. sz

Wörner J. és Társa
Gépgyár Részvénytársaság
Malomberendezések — Nyomdagépek — Láncgyár — Vasöntöde
Telefon: L. 905-74, 905-75. Budapest, V, Váczi út 48. Alap. 1867.

Alapitási év: 1868 Telefón: J. 381-47
CRISTOFOLI VINCE
KÓPADLÓ FAYENCE FALBURKOLAT
Budapest, VII., Gizella-ut 31

INCZE GÁSPÁR műbutorasztalos
Elvállal lakás-, irodai és üzletberendezéseket saját tervei és adott minta szerint.
Budapest, I., Bertalan u. 22
Telefonszám: Lágymányos 5—13

GÓTS KÁROLY
hat. engedélyezett villanyszerelő és elektromechanikai műhelye
BUDAPEST, V, VISEGRÁDI U. 13/a. Telefon: Aut. 113—70.
VILLANYOSSZERELÉSEK, márványraszerelt kaposoló- és biztosKötáblák.

SCHUSZLIK AGOSTON
FESTŐ- ÉS MÁZOLÓ M.
BUDAPEST
Telefon: Aut. 505-33.
Lakás: II, Kapás u. 36.
Műhely: II, Tölgyfa u. 8.

ÉPITÉSI ANYAGOK
PADLÓ ÉS FALBURKOLATOK
BARCZA DEZSŐ mérnök, építési anyagkereskedő
VII., Erzsébet királyné út 125

KOSZTELÁN MIKSA
MŰSZAKI ÉS OLAJ NAGYKERESKEDŐ
Telefon: Aut. 287-19. BUDAPEST, VI., Eötvös u. 23/b.

SZOBRÁSZ MŰTEREM ÉS MŰKÖIPARI ÜZEM
Karl Ferenc szobrász
III. kerület, Timár ucca 20 sz.
Telefón: Automata 622—93

ZINNER MANÓ
köbánya és útépitési vállalkozó
TELEFÓN AUT. 950-75
ÚJPEST, TAVASZ UCCA 24. SZÁM

MOOR GÉZA építőmester
Budapest, VI., Reiter Ferenc ucca 103. sz.
Telefón: Automata 911—13.

Sárközi József és Sarló László
okl. építész, építési vállalkozók
Budapest, V. ker., Akadémia ucca 14
Telefón: Autómata 136—04. szám

DIPL. ING. ARCHITEKT — BAUMEISTER
KOSÁLY ÖDÖN
OKL. ÉPITÉSZMÉRNÖK, ÉPITŐMESTER
TELEFON: AUT. 570-41.
BUDAPEST, II, KELETI KÁROLY-U. 15/b.

DUNÁNTULI MÉSZ-, TÉGLA- és KŐIPAR RT.
Központ: BUDAPEST, V., GÉZA UCCA 5
Telefon Automata 218—05, 218—06. Sürgönycím: DUNMÉSZ
Szállít: Meszet, mészkövet, bazalikavicsot. Vállal mindennemű kőfaragó-munkát

Révész János
cement-, márványmozaik- és műkőárugyár, betonipari vállalat.
Burkoló-, műkő és csatornázási munkák. TELEFON: Ujpest 198.
Központi iroda: UJPEST, ŐSZ UCCA 14.

DÁVID ÉS DEUTSCH
KÖZPONTI FŰTÉS, SZELLŐZTETÉS, VIZVEZETÉK, CSATORNÁZÁS, ÉPÜLET- ÉS BÁDOGOS-MUNKÁK MŰSZAKI VÁLLALATA
BUDAPEST, VII, RÓZSA UCCA 41. TELEFON: J. 430-81

GERA LAJOS FIAI
asztalos munkák gyára
TELEFÓN JÓZSEF 370—20
BUDAPEST, VIII., THÉK ENDRE UCCA 35

DÁVID ÉS KERTÉSZ
kazán- és gépgyár r. t.
Budapest, VI., Máglya ucca 75—77
Telefon: Lipót 914—46.

GYURITA KÁLMÁN lakatos mester
Elvállal: épület-, mű-, géplakatos és speciális tűzhelymunkát
BUDAPEST, IV. MOLNÁR UCCA 15. SZÁM
Telefón: Aut. 840-79. (Erzsébet hídnál)

SEBESTYÉN SÁNDOR
asztalosmester, irodaberendezési vállalata
Budapest, VII, Hajtsár út 135. — Telefón: Zugló 60—89

Zumpft István
vasút- és útépitő vállalkozó, kövező mester
Kispest, Rákóczi u. 74. szám

HIDI IMRE
ÉPITŐMESTER
Budapest, VIII., Német u. 41-43
Telefón: József 401—83

Talajnedves épületek kiszárítása szabadalmazott falfűrésszel
Talajnedves kő- és téglafalazatok szigetelése és kiszárítása, talajvíz-szigetelés, házigomba kiirtása. Költségvetések díjmentesen!
PÉTER ERNŐ
V., SZEMÉLYNÖK UCCA 16. VI. 2. Telefón: Aut. 161-12

MARGALIT ANDOR ÉS ÖDÖN
MÉRNÖK-ÉPITŐMESTER, VÁLLALKOZÓK
BUDAPEST, I., KELENHEGYI ÚT 11—13
TELEFÓNSZÁMOK: LÁ 15—14 ÉS 12—8

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros tanácsa nyilvános versenytárgyalást hirdet a VII. ker., Miskolci és Czobor uccák sarkán építendő elemi iskola és óvoda épületén szükséges vas, kovács, szigetelő, válaszfal, ács. tetőfedő, bádogos, műkő, asztalos, lakatos, mázoló, üveges, burkoló. gumipadozati, szobafestő és vászonredőny munkálatokra.

A leteendő bánatpénz összege az ajánlati összeg 2%-a.

A vonatkozó költségvetési kiírás nyomtatványai évenkint 50 fillérért kaphatók 1930. évi április hó 22-től kezdve naponta d. e. 11—1 órák között a székesfővárosi tanács II. (középítési) ügyosztályának IV., Központi városháza III. em. 342. sz. szobájában.

A rajzok, tervek és minták megtekinthetők és a szükséges felvilágosítás megszerezhető Kauser Andor tervező műépítésznél (VIII., Rákóczi tér 2. sz. alatt), vagy az előadónál, a Központi városháza III. em. 338. ajtó alatti hivatalos helyiségben.

Az ajánlatok **1930. évi május hó 10-én, szombaton d. e. fél 10 óráig** a tanácsi II. (középítési) ügyosztály III. em. 350. sz. szobájában adandók be. Az ajánlatok ugyanazon napon, ugyanazon tanácsi ügyosztály üléstermében (III. em. 354. sz.) 10 órakor fognak nyilvánosan felbontatni.

Budapest, 1930. évi április hó 14-én.

A székesfőváros tanácsa.

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros tanácsa nyilvános írásbeli versenytárgyalást hirdet az I. kerület, Alkotás ucca, Ferry Oszkár ucca és Csörsz ucca között lévő szakaszának útépítő munkálataira.

A hivatkozott hirdetményben közölt módozatok szerint a leteendő bánatpénz összege az ajánlati összeg 2 százaléka.

Az ajánlat benyujtásához szükséges nyomtatványok IV., Központi városháza, II. em. 285. ajtószám alatt kaphatók 2 pengő lefizetése ellenében.

A kellően felbélyegzett és borítékban elhelyezett ajánlatokat 1930. évi április hó 28. napján (hétfőn) déli 12 óráig II. em. 279. ajtószám alatt vagy ugyanaznap délután ½5 és 5 óra között a versenytárgyalás helyszínén kell benyujtani. A versenytárgyalás 1930. évi április hó 28. napján (hétfőn) délután 5 órakor lesz a II. emelet 266. számú helyiségben, ahol a vállalkozók vagy megbízottaik jelen lehetnek.

Budapest, 1930. évi április hó 9-én.

A székesfőváros tanácsa.

A szerkesztésért és kiadásért felelős: Dacsó Emil. Kiadja: FŐVÁROSI HIRLAP lapkiadó-vállalat. Révai Irodalmi Intézet Nyomdája Budapest, V., Ügynök u. 8. Nyomdaigazgató: Linzer M.

FARKAS LAJOS MÉRNÖK — Telefon: J. 396-75 — magas-, mély-beton és vasbeton építési vállalkozó — Budapest VII, Kolumbus u. 41

Gőz és motor **utihengerlők** — bitumenező hengerek zuzalékszórókkal — Magyar gyártmány — John Fowler & Co. Budapest-Kelenföld — 11. sz. postahivatal. Telefon: J. 382-11

FISCHER MÁRKUSZ ÉPÜLET- ÉS BUTORASZTALOS — ÜZEM ÉS IRODA: BUDAPEST, X., LIGET UCCA 20

SÁMUEL GYÖRGY épület,- díszmű-bádogos és egészségügyi berendező — BUDAPEST, VI, ARADI U. 45. TELEFON: AUT. 223-62.

Műkő- és burkolómunkák, betoncsövek — Budapest, V, Vigszinház ucca 5. Tel.: 298-37 **ANDREA** Cementárugyár és Epitőipari R.T.

ROGGENBAUER REZSŐ kárpitos, disztiő és lakberendező — Telefón: A. 190-87 — Ponyva, vászonredőny és kórházi matracok szállitási vállalata — BUDAPEST, V., PALK MIKSA UCCA 12

SZVETICS JÓZSEF építési vállalkozó — BUDAPEST, VII., TELEP UCCA 8.

TAKÁCS GYULA gépészmérnök elektrotechnikai vállalata. Tel.-hivó: A. 843-24 — ERŐÁTVITELI, ERŐS- és GYENGEÁRAMÚ KÜLSŐ és BELSŐ SZERELÉSEK, BERENDEZÉSEK — Műhely, iroda: IV., Veres Pálné ucca 32.

TELEFON: J. 370-70 **MAGYAR ÉPITŐ RÉSZVÉNYTÁRSULAT** TELEFON: J. 370-70 — BUDAPEST, X, KERÉKPÁR UCCA 2. SZ. — ALAPITTATOTT 1889-ben — Mindennemű vízépítés, folyamszabályozás és csatornázás. Kotrások csatornakotrókkal és excavatárokkal. Darukkal való kirakodások. Alapozások, mély- és magasépítés. Út- és vasútépítés. Hídépítés. Mindennemű beton- és vasbetonépítés. Kőmunkálatok. Városi csatornázások és vizvezetékek — Hajó- és kotrójavító telep Apostagon.

TÓTH LAJOS pala- és cserépfedőmester. Eternitcserépfedés, lacement- és bőrlemezfedés, tetők jókarbantartása és tatarozása. — Telefon: Lágymányos 11—36 — BUDAPEST, I., Fehérvári út 106

CSUKA GEZA ASZTALOSMESTER — ÜLŐ-BÚTOR SPECIALISTA — Bármilyen tömegcikk gyártását vállalom e szakmában — BUDAPEST, VII, FRANCIA ÚT 44. TELEFON: JÓZSEF: 449-46

STEINER ÉS SZIMPER — dísz-, templom-, szobafestők és mázolók — Telefon József 306-29 — Budapest. IX., Üllői-út 57

„TUDOR" ACCUMULÁTORGYÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG — Budapest, VI., Váci út 137-39. Telefón: Aut. 923-08. Gyárt: Tudor és Varta rendszerű accumulátorokat.

SOVÁNYITÓ GYÓGYTORNA — A Szent Gellért Gyógyfürdő legtökéletesebben berendezett gyógytorna (Zander) termében — Mérsékelt árak!

NEUSCHLOSZ—LICHTIG REPÜLŐGÉPGYÁR ÉS FAIPAR R.T. — BUDAPEST—ALBERTFALVA — VÁROSI IRODA: IV, PETŐFI SÁNDOR UCCA 9. SZ. — TELEFON: AUT. 890—47. — GYÁRI TELEFON: LÁGYMÁNYOS 582—20, 11—79. — PARKETT- ÉS ÉPÜLETASZTALOS MUNKÁR!

CORDATIC — a tökéletes autópneu — Főelárusitás: Budapest, VI., Mozsár-u. 9.

OETL ANTAL — VASÖNTŐDE és GÉPGYÁR RÉSZV.-TÁRS. — X. KER. ASZTALOS SÁNDOR-UCCA 9. — TELEFON: JÓZSEF 461-09, 461-08.

PETRÓCZKY LAJOS BUDAPEST, I., MAROS U. 9. — TELEFON: Aut. 508-34 — Elvállal: teherfuvarozást, földmunkát, bútorszállitást csukott vagy nyitott kocsikban, helyben és vidéken

ÁMON ANTAL és FIAI KÖVEZŐMESTEREK, ÚT,- CSATORNA- ÉS BETONÉPITÉSI VÁLLALKOZÓK, FÖLDMUNKA, VÁGÁNYFEKTETÉS, MÉSZKŐBÁNYA. — VIII., Futó ucca 10. Telefon: J. 303-85.

FISCHHOF OSZKÁR villamossági berendező és javító műhelye — Budapest, I., Lágymányos ucca 2. szám — Telefon: Lágymányos 19—30. Telefon: Lágymányos 19—30.

BIER ÉS WERSCHETZ okl. mérnök és épitőmesterek, épitési vállalkozók — Budapest, IX., Vágóhid ucca 11. sz. — TELEFON: JÓZSEF 363—78, 259—50.

Volt **Wellisch Náthán Utóda** — Fischer Zsigmond épületlakoskedő — Ajánlja dúsan felszerelt raktárát állványfa és asztalosáruban stb. — X., Asztalos Sándor-utca 5. Telefon: J. 310-89.

THE NEUCHATEL ASPHALTE COMPANY LIMITED — BUDAPESTEN, Iroda: VI., Vilmos császár-út 31. sz. Telefon Terez 212—46. Gyár: VI., Váci-út 35. Telefon: L. 914—88. Gyárt és elad Val de traversi mastixot, raffinált bitument, falszigetelő aszfaltot. Készit: Traversi termeszetes tömöritett aszfalt utakat és öntött aszfaltból járdákat és kocsiutakat. — Budapest székesfőváros szerződéses vállalkozója.

Dunakavicsot és Dunahomokot — szállit kocsifuvarban és vasúton saját iparvágányról Budapestről, Adonyból, Baáról, és Mohácsról — **FLEISCHMANN ANTAL** Dunakotrási és gőz hajózási vállalat — Budapest, VII, Károly körút 17. Telefon: József 465-62 és 465-63

KOVÁCS OSZKÁR BÁDOGOS MESTER — ÉRCKOPORSÓ ÉS TEMETKEZÉSI CIKKEK KÉSZITŐJE — BUDAPEST, IX., TELEPI UCCA 14. SZÁM. — (A Ludovikával szemben.) TELEFON: J. 451—93

Hirmann Ferenc — fémöntöde és rézárugyár — Budapest, VII., Csányi ucca 7—9 sz. — Gyártmányai: Permetezők és ezek összes alkatrészei, rézsulyok, háztartási mozsarak, gyertyatartók, habüstök, stb, továbbá „PAX" szab. kézi tüzoltókészülék stb. Telefon: J. 450-49

A Hatvani Asbestfedőpalagyár Rt. — Telefon: Aut. 829—20. — gyártmányai — hiteles vegyvizsgálati bizonylat tanusága szerint asbesttartalmuknál fogva — tűz- és fagyállóak — Régi és uj tetők fedési munkálatait teljes szavatosság mellett a legjutányosabb áron vállaljuk kedvező fizetési feltételek mellett is. Ellsmerő levelek a legelőkelőbb helyekről. — Telefon: Hatvan 84. Sürgönycim: Palagyár Hatvan. — Budapesti Iroda: V., Nádor-u. 3.

Budapest Székesfőváros Ásványvíz-üzeme — **HARMATVIZ** — A Hungária gyógyforrás szénsavval telitett vize. — Kapható mindenütt! Tel: Autom. 530-03.

SIMOR DÖME mű- és épületlakatos-mester és vasszerkezetek ipartelepe. Sodronyfonatok nagybani gyártása — BUDAPEST, VII., THÖKÖLY ÚT 89. SZÁM — TELEFON: JÓZSEF 394—43.

Egyesült Tégla- és Cementgyár R.-T. — Budapest, V., Sas ucca 25. szám — Telefon: 230—71, 108—59, 141—52 — Évi teljesitő képesség: 12,000 vagón cement, 5,000 „ mész, 80.000,000 darab tégla, 8.000,000 „ cserép — Portlandcementgyár: Lábatlan. — Mészégető: Lábatlan. — Téglagyárak: Buda, Köbánya, nyergesujfalu

Csütörtökön — **PESTI IŐZSDE** — szenzációs közgazdasági riportokkal — SZERKESZTI: KALLÓS JÁNOS — Szerkesztőség és kiadóhivatal: IV, Városház ucca 6

PADOZATI MUNKÁK ELSŐRANGÚ KIVITELBEN — alavonlai tölgy- és bükkparkét, táblaparkét egyszerű és diszes kivitelben, aszfaltparkét és hajópadlók — Pestszentlőrinci Parkétgyár és Gőzfürész Részvénytársaság, Budapest, V., Személynök-utca 16. I. em. Telefon: Aut. 212—44.

SCHÖNTHEIL RICHÁRD okl. épitész és épitőmester — Budapest, I., Villányi-út 10 — Telefonszám: Lágymányos 19—36

Ára 50 fillér

Tizenkilencedik évfolyam — *Budapest, 1930 április 30.* — *17. szám*

FŐVÁROSI HIRLAP

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Egész évre . . . . . 24 pengő
Félévre . . . . . 12 pengő
Állandóan:
GAZDASÁGI ÉRTESÍTŐ

VÁROSI, POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

Felelős szerkesztő: DACSÓ EMIL

MEGJELENIK MINDEN SZERDÁN
Szerkesztőség és kiadóhivatal
BUDAPEST VI., SZIV UCCA 18 SZ.
Postatakarékpénztári csekkszámla 40.424
TELEFON: AUTOMATA 137—15

Sürgetünk

továbbra is, de a tanácshoz többé nem igen intézünk ovációkat. Filippikákkal sem igen ostromoljuk őket. Pihenjenek békével. Sőt hajlandók vagyunk becsületes szívvel, igaz őszinteséggel, jószándékú kegyelettel megemlékezni, ha majd eljön ennek is az órája, arról a félszázadosnál hosszabb multról, amelyet ez az intézmény a városkormányzás legcsúcsán eltöltött. Hiszen előfordultak hibák, zökkenők, kellemetlenségek, bajok, de az vesse az első követ a tanács félszázados multjára, aki olyan mintaintézményt tud mutatni, — nem magyar földön, hanem széles e világon — amely ellen soha sem volt kifogás, amely ellen soha sem hangzottak el *jogos* vádak. A tanács mindig megállta a helyét. Voltak idők és azokban voltak tanácsok, amelyekre büszkék voltunk és joggal lehettünk büszkék. De voltak olyan tanácsok is, amelyek gyengébb összetételűeknek bizonyultak, vagy esetleg, amelyeknek működése elé a körülmények torlaszoltak leküzdhetetlen akadályokat. Voltak alkotó, diadalmas lendületű tanácsok, de voltak olyanok is, amelyek passzívabb benyomást keltettek, vagy amelyeknek nem volt elegendő erejük és tehetségük megküzdeni a — elismerjük — súlyos akadályokkal. De majd ha a tanács mai működési formájának megszűnése elérkezik, igen őszinte elismeréssel fogunk előtte tisztelegni.

Bevalljuk azonban, hogy ennek az órának elérkezését nagyon türelmetlenül várjuk már. Két okból. Az egyik ok, hogy *az új rendszertől az igazi autonómia megvalósulását, életrekelését várjuk.* A másik ok pedig az, hogy a tanács mai működése nem elégíti ki a közvéleményt, *bizonyos fokozott, bár könnyen megmagyarázható passzivitás uralmát látjuk felülkerekedni.*

Az új törvény a törvényhatóság szerepét helyezi előtérbe és a polgármester felelősségét fokozza, vagy még helyesebben eléri azt a célt, amit a közelmult nehéz tapasztalatai különösképpen diktáltak, hogy tudniillik valakinek a felelőssége mindenkor és tökéletes biztonsággal megállapítható legyen. Az *igazi* autonómiát ugyanis csak azok gyakorolhatják a modern demokrácia mindenhol alkalmazott és bevált elvei szerint, akik közvetlenül a választóközönségtől kapták megbizatásukat. Viszont azoknak, akik a törvényhatóság bizalmából nyertek mandátumot, több idejük és módjuk lesz az autonómia által eléjük szabott feladatok megvalósítására. Ezért kellett elsősorban arra az álláspontra helyezkedni, hogy *az új törvény értelmében életrekelő törvényhatósági tanácsnak minél előbb, szinte a törvény kihirdetésének órájában meg kell kezdenie működését.*

Van azonban erre — mint említettük — más ok is. Éppen *Kozma* Jenő állapítja meg a *Fővárosi Hirlap* mai számában, hogy *a főváros tanácsa mai helyzetében elhárítja magától a fontosabb kérdések elintézését.* Oka ennek igen természetesen az, hogy nem akar életbevágó fontosságú kérdésekben elébekerülni a törvényhatósági tanácsnak, amely — ha a politikai pártok is úgy fogják sürgetni, mint maga a tanács és maga Budapest közvéleménye — már május hó folyamán meg fogja kezdeni működését. Úgy látszik azonban, már erre is meg van a garancia, mert *Kozma* Jenő maga is sürgeti, hogy *a törvényhatósági tanácsot azonnal életbe kell léptetni, mihelyt a kormányzó szentesíti az új törvényt.*

Mert így, ahogy most van, nincsen jól. Ismételjük, meg tudjuk érteni és védeni tudjuk a Tekintetes Tanács mai passzivitását, hiszen ebben a pillanatban már nincsenek alkotási ambíciói, egyben pedig érzi a fonák helyzetet, hogy amit esetleg ma mégis csak csinálna, azt holnap talán mások és másként akarják és fogják majd megoldani. Csakhogy nem olyan időket élünk ma, amelyekben késlekedésnek, szentimentalizmusnak volna helye és jogosultsága. *A gazdasági élet romokban hever, a munkanélküliekről való gondoskodás becsületbeli, lelkiismereti kötelesség. A megoldandó problémák, amelyek egyszersmind a gazdasági és munka-válság kiküszöbölését is magukkal hozzák, tömegesen torlódnak össze.* Alkotni, teremteni, a romokat eltávolítani, a lerongyolódottságokat megszüntetni kell. Tervek és szándékok halomszámra vannak. Csak a parancsoló kéz hiányozzon, amelynek intésére jobb élet derülhet ránk? Ha az igazi, nagy akadályokat le lehet küzdeni, ilyen jelentéktelen epizód előtt nem szabad a nagy segítségnek megtorpannia. *A nagy beruházó kölcsön, a vele kapcsolatos üzemi invesztíciók, a bánhidai centrálé ügyében való megegyezés, a HÉV megváltása, a Vásárpénztár ügyének megoldása* és még ki tudná megmondani, hány hatalmas probléma: mindez olyan, amelyet a tanács a mai körülmények között félve kerül. De sürget az idő és sürget a szükség. Az igazi autonómia képviselőinek a szentesítés pillanatában talpon kell lenni és kemény kézzel, komoly eltökéltséggel kezébe kell venni nem a hatalmat, hanem a munkát.

Ezt az órát várja már lemondó passzivitással a tanács, de felélénkülő munkakedvvel Budapest közönsége is.

VASS JÓZSEF NÉPJÓLÉTI MINISZTER

öt pengőben állapította meg a betegápolási díjat és az állami megtérítés összegét évi 3,600.000 pengőben kontingentálta

Megérkezett a városházára a negyedféléve várt leirat, amelynek szenzációs részleteit legelsőnek közli a FŐVÁROSI HIRLAP

A mult esztendő zárszámadásai részben már készen vannak, részben most készülnek a főváros adminisztrációjáról, intézményeiről és üzemeiről. Egyes üzemek zárszámadási adatai már nyilvánosságra is kerültek és a három nagy közüzem, a víz, villamos és gázművek kivételével, bizony *nem nagyon örvendetesek az eredmények.* Megírtuk, hogy a fürdők és az autobusz üzem deficitje két millió pengő körül van, nincs kizárva, hogy a többi, még nem ismert zárszámadás is tartogat hasonló meglepetéseket, előre bizonyos azonban, hogy

egyetlen esetleges deficit sem lesz olyan elképesztően nagy, mint az, amit a közkórházak most összeállított mérlege produkál.

A székesfővárosi közkórházak most elkészült zárószámadása, amely rövidesen az autonómia bizottságai elé kerül,

kereken négymillió pengő deficitet tüntet fel.

Ez a döbbenetes ráfizetés onnan áll elő, hogy a főváros és kormány között *a kórházi ápolási díjak kérdése a legutóbbi órákig eldöntetlen volt.*

Hétfőn délelőtt azonban fontos leirat érkezett a városházára. Negyedik esztendeje várja a főváros tanácsa, hogy végre nyilatkozzék a népjóléti minisztérium a betegápolási díjak megállapítása ügyében tett felterjesztésre és a többszöri sürgetésre. Ebben a tárgyban érkezett meg a városházára *Vass* József népjóléti miniszter leirata, amely feltűnő döntést tartalmaz.

A *Fővárosi Hirlap* munkatársa

illetékes helyen

a következő, teljesen hiteles felvilágosításokat kapta a népjóléti miniszter leiratáról:

— A leirat mindenekelőtt jóváhagyja az összes kórházi költségvetéseket, azután pedig megállapítja a főváros által szedhető ápolási díjakat. A főváros visszamenőleg 1927 július elsejéig kérte a betegápolási díj megállapítását és pedig olyan értelemben, hogy

1930-ra . . . . . 6 P 35 f,
1929-re . . . . . 6 P 30 f,
1928-ra . . . . . 6 P 20 f,
1927 II. felére . . . . . 6 P 10 f

állapíttassék meg.

Vass József népjóléti miniszter a negyedfél esztendőre generálisan 5 pengőben állapította meg a betegápolási díjat.

— Tehát úgy a folyó évben, mint a megelőző évekre, visszamenőleg 1927 július elsejéig *csak öt pengő szedhető betegápolási díj címén* mindazoktól, akik szegénységi bizonyítvány alapján kaptak elhelyezést a fővárosi kórházakban, illetve azoktól, akik mint valamilyen állami, vagy hatósági jellegű betegpénztár tagjai voltak ápolás alatt a főváros valamelyik egészségügyi intézetében.

— A továbbiakban kijelenti a miniszteri leirat, hogy

a népjóléti minisztérium a jövőre nézve az államkincstár és az országos betegápolási alap terhére felszámítható ápolási díjakat kontingentálja és pedig évi 3,600.000 pengőben,

ami azt jelenti, hogy a jövőben bármekkora összeget tenne is ki azoknak a betegápolási díjaknak a végösszege, amelyeket az államkincstár, vagy a betegápolási alap tartozik viselni, — *a főváros nem kaphat többet évente, mint hárommilliőhatszázezer pengőt.*

Erről a népjóléti minisztériumtól szerzett értesülésünkről *beavatott városházi körökben* ezeket mondották:

— A népjóléti minisztérium döntése, amit a hétfőn kézhezkapott leirat tartalmaz,

súlyos helyzet elé állítja a fővárost.

Évente kétmillió ápolási napunk van, ezek közül legfeljebb csak háromszázezer olyan van, amikor behajthatjuk azt a 6 pengő 34 fillért, amibe a fővárosnak egy beteg ápolása effektíve belekerül. Egymilliőhétszázezer esetben ráfizetünk 1 pengő 34 fillért, könnyű tehát kiszámítani, hogy

a fővárost évente két és félmillió pengő károsodás fogja érni.

A népjóléti miniszter leirata

nem tesz említést az 1920 óta felmerült differenciák kiegyenlítéséről,

amiből városházi körökben arra következtetnek, hogy *Vass* József népjóléti miniszter ezt a differenciát, *ami végeredményben 22 millió pengőre rug, nem hajlandó megtéríteni.*

Vass József népjóléti miniszter környezetében

viszont közölték a *Fővárosi Hirlap* munkatársával, hogy a népjóléti miniszter elvi álláspontjánál fogva tagadja meg ezeknek a differenciáknak a megfizetését, de a fővárost rekompenzálja azzal, hogy *az új Rókus építési költségeihez az állam tekintélyes összeggel fog hozzájárulni.*

Ismét összehivják a Rókus-zsüritt

Itt említjük meg, hogy *Buzáth* János alpolgármester és *Némethy* Béla közegészségügyi tanácsnok szombaton és hétfőn újabb megbeszéléseket folytattak az új Rókus-kórház előkészítése ügyében. *Buzáth* alpolgármester a legközelebbi napokban *újra összehívja a Rókus-zsüritt, amelyen bemutatják a végleg megszövegezett pályázati feltételeket* és a létesítendő kórház pontos orvosi leírását és a középítési osztályban készített vázlatos terveket, amelyeket most nyomtatásban is sokszorosítottak. A pályázatot előreláthatóan *május 4-én fogják kihirdetni* és a tervek benyujtásának határideje november 4—7 lesz.

EGY KÉZBE KERÜLNEK A FŐVÁROSI GYÓGYFÜRDŐK MŰSZAKI ÜGYEI

A mult hét folyamán a városházán az a hír terjedt el, hogy a városi gyógyfürdők élére külön gépészeti igazgatót neveznek ki az eddigi igazgatók mellé. A fürdők igazgatásának centralizálásáról már esett ugyan szó, sőt az egyesítés részben már meg is történt, amennyiben a Rudast a Gellért adminisztrációjába olvasztották, — ez a híresztelés mégis meglehetős feltűnést keltett, főleg azért, mert éppen a közelmultban jutott nyilvánosságra a székesfővárosi fürdők közel egymillió pengős deficitje. Mivel már személyi kombinációkról is szó esett, a *Fővárosi Hirlap* munkatársa illetékes helyen érdeklődött a hír valódisága iránt és a következőket tudta meg:

— Szó sincs arról, hogy a fürdők élére központi műszaki igazgatót szándékozik állítani a főváros, annál kevésbé van szó valami új állás kreálásáról. *A híresztelésnek van azonban mégis valami alapja.* Arról van szó, hogy a Széchenyi-fürdő mérnökét, egy műszaki tanácsost, aki a multban is intézni szokta a többi fürdők gépészeti kérdéseit,

praktikus okokból a fürdőből a középítési ügyosztályba osztják be és innen intézi tovább ugyanazokat az ügyeket, amiket eddig végzett.

— Ez pedig azért vált szükségessé, mert a multban igen körülményes volt minden gépészeti kérdés intézése a fürdőknél. Akármi kellett, a fürdőkhöz beosztott műszaki tanácsos a legkisebb dologban sem intézkedhetett, hanem

mindig a középítési ügyosztály gépészeti csoportját kellett megkeresni, ami a gyors elintézés rovására ment

és megtörtént az is, hogy a speciális munkakörben szakképzett műszaki tanácsos intézkedéseit esetleg egy kevesebb ismerettel rendelkező segédmérnök bírálta el. De végeredményben nem ezen van a hangsúly, hanem egyedül azon, hogy

az új intézkedéssel az adminisztrációt akarjuk egyszerűsíteni,

népszerűen a bürokrácia útját akarjuk lerövidíteni, racionalizálni akarunk az átcsoportosítással, anélkül, hogy ez új állás kreálását, vagy bármilyen új megterhelést jelentene a fővárosnak.

A fürdők gépészeti ügyeinek központi intézője, értesülésünk szerint *Wargha* Lajos műszaki tanácsos, a Széchenyi-fürdő mérnöke lesz, akinek új beosztása iránt a napokban intézkedik a polgármester.

Ősszel 150 teherszállító-autótaxi rendszámot ad ki a tanács

A *Fővárosi Hirlap* annak idején jelentette, hogy a főváros tanácsához már a mult év elején tömegesen érkeztek be kérelmek aziránt, hogy a főváros a személyszállító gépkocsikéhoz hasonlóan *adjon ki teherszállító autótaxi engedélyeket.* A főváros területéről lassankint teljesen kiszorul a lófogatú forgalom, ezért a pályaudvarok és vásárterek környékén tanyázó fuvarosok is haladni akarnak a korral, amikor áttérni szándékoznak a gépkocsi fuvarozásra. A teherszállításnak van ugyan valamilyen hatóságilag láttamozott tarifája, tényleg azonban

alku szerint történtek a fuvarvállalások, ami legtöbbször nem a publikum, hanem a fuvaros javára dőlt el.

Érthető tehát, hogy *a nagyközönség is rokonszenvvel fogadta a teherszállító autótaxik hírét* és sürgetve várta az újszerű gépkocsik kiállását. Az új iparág megalakulása azonban egyre késik, s ezért a szerdai közgyűlésen meg is interpellálják a polgármestert. A rendszámok kiadásának késedelméért azonban, információnk szerint, a főváros nem érdemel szemrehányást, mert

a közlekedési ügyosztálynak semmi ellenvetése nincs a teherszállító autotaxik engedélyezése ellen, sőt az ügy érdekében már több alkalommal tárgyalásokat is folytatott az államrendőrséggel és a kereskedelmi minisztérium illetékes osztályával.

A késedelem egyedüli oka az, hogy a kereskedelmi minisztérium még nem készült el az új autótörvénnyel, amely ezt a kérdést is szabályozni fogja, viszont nem tartaná helyesnek, ha arra a rövid időre, amíg a törvény életbe lép, a főváros a maga hatáskörében intézkednék és szabályrendeletet alkotna, nehogy a két intézkedés esetleg ellentétes elveket tartalmazzon, ami később bonyodalmakra adhatna okot.

Érdeklődtünk a közlekedési ügyosztályban, ahol az alábbi információt kaptuk:

— *A teherszállító autótaxi rendszámkérelmek meghaladják a 150-et.* A közlekedési ügyosztály ezeket a kérelmeket lajstromozta és az egész ügyet *nagy jóindulattal előkészítette.* A kérések érdemi elintézése azért késik, mert

a főváros itt önállóan nem intézkedhetik.

A kereskedelmi minisztériummal és az államrendőrséggel több ízben tárgyaltunk már erről a kérdésről és *nem a fővároson múlik a késedelem.* Az új iparág engedélyezése előtt a fővárosnak új szabályrendeletet kellene alkotni, erre vonatkozóan pedig az a minisztérium álláspontja, hogy

elkészítésével várja meg a főváros az új autótörvény életbeléptetését.

— A gépjármű-közlekedésről intézkedő törvény már nem késik soká, így azt hisszük, hogy az

őszre ki lehet adni a teherszállító autótaxi-rendszámokat,

előbb azonban aligha. Hogy hány teherszállító autótaxi rendszámot fog kiadni a főváros, az e pillanatban *még teljesen bizonytalan,* ez majd az érdekeltségek és az illetékes hatóságok meghallgatása után fog kialakulni. A régi lófogatú teherfuvarosok számát és a valószínű szükségletet számítva azonban körülbelül 100—150 lesz a kiadható tehertaxi rendszámok maximuma.

KOLLERICH PÁL ÉS FIAI RT.
Budapest, IV., Ferenc József rakpart 21
TELEFONSZÁM: AUTOMATA 847-46 ÉS 847-47
Drótszövetek
Drótfonatok, kerítések
Lakatosáruk
Lyukasztott lemezek
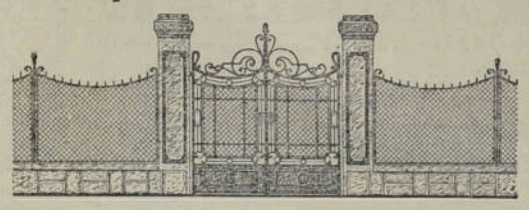

Összerakható könyvszekrények
rekeszenként minden irányban nagyobbíthatók és pótolhatók.
PRAKTIKUS ÉS OLCSÓ
Lingel Károly és Fiai
Első Magyar Faáru- és Butorgyár.
Budapest, VII. ker., Rózsa ucca 4—6. szám
Kérjük 120 szobából álló állandó kiállításunk megtekintését.

DONA DÖME ÉS TÁRSA
PAPIR ÉS IRÓSZEREK GYÁRI RAKTÁRA
a „PAPIRMALOM"-hoz
Tel.: Aut. 877-15
Alapítva 1790-ben
Budapest, IV., Aranykéz ucca 6

WOLSKY SÁNDOR BÉLA
WOLSKY ALBERT FIA
gépüzemű kefe- és ecsetárugyár
BUDAPEST, VIII., MAGDOLNA UCCA 18. SZÁM.
TELEFÓN: JÓZSEF 324-88

MŰKŐHÖZ GRÁNITOT
minden szinben, műkőmunkát legjobb kivitelben szállit
BUDAPESTI KŐGYÁR Hämmerle Adolf utóda
Budapest, V., Visegrádi ucca 65.

Karászek Ferenc
Kazán és tartálygyár Telefón: L. 915—07
Budapest, VI., Váci-út 163

SCHIFF MIHÁLY
paszományos-mester, Budapest, IV.
Prohászka Ottokár ucca 8. (Félemelet)
EZÜST ÉREMMEL KITÜNTETVE. + TELEFON: AUTOMATA 834-76.
A legszebb kivitelben készítek mindenféle butorpaszományt, plimó- (paplan) zsinórt, horgolt rózsát, csillag gombot és gombáthuzást. Női ruhadíszeket, bojtokat, rojtokat, öveket, a legprecizebb, művészi kivitelben. Csillárzsinórokat, továbbá selyem- és gyapjúfonal- adjusztálást és minden e szakmába vágó munkát.

KLEMENT ANDRÁS
Jégszekrények, bor- és sörkimérő készülékek gyára és raktárai
BUDAPEST, VII., KIRÁLY U. 27
az udvarban
Telefón: József 401—10.

TOST és MOLNÁR
kereskedelmi és tájkertészet
TELEFÓN: JÓZSEF 396—36
BUDAPEST, VII.,
Erzsébet királyné út 39
TÁJKERTÉSZET
TERVEZÉS és KIVITEL
FAISKOLAI CIKKEK
gyümölcs- és díszfák, gyümölcs- és díszcserjék, szőlőojtványok, rózsák, évelők és minden más a kertészethez tartozó anyagok, ELSŐRENDŰ MINŐSÉGBEN

VAS UCCA 16
BOSCH SZOLGÁLAT
Telefón: József 393-73.

Magas építés, vasbeton szerkezetek
FÁBIÁN TESTVÉREK
ÉPÍTÉSI VÁLLALKOZÓK
BUDAPEST, IX. KER., KINIZSI UCCA 3. SZÁM

SZÉKELY és MOTTL
OKL. MÉRNÖK, ÉPITŐMESTER, ÉPITÉSI VÁLLALKOZÓK
BUDAPEST, III., LAJOS U. 92, IV. EMELET.
TELEFON: AUTOMATA 625—78. SZ.

MÉRNÖKI SZAKÜZLET
A „GAMMA" FINOMMECHANIKAI GÉPEK ÉS KÉSZÜLÉKEK GYÁRA R. T.
ELADÁSI OSZTÁLYA
Budapest, IV., Múzeum körút 41.
TELEFÓN: AUT. 860-96. □ TELEFÓN: AUT. 860-96.

FISCHER ÉS HARTMANN
mázolómesterek
Budapest IV, Képíró ucca 3. sz. TELEFON:
Fióküzlet: IX. ker., Tompa ucca 30. szám A. 847-73

Rozsdamentes acélbetón
„SÁRKÁNY BETÓN"
54125. sz. a. védjegyezve
Budapest, V., Zoltán ucca 13. Telefón: Aut. 190—54

Rietschel és Henneberg
Részvénytársaság
Budapest, VIII., Práter ucca 12. szám.
Telefon: József 323—18.
Központi fűtések, vízvezetéki és csatornázási berendezések

HORTOBÁGYI JUHTÚRÓ
Mindenütt kapható! Termelt:
Orsz. MÉK Magy.
TEJSZÖVETKEZETI KÖZPONT

ÉRCBETON
Rozsdamentes. Nem csúszik. Legnagyobb szilárdság. Legkisebb kopás. Nem porzik.
KÁRMÁN és FAZEKAS
okleveles mérnök — építőmester
IX. KERÜLET, KÁLVIN-TÉR 7. SZÁM
Telefón: Automata 851—43.

Az új törvény szentesítése után azonnal meg kell alakítani a törvényhatósági tanácsot

Kozma Jenő az ellenzékre hárítja a felelősséget a közmunkák késéséért — Terv a lóvásártérnek ügetőpályává való átalakításáról — A főváros egész sereg kölcsönajánlatot kapott

A centrále-szerződés, nagy beruházó kölcsön, üzemi invesztíciók, a HÉV megváltása, a Vásárpénztár reorganizálása. Ezek azok az aktuális városházi problémák, amelyek sürgős megoldást igényelnének. A tanács azonban nem nyúl hozzá ezekhez a kérdésekhez, nyilvánvalóan azért, mert az új törvény megszünteti a tanács intézményét és *ezeknek az anyagi természetű problémáknak a megoldását a törvényhatósági tanácsra kívánja bízni.* Ebből magyarázhatók azok a hirek, amelyek az utóbbi időben egyre konkrétebb formában terjednek el s amelyek szerint *a törvényhatósági tanács intézménye még május havában életbelép.*

Kozma Jenő dr.,

az *Egységes Községi Polgári Párt* elnöke, akivel ezekről a kérdésekről beszélgettünk, kijelentette a *Fővárosi Hirlap* munkatársának, hogy

maga is szükségesnek tartja a törvényhatósági tanács intézményének mielőbbi életrekeltését.

— Az autonómia — mondotta *Kozma* Jenő — *akkor veszi igazán a maga kezébe sorsának az intézését, amikor a tanács szerepét átveszi a törvényhatósági tanács.* A főváros tanácsa — úgylátszik — elhárítja magától a fontosabb városházi kérdések elintézését, mert nem akar elébevágni a törvényhatósági tanács állásfoglalásának. Én úgy gondolom, hogy

a törvényhatósági tanács intézményét azonnal életbe kell léptetni, mihelyt a kormányzó úr őfőméltósága szentesíti az új törvényt.

A beszélgetés során szóbahoztuk azokat a támadásokat, amelyek ellenzéki oldalról a *közmunkák megindításának* késedelme miatt hangzottak el. *Kozma* Jenő ezeket mondja:

— A városházi ellenzék *elsősorban saját magának tegyen szemrehányást,* ha a közmunkák megindulásának elhúzódását kárhoztatja. A baloldal leszavazta azt az előterjesztést, hogy a *Vásárpénztár* két és fél millió dolláros kölcsönt vegyen fel.

Ha ezt az előterjesztést megszavazták volna, akkor minden akadály elhárult volna a közmunkák azonnali megindításának útjából,

hiszen ezt a pénzt azonnal igénybe vehettük volna. Ugyancsak az ellenzék akadályozta meg, hogy az *Országos Társadalombiztosító Intézet* kölcsönt vegyen fel építkezési célokra. Mi tehát *elhárítjuk magunktól a nekünk szegezett vádat.* Mi csak azt tettük, hogy az illetékes kormánytényezőknél megsürgettük a beruházási tervek végrehajtását. Azzal, hogy már előre is biztosítottuk valamennyi közmunkának az engedélyezését, csak elősegítettük a munkanélküliség enyhítését célzó akció sikerét. Ezért minket gáncsal illetni nem lehet.

— Ugyancsak vissza kell utasítanunk azt a vádat is, amely *az üzemek gazdálkodásával* kapcsolatosan ért bennünket. Egyetlen párt sem sajátíthatja ki magának az üzemi gazdálkodás rendbehozatalának a kérdését annál kevésbé, mert hiszen a Vásárpénztár reorganizációját mi követeltük elsőnek. A mérleget nem lehet publikálni addig, amíg a hatos üzemi bizottság át nem vizsgálta.

A régi rezsim összes veszteségeit leírja most az új vezetőség,

ami természetes, ennek viszont az a következménye, hogy a *mérleg deficittel zárul.*

Kozma Jenő ezután elmondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának, hogy a legutóbbi napokban felmerült a lóvásártérnek ügető versenypálya céljaira leendő átalakításának a terve. Két millió pengőt hajlandók befektetni az érdekeltek, hogy ezt az átalakítást végrehajthassák. Minthogy a lóvásártér kihasználása nem sok jövedelmet hoz,

ügető versenypályává való átalakításának a terve csak szimpátiával fogadható.

Ezután a *főváros kölcsönterveiről* nyilatkozott *Kozma* Jenő a következőkben:

— Úgy tudom, hogy *a főváros pénzügyi ügyosztálya egész sereg kölcsönajánlatot kapott.* Meg lehet tehát állapítani, hogy *a nagy fővárosi beruházó kölcsön felvételének akadálya nincsen.* Ez természetesen nem jelenti azt, hogy a kölcsönt azonnal felvehetjük. Mindenesetre siettetnünk kell a tárgyalások befejezését, már csak azért is, hogy

legalább annyi pénzt kapjunk, amennyivel meg lehet kezdeni a vízművek beruházásait.

Sajnos, az üzemek beruházási programja még nem ment keresztül az automatikus bizottságokon, ezt a folyamatot is siettetni kell.

Kozma Jenő végül felvetette azt a kérdést, hogy nem volna-e helyesebb *a nagytétényi sertéshízlalótelepet magánvállalkozás kezére juttatni.* A telepen ugyanis nem folyik megfelelő tempójú munka, aminek az az oka, hogy a kormány nem adott elegendő hízlalási kölcsönt. E kölcsönök hiányában a nagytétényi sertéshízlaló nem teljesítheti azt a feladatot, amire hivatva volna. *Kozma* Jenő szerint *felesleges, hogy a főváros olyan vagyontárggyal bibelődjék, amely semmiféle eredményt sem produkál.*

GANZ ÉS TÁRSA
VILLAMOSSÁGI, GÉP-, WAGGON- ÉS HAJÓGYÁR R.T.
ALAPÍTVA 1844-BEN
BUDAPEST
IGAZGATÓSÁG, GÉP- ÉS WAGGONGYÁR: X., Kőbányai út 31. Távb. 461—19
HAJÓGYÁR: V., Meder utca 9. Távb. 908—69 Sürgönycím: GANZGOM BUDAPEST
VILLAMOSSÁGI GYÁR: II., Lövőház utca 39. Távb. 501—70 Sürgönycím: ALTERNO BUDAPEST
MAGYARORSZÁGI VEZÉRKÉPVISELET:
HAZAI GÉPKERESKEDELMI R.T.
BUDAPEST, V., VILMOS CSÁSZÁR ÚT 76
Sürgönycím: MASINA BUDAPEST Távbeszélő: 186—63

Fővárosi Hirlap
Az Egységes Községi Polgári Párt hivatalos lapja.
*
Előfizetési árak:
fél évre . . . . . 12 pengő,
egész évre . . . . . 24 pengő.

SCHEIBER MIKLÓS OKLEVELES GÉPÉSZMÉRNÖK
Központi fűtés, vízvezeték és egészségügyi berendezések
Budapest, VII., Vörösmarty ucca 19. Telefon: József 415-98.

ÜVEGFESTÉSZETI ÉS ÜVEGMOZAIK MŰTEREM
PALKA JÓZSEF
Magyarország ezüstkoszorús üvegfestőmestere
Budapest, VIII., Baross-u. 59. Tel. J. 302-28. Alapíttatott 1894

KŐBÁNYAI KÁTRÁNY- és ASZFALTIPAR
FRIED és GRUBER okl. mérnökök / X., Gyömrői-út 64 / Tel.: J. 449-44
GYÁRTMÁNYAINK: bőrlemez, szigetelőlemez, aszfalt tetőlemez (szagtalan), facement, kiöntő aszfalt, aszfalt coulé
VÁLLALUNK: Tetőfedést minden kivitelben, szigetelési munkákat, vízteleníté si munkákat. aszfaltozást

MINKOVITS
modern cégtáblafestő
VIII., Víg ucca 24. — Telefon: József 385—52.

SCHEUMAN GYULA TELEFÓN: AUT. 151-67
FESTŐ- ÉS MÁZOLÓ-IPARÜZEM
BUDAPEST, VI., BAJZA UCCA 30

EGYESÜLT GÉP- ÉS FÉMÁRUGYÁRAK RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
Budapest, VI., Lőportár-u. 9-11
TELEFON: AUTOMATA 275—13
GYÁRTMÁNYAI: Szikvizgyári berendezések, szénsavfürdő-készülékek. Bor- és sörkimérőkészülékek, jégszekrények. Elektromotorok, mosodai berendezések, mosó- és vasalógépek. — Fémtömegcikkek. — Folyékony szénsav.

INÓCZI KŐBÁNYA ÉS IPARTELEPEK RT
KÖZPONTI IRODA: BUDAPEST II. KER., BIMBÓ UCCA 19 SZÁM
TELEFON: AUTOMATA 529—90
Ajánl inóczi piroxén andesit bányájában termelt **elsőrangú minőségű zúzott kavicsot, kétszer zúzott kavicsból hengerzúzókon előállított,** felületi kezeléshez és bitumenes aszfalthoz szükséges **különböző nagyságú pormentes zuzalékot,** valamint az előírásoknak megfelelően kidolgozott **háromnegyedes kockát, fejkövet, taludot, kiskockát, cyklopot és idomított terméskövet**
ÜZEMI IRODA NÓGRÁDVERŐCE
TELEFONSZÁM: 4. VASUTI ÁLLOMÁS: NÓGRÁDVERŐCE

Sarló és Sárközy
építési vállalkozók Tel.: Aut. 136—04
Budapest, V., Akadémia ucca 14. sz.

Gyárak, raktárak, garageok, kórházak, középületek részére
préselt acélajtók
préselt acélkapuk

tetszetős-tartós-tűz- és betörés biztos.
haas és Somogyi

WEISZ MIHÁLY
mérnök, építési vállalkozó, csatorna- és mélyépítő
Balaton ucca 2. Telefon: 257-66

STOBBE KÁLMÁN
ÉPITŐMESTER
BUDAPEST, V., VISEGRÁDI UCCA 9.
TELEFON: 975—93

ERDÉLYI MŰINTÉZETE
udvari fényképész IV., Semmelweis ucca 2. sz

AZ ERNST-MÚZEUM AUKCIÓI XLIV.
BUDAPEST, VI., NAGYMEZŐ UCCA 8.
KIÁLLÍTÁS: Május 4-ig délelőtt 9-től délután 5-ig
A Rákócziak ötvös műkincsei, I. Ferenc József király dunai hajójának díszberendezése, valamint főuri és más magánbirtokból származó festmények, műtárgyak, szőnyegek és bútorok
AUKCIÓ: Május 5-től naponként délután 1/4-től

COTY-MENTES COTY PARFŐM

Magyarországon is újra forgalomba kerülnek a világhírű Coty-gyártmányok — Mihály Ottó gyógyszerész a bojkott megszüntetéséről

A magyar közönség előtt még nagyon is emlékezetes a két esztendő előtti *„Coty botrány"*, amelynek oka egy ujságcikk volt, amelyet François *Coty*, a cég alapítója, mint politikus és zsurnaliszta-dilettáns tett közzé saját lapjában. A Magyarországot és Németországot becsmérlő cikk nyomán keletkezett jogos felháborodás elementáris ereje egyik napról a másikra elsöpörte a *Coty*-gyártmányokat: a magyar és német illatszerkereskedők bojkott alá vették *Coty* francia parfőmjeit, pudereit és kompléit. Most azután

Coty és családja teljesen kivált a Société Anonyme Coty-ból, a gyár kitűnő kereskedői pedig elhatározták, hogy ezekután a megsértett nemzeteknek megfelelő elégtételt szolgáltatnak,

annál is inkább, mert *ők, akik soha nem politizáltak, nem hajlandók vállalni a politikában és zsurnalisztikában egyaránt balkezes Coty dilettáns baklövésének súlyos következményeit.*

A bojkott ugyanis rendkívül nagy csapást jelentett a vállalatnak, amely

Németországban eddig körülbelül tízmillió márkát vesztett Coty politikai mániáján,

de *Magyarországon is több, mint egymillió pengőre rúg a veszteség.*

A *Coty-mentes Coty cég* tehát a politikus Coty likvidálásával együtt — *igen helyesen* —

likvidálni akarta, óhajtotta e hebehurgya politika súlyos örökségét is.

Miután a *Regensburger Commanditgesellschaft*-tal megállapodott a németországi vezérképviseletre vonatkozóan, megfelelő udvarias és előre megnyugtató formák közt meghívta egy párizsi megbeszélésre *Mihály* Ottó gyógyszerészt, a budapesti *Mihály Ottó gyógyszerárú nagykereskedés* tulajdonosát, aki kötelezettség nélkül elfogadta a meghívást és miután

a legteljesebb elégtételt kivívta

a sértésért, elvállalta a *Coty*-gyártmányok magyarországi képviseletét.

A *Fővárosi Hirlap* munkatársa ebből az alkalomból felkereste

Mihály Ottót,

aki a következőkben ismertette a megegyezés körülményeit:

— A legnagyobb tartózkodással viseltettem eleinte e kérdéssel szemben, nehogy véletlenül beleessem a hazafiatlanság vádjába. R. *Greilsamer*, a vállalat igazgatója azonban nyomban ezzel kezdte: kérem,

mi kereskedők vagyunk, soha nem politizáltunk, Coty már nincs köztünk,

már pedig a parfőm és a puder senkit nem bántott. Amit önök, mint jó magyar hazafiak tettek, *nagyon helyesen cselekedték, soha nem is kifogásolhatnánk az önök valóban tiszteletreméltó eljárását.*

— Elmondta ezután az igazgató, hogy ők ma nem is számítanak a magyar és német piacra üzletileg, presztizs szempontjából tartják fontosnak a kérdést, mert ők végre is az egész világ számára gyártják a kozmetikai cikkeket, nem óhajtanak tehát senkivel rossz viszonyban lenni. *Cotyhoz* semmi közük, a nevet csak azért tartják meg, mert ez a márka már beidegződött a világ köztudatába, egy névváltoztatás sokkal súlyosabb következményekkel járna, mint a sértetteknek a legteljesebb elégtétel: bármilyen formában való kinyilatkoztatása a *Coty*-tól való *teljes különválásnak.*

— Maga a francia igazgató is kijelentette, — folytatja *Mihály* Ottó, — hogy *nagyon óvatos ember vagyok*, amikor azt kértem, hogy

mindezt igazolják egy párizsi közjegyzővel, a kamarai törvényszékkel, a francia igazságügyminisztériummal és külügyminisztériummal,

máskép nem vehetem át a vezérképviseletet. Amikor pedig mindezt készségesen teljesítették, akkor még a párizsi magyar követséggel is igazoltattam, hogy *Coty*-nak valóban semmi köze nincs a *Société Anonyme Coty*-hoz. Mindezenfelül kikötöttem, hogy e nyilatkozatokat közzétehessem a magyar lapokban, végül pedig a francia vállalat belement abba is, hogy a havi forgalom egy százalékát minden elsején leadja a *Droguista Otthon* és az *Illatszerészek Egyesülete* javára.

— Ezek után — fejezi be nyilatkozatát *Mihály* Ottó, — úgy éreztem, nyugodtan jöhetek Budapestre, mert

ezt a fényes elégtételt azok a talpig derék kereskedők adták, akiknek a sértésben semmi részük nem volt,

ellenben nagyon is megérezték annak súlyos konzekvenciáit.

Ilymódon tehát a *Coty-mentes Coty cég* lojális eljárása és *Mihály* Ottó diplomáciai tapintata és erélye megszüntette a bojkottot, amelyet a hazafias magyar illatszerkereskedők önzetlensége ily figyelemreméltó sikerre vitt. *Ismét lehet vásárolni Coty-készítményeket.*

BANNER ZOLTÁN
okleveles épitész és épitőmester
BUDAPEST, I., VERPELÉTI-ÚT 10.
Telefon: LÁ. 6-57. Telefon: LÁ. 6-57.

DUNÁNTULI MÉSZ-, TÉGLA- és KŐIPAR RT.
Központ: BUDAPEST, V., GÉZA UCCA 5
Telefon: Automata 218—05, 218—06. Sürgönycím: DUNMÉSZ
Szállít: Meszet, mészkövet, bazaltkavicsot. Vállal mindennemü kőfaragó-munkát

Révész János
cement-, márványmozaik- és mükőárugyár, betonipari vállalat.
Burkoló-, mükő és csatornázási munkák. TELEFON: Ujpest 198.
Központi iroda: UJPEST, ŐSZ UCCA 14.

PARKETTA
szállitása, mindennemü padozat készitése és javitása.
FRIED és BENEDEK
parkettgyár és gőzfürész
BUDAPEST, VII., RÁKÓCZI ÚT 82.
Telefon: József 133—43 és József 134—17.

GERA LAJOS FIAI
asztalos munkák gyára
TELEFON JÓZSEF 370—20
BUDAPEST, VIII., THÉK ENDRE UCCA 35

GYURITA KÁLMÁN lakatos mester
Elvállal: épület-, mű-, géplakatos és speciális tűzhelymunkát
BUDAPEST, IV, MOLNÁR UCCA 15. SZÁM
Telefon: Aut. 840-79. (Erzsébet hídnál)

MAYER OTTÓ egészségügyi berendező központi fütés, szellőztetés és fürdőberendezési vállalata. Épület- és diszmübádogos, légszesz, vízvezeték, csatornázás és szivattyú berendezési telepe. Budapest, VII, Barcsay u. 9. Tel. J. 360-70

CUSTODIS ALPHONS
MERNÖKI IRODA ÉS ÉPITESI VÁLLALAT IPARI BERENDEZÉS RÉSZÉRE
BUDAPEST, V., NÁDOR UCCA 19
Telefon: Aut. 120-07
ALAPITÁSI ÉV 1876
Gyárkéményépités
Gőzkazánbefalazás
Ipari kemencék épitése és tervezése

DIPL. ING. ARCHITEKT — BAUMEISTER
KOSÁLY ÖDÖN
OKL. ÉPITÉSZMÉRNÖK, ÉPITŐMESTER
TELEFON: AUT. 570-41.
BUDAPEST, II, KELETI KÁROLY-U. 15/b.

Parafakőgyár R-t.
ezelőtt: Kleiner és Bokmayer
Budapest, VIII. ker., Főherceg Sándor-tér 4.
Telefon: József 301-14, József: 301-16
Készit sajtolt parafa-parketta padlóburkolatokat. Teljesen zajtalan járású, lábmeleg, vizálló padló.

ROYAL BENZINKUTAK
a legjobb üzemanyagot és a legjobb amerikai Readway-olajat szolgáltatják
Tel.: Aut. 189-58 és 290-07
PAJOR LÁSZLÓ
Budapest, V., Váci út 18

Saját érdekében tekintse meg
HIKKER réz-, vasbutorgyár
készitményeit. Ágybetétek, gyermekkocsik, ágynemüek, paplanok és legujabb kivitelü kerti butorok gyári árban. **Mintaraktár:** VII., Dohány ucca 22. (Árkád bazár). **Gyár:** VII., Holló ucca 5.

TŰZVESZÉLY ESETNÉL
BIZTOS VÉDELMET NYUJT A
»MINIMAX«
kézi tűzoltó készüléke!
Oltóereje óriási és semmiféle kárt nem okoz. — Kezelése rendkívül egyszerű. Speciális készülékek, autók, motorcsónakok, garázsok stb. részére.
Felvilágositással szolgál a
MAGYAR MINIMAX R. T.
Budapest, VI., Rózsa ucca 85 (saját ház). — Tel.: Aut. 237-31

BENZIN OLAJ

BUDAPESTI HIRLAP
a legtartalmasabb magyar napilap
Hangja előkelő, hírszolgálata tökéletes

Széchenyi Gyógyfürdő
(a Városligetben)
Thermálfürdők, külön szénsavas, iszap, fényfürdők és egyéb gyógytényezők.

RÓZSA IVÁN lakatos mester
Budapest, VI., Szondy ucca 18. Tel.: Aut. 186-59
Autogén-hegesztés

BOGNÁR ISTVÁN
ÁCSMESTER
Budapest, X, Gergely u. 69. Telefon: J. 372-48

Ifj. Helfenstein Károly
Budapest, VI., Jász ucca 77. Telefon: Lipót 913-64.
Kövező-mester és útépitő-vállalkozó.

BORY ÉS WALTHER
ÁCSMESTEREK, ÉPITÉSI VÁLLALKOZÓK
Rákospalota, Földvári ucca 60. szám
TELEFON: LIPÓT 964—14. SZÁM

KOVÁCS A. ÖDÖN GÉPÉSZMÉRNÖK
Budapest, VIII., Bezerédy ucca 8
Telefon: 382 — 93, 408 — 78.
Központi fütés-, vízvezeték-, csatornalelszerelési vállalata

ÉPITŐIPAR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
Budapest, VIII. kerület, Baross ucca 15
Telefon: József 411-49
Aszfaltgyár és anyagtelep: Budapest, IX., Gubacsi út 37

Visszásságok a közmunka-árlejtéseknél

Az Egységes Községi Polgári Párt értekezlete

Az *Egységes Községi Polgári Párt* hétfőn este *Kozma* Jenő elnöklete alatt ülést tartott. Jelenvoltak: *Becsey* Antal, *Gaár* Vilmos, *Girardi* Tibor, *Kollmann* Dezső, *Orova* Zsigmond, *Dinich* Vidor, *Pompéry* Elemér, *Dorner* Gyula, *Horváth* Károly, *Holtzer* Nándor, *Farkas* József, *Battenberg* Alajos, *Kerekes* Ödön, *Scheuer* Róbert, *Ledermann* Mór, *Martin* János, *Wellisch* Andor, *Deményi* Aladár, *Sümeghy* László, *Hubert* Vilmos, *Somogyi* Arnold, *Dósa* Ottó, *Bacsinszky* Vladimir, *Róna* Sándor és mások.

Napirend előtt *Holtzer* Nándor a közmunkák megindítása miatt interpellálta meg az elnököt.

Ezzel kapcsolatosan *Kozma* rámutatott arra, hogy *Becsey* Antal iniciálására, úgy a kormány, mint a főváros mindent el fog követni annak érdekében, hogy a közmunkák a bürokratikus nehézségek kikapcsolásával valóban megindíttassanak. Ez természetesen nem jelenti azt, hogy 24 órán belül lehet segíteni a gazdasági helyzeten, azonban reméli, hogy a viszonyok javulni fognak annál is inkább, mert a párizsi tárgyalások befejeztével visszakapja az ország gazdasági szuverénitását és

a kormánynak sikerülni fog nagyobb kölcsönnel megindítani a gazdasági élet vérkeringését.

Ezután az elnök beszámolt arról, hogy a főváros legközelebbi feladata a bánhidai centrálé kérdésének ideiglenes megoldása lesz, miután a bánhidai elektromos centrálé már elkészült, a fővárosnak szüksége van áramra, egyelőre

ideiglenes megoldásnak az áramvétel látszik a legcélszerűbbnek, feltéve természetesen azt, hogy az áramot olyan árban kapjuk, amennyiért azt a fővárosi elektromosművek előállítják.

Másik aktuális probléma az ügető-versenypályának a Tattersallban való ideiglenes elhelyezése. Miután az *Ügető Egyesület* itt 2 millió pengőt azonnal beépítene és ennek a megoldásnak úgy a lótenyésztés, mint a főváros hasznát látná, *a párt a megoldás mellett foglalt állást.*

Kozma ezután meleg szavakkal búcsúztatja el *Csupor* és *Solty* tanácsnokokat, akiket a szerdai közgyűlés nyugdíjazni fog.

Wellisch Andor azt kívánja, hogy az építési ügyosztály vezetője lehetőleg műépítész legyen. Ezután

szóvátette azokat a visszásságokat, amelyeket a közmunkaárlejtések körül tapasztalt s amelyek a komoly vállalkozókat bizalmatlanná teszik a fővárosi pályázatok iránt.

Becsey Antal, *Dorner* Gyula és *Scheuer* Róbert hozzászólása után a párt megbízta *Wellischt*, hogy ez ügyben interpelláljon, a kérdés megvitatására pedig bizottságot küldött ki, melynek tagjai: *Pompéry* Elemér, *Becsey* Antal, *Orova* Zsigmond, *Dorner* Gyula, *Wellisch* Andor, *Usetty* Béla, *Stein* Sándor, *Martin* János, *Farkas* József és *Kollmann* Dezső lettek.

Ezután a szerdai közgyűlés napirendjét tárgyalták le. *Martin* János a székesfővárosi kertészképző iskola kiváló eredményeire hívta fel a párt figyelmét és

kifogásolta, hogy a szellemi szükségmunkára szánt összeg nagyrészét adminisztrációra költötték el.

Értekezlet után pártvacsora volt, amelyen *több, mint százan vettek részt a párt és a klub tagjai közül.*

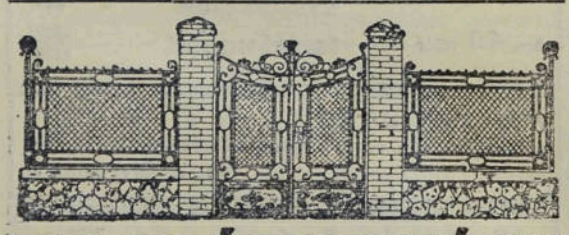

VASS ÉS KOVÁCS

SODRONYFONAT-, KERÍTÉS-, ÁGYBETÉT- és VASBÚTORGYÁR

Budapest, II., Fő ucca 48

Telefón: Aut 517-87 Telefón: Aut. 517-87

TIMÁR ÉS QUITTNER

OKL. MÉRNÖK, ÉPÍTŐMESTER

BUDAPEST, VI, SZÉKELY BERTALAN U. 23

TELEFON; AUTOMATA 263—75

Csak ez a cső adhat tiszta zenét

Ez a cső lehetővé teszi az élethű és hangerős visszaadást.

Ha Ön sulyt helyez a tiszta és zavartalan vételre, ha a leghalkabb suttogásból egyetlen szót sem akar veszíteni, ugy használjon

B 443

PHILIPS CSODACSÖVET

PHILIPS

B 443 CSODACSŐ

BÚCSUZÓ TANÁCSNOKOK

A szerdai közgyűlésen két igen érdemes főtisztviselői nyugdíjazásról fog határozni a törvényhatósági bizottság. A tanács két legidősebb tagja, *Csupor* József és *Solty* Lajos hagyják ott hosszú és érdemes szolgálat után a munkahelyet, amely mellett *Csupor* József tanácsnok harmincöt, *Solty* Lajos pedig negyvenegy évet töltöttek el. Mindketten annak a régi, patinás gárdának voltak tagjai, azoknak a hagyományoknak voltak letéteményesei, amelyek *megteremtették a mai nagy Budapestet.*

Solty Lajos mintaképe volt annak a technikus ideálnak, amelyet a főváros korán elhunyt nagy műszaki zsenije, *Fock* Ede állított elénk. *Solty* Lajos tanácsnok, mint azt maga is sokszor hangoztatta, *Fock* Edét tekintette példaképének és valóban méltó utóda is volt tudásban, tehetségben, lelki erényekben, de erőben is. Rendkívül nehéz körülmények között vette át a zilált második ügyosztályt, holott a középítés nem is az ő szakmája volt és nehéz szívvel távozott az út- és csatornaépítési ügyosztály éléről, ahol évtizedeken át, utóbb mint vezető tanácsnok, működött. *Solty* tanácsnok új posztján is régi erényekkel állta meg a helyét, rendet teremtett, mert rendet akart teremteni és ezért rövidesen el is nyerte nemcsak a polgármester, nemcsak a tanács, hanem az egész törvényhatóság bizalmát és most, amikor több mint hatvan év terhével a vállán, fehér hajjal, de fiatalos szívvel eltávozik, az egész főváros közönségének elismerése és rokonszenve kíséri el a jól megérdemelt nyugalomba.

*

Csupor József, volt pénzügyi tanácsnok, aki az utóbbi években alpolgármester-helyettesi hatáskört töltött be, — önszántából, harmincötévi közszolgálattal távozik nyugdíjba, de ennek a harmincöt évnek mintegy a felét, *tizenöt évet vezető állásban, mint a tanács tagja, töltött el.* Még *Bárczy* idején lett a tanács tagja, a legutóbbi tíz év alatt a pénzügyi ügyosztály vezetője volt s *a legnehezebb időkben vezette a főváros pénzügyeit* s olyan nehézségekkel kellett megbirkóznia, amelyek leküzdéséhez *Csupor* József tudására, higgadtsággal párosult erélyére volt szükség. A becsületes kötelességteljesítés jellemezte *Csupor* tanácsnok minden lépését, s a főváros igaz szeretete kíséri távozásában is, amit legjobban jellemeznek *Csupor* azon búcsúszavai, amiket a legutolsó tanácsülésen mondott el:

— Ha az új törvény el is veszi a tekintetes tanács impériumát, az a tradíció, az a főváros iránti meleg szeretet, az a minden kérdésben politikamentes állásfoglalás, amely eddig jellemezte, legyen jövőre is a tanács irányítója és erőssége, s akkor ez a tanács meg fogja őrizni a maga tekintélyét ezentul is és csorbítatlanul fogja átadni az utódoknak is."

Csupor József olyan időkben vette át a főváros pénzügyi osztályának vezetését, a főváros pénzügyeinek irányítását, amikor az ország és a főváros a legnehezebb helyzetben voltak, amikor egészen új rendszert kellett életbeléptetni, hogy a főváros háztartását egyensúlyba lehessen hozni és meg lehessen vetni a jövő fejlődés alapjait. Mindezek olyan érdemei *Csupor* Józsefnek, amit a búcsú pillanatában mindenki elismer.

Itt említjük meg, hogy az építkezési bizottság hétfői ülésében, amikor *Solty* Lajos tanácsnok utólszor elnökölt, a teljes számban egybegyűlt tagok külön, meleg háziünneplésben részesítették a távozó tanácsnokot.

TAKÁCS GYULA gépészmérnök elektrotechnikai vállalata. Tel.-hívó A. 843-24

ERŐÁTVITELI, ERŐS- és GYENGEÁRAMÚ KÜLSŐ és BELSŐ SZERELÉSEK, BERENDEZÉSEK

●● ●● Műhely, iroda: **IV., Veres Pálné ucca 32.**

Kisvasutak ● Emelődaruk
Sodronykötélpályák
Modern szállítóberendezések

*

Roessemann és Kühnemann - Epp és Fekete

Egyesült Gépgyárak R. T.
Budapest, III., Római fürdő
Városi eladási iroda: VI., Berlini tér 2. sz.
Telefon: Automata 174—00

*

Harmatta-féle vashordók, tartányok, csövek és oxigén

A BSZKRT az engedélyezéstől számított nyolc hetet kér az „ideális menetrend" életbeléptetésére

Az úgynevezett „ideális menetrend", amelytől a *BSZKRT* a sokat kritizált budapesti villamosközlekedés megjavulását várja, *elkészült* és még a nyár előtt életbelép. A tervezetet a villamostársaság igazgatósága már előbb elkészítette, az albizottságok is letárgyalták és az volt a szándék, hogy május 1-re életbe is léptetik az új menetrendet. A közlekedési bizottság plénuma elé azonban csak bizonyos késedelemmel került az elaborátum, úgyhogy *ebből a terminusból egyelőre nem lett semmi.*

A beavatottak — értesülésunk szerint — vegyes érzelmekkel fogadták az „ideálisnak" mondott tervezetet, amelynek lényege az, hogy

kevesebb és rövidebb reláció lesz, ezáltal az egyes útvonalakon sűrűbb és gyorsabb lesz a közlekedés.

Illetékes helyen érdeklődtünk az új menetrend életbeléptetésének időpontja iránt és a következőkben informálták a *Fővárosi Hirlap* munkatársát:

— A menetrend életbeléptetését eredetileg május 1-re tervezték, így azonban már, úgylátszik, csak „nyári menetrend" lesz belőle. A közlekedési bizottság és az államrendőrség, illetve a vasúti és hajózási főfelügyelőség hozzájárulásán kívül már ratifikálásra nincs szükség, de technikailag tart bizonyos időbe, amíg az új menetrenddel járó újításokat elvégzik, ezért

a BSZKRT igazgatósága az elfogadástól számított nyolc hetet kért az életbeléptetésre.

Ez alatt az idő alatt a jelzőtáblákat készítik el, új szakaszbeosztást feltüntető belső táblákat készítenek és kieserélik a megálló oszlopokon a kocsik útirányát és relációit, valamint az utolsó kocsik indulását, illetve beállását jelző feliratokat és jelzéseket stb.

Érdeklődtünk az után is, mikor kezdik meg a Rákóczi út és belső körút sarkán levő veszedelmes kanyarodó átépítését és ezzel együtt mikor történik meg a Rákóczi úti vágányáthelyezés, mire a következő választ kaptuk:

— A Rákóczi út és a Múzeum körút sarkán levő kanyarok és ezzel kapcsolatos vágány áthelyezések építési munkálatait néhány héttel elhalasztotta a BSZKRT és pedig igen helyesen azért,

hogy a tavasszal és különösen a nyár elején várható nagyarányú idegenforgalmat legkevésbé se zavarja a város ezen fő útvonalain az említett építkezés.

— A munkálatokat augusztus 20-a után kezdik el és *októberre lesz kész az egész.* A nagyközönségnek az a része is minden bizonnyal örömmel fogja majd üdvözölni a *BSZKRT*-nál esedékes közeli reformokat és munkálatokat, aki e pillanatban a kérdés alapos ismerete nélkül ez vagy az iránt ellenszenvet táplálnak. Az

új menetrend hasonlíthatatlanul jobb állapotokat fog teremteni a közlekedésben,

ha az *ideális jelző túlzás is,* a vágányáthelyezés pedig lehetővé teszi egyrészt a maga praktikus megoldásával a kétirányú közlekedést az úttest két oldalán megosztva, az ezzel járó járdaszigetek pedig a publikum biztonságát fogják nagyobb mértékben szolgálni, nem is említve azt, milyen hasonlíthatatlanul jobb helyzet lesz közbiztonsági tekintetben a Rákóczi út, Kossuth Lajos ucca, Múzeum és Károly körutak sarkán, *ahol ma kaotikus és valósággal életveszélyes állapotok uralkodnak.*

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros tanácsa nyilvános írásbeli versenytárgyalást hirdet a szeretetotthonok és árvaházak 1930. évi ruha- és cipőszükségletének beszerzése céljából.

A szeretetotthonok szükséglete: 20 drb férfi posztóujjas (ebből 10 drb I. sz., 10 drb II. sz.), 220 drb posztómellény (ebből 120 drb I. sz., 60 drb II. sz. és 40 drb III. sz.), 350 drb posztónadrág (ebből 50 drb I. sz., 100 drb II. sz. és 200 drb III. sz.), továbbá 65 pár férficipő (ebből 40 pár 40—43. számig és 25 pár 44—47. számig), 235 pár női cipő (ebből 200 pár 37—40. számig és 35 pár 41—43. számig), 50 pár női félcipő (36—42. számig), 220 pár kórházi papucs (40—44. számig).

Az árvaházak szükséglete: 90 drb téli köpeny (sötétkékszínű posztóból), 392 drb téli öltöny (kabát, mellény és nadrág, sötétkékszínű posztóból), 392 drb nyári öltöny (kabát és nadrág, szürkeszínű szövetből), 332 drb diáksapka (fekete kamgarnszövetből, fővárosi jelvénnyel), 412 pár fiú cipő (ebből 206 pár 36—40. számig és 206 pár 41—46. számig).

A szállítandó ruhák méreteire, anyagának minőségére és kivitelére vonatkozó szükséges felvilágosítások az Erzsébet-szeretetotthon gondnokságánál (VII., Alsóerdősor 7.) és a József-fiúárvaház igazgatóságánál (VIII., Üllői út 76.) délelőtt 8—12 óra között nyerhetők.

A szabályszerűen kiállított, valamint lepecsételt borítékban elhelyezett ajánlatokat és az Anyagvizsgáló Intézet (IX., Soroksári út 31. sz.) által már előzetesen megvizsgált szövetmintákat **1930. évi május hó 26-án délelőtt 9—10 óra között** kell a tanácsi IX. (közjótékonysági és szociálpolitikai) ügyosztályhoz (IV., Központi városháza, I. pavillon, I. emelet 29. ajtószám) benyujtani.

A versenytárgyalás 1930. évi május hó 26-án délelőtt 10 órakor veszi kezdetét a közjótékonysági és szociálpolitikai ügyosztálynak erre a célra kijelölt helyiségében és azon az ajánlattevők, vagy megbizottaik megjelenhetnek.

Ajánlattevők ajánlataikkal a végleges döntésig kötelezettségben maradnak. A tanács fenntartja magának azt a jogot, hogy a felsorolt ruhákból vagy cipőkből kevesebbet, vagy egyáltalában nem rendel, valamint, hogy az ajánlatok közül — az ajánlott árakra való tekintet nélkül — szabadon választhasson.

A szállítandó áru hazai eredetét kívánatra igazolni kell.

Az ajánlati ár olyképpen adandó meg, hogy abban mindennemű költség, úgymint a II. és III. fokozatnk megfelelő bélyegilleték, a székesfővárosi alkalmazottak segélyalapját megillető egy ezrelék részesedés és netáni egyéb költségek is bentfoglaltassanak.

Amennyiben valamely ajánlatnyertes cég szállítási kötelezettségének pontosan eleget nem tenne, úgy az áru az illető terhére máshonan fog beszereztetni és a jövőben megtartandó versenytárgyalásokból egyszersmindenkorra ki fog záratni.

Szállítási határidő az ajánlat elfogadásának tárgyában hozott határozat kézbesítését követő naptól számított 90 nap.

Budapest, 1930. évi április hó 16.

A székesfőváros tanácsa.

Ha jó, tartós, megbizható és gazdaságos üzemű
autobuszra vagy teherautóra
van szüksége, úgy kérjen ajánlatot és bemutatást a
Magyar Waggon- és Gépgyár RT-tól,
amelynek győri **automobilgyárában**
készülnek a legujabb tipúsu autók.
RÁBA-KRUPP és RÁBA-A. F.
Központi igazgatóság: V., Deák Ferenc u. 18
Telefon: 818-50
Budapesti raktár és javitóműhely: Kerepesi út 28. sz.
Telefon: J. 453-84.

HAJNAL IMRE
okl. mérnök, épitési vállalkozó
BUDAPEST, I., Attila körút 47. szám
Telefón: Automata 528—64.

METZGER NÁNDOR
géperőre berendezett asztalosüzeme
Budapest, I., Farkasrét, Hóvirág ucca 14

HIRSCH LÁSZLÓ
ÚT- ÉS VASÚTÉPITÉSI VÁLLALAT
I. KER. BUDAFOKI-ÚT 22.
TELEFON: JÓZSEF 321—17. SZ.

ZSOLDOS ÉS TÁRSA
BUDAPEST, V., KORALL UCCA 31.
TELEFÓN: Aut. 924-53.
Állandó raktár Nehelmi fütési és Beloe vízvezetéki szerelvényekben

HIDI IMRE
ÉPITŐMESTER
Budapest, VIII., Német u. 41-43
Telefón: József 401—83

WIHART FERENC
• ÉPITÉSZ ÉPITŐMESTER •
BUDAPEST, VII., COLUMBUS UCCA 33. sz.
TELEFON: JÓZSEF 350-97

KRÉMER IMRE
BÁDOGOS, SZERELŐ, LÉGSZESZ-, VÍZVEZETÉK és EGÉSZSÉGÜGYI BERENDEZŐ
BUDAPEST, VI., PODMANICZKY UCCA 29

MÁTYÁSSY ANTAL ÉS FIA
MÁZOLÓ ÉS FESTŐMESTER
BUDAPEST, X. KER., FÜZÉR UCCA 7a
TELEFÓNSZÁM: K. 74—48

Textilipari Feldolgozó és Értékesítő Szövetkezet
Budapest, VIII., Rökk Szilárd ucca 20
Telefón: József 439—91

CSIGASOROK, CSIGAFEJEK
TÁBORI TŰZHELYEK, EMELŐGÉPEK és azok javitása
JURISICS MÁRTON VI, Rózsa ucca 51/a
Tel.: Aut. 277—55

Használja munkáinál a világhirü **egresi gipszeket**
Legjobbak, legkiadósabbak, legjobb kötőképességüek
Kaphatók: **Gipszet Árusító R. T.** Budapest
V, Erzsébet-tér 15. —Tel. Aut. 805-25 — Sürgönycim: GIPSZ Budapest

HOCHSTÄDTER VILMOS
Asztalos- és famegmunkáló-telep
BUDAPEST, IX., ERKEL UCCA 9. ÉS 12.
TELEFÓN: Aut. 855-68 :: ALAPITVA 1888. ÉVBEN

Alapitva 1904. **„HUNNIA"** Alapitva 1904.
MAGYAR GÉPTÖMÍTŐANYAG GYÁR RT.
Saját gyártmányú géptömítőanyagok, tömítőlemezek, autófék és kuplungbetétek
— MŰSZAKI NAGYKERESKEDÉS —
TELEFON: AUT. 281—48. BUDAPEST, V, SZEMERE U. 2.

OBERMANN L. FÉMÁRU IPARTELEPE
BUDAPEST, VIII., SZIGETVÁRI UCCA 6.
TELEFON: J. 348-53. ALAPÍTVA: 1887
KITÜNTETVE: WELS 1888, BUDAPEST 1896, 1906, 1928.
Üzemi konyhák felszerelései.
Sütőformák, fém- és bádogáruk, kávégépek gyártása.

ETERNIT cső
eső-, szennyvíz és trágyalé levezetésére, szellőztetésre és csatornázásra stb. Nem rozsdásodik, könnyű, vizet nem ereszti át, olcsó.
ETERNIT MŰVEK HATSCHEK LAJOS
Budapest, VI., Andrássy út 33. sz.

PÉNZVILÁG
Megjelent a legújabb száma szenzációs tartalommal!
KAPHATÓ MINDEN ÚJSÁGÁRUSNÁL
Ára 40 fillér

NYITRAY JÁNOS
hatóságilag eng. villanyszerelő és mechanikai vállalata
VII., CSÁNYI UCCA 6.

Halmos István és Fia
kövezőmesterek és útépitő vállalkozók
Budapest, X., Halom ucca 25. sz.
Telefon: J. 339—52 Telefon: J. 339—52

BIRÓ LÁSZLÓ
ÁCSMESTER
BUDAPEST, X., KOLOZSVÁRI UCCA 9.

BŐHM GYULA
útépitési és kövezési vállalkozó
ÚJPEST, Tavasz u. 7
Telefón: A. 944-52

OZALID fény- és aluminium-másolatok **Manglitz Ferenc Budapest,** VIII., József ucca 12. — Telefónszám: József 431-47.
Költségvetések, műszaki tervek, térképek rajzolását és sokszorositását több szinben is vállalja.

Az üzemi beruházások, állami építkezések és háztatarozás oldják meg a munkanélküliséget

Becsey Antal tervei a gazdasági élet felfrissítésére — A húsvét előtti ankét célja az volt, hogy a főváros beruházó programja számára biztosítsa a kormány előzetes hozzájárulását

A főváros pénzügyi bizottsága pénteki ülésén, amikor a baloldalról a megígért közmunkák elmaradását reklamálták, *Becsey* Antalt is aposztrofálták abban az értelemben, hogy ő dolgozta ki ezeknek a beruházási munkálatoknak a programját, amelyet a kormány elé terjesztett memorandumban foglalt össze. *Becsey* Antal még a bizottsági ülésen visszautasította a személyét ért támadásokat, a *Fővárosi Hirlap* munkatársa előtt pedig részletesen ismertette a közmunkák megindítása elé tornyosuló akadályokat, valamint *azokat a terveket, amelyeknek megvalósításától a közgazdasági élet fellendülése volna várható.*

Becsey Antal

a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Egészen természetes, hogy a húsvét előtti anketen felsorakoztatott közmunkák legnagyobb részben szerepelnek az ezévi költségvetésben is. Azok a kijelentések, hogy még húsvét előtt sor kerülhet ezeknek a közmunkáknak a kiadására, *félreértésen alapulhattak. Szó sem volt rról, hogy napok alatt ki lehetne adni ezeket a közmunkákat.* Mi elsősorban

arra törekedtünk, hogy biztosítsuk a kormány részéről minden beruházási terv végrehajtásához előzetesen is a jóváhagyást,

nehogy megismétlődhessenek azok a régebbi esetek, amikor a jóváhagyások néha félesztendeig is késlekedtek. Elsősorban *a bürokratikus formaságok mellőzését kellett kiharcolnunk.* Az új élelmiszer-nagyvásártelep, valamint a szeretetotthon megépítése rövidesen megkezdődhetik, éppen azáltal, hogy megszereztük az előzetes jóváhagyásokat. Ezek a közmunkák, amelyek a húsvét előtti kommünikében szerepeltek, az év végéig lebonyolíthatók — természetes azonban, hogy csak *fokozatosan.* Nem is volna célszerű, hogy minden munkát most egyszerre adjunk ki, hiszen akkor nem segíthetünk tartósan a munkanélküliségen.

— A legsürgősebb teendő *az üzemi beruházások megindításának előkészítése volna.* Úgy

a kelenföldi telep fejlesztése, mint a vízművek és a gázművek tervezett beruházásának a végrehajtása is halaszthatatlan, mert különben a közszolgáltatások három év mulva csődbe kerülhetnek.

Ezt a felelősséget senkisem vállalhatja. Harminc-negyvenmillió pengőt kellene sürgősen felvenni ezekre a célokra. Ezeknek a munkálatoknak a megindítása máresak azért is üdvös volna, mert mindegyik tömegmunkaalkalmat jelentene. Különben is ezek a közmunkák lukratív beruházások lesznek, amelyek *azonnal meghoznák kamataikat.*

— De szükségesnek tartom felhívni a figyelmet arra a körülményre is, hogy nemcsak a fővárosi beruházások és közmunkák megindításával lehet segíteni a bajokon, hanem *meg kell sürgetnünk az állami építkezési tervek végrehajtását is.* A törvényhozás elhatározta az óhegyi Horthy Miklós-telep megépítését, hasonlóképpen tervbevették, az albertfalvai tisztviselőtelep kibővítését is. Ezek az építkezések együttvéve huszonötmillió pengős beruházást jelentenek. Az Országos Társadalombiztosító Intézet körül folyó viták és ankétezések nem lehetnek akadályai e munkálatok megindításának.

— Nagy eredményt várok attól az ankéttól is, amelyet a főpolgármester úr a napokbn hív össze a *kötelező háztatarozások* ügyében. Három évre elosztva összesen hatvanmillió pengő értékű közmunka indulna meg a házak kötelező tatarozása révén, ami *a kisipart és a középipart juttatná intenzív foglalkoztatáshoz.* A főpolgármester úr által összehívott ankétnak az lesz a feladata, hogy gondoskodjék a két előfeltétel megteremtéséről. Az egyik előfeltétel

az olcsó kölcsön megszerzése. Három-öt évre szóló kölcsönöket kell nyujtani azoknak a háztulajdonosoknak, akiket tatarozásra kötelezünk.

Gondoskodni kell továbbá *állami, községi és általában hatósági kedvezményekről.* Ezeknek az előfeltételeknek a megteremtésével kell vállalkozási kedvet önteni a háztulajdonosokba, nemcsak azért, hogy házaikat tataroztassák, hanem azért is, hogy a régi beosztású házaikat modern törekvésekkel átalakítsák. További három esztendőre életbe kellene léptetni az ideiglenes adókedvezményről szóló törvénynek már lejárt rendelkezéseit. A főpolgármester úr által összehívott anketen résztvesznek a háztulajdonosok és a lakók szövetségének képviselői, továbbá az építőipari érdekeltségek, valamint a Községi Takarékpénztár megbizottai. A Községi Takarékpénztárnak itt fontos szerep jut a kölcsönök nyujtása révén. Ha az ankét az egész anyagot feldolgozta, akkor javaslatot készít a népjóléti miniszter számára.

Ezekben körvonalazta *Becsey* Antal azokat a terveket, amelyeknek végrehajtása esetén alkalmasak volnának arra, hogy a közgazdasági életet felfrissítsék és egyben a munkanélküliséget is enyhítsék. A főpolgármesternél tartandó tatarozási ankét eredményes befejezése elé az iparosság nagy várakozással tekint, mert hiszen legalább három esztendőre szóló állandó munkaalkalmakat teremtene ennek a problémának sikeres megoldása.

Magyarország aranykoszorús mestere
SZLEZÁK LÁSZLÓ
harang- és ércöntőde, harangfelszerelés és haranglábgyár
BUDAPEST, VI., Frangepán ucca 77. szám
Telefon: Aut. 913-53

Bazilika részére készült 7500 kg új harang
Az 1900. évi párizsi világkiállításon díszoklevéllel, 1921. és 1923. évi vasipari kiállításon aranyéremmel, az 1925. és 1926. évi kézműipari tárlaton kormánydíszoklevéllel, 1927. és 1928. évi budapesti, székesfehérvári, szentesi és szombathelyi kiállításokon nagy aranyéremmel kitüntetve. — Számos egyházi elismerőlevél! — Költségvetéssel díjmentesen szolgál! Előnyös fizetési feltételek!

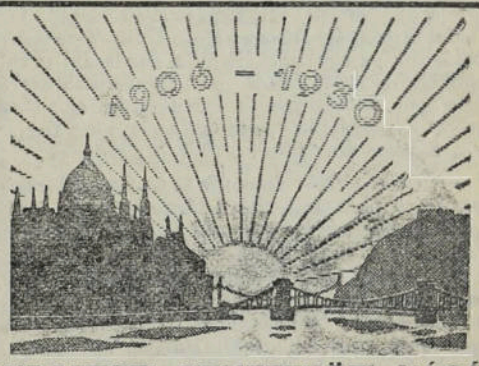

BUDAPESTI NEMZETKÖZI VÁSÁR
május 3—12-ig.
A magyar ipar jubileumi bemutatója számos külföldi állam részvételével.
50%-os utazási kedvezmény!
Felvilágosítás és vásárigazolvány kapható:
a Vásárirodánál, Budapest, Alkotmány u. 8.,
a vásár összes tb. képviseleténél,
valamint a Menetjegyiroda és a Wagons-Lits-Cook iroda fiókjainál.

GEIRINGER ÖDÖN GÉZA GÉPÉSZMÉRNÖK
műszaki és villamossági vállalat
TELEFÓN: AUT. 874—31
BUDAPEST, IX., LÓNYAY UCCA 54

RUFIÁN ISTVÁN egészségügyi berendezési vállalat
BUDAPEST, VI, KMETTY UCCA 7
Iroda: VI, Szinnyei Merse ucca 10. Telefon: L. 966-25

KIRCHKNOPF ISTVÁN Alapítási év 1897 Tel.: Aut. 851-39
Épület- és portálüveges üveg-, tükör-, porcellán-, kőedény- és lámpakereskedés. Aranyhalak és haltartók, aquariumok nagy választékban. Vállalok: mindennemű üvegcsiszolást, épületüvegezést és üvegtetők vízmentesítését
BUDAPEST, IX., KÁLVIN TÉR 8. SZ. (Ref. templom mellett)

GRÜNVALD BÉLA
SZOBAFESTŐ- ÉS MÁZOLÓMESTER
VII, LÖVÖLDE TÉR 2. TELEFÓN: J. 308-78

ROSENTHAL MÓR
ÉPÜLETÜVEGEZÉSI VÁLLALATA
BUDAPEST, VI, CSENGERY UCCA 61. TEL.: A. 144-77

DÁVID ÉS DEUTSCH
KÖZPONTI FŰTÉS, SZELLŐZTETÉS, VIZVEZETÉK, CSATORNÁZÁS, ÉPÜLET- ÉS BÁDOGOSMUNKÁK MŰSZAKI VÁLLALATA
BUDAPEST, VII, RÓZSA UCCA 41. TELEFON: J. 430-81

Zumpft István
vasút- és útépítő vállalkozó, kövező mester
Kispest, Rákóczi u. 74. szám

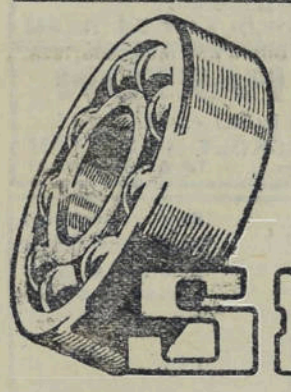

Svéd golyós és görgős csapágyak. Spec. automobil és motorkerékpár csapágyak, coll és millimeter méretben. Teljes közlőműberendezések. Acélgolyók.
SKF
SVÉD GOLYÓSCSAPÁGY RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 55.
Telefon: J. 388-57, 402-78 — Sürgönycim: ESKAEF Bp.

KOSZTELÁN MIKSA
MŰSZAKI ÉS OLAJ NAGYKERESKEDŐ
Telefon: Aut. 287-19. BUDAPEST, VI., Eötvös u. 23/b.

Kőbányai Gép- és Vasszerkezeti Műhely
BISSELICHES MÉRNÖK
Budapest, X, Liget-u. 46. Tel. J. 358-25
Vasszerkezetek, lakatosmunkák, portálok

Minden szombaton
HETI UJSÁG
Falus Ferenc szenzációs riport-lapja
Ára 40 fillér
MINDENHOL KAPHATÓ!

Morbitzer Nándor építész és építőmester
Budapest, VIII, Üllői-út 66/b.
Telefon: József 310—90.

Közúti gőz- és motorhengerlést vállal WOLFF ERNŐ
Sürgönycim: WOLFFERNŐ
Tel.: Lágymányos 13-82 Budapest-Kelenföld, Budaörsi-út 101

Tökéletes tűzoltókészülék mindenféle tűz esetében a

PERKEO habzó anyagu tűzoltókészülék
PERKEO tűzoltókészülékek gyára
Rosenthal József Budapest, V, Tükör-u. 4

Köztisztviselők kedvező fizetési feltételek mellett kaphatnak nyugágyat, függőágyat, sátort és hátizsákot
TELEFON J. 415—07. ALAPITVA 1838-ban
HAUSCHILD ALBERT
Budapest, VII., Károly-körút 15. szám.
Szállít hivatalok részére iratkötőbevedert, por- és padlótörlőruhát.

Kálmán építési vállalata.
I. Stirtes u. 3/c. J. 456-03.

Párt és klub

— *A Külső Erzsébetváros-Zuglói Kerületi Egységespárt* vezetősége e hó 15-én tartotta meg legutóbbi heti összejövetelét, amelyen *Horváth* Károly és *Kolmann* Dezső fővárosi bizottsági tagok is megjelentek. A vendégeket *Martin* János fővárosi bizottsági tag, a kerületi pártszervezet elnöke, üdvözölte, akiknek nevében *Horváth* Károly válaszolt. Utána *Ozsváth* István előadást tartott korunknak egyik örökké aktuális problémájáról: a szocializmusról. Az előadást követő vita során *Cseh* Ferenc dr., ifj. *Martin* János, *Kollmann* Dezső és mások szólaltak föl.

— *A Terézvárosi Gazdasági Egyesület* hétről-hétre fokozódó látogatottság mellett tartja meg a gazdasági problémákra vonatkozó vitaestéit. A legutóbbi vitaestén *Bakonyi* Pál dr. ügyvezető elnökölt. A vitát *Groák* László dr. főtitkár vezette be és azután *Karácsonyi* Ferenc számos érdekes adattal betekintést nyujtott a kereskedelmet érintő bajok forrásaira. Konkrét eseteket sorolt fel a földmüvelésügyi tárcát érintő hibás gazdasági politika köréből. Gyakorlati javaslatokat terjesztett elő, mikép lehetne kellő hozzáértéssel és jóakarattal intenzív gazdasági életet és egy megnyugtató jövőt teremteni az ország természeti adottságánál fogva. *Quitt* Lipót *Farkas* József dr. törvényhatósági bizottsági tagot, az egyesület elnökét üdvözölte abból az alkalomból, hogy a közüzemek túltengése ellen akciót indított. *Kádár* Gyula és *Riemer* Marcel hozzászólásai után elhatározta az egyesület, hogy a gazdasági problémák megoldására vonatkozó javaslatot szakszerűen és részletesen feldolgozza és felvilágosító előadások keretében a polgárság széles rétegeit meg fogja mozgatni a siker érdekében.

— *Usetty Béla ünneplése.* A *Ferencvárosi Egységes Párt* többszáz terítékü társasvacsorán lelkes ünneplésben részesítette elnökét, *Usetty* Bélát névnapja alkalmából. *Becsey* Antal az egységes községi párt, *Pavlik* Ferenc a ferencvárosi, *Bohn* József a józsefvárosi polgárság és *Wellisch* Andor a budai kerületek üdvözletét tolmácsolták *Usettynek*, akit még *Fejér* Ottó orsz. képviselő, *Dinich* Vidor, *Szentesi* József és mások köszöntöttek föl. *Usetty* hálásan megköszönte az üdvözléseket és kifejtette, hogy polgártársai szeretetének és bizalmának megnyilvánulása *a legszebb elégtétel azokért a támadásokért, amelyekben a fővárosi törvényjavaslat előadói tisztével kapcsolatban része volt.* Ha Budapest többi kerületében is olyan erős egységet tanusít a polgárság, mint a Ferencvárosban, akkor nem kell félteni a főváros jövő fejlődését. A *Ferencvárosi Dalárda* éneke és az *Uri Zenekar* zeneszámai fejezték be az ünnepi estet.

— *Móser Ernő a Józsefvárosi Kaszinó Társaságban. Móser* Ernő korm. főtanácsos, országy. képviselő megjelenésének és felszólalásának híre a legutóbbi pénteken rendkívüli nagy számban gyüjtötte össze a Józsefvárosi Kaszinó Társaság tagjait. *Molnár* Béla dr., a Kaszinó Társaság vezetője lelkes szavakkal üdvözölte *Móser* Ernőt, aki válaszában kijelenti, hogy készséggel résztvesz a Józsefvárosi Kaszinó munkájában, hogy itt is szószólója legyen Bethlen István gróf poitikájának, melynek rendíthetetlen híve. Rámutat a szélsőséges pártok nagy erőfeszítésére s ezzel szemben a közeledő székesfővárosi törvényhatósági választások alkalmából további tömörülésre szólítja fel a Józsefváros polgárságát. *Móser* Ernőnek élénk éljenzéssel kísért szavai után maresamagyari *Molnár* Dezső dr. az őszinte barátság és szeretet hangján üdvözölte az összes tagtársak nevében dr. *Molnár* Bélát, a Kaszinó Társaság vezetőjét névünnepe alkalmából. Felszólaltak még: *Szücs* Ferenc dr., *Ráskai* Alfonz dr., *Bukovár* Jenő és mások.

— *Az Erzsébetvárosi Kör közgyülése egyhangúlag elfogadta az elnökség alapszabálymódosítását. Ugron* Gábor v. b. t. t. elnöklésével a *VII. ker. Erzsébetvárosi Kör* többszáz tag részvételével hétfőn este rendkívüli közgyűlést tartott, amelyen az elnök bejelentette, hogy a legutóbbi tagdíjak felemelésére vonatkozó határozatát újabb rendkívüli közgyűlés elé vitt az elnökség, hogy alapszabálymódosítás alakjában határozhassanak a kérdésről. *Erdély* Dezső dr. főtitkár ismertette a javasolt alapszabálymódosításokat, majd *Elek* Hugó dr. bejelentette, hogy az elnökség indítványának köszönettel való elfogadása mellett visszavonja indítványát. Ehhez csatlakozott *Virányi* Lajos dr. is, mire *a közgyülés egyhangúlag elfogadta az elnökség indítványát. Dési* Géza dr. örömét fejezte ki a mai közgyűlésen megnyilvánult példás egyetértésért. *Ugron* Gábor dr. zárószavaiban megköszönte *Ledermann* Mór társelnök fáradozását a minden árnyalatot kielégítő megoldás létrehozásáért.

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros tanácsa nyilvános versenytárgyalást hirdet a IX. ker. soroksári Dunaág közelében építendő **élelmiszernagyvásártelep irodaépületének kövezőmunkáira** és pedig;

I. Föld-, kőműves-, elhelyező-, beton-, vasbeton-, vasmunkákra.
II. Hő- és nedvességszigetelés és ezzel összefüggő bádogosmunkákra.
III. Épületbádogosmunkára.
IV. Műkőmunkára.
V. Fal- és padlóburkolómunkára.
VI. Utburkolómunkára.
VII. Linoleum, gumi és hézagmentes padlóburkolómunkára.
VIII. Különlegs lakatosmunkára.
IX. Különleges mázolómunkára.
X. Különleges üvegesmunkára.
XI. Asztalosmunkára.
XII. Lakatosmunkára.
XIII. Mázolómunkára.
XIV. Üvegesmunkára.
XV. Üvegfelülvilágítómunkára.
XVI. Szobafestőmunkára.
XVII. Redőnymunkára.
XVIII. Épületfelszerelőmunkára.
XIX. Felvonók.
XX. Márványtáblák.

A kiírás nyomtatványai ivenkint 10 fillér ellenében kaphatók naponta a hivatalos órák alatt a tanácsi VIII. ügyosztály mérnöki hivatalában (Központi városháza, I. pavillon, II. emelet 56. ajtószám alatt).

A rajzok és tervek ugyanitt megtekinthetők és a szükséges felvilágosítások is ugyanitt nyerhetők.

A felsorolt munkacsoportok mindegyikére önálló ajánlatott kell tenni és a főváros fenntartja azt a jogát, hogy a több munkacsoportra esetleg együttesen tett ajánlatból bármelyik munkacsoport részajánlatát szabadon elfogadhatja; a fővárosnak ez a határozata pedig az ajánlattevőre feltétlenül kötelező.

Minden ajánlat külön-külön borítékban helyezendő el, melyen a munkacsoportot meg kell jelölni.

Az ajánlatok **1930. évi május hó 16-án (pén**tek) d. e. 10 óráig kell benyujtani a tanácsi VIII. ügyosztályban, Központi városháza, II. emelet 202. ajtószám alatt. Az ajánlatok ugyanezen a napon d. e. 10 órakor a tanácsi VIII. ügyosztály üléstermében II. emelet 196. szám alatt nyilvánosan fognak felbontatni.

Budapest, 1930. évi április hó 9-én.

A székesfőváros tanácsa.

STERN EMIL Telefon: Aut. 900-48
ÚT-, CSATORNA- és MAGASÉPÍTÉSI SZERSZÁM- ÉS MŰSZAKI ÜZLET
BUDAPEST, V., VISEGRÁDI U. 32.

Wörner J. és Társa Gépgyár Részvénytársaság
Malomberendezések — Nyomdagépek — Láncgyár — Vasöntőde
Telefon: L. 905-74, 905-75. Budapest, V, Váczi út 48. Alap. 1867.

Alapítási év: 1868 Telefon: J. 381-47
CRISTOFOLI VINCE
KŐPADLÓ FAYENCE FALBURKOLAT
Budapest, VII., Gizella-ut 31

WEISZ FÜLÖP rézműves, fürdőkályhaüzem
Készít fürdőkályhákat vörösrézből. Mindennemű vörösrézmunkát és cinezést vállal
BUDAPEST, VIII., GÓLYA UCCA 13. Telefon: J. 460-36

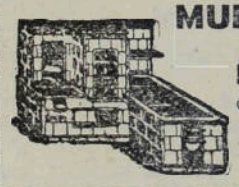
MUNKÁCSY GYULA
Cégtulajdonos:
Munkácsy Ernő
épület- és műlakatosmester, takaréktűzhely és kályhakészítő
Budapest, VIII., Rózsa ucca 39.
Telefon: J. 312—80.

„KAMMI" faárúgyár
Ujpest, Baross ucca 37. :: Telefón: 947—30.
Gyárt: **Kammi faszőnyeget** és mindenfajta faárut

ÁNGYÁN GYULA
épület, gép- és műlakatos, autógénhegesztő
BUDAPEST, VII., MIKSA-U. 9. Tel. J. 335-71

GÓTS KÁROLY
hat. engedélyezett villanyszerelő és elektromechanikai műhelye
BUDAPEST, V, VISEGRÁDI U. 13/a. Telefon: Aut. 113—70.
VILLANYOSSZERELÉSEK, márványraszerelt kapcsoló- és biztosítótáblák.

SCHÜTZ EDE TELEFON J. 830—48
ÉPÜLET-, MŰ- ÉS VASSZERKEZETLAKATOS
BUDAPEST, VII., THÖKÖLY ÚT 23. SZÁM

RÓZSÁSI MÁRTON
FÖLDMUNKAVÁLLALKOZÓ és FUVAROS
BUDAPEST, VIII., THÖKÖLY ÚT 3. SZÁM
Telefón: József 439-29 Telefón: József 439-29

KEMÉNY SÁNDOR
OKL. MÉRNÖK-ÉPITŐMESTER
IRODA: PANNÓNIA UCCA 18. SZÁM
Telefon: Aut. 926—24

NAGY JÓZSEF
ARANYOZÓMESTER
Telep és mintaraktár: Budapest VII, Rózsa u. 3-5
TELEFON: József 344—58.
KÉPKERETEZÉSEK
Gyárt: ovál-, kör- és szegletes kereteket minden stílben és kivitelben. *Készít:* templomberendezés, szalónbútorok, csillárok, termek és minden e szakmába vágó munkák aranyozását.

Bánya és zúzótelep: Somoskőujfalu
Telefon: Automata 829-23 és 817-92
SOMOSKŐI BAZALTBÁNYA RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
Budapest, IV., Bécsi ucca 4. sz.
A bánya előállít: mindenféle szemnagyságú zúzott kavicsanyagot, pormentes zuzalékot legjobb minőségben, előállít továbbá különböző méretű útburkolati idomköveket. Útépítési osztálya vállalja: makadámutak, szabadalmazott óriáskavics (Derieso) utak építését, mindenféle idomkőutak burkolati munkáinak előállítását, továbbá a „Warrenite Bitulithic" elnevezésű legjobban ismert bitumenes rendszerű utak építését.

„IDEÁL" PAPLANGYÁR
SÁNDOR M. FERENC
BUDAPEST, IV, KAMERMAYER KÁROLY UCCA 1
Állami, városi és közintézmények szállítója

MESTER és KISS
okl. építész és építőmester
Budapest, VII., Egressy út 5.
Telefón: J. 382—02.

JAKAB GYULA MŰASZTALOS
Modernül felszerelt gépüzem. Az orsz. iparművészeti kiállításon a m. kir. állami nagydijjal kitüntetve.
Budapest, VII, Hungária körut 204. sz.
Telefon: József 373-81

INCZE GÁSPÁR műbutorasztalos
Elvállal lakás-, irodai és üzletberendezéseket saját tervei és adott minta szerint.
Budapest, I., Bertalan u. 22
Telefónszám: Lágymányos 5—13

ROHRMANN JÁNOS
ELEKTROTECHNIKAI ÉS MECHANIKAI GYÁR
BUDAPEST, VII., SAJÓ-U. 5/a.
Gyárt: precziziós fogaskerekekei, fogasrudakat, esztergamunkát és tömegcikket. Alapittatott 1904.

SCHUSZLIK AGOSTON
FESTŐ ÉS MÁZOLÓ M.
BUDAPEST
Telefon: Aut. 505-33.
Lakás: II, Kapás u. 36.
Műhely: II, Tölgyfa u. 8.

Hrauda Károly és Fia
okl. gépészmérnök
fűtési-, szellőztetési- és egészségügyi berendezési vállalata
Budapest, VI., Forgách ucca 20. Telefón: Aut. 917—89

SZOBRASZ MŰTEREM ÉS MŰKŐIPARI ÜZEM
Karl Ferenc szobrász
III. kerület, Timár ucca 20 sz.
Telefón: Automata 622—93

NEMES FUCHS VILMOS
ELEKTROTECHNIKAI VÁLLALAT
BUDAPEST VI, SZONDY UCCA 84. III. 1.
TELEFÓN: AUTOMATA 285-48

Vladár Pál
ács- és épitőmester
Budapest, I., Greguss u. 12
Telefon: Aut. 519-29

Fütés Viz Gáz Szentgyörgyi és Társa
Telefon: József 8-97 Budapest VIII, Baross-u. 88

Gyöngyösi István GÉPÉSZMÉRNÖK **és Társa**
Központi fütési, vízvezetéki és egészségügyi berendezések vállalat
Budapest VIII, József körút 9
Telefónszám: József 390—68

MÉHN ANTAL
ÉPÍTŐMESTER
BUDAPEST, II., HATTYU-U. 7.
Telefon: Aut. 506-24

Beton, makadám, aszfalt felvágásához vegyen **BÉRKOMPRESSORT** kompressor-bérbeadó, VIII, Orczy-út 22. Tel.: J. 335-4
Liska Jenő okl. gépészmérnök.

Gazdasági Értesítő

Elfogyott az árvaszék pénze

A székesfőváros árvaszéke, mint ismeretes, a nála letétben levő összegeket, a gyámolt kiskorúak vagyonát, különböző módon gyümölcsözteti. Ennek egyik módja az, hogy kisebb-nagyobb összegeket jelzálog-kölcsönök formájában helyez ki az árvaszék tehermentes ingatlanokra. Jellemző a mai gazdasági állapotokra, hogy az utóbbi időben *az árvaszék hitelforgalma akkorára növekedett, amit bármelyik bank megirigyelhetne.* Legutóbb az árvaszék teljes ülésében kimondotta, hogy

legalább egy félesztendeig nem folyósít újabb gyámpénztári kölcsönöket, mert készletei kimerültek.

A *Fővárosi Hirlap* munkatársa *illetékes helyen* érdeklődött az árvaszéki kölcsönök beszüntetéséről és a következőket tudta meg:

— Az elmult év folyamán a gyámpénztári kölcsönökért folyamodók száma olyan nagy volt, hogy

az árvaszék rendelkezésére álló készpénzösszegeknek az a része, amelyet a fennálló szabályok szerint jelzálog-kölcsönökben lehet kihelyezni, teljesen kimerült.

— Még mindig igen nagy számmal vannak jelentkezők, de az árvaszék a kölcsönkérelmeket egyelőre kénytelen mind *elutasítani*, miután kikölcsönzésre felhasználható pénzösszegek felett ezidőszerint *egyáltalán nem rendelkezik* és előreláthatólag csak novemberben jut abba a helyzetbe, hogy az újabb kölcsönkérelmekkel foglalkozhassék és újabb pénzeket helyezhessen ki.

Háramlási tartalékalapot létesít a Georgia. A *Mezőgazdasági Ipar R. T.* szombaton tartotta ezévi közgyűlését, ahol a vállalat igazgatósága felhatalmazást kapott a közgyűléstől, hogy saját részvényeit felvásárolhassa. A közgazdasági körökben nagy feltűnéstkeltő elhatározás mögött az a törekvés rejtőzik, hogy a *Georgia* háramlási tartalékalapját akarja növelni olyan méretekre, mint *amilyen összeggel a háramló vagyontárgyak a mérlegben szerepelnek.* A vállalatnak két olyan vagyonértéke van, ami 30 éven belül az állam tulajdonába megy át: a *battonya—dombegyházi vasút* és a *mezőhegyesi cukorgyár.* A kereskedelmi törvény a saját részvények vásárlását kifejezetten megengedi, csak azt a kikötést teszi, hogy az igazgatóság ezt a saját elhatározásából nem teheti, hanem a közgyűléstől kell erre felhatalmazást kérnie. A háramlási tartalékalap most 1,680.000 pengő, mely évről-évre növekedni fog.

Állandó kiállítási csarnokot létesít a Postatakarékpénztár. Dr. *Tormay* Béla, a Postatakarékpénztár vezérigazgatója azon a terven dolgozik, hogy *állandó kiállítási csarnokot létesítsen Budapesten.* Az elgondolás szerint itt nyernének elhelyezést a nagy, művészi értékkel biró tárgyak, amelyeket a Postatakarékpénztár aukcióira benyujtanak. Egy állandó kiállítás jellegével biró ilyen intézmény kétségkívül nagy vonzóerőt gyakorol a közönségre és így alkalom kínálkozik a kiállított tárgyaknak nagyobb áron való értékesítésére is.

A kamarai választások előkészítése. A kereskedelmi és iparkamarai mandátumok június elején járnak le és a kereskedelmi miniszter felhívta a fővárost, tegye meg az előkészületeket a küszöbön lévő választások megtartására. A választások lebonyolítására a főváros már meg is alakította a választási bizottságot, ahova a kereskedők és iparosok részéről 3—3 tagot nevezett ki, ugyanennyi a póttagok száma is. Rendes tagok lettek *Bosnyák* Izsó, *Ilovszky* János, *Hubert* Vilmos kereskedők, *Tarr* Béla, *Müller* Antal és *Ravasz* László iparosok. Póttagok: *Korányi* Dezső, *Benzsay* Károly, *Gabriel* Vilmos kereskedők, *Repold* Károly, *Vitéz* Aladár és *Goretzky* Ferenc iparosok. A választások időpontját még nem állapították meg.

Az Állami Gépgyár újabb megrendelést kapott az indiai kormánytól. Az idei jubiláris *Nemzetközi Tavaszi Vásár* egyik legnagyobbszabású kiállítója lesz az *Állami Gépgyár*, amely teherautóit, autobuszait, uccalocsoló és tűzoltóberendezésre alkalmas komplett gépeit tárja a Nemzetközi Vásár közönsége elé. Az *Állami Gépgyár Mávag—Mercedes-Benz* szerkesztményei iránt olyan nagy az érdeklődés, hogy szükségessé vált a különböző típusoknak egy összefoglaló kiállítás keretében való bemutatása. Az *Állami Gépgyár* egyébként újabb külföldi sikerrel dicsekedhet, mert a pályázó nagy angol és német gyárakkal szemben, *100 mozdonykazánra és 60 gőzhenger szállítására kapott megbízást az indiai kormánytól.* A megrendelés értéke körülbelül *4 millió pengő.*

Ujabb rossz üzletévet jósol a Bauxit igazgatósága. A *Bauxit Trust* sok izgalmat átélt részvényesei, nem a legkedvezőbb hangulatban várják a *május 2-ra* összehívott évi rendes közgyűlést. Nemcsak azt kell tudomásul venniök, hogy az osztalék alatta marad a tavalyinak, hanem azt is, hogy a folyó év üzleti eredményei a tavalyinál is rosszabbnak igérkeznek. Mindezt maga a *Bauxit* igazgatósága is így látja, amelynek hivatalos közleménye szerint, a kedvezőtlen üzleti eredményeket az általános gazdasági válság okozta és hogy miként fog alakulni a folyó üzletév: azt *áttekinteni még nem lehet.* A főrészvényesek körében nagy felháborodást váltott ki ez a bejelentés, amit még fokoz az értesülésük, hogy a *Bauxit* igazgatóságának magyar tagjai, az 1926. évi új részvénykibocsátásnál *leírták azokat az összegeket, amelyeket az új részvények átvételi ára fejében a Bauxit Trust pénztárába befizettek volt.* Közgazdasági körökben élénk szóbeszéd tárgya az az affér, ami a zürichi *Blancart & Co.* bankcég és a Bauxit-szindikátus között lezajlott. A zürichi bank az ott letétben levő szindikátusi Bauxit-részvényeket *el akarta árvereztetni*, állítólag azért, mert a szindikátus egyik tagja nem tett eleget a Blancartékkal szemben fennálló kötelezettségének. A konfliktust valahogyan elsimították, a főrészvényesek azonban szeretnék pontosan tudni, hogy mi rejtőzik igazán a zürichi affér homálya mögött. A Bauxit május 2-iki közgyűlése mindenesetre *viharos lefolyásúnak igérkezik.*

A gyáripari vállalatok revíziója. A Magyar Mérnök- és Építészegyletben *Kelemen* Móric gépészmérnök, a Magyar Vasművek és Gépgyárak Országos Egyesületének főtitkára előadást tartott „A gyáripari vállalatok revíziója és a mérnöki kar" címmel. Azt javasolja, hogy a Mérnökegylet a revizorképzés ügyében forduljon az illetékes miniszterekhez, keresse meg a Műegyetemet és a Mérnökkamarában már is állíttassék fel a mérnökrevizorok szakosztálya ama mérnökök számára, akik ezzel a kérdéssel már eddig is foglalkoztak. Az előadást *Szabó* Gusztáv dr. műegyetemi tanár, a szakosztály elnöke köszönte meg és a szakosztály nevében kijelentette, hogy az egész mérnöktársadalom a javaslatot magáévá teszi és a szükséges lépéseket meg fogják tenni.

A Stabil Építő Részvénytársaságnak, az ország egyik legelső és legjobban foglalkoztatott építkezési vállalatának, közzétett mérlege szerint a multévi *tiszta nyereség 13.056 P.* A folyamatban lévő építkezések címén a mérlegben 2,587.772 P szerepel. A mult év végén a *Stabil Építő r. t.* pénztárkészlete és bankkövetelései 427.263 P-re rugtak.

Szórakozás

Városi Színház. Csütörtök, szombat, vasárnap este: *Meluzina.* Szerda: *Parasztbecsület; Bajazzók* (B. bérlet). Péntek: *Mignon* (C—D bérlet). Vasárnap délután: *Bohémélet.*

SZÉKESFŐVÁROSI PAVILLON
VÁROSLIGET
WEINGRUBER IGNÁCZ
KÁVÉHÁZA
NAPONTA KATONAZENE!
Vasár- és ünnepnapon délelőtt katonazene-hangverseny!

az első kéz megbizható és olcsóbb

Saját gyártmányú
musica r.t.
VII., Erzsébet körút 43
(Royal Apollo)
és világmárkás — új és használt — zongorák — javítások is — több éves részletre váltó hélkül. Kezelési költség nincs.
Telefón: József 450-63

ZINNER MANÓ
TELEFÓN AUT. 950-75
kőbánya és útépítési vállalkozó
ÚJPEST, TAVASZ UCCA 24. SZÁM

STRASSIL
szilikátút az olcsó modernizált makadámut. Siliphalt felületi kezelés teljes portalanításra
Vegyitermékek Rt. • Just Kornél mérnök
BUDAPEST, VII. KER., KERTÉSZ UCCA 29. SZÁM

ÚJ ÉPITKEZÉSNÉL, TATAROZÁSNÁL NÉLKÜLÖZHETETLEN A
»PICKLIN« falsarokvédő és hermetikus elzárás
PICK EMIL
BUDAPEST VI, PODMANICZKY UCCA 63. TELEFON: A. 120-55

BUKOVA LAJOS
TELEFON J. 863—75
épületüvegező és képkeretező
BUDAPEST, IX. LÓNYAY UCCA 48. SZÁM

BITUMEN ÚTÉPÍTŐ R.T.
Budapest,
IX., Ferenc körút 46.

Standard aszfaltok
Oil Trading Company képviselete
MILLINI IGNÁC
Budapest, V., Nádor ucca 6. sz.
TELEFÓN: AUT. 833—40, 832—77.

URIKÁNY-ZSILVÖLGYI MAGY. KŐSZÉNBÁNYA RT
BUDAPEST, V., NÁDOR UCCA 12
TELEFONSZÁM: AUTOMATA 212—56
KŐBÁNYAÜZEM: TÁLLYA (Zemplén megye)
SZÁLLÍT MINDENNEMŰ
FARAGOTT ÉS ZÚZOTT KÖVET

Bründl János udvari szállító
Egészségügyi műszaki berendezések gyára
Budapest, VII., Péterfy Sándor ucca 34. szám
Központi fütés. — Melegvíz készülék. — Vízvezeték. — Csatornázási- és gázberendezések. — Berendez városoknak vízműveket, csatornázásokat és derítőtelepeket. — TELEFON: József 518—19.

KŐNIG JÓZSEF
OKL. MÉRNÖK, ÉPITÉSI VÁLLALKOZÓ
TELEFON: JÓZSEF 424—69.
Budapest, VIII., Baross ucca 98. sz.

Teherautópótkocsik
Teherautókarosszériák
Autobuszok
Gyártja:
NAY és RÓNA
gép-, szállítóeszköz- és szivattyúgyár rt.
Budapest, X., Kápolna tér 27-29. Telefón: J. *395-80

Talajnedves épületek kiszárítása szabadalmazott falfűrésszel
Talajnedves kő- és téglafalazatok szigetelése és kiszárítása, talajvíz-szigetelés, házigomba kiirtása. *Költségvetések díjmentesen!*
PÉTER ERNŐ
V., SZEMÉLYNÖK UCCA 18. VI. 2. Telefón: Aut. 161-12

HEBENSTREICH FERENC
okl. kőműves-mester
építési vállalkozó
VIII, Kender u. 24
Telefonhívó: 408—50

Proczeller Bálint kövező mester
Budapest, X. Korponai u. 11. Tel.: Kőbánya 74-84

VIZVEZETÉK, CSATORNÁZÁS, központi fütés, bádogos munkát legszolidabb kivitelben az 1885-ben alakult
ROZSNYAI IZIDOR cégtől,
(Eddig VII., Amazon ucca 16. szám.)
VII., Thököly út 75. Telefón: J. 326-69

Vállalkozási Hirlap

Felbontották az új porolajozási ajánlatokat

A főváros köztisztasági bizottsága kedden délben bontotta fel a fővárosi makadámutak olajjal való portalanítására beérkezett ajánlatokat. Az ajánlatok és egységáraik a következők:

Magyar Olaj és Vegyipari Rt.	*42.3*
Hazai Kőolaj	*42.—*
Schwartz Rudolf és Társa	*37.9*
Shell Kőolaj Rt.	*41.5*
Budapesti Ásványolaj	*41.9*
Magyar Fantómüvek	*42.1*
Steaua	*42.5*
Magyar Petróleumipar Rt.	*41.5*
Phönix Ásványolaj és Aszfaltipar Rt.	*47.7*
Magyar-Belga Ásványolaj	*42.6*
Nyirbogdányi Petróleumipar	*37.9*

A két legolcsóbb ajánlattevő, a *Schwartz* Rudolf-cég és a *Nyirbogdányi Petróleumipar*, a 37.9 egységárat csak arra az esetre tartja fenn, ha legalább 600.000 négyzetméter olajozására kapnak egyenkint megbízást.

kisebb mennyiségnél egységáruk 38.9 fillér. Igy is ők *a legolcsóbbak*. A tanács csütörtökön dönt.

A második versenypályázat eredménye *általános feltünést kelt*. Tavaly

71 fillér volt az egységár, az idei első versenynél két ajánlatnál 48 fillérre esett le. Most pedig már 38 fillér a legolcsóbb.

Ez az óriási arányú áresés *annak a körülménynek tulajdonítható, hogy az olajkartell nem tudott megalakulni.*

Az elért nagy megtakarítás révén *a főváros előreláthatóan a tervezettnél nagyobb területet fog olajoztatni.*

Versenytárgyalási megbízások

A mult héten tartott nyilvános és szükkörü versenytárgyalások alapján a különböző közmunkákat és közszállításokat a következő cégek kapták:

Sodronyfonómunkát a Felhő uccai tüzőrségi laktanyánál: Hutter és Schrantz rt. 5175.60 P.

Burkolómunkát a Bihari és Balkán uccák sarkán létesítendő szükséglakásos telep IV. sz. pav.-jánál Strasser Vilmos r. t. 10.906.80 P; *II. sz. pavillonjánál:* Nagy István 10.696.80 P; *a Farkasréti temetőben* létesítendő melegedőépületnél Barcza Dezső 4437 P; *az Alsóerdősor 7. sz. a. Erzsébet szeretetotthon konyhaszárnyának emeletráépítésénél:* Eptio r. t. 4878 P.

Kőfaragómunkát a Felhő ucca 6. sz. alatti laktanyánál: Senger Béla 3120 P.

Kőművesmunkát a Gyöngyösi úti szülészeti kórház vasbetonkerítésénél: Vágó Pál 2930 P.

Föld- kőműves- és elhelyezőmunkát az óbudai temetőben létesítendő illemhelynél: Hegedüs István és Társa 3033.50 P; *a Felhő u. 6. sz. alatti tüzőrségi épület kerítésnél:* Kovács Nándor 4964 P.

Asztalosmunkát az Alsóerdősor 7. sz. alatti Erzsébet szeretetotthon konyhaszárnyának emeletráépítésénél és tb. gondozó intézet átalakításánál: Tukai Mihály 5003 pengő.

Ácsmunkát az Alsóerdősor 7. sz. alatti Erzsébet szeretetotthon konyhaszárnyának emeletráépítésénél Kozma Pál 6386 P.

Parkettafektetési munkát a Gyáli út 3. sz. alatti bakteriológiai épületnél: Götz Antal 2483.80 P.

Csatornázási munkát a Bánffy uccánál Ámon Antal és Fiai 7901 P.

Útrendezési mnukát a vámházak körül: Berge és Vida, Szánthó Ferenc, Halmos I. és Fia összesen 31 ezer 464 P vállalati áron.

Beérkezett ajánlatok

A mult héten tartott versenytárgyalásokon a különböző közmunkákra és közszállításokra a következő cégek pályáztak:

Bádogosmunkára az „Erzsébet" szeretetotthonnál: Varas János 3247, Papp András 3386, Laczkó István 3635, Rysavy Béla 3638, Mayer Ottó 4041, vitéz Horváth Nándor 4243; *a Szent István-kórháznál:* Friedmann József 4222, Dávid és Deutsch 4548, Szekér Gyula 4962, özv. Schaczek Sándorné és Spierer József 5245, Fliegl Béla 5283, Böhm J. Géza 6173 P.

Vízvezetéki, csatornázási és gázberendezési munkára az Erzsébet szeretetotthonnál: Bauer Dénes utóda Hofman Dénes 11.502, Tollár Lajos 11.953, Adler Henrik 12.258, Gál J. István 12.314, Stern és Rosenthal 12.384, Szücs Béla 12.496, Tremmel Testvérek 12.622, Wasser István 12.944, Janisch János és Fia 13.105, Morzsányi Hermann 13.209, Schuller József 13.525, Egri és Fia dr. Egri István 13.612, Fazekas Ferenc 13.701, Riemer Miksa 13.969, Várnai Arthúr 13.975, Csihák Károly 14.206, Fried Zsigmond 14.234, Farkas Izor 14.304, Desztler Jenő 14.376, Neményi Simon 14.608, Botos Gy. és Tsa 14.620, Gr. Gattenburg Frigyes 15.535, Fort Oszkár és Tsa 16.124 P.

Csatornázási munkára a Schweidel uccánál: Szkuteczky Ernő 17.563, Ámon A. és fiai 17.759, Csengery, Pallay és Nagy 18.768, dr. Sándor Ödön 18.821, Farkas Lajos 22.381, Bakács és Szabó 23.363, König József 23.576, Liska Béla 24.795, „Komfort" R. T. 25.044, Szánthó Ferenc 25.950, Gratzl Lajos 27.201, ifj. Führer Miklós 29.013, ifj. Halász Hubert 30.170, Obendorfer J. és fiai 36.209; *a Pannonia uccánál:* Obendorfer J. és fiai 8483, ifj. Halász Hubert 8801, Gravieser Albin 10.587, König József 10.684, Ámon A. és fiai 10.745, Hajnal Imre 10.778; *a Pasaréti útnál:* Komfort Építő R. T. 12.434, ifj. Halász Hubert 12.600, Hajnal Imre 12.865, Csányi Pál 12.882, Ámon Antal és fiai 13.315, Heverdle István 13.457, Obendorfer J. és fiai 13.510 P.

Közp. fűtőberendezés átalakítására a városligeti Széchenyi-fürdőnél: Fort Oszkár és Tsa 2571, Hofman Dénes 2872, Ilkovits J. 4279, Halász Ernő 4485, Fliegl Béla 6112 P.

Tetőfedőmunkára az „Erzsébet" szeretetotthonnál: Sporik Ferenc 2356, Krenn Sándor 2421, Dobai János 2474, Urbancsek János 2600, Mayer Lajos 2700, Kirschenbaum Gusztáv 3564 P.

Lakatosmunkára u. ott: Skorka Lajos 2490, Wekerle József 2698, Jablonszky János és fiai 2836, Mandorff és Tsa 4433 P.

Útrendezési munkára a Budaörsi útnál: Komfort ép. T. R. 45.551, Hajnal Imre 48.914, Hollós Ferenc 49.888, Szánthó Ferenc 50.164, Neumann Ferenc 50.472, Schaffer Antal 51.902, Halmos J. és fiai 52.031, Obendorfer J. és fiai 53.428, Gravieser Albin 54.497, Heverdle István 55.042, Kövező és Útépítő r. t. 57.691, Csengery és Pallay 58.329, Schäffer Károly 59.390, Zumpft István 59.734, Czeglédi Endre 60.856, Ámon A. és fiai 60.886; *a Róka uccánál:* Engelhardt Ferenc 18.717, Szánthó Ferenc 20.306, Neumann Ferenc 21.585, Gattyán Pál 23.131, Schäffer Károly 23.998, „Komfort" R. T. 24.043, Ámon Á. és fiai 24.176, Schaffer Antal 24.329, Czeglédi Endre 24.368, Zumpft István 24.393, Magyar Asphalt r. t. 26.196, Zsigmondy Béla 26.223, Gravieser Albin 27.388, Halmos István és fia 28.769; *az Enyedi uccánál:* Szánthó Ferenc 43.815, Kulás János 45.586, „Komfort" R. T. 46.120, Obendorfer J. és fiai 47.705, Gravieser Albin 49.980, Gattyán Pál 50.585, Schaffer Antal 51.174, Neumann Fernec 51.720, Heverdle István 53.660, Csengery és Pallay 53.690, Halmos J. és fiai 57.120, Reinisch és Wohl 57.259, Zumpft István 58.602, Fábián, Somogyi és György 70.345; *az összekötő szerpentinútnál:* Gratzl Lajos 57.870, Skuteczky Ernő 59.274, Ámon A. és fiai 63.507, Halmos J. és fiai 67.375, Obendorfer J. és fiai 67.591, Heverdle István 67.934, Engelhardt Ferenc 69.204, Heller Viktor 70.376, Fábián, Somogyi és György 78.196; *a Városmajor uccánál:* Zumpft István 59.734, Heller Viktor 61.369, Csengery, Pallay és Nagy 61.516, Obendorfer J. és fiai 61.729, Halmos J. és fiai 61.960, Gravieser Albin 63.341, Neumann Ferenc 64.231, Ámon A. és fiai 64.762, Szánthó Ferenc 68.194, Reinisch és Wohl 68.600, Hajnal Imre 69.962, „Komfort" építő r. t. 70.595, Heverdle István 73.057, Schaffer Antal 74.793, Fábián, Somogyi és György 74.842, Útburkoló és Építőanyag Gyárak R. T. 126.000; *a Hieronymi útnál:* Szánthó Ferenc 22.990, Gratzl Lajos 23.700, „Komfort" Építő r. t. 24.019, Csengery, Pallay és Nagy 24.124, Zsigmondy Béla 24.360, Ámon A. és fiai 24.562, Czeglédy Endre 24.845, Zumpft István 24.976, Engelhardt Ferenc 26.026, Heller Viktor 28.334, Oberdorfer J. és fiai 37.581 P.

Udvarrendezési munkára a Ferry Oszkár uccai kislakbérháznál: Gattyán Pál 6990, Schaffer Antal 7720, Halmos J. és fia 8455, Szánthó Ferenc 8555, Ámon Antal és fiai 10.350, Heverdle István 10.520, Proczeller Bálint 12.075 P.

Föld-, kőműves-, elhelyező- és betonmunkára a központi tüzelőszer-raktárnál: Fábián testvérek 4210, Tausz Alfréd 5153, Wihart Ferenc 5524, Zwillinger Gyula 6037, Gratz Dániel és Fia 6285, Sorg Antal 6576, Berényi Ignác 6827, Mód Lajos 7065 P.

Vasszerkezeti munkára u. ott: Oetl Antal rt. 5756, Kajtár Lajos 6601, Farkas és Tsa 6720, Csáky L. gróf Ajax r. t. 6871, Lepter János 7956, Fodor B. és fia 8279, Márkus Lajos 8326, Ganz és tsa Danubius r. t. 8792 P.

Kocsiút aszfaltozási munkára a Víg uccánál: „Grozit" R. T. 13.140, dr. Helvey Tivadar 13.725, Hirsch Mihály r. t. 14.040, Korek E. 14.670, Posnansky és Strelitz 15.255, Útburkoló és Ép. r. t. 17.460 P.

Gyalogút aszfaltozási munkára u. ott: „Grozit" R. T. 4356, dr. Helvey Tivadar 4950, Korek E. 5220, Hirsch Mihály r. t. 5400, Posnansky és Strelitz 5700 pengő.

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros tanácsa nyilvános versenytárgyalást hirdet a VI. ker., Madarász ucca és Rákospalotai út sarkán levő vízmérőjavító és felszerelőtelepen szükséges műhelynek, továbbá autógarázsnak és szolgalakásnak összes építési munkálataira.

A versenytárgyalásra vonatkozó nyomtatványok: a vállalatbaadás általános feltételei, az általános feltételei, az ajánlati költségvetések, az ajánlati szöveg mintája, az építmények tervrajzai, valamint az ajánlattevő által már végzett hasonló munkák feltüntetésére szolgáló ürlap a folyó évi április hó 25. napjától kezdődően 11 és 13 óra között 6 pengőért kaphatók a Székesfőváros Vízműveinek igazgatóságánál (IV. ker., Egyetem ucca 2. sz. II. emelet 24. sz.), ahol a részletes feltételekre vonatkozó és egyéb felvilágosításokat is meg lehet kapni.

Pályázni a két építményre csak együttesen lehet. A székesfőváros tanácsa fenntartja magának a jogot, hogy az építést tekintet nélkül a vállalati összeg nagyságára az általa kiválasztott építőmesternek vagy építési vállalkozónak kiadhassa.

Az ajánlatokat **1930. évi május hó 9. napján délelőtt 11 óráig** a Központi Városházán a vízvezetéki és világítási ügyosztályban, II. emelet 302. szám alatt kell beadni. A beérkezett ajánlatokat ugyancsak az 1930. évi május hó 9-én déli 12 órakor a vízvezetéki és világítási ügyosztálynak II. em. 298. szám alatt levő üléstermében fogják nyilvánosan felbontani.

Budapest, 1930. évi április hó 16. napján.

A székesfőváros tanácsa.

HEVERDLE ISTVÁN
okl. mérnök, épitő- és kövezőmester
VIII., Baross ucca 74. Telefón: J. 324-32.

KASZIMIR FERENC
ÉPÜLET- ÉS BÚTORASZTALOSMESTER
TELEFONHIVŐ: L. 906—28
BUDAPEST, V, TISZA UCCA 18

ÁKOS FRIGYES
ÉPÍTŐMESTER
BUDAPEST VII., KERTÉSZ UCCA 24—28
TELEFON: JÓZSEF 301—40

Kún Sándor
festék, kence, zsiradék, kátrány és vegyitermékek gyári raktára
Budapest, IV, Ferenc József rakpart 18
Telefonszám: József 361—23

ALAPÍTATOTT: 1918
GAZDAG JÓZSEF ASZTALOSÁRU GYÁRA
Gyárt műbutort, belső berendezéseket minden stilben, továbbá épületasztalos munkákat
KISPEST, PETŐFI TÉR 9. TELEFÓNSZÁM: KISPEST 102

KARA JÁNOS
Telefón: J. 351-44
képesitett kőműves- és ácsmester
BUDAPEST, VIII., Köris ucca 28
Bármilyen ács-, kőműves- és betónmunkákat vállal

ZILAHI-BALOGH GYULA
ÉPÍTŐMESTER
Budapest, I., Bornemissza u. 36
TEL.: Lá. 2—32.

Biológiai szennyvíztisztitók, házi szennyvízderitő aknák, csatornázások
Schweiger Gyula mérnök
VIII. Német ucca 5. szám. Telefón: József 446—74

SCHÄFFER KÁROLY
okleveles mérnök
Vasút-, út-, betonépitési vállalkozó kövező-mester
Budapest VIII, Aggteleki ucca 17. Telefón: József 325-38

TERLANDAY ÉS TÁRSA
asztalosáru gyára
Budapest VII, Erzsébet királyné-út 125/b. sz.
Telefon: József 443—83.

KLOSE V. F.
FELVONÓGYÁR
(saját gyártelepünkön)
BUDAPEST, VI., GÖMB U, 44
Mindennemü felvonónak legtökéletesebb kiviteliben való gyártása
Telefón: Aut. 900-66

Az 1924. évi XVIII. t.-c. alapján szervezett
IPAROSOK ORSZÁGOS KÖZPONTI SZÖVETKEZETE
Postatakarékpénztári számla: 10517 — Postatakarékpénztári csekkszámla: Kisipari hitelakció: 44500 — Girószámla: MAGYAR NEMZETI BANK — TÁVIRATCÍM: IPKÖZPONT
KÖZPONTI OSZTÁLYOK: BŐROSZTÁLY, ÉPÍTŐIPARI OSZTÁLY, FAIPARI OSZTÁLY, KISIPARI HITELAKCIÓ, KERESKEDELMI OSZTÁLY, TEXTÍL KÖZSZÁLLÍTÁSI OSZTÁLY
BUDAPEST, VII., KÁROLY KIRÁLY ÚT 3/c
TELEFÓNSZÁM: JÓZSEF 463—39

FRANK EMIL
okl. mérnök és épitőmester
BUDAPEST, V., HOLLÁN U. 9.
Telefón: Aut. 293-27.

Események

Fővárosi Hirlap
Az Egységes Községi Polgári Párt hivatalos lapja.
*
Előfizetési árak:
fél évre . . . . . 12 pengő:
egész évre . . . . . 24 pengő:

Közgyűlés. A törvényhatósági bizottság legközelebbi rendes közgyűlése szerdán délután ül össze, amelyen letárgyalják a mult közgyűlésről visszamaradt ügyeket is. A napirendnek ilyenformán 230-nál több pontja van. A közgyűlés *a terjedelmes tárgysorozat ellenére sem igérkezik nagyobb jelentőségűnek*, mert nagyrészt kisebb fontosságú telekrendezési és ehhez hasonló ügyek szerepelnek. A szerdai közgyűlés nyugdíjazza *Csupor* József és *Solty* Lajos tanácsnokokat, tárgyalja a *Kisipari Hitelintézet* alaptőkéjének felemelését, a szellemi szükségmunka *meghosszabbítását*, a Szent Imre jubileumi év ünnepségeinek anyagi támogatását, az új iskolatervezéseket, a hernáduccai és lajosuccai iskolák restaurálását, mivel ezeket az épületeket a város végre visszakapta és 10 év után újra átadhatja eredeti rendeltetésének. Tárgyalják továbbá a vámvonalak kihelyezésével kapcsolatban a régi vámépületek lakásokká való átalakítását és a tűzoltólegénység és tisztikar szolgálati pótdíjának újabb rendezését. A közgyűlésre *26 interpellációt és indítványt is jegyeztek be.*

A kormányzó meglátogatta a főváros kertészképző iskoláját. A fővárosi szakiskolák között egyike a legpéldaszerűbb mintaintézeteknek a *Kertészképző Iskola*, amelyet fiúk és leányok számára külön tart fenn nagy áldozatkészséggel a székesfőváros közönsége, hogy *ezzel is megkönnyítse az ifjúságnak a gyakorlati pályákon való elhelyezkedést.* Ezekkel az iskolákkal kapcsolatban a főváros kertészeti telepeket is tart fenn, példát szolgáltatva közületeknek és a magánkertészeknek egyaránt a modern konyha-, virág- és gyümölcskertészet ápolására. Legutóbb a külföldi virágimport csökkentésére nagyszabású kísérleteket végzett az iskola *tulipán-kultúrák meghonosításával*, s ma már háromholdas virágban pompázó tulipánkertészete van az iskolának, amelynek híre ment külföldre is, annyira, hogy a közelmultban a tulipán országából, Hollandiából érkeztek hozzánk szakemberek a tenyészet megtekintésére és nemcsak elragadtatásuknak adtak kifejezést, hanem *nagyobb mennyiségű tulipánhagymát is rendeltek Magyarországról.* A közoktatási ügyosztály meghívására az elmult héten magas látogatói voltak az iskolának: Magyarország kormányzója, *Horthy* Miklós és felesége tekintették meg a gyönyörű virágtelepet. A kertészképző iskolában a kormányzót és feleségét *Purébl* Győző dr. tanácsnok, *Vargha* Márton, az iskola igazgatója, vitéz *Herczegh* István, az intézet gondnoka, valamint a tanári kar tagjai fogadták. A magas vendégek nagy tetszéssel szemlélték meg az egész intézményt és a nagykiterjedésű, színpompás tulipántáblákat, ahol az intézet igazgatója szolgált szakszerű magyarázattal a vendégeknek.

Már megint a „Kornet". A *Fővárosi Hirlap* hasábjain már többízben szóvátettük azt az antihigiénikus és a közegészséget nagyon is veszélyeztető módot, ahogyan a *Párisi Nagy Áruház* szabad, uccai halljában a *Kornet* nevű édeskés pasztát árusítják. Tavaly ilyenkor nyomban eredménye is volt figyelmeztetésünknek: a tisztifőorvosi hivatal utasítására *megjeent a helyszínen a VI. ker. tisztiorvos és a megfelelő fővárosi szabályrendelet erejével kényszerítette az árust, hogy hivatásos cukrásszal készíttesse a masszát, amelyet tüll alatt köteles tartani.* Ujabban megint csak szabadon árusítják ezt a nem túlságosan kívánatos édességet, amelyet legfeljebb gyermekek és egyszerűbb emberek, tehát a fertőzésre leghajlamosabbak vásárolnak. A fertőzés veszélye pedig most, tavasszal, különösképp nagy. A langyos időben ugyanis még puhábbra olvad a massza, még inkább beleragad az a rengeteg szenny, por, piszok és velük együtt a baktériumok légiója, amely az uccaseprés közben a kövezetről felkerekedik és megtölti a levegőt. Reméljük, hogy a tisztifőorvosi hivatal végre egyszersmindenkorra rendet teremt a *Párisi Nagy Áruház* halljában, ahol a *Kornet-árusítás* balkáni módszere állandóan élő figyelmeztetés a fenyegető fertőző betegségekre.

Esküvő. *Till* Antal ny. székesfővárosi tanácsnok, az autobuszüzem ügyvezető-igazgatójának és feleségének leánya, *Baby* április 29-én, kedden este 7 órakor tartotta esküvőjét *Schwertner* Richárd dr. közkórházi adjunktussal a szervita-atyák belvárosi templomában. A polgári esketést *Sipőcz* Jenő dr. polgármester végezte. Tanuk voltak: *Lobmayer* Jenő dr. kormányfőtanácsos, székesfővárosi tanácsnok és *Preisz* Hugó dr. egyetemi nyilvános rendes tanár, udvari tanácsos.

Kik voltak az elmult évben a Fővárosi Könyvtár olvasói? A *Fővárosi Könyvtár* évenként terjedelmes értesítőjében számol be előző évi munkásságáról. Ezek az értesítők a főváros közművelődésének hű rajzát adják és betekintést engednek a fővárosi ember érdeklődésének, lelki kultúrájának számos összetevőjére is. Az értesítő adataiból látjuk, hogy a főváros olvasóközönségének minden rétege igénybe veszi ma a könyvtárat, amelynek berendezkedése, egyetemes gyüjtési területe minden érdeklődő számára nyitva áll. A Fővárosi Könyvtár forgalma az összes hazai könyvtárak között egyedülálló hatalmas teljesítményt mutat föl, noha, mint *Enyvvári* Jenő könyvtárigazgató már több ízben kifejezésre juttatta, a könyvtár technikai berendezkedése már régen nem képes megfelelni a forgalom méreteinek. Az 1929. esztendőben a könyvtár összes forgalma 1,016.422 kötet volt, ebből a központ forgalma 180.706 kötet (130.241 helyben használt, 50.465 kikölcsönzött kötet), a fiókok forgalma 835.716 kötet (57.265 helyben használt, 778.451 kikölcsönzött kötet). A kölcsönzött kötetek (a központ és a fiókok összesen 828.916 kötetet kölcsönöztek ki) olvasóiról, azok foglalkozásáról részletes statisztikai adatok állnak rendelkezésre. Feltűnően nagy a közigazgatási akalmazottak száma a kölcsönzők sorában. A könyvtárt állandóan 1721 közigazgatási alkalmazott használta, azonkívül 43 egyetemi tanár, 1101 középiskolai tanár és tanító, 1951 egyetemi hallgató és 8159 középiskolai, kereskedelmi iskolai és egyéb szakiskolai tanuló olvasója volt. A kölcsönzés mellett a könyvtár tudományos központjában és olvasóteremmel rendelkező fiókkönyvtáraiban minden jelentkezőnek a helybeni olvasásra is nyujt módot. Tekintettel arra, hogy a könyvtár központja egész napon át, a munkások lakta vidékeken pedig a fiókkönyvtárak a késő esti órákban is teljesítenek szolgálatot, elmondhatjuk, hogy a könyvtár Budapest minden társadalmi rétegének szolgálatára akar lenni.

Felszentelték a Szent István-Bazilika hatalmas új harangját. Ünnepélyes külsőségek között, tizenötezer főnyi közönség jelenlétében, húsvét vasárnapján szentelte föl *Serédi* Jusztinián bíboros-hercegprímás a Szent István-Bazilika újonnan készült hatalmas harangját. A haranganyai tisztséget *Horthy* Miklósné, a kormányzó neje vállalta, akit a díszesen felékesített templomban *Ripka* Ferenc dr. főpolgármester, *Sipőcz* Jenő dr. polgármester, *Berczel* Jenő alpolgármester, *Lázár* Ferenc felsőházi tag, *Erődi-Harrach* Tihamér, *Homonnay* Tivadar és *Tabódy* Tibor országgyűlési képviselők, *Bednárcz* Róbert és *Szokoly* Lajos esperes-plébánosok, *Nagy* Károly egyházközségi elnök fogadtak. Az ünnepélyes mise befejezése után a hercegprímás vezetésével a közönség kivonult a nagy előcsarnokba, ahol megtekintették a *budapesti Szlezák László harangöntödéje készítményét:* az ezüstösen csillogó, remekmívű, gyönyörű ornamentikájú, több mint 80 mázsa súlyú díszes harangot, amelyet *Szent Imre Hősök harangjának* neveztek el. A hercegprímás nagyhatású beszédben méltatta az új harang felszentelésének jelentőségét, majd a Himnusz eléneklésével és harangzúgással az ünnepély véget ért.

Több oldalról jövő kívánságra és a Nemzetközi Vásárra való tekintettel az Ernst-Múzeum az aukciós kiállítását egy héttel, azaz május 4-ig meghosszabbította. Az aukció május 5-én kezdődik a régi sorrendben, egy heti eltolódással.

Jubileum. Ritkán adódó kettős jubileum volt a napokban a *Kollerich Pál és Fiai Rt.-nál* abból az alkalomból, hogy *Komjáthy* Imre, a cég raktárnoka 55-ik éve van a cégnél és ugyanakkor ünnepelte szorgos munkában és becsületben eltöltött életének 80-ik évét. A vállalat vezetősége, a tisztviselői kar és az összes kollégák meleg ünneplésben részesítették a jubiláns *Komjáthy* Imrét.

LÁNC DEICHSEL
Budapest, VI, Vilmos császár út 15/d.

MOOR GÉZA építőmester
Budapest, VI., Reiter Ferenc ucca 103. sz.
Telefon: Automata 911—13.

ILKOVITS J
Központi fütések és vízvezetéki berendezések vállalata
BUDAPEST, VI, ANDRÁSSY ÚT 92
Telefon: Aut. 212—07.

ROGGENBAUER REZSŐ
kárpitos, díszítő és lakberendező
BUDAPEST, V., PALK MIKSA UCCA 12
Telefon: A. 190-87
Ponyva, vászonredőny és kórházi matracok szállítási vállalata

ZIMMERMANN ÉS LOVÁSZ
TAPÉTARAKTÁR, MENNYEZETDÍSZ-GYÁR — FESTŐK ÉS DÍSZÍTŐK
Telefon: József 424—81
Budapest, VII., Almásy-tér 16

SEBESTYÉN SÁNDOR
asztalosmester, irodaberendezést vállalata
Budapest, VII, Hajtsár út 135. — Telefon: Zugló 60—89

Kövezőmester és útépítési vállalkozó
HEISSENBERGER JÓZSEF
BUDAPEST, IX., VÁGÓHID UCCA 9/b SZ.

Csatorna-, Út és Beton Építési Vállalat
BENEDIKT MARCEL okl. mérnök
Budapest V, Zoltán ucca 7. Telefon: Automata 204-57

MAKOVSKY FERENC
Budapest, VII. Abonyi-u. 4.
Fülöp Szász-Coburg Góthai herceg Ő királyi Fensége uradalmi építésze
TELEFON: J. 381-17

BOROSJENŐI KÖVET:
Budapest VIII, Mária u. 11
Telefon: József 341-91. sz.
fagyálló, 7-féle színben és minőségben rajz után szállít
MAYER ÉS WÜHRL
OKL. ÉPITÉSZ, ÉPITŐMESTER

DELMÁR BÉLA
okl. mérnök, építőmester
Budapest, VI. Benczur u. 17
Telefon 263-40

KÖZPONTI FŰTÉSEK
ÉS EGÉSZSÉGÜGYI BERENDEZÉSEK VÁLLALATA
SZEPESSY SÁNDOR utóda SZEPESSY GYULA
okl. mérnök, Budapest, VII., Abonyi-u. 25. Tel.: J. 380-80.

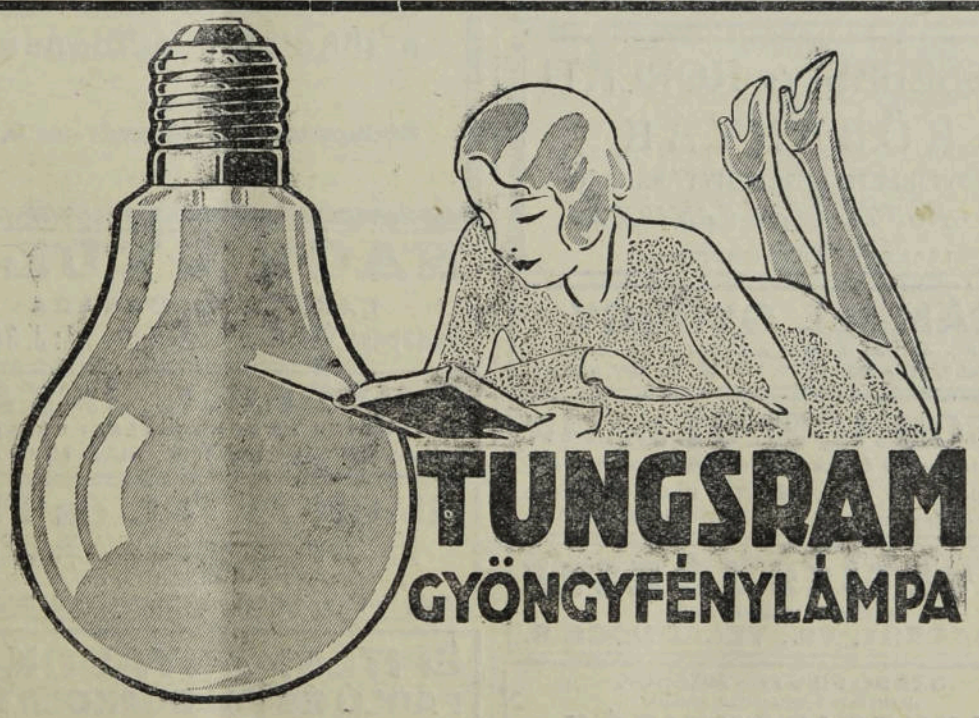

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros tanácsa nyilvános versenytárgyalást hirdet a IV. Pesti Vigadó-épület illemhelyének áthelyezésével kapcsolatos vízvezetéki és csatornázási munkákra.

A hivatkozott hirdetésekben közölt módozatok szerint leteendő bánatpénz összege az ajánlati összeg 2%-a.

A vonatkozó költségvetési kiírás nyomtatványai ívenként —.50 P-ért kaphatók 1930. évi április hó 16-tól kezdve naponta délelőtt 11—1 órák között a székesfővárosi tanács II. (középítési) ügyosztályának IV., Központi városháza, III. emelet 342. sz. szobájában.

A rajzok, tervek és minták megtekinthetők és a szükséges felvilágosítás megszerezhető Frischfeld Ede műsz. tanácsos előadónál, a Központi városháza, III. emelet 328. ajtó alatti hivatalos helyiségben.

Az ajánlatok 1930. évi május hó 6-án (kedden) délelőtt ½10 óráig a tanácsi II. (középítési) ügyosztály III. emelet, 350. sz. szobájában adandók be. Az ajánlatok ugyanazon napon, ugyanazon tanácsi ügyosztály üléstermében (III. em. 354.) 10 órakor fognak nyilvánosan felbontatni.

Budapest, 1930. évi április hó 12-én.

A székesfőváros tanácsa.

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros tanácsa nyilvános versenytárgyalást hirdet a Gyáli út 21—23. szám alatti városi bérházaknál szükséges kőműves javítási munkákra.

A vonatkozó költségvetési kiírás nyomtatványai ívenkint 0.50 pengőért kaphatók 1930. évi május hó 1-től kezdve naponta d. e. 11—1 órák között a székesfővárosi tanács II. (középítési) ügyosztályának IV., Központi városháza, III. em. 342. sz. szobájában.

A rajzok, tervek és minták megtekinthetők és a szükséges felvilágosítás megszerezhető Scultéty főmérnök előadónál, a Központi városháza, III. em. 336. ajtó alatti hivatalos helyiségben.

Az ajánlatok 1930. évi május hó 17-én (szombat) d. e. fél 10 óráig a tanácsi II. (középítési) ügyosztály III. em. 350. sz. szobájában adandók be. Az ajánlatok ugyanazon napon, ugyanazon tanácsi ügyosztály üléstermében (III. em. 354. sz.) 10 órakor fognak nyilvánosan felbontatni.

Budapest, 1930. évi április hó 26-án.

A székesfőváros tanácsa.

A szerkesztésért és kiadásért felelős: Dacsó Emil. Kiadja: FŐVÁROSI HIRLAP lapkiadó-vállalat. Révai Irodalmi Intézet Nyomdája Budapest, V., Ügynök u. 8. Nyomdaigazgató: Linzer M.

TELEFON: J. 370-70 **MAGYAR** TELEFON: J. 370-70
ÉPITŐ RÉSZVÉNYTÁRSULAT
BUDAPEST, X, KERÉKPÁR UCCA 2. SZ.
ALAPITTATOTT 1889-ben
Mindennemű vízépítés, folyamszabályozás és csatornázás. Kotrások csatornakotrókkal és excavatárokkal. Darukkal való kirakodások. Alapozások, mély- és magasépítés. Út- és vasútépítés. Hídépítés. Mindennemű beton- és vasbetonépítés. Kőmunkálatok. Városi csatornázások és vízvezetékek
Hajó- és kotrójavító telep Apostagon.

TÓTH LAJOS Telefon: Lágymányos 11—36
pala- és cserépfedőmester. Eternit-cserépfedés, lacement- és bőrlemezledés, tetők jókarbantartása és tatarozása.
BUDAPEST, I., Fehérvári út 106

MÉRLEGGYÁR
OELSCHLÄGER MIHÁLY ÉS TÁRSA UTÓDA
CÉGTULAJDONOS: VÉRTES R. REZSŐ OKL. GÉPÉSZMÉRNÖK
Gyár és iroda: VI., VÁCI ÚT 69. TELEFÓN: LIPÓT 918—08

TEUDLOFF—DITTRICH
ARMATURA SZIVATTYÚ ÉS GÉPGYÁR R. T.
TELEFON: JÓZSEF 463-92 463-93
KISPEST, ÜLLŐI ÚT 216—222

FLIEGL BÉLA bádogosmester
Telefon: J. 435-07 Budapest IX, Liliom ucca 33. Telefon: J. 435-07
Készít épület-, díszműbádogos munkákat és higiénikus fürdőkádakat, légszesz, víz, gőz, csatornázás, szivattyuk, kutak szerelését, angol klozetteket és egészségügyi fürdők berendezését.

FISCHER MÁRKUSZ
ÉPÜLET- ÉS BUTORASZTALOS
ÜZEM ÉS IRODA: BUDAPEST, X., LIGET UCCA 20

A légzőszervek bántalmainál
Asthma Emphiseme esetén
biztos gyógyulást nyujt a
Szt. Gellért Gyógyfürdő
legtökéletesebb berendezésü
inhalatóriuma és pneumatikus kamrája

NEUSCHLOSZ—LICHTIG
REPÜLŐGÉPGYÁR ÉS FAIPAR R. T.
BUDAPEST—ALBERTFALVA
VÁROSI IRODA: IV, PETŐFI SÁNDOR UCCA 9. SZ.
TELEFON: AUT. 890—47.
GYÁRI TELEFON: LÁGYMÁNYOS 582—20, 11—79.
PARKETT- ÉS ÉPÜLETASZTALOS MUNKÁK!

CORDATIC
a tökéletes autópneu
Főelárusítás:
Budapest, VI., Mozsár-u. 9.

NAGY GYULA
LAKATOSÁRÚGYÁRA
Budapest VIII, Köris-ucca 10. Tel.: J. 348-15

FRIEDRICH JAKAB
ÁCSMESTER ÉS TETŐEMELÉSI VÁLLALAT
Budapest, V., Párkány ucca 1418. Telefon: Lipót 969—98

ÁMON ANTAL és FIAI
KÖVEZŐMESTEREK, ÚT,- CSATORNA- ÉS BETONÉPITÉSI VÁLLALKOZÓK, FÖLDMUNKA, VÁGÁNY-FEKTETÉS, MÉSZKŐBÁNYA.
VIII., Futó ucca 10. Telefon: J. 303-85.

ÉPITÉSI ANYAGOK
PADLÓ ÉS FALBURKOLATOK
BARCZA DEZSŐ mérnök, építési anyagkereskedő
VII., Erzsébet királyné út 125

BIER ÉS WERSCHETZ
okl. mérnök és építőmesterek, építési vállalkozók
Budapest, IX., Vágóhíd ucca 11. sz.
TELEFON: JÓZSEF 363—78, 259—50.

Volt Wellisch Náthán Utóda
Fischer Zsigmond épületfakereskedő
Ajánlja dúsan felszerelt raktárát állványfa és asztalosáruban stb.
X., Asztalos Sándor-utca 5. Telefon: J. 310-89.

THE NEUCHATEL ASPHALTE COMPANY LIMITED
BUDAPESTEN, Iroda: VI., Vilmos császár-út 31. sz. Telefon Teréz 212—46. Gyár: VI., Váci-út 35. Telefon: L. 914—88. Gyárt és elad Val de traversi mastixot, raffinált bitument, falszigetelő aszfaltot. Készít: Traversi természetes tömöritett aszfalt utakat és öntött aszfaltból járdákat és kocsiutakat.
Budapesti székesfőváros szerződéses vállalkozója.

Dunakavicsot és Dunahomokot
szállít kocsifuvarban és vasúton saját iparvágányról Budapestről, Adonyból, Bajáról, és Mohácsról
FLEISCHMANN ANTAL Dunakotrási és gőzhajózási vállalat
Budapest, VII, Károly körút 17. Telefon: József 465-62 és 465-63

KOVÁCS OSZKÁR BÁDOGOS MESTER
ÉRCKOPORSÓ ÉS TEMETKEZÉSI CIKKEK KÉSZITŐJE
BUDAPEST, IX., TELEPI UCCA 14. SZÁM.
(A Ludovikával szemben.) TELEFON: J. 451—93

Hirmann Ferenc
fémöntöde és rézárugyár
Budapest, VII., Csányi ucca 7—9 sz.
Gyártmányai: Permetezők és ezek összes alkatrészei, rézsúlyok, háztartási mozsarak, gyertyatartók, habüstök, stb, továbbá „PAX" szab. kézi tűzoltókészülék stb. Telefon: J. 450-49

A Hatvani Asbestfedőpalagyár Rt.
Telefon: Aut. 828—20. gyártmányai
hiteles vegyvizsgálati bizonylat tanusága szerint asbesttartalmuknál fogva
tűz- és fagyállóak
Régi és uj tetők fedési munkálatait teljes szavatosság mellett a legjutányosabb áron vállaljuk kedvező fizetési feltételek mellett is. Elismerő levelek a legelőkelőbb helyekről.
Telefon: Hatvan 84. Sürgönycim: Palagyár Hatvan.
Budapesti Iroda: V., Nádor-u. 3.

Budapest Székesfőváros
Ásványvíz-üzeme
HARMATVIZ
A Hungária gyógyforrás szénsavval telített vize.
Kapható mindenütt! Tel: Autom. 530-03.

SIMOR DÖME mű- és épületlakatos-mester és vasszerkezetek ipartelepe. Sodronyfonatok nagybani gyártása
BUDAPEST, VII., THÖKÖLY ÚT 89. SZÁM
TELEFON: JÓZSEF 394—43.

Egyesült Tégla- és Cementgyár R.-T.
Budapest, V., Sas ucca 25. szám
Telefon: 230—71, 108—59, 141—52
Évi teljesítő képesség: 12,000 vagón cement, 5,000 „ mész, 80.000,000 darab tégla, 8.000,000 „ cserép
Portlandcementgyár: Lábatlan. — Mészégető: Lábatlan.
Téglagyárak: Buda, Köbánya, nyergesujfalu

Csütörtökön
PESTI TŐZSDE
szenzációs közgazdasági riportokkal
SZERKESZTI:
KALLÓS JÁNOS
Szerkesztőség és kiadóhivatal: IV, Városház ucca 6

PETRÓCZKY LAJOS TELEFON: Aut. 508-84
BUDAPEST, I., MAROS U. 9.
Elvállal: teherfuvarozást, földmunkát, bútorszállitást csukott vagy nyitott kocsikban, helyben és vidéken

SCHÖNTHEIL RICHÁRD okl. épitész és építőmester
Budapest, I., Villányi-út 10
Telefonszám: Lágymányos 19—36

FARKAS LAJOS Telefon: J. 396-78
MÉRNÖK magas-, mély-beton és vasbeton építési vállalkozó
Budapest VII, Kolumbus u. 41

Gőz és motor
utihengerlők
bitumenező hengerek
zuzalékszórókkal
Magyar gyártmány
John Fowler & Co. Budapest-Kelenföld
11. sz. postahivatal. Telefon: J. 382-11

KISSEBESI és KORLÁTI
KŐBÁNYÁK
KÉPVISELETE RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
V. GRÓF TISZA ISTVÁN UCCA 2
TELEFON: AUTOMATA 820—51.

SÁMUEL GYÖRGY
épület,- díszmű-bádogos és egészségügyi berendező
BUDAPEST, VI, ARADI U. 45. TELEFON: AUT. 223-62.

FISCHHOF OSZKÁR
villamossági berendező és javító műhelye
Budapest, I., Lágymányos ucca 2. szám
Telefon: Lágymányos 19—30. *Telefon: Lágymányos 19—30.*

SZVETICS JÓZSEF
építési vállalkozó
BUDAPEST, VII., TELEP UCCA 8.

SZABÓ FRIGYES MÉRNÖK
elektromos berendezések vállalata
EGYENIRÁNYITÓK
Budapest, VI., Jókai ucca 37. szám. Telefon: 135-06

Ára 50 fillér

Tizenkilencedik évfolyam — Budapest, 1930 május 7. — 18. szám

Fővárosi Hirlap

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Egész évre ..... 24 pengő
Félévre ..... 12 pengő
Állandóan:
GAZDASÁGI ÉRTESÍTŐ

VÁROSI, POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

Felelős szerkesztő: DACSÓ EMIL

MEGJELENIK MINDEN SZERDÁN
Szerkesztőség és kiadóhivatal
BUDAPEST VI., SZIV UCCA 18 SZ.
Postatakarékpénzt. csekkszámla 40.424
TELEFON: AUTOMATA 137—15

Áll a vásár

és a sok teória után most megint gyakorlati tényekből lehet megállapítani, hogy az idegenforgalom fejlesztésének, növelésének igenis megvannak a maga hasznos, komoly és eredményes eszközei. A huszonötödik budapesti vásár nemcsak a magyar munka és elsősorban a magyar ipar sikerét hozta meg, de egyben idegenforgalmi szempontból is — már az első napok tapasztalatai szerint is — sok eredményt lehet látni.

A pesti ucca képe máris örvendetes változást mutat, lüktetőbb, frissebb az élet, mintha ájultából ocsudott volna föl ez a város e néhány napra, amíg az idegenek és a vidék látogatása véget nem ér.

Hátha még!...

Igenis, hátha még programja, kiegészítő részei, aláfestése, a komoly céloktól elvonatkoztatott szórakoztató, mulattató, vagy egyéb kulturális eseményei is lennének a vásárnak! Mert semmi, de semmi a világon ilyesféle nem támogatja a vásár vezetőségének nemes törekvéseit. Mindössze talán a magyar-olasz labdamérkőzést lehetne megemlíteni, de arról azután aligha tehet valaki a magyar idegenforgalom dajkái közül, hogy a vásár és a labdamérkőzés dátuma véletlenül így összeesik.

Pedig esztendők küzdelmes munkája után, amióta a magyar idegenforgalom megszervezéséért folyik a hare, megtanulhattuk volna, hogy minden alkalmat, minden lehetőséget meg kell ragadni, az idegenforgalom emelésére minden alkalmas területet le kell foglalni. Mert ne méltóztassék elfelejteni, hogy a nemzetközi vásár magában nem elegendő eszköz a súlyos cél biztos megközelítésére. Mi szerintünk a vásár csak *alkalom*, amelynek kihasználásához *eszközökről* kell gondoskodni. Ezt az eszközökről való gondoskodást nem látjuk sehol. Nem is tudjuk elképzelni, mint gondolkodhattak azok, akiknek mohó örömmel kellene lecsapniok, amikor az idegenforgalom ápolására valami kis alkalom kínálkozik. Pedig — meg kell állapítani — a nemzetközi vásár jó és biztató akalom lett volna. Magáért a magyar ipar produktumainak megszemléléséért azonban csak a szakemberek jönnek el, ha nem ígérünk a mulatni, élvezni vágyóknak jó szórakozást.

A magyar idegenforgalomnak Budapest léte óta két jelentős és elég jól kihasznált alkalma volt a multban. Az egyik az 1885-iki országos kiállítás, a másik a millenáris kiállítás 1896-ban.

A nyolcvanötös országos kiállítást annak pompás felépítése tette világcsodájává. Tehát megvolt a csábító ereje. „A kiállítás egy fényes város — írja az egykorú krónikás — szebbnél-szebb, egymástól különböző alakú épületekkel, mintha mind remekbe készült volna. *Látványnak megkapóbb ez a ligetváros*, mint magának Budapestnek bármely része. Es mindez félév alatt, némelyik egy hónap alatt nőtt ki a földből, mint egy óriási gomba. Egy-egy pavillon *a tündérmesekönyvekbe nyomatott rajzokra emlékeztet*". Persze hogy jöttek mindezek csodájára az idegen és pedig fejedelmi vendégek is: *Milán* szerb király és csodaszép felesége *Natália* királyasszony, *Battenberg* Sándor bolgár fejedelem, *Frigyes Vilmos* porosz herceg, a hesszeni nagyherceg, *Ismail* pasa, a híres exkhedive. Eljött a bécsi községtanács, a lembergi és krakói képviselőtestületek, a francia írók és művészek. A legfőbb csábító erő azonban a walesi herceg (később VII. Edward király) volt, akinek mellénygombjának elhelyezését az egész világ figyelte és aki a tervezett öt nap helyett három hétig maradt itt. A Károlyi-palotából naponta gyalog sétált ki *Károlyi* István és *Eisefield* grőf társaságában a kiállításra, ahol a Dobos-pavillonban huzatta a cigánynyal. Legendák szóltak arról is, hogy *Berkes* prímás urat a Nemzeti Kaszinóban a saját pezsgős poharából itatta meg. Ilyen „propagáló"-i, ilyen „attrakciói" voltak ennek a kiállításnak.

Joggal írhatta *Vajda* János: „A peleskei nótárius feltámadva sírjából ide ellátogatva, elrémülten szaladna vissza a falujába, abban a hiszemben, hogy kísértések világába tévedt. Es némileg igaza is van, azzal a különbséggel, hogy itt nem a *mult*, de a *jövendő* támadt föl."

Sajnos, a jövendőnek ez a feltámadása közben sokat szünetelt és látva a mai nemtörődömséget, azt kell mondanunk, hogy ma is — szünetel.

A másik fényes lapja a magyar idegenforgalom történetének: *a milléniumi kiállítás*. Kell-e nagyobb csábító erő, mint a festői, idegen szemnek feledhetetlen hódoló díszfelvonulás? De akkor nem álltak meg ennél. A látványosságok tömege vonult fel: *Feszty* Árpád körképe, A magyarok bejövetele, a Pokol körkép, Ósbudavára, Konstantinápoly Budapesten, Bianchi az operában és bizony talán nem is utolsó helyen kellett volna említeni: az „aranyos Ilus", *Pálmay* Ilka hosszú külföldi tartózkodása után erre az alkalomra való hazatérése. Persze, hogy megénekelte a költő:

Aki immár évek óta
Külföldön barangol,
Félig osztrák, félig német,
Félig pedig angol,
Félig magyar, félig grófné,
Félig primadonna:
Visszajött az aranyos e
Millenáris honba.

Gondoskodtak arról is, hogy ez alkalommal Budapesten tartsák meg az interparlamentáris konferenciát is. *Apponyi* Albert és *Szilágyi* Dezső voltak a házigazdák. Itt volt a 86 éves, tüzes beszédű Frederic *Passy*, az olajbarna *Berneart*, volt belga miniszterelnök és az angol *Stanhope*, akiknek — mint a történelem bizonyára fel fogja jegyezni — a Park-klubban söröskorsókban szolgálták föl a pezsgőt.

A fejedelmek közül *II. Vilmos* német császár, aki felejthetetlen beszéddel szerepelt, a *bolgár király* és a *román királyi pár* voltak Budapest vendégei.

A millenáris évben avatták föl különben az új Műcsarnokot, a Mátyás-templomot, az Iparművészeti Múzeumot, az igazságügyi palotát és természetesen a városligeti Vajda Hunyad várát és jaáki-templomot.

De vajjon mit avatunk fel Szent Imre esztendejében? Mert az idő sürget. Már nem azon kell töprengenünk, hogy mit mulasztottunk el a nemzetközi vásár nagyszerű alkalmából, hanem azt kérdezzük igen komolyan, hogy mit mutatunk, mit produkálunk a Szent Imre évben? A vallásos érzés sok idegent hoz majd ide. Hogy nekünk nemzeti ünnepünk is lesz, az a vendégeket nem érdekli. A budai hegyek panorámája, meg egy kvaterka a Hungária-forrásból nem elégíti ki őket. Mit mutatunk, mit avatunk föl? Vagy csak — ami máris megkezdődött — leleplezések lesznek?

Pogány Béla.

SCITOVSZKY BÉLA BELÜGYMINISZTER jóváhagyta az új szeretetotthon építésének terveit

A Fővárosi Hirlap elsőnek közli a jóváhagyó leirat részleteit — A versenytárgyalás kiírásáról a csütörtöki tanácsülés dönt és az építkezést még e hónapban megkezdik

A *Ripka* Ferenc főpolgármester által még a húsvéti ünnepek előtt megindított akciónak, amely a fővárosi beruházási terveknek mielőbbi jóváhagyását és így a munkanélküliség csökkentése érdekében minél több munkaalkalom teremtését célozta, *újabb konkrét eredménye van*. Hétfőn délben

megérkezett a városházára Scitovszky Béla belügyminiszter leirata az új Szeretetotthon építkezési terveinek a jóváhagyásáról.

A miniszteri leirat rendelkező része így hangzik:

„Tekintettel arra, hogy nagyobb befogadóképességgel bíró szeretetotthon létesítése halaszthatatlanul szükséges, a vonatkozó közgyűlési határozatot jóváhagyom és hozzájárulok ahhoz, hogy az előző évi kimutatott hitelösszegek a folyó évben rendelkezésre álló hitellel együtt az építkezés céljaira felhasználtassanak."

A leirat ezek után különböző észrevételeket tartalmaz, amelyeket a belügyminiszter *a műszaki kivitelre vonatkozóan tesz*. A belügyminiszter azt kívánja, hogy ezeket az észrevételeket a főváros tanácsa az építkezésnél vegye figyelembe. Ezek a miniszteri rendelkezések *az egész építkezési koncepción lényegben nem változtatnak*.

A belügyminiszteri jóváhagyó leiratról és a kivitelre vonatkozóan teendő intézkedésekről

Liber Endre tanácsnok

a főváros szociálpolitikai ügyosztályának a vezetője, a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— A közgyűlési határozat *az új Szeretetotthon* felépítése céljából 4,240.830 pengő felhasználását engedélyezte. Ebből az összegből 480.000 pengőt a népjóléti minisztérium ad, 746.700 pengőt a jövő évi költségvetésbe fogunk beilleszteni, *a többi pénz rendelkezésre áll.*

Eredetileg 1600 ágyas szegényház építését terveztük.

Természetesen a személyzet részére is megfelelő helyiségeket kell megépíteni, ami most kezdetben kissé komplikálja a kérdést, illetve azzal a konzekvenciával jár, hogy *kevesebb ápoltat helyezhetünk el.*

Egyelőre ugyanis az új pavillonban csak 520 férőhely lesz, mivel pedig a személyzet részére már most is meg kell építeni a szükséges helyiségeket,

kezdetben csak 440 ápolt lesz elhelyezhető. Mihelyt a főváros költségvetési viszonyai megjavulnak, arra fogunk törekedni, hogy *a Szeretetotthont kibővítsük és 1600 ápolt befogadására alkalmassá tegyük.* Három év múlva, amikor már a Szeretetotthon működni fog, *folytatni fogjuk az épület kibővítését az eredeti tervnek megfelelően.*

— A csütörtöki tanácsülésen — folytatta *Liber* tanácsnok — bemutatom a jóváhagyó leiratot és javaslatot teszek a tanácsnak, az építkezési versenytárgyalás kiírása iránt.

Azonnal kiírjuk a pályázatot a közszállítási szabályzatban megállapított háromhetes terminussal, ami azt jelenti, hogy május hó utolsó hetében már meg is lehet kezdeni az építkezést.

A munkálatokat egész esztendőben folytatjuk és természetesen csak a jövő év nyarán fejezhetjük be.

Az új intézményt 1931 augusztus elsején adjuk át rendeltetésének.

— A Szeretetotthon bővítéséhez szükséges telek és tervek rendelkezésre állanak. *Csak a főváros szorult anyagi helyzete okozta, hogy nem mindjárt kezdetben határoztuk el magunkat az 1600 ágyas Szeretetotthon terveinek a megvalósítására.* Óriási jelentősége van e tervek megvalósításának. Hatszáz olyan ápoltunk van, akiket papiroson felvettünk a szegényházba, de *hely hiányában nem hajthattuk még végre a tanácsi határozatot.*

Liber Ender tanácsnoknak ez a nyilatkozata általános megelégedést kelthet azok körében, akik az új Szeretetotthon megvalósításáért éveken át fáradoztak. De örvendetes ez a sürgősen meghozott bel-

ügyminiszteri döntés a munkanélküliség enyhülése szempontjából is, mert hiszen egy *négymillió pengős építkezés megindítása jelentős számú munkaalkalmakat fog teremteni.*

Az új Szeretetotthon terveinek a jóváhagyása kezdetben nehézségekkel járt. A népjóléti minisztériumban ugyanis nem helyeselték azt a tervet, hogy a Maglódi úton az új Szeretetotthonnal kapcsolatosan tüdőbetegpavillon is létesül és az előzetes terveket műszaki szempontból is kifogásolták. A műszaki szempontból kívánt módosításokat *Liber* tanácsnok a középítési ügyosztállyal elvégeztette, a tüdőbetegpavillon megépítésének a tervét azonban nem volt hajlandó elejteni. Személyesen felkereste *Vass* József népjóléti minisztert, aki konsziliánsan deferált a szociálpolitikai tanácsnok érveinek. Most azután *Liber* tanácsnok küzdelmeinek meg lesz a kedvező eredménye, mert hiszen *a kórházi és a tüdőbetegpavillon megépítése hétszázzal emeli a férőhelyek számát.*

MI TÖRTÉNT az Egységes Községi Polgári Pártban?

Naiv dajkamese a palotaforradalomról

A várospolitikai élet kulisszatitkainak „szenzációja" az elmult héten az az akció volt, amelyet az *Egységes Községi Polgári Párt* egy nagyobb csoportja indított meg *a párt kebelén belül* annak érdekében, hogy a párt közérdekű kívánságai érvényesüljenek. A különböző híresztelésekkel kapcsolatosan mindenekelőtt megállapíthatjuk, hogy

az Egységes Községi Pártban nincs és nem is volt szó kivonulásról, vagy kilépési mozgalomról.

A párt tagjai nem akarnak kilépni, *sőt inkább a párt vezetőségét kívánják erőteljesebb akciókban fokozottabban támogatni.*

A párt többsége ugyanis sok tekintetben elégedetlen a mai városházi helyzettel,

mert úgy látja, hogy a főváros vezetősége sokszor tétlenül áll bizonyos eseményekkel szemben. De elégedetlenség nyilvánult meg a főváros egyes vezető korifeusai, így elsősorban *Folkusházy* Lajos iránt is, akinél félős, hogy működése a BSZKRT-nál is oly eredményekre vezethet, mint aminők felmerültek azoknál az üzemeknél, — a Vásárpénztár, a Faárugyár stb. ismert eseményeire gondolunk — amelyeknek *Folkusházy,* mint alpolgármester-alelnök teljhatalmú vezetője volt. Végül

kifogásolták a pártnak más pártokkal való kooperációs viszonyából származó esetleges lekötöttségét,

különösen akkor, ha ez a viszony nem alapszik kölcsönösségen.

A párt hangulatáról *Gaár* Vilmos és *Becsey* Antal alelnökök tájékoztatták *Sipőcz* Jenő polgármestert, aki két és félórás tárgyalás során megnyugtató kijelentéseket tett. Ezeknek a kijelentéseknek alapján a mozgalom kezdeményezői úgy látják, hogy a párt érdekében elfoglalt álláspontjukat a főváros vezetősége is honorálja, miért is elhatározták, hogy

a megkezdett irányban tovább munkálkodnak mindaddig, amíg teljes sikert érnek el.

Értesülésünk szerint *a felmerült kívánságok között csak tárgyilagos és a főváros és a polgárság érdekében való kívánságok vannak.* Ép ezért ezeket a kívánságokat a párt, *más pártok esetleges kortéziájára való tekintet nélkül,* a nyilvánosság előtt is teljes erővel fogja képviselni. Így

követelni fogja a BSZKRT ideális menetrendjének életbeléptetését,

mert a polgárságnak érdeke az ezáltal várható kétmillió pengős megtakarítás. Viszont nem fog hozzájárulhatni pl. a közszolgáltatások árának csökkentéséhez akkor sem, ha

az üzemek anyagi egyensúlyának megvédése alól más pártok — népszerűségi okokból — kivonják magukat.

Az *Egységes Községi Polgári Párt* tehát jobbra és balra való tekintet nélkül fog a jövőben is haladni azon az úton, amelyet *a polgári gondolat és a polgárság érdekében helyesnek tart.*

Megbukott az ideális menetrend, mert a csajág-röcsögei kántortanító nem tud eligazodni rajta

A BSZKRT-nak e pillanatban jog szerint *nincs menetrendje.* A tavalyi téli menetrendet még nem hagyták jóvá, pedig innen-onnan már a tavasz is elmúlik, — az úgynevezett *ideális menetrend* pedig, amelyet már május 1-én életbe akart léptetni a vasúttársaság,

egy szavazaton elbukott a közlekedési bizottság pénteki ülésén.

Egyelőre a mult évi menetrend szerint tartják fenn a villamosforgalmat, *a kulisszák mögött pedig folynak a tárgyalások arra nézve, hogy a tervezetet bizonyos módosításokkal újra napirendre tűzik.*

Az ideális menetrend a *jobboldal ellenállásán bukott el,* mégpedig azzal a fura argumentációval, hogy *„a szent év idegenforgalmát zavarná az új menetrend életbeléptetése."*

Hogy ez a feltevés mennyire nem helytálló, szinte felesleges bizonyítani és egészen meglepő e kifogás naivitása, mert senki sem fogja elhinni, hogy a hollandiai, amerikai zarándokokat, vagy a csajágröcsögei kántortanítót zavarba hozná, hogy az 5-ös nem Óbuda és a Népliget között zónázik, vagy az, hogy a 11-es megszűnik és esetleg át kell szállni a Kossuth Lajos ucca sarkán, ha valaki a Keleti pályaudvarról a Szabadság térre akar utazni.

Az idegenek eddigi menetrendünket sem ismerték, s bajosan lehet elhinni, hogy ideutazásuk előtt főgondjuk lett volna a BSZKRT menetrendjének tanulmányozása.

Azt sem tételezhetjük fel róluk, hogy kérdőre vonnak majd bennünket, hova sikkadt az a tizennyolc reláció, amennyivel kevesebb szerepelne az „ideális menetrendben." Úgy

hisszük, hogy ezeket a kifogásokat azok sem veszik komolyan, akik a tervezet ellen szavaztak,

s az ellenállásnak bizonyára *egészen más okai és mozgató rugói vannak.*

A vasúttársaság igazgatósága egyébként abba a kényelmetlen helyzetbe jutott, hogy két év előtti menetrend alapján tartja fenn a forgalmat és most új nyári menetrendet kell készítenie, minthogy az ideális menetrend életbeléptetésére egyelőre nincs sok kilátás.

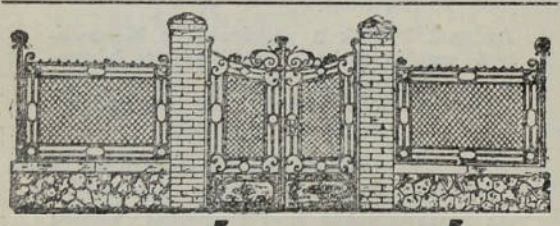

VASS ÉS KOVÁCS
SODRONYFONAT-, KERÍTÉS-, ÁGYBETÉT- és VASBÚTORGYÁR
Budapest, II., Fő ucca 48
Telefón: Aut. 517-87 Telefón: Aut. 517-87

HORTOBÁGYI JUHTÚRÓ
Mindenütt kapható! Termeli: Orsz. MÉK Magy.
TEJSZÖVETKEZETI KÖZPONT

ÉRCBETON
Rozsdamentes. Nem csúszik. Legnagyobb szilárdság. Legkisebb kopás. Nem porzik.

KÁRMÁN és FAZEKAS
okleveles mérnök — építőmester
IX. KERÜLET, KÁLVIN-TÉR 7. SZÁM
Telefón: Automata 851—43.

SZÉKELY és MOTTL
OKL. MÉRNÖK, ÉPITŐMESTER, ÉPITÉSI VÁLLALKOZÓK
BUDAPEST, III., LAJOS U. 92, IV. EMELET.
TELEFON: AUTOMATA 625—78. SZ.

MÉRNÖKI SZAKÜZLET
A „GAMMA" FINOMMECHANIKAI GÉPEK ÉS KÉSZÜLÉKEK GYÁRA R. T.
ELADÁSI OSZTÁLYA
Budapest, IV., Múzeum körút 41.
TELEFÓN: AUT. 860-96. □ TELEFÓN: AUT. 860-96.

FISCHER ÉS HARTMANN
mázolómesterek
Budapest IV, Képíró ucca 3. sz. TELEFON: A. 847-73
Flóküzlet: IX. ker., Tompa ucca 30. szám

Rozsdamentes acélbetón
„SÁRKÁNY BETÓN"
54125. sz. a. védjegyezve
Budapest, V., Zoltán ucca 13. Telefón: Aut. 190—54

STERNER G.
parkett és padlózási vállalata
Budapest, V, Lipót-körút 15
TELEFÓN: Automata 105—59

Fal- és padlóburkoló vállalat
KOCH ÉS SZILÁGYI
Budapest, VI., Eötvös ucca 37. szám
Telefónok: Aut. 290—78 és 296—51.

Standard aszfaltok
Oil Trading Company képviselete
MILLINI IGNÁC
Budapest, V., Nádor ucca 6. sz.
TELEFÓN: AUT. 883—40, 832—77.

Aszfalt és Kátrányipar RT
Budapest, V. ker., Nádor ucca 12 • Telefón: Aut. 262—81, 262—82
GYÁRAK: Budapest, IX., Illatos út 18—20 / Szőreg, (Szeged mellett) } saját iparvágány

STRASSIL
szilikátút az olcsó modernizált makadámut. Siliphalt felületi kezelés teljes portalanításra
Vegyitermékek Rt. • Just Kornél mérnök
BUDAPEST, VII. KER., KERTÉSZ UCCA 29. SZÁM

Kőbányai Gép- és Vasszerkezeti Műhely
BISSELICHES MÉRNÖK
Budapest, X, Liget-u. 46. Tel. J. 358-25
Vasszerkezetek, lakatosmunkák, portálok

MARGITSZIGETI
ÜZEMÜNKET
május 2-án nyitottuk meg
Fellépnek:
a **JOLLY BOYS** zenekara
és a
LY ESTRA-FRED
táncduett

VÁROSI ÜZEMÜNKBEN
A NEMZETKÖZI VÁSÁR IDEJE ALATT
A MÁNDITS-ZENEKAR MUZSIKÁL
NEW-YORK R. T.

KŐNIG JÓZSEF
OKL. MÉRNÖK, ÉPITÉSI VÁLLALKOZÓ
TELEFON: JÓZSEF 424—69.
Budapest, VIII., Baross ucca 98. sz.

A főváros à contót vesz a nagy üzemi kölcsön terhére

Az állami kölcsön miatt hónapokig késik a főváros kölcsöne — Nyári vízhiány fenyeget egyes városrészeket — Kozma Jenő nyilatkozata a betegápolási díjak megállapításáról

Vass József népjóléti miniszternek a kórházi betegápolási díjak megállapítása ügyében a fővároshoz intézett leirata, amelyet a *Fővárosi Hirlap* legutóbbi számában elsőnek ismertettünk, — általános feltűnést keltett nemcsak a városházán, hanem politikai körökben is. A napilapok a *Fővárosi Hirlap* tudósítása nyomán részletesen ismertették azt a kritikus helyzetet, amit ez a leirat teremtett. Ezekután felmerül a kérdés, hogy nem lehetne-e a népjóléti miniszter leiratának sérelmes rendelkezéseit kiküszöbölni s általában megértőbb viszonyt teremteni ezen a téren. *Vass* József népjóléti miniszter mindenkor nagy jóindulattal ítélte meg a főváros közegészségügyi problémáit és így megvan a remény arra, hogy ebből a kritikus helyzetből is kilábolhat a főváros.

Kozma Jenő dr.,

az *Egységes Községi Polgári Párt elnöke,* akit ebben az ügyben megkérdeztünk, a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— *Ezt a döntést feltétlenül meg kell változtatni.* Tarthatatlan állapotokat teremtene a leiratban foglalt rendelkezéseknek a végrehajtása.

A főváros egyszerűen nem bírja el a reá rótt új terheket,

— annál kevésbé, mert hiszen *a főváros minden nap effektive ráfizet a betegápolásra.* A mi feladatunk az, hogy a történtek után felvilágosítsuk a kormányt és *a népjóléti minisztert álláspontjának megváltoztatására bírjuk.* Ezt a feladatunkat teljesíteni is fogjuk s én bizonyosra veszem, hogy a népjóléti miniszter úr, aki éveken keresztül annyi megértést tanusított a főváros ügyei iránt, ezúttal is megtalálja a helyes megítéléshez vezető utat.

Beszélgettünk *Kozma* Jenővel más városházi kérdésekről is, így többek között a budapesti vízszolgáltatás zavarairól. *Kozma* Jenő véleménye a következő:

— A legutóbbi napok tapasztalatai

arra kényszerítenek bennünket, hogy a vízművek beruházási programjának a végrehajtását intenzíven előkészítsük.

A budapesti víz *tűrhetetlenül szennyes* s ha nem is tartalmaz az egészségre veszedelmes anyagokat, annyi bizonyos, hogy *ez a víz ihatatlan.* Mivel pedig ezeket a vízüzemi beruházásokat *három évnél előbb nem lehet teljes egészükben végrehajtani,* feltétlenül meg kell találni azt a módot, amellyel a szennyes vizet tisztává és ihatóvá lehet tenni. Komplikálja a helyzetet az a körülmény, hogy

a vízművek nem tud a nyár folyamán elegendő vizet termelni és így megtörténhetik, hogy egyes városrészek vízszükségletét a meleg időjárás beálltával csak korlátozva lehet kielégíteni.

Azt *minden körülmények között meg kell akadályoznunk, hogy a nyár folyamán a vízszolgáltatásban zavarok következzenek be* és éppen ezért proponálni fogom, hogy *a Római-fürdő forrásvizét átmenetileg vegye igénybe a főváros.* Ez a víz 20 fokos, s ha keverjük a rendes fővárosi vízzel, kapunk egy körülbelül 12 fokos vizet, amely alkalmas lesz arra, hogy legalább a budai kerteket megöntözzék vele.

Érdeklődtünk a *főváros külföldi kölcsönének sorsa iránt* is. A következő választ kaptuk:

— A főváros tizenkettes bizottságának még mindig ninesenek információi arról, hogy *Lamotte* Károly pénzügyi tanácsnok milyen eredménnyel tért haza külföldi útjáról. Felvilágosításokra van szükségünk annál is inkább, mert hiszen vitális kérdésekről van itt szó. Annyi bizonyos, hogy

a főváros külföldi kölcsönének az ügyét egyelőre háttérbe szorítja az állami kölcsön felvételének kedvező kilátásokkal kecsegtető problémája,

amely a mienket kétségkívül megelőzi. Ilyen körülmények között *a városi kölcsönnek a megszerzése még hónapokig elhúzódhat,* mivel pedig ilyen hosszú ideig nem várhatunk beruházási terveink végrehajtásával, *a fővárosnak e nagy üzemi kölcsön terhére mielőbb nagyobb à contót kell kapnia.*

Kozma Jenő elmondotta még a *Fővárosi Hirlap* munkatársának, hogy örömmel üdvözli a Tattersall területének ügetőversenypálya céljaira való átalakítását. A pályaudvar-kérdés megoldása még tíz évig is elhúzódhat, tehát az ügető versenypályának a Tattersall helyén való elhelyezése konzerválja ezt a területet arra az időre, amikor a pályaudvar-kérdés megérik az elintézésre. Nem megvetendő szempont Kozma Jenő szerint az az ajánlat sem, hogy az ügető versenypálya kétmillió pengőt akar befektetni ennek a területnek az átalakításába.

Érdeklődtünk a *törvényhatósági tanács* intézményének életbeléptetése iránt is, mire a következő választ kaptuk:

— Az én véleményem szerint

a törvényhatósági tanácsot azonnal életbe kell léptetni, mihelyt az államfő a fővárosi reformtörvényt szentesíti.

Kozma Jenő felfogása ebben a tekintetben előreláthatóan teljes egészében érvényesülni fog, mert mint a *Fővárosi Hirlap* munkatársa a legilletékesebb helyről értesült, *a törvényhatósági tanács intézménye a fővárosi törvény életbeléptetésétől számított két héten belül megkezdi működését.*

HÓMANN — a mentőangyal

Az érdekképviseleteknek tudvalevőleg húsz kinevezett bizottsági tagjuk van, — állásuknál fogva pedig tízen tagjai a közgyűlésnek. E harminc tagnak legnagyobb része már öt évvel ezelőtt az *Egységes Községi Polgári Párthoz* csatlakozott, *egy kisebb csoport azonban pártokon kívül maradt.* Ezek a pártonkívüliek a törvényhatósági bizottság életében alig vettek részt és a legfontosabb szavazásokhoz is csak a legnagyobb erőfeszítéssel lehetett őket behozni. Egy-két tag kivételével *ez a különálló csoport volt az, amelyik az érdekképviseletek képviseletébe vetett hitet megingatta,* annyira nem törődtek a fővárossal és a közgyűlési tárgyalásokkal. Egészen érthetetlen tehát, hogy *Hómann* Bálint csoportja miért tartotta most egyszerre szükségesnek kinyilatkoztatni — a különállóságát. Mi oka volt ennek? Bántotta őket valaki? Vagy be akarták léptetni őket a *Wolff-pártba?* Egyik tagjuk ugyanis, K. *Császár* Ferenc — mint az az összes lapokban olvasható volt — a mult héten belépett a *Keresztény Községi Pártba.* Talán ezt akarták jóvátenni most, amidőn *Császárral együtt kimondották,* hogy nem csatlakoznak egyik párthoz sem? Vagy azzal akartak Kanoszszát járatni, aki különállásának hangoztatása mellett is becsületes munkát végzett a polgári gondolat érdekében az *Egységes Községi Polgári Párt* keretében, amelynek értekezletein mindig szívesen látott vendég volt? Ismételjük, a kinevezettek és érdekképviseletek pártonkívüli csoportjának e megnyilatkozása egészen érthetetlen volt és mint ilyen, bizonyos érdeklődésre tartott igényt. *Fontossága és kihatása azonban az egész akciónak nincs.* Mert azt eddig is mindenki tudta, hogy Hómannék szavazataira Wolffék mindig számíthattak. Jelentőséget az ügynek csak az kölcsönöz, hogy a *Nemzeti Ujság* ehhez a hírhez olyan reflexiókat fűz, mintha a pártonkívüliek megnyilatkozása megmentette volna a Wolff-párt városházi hegemóniáját, s mintha Hómannék kilátásba helyezett támogatása ellensúlyozná *Friedrich* István és a keresztény ellenzék kilépését. Azt írja a *Nemzeti Ujság,* hogy „mint eddig annyiszor, ezután is sokszor akadnak gerinces férfiak, akik... oda sietnek segítőtársakul azokhoz, akik a magyar főváros keresztény nemzeti jellegét s a keresztény magyarság hegemóniáját védik".

Azt hisszük, kár volt ebből ilyen nagy örömhírt csinálni. Hómann és nyolc barátja nem jelent új segítőcsapatot Wolffféknak, — hisz eddig is őket támogatták. De azután meg a főváros keresztény nemzeti jellege és a magyarság hegemóniája nincs is olyan veszélyben, hogy a segítőtársak felkínálkozására és „sietős" rohamára oly nagy szükség lenne. Az eszmének mindig megvolt a többsége eddig — kivéve azt az esetet, amidőn a keresztény párt a szocialistákkal szavazott együtt — és a kipróbált és hű bajtársak a nemzeti gondolatot és magyar hegemóniát a középpártban sohasem fogják eserben hagyni.

Nem kell tehát oly nagy erővel kérkedni Hómann Bálint támogatásával, akiről az a hír járja, hogy a nemzeti élet egyik sorsdöntő időszakában nem volt oly kényes politikai állásfoglalásának a mérlegelésében...

Fővárosi Hirlap
Az Egységes Községi Polgári Párt hivatalos lapja.
*
Előfizetési árak:
fél évre . . . . . 12 pengő,
egész évre . . . . . 24 pengő.

Gyárak, raktárak, garageok, kórházak, középületek részére

SCHEIBER MIKLÓS OKLEVELES GÉPÉSZMÉRNÖK
Központi fűtés, vízvezeték és egészségügyi berendezések
Budapest, VII., Vörösmarty ucca 19. Telefón: József 415-98.

ÜVEGFESTÉSZETI ÉS ÜVEGMOZAIK MŰTEREM
PALKA JÓZSEF
Magyarország ezüstkoszorús üvegfestőmestere
Budapest, VIII., Baross-u. 59. Tel. J. 302-28. Alapittatott 1894

SCHEUMAN GYULA TELEFÓN: AUT. 151-67
FESTŐ- ÉS MÁZOLÓ-IPARÜZEM
BUDAPEST, VI., BAJZA UCCA 30

ROSENTHAL MÓR
ÉPÜLETÜVEGEZÉSI VÁLLALATA
BUDAPEST, VI, CSENGERY UCCA 61. TEL.: A. 144-77

PARKETTA
szállitása, mindennemű padozat készítése és javítása.
FRIED és BENEDEK
parkettgyár és gőzfürész
BUDAPEST, VII., RÁKÓCZI ÚT 82.
Telefon: József 133—43 és József 134—17.

TOST és MOLNÁR
kereskedelmi és tájkertészet
TELEFÓN: JÓZSEF 396—36
BUDAPEST, VII.,
Erzsébet királyné út 39
TÁJKERTÉSZET
TERVEZÉS és KIVITEL
FAISKOLAI CIKKEK
gyümölcs- és díszfák, gyümölcs- és díszcserjék, szőlőojtványok, rózsák, évelők és minden más a kertészethez tartozó anyagok.
ELSŐRENDŰ MINŐSÉGBEN

Köztisztviselők kedvező fizetési feltételek mellett kaphatnak nyugágyat, függőágyat, sátort és hátizsákot
TELEFON J. 415—07. ALAPITVA 1888-ban
HAUSCHILD ALBERT
Budapest, VII., Károly-körút 15. szám.
Szállit hivatalok részére iratkötőhevedert, per- és padlótörlőruhát.

MARGALIT ANDOR ÉS ÖDÖN
MÉRNÖK-ÉPÍTŐMESTER, VÁLLALKOZÓK
BUDAPEST, I., KELENHEGYI ÚT 11—13
TELEFÓNSZÁMOK: LÁ 15—14 ÉS 12—8

Új megoldás készül a Tabán rendezésére

Az ország és a főváros nehéz gazdasági helyzete egyre nyilvánvalóbbá teszi, hogy a Tabán rendezésének nagy és fontos feladatát a székesfőváros törvényhatósága *a maga erejéből még nagyon sokáig nem tudja megoldani,* de problematikus, vajjon az államnak is módjában lesz-e belátható időn belül azokat a terheket vállalni, amelyekkel a Tabán rendezése járna. Ez az utóbbi eset nem is valószínű, mert *a városrendezés nem állami feladat* és a főváros közönsége nem is várta soha a kormánytól ennek a kérdésnek dülőre jutását. Ezzel szemben úgy a kormány, mint a főváros és az egész közvélemény tudatában van a Tabán-kérdés nagy jelentőségének és azoknak az előnyöknek, amelyek a város szívében kihasználatlanul fekvő nagyértékű, óriási területek megfelelő értékesítésével, beépítésével járnának. A közületek tehetetlenségének láttán újabban

maga a polgárság próbálkozik a Tabán-kérdést a megoldáshoz közelebb vinni.

Ennek egyik megnyilvánulása volt a közelmultban a budai *Szabad Polgári Kör* mozgalma és az a beadvány, amelyet a budai polgárság nevében a Tabán rendezése érdekében *Szigethy* János felsőházi tag, *Szabó* Árpád gázgyári igazgató, *Pakányi* Ferenc törvényhatósági bizottsági tag és még mások aláírásával a minap nyujtottak be a polgármesterhez. A budai polgárság mozgalmának lényege az, hogy első lépésként

a főváros sürgősen nyissa meg azt a transzverzális utat, amely az Erzsébethíd tengelyéből indulna ki s a Tabánt átszelve a Hegyalja uccába torkolna be.

A tabáni polgárságnak ugyanis az a meggyőződése, hogy ezzel az uccanyitással, amely levegőt vinne az ősi elhagyott városrészbe, — *megindíthatná az egész probléma megoldását és nem csupán helyi érdekeket elégítene ki,* hanem Budapest összlakosságának érdekében is állna, mert

lehetővé tenné a közlekedést a pesti közönség számára az egészséges levegőjű budai hegyvidékhez.

A *Szabad Polgári Kör* felkérésére *Pauer* János építészmérnök készített egy új tervezetet is, amely felöleli a Tabán-kérdés megoldásának ezidőszerinti lehetőségeit, miután egyre jobban erősödik az a felfogás, hogy

az évtizedekkel ezelőtt elkészített nagyszabású tabáni városrendezési tervek nem tudnak megvalósulni, mert nem reálisak és manapság már nem is alkalmasak a kivitelre.

— A Tabán rendezésének a mai helyzetben — mondotta informátorunk — legadottabb és legcélszerűbb megoldási kiinduló pontja úgy képzelhető el, hogy az Erzsébethíd budai főjétől, a mai Horgony ucca vonalából kiindulva *transzverzális út épülne,* amely

lényegében a Rákóczi út és a Kossuth Lajos ucca meghosszabbítása lenne és a Gellérthegy északi lejtőjén, a Naphegyen, az egész Tabánon és a németvölgyi temetőkön át egészen a Németvölgyig húzódnék.

Ennek a megoldásnak azért nincs különösebb akadálya, mert az említett területek *kivétel nélkül a város birtokában vannak.* Ez a transzverzális út lenne a Tabán szabályozás *főtengelye,* ezenkívül szükség lenne egy budai körútra, amely *szintén érintené a Tabánt.* A Tabán rendezésével egyidejűen sürgősen szükség volna a budai Dunapart rendezésére is az Erzsébet- és Ferenc József-hidak között. Erre egyrészt a forgalom kötelez, másrészt a Budapest-Fürdőváros program, mert

lehetetlen állapot, hogy a gyógyforrások egy részéhez a villamosvágányok miatt ne lehessen hozzáférni, a Gellért gyógyszállójából ne tudjanak ivókúrára szoruló betegek kényelmesen lesétálni a Hungária-forráshoz.

Az új terv szerint a Tabán rendezésének másik leglényegesebben kijegecesedő pontja

a már régen tervezett fürdőkórház mielőbbi megépítése hatalmas parkban,

kisebb, *legfeljebb egyemeletes pavillonokkal,* s ennek segítségével az olaszok, törökök, bolgárok, németek, hollandok, svájciak, főleg az északi népek: a svédek, finnek reumás betegeit lehetne Budapestre szoktatni. Ezeket az idegen betegeket 4—6 hetenkint lehetne országaikból külön betegszállító vonatokon, vagy vagónokban oda- és visszaszállítani. A gyógyparkban a Hungária-forráson kívül *egyéb ivókúrákat is lehetővé kellene tenni,* pl. a budai keserűvizekét és más hazai szénsavas, kénes, lithiumos, jódos sósvizekét: ezért

árnyékos sétautakról, pormentes ülőhelyekről, inhalációs helyiségekről stb. kellene gondoskodni.

A budai polgárság mozgalma a fentemlített transzverzális út nyitásától túlmenően odairányult, hogy *a főváros teljesen ejtse el a 20 év előtt készült régi szabályozási terveket,* készíttessen új elgondolás alapján egy másik, a mai helyzetnek megfelelő olyan tervezetet, amely *kizárólag a Budapest-Fürdőváros programját szolgálja,* úgy, hogy

új városrész helyett a Tabán legyen a tulajdonképpeni Budapest-Fürdőváros, mert hiszen fekvése predesztinálja arra, hogy úgy mint Gasteinben, Wiesbadenben és más világhírű helyeken, itt is egy valóságos „Kurstadt" épüljön fel,

amelynek előnye az említettekkel szemben az lesz, hogy *egy minden igényt kielégítő világváros szívében fog elterülni.*

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros tanácsa a köztisztasági hivatal részére szükséges **160 darab légcsatornás „Elastik" autó gumiabroncs** szállítására nyilvános írásbeli versenytárgyalást fog tartani.

A tanács felhívja azokat, akik erre a szállításra vállalkozni akarnak, hogy írásbeli ajánlataikat **1930. évi május hó 26-án délelőtt 11 óráig** a székesfővárosi köztisztasági hivatal igazgatóságához nyujtsák be.

Az ajánlatokat az ugyanakkor és ugyanott tartandó versenytárgyalás során fogják felbontani. A versenytárgyaláson az ajánlattevők vagy igazolt megbízottaik jelen lehetnek.

Budapesti (Budapesten cégjegyzett) vállalkozók ajánlataikat postán nem küldhetik be.

Bánatpénzül a versenytárgyalási hirdetés számára való hivatkozással a központi számvevőség VI. ügyosztályának (Központi városháza III. em. 371. ajtó) előzetes számfejtés után, az ajánlati végösszeg 2 (kettő) százalékot kell a központi pénztárnál a versenytárgyalást megelőző napon déli 12 óráig letenni és az erről szóló nyugtát az ajánlathoz kell csatolni.

Csak szabályszerűen kiállított, pecséttel lezárt, sértetlen borítékban elhelyezett ajánlatok vehetők tárgyalás alá, elkésve érkező, vagy a feltételeknek meg nem felelő ajánlatok figyelembe nem vehetők.

A székesfőváros tanácsa fenntartja magának a jogot, hogy a beérkezett ajánlatok közül a megajánlott árakra való tekintet nélkül szabadon választhasson, a szállítást megoszthassa, vagy az összes ajánlatokat visszautasíthassa.

Az ajánlati és szállítási feltételek és az ajánlati űrlapok a köztisztasági hivatalnál naponkint délelőtt 10 és 12 óra között díjtalanul kaphatók.

Budapest, 1930. évi május hó 1-én.

A székesfőváros tanácsa.

BANNER ZOLTÁN
okleveles építész és építőmester
BUDAPEST, I., VERPELÉTI-ÚT 10.
Telefon: LÁ. 6-57. Telefon: LÁ. 6-57.

KOVÁCS A. ÖDÖN GÉPÉSZ MÉRNÖK
Budapest, VIII., Bezerédy ucca 8
Telefon: 382 — 93, 408 — 78.
Központi fűtés-, vízvezeték-, csatornalelszerelési vállalata

DUNÁNTULI MÉSZ-, TÉGLA- és KŐIPAR RT.
Központ: BUDAPEST, V., GÉZA UCCA 5
Telefon Automata 218—05, 218—06. Sürgönycím: DUNMÉSZ
Szállít: Meszet, mészkövet, bazaltkavicsot. Vállal mindennemű kőfaragó-munkát

Révész János
cement-, márványmozaik- és műkőárágyár, betonipari vállalat.
Burkoló-, műkő és csatornázási munkák. TELEFON: Ujpest 198.
Központi iroda: UJPEST, ÓSZ UCCA 14.

METZGER NÁNDOR
géperőre berendezett asztalosüzeme
Budapest, I., Farkasrét, Hóvirág ucca 14

KŐBÁNYAI KÁTRÁNY- és ASZFALTIPAR
FRIED és GRUBER okl. mérnökök / X., Gyömrői-út 64 / Tel.: J. 449-44
GYÁRTMÁNYAINK: bőrlemez, szigetelőlemez, aszfalt fedőlemez (szagtalan), facement, kiöntő aszfalt, aszfalt coulé
VÁLLALUNK: Tetőfedést minden kivitelben, szigetelési munkákat, víztelenítési munkákat, aszfaltozást

TŰZVESZÉLY ESETNÉL
BIZTOS VÉDELMET NYUJT A

»MINIMAX«
kézi tűzoltó készüléke!
Oltóereje óriási és semmiféle kárt nem okoz. — Kezelése rendkívül egyszerű. Speciális készülékek, autók, motorcsónakok, garázsok stb. részére.
Felvilágosítással szolgál a
MAGYAR MINIMAX R. T.
Budapest, VI., Rózsa ucca 85 (saját ház). — Tel.: Aut. 237-31

Széchenyi Gyógyfürdő
a modern orvosi tudomány minden eszközével és a különböző gyógyeljárásokhoz szükséges fölszerelésekkel ellátva.
A város minden pontjától könnyen megközelíthető.

RÓZSA IVÁN lakatos mester
Budapest, VI., Szondy ucca 18. Tel.: Aut. 186-59
Autogén-hegesztés

BOGNÁR ISTVÁN
ÁCSMESTER
Budapest, X, Gergely u. 69. Telefon: J. 372-48

Ifj. Helfenstein Károly
Budapest, VI., Jász ucca 77. Telefon: Lipót 913-64.
Kövező-mester és útépítő-vállalkozó.

BORY ÉS WALTHER
ÁCSMESTEREK, ÉPÍTÉSI VÁLLALKOZÓK
Rákospalota, Földvári ucca 60. szám
TELEFON: LIPÓT 964—14. SZÁM

Worthington szivattyúgép r.-t.
Budapest, V., Váczi-út 4.
Telefonszám: 222-10.
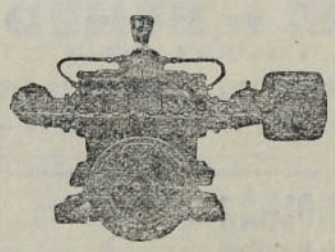
Sürgönycím: Duplex.
SZÁLLIT:
Gőz-, centrifugái-, turbina-, erőmű- és vácuumszivattyúkat, minden célra és teljesítményre. — Benzinmótorokat. — Hűtőtornyokat. — Kondenzációs berendezéseket. — Autómosógépeket.

Saját érdekében tekintse meg
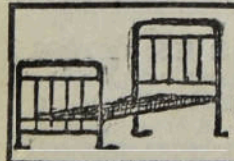
HIKKER réz-, vasbutorgyár
készítményeit. Ágybetétek, gyermekkocsik, ágynemüek, paplanok és legujabb kivitelü kerti butorok gyári árban. **Mintaraktár:** VII., Dohány ucca 22. (Arkád bazár). **Gyár:** VII., Holló ucca 5.

A Magyar Lovaregylet

május 4., 6., 8., 10., 11., 13., 15., 17., 18-án versenyt tart. Versenyek kezdete d. u. 3.30 óra. Helyárak: I. hely uraknak 6 P, május 11-én 10 P; hölgyeknek 4 P, május 11-én 6 P. II. hely 2.50 P. III. hely 80 fill. Páholyülés 8 P, május 11-én 20 P. Ring 10 P. Totalisateur, vendéglő minden helyen. Közlekedés villamoson I., II. helyhez a 29. sz. III. helyhez 24., 38. sz. kocsikkal. HÉV-en I., II., III. helyhez. Autobuszjárat „A" kocsikkal Vörösmarty térről 2.10—3.05 óra között, „O" kocsikkal Oktogon térről 2.15—3.10 óra között. Vissza az V. futam után. Egyszeri átszállásra is érvényes jegy ára 1 P.

DELMÁR BÉLA
okl. mérnök, építőmester
Budapest, VI. Benczur u. 17
Telefon 263-40

Még májusban megkezdődik a közmunkák kiadása

A munkálatokat arányosan osztják föl, hogy minden hónapra jusson belőle — Az ötszázezer fontos Hambros-kölcsön folyósítása a napokban várható — Becsey Antal nyilatkozata

A tavaszi közmunkák megindításának előkészítése folyamatban van. Különböző városházi ügyosztályok fokozott tempóban készítik elő az anyagot — természetesen a lehetőségek határai között. Minthogy a fővárosi beruházások céljaira egyelőre még nem áll kölesönpénz rendelkezésre, csupán költségvetésileg alátámasztott közmunkák megindításáról lehet szó.

Becsey Antal,

akit a munkahelyzet alakulásáról megkérdeztünk, a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— A helyzet a legközelebbi jövőben lényegesen javulni fog. Az egyes ügyosztályok tőlük telhető gyorsasággal készítik elő végrehajtásra az egyes terveket. Terv és program volna elegendő, megköti azonban a kezünket az a szomorú tény, hogy *tőke nem áll rendelkezésünkre* és így

a főváros kizárólag költségvetési fedezettel rendelkező beruházások végrehajtására szorítkozhatik.

Ezeknek a munkálatoknak a kiadását is arányosan kell felosztani, hogy *az év végéig minden hónapra jusson valami.*

— Az *élelmiszernagyvásártelep* építkezésének megkezdése most már aktuális. Az építkezési munkálatok közvetlen kiadás előtt állanak. Ugyancsak soron van a sertésvágóhíd melletti *sertésszállások bővítése*, várjuk továbbá a belügyminisztertől *a szeretetotthon* építésének jóváhagyását. Ez a jóváhagyás most már mindennap megérkezhetik, úgy hogy a munkálatokat minden valószínűség szerint még májusban kiadhatja a tanács. Ugyancsak az aktuális építkezési munkálatok között szerepel *a fővárosi tisztviselők építkezése* is. A főváros tudvalevően a Horthy Miklós út és a Bertalan ucca sarkán, valamint a Lenke úton telkeket engedett át fővárosi tisztviselőknek öröklakások céljaira. Ezek a tisztviselők már befizették azt az összeget, amit az építkezések céljaira elő kellett teremteniök. Ez az összeg meghaladja az 500.000 pengőt és most ennek az arányában várják az építkezési kölcsönt a fővárostól. Kétmillió pengős kölcsön folyósítására van szükség. Ennek a feladatnak a teljesítése a Községi Takarékpénztárra hárul. A *Községi Takarékpénztár* két héten belül abban a helyzetben lesz, hogy ezt a feladatát teljesítheti, amennyiben

a Hambros-pénzcsoport által plaszírozott 500.000 fontos kölcsön folyósítása május 10-ére várható.

A kamatviszonyok kedvezőbben alakulnak, Franciaországban leszállott a kamatláb 2·5 százalékra, New Yorkban és Londonban 3 százalékra. Ez a körülmény reményt nyujt arra, hogy a fővárosi kölcsönt végre mégis csak felvehetjük. A Hambros-csoport által nyujtandó kölcsönből módja lesz a Községi Takarékpénztárnak arra is, hogy *folytassa jelzáloghitelakcióját*, ami nyilvánvalóan kedvező hatást fog gyakorolni a tavaszi építkezési tevékenység fellendülésére. Ugyancsak a Községi Takarékpénztárra hárul az a feladat is, hogy *a kötelező háztatarozások céljaira kölcsönt nyujtson a háztulajdonosoknak.* A vidéki városok már megindították ezt a tatarozási akciót. Nálunk is tárgyalások lesznek ebben az irányban és pedig még ezen a héten, amennyiben *Vass* József népjóléti miniszter ankétet szándékozik összehívni.

Megemlítettük a *HÉV megváltásának* az ügyét, amely most már hónapok óta várja az elintézését. *Becsey* Antal a következőket mondotta:

— Az *Egységes Községi Polgári Párt* nem ragaszkodik a megváltáshoz. Nekünk az a véleményünk, hogyha kedvező alkalom nyílik, akkor ezzel élni kell, ha élni lehet. Amennyiben a szakértői vélemény szerint az ajánlatban lehetőségek kínálkoznak, akkor

az előnyöket ki kell mélyíteni és a megállapodást meg kell kötni. Az is bizonyos, hogy a megállapodást nem szabad halogatni.

Azok a városrészek, amelyeket a Helyiérdekű Vasút érint, türelmetlenül várják a jelenlegi tarthatatlan állapotok megszüntetését. Szentendre, Ráckeve, Soroksár, Albertfalva, Sashalom, Rákosszentmihály és még egy egész sereg községet lehetne felsorolni, amelyeknek a lakói aránytalanul rosszabb helyzetben vannak, mint például Ujpest vagy Rákospalota, ahová a BSZKRT 24 fillérért szállítja ki a közönséget.

Becsey Antal fölhívta még a figyelmet arra az ajánlatra, amit az ügetőversenypálya tett a Tattersall bérbevételére. Tíz-tizenöt éves bérletről van szó, amelynek lejárta után az ügetőversenypálya minden építménye áthárul a fővárosra. Minthogy ez a terület nines kellőképpen kihasználva — mondja Becsey Antal —, s minthogy továbbá ma már lóvásárok nincsenek és így a Tattersall régi hivatásának már nem felel meg,

az ügetőversenypálya ajánlata, amennyiben az anyagi feltételek nem kedvezőtlenek, elfogadhatónak látszik.

Ennek az ajánlatnak az elfogadása is munkaalkalmakat hoz, tehát a döntésnél ezt a szempontot is figyelembe kell venni.

WEISZ MIHÁLY
mérnök, építési vállalkozó, csatorna- és mélyépitő
Balaton ucca 2. Telefon: 257-66

Tekintse meg a BUDAPESTI NEMZETKÖZI VÁSÁRON kiállított útépítő
GÉPEINKET.
Baloldali lépcső feljárónál, Torony!
Útépítési gépek, szerszámok, felszerelések
„Ronavia“ Bitúmen és kátrányszórógépek
„Ronavia“ Hidegaszfalt és Emulziószórók
„Ronavia“ Előmelegítő üstök és kazánok
„Mixer“ Gyorskeverők betón és betonhabareshoz
Teherautópótkocsik és karosszériák speciális kivitelben, billenő szerkezettel. Lajtkocsik. Lakókocsik. Szerkocsik. Szállítóeszközök. Mótorfecskendők. Mérőeszközök. Fa- és vas-talicskák. „Északifény“ viharlámpák. Építkezési szerszámok.
NAY és RÓNA
gép-, szállítóeszköz- és szivattyúgyár Rt.
Budapest, X., Kápolna-tér. Telefón: József 395-80, 81, 82. Táviratcím: „RÓNAIT BPEST“

KOLLERICH PÁL ÉS FIAI RT.
Budapest, IV., Ferenc József rakpart 21
TELEFONSZÁM: AUTOMATA 847-46 ÉS 847-47
Drótszövetek
Drótfonatok, kerítések
Lakatosáruk
Lyukasztott lemezek
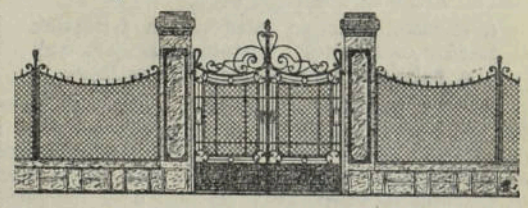

Összerakható könyvszekrények
rekeszenként minden irányban nagyobbíthatók és pótolhatók.
PRAKTIKUS ÉS OLCSÓ
Lingel Károly és Fiai
Első Magyar Faáru- és Butorgyár.
Budapest, VII. ker., Rózsa ucca 4—6. szám
Kérjük 120 szobából álló állandó kiállításunk megtekintését.

DONA DÖME ÉS TÁRSA
PAPIR ÉS IRÓSZEREK GYÁRI RAKTÁRA
a „PAPIRMALOM“-hoz
Tel.: Aut. 877-15
Alapitva 1790-ben
Budapest, IV., Aranykéz ucca 6

WOLSKY SÁNDOR BÉLA
WOLSKY ALBERT FIA
gépüzemü kefe- és ecsetárugyár
BUDAPEST, VIII., MAGDOLNA UCCA 18. SZÁM.
TELEFÓN: JÓZSEF 324-88

MŰKŐHÖZ GRÁNITOT
minden szinben, **mükömunkát** legjobb kivitelben szállit
BUDAPESTI KŐGYÁR Hämmerle Adolf utóda
Budapest, V., Visegrádi ucca 65.

Karászek Ferenc
Kazán és tartálygyár Telefón: L. 915—07
Budapest, VI., Váci-út 163

SCHIFF MIHÁLY
paszományos-mester, Budapest, IV.
Prohászka Ottokár ucca 8. (Félemelet)
EZÜST ÉREMMEL KITÜNTETVE. + TELEFON: AUTOMATA 834-76.
A legszebb kivitelben készitek mindenféle **butorpaszományt**, plimó- (paplan) zsinórt, horgolt rózsát, csillag gombot és gombáthuzást. **Női ruhadiszeket**, bojtokat, rojtokat, öveket, a legprecizebb, művészi kivitelben. Csillárszinórokat, továbbá selyem- és gyapjúfonal- adjusztálást és minden e szakmába vágó munkát.

Wörner J. és Társa
Gépgyár Részvénytársaság
Malomberendezések — Nyomdagépek — Láncgyár — Vasöntöde
Telefon: L. 905-74, 905-75. Budapest, V, Váczi út 48. Alap. 1867.

„SANIT F“ CEMENTHABARCSTÖMÍTŐ
Gyártja: POSNANSKY ÉS STRELITZ
aszfalt-, fedéllemez- és kátrány-vegyitermék-gyár
Budapest, V., Lipót körút 27. ■ Tel.: Aut. 228-29., Aut. 282-85

KLEMENT ANDRÁS
Jégszekrények, bor- és sörkimérő készülékek gyára és raktárai
BUDAPEST, VII., KIRÁLY U. 27
az udvarban
Telefón: József 401—10.

VAS UCCA 16
BOSCH SZOLGÁLAT
Telefón: József 393-73.

STOBBE KÁLMÁN
ÉPITŐMESTER
BUDAPEST, V., VISEGRÁDI UCCA 9.
TELEFON: 975—93

A közszállítások és pályázati kiírások reformját követelik az érdekeltségek

Az *Egységes Községi Polgári Párt* legutóbbi értekezlete, mint a *Fővárosi Hirlap* jelentette, újból foglalkozott a közmunkák és a fővárosi árlejtések kiírásának kérdésével, amelyek ellen egyre több panaszos bírálat hangzik el az iparosok és vállalkozók részéről. Főleg az a panasz, hogy

a kiírások sohasem világosak, a feltételek mindig ezer rejtélyt tartalmaznak, amelyek a pályázókra nézve megfejthetetlenek.

A párt legutóbbi értekezletén a konkrét panaszok egész sorát hozták fel és maga *Kozma* Jenő is hangoztatta azok jogos voltát. A felgyülemlett keserűségnek az értekezleten *Dorner* Gyula miniszteri tanácsos és vágvecsei *Wellisch* Andor műépítész adott hangot, s az iparosság sérelmeit a közgyűlés színe előtt is feltárta.

A két felszólalásban hangot kapott pártálláspontot a következőkben ismertették a *Fővárosi Hirlap* munkatársa előtt:

— A mai súlyos gazdasági helyzetben *a köznek nem lehet sürgősebb problémája, mint a munkanélküliség*, amint ezt *Becsey* Antal is számtalanszor hangoztatta. A székesfőváros, hogy jó példával szolgáljon, igyekszik is lehetőleg minél több munkaalkalmat teremteni, hogy legalább némileg enyhítsék a mai súlyos szituációt. Feltűnő azonban, hogy valahányszor a főváros nagyobb munkára ír ki árlejtéseket, akár magasépítésre, útépítésre, csatornára, vagy egyéb létesítményről van szó, —

a vállalkozók mindig bizalmatlanul néznek a pályázatok elé,

mert a kiírások *sohasem egyértelműek*.

— Időszerűnek tartanánk tehát a fővárosi közszállítási szabályzat megváltoztatását olyképpen, hogy

a pályázati kiírások mindenki számára egyformán érthetőek legyenek.

Hivatkozhatunk a Németországban érvényes *nyilvános árlejtésekre vonatkozó szabályrendeletekre, amelyek mindent sokkal precízebben írnak elő.* Ennek a kérdésnek a tárgyalása annál fontosabb és aktuálisabb, mert most is *nagy munkák várnak kiírásra* és a főváros kivitelre váró nagy beruházó programja ismét sok és nagy összegű árlejtésekkel jár.

— A sok kiíró eset közül hivatkozhatunk, mint példára, a most folyó legnagyobb munkára, az új *Élelmiszer Nagyvásártelep* építésére kiírt árlejtésekre, amelynél,

ha a feltétel szövegét elolvassuk, lehetetlen észre nem venni azt, hogy minden tételt különbözőképpen lehet értelmezni.

Az ilyen pályázat azután *reális eredményt nem produkálhat*. Hogy ez mennyire igaz, bizonyítja az az eredmény, hogy

a beérkezett összesen 16 ajánlat sorában a legolcsóbb és a legdrágább között 65 százalékos eltérés mutatkozott.

— A leghatározottabban hibáztatni kell azt is, hogy a fővárosnál minden egyes laikus — nem műszaki — ügyosztály *önállóan építkezik*, ahelyett, hogy az építkezések egy helyen, az erre egyedül illetékes építési ügyosztályban koncentráltatnának. E kérdések zavaros és tisztázatlan állapota miatt igen sok iparos és vállalkozó tett már panaszt, sajnos főleg azért, mert

sok régi, reális cég tartja magát távol a fővárosi szállításoktól és munkáktól, s nem vesz részt az ajánatokban.

Ez pedig esetleg a munka tökéletességének rovására is mehet.

— Nem szabad figyelmen kívül hagyni azt sem, hogy a túlsok és félreérthető rizikók — amiket ezek az árlejtési kiírások tartalmaznak, végeredményben mégis visszahatnak a fővárosra és *minden alkalommal pótköltségvetések alakjában mutatkoznak.* A panaszok és bajok eliminálására sürgősen szükséges annak az elrendelése, hogy

a székesfőváros összes építkezéseit csak az építési ügyosztály útján hajtsa végre,

szükséges továbbá az is, hogy *a fővárosi közszállítási szabályzatot sürgősen revizió alá vegyék* és addig is, amíg ez a revizió elkészülhet,

szakértői bizottság ellenőrizze a pályázati kiírásokat, hogy azok félreérthetetlenek és világosak legyenek.

A tanács körében is érdeklődtünk a közszállítási szabályzat sürgetett reformja iránt és a következőket volt módunkban megtudni:

— A tanács maga is évek óta sürgeti a közszállítási szabályzat revizióját és az előkészület munkái *már javában folynak is.* De a revíziót most még azért nem lehet végrehajtani, mert az új törvény új helyzeteket teremt és egyes paragrafusainak ismerete nélkül *nem tartanánk célszerűnek és helyénvalónak olyan rendelkezéseket kiadni, amiket azután esetleg már hetek mulva vissza kellene vonni, meg kellene semmisíteni,* mert az új törvény talán új helyzeteket teremt és más intézkedéseket kíván.

— Annak, hogy a kiírási feltételek megszövegezését bizottság ellenőrizze és hogy a szövegezés precíz legyen, természetesen *nincs semmi elvi akadálya,* annál kevésbé, mert

az albizottságnak már is alkalma van ilyen beavatkozásra.

— Az, hogy az egyes ügyosztályok kezéből az összes, mindennemű munkálat egy kézbe, a középítési ügyosztályéba kerüljön át, *nem oly egyszerű kérdés* és alapos megfontolást kíván. Mindenesetre a törvényhatóságnak alkalma lesz rövidesen foglalkozni mind a két kérdéssel.

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros tanácsa a köztisztasági hivatal részére szükséges 110 darab altiszti, 175 darab gépvezetői téli ruha, 71 darab altiszti és 23 darab tiszti polgári ruha, 94 darab altiszti, 23 darab tiszti bunda, 1720 darab munkás téli ruha, 230 darab téli polgári ruha, 420 darab altiszti köpeny, 260 darab körgallér, 450 méter téli szövet szállítására nyilvános írásbeli versenytárgyalást fog tartani.

A tanács felhívja azokat, akik erre a szállításra vállalkozni akarnak, hogy írásbeli ajánlataikat 1930. évi május hó 26-án délelőtt 11 óráig a székesfővárosi köztisztasági hivatal igazgatóságához nyujtsák be.

Az ajánlatokat az ugyanakkor és ugyanott tartandó versenytárgyalás során fogják felbontani. A versenytárgyaláson az ajánlattevők vagy igazolt megbízottaik jelen lehetnek.

Budapesti (Budapesten cégjegyzett) vállalkozók ajánlataikat postán nem küldhetik be.

Bánatpénzül a versenytárgyalási hirdetés számára való hivatkozással a központi számvevőség VI. ügyosztályának (Központi városháza III. em. 371. ajtó) előzetes számfejtés után, az ajánlati végösszeg 2 (kettő) százalékot kell a központi pénztárnál a versenytárgyalást megelőző napon déli 12 óráig letenni és az erről szóló nyugtát az ajánlathoz kell csatolni.

Csakis hazai áruval lehet pályázni.

Csak szabályszerűen kiállított, pecséttel lezárt, sértetlen borítékban elhelyezett ajánlatok vehetők tárgyalás alá, elkésve érkező, vagy a feltételeknek meg nem felelő ajánlatok figyelembe nem vehetők.

A székesfőváros tanácsa fentartja magának a jogot, hogy a beérkezett ajánlatok közül a megajánlott árakra való tekintet nélkül szabadon választhasson, a szállítást megoszthassa, vagy az összes ajánlatokat visszautasíthassa.

Ajánlatot lehet tenni az egész mennyiségre és bizonyos hányadra, vagy csakis egy bizonyos hányadra.

Az ajánlati és szerződési feltételek és az ajánlati ürlapok a köztisztasági hivatalnál naponkint délelőtt 10 és 11 óra között díjtalanul kaphatók.

Budapest, 1930. évi május hó 1-én.

A székesfőváros tanácsa.

Brüdl János udvari szállító
Egészségügyi műszaki berendezések gyára
Budapest, VII., Péterfy Sándor ucca 34. szám
Központi fütés. — Melegvíz készülék. — Vízvezeték. — Csatornázási- és gázberendezések. — Berendez városoknak vízműveket, csatornázásokat és derítőtelepeket. — TELEFON: József 515—19.

Proczeller Bálint kövező mester
Budapest, X. Korponai u. 11. Tel.: Kőbánya 74-84

Minden szombaton
HETI UJSÁG
Falus Ferenc szenzációs riport-lapja
Ára 40 fillér
MINDENHOL KAPHATÓ!

RUFIÁN ISTVÁN egészségügyi berendezési vállalat
BUDAPEST, VI, KMETTY UCCA 7
Iroda: VI, Szinnyei Merse ucca 10. Telefon: L. 966-25

OZALID fény- és aluminium-másolatok **Manglitz Ferenc Budapest,**
VIII., József ucca 12. — Telefonszám: József 431-47.
Költségvetések, műszaki tervek, térképek rajzolását és sokszorosítását több szinben is vállalja.

STERN EMIL Telefon: Aut. 906-48
ÚT-, CSATORNA- és MAGASÉPÍTÉSI SZERSZÁM- ÉS MŰSZAKI ÜZLET
BUDAPEST, V., VISEGRÁDI U. 32.

Alapitási év: 1868 Telefon: J. 381-47
CRISTOFOLI VINCE
KŐPADLÓ FAYENCE FALBURKOLAT
Budapest, VII., Gizella-ut 31

WEISZ FÜLÖP Készít fürdőkályhákat vörösrézből. Mindennemű vörösrézmunkát és cinezést vállal
rézműves, fürdőkályhaüzem
BUDAPEST, VIII., GÓLYA UCCA 13. Telefon: J. 460-36

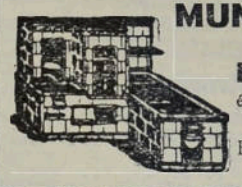
MUNKÁCSY GYULA
Cégtulajdonos:
Munkácsy Ernő
épület- és műlakatosmester, takarékkályhák és kályhakészítő
Budapest, VIII., Rózsa ucca 39.
Telefon: J. 312—80.

„KAMMI" faárúgyár
Újpest, Baross ucca 37. :: Telefon: 947—30.
Gyárt: Kammi faszőnyeget és mindenfajta faárut

ÁNGYÁN GYULA
épület, gép- és műlakatos, autógénhegesztő
BUDAPEST, VII., MIKSA-U. 9. Tel. J. 335-71

KOSZTELÁN MIKSA
MŰSZAKI ÉS OLAJ NAGYKERESKEDŐ
Telefon: Aut. 287-19. BUDAPEST, VI., Eötvös u. 23/b.

JAKAB GYULA
MŰASZTALOS
Modernül felszerelt gépüzem. Az orsz. iparművészeti kiállításon a m. kir. állami nagydijjal kitüntetve.
Budapest, VII, Hungária körut 204. sz.
Telefon: József 373-81

Hantos Testvérek rt
festő, mázoló és tapétázó iparüzem
Budapest VI, Horn Ede ucca 5
Telefonszám: Automata 194—51 és 185—23

KŐSZÉNBÁNYA 'S TÉGLAGYÁR TÁRSULAT PESTEN,
(DRASCHE)
BUDAPEST, V., KLOTILD UCCA 3.
TELEFON: AUTOMATA 255—54, 255—55 és 255—56.

SOMOSKŐI BAZALTBÁNYA RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
Bánya és zúzótelep: Somoskőujfalu
Telefon: Automata 829-23 és 817-92
Budapest, IV., Bécsi ucca 4. sz.
A bánya előállít: mindenféle szemnagyságú zúzott kavicsanyagot, pormentes zuzalékot legjobb minőségben, előállít továbbá különböző méretű útburkolati idomköveket. Útépítési osztálya vállalja: makadámutak, szabadalmazott óriáskavics (Derieso) utak építését, mindenféle idomkőutak burkolati munkáinak előállítását, továbbá a „Warrenite Bitulithic" elnevezésű legjobban ismert bitumenes rendszerű utak építését.

ÁKOS FRIGYES ÉPÍTŐMESTER
BUDAPEST VII., KERTÉSZ UCCA 24—28
TELEFON: JÓZSEF 301—40

Hrauda Károly és Fia
okl. gépészmérnök
fütési-, szellőztetési- és egészségügyi berendezési vállalata
Budapest, VI., Forgách ucca 20 Telefón: Aut. 917—89

MÉHN ANTAL
ÉPÍTŐMESTER
BUDAPEST, II., HATTYU-U. 7.
Telefon: Aut. 506-24

Nagyrészt készen vannak a főváros új szabályrendeletei

A közigazgatás egyszerűsítéséről szóló törvény életbeléptetése után a belügyminiszter — mint annak idején a *Fővárosi Hirlap* jelentette — felhívta a főváros tanácsát, hogy a törvénnyel kapcsolatos reformok életbeléptetése iránt *intézkedjék*. A vármegyei törvényhatóságok adminisztrációjában már hatályba is léptek ezek az intézkedések, míg a fővárosnak speciális helyzetére, hatalmas adminisztrációjára és azokra a számottevő különbségekre való tekintettel, amelyek a milliós metropólis és a vidéki közigazgatás természete között természetesen fennállanak, *június 1-ig haladékot adott a kormány az életbeléptetésre.* Ez a terminus pár hét mulva bekövetkezik,

alig hihető azonban, hogy a főváros betarthassa, annál kevésbé, mert az új törvény szellemében tudvalevően át kell alakítani, revizió alá kell venni az összes szabályrendeleteket.

Gallina Frigyes tanácsnok-főjegyző, az elnöki ügyosztály vezetője, — mint megírtuk — már hónapokkal ezelőtt intézkedett, hogy az ügyosztályok az összes szabályrendeleteket dolgozzák át és ebbe a munkába bevonta a tiszti ügyészséget és a főlevéltárost is.

Az ügyosztályokban *javában folyik a kodifikáló munka és*

sok tervezet már készen is fekszik a tanácsnokok asztalán,

csupán a bizottságok és a közgyűlés jóváhagyása van hátra. Hogy a szabályrendeletek napirendre tűzése mégis késik, annak oka *egyedül a tanács halogató álláspontjában rejlik.* A tanács ugyanis azon az álláspontón van, hogy

az új szabályrendeletek letárgyalásába nem kíván belefogni,

annál kevésbé, mert az új fővárosi törvény végrehajtási utasítása és a vele összefüggő miniszteri rendelkezések részletei *nem kerültek nyilvánosságra,* s nem tudni, hogy ezeknek megfelelően *nem válik-e szükségessé a tervezetek bizonyos módosítása.* A sok közül többek között

készen vár a tűzbiztonsági, tűzoltási, a színházi, a mozgószínházi és házszám uccajelző szabályrendelet, amelyek letárgyalása a jövő hó közepén összeülő törvényhatósági tanács egyik legelső feladata lesz.

A készülő szabályrendeletek sorsa iránt

Gallina Frigyes tanácsnoknál

érdeklődtünk, akitől ezeket tudta meg a *Fővárosi Hirlap* munkatársa:

— A rendelet életbeléptetése után *Örffy* Imre országgyűlési képviselő, a kodifikátor, személyesen járt a városházán, tanulmányozta a főváros ezidőszerinti ügyvitelét és megállapította, hogy

a nálunk alkalmazott rendszer várakozáson felül tökéletes és teljesen kielégítő.

Mindazonáltal a miniszteri rendelet szellemében már eddig is életbeléptettük mindazokat a reformokat, amiknek alkalmazása lehető volt. Természetesen bizonyos intézkedéseket, amiket az új ügyviteli rendszabály előír, lehetetlenség a székesfőváros közigazgatásában alkalmazni.

Teljesen elképzelhetetlen például annak a paragrafusnak a végrehajtása, hogy az egyes ügyek referenseinek tilos a felekkel közvetlenül érintkezni,

hanem az ügyosztályvezetőhöz kell fordulni a feleknek minden felvilágosításért. Ez a minisztériumokban elképzelhető, de lehetetlen betartani a főváros adminisztrációjában, ahol ügyes-bajos emberek százai keresik fel naponta a tisztviselőket. Képtelenség ezeket egy emberhez, az ügyosztályvezetőkhöz, vagy a hivatalfőnökhöz összeterelni. Ilyen és ehhez hasonló rendelkezések életbeléptetéséről tehát nem lehet szó, mert ezek javulás helyett csak zavarokat okoznának és ellenkező eredményt érnének el.

— A mult év december 9-én kelt és január 1-én életbelépett miniszteri rendelet azt írja elő, hogy az új ügyrend azon részeire, amelyek valamilyen okból nem alkalmazhatók, vagy módosításra szorulnak, június elsejéig kell megtenni az észrevételeket, hogy a miniszter június 30-ig ezekre reflektálhasson.

A főváros észrevételeit és javaslatát már június elsejére megteszi a minisztereknek,

annál is inkább, mert az egyes ügyosztályok, hivatalok és üzemek — mert ezekre is vonatkozik az ügyrend — vezetői már megtették észrevételeiket és javaslataikat.

— A belügyminiszter leirata továbbá az árvaszéki ügyvitel szabályzatának módosítását is kívánja és erre az április végén kelt leirat egészen rövid határidőt szabott meg. Miután a 260 §-ból álló gyámügyi ügyrend átdolgozása igen alapos és nagy munka és mivel különböző szabályrendeletek módosítására kell itt is kiterjedni, ennélfogva a főváros haladékot kér a módosítások keresztülvitelére.

— Egyébként, mint említettem, az új ügyrendből, amit jónak találtunk, azt már alkalmazzuk, amit ellenben kereszetülvihetetlennek tartunk, annak a módosítását, vagy elhagyását kérjük, sőt vannak olyan pontok is, *amelyeket egyenesen ellenzünk és károsnak tartunk.* Ilyen például az a rendelkezés, hogy minden ügyosztály, vagy hivatal tartozik külön iktatót vezetni. Ez a rendszer valamikor már meg volt a fővárosnál, de nem vált be és ezért szüntettük meg. Lehetetlennek tartjuk tehát, hogy a miniszter ragaszkodjon egy elméletben talán kiváló, de gyakorlatban rossz intézkedéshez, ami csak zavarokra és bonyodalmakra adhat okot. Erre ugyanis sok példát lehetne idézni azokból az időkből, amikor az ügyosztályi iktatók révén előfordult, hogy egy-egy ügyet nyolc-tízszer iktattak más-más helyen, egy-egy akta 8—10 számot kapott és lehetetlen volt az eligazodás.

MI VAN A VILÁGÍTÓ HÁZSZÁMOKKAL?

Régi panasz, hogy a főváros ucca- és házszámjelző táblái *elavultak,* nem nyujtanak kellő és világos tájékoztatást. Különösen vidékieknek, idegeneknek lehetetlen a mai rendszer mellett eligazodni, de

az esti, vagy éjszakai órákban teljesen lehetetlenné válik a benszülött is, ha ismeretlen városrészben a ház-, vagy uccajelző táblákra bízza magát.

Az új közlekedési kódex az elsőrendű útvonalak megfelelő jelzőtáblákkal való felszerelése iránt ugyan intézkedett, de hangsúlyozzuk, *ez csak a forgalom szempontjából fontos,* elsőrendű útvonalakra vonatkozik, a többi uccákra nem, hasonlóan *nincs intézkedés az új törvényben a házszámok megfelelő reformjáról sem.*

A házmegjelölések legpraktikusabb rendszere a világító házszám, amelyről már igen sokat írtunk a *Fővárosi Hirlap* hasábjain. Annak idején a városrendezési ügyosztály egész komolyan kezdett foglalkozni a kérdéssel, sőt úgy tudjuk, hogy az erre vonatkozó szabályrendelet-tervezetet annakidején még *Barczen* tanácsnok elkészítette. A tervezet akkor *Folkusházy* alpolgármester elé került előzetes elbírálásra, de

úgylátszik, hogy az alpolgármester tetszését nem nyerte el, mert azóta sem lett belőle semmi,

sőt a mai helyzet az, hogy *a tervezet sorsáról sem tud senki.*

A világító házszámok ügye azonban *nem kerülhet le a napirendről,* s hogy ez a reform mennyire gyors és szükséges, mi sem bizonyítja jobban, mint hogy igen sok háztulajdonos hatósági oktroj nélkül is *világító házszámtáblát alkalmazott.*

Illetékes helyen érdeklődtünk a világító házszámügy további sorsa iránt és a következőket tudtuk meg:

— A világító házszámok dolga *e pillanatban sem alszik.* Tény, hogy a városrendezési ügyosztály már évekkel ezelőtt foglalkozott a kérdéssel, rengeteg mintát és ajánlatot kért be és elkészült a szabályrendelet-tervezet is. Azóta azonban nem történt semmi, bár

a közvélemény állandóan sürgeti ezt a célszerű reformot.

A késedelem oka főleg az, hogy

a világító házszámokkal járó költségek kérdésében nincs döntés a főváros és a háztulajdonosok között.

A háziurak természetesen a főváros költségén akarnák a világító házszámokat.

A székesfőváros növekvő forgalma és világvárosi jellege *megköveteli, hogy ez a csekély áldozattal járó reform megtörténjék,* annál is inkább, mert különböző német és amerikai gyárak *állandóan ostromolják ajánlataikkal a fővárost.*

Rietschel és Henneberg
Részvénytársaság
Budapest, VIII., Práter ucca 12. szám.
Telefon: József 525—18.
Központi fütések, vízvezetéki és csatornázási berendezések

ROGGENBAUER REZSŐ
kárpitos, díszítő és lakberendező
BUDAPEST, V., FALK MIKSA UCCA 12
Telefón: A. 190-87
Ponyva, vászonredőny és kórházi matracok szállítási vállalata

BOROSJENŐI KÖVET: fagyálló, 7-féle színben és minőségben rajz után szállít
Budapest VIII, Mária u. 11
Telefón: József 341-91. sz.
MAYER ÉS WÜHRL
OKL. ÉPITÉSZ, ÉPITŐMESTER

Közúti gőz- és motorhengerlést vállal
WOLFF ERNŐ
Sürgönycim: WOLFFERNE
Tel.: Lágymányos 13-82
Budapest-Kelenföld, Budaörsi-út 101

MAYER OTTÓ egészségügyi berendező
központi fütés, szellőztetés és fürdőberendezési vállalata. Épület- és díszműbádogos, légszesz, vízvezeték, csatornázás és szivattyú berendezési telepe. Budapest, VII, Barcsay u. 9. Tel. J. 360-70

Morbitzer Nándor építész és építőmester
Budapest, VIII, Üllői-út 66/b.
Telefon: József 310—90.

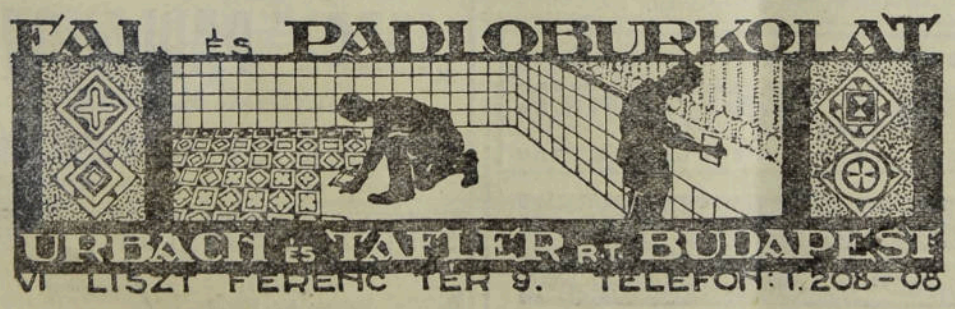

Magyarország aranykoszorús mestere
SZLEZÁK LÁSZLÓ
harang- és ércöntöde, harangfelszerelés és haranglábgyár
BUDAPEST, VI., Frangepán ucca 77. szám
Telefon: Aut. 913-53

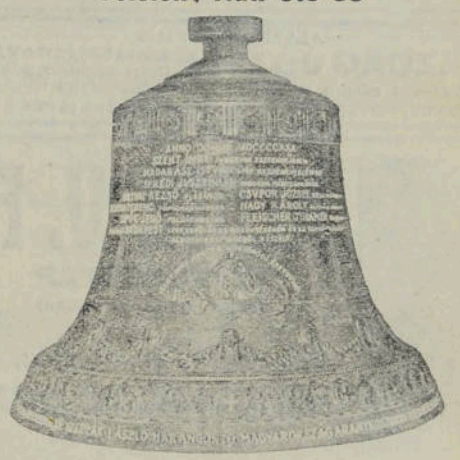

Bazilika részére készült 7500 kg új harang
Az 1900. évi párizsi világkiállításon díszoklevéllel, 1921. és 1923. évi vasipari kiállításon aranyéremmel, az 1925. és 1926. évi kézműipari tárlaton kormánydíszoklevéllel, 1927. és 1928. évi budapesti, székesfehérvári, szentesi és szombathelyi kiállításokon nagy aranyéremmel kitüntetve. — Számos egyházi elismerőlevél! — Költségvetéssel díjmentesen szolgál! Előnyös fizetési feltételek!

RIEDER OTTÓ villamos-berendezési vállalat, műszaki intézet, elektrotechnikai és rádió cikkek raktára
Alapittatott: 1895.
A. B. C. tagoknak hat havi hitel
Budapest IV, Irányi u. 20. Tel.: Aut. 837-07

AUER J. GYULA
festékáruk raktára. Gipsz, cement, kátrány stb. NAGYRAKTÁRA!
BUDAPEST, VI., Lehel u. 45/a. és Mohács u. 19
Telefón: Automata 157—55

HEBENSTREICH FERENC
okl. kőműves-mester
építési vállalkozó
VIII, Kender u. 24
Telefónhivó: 408—50

WIHART FERENC
• ÉPITÉSZ ÉPITŐMESTER •
BUDAPEST, VII., COLUMBUS UCCA 33. sz.
TELEFON: JÓZSEF 350-97

Motorkerékpáros ellenőrök kontrollálják ezentúl az autótaxikat

A budapesti bérautók ellen általában nincsen kifogás. A nagy vállalatok kocsijai és egyenruhás soffőrjei a külföldiek teljes elismerését is kivívták és általában rendben tartják kocsijaikat azok a kisemberek is, akik az úgynevezett pirostaxisok csoportjába tartoznak. A pirostaxiknál eddig az okozott nehézséget az ellenőrzés tekintetében, hogy itt nem volt egységes fegyelem, hisz majdnem minden kocsinak külön tulajdonosa van, s így előfordulhatott, hogy egyik-másik kevesebb gondot fordított járművére, panaszokat váltott ki, ami természetesen az egész testület népszerűségének rovására esett. A bérkocsis ipartársulat autótaxi szakosztálya most elhatározta, hogy ezt az önrendelkezési jogot megszünteti és

a központi vezetőség részére ellenőrzési és fegyelmi hatáskört biztosít.

A jövőben mindenféle autórendelést kizárólag a központ intézhet és a tulajdonosok kizárólag a kocsi bevételei felett rendelkeznek szabadon. Erős fegyelmet akarnak tartani minden tekintetben a pirostaxisok között s ezért

időközönkint szigorú ellenőrző razziákat fognak tartani.

A szakosztály központja főellenőröket fog kiküldeni, akik a razziák során tapasztalt mulasztásokat, vagy visszaéléseket bejelentik a fegyelmi választmánynak és

a bejelentés alapján a panaszolt soffőr vagy taxi-tulajdonos ellen eljárást indítanak, szigorú birságokat szabnak ki és a mulasztó soffőröket a tulajdonos megkérdezése nélkül is felelősségre vonják

Ezek a *főellenőrök a bérautók külső és belső tisztaságát is vizsgálni fogják.* Az ellenőrökön kívül *„főssoffőröket"* is neveznek ki azok közül, akik legalább két éve kifogástalanul működtek, s akik ellen sem fegyelmi eljárás, sem panasz el nem hangzott. Ezek a főssoffőrök ezüstzsinóros sapkát kapnak. Ezek feladata *szintén a soffőrök és az autótaxik ellenőrzése lesz.* A többi soffőrök tartoznak a főssoffőrök és ellenőrök rendelkezéseinek *minden ellenmodás nélkül engedelmeskedni.* A közeli napokban

motorkerékpáros ellenőrző szolgálatot vezetnek be,

hogy a taxik között szigorú rendet teremtsenek.

A soffőrök egyesülete is foglalkozott a pirostaxisok szervezetének reformjával és

sürgette a fegyelmi bizottság paritásos alapon való megszervezését,

valamint *a kollektív szerződés életbeléptetését,* mert enélkül — véleményük szerint — *az ellenőrzés sem fog kielégítő eredménnyel járni.*

Budapest költségvetése

Bódy László dr. székesfővárosi tanácsjegyző előadása

Az Országos Széchenyi Szövetségnek a *Nagyvárosok problémái* című előadássorozatában hétfőn délután *Bódy* László dr. székesfővárosi tanácsjegyző érdekes előadást tartott *Budapest költségvetéséről.*

Bódy dr. előadását három részre osztotta. Első részében a költségvetési elmélettel foglalkozott, második részében a főváros költségvetésének történeti fejlődését vázolta, harmadik részében pedig az 1930. évi költségvetést ismertette.

A kiadások közül a legjelentősebbek a közoktatási (23.89%), a közigazgatási (18.25%), az út- és csatornaépítési (12.29%), a közjótékonysági (10.11%), a közegészségügyi (8.7%) és a kölcsönök törlesztésére eső (8.04%) kiadások. A bevételek részben adókból (56.83)%, részben pedig a közvagyon s a jogok és javadalmak hasznosításából (27.10%) és az üzemeknek a községi háztartáshoz való hozzájárulásaiból (16.07%) származnak.

Érdekes volt az a megállapítás, hogy miután a kiadások alig csökkenthetők, sőt a terhek egyre fokozódnak és mert a vagyon jövedelmezőségét ezidőszerint nem lehet emelni, ennélfogva a másik két bevételi ágazatnak kell a kiadási többleteket fedezni. Akkor azonban, amikor viszont az adóterheket sem lehet növelni, az üzemek hozzájárulásában lehet csak a további fedezeti lehetőségeket keresni. Annál a szerves összefüggésnél fogva, amely a költségvetés bevételeinek egymáshoz való viszonyát jellemzi, következik viszont az is, hogy az üzemeknek a háztartáshoz való hozájárulása terhére végrehajtott *tarifamérséklés az elmaradt fedezetnek a közadókból való pótlását tenné szükségessé,* ami annyit jelent, hogy *az üzemi szolgáltatásokat igénybevevő közönség helyett az adózó közönség egyeteme fizetné.*

Az adózási rendszerben a közvetlen adóké a túlsúly. Ezek az adóbevételek 62.51%-át teszik, míg a közvetlen adókra 37.49% esik.

A közháztartások vitelének egyik alapelve, hogy a folyó bevételek csak a folyó kiadások fedezetéül vehetők igénybe. A folyó bevételek terhére beruházásokat nem is célszerű megvalósítani. Bár tagadhatatlan, hogy a beruházások szükségesek, a költségvetést mégis mentesíteni kell e kiadásoktól, mert a közterhek jelentős enyhítése csak akkor következhet el, ha azokat az igényeket is mérsékeljük, amelyeket a közületekkel szemben támasztani szokássá vált.

Az önkormányzatnak egyik legjelentősebb joga a költségvetési jog, mert az évi budget megállapításánál, amikor intézményei fenntartása érdekében a szükséges költségekről gondoskodik, a lakosság szolgáltatásait is igénybe veszi s pénzügyi politikáját is kifejezésre juttatja. Annál a kölcsönhatásnál fogva tehát, amely a közületek gazdálkodása és a magángazdaság között fennáll, a közületeknek és így Budapest székesfővárosnak is egyik legnehezebb problémája, hogy a maga részéről biztosítsa ennek a két tényezőnek az annyira kívánatos harmóniáját, mindamellett lehetővé tegye annak a számtalan és a közületekkel szemben jogosan támasztott kulturális, szociális, közegészségügyi stb. feladatnak a megoldását, amelyeket a pénzügyi és gazdasági lehetőségeken belül az okszerű várospolitika megkíván.

Párt és klub

— *Pedagógiai előadások az Egységes Községi Polgári Pártban. Az Egységes Községi Polgári Pártban* meghonosított ismeretterjesztő előadások során kedden este két illusztris előadó szerepelt. Az első értekezést vitéz *Sághelyi* Lajos dr. székesfővárosi tanár tartotta, aki a munkaiskola és műhelynevelés mai állapotát ismertette a fővárosi elemi, polgári és tanonciskolákban. Beszélt továbbá az iparosság és a pedagógusok mai törekvéseiről, hogy az életre való nevelést és a szakképzést minél tökéletesebb fokra emeljék. Utána *Orel* Géza dr. székesfővárosi felsőkereskedelmi iskolai főigazgató, az *Országos Ipari és Kereskedelmi Oktatási Tanács* tagja *„A műhely szerepe az iskolai nevelésben"* címmel tartott magas színvonalú előadást. Ismertette a svéd szlöjd eredetét, a német munkaiskolát, a francia és amerikai műhelynevelést, s az azok közötti különbségeket. Gyakorlati példákkal és vetített képekkel illusztrálta a műhelynevelés szükségességét. Kifejtette a műhelynevelés előnyeit a szociális élet vonatkozásában. Bemutatta a francia, főképpen a párizsi és az amerikai új alapokon felépült nevelési rendszereket, beszélt az oktatószemélyzet és az iskolaműhelyi segédmunkások kiképzéséről és helyes megválasztásáról is. Az előadások iránt *igen nagy érdeklődés nyilvánult meg, különösen sokan voltak a hallgatóság soraiban a fővárosi tanári- és tanítói kar tagjai közül.*

— *A Terézvárosi Gazdasági Egyesület* kedden tartotta szokásos társasvacsoráját, amelyen az aktuális gazdasági problémákat vitatták meg. Az egyesület vendégül látta dr. *Orova* Zsigmond törvényhatósági bizottsági tagot, akit dr. Bakonyi Pál ügyvezető elnök köszöntött fel. Utána *Orova* Zsigmond, dr. *Faragó* Sámuel, sióagárdi *Zöld* Márton ny. tábornok, dr. *Groák* László főtitkár, dr. *Knoblauch* Virgil és *Rosenberg* Izsó szólaltak fel. Végül dr. *Farkas* József ny. min. tanácsos, elnök, dr. Orova Zsigmond bizottsági tagtársának beszédével foglalkozott, kiemelvén, hogy az egyesület fejlődése most már olyan arányokat öltött, amely elkerülhetetlenné teszi a szélesebb alapon leendő szervezkedést és terjeszkedést.

— *Józsefvárosi Kaszinó társasága* május 9-én, pénteken este ½9 órakor (VIII., József u. 26) mintegy száz új tagnak a csatlakozása alkalmából tagavató estét tart. Üdvözlő beszédet *Molnár* Béla dr., a kaszinó társaság elnöke mondja. Ujabban beérkezett taggyüjtőívek szerint ismét számos józsefvárosi polgár csatlakozott és pedig *Moser* Ernő korm. főtanácsos, országy. képviselő, *Stühmer* Jenő gyáros, *Gagger* Emil igazgató, *Csóti* István lapterjesztő, *Sojnótzky* József banktisztviselő, *Preiszner* Károly autójav., *Vajts* Sándor, *Varjas* Gyula építészek, *Hrabál* Elemér dr. ügyvéd, *Dedinszky* Béla vaskeresk., *Bagi* Károly háztulajd., *Molnár* Miklós dr., O. K. H. revizor, *Erdős* Andor, *Neményi* Odön vállalk. és még sokan mások.

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros tanácsa nyilvános versenytárgyalást hirdet a **X. ker., farkasréti elemi iskola föld-, kőműves-, elhelyező-, válaszfal-, vasgerenda szállítási és szigetelőmunkákra.**

A vonatkozó költségvetési kiírás nyomtatványai ívenként 0·50 pengőért kaphatók 1930. évi május hó 5-től kezdve naponta d. e. 11—1 órák között a székesfővárosi tanács II. (középítési) ügyosztályának IV., Központi városháza, III. em. 342. sz. szobájában.

A rajzok, tervek és minták megtekinthetők és a szükséges felvilágosítás megszerezhető Czéh Kálmán (IX., Bakáts u. 5.) tervező műépítésznél, vagy az előadónál, a Központi városháza, III. em. 337. ajtó alatti hivatalos helyiségben.

Az ajánlatok **1930. évi május hó 21-én (szerda) d. e. fél 10 óráig** a tanácsi II. (középítési) ügyosztály III. em. 350. sz. szobájában adandók be. Az ajánlatok ugyanazon napon, ugyanazon tanácsi ügyosztály üléstermében (III. em. 354. sz.) 10 órakor fognak nyilvánosan felbontatni.

Budapest, 1930. évi május hó 1-én.

A székesfőváros tanácsa.

HAJNAL IMRE
okl. mérnök, építési vállalkozó
BUDAPEST, I., Attila körút 47. szám
Telefón: Automata 528—64.

STEINER ÉS SZIMPER
dísz-, templom-, szobafestők és mázolók
Budapest. IX., Üllői-út 57
Telefon József 306-29

ALAPÍTATOTT: 1918
GAZDAG JÓZSEF ASZTALOSÁRU GYÁRA
Gyárt mübutort, belső berendezéseket minden stilben, továbbá épületasztalos munkákat
KISPEST, PETŐFI TÉR 9. TELEFÓNSZÁM: KISPEST 102

KLOSE V. F.
FELVONÓGYÁR
(saját gyártelepünkön)
BUDAPEST, VI., GÖMB U. 44
Mindennemű felvonónak legtökéletesebb kiviteliben való gyártása
Telefón: Aut. 900-66

Az 1924. évi XVIII. t.-c. alapján szervezett
IPAROSOK ORSZÁGOS KÖZPONTI SZÖVETKEZETE
Postatakarékpénztári számla: 10517 — Postatakarékpénztári csekkszámla: Kisipari hitelakció: 44500 — Girószámla: MAGYAR NEMZETI BANK — TÁVIRATCÍM: IPKÖZPONT
KÖZPONTI OSZTÁLYOK: BÖROSZTÁLY, ÉPÍTŐIPARI OSZTÁLY, FAIPARI OSZTÁLY, KISIPARI HITELAKCIÓ, KERESKEDELMI OSZTÁLY, TEXTIL KÖZSZÁLLÍTÁSI OSZTÁLY
BUDAPEST, VII., KÁROLY KIRÁLY ÚT 3/c
TELEFÓNSZÁM: JÓZSEF 463—39

DIPL. ING. ARCHITEKT — BAUMEISTER
KOSÁLY ÖDÖN
OKL. ÉPITÉSZMÉRNÖK, ÉPITŐMESTER
TELEFON: AUT. 570-41.
BUDAPEST, II, KELETI KÁROLY-U. 15/b.

Magas építés, vasbeton szerkezetek
FÁBIÁN TESTVÉREK
ÉPÍTÉSI VÁLLALKOZÓK
BUDAPEST, IX. KER., KINIZSI UCCA 3. SZÁM

LUTZ ZOMÁNCOK-FESTÉKEK LAKKOK ELISMERT LEGJOBB MINŐSÉGBEN
TELEFON: JÓZSEF-93-46
Lutz Ede és társa
LAKK- ÉS FESTÉKGYÁR R.T.
BUDAPEST VII. ÖRNAGY-UTCA 4. SZÁM.

MOOR GÉZA építőmester
Budapest, VI., Reiter Ferenc ucca 103. sz.
Telefón: Automata 911—13.

„IDEÁL" PAPLANGYÁR
SÁNDOR M. FERENC
BUDAPEST, IV, KAMERMAYER KÁROLY UCCA 1
Állami, városi és közintézmények szállítója

SCHUSZLIK AGOSTON
FESTŐ- ÉS MÁZOLÓ M.
BUDAPEST
Telefon: Aut. 505-33.
Lakás: II, Kapás u. 36.
Műhely: II, Tölgyfa u. 8.

Júniusban közgyűlés elé kerül az új lakbérleti szabályrendelet

Az augusztusi negyedre már életbelép

A szociálpolitikai ügyosztály *Liber* Endre tanácsnok vezetésével már hónapokkal ezelőtt elkészítette az új lakásbérleti szabályrendelet tervezetét, amelynek letárgyalására a törvényhatóság külön *ad hoc* bizottságot delegált. Ez a bizottság heteken át tárgyalt, s igen alapos munka után a napokban be is fejezte a szabályrendelet-tervezet letárgyalását. A tanácskozások során kívánt módosítások figyelembevételével az ügyosztály most elkészíti a végleges szöveget; a tanács még május hónapban letárgyalja és előreláthatóan már júniusban a közgyűlés elé is kerül a szabályzat és

az őszre életbelépnek az új lakásbérleti rendelkezések,

amelyek, ha ideálisnak nem is mondhatók, *a mostaninál mégis tisztázottabb helyzetet fognak teremteni.*

Az új lakásrendeletről megkérdeztük

Liber Endre tanácsnokot,

aki a következőket mondta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— A lakbérleti szabályrendelet átszövegezésén most dolgozik az ügyosztály, figyelembevéve azokat a változásokat, amelyek a bizottsági tárgyalás során merültek fel. Ez a munka még e héten készen lesz, azután a bizottság újból összeül és összeolvassa a tervezet eredeti és módosított szövegét. Utána nyomban a tanács elé terjesztem a szabályrendeletet, hogy még a nyári szünet előtt módjában legyen azt a közgyűlésnek is letárgyalni. De remélem, hogy

augusztus hó elsejére, a következő házbérnegyedre a szabályrendelet már életbe is léphet,

mivel a miniszteri jóváhagyás valószínűleg késedelem nélkül megtörténik a közgyűlési jóváhagyás után. *Az igazságügyminisztérium képviselői ugyanis az ad hoc bizottságban helyetfoglaltak, a tárgyalásokban résztvettek és így a változtatások az ő tudtukkal és beleegyezésükkel történtek meg.* Az új szabályrendeletre azért van sürgősen szükség, mert az üzlethelyiségek kivétel nélkül, a lakások pedig nagyrészt felszabadultak és ezekre a szabadforgalomba került bérleti helyiségekre ma még mindig a régi, elavult rendelkezések érvényesek.

— Az új szabályrendelet több szociális változtatást tartalmaz, ezek közül a legfontosabbak egyike az, hogy

olyan üzlethelyiségeknél, ahol a kereskedő már tíz évnél régebben kötött bérleti szerződést, másfél esztendő a felmondási idő.

A szabályrendelet igyekszik a tatarozásokra is rászorítani a tulajdonosokat és pontos kikötéseket tartalmaz a liftpénzek és egyéb mellékdíjak tekintetében is.

— Az ad hoc bizottság igen elismerésre méltó, alapos munkát végzett, 24 ülést tartott és az utolsó ülésen éjjel két óráig tartott a tárgyalás, hogy a tervezet a kellő időre készen legyen.

Hányféle ellenőr van az autobuszokon?

Senki sem vonja kétségbe, hogy a főváros forgalmának, közúti közlekedésének *nélkülözhetetlen, népszerű eszközévé vált az autobusz.* A kocsik kényelmesek, tiszták, fürgék és hasonlíthatatlanul gyorsabb közlekedést biztosítanak, mint a villamos vasút, s ezért napról-napra nagyobb is az autobusz frekventáltsága. Ha valaki a zsúfoltan szaladó kék kocsikat nézi, bajosan tudja elképzelni azokat a nehézségeket, amelyek a vállalat üzleti rentabilitása körül — ideiglenesen, átmenetileg mutatkoznak. Az anyagi nehézségek mellett vannak azonban bizonyos technikai hibák is, amelyeket az apparátus fiatalságával lehet megmagyarázni és kétségtelen, hogy a forgalom és az üzem növekedésével fordított arányban el is tűnnek majd ezek a defektusok. Vannak azonban olyan

kirivó félszegségei is az autobuszforgalomnak, vannak olyan makacs hibái, amit a gyermekcipővel már nem lehet menteni, s amelyeket az igazgatóság a közönség állandó panaszai ellenére sem tud, vagy nem akar megszüntetni.

Szinte unalmassá válik már az a panasz, hogy a soffőrök — valószínűleg kényelmi okokból — *nem állanak szorosan a járda széle mellé* és ezáltal a magas lépcsőjű járművekbe megnehezíti, öregebbek és gyermekek számára pedig egyenesen lehetetlenné teszik a feljutást. Nem egy panasz érkezett hozzánk a kevés kivétellel fiatalkorú kalauz- és főleg ellenőrszemélyzet fölényes magaviselete ellen is, — tisztelet a kivételnek — mert vannak kifogástalan modorú, intelligens alkalmazottak is. A legújabb meglepetéssel azonban néhány nappal ezelőtt szolgált az autobusz, amikor

újabb ellenőrökkel kedveskedett a nagyközönségnek.

Már *eddig is voltak szép számban.* A *BSZKRT* és az autobusz között köztudomás szerint nem túlnagy a harmónia, de az ellenőrtúlprodukcióban *egyetértenek.* A Teréz körúttól a Horthy Miklós úti köröndig, vagy a Lipót körúttól az Apponyi térig legtöbb alkalommal legalább két snájdig, aranyzsinóros tisztviselőhöz van szerencséje az utasoknak, mert mint mondják,

egy vonalra két-három ellenőr van beosztva, ami nem valami hízelgő az autobusz-publikum megbízhatóságára.

Úgy látszik, az autobusz tehetősebb publikumát is notórius bliccelőnek minősítették az Erzsébet királyné úton. Hogy ez a feltevés nem alaptalan, annak legbeszédesebb bizonyítéke az, hogy *néhány héttel ezelőtt új ellenőrök jelentek meg az autobuszokon, sportszerű öltözetben, karon viselt disztinkcióval, lila díszítésű tányérsapkával.* Megjelenésük általános meglepetést váltott ki, sokan maliciózusan jegyezték meg: *„Na, az autobusz lepipálta a Beszkárt."* Annak ninesenek ilyen ellenőrei.

Kiderült, hogy

az új ellenőrök tulajdonképpen előléptetett soffőrök, „fősoffőrök", műszaki ellenőrök.

Ebbe bele is lehetne nyugodni, de még

egyetlen esetben sem tapasztaltuk, hogy ezek az új közegek a motort próbálták volna ki, a menetrendet kontrollálták volna, a soffőröket vették volna vizsgálat alá, hanem kivétel nélkül az utasokat.

Ezt azután már nem értjük, miért kell, hogyan lehet az ügyes-bajos dolgukra sietö polgárokat „műszaki ellenőrökkel", fősoffőrökkel molesztáltatni,

mi köze a fősoffőröknek az utasok jegyeihez, mit lehet azon műszakilag ellenőrizni?

Az autobusz-üzem modern, tanulékony, fejlődésre hivatott, nagyjövőjű intézmény, fiatal, életerős, ezért joggal hisszük, hogy ezeket a kezdeti hibákat kiveti magából hamarosan, reméljük azt is, hogy nem fogja agyonbürokratizálni ezt az üzleti vállalkozást és nem teszi magát nevetségessé ezzel a túlzott ellenőr-kultusszal, amelyhez hasonló csak a pesti villamoson van és *azontúl nincs az egész világon.*

SCHÄFFER KÁROLY
okleveles mérnök
Vasút-, út-, betonépitési vállalkozó kövező-mester
Budapest VIII, Aggteleki uccа 17. Telefon: József 328-88

SZOBRÁSZ MŰTEREM ÉS MŰKÖIPARI ÜZEM
Karl Ferenc szobrász
III. kerület, Timár ucca 20 sz.
Telefón: Automata 622—93

Textilipari Feldolgozó és Értékesítő Szövetkezet
Budapest, VIII., Rökk Szilárd ucca 20
Telefón: József 439—91

Alapítva 1904. **„HUNNIA"** Alapítva 1904.
MAGYAR GÉPTÖMÍTŐANYAG GYÁR RT.
Saját gyártmányú géptömítőanyagok, tömítőlemezek, autófék és kuplungbetétek
— MŰSZAKI NAGYKERESKEDÉS —
TELEFON: AUT. 281—48. BUDAPEST, V, SZEMERE U. 2.

KRÉMER IMRE
BÁDOGOS, SZERELŐ, LÉGSZESZ-, VÍZVEZETÉK és EGÉSZSÉGÜGYI BERENDEZŐ
BUDAPEST, VI., PODMANICZKY UCCA 29

KIRCHKNOPF ISTVÁN Alapítási év 1897 Tel.: Aut. 851-39
Épület- és portálüveges üveg-, tükör-, porcellán-, kőedény- és lámpakereskedés. Aranyhalak és haltartók, aquariumok nagy választékban. Vállalok: mindennemű üvegcsiszolást, épületüvegezést és üveztetők vízmentesítését
BUDAPEST, IX., KÁLVIN TÉR 8. SZ. (Ref. templom mellett)

KARA JÁNOS Telefón: J. 351-44
képesitett kőműves- és ácsmestor
BUDAPEST, VIII., Köris ucca 28
Bármilyen ács-, kőműves- és betónmunkákat vállal

FRANK EMIL
okl. mérnök és épitőmester
BUDAPEST, V., HOLLÁN U. 9.
Telefón: Aut. 293-27.

TIMÁR ÉS QUITTNER
OKL. MÉRNÖK, ÉPITŐMESTER
BUDAPEST, VI, SZÉKELY BERTALAN U. 23
TELEFON; AUTOMATA 263—75

GERA LAJOS FIAI TELEFÓN JÓZSEF 370—20
asztalos munkák gyára
BUDAPEST, VIII., THÉK ENDRE UCCA 35

Kollár építési vállalata.
I. Szirtes u. 3/c. T. 456-03.

BŐHM GYULA
útépitési és kövezési vállalkozó
ÚJPEST, Tavasz u. 7
Telefón: A. 944-52

NAGY JÓZSEF
ARANYOZÓMESTER
Telep és mintaraktár: Budapest VII, Rózsa u. 3-5
TELEFON: József 344—58.
KÉPKERETEZÉSEK
Gyárt: ovál-, kör- és szegletes kereteket minden stílben és kivitelben. *Készít:* templomberendezés, szalónbútorok, csillárok, termek és minden e szakmába vágó munkák aranyozását.

KASZIMIR FERENC
ÉPÜLET- ÉS BÚTORASZTALOSMESTER
TELEFONHIVŐ: L. 906—28
BUDAPEST, V, TISZA UCCA 18

HALTRICH FRIGYES
karosszériaüzem
Budapest, VI., Csángó ucca 22. sz.
(Lehel ucca sarok.) Ezelőtt VI., Stefánia út 5.
Telefón: Automata 903—81.

GRÜNVALD BÉLA
SZOBAFESTŐ- ÉS MÁZOLÓMESTER
VII, I ÖVÖLDE TÉR 2. TELEFÓN: J. 308-78

HOCHSTÄDTER VILMOS
Asztalos- és famegmunkáló-telep
BUDAPEST, IX., ERKEL UCCA 9. ÉS 12.
TELEFÓN: Aut. 855-68 :: ALAPITVA 1888. ÉVBEN

MÁVAG
címkés gyártmányokat mindenki bizalommal fogadja, mert
kitűnő anyagból a leggondosabban készülnek!
Ide tartoznak a különféle hengerelt kereskedelmi árukon kívül az ipari stabilmotorok, lokomobilok, traktorok, cséplőgépek és más mezőgazdasági gépek. Útépítő (úthengere ő- és útgyalu) gépek, lakókocsik. Vas- és acélöntvények, öntöttvas csövek, karikás kályhák és kereskedelmi öntvények.
Teherautomobilok, autóbuszok a „MERCEDES-BENZ" gyártási szab. szerint a hazai különleges úti viszonyoknak a legjobban megfelelő kivitelben készülnek. Kombinált tüzoltó- és locsoló-autók. Lajtos öntözőkocsik.
Jobbágy féle szab. folytonégőkályháink a háztartásokban és középületekben (iskolákban, stb.) legjobban használhatók.
Kérjen felvilágositást és árajánlatot!
Magyar kir. állami vas-, acél- és gépgyárak
Budapest, X., Kőbányai-út 21.
Telefon: József 460—29. Telefon: József 460—29.

BIRÓ LÁSZLÓ
ÁCSMESTER
BUDAPEST, X., KOLOZSVÁRI UCCA 9.

ZINNER MANÓ TELEFÓN AUT. 950-75
kőbánya és útépitési vállalkozó
ÚJPEST, TAVASZ UCCA 24. SZÁM

TELEFON: JÓZSEF 424-80 **STRASSER CIÁNOZ, TAKARÍT** TELEFON: JÓZSEF 424-80

FŐVÁROSI HÍRLAP

Budapest, 1930 május 7.

Vállalkozási Hirlap

A legolcsóbb ajánlattevők kapták az útolajozást. Megírtuk, hogy a székesfőváros tanácsa a makadámos utak portalanítására hirdetett első versenytárgyalást megsemmisítette és újabb pályázatot írt ki, amelynek határideje kedden járt le. Az ajánlatokat a köztisztasági hivatal felügyelőbizottsága előtt bontották fel, s mint jelentettük, 11 ajánlat érkezett 47.7 és 37.9 közötti egységárakkal, amelyek lényegesen olcsóbbak voltak az első versenytárgyalás ajánlatainál is. A tanács csütörtöki ülésében úgy döntött, hogy 1,200.000 négyzetméternyi útolajozás elvégzésével a két legolcsóbb ajánlattevőt, a *Nyirbogdányi Petróleumipar r. t.*-t és a *Schwarcz Rudolf és Társa* céget bízza meg és az elvégzendő munkát a két cég között egyformán osztja meg.

Versenytárgyalási megbízások

A mult héten tartott nyilvános és szűkkörű versenytárgyalások alapján a különböző közmunkákat és közszállításokat a következő cégek kapták:

Útrendezési munkát a *Ferry Oszkár uccánál:* Gatyán Pál 6990; a *Városmajor uccánál:* Obendorfer József és Fia 61.729; a *Hieronymi útnál:* Szántó Ferenc 22.990, az *összekötő szerpentinnél:* Gratzl Lajos 57.870 P.

Csatornázási munkát a *Pannonia uccánál:* Obendorfer József és Fia 8483; a *Pasaréti útnál:* Komfort építő r. t. 12.434, a *Schwcidel és Csukló uccánál:* Skuteczky Ernő 17.563 P.

Aszfaltozási munkát a Vig uccánál: Helvey Tivadar 18.675 pengő vállalati áron.

Bádogosmunkát az Erzsébet szeretetotthonnál: Vasas János 3247 P.

Lakatosmunkát ugyanott: Skorka Lajos 2490 P.

Vízvezeték, csatorn. és gázberendezési munkát u. ott: Pauer P. utóda Hoffmann Dénes 11.502 P.

Tetőfedőmunkát ugyanott: Urbancsek József 2600 P.

Vörösréz fedési munkát a Szt. István bazilikánál: Tóth Imre és Társa 24.488.

Föld-, kőműves stb. munkát a Közp. Tüzelőszerraktárnál: Fábián Testvérek 4210 P.

Vasszerkezeti munkát u. ott: Oetl Antal R. T. 5756 P.

Betonmunkát a Szabó József uccai autobuszgarázsnál: Kármán és Fazekas 71.716 P.

Közp. villamos kapcsoló berendezés és szerelési munkát ugyanott: Erőátviteli és Villamossági R. T. 15.900 P.

Bádogos munkát a Hajléktalanok menhelyénél: Székely Lajos 2421; a *Szent István-kórháznál:* Friedmann József 4222 P.

Tölgyfapadozati munkát a Wenckheim-palotánál: Fircsa Béla 47.725 P.

Burkolómunkát ugyanott: Emptio R. T. 21.392 P vállalati áron.

Beérkezett ajánlatok

A mult héten tartott versenytárgyalásokon a különböző közmunkákra és közszállításokra a következő cégek pályáztak:

Föld-, kőműves-, elhelyező-, beton- és vasbetonmunkára a sertésvásárcsarnoknál: Jäger és Hähn 301.369, Kellermann László 301.607, Niegreiss Béla 332.284, Magyar Építő r. t. 333.272, Fejér és Dános 333.603, Koch Károly 346.583, Varjas Gyula 348.340, Bier és Wersetz 349.336, Gabos Oszkár 359.382, Polatschek és Epstein 362.184, Szücs Jenő 365.282, Magy. magas és mélyépítő r. t. 371.695, Katona, Székely és Molnár 372.154, Kármán és Fazekas 375.174, Stabil építő r. t. 379.658, Csonka Ferenc 380.399, Mód Lajos 380.484, Pittel és Brausewetter 382.716, Zilahy Balog Gyula 386.603, Fábián, Somogyi és György 390.782, Berényi Ignác 394.947, Dávid János és Fia 410.851, Palatinus r. t. 413.829, Neuschloss Ödön és Marcell 443.398, Magyar, Weiss és Freitag 447.483, Építő Ipar r. t. 473.069, Margalit Andor és Ödön 485.219 P.

Ácsmunkára ugyanott: Kozma Pál 60.214, Marinka Imre 63.557, Fábián, Somogyi és György 64.586, Horváth József 66.221, Tőke György 66.418, Katona, Székely és Molnár 67.943, Hellenbrand János 69.172, Fejér és Dános 71.545, Kara János 71.565, Ertl József és Fia 71.609, Neuschloss Ödön és Marcell 76.944, Szívós László 77.311, Helmrich János 78.852, Vladár Pál és Held József 79.147, Pittel és Brausewetter 79.815, Csonka F. és Juhász I. 81.273, Dávid János és Fia 81.332, Aschenbrenner J. és Társa 82.292, Stabil Építő r. t. 91.022, Palatinus építő r. t. 111.272 P.

Bádogosmunkára ugyanott: Sámuel György 19.755, Friedmann József 19.880, Morzsányi Hermann 20.693, Garb Lajos 20.907, Tollár Lajos 21.066, Pittel és Brausewetter 21.546, Weinberger Mór 22.156, Deutsch Adolf 22.670, Gál J. István 22.862, Weisz Simon 23.166, Ábrahám és Gürtler 23.459, Katona-Székely Molnár 23.834, Fábián, Somogyi és György 24.062, ifj. Fort Oszkár 24 ezer 344, Reich Miksa 25.337, Hutterer és Kósa 25.348, Székely Lajos 26.094, Erményi Antal 26.208, Lakos Jenő 26.534, Oláh József 26.705, Tholt István 26.777, Tremmel Testvérek 27.297, Botos Gy. és Társa 28.421, Ember Károly 28.872, Hercz Henrik 28.992, Fried Zsigmond 30 ezer 73, Dávid János és Fia 31.656 P.

Tetőfedőmunkára ugyanott: Kirschenbaum Gusztáv és Fia 22.448, Miskolczi és Társa 22.518, Rau József Antal 22.935, Bpesti tetőfedőmesterek szöv. 23.282, Juhász és Zolnai 23.282, Györfy Lajos 23.630, özv. Biberál Józsefné 25.715, Katona Székely Molnár 25.715, Pittel és Brausewetter 26.062, Dávid János és Fia 25.410, Fábián, Somogyi és György 26.410 P.

Műkő- és szobrászmunkára u. o.: Rákos Manó 3400 (csupán a 4., 5. tételre tett ajánlatot), Székely és Motl 24.471, Andrea r. t. 24.628, Fejér és Dános 26.330, Berber Károly 26.934, özv. Fögerl Alajosné 26.982, Katona, Székely és Molnár 27.055, Ceglédi I. 27.485, Fábián, Somogyi és György 28.026, Kárl Ferenc 30.788, ifj. Walla József 34.138, Pittel és Brausewetter 35.804, Fundamentum r. t. 36.532, Melocco Péter r. t. 39.056, Kovács József 42.160, Nagybátony-Ujlaki r. t. 45.100 P.

Lakatosmunkára u. o.: Paschka és Tsa, Heim 10.230 (csupán redőnymunkára tett ajánlatot), Vitál András 22.200 (csupán mérlegházakra tett ajánlatot), Hutter és Schrantz 39.986, Pick Ede Utódai 40.250, Kajtár Lajos 40.641, Stieberféle építési r. t. 43.182, Reichenburg Jenő 43.652, Farkas és Társa r. t. 45 ezer 73, Haas és Somogyi 45.216, Skolkay Mátyás 46 ezer 144, Lepter János 46.305, Ganz és Tsa-Danubius 46.683, Gaugus János 47.552, Márkus Miksa 48.136, Sothy Zoltán 48.223, Lednicky Klechner és Kellner 50.419, Korányi és Fröhlich 53.314, Malcsiner és Surányi 82.488 P.

Mázolómunkára ugyanott: Fischer és Hartmann 15.617, Zoller Ferenc 19.898, Bpesti festőiparosok szöv. 20.190, Meglics János 20.261, Jóföldi Tibor 22.075, Obermayer István 23.577, ifj. Markreiter J. 24.051, Katona, Székely és Molnár 24 ezer 980, Seimann Gyula 27.399, Hantos Testvérek 32.044, Diera Ignác 33.387, Bábel és Putovics 34.539, Fratricsevics Istvánné 35 ezer 357, Tomi Lajos 41.223, Remsey Elemér 42.292, Török és Juhász 44.507 P.

Üvegesmunkára ugyanott: Czikornyai Gyula 7125, Bukova Lajos 7235, Bielek Károly 7282, Braun Ferenc 7671, Herrling Antal 7752, Mihajlovics G. né 7914, Glatz András 7954, özv. Salféter Edéné 8141, Seiler Armin 8372 P.

Ragacsnélküli üvegtetőmunkára ugyanott: Stiberféle építőipari r. t. 7000, Farkas és Tsa 7320, Márkus Lajos 7520, Haas és Somogyi 8400, Katzmarek és Tsa 8960, Kajtár Lajos 11.360 P.

Burkolómunkára ugyanott: Az ajánlatok még átvizsgálat alatt vannak.

Különleges lakatos- és vasszerkezeti munkára u. o.: A) *Szállásajtók és szállásfalak vasrácsai:* Rösszemann és Kühnemann 69.403 (Változott kettős reteszeléssel 69.711), Márkus Lajos 70.834 (72.284), özv. Gaugus Jánosné 76.703 (76.703), Magy. vegyipari gépgyár 77.164 (80.015), Kollarich Pál 81 ezer 360 (81.360), Stieberféle ipari r. t. 93.227 (93.227), Nay és Róna 95.041 (96.731), Kovács Sándor 96.534 (98 ezer 392), Oetl Antal 97.543 (102.643), Lepter János 97 ezer 828 (99.962), Paschka és Tsa Heim 98.348 (a megadott ár tévedés), Farkas és Tsa 98.506 (99.696), Haas és Somogyi 99.416 (102.406), Reichenburg Jenő 100.823 (102.953), Hutter és Schrantz 102.418, Ganz és Tsa 102.576, Solthy Zoltán 103.550, Pick Ede utódai 103.611, Polgár Károly és Vas K. 109.320, Ledniczky és Tsa 111.033, Kajtár Lajos 112.318, Korányi és Fröhlich 113.663, Perényi és Lengyel 116.566, Skolkay Mátyás 127.177, Orenstein és Koppel 131.550 P.,

B) *Csak szállásajtókra pályázik:* Reich Lajos 49.238, Laufer József 66.887 P.

C) *Csak rácsra pályázik:* Galambos Jenő 53.100 P.

Útépítési és kövezési munkára u. o.: Gravieser Albin 55.444, Komfort építő r. t. 55.977, Urbach és Taffler 65.226, Halmos J. és Fia 65.515, Ámon Antal és Fiai 65.650, Heller Viktor 68.674, Palatinus r. t. 72.186, Koch Károly 77.024, Perényi Ignác 81.768, Kraszner József r. t. 82.563, Fábián, Somogyi és György 87.089, Építőipar rt. 104.987 P.

Csatornázási munkára u. o.: Tóth Imre és Tsa 52.190, Tollár Lajos 53.277, ifj. Fort Oszkár 56.114, Székely és Mottl 57.452, Szücs Béla 57.472, Hasenauer Ágoston 62.893, Koch Károly 63.205, Gábler J. 63.898, Gravieser Albin 65.616, Építőipar r. t. 67.972, Ámon Antal 68.256, Klauber és Vajda 68.802, Farkas Lajos 68.921, Pittel és Brausewetter 70.423, Katona, Székely és Molnár 70.954, Komfort Építő r. t. 76.811, Fábián, Somogyi és György 81.597, Bier és Wersetz 85.375 P.

Vízvezetékszerelési munkára u. o.: Schuller József 34.999, Gábler I. 35.335, Tollár Lajos 35.439, Egri I. és Fia dr. Egri I. 36.494, Tholt István 37.623, Wolf Márk és Fia 38.235, ifj. Fort Oszkár 38.334, Tóth Imre és Tsa 38.517, Generál műsz. r. t. 38.905, Harsányi Testvérek 39.514, Szücs Béla 39.898, Morzsányi Hermann 42.241, Weisz Simon 42.842, Weinberger Mór 44.108, Lakos Jenő 44.497, Gross Charless E. Levis utódai 45.547, Székely Lajos 47.819, Tremmel Testvérek 49.410, Boros Gyula és Tsa 57.771 P.

Keramitkő-szállításra u. o.: Kőszénbánya és Téglagyár r. t. 94.940, Magyar Keramiai gyár r. t. 94.940 P.

Trachitkő-szállításra u. o.: Palatinus r. t. 3152, Építőipar r. t. 4032, Katona, Székely, Molnár 7280, Kondor és Feledi 7840, Hubertus (Nyiregyháza) 10.640, Halmos 1. és Fia 10.808 P.

Kőfuvarozási munkára u. o.: Katona, Székely, Molnár A. csop. 3021 (B. csop. 3320), Amon Antal és Fia 3189 (3189), Kardos Arthur és Tsa 3543 (3543), Halmos István és Fia 3494 (4372), Budapesti fuv. szöv. 3565 (3565), Arany Dezső 3828 P (3828 P).

Villanyszerelési munkára u. o.: Alexy György 17.522, Hoffer és Sommer 18.659, Hatschek Guttmann és Tsa 18.956, Sikray István 19.005, Tornya Leó 19.040, Szmatana József 19.857, Kafka és Wagner 20.014, Müller Tivadar 20.328, Katona, Székely és Molnár 20.539, vitéz Hantay Odön 20.275, Csépai Jenő 21.345, Ehrenreich Dániel 22.271, Novák Pál 22.442, Erőátviteli és vill. r. t. 22 ezer 496, Dembitz Sándor 23.687, Komlós és Kertész 24.027, Generál r. t. 24.660, Barta Károly 24.698, Nemes Gyula 25.006, Bene és Wein 25.318 P.

Hídmérlegek szállítására u. ott: Dencs János 16.744, Fuchs G. r. t. 49.200, Schember C. és Fiai 50.880 P.

Bdogosmunkára a Sziget u. elemi iskolánál: Klein Zoltán 1856, Erményi Antal 1939, Bognár Ferenc 2051, Frey István 2092, Oláh József 2260, Berkovics Sándor 2546 P.

Lapburkoló munkára a váciúti polg. iskolánál: Csernek Pál 4996, Czeglédy J. és Tsa 5284, Gerber József 5447, Emptio ipari és keresk. r. t. 5656, Andrea cem. és építő r. t. 5843, Koch és Szilágyi 6022, Barcza Dezső 6640, Sebestyén Gyula 8785 pengő.

Burkolómunkára a Bakterológiai intézetnél: Teleky és Varjas 1632, Schillinger Zsigmond 2791, Neuhauser Miksa és tsa 2917, ifj. Cristofoli Vince 3008 P.

Mázolómunkára a századosúti kislakásos telepnél: Kiszely Géza 5042, Remsey Elemér 5345, Jóföldy Tibor 6484, Kovács István 7113, Steinhausel és Kölber 7242, Fischer és Hartmann 7374, Kurbel Bálint 9013, Márton Ferenc 10.170 P.

Linoleumjavítási munkára a kiscelliúti iskolánál: Raditz Samu 1971, Urbán Ferenc 2058, Császár Imre 2333, Schraub István 2351, Bihari Pál 2483, Elsinger M. J. és fiai 2551 P.

Homlokzattatarozási és kőművesmunkára a fehérsasteri isk.-nál: Seif Gyula 5433, ifj. Führer Miklós 6956, Robelli Aladár 7056, Molnár és Balassa 7570, Kocsis Károly és tsa 7591, Dreiacker Ödön 7860, Böhm Károly és Kállay Géza 8430, Sattler Mihály 8982, Németh Emil 9045, Katona János 9234, Volentin Lajos 9290, Solty Vilmos László 9396, Hegedüs István és társa 9476, ifj. Petz János 9659, Hlavay Kálmán 9750, Fratricsevics Ernő 9908, Székely Kálmán 10.242, Réhling és Dudus 10.444, Bier Mihály 10.504, Bodnár Albert 11.274, Schuller Jenő 11.367, Halász Aladár 11.522, Dittler Ferenc 12.322, Wágner Márton 12.473, Marton László 12.776 pengő.

Fápadozati munkára a Léderer-telepen: Sterner G. 9373, Politzer és Oklejszky 9833, Schmergel Géza 9993, Pestszenlőrinci Parkettgyár 11.754 P.

Mozgatható vaskönyvállvány-munkára a Wenckheim-palotánál: Márkus Lajos 119.765, Farkas és társa 128.996, Ganz és Társai 132.465, Oetl Antal 150.670, Skolkay Mátyás 155.852, Jungfer Gyula 170.575, Liszkovszky Gyula 172.078, Haas és Somogyi 174.880, Stieber építési és ipari r. t. 182.505, Kapitány Antal 213.737, Rajcsányi János 225.101, Pick Ede utódai 234.579, Gerő és György 260.140 P.

Fix vaskönyvállványmunkára ugyanott: Márkus Lajos 104.299, Farkas és Trsa 114.389, Oetl Antal 128.592, Skolkay Mátyás 132.487, Liszkovszky Gyula 145.877, Haas és Somogyi 151.080, Jungfer Gyula 153.435, Stieber építkezési r. t. 166.475, Kapitány Antal 180.654, Pick Ede utódai 216.352, Rajcsányi János 221.299, Gerő és György 240.170 P.

Föld-, kőműves- és elhelyező munkára a miskolci-úti iskolánál: Wihárt Ferenc 132.878, Molnár István 133.578, Fratricsevics Ernő 136.609, Berényi Ignác 138.525, Szüts Jenő 142.968, Böhm és Kállay 143.605, Varjas Gyula 143.855, Tömpe Károly 144.215, Morbitzer Nándor 147.406, Holman Pál 147.997, dabasi Halász Géza 148.433, Halász Aladár 149.594, Bier és Versetz 149.854, Zilahi Balog Gy. 151.029, Katona, Székely és Molnár 153.451, Gabos Oszkár 153.822, Méhn Antal 170.362, Wellisch Tibor dr. 133.090 P.

Építési engedélyek

A magánépítési albizottság 1930. évi május hó 5-én tartott ülésében a következő építési engedélyek kiadását javasolta a tanácsnak:

A) Nagyobb és kisebb építkezésekre:

1. Budapest Szfőv. közönsége a IX., kereskedelmi kikötőben élelmiszer nagyvásártelep irodaépületére.

2. Miklós Andor és Gombaszögi Frida I., Dísz tér 6. családi ház, terv. Pogány Móric VIII., Baross u. 21.

3. Mohácsy László V., Ipoly u. 28. háromemeletes kislakásos bérház, terv. Mohácsy László I., Napos út 5.

4. Prégitzer Ferenc II., Medve u. 44. háromemeletes bérház, terv. Prégitzer és Müller VII., Thököly út 10.

5. Jázmin u. 5. házszöv. VIII., Jázmin u. 5. háromemeletes bérház, terv. Varsa Pál, Király u. 70.

6. Guttmann Pál I., Fehérvári út 4368/33. kétemeletes lakóház, terv. Sipos József VIII., József krt 46.

7. Dr. Szartorisz Béla I., Otthon u. 17. emeletráépítés, terv. Mayer Ferenc I., Otthon u. 18.

8. Hirsch László I., Elek u. 9/a. emeletráépítés, terv. Müller Pál I., Uri u. 72.

B) Családiházakra:

1. Schubauer Márton VII., Öv u. 174., terv. Sclett Ignác, Pestújhely.

2. Ruzicska Béla X., Alkér u. 41222. hrsz., terv. a kérvényező.

3. Spránitz Sándor X., Szigligeti út 18/a., terv. Becker József, Rákosszentmihály.

4. Klein testvérek III., Szemlőhegy 15313. hrsz., terv. Horváth István III., Vörösvári út 71.

5. Rucskai Károly X., Öv u. 32., terv. Vidos Zoltán, István út 63.

6. Steidl Jenő I., Tamás u. 8553/5. hrsz., terv. Demény Mihály VIII., Szigetvári u. 21.

7. Gráf Károly III., Törökkő 19898/13. hrsz., terv. Sárkány László, Veres Pálné u. 8.

C) Toldalék építkezésekre:

1. Dr. Botzenhardt Jánosné III., Lajos u. 174/a., terv. Krén Ferenc III., Kórház u. 9.

2. Vas Csató József és Albert Borbála VI., Alsórákosi rétek 29987/112. hrsz., terv Szabó József, Rákosszentmihály.

D) Beérkezett újabb építési kérelmek:

1. Gonda Gyula, Rákospalota, I., Bornemissza u. 3252/19. hrsz., magas földsz. családi ház.

2. Hanesch József II., Horváth u. 19., I., Aranyhegyi dülő 22550/1. hrsz. családi ház.

3. Dr. Knob Sándor V., Akadémia u. 1., III., Berkenye u. 11. emeletes családi ház.

4. Miklós Andor és Gombaszögi Frida, I., Dísz tér 6. emeletes családi ház.

5. Rozmanith László VI., Dévai u. 12., u. o. üzemi épületek.

6. Sándor Imréné VII., Rákóczi út 42., I., Diana út 14. toldalék.

7. Schwartz Rudolf vegyigyár r. t. X., Szentmihályi út 1—9., u. o. 1—3. gyári építkezés.

8. Schwartz Rudolf vegyigyár r. t. X., Szentmihályi út 1—9., u. o. 5—7. gyári építkezés.

9. Jázmin u. 5. társasház szöv. VII., Király u. 87., VIII., Jázmin u. 5. háromemeletes bérház.

10. Guttmann Pál I., Horthy M. út 31., I, Fehérvári út 4368/33. hrsz. kétemeletes bérház.

11. Gáspár Fülöp VI., Hungária krt 87., u. o. toldalék.

12. Schneider Lénárd III., Bécsi út 267., III., Busa u. 20. családi ház.

13. Szikora János VI., Eperjesi út 1951/2., u. o. lakóház.

14. Novák István, Budafok, Rákóczi út 15., I., Csorbai út 3048/2. hrsz. családi ház.

15. Gyöngy Sándor III., Zichy u. 15., I., Tárogató út 4. családi ház.

16. Weiser Ferencné VII., Izabella u. 12., VII., Káldy u. 27. családi ház.

17. Schwartz Ábrahám IV., Gerlóczy u. 11., X., Gyömrői út 23. toldalék.

18. Láng Gizella, Váci út 152., I., Normafa út 18. toldalék.

19. Mohácsi László és neje Napos u. 5., V., Ipoly u. 26—28. háromeletes kislakásos bérház.

20. Szepessy Kálmán I., Alkotás u. 39/b., I., Szolyva u. 8318/6. családi ház.

21. Weisz Andor IV., Magyar u. 3., VI., Hajtsár út 12. üzemi építkezés.

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros tanácsa nyilvános versenytárgyalást hirdet a **III., Hunor uccai gyermek sportház és lubickolómedence összes munkáira.**

A vonatkozó költségvetési kiírás nyomtatványai ívenként 0·50 pengőért kaphatók 1930. évi május hó 5-től kezdve naponta d. e. 11—1 órák között a székesfővárosi tanács II. (középítési) ügyosztályának IV., Központi városháza, III. em. 342. sz. szobájában.

A rajzok, tervek és minták megtekinthetők és a szükséges felvilágosítás megszerezhető az előadónál, a Központi városháza, III. em. 337. ajtó alatti hivatalos helyiségben.

Az ajánlatok **1930. évi május hó 21-én (szerda) d. e. fél 10 óráig** a tanácsi II. (középítési) ügyosztály III. em. 350. sz. szobájában adandók be. Az ajánlatok ugyanazon napon, ugyanazon tanácsi ügyosztály üléstermében (III. em. 354. sz.) 10 órakor fognak nyilvánosan felbontatni.

Budapest, 1930. évi május hó 1-én.

A székesfőváros tanácsa.

Vladár Pál
ács- és építőmester
Budapest, I., Greguss u. 12
Telefon: Aut. 519-29

MESTER és KISS
okl. építész és építőmester
Budapest, VII., Egressy út 5.
Telefón: J. 382—02.

Gazdasági Értesítő

Huszonötéves állomásán feltartóztathatlanul tör előre a magyar ipar

A jubiláris Nemzetközi Vásár bemutatkozása és diadalmas térhódítása

Különös fénnyel, a *Budapesti Nemzetközi Vásár* negyedszázados jubileumának méltón kijáró ünnepség hangulatában, nyitotta meg *Horthy* Miklós kormányzó szombaton délelőtt, a magyar ipar és kereskedelem grandiózus felvonulását a Városligetben. A megnyitáson ezúttal is résztvett az egész hivatalos világ, a kormány, a főváros, a diplomáciai testület összesége, a törvényhozás, a közgazdasági, társadalmi és művészi élet úgyszólván minden reprezentánsa, hogy részese legyen a jubiláló vásár kapunyitásának nagy eseményén. A kormányzót *Bud* János kereskedelmi miniszter üdvözölte és rámutatott arra, hogy ez

a jubiláris vásár az imponálóan megerősödött és egyre jobban fejlődő magyar ipar és kereskedelem seregszemléje.

A kormányzó a vásárt megnyitottnak jelentette ki, majd elismerését nyilvánította *Belatiny* Artúrnak, a kamara elnökének, és a vásár vezetőségének: tóvárosi *Fischer* Emilnek, *Székács* Antalnak, *Bittner* Jánosnak, *Vértes* Emilnek, *Halasi-Fischer* Ödönnek és *Hollósy* Istvánnak, a vásár igazgatójának, akinek fáradhatatlan buzgalma, hozzáértése és szervezőereje teremtette meg ezúttal is a kiállítás nagystílű elevenségét.

A *kormányzó*, mint első látogató lépett ezután a vásár területére és elragadtatással szemlélte azt a sok, gazdag és lebilincselő képet, ami eléje tárult. Elismerésének számos alkalommal adott kifejezést és különös örömmel állapította meg azt a hatalmas fejlődést, amely valóban páratlan a vásárok történetében.

Területben, a kiállítók számában, ízlésben imponáló előhaladást tett a Budapesti Nemzetközi Vásár,

amelyre büszkeséggel tekinthet a magyar gazdasági élet minden tényezője és részese.

A vásár minden látogatója elé olyan kép tárul, ami felejthetetlen benyomásokat kelt. A *Budapesti Nemzetközi Vásár* nem hiába jelent évenként országos és az ország határain túl is méltányolt eseményt: a díszes pavillonok, sátrak, épületek, kiállítási és árusítóhelyek túlzsúfoltságukkal, érdekes és lenyűgöző hatást gyakorolnak. Magyar szempontból nem lehet eléggé értékelni azt a tényt, hogy

a hazai kiállítók minden tekintetben méltó versenytársai a külföldi kiállítóknak,

ami fényes bizonyítéka annak, hogy a 25 éves jubileumát ünneplő vásár évről-évre lendületes fejlesztő és serkentő hatást gyakorolt a magyar ipari és kereskedelmi életre.

A *Budapesti Nemzetközi Vásár* nagyérdekességű látványosságainak sorából a következők keltettek különösen nagy feltűnést:

A m. kir. dohányjövedék kiállítása. A jubiláris Nemzetközi Vásárnak ezúttal is büszkesége a *m. kir. dohányjövedék* külön pavillonja, ahol bemutatásra kerültek a dohányjövedékek: *Benkó* Ferenc dr. h. államtitkár, központi igazgató legfőbb irányítása mellett lefolytatott multévi munkásságának nagyszerű eredményei. Ebben az ízléses berendezésű pavillónban a közönség szemeláttára mutatják be a Budapesti Nemzetközi Vásár 25 éves jubileuma alkalmából a *Budapesti Nemzetközi Vásár 25. Extra* név alatt a vásár idejére a székesfőváros területén húszas egységű ízléses dobozkákban 6 filléres darabonkénti egységáron forgalomba bocsátott cigaretta gépi gyártását és csomagolását, hogy a közönség saját tapasztalatából győződjék meg ennek a díszes csomagolású és máris közkedveltségnek örvendő szivarkának kifogástalan módon történő készítéséről. Ugyanitt bemutatja a dohányjövedék azokat a külföldi és belföldi nyers anyagokat, amelyekből a m. kir. dohányjövedék gyártmányai készülnek és pedig abban az egymásutánban, ahogy a nyers dohánylevél a gyártási eljárás folyamán előbb úgynevezett félgyártmánnyá és azután fogyasztásra alkalmas készgyártmánnyá alakul át, amelyek az ott helyben látható ízléses csomagolásban kerülnek a fogyasztó elé. A magyar dohányfajták jellegzetes leveleivel díszített pavillón falain szemléltető fényképek mutatják be *a dohánytermelés és a dohánygyártás menetét*, amely képek közt bizonyára feltűnést fog kelteni *a szegedi dohánygyár* munkatermeinek a bemutatása, ahol az arra betanított munkásnők nagy ügyességgel készítik a máris közkedveltté vált és állandóan emelkedő forgalomnak örvendő, egyiptomi módszer szerint készült *Pharao* és *Cleopatra* cigarettákat, amelyek a legfinomabb fajú macedóniai és ázsiai török dohányokból készülnek. Magyarország gyümölcstermelői és mezőgazdái nagymérvű érdeklődését különösen a m. kir. dohányjövedék debreceni dohánygyárában a legmodernebb eljárással előállított és a pavillónban kiállított körülbelül 95 százalékos *„nyers nikotin"* kelti fel.

Egyidejűleg a Nemzetközi Vásár *olasz pavillonjában* az olasz kiállítás keretein belül a m. kir. dohányjövedéknek az olasz kir. dohányjövedékkel kötött megállapodása alapján a Magyarországon már forgalomban levő *Eja* szivarka. *Virginia*, *Stella* és *Toscani* szivarokon kívül bemutatásra kerül a legújabban bevezetett *Éva* szivarka 20 darabos dobozokban, 1.80 pengős árban és az *Orientáli* szivarka, ugyanesak 20 darabos dobozokban, 2.20 pengős árban, továbbá *Italia* pipadohány 50 grammos bádogszelencékben, 1.90 pengős árban és végül tíz ½ darabos csomagolású *Toscani* szivar darabonként 10 filléres egységárban. A felsorolt olasz dohánygyártmányok a vásáron az olasz pavillonban és az összes m. kir. különlegesség árudákban kaphatók.

A Magyar Királyi Állami Vas-, Acél- és Gépgyárak reprezentatív kiállítása az Iparesarnok előtt elterülő szabadtérségen van. *Köpesdy* Elemér miniszteri tanácsos, vezérigazgató fogadta itt a kormányzót, aki különös érdeklődéssel nézte meg világhírű állami gépgyárunk legújabb alkotásait, amelyek iránt, természetesen, a nagyközönség is rendkívüli érdeklődést tanusít. Hatalmas hatkerekű, tízezerkilogrammos N. 56. típusú *MÁVAG—Mercedes—Benz-gyorsteherautó* áll az állami gépgyár kiállításának elején. Mellette egy *uccalocsoló tűzoltóautó*, amely Kiskunmajsa nagyközség tulajdona, majd két gyönyörű új autobusz, arrább három-, négy- és nyolcekés, *kormányozható útfelszakító eke* és az állami gépgyár egyik büszke újdonsága, *a gőzüzemű úthengerlő*. Ismeretes, hogy az állami gépgyár legutóbb kapott Indiából többmilliós rendelést s hogy gyártmányait világszerte ismerik és kedvelik. A kormányzó elismerését fejezte ki *Köpesdy* Elemér vezérigazgatónak az állami vasgyár kitűnő vezetéséért és mesteri teljesítményéért.

A Philips-rádió kiállítási állomása a maga érdekes látnivalóival valósággal lebilincseli a szemlélőt. A rádiókészülékek, felszerelések és tartozékok hatalmas tömegében nagy feltűnést keltett a *Philips-gyár* legújabb világszabadalma: a *Philips feszültségés pólusvizsgáló*, ez a zsebben hordható műszaki újdonság, amelynek használata megelőzi azt a veszedelmet, amit a villamosfeszültségű áramvezetékek rejtenek magukban. *Philips* világhírű készítményei sorába méltóképpen illeszkedik be ez a műszer, amelynek sokoldalúsága frappíroz mindenkit: feszültség- és pólusvizsgáló, fázis és hibakereső, gyujtógyertyavizsgáló, zárlatjelző, tehát nélkülözhetetlen minden mérnök, szerelő, gépész, autó- és mótortulajdonos részére. Az *új Philips-műszer* 90—750 Volt feszültségre használható, míg a nagy típusú műszer 1000—100.000 Voltra is alkalmazható. Magától értetődik, hogy ezek a *nagy jelzők* kizárólag elektromos telepek, áramfejlesztők és távvezetéki berendezéseken nyernek elhelyezést. A Philips feszültségvizsgáló a szerelőnek a legnagyobb biztonságot nyujtja és szerkezetileg egy neoncsőből áll, amely egy törhetetlen bakelithüvelyben van elhelyezve. Itt fűt egy 60 cm. hosszú gumikábel és ez teszi lehetővé a nem egymás mellett levő vezetékek tökéletes és biztonságos vizsgálatát. A kiállítás szenzációja ez a *Philips-műszer*, amelyik hatalmas lépéssel viszi előre az elektrotechnikai szerelés fejlődését.

A magyar selyemtenyésztés és selyemipar kiállítása. A Budapesti Nemzetközi Vásár ezidei fényes keretéből is kiemelkedik és a legnagyobb meglepetés erejével hat *a magyar selyemkultúránknak, selyemtenyésztésünknek, fonó- és szövőiparunknak káprázatos felvonulása*. Az Iparesarnok főbejáratával szemben rendkívüli ízléssel felépített kínai pagodában mindenekelőtt az *Országos Selyemtenyésztési Felügyelőség* aranysárga gubótömegét csodálták meg a látogatók. A magyar gubóból azonban semmit sem exportálunk azon örvendetes oknál fogva, mert azt a földmivelésügyi minisztérium érdekköréhez tartozó *Magyar Királyi Selyemfonódák Haszonbérlete r. t.* a tolnai és győri fonódákban teljes mértékben feldolgozza. Selyemszövőiparunk legnagyobb része a háború utáni évek eredménye és mégis minőségben olyat produkál, hogy a külföldi árut csaknem teljesen kiszorította és már exportra is berendezkedik. A Mohácsi Selyemszövőgyár nehéz, síma szövetei, a *Carpathia ipar és kereskedelmi rt.* selyemszövőgyárának pompás crèpe de chinejei, az ország legnagyobb szövőgyárának, a *Hungarai Jacquard szövőgyár r. t.-nak* ruhaanyagai és nyomott szövetei, a *Kispesti Szövőgyár, Schiel Testvérek* elsőrangú crèpe georgettejei és bélésanyagai, az *Iris szalag- és bársonyszövőgyár* egyedülálló bársonyai, plüsei és szalaggyártmányai, valamint a *Continental Szalagszövőgyár* kiváló kalap- és ruhaszalagjai a legnagyobb elismerést váltották ki úgy a vásárt látogató szakemberek, mint a laikus publikum részéről. Nem mulaszthatjuk el annak a hangsúlyozását, hogy az itt látott anyag kivétel nélkül *teljes mértékben magyar munka*, magyar kéz eredménye, mert a gubótermeléssel mezőgazdasági munkásaink, fonással és szövéssel ipari munkásaink ezrei nyernek foglalkozást.

A Gschwindt-féle szesz-, élesztő-, likőr- és rumgyár rt. idei kiállítása méltán kelt ismét feltűnést és a Nemzetközi Vásárt látogató közönség élénk tetszéssel szemléli az ötletes és művészi objektumot. A dekoratív hatás mellett a *Gschwindt-gyár* kitűnő minőségéről ismert gyártmányai azok, melyek felkeltik a közönség figyelmét, kétségtelen bizonyítékát szolgáltatván a hazai ipar fejlettségének s illusztrálóan magyarázzák, hogy mi a titka likőrkülönlegességei, főzelék- és gyümölcskonzervei élénk kelendőségének, valamint ama előkelő poziciójának, melyet a fogyasztóközönség legszélesebb rétegében sikerült kivívnia. A megnyitáson megjelent előkelőségek a *Gschwindt-féle gyár* részvénytársaság kiállítása előtt hosszasan időztek és a látottak felett teljes elismerésüket fejezték ki.

Burroughs Irodagépkereskedelmi Rt. (V., Klotild ucca 22.) irodagépei nagy feltűnést keltettek az idén is, amikor is a több mint negyven év óta fennállott *Glogowsky és Társa* cég után maga a gyár állította azokat ki. Az imponáló kiállítás tárgyai valósággal lenyűgözik a nézőt, amennyiben ördöngős irodát látunk, ahol úgyszólván nincs is szükség az emberi munkára és értelemre, mert mindent elvégeznek maguk a gépek: könyvelnek, számolnak, összeadnak, szoroznak, számláznak, bérelszámolnak, mégpedig nem úgy mint az ember, gyakran tévedéssel, hanem mindig kifogástalan pricizitással, hideg gépi pontossággal. A *Burroughs* szövegíró számlázógép, a multiplex-gép, a speciális könyvelőgép, a bérszámfejtő-gép, a duplex- és special-gép mind olyan szerkezetek, amelyek az alkotó emberi értelem legragyogóbb megnyilvánulásai közé tartoznak. Az irodai munka racionalizálási időszakában ezek a tökéletes gépek nélkülözhetetlenek minden állami és városi hivatalban, közüzemekben, bankokban és takarékpénztárakban, iparvállalatokban, részletüzletekben, nyomdákban és kiadóhivatalokban, gyógytárakban, szállodákban és minden üzemben. A gépek a kiállításon is berregnek-kattognak, frappánsan bizonyítva minden érdeklődőnek az emberi és technikai tudás ragyogó alkotásait. A *Nemzetközi Vásár* zajos forgatagában, a *Burroughs-gépek* kiállítása olyan látványosság, amely előtt a látogatók százai csoportosulnak, lenyűgözve a gépek tökéletes precizitásától.

A Farkasvölgyi-féle villamossági és műszaki részvénytársaság (VII., Kövér Lajos ucca 26. sz.) nyolc csoportban vonult fel a vásáron és ízléses felsorakoztatású gépeivel egy csapásra maga felé fordította a figyelmet. A mérőtranszformátorok, túlfeszültségvédő készülékek, kondenzátorok, olajkapcsolók, alacsony- és magasfeszültségű készülékek, önműködő feszültségszabályozók, szén-, grafit- és bronzkefék, generátorok, mótorok és tömegcikkek hatalmas tárháza megállásra késztet minden látogatót. A kitűnő hírnévnek örvendő műszaki részvénytársaság összes gyártmányai a német előírások követelményeinek megfelelő kivitelben készülnek és így bármilyen villamossági, vagy műszaki alkatrész a már meglevő üzemi berendezések sorába azonnal beilleszthető. A *Farkasvölgyi villamossági és műszaki részvénytársaság* a maga elismert, precíz és kitűnően bevált készítményeivel a magyar ipar hírnevét is öregbíti, mert gyártmányainak jelentős piaca van nemcsak a balkán, hanem az elektrokultúrájáról nevezetes nyugateurópai államokban is. Már a megnyitás napján fokozott érdeklődés mutatkozott a *Farkasvölgyi-gyártmányok* iránt. A helyszínen bemutatott gépek kivitele lebilincselő hatást tett az érdeklődő közönségre és napról-napra csoportos tömegek szemlélik a gyár kiállítási állomását.

Gumikiállítás az Iparcsarnokban. A *Magyar Ruggyantaárugyár Rt.* az érdekkörébe tartozó vállalatokkal együtt hosszú idő után először állítja ki ismét mindazokat a gumiárukat, amelyek Magyarországon készülnek. Messzire vezetne a kiállított sokszázféle cikk részletes felsorolása, tájékoztatásul azonban megemlítjük a legfontosabb árucsoportokat. Ezek a következők: Műszaki puhagumiáruk (tömlők, gyűrűk, szelepek, stb.), keménygumicikkek rádió, telefón, műselyemipar számára, akkumulátorok, *„Tauril"* magasnyomású tömítőlemezek és gyűrűk, *„Taurus"* szigetelőszalag, *„M. R. G." játékáruk* és labdák, *„Dorco"* felfújható játékok, labdák, fürdőcikkek, futballbetét, *„Cordatic"* autobusz-, autó- és motorabroncsok, stb. A kiállítási pavillón *Falus* Elek művészetét dicséri.

A Magyar Vagón- és Gépgyár Részvénytársaság *Rába A. F.* jelzésű autógyártmányaival vonult fel a Nemzetközi Vásáron. A magyar iparnak eme kiváló és büszke alkotásai iránt állandó és rendkívül nagy a közönség érdeklődése. Majdnem a szenzáció erejével hat az a kiállított hatalmas *gyorsteher-automobil, amelynek három oldalra billenthető szekrénye van.* Különlegesen szép egy *locsoló- és útburkolatmosó autó.* Minden kívánalomnak megfelel a gyár által készített *betegszállító autó* és egész különleges látványosságot nyujt egy *huszonnyolc méter magasra, gépezet segítségével feltolható tűzoltólétra,* amely ugyancsak autóra van szerelve. A kormányzó itt is hosszasabban elidőzött s elismeréssel hallgatta a gyár kiváló vezetőinek szakszerű magyarázatait.

Az Első Magyar Gyapjúmosó és Finomposztógyár Rt. a jubiláris vásáron feltűnést kelt a kiállított szövetek finom minőségével és gyönyörű mintáival. Ezek a gyapjúszövetek, amelyekről még a szakértő is azt állítaná, hogy a legjobb angol gyár készítménye, itt születnek és készülnek *magyar gyapjúból, magyar munkáskezek által fonva, szőve, az Első Magyar Gyapjúmosó és Finomposztógyár Rt. budapesti gyárában.* A Gyapjúmosógyár ma már nemcsak Magyarország finomszövet szükségletének jórészét elégíti ki, hanem a magyar ipar e nagyszerű termékének piacot teremtett Európa majdnem minden államában, sőt Amerikában és a legtávolabbi Keleten is. A kormányzó, akit *Fái Géza kormányfőtanácsos, vezérigazgató fogadott,* tetszéssel szemlélte a kiállított finom kelméket és a látottak felett magas elismerésének adott kifejezést.

Ötven éves fennállásának ünneplésére egy csodaszép pavillónnal vesz részt a **Hoffmann Ferenc** képkeretgyáros és kereskedő (IV., Gerlóczy ucca 5., Károly körút 28.) Védjegyes keretei nagyon keresettek és ma már alig van ember, aki nem ismerné. *Horthy* Őfőméltósága örömmel nézte a magyar ipar büszkeségére szolgáló művészi készítményeket.

Dr. Bossányi László (Budapest I., Naphegy u. 13.). Zománctáblák, zománcjelvények és vegyileg marott réztáblái, valamint gyönyörű dohányzókészletei és dísztárgyai feltűnést keltettek a kiállításon. Örömmel állapítjuk meg, hogy egy volt fővárosi tisztviselő ennyi leleményességgel és ötlettel virágzó iparvállalatot tud vezetni, a mai súlyos gazdasági viszonyok mellett.

Stern Emil út-, vasút- és mélyépítési szerszám és műszaki üzlet (V., Visegrádi ucca 32.) kiállítása állandó érdeklődés tárgya a Nemzetközi Vásáron. A cég *világító- és jelzőkészülékei* minden út- és vasútépítésnél a legnagyobb biztonságra adnak lehetőséget. Az *Universal viharfény* például olyan carbidlámpa, amely 1000 gyertyafényű és bármilyen irányban és magasságban vetíthető. A *világító jelzőtárcsalámpák, uccai óvólámpák, bánya- és kézilámpák* tökéletes készítmények és így magyarázható, hogy a *Stern-lámpák és biztonsági jelzők mindenütt alkalmazásban vannak.* A tökéletes világítású, olcsó üzemű, vihartálló készülékből úgy az ország, mint a külföld vásárlóközönsége jelentős rendeléseket eszközölt. A magyar ipar térhódítása szempontjából rendkívül örvendetes ennek a cégnek a kiállításon elért komoly sikere, mert ezen a téren sokáig külföldi importra voltunk szorulva. A *Stern Emil cég* tetszetős kivitelű és tökéletes készítményei fölöslegessé teszik a behozatalt, mert nemcsak árban, hanem minőségben is fölötte állanak a külföldi hasonló árucikkeknek.

Königsberger Gyula okl. gépészmérnök, (VII., Üllői út 14.) a *Demag-emelő* magyarországi képviselője az egész világon elterjedt *Demag kettős emelőgépet* mutatta be a *Nemzetközi Vásár* megnyitásán résztvett hatalmas közönségnek. Ez a zseniálisan megkonstruált villamos hajtású gyors emelőgép két kötéllággal és két teherhoroggal működik, amelyek felváltva emelkednek vagy süllyednek, mintegy 22 m. percenkénti emelési sebességgel. A beépített forgóáramú motor csak ¾ lóerős és egy szabadalmazott fék minden helyzetben megállítja a terhet, ami a legnagyobb biztonságot jelenti. Az emelőgép olcsó ára magyarázza, hogy a *Demag-emelő* mind az öt világrészben általánosan el van terjedve. A kiállítás közönsége nagy figyelemmel kísérte a gép működését, a nagy munkasebességet, az egyszerű kezelést és meglepetéssel vette tudomásul a rendkívüli olcsó beszerzési árat, amely nemcsak a nagy, hanem a kisüzemeknek is lehetővé teszi a nélkülözhetetlen emelőgép beszerzését.

Szlezák László harangérköntőde és harangfelszerelési gyára (Budapest, VI., Frangepán ucca 77. Telefon 913—53). Magyarország aranykoszorús mestere újból remekelt a most kiállított harangjaival. A kiállított harangok közül: 1010 és 300 kg a jászladányi r. kat. egyház, a 815 és 397 kg. a nagyatádi Ferenc-rend, a 249 kg a kistamási ref. egyház és a 180 kg a Budapest soroksáriúti róm. kat. egyház részére készültek. *A budapesti Bazilika részére készített és jelenleg a templom előtt közszemlére kitett 7945 kg súlyú gyönyörű harang és annak remekbe készült díszítései Szlezák László aranykoszorús mesterünk üzeméből került ki.*

Lingel Károly és Fiai Első Magyar Faárú- és Bútorgyár (fennáll 1864 óta, Rózsa ucca 4.) pavillónja is egyik legnépszerűbb gócpontja az érdeklődésnek a Nemzetközi Vásáron. A modern, iparművészeti szempontokat érvényesítő bútorgyártás remek mintakollekcióját lehet itt megcsodálni. Olcsó, kényelmes, szolíd, artisztikus kivitelű ebédlők, hálószobák, úriszobák, szalónok vannak kiállítva, azonkívül kárpitozott garniturák, ablakdekorációk, asztal- és ágyterítők, irodabútorok, összerakható könyvszekrények, amelyek mind elismerésre méltóan képviselik a nemesebb értelemben vett interieur-művészetet.

Hikker Gyula fémbútorgyára állandó kiállítást tart az Árkád-bazárban (VII., Dohány ucca 22.), ahol remek réz- és vasbútorok, gyermekkocsik óriási választéka áll a látogató rendelkezésére. Érdekes, hogy bár ez a kitűnő cég — éppen állandó kiállítására való tekintettel, — nem jelent meg a vásáron, de a vásár közönsége már az első napon tömegesen kereste fel, jeléül annak, hogy már a közönség tisztában van a Hikker-cég gyártmányainak szolídságával.

Klement András jégszekrény, bor- és sörkimérőkészülékek gyára (VII., Király ucca 27. sz.) szintén résztvesz a vásáron tökéletes kivitelű készítményeivel. Jégszekrényei, hűtőházberendezései a legnagyobb feltűnést keltették, mészárosok, hentesek, kereskedők, szállodások, vendéglősök tömegesen keresik fel a cég gazdag városi raktárait is.

Hirmann Ferenc fémöntőde, rézáru- és vagonfölszerelési gyár *(központi iroda: VII., Csányi ucca 7—9., gyár: VI., Váci út 117—119.)* ízléses pavillónjában víz-, gőz- és légszeszszerelvényeket, fürdő- és egészségügyi felszereléseket, szőlészeti és borgazdasági eszközöket, szivattyúkat és gépeket mutat be. A cég főnökének, aki most ünnepli a gyár fennállásának ötvenesztendős jubileumát, a megjelent előkelőségek melegen gratuláltak. Különös feltűnést keltett a cég szabadalma, az *Autópax* kézi tűzoltókészülék, amely robbanó égő folyadékok és mindennemű gáz-tüzek oltásához kiválóan alkalmas.

Filtex = sok a szöveg

Mert tényleg sok a szöveg. *Filtex.* Soronkint fizetve szinte ontják a lapok. *Jossua* mester nem smucig. Hogy lenyúzza az alkalmazottakról? Valahol csak kell spórolni. De a szövegnél nem. Ezt már otthon megtanulta. Galiciában is az volt a jelszó: *Filtex.* Evvel lehet szédíteni. Most valami tündérpalotáról szól a *Filtex.* Télen korcsolyapálya, nyáron *Filtex.* Divatbemutatóval, az Operaház balettkarával és Lakner bácsi gyermekszínházával, sőt szép időben szombat és vasárnap este tüzijátékkal. *Mindezt vigalmiadó nélkül.* Mert szabad a bemenet? Dehát más lokálokban miért van vigalmiadó, hisz ott sincs belépődíj? Tisztelettel megkérdezzük *Remete* Viktor tanácsjegyző urat: miért nem szed vigalmiadót a Filtex-mulatóban? Elbír a *Filtex* egy kis vigalmiadót. Legfeljebb majd megsínyli a sok szöveg — *a Filtex.*

Lugos János, a Generali vezérigazgatója — kormányfőtanácsos. A kormányzó *Lugos* Jánost, a Generali vezérigazgatóját a magyar biztosításügy terén szerzett érdemei elismeréséül *kormányfőtanácsossá* nevezte ki. A kinevezés, értesülésünk szerint, a hivatalos lap egyik legközelebbi számában fog megjelenni.

A Magyar-Francia Biztosító Rt. folyó hó 2-án, pénteken tartotta ormódi *Ormódy* Vilmos elnöklete alatt évi rendes közgyűlését. A 97.451.27 pengő évi tiszta nyereségből részvényenkint *2 pengő osztalék* kerül kifizetésre f. hó 5-étől kezdve a társaság főpénztáránál (V. Hold ucca 21.) és a Pesti Magyar Kereskedelmi Banknál. A közgyűlés dr. *Kisshalt* Vilmost, a Müncheni Viszontbiztosító Társaság vezérigazgatóját beválasztotta az igazgatóságba és a társaság alelnökévé választotta meg. A közgyűlést követő igazgatóság ülés dr. *Kende* Artúr igazgatósági tagot, az intézet jogtanácsosát *vezérigazgatójává* nevezte ki.

A Ganz és Társa Villamossági, Gép-, Waggon- és Hajógyár Részvénytársaság igazgatósága megtartotta mérlegmegállapító ülését és az idei közgyűlés időpontjául 1930 május 22-ét tűzte ki. Az igazgatóság javasolni fogja a közgyűlésnek, hogy a rendelkezésre álló 2,464.004 pengő 91 fillér nyereségből részvényenkint a tavalyinak megfelelő *8 pengő osztalék* kifizetését határozza el.

A Felten és Guilleaume Kábel-, Sodrony- és Sodronykötélgyár *Tolnay* Kornél államtitkár elnöklete alatt április 30-án megtartott közgyűlésén elfogadta a vállalat 1929. évi zárszámadását. A tiszta nyereség 900.154.32 P (szemben a tavalyi 1,030.524 P 95 f-el). A közgyűlés, mint tavaly, részvényenként *12 P osztalékot* állapított meg és elhatározta továbbá, hogy az általános tartalékalapra 350.000 pengőt (tavaly 320.000 pengőt) fordít, míg az új számlára átvitt egyenleg összege 88.842.49 pengő (a tavalyi 78.703.60 pengővel szemben). Az 1929. évi osztaléknak szelvények a Pesti Magyar Kereskedelmi Banknál válthatók be.

Megjelent a Pénzintézeti Központ mérlege, amely 1.56 millió pengő tiszta nyereséget mutat ki. Az intézet 148.3 millió hitelt nyujtott és a közalkalmazottaknak folyósított kölcsönök összege 13.4 millió. A tartalékok összege immár 8 millió pengő összegre emelkedett.

A **Városi Színház**-ban a **VÍG ÖZVEGY** szombat esti reprizén felvonulnak az összes *Lehár*-slágerek. Víg özvegy — *Honthy Hanna.* Teljesen új rendezés. A harmadik felvonásban *Lehár*-slágerek revüje: *Éva, Három grácia, Frasquita, Luxemburg grófja, Tangókirálynő, Cigányszerelem.* — Szerda: *Pillangókisasszony;* csütörtök: *Meluzina;* Péntek: *Traviata;* szombat: *A víg özvegy;* vasárnap délután: *Gyermekelőadás;* vasárnap este: *Meluzina.*

SZÉKESFŐVÁROSI PAVILLON
VÁROSLIGET
WEINGRUBER IGNÁC
KÁVÉHÁZA
NAPONTA KATONAZENE!
Vasár- és ünnepnapon délelőtt katonazene-hangverseny!

az első kéz megbizható és olcsóbb

Saját gyártmányú
musica r.t.
VII., Erzsébet körút 43
(Royal Apollo)
és világmárkás — új és használt — zongorák — javítások is — több éves részletre váltó hélkül. Kezelési költség nincs.
Telefon: József 450-68

BUDAPESTI HIRLAP
a legtartalmasabb magyar napilap
Hangja előkelő, hírszolgálata tökéletes

KOVÁCS OSZKÁR BÁDOGOS MESTER
ÉRCKOPORSÓ ÉS TEMETKEZÉSI CIKKEK KÉSZITŐJE
BUDAPEST, IX., TELEPI UCCA 14. SZÁM.
(A Ludovikával szemben.) TELEFON: J. 451—03

»CYKLOP«
ÉPÍTŐ RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
BUDAPEST, IV.,
RÉGIPOSTA U. 7-9
TELEFON: Aut. 879-83 és Aut. 879-84

Kisvasutak o Emelődaruk
Sodronykötélpályák
Modern szállítóberendezések
*
Roessemann és Kühnemann - Epp és Fekete
Egyesült Gépgyárak R. T.
Budapest, III., Római fürdő
Városi eladási iroda: VI., Berlini tér 2. sz.
Telefon: Automata 174—00
*
Harmatta-féle vashordók, tartányok, csövek és oxigén

KÖZPONTI FŰTÉSEK
ÉS EGÉSZSÉGÜGYI BERENDEZÉSEK VÁLLALATA
SZEPESSY SÁNDOR utóda **SZEPESSY GYULA**
okl. mérnök, Budapest, VII., Abonyi-u. 25. Tel.: J. 380-30.

Kövezőmester és útépítési vállalkozó
HEISSENBERGER JÓZSEF
BUDAPEST, IX., VÁGÓHID UCCA 9/b SZ.

Események

Fővárosi Hirlap

Az Egységes Községi Polgári Párt hivatalos lapja.

*

Előfizetési árak:

fél évre . . . . . 12 pengő:
egész évre . . . . . 24 pengő:

Ripka Ferenc Londonba utazott. Jelentette a *Fővárosi Hirlap*, hogy *Ripka* Ferenc főpolgármester az angliai vendégszereplésre induló *Budai Dalárdát* elkíséri a nemzeti missziót jelentő útra, annál is inkább, mert a londoni társadalom is igen nagy várakozással tekint a neves magyar dalegyesület szereplése elé, a magyarbarát körök pedig különös igyekezettel készítik elő a látogatás sikerét, élükön lord *Rothermereval* és kitűnő honfitársunkkal, *László* Fülöp festőművésszel. A főpolgármester pénteken délután utazott el a berlini gyorssal és körülbelül két hét mulva érkezik haza. Útközben a Budai Dalárdával együtt felkeresi Amsterdamot is, ahol ugyancsak hangversenyt rendez a dalárda.

A főpolgármester kiírta a pályázatot a két tanácsnoki állásra. A *Csupor* József és *Solty* Lajos nyugdíjazásával megüresedett tanácsnoki stallumokra a főpolgármester pénteken kiírta a pályázatot és a határidőt május 15-én déli 12 órában állapította meg. A pályázati kérvényeket a főpolgármester a lejárat után rövidesen a kijelölő bizottság elé terjeszti és minden valószínűség szerint már május végén meg is lesz a választás. A törvényhatóság legközelebbi rendes közgyűlése május 21-én lesz s úgy hírlik, hogy ezen az ülésen ejtik meg a tanácsnokválasztást. Az új tanácsnokok személyét illetőleg igen nehéz volna kombinációkba bocsátkozni, mert *úgy a jogi, mint a műszaki tanácsnoki állások aspiránsai úgyszólván egyforma eséllyel indulnak a választási küzdelembe.*

Pályázat kórházigazgatói állásokra. *Ripka* Ferenc főpolgármester szombaton hirdette ki a pályázatot a megüresedett központi kórházigazgatói, két közkórházi igazgató-főorvosi és egy közkórházi főorvosi állásra. A pályázat határideje május 15. A pályázati kérvényeket a főpolgármesterhez kell címezni.

Házasság. *Hikker* Gyula budapesti vasbútorgyáros és neje leánya, *Nelly* és *Barta* István, a Hermes Magyar Általános Váltóüzlet Rt. újpesti fiókjának cégvezető-főnöke, április 27-én házasságot kötöttek.

Elhúnyt bizottsági tag. *Ambrus* Gyula dr. ügyvéd, törvényhatósági bizottsági tag pénteken hajnalban rövid betegeskedés után, váratlanul meghalt egyik budapesti szanatóriumban és szombaton délután temették el a Kerepesi temetőben. Mindössze 44 éves volt és korai elmulása széles körben keltett részvétet és megdöbbenést. A Külső Terézvárost és az Angyalföldet képviselte a közgyűlésben. A keresztény párt tagja volt.

A nyugalomba vonuló Solty tanácsnok köszönete a sajtónak. *Solty* Lajos műszaki tanácsnok, a középítési ügyosztály érdemes vezetőjét a legutóbbi közgyűlés nyugdíjazta. A távozó tanácsnok nyugdíjba vonulása alkalmából meleghangú levélben köszönte meg a városházi sajtó munkásainak hosszú éveken át tapasztalt barátságát és tárgyilagosságát. — Tanácsnoki állásomat, nyugdíjazásomat kérve, elhagytam, — hangzik a levél — ez alkalommal kedves kötelességet teljesítek, amidőn a városházi sajtó tagjainak a legmelegebb köszönetemet fejezem ki azért a tárgyilagos, jóakaratú támogatásért, melyben engem működésem és most távozásom idején részesítettek. Mindenkor örömmel fogok visszagondolni arra az időre, amidőn az urakkal kellemes összeköttetésben állottam.

Új egészségügyi főtanácsos. A kormányzó *Lénárd* Dezső dr. Uj Szent János kórházi főorvosnak a közegészségügy terén szerzett érdemei elismeréséül *az egészségügyi főtanácsosi címet adományozta.* A kitüntetésről szóló okmányt a főpolgármester nyujtotta át a főorvosnak.

A Közraktár uccába telepitik át a dunaparti idénypiacot. A mult esztendőben a *Fővárosi Hirlap* éles akciót indított ama türhetetlen állapotok megszüntetése érdekében, amelyek a Ferenc József rakparton uralkodnak azóta, amióta *a vásárigazgatóság odatelepítette az úgynevezett idénypiacot.* Ez azt jelentette, hogy kora tavasztól késő őszig a falusi kocsik százai tanyáztak napról-napra ezen az előkelő szakaszon és végsőkig keserítették meg az ottlakók életét. Ez állapot ellen többször emeltek szót a közgyülésen és a különböző szakbizottságokban is, rámutatva az idénypiac tűrhetetlen köztisztasági és morális defektusaira. Örömmel állapítjuk meg, hogy a *Fővárosi Hirlap* kezdeményezése és kitartó akciója teljes sikerrel járt. A közélemezési ügyosztály már intézkedett, hogy a dunaparti kocsik áruhelyét a Ferenc József rakpartról a Közraktár uccába telepítsék át és ez az üdvös, régóta szorgalmazott reform a közeljövőben meg is történik. Ezzel az intézkedéssel azonban csupán enyhül a helyzet, de végleges javulás csak akkor következik be, ha az idénypiaci bódékat is eltüntetik a Dunapartról. Az utóbbi azonban csak akkor válik lehetségessé, amikor az új ferencvárosi élelmiszernagyvásártelep elkészül, a jövő év végére, vagy a következő év tavaszára.

A Talbot-áram egységára. A főváros tizenkettes bizottsága hétfőn délután ülésezett a városházán. A Talbot-ügy, illetve az, hogy a Talbot-centrálétól *mennyi áramot és milyen árban vegyen át a főváros, teljesen lefoglalta a tanácskozásra szánt időt.* A főváros az eddigi feltevések szerint *130 millió kilowatt áramot szándékszik átvenni*, illetve ez az a mennyiség, amely a főváros áramtermelésének kiegészítésére fog szolgálni. A vita azonban legfőként az átveendő árammennyiség egységára körül forog, mert a tanács ragaszkodik ahhoz, hogy *az áram ára ne legyen magasabb az önköltségi árnál.* A tizenkettes bizottság ülésén *Borvendég* Ferenc tanácsnok, a világítási ügyosztály vezetője, ismertette a helyzetet és az ez ügyben eddig folytatott tárgyalások anyagát. A bizottság tudomásul vette a tanácsnok által elmondottakat és helyeselte a tanács álláspontját, amely szerint *az áram ára ne legyen magasabb az önköltségnél.* A bizottság végül is felhatalmazta a tanácsot, hogy a bánhidai centrálé dolgában folytassa tovább a megkezdett tárgyalásokat.

Május 10-én lesz a portalan szemétgyüjtés bemutatása. A köztisztasági hivatal többszöri elhalasztás után május 10-én kezdi meg a portalan háziszemétgyüjtés rendszeres próbáit, miután a szükséges gépek és tartályok most már elkészültek. A portalan háziszemétgyüjtést egyelőre meghatározott városrészekben három kocsival fogják bevezetni és amennyiben a kísérletek kielégítő eredménnyel végződnek, a legalkalmasabbnak bizonyuló próbakészülékből rendeli meg a főváros a további gépeket, úgyhogy rövidesen a főváros egész területén pormentesen, higiénikusan történik a háziszemét elszállítása. A próbák az év végéig tartanak, akkor dönt a főváros, hogy melyik rendszert választja ki és minden valószínűség szerint a jövő tavaszra fogják beállítani a további, új rendszerű szemétgyüjtő készülékeket.

A székesfővárosi iskolák növendékeinek tornaünnepe. A székesfőváros iskoláinak növendékei ebben az évben a szokottnál is nagyobbszabású iskolai tornaünnepélyt rendeznek. Az ifjúsági tornaversenyek, amelyek az idei sportszezón nagyszabású és kedves látványosságának ígérkeznek, — az új Millenáris pályán lesznek, hogy bemutassák a nagyközönségnek az iskolai növendékek testnevelési rendszerét és magas színvonalát. A *leányközépiskolák* és női kereskedelmi iskolák versenye *május 11-én*, a főreál és *fiú felső kereskedelmi iskoláké* 18-án, mindkettő vasárnap délután 4 órakor lesz.

ZILAHI-BALOGH GYULA
ÉPÍTŐMESTER
Budapest, I., Bornemissza u. 36
TEL.: Lá. 2—32.

ILKOVITS J.
Központi fűtések és vízvezetéki berendezések vállalata
BUDAPEST,
VI, ANDRÁSSY ÚT 92.
TELEFON: Aut. 212—07.

SEBESTYÉN SÁNDOR
asztalosmester, irodaberendezési vállalata
Budapest, VII, Hajtsár út 135. — Telefón: Zugló 60—89

KEMÉNY SÁNDOR
OKL. MÉRNÖK-ÉPITŐMESTER
IRODA: PANNÓNIA UCCA 18. SZÁM
Telefon: Aut. 926—24

Zumpft István
vasút- és útépitő vállalkozó, kövező mester
Kispest, Rákóczi u. 74. szám

HIDI IMRE
ÉPITŐMESTER
Budapest, VIII., Német u. 41-43
Telefón: József 401—83

Sárközi József és Sarló László
okl. építész, építési vállalkozók
Budapest, V. ker., Akadémia ucca 14
Telefón: Autómata 136—04. szám

HEVERDLE ISTVÁN
okl. mérnök, épitő- és kövezőmester
VIII., Baross ucca 74. Telefón: J. 324-32.

Spányi Ernő okl. mérnök
mélyépitő-, kövező- és bitumenépitő vállalata
Budapest, IV. kerület, Városház ucca 14. sz.
Telefón: Aut. 866—96.

DÁVID ÉS DEUTSCH
KÖZPONTI FŰTÉS, SZELLŐZTETÉS, VIZVEZETÉK, CSATORNÁZÁS, ÉPÜLET- ÉS BÁDOGOSMUNKÁK MŰSZAKI VÁLLALATA
BUDAPEST, VII, RÓZSA UCCA 41. TELEFON: J. 430-31

NOVÁK PÁL
Műszaki és villamossági vállalata. Tervez és készit: elektromos erőátviteli világitási és gyengeáramu berendezéseket
BUDAPEST, IX., MESTER U. 15

SZABÓ FRIGYES MÉRNÖK
elektromos berendezések vállalata
EGYENIRÁNYITÓK
Budapest, VI., Jókai ucca 37. szám. Telefón: 135—06

Csatorna-, Út és Beton Épitési Vállalat
BENEDIKT MARCEL okl. mérnök
Budapest V, Zoltán ucca 7. Telefón: Automata 204-57

MAKOVSKY FERENC
Budapest, VII. Abonyi-u. 4.
Fülöp Szász-Coburg Góthai herceg Ő királyi Fensége uradalmi épitésze
TELEFON: J. 381-17

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros tanácsa nyilvános versenytárgyalást hirdet az I. ker. kelenföldi tüdőbeteggondozó intézet föld, kőműves, elhelyező, ács, bádogos, műkő, burkoló, asztalos, lakatos és mázoló munkákra.

A vonatkozó költségvetési kiírás nyomtatványai ívenként 0·50 pengőért kaphatók 1930. évi május hó 5-től kezdve naponta d. e. 11—1 órák között a székesfővárosi tanács II. (középítési) ügyosztályának IV., Központi városháza, III. em. 342. sz. szobájában.

A rajzok, tervek és minták megtekinthetők és a szükséges felvilágosítás megszerezhető Hönsch László okl. építész előadónál, a Központi városháza, III. em. 315. ajtó alatti hivatalos helyiségben.

Az ajánlatok 1930. évi május hó 28-án (szerdán) délelőtt fél 10 óráig a tanácsi II. (középítési) ügyosztály III. em. 350. sz. szobájában adandók be. Az ajánlatok ugyanazon a napon, ugyanazon tanácsi ügyosztály üléstermében (III. em. 354. sz.) 10 órakor fognak nyilvánosan felbontatni.

Budapest, 1930. évi május hó 2-án.

A székesfőváros tanácsa.

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros tanácsa a köztisztasági hivatal részére szükséges 560 pár altiszti és 2220 pár munkásbakancs szállítására nyilvános írásbeli versenytárgyalást fog tartani.

A tanács felhívja azokat, akik erre a szállításra vállalkozni akarnak, hogy írásbeli ajánlataikat 1930. évi május hó 26-án délelőtt 11 óráig a székesfővárosi köztisztasági hivatal igazgatóságához nyujtsák be.

Az ajánlatokat az ugyanakkor és ugyanott tartandó versenytárgyalás során fogják felbontani. A versenytárgyaláson az ajánlattevők vagy igazolt képviselőik jelen lehetnek.

Budapesti (Budapesten cégjegyzett) vállalkozók ajánlataikat postán nem küldhetik be.

Bánatpénzül a versenytárgyalási hirdetés számára való hivatkozással a központi számvevőség VI. ügyosztályának (Központi városháza III. emelet 371. ajtó) előzetes számfejtés után, az ajánlati végösszeg 2 (kettő) százalékát kell a központi pénztárnál a versenytárgyalást megelőző napon déli 12 óráig letenni és az erről szóló nyugtát az ajánlathoz kell csatolni.

Csakis hazai áruval lehet pályázni.

Csak szabályszerűen kiállított, pecséttel lezárt, sértetlen borítékban elhelyezett ajánlatok vehetők tárgyalás alá, elkésve érkező, vagy a feltételeknek meg nem felelő ajánlatok figyelembe nem vehetők.

A székesfőváros tanácsa fenntartja magának a jogot, hogy a beérkezett ajánlatok közül a megajánlott árakra való tekintet nélkül szabadon választhasson, a szállítást megoszthassa, vagy az összes ajánlatokat visszautasíthassa.

Ajánlatot lehet tenni az egész mennyiségre és bizonyos hányadra, vagy csakis egy bizonyos hányadra.

Az ajánlati és szállítási feltételek és az ajánlati ürlapok a köztisztasági hivatalnál naponkint délelőtt 10 és 12 óra között díjtalanul kaphatók.

Budapest, 1930. évi április hó 29-én.

A székesfőváros tanácsa.

A szerkesztésért és kiadásért felelős: Dacsó Emil. Kiadja: FŐVÁROSI HIRLAP lapkiadó-vállalat. Révai Irodalmi Intézet Nyomdája Budapest, V., Ügynök u. 8. Nyomdaigazgató: Linzer M.

FARKAS LAJOS MÉRNÖK — Telefon: J. 396-98 — magas-, mély-beton és vasbeton építési vállalkozó — Budapest VII, Kolumbus u. 41

SIMOR DÖME mű- és épületlakatos-mester és vasszerkezetek ipartelepe. Sodronyfonatok nagybani gyártása — BUDAPEST, VII., THÖKÖLY ÚT 89. SZÁM — TELEFON: JÓZSEF 394—43.

SÁMUEL GYÖRGY épület,- díszmű-bádogos és egészségügyi berendező — BUDAPEST, VI, ARADI U. 45. TELEFON: AUT. 223-62.

PETRÓCZKY LAJOS BUDAPEST, I., MAROS U. 9. — TELEFON: Aut. 508-34 — Elvállal: teherfuvarozást, földmunkát, bútorszállítást csukott vagy nyitott kocsikban, helyben és vidéken

RELLA N. és UNOKAÖCCSE Építési Vállalat R.-T. — Budapest, VIII, Népszinház ucca 13 — Telefonszámok: József 436—52 és József 436—53. — Magas- és mélyépítés, vasbetonépítés, HERBST FÖDÉM az egész világon elterjedt és és legolcsóbb vasbetonfödém

TELEFON: J. 370-70 **MAGYAR ÉPITŐ RÉSZVÉNYTÁRSULAT** TELEFON: J. 370-70 — BUDAPEST, X, KERÉKPÁR UCCA 2. SZ. — ALAPITTATOTT 1889-ben — Mindennemű vízépítés, folyamszabályozás és csatornázás. Kotrások csatornakotrókkal és excavatárokkal. Darukkal való kirakodások. Alapozások, mély- és magasépítés. Út- és vasútépítés. Hídépítés. Mindennemű beton- és vasbetonépítés. Kőmunkálatok. Városi csatornázások és vízvezetékek — Hajó- és kotrójavító telep Apostagon.

Somogyi Soma és Fia kőfaragómester — Budapest, VIII., Fiumei-út 9. — Alapitva: 1867. Telefon: J. 415-20

Működ- és burkolómunkák, betoncsövek Budapest, V, Vigszinház ucca 5. Tel.: 298-37 **ANDREA** Cementárugyár és Építőipari R.T.

FISCHER MÁRKUSZ ÉPÜLET- ÉS BUTORASZTALOS — ÜZEM ÉS IRODA: BUDAPEST, X., LIGET UCCA 20

„TUDOR" ACCUMULÁTORGYÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG — Budapest, VI., Váci út 137-39. Telefón: Aut. 923-08. Gyárt: Tudor és Varta rendszerű accumulátorokat.

SOVÁNYITÓ GYÓGYTORNA — A Szent Gellért Gyógyfürdő legtökéletesebben berendezett gyógytorna (Zander) termében — Mérsékelt árak!

NEUSCHLOSZ—LICHTIG REPÜLŐGÉPGYÁR ÉS FAIPAR R.T. — BUDAPEST—ALBERTFALVA — VÁROSI IRODA: IV, PETŐFI SÁNDOR UCCA 9. SZ. — TELEFON: AUT. 890—47. — GYÁRI TELEFON: LÁGYMÁNYOS 582—20, 11—79. — PARKETT- ÉS ÉPÜLETASZTALOS MUNKÁR!

CORDATIC a tökéletes autópneu — Főelárusitás: Budapest, VI., Mozsár-u. 9.

FISCHHOF OSZKÁR villamossági berendező és javító műhelye — Budapest, I., Lágymányos ucca 2. szám — Telefon: Lágymányos 19—30. Telefon: Lágymányos 19—30.

OETL ANTAL VASÖNTŐDE és GÉPGYÁR RÉSZV.-TÁRS. — X. KER. ASZTALOS SÁNDOR-UCCA 9. — TELEFON: JÓZSEF 461-09, 461-08.

PADOZATI MUNKÁK ELSŐRANGÚ KIVITELBEN — elavonlaiig tölgy- és bükkparkét, táblaparkét egyszerű és diszes kivitelben, aszfaltparkét és hajópadlók — Pestszentlőrinci Parkétgyár és Gőztűrész Részvénytársaság, Budapest, V., Személynök-utca 16. I. em. Telefon: Aut. 212—44.

ÁMON ANTAL és FIAI KÖVEZŐMESTEREK, ÚT,- CSATORNA- ÉS BETON-ÉPITÉSI VÁLLALKOZÓK, FÖLDMUNKA, VÁGÁNY-FEKTETÉS, MÉSZKŐBÁNYA. — VIII., Futó ucca 10. Telefon: J. 303-85.

ÉPITÉSI ANYAGOK PADLÓ ÉS FALBURKOLATOK — BARCZA DEZSŐ mérnök, építési anyagkereskedő VII., Erzsébet királyné út 125

BIER ÉS WERSCHETZ okl. mérnök és épitőmesterek, építési vállalkozók — Budapest, IX., Vágóhíd ucca 11. sz. — TELEFON: JÓZSEF 363—78, 259—50.

Volt Wellisch Náthán Utóda Fischer Zsigmond épülettakereskedő — Ajánlja dúsan felszerelt raktárát áliványfa és asztalosáruban stb. X., Asztalos Sándor-utca 5. Telefon: J. 310-89.

ROTTER ZSIGMOND terménynagykereskedő — Budapest, V., Nádor ucca 17. sz. — Telefón: 297-18, 276-94.

THE NEUCHATEL ASPHALTE COMPANY LIMITED BUDAPESTEN, Iroda: VI., Vilmos császár-út 31. sz. Telefon Teréz 212—46. Gyár: VI., Váci-út 35. Telefon: L. 914—88. Gyárt és elad Val de traversi mastixot, raffinált bitument, falszigetelő aszfaltot. Készít: Traversi természetes tömöritett aszfalt utakat és öntött aszfaltból járdákat és kocsiutakat. Budapest székesfőváros szerződéses vállalkozója.

Dunakavicsot és Dunahomokot szállít kocsifuvarban és vasúton saját iparvágányról Budapestről, Adonyból, Bajáról, és Mohácsról — FLEISCHMANN ANTAL Dunakavicsási és gőzhajózási vállalat — Budapest, VII, Károly körút 17. Telefon: József 465-62 és 465-63

Hirmann Ferenc fémöntöde és rézárugyár — Budapest, VII., Csányi ucca 7—9 sz. — Gyártmányai: Permetezők és ezek összes alkatrészei, rézsúlyok, háztartási mozsarak, gyertyatartók, habüstök, stb, továbbá „PAX" szab. kézi tűzoltókészülék stb. Telefon: J. 450-49

Budapest Székesfőváros Ásványvíz-üzeme **HARMATVIZ** — A Hungária gyógyforrás szénsavval telített vize. — Kapható mindenütt! Tel: Autom. 530-03.

Egyesült Tégla- és Cementgyár R.-T. Budapest, V., Sas ucca 25. szám — Telefon: 230—71, 108—59, 141—52

Évi teljesitő képesség:	12,000 vagón cement
	5,000 „ mész
	80.000,000 darab tégla
	8.000,000 „ cserép

Portlandcementgyár: Lábatlan. — Mészégető: Lábatlan. Téglagyárak: Buda, Kőbánya, nyergesujfalu

Csütörtökön — **PESTI TŐZSDE** — szenzációs közgazdasági riportokkal — SZERKESZTI: KALLÓS JÁNOS — Szerkesztőség és kiadóhivatal: IV, Városház ucca 6

DÁVID ÉS KERTÉSZ kazán- és gépgyár r. t. — Budapest, VI., Máglya ucca 75—77 — Telefon: Lipót 914—46.

SCHÖNTHEIL RICHÁRD okl. építész és épitőmester — Budapest, I., Villányi-út 10 — Telefonszám: Lágymányos 19—36

HIRSCH LÁSZLÓ ÚT- ÉS VASÚTÉPITÉSI VÁLLALAT — I. KER. BUDAFOKI-ÚT 22. — TELEFON: JÓZSEF 321—17. SZ.

STABIL ÉPÍTŐ RT. — Budapest, V., Vilmos császár út 22 — Telefón: Aut. 112-43.

Ára 50 fillér

Tizenkilencedik évfolyam — Budapest, 1930 május 14. — 19. szám

Fővárosi Hirlap

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Egész évre ..... 24 pengő
Félévre ..... 12 pengő
Állandóan:
GAZDASÁGI ÉRTESÍTŐ

VÁROSI, POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

Felelős szerkesztő: DACSÓ EMIL

MEGJELENIK MINDEN SZERDÁN
Szerkesztőség és kiadóhivatal
BUDAPEST, VI., SZIV UCCA 18. SZ.
Postatakarékpénzt. csekkszámla 40.424
TELEFÓN: AUTOMATA 137—15

Két mérföldkő

az esztendőben: a költségvetés és a zárószámadás. Az egyik a számvetés, a másik a számadás. Most a mult esztendei sáfárkodás számadását látjuk magunk előtt vaskos kötetben. Az első, ami szemünkbe ötlik az, hogy abban a hivatalban, ahol ez a számkolosszus készült, feltétlen rend van és becsületes munka folyik. Általában azonban ez nemcsak a számvevőségre, de az egész fővárosra vonatkozik. Lehetnek kifogások a tevékenység mineműsége ellen, de íme, ez a hatalmas kötet is tanubizonysága annak, hogy a gyanusításnak még az árnyéka sem férhet hozzá a főváros adminisztrációjához. Pedig milyen mesterkedések folytak, milyen jobb ügyhöz méltó igyekezettel vetették rá magukat egy-egy ügyre, ahol az adminisztráció zökkenőit, a régi, elavult rendszer hibáit mulasztásoknak, sőt egyebeknek lehetett feltüntetni. Persze egy kis rosszakarattal, amiért azonban nem kellett a szomszédba menni. Ez az, amit mi mindig kárhoztattunk, ez az, amit mi mindenkor a politikai harc megengedhetetlen eszközének tekintettünk. A kritika eszközeiről sohasem mondtunk le sem a tanáccsal, sem az egész városházával szemben, de a gyanusítást csak a kalózok arzenáljába valónak tartjuk. Jól esik hát végiglapozni a zárószámadás beszédes lapjait, mert megerősödünk abban a hitünkben, hogy Budapestet, ha nem is az isteni leleményesség, az emberfeletti bölcsesség, de a férfiakhoz méltó becsület kormányozza.

Ez a zárószámadás egyébként nem egy bohém, könnyelmű kamaszvárosnak, hanem egy komoly, de sokat szenvedett, nagyrahivatott, de szegény világvárosnak a számadása. És itt ismét beleütközünk a felületes kritikusokba, akik kimutatják, hogy *a békével szemben kétszeresre emelkedett a főváros budgetje.* Kár, hogy meg nem állapítják, mikor volt az az időpont, amellyel szemben a mai budget kereken *tízszeres.* Mert ezt is igen, de igen könnyen ki lehetne mutatni. Hát persze, hogy megnövekedett a budget, de az, hogy ma kétszerannyit költ a főváros, mint a békében, *tökéletesen úgy hangzik, mintha azt mondanánk, hogy gondnokság és vád alá helyezni való börtöntöltelékek ülnek a városházán,* akik elherdálják a főváros vagyonát és pénzét pelyvaként szórják ki az ablakon. Pedig erről igazán szó sincs, hanem arról van szó, *hogyha kétszerannyit költenénk, mint ma költünk, akkor sem pazarolnánk, sőt akkor sem volna elegendő minden szükségletünk fedezésére.* Látták-e az urak Magyarország, vagy Anglia, vagy Franciaország, vagy Németország, vagy Montecarlo, London, Berlin, Párizs, Bécs vagy San Marino költségvetését? Hát ha látták, tudják, hogy mindenhol kétannyiba kerül az élet, mint békében került, hát még ha figyelembe vesszük, hogy a háború és forradalmak pusztításait is nekünk kell fizetni. Vagy nem így van-e odahaza is, ahol a borjúpörkölt és a harisnya csak úgy kétszerannyiba kerül, mint békében, vagy ahogy a főváros kétszerannyit fizet az útburkolásért és a fürdőlepedőmosásért, mint 1914-ben? Nem is szólunk arról, hogy az otthoni ruhatárunk is bőséges felfrissítésre szorul még 1918 óta, sőt az igényeink is emelkedtek és némely olyasmire is van szükségünk, amit az ükapáink még nem ismertek és így nem is kultiváltak. De hát ilyen a világ sora: ez mindig így volt és az igények természetes növekedtét a multban élők, az öregek mindig pazarlásnak minősítették, pedig ezt a pazarlást ők is elkövették apáikkal szemben.

Nevetséges tehát a *ma* pénzügyeit a *tegnap* pénzegységével, a *tegnap* igényeivel mérni. Azokkal szemben, akik a zárszámadás láttán a bosszúság álpáthoszával harsognak, mi a fájdalom, a szomorúság szavát emeljük fel. Mi fájlaljuk azt, hogy mi mindenre nem jutott pénz, olyasmire, amit még mindig elsőrendű szükségletnek lehet és kell nevezni. Hiszen ha ugyanazok az urak, akik a pazarlás vádját látszanak emelni a jámbor összehasonlítás köpenyegében, ha tovább mennek kritikájukban, azonnal más húrokat pengetnek.

Méltóztassék csak követni bennünket a finoman elkészített utakon a számok rengetegében. Ugyanazok, akik az imént a pazarlást emlegették, maguk fognak rácáfolni önmagukra. Ők maguk fogják konstatálni, hogy a főváros kiadásai az egész vonalon csökkentek, még a személyi kiadások terén is. De nem elég, hogy a gáncsoskodók, a minden kákán csomót keresők rögvest *a fordított vádakat* fogják a szegény főváros fejéhez vágni. Ők maguk fogják kijelenteni, hogy az utak karbantartásánál nem lett volna szabad spórolni, az útépítési program megnyirbálása bűn volt. Hogy lehetett az, hogy csatornaépítéssel takarékoskodtak, vagy szabad-e a tűzoltóságtól bármi pénzt is megtagadni? Égnek áll a haja a gáncsoskodóknak, ha azt látják, hogy a közoktatási költségeket, a szociálpolitikaiakat, meg nem is tudjuk még milyen mindenfélét, barbár módon tönkresilányították.

Ez Ázsia! — kiáltja teli torokkal marátunk, aki az imént még elkeseredetten panaszkodott, hogy Budapest székesfőváros évi budgetje nem nagyobb, mint 1873-ban volt, pedig — ugyebár — akkor mégis csak az egyesítés is némi költséggel járt?

Ez Ázsia! Igen Ázsia, fájdalmasan az, ahol nem tudunk eljutni odáig, hogy a legsürgősebb és a legnélkülözhetetlenebb szükségleteinket biztosítsuk. Ez Ázsia, de ezt az Ázsiát Európában, sőt Európa nyugatján: Trianonban csinálták.

VASS JÓZSEF NÉPJÓLÉTI MINISZTER

a kórházkérdésben kijelenti, hogy nem gördít akadályokat a főváros állítólagos igazságának érvényesülése elé

Vass miniszter a Fővárosi Hirlapnak adott nyilatkozatában részletesen kifejti álláspontját és megmagyarázza, hogyan állott elő a differencia — „Tiltakozom az ellen, hogy a főváros tagadásba vegye főhatósági jogomat"

„A kórház nem produktív üzem, amortizációs költségeket nem lehet áthárítani a betegekre"

Vass József népjóléti miniszternek a képviselőház költségvetési vitájában elmondott beszéde, amely a fővárosi kórházak betegápolási díjának megállapításával is foglalkozott, *élénk feltűnést keltett.* A népjóléti miniszter ellen e kijelentései miatt különböző támadások hangzottak el. A főváros vezetősége részéről e kijelentésekre azt felelték, hogy a huszonkétmillió pengős tartozás fönnáll, sőt *egyes túlzók azzal a retorzióval fenyegetőznek, hogy a főváros a vidéki betegek előtt bezárja kórházainak kapuit.*

A *Fővárosi Hirlap* munkatársa megkérdezte ebben az ügyben *Vass* József népjóléti minisztert, akinél mindenekelőtt a már sok ízben vitatott tartozás kiegyenlítése iránt érdeklődtünk.

Vass József népjóléti miniszter

a következő nyilatkozatot tette a *Fővárosi Hirlap* munkatársa előtt:

— A képviselőházban azt mondottam, hogy az állítólagos huszonkétmillió pengőt két részre kell osztani: *egy nagyobb részre és egy sokkal kisebb részre.* Ezzel a sokkal kisebb résszel tényleg tartozom. Az elmult hónapokban ugyanis

> **a kincstár a maga meglehetősen súlyos helyzeténél fogva nem tudta nekem maradék nélkül rendelkezésemre adni azokat az összegeket, amelyek ennek az igénynek a fedezésére szükségesek és elégségesek volnának.**

Ezzel a pár hónapi elmaradt tétellel tehát tényleg tartozom. Itt azonban nincs nagy összegről szó. A sokkal nagyobb rész, — 19—20, vagy nem tudom hány millió pengő az, amiről beszélnek, — *állítólag a kórházi ápolási díjak alacsonyabb mértékben történt megállapításából származnak.* Az 1919. évtől kezdődően a népjóléti miniszterek a székesfőváros kórházaiban ápolt és a kincstár terhére elszámolt betegek betegápolási díjait időnként bizonyos összegekben állapították meg.

> **A székesfőváros mindig kifogásolta ezeket a megállapításokat és nagyobb összeget számított fel az ápolt betegek után.**

Nyolc év óta vegyes bizottságok útján vizsgáljuk a székesfőváros kórházi gesztióját és

> **megállapítottuk, hogy melyek azok az összegek, amelyek időnként a kincstár terhére ápolt betegek után tényleg felszámíthatók.**

Az a helyzet állt elő, hogy a székesfőváros a megállapítottnál nagyobb összegben kívánta számlázni a kincstári betegek ápolási díjait és a felmerült többleteket összeadta és most mint követelést állítja föl.

Itt közbevetően megkérdeztük, hogy a betegápolási díjat illetően *mi okozza a differenciát a kincstári és a fővárosi megállapítás között.* Vass miniszter ezeket mondotta.

— A főváros a betegápolási díj megállapításánál figyelembe veszi a kórházépítés amortizációját is. Én ezt a felfogást nem tehetem magamévá.

> **A kórház nem produktiv üzem, a fenntartó hatóság tehát az építkezés költségeit nem háríthatja át a betegekre.**

Különösen a Rókus-kórháznál áll ez a tétel, elvégre itt egy időmarta, régi intézményről van szó...

Vass miniszter ezután így folytatta:

— Nekem ezzel szemben az az álláspontom, hogy

> **a törvény értelmében egyedül és kizárólag a népjóléti miniszternek van joga megállapítani a kincstári betegek után felszámítható ápolási díjakat.**

Tiltakoznom kell az ellen, hogy a főváros, amikor én a főváros bevonásával *leszigoroltatom az ápolási költségeket és azokat megállapítom, döntésemet félretéve, más díjakat számítson fel.*

> **A fővárosnak ez az eljárása nem más, mint az én szuverén főhatósági, törvényben biztosított jogomnak a tagadása.**

— Mindamellett *hajlandó vagyok még egyszer szembenézni ezzel a kérdéssel.* Tisztázni kívánom ezt a dolgot minden elfogultság és minden érdekeltség nélkül.

> **Ha a székesfővárosnak valamilyen vonatkozásban tárgyi igazsága van, én ennek az igazságnak az érvényesülése elé nem fogok akadályokat gördíteni.**

Ennyit mondott *Vass* József népjóléti miniszter, aki ebben a nyilatkozatban precizírozza és megindokolja állásfoglalását. A nyilatkozat második részéből az következik, hogy *van remény a két szembenálló felfogás összeegyeztetésére* és az a közeledés, amit *Kozma* Jenő lapunk más helyén közölt nyilatkozatában is szükségesnek tart, *bekövetkezhetik.*

BATTHYÁNY PRÍMÁS, SZÉCHENYI GRÓFNŐ, KATONA JÓZSEF ÉS HAMUPIPŐKE

a főváros nyári művészeti programjában

Hiába akarják egyesek megismétlődő éles kritikákkal perhoreszkálni a főváros vezetőségének „mecénás allürjeit", a nagyközönség mindig örömmel üdvözli a főváros szépítésére irányuló gesztiókat, szívesen lát minden új szobrot, emléktáblát, vagy egyéb díszt, amely egy kis hangulatot, művészi ízlést hoz a kőrengeteg tisztásaira. Ilyenformán teljesen hatástalanok voltak azok a célzatos kritikák, hogy a főváros a mai nehéz időkben túl sokat áldoz a képzőművészetek támogatására, túl sok szobrot, képet vásárol, mert minden kultúrember belátja, hogy *ezzel nemcsak a művészetet pártolja, nemcsak a várost gazdagítja műemlékekkel a tanács, hanem szociális akciót is fejt ki, ha a magyar művésztehetségeket rendeléseivel, foglalkoztatásával támogatja.*

Sajnos, a fővárosnak nincs is meg az anyagi lehetősége oly mértékben e célra, ahogyan kívánatos lenne, sőt a jövőben még nehezebb lesz a helyzet, a költségvetésben kívánt megszorítások nemcsak korlátozzák a művészi törekvéseket, de félő, hogy bekövetkezik az az idő is, amikor a műemlékek gyarapítása teljesen szünetelni fog.

A mult évi és az idei budget terhére egész sor művészi alkotást állíttat fel a főváros és igen elismerésre méltó program vár megvalósításra. Az idei év nyarán még több szobor és emlékmű kerül felállításra, amelyek létesítését már korábban elhatározta a művészeti bizottság. Ezekről a közeljövőben kivitelre kerülő művészi kérdésekről

Liber Endre tanácsnok

a következőket mondta el a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— A hajdani Széchenyi sétatéren, amely a bidermayer Pest első és legkedveltebb promenádja volt, már a nyáron felállításra kerül egy kedves kis emlékmű, azon a helyen, ahol az alapító gróf Széchenyi Istvánné az első platánt elültette ezzel a szóval: virulj. Ez a jelmondat és a jelenetet megörökítő dombormű rajta lesz az emlékoszlopon is. A Széchenyi emlékművet *Telcs* Ede készítette el. De

emléket kap a Városliget megteremtője és kezdeményezője is, a nagynevű Batthyány prímás, aki a rákosi buckákkal határos sivár mezőből kicsalta az első bokrot és pompázó ligetté varázsolta ezt a hajdani pusztaságot.

A szoborművet *Hüvös* László szobrászművész készítette, tehetségesen oldva meg a rábízott feladatot. Ugyancsak a közeljövőben kap szobrot *Pósa* Lajos is, gyermekkorunk becézett *Pósa bácsija*. A színes mesemondó ülő szobra a Városligetben lesz, a Stefánia úton, *Stróbl* Alajos híres szobra, az „Olvasó leányok" mellett. Pósa bácsi ércbe öntött alakját *Margó* Ede mintázta meg.

— Folytatva a már évekkel ezelőtt megkezdett helytörténeti emléktábla-akciót, az idén nyáron leplezzük le *Katona József* emléktábláját — *Horváth* Géza alkotását —

a Szentkirályi ucca 23. számú ház falán, ahol a Bánk bán szerzője, hosszabb időn át lakott.

A legendás kuruc idők történetírója, *Thaly* Kálmán is emléktáblát kap, a róla elnevezett uccában, az egykori *Gyep* ucca sarkán. Ez az emléktábla *Keviczky* Hugó műve és a mesteruccai kereskedelmi iskola *Thaly Kálmán* uccába nyúló tornatermének falába illesztik. A szobrok között utolsónak említem, de első a sorban

Rákosi Jenő emlékszobra, amely már csaknem készen áll Kisfaludi Stróbl Zsigmond műtermében.

A Kertész ucca és az Erzsébet körút torkolatánál levő kis tér rendezési munkáit is azonnal megkezdik, amint ennek az előfeltételei megtörténnek. Ez pedig már e héten megkezdődött és *a tér hat-nyolc héten belül felszabadul.*

*

Az idei művészeti program nem feledkezett meg a gyermekekről sem. Emléket kap a gyermek-álmok tündérvilágának leglégiesebb, legbecézettebb alakja, *a Hamupipőke*. *Kallós* Ede mintázta meg ezt a bájos kis szobrot, amely díszkút formájában egyik gyermekjátszóterünket fogja díszíteni, a kicsikék gyönyörködtetésére, vagy a Tisza Kálmán téren, vagy a Gellérthegy plátóján.

A helyihajózás után az átkelési járatokat is be akarja szüntetni a MFTR

A budapesti helyihajózás megszünt és most kétségessé válik a propeller-átkelés sorsa is. A hídpótló csavargőzös-átkelésekről ugyan törvény intézkedik, de a *Magyar Folyam- és Tengerhajózási Részvénytársaság*, úgylátszik, szabadulni igyekszik e terhes kötelezettség alól, különösen amióta a helyihajózás szubvenciójának felemelése érdekében indított kampánya minden vonalon balsikerrel végződött.

Beavatott helyről szerzett értesülésünk szerint a MFTR és a kereskedelmi minisztérium között már hetek óta folynak a tárgyalások, hogy

a MFTR-t oldják fel az átkelési járatok fenntartási kötelezettsége alól.

Más oldalról viszont azt az információt kaptuk, hogy a *MFTR a Budapesti Motorhajózási Rt-gal, az úgynevezett vizitaxi vállalattal is tárgyal* és rá akarja átruházni a propeller-átkeléseket. Ezeknek a tárgyalásoknak a feltételei ismeretlenek egyelőre, azonban lehetetlennek tartjuk, hogy oly fontos kérdésnek a megoldása, mint a helyihajózás és az átkelés, a főváros közönségének tudta és megkérdezése nélkül elintézhető legyen. A Motorhajózási társaságnak e pillanatban néhány apró motorcsónakja és egy új, ötvenszemélyes motorhajója van, két másik ugyancsak ötvenszemélyes hajó pedig most készül a Balatoni Jachtépítő Rt. hajógyárában. Állítólag júniusra elkészülnek. A három, aránylag kis motorossal és néhány motorcsónakkal azonban képtelenség komoly forgalmat lebonyolítani és lehetetlennek tartjuk, hogy ebbe a Vasúti és hajózási felügyelőség, vagy a kereskedelmi minisztérium beletörődjék.

A legnagyobb dunamenti városnak nem szabad megfelelő és kielégítő víziközlekedés nélkül maradni, bosszúságára a budapesti közönségnek és kárára az amúgy sem nagyon diesőséges idegenforgalmi propagandának.

KÖRÜLHORDOZZÁK A VÉRES KARDOT A DEMOKRATÁK

A demokraták már megint izgulnak. Sürögnek, forognak, lázonganak, mert a hatalom — szerintük — elárulta a választójogot. Fenyegetőznek, hogy passzivitásba vonulnak. Ketten, hárman mindössze, de úgy gruppirozzák magukat, mintha beláthatatlan tömegek állanának mögöttük. Egy napvilágra került ujságcikk hozta őket lázba, amely a törvényhatósági választók összeállításának állítólagos tervezetéről szól.

Azt mondja ez a cikk, hogy a polgároknak *okmányokkal* kell igazolni állampolgárságukat, a helybenlakást és az iskolai képzettséget. Mindezt hivatalos helyről még meg sem erősítették, a törvény végrehajtó utasítása még nem került nyilvánosságra, de a demokraták máris körülhordozzák a véres kardot. Megindítják az ostromot rendkívüli közgyűlésen és a parlamentben. Mert ők az ilyen *jogfosztó törvényhez nem „asszisztálnak"*.

Mi lesz ezzel a szegény várossal, ha a demokraták beváltják fenyegetésüket és valóban passzivitásba mennek? . . . Rettenetes. Még a gondolat is borzasztó.

Alexy György
okl. gépészmérnök
villamossági és műszaki vállalata
BUDAPEST, V., FALK MIKSA UCCA 26—28. SZ.

MÉRNÖKI SZAKÜZLET
A „GAMMA" FINOMMECHANIKAI GÉPEK ÉS KÉSZÜLÉKEK GYÁRA R. T.
ELADÁSI OSZTÁLYA
Budapest, IV., Múzeum körút 41.
TELEFÓN: AUT. 860-96. □ TELEFÓN: AUT. 860-96.

DONA DÖME ÉS TÁRSA
PAPIR ÉS IRÓSZEREK GYÁRI RAKTÁRA
a „PAPIRMALOM"-hoz
Tel.: Aut. 877-15
Alapitva 1790-ben
Budapest, IV., Aranykéz ucca 6

Rietschel és Henneberg
Részvénytársaság
Budapest, VIII., Práter ucca 12. szám.
Telefon: József 525—18.
Központi fűtések, vízvezetéki és csatornázási berendezések

PARKETTA
szállítása, mindennemű padozat készítése és javítása.
FRIED és BENEDEK
parkettgyár és gőzfűrész
BUDAPEST, VII., RÁKÓCZI ÚT 82.
Telefon: József 133—43 és József 134—17.

HEBENSTREICH FERENC
okl. kőműves-mester
épitési vállalkozó
VIII, Kender u. 24
Telefonhivó: 408—50

HORTOBÁGYI JUHTÚRÓ
Mindenütt kapható! Termeli: Orsz. MOK Magy.
TEJSZÖVETKEZETI KÖZPONT

Gyöngyösi István
Budapest, VIII., József körút 9. sz.
okl. gépészmérnök központi fűtési, vízvezetéki és egészségügyi berendezési vállalata.
Telefón.: J. 383-33

Összerakható könyvszekrények
rekeszenként minden irányban nagyobbíthatók és pótolhatók.
PRAKTIKUS ÉS OLCSÓ
Lingel Károly és Fiai
Első Magyar Faáru- és Butorgyár.
Budapest, VII. ker., Rózsa ucca 4—6. szám
Kérjük 120 szobából álló állandó kiállításunk megtekintését.

Proczeller Bálint kövező mester
Budapest, X. Korponai u. 11. Tel.: Kőbánya 74-84

Köztisztviselők kedvező fizetési feltételek mellett kaphatnak nyugágyat, függőágyat, sátort és hátizsákot
TELEFON J. 415—07. ALAPITVA 1838-ban
HAUSCHILD ALBERT
Budapest, VII., Károly-körút 15. szám.
Szállit hivatalok részére iratkötőhevedert, por- és padlótörlőruhát.

SZÉKELY és MOTTL
OKL. MÉRNÖK, ÉPITŐMESTER, ÉPITÉSI VÁLLALKOZÓK
BUDAPEST, III., LAJOS U. 92, IV. EMELET.
TELEFON: AUTOMATA 625—78. SZ.

Rozsdamentes acélbetón
„SÁRKÁNY BETÓN"
54125. sz. a. védjegyezve
Budapest, V., Zoltán ucca 13. Telefón: Aut. 190—54

ZSOLDOS ÉS TÁRSA
BUDAPEST, V., KORALL UCCA 31.
TELEFÓN: Aut. 924-53.
Állandó raktár Nehelmi fűtési és Belco vízvezetéki szerelvényekben

ZINNER MANÓ
TELEFÓN AUT. 950-75
kőbánya és útépitési vállalkozó
ÚJPEST, TAVASZ UCCA 24. SZÁM

KŐNIG JÓZSEF
OKL. MÉRNÖK, ÉPITÉSI VÁLLALKOZÓ
TELEFON: JÓZSEF 424—69.
Budapest, VIII., Baross ucca 98. sz.

Kik lesznek a törvényhatósági tanács tagjai?

Ha nem sikerül a pártközi megegyezés, lajstromos szavazással történik a döntés — A kórházi ápolási díjak dolgában meg kell találni a megoldást, mert a főváros nem háborúskodhatik a népjóléti miniszterrel — Erélyes akció a városszabályozási tervek sürgős elkészítése érdekében

A városházi adminisztrációban mostanában bizonyos lanyhaság észlelhető, ami érthető, minthogy a tanács a törvényhatósági tanács új intézményének életbeléptetéséig — úgylátszik — nem akar nagyobb jelentőségű kérdésekben döntést hozni. A városházi adminisztráció az új intézmény megalakulásáig kizárólag a folyó ügyek elintézésére szorítkozik. Nemcsak városházi körökben, hanem a főváros közönségének legszélesebb rétegeiben is érdeklődéssel várják *a törvényhatósági tanács megalakulását.* Általános az a vélemény, hogy *az új intézmény révén valóban az autonómia igazi akarata fog érvényesülni* most már minden adminisztratív kérdésnek az elintézésénél. Politikai körökben természetesen aziránt nyilvánul meg nagy érdeklődés, hogy a törvényhatósági tanács tagsági helyeit *miként osztják meg az egyes pártok között* és általában milyen eljárással fogják majd ezeket a helyeket betölteni. Erről a kérdésről beszéltünk

Dr. Kozma Jenővel,

az *Egységes Községi Polgári Párt elnökével,* aki a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Legutóbb különböző lapokban konkrét hírek jelentek meg a törvényhatósági tanács intézményének megalakításáról, sőt egyes lapokban listák jelentek meg a jelöltekről. Ezek a híresztelések korai kombinációk annál is inkább, mert hiszen a belügyminiszter úr még nem döntött az új intézmény életbeléptetésének terminusáról. A belügyminiszternek diszkrécionális joga a döntés abban a tekintetben, hogy a törvényhatósági tanács intézményét mikor lépteti életbe. Egyelőre tehát még nem aktuális az új intézmény megalakítása. Ami a törvényhatósági tanács tagsági helyeinek a betöltését illeti, ebben a kérdésben

minden valószínűség szerint a közgyűlés fog dönteni lajstromos szavazás útján.

A lajstromos szavazás annál inkább megfelel az igazságnak, mert hiszen e szavazás alapján a tagsági helyeknek a pártok között leendő szétosztásáról és betöltéséről egyszerre lehet a tényleges helyzetnek megfelelő döntést hozni. Természetesen szó lehet előzetes pártközi mgállapodásról is. Ha sikerül megy a megállapodás az egyes pártok között, akkor egyszerűbb mód a pártközi konferencián való döntés, ha azonban a pártok vezetői e konferencián nem tudnak megegyezni, akkor nem marad más hátra, mint lajstromos szavazás útján dönteni a közgyűlésen.

Szóvátettük *Vass* József népjóléti miniszternek *a kórházi ápolási díjak* megállapítása ügyében tett kijelentéseit. *Kozma* Jenő véleménye ebben a kérdésben a következő:

— A főváros nem nyugodhat bele a kérdésnek a napirendről való levételébe. Ha a népjóléti miniszter úr azt állítja, hogy hárommillió pengőt tesz ki az állam tartozása, akkor

legalább annyit tegyen meg, hogy ezt az összeget azonnal átutalja a főváros pénztárához.

A bíróságnál is szokás úgynevezett részítéletet hozni. Annak a kérdésnek az eldöntésére viszont, hogy az államkincstár tartozik-e valóban *huszonkétmillió pengővel* a fővárosnak, amint azt a főváros állítja, értekezlet összehívása volna szükséges. *Meg kell találni a megoldás útját, mert elvégre a főváros nem háborúskodhatik a népjóléti miniszterrel.*

Kozma Jenő ezután megemlékezett *az üzemi bizottság* munkájának legújabb eredményeiről. A következőket mondotta:

— Az üzemek működésének megvizsgálása során *erősen kifogásoltuk, hogy a gázgyár szénkereskedéssel foglalkozik.* Ez nem lehet hivatása a fővárosi Gázműveknek — annál kevésbé, mert hiszen

a Gázművek feladata a gázszolgáltatás és nem pedig a szénkereskedelem helyzetének a megnehezítése.

Teljesen fölösleges, hogy a Gázművek konkurrenciát csináljon a kereskedőknek, ezt a működését tehát meg kell szüntetni.

Kozma Jenő megemlékezett még azokról a támadásokról is, amelyek a választói névjegyzék összeállításával kapcsolatosan hangzottak el:

— *A választói névjegyzéket* minden időben hatósági közegek állították össze. Nem szabad feltételezni, hogy ezek a hatósági közegek törvénysértést követnének el. Én a magam részéről

meg vagyok győződve arról, hogy a választói névjegyzék összeírása a törvényben előírt kellékeknek és feltételeknek megfelelően történik.

Minden pártnak egyformán kell küzdenie a törvény rendelkezéseinek szigorú betartásáért. Törvényes alapon állunk, erről nem térünk le, ellenben ragaszkodunk a törvényes rendelkezések szigorú betartásához.

Kozma Jenő végül közölte a *Fővárosi Hirlap* munkatársával, hogy *erélyes akciót fog indítani a fővárosi városszabályozási tervek mielőbbi elkészítése érdekében.* Az a körülmény, hogy a fővárosnak még mindig nincsen részletes városszabályozási programja,

zavarokat idéz elő úgy az ingatlanforgalomban, mint az építkezési tevékenység alakulását illetően.

A spekulációnak tág teret nyit a városszabályozási programnak a teljes hiánya, amely bizonytalanná teszi az építkezést is, mert hiszen senki sem érzi magát biztonságban, amidőn telket vásárol építkezés céljaira.

Szerdán újra a közlekedési bizottság elé kerül az „ideális menetrend"

A BSZKRT úgynevezett „ideális menetrendjét", mint a *Fővárosi Hirlap* jelentette, a közlekedési bizottság mult ülésén a jobboldal leszavazta. A tervezetet nem is vették tárgyalás alá és az első napokban az volt a látszat, hogy ez a fontos és praktikus reform, melynek megvalósítását *Scheuer* Róbert szorgalmazta, egészen kátyuba jut, hosszú időre, vagy végleg nem lehet belőle semmi. A bizottság tagjainak az a része azonban, amely nem osztotta a *Wolff*-párt álláspontját,

ragaszkodott a reformhoz és követelte a tervezet újabb napirendre tűzését.

Ezt az álláspontot tette magáévá az Egységes Községi Polgári Párt is. Időközben a *BSZKRT* igazgatósága a tervezetet igen alaposan kidolgozta és részletes kísérő jelentés, nagyszámú különböző statisztika és kimutatás, grafikon és magyarázó szöveg kíséretében megküldötte a közlekedési bizottság tagjainak, amelynek megismerése most más meggyőződésre indított azok közül is többet, akik eredetileg a javaslat ellen szavaztak. Ily előzmények után

Lobmayer Jenő tanácsnok a szerdán délután újból összeülő közlekedési bizottság elé viszi az ideális menetrendet

és valószínű, hogy a mostani ülés napirendjén letárgyalják, annál is inkább, mert *hozzájárulás esetén sem lehet belőle előbb valóság ősznél, amikorra a nyári idegenforgalom nagyrésze már lebonyolódott.*

Fővárosi Hirlap
Az Egységes Községi Polgári Párt hivatalos lapja.
*
Előfizetési árak:
fél évre . . . . . 12 pengő,
egész évre . . . . . 24 pengő.

GANZ ÉS TÁRSA
VILLAMOSSÁGI, GÉP-, WAGGON- ÉS HAJÓGYÁR R.T.
ALAPÍTVA 1844-BEN
BUDAPEST
IGAZGATÓSÁG, GÉP- ÉS WAGGONGYÁR: X., Kőbányai út 31. Távb. 461—19
HAJÓGYÁR: V., Meder utca 9. Távb. 908—69
Sürgönycím: GANZCOM BUDAPEST
VILLAMOSSÁGI GYÁR: II., Lövőház utca 39. Távb. 501—70
Sürgönycím: ALTERNO BUDAPEST
MAGYARORSZÁGI VEZÉRKÉPVISELET:
HAZAI GÉPKERESKEDELMI R.T.
BUDAPEST, V., VILMOS CSÁSZÁR ÚT 76
Sürgönycím: MASINA BUDAPEST
Távbeszélő: 186—63

SCHEIBER MIKLÓS OKLEVELES GÉPÉSZMÉRNÖK
Központi fűtés, vízvezeték és egészségügyi berendezések
Budapest, VII., Vörösmarty ucca 19. Telefon: József 415-98.

BOROSJENŐI KÖVET: fagyálló, 7-féle színben és minőségben rajz után szállít
Budapest VIII., Mária u. 11 Telefon: József 341-91. sz.
MAYER ÉS WÜHRL OKL. ÉPÍTÉSZ, ÉPÍTŐMESTER

SCHEUMAN GYULA TELEFON: AUT. 151-67
FESTŐ- ÉS MÁZOLÓ-IPARÜZEM
BUDAPEST, VI., BAJZA UCCA 30

STRASSIL szilikátút az olcsó modernizált makadámut. Siliphalt felületi kezelés teljes portalanításra
Vegyitermékek Rt. ● Just Kornél mérnök
BUDAPEST, VII. KER., KERTÉSZ UCCA 29. SZÁM

TOST és MOLNÁR
kereskedelmi és tájkertészet
TELEFÓN: JÓZSEF 396—36
BUDAPEST, VII., Erzsébet királyné út 39
TÁJKERTÉSZET
TERVEZÉS és KIVITEL
FAISKOLAI CIKKEK
gyümölcs- és díszfák, gyümölcs- és díszcserjék, szőlőojtványok, rózsák, évelők és minden más a kertészethez tartozó anyagok, ELSŐRENDŰ MINŐSÉGBEN

ERDÉLYI MŰINTÉZETE
udvari fényképész IV., Szemelweis ucca 2. sz

SZABÓ FRIGYES MÉRNÖK
elektromos berendezések vállalata
EGYENIRÁNYITÓK
Budapest, VI., Jókai ucca 37. szám. Telefon: 135-06

HEVERDLE ISTVÁN
okl. mérnök, építő- és kövezőmester
VIII., Baross ucca 74. Telefon: J. 324-32.

Gyárak, raktárak, garageok, kórházak, középületek részére
préselt acélajtók
préselt acélkapuk

tetszetős-tartós-tűz- és betörés biztos.
haas és Somogyi

Zwillinger Gyula
ÉPÍTÉSZ
VII., CSENGERY U. 30
TELEFÓN: JÓZSEF 433—69.

VIZVEZETÉK, CSATORNÁZÁS, központi fűtés, bádogos munkát legszolidabb kivitelben az 1885-ben alakult
ROZSNYAI IZIDOR cégtől,
(Eddig VII., Amazon ucca 16. szám.)
VII., Thököly út 75. Telefon: J. 326-69

Az 1929-es zárszámadás

A háztartás feleslege kereken 26.000 pengő volt

A régi rezsim utolsó zárószámadása elkészült. A 622 oldalas óriási kötetet *Sebő* Béla főszámvevő szombaton hozta nyilvánosságra és a legközelebbi közgyűlés fogja letárgyalni. A zárszámadás sem meglepetéseket, sem újdonságokat nem tartalmaz, tükre annak a nehéz esztendőnek, amit a főváros adminisztrációjában az 1929-es év jelentett.

Az egyetlen érdeme, mit az adminisztráció mellett fel lehet említeni az, hogy

megszünt a hiteltúllépések rendszere, a tanács igyekezett betartani azokat a kereteket, amiket a költségvetés megállapított.

A zárószámadás megállapítja, hogy a *kiadásokra* előirányzott 223,174.804 pengővel szemben 215,102.214 pengőt, vagyis 8,072.590 pengővel kevesebbet költöttek el és hogy a *bevételekre* előirányzott 223,176.275 pengővel szemben 218,673.065 pengő folyt be, vagyis 4,502.210 pengővel kevesebb. A megállapított hitelekkel szemben

az előirás 3,569.380 pengővel kedvezőbben alakult.

A központi pénztár pénzkészlete a mult év végén 2,418.282 pengő volt. A kiadási hátralékok 12,513.253 pengőt, a bevételi hátralékok 48,553.577 pengőt tettek ki, amiből 20,529.457 pengőt képviselnek a közszolgáltatások hátralékai.

A háztartás feleslege végeredményben 26.058 pengő az 1929. év végén, amit az 1931-es költségvetés javára fognak átvinni.

A kiadásoknál legnagyobb megtakarítás a közjótékonyságnál és a szociálpolitikánál mutatkozott, ahol az effektív kiadás 18,201.000 pengő volt, 2,534.000 pengővel kevesebb az előirányzottnál. *Többet költöttek az előirányzottnál a pénzügyi ügyosztályban 1,842.000 pengővel.* Jelentékeny megtakarítás mutatkozik a közegészségi és köztisztasági kiadásoknál, 971.000 pengő; a közvilágításnál és vízszolgáltatásnál 1,097.000 pengő, az út és csatornaépítésnél 1,818.000, a közoktatásnál 816.000, a városépítésnél és a tűzrendészetnél 766.000 pengő.

A bevételeknél az előirányzattal szemben legnagyobb hiány a városgazdaságnál mutatkozik: 2,471.000 pengő. A közélelmezés bevételi hiánya 665.000 pengő, a közoktatásé 579.000 pengő. Ezzel szemben a városépítésnél 83.000 pengővel, a közjogi szolgáltatásoknál 54.000 pengővel, a közvilágításnál és a vízvezetéknél 1,148.000 pengővel több volt a bevétel, mint amennyire számítottak.

Érdekesek azok a kimutatások, amelyek az adóknál előirányzott bevételeket állítják szembe azokkal az összegekkel, amelyek adó címén tényleg befolytak. Legnagyobb

diferencia mutatkozik e téren az általános kereseti adónál, ahol 4,180.000 P-vel kevesebbet fizettek be, mint amennyit a költségvetésben reméltek, bizonyságául annak, hogy a gazdasági viszonyok válsága elsősorban ennél az adónemnél érezteti a hatását.

A községi pótadó összege 3,687.000 pengővel több, a 28,881.000 pengős előirányzatnál. A forgalmiadórészesedés 906.000 pengővel, a városi vám 380.000 pengővel jövedelmezett többet. Csökkenés mutatkozik a szemétfuvarozási illetéknél 458.000 pengővel, az italmérési illetéknél 185.000 pengővel, a közlekedési adónál 539.000 pengővel, a vigalmi adónál 791.000 pengővel, az ebadónál 26.004 pengővel. Csökkent a fogyasztási adójövedelem is, ahol 11,873.000 helyett 807.000 pengővel kevesebb folyt be. Emelkedett az idegenforgalmi járulék jövedelme 29.000 pengővel.

Összefoglalja a zárószámadás azt is, hogy *az inflációs idők alatt felgyülemlett háztartási felesleget hogyan használta fel a főváros.* Elköltöttek az autobuszüzem fejlesztésére 8·4 milliót, a közkórházi alap 1925—27. évi deficitjeinek pótlására 6·445 milliót, a húszmillió dolláros kölcsön kiegészítésére 6·379 milliót, a Fővárosi Takarékpénztár részvénytöbbségének megszerzésére 3·600 milliót, a németvölgyiúti bérházcsoport második pavillonjának felépítésére, kislakásos bérházak közműveire 2·542 milliót, a közkórházi alap 1928-as deficitjére 2·250 milliót, tatarozókölcsön kiegészítésére 2·120 milliót, a vásárpénztár tőkeemelésére 2 milliót, iskolaépítési költségekre 2 milliót, a Községi Takarékpénztár alaptőkeemelésére 1·497 milliót, iskolai emeletráépítésekre 1·196 milliót, a ferencvárosi helyi kikötőre 0·910 milliót, az Erzsébet leányárvaház ingatlan vásárlására 0·750 milliót, köztisztasági intézmények fejlesztésére 0·436 milliót, a csatornaszivattyútelep fejlesztésére 0·406 milliót, telekszerzésekre 0·400 milliót, a Ferenc József fogadalmi templom építési költségeire 0·400 milliót, a városligeti hídátépítésére 0·400 milliót, új tüdőbeteg gondozó intézetek felállítására 0·160 milliót, a Budapest csillagvizsgáló kupola építésére 0·150 milliót, leányárvaházi üdülőtelep építésére 0·130 milliót, laktanyák restaurálására 0·130 milliót, az amerikai Kossuth szobor leleplezésére 0·080 milliót. A felsorolt hitelösszegek terhére az 1929. év végéig 40,798.000 pengő effektív kiadás merült fel.

Nem érdektelen a zárszámadást kísérő jelentésnek az a része sem, amely a községi háztartási *közkórházi alap utolsó 15 esztendejéről számol be.* Megállapítható, hogy míg a községi háztartás eredményei 1920-tól kezdve állandóan kedvezőek, addig

a közkórházi alapok 1915-től kezdve állandóan hiánnyal zárultak.

Ez a deficit az utóbbi időben *az évi kétmillió pengőt is meghaladja.* Megállapítja a jelentés, hogy

a fennálló törvényes rendelkezésekkel és ezek intencióival nem egyeztethető össze az, hogy ezeket az, ápolási díjakat kelleténél alacsonyabb mértékben történt megállapításából származó deficiteket a főváros fedezze.

1920 végéig a deficiteket a népjóléti miniszter meg is térítette, de azóta eredménytelenül sürgeti a főváros, sőt

az alacsonyan megállapított ápolási díjakat is csak hosszas bürokratikus eljárások után évek mulva kapja meg, holott a kórházfenntartási költségek túlnyomó részükben előzetesen jelentkeznek.

1927 végén már 21·4 millióra rúgott az az összeg, amit a főváros e címen a kinestárnak előlegezett. Mivel a főváros háztartása ezeket a nagy összegeket nem nélkülözheti, a tanács az ügy végleges rendezése érdekében felterjesztést intézett a kormányhoz s mivel arra még válasz nem érkezett,

a közgyülés fogja a legerélyesebben megsürgetni a rendezést.

A főváros *vagyonmérlege* az év végén így alakult: Vagyon összesen 1,225.216 millió. Ebből az ingatlanok értéke 669.652 millió.

Teher összesen 454.279 millió. Ebből adósság 405.567 millió, folyótartozás 26.792 millió, fenntartott hitel 21.422 millió.

Tiszta vagyon 770.937 millió, ami az 1928. év végén mutatkozó tiszta vagyonnal szemben

18.037 millió pengő gyarapodást jelent.

Az 1927. évben megállapított *beruházási program* eredetileg 107·8 millió pengőben megszabott keretet időközben 116·774 millióra bővítette a közgyűlés. A program végrehajtására a húszmillió dolláros kölcsönt vették be, melynek befolyt ellenértéke 101.475 millió pengő volt. A beruházó program során eddig felépült 56 kislakásos bérház, 3819 lakással, 220 üzlethelyiséggel. Épült még 300 szükséglakás is. A lakásépítés céljára a város 65.270 négyszögöl telket vásárolt.

Ha jó, tartós, megbízható és gazdaságos üzemű
autobuszra vagy teherautóra
van szüksége, úgy kérjen ajánlatot és bemutatást a
Magyar Waggon- és Gépgyár RT-tól,
amelynek győri **automobilgyárában** készülnek a legujabb tipusu autók.
RÁBA-KRUPP és RÁBA-A. F.
Központi igazgatóság: V., Deák Ferenc u. 18
Telefon: 818-50
Budapesti raktár és javitómühely: Kerepesi út 28. sz.
Telefon: J. 453-84.

BUDAPESTI HIRLAP
a legtartalmasabb magyar napilap
Hangja előkelő, hírszolgálata tökéletes

ÁKOS FRIGYES ÉPÍTŐMESTER
BUDAPEST VII., KERTÉSZ UCCA 24—28 TELEFON: JÓZSEF 301—40

BANNER ZOLTÁN
okleveles épitész és épitőmester
BUDAPEST, I., VERPELÉTI-ÚT 10.
Telefon: LÁ. 6-57. Telefon: LÁ. 6-57.

KOVÁCS A. ÖDÖN GÉPÉSZMÉRNÖK
Budapest, VIII., Bezerédy ucca 8
Telefon: 382 — 93, 408 — 78.
Központi fütés-, vizvezeték-, csatornafelszerelési vállalata

DUNÁNTULI MÉSZ-, TÉGLA- és KŐIPAR RT.
Központ: BUDAPEST, V., GÉZA UCCA 5
Telefon Automata 218—05, 218—06. Sürgönycim: DUNMÉSZ
Szállit: Meszet, mészkövet, bazalikavicsot. Vállal mindennemü kőfaragó-munkát

Révész János
cement-, márványmozaik- és mükőárugyár, betonipari vállalat.
Burkoló-, mükö és csatornázási munkák. TELEFON: Ujpest 198.
Központi iroda: UJPEST, ŐSZ UCCA 14.

METZGER NÁNDOR
géperőre berendezett asztalosüzeme
Budapest, I., Farkasrét, Hóvirág ucca 14

KŐBÁNYAI KÁTRÁNY- és ASZFALTIPAR
FRIED és GRUBER okl. mérnökök / X., Gyömrői-út 64 / Tel.: J. 449-44
GYÁRTMÁNYAINK: bőrlemez, szigetelőlemez, aszfalt fedéllemez (szagtalan), facement, kiöntő aszfalt, aszfalt coulé
VÁLLALUNK: Tetőfedést minden kivitelben, szigetelési munkákat, viztelenitési munkákat, aszfaltozást

TŰZVESZÉLY ESETNÉL
BIZTOS VÉDELMET NYUJT A
»MINIMAX«
kézi tűzoltó készüléke!
Oltóereje óriási és semmiféle kárt nem okoz. — Kezelése rendkivül egyszerü. Speciális készülékek, autók, motorcsónakok, garázsok stb. részére.
Felvilágositással szolgál a
MAGYAR MINIMAX R. T.
Budapest, VI., Rózsa ucca 85 (saját ház). — Tel.: Aut. 237-31

Talajnedves épületek kiszárítása szabadalmazott falfürésszel
Talajnedves kő- és téglafalazatok szigetelése és kiszárítása, talajvíz-szigetelés, házigomba kiirtása. *Költségvetések díjmentesen!*
PÉTER ERNŐ
V., SZEMÉLYNÖK UCCA 16. VI. 2. Telefon: Aut. 181-12

Széchenyi Gyógyfürdő
(a Városligetben)
Thermálfürdők, külön szénsavas, lazap, fényfürdők és egyéb gyógytényezők.

TIMÁR ÉS QUITTNER
OKL. MÉRNÖK, ÉPITŐMESTER
BUDAPEST, VI, SZÉKELY BERTALAN U. 23
TELEFON; AUTOMATA 263—75

RÓZSA IVÁN lakatos mester
Budapest, VI., Szondy ucca 18. Tel.: Aut. 186-59
Autogén-hegesztés

BOGNÁR ISTVÁN
ÁCSMESTER
Budapest, X, Gergely u. 69. Telefon: J. 372-48

Saját érdekében tekintse meg
HIKKER réz-, vasbutorgyár
készitményeit. Ágybetétek, gyermekkocsik, ágynemüek, paplanok és legujabb kivitelü kerti butorok gyári árban. **Mintaraktár:** VII., Dohány ucca 22. (Árkád bazár). **Gyár:** VII., Holló ucca 5.

DELMÁR BÉLA
okl. mérnök, épitőmester
Budapest, VI. Benczur u. 17
Telefon 263-40

A Budai Dalárda londoni sikere

Ripka főpolgármester üdvözlő beszéde Rothermere előtt

A londoni *British Music Society*, Anglia egyik legrégibb és legtekintélyesebb zeneegyesülete, mint jelentettük, meghívta a *Budai Dalárdát*. A dalárda annál inkább elfogadta ezt a megtisztelő meghívást, mert ez az első eset, hogy dalosaink megjelenhetnek az angol zeneértő és kedvelő publikum előtt és bemutathatják a magyar dalkultúrát. A *Budai Dalárda* 62 tagja *Ripka* Ferenc főpolgármester vezetésével kelt útra s mint ismeretes, azok a várakozások, *Bertalan Lazarét-nek ajánlotta fel, amelynek a londoni Lord Major a védnöke.* A dalárda meglátogatta a kórházat és az ott ápolt betegek gyönyörködtetésére a kertben hangversenyt rögtönzött.

Lord Rothermere szűkebb ebéden látta vendégül a főpolgármestert, majd a *Savoy* szállóban megvendégelte az egész dalárdát. E lakomán *Ripka* Ferenc főpolgármester átnyújtotta a lordnak a budai dalosok ajándékát, egy kis magyar térképet és egy díszoklevelet. Beszédében többek között ezeket mondotta:

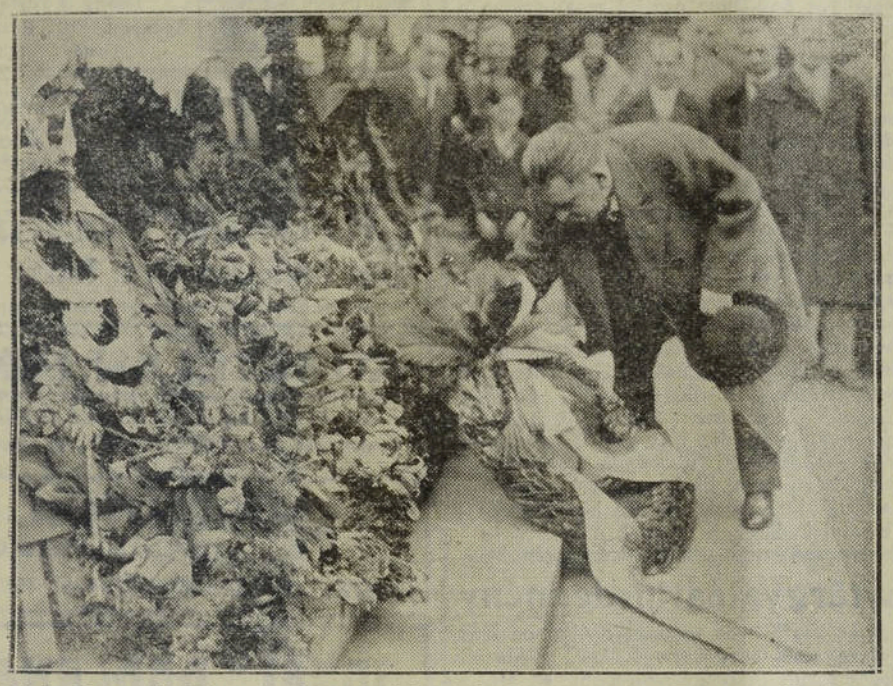

Ripka Ferenc főpolgármester koszorút helyez a londoni Ismeretlen Katona emlékművére.

amelyeket a londoni vendégszerepléshez nemzeti, kulturális és propaganda szempontból fűztünk, nemcsak teljes egészében bekövetkeztek, hanem az eredmények reménységeinket is messze felülmúlják.

A neves magyar dalegyesület angliai útja valóban

nemzeti misszióvá változott és a magyar dal segítségével Ripka Ferenc követsége minden bizonnyal sokban hozzájárult az angol-magyar barátság újabb elmélyüléséhez.

A *Budai Dalárda* londoni szerepléseiről az összes angol lapok, mint *számottevő eseményről számoltak be* és nem egy tekintélyes francia lap is behatóan foglalkozott e látogatással. Különösen azzal a gesztusával hódította meg a brit birodalom fővárosát a *Budai Dalárda*, hogy második hangversenyének jövedelmét *a legrégibb londoni kórház, a Szent*

— Boldogok vagyunk, hogy láthatjuk Önt Lord, aki igazságérzetétől indíttatva segítségére sietett egy nemzetnek, amelyet ártatlanul ítélt el a népek törvényszéke. A magyar nemzet szívében ott él a hála a szeretet Mylord iránt és

a Rothermere név a magyar haza szabadságáért küzdő nemzeti hősök sorában foglal már helyet.

A *Westminster* apátság székesegyházában mise alatt egyházi énekeket adott elő a dalárda, *Snowden* angol kincstári főkancellár felesége pedig teadélutánt adott a Budai Dalárda tiszteletére, amelyen az angol politikai, társadalmi és művészi élet számos kiválósága volt jelen. A *Budai Dalárda* vasárnap reggel utazott el Londonból és előbb Oxfordba, majd Amsterdamba érkezett, hogy a *Holland Királyi Dalegylet* két év előtti budapesti látogatását visszaadja.

Megszűnnek a fővárosnál az ideiglenes fogalmazói állások

Az Egységes Községi Polgári Párt és Gaár Vilmos akciójának sikere

A belügyminiszter, mint a *Fővárosi Hirlap* jelentette, jóváhagyta a törvényhatósági bizottságnak azt a határozatát, hogy az összes havidíjas és hetijegyzékes hivatalnoki állásokat végleges állásokká szervezi át, úgyhogy a jövőben nem lesznek havidíjasok, hetijegyzékesek, ideiglenes hivatalnokok, hanem egyszerűen *a „hivatalnok" címet viselik mindannyian.* Aszerint, hogy milyen kategóriában dolgoznak, lesznek segédhivatali, üzemi, árvaszéki, számvevőségi, kórházi stb. hivatalnokok. Az elnöki ügyosztály már hozzá is látott az átszervezés munkájához és

még ebben a hónapban, május 1-ig visszamenő hatállyal 617 havidíjas és 81 hetijegyzékes fővárosi tisztviselő kerül be a hivatalnoki státusba.

Az átminősítés végrehajtása során az érettséginél kisebb képesítéssel bíró tisztviselők a X. fizetési osztályba kerülnek, az érettségi bizonyítvánnyal rendelkezők *legalább a IX-be*, a főiskolások pedig *legalább a VII-be kerülnek.* Az egyes kategóriákban az előmeneteli időközöket három évben állapítják meg. Rövidesen

rendezik az ideiglenes fogalmazók helyzetét is.

A fővárosnál tudvalevően közel nyolcvan ideiglenes segédfogalmazó teljesít szolgálatot, akik főiskolai képesítésük ellenére lényegében havidíjasok voltak, jóllehet fontos munkaköröket töltöttek be.

Ennek az állapotnak a megszüntetését az Egységes Községi Polgári Párt szorgalmazta és Gaár Vilmos dr., a párt alelnöke annak idején a közgyűlésen indítványozta az ideiglenes fogalmazói állások mielőbbi átszervezését.

Az indítványt a törvényhatósági bizottság magáévá tette, az új állások szervezését a tanács előkészítette, a jogügyi bizottság letárgyalta, úgy hogy a legrövidebb időn belül közgyűlés elé kerül az ügy. *A közigazgatásnál 61, az árvaszéknél 13, az ügyészségnél 4,*

összesen 78 végleges segédfogalmazói, illetve fogalmazói állást szerveznek.

Az ügyosztályokon, az elöljáróságokon, valamint az árvaszéknél és az ügyészségnél működő jogi képesítésű ideiglenes hivatalnokokat is be akarja juttatni a tanács ezzel az intézkedéssel a fogalmazói státusba.

A készülő reform érthető örömet váltott ki a jogi képesítésű ideiglenes hivatalnokok és az ideiglenes fogalmazók között, *csupán egy szempontból tartják aggályosnak* a tanácsi előterjesztést, hogy tudniillik *nem tartalmaza expressis verbis azt, amit Gaár Vilmos indítványa hangsúlyozott, hogy*

az újonnan szervezett fogalmazói állásokra a régi ideiglenes segédfogalmazókat en bloc kell átminősíteni.

Kérdést intéztünk

Gaár Vilmoshoz

ebben az ügyben, aki a következőket válaszolta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Indítványomban, amit a közgyűlés elfogadott, határozottan kijelentettem, hogy a méltatlan elbánásban részesülő, s nem egy esetben hosszú szolgálattal rendelkező ideiglenes segédfogalmazókat akarom végleges állásba juttatni, ez az intenció vezette indítványom elfogadásánál a törvényhatósági bizottságot is. *Alig hihető tehát, hogy a tanács előterjesztése más szempontokat tartalmazna.*

Megkérdeztük

Berczel Jenő alpolgármestert,

a jogügyi bizottság elnökét is, aki így válaszolt:

— A jogos igények érvényesülését a túltengő protekciótól való ellensúlyozástól nem kell tartani, mert

a tanács is abban a szellemben készítette elő az új állások szervezését, hogy azokat a régi ideiglenes segédfogalmazókkal kell betölteni.

A *kezelési szakon*, közélelmezési szakon és adóhivatali szakon kiírt állásokra május 3-án járt le a pályázat és azokat előreláthatóan rendkívüli ülés keretében a jövő hét egyik napján fogja a tanács betölteni. A *fogalmazói állásokra* ugyancsak a jövő héten írják ki a pályázatokat.

KOLLERICH PÁL ÉS FIAI RT.
Budapest, IV., Ferenc József rakpart 21
TELEFÓNSZÁM: AUTOMATA 847-46 ÉS 847-47
Drótszövetek
Drótfonatok, kerítések
Lakatosáruk
Lyukasztott lemezek

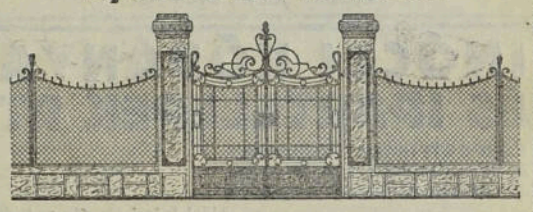

WOLSKY SÁNDOR BÉLA
WOLSKY ALBERT FIA
gépüzemű kefe- és ecsetárugyár
BUDAPEST, VIII., MAGDOLNA UCCA 18. SZÁM.
TELEFÓN: JÓZSEF 324-88

„SANIT F" CEMENTHABARCSTÖMÍTŐ
Gyártja: POSNANSKY ÉS STRELITZ
aszfalt-, fedéllemez- és kátrány-vegyitermék-gyár
Budapest, V., Lipót körút 27. ■ Tel.: Aut. 228-29., Aut. 282-85

SCHIFF MIHÁLY
paszományes-mester, Budapest, IV. Prohászka Ottokár ucca 8. (Fólemelet)
EZÜST ÉREMMEL KITÜNTETVE. + TELEFON: AUTOMATA 834-76.
A legszebb kivitelben készítek mindenféle butorpaszományt, plimó- (paplan) zsinórt, horgolt rózsát, csillag gombot és gombáthuzást. Női ruhadiszeket, bojtokat, rojtokat, öveket, a legprecizebb, művészi kivitelben. Csillárzsinórokat, továbbá selyem- és gyapjúfonal- adjusztálást és minden e szakmába vágó munkát.

MŰKŐHÖZ GRÁNITOT
minden szinben, műkőmunkát legjobb kivitelben szállit
BUDAPESTI KŐGYÁR Hümmerle Adolf utóda
Budapest, V., Visegrádi ucca 65.

TAKÁCS GYULA gépészmérnök elektrotechnikai vállalata. Tel.-hívó: A. 843-24
ERŐÁTVITELI, ERÓS- és GYENGEÁRAMÚ KÜLSŐ és BELSŐ SZERELÉSEK, BERENDEZÉSEK
•• •• Műhely, iroda: IV., Veres Pálné ucca 32.

STOBBE KÁLMÁN
ÉPITŐMESTER
BUDAPEST, V., VISEGRÁDI UCCA 9.
TELEFON: 975—93

WIHART FERENC
• ÉPITÉSZ ÉPITŐMESTER •
BUDAPEST, VII., COLUMBUS UCCA 33. sz.
TELEFON: JÓZSEF 350-97

A Tudományos Akadémia elismerése Illyefalvi I. Lajos igazgatónak

Négy esztendővel ezelőtt vette át a fővárosi statisztikai hivatal igazgatását *Illyefalvi* I. Lajos dr. és ezalatt a négy esztendő alatt — mint ismeretes — teljesen átformálta ezt a nagyszerű városi intézményt. Kutatási körét jelentékenyen kibővítette és a statisztikai vizsgálódás górcsöve alá helyezte Budapest életének minden megnyilvánulását. Nem csupán a népmozgalmi adatok obszervációjára fektette a súlyt, de a tudományos világgal és a nagyközönséggel meg akarja ismertetni minden részletében a lakosság szociális és gazdasági életére vonatkozó adatokat is. A társadalom minden kategóriájára külön is kiterjed a figyelme: az iparos- és kereskedősztály, a közalkalmazottak, a munkásság és a magánalkalmazottak életére vonatkozó hatalmas adatgyűjtést országos nevű tudósokkal dolgoztatja fel és publikációi egymásután jelennek meg, amelyekből megismeri a publikum, hogy mint él és hogyan él ez a város.

A kereskedő-, az iparos- és a tisztviselőtársadalom után most az ügyvédek, az orvosok, a mérnökök társadalmára vonatkozó anyag összegyűjtéséhez és feldolgozásához fogott hozzá a fővárosi statisztikai hivatal és rövidesen együtt lesz ennek a millós városnak nagyszabású, tudományosan, precízen feldolgozott életrajza. Ezek a publikációk rövid idő alatt nagy népszerűségre tettek szert és népszerűvé tették *Illyefalvi* I. Lajost is. Most jólesik megállapítani, hogy *Illyefalvi* érdemes ismeretterjesztő és tudományos munkásságát nemcsak a nagy publikum vette észre, de *ezt a munkásságot rokonszenves figyelemmel kíséri a Magyar Tudományos Akadémia is,* amely a vasárnapi nagygyűlésén nagyon hízelgő formában emlékezett meg erről a munkásságról. Az akadémiai nagyjutalom és a Marczibányi-jutalom odaítélése dolgában felolvasott jelentésben ugyanis szóról-szóra ezeket mondja: *„A legnagyobb elismeréssel kell megemlékeznünk arról a munkásságról, amely Illyefalvi I. Lajos, a székesfővárosi statisztikai hivatal igazgatójának nevéhez fűződik. Nemcsak a „Statisztikai Közlemények" című kiadványsorozat megszervezésével és szerkesztésével szerzett maradandó érdemeket, de Budapest székesfőváros statisztikai és közigazgatási évkönyvének néhány évfolyamát is olyan feldolgozásban és olyan gazdag tartalommal tette közzé, amivel a statisztikai tudományt hálára kötelezte. Budapest közigazgatásáról írt jelentései forrásmunkaszámba mennek, az Évkönyv statisztikai tartalmát sok olyan társadalmi felvétel anyagával egészítette ki, amelyek mindegyike úttörő jellegű."*

Az Akadémia elismerése a legnagyobb dícséret nemcsak *Illyefalvi* I. Lajos igazgatónak, de dícséret a fővárosnak is, amely egyik legnépszerűbb és legkitűnőbb intézményét éppen *Illyefalvi* I. Lajos vezetésére bízta. De hogy a Magyar Tudományos Akadémia mennyire meg van elégedve azzal a munkássággal, amelyet *Illyefalvi* igazgató vezetésével a fővárosi statisztikai hivatal kifejt, az mutatja legjobban, hogy az akadémia a Marczibányi-jutalommal az idén *Ereky* István „A jogi személyek" című monografiáját tüntette ki, azt a munkát, amely a fővárosi statisztikai hivatal *Városi Szemléjében* látott napvilágot. *Az akadémia kitüntetése e jutalom odaítélése által egyúttal annak a nagyértékű és fáradhatatlan tudományos munkásságnak az elismeréséül szolgálna, — mondja a jelentés — amelyet Ereky István eddigi munkás életpályáján kifejtett.*

A Tudományos Akadémia ezúttal megjutalmazta másik tudósunkat, *Laky* Dezsőt is, aki a fővárosi statisztikai hivatal számára *„Budapest székesfőváros népességének fejlődése 1900—20-ig, különös tekintettel a fejlődés gazdasági rúgóira"* című hatalmas munkáját megírta. *Laky* Dezső munkájának a Chorin Ferenc-alapítvány kamatait ítélte oda az akadémia, megállapítván, hogy a kitűnő tudósnak ez a munkája erősen kimagaslik a díj odaítélésénél figyelembe vehető munkák közül. *„Laky Dezső munkájával egy nagykoncepciójú tervet valósított meg, amely azoknak az okoknak a felkutatására irányul, amelyek népességünk alakulását a vizsgált korszakban előidézték. A szokásos demografiai kutatások problémakörén messze túlemelkedve keresi Laky Dezső az előttünk fekvő munkában e kérdésre a feleletet."* Amidőn az akadémia *Laky* Dezsőnek a Chorin-jutalmat ítéli oda, egyúttal megjutalmazni kívánta a kiváló tudósnak *„Az általános forgalmiadó Budapesten 1921—27"*, *„Budapest ipari viszonyai"*, valamint *„Az albérlők és ágyrajárók szociális és gazdasági viszonyai Budapesten"* című nagyjelentőségű munkáit is, amelyek szintén a fővárosi statisztikai hivatal részére készültek és a statisztikai hivatal kadásában jelentek meg.

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros tanácsa nyilvános írásbeli versenytárgyalást hirdet az I. ker., Budafoki uti főgyüjtőcsatorna (Hengermalom út és Major ucca közötti 400 fm. hosszú szakasz) **építési munkáira.**

A tervek megtekinthetők és szükséges felvilágosítások kaphatók a Központi városháza II. em. 267. sz. alatt délelőtt 10—12 óráig.

A hivatkozott hirdetményben közölt módozatok szerint a leteendő bánatpénz összege az ajánlati összeg 2%-a.

Az ajánlat benyújtásához szükséges nyomtatványok a IV. ker., Központi városháza, II. em. 285. ajtószám alatt kaphatók 2 pengő lefizetése ellenében.

A kellően felbélyegzett és borítékban elhelyezett ajánlatokat 1930. évi május hó 19-én (hétfőn) déli 12 óráig a II. em. 279. ajtószám alatt, vagy ugyanaznap délután ½5 és 5 óra között a versenytárgyalás helyszínén kell benyujtani.

A versenytárgyalás 1930. évi május hó 19-én (hétfőn) délután 5 órakor lesz a II. em. 266. sz. helyiségben, ahol a vállalkozók vagy megbizottaik jelen lehetnek.

Budapest, 1930. évi április hó 23-án.

A székesfőváros tanácsa.

STERN EMIL Telefon: Aut. 900-48
ÚT-, CSATORNA- és MAGASÉPÍTÉSI SZERSZÁM- ÉS MŰSZAKI ÜZLET
BUDAPEST, V., VISEGRÁDI U. 32.

Alapítási év: 1868 Telefon: J. 381-47
CRISTOFOLI VINCE
KÓPADLÓ FAYENCE FALBURKOLAT
Budapest, VII., Gizella-ut 31

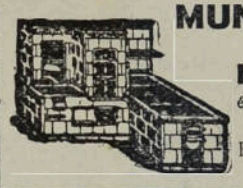
MUNKÁCSY GYULA
Cégtulajdonos:
Munkácsy Ernő
épület- és műlakatosmester, takarék-tűzhely és kályhakészítő
Budapest, VIII., Rózsa ucca 39.
Telefon: J. 312—80.

WEISZ FÜLÖP rézműves, fürdőkályhaüzem
Készít fürdőkályhákat vörösrézből. Mindennemű vörösrézmunkát és cinezést vállal
BUDAPEST, VIII., GÓLYA UCCA 13. Telefon: J. 460-36

„KAMMI" faárúgyár
Újpest, Baross ucca 37. :: Telefón: 947—30.
Gyárt: **Kammi faszőnyeget** és mindenfajta faárut

KOSZTELÁN MIKSA
MŰSZAKI ÉS OLAJ NAGYKERESKEDŐ
Telefon: Aut. 287-19. **BUDAPEST,** *VI., Eötvös u. 39/b.*

ROSENTHAL MÓR
ÉPÜLETÜVEGEZÉSI VÁLLALATA
BUDAPEST, VI, CSENGERY UCCA 61. TEL.: A. 144-77

„IDEÁL" PAPLANGYÁR
SÁNDOR M. FERENC
BUDAPEST, IV, KAMERMAYER KÁROLY UCCA 1
Állami, városi és közintézmények szállítója

KLOSE V. F.
FELVONÓGYÁR
(saját gyártelepünkön)
BUDAPEST, VI., GÖMB U. 44
Mindennemű felvonónak legtökéletesebb kiviteliben való gyártása
Telefón: Aut. 900-66

Az 1934. évi XVIII. t.-c. alapján szervezett
IPAROSOK ORSZÁGOS KÖZPONTI SZÖVETKEZETE
Postatakarékpénztári számla: 10517 — Postatakarékpénztári csekkszámla: Kisipari hitelakció: 44500 — Girószámla: MAGYAR NEMZETI BANK — TÁVIRATCÍM: IPKÖZPONT
KÖZPONTI OSZTÁLYOK: BÖROSZTÁLY, ÉPÍTŐIPARI OSZTÁLY, FAIPARI OSZTÁLY, KISIPARI HITELAKCIÓ, KERESKEDELMI OSZTÁLY, TEXTIL KÖZSZÁLLÍTÁSI OSZTÁLY
BUDAPEST, VII., KÁROLY KIRÁLY ÚT 3/c
TELEFÓNSZÁM: JÓZSEF 463—39

SCHÜTZ EDE TELEFON J. 330—45
ÉPÜLET-, MŰ- ÉS VASSZERKEZETLAKATOS
BUDAPEST, VII., THÖKÖLY ÚT 23. SZÁM

Hrauda Károly és Fia
okl. gépészmérnök
fűtési-, szellőztetési- és egészségügyi berendezési vállalata
Budapest, VI., Forgách ucca 20. Telefón: Aut. 917—89

MÉHN ANTAL
ÉPÍTŐMESTER
BUDAPEST, II., HATTYU-U. 7.
Telefon: Aut. 506-24

Morbitzer Nándor építész és építőmester
Budapest, VIII, Üllői-út 66/b.
Telefon: József 310—90.

INÓCZI KŐBÁNYA ÉS IPARTELEPEK RT
KÖZPONTI IRODA: BUDAPEST II. KER., BIMBÓ UCCA 19 SZÁM
TELEFON: AUTOMATA 529—90
Ajánl inóczi piroxén andesit bányájában termelt **elsőrangú minőségű zúzott kavicsot, kétszer zúzott kavicsból hengerzúzókon előállított,** felületi kezeléshez és bitumenes aszfalthoz szükséges **különböző nagyságú pormentes zuzalékot,** valamint az előírásoknak megfelelően kidolgozott **háromnegyedes kockát, fejkövet, taludot, kiskockát, cyklopot és idomított terméskövet**
ÜZEMI IRODA NÓGRÁDVERŐCE
TELEFÓNSZÁM: 4. VASUTI ÁLLOMÁS: NÓGRÁDVERŐCE

Karászek Ferenc
Kazán és tartálygyár Telefón: L. 915—07
Budapest, VI., Váci-út 163

Wörner J. és Társa
Gépgyár Részvénytársaság
Malomberendezések — Nyomdagépek — Láncgyár — Vasöntőde
Telefon: L. 905-74, 905-75. Budapest, V, Váczi út 48. Alap. 1867.

Minden szombaton
HETI UJSÁG
Falus Ferenc szenzációs riport-lapja
Ára **40** fillér
MINDENHOL KAPHATÓ!

Kalter építési vállalata.
I. Attila u. 3/c. J. 456-03.

BENZIN OLAJ

KLEMENT ANDRÁS
Jégszekrények, bor- és sörkimérő készülékek gyára és raktárai
BUDAPEST, VII., KIRÁLY U. 27
az udvarban
Telefón: József 401—10.

Beton, makadám, aszfalt **felvágásához vegyen BÉRKOMPRESSORT** Liska Jenő okl. gépészmérnök, kompressor-bérbeadó, VIII, Orczy-út 22. Tel.: J. 335-4[illegible].

RUFIÁN ISTVÁN egészségügyi berendezési vállalat
BUDAPEST, VI, KMETTY UCCA 7
Iroda: VI, Szinnyei Merse ucca 10. Telefon: L. 966-25

MOOR GÉZA építőmester
Budapest, VI., Reiter Ferenc ucca 103. sz.
Telefón: Automata 911—13.

A HÁZISZEMÉTGYÜJTÉS REFORMJA

Irta: BALLÓ ALFRÉD székesfőv. köztisztasági igazgató

Budapest székesfőváros köztisztasági berendezései általában igen magas fokon állanak. Az uccák tisztogatásánál, pormentesítésénél és a hóeltakarításnál használt szereink és gépeink a legmodernebbek és a szolgálat ezen ágainak mintaszerű megszervezése ma már *európai hírű*. Ezzel szemben *nagyon el vagyunk maradva a háziszemét összegyüjtése és elfuvarozása terén*, mert ezeket a műveleteket ma is 30 év előtti primitív és teljesen elavult eszközökkel és módszer szerint végezzük, éppen úgy, mint a háziszemét megsemmisítését is, mely utóbbi eljárás *még az összegyüjtésnél is ósdibb*. A háziszemét összegyüjtésénél ezidőszerint a városi szemeteskocsi rendszerint a kora reggeli órákban hangos csengetyűszóval jelzi minden házban a megérkezését és ezzel reggeli álmukból riasztja fel a házak lakóit, ami már egymagában véve rengeteg jogos panaszra adott okot. A csengetyűszóra a házbeliek (a házmester, vagy a viceházmester) kötelesek a házból az uccán várakozó kocsihoz kihordani a háziszemetet. Ez mindenféle ütött-kopott és nyílt edényekben történik, úgy hogy szállítás közben *a szemét egy része kihull, bepiszkítja az udvart, a lépcsőházat, a kapualjat és az uccai járdát a ház kapuja előtt*. Aztán jön a művelet legvisszataszítóbb része, amikor az ütött-kopott és szeméttel rendszerint túl megrakott edényeket feladogatják a szemeteskocsisoknak, akik aztán belódítják annak tartalmát az ugyancsak nyitott szemeteskocsikba, miközben *a szemét egy része rendszerint a kocsi mellett az útra hull le* és porfelhővel lepi el az egész környéket. Az üres tartányokat ismét a házbelieknek kell a házba visszavinni és az azokon ottragadt piszok és szenny további 24 óráig fertőzi a házat és a házak levegőjét.

A mai háziszemétfuvarozási rendszer tehát *elsősorban közegészségügyi szempontból elvetendő*, mert miatta állandóan beszennyeződik minden ház belső része és a házak előtti uccа. A légy-, féreg- és bacillustenyésztést és ezzel karöltve a fertőző betegségek elterjedését minden egyébnél erősebb módon segíti elő ez az eljárás s túlsok ember kerül ennek révén a háziszeméttel állandóan közvetlen érintkezésbe. Nem célszerű ez a rendszer továbbá azért sem, mert annak kezelésében résztvesz minden egyes háznak egy-egy lakója, vagy alkalmazottja, *az üzem pedig függ a közönségtől és a közönség az üzemtől*. Ha akármelyik nem teljesíti pontosan a kötelességét, úgy *előáll az üzemzavar*. Amellett lóüzemről lévén szó, az az egész eljárás lassú és költséges.

Az új módszer

Milyen már most ezzel szemben a most bevezetni szándékolt, autókkal való pormentes háziszemétfuvarozás?

Ez a rendszer abból áll, hogy minden egyes házba *maga a főváros állít a ház nagysága szerint megfelelő számban teljesen egyenlő, tehát szabványos háziszemétgyüjtő-tartányokat*. Ezek a tartányok erős, horganyzott vasbádogból készülnek, jól záródó fedelük van és mintegy 80 liter háziszemét befogadására alkalmasak. Az egy-, vagy kétlakású házakba egy ilyen tartányt állítanak, a többlakású házakba a lakások száma szerint többet, *némely házba 5—10-et is*. Hogy hány tartányt kell egy házba beállítani, az attól is függ, hogy milyen időközökben hordják ki a házból a háziszemetet, tehát, hogy hány napról összegyült háziszemét ideiglenes elraktározásáról kell gondoskodni. E szabványos tartányokat rendszerint a ház udvarán, vagy más, könnyen hozzáférhető, de nem feltünő helyen állítják fel.

A háziszemét összegyüjtése és fuvarozása külön e célra szerkesztett szemétfuvarozó automobilokkal történik. Az automobilok szerkezete szorosan összefügg a házakban felállított háziszemétgyüjtő-tartányok szerkezetével, amennyiben a háziszemétgyüjtő-tartányok tartalmát úgy lehet beüríteni a fuvarozó autóba, hogy *e művelet közben sem por, sem bűz nem keletkezik, maga a háziszemét egy pillanatra sem kerül napfényre*, továbbá, hogy sem a háziszemétgyüjtő-tartányt, sem az autó szekrényének ajtaját *nem kell sohasem kinyitni*. Ez tehát ugyanaz az elv, mint amely szerint a levélgyüjtő postaszekrényeket ürítik ki.

Az üzem végez minden munkát

A telt tartányokat a házakból az uccán lévő autóhoz, az üreseket pedig onnan vissza a házakba *az üzem erre betanított személyzete hordja*. A ház lakóinak tehát az egész műveletnél *semmi egyéb dolga nincsen, mint az, hogy a lakásukban keletkezett szemetet bármikor, amikor az nekik tetszik, a lakásokban amúgyis meglevő szemétládikóban leviszik*, vagy levitetik az udvaron álló városi tartányokba és csak *arra kell ügyelniök, hogy a városi tartány fedelét minden használat után becsukják* és több szemetet ne töltsenek egy-egy városi tartányba, mint amennyi belefér, úgyhogy annak fedele még akadálytalanul lecsukható legyen. Minden további teendőt az üzem személyzete végez el, *az üzem tehát független lesz a közönségtől, a közönség pedig az üzemtől*. A házakba való hajnali becsengetés, mint felesleges, megszünik, a háziszemét légmentesen záródó fémedényben lévén, nem rontja a levegőt, nem tenyészt legyet, férget és bacillusokat, a kihordás alkalmával nem szennyeződik be az udvar, a ház és az uccа, az egész művelet nem jár por-, bűz- és szennyképződéssel, az eszközök, tehát a házi-tartányok, az elfuvarozó autó *kívülről kifogástalanul tisztán*, úgyszintén a kezelőszemélyzet is, *a művelet tehát még a legelőkelőbb uccán is a nap bármely részében gyakorolható, mert senkit sem molesztál és senkinek sem kellemetlen*.

Az autó legyőzi a lovat

Amellett a régivel szemben ez a rendszer gyorsabb és olcsóbb is, mert *egy ilyen szemétfuvarozó automobil egy nap alatt annyi munkát végezhet el, mint jelenleg öt vagy hat lovas szemeteskocsi*, ami viszont azt teszi lehetővé, hogy az egyes házaknak felszerelése a szabványos tartányokkal nem jelenti majd újabb megterhelését a közönségnek, az új rendszer bevezetése miatt tehát nem kell majd többet fizetnie az ingatlantulajdonosoknak, mint amennyit ma fizetnek a mai tökéletlen rendszer után.

Ami végül e rendszer közegészségügyi előnyeit jelenti, azok alig szorulnak bővebb magyarázatra. Merem állítani, hogy a legtöbb fertőző betegség terjedését a mai háziszemétgyüjtési rendszerünk fokozza, természetesen a sok egyéb ok, az egészségtelen lakás, a hiányos táplálkozás stb. mellett. A fertőző betegségek, *különösen a tuberkulozis, elterjedését pedig elsősorban preventiv intézkedésekkel lehet csökkenteni*. Sokkal fontosabb az, hogy a lehetőségig küszöböljünk ki minden okot, amely a fertőző betegségek elterjedhetését elősegíti, mint az, hogy a már elterjedt fertőző betegségeket gyógykezelés révén igyekezzünk ártalmatlanná tenni. Ez utóbbi eljárás ugyanis a legtöbb esetben: *eső után köpönyeg*. Rendes lakás, a szenny és piszok ártalmatlanná tétele mielőtt az még veszélyessé vált, a tiszta levegő úgy a lakásban mint az uccán, a jó ivóvíz és a jó táplálkozás hathatósabb eszközök a fertőző betegségek ellen, mint akármilyen utólagos gyógykezelés.

Egészségünk legnagyobb ellensége a piszok és a szemét, *igyekeznünk kell tehát legelsősorban ezt ártalmatlanná tenni*.

Főpróba a portalan szemétgyüjtésből

Évekig tartó gondos és alapos előkészületek után szombaton délelőtt megtörtént a *portalan szemétgyüjtés főpróbája* a Köztisztasági Hivatal Kun uccai telepén. Az érdekes aktuson megjelentek *Némethy* Béla, *Edes* Endre tanácsnokok, számos törvényhatósági bizottsági tag, *Szécsi* Ernő dr. tisztifőorvos helyettes, több szakember és a sajtó meghívott képviselői.

A köztisztasági telep udvarán *Balló* Alfréd műszaki tanácsos, a köztisztasági hivatal igazgatója mutatta be a készülékeket. Egymás után gördült elő a két hatalmas gépkocsi, a góliát hengeralakú *Benz-Mercedes „Kuka"-rendszerű* gép és a bútorszállítókocsi méreteivel vetekedő *Ney-Faun-rendszerű* gyüjtőkocsi.

Mind a kettő Balló Alfréd—Weiss Manfréd szabadalmú betöltő készülékkel van felszerelve.

A köztisztasági hivatal agilis igazgatója működés közben ismertette a két készülék szerkezetét, demonstrálva a betöltés és kiürítés módját és igazolva azt az állítást, hogy a legkülönbözőbb természetű szemeteket, a legporképzőbb anyagokat is *teljesen pormentesen lehet összegyüjteni és elszállítani*.

A kipróbálásra került szerkezetek a következők: a háziszemétgyüjtő tartányok és az ezekkel szervesen összefüggő beürítőkészülék a kocsikon, *Weiss Manfréd, Balló Alfréd, Schmidt és Mellmer cég szabadalmát képezi*, a tartányok és a kocsin lévő *beürítőkészülékek Weiss Manfréd csepeli gyárában készültek*. A bemutatott *egyik autótípus Keller és Knappch augsburgi cég szabadalma (a cég magyarországi képviselője: az Ipartermék Értékesítő Részvénytársaság, Budapest, V., Zoltán ucca 7—9.) és Benz-Mercedes benzines alvázra van szerelve*. Ezt a kocsitípust *a M. Állami gépgyárak fogják Magyarországon előállítani*. A másik kipróbálásra került autó *a Faun Werke nürnbergi cég szabadalma, a Neuy-féle* szisztéma szerinti felépítménnyel, Faun-gyártmányú benzinelektromos alvázon. Amennyiben ez utóbbit vezetnék be, ezt szintén teljes egészében Magyarországon fogják előállítani.

*

A portalan háziszemétgyüjtés hatalmasméretű készülékei a legközelebbi napokban megkezdik működésüket. Egyelőre a Belváros egyes részein, továbbá valamelyik munkások lakta városrészben és a budai oldalon kezdődik meg a portalan szemétgyüjtés.

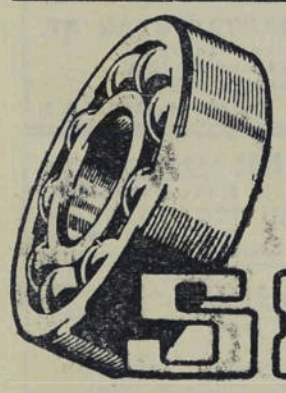

Svéd golyós és görgős csapágyak. Spec. automobil és motorkerékpár csapágyak, coll és milliméter méretben. Teljes közlőműberendezések. Acélgolyók.

SKF

SVÉD GOLYÓSCSAPÁGY RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 55.
Telefon: J. 388-57, 402-78 — Sürgönycim: ESKAEF Bp.

ZIMMERMANN ÉS LOVÁSZ
TAPÉTARAKTÁR, MENNYEZETDÍSZ-GYÁR — FESTŐK ÉS DÍSZÍTŐK
Telefon: József 424—81 Budapest, VII., Almásy-tér 16

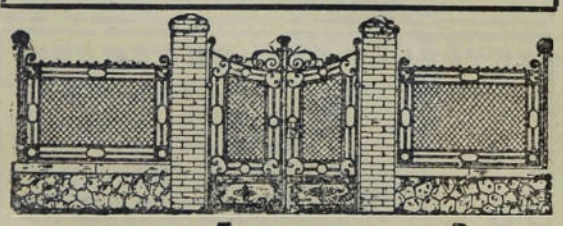

VASS ÉS KOVÁCS
SODRONYFONAT-, KERÍTÉS-, ÁGYBETÉT- és VASBÚTORGYÁR
Budapest, II., Fő ucca 48
Telefon: Aut 517-87 Telefon: Aut. 517-87

Parafakőgyár R-t.
ezelőtt: Kleiner és Bokmayer
Budapest, VIII. ker., Főherceg Sándor-tér 4.
Telefon: József 301-14, József: 301-16
Készít sajtolt parafa-parketta padlóburkolatokat.
Teljesen zajtalan járású, lábmeleg, vízálló padló.

Kövezőmester és útépítési vállalkozó
HEISSENBERGER JÓZSEF
BUDAPEST, IX., VÁGÓHID UCCA 9/b SZ.

Magyarország aranykoszorús mestere
SZLEZÁK LÁSZLÓ
harang- és ércöntöde, harangfelszerelés és haranglábgyár
BUDAPEST, VI., Frangepán ucca 77. szám
Telefon; Aut. 913-53

Bazilika részére készült 7500 kg új harang
Az 1900. évi párizsi világkiállításon díszoklevéllel, 1921. és 1923. évi vasipari kiállításon aranyéremmel, az 1925. és 1926. évi kézműipari tárlaton kormánydíszoklevéllel, 1927. és 1928. évi budapesti, székesfehérvári, szentesi és szombathelyi kiállításokon nagy aranyéremmel kitüntetve. — Számos egyházi elismerőlevél! — Költségvetéssel díjmentesen szolgál! Előnyös fizetési feltételek!

KÖVEZ, UTAT ÉS VASUTAT ÉPÍT BÉRHENGERLÉST VÁLLAL KÖVEZŐ ÉS ÚTÉPÍTŐ RÉSZV.-TÁRS. BUDAPEST IX. THALY KÁLMÁN U. 41. TEL.: J. 302-66

A vásárcsarnokokban nem várnak őszig a patkányirtással

A kormány, mint annak idején jelentettük, leiratban felszólította a tavasszal a fővárost arra, hogy a földalatti Budapest labirintusaiban millió számra elszaporodott patkányokat generálisan irtassa ki és ennek a műveletnek az elvégzésére május 1-ével terminust is szabott. A budapesti *„patkány napból"* azonban nem lett semmi, egyrészt azért, mert még nem találták meg a legeredményesebb és szociálhigiéniai szempontból legkifogástalanabb, az emberi életre pedig abszolút ártalmatlan irtószert, másrészt pedig azért, mert a szakértők a tavaszi hónapokat különböző okokból nem találták megfelelőnek az irtásra, amelyet így végül is őszre halasztottak. A vásárcsarnokok igazgatósága azonban *nem tudja ezt a közeli terminust sem kivárni*, s a legközelebbi hetekben külön irtat, mert már

nem bír a vásárcsarnokokban, piactereken stb. elszaporodott kellemetlen élősdiek seregével megbírkózni.

A városházán vita volt afelett, hogy ezt a csarnoki patkányirtást, amely arra is jó lesz, hogy a különböző szerek hatását kipróbálják, — házi kezelésben, vagy vállalatba adás útján végeztessék-e el. Végre is úgy döntöttek, hogy

nem lesz házikezelésü irtás, de nem lesz „generál patkány-vállalkozó" sem,

hanem más-más tisztító és irtó vállalkozót bíztak meg a vásárok és csarnokok féregtelenítésével.

Hajóállomást kap a fővárosi tisztviselők balatonkenesei üdülőtelepe

Az elmult héten *Berczel* Jenő alpolgármesternél megjelent *Molnár* József, a Délivasút igazgatója és érdeklődött aziránt, hogy milyen lehetőségek kínálkoznak arra, hogy Balatonkenesén hajóállomást létesítsenek.

Berczel Jenő alpolgármester,

akit ebben az ügyben megkérdeztünk, a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Nagy örömmel fogadtam az elém terjesztett ajánlatot, mert valóban tarthatatlan az a helyzet, hogy amíg Balatonkenesén benn a faluban van hajóállomás, addig a fővárosi üdülőtelep partján nincsen. Eredetileg én hívtam föl a Délivasút igazgatóságának a figyelmét erre a kérdésre és most csak nagy örömömre szolgál, hogy ötletemet kidolgozták. A Délivasút igazgatósága elküldötte hozzám egyik műszaki vezető tisztviselőjét, aki előtt részleteztem a hajóállomás megépítésének módozatait és előnyeit. A Délivasút, amely a *Balatontavi Hajózási Rt.* tulajdonosa, megvizsgáltatja az üdülőtelep partját és megállapítja, hogy szükség van-e kotrási munkálatokra. Azt a kérdést is fölvetették előttem, hogy a Fővárosi Segítőalap hozhatna-e bizonyos áldozatokat. Nem nagy áldozatokról van szó, csupán a kikötőhíd megépítését kellene vállalni, ami nem kerül többe 8—10.000 pengőnél. Én természetesen kikötöttem, hogy a hajóknak a balatonkenesei megépítendő állomásról reggel és délben kell indulniok, hogy az üdülőtelep vendégei mindenkor visszatérhessenek ebédre, illetve vacsorára. Természetesen egésznapos balatoni körútra is indulnának a hajók a balatonkenesei állomásról. A fővárosi tisztviselők — azt hiszem — örömmel fogják fogadni a balatonkenesei hajóállomás megteremtésének a tervét.

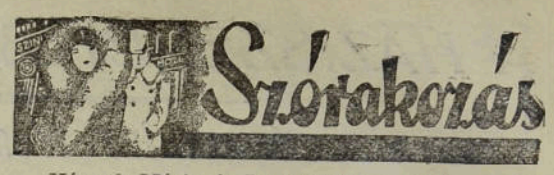

Németh Mária és Lauri Volpi együttes vendégjátéka a *Városi Színházban*. Csütörtök, május 29.: *Trubadur*. Szombat május 31.: *Aida*. Jegyek már válthatók a Városi Színház pénztáránál és az összes jegyirodákban.

BŐHM GYULA
útépítési és kövezési vállalkozó
ÚJPEST, Tavasz u. 7
Telefón: A. 944-52

GRÜNVALD BÉLA
SZOBAFESTŐ- ÉS MÁZOLÓMESTER
VII, LÖVÖLDE TÉR 2. TELEFÓN: J. 308-78

HOCHSTÄDTER VILMOS
Asztalos- és famegmunkáló-telep
BUDAPEST, IX., ERKEL UCCA 9. ÉS 12.
TELEFÓN: Aut. 855-68 :: ALAPITVA 1888. ÉVBEN

GÓTS KÁROLY
hat. engedélyezett villanyszerelő és elektromechanikai műhelye
BUDAPEST, V, VISEGRÁDI U. 13/a. Telefon: Aut. 113—70.
VILLANYOSSZERELÉSEK, márványraszerelt kaposoló- és biztosítótáblák.

Használja munkáinál a világhirü **egresi gipszeket**
Legjobbak, legkiadósabbak, legjobb kötőképességüek
Kaphatók: **Gipszet Árusító R. T.** Budapest
V, Erzsébet-tér 15. —Tel. Aut. 605-25 — Sürgönycim: GIPSZ Budapest

ÁNGYÁN GYULA
épület, gép- és műlakatos, autógénhegesztő
BUDAPEST, VII., MIKSA-U. 9. Tel. J. 335-71

JAKAB GYULA
MŰASZTALOS
Modernül felszerelt gépüzem. Az orsz. iparművészeti kiállításon a m. kir. állami nagydijjal kitüntetve.
Budapest, VII, Hungária körut 204. sz.
Telefon: József 373-81

SOMOSKŐI BAZALTBÁNYA RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
Budapest, IV., Bécsi ucca 4. sz.
Bánya és zúzótelep: Somoskőujfalu
Telefon: Automata 829-23 és 817-92

A bánya előállít: mindenféle szemnagyságú zúzott kavicsanyagot, pormentes zuzalékot legjobb minőségben, előállít továbbá különböző méretü útburkolati idomköveket. Útépítési osztálya vállalja: makadámutak, szabadalmazott óriáskavics (Derieso) utak építését, mindenféle idomkőutak burkolati munkáinak előállítását, továbbá a „Warrenite Bitulithic" elnevezésű legjobban ismert bitumenes rendszerü utak építését.

Vladár Pál
ács- és épitőmester
Budapest, I., Greguss u. 12
Telefon: Aut. 519-29

KARA JÁNOS
képesitett kőmüves- és ácsmester
Telefón: J. 351-44
BUDAPEST, VIII., Köris ucca 28
Bármilyen ács-, kőmüves- és betónmunkákat vállal

Bründl János udvari szállító
Egészségügyi műszaki berendezések gyára
Budapest, VII., Péterfy Sándor ucca 34. szám
Központi fütés. — Melegvíz készülék. — Vízvezeték. — Csatornázási- és gázberendezések. — Berendez városoknak vizmüveket, csatornázásokat és deritőtelepeket. — TELEFON: József 518—19.

FISCHER ÉS HARTMANN
mázolómesterek
Budapest IV, Képiró ucca 3. sz. TELEFON: A. 847-73
Fióküzlet: IX. ker., Tompa ucca 30. szám

BITUMEN ÚTÉPÍTŐ R.T.
Budapest, IX., Ferenc körút 46.

Kőbányai Gép- és Vasszerkezeti Műhely
BISSELICHES MÉRNÖK
Budapest, X, Liget-u. 46. Tel. J. 358-25
Vasszerkezetek, lakatosmunkák, portálok

ÜVEGFESTÉSZETI ÉS ÜVEGMOZAIK MÜTEREM
PALKA JÓZSEF
Magyarország ezüstkoszorús üvegfestőmestere
Budapest, VIII., Baross-u. 59. Tel. J. 302-28. Alapittatott 1894

ROGGENBAUER REZSŐ
kárpitos, díszítő és lakberendező
BUDAPEST, V., PALK MIKSA UCCA 12
Telefón: A. 190-87
Ponyva, vászonredőny és kórházi matracok szállitási vállalata

Standard aszfaltok
Oil Trading Company képviselete
MILLINI IGNÁC
Budapest, V., Nádor ucca 6. sz.
TELEFÓN: AUT. 833—40, 832—77.

Tökéletes tűzoltókészülék mindenféle tűz esetében a

PERKEO habzó anyagu tüzoltókészülék
PERKEO tűzoltókészülékek gyára
Rosenthal József Budapest, V, Tükör-u. 4

MAYER OTTÓ egészségügyi berendező
központi fütés, szellőztetés és fürdőberendezési vállalata. Épület- és diszmübádogos, légszesz, vízvezeték, csatornázás és szivattyú berendezési telepe. Budapest, VII, Barcsay u. 9. Tel. J. 360-70

OZALID fény- és aluminium-másolatok
Manglitz Ferenc Budapest,
VIII., József ucca 12. — Telefónszám: József 431-47.
Költségvetések, műszaki tervek, térképek razjolását és sokszorositását több uzlben is vállalja.

SZÉKESFŐVÁROSI PAVILLON
VÁROSLIGET
WEINGRUBER IGNÁC
KÁVÉHÁZA
NAPONTA KATONAZENE!
Vasár- és ünnepnapon délelőtt katonazene-hangverseny!

az első kéz megbizható és olcsóbb

Saját gyártmányú
musica r.t.
VII., Erzsébet körút 43
(Royal Apollo)
és világmárkás — új és használt — zongorák — javitások is — több éves részletre váltó nélkül. Kezelési költség nincs.
Telefón: József 450-63

SZOBRÁSZ MŰTEREM ÉS MŰKŐIPARI ÜZEM
Karl Ferenc szobrász
III. kerület, Timár ucca 20 sz.
Telefón: Automata 622—93

Textilipari Feldolgozó és Értékesitő Szövetkezet
Budapest, VIII., Rökk Szilárd ucca 20
Telefón: József 439—91

Alapitva 1904. **„HUNNIA"** Alapitva 1904.
MAGYAR GÉPTÖMITŐANYAG GYÁR RT.
Saját gyártmányú géptömitőanyagok, tömitőlemezek, autófék és kuplungbetétek
— MŰSZAKI NAGYKERESKEDÉS —
TELEFON: AUT. 281—48. BUDAPEST, V, SZEMERE U. 2.

KOVÁCS OSZKÁR BÁDOGOS MESTER
ÉRCKOPORSÓ ÉS TEMETKEZÉSI CIKKEK KÉSZITŐJE
BUDAPEST, IX., TELEPI UCCA 14. SZÁM.
(A Ludovikával szemben.) TELEFON: J. 451—93

PETRÓCZKY LAJOS
BUDAPEST, I., MAROS U. 9.
TELEFON: Aut. 508-34
Elvállal: teherfuvarozást, földmunkát, bútorszállitást csukott vagy nyitott kocsikban, helyben és vidéken

SEBESTYÉN SÁNDOR
asztalosmester, irodaberendezési vállalata
Budapest, VII, Hajtsár út 135. — Telefón: Zugló 60—89

GYURITA KÁLMÁN lakatos mester
Elvállal: épület-, mű-, géplakatos és speciális tűzhelymunkát
BUDAPEST, IV, MOLNÁR UCCA 15. SZÁM
Telefón: Aut. 840-79. (Erzsébet hidnál)

EGYESÜLT GÉP- ÉS FÉMÁRUGYÁRAK RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
Budapest, VI., Lőportár-u. 9-11
TELEFON: AUTOMATA 275—13
GYÁRTMÁNYAI: Szikvizgyárt berendezések, szénsavfürdő-készülékek. Bor- és sörkimérőkészülékek, jegyzekrények. Elektromotorok, mosodai berendezések, mosó- és vasalógépek. — Fémtömegcikkek. — Folyékony szénsav.

BORY ÉS WALTHER
ÁCSMESTEREK, ÉPITÉSI VÁLLALKOZÓK
Rákospalota, Földvári ucca 60. szám
TELEFON: LIPÓT 964—14. SZÁM

MAKOVSKY FERENC
Budapest, VII. Abonyi-u. 4.
Fülöp Szász-Coburg Góthai herceg Ő királyi Fensége uradalmi épitésze
TELEFON: J. 381-17

Vállalkozási Hirlap

Rengeteg uccát burkol és csatornáztat a főváros

A főváros út- és csatornaépítési ügyosztálya, úgylátszik, komolyan veszi a kormánynak és a törvényhatóságnak azt a kívánságát, hogy munkaalkalmak teremtése kedvéért az összes lehető közmunkákat a legrövidebb idő alatt kell előkészíteni és megkezdetni. Az ügyosztály

az utóbbi hetekben egész sereg uccaszabályozási útburkolási, építési és csatornázási tervet dolgozott fel és tárgyaltatott le,

a munkálatok egy részét már vállalatba is adta, a többire pedig most folynak, vagy a közel jövőben megtörténnek a versenytárgyalások. A nagy,

több százezer pengős programból

csak rapszódikusan ragadjuk ki azokat az út- és csatornaépítéseket, amelyek a legközelebbi napokban, vagy hetekben kivitelre kerülnek:

A Budaörsi utat a Németvölgyi úttal összekötő főútvonalat, a Vérhalom-dűlőt, a VI., Mohács uccát, a Váci út Újpest és Gács ucca közötti szakaszát, a Vérhalom-dűlőben levő Endrődi Sándor uccát, a Hungária körút és Figyelő ucca keresztezését, a Kitaibel Pál uccát, a Kis-Svábhegy nyugati oldalát, a Bosnyák uccát szabályozzák, a Kerepesi út egyik szakaszát kiszélesítik, nemkülönben a most építés alatt levő Kikötő főutat is szélesebbre szabják, mint ahogy eredetileg tervezték.

Folytatják a Diósárok beboltozását, nemkülönben a Szépvölgyi árok beboltozását is; a Budaörsi utat, az I., Róka uccát, Enyedi uccát, a II., Pasaréti út és Hermann Ottó uccák közötti szerpentínút, a Városmajor uccát rendezik, a VIII., Víg uccát újraburkolják és aszfaltgyalogjáróval szegik be, rendezik a Hieronymi utat is. Az I., Schweidel uccát, a Pannónia ucca külső részét, a Pasaréti utat, a X., Keresztúri utat, az I., Karolina utat, a Sárbogárdi utat, a Hegyalja uccát, Naphegy teret és a környező uccákat, a Magyarádi utat, a Csanádi ucca alsó szakaszát, stb. csatornázzák.

Ujra rendezik és burkolják az I., Alkotás uccát, a Szabó József uccában az autobuszgarázs területén levő utakat, a Ferry Oszkár uccát, a VII., Szent Domonkos uccát, Sajót uccát, az I., Németvölgyi utat, a Horthy Miklós út és Fehérvári út egy-egy szakaszát, a Városmajor uccát, végül a Kerepesi temető főútjának és több mellék útvonalának burkolására is a közeli hetekben kerül a sor.

A magyar keramit térhódítása külföldön. A magyar keramit elsőrangú minősége mindinkább hódít a külföldön. Különösen az útburkolásoknál számítanak ezzel a kitűnő hazai anyaggal. Értesülésünk szerint legutóbb is több külföldi érdeklődés jelentkezett a *Magyar kerámiai gyár részvénytársaságnál:* mintázott árajánlatokat kértek. Mindenképpen örvendetes a magyar iparnak ez a térhódítása, amely hivatva lesz külkereskedelmi mérlegünk passzívitását lecsökkenteni.

A Kollarit-specialitások nagy sikere a Vásáron. Most, hogy számottevő siker után bezárultak a Nemzetközi Vásár kapui, szükségesnek tartjuk külön is megemlékezni a hatalmas pavillonról, amelyben a **Kollarit Műszaki Rt., a Kollár Miklós újpesti és Kollár Ferenc és Társa budapesti** *aszfalt és fedéllemezgyárainak egyesített reprezentatív kiállítása volt elhelyezve.* E gyárak termékei a közismert és kiváló *Kollarit bőrlemez,* az útépítéseknél alkalmazott s kitűnően bevált *Kollmix hidegaszfalt,* facement-, préselt kavics- (Presskies), aszfalt-, bőr- és kátránylemeztetők, *Kollarit Americain tetőfedőanyag* s a gyárnak számos közismert termékei, különösen a *Kollarit-specialitások* úgy fedő-, mint szigetelőanyagokban. Az ország ezen egyik *legnagyobb vegyészeti gyára a Kollár-család kezében van.* A gyárak doyenje az általános megbecsülésnek és közszeretetnek örvendő, jótékonyságáról ismert *Kollár* Miklós, Újpest város díszpolgára, ki kapitalizmusát a legszerencsésebben tudja humanizmusával egyesíteni. Helyét nemcak a társadalmi életben, de az ipari világban is méltóan tölti be. *Kollár* Ferenc, a soroksáriúti gyárak tulajdonosa, ki hosszú évtizedek munkálkodásával a szakma közbecsülésben álló szakembere, a gyárak irányítását tartja kezében s azt szakavatott, biztos kézzel a siker jegyében vezeti. Míg abban, hogy a még csak fiatal *Kollarit Műszaki Rt.*-nak, a két törzsgyár egyesített műszaki osztályának az egész országban a jó hírnév mellé az eredményes munkát s a munkák kivitelének általánosan elismert szakszerűséget biztosították, nem kis része van *Kollár* Sándor mérnök-igazgatónak, a fiatal mérnökgeneráció agilis tagjának, ki szakismeretével s tudásával a vállalat egyik főerőssége. A *Kollarit Műszaki Rt.* központi irodái IX., Kálvin tér 7. szám alatt, a gyárak *Újpesten, Viola u. 30. és IX., Soroksári út 123. szám alatt vannak.*

Új gyárat épít az Izzólámpagyár. Az *Egyesült Izzólámpagyár* még a mai súlyos gazdasági viszonyok mellett is egyike azon kevés vállalatoknak, amely kitűnően van foglalkoztatva. Legutóbb Romániából kapott igen jelentős rendeléseket és üzemét egy teljesen modern, hatalmas új gyárépülettel bővíti. Az épület a korszerű építkezés legújabb elvei szerint épül dr. *Enyedy* Béla mérnök úr tervei szerint. *Az összes acélablakokat, préselt acélajtókat és üvegtetőket Haas és Somogyi rt. szállítja. Az új gyárépület szeptember hó végén kerül befejezésre.*

Új versenytárgyalási kiírások

A tanács versenytárgyalást hirdet:

Villamos tűzjelző, vízszínjelző és telefón berendezések szállítására a Szabó József uccai autobuszgarázsnál. Ajánlat tehető május 27-én d. e. fél 10 óráig a középítési ügyosztályon.

Csatornázási munka a Thököly úton. Ajánlat tehető május 19-én déli 12 óráig az út- és csatornaépítési ügyosztályon.

Föld-, kőmíves-, elhelyező-, válaszfal-, vasgerenda- és szigetelőmunkára a farkasréti el. iskolánál. Ajánlat tehető május 21-én d. e. fél 10 óráig a középítési ügyosztályon.

Összmunkára a hunor-uccai iskola sportházánál és lubickoló medencéjénél. Ajánlat tehető május 21-én d. e. fél 10 óráig a középítési ügyosztályon.

Föld-, kőmíves-, elhelyező-, ács-, bádogos-, műkő-, burkoló-, asztalos-, lakatos- és mázolómunkára a kelenföldi tüdőbeteggondozó intézetnél. Ajánlat tehető május 28-án d. e. fél 10 óráig a középítési ügyosztályon.

Villanyszerelési munkára a Szent László-kórháznál. Ajánlat tehető május 17-én d. e. fél 10 óráig a középítési ügyosztályon.

Csatornaépítési munkára a budafokiúti főgyüjtőnél. Ajánlat tehető május 19-én déli 12 óráig az út- és csatornaépítési ügyosztályon.

Kőmíves javítási munkára a gyáliúti bérházaknál. Ajánlat tehető május 19-én d. e. fél 10 óráig a középítési ügyosztályon.

Téli ruhák szállítására a köztisztasági hivatal alkalmazottai részére. Ajánlat tehető május 26-án d. e. 11 óráig a köztisztasági hivatal igazgatóságánál. Kun u. 8.

160 drb Elastic autógumiabroncs szállítására a köztisztasági hivatal részére. Ajánlat tehető május 26-án d. e. 11 óráig ugyanott.

2780 pár cipő szállítására ugyanott. Ajánlat tehető május 26-án d. e. 11 óráig.

Textilnemüek és cipők szállítására a szeretetotthonok és árvaházak részére. Ajánlat tehető május 26-án d. e. 10 óráig a szociálpolitikai ügyosztályon.

Föld-, kőmíves-, elhelyező-, ács-, vasbeton-, vas-, kőfaragó-, műkőmunkára a maglódiúti szeretetotthonnál. Ajánlat tehető június 2-án d. e. fél 10 óráig a középítési ügyosztályon.

Versenytárgyalási megbizások

A mult héten tartott nyilvános és szűkkörű versenytárgyalások alapján a különböző közmunkákat és közszállításokat a következő cégek kapták:

A Sertésvásártéren épülő vásárcsarnok különböző munkálatait a következő cégek kapták: *Föld-, kőmíves-, vasbeton-, elhelyező munkát:* Jäger és Hahn 301.369; *ácsmunkát:* Kozma Pál 60.214; *bádogosmunkát:* Friedmann József 19.880; *tetőfedőmunkát:* Kirschenbaum Gusztáv és Fia 22.448; *szobrászmunkát:* Rákos Manó 3400; *műkőmunkát:* Andrea r. t. 21.228; *lakatosmunkát:* Pick Ede 40.250; *mázolómunkát:* Fischer és Hartmann 15.617; *üvegesmunkát:* Czikornyay Gyula 7125; *üvegtetőmunkát:* Stieber építő r. t. 7000; *lakatos- és vasszerkezeti munkát:* Márkus Lajos 70.834; *csatornázási munkát:* Tóth Imre és Társa 5290; *vízvezetékmunkát:* Schuller József 34.999; *trachitkő szállítást:* Kondor és Feledi; *villanyszerelési munkát:* Alexy György 17.522; *hídmérleg szállítását:* Schember C. és Fia 50.880 P-ért.

Mázolómunkát a századosúti kisl. telep kerítésénél: Kiszely Géza 5042 P.

Linoleumjavitási munkát kiscelliuccai elemi és polg. iskolánál: Raditz Sámuel 1971 P.

Lapburkolómunkát a váciúti polg. iskolánál: Csernek Pál 4969 P.

Bádogosmunkát a szigetuccai elemi iskolánál: Klein Zoltán 1856 P.

Fabútor berend. munkát a gyáliúti bakteriológiai intézetnél: Thék Endre r. t. 14.406 P.

Papadozati munkát a Léderer telepi Tornyos és Nagy villáknál: Sternber G. 9373 P.

Homlokzattatarozási munkát a fehérsasteri elemi és polg. iskolánál: Robelly Aladár 7056 P.

Föld-, kőmívesmunkálatokat a miskolciuccai elemi isk. és óvódánál: Wihart Ferenc 132.878 P.

Csatornázási munkát *a Balkán uccánál:* ifj. Halász Hubert 8705; *a Borgó uccánál:* Ámon Antal és Fia 12.330 pengő vállalati áron.

Beérkezett ajánlatok

A mult héten tartott versenytárgyalásokon a különböző közmunkákra és közszállításokra a következő cégek pályáztak:

Csatornaépítési munkára a Sárbogárdi útnál: Csengery, Pallay és Nagy 21.894, Skuterczky Ernő 21.963, Klauber és Vajda 22.801, König József 24.479, Kárász Géza 25.204, Csányi Pál 25.929, Komfort Építő R. T. 26.833, ifj. Halász Hubert 28.176 P.

Kátrányos mak. munkára a kerepesiúti temető főútvonalánál: Kövező és Útépítő r. t. 11.277, Spányi Ernő 11.684, Szánthó Ferenc 11.960, Magyar Aszfalt R. T. 12.084, Csengery, Pallay, Nagy 12.306, Benedikt Marcel 12.370, Halmos J. és fiai 12.836, Proczeller Bálint 12.944, Schweiger Rezső 13.302, Zumpft István 13.611, Obendorfer J. és fiai 13.952 pengő.

Kátrányos makadám munkára a kerepesiúti temető több útjánál: Spányi Ernő 24.866, Magyar Asphalt R. T. 25.363, Kövező és Útépítő R. T. 26.405, Benedikt Marcel 26.899, Szánthó Ferenc 27.240, Csengery, Pallay és Nagy 27.532, Schweiger Rezső 27.563, Halmos J. és fia 27.854, Proczeller Bálint 28.126, Zumpft István 28.469, Obendorfer J. és fiai 28.576 pengő.

Keramit burkolási munkára a Sajó uccánál: Spányi Ernő 37.550, Neumann Ferenc 40.820, Kőszénbánya és téglagyár 40.963, Halmos J. és fiai 41.069, Magyar Kerámiai gyár r. t. 42.484, Szánthó Ferenc 43.280; *a Szabó József uccai autobuszgarázsnál:* Gravieser Albin 79.672, Spányi Ernő 81.708, Magy. Kerámiai gyár R. T. 83.469, Kulás János 84.128, Hajnal Imre 86.874, Kőszénbánya és téglagyár 87.193, Melocco R. T. 94.488; *a Szent Domonkos uccánál:* Spányi Ernő 43.678, Gravieser Albin 46.002, Magyar Kerámiai gyár R. T. 46.140, Halmos István és fiai 47.549, Kőszénbánya és téglagyár 47.711, Neumann Ferenc 47.950, Bukoveczky István 50.933, Melocco R. T. 52.190 pengő.

Aszfaltozási munkára a Szabó József uccai autobuszgarázsnál: dr. Helvey Tivadar 5970, Korek E. 6080, Biehn János 6268, Grozit R. T. 6676, Posnansky és Streiitz 6880, Magyar Aszfalt R. T. 6910, The Neuchatel Co. Ltd. 7490 P.

Kiskőburkolási munkára a Szabó József uccai autobuszgarázsnál: Heverdle István 21.246, Schäffer Károly 26.941, Biró László 40.860, Kulás János 45.892, Obendorfer J. és fiai 47.331, Spányi Ernő 47.726, Gravieser Albin 48.715, Magyar Kerámiai gyár R. T. 57.347 pengő.

Bitumenes gyalogútmunkára a Ferry Oszkár uccai kislak. bérháznál: Korek E. 6980, Magyar Aszfalt 10.300, dr. Helvey Tivadar 14.400, Spányi Ernő 14.400, Hirsch Mihály R. T. 17.800 P.

Fejkő és makadámép. munkára az Alkotás uccánál: Schaffer Antal 37.107, Heverdle István 38.182, Obendorfer J. és fiai 38.524, Gravieser Albin 39.368, Szánthó Ferenc 40.530, Benedikt Marcel 42.514, Csengery, Pallay, Nagy 42.781, Komfort Építő R. T. 43.397, Neumann Ferenc 43.677, Hajnal Imre 43.947, Urbach és Tafler 45.366, Schäffer Károly 46.345, Spányi Ernő 47.148, Ámon A. és fiai 47.447, Fábián, Somogyi és György 47.420, Hollós Ferenc 47.567, Czeglédy Endre 49.394 P.

Kőfaragó munkára a Halászbástyánál: Dunamenti kőbányák és márványművek r. t. 14.816, Král Gyula 16.149, Dunántúli mész és tégla r. t. 16.388, Seenger Béla 16.472 P.

Víz-, gőz-, gáz- és csatornázási munkára az Új Szt. János-kórháznál: Ruflán István 123.879, Kovács A. Ödön 124.942, Tollár Lajos 125.286, Stern és Rosenthal 126.034, Morzsányi Hermann 126.397, Szücs Béla 129.512, Fekete Ödön 132.011, Gábler J. 132.849, Egri és Fia dr. Egri 134.679, Tóth Imre és Tsa 135.980, Adler Henrik 137.043, Buchta Károly 137.627, Keszler Jenő és Fivére 139.523, Janisch János és Fia 142.193, Gál Ignác 142.731, Farkas Izor 142.737, Wolf Márk Fia 144.316, Thiergärtner és Stöhr R. T. 148.127, Riemer Miksa 148.661, Várnai Artur 149.070, Rohonczi Hugó 150.867, Halász Ernő 151.727, Törzs és Ormai 152.192, Weinberger Mór 152.594, Fried Zsigmond 154.036, Spitzer Salamon 157.283, Rietschel és Henneberg R. T. 159.705 P.

Vízvezetéki, csatornázási és gázberendezési munkára a Práter uccai leányliceum átalakításánál: id. Fort Oszkár és Tsa (legolcsóbb) 3554 P; *a Pesti Vigadónál:* Spitzer Salamon (legolcsóbb) 8748 P.

Padló- és falburkolómunkára ugyanott: Schillinger Zsigmond (legolcsóbb) 5040 P.

Parkettázómunkára a Vigadó átalakításánál: özv. Klekner Lászlóné 2880, Sterner G. 2880 P. (legolcsóbbak).

Lakatosmunkára ugyanott: Jungfer Gyula (legolcsóbb) 1975 P.

Asztalosmunkára ugyanott: Hikádé Lajos (legolcsóbb) 4462 P.

Kőmíves-, bontási-, elb. és óramunkára ugyanott: Gavora és Prinner (legolcsóbb) 3126 P.

Tetőfedőmunkára a Szent Rókus-kórháznál: Keppich József (legolcsóbb) 3249 P.

Tatarozási munkára a Filér uccai óvodánál: ifj. Führer Miklós (legolcsóbb) 1199; *a Kazinczy uccai el. iskolánál:* Lakos Vilmos (legolcsóbb) 1366 P.

Linoleumpadozati munkára a Hungária körút 139. sz. el. iskolánál Bihari Pál (legolcsóbb) 3162 P.

Bútorasztalosmunkára a Lágymányosi strandfürdőnél: Brichta József (legolcsóbb) 3675 P.

Mázolómunkára a Simor u. polg. iskolánál: Kalmár Menyhért (legolcsóbb) 2663 P.

Betönjárda- és lapburkolómunkára a Simor uccai óvodánál: Nagy István (legolcsóbb) 1363 P.

Szigetelési munkára a Halászbástyánál: Posnansky és Streilitz (legolcsóbb) 2034 P.

Kőmívesmunkára u. ott.: Hlavay Kálmán (legolcsóbb) 4457 P.

Csatornázási munkára a Karolina u.-nál: ifj. Führer Miklós (legolcsóbb) 17.952; *a Keresztúri útnál:* ifj. Halász Hubert (legolcsóbb) 27 ezer 235; *a Hegyalja útnál:* Skuteczky Ernő (legolcsóbb) 12.753; *a Borgó uccánál:* Ámon Antal és Fiai (legolcsóbb 12.330; *a Balkán uccánál:* ifj. Halász Hubert (legolcsóbb) 8705 P.

Ipartermék Értékesítő R.-T.
Budapest V, Zoltán u. 7-9. Tel.: A. 110-18

UNIVERSAL TELEFÓN: J. 348-12.
GRAFIKAI SZAKÜZLET RT.
SZÁLLÍT NYOMDAI GÉPEKET ÉS ANYAGOKAT
BUDAPEST VIII, RÁKÓCZI TÉR 2. (Bejárat Salétrom u. 2)

ÉRCBETON
Rozsdamentes. Nem csúszik. Legnagyobb szilárdság. Legkisebb kopás. Nem porzik.
KÁRMÁN és FAZEKAS
okleveles mérnök — építőmester
IX. KERÜLET, KÁLVIN-TÉR 7. SZÁM
Telefón: Automata 851—43.

Teherautópótkocsik
Teherautókarosszériák
Autobuszok
Gyártja:
NAY és RÓNA
gép-, szállítóeszköz- és szivattyúgyár rt.
Budapest, X., Kápolna tér 27-29. Telefón: J. 395-80

Gazdasági Értesítő

Már fizet vigalmiadót a Filtex-mulató

A *Fővárosi Hirlap* multheti számában szóvátettük, hogy *Jossua* Albert városligeti mulatóját a lapokban körülzengi a — *Filtex*. Vagyis: *sok a szöveg*, amellyel a publikumot a lokál látogatására invitálják. Igérnek balettet, gyermek-színházi előadást, tüzijátékot, jazz-bandet, hideg-meleg büffét, de se kést, se villát, csak — *Sevillát*. *Jossua*, a spanyol szófárd-lovag, a városligeti koresolyapályáról elindult, hogy megostromolja Don Quijote módjára a *bembergi* szélmalmot. A vitézi torna isteneknek való látvány, de a főváros érzéketlen az ilyen nagystílű látványosságok iránt.

— Jossuáékhoz vigadni jár a publikum — eszmél rá a városházán *Remete* Viktor — ebből hát a városházi háztartás szűkös körülményei között némi hasznot is lehet kicsiholni. Gyorsan elő — *a vigalmiadóval!* És átirat ment *Filtexékhez*, hogy a Nemzetközi Vásár tartama alatt *naponkint 76 pengő és azontúl a mulató megszüntéig naponta 32 pengő vigalmiadót tartoznak fizetni.*

Ezt a határozatot Jossuáék, ha fogcsikorgatva is, de kénytelenek voltak tudomásul venni. Igaz, hogy sok a szöveg: *Filtex*, de ezentúl már — nem adómentes.

Hunyady Ferenc — kincstári főtanácsos. A kormányzó a kincstári főtanácsosi címet adományozta *Hunyady* Ferencnek, a *Kisbirtokosok Országos Földhitelintézete* vezérigazgatójának. Kiválóan képzett és köztiszteletben álló bankvezért ért ez a magas kitüntetés. *Hunyady* vezérigazgató 1895-ben lépett a bank szolgálatába és azóta állandó tevékeny részt vett annak altruista működésében. Jórészt az ő tudásának és közreműködésének tulajdonítható, hogy az inflációs korszak után tovább folytathatta működését az intézet, amely érdemeit azzal honorálta, hogy 1927-ben vezérigazgatóvá nevezte ki *Hunyady* Ferencet. Az új kincstári főtanácsos a közgazdasági sajtóban fejtett ki annak idején értékes munkásságot, eközben fejlődtek ki értékes képességei, amelyek őt a ország egyik legelőkelőbb pénzintézetének vezérigazgatói székébe emelték. Kitüntetését őszinte örömmel fogadták túl a közgazdasági élet határain is. Ugyancsak most tüntette ki a kormányzó a kincstári főtanácsosi címmel *Löwe* Károly dr. ügyvezető igazgatót is, aki az intézetnek szintén érdemekben gazdag főtisztviselője.

Grünwald Jenő igazgató kereskedelmi tanácsos. A hivatalos lap egyik legutóbbi száma közli, hogy *Grünwald* Jenőt, az IOKSz igazgatóját a kormányzó kereskedelmi tanácsossá nevezte ki. *Grünwald* igazgató hosszú évek óta vezeti az IOKSz kereskedelmi osztályát s nagy érdemeket szerzett a magyar iparosok termékeinek exportálásával.

A Magyar Pamutipar igazgatósága május 5-én tartott ülésén elhatározta, hogy a közgyűlésnek javasolni fogja a *856.664.22 P nyereségből 461.595.74 P* értékcsökkenési leírás után részvényenként —*.80 P osztaléknak* 1930 május 17-től való kifizetését. Egyúttal elhatározta, hogy a mult évi közgyűlésen elhatározott részvényösszevonást a fenti naptól kezdve hajtja végre. Eszerint 5 darab 15 P névértékű részvény bevonása ellenében 1 darab 75 P névértékű részvény kerül a Hitelbanknál kiadásra.

Az Első Magyar Gyapjúmosó és Finomposztógyár Rt. máj. 12-én tartotta 61. évi rendes közgyűlését. A vállalat a lefolyt gazdasági esztendőben, a súlyos viszonyok dacára is, jelentékeny haladást tett, üzemét továbbfejlesztette és exportját sikerült nagymértékben fokoznia és új piacokra kiterjesztenie. A társaság vagyonának óvatos becslése és az értékcsökkenési alapnak 100.000 pengővel való gyarapítása után a mérleg 16.772.56 pengő tiszta nyereséggel zárult, melyre nézve a közgyűlés elhatározta, hogy azt jövő évi számlára viszi át. Megválasztotta a közgyűlés az igazgatóságot, melybe új tagként dr. Rajner Béla választatott meg.

A Magyar Aszfalt Rt. e hó 7-én tartotta a közgyűlését megelőző mérlegmegállapító igazgatósági ülését, amelyen elhatározta, hogy *két pengő osztalékot fog fizetni.* Az igazgatóság jelentéséből kitűnik, hogy a vállalat négy-öt évre is el van látva munkával és hogy *állami útépítési munkamegbízásai egymaguk ötmillió pengőt tesznek ki.* Érdekes a jelentésnek az a megállapítása, hogy *a vállaat a finanszírozással egybekötött útépítési munkákat saját tőkéjéből tudja finanszírozni* és nincs rászorulva idegen tőkére.

A Budapesti Sajt- és Vajnagykereskedők Egyesülete vasárnap tartotta rendes évi közgyűlését a kereskedelmi és iparkamarában. Rottersmann Leó elnök megnyitó beszédében ismertette a kereskedelem sérelmeit. Az adózás helytelen elosztásáról, boltbérleszállításról beszélt általános helyeslés közben. Blám Ármin, Fendrich Jenő, Gyémánt István, Hegedűs Artúr felszólalásai után megejtették a választásokat. Elnök lett: Rottersmann Leó kereskedelmi tanácsos, társelnök: Blám Ármin, főtitkár: Lukács Lajos, ügyész: Bálint Artúr dr.

A főváros régi jegyzőkönyvei

A főváros régi közgyűlési jegyzőkönyvei legérdekesebb, de egyúttal legértékesebb okmányai is a főváros levéltárának, ahol gondosan felsorakoztatva, tűzmentes szekrényekben őrzik a históriai nevezetességű papirosokat. 1882 óta a közgyűlési jegyzőkönyveket mindig kinyomatják. Ezeket

a finom merített papirosra nyomtatott okmányokat írják azután alá sajátkezüleg a hitelesítésre felkért bizottsági tagok.

A régebbi időkből azonban *csak írásos jegyzőkönyvek vannak*, amelyek az egyesítéstől, 1873 októberétől, 1881 végéig lefolyt közgyűlések eseményeit örökítik meg.

Mivel a régi manuscriptok máris meglehetősen elavultak, s szükség esetén olvasásuk is igen körülményes, az elnöki ügyosztály azzal a gondolattal foglalkozik, hogy

ezeket a régebbi jegyzőkönyveket is kinyomattatja

és így teljessé teszi a nyomtatásban őrzett törvényhatósági bizottsági jegyzőkönyvek sorozatát.

Építési engedélyek

A magánépítési albizottság 1930. évi május hó 12-én tartott ülésében a következő engedélyek kiadását javasolta a tanácsnak:

A) Nagyobb és kisebb építkezésekre:

1. Mechanikai Szövőgyár r. t. IX., Soroksári út 110. földszintes gyárépület, terv. Pruscha József X., Kelemen ucca 28.
2. Szabó T. István II., Ilona u. 31. em. családi ház, terv. Czakó László VIII., József u. 20.
3. Magyar Baptista hitközség VIII., Nap u. 40. imaházbővítés és átalakítás, terv. Meller Lajos, Dorottya ucca 9.
4. Hammel Tivadar X., Szlávy u. 36. egyemeletes bérház, terv. Farkas Antal Rákóczi út 55.
5. Pollák Gyula és társai I., Ecsed ucca 3. emeletes bérvilla, terv. Friedmann Ernő, VIII., Mária u. 34.
6. Özv. Biró Tamásné I., Ferry Oszkár u. 7661. hrsz. két emelet ráépítés, terv. Szöllössy és Friedrich, Király u. 99.
7. Kamarás József X., Keresztúri út 6. vendéglőüzemi építkezése, terv. Presinszky András, X., Szigligeti u. 16.
8. Bartha és Skrusny VI., Szőnyi u. 21. emeletes lakóház, terv. Radics István, VIII., Baross u. 36.

B) Családi házakra:

1. Bessenyei Mihály VI., Komáromi út 15., terv. Molnár Jenő, Rákos tér 29.
2. Barta Bálint és neje VII., Kerékgyártó u. 30779/58. hrsz., terv. Kovács János X., Pascal u. 20.
3. Weiser Ferencné VII., Káldy u. 27., terv. Szabó József, Rákosszentmihály.
4. Hanesch József III., Aranyhegy 22550/1. hrsz. terv. Hörcher Elemér II., Zsigmond u. 14.
5. Zala Zsigmondné VI., Szent László út 123., terv. Somogyi László VII., Garay ucca 37.
6. Nagy Sándor VI., Agyag u. 91. terv. Nagel Jenő VI., Jász u. 116.
7. Deák Gábor VI., Babér u. 97. terv. Bucsi Károly VI., Mágya u. 87.
8. Schneider Lénárd III., Búza u. 20. terv. Óriás Zoltán VII., Akácfa u. 6.
9. Darvas Mihály VII., Alsórákosi rétek 31268/41.

Beérkezett újabb építési kérelmek:

1. Ehrenfeld Salamon VI., Király u. 54., VII., Cserhát u. 5. emelet ráép.
2. Kaufmann Mórné VII., Szatmár u. 54/b., u. o. családi ház.
3. Szigeti Lajos VII., Szatmár u. 54/a., u. o. családi ház.
4. Földessy Antal III., Beszterce u. 8., u. o. emeletráépítés.
5. Török András I., Albert u. 6., I., Neszmélyi u. 819. hrsz. lakóház.
6. Szüts Sándor IX., Mátyás tér 8., I., Mohai u. 20. magas földszintes lakóház.
7. Özv. Biró Tamásné I., Fery O. u. 5., u. o. emeletráépítés.
8. Gaál Elemér II., Ilona u. 10., I., Badacsonyi u. 9. egyemeletes villa.
9. Faragó János X., Mádi u. 15., X., Névtelen u. 8106—7. hrsz. családi ház.
10. Kuncze Lajos X., Beleznay u. 9., X., Kereszturi út 6. lakóház.
11. Bessenyei István VI., Munkácsy u. 1., III., Apát u. 54. családi ház.
12. Haypál József II., Törökvész u. 12526. hrsz., u. o. családi ház.
13. Tusnay János III., Szemlőhegy 15330. hrsz., u. o. toldalék.
14. Hammel Tivadar VI., Andrássy út 61., X., Szlávy u. 36. egyemeletes ház.
15. Biró Zoltán I., Krisztina krt. 163., u. o. toldalék.
16. Dr. Benkó Ferencné X., Család u. 31., u. o. toldalék.
17. Tolmács József VI., Alsórákosi rétek 1937-9/33c. u. o. toldalék.
18. Láng Mátyás és István III., Vörösvári út 55., III., Vörösvári út 57. lakóház.
19. Thurzó Dezső I., Attila körút 9., I., Bikszádi út 3254/3. hrsz. lakóház.
20. Kiss Sándor IV., Gróf Vigyázó F. u. 3., III., Búza u. 6. lakóház.
21. Telefongyár r. t. VII., Hungária körút 167., u. o. gyári építkezések.
22. Herguet Rezső IV., Szép u. 5., II., Ilona u. 79. családi ház.
23. Szabó József II., Szalag u. 15., I., Neszmélyi út 18. családi ház.
24. Schneweisz János VII., Tábornok u. 31., VII., Névtelen u. 1991/127. hrsz. családi ház.
25. Vinczer Lajos, Thököly út 25., VII., Alsórákosi rétek 1992/50. hrsz. csal. ház.

Közúti gőz- és motorhengerlést vállal WOLFF ERNŐ
Sürgönyczim: WOLFFERNŐ
Tel.: Lágymányos 13-82 Budapest-Kelenföld, Budaörsi-út 101

Zumpft István
vasút- és útépítő vállalkozó, kövező mester
Kispest, Rákóczi u. 74. szám

VAS UCCA 16
BOSCH SZOLGÁLAT
Telefon: József 393-73.

SIMOR DÖME mű- és épületlakatos-mester és vasszerkezetek ipartelepe. Sodronyfonatok nagybani gyártása
BUDAPEST, VII., THÖKÖLY ÚT 89. SZÁM
TELEFON: JÓZSEF 394—43.

NEMES FUCHS VILMOS
ELEKTROTECHNIKAI VÁLLALAT
BUDAPEST VI, SZONDY UCCA 84. III. 1.
TELEFÓN: AUTOMATA 285-48

Biológiai szennyvíztisztítók, házi szennyvízderítő aknák, csatornázások
Schweiger Gyula mérnök
VIII. Német ucca 5. szám. Telefón: József 416—74

Csatorna-, Út és Beton Építési Vállalat
BENEDIKT MARCEL okl. mérnök
Budapest V, Zoltán ucca 7. Telefón: Automata 204-57

GEIRINGER ÖDÖN GÉZA GÉPÉSZMÉRNÖK
műszaki és villamossági vállalat
TELEFÓN: AUT. 874—31
BUDAPEST, IX., LÓNYAY UCCA 54

SÁMUEL GYÖRGY
épület,- díszmű-bádogos és egészségügyi berendező
BUDAPEST, VI, ARADI U. 45. TELEFON: AUT. 223-62.

STERNER G.
parkett és padlózási vállalata
Budapest, V, Lipót-körút 15
TELEFÓN: Automata 105—59

HIDI IMRE
ÉPÍTŐMESTER
Budapest, VIII., Német u. 41-43
Telefón: József 401—83

Ifj. Helfenstein Károly
Budapest, VI., Jász ucca 77. Telefon: Lipót 913-64.
Kövező-mester és útépítő-vállalkozó.

Magas építés, vasbeton szerkezetek
FÁBIÁN TESTVÉREK
ÉPÍTÉSI VÁLLALKOZÓK
BUDAPEST, IX. KER., KINIZSI UCCA 3. SZÁM

HAJNAL IMRE
okl mérnök, építési vállalkozó
BUDAPEST, I., Attila körút 47. szám
Telefón: Automata 528—64.

DIPL. ING. ARCHITEKT — BAUMEISTER
KOSÁLY ÖDÖN
OKL. ÉPITÉSZMÉRNÖK, ÉPITŐMESTER
TELEFON: AUT. 570-41.
BUDAPEST, II, KELETI KÁROLY-U. 15/b.

Sarló és Sárközy
építési vállalkozók Tel.: Aut.
Budapest, V., Akadémia ucca 14. sz. 136—04

BUKOVA LAJOS TELEFON J. 363—75
épületüvegező és képkeretező
BUDAPEST, IX. LÓNYAY UCCA 48. SZÁM

KEMÉNY SÁNDOR
OKL. MÉRNÖK-ÉPITŐMESTER Telefon: Aut. 926—24
IRODA: PANNÓNIA UCCA 18. SZÁM

Események

Fővárosi Hírlap

Az Egységes Községi Polgári Párt hivatalos lapja.

*

Előfizetési árak:

fél évre . . . . . 12 pengő:
egész évre . . . . . 24 pengő:

Kozma Jenő a fővárosi tanszemélyzet kívánságairól

Az *Egységes Községi Polgári Párt* nagytermében hétfőn este a fővárosi alkalmazottak nemzeti szövetségének oktató osztálya — amelyben az összes tanszemélyzet képviselve van — küldöttségileg jelent meg *Erődy Kálmán* főigazgató vezetésével *Kozma* Jenő pártelnöknél. A küldöttség szónoka ismertette a fővárosi oktató személyzet helyzetét és rámutatott arra, hogy most, amikor átalakulóban van a főváros vezetése, az oktató személyzet státusrendezési és más kéréseit részesítse támogatásában. Az ideiglenes tanítók, az iparostanonciskolai tanítók, a felügyelő-igazgatók kérdését ismertette behatóan és figyelmébe ajánlotta *Kozma* Jenőnek a szakszerűség kérdésének érvényesítését, a tanítók kultúrházának az ügyét és kérte, hogy a párt gondoljon arra, hogy a választásoknál a nyugdíjas tanszemélyzet is képviseletet nyerjen a törvényhatóságban.

Kozma Jenő dr. nagy megértéssel fogadta a küldöttség kérését, utalt arra, hogy *egész közéleti tevékenysége alatt mindenkor a legnagyobb odaadással támogatta a fővárosi tanszemélyzet jogos kívánságait.* A jövőben is ezt kívánja tenni és elsősorban a státusrendezést, amelynek anyagi megoldása biztosítva van, sürgősen megalkotni kívánja. Az ideiglenes tanítók ügyének rendezését is sürgősnek tartja, mert ez olyan sérelem, amelyet gyorsan orvosolni kell. A küldöttség többi kérésére is megnyugtató választ adott és különösen kiemelte, hogy a tanszemélyzet megfelelő képviseletét nemcsak a törvényhatóságban, de a közoktatásügyi ügyosztályban is kívánatosnak tartja és azon lesz, hogy a tanügyi férfiak közül mint szakreferensek, minél többen szerephez jussanak. A küldöttség éljenzéssel fogadta *Kozma* Jenő beszédét.

Szakértőbizottság tanulmányozza Aussigban a víztisztítást. A tanács végre belátta, hogy a pesti víz vas- és mangántartalma valóban tűrhetetlen és ezt a szennyeződést mielőbb ki kell küszöbölni. Az *Egységes Községi Polgári Párt* erélyes akciójának és több napos ankétjének érdeme, hogy a polgármester végre is úgy intézkedett, hogy egy szakértő bizottság utazzék ki Aussigba a víztisztító berendezések tanulmányozására. E bizottság, amelynek tagjai: *Borvendég* Ferenc tanácsnok, *Paulovich* Viktor, a vízművek vezérigazgatója, *Becsey* Antal, *Buday* Dezső és *Herczeg* Béla törvényhatósági bizottsági tagok, *szerdán este Aussigba* utaznak az ottani vízmű-szűrőberendezéseinek tanulmányozására. Azért csak éppen Aussigba, mert ott fordultak elő a mienkhez hasonló zavarok a vízműveknél és nekik sikerült a bajokat megszüntetni.

Felemelték a képesítést a városi közélelmezési tisztviselői szakon. A főváros közélelmezési tisztviselői számára eddig kereskedelmi iskolai érettségi bizonyítvány, vagy gazdasági akadémiai oklevél volt képesítésül előírva. Az alternatív képesítési lehetőség most megszünt és a kvalifikációt felemelték annyiban, hogy ezentúl csak gazdasági akadémiai oklevéllel, illetve közgazdasági egyetemen szerzett *mezőgazdasági diplomával* lehet a székesfővárosnál közélelmezési tisztviselői állást elnyerni.

Esküvő. *Bohn* József törvényhatósági bizottsági tag vasárnap este tartotta esküvőjét *Burghardt* Ferenc rendőrtanácsos özvegyével. Az esketés egyházi részét *Csiszárik* János c. püspök végezte, nagyszámú józsefvárosi polgárság, sok törvényhatósági tag és városi főtisztviselő jelenlétében.

Elkészült az első népfürdő. A főváros közönsége a IX. kerületi polgárság részére a Dandár uccában olcsó, a higiénia és a mai kor követelményeinek mindenben megfelelő fürdőt létesített. Ezzel megkezdte annak a régi tervnek a megvalósítását, hogy *minden kerületnek legyen olcsó és jó, modern fürdője.* Az épület tetszetős kivitelű, homlokzata nyers Klinker, a gróf Haller uccai bérházak dandáruccai nyúlványának ikerépülete. A fürdőt és a bérházat modern stílusú kapu köti össze, amely a ház, valamint a fürdő udvarára vezet. Ezenkívül a fürdőnek külön főbejárata is van. Az előtérről nyílik a medencefürdő 77 öltözőszekrénnyel, előfürdővel, zuhanyokkal. Maga a medence 15 m-es átmérőjű félkör. Az előtérből jobbkéz felé a gyermekfürdő nyílik 16 káddal és 22 öltözőszekrénnyel, rajtuk különböző állatok rajzával, mely azt a célt szolgálja, hogy a gyermekek szekrényüket könnyebben megjegyezhessék. Az emeleten szintén a medencefürdőhöz szolgáló fürdőszekrények vannak, számszerint 110, valamint a pihenő. A másik oldalon a kádfürdők vannak. 14 kád zuhannyal, csempézett falakkal. Az alagsorban vannak a zuhanyfürdők, 16 zuhany, 40 öltözőszekrénnyel. A másik oldalon van elhelyezve a kazánház, szellőző-gépház, mosoda, szárító, vízkeverő, szénraktár és egyéb raktárak. Mindenütt a helyek leggazdaságosabb kihasználását látjuk anélkül, hogy ez a kényelem, a csín és a tisztaság rovására történnék. A fürdőt a szociálpolitikai ügyosztály a műszaki ügyosztálytól már átvette és e hó 14-én fogja megnyitni. A kádfürdő 80 f, kádfürdő lepedő és törülköző használattal 1 P, medencefürdő fürdőkötény használattal 80 f, zuhanyfürdő 40 f, gyermekfürdő 30 f.

Győző Dezső dr. ügyvéd — kormányfőtanácsos. A kormányzó a miniszterelnök előterjesztésére kormányfőtanácsossá nevezte ki *Győző* Dezső dr. fővárosi ügyvédet, a közélet terén szerzett érdemei elismeréséül. A budapesti ügyvédi kar egyik kiváló tagját érte ez a kitüntetés, hiszen *Győző* Dezső dr. már fiatal korában nagy nevet szerzett magának a vasutasokat érdeklő jogszolgáltatás munkájában való értékes közreműködésével, aminek folytán 25 éve ügyésze a *Vasutasok Országos Jótékonysági Egyesületének.* Számos alapítványt tett a vasutasok özvegyei és árvái javára. De mint kriminalista is feltűnt különösen politikai sajtóperekben, ahol a védelem során kiváló érzékről és nagy, körültekintő tudásról tett tanubizonyságot. *Győző* Dezső azonban a jogászvilág elismerésén kívül kiérdemelte a testnevelési körök megbecsülését: a csúcshegyi menedékháznak nevéről való elnevezésével adózott a *Budapesti Túrista Egyesület* az ő fáradhatatlan és eredményekben dús munkálkodásának. Mindezen felül pedig jelentékeny szerepet visz a főváros közéletében is, úgy hogy kitűntetése a legszélesebb körökben kelt osztatlan örömet.

Elhunyt segédhivatali igazgató. *Springmann* A. Antal székesfővárosi segédhivatali igazgató, a középítési ügyosztály irodájának vezetője, hosszú betegség után, 62 éves korában Balatonfüreden elhúnyt. Az érdemes tisztviselő 1894-ben lépett a főváros szolgálatába és a mult évben ülte meg 35 éves szolgálati jubileumát.

A központi vásárcsarnok Máv. kirendeltsége és a főváros. A központi vásáresarnokban — mint ismeretes — a vasúti forgalom lebonyolítására évtizedek óta egy MÁV-kirendeltség működik, amelynek fenntartási költségeihez 1919-ig bizonyos összeggel a székesfőváros is hozzájárult. A legutóbbi megállapodás szerint *ez a hozzájárulás a költségek egyharmada volt.* Az utóbbi tíz évben a főváros nem fizetett hozzájárulást, de nem állott elő ilyen igénnyel a vasutak igazgatósága sem. A hozzájárulási teherről már-már mindenki meg is feledkezett, mikor néhány héttel ezelőtt a *MÁV* megkeresést intézett a fővároshoz, hogy *visszamenőleg térítse meg ezeket az elmaradt költségeket* és június 1-től kezdve ne egyharmad legyen a hozzájárulás, hanem a kirendeltség *rezsiköltségeinek a fele.* A vásáresarnoki bizottság most foglalkozott a *MÁV* igényével és úgy határozott, hogy csak 1925-ig visszamenően hajlandó a hozzájárulások megtérítésére, de nem a felmerült költségek 50%-át, hanem csak a korábbi egyharmadrészt hajlandó megtéríteni.

LÁNC DEICHSEL
Budapest, VI, Vilmos császár út 15/d.

FRANK EMIL
okl. mérnök és építőmester
BUDAPEST, V., HOLLÁN U. 9.
Telefon: Aut. 293-27.

SCHÄFFER KÁROLY
okleveles mérnök
Vasút-, út-, betonépítési vállalkozó kövező-mester
Budapest VIII, Aggteleki ucca 17. Telefon: József 325-88

BIRÓ LÁSZLÓ
ÁCSMESTER
BUDAPEST, X., KOLOZSVÁRI UCCA 9.

SCHUSZLIK ÁGOSTON
FESTŐ- ÉS MÁZOLÓ M.
BUDAPEST
Telefon: Aut. 505-33.
Lakás: II, Kapás u. 36.
Műhely: II, Tölgyfa u. 8.

CUSTODIS ALPHONS
MÉRNÖKI IRODA ÉS ÉPÍTÉSI VÁLLALAT IPARI BERENDEZÉS RÉSZÉRE
BUDAPEST, V., NÁDOR UCCA 19
Telefon: Aut. 120-07
ALAPÍTÁSI ÉV 1876
Gyárkéményépítés
Gőzkazánbefalazás
Ipari kemencék építése és tervezése

ALAPÍTATOTT: 1918
GAZDAG JÓZSEF ASZTALOSÁRU GYÁRA
Gyárt műbutort, első berendezéseket minden stílben, továbbá épületasztalos munkákat
KISPEST, PETŐFI TÉR 9. TELEFONSZÁM: KISPEST 102

ILKOVITS J.
Központi fűtések és vízvezetéki berendezések vállalata
BUDAPEST, VI, ANDRÁSSY ÚT 92
Telefon: Aut. 212—07.

ZILAHI-BALOGH GYULA
ÉPÍTŐMESTER
Budapest, I., Bornemissza u. 36
TEL.: Lá. 2—32.

FISK PNEU
LÁZÁR-U. 7. M·A·K

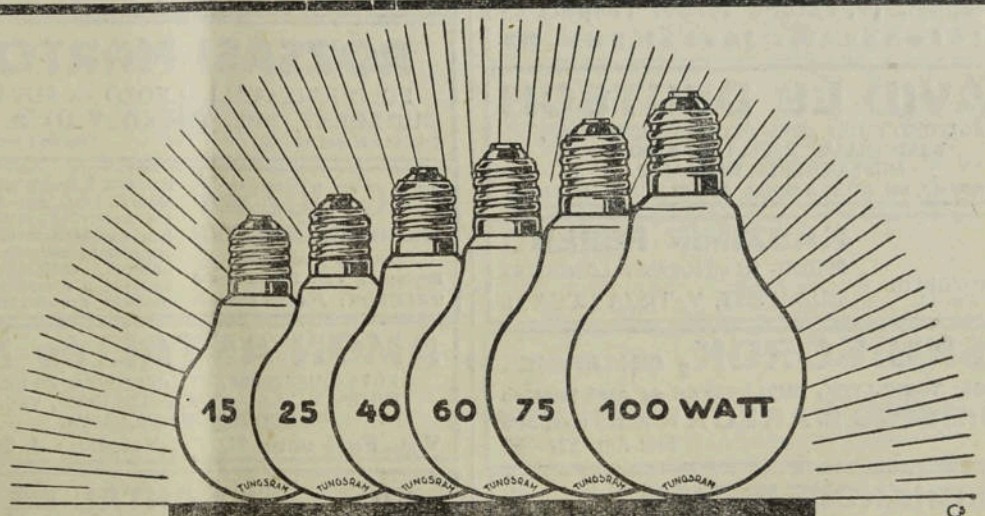

TUNGSRAM
GYÖNGYFÉNYLÁMPA
NEM KÁPRÁZTAT, NEM PISZKOLÓDIK, SZÉP, OLCSÓ

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros tanácsa nyilvános versenytárgyalást hirdet a X. ker., Maglódi úton építendő „Horthy Miklós szeretetotthon" A) Tüdőbeteg épület: I. föld, kőmíves, vasbeton és elhelyező, II. vas-, III. ács-, IV. kőfaragó-, V. műkő-, B) Kórház és kapusépület: I. föld, kőmíves, vasbeton, elhelyező, II. vas-, III. ács-, IV. kőfaragó-, V. műkő munkákra.

A bánatpénz tekintetében a fennebb említett „Hivatalos hirdetések" rendelkezései az irányadók.

A vonatkozó költségvetési kiírás nyomtatványai ívenként 0.50 pengőért kaphatók 1930. évi május hó 12-től naponta d. e. 11—1 órák között a székesfővárosi tanács II. (középítési) ügyosztályának IV., Központi városháza, III. em. 342. sz. szobájában.

A rajzok, tervek és minták megtekinthetők és a szükséges felvilágosítás megszerezhető A) Tüdőbeteg épületre vonatkozólag: Maróthy Kálmán (V., Szalay u. 7. Tel. 512—07), B) Kórház és kapusépületre vonatkozólag: Szabolcs Ferenc (VI., Szondy u. 92. Tel. 288—83) tervező műépítészeknél d. e. 9—12-ig, vagy az előadónál, a Központi városháza, III. em. 333. ajtó alatti hivatalos helyiségben.

Az ajánlatok 1930. évi június hó 2-án (hétfőn) d. e. fél 10 óráig a tanácsi II. (középítési) ügyosztály III. em. 350. sz. szobájában adandók be. Az ajánlatok ugyanazon napon, ugyanazon tanácsi ügyosztály üléstermében (III. em. 354. sz.) 10 órakor fognak nyilvánosan felbontatni.

Budapest, 1930. évi május hó 9-én.

A székesfőváros tanácsa.

A szerkesztésért és kiadásért felelős: Dacsó Emil. Kiadja: FŐVÁROSI HIRLAP lapkiadó-vállalat. Révai Irodalmi Intézet Nyomdája Budapest, V., Ügynök u. 8. Nyomdaigazgató: Linzer M.

FARKAS LAJOS Telefon: J. 396-78
MÉRNÖK magas-, mély-beton és vasbeton építési vállalkozó
Budapest VII, Kolumbus u. 41

Gőz és motor
utihengerlők
bitumenező hengerek
zuzalékszórókkal
Magyar gyártmány
John Fowler & Co. Budapest-Kelenföld
11. sz. postahivatal. Telefon: J. 382-11

Zalahalápi bazaltkőbánya
RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
BUDAPEST, V. KER. TISZA ISTVÁN UCCA 2. SZÁM
TELEFON: AUTOMATA 820—51

Kún Sándor
festék, kence, zsiradék, kátrány és vegyitermékek gyári raktára
Budapest, IV, Ferenc József rakpart 18
Telefonszám: József 361—23

DÁVID ÉS DEUTSCH
KÖZPONTI FŰTÉS, SZELLŐZTETÉS, VIZVEZETÉK, CSATORNÁZÁS, ÉPÜLET- ÉS BÁDOGOSMUNKÁK MŰSZAKI VÁLLALATA
BUDAPEST, VII, RÓZSA UCCA 41. TELEFON: J. 430-81

KASZIMIR FERENC
TELEFONHIVŐ: L. 906—23
ÉPÜLET- ÉS BÚTORASZTALOSMESTER
BUDAPEST, V, TISZA UCCA 18

CSIGASOROK, CSIGAFEJEK
TÁBORI TŰZHELYEK, EMELŐGÉPEK és azok javítása
JURISICS MÁRTON VI, Rózsa ucca 51/a
Tel.: Aut. 277—55

KIRCHKNOPF ISTVÁN Alapítási év 1897 Tel.: Aut. 851-39
Épület- és portálüveges üveg-, tükör-, porcellán-, kőedény- és lámpakereskedés. Aranyhalak és haltartók, aquariumok nagy választékban. Vállalok: mindennemű üvegcsiszolást, épületüvegezést és üvegtetők vízmentesítését
BUDAPEST, IX., KÁLVIN TÉR 8. SZ. (Ref. templom mellett)

MESTER és KISS
okl. építész és építőmester
Budapest, VII., Egressy út 5.
Telefón: J. 382—02.

TELEFON: J. 370-70 **MAGYAR** TELEFON: J. 370-70
ÉPITŐ RÉSZVÉNYTÁRSULAT
BUDAPEST, X, KERÉKPÁR UCCA 2. SZ.
ALAPITTATOTT 1889-ben
Mindennemű vízépítés, folyamszabályozás és csatornázás. Kotrások csatornakotrókkal és excavatárokkal. Darukkal való kirakodások. Alapozások, mély- és magasépítés. Út- és vasútépítés. Hídépítés. Mindennemű beton- és vasbetonépítés. Kőmunkálatok. Városi csatornázások és vizvezetékek
Hajó- és kotrójavító telep Apostagon.

FISCHER MÁRKUSZ
ÉPÜLET- ÉS BUTORASZTALOS
ÜZEM ÉS IRODA: BUDAPEST, X., LIGET UCCA 20

A légzőszervek bántalmainál
Asthma Emphisema esetén
kúrára gyógyulni nyúlt a
Szt. Gellért Gyógyfürdő
legtökéletesebb berendezésű
Inhalatórluma és pneumatikus kamrája

NEUSCHLOSZ—LICHTIG
REPÜLŐGÉPGYÁR ÉS FAIPAR R.T.
BUDAPEST—ALBERTFALVA
VÁROSI IRODA: IV, PETŐFI SÁNDOR UCCA 9. SZ.
TELEFON: AUT. 890—47.
GYÁRI TELEFON: LÁGYMÁNYOS 582—20, 11—79.
PARKETT- ÉS ÉPÜLETASZTALOS MUNKÁR!

NAGY GYULA
LAKATOSÁRÚGYÁRA
Budapest VIII, Köris-ucca 10. Tel.: J. 348-15

CORDATIC
a tökéletes autópneu
Főelárusítás:
Budapest, VI., Mozsár-u. 9.

FISCHHOF OSZKÁR
villamossági berendező és javító műhelye
Budapest, I., Lágymányos ucca 2. szám
Telefon: Lágymányos 19—30. *Telefon: Lágymányos 19—30.*

MÉRLEGGYÁR
OELSCHLÄGER MIHÁLY ÉS TÁRSA UTÓDA
CÉGTULAJDONOS: VÉRTES R. REZSŐ OKL. GÉPÉSZMÉRNÖK
Gyár és iroda: VI., VÁCI ÚT 69. TELEFÓN: LIPÓT 918—08

RÓZSÁSI MARTON
FÖLDMUNKAVÁLLALKOZÓ és FUVAROS
BUDAPEST, VIII., THÖKÖLY ÚT 3. SZÁM
Telefón: József 439-29 ▪▪▪ Telefón: József 439-29

NAGY JÓZSEF
ARANYOZÓMESTER
Telep és mintaraktár: Budapest VII, Rózsa u. 8-5
TELEFON: József 344—58.
KÉPKERETEZÉSEK
Gyárt: ovál-, kör- és szegletes kereteket minden stílben és kivitelben. *Készít:* templomberendezés, szalónbútorok, csillárok, termek és minden e szakmába vágó munkák aranyozását.

ÁMON ANTAL és FIAI
KÖVEZŐMESTEREK, ÚT,- CSATORNA- ÉS BETONÉPITÉSI VÁLLALKOZÓK, FÖLDMUNKA, VÁGÁNYFEKTETÉS, MÉSZKŐBÁNYA.
VIII., Futó ucca 10. Telefon: J. 303-85.

MÁTYÁSSY ANTAL ÉS FIA
MÁZOLÓ ÉS FESTŐMESTER
BUDAPEST, X. KER., FÜZÉR UCCA 7a
TELEFÓNSZÁM: K. 74—48

ÉPITÉSI ANYAGOK
PADLÓ ÉS FALBURKOLATOK
BARCZA DEZSŐ mérnök, építési anyagkereskedő
VII., Erzsébet királyné út 125

BIER ÉS WERSCHETZ
okl. mérnök és építőmesterek, építési vállalkozók
Budapest, IX., Vágóhíd ucca 11. sz.
TELEFON: JÓZSEF 363—78, 259—50.

Volt **Wellisch Náthán Utóda**
Fischer Zsigmond épületfakereskedő
Ajánlja dúsan felszerelt raktárát állványfa és asztalosáruban stb.
X., Asztalos Sándor-utca 6. Telefon: J. 310-89.

THE NEUCHATEL ASPHALTE COMPANY LIMITED
BUDAPESTEN, Iroda: VI., Vilmos császár-út 31. sz. Telefon Terez 212—46. Gyár: VI., Váci-út 85. Telefon: L. 914—88. Gyárt és elad Val de traversi mastixot, raffinált bitument, falszigetelő aszfaltot. Készít: Traversi természetes tömörített aszfalt utakat és öntött aszfaltból járdákat és kocsiutakat.
Budapest székesfőváros szerződéses vállalkozója.

Dunakavicsot és Dunahomokot
szállít kocsifuvarban és vasúton saját iparvágányról Budapestről, Adonyból, Bajáról, és Mohácsról
FLEISCHMANN ANTAL Dunakotrási és gőzhajózási vállalat
Budapest, VII, Károly körút 17. Telefon: József 465-62 és 465-63

Hirmann Ferenc
fémöntöde és rézárugyár
Budapest, VII., Csányi ucca 7—9 sz.
Gyártmányai: Permetezők és ezek összes alkatrészei, rézsúlyok, háztartási mozsarak, gyertyatartók, habüstök, stb, továbbá „PAX" szab. kézi tűzoltókészülék stb. Telefon: J. 450-49

Budapest Székesfőváros
Ásványvíz-üzeme
HARMATVIZ
A Hungária gyógyforrás szénsavval telített vize.
Kapható mindenütt! Tel: Autom. 530-03.

FLIEGL BÉLA bádogosmester
Telefon: J. 435-07 Budapest IX, Liliom ucca 33. Telefon: J. 435-07
Készít épület-, díszműbádogos munkákat és higiénikus fürdőkádakat, légszesz, víz, gőz, csatornázás, szivattyuk, kutak szerelését, angol klozetteket és egészségügyi fürdők berendezését.

Egyesült Tégla- és Cementgyár R.-T.
Budapest, V., Sas ucca 25. szám
Telefon: 230—71, 108—59, 141—52
Évi teljesítő képesség: 12,000 vagón cement, 5,000 „ mész, 80.000,000 darab tégla, 8.000,000 „ cserép
Portlandcementgyár: Lábatlan. — Mészégető: Lábatlan.
Téglagyárak: Buda, Kőbánya, nyergesujfalu

Csütörtökön
PESTI LŐZSDE
szenzációs közgazdasági riportokkal
SZERKESZTI:
KALLÓS JÁNOS
Szerkesztőség és kiadóhivatal: IV, Városház ucca 6

ETERNIT cső
eső-, szennyvíz és trágyalé levezetésére, szellőztetésre és csatornázásra stb. Nem rozsdásodik, könnyű, vizet nem ereszti át, olcsó.
ETERNIT MŰVEK HATSCHEK LAJOS
Budapest, VI., Andrássy út 33. sz.

GERA LAJOS FIAI TELEFÓN JÓZSEF 370—20
asztalos munkák gyára
BUDAPEST, VIII., THÉK ENDRE UCCA 35

HIRSCH LÁSZLÓ
ÚT- ÉS VASÚTÉPITÉSI VÁLLALAT
I. KER. BUDAFOKI-ÚT 22.
TELEFON: JÓZSEF 321—17. SZ.

SCHÖNTHEIL RICHÁRD okl. építész és építőmester
Budapest, I., Villányi-út 10
Telefonszám: Lágymányos 19—36

Ára 50 fillér

Tizenkilencedik évfolyam — Budapest, 1930 május 21. — 20. szám

FŐVÁROSI HIRLAP

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Egész évre ..... 24 pengő
Félévre ..... 12 pengő
Állandóan:
GAZDASÁGI ÉRTESÍTŐ

VÁROSI, POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

Felelős szerkesztő: DACSÓ EMIL

MEGJELENIK MINDEN SZERDÁN
Szerkesztőség és kiadóhivatal
BUDAPEST, VI., SZIV UCCA 18. SZ.
Postatakarékpénzt. csekkszámla 40.424
TELEFÓN: AUTOMATA 137—15

A magyar dal

igen szép és igen jelentős sikert aratott és ma büszkén merjük mondani, hogy azok a budai polgárok, akik *Ripka* Ferenc főpolgármester vezetésével most megjárták a külföldet, egytől-egyig a magyar ügy apostolaivá lettek. A dalosok és vezérük, amikor elindultak, tudatában voltak annak, hogy milyen fontos missziójuk van és hogy az elröppenő akkordok, nem minden, ami feladatukhoz tartozik. Igaz valójában azonban csak akkor eszmélhettek tevékenységük igazi jelentőségére, amikor a siker révén látták, hogy milyen rendkívüli instrumentum áll rendelkezésükre a magyar dalban és a magyar melódiákban. Az angolok maguk voltak azok, akik konstatálták, hogy a magyar dallal és a közvetlen érintkezéssel sokkal inább megnyertük az angol szimpátiákat, mint az addig követett más, költséges és kevésbé célravezető utakon.

Nagyszerű angol szalónok, többek között az Istenáldott nagy magyar festőnek, *László* Fülöpnek előkelő háza, a szocialista lordkancellár főúri termei voltak tanui a magyar sikernek, amelyet nem lehet elkönyvelni a nagy számvetés kulturális tételeinél. Maga *Ripka* főpolgármester vallja, hogy mindenütt, ahol jártak, a magyar név megbecsülésével és a legnagyobb rokonérzéssel találkoztak. Tekintélyek, közéleti nagyságok nem udvariasságokkal hintettek port a kis magyar vándorsapat szemébe, hanem megfontolt nyilatkozatokkal állapították meg, hogy az a nép, amely olyan értékeket jelent az emberiség számára, mint a magyar nemzet, megérdemli az egész világ támogatását. De hangoztatták azt is, hogy érzik kötelességüket, a nyugati népeknek hozzá kell segíteniök a magyar nemzetet, hogy nagyrahivatottságát teljes mértékben kifejthesse.

Nemcsak szavak ezek, hanem komoly eredmények is, amelyeket büszkén sorolunk föl és a magyar nemzet, Budapest székesfőváros hálás azoknak, akik nemcsak sikert szereztek a magyar névnek, hanem a magyar jövő számára is értek el igazán értékes eredményeket. A legnagyobb érdem azonban kétségkívül *Ripka* Ferenc főpolgármesteré, akinek nevéhez nemcsak az út tervének érdeme fűződik, de ő volt a lelke az egész nagy akciónak, ő volt az, aki nagyszerű agitációs munkával hívta fel az angol társadalom figyelmét a magyar ügyre.

Ma még korainak tartanánk bővebben és részletesebben beszélni az eredményekről, de nyiltan és fenntartás nélkül kell hangoztatnunk, hogy amit a főpolgármester magával hozott, nem pusztán kulturális, hanem diplomáciai és politikai siker is. De a sikernek — úgy érezzük — vannak gazdasági oldalai is. Nem szeretnénk olyasmit érinteni, ami ma még nem tartozik a nyilvánosság elé, de annyit mégis hangsúlyozunk, hogy a magyar idegenforgalomnak többet használt a budai dalosok külföldi útja, mint sok esztendő nem éppen sikeres hivatásos agitációja. Maga a főpolgármester mondja el, hogy a merre jártak, mindenütt özönével kapták az ígéreteket, hogy a látogatást viszonozni fogják. Az amsterdami főpolgármester máris bejelentette júniusi egyhetes budapesti vizitjét, a rotterdami főpolgármester is készül a magyar fővárosba, a nürnbergi főpolgármester pedig itt akar nyaralni. De van egy igen figyelemreméltó mondat *Kozma* Jenőnek, a *Fővárosi Hirlap* mai számában közölt interjújában is. Csak megjegyzés, további kombinálás nélkül jegyezzük ide ezt a mondatot, mint *Ripka* Ferenc útjának egyik jellemzőjét:

— A Gellért-szálló — mondja *Kozma* Jenő — hivatva volna arra, hogy a modern Karlsbad központja legyen, ehhez azonban szükség lenne a reumakórház megépítésére. Hír szerint *Ripka Ferenc főpolgármester az anyagi eszközök előteremtése céljából igen értékes tanácskozásokat folytatott Londonban.*

Nem fűzünk hozzá semmit, csak várunk türelemmel és reménykedve.

És még egy sikert kell megemlíteni. *Rothermere* lord budapesti látogatásának elhatározását. Nem szabad elfelejteni, hogy a magyarság nagy barátja, a magyar ügy nagy apostola igazán nem most kapta az első meghívást. Sokszor kilátásba is helyezte, hogy eljön Budapestre. *Ripka* Ferenc invitálására azonban először adott dátumszerűen pontos választ. Boldog örömmel veszi tudomásul a magyar nemzet, hogy a lord elhatározta látogatását. Nagyon nagy ennek a fontossága, mert bármily jól tudja is történelmünket, bárhogy informálják is a politikai helyzetről, bármennyire tisztában van vele, hogy ebben az órában hány munkanélküli van Magyarországon, mégis csak más lesz az, ha a magunk portáján üdvözölhetjük és itt közöttünk ismerhet meg bennünket. Lásson és halljon mindent és minden oldalról. Hiszen csak egyszer-kétszer kellett *Ripka* főpolgármesterrel is érintkeznie, máris tágult a horizontja, máris érezni lehetett a Savoy-szállóban mondott beszédén, hogy megint többet tud rólunk és amit tud, biztosabb, objektívebb lett. Nem lehet tagadni, hogy ezideig egyoldalúan informálták a magyarság nagy barátját és informátorai lehetőleg politikát igyekeztek minden közlésükbe belevegyíteni. Meg is érzett ez a lord minden akcióján. De megérzett most az is, hogy legújabban objektív információkat kapott és ez is nagy érdeme *Ripka* Ferencnek.

Ám a legobjektívebb információkat majd abból szerezheti, amit itt közöttünk, rajtunk látni fog.

Hozza Isten!

SCITOVSZKY BÉLA BELÜGYMINISZTER: Nem adok ki rendelkezést, amely a választópolgárok zaklatásával jár

A belügyminiszter kijelenti, hogy nem akarja a választói jogosultságot okirati bizonyítási kényszerhez kötni — A törvényhatósági tanács már júniusban megkezdheti működését, de az új törvény generálisan csak novemberben lép életbe

A felsőház is megszavazta a főváros közigazgatásáról szóló törvényjavaslatot. Mivel a javaslat a képviselőház által megszavazott szövegben ment keresztül a felsőházban is, most már csak államfői kihirdetésre van szükség ahhoz, hogy a fővárosi reform törvényerőre emelkedjék. A törvényerőre való emelkedés nyilvánvalóan nem fogja még a gyakorlati életbelépést jelenteni. A törvény utolsó szakasza úgy szól, hogy *az életbeléptetés időpontját a belügyminiszter rendeletileg állapítja meg.* A törvénynek ez a rendelkezése, valamint a legutóbbi időkben elterjedt különböző híresztelések bizonyos nyugtalanságot keltettek a városházán, főként pedig az egyes politikai pártok vezetői körében. Ezt a nyugtalanságot egyesek fokozzák azzal, hogy a választói névjegyzék összeállításával kapcsolatosan élesen támadják a belügyminisztert, akit azzal vádolnak meg, hogy állítólagos rendeletével befolyást akar gyakorolni a választói névjegyzék összeállítására.

Ezeket a híresztelléseket és az ezekkel kapcsolatos kombinációkat szóvá tettük *Scitovszky* Béla belügyminiszter előtt, akit egyben megkérdeztünk arról is, hogy a fővárosi reform életbeléptetéséről mikor történik végleges intézkedés.

Scitovszky Béla belügyminiszter

a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Nagy megelégedéssel állapíthatom meg, hogy a főváros közigazgatásáról szóló törvényjavaslat az alapelveket illetően változatlanul ment keresztül a törvényhozás két fórumán. A politikai természetű rendelkezéseket illetően tettem bizonyos engedményeket, de

a fő elvekben nem engedtem, mert a polgári társadalom hegemóniáját feltétlenül biztosítani akartam.

Az új fővárosi törvény *védekező fegyver lesz a polgárság kezében a maga uralmának biztosítása érdekében.* Másrészt arra törekedtem, hogy a főváros igazgatásában a modern kor követelményeinek megfelelő változtatásokat valósítsak meg. Voltak, akik feleslegesnek mondották az új törvény megalkotását és azt állították, hogy csak adminisztratív szempontból vált szükségessé bizonyos törvényhozási intézkedés. Nekem az a véleményem, hogy

a főváros ügyeit partikuláris törvényekkel rendezni nem lehet, hanem csak egységes koncepcióju reformmal.

Az üzemeknek általánosságban nem vagyok barátja, mert nem tartom kommunális feladatnak az árucikkekkel való kereskedést. Ezt a felfogásomat már évekkel ezelőtt kifejezésre juttattam, amikor a fővárost üzemeinek leépítésére szólítottam fel. Már akkoriban megmondottam, hogy *kizárólag csak azoknak az üzemeknek a fenntartását engedhetem meg, amelyek tömegcikkeket termelnek.* A nagy közüzemekre gondolok. A fővárosnak 51 közüzeme volt,

ezek közül 13 már megszünt és a megszüntetési akciót a jövőben is folytatjuk.

— Örömömre szolgál az a körülmény is, hogy a felsőház változatlanul fogadta el a törvényjavaslatot — ugyanabban a szövegben, ahogy azt a képviselőház is megállapította. Ilyen körülmények között most már *meg van a lehetőség arra, hogy idejekorán megtehessem azokat az intézkedéseket, amelyek az új törvényhatósági bizottság összeállításához és az adminisztráció tervezett átszervezéséhez szükségesek.* Arra a kérdésre, hogy az új törvény mikor lép életbe, nem tudok még végleges választ adni. Úgy látom a helyzetet, hogy

az új törvény generálisan az év végén, előreláthatóan novemberben lép életbe, azokkal a felhatalmazásokkal azonban, amelyeket egyes intézmények megvalósítása tekintetében — rendeleti úton való intézkedésre — kaptam, előbb is élni fogok.

A törvényhatósági tanács életbeléptetésére vonatkozó felhatalmazásra gondolok. Az új tanácsi intézmény nézetem szerint már júniusban életbelépheti. Általánosságban azért halasztom el az új törvény életbeléptetését, mert nem tartanám célszerűnek, hogy a jelenlegi törvényhatóság működésével az adminisz-

trációnak szorosan összefüggő menetét megzavarja. *A főváros jövő évi költségvetését még ez a törvényhatósági bizottság állítja össze.* De különben is idő kell a választói névjegyzék összeállításához.

Itt közbevetően megkérdeztük, hogy megfelelnek-e a valóságnak azok a híresztelések, amelyek az új választói névjegyzék összeállítását illetően bizonyos izgalmat keltettek a választóközönség körében. *Scitovszky* belügyminiszter ezeket válaszolta munkatársunknak:

— Az autonómiától nem lehet elvenni azt a feltétlen jogot, hogy maga állapítsa meg, kinek van a törvény értelmében választói jogosultsága. Én

nem adtam ki semmiféle rendeletet, tehát minden következtetés, amit az állítólagos rendeletből magyaráznak ki, hibás.

Én nem tudok még csak rendelettervezetről sem, ezidőszerint nem is mondhatok egyebet, csak azt, hogy a választói névjegyzék összeállításának kérdésével, vagyis azzal a kérdéssel, hogy ebben az ügyben milyen rendeletet adjak ki, *még nem is foglalkoztam, az illetékeseket mindenesetre meg fogom hallgatni.* Annyit hangsúlyozhatok, hogy

rendelkezéseim nem lesznek ellentétben a törvénnyel. Semmiféle olyan rendelkezést sem fogok kiadni, amely a választópolgárok zaklatásával jár, sőt egyáltalán nem szándékozom úgy rendelkezni, hogy a választói jogosultság okirati bizonyítási kényszerhez köttetnék.

Csak kétség esetében lesz szükség a választói jog igazolására.

Scitovszky Béla belügyminiszternek ez a nyilatkozata alkalmas arra, hogy végre lecsillapítsa a mesterségesen felfokozott izgalmakat. Budapest polgársága mindenesetre örömmel veszi tudomásul, hogy az új törvény alapján nem fogják zaklatni, sőt az illetékesek e törvény alapján arra fognak törekedni, hogy hegemóniája a törvényhatósági bizottság autonómikus működése során biztosíttassék.

„A magyar nemzet megérdemli az egész világ támogatását"

Ripka főpolgármester beszél londoni és hollandiai benyomásáról, útjának eredményeiről és lord Rothermere-rel való értékes beszélgetéséről

Az a rendkívül meleg fogadtatás, amelyben pénteken délben része volt a budai dalosok élén hazaérkező főpolgármesternek, beszédes kifejezője annak a közhangulatnak, amelyet a főpolgármester londoni útja váltott ki Budapest közönségének lelkületéből. A dalárda londoni és hollandiai szereplése — amint az előrelátható volt — valóban nem pusztán művészi esemény volt, hanem olyan nagyjelentőségű akció, amely eredményeiben diplomáciai sikerszámba megy.

Ripka Ferenc dr. főpolgármester szombaton reggel foglalta el újból hivatalát és utána nyomban fogadta a *Fővárosi Hirlap* tudósítóját, akinek a londoni és amsterdami úton szerzett impresszióiról a következőket mondotta el:

— Még a friss emlékek és benyomások hatása alatt állok, úgyhogy nem könnyű dolog már ma összefoglaló képet adni mindarról, amit a derék budai dalosokkal angliai és hollandiai utam alatt tapasztaltam. Annyit mindenesetre mondhatok, hogy

boldogsággal és büszkeséggel eltelve érkeztem haza, mert mindenütt, ahol jártunk, a magyar név megbecsülésével és a legőszintébb rokonszenvvel találkoztunk.

Az a meglepő barátság, amellyel minket fogadtak, nem csupán a magyar dalkultúrának, annál kevésbé a mi személyünknek szólott, hanem a magyar nép, a nemzet összességének. Büszke és boldog örömmel tölt el, hogy ezen az úton *sikerült fokoznom a székesfőváros iránt való érdeklődést is, amely amint észrevettem, örvendetesen gyarapszik a kontinens túlsó felén is.*

— Minden alkalommal, ahol módomban volt az angol társadalmi, gazdasági élet jelentős tényezőivel találkoznom, a legmesszebbmenő rokonszenvet tapasztaltam Magyarország iránt és sokszor hallottam az angoloknak amiatt érzett sajnálkozását, hogy nem ismerték és nem ismerik közelebbről a magyar népet, a mi fajunkban rejlő nagy értékeket.

— A Szent Bertalan kórház koncertje után egyik előkelő londoni funkcionárius szónoklatában szinte áradozó lelkesedéssel beszélt a magyar kultúráról és azt a megjegyzést tette, hogy

az a nép, amely olyan értékeket jelent az emberiség számára, mint a magyar nemzet, megérdemli az egész világ támogatását

s a nyugati népeknek kötelessége hozzásegíteniök a magyar nemzetet ahhoz, hogy rátermettségét és nagyrahivatottságát teljes mértékben kifejthesse. Ez, mondotta az angol szónok, nemcsak a magyarok érdeke, hanem az egész emberiségé, a kultúra fejlődéséé és a kultúra haladásáé is.

Érdeklődtünk a főpolgármesternél *Rothermere*-rel folytatott bizalmas megbeszéléseiről és szóbahoztuk azt az érdekes politikai nyilatkozatot is, amelyet a lord a napilapok híradása szerint a Savoy-szállóban adott banketten mondott.

— A lord a vele folytatott többszöri beszélgetés során rendkívül melegen érdeklődött a főváros gazdasági viszonyai iránt és főleg a főváros ipara és kereskedelme volt az, amelyről őt kívánságára, behatóan informáltam. Különösen annak a beszédnek a kapcsán érdeklődött, amelyet Sándor Pál mondott az OMKE közgyűlésén és amelyben a legsötétebben ecsetelte a magyar gazdasági helyzetet. Szóbakerült beszélgetésünk során a munkanélküliség kérdése is és szinte meglepett az a tájékozottság, amellyel a lord a magyar gazdasági kérdéseket tárgyalta.

— Több

olyan eszmét is vetett fel, amelyekkel az ő véleménye szerint segíteni lehetne a mi viszonyainkon és amelyekre az illetékes tényezők figyelmét fel fogom hívni.

— Ami a lordnak a Budai Dalárda részére adott nagy bankettjén elmondott beszédét illeti, azt mondhatom, hogy a beszédet csak igen kivonatosan közölték a budapesti lapok, de azt ami itt nyilvánosságot látott, azt a lord valóban el is mondotta. Az eredeti szöveget én repülőpostán kaptam meg Londonból és azt a sajtó rendelkezésére bocsátottam, hogy a közönség ebből is megismerje a lord politikai véleményét és felfogását a magyar viszonyokról.

Megkérdeztük a főpolgármestert, vajjon remél-e e missziós útjától idegenforgalmi eredményeket?

— Amerre jártunk, mindenütt nagyarányú és őszinte érdeklődés nyilvánult meg a Budai Dalárda vendégszereplése során nemcsak a magyar ügy, hanem a székesfőváros iránt is. A látogatás hatása alatt számos külföldi érdeklődőt vonzottunk Budapestre. Azoknak

a városoknak a vezetői, akikkel látogatásaink során, útközben megismerkedtünk, nagyon sokan rövidesen viszonozni fogják látogatásunkat.

Az amsterdami főpolgármester, Van *Lier* levélben is közölte, hogy feleségével és hivatalfőnökével júniusban Budapestre jön és egy hetet tölt nálunk; a rotterdami főpolgármester is Budapestre készül; Hermann *Luppe*, a nürnbergiek főpolgármestere pedig *nyári szabadságát kívánja Magyarországon tölteni.*

— Sorrendben utóljára emlékezem meg a legfontosabbról, lord *Rothermere* budapesti látogatásáról, aki mint megígérte, *jelen lesz Rákosi Jenő szobrának leleplezésén.* Fölösleges mondanom, hogy a lord a főváros vendége lesz és örömmel készül hozzánk, mert tudja, hogy egész Magyarország népe, a főváros egész lakossága, úgy várja nemes barátunkat, mintha hazajönne.

*

A főpolgármester kitünő színben, frissen, egészségesen, a fáradság minden nyoma nélkül érkezett haza a hosszú, háromhetes útról, amelyet harmadik osztályon tett meg a budai dalosokkal együtt, fél Európán keresztül.

Zwillinger Gyula
ÉPÍTÉSZ
VII., CSENGERY U. 30
TELEFÓN: JÓZSEF 433—69.

MÉRNÖKI SZAKÜZLET
A „GAMMA" FINOMMECHANIKAI GÉPEK ÉS KÉSZÜLÉKEK GYÁRA R. T.
ELADÁSI OSZTÁLYA
Budapest, IV., Múzeum körút 41.
TELEFÓN: AUT. 860-96. □ TELEFÓN: AUT. 860-96.

WOLSKY SÁNDOR BÉLA
WOLSKY ALBERT FIA
gépüzemű kefe- és ecsetárugyár
BUDAPEST, VIII., MAGDOLNA UCCA 18. SZÁM.
TELEFÓN: JÓZSEF 324-88

„SANIT F" CEMENTHABARCSTÖMÍTŐ
Gyártja: POSNANSKY ÉS STRELITZ
aszfalt-, fedéllemez- és kátrány-vegyitermék-gyár
Budapest, V., Lipót körút 27. ■ Tel.: Aut. 228-29., Aut. 282-85

Textilipari Feldolgozó és Értékesítő Szövetkezet
Budapest, VIII., Rökk Szilárd ucca 20
Telefón: József 439—91

Kőbányai Gép- és Vasszerkezeti Műhely
BISSELICHES MÉRNÖK
Budapest, X, Liget-u. 46. Tel. J. 358-25
Vasszerkezetek, lakatosmunkák, portálok

Standard aszfaltok
Oil Trading Company képviselete
MILLINI IGNÁC
Budapest, V., Nádor ucca 6. sz.
TELEFÓN: AUT. 833—40, 832—77.

PARKETTA
szállítása, mindennemű padozat készítése és javítása.
FRIED és BENEDEK
parkettgyár és gőzfürész
BUDAPEST, VII., RÁKÓCZI ÚT 82.
Telefon: József 133—43 és József 134—17.

ÜVEGFESTÉSZETI ÉS ÜVEGMOZAIK MŰTEREM
PALKA JÓZSEF
Magyarország ezüstkoszorús üvegfestőmestere
Budapest, VIII., Baross-u. 59. Tel. J. 302-28. Alapíttatott 1894

STOBBE KÁLMÁN
ÉPITŐMESTER
BUDAPEST, V., VISEGRÁDI UCCA 9.
TELEFON: 975—93

FISK PNEU
LÁZÁR-U. 7
M·A·K

Rietschel és Henneberg
Részvénytársaság
Budapest, VIII., Práter ucca 12. szám.
Telefon: József 525—18.
Központi fűtések, vízvezetéki és csatornázási berendezések

Ipartermék Értékesítő R.-T.
Budapest V, Zoltán u. 7-9. Tel.: A. 110-18

HORTOBÁGYI JUHTÚRÓ
Mindenütt kapható! Termeli: Orsz. Magy.
TEJSZÖVETKEZETI KÖZPONT

TELEFON: JÓZSEF 424-80 STRASSER CIÁNOZ, TAKARÍT TELEFON: JÓZSEF 424-80

Nincs akadálya a függőkölcsön felvételének

El kell hárítani a nyári vízmizériák veszedelmét — Az új Rókus, a betegápolási díjak és a gázgyár új igazgatósági épülete — Kozma Jenő dr. a modern Karlsbad megalapításáról

A városházi politikában ma minden érdeklődés a kölcsöntárgyalások felé irányul. Igaz ugyan, hogy az állami kölcsön felvételét célzó tárgyalások egyelőre háttérbe szorítják a főváros üzemi kölcsönének problémáját. Miként azonban az állam is függőkölcsön felvételével igyekszik átmenetileg beruházó tőkéhez jutni, a főváros is ilyen irányban kísérletezik. *Lamotte* Károly pénzügyi tanácsnok az elmult héten tanácskozást folytatott *Wekerle* Sándor pénzügyminiszterrel, akitől előzetes engedélyt kért, hogy a főváros függőkölcsönére vonatkozó tárgyalásokat megindíthassa. Hivatalosan nem tettek közzé semmi közlést, de a nyilvánosságra került hírek szerint, *a főváros függőkölcsönének felvétele nem ütközik akadályokba.* Ezt bizonyítja

Kozma Jenő dr.,

az *Egységes Községi Polgári Párt* elnökének a nyilatkozata is, amit a *Fővárosi Hirlap* munkatársa előtt tett a következőkben:

— A fővárosnak az állam példáihoz hasonlóan azonnal meg kell indítania a tárgyalásokat egy 30—40 millió pengőt kitevő függőkölcsön felvétele érdekében. Ennek a függőkölcsönnek felvétele elől nem térhetünk ki, különben megakadnak a folyamatos beruházási és általában a napirenden lévő, közmunkaszámba menő munkálatok is. Úgy tudom, hogy

a kormány nem emel akadályokat a függő kölcsön felvétele elé.

Annyi bizonyos, hogy a fővárosnak regarddal kell lennie az állam irányában. Viszont az állam is egyelőre csak függőkölcsön felvételét készíti elő, a fővárosi függőkölcsön felvétele tehát nem rontja az államkölcsön esélyeit. A Községi Takarékpénztár angol jelzálogkölcsönének folyósításában beállott késedelem a függőkölcsön felvétele iránt megindított tárgyalások alakulásával van összefüggésben. A jelzálogkölcsön ügye a függőkölcsönnek a függvénye.

— A fővárosnak

sürgősen szüksége van tőkére azért is, hogy a halaszthatatlan üzemi beruházásokat megkezdhesse.

Elsősorban a vízművek fejlesztési programjának végrehajtására gondolok. A budai lakosok között valósággal konsternációt keltett az a hír, hogy a nyár folyamán nem öntözhetik kertjüket, mert ugyanolyan korlátozásokat kell életbeléptetni, amilyenek a háború alatt voltak érvényben. Ennek *a háborús korszaknak a visszatérését feltétlenül meg kell akadályozni.* Remélem, hogy Aussigból kitűnő tapasztalatokkal jönnek haza kiküldöttjeink és ezeknek a tapasztalatoknak az érvényesítésével *azonnal meg lehet kezdeni a víz tisztítását.* Vizünk különösen a budai részeken annyira szennyes, hogy jóízlésű ember nem ihatik belőle. Egyszóval úgy a víz tisztításáról, mint a budai nyári vízszükséglet kielégítéséről feltétlenül gondoskodni kell. Nem engedhetjük meg, hogy a szennyes víz undort keltsen, vagy egészségünket veszélyeztesse és nem engedhetjük meg azt sem, hogy a vízszolgáltatásban a nyár folyamán zavarok következzenek be. Ha vízműtelepünk nem tud elég vizet termelni, akkor

vagy ki kell bérelni, vagy meg kell vásárolni a római fürdő forrását.

Érdeklődtünk *a kórházi betegápolási díjak* megállapítása körül támadt bonyodalom elintézése iránt is. *Kozma* Jenő ezeket mondotta:

— Ez a kérdés feltétlenül rendezésre vár és pedig úgy, hogy a főváros jogos követelését teljesíteni kell. Meg kell vizsgálni: mennyi a jogos követelés és azután az államkincstár fizesse meg ezt a jogosnak ítélt tartozást. Minden megtörténhetik, csak az nem, hogy tétlenül nézzük továbbra is a főváros és a népjóléti minisztérium között a háborúskodás folytatását. Felmegyünk a kormányhoz és követelni fogjuk, hogy üljenek le velünk a zöld asztalhoz. A mai viszonyok mellett nem lehet csodálkozni azon, hogy a fővárosnak elmegy a kedve az új Rókus-kórház megépítésétől. Pénzünk nincs,

a betegápolási díjak kedvezőtlen megállapítása következtében egyre növekszik a kórházi deficit.

Ilyen körülmények között érthető, ha egyre inkább a háttérbe szorul az új Rókus megépítésének a terve.

— Amennyiben az új Rókus megépítésére mégis sor kerülne, — folytatta nyilatkozatát *Kozma* Jenő, — megfontolás tárgyává kell tenni, vajjon a gázgyár új igazgatósági épületét a Rákóczi úton, a Kis-Rókus helyén építse-e meg a főváros. Én *a legélesebben ellenzem ezt a megoldást*, mert a Rákóczi úti telek nagyon drága. A főváros ezt a területet előnyösebben is értékesíthetné. De különben is ilyen exponált helyre nem célszerű egy nagy hivatali épületet emelni. Ha már ezt a területet erre a célra akarják felhasználni, akkor itt

létesítsenek a gázgyárnak reprezentativ épületet, amely a gázművek propagandáját lesz hivatva szolgálni.

Kiállítási helyiségeket kell itt építeni a gázgyárnak, hogy a főváros közönsége ezen a legforgalmasabb helyen elégíthesse ki ilyen irányú igényeit.

Kozma Jenő végül — a fürdőszezón közeledésére való tekintettel — Budapest fürdőváros gondolatának megvalósítására irányította a figyelmet. Budapest rendelkezik mindazokkal a természeti kincsekkel, amelyek lehetővé tennék, hogy itt egy *modern Karlsbadot létesíthessünk.* Ezt az ötletet propagálni kell és pedig elsősorban a nagyközönség körében, amelynek magának kell erre a célra berendezkednie. A Gellért-szálloda hivatva volna arra, hogy a modern Karlsbad központja legyen, ehhez azonban szükség volna a reumakórház megépítésére. Hír szerint

Ripka Ferenc főpolgármester az anyagi eszközök előteremtése céljából igen értékes tanácskozásokat folytatott Londonban.

Amennyiben ezeknek a tárgyalásoknak meg lesz a kívánt és remélt eredménye, akkor *még az idén meg lehet kezdeni e régi álom valóra váltását.*

Kozma Jenő érdeklődésünkre elmondotta még, hogy a 12-es bizottság mai, szerdai, ülésén *nem lesz döntés a HÉV megváltása ügyében.* A pártok szónokai elvi felfogásuknak fognak kifejezést adni, amikor elmondják majd a véleményüket annak a vizsgálatnak az eredményéről, amit e tárgyban a tanács megbízásából *Lobmayer* Jenő tanácsnok folytatott. A pártok elvi állásfoglalása után indul majd meg a beható vita, amely előreláthatóan több ülést vesz igénybe. Annyi bizonyos, hogy a döntő szót csak a törvényhatósági tanács fogja kimondani.

Fővárosi Hirlap
Az Egységes Községi Polgári Párt hivatalos lapja.
*
Előfizetési árak:
fél évre . . . . . 12 pengő,
egész évre . . . . . 24 pengő.

KOLLERICH PÁL ÉS FIAI RT.
Budapest, IV., Ferenc József rakpart 21
TELEFÓNSZÁM: AUTOMATA 847-46 ÉS 847-47
Drótszövetek
Drótfonatok, kerítések
Lakatosáruk
Lyukasztott lemezek

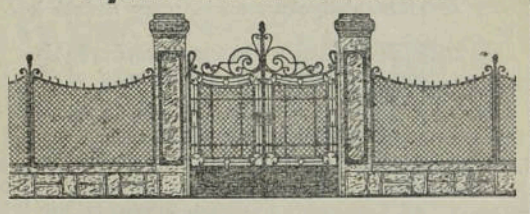

Összerakható könyvszekrények
rekeszenként minden irányban nagyobbíthatók és pótolhatók.
PRAKTIKUS ÉS OLCSÓ
Lingel Károly és Fiai
Első Magyar Faáru- és Butorgyár.
Budapest, VII. ker., Rózsa ucca 4—6. szám
Kérjük 120 szobából álló állandó kiállításunk megtekintését.

TOST és MOLNÁR
kereskedelmi és tájkertészet
TELEFÓN: JÓZSEF 396—36
BUDAPEST, VII.,
Erzsébet királyné út 39
TÁJKERTÉSZET
TERVEZÉS és KIVITEL
FAISKOLAI CIKKEK
gyümölcs- és díszfák, gyümölcs- és díszcserjék, szőlőojtványok, rózsák, évelők és minden más a kertészethez tartozó anyagok.
ELSŐRENDŰ MINŐSÉGBEN

Rozsdamentes acélbetón
„SÁRKÁNY BETÓN"
54125. sz. a. védjegyezve
Budapest, V., Zoltán ucca 14. Telefón: Aut. 190—54

Aszfalt és Kátrányipar RT
Budapest, V. ker., Nádor ucca 12 • Telefón: Aut. 262—81, 262—82
GYÁRAK: Budapest, IX., Illatos út 18—20 / Szőreg, (Szeged mellett) } saját iparvágány

WIENER A. UZODA
ÉPÜLET- ASZTALOS
ALAPÍTTATOTT 1886
TELEFÓN: J. 344—50
Kész ajtók, ablakok vasredőnyös üzleti ajtók, kirakatok, állandóan raktáron
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 123
Az áll. gyermekmenhely épületével szemben

Bründl János
udvari szállító
Egészségügyi műszaki berendezések gyára
Budapest, VII., Peterffy Sándor ucca 34. szám
Központi fűtés. — Melegvíz készülék. — Vízvezeték. — Csatornázási- és gázberendezések. — Berendez városoknak vízműveket, csatornázásokat és derítőtelepeket. — TELEFÓN: József 515—19.

BOROSJENŐI KÖVET:
fagyálló, 7-féle szinben és minőségben rajz után szállít
MAYER ÉS WÜHRL
OKL. ÉPITÉSZ, ÉPITŐMESTER
Budapest VIII, Mária u. 11
Telefón: József 341-91. sz.

SZÉKELY és MOTTL
OKL. MÉRNÖK, ÉPITŐMESTER, ÉPITÉSI VÁLLALKOZÓK
BUDAPEST, III., LAJOS U. 92, IV. EMELET.
TELEFON: AUTOMATA 625—78. SZ.

Gyárak, raktárak, garageok, kórházak, középületek részére
préselt acélajtók
préselt acélkapuk
tetszetős-tartós-tűz- és betörés biztos.
haas és Somogyi

SCHEIBER MIKLÓS OKLEVELES GÉPÉSZMÉRNÖK
Központi fűtés, vízvezeték és egészségügyi berendezések
Budapest, VII., Vörösmarty ucca 19. Telefón: József 415-98.

FISCHER ÉS HARTMANN
mázolómesterek
Budapest IV, Képiró ucca 3. sz. TELEFON: A. 847-73
Fióküzlet: IX. ker., Tompa ucca 30. szám

Közúti gőz- és motorhengerlést vállal WOLFF ERNŐ
Sürgönycim: WOLFFERNŐ
Tel.: Lágymányos 13-82 Budapest-Kelenföld, Budaörsi-út 101

ÉRCBETON
Rozsdamentes. Nem csúszik. Legnagyobb szilárdság. Legkisebb kopás. Nem porzik. Magyar termék. Anyageladás.
KÁRMÁN és FAZEKAS
okleveles mérnök — építőmester
IX. KERÜLET, KÁLVIN TÉR 7. SZÁM
Telefón: Automata 851—43.

Párt és klub

Scheuer Róbert
az új Lipótvárosi Polgári Kaszinó elnöke

A törvényhatósági bizottság egyik legagilisebb és legnépszerűbb tagja, az *Egységes Községi Polgári Párt* kitűnő igazgatója: *Scheuer* Róbert, nagyszámú híveivel kivonult a Lipótvárosi Társaskörből és *Lipótvárosi Polgári Kaszinó* elnevezéssel új társadalmi és politikai alakulatot hozott létre. A *Lipótvárosi Polgári Kaszinó* megalakulásával a polgári egység gondolata és a vele kapcsolatos politikai irányzat igen számottevő erősítést kapott nemcsak azért, mert a fővárosnak éppen ez a legjobban fejlődő, szinte amerikai tempóban kialakuló új városrésze, hanem azért is, mert *Scheuer* Róbert személye garancia az új tömörülés működésére és jövő sikereire nézve is.

A polgári egység programjával létesített *Lipótvárosi Polgári Kaszinó* szerdán este tartotta alakuló közgyűlését a *Polgári Egység Klubja* akadémiauccai dísztermében. Az alakuló közgyűlésen az előkészítő bizottság nevében *Tárkány* Jenő üdvözölte a megjelenteket, azután az egybegyűltek *Sidlauer* Ignác igazgatót választotta meg korelnöknek. A korelnök megnyitó beszédében vázolta a *Lipótvárosi Polgári Kaszinó* célját és bejelentette, hogy az alakuló közgyűlés összehívása pillanatában, a jelentkezések szerint már 864 tagja van az egyesülésnek. A közgyűlés egyhangúan kimondta a kaszinó megalakulását, megalkotta az alapszabályokat, majd nagy ováció közepette

egyhangúan Scheuer Róbert törvényhatósági bizottsági tagot választotta meg elnökének.

Scheuer Róbert

szünni nem akaró éljenzés és taps között foglalta el az elnöki széket, megköszönte a bizalmat és rövid programbeszédet tartott, amelynek során többek között ezeket mondotta:

— A mi programunk a *polgári osztályért való harc, a polgári osztály kulturális és gazdasági megerősítése.* Nem zárunk ki a polgárság soraiból senkit, ellenkezőleg mindenkiből polgárt akarunk nevelni, *polgárt a szó legnemesebb értelmében.*

— Ideálunk egy anyagilag független és a kultúra olyan fokán álló polgárság, amely a saját ügyeit maga intézi. Az ezért való harcban állítsatok akármilyen helyre, kötelességemet szent meggyőződéssel, erős fogytáig fogom teljesíteni.

Az elnöki programbeszéd után megválasztották a tisztikart, mely a következő módon alakult meg: Díszelnökök: *Kozma* Jenő, *Ugron* Gábor, *Bódy* Tivadar; társelnökök: *Héjj* Imre orsz.-gyűl. képv., *Kelemen* Auréll, *Emődy* Aladár dr., *Róth* Manó, *Szántó* Jenő; alelnökök: *Bodor* Géza, *Bihari* Arnold, *Molnár* Dezső, *Gergely* Odön, *Sabathiel* Richárd és *Szmetan* László; igazgatók: *Tárkány* Jenő, *Baranszky* Nándor és *Fényes* László. A választás megtartása után az elnök bejelentette, hogy a Lipótvárosi Polgári Kaszinó részére *egy 8000 kötetes könyvtárt* teljesen díjmentesen sikerült megszerezni. A könyvtárért az elnök indítványára *Kuttner* Miklósnak jegyzőkönyvi köszönetet szavazott. Egyéb folyó ügyek letárgyalásával az alakuló közgyűlés véget is ért.

*

Utána a margitszigeti alsó vendéglőben *társasvacsora* volt, amelyen 250-en vettek részt. A megjelentek soraiban ott voltak: *Héjj* Imre, *Usetty* Béla országgyűlési képviselők, *Horváth* Károly, dr. *Farkas* József, dr. *Orova* Zsigmond, *Pompéry* Elemér, *Dorner* Gyula dr. törvényhatósági bizottsági tagok, dr. *Holzspach* Ödön kerületi elöljáró, dr. *Günther* Ferenc tisztiügyész, báró *Babarczy* István, dr. *Hegedüs* Gyula, *Karkas* Rezső műszaki főtanácsos, *Körmendi* Jenő, az Autobuszüzem igazgatója és sokan mások. A vacsorán az avatóbeszédet *Scheuer* Róbert elnök tartotta.

Scheuer Róbert avató beszédében többek között ezeket mondotta:

— Nehéz időket élünk, rettenetes sok a baj és mikor látom a polgárság irtózatos küzdelmeit, önkénytelenül a nagy háború jut eszembe. Akkor is rettenetes volt a küzdelem. Százezrek kerültek a Doberdó sziklái közé, nagyrészt megbízható, nagyszerű magyarok. Ezeknek szegényeknek a kőrengetegben új életet kellett teremteniök. De nemcsak az elemekkel, a természettel kellett megküzdeniök, hanem a minden oldalról rájuk leselkedő halálos veszedelmekkel is. Harcolni kellett az ellenséggel, védekezni kellett az áruló „jóbarátok" ellen és mindenek felett küzdeni kellett az ott is nagy ellenség, a bürokrácia ellen, a k. u. k. katonai adminisztráció csődje ellen. Ugyanolyan

bürokrácia volt az is, mint amely a mi polgári életünket sokszor keseríti, sőt tönkre teszi.

— És ahogy minden bajjal és veszedelemmel megküzdött az a néhány százezer ember a doberdói kősivatagban, s ahogy a kitartás és okosság a sziklák karsztjába kultúrát és civilizációt varázsolt, úgy minekünk is győzni kell minden nehézségen és meg kell teremteni a mai sivárságból a mi új, boldogabb életünket.

— Azok a szegény katonák két év alatt a legrettenetesebb küzdelmek között a doberdói sziklák között vízvezetéket, elektromos világítást, fürdőket, sporttelepeket, templomokat, színházakat, virágoskerteket, fasorral szegett utakat teremtettek,

nem szabad csüggedni nekünk sem, mert meg kell, meg fogjuk teremteni a boldogulás lehetőségeit.

— A polgári boldogulásnak két előfeltétele van: *az önbizalom és a szervezkedés.* A békepolitikusok nem expeditivek, a hivatalnokok még kevésbé, ezért van a sok baj és szekatúra. *Ezért forszírozza a mi pártunk, élén Kozma Jenővel és Usetty Bélával, az új fővárosi törvényben a híres 107. §-t, amely*

lehetővé teszi, hogy polgári kiküldöttek vegyék át a városi tanácstól a vezetést — rögtöni hatállyal.

— *Ez lesz az igazi autonómia, mert a polgárság képviselőinek lesz intézkedési hatalma és ezáltal sok mindenen lehet majd segíteni.* De persze csak úgy, ha a polgárság mögöttünk áll és támogatja azt az irányzatot, amely nem merül ki demagógiában, hanem cselekedni, alkotni akar a polgárság útmutatása szerint, a polgárság javára.

Scheuer Róbert szavait nagy tetszéssel fogadta a nagyszámú hallgatóság, lelkesen éltetve gróf *Bethlen* Istvánt, *Ripka* Ferencet, *Kozma* Jenőt és a jelenlevő politikusokat.

Usetty Béla dr., képviselő méltatta *Scheuer* Róbert érdemeit. Felszólaltak még dr. *Héjj* Imre országgyűlési képviselő, dr. *Somogyi* Aladár v. országgyűlési képviselő, a III. kerület üdvözletét, dr. *Orova* Zsigmond tolmácsolta. *Horváth* Károly a IV. kerületét, *Walter* Károly Kőbánya üdvözletét hozta el, utána még dr. *Emődy* főorvos beszélt a vacsorán, amely a késői órákig tartott.

— *A Liget Klub szervezkedése a községi választásokra.* A Liget Klub várospolitikai bizottsága dr. *Kerekes* Ödön egészségügyi főtanácsos, törvényhatósági bizottsági tag elnöklésével csütörtökön este népes ülést tartott, amelyen nagy számban vettek részt a külső VII. kerület választópolgárai. Az ülésen részletesen megvitatták a községi választási előkészületeket és határozati javaslatban mondották ki, hogy *az évtizedek óta irányító Liget Klubot megfelelő képviselethez juttatják a főváros közgyülésén.* A választások előkészítésére dr. *Kerekes* Ödön, *Erősdy* Sándor ny. főispán és *Róna* Sándor ker. tanácsos személyében egy szűkebb végrehajtóbizottságot küldtek ki, amely állandóan napirenden fogja tartani a választással kapcsolatos összes ügyeket.

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros tanácsa nyilvános írásbeli versenytárgyalást hirdet a Rákosvölgyi **főgyűjtőcsatorna folytatólagos III. szakaszának építési munkáira** a VI. ker., Szőnyi úttól a VII. ker., Szatmári útig 800 fm hosszban.

Az ajánlat benyujtásához szükséges nyomtatványok a IV. ker., Központi városháza, II. em. 285. ajtószám alatt kapható 2 pengő lefizetése ellenében.

A kellően felbélyegzett és borítékban elhelyezett ajánlatokat **1930. évi június hó 2-án (hétfőn) déli 12 óráig** a II. em. 279. ajtószám alatt, vagy ugyanaznap délután ½5 és 5 óra között a versenytárgyalás helyszínén kell benyujtani.

A versenytárgyalás 1930. évi június hó 2-án (hétfőn) délután 5 órakor lesz a II. em. 266. sz. helyiségben, ahol a vállalkozók vagy megbízottaik jelen lehetnek.

Budapest, 1930. évi május hó 16-án.

A székesfőváros tanácsa.

BANNER ZOLTÁN
okleveles építész és építőmester
BUDAPEST, I., VERPELÉTI-ÚT 10.
Telefon: LÁ. 6-57. Telefon: LÁ. 6-57.

KOVÁCS A. ÖDÖN GÉPÉSZ MÉRNÖK
Budapest, VIII., Bezerédy ucca 8
Telefon: 382 — 93, 408 — 78.
Központi fűtés-, vízvezeték-, csatornalelszerelési vállalata

DUNÁNTULI MÉSZ-, TÉGLA- és KŐIPAR RT.
Központ: BUDAPEST, V., GÉZA UCCA 5
Telefon Automata 218—05, 218—06. Sürgönycím: DUNMÉSZ
Szállít: Meszet, mészkövet, bazaltkavicsot. Vállal mindennemű kőfaragó-munkát

METZGER NÁNDOR
géperőre berendezett asztalosüzeme
Budapest, I., Farkasrét, Hóvirág ucca 14

KŐBÁNYAI KÁTRÁNY- és ASZFALTIPAR
FRIED és GRUBER okl. mérnökök / X., Gyömrői-út 64 / Tel.: J. 449-44
GYÁRTMÁNYAINK: bőrlemez, szigetelőlemez, aszfalt fedőlemez (szagtalan), facement, klöntő aszfalt, aszfalt coulé
VÁLLALUNK: Tetőfedést minden kivitelben, szigetelési munkákat, víztelenítési munkákat, aszfaltozást

TŰZVESZÉLY ESETNÉL
BIZTOS VÉDELMET NYUJT A
»MINIMAX«
kézi tűzoltó készüléke!
Oltóereje óriási és semmiféle kárt nem okoz. — Kezelése rendkívül egyszerű. Speciális készülékek, autók, motorcsónakok, garázsok stb. részére.
Felvilágosítással szolgál a
MAGYAR MINIMAX R. T.
Budapest, VI., Rózsa ucca 85 (saját ház). — Tel.: Aut. 237-31

Széchenyi Gyógyfürdő
a modern orvosi tudomány minden eszközével és a különböző gyógyeljárásokhoz szükséges fölszerelésekkel ellátva.
A város minden pontjától könnyen megközelíthető.

BUDAPESTI HIRLAP
a legtartalmasabb magyar napilap
Hangja előkelő, hírszolgálata tökéletes

MAYER OTTÓ egészségügyi berendező szivattyú berendezési telepe. Budapest, VII, Barcsay u. 9. Tel. J. 360-70
központi fűtés, szellőztetés és fürdőberendezési vállalata. Épület- és díszmúbádogos, légszesz, vízvezeték, csatornázás és

Worthington szivattyúgép r.-t.
Budapest, V., Váczi-út 4.
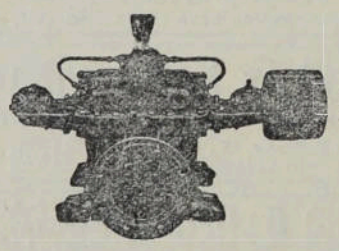
Telefonszám: 222-10.
Sürgönycím: Duplex.
SZÁLLIT:
Gőz-, centrifugái-, turbina-, erőmű- és vácuumszivattyúkat, minden célra és teljesítményre. — Benzinmótorokat. — Hűtőtornyokat. — Kondenzációs berendezéseket. — Autómosógépeket.

Halmos István és Fia
kövezőmesterek és útépítő vállalkozók
Budapest, X., Halom ucca 25. sz.
Telefon: J. 339—52 Telefon: J. 339—52

TIMÁR ÉS QUITTNER
OKL. MÉRNÖK, ÉPITŐMESTER
BUDAPEST, VI, SZÉKELY BERTALAN U. 23
TELEFON: AUTOMATA 263—75

Köztisztviselők kedvező fizetési feltételek mellett kaphatnak nyugágyat, függőágyat, sátort és hátizsákot
TELEFON J. 418—07. ALAPITVA 1838-ban
HAUSCHILD ALBERT
Budapest, VII., Károly-körút 15. szám.
Szállít hivatalok részére iratkötőbevedert, por- és padlótörlőruhát.

DELMÁR BÉLA
okl. mérnök, építőmester
Budapest, VI. Bonczur u. 17
Telefon 263-40

AHOL RÁNCBASZEDTÉK A GARÁZDA VÍZMŰVEKET

Városházi tanulmányút az Elbához és a Moldvához — Becsey Antal elmondja Aussigban és Prágában szerzett tapasztalatait

Az a szakértő bizottság, amely *Borvendég* Ferenc és *Becsey* Antal vezetésével a mult hét végén *Aussigba* utazott az ottani vízvezetéki szűrőberendezések tanulmányozására, hogy megtalálja a budapesti vízmizériák orvoslásának legmegfelelőbb módját, vasárnap délelőtt érkezett vissza Budapestre. A szakértő bizottság gazdag tapasztalatokat szerzett és *Borvendég* tanácsnok a látottakról már hétfőn részletesen referált *Sipőcz* Jenő polgármesternek, *Paulovits* Viktor, a vízművek vezérigazgatója pedig néhány nap mulva terjeszti be konkrét javaslatát a tennivalókról.

A vízművek jelentéséből is ismeretes, hogy a főváros vízvezetéki ügyosztálya már két éve folytat vizsgálatokat, hogy a vízvezetéki vízből mi módon lehetne a szennyeződéseket kizárni. Ezeket a szennyeződéseket tudvalevőleg a megyeri *Dunaág* eliszaposodása idézte elő, az eliszaposodás okozta a mangánosodást, ami viszont melegágya lett vasbaktériumok és egyéb vízrontó anyagok kitenyésztődésének.

Különböző cégek különböző berendezéseket ajánlottak a vízműveknek, ezekkel mind végeztek is próbákat, de egyik sem vált be. Hogy ezek a próbák nem sikerültek, annak oka az volt, hogy a budapesti vízben huminsavas vegyületek, komplikált szerves összetevődések fordulnak elő, amit a régi rendszerekkel nem lehetett eltüntetni, illetve megbontani és mint oldhatatlan anyag váltak ki a vízből.

Egyedül az úgynevezett dr. Adler-féle eljárás volt az, amely megfelelőnek mutatkozott.

Ez a rendszer reagenssel, klórral bontja meg a szennyező vegyületeket és mint oldhatatlan sót csapja ki. Ennek az eljárásnak a lényege a hiperklórozás. Amíg a régi eljárások csak minimális klórt adagoltak a vízbe, éppen annyit, amennyi a szennyes anyagok oxidálására elegendő volt és mire a víz szűrt állapotban vezetékbe került, már nem volt a klór észlelhető. *Minthogy azonban a vízvezetéki víz összetétele általában labilis, a klór mennyisége is változott, ami viszont azt idézte elő, hogy vagy többet alkalmaztak,* ami kellemetlen utóízt adott a víznek, vagy keveset és akkor a víz szennyezett maradt.

Az új eljárással, a hyperklórozással, feles mennyiségű klórt adagolnak a vízhez és mikor a kémiai vizsgálat még mindig kimutatja a klórfelesleget, akkor depurittal, aktív szénnel szűrik a vizet és így abszorbeálják a feles klórt.

A szűrőkészüléken átjutott víz úgy íz, mint bakteriológiai tekintetben azután teljesen kifogástalan.

Hazaérkezése után a *Fővárosi Hirlap* tudósítója felkereste *Becsey* Antalt és érdeklődött a tanulmányút részletei iránt.

Becsey Antal

beszélgetésünk során a következőkben közölte tapasztalatait munkatársunkkal:

— Csütörtök délben érkeztünk *Aussigba*, ahol a városi polgármester, a középítési igazgató és a tiszti főorvos fogadtak bennünket. Azonnal megnéztük a vízvezetéki telepet, ahol a szűrőberendezések üzemben állanak. Aussigban hasonló volt a helyzet, mint nálunk. A régi vízvezeték elégtelenné vált a fejlődő város szükségleteinek kielégítésére, az üzemet megnagyobbították és a város alatt elhúzódó *Elba* vizét használták fel olymódon, hogy a folyam partjára kutakat fúrtak. Ezzel az eljárással napi 2—4000 kb. víztöbbletet nyertek. Ezek a kutak azonban nem voltak egészen tiszták, mert az Elba vize tudvalevően a legszennyezettebb vizek egyike, vas- és mangántartalma mellett sok organikus szennyeződése is van.

Ezt a szennyes vizet tisztítják meg újszerű szűrőberendezéssel, amely eljárás olyan jól bevált, hogy teljesen baktériummentes és ihatóság, íz tekintetében legkifogástalanabb.

Berendezésük *Adler-féle szűrőkészülék*, amelynek kisméretű mintáját a vízműveknél nálunk is kipróbálták. *A szűrőberendezés féléve van üzemben és minden tekintetben kielégíti a hozzáfűzött reményeket.* Az aussigi vízvezeték vizét egyébként *Molnár* Dénes vegyészmérnök, a vízművek laboratóriumának vezetője — aki szintén velünk utazott — maga is megvizsgálta laboratóriumi eszközök és egyéb műszerek segítségével s ugyanerre a megállapításra jutott. *Az Elba szűrt vize az összes egészségügyi és higiéniai követelményeknek megfelel.*

— Aussigból *Prágába* is elmentünk. Itt ugyancsak hasonló bajokkal küzd a vízvezeték, mint Budapesten. A régi vízvezeték 85.000 kb. vizet szolgáltatott, ez ma már kevés. *Mielőtt új vízvezetéket létesítenének, hosszabb ideig tartó előtanulmányokra van szükség,* ideiglenesen tehát kénytelenek voltak a *Moldva* vizének felhasználásából provizórikusan vízszerző berendezést létesíteni. Hatalmas szűrőtelepet építettek 30 millió csehkorona költséggel. Ez egy hatalmas vasbetón építmény s a szűrőtelep alapterülete 5—600 négyzetméter.

Itt tisztán mechanikai szűrést alkalmaznak kavicsrétegekkel, de rájöttek, hogy ilymódon lehetetlen kielégítő eredményt elérni.

Bakteriológiai szempontból ugyan kielégítőek ezek a mechanikus szűrések, de *a víz sárgásszínű marad,* ami onnan származik, hogy sok huminsavas anyag van a vízben, ami a szűrés után is oldott állapotban marad. Most a prágai vízművek is *kémiai eljárás* alkalmazásával próbálják á vizet megjavítani. Klór és vasszulfátot alkalmaznak a még mutatkozó defektusok kiküszöbölésére.

A kísérleteknél ők is arra a megállapításra jutottak, hogy a kémiai eljárás, amelynek a vízvezeték vizét alá kell vetni, tökéletesnek mondható.

— A felsorolt esetekből és a más úton szerzett tapasztalatokból tehát megállapíthatjuk, hogy másutt, *különösen Németországban és Angliában is a mienkhez hasonló bajokkal küzdenek* a folyóparti városok és mindenütt szűrő eljárásokat alkalmaznak.

— A tanulmányút egyébként az én felfogásomat minden tekintetben igazolta. Mint emlékezetes, az *Egységes Községi Polgári Pártban* tartott vízvezetéki értekezleteken is nyomatékosan felhívtam a főváros vezetőségének figyelmét arra, hogy a főváros vízszolgáltatásának olcsó és bőséges biztosítása érdekében foglalkozni kell azzal a gondolattal, hogy

újabb fúrások helyett közvetlenül a folyam vizét kellene felhasználni megfelelő szűrőberendezések alkalmazásával

s mondottam, hogy ez az így nyert szűrt víz éppen olyan *kifogástalan* lesz, mint az, amit fúrás által nyerünk.

— A vízművek igazgatósága nyomban hazaérkezésünk után hozzáfogott a részletes javaslat kidolgozásához, hogy mielőbb az autonómia bizottságai elé kerülhessen.

— A szóbanforgó szűrő tisztítással a megyeri alsó kútcsoport 25 kútját kellene tisztítani, mintegy napi 27.000 kb. vizet. Ennek a berendezésnek az elkészítése mintegy

félévet venne igénybe.

— Ez a kisebb szűrőtelep arra is jó lesz, hogy alkalmunk legyen tanulmányozni *a folyóvíz közvetlen felhasználásának kérdését,* amire az imént is utaltam. A vízművek egyébként a közelmultban *új kémiai osztályt rendeztek be,* kitünő kémikusok beállításával, s legkomolyabban foglalkoznak a víztisztítási és vízellátási probléma végleges megoldásával.

— A megyeri víz elmangánosodása talán jó mementó volt a természet részéről, hogy foglalkozunk a budapesti vízellátás kérdésével, amelyről lassankint már-már megfeledkeztek és a vasbaktériumok jelentkezése figyelmeztetett bennünket arra, hogy *a milliós nagyváros legfontosabb éltető elemének kérdése felett napirendre térni sohasem lehet.*

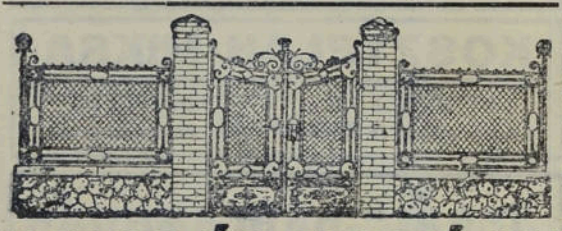

VASS ÉS KOVÁCS
SODRONYFONAT-, KERÍTÉS-, ÁGYBETÉT- és VASBÚTORGYÁR
Budapest, II., Fő ucca 48
Telefón: Aut 517-87 Telefón: Aut. 517-87

Kisvasutak • Emelődaruk
Sodronykötélpályák
Modern szállítóberendezések
*
Roessemann és Kühnemann - Epp és Fekete
Egyesült Gépgyárak R. T.
Budapest, III., Római fürdő
Városi eladási iroda: VI., Berlini tér 2. sz.
Telefon: Automata 174—00
*
Harmatta-féle vashordók, tartányok, csövek és oxigén

Kövezőmester és útépítési vállalkozó
HEISSENBERGER JÓZSEF
BUDAPEST, IX., VÁGÓHID UCCA 9/b SZ.

MAKOVSKY FERENC
Budapest, VII. Abonyi-u. 4.
Fülöp Szász-Coburg Gothai herceg Ő királyi Fensége uradalmi építésze
TELEFON: J. 381-17

ÚJ ÉPÍTKEZÉSNÉL, TATAROZÁSNÁL NÉLKÜLÖZHETETLEN A
»PICKLIN« falsarokvédő és hermetikus elzárás
PICK EMIL
BUDAPEST VI, PODMANICZKY UCCA 63. TELEFON: A. 120-55

ROTTER ZSIGMOND
terménynagykereskedő
Budapest, V., Nádor ucca 17. sz.
Telefón: 297-18, 276-94.

SCHEUMAN GYULA
TELEFÓN: AUT. 151-67
FESTŐ- ÉS MÁZOLÓ-IPARÜZEM
BUDAPEST, VI., BAJZA UCCA 30

Alapítási év: 1868 Telefón: J. 381-47
CRISTOFOLI VINCE
KŐPADLÓ FAYENCE FALBURKOLAT
Budapest, VII., Gizella-ut 31

„KAMMI" faárúgyár
Újpest, Baross ucca 37. :: Telefón: 947—30.
Gyárt: Kammi faszőnyeget és mindenfajta faárut

ROSENTHAL MÓR
ÉPÜLETÜVEGEZÉSI VÁLLALATA
BUDAPEST, VI, CSENGERY UCCA 61. TEL.: A. 144-77

MINKOVITS
modern cégtáblafestő
VIII., Vig ucca 24. — Telefon: József 385—52.

KÖZPONTI FŰTÉSEK
ÉS EGÉSZSÉGÜGYI BERENDEZÉSEK VÁLLALATA
SZEPESSY SÁNDOR utóda SZEPESSY GYULA
okl. mérnök, Budapest, VII., Abonyi-u. 25. Tel.: J. 380-30.

RIEDER OTTÓ villamos-berendezési vállalat, műszaki intézet, elektrotechnikai és rádió cikkek raktára
Alapíttatott: 1896.
A. B. C. tagoknak hat havi hitel
Budapest IV, Irányi u. 20. Tel.: Aut. 837-07

SZVETICS JÓZSEF
építési vállalkozó
BUDAPEST, VII., TELEP UCCA 8.

MŰKŐHÖZ GRÁNITOT
minden szinben, műkőmunkát legjobb kivitelben szállit
BUDAPESTI KŐGYÁR Hämmerle Adolf utóda
Budapest, V., Visegrádi ucca 65.

RELLA N. és UNOKAÖCCSE
Építési Vállalat R.-T.
Budapest, VIII, Népszinház ucca 13
Telefonszámok: József 436—52 és József 436—53.

Magas- és mélyépítés, vasbetonépítés, HERBST FÖDÉM az egész világon elterjedt és és legolcsóbb vasbetonfödém

KÖVEZ, UTAT ÉS VASUTAT ÉPÍT BÉRHENGERLÉST VÁLLAL
KÖVEZŐ ÉS ÚTÉPÍTŐ RÉSZV.-TÁRS.
BUDAPEST IX. THALY KÁLMÁN U. 41. TEL.: J. 302-66

Vállalkozási Hírlap

A nagyvásártelep igazgatósági épületének építkezése

Szombaton bontották fel a közélelmezési ügyosztályban a ferencvárosi élelmiszernagyvásártelep igazgatósági épületének elkészítésére hirdetett versenytárgyalás ajánlatait. A föld-, kőműves- és elhelyező-, továbbá beton-, vasbeton- és vasmunkákra *tizenhét*, a hő és nedvesség szigetelési munkákra *nyolc*, épületbádogosmunkákra *tizenkettő*, műkőmunkákra *tizennégy*, fal- és padlóburkolómunkákra *nyolc*, útburkolómunkákra *hét*, linoleum padlóburkolati munkákra *hat*, különleges lakatosmunkákra *tíz*, különleges mázolómunkára *tizenöt*, különleges üvegesmunkára *hat*, asztalosmunkára *tizenhét*, lakatosmunkára *nyolc*, mázolómunkára *tizennyolc*, üvegesmunkára *öt*, üvegfelülvilágítómunkára *négy*, szobafestőmunkára *tizennégy*, redőnymunkára *hat*, épületfelszerelési munkára *egy*, felvonómunkára *négy*,

összesen tehát 180 ajánlat érkezett a tanácshoz.

A jövő héten lesz a döntés és nyomban utána

megkezdik a hatalmas négyemeletes adminisztrációs épület építését is,

ahol azonban nemcsak az igazgatóság kap helyet, hanem itt lesznek a vállalatok és nagykereskedők irodái, bankfiók, posta-, távirda- és telefónhivatal, vámkirendeltség stb. is.

Új versenytárgyalási kiírások

A tanács versenytárgyalást hirdet:

Bádogos javítási munkára az Új Szt. János-kórháznál. Ajánlat tehető június 4-én d. e. fél 10 óráig a középítési ügyosztályon.

Kőművesmunkára ugyanott. Ajánlat tehető június 4-én d. e. fél 10 óráig a középítési ügyosztályon.

Központi melegvízfűtő berendezési munkára a kelenföldi tüdőbeteggondozó intézetnél. Ajánlat tehető június 6-án d. e. fél 10 óráig a középítési ügyosztályon.

Linoleumburkolási munkára a pannóniauccai iskolánál. Ajánlat tehető május 30-án d. e. fél 10 óráig a középítési ügyosztályon.

Főgyüjtőcsatorna építési munkára a rákosvölgyi főgyüjtőnél. Ajánlat tehető június 2-án déli 12 óráig az út- és csatornaépítési ügyosztályon.

Csatornázási vasszerelvények szállítására. Ajánlat tehető május 26-án déli 12 óráig az út- és csatornaépítés ügyosztályon.

Csatornaépítési munkára a Bajmóczi, a Budaörsi, Hanzsabégi, Daróczi úton, a Vérhalom uccánál. Ajánlat tehető május 26-án déli 12 óráig az út- és csatornaépítési ügyosztályon.

Szobafestő-, fakockaburkoló-, redőny-, föld-, kőműves-, műkő-, díszkovács- és mázolómunkára a Szabó József uccai autobuszgarázsnál. Ajánlat tehető május 31-én d. e. fél 10 óráig a középítési ügyosztályon.

Villamos órák szállítására ugyanott. Ajánlat tehető május 30-án d. e. fél 10 óráig a középítési ügyosztályon.

Terrasz szigetelési munkára az Új Szent János-kórháznál. Ajánlat tehető május 30-án d. e. fél 10 óráig a középítési ügyosztályon.

Gőzfűtési, melegvízvezetéki-, csatornázási és gázberendezési munkára ugyanott. Ajánlat tehető június 2-án d. e. fél 10 óráig a középítési ügyosztályon.

Mázoló- és meszelési munkára a Szent László-kórháznál. Ajánlat tehető május 28-án d. e. fél 10 óráig a középítési ügyosztályon.

Föld-, kőműves-, elhelyező-, vasbeton-, vas-, kőfaragó és műkőmunkára a maglódiúti szeretetotthonnál. Ajánlat tehető június 2-án d. e. fél 10 óráig a középítési ügyosztályon.

Föld-, kőműves-, elhelyező-, kőfaragó-, műkő-, vas-, ács-, tetőfedő-, bádogos-, asztalos-, lakatos-, mázoló-, üveges-, redőny-, padozati-, burkoló-, szobafestő-, vízvezeték-, csatornázási, központi fűtési és villanyszerelési munkára a gubacsiúti lóhúsüzem telepen építendő irodaépületnél. Ajánlat tehető június 13-án d. e. 10 óráig a közélelmezési ügyosztályon.

Futódaruk, elektromos kapcsolóberendezések, kábelvezetékek, Diesel-mótorok és generátorok szállítására a Vízműveknél. Ajánlat tehető május 28-án d. e. 11 óráig a vízvezetéki és világítási ügyosztályon.

Föld-, kőműves-, elhelyező- és vasbetonmunkára a Markó és Honvéd ucca sarkán épülő elektromos üzemi bérháznál. Ajánlat tehető június 11-én d. e. 10 óráig a világítási és vízvezetéki ügyosztályon.

Versenytárgyalási megbízások

A mult héten tartott nyilvános és szűkkörű versenytárgyalások alapján a különböző közmunkákat és közszállításokat a következő cégek kapták:

Útrendezési munkát kaptak: *az Alkotás uccánál:* Schäffer Antal 37.017, *a Sajó uccánál:* Neumann Ferenc 40.820, *a Kerepesi temetőnél:* Kövező és Útépítő r. t. 11.277, Spányi Ernő 24.866, *a Szent Domonkos uccánál:* Gribicer Albinné 46.002, *a Budaörsi útnál:* Komfort építő r. t. 45.551 P.

Aszfaltozási munkát a Ferry Oszkár úti bérházak udvarán: Korek E. 6980, *a Szabó József uccai autobuszgarázsnál:* Helvey Tivadar 5970 P.

Keramitútburkolási munkát ugyanott: Gribicer Albinné 79.672 P.

Kisköburkolási munkát ugyanott: Biró László 40.860 P.

Csatornaépítési munkát a Keresztúri útnál: Halász Hubert 27.235 pengő vállalati áron.

Kőfaragómunkát a Halászbástyánál: Dunamenti Kőbányák és Márványművek r. t. 14.816 P.

Kőművesmunkát ugyanott: Hlavay Kálmán 4457 P.

Szigetelési munkát ugyanott: Posnansky és Strelitz 2034 P.

Kőművesmunkát a Kazimczy uccai iskolánál: Lakos Vilmos 1363 P.

Beton- és lapburkolómunkát a Simor uccai óvodánál: Nagy István 1363 P.

Bútorberendezési munkát a lágymányosi ingyenes strandfürdőnél: Brichta József 3675 P.

Linoleumpadozati munkát a hungáriakörúti elemi iskolánál: Bihari Pál 3162 P.

Kőművesmunkát a fillér-uccai óvodánál: Führer Miklós 1199 P.

Tetőfedő javítási munkát a Szent Rókus-kórháznál: Keppich József 3249 P.

Kőműves-, bontási, elhelyező- és ácsmunkát a pesti Vigadónál: Gavora és Prinner 3126 P.

Lakatosmunkát ugyanott: Jungfer Gyula 1975 P.

Padló- és falburkolati munkát ugyanott: Schillinger Zsigmond 5040 P.

Parkettafektetési munkát ugyanott: Klekner Lászlóné 2880 P.

Vízvezeték- és csatornázási munkát ugyanott: Halász Ernő 9826 P.

Vízvezeték-, csatornázásgázberendezési munkát a práteruccai leánygimnáziumnál: Fort Oszkár és Tsa 3554 P.

Mázolómunkát a Simor uccai polg. iskolánál: Tarjáni István 3309 P.

Víz-, gőz-, gáz- és csatornázási munkát az Új Szt. János-kórháznál: Kovács A. Ödön 124.942 P.

Vas könyvállványra a fővárosi könyvtárnál: Ganz és tsa villamossági R. T. 135.798 pengő vállalati áron.

Beérkezett ajánlatok

A mult héten tartott versenytárgyalásokon a különböző közmunkákra és közszállításokra a következő cégek pályáztak:

(Mindenütt csak a legolcsóbb ajánlattevő szerepel.)

Bitumenestégla v. homokaszfaltmunkára a Városmajor uccánál: Magyar Asph. R. T. 29.440 P.

Bitumenezési munkára a Fehérvári útnál: Zsigmondi Béla 8200 P.

Kovács- és vasgerendamunkára a miskolciúti el. iskolánál: Vasgerendákat Árusító Rt. 21.002 P.

Bazaltkiskocka munkára a Németvölgyi útnál: Neumann Ferenc 41.655 P.

Gyalogútaszfaltozási munkára a Horthy Miklós útnál: Hirsch Mihály rt. 11.700 P.

Szigetelőmunkára miskolciúti el. iskolánál: Biehn János 3896 P.

Burkolómunkára a Léderer telepi tornyos és nagy villánál: Gerber József 15.732 P.

Mázolómunkára a Szent László téri polg. iskolánál: Török és Juhász 2467 P.

Keramitszállítási munkára a budafoki főgyüjtőnél: Magyar Keramiagyár rt. 14.750, Kőszénbánya és téglagyár 14.750 P.

Állványozási munkára a Mátyás-templom restaurálásánál: Makovsky Ferenc 2805 P.

Mozaikképkészítési munkára a Bakáts-téri teplomnál: Zsellér Imre 5000 P.

Föld-, kőműves- stb. munkára a Fővárosi Cirkusz raktárépületénél: Hahn József 4905 P.

Kőművesmunkára az óbudai újtemetőnél: Cristofoli Ermenegildo 3640 P.

Műkőmunkára a miskolciúti el. iskolánál: Kautnik József 9114; *Jobbparti temetőknél:* Melocco Péter cementárugyár rt. 3000 P.

Fejkő- és makadámmunkára a Győri út 8. sz.—Budakesz út között: Zumpft István 19.723; *Alkotás u.—Enyedi—Ferry Oszkár u. között:* Neumann Ferenc 37.661 P.

Fejkő- és kátrányos makadám ép. munkára a Széher út—Kovács—Bognár u. között: Ámon Antal és Fiai 57.056; *az Áfonya u., Vérhalom u. és Józsefhegyi út között:* Spányi Ernő 25.889 P.

Asztalos munkára a Léderer-telepi átalakításoknál: Ocsenás János 2178; *a miskolciúti el. iskolánál:* Brichta József 14.963 P.

Lakatosmunkára a gyöngyösiúti szül. kórház kerítésénél: Vas és Kovács 2470 P.

Ácsmunkára a miskolciúti el. iskolánál: Szalay Sándor 24.008 P.

Csatornázási munkára a Tátra u.—Wahrmann u. között: Gribiczer Albin 12.650; *a Hollán u.—Korall—Wahrmann u. között:* Kőnig József 7249; *a Tapolcsányi u.—Mész—Bimbó u. között:* Komfort Építő Rt. 8899; *a Halász u.—Hidegkúti—Pasaréti út között:* Kőnig József 11.933; *a Hidász u.—Hidegkúti—Pasaréti út között:* Kőnig József 11.933; *a Bimbó—Mész u., Buday László—Mész, ill. Füge—Bimbó u. között:* Kaláber és Vajna 21.464 P.

Versenytárgyalási hirdetmény

A Székesfőváros Vízműveinél a gépészeti berendezés kicserélése következtében az egyes telepeken a következőkben megjelölt **Diesel-rendszerű hőmótorok** és az azokkal összeépített **forgóáramú generátorok beszerzése** szükséges:

1. A Budaújlaki telepen: 1 darab 420 KVA-es forgóáramú generátor és a hajtásra szolgáló 560 lóerő teljesítményű Diesel-rendszerű hőmótor;

2. a Krisztinavárosi átemelőtelepen: 2 darab, egyenként 600 KVA-es forgóáramú generátor és a hajtásukra szolgáló 2 darab 800 lóerő teljesítményű Diesel-rendszerű hőmótor.

A székesfővárosi tanácsa ezeknek a gépészeti berendezéseknek a szállítására nyilvános versenytárgyalást hirdet, utalással a Fővárosi Közlönyben a „Hivatalos Hirdetések'' rovatának élén közölt általános ajánlati feltételekre, amelyek az eljárás során irányadókul szolgálnak.

A Diesel-rendszerű hőmótorok és a velük kapcsolt forgóáramú generátorok teljesítményére és kivitelére, úgyszintén arra vonatkozólag, hogy az egyes gépcsoportok a Vízművek telepein milyen elrendezéssel kerülnek felszerelésre, a közelebbi adatokat a részletes leírás tartalmazza, amely a Vízművek igazgatóságánál IV., Reáltanoda ucca 1—3. sz. II. emelet 20. sz. alatt folyó évi május hó 14. napjától 3 pengőért beszerezhető, ugyanott a Diesel rendszerű hőmótorokkal kapcsolt forgóáramú generátorok elrendezését feltüntető tervrajzok megtekinthetők és a szükséges felvilágosításokat is megadják.

A beszerzésre kerülő gépek különlegességére, az üzembiztonság érdekében támasztott fokozottabb igényekre való tekintettel a szállítást csak olyan cég kaphatja meg, amelyik kimerítően és hiteltérdemlően igazolni tudja, hogy hasonló méretű, teljesítményű és kivitelű gépcsoportokat mint önálló cég már sikerrel szállított és üzembehelyezett.

Az ajánlatokat **folyó évi május hó 28. napján délelőtt 11 óráig** a Központi városházán a vízvezetéki és világítási ügyosztályban II. emelet 295. sz. alatt kell beadni. Az ajánlatokat ugyancsak május hó 28. napján déli 12 órakor a vízvezetéki és világítási ügyosztálynak a II. emelet 298. szám alatt levő ülésterméyben fogják nyilvánosan felbontani.

Budapest, 1930. évi május hó 8. napján.

A székesfőváros tanácsa.

A Böhler-rendszerű
ACÉLHÁZ
ma az ország szenzációja. Gyors, szolid és olcsó építkezés
A jövő ideális lakóháza!
Magyarországon gyártja:
Márkus Lajos vasszerkezeti gyár
Budapest, VI. Hun u. 4. Telefon: L. 920-40, 920-41

ROGGENBAUER REZSŐ kárpitos, díszítő és lakberendező
BUDAPEST, V., FALK MIKSA UCCA 12
Telefón: A. 190-87
Ponyva, vászonredőny és kórházi matracok szállítási vállalata

HEBENSTREICH FERENC
okl. kőműves-mester építési vállalkozó
VIII, Kender u. 24
Telefónhívó: 408—50

Proczeller Bálint kövező mester
Budapest, X. Korponai u. 11. Tel.: Kőbánya 74-84

Kálzer építési vállalata.
I Szirtes u. 3/b. J. 456-03.

MUNKÁCSY GYULA
Cégtulajdonos:
Munkácsy Ernő
épület- és műlakatosmester, takaréktűzhely és kályhakészítő
Budapest, VIII., Rózsa ucca 39.
Telefón: J. 312—80.

KOSZTELÁN MIKSA
MŰSZAKI ÉS OLAJ NAGYKERESKEDŐ
Telefon: Aut. 287-19. BUDAPEST, VI., Eötvös u. 23/b.

„IDEÁL" PAPLANGYÁR
SÁNDOR M. FERENC
BUDAPEST, IV, KAMERMAYER KÁROLY UCCA 1
Állami, városi és közintézmények szállítója

HIDI IMRE
ÉPÍTŐMESTER
Budapest, VIII., Német u. 41-43
Telefón: József 401—83

»CYKLOP«
ÉPÍTŐ RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
BUDAPEST, IV., RÉGIPOSTA U. 7-9
TELEFON: Aut. 879-83 és Aut. 879-84

LUTZ zománcok-festékek lakkok elismert legjobb minőségben
Telefon: József 93-46
Lutz Ede és társa
Lakk és festékgyár R.T.
Budapest VII. Órnagy-utca 4. szám.

Közforgalmi, lakáspolitikai és egyéb szociális érdekeket szolgál az autobuszüzem

Miért küzd deficittel a vállalat? — Hivatalos magyarázat a műszaki ellenőrök feladatairól

Az autobuszüzem milliós deficitjéről már hónapok óta beszélnek a városházán. Az üzem felügyelőbizottságának mult heti ülésén az autobuszüzem bemutatott zárószámadása mindenben megerősítette a keringő híreket és konkrétummá vált, hogy az üzem mult esztendeje valóban erősen deficites volt és végeredményben a bevételt 1,016.000 P-vel lépték túl a kiadások. Pontosan így festenek a mérlegszámla szerint az adatok: Az üzem vagyoni tételei 9,391.516 P 99 f, tehertételei pedig: 10,708.416 P 91 f-t tettek ki.

Az eredményszámla szerint 3,796.934 P 69 f bevétellel és 4,813.834 P 61 f kiadással, tehát 1,016.899 P 92 f veszteséggel zárul az autobuszüzem mult esztendeje.

Az autobuszüzem nagymérvű deficitje érthetően élénken foglalkoztatja a városházi köröket, a törvényhatósági bizottság tagjait és különbözőképpen kommentálják a bekövetkezetteket.

Beavatott helyen

érdeklődtünk az autobuszüzem ügyei iránt és sikerült némi világosságot deríteni arra, hogyan keletkezett az üzem horribilis ráfizetése annak ellenére, hogy a tanács és a felügyelőbizottság egész éven át a legmesszebbmenő takarékosságot igyekezett érvényesíteni.

— Mindenekelőtt meg kell állapítani, — mondotta informátorunk — hogy az autobuszüzem tulajdonképpen két malomkő között őrlődik. A felügyeleti hatóság, a belügyminisztérium, azt az álláspontot képviseli, hogy az autobuszüzem lukratív hasznot hajtó vállalkozásnak tekintendő és csak akkor hajlandó kölcsönt engedélyezni, ha az üzem rentabilitása biztosítva van. Ezzel szemben a kereskedelemügyi minisztérium kizárólag közforgalmi érdekek szerint bírálja el az üzemet, az egyes relációknál nem a jövedelmezőséget, hanem a közforgalom érdekeit nézi, lakáspolitikai és szociálpolitikai szempontokat bírál el. A főváros törvényhatóságának is el kell végre dönteni, minek tartja az autobuszüzemet: hasznothajtó üzleti vállalkozásnak, vagy közérdekű intézménynek s ekkor tisztázni kell azt, hogy mely vonalak lesznek továbbra is fenntarthatók, illetve mely vonalak megszüntetését kell elhatározni. Ma ugyanis éppen az előbb említett

közforgalmi, lakáspolitikai és egyéb közérdekű szempontokra való tekintettel az üzem kénytelen több olyan relációt fenntartani, amelyek belátható időn belül jövedelmezővé nem válnak,

vagyis más szóval deficitesek. Ezeket a vonalakat csak úgy lehetne fenntartani, ha a főváros a ráfizetések alól az üzemet tehermentesíti, illetve a fenntartási költségeket magára vállalja. Véleményem szerint a közlekedést éppen olyan közszolgáltatásnak kellene tekinteni, mint a köztisztasági szolgálatot vagy a vízellátást, amelynek fenntartása bizonyos terhekkel is jár. Ha pedig más az önkormányzat és a felügyeleti hatóság felfogása, akkor intézkedni kell, hogy a deficites vonalakat az üzem megszüntethesse.

— A rossz üzleti eredmény, a deficites zárószámadás másik oka a túlzott vasútvédelmi politikában van. A kereskedelmi kormánynak szakítani kellene a vasútvállalatok különös védelmével, amit legutóbbi leiratában is félreérthetetlenül hangsúlyozott, amikor kijelentette, nem tűr indokolatlan konkurrenciát már meglévő vasútvonalaknak, nemzetgazdasági és egyéb fontos szempontokra való tekintettel.

Lehetetlen, hogy az autobuszt még olyan nagyforgalmú útvonalakra se engedjék be a BSZKRT, vagy a HÉV kedvéért, ahol az említett vasútvállalatok közlekedés tekintetében már-már csődbe jutottak.

Ilyen pl. a Rákóczi út, Nagykörút, vagy a HÉV-nél a Fehérvári út, ahol napról-napra megismétlődnek tumultuózus jelenetek és a kereskedelmi kormány mégsem engedi meg parallel autobuszvonalak beállítását.

— A deficitre vonatkozóan sokan azt mondják, hogy a ráfizetés azért következett be, mert túlsok az autobusz személyzete és aránytalanul magas az üzemköltség. Bíráljuk el mindenekelőtt tehát azt, vajjon az üzem vezetősége betartotta-e mindenütt a köteles takarékossági szempontokat. Ha ezt vizsgáljuk, meg kell állapítani, hogy a 130 forgalmi kocsihoz összesen 1026 ember volt előirányozva azzal a feltevéssel, hogy a Szabó József uccai garázs és a volt Ajax-telepre tervezett főműhely elkészül. A központi garázs, mint tudjuk, még most sem kész, az Ajax-telepet használják fel ideiglenes garázsnak, 26 kocsit pedig a Flórián-garázsban helyeztek el ideiglenesen. Ez a körülmény természetesen változást idéz elő, kocsikilométerek tekintetében is és a hasznos kocsikilométereknél előírt 1.26 P-t a holtkilométerek járatása 4 fillérrel drágította.

Előidézte a deficitet az is, hogy az új kocsik szállítása lényegesen késett és ezért a BART-tól és az Autótaxi vállalattól volt kénytelen az üzem bérelni autobuszokat.

A Szabó József uccai garázs késedelme egyedül 72.000 P pluszkiadást jelent.

— Oka a rossz üzleti eredménynek az üzemterv késedelme is,

amíg az üzemterv el nem készült, addig a fejlesztési programot nem lehetett végrehajtani

és mikor a program elkészült, akkor a már rendelkezésre álló kocsikat a kiszemelt útvonalak rosszasága miatt kellett szüneteltetni. Ezeknek az útvonalaknak a kijavítása, használhatóvá tétele is számottevő késedelemmel járt, sőt az elmaradt bevétel fokozta a deficitet. Rosszul befolyásolta az üzleti eredményt a Tisza István uccai és a Lánchíd hosszabb elzárása is és a kerülő következtében teljesített holtkilométerek és többletkilométerek újabb 35.000 P-vel növelték a kiadásokat.

A Motalko bevezetése 8 százalékkal emelte az üzemköltséget.

— Teljesen téves *Gáspárdy* orszgy. képviselőnek az az álláspontja, hogy az autobusznál túlsok az alkalmazott, mert a decentralizált rendszer dacára is csak 841 alkalmazottja van az üzemnek s a tisztviselőkkel együtt 880 a létszám. Egy kocsira tehát 6.8 fő esik és nem nyolc, ahogyan az említett állítás elhangzott. Ezzel szemben a rendelkezésre álló statisztikai adatok szerint Berlinben 180 forgalmi kocsihoz 1303 ember van alkalmazva, ott tehát egy kocsira 7.2 alkalmazott esik. Ez a körülmény is azt bizonyítja, hogy az üzem helyes alapon járt el, ezidőszerint pedig máris kisebb létszámmal dolgozunk. Üzemanyag és minden más téren is a legszigorúbb takarékossági elveket tartotta szem előtt az üzem.

— Az 1.31 P-s zárszámadási kilométer önköltségből levonva a közlekedési adó és fuvarozási illeték címén fizetett 12 fillért, — amely adót egyébként Európa egyetlen más közlekedési vállalata sem fizet — meg kell állapítani, hogy

az autobuszüzem önköltsége lényegében csak 1 P 19 fillér, szemben a berlini 1 P 20, a lipcsei 1 P 30 és a bécsi 1 P 44 filléres önköltségi egységárral.

Ezek az adatok is azt bizonyítják, hogy az üzem olcsón adminisztrál. A folyó év három első hónapjában egyébként máris javultak az eredmények és a zárszámadásban feltüntetett 1 P 3 filléres kilométer bevételi egységgel szemben már 1 P 6 f, sőt áprilisban már 1 P 9 f-es eredmény mutatkozott.

A központi garázs megépítése, a decentralizált garazsírozás megszüntetése az önköltségi árakat jelentékeny mértékben redukálni fogja, úgy hogy e tekintetben is javulás várható.

— Ha pedig az autobuszüzem terjeszkedésén és vonalvezetésének beszélgetésünk elején említett korlátozásai és akadályai megszűnnek, meg vagyok győződve arról, hogy igen rövid időn belül eltűnik nemcsak a ráfizetés, de a mérlegben még felesleg is jelentkezni fog.

Mért alkalmazott az autobuszüzem műszaki ellenőröket?

Az autobuszüzem igazgatóságától a következő sorokat kaptuk: „Engedje meg, hogy a nb. lapjának f. évi május hó 7-én megjelent, 18. számában közölt és üzemünkkel foglalkozó cikkre néhány megjegyzést tegyünk.

Tévedésen alapul a cikknek az a megállapítása, mintha az ellenőrök számát szaporítottuk volna, vagy mintha az üzem újabb ellenőrökkel kedveskedett volna a nagyközönségnek. Ellenőreink száma 26, mely szám hosszú hónapok óta immár változatlan. Az ellenőrök közül szolgálatot teljesít d. e. 11, d. u. 11, minthogy pedig 16 vonalat tartunk üzemben, tehát nem vonalanként két-három, hanem csak kb. minden 4 vonalra jut 3 ellenőr. A fennmaradók részint szabadnaposak, részint betegek.

A legutóbbi hónapokban az ellenőröket — igen jól bevált külföldi példára — *műszaki képzettséggel bíró gépkocsivezetőszerelőkkel cseréltük ki.* Ez az intézkedés elsősorban a közönség érdekében történt, mert a műszaki ellenőrök nemcsak a jegyellenőrzést teljesítik, hanem velük a gépkocsivezetőket is ellenőriztetjük, még pedig abból a szempontból, vajjon az előírásoknak megfelelően kezelik és vezetik-e a

SCHÄFFER KÁROLY
okleveles mérnök
Vasút-, út-, betonépítési vállalkozó kövező-mester
Budapest VIII, Aggteleki uocа 17. Telefon: József 325-88

BIRÓ LÁSZLÓ
ÁCSMESTER
BUDAPEST, X., KOLOZSVÁRI UCCA 9.

KRÉMER IMRE
BÁDOGOS, SZERELŐ, LÉGSZESZ-, VÍZVEZETÉK és EGÉSZSÉGÜGYI BERENDEZŐ
BUDAPEST, VI., PODMANICZKY UCCA 29

KOVÁCS OSZKÁR BÁDOGOS MESTER
ÉRCKOPORSÓ ÉS TEMETKEZÉSI CIKKEK KÉSZITŐJE
BUDAPEST, IX., TELEPI UCCA 14. SZÁM.
(A Ludovikával szemben.) TELEFON: J. 451—93

PETRÓCZKY LAJOS
BUDAPEST, I., MAROS U. 9
TELEFON: Aut. 508-34
Elvállal: teherfuvarozást, földmunkát, bútorszállítást csukott vagy nyitott kocsikban, helyben és vidéken

Ifj. Helfenstein Károly
Budapest, VI., Jász ucca 77. Telefon: Lipót 913-64.
Kövező-mester és útépítő-vállalkozó.

Hrauda Károly és Fia
okl. gépészmérnök
fűtési-, szellőztetési- és egészségügyi berendezési vállalata
Budapest, VI., Forgách ucca 20. Telefon: Aut. 917—89

MOOR GÉZA építőmester
Budapest, VI., Reiter Ferenc ucca 103. sz.
Telefon: Automata 911—13.

Magas építés, vasbeton szerkezetek
FÁBIÁN TESTVÉREK
ÉPÍTÉSI VÁLLALKOZÓK
BUDAPEST, IX. KER., KINIZSI UCCA 3. SZÁM

HAJNAL IMRE
okl. mérnök, építési vállalkozó
BUDAPEST, I., Attila körút 47. szám
Telefon: Automata 528—64.

ZILAHI-BALOGH GYULA
ÉPÍTŐMESTER
Budapest, I., Bornemissza u. 36
TEL.: Lá. 2—32

TARJÁN ISTVÁN
SZOBAFESTŐ ÉS MÁZOLÓ
BUDAPEST VII, JÓSIKA UCCA 3
TELEFÓN: J. 382—45
Radiátorok és fűtőtestek szakszerű mázolása és fényezése hőállóan teljes garancia mellett

SEBESTYÉN SÁNDOR
asztalosmester, irodaberendezéssel vállalata
Budapest, VII, Hajtsár út 135. — Telefon: Zuglo 60—89

WEISZ MIHÁLY
mérnök, építési vállalkozó, csatorna- és mélyépitő
Balaton ucca 2. Telefon: 257-66

Saját érdekében tekintse meg
HIKKER réz-, vasbutorgyár
készitményeit. Ágybetétek, gyermekkocsik, ágynemüek, paplanok és legujabb kivitelü kerti butorok gyári árban. Mintaraktár: VII., Dohány ucca 22. (Árkád bazár). Gyár: VII., Holló ucca 5.

Csatorna-, Út és Beton Építési Vállalat
BENEDIKT MARCEL okl. mérnök
Budapest V, Zoltán ucca 7. Telefon: Automata 204-57

kocsikat, továbbá, hogy utóbbiak a forgalmi előírásokat (menetsebesség, fékezés, megállás, indítás stb.) pontosan betartják-e.

Az új műszaki ellenőrök kötelességévé tettük továbbá, hogy amennyiben valamely autobusz kisebb üzemzavar miatt (benzineső dugulás, ventillátorszíj szakadás, gyujtógyertya hiba stb.) útját folytatni nem tudná, úgy ezeket a kisebb hibákat a helyszínén azonnal kijavítsák és hogy ilyen kisebb meghibásodások miatt a forgalomból kiálló autobusznak ne kelljen várnia addig, amíg telefón vagy üzenet útján a központi ügyeletről kiérkező szerelő ismét forgalomképes állapotba hozza a kocsit.

Körülbelül 2 hónapja folyik az ellenőrök kicserélése, illetve szolgálatra való beosztása a létszám szaporítása nélkül, s mint a kimaradt menetekről készített statisztika is igazolja, máris rendkívül jó eredményre vezetett ez az intézkedésünk. A tett intézkedések folytán pedig nemcsak a kimaradt menetek számát sikerült lényegesen csökkenteni, hanem a műszaki ellenőrök működése folytán lehetővé vált ilymódon az ügyeletes szerelők számát is redukálni. A kimaradt menetek számának csökkenése azonban elsősorban a közönségnek érdeke is, mely így ritkábban kényszerül egy meghibásodott kocsiról valamely ezt követő másik kocsira átszállni. Végül meg kell állapítanunk, hogy azóta nemcsak a meghibásodott kocsik okozta kimaradt menetek száma csökkent, de lényegesen csökkent a kocsik meghibásodásának száma is.

A forgalomban történt meghibásodások nagyrésze arra volt visszavezethető, hogy a gépkocsivezetők a fékeket és kapcsolókat (kuplungot) gondatlanul kezelték, amióta azonban a műszaki ellenőrök megfigyelései és feljelentései alapján a gondatlan gépkocsivezetőket felelősségre vontuk, ezek a meghibásodások úgyszólván teljesen megszüntek, ami ismét nemcsak üzemünknek, hanem elsősorban az utazó közönségnek javára, kényelmére és biztonságára szolgál.

Tisztelettel kérjük mélyen tisztelt Főszerkesztő urat, hogy jelen sorainkban foglalt felvilágosítást tudomásul venni kegyeskedjék.

Székesfővárosi Autobuszüzem:

Körmendy s. k., ügyv. igazgató h.

Kettős bemutató a Városi Színházban pénteken, május 23-án este 8 órakor. I. Donizetti gyönyörű operája: *Szerelmi bájital* (Elisire d'amore). II. *Bethlen* Margit grófnő pantominja: *A két angyal*. A *Szerelmi bájital* főszereplői: *Darvas* Ibolya, *Kováts* Ilonka, *Szedő* Miklós, *Kovács* Dezső, *Welser* Tibor, míg a *Két angyal* főszereplői: *Madzsar* Alice művészcsoportjának tagjai: *Róna* Magda, *Kövesházy* Ágnes, *Palassovszky* Ödön. A Városi Színház hónapok óta teljes ambícióval készül a rendkívüli bemutatóra, hogy az előadásnak minél ünnepibb díszt és fényt adjon.

SZÉKESFŐVÁROSI PAVILLON
VÁROSLIGET
WEINGRUBER IGNÁC
KÁVÉHÁZA
NAPONTA KATONAZENE!
Vasár- és ünnepnapon délelőtt katonazene-hangverseny!

az első kéz
megbizható
és olcsóbb

Saját gyártmányú
musica r.t.
VII., Erzsébet körút 43
(Royal Apollo)
és világmárkás — új és használt — zongorák — javítások is — több éves részletre váltó hélkül. Kezelési költség nincs.
Telefón: József 450-68

MÉHN ANTAL
ÉPÍTŐMESTER
BUDAPEST, II., HATTYU-U. 7.
Telefon: Aut. 506-24

Versenytárgyalási hirdetmény

A Székesfőváros Vízműveinél a gépészeti berendezések kicserélése következtében az egyes telepeken **futódaruk beszerzése** szükséges és pedig:

1. a Budaujlaki telepen: 1 darab 10 tonna hordóképességű futódaru,

2. a Krisztinavárosi átemelőtelepen a) 1 darab 12 tonna és b) 1 darab 6 tonna hordképességű futódaru.

A székesfőváros tanácsa ezeknek a futódaruknak szállítására versenytárgyalást hirdet utalással a Fővárosi Közlönyben a „Hivatalos Hirdetések'' rovatának élén közölt általános ajánlati feltételekre, amelyek az eljárás során irányadókul szolgálnak.

A daruk kivitelére és méreteire nézve a közelebbi adatokat a részletes leírás tartalmazza, amely a Vízművek igazgatóságánál (IV. ker., Reáltanoda utca 1—3. sz. II. emelet 20. sz.) folyó évi május hó 14. napjától 3 pengőért megszerezhető; ugyanott a daruk elrendezését feltüntető tervrajzok megtekinthetők és a szükséges felvilágosításokat is megadják.

A beszerzésre kerülő futódaruk szállítását csak olyan cég kaphatja meg, amelyik kimerítően és hiteltérdemlően igazolni tudja, hogy hasonló méretű darukat mint önálló cég már sikerrel szállított.

Az ajánlatokat mindegyik darura vonatkozólag külön-külön kell megtenni s a székesfőváros tanácsa az ajánlatok elfogadásáról külön-külön fog dönteni.

Az ajánlatokat **folyó évi május hó 28. napján délelőtt 11 óráig** a Központi városházán a vízvezetéki és világítási ügyosztályban II. emelet 295. sz. alatt kell beadni. Az ajánlatokat ugyancsak május hó 28. napján déli 12 órakor a vízvezetéki és világítási ügyosztálynak a II. emelet 298. szám alatt levő üléstermében fogják nyilvánosan felbontani.

Budapest, 1930. évi május hó 8. napján.

A székesfőváros tanácsa.

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest Székesfőváros Elektromos Művei igazgatósága nyilvános versenytárgyalást hirdet a Budapest, V. ker., Markó és Honvéd utca sarkán, 1090. és 1091. hrsz. telken építendő hatemeletes bérház föld-, **kőműves-, vasbetón- és elhelyező munkálataira.**

Az alább megjelölt helyen átvehető feltételek értelmében szabályszerűen kiállított írásbeli ajánlatok magyar nyelven szerkesztve, az egységárak megjelölésével (egységáras versenytárgyalás) tendők.

Budapesti (Budapesten cégjegyzett) vállalkozók ajánlataikat postán nem küldhetik be.

A szabályszerűen aláírt s az előírt okmánybélyegekkel ellátott pengőértékű, tanukkal láttamozott ajánlatok felírattal ellátott, lepecsételt borítékban nyujtandók be.

Az ajánlatokat **1930. évi június hó 11-én, szerdán délelőtt 10 óráig** Budapest székesfőváros tanácsa XII. (világítási és vízvezetéki) ügyosztályának kezelőirodájában, a kezelőfőtiszt kezeihez (IV., Központi városháza, II. em. 295. sz.) kell benyujtani, vagy oly időben postára adni, hogy az ajánlat a jelzett határidőig a tanácsi XII. ügyosztályhoz beérkezzék.

A fenti munkákra az ajánlati végösszeg után számított 1%-nak megfelelő összegű bánatpénz teendő le a „Vállalati feltételek''-ben körülírt módon.

A fent megnevezett határidőre beérkezett összes ajánlatok ugyanazon napon délelőtt 11 órakor a tanácsi XII. ügyosztályban fognak nyilvánosan felbontatni, mely eljáráson az ajánlattevők, vagy azok igazolt képviselői lehetnek.

Az ajánlattevők ajánlataikkal végleges döntésig, de legkésőbb 30 napig kötelezettségben maradnak.

Kizárólag csak oly ajánlatok vétetnek figyelembe, amelyek a „Külön kikötések''-ben foglaltaknak szigorúan megfelelnek. A versenytárgyalási hirdetést, az ajánlati ürlapot, a vállalati feltételeket, az általános és részletes munkafeltételeket, a külön kikötéseket, a költségvetést, a pályázó által már végzett hasonló munkák feltüntetésére szolgáló ürlapot, a megrendelési feltételeket a jelentkező ajánlkozni szándékozók az Elektromos Művek építési irodájában (V., Váci út 74., IV. em. 438. sz.) 1930. évi május hó 21-től kezdődőleg hétköznapokon délelőtt 9—12 óra között 20 pengő lefizetése ellenében megszerezhetik.

A tervek Györgyi Dénes műépítész-tanár és Román Ernő műépítészek irodájában, IX., Kinizsi utca 31. sz. II. em. (Orsz. Magy. Kir. Iparművészeti iskola) tekinthetők meg 1930. évi május hó 21-től kezdődőleg délelőtt fél 9-től fél 11 óráig, ahol a szükséges felvilágosítások is megadatnak.

Az Elektromos Művek igazgatósága fenntartja magának azt a jogot, hogy a beérkezett ajánlatok között, tekintet nélkül az ajánlott árakra, szabadon választhasson, hogy a munkát vagy szállítást az ajánlattevők között tetszése szerint megoszthassa, vagy amennyiben a versenytárgyalás eredményét kielégítőnek nem találná, úgy újabb nyilvános vagy korlátolt versenytárgyalást tarthasson, esetleg a munkák vállalatbaadása tekintetében másként is intézkedhessék, illetve a vállalatbaadástól teljesen eltekinthessen.

A szóbanforgó munka kényes természetére és a kivitel nehézségeire való tekintettel a munka csak oly pályázó cégnek fog odaítéltetni, amely kimerítően és hitetérdemlően igazolni képes, hogy hasonló műszaki jellegű munkát már mint önálló cég sikerrel végzett.

Az Elektromos Művek igazgatósága kijelenti, hogy a munkák odaítélése iránt hozandó határozatai ellen jogorvoslat csak birtokon kívül vehető igénybe.

Budapest, 1930. évi május hó 15-én.

Budapest Székesfőváros Elektromos Művei igazgatósága.

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros tanácsa nyilvános írásbeli versenytárgyalást hirdet a Rákosvölgyi **főgyűjtőcsatorna folytatólagos II. szakaszának építésére** a Tatai úttól a Szőnyi útig, 645.50 fm. hosszban.

A hivatkozott hirdetményben közölt módozatok szerint a leteendő bánatpénz összege az ajánlati összeg két százaléka.

Az ajánlat benyújtásához szükséges nyomtatványok a IV. ker., Központi városháza, II. em. 285. ajtószám alatt kaphatók két pengő lefizetése ellenében.

A kellően felbélyegzett és borítékban elhelyezett ajánlatokat **1930. évi június hó 2-án (hétfőn) déli 12 óráig** a II. em. 279. ajtószám alatt, vagy ugyanaznap délután ½5 és 5 óra között a versenytárgyalás helyszínén kell benyújtani.

A versenytárgyalás 1930. évi június hó 2-án (hétfőn) délután 5 órakor lesz a II. em. 266. sz. helyiségben, ahol a vállalkozók vagy megbízottaik jelen lehetnek.

Budapest, 1930. évi május hó 9-én.

A székesfőváros tanácsa.

FRANK EMIL
okl. mérnök és építőmester
BUDAPEST, V., HOLLÁN U. 9.
Telefón: Aut. 293-27.

HOCHSTÄDTER VILMOS
Asztalos- és famegmunkáló-telep
BUDAPEST, IX., ERKEL UCCA 9. ÉS 12.
TELEFÓN: Aut. 855-68 :: ALAPITVA 1888. ÉVBEN

SÁMUEL GYÖRGY
épület,- díszmű-bádogos és egészségügyi berendező
BUDAPEST, VI, ARADI U. 45. TELEFON: AUT. 223-62.

GRÜNVALD BÉLA
SZOBAFESTŐ- ÉS MÁZOLÓMESTER
VII, LÖVÖLDE TÉR 2. TELEFÓN: J. 308-78

ÁNGYÁN GYULA
épület, gép- és műlakatos, autógénhegesztő
BUDAPEST, VII., MIKSA-U. 9. Tel. J. 335-71

JAKAB GYULA
MŰASZTALOS
Modernül felszerelt gépüzem. Az orsz. iparművészeti kiállításon a m. kir. állami nagydijjal kitüntetve.
Budapest, VII, Hungária körut 204. sz.
Telefon: József 373-81

SOMOSKŐI BAZALTBÁNYA RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
Budapest, IV., Bécsi ucca 4. sz.
Bánya és zúzótelep: Somoskőujfalu
Telefon: Automata 829-23 és 817-92
A bánya előállít: mindenféle szemnagyságú zúzott kavicsanyagot, pormentes zuzalékot legjobb minőségben, előállít továbbá különböző méretű útburkolati idomköveket. Útépítési osztálya vállalja: makadámutak, szabadalmazott óriáskavics (Derieso) utak építését, mindenféle idomkőutak burkolati munkáinak előállítását, továbbá a „Warrenite Bitulithic" elnevezésű legjobban ismert bitumenes rendszerű utak építését.

HEVERDLE ISTVÁN
okl. mérnök, épitő- és kövezőmester
VIII., Baross ucca 74. Telefón: J. 324-32.

KARA JÁNOS
Telefón: J. 351-44
képesített kőműves- és ácsmester
BUDAPEST, VIII., Köris ucca 28
Bármilyen ács-, kőműves- és betónmunkákat vállal

Vladár Pál
ács- és épitőmester
Budapest, I., Greguss u. 12
Telefon: Aut. 519-29

Kasírozott gépházak a budai csatornázás megoldásában

Harmadik éve, hogy megkezdték Buda általános csatornázását. A lágymányosi részek szennyvízlevezető hálózatának megépítése már közeledik a befejezéshez és a főgyüjtő sárbogárdiúti szakasza, már csaknem teljesen készen áll. Itt fog megépülni a jobbparti új csatornaszivattyútelep, a vasúti összekötőhíd közelében, egyelőre pedig ideiglenes kiömlő készül a város déli részéből összegyűlő vizeknek a Dunába ömlesztésére.

A Lágymányoson folyt le a nagy munka könnyebbik fele, mert ezen az új városrészen eddig egyáltalán nem volt csatornázás. Sokkal nehezebb a feladat a többi budai kerületekben, az ősi városrészekben, ahol

van ugyan többszáz éves, primitív téglaboltozatos csatorna, de kaotikus összevisszaságban, minden rendszer és főcsatorna nélkül.

Az egyes uccák csatornája vagy külön-külön a Dunába, vagy az Ördögárokba torkolik. Ezért van minden áradás alkalmával a jobbpart veszedelemben, s ezért kell minden tavasszal végig a budai korzón felállítani a gőzszivattyúkat.

Az új budai főgyüjtő — mint annakidején a *Fővárosi Hirlapban* részletesen jelentettük, — a budai Dunaparton fog végigvonulni, Aquinkumtól egész Albertfalva határáig. A sok kilométeres főcsatorna megépítése nem csekély műszaki feladat, mert éppen

hosszúságánál fogva nem lehet a természetes esés törvényei szerint megépíteni, hanem több szakaszon meg kell törni és a szennyvizet közbeiktatott szivattyútelepekkel kell egyik szakaszból a másikba átemelni.

Az első ilyen átemelő állomás az új hálózatban a mai újlaki szivattyútelep lesz, a következőt a Batthyány téren, a harmadikat pedig a Döbrentei téren fogják felállítani.

A budai főgyüjtőcsatorna tervei — mint illetékes helyen értesültünk — *elkészültek* és a munkálatok kivitelához rövidesen hozzáfognak. A feladatot megnehezíti az a kérdés,

hogyan helyezzék el a legforgalmasabb budai útvonal és a korzó mentén a környezetbe nem illő gépházakat.

A csatornázási és városrendezési ügyosztályok közös vezetője, *Csármann* Ferenc tanácsnok igen ügyesen oldotta meg a feladatot, s a tervhez már a középítési bizottság is hozzájárult.

— A budaközép szivattyútelepe — mondotta informátorunk — a Fő uccа, Vám uccа és Margit rakpart közötti nagy telek egyik részén épül fel. Valamikor malom állott ezen a helyen, később lebontották, s most üresen áll. A főváros a telek egyrészét megszerezte a szivattyútelep számára és úgy helyezik el rajta a szivattyúállomást, hogy

a városképet meg ne rontsa valami barátságtalan üzemi épület.

A gépházat tulajdonképpen a föld alá süllyesztik, fölébe pedig többemeletes épület kerül, amelyet vagy mint bérházat, esetleg üzletházat értékesítenek, vagy pedig budai hivatalok, talán az elöljáróság kerül oda.

— A Döbrentei téri átemelő állomás *ugyancsak süllyesztett lesz,* s mivel itt a teret nem lehet beépíteni, *parkírozással oldják meg a földből kiemelkedő rész kasírozását.* A budai főgyüjtő építéséhez, illetve az átemelőtelepek megépítéséhez *még ebben az évben előreláthatóan hozzáfognak.*

INTÉZMÉNYESEN BIZTOSITJÁK A VÁR ÉRINTETLENSÉGÉT

Megsemmisítették az összes különböző szabályozási terveket

Volt idő, amikor a főváros mérnöki hivatalait elfogta a szabályozási láz. Igaz, hogy ez akkor volt, abban a boldog időben, amikor a magyar főváros fejlődése virágban állott és olyan tempót diktált, amely Európa egyik leghatalmasabb metropolisát sejttette az emberekkel. Ennek a szabályozási láznak abban az időben sok minden áldozatul esett, amit meg kellett volna kímélni a régi Pestből. A szabályozási láz kikezdte a magyar főváros legpatinásabb részét, *a történelmi levegővel átitatott várbeli uccákat is.* Így került oda döbbenetes kontrasztnak és az építészeti tévedés iskolapéldájának az új állami levéltár egyébként gyönyörű — de oda nem illő palotája és a Dísz térre az ötemeletes modern bérpalota. Szerencse, hogy a közbejött körülmények megakadályozták a további „szabályozást", s így *a Vár legnagyobb része megmenekült a kíméletlen csákányok elől.*

A közelmultban változás állott be a hivatalos felfogásban és a városrendezési ügyosztály javaslatára

a középítési bizottság kimondotta, hogy a Várra vonatkozó összes korábbi „szabályozási terveket" megsemmisíti.

A Vár építészeti és minden egyéb vonatkozású érintetlenségét *intézményesen biztosítják.* Sem az uccák vezetését, sem a házak külalakjának megváltoztatását nem engedélyezik. *Ujabb épületet csak akkor engednek építeni a Vár területén, ha a régi ház külalakját hűen rekonstruálják.* Hasonló álláspontot fogadott el már korábban a Műemlékek Felügyelőbizottsága is, úgyhogy

a Vár romantikáját a jövőben háborgatni, sem túlzott modernizmus, sem telekspekuláció kedvéért nem lehet.

A Vár területén egyébként befejezéshez közeledik a Prímás bástya kiépítése és rövidesen megkezdik a Horthy Miklós bástya építését is, amely egyelőre a Prímás bástyától, vagyis az északi várfoktól a Mátyás templomig fog húzódni. A további szakaszt, a miniszterelnöki palotáig azért nem lehet megépíteni, mert *a telkek nagyrésze magántulajdonban van.* Ezeket előbb ki kell sajátítani. Nagyobb munka lesz a bástyának a Hunyadi János út feletti átvezetése is, amelynek *viaduktszerűen kell megépülnie.* A Prímás bástyát és a Horthy Miklós bástyát a restaurált Bécsi kapu fogja összekötni. A Bécsi kapu újjáépítését az állam végezteti, a Műemlékek Országos Bizottsága bevonásával, *Lechner* Jenő tervei szerint, amelyet a kiváló műépítész az eredeti ősi forma szerint igyekezett rekonstruálni.

Hamarosan sort fognak keríteni a még mindig burkolatlan Szent György tér rendezésére is. A főváros már két évvel ezelőtt rendeztetni akarta a teret, de

a parkszerű megoldáshoz a kormány nem adott hozzájárulást.

A teret hatalmasméretű mészkő, vagy egyéb kőből faragott lapokkal fogják beborítani, a közepére pedig stílusos városkút kerül. Lehet, hogy valamelyik fennmaradt budai városkút rekonstruált mása.

Magyarország aranykoszorús mestere
SZLEZÁK LÁSZLÓ
harang- és ércöntőde, harangfelszerelés és haranglábgyár
BUDAPEST, VI., Frangepán ucca 77. szám
Telefon: Aut. 913-53

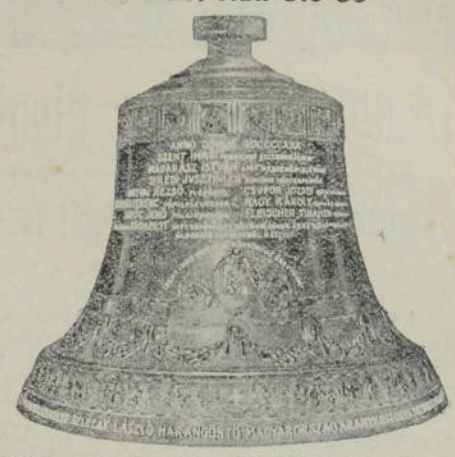

Bazilika részére készült 7500 kg új harang
Az 1900. évi párizsi világkiállításon díszoklevéllel, 1921. és 1923. évi vasipari kiállításon aranyéremmel, az 1925. és 1926. évi kézműipari tárlaton kormánydíszoklevéllel, 1927. és 1928. évi budapesti, székesfehérvári, szentesi és szombathelyi kiállításokon nagy aranyéremmel kitüntetve. — Számos egyházi elismerőlevél! — Költségvetéssel díjmentesen szolgál! Előnyös fizetési feltételek!

Morbitzer Nándor építész és építőmester
Budapest, VIII, Üllői-út 66/b.
Telefon: József 310—90.

RUFIÁN ISTVÁN egészségügyi berendezési vállalat
BUDAPEST, VI, KMETTY UCCA 7
Iroda: VI, Szinnyei Merse ucca 10. Telefon: L. 966-25

KLEMENT ANDRÁS
Jégszekrények, bor- és sörkimérő készülékek gyára és raktárai
BUDAPEST, VII., KIRÁLY U. 27
az udvarban
Telefón: József 401—10.

Karászek Ferenc
Kazán és tartálygyár Telefón: L. 915—07
Budapest, VI., Váci-út 163

Wörner J. és Társa
Gépgyár Részvénytársaság
Malomberendezések — Nyomdagépek — Láncgyár — Vasöntőde
Telefon: L. 905-74, 905-75. Budapest, V, Váczi út 48. Alap. 1867.

KŐSZÉNBÁNYA 'S TÉGLAGYÁR TÁRSULAT PESTEN, (DRASCHE)
BUDAPEST, V., KLOTILD UCCA 3.
TELEFON: AUTOMATA 255—54, 255—55 és 255—56.

STEINER ÉS SZIMPER
dísz-, templom-, szobafestők és mázolók
Budapest, IX, Üllői út 57
TELEFÓN: József 306—29.

Minden szombaton
HETI UJSÁG
Falus Ferenc szenzációs riport-lapja
Ára 40 fillér
MINDENHOL KAPHATÓ!

Benti Rezső és fia
szobrászok
BUDAPEST, IX., Gróf HALLER U. 3.
NAGYTÉTÉNY, FÜRDŐ UCCA 6. SZÁM

KŐNIG JÓZSEF
OKL. MÉRNÖK, ÉPITÉSI VÁLLALKOZÓ
TELEFON: JÓZSEF 424—69.
Budapest, VIII., Baross ucca 98. sz.

DONA DÖME ÉS TÁRSA
PAPIR ÉS IRÓSZEREK GYÁRI RAKTÁRA
a „PAPIRMALOM"-hoz
Tel.: Aut. 877-15
Alapítva 1790-ben
Budapest, IV., Aranykéz ucca 6

SPÁNYI ERNŐ okl. mérnök mélyépítő-, kövező- és bitumenépítő vállalata
Budapest, I. kerület, Győző ucca 5. sz.
Telefón: Aut. 866-96.

Gazdasági Értesítő

Tizmillió dolláros függőkölcsönt vesz fel a kormány

A Kereskedelmi Bank ajánlatát fogadták el — Hétfőn írták alá a szerződést

Hosszas és gondos előkészítés után a kormány lekötötte a már bejelentett kölcsönt, amelyet a *mezőgazdasági hitelek* céljaira fognak felhasználni. A kölcsönt az eredeti terveknek megfelelően az *Országos Központi Hitelszövetkezet* veszi át és gondoskodik annak — 7½%-os kamatozás mellett — a gazdaközönséghez való eljuttatásáról.

A számos ajánlat közül a Pesti Magyar Kereskedelmi Banké volt a legelőnyösebb

és a szerződés aláírása hétfőn délben megtörtént. A kölcsön összege egyelőre *10 millió dollár*, első része egy 20 millió dolláros kölcsönnek. A másik 10 millió dollárt szükség szerint fogja majd lehívni a kormány, amint a hiteligények azt indokolttá teszik.

Magától értetődik, hogy ez

a 20 millió dolláros kölcsön egyáltalán nincs összefüggésben a nagy államkölcsönnel,

amelyre vonatkozó tárgyalások a közeljövőben folytatódnak. A 20 millió dollárt teljes egészében a *rövidlejáratú mezőgazdasági hitelek céljaira* használják föl. Ez az összeg azonban még nagyobbodik a svéd-amerikai gyufakölcsön esedékes transából, úgyhogy

körülbelül 180 millióra rúg a mezőgazdaság, a mezőgazdasági export és a vasúti beruházások részére előirányzott hitelkeret.

A tervek szerint a *kisipari hitelek* részére 10 millió pengőt, a *parcellázási program* végrehajtására 20 millió pengőt fordítanak, de jut a kölcsönből tekintélyes összeg a *vasúti beruházásokra* is.

Küszöbön áll a P. K. tőkeszaporítása

A Pénzintézeti Központ beszámolója

A *Pénzintézeti Központ* május 17-én tartotta dr. báró *Korányi* Frigyes elnöklete alatt XIII. rendes évi közgyűlését. A közgyűlésen a budapesti és vidéki pénzintézetek kiküldöttei nagy számban jelentek meg.

Báró *Korányi* Frigyes elnöki megnyitójában rámutatott *a tőkeképződés nagy jelentőségére* a nemzet általános érdekei szempontjából; *elkerülendőnek tart minden olyan intézkedést, amely a közhangulatban terjedő tőkeellenes irányzat hatása alatt történnék.* Különös

óvatosságot ajánlott a részvényjog és ennek keretében a pénzintézeti reform kérdésében,

amely utóbbi véleménye szerint a mai törvények szigorúbb alkalmazása és szükség esetén a P. K.-ról szóló törvény módosítása útján is megoldható. A P. K. jövő feladatait *a reviziók kimélyítésében*, a szanálási tevékenység szempontjából pedig a bajok megelőzésében jelölte meg. A hitelszervek túltengését a P. K. *fúziók előmozdításával* igyekszik enyhíteni. Törekszik továbbá a P. K. arra, hogy tagintézeteit — különösen a mezőgazdaság helyzetére való tekintettel — nagyobb mértékben támogathassa. Ezeknek a céloknak megvalósítására természetesen az intézet anyagi megerősítésére van szükség és reméli, hogy ez rövidesen megoldható lesz.

Az igazgatóság jelentéséhez, melyet *Pásztor* Miksa vezérigazgató terjesztett elő, *Kozma* Ferenc, a Szeged—Csongrádi Takarékpénztár vezérigazgatója szólalt fel, aki indítványozta, hogy

a vidéki pénzintézetek képviselői küldöttség útján is kérjék a pénzügyminisztertől a Pénzintézeti Központ megerősítését.

Sipos Ernő, a Dunaföldvári Takarékpénztár vezérigazgatója a közgyűlés elismerését tolmácsolta Korányi előtt a hágai és párizsi tárgyalásoknak a pénzintézetekre is kiható nagy eredményeiért.

Ezek után a közgyűlés tudomásul vette az igazgatóság évi jelentését és megállapította az 1929 december 31-iki mérleget, amely

1,555.912.32 pengő tiszta nyereséget eredményezett.

A közgyűlés a pénzintézeti üzletrészek után az alapszabályszerű maximális, azaz *6%-os osztalékot*, a kinestári üzletrészek után pedig 4%-ot állapított meg.

A közgyűlés a megüresedett igazgatósági helyekre *Tormay* Bélát, a Postatakarékpénztár vezérigazgatóját és dr. Kégl Jánost, a Monorkerületi Takarékpénztár elnökét, a választmány új tagjaivá dr. *Dobay* Aurélt, *Rabl* Rezsőt, a Győrvárosi és Megyei Takarékpénztár ügyvezető igazgatóját, *Steiner* Sándort, a Délmagyarországi Kereskedelmi Bank Rt. igazgatóját és *Vajda* Bélát, a Hódmezővásárhelyi Takarékpénztár vezérigazgatóját választotta meg, végül újra megalakította a felügyelőbizottságot, amelybe új tagokként *Horvát* Sándort, a Magyar-Olasz Bank Rt. igazgatóját és *Stenger* Ottót, a Magyar Általános Takarékpénztár Rt. igazgatóját választotta be.

Az Első Magyar Általános Biztosító Társaság május hó 17-én tartotta 1929. évi rendes közgyűlését, amely az 1929. évi nyereséget 196.939.38 pengőben, az *osztalékot pedig 15 pengőben* állapította meg.

A „Szikra" Magyar Gyujtógyárak Rt. igazgatósága az évi rendes közgyűlést e hónap 27-ére hívta össze. A mérleg 386.977.17 pengő tiszta nyereséggel zárult, melyből a társaság az „A" sorozatú részvényekre, mint tavaly, *12.— pengő osztalékot* fog fizetni. Ugyanezen a napon tartja e gyujtógyárak kereskedelmi szervezete, a *Magyar Általános Gyufaipari Rt.* is rendes közgyűlését, mely *Belitska* Sándor volt honvédelmi minisztert elnökké fogja választani. A társaság tiszta nyeresége 128.304.— pengő, mely a tartalékok megfelelő gyarapítása után a következő üzletév számlájára vitetik át.

A miskolci Deichsel-féle drótarugyár — részvénytársaság. *Deichsel A.*, miskolci acéldrót, drótkötél és drótárugyár átalakult részvénytársasággá. Alaptőkéje 900.000 P. Az igazgatóság tagja, a Deichsel-család kötelékén kívül, *Dénes* Vilmos is, a gyár és a budapesti központ igazgatója.

Versenytárgyalási hirdetmény

A Székesfőváros Vízműveinél 1. a Krisztinavárosi telepen az új gépházban felszerelendő 2 darab 380 lóerős, 6 darab 280 lóerős és 2 darab 230 lóerős, 380 Voltos, háromfázisú, 50 periódusú árammal működő asynchron-motor részére és 2. a Kőbányai telepen felszerelendő 2 darab 95 lóerős teljesítményű 380 Voltos, háromfázisú motor részére szükséges **elektromos kapcsolóberendezések és kábelvezetékek kerülnek beszerzésre.**

A székesfőváros tanácsa ezeknek a szállítására és felszerelésére nyilvános versenytárgyalást hirdet, utalással a Fővárosi Közlönyben a „Hivatalos hirdetések" rovatának élén közölt általános ajánlati feltételekre, amelyek az eljárás során irányadókul szolgálnak.

A kapcsolóberendezések kivitelére és elrendezésére, a kábelvezetékek méreteire vonatkozó közelebbi adatokat a részletes leírás tartalmazza, amely a Vízművek igazgatóságánál (IV., Reáltanoda ucca 1—3. sz. II. emelet 20. sz. alatt) folyó évi május hó 14. napjától 3 pengőért megszerezhető, ugyanott a motorok és kapcsolótáblák elrendezését feltüntető tervrajzok megtekinthetők és a szükséges felvilágosításokat is megadják.

A kapcsolók üzembiztonsága érdekében fokozottabb igényekre való tekintettel a szállítást csak olyan cég kaphatja meg, amelyik kimerítően és hiteltérdemlően igazolni tudja, hogy hasonló méretű, teljesítményű és kivitelű erősáramú berendezéseket mint önálló cég már sikerrel szállított és felszerelt.

Az ajánlatokat **folyó évi május hó 28. napján délelőtt 11 óráig** a Központi városházán a vízvezetéki és világítási ügyosztályban II. emelet 295. sz. alatt kell beadni. Az ajánlatokat ugyancsak május hó 28. napján déli 12 órakor a vízvezetéki és világítási ügyosztálynak a II. emelet 298. szám alatt levő üléstermében fogják nyilvánosan felbontani.

Budapest, 1930. évi május hó 8. napján.

A székesfőváros tanácsa.

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros tanácsa nyilvános versenytárgyalást hirdet a IX. ker., Gubacsi út 6. szám alatt levő Községi Lóhúsüzem telepén építendő irodaépület következő munkáira és pedig:

I. **Föld-, kőműves-, elhelyező-, kőfaragó-, műkő- és vasmunkára;** II. **ácsmunkára;** III. **tetőfedőmunkára;** IV. **bádogosmunkára;** V. **asztalosmunkára;** VI. **lakatosmunkára;** VII. **mázolómunkára;** VIII. **üvegesmunkára;** IX. **redőnymunkára;** X. **padlózómunkára;** XI. **burkolómunkára;** XII. **szobafestőmunkára;** XIII. **vízvezeték- és csatornázási munkára;** XIV. **központi fűtési munkára;** XV. **villanyvilágítási munkára.**

A kiírás nyomtatványai ívenként 10 fillér ellenében kaphatók naponta a hivatalos órák alatt a tanácsi VIII. ügyosztály mérnöki hivatalában (Központi városháza, I. pavillon, II. emelet 56. ajtószám alatt).

A rajzok és tervek ugyanitt megtekinthetők és a szükséges felvilágosítások is ugyanitt nyerhetők.

A felsorolt munkacsoportok mindegyikére önálló ajánlatot kell tenni és a főváros fenntartja azt a jogot, hogy a több munkacsoportra esetleg együttesen tett ajánlatból bármelyik munkacsoport részajánlatát szabadon elfogadhatja: a fővárosnak ez a határozata pedig az ajánlattevőre feltétlen kötelező.

Minden ajánlat munkacsoportonként különkülön borítékba helyezendő el, melyen a munkacsoportot meg kell jelölni.

Az ajánlatokat **1930. évi június hó 13-án (péntek) délelőtt 10 óráig** kell benyujtani a tanácsi VIII. ügyosztályban, Központi városháza, II. emelet 202. ajtószám alatt. Az ajánlatok ugyanezen a napon délelőtt 10 órakor a tanácsi VIII. ügyosztály üléstermében II. emelet 196. szám alatt nyilvánosan fognak felbontatni.

Budapest, 1930. évi május hó 8-án.

A székesfőváros tanácsa.

BŐHM GYULA
útépítési és kövezési vállalkozó
ÚJPEST, Tavasz u. 7
Telefon: A. 944-52

AUER J. GYULA
festékáruk raktára. Gipsz, cement, kátrány stb. NAGYRAKTÁRA!
BUDAPEST, VI.,
Lehel u. 45/a. és Mohács u. 19
Telefon: Automata 157—56

BORY ÉS WALTHER
ÁCSMESTEREK, ÉPÍTÉSI VÁLLALKOZÓK
Rákospalota, Földvári ucca 60. szám
TELEFON: LIPÓT 964—14. SZÁM

WIHART FERENC
• ÉPITÉSZ ÉPITŐMESTER •
BUDAPEST, VII., COLUMBUS UCCA 33. sz.
TELEFON: JÓZSEF 350-97

ÉPÍTŐIPAR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
Budapest, VIII. kerület, Baross ucca 15
Telefon: József 411-49
Aszfaltgyár és anyagtelep: Budapest, IX., Gubacsi út 37

Zumpft István
vasút- és útépítő vállalkozó, kövező mester
Kispest, Rákóczi u. 74. szám

OZALID fény- és aluminium-másolatok **Manglitz Ferenc Budapest,**
VIII., József ucca 12. — Telefonszám: József 431-47.
Költségvetések, műszaki tervek, térképek razjolását és sokszorosítását több uzlaban is vállalja.

DIPL. ING. ARCHITEKT — BAUMEISTER
KOSÁLY ÖDÖN
OKL. ÉPITÉSZMÉRNÖK, ÉPITŐMESTER
TELEFON: AUT. 570-41.
BUDAPEST, II, KELETI KÁROLY-U. 15/b.

HALTRICH FRIGYES
karosszériaüzem
Budapest, VI., Csángó ucca 22. sz.
(Lehel ucca sarok.) Bzelőtt VI., Stefánia út 5.
Telefon: Automata 905—81.

ZINNER MANÓ
kőbánya és útépítési vállalkozó
TELEFON AUT. 950-75
ÚJPEST, TAVASZ UCCA 24. SZÁM

MARGALIT ANDOR ÉS ÖDÖN
MÉRNÖK-ÉPITŐMESTER, VÁLLALKOZÓK
BUDAPEST, I., KELENHEGYI ÚT 11 13
TELEFONSZÁMOK: LÁ 5—4 ÉS 2—

Események

Fővárosi Hírlap
Az Egységes Községi Polgári Párt hivatalos lapja.
*
Előfizetési árak:
fél évre . . . . . 12 pengő.
egész évre . . . . . 24 pengő.

József Ferenc főherceg meglátogatta Balatonkenesét. *József* főherceg és családja, mint köztudomású, hosszú évek óta a legmelegebb érdeklődést tanusítják a Balatonvidék iránt és a főhercegi család a nyár egy részét a tihanyi kastélyban tölti. József főherceg és családja az utóbbi időben sokat hallott a balatonkenesei székesfővárosi üdülőtelep tökéletes berendezéseiről és nemrégiben annak az óhajának adott kifejezést, hogy szeretné megtekinteni az üdülőhelyet. Úgy volt, hogy József főherceg, Auguszta főhercegasszony és a fiatal főhercegék együtt mennek le Balatonkenesére. Ez a terv azonban annyiban változott, hogy szombaton *József* Ferenc dr. kir. herceg és felesége külön utaztak le a fővárosi üdülőtelep meglátogatására. A magas vendégeket *Berczel* Jenő dr. alpolgármester kísérte. A balatonkenesei állomáson pedig *Dulácska* Jenő dr., a segítő-alap igazgatója és *Kuszenda* Jenő, az üdülőtelep vezetője fogadták a vendégeket. József Ferenc főherceg és felesége nagy érdeklődéssel nézték meg a telepet, azután elfoglalták a számukra kijelölt lakosztályt. Vasárnap a kir. herceg nagy sétát tett a parkban, megtekintette az új mólót, hosszasan gyönyörködött a parti kilátásban, amely — mint mondotta — a tenger illúzióját kelti. Az előkelő vendégek vasárnap este érkeztek vissza *Berczel* Jenő alpolgármester kíséretében a fővárosba. Rövidesen meglátogatja a balatonkenesei üdülőtelepet *József* főherceg és felesége is.

Jövő szerdán választják meg az új tanácsnokokat. Csupor József és Solty Lajos örökébe a törvényhatósági bizottság jövő szerdán, május 28-án összeülő közgyűlésén választja meg az új tanácsnokokat. A meghirdetett pályázat során *huszonhárom aspiráns jelentkezett:* a jogi tanácsnoki állásra tizenegy, a műszaki tanácsnoki állásra tizenkettő. *Szendy* Károly, *Schuller* Dezső, *Kovácsházy* Vilmos, *Némethy* Károly, *Schara* Béla, *Unger* Ferenc, *Balogh* Hugó, *Thorday* Lajos, *Wirnhardt* Ágoston, *Michal* Jenő és *Schmaderer* Oszkár főjegyzők, *Lavotta* Gyula, *Karkas* Rezső, *Molnár* László, *Wossala* Sándor, *Zaitz* László, *Szécsi* Jenő, *Kempelen* Ágoston, *Fridrich* Lajos, *Szinte* László, *Viola* Dezső, *Liftner* Emil és *Király* Kálmán műszaki főtanácsosok voltak a pályázók. Ebből az illusztris névsorból válogatta össze szombaton délben a kijelölő választmány *Ripka* Ferenc főpolgármester elnöklete alatt a jelölés sorrendjét. A választmány több, mint másfélórás tanácskozás után mindkét tanácsnoki állásra *a négyes jelölés mellett döntött* és a következő sorrendet állapította meg: a *jogi minősítésű* tanácsnoki állásra első helyen *Szendy* Károlyt, másodiknak *Schuller* Dezsőt, harmadik helyre *Némethy* Károlyt, negyediknek *Kovácsházy* Vilmost jelölték. A *műszaki* tanácsnoki állás jelöltjei sorrendben: *Wossala* Sándor, *Király* Kálmán, *Lavotta* Gyula, *Karkas* Rezső. Úgy a jogi, mint a műszaki tanácsnoki állásért előreláthatóan *igen erős lesz a küzdelem.*

A londoni Lord Major levele Ripka főpolgármesterhez. A Budai Dalárda Londonból történt elutazása után *Ripka* Ferenc főpolgármester táviratban köszönte meg London város *Lord Majorjának* azt a barátságos fogadtatást, amelyben a magyar dalosokat részesítette. A londoni főpolgármester erre a sürgönyre a következő levélben válaszolt Ripka Ferencnek: „Kedves Mr. Dr. *Ripka:* Nagyon köszönöm kedves sürgönyét, amelyet tegnap kaptam meg. Nagy öröm volt úgy nekem, mint a Lady Majoressnek, hogy fogadhattuk és üdvözölhettük Önt Londonban és meghallgathattuk a kiváló dalárda gyönyörű énekét, amelyet nagyra értékelünk. Sajnáljuk, hogy londoni tartózkodásuk oly rövid volt, mert szerettük volna, ha megláthatnak néhány olyan érdekes helyet, melyről bizonyára hallottak. Szíves üdvözletekkel és abban a reményben, hogy jó egészségben érkezett vissza történelmi városába, vagyok igaz híve: Waterlow lord major".

A VII. kerületi függetlenségi és 48-as pártkör 25 éves jubileuma. *A VII. kerületi függetlenségi és 48-as pártkör* fennállásának 25-ik évfordulója alkalmából május 24-én, szombaton este 8 órakor a pártkör helyiségében ünnepi vacsorát rendez. A vacsorán a kör első elnöke, *Barabás* Béla volt országgyűlési képviselő, az erdélyi magyarság egyik vezetője is résztvesz és meleghangú levélben közölte *B. Virágh* Gézával, a pártkör elnökével, hogy ez alkalommal átadja a vezetőségnek az 1906. évi VII-ik kerületi választás kortörténeti jelentőségű, értékes okmányait.

Kiadták a Wellisch Alfréd-alapítvány díjait. A Magyar Mérnök- és Építész-Egylet műépítési szakosztálya április hó 12-én megtartott ülésén adta ki a *„Wellisch Alfréd-alapítvány"* kamataiból minden évben esedékes pályadíjakat, *Wellisch* Alfréd műépítész, orsz. középít. tanácsos, a műegyetemi építész hallgatók részére tűz ki — már évtizedek óta — évente pályadíjakat, hogy az ifjú generációt serkentse és művészi tehetségét fejlessze. Az idén kitűzött feladat *egy sporttelep klubházának tervezése volt,* amelyre 13 pályamű érkezett be, mind tanujelét adva a legújabb építészgárda modern művészi törtetésének. A szakosztály elnöke lelkes buzdító szavak kíséretében nyujtotta át az I. díjat Bresztovszky Domokos IV. éves építész hallgató, a II. díjat Karvaly Imre szigorló építész, műegyetemi építészhallgatóknak, akik remélhetőleg még sok szép alkotással fogják a jövőben az építőművészetet gazdagítani. Ezenkívül még 2 jutalomdíjat osztottak ki.

Nyugdíjazták a kertészeti igazgatót. A tanács *Räde* Károlyt, a székesfővárosi kertészeti telep hosszú időn át volt igazgatóját, miután szolgálati idejét betöltötte és a korhatárt is elérte, legutóbbi ülésén nyugdíjazta.

A fővárosi alkalmazottak közgyűlése. A fővárosi alkalmazottak nemzeti szövetségének tisztviselő osztálya május 24-én, szombaton tartja ezévi rendes közgyűlését *Wurmb* Elemér elnökletével. A *FANSz* közgyűlése az Újvárosháza közgyűlési termében lesz öt órai kezdettel.

A székesfőváros képviselői a stuttgarti köztisztasági kongresszuson. A köztisztasági hivatalok vezetőinek Nemzetközi Szervezete az idén *Stuttgartban* rendezi szokásos kongresszusát. A kongresszussal kapcsolatban *köztisztasági kiállítás* is lesz, amelyen bemutatják a legújabb seprő, öntöző, szemétgyüjtő stb. gépeket is. A stuttgarti kongresszuson a fővárost *Némethy* Béla tanácsnok, és *Balló* Alfréd, a Köztisztasági Hivatal igazgatója, fogják képviselni, akik egyébként helyet foglalnak az előkelő Nemzetközi Testület vezetőségében is.

Székely-kapus csoporttal vesz részt a főváros a poseni kiállításon. A májusban megnyíló nagyarányú poseni kiállításra meghívták a székesfővárost is. A tanács intézkedett, hogy a kiállításon Budapest is méltóan képviseltesse magát a többi európai nagyváros mellett. A székesfőváros propagandacsoportot állít ki Posenben. A budapesti kiállítás bejárata *hangulatos székely kapu lesz,* s az egész kollekciót a népies magyar motívumok fogják díszíteni. A kis gyűjtemény egyébként budapesti látképeket, átvilágított fényképfelvételeket, magyar iparművészeti tárgyakat és egyéb propaganda anyagot fog tartalmazni.

A Fővárosi Könyvtár Goldmark-kiadványa. A *Fővárosi Könyvtár* az „Aktuális Kérdések Irodalma" c. kiadványsorozatának 49. számában most jelentette meg a Goldmark centennárium alkalmára a nagy zeneköltő irodalmának bibliografiáját. Ennek a munkának a centennárium aktualitásán kívül különös jelentőséget kölcsönöz az a körülmény is, hogy ebben a munkában történt meg Goldmark magyar vonatkozásainak első földolgozása. De ezenkívül az olvasó e műben megtalálja Goldmark életére, műveinek keletkezésére és esztétikai méltatására vonatkozó úgyszólván teljes irodalmat is. A könyvtár ünnepi kiadványa közel 300 címet ölel föl és öt fejezetre oszlik. Az első Goldmark életrajzi adatait, valamint a róla szóló méltatásokat és emlékeket sorolja föl. A további négy fejezet Goldmark zenéjét általánosságban, azután operáit, hangszeres zenéjét, kamara- és vokális zenéjét tárgyalja. A felsorakoztatott irodalom a Fővárosi Könyvtárban legnagyobbrészt föltalálható.

A virágkiállítás szenzációja. A Nemzetközi Vásár tartama alatt a Vajdahunyad-várban rendezett virágkiállítás szenzációja volt a *Tost és Molnár* cég ezerszínű, pompás, ízléses kiállítása. Ez a rózsakiállítás vonzotta a legtöbb nézőt, ami érthető, mert a Tost és Molnár cég száznegyven különfajta rózsát termeszt híres visegrádi telepén. A kiállítás előkelő vendégei hosszasan időztek a látványos virágpavillon előtt és úgy *Horthy* Miklós kormányzó, mint *Auguszta* főhercegnő elismerésüket fejezték ki *Tost* Ferenc m. kir. gazdasági tanácsosnak, a nagyhírű cég főnökének.

A gumijavítás eszközei. Nem lehet túlbecsülni a fontosságát annak a ténynek, hogy a hazai *Fisk* vezérképviselet Magyarországba importálta a Fiskgyár speciális eljárásai szerint készült tökéletes gumijavító szereket, amelyek közül különösen a tubusokban kapható Fisk gumioldat, a háromféle méretű komplett javítókészlet és a *Fisk javítószögek* említésre méltók. Ez utóbbi rendkívül hasznos és könnyen alkalmazható javítási cikk, Magyarországon eddig csak gyéren nyert alkalmazást, de tekintve azt az anyagban és gyártásban tökéletes minőséget, amelyet most a *Fisk* forgalomba hoz, biztosra vehető, hogy népszerűsége nagyon meg fog növekedni. A javítási cikkeken kívül még a *Fisk szigetelőszalagok,* gumifestékek, tömlővédők és ventillátorszíjjak keltenek az újonnan importált cikkek közül élénk feltünést.

KEMÉNY SÁNDOR
OKL. MÉRNÖK-ÉPITŐMESTER | Telefon: Aut. 926—24
IRODA: PANNÓNIA UCCA 18. SZÁM

SCHUSZLIK AGOSTON
FESTŐ- ÉS MÁZOLÓ M.
BUDAPEST
Telefon: Aut. 505-33.
Lakás: II, Kapás u. 36.
Műhely: II, Tölgyfa u. 8.

ÁKOS FRIGYES
ÉPÍTŐMESTER
BUDAPEST VII., KERTÉSZ UCCA 24—28
TELEFON: JÓZSEF 301—40

ILKOVITS J.
Központi fűtések és vízvezetéki berendezések vállalata
BUDAPEST, VI, ANDRÁSSY ÚT 92.
TELEFON: Aut. 212—07.

STERN EMIL
Telefon: Aut. 906-48
ÚT-, CSATORNA- és MAGASÉPÍTÉSI SZERSZÁM- ÉS MŰSZAKI ÜZLET
BUDAPEST, V., VISEGRÁDI U. 32.

Fal- és padlóburkoló vállalat
KOCH ÉS SZILÁGYI
Budapest, VI., Eötvös ucca 37. szám
Telefónok: Aut. 280—78 és 296—51.

STRASSIL
szilikátút az olcsó modernizált makadámut, Siliphalt felületi kezelés teljes portalanitásra
Vegyitermékek Rt. ● Just Kornél mérnök
BUDAPEST, VII. KER., KERTÉSZ UCCA 29. SZÁM

WEISZ FÜLÖP
Készít fürdőkályhákat vörösrézből. Mindennemű vörösrézmunkát és cinezést vállal
rézműves, fürdőkályhaüzem
BUDAPEST, VIII., GÖLYA UCCA 13. Telefon: J. 460-36

Révész János
cement-, márványmozaik- és műkőárugyár, betonipari vállalat.
Burkoló-, műkő és csatornázási munkák. TELEFON: Ujpest 198.
Központi iroda: UJPEST, ŐSZ UCCA 14.

Alapítva 1904. „HUNNIA" Alapítva 1904.
MAGYAR GÉPTÖMÍTŐANYAG GYÁR RT.
Saját gyártmányú géptömítőanyagok, tömítőlemezek, autófék és kuplungbetétek
— MŰSZAKI NAGYKERESKEDÉS —
TELEFON: AUT. 281—48. BUDAPEST, V, SZEMERE U. 2.

TERCANDAY ÉS TÁRSA
asztalosáru gyára
Budapest VII, Erzsébet királyné-út 125/b. sz.
Telefon: József 443—83.

SZOBRÁSZ MŰTEREM ÉS MŰKŐIPARI ÜZEM
Karl Ferenc szobrász
III. kerület, Timár ucca 20 sz.
Telefón: Automata 622—93

ALAPÍTATOTT: 1918
GAZDAG JÓZSEF ASZTALOSÁRU GYÁRA
Gyárt műbutort, belső berendezéseket minden stilben, továbbá épületasztalos munkákat
KISPEST, PETŐFI TÉR 9. TELEFÓNSZÁM: KISPEST 102

VARGA ALAJOS
Gáz- és vízvezeték-szerelő vállalata
ÉPÜLET- ÉS DÍSZMŰBÁDOGOS
BUDAPEST, V., HOLD UCCA 25 Tel.: A. 291-57

Hantos Testvérek rt
festő, mázoló és tapétázó iparüzem
Budapest VI, Horn Ede ucca 5
Telefónszám: Automata 194—51 és 185—23

VAS UCCA 16
BOSCH SZOLGÁLAT
Telefón: József 393-73.

BOGNÁR ISTVÁN
ÁCSMESTER
Budapest, X, Gergely u. 69. Telefón: J. 372-48

NOVÁK PÁL
műszaki és villamossági vállalata. Tervez és készít: elektromos erőátviteli világítási és gyengeáramú berendezéseket
BUDAPEST, IX., MESTER U. 16

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros tanácsa nyilvános versenytárgyalást hirdet az I. ker., Kökörcsin ucca és Zsombolya ucca sarkán épülő kelenföldi tüdőgondozóban szükséges **központi melegvíz-fűtőberendezési munkára.**

A vonatkozó költségvetési kiírás nyomtatványai ívenként 0.50 pengőért kaphatók 1930. évi május hó 19-től kezdve naponta d. e. 11—1 órák között a székesfővárosi tanács II. (középítési) ügyosztályának IV., Központi városháza, III. em. 342. sz. szobájában.

A rajzok, tervek és minták megtekinthetők és a szükséges felvilágosítás megszerezhető Frischfeld Ede műszaki tanácsos előadónál, a Központi városháza, III. em. 328. ajtó alatti hivatalos helyiségben.

Az ajánlatok **1930. évi június hó 6-án (péntek) d. e. fél 10 óráig** a tanácsi II. (középítési) ügyosztály III. em. 350. sz. szobájában adandók be. Az ajánlatok ugyanazon napon, ugyanazon tanácsi ügyosztály üléstermében (III. em. 354. sz.) 10 órakor fognak nyilvánosan felbontatni.

Budapest, 1930. évi május hó 13-án.

A székesfőváros tanácsa.

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros tanácsa nyilvános versenytárgyalást hirdet a VIII. ker., gr. Wenckheim-palota könyvtárrá történő átalakításával kapcsolatosan szükséges **műbútor berendezési munkákra.**

A vonatkozó költségvetési kiírás nyomtatványai ívenként 0.50 pengőért kaphatók 1930. évi május hó 19-től kezdve naponta d. e. 11—1 órák között a székesfővárosi tanács II. (középítési) ügyosztályának IV., Központi városháza, III. em. 342. sz. szobájában.

A rajzok, tervek és minták megtekinthetők és a szükséges felvilágosítás megszerezhető a volt Wenckheim-palota helyiségeiben hétköznaponkint d. u. 2—5-ig, ugyanott a pályázati idő alatt szerdán és szombaton d. u. 5 és 6 óra között Bodon Károly és Vass Béla tervező művészek felvilágosítással szolgálnak.

A versenytárgyaláson csak budapesti lakos magyar állampolgár műbútorasztalosok vehetnek részt, kik magasabb igényeknek megfelelő üzemmel rendelkeznek és akik elfogadható módon igazolni tudják, hogy hasonló természetű munkát már szállítottak. A műbútorasztalosi minőség szükség esetén az asztalos ipartestület által igazolandó.

Az ajánlatok **1930. évi június hó 10-én (kedd) d. e. fél 10 óráig** a tanácsi II. (középítési) ügyosztály III. em. 350. sz. szobájában adandók be. Az ajánlatok ugyanazon napon, ugyanazon tanácsi ügyosztály üléstermében (III. em. 354. sz.) 10 órakor fognak nyilvánosan felbontatni.

Budapest, 1930. évi május hó 15-én.

A székesfőváros tanácsa.

A szerkesztésért és kiadásért felelős: Dacsó Emil. Kiadja: FŐVÁROSI HIRLAP lapkiadó-vállalat. Révai Irodalmi Intézet Nyomdája Budapest, V., Ügynök u. 8. Nyomdaigazgató: Linzer M.

FARKAS LAJOS MÉRNÖK — Telefon: J. 396-78 — magas-, mély-beton és vasbeton építési vállalkozó — Budapest VII, Kolumbus u. 41

SCHIFF MIHÁLY paszományos-mester, Budapest, IV. Prohászka Ottokár ucca 8. (Félemelet) — EZÜST ÉREMMEL KITÜNTETVE. + TELEFON: AUTOMATA 834-76. A legszebb kivitelben készítek mindenféle **butorpaszományt,** plimó- (paplan) zsinórt, horgolt rózsát, csillag gombot és gombáthuzást. **Női ruhadíszeket,** bojtokat, rojtokat, öveket, a legprecizebb, művészi kivitelben. Csillárzsinórokat, továbbá selyem- és gyapjúfonal- adjusztálást és minden e szakmába vágó munkát.

RÓZSA IVÁN lakatos mester Budapest, VI., Szondy ucca 18. Tel.: Aut. 186-59 — Autogén-hegesztés

DÁVID ÉS DEUTSCH KÖZPONTI FŰTÉS, SZELLŐZTETÉS, VIZVEZETÉK, CSATORNÁZÁS, ÉPÜLET- ÉS BÁDOGOS-MUNKÁK MŰSZAKI VÁLLALATA — BUDAPEST, VII, RÓZSA UCCA 41. TELEFON: J. 430-81

NAGY JÓZSEF ARANYOZÓMESTER — Telep és mintaraktár: Budapest VII, Rózsa u. 3-5 TELEFON: József 344—58. — KÉPKERETEZÉSEK *Gyárt:* ovál-, kör- és szegletes kereteket minden stílben és kivitelben. *Készít:* templomberendezés, szalónbútorok, csillárok, termek és minden e szakmába vágó munkák aranyozását. ~

KIRCHKNOPF ISTVÁN Alapítási év 1897 Tel.: Aut. 851-39 — Épület- és portálüveges üveg-, tükör-, porcellán-, kőedény- és lámpakereskedés. Aranyhalak és haltartók, aquariumok nagy választékban. Vállalok: mindennemű üvegcsiszolást, épületüvegezést és üvegtetők vízmentesítését — BUDAPEST, IX., KÁLVIN TÉR 8. SZ. (Ref. templom mellett)

MESTER és KISS okl. építész és építőmester — Budapest, VII., Egressy út 5. — Telefón: J. 382—02.

TELEFON: J. 370-70 **MAGYAR ÉPITŐ RÉSZVÉNYTÁRSULAT** TELEFON: J. 370-70 — BUDAPEST, X, KERÉKPÁR UCCA 2. SZ. — ALAPITTATOTT 1889-ben — Mindennemű vízépítés, folyamszabályozás és csatornázás. Kotrások csatornakotrókkal és excavatárokkal. Darukkal való kirakodások. Alapozások, mély- és magasépítés. Út- és vasútépítés. Hídépítés. Mindennemű beton- és vasbetonépítés. Kőmunkálatok. Városi csatornázások és vízvezetékek — Hajó- és kotrójavító telep Apostagon.

FISCHER MÁRKUSZ ÉPÜLET- ÉS BUTORASZTALOS — ÜZEM ÉS IRODA: BUDAPEST, X., LIGET UCCA 20

TEUDLOFF—DITTRICH ARMATURA SZIVATTYÚ ÉS GÉPGYÁR R. T. — TELEFON: JÓZSEF 463-92 463-93 — KISPEST, ÜLLŐI ÚT 216—222

SOVÁNYITÓ GYÓGYTORNA A Szent Gellért Gyógyfürdő legtökéletesebben berendezett gyógytorna (Zander) termében Mérsékelt árak!

NEUSCHLOSZ—LICHTIG REPÜLŐGÉPGYÁR ÉS FAIPAR R. T. — BUDAPEST—ALBERTFALVA — VÁROSI IRODA: IV, PETŐFI SÁNDOR UCCA 9. SZ. TELEFON: AUT. 890—47. GYÁRI TELEFON: LÁGYMÁNYOS 582—20, 11—79. — PARKETT- ÉS ÉPÜLETASZTALOS MUNKÁK!

CORDATIC a tökéletes autópneu — Főelárusítás: Budapest, VI., Mozsár-u. 9.

FISCHHOF OSZKÁR villamossági berendező és javító műhelye — Budapest, I., Lágymányos ucca 2. szám — Telefon: Lágymányos 19—30. Telefon: Lágymányos 19—30.

Működ- és burkolómunkák, betoncsövek Budapest, V, Vigszinház ucca 5. Tel.: 298-37 **ANDREA** Cementárugyár és Építőipari R. T.

SIMOR DÖME mű- és épületlakatos-mester és vasszerkezetek ipartelepe. Sodronyfonatok nagybani gyártása — BUDAPEST, VII., THÖKÖLY ÚT 89. SZÁM — TELEFON: JÓZSEF 394—43.

OETL ANTAL VASÖNTŐDE és GÉPGYÁR RÉSZV.-TÁRS. — X. KER. ASZTALOS SÁNDOR-UCCA 9. — TELEFON: JÓZSEF 461-09, 461-08.

„TUDOR" ACCUMULÁTORGYÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG — Budapest, VI., Váci út 137-39. Telefón: Aut. 923-08. Gyárt: **Tudor** és **Varta** rendszerű accumulátorokat.

ÁMON ANTAL és FIAI KÖVEZŐMESTEREK, ÚT,- CSATORNA- ÉS BETON-ÉPITÉSI VÁLLALKOZÓK, FÖLDMUNKA, VÁGÁNY-FEKTETÉS, MÉSZKŐBÁNYA. — VIII., Futó ucca 10. Telefon: J. 303-85.

ÉPITÉSI ANYAGOK PADLÓ ÉS FALBURKOLATOK — BARCZA DEZSŐ mérnök, építési anyagkereskedő VII., Erzsébet királyné út 125

BIER ÉS WERSCHETZ okl. mérnök és építőmesterek, építési vállalkozók — Budapest, IX., Vágóhíd ucca 11. sz. — TELEFON: JÓZSEF 363—78, 259—50.

Volt Wellisch Náthán Utóda Fischer Zsigmond épületfakereskedő — Ajánlja dúsan felszerelt raktárát állványfa és asztalosáruban stb. X., Asztalos Sándor-utca 5. Telefon: J. 310-89.

THE NEUCHATEL ASPHALTE COMPANY LIMITED BUDAPESTEN, Iroda: VI., Vilmos császár-út 31. sz. Telefon Teréz 212—46. Gyár: VI., Váci-út 35. Telefon: L, 914—88. Gyárt és elad Val de traversi mastixot, raffinált bitument, falszigetelő aszfaltot. Készít: Traversi természetes tömöritett aszfalt utakat és öntött aszfaltból járdákat és kocsiutakat. Budapest székesfőváros szerződéses vállalkozója.

Dunakavicsot és Dunahomokot szállít kocsifuvarban és vasúton saját iparvágányról Budapestről, Adonyból, Bajáról, és Mohácsról — FLEISCHMANN ANTAL Dunakotrási és gőzhajózási vállalat — Budapest, VII, Károly körút 17. Telefon: József 465-62 és 465-63

Hirmann Ferenc fémöntöde és rézdrugyár — Budapest, VII., Csányi ucca 7—9 sz. — Gyártmányai: Permetezők és ezek összes alkatrészei, rézsúlyok, háztartási mozsarak, gyertyatartók, habüstök, stb, továbbá „PAX" szab. kézi tűzoltókészülék stb. Telefon: J. 450-49

Budapest Székesfőváros Ásványvíz-üzeme **HARMATVIZ** A Hungária gyógyforrás szénsavval telített vize. — Kapható mindenütt! Tel: Autom. 530-03.

Egyesült Tégla- és Cementgyár R.-T. Budapest, V., Sas ucca 25. szám — Telefon: 230—71, 108—59, 141—52

Évi teljesítő képesség:	12,000 vagón cement
	5,000 „ mész
	80.000,000 darab tégla
	8.000,000 „ cserép

Portlandcementgyár: Lábatlan. — Mészégető: Lábatlan. Téglagyárak: Buda, Kőbánya, nyergesujfalu

Csütörtökön **PESTI HÍRLAP** szenzációs közgazdasági riportokkal — SZERKESZTI: KALLÓS JÁNOS — Szerkesztőség és kiadóhivatal: IV, Városház ucca 6

PADOZATI MUNKÁK ELSŐRANGÚ KIVITELBEN slavoniai tölgy- és bükkparkét, táblaparkét egyszerű és díszes kivitelben, aszfaltparkét és hajópadlók — Pestszentlőrinci Parkétgyár és Gőzfürész Részvénytársaság, Budapest, V., Személynök-utca 16. I. em. Telefon: Aut. 212—44.

Somogyi Soma és Fia kőfaragómester — Budapest, VIII., Fiumei-út 9. — Alapítva: 1867. Telefon: J. 415-20

DÁVID ÉS KERTÉSZ kazán- és gépgyár r. t. — Budapest, VI., Máglya ucca 75—77 — Telefon: Lipót 914—46.

GERA LAJOS FIAI asztalos munkák gyára — TELEFÓN JÓZSEF 370—20 — BUDAPEST, VIII., THÉK ENDRE UCCA 35

HIRSCH LÁSZLÓ ÚT- ÉS VASÚTÉPITÉSI VÁLLALAT — I. KER. BUDAFOKI-ÚT 22. — TELEFON: JÓZSEF 321—17. SZ.

SCHÖNTHEIL RICHÁRD okl. építész és építőmester — Budapest, I., Villányi-út 10 — Telefonszám: Lágymányos 19—36

Ára 50 fillér

Tizenkilencedik évfolyam — Budapest, 1930 május 28. — 21. szám

Fővárosi Hirlap

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Egész évre ..... 24 pengő
Félévre ..... 12 pengő
Állandóan:
GAZDASÁGI ÉRTESÍTŐ

VÁROSI, POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

Felelős szerkesztő: DACSÓ EMIL

MEGJELENIK MINDEN SZERDÁN
Szerkesztőség és kiadóhivatal
BUDAPEST, VI., SZIV UCCA 18. SZ.
Postatakarékpénzt. csekkszámla 40.424
TELEFÓN: AUTOMATA 137—15

A csunya madárról,

amelyről fészkével vonatkozásban a magyar közmondás nyilt őszinteséggel nyilatkozik meg, bizony jó néhanapján meg nem felejtkezni. Ennek a csunya madárnak igen sokszor hallottuk a közelmultban is szárnycsattogtatását, de igen értelmesen üzent neki a minap *Glückstahl* Samu, aki elpanaszolta, hogy Budapesten hiányzik a város szeretete, és a sokat gúnyolt, de mégis fenséges erő: *a lokálpatriotizmus*. Valóban sehol a világon nem találunk rá példát, hogy az ország fővárosát maguk a fővárosnak polgárai tegyék meg céda dámának, vagy „prügelknabe"-nak. Budapest ugyanis mindenki számára „vogelfrei" és ha valaki védelmébe meri venni, azt letorkolják, vagy legalább is gúnyosan mosolyogva hunyorítanak a szemükkel: ez is benne van a panamákban.

Csodálatosképpen nem lehet ennek a városnak a lakosságába beleoltani azt a szeretetet és ragaszkodást, amellyel más városok polgárai a saját kommunitásukkal szemben viseltetnek. Ami azonban igazán fantasztikus, az az, hogy városatyák is akadnak, akik akkor rúgnak egy nagyot a fővároson, amikor érik, pedig ők maguk is részt vesznek annak kormányzásában. A legcsodálatosabb azonban mégis, hogy komoly, országos nevű emberek, a főváros reprezentáns egyéniségei állanak ki a fórumra — *hamis adatokkal*. Ezek a hamis adatok pedig olyanok, amelyeknek hitelességét tíz perc alatt akárki százszázalékosan megállapíthatná. Mert igazán nem tudjuk, miért ne lehetne tudni azt biztosan, hogy hány üzeme van a fővárosnak és miért kell a demagógia szárnyain repülve fölényes magaslatból üzemnek tekinteni talán még az iktató hivatalt is?

Általában úgy látjuk, hogy az üzemek kérdését mesterségesen torzítják, sötétítik el az érdekeltek. A nehéz gazdasági viszonyok között élő iparosok és kereskedők ma könnyenhívők, azok számára áldásos eső, ha a demagógia akár kétszáz fővárosi üzemről is beszél, amelyek tébolyító privilégiumokat élveznek és mégis drágábban számítanak, mint a sarki krájzleros. Csak ki kellene nyujtani a kezüket, kinyitni a szemüket és már biztos, igaz adatokat kapnának. De akkor hogyan és miért lehetne szidni a fővárost, akkor hogyan lennének a főváros üzemei az iparosok és kereskedők megrontói?...

A valóban szomorú azonban mindebben az, hogy úgynevezett közgazdasági elméket borít el az elfogultság feketesége. Nem látnak és nem hallanak, ha a fővárosról van szó: megdönthetetlen törvényeket hazudtolnak meg, csakhogy a csunya madár szerepére vállalkozhassanak. Ez az elfogultság addig megy már, hogy pénteken a pénzügyi bizottság ülésén egyik nagy közgazdasági kapacitásunknak, *Éber* Antalnak, demagógiát vetett a szemére egy szocialista városatya, névszerint *Büchler* József. Es nyiltan megmondjuk: joggal emelte ellene a demagógia vádját. A lóhúsüzemről volt szó. *Büchler* József azt bizonyította, hogy amikor valaki negyedkiló lóhúst vesz, nem érzi meg, ha egy fillérrel többet fizet, de ezekből az egy fillérkékből évenkint százezer pengő jön ki, amiből viszont napi ezer ebédet tud kiosztani a főváros. *Éber* Antalnak az volt a véleménye, hogy nem fontos az ezer ebéd, fontos a lóhús egyfilléres ármérséklése. Ezt nevezte a szocialista vezér demagógiának, ami egészen új figura, mert eddig a kapitalista bankvezérek vádolták demagógiával a szocialistákat, míg ma már ez fordítva történik. Vajjon mi lesz ebből? Vagy mi lenne akkor, ha a szocialista vezér a bankvezér mentalitása szerint, amellyel az inségakciókat és szociális segítést kufár szívvel tagadja meg, e recept szerint a bécsi Breitner adóit követelné a kapitalistákkal szemben.

Az elfogultságnak olyan mértékével állunk szemben, hogy szinte szeretnénk összefogásra animálni a főváros pártjait, álljanak ki a fórumra és világosítsák fel a főváros lakosságát és vele az ország népességét is, hogy milyen csunya játék folyik itt, hogy iskolarombolók és statisztika-zsonglőrök feketítik be a főváros jóhírnevét. Nem sok kell egy beteg gazdasági helyzetben levő ország népének ahhoz, hogy higyje, ami rossz. Ha százszor elmondja valaki, aminthogy nem is egy mondja el, hogy minden bajnak a főváros üzemei az oka, akkor el is fogják hinni. Elhiszik, hogy azért olcsó a búza, mert a főváros nem hajlandó leépíteni a temetkezési üzemet, amelyet térítés nélkül azonnal vissza kellene adni a halottak régi uzsorásainak.

Éber Antalhoz, a bankárhoz is lenne azonban néhány őszinte szavunk. *Éber* bizottsági tag úr teljesen tisztában van vele, hogy a főváros nemcsak kölcsönt *akar* felvenni, de kölcsönt *kell* felvennie, mert különben a bizottsági tag úrnak egy szép reggelen nem jut víz a fürdőkádjába, de még a lavórjába és az ivópoharába se. De kölcsönt kell felvenni azért is, mert baj lesz más közüzemekkel is és mert a nyomasztó gazdasági helyzeten másként javítani nem lehet. Viszont *Éber* bankvezér úr azt is tudja, hogy levegőre senki sem ad kölcsönt. A főváros vagyonának legjelentékenyebb, integer részét pedig azok az üzemek teszik, amelyek ellen a bizottsági tag úr kusza adatokkal nap-nap után mennydörög. *Éber* Antal, a bankár is ad kölcsönt egy házra, vagy egy ingatlanra, előbb azonban megnézi a telekkönyvet, hogy a ház, vagy egyéb ingatlan hányszoros fedezetet nyujt. A fővárosnál a külföldi bankárok az üzemeket nézik meg, az adja számukra az elsőrendű fedezetet.

Ám lehet az is, hogy *Éber* Antalnak nem kell a kölcsön, sőt nincs szüksége fürdővízre se, hogy csak kiérdemelhesse a szocialistáktól a demagóg címet. A mosdóvízre azonban nekünk gyalogpolgároknak igen nagy szükségünk van, mi nem engedhetjük, hogy úri passzióból, elfogultságból, vagy politikából veszett hírét keltse bárki is ennek a városnak.

A főváros huszonhatmillió ápolási díjat követel az államon

Vass József miniszter megértéssel van a főváros helyzete iránt és jó eredményt vár a legközelebb összeülő ankét munkájától

A betegápolási díjak megállapítása körül teljes a kavarodás. Fantasztikus összegek röpködnek a levegőben azokról a differenciákról, amelyek ebben a kérdésben a főváros és az államkincstár között felmerültek. *Wolff* Károly, a Keresztény Községi Párt elnöke, a képviselőházban kijelentette, hogy az előállott súlyos helyzetért nem vállalja a felelősséget, egyik hírlapi nyilatkozatában pedig azt mondja, hogy az államkincstár tartozásai 40 millió pengőre emelkedtek. Ezekután mindenki várja, hogy egyrészt *Vass* József népjóléti miniszter leiratával szemben, másrészt az elhangzott ellentétes nyilatkozatokra való tekintettel, milyen álláspontra helyezkedik a főváros közegészségi ügyosztálya. A *Fővárosi Hirlap* munkatársa szükségesnek tartotta, hogy ebben az ügyben az illetékes ügyosztály vezetőjéhez, *Némethy* Béla tanácsnokhoz forduljon felvilágosításért. Két kérdést intéztünk hozzá. Az egyik úgy szólt, hogy megfelelnek-e a valóságnak azok a hírek, amelyek szerint az államkincstár tartozásai ebben a kérdésben 40 millió pengőre szaporodtak, másrészt aziránt érdeklődtünk, hogy csak retorziós fenyegetés-e vagy pedig komoly elgondolás az új Rókus-kórház tervének elejtése.

Némethy Béla tanácsnok

munkatársunkkal folytatott beszélgetése során részletesen ismertette a helyzetet. Mindenek előtt kijelentette, hogy a vezetése alatt álló ügyosztály hatalmas elaborátumot készített, amely részletesen válaszol a népjóléti miniszter leiratára. Majd a fennálló tartozásokról a következőket mondotta:

— Pontos számításokat végeztünk visszamenőleg is. *Az elismert tartozás 3,700.000 pengő.* Ennek a tartozásnak a létezését a népjóléti miniszter úr is akceptálta. Számításaink szerint az államkincstár ebben a pillanatban *további 6 millió pengővel tartozik.* Ez az összeg sem vitatható, mert a népjóléti miniszter úr által megállapított 5 pengős alapon történt a kiszámítás. Pontos számításokat végeztünk ebben a tekintetben és évekre visszamenően megállapítottuk, hogy a kórházainkban ápolt betegek után felmerülő ápolási díjakból mennyi esik a magánfizetőkre, mennyi esik a Társadalombiztosító Intézetre és egyéb hasonló betegpénztárakra és végül mennyi esik az államkincstár terhére. Átlagban 60 százalékos kulcs terheli az államkincstárt. A népjóléti miniszter úr által

már hivatalosan is elismert 3,700.000 pengős tartozással együtt az államkincstárral szemben kétségkívül fennálló követelésünk 9,700.000 pengő.

Hangsúlyozom, hogy ez a tartozás *a népjóléti miniszter úr által megállapított 5 pengős alapon nyugszik.* A népjóléti miniszter úr vitatja azokat a differenciákat, amelyek az ápolási díjak alacsonyabb mértékben történt megállapításából származnak. A főváros természetesen arra az álláspontra helyezkedik, hogy a népjóléti miniszter úrnak nem volt joga alacsonyabban szabni meg az ápolási díjat, mint ahogyan mi kértük. Ebből a felfogásunkból következik, hogy

az államkincstárnak meg kell fizetnie ezeket a differenciákat, amelyek ezidőszerint 14 millió pengőt tesznek ki. Ha ezt az összeget is hozzászámítjuk a vitathatatlanul fennálló 9,700.000 pengős tartozáshoz, akkor a tartozás összege 23,700.000 pengő, de tartozik az Országos Társadalombiztosító Intézet is, éspedig 2.5 millió pengővel, végeredményben tehát a mi követelésünk 26,200.000 pengőre rug.

A Rókus-terv elejtéséről és arról a hírről, hogy a főváros a vidéki betegek felvételét korlátozni fogja, *Némethy* tanácsnok ezeket mondotta:

— A közkórházi jelleg *kizárja a betegek felvételének bármilyen természetű korlátozását.* Kórházi ápolásra rászoruló vidéki betegeket nem utasíthatunk el. Ami az új Rókus tervének elejtését illeti, rám nézve rendkívül fájdalmas volna, ha az új Rókus-kórház megépítésének immár harmincesztendős tervét le kellene venni a napirendről. Annyi azonban bizonyos, hogy a főváros mai súlyos költségvetési helyzetében

indokoltaknak tartom azokat az aggodalmakat, amelyek az új Rókus-kórház felépítésére és fenntartására vonatkozóan egyes pártpolitikusok részéről elhangzottak.

Abban az esetben ugyanis, ha a fővárosnak kizárólag budapesti illetőségű betegeket kell elhelyeznie és ápolnia kórházaiban, akkor a kórházak jelenlegi ágyszáma körülbelül kielégítené a felmerülő szükségletet. Ha a pénzügyi kormány többszörös felterjesztésünk ellenére nem hajlandó a betegápolási díjak megállapítása ügyében nagyobb áldozatkészséggel támogatni a népjóléti minisztert, akkor *az új Rókus felépítése és fenntartása csak növelné a fővárosi közkórházak deficitjét, mert hiszen minden kórházi ágyra ráfizet a főváros.*

— Minthogy tehát az új Rókus felépítésének tervét nem szeretnők elejteni, s minthogy továbbá a kórházi ápolásra tényleg rászoruló vidéki betegeket nem utasíthatjuk el,

olyan dilemmába kerültünk, amelyből csak kölcsönös engedékenység, békés megegyezés alapján juthatunk ki.

Én — ismerve a népjóléti miniszter úr szociális kérdésekben tanusított megértését, ismerve továbbá jóindulatát, amellyel a főváros ügyei iránt viseltetik, — nem adom fel a reményt, hogy a pénzügyi kormány mégis csak rendelkezésre fogja bocsátani a népjóléti miniszter úrnak azokat az összegeket, amelyekkel egyfelől kielégítheti a kórházi ápolási díjak tekintetében felmerült jogos igényeinket, másfelől

pedig támogathat bennünket az új Rókus-kórház felépítésében.

A *Fővárosi Hirlap* munkatársának értesülése szerint a főváros közegészségi ügyosztályának 50 oldalra kiterjedő hatalmas elaborátuma még e héten *Vass* József népjóléti miniszter elé kerül, aki ankétet fog összehívni, hogy meghallgassa a főváros közegészségi ügyosztályának érveit és a zöld asztalnál végre megtalálja a békés és mindkét félre egyaránt fontos megoldás módját.

Tekintettel azonban arra a körülményre, hogy a főváros tizenkettes bizottsága — hír szerint — radikális lépésre készül és az államkincstárt be akarja pörölni a vitás tizennégymillió pengő tartozásért, szükségesnek tartottuk, hogy magához Vass József népjóléti miniszterhez forduljunk felvilágosításért.

Vass József népjóléti miniszter

a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— A népjóléti tárca költségvetésének parlamenti vitájában kijelentettem, hogy

amennyiben a fővárosnak ebben a kérdésben igazsága volna, én ennek az igazságnak az érvényesülése elé akadályokat gördíteni nem fogok.

Éppen azért, mert magam is azt akarom, hogy az igazság végre kiderüljön és minden illetékes tényező tiszta képet nyerjen, mihelyt időt szakíthatok magamnak, intézkedni fogok aziránt, hogy a főváros vezetőivel ankétre üljünk össze. Érdeklődéssel várom a főváros illetékes ügyosztályának elaborátumát.

Ezeket mondotta *Vass* József népjóléti miniszter. Ebből a nyilatkozatból kitűnik, hogy túloznak azok, akik a helyzet elmérgesedéséről és az ellentétek kiéleződéséről beszélnek. *A népjóléti miniszter vitathatatlanul nagy megértést tanusít a főváros iránt és az egybehivandó ankét nyilvánvalóan ennek a megértésnek a jegyében fog lezajlani.*

Tanácsnok-jelölés, üzemi politika és a Budai Dalárda ünneplése az Egységes Községi Polgári Párt értekezletén

Az *Egységes Községi Polgári Párt* hétfőn este *Kozma* Jenő elnökletével értekezletet tartott, amelyen jelen voltak: *Ripka* Ferenc főpolgármester, *Kozma* Jenő dr., *Farkas* József, *Spett* Ferenc, *Nessi* Gyula, *Andréka* Károly, *Orova* Zsigmond, *Ledermann* Mór, *Holtzer* Nándor, *Wellisch* Andor, *Dorner* Gyula, *Glücksthal* Samu, *Harrer* Ferenc, *Bibithi Horváth* János, *Stein* Sándor, *Martin* János, *Lackenbacher* György, *Girardi* Tibor, *Popelka* Béla, *Bárány* Oszkár, *Battenberg* Lajos, *Bayer* Antal, *Poltzer* Gusztáv, *Kis* Menyhért, *Szabó* László, *Horváth* Károly, *Pompéry* Elemér, *Dinich* Vidor, *Bohn* József, *Scheuer* Róbert, *Deményi* Aladár, *Grosch* Károly, *Kollmann* Dezső, *Ugron* Gábor, *Kerekes* Odön, *Usetty* Béla, *Nagy* Antal, *Csécsi Nagy* Miklós, *Melha* Armand, *Erősdy* Sándor, *Hubert* Vilmos, *Sümeghy* László, *Emődi* Aladár, *Bucsánszky* Bertalan és többen mások.

A pártelnök szóvátette azt a támadást, amely a pártot a felsőházban *Szigeti* János részéről érte. Ennek kapcsán több felszólalás hangzott el és a párt egyhangúlag és felháborodással visszautasította a támadást, amely annál illojálisabb, mert *Szigetit* a párt szavazataival delegálták a felsőházba. A párt megállapította azt is, hogy a törvényhatóságnak *Szigeti* volt az a bizottsági tagja, aki

mandátumáról is lemondott azért, hogy a Községi Takaréknál igazgatósági tagságot kapjon,

akinek tehát semmi jogcíme sincs vádolni azokat, akik nem kerestek stallumokat.

Ezután a pártelnök beszámolt a tanácsnok-választási harcokról, majd titkos szavazás állapította meg, hogy a párt többsége ki mellett foglal állást. A párt jelöltjeire való szavazást *pártkérdéssé tették.* A jelöltek nevét az elnök *szerdán délután a közgyűlést megelőzően fogja közzétenni.*

Beszámolt *Kozma* még a fővárosi törvény életbeléptetésével várható közeli változásokról.

Farkas József rámutatott arra, hogy az *Élelmiszerüzem* deficites vadexportját ő tette először szóvá és bár adatait a párt útján a polgármester rendelkezésére bocsátotta, *a polgármester nem tartotta szükségesnek, hogy a pártot az adathalmaz sorsáról értesítette volna.* Az *Élelmiszerüzem* tevékenységét, amennyiben az bizonyos működési területén az adózók terhére van, ő tette először szóvá és kéri, hogy *ebben az akciójában a párt öt továbbra is támogassa.* Szóvá tette ezután a *Közmunkatanácsnak* néhány intézkedését, amellyel lebontatott portálokat. A mai gazdasági viszonyok közt ez súlyosan érinti az érdekelt kereskedőket, ép ezért várakozási időt kér, amíg a helyzet javul.

Glückstahl Samu tett ezekután az üzemi politika tekintetében előterjesztéseket. Elsősorban jelentést tett arról, hogy a pártnak az üzemi bizottságban helyetfoglaló tagjai a tárgyalások során már annakidején az üzemek nagyrészének megszüntetésére tettek vele együtt kezdeményező előterjesztést, amelyet a közgyűlés nagyrészt honorált is és valóban azoknak az üzemeknek nagyrészét, amelyek versenyt jelentenek az iparnak és kereskedelemnek, *már meg is szüntették.* A megmaradt csekélyszámú — és a kereskedelemmel konkurráló — üzem megszüntetése érdekében kérte a párt támogatását. Annak a reményének adott kifejezést, hogy rövidesen az egész üzemi kérdést megoldják az ipar és kereskedelem teljes megnyugvására. Elegendő, ha a polgárság mai súlyos helyzetéből indulunk ki, amelynek orvoslása valamennyiünk politikája kell, hogy legyen. *Nem tartja szükségesnek, hogy olyan adatok is vettessenek be a küzdelem hevébe, amelyek amellett, hogy valótlanok, az üzemek megszüntetéséhez semmivel sem járulnak hozzá.*

Amikor ő a felsőházban e kérdésben felszólalt, kizárólag ezt a politikát követte és most itt is *tiltakozik a gyanusítások ellen, amelyekkel őt a nyilvánosság előtt illették.* Hangoztatta, hogy

többet tett eddig életében, nemcsak az üzemek megszüntetése kérdésében, hanem az összes kereskedelmi érdekek szolgálatának kiküzdése terén, mint azok együttvéve, akik most pártpolitikai demagógiától vezéreltetve vezetik félre a nagyközönséget.

A párt nagy lelkesedéssel fogadta *Glücksthal* előterjesztéseit és a pártértekezlet hangsúlyozta, hogy mindazon üzemek ellen, amelyek a kereskedelemnek és az iparnak jogosulatlan versenyt támaszthatnak, *a legerőteljesebb harcot veszi fel* és kérte *Glückstahlt,* hogy *már eddig is sikeres közreműködését az üzemi bizottságban a régi úton folytassa.* A párt különben legközelebb beható vizsgálat alá veszi az ipar és kereskedelem egyéb bajait is és rendszeres előterjesztést fog tenni a munkaalkalmak teremtése, a hitel megszervezése, a munkanélküliség letörése, a nagyközönséget súlyosan terhelő adók enyhítése érdekében. Ehhez a programhoz *a párt tagjai lelkesen csatlakoztak.*

Napirend után

Kozma Jenő dr.

a párt nevében rendkívüli meleg szavakkal üdvözölte a megjelent *Ripka* Ferenc dr. főpolgármestert abból az alkalomból, hogy a *Budai Dalárdával* Angliában tett útjáról hazaérkezett. A főpolgármester útja, mondotta Kozma Jenő — nem volt csupán művészi, vagy társadalmi esemény, hanem

ennél sokkal nagyobb értékű, diplomáciai sikerszámba ment, mert úgy a maga személyével, mint a dalárda szereplésével a magyar nemzetnek barátokat szerzett,

a magyar igazságnak pedig *támogatókat, apostolokat.* Különös sikerként hangsúlyozta üdvözlő szavaiban a főpolgármesternek azt a sikerét, hogy megszólaltatta a *Lordot és ezzel a nagyjelentőségű nyilatkozattal elhallgattatta azokat a befolyásokat, amelyeket pártcélok érdekében igyekeztek egyes politikusok a magyar nemzet nagy barátjánál érvényesíteni.* A főpolgármester és a *Budai Dalárda* londoni látogatása nagyjelentőségű diplomáciai misszió volt. Ő hozta meg a hírt a *Lord* budapesti látogatásáról és arról a nagyjelentőségű kijelentéséről is, hogy

a túlzott demokráciának is vannak káros csökevényei.

Ő cáfolta meg a *Lordnál* azokat a tendenciózus információkat, amelyeket különböző oldalról előtte hangoztattak és amelyek semmiesetre sem voltak előnyére a magyar ügy szolgálatának.

Ripka Ferenc főpolgármester

közvetlen szavakkal köszönte meg a párt percekig tartó viharos ovációját és hangoztatta, hogy lord *Rothermere*-vel folytatott többszörös bizalmas beszélgetései

a legszebb reménységgel töltötték el a magyar jövendőt illetően

és biztosra veszi, hogy az a barátság, amely a magyar ügy és Magyarország iránt Angliában tapasztalható volt, *rövidesen meghozza gyümölcseit.*

A *főpolgármester* szavait az értekezlet nagy lelkesedéssel fogadta és hosszasan ünnepelte *Ripka* Ferencet.

A szerdai közgyűlés napirendjét tárgyalta le ezután az értekezlet, amely 9 óra után ért véget.

A pártértekezletet társasvacsora követte, amelyen több mint százan voltak jelen, köztük *Dési* Géza, *Usetty* Béla, *Ugron* Gábor, *Görgey* István, továbbá számos felsőházi tag és országgyűlési képviselő.

Közúti gőz- és motorhengerlést vállal WOLFF ERNŐ
Sürgönycim: WOLFFERŐ
Tel.: Lágymányos 13-82 Budapest-Kelenföld, Budaörsi-út 101

Tökéletes tűzoltókészülék mindenféle tűz esetében a

PERKEO habzó anyagu tűzoltókészülék
PERKEO tűzoltókészülékek gyára
Rosenthal József Budapest, V, Tükör-u. 4

Rietschel és Henneberg
Részvénytársaság
Budapest, VIII., Práter ucca 12. szám.
Telefon: József 525—18.
Központi fűtések, vízvezetéki és csatornázási berendezések

Beton, makadám, aszfalt
felvágásához vegyen BÉRKOMPRESSORT
Liska Jenő okl. gépészmérnök, kompressor-bérbeadó, VIII, Orczy-út 22. Tel.: J. 335-42.

HORTOBÁGYI JUHTÚRÓ
Mindenütt kapható! Termelt: Orsz. MOK Magy.
TEJSZÖVETKEZETI KÖZPONT

Talajnedves épületek kiszárítása szabadalmazott falfűrésszel
Talajnedves kő- és téglafalazatok szigetelése és kiszárítása, talajvíz-szigetelés, házigomba kiirtása. *Költségvetések díjmentesen!*
PÉTER ERNŐ
V., SZEMÉLYNÖK UCCA 18. VI. 2. Telefon: Aut. 161-12

Köztisztviselők kedvező fizetési feltételek mellett kaphatnak nyugágyat, függőágyat, sátort és hátizsákot
TELEFON J. 415—07. ALAPITVA 1838-ban
HAUSCHILD ALBERT
Budapest, VII., Károly-körút 15. szám.
Szállít hivatalok részére iratkötőbevodert, por- és padlótörlőruhát.

STOBBE KÁLMÁN
ÉPITŐMESTER
BUDAPEST, V., VISEGRÁDI UCCA 9.
TELEFON: 975—83

MÉRNÖKI SZAKÜZLET
A „GAMMA" FINOMMECHANIKAI GÉPEK ÉS KÉSZÜLÉKEK GYÁRA R. T.
ELADÁSI OSZTÁLYA
Budapest, IV., Múzeum körút 41.
TELEFON: AUT. 860-96. □ TELEFON: AUT. 860-96.

TARJÁNYI ISTVÁN
SZOBAFESTŐ ÉS MÁZOLÓ
BDUAPEST VII, JÓSIKA UCCA 3
Radiátorok és fűtőtestek szakszerű mázolása és fényezése hőállóan teljes garancia mellett
TELEFÓN: J. 382—45

ZSOLDOS ÉS TÁRSA
BUDAPEST, V., KORALL UCCA 31.
TELEFÓN: Aut. 924-53.
Állandó raktár Noheimi fűtési és Beloe vízvezetéki szerelvényekben

TIMÁR ÉS QUITTNER
OKL. MÉRNÖK, ÉPITŐMESTER
BUDAPEST, VI, SZÉKELY BERTALAN U. 23
TELEFÓN; AUTOMATA 263—75

Megszűnik a tanács és a szakbizottságok: jön a törvényhatósági tanács

A pártok egyhangú választásra akarnak kompromisszumot kötni — A végrehajtási utasítás életbelépteti az üzemi tanácsot

Kozma Jenő nyilatkozata

A városházi adminisztráció menetében bizonyos nyugtalanság észlelhető, amit csak fokoztak azok a hírek, amelyek legutóbb egyes lapokban különböző tanácsnokok kieseréléséről és az egyes ügyosztályok vezetésében várható változtatásokról jelentek meg. Ma minden érdeklődés *a törvényhatósági tanács megalakulása* felé irányul, nem kétséges ugyanis, hogy ennek az intézménynek az életbeléptetése egyszerre új korszakot fog teremteni a városházán. A kulisszák mögött folynak a tanácskozások és máris kialakultnak tekinthető a hangulat abban a tekintetben, hogy a törvényhatósági tanács megalakítása milyen formák között történik meg. Egyelőre csupán a pártok vezetői körében vannak differenciák az egyes tagsági helyek betöltését illetőleg. Érthető, hogy minden pártban nagy a versengés e tagsági helyek elnyeréséért.

Kozma Jenő dr.,

az *Egységes Községi Polgári Párt* elnöke, akit ebben az ügyben megkérdeztünk, a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— A törvényhatósági tanács a közvetlen megalakulás előtt áll. Mihelyt a kormányzói kihirdetés megtörtént, azonnal megkezdjük a konkrét tanácskozásokat az új intézmény megalakítása iránt, természetesen előbb meg kell várnunk a végrehajtási utasítás megjelenését. Ez azonban mindjárt a kormányzói kihirdetés után megtörténik. Szükségesnek tartom hangsúlyozni, hogy

szeretném, ha a törvényhatósági bizottság egységes listával, egyhangúan választaná meg a törvényhatósági tanács tagjait.

Annyira elfoglaltak vagyunk, hogy nem szánhatunk időt hosszabb küzdelmek megvívására. Minden pártnak egyformán érdeke, hogy megtaláljuk azt a plattformot, amelyen a törvényhatósági tanács megalakításának kétségkívül fontos problémáját közmegelégedésre oldhatjuk meg. Ki kell küszöbölnünk a választási izgalmakat annál is inkább, mert hiszen az új korszakba nem illenék olyan körülmények között átmennünk, amelyek csak a pártok között való ellentétek kiéleződésére vezethetnének. Ugy látom a helyzetet, hogy

az eddigi gyakorlat igénybevételével könnyű lesz pártközi megállapodást létesíteni.

Eddig is alakítottunk bizottságokat, meg volt közöttünk a szokásos megállapodás a bizottsági helyek betöltésének arányszámára vonatkozóan. Az új intézmény megalakításánál is irányadó lehet ez a gyakorlat, amit eddig követtünk.

— Bizonyosra veszem, de legalább is remélem, hogy a végrehajtási utasításban foglalt rendelkezések alapján

a szakbizottságokat is újjá kell alakítani. Ez is közérdek. Megszűnik a 132 bizottság és csak annyi lesz, ahány ügyosztály van.

Nem vitás, hogy ez a rendszer meg fogja könnyíteni az adminisztrációt és egyrészt tehermentesíti a törvényhatósági bizottságot, másrészt pedig meggyorsítja az igazgatást. A törvényhatósági bizottság megalakításával kapcsolatosan természetszerűen *azonnal életbe kell léptetni az új polgármesteri hatáskört is.* A törvényhatósági tanács életbeléptetése *a tanácsi intézmény megszűnését jelenti*, aminek következtében bizonyos kérdések elintézésére nem lesz megfelelő hatáskör. Bizonyosra veszem azt is, hogy a költségvetés összeállítása új alapokon történik a jövőben és remélem, hogy ezek az alapok egészségesebbek és tartósabbak lesznek. Minden attól függ, miként alakul ki az átmenet. Megértést, jóindulatot, a főváros közügyei iránti lelkesedést, érdeklődést és szeretetet kell tanusítania minden pártnak és minden törvényhatósági bizottsági tagnak. Ha igy lesz, akkor

az átmenet síma lesz és az adminisztráció menetében nem lesznek zavarok.

— A törvényhatósági tanács működésétől minden irányban *nagy eredményeket várok.* A legsürgősebb teendő lesz a jövő évi költségvetés előkészítése, ami a jövőben nem tartozik majd a pénzügyi bizottság hatáskörébe. Ugyancsak sürgős teendője lesz a törvényhatósági tanácsnak a *vízmizériák megszüntetése.* Nagy aggodalommal látom, hogy sem a szennyes budapesti víz megtisztítása, sem pedig a nyári vízszükséglet zavartalan kielégítésének biztosítása érdekében nem történt még konkrét intézkedés. Remélem, hogy ez a probléma is megoldódik, mihelyt kézhez kapjuk a külföldi kölcsönt.

— Ugy gondolom egyébként, hogy

az üzemi bizottság életbeléptetéséről is gondoskodás történik a végrehajtási utasításban.

Ezt a bizottságot is azonnal meg kell alakítani, mert hiszen ennek a működési köre szorosan érinti a polgármesteri hatáskört és a törvényhatósági tanács működését is. Azoknak a bizottsági tagoknak, akik valamelyik üzem, vagy üzemi részvénytársaság igazgatóságában helyet foglalnak, *le kell mondaniok ezekről az igazgatósági tagságokról*, ha be akarnak kerülni a törvényhatósági tanácsba. Ezeknek a rendelkezéseknek a végrehajtása is *tisztább légkört fog teremteni.*

Kozma Jenő végül a szerdai tanácsnokválasztásra terelte a szót. Elmondotta, hogy

jogi minősítésű tanácsnoki állás betöltésénél lehetőleg el kell kerülni a szenvedélyes harcot,

amely kétségkívül kilobban, ha Szendy Károly és Schuler Dezső felveszik egymás ellen a küzdelmet. Szendy Károly ügyosztályvezető, őt tehát fetétlenül előnyben kell részesíteni, viszont az is bizonyos, hogy Schuler Dezsőt méltánytalanság éri a mellőzéssel. Itt tehát Kozma Jenő szerint nem lehet más megoldás, mint az, hogy *Schuler Dezső a küzdelemtől visszalép, Szendy Károly egyhangúlag lesz tanácsnok, viszont Schuler Dezső minden párttól garanciát kap arra vonatkozóan, hogy a legközelebbi időben megüresedő tanácsnoki állásra egyhangúlag fog megválasztatni. Kozma* Jenő errevonatkozóan a maga részéről határozott igéretet tesz, sőt reméli, hogy senki sem fog Schuler Dezsővel szemben pályázni. Hír szerint Schuler Dezsőnek nem is kell hosszabb ideig várnia.

Mindössze két évre veszi fel a 46 milliós függőkölcsönt a főváros

A pénzügyi 12-es bizottság, mint a napilapok jelentették, legutóbbi ülésén felhatalmazást adott a tanácsnak, hogy 46 millió függő kölcsön felvételének előkészítésére tegye meg a szükséges lépéseket. A *Fővárosi Hirlap* munkatársa

Lamotte Károly dr.

pénzügyi tanácsnoknál érdeklődött a kölcsön felhasználása iránt és a következőket tudta meg:

— A 46 milliós függő kölcsönt két évre veszi fel a főváros és nem hosszabb időre, függetlenül a tervezett nagy kölcsöntől.

— A negyvenhat millióból 16 millió pengőt, mint forgótőkét a *Vásárpénztár* kap, hogy tartozását a *Községi Takaréknak* visszafizethesse, 30 milliót pedig az *Elektromos Müvek* és a *Vízművek* kapnak.

— Az *Elektromos Műveknél* a kelenföldi centrálé gépi berendezésének kiegészítését végzik el, amely instrukció már évek óta folyamatban van, a *Vízműveknél* pedig ebből az összegből az egész szükséges rekonstrukciót elvégzik, a szűrőkészüléket és a budai telepet is megépítik.

— A többi tervbe vett üzemi és egyéb beruházást *majd a nagy kölcsönből valósítja meg a főváros, most csak a legsürgősebb tennivalókra gondolunk.*

Fővárosi Hirlap
Az Egységes Községi Polgári Párt hivatalos lapja.
*
Előfizetési árak:
fél évre . . . . . 12 pengő,
egész évre . . . . . 24 pengő.

GANZ ÉS TÁRSA
VILLAMOSSÁGI, GÉP-, WAGGON- ÉS HAJÓGYÁR R. T.
BUDAPEST
ALAPÍTVA 1844-BEN
IGAZGATÓSÁG, GÉP- ÉS WAGGONGYÁR: X., Kőbányai út 31. Távb. 461—19
HAJÓGYÁR: V., Meder utca 9. Távb. 908—69 Sürgönycim: GANZCOM BUDAPEST
VILLAMOSSÁGI GYÁR: II., Lövőház utca 39. Távb. 501—70 Sürgönycim: ALTERNO BUDAPEST
MAGYARORSZÁGI VEZÉRKÉPVISELET:
HAZAI GÉPKERESKEDELMI R.T.
BUDAPEST, V., VILMOS CSÁSZÁR ÚT 76
Sürgönycim: MASINA BUDAPEST Távbeszélő: 186—63

Összerakható könyvszekrények
rekeszenként minden irányban nagyobbíthatók és pótolhatók.
PRAKTIKUS ÉS OLCSÓ
Lingel Károly és Fiai
Első Magyar Faáru- és Butorgyár.
Budapest, VII. ker., Rózsa ucca 4—6. szám
Kérjük 120 szobából álló állandó kiállításunk megtekintését.

TOST és MOLNÁR
kereskedelmi és tájkertészet
TELEFÓN: JÓZSEF 396—36
BUDAPEST, VII., Erzsébet királyné út 39
TÁJKERTÉSZET
TERVEZÉS és KIVITEL
FAISKOLAI CIKKEK
gyümölcs- és díszfák, gyümölcs- és díszcserjék, szőlőojtványok, rózsák, évelők és minden más a kertészethez tartozó anyagok.
ELSŐRENDŰ MINŐSÉGBEN

Rozsdamentes acélbeton
„SÁRKÁNY BETÓN"
54125. sz. a. védjegyezve
Budapest, V., Zoltán ucca 13. Telefón: Aut. 190—54

BITUMEN ÚTÉPÍTŐ R.T.
Budapest, IX., Ferenc körút 46.

FISCHER ÉS HARTMANN
mázolómesterek
Budapest IV, Képíró ucca 3. sz. TELEFON: A. 847-73
Fióküzlet: IX. ker., Tompa ucca 30. szám

BOROSJENŐI KŐVET: fagyálló, 7-féle színben és minőségben raja után szállít
Budapest VIII, Mária u. 11 Telefón: József 341-91. sz.
MAYER ÉS WÜHRL OKL. ÉPITÉSZ, ÉPITŐMESTER

SZÉKELY és MOTTL
OKL. MÉRNÖK, ÉPITŐMESTER, ÉPITÉSI VÁLLALKOZÓK
BUDAPEST, III., LAJOS U. 92, IV. EMELET.
TELEFON: AUTOMATA 625—78. SZ.

Gyárak, raktárak, garageok, kórházak, középületek részére
préselt acélajtók
préselt acélkapuk
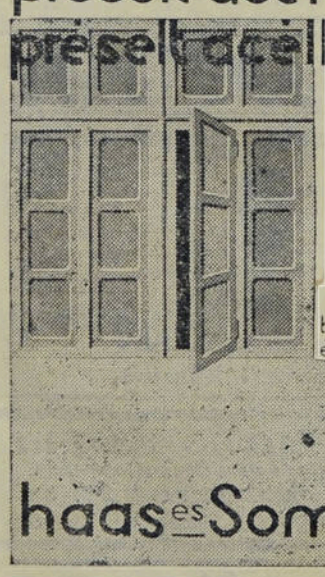
tetszetős-tartós-tűz- és betörés biztos.
haas és Somogyi

SCHAFFER ANTAL
SZÉKESFŐVÁROSI ÚT-, BETON- ÉS CSATORNA ÉPITÉSI VÁLLALATA
BUDAPEST, II., BIAI ÚT 21. Telefón: 522-91

OZALID fény- és aluminium-másolatok Manglitz Ferenc Budapest, VIII., József ucca 12. — Telefónszám: József 431-47.
Költségvetések, műszaki tervek, térképek razjolását és sokszorosítását több színben is vállalja.

RÓNA LAJOS HARMINC ESZTENDEJE

Ez Róna Lajos. Igen, ő az, aki harminc esztendeig alig-alig írja alá a nevét egy-egy cikk alá, csöndben, a nagyközönség számára névtelenül, de a sajtó belső világában annál káprázatosabb elánnal ontja a kolumnákat, hadakozik és magasztal, fölemel és letör, országos nagyságokat, sőt világhírességeket teremt, pénzügyminisztereket buktat, politikai és társadalmi rendszerek kiirtásában jár elől a seprővel. Ő az, aki harmincesztendős lángoló munka után háromkötetes hatalmas memoár megírásával tart *pihenőt* a szakadatlan, mindig vadabb iramú loholásban. Hova rohan vad szárnyalással, miért dolgozik a cyklopszok erejével, a buldogg kitartásával? Hajtja a vére, a munka, a teremtés fanatikus vágya, a nagyságra predesztináltak temperamentuma, elvek, meggyőződések, robbanásig feszült árama. Harmine esztendő száguldásában nem ért rá pihenni, nem volt ideje a sikereket learatni, betakarítani, az eredményeket elraktározni. Mint a postát a repülőgépről, úgy hullatott le a magasban való szárnyalása közben hatalmas akciókat, friss és mindig öntudatos, magabízó alkotásokat. Talán arra sem volt ideje, hogy utánuk nézzen, földet érnek-e, nyakukat törik-e, életre kelnek-e, fölserdülnek-e, meggyökereznek-e?

Most a harmincesztendős munka mérföldkövébe belecsapott szüntelen vágtató harci szekerével, kétkerekű bigájával. Megállt pár hétre, hogy dolgozószobájában föl-alá száguldva sebtében gépbe mondjon három vaskos kötetet, vagy ezer oldal terjedelemben.

*

„Harminc év az ujságíró pályán": ez a címe a nagy munkának, amelynek anyagát biztosan nem cédulázta, skatulyázta és amelynél az akadémia szörnyű elképedésére és ijedelmére semmi esetre sem tartotta be a nonum prematur in annum elvét. Róna Lajos él, gyorsan ég, gyorsan alszik. Éjjel kettőkor lefeküdt, négykor fölébredt, negyed ötkor ráeszmélt jubileumára, félötkor tudta, hogy könyvet ír, ötkor kész volt az egész koncepcióval, a memoár anyagbeosztásával, már kész mondatok rajzottak az agyában, látta az emberek arcát, akik olvasni fogják önportréjukat, látta, akik örülnek, akik haragusznak, és akik a vádlottak padjára ültetik, mert igazat írt róluk. Negyedhatkor föltelefonálta a titkárát: „Mi az, Fényes, maga még alszik, pedig a nap már a hasára süt, a koldus már a harmadik megyét járja, én pedig elkészültem a memoárjaim tervével". Hogy Fényes nem tudja, miféle memoárokról van szó, nem számít: majd megtudja hatkor, amikor Róna frissen borotválkozva ül a kávéházban és utasítja, hogy üljön taxiba és keltse föl azonnal a gépírókisasszonyt. Délben már kész van öt fejezettel, megállapodott a nyomdával, összeállította a terjesztés programját, utasítást adott a három kötet borítékának fotomontázsára, megszervezett egy egész irodát, kibérelt egy háromemeletes palotát, szerződtetett öt újságírót, akik az adatokért futkosnak, a nagy tervet megtelefonálta hat barátjának, kikapcsolták a telefonját, mert két telefonos kisasszonynak nevezett közalkalmazott közben sírógörcsöt kapott és Dacsó Emilnek személyesen is bejelentette, hogy benne lesz a könyvben Tatabánya fölfedezésének története. Kettőkor a gépírókisasszony összeesett, elvitték a mentők, Fényes pedig taxiba ült, hogy újakat szerződtessen.

Mérget veszek rá, hogy így történt.

*

És a könyv mégis nagyszerű, élvezetes ritka érték, mint kútfő is, mert Róna Lajos nemcsak mulattatóan, szellemesen írta meg, de az adatai is halálosan pontosak. Nyugodtan használhatok szuperlatívuszokat, mert engem megtisztelt azzal, hogy módot adott az objektív kritika gyakorlására: nem kenyerezett le olcsó vállveregetéssel és nem írta meg rólam, mint például jó Losonczy Zoltán barátomról, hogy „a legszebb aradi férfi, magas, hátrafésült, hullámos, feketehajú, rövidre nyírott selymes fekete bajusszal, enyhén sápadt, mindig elegáns, halkszavú, választékos beszédű". Ha rólam is megírta volna, milyen szép fiú vagyok, most senki se hinné el, hogy önzetlenül tetszik a könyve. Sőt én vagyok az, akiről egyetlen adatot közölt és az is hamis: hogy én vasárnaponkint az Otthonba járok. Igazán szeretném, ha az ötvenéves jubileum ötkötetes memoárjában ezt a tévedését valamiképpen rektifikálná.

A visszaemlékezés, a memoár különben soha annyira nem burjánzott, mint manapság. A német és az osztrák könyvesboltok a háborús memoárokkal úgy megteltek, mintha, mondjuk a pesti alanyi költőket válogatás nélkül mind kinyomatnák. Ahány katonatisztet földönfutóvá tettek az idők, az mind „megnyilatkozott" egy-egy testes memoárkötetben. Nem is érdektelenek ezek a könyvek, de annál több kétség fér adataik hitelességéhez, mert szenzációkat kellett költeniök, hogy túladhassanak portékájukon. Eszembe jut, hogy minden idők legöregebb írója, Lauka Guszti bácsi is volt valaha fiatal riporter és beállított az egyik szerkesztőségbe, hogy majd ő megírja Abdul Azisz szultán budapesti tartózkodását. Egyedül ő tud majd őfelsége közelébe férkőzni, mert csak neki vannak jó összeköttetései török udvari körökben. És csakugyan pompás volt a riport. Elmondta benne Guszti bácsi, hogy mint érkezett meg Budapestre a szultán, hogy szállt fiakkerbe, mit ivott, mit evett, mit mondott, hol aludt és hogyan koszorúzta meg Gülbaba sírját. Csak a többi lapok révén derült ki, hogy szultán őfelsége ki se szállt a szalónkocsijából, hanem tovább robogott Bécsbe. Amikor pedig kérdőre vonták Guszti bácsit, a zöldfülű riportert, fölényesen jelentette ki:

— Barátom, újoncok vagytok, nem tudjátok, hogy kell lapot szerkeszteni.

Vagy higyjek-e a memoároknak, a riportregényeknek, amikor elrettentő példaképpen látom, hogy Markovics Rodion Taskendben, vagy hol az Isten hátamögött is mindig tudta, mikor megy Budapesten a Newyorkba Löwe Dinnye Mihály.

Hát éppen itt van az igazi értéke Róna Lajos könyvének. Annyi önkritikával, annyi judiciummal, tudással és figyelemmel írta meg, hogy vakon lehet bízni megállapításaiban. Bátran el merem mondani, hogy Halász Imre híres könyve (Egy letűnt nemzedék) óta ebben az irodalmi műfajban Róna Lajoséhoz hasonlóan becsületes és szép alkotást nem olvastam. Nem a nagy pillanatok könyve ez. Nem a világok vajudását tárja az olvasó elé. Nem a római szenátorok ülnek előttünk márványos mozdulatlanságban a gallusokat várva. Ellenkezően. Csöndes kis történeteken, mosolygós anekdotákon át világlik felénk fényeskedve a nagy események izzása. Valóságos Fregolija, átváltozó művésze Róna Lajos az írásnak. Könyve írása közben száz húron játszik, száz új maszkot illeszt az arcára tüneményes gyorsasággal. Ebben a pillanatban még boszorkányos ügyességű portretista, a következőben már mint félelmetes szimattal rendelkező riporter bukkanik elő, hogy továbbra meg helyet adjon a dübörgő publicistának. Percek alatt ragyogó tanulmányt varázsol elénk, majd a történetíró széles ecsetkezelésével festi meg az eseményeket, amelyek mind körülötte zajlottak le, mind az ő lelkének prizmáján át színesedtek meg. Anekdota, novella, csevegés, portré, riport, tanulmány és történelem: mindegyikhez meg van a maga külön instrumentuma és ez az egész, karácsonyi változatosságban felvonuló anyag pompás, kompakt egységbe olvad össze.

*

Nekünk, akiknek fején már jobb ügyhöz méltó igyekezettel gyarapszanak az ősz hajszálak, különösen kedves a Róna Lajos könyve. Elmerengünk a multon, amelynek egy kicsit részesei, egy kicsit tényezői voltunk magunk is. Azt hiszem azonban, hogy a fiatalabb generáció viszont sokat tanulhatna belőle. Bár ezzel a fiatal generációval egy kis pöre van Róna Lajosnak. Kedves ágálása, bölcs zsörtölődése a fülünkben cseng, amikor újra csak olvassuk ebben a könyvben is: „A legkülönbözőbb mesterségek keretében a régi emberek, a békében tanult, felnőtt és praktizált egzisztenciák az értékesebbek, nívósabbak és megbízhatóbbak. Hatványozottabban áll ennek a különös jelentőségnek az igazsága a magyar ujságíró társadalomra". Kereken ki szokta jelenteni, hogy 1914, a háború kitörése óta nem született magyar újságíró. Ebben a könyvben is erre az álláspontra hivatkozik és legfeljebb főszerkesztőkkel tesz kivételt. Ez az egy pont, amiben nincsen igaza. Nem a fiatal magyar ujságító-tehetségek vették el, hanem Róna Lajos húnyta be a szemét, hogy ne lássa születésüket. Mint az Aranysas híres vendége, aki a világosi fegyverletétel után leeresztette szállodai szobájának redőnyét és fel nem húzta, amíg Deák Ferenc nyélbe nem ütötte a kiegyezést.

Pedig a Róna Lajosok nem arra valók, hogy lehúzott redőny mögött duzzogjanak, hanem arra, hogy tanítsák a fiatalokat. Mert ha mi — letűnőfélben lévő nemzedék — precízebbek, pontosabbak és lelkiismeretesebbek voltunk is, mint a mai szeles, ideges fiatalok, még sem selejtes nemzedék az, amelyik utánunk következik.

Szerettem volna, ha ezt a fiatalokról százszor elmondott súlyos kritikáját legalább könyvben nem örökítette volna meg a kitűnő Róna Lajos. Szerettem volna, mert félek, hogy a fiatalok sértődötten tolják majd félre ezt a nagyszerű könyvet, amelyből pedig annyit tanulhatnának.

Egy öreg hölgy jut az eszembe, akit — amikor még mi voltunk a fiatalok — sokat láttuk a pesti korzón. A törődött nénikéről száz legenda járta, nagynevű államférfiak, színészek, írók, művészek, pénzarisztokraták jutottak az emberek eszébe, amikor őt látták. És elnevezték „elhúnyt jeleseink Pantheonjá"-nak. Bizony, mi régi újságírók lassankint valamennyien elhúnyt jeleseink Pantheonjává leszünk. Azé a dicsőség és a hála, aki — mint Róna Lajos — formába önti emlékeit és gazdag kútfővel szaporítja a félmult izgalmasan érdekes történetét.

Pogány Béla.

BANNER ZOLTÁN
okleveles építész és építőmester
BUDAPEST, I., VERPELÉTI-ÚT 10.
Telefon: LÁ. 6-57. Telefon: LÁ. 6-57.

KOVÁCS A. ÖDÖN GÉPÉSZ MÉRNÖK
Budapest, VIII., Bezerédy ucca 8
Telefon: 382 — 93, 408 — 78.
Központi fűtés-, vízvezeték-, csatornafelszerelési vállalata.

DUNÁNTULI MÉSZ-, TÉGLA- és KŐIPAR RT.
Központ: BUDAPEST, V., GÉZA UCCA 5
Telefon Automata 218—05, 218—06. Sürgönycím: DUNMÉSZ
Szállít: Meszet, mészkövet, bazaltkavicsot. Vállal mindennemű kőfaragó-munkát

Széchenyi Gyógyfürdő
(a Városligetben)
Thermálfürdők, külön szénsavas, lazac, fényfürdők és egyéb gyógytényezők.

TŰZVESZÉLY ESETNÉL

BIZTOS VÉDELMET NYUJT A
»MINIMAX«
kézi tűzoltó készüléke!
Oltóereje óriási és semmiféle kárt nem okoz. — Kezelése rendkívül egyszerű. Speciális készülékek, autók, motorcsónakok, garázsok stb. részére.
Felvilágosítással szolgál a
MAGYAR MINIMAX R. T.
Budapest, VI., Rózsa ucca 85 (saját ház). — Tel.: Aut. 237-31

BUDAPESTI HIRLAP
a legtartalmasabb magyar napilap
Hangja előkelő, hírszolgálata tökéletes

Halmos István és Fia
kövezőmesterek és útépítő vállalkozók
Budapest, X., Halom ucca 25. sz.
Telefon: J. 339—52 Telefon: J. 339—52

DELMÁR BÉLA
okl. mérnök, építőmester
Budapest, VI. Benczur u. 17
Telefon 263-40

Teherautópótkocsik
Teherautókarosszériák
Autobusszok
Gyártja:
NAY és RÓNA
gép-, szállítóeszköz- és szivattyúgyár rt.
Budapest, X., Kápolna tér 27-29. Telefon: J. 395-80

Parafakőgyár R-t.
ezelőtt: Kleiner és Bokmayer
Budapest, VIII. ker., Főherceg Sándor-tér 4.
Telefon: József 301-14, József: 301-16
Készít sajtolt parafa-parketta padlóburkolatokat.
Teljesen zajtalan járású, lábmeleg, vízálló padló.

1000 pengőt adok
ha 31 éves, nőtlen, elsőrangú főkönyvelőnek városi vagy nagyobb vállalatnál szerény, de biztos állást szerez.
Ajánlatok a kiadóba. *Hálás* jeligére.

VIZVEZETÉK, CSATORNÁZÁS, központi fűtés, bádogos munkát legszolidabb kivitelben az 1885-ben alakult
ROZSNYAI IZIDOR cégtől,
VII., Thököly út 75. Telefon: J. 326-69
(Eddig VII., Amazon ucca 16. szám.)

Autobuszról villamosra rövidesen át lehet szállni, de fordítva nem

Egyelőre még teljesen nyilt kérdés, vajjon sor kerül-e az autobuszüzemnek a BSZKRT-ba való beolvasztására vagy sem, mert a törvényhatósági bizottság erre vonatkozó véleménye igen megoszlik. Annál kevésbé lehet tudni, hogy milyen formában történnék meg az egyesítés abban az esetben, ha a sokszor hangoztatott fúzió mégis bekövetkeznék. Végül teljesen bizonytalan az esetleges egyesítés *időpontja* is. Ezektől a körülményektől azonban teljesen független mégis

rövidesen megtörténik az első lépés a két nagy közlekedési vállalat technikai közeledése, az egységes közlekedési program megvalósítása felé.

A főváros közönségének régi panasza, miért nem lehet autobuszról villamosra átszállni és viszont, amint ez sok nagyvárosban *a külföldön igen jól bevált.*

Beavatott helyen

érdeklődtünk az érdekes terv iránt és a következőket tudta meg a *Fővárosi Hirlap* munkatársa:

— Az autobuszüzem vezetősége minden igyekezetével azon van, hogy a nagyközönség kívánságait kielégíthesse. Ezért változtatjuk a relációk irányát is gyakran, amiért pedig annyit szidják az üzem igazgatóságát. Értjük és méltányoljuk a publikumnak azt az óhaját is, hogy *átszállási lehetőségeket kellene létesíteni a villamos és az autobusz között.* Sajnos, ezt

teljes mértékben megvalósítani egyelőre lehetetlen, még pedig azért, mert villamos kocsi van a forgalomban cca 1300, autobusz pedig 130.

Márpedig, ha a közlekedési eszközök ilyen nagy aránytalansága mellett az autobusz és a villamos között megengedjük a kölcsönös átszállást, *már az első huszonnégy órában felborul, csődbe megy az egész közlekedés.* Elvben azonban — hangsúlyozzuk, — helyesnek tartja az üzem is a kölcsönös átszállást és

amint elegendő autobusz lesz, nem is lehet semmi akadálya az átszállások bevezetésének.

De még eddig sem akarunk várni, hanem már előbb hajlandók vagyunk bizonyos megoldás keresésére. E tekintetben már érintkezésbe is léptünk a *BSZKRT*-tal és az igazgatóság

le is tárgyalt egy olyan propozíciót, amely máris lehetővé tenne bizonyos átszállási kombinációt.

— Arról van szó, hogy a földalatti vasúton rövid időn belül megkezdik olyan jegyek kiadását, amellyel a földfeletti villamosra, vagy az autobuszra lehet átszállani, illetve az autobuszon adnak ki oly jegyeket, amelyekkel lehetővé válik a földalattira, vagy a földfelettire az egyszeri átszállás. Az autobuszüzem nem zárkózik el az elől sem, hogy az autobuszokon lehessen a villamosokra is átszálló jegyet kapni, ez azonban

csak egyoldalú lehet, mert mint említettük, lehetetlen a villamosokról az autobuszokra való átszállás megengedése.

— A földalatti-autobusz kombinációnak az lenne az előnye, hogy az Andrássy útról vagy a Városligeti vidékéről a földalattival a Vörösmarthy térre érkező utasok autobuszon folytathatnák útjukat Buda, vagy a Boráros tér felé.

— A szóbanforgó tervet, ismételjük, a *BSZKRT* igazgatósága már *letárgyalta* és hamarosan a közlekedési bizottság foglalkozik a javaslattal, — *talán már az ideális menetrend letárgyalása után közvetlenül.*

Motorkerékpáros vámőrök őrzik ezután a főváros határait

A fővárosi vámvonalak kihelyezése megtörtént és mint a *Fővárosi Hirlap* jelentette,

május 31-én éjféltől már az új, kitolt állomásokon kezdődik meg a szolgálat.

A vámállomásokon — mint ismeretes — nemcsak pénzügyőri szolgálatot végeznek, hanem *szakközegek ellenőrzik a Budapestre érkező élelmiszerszállítmányokat,* főleg a vidékről érkező húsküldemények vizsgálatára helyeznek súlyt.

A vámhatárok kiterjesztésével lényeges reformok váltak szükségessé a húsvizsgálat terén is, amelyről

Vajna Ede

közélelmezési tanácsnok a következőket mondotta:

— A főváros vámvonalai, mint köztudomású, június 1-én kihelyeztetnek Budapest politikai határaira. Ez gyakorlatilag azt jelenti, hogy

2—5 kilométerrel messzebb távolságra kerülnek mostani helyüktől,

másrészt *újabb vám-kirendeltségeket is állítottak fel.*

— Az új helyzet folytán a vámvonal-kirendeltségek személyzetszaporítás nélkül nem tarthatják fenn azt az eddigi eljárást, hogy a vámvonalakhoz érkező vidéki hússzállítmányokat vámőr kísérete mellett beszállítsák a központi Vásáresarnok húsvizsgáló állomására, holott

ez a beszállítás nyomós közegészségi érdekekből múlhatatlanul szükséges.

— Ennélfogva felmerült annak a szüksége, hogy a vidéki hússzállítmányoknak a vámvonalaktól a csarnoki húsvizsgáló állomásra való beszállításának hatósági kíséretéről *a csarnoki húsvizsgáló állomás gondoskodjék.*

— Mivel a 45 vámvonali kirendeltség, illetve a belépő állomások a csarnoki húsvizsgáló állomástól három, sőt 12·5 kilométer távolságban lesznek, s minthogy gyakran egyszerre több hússzállító automobilt, vagy fogatot kell kísérni, ezért

a kísérő hatósági közegek részére oldalkocsis motorkerékpárok beszerzése szükséges.

— A szállítmányok kísérésére és a húsvizsgálat minél gyorsabb lebonyolítása érdekében *nyolc altisztet és két állatorvost alkalmaz a főváros,* s a szolgálat lebonyolítására *hat motorkerékpárt vásárolnak.*

A motorkerékpárok beszerzése — értesülésünk szerint, — nemcsak a szállítmányok kíséretére történik, hanem azért is, hogy a jövőben motorkerékpáron járják be az ellenőrző közegek is a megnagyobbodott vámvonal állomásait.

KOLLERICH PÁL ÉS FIAI RT.
Budapest, IV., Ferenc József rakpart 21
TELEFÓNSZÁM: AUTOMATA 847-46 ÉS 847-47
Drótszövetek
Drótfonatok, kerítések
Lakatosáruk
Lyukasztott lemezek
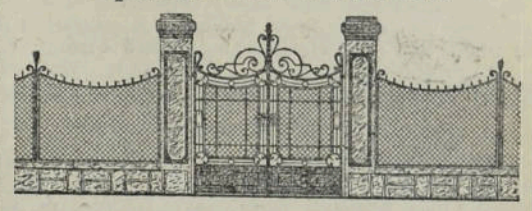

Megjelent
Róna Lajos szenzásiós műve:
30 év
az ujságíró-pályán
békében, háborúban, forradalomban
3 hatalmas kötetben, pompás kiállításban, 1000 oldalon
Többezer közéleti személyiség, politikus, ujságíró, író stb. szerepel benne
Kapható a kiadóhivatalban:
Budapest
V, Vilmos császár út 34. sz.

SCHEIBER MIKLÓS OKLEVELES GÉPÉSZMÉRNÖK
Központi fűtés, vízvezeték és egészségügyi berendezések
Budapest, VII., Vörösmarty ucca 19. Telefón: József 415-98.

Bründl János udvari szállító Egészségügyi műszaki berendezések gyára
Budapest, VII., Péterfy Sándor ucca 34. szám
Központi fűtés. — Melegvíz készülék. — Vízvezeték. — Csatornázási- és gázberendezések. — Berendez városoknak vízműveket, csatornázásokat és derítőtelepeket. — TELEFON: József 515—19.

DONA DÖME ÉS TÁRSA
PAPIR ÉS IRÓSZEREK GYÁRI RAKTÁRA
a „PAPIRMALOM"-hoz
Tel.: Aut. 877-15
Alapitva 1790-ben
Budapest, IV., Aranykéz ucca 6

SCHIFF MIHÁLY
paszományos-mester, Budapest, IV. Prohászka Ottokár ucca 8. (Félemelet)
EZÜST ÉREMMEL KITÜNTETVE. + TELEFON: AUTOMATA 834-76.
A legszebb kivitelben készítek mindenféle **butorpaszományt,** plimó- (paplan) zsinórt, horgolt rózsát, csillag gombot és gombáthuzást. **Női ruhadiszeket,** bojtokat, rojtokat, öveket, a legprecizebb, művészi kivitelben. Csillárzsinórokat, továbbá selyem- és gyapjúfonal- adjusztálást és minden e szakmába vágó munkát.

Proczeller Bálint kövező mester
Budapest, X. Korponai u. 11. Tel.: Kőbánya 74-84

Minden személynek

csak egy dobozt adunk el
½ kilós doboz Californiai szardinia 96 fillér
ANDRÁSSY ÚT 39. **PÁRISI NAGY ÁRUHÁZ** ANDRÁSSY ÚT 39

HÍREK A KÓRHÁZAKBÓL

Az Uj Szent János-kórházban két gőzkazán már több, mint 30 éve van üzemben. Hivatalosan megállapították, hogy ezeket az elöregedett gépeket *biztonsággal tovább üzemben tartani nem lehet.* A két régi kazán helyett egy nagy gőzkazánt építenek és ennek segítségével

fűtéssel látják el a kórház eddig központi fűtéssel még fel nem szerelt épületeit,

Sőt tekintettel lesznek a kazán kapacitásánál *a kórház területén később épülő tüdőbeteg pavillonokra is.* Az eddigi 280 négyzetméter fűtőfelületű kazánok helyett egy 400 négyzetméter fűtőfelületű *Babcock-Wilcox* rendszerű kazán kerül a kórházba, amelynek

beszerzése 247.800 pengőbe kerül.

Itt említjük meg, hogy *a kórházak generális tatarozása nagy lendülettel folyik.* Az *Uj Szent János*-kórház sebészeti osztályának bővítése és teljes átépítése folyamatban van, több más pavillont is tataroznak, míg a Szent István-kórházban az idegosztályt hozzák rendbe gyökeresen, 100.000 P költséggel.

Rövidesen sor kerül a Szent László fertőzőbeteg kórház további fabarakjainak végleges építkezésű pavillonokkal való kicserélésére; a fővárosi *Bakteriologiai Intézet* új épülete már készen áll s rövidesen megnyílik, végül folytatják a váciuti *Fertőtlenítő Intézet* melletti megfigyelő állomás *favázas barakjainak átépítését is.* Tavaly az egyik pavillont már megépítették, most a másikra kerül a sor. A megfigyelő állomás pavillonjait úgy építik meg, hogy valamely nem várt járványveszedelem idején *kisegítő kórház gyanánt is szolgálhatnak.*

Kiegészítik a Madarász uccai gyermekkórház orvosi személyzetét

A tavaly megnyitott Madarász uccai gyermekkórházat eredetileg 80 ágyasnak tervezték, azzal, hogy vele kapcsolatosan húsz anyát és nyolcvan csecsemőt befogadó védő intézet, illetve gyermekgondozó létesül. E tervek azonban megváltoztak,

a kórház 200 ággyal nyílott meg, mindazáltal az orvosi személyzet száma nem lett nagyobb, mintha a kórház nyolcvan ágyas lett volna.

A tökéletesen felszerelt kis kórház megnyitása napjától zsúfolt, igazolva, hogy erre az intézményre a főváros sűrűn lakott, szegény emberekkel benépesített és minden kórháztól távol eső negyedében mennyire szükség volt. Ily körülmények között természetesen

az orvosi személyzet is kevésnek bizonyult

és *Némethy* Béla közegészségügyi tanácsnok most javasolta a törvényhatósági bizottságnak, hogy az eddigi vezetőfőorvos, alorvos és segédorvos és 3 ideiglenes segédorvos mellé *még egy sebész főorvost, egy alorvost és 2 segédorvost alkalmazzanak.* Az orvosi helyek betöltése iránt rövidesen intézkedés történik.

A tavalyi csonka év miatt egyébként csak most készült el a gyermek- és csecsemőkórház 1930. évi költségvetése, amelyet legközelebb tárgyal le a kórházi bizottság. A tervezet szerint

a Madarász uccai kórház fenntartása 384.712 pengőjébe kerül a fővárosnak,

amelyből 13.784 pengő térül vissza mint bevétel, így tehát *a tiszta kiadás 370.928 pengő.*

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros tanácsa a székesfőváros altiszti, takarítónői, javadalmi őri egyenruházott alkalmazottak és a tűzoltólegénység részére szükséges **téli ruhaanyagok** (posztó, bélés, ujjabélés, barchend) **elkészítésére és szállítására nyilvános írásbeli versenytárgyalást hirdet.**

A szállítási és vállalati feltételek értelmében szabályszerűen kiállított, 1.60 P-ős állami és 1.60 P-ős fővárosi okmánybélyeggel ellátott, pecséttel lezárt, sértetlen borítékban elhelyezett, magyar nyelven szerkesztett ajánlatokat **1930. évi június hó 16-án (hétfőn) d. e. 11 óráig** a székesfőváros tanácsának XI. ügyosztályában (IV., Központi városháza, II. em. 235. sz. szobájában) közvetlenül vagy posta útján kell beadni.

Budapesti (Budapesten cégjegyzett) ajánlattevők ajánlataikat postán nem küldhetik be.

Az ajánlatok felbontása ugyanazon napon, a fent megjelölt helyen d. e. 11 órakor történik és ezen a felbontáson az ajánlattevők vagy igazolt megbízottaik jelen lehetnek. Elkésve érkező, vagy az előírt kellékeknek nem megfelelő ajánlatokat a tanács nem fogja figyelembe venni.

A szállítási és szerződési feltételek nyomtatványai, valamint az ajánlati mintalapok példányai a székesfőváros gazdasági hivatalában (IX., Gyáli út 3/b sz. alatt) köznaponként d. e. 9—1 órák között díjtalanul megszerezhetők.

Ajánlattevők ajánlataikkal a végleges döntésig kötelezettségben maradnak.

A székesfőváros tanácsa fenntartja magának a jogot, hogy az ajánlatok között a megajánlott árakra való tekintet nélkül szabadon választhasson, a szállítást az ajánlattevők között tetszés szerint megoszthassa vagy az összes ajánlatokat visszautasíthassa.

Budapest, 1930. évi május hó 21-én.

A székesfőváros tanácsa.

Párt és klub

— *Glück Frigyes kormányfőtanácsos ünneplése a VIII. kerületi egységes pártkörben.* Szombaton este a *Bohn József* és *Botfai Hüvös* Iván elnöklete alatt működő Józsefvárosi Egységes Pártkörben tagavató vacsora volt, melyen *Glück* Frigyes, dr. *Tóth* Béla kinestári főtanácsos és *Lavotta* Gyula székesfővárosi műszaki tanácsost vették fel a pártkör tagjai közé. Az üdvözlő beszédet *Bohn* József tartotta. *Glück* Frigyest, mint a nagy emberbarátot, a kerület patronusát, a polgár nemes típusát aposztrófálta, azt a férfiút, ki egész életén keresztül példaadással járt elől, kinek neve a főváros, az ország, de a szállodaipar terén az egész külföld előtt is őszinte megbecsülésben áll, dr. *Tóth* Bélát, mint a kerületi adófelszólamló bizottság elnökét köszöntötte, ki ezen minőségében, mint a polgárság képviselője mindenkor meg tudta találni a módot arra, hogy a bürokráciával szemben megvédje a polgár jogos érdekeit. *Lavotta* Gyula műszaki főtanácsos személyében, a műszaki embert, a nyugati kultúra nívóján álló mérnököt üdvözölte, akinek nevéhez a főváros építési fejlődésének számottevő része fűződik. *Glück* Frigyes válaszában a régi időkre, a tradíciókra és *Hüvös* Józsefre mint volt vezérére való visszaemlékezésével, könnyekre indította a hallgatóságot. A komoly munkára, az összefogásra, a visszavonásmentes együttműködésre, a multak jó példáinak követésére hívja fel a megjelent polgárságot.

— *A Terézvárosi Gazdasági Egyesület* kedd esti vacsoráján *Dán* Leó kormányfőtanácsos tartott előadást a kereskedelem helyzetéről. A tartalmas előadásért *Bakonyi* Pál dr. elnök mondott köszönetet.

Ha jó, tartós, megbízható és gazdaságos üzemű
autobuszra vagy teherautóra
van szüksége, úgy kérjen ajánlatot és bemutatást a
Magyar Waggon- és Gépgyár RT-tól,
amelynek győri **automobilgyárában**
készülnek a legujabb tipusu autók.
RÁBA-KRUPP ÉS RÁBA-A. F.
Központi igazgatóság: V., Deák Ferenc u. 18
Telefon: 818-50
Budapesti raktár és javitómühely: Kerepesi út 28. sz.
Telefon: J. 453-84.

INÓCZI KŐBÁNYA ÉS IPARTELEPEK RT
KÖZPONTI IRODA: BUDAPEST
II. KER., BIMBÓ UCCA 19 SZÁM
TELEFON: AUTOMATA 529—90
Ajánl inóczi piroxén andesit bányájában termelt **elsőrangú minőségü zúzott kavicsot, kétszer zúzott kavicsból hengerzúzókon előállitott,** felületi kezeléshez és bitumenes aszfalthoz szükséges **különböző nagyságú pormentes zuzalékot,** valamint az előirásoknak megfelelően kidolgozott **háromnegyedes kockát, fejkövet, taiudot, kiskockát, cyklopot és faragott természkövet**
ÜZEMI IRODA NÓGRÁDVERŐCE
TELEFONSZÁM: 4. VASUTI
ÁLLOMÁS: NÓGRÁDVERŐCE

ÁKOS FRIGYES
ÉPÍTŐMESTER
BUDAPEST
VII., KERTÉSZ UCCA 24—28
TELEFON: JÓZSEF 301—40

SCHÄFFER KÁROLY
okleveles mérnök
Vasút-, út-, betonépitési vállalkozó kövező-mester
Budapest VIII, Aggteleki ucca 17. Telefon: József 325-88

TOMSCHAY JÓZSEF
TETŐFEDŐ VÁLLALKOZÓ
BUDAPEST VIII, AGGTELEKI UCCA 14a

„KAMMI" faárúgyár
Ujpest, Baross ucca 37. :: Telefón: 947—30.
Gyárt: Kammi faszőnyeget és mindenfajta faárut

MITTERMAYER ISTVÁN
épület-bádogos, légszesz- és vízvezeték-berendező
BUDAPEST, VIII., BEZERÉDI UCCA 6. SZÁM
TELEFÓN: J. 399—75.

HAJNAL IMRE
okl. mérnök, épitési vállalkozó
BUDAPEST, I., Atilla körút 47. szám
Telefón: Automata 528—64.

Saját érdekében tekintse meg
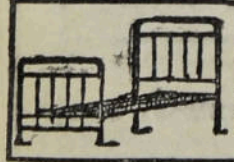
HIKKER réz-, vasbutorgyár
készitményeit. Ágybetétek, gyermekkocsik, ágynemüek, paplanok és legujabb kivitelü kerti butorok gyári árban. **Mintaraktár:** VII., Dohány ucca 22. (Árkád bazár). **Gyár:** VII., Holló ucca 5.

Magas épités, vasbeton szerkezetek
FABIÁN TESTVÉREK
ÉPÍTÉSI VÁLLALKOZÓK
BUDAPEST, IX. KER., KINIZSI UCCA 3. SZÁM

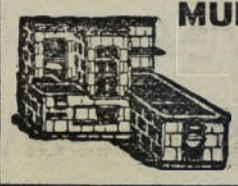
MUNKÁCSY GYULA
Cégtulajdonos:
Munkácsy Ernő
épület- és műlakatosmester, takaréktüzhely és kályhakészitő
Budapest, VIII., Rózsa ucca 39.
Telefón: J. 312—80.

KOSZTELAN MIKSA
MŰSZAKI ÉS OLAJ NAGYKERESKEDŐ
Telefón: Aut. 287-19. BUDAPEST, VI., Eötvös u. 23/b.

STRASSIL szilikátut az olcsó modernizált makadámut. Siliphalt felületi kezelés teljes portalanitásra
Vegyitermékek Rt. ● Just Kornél mérnök
BUDAPEST, VII. KER., KERTÉSZ UCCA 29. SZÁM

SCHEUMAN GYULA TELEFÓN: AUT. 151-67
FESTŐ- ÉS MÁZOLÓ-IPARÜZEM
BUDAPEST, VI., BAJZA UCCA 30

ALAPÍTATOTT: 1918
GAZDAG JÓZSEF ASZTALOSÁRU GYÁRA
Gyárt műbutort, belső berendezéseket minden stilben, továbbá épületasztalos munkákat
KISPEST, PETŐFI TÉR 9. TELEFÓNSZÁM: KISPEST 102

Alapitva 1904. **„HUNNIA"** Alapitva 1904.
MAGYAR GÉPTÖMITŐANYAG GYÁR RT.
Saját gyártmányú géptömitőanyagok, tömitőelemezek, autófék és kuplungbetétek
— MŰSZAKI NAGYKERESKEDÉS —
TELEFON: AUT. 281—48. BUDAPEST, V, SZEMERE U. 2.

ROSENTHAL MÓR
ÉPÜLETÜVEGEZÉSI VÁLLALATA
BUDAPEST, VI, CSENGERY UCCA 61. TEL.: A. 144-77

SZOBRÁSZ MŰTEREM ÉS MŰKÖIPARI ÜZEM
Karl Ferenc szobrász
III. kerület, Timár ucca 20 sz.
Telefón: Automata 622—93

MAGYAR UTÉPITÉSI R. T.
V., KOSSUTH LAJOS TÉR 16-17
TELEFÓN: AUTOMATA 230-59 és 121-37
Modern utak épitési vállalata. Készit öntött és hengerelt aszfalt, shett, topeka, aszfaltmakadám és keramit burkolatot

Ne türelmetlenkedjenek a magyarok, reményeik valóra válnak, —

üzeni Rothermere lord Ripka főpolgármester útján

Az *Egységes Községi Polgári Párt* és a *Polgári Egység Klubja* hétfő esti vacsorája *Ripka* Ferenc főpolgármester ünneplésének szinte szakadatlan sorozata volt, azoknak az eseményeknek a hatása alatt, amelyek *Ripka* Ferenc és a *Budai Dalárda* londoni szereplése nyomában jártak.

A vacsorán *Dési* Géza országgyűlési képviselő köszöntötte a nála megszokott ékesszólással a főpolgármestert, akinek különös érdeme, hogy a magyar társadalomban, ahol olyan sokan szeretnének szólisták és prímhegedűsök lenni, sikerült olyan tábort az egység jegyében összetoboroznia, amilyen a *polgári egység pártja és klubja*. Most az a dal az egyetlen lehetséges melódia, amelyet ez a párt énekel. Lehet idő, amikor a dal zenghet jobbra is, balra is, de most, amíg vissza nem kapja a magyar nemzet azt, amit Trianon elrabolt, *csak ez az egyetlen dallam szólhat*. Sokan vannak, nagy zenekritikusok és dalosok, akik azt hirdetik, hogy ők szebben tudnak dalolni, de

ezek a dalok elhangzanak, a nemzetnek pedig élni és állni kell.

A jövőt úgy kell megalapozni, hogy a multját visszaszerezhesse. Ez az alap az egység politikája, e körül csoportosultak azok, akik megtanulták a hazát szeretni, akik a maguk érdekeit alávetik a nemzet érdekeinek. Ennek a politikának egyik halkszavú, melegszívű, meggyőződéses apostola *Ripka* Ferenc, akire Isten áldását kérte.

Ripka Ferenc dr.

közel egy órás, fölemelően hatásos beszédben válaszolt, amelyben lebilincselő érdekességgel számolt be a felejthetetlen londoni impressziókról és a sikerek hosszú sorozatáról, amelyek a *Budai Dalárda* szereplését kísérték.

— Engem — mondotta — a *Budai Dalárda* londoni vállalkozására az a gondolat vezetett, hogy ma mindenkinek, aki vezető pozíciót tölt be, a munkakörén túl is messzemenő kötelességei vannak és

minden eszközt fel kell használni, hogy a hivatali állás súlyát és tekintélyét annak a törekvésnek és vágynak a szolgálatába állítsuk, amely minden magyar ember lelkét betölti.

Tudtam és kipróbáltam, hogy milyen erő rejlik abban az orchesztrumban, amit egy férfikórus jelent. Láttam, hét évvel ezelőtt, amikor a nagy sorsesapások után csüggedt lélekkel, Amsterdamba utaztunk a nemzetközi dalosversenyre. Abban a légkörben, amely akkor még egyáltalában nem volt velünk szemben barátságos,

a magyar dal erejével felénk fordítottuk egész Amsterdam, egész Hollandia szívét, a nemzetközi zsűrit és elhoztuk az első díjat.

Most, amikor több oldalról figyelmeztettek, hogy milyen jelentősége volna, ha a mi kultúránk meg tudná változtatni azt a kedvezőtlen légkört, amely Londonban volt és amely a mi nagy barátunk érzéseit is már-már befolyásolta, indított a nehéz londoni vállalkozásra. Hat napot töltöttünk el a világbirodalom fővárosában és

e hat nap alatt magyar dal zengett mindenfelé, egész Anglia a magyar kultúra diadaláról beszélt.

Az elért sikerek nyomán lord *Rothermere* kijelentette, *büszke arra, hogy Magyarország barátja, de még büszkébb a mi londoni sikerünk után* és

megköszönte, hogy sikereinkkel az ő munkájának eredményes folytatását megkönnyítettük.

— Úgy vagyunk a népek családjában, mint a hegyek. A nagy hegyekről nem kell írni, azok messziről látszanak, de *a kis hegyekről beszélni kell, el kell mondani, milyen szépségei, milyen értékei vannak.* Így voltunk mi is, a kis hegyek fiai az óriás hegy tövében. Megesillogtattuk a magyar lélek legszebb virágát, *a magyar dalt* és megvolt az eredménye.

Arra kérte a pártot, hogy kövessék a *Budai Dalárda* példáját: az az összetartás, az a fegyelem, az az egység, amely ezt a kis csoportot jellemzi, amelyben a magyar társadalom minden felekezete és rétege képviselve van, *irányítsa az egész pártot, az egész társadalmat* és

akkor nem marad el a siker, valamennyien bízhatunk Magyarország és a főváros boldogabb, szebb jövőjében.

— Négy alkalommal voltam együtt a *Lorddal* hosszú, meghitt beszélgetéseken. Az utolsó éjszakát is nagyrészt ilyen komoly eszmecsere töltötte be, este 11-től 1 óráig. A Lord többek közöttt ezt üzente: „Ne türelmetlenkedjenek a magyarok:

az Önök reményei valóra válnak, de lépésről-lépésre kell előre menni.

Ilyen módon folytatom én is megkezdett munkámat, *ezentúl még fokozottabb szeretettel és energiával*".

— Kijelentem, — mondotta a főpolgármester — hogy senkit semmilyen irányban nem akartam és nem is befolyásoltam információimmal, *csupán a feltett kérdésekre válaszoltam* és a *Lord* közölte velem, nagyon örül, hogy felvilágosításokat kapott olyan kérdésekben, amelyekben *nagy súlyt helyezett Budapest főpolgármesterének véleményére.*

— Az utolsó este közölte velem azt is, hogy eljön Budapestre és előre örül a napoknak, amelyeket itt fog tölteni és szemtől-szembe ismeri meg gazdasági bajainkat, vágyainkat és kívánságainkat, amelyek *enyhítésére és teljesítésére oly lelkesedéssel állott a magyar ügy szolgálatába.*

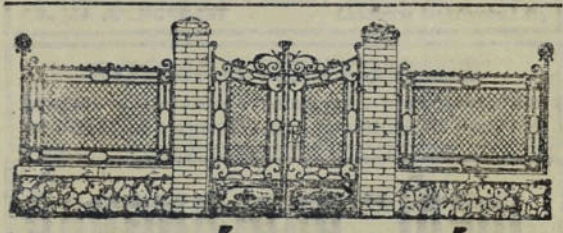

VASS ÉS KOVÁCS
SODRONYFONAT-, KERÍTÉS-, ÁGYBETÉT- és VASBÚTORGYÁR
Budapest, II., Fő ucca 48
Telefón: Aut 517-87 Telefón: Aut. 517-87

LÁNC DEICHSEL
Budapest, VI, Vilmos császár út 15/d.

MAKOVSKY FERENC
Budapest, VII. Abonyi-u. 4.
Fülöp Szász-Coburg Góthai herceg Ő királyi Fensége uradalmi építésze
TELEFON: J. 381-17

Alapítási év: 1868 Telefón: J. 381-47
CRISTOFOLI VINCE
KŐPADLÓ FAYENCE FALBURKOLAT
Budapest, VII., Gizella-ut 31

UNIVERSAL
GRAFIKAI SZAKÜZLET RT.
SZÁLLÍT NYOMDAI GÉPEKET ÉS ANYAGOKAT
BUDAPEST VIII, RÁKÓCZI TÉR 2. (Bejárat Salétrom u. 2)
TELEFÓN: J. 348-12.

MÁTYÁSSY ANTAL ÉS FIA
MÁZOLÓ ÉS FESTŐMESTER
BUDAPEST, X. KER., FÜZÉR UCCA 7a
TELEFÓNSZÁM: K. 74—48

ROGGENBAUER REZSŐ
kárpitos, díszítő és lakberendező
BUDAPEST, V., PALK MIKSA UCCA 12
Telefón: A. 190-87
Ponyva, vászonredőny és kórházi matracok szállítási vállalata

Révész János
cement-, márványmozaik- és műkőárugyár, betonipari vállalat.
Burkoló-, műkő és csatornázási munkák. TELEFON: Ujpest 198.
Központi iroda: UJPEST, ÓSZ UCCA 14.

Standard aszfaltok
Oil Trading Company képviselete
MILLINI IGNÁC
Budapest, V., Nádor ucca 6. sz.
TELEFÓN: AUT. 833—40, 832—77.

Biológiai szennyvíztisztítók, házi szennyvízderítő aknák, csatornázások
Schweiger Gyula mérnök
VIII. Német ucca 5. szám. Telefón: József 446—74

POZSGAY DEZSŐ
építőmester és burkolási vállalkozó
VII., KŐRVASÚT SOR 8.
Saját telepén.

Tisztviselőtelep Érd község mellett

Úgy a tisztviselői, mint az iparos- és kereskedőtársadalom körében mindinkább tért hódít az a törekvés, hogy a kistőkéjű emberek is minél előbb bármily egyszerű, de saját tulajdonukat képező családi otthonukba jussanak.

Sajnos, a mai súlyos gazdasági helyzet ezen törekvések megvalósítását jelentékenyen megnehezíti. A telekárak, az építkezési anyag stb. beszerzési ára oly súlyos terheket jelentenek, melyeket a szerény jövedelmére utalt kispolgárság legnagyobb része csak súlyos áldozatok révén képes elviselni; minden ily célra törekvőnek érdekében áll tehát, hogy ezen áldozatokat a lehető legcsekélyebbre igyekezzék redukálni.

Ez a törekvés vezette a középosztály tekintélyes részét, midőn szövetkezetbe tömörülve, megvásárolta gróf Károlyi Imre úr érdi birtokának egy részét s azon 2000 házhelyből lakótelepet létesitett.

A lakótelep közvetlenül Érd község mellett terül el, a MÁV és Délivasút állomások mellett (három állomás között) a székesfővárostól 13, a Dunától 3 km.-nyire (légvonalban). Talaja kötött; gyümölcsösnek, veteményesnek kiválóan alkalmas. Közelében több ezer holdnyi tölgy- és fenyőerdő húzódik, magán a telepen pedig a szövetkezet tulajdonát képező mintegy 45.000 négyszögölnyi fenyő-, tölgy- és akácligetek mint közterületek a közvetlen közelben is kellemes üdülést biztosítanak; a vidék levegője teljesen pormentes s a telep klimatikus fekvésénél fogva nemcsak állandó letelepedésre, de nyaralásra is (weekend) minden tekintetben megfelel. Közvetlen a MÁV megálló mellett a szövetkezet tulajdonát képező fenyveserdőben szövetkezeti alapon strandfürdő és nyaralótelep létesül.

Terméskő, homok, kavics a helyszínen található. Érd községben két kartellen kívül álló téglagyár van. A szövetkezet kőbánya, beton, asztalosáru, cserépgyártó, stb. üzemeket; épületfa, asztalosáru, sodrony, fakerítés, mész, cement, szög stb. stb. raktárakat rendezett be s ezáltal tagjainak az építkezést jelentékenyen megkönnyíti, mert egyrészt az összes építkezési anyagok a helyszínén beszerezhetők, másrészt a nagy tömegben (waggontételben) való bevásárlás révén a tagok mentesülnek az építkezési konjunktura kizsákmányolóitól. Ugyancsak folyamatban vannak a szövetkezet élelmiszer, tüzelőanyag, ruházati stb. üzemeinek berendezései is, melyek révén a telep lakóinak megélhetése lényegesen megkönnyíttetik.

Érd nagyközségben elemi és polgári iskola van. Kertészet, faiskola, tejgazdaság közvetlen a telep mellett az érdi uradalomban.

Villanyvilágítás a község részére szerződésileg biztosítva, ez év június havában bevezettetik.

A telepen általában csekély mélységben (helyenként 4—5 méterre is) kitűnő ivóvíz található; a feltárható források lehetővé teszik egy vízvezetékhálózat létesítését. A Duna közelsége révén a csatornázás könnyen megvalósítható.

A telep különböző részein még cca. 200 telek kapható, az árak 2.80—6.50 pengőig váltakoznak fekvés szerint s általában 50 százalékkal alacsonyabbak a közvetlenül szomszédos és nagyrészt beépített területek telkeinek forgalmi árainál.

A telkek megválasztása a helyszínén történik, ugyanott kötendő meg az előzetes adás-vételi szerződés is, mely alkalommal legalább 20 pengőnyi foglaló lefizetendő. A hátralékok három év alatt törlesztendők havi, vagy negyedévi részletekben.

A szövetkezetnek tagja lehet minden magyar állampolgár, ki legalább egy üzletrészt jegyez 10 pengő névértékben. A jegyzett üzletrészek névértéke a jegyzéstől számított hat hónapon belül lefizetendő.

Részleges felvilágosítások a szövetkezet központi irodájában (VIII., József körút 36., I. em. 5. sz.) d. e. 10—1 óráig, d. u. 4—7 óráig; vagy pedig a helyszínén a szövetkezet székházában, Érd MÁV megálló közelében egész napon át (vasár- és ünnepnapokon is) nyujtanak.

A vasúti közlekedés igen kedvező s a telep fejlődése folyamán újabb vonatjáratok (mótoros) is kilátásba vannak helyezve. Kedvezményes tisztviselői havi jegyfüzetek (30 jegy 2.20 P), tanuló és munkás heti jegyek s a bárki által váltható bérletjegyek révén az utazási költségek jelentékenyen kisebbednek.

A létesülő telep helyszínrajza.

Százezer pengőt fordítanak

a tanonciskolák „minta-műhelyeinek" létesítésére

Purébl Győző dr. közoktatásügyi tanácsnok egyik főtörekvése, hogy a fővárosi iparostanoncoktatást a magyar iparfejlesztés érdekében minél tökéletesebbé fejlessze. A tanácsnok törekvését teljes egészében magáévá tette a közoktatási bizottság és a közgyűlés is, s az a törekvés, hogy

minél előbb megvalósuljanak a tanoncotthonokkal kapcsolatos önálló iparostanonciskolák.

Az első ilyen szakiskola a közel jövőben megnyílik. Az a terv, hogy *a Damjanich uccai régi iskolaépületet rendezik be erre a célra,* amint a hernáduccai iskolát annyi év után átadhatják rendeltetésének. A hernáduccai iskolából a menekültek ugyan már évekkel ezelőtt kiköltöztek, de a tömeglakás ideje alatt teljesen tönkretett és hasznavehetetlenné vált iskola restaurálása *a főváros és az államkincstár közötti alkudozások miatt nagyon sokáig késett.* Most a főváros úgy döntött, hogy

a sajátjából hozatja rendbe a hernáduccai iskolát a hasonló állapotban levő lajos-uccaival együtt.

Ezeket a munkálatokat még a nyáron elvégzik, hogy *őszre mindkét iskola újra megnyithatja kapuit tíz egynehány esztendős szünet után,* s így a Damjanich uccai ideiglenes épület is felszabadul.

Addig is azonban, amíg a főváros az önálló iparostanonciskolákat meg tudja valósítani, igyekszik a maiakat tökéletesíteni és azon fáradozik, hogy *az iskolák és az élet között minél közvetlenebb kapcsolatokat teremthessen:* a tanoncok gyakorlati oktatását is lehetővé tegye. Ebből a célból

már az ősszel több iskolában mintaműhelyeket fognak berendezni.

Erről az érdekes reformról

Purébl Győző

tanügyi tanácsnoknál érdeklődtünk, aki a következőket közölte a *Fővárosi Hirlap* munkatársával:

— Az iskolai és műhelymunka közötti kapcsolat szorosabbá tétele céljából a fővárosi tanonciskolákba *a legrövidebb időn belül bevezetjük a gyakorlati oktatást is.* A gyakorlati oktatásnak az a célja, hogy az illető iparágban előforduló olyan különleges eljárásokat bemutassák és olyan speciális munkákat gyakoroltassanak a növendékekkel, amelyek elsajátítására a mesterek műhelyeiben vagy egyáltalán nem, vagy igen ritkán nyílik alkalmuk. Az iskolai

mintaműhelyek létesítésére a jövő évi költségvetésbe 100,000 pengőt óhajtunk beállítani

s a tanács már fel is hívta a pénzügyi ügyosztályt, hogy *ezt az összeget a jövő évre irányozza elő.*

Szórakozás

Lauri Volpi, a világ legszebb hangú énekese és *Németh* Mária, a wieni Staatsoper kiváló énekesnője együttes vendégszereplése a Városi Színházban. Csütörtökön, május 29-én: *Trubadur.* Szombaton, május 31-én: *Aida.* Jegyek a Városi Színház pénztáránál s az összes jegyirodákban.

HEVERDLE ISTVÁN
okl. mérnök, építő- és kövezőmester
VIII., Baross ucca 74. Telefon: J. 324-32.

GRÜNVALD BÉLA
SZOBAFESTŐ- ÉS MÁZOLÓMESTER
VII, LÖVÖLDE TÉR 2. TELEFÓN: J. 308-78

HOCHSTÄDTER VILMOS
Asztalos- és famegmunkáló-telep
BUDAPEST, IX., ERKEL UCCA 9. ÉS 12.
TELEFÓN: Aut. 855-68 :: ALAPITVA 1888. ÉVBEN

SÁMUEL GYÖRGY
épület,- díszmű-bádogos és egészségügyi berendező
BUDAPEST, VI, ARADI U. 45. TELEFON: AUT. 223-62.

CSIGASOROK, CSIGAFEJEK
TÁBORI TŰZHELYEK, EMELŐGÉPEK és azok javítása
JURISICS MÁRTON VI, Rózsa ucca 5I/a
Tel.: Aut. 277—55

KRÉMER IMRE
BÁDOGOS, SZERELŐ, LÉGSZESZ-, VÍZVEZETÉK és EGÉSZSÉGÜGYI BERENDEZŐ
BUDAPEST, VI., PODMANICZKY UCCA 29

SOMOSKŐI BAZALTBÁNYA RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
Budapest, IV., Bécsi ucca 4. sz.
Bánya és zúzófelep: Somoskőujfalu
Telefon: Automata 829-23 és 817-92
A bánya előállít: mindenféle szemnagyságú zúzott kavicsanyagot, pormentes zuzalékot legjobb minőségben, előállít továbbá különböző méretű útburkolati idomköveket. Útépítési osztálya vállalja: makadámutak, szabadalmazott óriáskavics (Derieso) utak építését, mindenféle idomkőutak burkolati munkáinak előállítását, továbbá a „Warrenite Bitulithic" elnevezésű legjobban ismert bitumenes rendszerű utak építését.

Vladár Pál
ács- és építőmester
Budapest, I., Greguss u. 12
Telefon: Aut. 519-29

HIDI IMRE
ÉPITŐMESTER
Budapest, VIII., Német u. 41-43
Telefon: József 401—83

Csatorna-, Út és Beton Építési Vállalat
BENEDIKT MARCEL okl. mérnök
Budapest V, Zoltán ucca 7. Telefon: Automata 204-57

SZÉKESFŐVÁROSI PAVILLON
VÁROSLIGET
WEINGRUBER IGNÁC
KÁVÉHÁZA
NAPONTA KATONAZENE!
Vasár- és ünnepnapon délelőtt katonazene-hangverseny!

az első kéz megbizható és olcsóbb

Saját gyártmányú
és világmárkás — új és használt — zongorák — javítások is — több éves részletre váló hélkül. Kezelési költség nincs.
musica r.t.
VII., Erzsébet körút 43 (Royal Apollo)
Telefon: József 450-63

WEISZ FÜLÖP
rézműves, fürdőkályhaüzem
Készít fürdőkályhákat vörösrézből. Mindennemű vörösrézmunkát és cinezést vállal
BUDAPEST, VIII., GÓLYA UCCA 13. Telefon: J. 460-36

Textilipari Feldolgozó és Értékesítő Szövetkezet
Budapest, VIII., Rökk Szilárd ucca 20
Telefon: József 439—91

DIPL. ING. ARCHITEKT — BAUMEISTER
KOSÁLY ÖDÖN
OKL. ÉPITÉSZMÉRNÖK, ÉPITŐMESTER
TELEFON: AUT. 570-41.
BUDAPEST, II, KELETI KÁROLY-U. 15/b.

STERN EMIL Telefon: Aut. 906-46
ÚT-, CSATORNA- és MAGASÉPÍTÉSI SZERSZÁM- ÉS MŰSZAKI ÜZLET
BUDAPEST, V., VISEGRÁDI U. 32.

Hrauda Károly és Fia
okl. gépészmérnök
fűtési-, szellőztetési- és egészségügyi berendezési vállalata
Budapest, VI., Forgách ucca 20. Telefon: Aut. 917—89

EGYESÜLT GÉP- ÉS FÉMÁRUGYÁRAK RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
Budapest, VI., Lőportár-u. 9-11
TELEFON: AUTOMATA 275—13
GYÁRTMÁNYAI: Szikvizgyári berendezések, szénsavfürdő-készülékek. Bor- és sörkimérőkészülékek, jégszekrények. Elektromotorok, mosodai berendezések, mosó- és vasalógépek. — Fémtömegcikkek. — Folyékony szénsav.

STERNER G.
parkett és padlózási vállalata
Budapest, V, Lipót-körút 15
TELEFÓN: Automata 105—59

RÓZSÁSI MÁRTON
FÖLDMUNKAVÁLLALKOZÓ és FUVAROS
BUDAPEST, VIII., THÖKÖLY ÚT 3. SZÁM
Telefón: József 439-29 Telefón: József 439-29

GYURITA KÁLMÁN lakatos mester
Elvállal: épület-, mű-, géplakatos és speciális tűzhelymunkát
BUDAPEST, IV., MOLNÁR UCCA 15. SZÁM
Telefón: Aut. 840-79. (Erzsébet hídnál)

KOVÁCS OSZKÁR BÁDOGOS MESTER
ÉRCKOPORSÓ ÉS TEMETKEZÉSI CIKKEK KÉSZITŐJE
BUDAPEST, IX., TELEPI UCCA 14. SZÁM.
(A Ludovikával szemben.) TELEFON: J. 451—93

SEBESTYÉN SÁNDOR
asztalosmester, irodaberendezési vállalata
Budapest, VII, Hajtsár út 135. — Telefón: Zugló 60—89

„IDEÁL" PAPLANGYÁR
SÁNDOR M. FERENC
BUDAPEST, IV, RAMERMAYER KÁROLY UCCA 1
Állami, városi és közintézmények szállítója

ETERNIT cső
eső-, szennyvíz és trágyalé levezetésére, szellőztetésre és csatornázásra stb. Nem rozsdásodik, könnyű, vizet nem ereszti át, olcsó.
ETERNIT MŰVEK HATSCHEK LAJOS
Budapest, VI., Andrássy út 33. sz.

SHELL
BENZIN OLAJ

ENGLERTH M. JÁNOS KŐMŰVESMESTER
elvállal kisebb, nagyobb építkezéseket és tatarozásokat
BUDAPEST, II., BATTHYÁNY UCCA 65. SZÁM

BIRÓ LÁSZLÓ
ÁCSMESTER
BUDAPEST, X., KOLOZSVÁRI UCCA 9.

Kalas építési vállalata.
I. Szirtes u. 3/b. J. 456-03.

KÖVEZ, UTAT ÉS VASUTAT ÉPÍT **BÉRHENGERLÉST VÁLLAL** KÖVEZŐ ÉS ÚTÉPÍTŐ RÉSZV.-TÁRS.
BUDAPEST IX, THALY KÁLMÁN U. 41. TEL.: J. 302-66

Gazdasági Értesítő

Semmi érdeklődés sincs a kamarai választások iránt

Június 22-én és 23-án lesznek Budapesten az Ipar és Kereskedelmi Kamarai tagválasztások. Az iparosok és kereskedők minden öt évben választják delegátusaikat a Kamarába és a választásokat általában mindig igen élénk érdeklődés és korteskedés szokta megelőzni, hogy a legérdemesebbek, a legrátermettebbek kerülhessenek be az iparos és kereskedő társadalom külön parlamentjébe. Annál meglepőbb, hogy a közeljövőben megtörténő választások iránt a legparányibb érdeklődés sem nyilvánul meg, legalábbis olyan jelentéktelen, amilyenre emberemlékezet óta nem volt példa.

A kamarai választások előkészületeivel a kerületi elöljáróságok mellett külön bizottságok foglalkoznak, ezek adnák ki a jelentkezőknek a választói igazolványokat is, — ha volna jelentkező.

— 50.000 kamarai választó van körülbelül Budapesten, — mondotta informátorunk, — ennek a tömegnek, legkisebb érdeklődés mellett is, legalább tíz százaléka le szokott szavazni, illetve legalább ennyi kiváltotta a multban a szavazói igazolványát. A főváros nagyszámban nyomatta ki a szavazói igazolványokat, mert arra számított mindenki, hogy általános titkos választásról lévén szó, ezidén rendkívüli lesz az érdeklődés, még a szokottnál sokkal nagyobb tömegek jelentkeznek jogosultságuk megszerzésére, tekintettel az ipar és kereskedelem súlyos helyzetére. A várt érdeklődés azonban, legalább eddig, nemcsak hogy nem következett be, de a hatósági felhívás teljesen visszhang nélkül maradt; az elöljáróságokon, illetve a bizottságok előtt úgyszólván nem jelentkezik senki. A választói igazolványok időben való megszerzése azért kívánatos, nehogy az utolsó nap torlódások legyenek, másrészt azért is, mivel olyanoknak, akik igazolvány nélkül jelentkeznek szavazásra és ott őket a küldöttség visszautasítja, nem lesz meg a fellebbezési joga. A kamarai választói jogosultság előfeltétele, hogy valaki magyar honos, budapesti lakos és legalább egy éve van iparigazolvány birtokában.

A Magyar Általános Takarék ujabb záloglevél tranzakciója

A *Fővárosi Hirlapban* annak idején részletesen beszámoltunk arról a nagyarányú tranzakcióról, amelynek során a *Magyar Általános Takarékpénztár* félmillió font értékű záloglevelet helyezett el Angliában a *Lazard Brothers Co.* ismert londoni cég útján. Ezeket a záloglevéleket már jegyzik is a londoni tőzsdén, mégpedig olyan sikerrel, hogy ez lehetővé tette a magyar intézet angol összeköttetéseinek kimélyítését.

Londoni híradás szerint ugyanis az említett angol cég, amely egyik nagyrészvényese az *Általános Takaréknak*, átvett ismét 7.5 millió pengő értékű 4.5 százalékos zálogleevlet, amelyet szintén a londoni tőzsdén fog jegyeztetni. A záloglevelek külföldi eladását eddig a kormány az államkölcsön perfektuálása előtt nem engedélyezte, most azonban megadta hozzájárulását ehhez a tranzakcióhoz.

A Kisbirtokosok jubiláris közgyűlése. Kedden tartotta meg 50-ik közgyűlését a *Kisbirtokosok Országos Földhitelintézete*, amely lényegesen kibővített üzleti jelentésében világos képet adott saját félszázados történetéről és az 50 esztendő üzleti tevékenységéről. Ez a történet az utolsó években állandóan felfelé törő tendenciát mutat, amely a legméltóbb igazolása a kiváló vezetőség, elsősorban *Hadik* János gróf elnök és *Hunyady* Ferenc vezérigazgató komoly és sikerdús munkájának. Az idén 345.289 pengős tiszta nyereséggel a mérleg már elérte az utolsó békeesztendő üzleti eredményének 60%-os aranyértékét. Egyetlen esztendő alatt 16 millióról 34.5 millióra, vagyis több mint 100%-al emelkedtek a folyószámla és takarékbetétek, de ugyanilyen nagyarányú emelkedés mutatkozik valamennyi üzletágban. Az intézet széleskörű aktivitása azonban valójában most kezdődik, amikor is eltörölték az üzletkör bizonyos szigorú korlátozását: az alapszabályok 49. §-ának 14. pontját, amely kimondotta, hogy a folyószámla- és takarékbetétüzleteket, valamint a tárcájában levő váltók visszleszámítolását tartalékjainak ötszöröse erejéig kultiválhatja csupán. E korlátozás megszüntetése valósággal új perspektivákat nyit meg a nagymultú intézet előtt.

Kállai Tamás lett a Dohánykisárusok Szövetségének az elnöke. A Dohánykisárusok Szövetsége vasárnap a régi képviselőházban megtartotta évi közgyűlését s megejtették a tisztújítást, amelynek során *Kállay* Tamás dr.-t egyhangulag elnökké választották.

A Hangya üzleti rendszere. A minap tartotta meg évi közgyűlését a *Hangya*, amelynek kedvezőtlen üzleti menete, főleg pedig a lesujtó eredmény, hogy még osztalékot sem tud fizetni, általános feltűnést keltett. Az igazgatóság gazdálkodásával szemben való animozitás két feltűnő indítványban jutott kifejezésre, amelyek mindegyikét a *Hangya* érdekkörébe tartozó magasabbrangú tisztviselő terjesztette elő. *Ignáth* József az ügyvezetés felülvizsgálását kívánta, vitéz *Hosszú* Ferenc pedig a szövetkezetek szanálásával kapcsolatos kérdések tisztázását követelte. A közgyűlés tudomásul vette az indítványokat, az igazgatóság álláspontjáról azonban csak kombinációk kerültek nyilvánosságra.

A petróleum élete. Különös és rendkívül érdekes filmet mutattak be a minap a *Pedagógiai Intézetben*. A petróleum születését, életét és felhasználását mutatták be, a magyarázó előadást pedig *Mosonyi* Zsigmond főmérnök tartotta. A *Shell-Royal-Dutch* konszern telepeinek élete elevenedett meg, ez öt világrészre kiterjedő gigantikus szervezet. A trópikus vidékek munkatelepeinek higiéniéje, távoli világoknak az ipar és kereskedelem tudományos szisztematizmusával megorganizált hálózata pergett le a nézők szeme előtt. A geológusok munkájától a szállító óceánjárók irányításáig mindent megmutatott ez a színes, tanulságos és érdekfeszítő film, amely minden bizonnyal megnyeri a laikusok tetszését is.

A Ganz és Társa Villamossági, Gép-, Waggon- és Hajógyár R. T. folyó hó 22-én tartott közgyűlése az igazgatóság minden javaslatát elfogadva elhatározta, hogy az 1929. üzletévre szóló osztalékszelvény május hó 24-től kezdődőleg 8 pengővel váltassék be, ami megfelel a tavalyi osztaléknak. Szelvénybeváltóhelyek: Budapesten a Magyar Általános Hitelbank, a Magyar Leszámitoló és Pénzváltóbank és a Magyar-Olasz Bank, Wienben az Österreichische Credit-Anstalt für Handel und Gewerbe. Az igazgatóság tagjaiul a közgyűlés újból az eddigi tagokat választotta meg.

Az Ipari Jelzálogintézet első üzletéve. Az *Országos Magyar Ipari Jelzálogintézet* június első napjaiban tartja meg első évi közgyűlését. A jelentés szerint az 1928 végén kibocsátott 5 millió dollár névértékű 7%-os, 20 éves törlesztéses jelzáloglevélkölcsönéből 4,588.000 dollárt engedélyezett 46 iparvállalatnak. Ez 26,134.000 pengő, amelynek fedezetét 118,208.000 pengő értékű jelzálog képezi, tehát az átlagos fedezeti arány 452%-ot tett ki.

Magyarország aranykoszorús mestere
SZLEZÁK LÁSZLÓ
harang- és ércöntöde, harangfelszerelés és haranglábgyár
BUDAPEST, VI., Frangepán ucca 77. szám
Telefon: Aut. 913-53

Bazilika részére készült 7500 kg új harang
Az 1900. évi párizsi világkiállításon díszoklevéllel, 1921. és 1923. évi vasipari kiállításon aranyéremmel, az 1925. és 1926. évi kézműipari tárlaton kormánydíszoklevéllel, 1927. és 1928. évi budapesti, székesfehérvári, szentesi és szombathelyi kiállításokon nagy aranyéremmel kitüntetve. — Számos egyházi elismerőlevél! — Költségvetéssel díjmentesen szolgál! Előnyös fizetési feltételek!

Morbitzer Nándor építész és építőmester
Budapest, VIII, Üllői-út 66/b.
Telefon: József 310—90.

RUFIÁN ISTVÁN egészségügyi berendezési vállalat
BUDAPEST, VI, KMETTY UCCA 7
Iroda: VI, Szinnyei Merse ucca 10. Telefon: L. 966-25

KLEMENT ANDRÁS
Jégszekrények, bor- és sörkimérő készülékek gyára és raktárai
BUDAPEST, VII., KIRÁLY U. 27
az udvarban
Telefon: József 401—10.

Karászek Ferenc
Kazán és tartálygyár Telefon: L. 915—07
Budapest, VI., Váci-út 163

Wörner J. és Társa
Gépgyár Részvénytársaság
Malomberendezések — Nyomdagépek — Láncgyár — Vasöntöde
Telefon: L. 905-74, 905-75. Budapest, V, Váczi út 48. Alap. 1867.

KŐBÁNYAI KÁTRÁNY- és ASZFALTIPAR
FRIED és GRUBER okl. mérnökök / X., Gyömrői-út 64 / Tel.: J. 449-44
GYÁRTMÁNYAINK: bőrlemez, szigetelőlemez, aszfalt fedőlemez (szagtalan), facement, kiöntő aszfalt, aszfalt coulé
VÁLLALUNK: Tetőfedést minden kivitelben, szigetelési munkákat, vízteleníté munkákat, aszfaltozást

CUSTODIS ALPHONS
MÉRNÖKI IRODA ÉS ÉPÍTÉSI VÁLLALAT IPARI BERENDEZÉS RÉSZÉRE
BUDAPEST, V., NÁDOR UCCA 19
Telefon: Aut. 120-07
ALAPÍTÁSI ÉV 1876
Gyárkéményépítés
Gőzkazánbefalazás
Ipari komencék építése és tervezése

Minden szombaton
HETI UJSÁG
Falus Ferenc szenzációs riport-lapja
Ára 40 fillér
MINDENHOL KAPHATÓ!

Benti Rezső és fia
szobrászok
BUDAPEST, IX., Gróf HALLER U. 3.
NAGYTÉTÉNY, FÜRDŐ UCCA 6. SZÁM

KŐNIG JÓZSEF
OKL. MÉRNÖK, ÉPÍTÉSI VÁLLALKOZÓ
TELEFON: JÓZSEF 424—69.
Budapest, VIII., Baross ucca 98. sz.

FISK PNEU
LÁZÁR-U. 7. M.A.K
HEBENSTREICH FERENC
okl. kőműves-mester építési vállalkozó
VIII, Kendor u. 24
Telefonhívó: 408—50

MINKOVITS
modern cégtáblafestő
VIII., Vig ucca 24. — Telefon: József 385—52.

ÉRCBETON
Rozsdamentes. Nem csúszik. Legnagyobb szilárdság. Legkisebb kopás. Nem porzik. Magyar termék. Anyageladás.

KÁRMÁN és FAZEKAS
okleveles mérnök — építőmester
IX. KERÜLET, KÁLVIN TÉR 7. SZÁM
Telefon: Automata 851—43.

Vállalkozási Hirlap

A belügyminiszter jóváhagyta az új iskolaépítéseket

A belügyminiszter a közoktatásügyi minisztérium meghallgatása után a Farkasréti, Miskolczi úti, Ihász uccai és Németvölgyi úti iskolák építéséhez hozzájárult és erről a mult héten leiratban értesítette a fővárost. A miniszter a szóbanforgó iskolák építéséről szóló közgyűlési határozatot és a pénzügyi kereteket változtatás nélkül vette tudomásul, a *bemutatott terveken azonban — takarékossági és célszerűségi okokból — bizonyos változtatásokat kiván.* A főváros ezeket a módosításokat a terveken haladéktalanul elvégezteti, majd még a nyáron hozzáfognak az új iskolák megépítéséhez, hogy *a tél előtt valamennyi tető alá jusson.* A közel jövőben szőnyegre kerül az 1930. évi iskolaépítési program is, amely ugyanesak kétmillió pengős budget keretben négy iskola létesítésére vonatkozik.

Polgári iskolát kap a Kelenföld

A Kelenföldnek régi és jogos kívánsága válik valóra az ősszel kezdődő új tanévben. A ciszterciták vezetése alatt álló *Szent Imre* főgimnázium az idén kiköltözött a váliúti fővárosi épületből új otthonába s a tanács úgy határozott, hogy *az így felszabadult termek egy részét polgári iskolai osztályok számára foglalja le.* A váliúti polgári iskola egyelőre nem lesz önálló intézet, hanem mint az I., fehérsastéri polgári *fiókja fog szerepelni.* Az új iskola létesítése annál inkább örvendetes, mert egy nagykiterjedésű vidéknek biztosít középfokú oktatást, másrészt egyetlen pengő új kiadást sem jelent a fővárosnak, mert a Váli útra kerülő osztályok, tanerőikkel eddig más összezsúfolt iskolaépületekben már eddig is működtek.

Új versenytárgyalási kiírások

A tanács versenytárgyalást hirdet:

Központi fűtőberendezési munkára a váciuccai leánygimnázium épületében. Ajánlat tehető június 21-én d. e. fél 10 óráig a középítési ügyosztályban.

Kátrányos makadámszerű útrendezési munkára a Bimbó uccánál. Ajánlat tehető június 2-án déli 12 óráig az út- és csatornaépítési ügyosztályban.

Központi fűtőberendezési munkára a Marcibányi téri iskolánál. Ajánlat tehető június 17-én d. e. fél 10 óráig a középítési ügyosztályban.

Műbútorberendezési munkára a Wenckheim-palotánál. Ajánlat tehető június 3-án d. e. fél 10 óráig a középítési ügyosztályban.

Szobafestő- és mázolómunkára a gömbuccai iskolánál. Ajánlat tehető június 16-án d. e. fél 10 óráig a középítési ügyosztályban.

Összmunkára a dévaiuccai közp. tüdőbeteggondozó intézet fekvőcsarnokánál. Ajánlat tehető június 7-én d. e. fél 10 óráig a középítési ügyosztályban.

Vízvezeték, csatornázási és gázberendezési munkára a kelenföldi tüdőbeteggondozó intézetnél. Ajánlat tehető június 11-én d. e. fél 10 óráig a középítési ügyosztályban.

Téli ruhaanyagok szállítására az altisztek, stb. számára. Ajánlat tehető június 16-án d. e. 11 óráig a városgazdasági ügyosztályban.

Versenytárgyalási megbízások

A mult héten tartott nyilvános és szűkkörű versenytárgyalások alapján a különböző közmunkákat és közszállításokat a következő cégek kapták:

Útrendezési munkát kaptak: a *Győri úton:* Schaffer Antal 20.000, a *Németvölgyi úton:* Szántó Ferenc 41.805, az *Alkotás uccában:* Neumann Ferenc 37.661, a *Horthy Miklós úton:* Korek Erzsébet 11.850 P.

Útépítési munkát: a *Széher úton:* Ámon Antal és Fia 57.056, az *Áfonya uccánál:* Spányi Ernő 25.963 P.

Csatornaépítési munkát: a *Sárbogárdi úton:* Pallay, Csengeri és Nagy 21.894, a *Hegyalja uccánál:* Skoteczky Ernő 12.453, a *Bimbó uccánál:* Klauber és Vajda 21.464, a *Karolina uccánál:* ifj. Führer Miklós 17.952 pengő vállalati áron.

Burkolómunkát a Léderer telepi iskolánál: Gerber József 15.732 P.

Asztalosmunkát ugyanott: Ocsenás János 2178 P.

Mázolómunkát a Szent László téri polgári iskolánál: Török és Juhász 2467 P.

Állványozási munkát a Mátyás-templomnál: Makovszky Ferenc 2805 P.

Üvegmozaik kép készítésére a Bakáts téri templomnál: Zsellér Imre 5000 P.

Útburkolási munkára az Új Szt. János-kórháznál: Ámon Antal és Fia 6456 P.

Föld- és kőművesmunkát a Fővárosi cirkusznál: Boghen György 5135 P.

Föld-, kőműves-, elhelyezőmunkát az óbudai Újtemetőnél: Dreiakker Ödön 4579 P.

Műköpad munkát a jobbparti temetőnél: Meloccó Péter 3000 P.

Lakatosmunkát a gyöngyösiúti kórháznál: Vass és Kovács 2470 P.

Vasgerendák szállítását a miskolciúti elemi iskolánál: Vasgerendákat Árusító r. t. 21.022 P.

Kovácsmunkát ugyanott: Vital András 2010 P.

Ácsmunkát ugyanott: Szalay Sándor 24.008 P.

Műkömunkát ugyanott: Kautnik József 9114, Biehn János 3896 P.

Asztalosmunkát ugyanott: Brichta József 14.963 pengő vállalati áron.

Beérkezett ajánlatok

A mult héten tartott versenytárgyalásokon a különböző közmunkákra és közszállításokra a következő cégek pályáztak:

Burkolómunkára a Miskolci úti elemi iskolánál: Barcza Dezső 21.436 P.

Keramitburkolási munkára a Pannonia u.—Wahrmann—Ipoly u. között: Magyar Keramiai gyár rt. 28.463 P.

Üvegesmunkára a Miskolci úti elemi iskolánál: Seller Ármin 2598; *a Csapláros u. köztiszt. garázsnál:* Simkó Antalné 5250 P.

Bitumenes mak. útrend. munkára a Deák u., Dezső u. és Lisznyay u. között: Szánthó Ferenc 6961 P.

Föld-, kőműves-, elhelyezőmunkára: a Farkasréti el. iskolánál: Redner Jenő 62 ezer 514, Zilahi Balogh Gyula 63.389, ifj. Führer Miklós 67.723, Safranek, Szlávik és Tárnok 71.137, Schöntheil R. 71.513, Méhn Antal 72.994, Berényi Ignác 73.044, Fratricsevics Ernő 73.321, Dreiacker Ödön 75.979, Gavora Zsigmond és Prinner Ede 76.331, Kellermann László 77.522, Grenyó Bertalan 79 ezer 118, Kapuszta Gusztáv 79.892, Csonka F. és Juhász I. 80.102, Stern Imre 82.853, Grandics Gyula 86.980, Strebek és Deissner 88.130, Katona, Székely, Molnár 93.801 P.

Szigetelőmunkára u. ott: dr. Helvey Tivadar 2772, Posnanszky és Strelitz 2776, Egyesült Újpesti vegyészeti gyárak (Kollár Miklós) 2792 P.

Tetőfedőmunkára a Miskolci úti el. iskolánál: Tomsay József 7644 P.

Bádogosmunkára u. ott: Gál I. István 6336, Fliegl Béla 6692 P.

Válaszfalmunkára u. ott: dr. Helvey Tivadar 7246, Parafakógyár 7340, Wihart Ferenc 7700 P.

Lakatosmunkára u. ott: Jónás és Weiner 13.240 P.

Mázolómunkára u. ott: Tarjányi István 7536 P.

Gumipadlómunkára u. o.: Magyar Ruggyantaárugyár Rt. 23.600 P.

Csatornaépítési munkára a Budafoki főgyűjtő, Hengermalom u. és Major u. között: Bakács és Szabó 233 ezer 789, „Fundamentum" rt. 237.184; *a Thökölyút, Nürnbergi u. és Gázella út között:* ifj. Halász Hubert 7407; *a Magyarádi út, Fadrusz u. és Horthy Miklós út között:* Gratzl Lajos 10.907; *a Naphegy tér és a környező uccák között:* Risavy János 22.135; *a Lejtő út, Zólyomi út, Lejtő u. 8127. és 12761 hrsz. közti szakasznál:* Hajnal Imre 10 ezer 906; *a Csanády u., Pozsonyi út és Pannónia ucca között:* König József 9023 P.

Zwillinger Gyula
ÉPÍTÉSZ
VII., CSENGERY U. 30
TELEFÓN: JÓZSEF 433—69.

Gyöngyösi István
Budapest, VIII., József körút 9. sz.
okl. gépészmérnök központi fűtési, vízvezetéki és egészségügyi berendezési vállalata.
Telefón.: J. 383-33

WOLSKY SÁNDOR BÉLA
WOLSKY ALBERT FIA
gépüzemű kefe- és ecsetárugyár
BUDAPEST, VIII., MAGDOLNA UCCA 18. SZÁM.
TELEFÓN: JÓZSEF 324-88

MŰKŐHÖZ GRÁNITOT
minden szinben, **mükömunkát** legjobb kivitelben szállit
BUDAPESTI KŐGYÁR Kämmerle Adolf utóda
Budapest, V., Visegrádi ucca 65.

GEIRINGER ÖDÖN GÉZA GÉPÉSZMÉRNÖK
műszaki és villamossági vállalat
TELEFÓN: AUT. 874—31
BUDAPEST, IX., LŐNYAY UCCA 54

Kőbányai Gép- és Vasszerkezeti Műhely
BISSELICHES MÉRNÖK
Budapest, X, Liget-u. 46. Tel. J. 358-25
Vasszerkezetek, lakatosmunkák, portálok

„SANIT F" CEMENTHABARCSTÖMÍTŐ
Gyártja: POSNANSKY ÉS STRELITZ
aszfalt-, fedéllemez- és kátrány-vegyitermék-gyár
Budapest, V., Lipót körút 27. ■ Tel.: Aut. 228-29., Aut. 282-85

SCHUSZLIK AGOSTON
FESTŐ- ÉS MÁZOLÓ M.
BUDAPEST
Telefon: Aut. 505-33.
Lakás: II, Kapás u. 36. Műhely: II, Tölgyfa u. 8.

ÁNGYÁN GYULA
épület, gép- és műlakatos, autógénhegesztő
BUDAPEST, VII., MIKSA-U. 9. Tel. J. 335-71

JAKAB GYULA
MŰASZTALOS
Modernül felszerelt gépüzem. Az orsz. iparművészeti kiállításon a m. kir. Állami nagydijjal kitüntetve.
Budapest, VII, Hungária körut 204. sz.
Telefon: József 373-81

SCHÜTZ EDE
TELEFON J. 330—45
ÉPÜLET-, MŰ- ÉS VASSZERKEZETLAKATOS
BUDAPEST, VII., THÖKÖLY ÚT 23. SZÁM

PARKETTA
szállítása, mindennemű padozat készítése és javítása.
FRIED és BENEDEK
parkettgyár és gőzfürész
BUDAPEST, VII., RÁKÓCZI ÚT 82.
Telefon: József 133—43 és József 134—17.

VAS UCCA 16
BOSCH SZOLGÁLAT
Telefon: József 393-73.

ZINNER MANÓ
TELEFÓN AUT. 950-75
kőbánya és útépítési vállalkozó
ÚJPEST, TAVASZ UCCA 24. SZÁM

MÉHN ANTAL
ÉPÍTŐMESTER
BUDAPEST, II., HATTYU-U. 7.
Telefon: Aut. 506-24

Alexy György
okl. gépészmérnök
villamossági és műszaki vállalata
BUDAPEST, V., FALK MIKSA UCCA 26—28. SZ.

Ipartermék Értékesítő R.-T.
Budapest V, Zoltán u. 7-9. Tel.: A. 110-18

MOOR GÉZA építőmester
Budapest, VI., Reiter Ferenc ucca 103. sz.
Telefón: Automata 911—13.

ILKOVITS J.
Központi fűtések és vízvezetéki berendezések vállalata
BUDAPEST, VI, ANDRÁSSY ÚT 92
Telefón: Aut. 212—07.

BŐHM GYULA
útépítési és kövezési vállalkozó
ÚJPEST, Tavasz u. 7
Telefón: A. 944-52

Sarló és Sárközy
építési vállalkozók Tel.: Aut. 136—04
Budapest, V., Akadémia ucca 14. sz.

KARA JÁNOS
Telefón: J. 351-44
képesitett kőműves- és ácsmester
BUDAPEST, VIII., Kőris ucca 28
Bármilyen ács-, kőműves- és betónmunkákat vállal

BORY ÉS WALTHER
ÁCSMESTEREK, ÉPÍTÉSI VÁLLALKOZÓK
Rákospalota, Földvári ucca 60. szám
TELEFON: LIPÓT 964—14. SZÁM

Zumpft István
vasút- és útépitő vállalkozó, kövező mester
Kispest, Rákóczi u. 74. szám

Ifj. Helfenstein Károly
Budapest, VI., Jász ucca 77. Telefon: Lipót 913-64.
Kövező-mester és útépitő-vállalkozó.

ZILAHI-BALOGH GYULA
ÉPÍTŐMESTER
Budapest, I., Bornemissza u. 36
TEL.: Lá. 2—32.

HEISSENBERGER JÓZSEF
Kövezőmester és útépítési vállalkozó
BUDAPEST, IX., VÁGÓHID UCCA 9/b SZ.

FRANK EMIL
okl. mérnök és építőmester
BUDAPEST, V., HOLLÁN U. 9.
Telefón: Aut. 293-27.

Események

Fővárosi Hirlap
Az Egységes Községi Polgári Párt hivatalos lapja.
*
Előfizetési árak:
fél évre . . . . . 12 pengő.
egész évre . . . . . 24 pengő.

A közgyülés. A szerda délután 4 órakor összeülő rendes közgyűlés napirendjének 167 pontja az üzemi nyugellátási szabályrendeleteket leszámítva javarészt kisebb jelentőségű ügyekről szól, mindazáltal igen nagy érdeklődésre számíthat, mert *ezen az ülésen tölti be a törvényhatósági bizottság titkos szavazással az üresedésben levő két tanácsnoki állást.* Ugyancsak szerdán lesz a választás a jogügyi-, közgazdasági-, vízvezetéki-, világítási- és munkaügyi bizottságokban megüresedett *tagsági helyekre is.* A napirend legnagyobb részét kisebb jelentőségű telekszabályozási, területátengedési és ehhez hasonló ügyek töltik ki. Szerepel még *az ideiglenes segédfogalmazói állásoknak végleges állásokká való átszervezése*, több városszabályozási ügy, a teherkocsi szabályrendelet, s mint említettük, az önálló vagyonkezelésű intézmények, üzemek alkalmazottai, a főváros szolgálatában levő munkások és egyéb bérfizetéses alkalmazottak nyugellátásáról, továbbá a kötelező rokkant- és betegbiztosításról szóló szabályrendeletek, amelyeket a *Fővárosi Hirlap* már hónapokkal előbb ismertetett. Sok interpelláció és indítvány is kerül elmondásra.

Az Egységes Községi Polgári Párt tagjai az óbudai hajógyárban. Az *Egységes Községi Polgári Párt* tagjai a *Dunagőzhajózási Társaság* igazgatóságának meghívására hétfőn délelőtt meglátogatták az óbudai hajógyárat, amelyet megtekintettek. A várospolitikusok népes csoportját, — amelyben *Andréka* Károly, *Bayer* Antal, *Pompéry* Elemér, *Usetty* Béla, *Dinich* Vidor, *Scheuer* Róbert, *Spett* Ferenc, *Farkas* József, *Horváth* Károly, *Orova* Zsigmond és *Lédermann* Mór bizottsági tagok, továbbá *Szamek* Emil dr. és az óbudai egységes pártszervezet részéről *Kemény* Lajos, *Szepesy* Ágoston és *Horváth* Lajos vettek részt, *Kozma* Jenő vezetésével, — a Társaság nevében *Dormándy* Géza ny. tábornok, a *Dunagőzhajózási Társaság* magyarországi képviselője, *Lévay* Gyula ny. korvettkapitány, az *Óbudai Hajógyár* igazgatója és a mérnöki kar tagjai fogadták. Rövid üdvözlés után a társaság sétára indult és üzemközben, a mérnökök szakszerű magyarázataitól kísérve megtekintette a telep minden osztályát, az építés alatt álló hajókat, a javítóműhelyt és a dokkokat. A látogatás végén *Kozma* Jenő mondott köszönetet a párt nevében a meghívásért és a kalauzolásért a *Dunagőzhajózási Társaság* igazgatóságának és a gyárvezetőségnek.

A költségvetések összeállításának határideje: május 31. Az év elején, mint a Fővárosi Hirlap jelentette, a polgármester körrendeletet adott ki, amelyben utasította az összes ügyosztályokat, üzemeket és intézményeket, hogy költségvetéstervezeteiket május 31-ig okvetlen állítsák össze és adataikat bocsássák a pénzügyi ügyosztály rendelkezésére, hogy annak módjában legyen a főváros nagy budgettervezetét legkésőbb szeptemberre összeállítani, mert a közgyűlés az idén már szeptemberben végezni akar a költségvetés letárgyalásával, ami annyit jelent, hogy a budgetvita lesz a *régi törvényhatósági bizottság hattyúdala.* Az ügyosztályokban lázas sietséggel dolgoznak a költségvetési előkészületeken, hogy a terminust betarthassák. Az elsőség pálmáját a közegészségi és köztisztasági bizottság nyerte el, amelynek tervezete már készen van és kedden került a bizottság elé. A többi ügyosztályok e héten és a következőn tárgyaltatják le bizottságaikkal budgetjavaslataikat.

Telkeket vásárolt a főváros. A kisajátító bizottság legközelebb foglalkozik a főváros több tervbevett telekvásárlásával. Legutóbb is telket vásárolt a főváros *részben üzemi, részben városrendezési célokra.* A kelenföldi elektromos centrálé kibővítéséhez megvásárolták az I., Hengermalom ucca 4052. hrsz. ingatlant, a pesti oldalon lévő váciúti elektromos művek céljára pedig az V., Dráva u., Pulaky u. és Váci út által határolt Acél-féle telkeket szerezte meg a város. A Tabán szabályozásához szükségessé vált a Kereszt u. 6. számú telek megszerzése, ugyanesak városrendezés céljára vásárolták meg a VII., Egressy út 2476. hrsz. és a VII., Zuglóban levő Rötth-féle ingatlant, mely utóbbi a Zuglóba tervezett park egy része lesz.

Jubileumi vacsora Róna Lajos tiszteletére. Három évtizedes munkásságának jubileumán, a magyar ujságírórend meleg ünneplésben kivánja részesíteni *Róna* Lajost, *A Mai Nap* és *A Pénzvilág* szerkesztőjét. A politikai, társadalmi és közgazdasági élet reprezentánsainak bevonásával tartandó estebéd június 5-én, csütörtökön este lesz, a margitszigeti *Newyork*-étteremben.

Megint az „ideális menetrend". A közlekedési bizottság már két alkalommal tűzte ki napirendjére a *BESzKART* „ideális menetrendjét", amelytől a villamosforgalom megjavítását várják a szakemberek. Első alkalommal a jobboldali többség leszavazta az *Egységes Községi Polgári Párttal* szemben a javaslatot, a második alkalommal pedig az időből nem futotta és *a tárgyalást félbe kellett szakítani.* Pénteken újra tárgyalás alá kerül a tervezet, amellyel szemben azóta *lényegesen javult is a hangulat*, annyira, hogy bizonyos módosításokkal valószínűen *magáévá is teszi a bizottság*, annál is inkább, mert a villamosnak már több, mint egy éve nincs jóváhagyott menetrendje, ami végre is tarthatatlan állapot.

Házasság. *Bari* Ágost dr. szerkesztőnek és nejének fia, *Bari* Adolf, a Magyar Általános Hitelbank tisztviselője, vasárnap házasságot kötött *Molnár* Erzsébettel, özv. *Molnár* Gézáné leányával.

Ujra meghiúsult a Baedeker üzlete. Néhány héttel ezelőtt a *Fővárosi Hirlap* pattantotta ki azt a furcsa üzletet, amelyet a *Baedeker* útikönyv vállalat készült kötni a székesfővárossal. Feltűnést keltő híradásunkban annak idején megírtuk, hogy a német kiadóvállalat a Balkánról kiadott könyvébe akarta egyszerűen besorozni Budapestet és ezért az „előléptetésért" ráadásul még nagyobb összegű hozzájárulást is próbált kieszközölni a fővárostól. Miután a furcsa üzlet nyilvánosságra jutott, *meg is hiusultak az első tárgyalások, de a Baedeker vállalat azért nem hagyott fel a kísérletezéssel és budapesti megbizottja útján új ajánlatot tett a főváros tanácsának.* Ez a kínálat úgy szólt, hogy a főváros körülbelül 16—18 ezer pengő értékben vásárolja meg a Beadeker kiadásában megjelent több év előtti kiérdemült útikönyv néhány ezer öreg példányát *s ebben az esetben új kiadást jelentet meg Budapestről — Balkán nélkül.* Természetes, hogy a tanács ebbe az ajánlatba sem mehetett bele, így *egyelőre ismét megszakadtak a tárgyalások a főváros és a Baedeker-vállalat között — és Budapest nem kerül be a Balkán-városok illusztris galériájába a német kiadóvállalat üzleti élelmességéből.* A főváros nagyra értékeli a *Baedeker*-könyvek publicitását, de közel 20.000 pengőt erer a célra mégsem hajlandó áldozni.

A FANSz tisztviselőosztályának közgyűlése. E hó 24-én tartotta a Fővárosi Alkalmazottak Nemzeti Szövetsége tisztviselőosztálya az újvárosháza közgyűlési termében ezeidei rendes közgyűlését. *Matolay* Viktor dr. tanácsjegyző, titkár számolt be a szövetség mult esztendei munkásságáról, amelyhez a státus- és fizetésrendezés tárgyában *Gergelyi* Ernő dr. tanácsjegyző szólt hozzá. A közgyűlés elfogadta a főtitkári jelentést, valamint a számadásokat és az 1930. évre megállapított költségelőirányzatot. Számvizsgálókká *Koronthály* Kálmánt, *Virágh* Istvánt és *Placht* Józsefet választotta meg a közgyűlés. *Guth* Ferenc dr. kerületi elöljáró indítványára a közgyűlés egyhangúlag köszönetét nyilvánította az elnökségnek és a tisztikarnak munkásságáért, amelyet indítványára jegyzőkönyvileg örökít meg a közgyűlés.

A VII. kerületi függetlenségi és 48-as pártkör jubiláris ünnepsége. A VII. kerületi függetlenségi 48-as pártkör szombaton este ünnepelte 25 éves fennállásának emlékét, a kör első elnökének, *Barabás* Bélának jelenlétében. Ebből az alkalomból ünnepi vacsorán a klub tagjain kívül számos függetlenségi politikus jelent meg, közöttük *P. Abrahám* Dezső volt miniszterelnök, *Balla* Aladár, *Pázmándy* Dénes, stb. Az első szónok *B. Virágh* Géza, a kör ügyvezető elnöke volt, aki visszatekintett az elmult 25 esztendő működésére és meleg szeretettel köszöntötte az Aradról megérkezett *Barabás* Bélát. Utána *P. Abrahám* Dezső emelkedett szólásra. A jelenlevők lelkes tapsvihara közepette *Barabás* Béla kezdette meg ezután ünnepi beszédét. 25 esztendő előtti kedves emlékek tolultak elébe a mai napon, amikor megjelenik abban a körben, amelynek első elnöke volt. Ma már öreg ember és éppen ezért *legdrágább emlékeinek egyikét, az 1906. évi erzsébetvárosi választás megőrzött okmányait elhozta ajándékul.* Ezután kedves visszaemlékezéseket mondott az 1906-iki erzsébetvárosi választásról, majd azzal fejezte be beszédét, hogy a mai napon szerzett kedves emlékek erőt fognak adni neki jövő harcaira is. Barabás után *Ladányi* Miksa dr., a kör főtitkára köszönte meg az ajándékul átadott okmányokat, majd *B. Virágh* Géza ügyvezető elnök olvasta fel *Apponyi* Albert gróf, *Ripka* Ferenc dr. főpolgármester, *Ugron* Gábor, *Plathy* György, *Sümegi* Vilmos, stb. üdvözlő leveleit. A társaság a késő éjeli órákig a legjobb hangulatban együtt maradt.

Uj légiutazási iroda Budapesten. A *Nemzetközi Légiforgalmi Rt. (Cidna)* légiforgalmi irodáját Vörösmarty tér 2. sz. alá helyezte át. A *Cidna* itt úgy saját járataira *Flèche d'Orient* (9 óra alatt Párizs) és Bosporus express-re, valamint az összes európai légivonalakra kiad légiutazási jegyeket s felvesz légiesomagokat szállításra. Bármily légiutazásra vagy szállításra és légipostára vonatkozólag készségesen szolgál felvilágosítással a *Cidna* városi irodája. (Aut. 827—16. és 827—23.)

Budapest a városi és községi képviselőtestületek nemzetközi kongresszusán. A városok és községek képviselőtestületeinek nemzetközi kongresszusa ebben az évben Antwerpenben lesz. A kongresszusra meghivót küldtek a székesfőváros polgármesteréhez is. Az elnöki ügyosztály intézkedik, hogy az érdekes találkozón mily módon képviseljék a magyar főváros színeit.

Ingyenes hangversenyek a Városligetben. A Székesfőváros Népművelési Bizottsága június hó 1-én ismét megkezdi a városligeti Iparcsarnok előtti zenepavillonban ingyenes szimfónikus hangversenyeit. A hangversenyek a Székesfővárosi Zenekar és kiváló művészek közreműködésével június hónapban minden kedden, estörtökön, szombaton és vasárnap, július és augusztus hónapokban ezenfelül még a szerdai napokon is, d. u. 6 órakor lesznek. A Székesfőváros ezer sétányszéket helyez el a pavillon körül, melyek elfoglalásáért 20 fillért kell fizetni.

Eddig sikerrel jártak a portalan szemétgyüjtés próbái. A Köztisztasági Hivatal, mint ismeretes, két héttel ezelőtt a főváros egyes részein két gépkocsival és 400 darab 80 literes tartállyal megkezdte a portalan háziszemétgyüjtés próbáit. A próbaszolgálatot *Balló* Alfréd köztisztasági igazgató személyesen ellenőrzi és az eddigi eredmények minden tekintetben igazolták a reformhoz fűzött várakozásokat. A portalan szemétgyüjtés próbái után *további hét gyüjtőautót és mintegy 80.000 tartályt fognak beszerezni*, hogy az évi 241 millió kg. házi, 60 millió kg. uccai és 2 millió kg. csarnoki szemét elfuvarozása minél simább és gyorsabb legyen. *Egy budapesti lakos ugyanis évenkint körülbelül 244 kg. házi szemetet termel és egy négyzetméternyi úttesten évi tíz kilogramm uccai szemét keletkezik.*

A helyi kikötő építkezése újra megindul. Hoszszas huza-vona és indokolatlan, sőt káros szünet után a helyi kikötő építkezése rövidesen újra megindul. E célra az 1929. évről fennmaradt 270.000 és az idei költségvetésben előirányzott 250.000, összesen kb. 500.000 pengőt használnak fel. Ezt az összeget útépítésre, a hídmérlegek beszerzésére, a kikötő egy részének bekeretésére és egy vontató motoros dereglye beszerzésére fordítják.

Amikor a Lissen-gyár motorgyertyái megjelentek az angol piacon, a szakemberek alig jósoltak nagy jövőt a próbálkozásnak. Ennek oka főleg az volt, hogy a bevezetett angol gyertyagyárak olyan népszerűségre tettek szert, hogy szinte megingathatatlanoknak látszottak. Éppen ezért kelt nagy feltűnést, hogy a *Lissen-gyár* alig két év alatt elérte azt, hogy népszerűség szempontjából már felette áll az évtizedes multú angol gyertyagyáraknak. A *Lissen-gyár* igazi népszerűségét a versenyeken szerezte, az angol klasszikus mítingek eredménylistáján a hivatalos világrekordtáblázaton egész sora szerepel az olyan teljesítményeknek, melyek a Lissen-gyertyához fűződnek.

SZÉCHENYI STRANDFÜRDŐ
május 29-én, csütörtökön megnyílik

TAKÁCS GYULA gépészmérnök elektrotechnikai vállalata. Tel.-hívó: A. 843-24
ERŐÁTVITELI, ERŐS- és GYENGEÁRAMÚ KÜLSŐ és BELSŐ SZERELÉSEK, BERENDEZÉSEK
Műhely, iroda: IV., Veres Pálné ucca 32.

WIHART FERENC
• ÉPITÉSZ ÉPITŐMESTER •
BUDAPEST, VII., COLUMBUS UCCA 33. sz.
TELEFON: JÓZSEF 350-97

Használja munkáinál a világhirü egresi gipszeket
Legjobbak, legkiadósabbak, legjobb kötőképességüek
Kaphatók: Gipszet Árusító R. T. Budapest
V, Erzsébet-tér 15. — Tel. Aut. 805-25 — Sürgönycím: GIPSZ Budapest

SZABÓ FRIGYES MÉRNÖK
elektromos berendezések vállalata
EGYENIRÁNYITÓK
Budapest, VI., Jókai ucca 37. szám. Telefón: 135-06

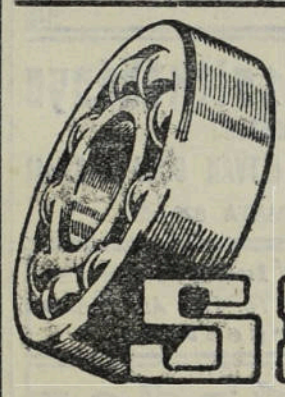
Svéd golyós és görgős csapágyak. Spec. automobil és motorkerékpár csapágyak, coll és milliméter méretben. Teljes közlőműberendezések. Acélgolyók.
SKF
SVÉD GOLYÓSCSAPÁGY RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 55.
Telefón: J. 388-57, 402-78 — Sürgönycím: ESKAEF Bp.

ERDÉLYI MŰINTÉZETE
udvari fényképész IV., Semmelweis ucca 2. sz.

ÜVEGFESTÉSZETI ÉS ÜVEGMOZAIK MŰTEREM
PALKA JÓZSEF
Magyarország ezüstkoszorús üvegfestőmestere
Budapest, VIII., Baross-u. 59. Tel. J. 302-28. Alapittatott 1894

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros tanácsa nyilvános versenytárgyalást hirdet a VI. ker., dévaiuccai fővárosi központi tüdőbeteggondozó intézetben létesítendő fekvőcsarnoknak a szerelési munkák kivételével **az összes munkáira.**

A vonatkozó költségvetési kiírás nyomtatványai ívenként 0.50 pengőért kaphatók 1930. évi május hó 23-tól kezdve naponta d. e. 11—1 órák között a székesfővárosi tanács II. (középítési) ügyosztályának IV., Központi városháza, III. em. 342. sz. szobájában.

A rajzok, tervek és minták megtekinthetők és a szükséges felvilágosítás megszerezhető Hoepfner Pál mérnök előadónál, a Központi városháza, III. em. 314. ajtó alatti hivatalos helyiségben.

Az ajánlatok **1930. évi június hó 7-én (szombat) d. e. fél 10 óráig** a tanácsi II. (középítési) ügyosztály III. em. 350. sz. szobájában adandók be. Az ajánlatok ugyanazon napon, ugyanazon tanácsi ügyosztály üléstermében (III. em. 354. sz.) 10 órakor fognak nyilvánosan felbontatni.

Budapest, 1930. évi május hó 17-én.

A székesfőváros tanácsa.

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros tanácsa nyilváros versenytárgyalást hirdet a II. ker., Bimbó ucca (Buday László ucca és Mész ucca közötti szakasz) **kátrányos makadámút rendezési munkáira.**

A hivatkozott hirdetményben közölt módozatok szerint a leteendő bánatpénz összege az ajánlati összeg 2%-a.

Az ajánlat benyújtásához szükséges nyomtatványok a IV. ker., Központi városháza, II. em. 285. ajtószám alatt kaphatók 2 pengő lefizetése ellenében.

A kellően felbélyegzett és borítékban elhelyezett ajánlatokat **1930. évi június hó 2-án (hétfőn) déli 12 óráig** a II. em. 279. ajtószám alatt, vagy ugyanaznap délután ½5 és 5 óra között a versenytárgyalás helyszínén kell benyujtani.

A versenytárgyalás 1930. évi június hó 2-án (hétfőn) délután 5 órakor lesz a III. em. 351—354. sz. helyiségben, ahol a vállalkozók vagy megbízottaik jelen lehetnek.

Budapest, 1930. évi május hó 17-én.

A székesfőváros tanácsa.

A szerkesztésért és kiadásért felelős: Dacsó Emil. Kiadja: FŐVÁROSI HIRLAP lapkiadó-vállalat. Révai Irodalmi Intézet Nyomdája Budapest, V., Ügynök u. 8. Nyomdaigazgató: Linzer M.

FARKAS LAJOS Telefon: J. 396-98
MÉRNÖK magas-, mély-beton és vasbeton építési vállalkozó
Budapest VII, Kolumbus u. 41

Gőz és motor
utihengerlők
bitumenező hengerek
zuzalékszórókkal
Magyar gyártmány
John Fowler & Co. Budapest-Kelenföld
11. sz. postahivatal. Telefon: J. 382-11

Zalahalápi bazaltkőbánya
RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
BUDAPEST, V. KER. TISZA ISTVÁN UCCA 2. SZÁM
TELEFON: AUTOMATA 820—51

RÓZSA IVÁN lakatos mester
Budapest, VI., Szondy ucca 18. Tel.: Aut. 186-59
Autogén-hegesztés

Kún Sándor
festék, kence, zsiradék, kátrány
és vegyitermékek gyári raktára
Budapest, IV, Ferenc József rakpart 18
Telefonszám: József 361—23

MAYER OTTÓ központi fűtés, szellőztetés és fürdőberendezési vállalata. Épület- és díszmű-bádogos, légszesz, vízvezeték, csatornázás és szivattyú berendezési telepe. Budapest, VII, Barcsay u. 9. Tel J. 360-70
egészségügyi berendező

MESTER és KISS
okl. építész és építőmester
Budapest, VII., Egressy út 5.
Telefón: J. 382—02.

TELEFON: J. 370-70 **MAGYAR** TELEFON: J. 370-70
ÉPITŐ RÉSZVÉNYTÁRSULAT
BUDAPEST, X, KERÉKPÁR UCCA 2. SZ.
ALAPITTATOTT 1889-ben
Mindennemű vízépítés, folyamszabályozás és csatornázás. Kotrások csatornakotrókkal és excavatárokkal. Darukkal való kirakodások. Alapozások, mély- és magasépítés. Út- és vasútépítés. Hídépítés. Mindennemű beton- és vasbetonépítés. Kőmunkálatok. Városi csatornázások és vízvezetékek
Hajó- és kotrójavító telep Apostagon.

GERA LAJOS FIAI TELEFÓN JÓZSEF 370—20
asztalos munkák gyára
BUDAPEST, VIII., THÉK ENDRE UCCA 35

NAGY JÓZSEF KÉPKERETEZÉSEK
ARANYOZÓMESTER
Telep és mintaraktár: Budapest VII, Rózsa u. 3-5
TELEFON: József 344—58.
Gyárt: ovál-, kör- és szegletes kereteket minden stilben és kivitelben. *Készít:* templomberendezés, szalónbútorok, csillárok, termek és minden e szakmába vágó munkák aranyozását. ~

FLIEGL BÉLA bádogosmester
Telefon: J. 435-07 Budapest IX, Liliom ucca 33. Telefon: J. 435-07
Készít épület-, díszműbádogos munkákat és higiénikus fürdőkádakat, légszesz, víz, gőz, csatornázás, szivattyuk, kutak szerelését, angol klozetteket és egészségügyi fürdők berendezését.

A légzőszervek bántalmainál
Asthma Emphisema esetén
biztos gyógyulást nyujt a
Szt. Gellért Gyógyfürdő
legtökéletesebb berendezésü
inhalatóriuma és pneumatikus kamrája

NEUSCHLOSZ—LICHTIG
REPÜLŐGÉPGYÁR ÉS FAIPAR R.T.
BUDAPEST—ALBERTFALVA
VÁROSI IRODA: IV, PETŐFI SÁNDOR UCCA 9. SZ.
TELEFON: AUT. 890—47.
GYÁRI TELEFON: LÁGYMÁNYOS 582—20, 11—79.
PARRETT- ÉS ÉPÜLETASZTALOS MUNKÁR!

CORDATIC
a tökéletes autópneu
Főelárusítás:
Budapest, VI., Mozsár-u. 9.

FISCHHOF OSZKÁR
villamossági berendező és javító műhelye
Budapest, I., Lágymányos ucca 2. szám
Telefon: Lágymányos 19—30. Telefon: Lágymányos 19—30.

SIMOR DÖME mű- és épületlakatos-mester és vasszerkezetek ipartelepe. Sodronyfonatok nagybani gyártása
BUDAPEST, VII., THÖKÖLY ÚT 89. SZÁM
TELEFON: JÓZSEF 394—43.

KIRCHKNOPF ISTVÁN Alapitási év 1897 Tel.: Aut. 851-39
Épület- és portálüveges üveg-, tükör-, porcellán-, kőedény- és lámpakereskedés. Aranyhalak és haltartók, aquariumok nagy választékban. Vállalok: mindennemű üvegcsiszolást, épületüvegezést és üvegtetők vízmentesítését
BUDAPEST, IX., KÁLVIN TÉR 8. SZ. (Ref. templom mellett)

PETRÓCZKY LAJOS TELEFON: Aut. 608-34
BUDAPEST, I., MAROS U. 9.
Elvállal: teherfuvarozást, földmunkát, bútorszállítást csukott vagy nyitott kocsikban, helyben és vidéken

ÁMON ANTAL és FIAI
KÖVEZŐMESTEREK, ÚT,- CSATORNA- ÉS BETON-ÉPITÉSI VÁLLALKOZÓK, FÖLDMUNKA, VÁGÁNY-FEKTETÉS, MÉSZKŐBÁNYA.
VIII., Futó ucca 10. Telefon: J. 303-85.

ÉPITÉSI ANYAGOK
PADLÓ ÉS FALBURKOLATOK
BARCZA DEZSŐ mérnök, építési anyagkereskedő VII., Erzsébet királyné út 125

BIER ÉS WERSCHETZ
okl. mérnök és építőmesterek, építési vállalkozók
Budapest, IX., Vágóhíd ucca 11. sz.
TELEFON: JÓZSEF 363—78, 259—50.

Volt Wellisch Náthán Utóda
Fischer Zsigmond épületfakereskedő
Ajánlja dúsan felszerelt raktárát állványfa és asztalosáruban stb.
X., Asztalos Sándor-utca 5. Telefon: J. 310-89.

THE NEUCHATEL ASPHALTE COMPANY LIMITED
BUDAPESTEN, Iroda: VI., Vilmos császár-út 31. sz. Telefon Teréz 212—46. Gyár: VI., Váci-út 35. Telefon: L. 914—88. Gyárt és elad Val de traversi mastixot, raffinált bitument, falszigetelő aszfaltot. Készít: Traversi természetes tömöritett aszfalt utakat és öntött aszfaltból járdákat és kocsiutakat.
Budapest székesfőváros szerződéses vállalkozója.

Dunakavicsot és Dunahomokot
szállít kocsifuvarban és vasúton saját iparvágányról Budapestről, Adonyból, Bajáról, és Mohácsról
FLEISCHMANN ANTAL Dunakotrási és gőzhajózási vállalat
Budapest, VII, Károly körút 17. Telefon: József 465-62 és 465-63

Hirmann Ferenc
fémöntőde és rézárugyár
Budapest, VII., Csányi ucca 7—9 sz.
Gyártmányai: Permetezők és ezek összes alkatrészei, rézsúlyok, háztartási mozsarak, gyertyatartók, habüstök, stb, továbbá „PAX" szab. kézi tűzoltókészülék stb. Telefon: J. 450-49

FISCHER MÁRKUSZ
ÉPÜLET- ÉS BUTORASZTALOS
ÜZEM ÉS IRODA: BUDAPEST, X., LIGET UCCA 20

Egyesült Tégla- és Cementgyár R.-T.
Budapest, V., Sas ucca 25. szám
Telefon: 230—71, 108—59, 141—52
Évi teljesítő képesség: 12,000 vagón cement, 5,000 „ mész, 80.000,000 darab tégla, 8.000,000 „ cserép
Portlandcementgyár: Lábatlan. — Mészégető: Lábatlan.
Téglagyárak: Buda, Kőbánya, nyergesujfalu

Budapest Székesfőváros
Ásványvíz-üzeme
HARMATVIZ
A Hungária gyógyforrás szénsavval telített vize.
Kapható mindenütt! Tel: Autom. 530-03.

Csütörtökön
PESTI LŐZSDE
szenzációs közgazdasági riportokkal
SZERKESZTI:
KALLÓS JÁNOS
Szerkesztőség és kiadóhivatal: IV, Városház ucca 6

ZIMMERMANN ÉS LOVÁSZ
TAPÉTARAKTÁR, MENNYEZETDÍSZ-GYÁR — FESTŐK ÉS DÍSZÍTŐK
Telefon: József 424—81 Budapest, VII., Almásy-tér 16

NAGY GYULA
LAKATOSÁRUGYÁRA
Budapest VIII, Köris-ucca 10. Tel.: J. 348-15

DÁVID ÉS DEUTSCH
KÖZPONTI FŰTÉS, SZELLŐZTETÉS, VIZVEZETÉK, CSATORNÁZÁS, ÉPÜLET- ÉS BÁDOGOSMUNKÁK MŰSZAKI VÁLLALATA
BUDAPEST, VII. RÓZSA UCCA 41. TELEFON: J. 430-81

BOGNÁR ISTVÁN
ÁCSMESTER
Budapest, X, Gergely u. 69. Telefón: J. 372-48

HIRSCH LÁSZLÓ
ÚT- ÉS VASÚTÉPITÉSI VÁLLALAT
I. KER. BUDAFOKI-ÚT 22.
TELEFON: JÓZSEF 321—17. SZ.

SCHÖNTHEIL RICHÁRD okl. építész és építőmester
Budapest, I., Villányi-út 10
Telefonszám: Lágymányos 19—36

Ára 50 fillér

Tizenkilencedik évfolyam — Budapest, 1930 június 4. — 22. szám

Fővárosi Hirlap

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Egész évre ..... 24 pengő
Félévre ..... 12 pengő
Állandóan:
GAZDASÁGI ÉRTESÍTŐ

VÁROSI, POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

Felelős szerkesztő: DACSÓ EMIL

MEGJELENIK MINDEN SZERDÁN
Szerkesztőség és kiadóhivatal
BUDAPEST, VI., SZIV UCCA 18. SZ.
Postatakarékpénzt. csekkszámla 40.424
TELEFÓN: AUTOMATA 137—15

Hét rendelet

követte nyomon az új fővárosi törvény kihirdetését. A belügyminiszter hét rendelete igen nagy jelentőségű, mert ezek teszik teljes egésszé a nagy művet, amelytől Budapest újjászületését várjuk és reméljük. Te deumos hangulat kél a szívekben, amikor arra gondolunk, hogy a fővárosi törvény reformja végre mégis itt van, él és uralkodni fog közöttünk. Több mint félszázadon át küzdöttek a régi és az új várospolitikusok a főváros közigazgatásának és alkotmányának generális újjáalakításáért. A hetvenhármas törvény már megszületésekor öregnek bizonyult és meg kell állapítani, hogy a három város egyesítése óta alig-alig akadt belügyminiszter, aki a reformot programjába ne vette volna, munkához ne fogott volna, legtöbbnyire azonban csak koraszülöttekkel ajándékoztak meg bennünket. Az utóbbi időben már toldásokkal-foldásokkal hosszabbították meg a régi törvénynek rég unottá vált életét, míg végre a Széchenyi-fürdő építkezése körül kerekedett skandalum meg nem adta az utolsó lökést a törvény megalkotására.

Most azonban itt a törvény, élő valóság lett: azonnal életbeléptek azok a rendelkezések, amelyek a főváros újonnan megállapított színeire és címerére vonatkoznak, az új törvény szerint kell már összeállítani a választók névjegyzékét. Életbeléptek az új közigazgatási kerületek beosztására, a törvényhatósági tanács első megválasztására és az első örökös tagok választására vonatkozó rendelkezések. Ez pedig azt jelenti, hogy az új törvénynek alig pár hetes léte alatt már egészen radikálisan átalakul a törvényhatóság élete.

A törvényt magát ma már mindenki ismeri, de természetesen szorgalmasan kell még lapozgatni azoknak, akik Budapest kormányzására vállalkoztak, vagy akiknek eme kormányzásnak kritizálása, vagy méltatása a hivatásuk. Érdemes azonban röviden betekinteni a belügyminiszternek a törvényt kísérő rendeleteibe is, amelyek már akkor művihart keltettek, amikor még meg sem születtek, de a viharkeverők még a szándékot sem ismerték, amely a rendeleti intézkedéseket létrehozta.

A rendeletek legkiemelkedőbb intézkedései azok, amelyek a választók összeírására és az első névjegyzékre vonatkoznak. Ezek körül „csapkodnak" az ellenzéki hullámok és ezek miatt hordozzák körül a demokraták a véres kardot: a *rendkívüli közgyűlést.* Vajjon mik is hát azok az intézkedések, amelyek ilyen fájdalmat okoznak: — úgy látszik — nem a választóknak, hanem a kilátástalan jelölteknek. A választók összeírásának és a névjegyzék elkészítésének főszerve ezentúl a főváros statisztikai hivatalának nyilvántartási osztálya lesz. Ezt az intézkedést valószínűleg senki sem meri majd kétségbevonni, mert az *Illyefalvy* Lajos vezetése alatt álló kiváló intézménynek mindenkor tapsoltak jobbról is meg balról is és az adatait mindig szentírásnak ismerték el. Panaszos itt csak maga *Illyefalvy* igazgató lehet, aki nyilván legnagyobb fájdalmára és akarata ellenére a politikai hullámok közé került. A politikai hullámok pedig sem a nagyszabású tudományos működést nem tartják tiszteletben, még kevésbé az objektivitást, amelyre annak a pártpolitikának, amely gyanusításokra mindig hajlamos volt, semmi szüksége nincs. Panasza tehát ez ellen nem a demokrata uraknak, hanem a szegény *Illyefalvynak* lehet, aki bizonyára becsüli annyira a maga működését, hogy nem kívánja annak eredményeit kicsinyes politikai mesterkedések áldozatául odadobni.

A hét átokkal sujtott rendelkezés azonban nem ez, hanem az a másik, amely a bejelentett személyi adatok szigorú kontrollját írja elő. Kétségkívül mindenkinek az adatait fölül fogják vizsgálni az összeíró biztosok. Furcsa pártok lehetnek tehát azok, amelyek a maguk életét ettől a kontrolltól féltik. Vagy honnan tudják az urak, hogy azok, akik hamis, vagy téves adatokat írnak be a számláló lapjukra, feltétlenül és kizárólag csak őrájuk szavaznának? Az igazi szörnyűségnek, az inkvizíciónak azonban az okirati igazolást tekintik. Igazán nem tudnánk egyetlen könnyet sem hullajtani, ha veszedelembe forogna az olyan embernek a választójoga, aki az úrnak 1930. esztendejében nem emelkedett a kultúrának olyan fokára, hogy az életkorát, iskolai végzettségét, stb. igazoló okiratait rendben tartsa. És ha már az uraknak ilyen választóik vannak, akkor gondoskodjanak róla, hogy ezeket az okiratokat szerezzék be jó előre, mire az összeíró biztosok lakásról-lakásra járva az igazolást kívánják, legyenek ezek az okiratok mindenkinél otthon. Ha már mindez nem történik azonban meg, akkor a hatósági biztos még mindig ötnapos határidőt adhat a beszerzésre, sőt a belügyminiszter rendelete annyira udvarias, hogy a hatóságokat a névjegyzék összeállításával kapcsolatos okiratok bélyegmentes és díjtalan azonnali kiadására kötelezi. Aki mindebben a választóközönség gyötrését, vagy pláne üldözését látja, az semmi mást nem akar, mint hibát találni ott, ahol nincs és alibit szerezni az elkövetkezendő bukás esetére.

A baloldali jajveszékelés és a rendkívüli közgyűlés pallosának a levegőben való megforgatása tehát bennünk nem azt az érzést kelti, hogy itt sérelmek estek és igazságtalanságok történtek. Az urak fütyülnek a sötétben, hogy ne féljenek annyira.

Kozma Jenő kijelenti, hogy minden tekintélyét latbaveti az egységes tanácslista érdekében

A belföldi bankoktól kell a fővárosi kölcsönt felvenni, ha nem adják drágábban, mint a külföldiek

A törvényhatósági tanács megalakítása körül támadt bonyodalmak foglalkoztatják most már hetek óta a fővárosi pártok vezetőit. A belügyminiszter rendeletei, amelyek a fővárosi reform végrehajtási utasításait tartalmazzák, konkrét felvilágosításokkal szolgálnak egyrészt az új tanács megalakításáról, másrészt az új választói névjegyzék összeállításáról. Minden illetékes tényező áttanulmányozta ezeket a rendeleteket és meg lehet állapítani, hogy a végrehajtási utasításban foglalt miniszteriális rendelkezések kivétel nélkül a törvényhez igazodnak, nem kétséges tehát, hogy *a rendeletekkel szemben ellenzéki oldalról támasztott aggályok alaptalanok.* Ezek az ellenzéki támadások nem egyebek, mint hangulatkeltő kortyeskodások. A választói névjegyzék összeállításának munkálatai e héten már meg is kezdődtek. A Fővárosi Statisztikai Hivatal, amelyre a törvény a választói névjegyzék összeállításának kétségkívül nehéz feladatát ruházta, hivatása magaslatán álló intézmény, amely nyilvánvalóan teljes elismerésreméltó munkát fog végezni. Ezidőszerint azonban *aktuálisabb kérdés a törvényhatósági tanács megalakítása.* Egyes napilapok értesülései szerint az ellenzék külön listát akar állítani, sőt a lista összeállítása ügyében bizonyos személyi nehézségek miatt máris kitört a harc az ellenzéki frakciók között. A közgyűlés további működésének zavartalanságát csak úgy lehetne biztosítani, ha sikerülne mégis egységes lista alapján egyhangú választást tartani.

Kozma Jenő dr.,

az *Egységes Községi Polgári Párt* elnöke, akit a törvényhatósági tanács megalakítása körül támadt nehézségekről megkérdeztünk, a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Nyiltan kimondom, hogy feltétlen híve vagyok az egységes lista alapján biztosítandó egyhangú választásnak. Kijelentem, hogy

minden tekintélyemet latbavetem ennek az egységes listának a létrehozása érdekében.

Nem kétséges, hogy abban az esetben, ha a közgyűlésen külön többségi és külön ellenzéki lista fut, a kisebb pártok nem fognak érdekeiknek megfelelő képviselethez jutni. A parlamentarizmus elvi alapján állok és éppen ezért nem habozom kijelenteni, hogy

a kisebb városházi pártoknak is képviseletet kell adni az új tanácsban.

Ezeket az érdekellentéteket csak úgy lehet összeegyeztetni, ha egységes listát állítunk össze, amely a tényleges pártpolitikai helyzet alapulvétele mellett képviseletet juttat azoknak a frakcióknak, amelyek megfelelő számú bizottsági tag hiányában nem tudnának tanácsi tagsághoz jutni a maguk erejéből. *Az Egységes Községi Polgári Pártnak teljesen mindegy, hogy létrejön-e ez az egységes lista, vagy nem.* Én azonban a béke és a nyugalom kedvéért, főként pedig a törvényhatósági tanács kétségkívül bekövetkező gyermekbetegségeinek könnyebb orvoslása, vagyis az autonómiának az átmeneti időben várható zavarainak elkerülése és kiküszöbölése céljából ragaszkodom az egységes lista megteremtéséhez. És ezért *az egyhangú választásért minden rendelkezésemre álló erővel harcolni fogok.*

Kozma Jenő elmondotta ezután, hogy a tanácsválasztó közgyűlés június 18-án lesz. Eredetileg úgy volt, hogy már június 11-én megtartják a tanácsválasztó közgyűlést, közben azonban bizonyos nehézségek merültek föl, amelyek a terminust kitolják. *Kozma* Jenő ezután így folytatta nyilatkozatát:

— Mihelyt a törvényhatósági tanács megkezdi működését, azonnal megalakulnak az új szakbizottságok, életbelép a polgármester új hatásköre és megalakulnak az új üzemi igazgatóságok is.

A Vásárpénztár és a Községi Takarékpénztár vezetésében nem lesz változás.

Az üzemigazgatóság tagjai jelenléti díjakat kapnak és életbelép az a változás is, hogy ezeknek

az üzemigazgatóságoknak bizottsági tagok is lehetnek tagjai és ők is kaphatnak díjazást.

Szó van a törvényhatósági tanács tagjainak a díjazásáról is, ennek a kérdésnek az eldöntését azonban szerintem későbbi időpontra kell elhalasztani. Az új választásokig mindenesetre várni kell, már csak azért is, hogy képet kapjunk az új helyzetről.

Kozma Jenő ezután a legaktuálisabb városgazdasági kérdésről, a *kölcsön felvételéről* nyilatkozott a következőkben:

— Kívánatosnak tartanám, ha a budapesti pénzintézetek bekapcsolódnának a főváros kölcsönakciójába. Amennyiben a fővárosi bankok ugyanazok mellett a feltételek mellett nyujtanák a szükséges kölcsönt a fővárosnak, mint amilyen feltételek a legkedvezőbb külföldi ajánlatban vannak lefektetve, akkor feltétlenül

a hazai bankoknak kell adni a megbízást.

A legutóbbi tanácsnokválasztásról *Kozma* Jenő ezeket mondja:

— Úgy *Szendy* Károly, mint *Karkas* Rezső a mi jelöltünk volt. *Karkas* Rezső tanácsnoki pozíciójában új helyzet előtt áll, mert hiszen eddig bizottságok voltak mellette a közmunkák kiadásánál, ez a rendszer a jövőben megszűnik. Ezután már minden befolyástól mentesen saját lelkiismeretére és legjobb tudására támaszkodva kell határoznia. Az új tanácsnokok megválasztásával kapcsolatban

szükségesnek tartom fölhívni a figyelmet az útépítések körül tapasztalható nehézségekre.

Az útépítési költségvetések csodálatosképpen mindig vastag krétával készülnek. A kiírásokkal és a költségvetési előirányzásokkal szemben az eredmény mindig 50%-os, vagyis úgy a megépítésre kerülő utak terjedelme, mint az anyag beszerzésére és a munkálatok elvégzésére szükséges összeg az előirányzattal szemben a felére száll le a kivitelnél. Ezt az irreális előkészítési módot meg kell szüntetni. Remélem, hogy az új rendszer ezen a téren is változást hoz.

»Már nem vagyunk a mérleg nyelve: pártunk a mérleg nyomatékos súlya lett«

Az Egységes Községi Polgári Párt a választásokon egy párttal szemben sem marad hátrányban — Kozma Jenő nagy beszéde az új tanácsnokok ünneplésén

Az *Egységes Községi Polgári Pártnak* és a *Polgári Egység Klubjának* tagjai a rendes hétfői vacsorát a két újonnan megválasztott tanácsnok: *Szendy* Károly és *Karkas* Rezső tiszteletére ünnepi vacsorává avatták. A vacsorán *Kozma* Jenőn kívül jelenvoltak: *Szabó* Sándor, *Krudy* Ferenc, *Dési* Géza, *Görgey* István és *Fejér* Ottó országgyűlési képviselők, *Gaár* Vilmos, *Glücksthal* Samu, *Bódy* Tivadar felsőházi tagok, továbbá *Becsey* Antal, *Harrer* Ferenc, *Pompéry* Elemér, *Dorner* Gyula, *Scheuer* Róbert, *Schmidt* Richárd, *Mosdóssy* Imre kir. tanácsos, *Erősdy* Sándor ny. főispán, báró *Pongrácz* Jenő, *Farkas* József dr., *Bacsinszky* Vladimir, *Sajó* János, *Ziegler* Géza, *Girardi* Tibor, *Kollmann* Dezső, *Horváth* Károly belvárosi, *Bakonyi* Pál, *Politzer* Gusztáv, *Bucsánszky* Bertalan, *Hubert* Vilmos, *Okolicsányi* László, *Szelnár* Aladár, *Fáber* Fülöp, *Sidlauer* Ignác és még körülbelül háromszázan, úgy, hogy az akadémiauccai helyiség hatalmas dísztermeszűknek bizonyult a megjelentek elhelyezésére.

A vacsorán *Kozma* Jenő tartotta az ünnepi beszédet, üdvözölte a két új tanácsnokot, *Szendy* Károlyt és *Karkas* Rezsőt, majd hangoztatta, hogy

az a siker, amit a párt a választásnál elért, nem egyszerű siker, hanem jelenti a párt átütő erejét, a polgári egység gondolatának győzelmét.

Majd így folytatta: — Mikor évekkel ezelőtt a polgári egység gondolatával zászlónkon elindultunk, nem voltunk ilyen sokan, *rövid életet jósoltak ennek a pártnak.* Ma öt év után íme, az eredmény.

Kozma Jenő ezután méltatta a két új tanácsnokot. Mindketten megérdemlik a választást, sohasem keresték se jobbra se balra az érvényesülést, csak egy úton haladtak, azon, amely *a polgári gondolatot jelenti.*

— A most már diadalmaskodó egység gondolatának — folytatta — sohasem kellett, hogy jobban kulmináljon, mint ezekben a napokban, amikor az új fővárosi törvénnyel, a székesfőváros életének új korszaka indul meg.

— Kell, hogy most megmutassuk erőnket, szét ne szakadjunk és mi legyünk a legerősebb párt.

— Ellenzéki oldalról állandóan azt emlegetik, hogy milyen gyengék vagyunk, mennyire jelentéktelen a súlyunk és hogy úgy el fogunk tűnni, hogy hírmondónk sem marad. *(Nagy derültség.)* Ha körülnézek ezen a ma esti társaságon és ha vizsgálom pártunk és klubunk sorait, *sehol sem látom a gyengülés jeleit, hanem ennek éppen az örvendetes ellenkezőjét.* Amikor egy pártot a lelkesedés kapcsol össze, mint a mienket, akkor azon a párton semmilyen erő, még a pokol kapui sem győzhetnek.

Kozma Jenő azután a városházán bekövetkező közeli változásokról beszélt, majd így szólt:

— Örömmel közölhetem, hogy

a legközelebbi törvényhatósági és tanácsi választásokon pártunk egyetlen párttal szemben sem marad hátra, hanem a többi pártokkal szemben a teljes paritás érvényesül.

Már nem vagyunk a mérleg nyelve, mert pártunk a mérleg nyomatékos súlya lett.

Kozma Jenő ezután az új törvényről szólott:

— Miért alkottuk meg az új fővárosi törvényt? Azért, mert *nem akartuk tovább vállalni a felelősséget egy felelőtlen testületért.*

— Átvesszük a felelősséget, attól a testülettől, amelynél a bürokrácia csak spanyolfal volt és amely mögött ott ült az autokrácia.

Beülünk a tanácsi székbe, tudjuk, hogy nagy felelősség, nagy munka és nagy kötelességek várnak ránk, de mi vállaljuk ezt a polgárság érdekében és bízunk a tanácsnokokban, bízunk *Szendy* Károlyban és *Karkas* Rezsőben és meg vagyunk győződve arról, hogy *a tanácsnokok az új törvényhatósági tanácsban is teljes odaadással és eredményesen fogják szolgálhatni a főváros egyetemének érdekeit.*

— E törvény csak akkor él, akkor ér valamit, ha tartalma van. A tartalom itt buzog bennünk. Mi a tartalomra fektetjük a fősúlyt. Az új adminisztráció sokban különbözik a régitől. Nincsenek többé bizottságok, nincsenek véleményezések, az történik, amit a tanácsnok akar, mert azért ő felelős.

Kozma Jenő még azokkal a kifogásokkal foglalkozott, amelyet *az új választói rendelettel* kapcsolatban hangoztatnak baloldalról, s külön kiemelte az ellenzéknek azt a főpanaszát, hogy a választói jogot a jövőben nem védelmezik, hanem kétes esetekben okmányi igazoláshoz kötik.

— Legyünk tisztában azzal, — úgymond — hogy ez a rendelkezés nem irányul senki ellen. Nem akar senkit megfosztani törvényes, polgári jogától, csupán azt kívánja megakadályozni, hogy

a polgárság rovására ne részesülhessenek a jogban olyanok, akiket nem illet meg.

A hatéves helybenlakást azért kell igazolni, hogy *azoké legyen a döntő szó, akik itt e városban vertek gyökeret és ne olyanok, akik minden talaj s minden idefűző szál nélkül csak bizonyos tömegek jelszava után indulnának.* A helyi választói jog sehol sem tágabb ma, mint nálunk, még Angliában sem, ahol munkáspárt uralkodik.

Beszédét azzal fejezte be, hogy bízik a székesfőváros jövőjében és az új tanácsnokok éltetésével végezte szavait.

Dési Géza országgyűlési képviselő szólalt fel, aki a többek között ezeket mondta: — A demokrata párt egyik vasárnapi gyűlésén egy fiatal kezdő politikus felállította azt a tételt: Ha *Vicián* és *Dési* egy pártban vannak, akkor a baloldal is együtt lesz. Ha mi, nem teljesen egy elveket valló politikusok, mint Vicián és én egy táborban vagyunk, az azt jelenti, hogy mi *egyéni felfogásunkat, elveinket vagy ábrándjainkat alárendeljük a nagy ügynek, a haza boldogulásának, a magyar jövő egyetemes, szent gondolatának.* Erkölcsi emelkedettség kell ahhoz, hogy legyőzzük magunkban az egyénieket és közösen szolgáljunk egy nagy gondolatot, még lemondások árán is.

— Kozma Jenő tanított meg bennünket arra, hogy fel kell áldozni minden mellékszempontot a nagy gondolatért, el kell dobni mindazt, ami szétválaszt és meg kell találni azt, ami összehoz.

— Ha valaha, úgy ma, Trianon szomorú idején fokozott erkölcsi kötelessége mindenkinek, hogy ne abban tündököljön, ami elválaszt, hanem azzal, hogy szolgálja a közös ügyet. Ma, mikor olyan az ország, mint a lázbeteg, hogy balról jobbra és jobbról balra fordul az ágyában, könnyű vitriolt önteni az égő sebekbe, könnyű feltárni a bajokat és elharsogni, hogy hogyan lenne jobb, mi lenne boldogítóbb. Ezt mi is mind jól, talán még jobban tudjuk, de *ma reálpolitikára van szükség.* Mindig hálátlan dolog volt az építés politikája. Jól emlékszünk rá, hogy *Tisza* Kálmánt, *Tisza* Istvánt hazaárulónak, osztrák bérencnek bélyegezték. De a nemzetek értékét sohasem a kritikusok, hanem az alkotók adják meg. A nemzet léte nem a kritikusoktól függ, hanem az alkotók teszik biztossá, hogy a nemzet álljon és éljen.

A két nagyszabású politikai beszéd után előbb *Szendy* Károly, majd *Karkas* Rezső tanácsnok köszönte meg a párt előlegezett bizalmát, az elhangzott üdvözlő szavakat és kijelentették, hogy *egyetlen feladatuknak és létcéljuknak a polgárság és a székesfőváros, önzetlen, minden mellékszempontok nélkül való szolgálatát fogják tekinteni.*

STOBBE KÁLMÁN
ÉPITŐMESTER
BUDAPEST, V., VISEGRÁDI UCCA 9.
TELEFON: 975—93

MÉRNÖKI SZAKÜZLET
A „GAMMA" FINOMMECHANIKAI GÉPEK ÉS KÉSZÜLÉKEK GYÁRA R. T.
ELADÁSI OSZTÁLYA
Budapest, IV., Múzeum körút 41.
TELEFÓN: AUT. 860-96. □ TELEFÓN: AUT. 860-96.

KELE MIHÁLY
épületasztalosmunkák, bútorok és iskolaberendezések gyára
Budapest, Örömvölgy u. 38-40
Telefón: József 312-98

SCHIFF MIHÁLY
paszományos-mester, Budapest, IV. Prohászka Ottokár ucca 8. (Félemelet)
EZÜST ÉREMMEL KITÜNTETVE. + TELEFON: AUTOMATA 834-76.
A legszebb kivitelben készítek mindenféle **butorpaszományt**, plimó- (paplan) zsinórt, horgolt részét, csillag gombot és gombáthuzást. **Női ruhadiszeket**, bojtokat, rojtokat, öveket, a legprecizebb, művéssi kivitelben. Csillárszinórokat, továbbá selyem- és gyapjúfonal- adjusztálást és minden e szakmába vágó munkát.

AUER J. GYULA
festékáruk raktára. Gipsz, cement, kátrány stb. NAGYRAKTÁRA!
BUDAPEST, VI.,
Lehel u. 45/a. és Mohács u. 19
Telefón: Automata 157—56

ÚJ ÉPÍTKEZÉSNÉL, TATAROZÁSNÁL NÉLKÜLÖZHETETLEN A
»PICKLIN« falsarokvédő és hermetikus elzárás
PICK EMIL
BUDAPEST VI, PODMANICZKY UCCA 63. TELEFON: A. 120-55

ROTTER ZSIGMOND
terménynagykereskedő
Budapest, V., Nádor ucca 17. sz.
Telefón: 297-18, 276-94.

Somogyi Soma és Fia
kőfaragómester
Budapest, VIII., Fiumei-út 9.
Alapitva: 1867. *Telefon: J. 415-20*

ÜVEGFESTÉSZETI ÉS ÜVEGMOZAIK MŰTEREM
PALKA JÓZSEF
Magyarország czüstkocsi és üvegfestőmestere
Budapest, VIII., Baross-u. 59. Tel. J. 302-28. Alapittatott 1894

Rietschel és Henneberg
Részvénytársaság
Budapest, VIII., Práter ucca 12. szám.
Telefon: József 523—18.
Központi fütések, vízvezetéki és csatornázási berendezések

SCHEIBER MIKLÓS OKLEVELES GÉPÉSZMÉRNÖK
Központi fütés, vízvezeték és egészségügyi berendezések
Budapest, VII., Vörösmarty ucca 19. Telefón: József 415-98.

DONA DÖME ÉS TÁRSA
PAPIR ÉS IRÓSZEREK GYÁRI RAKTÁRA
a „PAPIRMALOM"-hoz
Tel.: Aut. 877-15
Alapitva 1790-ben
Budapest, IV., Aranykéz ucca 6

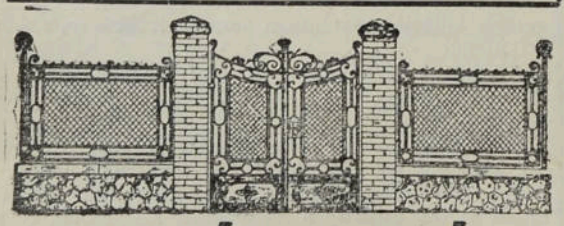

VASS ÉS KOVÁCS
SODRONYFONAT-, KERÍTÉS-, ÁGYBETÉT- és VASBÚTORGYÁR
Budapest, II., Fő ucca 48
Telefón: Aut 517-87 Telefón: Aut. 517-87

HORTOBÁGYI JUHTÚRÓ
Mindenütt kapható! Termeli: Orsz. Mgy.
TEJSZÖVETKEZETI KÖZPONT

ÉRCBETON
Rozsdamentes. Nem csúszik. Legnagyobb szilárdság. Legkisebb kopás. Nem porzik. Magyar termék. Anyageladás.

KÁRMÁN és FAZEKAS
okleveles mérnök — építőmester
IX. KERÜLET, KÁLVIN TÉR 7. SZÁM
Telefón: Automata 851—43.

SPÁNYI ERNŐ okl. mérnök
mélyépítő-, kövező- és bitumenépítő vállalata
Budapest, I. kerület, Győző ucca 5. sz.
Telefón: Aut. 866-96

Becsey Antal a külföldi kölcsönök mérséklését kívánja

„A fővárosi üzemek jövedelmeiből évenkint feltétlenül lehet akkora összeget tartalékolni, amiből ezeket az öt-hat éves lejáratu kölcsönamortizációkat fedezni lehet“

A főváros tizenkettes bizottságának hozzájárulása és felhatalmazása alapján *Lamotte* Károly pénzügyi tanácsnok megindította a tárgyalásokat a 46 millió pengős függőkölcsön felvétele érdekében. A tárgyalások Lamotte Károly tanácsnok szakavatott vezetése alapján kedvező mederben folynak és minden remény meg van arra, hogy egészen rövid idő alatt már föl is lehet venni a kontemplált összeget. A *Fővárosi Hirlap* munkatársa ennek a 46 millió pengős kölcsönnek a felhasználásáról beszélgetést folytatott

Becsey Antal

törvényhatósági bizottsági taggal, a főváros egyik legkitűnőbb közgazdasági szakértőjével, aki a következőket mondotta:

— Mindenekelőtt vissza kell térnem arra a momentumra, amely tulajdonképpen kiindulópontja volt a beruházó kölcsön felvételét célzó követeléseknek. A főváros háztartásának a vezetésében folytonos komplikációkat okozott az a gyakorlat, amely a Vásárpénztár ügyvezetése körül kialakult. A Vásárpénztárnak a főváros nem adott külön forgótőkét, hanem mindig a pénztári feleslegből hasította ki azt az összeget, amire ennek az intézménynek időnként szüksége volt. Amíg a főváros pénztárában feleslegek voltak, ez a gyakorlat símán ment. Most azonban feléltük a feleslegeket s a főváros háztartása maga is napi gondokkal küzd. Kiderült tehát, hogy

ezt a gyakorlatot állandósítani nem lehet és a Vásárpénztár forgótőkéjét a beruházó kölcsönöktől egyszersmindenkorra külön kell választani.

Ez a meggondolás vezette a főváros tizenkettes bizottságának tagjait, amikor hozzájárultak ahhoz, hogy Budapest székesfőváros 46 millió pengős függőkölcsönt vegyen fel, amelyből 16 millió pengőt, mint kommerciális hitelt a Vásárpénztár kap meg, a fennmaradó *30 millió pengő pedig az üzemi beruházások programjának a végrehajtására lesz fölhasználható.*

— Illetékes helyen felevetettem azt a gondolatot, hogy nem kellene-e revizió alá venni azt az elhatározást, amely szerint a főváros a beruházási program végrehajtásához szükséges összeget teljes egészében külföldi kölcsönből teremti elő. Általánosságban magam is elfogadom azt a tételt, hogy folyó bevételekből beruházni nem lehet. Azt a felfogást is akceptálom, hogy a beruházások áldásaiból a későbbi generációk is részesednek, tehát méltányos, hogy e beruházások terheit aránylagosan elosszuk magunk és az utódok között. Szükségesnek tartom azonban megállapítani, hogy ezt a klasszikus elvet mereven alkalmazni nem lehet. Amikor a kamatviszonyok normálisak, akkor talán lehet szigorúan ragaszkodni ennek az elvnek az érvényesítéséhez. Súlyos károkat okozunk azonban, ha ezt az elvet következetesen végre akarjuk hajtani éppen most, amikor kedvezőtlen kamatviszonyok és magas árfolyamveszteség mellett hárítjuk át a diadások egy részét a későbbi nemzedékekre. Harmincöt év alatt rendszerint a tőke három és félszeresét kell visszafizetni, ami

nemcsak a terhek súlyossága és az eladósodási folyamat kiszélesedése szempontjából aggályos, hanem amiatt is, hogy hosszú időre megromlik a fizetési mérlegünk is.

— Ilyen körülmények között *meg kell fontolni, hogy nem lehetne-e mérsékelni a külföldi kölcsönök összegét* és a beruházási programok végrehajtásához szükséges összegnek legalább egy részét belső forrásokból előteremteni.

— Ha már itt tartunk, ki kell emelnem az Elektromosműveknek eddig követett magatartásának a helyességét, amidőn folyó bevételeiből igyekezett a jelentkező beruházási szükségleteket kielégíteni. Ha nem így csinálta volna, akkor ma nem rendelkeznék szép, modern teleppel. Éppen az Elektromosművek példája bizonyítja, hogy az én álláspontomnak érvényt lehet szerzni. A Vízműveknél is nyílik mód és lehetőség a beruházási költségek legalább egy részének belföldön való előteremtésére, sőt a fedezetet is meg lehet jelölni abban a 2—3 filléres differenciában, amivel a vízdíjat a főváros fölemeli. Amennyiben a fővárosi kölcsönből a Vízművek beruházásaira szánt 22 millió pengőnek a felét használja csak fel a főváros, a másik 11 millió pengőt pedig rövid lejáratú belföldi kölcsönből teremti elő, felszabadul egy 11 millió pengős összeg, amit más beruházási célokra lehetne fordítani. A belföldi piacon 5—6 esztendős lejáratra lehetne beruházó kölcsönt fölvenni s én úgy látom a helyzetet, hogy

a fővárosi üzemek jövedelméből évenkint feltétlenül lehet akkora összeget tartalékolni, amiből ezeket az öt-hatéves lejáratú kölcsön-amortizációkat fedezni lehet.

Becsey Antalnak ez az érdekes ajánlata, — mint értesülünk, — gondolkodóba ejtette az illetékes városházi tényezőket, akik hajlandók komoly megfontolás tárgyává tenni a tervet. Amennyiben ez az álláspont érvényesülne, mód nyílnék más üzemi beruházások foganatosítására, vagy más közmunkák elrendelésére is, ami csak üdvös hatást gyakorolna közgazdasági életünk föllendítése tekintetében.

A MÁV nem járul anyagilag hozzá az aréna-úti aluljáró átépítéséhez

Az arénaúti, átszállásnélküli egységes közlekedésnek, mint ismeretes, egyetlen előfeltétele a Podmaniczki uccánál levő vasúti aluljáró oly módon való átépítése, hogy *a villamosok átvezetése megtörténhessék.* Az államvasutakkal folytatott megbeszélés és megállapodás után a *BSZKRT* most készült el az átépítési tervekkel és

a napokban megtörtént az illetékes hatóságok részvételével a helyszíni bejárás is.

Az aluljárót mintegy *öt méterrel kiszélesítik* — az Aréna út teljes szélességében, *s a vasúti pályatest alatt az úttestet cca 60 centiméterrel lesüllyesztik.* Mivel az átépítés a földalatti közművek áthelyezését, illetve megváltoztatását kívánja,

a tervek most az illetékes üzemeknél vannak, hogy azok az építkezéssel kapcsolatos munkákat a maguk részéről is elökészíthessék.

A víz-, gáz- és villamos üzemeken kívül a csatornaépítési osztálynak van szerepe az aluljáró átépítésénél. Ezek mind hamarosan megteszik a maguk javaslatait, azután

nem lesz semmi akadálya az építés megkezdésének, ami már valószínűleg az ősszel meg is történik.

Az aluljáró építési költségeiben a *MÁV egyáltalán nem hajlandó részesedni,* mert mint mondja, az kizárólag a főváros érdeke, így a BSZKRT-ot és a székesfővárost fogja terhelni.

Fővárosi Hirlap
Az Egységes Községi Polgári Párt hivatalos lapja.
*
Előfizetési árak:
fél évre . . . . . 12 pengő,
egész évre . . . . . 24 pengő.

Összerakható könyvszekrények
rekeszenként minden irányban nagyobbíthatók és pótolhatók.
PRAKTIKUS ÉS OLCSÓ
Lingel Károly és Fiai
Első Magyar Faáru- és Butorgyár.
Budapest, VII. ker., Rózsa ucca 4—6. szám
Kérjük 120 szobából álló állandó kiállításunk megtekintését.

TOST és MOLNÁR
kereskedelmi és tájkertészet
TELEFÓN: JÓZSEF 396—36
BUDAPEST, VII., Erzsébet királyné út 39
TÁJKERTÉSZET
TERVEZÉS és KIVITEL
FAISKOLAI CIKKEK
gyümölcs- és díszfák, gyümölcs- és díszcserjék, szőlőojtványok, rózsák, évelők és minden más a kertészethez tartozó anyagok, ELSŐRENDŰ MINŐSÉGBEN

Rozsdamentes acélbetón
„SÁRKÁNY BETÓN“
54125. sz. a. védjegyezve
Budapest, V., Zoltán ucca 13. Telefón: Aut. 190—54

FISCHER ÉS HARTMANN
mázolómesterek
Budapest IV, Képiró ucca 3. sz. TELEFON: A. 847-73
Fiókuzlet: IX. ker., Tompa ucca 30. szám

BOROSJENŐI KÖVET: fagyálló, 7-féle színben és minőségben rajz után szállít
Budapest, VIII, Mária u. 11. Telefón: József 341—91. sz.
MAYER ÉS WÜHRL
OKL. ÉPÍTÉSZ, ÉPÍTŐMESTER

Gyárak, raktárak, garageok, kórházak, középületek részére
préselt acélajtók
préselt acélkapuk
tetszetős-tartós-tűz- és betörés biztos.
haas és Somogyi

Bründl János udvari szállító
Egészségügyi műszaki berendezések gyára
Budapest, VII., Péterfy Sándor ucca 34. szám
Központi fütés. — Melegvíz készülék. — Vízvezeték. — Csatornázási- és gázberendezések. — Berendez városoknak vízműveket, csatornázásokat és derítőtelepeket. — TELEFON: József 513—19.

TARJÁNYI ISTVÁN
SZOBAFESTŐ ÉS MÁZOLÓ
BDUAPEST VII, JÓSIKA UCCA 3
Radiátorok és fűtőtestek szakszerű mázolása és fényezése hőállóan teljes garancia mellett
TELEFÓN: J. 382—45

Minden személynek

csak egy dobozt adunk el
1/2 kilós doboz Californiai szardinia **96** fillér
ANDRÁSSY ÚT 39. **PÁRISI NAGY ÁRUHÁZ** ANDRÁSSY ÚT 39.

Százezer idegen

Irta: VÁKÁR P. ARTHUR dr.,
v. kormánybiztos, kormányfőtanácsos

Évek óta végzi szárnypróbálgatásait a magyar idegenforgalom, de mintha hiányoznának szárnyaiból a vezértollak, nem tud a magasba szárnyalni és ha időnként egy-egy alkalommal fel is emelkedik a magasba, ismét le kell szállania, hogy a kitartó repüléshez új erőt gyüjthessen. *Ripka* Ferenc főpolgármester vállalkozása, amellyel *a nagyszerű Budai Dalárdát az angol fővárosba vezérelte*, éppen olyan jó befektetésű vállalkozás, mint ahogy nemesveretű, tartalomdús vállalkozás volt az, amikor 500 magyar hajóra kelt, s *Sipőcz polgármester* vezetése alatt álló fővárosi delegátusokkal egyetemben *meglátogatta Amerikát*, hogy ott, míg egyrészt a nemzeti összetartozandóság érzetét ápolja, másrészt *felhívja a figyelmet szép Magyarországra és a Duna királynőjére, Budapestre. Mind nagyszerű beruházások az ilyen alkalmak*, mert az így elhintett magvak úgy hozzák a termést, mint a duna-tiszaközi *Magyar-Manitoba*, vagy a magyar gazdasági egység testéről soha le nem fejthető Bácska, Bánát, Baranya — *Kánaánja. A magyar dal, a magyar szó s a magyar igazság, a természet törvényei szerint szeli át a világ egyetemességet s csak annak a fénynek terjedése gyorsabb a magyar hang terjedésénél, amely fény, sugárkéve, megmutatja a nagy világnak, hogy „Magyarországnak hol van a helye a nap alatt . . .”*

Budapest közönsége s Magyarország népe nagyon jól tudja azt, hogy mit jelent számára minden megmozdulás, amelynek visszhangja nyomában a magyar sors iránti felfigyelés és lelkesedés jár. Mérleggel kezünkben lemérhetjük azt, hogy mit jelent számunkra egy európai város, egy ország, vagy éppen a világ népeinek érdeklődése. *Ezért fontos a magyar történelmi katolicizmus kincsesházából kitermelt Szent Imre-ünnep.* Ezért jelent értékes beruházást az a szellemi és anyagi megmozdulás, amely a maga jelentősége szerinti ünneppé akarja avatni az Árpádházi *„Liliom”* — népek és nemzetek fölötti — inkarnációját.

A méreteiben és hatásaiban páratlannak ígérkező ünnepség össze fogja gyüjteni a világ négy tájékán élő magyarságot s a csonka haza határain belül, vagy azon kívül, *a történelem bizonyosságával bizonyíthatóan 15 millió magyar fog ünnepelni széles e világon.* A magyar nép házi ünnepének határai kiszélesednek s a magyar Szent Év a katolikus világ ünnepévé avatódik, mert az egyházi szervezet ereje, a vallási internacionálé jegyében magához öleli mindazt, aki magát katolikusnak vallja. Szent Imre herceg jubileumi évfordulója a magyar nép diadalmas ünnepe lesz, de egyben ünnepe lesz mindazon katolikusoknak, akik a vallási élet tűzkeresztségében olvadnak össze. Bármilyen nemzet gyermeke, bárhol éljen a föld kerekén, vallásos érzelménél, vallásos nevelésénél fogva egyformán tudja azt, hogy ki volt a *„magyar”* Szent Imre herceg, mint ahogy minden katolikus hívő tudja azt, hogy ki volt a szent szegénység *„olasz”* Szent Ference, vagy ki volt a Saulusból Paulussá átváltozott Szent Pál.

Olyan időket élünk, amikor *számba kell vennünk értékeinket.* Számba kell vennünk azokat is, akik a haza határain belül tudnak felemelni és lelkesíteni, nevük és tulajdonságaik varázsával s azokat is, akiket az emberiség — közkincsének ismer.

Világviszonylatban minden nemzet annyit ér, amennyi talentumos nagysággal tudja megajándékozni az emberiséget . . . Hadvezérek, tudósok, politikusok, államalapítók, ha munkájukkal az emberiség jótevőivé válnak, úgy nevükön és tettükön keresztül nemzetük dicsőségének fáklyafényét erősítik. Az egyház, a vallás, a hit is kitermelhet a népekből nagyságokat s miután az egyháznak, a vallásnak, a hitnek átfogó ereje nem ismer távolságokat, tengereket, ellentéteket, így az onnan kitermelődő nagyságok és kiválóságok is az illető nemzet dicsőségének és nagyságának hirdetői. Igy hirdeti Szent István, Szent Imre, Szent László a magyar dicsőséget s nem — *csak* a magyarság javára, de *minden népek és nemzetek okulására.* Ha tehát a magyar Szent Imre-évnek visszhangja van a nagy világban, úgy ez a visszhang a magyar nevet, a magyar dicsőséget veszi szárnyaira s azt viszi szét a nagy világba.

Olyan időket élünk, amikor *élő nagyjaink munkája mellé fel kell sorakoztatnunk történelmi nagyságaink varázslatos erejét is,* mert ha világosságot akarunk gyujtani a sötét magyar éjszakában, ha fel akarjuk világosítani a világ minden népeit a magyar nép értéke felől, úgy akkor először azoknak a történelmi személyeknek fénylő és fényeskedő alakjához kell fordulnunk és járulnunk, akiket az emberiség nagy egyeteme ismert el ilyenekül.

A magyar nép lelkét büszkeség töltheti el, ha látja és hallja, hogy *Európaszerte, sőt túl a tengereken is velünk együtt akarnak ünnepelni,* mert ez az ünneplés arról győzhet meg, hogy a *magyar nép már a művelődés első századaiban olyan értékeket termelt ki, amelyekre egy ezredév multán is büszke az emberiség.*

A Szent Imre-év, Magyarország s a magyar nép ünnepe leend s mert az egész világon készülnek a Szent Imre-évre, mi is készüljünk, mert az 1930-as esztendő, Szent Imre nevén és dicsőségén keresztül, a magyar dicsőséget fogja hirdetni az egész világon.

A székesfőváros áldozatkészsége s a magyar nép megmozdulása, amely a Szent Istváni birodalom történelmi távlatát hozza közelebb a lelkekhez s amely, *százezer, — hozzánk jövő — idegenen keresztül viszi szét a világba az ezeréves Magyarország élniakarását s Budapest polgárságának áldozatos idegenvárását: a Szent Imre-év alkalmával országos, magyaros vendéglátássá terebélyesedve fogja hirdetni a magyar multat, a magyar sorsot, de egyben a magyar jövendőt.*

BANNER ZOLTÁN
okleveles építész és építőmester
BUDAPEST, I., VERPELÉTI-ÚT 10.
Telefon: LÁ. 6-57. Telefon LÁ. 6-57

KOVÁCS A. ÖDÖN GÉPÉSZMÉRNÖK
Budapest, VIII., Bezerédy ucca 8
Telefon: 382 — 93, 408 — 78.
Központi fütés-, vízvezeték-, csatornafelszerelési vállalata

DUNÁNTULI MESZ-, TÉGLA- ÉS KŐIPAR RT.
Központ: BUDAPEST, V., GÉZA UCCA 5
Telefon Automata 218—05, 218—06. Sürgönycím: DUNMÉSZ
Szállít: Mezzet, mészkövet, bazaltkavicsot. Vállal mindennemü kőfaragó-munkát

Hrauda Károly és Fia
okl. gépészmérnök
fütési-, szellőztetési- és egészségügyi berendezési vállalata
Budapest, VI., Forgách ucca 20. Telefon: Aut. 917—89

KOVÁCS OSZKÁR BÁDOGOS MESTER
ÉRCKOPORSÓ ÉS TEMETKEZÉSI CIKKEK KÉSZITŐJE
BUDAPEST, IX., TELEPI UCCA 14. SZÁM.
(A Ludovikával szemben.) TELEFON: J. 451—93

SEBESTYÉN SÁNDOR
asztalosmester, irodaberendezési vállalata
Budapest, VII, Hajtsár út 135. — Telefon: Zugló 60—89

„IDEÁL” PAPLANGYÁR
SÁNDOR M. FERENC
BUDAPEST, IV, RAMERMAYER KÁROLY UCCA 1
Állami, városi és közintézmények szállítója

TÜZVESZÉLY ESETNÉL

BIZTOS VÉDELMET NYUJT A
»MINIMAX«
kézi tűzoltó készüléke!
Oltóereje óriási és semmiféle kárt nem okoz. — Kezelése rendkívül egyszerű. Speciális készülékek, autók, motorcsónakok, garázsok stb. részére.
Felvilágosítással szolgál a
MAGYAR MINIMAX R. T.
Budapest, VI., Rózsa ucca 85 (saját ház). — Tel.: Aut. 237-31

Worthington szivattyúgép r.-t.
Budapest, V., Váczi-út 4.
Telefonszám: 222-10.
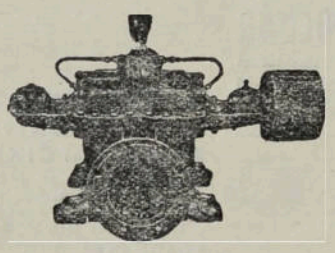
Sürgönycim: Duplex
SZÁLLIT:
Gőz-, centrifugái-, turbina-, erőmű- és vácuumszivattyúkat, minden céira és teljesitményre. — Benzinmótorokat. — Hütőtornyokat. — Kondenzációs berendezéseket. — Autómosógépeket.

Széchenyi Gyógyfürdő

a modern orvosi tudomány minden eszközével és a különböző gyógyeljárásokhoz szükséges fölszerelésekkel ellátva.
A város minden pontjától könnyen megközelithető.

BUDAPESTI HIRLAP
a legtartalmasabb magyar napilap

Hangja előkelő, hírszolgálata tökéletes

KŐSZÉNBÁNYA 'S TÉGLAGYÁR TÁRSULAT PESTEN,
(DRASCHE)
BUDAPEST, V., KLOTILD UCCA 3.
TELEFON: AUTOMATA 255—54, 255—55 és 255—56.

MOOR GÉZA építőmester
Budapest, VI., Reiter Ferenc ucca 103. sz.
Telefon: Automata 911—13.

ILKOVITS J.
Központi fütések és vízvezetéki berendezések vállalata
BUDAPEST,
VI, ANDRÁSSY ÚT 92.
TELEFON: Aut. 212—07.

Vladár Pál
ács- és építőmester
Budapest, I., Greguss u. 12
Telefon: Aut. 519-29

GRÜNVALD BÉLA
SZOBAFESTŐ- ÉS MÁZOLÓMESTER
VII, LÖVÖLDE TÉR 2. TELEFÓN: J. 308-78

WIHART FERENC
• ÉPITÉSZ ÉPITŐMESTER •
BUDAPEST, VII., COLUMBUS UCCA 33. sz.
TELEFON: JÓZSEF 350-97

ZILAHI-BALOGH GYULA ÉPÍTŐMESTER
Budapest, I., Bornemissza u. 36 TEL.: LÁ. 2—32.

»CYKLOP«
ÉPÍTŐ RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
BUDAPEST, IV.,
RÉGIPOSTA U. 7-9
TELEFON: Aut. 879-83 és Aut. 879-84

Köztisztviselők kedvező fizetési feltételek mellett kaphatnak nyugágyat, függőágyat, sátort és hátizsákot

TELEFON J. 415—07. ALAPITVA 1838-ban
HAUSCHILD ALBERT
Budapest, VII., Károly-körút 15. szám.
Szállit hivatalok részére iratkötőhevedert, per- és padlótörlőruhát.

Száz autobusz tízmillióba, ötven csak negyedfélmillióba kerülne

Az autobuszüzem új előterjesztése száz helyett csak ötven kocsi rendelését proponálja — Scheuer Róbert nyilatkozata

A főváros autobuszüzeme hónapokkal ezelőtt konkrét előterjesztést készített új kocsik beszerzésére. Az előterjesztés sorsa még mindig bizonytalan, mert a közlekedési ügyosztály az Autobuszüzemnek ezt az előterjesztését még nem bocsáthatta az illetékes fórumok döntése elé. Amikor a főváros az Autobuszüzem most működésben lévő száz új kocsiját megrendelte, általános volt az a vélemény, hogy további száz új kocsinak a beszerzésére lesz szükség, ha minden jelentkező igényt ki akarnak elégíteni. Az Autobuszüzem megcsinálta a költségvetést és kiderült, hogy száz új kocsi beszerzése körülbelül tízmillió pengőt igényel. Mivel pedig ennek a meglehetősen nagy összegnek az előteremtésére ezidőszerint kevés remény mutatkozott, az Autobuszüzem vezetősége redukálta a beruházási programot — annál is inkább, mert kiderült, hogy ötven kocsit aránytalanul olcsóbban tud beszerezni és forgalomba állítani. A *Fővárosi Hirlap* munkatársa beszélt ebben az ügyben a legkitűnőbb közlekedési szakértővel, *Scheuer* Róbert törvényhatósági bizottsági taggal, akit megkérdeztünk az üzemi előterjesztés elintézésének elhúzódásáról.

Scheuer Róbert

a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Az Autobuszüzem előterjesztése úgy szól, hogy a főváros ne száz, hanem csak ötven autobuszkocsit vásároljon, mert ennek az ötven autobuszkocsinak az üzembeállítása — a beszerzési áron kívül — többletköltséget nem okoz. Száz autobuszkocsinak a beszerzése ugyanis tíz millió pengőt igényel, ezzel szemben ötven új autobuszkocsit három és fél millió pengőért lehet üzembe állítani. A differenciát az a körülmény okozza, hogy az új autobuszgarázsban elfér még ötven kocsi,

ha tehát ezt a redukált beruházási programot az Autobuszüzem végrehajtja, nem lesz szükség sem a garázs kibővítésére, sem más üzemi kiadásra.

A jelenlegi központi személyzettel és javítóműhellyel gondozni lehet nemcsak a jelenlegi autobuszkocsikat, hanem ezt a további ötven új kocsit is, ami azt jelenti, hogy a fővárosnak további ötven új autobuszkocsinak a beállítása nem okozna más kiadást, mint a tényleges beszerzési árat, vagyis három és fél millió pengőt.

— Nagyon szeretném, ha mielőbb mód nyílnék ennek az ötven autobuszkocsinak a beszerzésére. Két okból tartom ezt kívánatosnak, egyrészt azért, mert újabb és újabb igények jelentkeznek, amelyeket az Autobuszüzem jelenlegi felkészültségével kielégíteni nem lehet. A másik szempont, amit figyelembe kell venni, a hazai ipar foglalkoztatása. A főváros mostanában szomorú költségvetési és háztartási helyzete következtében csökkenteni volt kénytelen azt a támogatást, amit közmunkák elrendelése révén nyújtani szokott a magyar iparnak. Itt tehát egyszerre két rendkívül fontos szempontot lehetne érvényesíteni. Illetékes helyeken — a kérdés sürgős elintézésének szükségességére való tekintettel — fel fogom vetni azt a gondolatot, hogy

nem lehetne-e ezt az aránylag kis összeget, a három és félmillió pengőt kiszakítani abból a negyvenhat milliós függőkölcsönből, amit a főváros még ez év folyamán felvesz.

Talán van mód ennek a három és fél millió pengőnek ilyen úton való előteremtésére és ebben az esetben sűrűsíthetjük a jelenlegi vonalakat, új relációkat állíthatunk be, egyszóval kielégíthetjük a szaporodó közlekedési igényeket, másrészt pedig munkát adhatunk az iparnak, amely joggal vár támogatást nehéz helyzetében a fővárostól.

ROSSZUL ALKALMAZOTT SZÉCHENYI-IDÉZET

Válasz Éber Antal kritikájára

Éber Antalnak tulajdonképpen köszönettel tartozik a *Fővárosi Hirlap*, amiért a főváros közgyűlési termében lelkesen idéz bennünket és nagyszabású közgazdasági tudását vonultatja föl a velünk való vitatkozásra. Bármilyen elvi ellentétek válasszanak is el bennünket a temperamentumos bankvezér meggyőződéseitől, mégis megtiszteltetésnek vesszük, hogy szinte minden szavunkra, amellyel álláspontját kritizáljuk, megvan a maga válasza.

Ezúttal igen könnyű volna olcsó gúnyolódással cáfolni *Éber* Antalra, hogy kinevezi magát Budapest második Széchenyijének, vagy hogy Széchenyihez hasonlítja magát. Ezek azonban nem a mi eszközeink, az ilyen fogások nem a *Fővárosi Hirlap* fegyvertárából valók. Amikor *Éber* Antal Széchenyi Istvánt vonultatja fel ellenünk, mi csak azt látjuk, hogy a legnagyobb magyarral akar takarózni. Kritika és kritika között ugyanis igen nagy különbség van.

Mert mit mond Széchenyi az *Éber* által idézett szavaiban. Először is ezt: „Az lobbantatik szememre, miszerint pesti választott polgár létemre nem illenék hozzám a pesti bel- és kül-tanácsot úgy mint tevém, a nemzet előtt gyűlöletes színben mutatnom be". Hát erre mi magunk is azt mondjuk, hogy tökéletesen igaza volt Széchenyinek, ha jogos kritikával illette a „bel- és kül-tanács"-ot. Sőt felajánljuk *Éber* Antalnak, hogy hajlandók vagyunk mi is vele együtt bármikor támadni a tanácsot, amikor munkássága vagy gyenge, vagy selejtes. De *nem vagyunk hajlandók például a tanács egyik tagját lekicsinylő, gúnyos és bántó módon kezelni akkor, amikor semmi más bűne nincs, minthogy kötelességet teljesített, minden rendelkezésére álló eszközzel fejlesztette Budapest közoktatásügyét.* Sőt *Éber* Antal legnagyobb megbotránkozására mindig több pénzt szeretett volna az iskoláiba belefektetni, mint amennyit a rideg pénzügyi tanácsnokok rendelkezésére bocsátottak.

Mi nem is azt vetettük szemére *Éber* Antalnak, amit Széchenyivel úgy fejezte ki, hogy: „még igen magyar felfogás azt hinni, hogy valami testületnek azáltal tartatik fenn becsülete, *ha hibáit fedezgeti, palástolgatja*". Mi soha sem kértük arra *Éber* Antalt, hogy a tanács, vagy bárki más hibáit fedezgesse és palástolgassa. Mi csak szerettük volna őt megingatni például abban a felfogásban, hogy a kultúrára költött pénz improduktív kiadás. Szerettük volna bebizonyítani neki, hogy a közmunkák és beruházások megindítása nem pazarlás, a munkanélkülieknek munkával való ellátása nemcsak szociális feladat, hanem a polgári társadalom létének biztosítása is. Szeretnénk, ha elhinné, hogy a szociális feladatok betöltése éppen olyan kutyakötelessége a fővárosnak, mint hogy *Éber* Antal fürdőkádját vízzel töltse meg, vagy hogy csillárjait villannyal lássa el és az autója alatt rendbehozza az ucca burkolatát. Többször szálltunk vele vitába matematikai kérdésekről is, amelyek során bizonyítottuk, hogy Budapest közel egymillió éhes szája *matematikailag is* több, mint Bittner János és néhányszáz hentestársa, akiknek szabad sáfárkodása érdekében *Éber* Antal olyan elánnal tudja támadni a főváros egyik legfontosabb és legkitünőbb üzemét, a *Községi Élelmiszerüzemet.* Amellett szerettük volna leszoktatni az ilyen szélmalom harcokról is, mint ez az Élelmiszerüzem-hadjárat, mert a fogyasztók és szegények, akik a fillért is kénytelenek a fogukhoz verni és akik — fájdalom — igen sokan vannak, minden erejükkel szembe fognak szállani és meg fogják védeni a maguk üzemét. És végül *szerettük volna arról is leszoktatni, hogy kamara-elnöki programbeszédeit a székesfőváros bizottságaiban és a közgyűlésen mondja el.*

Egy szóval Széchenyiben egyetértünk *Éber* Antallal, csak éppen *Éber* Antal harci modorát nem tudjuk a Széchenyiével azonosnak nevezni és a konzervatív Széchenyit haladottabbnak, modernebb gondolkodásúnak véljük, mint a kapitalista szempontoktól menekülni nem tudó Éber Antalt. Széchenyinek bizonyára nem lett volna kifogása az ellen, hogy a milliók olcsóbban kapjanak enni, hogy annyi iskolát építsünk, amennyire csak telik, hogy a munkanélkülieknek munkát, a kenyérteleneknek kenyeret adjunk és hogy amikor egy milliós város lakossága fogcsikorgatva követeli, megindítsuk a közmunkákat és beruházásokat.

Bölcsen cselekedett tehát *Éber* Antal, amikor nem hasonlította magát Széchenyihez, mert ez az összehasonlítás — mint látható — balul ütött volna ki.

Morbitzer Nándor építész és építőmester
Budapest, VIII, Üllői-út 66/b.
Telefon: József 310—90.

Kisvasutak • Emelődaruk
Sodronykötélpályák
Modern szállítóberendezések
*
Roessemann és Kühnemann - Epp és Fekete
Egyesült Gépgyárak R. T.
Budapest, III., Római fürdő
Városi eladási iroda: VI., Berlini tér 2. sz.
Telefon: Automata 174—00
*
Harmatta-féle vashordók, tartányok, csövek és oxigén

KLEMENT ANDRÁS
Jégszekrények, bor- és sörkimérő készülékek gyára és raktárai
BUDAPEST, VII., KIRÁLY U. 27
az udvarban
Telefón: József 401—10.

STEINER ÉS SZIMPER
dísz-, templom-, szobafestők és mázolók
Budapest, IX, Üllői út 57
TELEFÓN: József 306—29.

Kövezőmester és útépítési vállalkozó
HEISSENBERGER JÓZSEF
BUDAPEST, IX., VÁGÓHID UCCA 9/b SZ.

MAKOVSKY FERENC
Budapest, VII. Abonyi-u. 4.
Fülöp Szász-Coburg Góthai herceg Ő királyi Fensége uradalmi építésze
TELEFON: J. 381-17

Révész János
cement-, márványmozaik- és műkőárugyár, betonipari vállalat.
Burkoló-, műkő és csatornázási munkák. TELEFON: Ujpest 198.
Központi iroda: UJPEST, ŐSZ UCCA 14.

Alapítási év: 1868 Telefón: J. 381-47
CRISTOFOLI VINCE
KŐPADLÓ FAYENCE FALBURKOLAT
Budapest, VII., Gizella-ut 31

Standard aszfaltok
Oil Trading Company képviselete
MILLINI IGNÁC
Budapest, V., Nádor ucca 6. sz.
TELEFÓN: AUT. 833—40, 832—77.

Hantos Testvérek rt
festő, mázoló és tapétázó iparüzem
Budapest VI, Horn Ede ucca 5
Telefónszám: Automata 194—51 és 185—23

MAYER OTTÓ egészségügyi berendező
központi fűtés, szellőztetés és fürdőberendezési vállalata. Épület- és díszműbádogos, légszesz, vízvezeték, csatornázás és szivattyú berendezési telepe. Budapest, VII, Barcsay u. 9. Tel J. 360-70

MARGALIT ANDOR ÉS ÖDÖN
MÉRNÖK-ÉPÍTŐMESTER, VÁLLALKOZÓK
BUDAPEST, I., KELENHEGYI ÚT 11—13
TELEFÓNSZÁMOK: LÁ 15—14 ÉS 12—8:

Korányi és Fröhlich redőnygyár
BUDAPEST KISFALUDY-U. 5/F • TELEFON: J. 323-76 • 459-86
SPECIÁLIS GYÁRTMÁNYAI:
SZAB. PÁNCÉLREDŐNY · ACÉLREDŐNY · FAREDŐNY · VÁSZONREDŐNY
SZAB. AJTÓCSUKÓ · BOSTWIGH-TOLÓRÁCS · NAPELLENZŐ · SZERKEZETEK
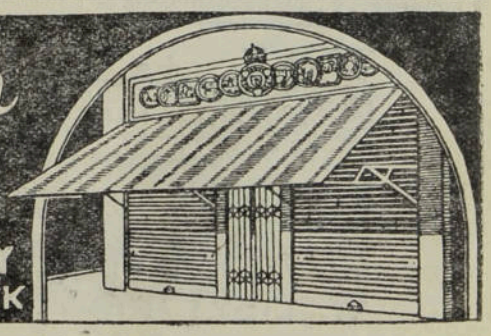

Apró mozaikok pesti házakról

*

Közel negyvenesztendős közpályáját tölti be egy annak idején sokat küzdő várospolitikus, *beczkói Bíró* Henrik kormányfőtanácsos, akinek indítványára ívlámpákat állítottak fel Budapesten, valamint kenyérgyárat s ő volt az, aki negyed századdal ezelőtt javasolta a város közgyűlésén a nemrégen megvalósult községi takarékpénztár felállítását. Most, hogy nagy változások történnek a főváros szervezetében, amikor a kis közgyűlés eszméje megvalósul, beszélgettünk a régi küzdők egyikével, *beczkói Bíró* Henrikkel, aki a következőket mondotta:

— Én, aki önként vonultam vissza a valamikor nagy munkát kívánó várospolitikai tevékenységtől, azt szeretném a lelkére kötni az új és újabb generációnak, hogy egyetlen igazságnál maradjanak meg:

zárják ki a politikát a főváros életéből,

illetve pártoktól mentes városi politikát folytassanak. Az országos politikában szemben állhat két ember egymással, de *ezt* — véleményem szerint — *nem szabad folytatni, amikor Budapest érdekeiről van szó.* Jólesett nemrégen látni az V. kerületi Polgári Klub közgyűlését, ahol az országos politikában két szemben álló két vezért ünnepeltek, mert tudták róluk jól, hogy a városi politikában objektív politikára törekedtek. A kommunális porondon nálunk is az történjék, ami

Párizsban és a legtöbb német városban már megvalósult: első a város érdeke, amelyet nem zavarhat meg az országos politika.

Ezután megkérdeztük, hogy közpályájának évfordulóján mondja el néhány kedves emlékét a régi Budapestről:

— Előttem épültek fel uccák, házak. *Rengeteg pesti ház úgyszólván jó ismerősöm.* Az első nagyon magas házat a mai Ritz-szálló helyén építtette *Zombori Stein* híres gabonaspekuláns. Akkoriban odajártak az öngyilkosok, felmentek az emeletre s levetették magukat, mire a hatóságok dróthálót feszítettek ki a folyosójára. Élt Pesten egy ember, *Taffler* bácsi, akinek

49 háza volt Budapesten,

de olyan nagy adót vetettek ki rá, hogy nem bírta kifizetni s ezért nem tudott megélni negyvenkilenc házából. Az Andrássy út legszebb palotáját békében adták el. A Köröndön levő egyik házat egy millió pengő értékű hadikölcsönért. Az eladó megtartotta a hadikölcsönt, a vevő a házat. Kár kommentálni, hogy a kettő közül melyik járt jobban. Az Andrássy úton például a legutolsó üres telket Wahrmann Móric építette be, amelyet Wahrmann Renée, Beretvás Endréné örökölt, aki öngyilkos lett. Szegény asszony vagyontalanul halt meg. Az a ház, amelyben most a Lukács-cukrászda van, *Kégl* István háza volt. Kártyázott, lóversenyezett s amikor mindene elfogyott, főbelőtte magát. Az uccaelnevezések néha könnyen történtek abban az időben. A *Bulyovszky* ucca sarkán *Bulyovszky* Lilla színésznő építtette fel a villáját. Az uccát róla keresztelték el. Hamar eladta a színésznő a hajlékát, amely később a népjóléti minésztérium tulajdonába került, de az uccanév megmaradt. Volt egy ház, amelyet a régi pestiek

a legpechesebb háznak neveztek.

A Vörösmarty ucca sarkán állott, tulajdonosa *Weissenbeacher* volt, aki a *Haas és Deutsch* híres kereskedő céggel dolgozott együtt. Ez a cég mindennel foglalkozott. Ugy is hívták humorosan: *„Haas és Deutsch, azelőtt Magyarország".* Rengeteg pénzbe került ez az épület, *évtizedeken át mindenki tönkrement, aki a birtokába vette...*

Elgondolkozva folytatja:

— Ezek csak ötletszerűen kiszakított mozaikok, melyekhez hasonlókat rengeteget beszélhetnék. Legnagyobb örömöm az volt, amikor az ívlámpák indítványomra kiragyogtak először Budapesten s banketttel ünnepeltük, a másik nagy örömöm pedig egy régi várospolitikus szerény kívánsága: *kövessük a francia és német mintát, az országos politika kizárásával dolgozzon mindenki Budapestért,* csak Budapest érdekeit tartsa szemelőtt...

Párt és klub

Pártélet Budán

A Buda-Alsóvárosi Egyesület harmadik rendes közgyűlését május 28-án este tartották meg a Fehérvári út 74. szám alatti vendéglő nyári helyiségeiben. Ez az aránylag fiatal egyesület, amely a Fehérvári út és Sósfürdő környékének lakosságát tömörítette, hathatós és rendkívül eredményes munkát végzett a környék fejlesztése érdekében. Ezek az eredmények magyarázzák meg azt az egyre fokozódó érdeklődést, amelyet a környék lakossága az egyesület irányában tanusít.

A közgyűlést *Becsey* Antal törvényhatósági bizottsági tag, az egyesület elnöke nyitotta meg, a hatalmas számban megjelent hölgy és férfi tagok jelenlétében. Az egyesület mult évi működését *Gömöri* Győző ügyvezető alelnök, majd *Szigethy* Lajos főtitkár ismertette; az egyesület pénzügyi helyzetéről pedig dr. *Mikola* Géza előterjesztett zárszámadása és jövő évi költségelőirányzata adott rendkívül kedvező képet. Az egyesület alapszabályai értelmében háromévenként választja meg tisztikarát. A megejtett választás alapján a következő hároméves ciklusra egyhangulag az alábbi tisztikar választatott meg: Elnök: *Becsey* Antal. Ügyvezető elnök: *Gömöri* Győző. Alelnökök: *Simkó* Pál és dr. *Mikola* Géza. Titkárok: *Alth* Károly és *Szigethy* Lajos. Jegyzők: *Zilahi-Balogh* Gyula és *Füvessy* László. Pénztárnok: *Maga* József. Ellenőr: *Richter* Ferenc. Háznagy: *Lukács* Gyula. Ügyész: dr. *Walter* Károly. Választmány: *Vasadi Balogh* György, *Bukács* Kálmán, *Csizmazia* Lajos, *Dunkel* Albert, *Erdélyi* Károly, *Farkas* Antal, dr. *Gömöri* Pál, *Gruber* Ferenc, *Halm* Sándor, *Holczmann* Vilmos, *Igó* Elek, *Káldor* Sándor, *Katona* József, *Koltai* János, *Lányi* János, id. *Mezey* Ferenc, *Molnár* Ferenc, *Mócsy* László, *Mischinger* Gergely, *Nagy* Ferenc, *Pápay* Nándor, dr. *Sümeghi* László, *Samu* János, *Séra* István, *Schönaug* Henrik, *Szele* László, *Takács* Mihály, *Tasnády* Gábor, *Tóth* János, *Tóth* József, *Török* Károly, *Viraág* Béla, *Szondy* József, *Venczel* Géza. Végrehajtóbizottság elnöke: *Samu* János. Számvizsgálóbizottság: ifj. *Háringáts* Károly, *Schopp* János, *Vigh* Aladár. Orvos: dr. *Gömöri* Pál egyetemi tanársegéd.

A közgyűlést követő társasvacsorán *Bukács* Kálmán üdvözölte a megválasztott új tisztikart, azzal a kívánsággal, hogy működését az eddigi eredményességgel folytassa. Utána *Füvessy* László köszönte meg a megválasztott tisztikar nevében az egyesület bizalmát; és emelkedett szellemű beszédben mutatott arra a hivatásra, amelyet ily polgári egyesületnek nemcsak tagjaival, hanem a székesfővárossal és országgal szemben is be kell töltenie.

Becsey Antal elnök

ismertetvén azt a nagy gazdasági válságot, amelynek hullámai úgy az egyedeket, mint a hatalmas nagy közületeket is elöntötték, rámutatott a székesfőváros gazdasági helyzetére és azokra az utakra, amelyek a válságból való kibontakozás felé vezetnek. Az elmult évi zárszámadás szerint a székesfőváros már teljesen felélte azokat a feleslegeket, amelyeket az inflációs idők gazdálkodása termelt ki; és így is csak nagy nehézségek árán volt a költségvetés egyensúlya fenntartható. Hogy a folyó évi költségvetés egyensúlya vajjon fenntartható lesz-e, az kizárólag azon dől el, hogy tud-e a polgárság a ránehezedő közterhekkel megbirkózni, lesz-e kenyérkeresete, amiből az állami és községi adókat fizetni képes. *Egyformán érdeke tehát a köznek és egyednek az, hogy keresetek és keresti lehetőségek legyenek. Ennek a ténynek felismerése vezette az Egységes Községi Pártot abban az akciójában, amelyet a budgetális munkaalkalmak haladéktalan kihasználása érdekében indított, és amelynek meg is vannak a maga, habár szerény, de kétségtelenül érezhető hatásai; mert a főváros folyó évi munkaprogramját az illetékes kormányhatóságok egytől-egyig soronkívül jóváhagyták és a főváros hétről-hétre ad ki vállalatba több százezer pengős, sőt milliós közmunkát.* A kormányzatnak, az Országos Társadalombiztosító Intézetnek, a közhatóságoknak, gazdasági szervezeteinknek, ezek között elsősorban pénzintézeteinknek feladata, hogy a főváros által megindított akciót hasonló tevékenységükkel kimélyítsék és a székesfővárost a deficit veszélyétől megmentsék. Ismertette azután az új fővárosi törvény jelentőségét és várható kihatásait a főváros közigazgatása és üzemi gazdálkodása tekintetében. Reméli, hogy az új törvényhatósági tanács, amely a törvényhatóság által kiküldendő gyakorlati emberekből fog állni, fokozott érzékenységet és megértést fog tanusítani a főváros gazdasági problémái iránt; és nem új adóterhek kieszelésében, hanem meglevő és újabb erőforrásaink racionális kihasználásával fogja a főváros pénzügyi erejét táplálni.

A hatalmas tetszéssel kísért beszéd után *Sümeghi* László dr. kormányfőtanácsos, kir. közjegyző hívta fel az egyesület tagjainak figyelmét a közeledő községi választásokra. Egyetértésre és összetartásra hívta fel a polgárság figyelmét és meleg ováció között adta át a testvér-egyesületnek: a Kelenföldi Társaskörnek szívélyes üdvözleteit.

Gömöri Győző ügyvezető elnök, az egyesület népszerű és áldozatkész elnöke, az egyesület legközelebbi céljait és legközelebbi feladatait ismertette; *Mikola* Géza dr. pedig a hölgytagokat köszöntötte.

— *A Kőbányai Egységes Polgári Pártkör* június 10-én, kedden délután hat órakor a X., Szent László tér 6. sz. alatti helyiségben tartja évi rendes közgyűlését. A közgyűlést tagavató társasvacsora követi, amelyen *Kozma* Jenő, *Fejér* Ottó és *Usetty* Béla országgyűlési képviselők, valamint a testvérszervezetek kiküldöttei is jelen lesznek.

— *A Terézvárosi Társaskör* május hó 31-én, szombaton este terézkörúti helyiségében *tagavató vacsorát* rendezett, amelyen számosan megjelentek az Egységes Községi Párt bizottsági tagjai is. Az aktuális fővárosi kérdésekről *Dinich* Vidor kormányfőtanácsos, a kör elnöke és dr. *Kollmann* Dezső, a kör társelnöke, fővárosi bizottsági tagok, nyujtottak tájékoztatást.

Magas építés, vasbeton szerkezetek
FÁBIÁN TESTVÉREK
ÉPÍTÉSI VÁLLALKOZÓK
BUDAPEST, IX. KER., KINIZSI UCCA 3. SZÁM

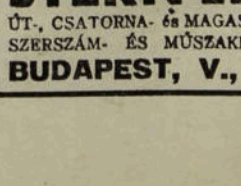
MUNKÁCSY GYULA
Cégtulajdonos:
Munkácsy Ernő
épület- és műlakatosmester, takaréktűzhely és kályhakészítő
Budapest, VIII., Rózsa ucca 39.
Telefon: J. 312—80.

SCHEUMAN GYULA TELEFÓN: AUT. 151-67
FESTŐ- ÉS MÁZOLÓ-IPARÜZEM
BUDAPEST, VI., BAJZA UCCA 30

ROSENTHAL MÓR
ÉPÜLETÜVEGEZÉSI VÁLLALATA
BUDAPEST, VI, CSENGERY UCCA 61. TEL.: A. 144-77

Alapítva 1904. „HUNNIA" Alapítva 1904.
MAGYAR GÉPTÖMÍTŐANYAG GYÁR RT.
Saját gyártmányú géptömítőanyagok, tömítőlemezek, autófék és kuplungbetétek
— MŰSZAKI NAGYKERESKEDÉS —
TELEFON: AUT. 281—48. BUDAPEST, V, SZEMERE U. 2.

Megjelent A PÉNZVILÁG legújabb száma szenzációs tartalommal!
KAPHATÓ MINDEN UJSÁG-ÁRUSNÁL
Ára 40 fillér

KARA JÁNOS Telefon: J. 351-44
képesített kőműves- és ácsmester
BUDAPEST, VIII., Köris ucca 28
Bármilyen ács-, kőműves- és betonmunkákat vállal

ÉPÍTŐIPAR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
Budapest, VIII. kerület, Baross ucca 15
Telefon: József 411-49
Asztalgyár és anyagtelep: Budapest, IX., Gubacsi út 37

STERN EMIL Telefon: Aut. 906-48
ÚT-, CSATORNA- és MAGASÉPÍTÉSI SZERSZÁM- ÉS MŰSZAKI ÜZLET
BUDAPEST, V., VISEGRÁDI U. 32.

Proczeller Bálint kövező mester
Budapest, X. Korponai u. 11. Tel.: Kőbánya 74-84

BIRÓ LÁSZLÓ
ÁCSMESTER
BUDAPEST, X., KOLOZSVÁRI UCCA 9.

Két új tanácsnok

A törvényhatósági bizottság szerdai közgyűlésén megtartott tanácsnokválasztás során az a felfogás érvényesült, hogy az állások betöltésénél nem feltétlenül a rangsor és a szolgálati idő, vagy az életkor lehet a döntő, hanem *mérlegelni kell a rátermettséget.* A közgyűlés tagjainak nagyrésze már a multban is érezte ennek az elvnek a helyességét de most volt az első alkalom, amikor ezt az elgondolást gyakorlatilag is végrehajtották és mint látjuk, nem helytelenül, mert mindkét tanácsnoki stallum betöltésénél megfelelő embert állítottak a megfelelő helyre. A választás előzményeiről csak annyit jegyzünk fel, hogy a jogi minősítésű tanácsnoki állásért folyt választási harctól a kitűnő *Schuller* Dezső főjegyző visszalépett, mert nem kívánta a választási küzdelmet kiélezni, másrészt pedig illetékes helyről,

az egész közgyűlés nevében biztos ígéretet kapott, hogy a legközelebbi tanácsnoki állás az övé lesz.

A két új tanácsnokot felesleges bemutatni, vagy felfedezni, mégcsak méltatnunk sem kell őket, mert mindazok ismerik e két kitűnő tisztviselő kvalitásait, akik a városházán valaha megfordultak.

Szendy Károly

személyében fiatal, alig 45 éves férfi került a tanácsba. 1905-ben lépett a főváros szolgálatába és 1928-ban lett főjegyző. Működésének java a közegészségi, köztisztasági és közkórházi ügyosztályra esik, ahol

egy évtizedig volt a tanácsnok állandó helyettese.

Úgy e minőségében, mint azon másfél év alatt, amióta a közjogi és illetőségi ügyosztály élén állt mint tanácsnokhelyettes, erőskezű, éleseszű és gyors elhatározású vezetőnek ismertük meg, aki előtt még mindig nagy lehetőségek állanak.

Karkas Rezsőnek,

az új műszaki tanácsnoknak szinte amerikaias karriérje a leghűbb kifejezője képességeinek és értékeinek. Alig 43 éves. 1908-ban lépett a főváros szolgálatába, 1927 decemberében választották meg műszaki tanácsosnak, s

pár hónapra rá már műszaki főtanácsos lett a tanács bizalmából.

Most a törvényhatóság osztatlan bizalma tanácsnoki tisztséggel ruházta fel, s megállapíthatjuk, hogy ennél szerencsésebben már régen nem választott a közgyűlés. *Karkas* Rezső annak a galériának méltó kiegészítője, amelyet *Fock* Ede nyitott meg. Tizennyolc évet az út- és csatornázási ügyosztályban töltött, három év óta a közlekedési ügyosztályban működik. Széleslátókörű európéer, akit nemcsak magas színvonalú műszaki tudása, hanem kitűnő gyakorlati érzéke, kiváló organizáló képessége és vezetőszerepre termett energiája predesztinált a tanácsnoki székbe.

Az új tanácsnokoktól sokat vár a főváros közönsége és biztosra vesszük, hogy reményei és várakozásai sem *Szendy* Károlynál, sem *Karkas* Rezsőnél nem maradnak kielégítetlenül.

*

Az új tanácsnokok beosztása iránt szombaton kora délután intézkedett a polgármester. *Szendy* Károly továbbra is a *jogügyi és illetőségi ügyosztály* élén marad, amelyet eddig is, mint helyettes vezető irányított, *Karkas* Rezső műszaki tanácsnok pedig *Solty* Lajos nyugalomba vonult tanácsnok helyére, a *középítési ügyosztály* élére került.

Megkezdik a mangántalanító berendezés és az új budai vízművek építését

A pénzügyi 12-es bizottság legutóbbi ülésén — mint jelentettük, — 46 millió pengős függőkölcsön felvételét határozta el és felhatalmazást is adott a tanácsnak a szükséges tárgyalások és előkészületek megtételére. Ebből a 46 millióból 16 millió pengőt a *Vásárpénztár* kap forgótőkének, 30 millió pengőt pedig a két nagy közüzem, az elektromos és a vízművek között osztanak fel a sürgős beruházások elvégzésére. A 30 millióból 18 millió pengő esik a vízművekre, amelynek felhasználásáról szombaton tanácskozott az üzem igazgatósága. A vízművek beruházásáról folytatott tanácskozásokról és a bővítési tervekről, a szűrőberendezés elkészítéséről

Becsey Antalnál

érdeklődtünk, aki a következőkben tájékoztatta a *Fővárosi Hirlap* munkatársát:

— A vízművek legfontosabb kérdéseiről, a kilátásba helyezett függőkölcsön felhasználásáról szombaton tanácskozott az üzem igazgatósága. A vízművek egyik fontos kérdése *a művek fejlesztése,* hogy a szükséges vízszükségletet bőségesen fedezni tudja, másik *a tisztítóberendezés* elkészítése, hogy a szennyezéseket megszüntessük. E munkák költségeiről már korábban részletes tárgyalásokat folytattunk és úgy alakultak a számítások, hogy

22 millió pengő kell a rekonstrukcióhoz.

Mivel azonban a 30 millióból csak 18 esik a vízművekre, *az eredeti terveket redukálni kellett.* Az igazgatóság ezt a redukciót alapos megfontolás után hajtotta végre és

egyes munkacsoportokat kikapcsolt.

— A tárgyalások eredményeként az igazgatóság úgy döntött, hogy a régi és kellő biztonságot nem nyujtó alagutak mellé

új vízcsőátvezető-alagutakat építtet,

egyúttal azonban elhatározta azt, hogy az ikeresatorna tartalékaként tervezett 1500 milliméteres távvezeték építését *elhalasztja,* mert ez egyedül 4.5 millió pengőbe került volna. A függőkölcsönből

megépül továbbá az új budai vízmű, egyelőre 89 kúttal a Szentendrei sziget alsó részén,

s ezzel kapcsolatban a Zsigmond uccán végigvonuló 800 milliméteres fővezeték. A szentendreiszigeti kútcsoportot fokozatosan *230 kútra lehet majd fejleszteni.* Egyelőre azonban

elég lesz a 89 kút is ahhoz, hogy a vízszükségletet hat-tíz évre bőségesen biztosítsuk.

— Az aussigi tanulmányút tapasztalatainak felhasználásával megoldásra kerül rövidesen a megyeri telep *szennyezet kútcsoportjának megtisztítása is.* A szennyezett kútcsoportot kikapcsolni nem lehet — mint ezt már a Fővárosi Hirlapban kifejtettem, — de ezzel szemben mód kínálkozik a víz mangántalanítására, vastalanítására és oly módon való tisztítására, hogy teljesen kifogástalan legyen.

Egyelőre azonban csak a tisztítóberendezés egy részét, egy tisztítóegységet állítunk fel,

s hogyha a várt sikerek és eredmények bekövetkeznek, folytatjuk a további egységek felállítását. Ez az egy egység a kutak *egynyolcad részének tisztítására lesz elengendő.* Az egész tisztítóberendezést azért nem szereljük fel egyszerre, mert a legnagyobb óvatossággal szabad csak hozzányúlni ehhez a feladathoz, nehogy később csalódásaink és felesleges kiadásaink lehessenek. *Meg akarunk saját magunk győződni arról, hogy*

ami jó és bevált Németországban, Aussigban, az jó lesz-e és beválik-e nálunk is.

Remélem, hogy ezek az aggodalmak és az óvatosság feleslegesek lesznek, mindazáltal okosabb az elővigyázatosság, mint az elhamarkodott cselekedet. A vízművek igazgatósága permanenciában van, hogy a főváros vízellátását bőségesen és zavartalanul biztosítsa, s remélem, hogy *ez teljes egészében sikerülni is fog.* A bővítéssel és tisztítással kapcsolatos munkákat *a legközelebbi hetekben megkezdik.*

KŐNIG JÓZSEF
OKL. MÉRNÖK, ÉPITÉSI VÁLLALKOZÓ
TELEFON: JÓZSEF 424—89.
Budapest, VIII., Baross ucca 98. sz.

ALAPÍTATOTT: 1918
GAZDAG JÓZSEF ASZTALOSÁRU GYÁRA
Gyárt mübutort, belső berendezéseket minden stilben, továbbá épületasztalos munkákat
KISPEST, PETŐFI TÉR 9. TELEFÓNSZÁM: KISPEST 102

***RÓZSA IVÁN* lakatos mester**
Budapest, VI., Szondy ucca 18. Tel.: Aut. 186-59
Autogén-hegesztés

NOVÁK PÁL
műszaki és villamossági vállalata. Tervez és készít: elektromos erőátviteli világitási és gyengeáramú berendezéseket
BUDAPEST, IX., MESTER U. 16

Zumpft István
vasút- és útépitő vállalkozó, kövező mester
Kispest, Rákóczi u. 74. szám

HEVERDLE ISTVÁN
okl. mérnök, épitő- és kövezőmester
VIII., Baross ucca 74. Telefón: J. 324-32.

KÖZPONTI FŰTÉSEK
ÉS EGÉSZSÉGÜGYI BERENDEZÉSEK VÁLLALATA
SZEPESSY SÁNDOR utóda **SZEPESSY GYULA**
okl. mérnök, Budapest, VII., Abonyi-u. 25. Tel.: J. 380-30.

„KAMMI" faárúgyár
Újpest, Baross ucca 37. :: Telefón: 947—30.
Gyárt: Kamml faszőnyeget és mindenfajta faárut

SZVETICS JÓZSEF
épitési vállalkozó
BUDAPEST, VII., TELEP UCCA 8.

SZÉKELY és MOTTL
OKL. MÉRNÖK, ÉPITŐMESTER, ÉPITÉSI VÁLLALKOZÓK
BUDAPEST, III., LAJOS U. 92, IV. EMELET.
TELEFON: AUTOMATA 625—78. SZ.

RUFIÁN ISTVÁN egészségügyi berendezési vállalat
BUDAPEST, VI, KMETTY UCCA 7
Iroda: VI, Szinnyei Merse ucca 10. Telefon: L. 966-25

Karászek Ferenc
Kazán és tartálygyár Telefón: L. 915—07
Budapest, VI., Váci-út 163

Wörner J. és Társa
Gépgyár Részvénytársaság
Malomberendezések — Nyomdagépek — Láncgyár — Vasöntöde
Telefon: L. 905-74, 905-75. Budapest, V, Váczi út 48. Alap. 1867.

SZOBRÁSZ MŰTEREM ÉS MŰKŐIPARI ÜZEM
Karl Ferenc szobrász
III. kerület, Timár ucca 20 sz.
Telefón: Automata 622—93

TERLANDAY ÉS TÁRSA
asztalosáru gyára
Budapest VII, Erzsébet királyné-út 125/b. sz.
Telefon: József 443—83.

STRASSIL szillkátút az olcsó modernizált makadámut, Siliphalt felületi kezelés teljes portalanitásra
Vegyitermékek Rt. ● Just Kornél mérnök
BUDAPEST, VII. KER., KERTÉSZ UCCA 29. SZÁM

Működ- és burkolómunkák, betoncsövek
Budapest, V, Vigszinház ucca 5. Tel.: 298-37 **ANDREA** Cementárugyár és Epitőipari R.T.

KŐBÁNYAI KÁTRÁNY- és ASZFALTIPAR
FRIED és GRUBER okl. mérnökök / X., Gyömrői-út 64 / Tel.: J. 449-44
GYÁRTMÁNYAINK: bőrlemez, szigetelőlemez, aszfalt fedőlemez (szagtalan), facement, klöntő aszfalt, aszfalt coulé
VÁLLALUNK: Tetőfedést minden kivitelben, szigetelési munkákat, vizteleniési munkákat. aszfaltozást

Minden szombaton
HETI UJSÁG
Falus Ferenc szenzációs riport-lapja
Ára 40 fillér
MINDENHOL KAPHATÓ!

Benti Rezső és fia
szobrászok
BUDAPEST, IX., Gróf HALLER U. 3.
NAGYTÉTÉNY, FÜRDŐ UCCA 6. SZÁM

Ifj. Helfenstein Károly
Budapest, VI., Jász ucca 77. Telefon: Lipót 913-64.
Kövező-mester és útépitő-vállalkozó.

WIEDERMANN ÁGOSTON
ÉPITÉSI VÁLLALATA
BUDAPEST, III., SAN MARCÓ UCCA 5.
TELEFÓN: 628—38.

TELEFON: JÓZSEF 424-80 **STRASSER CIÁNOZ, TAKARÍT** TELEFON: JÓZSEF 424-80

Vállalkozási Hirlap

Épül a rákosvölgyi főgyüjtő-csatorna

A Budán megkezdett nagyszabású csatornaépítés mellett — melyet a *Fővárosi Hirlap* annak idején részletesen ismertetett — már tavaly hozzáfogtak a pesti oldalon levő hálózat kibővítéséhez is. A jobbparton a rákosvölgyi csatornázással vezették be ezt a munkát és már el is kezdték a rákosvölgyi főgyüjtő megépítését. Erre az új főgyüjtőre azért van sürgősen szükség, mert a *Nagykörút alatt elvonuló főcsatorna*, ahova a külső területek is be vannak kötve,

nem képes a megnövekedett város szenny- és csapadékvizeit elvezetni.

A rákosvölgyi főgyüjtő első szakaszának munkálatai már részben elkészültek, most a Tatai úttól a Szőnyi útig terjedő második és a Szőnyi úttól a VII., Szatmári útig húzódó harmadik szakasz megépítésére kerül a sor,

összesen mintegy másfél kilométer hosszúságban.

A hatalmas közmű megépítésére most járt le a meghirdetett versenytárgyalás, az ajánlatok felett *kedden döntöttek és a legközelebbi napokban elkezdik az építkezést.*

Megkezdték az artézi fúrást az állatkerti próbaaknában

A *Fővárosi Hirlap* annak idején részletesen megemlékezett arról az érdekes és nagyfontosságú tervről, hogy a Városligetben a Széchenyi-gyógyfürdő táplálására a régi, közel száz éves, *Zsigmondy*-féle, egykor világhírű mélyfúrást megismétlik, illetve az ezer méter mély artézi kút közelében *új szondát fúrnak a főváros alatt elterülő óriási forróvízmedence feltárására.* Ezzel kettős célt szolgálnak: biztosítják a gyógyfürdő és az új strandfürdő bőséges vízellátását, rengeteg szenet takarítanak meg a mesterséges melegítés beszüntetésével, másrészt ez lesz az első lépése annak a kutatási munkának, amelyet *Becsey* Antal indítványozott s amelynek következménye esetleg rövidesen tíz-tizenkét mélyfúrás lesz, amely

a fővárost ingyenes központi fűtéssel, esetleg földgázzal gazdagíthatja.

A tulajdonképpeni fúrást megelőző tudományos előkészületek, talajpróbák, stb. költségeit a fürdő előlegezi. A munka — mint a *Fővárosi Hirlap* tudósítója értesült — *már meg is kezdődött:*

az első kutató-aknát az Állatkert területén fúrták meg és ez már készen is áll.

Az eddigi tudományos kísérletek és számítások igen kielégítőek és biztatóak a jövőre nézve.

Új versenytárgyalási kiírások

A tanács versenytárgyalást hirdet:

Útépítő kövek szállítására. Ajánlat tehető június 16-án déli 12 óráig az út- és csatornaépítési ügyosztályon.

Burkolómunkára az Új Szt. János-kórháznál. Ajánlat tehető június 20-án d. e. fél 10 óráig a középítési ügyosztályban.

Szobafestő és mázolómunkára ugyanott. Ajánlat tehető június 20-án d. e. fél 10 óráig a középítési ügyosztályon.

Csatornaépítésre a Hadapród u., Csévi u., Csata u., Törökvész úton. Ajánlat tehető június 16-án déli 12 óráig az út- és csatornaépítési ügyosztályon.

Központi fűtőberendezési munkára a kénuccai iskolánál. Ajánlat tehető június 21-én d. e. fél 10 óráig a középítési ügyosztályon.

Hajópadlómunkára a Szt. László-kórháznál. Ajánlat tehető június 18-án d. e. fél 10 óráig a középítési ügyosztályon.

Központi fűtőberendezési munkára a Kazinczy uccai iskolánál. Ajánlat tehető június 21-én d. e. fél 10 óráig a középítési ügyosztályon.

19.000 tonna tűzifa szállítására. Ajánlat tehető június 12-én d. e. 11 óráig Ceglédi út 1.

Versenytárgyalási megbízások

A mult héten tartott nyilvános és szűkkörű versenytárgyalások alapján a különböző közmunkákat és közszállításokat a következő cégek kapták:

Csatornaépítési munkát kaptak: *a Budafoki úti főgyüjtőnél:* Fejér és Dános 249.334, a *Lejtő úton:* Hajnal Imre 10.906, *a Tapolcsányi uccában:* Komfort építő r. t. 8899, *a Tátra uccában:* Obendorfer József és Fia 12.049, *a Hollán uccában:* König József 7249, *a Hidász uccában:* König József 12 ezer 363 P.

Útrendezési munkát *a Fehérvári úton:* Biehn János 9000, *a Pannonia uccában:* Magyar keramiai gyár 28.463, *a Derék uccában:* Szánthó Ferenc 6961 pengő vállalati áron.

Üvegesmunkát a Csapláros uccai köztisztasági garázsnál: Simkó Antal 5250, *a Miskolci úti el. iskolánál:* Seiler Ármin 2598 P.

Föld-, kőműves-, elhelyezőmunkát a Farkasréti el. iskolánál: Rédner Jenő 65 ezer 514 P.

Gummipadozati munkát a Miskolci úti el. iskolánál: Magy. Ruggyantaárugyár Rt. 23.600 P.

Lakatosmunkát u. ott: Jónás és Weiner 13.240 P.

Bádogosmunkát u. ott: Gál J. István 6336 P.

Tetőfedőmunkát u. ott: Tomsay József 7644 P.

Válaszfalmunkát u. ott: dr. Helvey Tivadar 7246 P.

Mázolómunkát u. o.: Hurm József 7923 P.

Burkolómunkát u. ott: Czeglédy Jenő 22.702 P.

Szigetelőmunkát a Farkasréti el. iskolánál: Egyesült Újpesti Vegyészeti Gyár Rt. 2792 P.

Beérkezett ajánlatok

A mult héten tartott versenytárgyalásokon a különböző közmunkákra és közszállításokra a következő cégek pályáztak:

Autógummiabroncs szállítására a köztisztasági hivatalnál: Cordatic 59.864, Semperit 55.137, Pach Jenő 46 ezer 962 P.

Téli ruhák szállítására u. ott: Gutmann J. és Társa, Trunkham posztó- és ruhagyár, Országos Ruházati Intézet, Kovács József, Budapesti szabóiparosok hitel- és termelőszövetkezete, Nits Sándor, Lászlófi Albert, Storer Viktor, Textilipari feldolgozó- és értékesítőszövetkezet, Ruhakonfekció kereskedelmi és ipari rt., Aczél bőrruházati ipar, Magyar kalap- és posztógyár, Mohácsi Pál, Szabó József, Freudiger Mózes és Fiai.

Ruha- és cipőszállításra a szertetotthonok és árvaházak részére: Ruhakonfekció keresk. és ipari rt., Pető Tivadar, Trunkham posztógyár, Freudiger Mózes és Fiai, Storer Viktor, Gutmann J. és Társa, Grandits Nándor, Lengyel Bertalan, Löwe Gábor, Alnach és Hegedüs, Abelovszky János, Rusz Vince, Zveianov Vladimir, Varga Mihály, Kneisz József, Blaskó János, Bohrer János, Mayer János, Szalai István, Keresztény iparosok orsz. szövet., Rózsa Gyula, Lampert János, Petzkai József, Kosztándy Ferenc, Schwetz Mihály, Tamás János, Kőcse Gergely, Bárány János, Mojzsik Gusztáv, Budapesti cipészipartestület Sarudi Péter, Iparosok országos központi szövetkezete.

Cipőszállításra a köztisztasági hivatalnál: Grandits Nándor, Kézműiparosok árucsarnok és értékesítő szövetkezete, Máté Mihály, IOKSz, Wolfner Gyula és Társa, Schwartz Mihály, Körmendi cipészkisiparosok szövetkezete, Bretschneider Vilmos, Budapesti cipészipartestület, Gálfi József, Rusz Vince, Bárány János, Kosztándi Ferenc, Sarudi Péter, Blaskó János.

Csatornázási vasszerelvények szállítására az 1930. évre: Donáth József 34.398, Teudloff Dittrich R. T. 34.959, Bp. Salgótarjáni gépgyár r. t. 35.043, Ulrich B. J. 36.433, Wörner J. és tsa 37.206, Oetl Antal 37.544, Magy. Vegyipari gépgyár r. t. 38.025, Fegyver- és Gépgyár r. t. 66.326 P.

Bádogos javítómunkára a Szent István-kórháznál: Molnár András 2734 P.

Gyalogútaszfaltozási munkára a Sajó u., Garay tér és Aréna út között: dr. Helvey Tivadar 6160, Posnansky és Strelitz 6160, Biehn János 6160, Grozit Rt. 6304, Hirsch Mihály Rt. 6480, Korek E. 6560, Magy. Asph. Rt. 7920, The Neuchatel 8000 P.

Kőműves-, elhelyező, stb. munkára a Tüdőbeteggond. int. átalakításánál: Cristofoli Ermenegildo 3521 P.

Burkolómunkára u. ott: Neuhauser Miksa és társa 6600 P.

Villanyszerelési munkára a Szent László kórháznál: Villányi Béla 6833 P.

Hűtőberendezési munkára a Bakteriológiai intézetnél: Wiesel Adolf 2300 P.

Asztalos javítási munkára a Gyáli út 21—23. sz. bérháznál: Schramm József 1545 P.

Parafalinoleum padozatimunkára a Wesselényi u. 52. sz. a. el. iskolában: Rácz József 3970 P.

Szobafestőmunkára a Gyáli út 21—23. bérházaknál Vásárhelyi János 680 P.

Mázolómunkára ugyanott: Vida Lajos 2924 P.

Bádogos javítási munkára u. o.: vitéz Abucsay Sándor és tsa 2553 P.

Kőműves javítási munkára u. o.: Hengel Andor 7355 P.

Lakatosmunkára a Diószegi úti játszótér kerítés építésénél Hermann János 8440 P.

Ácsmunkára a babéruccai kislakásos telepnél: Tőke György 4916 P.

Mázolómunkára a Léderer telepi tornyos és Nagy villánál: Obermayer István 3239 P.

Összes munkára a Hunor uccai gyermeksportháznál: Schally József 6859 P.

Vasgerendaszállítási munkára a Farkasréti el. iskolánál: Berényi Ignác 9799, Vasgerendát Árusító rt. 10.502, Katona, Székely és Molnár 10.813 P.

VÁROSI SZINHÁZ heti műsora: csütörtök, szombat: *A víg özvegy.* Szerda: *Aida.* Péntek: *Tannhäuser* (C—D bérlet). Vasárnap délelőtt: *Az Országos Magyar Dalos Szövetség matinéa;* este: *A víg özvegy.* Hétfő: *A víg özvegy.*

SZÉKESFŐVÁROSI PAVILLON
VÁROSLIGET
WEINGRUBER IGNÁC
KÁVÉHÁZA
NAPONTA KATONAZENE!
Vasár- és ünnepnapon délelőtt katonazene-hangverseny!

az első kéz megbizható és olcsóbb

musica r.t.
VII., Erzsébet körút 43
(Royal Apollo)
Saját gyártmányú
és világmárkás — új és használt — zongorák — javítások is — több éves részletre váltó hélkül. Kezelési költség nincs.
Telefón: József 450-63

WEISZ FÜLÖP rézműves, fürdőkályhaüzem
Készít fürdőkályhákat vörösrézből. Mindennemű vörösrézmunkát és cinezést vállal
BUDAPEST, VIII., GÓLYA UCCA 13. Telefon: J. 460-36

METZGER NÁNDOR
géperőre berendezett asztalosüzeme
Budapest, I., Farkasrét, Hóvirág ucca 14

VARGA ALAJOS
ÉPÜLET- ÉS DÍSZMŰBÁDOGOS
BUDAPEST, V., HOLD UCCA 25
Gáz- és vízvezeték-szerelő vállalata
Tel.: A. 291-57

RELLA N. és UNOKAÖCCSE
Építési Vállalat R.-T.
Budapest, VIII, Népszinház ucca 13
Telefonszámok: József 436—52 és József 436—53.
Magas- és mélyépítés, vasbetonépítés, HERBST FÖDÉM az egész világon elterjedt és legolcsóbb vasbetonfödém

WEISZ MIHÁLY
mérnök, építési vállalkozó, csatorna- és mélyépitő
Balaton ucca 2. Telefon: 257-66

MÁVAG
elmkés gyártmányokat mindenki bizalommal fogadja, mert
kitünő anyagból a leggondosabban készülnek!
Ide tartoznak a különféle hengerelt kereskedelmi árukon kívül az ipari stabilmotorok, lokomobilok, traktorok, cséplőgépek és más mezőgazdasági gépek. Útépitő (úthengere ő- és útgyalu) gépek, lakókocsik. Vas- és acélöntvények, öntöttvas csövek, karikás kályhák és kereskedelmi öntvények.
Teherautomobilok, autóbuszok a „MERCEDES-BENZ" gyártási szab. szerint a hazai különleges úti viszonyoknak a legjobban megfelelő kivitelben készülnek. Kombinált tüzoltó- és locsoló-autók. Lajtos öntözőkocsik.
Jobbágy-féle szab. folytonégőkályháink a háztartásokban és középületekben (iskolákban, stb.) legjobban használhatók.
Kérjen felvilágositást és árajánlatot!
Magyar kir. állami vas-, acél- és gépgyárak
Budapest, X., Kőbányai-út 21.
Telefon: József 460—29. Telefon: József 460—29.

Textilipari Feldolgozó és Értékesítő Szövetkezet
Budapest, VIII., Rökk Szilárd ucca 20
Telefón: József 439—91

SÁMUEL GYÖRGY
épület,- díszmű-bádogos és egészségügyi berendező
BUDAPEST, VI, ARADI U. 45. TELEFON: AUT. 223-62.

LUTZ TÖMÖRKÖK-FESTÉKEK LAKKOK ELISMERT LEGJOBB MINŐSÉGŰEK
TELEFON: JÓZSEF 93-46
Lutz Ede és társa
LAKK- ÉS ZSELÉNGYÁR R.T.
BUDAPEST VIII. ÖRNAGY-UTCA 4-12. SZ.

KÖVEZ, UTAT ÉS VASUTAT ÉPÍT BÉRHENGERLÉST VÁLLAL
KÖVEZŐ ÉS ÚTÉPÍTŐ RÉSZV.-TÁRS.
BUDAPEST IX, THALY KÁLMÁN U. 41. TEL.: J. 302-66

Legalább másfél év kell, hogy a négy új kerület gyakorlatilag megvalósuljon

Az új fővárosi törvény egyik fontos rendelkezése az új kerületi beosztásra vonatkozik. Hogy ez a beosztás mily módon történjék, azt az 1930. évi XVIII. t.-c. 3. §-a a belügyminiszterre bízta. A törvény kihirdetésével egyidejűen jelent meg *Scitovszky* Béla dr. belügyminiszter erre vonatkozó rendelete, amely a törvényes felhatalmazás alapján Budapest székesfőváros területének közigazgatási kerületekre való beosztását, mint az már köztudomásúvá vált és ahogy a *Fővárosi Hirlap* már korábban jelezte, úgy állapította meg, hogy

a főváros területét az eddigi tíz kerület helyett tizennégy közigazgatási kerületre osztotta fel,

Új kerületek lesznek a következők: XI. Kelenföld—Lágymányos, XII. Hegyvidék, XIII. Angyalföld és XIV. Zugló.

Azt az időpontot, amelytől kezdve az új beosztás tényleg érvénybe lép, a miniszter nem állapította meg, hanem erre vonatkozóan a fővárostól vár jelentést, illetve javaslatot. Az új közigazgatási kerületek működésének megkezdése iránt e javaslat, illetve jelentés megtörténte után fog csak a kormány intézkedni. Mint választókerületi beosztás azonban

már a közeli törvényhatósági bizottsági választásokon érvényben lesz az új rend,

s addig is, amíg az új elöljáróságokat felállítják, a választási eljárással kapcsolatos teendőket azok a régi elöljáróságok végzik el, amelyekhez eddig a kérdéses területek közigazgatásilag tartoztak.

Arra vontakozóan, hogy a főváros a rendeletben jelzett előterjesztéssel mikor készül el és hogy mikorra várható az új kerületek tényleges felállítása, kérdést intéztünk

Gallina Frigyes

tanácsnok-főjegyzőhöz, az elnöki osztály vezetőjéhez, aki a következőket közölte a *Fővárosi Hirlap* munkatársával:

— Az új közigazgatási beosztásra vonatkozó előterjesztés és javaslattétel *az új törvényhatósági tanács első feladatainak egyike lesz.* Amíg az új tanács működését meg nem kezdi, természetesen nem lehet e kérdésről sem érdemben nyilatkozni. Annyi azonban már most is biztos, hogy

az új kerületek egyik napról a másikra való tényleges megvalósításáról szó sem lehet,

s valószínű, hogy mint közigazgatási egységek, *még jóideig csak papíron szerepelnek az új kerületek.* Az új elöljáróságok felállításának ugyanis komoly technikai előfeltételei vannak, elsősorban megfelelő szabályrendeletről kell gondoskodni, el kell készíteni az új kerületek szervezetét s nem kisebb feladat a megfelelő középületekről, az elöljárósági hivatalok elhelyezéséről való gondoskodás sem. Az új kerületek

csaknem kivétel nélkül olyan fejlődésben lévő városrészek, ahol ily célokra megfelelő meglevő épületek nem jöhetnek számításba, hanem minden új kerületben építkezni kell.

Hogy ez az építkezés hogyan történik: úgy hogy a főváros kizárólag hivatali célokra szolgáló székházakat épít, vagy olyan bérházakat, amelyben a hivatalok számára is lesz hely, — *bizonytalan.* Az is

vitás, vajjon a főváros maga építi-e meg, vagy más szerveivel építteti,

esetleg béreli a helyiségeket. Ezek mind nyilt kérdések és akármelyiket fogadják is el,

legalább egy év kell, amíg a helyiségek rendelkezésre állanak.

Végeredményben tehát a szervezési előkészületek és a helyiség szerzés annyi időt kívánnak, hogy *1931* vége, vagy *1932 kezdete előtt aligha remélhető az új kerületi elöljáróságok funkciójának megindítása.*

— Az új kerületi elöljáróságok felállítása csak lényegtelen személyzetszaporítással jár, mert

az új kerületi tisztviselők legnagyobb része úgy kerül elő, hogy a régi kerületek területi megosztásával szétosztják a beosztott régi tisztviselői kart is.

Ez annál inkább lehetséges, mert hiszen nem új területek beosatolásáról, új hatáskörökről van szó, *hanem csak a régiek célszerűbb csoportosításáról.*

*

Az új törvény, mint ismeretes, *megváltoztatta a fővárosi lobogó színeit* és a székesfőváros címerén is eszközölt bizonyos változtatásokat, amelyek életbeléptetése szintén intézkedéseket kíván. Ezzel kapcsolatban

illetékes helyen

szerzett információnk így hangzik:

— A tanács utasította az elnöki és a városgazdasági ügyosztályt, illetve a városgazdasági hivatalt és a gondnoki hivatalt, hogy változtatásoknak megfelelő intézkedéseket haladéktalanul tegye meg. A főváros új színei, mint tudjuk, az eddigi piros, sárga, kék helyett *piros-sárga-zöld* lettek. A régi zászlókról

lefejtik a kék csíkot és helyébe zöldet illesztenek,

azonkívül *intézkedés történt, hogy az új hivatalos, ünnepi zászlók is mielőbb elkészüljenek.* Hasonlóképpen intézkedtünk a címerek megváltoztatása, átfestése, illetve kicserélése iránt is. Ezek a korrekciók is idővel járnak, mindazáltal

a törvényhatóság legközelebbi közgyűlésén már a főváros új zászlószínei lobognak

a városháza homlokzatán.

TŰZIJÁTÉKOK HELYETT TÜZESJÁTÉKOK

Mit próbálnak éjféltájban a városligeti Filtex-mulatóban? A Korcsolyázó Egylet ügyes sáfárkodása egy pengővel

Sikamlós francia regények kényes fejezete elevenedett meg a törvényhatóság szerdai közgyűlésén egy érdekes felszólalás keretében. Meghívott exkluzív társaság, ruhát próbáló görlök, titokzatos éjszaka, Városliget: a szereplői, rekvizitumai és színhelye ennek a különös és szinte hihetetlen történetnek. Hogy a főváros közgyűlése elé került, annak az a magyarázata, hogy e szokatlan passzió — részint — a főváros zsebére megy.

Petrovácz Gyula mondta el az érdekes felszólalást, amely szószerint így hangzik:

— A székesfőváros bérbeadott a *Budapesti Korcsolyázó Egyletnek* a városligeti tó mellett pavillonépítés céljaira *1 aranykorona úrijog* elismerése ellenében egy telket és ott ugyanaz az egyesület kiállítást csinált és ebből a kiállításból *horribilis jövedelmet vesz be.* Ez az egy körülmény is indokolja, hogy ha valaki egy aranykorona, vagy pengő úrijog ellenében telket kap,

az abból folyó külön jövedelmet a város részére beszolgáltatni köteles legyen.

— De nem is szólaltam volna fel akkor, ha itt megállana a *Budapesti Korcsolyázó Egylet*, illetőleg az a vállalat, amely most bérli tőle ezt a helyet. A helyzet azonban az, hogy talán a *Korcsolyázó Egylet* tudtán kívül ott

éjjeli szórakozások is vannak s ha az ember elmegy ott éjjel 12 és 1 óra között, akkor még mindig világosságot lát, autók állanak a helyiség előtt és azt mondják — nem győződtem meg róla, mert nincs jogom oda bemenni, — hogy az úgynevezett próbamamzellek, azaz mai nyelven ruharevügörlök meghívott társaság előtt ruhákat próbálnak.

Ezt a körülményt szeretném a Tekintetes Tanácsnak kivizsgálás céljából tudomására hozni. Meg lehet győződni a vendégkönyvből arról, hogy *kik azok a közgazdasági és közéleti kitűnőségek, akik éjjel egy órakor keltik fel az érdeklődést a Filtex-ruhák bemutatása iránt.* Ezeknek a visszaéléseknek 1 P úrijogon bérbeadott fővárosi telken *nem szabad megtörténniök.*

A tanácsi vizsgálat hivatott megállapítani: mennyiben felel meg a valóságnak ez a megdöbbentő história.

De ettől függetlenül elismerés illeti a *Filtex* kitünő tulajdonosát, *Jossua* Richárd urat, a városligeti *Filtex-mulató* és mulatságok főrendezőjét azért az ötletességért és kifinomult érzékért, amellyel portékájának reklámot csinál. Csodálkoznunk kellene a merész üzleti invención, amely

a tiszteletreméltó rőföskereskedelmet harmóniába tudta hozni az efajta görlicékkel spékelt, zártkörű, éjféli, sejtelmes és izgató látványosságokkal,

ha nem vennők természetesnek a fantázia ilyen finom játékait egy derék *spanyol szefárd-lovagtól.*

Ettől függetlenül azonban

furcsának tartjuk a Budapesti Korcsolyázó Egylet rendkívül ügyes és jövedelmező sáfárkodását az évenkint befektetett egy pengő bérösszeggel.

Mert ennek a zseniális bérleti szerződésnek alapja nyilvánvalóan az úrijogért fizetett egy pengő és el nem tudjuk képzelni, miféle komplikált amortizációs számítással jött rá a *Korcsolyázó Egylet* például arra, hogy a *Nemzetközi Vásártól* nyolc napra pont 50.000 pengő bérleti díjat kérjen. Az is rejtély, hogy mire fizettek volna rá, ha elfogadják a felajánlott 25.000 pengőt. Végül őszintén aggódunk, hogy az egyesület könnyelműen kezeli a reábízott értékeket, amikor elfogadták a *Filtex* bérösszegét, amely vajjon behozza-e az egy pengős horribilis befektetést?

De legeslegvégül merész ez a kalkuláció azért is, mert végre az egy pengő haszonbér mellett ott van Budapest adófizetőinek végtelen türelme is, amely az ilyen bűvészkedések által esetleg végesre tökéletlenedik, úgyannyira, hogy

a városligeti műjégen el talál csúszni az egész Korcsolyázó Egylet.

Na és mégegyszer, de utolsónak a szefárd-lovagi fantáziás leleményesség. *Jossua* úr illuminációt is ígért esténkint. Az első nap égnek is szökkentek a rakéták, csillagszórók, tüzeskerekek és bengáli tüzek, de az üszkös csövak rápottyantak a kiállítók sátraira, így aztán *a tűzvizsgáló bizottság betiltotta a tüzijátékokat.*

Ugylátszik, a gyujtogató tűzijátékok helyett született meg a Petrovácz által leleplezett *gyujtó tüzesjátékok eszméje.*

HAJNAL IMRE
okl. mérnök, építési vállalkozó
BUDAPEST, I., Atilla körút 47. szám
Telefón: Automata 528—64.

Közúti gőz- és motorhengerlést
vállal **WOLFF ERNŐ**
Sürgönyczim: WOLFFERŐ
Tel.: Lágymányos 13-82 Budapest-Kelenföld, Budaörsi-út 101

Magyarország aranykoszorús mestere
SZLEZÁK LÁSZLÓ
harang- és ércöntőde, harangfelszerelés és haranglábgyár
BUDAPEST, VI., Frangepán ucca 77. szám
Telefon: Aut. 913-53

Bazilika részére készült 7500 kg új harang
Az 1900. évi párizsi világkiállításon díszoklevéllel, 1921. és 1923. évi vasipari kiállításon aranyéremmel, az 1925. és 1926. évi kézműipari tárlaton kormánydíszoklevéllel, 1927. és 1928. évi budapesti, székesfehérvári, szentesi és szombathelyi kiállításokon nagy aranyéremmel kitüntetve. — Számos egyházi elismerőlevél! — Költségvetéssel díjmentesen szolgál! Előnyös fizetési feltételek!

DELMÁR BÉLA
okl. mérnök, építőmester
Budapest, VI. Benczur u. 17
Telefon 263-40

Dreher **Szent Erzsébet tápsör**
Az egészséges embernek idegcsillapító!
Lábadozóknak, betegeknek csodagyógyszer!
Folyékony kenyér! Minden jobb fűszer- és csemegeüzletben kapható!

Gazdasági Értesítő

Hadik János gróf az altruista intézetek feladatáról

A Kisbirtokosok Országos Földhitelintézetének 50. évi jubiláris közgyűlésén — amelyről a *Fővárosi Hirlap* multheti száma már megemlékezett — *Hadik* János gróf elnöki megnyitójában rámutatott arra, hogy a mezőgazdaság mai súlyos válsága idején a köznek elsősorban kötelessége gondoskodni arról, hogy a kisexisztenciák hiteligényei altruista alapon kielégítést nyerjenek. Ezt állami támogatás nélkül megvalósítani nem lehet.

A részvénytársasági alapon működő nem altruista pénzintézetek nem kifogásolhatják a kisexisztenciák érdekében valóban altruista működést kifejtő hitelszervek állami támogatását,

még akkor sem, ha ezzel *bizonyos üzleti lehetőségeik háttérbe is szorulnak*. Bőséges kárpótlást nyernek azáltal, hogy a nép széles rétegeinek a gazdasági krízisen való átsegítésével *az egész gazdasági rend konszolidációját szolgáljuk* s megmentjük ezáltal gazdasági életünket olyan rázkódtatásoktól, amelyek az összes gazdasági intézményeket vagy ágazatokat alapjaikban rendítenék meg. Az *altruista intézetek között* — folytatta *Hadik* János gróf — *csak egy irányban van meg a verseny jogosultsága és ez az: melyik látja el olcsóbban és legtöbb megértéssel a gazdatársadalom hiteligényeit*. Ezután rámutatott a vidéki takarékpénztárak és bankok fontos szerepére, melynek során többi közt az altruista intézetek tevékenységének vidéken történő közvetítésével is nagy érdemeket szereztek.

A gabonaértékesítési rendelet és a szakkereskedelem hivatása

A *Lipótvárosi Polgári Kaszinó* elnöke, *Scheuer* Róbert a gabonakereskedők és a gabonakereskedelemben alkalmazott tisztviselők nagyobb küldöttségét vezette hétfőn a *Községi Párt* orsz. képviselői elé. A küldöttség nevében *Kelemen* Aurél kormányfőtanácsos és *Sidlauer* Ignác tárták fel *a készülő gabonaértékesítési rendelettel kapcsolatos észrevételeiket és kéréseiket*. A nagyjelentőségű aktusnál jelen voltak: *Kozma* Jenő, *Szabó* Sándor, az egységes párt alelnöke, *Krudy* Ferenc, *Dési* Géza és *Görgey* István országgyűlési képviselők, *Glücksthal* Samu és *Belatiny* Arthur felsőházi tagok. Az érdekeltek szónokai hangoztatták, tisztában vannak azzal, hogy országos érdek a mezőgazdaság megsegítése, de ezt olymódon kell végrehajtani, hogy azoknak az existenciáját, akik egy életet töltöttek a gabonaszakmában, az új rendelkezések ne érintsék és kenyerétől senkit meg ne fosszanak.

A jelenlévő képviselők kijelentették, hogy nemcsak támogatni nem szándékoznak olyan intézkedést, amely a gabonaszakma tagjai közül bárkit kenyerétől megfosztanak, ellenkezőleg, a mezőgazdasági érdeknek tartják, *mezőgazdasági érdekből van szükség a szakma tapasztalt és annak minden ágában gyakorolt szakembereinek bevonására és hathatós közreműködésére*.

A kérdéssel kapcsolatban a gabonaértékesítés problémája felett igen magas színvonalú vita indult meg, amelyben a jelenvoltak kivétel nélkül résztvettek. Az értekezleten elhangzottak abban jegecesedtek ki, hogy a magyar gabona értékesítéséhez főleg arra kell törekedni, hogy a magyar gabona minőségét a mezőgazdák emeljék.

Választ a tőzsde. Mint ismeretes, a Budapesti árú- és értéktőzsde tanácsának mandátuma lejárt. A 70 új tőzsdetanácsost a tőzsde közgyűlése szerdán délután választja meg. A jelölő nagybizottság *Nagy* Andor elnöklete alatt kijelölte az új tagokat, amelynek névsora lapunk más helyén olvasható. Ez a hivatalos lista, amelynek győzelme minden kétségen felül áll. A hivatalos listával szemben, hír szerint, egy ellenzéki lista is fog szerepelni. Ennek az élére *Éber* Antal nevét tették. Beavatott tőzsdei körökben ezt a kísérletezést teljesen komolytalannak tartják.

A Magyar Cukoripar Rt. közgyűlése az osztalékot 10 pengőben állapította meg, mely május hó 31-től kerül kifizetésre.

Az Első Magyar Gyapjúmosó és Finomposztógyár Rt. 61-ik évi rendes közgyűlése megállapította, hogy a társaság vagyonának óvatos becslése és az értékcsökkenési alapnak 100.000 pengővel való gyarapítása után a mérleg *16.772.56 pengő tiszta nyereséggel* zárult, melyre nézve a közgyűlés elhatározta, hogy azt a jövő évi számlára viszi át. Megválasztotta a közgyűlés az igazgatóságot, melybe új tagként dr. *Rajner* Béla választatott meg.

Tőzsdei Kurir.

A legrégibb és legtartalmasabb közgazdasági ujság. Minden számában komoly, szakszerű cikkek tárgyalják és bírálják az aktuális gazdasági és pénzügyi eseményeket. Érdekes eredeti riportok, változatos hírrovat és külföldi tudósítások.

Tőzsdei Kurir

kapható minden ujságárusító pavillonban és minden ujságárusnál. Egy példány ára **40** fillér.
Szerkesztőség és kiadóhivatal: V, Lipót körut 5.
Telefon: Automata 125—10

A Budapesti Áru- és Értéktőzsde tagjaihoz!

Tisztelt Tagtársunk!

A tőzsdetanács megbizatása lejárt. Új tanácsot választunk. Súlyos, gondterhes időkben távozik a lelépő tanács és nehéz problémák megoldása lesz feladata az új tanácsnak. Igy lépünk a választási urnához.

Az összes választóképes tagok sorából 60 tőzsdetanácsost, az Országos Magyar Gazdasági Egyesület és az Országos Mezőgazdasági Kamara által jelölt mezőgazda tőzsdetagok közül pedig 10 tőzsdetanácsost kell választanunk.

Az ez évi június hó 4-én, szerdán délután 3½ órakor megtartandó közgyűlés fogja ezt a 70 tanácsost megválasztani. A tőzsde közönségének összességéből kiküldött jelölő bizottság, szem előtt tartva a mai viszonyokat és mérlegelve a tőzsde súlyos helyzetét, minden igyekezetével arra törekedett, hogy a jelöltek névsorát a tőzsde tekintélyének és hivatásának megfelelően állítsa össze, a következőket jelölvén tőzsdetanácsossá való megválasztásra.

Az összes választóképes tagok sorából:

Auer Róbert	báró Kornfeld Pál
Beimel Sándor	Kovács Géza
Berger Mór	dr. Latzkó Vilmos
Bessenyei Ferenc	Munk Péter
Bettelheim Mór	dr. Metzler Jenő
Bing Gyula	Nagy Andor
Braun Arnold	Politzer Sándor
Bun József	dr. Rapoch Jenő
Büchler Bertalan	dr. Rakovszky Iván
Davidson Horace	Rotter Zsigmond
Deutsch Arthur	Sándor Kálmán
dr. Domony Móric	Sándor Pál
Engel Ernő	Scheiber Endre
Erney Károly	Schmidt Richárd
Fischl Ignác	dr. Schóber Béla
Fleissig Sándor	Schwarz Jakab
Frey Kálmán	dr. Stein Emil
Friedländer Emil	Steiner Marcel
Glück Jenő	Stern Samu
Gschwindt Ernő	Strasser Alfréd
dr. Halmi Miklós	Stux Sándor
dr. Hirsch Albert	Szegő Aladár
Hirsch Nándor	Szurday Róbert
Hofman Gusztáv	Tabakovits Dusán
dr. Horváth Lipót	Vágó József
Kálmán Henrik	Végh Károly
báró Korányi Frigyes	Vuk Gyula
Katona Zsigmond	Weisz János
Keller Antal	Werkner Ármin
dr. Koós Zoltán	Wertheimer Adolf

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület és az Országos Mezőgazdasági Kamara kijelölése alapján:

Balogh Brunó	dr. Klár András
Bezuk István	Papp-Szász Tamás
Diner István	gróf Somsich Gyula
Elek Ferenc	Szávozd Richárd
Eszenyi Jenő	Székács Elemér

Kérjük igen tisztelt Tagtársunkat, hogy a tőzsde közgyűlésén okvetlenül résztvenni és szavazatát jelöltjeinkre leadni szíveskedjék.

A szavazás szerdán délután 3½ órakor kezdődik és a közgyűlés befejezésétől számítva még egy óráig tart. A választás színhelye a szabadságtéri tőzsdepalota. A szavazás szavazójeggyel történik. A szavazójegyet a tőzsdetagok személyesen kötelesek a szavazatszedő bizottságnak átadni. A szavazójegyek A és G jelzésűek.

Budapest, 1930 május hó 31-én.

Tagtársi üdvözlettel

a Nagybizottság nevében

Nagy Andor
elnök

Heidlberg Vilmos	Káldor Sándor
dr. Szeben Dezső	Török Árpád
Zinsenheim Zsigmond	jegyzők
Schwarz Lajos	
Lőwy Arnold	
alelnökök	

POZSGAY DEZSŐ
építőmester és burkolási vállalkozó
VII., KŐRVASÚT SOR 8.
Saját telepén.

WIENER A. UZODA
ÉPÜLET- ASZTALOS
ALAPÍTTATOTT 1886
TELEFON: J. 344—50
Kész ajtók, ablakok vasredőnyös üzleti ajtók, kirakatok, állandóan raktáron
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 123 Az áll. gyermekmenhely épületével szemben

ÁNGYÁN GYULA
épület, gép- és műlakatos, autógénhegesztő
BUDAPEST, VII., MIKSA-U. 9. Tel. J. 335-71

Az 1924. évi XVIII. t.-c. alapján szervezett
IPAROSOK ORSZÁGOS KÖZPONTI SZÖVETKEZETE
Postatakarékpénztári számla: 10517 — Postatakarékpénztári csekkszámla: Kisipari hitelakció: 44500 — Girószámla: MAGYAR NEMZETI BANK — TÁVIRATCÍM: IPKÖZPONT
KÖZPONTI OSZTÁLYOK: BÖROSZTÁLY, ÉPÍTŐIPARI OSZTÁLY, FAIPARI OSZTÁLY, KISIPARI HITELAKCIÓ, KERESKEDELMI OSZTÁLY, TEXTIL KÖZSZÁLLÍTÁSI OSZTÁLY
BUDAPEST, VII., KÁROLY KIRÁLY ÚT 3/c
TELEFÓNSZÁM: JÓZSEF 463—39

ÁKOS FRIGYES
ÉPÍTŐMESTER
BUDAPEST VII., KERTÉSZ UCCA 24—28
TELEFON: JÓZSEF 301—40

BORY ÉS WALTHER
ÁCSMESTEREK, ÉPÍTÉSI VÁLLALKOZÓK
Rákospalota, Földvári ucca 60. szám
TELEFON: LIPÓT 964—14. SZÁM

ZINNER MANÓ
kőbánya és útépítési vállalkozó
TELEFÓN AUT. 950-75
ÚJPEST, TAVASZ UCCA 24. SZÁM

Kalter építési vállalata.
I. Hirtes u 3/c. J. 456-03.

OZALID fény- és aluminium-másolatok **Manglitz Ferenc Budapest,**
VIII., József ucca 12. — Telefónszám: József 431-47.
Költségvetések, műszaki tervek, térképek razjolását és sokszorosítását több színben is vállalja.

Események

Fővárosi Hírlap
Az Egységes Községi Polgári Párt hivatalos lapja.
*
Előfizetési árak:
fél évre . . . . . 12 pengő:
egész évre . . . . . 24 pengő:

Rendkívüli közgyűlés — Trianon ellen. Június 4-én lesz a trianoni békeparancs tizedik, szomorú, fekete évfordulója. A gyászos decenniumon feltörő országos tiltakozásban kiveszi a részét a legelső törvényhatóság, a székesfőváros közgyűlése is, hogy felemelje tiltakozó szavát a világ lelkiismeretéhez az országrontó és nemzetgyilkos békediktátum ellen. Budapest törvényhatósága Nagymagyarország székesfővárosához illő, méltóságteljes komolysággal rendkívüli közgyűlést tart e napon és az egyes pártok szónokainak beszéde után határozati javaslatot fogad el, amelyben újból *tiltakozik Trianon ellen* és a nemzetek lelkiismeretéhez fordul a rettenetesen igazságtalan ítélet ellen, amelynél gyilkosabb „jusztiemord" nemzetet még soha sem sujtott. A rendkívüli közgyűlés összehívását kérő ívet *Kozma* Jenő, *Wolff* Károly, *Bródy* Ernő és *Baracs* Marcel írták alá a pártok nevében.

A fővárosi középiskolák Szent Imre ünnepélye. A székesfővárosi reál és fiú felsőkereskedelmi iskolák tanulóifjúsága *Szent Imre* herceg halálának 900 éves fordulója alkalmából nagyszabású emlékünnepélyt rendezett. Az ünepély a *Szent István* bazilikában tartott istentisztelettel kezdődött, amelyet *Haász* István dr. tábori püspök mondott fényes papi segédlettel. A szentmise után az iskolák növendékei zászlóik alatt a fővárosi Vigadóba vonultak, ahol az ünnepség második része játszódott le. Az első szónok *Purébl* Győző dr. közoktatásügyi tanácsnok volt, aki kegyeletes szavakkal emlékezett meg a magyar ifjúság védőszentjéről és ékes beszédben mutatott rá azokra a nagy feladatokra, amelynek megoldására a jövőben a magyar ifjúságnak kell vállalkoznia. Ünnepi beszédet tartott *Kemenes* Illés dr. bencésrendi főgimnáziumi igazgató is, aki Szent Imre herceget, mint a magyar katolikus ifjúság *eszményképét állította a hallgatóság elé.* A belvárosi reáliskola tanulóinak szimfónikus zenekara *Kéler* „Rákóczi nyitányával" és *Beethoven:* „Románcával" gyönyörködtette a hallgatóságot, néhány szavalat, valamint a vasuccai felsőkereskedelmi iskola énekkarának számai egészítették ki a lélekemelő ünnepséget, amely a meghívottakra és ifjúságra láthatólag igen mély hatást gyakorolt. Az ünnepséget *Erődi* Kálmán dr. reáliskolai igazgató rendezte körültekintő gondossággal.

Fehéri Armand jubileuma. A magyar ujságírásnak régi, kitünő munkása: *Fehéri* Armand, a *Pesti Hirlap* városházi szerkesztője most töltötte be hírlapírói működésének 25-ik évfordulóját. Ragyogó sikerek hosszú sora jelzi *Fehéri* Armand két és fél évtizedes zsurnalisztikai munkáját, amelyet bensőséges családi körben ünnepelt az elmult napokban a *Pesti Hirlap* szerkesztőségi gárdája. Jubiláns hírlapíró kollégánkat a városháza funkcionáriusai közül is számosan meleg barátsággal üdvözölték. *Ripka* Ferenc főpolgármester többek között ezt írta sürgönyében: „Az ünnepeltben régi, érdemes közéleti munkatársamat tisztelem és örömmel köszöntöm őt én is, mai jubileumán kívánva a jó Istentől erőt, egészséget és kitartást a reánk váró nehéz feladatok sikeres megoldásához." A gratulánsok sorához a *Fővárosi Hirlap* szerkesztősége is bensőséges szeretettel csatlakozik.

Öt új gyermekjátszóteret létesítenek. A sétányügyi bizottság elhatározta, hogy a közel jövőben öt új gyermekjátszótér létesítését javasolja a közgyűlésnek. A játszóterek céljára a közparkok és terek egy részét hasítják ki, ahol homokozókat, tornaszereket, játékokat és lubickoló medencéket létesítenek. A játszótereket állandó óvónői felügyelet mellett vehetik igénybe — természetesen — *teljesen ingyen a gyermekek.* Egyik budapesti tejvállalat arra kért engedélyt, hogy a játszóterek közelében, illetve a közparkokban *tejautomatákat állíthasson fel,* ahol 20 fillér bedobása mellett csak egyszer használható higienikus pergament pohárban *jégbehűtött pasztőrözött tejet szolgáltatnak ki.* A főváros próbaképpen egyelőre három ilyen automata felállítására adja ki az engedélyt.

Megkezdik a választók összeírását

Az új fővárosi törvény életbeléptetésével szükségessé vált új választói névjegyzékek összeállítása csütörtökön megkezdődik. A belügyminiszter rendelete szerint a lakások jegyzékét és az egyéni számlálólapokat *a június 5-én fennálló állapotnak megfelelően kell kitölteni* és azokat

a kiosztást követő három nap eltelte után kell a hatósági biztosoknak visszaszolgáltatni.

A hatósági biztosok helyszíni eljárásukat legkésőbb július 15-ig kötelesek befejezni és a feldolgozott anyag utolsó részletét legkésőbb ezen a napon kötelesek a nyilvántartási osztályhoz beszolgáltatni. Az összeírást, mint már jelentettük, a *Székesfővárosi Statisztikai Hivatal* végzi, amelynek igazgatója a névjegyzékre vonatkozó összeállítást legkésőbb augusztus 10-ig köteles a polgármester elé terjeszteni. A polgármester a névjegyzéket legkésőbb augusztus 15-ig állapítja meg és

augusztus 15—23 között lesz a névjegyzékek közszemléje.

A névjegyzékek ellen beadott felszólalások felett szeptember 15-én határoz az igazoló választmány. A szavazóköröket *a polgármester állapítja meg.* A választók összeírásának munkája illetve a választói névjegyzékek összeállításának technikai lebonyolítása — illetékes helyen szerzett információnk szerint — a következőképpen fog megtörténni:

— A statisztikai hivatal minden lehetőt el fog követni, hogy az új névjegyzékek a való helyzetet és az igazságnak megfelelő adatokat tüntessék fel. Az új feladat kétségtelenül nagy munkát ró a statisztikai hivatalra, amely hivatása magaslatán állva készül a nagy felelősséggel járó munkálat elvégzésére. A munka pontos elvégzése és minden befolyásolás elkerülése céljából

az összeíró biztosok nem külső emberek lesznek, hanem hivatali esküt tett alkalmazottak,

tisztviselők, tanítók, tanárok stb., akiknek *kijelölése rövidesen megtörténik.*

Tettenéretett... Tettenéretett, mégpedig a törvényhatóság közgyűlési termében. Súlyosbító körülmény, hogy a tettenért delikvens: fővárosi bizottsági tag. De hogy ne sokat kerteljünk, mindjárt ki is írjuk a nevét: *Hoffmann* M. Mihály. Ő az bizony, akiről köztudomású, hogy évek óta áldáz harcot folytat a közgyűlésen, a bizottságokban, a nyilvánosság előtt, a *Fűszerkereskedők Egyesületében* is — a főváros *Élelmiszerüzeme* ellen. Annyi kellemetlent még a koporsógyárról sem mondtak, miután már szerencsésen koporsóba rakták, mint amennyit a tettenért *Hoffmann* M. Mihály tudott erről a szerencsétlen *Élelmiszerüzemről.* Odamondogatásával szerzett is magának érdemeket és megbecsülést krájzleros körökben, annál megdöbbentőbb volt tehát, amikor a szerdai közgyűlésen a társalgóban egyszerre csak felsüvöltött az *Élelmiszerüzemet* erélyesen védő szocialista *Reisz* Mór harsány hangja: *„Hoffmann* tettenéretett!..." És *Reisz* diadalmasan rámutatott a Hoffmann kezében tartott corpus delictire: *egy tekintélyes csomagra.* Már-már találgatni kezdték a megdöbbent bizottsági tagok: vajjon meggyilkolt csecsemő van-e a csomagban, vagy más kivégzett élőlény, amikor *Reisz* megnyugtatta az izgatott kíváncsiakat, hogy bár gyilkosság maradványait takarja a csomag, az áldozat — *egy kövér sertés.* A belőle készült sonka és kolbász volt a csomagban, amelyen azonban a közgyűlési büffé címkéje ékeskedett. Már pedig ez a büffé tudvalevően *a fővárosi Élelmiszerüzem gyártmányait árusítja.* Ha tehát a hadakozó *Hoffmann* bármi roszszat is mond az *Élelmiszerüzemről,* azzal, hogy a családnak vacsorára való harapnivalót ettől vásárol, tettenérésszerűleg elismerte, hogy az *Élelmiszerüzem* portékáit ízesebbnek, kiválóbbnak és jobbnak tartja, mint mindannak a sok boltnak holmiját, amely előtt el kellett mennie, miközben lakásától az újvárosházáig haladt, oda és vissza.

Halálozás. *Gosztonyi* Mór MÁV felügyelő május 31-én elhúnyt. Az elhúnytban *Gosztonyi* László dr., a Magyar Általános Kőszénbánya Rt. cégvezetőtitkára és *Gosztonyi* Ervin dr., a MFTR felügyelője, atyjukat gyászolják.

Panasz az útra szórt mészkőzuzalék ellen. Vettük és az út- és csatornaépítő ügyosztály figyelmébe ajánljuk a következő levelet: Tekintetes Szerkesztőség! A főváros két héttel ezelőtt újból hengereltette a Budaörsi útnak a Dayka Gábor uccától (Kretter-féle vendéglő) Budaörs felé vezető részét és *az útra mészkőzuzalékot szóratott.* Azóta a Budaörsi útnak ez a része valóságos téli tájhoz hasonlatos. *Házak, kerítések, bokrok, de még 15 méter magas fák teteje is fehér a portól.* Rendszeres öntözés nincsen, de ha néha-néha látunk is egy öntözőkocsit, ennek sincs sok haszna, mert egy negyedóra mulva ugyanaz a helyzet, ami volt: *por, por és fullasztó por.* A szellőztetés lehetetlen és ha csak egy motorkerékpár száguldoz végig az uccán, akkor menekülni kényszerül minden élőlény, nem is szólva az autobuszokról, amelyek oly porfelhőket kavarnak fel, hogy gyalogosok részére egyenesen életveszélyes az út keresztezése. Amikor ma a bécsi országúton, krumpliföldek közt, kilométereken át keramitos az út, a Balaton felé pedig, ugyanesak lakatlan területeken topeka-utak vezetnek, kérdem: miért kínoznak minket, fővárosiakat, ilyen portömegekkel, amilyet a legedzettebb birkacsorda sem tudna elviselni? Teljes tisztelettel *Stráner Dezső* cégvezető.

FRANK EMIL
okl. mérnök és építőmester
BUDAPEST, V., HOLLÁN U. 9.
Telefón: Aut. 293-27.

Fal- és padlóburkoló vállalat
KOCH ÉS SZILÁGYI
Budapest, VI., Eötvös ucca 37. szám
Telefónok: Aut. 290—78 és 296—51.

Kőbányai Gép- és Vasszerkezeti Műhely
BISSELICHES MÉRNÖK
Budapest, X, Liget-u. 46. Tel. J. 358-25
Vasszerkezetek, lakatosmunkák, portálok

„SANIT F" CEMENTHABARCSTÖMÍTŐ
Gyártja: POSNANSKY ÉS STRELITZ
aszfalt-, fedéllemez- és kátrány-vegyitermék-gyár
Budapest, V., Lipót körút 27. ■ Tel.: Aut. 228-29., Aut. 282-85

BŐHM GYULA
útépítési és kövezési vállalkozó
ÚJPEST, Tavasz u. 7
Telefón: A. 944-52

Csatorna-, Út és Beton Építési Vállalat
BENEDIKT MARCEL okl. mérnök
Budapest V, Zoltán ucca 7. Telefón: Automata 204-57

PARKETTA
szállítása, mindennemű padozat készítése és javítása.
FRIED és BENEDEK
parkettgyár és gőzfürész
BUDAPEST, VII., RÁKÓCZI ÚT 82.
Telefon: József 133—43 és József 134—17.

VAS UCCA 16
BOSCH SZOLGÁLAT
Telefón: József 393-73.

Aszfalt és Kátrányipar RT
Budapest, V. ker., Nádor ucca 12 ● Telefón: Aut. 262—81, 262—82
GYÁRAK: { Budapest, IX., Illatos út 18—20 / Szőreg, (Szeged mellett) } saját iparvágány

MÉHN ANTAL
ÉPÍTŐMESTER
BUDAPEST, II., HATTYU-U. 7.
Telefon: Aut. 596-24

DIPL. ING. ARCHITEKT — BAUMEISTER
KOSÁLY ÖDÖN
OKL. ÉPITÉSZMÉRNÖK, ÉPITŐMESTER
TELEFON: AUT. 570-41.
BUDAPEST, II, KELETI KÁROLY-U. 15/b.

TIMÁR ÉS QUITTNER
OKL. MÉRNÖK, ÉPITŐMESTER
BUDAPEST, VI, SZÉKELY BERTALAN U. 23
TELEFON; AUTOMATA 263—75

MŰKŐHÖZ GRÁNITOT
minden szinben, **műkőmunkát** legjobb kivitelben szállit
BUDAPESTI KŐGYÁR Hämmerle Adolf utóda
Budapest, V., Visegrádi ucca 65.

HOCHSTÄDTER VILMOS
Asztalos- és famegmunkáló-telep
BUDAPEST, IX., ERKEL UCCA 9. ÉS 12.
TELEFÓN: Aut. 855-68 :: ALAPITVA 1888. ÉVBEN

Ipartermék Értékesítő R.-T.
Budapest V, Zoltán u. 7-9. Tel.: A. 110-18

Zwillinger Gyula
ÉPITÉSZ
VII., CSENGERY U. 30
TELEFÓN: JÓZSEF 433—69.

SCHÄFFER KÁROLY
okleveles mérnök
Vasút-, út-, betonépitési vállalkozó kövező-mester
Budapest VIII, Aggteleki ucca 17. Telefon: József 325-88

WOLSKY SÁNDOR BÉLA
WOLSKY ALBERT FIA
gépüzemű kefe- és ecsetárugyár
BUDAPEST, VIII., MAGDOLNA UCCA 18. SZÁM.
TELEFÓN: JÓZSEF 324-88

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros központi tüzelőszerraktára nyilvános versenytárgyalást hirdet a székesfőváros részére szükséges és az 1931. évi január hó végéig leszállításra kerülő 19.000 (Tizenkilencezer) tonna bükk-, cser- és tölgyhasáb- és dorongtűzifa szállítására.

Csak szabályszerűen kiállított, cégszerűen aláírt, pecséttel lezárt, sértetlen borítékban elhelyezett ajánlatok vétetnek tárgyalás alá.

Az ajánlatokat a tüzelőszerraktár hivatalos helyiségében rendelkezésre álló „Árajánlat"-ürlap felhasználásával kell a központi tüzelőszerraktár igazgatóságához (X. ker., Ceglédi út 1. szám) legkésőbb 1930. évi június hó 12. napjának (csütörtök) délelőtt 11 órájáig benyujtani.

Ugyancsak a fenti időpontig kell az ajánlati összeg két százalékának megfelelő bánatpénzt letenni. A bánatpénz készpénzben előzetes számfejtés nélkül a központi tüzelőszerraktár pénztáránál vagy pedig óvadékképes értékpapirokban a számvevőség X. ügyosztályában (Központi városháza, III. 371.) történő előzetes számfejtés mellett a szfőv. központi pénztárnál tehető le.

A bánatpénz letételét igazoló letéti nyugta az ajánlathoz csatolandó.

Az ajánlatok felbontása a tüzelőszerraktár igazgatósága hivatalos helyiségében 1930. évi június hó 12-én d. e. ½12 órakor fog történni, amikor az ajánlattevők, vagy igazolt képviselőik jelen lehetnek.

A szállításra vonatkozó ajánlati és szerződési feltételek hétköznaponként d. e. 9—1 óra között a tüzelőszerraktárnál szerezhetők meg.

Az ajánlattevők ajánlataikkal a végleges döntésig, legkésőbb 1930. évi július hó 10-ig kötelezettségben maradnak.

A székesfőváros fenntartja magának azt a jogot, hogy az ajánlatok közül, az ajánlott árakra való tekintet nélkül, szabadon választhasson, a szállítást tetszése szerint megoszthassa, vagy az összes ajánlatokat visszautasíthassa.

Budapest, 1930. évi május hó 21-én.

Budapest székesfőváros
központi tüzelőszerraktára.

A szerkesztésért és kiadásért felelős: Dacsó Emil. Kiadja: FŐVÁROSI HIRLAP lapkiadó-vállalat. Révai Irodalmi Intézet Nyomdája Budapest, V., Ügynök u. 8. Nyomdaigazgató: Linzer M.

FARKAS LAJOS Telefon: J. 396-78
MÉRNÖK magas-, mély-beton és vasbeton építési vállalkozó
Budapest VII, Kolumbus u. 41

SOMOSKŐI BAZALTBÁNYA RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
Budapest, IV., Bécsi ucca 4. sz.
Bánya és zúzótelep: Somoskőujfalu
Telefon: Automata 829-23 és 817-92
A bánya előállít: mindenféle szemnagyságú zúzott kavicsanyagot, pormentes zuzalékot legjobb minőségben, előállít továbbá különböző méretű útburkolati idomköveket. Útépítési osztálya vállalja: makadámutak, szabadalmazott óriáskavics (Derieso) utak építését, mindenféle idomkőutak burkolati munkáinak előállítását, továbbá a „Warrenite Bitulithic" elnevezésű legjobban ismert bitumenes rendszerű utak építését.

HALTRICH FRIGYES
karosszériaüzem
Budapest, VI., Csángó ucca 22. sz.
(Lehel ucca sarok.) Ezelőtt VI., Stefánia út 5.
Telefón: Automata 903—81.

FISCHER MÁRKUSZ
ÉPÜLET- ÉS BUTORASZTALOS
ÜZEM ÉS IRODA: BUDAPEST, X., LIGET UCCA 20

HIDI IMRE
ÉPÍTŐMESTER
Budapest, VIII., Német u. 41-43
Telefón: József 401—83

HEBENSTREICH FERENC
okl. kőműves-mester építési vállalkozó
VIII, Kender u. 24
Telefónhívó: 408—50

ÁMON ANTAL és FIAI
KŐVEZŐMESTEREK, ÚT-, CSATORNA- ÉS BETONÉPÍTÉSI VÁLLALKOZÓK, FÖLDMUNKA, VÁGÁNYFEKTETÉS, MÉSZKŐBÁNYA.
VIII., Futó ucca 10. Telefon: J. 303-85.

MESTER és KISS
okl. építész és építőmester
Budapest, VII., Egressy út 5.
Telefón: J. 382—02.

TELEFON: J. 370-70 **MAGYAR ÉPITŐ RÉSZVÉNYTÁRSULAT** TELEFON: J. 370-70
BUDAPEST, X, KERÉKPÁR UCCA 2. SZ.
ALAPITTATOTT 1889-ben
Mindennemű vízépítés, folyamszabályozás és csatornázás. Kotrások csatornakotrókkal és excavatárokkal. Darukkal való kirakodások. Alapozások, mély- és magasépítés. Út- és vasútépítés. Hídépítés. Mindennemű beton- és vasbetonépítés. Kőmunkálatok. Városi csatornázások és vízvezetékek
Hajó- és kotrójavító telep Apostagon.

GERA LAJOS FIAI TELEFÓN JÓZSEF 370—20
aszfalos munkák gyára
BUDAPEST, VIII., THÉK ENDRE UCCA 35

NAGY JÓZSEF KÉPKERETEZÉSEK
ARANYOZÓMESTER
Telep és mintaraktár: Budapest VII, Rózsa u. 3-5
TELEFON: József 344—58.
Gyárt: ovál-, kör- és szegletes kereteket minden stílben és kivitelben. *Készít:* templomberendezés, szalónbútorok, csillárok, termek és minden e szakmába vágó munkák aranyozását. ~

DÁVID ÉS KERTÉSZ
kazán- és gépgyár r. t.
Budapest, VI., Mágiya ucca 75—77
Telefon: Lipót 914—46.

SOVÁNYITÓ GYÓGYTORNA

A Szent Gellért Gyógyfürdő legtökéletesebben berendezett gyógytorna (Zander) termében
Mérsékelt árak!

NEUSCHLOSZ—LICHTIG
REPÜLŐGÉPGYÁR ÉS FAIPAR R.T.
BUDAPEST—ALBERTFALVA
VÁROSI IRODA: IV, PETŐFI SÁNDOR UCCA 9. SZ.
TELEFON: AUT. 890—47.
GYÁRI TELEFON: LÁGYMÁNYOS 582—20, 11—79.
PARKETT- ÉS ÉPÜLETASZTALOS MUNKÁK!

CORDATIC
a tökéletes autópneu
Főelárusítás:
Budapest, VI., Mozsár-u. 9.

SIMOR DÖME mű- és épületlakatos-mester és vasszerkezetek ipartelepe. Sodronyfonatok nagybani gyártása
BUDAPEST, VII., THÖKÖLY ÚT 89. SZÁM
TELEFON: JÓZSEF 894—43.

BOGNÁR ISTVÁN
ÁCSMESTER
Budapest, X, Gergely u. 69. Telefón: J. 372-48

OETL ANTAL
VASÖNTŐDE és GÉPGYÁR RÉSZV.-TÁRS.
X. KER. ASZTALOS SÁNDOR-UCCA 9.
TELEFON: JÓZSEF 461-09, 461-08.

PETRÓCZKY LAJOS TELEFON: Aut. 508-34
BUDAPEST, I., MAROS U. 9.
Elvállal: teherfuvarozást, földmunkát, bútorszállítást csukott vagy nyitott kocsikban, helyben és vidéken

KIRCHKNOPF ISTVÁN Alapítási év 1897 Tel.: Aut. 851-39
Épület- és portálüveges üveg-, tükör-, porcellán-, kőedény- és lámpakereskedés. Aranyhalak és haltartók, aquariumok nagy választékban. Vállalok: mindennemű üvegcsiszolást, épületüvegezést és üvegtetők vízmentesítését
BUDAPEST, IX., KÁLVIN TÉR 8. SZ. (Ref. templom mellett)

FISCHHOF OSZKÁR
villamossági berendező és javító műhelye
Budapest, I., Lágymányos ucca 2. szám
Telefon: Lágymányos 19—30. *Telefon: Lágymányos 19—30.*

BIER ÉS WERSCHETZ
okl. mérnök és építőmesterek, építési vállalkozók
Budapest, IX., Vágóhíd ucca 11. sz.
TELEFON: JÓZSEF 363—78, 259—50.

Volt Wellisch Náthán Utóda
Fischer Zsigmond épületfakereskedő
Ajánlja dúsan felszerelt raktárát állványfa és asztalosáruban stb.
X., Aztalos Sándor-utca 5. Telefon: J. 310-89.

Dunakavicsot és Dunahomokot
szállít kocsifuvarban és vasúton saját iparvágányról Budapestről, Adonyból, Bajáról, és Mohácsról
FLEISCHMANN ANTAL Dunakotrási és gőzhajózási vállalat
Budapest, VII, Károly körút 17. Telefon: József 465-62 és 465-63

THE NEUCHATEL ASPHALTE COMPANY LIMITED
BUDAPESTEN, Iroda: VI., Vilmos császár-út 31. sz. Telefon Teréz 212—48. Gyár: VI., Váci-út 35. Telefon: L. 914—88. Gyárt és elad Val de traversi mastixot, raffinált bitument, falszigetelő aszfaltot. Készít: Traversi természetes tömörített aszfalt utakat és öntött aszfaltból járdákat és kocsiutakat.
Budapest székesfőváros szerződéses vállalkozója.

Hirmann Ferenc
fémöntöde és rézárugyár
Budapest, VII., Csányi ucca 7—9 sz.
Gyártmányai: Permetezők és ezek összes alkatrészei, rézsúlyok, háztartási mozsarak, gyertyatartók, habüstök, stb, továbbá „PAX" szab. kézi tűzoltókészülék stb. Telefon: J. 430-49

„TUDOR" ACCUMULÁTORGYÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
Budapest, VI., Váci út 137-39. Telefón: Aut. 923-08.
Gyárt: Tudor és Varta rendszerű accumulátorokat.

TEUDLOFF—DITTRICH
ARMATURA SZIVATTYÚ ÉS GÉPGYÁR R. T. TELEFON: JÓZSEF 463-92 463-93
KISPEST, ÜLLŐI ÚT 216—222

Egyesült Tégla- és Cementgyár R.-T.
Budapest, V., Sas ucca 25. szám
Telefon; 230—71, 108—59, 141—52
Évi teljesítő képesség: 12,000 vagón cement, 5,000 „ mész, 80.000,000 darab tégla, 8.000,000 „ cserép
Portlandcementgyár: Lábatlan. — Mészégető: Lábatlan.
Téglagyárak: Buda, Kőbánya, nyergesujfalu

Csütörtökön
PESTI TŐZSDE
szenzációs közgazdasági riportokkal
SZERKESZTI:
KALLÓS JÁNOS
Szerkesztőség és kiadóhivatal: IV, Városház ucca 6

Budapest Székesfőváros Ásványvíz-üzeme
HARMATVIZ
A Hungária gyógyforrás szénsavval telített vize.
Kapható mindenütt! Tel: Autom. 530-03.

PADOZATI MUNKÁK ELSŐRANGÚ KIVITELBEN
slavoniai tölgy- és bükkparkét, táblaparkét egyszerű és díszes kivitelben, aszfaltparkét és hajópadlók
Pestszentlőrinci Parkétgyár és Gőzfűrész Részvénytársaság, Budapest, V., Személynök-utca 16. I. em. Telefon: Aut. 212—44.

DÁVID ÉS DEUTSCH
KÖZPONTI FŰTÉS, SZELLŐZTETÉS, VIZVEZETÉK, CSATORNÁZÁS, ÉPÜLET- ÉS BÁDOGOSMUNKÁK MŰSZAKI VÁLLALATA
BUDAPEST, VII, RÓZSA UCCA 41. TELEFON: J. 430-81

HIRSCH LÁSZLÓ
ÚT- ÉS VASÚTÉPÍTÉSI VÁLLALAT
I. KER. BUDAFOKI-ÚT 22.
TELEFON: JÓZSEF 321—17. SZ.

SCHÖNTHEIL RICHÁRD okl. építész és építőmester
Budapest, I., Villányi-út 10
Telefonszám: Lágymányos 19—36

Ára 50 fillér

Tizenkilencedik évfolyam — Budapest, 1930 június 11. — 23. szám

Fővárosi Hirlap

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Egész évre . . . . . 24 pengő
Félévre . . . . . 12 pengő
Állandóan:
GAZDASÁGI ÉRTESÍTŐ

VÁROSI, POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

Felelős szerkesztő: DACSÓ EMIL

MEGJELENIK MINDEN SZERDÁN
Szerkesztőség és kiadóhivata
BUDAPEST, VI., SZIV UCCA 18. SZ.
Postatakarékpénzt. csekkszámla 40.424
TELEFÓN: AUTOMATA 137—15

Feszült idegekkel

várjuk az eseményeket, mert az az átalakulás, az a premier, amelynek talán már egy hét mulva tanui leszünk, irgalmatlanul fontos, életbevágóan kritikus lesz Budapest életére nézve. A színházak kulisszamögötti nyelvével élve azonban nekünk az az impressziónk, hogy az új darab még igazán ninesen „kész". A szereplők nem tudják a szöveget, az összjáték még zökkenőket mutat, a jelmezeket még át kell alakítani, a díszletek hiányait pótolni kell. Egy hét azonban nagy idő, amely alatt sok kérdést el lehet intézni és mi valóban hiszünk az időben, amely képes lesz a problémákat megoldani.

Egy hét mulva valószínűleg megválasztják az új törvényhatósági tanácsot, amely hamarosan átveszi a hatalmat. Ma azonban nemcsak azt nem tudja még senki, hogy ezt a hatalmat hogyan kell gyakorolni, de azt sem, hogy kik lesznek hivatottak a hatalom gyakorlására. A pártok között egyelőre reménytelen tárgyalások folynak, amelyek a közgyűlési harc képét vetik előre. Nem tartjuk ezt a jelenséget túlságosan vígasztalónak, mert az új vezetőszerv születését fájdalmassá és nehézzé teszi. Hipokriták lennénk azonban, ha azt állítanánk, hogy ez veszedelmet jelent: semmi sem gyógyul olyan könnyen, mint a választási sebek, amelyeket igazságos és törvényes fegyverek ejtettek. Ez a sokkal kisebb baj, mert bárkikből álljon is az új törvényhatósági tanács, ha meglesz az urakban Budapest szeretete, a hatalommal való élés böles mérséklete és a felelősségérzet legnagyobb foka, akkor félni valónk nincsen.

Úgy érezzük azonban, hogy tényleg „nincs kész még a darab." Tájékozatlansággal találkozunk minden lépésnél, bizonytalanság az uralkodó planéta a városházán, ahol mindenki bevallja, hogy senki sem tud semmit, senki sincs tisztában vele, hogy miként alakulnak a dolgok. Nem arról van itt szó, hogy a törvény szellemét nem értenék, ellenkezően, csak arról, hogy milyen lesz a dolgoknak — mondhatnánk — *technikai* lebonyolítása. Olyan az, mintha az embert odaültetnék a hatalom asztalához és nem tudná, hogyan kell az evőeszközökkel bánni és e kicsiség miatt éhesen maradna. Az a véleményünk, hogy erőteljesen kezébe kellene venni ezt a kérdést valakinek, aki aztán napok alatt lebonyolítaná az egészet. A tanács haldoklásának letargikus lelkiállapotát mi megértjük, de ha most haldoklik is ez az intézmény, kétségtelen, hogy számit és joggal számit, a más formában való feltámadásra. Vajjon olyan büszkén akar-e hősi halált halni, hogy erről a feltámadásról is lemond? Könnyelmű lépés lenne, pedig minden cselekedetük azt bizonyítja, hogy az új törvényszabta másvilági élettel szemben szelíd amerikázás folyik.

Az új törvényhatósági tanács jövendőbeli, eddig ismeretlen tagjai számára azonban még nagyobb feladatok kínálkoznak. Ok ma még passzivitásra vannak kényszerítve, mert hiszen ma még kilétükkel sem vagyunk tisztában. Mégis az az érzésünk, hogy mindenkinek, aki remélhetőleg bekerül a tanácsba, szinte naponta lelkigyakorlatokat kellene tartani. Tudják-e az urak, milyen mérhetetlen felelősséget vállalnak, milyen óriási értékeket — erkölcsieket és anyagiakat — kapnak a kezükbe? Tudják-e, hogy emberfeletti feladatokat kell megoldaniok, hogy súlyos gazdasági viszonyokkal kell megküzdeniök? Tudják-e, hogy Trianon tizedik évfordulóját most gyászoltuk és mától kezdve, tegnaptól kezdve minden nap csillogóbbá és csillogóbbá, kultúrájában káprázatosabbá kell Budapestet tennünk? Csak, ha a kultúra, az erkölcs, a hazafiság és a világvárosi tündöklés világító tornya lesz Európa közepében ez a város, csak akkor várhatjuk, hogy álomszerű, hipnotikus vonzóerővel hozza vissza az elszakadt magyarságot. Mert nemcsak az a feladata Budapestnek, hogy újjáépüljön, megjavítsa rozoga üzemeit, lakóit ismét abba a helyzetbe hozza, hogy Európában érezhessék magukat. Sokkal nagyobb hivatását látjuk mi a magyar fővárosnak: *mágikus erővel, a magyar kultúra káprázatos vonzóerejével kell egyesíteni a nagyvilág minden magyarját, akik számára Budapestnek Mekkává kell emelkednie.* Ha azután így együtt, egy akarattal masíroz a világ minden magyarja, akkor elérkezett az óra, hogy Csonka-Magyarország fővárosa ismét kinálynője legyen mindazoknak az országrészeknek, amelyeknek valaha királynője volt.

Egyetlen aláírás ne fusson végig a papiroson, egy szó el ne hangozzon, egy intézkedés meg ne tétessék addig a városházán anélkül, hogy a végső célra ne gondolnának. Ha ez így lesz, akkor a nagy ideálok lendületet, monumentalitást és nagyvonalúságot visznek bele minden alkotásba. Minden alkotásba, amelyekből minél többet és minél szebbet, minél nagyszerűbbet várunk az új törvényhatósági tanácstól.

Aki tanácstag akar lenni, mondjon le a nyaralásról, — mondja Kozma Jenő

Egész nyáron át ülésezni fog a törvényhatósági tanács, melynek tagjai egyelőre nem kapnak fizetést — Szorgalmazni kell a Horthy-telep építésének megkezdését

A törvényhatósági tanács tagsági helyeinek betöltése körül *egyre veszedelmesebbé és izgalmasabbá válik az a harc,* amely a legnagyobb részben a kulisszák mögött zajlik le. *Kozma* Jenő, az Egységes Községi Polgári Párt elnöke lapunk legutóbbi számában kifejezésre juttatta azt a felfogását, hogy minden rendelkezésre álló eszközt fel kell használni egy békés pártközi megállapodás létesítése érdekében, *Kozma* Jenő kijelentette, hogy minden tekintélyét latba veti az egyhangú választás biztosítása érdekében. Megkérdeztük tehát Kozma Jenőt, hogy *fáradozásai sikerrel kecsegtetnek-e?*

Kozma Jenő dr.,

az *Egységes Községi Polgári Párt elnöke* a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Úgy látszik, hogy azok a törekvéseim, amelyek egységes lista alapján egyhangú választás biztosítását célozták, nem fognak eredményre vezetni. Az egyes pártok között, sőt *egyes pártok kebelén belül is olyan áthidalhatatlan ellentétek merültek fel, amelyek másként nem vezethetők le, mint közgyűlési harc útján.* A törvényes rendelkezéseknek megfelelően fog tehát lezajlani a törvényhatósági bizottság közgyűlésén az új tanács tagjainak a megválasztása. A törvény arányos szavazást, lajstromos választást ír elő. Arról, hogy a mi pártunk ebben a harcban milyen álláspontot foglaljon el, *még nem döntöttünk.* Voltak olyan törekvések, hogy a pártonkívüliek is képviseletet kapjanak a törvényhatósági tanácsban, *ez azonban őket számarányuknál fogva nem illeti meg.* Önállóan listát nem alkothatnak, mert a törvény 25 ajánlottat és 14 ajánlót ír elő, a választásban tehát csak olyan pártok vehetnek részt, amelyeknek legalább 39 tagjuk van.

— A törvényhatósági tanács tagjait előreláthatóan a *június 18-i közgyülésen választjuk meg.* Egy héttel később, vagyis *június 25-én esedékes az örökös tagok megválasztása.* Az örökös tagok megválasztásánál döntő jelentősége lesz a jelölésnek, amit a törvény határozottan előír.

Azok lesznek az örökös tagok, akik abszolút többséget kapnak és pedig a jelenlévő bizottsági tagok szavazatainak a többségét.

Az örökös tagok megválasztásánál is nagy harc várható. Különböző tervek vannak, de a helyzet még nem alakult ki.

Kozma Jenő ezután elmondotta, hogy nézete szerint

a törvényhatósági tanács tagjait az átmeneti idő alatt nem szabad díjazni.

Jelenléti díj rendszerének a bevezetéséről csak az új törvényhatósági bizottság megalakulása után lesz célszerű dönteni. A beszélgetés során érdeklődtünk aziránt is, hogy milyen változásokat idéz elő a városházi adminisztrációban az új rendszer életbeléptetése. *Kozma* Jenő ezeket mondotta:

— Rendkívül fontos volna az új rendszerrel való átmenetet megfelelően előkészíteni, mert nem kétséges, hogy az adminisztráció működése tekintetében az első napokban kialakult rendszernek nehezen változtatható hatása lesz. *Ha a törvény szelleme nem fog érvényesülni a gyakorlati adminisztrációban, akkor hiába folytattuk le ezt a hatalmas küzdelmet.*

A törvény intencióit tartalommal kell megtölteni.

Egyesek nem tudják, hogy milyen óriási hatalmat ad nekik a törvény és ennek következtében — attól tartok — nem fogják tudni, miként kell élni ezzel a hatalommal. A felelősség a jövőben mindenkit egyénileg terhel. Ha valamelyik tanácsnok nem vállalja valamiért a felelősséget, vagy úgy érzi, hogy a felelősség súlyát valamilyen kérdésben viselni nem tudja, feletteséhez, az alpolgármesterhez fordul, aki viszont ugyanilyen esetben a polgármester elé viszi a kérdéses ügyet. Ezek után már

nem lehet a bizottságok véleményére támaszkodni, mert bármit véleményez is a szakbizottság, a végrehajtásért maga az illetékes tanácsnok, alpolgármester, vagy polgármester a felelős.

— A törvényhatósági tanács kezdetben nem fog jelentősebb ügyeket tárgyalni. *Nem is volna lojális, hogy a törvényhatósági tanács az átmeneti időben nagy elvi jelentőségű, vagy fontosabb közgazdasági kérdésekben prejudikáljon az év végén összeülő új törvényhatósági bizottságnak.* Figyelmeztetni kívánom azonban az összes érdekelteket, hogy

a törvényhatósági tanács a nyár folyamán megszakítás nélkül fog ülésezni, tehát mindenki mondjon le a nyaralásról, aki tanácstag akar lenni.

Az egyes pártok vezetői is nagy körültekinttéssel válasszák ki delegáltjaikat és jelöltjeik kiküldésénél szerezzenek garanciát arra vonatkozóan, hogy *a vállalkozó bizottsági tagok munkaerejük és munkaképességük, sőt munkaidejüknek is a száz százalékát tartoznak rendelkezésre bocsátani.*

— Azt természetesnek vagy legalább is érthetőnek találom, hogy

a megszüntetésre ítélt tanácsi intézmény ezidőszerint már nem bizonyul aktívnak.

Inkább személyi, mint tárgyi kérdések vannak napirenden, ez azonban nem lehet ok arra, hogy a megszavazott költségvetési kereteken belül ne induljon meg a termelő munka. Országos vonatkozásban a búzaárnak az emelése folytán a gazdatársadalom most injekciót kap. Nekünk, akik a főváros közönségét képviseljük, arra kell törekednünk, hogy az iparos- és munkásosztály is megfelelő megsegítésre találjon. Ez pedig nem történhetik másként, mint közmunkák elrendelése révén. Mivel egyelőre kölcsön nem áll rendelkezésünkre, minden rendelkezésünkre álló eszközzel sürgetnünk kell *a költségvetésben biztosított beruházási tételek azonnali folyósítását és felhasználását.*

Vass József népjóléti miniszterrel legutóbb beszéltem a Horthy Miklós-telep megépítéséről.

A népjóléti miniszter úr a maga hatáskörében

állandóan szorgalmazza az építkezés megindítását, most a fővároson a sor, hogy ebben segédkezet nyujtson.

Kozma Jenő végül kitért azokra a panaszokra, amiket a választói névjegyzék összeállítását illetően a belügyminiszter végrehajtási utasításával szemben emeltek. *Kozma* Jenő megállapította, hogy az az utasítás, amit a választókat összeíró biztosoknak adtak ki, *minden tekintetben kioktatja és pedig helyes irányban oktatja ki az illetékeseket.* Az okiratok bemutatására vonatkozó kényszer nem fog vegzatúrákat előidézni, mert hiszen csak olyan esetben fogják ezeknek az okmányoknak a bemutatását követelni, ha komoly kétség merül fel.

A főváros polgárságának mérlege

Írta: VÁKÁR P. ARTUR dr., v. kormánybiztos, kormányfőtanácsos

A *Fővárosi Hirlap* híradása szerint, a „Polgári Egység Klubjában" *Kozma* Jenő, az *Egységes Községi Polgári Párt* elnöke a legutóbbi ünnepélyes összejövetel alkalmával beszédet mondott, amely beszédben az egybegyültek elé tárta, hogy a pártnak meg kell mutatnia erejét, mert a Polgári Párt már többé nem a mérleg nyelve, hanem a mérleg nyomatékos súlya. Ez annyit jelent, hogy az *Egységes Községi Polgári Párt már többé nem nivelláló egység, hanem önmagában is döntő többség,* ha szervezetten összetart. Beszédében reámutatott a közelgő törvényhatósági és tanácsi választásokra s a polgárság minden rétegének öntudatos szervezkedését tartotta szükségesnek, hogy a polgárság rovására ne részesülhessenek a jogban olyanok, akiket a jog nem illet meg.

Kozma Jenő szavait a főváros minden öntudatos polgára aláírja s ha én, a *Fővárosi Hirlap* hasábjain az elhangzottakhoz mégis szót kérek, teszem ezt azért, mert én is *szükségét látom annak, hogy a kormányzók és kormányzottak közötti harmónia — amely a helyes közigazgatás jogbölcseleti- és gyakorlati alapelvéül szolgál — a valóságban is kiépittessék.*

A hatéves helybenlakás kritériuma az alkotmányos jogok gyakorlásánál elengedhetetlen sine qua non, mert hiszen még egy egészen alacsonyrendű közigazgatási közület beléletének ismerete s az ahhoz való alkalmazkodás is, -bizonyos — egy helyen — eltöltött időt kíván, különben a jogok részese, *a körülmények ismereteinek hiányában, nem lendítője a közigazgatás menetének, hanem csak járuléka, esetleg kerékkötője.* Hatványozottabban *áll ez a tétel* a magasabb közigazgatási közületekre és mindenek előtt és legfőképpen *a fővárosra.*

A polgárság egy kategóriájának helyzetére s elrétegződésére akarok — ez előkelő alkalom rendjén — reámutatni, hogy míg egyrészt ezzel alátámasszam a *Kozma* Jenő által elmondottakat, másrészt reámutassak arra, hogy *a polgárság okszerű és célirányos szervezése, az egész vonalon kívánatos.* Kívánatos nemcsak azért, mert törvényhatósági és tanácsi választások vannak soron, hanem azért is, mert az erők szervezése és konzerválása *nemcsak az ad hoc célok elérése érdekében* szükséges, hanem szükséges azért is, hogy a nemzet egész egyetemessége, jelen esetben a főváros polgárságának egész egyeteme az együvétartozandóság érzetétől legyen áthatva.

A főváros területén, még a békekötés előtti időkből, de a békekötés után megsokasodva, *élnek olyanok,* akik a közigazgatási életben, nem ugyan a főváros területén, de *az ország különböző helyein élénk részt vettek.* A trianoni békekötés rendjén ezrével és tízezrével lettek fővárosi polgárok olyanok, akik a községi és vármegyei életben munkásténvezők voltak s a változott viszonyok folytán 6, 8, 10, 12 év óta — bár részesei a fővárosi közigazgatásnak, mint az állampolgári jogok gyakorlói — mégis hallgatag szemlélői annak, amit közigazgatásnak neveznek.

A közigazgatás fogalma ugyanis a *„köz igazgatásban"* való részvételt írja elő s azt, a polgár kötelességei közé is sorolja. Amde azok, *akiket egy változott államjogi helyzet sodort* az ország egyik részéből az ország másik részébe, ha egyénileg be is illeszkedhettek az adminisztráció valamelyes megnyilvánulásába, *nem válhattak a közigazgatás szerves részeivé,* vagy még inkább *gyakorlati részeseivé.*

A polgárság megszervezése, a polgári társadalom egész egyetemének felölelését teszi szükségessé, már pedig ha egy egymilliós város polgárságából 60—80 ezer ember nincs megszervezve, öntudatos szervezetbe tömörítve, akkor a szervezkedés — hiányos! Mulasztása lehet ez azoknak, akik mint sorstársak, nem látták élerkezettnek az időt a szervezkedésre; de mulasztása lehet ez azoknak is, akik a jövendő célok kivívása érdekében szervezkedést tartanak szükségesnek, de ebből a célból — nem úgy mint a jó hadvezérek — elmulasztják azt, hogy időnként seregszemléket tartsanak.

A szervezet, a szervezettség azt jelenti, hogy azok, akik közös célkitűzésekért lelkesednek, azok megtalálják egymást s azokat — akik valamely okból távol maradnak — a szervezetbe tömörítsék. A szervezés és szervezkedés elmaradásának pozitív és negatív ezedményei lehetnek. Megtörténik az, hogy *a gondozatlannl hagyottak százan és ezren idegen táborba tömörülnek, mások pedig ellenséges hadállások martalékaivá lesznek.* Egy gondolatkörhöz tartozók, közös fájdalomérzettel átitatott embertömegek alkalmasak arra, hogy egységes, célirányos kezeléssel egy táborba sorakoztassanak, viszont elhanyagoltatásukkal, szétkallódásukat könnyen elősegíthetjük.

A székesfőváros területén, feltalálható nagyobb csoportokban, az állami lakótelepeken élnek azok, akik sehogy, vagy csak nagyon hiányosan részesei a fővárosi közigazgatásnak. *A törvény* egyre nagyobb teret nyújt *az érdekképviseletek érvényesülésének* s bár rigorózusan nem lehet a főváros ezen lakóit az érdekképviseletek kategóriáiba sorozni, viszont a való tények igazolják azt, hogy mint sorstársak egységes elbánásban részesülnek s mint ilyenek, vagy részesei a jogoknak, vagy hiányosan részesíttetnek azon jogokban, amely jogok egyébként minden állampolgárnak kijárnak. Igy történik meg az, hogy sem politikai, sem egyházi szervezetnek nem tagjai, így történik meg az, hogy *60—80.000 lelket számláló polgári rétegek sehol sem találhatók meg a közigazgatási adminisztrációban.*

Ezeket az igazságokat mondatta el velem az az alkalom, hogy *Kozma* Jenő a *Fővárosi Hirlap* hasábjain keresztül tömörülésre és szervezkedésre szólította fel a főváros polgári társadalmát és pedig annak a guvernamentális pártnak az érdekében, amely *Kozma* Jenő szavai szerint: *„már nem a mérleg nyelve, hanem a mérleg nyomatékos súlya lett".*

STOBBE KÁLMÁN
ÉPITŐMESTER
BUDAPEST, V., VISEGRÁDI UCCA 9.
TELEFON: 975—93

MÉRNÖKI SZAKÜZLET
A „GAMMA" FINOMMECHANIKAI GÉPEK ÉS KÉSZÜLÉKEK GYÁRA R. T.
ELADÁSI OSZTÁLYA
Budapest, IV., Múzeum körút 41.
TELEFÓN: AUT. 860-96. □ TELEFÓN: AUT. 860-96.

KELE MIHÁLY
épületasztalos munkák, bútorok és iskolaberendezések gyára
Budapest, Örömvölgy u. 38-40
Telefón: József 312-98

MENTSIK FERENC
KÖNYVKÖTÉSZETE
SZABADALMAZOTT IRATTÁRI TÁBLAGYÁR
Nagy arany érmekkel kitüntetve :: Postatakarék csekksz.: 47.983
BUDAPEST, IV., SZARKA UCCA 4
TELEFÓN: AUTOMATA 840—02
Tulajdonosok: Mentsik Ferenc és Mentsik Viktor

DONA DÖME ÉS TÁRSA
PAPIR ÉS IRÓSZEREK GYÁRI RAKTÁRA
a „PAPIRMALOM"-hoz
Tel.: Aut. 877-15
Alapitva 1790-ben
Budapest, IV., Aranykéz ucca 6

SCHIFF MIHÁLY
paszományos-mester, Budapest, IV. Prohászka Ottokár ucca 8. (Félemelet)
EZÜST ÉREMMEL KITÜNTETVE. + TELEFON: AUTOMATA 834-76.
A legszebb kiviteiben készitek mindenféle **butorpaszományt,** plimó- (paplan) zsinórt, horgolt rózsát, csillag gombot és gombáthuzást. **Női ruhadiszeket,** bojtokat, rojtokat, óveket, a legprecizebb, művészi kiviteiben. Csillárzsinórokat, továbbá selyem- és gyapjúfonal adjusztálást és minden e szakmába vágó munkát.

ÜVEGFESTÉSZETI ÉS ÜVEGMOZAIK MŰTEREM
PALKA JÓZSEF
Magyarország ezüstkoszoros üvegfestőmestere
Budapest, VIII., Baross-u. 59. Tel. J. 302-28. Alapittatott 1894

Rietschel és Henneberg
Részvénytársaság
Budapest, VIII., Práter ucca 12. szám.
Telefon: József 525—18.
Központi fütések, vízvezetéki és csatornázási berendezések

Rozsdamentes acélbetón
„SÁRKÁNY BETÓN"
54125. sz. a. védjegyezve
Budapest, V., Zoltán ucca 13. Telefón: Aut. 190—54

Malcsiner Károly
Lakatos, lemezáru-, vasszerkezeti és autóhűtőket gyártó üzem.
Budapest, X. ker. Kelemen-u 27.
Telefón: J. 394-95.

STERNER G.
parkett és padlózási vállalata
Budapest, V, Lipót-körút 15
TELEFÓN: Automata 105—59

ERDÉLYI MŰINTÉZETE
udvari fényképész
V., Semmelweis ucca 2. a.

SCHEIBER MIKLÓS OKLEVELES GÉPÉSZMÉRNÖK
Központi fütés, vízvezeték és egészségügyi berendezések
Budapest, VII., Vörösmarty ucca 19. Telefón: József 415-98.

SZÉCHY ENDRE okl. mérnök
építési vállalkozó
Budapest, VI., Bulykovszky-u. 12.
Telefón: T. 269—65.
Mélyépités-talajvizszintsüllyesztés.

Talajnedves épületek kiszárítása szabadalmazott falfűrésszel
Talajnedves kő- és téglafalazatok szigetelése és kiszárítása, talajvíz-szigetelés, házigomba kiirtása. *Költségvetések díjmentesen!*
PÉTER ERNŐ
V., SZEMÉLYNÖK UCCA 16. VI. 2. Telefón: Aut. 161-12

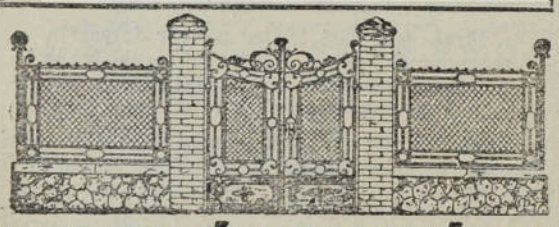

VASS ÉS KOVÁCS
SODRONYFONAT-, KERITÉS-, ÁGYBETÉT- és VASBÚTORGYÁR
Budapest, II., Fő ucca 48
Telefón: Aut 517-87 Telefón: Aut. 517-87

OLCSÓ KISLAKOHÁZ-ÉPITKEZÉSEKHEZ
nélkülözhetetlen a minden oldalról zárt
szab. „CLUSUS" építőkő
KÖRZETKÉPVISELETEK ÁTADÓK
Részletes tájékoztatót küld és a gyártást bemutatja:
DENGLER LAJOS ÉPITŐMESTER
BUDAPEST, V., FALK MIKSA UCCA 12. TELEFÓN: A. 214-75

HORTOBÁGYI JUHTÚRÓ
Mindenütt kapható! Termeli:
Orsz. MÉK Magy.
TEJSZÖVETKEZETI KÖZPONT

ÉRCBETON
Rozsdamentes. Nem csúszik. Legnagyobb szilárdság. Legkisebb kopás. Nem porzik. Magyar termék. Anyageladás.

KÁRMÁN és FAZEKAS
okleveles mérnök — építőmester
IX. KERÜLET, KÁLVIN TÉR 7. SZÁM
Telefón: Automata 851—43.

Nem vagyok hajlandó belemenni semmiféle halasztásba,

mondja Scitovszky belügyminiszter,

aki válaszol a névjegyzék összeállítása körül felmerült panaszokra

Tegnap, június 10-én megkezdődött a választók összeírása Budapest egész területén, ma délután pedig a városházi ellenzék *rendkívüli közgyűlésen akar tiltakozni „a tömegek választójogának elkonfiskálása ellen"*. A városházi baloldalnak ez a tiltakozása nem gyakorlati sérelmeken alapul, hiszen a mai napig csak az összeírólapok szétosztására kerülhetett sor, a tiltakozás tárgya a belügyminiszter végrehajtási utasítása, amely kétes esetekben okmányokkal való bizonyítást követel a választójogi feltételek megállapítása tekintetében.

A *Fővárosi Hirlap* munkatársának alkalma volt erről a kérdésről

Scitovszky Béla belügyminiszterrel

beszélni, aki a mai rendkívüli közgyűlés vitaanyagáról a következőket mondotta:

— Aki figyelmesen átolvassa a fővárosi törvényt, megállapíthatja, hogy a választójogra vonatkozó rendelkezés pontosan körül van írva a javaslatban és így ebben a tekintetben a végrehajtási utasítás voltaképpen semmi újat nem tartalmaz. Van itt azonban egy

lényegbe vágó különbség.

A régi választójogi törvény vélelmezi általánosságban a választói jogosultságot,

az új fővárosi törvény ellenben nem vélelmezi.

— Akinél nyilvánvalóan megállapítható, hogy a választójogi feltételekkel rendelkezik, senki sem fog okmányokat követelni. *Akadnak azonban nagy számmal olyanok,* akiknél *kétes lehet* vagy az állampolgárság, vagy az iskolai végzettség, vagy a hatévi helybenlakás. Egészen

természetes tehát, hogy ezektől igazolást kell követelni.

— Az a kifogás sem állhat meg, hogy öt napon kevés a szükséges adatok beszerzésére. A hatósági biztosokkal szemben megállapított öt napon felül

két hónapja van mindenkinek arra, hogy a hiányzó iratokat pótolja.

Senkit sem ér tehát sérelem, ahhoz azonban nem járulhatok hozzá, hogy sérelemnek fogadjam el azt az esetet, amikor egy budapesti lakos, aki tavaly benn szerepelt a névjegyzékben, most kimarad a névjegyzékből — mert közben kiderült, hogy a törvény értelmében választói jogosultsága nincsen. *Aki súlyt helyez választói jogának megszerzésére és érvényesítésére, az nem fogja sajnálni a fáradságot és be fogja szerezni az okmányokat.*

Scitovszky Béla belügyminiszter végül kijelentette a *Fővárosi Hirlap* munkatársának, hogy a terminusok betartása mellett október végén, vagy november elején jogerőre emelkedhetik az új névjegyzék. Az új választásokat *Scitovszky* belügyminiszter szerint november végére, vagy december elejére írják ki.

— Ebben az évben — mondotta a belügyminiszter — feltétlenül megtartjuk az új választásokat.

Nem vagyok hajlandó belemenni semmiféle halasztásba.

Ez az egyetlen oka egyébként annak a körülménynek, hogy a névjegyzék összeállításával kapcsolatos terminusokat rövidre szabtuk meg.

POMPÁS GAZDASÁGI TANULMÁNYOK A FŐVÁROS KERESKEDELMI ÖSZTÖNDÍJÁBÓL

A tanács most bírálta el a *Ferenc József* koronázási jubileumi alapítvány három, egyenként 800 pengős kereskedelmi díjára beérkezett pályázatokat. A pályázat olyan 35 évnél nem idősebb kereskedőknek, kereskedelmi alkalmazottaknak, illetve kereskedelmi érdekképviseleti alkalmazottaknak szólott, akik a hazai kereskedelemre jelentőséggel bíró külföldi piacokat felkeresni és ott alapos tanulmányokat végezni óhajtanak.

Az alapító okirat szerint a székesfőváros jutalmdíjakkal „nem bevégzett tehetségeket akart jutalmazni, hanem támogatni kívánta azokat, akik a kereskedelem terén rátermettségüknek már kiváló jelét adták és akikről méltán feltételezhető, hogy ezzel az anyagi támogatással képességeiket és ismereteiket még inkább ki fogják fejleszteni és ezáltal a magyar kereskedelem felvirágoztatását fogják elősegíteni".

A tanács a közgazdasági ügyosztály és a budapesti kereskedelmi és iparkamara meghallgatása után a nagyszámban beérkezett pályázók közül *Makay* Miklós dr. kamarai segédfogalmazót, *Merkler* József rt.-i főtisztviselőt és *Frank* József kereskedelmi alkalmazottat találta legméltóbbnak és nekik ítélte oda a 800—800 pengős jutalomdíjakat.

Érdeklődtünk a három nyertes tervei iránt és a *közgazdasági ügyosztályban* a következőket közölték munkatársunkkal:

— *Merkler* József egyik részvénytársaság főtisztviselője, aki, pályázati kérvénye szerint,

a dunai kereskedelmi hajózás tanulmányozását

tűzte ki célul és a fővárosi ösztöndíjból a nagy dunai kikötőket, Regensburgot, Passaut, Pozsonyt, stb. fogja felkeresni. *Frank* József

a francia selyem- és csipkegyártás titkainak megismerését

tűzte ki maga elé célul és általában a női divatot szolgáló ipart akarja tanulmányozni, hogy a rohamos lépésben tökéletesedő magyar divatipart még inkább tökéletesítse. *Makai* Miklós dr. a kereskedelmi és iparkamara segédfogalmazója, aki filozófiai doktor, keleti akadémiát is végzett, továbbá közgazdasági egyetemi diplomája is van:

Magyarország balkáni exportjának lehetőségeit fogja tanulmányozni,

amely probléma egyike a legaktuálisabbaknak, úgy Magyarország, mint a székesfőváros szempontjából.

— A pályázat elbírálásával csaknem egyidőben érkeztek be a tavalyi jutalmazottak jelentései is, s az illetékesek szerint

az ösztöndíjasok valamennyien nagyon elismerésreméltó munkát végeztek.

Szelecsényi László közülük a textilipart és kereskedelmet tanulmányozta és erről nagyon érdekes jelentésben számol be, nemkülönben hosszabb németországi tartózkodásáról. A másik ösztöndíjas, *Feldmann* György, hat hónapig Párizsban tartózkodott, ott alkalmazást szerzett magának és ugyanesak a divatipar terén szerzett gazdag ismereteket. A harmadik *Szkorka* István volt, aki a tranzitó-kereskedelem problémájának megismerésére utazott ki külföldre és

útjáról olyan nagy érdekességű dolgozatot készített, amit rövidesen nyomtatásban is közreadnak.

Ez a sokatígérő kereskedelmi tehetség azonban nem élvezheti tanulmányútjának gyümölcseit, mert a tragikus sorsú fiatalember alig *néhány héttel tanulmánya benyujtása után meghalt.* A kereskedelmi ösztöndíjakat a tanács rövidesen kiutalja az ösztöndíjnyertes fiataloknak.

Fővárosi Hirlap
Az Egységes Községi Polgári Párt hivatalos lapja.
*
Előfizetési árak:
fél évre . . . . . 12 pengő,
egész évre . . . . . 24 pengő.

Gyárak, raktárak, garageok, kórházak, középületek részére

préselt acélajtók
préselt acélkapuk

tetszetős-tartós-tűz- és betörésbiztos.

haas és Somogyi

GANZ ÉS TÁRSA
VILLAMOSSÁGI, GÉP-, WAGGON- ÉS HAJÓGYÁR R.T.
ALAPÍTVA 1844-BEN
BUDAPEST
IGAZGATÓSÁG, GÉP- ÉS WAGGONGYÁR: X., Kőbányai út 31. Távb. 461—19
HAJÓGYÁR: V., Meder utca 9. Távb. 908—69 Sürgönycím: GANZGOM BUDAPEST
VILLAMOSSÁGI GYÁR: II., Lövőház utca 39. Távb. 501—70 Sürgönycím: ALTERNO BUDAPEST
MAGYARORSZÁGI VEZÉRKÉPVISELET:
HAZAI GÉPKERESKEDELMI R.T.
BUDAPEST, V., VILMOS CSÁSZÁR ÚT 76
Sürgönycím: MASINA BUDAPEST
Távbeszélő: 186—63

Proczeller Bálint kövező mester
Budapest, X. Korponai u. 11. Tel.: Kőbánya 74-84

Legolcsóbb bevásárlási forrás u ta-, kender- és lenárukban Glaser Jenő
BUDAPEST, V., CSÁ T

STRASSIL szilikátút az olcsó modernizált makadámut. Siliphalt felületi kezelés teljes portalanításra
Vegyitermékek Rt. ● Just Kornél mérnök
BUDAPEST, VII. KER., KERTÉSZ UCCA 29. SZÁM

Bérháztelkek
a Fő ucca, Ganz ucca és Királyhegy uccák között fekvő régi
Ganz-gyári parcellázott
telektömbből, 76 négyszögöltől kezdve kaphatók.
Értekezés dr. Székely Márton ügyvédi irodájában, VII., Erzsébet körút 32. d. u. 4—6 között.
Telefón: J. 448—22 Telefón J. 448—22

FISCHER ÉS HARTMANN
mázolómesterek
Budapest IV, Képíró ucca 3. sz. TELEFON: A. 847-73
Fióküzlet: IX. ker., Tompa ucca 30. szám

NEUMAN FERENC
OKL. MÉRNÖK, ÚTÉPÍTÉSI VÁLLALATA
Iroda: V, Rudolf tér 1 sz. Telefón: J. 442—60
BUDAPEST
Telep: VII, Egressy út 34 Telefón: A. 239—44

BOROSJENŐI KÖVET: fagyálló, 7-féle színben és minőségben rajz után szállít
Budapest, VIII, Mária u. 11. Telefón: József 341—91. sz.
MAYER ÉS WÜHRL OKL. ÉPÍTÉSZ, ÉPÍTŐMESTER

Köztisztviselők kedvező fizetési feltételek mellett kaphatnak nyugágyat, függőágyat, sátort és hátizsákot
TELEFON J. 415—07. ALAPITVA 1888-ban
HAUSCHILD ALBERT
Budapest, VII., Károly-körút 15. szám.
Szállít hivatalok részére iratkötőbevedert, por- és padlótörlőruhát.

Bründl János udvari szállító Egészségügyi műszaki berendezések gyára
Budapest, VII., Péterfy Sándor ucca 34. szám
Központi fütés. — Melegvíz készülék. — Vízvezeték. — Csatornázási- és gázberendezések. — Berendez városoknak vízműveket, csatornázásokat és deritőtelepeket. — TELEFON: József 515—19.

Budapestre érkeztek az új mótoros helyihajók, amelyek gyorsabbak a bécsi hajóknál is

A *Fővárosi Hirlap* jelentette, hogy a *Magyar Folyam- és Tengerhajózási R. T.* végleg visszavonul a budapesti dunaszakaszról és nemcsak a helyihajózás végleges beszüntetése befejezett tény, hanem komolyan foglalkozik a hajóstársaság a propeller átkelési járatok likvidálásával is. A *MFTR* tavaly még fenntartotta a helyihajókikötő-helyek bérletét, az idén azonban ezt a bérletet is felmondotta, majd közölte a likvidálásra vonatkozó végleges elhatározását a *Közmunkák Tanácsával* és a fővárossal, mintegy befejező akkordjaként annak az évek óta húzódó affférnek, amely a hajóstársaság és a főváros között a nem teljesített szubvenció-kérelem miatt kitört. A *MFTR.* magatartása folytán hetekig úgy látszott, hogy a főváros teljesen helyihajózás nélkül marad, amikor a Baross Gábor-féle *Magyar Mótorhajózási r.-t.*, a volt vizitaxi vállalat érdeklődött a fővárosnál: *megkaphatná-e a helyihajózásra vonatkozó koncessziót is.* Egyidejűen a vállalat bizonyos szubvenciókérelemmel is előállt, s azt a kötelező kijelentést tette, hogy

amennyiben a főváros ugyanazt az évi szubvenciót, — vagyis az évi 100.000 pengőt, — amelyet a MFTR kapott, neki adja, nyomban intézkedik a szükséges hajópark beszerzése iránt.

A főváros az engedély kiterjesztése elől nem zárkózott el, de a szubvenció iránti kérelmet megtagadta azzal, hogy a vállalat ma még nem olyan jelentőségű, amely közhatósági támogatásra számot tarthatna. Kijelentette azonban a tanács, hogy amennyiben az új hajózási vállalat teljesítménye az igényeket ki tudja elégíteni, akkor majd később esetleg foglalkozik a főváros a szubvenció kérdésével.

Az új vállalkozás igazgatósága erre újabb lépéseket tett a fővárosnál és közölte, hogy

szubvenció nélkül is megindítja a helyihajózást, éspedig egyelőre három nagyobb motoros hajóval, s több kisebb motorcsónakkal.

A vállalat menetrendszerű helyihajózást indít meg és *ennek a keretében összeköttetést létesít a Margitszigettel is.*

A közlekedési ügyosztályban érdeklődtünk a helyihajózás kérdése iránt, ahol a következőket tudtuk meg:

— Az érdekeltség közölte velünk, hogy a Boráros tér, Margitsziget és Óbuda között

menetrendszerű helyihajózást kíván létesíteni ugyanazon állomásokkal, amelyeket a MFTR tartott fenn

azzal a különbséggel, hogy *az új vállalat járművei a két part között nem cikk-cakkozva, hanem partmentén haladva körforgalomszerűen közlekednének, mind a két irányban egyszerre.*

— A menetrendet még nem mutatták be, de úgy tudjuk, hogy rövidesen elkészül és akkor a közlekedési bizottság fogja letárgyalni. A társaság az idén próbaképen három 50 személyes mótoroshajót helyez üzembe, amelyek a *Balaton hajóépítő r.-t.* balatonfüredi dokkjában készültek. Az első hajót, a „Rékát" május 11-én bocsátották vízre a szokásos külsőségek között Balatonfüreden, a hajó a próbaútját is a Balatonon tette meg, azután vasútra rakták és úgy szállították Budapestre. Az első két hajó

már meg is érkezett Budapestre, megtörtént a vízrebocsátás, a harmadik pedig a legközelebbi napokban ér ide.

Mind a három mótoros a legújabb rendszer szerint épült

gyorsjáratú hajó.

Szombaton voltak az első próbák s kiderült, hogy *a kishajók gyorsasága felülmúlja a hatalmas bécsi gőzösökét is.* A mótoros helyihajózás három első egysége egyelőre a Hungári-szálló előtt horgonyoz, a napokban megtekintik az illetékes hatóságok képviselői és pünkösd után már rövidesen megindul úgy a margitszigeti átkelés, mint a helyihajó közlekedés — ha egyelőre korlátolt eszközökkel is.

Versenytárgyalási hirdetmény

A m. kir. földmívelésügyi minisztérium a **szekszárdi m. kir. Mezőgazdasági Szakiskola** feszített **sodronyháló kerítés** munkálatára nyilvános versenytárgyalást hirdet.

A versenytárgyaláson résztvehetnek mindazon hazai iparosok és vállalkozók, akiknek a törvényben előírt képesítésük és hatósági engedélyük megvan.

A munkálatra vonatkozó ajánlati űrlap a **m. kir. földmívelésügyi minisztérium Gazdasági Műszaki Hivatalában** (Budapest, V., Kossuth Lajos tér 11. félemelet 62.) 1 pengő 60 fillér lefizetése ellenében folyó évi június hó 5-től kezdve hétköznapokon 12—14 óra között átvehetők.

Ajánlatok csak az eredeti űrlapon tehetők.

Szabályszerűen lezárt és lepecsételt borítékokban tett ajánlatok legkésőbb, **folyó évi június hó** 20-ig délelőtt 11 óráig nyujtandók be a fenti hivatalban, ahol az ajánlatok ugyanaznap 12 órakor nyilvánosan fel fognak bontatni.

Bánatpénzül az ajánlati összeg 2%-ának megfelelő készpénz, vagy a 4260/1929. M. E. sz. kormányrendelet szerint bánatpénzül elfogadható óvadékképes értékpapirok, póstatakarékpénztári betétkönyvek, vagy a P. K. kötelékébe tartozó pénzintézetek és az O. K. H. kötelékébe tartozó hitelszövetkezetek részéről kiállított takarékkönyvek vagy garancialevelek szolgálhatnak. Bánatpénz bármely állampénztárnál letehető és a letéti nyugta az ajánlathoz csatolandó.

Ajánlattevők ajánlataikkal a végleges döntésig de legfeljebb harminc napig kötelezettségben maradnak.

A m. kir. földmívelésügyi miniszter fenntartja magának a jogot, hogy a pályázat alá bocsátott munkákból egyes részleteket elhagyhasson, hogy az ajánlattevők közül szabadon választhasson, a munkát több vállalkozó között megoszthassa, vagy a versenytárgyalás figyelmen kívül hagyása mellett a munka biztosítása tekintetében más módon intézkedjék.

Mindezekből kifolyólag az építtetővel szemben semmiféle kártérítési vagy egyéb igény ajánlattevők részéről nem támasztható.

Budapest, 1930. május 31.

M. kir. földmívelésügyi miniszter.

BANNER ZOLTAN
okleveles épitész és épitömester
BUDAPEST, I., VERPELÉTI-ÚT 10.
Telefon: LÁ. 6-57. Telefon LÁ:6-57.

KOVÁCS A. ÖDÖN GÉPÉSZ MÉRNÖK
Budapest, VIII., Bezerédy ucca 8
Telefon: 382 — 93, 408 — 78.
Központi fütés-, vízvezeték-, csatornalelszerelési vállalata

DUNÁNTULI MÉSZ-, TÉGLA- és KŐIPAR RT.
Központ: BUDAPEST, V., GÉZA UCCA 5
Telefon Automata 218—05, 218—06. Sürgönycím: DUNMÉSZ
Szállít: Meszet, mészkövet, bazaltkavicsot. Vállal mindennemü kőfaragó-munkát

KOVÁCS OSZKÁR BÁDOGOS MESTER
ÉRCKOPORSÓ ÉS TEMETKEZÉSI CIKKEK KÉSZITŐJE
BUDAPEST, IX., TELEPI UCCA 14. SZÁM.
(A Ludovikával szemben.) TELEFON: J. 451—93

„IDEÁL" PAPLANGYÁR
SÁNDOR M. FERENC
BUDAPEST, IV, RAMHAYER KÁROLY UCCA 1
Állami, városi és közintézmények szállítója

SEBESTYÉN SÁNDOR
asztalosmester, irodaberendezési vállalata
Budapest, VII, Hajtsár út 135. — Telefon: Zugló 60—89

TŰZVESZÉLY ESETNÉL
BIZTOS VÉDELMET NYUJT A
»MINIMAX«
kézi tűzoltó készüléke!
Oltóereje óriási és semmiféle kárt nem okoz. — Kezelése rendkívül egyszerű. Speciális készülékek, autók, motorcsónakok, garázsok stb. részére.
Felvilágosítással szolgál a
MAGYAR MINIMAX R. T.
Budapest, VI., Rózsa ucca 85 (saját ház). — Tel.: Aut. 237-31

TOST és MOLNÁR
kereskedelmi és tájkertészet
TELEFÓN: JÓZSEF 396—36
BUDAPEST, VII., Erzsébet királyné út 39
TÁJKERTÉSZET
TERVEZÉS és KIVITEL
FAISKOLAI CIKKEK
gyümölcs- és díszfák, gyümölcs- és díszcserjék, szőlőojtványok, rózsák, évelők és minden más a kertészethez tartozó anyagok.
ELSŐRENDŰ MINŐSÉGBEN

CUSTODIS ALPHONS
GÉPGYÁRI ÉS MÉRNÖKI IRODA ÉS ÉPITÉSI VÁLLALAT IPARI BERENDEZÉS RÉSZÉRE
BUDAPEST, V., NÁDOR UCCA 19
Telefon: Aut. 120-07
ALAPÍTÁSI ÉV 1878
Gyárkéményépítés
Gőzkazánbefalazás
Ipari kemencék építése és tervezése

KARA JÁNOS Telefon: J. 351-44
képesített kőműves- és ácsmester
BUDAPEST, VIII., Kőris ucca 28
Bármilyen ács-, kőmüves- és betónmunkákat vállal

GYURITA KÁLMÁN lakatos mester
Elvállal: épület-, mű-, géplakatos és speciális tűzhelymunkát
BUDAPEST, IV, MOLNÁR UCCA 15. SZÁM
Telefon: Aut. 840-79. (Erzsébet hídnál)

Hrauda Károly és Fia
okl. gépészmérnök
Fütési-, szellőztetési- és egészségügyi berendezési vállalata
Budapest, VI., Forgách ucca 20. Telefon: Aut. 917—89

HEVERDLE ISTVÁN
okl. mérnök, épitő- és kövezőmester
VIII., Baross ucca 74. Telefon: J. 324-32.

SHELL
BENZIN OLAJ

Ha jó, tartós, megbízható és gazdaságos üzemű
autobuszra vagy teherautóra
van szüksége, úgy kérjen ajánlatot és bemutatást a
Magyar Waggon- és Gépgyár RT-tól,
amelynek győri **automobilgyárában**
készülnek a legujabb tipusu autók.
RÁBA-KRUPP és RÁBA-A. F.
Központi igazgatóság: V., Deák Ferenc u. 18
Telefon: 818-50
Budapesti raktár és javitómühely: Kerepesi út 28. sz.
Telefon: J. 453-84.

Parafakőgyár R-t.
ezelőtt: *Kleiner és Bokmayer*
Budapest, VIII. ker., Főherceg Sándor-tér 4.
Telefon: József 301-14, József: 301-16
Készit sajtolt parafa-parketta padlóburkolatokat.
Teljesen zajtalan járású, lábmeleg, vizálló padló.

VIZVEZETÉK, CSATORNÁZÁS, központi fütés, bádogos munkát legszolidabb kivitelben az 1885-ben alakult
ROZSNYAI IZIDOR cégtől,
VII., Thököly út 75. Telefon: J. 326-69
(Eddig VII., Amazon ucca 16. szám.)

Bizottsági tárgyalások nélkül terjesztették be az ügyosztályok Lamotte tanácsnokhoz a költségvetést és a tervezeteket

A jövő évi költségvetés előkészítő munkálatainak a fennálló rendelkezések szerint — mint a *Fővárosi Hirlap* annak idején jelentette — május 31-ére kellet elkészülnie, *hogy a pénzügyi ügyosztálynak ideje legyen a nyári hónapok alatt az egész budget tervezetét összeállítani.* A költségvetés összeállítása az idén különösen sürgős volt, mert a belügyminiszter, mint jelentettük, az 1931. fővárosi budgetet még a régi törvényhatósággal akarja letárgyaltatni. Miután a régi közgyűlés feloszlatása az ősz folyamán egész biztosan bekövetkezik, ez annyit jelent, hogy

a költségvetési vita a szokottnál jóval korábban, már szeptember hó folyamán meg lesz.

Az ügyosztályok a kitűzött időre, május utolsó napjára, el is készültek munkájukkal, a részletköltségvetési előterjesztések bizottsági letárgyalására azonban *már nem futotta az időből.* Az új fővárosi törvény, az 1930 : XVIII. t.-c. életbeléptével,

május hó 29-ével, a törvényt követő belügyminiszteri rendelkezések szerint, az albizottságok és szakbizottságok missziója véget ért.

Az új törvényhatósági tanács összeüléséig, június 18-ig a polgármester nem hívja össze ülésre a régi bizottságokat s az új törvényhatósági tanács megalakulását követően is

időbe telik, amíg az új bizottságok megalakulnak és megkezdhetik működésüket.

Mindezek elintézése és rendezése *legalább négy hetet vesz igénybe*, már pedig ennyit a költségvetés összeállításával késlekedni nem lehet. A költségvetést egyetlen ügyosztályban és intézménynél sem tárgyalták le, ezért az egész vonalon szombat reggelig a legnagyobb bizonytalanság uralkodott, mi történjék az ügyosztályi költségvetésekkel? Vitás volt, hogy ragaszkodni kell-e a május 31-iki szigorú terminushoz, vagy pedig az új rezsim ezt is megváltoztatja. Szombaton reggel azután nyilvánosságra jutott a tanácsnak az a rendelete, amelyet csütörtöki ülésében hozott, s amelyet a pénzügyi ügyosztály küldött szét a többi ügyosztályhoz, intézményekhez és üzemekhez és amely rendelet úgy intézkedik, hogy

az ügyosztályvezetők minden további késedelem és az albizottsági, illetve a bizottsági tárgyalások bevárása nélkül, haladéktalanul küldjék be a költségvetésre vonatkozó előterjesztéseiket, illetve tervezeteiket a pénzügyi ügyosztályhoz.

Miután az új törvényhatósági tanács, illetve az új bizottságok megalakulása után rövidesen kezdetét veszi a nyári törvényhatósági szünet, minden valószínűség amellett szól, hogy

a jövő évi költségvetés egyáltalában nem is kerül most már a bizottságok elé,

hanem ősszel, közvetlenül a 12-es bizottság, majd a pénzügyi bizottság tárgyalja le a budget-tervezetet és az itt történt állásfoglalás és korrekció után a közgyűlés elé kerül a budgetjavaslat.

Kérdést intéztünk

Lamotte Károly dr.

pénzügyi tanácsnokhoz, aki ebben a kérdésben így nyilatkozott:

— Az új fővárosi törvény rendelkezései szerint a törvényhatósági tanács életbelépésével egyidőben hatályba lép a törvény több más szakasza is, amiket a miniszteri rendelet taxative felsorol és ezek között szerepel a költségvetések előkészítésére és megállapítására vonatkozó rendelkezés is, amelyekről a 76. paragrafus intézkedik.

— Az új törvény és rendelet úgy intézkedik, a régitől eltérően, hogy

a költségvetést nem a tanács, nem a pénzügyi bizottság készíti el, hanem a polgármester.

A polgármester a pénzügyi ügyosztályban összeállított tervezetet terjeszti minden más bizottság meghallgatása nélkül a törvényhetósági tanács elé, s a törvényhatósági tanács sem határoz, hanem *csak a maga javaslatait teszi meg a törvényhatóság közgyűlésének,* amely a költségvetést részletesen letárgyalja. A költségvetés elkészítése

talán az egyetlen ügy, amelyben a törvényhatósági tanács nem határoz, hanem javaslatot tesz és csak előkészítő hatásköre van.

A jövőben tehát a költségvetés még a pénzügyi bizottság elé sem kerül. Az új fővárosi törvénynek költségvetésre vonatkozó szakaszai egyébként szószerint így hangzanak:

— A székesfőváros háztartásáról évenként költségvetést kell készíteni. A költségvetési év a naptári évvel egyezik. A székesfőváros költségvetésének — a szorosan vett háztartási, árva- és gyámhatósági kiadásokon kívül — magában kell foglalnia a székesfőváros kezelése alá tartozó valamennyi alap, intézet, közintézmény, közmű és üzem költségvetését is. Ezt a rendelkezést részvénytársaság alakjában üzemekre is alkalmazni kell, ha a székesfőváros a részvények többségének tulajdonosa. A költségvetésben elő kell irányozni a székesfőváros összes kiadásait, különösen figyelemmel azokra a szükségletekre, amelyekről a székesfővárosi törvény, rendelet vagy szabályrendelet értelmében, vagy magánjogi kötelezettség alapján gondoskodni köteles. Elő kell irányozni továbbá a székesfőváros összes bevételeit és jövedelmeit, ezek között a megelőző év pénztári maradványát is. A háztartásnál az év végén előálló pénztári maradványt, — ezek között a költségvetés készítését megelőző év pénztári maradványát —

tartalékolni nem szabad.

— A bevételeket és a kiadásokat rendes, vagy rendkívüli természetük szerint elkülönítetten kell a költségvetésbe felvenni. A *rendes kezelés* keretébe a székesfőváros háztartásában évről-évre állandóan előforduló valódi kiadások és bevételek tartoznak. A *rendkívüli kezelés* magában foglalja a székesfőváros háztartásában rendszerint nem ismétlődő kiadásokat és bevételeket. A nagyobb beruházásokkal járó kiadásokat rendszerint többévi költségvetés terhére kell megosztani, vagy kölcsön útján fedezni.

— A költségvetést

a polgármester készíti el.

A költségvetést legkésőbb a költségvetési évet megelőző év

szeptember hó 15-éig kell elkészíteni.

A polgármester a költségvetést a törvényhatósági tanácsnak bemutatja és azt a törvényhatósági tanács javaslatával és a saját javaslatával kiegészítve a törvényhatósági bizottság tagjainak megküldi, azután pedig a törvényhatósági bizottság közgyűlése elé terjeszti. A költségvetést megállapító közgyűlési határozatban fel kell tüntetni a háztartási alap bevételi és kiadási főösszegét és az ezeknek egybevetése után mutatkozó egyenleget, a székesfővárosi pótadó százalékát, valamint a költségvetés megállapításából folyó és az azzal kapcsolatos intézkedéseket, végül a pótadó alapjául vett állami adók összegét. Ugyanis

a szakbizottságok hatásköre teljesen megváltozik vagy megszűnik az új törvény szerint

és *csak a törvényhatósági tanács megalakulása után alakulnak meg az új, ügyosztályi bizottságok, amelyek elnökeit a törvényhatósági tanács a saját tagjai közül jelöli ke.* Mint ismeretes, ugyanannyi bizottság lesz, ahány ügyosztály, ezek a bizottságok az ügyosztályok mellett,

mint véleményező-szervek fognak működni,

a pénzügyi bizottságnak pedig *összefogó szerepe lesz valamennyi között, úgy mint a multban is volt.* A jövőben azonban a költségvetés előkészítésével és összeállításával a *pénzügyi bizottság nem foglalkozik,* amint hogy nem foglalkoznak a szakbizottságok sem.

Lillafüred gyógyfürdő
Palota Szállója
a nagyközönség részére
megnyílt!

A Palota Szálló és depandansza (Lilla Szálló) a legkényesebb igényeket is kielégítő otthont nyujt a pihenni, üdülni, gyógyulni vágyóknak.

Lillafüred egy nívón áll Európa legkulturáltabb fürdőivel anélkül, hogy áraival túlhaladná a **szolid polgári mértéket!**

A főszezónban a Palota Szállóban teljes penzió (szoba és napi négyszeri étkezés) már 14 pengőért kapható és a depandanszban (Lilla Szállóban) ugyanaz már napi 9 P-től kezdve kapható. Ezek az árak **az elő- és utószezónban 20 százalékkal olcsóbbak!**

Az elsőrangú vezetés mindenben biztosítja a vendégek előzékeny kiszolgálását és zavartalan kényelmét.

A nagyközönség szíves támogatását kéri

Marchal József
a Palota Szálló és depandansz igazgatója

SZÉKELY és MOTTL
OKL. MÉRNÖK, ÉPITŐMESTER, ÉPITÉSI VÁLLALKOZÓK
BUDAPEST, III., LAJOS U. 92, IV. EMELET.
TELEFON: AUTOMATA 625—78. SZ.

RUFIÁN ISTVÁN egészségügyi berendezési vállalat
BUDAPEST, VI, KMETTY UCCA 7
Iroda: VI, Szinnyei Merse ucca 10. Telefon: L. 966-25

Kőbányai Gép- és Vasszerkezeti Műhely
BISSELICHES MÉRNÖK
Budapest, X, Liget-u. 46. Tel. J. 358-25
Vasszerkezetek, lakatosmunkák, portálok

KŐBÁNYAI KÁTRÁNY- és ASZFALTIPAR
FRIED és GRUBER okl. mérnökök / X., Gyömrői-út 64 / Tel.: J. 449-44
GYÁRTMÁNYAINK: bőrlemez, szigetelőlemez, aszfalt fedőlemez (szagtalan), facement, kiöntő aszfalt, aszfalt coulé
VÁLLALUNK: Tetőfedést minden kivitelben, szigetelési munkákat, víztelenítési munkákat, aszfaltozást

Wörner J. és Társa
Gépgyár Részvénytársaság
Malomberendezések — Nyomdagépek — Láncgyár — Vasöntöde
Telefon: L. 905-74, 905-75. Budapest, V, Váczi út 48. Alap. 1867.

Karászek Ferenc
Kazán és tartálygyár Telefon: L. 915—07
Budapest, VI., Váci-út 163

SZOBRÁSZ MŰTEREM ÉS MŰKŐIPARI ÜZEM
Karl Ferenc szobrász
III. kerület, Timár ucca 20 sz.
Telefon: Automata 622—93

MAYER OTTÓ egészségügyi berendező központi fűtés, szellőztetés és fürdőberendezési vállalata. Épület- és díszműbádogos, légszesz, vízvezeték, csatornázás és szivattyú berendezési telepe. Budapest, VII, Barcsay u. 9. Tel. J. 360-70

WIHART FERENC
• ÉPITÉSZ ÉPITŐMESTER •
BUDAPEST, VII., COLUMBUS UCCA 33. sz.
TELEFON: JÓZSEF 350-97

Lehet-e a jövőben a polgármester egyuttal a BSZKRT elnöke?

A *Budapest Székesfővárosi Közlekedési Rt.* érvényben lévő üzletszabályzata úgy szól, hogy a társaság elnöke *a mindenkori polgármester.* A polgármester elnökségére vonatkozó rész az új fővárosi törvény életbelépésével erősen vitássá vált, mert ez a rendelkezés *ellentétben áll azokkal a paragrafusokkal, amelyek az új törvényben az üzemekről és a részvénytársasági formában működő üzemekről szólnak.*

Az új fővárosi törvénynek a községi üzemekről rendelkező 96. paragrafusa ugyanis azt mondja, hogy az üzemek és oly részvénytársasági üzemek élére, amelyeknél a részvénytöbbség a főváros birtokában van, héttagú bizottság áll, amelyből hatot a törvényhatósági tanács választ a törvényhatósági bizottság tagjai közül, egyet pedig a törvényhatósági bizottság tagjai közül, vagy a külső szakértők közül a polgármester nevez ki.

A törvény szóbanforgó 89. paragrafusának 3. bekezdése, amely az elnökről és annak helyetteséről intézkedik, azt mondja, hogy

az elnököt és helyettesét a választott tagok közül a polgármester jelöli ki.

Ugyanakkor kimondja a paragrafus azt is, hogy *a törvényhatósági tanács tagjai az üzem igazgatóságában nem foglalhatnak helyet.* Az ügyosztályok vezetői, a tanácsnokok a részvénytársasági üzemek igazgatóságában mint tanácskozó tagok vesznek részt, szavazati jog nélkül. *Miután az elnököt a polgármester jelöli ki s miután a törvény szerint a törvényhatósági tanács tagjai üzemi igazgatósági tagok eleve nem lehetnek,*

kizártnak látszik, hogy a jövőben a polgármester tagja lehessen a BSZKRT igazgatóságának, mivel alig hihető, hogy a polgármester önmagát jelölhesse a részvénytársaság elnökének,

másrészt pedig azért sem, mert *a polgármester tudvalevően hivatalból tagja a törvényhatósági tanácsnak is.*

Ennek az ütközőpontnak a tisztázására rövidesen sort kell keríteni, mert a törvény rendelkezése szerint a részvénytársasági üzemek igazgatóságát is újjá kell alakítani és ez alól a rendelkezés alól *egyedül a Községi Takarékpénztár és a Vásárpénztár a kivételek.*

A polgármester *BSZKRT* elnöki szerepének tisztázása annál inkább fontos és sürgős, mert eddig úgyszólván *a vasúttársaságban elnöklő polgármester volt az egyetlen közvetlen kapocs a vasútvállalat és a főváros között s ha ez megszűnik, még nehezebb lesz a főváros akaratát a villamosvasút igazgatóságában érvényesíteni.*

Jön a külföldi vándor-cirkusz,

amely artista trükökkel százezreket sajtol ki a főváros és a vidék közönségéből

Napok óta alig hallani másról, mint hogy jön, közeledik, megérkezik a csodák csodája, a még soha nem létezett nagy attrakció: *egy cirkusz.* Különvonat, artisták tömege, állatsereglet, köztük dromedárok, zebrák, sőt elefántok is, mindig úgy hirdetve, mintha Budapest, ez a kényes kultúrváros, soha ilyent nem látott volna. A cirkuszi nagydob természetesen világgá puffogtatja azt is, hogy a *Krone-cirkusz* napi kiadása 26.000 pengő s bár ezek az attrakciós számadatok a valóságban másképp festenek, tagadhatatlan, hogy

a Krone-cirkusz hatalmas étvágya sok százezer pengőt akar kibűvészkedni Budapest és az ország közönségének zsebéből.

A cirkusz-vállalkozóknak magyarországi hadjárata tehát nem lehet közömbös az illetékes tényezők előtt akkor, amikor

a művészi céloknak szentelt színházak és egyéb kultúrintézmények majdnem koldusbotra jutottak

és amellett vállalják a vigalmi adó terheit is, amely alól Króneék valódi akrobata ügyességgel úgy akarnak kibújni, hogy a budapesti publikumot *Újpestre* invitálják, ahol a vigalmi adó, a dolog természete szerint, lényegesen kisebb összegre rug.

Megengedhetetlen tehát, hogy a pesti közönségtől napi 40—50.000 pengőt zsebeljen a főváros határán egy vándorcirkusz — úgy, hogy abból egy fillér adó sem jusson a főváros adó-pénztárába. A vigalmi adónak Budapest részére való behajtása nem ütközhet akadályokba, mert hiszen ugyanilyen helyzetben volt az Urlovasok Szövetkezetének *káposztásmegyeri* lóversenypályája, amely azonban a totalizatőr-adót a főváros szegénysorsú javára mégis lerójja. De gondolni kell az illetékeseknek a cirkusz további útjaira és a cirkusz-vonulás országos útjára, Debrecenre, Szegedre, Miskolcra, Kaposvárra és a többi városokra: itt sem szabad lehetővé tenni, hogy a közönség százezrei minden levonás nélkül továbbvándoroljanak a külföldi cirkusz „különvonatán", mert ez

a cirkuszi trük csúnya rést vágna az annyira féltett fizetési mérleg lapjain.

Mindezek az argumentumok bőségesen elégségesek ahhoz, hogy *a belügyminiszter megfelelő adóztatáshoz kösse a Krone-cirkusz vendégszereplését, sőt leghelyesebb volna a játszási engedélyt megvonni.*

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest Székesfőváros Elektromos Művei Igazgatósága nyilvános írásbeli versenytárgyalást hirdet a Budapest V. ker. Honvéd és Markó ucca sarkán, 1090. és 1091. hrsz. alatti telken építendő hatemeletes bérház építésénél szükségelt

a) **1 válaszfal-, 2. rabitz stucco-, 3. parafakőmunkákra ;** *b)* **szigetelőmunkákra ;** *c)* **ácsmunkákra :** *d)* **bádogosmunkákra ;** *e)* **tetőfedőmunkákra ;** *f)* **műkőmunkákra ;** *g)* **kőfaragómunkákra ;** *h)* **1. padozati, 2. falburkolómunkákra :** *i)* **márványmunkákra.**

Az alább megjelölt helyen átvehető feltételek értelmében szabályszerűen kiállított írásbeli ajánlatok magyar nyelven szerkesztve, az egységárak megjelölésével (egységáras versenytárgyalás) teendők.

Budapesti (Budapesten cégjegyzett) vállalkozók ajánlataikat postán nem küldhetik be.

Amennyiben vállalkozó az *a)—i)* alatt felsorolt munkacsoportokból több munkacsoportra kívánna pályázni, úgy minden munkacsoportra különálló ajánlat teendő, mely ajánlatok egymástól függetlenül a munkacsoport megjelölésével külön-külön borítékba helyezendők. Vállalkozóra ilyen esetben minden munkacsoportra beadott ajánlat külön is kötelező erővel bír, mivel az Elektromos Művek az egyes munkacsoportokra beérkezett ajánlatokat függetlenül fogja elbírálni attól, hogy vállalkozó egy vagy több munkacsoportra adott-e be ajánlatot. A szabályszerűen aláírt és pengőértékű, tanukkal láttamozott ajánlatok felirattal ellátott, lepecsételt borítékban nyujtandók be.

Az ajánlatokat **1930. évi június hó 25-én délelőtt ½10 óráig** kell az Elektromos Művek igazgatósági épületében, dr. Bárdi főtitkár úr kezeihez (V., Váci-út 74. I. em. 101. sz.) benyujtani vagy olyan időben postára adni, hogy az ajánlat a jelzett határidőig beérkezzék.

Az Elektromos Művek a bánatpénz letételétől eltekint.

A fent megnevezett határidőre beérkezett összes ajánlatok ugyanazon napon délelőtt 10 órakor az Elektromos Művek igazgatósági épületében (IV. em. 401. sz.) fognak nyilvánosan felbontatni, mely eljáráson az ajánlattevők vagy azok képviselői jelen lehetnek.

Az ajánlattevők ajánlataikkal végleges döntésig, de legkésőbb 30 napig kötelezettségben maradnak.

Kizárólag csak olyan vállalatok vétetnek figyelembe, amelyek a kiírásban foglaltaknak szigorúan megfelelnek. A versenytárgyalási hirdetést, az ajánlati ürlapot, a külön kikötéseket, a költségvetést az általános megjegyzésekkel, a pályázó által már végzett hasonló munkák feltüntetésére szolgáló ürlapot, a megrendelési feltételeket, a jelentkező ajánlkozni szándékozók az Elektromos Művek építési irodájában (V., Váci-út 74. IV. em. 438. sz.) hétköznapokon délelőtt 9—12 óra között 10 pengő lefizetése ellenében megszerezheti.

A tervek Györgyi Dénes műépítésztanár és Román Ernő műépítészek irodájában, IX., Kinizsi ucca 31., II. em. (Országos Magyar Királyi Iparművészeti Iskola) tekinthetők meg, hétköznaponként délelőtt ½9—½11 óráig, ahol a szükséges műszaki felvilágosítások is megadatnak.

Az Elektromos Művek Igazgatósága fenntartja magának azt a jogot, hogy a beérkezett ajánlatok között — tekintet nélkül az ajánlott árakra — szabadon választhasson, hogy a munkát vagy szállítást az ajánlattevők között tetszése szerint megoszthassa, vagy amennyiben a versenytárgyalás eredményét kielégítőnek nem találná, úgy újabb nyilvános vagy korlátolt versenytárgyalást tarthasson, esetleg a munkák vállalatbaadása tekintetében másként is intézkedhessék, illetve a vállalatbaadástól teljesen eltekinthessen.

A munka csak oly pályázó cégnek fog odaítéltetni, amely kimerítően és hiteltérdemlően igazolni képes, hogy hasonló műszaki jellegű munkát már, mint önálló cég, sikerrel végzett.

Az Elektromos Művek Igazgatósága kijelenti, hogy a munkák odaítélése iránt hozandó határozatai ellen jogorvoslat csak birtokon kívül vehető igénybe.

Budapest, 1930. évi június hó 4-én.

Budapest Székesfőváros Elektromos Művei Igazgatósága.

Teherautópótkocsik
Teherautókarosszériák
Autobuszok
Gyártja:
NAY és RÓNA
gép-, szállítóeszköz- és szivattyúgyár rt.
Budapest, X., Kápolna tér 27-29. Telefon: J. *395-80

INÓCZI KŐBÁNYA ÉS IPARTELEPEK RT
KÖZPONTI IRODA: BUDAPEST II. KER., BIMBÓ UCCA 19 SZÁM
TELEFON: AUTOMATA 529—90
Ajánl inóczi piroxén andesit bányájában termelt **elsőrangú minőségű zúzott kavicsot, kétszer zúzott kavicsból hengerzúzókon előállított,** felületi kezeléshez és bitumenes aszfalthoz szükséges **különböző nagyságú pormentes zuzalékot,** valamint az előírásoknak megfelelően kidolgozott **háromnegyedes kockát, fejkövet, taiudot, kiskockát, cykiopot és idomított terméskövet**
ÜZEMI IRODA NÓGRÁDVERŐCE
TELEFONSZÁM: 4. VASUTI ÁLLOMÁS: NÓGRÁDVERŐCE

ETERNIT cső
eső-, szennyvíz és trágyalé levezetésére, szellőztetésre és csatornázásra stb. Nem rozsdásodik, könnyű, vizet nem ereszti át, olcsó.
ETERNIT MŰVEK HATSCHEK LAJOS
Budapest, VI., Andrássy út 33. sz.

FRANK EMIL
okl. mérnök és építőmester
BUDAPEST, V., HOLLÁN U. 9.
Telefon: Aut. 293-27.

Tökéletes tűzoltókészülék mindenféle tűz esetében a

PERKEO habzó anyagu tűzoltókészülék
PERKEO tűzoltókészülékek gyára
Rosenthal József Budapest, V, Tükör-u. 4

„KAMMI" faárúgyár
Újpest, Baross ucca 37. :: Telefon: 947—30.
Gyárt: **Kammi faszőnyeget** és mindenfajta faárut

MEGJELENT A
KALLÓS JÁNOS-féle
„GAZDASÁGI, PÉNZÜGYI ÉS TŐZSDEI KOMPASZ"
1930/31 évi évfolyamának első része 2 kötetben, több mint 750 oldal terjedelemben
TARTALMAZZA: az összes budapesti, vidéki és külföldi bankok és bankházak, budapesti és vidéki szövetkezetek, minisztériumok, a TÉBÉ, a Budapesti Áru- és Értéktőzsde, Budapest székesfőváros és vidéki városok stb. legújabb adatait. A közeljövőben megjelenő két kötettel együtt — amely az összes budapesti és vidéki ipari, kereskedelmi, biztosító stb. vállalatok legújabb adatait fogja tartalmazni **négy kötetből fog állani a nagy mérvben kibővített komplett kompasz.**
Mind a négy kötet ára együtt több mint 2200 oldal terjedelemben 60 P
Megrendelhető: a Pesti Tőzsde kiadóhivatalában, Budapest, IV., Városház ucca 6. szám alatt. Telefon: Automata 896—96 szám.

BŐHM GYULA
útépítési és kövezési vállalkozó
ÚJPEST, Tavasz u. 7
Telefon: A. 944-52

ENGLERTH M. JÁNOS KŐMŰVESMESTER
elvállal kisebb, nagyobb építkezéseket és tatarozásokat
BUDAPEST, II., BATTHYÁNY UCCA 65. SZÁM

MOOR GÉZA építőmester
Budapest, VI., Reiter Ferenc ucca 103. sz.
Telefon: Automata 911—13.

KÖVEZ, UTAT ÉS VASUTAT ÉPÍT **BÉRHENGERLÉST VÁLLAL** KÖVEZŐ ÉS ÚTÉPÍTŐ RÉSZV.-TÁRS. BUDAPEST IX, THALY KÁLMÁN U. 41. TEL.: J. 302-66

Gazdasági Értesítő

Jossua Albert, a szefárd-lovag bevonul Magyarországra

A Filtex alapítása és Weiszberger Ferenc kisemmizése — Koholt bűnügyek és rehabilitáció

Budapest harmadik kerületének társadalmi életében sok-sok éven át jelentős szerepet játszott *Weiszberger* Ferenc, a *Filtex r.-t.* volt vezérigazgatója. Népszerűségét nemcsak jótékonyságának és a nagy kerület érdekében tett cselekedeteinek köszönhette, hanem főleg annak, hogy megbecsülték benne a dolgos, munkás embert, aki fiatalon nagy karriert futott meg s mindig hű maradt a III-ik kerülethez. *Weiszberger* Ferenc nevét most azért emlegetik ismét, *mert nevezetessé vált ügye után, túljutván a rehabilitáción, ismét szerephez jut. Weiszberger* Ferenc pályafutása nagyon érdekes. Harmincéves korában már gyárigazgató volt egy nagy textilvállalat szolgálatában. Tekintélyes vagyonra tett szert. A Filatori gátnál telket vásárolt és saját pénzén hatalmas, nagyvonalú gyárat épített fel, melyet elnevezett *Filatori-gáti Textilművek R. T.*-nek. A gyárat saját tervei szerint építették fel. Száz és száz óbudai iparosnak és munkásnak adott *Weiszberger* kenyeret. De elöljárt minden mecénási és jótékonysági akcióban is. Díszelnöke lett pazar bőkezűsége miatt a III-ik kerületi *Jószív asztaltársaságnak. Andréka* Károly főkapitányhelyettes mellett társelnöke lett a *III-ik kerületi Torna- és Vívóegyesületnek*, de az elnöki tisztet töltötte be a III-ik kerületi FC-nél is. *Weiszberger* mindenütt ott volt, ahol segíteni és áldozni kellett. Éppen ezért döbbentette meg Óbuda közönségét néhány év előtt az

a váratlan hajsza, amellyel a vezérigazgatót porbasujtani igyekeztek.

Ennek rövid története a következő: Amikor *Weiszberger* felépítette gyárát, kiderült, hogy idegen tőke segítségével még virágzóbbá, hatalmasabbá teheti nagyvonalúnak elképzelt textilgyárát. Ekkor férkőzött a közelébe egy nemzetközi tőkés, a szefárd-spanyol *Jossua* Albert, aki Magyarországon is textilgyárat óhajtott magának szerezni. Előbb kölcsönöket folyósított *Weiszberger* Ferencnek, majd megvette tőle az egész gyárat, azzal a kikötéssel, hogy az európai hírű textil-vegyészmérnök: *Weiszberger* Ferenc továbbra is a gyár vezérigazgatója marad. Befektetett tőkéjének és gyárának teljes ellenértékének visszafizetését 1929. évre ígérték *Jossuáék*. Az új vállalat neve *Filtex r. t.* lett. A *Filtex* valóban szép ipari tevékenységet folytatott a *Weiszberger* által megteremtett úton.

Közeledett az idő, amikor *Weiszbergernek* a gyáráért és egyéb járandóságaiért ki kellett volna fizetni a sok ezer dollárt. Ehelyett *Jossua* Albert fia, *Jossua* Richard feszült viszonyt teremtett a vezérigazgatóval. Senki sem mert arra gondolni, hogy ennek hátsó gondolata is lehet. 1928 nyarán pedig meglepő dolgok történtek. A vállalat vezetősége szabadságra küldte *Weiszberger* Ferencet, megelőzőleg pedig sem a gyár igazgatósága, sem annak tekintélyes vezetősége, még az igazgatósági tagok sem szóltak semmit *Weiszbergernek:*

megvárták elutazását, ami után különböző címeken bűnvádi feljelentést tettek ellene.

Jossuáék ugyanis nem felejtették el belevenni *Weiszberger* első szerződésébe azt, hogy *járandóságait csak úgy kapja meg, ha kifogás nem merül fel ellene.* Élénken emlékezetes még, hogy világgá kürtölték a feljelentés után, hogy *Weiszberger* Ferenc külföldre szökött. Ezzel szemben az volt a valóság, hogy amint Weiszberger értesült az ellene megindult hajtóvadászatról,

hajóra ült és magyar útlevelével minden ország hatóságánál jelentkezve, sietett haza, hogy önként bírái elé állhasson az ellene felhozott vádak tisztázása végett.

Bécsben jelentkezett *Jossuáéknál*. Tárgyalásra invitálták őt. *Weiszberger* naivul azt hitte, hogy ott nyomban elégtételt kap. Ehelyett abban az ügyvédi irodában, ahol elégtételt remélt, *detektivek várták őt.* A tőrbecsalt vezérigazgatót Bécsben *letartóztatták.* A bécsi fogházban azzal ijesztgették, hogy hosszú hónapokat tölthet még ott, amíg a kiadatási eljárást lefolytatják ellene. Ilyen előzmények után egy Budapesten megfogalmazott hosszú nyilatkozatot vittek be a fogházba. Kijelentették, ha ezt a mindent lemondó és mindent magára vállaló nyilatkozatot aláírja, *nyomban kiszabadul. Weiszberger* tudta, hogy az ellene felhozott hamis és koholt vádakat csak szabadon tudja ledorongolni és megcáfolni. *Aláírta a nyilatkozatot.*

Jossuáék abban a hiszemben, hogy most végleg az ölükbe hullott a *Filtex*-gyár,

visszavonták a Weiszberger ellen tett feljelentéseket.

Budapesten azután a *Filtex* egy újabb vádoló beadványa alapján hivatalból lefolytatták a vizsgálatot *Weiszberger* Ferenc ellen. A sikkasztás bűnügyében a visszavonás folytán szünt meg ellene az eljárás, de az esetleg súlyosabb ítéletet maga után vonó vádpontokat lenyomozták, kivizsgálták és ennek alapján,

úgy a királyi ügyészség, mint a vádtanács a hűtlen kezelés és a csalás bűnügyében megszüntette az eljárást.

Ez *a hatósági végzés jogerős lett. Weiszberger* Ferenc pontról-pontra igazolta, hogy

minden ellene felhozott panasz és váď alaptalan volt.

Megtette a lépéseket, hogy a bíróság előtt bebizonyítsa, hogy a ráfogott ama vád, hogy a reábízott textilárukból hiányoznak, ugyanolyan *alaptalan, mint azok a vádak, amelyeket a vizsgálóbíró és az ügyészség is tarthatatlannak talált.* Miután *Weiszberger* vezérigazgató ellen jogerősen megszünt minden eljárás, az évekig súlyos vád alatt álló vezérigazgató most több évi hallgatás után felemelkedett, hogy válaszoljon ellenfeleinek. *Weiszberger* a következőket mondotta:

— Nemcsak a hatóságok előtt, hanem az egész textilszakmában és abban a körben, ahol évekig nagy megbecsülésben volt részem, tudják, hogy

az alaptalan hajszát azért indították meg ellenem, hogy levantei szokás szerint elüssenek engem jogos dolláraimtól, járandóságaimtól.

Rehabilitáltatván,

a magyar bíróságok előtt követelem vissza a gyáramat,

vagy *legalább is azt a részt, amely engem abból megillet.* Ezért perlem a *Filtex R. T.*-ot összkövetelésem fejében

egymillió pengő visszafizetéséért.

Tudom, hogy *Magyarországon nem lehet koholt eszközökkel vagyonokat elorozni.* Ezért nemcsak a nekem járó összegeket követelem vissza, hanem a pártatlan magyar hatóságoktól kérem, hogy az ellenem indított hajsza tanulságos kulisszatitkait is tárja fel. *S ez lesz majd az én végső rehabilitációm.* Addig is dolgozni fogok s bízom abban, hogy rövidesen megajándékozom az én régi szűkebb hazámat, a III-ik kerületet *egy újabb sok-sok embernek kenyeret adó virágzó vállalattal.*

Új kormányfőtanácsosok. A kormányzó a miniszterelnök előterjesztésére a hazai ipar fejlesztése terén szerzett érdemeik elismeréséül *Jünker* Gézának, a Weisz Manfréd Acél- és Fémművei Részvénytársaság ügyvezető igazgatójának, *Korbuly* Károly gépészmérnöknek, e részvénytársaság műszaki igazgatójának és *Detre* Vilmosnak, a részvénytársaság igazgatójának a *kormányfőtanácsosi* címet adományozta.

Róna Lajos ünneplése. Páratlanul nagyarányú és meleg ünneplésben részesítette barátainak, kollegáinak és tisztelőinek nagy tábora *Róna* Lajost, a *Pénzvilág* szerkesztőjét, 30 éves ujságírói jubileuma alkalmából. A margitszigeti Newyork-étteremben többszázan vettek részt a június 5-i ünnepi vacsorán. Elsőnek *Lázár* Miklós főszerkesztő, országgyűlési képviselő köszöntötte a jubilánst, majd *Márkus* Miksa udvari tanácsos, a Magyar Ujságírók Egyesülete elnöke fejezte ki az ujságírótársadalom ragaszkodó szeretetét *Róna* Lajos személye iránt. A közgazdasági világ baráti üdvözletét báró *Madarassy-Beck* Gyula tolmácsolta szellemes felszólalás keretében. Dr. *Strausz* István v. b. t. t., orszgy. képv., dr. *Halász* Lajos volt államtitkár, dr. *Kun* Andor beszédei és *Faragó* Jenő verses felköszöntője után *Róna* Lajos hálás szavakkal köszönte meg a személyének szóló ünneplést. Szombaton délben a városházi sajtóirodában külön háziünnepet rendezett *Róna* Lajos tiszteletére a *Budapesti Napilapok Fővárosi Tudósítóinak Szindikátusa*, akiknek nevében *Papp* Jenő adott hangot a városházi ujságírók *Róna* Lajos iránt érzett szeretetének.

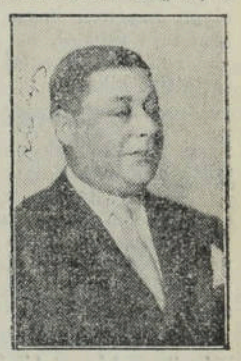

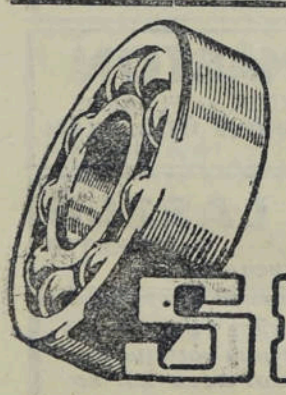
Svéd golyós és görgős csapágyak. Spec. automobil és motorkerékpár csapágyak, coll és millimeter méretben. Teljes közlőműberendezések. Acélgolyók.
SKF
SVÉD GOLYÓSCSAPÁGY RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 55.
Telefon: J. 388-57, 402-78 — Sürgönycím: ESKAEF Bp.

LÁNC DEICHSEL
Budapest, VI, Vilmos császár út 15/d.

POZSGAY DEZSŐ
építőmester és burkolási vállalkozó
VII., KÖRVASÚT SOR 8.
Saját telepén.

SIMOR DÖME
mű- és épületlakatos-mester és vasszerkezetek ipartelepe. Sodronyfonatok nagybani gyártása
BUDAPEST, VII., THÖKÖLY ÚT 89. SZÁM
TELEFON: JÓZSEF 894-43.

MAKOVSKY FERENC
Budapest, VII. Abonyi-u. 4.
Fülöp Szász-Coburg Gothai herceg Ő királyi Fensége uradalmi építésze
TELEFON: J. 381-17

Korányi és Fröhlich redőnygyár
BUDAPEST KISFALUDY-U. 5/F • TELEFON: J. 323-76 • 459-86
SPECIÁLIS GYÁRTMÁNYAI:
SZAB. PÁNCÉLREDŐNY · ACÉLREDŐNY · FAREDŐNY · VÁSZONREDŐNY
SZAB. AJTÓCSUKÓ · BOSTWIGH · TOLÓRÁCS · NAPELLENZŐ · SZERKEZETEK
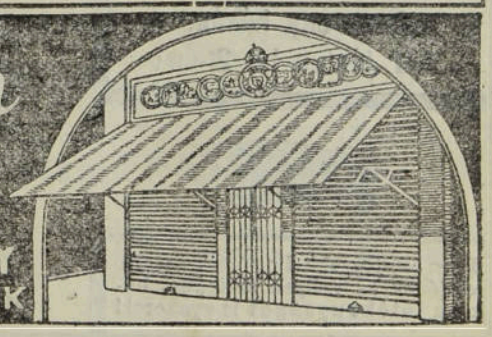

A pesti víz állítólagos „leptospórái" ártalmatlanok

A székesfővárosi bakteriológiai intézet, a fővárosi vegyvizsgáló intézet, a tiszti főorvosi hivatal és az összes egyéb higiéniai fórumok jelentéseiben a legutóbbi időkig állandóan az szerepelt, hogy a budapesti vízvezetéki víz tartalmaz ugyan bizonyos szennyezéseket, de ezek *az egészségre egyáltalában nem ártalmasak* és a budapesti víz kémiai és bakteriológiai szempontból teljesen *kifogástalan.*

Annál meglepőbb és megdöbbentőbb volt néhány nappal ezelőtt egyik napilap riasztó híradása, amely arról szólt, hogy szakemberek legújabb vizsgálata szerint a budapesti vízvezeték igenis tartalmaz egy veszedelmes kórokozó csirát, az úgynevezett *„leptospórát"*, amely az influenzához hasonló tüneteket okoz és az általa előidézett betegség vesegyulladást okozhat, s elmondotta ez a híradás azt is, hogy a *„leptospora"* elleni védekezés úgyszólván lehetetlen, vagy legalább is nagyon nehéz, mert ez a kis élősdi olyan parányi, hogy a legtökéletesebb szűrőkészülékeken is áthatol.

Ebben a nyugtalanító kérdésben szükségesnek tartottuk kikérni

Csordás Elemér dr.

tiszti főorvos véleményét, aki a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Olvastam a szóbanforgó híradást, tudok róla és *Vass* Bernát dr. tanár úr, a bakteriológiai intézet igazgatója éppen a tegnapi napon nyujtott be nálam részletes jelentést erről az esetről. Csak annyit jelentek ki, hogy nem egészen úgy áll a dolog, ahogy ezt a hírlapi tudósítás írta s hogy

a legkisebb ok sincs a nyugtalankodásra.

Kár ilyen híreszteléssekkel a nagyközönséget idegesíteni, vagy megfélemlíteni. A kérdésről részletesen és szakszerűen majd *Vass* igazgató úr megadja a választ.

Felkerestük

Vass Bernát dr.

professzort, a bakteriológiai intézet igazgatóját is, aki eleinte vonakodott a nyilatkozat adás elől, de *Csordás* Elemér dr. tiszti főorvos engedélyére történt utalás után mégis a következő tájékoztatást volt szíves számunkra megadni:

— Nem akarok erről a kérdésről egyáltalán nyilatkozni s nem tartom helyesnek az egész kérdés pertraktálását. Nem is laikus közönség elé való téma, mert *csak szakszerűen lehet vele foglalkozni.* A székesfőváros közönségét érintő vonatkozásokban részletesen beszámoltam a tiszti főorvosi hivatalnak. Többet nem mondhatok.

E két semmitmondó nyilatkozattal szemben a *Fővárosi Hirlap* tudosítója

beavatott helyen

a következőket tudta meg:

— Való, hogy a budapesti vízvezetéki vízben megtalálhatók egyes baktériumfajták, amelyek korokozó szerepe ma még tisztázva nincs. Az is bizonyos, hogy ezektől a baktériumoktól még senki Budapesten meg nem betegedett és valószínűtlen, hogy ez a baktérium az ujság-híradásokban említett megbetegedést tényleg okozza-e? Ezeket az állítólag kórokozó baktériumokat laboratóriumi kutatások során fedezték fel a pesti vízben. E laboratoriumi vizsgálatok azonban egészen más jellegűek, mint amelyeket a gyakorlati életben látunk. Való, hogy a vízvezetéki vízben kémiailag erősen kifogásolható elváltozások vannak, de a puszta igazság végeredményben mégis az, hogy a budapesti víz bakteriológiailag olyan, hogy teljes mértékben kifogástalannak jónak, *az egészségre legkevésbé ártónak kell mondani.*

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros tanácsa nyilvános írásbeli versenytárgyalást hirdet az 1930. évi új építkezésekhez szükséges:

8.000 fm hasított **trahit (andezit) szegélykő,**
6.000 „ faragott „ „ „
20.000 drb 18/27/18 cm „ „ **kötőkockakő,**
20.000 „ 26/26/13 cm „ „ **gyalogútkő,**
400.000 „ 18/18/13—14 cm **trahit (andezit) fejkő,**
60.000 „ 18/18/18 cm **bazalt kockakő,**
100.000 „ 18/18/14 cm **bazalt ¾-es kockakő,**
400.000 „ 18/18/13—14 cm **bazalt fejkő szállítására.**

Az ajánlat benyujtásához szükséges nyomtatványok IV., Központi városháza, II. em. 285. ajtószám alatt kaphatók 2 pengő lefizetése ellenében.

A kellően felbélyegzett és borítékban elhelyezett ajánlatokat **1930. évi június hó 16-án (hétfőn) déli 12 óráig** a II. em. 279. ajtószám alatt vagy ugyanaznap délután ½5 és 5 óra között a versenytárgyalás helyszínén kell benyujtani. A versenytárgyalás 1930. évi június hó 16-án (hétfőn) délután 5 órakor lesz a III. em. 352—54. számú helyiségben, ahol a vállalkozók vagy megbízottaik jelen lehetnek.

Budapest, 1930. évi május hó 27-én.

A székesfőváros tanácsa.

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros tanácsa nyilvános írásbeli versenytárgyalást hirdet az I. ker., Naphegy-tér és csatlakozó uccák rendezésével kapcsolatban szükséges **kövező- és előmunkákra.**

Az ajánlat benyujtásához szükséges nyomtatványok a IV. ker., Központi városháza, II. em. 285. ajtószám alatt kaphatók 2 pengő lefizetése ellenében.

A kellően felbélyegzett és borítékban elhelyezett ajánlatok **1930. évi június hó 16-án (hétfőn) déli 12 óráig** a II. em. 279. ajtószám alatt vagy ugyanaznap délután ½5 és 5 óra között a versenytárgyalás helyszínén kell benyujtani.

A versenytárgyalás 1930. évi június hó 16-án (hétfőn) délután 5 órakor lesz a III. em. 352—354. sz. helyiségben, ahol a vállalkozók vagy megbízottaik jelen lehetnek.

Budapest, 1930. évi május hó 31-én.

A székesfőváros tanácsa.

Magas építés, vasbeton szerkezetek
FÁBIÁN TESTVÉREK
ÉPÍTÉSI VÁLLALKOZÓK
BUDAPEST, IX. KER., KINIZSI UCCA 3. SZÁM

Biológiai szennyvíztisztítók, házi szennyvízderítő aknák, csatornázások
Schweiger Gyula mérnök
VIII. Német ucca 5. szám. Telefon: József 446—74

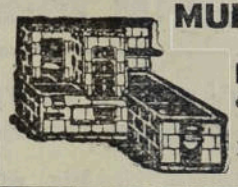
MUNKÁCSY GYULA
Cégtulajdonos:
Munkácsy Ernő
épület- és műlakatosmester, takaréktűzhely és kályhakészítő
Budapest, VIII., Rózsa ucca 39.
Telefon: J. 312—80.

SCHEUMAN GYULA TELEFÓN: AUT. 151-67
FESTŐ- ÉS MÁZOLÓ-IPARÜZEM
BUDAPEST, VI., BAJZA UCCA 30

Alapítva 1904. **„HUNNIA"** Alapítva 1904.
MAGYAR GÉPTÖMÍTŐANYAG GYÁR RT.
Saját gyártmányú géptömítőanyagok, tömítőlemezek, autófék és kuplungbetétek
— MŰSZAKI NAGYKERESKEDÉS —
TELEFON: AUT. 281—48. BUDAPEST, V, SZEMERE U. 2.

WIEDERMANN ÁGOSTON
ÉPÍTÉSI VÁLLALATA
BUDAPEST, III., SAN MARCÓ UCCA 5.
TELEFÓN: 628—38.

NAGY JÓZSEF
ARANYOZÓMESTER
Telep és mintaraktár:
Budapest VII, Rózsa u. 3-5
TELEFON: József 344—58.
KÉPKERETEZÉSEK
Gyárt: ovál-, kör- és szegletes kereteket minden stílben és kivitelben. *Készít:* templomberendezés, szalonbútorok, csillárok, termek és minden e szakmába vágó munkák aranyozását.

ROSENTHAL MÓR
ÉPÜLETÜVEGEZÉSI VÁLLALATA
BUDAPEST, VI, CSENGERY UCCA 61. TEL.: A. 144-77

RÓZSA IVÁN lakatos mester
Budapest, VI., Szondy ucca 18. Tel.: Aut. 186-59
Autogén-hegesztés

Textilipari Feldolgozó és Értékesítő Szövetkezet
Budapest, VIII., Rökk Szilárd ucca 20
Telefon: József 439—91

SCHÜTZ EDE TELEFON J. 880—49
ÉPÜLET-, MŰ- ÉS VASSZERKEZETLAKATOS
BUDAPEST, VII., THÖKÖLY ÚT 23. SZÁM

TOMSCHAY JÓZSEF
TETŐFEDŐ VÁLLALKOZÓ
BUDAPEST VIII, AGGTELEKI UCCA 14a

RÓZSÁSI MÁRTON
FÖLDMUNKAVÁLLALKOZÓ és FUVAROS
BUDAPEST, VIII., THÖKÖLY ÚT 3. SZÁM
Telefón: József 439-29 Telefón: József 439-29

BIRÓ LÁSZLÓ
ÁCSMESTER
BUDAPEST, X., KOLOZSVÁRI UCCA 9.

Halmos István és Fia
kövezőmesterek és útépítő vállalkozók
Budapest, X., Halom ucca 25. sz.
Telefon: J. 339—52 Telefon: J. 339—52

Csatorna-, Út és Beton Építési Vállalat
BENEDIKT MARCEL okl. mérnök
Budapest V, Zoltán ucca 7. Telefón: Automata 204-57

Kövezőmester és útépítési vállalkozó
HEISSENBERGER JÓZSEF
BUDAPEST, IX., VÁGÓHID UCCA 9/b SZ.

SCHAFFER ANTAL
SZÉKESFŐVÁROSI ÚT-, BETON- ÉS CSATORNA ÉPÍTÉSI VÁLLALATA
BUDAPEST, II., BIAI ÚT 21. Telefón: 522-91

HAJNAL IMRE
okl. mérnök, építési vállalkozó
BUDAPEST, I., Atilla körút 47. szám
Telefón: Automata 528—64.

PARKETTA
szállítása, mindennemű padozat készítése és javítása.
FRIED és BENEDEK
parkettgyár és gőzfürész
BUDAPEST, VII., RÁKÓCZI ÚT 82.
Telefon: József 133—43 és József 134—17.

SOMOSKŐI BAZALTBÁNYA RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
Budapest, IV., Bécsi ucca 4. sz.
Bánya és zúzótelep: Somoskőújfalu
Telefon: Automata 829-23 és 817-92
A bánya előállít: mindenféle szemnagyságú zúzott kavicsanyagot, pormentes zuzalékot legjobb minőségben, előállít továbbá különböző méretű útburkolati idomköveket. Útépítési osztálya vállalja: makadámutak, szabadalmazott óriáskavics (Derieso) utak építését, mindenféle idomkőutak burkolati munkáinak előállítását, továbbá a „Warrenite Bitulithic" elnevezésű legjobban ismert bitumenes rendszerű utak építését.

DIPL. ING. ARCHITEKT — BAUMEISTER
KOSÁLY ÖDÖN
OKL. ÉPÍTÉSZMÉRNÖK, ÉPÍTŐMESTER
TELEFON: AUT. 570-41.
BUDAPEST, II, KELETI KÁROLY-U. 15/b.

MÁTYÁSSY ANTAL ÉS FIA
MÁZOLÓ ÉS FESTŐMESTER
BUDAPEST, X. KER., FÜZÉR UCCA 7a
TELEFÓNSZÁM: K. 74—48

HEBENSTREICH FERENC
okl. kőműves-mester építési vállalkozó
VIII, Kender u. 24
Telefónhívó: 408—50

Csak egy húzás, már június hó 21-én!

Ezen sorsjegyekkel nemcsak szerencséjének az esélyeit szolgálja, hanem jótékonyságot is gyakorol!

54. magy. kir. áll. sorsjáték
Összesen **17.000 nyeremény,** melyek mind **készpénzben** fizettetnek ki
Főnyeremény:
30.000 pengő
Nyeremények: 20.000 P, 15.000 P, 10.000 P, több 5000 P, 2500 P, 2000 P, 1000 P stb., stb.
Egy egész sorsjegy csak 3 pengő
Kapható minden bank- és sorsjátéküzletben, dohánytőzsdében stb.

SANKT-MORITZ A BÜKK-HEGYSÉGBEN

Lillafüreden fényesen sikerült a sajtófőpróba

A legszigorúbb kritikusok is állandóan „táblás ház"-akat jósolnak

Színházak a premiér előtti napon megtartják az úgynevezett sajtófőpróbát. És van-e istenibb színjáték, mint a természet, amelynek csodálatos díszletei közé az emberkéz épít valami szépet, monumentálisat. Az új Lillafüred elől pünkösd vasárnapján szaladt fel a függöny, de három nappal a premiert megelőzően *Mayer* János földmívelésügyi miniszter vendégül látta ott a magyar és külföldi sajtót, az orvosi testületeket és az idegenforgalommal kapcsolatos intézményeket. Szóval a kritikusokat. Sajtófőpróba volt Lillafüreden.

*

A főpróba sikere az első pillanatban eldőlt, ott, amikor Diósgyőr—Lád állomáson átszálltunk az erdei vasútra, erre a Pullmann-rendszerű, elegáns mótorosvonatra, amelynek széles ablakain keresztül fokról-

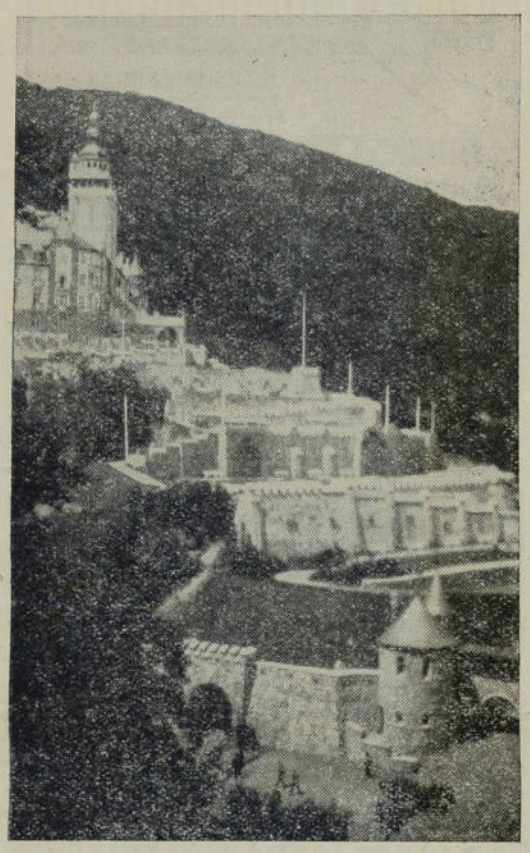

(Nyiri Dacsó Irén felvétele)

A Palota-szálló a várbástyaszerű függőkertekkel

fokra tárult fel a Bükk-hegység hatalmas panorámája. A Szinva völgyének északi oldalán végig, él haladva nagy királyok büszke várának romja, a diósgyőri váromladék mellett, majd a Szinva-völgy másik oldalán, sziklabevágásokon és hatalmas viaduktokon keresztül kanyarog fel a magasba ez a karcsú, fürge hegyi vonat, lenn a mélyben zúgó patakok, széles erdők, fenn a magasban napfényben szikrázó csúcsok, a kis vonat egyre feljebb száguld, majd egy pompás alagút következik és amint a vonat kirepül a sötét alagút száján, előttünk áll a legszebb díszlet, mintha Mátyás király mesebeli kastélyát varázsolták volna ide a hegyek és vizek fenséges harmóniájába: a lillafüredi Palota-szálló.

*

Őskorba nyúló története van ennek a helynek. Már az ősember is ide menekült, erre a védett, dús vidékre, ahogyan azt a lillafüredi Szelet-barlangban talált évezredes leletek bizonyítják. A történelmi időkben a Szinva és Garadna völgye mindig lakott vidék volt és uralta az egész földet Diósgyőr hatalmas vára. Fénykorát ez a vidék Mátyás király korában érte el, a Bükk rengetege királyi vadászok kürtjeitől visszhangzott és a dicső mult zengő emlékei támadnak fel ebben a pompában, amelyet a későbbi utókor most ide varázsolt. Mert elmulhattak a fénykorok, de megmaradtak az erdőborította völgyek, megmaradtak a kristályszínű hegyi patakok, a smaragd színében tükröző lillafüredi tó, a büszke hegycsúcsok, az illatos rétek, megmaradt a Bükk-hegység minden ősi ereje és szépséges szépsége, ahová most az emberkéz a maga üdülésére, gyönyörűségére, szórakozására olyan palotát épített, mintha még ma is Mátyás király hintói hoznák ide a külföldi követeket királyi vadászatra.

Egy dombtetőn áll a Palota-szálló, amelynek két hídja, mint két tornyos várkapu őrzi ezt a monumentális palotát. Meglepő a kontraszt a külseje és a belseje között. Kívül Mátyás király vára lehetne. Tornyai, hídjai, csodálatos függőkertjei, bástyái mintha a tizenötödik század fénykorát, pazar építkezését elevenítenék fel. Belül pedig a nyugateurópai luxusszállodák minden pompája és kényelme fogadja a vendéget. St. Moritz, a Salzkammergut, a Semmering és Európa minden más hegyi vidékeinek legelőkelébb luxushoteljei adhatnak csak annyi kényelmet és előkelőséget, amennyit a lillafüredi Palota-szálló, amely arra van teremtve, hogy bekapcsolja a Bükk-hegység szépségeit a világfürdők nemzetközi forgalmába. Valahogyan egészen természetesnek látszik, hogy külföldi hotelek halljában, külföldi, távoli menetjegyirodákban az emberek ezentúl kénytelenek lesznek lillafüredi prospektusokat is lapozgatni és az a holland úriember, aki Közép-Európa szépségei után áhítozik, ott fogja ezentúl találni a menetrendjében a Wien—Budapest—Lillafüredi csatlakozást is. A magyar idegenforgalmi törekvések, amelyek sajnos a Balaton körül még mindig nem vezethettek eredményre, itt Lillafüreden kapták meg az első fix, pozitív pontot, mert minden idegenforgalom a luxusszállodánál kezdődik. Az a meglepő gazdagság és kényelem, amely lyel ez a szálloda felépült a természet egyik legszebb helyén, kizárja ezentúl azt a súlyos ellenvetést, hogy Budapesten kívül igazi luxushotel a külföldiek számára nincs Magyarországon. Már van. Lillafüreden.

*

Mátyás király várbástyái fölött lépcsőzetesen emelkednek a függőkertek. A hall eleven zsibongásából, a zene meleg hangulatából, a mély fotőjök kényelméből, a fürdőszobás lakosztályokból egy perc alatt átszédülünk valami távoli romantikába. Függőkertek. Pázsitos sétautak azon a lépcsőzetes, hatalmas terraszon, amely a szállodából levezet a mélyen elterülő völgybe, oda, ahol most épül a strandfürdő.

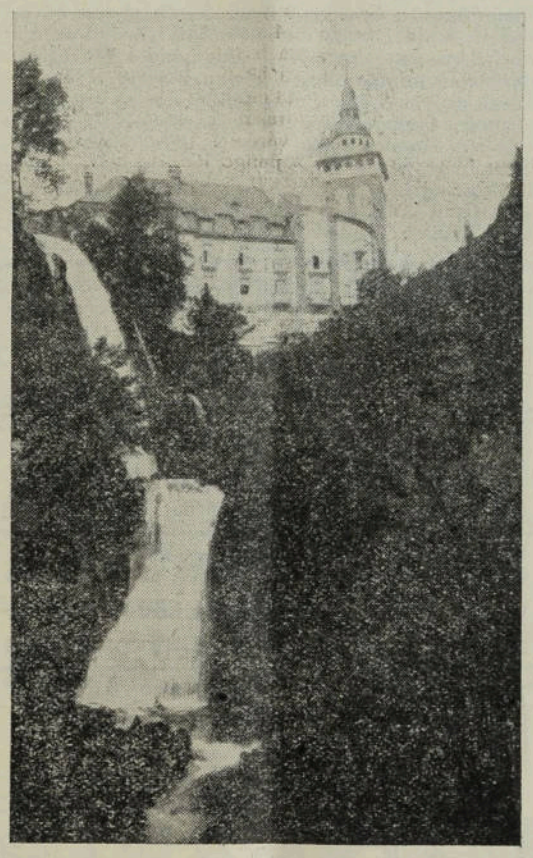

(Nyiri Dacsó Irén felvétele)

Elől a Szinva patak 40 méteres vízesése, fennt a nagyszálloda

Éjszaka van. Körös körül a hegyek, mintha átölelnék ezt a virágszagú kertet és a hold ezüstje fantasztikusan csillog a fehér sétautakon. A vízesés zúgva, bömbölve szakad le a hegyoldalból, a smaragdzöld tó most kékes fényben, mozdulatlanul alszik a palota lábánál, csak néha-néha csobban egyet a víz, ott, az erdő alján. Meglágcolt csónakok reszketnek a víz fölött és a kis éjszakai szél bódult illatba borítja a tündöklő, mesebeli kastélyt. Most olyan ez az egész, mintha nem is néhány órányira volna Budapesttől, hanem évszázadok messzeségében, távol mindentől, ami a maga lármájával az életet jelenti. Boldog nyugalom.

*

A lépcsőzetes függőkertek alatt, a domb mélyében kiásták a legszebb, legérdekesebb cseppkőbarlangok egyikét. Délelőtt, amikor odafenn a nap aranysugarában csillog a természet, lenn a föld mélyében, a cseppkőbarlang kanyargós útjain csodálatos kővirágok emlékeztetnek az elmult évmilliókra, amikor még lávák, földrengések formálták a föld képét.

A Palota-szálló körül elterülő panoráma legszebb pontja mégis a tó. Ez a zöldszínű, rejtélyes tó, amelynek partjaira kétoldalt a végtelennek látszó hegyek vetnek árnyékot. A svájci tavak szépsége éled fel itt és csillogó vize mintha a békesség harmóniáját tükrözné.

Sétautak, parkok, erdők, hegyek, virágok, patakok. Gyógyfürdő és nyaralóhely, fényűzés és nyugalom, európai kultúra és messzi világok csöndje. A hotel halljában és szalónjaiban pedig ámulva nézi mindezt egy meglepődött csoport, amely legszívesebben igaz lelkesedéssel tapsolni szeretne.

*

Lillafüred sajtófőpróbájának sikere volt. *Mayer* János a miniszter és *Pfeiffer* Gyula miniszteri tanácsos, aki a tudós mérnök képzettségét és alaposságát állította az állami adminisztráció szolgálatába, a házigazda örömével látják Lillafüred első vendégeinek osztatlan elragadtatását. Vitéz *Szilágyi-Ilosvay* Lajos miniszteri titkár és *Marchal* József, a szálloda igazgatója sürögnek-forognak a vendégek között és mint vérbeli rendezőkhöz illik, azon vannak, hogy mindenki megkapja, amit szeme, szája kíván.

De a kultúra minden kényelménél, vesztibülök, hallok, szalónok, freskókkal borított éttermek, terraszok, függőkertek és szőnyeges lakosztályok pompájánál, zenénél, francia konyhánál, italnál egy fokkal többet adott mindehhez a természet, amely a maga szépséges díszleteivel átöleli ezt az egész gazdagságot. A Bükk-hegység elindul a világfürdők útján az európai köztudat felé, felépült a mai Magyarország hegyeiben az első olyan világfürdő, amellyel büszkélkedni lehet és talán ez volt az a gondolat, amely a fürdőavatás ünnepségének mélyebb értelmét, magasra fokozott örömét, sőt igazi jelentőségét adta.

Magyarország aranykoszorús mestere
SZLEZÁK LÁSZLÓ
harang- és ércöntöde, harangfelszerelés és haranglábgyár
BUDAPEST, VI., Frangepán ucca 77. szám
Telefon: Aut. 913-53

Bazilika részére készült 7500 kg új harang
Az 1900. évi párizsi világkiállításon díszoklevéllel, 1921. és 1923. évi vasipari kiállításon aranyéremmel, az 1925. és 1926. évi kézműipari tárlaton kormánydíszoklevéllel, 1927. és 1928. évi budapesti, székesfehérvári, szentesi és szombathelyi kiállításokon nagy aranyéremmel kitüntetve. — Számos egyházi elismerőlevél! — Költségvetéssel díjmentesen szolgál! Előnyös fizetési feltételek!

Összerakható könyvszekrények
rekeszenként minden irányban nagyobbíthatók és pótolhatók.
PRAKTIKUS ÉS OLCSÓ
Lingel Károly és Fiai
Első Magyar Faáru- és Butorgyár.
Budapest, VII. ker., Rózsa ucca 4—6. szám
Kérjük 120 szobából álló állandó kiállításunk megtekintését.

Alapítási év: 1868 Telefon: J. 381-47
CRISTOFOLI VINCE
KÓPADLÓ FAYENCE FALBURKOLAT
Budapest, VII., Gizella-ut 31

Alexy György
okl. gépészmérnök
villamossági és műszaki vállalata
BUDAPEST, V., FALK MIKSA UCCA 26—28. SZ.

TIMÁR ÉS QUITTNER
OKL. MÉRNÖK, ÉPITŐMESTER
BUDAPEST, VI, SZÉKELY BERTALAN U. 23
TELEFON; AUTOMATA 263—75

SCHÄFFER KÁROLY
okleveles mérnök
Vasút-, út-, betonépitési vállalkozó kövező-mester
Budapest VIII, Aggteleki ucca 17. Telefon: József 325-88

ZSOLDOS ÉS TÁRSA
BUDAPEST, V., KORALL UCCA 31.
TELEFÓN: Aut. 924-53.
Állandó raktár Nehelmi fűtési és Beloe vízvezetéki szerelvényekben

OZALID fény- és aluminium-másolatok Manglitz Ferenc Budapest, VIII., József ucca 12. — Telefónszám: József 431-47.
Költségvetések, műszaki tervek, térképek razjolását és sokszorosítását több szinben is vállalja.

Vállalkozás

Új versenytárgyalási kiírások

A tanács versenytárgyalást hirdet:

Vasbeton kerítés építésre a teveuccai tűzőrségnél. Ajánlat tehető június 25-én d. e. fél 10 óráig a középítési ügyosztályon.

Föld-, kőműves-, elhelyező-, vasbeton- és javítási munkára az Új Szt. János-kórháznál. Ajánlat tehető június 25-én d. e. fél 10 óráig a középítési ügyosztályon.

Ács-, bontási-, föld-, kőműves-, elhelyező -és vasbeton munkára a Kun u. 8—10. alatti köztisztasági hivatalnál. Ajánlat tehető június 25-én d. e. fél 10 óráig a középítési ügyosztályon.

Földalatti vezetékalagút föld- és vasbeton munkálataira az Új Szt. János-kórháznál. Ajánlat tehető június 23-án d. e. fél 10 óráig a középítési ügyosztályon.

Betonburkolati és szigetelési munkára a Dugonits uccai iskolánál. Ajánlat tehető június 27-én d. e. fél 10 óráig a középítési ügyosztályon.

Válaszfal-, rabitz-, stucco-, parafakő-, szigetelő-, ács-, bádogos-, tetőfedő-, kőfaragó-, padozati-, falburkoló- és márvány munkára a Honvéd és Markó u. sarkán épülő bérházra. Ajánlat tehető június 25-én d. e. fél 10 óráig az Elektromos Művek igazgatóságánál. Váci út 74.

Versenytárgyalási megbízások

A mult héten tartott nyilvános és szűkkörű versenytárgyalások alapján a különböző közmunkákat és közszállításokat a következő cégek kapták:

Asztalos javítási munkát a gyáliúti főv. bérháznál: Schramm József 1545 P.

Bádogos javítási munkát ugyanott: v. Abucsay Sándor és tsa 2553 P.

Kőművesmunkát ugyanott: Hengel Andor 7355 P.

Mázolómunkát ugyanott: Tomi Lajos 5928 P.

Lakatosmunkát a lenke- és diószegiúti játszótér kerítésénél: Hermann János 8440 P.

Ácsmunkát a babéruccai kislak. telep kerítésénél: Töke György 4916 P.

Föld, kőművesmunkát a gyáliúti bakteriológiai int. kerítésénél: Weidlinger Tibor 5708 P.

Bádogos javítási munkát a Szent István-kórháznál: Molnár András 2734 P.

Öt drb szoboralak megmintázását a Szabó József uccai garázsnál: Bory Jenő 10.000 P.

Linoleum padozati munkát a Wesselényi u. elemi iskolánál: Rácz József 3970 P.

Összes munkákat a Hunor u. gyermekjátszótér építésénél: Schally József 6859 P.

Föld-, kőműves-, elh. és bont. munkát a kistemplomuccai tüdőbeteggondozó átalakításánál: Cristofoli E. 3521 P.

Burkolómunkát ugyanott: Neuhauser Miksa 6600 P.

Villanyszerelési munkát a Szt. László-kórháznál: Dulovics Emil 7859 P.

Vasgerenda szállítását a farkasréti el. iskolánál: Vasgerendákat árusító r. t. 10.502 pengő vállalati áron.

Csatornaépítési munkát kaptak: *a Csanádi uccánál:* König József 9023, *a Thököly útnál:* ifj. Halász Hubert 7407, *a Naphegy uccánál:* Rysavi János 22.140, *a Magyarádi útnál:* Gratzl Lajos 10.907 P.

Gyalogútaszfaltozási munkát *a Sajó uccánál:* Helvey Tivadar 6160 P.

Útburkolási munkát *a Városmajor uccánál:* Útburkoló és Építőanyaggyárak r. t. 31.510 P.

Útrendezési munkát *a Róka uccánál:* Engelhardt Ferenc 18.717 P.

Keramittégla szállítást *a Budafoki úti főgyűjtőcsatornánál:* Magyar Keramiai Gyár r. t. 14.759 pengő vállalati áron.

Párt és klub

— *A Kőbányai Egységes Polgári Pártkör* kedden délután tartotta évi rendes közgyűlését, amelyen egyhangúlag tudomásul vették az évi jelentést és a zárszámadást. A közgyűlést követő társasvacsorán lelkes ünneplésben részesítették *Kozma* Jenőt, *Fejér* Ottót és *Usetty* Bélát.

— *A „Rózsadomb és vidéke egyesület"* június hó 14-én, szombat este 6½ órakor a Rózsadombi étterem és kávéház (II., Keleti Károly ucca 9.) külön helyiségében rendes közgyűlést tart, amelynek napirendje: 1. Elnöki megnyitó. 2. Titkári jelentés. 3. Pénztárosi és számvizsgálóbizottsági jelentések és a felmentvények megadása. 4. Az évi költségelőirányzat megállapítása. 5. Tisztikar és választmányi tagok választása. 6. Esetleges indítványok tárgyalása, melyeket legalább 3 nappal a közgyűlés előtt írásban kell bejelenteni a titkárnál. A közgyűlést este 8 órakor ugyanott társasvacsora követi.

— *A Budai Társaskör* választmánya legutóbbi ülésén az I. ker. szétválasztásával kapcsolatban elhatározta egy *Budai kultúrház* létesítését, amelyben Budának csaknem minden számottevő intézménye helyet találna. A Társaskör a Budai Kultúrház építő akciót már a közel jövőben megindítja. Megsürgette a választmány Buda egységes szabályozási tervének megalkotását, aminek hiánya 30 év óta hátráltatja különösen a budai külső részek fejlődését. *Számosan éles kritikával illették a főváros illetékes ügyosztályát, hogy a Krisztina-téri piac áthelyezését húzza-halasztja és a Krisztina-tér emiatt nem tud megszabadulni a csúf árusító bódéktól.* Szóba került a Vérmezőnek fákkal való szegélyezése, egyes uccák sürgős rendezése, a budai közönség részére térzene rendszeresítése és sok más kisebb jelentőségű közérdekű ügy, amely Buda közönségét közvetlenül érdekli.

— *A Fehérvári-út és környéke* részéről a *Buda-Alsóvárosi Egyesület Gömöri* Győző igazgató elnökléssel rendkívüli ülésben emlékezett meg a *Trianoni gyásznapról*, melynek jelentőségét *Sinkó* Pál tanár, alelnök és *Füvessy* László ünnepi beszédekben, *Gömöri* Győző ügyvezető-elnök pedig záróbeszédében ismertette.

— *A Terézvárosi Társaskör* többszáz terítékes társasvacsora keretében avatta fel a tavasz folyamán felvett tagjait. A vacsorán felolvasták *Ripka* Ferenc főpolgármester és *Gaár* Vilmos felsőházi tag üdvözlő leveleit, majd *Dinich* Vidor elnök üdvözölte az újonnan belépett tagokat. *Orova* Zsigmond a községi párt üdvözletét tolmácsolta, *Sárkány* Ferenc a Hadirokkantak szövetségének, *Sarkadi* Sándor az angyalföldi iparosok, *Ossmann* Elemér a szabadevezősök, *Just* Ferenc a Kapocs asztaltársaság, *Hajdu* Antal a főpincérek országos Egyesületének nevében köszöntötték az új körtagokat. Még *Kollmann* Dezső, *Guttmann* Emil beszéltek. A sikerült ünnepélyt a Terézvárosi Társaskör dalárdájának énekszámai fejezték be.

SZÉKESFŐVÁROSI PAVILLON
VÁROSLIGET
WEINGRUBER IGNÁC
KÁVÉHÁZA
NAPONTA KATONAZENE!
Vasár- és ünnepnapon délelőtt katonazene-hangverseny!

az első kéz
megbizható
és olcsóbb

Saját gyártmányú
musica r.t.
VII., Erzsébet körút 43
(Royal Apollo)
és világmárkás — új és használt — zongorák — javítások is — több éves részletre való hélkül. Kezelési költség nincs.
Telefón: József 450-68

VARGA ALAJOS
ÉPÜLET- ÉS DÍSZMŰBÁDOGOS
BUDAPEST, V., HOLD UCCA 25
Gáz- és vízvezeték-szerelő vállalata
Tel.: A. 291-57

WEISZ FÜLÖP
rézműves, fürdőkályhaüzem
BUDAPEST, VIII., GÓLYA UCCA 13. Telefon: J. 460-36
Készít fürdőkályhákat vörösrézből. Mindennemű vörösrézmunkát és cinezést vállal

KLEMENT ANDRÁS
Jégszekrények, bor- és sörkimérő készülékek gyára és raktárai
BUDAPEST, VII., KIRÁLY U. 27
az udvarban
Telefón: József 401—10.

ZIMMERMANN ÉS LOVÁSZ
TAPÉTARAKTÁR, MENNYEZETDÍSZ-GYÁR — FESTŐK ÉS DÍSZÍTŐK
Telefon: József 424—81 Budapest, VII., Almásy-tér 16

TARJÁNYI ISTVÁN
SZOBAFESTŐ ÉS MÁZOLÓ
BDUAPEST VII, JÓSIKA UCCA 3
Radiátorok és fűtőtestek szakszerű mázolása és fényezése hőállóan teljes garancia mellett
TELEFÓN: J. 382—45

KRÉMER IMRE
BÁDOGOS, SZERELŐ, LÉGSZESZ-, VÍZVEZETÉK és EGÉSZSÉGÜGYI BERENDEZŐ
BUDAPEST, VI., PODMANICZKY UCCA 29

UNIVERSAL
GRAFIKAI SZAKÜZLET R. T.
SZÁLLÍT NYOMDAI GÉPEKET ÉS ANYAGOLAT
BUDAPEST VIII, RÁKÓCZI TÉR 2. (Bejárat Salétrom u. 2)
TELEFÓN: J. 348-12.

ALAPÍTATOTT: 1918
GAZDAG JÓZSEF ASZTALOSÁRU GYÁRA
Gyárt műbutort, belső berendezéseket minden stilben, továbbá épületasztalos munkákat
KISPEST, PETŐFI TÉR 9. TELEFÓNSZÁM: KISPEST 102

Révész János
cement-, márványmozaik- és műkőárugyár, betonipari vállalat.
Burkoló-, műkő és csatornázási munkák. TELEFON: Ujpest 198.
Központi iroda: UJPEST, ŐSZ UCCA 14.

GERA LAJOS FIAI
asztalos munkák gyára
BUDAPEST, VIII., THÉK ENDRE UCCA 35
TELEFÓN JÓZSEF 370—20

ZINNER MANÓ
kőbánya és útépítési vállalkozó
ÚJPEST, TAVASZ UCCA 24. SZÁM
TELEFÓN AUT. 960-75

Kalter építési vállalata.
Szirtes u. 3/6. T. 456-03.

Sarló és Sárközy
építési vállalkozók Tel.: Aut.
Budapest, V., Akadémia ucca 14. sz. 136—04

ÁKOS FRIGYES ÉPÍTŐMESTER
BUDAPEST VII., KERTÉSZ UCCA 24—28
TELEFON: JÓZSEF 301—40

Ipartermék Értékesítő R.-T.
Budapest V, Zoltán u. 7-9. Tel.: A. 110-18

MÉHN ANTAL
ÉPÍTŐMESTER
BUDAPEST, II., HATTYU-U. 7.
Telefon: Aut. 506-24

SZABÓ FRIGYES MÉRNÖK
elektromos berendezések vállalata
EGYENIRÁNYITÓK
Budapest, VI., Jókai ucca 37. szám. Telefón: 135-06

Zumpft István
vasút- és útépítő vállalkozó, kövező mester
Kispest, Rákóczi u. 74. szám

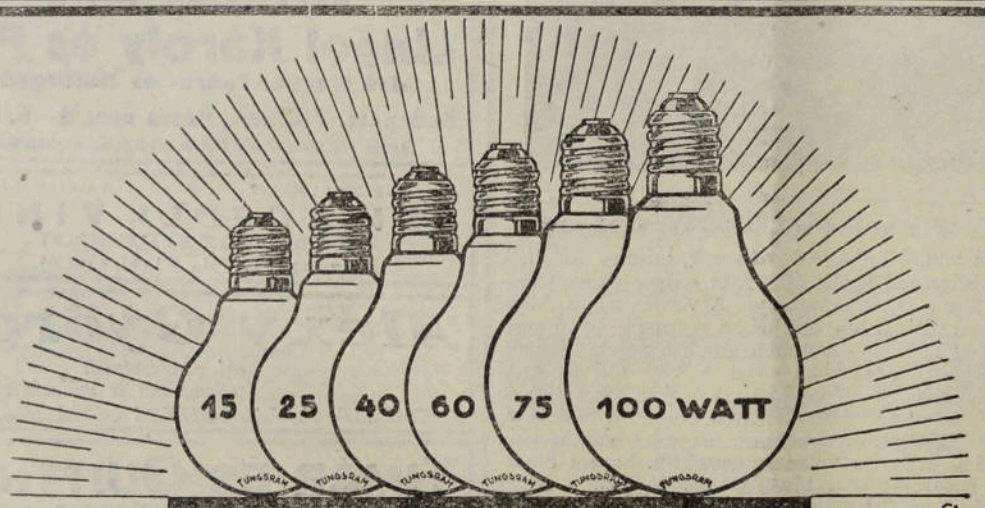

TUNGSRAM
GYÖNGYFÉNYLÁMPA
NEM KÁPRÁZTAT, NEM PISZKOLÓDIK, SZÉP, OLCSÓ

Események

Fővárosi Hirlap
Az Egységes Községi Polgári Párt hivatalos lapja.
*
Előfizetési árak:
fél évre . . . . . 12 pengő:
egész évre . . . . . 24 pengő:

Szerdán rendkívüli közgyűlés. Az ellenzéki pártok kezdeményezésére a polgármester szerdára rendkívüli közgyűlést hívott össze az alkotmányvédelemről szóló törvény alapján. A rendkívüli közgyűlésen az ellenzék állást kíván foglalni az új fővárosi törvény életbeléptetését szabályozó belügyminiszteri rendeletek ellen. Ez a második eset, amikor az 1930. XVIII. t.-c. értelmében, nem a főpolgármester, hanem a polgármester hívja össze a rendkívüli közgyűlést.

Az ötvenéves Budapesti Hirlap. A magyar ujságírás egyik régi, büszke vára, a *Budapesti Hirlap*, megújhodott formában, pompás ünnepi számmal ünnepelte meg pünkösd vasárnapján ötvenéves jubileumát. A Budapesti Hirlap félszázadon át intranzigens hirdetője volt a magyarság jogainak, küzdött a magyar nyelv tisztaságáért, a magyar névért, politikájában mindenkor pártoktól függetlenül a nemzet lelkeiismeretét szólaltatta meg. Hatalmas tényező volt az irodalomban, a kritikában, friss, eleven a hírszolgálatban. A régi nemes tradíciók feleleventéséről tesz tanuságot a most megjelent jubiláris szám, amely háromszázoldalas pompás tartalmával, ragyogó kiállítású hatalmas kötetet kitevő nagyformátumú, mélynyomásos képes mellékletével a modern ujságszerkesztés szenzációja. A jubileum alkalmával a kormányzó *Csajthay* Ferencnek, a BH. főszerkesztőjének, a másodosztályú magyar érdemkeresztet adományozta. Ez a magas kitüntetés a legfelsőbb helyen való méltánylása annak a kiváló munkának, nagyszerű publicisztikai és szerkesztői tevékenységnek, amelyet *Csajthay* Ferenc a BH élén több mint négy évtizeden át kifejtett.

Miniszteri elismerés. A népjóléti miniszter leirat kíséretében most küldötte le a fővároshoz a közés magánjellegű kórházakban ápolt külföldi honosok ápolási díjának és szállítási költségeinek behajtásáról készülő rendelet-tervezetet véleményezés végett. Ebben a leiratban a miniszter külön elismerését fejezte ki vitéz *Horváth Béla* dr. székesfővárosi tanácsjegyzőnek, „akinek ügybuzgalma a kérdés szabályozását elindította." A készülő rendelet meg fogja egyszerűsíteni az ápolási díjak behajtása körüli adminisztrációt, a kórházfenntartóknak, így a fővárosnak is, jelentékeny munkamegtakarítást, anyagi és erkölcsi előnyt fog eredményezni.

A Község. A szociáldemokrata párt városházi frakciója *Község* címen várospolitikai szemlét indított, amelynek első száma *Szerdahelyi* Sándor, a *Népszava* városházi tudosítója szerkesztésében most jelent meg. Az ízléses kiállítású folyóirat számos érdekes cikket közöl a községi és üzemi politika aktuális vonatkozásairól.

A törvényhatósági tanács nem a tanácsnoki testület jogutóda, vagy örököse

Az új fővárosi törvény kihirdetésével egyidejűen megszünt a régi ügyrend érvénye is és ezt a „jogforrást" egyelőre csak átmenetileg használja fel a főváros adminisztrációja addig, amíg az új ügyrend, — amely a törvényhatósági közgyűlés és a törvényhatósági tanács tárgyalási rendjét szabályozza, — el nem készül. Azonban sem az 1930. XVIII. törvénycikk, sem a végrehajtási utasítás *nem intézkedik arról, hogy az új ügyrendet hogyan készítsék el.*

Az új ügyrend kodifikálása az illetékesek véleménye szerint a törvényhatósági tanács feladata lesz,

a tervezetet pedig a polgármester, illetve az elnöki ügyosztály készíti el.

Az elnöki ügyosztály már hozzá is fogott a munkához s a tiszti főügyésszel karöltve végzi el ezt a fontos feladatot. Természetes, hogy *az új ügyrend intézkedéseit majd a törvényhatósági tanács fogja precizírozni* és a tervezet csak az általános irányelveket szabja meg. Az új ügyrend lesz a törvényhatósági tanács tárgysorozatának az első pontja. A *Fővárosi Hirlap* tudósítója

illetékes helyen

érdeklődött a törvényhatósági tanács megalakulása, életbelépése és működésének részletei iránt, amely alkalommal a következőket tudta meg:

— A törvényhatósági tanács tagjait, mint ismeretes, a június 18-iki közgyűlés választja meg, miután e határnapig, a törvény végrehajtási utasítása szerint, *az új intézménynek meg kell alakulnia.* Az, hogy az új törvényhatósági tanács milyen napon és hogyan tartja üléseit, e pillanatban még teljesen bizonytalan. Még az sem biztos, hogy hetenként tart-e ülést, vagy ritkábban, annál kevésbé lehet már most precizírozni azt, hogy hetenként kétszer, vagy hogy hétfőn és szombaton lesznek-e az ülésnapok, mint azt bizonyos sajtóorgánumok már híresztelték.

— Nem szabad elfelejteni azt, hogy

a törvényhatósági tanács nem jogutóda a székesfővárosi tanácsnak,

nem lehet tehát azt hinni, hogy ez a „laikus testület" átveszi a régi „adminisztrációs testület" szerepét. Ez annál kevésbé lehetséges, mert a törvény egész más szerepet szánt az új testületnek.

A régi tanácsi adminisztrálás helyébe az egyéni közigazgatás lép, egyéni felelősséggel

s a tanács hatáskörét tulajdonképpen *csaknem teljes egészében a polgármester örökli*, akinek hatásköre és felelőssége az új törvény szerint lényegesen kibővül.

— A törvényhatósági tanácsnak lényegesen más szerepet ad a fővárosi törvény, s főleg azzal a rendeltetéssel létesítette, hogy *a közgyülést tehermentesítse.*

— Az a helyzet, hogy a közgyűlés hatáskörébe egyedül a költségvetés, a zárószámadás, az ötszázezer pengőn felüli vagyontételek vétele és eladása, a kölcsönök, az új adók behozatala vagy törlése, szabályrendeletek alkotása és a polgármesterek megválasztása tartozik, minden egyéb ügyet a törvényhatósági tanács intéz el, amely tehát *nem a régi fővárosi tanács örököse, hanem mint a közgyülés plénumának „anschluss"-a lesz.*

Kedden bemutatták az Iparcsarnokban a poseni kiállítás budapesti csoportját. Megírta a *Fővárosi Hirlap*, hogy a székesfőváros ízléses propagandacsoporttal szerepel a poseni jubiláris nemzetközi kiállításon. A budapesti kiállítás anyagát különös gonddal válogatták össze *Kovácsházy* Vilmos főjegyző irányítása mellett és az ízléses enteriőrt ifjú *Richter* Jenő iparművész, a Házinyomda grafikusa tervezte. A székelykapus fővárosi csoportot kedden mutatták be az Iparcsarnokban, hogy az illetékesek és a szakemberek megtekinthessék a csomagolás és elszállítás előtt. A magyaros motivumokban gazdag enteriőr 18, elektromos lámpákkal világított, szebbnél szebb diapozitívval mutatja be Budapest szépségeit, látnivalóit, ezenkívül több festmény, rengeteg propaganda-anyag, ismertető füzet stb. alkotják a kiállítási csoport anyagát. Az ízléses kollekciót több magyar szőnyeg, bútor és más iparművészeti alkotás egészíti ki, amelyek az oroszlánuccai fővárosi iparművészeti iskolából kerültek ki.

Az Árverési Csarnok ötvennegyedik aukciója. Csütörtökön megnyílt a Postatakarékpénztár árverési csarnokának 54-ik aukciója. Az aukciókon, mint mindig, ezúttal is különféle magángyüjtemények és hagyatékokból származó műtárgyak kerülnek eladásra. Az akció keretén belül különösen sok értékes festmény és szobor, számos ritka porcellán, művészi és közhasználatra szánt bútorok egész tömege, azonkívül rengeteg könyv kerül kalapács alá. Az árverés június 10-én kezdődött és 24-ig tart. Naponta délután félnégy órai kezdettel.

GEIRINGER ÖDÖN GÉZA GÉPÉSZMÉRNÖK
műszaki és villamossági vállalat
TELEFÓN: AUT. 874—81
BUDAPEST, IX., LÓNYAY UCCA 54

RIEDER OTTÓ villamos-berendezési vállalat, műszaki intézet, elektrotechnikai és rádió cikkek raktára
Alapíttatott: 1895. A. B. C. tagoknak hat havi hitel
Budapest IV, Irányi u. 20. Tel.: Aut. 837-07

BITUMEN ÚTÉPÍTŐ R.T.
Budapest, IX., Ferenc körút 46.

MŰKŐHÖZ GRÁNITOT
minden szinben, műkőmunkát legjobb kivitelben szállit
BUDAPESTI KŐGYÁR Hämmerle Adolf utóda
Budapest, V., Visegrádi ucca 65.

WOLSKY SÁNDOR BÉLA
WOLSKY ALBERT FIA
gépüzemű kefe- és ecsetárugyár
BUDAPEST, VIII., MAGDOLNA UCCA 18. SZÁM.
TELEFÓN: JÓZSEF 324-88

ZILAHI-BALOGH GYULA
ÉPÍTŐMESTER
Budapest, I., Bornemissza u. 36
TEL.: Lá. 2—32.

KŐNIG JÓZSEF
OKL. MÉRNÖK, ÉPÍTÉSI VÁLLALKOZÓ
TELEFON: JÓZSEF 424—69.
Budapest, VIII., Baross ucca 98. sz.

ILKOVITS J
Központi fütések és vízvezetéki berendezések vállalata
BUDAPEST, VI, ANDRÁSSY ÚT 92
Telefón: Aut. 212—07.

„SANIT F" CEMENTHABARCSTÖMÍTŐ
Gyártja: POSNANSKY ÉS STRELITZ
aszfalt-, fedéllemez- és kátrány-vegyitermék-gyár
Budapest, V., Lipót körút 27. ■ Tel.: Aut. 228-20., Aut. 282-85

MINKOVITS
modern cégtáblafestő
VIII., Vig ucca 24. — Telefon: József 385—82.

Zwillinger Gyula
ÉPÍTÉSZ
VII., CSENGERY U. 30
TELEFÓN: JÓZSEF 433—69.

STERN EMIL
Telefón: Aut. 908-48
ÚT-, CSATORNA- és MAGASÉPÍTÉSI SZERSZÁM- ÉS MŰSZAKI ÜZLET
BUDAPEST, V., VISEGRÁDI U. 32.

Közúti gőz- és motorhengerlést vállal
WOLFF ERNŐ
Sürgönyim: WOLFFERNŐ
Tel.: Lágymányos 13-82 Budapest-Kelenföld, Budaörsi-út 101

VAS UCCA 16
BOSCH SZOLGÁLAT
Telefón: József 393-73.

Gyöngyösi István okl. gépészmérnök központi fütési, vízvezetéki és egészségügyi berendezési vállalata.
Budapest, VIII., József körút 9. sz.
Telefón.: J. 383-33

TAKÁCS GYULA gépészmérnök elektrotechnikai vállalata. Tel.-hivó A. 843-24
ERŐÁTVITELI, ERŐS- és GYENGEÁRAMÚ KÜLSŐ és BELSŐ SZERELÉSEK, BERENDEZÉSEK
Műhely, iroda IV., Veres Pálné ucca 32.

Beton, makadám, aszfalt felvágásához vegyen BÉRKOMPRESSORT
Liska Jenő okl. gépészmérnök, kompressor-bérbeadó, VIII, Orczy-út 22. Tel.: J. 335-41.

DELMÁR BÉLA
okl. mérnök, építőmester
Budapest, VI. Benczur u. 17
Telefon 263-48

Távbeszélő: Aut. 879-65
LIV. ÁLTALÁNOS AUKCIÓ
KIÁLLÍTÁS:
1930 június 5, 6. és 7-én, délelőtt 10-től fél 2-ig és délután 4-től fél 8-ig.
ÁRVERÉS:
1930 június 10-től június 24-ig délután fél 4 órától.
ÁRVERÉSRE KERÜLNEK:
Műbecsű festmények, szobrok, porcellánok, keleti szőnyegek, művészi és közhasználatú bútorok, ékszerek, könyvek stb.

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros tanácsa nyilvános versenytárgyalást hirdet a VIII. ker., Kun ucca 8—10. szám alatt a Köztisztasági Hivatal részére építendő hivatal, raktár, lakás építéséhez szükséges bontás-, föld-, kőműves-, ács-, vasbeton-, elhelyezőmunkákra.

A bánatpénz tekintetében a fennebb említett „Hivatalos hirdetések" rendelkezései irányadók.

A vonatkozó költségvetési kiírás nyomtatványai ívenként 0.50 pengőért kaphatók 1930. évi június hó 4-től kezdve naponta délelőtt 11—1 órák között a székesfővárosi tanács II. (középítési) ügyosztályának IV., Központi városháza, III. em. 342. számú szobájában.

A rajzok, tervek és minták megtekinthetők és a szükséges felvilágosítás megszerezhető Feszelyi Sándor műsz. felügyelő és Flatt Ágoston okl. ép. előadónál, a Központi városháza, III. em. 309—310, ajtó alatti hivatalos helyiségben.

Az ajánlatok 1930. évi június hó 25-én (szerdán) délelőtt ½10 óráig a tanácsi II. (középítési) ügyosztály III. em. 350. számú szobájában adandók be. Az ajánlatok ugyanazon a napon, ugyanazon tanácsi ügyosztály üléstermében (III. em. 354. szám) 10 órakor fognak nyilvánosan felbontatni.

Budapest, 1930. évi június hó 4-én.

A székesfőváros tanácsa.

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros tanácsa nyilvános versenytárgyalást hirdet a VI. ker., Teve uccai tűzőrségi laktanya vasbetonkerítés-munkákra.

A bánatpénz tekintetében a fennebb említett „Hivatalos hirdetések" rendelkezései irányadók.

A vonatkozó költségvetési kiírás nyomtatványai ívenként 0.50 pengőért kaphatók 1930. évi június hó 5-től kezdve naponta délelőtt 11—1 órák között a székesfővárosi tanács II. (középítési) ügyosztályának IV., Központi városháza, III. em. 342. számú szobájában.

A rajzok, tervek és minták megtekinthetők és a szükséges felvilágosítás megszerezhető Hőnsch László okl. építész előadónál, a Központi városháza, III. em. 315. ajtó alatti hivatalos helyiségben, délelőtt 12—2 órák között.

Az ajánlatok 1930. évi június hó 25-én (szerdán) délelőtt ½10 óráig a tanácsi II. (középítési) ügyosztály III. em. 350. számú szobájában adandók be. Az ajánlatok ugyanazon a napon, ugyanazon tanácsi ügyosztály üléstermében (III. em. 354. szám) 10 órakor fognak nyilvánosan felbontatni.

Budapest, 1930. évi június hó 3-án.

A székesfőváros tanácsa.

A szerkesztésért és kiadásért felelős: Dacsó Emil. Kiadja: FŐVÁROSI HIRLAP lapkiadó-vállalat. Révai Irodalmi Intézet Nyomdája Budapest, V., Ügynök u. 8. Nyomdaigazgató: Linzer M.

FARKAS LAJOS Telefon: J. 396-78
MÉRNÖK magas-, mély-beton és vasbeton építési vállalkozó
Budapest VII, Kolumbus u. 41

Gőz és motor
utihengerlők
bitumenező hengerek
zuzalékszórókkal
Magyar gyártmány
John Fowler & Co. Budapest-Kelenföld
11. sz. postahivatal. Telefon: J. 382-11

KISSEBESI és KORLÁTI
KŐBÁNYÁK
KÉPVISELETE RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
V. GRÓF TISZA ISTVÁN UCCA 2
TELEFON: AUTOMATA 820—51.

SÁMUEL GYÖRGY
épület-, díszmű-bádogos és egészségügyi berendező
BUDAPEST, VI, ARADI U. 45. TELEFON: AUT. 223-62.

ÁMON ANTAL és FIAI
KÖVEZŐMESTEREK, ÚT-, CSATORNA- ÉS BETONÉPÍTÉSI VÁLLALKOZÓK, FÖLDMUNKA, VÁGÁNYFEKTETÉS, MÉSZKŐBÁNYA.
VIII., Futó ucca 10. Telefon: J. 303-85.

MESTER és KISS
okl. építész és építőmester
Budapest, VII., Egressy út 5.
Telefón: J. 382—02.

TELEFON: J. 370-70 **MAGYAR** TELEFON: J. 370-70
ÉPITŐ RÉSZVÉNYTÁRSULAT
BUDAPEST, X, KERÉKPÁR UCCA 2. SZ.
ALAPITTATOTT 1889-ben
Mindennemű vízépítés, folyamszabályozás és csatornázás. Kotrások csatornakotrókkal és excavatárokkal. Darukkal való kirakodások. Alapozások, mély- és magasépítés. Út- és vasútépítés. Hídépítés. Mindennemű beton- és vasbetonépítés. Kőmunkálatok. Városi csatornázások és vízvezetékek
Hajó- és kotrójavító telep Apostagon.

NEUSCHLOSZ—LICHTIG
REPÜLŐGÉPGYÁR ÉS FAIPAR R.T.
BUDAPEST—ALBERTFALVA
VÁROSI IRODA: IV, PETŐFI SÁNDOR UCCA 9. SZ.
TELEFON: AUT. 890—47.
GYÁRI TELEFON: LÁGYMÁNYOS 582—20, 11—79.
PARKETT- ÉS ÉPÜLETASZTALOS MUNKÁR!

FLIEGL BÉLA bádogosmester
Telefon: J. 435-07 Budapest IX, Liliom ucca 33. Telefon: J. 435-07
Készít épület-, díszműbádogos munkákat és higiénikus fürdőkádakat, légszesz, víz, gőz, csatornázás, szivattyuk, kutak szerelését, angol klozetteket és egészségügyi fürdők berendezését.

A légzőszervek bántalmainál
Asthma Emphisema esetén
bízzék gyógymaat nyult a
Szt. Geilért Gyógyfürdő
legtökéletesebb berendezésű
Inhalatóriuma és pneumatikus kamrája

Kún Sándor
festék, kence, zsiradék, kátrány
és vegyitermékek gyári raktára
Budapest, IV, Ferenc József rakpart 18
Telefonszám: József 361—23

FISCHHOF OSZKÁR
villamossági berendező és javító műhelye
Budapest, I., Lágymányos ucca 2. szám
Telefon: Lágymányos 19—30. Telefon: Lágymányos 19—30.

PETRÓCZKY LAJOS TELEFON: Aut. 508-34
BUDAPEST, I., MAROS U. 9.
Elvállal: teherfuvarozást, földmunkát, bútorszállítást csukott vagy nyitott kocsikban, helyben és vidéken

ÉPITÉSI ANYAGOK
PADLÓ ÉS FALBURKOLATOK
BARCZA DEZSŐ mérnök, építési anyagkereskedő
VII., Erzsébet királyné út 125

CORDATIC
a tökéletes autópneu
Főelárusítás:
Budapest, VI., Mozsár-u. 8.

KIRCHKNOPF ISTVÁN Alapitási év 1897 Tel.: Aut. 851-39
Épület- és portálüveges üveg-, tükör-, porcellán-, kőedény- és lámpakereskedés. Aranyhalak és haltartók, aquariumok nagy választékban. Vállalok: mindennemű üvegcsiszolást, épületüvegezést és üve tetők vízmentesítését
BUDAPEST, IX., KÁLVIN TÉR 8. SZ. (Ref templom mellett)

HIDI IMRE
ÉPITŐMESTER
Budapest, VIII., Német u. 41-43
Telefón: József 401—83

MARGALIT ANDOR ÉS ÖDÖN
MÉRNÖK-ÉPÍTŐMESTER, VÁLLALKOZÓK
BUDAPEST, I., KELENHEGYI ÚT 11—13
TELEFÓNSZÁMOK: LÁ 15—14 ÉS 12—8

BIER ÉS WERSCHETZ
okl. mérnök és építőmesterek, építési vállalkozók
Budapest, IX., Vágóhíd ucca 11. sz.
TELEFON: JÓZSEF 363—78, 259—59.

Volt **Wellisch Náthán Utóda**
Fischer Zsigmond épületfakereskedő
Ajánlja dúsan felszerelt raktárát fűrészfa és asztalosáruban stb.
X., Asztalos Sándor-utca 5. Telefon: J. 310-89.

THE NEUCHATEL ASPHALTE COMPANY LIMITED
BUDAPESTEN, Iroda: VI., Vilmos császár-út 31. sz. Telefon Terézia 212—46. Gyár: VI., Váci-út 35. Telefon: L. 914—88. Gyárt és elad Val de traversi mastixot, raffinált bitument, falszigetelő aszfaltot. Készít: Traversi természetes tömöritett aszfalt utakat és öntött aszfaltból járdákat és kocsiutakat.
Budapest székesfőváros szerződéses vállalkozója.

Dunakavicsot és Dunahomokot
szállít kocsifuvarban és vasúton saját iparvágányról Budapestről, Adonyból, Bajáról, és Mohácsról
FLEISCHMANN ANTAL Dunakotrási és gőzhajózási vállalat
Budapest, VII, Károly körút 17. Telefon: József 465-62 és 465-63

Hirmann Ferenc
fémöntöde és rézárugyár
Budapest, VII., Csányi ucca 7—9 sz.
Gyártmányai: Permetezők és ezek összes alkatrészei, rézsúlyok, háztartási mozsarak, gyertyatartók, habüstök, stb, továbbá „PAX" szab. kézi tűzoltókészülék stb. Telefon: J. 450-49

Egyesült Tégla- és Cementgyár R.-T.
Budapest, V., Sas ucca 25. szám
Telefon: 230—71, 108—59, 141—52
Évi teljesítő képesség: 12,000 vagón cement, 5,000 „ mész, 80.000,000 darab tégla, 8.000,000 „ cserép
Portlandcementgyár: Lábatlan. — Mészégető: Lábatlan.
Téglagyárak: Buda, Köbánya, nyergesujfalu

CSIGASOROK, CSIGAFEJEK
TÁBORI TŰZHELYEK, EMELŐGÉPEK és azok javítása
JURISICS MÁRTON VI, Rózsa ucca 51/a
Tel.: Aut. 277—55

Budapest Székesfőváros
Ásványvíz-üzeme
HARMATVIZ
A Hungária gyógyforrás szénsavval ellátott vize.
Kapható mindenütt! Tel: Autom. 530-03.

Standard aszfaltok
Oil Trading Company képviselete
MILLINI IGNÁC
Budapest, V., Nádor ucca 6. sz.
TELEFÓN: AUT. 833—40, 832—77.

FISCHER MÁRKUSZ
ÉPÜLET- ÉS BUTORASZTALOS
ÜZEM ÉS IRODA: BUDAPEST, X., LIGET UCCA 20

Használja munkáinál a világhirü **egresi gipszeket**
Legjobbak, legkiadósabbak, legjobb kötőképességüek
Kaphatók: **Gipszet Árusító R. T.** Budapest
V, Erzsébet-tér 15. — Tel. Aut. 805-25 — Sürgönycim: GIPSZ Budapest

EGYESÜLT GÉP- ÉS FÉMÁRUGYÁRAK RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
Budapest, VI., Lőportár-u. 9-11
TELEFON: AUTOMATA 275—13
GYÁRTMÁNYAI: Szikvizgyári berendezések, szénsavfürdő-készülékek. Bor- és sörkimérőkészülékek, jegezekrények. Elektromotorok, mosodai berendezések, mosó- és vasalógépek. — Fémtömegcikkek. — Folyékony szénsav.

MITTERMAYER ISTVÁN
épület-bádogos, légszesz- és vízvezeték-berendező
BUDAPEST, VIII., BEZERÉDI UCCA 6. SZÁM
TELEFÓN: J. 399—75.

HIRSCH LÁSZLÓ
ÚT- ÉS VASÚTÉPÍTÉSI VÁLLALAT
I. KER. BUDAFOKI-ÚT 22.
TELEFON: JÓZSEF 321—17. SZ.

BOGNÁR ISTVÁN
ÁCSMESTER
Budapest, X, Gergely u. 69. Telefón: J. 372-48

SCHÖNTHEIL RICHÁRD okl. építész és építőmester
Budapest, I., Villányi-út 10
Telefonszám: Lágymányos 19—36

Ára 50 fillér

Tizenkilencedik évfolyam — Budapest, 1930 június 18. — 24. szám

Fővárosi Hirlap

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Egész évre ..... 24 pengő
Félévre ..... 12 pengő
Állandóan:
GAZDASÁGI ÉRTESÍTŐ

VÁROSI, POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

Felelős szerkesztő: DACSÓ EMIL

MEGJELENIK MINDEN SZERDÁN
Szerkesztőség és kiadóhivata: BUDAPEST, VI., SZIV UCCA 18. SZ.
Postatakarékpénzt. csekkszámla 40.424
TELEFON: AUTOMATA 137—15

Az új hatalom,

amely a városházi uralmat most veszi kezébe, mire ezek a sorok napvilágot látnak, már útban lesz, hogy megkezdje munkáját. Orák kérdése és megválasztják az új törvényhatósági tanács húsz tagját és akkor már csak napok kellenek a végleges megalakuláshoz. Budapest polgársága a nagy órákhoz méltó megilletődéssel várja az eseményeket és várja a kifejtendő munkát. És valóban — ha az Ismeretlennel állunk is szemben — örömmel, reménykedve kell üdvözölni az új Hatalmat, amelynek születése abból a nemes és nagy intencióból keletkezett, hogy jöjjön az igazi autonómia, a nép választott képviselői vegyék igazán és maradéktalanul a kezükbe a város sorsának irányítását. Hiába itt az ellenzékieskedésnek minden csűrése és csavarása: az új rend, amely a nép által választott képviselők kezébe adja a hatalmat, százszor demokratikusabb, egyben a felelősség viselésében százszor biztonságosabb, mint volt a régi rendszer.

Bizonyára sok függ majd attól is, hogy mely pártok milyen arányban nyernek képviseletet a törvényhatósági tanácsban, de az új szerv, az új hatalom súlyát, kvalitását, tekintélyét igen erőteljesen befolyásolja majd az is, hogy milyen fajsúlyú egyéniségek lesznek azok, akik az új tanácsban dolgozni és alkotni lesznek hivatottak. Ami a pártok részvételét illeti, tökéletesen meg lehet nyugodva a közvélemény, mert nem lehet kétséges, hogy a közgyűlés két guvernamentális pártja, *az Egységes Községi Polgári Párt és a Keresztény Községi Párt fölényes hegemóniája fog uralkodni a tanácsban.* Ez a két párt számtalanszor tanuságot tett komolyságáról és felelősségérzetéről. Legelsősorban természetesen az *Egységes Községi Polgári Pártról* szólunk, amely sokszor a népszerűség föláldozásának veszélyével is mindenkor mértéktartó és bölcs volt eltökéléseiben. Ugyanakkor pedig igen sokat várunk ennek a pártnak a közvetlen kormányzatban való részvételétől, mert hiszen *eddig is esztendőkön át az Egységes Községi Polgári Párt műhelyéből indultak útnak a legnagyobb tervek, reformok és akciók.* Ezek a tervek, reformok és akciók sokszor megvalósultak, sokszor pedig kézen-közön elsikkadtak, mert a végrehajtás hatalma és kötelessége más kezekben volt. Most azonban a végrehajtás is a párt embereinek kezében lesz, ami biztos garancia arra, hogy amit eltökélnek, az meg is valósul. *Örülünk annak is, hogy a munkásság képviselői is helyet fognak kapni az alkotás és végrehajtás testületében.* Komoly munkát, becsületes együttműködést várunk tőlük, mert csak ezzel használhatnak megbízóiknak. *Az ellenzéki polgári pártok, úgylátszik, igen kis képviselethez jutnak, aminek ők maguk az okai.* Ninesen programjuk, amely összetarthatná őket, ellenben vannak személyi ellentéteik, amelyek szétrobbantják az amúgy is apró csoportokat.

Ha végigtekintünk azon a névsoron, amely az egyes pártok listáiból alakul ki, körülbelül szemünk előtt áll már ma, a választás előtt az új kis-tanács. Csupa derék, tiszteletreméltó egyéniség vonul föl előttünk, bár bizonyos, hogy sok kiváló szakember maradt ki, akiknek részvétele bizonyára alaposan megkorrigálta volna az új tanács nívóját. Bízunk azonban abban, hogy a lelkiismeretesség, a város iránt való szeretet és az egyéni ambíció az új törvényhatósági tanács minden tagjából elsőrendű munkaerőt és irányító egyéniséget fog nevelni.

De lesz, kell lennie, még egy hatalmas támaszának és ez *a régi tanács.* A régi tanács, amelyet íme mi is kegyelettel elbúcsúztatunk, de sírján nem fordítjuk meg a nemesi címert. A tanács csak a régi formájában szűnik meg, de annál nagyobb hivatás, annál több munka vár rá új alakjában. Bevalljuk, sokat kritizáltuk a tanácsot, az utolsó hónapokban pedig mély elégedetlenséggel láttuk tétlenségét, de megértettük, hogy a halálos ágyon nem szokták az embert ambíciók fűteni. Ma azonban végének kell lenni a letargikus szunyókálásnak és végének kell lenni annak a mesének, hogy az új rendben a tanácsnak nincs hivatása. Mérhetetlen és rosszindulatú tévedés ez. A tanácstól igenis nagyon sokat vár mindenki, a közvélemény csak úgy, mint azok az urak, akik az új rend értelmében kezükbe veszik a város kormányzását. Lehet, hogy a tanácsnokok hatalma némiképpen csökkeni fog, de ebben a hatalomban igen sok olyasmi is volt, amiről szívesen lemondanak, ami sok akadály, csak gát volt a munkájukban. Annál több alkalom és mód nyílik azonban a tanács számára *az alkotások terén.* Akiben van tehetség, erő és akarat, a jövőben talán még inkább halhatatlanná teheti a nevét, mint a multban. Adja Isten ennek a sokat szenvedett, szeretett városnak, hogy az új rend, az új hatalom minél több halhatatlan alkotást és halhatatlan alkotó zsenit termeljen ki.

MILYEN LESZ AZ ÚJ REND?

Kozma Jenő a törvényhatósági tanács, az örökös tagok és bizottságok választásáról — A bizottságok elnöki tisztségeit a többségi koalíció számára kell fenntartani

A várospolitikai élet homlokterében most az új törvény alapján életrehivandó szervek és bizottságok megalakítása áll, ami a községi pártok szempontjából is nagyfontosságú eseménynek számít. Amíg a baloldali pártok belső életében *hőrei zaj, párttusák, sőt bomlási jelek* kísérték a törvényhatósági tanácsba és a bizottságokba való törekvést, addig az *Egységes Községi Polgári Párt* méltóságteljes összhangban bonyolította le a jelöléseket úgy, hogy a párt a maga képviseletét jelentékeny erejének megfelelő számarányokban juttatja érvényre a közelgő választások alkalmával. Mindezekről a kérdésekről

Kozma Jenő dr.,

az *Egységes Községi Polgári Párt* elnöke a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Az *Egységes Községi Polgári Párt* elhivatottságának tudatában arra törekszik, hogy Budapest székesfőváros törvényhatóságában *a polgárság kezében legyen az irányító és döntő hatalom.* Ennek a jellegnek kell kidomborodni a legnagyobb hatáskörrel felruházott szervben: a törvényhatósági tanácsban is és ez adta az impulzust arra, hogy

megegyezést létesítsünk a másik nagy polgári párttal a tanácsi tagságok megosztása tekintetében.

A lefolytatott tanácskozások azzal az eredménnyel végződtek, hogy úgy az *Egységes Községi Polgári Párt,* mint pedig a *Keresztény Községi Párt*

teljesen egyforma paritás alapján

jut be a törvényhatósági tanácsba, ami a fentjelzett érdekek szempontjából, *a polgári pártok döntő fölényét biztosítja a városigazgatás legfontosabb szervében.*

A főváros kölcsönügyének tető alá juttatását feszült figyelemmel várják azokban a körökben, ahol ettől a munkaalkalmak megsokasodását remélik. A kölcsöntárgyalások miként való állásáról *Kozma* Jenő így nyilatkozott:

— Amióta *Lamotte* Károly pénzügyi tanácsnok és *Reményi-Schneller* Lajos, a *Községi Takarékpénztár* vezérigazgatója külföldön lefolytatott tájékozódó útjukról visszatértek, azóta

a kölcsönajánlatok légiója futott be a fővároshoz és ma az a helyzet, hogy módunk van a legelőnyösebb ajánlatok közül a legmegfelelőbbet igénybe venni.

— Éppen ezért sürgetni fogjuk a *kölcsön mielőbbi felvételét,* hogy e réven a nagy beruházó program végrehajtása valósággá váljon.

A törvényhatósági tanács megválasztása után az örökös tagok és a bizottságok megválasztása következik.

— A hónap utolsó negyedében — mondotta *Kozma* Jenő, — nagyfontosságú eseménye lesz a közgyűlésnek az örökös tagok és a bizottságok megválasztása. Magától értetődik, hogy a bizottságokban a parlamentáris elvnek kell érvényesülnie, vagyis

az irányító szerep azoknak a pártoknak van fenntartva, amelyek számarányuk alapján a többséget jelentik.

— A hatos bizottságban az arány úgy alakul, hogy a két nagy párt 2—2 taggal, az ellenzék pedig 1—1 taggal van képviselve. Az erőviszonyok alakulása mellett a 15 tagból álló bizottságok sem képzelhetők el másként, minthogy

a többségi pártok 5—5, a többi pártok pedig összesen 5 tagságot kapnak,

ami egyébként is megfelel a törvényhatóság pártok szerinti összetételének.

Ennél a pontnál feltettük azt a kérdést, hogy milyen elgondolások alapján nyer megoldást a *bizottsági elnökségek* ügye, miután a törvény szerint a bizottságok elnökei nem tisztviselők, hanem bizottsági tagok lesznek. *Kozma* Jenő határozott válasza erre a következő:

— Nem lehet vitás, hogy *az elnökségek ügyét is a többségi elv szerint kell megoldani* és így nem vonható kétségbe, hogy

a bizottságok elnöki tisztségeit a többségi koalíció részére kell fenntartani.

— Elképzelhetetlennek tartom, hogy a kisebbségi pártok ezekből a pozíciókból akár csak egyet is maguknak követelnének; nem követhet a kisebbség olyan interparlamentáris eljárást, hogy egy bizottság élén olyan valaki álljon, aki nem képviseli a bizottság többségét. *Ilyen elgondolást a többség kénytelen volna a legenergikusabban visszautasítani.*

Kérdést intéztünk még az *Egységes Községi Polgári Párt* szervezkedéséről, amelynek jeleit abban látjuk, hogy az utóbbi időben számos új kerületi pártkör csatlakozott a polgári tömörülés zászlaja alá.

— A párt szervezési munkája — válaszolta *Kozma* Jenő — mindegyre szélesebb területeket ölel föl és minden kerületben örvendetes arányokban nyilvánul meg a polgárságnak az a jól felfogott érdeke, hogy csakis és kizárólag

a hangzatos jelszavaktól mentes polgári pártok tudják biztosítani Budapest milliónyi lakosságának jövő boldogulását.

— Az *Egységes Községi Polgári Párt* teljes felkészültséggel megy az őszi törvényhatósági választásokba: *mi nem az ucca hangulatához, hanem a dolgozó polgárság értelmes akaratához fogunk igazodni,* amint hogy tettük ezt a multban és tesszük a jövőben is.

Szerdán választja meg a törvényhatósági tanácsot a közgyűlés

A törvényhatósági bizottság szerdán délután összeülő közgyűlése a főváros életében sorsdöntő jelentőségű lesz. Ezen az ülésen választják meg az új törvény értelmében megalakuló törvényhatósági tanács 20 tagját titkos szavazással, ugyanekkor választják meg *a 22 örökös tag kijelölésére megalakuló választmány három tagját is.*

E két esemény egyedül elég volna ahhoz, hogy a közgyűlés, jelentőségével, messze kiváljon a többi közül, de van még egy harmadik fontos pontja is a napirendnek, amely esetleg hosszú vitára is alkalmat adhat és ez a *főváros új lakásbérleti szabályrendelete*, amelyet annak idején a *Fővárosi Hirlap* részletesen ismertetett.

A törvényhatósági tanács 20 tagjának megválasztását jelölés előzi meg. Az ajánlást az ajánló csoport két tagja a választást megelőző napon, kedden délelőtt 9—12 óra között benyujtotta a polgármesteri hivatalnak. A polgármester helyett *Buzáth* János alpolgármester vette át ezeket az ajánlásokat.

Az ajánlás elfogadása kérdésében öttagú bizottság döntött, amelynek elnöke a polgármester helyett *Buzáth* János alpolgármester volt, négy tagját pedig a polgármester hívta meg. Ezek *Bánóczy* László dr., *Bódy* Tivadar dr., *Hochenburger* Antal és *Janits* Imre dr. lettek. Hogy a szavazólapon az egyes ajánlások milyen sorrendben következnek egymásután, a bizottság sorshúzás útján döntötte el.

A törvény végrehajtási utasítása szerint a közgyűlésen a szavazás megtörténte után ugyanez a bizottság, amely az ajánlások elbírálása körül alakult, fogja összeolvasni a szavazatokat és megállapítani az eredményt.

Ez a bizottság kedden 9 órakor ült össze a városházán az ajánlások elfogadása és a lajstromok sorrendjének megállapítása végett. Az

ajánlók száma 14-nél kevesebb, az ajánlottak száma pedig 25-nél több nem lehet.

A közgyűlésen a törvényhatósági bizottság minden tagja a titkos szavazás megkezdése előtt egy-egy hivatalos szavazólapot és egy borítékot kap, a szavazólapot a megjelölés után borítékba zárva helyezik az urnába a bizottsági tagok. A szavazás módjának kihirdetése után a főpolgármester

az ülést 15 percre fel fogja függeszteni, hogy a közgyűlés tagjai szavazólapjukat szavazásra előkészíthessék, azután újból megnyitja az ülést.

A titkos szavazás a régi szokásoktól eltérően nem külön helyiségben és fülkékben fog történni, hanem a közgyűlés színe előtt. Az urna a közgyűlési terem közepén lesz. A tanácsnok-főjegyző olvassa a törvényhatósági bizottság tagjainak névsorát és az egyes tagok nevük szólításakor megjelennek az urna előtt és abba beledobják a zárt szavazólapot. A szavazás megtörténte utáni szünetben külön helyiségben bontják fel a lezárt urnát és olvassák fel a bizalmitagok jelenlétében a szavazatokat.

A főpolgármester a törvényhatósági tanács többi tagjainak kinevezését csak a választás eredményének kihirdetése után fogja megejteni.

*

Az *Egységes Községi Polgári Párt* törvényhatósági bizottsági tagjai szombaton délután *Kozma* Jenő elnökléses alatt tartott értekezletükön ejtették meg a törvényhatósági tanács választásával kapcsolatos jelöléseket. A pártértekezleten jelen voltak: *Andréka* Károly, *Battenberg* Lajos, *Bayer* Antal, *Becsey* Antal, *Blatiny* Artúr, *Bibithi Horváth* János, *Bódy* Tivadar, *Bohn* József, *Csécsi Nagy* Miklós, *Csilléry* Béla, *Deményi* Aladár, *Dinich* Vidor, *Dorner* Gyula, *Farkas* József, *Gaár* Vilmos, *Gamauf* Géza, *Gaylhoffer* István, *Girardi* Tibor, *Glück* Frigyes, *Glückstahl* Samu, *Grosch* Károly, *Haller* Károly, *Harrer* Ferenc, *Holtzer* Nándor, *Horváth* Károly, *Kertész K.* Róbert, *Kiss* Menyhért, *Kozma* Jenő, *Lédermann* Mór, *Martin* János, *Melha* Armand, *Németh* Béla, *Orova* Zsigmond, *Padányi* Andor, *Politzer* Gusztáv, *Pompéry* Elemér, *Rásó* Lajos, *Sajó* János, *Scheuer* Róbert, *Spett* Ferenc, *Stern* Sándor, *Szabó* László, *Ugron* Gábor, *Usetty* Béla, *Wellisch* Andor, *Ziegler* Géza, *Kollmann* Ernő.

A párt elhatározta, hogy a választáson a *Keresztény Községi Párttal* közös listával vesz részt, amely listán a két párt tagjai egyenlő arányban szerepelnek. Tizenkét hely illeti meg a törvény értelmében a póttagokkal együtt. Eszerint az *Egységes Községi Polgári Párt* egyhangú felkiáltással a következő bizottsági tagokat jelölte a tanácsba: *Kozma* Jenő, *Gaár* Vilmos, *Becsey* Antal, *Usetty* Béla, *Scheuer* Róbert, *Dorner* Gyula, *Farkas* József dr., *Martin* János, *Csécsy Nagy* Miklós, *Bohn* József, *Kollmann* Dezső és *Pompéry* Elemér.

A közös lista így fog festeni: *Wolff* Károly, *Kozma* Jenő, *Buday* Dezső, *Gaár* Vilmos, *Petrovácz* Gyula, *Becsey* Antal, *Lázár* Ferenc, *Usetty* Béla, *Müller* Antal, *Scheuer* Róbert, *Nagy* Ferenc, *Dorner* Gyula, *Frühwirth* Mátyás, *Weszelszky* Gyula, *Csécsy Nagy* Miklós, *Csepreghy Horváth* János, *Bohn* József, *Botzenhardt* János, *Kollmann* Dezső, *Csóka* Lajos, *Pompéry* Elemér és *Bozóky* Ádám.

*

A közgyűlés baloldali pártjai kisebb-nagyobb viharok után szintén megegyeztek a tanácstagságokra vonatkozó jelölésekben. A demokratáknak *Friedrich* István csoportjával közösen készített listája így fest: *Brády* Ernő, *Láng* Lajos, *Friedrich* István, *Balkányi* Kálmán, *Takács* István dr., *Várkonyi* Kálmán.

A szociáldemokrata párt listája a következő: *Peyer* Károly, *Büchler* József, *Révész* Mihály, *Kis* Jenő dr., *Bánóczi* László, *Bresztovszky* Ede. Az igazoló választmány döntése után bizonyosra vehető, hogy *Kis* Jenő dr. a jelölésből kimaradt és helyette *Bánóczi* László jut a negyedik helyre. Az *örökös tagok* választása a közgyűlés jövőheti ülésén fog megtörténni.

Az utolsó tanácsi választás

A szerdán megszűnő régi tanács hétfői rendkívüli ülésén tartotta meg, az eddig hatáskörébe tartozó,

utolsó tisztviselőválasztást,

amelyen az üresedésben lévő közélelmezési, adóhivatali, végrehajtói, mérnöki és kezelőtiszti állásokat töltötték be.

Az új törvény az átmeneti idő elmultával a tisztviselői állások betöltését tudvalevően legnagyobbrészben kinevezési hatáskörbe utalja. Az elnöki ügyosztályban egyébként erős munka folyik:

az ügyosztály egész tisztikarát a szervezési kérdések foglalkoztatják,

ezek közül a legfontosabbak egyike az új ügyrend, amely a közgyűlése és bizottsági tárgyalás rendjét is szabályozni fogja.

STOBBE KÁLMÁN
ÉPITŐMESTER
BUDAPEST, V., VISEGRÁDI UCCA 9.
TELEFON: 875—93

MÉRNÖKI SZAKÜZLET
A „GAMMA" FINOMMECHANIKAI GÉPEK ÉS KÉSZÜLÉKEK GYÁRA R. T.
ELADÁSI OSZTÁLYA
Budapest, IV., Múzeum körút 41.
TELEFÓN: AUT. 860-96. □ TELEFÓN: AUT. 860-96.

DONA DÖME ÉS TÁRSA
PAPIR ÉS IRÓSZEREK GYÁRI RAKTÁRA
a „PAPIRMALOM"-hoz
Tel.: Aut. 877-15
Alapitva 1790-ben
Budapest, IV., Aranykéz ucca 6

MENTSIK FERENC
KÖNYVKÖTÉSZETE
SZABADALMAZOTT IRATTÁRI TÁBLAGYÁR
Nagy arany érmekkel kitüntetve :: Postatakarék csekksz.: 47.983
BUDAPEST, IV., SZARKA UCCA 4
TELEFÓN: AUTOMATA 840—02
Tulajdonosok: Mentsik Ferenc és Mentsik Viktor

Kőbányai Gép- és Vasszerkezeti Műhely
BISSELICHES MÉRNÖK
Budapest, X, Liget-u. 46. Tel. J. 358-25
Vasszerkezetek, lakatosmunkák, portálok

Rozsdamentes acélbetón
„SÁRKÁNY BETÓN"
54125. sz. a. védjegyezve
Budapest, V., Zoltán ucca 13. Telefón: Aut. 190—54

Karászek Ferenc
Kazán és tartálygyár Telefón: L. 915—07
Budapest, VI., Váci-út 163

KŐBÁNYAI KÁTRÁNY- és ASZFALTIPAR
FRIED és GRUBER okl. mérnökök / X., Gyömrői-út 64 / Tel.: J. 449-44
GYÁRTMÁNYAINK: bőrlemez, szigetelőlemez, aszfalt fedőlemez (szagtalan), facement, kiöntő aszfalt, aszfalt coulé
VÁLLALUNK: Tetőfedést minden kivitelben, szigetelési munkákat, víztelenitési munkákat, aszfaltozást

Révész János
cement-, márványmozaik- és műkőárugyár, betonipari vállalat.
Burkoló-, műkő és csatornázási munkák. TELEFON: Ujpest 198.
Központi iroda: UJPEST, ŐSZ UCCA 14.

VAS UCCA 16
BOSCH SZOLGÁLAT
Telefón: József 393-73.

ÜVEGFESTÉSZETI ÉS ÜVEGMOZAIK MŰTEREM
PALKA JÓZSEF
Magyarország czűstkozo üs Üvegfestőmestere
Budapest, VIII., Baross-u. 59. Tel. J. 302-28. Alapittatott 1894

PARKETT ÉS PADLÓZÁSI VÁLLALATA
STERNER G.
V., LIPÓT-KÖRÚT 15. TELEFÓN: AUTOMATA 105-59

RUFIÁN ISTVÁN egészségügyi berendezési vállalat
BUDAPEST, VI, KMETTY UCCA 7
Iroda: VI, Szinnyei Merse ucca 10. Telefon: L. 966-25

RELLA N. és UNOKAÖCCSE
Építési Vállalat R.-T.
Budapest, VIII, Népszinház ucca 13
Telefonszámok: József 436—52 és József 436—53.
Magas- és mélyépités, vasbetonépités, HERBST FÖDÉM az egész világon elterjedt és és legolcsóbb vasbetonfödém

SZÉCHY ENDRE okl. mérnök
építési vállalkozó
Budapest, VI., Bulykovszky-u. 12.
Telefón: T. 269—65.
Mélyépités-talajvizszintsüllyesztés.

OLCSÓ KISLAKÓHÁZ-ÉPITKEZÉSEKHEZ
nélkülözhetetlen a minden oldalról zárt
szab. „CLUSUS" építőkő
KÖRZETKÉPVISELETEK ÁTADÓK
Részletes tájékoztatót küld és a gyártást bemutatja
DENGLER LAJOS ÉPITŐMESTER
BUDAPEST, V., FALK MIKSA UCCA 12. TELEFÓN: A. 214-75

HERCZEG JÁNOS asztalos mester lakberendező faipari üzeme
BUDAPEST, IX. KER., VIOLA UCCA 17. SZ.
Telefón: J. 443—90

„BECIVA"
Bekefow Cirkusz Városliget
Városliget ✶ Tel. Aut.: 183-35
Naponta este 8 órakor, minden csütörtök, szombat, vasár- és ünnepnap d. u. 4 órakor
a teljes nagy júniusi műsor
A leghírnevesebb bel- és külföldi művészek és művésznők fellépte.
A délutáni előadásokra fél helyárak!
Az utalványok minden esti előadásra vasár- és ünnepnap este is érvényesek. Rendes esti helyárak: 1 P-tól, 3 -Pig. Utalvánnyal: 50 fillértől, 3 pengőig.
MINDEN HÓ 1-ÉN SZENZÁCIÓS ÚJ MŰSOR!

HEBENSTREICH FERENC
okl. kőmüves-mester
építési vállalkozó
VIII, Kender u. 24
Telefonhivó: 408—50

HORTOBÁGYI JUHTÚRÓ
Mindenütt kapható! Termeli:
Orsz. MTK Magy.
TEJSZÖVETKEZETI KÖZPONT

Rietschel és Henneberg
Részvénytársaság
Budapest, VIII., Práter ucca 12. szám.
Telefon: József 525—18.
Központi fűtések, vizvezetéki és csatornázási berendezések

A Tabán felépítésére elfogadható pénzügyi ajánlatok érkeztek

Becsey Antal szerint rövidesen 40—50 millió pengő jut az építőiparnak — Ezáltal 25—30.000 munkás és nyolc-tízezer kisiparos jut munkához

Budapest minden gazdasági tényezője, építészek, iparosok, vállalkozók és a munkások tízezrei nagy megelégedéssel vették tudomásul azt az akeiót, amelyet néhány héttel ezelőtt *Ripka* Ferenc dr. főpolgármester, *Becsey* Antal elaboratuma alapján *Bethlen* István gróf miniszterelnök elé terjesztett: *a közmunkák sürgős megindítása és a munkanélküliség enyhítése érdekében.* Az azóta eltelt idő alatt az illetékes kormányhatóságok sorra jóváhagyták a főváros részéről tervbevett munkálatokat s ma már a fővárosi közmunkák serényen folynak a rendelkezésre álló fedezet keretében. *Bethlen* István gróf miniszterelnök szükségesnek tartotta, hogy a további munkalehetőségek kilátásairól is tájékozódást szerezzen és ezért az elmult napokban újabb értekezletet tartott. Az értekezlet nyomán előálló helyzetről nagy érdeklődésre tarthat számot

Becsey Antalnak,

az *Egységes Községi Polgári Párt* alelnökének, a munkalehetőségek megteremtésére irányuló akció lelkes kezdeményezőjének nyilatkozata, aki a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— A miniszterelnök úr a munkanélküliség enyhítését célző törekvései során újból tárgyalást folytatott a fővárosi és állami közmunkák területeinek kiszélesítéséről. A megbeszélés során bizonyos pénzügyi nehézségek is szőnyegre kerültek. Ez okozta azt, hogy

konkrét eredmények nem alakulhattak ki azonnal, ami azonban távolról sem jelenti azt, hogy ne keressük továbbra is a lehetőségek útjait.

Meggyőződésem szerint *a megoldást meg fogjuk találni,* hogy különösen az építkezési iparágak intenzív foglalkoztatása valósággá váljon.

— A főváros a maga hatáskörében természetesen változatlan erővel törekszik arra, hogy a rövid úton jóváhagyott munkálatokat gyorsan végrehajtassa. Az élelmiszer nagyvásár és a maglódiúti szeretetotthon nagyarányú munkái már mind folyamatban vannak és némi eltolódást csak a Gázművek igazgatósági épületének emelése szenved, ez is csak azért, mert ez szoros összefüggésben van a Rókus-kórház eltávolításával, illetve felépítésével. A főváros minden lehetőséget kimerít: hetenkint adja ki a megbízásokat jelentékeny csatorna- és útépítésekre és

csak a beruházási program végrehajtása hiányzik, hogy a munkahiány és a munkanélküliség örvendetes enyhülése bekövetkezzék.

Óriási jelentőséggel bir majd a Vízművek, Gázművek és Elektromos Művek reorganizációja, illetőleg kibővítése, amelyekre mind sor kerül, ha a nagyösszegű fedezet rendelkezésünkre fog állani. Nincs fontosabb feladat, mint előkészülni ezekre a hatalmas feladatokra, úgyhogy még júniusban mód legyen a cselekvő intézkedésre. A 12-es bizottság tudvalevően már elhatározta, hogy sürgős közmunkák fedezetére 30 milliós függőkölcsönt vesz fel. Ebből annyi mindent lehet alkotni, hogy *jótékony hatásuk még a nyár folyamán feltétlenül érezhető lesz.* A főváros szempontjából ez a legaktuálisabb kérdés, amely mellett minden egyébnek háttérbe kell szorulnia.

— A helyzet ilyetén alakulása mellett az államnak sem lehet kitérni az elől, hogy mindent elkovessen a gazdasági pangás megszüntetése érdekében. Nem lehet halasztást szenvednie két olyan jelentékeny munkaalkalomnak, mint az óhegyi Horthy Miklós-lakótelep és az albertfalvai lakótelep építkezéseinek, amelyek összesen 1420 lakást termelnek 25 millió pengő értékben. Mindkettő páratlanul nagy lehetőséget nyujt a fővárosi iparosok és munkások számára.

— Más probléma a *Tabán felépítése,* ami a közeljövőben ugyancsak az aktualitások sorába lép, mert tudomásom szerint

olyan pénzügyi ajánlatok érkeztek, amelyek elfogadásra alkalmasak.

Ez idén természetesen még nem vihető keresztül a Tabán újjáépítése, de a jövő évben számolni lehet ezzel a munkaalkalommal is. Figyelembe vehető az *Országos Társadalombiztosító* szanálása után az a kedvező helyzet is, hogy ez a hatalmas intézmény a maga pénzügyi erejével támogatni fogja a Horthy Miklós-telep és az albertfalvai építkezéseket. Lakásépítés szempotnjából van az Angol-Magyar Bank egy érdekeltségének olyan terve, hogy

Óbudán 1500 lakást állít elő olymódon, hogy építési hitelekkel támogatja az építtetőket.

Ennek a munkának értéke 21 millió pengőre rug és így a fentebb említett lakásépítkezésre *40—50 millió pengőt juttatnának az építkezési és rokoniparágak vérkeringésére, ami hatalmas lendületet ad Budapest gazdasági életének, mert azt jelenti, hogy 25—30 ezer munkás és 8—10 ezer kisiparos jut kenyérhez és munkához.* Természetes, hogy nagy hiba volna, ha a nyári szünet kényelmi szempontjai miatt mindezek a tervek halasztást szenvednének.

Azzal a hírrel kapcsolatban, hogy a kormány újabb utasítást adott a közhatóságoknak a hazai szén fogyasztása érdekében, a következő nyilatkozatot kaptuk:

— A gyöngyösi szénbányát a főváros annak idején azért vásárolta meg, hogy egyrészt a hazai széntermelést támogassa, másrészt pedig hogy sikerrel tudjon ellentállani az akkor napirenden levő szénhiánnyal. A bánya akkoriban kifizetődött, de ma, amikor a koksz s a poros szén olcsóbbá vált és korlátlanul rendelkezésre áll: sem a főváros, sem a közönség nem szívesen vásárol lignitet, ami tulajdonképpen főterméke a gyöngyösi szénbányának.

A hazai szén fogyasztását előíró kormányrendelet egyébként sem újkeletű

és úgy tudom, hogy ez a tendencia ma már a főváros összes intézményeinél érvényesül.

Az elmult napokban sok szó esett *az élelmiszernagyvásár* építkezéseiről, ahol a meglepetésszerű döntés miatt a munkálatok késedelmességétől lehet tartani.

— Nem hiszem, — mondotta *Becsey* Antal, — hogy a munkálatok elhúzódjanak, bár nagy jelentősége lesz annak az indokolásnak, amellyel a bizottság három olcsóbb ajánlattevő kihagyásával egy negyedik céget bízott meg a kivitellel. A döntés most a tanács kezében van, ahol alapos mérlegelés és a Közszállítási szabályzat rendelkezéseinek szemelőtt tartásával kell véglegesen állást foglalni.

Kétszázharmincnyolc érvényben levő szabályrendelet közül 130 elavult

A polgármester hónapokkal ezelőtt, már az új törvény parlamenti tárgyalásának megkezdése után elrendelte, hogy írják össze a főváros összes szabályrendeleteit és állapítsák meg, hogy mely szabályrendeletek átdolgozása lesz az új törvénynek megfelelően szükséges. *Gallina* Frigyes tanácsnok intézkedésére *Gárdonyi* Albert dr. főlevéltáros már hetekkel ezelőtt összeírta a főváros összes szabályrendeleteit. Kiderült, hogy

a fővárosnak 238 érvényben lévő szabályrendelete van, ebből azonban 100 kivételével valamennyi elavultnak mondható.

Az elnöki ügyosztály most az összes szabályrendeleteket átdolgozza, módosítja az új törvény értelmében és újból kiadja, azokat pedig, amelyek már nem aktuálisak és napjainkban érvényes intézkedéseket nem tartalmaznak,

régi formájukban irattárba helyezik.

Az új szabályrendeleteket a jogszabályok gyüjteményében hivatalosan fogja kiadni a főváros.

Fővárosi Hirlap
Az Egységes Községi Polgári Párt hivatalos lapja.
*
Előfizetési árak:
fél évre . . . . . 12 pengő,
egész évre . . . . . 24 pengő.

Kivágni!

Kedvezményes-utalvány!

Adunk Önnek

¼ kiló árpakávét

jelen kedvezményes-utalvány és csekély 10 fillér ellenében.

Hozzáadunk minden csomaghoz egy újabb kedvezményes-utalványt.

PÁRISI NAGY ÁRUHÁZ
Fűszeroszt., IV. em. Lift.

Érvényes VI/30-ig.

Gyárak, raktárak, garageok, kórházak, középületek részére

préselt acélajtók
préselt acélkapuk

haas és Somogyi

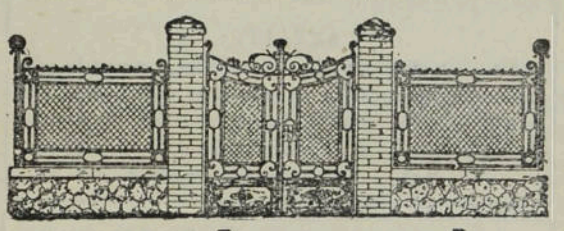

VASS ÉS KOVÁCS
SODRONYFONAT-, KERÍTÉS-, ÁGYBETÉT- és VASBÚTORGYÁR
Budapest, II., Fő ucca 48
Telefón: Aut. 517-87 Telefón: Aut. 517-87

SCHIFF MIHÁLY
paszományos-mester, Budapest, IV. Prohászka Ottokár ucca 8. (Félemelet)
EZÜST ÉREMMEL KITÜNTETVE. + TELEFON: AUTOMATA 834-76.
A legszebb kivitelben készítek mindenféle **butorpaszományt,** plimő- (paplan) zsinórt, horgolt rózsát, csillag gombot és gombáthuzást. **Női ruhadíszeket,** bojtokat, rojtokat, öveket, a legprecizebb, művészi kivitelben. Csillárzsinórokat, továbbá selyem- és gyapjúfonal- adjusztálást és minden e szakmába vágó munkát.

Közúti gőz- és motorhengerlést vállal WOLFF ERNŐ
Sürgönycím: WOLFFERNŐ
Tel.: Lágymányos 13-82 Budapest-Kelenföld, Budaörsi-út 101

SCHEIBER MIKLÓS OKLEVELES GÉPÉSZMÉRNÖK
Központi fűtés, vízvezeték és egészségügyi berendezések
Budapest, VII., Vörösmarty ucca 19. Telefón: József 415-98.

HAJNAL IMRE
okl. mérnök, építési vállalkozó
BUDAPEST, I., Atilla körút 47. szám
Telefón: Automata 528—64.

POZSGAY DEZSŐ
építőmester és burkolási vállalkozó
VII., KÖRVASÚT SOR 8.
Saját telepén.

TELEFON: JÓZSEF 424-80 **STRASSER CIÁNOZ, TAKARÍT** TELEFON: JÓZSEF 424-80

Nem bontják le a piarista-házat,

hivatalokat telepítenek oda, mert a városházán már mellékhelyiségeket alakítanak át hivatali szobákká

Hónapok óta tanakodnak a főváros vezetői, lebontsák, vagy ne bontsák le a régi piarista házat a Petőfi tér mellett. A vitában nemcsak a törvényhatósági bizottság tagjainak véleménye oszlott meg, hanem az egyes ügyosztályok álláspontja is ütközött. A városgazdasági ügyosztály, amelynek hatáskörébe tudvalevően a városi hivatalok elhelyezése és a középületek fenntartása tartozik, — a lebontás ellen volt kezdettől fogva és a népjóléti minisztérium kiköltözése után felszabadult épületet — a központi városházán uralkodó helyszűke miatt — fiókvárosházának akarta volna felhasználni. A városrendezési ügyosztály és *Lamotte* Károly pénzügyi tanácsnok ezzel szemben, igen megszívlelendő okok miatt a lebontási javaslatot támogatták, az évtizedekkel ezelőtt már elhatározott szabályozási tervnek végrehajtása érdekében... A fenntartás *ellen* szólott az a hatalmas érv is, hogy az épület elkerülhetetlenül szükséges, alapos restaurálása közel 400.000 pengőbe került volna a középítési ügyosztály szakértői véleménye szerint.

A két álláspont közül először a lebontás melletti győzött és a közgyűlés már tavaly elhatározta, hogy a régi épületet átadja az elmulásnak, leromboltatja, a bontási anyagot értékesíti és az Erzsébet-hídfő környékét az eredeti városszabályozási tervek szerint rendezteti.

A történtek után a közönség egyre várta a csákányos emberek megjelenését a Petőfi téren, annál is inkább, mert hírek keringtek az épületben levő lakások bérletének sürgős felmondásáról is. Annál nagyobb volt a környékbeliek meglepetése, mikor

rombolás helyett az üres épület rövid idő óta rejtélyes módon alig észrevehető lassan, de egyre jobban népesedett.

A szálingózás egyre tart még ma is, esténként lámpák gyulnak ki az örökre sötétnek hitt termekben, telefónokat vezettek be, szóval csupa olyan jelenség figyelhető meg, amiből mindenre lehet következtetni, csak az épület hamaros lebontására nem.

A *Fővárosi Hirlap* munkatársa utána járt a különböző hírek valódiságának és megállapította, hogy

a lebontásra ítélt piarista-épületbe valóban költözködnek.

Nem ki-, hanem *beköltöznek*. A költözködés az illetékesek tudtával történik, s a berendezkedés véglegesnek látszik, amiből arra lehet következtetni, hogy

minden közgyűlési határozat ellenére lebontásra belátható időn belül nem fog sor kerülni.

Megkérdeztük

Édes Endre

tanácsnokot, a városgazdasági ügyosztály vezetőjét, aki információjával feltevésünket mindenben megerősítette:

— A városgazdasági ügyosztály kezdettől fogva azon az állásponton volt, hogy az egész vonalon uralkodó helyszűkére való tekintettel, városházi hivatalok elhelyezésére kell a felszabaduló épületet felhasználni.

— Az elháríthatatlan szükség most úgylátszik kényszerít arra, amibe beleegyezni nem akartunk. A székesfőváros szociális foglalkoztató műhelyei a régi képviselőház épületében voltak. Ezekre a helyiségekre most *az új községi választói névjegyzékek összeírásával kapcsolatban a Székesfővárosi Statisztikai hivatalnak lett feltétlen szüksége, s*

nem maradt más hátra, mint ezeket a műhelyeket az üres piarista-házba áthelyezni.

— Egyelőre tehát a szociálpolitikai ügyosztály vette részben igénybe az öreg rendházat, de

nincs kizárva, hogy ezt a beköltözést több más is követi,

tekintettel arra a tarthatatlan zsúfoltságra, amely a központi városházán uralkodik.

— A hajdani „*Károly* kaszárnyát" 1900-ban rendezték be központi városházának. Azóta eltelt 30 év, a város nagyarányban népesedett, területében megnövekedett, élénkült,

csak az adminisztrációt befogadó központi városháza maradt a régi.

A városháza bővítésére és nagyobbítására többízben készítettünk javaslatot, ezt a megoldást azonban — helyesen is — elejtette a törvényhatósági bizottság, azzal az indokolással, hogy ily félmegoldással, mint az emeletráépítés, — *nem szabad elébe vágni az ugyancsak régen tervezett új központi városháza építésének* és a végleges építkezés útjába akadályokat gördíteni helytelen volna. Ez teljesen igaz is, de valami megoldást mégis kell találni, mert a központi városháza zsúfoltságán segíteni kell.

— Jellemző a mai helyzetre, hogy leküzdhetetlen akadályokkal kell megküzdeni, ha valamelyik hivatal új szobát kér. Pedig napirenden vannak az ilyen igénylések. Például

a tiszti ügyészségen a helyhiányon úgy lehetett segíteni, hogy az elsőemeleti, Gerlóczi uccai keresztfolyosón a W. C.-ül szolgáló mellékhelyiségeket alakítják át hivatali szobáknak.

Ez a munka már meg is kezdődött. Az ügyészek eddig kettesével ültek szobáikban, ami bizalmas természetű hivatalos eljárások alatt igen kellemetlen volt. A II. emeleten *ugyancsak W. C.-ket alakítunk át a Vegyvizsgáló és Élelmiszervizsgáló intézetnek laboratóriumok befogadására.* Igy van ez az egész vonalon.

— A főpolgármesteri hivatal átköltözési szándékáról még hivatalosan nem tudok, de ha tényleg így van, akkor az árvaszéknek kell másutt helyet keresni, erre pedig a régi piarista ház a legalkalmasabb.

— Az sem áll, hogy több százezer pengőbe kerülne az átalakítás. Mindössze 30—35.000 pengőről lenne szó, de ez is mellőzhető, elvégre

ha minisztériumnak elég jó volt mai állapotában, jó lesz egyéb hivatalnak is.

Mindebből tehát az következik, hogy a piaristaház lebontásából, úgylátszik, *nem lesz semmi* — s akár a 150 éve halálra ítélt roskadozó Rókus — *állni fog, még hosszú évtizedekig* — amíg az álombeli új városháza elkészül...

BANNER ZOLTAN
okleveles építész és építőmester
BUDAPEST, I., VERPELÉTI-ÚT 10.
Telefon: LÁ. 6-57. Telefon LÁ. 6-57.

KOVÁCS A. ÖDÖN GÉPÉSZ MÉRNÖK
Budapest, VIII., Bezerédy ucca 8
Telefon: 382 — 93, 408 — 78.
Központi fűtés-, vízvezeték-, csatornalelszerelési vállalata

DUNÁNTULI MÉSZ-, TÉGLA- és KŐIPAR RT.
Központ: BUDAPEST, V., GÉZA UCCA 5
Telefon Automata 218—05, 218—06. Sürgönycím: DUNMÉSZ
Szállít: Mészet, mészkövet, bazaltkavicsot. Vállal mindennemű kőfaragó-munkát

SEBESTYÉN SÁNDOR
asztalosmester, irodaberendezést vállalata
Budapest, VII, Hajtsár út 135. — Telefon: Zugló 60—89

KLEMENT ANDRÁS
jégszekrények, bor- és sörkimérő készülékek gyára és raktárai
BUDAPEST, VII., KIRÁLY U. 27
az udvarban
Telefon: József 401—10.

„IDEÁL" PAPLANGYÁR
SÁNDOR M. FERENC
BUDAPEST, IV, KAMERMAYER KÁROLY UCCA 1
Állami, városi és közintézmények szállítója

Széchenyi Gyógyfürdő
a modern orvosi tudomány minden eszközével és a különböző gyógyeljárásokhoz szükséges felszerelésekkel ellátva.
A város minden pontjától könnyen megközelíthető.

TŰZVESZÉLY ESETNÉL
BIZTOS VÉDELMET NYUJT A
»MINIMAX«
kézi tűzoltó készüléke!
Oltóereje óriási és semmiféle kárt nem okoz. — Kezelése rendkívül egyszerű. Speciális készülékek, autók, motorcsónakok, garázsok stb. részére.
Felvilágosítással szolgál a
MAGYAR MINIMAX R. T.
Budapest, VI., Rózsa ucca 85 (saját ház). — Tel.: Aut. 237-31

BUDAPESTI HIRLAP
a legtartalmasabb magyar napilap
Hangja előkelő, hírszolgálata tökéletes

WIENER A. UZODA ÉPÜLET-ASZTALOS ALAPÍTTATOTT 1886 TELEFÓN: J. 344—50
Kész ajtók, ablakok vasredőnyös üzleti ajtók, kirakatok, állandóan raktáron
BUDAPEST, IX, ÜLLŐI ÚT 123 Az áll. gyermekmenhely épületével szemben

Hrauda Károly és Fia
okl. gépészmérnök
fűtési-, szellőztetési- és egészségügyi berendezési vállalata
Budapest, VI., Forgách ucca 20. Telefón: Aut. 917—89

HEVERDLE ISTVÁN
okl. mérnök, építő- és kövezőmester
VIII., Baross ucca 74. Telefón: J. 324-32.

Worthington szivattyúgép r.-t.
Budapest, V., Váczi-út 4.
Telefonszám: 222-10.
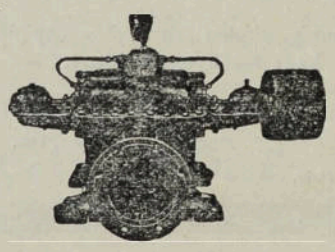
Sürgönycím: Duplex.
SZÁLLIT:
Gőz-, centrifugái-, turbina-, erőmű- és vácuumszivattyúkat, minden célra és teljesítményre. — Benzinmótorokat. — Hűtőtornyokat. — Kondenzációs berendezéseket. — Autómosógépeket.

SOMOSKŐI BAZALTBÁNYA RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
Budapest, IV., Bécsi ucca 4. sz.
Bánya és zúzótelep: Somoskőújfalu
Telefon: Automata 829-23 és 817-92
A bánya előállít: mindenféle szemnagyságú zúzott kavicsanyagot, pormentes zuzalékot legjobb minőségben, előállít továbbá különböző méretű útburkolati idomköveket. Útépítési osztálya vállalja: makadámutak, szabadalmazott óriáskavics (Derieso) utak építését, mindenféle idomkőutak burkolati munkáinak előállítását, továbbá a „Warrenite Bitulithic" elnevezésű legjobban ismert bitumenes rendszerű utak építését.

HEISSENBERGER JÓZSEF
Kövezőmester és útépítési vállalkozó
BUDAPEST, IX., VÁGÓHID UCCA 9/b SZ.

KŐSZÉNBÁNYA 'S TÉGLAGYÁR TÁRSULAT PESTEN,
(DRASCHE)
BUDAPEST, V., KLOTILD UCCA 3.
TELEFON: AUTOMATA 255—54, 255—55 és 255—56.

Köztisztviselők kedvező fizetési feltételek mellett kaphatnak nyugágyat, függőágyat, sátort és hátizsákot

TELEFON J. 415—07. ALAPITVA 1838-ban
HAUSCHILD ALBERT
Budapest, VII., Károly-körút 15. szám.
Szállít hivatalok részére irattöltőhevedert, por- és padlótörlőruhát.

Hat-hét milliójába kerül a fővárosnak a halálsorompók eltüntetése

A napokban miniszteri ankéton fogják a problémát dűlőre vinni

A halálsorompók sokat emlegetett problémája, úgy látszik, hamarosan *végleg lekerül a napirendről*. A kereskedelmi minisztériumban befejezték a nagyfontosságú műszaki feladat mérnöki és financiális előkészületeit, a korábbi terveken bizonyos módosításokat hajtottak végre a költségredukció érdekében és *minderről terjedelmes leiratban értesítették a fővárost*, egyben felhívták arra, hogy a törvényhatósági bizottság foglaljon végleges állást arra vonatkozóan,

hajlandó-e vállalni a reá eső terheket, mert az elvi döntés előtt a munkát elindítani nem lehet.

A megvalósulás stádiumába jutott nagyjelentőségű ügyről — *beavatott helyről* — a következő információkat szerezte a *Fővárosi Hirlap* munkatársa:

— A kereskedelmi minisztérium a mult héten közölte a fővárossal a veszedelmes és közlekedést akadályozó vasúti átjárók megszüntetésének terveit, amely munka

tudvalevően a ceglédi vonal pályatestének felemelésével nyer megoldást.

A leirat közölte a pontos összeget, amennyibe az egész munka kerül és közölte azt is, hogy ebből *mily összegeket kellene a fővárosnak és az érdekelt vasútüzemeknek, a MÁV-nak, a HÉV-nek és a BSZKRT-nak vállalnia*. Nagyon érdekes és fontos része a leiratnak az, amelyben a minisztérium rámutat arra, hogy az eredeti tervek mely lényegtelenebb módosításával

miképpen lehetne a fővárosra eső építési költségeket számottevő mértékben csökkenteni.

— A miniszter szerint el lehetne hagyni azokat az aluljárókat, amelyek a közigazgatási bejárás során a tervekbe felvétettek ugyan, de *lényegében egyelőre teljesen feleslegesek*. Olyan átjárókról van ugyanis szó, amelyeket ezidőszerint még csak papíroson meglévő útvonalak átvezetéséhez követelt a főváros. Mivel ezen útvonalak megnyitása belátható időn belül nem történik meg és valószínűtlen, hogy az idevonatkozó városszabályozási terveket egy-két évtizeden belül végrehajtsák, —

az aluljárók építését el lehetne hagyni és ezzel közel háromnegyedmillió pengővel csökkennék a költség.

Öt, papíron lévő és csak térképeken szereplő útvonalról, illetve aluljáróról van szó, amelyek mellőzését a kereskedelmi minisztérium javasolja.

— A másik módosítási lehetőség, amit költségcsökkentés szempontjából a miniszter a főváros figyelmébe ajánl, *a Thököly útra kerülő viadukt*. Ezt az aluljárót az ötvenméternyi tér egész szélességébe tervezték. A leirat

azt proponálja, hogy az aluljárót csak a tényleges útvonal szélességében, húsz méter szélesen építsék meg.

— A költségek redukciójának harmadik módjaként a miniszter azt a lehetőséget jelöli meg, hogy *a pálya kiképzésénél történjenek bizonyos változtatások*. A főváros ugyanis nagyon sok helyen *támfalakkal kívánja vezettetni a vasúti vonalat, ehelyett*

a leirat a rézsűs megoldást ajánlja,

aminek zavaró hatását parkozással lehetne eltüntetni az érdekelt városrészekben.

— *A miniszter felhívja a fővárost, hogy úgy a saját nevében, mint a BSZKRT részéről mielőbb nyilatkozzék a terhek, illetve a reá eső költségrészek vállalása tekintetében, mert amíg ez meg nem történik, addig a tényleges kivitel iránti előkészületeket megtenni nem lehet*, illetve csak akkor lehet a kormánynak a végleges intézkedéseket megtenni, ha a tanács, illetve a törvényhatósági közgyűlés állásfoglalása megtörtént a fővárosra háruló terhek vállalása tekintetében. A leirat igen fontos megjegyzéseket tartalmaz atekintetben is, hogy

a fővárosnak pillanatnyilag csak elvi elhatározásra van szüksége és szó sincs arról, hogy a pénz előteremtése iránt is nyomban intézkednie kellene, sőt erre éveken belül sem kerül a sor, s ez, — mint a leirat mondja, — későbbi részletkérdés.

— A *MÁV*, értesülésünk szerint, kölcsön útján maga gondoskodna az építési költségek előteremtéséről és a fővárosnak csak a reá eső amortizációs terheket kell majd vállalnia a *BSZKRT*-al együtt.

— A ceglédi vonal felemelése és a halálsorompók ilymódon való megszüntetése, értesülésünk szerint,

kereken 14 millió pengőbe kerül, amiből a fővárosnak és a BSZRKRT-nak több mint ötven százalékot vállalni kell,

a költségek másik fele a *MÁV*-ot és a *HÉV*-et terheli. A *fővárosnak és a villamosvasútnak tehát hathétmillió pengőbe kerülne a halálsorompók eltüntetése*. Az említett módosítások mellett ez az összeg *pár millióval redukálódnék*.

— A fontos miniszteri leiratot a tanács előbb a közlekedési ügyosztálynak adta ki véleményadás céljából, — ami már meg is történt, — most a városrendezési és útépítési ügyosztály foglalkozik az ügygyel, majd a pénzügyi ügyosztályba kerül, melynek állásfoglalása után az autonómia szervei elé kerül.

A közlekedési ügyosztály — értesülésünk szerint — arra való tekintettel, hogy a tervezett új uceák megnyitására tíz-húsz éven belül úgysem igen kerül sor,

hajlandó a szóbanforgó öt, egyelőre feleslegesaluljárót elejteni a költségkímélés kedvéért.

Igaz ugyan, hogy most kevesebbe kerülne megépítésük, mintha később akarják külön elkészíttetni, de mérlegelni kell azt a kamatveszteséget is, amit az idéz elő, ha a pénzt most beleölik olyan aluljárókba, amelyek esetleg évtizedekig használatlanul maradnak. A Thököly úti aluljáró megkeskenyítéséhez azonban *nem járul hozzá közlekedési okokból az ügyosztály* és

ragaszkodik az ötven méteres szélesség fenntartásához

annál is inkább, mert a várható nyereség sem pénzben, sem munkában nem oly számottevő hogy ezért érdemes volna ezt az élénk, nagyforgalmú főútvonalat megcsonkítani és a városképet megrontani. *Nem zárkózik el a közlekedési ügyosztály a maga részéről a parkozott rézsűs megoldás elől sem költségcsökkentés céljából.*

A III. ügyosztály most foglalkozik a leirattal és rövidesen továbbadja a pénzügyi ügyosztályba *Lamotte* Károly tanácsnok kezeihez, aki a kérdés financiális részét fogja elbírálni.

Kérdést intéztünk a leirat dolgában *Becsey* Antalhoz, aki így nyilatkozott:

— Olyan nagyfontosságú munka elvégzéséről van szó, aminek megoldását a közvélemény sürgeti, s amit tényleg tovább nem igen lehet elodázni. Mivel pedig a kérdést a főváros áldozathozatala nélkül dűlőre vinni nem lehet, véleményem szerint

a törvényhatósági bizottság nem fog elzárkózni a fővárosra eső költségek vállalása elől.

A halálsorompók ügyének az elintézése az új törvényhatósági tanács egyik legelső feladata lesz, mivel *a minisztérium sürgősen várja Budapest közönségének állásfoglalását*, mert egyrészt a munkát be kell illeszteni a *MÁV* beruházási programjába, másrészt a miniszter ezzel az alkalommal is a munkanélküliséget óhajtja mielőbb enyhíteni. Értesülésem szerint egyébként

Bud kereskedelmi miniszter már a legközelebbi napokban ankétot fog tartani,

amely hivatva lesz a halálsorompók problémáját a végleges megoldás stádiumába juttatni.

NEUMAN FERENC
OKL. MÉRNÖK, ÚTÉPÍTÉSI VÁLLALATA
Iroda: V, Rudolf tér 1 sz. Telefon: J. 442—60
BUDAPEST
Telep: VII, Egressy út 34 Telefon: A. 239—44

Bérháztelkek
a Fő ucca, Ganz ucca és Királyhegy uccák között fekvő régi
Ganz-gyári parcellázott
telektömbből, 76 négyszögöltől kezdve kaphatók.
Értekezés dr. Székely Márton ügyvédi irodájában, VII., Erzsébet körút 32. d. u. 4—6 között.
Telefón: J. 448—22 Telefón J. 448—22

ROSENTHAL MÓR
ÉPÜLETÜVEGEZÉSI VÁLLALATA
BUDAPEST, VI, CSENGERY UCCA 61. TEL.: A. 144-77

AUER J. GYULA
festékáruk raktára. Gipsz, cement, kátrány stb. NAGYRAKTÁRA!
BUDAPEST, VI., Lehel u. 45/a. és Mohács u. 19
Telefón: Automata 157—56

FISCHER ÉS HARTMANN
mázolómesterek
Budapest IV, Képíró ucca 3. sz. TELEFON: A. 847-73
Fióküzlet: IX. ker., Tompa ucca 30. szám

SZOBRÁSZ MŰTEREM ÉS MŰKŐIPARI ÜZEM
Karl Ferenc szobrász
III. kerület, Timár ucca 20 sz.
Telefón: Automata 622—93

Wörner J. és Társa
Gépgyár Részvénytársaság
Malomberendezések — Nyomdagépek — Láncgyár — Vasöntöde
Telefon: L. 905-74, 905-75. Budapest, V, Váczi út 48. Alap. 1867.

Bründl János
udvari szállító
Egészségügyi műszaki berendezések gyára
Budapest, VII., Péterffy Sándor ucca 34. szám
Központi fütés. — Melegvíz készülék. — Vízvezeték. — Csatornázási- és gázberendezések. — Berendez városoknak vízműveket, csatornázásokat és derítőtelepeket. — TELEFON; József 515—19.

STERN EMIL
Telefón: Aut. 906-48
ÚT-, CSATORNA- és MAGASÉPÍTÉSI SZERSZÁM- ÉS MŰSZAKI ÜZLET
BUDAPEST, V., VISEGRÁDI U. 32.

WIHART FERENC
• ÉPÍTÉSZ ÉPITŐMESTER •
BUDAPEST, VII., COLUMBUS UCCA 33. sz.
TELEFON: JÓZSEF 350-97

SCHMIDT NÉPARÉNA
BUDAPEST, VÁROSLIGET
A főváros legolcsóbb és legjobb szórakozóhelye.
HELYÁRAK 40 FILLÉRTŐL P 1.50-IG
Előadások délután 1/2 4-től folytatólagosan
Az esti díszelőadás pont 8 órakor kezdődik

Legolcsóbb bevásárlási forrás juta-, kender- és lenárukban
Glaser Jenő
BUDAPEST, V., CSÁKY UCCA 16
Telefón: Automata 281—16

BOROSJENŐI KÖVET: fagyálló, 7-féle színben és minőségben rajz után szállít
MAYER ÉS WÜHRL
OKL. ÉPÍTÉSZ, ÉPÍTŐMESTER
Budapest, VIII., Mária u. 11. Telefón: József 341—91. sz.

MAKOVSKY FERENC
Budapest, VII. Abonyi-u. 4.
Fülöp Szász-Coburg Góthai herceg Ő királyi Fensége uradalmi építésze
TELEFON: J. 381-17

Korányi és Fröhlich redőnygyár
BUDAPEST KISFALUDY-U. 5/F • TELEFON: J. 323-76 • 459-86
SPECIÁLIS GYÁRTMÁNYAI:
SZAB. PÁNCÉLREDŐNY · ACÉLREDŐNY · FAREDŐNY · VÁSZONREDŐNY
SZAB. AJTÓCSUKÓ · BOSTWIGH-TOLÓRÁCS · NAPELLENZŐ · SZERKEZETEK

Napi 50.000 kilogramm szemét égetésére készül a kísérleti telep

Augusztus 30-án jár le a budapesti szemétégetőtelep ajánlati felhívása

A főváros törvényhatósági bizottsága hosszú évek után végre az idei költségvetésbe nagyobb összeget állított be a szemétégető kísérleti telep megépítésére. A kísérleti szemétégető annál sürgősebb Budapesten, mert a milliós város naponta több vonatot megtöltő szeméttömegeinek elhelyezésére a környéken már nincs elég helye. De a Pestszentlőrinc határában keletkezett új népes községek lakossága is egyre hangosabban tiltakozik a szeméthegyek kellemetlen szomszédsága ellen. E szempontoktól eltekintve gazdasági okok is kívánatossá teszik a szemétégetés bevezetését, mert a szeméthegyek értékes nagy területeket változtatnak évtizedekre, sőt évszázadokra sivataggá, viszont az *elégetett szemét számottevő értéket is jelent a fővárosnak.* Ezek a körülmények tették szükségessé, hogy *Némethy* Béla tanácsnok, a közegészségi és köztisztasági ügyosztály vezetője, *Kail* Tibor fogalmazó és *Füzy* Rezső műszaki főtanácsos külföldi tanulmányokra utazzanak, a legújabb szemétégetési rendszerek megismerése céljából. *Némethy* tanácsnok és kísérete közben résztvett a *stuttgarti* nemzetközi köztisztasági kongresszuson is és megtekintette a legmodernebb köztisztasági gépeket előállító gyártelepeket is.

A *Fővárosi Hirlap* tudósítója felkereste

Némethy Béla

tanácsnokot, aki tanulmányútjáról a következőket mondotta el:

— Münchenen és Augsburgon át mentünk Stuttgartba a köztisztasági kongresszusra. Utközben Augsburgban megtekintettük a *Kuka-gyárat (Keller és Knopits-cég)*, ahonnan a főváros egyik új portalan szemétgyüjtő gépét is rendeltük. Itt megnéztük a legújabb rendszerű szemétgyüjtő készülékeket. Stuttgartban június 1-én nyílott meg a kongresszus, amelyen 15 nemzet képviselői vettek részt, köztük *Amerika*, sőt a *Fok-föld* is. Magyarország részéről én szólaltam fel a kongresszuson.

— A kongresszus igen nagyjelentőségű eszmecseréket folytatott a pormentes szemétgyüjtés egyre jelentősebb problémájáról és arról, hogy a szemét gyüjtésére szolgáló házi tartályoknak mi a leghelyesebb szerkesztési és elhelyezési módja. Szóbakerült a hóeltakarítás kérdése is. A kongresszussal kapcsolatban

160 legújabb rendszerű köztisztasági gépet mutattak be: seprő, szemétgyüjtő, öntöző, burkolatmosó gépeket, valamint kombinált seprő és automatikus szemétgyüjtő gépkocsikat.

Ebből a fajtából nálunk is van egy *Karrier* rendszerű angol gép kipróbálás alatt. A látottak alapján az a véleményem, hogy

az ilyen kombinált gépek beszerzésével, amelyek az összesöpört szemetet rögtön tartályba is emelik, — nem kell sietni, e téren még nem alakult ki a helyzet és bizonyos tökéletesítésre kell várni.

— A német gyárak egyébként szinte szédületes tempót diktálnak a köztisztasági gépek konstruálásában, ami viszont meglátszik a német városok tökéletes tisztaságán.

— Stuttgartból *Zürichbe*, majd *Davosba* mentünk az ottani szemétégető telepek tanulmányozására. Itt megállapítottuk, hogy

a budapesti szemétégetőnek ezeknél tökéletesebbnek kell lennie.

— A *zürichi* szemétégetőtelepen termelt hőenergiát távfűtésre használják fel. A főpályaudvar körül levő hatalmas palotacsoportot így fűtik, a salakot pedig értékesítik. A davosi telep kisebb, itt a gázgyárral van kombinálva.

— Ami a budapesti kísérleti szemétégető-telepet illeti, arról annyit mondhatok, hogy a telep berendezésére *az ajánlati felhívást a tanács már a mult héten kiadta és*

az ajánlatokat augusztus 30-ig kell benyujtani.

— *A kísérleti szemétégető-telep emésztő kemencéje cca napi 50.000 kg szemétmennyiséget fog elégetni.* A telepet az ecseriúti köztisztasági telepen fogjuk felállítani, mert itt megfelelő épületek már rendelkezésre állnak, csak a gépberendezés kell és így lényegesen kevesebb pénzbe kerül a dolog.

Galli Curci budapesti sikereire pályázik a Krone-vándorcirkusz

Pakots képviselő interpellál a játszási engedély megvonása érdekében

Budapestnek bőven kijut az idén a csalódásból: még el sem felejtődött a világbotránnyá dagadt *Galli Curci-eset*, máris itt van egy hasonló becsalogatása a közönségnek a síppal-dobbal nagyra csinált *Krone-cirkuszba*, amelynek esőcsapdosott ponyvái mögül messze elhallatszik a telivér-gebék dobbantásával együtt, a jóhiszemű közönség csalódott pisszegése is. Galli Curcit kifütyülte a budapesti publikum és a csoda-koloratúrának elhíresztelt énekesnő sietve távozott a további kudarc elől, ellentétben a *Krone-cirkusszal*, amelyiknek vastagbőrű állatjai vannak és úgylátszik továbbra is állja a közönség elkeseredett kifakadásait.

*

Budapestnek az előre beharangozott nagy attrakciókban amúgy is megingatott hitét alaposan aláásta ez az Újpesten lenyergelt elefánt-zebra-pénznyelő együttes. Azok a jóhiszeműek, akik a rikácsoló reklám hangjára kimentek a rákospalotai határ homokbuckái közé, *nem láttak mást, mint egy vándorcikuszt, amelyik méreteiben lehet nagyobb a magyar falvak kintornás körmeneteinél, de nívóban — mondjuk nívótlanságban — egyáltalában nem üt el a vándorkomédiás truppoktól*, azzal a számunkra azonban nem közömbös különbséggel, hogy ezek a kis truppok magyar embereknek nyujtanak nem könnyen megszerezhető kenyeret. A *Krone-trupp* nem magyar, hanem külföldiek üzleti vállalkozása, akik a jönni, látni és győzni jelmondat jegyében *milliókat akarnak kivándoroltatni az ország közönségének zsebéből.*

*

A magyar közönség teherbirásának mai elszomorító körülményei között, megengedhetetlen ez az eljárás. Csodálatos és érthetetlen, hogy az elsősorban érdekelt testület: *az Artista Egyesület nem emeli fel tiltakozó szavát a Krone-cikusz működése ellen, amikor a koplaló magyar artisták és művészek kenyere forog hatasztrófális veszedelemben.* Az Artista Egyesületnek pedig tudomással kell bírnia a *Krone-cirkusz* mindent elnyelő falánkságáról, mert hiszen elsőnek ők kaptak jelentést arról, hogy *a Budapest környékén állandóan működő tizenkét magyar cirkuszi vállalkozás már áldozata lett a külföldi cirkusz tatárjárásának.* Tizenkét magyar cirkusz — köztük a jónevű Czája-cirkusz — közel száz artista tagját néhány nappal ezelőtt *elbocsátani volt kénytelen*, mert a reklámoktól megszédített közönség a *Krone-cirkusz itttartózkodása idejére elfordult tőlük.* Nem vigasz és kárpótlás a szegény magyar artisták számára, hogy Krone állatidomár úr 60—70 artista szerződését helyezte kilátásba, mert ez az ígéret a valóságban úgy fest, hogy *mindössze néhány magyar artista működik a rákosi réten — mint jegyszedő, egy és két pengős napidíj ellenében.* Egy és két pengős napidíj, nyolctíz pengős belépődíjak, vérszegény, ötlettelen „attrakciók": ez a Krone-cirkusz budapesti vendégjátéka.

*

Mert *hiába van a Krone-cirkusz Ujpesten, ez az úgynevezett vendégszereplés Budapestnek szól, a főváros közönségére apellál, Budapest népének vékony zsebéből viszi a százezreket külföldre, ismeretlen messzeségekbe.* Budapestnek tehát joga van tiltakozni egy ilyen merénylet ellen és a főváros törvényhatóságából kell a panasznak a belügyminiszteriumhoz eljutnia. A belügyminiszteriumnak, mint a legelső rendészeti hatóságnak, kötelessége a cirkuszvonulás további útját megállítani és Debrecen, Szeged, Miskolc, Kaposvár, Pécs, Szombathely városok és környékei színészetét és lakosságát megvédeni a Krone-invázió mohó étvágya ellen.

*

A *Krone-cirkusz* magyarországi káros szereplése különben a törvényhozást is foglalkoztatja, ahol *Pakots* József országgyűlési képviselő jegyzett be interpellációt a Krone-cirkusz sok millió pengős magyarországi zsákmánya, a magyar színészet áldozatul dobása és a nemzetgazdasági mérleg esetleges romlásának következményeiről.

FRANK EMIL
okl. mérnök és építőmester
BUDAPEST, V., HOLLÁN U. 9.
Telefón: Aut. 293-27.

Az 1924. évi XVIII. t.-c. alapján szervezett
IPAROSOK ORSZÁGOS KÖZPONTI SZÖVETKEZETE
Postatakarékpénztári számla: 10517 — Postatakarékpénztári csekkszámla: Kisipari hitelakció: 44500 — Girószámla: MAGYAR NEMZETI BANK — TÁVIRATCÍM: IPKÖZPONT
KÖZPONTI OSZTÁLYOK: BŐROSZTÁLY, ÉPÍTŐIPARI OSZTÁLY, FAIPARI OSZTÁLY, KISIPARI HITELAKCIÓ, KERESKEDELMI OSZTÁLY, TEXTIL KÖZSZÁLLÍTÁSI OSZTÁLY
BUDAPEST, VII., KÁROLY KIRÁLY ÚT 3/c
TELEFÓNSZÁM: JÓZSEF 463—39

Megjelent A **PÉNZVILÁG** legújabb száma szenzációs tartalommal!
KAPHATÓ MINDEN UJSÁG-ÁRUSNÁL
Ára 40 fillér

Malcsiner Károly
Lakatos, lemezáru-, vasszerkezeti és autóhűtőket gyártó üzem.
Budapest, X. ker. Kelemen-u 27.
Telefón: J. 394-95.

GERA LAJOS FIAI
asztalos munkák gyára
TELEFÓN JÓZSEF 370—20
BUDAPEST, VIII., THÉK ENDRE UCCA 35

Zumpft István
vasút- és útépítő vállalkozó, kövező mester
Kispest, Rákóczi u. 74. szám

WIEDERMANN AGOSTON
ÉPÍTÉSI VÁLLALATA
BUDAPEST, III., SAN MARCÓ UCCA 5.
TELEFÓN: 628—38.

KÖZPONTI FŰTÉSEK
ÉS EGÉSZSÉGÜGYI BERENDEZÉSEK VÁLLALATA
SZEPESSY SÁNDOR utóda **SZEPESSY GYULA**
okl. mérnök, Budapest, VII., Abonyi-u. 25. Tel.: J. 380-30.

TERLANDAY ÉS TÁRSA
asztalosáru gyára
Budapest VII, Erzsébet királyné-út 125/b. sz.
Telefon: József 443—83.

SZÉKELY és MOTTL
OKL. MÉRNÖK, ÉPITŐMESTER, ÉPITÉSI VÁLLALKOZÓK
BUDAPEST, III., LAJOS U. 92, IV. EMELET.
TELEFON: AUTOMATA 625—78. SZ.

LUTZ TORNÁCSOK-TESTÉREN LAKKOK ELISMERT LEGJOBB MINŐSÉGBEN
TELEFON: JÓZSEF 93-46
Lutz Ede és társa
LAKK ÉS FESTÉKGYÁR R.T.
BUDAPEST VII. ÖRNAGY-UTCA 4. SZÁM.

KÖVEZ, UTAT ÉS VASUTAT ÉPÍT **BÉRHENGERLÉST VÁLLAL** KÖVEZŐ ÉS ÚTÉPÍTŐ RÉSZV.-TÁRS.
BUDAPEST IX, THALY KÁLMÁN U. 41. TEL.: J. 302-66

Olcsó és megbízható áramszolgáltatást követel a főváros közönsége

Készen áll és működik már a bánhidai centrálé, amely ezt a követelményt nyomban kielégítheti

Szombaton és hétfőn nagyfontosságú megbeszélés folyt le a kereskedelmi minisztériumban, *a bánhidai villamos centrálé áramszolgáltatásának Budapest részére való igénybevétele tárgyában.* A tanácskozásokon *Bud* János kereskedelmi miniszter, *Tormay* Géza államtitkár, *Ripka* Ferenc főpolgármester, *Sipőcz* Jenő polgármester, *Schimanek* Emil műegyetemi tanár, a fővárosi pártok megbízottai és szakemberek tárgyalták le a Budapest jövő fejlődésére is kihatással bíró ügyet és egyelőre elvi összhangot teremtettek a bánhidai áramnak a fővárosban is történő igénybevételéről.

A döntő tanácskozások egy régóta fölöslegesen elnyujtott problémát igyekeznek befejezéshez juttatni. Minden érv és számadat amellett szól, hogy

a fővárosnak elsőrendű érdeke a bánhidai centrálé által felajánlott nagymennyiségű villamosáram igénybevétele.

Azzal, hogy a városházán türelmetlen sürgetéssel követelik az *Elektromos Művek* modernizálását, nyilvánvalóvá teszik, hogy az *Elektromos Művek* részben elavult berendezései nem tudnak oly olcsón és megbízhatóan áramot termelni, mint *a műszaki fejlettség legmagasabb fokán álló bánhidai erőmütelep.* Eltekintve a *Dunántúli Villamossági R. T.* magasabbrendű berendezéseivel kapcsolatos gazdaságosabb termeléstől, az áramtermelési költség még

a budapesti legolcsóbban dolgozó kelenföldi telepen is feltétlenül drágább

a bánhidainál, mert a felhasznált szén árában a bánhidai telep javára igen lényeges különbség mutatkozik. Bánhida ugyanis az olcsó és értéktelen *palás szenet* használja, szemben a budapesti telepeken használt drága szenekkel, amit még megdrágít a berakás és szállítás magas költsége is. Budapest közönségének jogos az a kívánsága, hogy

minél olcsóbban, minél biztosabban jussanak az elektromos áramhoz.

Olcsó elektromos áram nemcsak a világításhoz, hanem más háztartási célokra (fűtés, forralás, vasalás stb.) is szükséges. De *olcsó áramra van szüksége a villamosvasutaknak is,* bár ezeknél az áramköltség az összes üzemi költségeknek csak egy csekély hányada, s ilyenformán az olcsó áram még nem jelentené egyszersmind a tarifaleszállítást is.

Az olcsó áram előfeltétele, mint minden más fogyasztási cikknél: a *tömeggyártás.* Vagyis a nagy fogyasztás. Különösen az elektromos áramüzletben áll fenn ez a tétel, *mert ennél maga az áramtermelés költsége aránylag csekély részét teszi annak az önköltségnek, amely az áramelosztás és az árameladási üzlet, vagyis a kereskedelmi üzem lebonyolításából eredő rezsi címen terheli az áramot a fogyasztás helyén.*

A *Székesfővárosi Elektromos Művek* példája igazolja ezt legjobban. Az 1928-i évben a fővárosi művek a főváros tanácsa elé terjesztett jelentésük szerint mintegy 190 millió kilowattóra áramot termeltek. Ennek az árammennyiségnek előállításához *kilowattóránként kereken 3.7 fillér ára szenet fogyasztottak.* Az olaj, egyéb üzemi- és tisztítóanyagok, személyzeti költségek a művekben és újítási alap dotációjával együtt *a költség 7.03 fillér* volt kilowattóránként. Ezzel szemben az eladási ár középarányosan számítva kilowattóránként 26.3 fillér volt.

Szemben ezzel a termelési kalkulációval

a bánhidai centrálé műszakilag tökéletesebb üzeme 5 filléres áron tud a fővárosnak áramot szolgáltatni.

amely a fővárosi villamossági telepek 1928. esztendőben kiszámított átlag 7.89 fillérnyi kilowattóránkénti termelési költségnél több, mint egyharmadával olcsóbb. Es itt nem valami csekélységről van szó, mert a fővárosi művek ilyen termelési költsége mellett a bánhidai centrálé által fölajánlott 130 millió kilowattóra átvétele *a fővárosra nézve 3,640.000 pengő áramtermelési költség megtakarítását* jelentette volna évente. E számításban a budapesti művek termelési költségeinél a kamat és törlesztés nincs is belekalkulálva.

A közönég érdeke tehát azt kívánja, hogy áramszükségletét olcsó és megbízható módon elégítsék ki.

A döntés elhúzódása tehát semmiképpen sem indokolható,

legkevésbé azzal, hogy a főváros egyre fokozódó áramszükségletének a bánhidai centrálé részéről történő kitermelése és ideszállítása a főváros autonómiáját csorbítaná. Egyáltalán

nem autonómia-sérelem, ha a főváros nem önmaga termel ki egy közszükségletet,

hanem azt szabad megegyezés alapján az arra alkalmasabb üzemből maga szerzi be. *A villamosáram előállítása sehol sem kelléke az autonómiának* és sok erőltetettség van abban, ha egy közület az autonómiát ilyen kapcsolatba hozza az őstermeléssel.

A *Dunántúli Villamossági Rt.* és a főváros között oly régóta húzódó ügyben tehát a közérdek parancsoló szava követeli a sürgős megegyezést. Nem lehet tétlenül nézni, hogy a főváros vezetősége halogassa a bánhidai centráléval kötendő megállapodás létrejöttét. *A fogyasztóközönség érdeke sürgősen követeli ezt a megállapodást.* Mert először is véget vetne az örökös *világítási zavaroknak;* másodszor a bánhidai centrálé áramának átvétele a fogyasztás számára olcsóbb egységárat tenne lehetővé. Végül pedig nem szabad figyelmen kívül hagyni azokat a nagy gazdasági érdekeket sem, amelyek ahhoz fűződnek, hogy az ország villamosenergiával való ellátása lehetőleg *mentől nagyobb országos erőművekből történjék,* amelyeknek olcsó áramát valamennyi közbeneső község is igénybe veheti.

Az áramszolgáltatási szerződést a két tényezőnek mihamarabb meg kell kötnie. További halasztásnak helye nem lehet és az új törvényhatósági tanács első feladata nem lehet más, mint *olcsó és zavartalan villamosáramot biztosítani a főváros lakosságának.*

Köhler építési vállalata.
I. Sziritas u. 3/a. T. 456-03.

DELMÁR BÉLA
okl. mérnök, építőmester
Budapest, VI. Benczur u. 17
Telefon 263-40

ILKOVITS J.
Központi fűtések és vízvezetéki berendezések vállalata
BUDAPEST,
VI, ANDRÁSSY ÚT 92.
TELEFON: Aut. 212—07.

Standard aszfaltok
Oil Trading Company képviselete
MILLINI IGNÁC
Budapest, V., Nádor ucca 6. sz.
TELEFÓN: AUT. 833—40, 832—77.

Textilipari Feldolgozó és Értékesítő Szövetkezet
Budapest, VIII., Rökk Szilárd ucca 20
Telefon: József 439—91

ALAPÍTATOTT: 1918
GAZDAG JÓZSEF ASZTALOSÁRU GYÁRA
Gyárt műbutort, belső berendezéseket minden stílben, továbbá épületasztalos munkákat
KISPEST, PETŐFI TÉR 9. TELEFONSZÁM: KISPEST 102

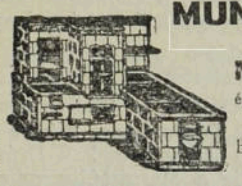
MUNKÁCSY GYULA
Cégtulajdonos:
Munkácsy Ernő
épület- és műlakatosmester, takarékkályhák és kályhakészítő
Budapest, VIII., Rózsa ucca 39.
Telefon: J. 312—80.

Minden szombaton
HETI UJSÁG
Falus Ferenc szenzációs riport-lapja
Ára 40 fillér
MINDENHOL KAPHATÓ!

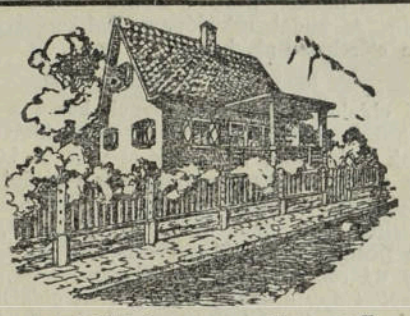
A Böhler-rendszerű
ACÉLHÁZ
ma az ország szenzációja. Gyors, szolid és olcsó építkezés
A jövő ideális lakóháza!
Magyarországon gyártja:
Márkus Lajos vasszerkezeti gyár
Budapest, VI. Hun u. 4. Telefon: L. 920-40, 920-41

BÖHM GYULA
útépítési és közvezési vállalkozó
ÚJPEST, Tavasz u. 7
Telefon: A. 944-52

Ipartermék Értékesítő R.-T.
Budapest V, Zoltán u. 7-9. Tel.: A. 110-18

STABIL
ÉPÍTŐ RT.
Budapest, V., Vilmos császár út 22
Telefon: Aut. 112-43.

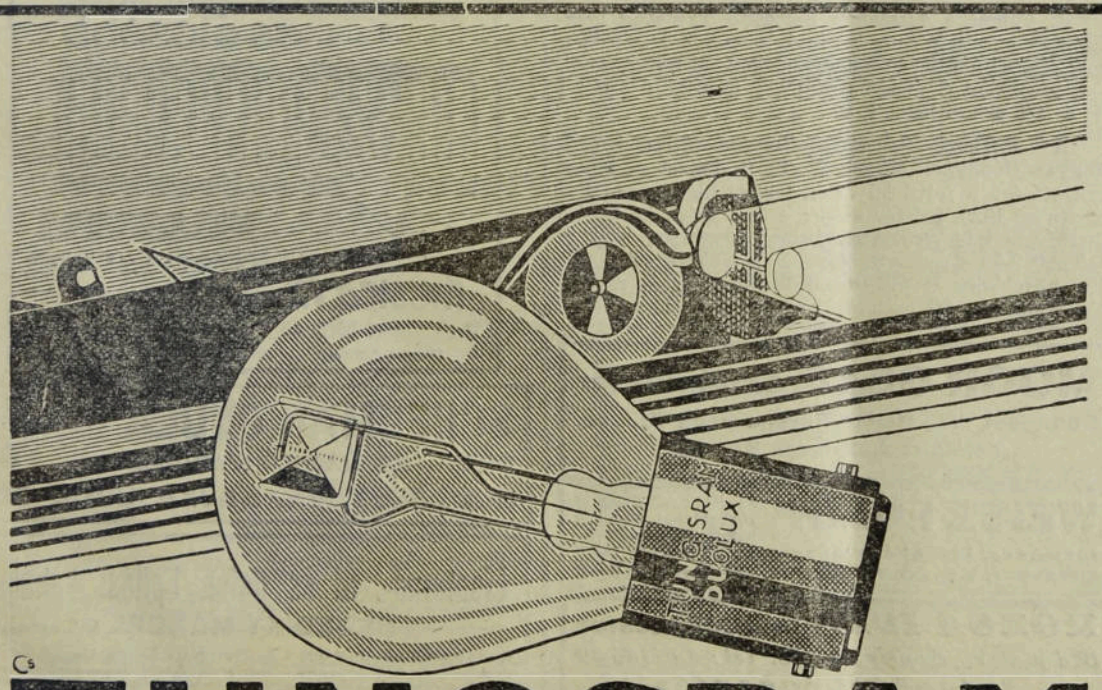

TUNGSRAM

Egyre több cég mondja fel a dunai rakodópartok bérleteit

A közgazdasági ügyosztály most készült el a székesfőváros területén végigvonuló dunai rakodópartok költségvetésével. A költségvetés szerint a dunai rakodópartok fenntartása kereken 50.000 pengőbe kerül, ezzel szemben a székesfőváros bevétele 322.000 pengőre rúg, amiből nyilvánvaló, hogy *a rakodópartok igen számottevő jövedelemforrását képezik a fővárosnak.* Mindazonáltal a rakpartok jövedelme lényegesen, közel 10.000 pengővel kevesebb, mint a tavalyi volt, aminek az az oka, hogy

a partot bérlő vállalatok most már egyre nagyobb területek haszonbérletéről mondanak le,

ami valószínűleg *a helyikikötő és a csepeli kikötő kiépülésével és üzembehelyezésével van összefüggésben.* De a főváros maga is arra törekszik, hogy a város belső területéről fokozatosan kiszorítsa azokat a parti rakodóhelyeket, amelyek sehogy sem illenek ma már egy világváros kellős közepébe. A *Fővárosi Hirlap* munkatársa

illetékes helyen

szerzett értesülése szerint például nagyobb partterületről mondott le a *Dunagőzhajózási Társaság* a Csalogány uccánál, a Nagybátony Ujlaki gyárak és ipartelepek a Ferenc József-híd budai hídfőjénél, két nagyobb magáncég a Műegyetemnél, a kiépítetlen rakparton is több cég mondott le bérterületet, úgy hogy

összesen közel ötszáz méter part bérletének megszűnéséről van szó.

A költségvetést kísérő jelentés igen érdekes része az, amelyben a *rakodópartok folytatólagos kiépítéséről van szó.* A pesti oldalon ugyanis csak a Dráva uccáig, a budai oldalon pedig a Margithídig voltak kiépítve a Dunapartok. A főváros már három évvel ezelőtt elhatározta a rakodópartok északi irányban való folytatólagos kiépítését, ami előbb Budán, majd a pesti oldalon indult meg. A rakodópartok folytatólagos kiépítésére évek óta *minden esztendőben 100.000 pengő van beállítva a költségvetésbe.* Ezt az összeget irányozták elő jövőre is, azonban nem a közgazdasági ügyosztály budgetjében, hanem a városrendezési ügyosztály budgetjében szerepel.

— A budai parton a Margithídtól a Határ uccáig, az óbudai hajóállomásig építik a rakodópartot, a pesti oldalon pedig a Dráva uccától egészen Ujpestig. A budai rakodópart építkezésével már annyira előrehaladtak, hogy

az idén el is készülnek vele,

a pesti oldalon pedig most fognak hozzá a rakpart építéséhez és egyelőre a Bodor uccáig, illetve a Rákospatak torkolatáig készülnek el vele. A következő szakasz azután Ujpest határáig fog terjedni. *Az új rakodópartokat* szilárd beton- és kőépítkezéssel *rézsüsen készítik el.* A budai oldalon kb. 2 *km*-es, a pesti oldalon pedig 1 *km*-es új partszakasz épül.

Az új rakpartépítés szabályozza a dunamedret is és ezáltal úgy a budai, mint a pesti oldalon, mintegy 15 méter széles feltöltött partsáv keletkezik, közel 5 kilométer hosszúságban.

Gazdasági Értesítő

Szembe kell szállnia a benzinkartellel a fővárosnak

A mult héten a budapesti nyilvános benzinkutak kezelői utasítást kaptak, hogy a *Motalko* árát magánosok részére 44 fillérre, taxik részére pedig 42 fillérre emeljék fel, míg a tiszta benzin ára magánosoknak ezután 54 fillér, a taxiknak pedig 52 fillér lesz. Ez a drágítás

szoros összefüggésben van a pünkösd előtt megalakult benzinkartellel.

A benzinkartell vezetője a *Vacuum Oil Compani,* amely a legnagyobb kvótát kapta a kartellben, tagjai a *Shell,* a *Fantó,* a *Hazai Kőolaj,* a *Budapesti Ásványolaj,* a *Magyar-Belga* és a *Steaua.* Kartellen kívül maradtak a *Nyirbogdányi petróleumipar* és a *Magyar Petróleumipar.*

A kartell természetesen

elsősorban ár- és kvótakartell,

amelynek *első akciója az árak 10 százalékos emelése volt.* A benzinkartell megalakulása és indokolatlan áremelése nem lehet közömbös a fővárosra sem, amelynek gépkocsi, tűzoltószer és autobuszparkjához évente sokezer métermázsa benzinre van szükség,

amelynek beszerzésénél ez a 10%-os emelés igen jelentékeny kiadási többletet jelent

és ezt nem tudja ellensúlyozni *a nyilvános versenytárgyalás rendszere sem,* hacsak a főváros nem fogja szükségletét a kartellenkívüli vállalatoknál beszerezni.

A kartell új megmozdulása egyébként ismét

aktuálissá teszi a nyilvános benzinkutak rendezésének kérdését is

és legfőbb ideje, hogy életbeléptessék azt a szabályrendelet-tervezetet, amely hivatva lesz az uccai benzinkutak ügyét új alapokra fektetni, és ennek során *revizió alá fogja venni az összes eddig kiadott engedélyeket.* Ez a szabályrendelet-tervezet, úgy tudjuk, már

készen van,

sőt átment a tiszti-ügyészi hivatal véleményező szűrőjén is, és nincsen más hátra, minthogy *az új törvényhatósági tanács egyik első feladatának tekintse a benzinkutak és a benzinkartell megrendszabályozását.*

A Filtex megalapítóját a Kispesti Textilgyár szerződtette. Legutóbbi számunkban megírtuk azt a regénybe illő kalandos történetet, amellyel a *Filtex* tulajdonosai: *Jossua* Albert és Richard kiüldözték a gyár eredeti alapítóját, *Weiszberger* Ferencet a vállalat kötelékéből. *Weiszberger* Ferenc nyári szabadságon volt és ezt az alkalmat használták fel *Filtexék* arra, hogy koholt vádak alapján feljelentést tegyenek ellene. Mint ismeretes, ezek a vádak mind megdőltek, a hajtóvadászat balul ütött ki, mert *Weiszberger* teljesen tisztázta magát, úgyhogy a bíróság végül *megszüntette ellene az eljárást.* A rehabilitáció után *Weiszberger* Ferenc 1 millió pengő értékben indított követelést a *Jossua*-család, illetve a *Filtex r. t.* ellen és ennek a pernek a kimenetele elé nagy érdeklődéssel tekintenek nemcsak a textilszakmában, hanem a közgazdasági világban is, ahol úgy látják, hogy a *Filtex r. t. kénytelen lesz Weiszbergert jogos tulajdonába visszahelyezni.* A teljesen rehabilitált Weiszberger Ferenc kitűnő képességeit méltányolta most a magyar textilipar egyik legnagyobb vállalata, a *Kispesti Textilgyár,* amikor gyári üzemének élére meghívta *Weiszberger* Ferencet, a *Filtex* előzött megalapítóját.

A Nova Közlekedési és Ipari Részvénytársaság igazgatósága megállapította az 1929. évi mérleget és zárszámadást, amely az előző évi nyereségáthozattal együtt 1,022.296.13 pengő nyereséget tüntet fel. Az igazgatóság a folyó évi június 30-án megtartandó közgyűlésnek részvényenként 2.— pengő osztalék fizetését fogja javasolni.

Magyar Ruggyantaárugyár Részvénytársaság. A vállalat igazgatósága elhatározta, hogy a folyó évi június hó 30-án megtartandó közgyűlésnek az 1929-es üzletévre részvényenként úgy, mint az előző évben 3.50 pengő osztalék kifizetését fogja javasolni.

A Foncière Általános Biztosító Társaság igazgatósága megállapította az intézet mult évi mérlegét, mely szerint a 108.000 pengőt meghaladó nyereségből, részvényenként 3 pengő osztalékot fizetnek a tavalyi két és fél pengő helyett.

A Hofherr—Schrantz—Clayton—Shuttleworth Magyar Gépgyári Művek R.-T. Budapest—Kispest igazgatósága a folyó hó 12-én tartott ülésen megállapította az 1929. üzletév mérlegét és a folyó hó 24-ére összehívandó közgyűlésnek javasolni fogja, hogy a P 962.012.53 f-nyi nyereségből az értékcsökkenési alap növelésére P 474.163.50 fordíttassék és részvényenként P —.80 osztalék kerüljön kifizetésre.

Megjelent a Kallós-Kompasz 1930—1931. évfolyamának első része. A *Pesti Tőzsde* kiadásában és *Kallós* János szerkesztésében most jelent meg hatodik évfolyamában a Kallós-féle *„Gazdasági, Pénzügyi és Tőzsdei Kompasz"* első része, amely ezidén ismételten lényegesen ki van bővítve új fejezetekkel. Tartalmazza többek között a kompasz a kormányzóság, az országgyűlés, a minisztériumok, a legfőbb állami számvevőszék, Budapest székesfőváros, az állami, községi és magánkölcsönkibocsátások, a TÉBE, a Budapesti Áru- és Értéktőzsde, a Magyar Bankárok és Értékpapírkereskedők Országos Egyesülete, az Értéküzleti Egyezmény, a budapesti bankok és takarékpénztárak, a magánbankházak, a kamarák, a szakegyesületek és testületek, az Országos Társadalombiztosító Intézet, a Magánalkalmazottak Biztosító Intézete, a budapesti szövetkezetek, a vidéki városok és vidéki pénzintézetek, a vidéki hitelszövetkezetek és a külföldi pénzintézetek legújabb adatait az 1928. és 1929. évi mérlegekkel és az utolsó békeév aranymérlegével. Rövidesen sajtó alá kerül a kompasz második része is. Dacára a nagymérvű kibővítésnek, a kompasz mind a négy kötetének ára csak 60 pengő. *Megrendelhető a Pesti Tőzsde kiadóhivatalában Budapest, IV., Városház ucca 6.*

SZÉKESFŐVÁROSI PAVILLON
VÁROSLIGET
WEINGRUBER IGNÁC
KÁVÉHÁZA
NAPONTA KATONAZENE!
Vasár- és ünnepnapon délelőtt katonazene-hangverseny!

Tőzsdei Kurir.
A legrégibb és legtartalmasabb közgazdasági ujság. Minden számában komoly, szakszerű cikkek tárgyalják és bírálják az aktuális gazdasági és pénzügyi eseményeket. Érdekes eredeti riportok, változatos hírrovat és külföldi tudósítások.
Tőzsdei Kurir
kapható minden ujságárusító pavillonban és minden ujságárusnál. Egy példány ára 40 fillér.
Szerkesztőség és kiadóhivatal: V, Lipót körut 5.
Telefon: Automata 125—10

SCHÄFFER KÁROLY
okleveles mérnök
Vasút-, út-, betonépitési vállalkozó kövező-mester
Budapest VIII, Aggteleki ucca 17. Telefon: József 325-88

MOOR GÉZA építőmester
Budapest, VI., Reiter Ferenc ucca 103. sz.
Telefon: Automata 911—13.

WEISZ FÜLÖP
rézművos, fürdőkályhaüzem
Készít fürdőkályhákat vörösrézből. Mindennemű vörösrézmunkát és cinezést vállal
BUDAPEST, VIII., GÓLYA UCCA 13. Telefon: J. 460-36

RÓZSA IVÁN lakatos mester
Budapest, VI., Szondy ucca 18. Tel.: Aut. 186-59
Autogén-hegesztés

BIRÓ LÁSZLÓ
ÁCSMESTER
BUDAPEST, X., KOLOZSVÁRI UCCA 9.

Zwillinger Gyula
ÉPÍTÉSZ
VII., CSENGERY U. 30
TELEFÓN: JÓZSEF 433—69.

az első kéz
megbizható
és olcsóbb

Saját gyártmányú
musica r.t.
VII., Erzsébet körút 43
(Royal Apollo)
és világmárkás — új és használt — zongorák — javítások is — több éves részletre váltó hélkül. Kezelési költség nincs.
Telefón: József 450-63

SCHEUMAN GYULA
TELEFÓN: AUT. 151-67
FESTŐ- ÉS MÁZOLÓ-IPARÜZEM
BUDAPEST, VI., BAJZA UCCA 30

Csatorna-, Út és Beton Épitési Vállalat
BENEDIKT MARCEL okl. mérnök
Budapest V, Zoltán ucca 7. Telefón: Automata 104-57

ZILAHI-BALOGH GYULA
ÉPÍTŐMESTER
Budapest, I., Bornemissza u. 36
TEL.: Lá. 2—32.

A NYARALTATÁSI AKCIÓ FŐHADISZÁLLÁSÁN,

ahol 20.000 sápadt pesti gyermek üdültetését készítik elő

A Cukor uccai iskolában székelő nyaraltatási akció irodái ilyenkor pünkösd után minden esztendőben valóságos főhadiszállásnak látszanak, ahol annak a hatalmas „felvonulási tervnek" stratégiáját készítik elő nagy szeretettel és gondossággal, amely

18.000-nél több vértelen, sápadt, beteges budapesti gyermek nyári üdültetéséről gondoskodik.

Felkerestük *Purébl* Győző tanácsnokot, a közoktatásügyi ügyosztály vezetőjét, aki az iskolai gyermeknyaraltatás legfőbb intézője, s az ő engedelmével ismertette előttünk

Petik Kálmán igazgató,

az akció vezetője az idei részletes programot:

— Az idei akció során 18.000 gyermeket nyaraltat a főváros. A gyermekeket a főváros hegyvidéki iskoláiban és különböző vidéki helyeken berendezett telepeken helyezzük el. Nagyobb arányban folytatjuk a német, bolgár diákcsereakciót, s az idén tesszük meg az első lépéseket az osztrák és francia csereakciók felvételére is.

— A francia diákcsereakció eszméjét a *Nemzetközi Tanítószövetség* prágai kongresszusán karolták fel, ahol

külön programpont volt a nemzetek közötti diák- és tanítócsere szorgalmazása.

A prágai kongresszuson magam is jelen voltam, s természetesen igyekeztem a székesfőváros akcióját előmozdítani. Az idén

D'Oleron szigetére hívták meg gyermekeinket a franciák.

Ezen a nyáron még francia gyermekek nem jönnek, hanem a nyers költségeket részben a főváros, részben a szülők térítik meg.

— Ausztriában, Grác mellett, az ősi *Schloss-Neuberg* kastélyt rendezik be üdülőtelepnek. A mostani nyáron — mint Franciaországba is —

csak tőlünk mennek gyermekek, az osztrák csere csak jövőre kezdődik.

— Örvendetes fejlődést mutat a német csereakció. 400 német fiú jön Magyarországra, s ugyanennyit küldünk ki mi is. Bulgáriába, Várnába ezidén is 50 fiút küldünk, onnan pedig harminc Bulgáriában letelepedett magyar család gyermekeit látjuk vendégül. E gyermekek kicserélése azért fontos, mert mármár egészen elfelejtik a régi haza nyelvét. A

belföldi nyaraltatás közel száz üdülőtelepen fog lebonyolódni.

A főváros területén, (a budai hegyvidéken) tizenhét telep lesz, a vidéken pedig, főleg a hegyes, erdős, klimatikus Borsód-, Gömör-, Nógrád-, Abauj-, Zemplén stb. megyék, a csonka Felvidék területére igyekeztünk koncentrálni, ezenkívül a Balaton vidékére. Az idei gyermeknyaraltatásnál

a fősúlyt a vidéki telepekre helyeztük, mert ezek a gyakorlatban sokkal jobban beváltak, illetve nagyobb eredményeket produkáltak a multban.

A 18.000 gyermek közül *a nyáron csak 6000 gyermeket üdültetünk Budapesten, a többi 12.000 vidékre megy.*

— A vidéki telepek zömét magunk állítjuk fel és házilag is kezeljük. A telep szállását rendszerint iskolákban, rendelkezésre bocsátott kastélyokban, vagy más alkalmas helyen magunk rendezzük be.

— Egészen új és modern a zamárdi-i üdülő, ahol 120 gyermek nyaral a Balaton mellett. Az emeletes intézeti épületben négy hálóterem, két ebédlő, terrasz, mosdó, orvosi rendelő, maródi szoba stb. lesz. A gazdasági és egyéb helyiségek, konyhák, külön épületekben lesznek. Az üdülő 1400 öles kert közepén áll, közel a parthoz. A szárszói telep júliusban nyílik meg és a jövőben kora tavasztól késő őszig mintegy üdülő-iskola működik.

— Azokat a gyermekeket, akiket a nyaraló-csoportokba bármely okból nem lehetett beosztani, a hűvösvölgyi nagyréten és a svábhegyi Városkútnál állított *napközi üdülőtelepeken* nyaraltatjuk.

— Mindegyik telepen állandóan naponta 600—600 gyermek lesz. Ezek reggel 8-kor ingyen villamosokkal utaznak ki, egész napon át kint játszanak és este térnek haza tanítóik felügyelete mellett. A napközi üdülőtelepeken a gyermekek

ingyen ebédet és uzsonnát kapnak.

Ilymódon

a nyáron 40.000 gyermek részesül üdültetésben.

— Legnagyobb gondot okoz az üdülésre elsősorban szoruló tüdőbeteg, vagy arra hajlamos gyermekek elhelyezése, s ezért

kívánatos, hogy a főváros az erdei iskola mellett mielőbb építse meg a tbc-s gyermekek számára a maga iskola-szanatóriumát.

A 83.000 iskolásgyermek közül *8000, tehát körülbelül tíz százalék tüdőbeteg,* vagy arra hajlamos, ami olyan horribilis szám, hogy felette elsiklani nem lehet.

— Az akcióval kapcsolatban

különös hálával és köszönettel kell kiemelnünk Horthy Miklósné, a kormányzóné őfőméltósága anyai gondoskodását,

aki nagy szívjóságával és agilitásával, magas befolyásával *lelke az egész akciónak.* A főméltóságú asszony egyébként ebben az évben is felállítja a maga üdülőtelepét, a *Kenderes* melletti Abádszalókon, ahol állandóan 40 gyermekről gondoskodnak. Ezek

a gyerekek a kormányzói pár vendégei lesznek

s róluk a *főméltóságú asszony személyesen gondoskodik.*

Révai Testvérek Irodalmi Intézet Rt. igazgatósága, felügyelőbizottsága, tisztviselői, és munkásai mély megilletődéssel tudatják, hogy a vállalat cégvezetője

Keresztes György

29 éves korában e hó 13-án szívbénulásban pillanatok alatt elhunyt.

Egy szépen ívelő pálya tört ketté. Egy kötelességtudó, harmónikus, készséges, jóindulatú egyéniség hagyott itt bennünket, akinek kedves emlékét szeretettel fogjuk őrizni.

Magyarország aranykoszorús mestere
SZLEZÁK LÁSZLÓ
harang- és ércöntöde, harangfelszerelés és haranglábgyár
BUDAPEST, VI., Frangepán ucca 77. szám
Telefon: Aut. 913-53

Bazilika részére készült 7945 kg új harang
Az 1900. évi párizsi világkiállításon díszoklevéllel, 1921. és 1923. évi vasipari kiállításon aranyéremmel, az 1925. és 1926. évi kézműipari tárlaton kormánydíszoklevéllel, 1927. és 1928. évi budapesti, székesfehérvári, szentesi és szombathelyi kiállításokon nagy aranyéremmel kitüntetve. — Számos egyházi elismerőlevél! — Költségvetéssel díjmentesen szolgál! Előnyös fizetési feltételek!

Összerakható könyvszekrények
rekeszenként minden irányban nagyobbíthatók és pótolhatók.
PRAKTIKUS ÉS OLCSÓ
Lingel Károly és Fiai
Első Magyar Faáru- és Butorgyár.
Budapest, VII. ker., Rózsa ucca 4—6. szám
Kérjük 120 szobából álló állandó kiállításunk megtekintését.

KELE MIHÁLY
épületasztalos munkák bútorok és iskolaberendezések gyára
Budapest, Örömvölgy u. 38-40
Telefón: József 312-98

Hantos Testvérek rt
festő, mázoló és tapétázó iparüzem
Budapest VI, Horn Ede ucca 5
Telefónszám: Automata 194—51 és 185—25

STEINER ÉS SZIMPER
dísz-, templom-, szobafestők és mázolók
Budapest, IX, Üllői út 57
TELEFÓN: József 306—29.

Fal- és padlóburkoló vállalat
KOCH ÉS SZILÁGYI
Budapest, VI., Eötvös ucca 37. szám
Telefónok: Aut. 290—78 és 296—51.

ÚJ ÉPÍTKEZÉSNÉL, TATAROZÁSNÁL NÉLKÜLÖZHETETLEN A
»PICKLIN« falsarokvédő és hermetikus elzárás
PICK EMIL
BUDAPEST VI, PODMANICZKY UCCA 63. TELEFON: A. 120-55

METZGER NÁNDOR
géperőre berendezett asztalosüzeme
Budapest, I., Farkasrét, Hóvirág ucca 14

MAYER OTTÓ egészségügyi berendező központi fűtés, szellőztetés és fürdőberendezési vállalata. Épület- és díszműbádogos, légszesz, vízvezeték, csatornázás és szivattyú berendezési telepe. Budapest, VII, Barcsay u. 9. Tel J. 360-70

Alapítási év: 1868 Telefón: J. 381-47
CRISTOFOLI VINCE
KŐPADLÓ FAYENCE FALBURKOLAT
Budapest, VII., Gizella-ut 31

TIMÁR ÉS QUITTNER
OKL. MÉRNÖK, ÉPITŐMESTER
BUDAPEST, VI, SZÉKELY BERTALAN U. 23
TELEFON; AUTOMATA 263—75

FEKETE ÖDÖN MÉRNÖK
Vízművek, vízvezetékek, csatornázások, központi fűtések, szellőztetések és légszeszberendezések tervezése és kivitele
Budapest, II., Margit-körút 58. Telefón: Aut. 514-80

BOGENFÜRST
AUTÓKAROSSZÉRIAGYÁR AUTÓ és GÉPJAVÍTÓ
Budapest, VIII., Fecske ucca 19. Telefónszám: József 413—80
DUCO fényezés. Készít mindennemű karosszériát. Elvállal mindennemű karosszéria és gépjavítást. — Alapíttatott: 1859-ik évben!

PARKETTA
szállítása, mindennemű padozat készítése és javítása.
FRIED és BENEDEK
parkettgyár és gőzfürész
BUDAPEST, VII., RÁKÓCZI ÚT 82.
Telefon: József 133—43 és József 134—17.

Kisvasutak o Emelődaruk
Sodronykötélpályák
Modern szállítóberendezések
*
Roessemann és Kühnemann - Epp és Fekete
Egyesült Gépgyárak R. T.
Budapest, III., Római fürdő
Városi eladási iroda: VI., Berlini tér 2. sz.
Telefon: Automata 174—00
*
Harmatta-féle vashordók, tartányok, csövek és oxigén

Proczeller Bálint kövező mester
Budapest, X. Korponai u. 11. Tel.: Kőbánya 74-84

TARJÁNYI ISTVÁN
SZOBAFESTŐ ÉS MÁZOLÓ
BDUAPEST VII, JÓSIKA UCCA 3
Radiátorok és fűtőtestek szakszerű mázolása és fényezése hőállóan teljes garancia mellett
TELEFÓN: J. 382—45

ÉRCBETON
Rozsdamentes. Nem csúszik. Legnagyobb szilárdság. Legkisebb kopás. Nem porzik. Magyar termék. Anyageladás.

KÁRMÁN és FAZEKAS
okleveles mérnök — építőmester
IX. KERÜLET, KÁLVIN TÉR 7. SZÁM
Telefón: Automata 851—43.

Vállalkozási Hirlap

Az Elektromos Müveknél nem sietnek a munkálatok kiadásával

Hónapok óta halasztják a döntést a kelenföldi telep vasbetón munkáiról

Amikor úgy az állami kormányzat, mint a főváros vezetősége teljes erővel azon fáradozik, hogy munkaalkalmak megteremtésével enyhítsen a munkanélküliségen, sajnálatos jelenségek nyilvánulnak meg egyes intézményeknél. Annak ellenére, hogy *Sipőcz* Jenő polgármester is körrendeletben hívta fel az üzemek figyelmét a munkálatok sürgős vállalatbaadására: olyan megnyilvánulásokat látunk, amelyek azt igazolják, hogy

a munkaalkalmak megteremtésére irányuló központi törekvések nem mindenütt találnak megértő támogatásra.

Kiáltó példa erre az *Elektromos Művek* eljárása, ahol a kelenföldi telepen létesítendő vasbetón munkákra április 12-i lejárattal versenytárgyalást hirdettek. A munka értéke meglehetősen jelentős összegre, 450.000 pengőre rúg és így érthető, hogy *a budapesti vállalatok és cégek az ajánlatok hosszú sorát nyujtották be a munka elnyeréséért.* Az előírásoknak megfelelően letették a szükséges bánatpénzt is, várva azt a nem túlhosszú időpontot, amikor a döntés megtörténik.

A döntés azonban egyre késik, napról-napra halasztódik,

holott a versenytárgyalási feltételek utalnak arra, hogy az ajánlattevők 30 napig maradnak kötelezettségben, ami egyértelmű azzal, hogy *a dötnésnek 30 nap alatt meg kell történnie.* Értesülésünk szerint a munkálatok fedezete rendelkezésre áll és így érthetetlen az a nemtörődömség, amellyel az *Elektromos Művek* ezt az ügyet nem akarja nyugvópontra juttatni. Súlyosbítja az ajánlattevők helyzetét, hogy a munka reményében visszatartják munkásaikat és nagy áldozatokat hoznak erre a munkalehetőségre, ami jelentős kiadást jelent számukra.

Az Elektromos Művek eljárása élesen ellentmond a munkaalkalmak szaporitását célzó komoly elhatározásoknak

és így a városháza illetékes faktorai részéről kell azt az utasítást kiadni, hogy az *Elektromos Művek halaszthatatlan sürgősséggel gondoskodjanak az ajánlatok fölötti végleges döntésről.*

Csatornaépítés és útrendezés. A székesfőváros út- és csatornaépítési ügyosztálya nagyszabású csatornaépítési munkálatok elvégzésére tartott versenytárgyalást, amelyre a szakmabeli vállalkozók tekintélyes részvételével most érkeztek be az ajánlatok. A *Rákosvölgyi főgyüjtőcsatorna* II. szakasza építési munkáira, amelynek előirányzata 268.000 P volt, tizennégyen, a III. szakasz munkáira, 180.000 P előirányzattal tizenöten pályáztak. A *Daróczi út és Hamzsabégi út csatornaépítkezésére* (előirányzat: 60.454 P) 14 pályázat, a *Vérhalom ucca csatornaépítésére* (előirányzat 16.000 P) 10 pályázat, a *Bajmóczi út és Budaörsi út csatornaépítésére* (előirányzat: 68.000 P) 16 ajánlat és a *Daruváry ucca csatornaépítésére* (előirányzat: 7000 P) 6 ajánlat érkezett be. — A *Bimbó ucca útrendezési munkáira* 14 ajánlat érkezett be. Átszámítás után a döntés rövidesen megtörténik.

Új versenytárgyalási kiirások

A tanács versenytárgyalást hirdet:

Mázolómunkára a százados úti elemi és polgári iskolánál. Ajánlat tehető július 9-én d. e. fél 10 óráig a középítési ügyosztályon.

Kőműves tatarozási munkára ugyanott. Ajánlat tehető július 4-én d. e. fél 10 óráig a középítési ügyosztályon.

Linoleum és gumipadozati munkára több kisdedóvónál. Ajánlat tehető július 7-én d. e. fél 10 óráig a középítési ügyosztályon.

Makadámszerű rendezési munkára az óbudai temető több parcellájánál. Ajánlat tehető június 30-án déli 12 óráig az út- és csatornaépítési ügyosztályon.

Linoleumjavitási munkára a Tisza Kálmán téri iskolánál. Ajánlat tehető július 4-én d. e. fél 10 óráig a középítési ügyosztályon.

Versenytárgyalási megbizások

A mult héten tartott nyilvános és szűkkörű versenytárgyalások alapján a különböző közmunkákat és közszállításokat a következő cégek kapták:

Szigetelőmunkát az Uj Szt. János-kórháznál: Biehn János 5957 P.

Lapburkolatfektetési munkát az Erzsébet szeretetotthonnál: Breuer Lajos 4291 P.

Összmunkát (a szerelési munkák kivételével) a Révay uccai tüdőbeteggondozó intézet fekvőcsarnokánál: Bíró László 23.600 P.

Mázoló és meszelési munkát a Szt. László-kórháznál: Bpesti Festőiparosok Szövetsége 5147 P.

Működmunkát a kelenföldi tüdőbeteggondozó intézetnél: Schmidt és Kelemen 2254 P.

Föld-, kőműves- és elhelyező munkát ugyanott: Kovács József 28.737 P.

Burkolómunkát ugyanott: Kemény Sándor 9537 P.

Ácsmunkát ugyanott: Tőke György 6749 P.

Csatornázási vasszerelvény szállitását: Donáth József 34.398 P.

Udvarrendezési munkát a Szabó József uccai autobuszgarázsnál: Bíró László 40.860 pengő vállalati áron.

Párt és klub

— *A Köbányai Egységes Polgári Párt Sajó* János elnöklete alatt rendes évi közgyűlést tartott, amelyen *Dongó* Orbán ügyvezető-elnöki és *Vainer* Gusztáv pénztárosi jelentése után kiegészítették a tisztikart és a választmányt. Uj társalelnökké *Payr* Hugót, a *Tisztviselőtelepi Társaskör* elnökét választották meg. A közgyűlést társasvacsora követte, amelyen *Sajó* János felköszöntője után *Usetty* Béla kifejtette, hogy az új fővárosi törvény egész elgondolása szerint a polgárság összességének érdekeit és jólétét van hivatva szolgálni. Az *Egységes Községi Polgári Pártnak* a legközelebbi választásokon döntő győzelmet kell aratnia, hogy sem az egyik, sem a másik szélsőség ne kerülhessen uralomra. *Kozma* Jenő, a párt tevékenységéről szóló beszámolója során kifejtette, hogy a párt által képviselt irány diadalával Budapest az öntudatos polgárság bevehetetlen bástyája és az ország multjához és szebb jövőjéhez méltó fővárosi legyen. *Hatolkay* Kázmér református lelkész, *Dongó* Orbán, *Borbély* Gyula, *Francisci* Henrik és mások szólaltak még föl a vacsorán, amelyen többek között megjelent *Károlyi* Károly plébános, *Majba* Vilmos evangélikus lelkész, *Tatár* Béla és *Sebő* Gusztáv főjegyzők.

— *A Terézvárosi Gazdasági egyesület* szokásos keddi társasvacsoráját a nyár folyamán a Kéményseprő vendéglő (VI., Aréna út 106) kerthelyiségében, rossz idő esetén annak fedett helyiségeiben tartja meg. A legutóbbi keddi vacsora — amelyen a női családtagok is megjelentek — igen népes volt. A vendégeket *Bakonyi* Pál dr. ügyvezető-elnök üdvözölte.

— *A Polgári Egység Klubja* és az *Egységes Községi Polgári Párt* hétfőn este a városligeti *Gundel vendéglőben* tartotta meg szokásos heti társasvacsoráját, amelyen a tagok nagyszámban jelentek meg. Ezeket a nyári vacsorákat a szabadban hetenkint megismételni fogják.

— *Ripka Ferenc és Kozma Jenő a Józsefvárosi Kaszinó díszelnökei. Moser* Ernő kormányfőtanácsos, orsz. képviselő és dr. *Molnár* Béla vezetésével hétfőn este a Józsefvárosi Kaszinó nagyszámú küldöttsége tisztelgett *Kozma* Jenőnél, az Egységes Községi Polgári Párt elnökénél, akinek bejelentették, hogy a Józsefvárosi Kaszinó testületileg belép a *Bethlen* István gróf miniszterelnök politikáját odaadó hűséggel követő fővárosi pártba. Egyúttal fölkérték Kozma Jenőt a Kaszinó díszelnöki tisztségének elvállalására. Kozma Jenő válaszában örömét fejezte ki, hogy a párt új erőkkel gyarapodott. A Józsefvárosi Kaszinó létesítésében a párt budai megalakulásának esetét látja megismétlődni, amikor a különböző társadalmi rétegek képviselői összefognak az alkotó munkára. Végül a diszelnökség elvállalását közölte a küldöttséggel, amelynek tagjai között volt dr. Stühmer Géza, Hauer Rezső, dr. Vigh Viktor, vitéz Papp József, dr. Ráskai Alfonz, Szádeczky-Kardoss Boldizsár, Schreck József, dr. Szücs Ferenc és mások.

Kedden délelőtt a küldöttség *Ripka* Ferenc főpolgármesternél tisztelgett, aki szintén elfogadta a Kaszinó díszelnöki tisztségét.

A tisztujító közgyűlést pénteken, június 20-án este hét órakor tartják meg a józsefuccai Putnoki-féle vendéglő különtermében.

MÉHN ANTAL
ÉPÍTŐMESTER
BUDAPEST, II., HATTYU-U. 7.
Telefon: Aut. 506-24

Alapitva 1904. „HUNNIA“ Alapitva 1904.
MAGYAR GÉPTÖMÍTŐANYAG GYÁR RT.
Saját gyártmányú géptömítőanyagok, tömítőlemezek, autófék és kuplungbetétek
— MŰSZAKI NAGYKERESKEDÉS —
TELEFON: AUT. 281—48. BUDAPEST, V, SZEMERE U. 2.

NAGY JÓZSEF
ARANYOZÓMESTER
Telep és mintaraktár:
Budapest VII, Rózsa u. 3-5
TELEFON: József 344—58.
KÉPKERETEZÉSEK
Gyárt: ovál-, kör- és szegletes kereteket minden stílben és kivitelben. *Készit:* templomberendezés, szalónbútorok, csillárok, termek és minden e szakmába vágó munkák aranyozását.

ZINNER MANÓ
köbánya és útépitési vállalkozó
TELEFÓN AUT. 950-75
ÚJPEST, TAVASZ UCCA 24. SZÁM

DIPL. ING. ARCHITEKT — BAUMEISTER
KOSÁLY ÖDÖN
OKL. ÉPITÉSZMÉRNÖK, ÉPITŐMESTER
TELEFON: AUT. 570-41.
BUDAPEST, II, KELETI KÁROLY-U. 15/b.

Magas épités, vasbeton szerkezetek
FÁBIÁN TESTVÉREK
ÉPÍTÉSI VÁLLALKOZÓK
BUDAPEST, IX. KER., KINIZSI UCCA 3. SZÁM

MAGYAR UTÉPITÉSI R. T.
V., KOSSUTH LAJOS TÉR 16-17
TELEFÓN: AUTOMATA 230-59 és 121-37
Modern utak épitési vállalata. Készít öntött és hengerelt aszfalt, shett, topeka, aszfaltmakadám és keramit burkolatot

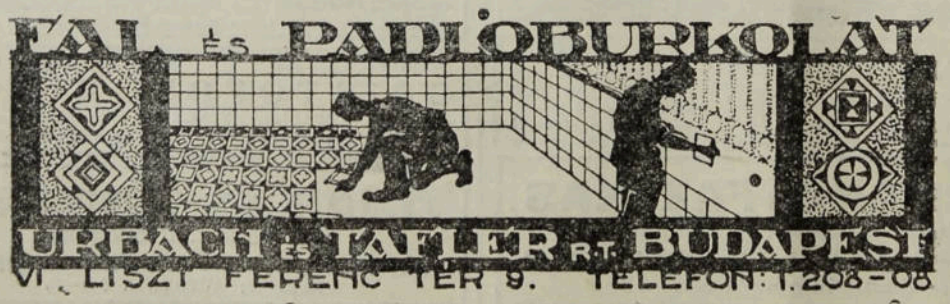

MÁVAG
elmkés gyártmányokat mindenki bizalommal fogadja, mert
kitünő anyagból a leggondosabban készülnek!
Ide tartoznak a különféle hengerelt kereskedelmi árukon kivül az ipari stabilmotorok, lokomobilok, traktorok, cséplőgépek és más mezőgazdasági gépek. Útépitő (úthengere ó- és útgyalu) gépek, lakókocsik. Vas- és acélöntvények, öntöttvas csövek, karikás kályhák és kereskedelmi öntvények.
Teherautomobilok, autóbuszok a „MERCEDES-BENZ“ gyártási szab. szerint a hazai különleges úti viszonyoknak a legjobban megfelelő kivitelben készülnek. Kombinált tüzoltó- és locsoló-autók. Lajtos öntözőkocsik.
Jobbágy-féle szab. folytonégőkályháink a háztartásokban és középületekben (iskolákban, stb.) legjobban használhatók.
Kérjen felvilágositást és árajánlatot!
Magyar kir. állami vas-, acél- és gépgyárak
Budapest, X., Köbányai-út 21.
Telefon: József 460—29. Telefon: József 460—29.

ÁKOS FRIGYES
ÉPÍTŐMESTER
BUDAPEST VII., KERTÉSZ UCCA 24—28
TELEFON: JÓZSEF 301—40

Események

Fővárosi Hírlap
Az Egységes Községi Polgári Párt hivatalos lapja.
*
Előfizetési árak:
fél évre . . . . . 12 pengő:
egész évre . . . . . 24 pengő:

Kinevezés. A kormányzó a földmüvelésügyi miniszter előterjesztésére *Pfeiffer* Gyula miniszteri tanácsost a m. kir. erdőmérnöki tiszti személyzet létszámában miniszteri főtanácsossá kinevezte.

Az amsterdami főpolgármester budapesti látogatása. *Ripka* Ferenc dr. főpolgármester a *Budai Dalárda* hollandiai vendégszereplése során meghívta Budapestre *De Vlugt* amsterdami főpolgármestert, aki a szíves invitálásnak eleget is tett: csütörtök óta a magyar fővárosban tartózkodik feleségével és kabinitfőnökével együtt. Az amsterdami főpolgármester a hét folyamán hivatalos látogatást tett a főpolgármesternél és a polgármesternél s a magyar közélet több más előkelőségénél, de felhasználta budapesti tartózkodását több mintaüzem meglátogatására. Főleg az élelmezési üzemek kötötték le érdeklődését és a szombat délelőttöt teljes egészében az élelmiszerüzem telepén töltötte, legaprólékosabban figyelve az üzem apparátusát. *Amsterdam ugyanis hasonló berendezkedésre készül*, sőt *De Vlugt* kijelentése szerint rövidesen bevezetik a Holland fővárosba a tejmonopoliumot is. Vasárnap délben családi körben *Ripka* főpolgármester vendége volt a holland főváros mair-je. Ezen az ebéden csak *De Vlugt* felesége, kabinetfőnöke és felesége, valamint *Ripka* főpolgármesternek szűkebb családtagjai, leányai, vejei és unokái voltak együtt. Az intim hangulatú ebéd a gellérthegyuccai kúrián a késő esti órákig tartott. Az amsterdami főpolgármester eltelve a szíves vendéglátástól és Budapest szépségeitől, kedden a Balaton megtekintésére utazott, azután Wienen át távozik Magyarországról.

Nagybudapest szervezkedése. A *Fővárosi Hirlap* több alkalommal foglalkozott azokkal a nagyfontosságú problémákkal, amelyeket Budapestnek és a környék amerikai tempóval fejlődő városainak közösen kell megoldani. Nagybudapest a lakosság élete szempontjából valójában már is megvan, ha fenn is áll a közigazgatási széttagoltság. Meg van a közösség, a rendőri szolgálat, a közlekedés, a gázellátás és a többi közüzemek használata tekintetében is, de még számos olyan feladat van hátra, amelyet nem lehet megoldatlanul hagyni és amelyek még szorosabb köteléket fonnak a főváros és a vele már csaknem teljesen összeépült elővárosok között. Hogy a sok közül kiragadjunk néhányat, ilyenek: a kórházkérdés, a fertőtlenítés kérdése, a tűzoltás stb. Ezekkel a nagyjelentőségű és sürgős feladatokkal, amelyeket most részletezni nem akarunk, foglalkozott legutóbbi ülésén a *Magyar városok országos kongresszusa* is, amelyen *Sipőcz* Jenő polgármester elnökölt. Ezen az ülésen *Preszly* Elemér, Pest megye főispánja, kifejtette, hogy *a helyes megoldás csak az lehet, ha a törvényhozás megteremti a környék speciális szervezetét.* Ebben az organizációban minden város megtarthatja a maga közigazgatási függetlenségét, de a közlekedési, kulturális, népjóléti és közegészségügyek kezelése közösen történnék, amelyben *minden város lakossága arányában kapna képviseletet.* Ez a szerv intézné a fővárossal közös kérdéseket: így az adózás és adórészesedés kérdését is. A pestkörnyéki városok közös szervezetének megvalósítása érdekében a *Fővárosi Hirlap* értesülése szerint komoly lépések történtek és a terv megvalósításától nem idegenkedik a kormányzat sem. Mivel az új alakulásban csak városok vehetnek részt, Pestújhely Rákospalotába olvad be, Pestszentlőrinc Kispesttel egyesül, várossá alakul Csepel (esetleg a fővároshoz csatolják), végül *megyei városi szervezetbe tömörül Rákosszentmihály, Sashalom, Cinkota és Mátyásföld is, amelynek a kombinációk szerint Pestújváros lesz a neve.* Budapest környék egyesülésének előkészítésére és a tervezet kidolgozására legközelebb egy ankétot kezdenek, amelyen a főváros, a környékbeli városok és községek képviselői fognak tanácskozni a fontos lépésről.

Kitüntetett nyugalmazott elöljáró. A kormányzó *Rupp* László nyugalmazott székesfővárosi kerületi elöljárót több évtizeden át teljesített buzgó közszolgálata elismeréséül *kormányfőtanácsosi címmel tüntette ki.*

Halálozás. Tragikus körülmények között húnyt el néhány nappal ezelőtt *Keresztes* György, a *Révai Testvérek Irodalmi Intézet Rt. cégvezetője.* A fiatal főtisztviselő hirtelen rosszul lett és néhány percen belül kiszenvedett, gyászba borítva családját és vállalatát, ahol mindenki szerette és nagyrabecsülte a 29 éves főtisztviselőt. Kötelességtudó, szimpatikus és jóindulatú egyéniség volt *Keresztes* György és korai elhunyta súlyos vesztesége a *Révai Testvérek Rt-nak.* Temetése vasárnap volt óriási részvét mellett a rákoskeresztúri róm. kat. temetőben, ahol barátainak és tisztelőinek nagy tábora kísérte utolsó útjára.

A Klotild szeretetház jubileuma. A Klotild Szeretetház Egyesület vasárnap tartotta 53-ik rendes közgyűlését *Ripka* Ferenc dr. főpolgármester elnökletével. Az elnök megnyitójában rámutatott arra, hogy az emberszeretet és jóság alapította meg és tartja fenn a Klotild szeretetházat, amelyben fennállása óta nevelkedett árvák száma most érte el az 1000-et. Köszönetet mondott mindenkinek, aki a szeretetház fenntartásához és az árvák neveléséhez hozzájárultak, elsősorban a népjóléti miniszternek és a székesfőváros tanácsának. A jelentést dr. *Szabó* Árpád titkár ismertette. Az egyesületi tagok nevében *Ruffy* Pál ny. államtitkár mondott köszönetet *Ripka* Ferencnek és a vezetőségnek. Az ünnepi közgyűlésen a népjóléti minisztériumot *Winkler* Albert és báró *Szentkereszthy* Pál min. titkárok képviselték, a főváros részéről *Berczel* Jenő alpolgármester jött el, ott voltak továbbá: *Spannberger* Alajos és *Badál* Ede elöljárók, *Németh* Kálmán, a Tébe képviselője, *Payr* Vilmos államtitkár, *Rónay* Károly és *Becsey* Antal kormányfőtanácsosok, *Schön* Győző, *Pakányi* Ferenc, *Bárkány* Leó vezérigazgató, *Böhm* Gusztáv tábornok stb. A közgyűlés után a szeretetház Szondy-cserkészcsapatának új tagjait avatták fel, s ennél az aktusnál *Ripka* Ferenc, majd *Witz* Béla dr. országos elnök intéztek beszédet a fiatalokhoz. A cserkészek pompás tornagyakorlatai fejezték be az ünnepi délelőttöt.

A Budai Napló 1000-ik jubiláris száma. A dunajobbparti városrészek 27 éve fennálló társadalmi organuma, a *Budai Napló* most adta ki 1000-ik jubiláris számát, amelyben a közélet és a várospolitika számos tényezője emlékszik meg *Viraág* Bélának, a lap szerkesztőjének Buda fellendítése körül szerzett érdemeiről.

Angol és német utikönyvek Magyarországról. A magyar idegenforgalom fellendítése szempontjából nagy jelentősége van annak a ténynek, hogy *német, angol* és *magyar* nyelven három önálló kötetben rövidesen megjelenik a *„Magyarország"* című utikönyv, amelyik több száz képpel és színes térképekkel tarkítva, ismerteti Budapestet, a vidéki városokat és fürdőhelyeket. A könyvek foglalkoznak Magyarország történetével és a magyar irodalmi, zenei és tudományos élettel, külön fejezetek pedig a magyar balneológiai és a sport nemzetközileg is elismert értékeit sorolják föl. A magyar szempontból nagy jelentőségű könyveket a *Lloyd utikönyvek kiadóvállalata* hozza forgalomba, elsőrangú írók szerkesztésében. Orvendetes, hogy a kiadóvállalat ezzel az áldozatos törekvésével igyekszik sikerre juttatni Magyarországnak a nemzetközi utasforgalomba való bekapcsolását.

Nyugdíjazás. *Pokomándy* István műszaki főtanácsos, a III. ü. o. útépítési ügyeinek vezetője nyugdíjba vonult. Pokomándy betöltötte az előírt korhatárt és szolgálati időt, így az új törvény folytán nyugdíjazása elkerülhetetlenné vált. A műszaki kar egyik legértékesebb tagja távozott személyében a városházáról.

Büchler József: A községpolitika. A szociáldemokrata párt megbízásából *Büchler* József törvényhatósági bizottsági tag ismerterjesztő füzetet adott ki a községpolitikáról, amelyben méltatja a magyar munkásmozgalomnak azt az eseményét, hogy a szocialisták is résztvesznek a községpolitikai életben. A füzet felsorolja a munkásság érdekeit a megyei és városi törvényhatóságokban és ennek során rámutat azokra az eredményekre, amelyek Budapesten az utolsó években elérettek.

A Szabadság tér beépítése. A főváros egyik legszebb tere, a Szabadság tér, déli oldalán még mindig régi és dísztelen épületekkel van beszegve és a Közmunkatanács jónak látta a városkép megóvása érdekében a beépítés módját olymódon szabályozni, hogy a déli oldalon emelendő épületek homlokzati kiképzésére, mint annak idején a *Fővárosi Hirlap* jelentette, tervpályázatot írt ki. A bíráló bizottság *Rakovszky* Iván elnöklete alatt pénteken tartott ülésében az első díjat *Hinber* Tibor, a másodikat *Gyenes* Lajos, a harmadikat *Komor* Marcell építészeknek ítélte oda. Ezenkívül megvételre ajánlották *Wälder* Gyula, *Mányay* Béla, *Vidor* Emil és *Sebestyén* Endre tervét. A pályamunkákat, amelyek közül nem egy, igen tehetséges és új építési ötletekről tesz tanuságot, — az egyetemuccai volt Károlyi-palota elsőemeleti dísztermében vasárnaptól, június hó 28-ig kiállítják. A kiállítás alatt *Györgyi* Dénes tanár magyarázó előadásokat fog tartani.

A Budapest Sport Egyesület június 22-én, vasárnap rendezi mótorkerékpár- és autóversenyét a Hármashatárhegyen elvonuló főúton. Az országos jellegű versenyre már eddig is nagyszámban érkeztek nevezések. A BSE a mótorkerékpársport népszerűsítése céljából mótorkerékpárok részére külön kezdő kategóriákat is rendszeresített.

A Rózsadomb és Vidéke Egyesület most tartotta évi rendes közgyűlését, amelyen a rózsadombi lakosság színe-java jelent meg. *Vály* Ernő dr. egészségügyi főtanácsos, alelnök megnyitó beszéde után a közgyűlés táviratban üdvözölte a külföldön tartózkodó *József Ferenc* dr. kir. hereceg fővédőt és a gyengélkedő *Bárczy* István dr. nyug. miniszter, egyesületi elnököt. Ezután *Nádas* Béla dr. főtitkár és ügyész terjesztette elő beszámoló jelentését, amelyben évekre terjedő programot adott az egyesület célkitűzéseiről. A közgyűlés magáévá tette a főtitkár jelentését és érte jegyzőkönyvi köszönetet szavazott. Ezután három évre újból megválasztották alelnökökké: almási *Balogh* Lórántot, dr. *Vály* Ernőt és *Weimes* Mariant; főtitkárrá és ügyésszé: dr. *Nádas* Bélát; pénztárossá: ifj. *Hoffmann* Károlyt. Választmányi tagok lettek: *Harsányi* Jenő, *Róna* Márk, *Auer* Róbert, dr. *Hörcher* Ödön, *Kullmann* László, *Lányi* Zsigmond, dr. *Leó* György, *Medek* Béla, *Mód* Lajos, *Németh* Ferenc, dr. *Némethy* Nándor, *Réthi* Zsigmond, dr. *Rieger* Imre, *Rontó* János, *Rudas* József, *Ruttkay* Aladár, dr. *Schack* Béla, dr. *Simonyi Semadam* Sándor, *Szilas* Nándor, dr. *Szlovák* Pál, *Szviezsényi* Zoltán, dr. *Winchkler* István, *Csiki* Ernő, *Blum* Dezső, *Haas* János, *Hoffmann* Károly, *Maier* Emil, id. *Munkácsy* Gyula, *Muraközy* Endre, dr. *Scholtz* Gyula, *Somogyi* Károly és *Terbócz* Imre.

A júniusi műsor a Becsivában. (Beketow Cirkusz Varieté.) A júniusi műsor felülmulja a mult havit. Elsősorban a Lopetz-trió említendő, kik *Fratelini Victor* elsőrangú humorával — vérbeli artisták. A *3 Ajax* teljesen megérdemlik a tapsorkánt, mellyel a közönség ezeknek a magyar fiúknak páratlan mutatványait honorálja. *Achiles-Adonis* alak partnerével, *Neumannal* egyesítik az erőt a finom humorral. *Demons*-csoport a szédületesen forgó lapon valódi ördögtáncot mutatnak be, egy kis figyelmetlen mozdulat biztos halált okozhatna. *Luc* nehézsúlyú francia megmutatja, hogy korpulens testtel hihetetlen szaltókat lehet csinálni, partnere, Lucette, sok humorral asszisztál. *The Viviaris* egyensúlyozó mutatványait nagyszerű biztonsággal végzik. A *2 Imperial* zeneszámaikkal ragadtatják el a közönséget. A *3 Ernestys* kalapokkal és buzogányokkal remek ügyességgel zsongliroznak. *Yohn Bayert*, 15 malthezi kutyájával prolongálták, bámulatos idomitásában mindenki gyönyörködik. *Gerardék* ismét kiérdemlik a közönség teljes szeretetét és meglepetésül hozták névrokonukat, *Gerard Lola* operaénekesnőt, ki bájos hangjával nagy sikert aratott. *Zoli, Rolly, Salem, Brick Randow, Yacky és Lenkey* kisasszony egész estén át mulattatják és szórakoztatják a közönséget. Ilyen műsort nem egyhamar lehet látni.

A Magyar Lovaregylet

június 19, 21, 22, 28, 29-én versenyt tart. Versenyek kezdete d. u. 3.30 óra. Helyárak: I. hely uraknak 6.— P, Magyar Derby napján 10 P, hölgyeknek 4.— P, Magyar Derby napján 6.— P. II. hely 2.50 P. III. hely 80 fill. Páholyülés 8.— P, Magyar Derby napján 20 P. Ring 10 P. Totalisateur, vendéglő minden helyen. Közlekedés villamoson I., II. helyhez a 29. sz., III. helyhez 24, 38. sz. kocsikkal. HÉV-en I., II., III. helyhez. Autobuszjárat „A" kocsikkal Vörösmarty térről 2.10—3.05 óra között. „O" kocsikkal Oktogon térről 2.15—3.10 óra között. Vissza az ötödik futam után. Egyszeri átszállásra is érvényes jegy ára 1.— P.

SPÁNYI ERNŐ okl. mérnök mélyépítő-, kövező- és bitumenépítő vállalata
Budapest, I. kerület, Győző ucca 5. sz.
Telefón: Aut. 866-96

VARGA ALAJOS Gáz- és vízvezeték-szerelő vállalata
ÉPÜLET- ÉS DÍSZMŰBÁDOGOS
BUDAPEST, V., HOLD UCCA 25 Tel.: A. 291-57

„SANIT F" CEMENTHABARCSTÖMÍTŐ
Gyártja: POSNANSKY ÉS STRELITZ
aszfalt-, fedéllemez- és kátrány-vegyitermék-gyár
Budapest, V., Lipót körút 27. ■ Tel.: Aut. 228-29., Aut. 282-85

Aszfalt és Kátrányipar RT
Budapest, V. ker., Nádor ucca 12 ● Telefón: Aut. 262—81, 262—82
GYÁRAK: Budapest, IX., Illatos út 18—20 / Szőreg, (Szeged mellett) } saját iparvágány

MŰKŐHÖZ GRÁNITOT
minden szinben, mükömunkát legjobb kivitelben szállit
BUDAPESTI KŐGYÁR Hümmerle Adolf utóda
Budapest, V., Visegrádi ucca 65.

KÖNIG JÓZSEF
OKL. MÉRNÖK, ÉPÍTÉSI VÁLLALKOZÓ
TELEFON: JÓZSEF 424—69.
Budapest, VIII., Baross ucca 98. sz.

SIMOR DÖME mű- és épületlakatos-mester és vasszerkezetek ipartelepe. Sodronyfonatok nagybani gyártása
BUDAPEST, VII., THÖKÖLY ÚT 89. SZÁM
TELEFON: JÓZSEF 894—43.

NOVÁK PÁL műszaki és villamossági vállalata. Tervez és készít: elektromos erőátviteli világitási és gyengeáramú berendezéseket
BUDAPEST, IX., MESTER U. 16

WOLSKY SÁNDOR BÉLA
WOLSKY ALBERT FIA
gépüzemű kefe- és ecsetárugyár
BUDAPEST, VIII., MAGDOLNA UCCA 18. SZÁM.
TELEFÓN: JÓZSEF 324-88

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros tanácsa nyilvános írásbeli versenytárgyalást hirdet a III. ker., óbudai új köztemető 30., 31. és 33. számú parcellák közötti utak **makadámszerű rendezési munkáira.**

Az ajánlatok benyujtásához szükséges nyomtatványok a IV. ker., Központi városháza, II. emelet 285. ajtószám alatt kaphatók 2 pengő lefizetése ellenében.

A kellően felbélyegzett és borítékban elhelyezett ajánlatokat 1930. évi június hó 30-án (hétfőn) déli 12 óráig a II. emelet 279. ajtószám alatt, vagy ugyanaznap délután ½5 és 5 óra között a versenytárgyalás helyszínén kell benyujtani.

A versenytárgyalás 1930. évi június hó 30-án (hétfőn) délután 5 órakor lesz a III. emelet 352—354. sz. helyiségben, ahol a vállalkozók vagy megbízottaik jelen lehetnek.

Budapest, 1930. évi június hó 10-én.

A székesfőváros tanácsa.

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros tanácsa nyilvános versenytárgyalást hirdet több fővárosi kisdedóvódában szükséges **gumipadozati és linoleumburkolási munkákra.**

A vonatkozó költségvetési kiírás nyomtatványai ívenként 0.50 pengőért kaphatók 1930. évi június hó 12-től kezdve naponta délelőtt 11—1 órák között a székesfővárosi tanács II. (középítési) ügyosztályának IV., Központi városháza, III. emelet 342. sz. szobájában.

A szükséges felvilágosítás megszerezhető a tanácsi II. ügyosztályban az előadónál, a Központi városháza, III. emelet 316. ajtó alatti hivatalos helyiségében.

Az ajánlatok 1930. évi július hó 7-én (hétfőn) délelőtt ½10 óráig a tanácsi II. (középítési) ügyosztály III. emelet 350. sz. szobájában adandók be. Az ajánlatok ugyanazon napon, ugyanazon tanácsi ügyosztály üléstermében (III. em. 354. sz.) 10 órakor fognak nyilvánosan felbontatni.

Budapest, 1930. évi június hó 10-én.

A székesfőváros tanácsa.

A szerkesztésért és kiadásért felelős: Dacsó Emil. Kiadja: FŐVÁROSI HIRLAP lapkiadó-vállalat. Révai Irodalmi Intézet Nyomdája Budapest, V., Ügynök u. 8. Nyomdaigazgató: Linzer M.

FARKAS LAJOS Telefon: J. 396-78
MÉRNÖK magas-, mély-beton és vasbeton építési vállalkozó
Budapest VII, Kolumbus u. 41

NEUSCHLOSZ—LICHTIG
REPÜLŐGÉPGYÁR ÉS FAIPAR R.T.
BUDAPEST—ALBERTFALVA
VÁROSI IRODA: IV, PETŐFI SÁNDOR UCCA 9. SZ.
TELEFON: AUT. 890—47.
GYÁRI TELEFON: LÁGYMÁNYOS 582—20, 11—79.
PARKETT- ÉS ÉPÜLETASZTALOS MUNKÁK!

Műkő- és burkolómunkák, betoncsövek
Budapest, V, Vigszínház u. 5. Tel.: 298-37 **ANDREA** Cementárugyár és Építőipari R.T.

HOCHSTÄDTER VILMOS
Asztalos- és famegmunkáló-telep
BUDAPEST, IX., ERKEL UCCA 9. ÉS 12.
TELEFÓN: Aut. 855-68 ALAPITVA 1885. ÉVBEN

SÁMUEL GYORGY
épület,- díszmű-bádogos és egészségügyi berendező
BUDAPEST, VI, ARADI U. 45. TELEFON: AUT. 223-62.

ÁMON ANTAL és FIAI
KŐVEZŐMESTEREK, ÚT,- CSATORNA- ÉS BETONÉPITÉSI VÁLLALKOZÓK, FÖLDMUNKA, VÁGÁNY-FEKTETÉS, MESZKŐBÁNYA.
VIII., Futó ucca 10. Telefon: J. 303-85.

MESTER és KISS
okl. építész és építőmester
Budapest, VII., Egressy út 5.
Telefón: J. [illegible]

»CYKLOP«
ÉPÍTŐ RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
BUDAPEST, IV.,
RÉGI POSTA U. 7-9
TELEFON: Aut. 879-83 és Aut. 879-84

TELEFON: J. 370-70 **MAGYAR** TELEFON: J. 370-70
ÉPITŐ RÉSZVÉNYTÁRSULAT
BUDAPEST, X, KERÉKPÁR UCCA 2. SZ.
ALAPITTATOTT 1889-ben
Mindennemű vízépítés, folyamszabályozás és csatornázás. Kotrások csatornakotrókkal és excavatárokkal. Darukkal való kirakodások. Alapozások, mély- és magasépítés. Út- és vasútépítés. Hídépítés. Mindennemű beton- és vasbetonépítés. Kőmunkálatok. Városi csatornázások és vízvezetékek
Hajó- és kotrójavító telep Apostagon.

Somogyi Soma és Fia
kőfaragómester
Budapest, VIII., Fiumei-út 9.
Alapitva: 1867. Telefon: J. 415-20

PADOZATI MUNKÁK ELSŐRANGÚ KIVITELBEN
slavoniai tölgy- és bükkparkét, táblaparkét egyszerű és díszes kivitelben, aszfaltparkét és hajópadlók
Pestszentlőrinci Parkétgyár és Gőzfürész Részvénytársaság, Budapest, V., Személynök-utca 16. I. em. Telefon: Aut 212—44.

OETL ANTAL
VASÖNTŐDE és GÉPGYÁR RÉSZV.-TÁRS.
X. KER. ASZTALOS SÁNDOR-UCCA 9.
TELEFON: JÓZSEF 461-09, 461-08

FISCHHOF OSZKÁR
villamossági berendező és javító műhelye
Budapest, I., Lágymányos ucca 2. szám
Telefon: Lágymányos 19—30. Telefon: Lágymányos 19—30.

TEUDLOFF—DITTRICH
ARMATURA SZIVATTYÚ ÉS GÉPGYÁR R. T.
TELEFON: JÓZSEF 463-92 463-93
KISPEST, ÜLLŐI ÚT 216—222

PETRÓCZKY LAJOS TELEFON: Aut. 508-34
BUDAPEST, I., MAROS U. 9
Elvállal: teherfuvarozást, földmunkát, bútorszállítást csukott vagy nyitott kocsikban, helyben és vidéken

SOVÁNYITÓ GYÓGYTORNA
A Szent Gellért Gyógyfürdő legtökéletesebben berendezett gyógytorna (Zander) termében
Mérsékelt árak!

CORDATIC
a tökéletes autópneu
Főelárusítás:
Budapest, VI., Mozsár-u. 9.

„TUDOR" ACCUMULÁTORGYÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
Budapest, VI., Váci út 137-39. Telefón: Aut. 923-08.
Gyárt: **Tudor** és **Varta** rendszerű accumulátorokat.

DÁVID ÉS KERTÉSZ
kazán- és gépgyár r. t.
Budapest, VI., Máglya ucca 75—77
Telefon: Lipót 914—46.

KIRCHKNOPF ISTVÁN Alapitási év 1897 Tel.: Aut. 851-39
Épület- és portálüveges üveg-, tükör-, porcellán-, kőedény- és lámpakereskedés. Aranyhalak és haltartók, aquariumok nagy választékban. Vállalok: mindennemű üvegcsiszolást, épületüvegezést és üvegtetők vízmentesítését
BUDAPEST, IX., KÁLVIN TÉR 8. SZ. (Ref. templom mellett)

HIDI IMRE
ÉPÍTŐMESTER
Budapest, VIII., Német u. 41-43
Telefón: József 401—83

BIER ÉS WERSCHETZ
okl. mérnök és építőmesterek, építési vállalkozók
Budapest, IX., Vágóhíd ucca 11. sz.
TELEFON: JÓZSEF 363—78, 259—50.

ROTTER ZSIGMOND
terménynagykereskedő
Budapest, V., Nádor ucca 17. sz.
Telefón 297-18, 276-94.

THE NEUCHATEL ASPHALTE COMPANY LIMITED
BUDAPESTEN, Iroda: VI., Vilmos császár-út 31. sz. Telefon Teréz 212—46. Gyár: VI., Váci-út 35. Telefon: L. 914—88. Gyárt és elad Val de traversi mastixot, raffinált bitument, falszigetelő aszfaltot. Készít: Traversi természetes tömöritett aszfalt utakat és öntött aszfaltból járdákat és kocsiutakat.
Budapest székesfőváros szerződéses vállalkozója.

Dunakavicsot és Dunahomokot
szállít kocsifuvarban és vasúton saját iparvágányról Budapestről, Adonyból, Baráról, és Mohácsról
FLEISCHMANN ANTAL Dunakotrási és gőzhajózási vállalat
Budapest, VII, Károly körút 17. Telefon: József 465-62 és 465-63

Hirmann Ferenc
fémöntöde és rézárugyár
Budapest, VII., Csányi ucca 7—9 sz.
Gyártmányai: Permetezők és ezek összes alkatrészei, részsúlyok, háztartási mozsarak, gyertyatartók, habüstök, stb, továbbá „PAX" szab. kézi tűzoltókészülék stb. Telefon: J. 450-49

Egyesült Tégla- és Cementgyár R.-T.
Budapest, V., Sas ucca 25. szám
Telefon: 230—71, 108—59, 141—52
Évi teljesítő képesség: 12,000 vagón cement, 5.000 „ mész, 80.000,000 darab tégla, 8.000,000 „ cserép
Portlandcementgyár: Lábatlan. — Mészégető: Lábatlan.
Téglagyárak: Buda, Kőbánya, nyergesujfalu

Budapest Székesfőváros Ásványvíz-üzeme
HARMATVIZ
A Hungária gyógyforrás szénsavval telitett vize.
Kapható mindenütt! Tel: Autom. 530-03.

Csütörtökön
PESTI LŐZSDE
szenzációs közgazdasági riportokkal
SZERKESZTI:
KALLÓS JÁNOS
Szerkesztőség és kiadóhivatal: IV, Városház ucca 6

NAGY GYULA
LAKATOSÁRÚGYÁRA
Budapest VIII, Köris-ucca 10. Tel.: J. 348-15

KOVÁCS OSZKÁR BÁDOGOS MESTER
ÉRCKOPORSÓ ÉS TEMETKEZÉSI CIKKEK KÉSZITŐJE
BUDAPEST, IX., TELEPI UCCA 14. SZÁM.
(A Ludovikával szemben.) TELEFON: J. 451—93

FISCHER MÁRKUSZ
ÉPÜLET- ÉS BUTORASZTALOS
ÜZEM ÉS IRODA: BUDAPEST, X., LIGET UCCA 20

Használja munkáinál a világhirű **egresi gipszeket**
Legjobbak, legkiadósabbak, legjobb kötőképességüek
Kaphatók: **Gipszet Árusító R. T.** Budapest V, Erzsébet-tér 15. —Tel. Aut. 805-25 — Sürgönycím: GIPSZ Budapest

HIRSCH LÁSZLÓ
ÚT- ÉS VASÚTÉPITÉSI VÁLLALAT
I. KER. BUDAFOKI-ÚT 22.
TELEFON: JÓZSEF 321—17. SZ.

BOGNÁR ISTVÁN
ÁCSMESTER
Budapest, X, Gergely u. 69. Telefón: J. 372-48

SCHÖNTHEIL RICHÁRD okl. építész és építőmester
Budapest, I., Villányi-út 10
Telefonszám: Lágymányos 19—36

Ára 50 fillér

Tizenkilencedik évfolyam — Budapest, 1930 június 25. — 25. szám

Fővárosi Hirlap

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Egész évre ..... 24 pengő
Félévre ..... 12 pengő
Állandóan:
GAZDASÁGI ÉRTESÍTŐ

VÁROSI, POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

Felelős szerkesztő: DACSÓ EMIL

MEGJELENIK MINDEN SZERDÁN
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BUDAPEST, VI., SZIV UCCA 18. SZ.
Postatakarékpénzt. csekkszámla 40.424
TELEFÓN: AUTOMATA 137—15

A premier

megvolt, de ez nem olyan bemutató, ahol azonnal jelentkezik a siker, vagy a függöny legördültével rögtön kiütközik a bukás. A termékeny, az alkotó munka bemutatóját nem lehet összehasonlítani a színpadi premierrel, mert — amint az a törvényhatósági tanács esetében is látható — hosszú hónapokon át kell figyelni, látni, ismerni a működést és az eredményeket. Mi, akik a kulisszák mögül láttuk a nagy eseményt, akik hallottuk az első vihar zaját, az első tapsok csengését, különös, nagy megilletődéssel állottunk a főváros történetének klasszikus fordulata előtt. Valami egészen új, a régi rendtől módfelett különböző intézménnyel állottunk szemben, amely meglepett bennünket és amelynek újszerűsége fölkeltette az érdeklődésünket. Mint a hosszú női haj után az egészséges bubifrizura, úgy hatott ránk az egész. Aki látta a kedves, szép, aranyszőke hajfonatának porbahullását, az tudja csak megérteni ezt az érzést. A drága kincs, amely nem lesz többé! Azután meg jaj, hogyan fog megváltozni az édes arckifejezése? Mennyi reszketés, félelem, aggodalom! És mindez hiába, fölöslegesen. A porbahullott hajfonat után egy elégikus pillantás, talán, ha nagyon szép volt, egy meleg könnycsepp. Semmi több, hiszen elválasztva a testtől, élettelen tárgynál nem lehet több. A kedves feje pedig nemhogy szokatlan volna, de — azonnal kiderül — egyenesen megesinosodott: határozottan kárpótol az új fej a régi hajért. Így voltunk a premieren a törvényhatósági tanáccsal is. *Hivatalnok-tanács?* ... Egy kendőlobogtatás az egész, amivel azonban nem búcsúzunk tőle, hanem új pozíciójában üdvözöljük. A *laikus-tanács* pedig? ... Hát istenem, ennek régen így kellett volna már lennie. Alaposan megkéstünk a nyugattal szemben. De végre itt van.

Ripka Ferenc főpolgármester elnöki megnyitójában mesteri módon rajzolta meg a fejlődés képét, elmondta, hogy milyen szükségességek voltak azok, amelyek idejét multtá tették a *tekintetes* tanácsot és amelyek életrekeltették a *törvényhatósági* tanácsot. Valóban, Budapest közélete teljesen megváltozott. Valaha a városi ügyek intézőit nem politikai felfogások, nem világnézetek szerint válogatták ki, hanem — mint a főpolgármester mondta — tiszteletreméltó, közkedvelt egyének nyertek mandátumot, akik minden esetben csupán egyéni véleményük szerint szóltak hozzá a közügyekhez. Nem csúfolódásból, csak a kedélyes, szép idők jellemzéseképpen mondjuk, hogy nem volt utolsó ajánló levél, ha valaki jól tudott nótázni.

Azóta azonban Budapest lakossága a székesfőváros közügyeinek intézésére is szervezkedett, az egyes társadalmi osztályok, világnézetek és gazdasági csoportok a város ügyeinek öntudatos intézőivé fejlődtek. Íme, így jött létre az igazi önkormányzat, amelyet minden igazán haladó ember csak tapssal fogadhat és csak kicsinyes pártérdekek emelhetnek kifogást, akkor sem az elv ellen, hanem csak jelentéktelen részlet-megoldások miatt. Hogy itt sincs igazuk, egészen bizonyos és naivság lenne ma argumentumokat felsorakoztatni, amikor az új gépezet már munkában van és maga ontja a bizonyítékokat.

Van a főpolgármester beszédének még számos nagyon fontos és éredekes része. Minden szava hangsúlyosan jelentős és konstatálnunk kell, hogy az új rend méltatása ennél frappánsabb formában még nem sikerült. A premiert követő töprengő, kritizáló hangulatban azonban még egy igen döntő jelentőségű megállapítást kell elővennünk a főpolgármester beszédéből. A legfőbb aggodalmat, a legnagyobb argumentumot dönti meg ezzel, amit eddig az új rend ellen fel tudtak hozni. Megdönti, hogy veszedelmes, aggodalmas lenne a tanácskozás titkossága. Ellenkezően nem bajt jelent ez, hanem *a vélemények szabad nyilvánításának biztosságát.* Hozzáteszi még a főpolgármester: „De kötelessége, hogy ebben a zárkózottságában is nyitva legyenek ablakai a közönség és közvélemény érdekei számára." Es valóban az első ülés máris bebizonyította, hogy a közgyűlés csak *zárt*, de nem *titkos*. A sajtó, a közvélemény mindent megtudhat, de ennél még fontosabb, hogy az ablakok és a fülek is nyitva legyenek az élet, az igazi, ma — fájdalom — szomorú, terhes, kínos élet panaszai számára.

A premier igazolta, hogy egy nyugati és demokratikus intézménnyel lettünk gazdagabbak és hogy az autonómiát nemhogy sérelem nem érte, de egyenesen most jutott el a beteljesedés igazi útjára.

Első feladata a törvényhatósági tanácsnak a kölcsön biztosítása és a beruházások megindítása

Közvetlenül lekötés előtt áll a függőkölcsön — Kozma Jenő az örökös tagok választásáról és az új bizottságok működéséről

Az elmult szerdai közgyűlésen megalakult az új fővárosi törvény által életrehívott legfontosabb szerv: *a törvényhatósági tanács*, amelynek választását a pártok körében nem palástolálható izgalom, a nagyközönség körében pedig élénk érdeklődés előzte meg. Ez az aktus volt a reformtörvény végrehajtásának első állomása és most soron következik a *bizottságok* megalakítása, az *örökös tagok* megválasztása, majd később az *üzemi tanács* megszervezése. Várospolitikai körökben természetszerűleg nagy figyelemmel kísérik az új intézmények működéséhez fűzött remények valóraválását, mert ettől várják az egész városházi és kerületi közigazgatás közvetlenebb kapcsolatát a lakossággal, amelynek képviselői a végrehajtó hatalom gyakorlásában most már döntő befolyással rendelkeznek. A megalakuló új szervek működéséről

Kozma Jenő dr.,

az *Egységes Községi Polgári Párt* elnöke a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— A törvényhatósági tanácsi választások eredménye *pontosan azt az eredményt hozta, amelyre számítottunk.* Természetes, hogy elhangzottak vérmesebb remények is, ezek azonban nem váltak valóra, mert az egyes pártok betartották a saját elhelyezkedésüknek megfelelő megnyilvánulást. Nem egyszer hangoztattam és javasoltam, hogy

a törvényhatósági tanácsi választásokat egységes lista alapján kell végrehajtani és számításaim akkor is úgy alakultak, hogy a jobboldali pártok tizenkét mandátumot nyernek,

— ami így is pontosan bekövetkezett. Természetes, hogy egy ilyen nagyfontosságú szavazás után, sok szóbeszéd adódik 1—2 szavazat eltolódásáról, ezt azonban ellenőrizni nem lehet, de nem is kell, mert *amúgy sincs semmi jelentősége.* A választási taktikázások során kétségtelenül érdekes színezet volt a *demokraták szövetkezése Friedrich Istvánnal*, amelynek folyományaként érdeklődéssel várjuk, hogy a közelgő választásoknál *lesz-e olyan megértés a választóközönség körében is, mint amilyen megnyilvánult a most egymással szövetkezett két párt bizottsági tagjai között.*

Érdeklődtünk az *örökös tagok* választásáról, amiről *Kozma* Jenő a következő kijelentést tette:

— Közvetlenül küszöbön áll az örökös tagok választása, de ebben a pillanatban még lista nem áll rendelkezésünkre. Teljesen érthető, hogy

minden párt törekszik minél több tagját az örökös tagok díszes pozíciójába emelni.

Az örökös tagok névsora még nem zárul le a szerdai közgyűlésen, mert *további tíz örökös tag csak a községi választások után összeülő új közgyűlés tagjaiból fog kikerülni*, amikor is mód és alkalom kínálkozik a közgyűlés értékes tagjait, az örökös tagság dekorumával felruházni.

A bizottságok választásáról az alanti kijelentést kaptuk:

— Hétfői pártértekezletünkön döntünk a bizottsági tagsági helyekről. Ebben a vonatkozásban

változatlanul hirdetem azt a felfogást, hogy a bizottságok elnökei kizárólag a többségi pártok soraiból kerülhetnek ki,

mert ezt kívánja az a parlamentáris elv, amelyikre oly sokszor szoktak hivatkozni minden oldalon.

Megkérdeztük *Kozma* Jenőt a *nyolcmillió dolláros függőkölcsön* aktualitásáról is.

— A legsürgősebb beruházások — mondotta *Kozma* Jenő — szükségessé teszik, hogy ezt a kérdést most már gyorsan elintézzük.

— A kölcsön ügye tető alatt van

és már be is terjesztették a törvényhatósági tanács első ülésén, de mert számosan nem voltak előzetesen informálva a beruházásokról, kénytelenek voltunk ezt az ügyet a esütörtöki tanácsülésig elhalasztani. *A nyolcmillió dolláros függőkölcsön felvétele a tanácsülés és a közgyűlés döntése után nyomban megtörténik.*

— Az új törvényhatósági tanács első teendői közé tartozik

a kölcsön biztosítása és utána a beruházások azonnali elindítása,

amelytől joggal várjuk a gazdasági válság lényeges enyhülését. A nyári szünet alatt a tanácsnak fontosabb feladata nincs és nem is lehet.

A beszélgetés során *Kozma* Jenő kifejezést adott még annak a felfogásának, hogy a *kormányzást végző többségi pártok nem adhatják ki kezükből a városigazgatás szerveinek irányítását, mert ez a feladat erkölcsileg is őket illeti meg.* Ebből következik, hogy a kormányzópártok kötelessége az egyes testületek vezetése is, viszont az ellenzékre hárul az a nagyfontosságú feladat, hogy *komoly és alapos vizsgálódással ellenőrizzék a székesfőváros ügyeinek vitelét.* Ebben a szellemben munkát és alkotást ígér Budapest közeljövő községpolitikai élete.

Évi 220 millió köbméterre növelik a Gázművek teljesítőképességét

Az Elektromos- és Vízművek mellett nagy beruházásokra készül a főváros harmadik közüzeme: a Gázfejlesztő-telep is

A gázszolgáltatás hosszabb időre való zavartalan biztosítása olyan probléma, amely már *évek óta foglalkoztatja az illetékeseket.* Eleinte azt tervezték, hogy a ferencvárosi részeken, vagy Kőbányán egészen új telepet építenek. Ezt a megoldást azonban később elejtették és

helyesebbnek tartották az óbudai telep kapacitásának fokozását szorgalmazni.

A telep bővítése mellett most már halaszthatatlanná vált egy új igazgatósági adminisztrációs központi székház emelésének kérdése is, annál is inkább, mert a Tisza Kálmán térről előbb-utóbb — amint az új Rókus ügye dűlőre jut, — ki kell költözniök.

A *Gázművek* egész programja 13 millió pengőre rúg, amit

az üzem hosszúlejáratú kölcsönnel akar előteremteni.

A Gázművek programját

beavatott helyről

szerzett információnk szerint a következőkben közöljük:

A Gázművek központi igazgatása részére 4,500.000 pengő költséggel létesítene a Rákóczi úti kis Rókus helyén székházat. Ezt az 1700 öles telket 1,760.500 pengőért bocsátja a főváros a Gázművek rendelkezésére.

Az óbudai telepen a berendezést húszkamrás kemenceapparátussal bővítik, 2,600.000 pengős költséggel, 1,400.000 pengőbe kerülnek a kokszoltótörő és feldolgozó berendezések, 130.000 pengőbe az előfűtők, kátrány- és ammoniákvíz-kezelő berendezések, 200.000 pengőbe a barnaszén-generálótelep létesítése, 1,250.000 pengőbe a száraz-tisztító berendezés, 50.000 pengőbe az óbudai telep vágányhálózatának bővítése, szóval

az óbudai gázgyár fejlesztésére összesen hatmillió pengőt költenének,

1,400.000 pengőt fordítanának a *benzol-gyár* felállítására, végül a gázszolgáltatás megjavítására 1,100.000 pengővel több útvonalon főcsöveket fektetnének le. Az üzem igazgatósága

garantálja, hogy a törlesztést és kamatokat a kölcsön engedélyezése esetén bevételeiből fogja fedezni, a szolgáltatások árának emelése nélkül.

A Gázművek teljesítőképessége a tervezett beruházások után a mostani évi *116 millió köbméterrel szemben 220 millió köbméter lesz.*

Hogyan használják fel az Elektromos művek és Vízművek a függőkölcsönt?

A közeli napokban kivitelre kerülő 46 millió pengős függőkölcsönt a főváros tudvalevően a *Vízművek* és az *Elektromos művek,* valamint a *Vásárpénztár* között fogja felosztani. *18 milliót a Vízművek kapnak sürgős beruházásokra, 12 milliót az Elektromos művek, 15,300.000 pengő pedig a Vásárpénztárnak jutna,* amellyel ugyanilyen összegre rúgó kölcsönét a *Községi Takarékpénztárnak* visszafizetné. A függőkölcsön felhasználásának részleteit

Borvendég Ferenc

tanácsnok a következőkben ismertette:

— Az *Elektromos műveknek* az eredeti fejlesztési program végrehajtásához 29,200.000 pengőre volna szüksége, amit hosszú lejáratú kölcsönnel óhajtunk biztosítani. Minthogy azonban a *harmincmilliós* hitelösszeg ily módon a kellő időre aligha lesz rendelkezésre bocsátható,

a legsürgősebb munkákhoz a 12 millió pengős függőkölcsönt fogjuk felhasználni.

— Ez a sürgős kivitelre váró program a kelenföldi telep további egységekkel való fejlesztésére, a Bánhidai Centráléval való kooperálás folytán szükségessé váló üzemi épületek és berendezések létesítésére, transzformátorok, alállomások építésére és átalakítására, végül kábelfektetésekre terjed ki.

— A *Vízművek* a 18 millióból

megépítik a halaszthatatlanul sürgős új budai vízmű első részletét,

a megyeri vízművek mellé két dunaalatti új alagutat a vízesövek biztonságos átvezetésére, az ikercsatorna tartalékcsatornáját, a budai és pesti vízművek közötti összeköttetést és e munkálatokkal kapcsolatban szükségessé váló csőfektetéseket végzik el.

— A budai vízmű 89 kúttal és a hozzátartozó berendezéssel, nyomócsővel, alagúttal, gépházakkal 8,677.700 pengőbe kerül, az óbudai rakparton szükséges új 800 *mm*-es nyomócső fektetése 3,762.500 pengőbe, az újlaki gépháztól a krisztinai telepig tervezett 800-as nyomócső 1,540.000 P-be, a káposztásmegyeri I. számú telep tartalék alagútja 1,869.000 P-be, a II. számú telep tartalék alagútja 2,150.000 pengőbe s a napi 1440 köbméter víz tisztítására alkalmas szűrőkészülék felállítása 1,500.000 pengőbe.

Érzékeny búcsú a Tekintetes Tanácstól

Az Egységes Községi Polgári Párt értekezlete

Az *Egységes Községi Polgári Párt* hétfőn este *Kozma* Jenő elnökletével értekezletet tartott, amelynek különös jelentőséget kölcsönzött az a körülmény, hogy ekkor jelöltek a szakbizottságok helyeire.

Az értekezleten a párt bizottsági tagjai csaknem teljes számban megjelentek. Ott voltak: *Kozma* Jenő, *Bódy* Tivadar, *Schmidt* Richárd, *Bóhn* József, *Csilléry* Béla, *Gaylhoffer* István, *Bárány* Oszkár, *Bibithi Horváth* János, *Lackenbacher* György, *Valter* Károly, *Usetty* Béla, *Popelka* Béla, *Kis* Menyhért, *Nagy* Antal, *Orova* Zsigmond, *belvárosi Horváth* Károly, *Lédermann* Mór, *Holtzer* Nándor, *Deményi* Aladár, *Politzer* Gusztáv, *Stein* Sándor, *Battenberg* Lajos, *Becsey* Antal, *Dorner* Gyula, *Pompéry* Elemér, *Martin* János, *Dinich* Vidor, *Andréka* Károly, *Glücksthal* Samu, *Ugron* Gábor, *Glück* Frigyes, *Csécsi-Nagy* Miklós, *Wellisch* Andor, *Ziegler* Géza, *Spett* Ferenc, *Girardi* Tibor, *Farkas* József, *Kollmann* Dezső, *Melha* Armand, *Kerekes* Ödön, *Gaár* Vilmos, *Scheuer* Róbert.

Napirend előtt *Ugron Gábor elismeréssel emlékezett meg a fővárosi tanácsról és névszerint is kiemelve a tanácsnokok kiváló munkásságát, rámutatott a lelépő tanács érdemeire.* Az értekezlet nagy helyesléssel kísérte *Ugron* Gábor felszólalását, a tanácsnak teljes elismeréssel adózott és megbízta az elnököt, hogy ezt megfelelő formában hozza a polgármester tudomására.

A tanács elparentálása után a megalakuló és szerdán választás alá kerülő szakbizottságokba jelölt a párt. Az értekezletnek erre vonatkozó részét lapunk más helyén külön cikkben ismertetjük.

Az értekezlet napirendje ezzel ki is merült. Az üzemi beruházások és a függőkölcsön kérdését a következő értekezleten beszéli meg a párt.

Értekezlet után a Pasaréti úti Bruckbauer-vendéglőben rendezte meg e heti vacsoráját a párt, melyen nagyszámmal voltak jelen a Polgári Egység Klubjának tagjai is.

STOBBE KÁLMÁN
ÉPITŐMESTER
BUDAPEST, V., VISEGRÁDI UCCA 9.
TELEFON: 975—93

MÉRNÖKI SZAKÜZLET
A „GAMMA" FINOMMECHANIKAI GÉPEK ÉS KÉSZÜLÉKEK GYÁRA R. T.
ELADÁSI OSZTÁLYA
Budapest, IV., Múzeum körút 41.
TELEFÓN: AUT. 860-96. □ TELEFÓN: AUT. 860-96.

DONA DÖME ÉS TÁRSA
PAPIR ÉS IRÓSZEREK GYÁRI RAKTÁRA
a „PAPIRMALOM"-hoz
Tel.: Aut. 877-15
Alapitva 1790-ben
Budapest, IV., Aranykéz ucca 6

MENTSIK FERENC
KÖNYVKÖTÉSZETE
SZABADALMAZOTT IRATTÁRI TÁBLAGYÁR
Nagy arany érmekkel kitüntetve :: Postatakarék csekksz.: 47.983
BUDAPEST, IV., SZARKA UCCA 4
TELEFÓN: AUTOMATA 840—02
Tulajdonosok: Mentsik Ferenc és Mentsik Viktor

Karászek Ferenc
Kazán és tartálygyár Telefón: L. 915—07
Budapest, VI., Váci-út 163

KŐBÁNYAI KÁTRÁNY- és ASZFALTIPAR
FRIED és GRUBER okl. mérnökök / X., Gyömrői-út 64 / Tel.: J. 449-44
GYÁRTMÁNYAINK: bőrlemez, szigetelőlemez, aszfalt fedőlemez (szagtalan), facement, kiöntő aszfalt, aszfalt coulé
VÁLLALUNK: Tetőfedést minden kivitelben, szigetelési munkákat, vízielenitési munkákat, aszfaltozást

Révész János
cement-, márványmozaik- és műkőárgyár, betoniparl vállalat.
Burkoló-, műkő és csatornázási munkák. TELEFON: Ujpest 198.
Központi iroda:
UJPEST, ŐSZ UCCA 14.

VAS UCCA 16
BOSCH SZOLGÁLAT
Telefón: József 393-73.

HERCZEG JÁNOS asztalos mester lakberendező faipari üzeme
BUDAPEST, IX. KER., VIOLA UCCA 17. SZ.
Telefón: J. 443—90

Rozsdamentes acélbeton
„SÁRKÁNYBETON"
54125. sz. a. védjegyezve
Budapest, V., Zoltán ucca 13. Telefón: Aut. 190—54

Alexy György
okl. gépészmérnök
villamossági és műszaki vállalata
BUDAPEST, V., FALK MIKSA UCCA 26—28. SZ.

KŐNIG JÓZSEF
OKL. MÉRNÖK, ÉPITÉSI VÁLLALKOZÓ
TELEFON: JÓZSEF 4-24—69.
Budapest, VIII., Baross ucca 98. sz.

Parafakőgyár R-t.
ezelőtt: Kleiner és Bokmayer
Budapest, VIII. ker., Főherceg Sándor-tér 4.
Telefon: József 301-14, József: 301-16
Készít sajtolt parafa-parketta padlóburkolatokat.
Teljesen zajtalan járású, lábmeleg, vizálló padló.

MAYER OTTÓ egészségügyi berendező központi fütés, szellőztetés és fürdőberendezési vállalata. Épület- és díszműbádogos, légszesz, vízvezeték, csatornázás és szivattyú berendezési telepe. Budapest, VII, Barcsay u. 9. Tel J. 360-70

HORTOBÁGYI JUHTÚRÓ
Mindenütt kapható! Termelt: Orsz. Magy.
TEJSZÖVETKEZETI KÖZPONT

ÉRCBETON
Rozsdamentes. Nem csúszik. Legnagyobb szilárdság. Legkisebb kopás. Nem porzik. Magyar termék. Anyageladás.

KÁRMÁN és FAZEKAS
okleveles mérnök — építőmester
IX. KERÜLET, KÁLVIN TÉR 7. SZÁM
Telefón: Automata 851—43.

Ripka főpolgármester ankétet hív össze az építkezési tevékenység fellendítése céljából

A Községi Takarékpénztár folyósítja az építési hiteleket — Becsey Antal nyilatkozata a bánhidai centrálé és a főváros megegyezéséről

Úgy a kormányzati körök, mint a törvényhatóságok és az alárendelt köztestületek, teljes erővel készítik elő a gazdasági pangás megszüntetésére irányuló intézkedéseket, amelyeknek Budapestre vonatkozó részleteit *Ripka* Ferenc dr. főpolgármester és *Becsey* Antal juttatták el a mozgalmat irányító *Bethlen* István gróf miniszterelnökhöz. A munkalehetőségek tengelyét természetesen az *építkezési tevékenység* alkotja, amelynek hatalmas munkaterületein ma csak mérsékelt munkazaj uralkodik és így a leghelyesebb elgondolás vezet ahhoz az irányhoz, hogy *az építkezések nagymérvű megteremtése a munkaalkalmak végeláthatatlan sorát hozza magával.* Alkalmunk volt erről az égető problémáról újabb részleteket megtudni:

Becsey Antal,

az *Egységes Községi Polgári Párt* alelnöke, a következőkben ismertette a mozgalom új fázisait a *Fővárosi Hirlap* munkatársával:

— A munkanélküliség elleni védekezés kétségtelenül leghatásosabb módja az építőipari területen való lendületes tevékenység. Ebből a szempontból sajnálatos aggodalmakkal vannak eltelve egyes háztulajdonosok, akik azt az álláspontot képviselik, hogy *nem ajánlatos a lakástermelést erőltetni, mert túltermelés áll elő, amelynek következtében a meglévő lakbérek devalválódnak.* Attól félnek bizonyos körökben, hogy a lakbérek csökkenése révén az objektumuk értéke is alacsonyabbá válik, amiből következik, hogy a közvagyont is veszteség éri.

— Ezzel szemben az építőipar munkálatait támogatók azt az optimista felfogást hangoztatják, hogy *ha nem építünk, akkor nem segítünk a munkahiányon,* mert ezzel alább száll a keresetnélküliek, vagy csekélyebb keresettel bírók igénye és ezek olcsóbb lakáslehetőségeket is keresnek maguknak.

Ha redukálódnak az életigények, akkor tömegesen maradnak üresen a lakások, ami szintén káros a közvagyon alakulására.

Hogy ma Budapesten lakásszaporulat van, az tisztára efemer jelentőséggel bír, mert a lakások idővel még is csak benépesednek, de ha nem építünk, akkor szaporodik a munkanélküliek tömege, akik hatalmas összegeket vonva el a *Társadalombiztosítótól,* akaratlanul is károsítják a nemzeti vagyont.

— Németországban hasonló problémák izgatják az érdekelteket és ott érdemes intézkedések történtek. A német lakáspolitikai program már elkészült az 1930—31. évekre és ez figyelemmel a munkanélküliek nagy számára, olymódon segít a helyzeten, hogy

mindazokon a helyeken, ahol kislakások építésére szükség mutatkozik: állami segítséggel támasztják alá az építkezések fellendülését.

A fentemlített program keretében 35—40.000 lakás építését irányozták elő, amely lehetővé teszi 150.000 munkás foglalkoztatását. A birodalmi kormány felhatalmazást kért olyan törvényjavaslat benyujtására, amely a munkaügyi minisztériumot feljogosítja rendeletek végrehajtására, úgy, hogy állami pénzeket felhasználhassanak az építkezések hitelműveleteinek lebonyolítására és a lakbérek szükségszerű megállapítására is. Teljes erővel igyekeznek racionalizálni az építkezési munkálatokat, mert ezzel az építkezések olcsóbbodását viszik keresztül. A német példából a mi részünkre sok tanuságot lehet levonni. Igaz, hogy Budapesten ezidőszerint körülbelül 2000 üres helység (500 üzlet és 1500 lakás) van nyilvántartva és főként a 1—2 szobás lakásokban észlelhető emelkedés a laksűrűség tekintetében. Az üres lakások nagy száma kétségtelenül folyománya a szociális viszonyoknak, melyeknek hatása alatt a lakosság összehúzódik, hogy elkerülje a magasabb lakbérekkel járó megterheléseket. Egészen bizonyos, hogy mihelyt a kereseti lehetőségek javulnak, meg fog szűnni ez a jelenség és ezért feltétlenül fokozni kell a lakástermelést.

Fel kell használni egyéb területeket is, ahol az építőipart foglalkoztatni lehet.

— Vonatkozik ez elsősorban a *háztatarozásokra,* ahol könnyen lehet megfelelő megoldással a munkaalkalmak hosszú sorát megteremteni. A főváros építési szabályzatának 534. és 537. paragrafusai *módot adnak a kényszertatarozások elrendelésére,* ami vonatkozik egyformán úgy hatósági, mint magánépítményekre. Ebben a vonatkozásban széles lehetőségek mutatkoznak, mert sok a régi és a higiénia felszerelései nélkül álló lakás. Ezeknek a modernizálása elől hovatovább nem lehet kitérni. A háztulajdonosokban meg van a hajlandóság és szívesen gondolnak a házvagyon konzerválására, mert jól tudják, hogy a tetszetős külsejű és modern kellékekkel ellátott házakat a lakáskeresők előnyben részesítik.

— A hatóság már foglalkozott a tatarozási kényszer ügyével, amennyiben

a polgármester utasította a kerületi elöljáróságokat, hogy vegyék fel az összes házakat és szükség esetén alkalmazzák a szabályrendelet előírásait.

— Sajnos, az elöljáróságok nem rendelkeznek megfelelő számú szakközeggel és így *ez az akció csak fél gőzzel halad előre.* Másik nehézség a pénzkérdés és ha *egyfelől a háztulajdonosok egy-két esztendős rövidlejáratú kölcsönhöz jutnak, másfelől a már lejárt ideiglenes adókedvezményekről szóló törvényt meghosszabbítják:* nagy erőre kaphat az építkezési tevékenység.

— E nagyfontosságú problémák megbeszélésére Ripka Ferenc dr. főpolgármester a közeli napokban értekezletet tart, amelyre meghívást nyernek a hatóságok képviselői, a Községi Takarékpénztár — amelyiknek nagy szerepe lehet a hiteligények kielégítésében, — az építőipari és háztulajdonosi érdekeltségek megbízottai,

akik megtárgyalják a lehetőségeket és lerakják az alapjait egy komoly és eredménnyel biztató akciónak. Nem lehet vitássá tenni a bekövetkező örvendetes fordulatot, ami évi 15—20 millió pengős építkezési mozgalom képében fog jelentkezni. Tekintettel a mai kilátástalan építőipari helyzetre, minden indoka megvan, hogy örömmel lássuk ezt az akciót, amelyet tudomásom szerint

a főpolgármester még a nyári szünet előtt kíván megindítani.

Kérdést intéztünk *Becsey* Antalhoz a *Dunántúli Villamossági R. T.*-gal folyamatban levő tárgyalások kilátásairól, amelyre a következő választ kaptuk:

— A bánhidai centráléval folyamatban levő megbeszélések hamarosan nyugvópontra juttatják ezt a problémát. Orvendetes eseménye az elektrifikálási törekvéseknek, hogy

a bánhidai telep már teljesen üzemképes állapotban van.

A Révész uccai telep mellett már megépültek az itteni *transformátor-állomások,* amelynek közvetítésével a bánhidai villamos energia a főváros áramszolgáltatásának vérkeringésébe juthat. A *Dunántúli Villamossági R. T.* úgy a *BSZKRT*-ot, mint a világítást kisegítheti árammal és a jelek szerint

a BSZKRT néhány nap mulva meg is kezdi a bánhidai áram felhasználását.

— Legutóbb a kereskedelmi minisztériumban tartott közös értekezleten részletekbe menő tanácskozás volt, ahol minden prejudícium nélkül megállapodás létesült, hogy

kísérletképpen félévre áramot vesz a főváros a BSZKRT részére.

— Erre azért is szükség mutatkozik, mert már halaszthatatlan a Pálffy téri elavult telep eltüntetése, ahonnan jelenleg a BSZKRT-ot árammal táplálják. Ennek a próbaüzemnek a feladata, hogy *gyakorlati úton vizsgáltassék meg a bánhidai telep és a főváros kooperációs lehetősége,* amelynek nyomán megállapítható lesz az áram egységára is. A gyakorlatban ugyanis mindig számolni kell olyan szempontokkal, amelyek a teoretikus fejtegetésekben nem jutnak érvényre. A féléves időtartam alatt feltétlenül kiderül, hogy a kooperáló központ hány áramórát tud dolgozni, ami döntő befolyással lesz a végleges megállapodásra.

Messzemenő probléma még, hogy a bánhidai telep a főváros kezelésébe kerüljön, vagy pedig a főváros csak mint áramvásárló szerepeljen.

— Felfogásom szerint sok komoly érv szól amellett, hogy a *főváros vegye át a bánhidai centrálét,* ha az előfeltételek kellő módon tisztázást nyertek. Kívánatos ugyanis, hogy egy kooperációs üzem felett ne két fél rendelkezzék, mert sokkal helyesebb, hogy ilyen nagy intézmény *egységes szempontok* szerint irányíttassék. *Az ország és a főváros presztízse szempontjából nem szabad ezt a nagy erőmütelepet kihasználatlanul hagyni és sürgősen meg kell találni a megegyezés módját.*

Fővárosi Hirlap
Az Egységes Községi Polgári Párt hivatalos lapja.
*
Előfizetési árak:
fél évre . . . . . 12 pengő,
egész évre . . . . . 24 pengő.

GANZ ÉS TÁRSA
VILLAMOSSÁGI, GÉP-, WAGGON- ÉS HAJÓGYÁR R.T.
ALAPÍTVA 1844-BEN
BUDAPEST
IGAZGATÓSÁG, GÉP- ÉS WAGGONGYÁR:
X., Kőbányai út 31. Távb. 461—19
HAJÓGYÁR:
V., Meder utca 9. Távb. 908—69
Sürgönycim: GANZCOM BUDAPEST
VILLAMOSSÁGI GYÁR:
II., Lövőház utca 39. Távb. 501—70
Sürgönycim: ALTERNO BUDAPEST
MAGYARORSZÁGI VEZÉRKÉPVISELET:
HAZAI GÉPKERESKEDELMI R.T.
BUDAPEST, V., VILMOS CSÁSZÁR ÚT 76
Sürgönycim: MASINA BUDAPEST
Távbeszélő: 186—63

SCHEIBER MIKLÓS OKLEVELES GÉPÉSZMÉRNÖK
Központi fütés, vízvezeték és egészségügyi berendezések
Budapest, VII., Vörösmarty ucca 19. Telefón: József 415-98.

SCHIFF MIHÁLY
paszományos-mester, Budapest, IV. Prohászka Ottokár ucca 8. (Félemelet)
EZÜST ÉREMMEL KITÜNTETVE. + TELEFON: AUTOMATA 834-76.
A legszebb kivitelben készítek mindenféle **butorpaszományt,** plimő- (paplan) zsinórt, horgolt rózsát, csillag gombot és gombáthuzást. **Női ruhadiszeket,** bojtokat, rojtokat, öveket, a legprecizebb, művészi kivitelben. Csillárzsinórokat, továbbá selyem- és gyapjúfonal adjusztálást és minden e szakmába vágó munkát.

FISCHER ÉS HARTMANN
mázolómesterek
Budapest IV, Képiró ucca 3. sz. TELEFON:
Fióküzlet: IX. ker., Tompa ucca 30. szám A. 847-73

SZÉKELY és MOTTL
OKL. MÉRNÖK, ÉPITŐMESTER, ÉPITÉSI VÁLLALKOZÓK
BUDAPEST, III., LAJOS U. 92, IV. EMELET.
TELEFON: AUTOMATA 625—78. SZ.

Gyárak, raktárak, garageok, kórházak, középületek részére
préselt acélajtók
préselt acélkapuk
tetszetős-tartós-tűz- és betörés biztos.
haas és Somogyi

Köztisztviselők kedvező fizetési feltételek mellett kaphatnak nyugágyat, függőágyat, sátort és hátizsákot
TELEFON J. 415—07. ALAPITVA 1838-ban
HAUSCHILD ALBERT
Budapest, VII., Károly-körút 15. szám.
Szállít hivatalok részére iratkötőbevodert, per- és padlótörlőruhát.

Két nagyvállalatot bízott meg
a főváros az élelmiszervásár-telep 1,300.000 pengős építkezésével

A feloszlatott tanács utolsó ülésén még elintézte az új élelmiszer-nagyvásár bonyodalmakkal fenyegető ügyét. A ferencvárosi kikötő mellett tervezett új központi nagyvásárcsarnok építési munkáinak kiadásánál tudvalevően az ügyosztály és a bizottság ellentétbe jutott egymással, amennyiben *a bizottság az ügyosztály javaslatával szemben más vállalkozónak akarta kiadatni a munkát*, s miután az ellentétes véleményeket áthidalni nem sikerült, a döntést a tanácsra bízták. Maga a tanács is nehezen és óvatosan nyúlt hozzá ehhez a kérdéshez, mert különböző „előkelő befolyásokról" keringő hírek voltak szárnyon, végre is a polgármester úgy intézkedett, hogy *egy olyan ülésen veszik elő a dolgot, amelyen ő személyesen elnököl*. Ezt a tanácsülést azonban újabb bizalmas megbeszélések előzték meg, ezeknek köszönhető, hogy az utolsó ülésen meghozhatta a tanács a salamoni ítéletet, amely úgy szól, hogy

sem egyik, sem másik vállalkozó nem kaphatja meg a mintegy másfél millió pengőre rúgó építkezést, hanem közösen végzi el mind a kettő.

A tanács döntése után az érdekelteket nyomban értesítették és e pillanatban

már meg is kezdték a ferencvárosi élelmiszer nagyvásár építkezését.

A munka olyan lendülettel indult meg, hogy a téli idők beálltáig tető alá is akarják hozni a hatalmas vásárépületet. Az új vásárcsarnok építkezése iránt

Vajna Ede

közélelmezési tanácsnoknál érdeklődtünk, aki a következőket közölte velünk:

— A tanács úgy határozott, hogy mind a két javaslatba hozott céget megbízza az építkezéssel és pedig *együttes felelősség mellett adja ki nekik a munkát*. Összesen 1,328.625 pengő az új csarnok tényleges építési költsége. A két megbízott cég, akik a munkát megkapták: a *Katona, Molnár és Székely*, valamint a *Fejér és Dános* építési vállalkozók. A tanács úgy vélte, hogy

a főváros ezzel a kettős megbízással sokkal nagyobb garanciát nyert az építkezés megfelelő kivitele tekintetében.

Az egyetemleges megbízás révén a két cég együtt úgy az építkezés gyorsasága, mint tökéletessége tekintetében előreláthatóan lényegesen többet tud produkálni, mintha akármelyik külön-külön kapott volna megbízást.

— Az egyetemleges vállalatbaadással a főváros kettős célt ért el: azonnal meg lehet kezdeni az összes munkákat, úgyhogy végeredményben

kereken kétmillió pengő értékű munka kerül kiadásra,

eléri továbbá azt, hogy az építkezést *olyan speciális technikai újításokkal hajtják végre, amilyen eddig Magyarországon nem volt alkalmazásban.*

— *Az új csarnok egészen különleges rendszerű vasbetonszerkezettel épül, ugyanolyan módon, ahogyan legutóbb a frankfurti és lipcsei csarnokok épültek. Magyarországon még ezt a rendszert nem alkalmazták.* Előnye ennek az újszerű építkezésnek az összes többi szerkezetekkel szemben, hogy

a mennyezet egészen síma falfelület lesz, nem komplikált vasszerkezet, ahol a por és egyéb piszok könnyen lerakódhatik.

Ilymódon a főváros jelentékeny összegeket takarít meg a kellemetlen és zavarokkal járó időközönkénti takarítási munkálatok elkerülésével. Mostanáig a vásárcsarnokokban időközönként nagytakarításokat kellett végezni a tető vasszerkezetén lerakodó por és piszok eltávolítására, ami 15—25 méter magas állványok felállításával történt és jelentékeny költséggel járt. A síma falfelületeken elsősorban kevesebb a piszok, másodsorban minden komplikáció nélkül tisztítható. Óriási előnye az új megoldásnak az is, hogy a hatalmas,

45 méter széles, 235 méter hosszú és 15 méter magas csarnok egyetlen oszlop alátámasztása nélkül épül,

míg eddig hasonló építkezést csak sűrű oszlopalátámasztásokkal és pillérezéssel lehetett megépíteni, ami jelentékenyen megnehezítette a hely gazdaságos kihasználását.

— Újítás az is, hogy a nagyecsarnoknak *nem lesz karzata*. A félemeleten a vendéglő kap helyet, míg az ablakok előtt egy keskeny galéria fut körül, de ez csak arra szolgál, hogy a szellőztetést könnyebben végezhessék. A *vásárcsarnok*

pincéje viszont úgy épül, hogy oda mindenféle kocsival, autóval és más járművel könnyen be lehet hajtatni.

Ezzel a megoldással lényegesen sikerül redukálni a liftek alkalmazását, ami meglassította a ki- és berakodást. Most minden árus kocsijával a pincében is közvetlenül árusító asztala mellé hajthat. Az új vásárcsarnok építkezésénél alkalmaztuk mindazokat a tapasztalatokat, amelyeket évtizedeken át a régi csarnokokban szereztünk, s amelyeket legújabban a nagy nyugati metropolisokban, az ottani vásárcsarnokokban szereztünk.

— Néhány héten belül kiadásra kerül a *négyemeletes igazgatósági* épület építkezése is. Itt a vásárigazgatóság, a vám-, a vasúti, a posta és egyéb hivatalok, bank, telefónközpont stb. lesznek, ugyanitt lesznek a laboratóriumok és az állatorvosi vizsgálóhelyiségek. Az épület nagyobb részét azonban a nagykereskedők irodái fogják kitölteni. Az igazgatósági épület egymillió pengőbe kerül.

— A nagyvásártelep *földmunkálatai és vasútépítése már javában folyik* és e héten megkezdődik a csarnoképítési munka is. A munkák az egész vonalon olyan lendülettel indulnak, hogy az őszre tető alá kerül úgy a csarnok, mint az igazgatósági épület, a télen elvégzik a belső építéseket és berendezéseket és

jövő tavaszra átadhatjuk rendeltetésének az új vásárcsarnokot, amelynek előnyeitől igen sokat várunk.

— *A Dunaparton a dereglyekikötő már elkészült*, míg a nagy Dunán, az összekötőhíd mellett ugyancsak a *nyáron készül el a vásárkikötő, valamint a kikötő és a nagyvásár közötti összeköttetés*. A kikötőtől a vásárcsarnokig *autóutat s amellett vasúti összeköttetést létesítünk. A vasúton*

apró és fürge elektromos targoncák fogják továbbszállítani a vizen érkező szállítmányokat.

A nagyvásárcsarnok és a városi üzletek, kerületi csarnokok között ugyancsak sűrű és olcsó teherautó összeköttetésről gondoskodunk.

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros tanácsa nyilvános versenytárgyalást hirdet a III. kerületi óbudai újtemetőben **dróthálókerítés készítési munkákra.**

A vonatkozó költségvetési kiírás nyomtatványai ívenként 0.80 pengőért kaphatók 1930. évi június hó 21-től kezdve naponta d. e. 11—1 órák között a székesfővárosi tanács II. (középítési) ügyosztályának IV., Központi városháza, III. em. 342. sz. szobájában.

A rajzok és a szükséges felvilágosítás megszerezhető Hoffer Ferenc főmérnök-előadónál, a Központi városháza, III. em. 313. ajtó alatti hivatalos helyiségben.

Az ajánlatok 1930. **évi július hó 9-én (szerdán)** d. e. ½10 **óráig** a tanácsi II. (középítési) ügyosztály III. em. 350. sz. szobájában adandók be. Az ajánlatok ugyanazon napon, ugyanazon tanácsi ügyosztály üléstermében (III. em. 354. sz.) 10 órakor fognak nyilvánosan felbontatni.

Budapest, 1930. évi július hó 18-án.

A székesfőváros tanácsa.

Ha jó, tartós, megbízható és gazdaságos üzemű
autobuszra vagy teherautóra
van szüksége, úgy kérjen ajánlatot és bemutatást a
Magyar Waggon- és Gépgyár RT-tól,
amelynek győri **automobilgyárában**
készülnek a legujabb tipusu autók.
RÁBA-KRUPP ÉS RÁBA-A. F.
Központi igazgatóság: V., Deák Ferenc u. 18
Telefon: 818-50
Budapesti raktár és javitómühely: Kerepesi út 28. sz.
Telefon: J. 453-84.

MÉHN ANTAL
ÉPÍTŐMESTER
BUDAPEST, II., HATTYU-U. 7.
Telefon: Aut. 506-24

BANNER ZOLTÁN
okleveles épitész és épitőmester
BUDAPEST, I., VERPELÉTI-ÚT 10.
Telefón: LÁ. 6-57. Telefón: LÁ. 6-57.

KOVÁCS A. ÖDÖN GÉPÉSZMÉRNÖK
Budapest, VIII., Bezerédy ucca 8
Telefon: 382 — 93, 408 — 78.
Központi fütés-, vízvezeték-, csatornafelszerelési vállalata.

DUNÁNTULI MÉSZ-, TÉGLA- és KŐIPAR RT.
Központ: BUDAPEST, V., GÉZA UCCA 5
Telefon Automata 212—05, 218—06. Sürgönycim: DUNMÉSZ
Szállit: Meszet, mészkövet, bazalitkavicsot. Vállal mindennemü kőfaragó-munkát

KLEMENT ANDRÁS
Jégszekrények, bor- és sörkimérő készülékek gyára és raktárai
BUDAPEST, VII., KIRÁLY U. 27
az udvarban
Telefón: József 401—10.

„IDEÁL" PAPLANGYÁR
SÁNDOR M. FERENC
BUDAPEST, IV, KAMERMAYER KÁROLY UCCA 1
Állami, városi és közintézmények szállítója

Széchenyi Gyógyfürdő
(a Városligetben)
Thermálfürdők, külön szénsavas, lazap, fényfürdők és egyéb gyógytényezők.

SEBESTYÉN SÁNDOR
asztalosmester, irodaberendezést vállalata
Budapest, VII, Hajtsár út 135. — Telefón: Zuglo 60—89

TŰZVESZÉLY ESETNÉL
BIZTOS VÉDELMET NYUJT A
»MINIMAX«
kézi tűzoltó készüléke!
Oltóereje óriási és semmiféle kárt nem okoz. — Kezelése rendkívül egyszerű. Speciális készülékek, autók, motorcsónakok, garázsok stb. részére.
Felvilágosítással szolgál a
MAGYAR MINIMAX R. T.
Budapest, VI., Rózsa ucca 85 (saját ház). — Tel.: Aut. 237-31

BUDAPESTI HIRLAP
a legtartalmasabb magyar napilap
Hangja előkelő, hírszolgálata tökéletes

RÓZSA IVÁN lakatos mester
Budapest, VI., Szondy ucca 18. Tel.: Aut. 186-59
Autogén-hegesztés

Hrauda Károly és Fia
okl. gépészmérnök
fütési-, szellőztetési- és egészségügyi berendezési vállalata
Budapest, VI., Forgách ucca 20. Telefón: Aut. 917—89

Biológiai szennyvíztisztítók, házi szennyvízderitő aknák, csatornázások
Schweiger Gyula mérnök
VIII. Német ucca 5. szám. Telefón: József 446—74

KÖVEZ, UTAT ÉS VASUTAT ÉPÍT **BÉRHENGERLÉST VÁLLAL** KÖVEZŐ ÉS ÚTÉPÍTŐ RÉSZV.-TÁRS.
BUDAPEST IX. THALY KÁLMÁN U. 41. TEL.: J. 302-66

Megalakulnak a szakbizottságok

Kombináció az örökös tagokról és a BSZKRT elnöki állásáról

Törvényhatósági rendes- és póttagok

Az 1930:XVIII. t.-c. életbelépésével egyidejűen, mint ismeretes, a régi bizottságok missziója megszünt. A főváros adminisztrációja mintegy két hete bizottságok nélkül működik, illetve ha szigorúbban nézzük, nem is működik, hanem stagnál. A legközelebbi szerdai közgyűlés lesz hivatva ennek a stagnációnak véget vetni, azzal, hogy a régi, közel kétszáz bizottság helyébe

megválasztja az új bizottságokat, számszerint tizenkettőt, minden ügyosztály tanácsadó, véleményező testületét.

Ezenfelül még csak egy bizottság lesz, a kegyúri, amelynek egészen speciális összetétele lesz.

A szakbizottságok összeállítása az elmult héten foglalkoztatta a pártközi konferenciát is, amelyet *Ripka* Ferenc főpolgármester hívott össze, hogy a pártok kívánságait ebben a nagyjelentőségű kérdésben is összeegyeztetni igyekezzék. A pénteki konferencián történt is bizonyos megállapodás és az egyes bizottságok képe nagyjában már kialakult.

A két többségi párt, az *Egységes Községi Polgári* és a *Keresztény Községi Párt*, úgy mint a választáson, ez alkalommal is kooperál, úgyhogy erről az oldalról már nem jöhetnek meglepetések. A bizottsági tagsági helyekre részünkről megtörténtek a kijelölések, csupán az elnöki helyek maradtak egyelőre nyitva. Itt is valószínű, hogy a legelőkelőbb és az egyetlen nyilt üléseken tárgyaló

pénzügyi bizottság elnöki székébe Wolff Károly kerül. A keresztény párt tagjainak soraiból kerül ki valószínűleg az elnöki, közjogi és szociálpolitikai bizottságok elnöke is, míg a közlekedési, tanügyi és még több más fontos bizottságnak Egységes községi polgári párti elnöke lesz.

Beavatott helyen érdeklődtünk a bizottságok összetétele iránt és eszerint az *Egységes Községi Polgári Párt* a következő összetételben fog szerepelni az egyes bizottságokban:

I. *az elnöki ügyosztály* mellé szervezendő bizottságba: *Csilléry* Bélát, *Karafiáth* Jenőt, *Rásó* Lajost, *Harrer* Ferencet és *Dinich* Vidort;

II. *a magasépitési bizottságba: Nagy* Antalt, *Martin* Jánost, *Wellisch* Andort, *Lédermann* Móricot és *Sajó* Jánost;

III. *út- és városrendezési bizottságba: Harrer* Ferencet, *Rakovszky* Iványt, *Ziegler* Gézát, *Martin* Jánost és *Orova* Zsigmondot;

IV. *a közjogi bizottságba*: *Gaár* Vilmost, *Bezeg-Huszágh* Miklóst, *Bóhn* Józsefet, *Spett* Ferencet és *Füzesséry* Zoltánt;

V. *a közlekedésügyi bizottságba*: *Kozma* Jenőt, *Scheuer* Róbertet, *Holtzer* Nándort, *Farkas* Józsefet, *Pompéry* Elemért;

VI. *a pénzügyi bizottságba: Kozma* Jenőt, *Ugron* Gábort, *Glücksthal* Samut, *Németh* Bélát és *Bárány* Oszkárt;

VII. *a tanügyi bizottságba: Bódy* Tivadart, *Pintér* Jenőt, *Padányi* Andort, *Dinich* Vidort és *Kollmann* Dezsőt;

VIII. *a közélelmezési bizottságba: Usetty* Bélát, *Farkas* Józsefet, *Gaylhoffer* Istvánt, *Girardi* Tibort és *Politzer* Gusztávot;

IX. *a szociálpolitikai bizottságba: Andréka* Károlyt, *Németh* Bélát, *Holtzer* Nándort, *Ugron* Gábort és *bibithi Horváth* Jánost;

X. *a közegészségügyi bizottságba: Tauffer* Vilmost, *Grosch* Károlyt, *Kerekes* Ödönt, *Popelka* Bélát és *Pósta* Sándort;

XI. *a városgazdasági bizottságba: Battenberg* Lajost, *Valter* Károlyt, *Glück* Frigyest, *Nessi* Gyulát és *Kollmann* Dezsőt;

XII. *a nagyüzemek bizottságába: Becsey* Antalt, *Horváth* Károlyt, *Glücksthal* Samut, *Andréka* Károlyt és *B. Virágh* Gézát.

Az egyes bizottságokban a Községi Polgári Pártot, illetve a többségi pártokat 5—5 hely fogja megilletni, míg a többi pártok között hat hely fog megoszlani. Tudvalevő ugyanis, hogy a bizottságoknak 15 tagja lesz az elnökön kívül.

A szakbizottságok elnökei, értesülésünk szerint, a többségi pártok sorából kerülnek ki.

Az elnöki ügyosztály delegált bizottság elnöke: *Homonnay* Tivadar lesz a keresztény pártból, alelnöke: *Csilléry* Béla a polgári pártból.

A magasépitési bizottság elnöke: *Petrovácz* Gyula (ker. párt), alelnöke: *Nagy* Antal (polg. párt).

Az útépitési és városrendezési bizottság elnöke: *Harrer* Ferenc (polg. párt), alelnöke: *K. Császár* Ferenc (ker. párt).

A közjogi ügyosztály elnöke: *Gaár* Vilmos (polg. párt), alelnöke: *Viczián* István (ker. párt).

A közlekedési és közgazdasági bizottság elnöke: *Kozma* Jenő, alelnöke: *Buday* Dezső (ker. párt).

A pénzügyi bizottság elnöke: *Wolff* Károly, alelnöke: *Kozma* Jenő.

A tanügyi bizottság elnöke: *Bódy* Tivadar (polg. párt), alelnöke: *Tabódy* Tivadar (ker. párt).

A közélelmezési bizottság elnöke: *Usetty* Béla (polg. párt), alelnöke: *Lampel* Vilmos (ker. párt).

A szociálpolitikai ügyosztály elnöke: *Buday Dezső* (ker. párt), alelnöke: *Andréka* Károly (polg. párt).

A közegészségügyi és köztisztasági bizottság elnöke: *Csilléry* András (ker. párt), alelnöke: *Tauffer* Vilmos (polg. párt).

A városgazdasági bizottság elnöke: *Lázár* Ferenc (ker. párt), alelnöke: *Battenberg* Lajos (polg. párt).

A nagyüzemi bizottság elnöke: *Becsey* Antal (polg. párt), alelnöke: *Kossalka* János (ker. párt).

*

A hét-héttagú üzemi igazgatóságok megalakítására ezúttal még nem kerül a sor, ezeket a törvényhatósági tanács fogja delegálni.

Hat tagot az igazgatóságba a törvényhatósági tanács fog választani a törvényhatósági bizottsági tagok, vagy külső szakértők közül, egy tagot és annak helyettesét pedig a főpolgármester nevezi ki.

Az elnököt a polgármester jelöli ki a választottak közül.

*

Az újonnan megalakuló szakbizottságok már a jövő héten megkezdik működésüket. A bizottságok tanácskozása a pénzügyi kivételével, nem lesz nyilvános.

Kik lesznek az örökös tagok?

A törvényhatóság újjáalakításának egyik igen fontos, hátralevő aktualitása lesz még az örökös tagok első csoportjának a megválasztása. Most huszonkét tagot jelölnek ki örökös tagul a régi törvényhatósági bizottságból, a többit pedig majd a választás után, az új közgyűlés tagjaiból választják meg. Az örökös tagokat nem a szerdai, hanem az utána következő *pénteki rendkivüli közgyülés* fogja megválasztani, annak a bizottságnak a jelölése alapján, amelyet a multheti közgyűlés jelölt ki. A jelölő bizottság a következő: *Payr* Vilmos, *Usetty* Béla, *Weiler* Ernő, *Lázár* Ferenc, *Scheuer* Róbert, *Büchler* József.

A huszonkét tagsági helyből húsz hely a jobboldali pártoknak és kettőt az ellenzéknek engedtek át.

Kedden délben 1 órakor *Ripka* Ferenc főpolgármester elnöklete alatt összeült a kijelölő bizottság. *Büchler* József mindenekelőtt deklarációt olvasott föl a szocialista párt nevében; kijelenti, hogy a párt nem ért egyet az örökös tagok intézményével és ezokból a jelölésben nem is kíván résztvenni. A jelölőbizottság másfél órai tanácskozás után a következő örökös tagokat jelölte: *Baracs* Marcel, *Bárczy* István, *Becsey* Antal, *Bedvald* Róbert, *Bódy* Tivadar, *Buday* Dezső, *Csepreghy Horváth*, *Csilléry* András, *Ernst* Sándor, *Gaár* Vilmos, *Glück* József, *Joanovich* Pál, *Kozma* Jenő, *Ledermann* Mór, *Németh* Béla, *Platthy* György, *Petrovátz* Gyula, *Schmidt* Richard, *Sümeghi* Vilmos, *Ugron* Gábor, *Viczián* István és *Wolff* Károly.

Ki lesz a BSZKRT elnöke?

Multheti számunkban elsőnek írtuk meg, hogy az új törvény szerint a polgármester többé nem lehet a BSZKRT elnöke. Amióta ez a megállapitás átment a köztudatba, természetesen megindult a kombinációk egész lavinája, hogy ki kerül a főváros leghatalmasabb üzemének élére.

Sok minden, alapot nélkülöző kombinációval szemben, illetékes helyen kapott információnk szerint

LÁNC DEICHSEL
Budapest, VI, Vilmos császár út 15/d.

„BECIVA"
Bekefow Cirkusz Városliget
Városliget * Tel. Aut.: 183-35
Naponta este 8 órakor, minden csütörtök, szombat, vasár- és ünnepnap d. u. 4 órakor
a teljes nagy júniusi műsor.
A leghírnevesebb bel- és külföldi művészek és művésznők fellépte.
A délutáni előadásokra fél helyárak!
Az utalványok minden esti előadásra vasár- és ünnepnap este is érvényesek. Rendes esti helyárak: 1 P-től 3 P-ig. Utalvánnyal: 50 fillértől 3 pengőig.
MINDEN HÓ 1-ÉN SZENZÁCIÓS ÚJ MŰSOR!

Bérháztelkek
a Fő ucca, Ganz ucca és Királyhegy uccák között fekvő régi
Ganz-gyári parcellázott
telektömbből, 76 négyszögöltől kezdve kaphatók.
Értekezés dr. Székely Márton ügyvédi irodájában, VII., Erzsébet körút 32, d. u. 4—6 között.
Telefón: J. 448—22 Telefón J. 448—22

ÚJ ÉPITKEZÉSNÉL, TATAROZÁSNÁL NÉLKÜLÖZHETETLEN A
»PICKLIN« falsarokvédő és hermetikus elzárás
PICK EMIL
BUDAPEST VI, PODMANICZKY UCCA 63. TELEFON: A. 120-55

SCHÄFFER KÁROLY
okleveles mérnök
Vasút-, út-, betonépitési vállalkozó kövező-mester
Budapest VIII, Aggteleki ucca 17. Telefon: József 325-38

Rietschel és Henneberg
Részvénytársaság
Budapest, VIII., Práter ucca 12. szám.
Telefon: József 525—18.
Központi fütések, vízvezetéki és csatornázási berendezések

Korányi és Fröhlich redőnygyár
BUDAPEST KISFALUDY-U. 5/F • TELEFON: J. 323-76 • 459-86
SPECIÁLIS GYÁRTMÁNYAI:
SZAB. PÁNCÉLREDŐNY · ACÉLREDŐNY · FAREDŐNY · VÁSZONREDŐNY
SZAB. AJTÓCSUKÓ · BOSTWIGH-TOLÓRÁCS · NAPELLENZŐ · SZERKEZETEK

Bárczy István és *Platthy* György a legkomolyabb elnökjelöltek,

de az sincs kizárva, hogy Folkusházy Lajos lesz az elnök

és ebben az esetben egy *középpárti elnökhelyettes kerülne melléje* az igazgatóságba.

A BSZKRT elnöki székét a többi üzemi igazgatóságok megalakításával egyidejűen fogják a közeljövőben, még a nyári szünet előtt betölteni.

Törvényhatósági rendes- és póttagok

A mult szerdán megtartott közgyűlésen a többségi pártok 12, a nemzeti demokrata-keresztény ellenzék 4, a szociáldemokraták 4, összesen

20 tanácsi tagot

választottak.

Rendes tagok lettek: *a többségi pártok* részéről: *Wolff* Károly, *Kozma* Jenő, *Buday* Dezső, *Gaár* Vilmos, *Petrovácz* Gyula, *Becsey* Antal, *Lázár* Ferenc, *Usetty* Béla, *Müller* Antal, *Scheuer* Róbert, *Nagy* Ferenc, *Dorner* Gyula.

A *nemzeti demokrata—keresztény* ellenzéki csoport részéről: *Bródy* Ernő, *Láng* Lajos, *Friedrich* István, *Várkonyi* Kálmán.

A *szociáldemokrata pártból: Peyer* Károly, *Büchler* József, *Révész* Mihály, *Kiss* Jenő.

A *főpolgármester* törvényadta jogánál fogva ezután *hat tagot nevezett* ki a törvényhatósági tanácsba és pedig *Bódy* Tivadart, *Csilléry* Andrást, *Ernszt* Sándort, *Glücksthal* Samut, *Homonnay* Tivadart és *Harrer* Ferencet.

Póttagok lettek: Frühwirth Mátyás, Farkas József, K. Császár Ferenc, Martin János, Weszelszky Gyula, Csécsy-Nagy Miklós, Csepreghy Horváth János, Dinich Vidor, Botzenhardt János, Kollmann Dezső, Csóka Lajos, Girardi Tibor, Bozóky Ádám, Takács István, Bibor József, Bosnyák Izsó, Deutsch Mór, Feleki Géza, Fóti Vilmos, Földvári Béla, Hann Arnold, Hegedüs József, Herczeg Béla, Kivovits Károly, Korein Dezső, Mayer Ernő, Milkovits Vazul, Nagy István, Perczell Béla, Ráez Vilmos, Tar Béla, Vértes Emil, Vitéz Aladár, Vörös János, Bánóczi László, Bresztovszky Ede, Kertész Miklós, Deutsch Jenő, Stern Szerén, Reisz Móric, Szepesi Albert, Blaskó Artúr, Steinherez Simon, Halász Alfréd, Bechtler Péter, Lévai Sándor, Horváth Pál, Vitéz Endre, Deák Lajos, Németh János, Révész Zsigmond, Garai Ármin, Pászti Károly, Illés István, Kalauz Bertalan.

„Hővel konzervált tej"-nek nevezik el

a pasztőrözött tejet, amelyet kiszorít majd a „természetes tej"

A székesfőváros tejellátásának problémája már évtizedek óta foglalkoztatja a hatóságokat. A meglévő nagyvállalatok üzemei ellen nincs ugyan semmi kifogás, sem higiéniai, sem megbízhatóság tekintetében, de annál nagyobb gondot okoz a hatóságnak a kisebb üzemek és különösen a környékről bejáró és tejjel házaló milimárik ellenőrzése. Probléma továbbá a milliós város tejszükségletének zavartalan biztosítása is, ami napjainkban ugyan nem fenyeget zavarral, azonban mégsem lehet abszolút biztosnak tartani, mert

a tejszállítmányok, ellentétben más nagyvárosokkal, nem a közvetlen környékről, hanem kevés kivétellel nagy távolságokról, az ország távolabbi vidékeiről érkeznek.

A főváros egyidőben azzal a gondolattal foglalkozott, hogy maga csinál berlini mintára nagyobb tehenészetet és nem egyszer merült fel már a gondolata a hatósági tejellátás létesítésének. A főváros tejüzeméről, a mostanában divatos üzemellenes hangulatkeltés révén alig kerül sor, de az állam, illetve a *földmüvelésügyi minisztérium, úgy tudjuk, foglalkozik ezzel a problémával és újabban létesített egy tejellenőrzési tanácsot is, amely hivatva lesz az egész ország tejellátását, tejgazdaságait ellenőrizni és ügyelni fog a forgalomba hozott tej minőségére és bakteriológiai tisztaságára is.*

— A nyári napok bekövetkeztével — mondotta informátorunk — egyre több a panasz a tej minősége ellen. Ez ugyan nem teljes mértékben a vállalatok hibája, mert hosszas vasúti szállítás után érkeznek Pestre a szállítmányok, nem egészen friss állapotban, s így

a tejüzemek kénytelenek bizonyos megengedett konzerváló eljárásokhoz folyamodni.

Nem mondjuk azonban, hogy a vállalatok üzemei százszázalékosan kifogástalanok, különösen a zsírtartalom körül vannak differenciák.

— A székesfővárosi vegyvizsgáló intézet, amely a tejellenőrzést is végzi, különös gondot fordít a tej minőségének és egyéb módon való kifogástalanságának ellenőrzésére és ezért az összes belépő helyeken, a *vámoknál, a vasútállomásokon és hajóállomásokon állandóan vizsgáltatja az érkező szállítmányokat,* a tejárusító üzletekben pedig rendszeres razziákat tart.

— A közönségnek gyakori a panasza utóbbi időben a pasztőrözött tejek ellen is. Erre vonatkozóan meg kell jegyeznem, hogy a pasztőrözés tulajdonképpen nem jelent a publikum szempontjából abszolút biztonságot bakteriológiai tekintetben, mert

a pasztőrözés mai módja nem egyéb, mint hővel való konzerválás, amely a savképződést, vagyis a tej savanyodását korlátozza, illetve akadályozza, tehát elsősorban a tejvállalatok érdekét szolgálja.

— A pasztőrözés ideális módja az lenne, ha nem nagy kvantumban, nem nyílt tartályokban, hanem *palackokban pasztőröznék a tejet, már lezárt állapotban.* Ez azonban ma még nálunk nincs bevezetve.

— A földmüvelésügyi minisztérium illetékes ügyosztálya most foglalkozik azzal a nagyjelentőségű tervvel, hogy az egyik közeli állami birtokon, *Lacházán,* rendez be egy mintatehenészetet, ahol az orvosi felügyelet alatt álló, teljesen egészséges tehenektől nyert tiszta, természetes tejet, pasztőrözés nélkül, lehűtve teljesen változatlan állapotban forralás, vagy hevítés nélkül hoznak forgalomba *„természetes tej"* néven, míg a pasztőrözött tejnek megváltoztatnák a nevét, miután a pasztőrözött jelző, mint említettem, nem is jogosult s csak mint hővel „konzervált", minősített palackteiet hoznák forgalomba.

— A közeljövőben ez a tanács intenzíven megkezdi úgy a helybeli, mint a környékbeli tejgyüjtőhelyek, gazdaságok és üzemek ellenőrzését is, és különös gond lesz arra, hogy ezek a vidéki üzemek betartják-e azt a tavaly életbeléptetett rendelkezést, mely szerint *a Budapestre tejet szállító üzemeknek ugyanúgy kell berendezkedniök, mint ahogyan azt a fővárosi tejüzemektől megköveteljük.*

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros tanácsa nyilvános versenytárgyalást hirdet az I. ker., Erdi út és Németvölgyi út sarkán épülő elemi iskola **tetőfedő-, asztalos-, gumi-, ács-, lakatos- és burkolómunkáira.**

A vonatkozó költségvetési kiírás nyomtatványai ívenként 0.50 pengőért kaphatók 1930. évi június hó 22-től kezdve naponta d. e. 11—1 órák között a székesfővárosi tanács II. (középítési) ügyosztályának IV., Központi városháza, III. em. 342. sz. szobájában.

A rajzok, tervek és minták megtekinthetők és a szükséges felvilágosítás megszerezhető Czéh Kálmán tervező műépítésznél vagy az előadónál, a Központi városháza, III. em. 337. ajtó alatti hivatalos helyiségben.

Az ajánlatok a tetőfedő-, asztalos- és gumimunkára **1930. évi július hó 15-én (kedden),** az ács-, lakatos- és burkolómunkára **1930. évi július hó 16-án (szerdán) d. e. ½10 óráig** a tanácsi II. (középítési) ügyosztály III. em. 350. sz. szobájában adandók be. Az ajánlatok ugyanazon napon, ugyanazon tanácsi ügyosztály üléstermében (III. em 354. sz.) 10 órakor fognak nyilvánosan felbontatni.

Budapest, 1930. évi június hó 12-én.

A székesfőváros tanácsa.

FRANK EMIL
okl. mérnök és építőmester
BUDAPEST, V., HOLLÁN U. 9.
Telefón: Aut. 293-27.

Textilipari Feldolgozó és Értékesítő Szövetkezet
Budapest, VIII., Rökk Szilárd ucca 20
Telefón: József 439—91

Standard aszfaltok
Oil Trading Company képviselete
MILLINI IGNÁC
Budapest, V., Nádor ucca 6. sz.
TELEFÓN: AUT. 833—40, 832—77.

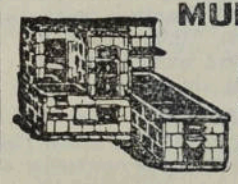

MUNKÁCSY GYULA
Cégtulajdonos:
Munkácsy Ernő
épület- és műlakatosmester, takarékkályhakészítő
Budapest, VIII., Rózsa ucca 39.
Telefón: J. 312—80.

Teherautópótkocsik
Teherautókarosszériák
Autobuszok
Gyártja:
NAY és RÓNA
gép-, szállítóeszköz- és szivattyúgyár rt.
Budapest, X., Kápolna tér 27-29. Telefón: J. *395-80

ETERNIT cső
eső-, szennyvíz és trágyalé levezetésére, szellőztetésre és csatornázásra stb. Nem rozsdásodik, könnyű, vizet nem ereszti át, olcsó.
ETERNIT MŰVEK HATSCHEK LAJOS
Budapest, VI., Andrássy út 33. sz.

PARKETTA
szállítása, mindennemű padozat készítése és javítása.
FRIED és BENEDEK
parkettgyár és gőzfűrész
BUDAPEST, VII., RÁKÓCZI ÚT 82.
Telefon: József 133—43 és József 134—17.

OETL ANTAL
VASÖNTŐDE és GÉPGYÁR RÉSZV.-TÁRS.
X. KER. ASZTALOS SÁNDOR-UCCA 9.
TELEFON: JÓZSEF 461-09, 461-08.

Használja munkáinál a világhirü **egresi gipszeket**
Legjobbak, legkiadósabbak, legjobb kötőképességüek
Kaphatók: **Gipszet Árusító R. T.** Budapest
V, Erzsébet-tér 15. —Tel. Aut. 805-25 — Sürgönycím: GIPSZ Budapest

OLCSÓ KISLAKOHÁZ-ÉPÍTKEZÉSEKHEZ
nélkülözhetetlen a minden oldalról zárt
szab. „CLUSUS" építőkő
KÖRZETKÉPVISELETEK ÁTADÓK
Részletes tájékoztatót küld és a gyártást bemutatja
DENGLER LAJOS ÉPÍTŐMESTER
BUDAPEST, V., FALK MIKSA UCCA 12. TELEFÓN: A. 214-75

INÓCZI KŐBÁNYA ÉS IPARTELEPEK RT
KÖZPONTI IRODA: BUDAPEST
II. KER., BIMBÓ UCCA 19 SZÁM
TELEFON: AUTOMATA 529—90
Ajánl inóczi piroxén andesit bányájában termelt **elsőrangú minőségű zúzott kavicsot, kétszer zúzott kavicsból hengerzúzókon előállított,** felületi kezeléshez és bitumenes aszfalthoz szükséges **különböző nagyságú pormentes zuzalékot,** valamint az előírásoknak megfelelően kidolgozott **háromnegyedes kockát, fejkövet, taludot, kiskockát, cyklopot és idomított terméskövet**
ÜZEMI IRODA NÓGRÁDVERŐCE
TELEFONSZÁM: 4. VASUTI ÁLLOMÁS: NÓGRÁDVERŐCE

DÁVID ÉS KERTÉSZ
kazán- és gépgyár r. t.
Budapest, VI., Máglya ucca 75—77
Telefon: Lipot 914—46.

BENZIN OLAJ

Zumpft István
vasút- és útépítő vállalkozó, kövező mester
Kispest, Rákóczi u. 74. szám

VIZVEZETÉK, CSATORNÁZÁS, központi fűtés, bádogos munkát legszolidabb kivitelben az 1885-ben alakult
ROZSNYAI IZIDOR cégtől,
(Eddig VII., Amazon ucca 16. szám.)
VII., Thököly út 75. Telefón: J. 326-69

WIEDERMANN ÁGOSTON
ÉPÍTÉSI VÁLLALATA
BUDAPEST, III., SAN MARCÓ UCCA 56
TELEFÓN: 628—38.

60.000 négyzetölön hatalmas ifjúsági sporttelep épül a Népligetben

Több ezer gyermek tanult meg úszni a kötelező iskolai tanfolyamokon — 54 iskolában 5000 satnya gyerek részesült gyógytornáztatásban

A főváros közokatásügyi ügyosztálya az ifjúság szellemi nevelése mellett néhány év óta különös figyelemmel van a testi edzésre is. A közoktatási tanácsnok mellett működő testnevelési igazgató dolgozza ki évről-évre azt a programot, amit az iskoláknak be kell tartaniok és örömmel lehet megállapítani, hogy az iskolai és iskolánkívüli testnevelés eredményei egyre méltóbbak az elismerésre.

A közoktatásügyi ügyosztály most számolt be a multévi testnevelési program végrehajtásáról, amelyet

Purébl Győző dr.

tanácsnok, a tanügyi ügyosztály vezetője, az alábbiakban ismertetett a *Fővárosi Hirlap* munkatársával:

— A háború és az utána következő nehéz idők alatt ráeszmélt az ország és a székesfőváros arra, hogy nemesak szellemileg kell a gyermekeket nevelni, hanem a lélek ápolása mellett a test erősítésére is nagyobb súlyt kell helyezni, hogy a jövő generáció a reá váró feladatoknak minél biztosabban megfelelhessen. A székesfőváros tanácsa ezért elsőrendű kötelességének tartotta, hogy a testnevelés intézményét fejlessze, hogy a sport minden ágát bevigye az iskolai életbe.

— A közoktatási ügyosztály 1925-től kezdve foglalkozik különös gonddal az iskolai testnevelés fontos kérdésével és ennek a törekvésnek örvendetes eredményei évről-évre mindjobban mutatkoznak iskoláinkban.

— Az iskolákban tanrendszerüen folyó testnevelési tanítás mellett a kultuszminiszter által elrendelt harmadik testnevelési órák olyan eredményesen folytak le az iskolákban, hogy a befejező bemutatón, május 14-én, a Simor uccai játszótéren megjelent szakemberek bámulatát és legteljesebb megelégedését vívták ki az iskolák növendékei. Ezen

a gyakorlaton résztvettek a főváros összes középiskolái, különböző csapataikkal.

— Már az ősz folyamán megindultak a fiúközépiskolák és fiú-polgári iskolák részére bevezetett *kézilabda mérkőzések*. A mérkőzések bajnokságért folytak, amelyet június 2-án tartottak meg a Millenáris versenypályán. A polgári leányiskolák számára kosárlabda bajnoki mérkőzéseket rendeztünk, melyre 12 leányiskola nevezett be. Ennek a bajnokságnak a döntője június 10-én volt.

— Ugyancsak már az ősszel hozzáfogtunk az *úszásoktatás* intenzív megszervezéséhez. Erre igen nagy szükség volt, mert — furesa, de való volt, hogy

a hatalmas folyamparti városban milyen kevés ember tud úszni.

Szeptember 10-től október 15-ig folyt az oktatás a Császár-fürdő fedett uszodájában, ahol négy iskola tanult 120 növendékkel. A Rudas uszodájában október elsején kezdődtek és május 30-áig tartottak a tanfolyamok. Négy tanfolyam volt úszni nem tudók részére, melyen 16 középiskola vett részt, négyszáz tanulóval. A Lukács-fürdő uszodájában ez év áprilisában rendeztünk polgári iskolák részére úszótréninget és vizipóló gyakorlatot. Itt résztvett 15 polgári iskola napi 150 tanulóval. Ugyancsak a Lukács-fürdőben tartottunk úszótanfolyamot és egy második tréninget május 2-től 31-ig, hat iskola számára 180, illetve nyolc iskola számára napi 160 tanulóval. A Császár-fürdő fedett uszodájában volt a lányok úszóoktatása május 2-től június 15-ig, ide 10 iskolát osztottunk be háromszáz tanulóval. Összesen tehát

különböző uszodákban úszóoktatásban részesült 37 iskola, amelyek ezer tanulója tanult meg úszni a folyó tanévben,

23 iskola 310 tanulója pedig vízipóló- és úszótréningben részesült. A nyári szünidőben is folytatjuk az úszásoktatást és tréninget. A *Magyar Úszó Egyesület* uszodájában a fiú-középiskoláknak állítottunk fel tanfolyamot. Itt nyolc középiskola vesz részt 400 tanulóval. A Levente Dunauszodában nyolc polgári fiúiskola négyszáz tanulója részére rendeztünk be úszótanfolyamot, az összes fiú közép- és polgári iskolák növendékei pedig tréninget tartanak. A „Budapest Sportegyesület" Millenáris pályája uszodájában fiú- és leány-úszótanfolyamok vannak. Fiúk részére délelőtt két párhuzamos tanfolyam működik, ahol 16 polgári iskola vesz részt nyoleszáz tanulóval, délután pedig nyolc leányiskola négyszáz tanulóval.

— Nem hanyagolta el a főváros ez évben sem a *táncoktatást*, ami nemesak a ritmikus érzéket fejleszti, hanem testedző hatása is van. A leányiskolákban 18 helyen állított fel a főváros tánctanfolyamot, amelyen mintegy hatszáz tanuló vett részt, táncmesteri oklevéllel rendelkező testnevelési tanárnők vezetése mellett. A téli időszakban

a budai hegyekben most már intézményesen megszerveztük a ródlizást és a sielést.

Középiskolai tanulók részére külön sítanfolyamot rendeztünk. A fiúkat *mi láttuk el sítalpakkal*. Az iskolák udvarain korcsolyapályákat létesítettünk, a Marcibány téren pedig megnyitottuk az összes budapesti iskolák és leventék korcsolyapályáját. A korcsolyapályává átalakított iskolai sportpálya nagyszerű eredményeket produkált. A korcsolyázó tanulókat a levente-zenekarok szórakoztatták.

— Megszerveztük az összes elemi iskolákban a napközi otthonokkal kapcsolatos *kötelező játékfoglalkoztatást*. A városrendezési ügyosztállyal karöltve *a város különböző pontjain alkalmas területeket jelöltünk ki játszóterekül*, valamint a megfelelő iskolaudvarokat is kihasználtuk. A játékos foglalkoztatás a tanulók részére igen hasznos volt. A napközi otthonokban beosztott tanszemélyzet részére játékvezetői tanfolyamot létesítettünk, amelyen 350 tanító vett részt.

— *A külföld inagyvárosokkal szemben Budapest játékterekben még mindig igen szegény.*

325.000 tanuló részére csak két iskolai játszóterünk van:

éspedig a II., Marcibányi téren és a X., Simor uccában. A nehézségek ellenére a tanügyi osztály minden lehetőt elkövetett a hiány pótlására. A III., Hunor uccában létesítettünk nemrégiben iskolai játszóteret lubickoló medencével, zuhanyfürdővel és öltözővel,

a Népligetben pedig mintegy hatvanezer négyszögöl területen most van folyamatban nagyszabású iskolai sporttelep létesítése

a VIII., IX. és X. kerületi iskolák növendékei számára.

— A fiú-középiskolák tanuló ifjúságának birkózó tanfolyamokat is rendeztünk, a birkózás alapismereteinek elsajátítására. Ezeken a tanfolyamokon hatvan tanuló vett részt. Gondoskodtunk a középiskolai tanulók *céllövő-sportban* való kiképzéséről is. A *Polgári Lövész Egyesület* pályáját használták a diákok, összesen kétszáz tanuló vett részt a lőkiképzésen. A legnemesebb és leglovagiasabb sportban,

a vívásban is módot nyujtottunk arra, hogy a középiskolák tanulói szakszerű oktatásban részesüljenek.

Vívómester-testnevelési tanáraink vezették ezeket a tanfolyamokat.

— Ebben az évben készült el a *Marcibányi téri iskolai sportpálya modern felszerelése*, valamint az I., iskolatéri leánylíceum kisebb sportpályájának rendbehozatala és tenniszpályákkal való ellátása is.

— Hatalmas méretekben fejlesztettük iskoláinkban a *gyógytorna intézményét*, amely megszámlálhatatlan, gerinceferdülésben és gyengeségben szenvedő, tanulónak nyujtott áldásos segítséget. Amíg 1915-ben két iskolában, 1923-ban 23 iskolában volt gyógytorna-tanítás, addig

ma már 54 iskolában 134 csoportban mintegy ötezer tanuló részesül a gyógytorna-tanítás áldásaiban.

Ebben az évben a főváros az összes tanfolyamokat teljesen modern eszközökkel szerelte fel.

— Mennyire bevált az iskolai testnevelés, azt kétségtelenül bizonyítja az a körülmény, hogy gyermekeink az iskolákban nemesak testileg erősödtek, hanem megnövekedett fegyelmezettségük, tökéletesedett elhatározóképességük és szemmelláthatóan fokozódott a testi fejlődés arányában a tanulásban való munkabírásuk is. Az iskolai testnevelés eredményeit nagymértékben elősegíti a *Budapest Sport Egyesület* mintaszerű *Millenáris Sporttelepe*, amelyet az iskolák növendékeinek korlátlan rendelkezésére bocsátottunk, ahol módjuk van az összes sportágakat gyakorolni.

*

Hogy a székesfővárosi iskolák testnevelési oktatása milyen nagyszerű eredményt produkált, annak beszédes bizonyítékai voltak a közelmultban tartott tornaünnepségek, amelyeken gyerekeink a testi és lelki nevelés tökéletes harmóniájáról tettek tanubizonyságot és erőteljesen demonstrálták azt a pedagógiai és propagatív erejű munkát, melyet a székesfővárosi iskolák kiváló testnevelési tanárai végeznek a rájuk bízott tanulóifjúsággal, bebizonyítva a klasszikus mondás igazságát, hogy: ép testben ép lélek lakozik, s bizonyítják *Hodászy* Miklós testnevelési igazgató tudását, rátermettségét.

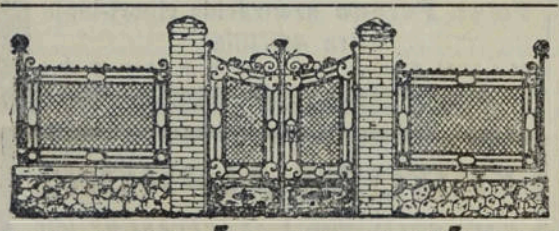

VASS ÉS KOVÁCS
SODRONYFONAT-, KERITÉS-, ÁGYBETÉT- és VASBÚTORGYÁR
Budapest, II., Fő ucca 48
Telefón: Aut 517-87 Telefón: Aut. 517-87

Tökéletes tűzoltókészülék mindenféle tűz esetében a

PERKEO habzó anyagu tűzoltókészülék
PERKEO tűzoltókészülékek gyára
Rosenthal József Budapest, V, Tükör-u. 4

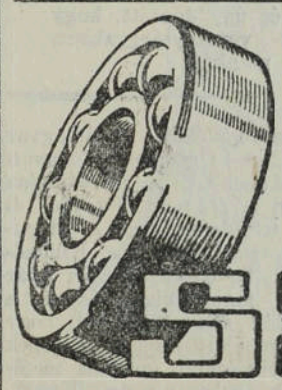
Svéd golyós és görgős csapágyak. Spec. automobil és motorkerékpár csapágyak, coll és millimeter méretben. Teljes közlőműberendezések. Acélgolyók.
SKF kelló helyre kelló csapágyat
SKF
Svéd Golyóscsapágy Részvénytársaság
Budapest, IX., Üllői út 55.
Telefón: A. 338-57, 402-78 ——— Sürgönycím: ESKAEF Bp.

Bründl János udvari szállító Egészségügyi műszaki berendezések gyára
Budapest, VII., Péterffy Sándor ucca 34. szám
Központi fütés. — Melegvíz készülék, — Vízvezeték. — Csatornázási- és gázberendezések. — Berendez városoknak vízműveket, csatornázásokat és derítőtelepeket. — TELEFON; József 518—19.

RIEDER OTTÓ villamos-berendezési vállalat, műszaki intézet, elektrotechnikai és rádió cikkek raktára
Alapíttatott: 1898. A. B. C. tagoknak hat havi hitel
Budapest IV, Irányi u. 20. Tel.: Aut. 837-07

Wörner J. és Társa Gépgyár Részvénytársaság
Malomberendezések — Nyomdagépek — Láncgyár — Vasöntöde
Telefon: L. 905-74, 905-75. Budapest, V, Váczi út 48. Alap. 1867.

MÁTYÁSSY ANTAL ÉS FIA
MÁZOLÓ ÉS FESTŐMESTER
BUDAPEST, X. KER., FÜZÉR UCCA 7a
TELEFÓNSZÁM: K. 74—48

TOMSCHAY JÓZSEF
TETŐFEDŐ VÁLLALKOZÓ
BUDAPEST VIII, AGGTELEKI UC A 14a

ZINNER MANÓ
kőbánya és útépítési vállalkozó
TELEFÓN AUT. 950-75
ÚJPEST, TAVASZ UCCA 24. SZÁM

TAKÁCS GYULA gépészmérnök elektrotechnikai vállalata. Tel.-hívó: A. 843-24
ERŐÁTVITELI, ERŐS- és GYENGEÁRAMÚ KÜLSŐ és BELSŐ SZERELÉSEK, BERENDEZÉSEK
Műhely, iroda: IV., Veres Pálné ucca 32.

MARGALIT ANDOR ÉS ÖDÖN
MÉRNÖK-ÉPÍTŐMESTER, VÁLLALKOZÓK
BUDAPEST, I., KELENHEGYI ÚT 11—13
TELEFÓNSZÁMOK: LÁ 15—14 ÉS 12—8

HAJNAL IMRE
okl. mérnök, építési vállalkozó
BUDAPEST, I., Atilla körút 47. szám
Telefón: Automata 528—64.

Vállalkozási Hirlap

Megépül a Garai téri zárt piac

Az új élelmiszer nagyvásártelep építkezésével egyidőben hosszas vajudás után *kivitelre kerül a Garai téri élelmiszerpiac rendezése is.* Három kerület lakossága várja türelmetlenül, hogy a város szívében megszűnjék a mostani közegészségi, higiénikus, közbiztonsági és városrendészeti szempontból egyaránt erősen kifogásolható állapot, *amelyhez hasonlót manapság már csak a távol Kelet bazárjaiban lehet fellelni.* A végleges megoldást kétségtelenül késleltette az a körülmény is, hogy maguk az érdekelt kereskedők sem tudtak dűlőre jutni abban az irányban, hogy tulajdonképpen hogyan is rendezzék a Garai teret. Azt mindenki érezte, hogy sürgős orvoslásra van szükség, de

senkisem akart részesedni az átmenet kellemetlenségeiben, amíg a régi piacot lerombolják és az új felépül.

Mikor a Garai téri kereskedők végre is megegyeztek maguk között és a fővárossal abban, hogy a piac maradjon meg a régi helyén és ideiglenesen ne a régi lóversenytérre, hanem a környező utcákba telepítsék át az árusítást, ugyanakkor a középítési bizottságban támadtak ellentétek, hogy kit bízzon meg a főváros az építkezés végrehajtásával. A vége az lett a vitának, hogy

a pénzügyi bizottság a beérkezett magánajánlatot elutasította és úgy döntött, hogy a főváros nyilvános versenytárgyalásra adja ki a munkát.

Közben a már előre elkészített piacterveken végrehajtották a közmunkatanács által kívánt módosításokat és most már előreláthatóan semmi akadálya nem lesz annak, hogy az építkezés néhány héten belül meginduljon.

— A szombaton megalakult törvényhatósági tanács egyik első feladata lesz a Garai téri piac építési ügyének elintézése, — mondotta informátorunk, — s ez, azt hiszem, nagyon rövid időn belül megtörténik. *A közélelmezési ügyosztályban készen fekszenek a tervek és a költségvetések,*

az építkezés kétmillió pengőbe kerül.

A törvényhatósági tanács még június utolsó napjaiban kihirdeti a versenytárgyalást a munkálatokra, ehhez körülbelül négy hét kell és *augusztusban megkezdhetik a munkát.*

— A Garai téri zárt vásár előreláthatóan már a télre átadható lesz rendeltetésének és lényegesen nagyobb, de tökéletesebb berendezésű is lesz, mint az óbudai és a most megnyitott krisztinavárosi, mivel

a korábbi építkezések tapasztalatait már mind érvényesítjük.

— Még az idén foglalkozunk a Ferdinánd téri piac rendezésének nehéz problémájával is, *amit ugyancsak egyaránt sürget a kerület lakossága és a közérdek.* Ezen a piacon is megdöbbentő köztisztasági és közhigiéniai állapotok vannak, amiken segíteni kell.

Minisztériumok gyárlátogatásai. A magyar minisztériumok, továbbá az *Országos Központi Statisztikai Hivatal* főtisztviselői és a *Szabadalmi Bíróság* bírái június 17-én a *Magyar Waggon- és Gépgyár Rt.* győri telepét tekintették meg. A látogatókat *Révész* Béla vezérigazgató üdvözölte. Különösen lekötötte a látogatók figyelmét a győri gyár nagyszabásúan berendezett automobilgyártása és a látogatás során meggyőződést szereztek arról, hogy a gyártást valóban a legmodernebb munkagépek igénybevételével és a legszabatosabb gyártási metódusok alkalmazásával végzik. Délben a gyár a látogatókat ebéden látta vendégül, akiknek nevében *Mayer* Géza dr. h. államtitkár, a *Szabadalmi Bíróság* alelnöke mondott köszönetet.

Új versenytárgyalási kiírások

A tanács versenytárgyalást hirdet:

Drótháló készítési munkára az óbudai temetőnél. Ajánlat tehető július 9-én d. e. fél 10 óráig a középítési ügyosztályon.

Vasbetonkerítés építési munkára a ceglédiúti központi tüzelőszerraktárnál. Ajánlat tehető július 14-én d. e. fél 10 óráig a középítési ügyosztályon.

Központi fűtőberendezési munkára a Miskolci és Czobor u. sarkán épülő iskolánál. Ajánlat tehető július 12-én d. e. fél 10 óráig a középítési ügyosztályon.

Csatornázási munkára a Kútvölgyi úton és a Fészek uccánál. Ajánlat tehető június 30-án déli 12 óráig az út- és csatornaépítési ügyosztályon.

Csatornaépítési munkára a Németvölgyi úton. Ajánlat tehető július 7-én déli 12 óráig az út- és csatornaépítési ügyosztályon.

Kazánház, föld-, kőműves és elhelyező munkára a váciuccai leánygimnáziumnál. Ajánlat tehető július 10-én d. e. fél 10 óráig a középítési ügyosztályon.

Kazánház kicserélési és javítási, továbbá melegvízberendezési munkára az arénaúti Népszállónál. Ajánlat tehető július 11-én d. e. fél 10 óráig a középítési ügyosztályon.

Gumipadozati munkára a szentendreiúti iskolánál. Ajánlat tehető július 8-án d. e. fél 10 óráig a középítési ügyosztályon.

Föld-, kőműves-, vasbetón-, elyhelyező-, vas-, bádogos-, tetőfedő-, vasszerkezeti-, asztalos-, lakatos-, mázoló-, üveges-, burkoló-, szállásajtó és szerelvényei, vízvezeték és csatornázási munkára a Sertésvásártéren épülő mérlegházak és osztályozó akloknál. Ajánlat tehető július 15-én d. e. 11 óráig a közélelmezési ügyosztályon.

Ács-, bádogos-, tetőfedő-, lakatos-, mázoló-, üveges-, színes ólomüvegezés és állványozási munkára a Közp. Vásárcsarnoknál. Ajánlat tehető július 15-én d. e. 11 óráig a közélelmezési ügyosztályon.

Versenytárgyalási megbízások

A mult héten tartott nyilvános és szűkkörű versenytárgyalások alapján a különböző közmunkákat és közszállításokat a következő cégek kapták:

Gőzfűtési munkát az Új Szent János-kórház Wodiáner-pavillonnál: Fekete Ödön 74.511 P.

Kerítés mázolómunkát a Szabó József uccai autobuszgarázsnál: Vogel Ferenc 1541 P.

Fakocka burkolómunkát ugyanott: Rüdgers Giudó 9478 P.

Díszkovácsmunkát ugyanott: Fodor István 19.548 P.

Villamos órák száll. és szerelési munkát ugyanott: Hoffer és Sommer 6180 P.

Villamos tűzjelző berend. szerelési munkát ugyanott: Ericeson Magyar Vill. R. T. 6510 P.

Villamos vízszint j. berend. munkát ugyanott: Kőler és Medvey 5540 P.

Telefón berendezési munkát ugyanott: Bartha Károly 22.505 P.

Redőnymunkát ugyanott: Magaziner Albert és Társa 5032 P.

Betonmunkát ugyanott: Vértes Ármin 40.307 P.

Szobafestőmunkát ugyanott: Mátyás János 4040 P.

Kerítés műkőmunkát u. ott: Melocco r. t. 17.845 P.

Külső tatarozási munkát a kamaraerdei szeretetotthonnál: Olchváry Jenő 2985 P.

Esővédő száll. és felállítási munkát a szőv. Anya- és Csecsemővédő intézeteknél: Magaziner Albert és Társa 11.000, Reich Lajos 4683 P.

Bútor berend. munkát a szőv. könyvtárnál: Fodor József, Lingl Károly, Kiss József, Thék Endre műasztalosok szövetkezete és az Iparművészeti R. t. között 117.568. P.

Bádogosmunkát a kelenföldi tüdőbeteggondozó intézetnél: Friedmann József 3004 P.

Mázolómunkát ugyanott: Balczó Sándor 1294 P.

Asztalosmunkát ugyanott: Ocsenás János 3876 P.

Partépítési és karbantartási munkát a fonyódi Erzsébet leányárvaház üdülőtelepénél: Herbert József 2176 P.

Linoleummunkát a pannóniauccai polg. iskolánál: Hercz Testvérek 3858 P.

Mázolómunkát a Váci út 21. a. iskolánál: Grossmann Lajos 2362 P.

Padlóburkolati munkát a maglódiúti elemi iskolánál: Fekete Mihály 2176 P.

Padozati ácsmunkát u. ott: Bodnár István 2837 pengő vállalati áron.

A köztisztasági hivatal részére szükséges altiszti és munkás téli ruhák, sapkák, cipők és bakancsok beszerzése. A tanács megbízta: 110 drb altiszti téli ruhának 4488 P, 175 drb gépvezetői téli ruhának 7140 P, 71 drb altiszti téli polgári ruhának 4045 P 58 f, 1586 drb munkás téli ruhának 59.284 P 68 f, 100 méter sötétkék szövetnek 1207 P, 350 méter sötétszürke szövetanyagnak 3843 P, szállításával a vitéz Storer Viktor céget; 230 drb szakmunkás civilruhának 11.357 P 40 f, 600 drb altiszti köpenynek 29.466 P, 260 drb körgallérnak 7987 P 20 f, szállításával a Textilipari Feldolgozó és Értékesítő Szövetkezetet; 23 drb tiszti polgári ruhának, 2990 P, szállításával a Mohácsi Pál céget; 94 drb altiszti bundának, 9635 P, szállításával a Budapesti Szabóiparosok Hitel- és Termelő Szövetkezetét; 23 drb tiszti bundának 4232 P, szállításával az Acél Bőrruházati Ipar céget; 110 drb altiszti sapkának, 264 P, 190 drb gépvezetői sapkának, 380 P, 1790 drb munkás téli sapkának, 2971 P 40 f, elkészítésével a Budapesti Egyenruha és Sapkakészítő Kisiparosok Szövetkezetét; 600 drb téli füles sapkának, 750 P, elkészítésével a Steiner Zsigmond céget; 45 drb nyúlszőr puhakalap, 810 P, szállításával a Baraker Mátyás céget; 50 drb nyúlszőr kalapnak, 950 P, szállításával a Kaasch Adolf céget; 1220 pár munkásbakancs 22.570 P, 290 pár altiszti cipőnek, 5365 P, szállításával az Iparosok Országos Központi Szövetkezetét; 290 pár altiszti cipőnek, 5162 P, szállításával a Bretschneider A. és Fiai céget; 1000 pár munkás bakancsnak, 19.375 P, szállításával a Bárány János céget.

NEUMAN FERENC
OKL. MÉRNÖK, ÚTÉPÍTÉSI VÁLLALATA
Iroda: BUDAPEST Telep:
V, Rudolf tér 1 sz. VII, Egressy út 34
Telefón: J. 442—60 Telefón: A. 239—44

BIRÓ LÁSZLÓ
ÁCSMESTER
BUDAPEST, X., KOLOZSVÁRI UCCA 9.

CSIGASOROK, CSIGAFEJEK
TÁBORI TŰZHELYEK, EMELŐGÉPEK és azok javítása
JURISICS MÁRTON VI, Rózsa ucca 51/a
Tel.: Aut. 277—55

Malcsiner Károly
Budapest, X. ker. Kelemen-u 27.
Lakatos, lemezárú-vasszerkezeti és autóhűtőket gyártó üzem.
Telefón: J. 394-95.

SZOBRASZ MŰTERMEM ÉS MŰKŐIPARI ÜZEM
Karl Ferenc szobrász
III. kerület, Timár ucca 20 sz.
Telefón: Automata 622-93

ALAPÍTATOTT: 1918
GAZDAG JÓZSEF ASZTALOSÁRU GYÁRA
Gyárt műbutort, belső berendezéseket minden stilben, továbbá épületasztalos munkákat
KISPEST, PETŐFI TÉR 9. TELEFÓNSZÁM: KISPEST 102

NAGY GYULA
lakatosárugyára
BUDAPEST,
VIII., Köris-utca 10. sz.
Telefon: J. 348—15.

SOMOSKŐI BAZALTBÁNYA RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
Budapest, IV., Bécsi ucca 4. sz.
Bánya és zúzótelep: Somoskőújfalu
Telefon: Automata 829-23 és 817-92
A bánya előállít: mindenféle szemnagyságú zúzott kavicsanyagot, pormentes zuzalékot legjobb minőségben, előállít továbbá különböző méretű útburkolati idomköveket. Útépítési osztálya vállalja: makadámutak, szabadalmazott óriáskavics (Derieso) utak építését, mindenféle idomkőutak burkolati munkáinak előállítását, továbbá a „Warrenite Bitulithic" elnevezésű legjobban ismert bitumenes rendszerű utak építését.

Minden szombaton
HETI UJSÁG
Falus Ferenc szenzációs riport-lapja
Ára 40 fillér
MINDENHOL KAPHATÓ!

CUSTODIS ALPHONS
MERNÖKI IRODA ÉS ÉPÍTÉSI VÁLLALAT IPARI BERENDEZÉS RÉSZÉRE
BUDAPEST, V., NÁDOR UCCA 19
Telefon: Aut. 120-07
ALAPÍTÁSI ÉV 1876
Gyárkéményépítés
Gőzkazánbefalazás
Ipari kemencék építése és tervezése

BŐHM GYULA
útépítési és kövezési vállalkozó
ÚJPEST, Tavasz u. 7
Telefon: A. 944 52

STERN EMIL
ÚT-, CSATORNA- és MAGASÉPÍTÉSI SZERSZÁM- ÉS MŰSZAKI ÜZLET
BUDAPEST, V., VISEGRÁDI U. 32.
Telefón: Aut. 906-48

WIHART FERENC
• ÉPÍTÉSZ ÉPÍTŐMESTER •
BUDAPEST, VII., COLUMBUS UCCA 33. sz.
TELEFON: JÓZSEF 350-97

MOOR GÉZA építőmester
Budapest, VI., Reiter Ferenc ucca 103. sz.
Telefón: Automata 911—13.

WEISZ FÜLÖP
rezmüves, fürdőkályhaüzem
Készít fürdőkályhákat vörösrézből. Mindennemű vörösrézmunkát és cinezést vállal
BUDAPEST, VIII., GÓLYA UCCA 13 Telefon: J. 460-86

GEIRINGER ÖDÖN GEZA GÉPÉSZMÉRNÖK
műszaki és villamossági vállalat
TELEFÓN: AUT. 874—3
BUDAPEST, IX., LÓNYAY UCCA 54

Beton, makadám, aszfalt felvágásához vegyen **BÉRKOMPRESSORT**
Liska Jenő okl. gépészmérnök. kompressor-berbeadó, VIII. Orczy-út 22. Tel. J. 385-4

Proczeller Bálint kövező mester
Budapest, X. Korponai u. 11. Tel.: Kőbánya 74-84

Gazdasági Értesitő

A főváros két kölcsönajánlatát csütörtökön tárgyalja az új tanács

Az 1927. évi beruházó program befejezésére, illetve a víz- és elektromos-művek sürgős beruházásaira — a pénzügyi bizottság — mint köztudomású, *46 millió pengős függő-kölcsön felvételét határozta el* és a kölcsön lebonyolításával, a szükséges előzetes tárgyalások lefolytatásával a tanácsot bízta meg. A tanács ezt a feladatot végre is hajtotta,

a kölcsön megszavazása és felvétele azonban már az új rezsimre, a törvényhatósági tanácsra és az örökös tagokkal kiegészített közgyűlésre hárul.

A 46 millió pengős kölcsönre két ajánlat érkezett: az egyik a *Községi Takarékpénztáré*, a másik azé a bank konszerné, amelyben a *Magyar Általános Hitelbank, a Magyar Leszámitoló és Pénzváltó Bank, a Pesti Hazai Első Takarékpénztár Egyesület és a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank* foglalnak helyet.

A két ajánlat részleteit

illetékes helyen

a következőkben ismertették a *Fővárosi Hirlap* tudósítója előtt:

— A *Községi Takarékpénztár* 250.000 angol font sterling és 2,800.000 USA-dollár váltókölcsönt kínál a következő feltételek mellett: A hitelt

a Takarék a főváros tulajdonában lévő nagyüzemek, illetve részvénytársaságok váltói ellenében bocsátja rendelkezésre.

— Az Elektromos művek 100.000 £, a Gázművek 100.000 £, a Vízművek 50.000 £, a Vásárpénztár vagy a Magyar Sertéshízlaló és Húsipari r. t. pedig 2,800.000 $ erejéig zsírálnák a kölcsönt. A hitel tartama *két év* és

az utóljára kiállított váltókat legkésőbb 1932 június 30-án készpénzben be kell váltani.

— A váltók leszámitolása a fonthitel tekintetében 3%-al az Angol Bank mindenkori hivatalos leszámitolási kamatlába felett, a dollárhitel tekintetében pedig 3%-al a *Federal Reserve Bank New York* hivatalos leszámitolási kamatlába felett fog történni.

— Amennyiben a londoni, vagy newyorki magánleszámitolási kamatláb időközben magasabb lenne, mint a *Bank Of England*, vagy a *Federal Reserve Bank* hivatalos leszámitolási kamatlába, úgy

az elszámolás a magánleszámitolási kamatláb felett fog 3 százalékkal megtörténni.

— A váltókat esetenként 3 hóra állítják ki. Tekintettel arra, hogy az említett váltókon sem *Budapest székesfőváros*, sem a szóbanforgó üzemek és részvénytársaságok elfogadóként nem szerepelnek, a *székesfőváros* vállal kötelezettséget arra, hogy a hitelek folyósítása előtt az Elektromos, Gáz- és Vízművek, továbbá a Vásárpénztár elfogadványait a *K. T.*-nak átadja.

— Az elfogadványok átadásával egyidejűen *Budapest székesfőváros* átad a *K. T.*-nak egy *kezességlevelet* a *Mendelsohn és Tsa* berlini cég számára, amelyben a főváros a Vásárpénztár váltói ellenében nyujtott 2,800.000 $-hitelért egyetemleges készfizetői kezességet vállal.

— A másik ajánlat 4,000.000 dollárról szól, olyanformán, hogy részben az *Elektromos művektől*, részben a *Vízművek* által elfogadott és *Budapest székesfőváros* arra felhatalmazott képviselői által a székesfőváros nevében kibocsátói és forgatói aláírással ellátott váltókat ad a főváros, melyeket az ajánlattevő bankok később megjelölendő helyen külföldön telepítenek. A váltók háromhavi lejáratúak és 50.000 dolláros címletűek lennének. Amennyiben a főváros

egy évre venné fel a kölcsönt a leszámitolást 7½ százalék mellett eszközölné, másfél évre pedig 7¾ százalékkal.

— A pénzintézetek kikötik, hogy a székesfőváros a kölcsön visszafizetéséig vagyonát és jövedelmeit *semmiféle más kölcsön biztosítására le nem kötheti*, s

amennyiben új kölcsönt venne fel, azt elsősorban ennek a négymillió dolláros kölcsönnek a visszafizetésére kell fordítania.

A függőkölcsön ügyével *csütörtökön foglalkozik a törvényhatósági tanács* és amennyiben döntés lesz, úgy *a pénteki rendkívüli közgyülés fogja e fontos kérdésben a döntő szót kimondani.*

Ganz-Közlemények. Már évek óta rendszeresítette a *Ganz-gyár*, hogy időnkint beszámol végzett munkájáról és a nyilvánossággal megismerteti működésének eredményeit. A *Ganz-Közlemények* legújabb száma ismerteti a *Központi szivattyútelep* modernizálását, amellyel a főváros műszaki berendezkedései európai színvonalra jutottak. A *hazai földgázforrások* feltárása szükségessé tette a speciális földgázfűtésű motorokat, amelyet a Ganz szállított a hajdúszoboszlói földgáz eredményes hasznosítására. A *Közlemények* még a csepeli nyersolajfinomítók munkálatait, végül a Ganz kitűnő *mezőgazdasági gépeit* ismertetik gondos műszaki leírásokban és fényképekben.

Kartellenkívüli sörgyárat alapitottak a vendéglősök. Régi törekvés valósult meg az elmult napokban, amikor a vendéglősök valóra váltották azt a tervüket, hogy *kartellen kivül álló, független sörgyárat alapitanak.* Az új alakulás neve: *Vendéglősök Országos Sörgyára és Mezőgazdasági Ipari Rt.*, amelyhez országszerte csatlakoznak a vendéglősök ezrei. Az új sörgyárat Kőbányán építik föl s a munkálatokra az összes előkészületek megtörténtek. A tervek szerint az új sörgyár, az ország minden városában sörlerakatokat létesít, hogy így eredményesen vehesse föl a versenyt a kartellben álló sörgyárakkal. A részvénytársaság igazgatóságában helyet foglal *Bálint* György földbirtokos, felsőházi tag, *Breuer* Gusztáv, a Makói Népbank elnöke, *Danielis* Mihály, a vasúti vendéglős szakosztály vezetőségi tagja, *Nickelszky* Károly, Makó város polgármestere, *Petrovics* György dr. országgyűlési képviselő, *Posch* Gyula, a Vendéglősök Országos Egyesületének titkára, *Ráth* József földbirtokos, a Csanád—Arad—Torontál vármegyei gazdasági egyesület elnöke. A vállalat ügyvezetősége kiváló szakemberekből áll: *Reinitz* Armand, a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank nyug. aligazgatója, *Bedő* István, a Fővárosi Sörfőző Rt. volt ügyvezető-igazgatója fogják végezni ezt a nagyfontosságú feladatot. Az igazgatóság különben egy *külföldi tőkecsoport* részvételét is biztositotta az alakulásban.

Magyarország aranykoszorús mestere
SZLEZÁK LÁSZLÓ
harang- és ércöntöde, harangfelszerelés és haranglábgyár
BUDAPEST, VI., Frangepán ucca 77. szám
Telefon: Aut. 913-53

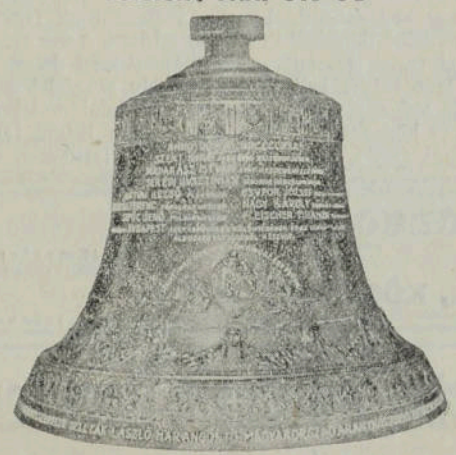

Bazilika részére készült 7945 kg új harang
Az 1900. évi párizsi világkiállításon díszoklevéllel, 1921. és 1923. évi vasipari kiállításon aranyéremmel, az 1925. és 1926. évi kézműipari tárlaton kormánydíszoklevéllel, 1927. és 1928. évi budapesti, székesfehérvári, szentesi és szombathelyi kiállításokon nagy aranyéremmel kitüntetve. — Számos egyházi elismerőlevél! — Költségvetéssel díjmentesen szolgál! Előnyös fizetési feltételek!

Összerakható könyvszekrények
rekeszenként minden irányban nagyobbíthatók és pótolhatók.
PRAKTIKUS ÉS OLCSÓ
Lingel Károly és Fiai
Első Magyar Faáru- és Butorgyár.
Budapest. VII. ker., Rózsa ucca 4—6. szám
Kérjük 120 szobából álló állandó kiállításunk megtekintését.

KELE MIHÁLY
épületasztalosmunkák bútorok és iskolaberendezések gyára
Budapest, Örömvölgy u. 38-40
Telefón: József 312-98

BULICSEK ÉS TÁRSA
KAZÁN-, TARTÁNY- ÉS VASSZERKEZETI GYÁR
Ujpest, Rózsa u. 14. Tel.: Aut. 952-39
Mindenféle szegecselt, hegesztett lemezmunkák és vasszerkezetek

Alapitási év: 1808 Telefón: J. 381-47
CRISTOFOLI VINCE
KŐPADLÓ FAYENCE FALBURKOLAT
Budapest, VII., Gizella ut 31

TARJÁNYI ISTVÁN
SZOBAFESTŐ ÉS MÁZOLÓ
BUDAPEST VII, JÓSIKA UCCA 3
Radiátorok és fűtőtestek szakszerű mázolása és fényezése hőállóan teljes garancia mellett
TELEFÓN: J. 382—45

TIMÁR ÉS QUITTNER
OKL. MÉRNÖK, ÉPITŐMESTER
BUDAPEST, VI, SZÉKELY BERTALAN U. 23
TELEFÓN: AUTOMATA 263—75

Talajnedves épületek kiszárítása szabadalmazott falfűrésszel
Talajnedves kő- és téglafalazatok szigetelése és kiszárítása, talajvíz-szigetelés, házigomba kiirtása. *Költségvetések díjmentesen!*
PÉTER ERNŐ
V., SZEMÉLYNÖK UCCA 18. VI. 2. Telefón: Aut. 161-12

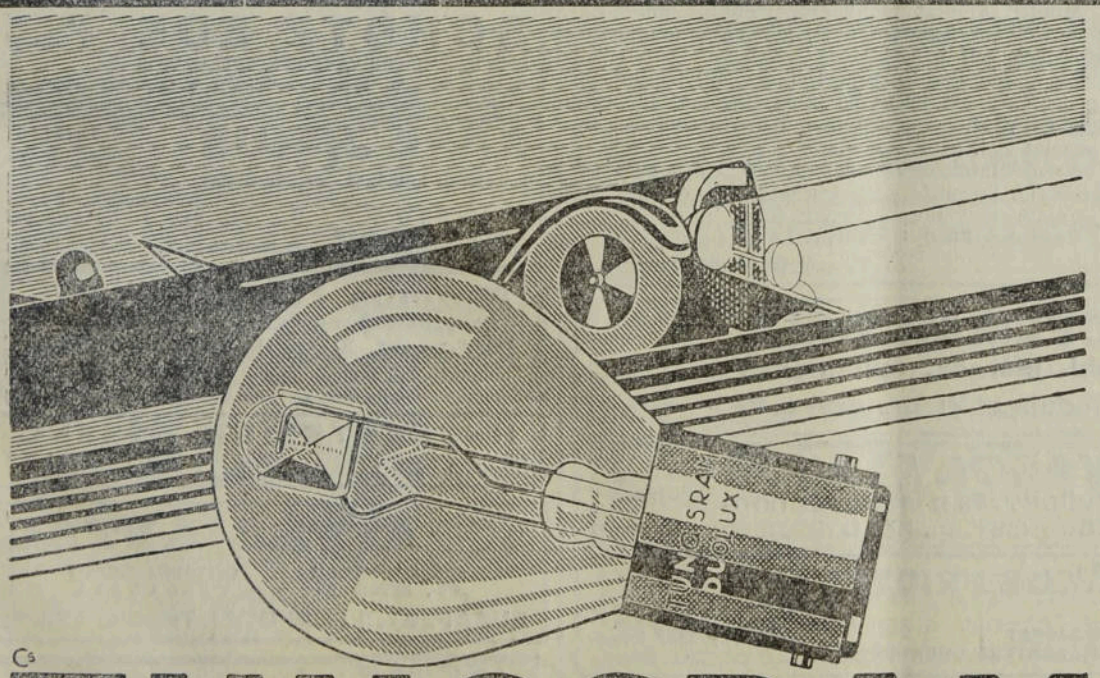

TUNGSRAM

Tizenhét méter magas villamos transzformáló állomással akarták elpusztítani az Aquincum klasszikus hangulatát

A székesfőváros elektromos művei elhatározták, hogy a Római fürdő közelében, Aquincum területén transzformáló alállomást építenek. A terveket — anélkül, hogy bárkit megkérdeztek volna — az üzem el is készítette s *a hatalmas alkotmányt tizenhét méter magasnak szánták.* A városrendezési ügyosztály csak akkor szerzett tudomást a dologról, mikor a terveket az építési engedély megszerzése végett benyujtották. *Csármann* Ferenc tanácsnok, a városrendezési ügyosztály sok gyakorlati érzékkel megáldott vezetője

elszörnyülködött, mikor megtudta, hogy ezt a monstrumot a 2000 éves római város területén, a világszerte ismert és híres ásatások között akarják megépíteni.

Fel is hívták az elektromos műveket a tervek átdolgozására, majd a középítési bizottság elé is került a dolog, amely *egyhangúan az ügyosztály javaslatát tette magáévá*, amely úgy szólt, hogy az alállomás ily formában való építéséhez nem járul hozzá, mert *nem tartja megengedhetőnek*, hogy az aquincumi ásatások területét, a múzeum közvetlen közelségét egy ilyen hatalmas oda nem illő épülettel rontsák meg.

A középítési bizottság — úgy értesülünk — megelégedett azzal, hogy a méreteket jelentékenyen redukálta, egy magas földszintes ház magasságára, de mi úgy véljük, hogy *ebbe sem nyugodhat bele a törvényhatóság.* Az elektromos művek igazgatóságával meg kell értetni, hogy a szóbanforgó területet a maga érintetlenségében kell megőrizni, s oda elektromos állomást semmilyen formában nem lehet építeni. Más helyet kell keresni, amely megfelel a célnak és mégsem rontja meg az ős-római emlékekkel átitatott környezetet. Nem nehéz ilyen helyet találni a Római fürdő, vagy az új gázgyár területén.

Az elektromos művek igazgatósága ugyan belement abba az engedménybe is, hogy a telepet külsőleg a környezethez illő stílusban építteti meg, de ez sem megoldás. Miféle

csodabogár lenne egy római stílusú oszlopcsarnokos elektromos alállomás.

Talán ezt is megnéznék az Aquincumot felkereső idegenek, de ilyen kétes sikerű látványosságból nem kérünk. Van belőle másfajtájú Budapesten éppen elég.

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros tanácsa nyilvános versenytárgyalást hirdet a IX. ker., Vámház körúton levő Központi vásárcsarnok épületén végzendő következő munkákra: I. ács-, II. **bádogos-**, III. **tetőfedő**, IV. **lakatos-**, V. **mázoló-**, VI. **üveges-**, VII. **színes ólomüvegezési**, VIII. **állványozási munkákra.**

A kiírás nyomtatványai ívenként 10 fillér ellenében kaphatók naponta a hivatalos órák alatt a tanácsi VIII. ügyosztály mérnöki hivatalában (Központi városháza, I. pavillon, II. emelet 56. ajtószám alatt), a szükséges felvilágosítások is ugyanitt nyerhetők.

Minden ajánlat a fenti munkacsoportonkint külön-külön borítékban helyezendő el, melyen a munkacsoportot meg kell jelölni.

Ha valamelyik ajánlattevő több munkacsoportra együttes (junktimos) ajánlatot is tenne, a fővárosnak jogában áll, bármelyik munkacsoportra önmagában az ajánlatát elfogadni és a fővárosnak ez a határozata az ajánlattevőre feltétlenül kötelező.

Az ajánlatokat **1930. évi július hó 15-én (kedden) délelőtt 11 óráig** kell benyujtani a tanácsi VIII. ügyosztályban, Központi városháza, II. emelet 204. ajtószám alatt. Az ajánlatok ugyanezen napon délelőtt 11 órakor a tanácsi VIII. ügyosztály üléstermében, II. emelet 196. szám alatt nyilvánosan fognak felbontatni.

Budapest, 1930. évi június hó 18-án.

A székesfőváros tanácsa.

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros tanácsa nyilvános versenytárgyalást hirdet a IX. ker., Sertésvásártéren építendő **mérlegházak és osztályozóaklok munkáira** és pedig:

I. föld-, kőműves-, vasbetón- és elhelyező-, II. ács-, III. bádogos-, IV. tetőfedő-, V. vasszerkezeti, VI. asztalos-, VII. lakatos-, VIII. mázoló-, IX. üveges-, X. burkoló-, XI. szállásajtók és szerelvényei, XII. vízvezeték- és csatornázási munkákra.

A kiírás nyomtatványai ívenként 10 fillér ellenében kaphatók naponta a hivatalos órák alatt a tanácsi VIII. ügyosztály mérnöki alosztályában (Központi városháza, I. pav., II. emelet 56. ajtószám alatt).

A rajzok és tervek ugyanitt megtekinthetők és a szükséges felvilágosítások is ugyanitt nyerhetők.

A felsorolt munkacsoportok mindegyikére külön kell ajánlatot tenni és a főváros fenntartja azt a jogát, hogy több munkacsoportra esetleg együttesen tett ajánlatból bármelyik munkacsoportra vonatkozó ajánlatot egymagában elfogadhassa és a fővárosnak ez a határozata az ajánlattevőre feltétlenül kötelező.

Minden ajánlat munkacsoportonkint külön-külön borítékban helyezendő el, melyen a munkacsoportot meg kell jelölni.

Az ajánlatokat zárt borítékban kell benyujtani és pedig **1930. évi július hó 15-én (kedden) 11 óráig** a tanácsi VIII. ügyosztályban, Központi városháza, II. emelet 204. ajtószám alatt.

Az ajánlatok ugyanazon napon 11 órakor a tanácsi VIII. ügyosztály üléstermében, II. emelet 196. szám alatt nyilvánosan fognak felbontatni.

Budapest, 1930. évi május hó 28-án.

A székesfőváros tanácsa.

Párt és klub

— *A Józsefvárosi Kaszinó alakuló közgyülése.* A *Józsefvárosi Kaszinó* alakuló közgyűlést tartott, amelyen elfogadták az alapszabályokat és a költségelőirányzatot, majd díszelnökké *Ripka* Ferencet és *Kozma* Jenőt, elnökké *Moser* Ernőt, ügyvezető-elnökké *Molnár* Béla dr.-t, társelnökké *Stühmer* Gézát és *Szádeczky-Kardoss* Boldizsárt, alelnökké id. *Hauer* Rezsőt, *Tóth* Bélát és *Vig* Viktort, igazgatóvá *Szücs* Ferenc dr.-t és főtitkárrá *Cseresnyés* László dr.-t választották meg. Ezután *Moser* Ernő nagy tetszéssel fogadott beszédben kifejtette, hogy csak a nemzet minden rétegét, társadalmi osztályát és felekezetét felölelő érdekeket ismer és ezeket akarja szolgálni az új egyesítésben. *Molnár* Béla dr. indítványára a közgyűlés üdvözlő sürgönyt küldött *Bethlen* István grófnak és a kaszinó díszelnökeinek. A közgyűlést társasvacsora követte, amelyen *Moser* Ernő, *Hauser* Rezső, *Ráskay* Alfonz dr., *Rosner* Kálmán, *Darvay* János és mások mondtak felköszöntőt.

— *A Lipótvárosi Polgári Kör vacsorája Scheuer Róbert tiszteletére.* A *Lipótvárosi Polgári Kör* szerdán este a Margitszigeti Márkus-étteremben háromszáz terítékes vacsorán ünnepelte elnökét, *Scheuer* Róbertet abból az alkalomból, hogy őt a szerdán tartott közgyűlésen a törvényhatósági tanács tagjává választották. Az ünnepség előkelő közönsége sorában ott voltak: dr. *Bódy* Tivadar, *Lamotte* Károly és *Karkas* Rezső tanácsnokok, *Csécsy-Nagy* Miklós, *Becsey* Antal, *Krenchey* Géza, dr. *Molnár* Dezső, a színészszövetség elnöke, *Pompéry* Elemér, *Gaár* Vilmos, *Körmendy* Jenő, *Bernauer* Emil, *Wohlmuth* Odön stb. A társaság a késő éjjeli órákig a legjobb hangulatban maradt együtt.

POZSGAY DEZSŐ
építőmester és burkolási vállalkozó
VII., KÖRVASÚT SOR 8.
Saját telepén.

SZÉKESFŐVÁROSI PAVILLON
VÁROSLIGET
WEINGRUBER IGNÁC
KÁVÉHÁZA
NAPONTA KATONAZENE!
Vasár- és ünnepnapon délelőtt katonazene-hangverseny

az első kéz megbizható és olcsóbb

Saját gyártmányú
musica r.t.
VII., Erzsébet körút 43
(Royal Apollo)
és világmárkás — új és használt — zongorák — javítások is — több éves részletre váltó hélkül. Kezelési költség nincs.
Telefon: József 450-63

KRÉMER IMRE
BÁDOGOS, SZERELŐ, LÉGSZESZ-, VÍZVEZETÉK és EGÉSZSÉGÜGYI BERENDEZŐ
BUDAPEST, VI., PODMANICZKY UCCA 29

SIMOR DÖME
mű- és épületlakatos-mester és vasszerkezetek ipartelepe. Sodronyfonatok nagybani gyártása
BUDAPEST, VII., THÖKÖLY ÚT 89. SZÁM
TELEFON: JÓZSEF 394—43.

BOHOSJENŐI KÖVET: fagyálló, 7-féle színben és minőségben rajz után szállit
Budapest, VIII, Mária u. 11. Telefon: József 341—91. sz.
MAYER ÉS WÜHRL OKL. ÉPÍTÉSZ, ÉPÍTŐMESTER

ZILAHI-BALOGH GYULA
ÉPÍTŐMESTER
Budapest, I., Bornemissza u. 36
TEL.: Lá. 2—32.

DELMÁR BÉLA
okl. mérnök, építőmester
Budapest, VI. Benczur u. 17
Telefon 263-40

VARGA ALAJOS
gáz- és vízvezeték-szerelő vállalata
ÉPÜLET- ÉS DÍSZMŰBÁDOGOS
BUDAPEST, V., HOLD UCCA 25 Tel.: A. 291-57

ÁKOS FRIGYES
ÉPÍTŐMESTER
BUDAPEST VII., KERTÉSZ UCCA 24—28
TELEFON: JÓZSEF 301—40

Ipartermék Értékesítő R.-T.
Budapest V, Zoltán u. 7-9. Tel.: A. 110-18

FEKETE ÖDÖN MÉRNÖK
Vízművek, vízvezetékek, csatornázások, központi fütések, szellőztetések és légszeszberendezések tervezése és kivitele
Budapest, II., Margit körút 58. Telefón: Aut. 514-80

Sarló és Sárközy
építési vállalkozók Tel.: Aut.
Budapest, V., Akadémia ucca 14. sz. 136—04

ROSENTHAL MÓR
ÉPÜLETÜVEGEZÉSI VÁLLALATA
BUDAPEST, VI, CSENGERY UCCA 61. TEL.: A. 144-77

UNIVERSAL
GRAFIKAI SZAKÜZLET RT.
TELEFÓN: J. 348-12.
SZÁLLÍT NYOMDAI GÉPEKET ÉS ANYAGOKAT
BUDAPEST VIII, RÁKÓCZI TÉR 2. (Bejárat Salétrom u. 2)

SCHEUMAN GYULA
FESTŐ- ÉS MÁZOLÓ-IPARÜZEM
TELEFÓN: AUT. 151-67
BUDAPEST, VI., BAJZA UCCA 30

SCHÜTZ EDE
ÉPÜLET-, MŰ- ÉS VASSZERKEZETLAKATOS
TELEFON J. 330—45
BUDAPEST, VII., THÖKÖLY ÚT 23. SZÁM

KARA JÁNOS
képesitett kőműves- és ácsmester
Telefón: J. 351-44
BUDAPEST, VIII., Köris ucca 28
Bármilyen ács-, kőműves- és betónmunkákat vállal

Halmos István és Fia
kövezőmesterek és útépitő vállalkozók
Budapest, X., Halom ucca 25. sz.
Telefon: J. 339—52 Telefon: J 339—52

HEBENSTREICH FERENC
okl. kőműves-mester építési vállalkozó
VIII, Kender u. 24
Telefónhivó: 408—50

SCHAFFER ANTAL
SZÉKESFŐVÁROSI ÚT-, BETON- ÉS CSATORNA ÉPITÉSI VÁLLALATA
BUDAPEST, II., SIAI ÚT 21. Telefón: 522-91

Kalmár építési vállalata.
I. Szirtes u. 3/c. J. 456-03.

Események

Fővárosi Hirlap

Az Egységes Községi Polgári Párt hivatalos lapja.

*

Előfizetési árak:

fél évre . . . . . 12 pengő.
egész évre . . . . . 24 pengő.

A szerdai közgyűlés. A törvényhatósági bizottság legközelebbi közgyűlése június hó 25-én, szerdán délután 4 órakor lesz. A *napirend legfontosabb pontja ez alkalommal a szakbizottságok megválasztása lesz.* Az új törvény szerint, mint ismeretes, az összes régi bizottságok mandátuma lejárt és most minden ügyosztály mellé egy 16 tagból álló véleményező bizottságot választanak. Ilyenformán 12 bizottság alakul, azonkívül lesz még egy speciális bizottság, amely a kegyúri dolgokat intézi és ez kizárólag a katolikus vallású bizottsági tagokból fog megalakulni. A szerdai közgyűlés napirendjén szerepelnek még a mult ülésről lemaradt *lakásbérleti szabályrendeleten kívül a függőkölcsön felvétele, valamint a három nagyüzem beruházó programja*, ezek letárgyalására azonban előreláthatóan nem kerül a sor, mivel a törvényhatósági tanács még nem végzett a vonatkozó javaslatokkal. *A következő közgyűlés pénteken, 27-én lesz.* A törvényhatóságnak ezen a rendkívüli közgyűlésén választják meg a törvényhatósági bizottság 22 örökös tagját.

A tanács utolsó ülése. Az elmult héten tartotta utolsó ülését a tanács, a városigazgatásnak ez a nagy tradíciójú intézménye, a históriai önkormányzat patinás testülete. A napirend letárgyalása után *Sipőcz* Jenő polgármester emelkedett szellemű beszédben vett búcsút a tanácstól és visszapillantást vetett a testület működésére, amelyet mindenkor a tiszta hazafiság, a főváros áldozatos szeretete és közéleti tisztaság irányított. *Buzáth* János alpolgármester válaszolt a tanács tagjai nevében a polgármester beszédére és megígérte, hogy az új keretek között is hűséges munkatársai lesznek a polgármesternek, odaadó munkásai az önkormányzatnak.

Kinevezés. Budapest székesfőváros árvaszéke dr. *Novák* Lászlót, a kiváló törvényszéki állandó hites könyvszakértőt, *árvaszéki hites könyvszakértőnek* nevezte ki.

A főváros új végleges tisztviselői. A székesfőváros tanácsa multheti *utolsó* ülésén még egész csomó új tisztviselőt választott meg és a következő végleges állásokat töltötte be: Megválasztotta árvaszéki segédfogalmazóvá: dr. *Gyarmathy* Mihályt, a számvevőséghez I. osztályú mérnökké: *Geőcze* Zoltánt, II. osztályú mérnökké: *Szimély* Károlyt, statisztikai tisztté: dr. *Kalmár* Gyulát, statisztikai kezelőfőtisztté: *Winter* Győzőnét, statisztikai kezelőtisztté: *Popovics* Jenőt, közélelmezési főtanácsossá: *Drágffy* Gyulát, közélelmezési tanácsossá: *Veres* Sándort és *Gyapay* Viktort, közélelmezési főfelügyelővé: ifj. *Deák* Istvánt és *Hankus* Gábort, közélelmezési felügyelővé: *Nagy* Sándort, *Maraschek* Józsefet, közélelmezési tisztté: *Koren* Kornélt és *Solty* Ernőt, közélelmezési segédtisztté: *Zielinski* Istvánt és *Kozma* Kornélt, számvevőségi tisztté: *Gundy* Jenőt és *Minár* Pétert, adóhivatali főtisztté: *Halada* Ferencet, *Baross* Imrét, *Hegedüs* Zoltánt, végrehajtó főfelügyelővé: *Komáromi* Lászlót, végrehajtó felügyelővé: *Unger* Vilmost, *Breitkopf* Sándort, *Jenei* Györgyöt, végrehajtó főtisztté: *Gaál* Mártont, *Pribék* Jánost, *Zimányi* Árpádot, *Kosztolánszky* Pált, *Honfy* Zoltánt, végrehajtó tisztté: *Haeffner* Ödönt, *Radó* Gábort, kezelőfőtisztté: *Nagy* Pált, kezelőtisztté: *Gerstenbrein* Ferencet, *Novotny* Sándort, *Medriczky* Lajost és *Dybisewszky* Ernőt. Az új végleges tisztviselők kedden tették le a hivatali esküt.

Nem sikerült a kis-gyűlés starija

A közönség nincs elragadtatva a bemutatástól

A legjobb törvénnyel szemben is vannak eleinte averziók, rendszerint a legjobb törvényt sem fogadják kalaplengetve: a legjobb törvényt is meg kell kedveltetni, népszerűvé kell tenni. Az új fővárosi törvény, meggyőződésünk szerint, javára fog válni a fővárosnak, szükség is volt rá, mert a nyugat metropolisait már régen mind a mi új törvényünk szellemében kormányozzák. Ezt bizonyította megnyitóbeszédében *Ripka* Ferenc főpolgármester is és ezt fejtjük ki mi is a főpolgármester beszéde nyomán mai vezércikkünkben. De vajjon úgy akarják-e a jó törvényt népszerűsíteni, ahogyan az az első ülésen történt? Mert azt az első ülés után meg kell állapítani, hogy

a főváros közönsége többet és mást várt az új intézménytől, mint ami az első alkalommal történt.

Hiszen a közönségnek keserűen kellett megállapítania, hogy *az első ülésen órák hosszat nem történt egyéb, mint a már elülni látszott politikai harcnak mesterséges felidézése.* Ez eddig pozitívum. Negatívumként az történt, hogy

három fontos ügyben nem határoztak.

Politizálni pedig a nagy testület, a *közgyűlés* is tudott, ehhez nem kellett *kis-gyűlés.* A dolgok elhúzásában a *tekintetes* tanács is nagy volt, igazán nem szorult ez a feladat a *törvényhatósági* tanácsra. Új életet, új lendületet várt Budapest az új intézménytől és ehelyett *az első három óra egyetlen politikai „deklaráció"-t hozott, de nem produkálta egyetlen napirendi tárgy letárgyalását sem.* Ennek eredménye, hogy

három igen fontos kérdés, a függőkölcsön, a nagyüzemek beruházásai és az étkeztetési akció kiterjesztése, nem kerülhetnek a szerdai közgyűlés elé.

Azt hisszük, hogy jön majd a kis-gyűlés és véget vet minden félénkségnek, kunktátorkodásnak, a bürokráciának levágja a copfját és percek alatt megkezdődik Budapesten a munka. Nem lesz többé munkanélküliség és éhes ember, föllendül a gazdasági élet. Ehelyett meddő viták, halogatások, kényelem, határozatlanság, akadozás és akadékoskodás. Urak, az Istenért, vigyázzanak, nehogy Budapest népe visszakívánja a régi, elavult intézményt!

Jó közlekedést követel Óbuda közönsége. Népes összejövetelt tartott szombaton Óbuda polgársága. Az értekezleten több mint ötszázan vettek részt. Ott volt *Kozma* Jenő, az *Egységes Községi Polgári Párt* elnöke, *Orova* Zsigmond dr. törv.-hat. bizottsági tag, *Andréka* Károly főkapitányhelyettes és még sokan mások. A *Római fürdőben* rendezett összejövetelen dr. *Renk* Félix üdvözölte a megjelenteket, majd *Berczik* István min. tanácsos, *Magasházy* László és *Zbóray* Gyula beszéltek a kerület és a környék sérelmeiről, a fejlesztés feltételeiről. *Andréka* Károly és *Orova* Zsigmond felszólalásukban azt hangoztatták, hogy a környék fejlődésének nagy mértékben útját szegi az a körülmény, hogy közlekedése igen hiányos és elhanyagolt. Nincs autobuszközlekedése e kedvelt kiránduló és üdülő vidéknek, a *HÉV* csak ritkán közlekedik és nem tudja a közönség érdekeinek megfelelően lebonyolítani a forgalmat, viszont abba sem egyezik bele a társaság, hogy autobuszrelációt létesítsenek. Ezen az állapotokon segítendő, *követelték a HÉV mielőbbi megváltását,* hogy ezzel egységes közlekedést kapjon Óbuda és környéke a főváros szívével. *Kozma* Jenő — akit egyébként a polgárság szeretetéről és bizalmáról biztosítottak a szónokok, köszönetet mondott a ragaszkodásért és hangsúlyozta, hogy a lehetőségig igyekezni fog a közlekedési problémákat mielőbb megoldatni, mert nagy súlyt helyez arra, hogy megfelelő közlekedést kapjon Óbuda és a nagyjövőjű övező vidék, Római fürdő teleppel együtt.

Weekend-Élet. Az egyre jobban tért hódító hétvégi pihenés és szórakozás propagandáját végzi a *Weekend-Élet, Havas* András Károly hirlapíró változatos hetilapja. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, V., Ügynök utca 8.

MAKOVSKY FERENC
Budapest, VII. Abonyi-u. 4.
Fülöp Szász-Coburg Góthai herceg Ő királyi Fensége uradalmi építésze
TELEFON: J. 381-17

Gyöngyösi István
Budapest, VIII., József körút 9. sz.
okl. gépészmérnök központi fűtési, vízvezetéki és egészségügyi berendezési vállalata.
Telefón.: J. 383-33

BOGENFÜRST
AUTÓKAROSSZÉRIAGYÁR AUTÓ és GÉPJAVÍTÓ
Budapest, VIII., Fecske utca 19. Telefónszám: József 413—80
DUCO fényezés. Készít mindennemű karosszériát. Elvállal mindennemű karosszéria- és gépjavítást. — Alapíttatott: 1859-ik évben.

BITUMEN ÚTÉPÍTŐ R.T.
Budapest,
IX., Ferenc körút 46.

Kőbányai Gép- és Vasszerkezeti Műhely
BISSELICHES MÉRNÖK
Budapest, X, Liget-u. 46. Tel. J. 358-25
Vasszerkezetek, lakatosmunkák, portálok

MINKOVITS
modern cégtáblafestő
VIII., Vig ucca 24. — Telefon: József 385—52.

ÜVEGFESTÉSZETI ÉS ÜVEGMOZAIK MŰTEREM
PALKA JÓZSEF
Magyarország ezüstkoszorús üvegfestőmestere
Budapest, VIII., Baross-u. 59. Tel. J. 302-28. Alapíttatott 1894

Legolcsóbb bevásárlási forrás juta-, kender- és lenárukban Glaser Jenő
BUDAPEST, V., CSÁKY UCCA 16
Telefón: Automata 281—16

ERDÉLYI MŰINTÉZETE
udvari fényképész IV., Semsey Andor utca 2. sz.

Magas építés, vasbetón szerkezetek
FABIÁN TESTVÉREK
ÉPÍTÉSI VÁLLALKOZÓK
BUDAPEST, IX. KER., KINIZSI UCCA 3. SZÁM

HEVERDLE ISTVÁN
okl. mérnök, épitő- és kövezőmester
VIII., Baross ucca 74. Telefón: J. 324-32.

Közúti gőz- és motorhengerlést vállal WOLFF ERNŐ
Sürgönycím: WOLFFERŐ
Tel.: Lágymányos 13-82 Budapest-Kelenföld, Budaörsi-út 101

SCHMIDT NÉPARÉNA
BUDAPEST, VÁROSLIGET
A főváros legolcsóbb és legjobb szórakozóhelye.
HELYÁRAK 40 FILLÉRTŐL P 1.50-IG
Előadások délután 1/2 4-től folytatólagosan
Az esti díszelőadás pont 8 órakor kezdődik

Kövezőmester és útépítési vállalkozó
HEISSENBERGER JÓZSEF
BUDAPEST, IX., VÁGÓHID UCCA 9/b SZ.

SPÁNYI ERNŐ okl. mérnök mélyépítő-, kövező- és bitumenépítő vállalata
Budapest, I. kerület, Győző ucca 5. sz.
Telefón: Aut. 866-96

ILKOVITS J
Központi fűtések és vízvezetéki berendezések vállalata
BUDAPEST, VI, ANDRÁSSY ÚT 92
Telefón: Aut. 212—07

WOLSKY SÁNDOR BÉLA
WOLSKY ALBERT FIA
gépüzemű kefe- és ecsetárugyár
BUDAPEST, VIII., MAGDOLNA UCCA 18. SZÁM.
TELEFÓN: JÓZSEF 324-88

MŰKŐHÖZ GRÁNITOT
minden szinben, mükömunkát legjobb kivitelben szállit
BUDAPESTI KŐGYÁR Hämmerle Adolf utóda
Budapest, V., Visegrádi ucca 65.

„SANIT F" CEMENTHABARCSTÖMÍTŐ
Gyártja: POSNANSKY ÉS STRELITZ
aszfalt-, fedéllemez- és kátrány-vegyitermék-gyár
Budapest, V., Lipót körút 27. ■ Tel.: Aut. 228-29., Aut. 282-85

LANG ÁRPÁD szobafestő és mázoló
Budapest, VI., Kasai-út 81. Műhely: Mária Terezia-tér 7. Saját ház.

RUFIÁN ISTVÁN egészségügyi berendezési vállalat
BUDAPEST, VI, KMETTY UCCA 7
Iroda: VI, Szinnyei Merse ucca 10. Telefon: L. 966-25

Zwillinger Gyula
ÉPÍTÉSZ
VII., CSENGERY U. 30
TELEFÓN: JÓZSEF 433—69.

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros tanácsa nyilvános írásbeli versenytárgyalást hirdet az I. ker., Kútvölgyi út és Fészek ucca (Virányos út és Szarvas út közötti szakasz) **csatornázási munkáira.**

Az ajánlat benyujtásához szükséges nyomtatványok a IV. ker., Központi városháza, II. emelet 285. ajtószám alatt kaphatók 2 pengő lefizetése ellenében.

A kellően felbélyegzett és borítékban elhelyezett ajánlatokat **1930. évi június hó 30-án (hétfőn) déli 12 óráig** a II. em. 279. ajtószám alatt vagy ugyanaznap délután ½5 és 5 óra között a versenytárgyalás helyszínén kell benyujtani.

A versenytárgyalás 1930. évi június hó 30-án (hétfőn) délután 5 órakor lesz a III. emelet 352—354. sz. helyiségben, ahol a vállalkozók vagy megbízottaik jelen lehetnek.

Budapest, 1930. évi június hó 16-án.

A székesfőváros tanácsa.

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros tanácsa nyilvános versenytárgyalást hirdet a X. ker., Ceglédi út 1. sz. alatt lévő székesfővárosi központi tüzelőszerraktár területe körül létesítendő **vasbetonkerítés munkáira.**

A vonatkozó költségvetési kiírás nyomtatványai ivenként 0.50 pengőért kaphatók 1930. évi június hó 20-tól kezdve naponta d. e. 11—1 órák között a székesfővárosi tanács II. (középítési) ügyosztályának IV., Központi városháza, III. em. 342. sz. szobájában.

A rajzok, tervek és minták megtekinthetők és a szükséges felvilágosítás megszerezhető az előadónál, a Központi városháza, III. em. 314. ajtó alatti hivatalos helyiségben.

Az ajánlatok **1930. évi július hó 14-én (hétfőn) d. e. ½10 óráig** a tanácsi II. (középítési) ügyosztály III. em. 350. sz. szobájában adandók be. Az ajánlatok ugyanazon napon, ugyanazon tanácsi ügyosztály üléstermében (III. em. 354. sz.) 10 órakor fognak nyilvánosan felbontatni.

Budapest, 1930. évi június hó 17-én.

A székesfőváros tanácsa.

A szerkesztésért és kiadásért felelős: Dacsó Emil. Kiadja: FŐVÁROSI HIRLAP lapkiadó-vállalat. Révai Irodalmi Intézet Nyomdája Budapest, V., Ügynök u. 8. Nyomdaigazgató: Linzer M.

FARKAS LAJOS MÉRNÖK Telefon: J. 395-78
magas-, mély-beton és vasbeton építési vállalkozó
Budapest VII, Kolumbus u. 41

Gőz és motor
utihengerlők
bitumenező hengerek
zuzalékszórókkal
Magyar gyártmány
John Fowler & Co. Budapest-Kelenföld
11. sz. postahivatal. Telefon: J. 382-11

Zalahalápi bazaltkőbánya
RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
BUDAPEST, V. KER. TISZA ISTVÁN UCCA 2. SZÁM
TELEFON: AUTOMATA 820—51

SÁMUEL GYÖRGY
épület,- díszmű-bádogos és egészségügyi berendező
BUDAPEST, VI, ARADI U. 45. TELEFON: AUT. 223-62.

METZGER NÁNDOR
géperőre berendezett asztalosüzeme
Budapest, I., Farkasrét, Hóvirág ucca 14

ÁMON ANTAL és FIAI
KŐVEZŐMESTEREK, ÚT,- CSATORNA- ÉS BETONÉPÍTÉSI VÁLLALKOZÓK, FÖLDMUNKA, VÁGÁNYFEKTETÉS, MÉSZKŐBÁNYA.
VIII., Futó ucca 10. Telefon: J. 303-85.

SZABÓ FRIGYES MÉRNÖK
elektromos berendezések vállalata
EGYENIRÁNYITÓK
Budapest, VI., Jókai ucca 37. szám. Telefón: 135-06

MESTER és KISS
okl. építész és építőmester
Budapest, VII., Egressy út 5.
Telefón: J. 382—02.

TELEFON: J. 370-70 **MAGYAR** TELEFON: J. 370-70
ÉPITŐ RÉSZVÉNYTÁRSULAT
BUDAPEST, X, KERÉKPÁR UCCA 2. SZ.
ALAPITTATOTT 1889-ben
Mindennemű vízépítés, folyamszabályozás és csatornázás. Kotrások csatornakotrókkal és excavatárokkal. Darukkal való kirakodások. Alapozások, mély- és magasépítés. Út- és vasútépítés. Hídépítés. Mindennemű beton- és vasbetonépítés. Kőmunkálatok. Városi csatornázások és vízvezetékek
Hajó- és kotrójavító telep Apostagon.

NEUSCHLOSZ—LICHTIG
REPÜLŐGÉPGYÁR ÉS FAIPAR R.T.
BUDAPEST—ALBERTFALVA
VÁROSI IRODA: IV, PETŐFI SÁNDOR UCCA 9. SZ.
TELEFON: AUT. 890—47.
GYÁRI TELEFON: LÁGYMÁNYOS 582—20, 11—79.
PARKETT- ÉS ÉPÜLETASZTALOS MUNKÁR!

MITTERMAYER ISTVÁN
épület-bádogos, légszesz- és vízvezeték-berendező
BUDAPEST, VIII., BEZERÉDI UCCA 6. SZÁM
TELEFÓN: J. 399—75.

SOVÁNYITÓ GYÓGYTORNA
A Szent Gellért Gyógyfürdő legtökéletesebben berendezett gyógytorna (Zander) termében
Mérsékelt árak!

Kún Sándor
festék, kence, zsiradék, kátrány és vegyitermékek gyári raktára
Budapest, IV, Ferenc József rakpart 18
Telefonszám: József 361—23

CORDATIC
a tökéletes autópneu
Főelárusitás:
Budapest, VI., Mozsár-u. 9.

KIRCHKNOPF ISTVÁN Alapitási év 1897 Tel.: Aut. 851-39
Épület- és portálüveges üveg-, tükör-, porcellán-, kőedény- és lámpakereskedés. Aranyhalak és haltartók, aquariumok nagy választékban. Vállalok: mindennemű üvegcsiszolást, épületüvegezést és üvegtetők vízmentesítését
BUDAPEST, IX., KÁLVIN TÉR 8. SZ. (Ref. templom mellett)

EGYESÜLT GÉP- ÉS FÉMÁRUGYÁRAK RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
Budapest, VI., Lőportár-u. 9-11
TELEFON: AUTOMATA 275—13
GYÁRTMÁNYAI: Szikvizgyári berendezések, szénsavfürdő-készülékek. Bor- és sörkimérőkészülékek, jégszekrények. Elektromotorok, mosodai berendezések, mosó- és vasalógépek. — Fémtömegcikkek. — Folyékony szénsav.

ZIMMERMANN ÉS LOVÁSZ
TAPÉTARAKTÁR, MENNYEZETDÍSZ-GYÁR — FESTŐK ÉS DÍSZÍTŐK
Telefon: József 424—81 Budapest, VII., Almásy-tér 16

HIDI IMRE
ÉPITŐMESTER
Budapest, VIII., Német u. 41-43
Telefón: József 401—83

ENGLERTH M. JÁNOS KŐMŰVESMESTER
elvállal kisebb, nagyobb építkezéseket és tatarozásokat
BUDAPEST, II., BATTHYÁNY UCCA 65. SZÁM

DIPL. ING. ARCHITEKT — BAUMEISTER
KOSÁLY ÖDÖN
OKL. ÉPITÉSZMÉRNÖK, ÉPITŐMESTER
TELEFON: AUT. 570-41.
BUDAPEST, II, KELETI KÁROLY-U. 15/b.

BIER ÉS WERSCHETZ
okl. mérnök és építőmesterek, építési vállalkozók
Budapest, IX., Vágóhíd ucca 11. sz.
TELEFON: JÓZSEF 363—78, 259—50.

THE NEUCHATEL ASPHALTE COMPANY LIMITED
BUDAPESTEN, Iroda: VI., Vilmos császár-út 31. sz. Telefon Teréz 212—46. Gyár: VI., Váci-út 35. Telefon: L, 914—88. Gyárt és elad Val de traversi mastixot, raffinált bitument, falszigetelő aszfaltot. Készit: Traversi természetes tömöritett aszfalt utakat és öntött aszfaltból járdákat és kocsiutakat.
Budapest székesfőváros szerződéses vállalkozója.

Dunakavicsot és Dunahomokot
szállit kocsifuvarban és vasúton saját iparvágányról Budapestről, Adonyból, Bajáról, és Mohácsról
FLEISCHMANN ANTAL Dunakotrási és gőzhajózási vállalat
Budapest, VII, Károly körút 17. Telefon: József 465-62 és 465-63

FLIEGL BÉLA bádogosmester
Telefon: J. 435-07 Budapest IX, Liliom ucca 33. Telefon: J. 435-07
Készit épület-, díszműbádogos munkákat és higiénikus fürdőkádakat, légszesz, víz, gőz, csatornázás, szivattyuk, kutak szerelését, angol klozetteket és egészségügyi fürdők berendezését.

Hirmann Ferenc
fémöntöde és rézárugyár
Budapest, VII., Csányi ucca 7—9 sz.
Gyártmányai: Permetezők és ezek összes alkatrészei, rézsúlyok, háztartási mozsarak, gyertyatartók, habüstök, stb, továbbá „PAX" szab. kézi tűzoltókészülék stb. Telefon: J. 450-49

Egyesült Tégla- és Cementgyár R.-T.
Budapest, V., Sas ucca 25. szám
Telefon: 230—71, 108—59, 141—52
Évi teljesitő képesség: 12,000 vagón cement, 5,000 „ mész, 80.000,000 darab tégla, 8.000,000 „ cserép
Portlandcementgyár: Lábatlan. — Mészégető: Lábatlan.
Téglagyárak: Buda, Kőbánya, nyergesujfalu

Budapest Székesfőváros Ásványviz-üzeme
HARMATVIZ
A Hungária gyógyforrás szénsavval telitett vize.
Kapható mindenütt! Tel: Autom. 530-03.

RÓZSÁSI MÁRTON
FÖLDMUNKAVÁLLALKOZÓ és FUVAROS
BUDAPEST, VIII., THÖKÖLY ÚT 3. SZÁM
Telefón: József 439-29 Telefón: József 439-29

KOVÁCS OSZKÁR BÁDOGOS MESTER
ÉRCKOPORSÓ ÉS TEMETKEZÉSI CIKKEK KÉSZITŐJE
BUDAPEST, IX., TELEPI UCCA 14. SZÁM.
(A Ludovikával szemben.) TELEFON: J. 451—93

Alapitva 1904. **„HUNNIA"** Alapitva 1904.
MAGYAR GÉPTÖMITŐANYAG GYÁR RT.
Saját gyártmányú géptömitőanyagok, tömitőlemezek, autófék és kuplungbetétek
— MŰSZAKI NAGYKERESKEDÉS —
TELEFON: AUT. 281—48. BUDAPEST, V, SZEMERE U. 2.

FISCHER MÁRKUSZ
ÉPÜLET- ÉS BUTORASZTALOS
ÜZEM ÉS IRODA: BUDAPEST, X., LIGET UCCA 20

NAGY JÓZSEF
ARANYOZÓMESTER
Telep és mintaraktár:
Budapest VII, Rózsa u. 3-5
TELEFON: József 344—58.
KÉPKERETEZÉSEK
Gyárt: ovál-, kör- és szegletes kereteket minden stilben és kivitelben. *Készit:* templomberendezés, szalonbútorok, csillárok, termek és minden e szakmába vágó munkák aranyozását.

HOCHSTÄDTER VILMOS
Asztalos- és famegmunkáló-telep
BUDAPEST, IX., ERKEL UCCA 9. ÉS 12.
TELEFÓN: Aut. 855-68 :: ALAPITVA 1888. ÉVBEN

GYURITA KÁLMÁN lakatos mester
Elvállal: épület-, mű-, géplakatos és speciális tűzhelymunkát
BUDAPEST, IV. MOLNÁR UCCA 15 SZÁM
Telefón Aut. 840-79. (Erzsébet hidnál)

BOGNÁR ISTVÁN
ÁCSMESTER
Budapest, X, Gergely u. 69. Telefón: J. 372-48

HIRSCH LÁSZLÓ
ÚT- ÉS VASÚTÉPÍTÉSI VÁLLALAT
I. KER. BUDAFOKI-ÚT 22.
TELEFON: JÓZSEF 321—17. SZ.

SCHÖNTHEIL RICHÁRD okl. épitész és építőmester
Budapest, I., Villányi-út 10
Telefonszám: Lágymányos 19—36

Ára 50 fillér

Tizenkilencedik évfolyam — Budapest, 1930 július 2. — 26. szám

Fővárosi Hirlap

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Egész évre ..... 24 pengő
Félévre ..... 12 pengő
Állandóan:
GAZDASÁGI ÉRTESÍTŐ

VÁROSI, POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

Felelős szerkesztő: DACSÓ EMIL

MEGJELENIK MINDEN SZERDÁN
Szerkesztőség és kiadóhivatal
BUDAPEST, VI., SZIV UCCA 18. SZ.
Postatakarékpénzt. csekkszámla 40.424
TELEFÓN: AUTOMATA 137—15

Nincs kibúvó,

most már azután igazán ninesen. Most már a főváros lakossága türelmetlenül, hajlíthatatlan energiával kiáltja oda mindenkinek, akit illet: Hic Rhodos, hic salta. Most már meg lehet kezdeni az alkotó munkát, most már enyhíteni lehet a munkanélküliséget, most már friss vért lehet önteni a közgazdasági élet szikkadt ereibe. Most már... Most már lejárt a frázisok és ígéretek, a sürgetések és fogadkozások kora.

Eddig mindig és minden alkalommal azt hallottuk, hogy majd ha eljön az új rend, ha majd lesz felelős kormányzó testülete a fővárosnak, akkor majd megkezdődik a nagy munka. Az új testület tényleg itt is van. Egy baljóslatúan tétlen ülés után, hála a jó Istennek, meg is kezdődött a komoly munka és a közgyűlés második ülése már ontotta is a problémák elintézését. Sőt fürge, az eseményekhez símuló intézménynek is bizonyult, amely közgyűlés közben is összeverődött, határozatot hozott és lendületes szerepléssel vitte előre az ügyeket. Az új törvény, az új intézmény megállani látszik a helyét és ha vannak is még zökkenők, bizonyára hamarosan símára fogják az illetékesek olajozni a tengelyeket.

Van szóval törvényhatósági tanács, amely dolgozik, vannak tervek, amelyek türelmetlenül várják a megvalósulást, vannak hatalmas üzemek, amelyeknek véres torka, beteg mindensége áhítja az orvosságot, az operáló kést, a csodadoktort. És végül van már pénz is, megszavazta a közgyűlés a függőkölcsönt, amelyből a munka lehetősége árad Budapest lakossága felé. Eljutottunk oda, ahol símán és gördülékenyen kell már a dolgoknak haladniok. Nem hetekig, de napokig sem szabad már késnie a munkának, az áramló életnek, megakadt, megmerevedett létezésünk eleven folytatásának.

Mi hiszünk benne, hogy mindenki meg fogja tenni a magáét, hisszünk benne, hogy soha nem látott tempóval sietünk segítségére *önmagunknak*, mert hiszen az urak, akik ma a tanácsban ülnek, nem fizetett hivatalnokok többé, hanem mi magunk: Budapest székesfőváros közönsége. Nekik velünk kell érezniök nem is száz, hanem ezer százalékig. A magunk sorsát intézzük és Budapest sorsa ma azon fordul meg, hogy az új testület milyen frissen, milyen tempóval, milyen lendülettel tudja a dolgát végezni, a munka karmesteri pálcáját kezelni. Nemcsak az őszinteség, de a praktikum, a hibáktól való menekülés vágya kényszerít bennünket, hogy miközben elismeréssel adózunk, kritizáljunk is. A mult hetekben ugyanis mintha még akadozást láttunk volna a munkálatoknak vállalatba adása körül. Nagyobb, veszedelmesebb, súlyosabb akadozást, mint amilyennel a boldogult „tekintetes" tanács idejében elég sűrűn találkoztunk. Akkor azonban csütörtökönkint mégis csak bevitték az aktuális munkákat a tanácsülésbe, amely aztán el is határozta a vállalatbaadást. A többi aztán ment a maga útján annál is inkább, mert a szegény, megszorult vállalkozók is szorgalmazták a dolgokat. Most azonban, *mióta megszünt a tanács, nincs munka-kiadás se.* Nem egészen úgy van az, hogy az új seprő jól seper. Igenis, jól seper, ha már belejött a munkába. De addig bizony meg-megakad. Belátjuk hát, ha az új rend ma még nem elég könnyűlábú ahhoz, hogy árkokat és gátakat ugorjon. Majd megjön az is. Annál inkább fúrja az oldalunkat ennek a hibának, vagy zökkenőnek a beállta, mert *a munkák vállalatbaadása most ugyancsak megkönnyebbedett. Nem kell hozzá tanácsi határozat, csak egy polgármesteri kézmozdulat.* Egyetlen intés, egyetlen tollvonás. Mi tiszteljük a polgármester megfontoltságát és böles óvatosságát, de tudjuk azt is, hogy a jövő ezt a két remek tulajdonságot össze fogja majd egyeztetni a gyors elhatározással is. És akkor minden menni fog, mint a karikacsapás.

Aztán meg még egyet: *hagyjuk ki most azután mindenből és pedig maradéktalanul a politikát.* Ne játszunk sértődöttet, mikor mindenhol a világon respektálják és természetesnek találják a többség jogait. Ne politizáljunk és ne emeljünk politikai gátakat a politikamentes nyomorúság megszüntetésére irányuló akciónak. Victor Hugót idézzük, aki mintha éppen a mai napra, a mi viszonyainkra mondta volna:

— Fogjunk össze! Hiszen nem csupán a munkások nyomorúságáról van szó, hanem *mindnyájunk nyomorúságáról.* Ne izgassanak ott, ahol kiengesztelni kellene, *ne fegyverezzenek fel egy nyomort a másik nyomor ellen,* ne lázítsanak egy kétségbeesést egy másik kétségbeesés ellen.

Ha ezt nem cselekszik tovább, akkor nyugalom lesz az uccán, béke lesz a szívekben, egyetértés az emberek között, erő a kormányzásban, jóakarat a munkában és jóhiszeműség mindenben.

„Könnyed és gyorsütemű lesz a városháza ügyvezetése a törvény intézkedései alapján"

Kozma Jenő nyilatkozik az örökös törvényhatósági tagság kritériumáról, a tanács tagjainak tiszteletdíjáról, a tanácsnoki hatáskör kiterjesztéséről és az egyéni felelősségről

Jogos panaszok a rosszkarban lévő uccák és útvonalak ellen

A fővárosi törvényhatóság újjáalakítása a belügyminiszter rendelkezéseinek megfelelően halad előre a meghatározott úton és már csak az üzemi igazgatóságok megválasztása van hátra, hogy az őszi községi választások után kialakuljon Budapest székesfőváros törvényhatóságának új képe. Az elmult hét községpolitikai eseménye *az örökös tagok választása volt,* mely alkalmat a baloldali pártok ismét szélesen ívelő botrányok felidézésére használták föl. Kiváló, eredményes közéleti munkásságra visszatekintő férfiaknak a közgyűlés élethossziglan tagjaivá való megválasztása tisztelgő frontot követelt volna, a közgyűlés tiszteletadását önmaga iránt: ehelyett *ismét győzött az ünneprontás,* s csupán a többségi pártok józan mérsékletének és méltóságteljes magatartásának köszönhető, hogy éles összecsapások nem következtek be. Az örökös tagok választásával kapcsolatos jelenségekről és a baloldali pártok állítólag folyamatba tett akciójáról

Kozma Jenő dr.,

az *Egységes Községi Polgári Párt* elnöke a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Az örökös tagok választása a törvény előírásainak szigorú betartásával, a törvény szellemében és elgondolásában történt, annak lefolytatását és eredményét tehát nem lehet vitássá tenni.

Semmiképpen sem helytálló az ellenzéknek az a kifogása sem, hogy hármas jelölésre van szükség,

mert hiszen ezt kizárja az örökös taggá választásnak az a kritériuma, hogy kimagasló *közéleti szerepet vitt férfiakat kell örökös tagoknak megválasztani.* Ennek az előírásnak élesen ellentmond a jelölés lehetősége. A megválasztáshoz *abszolút többség* volt szükséges, a választóknak módjuk is volt a listán törléseket alkalmazni és aki azt a többséget nem kapta volna meg: az nem lett volna örökös tagja a főváros közgyűlésének.

Az örökös tagok választási aktusát tehát hiába akarja kinevezésnek minősíteni az ellenzék, mert ezt az erőltetett magyarázatot senki sem fogja magáévá tenni.

Azt hiszem az ellenzéki pártok nagy tévedésben vannak, amikor a hármas jelölés hiányát kifogásolják, mert *a hármas jelölés kötelezettsége nem az örökös tagságokra, hanem az állásokra vonatkozik.* Ezt a feladatot félre nem érthető módon előírja a törvény 60-ik szakasza, abban az esetben, ha egy állásra háromnál több pályázó jelentkezik. Az örökös tagok választását nem lehet összetéveszteni az állásokra való választással és aki ezzel nincs tisztában, az

teljes fölöslegességgel próbálkozik az örökös tagok választási aktusának érvénytelenítésére vonatkozó jelszavak hangoztatásával.

A tanácsnoki hatáskörnek a polgármester részéről történt felhatalmazás révén bekövetkezett megnövekedéséről *Kozma* Jenő a következő kijelentést tette:

— Az adminisztráció egyszerűsítése szempontjából kétségtelenül egyik legfontosabb rendelkezése a törvénynek, hogy az a sok kisebbjelentőségű ügy, ami eddig a tanácsüléseket foglalkoztatta, most már *a tanácsnok egyéni felelőssége melletti intézkedése alá jutott.* A törvény nagyon bölcsen azt tartja szem előtt, hogy a sok bizottsági vita helyett *a polgármester, illetve a tanácsnok döntsön a főváros mindenkori mérlegelése mellett.* Ez természetesen nem zárja ki a megmaradt bizottságok kívánságainak figyelembevételét sem, mert hiszen *a törvényhatósági tanács elé kerülő ügyekben mindenkor meghallgatják a bizottságok álláspontját, anélkül,* hogy

bizottságosdit játszanánk kis jelentőségű ügyekben, amire semmi szükség sincsen.

A tanácsnokok így *lényeges könnyítést* kaptak, mert mindent gyorsan, túlzásba vitt jegyzőkönyvek és ülések mellőzésével keresztül vihetnek, természetesen mindig abban a terjedelemben, amit részükre a polgármester engedélyezett. Meggyőződésem szerint *a városháza ügyvezetése könnyed és gyorsütemű lesz a törvény intézkedései alapján.*

Várospolitikai körökben nagy feltűnést keltett *Kozma* Jenőnek az a bejelentése, hogy a *törvényhatósági tanács tagjai tiszteletdíjban nem részesülnek.* Ezt a nyilatkozatot úgy értelmezték, hogy a honoráriumok mellőzése csak erre a ciklusra vonatkozik s a választások után érvénybe lép a díjazások rendszere.

— Én leszögeztem azt az álláspontomat — hangoztatta előttünk *Kozma* Jenő, — hogy a törvényhatósági tanács tagjai megízatásukat *nobile officium*nak tekintsék és semmiféle díjazást a maguk szá-

mára ne igényeljenek. Valószínűnek tartom, hogy *ez a felfogás lesz úrrá e nagyhivatású testületben* és a tiszteletdíjak tekintetében győzni fog az az elgondolás, hogy

a törvényhatósági tanács tagjai sem most, sem pedig a választás utáni években tiszteletdíjat ne kapjanak.

Ujabban ismét felelevenedtek a panaszok a fővárosi, különösen pedig *a budai városrészek útvonalainak rossz állapota és használhatatlansága* miatt. Errenézve *Kozma* Jenő a következő nyilatkozatot tette:

— Nemcsak mások panaszaiból, hanem a magam tapasztalataiból is látom, hogy *jogosak a kifogások a rossz karban levő uccák és útvonalak ellen.* Ha az új törvény végrehajtásán túl leszünk, ismét

erőteljesen fogjuk sürgetni az útfenntartási és javítási tevékenység helyes mederbe terelését,

mert Budapest uccáinak mai állapota ismét nem üti meg egy modern nagyváros nivóját.

Az utak karbantartásával megbízott ügyosztály vezetőtanácsnoka tartozik felelősséggel mindazért, ami elmulasztatott

és én hiszem, hogy rövidesen rendet teremtünk ebben a vonatkozásban is.

Kozma Jenő közölte még velünk, hogy a törvényhatósági tanács csütörtöki ülésén megtörténik az *üzemi igazgatóságok megválasztása.* Ezzel kimerül a törvényhatósági tanács legsürgősebb feladatainak elintézése és *kezdetét veszi a rövidre előirányzott nyári szünet.*

Augusztus helyett csak jövő májusra léphet életbe az új lakbérrendelet

A székesfőváros régen sürgetett új lakbérszabályrendeletét a törvényhatósági bizottság mult pénteki közgyűlésének napirendjén kellett volna letárgyalni. Az események torlódása miatt azonban a fontos szabályrendeletet le kellett venni a napirendről és ez annyit jelent, hogy

a nyári szünet befejezéseig nem is kerülhet a főváros parlamentje elé a háziurak és a lakók viszonyának új szabályozása.

A késedelem látszólag csak néhány hetet jelent, a valóságban azonban az a helyzet, hogy a *lakbérszabályrendelet letárgyalásának eladázása lehetetlenné teszi, hogy augusztus elsejére életbeléptessék az új szabályzatot,* ahogy a kormány is kívánta, — hanem

legjobb esetben jövő februárban, valószínűbb, hogy jövő májusban történhet meg az új rend életbeléptetése.

A késedelemért azonban semmiesetre sem érheti szemrehányás a szociálpolitikai ügyosztályt, vagy a szabályrendelet előkészítésével megbízott külön bizottságot, mert *a tervezet június elsejére, úgy ahogy Liber tanácsnok megígérte,* — készen volt.

A bizottság huszonöt ülésen, sokszor éjszakába nyúló tanácskozásokon vitatta meg, különböző ellenkező érdekek összeegyeztetésével, a rendelet-tervezet minden egyes pontját és *a letárgyalt elaborátum elnyerte a lakó és a háztulajdonos érdekeltségek szankcióját is.*

Liber Endre

tanácsnokhoz fordultunk felvilágosításért a lakbérszabályrendelet ügyében, aki érdeklődésünkre a következőket válaszolta:

— A lakbérszabályrendelet-tervezetet a közgyűlés napirendjéről egyéb sürgető és halaszthatatlanul fontos kérdések előtérbenyomulása miatt le kellett venni a napirendről. *Sipőcz* Jenő dr. polgármester úrtól azonban határozott ígéretet kaptam arra, hogy a szabályrendeletet, amelynek fontosságát a lakók épúgy elismerik, mint a háziurak, —

az első őszi közgyűlés napirendjére okvetlenül kitűzik.

— Ezek után természetesen szó sem lehet arról, hogy a szabályrendelet-tervezet augusztus elsejére életbeléptethető legyen, sőt arra sem lehet számítani, hogy november 1-re megtörténik az életbeléptetés.

— A helyzet ugyanis az, hogy a közgyűlés hozzájárulása után a törvény szerint *a szabályrendeletet harminc napig közszemlére kell kifüggeszteni,* csak azután lehet felterjeszteni hozzájárulás végett a felügyeleti hatósághoz. A szabályrendelet először a népjóléti minisztériumba megy fel, azután az igazságügyminiszter fogja elbírálni, innen a belügyminisztériumba kerül és *a háztulajdonosok még azt is kívánják, hogy a kereskedelmi miniszter is tegye meg észrevételeit.* Ezeknek a fórumoknak a bejárása

legalább öt hónapot vesz igénybe, de lehet, hogy ennél is tovább tart,

úgy hogy minimum februárra, de *inkább csak jövő májusra várható az új lakbérszabályrendelet életbeléptetése,* amelynek részleteit egyébként annak idején a *Fővárosi Hirlapban* részletesen ismertettem.

UTOLSÓ KÖZGYŰLÉS
méla akkord nélkül

*

A folyamatban lévő városházi átalakulások, a bekövetkezett rendszerváltozás következtében a városházán *az idén tulajdonképpen nem lesz igazi nyári szünet.* A tanácsnokok ugyan régi szokás szerint két csoportra beosztva megkezdték nyári szabadságukat. Júliusban *Purébl Győző, Némethy* Béla, *Édes* Endre, *Borvendég* Ferenc, *Vajna* Ede és *Liber* Endre tanácsnokok lesznek távol a városházától, de ők is figyelmeztetést kaptak a főpolgármestertől, hogy *szükség esetén a helyükön kell lenniök.* Éppen ezért a tanácsnokok közül többen nem távoznak el hosszabb időre Budapestről és dacára szabadságuk megkezdésének, nem egyet látunk közülük úgyszólván napról-napra a városházán. A törvényhatósági tanács ülésezése egész nyáron permanens lesz és

legközelebbi feladata az üzemi igazgatóságok megválasztása.

Az üzemigazgatóságok *hét tagból állanak,* amelyeket a tanács választ a bizottsági tagok, vagy külső szakértők közül, *egy tagot pedig a főpolgármester delegál.* Az elnököt a polgármester jelöli ki. *Tanácstag üzemi igazgatóságba nem kerülhet.* Az üzemigazgatóságok megválasztására már valószínűen e héten, vagy a jövő héten sor kerül.

A permanens munka azonban a jelek szerint *nem vonatkozik az új rend mellett a közgyűlésre, amelynek munkáját nagyrészben úgyis átvette a törvényhatósági tanács testülete.* Éppen ezért valószínű, hogy

a törvényhatósági bizottság a nyáron már nem is tart több ülést.

A pénteki közgyűlés volt a nyári szünet előtt az utolsó *s az örökös tagok megválasztásával a város parlamentjének funkciója hosszabb időre kimerült.* Az utolsó közgyűlésen kétségtelenül semmiben sem mutatkoztak a városatyákon a fáradság jelei és a csaknem kibírhatatlan hőség ellenére friss élet pezsgett az izzó teremben, melynek levegőjét *Halász* József, a közgyűlés népszerű háznagya úgy próbálta hűsíteni, hogy a tetőt fecskendeztette és

az újvárosháza udvarán improvizált szökőkutakkal, öntöző-tömlők segítségével mesterséges esőt produkált.

Valljuk be, hogy az igyekezet és a jószándék sokkal nagyobb volt, mint az eredmény. A pénteki — valószínűleg utolsó — közgyűlésen egyébként elmaradt a szokásos, tradicionális méla akkord, a tekintetes törvényhatósági bizottság búcsúztatása. Az elnöki székből ezúttal nem hangzott el a jókívánság a kellemes nyaraláshoz, s a buzdítás arra, hogy az ősszel új erővel, friss kedvvel lássanak munkához ... Nem tudjuk, hogy ez a méla akkord, amely a nyári szünetet be szokta vezetni, nagyon hiányzik-e a törvényhatósági bizottság tagjainak, s titok az is: tudatosan mellőzték-e az elnöki emelvényről, vagy elfeledkezett-e róla *Buzáth* János alpolgármester, aki az ülést bezárta.

STOBBE KÁLMÁN
ÉPITŐMESTER
BUDAPEST, V., VISEGRÁDI UCCA 9.
TELEFON: 975—93

MÉRNÖKI SZAKÜZLET
A „GAMMA" FINOMMECHANIKAI GÉPEK ÉS KÉSZÜLÉKEK GYÁRA R. T.
ELADÁSI OSZTÁLYA
Budapest, IV., Múzeum körút 41.
TELEFÓN: AUT. 860-96. □ TELEFÓN: AUT. 860-96.

DONA DÖME ÉS TÁRSA
PAPIR ÉS IRÓSZEREK GYÁRI RAKTÁRA
a „PAPIRMALOM"-hoz
Tel.: Aut. 877-15
Alapitva 1790-ben
Budapest, IV., Aranykéz ucca 6

BÁRÁNY JÁNOS CIPÉSZ MESTER
Arany és ezüst éremmel kitüntetve.
BUDAPEST, IX., GRÓF HALLER UCCA 18.

MENTSIK FERENC
KÖNYVKÖTÉSZETE
SZABADALMAZOTT IRATTÁRI TÁBLAGYÁR
Nagy arany érmekkel kitüntetve :: Postatakarék csekksz.: 47.983
BUDAPEST, IV., SZARKA UCCA 4
TELEFÓN: AUTOMATA 840—02
Tulajdonosok: Mentsik Ferenc és Mentsik Viktor

Karászek Ferenc
Kazán és tartálygyár Telefón: L. 915—07
Budapest, VI., Váci-út 163

KŐBÁNYAI KÁTRÁNY- és ASZFALTIPAR
FRIED és GRUBER okl. mérnökök / X., Gyömrői-út 64 / Tel.: J. 449-44
GYÁRTMÁNYAINK: bőrlemez, szigetelőlemez, aszfalt tetőlemez (szagtalan), facement, klöntő aszfalt, aszfalt coulé
VÁLLALUNK: Tetőfedést minden kivitelben, szigetelési munkákat, víztelenitési munkákat, aszfaltozást

Révész János
cement-, márványmozaik- és műkőárágyár, betonipari vállalat.
Burkoló-, műkő és csatornázási munkák. TELEFON: Ujpest 198.
Központi iroda: UJPEST, ŐSZ UCCA 14.

Rozsdamentes acélbeton
„SÁRKÁNYBETON"
54125. sz. a. védjegyezve
Budapest, V., Zoltán ucca 13. Telefón: Aut. 190—54

VAS UCCA 16
BOSCH SZOLGÁLAT
Telefón: József 393-73.

Legolcsóbb bevásárlási forrás
juta-, kender- és lenárukban
GLASER JENŐ
Budapest, V., Csáky ucca 16. Telefón: Aut. 281—16

KŐNIG JÓZSEF
OKL. MÉRNÖK, ÉPITÉSI VÁLLALKOZÓ
TELEFON: JÓZSEF 4-34-69.
Budapest, VIII., Baross ucca 98. sz.

SCHMIDT NÉPARÉNA
BUDAPEST, VÁROSLIGET
A főváros legolcsóbb és legjobb szórakozóhelye.
HELYÁRAK 40 FILLÉRTŐL P 1.50-IG
Előadások délután 1/2 4-től folytatólagosan
Az esti díszelőadás pont 8 órakor kezdődik

Hantos Testvérek rt
festő, mázoló és tapétázó iparüzem
Budapest VI, Horn Ede ucca 5
Telefónszám: Automata 194—51 és 185—23

HORTOBÁGYI JUHTÚRÓ
Mindenütt kapható! Termelt: Orsz. Magy.
TEJSZÖVETKEZETI KÖZPONT

ÉRCBETON
Rozsdamentes. Nem csúszik. Legnagyobb szilárdság. Legkisebb kopás. Nem porzik. Magyar termék. Anyageladás.

KÁRMÁN és FAZEKAS
okleveles mérnök — épitőmester
IX. KERÜLET, KÁLVIN TÉR 7. SZÁM
Telefón: Automata 851—43.

Gyáripari, építkezési és földmunkálatok kerülnek kivitelre a 30 milliós beruházások keretében

Egyelőre halasztást szenved a Gázművek igazgatósági épületének létesítése — Ősszel revizió alá veszik a főváros nagy beruházási programját

Becsey Antal nyilatkozata

A főváros törvényhatósági tanácsa, majd ezt követőleg a közgyűlés egyhangú állásfoglalással megszavazta a *nyolcmillió dolláros függőkölcsön felvételét* és ezzel lerakta alapját annak a beruházási programnak, amelyre már régen rászolgálnak a főváros legnagyobb közüzemei. A főváros vezetősége hosszú hónapok óta hangoztatja, hogy a nagy üzemek reorganizációja a legsürgősebb keresztülvitelre szorul, mert ellenkező esetben nem vállalhatják a felelősséget az esetleg bekövetkező közszolgáltatási zavarokért. A törvényhatóság plénuma átérezte ennek a jogosult kívánságnak teljesítését és *egyhangú határozattal* döntött a kölcsön felvétele és a beruházások megindítása mellett. A rekonstrukciós munkálatok egyik legkomolyabb sürgetője *Becsey* Antal volt, aki úgy a bizottságokban, a közgyűlésen, mint lapunk hasábjain számos alkalommal sürgette a nagy üzemek berendezéseinek felfrissitését és kibővítését. A döntés megtörténte után most már a munkálatok gyors megindítása kerül sorra, amelyekről

Becsey Antal,

az *Egységes Községi Polgári Párt* alelnöke a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— A törvényhatósági bizottság pénteki elhatározása megnyitotta a munkaalkalmak zsilipjeit a gyáripar, az építőipar és a földmunkálatok részére.

A Vízművek keretében

lefolytatandó megrendelésekből a *gyáripar* jelentős mértékben részesül, mert öntött vasmunkák, gépek, nyolcvankilenc kút süllyesztési szerelése, a gyáripar feladatát képezi. A *földmunka* tíz kilométer hosszú csővezeték fektetéséből, a kutak melletti szivornyacsatornák építéséből, alagútmunkákból áll, míg az *építkezési iparnak* a betonmunkálatok, gépházak építése és az ezzel kapcsolatos munkálatok jutnak.

— Magától értetődik, hogy

felhasználjuk az alkalmat a víz zavarosságának, klór- és mangántartalmának eltávolítására is

és ezért *egy víztisztító garnitúrát rendeltünk*, amelyikkel egyelőre 1400 köbméter vizet lehet tökéletesen tiszta állapotba helyezni. Egy nagyobb kísérletről van szó, de természetesen ez még nem jelenti azt, hogy *a Vízművek garanciát vállalhat az egész városra kiterjedő, tökéletesen tiszta és zavarmentes víz szolgáltatásáért*. A vízszolgáltatás teljes tökéletessététele azért nem vihető egyelőre keresztül, mert a *víztisztító megkonstruálása a víz sajátságától függ*, amelyik a különböző termelőkutak miatt nem egységes s így ezért ez a kísérlet csak próba, amelyet megfelelő eredmények után kell majd tovább folytatni.

Az aussigi tanulmányúton megfigyelt dr. Adler-féle készülék bizonyult a legjobbnak

és reméljük, hogy a pesti ivóvíznél is eredményes lesz a használata, csupán az a kérdés marad nyitva, hogy a legnehezebben küszöbölhető anyagot: a klórt el tudja-e távolítani. *A próbák mindenesetre azt célozzák, hogy erre a kérdésre is világosságot derítsünk.*

— Az Elektromos Művek beruházásai

során a legnagyobb tételt *az új kazánház építése* jelenti, amelyre szükség van a harmadik 25.000 kilowattos gépegység üzembehelyezésének érdekében. Ez a hatalmas gépegység turbina és generátorral együtt rendelkezésre áll,

csupán a szükséges kazánok hiányoznak, amelyeknek gépgyári elkészítése 12 millió pengőt igényel.

Idetartozik a Berzenczei uccai telep mellett építendő *áramátvevő állomás* is, amelyre azért van múlhatatlan szükség, hogy *a bánhidai villamosáramot ez az állomás transzformálva Budapestre bevezesse.* A BSZKRT részére szükséges magasfeszültségű áramátvevőállomás már elkészült és így nem lehet tovább várni az *Elektromos Művek* céljait szolgáló állomás felépítésével sem.

— A Gázműveknél

egyelőre *eltekintett a törvényhatóság az igazgatósági épület létesítésétől*, mert ez szorosan összefügg az *új Rókus-kórház* felépítésével, amelynek munkálatai még nem indultak meg s így az igazgatósági épület létrehozásával is egy kis ideig várni lehet. Le kell szögezni azt a tényt, hogy

A Gázműveknek nem terjeszkedési, vagy fényűzési szempontok miatt van szüksége új igazgatósági épületre,

hanem kizárólag azért, mert *át kell adni helyét a Tisza Kálmán téren építendő új kórház részére.* A *Gázművek* építkezése azonban nem halasztódik távoli terminusra, mert

ez év őszén feltétlenül megtörténik a döntő elhatározás az építkezések folyamatba tételére.

A gázgyár sürgős munkálatai közé tartozik az Óbudán meglévő *gázfejlesztők és kemencék bővítése*, ami azt szolgálja, hogy a hathatós propaganda folytán állandóan növekedő fogyasztásigények kielégítést nyerhessenek.

Két és félmillió költséggel létesítjük a benzolgyártáshoz szükséges berendezéseket, amelyekkel évi 250 vagón benzolt tudunk előállítani.

Nemzetgazdasági szempontból óriási jelentősége van a gázgyári benzol előállításának, mert tudni kell, hogy ez a fontos cikk Magyarországon egyáltalában nem kerül előállításra és a *szükségleteket eddig külföldről kellett igénybe venni.* A benzolgyártás mindenesetre lukratív befektetése a gázműveknek. *Bővíteni kell a gázhálózatot is*, mert egyes városrészekben gyenge a nyomás és e helyzeten feltétlenül változtatni kell. A Gázművek vezetősége pontos kimutatást készített mindazokról a városnegyedekről, ahol a gázszolgáltatás mértéke nem kielégítő, úgy hogy

az előkészületek után a bővítési munkálatok azonnal megindíthatókká válnak.

— Mindezek a beruházások lukratív beruházásoknak minősíthetők, mert ezek révén modernizálódnak a telepek, gazdaságosabbá válik a termelés, ami az évi üzleteredmények tükrében jelentős javulást hozhat. A 30 milliós beruházási program tehát nemcsak a munkaalkalmak nagy légiójáť teremti meg, hanem közszükségleteket elégít ki, nem szólva arról, hogy a város részére is jó üzletnek számít, mert *az üzemek feljavításával az amortizáció terhei is könnyebben törleszthetők.* Ami már most azt a nagyfontosságú problémát illeti, hogy

az egységárak leszállítása mikor válik időszerűvé:

ez összefüggésben van *az adóbevételek csökkenését mutató jelenségekkel.* Ennek az ellensúlyozása tisztára pénzügy-technikai kérdés, amellyel foglalkozni feltétlenül szükséges, de ez a beruházásoktól egyelőre teljesen független probléma.

— A székesfőváros hitele szempontjából letagadhatatlanul örvendetes, hogy egy olyan kölcsönt kínáltak, ami úgy a kamat, mint a feltételek szempontjából elfogadható volt.

Régi álláspontomnak megfelelően most is azt hirdetem, hogy *elvileg nem helyes függőkölcsönökkel való hitelművelet*, azonban figyelembe kell venni, hogy a pénzpiac mai helyzete mellett hosszúlejáratú kölcsönt nem lehetett igénybe venni és a dolgok ismeretében úgy látom, hogy

a közeljövőben hosszúlejáratú kölcsönök felvételéről nem is lehet szó.

— A 30 milliós közmunkák természetesen nem merítik ki a főváros terveit, miért is a megállapodásoknak megfelelően

az ősz folyamán revizió alá kerül a nagy beruházási program.

Addig is ezeket a sürgős munkálatokat meg kell kezdeni, mert *a közszükségleti üzemek működésének biztosítása nem tűr további halasztást.*

Fővárosi Hirlap
Az Egységes Községi Polgári Párt hivatalos lapja.
*
Előfizetési árak:
fél évre . . . . . 12 pengő,
egész évre . . . . . 24 pengő.

Gyárak, raktárak, garageok, kórházak, középületek részére
préselt acélajtók
préselt acélkapuk
tetszetős-tartós-tűz- és betörés biztos.
haas és Somogyi

Balassa Árpád
okl. építészmérnök, építőmester
VI., Vilmos császár út 31. Tel. Aut. 164-13.

Köztisztviselők kedvező fizetési feltételek mellett kaphatnak nyugágyat, függőágyat, sátort és hátizsákot
TELEFON J. 415—07. ALAPITVA 1858-ban
HAUSCHILD ALBERT
Budapest, VII., Károly-körút 15. szám.
Szállít hivatalok részére iratkötőbevedert, por- és padlótörlőruhát.

SCHEIBER MIKLÓS OKLEVELES GÉPÉSZMÉRNÖK
Központi fűtés, vízvezeték és egészségügyi berendezések
Budapest, VII., Vörösmarty ucca 19. Telefón: József 415-98.

SCHIFF MIHÁLY
paszományos-mester, Budapest, IV. Prohászka Ottokár ucca 8. (Félemelet)
EZÜST ÉREMMEL KITÜNTETVE. + TELEFON: AUTOMATA 834-76.
A legszebb kivitelben készítek mindenféle butorpaszományt, plimó- (paplan) zsinórt, horgolt rózsát, csillag gombot és gombáthuzást. Női ruhadíszeket, bojtokat, rojtokat, öveket, a legprecizebb, művészi kivitelben. Csillárzsinórokat, továbbá selyem- és gyapjúfonal adjusztálást és minden e szakmába vágó munkát.

FISCHER ÉS HARTMANN
mázolómesterek
Budapest IV, Képiró ucca 3. sz. TELEFON:
Fiókuzlet: IX. ker., Tompa ucca 30. szám A. 847-73

Fal- és padlóburkoló vállalat
KOCH ÉS SZILÁGYI
Budapest, VI., Eötvös ucca 37. szám
Telefónok: Aut. 290—78 és 296—51.

Standard aszfaltok
Oil Trading Company képviselete
MILLINI IGNÁC
Budapest, V., Nádor ucca 6. sz.
TELEFÓN: AUT. 833—40, 832—77.

ÚJ ÉPITKEZÉSNÉL, TATAROZÁSNÁL NÉLKÜLÖZHETETLEN A
»PICKLIN« falsarokvédő és hermetikus elzárás
PICK EMIL
BUDAPEST VI, PODMANICZKY UCCA 63. TELEFON: A. 120-55

HERCZEG JÁNOS asztalos mester lakberendező faipari üzeme
BUDAPEST, IX. KER., VIOLA UCCA 17. SZ.
Telefón: J. 443—90

BULICSEK ÉS TÁRSA
KAZÁN-, TARTÁNY- ÉS VASSZERKEZETI GYÁR
Ujpest, Rózsa u. 14. Tel.: Aut. 952-39
Mindenféle szegecselt, hegesztett lemezmunkák és vasszerkezetek

SZÉKELY és MOTTL
OKL. MERNÖK, ÉPITŐMESTER, ÉPITÉSI VÁLLALKOZÓK
BUDAPEST, III., LAJOS U. 92, IV. EMELET.
TELEFON: AUTOMATA 625—78. SZ.

Megkezdődött az irtóhadjárat a pesti víz baktériumai ellen

A törvényhatósági bizottság pénteki közgyűlésén megszavazta a vízművek beruházási programját, amelynek rendeltetése és célja tudvalevően az évek óta egyre inkább súlyosodó vízmizériák megszüntetése. A budapesti polgárság panaszai a vízművek ellen főleg abban nyilvánultak meg, hogy a vízvezetéki víz egyre fokozottabb mértékben mutat szemmelláthatóváltozásokat, amelyekről megállapították, hogy azokat különböző vas és mangán szennyeződések okozzák, amelyek azonban csak kémiai elváltozásokat idéznek elő, de bakteriológiai szempontból nem jelentenek veszedelmet és nem ártanak az egészségnek. Vannak azonban a vízműveknek olyan bajai is, amelyekről csak a szakemberek tudnak. Ilyen elsősorban a meder alatti alagutak kérdése, amely a Duna szigetein lévő kútcsoportokat a megyeri vízművekkel köti össze. Az úgynevezett ikercsatorna problémája ez, amelyek annakidején, eléggé el nem ítélhető könnyelműséggel, tartalék nélkül épültek. Ezek a létesítmények meglehetősen régiek, úgy hogy biztonságuk sem tökéletes, *már pedig egy milliós város vízellátásában százszázalékos biztonságnak kell fennállania.* Nagy és sürgős orvoslásra váró probléma már a köztudatba átment *„trianoni gát"* is, amely a kutak mellett levő Dunaág eliszaposodását idézte elő. A harmadik nagy kérdés a víz mennyiségének biztosítása, miután többi között főleg a budai részeken gyakran panaszkodnak az elegendő víz hiánya miatt.

Mindezeket a kérdéseket felöleli a vízművek beruházási programja, amely *a közgyűlésen megszavazott tizennyolcmillió pengőből kerül kivitelre.* Ebből a 18 millió pengőből *nemcsak a budai új vízműveket építik meg 89 kúttal, hanem a megyeri telep kiegészítéseként az új tartalék alagutat, a tartalék ikercsatornát, a budai és pesti vízművek közötti összeköttetést is.* Mindezeken kívül *sürgősen megépítik a víztisztító berendezéseket,* amelyek hivatva lesznek a megyeri fertőzött kútcsoport vizét vas- és mangántartalmától megszabadítva a hálózatba átvezetni.

A sokat kifogásolt vízvezetéki víz tehát meg fog javulni. A vízművek igazgatója *Borvendég* Ferenc tanácsnok irányításával már egészen elkészült a tisztítóberendezés terveivel, amelyhez az aussigi vízművek szolgáltatták a példát.

Másfél millióba kerül a komplikált gépsorozat, amely a bécsi Dabeg Rt. szabadalma és a Fővárosi Hirlapban már ismertetett Adler-féle eljáráson alapszik.

A víztisztító berendezést Magyarországon állítják elő. A főváros erre vonatkozóan már megkezdte a tárgyalásokat a *Ganz-gyárral, amely a gyártási szabadalmat megszerezte.* Egyelőre

csak egy egységet állítanak fel kísérletképpen, amely napi 1440 köbméter víz megtisztítására lesz alkalmas és elegendő.

Amennyiben ennek a gépnek a teljesítménye a várakozásoknak megfelel, felszerelik az egész gépsorozatot. A végleges tisztítóberendezés *teljesítőképessége napi 22.000 köbméter lesz.* A tisztítás lényegét

Borvendég Ferenc tanácsnok

a következőkben ismertette:

— A tisztítási eljárás tulajdonképpen *klórozásból áll,* de a klórnak egyetlen atomja sem marad a vízben, a víz ízét nem rontja el, miután a készülék *a funkcióját végzett klór mennyiséget azonnal ki is vonja a vízből.* Az új tisztítóberendezéstől a külföldi szakemberek szerint igen nagy eredményeket lehet várni és

biztatóak az eddig, kicsiben, itthon végzett kísérletek is.

— A vízművek igazgatósága bízik abban, hogy a készülék felszerelésével és üzembehelyezésével a *budapesti víz elleni panaszok végleg megszűnnek.*

— A budai új vízmű első részlete 8,677.000 pengőbe, a megyeri Dunaág új alagútjai 4 millió pengőbe, az új főcsőfektetés 5,300.000 pengőbe kerül. *A munkálatokat még a nyáron az egész vonalon elkezdjük.*

Meghalt a tanács, éljen a polgármester

Az új törvény szerint ezentúl minden fővárosi hatósági intézkedés, a kisebb jelentőségű és előljárósági ügyek kivételével, a *polgármester nevében történik.* A polgármester adja ki a rendeleteket, az összes hivatalos akták és iratok a polgármester feliratával lesznek ellátva és megváltozott a főváros pecsétje is. Az új pecsét körirata: *Budapest székesfőváros polgármestere.* A központi segédhivatalt ezentúl *polgármesteri segédhivatalnak nevezik.* Mindezekről az intézkedésekről most adta ki körrendeletét a polgármester és hangoztatja, hogy az ügyek intézésében a helyettesítésével megbízott alpolgármesterek és tanácsnokok a hatáskörükbe utalt ügyeket *szintén a polgármester nevében intézik,* de azokért *személyükben felelősek.* A határozatok, rendeletek stb. szövegezése ezentúl a polgármester nevében egyes szám első személyben történik: *elrendelem, megengedem, kihirdetem, kinevezem, megtiltom, feloldom, kiutalom, stb.* A polgármester felhívja az összes hivatalokat, intézményeket, üzemeket stb. vezető főnököket, hogy az új törvényben és végrehajtási utasításban kiadott rendelkezésekhez szigorúan alkalmazkodjanak és a maguk hatáskörében is kövessenek el mindent, hogy az új fővárosi törvénynek a gyakorlati életben való végrehajtását megkönnyítsék. A polgármesteri rendelet kiterjeszkedik az adminisztráció minden ágazatára. A helyettesi és megbízásból történő határozathozataloknál általában a miniszteriális rendszert valósítva meg. A polgármester azt várja, hogy az új rend a városháza és az előljáróságok életében abszolut rendet és jogbiztonságot fog teremteni, úgy a nagyközönség, mint a közreműködő tisztviselők számára.

BANNER ZOLTÁN
okleveles építész és építőmester
BUDAPEST, I., VERPELÉTI-ÚT 10.
Telefon: LÁ. 6-57. Telefon: LÁ. 6-57.

KOVÁCS A. ÖDÖN GÉPÉSZ MÉRNÖK
Budapest, VIII., Bezerédy ucca 8
Telefon: 382 — 93, 408 — 78.
Központi fűtés-, vízvezeték-, csatornaelszerelési vállalata

DUNÁNTULI MÉSZ-, TÉGLA- ÉS KŐIPAR RT.
Központ: BUDAPEST, V., GÉZA UCCA 5
Telefon: Automata 218—05, 218—06. Sürgönycím: DUNMÉSZ
Szállít: Meszet, mészkövet, bazaltkavicsot. Vállal mindennemű kőfaragó-munkát

KLEMENT ANDRÁS
Jégszekrények, bor- és sörkimérő készülékek gyára és raktárai
BUDAPEST, VII., KIRÁLY U. 27
az udvarban
Telefon: József 401—10.

„IDEÁL" PAPLANGYÁR
SÁNDOR M. FERENC
BUDAPEST, IV, KAMERMAYER KÁROLY UCCA 1
Állami, városi és közintézmények szállítója

Széchenyi Gyógyfürdő
a modern orvosi tudomány minden eszközével és a különböző gyógyeljárásokhoz szükséges felszerelésekkel ellátva.
A város minden pontjától könnyen megközelíthető.

SCHEUMAN GYULA TELEFÓN: AUT. 151-67
FESTŐ- ÉS MÁZOLÓ-IPARÜZEM
BUDAPEST, VI., BAJZA UCCA 30

SCHÜTZ EDE TELEFON J. 330—45
ÉPÜLET-, MŰ- ÉS VASSZERKEZETLAKATOS
BUDAPEST, VII., THÖKÖLY ÚT 23. SZÁM

TERLANDAY ÉS TÁRSA
asztalosáru gyára
Budapest VII, Erzsébet királyné-út 125|b. sz.
Telefon: József 443—83.

BUDAPESTI HIRLAP
a legtartalmasabb magyar napilap
Hangja előkelő, hírszolgálata tökéletes

SEBESTYÉN SÁNDOR
asztalosmester, irodaberendezési vállalata
Budapest, VII, Hajtsár út 135. — Telefon: Zugló 60—89

Használja munkáinál a világhirű egresi gipszeket
Legjobbak, legkiadósabbak, legjobb kötőképességűek
Kaphatók: **Gipszet Árusító R. T.** Budapest
V, Erzsébet-tér 15. — Tel. Aut. 805-25 — Sürgönycím: GIPSZ Budapest

Hrauda Károly és Fia
okl. gépészmérnök
fűtési-, szellőztetési- és egészségügyi berendezési vállalata
Budapest, VI., Forgách ucca 20. Telefón: Aut. 917—89

WIEDERMANN ÁGOSTON
ÉPÍTÉSI VÁLLALATA
BUDAPEST, III., SAN MARCÓ UCCA 56
TELEFÓN: 628—38

Worthington szivattyúgép r.-t.
Budapest, V., Váczi-út 4.
Telefonszám: 222-10.
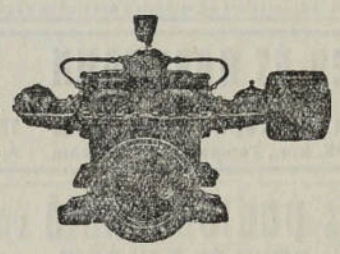
Sürgönycím: Duplex.
SZÁLLIT:
Gőz-, centrifugái-, turbina-, erőmű- és vácuumszivattyúkat, minden célra és teljesítményre. — Benzinmótorokat. — Hűtőtornyokat. — Kondenzációs berendezéseket. — Autómosógépeket.

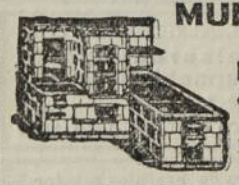
MUNKÁCSY GYULA
Cégtulajdonos:
Munkácsy Ernő
épület- és műlakatosmester, takarékkályhák és kályhakészítő
Budapest, VIII., Rózsa ucca 39.
Telefón: J. 312—80.

»CYKLOP«
ÉPÍTŐ RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
BUDAPEST, IV., RÉGIPOSTA U. 7-9
TELEFON: Aut. 879-83 és Aut. 879-84

Parafakőgyár R-t.
ezelőtt: Kleiner és Bokmayer
Budapest, VIII. ker., Főherceg Sándor-tér 4.
Telefon: József 301-14, József: 301-16
Készít sajtolt parafa-parketta padlóburkolatokat.
Teljesen zajtalan járású, lábmeleg, vízálló padló.

LANG ÁRPÁD szobafestő és mázoló
BUDAPEST, VI. KER., KASSAI ÚT 81. SZÁM. (SAJÁT HÁZ)
MŰHELY: VIII. KER., MÁRIA TERÉZIA TÉR 7. SZÁM

FEKETE ÖDÖN MÉRNÖK
Vízművek, vízvezetékek, csatornázások, központi fűtések, szellőztetések és légszeszberendezések tervezése és kivitele
Budapest, II., Margit körút 58. Telefón: Aut. 514-80

KÖVEZ, UTAT ÉS VASUTAT ÉPÍT **BÉRHENGERLÉST VÁLLAL** KÖVEZŐ ÉS ÚTÉPÍTŐ RÉSZV.-TÁRS.
BUDAPEST IX, THALY KÁLMÁN U. 41. TEL.: J. 302-66

Csütörtökön nevezi ki a polgármester az üzemigazgatóságok elnökeit

A törvényhatósági tanács dönt az igazgatósági tagok honoráriuma kérdésében

A törvényhatósági tanács csütörtökön választja meg az üzemek új igazgatóságait, s ezzel a pár hetes üzemi ex-lex véget ér. Az új igazgatóságok megalakulásával *a székesfővárosi üzemi gazdálkodás új korszaka nyílik meg*, az igazgatóságokra igen nagyjelentőségű feladatok megoldása, várva-várt reformok intézményesítése és sok kinövés lenyesegetése vár, érthető tehát, hogy az igazgató-testületek összeállítása különös gonddal és elővigyázattal történik.

Az üzemeket vezető választott igazgatóságok héttagúak lesznek, amelyek közül hatot a törvényhatósági tanács mandátuma ültet be, egyet pedig a főpolgármester delegál.

A tagokat a törvényhatósági bizottság tagjai közül, vagy külső szakértőkből válogatják össze,

kétségtelen azonban, hogy a tagok többsége mégis a törvényhatósági bizottságból kerül ki, noha ez a kizárólagosság nincs törvényben lefektetve.

Az *Egységes Községi Polgári Párt* kedden este a késő éjszakai órákba nyúló beható megbeszélés után jelölte ki a maga kandidátusait, arra törekedve, hogy megfelelő helyre megfelelő emberek kerüljenek. A pártot minden üzemi bizottságban két-két hely illeti meg, ugyanannyi a *Keresztény Községi Pártot*, egy-egy hely pedig minden bizottságban az ellenzéki pártoké lesz.

Az elnököket a csütörtöki választás után a polgármester nyomban kinevezi

és az új igazgatóságok előreláthatóan már e hét végén, legkésőbb a jövő hét elején össze is ülnek, hogy a függő kérdéseket elintézzék, a három nagyüzemnél pedig hozzáfogjanak a rendkívül fontos beruházások lebonyolításához.

A tiszteletdíjak kérdésében az üzemigazgatóságok megalakulását a legkülönbözőbb hírek előzték meg. Már fix összegekről beszéltek, holott erre vonatkozóan még nem jött létre semminemű megállapodás, vagy döntés semmiféle fórum előtt. Az sincs még eldöntve, hogy esetenkint jelenléti díjakat adjanak-e, vagy havi összegben limitálják a honoráriumot.

Az egymásnak teljesen ellentmondó híresztelések tisztázására a *Fővárosi Hirlap* tudósítója

illetékes helyre

fordult, ahol a következő felvilágosítást kaptuk:

— *A tiszteletdíjak ügye még teljesen nyílt kérdés.* Csupán annyiban tisztázódott ez a kérdés, hogy a törvény szerint az igazgatósági tagok valamilyen formában közreműködésükért ellenszolgáltatást *kaphatnak*, abból a kétségtelenül korrekt és helyes elgondolásból kiindulva, hogy *a köz érdekében kifejtett munkásságot honorálni kell*, s nem lehet várni senkitől, hogy a saját kára árán végezzen közfunkciót. Az üzemigazgatóságokra ugyanis komoly munka vár, ami sok időt és munkát vesz igénybe.

— A csütörtök esti tanácsülés nemcsak a tagokat fogja megválasztani, hanem dönt a tiszteletdíj kérdésében is.

Két elgondolás kerül a tanács elé: az egyik az, hogy *esetenkint jelenléti díjat* kapnak a tagok és pedig a nagyüzemeknél ülésenkint 200, a középüzemeknél 100, a kisüzemeknél 50 pengőt. Az elnökök ebben az esetben a jelenléti díj *kétszeresét*, az alelnökök pedig *másfélszeresét* kapnák.

— Tekintettel azonban arra, hogy az egyes üzemeknél igen gyakran vannak, vagy lehetnek igazgatósági ülések, úgyhogy *a jelenléti díjak összege, különösen a kisebb üzemeket nagyon súlyosan megterhelné*, felvetődött a havi átalány, illetve tiszteletdíj rendszeresítésének gondolata, ami az üzemek kategóriái szerint 800, 600 vagy 400 pengő lenne. Vannak azonban, akik ezt is túlsoknak tartják, úgyhogy végeredményben még teljesen bizonytalan az igazgatósági tagok honorálásának a sorsa.

— Az üzemi kérdés megoldásánál külön kategóriája lesz a részvénytársasági formában működő közműveknek és azoknak, amelyek ügyosztályi kötelékben vannak, vagy önálló vagyonkezeléssel bírnak.

Nyilt kérdés az is, hogy az üzemek minden tekintetben megtarják-e önállóságukat, vagy bizonyos összevonások történnek.

Ebben a vonatkozásban megoszlanak a vélemények. Egyelőre az a látszat, hogy nem lesz összevonás, mert például arról van szó, hogy a fürdők egyesített igazgatását megszüntetik és külön direkciót kap a Gellért-, a Rudas- és a Széchenyi-fürdő is. Végül azonban minden valószínűség szerint mégis az összevonásos terv fog diadalmaskodni, mert az üzemek teherbíró képességével számolni kell.

Az Egységes Községi Polgári Párt az üzemigazgatóságokban a következő nevekkel szerepel:

Nagyüzemekbe kerülnek: Némethy Károly, Bibithi *Horváth* János, *Orova* Zsigmond, *Stern* Sándor, *Farkas* József, *Martin* János.

A középüzemekbe: Kállay Tibort, *Pompéry* Elemért, *Posta* Sándort, *Politzer* Gusztávot, *Bayer* Antalt, *Battenberg* Lajost, *Bohn* Józsefet, *Sajó* Jánost, *Spett* Ferencet, *Popelka* Bélát, *Holtzer* Nándort, *Ráró* Lajost és *Lackenbacker* Győzőt delegálják.

A kisüzemek igazgatóságába pedig *Nessi* Gyulát, *Gamauf* Gézát, *Grosch* Károlyt, *Melha* Armandot, *Kollmann* Dezsőt, *Bayer* Antalt, *Gaylhoffer* Vilmost és *Nagy* Antalt vették kombinációba.

Végleges döntés előtt az Egységes Községi Polgári Párt tanácstagjai még egy fontos megbeszélést tartanak.

„ERŐ IV“:
a Boráros téri híd pályanyertes műve

A Boráros téri híd tervpályázatának elbírlására kiküldött zsűri megtartotta döntő ülését *Forster* Gyula államtitkár elnöklete alatt és *Rakovszky* Iván, a *Közmunkatanács* elnökének részvételével. Az első díjat *Kossalka* János és *Wälder* Gyula műegyetemi tanárok nyerték el *„Magyar Kultura I.“* jeligéjű háromnyílású lánchíd pályaművekkel. A második díjat az *„Erő IV.“* jeligéjű háromnyílásos ívhíd terve kapta, amelynek közepe nagyobb fesztávú ív, ez a hídpálya fölé emelkedik, *oldalsó kisebb ívei pedig a hídpálya alatt maradnak.* E pályamunka szerzői *Michailich* Győző dr. mérnök, műegyetemi tanár és *Kotsis* István dr. építész, műegyetemi tanár. A harmadik díj nyertese *„Vivat Hungária“* jeligés háromnyílású híd terve, amelynek keskeny íve a középső nyílásban az előző tervhez hasonlóan a hídpálya fölé emelkedik. Ezt *Kiss* Jenő és *Sávoly* Pál mérnökök és *Rottmann* Elemér építész készítették. Több más pályamunka mellett a zsűri kitüntető dicséretben részesítette *Michailich* Győző dr. és *Kotsis* István dr. *„Erő V.“* jeligés tervét, amely a Dunát egyetlen nyílással áthidaló nagy kábelhidat kontemplált, s amelyet csupán magas építési költségei miatt nem lehetett a pályázat értelmében díjazni.

A zsűri szépészeti szempontból, a városkép és a meglevő hidakkal való összhang megérlelése alapján úgy határozott, hogy kivitelre az *„Erő IV.“* jeligés tervnek megfelelő vonalozású hidat ajánlja.

MORRIS-COMMERCIAL
1930-as tipusu
2 tonna hasznos hordképességű 2 tonna
gyorsteherautomobilok
4 méter hosszú plateaukarosszériával raktáron.
Sirapabirása, üzemi gazdaságossága és olcsó ára szenzációs!
Kérjen ajánlatot:
JOHN FOWLER & CO.
MORRIS-AUTÓK KÉPVISELETE
Budapest, VI kerület, Andrássy-út 28. cégtől

„BECIVA“
Bekefow Cirkusz Varieté
Városliget * Tel.: Aut. 183-35.
A VEZETŐ JÚLIUSI MŰSOR
este 8 órakor és délután 4 órakor
10 külföldi attrakció! * 10 külföldi attrakció!
HELYÁRAK:
este 1 pengőtől 6 pengőig — délután 50 fillértől 3 pengőig
(este utalvánnyal a fele) — (d. u. az utalvány érvénytelen)

MANDORFF GYULA
Vas, fémlakatos és gépjármü áru munkák üzeme
Budapest VI., Szabolcs ucca 9.
Telefón: Aut. 142—67.

BOGENFÜRST
AUTÓKAROSSZÉRIAGYÁR AUTÓ és GÉPJAVÍTÓ
Budapest, VIII., Fecske ucca 19. Telefónszám: József 413—80
DUCO fényezés. Készít mindennemü karosszériát. Elvállal mindennemü karosszéria- és gépjavitást. — Alapittatott: 1859-ik évben.

Textilipari Feldolgozó és Értékesítő Szövetkezet
Budapest, VIII., Rökk Szilárd ucca 20
Telefón: József 439—91

WEISZ FÜLÖP
rézmüves, fürdőkályhaüzem
Készít fürdőkályhákat vörösrézből. Mindennemü vörösrézmunkát és cinezést vállal
BUDAPEST, VIII., GÓLYA UCCA 13. Telefon: J. 460-36

Bauer Dénes utóda, HOFFMANN DÉNES okl. mérnök
II., Szász Károly ucca 5.
Telefón: Aut. 539—59
bádogos, gáz, vizvezeték, csatornázási, központi fütési vállalkozó

Zumpft István
vasút- és útépitő vállalkozó, kövező mester
Kispest, Rákóczi u. 74. szám

DELMÁR BÉLA
okl. mérnök, épitőmester
Budapest, VI. Benczur u. 17
Telefon 263-40

Nem veszi át az Opera a Városi Színházat

ÜZEM LESZ A SZÍNHÁZ IS

Nemrégiben olyan híreket terjesztettek városszerte, hogy a székesfőváros és az állam között megállapodás jött létre abban az irányban, hogy *az Operaház részben átveszi a Városi Színházat.* Tudni vélték azt is, hogy az *Operaház* 30—40 estén át fog vendégszerepelni a Városi Színházban, amely a jövőben kizárólag operett-előadásokra szorítkozik. A hírek nem is látszottak túlságosan fantasztikusnak, mert a *Városi Színház* régóta vajúdó válságáról sok szó esett már a városházán és nyilt titok az is, hogy *Sebestyén* Géza, a színház direktora, szinte elviselhetetlen tehernek tartja az operaelőadások obligóját, *amelyre szerződés kötelezi.* Szívesen

lemondana a szubvencióról is az operaelőadások elengedése ellenében,

mert az operatársulat fenntartása oly horribilis költséggel jár, amely mellett a ráfizetés csaknem kikerülhetetlen.

Illetékes helyre

fordultunk felvilágosításért és a *közművelődési* ügyosztályban a következőket mondták a *Fővárosi Hirlap* tudósítójának:

— Semmiféle tárgyalásról sincs szó, semmiféle operaházi ajánlat nincs a kezünk között. *Marad minden a régiben.* Egyébként az új törvény értelmében

a Városi Színház élére is választott igazgatóbizottság kerül, amely igyekezni fog a problémát a lehető legjobban megoldani.

Hangsúlyozni kell, hogy a *Városi Színház* kérdésének megoldása nem könnyű probléma. A színház nézőtere a mi viszonyainkhoz képest túl nagy, s az egész nagy apparátus fenntartása olyan költséges, hogy

csak állandóan zsúfolt házak bevétele, vagy a helyárak felemelése mellett lehetne arányos bevételeket biztosítani.

Manapság természetesen *mindkettő lehetetlen.* A milánói *Skála* akkora, mint a mi *Városi Színházunk,* de ott az árak nagysága arányban is van a színház nagyságával.

— Egyébként a főváros és a színház igazgatója között jogérvényes szerződés van, egyelőre ez az irányadó. Lesz-e változás az ősszel, ma még nem tudom. Szent István hetében, a Szent Imre ünnepségek idejére mindenesetre kinyitja kapuját a Városi.

— Ismétlem, az Operaházzal semminemű tárgyalások nincsenek,

annál kevésbé lehet beszélni konkrét ajánlatról, vagy megállapodásról,

A *Városi Színház* — népopera a szó szoros értelmében, itt olcsó előadásokkal kell szolgálni a kisebb pénzű zenekedvelők muzsikális kulturáját. *Ez pedig alig lehetséges 20 vagy 30 operai vendégestével.* Abba valószínűleg

bele kell törődni, hogy ráfizet a népoperára a főváros, mint ahogy ez az eset áll fenn a nagy operánál is.

Az állam ennél a műintézetnél is jelentős összeggel járul hozzá az állandó deficit fedezéséhez.

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros tanácsa a 75.197—1930—II. sz. alatt meghirdetett alábbi munkákra vonatkozó versenytárgyalást megsemmisítette és ennek következtében nyilvános versenytárgyalást hirdetek a X., Maglódi úton építendő Horthy Miklós szeretetotthon A) tüdőbetegek és B) kórház- és kapusépület **műkőmunkákra,** azzal, hogy az ajánlatok épületenkint A) és B) külön-külön lepecsételt borítékban és ajánlati ürlappal kitöltve adandók be.

A bánatpénz tekintetében azoknak, akik az első versenytárgyalásra a megfelelő összegű bánatpénzt letették, új bánatpénzt letenniök nem kell.

A vonatkozó költségvetési kiírás nyomtatványai ívenként 0.50 pengőért kaphatók 1930. évi június hó 25-től kezdve naponta d. e. 11—1 órák között a székesfővárosi tanács II. (középítési) ügyosztályának IV., Központi városháza, III. em. 342. sz. szobájában.

Külön is felhívom az ajánlattevők figyelmét arra, hogy a szóban levő építkezés ügyében kelt és a kormányhatóság által is jóváhagyott 570/1930. kgy. sz. határozat kikötései szerint a vállalkozók a budapesti munkanélküliség enyhítése érdekében a munkák elkészítéséhez elsősorban **budapesti munkásokat** tartoznak alkalmazni, illetve vidéki munkásokat csak abban az esetben alkalmazhatnak, ha a budapesti munkaközvetítők nem tudnak megfelelő munkást közvetíteni.

A rajzok, tervek és minták megtekinthetők és a szükséges felvilágosítás megszerezhető A) a tüdőbetegépületre vonatkozólag Maróthy Kálmán (II., Szalag ucca 7. Tel.: 512—07), B) kórház- és kapusépületre vonatkozólag Szaboles Ferenc (VI., Szondy ucca 92. Tel.: 288—83) tervező műépítészeknél vagy az előadónál, a Központi városháza, III. em. 333. ajtó alatti hivatalos helyiségben.

Az ajánlatok **1930. évi július hó 23-án (szerda)** d. e. **fél 10 óráig** a tanácsi II. (középítési) ügyosztály III. em. 350. sz. szobájában adandók be. Az ajánlatok ugyanazon napon, ugyanazon tanácsi ügyosztály üléstermében (III. em. 354. sz.) 10 órakor fognak nyilvánosan felbontatni.

Budapest, 1930. évi június hó 25-én.

A székesfőváros polgármestere.

Párt és klub

Usetty Bélát beszámolóján melegen ünnepelte a Ferencváros

A *Ferencvárosi Egységes Párt* üllői úti kerthelyiségét zsúfolásig megtöltő választóközönség előtt *Usetty* Béla, a budapest-déli választókerület országgyűlési képviselője beszámolót mondott, amelyben részletesen foglalkozott a fővárosi reformmal, a törvényhozásnak ezzel a Budapest jövő életében és további fejlődésében új korszakot jelentő alkotásával, a köztisztviselők, vasutasok, postások és nyugdíjasok helyzetének javítására irányuló törekvésekkel, majd kifejtette, hogy meggyőződésből követi *Bethlen* István gróf politikáját, amelynél eredményesebbet és sikerrel biztatóbbat ma egyetlen más államférfiútól sem várhat a nemzet.

A nagy tetszéssel fogadott beszámolóbeszéd után *Pavlik* Ferenc kerületi ügyvezető alelnök indítványára a megjelent ezer főnyi választópolgár *köszönetét és elismerését fejezte ki Usetty Bélának képviselői munkásságáért és ragaszkodásáról és nagyrabecsüléséről biztosította.*

Ezután *Kozma* Jenő, a fővárosi egységes párt elnöke, méltatta a teljes önzetlenséggel és odaadással a köz érdekében fáradozó munkatársának, Usetty Bélának a törvényhozásban és a városházán évek óta kifejtett működését.

Fejér Ottó, a déli kerület másik egységes párti képviselője, hangoztatta, hogy *ma minden hazája sorsáért aggódó polgárnak támogatnia kell a kormányzatot, hogy Bethlen István gróf eredményesen befejezhesse nagy célkitüzéseit.*

Éry Márton az országos egységes párt és a magyar vidék üdvözletét tolmácsolta, majd *Becsey* Antal közgazdasági és várospolitikai kérdéseket fejtegetett, amelynek egyik lelkes harcosa Usetty Béla is. Végül *Csák* Károly orszgy. képviselő párhuzamot vont a vármegyei és a fővárosi reform között és rámutatott arra, hogy mindkettő a haladó konzervatív politika eszméit szolgálja.

Bohn József felszólalása után, aki a józsefvárosi polgárság bizalmáról és szeretetéről biztosította Usetty Bélát, Pavlik Ferenc záróbeszédével és a Ferencvárosi Kaszinó dalárdájának énekével végetért a beszámológyűlés, amelyről üdvözlősürgönyt küldtek a miniszterelnöknek és *Ripka* Ferenc főpolgármesternek.

A beszámolót követő társasvacsorán lelkes ünneplésben részesítették a Ferencváros népszerű, általános tiszteletnek örvendő képviselőjét.

— *Az egységes községi párt zászlóbontása Lágymányos-Kelenföldön.* A lágymányos-kelenföldi Egységes Községi Polgári Párt és a Kelenföldi Társaskör az Erzsébet Sósfürdőben társasvacsorát rendezett, amelyen *Sümeghi* László dr. kormányfőtanácsos, a kör ügyvezető elnöke nagyhatású beszédben üdvözölte *Ripka* Ferenc főpolgármestert és *Kozma* Jenőt, az egységes párt elnökét, majd *Becsey* Antal kormányfőtanácsos, a kerületi pártszervezet elnöke fejtegetett nagy tetszés mellett különböző városgazdasági és szociális problémákat. A fővárosi üzemek racionalizálása, a fővárosi és a csepeli kikötő okszerű kihasználása, a tranzitókereskedelem előmozdítására olyan gazdasági fellendülést von maga után, amely elhárítja a Budapest háztartásában mutatkozó nehézségeket. Ezután *Ripka* Ferenc a fővárosi közélet régi, nagy érdemeket szerzett vezetőférfiát, *Becsey* Antalt köszöntötte fel és bejelentette, hogy lord *Rothermere* őszi látogatása során nemcsak maga tanusít meleg érdeklődést a Budapestet fürdővárossá fejlesztő akció iránt, hanem amerikai barátait is meg fogja nyerni az életrevaló tervek megvalósításának. *Kozma* Jenő beszédében azokkal a nagy perspektívájú fejlődési lehetőségekkel foglalkozott, amelyekkel az új korszakot jelentő fővárosi törvény életbeléptetése biztat, majd *Sümeghi* Lászlót és a kelenföld-lágymányosi polgárságot köszöntötte.

FRANK EMIL
okl. mérnök és épitőmester
BUDAPEST, V., HOLLÁN U. 9.
Telefón: Aut. 293-27.

KELE MIHÁLY
épület asztalos munkák bútorok és iskolaberendezések gyára
Budapest, Örömvölgy u. 38-40
Telefón: József 312-98

TEUDLOFF—DITTRICH
ARMATURA SZIVATTYÚ ÉS GÉPGYÁR R. T.
TELEFON: JÓZSEF 463-92 463-93
KISPEST, ÜLLŐI ÚT 216—222

ETERNIT cső
eső-, szennyvíz és trágyalé levezetésére, szellőztetésre és csatornázásra stb. Nem rozsdásodik, könnyű, vizet nem ereszti át, olcsó.
ETERNIT MŰVEK HATSCHEK LAJOS
Budapest, VI., Andrássy út 33. sz.

Kahler építési vállalata.
I. Fürdő u. 3/c. J. 456-03.

PARKETTA
szállítása, mindennemű padozat készítése és javítása.
FRIED és BENEDEK
parkettgyár és gőzfürész
BUDAPEST, VII., RÁKÓCZI ÚT 82.
Telefon: József 133—43 és József 134—17.

KÖZPONTI FŰTÉSEK
ÉS EGÉSZSÉGÜGYI BERENDEZÉSEK VÁLLALATA
SZEPESSY SÁNDOR utóda SZEPESSY GYULA
okl. mérnök, Budapest, VII., Abonyi-u. 25. Tel.: J. 380-30.

Kisvasutak o Emelődaruk
Sodronykötélpályák
Modern szállítóberendezések
*
Roessemann és Kühnemann - Epp és Fekete
Egyesült Gépgyárak R. T.
Budapest, III., Római fürdő
Városi eladási iroda: VI., Berlini tér 2. sz.
Telefon: Automata 174—00
*
Harmatta-féle vashordók, tartányok, csövek és oxigén

Kövezőmester és útépítési vállalkozó
HEISSENBERGER JÓZSEF
BUDAPEST, IX., VÁGÓHID UCCA 9/b SZ.

Legfeljebb tizennégy év alatt lehet pótolni a tanteremhiányt

Megkezdték az erdei iskola páciens-tanulóinak sorozását — Purébl Győző közoktatásügyi tanácsnok az iskolaépítésekről

Az elmult héten az összes fővárosi elemi, polgári és középiskolák bezárták kapuikat. Az egész vonalon megkezdődött a nagy szünidő. Iskolai vonatkozásban csupán két helyen dolgoznak pihenés nélkül: *a közoktatási ügyosztályban, ahol a jövő tanévet készítik elő és a Gyemeknyaraltatási akció Czukor uccai központjában, ahol most van a „szezón".*

A *Fővárosi Hirlap* tudósítója felkereste

Purébl Győző

tanácsnokot, aki szabadságon van ugyan, de *minden héten egy-két napot hivatalában tölt.* Érdeklődtünk az összes aktuális iskolai ügyek iránt s a következő információt kaptuk:

— A tanév annak rendje és módja szerint bezáródott. Sok iskola vizsgáit magam is végighallgattam és *az eredmény kielégítő.*

— A *nyaraltatási akció* megkezdődött. A helybeli üdülőtelepek egytől-egyig a mutl héten nyíltak meg, az első vidéki transzport, külön vonattal, 2000 gyermekkel, 28-án, szombaton este indult el, ünnepi külsőségek között, a többi kisebb csoportok úgyszólván a hét minden napján indultak és indulnak, de

szombatig minden gyermek üdülő helyén lesz.

A második transzportba sorozott gyermekek *augusztus első napjaiban indulnak.*

— Szombat este megérkeztek a német és osztrák cserediákok is, a németek második csoportja 4-én ér ide. A mieink viszont Németországba 24-én indultak, Bulgáriába pedig csütörtökön utaznak el.

Az iskolaépítkezésekről a következőket tudtuk meg:

— Bár a közelmultban a főváros három új iskolát emelt, és legutóbb ugyanesak 22 tanterem készült el,

még mindig hiányzik 214 tanterem

és pedig 210 a községi jellegű iskoláknál, egy a felekezeti iskolákban, három pedig az állami iskolákban, hogy a budapesti tanulók tömegeit higiénikusan lehessen elhelyezni. A még mindig fennálló nagy tanteremhiányt főleg az okozza, hogy

a főváros az újabban szervezett polgári és kereskedelmi iskolákat elemi iskolákban volt kénytelen elhelyezni.

Ha a mindennapi tankötelesek mai létszámát vesszük is alapul és figyelmen kívül hagyjuk az évi gyarapodást, a székesfőváros költségvetésében évenként előirányzott kétmilliópengős iskolaépítési költséggel építkezve

hét esztendőre volna szükség, hogy évi 30—32 új tanterem és 33 kisdedóvó létesítésével megszüntethető legyen a nagy tanteremhiány.

Minthogy azonban a meglévő tantermek közül is 163 baraképületben van, 32 pedig bérházban, nyilvánvaló, hogy *az előbb említett hét esztendőn belül a szükséglet megkétszereződik és újabb hét esztendőre lesz sükség, hogy a tanteremhiány véglegesen megszüntethető legyen.*

— Az idei évre tervbevett valamennyi iskolaépítési munkát kiadták, részben pedig folyamatban vannak az előmunkálatok. A *farkasréti, miskolciuccai, Ihász uccai* és *németvölgyi* iskolák megépítéséről van szó. Minden remény meg van arra, hogy a nyár folyamán annyira előrehaladnak a munkák, hogy az ősszel tető alá kerülnek az összes épületek és

a jövő tavasszal már meg is kezdhetik a tanítást ezekben az új iskolákban, amelyek égető szükségét az ősszel kezdődő új tanévben még jobban fogjuk érezni.

— A svábhegyi erdei iskola is elkészül és július 10—15-én megnyitjuk, egyelőre a nyaraltatási akció számára. Német cserediákok lesznek az intézetben, az új iskolaévben pedig megkezdődik a rendszeres tanítás.

Az iskolaorvosok utasítást kapnak, hogy a gyermekek megvizsgálásánál a tanév kezdetén válogassák ki a betegségre hajlamos, gyenge tanulókat, akiket azután csoportokban négy-, hathetes, esetleg hosszabb tartózkodásra beutalunk az erdei iskolába,

ahol *állandóan* a szabadban lesznek. Az erdei iskola mintaszerű intézményünk lesz: ősszel fogjuk bemutatni a sajtónak és a törvényhatóság tagjainak.

— Július 15-én nyílik meg a gyermeknyaraltatási akció Balatonzamárdin épült új telepen is, ahol *az új pavillon bevonásával száz gyermeket üdültethetünk állandóan.* Háromhetes csoportokban mennek le a gyermekek, úgy hogy

a nyáron át ötszáz gyermek részesül a Balaton örömeiben, ezen a telepen.

Érdeklődtünk a fővárosi iparrajziskola készülő reformja iránt is és erre a következő választ kaptuk:

— Az *iparrajziskolának* mostanáig nem volt szervezeti szabályzata. Az iskola lassankint nagyszerű eredményeket felmutató iparművészeti tanintézetté fejlődött és halaszthatatlanná vált a szabályzat megszerkesztése, amely már készen is van és ősszel fogom a törvényhatósági tanácsnak bemutatni. Ugyancsak őszre marad a szintén elkészített iskolaorvosi és iskolanővéri szervezeti szabályzat bemutatása és életbeléptetése, nemkülönben a tanerők módosított státusrendezése, amely sok aránytalanságnak fog véget vetni. Ez utóbbi már az év elején készen volt, de a fővárosi törvény előkészületei halasztották az elintézést.

Kérdezősködtünk az iparostanonciskoláknál várható nagyjelentőségű újítások iránt is, amelyek az iparosinasok gyakorlati képzésének tökéletesítését fogják célozni.

— Az *iparostanonciskolákban* eddig — mondotta *Purébi* tanácsnok — túlsúlyban volt az elméleti oktatás. Miután önálló iparostanonc és iparosképző gyakorlóiskolák felállítása hamarosan nem remélhető, a főváros korlátolt anyagi viszonyai miatt, — úgy segítünk, hogy

decentralizálva fogjuk végezni a gyakorlati oktatást.

Ilyen gyakorlóiskolát már felállítottak a nyomdász, cukrász és vendéglős szakokon, most pedig legközelebb tízezer pengő költséggel a Prohászka Ottokár uccai iskolában a szabó és rokonszakmák tanulói számára létesítünk gyakorlóműhelyt. Ezeket a műhelyeket rövidesen követik a többi szakmák gyakorló műhelye is.

Az iskolaépítésekkel kapcsolatban szóbahoztuk a tanácsnok előtt azokat a módosításokat, amelyeket a főváros részéről bemutatott terveken eszközöltetni kívánt a kultuszminiszter.

— Semilyen lényeges változtatást nem kíván tőlünk a minisztérium, — mondotta, — csupán bizonyos leegyszerűsítések történtek, főként a mi javaslatunkra. Igy

a Farkasréti iskolában nem lesz központi fűtés s a linoleumpadló helyett az olcsóbb fenyőpadlót alkalmazzák.

A németvölgyiúti iskolánál átépítéstechnikai módosítás lesz költségkímélés szempontjából, a lejtős terep alkalmasabb kihasználásával, míg az Ihász uccában ugyancsak építéstechnikai változás lesz. Itt például a tornaterem nem emeleten lesz, hanem földszinten épül. Ezek mind olyan kisebbrendű módosítások, amelyek keresztülvitele már megtörtént és a legkevésbé sem halasztották az építkezés lebonyolításának megkezdését.

Érdeklődtünk a tanácsnoknál az iskolai szűnidő meghosszabbításának lehetősége iránt is:

— Az iskolai szűnidő meghosszabbításának szorgalmazásával egyetértek, azonban mint a multban, ezúttal is csak annyit jelenthetek ki ebben az irányban, hogy

ez a kérdés egyáltalán nem a városházán dől el.

A kultuszminiszter szuverén joga a kérdés rendezése. Mi legfeljebb annyit tehetünk, hogy amennyiben a törvényhatósági tanács, vagy a közgyűlés jónak látja, úgy, mint már a multban is megtettük, *jövőre ismét feliratban javasuljuk a reform életbeléptetését.*

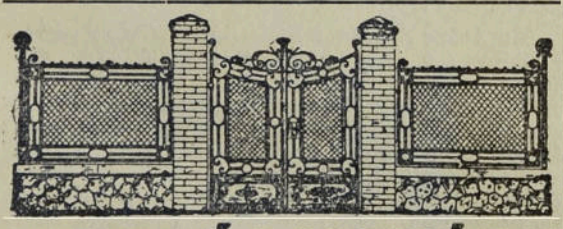

VASS ÉS KOVÁCS
SODRONYFONAT-, KERÍTÉS-, ÁGYBETÉT- és VASBÚTORGYÁR
Budapest, II., Fő ucca 48
Telefón: Aut 517-87 Telefón: Aut. 517-87

BARCSAI LAJOS ÉPÍTŐMESTER BUDAPEST
IRODA: I., APRÓD UCCA 2.
TELEFÓN: AUT. 533—74.

Bründl János udvari szállító Egészségügyi műszaki berendezések gyára
Budapest, VII., Péterffy Sándor ucca 34. szám
Központi fütés. — Melegvíz készülék. — Vízvezeték. — Csatornázási- és gázberendezések. — Berendez városoknak vízműveket, csatornázásokat és derítőtelepeket. — TELEFON: József 513—19.

Wörner J. és Társa
Gépgyár Részvénytársaság
Malomberendezések — Nyomdagépek — Láncgyár — Vasöntöde
Telefon: L. 905-74, 905-75. Budapest, V, Váczi út 48. Alap. 1867.

ROTTER ZSIGMOND
terménynagykereskedő
Budapest, V., Nádor ucca 17. sz.
Telefón: 297-18, 276-94.

Aszfalt és Kátrányipar RT
Budapest, V. ker., Nádor ucca 12 ● Telefón: Aut. 262—81, 262—82
GYÁRAK: Budapest, IX., Illatos út 18—20 / Szőreg, (Szeged mellett) } saját iparvágány

Kőbányai Gép- és Vasszerkezeti Műhely
BISSELICHES MÉRNÖK
Budapest, X, Liget-u. 46. Tel. J. 358-25
Vasszerkezetek, lakatosmunkák, portálok

STEINER ÉS SZIMPER
dísz-, templom-, szobafestők és mázolók
Budapest, IX, Üllői út 57
TELEFÓN: József 306—29.

ÜVEGFESTÉSZETI ÉS ÜVEGMOZAIK MŰTEREM
PALKA JÓZSEF
Magyarország ezüstkoszorús üvegfestőmestere
Budapest, VIII., Baross-u. 59. Tel. J. 302-28. Alapíttatott 1894

ZINNER MANÓ
kőbánya és útépítési vállalkozó
TELEFÓN AUT. 950-75
ÚJPEST, TAVASZ UCCA 24. SZÁM

HEBENSTREICH FERENC
okl. kőműves-mester
építési vállalkozó
VIII, Kender u. 24
Telefónhívó: 408—50

HAJNAL IMRE
okl. mérnök, építési vállalkozó
BUDAPEST, I., Atilla körút 47. szám
Telefón: Automata 528—64.

Korányi és Fröhlich redőnygyár
BUDAPEST KISFALUDY-U. 5/F - TELEFON: J. 323-76 • 459-86
SPECIÁLIS GYÁRTMÁNYAI:
SZAB. PÁNCÉLREDŐNY · ACÉLREDŐNY · FAREDŐNY · VÁSZONREDŐNY
SZAB. AJTÓCSUKÓ · BOSTWIGH-TOLÓRÁCS · NAPELLENZŐ-SZERKEZETEK

Gazdasági Értesítő

Nem honorált aggodalmak a kölcsön körül

Éber Antal teóriája a közhitelről

Éber Antal balkezes városházi szereplése egy újabb akkorddal bővült. *A milliós város minden rétege munkaalkalmat, munkát és kereseti lehetőséget sürget* és amikor a legnagyobb munkáltató: a főváros végre rászánta magát, hogy függőkölcsön igénybevételével a közmunkák hosszú sorát sürgősen elindítja, feláll a közgyűlési teremben *Éber* Antal és dörgedelmes megrovásban részesíti a főváros vezetőségét, hogy a munkálatok fedezetének biztosítására kölcsönt vesz igénybe.

Két argumentum az, amellyel *Éber* Antal a maga mondanivalóit alátámasztani igyekezett: az egyik a *közhitel* kérdése, a másik az a tény, hogy a főváros a kölcsön fedezetére *váltókat* bocsát a hiteltnyujtók rendelkezésére. Mindkét szólam hatástalanul zengett el a közgyűlési teremben, *nem volt visszhang, helyeslés, még kevésbé taps,* csak felfigyelő csodálkozás azon, hogy egy olyan ízig-vérig bankember, mint amilyen *Éber* Antal, *félti Budapest közhitelét,* amikor az első jelre a kölcsönajánlatok halmazával árasztották el azt a várost, amelyik *eddigi adósságait is teljes rendben és ütemben tudta visszafizetni.* Még inkább meglepő, hogy kifogásolta *a váltók rendezését,* holott hitelműveleteknél nem éppen szokatlan a váltókényszer, ami ilyen rövidlejáratú függőkölcsön esetében a legmegszokottabb és legegyszerűbb eljárás. *Mindenesetre örvendetes, hogy Éber Antal nagy beszéde nem tudta eltéríteni a közgyűlés jelenlévő 210 tagját az egyhangú állásfoglalástól,* amelylyel Budapest polgársága és munkássága, a kereseti alkalmak széles lehetőségéhez jutott, — *Éber* Antal ellenzése dacára is.

Sikeres működéssel zárta első üzletévét az Ipari Jelzálogintézet

Az *Országos Ipari Jelzálogintézet* szombaton tartotta *első évi rendes közgyűlését,* amelyen az ügyvezetőség bőséges és mindenre kiterjedő beszámolót adott a multévi működési eredményekről. A közgyűlésen *Friedmann* Ernő dr. műegyetemi tanár, az Ipari Jelzálogintézet administrateur delegué-je, nagyszabású beszédet tartott, amelyben hangoztatta, hogy a vezetőség legfontosabb feladata volt, hogy *az eddig ki nem próbált intézményt biztosan megalapozza és a törvényben és az alapszabályokban elgondolt kereteket az élet tartalmával megtöltse.* A magyar ipar mindig *pénzszükében* szenvedett: az intézet sok esetben felment egészen az aktivák egyharmadának szintjéig. A másfél év fejleményei mutatják, hogy az ipari intézetnek sikerült a rossz gazdasági viszonyok káros hatásait ellensúlyozni és ezzel nagy szolgálatot tenni a magyar közgazdasági életnek. Az intézmény újszerűségének és sok mindenféle nehézség dacára, a kölcsön igénybevételére sok jelentkező volt és *az eddig kihelyezett összeg 4588 millió dollárra rúg.* Ez annál figyelemreméltóbb jelenség, mert például a hasonló német intézmény most kénytelen likvidálni, mert nem sikerült emisszióját végrehajtani. Az *Országos Ipari Jelzálogintézetnek* sikerült New Yorkban 7 százalékos ipari zálogleveleket elhelyezni 94¾%-os árfolyamon és elérte azt, hogy *a magyar ipar rendelkezésére tudott bocsátani 20 éves kölcsöntípust.* A bemutatott zárószámadás szerint a kimutatott tiszta nyereség 12.783 pengő, amit a jövő évi eredményszámlára vittek át. A közgyűlés során az igazgatóság meleg köszönetet mondott *Iklódy-Szabó* Andor államtitkárnak, az intézet kormánybiztosának.

Beszámoló a magyar gépipar elmult évi működéséről

A *Magyar Vasművek és Gépgyárak Országos Egyesülete* június 27-én tartotta a tagok igen nagyszámú részvétele mellett évi rendes közgyűlését. *Láng* Gusztáv kormányfőtanácsos, vezérigazgató, az Egyesület elnöke a közgyűlést megnyitó beszédében utalt arra, hogy a magyar gépipar a közgyűlést megelőző esztendőben *gyárai üzemét rendkívül sok gond és küzdelmek között tudta csak fenntartani.* A magyar gépipar gyártmányai folyton csökkenő árak mellett mind kisebb mennyiségben találnak vevőre. Hogy a jelenlegi rendkívül súlyos gazdasági helyzet a gépgyárak során nagyobb pusztítást az újabb időben nem végzett, az annak köszönhető, hogy *a magyar gépipar a helyzet magaslatán áll* és úgy ár, mint pedig minőség tekintetében bárhonnan jelentkező versennyel szemben megállja a helyét. Kifejezést ad annak a reményének, hogy a kormány, különösen *az államvasutak megkezdett beruházási munkálatait az ősszel az eredeti tervezetnek megfelelő mértékben folytatni fogja.* Igazságtalannak tartja azt az agráriusok részéről indokolatlanul felemlített vádat, hogy az agrár- és gépipari termékek között beálló disparitást a gépipar okozná. Megállapította azt, hogy a gyártáshoz szükséges nyersanyagok és félkész áruk ára az utóbbi években semmit sem csökkent, a bérek pedig nemcsak nem csökkentek, hanem számbavehetőleg emelkedtek, így tehát *az agrártermékek árcsökkenése a gépipar termelési költségeiben semmiképpen sem jutott kifejezésre.*

A nagy tetszéssel fogadott elnöki megnyitóbeszéd után *Kende* Tódor kormányfőtanácsos, ügyvezető igazgató terjesztette elő az Egyesület jelentését, amelyet évkönyv formájában a tagok rövidesen kézhez fognak venni. A közgyűlés ezután elfogadta az elmult évre vonatkozó zárszámadást, a felügyelőbiottság jelentését és megállapította a jövő évi költségvetést. Majd pedig az igazgatósági tagok számának emelésére vonatkozó alapszabálymódosítást fogadták el, ezután pedig megejtették a választást, amelynek során esekély változással *az eddigi elnökség és igazgatóság egyhangúlag megválasztatott.* Elnök lett ismét *Láng* Gusztáv, alelnökök: *Aschner* Lipót, *Dessauer* Ármin, *Hubert* Vilmos, *Orphanides* János, *Stromszky* Sándor. Az egyes bizottságok elnökei: *Jünker* Géza, *Neuhold* Kornél, *Erb* Nándor, *Klemm* Károly és dr. *Székely* Imre. A szakosztályok elnökei: *Dunckel* Károly, *Balázs* B. Hugó, *Dubsky* Alfréd Ottó, *Berkovits* Béla, *Kornfeld* Móric báró, *Révész* Béla, *Fekete* Henrik, *László* Sándor, *Mihályfi* Dezső, *Altenstein* Frigyes, *Wicar* Reinhold, *Lénárt* Róbert és *Kühne* Lóránt dr., végül pedig a közgyűlés által választott tíz igazgatósági tag: *Beck* József, *Bernauer* Géza, *Farkas* Adolf, *Halász* Béla, *Herczegh* Ernő, *Lévai* Gyula, *Martos* Frigyes, *Oetl Pálffy* Dénes, *Stark* Béla és *Szenes* Ignác.

A közgyűlés után az Egyesület tagjai *Aschner* Lipótnak, az Egyesült izzólámpagyár r. t. vezérigazgatójának meghívása folytán az *Egyesült izzólámpagyár r. t.* és a *Standard villamossági r. t.*-nak a Római-fürdőnél létesített új munkás- és tisztviselő fürdő- és üdülőtelepét keresték fel, amelyet igen nagyszámú meghívott vendég jelenlétében avattak fel. Az új fürdő- és üdülőtelep módot ad arra, hogy több ezer munkás egyszerre fürödhessen. E célra korszerűen berendezett helyiségek állanak rendelkezésre. A vendégek nagy örömmel látták a nagyszámú week-end-házat, amelyeket a munkások maguk építettek és ahol az egész nyarat eltöltik. A hatalmas, kiváló ízléssel elkészült parkban a vendégeket a gyár munkásaiból alakult zene- és énekkar szórakoztatta. Ezzel a teleppel a magyar gépipar ismét tanujelét adta annak, hogy minő nagy súlyt helyez a tisztviselők és munkásság testnevelésére és egészséges életmódjának biztosítására.

Ősszel veszi birtokába az állam a MFTR-t

Előrehaladott stádiumban vannak azok a tárgyalások, amelyek a *Magyar Folyam- és Tengerhajózási R. T.*-nak teljes állami tulajdonba való vételére irányulnak. Az angol tőkecsoporttól átveendő részvényekkel a magyar állam teljes birtokába jut a MFTR-nek és így a dunai hajózás is csaknem korlátlanul a MÁV irányítása alá kerül. A tranzakció befejezése után, a MFTR személyzete és tisztviselői kara, a MÁV státusának megfelelő javadalmazásban fog részesülni, ami nem megy könnyen, mert például *a MFTR igazgatója most nagyobb illetményt élvez, mint a MÁV elnöke.* A nehézségek áthidalása valószínűleg úgy történik, hogy

Domony Móric dr., a MFTR igazgatója, még az átvétel előtt nyugdíjazását kéri

és így az illetmények összehangolása surlódások nélkül megtörténhetik. Közgazdasági körökben elterjedt hírek szerint az állam az ősz folyamán már át is veszi a MFTR egész állományát.

Az új Kamara. A multheti kamarai választások eredményét szombaton hirdette ki a választásokat intéző központi bizottságban az elnöklő *Lobmayer* Jenő közgazdasági tanácsnok. A viharos és részben megpetícionált választás szerint az új kamara így alakult meg: A kereskedelmi osztály rendes tagjai: *Laczkó* Sándor, *Magyar* Bertalan, *Reisz* Jenő, *Székács* Antal, *Belatiny* Artúr, *Mösmer* Pál, *Szénássy* Béla, *Vuck* Gyula, *Belopotoczky* Kálmán, *Drucker* Géza, *Lédermann* Mór, *Heinrich* Dezső, *Madarassy-Beck* Gyula báró, *Vass* Imre, *Vértes* Emil, *Éber* Antal, *Eppinger* Károly, *Frey* Pál, *Fischer* Odön, *Schwimmel* Mihály, *Hantos* Elemér, *Gonda* Hugó, *Strucky* Sándor, *Farkas* Vilmos. — Az ipari osztály rendes beltagjai: *Chorin* Ferenc, *Szurday* Róbert, *Biró* Pál, *Gschwindt* Ernő, *Vida* Jenő, *Budai Goldberger* Leó, *Becsey* Antal, *Gundel* Károly, *Nagy* Antal, *Németh* Gyula, *Jakab* János, *Brauch* Ferenc, *Lovász* Gyula, *Mészáros* Győző, *Deutsch* Mór, *Kovacsek* Ferenc, *Láng* Ernő, *Dembitz* Gyula, *Szilágyi* Aladár, *Karczag* Vilmos, *Pásztor* Béla, *Gábor* Gyula, *Holtzer* Nándor, *Bittner* János.

A Magyar Köztisztviselők Fogyasztási, Termelő és Értékesítő Szövetkezete nagy érdeklődés mellett tartotta meg évi rendes közgyűlését. *Perényi* Zsigmond báró elnök megnyitóbeszéde után az igazgatóság évi jelentését tárgyalták, amelyből kitűnt, hogy a szövetkezet 1929. évi áruforgalma 32.9 millió pengő volt. A szövetkezet törzsüzlettőkéje a tagok pengőnkénti befizetéseiből *735.903 pengőről 995.924 pengőre emelkedett.* A szövetkezet mult évi *tiszta feleslege 320.583 P* amiből *5% osztalékot és 2% vásárlási visszatérítést fizet a tagoknak.* A közgyűlés *Tarján* Vilmos vezérigazgató és *Borbás* Gáspár dr. ügyvezető igazgató helyesléssel fogadott szakszerű felvilágosításai után egyhangúlag elfogadta az előterjesztett zárszámadásokat és az üzleti jelentést.

A Magyar Ruggyantaárugyár Rt. a napokban megtartott közgyűlése az 1929. üzletévre 3.50 pengő osztalék kifizetését határozta el. A 4. számú részvényszelvények július 1-től kezdve a vállalat pénztáránál, valamint a Wiener Bank-Verein budapesti és bécsi főpénztárainál válthatók be.

A „Mercur" Váltóüzlet Részvénytársaság igazgatósága június 30-án megtartott ülésében megállapította az 1929. évi mérleget, mely 109.873.38 P tiszta nyereséget mutat ki. Az 1930 július 10. napjára egybehívott XXXIV. közgyűlés elé azon javaslatot terjeszti, hogy a kimutatott tiszta nyereségből a tartalékalap megfelelő dotálása mellett 5 százalék, vagyis részvényenként 1 P osztalék fizettessék ki.

Az Anker Általános Biztosító Rt. (Bécs) végrehajtóbizottsága június 15-én tartott ülésén dr. *Ch. Simont,* a zürichi Schweizerische Rückversicherungsgesellschaft elnökét a végrehajtóbizottságba kooptálta és annak elnökévé választotta. Az 1929. évre szóló zárszámadás beterjesztése után a végrehajtóbizottság azt a határozatot hozta, hogy a június 30-ára összehívott rendes közgyűlésnek ajánlani fogja az előző évhez hasonlóan, az első kibocsátású részvények után 10 százalék, a második kibocsátású részvények után 5 százalék osztalék fizetését. A díj- és kamatbevétel 30,972.797.38 sillingre, tehát 4,273.286.26 sillinggel, a biztonsági alapok 81 millió 866.986.14 sillingre, tehát 11,611.269.14 sillinggel emelkedtek.

BOROSJENŐI KÖVET: fagyálló, 7-féle színben és minőségben rajz után szállít
Budapest, VIII. Mária u. 11. Telefon: József 341—91. sz.
MAYER ÉS WÜHRL OKL. ÉPÍTÉSZ, ÉPÍTŐMESTER

Proczeller Bálint kövező mester
Budapest, X. Korponai u. 11. Tel.: Kőbánya 74-84

ILKOVITS J.
Központi fűtések és vízvezetéki berendezések vállalata
BUDAPEST, VI, ANDRÁSSY ÚT 92.
TELEFON: Aut. 212—07.

TELEFON: JÓZSEF 424-80 STRASSER CIÁNOZ, TAKARÍT TELEFON: JÓZSEF 424-80

Két hete nem adtak ki közmunkát

Az átmeneti állapot okozza a városházán a késedelmet — Az iparosság nagy nyugtalansággal várja a kérdés rendezését

A városházán az út- és csatornaépítési bizottság kedd délutáni és a középítési bizottság hétfő délelőtti ülésein szokták elbírálni a különböző munkákra hirdetett versenytárgyalásokat, a tanács pedig minden csütörtöki ülésén intézkedett a munkák vállalatbaadása iránt. A városházán folyó rendszerváltozás és az ezzel járó átmeneti állapotok következtében most

más második hete szünetel a munkák vállalatbaadása, ami az iparosság körében meglehetősen nagy nyugtalanságot váltott ki.

A munkák vállalatbaadásának szünete korántsem jelenti azt, hogy a főváros beszüntetné a tervbevett kivitelezéseket, sőt a különböző közmunkák egész sora vár megvalósításra, a helyzet azonban az, hogy *a városházán bekövetkezett változások bizonyos zökkenőkkel járnak,* amiket kiküszöbölni egyáltalában nem lehetett. Legkevésbé állanak meg tehát azok a kifakadások, amelyek az új fővárosi törvényt teszik felelőssé a késedelemért.

Illetékes helyre

fordultunk felvilágosításért a munkák kiadásának fennakadása dolgában és a következő információt szereztük:

— Az új fővárosi törvény értelmében a versenytárgyalási döntések elintézése jövőben a polgármesterre tartozik, aki azonban ezt a jogát átruházza az alpolgármesterekre, illetőleg *az alpolgármesterek helyettesítésével megbízott tanácsnokokra.* A versenytárgyalások döntését illetően a jövőben a szakbizottságok fognak véleményt mondani. A szakbizottságok megválasztása pedig, mint tudjuk, a multheti közgyűlésen történt, míg a bizottságok elnökeit a csütörtöki tanácsülés választotta meg,

fizikailag lehetetlen volt tehát az új bizottságok összehívása.

A régi bizottságok mandátuma, mint tudjuk, *megszűnt,* ezek nem foglalhatnak már állást a versenytárgyalásoknál,

az új bizottságoknak pedig még nem volt alkalmuk a beérkezett anyagot megismerni.

A szakbizottságokat a szükség szerint rövidesen összehívják és *újból zavartalanul megkezdődik a munkák kiadása.* A szakbizottságok természetesen csak véleményt mondanak és

ez a véleményezés nem kötelező a határozat meghozatalában a polgármesterre,

aminthogy a multban is számtalan esetben előfordult, hogy a javaslatot hozó albizottság határozatával szemben *a tanácsülés másnak ítélte oda a munkálatokat.*

Ezzel a megnyugtató kijelentéssel szemben meg kell állapítani, hogy a versenytárgyalások intézése egyelőre nehézkesebben megy, mint valaha. Számtalan panasz érkezett ugyanis hozzánk, vállalkozók, építészek és szállítók köréből, akik a legnagyobb elkeseredés hangján reklamálják a városházi ügyvezetéstől a versenytárgyalási eredmények meghozatalát. Egy olyan hatalmas munkáltató centrumhoz, mint Budapest székesfőváros, napról-napra futnak be a legkülönbözőbb munkálati és szállítási ajánlatok. Ezek a nagy gonddal felszerelt és *bánatpénzzel súlyosbított ajánlatok egyelőre ott hevernek a különböző osztályokban:*

a városházán két hét óta egyetlen döntést sem hoztak, szünetel az építési engedélyek kiadása is, miután a magánépítési bizottság munkája is megszünt.

Teljesen érthető, ha a fővárosi adminisztráció az átszervezéssel kapcsolatban *bizonyos nehézkességgel* tér át az új rendre, azonban a versenytárgyalási ajánlatok elbírálása nem komplikálódott annyira, hogy ezt a nagyfontosságú tevékenységet meg kellett volna bénítani. A gazdasági viszonyok miatt amúgy is sok bajjal küszködő iparosok, építészek és vállalkozók a döntés gyors reményében *anyagot, árut halmoznak föl,* munkásaikat visszatartják és ezzel

súlyos károsodást szenvednek a versenytárgyalások elhúzódása miatt.

Az új törvény rendelkezései teljesen tisztázzák a versenytárgyalások fölötti döntések mikénti elintézését, miért is sürgős feladata a városházi ügyvezetésnek, hogy a *versenytárgyalási ajánlatok tömegét sürgősen vizsgálja át* és vessen véget ennek a széles érdekeltséget érintő bizonytalan helyzetnek.

Hogyan akarják eladni az óbudai téglagyárak a leendő közterületeket az államnak?

Óbudán, a város kellős közepében, köröskörül beépített uccákkal, van két vagy három téglagyári telep. A budaiak tele vannak panasszal ellenük évek óta. A téglagyárak nagyhatalmú igazgatói azonban fittyet hánynak a panaszokra. Végre tavaly maga *Ripka* Ferenc főpolgármester lépett akcióba és helyszíni szemlén járt kinn a polgármesterrel együtt. A szemléken *szabálytalanságokat állapítottak meg,* ennek nyomán az óbudai elöljáróság jelentékeny bírsággal sujtotta a téglagyárakat és *újabb szigorú utasítások mentek ki, hogy a gyárakat rá kell szorítani kötelezettségeik betartására, a munkásnyomortanyák megszüntetésére, az elbányászott utak és területek helyreállítására stb.* Közbelépett a közmunkák tanácsa is, megkezdődtek az új híd előkészületei és egyre jobban nyilvánvalóvá vált, hogy a belterületre nem való üzemek napjai meg vannak számlálva, az engedélyt a főváros előbb, vagy utóbb vissza fogja vonni, a téglagyáraknak menthetetlenül hurcolkodniok kell. Előbb azonban a kibányászott területeket planirozással, feltöltésekkel, rézsüzésekkel rendbe kell hozniok.

A telepek tulajdonosa, az újlaki téglagyár, úgylátszik, már számolt is az elkerülhetetlennel, de kitűnő üzleti érzékkel ezt a veszett ügyet is kihasználni próbálja és hasznot akar magának kicsikarni a kibányászott lyukakból, az odvas hegyoldalakból is. Az a bankérdekeltség, amelyhez ezek a téglagyárak tartoznak,

az állami támogatással tervezett lakásépítkezésnél igyekszik a kibányászott és nemsokára otthagyni készülő telkeit jó pénzen értékesíteni.

A bank ajánlatot nyujtott be a kormányhoz, amely szerint 21 millió pengő költséggel az óbudai telkeken 1600 egy-, két- és háromszobás lakás építésére volna hajlandó. Az ajánlatot az illetékeseknek a legnagyobb óvatossággal szabad csak elbírálni és

a főváros sem nézheti városrendezési szempontból közömbösen ezt az akciót.

A téglgyárak helyének jelentékeny része az új híd megépülésekor *közterületté,* centrális hellyé, az új Buda fókuszává válik, ahova *nem lehet és nem szabad az albertfalvai kislakásos telephez hasonló apró házikókat odabiggyeszteni.*

Magyarország aranykoszorús mestere
SZLEZÁK LÁSZLÓ
harang- és ércöntöde, harangfelszerelés és haranglábgyár
BUDAPEST, VI., Frangepán ucca 77. szám
Telefon: Aut. 913-53

Bazilika részére készült 7945 kg új harang
Az 1900. évi párizsi világkiállításon díszoklevéllel, 1921. és 1923. évi vasipari kiállításon aranyéremmel, az 1925. és 1926. évi kézműipari tárlaton kormánydíszoklevéllel, 1927. és 1928. évi budapesti, székesfehérvári, szentesi és szombathelyi kiállításokon nagy aranyéremmel kitüntetve. — Számos egyházi elismerőlevél! — Költségvetéssel díjmentesen szolgál! Előnyös fizetési feltételek!

Rietschel és Henneberg
Részvénytársaság
Budapest, VIII., Práter ucca 12. szám.
Telefon: József 525—18.
Központi fütések, vízvezetéki és csatornázási berendezések

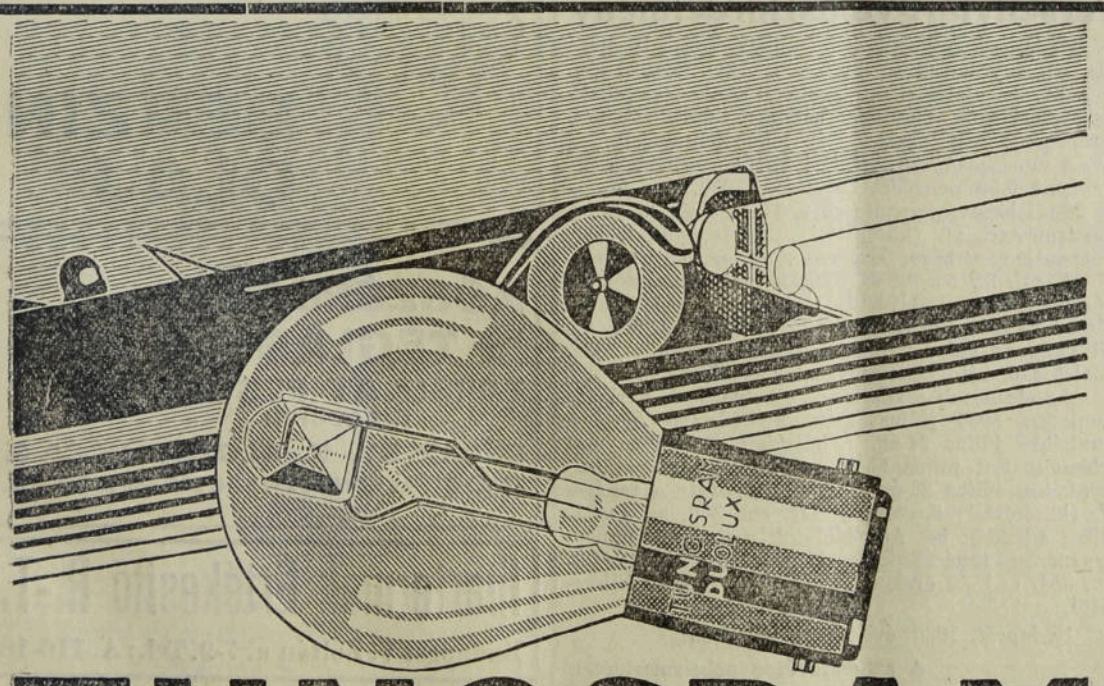

TUNGSRAM

Összerakható könyvszekrények
rekeszenként minden irányban nagyobbíthatók és pótolhatók.
PRAKTIKUS ÉS OLCSÓ
Lingel Károly és Fiai
Első Magyar Faáru- és Butorgyár.
Budapest, VII. ker., Rózsa ucca 4—6. szám
Kérjük 120 szobából álló állandó kiállításunk megtekintését.

Alapítási év: 1868 Telefón: J. 381-47
CRISTOFOLI VINCE
KŐPADLÓ FAYENCE FALBURKOLAT
Budapest, VII., Gizella ut 31

INCZE GÁSPÁR műbutorasztalos
Elvállal lakás-, irodai és üzletberendezéseket saját tervei és adott minta szerint.
Budapest, I., Bertalan u. 22
Telefónszám: Lágymányos 5—13

TARJÁNYI ISTVÁN
SZOBAFESTŐ ÉS MÁZOLÓ
BUDAPEST VII, JÓSIKA UCCA 3
Radiátorok és fütőtestek szakszerű mázolása és fényezése hőállóan teljes garancia mellett
TELEFÓN: J. 382—45

TIMÁR ÉS QUITTNER
OKL. MÉRNÖK, ÉPITŐMESTER
BUDAPEST, VI, SZÉKELY BERTALAN U. 23
TELEFÓN: AUTOMATA 263—75

Vállalkozási Hirlap

182 ezer négyzetméterrel több utat olajoznak a tervezettnél

Az útolajozási versenytárgyalás — az olajkartell felbomlása miatt, — mint annak idején a *Fővárosi Hirlap* megírta, igen kedvező eredménnyel végződött és

a főváros a tavalyinál több mint a felével olcsóbb egységárakat ért el.

Ez a jelentékeny megtakarítás arra késztette a főváros köztisztasági hivatalát, hogy az eredetileg számításba vett 986.000 négyzetméter helyett *lényegesen nagyobb útterület olajjal való impregnálására tegyen előterjesztést a polgármesternek.* A polgármester ehhez hozzá is járult és

182.840 négyzetméterrel több, vagyis összesen 1,088.840 négyzetméter utat portalanítanak olajos eljárással.

A plusz munkához bőséges fedezetet ad a felére leszállított egységárak folytán *az a 700.000 pengő, amit az utak olajos portalanítására eredetileg előirányoztak.* Az olajozással a legutóbb elfogadott egységáron *ugyanazokat a vállalkozókat bízták meg, akik az eredeti megbízást kapták.*

Új versenytárgyalási kiírások

A polgármester versenytárgyalást hirdet:

Ács-, lakatos-, burkolómunkára az Érdi út és Németvölgyi út sarkán épülő iskolánál. Ajánlat tehető július 16-án d. e. fél 10 óráig a középítési ügyosztályon.

Tetőfedő-, asztalos- és gumimunkára ugyanott. Ajánlat tehető július 15-én d. e. fél 10 óráig a középítési ügyosztályon.

Téli ruhák szállítására az autobuszüzem személyzete részére. Ajánlat tehető július 19-én d. e. 11 óráig az Autobuszüzem igazgatóságánál, Erzsébet királyné út 55.

Téli sapkák és férfi cipők szállítására ugyanott. Ajánlat tehető július 19-én d. e. 11 óráig.

Takarmányneműek szállítására az állatvásárok és közvágóhidak részére. Ajánlat tehető július 16-án d. e. 11 óráig a közélelmezési ügyosztályon.

Beérkezett ajánlatok

A mult héten tartott versenytárgyalásokon a különböző közmunkákra és közszállításokra a következő cégek pályáztak:

Föld-, kőműves-, elhelyező- és javítási munkára az Új Szent János-kórháznál: Vágó Pál 19.735, Balassa Árpád 19.736, Lukoy Emil 21.716, Sándor Ödön 22.576, Fratricsevics Ernő 22.648, Böhm és Kállay 22.818, Rheinisch és Wohl 23.656, Weisz Mihály 23.716, Szilágyi Imre 24.014, Kemény és Tisza 28.328 P.

Csatornázási munkára a Hunor és Veder u. sarkán levő bérháznál: Wasser István 3258, Frey István 3432, Gönczi István 3592, Kőszegi István 5031 P.

Központi fűtőberendezési munkára a váciuccai leánygimnáziumnál: Törs és Ormai 41.013, Thiergärtner és Stöhr 41.616, Halász Ernő 41.859, Rohonczi Hugó 42.520, Lammel Ferenc 42.752, Várnai Artúr 44.520, Spitzer Salamon 44.527, Keszler Jenő 45.009, Cross Charles 45.225, Kovács Ödön 46.068 P.

Bútorberendezési munkára a bakterológiai intézetnél: Molnár János 3395, Hegedűs és Nagy 3515, Muesi Imre 3788, Thék Endre 4518, Fodor József 4790 P.

Fűtőberendezési munkára a Kaziczy uccai iskolánál: Spitzer Salamon 49.971, Ilkovits J. 51.626, Egri és Fia 52.017, Keszler Jenő 52.674, Szepessy Gyula 54.073, Szentgyörgyi és Tsa 54.587, Fried Zsigmond 54.794, Várnai Artúr 55.932, Száva Sándor 56.040, Cross Charles 57.144 P.

Útrendezési munkára az Enyedi uccánál: Halmos I. és Fia 42.430, Gravieser Albinné 43.833, Ámon Antal és Fia 44.083, Marik E. és Tsa 46.265, Neumann Ferenc 47.980, Obendorfer József és Fia 48.884, Zumpft István 50.364, Szánthó Ferenc 51.756, Kulás János 53.556, Gattyán Pál 53.732, Heverdie István 53.902, Helfenstein Károly 54.218, Komfort építő r. t. 55.335, Péry Dezső 63.141 P.

Lakatosmunkára az Új Szt. János-kórháznál: Laufer Zsigmoond 1475, Varga Ferenc 1834, Kellner és Sándor 2140, Galambos Jenő 2413, Wimmer Ferenc 2537, Frindt Ágoston 2978, Mandorff és Társa 3125 P.

Szobrászjavítási munkát a pesti Vigadónál: Kovács József 3541, Krisztián Sándor 4020, Rákos Manó 5166, Krausz Lajos 9805 P.

Mázolómunkára a fehérsasténi iskolánál: Tarjányi István 2533, Molnár és Faragó 2385, Schuszlik Ágoston 2760, Gara Zsigmond 2936, Princess Ferenc 3025, Mihály Ferenc 3229, Tófeji József 3987, Wiegmann Frigyes 3798 P.

Linoleumpadozati munkára a koronaőruccai iskolánál: Urbán Ferenc 4366, Császár Imre 4430, Hass Lipót 4448, Elsinger M. J. 4489, Raditz Samu 4817, Plökl Nándor 4868, Schraub István 5047, Bihari Pál 5063 P.

Kőművesmunkára az Új Szent János-kórháznál: Volentics Lajos 3036, Sattler Mihály 3766, Baráth Lajos 3882, Nagypál Imre 4148, Németh Ferenc 7923 P.

Központi fűtőberendezési munkára a kénuccai iskolánál: Schuller József 8300, Stern és Rosenthal 8915, Cross Charles 9138, Várnai Artúr 9258, Lammel Ferenc 9396, Halász Ernő 9449 P.

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros polgármestere nyilvános versenytárgyalást hirdet a III. ker., Lajos utca 34. sz. alatti elemi iskolánál szükséges **kőműves-, elhelyező-, burkoló-, bádogos-, ács-, mázoló-, bútorberendezési, asztalos- és lakatosmunkákra.**

A vonatkozó költségvetési kiírás nyomtatványai ívenként 0.50 pengőért kaphatók 1930. évi június hó 28-tól kezdve naponta d. e. 11—1 órák között a polgármesteri II. (középítési) ügyosztályának IV., Központi városháza, III. em. 342. sz. szobájában.

A rajzok, tervek és minták megtekinthetők és a szükséges felvilágosítás megszerezhető Senyei József (VIII., Baross utca 75) tervező műépítésznél vagy az előadónál, a Központi városháza, III. emelet 316. ajtó alatti hivatalos helyiségben.

Az ajánlatok a kőműves-, elhelyező- és burkolómunkákra 1930 **július 22-én,** a bádogos- és ácsmunkákra **július 24-én,** a bútorberendezési és mázolómunkákra **július 25-én,** a lakatos- és asztalosmunkákra **július 29-én d. e. fél 10 óráig** a tanácsi II. (középítési) ügyosztály III. em. 350. sz. szobájában adandók be. Az ajánlatok ugyanazon napon, ugyanazon tanácsi ügyosztály üléstermében (III. em. 354. sz.) 10 órakor fognak nyilvánosan felbontatni.

Budapest, 1930. évi június hó 25-én.

A székesfőváros polgármestere.

POZSGAY DEZSŐ
építőmester és burkolási vállalkozó
VII., KÖRVASÚT SOR 8.
Saját telepén.

SZÉKESFŐVÁROSI PAVILLON
VÁROSLIGET
WEINGRUBER IGNÁC
KÁVÉHÁZA
NAPONTA KATONAZENE!
Vasár- és ünnepnapon délelőtt katonazene-hangverseny

az első kéz megbizható és olcsóbb

Saját gyártmányú
musica r.t.
VII., Erzsébet körút 43
(Royal Apollo)
és világmárkás — új és használt — zongorák — javítások is — több éves részletre váltó hélkül. Kezelési költség nincs.
Telefón: József 450-63

NOVÁK PÁL
műszaki és villamossági vállalata. Tervez és készít: elektromos erőátviteli világítási és gyengeáramú berendezéseket
BUDAPEST, IX., MESTER U. 16

BIRÓ LÁSZLÓ
ÁCSMESTER
BUDAPEST, X., KOLOZSVÁRI UCCA 9.

WIENER A. UCODA
ÉPÜLET-ASZTALOS
ALAPÍTTATOTT 1886
TELEFÓN: J. 344—50
Kész ajtók, ablakok vasredőnyös üzleti ajtók, kirakatok, állandóan raktáron
BUDAPEST, IX, ÜLLŐI ÚT 123
Az áll. gyermekmenhely épületével szemben

VARGA ALAJOS
gáz- és vízvezeték-szerelő vállalata
ÉPÜLET- ÉS DÍSZMŰBÁDOGOS
BUDAPEST, V., HOLD UCCA 25 Tel.: A. 291-57

SIMOR DÖME
mű- és épületlakatos-mester és vasszerkezetek ipartelepe. Sodronyfonatok nagybani gyártása
BUDAPEST, VII., THÖKÖLY ÚT 89. SZÁM
TELEFON: JÓZSEF 894—43.

SHELL
BENZIN OLAJ

KŐSZÉNBÁNYA 'S TÉGLAGYÁR TÁRSULAT PESTEN,
(DRASCHE)
BUDAPEST, V., KLOTILD UCCA 3.
TELEFON: AUTOMATA 255—54, 255—55 és 255—56.

Ipartermék Értékesítő R.-T.
Budapest V, Zoltán u. 7-9. Tel.: A. 110-18

WIHART FERENC
• ÉPITÉSZ ÉPITŐMESTER •
BUDAPEST, VII., COLUMBUS UCCA 33. sz.
TELEFON: JÓZSEF 350-97

NEUMAN FERENC
OKL. MÉRNÖK, ÚTÉPÍTÉSI VÁLLALATA
Iroda: V, Rudolf tér 1 sz. Telefón: J. 442—60
BUDAPEST
Telep: VII, Egressy út 34 Telefón: A. 239—44

ÁKOS FRIGYES
ÉPÍTŐMESTER
BUDAPEST VII., KERTÉSZ UCCA 24—28
TELEFON: JÓZSEF 301—40

SZOBRÁSZ MŰTEREM ÉS MŰKŐIPARI ÜZEM
Karl Ferenc szobrász
III. kerület, Timár ucca 20 sz.
Telefón: Automata 622—93

Malcsiner Károly
Lakatos, lemezárú-vasszerkezeti és autóhűtőket gyártó üzem.
Budapest, X. ker. Kelemen-u 27.
Telefón: J. 394-95.

SOMOSKŐI BAZALTBÁNYA RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
Budapest, IV., Bécsi ucca 4. sz.
Bánya és zúzótelep: Somoskőújfalu
Telefon: Automata 828-23 és 817-92
A bánya előállít: mindenféle szemnagyságú zúzott kavicsanyagot, pormentes zuzalékot legjobb minőségben, előállít továbbá különböző méretű útburkolati idomköveket. Útépítési osztálya vállalja: makadámutak, szabadalmazott óriáskavics (Derieso) utak építését, mindenféle idomkőutak burkolati munkáinak előállítását, továbbá a „Warrenite Bitulithic" elnevezésű legjobban ismert bitumenes rendszerű utak építését.

Minden szombaton
HETI UJSÁG
Falus Ferenc szenzációs riport-lapja
Ára 40 fillér
MINDENHOL KAPHATÓ!

BŐHM GYULA
útépítési és kövezési vállalkozó
ÚJPEST, Tavasz u. 7
Telefon: A. 944-52

MOOR GÉZA építőmester
Budapest, VI., Reiter Ferenc ucca 103. sz.
Telefón: Automata 911—13.

LUTZ JÁTÉKOK-PESTÉRŐL LAKKOK ELISMERT LEGJOBB MINŐSÉGBEN
TELEFON: JÓZSEF 93-46
Lutz Ede és társa
LAKK- ÉS ZSELÉNGYÁR R.T.
BUDAPEST-VII. ÖRNAGY-UTCA 4. SZÁM.

Események

Fővárosi Hirlap

Az Egységes Községi Polgári Párt hivatalos lapja.

*

Előfizetési árak:

fél évre . . . . . 12 pengő:
egész évre . . . . . 24 pengő:

A törvényhatóság örökös tagjai. Az új törvény értelmében a főváros törvényhatóságának harminckét örökös tagja lesz. Ebből huszonkettőt pénteken választott meg a közgyűlés, a további tizet majd a községi választások után, az új törvényhatósági bizottság fogja *honorációrokká* felavatni. A huszonkét örökös tag közül tíz az *Egységes Községi Polgári Párthoz* tartozik, tíz a keresztény pártból való, egy a sabadelvű csoport tagja, egy pedig pártonkívüli. Az örökös tagok a következők: *Bárczy* István, *Becsey* Antal, *Bódy* Tivadar, *Gaár* Vilmos, *Glück* Frigyes, *Kozma* Jenő, *Lédermann* Mór, *Németh* Béla, *Schmidt* Richard, *Ugron* Gábor, *Bednárz* Róbert belvárosi apátplébános, *Budai* Dezső, *Csepreghi Horváth* János, *Csilléry* András, *Ernst* Sándor, *Joanovits* Pál, *Plathy* György, *Vician* István, *Wolff* Károly, *Baracs* Marcel és *Sümegi* Vilmos. A többi pártok örököstag-listájának bírálatába nem akarunk bocsátkozni, azonban az *Egységes Községi Polgári Párt* listájáról minden objektív bírálónak meg kell állapítania, hogy *hű kifejezője egy polgári középpárt összetételének.* A községi polgári párt örökös tagjai között találkozunk a régi, boldog Pest szereplő neveivel; van közöttük nagyiparos, kereskedő, kispolgár, bíró, mérnök, ügyvéd, az egész polgári társadalom miniatűr mása. Meg vagyunk győződve, hogy mindegyik méltó lesz ahhoz a nagyszerű kitüntetéshez és megbecsüléshez, amit Magyarország első törvényhatóságában az örökös tagság jelent.

Július 7-től kezdve két földfeletti és egy földalatti vasútvonalon lehet átszálló jeggyel utazni. Július 7-től kezdve a BSZKRT a rendes átsz. jegyek és gyermekjegyek érvényességét a *földalatti vasútra is kiterjeszti* olyképpen, hogy ezekkel a jegyekkel két földfeletti vonalon és a földalatti vasúton lehet utazni. Az általános tanonc, tanuló és közszolgálati hetikártyák érvényességét szintén kiterjesztik, tehát az ilyen hetikártyákkal utazó közönség a földalatti vasúton kívül még két *földfeletti viszonylatot vehet igénybe.*

Középüzemmé akarják degradálni az Élelmiszerüzemet. Az új törvény végrehajtásával egyidejűleg rendezés alá kerül az üzemek csoportosítása is. Ebben a vonatkozásban feltűnést keltett az a terv, hogy a nagyüzemnek minősített Elektromos-, Gáz- és Vízművek mögött, *középüzemnek degradálták az Élelmiszerüzemet, holott ez a nagy kereskedelmi vállalat például pontosan kétszerannyi forgalmat csinál, mint a Vízművek.* Értesülésünk szerint az üzemi bizottságok végleges megalakulása után foglalkoznak majd a csoportosítások véglegesítésével, amikor is *alkalom kínálkozik arra, hogy az Élelmiszerüzemet, forgalmának, tevékenységének és hivatottságának megfelelően a nagyüzemek sorába iktassák be.*

Nyolcszázezer pengőbe kerül a hernád- és lajosuccai iskolák helyreállítása. Tíz esztendő után az őszre újra kinyílnak a hernád- és lajosuccai iskolák kapui a gyermekek számára. A két hatalmas épület a háború alatt kórház volt, majd a menekültügyi hivatal a megszállott területekről kiüldözöttek szükségszállásává változtatta az iskolákat. A tíz évnél hosszabb idő alatt, különösen a menekültek beszállásolása idején, *a két épület teljesen tönkrement.* Olyannyira, hogy tulajdonképpen a tetőt és a falakat lehet csupán felhasználni a régi épületből, *mást mindent újra kell elkészíteni.* Az iskolákból kiszedték az ajtókat, ablakokat, a padlózat teljesen tönkrement, a kőburkolatokat összetörték, *még a gázcsöveket is kiszedték némely helyen a falból.* A főváros sokáig alkudozott a kincstárral, hogy az hozassa rendbe az elrekvirált iskolákat, de ezek a tárgyalások csak elvi megállapodásokkal végződtek. Végre is a főváros *kénytelen a maga pénzén rendbehozatni mindent,* ha nem akar helyettük egészen új iskolákat építeni. A restaurálás *800.000 pengőbe kerül.* A munkálatokra most hirdettek versenypályázatot. A kőműves munkákra július 22-én, a bádogos- és ácsmunkákra 24-én, a mázoló- és bútorberendező munkákra 25-én, a lakatos- és asztalosmunkákra 29-én kell az ajánlatokat legkésőbb beadni. Az átalakítási terveket *Szennyey* József műépítész készítette el.

A törvényhatósági tanács tagjainak nyári szabadsága megbéníthatja a főváros ügyvezetését

Mindössze csak két ülést tartott eddig a főváros újonnan életrehívott nagyfontosságú szerve: a törvényhatósági tanács, a nagy feladatok elintézése még alighogy kezdetét vette és máris hírek vannak arról, hogy *a tanács tagjai nyári szünetet követelnek.*

A beruházások küszöbén, közvetlenül a kölcsön felhasználása előtt súlyos nehézséget okozna, ha a városháza irányításában fennakadás állna be és ezért a legilletékesebb helyről olyan határozott kívánságok hangzottak el, hogy a tanács tagjai oly csoportokban bonyolítsák le nyári pihenőjüket, hogy a testület funkciója meg ne bénuljon. Remélhetőleg sikerül a vakációs terminusok összeegyeztetése, mert *egy többhetes intervallum meg nem engedhető mértékben tartaná vissza a főváros munkaprogramjának elvégzését.*

A Rákóczi út helyett Budán épül fel a Gázművek igazgatósága. A törvényhatósági tanácsülés, majd pénteken a közgyűlés elfogadta a gázművek beruházó programját, amelyet a *Fővárosi Hirlap* multheti számában részletesen ismertetett. A beruházó program egyik fontos pontja az új igazgatósági székház létesítése volt, amelyre *négymillió pengőt szánt az igazgatóság.* A székházépítés szükségességét a tanácsülés elismerte, de *a négymilliót sokallotta* és kimondotta, hogy fényűző kivitel helyett olcsóbb, egészen egyszerű építkezést kíván. A költségelőirányzatot is lényegesen redukálta a tanács és *kétmillió pengőben állapította meg azt az összeget, amennyibe az építkezés kerülhet.* A nagyarányú redukcióval egyidejűen elesett az a terv is, hogy a Rákóczi úton emelnek egy hatalmas üzemi palotát. Mint ismeretes, erre a célre a *Kisrókus* telkét szemelték ki, de a város vezetőségének az a felfogása, hogy *ezt a különösen nagyértékű telket jobban kell hasznosítani.* A gázművek igazgatósági székháza számára *a Margit körútat jelölték ki,* ahol ugyancsak több nagy telke van a városnak, sőt *a régi budai gázgyár helyén magának a gázműveknek is van alkalmas területe. A székház ezen a régi gázgyári telken épül fel.* A gázművek építkezését még ebben az évben megkezdik, a villamosművek központi igazgatósága számára pedig a Honvéd uccában épül székház és erre már kihirdették a versenytárgyalást is. Végeredményben e szerint önmagától, *decentralizációval oldódott meg az üzemigazgatósági székház problémája* s esett el az az elgondolás, hogy egy hatalmas centrális üzemi palotát építsenek, ahol minden igazgatóság helyet kap, legalább is a nagy közüzemeké. Tudvalevő, hogy a vízművek igazgatósága bérházban van, ami drága és nem is megfelelő. Most, hogy a vízműveket önálló vagyonkezelésű intézménnyé alakították át, *előtérbe nyomul a vízművek igazgatósági székházának problémája is, erről azonban még nem esik szó egyelőre.* Nyilt kérdés marad ezekután, hogy *mi lesz a nagyértékű Rákóczi úti telekkel.* Arról beszélnek, hogy a főváros a *Kisrókus* telekkomplexumát áruba bocsátja, s állítólag akadt is egy érdekeltség, amely megvenné a telket, hogy ott egy nagy áruházat, vagy hotelt építsen. Fennmarad az a lehetőség is, amit *Becsey* Antal szorgalmaz, hogy az iparosság, *az ország ipartestületeinek központi székháza* kerüljön *a Kisrókus helyére.*

Egy 17. századi Szent Imre dráma a Fővárosi Könyvtárban. Szent Imre jubiláris ünneplése alkalmára a magyar irodalom nagy buzgalommal gyüjtötte össze a szent királyfi életére és jelentőségére vonatkozó irodalmi emlékeket. A Fővárosi Könyvtár a Szent Imre tárgyú irodalom összefoglalásához értékes adalékkal kívánt szolgálni akkor, amikor a birtokában lévő egyetlen ismert, 1626-ban Dilingenben előadott Szent Imre tárgyú iskoladrámának szövegét hasonmás kiadásban újra közzétette. Címe a következő: „Emericus, oder Comedi von dem heiligen Emerico, des H. Stephani Königs in Ungarn Sohn". A Fővárosi Könyvtár a kiadás elé írt előszóban a dráma irodalomtörténeti feldolgozását, ismertetését, és jellemzését a jezsuita iskoladráma kutatóinak figyelmébe ajánlja.

A Passau—Linz—Wien—Budapest közötti személyhajó-forgalom megnyitása. A Dunagőzhajózási Társulat közli: *Postahajó Passau—Linz* között: naponta. Passauból Linzbe 14 óra 45 perckor, Linzből Passauba 5 óra 30 perckor. Első menet mindkét irányban kedden, *1930 július 1-én. Gyorshajó Wien—Linz* között: naponta. Linzből Wienbe 11 óra 30 perckor, Wienből Linzbe 7 óra 30 perckor. Első menet mindkét irányban kedden, *1930 július 1-én. Közvetlen postahajó Passau—Linz—Wien—Budapest között.* Indulás *Passauból* Wien—Budapestre minden *szerdán* és *szombaton* 14 ó. 45 p. Indulás *Wienből* Budapestre minden *hétfőn* és *pénteken:* 8 ó. Indulás *Budapestről* Wien—Passauba minden *szerdán* és *vasárnap:* 18 ó. Első menet: Passauból Budapestre szombaton, 1930 június hó 28-án. Első menet: Wienből Budapestre hétfőn, 1930 június hó 30-án. Első menet: Budapestről Passauba szerdán, 1930 július hó 2-án. Részletes menetrendekkel és egyéb felvilágosításokkal a budapesti forgalmi igazgatóság (Budapest, V., Rudolf rakpart 3., telefón: Aut. 272—45), minden társulati ügynökség és minden *MÁV menetjegyiroda* készséggel szolgál.

A Magyar Lovaregylet

július hó 5, 6, 12, 13, 19, 20, 26 és 27-én versenyt tart. Versenyek kezdete d. u. 3.30 óra. Helyárak: I. hely: uraknak 6 P, hölgyeknek 4 P; II. hely: 2.50 P, III. hely: 80 fillér. Páholyülés 8 P, Ring 10 P. Totalizatőr, vendéglő minden helyen. Közlekedés villamoson I. II. helyhez a 29. sz., III. helyhez 24, 38. sz. kocsikkal. HÉV-en I., II., III. helyhez. Autobuszjárat „A" kocsikkal Vörösmarty térről 2.1—3.05 óra között, „O" kocsikkal Oktogon térről 2.15—3.10 óra között. — Vissza az V. futam után. Egyszeri átszállásra is érvényes jegy ára 1 P.

Közúti gőz- és motorhengerlést vállal WOLFF ERNŐ
Sürgönyeim: WOLFFERNŐ
Tel.: Lágymányos 13-82 Budapest-Kelenföld, Budaörsi-út 101

MAYER OTTÓ egészségügyi berendező szivattyú berendezési telepe. központi fütés, szellőztetés és fürdőberendezési vállalata. Épület- és díszműbádogos, légszesz, vízvezeték, csatornázás és Budapest, VII, Barcsay u. 9. Tel J. 360-70

SPÁNYI ERNŐ okl. mérnök mélyépítő-, kövező- és bitumenépítő vállalata
Budapest, I. kerület, Győző ucca 5. sz.
Telefón: Aut. 866-96

Talajnedves épületek kiszárítása szabadalmazott falfűrésszel
Talajnedves kő- és téglafalazatok szigetelése és kiszárítása, talajvíz-szigetelés, házigomba kiirtása. Költségvetések díjmentesen!
PÉTER ERNŐ
V., SZEMÉLYNÖK UCCA 16. VI. 2. Telefón: Aut. 161-12

Zwillinger Gyula
ÉPÍTÉSZ
VII., CSENGERY U. 30
TELEFÓN: JÓZSEF 433—69.

SCHÄFFER KÁROLY
okleveles mérnök
Vasút-, út-, betonépítési vállalkozó kövező-mester
Budapest VIII, Aggteleki ucca 17. Telefon: József 325-88

Magas építés, vasbetón szerkezetek
FÁBIÁN TESTVÉREK
ÉPÍTÉSI VÁLLALKOZÓK
BUDAPEST, IX. KER., KINIZSI UCCA 3. SZÁM

STERN EMIL Telefón: Aut. 906-48
ÚT-, CSATORNA- és MAGASÉPÍTÉSI SZERSZÁM- ÉS MŰSZAKI ÜZLET
BUDAPEST, V., VISEGRÁDI U. 32.

MŰKŐHÖZ GRÁNITOT
minden szinben, műkőmunkát legjobb kivitelben szállit
BUDAPESTI KŐGYÁR Hämmerle Adolf utóda
Budapest, V., Visegrádi ucca 65.

ALAPÍTATOTT: 1918
GAZDAG JÓZSEF ASZTALOSÁRU GYÁRA
Gyárt műbutort, belső berendezéseket minden stilben, továbbá épületasztalos munkákat
KISPEST, PETŐFI TÉR 9. TELEFÓNSZÁM: KISPEST 102

Műkő- és burkolómunkák, betoncsövek
Budapest, V, Vigszinház ucca 5. Tel.: 298-37 ANDREA Cementárugyár és Építőipari R.T.

„SANIT F" CEMENTHABARCSTÖMÍTŐ
Gyártja: POSNANSKY ÉS STRELITZ
aszfalt-, fedéllemez- és kátrány-vegyitermék-gyár
Budapest, V., Lipót körút 27. ■ Tel.: Aut. 228-29., Aut. 282-85

WOLSKY SÁNDOR BÉLA
WOLSKY ALBERT FIA
gépüzemű kefe- és ecsetárugyár
BUDAPEST, VIII., MAGDOLNA UCCA 18. SZÁM.
TELEFÓN: JÓZSEF 324-88

ZILAHI-BALOGH GYULA ÉPÍTŐMESTER
Budapest, I., Bornemissza u. 36
TEL.: Lá. 2—32.

HEVERDLE ISTVÁN
okl. mérnök, építő- és kövezőmester
VIII., Baross ucca 74. Telefón: J. 324-32.

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros polgármestere nyilvános versenytárgyalást hirdet a fővárosi állatvásárok és közvágóhidak részére szükséges alábbi **takarmányneműek szállítására.**

A szükséglet évi 8000 (nyolcezer) métermázsa széna, évi 4000 (négyezer) métermázsa szalma és évi 350 (háromszázötven) métermázsa zab.

Ajánlatot lehet tenni a fenti mennyiségeknél kevesebb mennyiségek szállítására is. Széna, szalma és zabra nézve együttes ajánlatot is lehet tenni, a főváros azonban kiköti azt a jogát, hogy bármelyik takarmányra nézve egymagában is elfogadhatja az ajánlatot és a fővárosnak ez a döntése az ajánlattevőre feltétlenül kötelező.

Az ajánlatot a főváros által rendelkezésre bocsátott ajánlati ürlapon, zárt borítékban, **folyó évi július hó 16-án (szerda) délelőtt 11 óráig** kell a polgármesteri VIII. ügyosztályban (Központi városháza, II. emelet 204. ajtószám alatt) benyujtani.

A szállítási feltételek a következők: 1. a **szénának** száraz, egészséges, sás-, és kákamentes, 1930. évi termésű elsőrendű minőségű, édes réti anyaszénának kell lennie, amelyet laza állapotban (nem préselve és nem kötve) kell szállítani;

2. a **szalmának** száraz, egészséges, por- és törekmentes, 1930. évi termésű, egyforma súlyú bálokra préselt búza- vagy rozsszalmának kell lennie;

3. a **zabnak** száraz, egészséges, rostált, jó színű (nem ázott), hektóliterenként legalább 42 kg fajsúlyú, 1930. évi termésű elsőrendű minőségnek kell lennie.

Mindezek a cikkek a fővárosi állatvásárok és közvágóhidak igazgatósága részére, annak takarmányraktáránál adandók át költségmentesen. Ez a takarmányraktár a IX. ker., mesteruccai marhaistálló telepen van és a Budapest—Ferencváros—Marhavásártér állomással iparvágánnyal van összekötve.

A szállítás az ajánlatok elfogadása után azonnal megkezdendő és az évi 8000 q széna vagy 4000 q szalma mennyiségre való vállalkozás esetén a széna szállítása heti 300 (háromszáz) métermázsa, a szalma és zab szállítása pedig heti 150 (egyszázötven) métermázsás részletekben teljesítendő.

Kisebb mennyiségű széna, vagy szalma szállításának vállalása esetében a fent megállapított heti mennyiségeknél arányosan kisebb mennyiségek szállítandók.

A szállítással felmerülő vasúti fuvardíjat, zsák vagy kocsiberendezés és ponyvaköltséget, tolatási díjat, vágányhasználati díjat, városi vámot, 2½% szerződési illetéket, valamint minden egyéb díjat vagy költséget a vállalkozó a sajátjából tartozik viselni.

Budapest, 1930. évi június hó 21-én.

A székesfőváros polgármestere.

A szerkesztésért és kiadásért felelős: Dacsó Emil. Kiadja: FŐVÁROSI HIRLAP lapkiadó-vállalat. Révai Irodalmi Intézet Nyomdája Budapest, V., Ügynök u. 8. Nyomdaigazgató: Linzer M.

FARKAS LAJOS MÉRNÖK — Telefon: J. 396-78 — magas-, mély-beton és vasbeton építési vállalkozó — Budapest VII, Kolumbus u. 41

NAGY JÓZSEF ARANYOZÓMESTER — KÉPKERETEZÉSEK — Gyárt: ovál-, kör- és szegletes kereteket minden stílben és kivitelben. Készít: templomberendezés, szalonbútorok, csillárok, termek és minden e szakmába vágó munkák aranyozását. — Telep és mintaraktár: Budapest VII, Rózsa u. 3-5 — TELEFON: József 344—58.

GERA LAJOS FIAI asztalos munkák gyára — TELEFON JÓZSEF 370—20 — BUDAPEST, VIII., THÉK ENDRE UCCA 35

EGYESÜLT GÉP- ÉS FÉMÁRUGYÁRAK RÉSZVÉNYTÁRSASÁG — Budapest, VI., Lőportár-u. 9-11 — TELEFON: AUTOMATA 275—13 — GYÁRTMÁNYAI: Szikvizgyári berendezések, szénsavfürdő-készülékek. Bor- és sörkimérőkészülékek, jegyzekrények. Elektromotorok, mosodai berendezések, mosó- és vasalógépek. — Fémtömegcikkek. — Folyékony szénsav.

Kún Sándor — festék, kence, zsiradék, kátrány és vegyitermékek gyári raktára — Budapest, IV, Ferenc József rakpart 18 — Telefonszám: József 361—23

MESTER és KISS — okl. építész és építőmester — Budapest, VII., Egressy út 5. — Telefón: J. 382—02.

TELEFON: J. 370-70 — **MAGYAR ÉPITŐ RÉSZVÉNYTÁRSULAT** — TELEFON: J. 370-70 — BUDAPEST, X, KERÉKPÁR UCCA 2. SZ. — ALAPITTATOTT 1889-ben — Mindennemű vízépítés, folyamszabályozás és csatornázás. Kotrások csatornakotrókkal és excavatárokkal. Darukkal való kirakodások. Alapozások, mély- és magasépítés. Út- és vasútépítés. Hídépítés. Mindennemű beton- és vasbetonépítés. Kőmunkálatok. Városi csatornázások és vízvezetékek — Hajó- és kotrójavító telep Apostagon.

NEUSCHLOSZ—LICHTIG REPÜLŐGÉPGYÁR ÉS FAIPAR R.T. — BUDAPEST—ALBERTFALVA — VÁROSI IRODA: IV, PETŐFI SÁNDOR UCCA 9. SZ. — TELEFON: AUT. 890—47. — GYÁRI TELEFON: LÁGYMÁNYOS 582—20, 11—79. — PARKETT- ÉS ÉPÜLETASZTALOS MUNKÁK!

SÁMUEL GYÖRGY épület,- díszmű-bádogos és egészségügyi berendező — BUDAPEST, VI, ARADI U. 45. TELEFON: AUT. 223-62.

OETL ANTAL — *VASÖNTÖDE és GÉPGYÁR RÉSZV.-TÁRS.* — *X. KER. ASZTALOS SÁNDOR-UCCA 9.* — *TELEFON: JÓZSEF 461-09, 461-08.*

„TUDOR" ACCUMULÁTORGYÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG — Budapest, VI., Váci út 137-39. Telefón: Aut. 923-08. — Gyárt: **Tudor** és **Varta** rendszerű accumulátorokat.

PADOZATI MUNKÁK ELSŐRANGÚ KIVITELBEN — slavoniai tölgy- és bükkparkét, táblaparkét egyszerű és díszes kivitelben, aszfaltparkét és hajópadlók — Pestszentlőrinci Parkétgyár és Gőzfürész Részvénytársaság, Budapest, V., Személynök-utca 16. I. em. — Telefon: Aut. 212—44.

A légzőszervek bántalmainál — Asthma Emphisema esetén — biztos gyógymenet nyujt a — **Szt. Gellért Gyógyfürdő** — legtökéletesebb berendezésü — inhalatóriuma és pneumatikus kamrája

CORDATIC — a tökéletes autópneu — Főelárusitás: Budapest, VI., Mozsár-u. 9.

KIRCHKNOPF ISTVÁN Alapitási év 1897 Tel.: Aut. 851-39 — Épület- és portálüveges üveg-, tükör-, porcellán-, kőedény- és lámpakereskedés. Aranyhalak és haltartók, aquariumok nagy választékban. Vállalok: mindennemű üvegcsiszolást, épületüvegezést és üve tetők vízmentesitését — BUDAPEST, IX., KÁLVIN TÉR 8. SZ. (Ref. templom mellett)

METZGER NÁNDOR — géperőre berendezett asztalosüzeme — Budapest, I., Farkasrét, Hóvirág ucca 14

ÁMON ANTAL és FIAI — KÖVEZŐMESTEREK, ÚT,- CSATORNA- ÉS BETONÉPITÉSI VÁLLALKOZÓK, FÖLDMUNKA, VÁGÁNYFEKTETÉS, MÉSZKŐBÁNYA. — VIII., Futó ucca 10. Telefon: J. 303-85.

HIDI IMRE ÉPITŐMESTER — Budapest, VIII., Német u. 41 43 — Telefón: József 401—83

DIPL. ING. ARCHITEKT — BAUMEISTER — **KOSÁLY ÖDÖN** — OKL. ÉPITÉSZMÉRNÖK, ÉPITŐMESTER — TELEFON: AUT. 570-41. — BUDAPEST, II, KELETI KÁROLY-U. 15/b.

BIER ÉS WERSCHETZ — okl. mérnök és építőmesterek, építési vállalkozók — Budapest, IX., Vágóhíd ucca 11. sz. — TELEFON: JÓZSEF 363—78, 259—50.

THE NEUCHATEL ASPHALTE COMPANY LIMITED — BUDAPESTEN, Iroda: VI., Vilmos császár-út 31. sz. Telefon Teréz 212—46. Gyár: VI., Váci-út 35. Telefon: L. 914—88. Gyárt és elad Val de traversi mastixot, raffinált bitument, falszigetelő aszfaltot. Készit: Traversi természetes tömöritett aszfalt utakat és öntött aszfaltból járdákat és kocsiutakat. — Budapest székesfőváros szerződéses vállalkozója.

Dunakavicsot és Dunahomokot — szállit kocsifuvarban és vasúton saját iparvágányról Budapestről, Adonyból, Bajáról, és Mohácsról — **FLEISCHMANN ANTAL** Dunakotrási és gőzhajózási vállalat — Budapest, VII, Károly körút 17. Telefon: József 465-62 és 465-63

Hirmann Ferenc — fémöntöde és rézárugyár — *Budapest, VII., Csányi ucca 7—9 sz.* — *Gyártmányai:* Permetezők és ezek összes alkatrészei, rézsúlyok, háztartási mozsarak, gyertyatartók, habüstök, stb, továbbá „PAX" szab. kézi tűzoltókészülék stb. Telefon: J. 450-49

Alapitva 1904. **„HUNNIA"** Alapitva 1904. — **MAGYAR GÉPTÖMITŐANYAG GYÁR RT.** — Saját gyártmányú géptömitőanyagok, tömitőlemezek, autófék és kuplungbetétek — MŰSZAKI NAGYKERESKEDÉS — TELEFON: AUT. 281—48. BUDAPEST, V, SZEMERE U. 2.

Egyesült Tégla- és Cementgyár R.-T. — Budapest, V., Sas ucca 25. szám — Telefon: 230—71, 108—59, 141—52 — Évi teljesitő képesség: 12,000 vagón cement, 5,000 „ mész, 80.000,000 darab tégla, 8.000,000 „ cserép — Portlandcementgyár: Lábatlan. — Mészégető: Lábatlan. — Téglagyárak: Buda, Kőbánya, nyergesujfalu

Budapest Székesfőváros Ásványvíz-üzeme — ***HARMATVIZ*** — *A Hungária gyógyforrás szénsavval ielitett vize.* — Kapható mindenütt! Tel: Autom. 530-03.

KOVÁCS OSZKÁR BÁDOGOS MESTER — ÉRCKOPORSÓ ÉS TEMETKEZÉSI CIKKEK KÉSZITŐJE — BUDAPEST, IX., TELEPI UCCA 14. SZÁM. — (A Ludovikával szemben.) TELEFON: J. 451—93

FISCHER MÁRKUSZ — ÉPÜLET- ÉS BUTORASZTALOS — ÜZEM ÉS IRODA: BUDAPEST, X., LIGET UCCA 20

HOCHSTÄDTER VILMOS — *Asztalos- és famegmunkáló-telep* — BUDAPEST, IX., ERKEL UCCA 9. ÉS 12. — *TELEFÓN: Aut. 855-68 :: ALAPITVA 1888. ÉVBEN*

Az 1924. évi XVIII. t.-c. alapján szervezett — **IPAROSOK ORSZÁGOS KÖZPONTI SZÖVETKEZETE** — Postatakarékpénztári számla: 10517 — Postatakarékpénztári csekkszámla: Kisipari hitelakció: 44500 — Girószámla: MAGYAR NEMZETI BANK — TÁVIRATCÍM: IPKÖZPONT

KÖZPONTI OSZTÁLYOK: BÖROSZTÁLY, ÉPITŐIPARI OSZTÁLY, FAIPARI OSZTÁLY, KISIPARI HITELAKCIÓ, KERESKEDELMI OSZTÁLY, TEXTIL KÖZSZÁLLITÁSI OSZTÁLY

BUDAPEST, VII., KÁROLY KIRÁLY ÚT 3/c — TELEFÓNSZÁM: JÓZSEF 463—39

BOGNÁR ISTVÁN ÁCSMESTER — Budapest, X, Gergely u. 69. Telefón: J. 372-48

HIRSCH LÁSZLÓ ÚT- ÉS VASÚTÉPITÉSI VÁLLALAT — I. KER. BUDAFOKI-ÚT 22. — TELEFON: JÓZSEF 321—17. SZ.

SCHÖNTHEIL RICHÁRD okl. épitész és építőmester — Budapest, I., Villányi-út 10 — Telefonszám: Lágymányos 19—36

Ára 50 fillér

Tizenkilencedik évfolyam Budapest, 1930 július 9. 27. szám

Fővárosi Hirlap

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Egész évre ..... 24 pengő
Félévre ..... 12 pengő
Állandóan:
GAZDASÁGI ÉRTESÍTŐ

VÁROSI, POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

Felelős szerkesztő: DACSÓ EMIL

MEGJELENIK MINDEN SZERDÁN
Szerkesztőség és kiadóhivatal
BUDAPEST, VI., SZIV UCCA 18. SZ.
Postatakarékpénzt. csekkszámla 40.424
TELEFÓN: AUTOMATA 137—15

A berlini eset

— bevalljuk — egy kicsit gondolkodóba ejt bennünket. Nem akarunk nagyképűen a magyar sajtó tanítómesterei lenni, még csak jogos kritikát sem akarunk gyakorolni, amihez pedig egyszerű ujságolvasó létünkre is jogunk van. Minden kritika nélkül konstatáljuk tehát, hogy a magyar sajtó megfeledkezett a „berlini eset"-ről. O, nem azt jelenti ez, hogy a budapesti napilapok szerkesztőségeiben rossz szerkesztők és rossz ujságírók ülnének. Sőt ellenkezően, a berlini esetet politikai okokból kell a papírkosárba süllyeszteni. Mert a berlini eset nagy argumentum, de *nem* a budapesti városházi ellenzék számára.

A budapesti várospolitikusokat azonban — még ha szélső baloldaliak is — mindenesetre érdekelni fogja, hogy mi történt a berlini városházán. Az, ami, ha véletlenül Budapesten történik, itt már a legszerényebb ellenzéki várospolitikus is tajtékzó szájjal *diktatúrát* emlegetne. Ha nálunk a többségi elvet igen jelentéktelen módon érvényesítik, akkor már autokratikus párturalomról beszélnek. Ha a belügyminiszter az adminisztráció meggyorsítása és a városkormányzás modernebbé tétele érdekében új rendet teremt, amelyet a parlament törvénybeiktat, akkor kijelentik, hogy barbár kézzel megsemmisítették a főváros ősi autonómiáját. Vajjon mit szóltak volna az urak, ha a berlini, vagy ahhoz hasonló eset Budapesten történik? A német birodalom fővárosa ugyanis a mult hét óta *szigorított állami felügyelet alatt van.*

A budapesti szaktudósok természetesen gúnyosan mosolyognak. Na persze: a Böss-ügy miatt! Böss főpolgármester úr ugyan szélső szociálista, de azért belekerült a Sklarek-fivérek panamájába. A főpolgármesterné őméltósága panama-bundája körül pedig olyan botrány kerekedett, amilyenről a mi szolíd viszonyaink között fogalmunk sem igen van. Hát — mondják, akik minden áron meg akarják nyugtatni a maguk baloldali lelkiismeretét — a szocialista főpolgármester is csak ember, az is megtévedhet. És ha a szocialista főpolgármester bűnei bizonyos *szigorított* állami felügyeletet vonnak ideig-óráig maguk után, ez igazán nem csodálatos, ez *igazán nem az autonómia sérelme.*

Pardon, itt nem a főpolgármesterné bundájáról, nem a Sklarek-fivérek főpolgármester-haverjáról van szó, hanem a *költségvetésről.* Berlin város képviselőtestülete egyszerűen megoldhatatlan válságba jutott, mert nem tudott fedezetet találni *a költségvetés negyvenkilencmillió márkás deficitjére.* Berlint haragosvörös színű városháza kormányozza. Vagy kormányozta eddig. A berlinihez hasonlatos haragos-vörös bécsi városházi uralom „vívmányai" és „alkotásai" voltak a zászló a baloldal kezében, a legutolsó községi választáson. Egy-kettőre itt lesz az ősz, meg a tél. November végén, vagy december elején megint választani fogunk. Az idei választáson azonban majd mi árasztjuk el plakátokkal a budapesti falakat. Majd éles és ordító vörös betűkkel fogjuk a budapesti nép elé tárni, hogy Breitner úr zseniális pénzügyi politikája hogyan akasztotta meg az egykori császárváros nagyszerű fejlődését, hogyan tette tönkre a kapitalistákat, akiket most a proletárok sírnak vissza. Aztán nem fogunk megfeledkezni arról a plakátról sem, amely mindennél szebben jellemzi a berlini szélső baloldali uralmat és amely szerint Brandenburg és Berlin tartományfőnöke *megvonta a költségvetési jogot* a képviselőtestülettől, amely *nem tudott megegyezni a negyvenkilencmillió márka deficit fedezése tekintetében.* Ezentúl nincs Berlinnek autonómiája, mert autonómia-e az, ha a behajtandó adókat nem a képviselőtestület, nem a nép választottai, hanem Brandenburg és Berlin tartományfőnöke állapítja meg. A tartományfőnök *rendeleti úton fogja kihirdetni az adóemeléseket,* az autonómiának mindössze arra lesz joga, hogy „megfelelő" tanácsokat adjon.

Diktatúra! Szovjet! — milyen elkopott szavak lennének ezek, ha nálunk történik ilyesmi. Szerencsére nálunk a városházi többség olyan pártoknak a kezében van, amelyek nem a be nem váltható ígéretek bombasztjaira alapozzák népszerűségüket és amelyek nem az adóleszállítás ma lehetetlen álmainak kanesalul festett egeit ígérik a választópolgároknak. Tessék csak leülni papírral és ceruzával a kézben és tessék kiszámítani, volna-e nekünk is negyvenötmillió nem is *pengős,* de igenis *márkás* deficitünk, ha minden kortes-ígéret teljesedésbe menne. Csak egyetlen választási hadjárat ígéreteit, csak egyetlen költségvetési vitában elhangzó kívánságokat és követeléseket kellene valóra váltani, hetek alatt esődbe menne a főváros. Berlinben bizonyára úgy gazdálkodtak, mint ahogyan Budapesten szeretnének némely pártok gazdálkodni.

Sem a hordópolitikát, sem a lelkiismeretlen álmodozókat nem tudjuk se leszerelni, se kiirtani. Mi csak a maga szomorúságában a budapesti polgárság elé igyekszünk tárni a berlini példát. Nézzék meg, hogy mi történt Berlinben és feleljenek két kérdésünkre. Az egyik, hogy meg lehetünk-e elégedve Budapest székesfőváros autonómiájával? A másik, hogy Budapest, vagy Berlin pénzügyi politikáját hajlandók-e vállalni és támogatni?

KOZMA JENŐ: Most már nem lesz restancia

„Nem akarunk többé bizottságosdit!" — Behelyettesíthetők-e a tanítónők? — A budai vízszolgáltatás katasztrófája — A főváros csak két év mulva vesz föl hosszúlejáratú kölcsönt

A törvényhatósági tanács legutóbbi ülésében egész sereg rendkívüli fontos kérdésben döntött. Kezdetben általános volt a vélemény, hogy a pártok delegáltjai a törvényhatósági tanácsban is ugyanolyan vitákat fognak provokálni, mint amilyenek az eddig való legfontosabb bizottságban, a pénzügyi bizottságban hangzottak el. Ezek a viták, amelyek legtöbbször kortescélokat szolgáltak, igen gyakran káros késedelmet okoztak. Érthető volt tehát az a várakozás, amely ebből a szempontból az új tanács működését megelőzte. Egyébként bizonyos aggodalmaskodó hangok hallatszanak a nyári vakációt illetően, amennyiben sokan attól tartanak, hogy a törvényhatósági tanács ülésezésének akáresak két-három hetes szünetelése is zavarokat idézhet elő a városházi adminisztráció menetében.

Kozma Jenő dr.,

az *Egységes Községi Polgári Párt* elnöke, akit ebben az ügyben megkérdeztünk, a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Ki kell jelentenem, hogy *a törvényhatósági tanács kitűnően funkcionál.* Azok az aggodalmak, amelyeket az új intézmény működésének zavartalansága és munkájának gyorsasága tekintetében táplálltunk, alaptalanoknak bizonyultak. A pártok vezetői lassanként belátják, hogy

a törvényhatósági tanács ülésterme nem az elvi küzdelmek porondja.

Be kellett mindenkinek látnia, hogy a törvényhatósági tanács ülésein nem lehet fölösleges szócsatákat vívni. Ez a jobb belátás valóban felülkerekedett, aminek a főváros közönsége csak örülhet, mert ez a hangulatváltozás azt jelenti, hogy *most már nem lesz restancia: a városházi aktuális problémák megoldása az eddiginél gyorsabb tempóban következik be.* Annál nagyobb örömmel állapítom meg ezeket a tényeket, mert hiszen a törvényhatósági tanács működése iránt súlyos aggodalmak hallatszottak a fővárosi törvény tárgyalása során. Most azután kiderült, hogy ez az új szerv gyorsan és kitűnően dolgozik, egyben pedig egyszerre két régi szervnek a feladatát is végzi: a régi tanácsét és a régi pénzügyi bizottságét.

— *A nyári vakáció az idén természetesen erősen megrövidül.* Annak azonban nem lehet akadálya, hogy a törvényhatósági tanács ülésezésében rövidebb, két-három heti szünetelés álljon be, hiszen

az összes sürgősen elintézendő problémákat megoldottuk.

A nyári szünet alatt megalakulhatnak majd a szakbizottságok és megalakulásuk után gondolkozunk majd arról, hogy mi lesz ezeknek a bizottságoknak a hatásköre. Annyi bizonyos, hogy *a polgármester intézkedései vonalában nem lesz helye a bizottságok meghallgatásának.* Ott, ahol a döntés joga a törvényhatósági tanácsot illeti meg, a tanács kívánságára véleményt nyilváníthat, és javaslatot terjeszthet elő az érdekelt szakbizottság, kezdeményezési joga azonban nincsen.

Nem akarunk többé bizottságosdit, ami a multban annyiszor kerékkötője volt sok hasznos eszmének.

Kozma Jenő elmondotta ezután, hogy az egyes ügyosztályokban készül a jövő évi költségvetési előirányzat. A költségvetési tervezetet a polgármester fogja annak idején a törvényhatósági tanács elé terjeszteni, amely ezeket az előirányzatokat alaposan áttanulmányozza és átdolgozza.

— Az idén — mondotta *Kozma* Jenő — sürgősebb a költségvetés összeállítása, mint máskor, mert hiszen az év végén már megkezdődik az agitáció az új választásokra, sőt november végén, vagy

december elején már az urnák elé fog járulni a főváros közönsége.

— Az év végéig hátralévő átmeneti idő alatt, — folytatta *Kozma* Jenő — *szünetelnek a kinevezések.* Amíg az új törvényhatósági bizottság meg nem alakul, nem lehet betölteni a megüresedő állásokat. Ezalatt az átmeneti idő alatt csak behelyettesítésről lehet szó. Komplikációkat okoz az a kérdés, hogy a *tanítónők behelyettesíthetők-e?* Minthogy itt rendkívül fontos kérdésről van szó, a tanügyi ügyosztály kérdést intézett a kormányhoz. A törvény és a törvény végrehajtásáról intézkedő rendeletek értelmében erre *nincsen lehetőség.*

Kozma Jenő ezután szóvá tette azokat a zavarokat, amelyek a vízellátásban bekövetkeztek:

— *Budán tarthatatlan a helyzet.* Éppen az elmult napokban voltak nálam a zugligetiek és erősen panaszkodtak amiatt, hogy

csak éjszaka 2—3 óra között kapnak egy kis vizet, nappal egyáltalán nem.

Ezeken az állapotokon feltétlenül változtatni kell. Az ügyosztály két esztendőre szóló munkatervet dolgozott ki, ami azt jelenti, hogy ennek az időnek az eltelte előtt *a budapesti vízszolgáltatásban ma mutatkozó zavarokat teljesen kiküszöbölni nem lehet. Ez a lassúság aggasztó,* mert hiszen

súlyos veszedelmet jelenthet egy milliós főváros lakosságára nézve, ha bizonytalanságban kénytelen élni vízszükségletének kielégítése tekintetében.

A vízmizériát minél előbb meg kell oldani, még ha áldozatokba kerül is.

Megkérdeztük *Kozma* Jenőt, hogy *az üzemigazgatósági tagok dotálására* vonatkozóan vár-

ható-e döntés a közeli hetekben. Kozma Jenő így felelt:

— Mindenféle híresztelések vannak forgalomban a jelenléti díjak megállapításáról. Ezek a híresztelések *nem egyebek hangulatkeltésnél*. Egyelőre semmiféle körülmény sem sürgeti ennek a kérdésnek eldöntését. Majd az ősz folyamán megvitatjuk a helyzetet.

Kozma Jenő végül kijelentette a *Fővárosi Hirlap* munkatársának, hogy másfél évig, illetve két esztendeig,

amíg a most felvett kölcsönök le nem járnak, kölcsön felvételének a gondolatával a főváros törvényhatósága nem foglalkozhatik.

A fővárosnak szüksége van nagyobb kölcsönre, hogy összes beruházási terveit megvalósíthassa. Kölcsön felvételéről azonban a kétesztendős terminuson belül csak akkor lehet szó, ha a főváros valahonnan egy feltűnően kedvező ajánlatot kapna.

Gyorsvasút helyett gyorsautobusszal kell megoldani a csődbe került közlekedést

A *BSZKRT* és a főváros között fennálló szerződés értelmében, mint annak idején a *Fővárosi Hirlap* megírta, 1930 január 1-ig be kellett volna mutatni a törvényhatósági bizottságnak a budapesti gyorsvasút terveit és költségvetését. A villamosvasútvállalat ezt a terminust tudvalevően nem tartotta be, hanem további egy esztendőre halasztást kért a fővárostól. A *BSZKRT* beadványával annak idején foglalkozott a tanács és két alkalommal a közlekedési bizottság is, amely végül is úgy határozott, hogy a vasúttársaság méltányos indokait elismeri és a halasztást megadja, *de egy év helyett csak félévre*. Ez a hat hónap július 1-vel járt le, azonban a gyorsvasút tervezete mai napig még nem érkezett meg a városházára. A főváros és a vasút általános gazdasági helyzetének ismeretében valószínű, hogy

a tervek ezúttal sem kerülnek bemutatásra, hanem újabb halasztásról lesz szó,

amit a főváros annál is inkább meg fog adni közlekedési vállalatának, mert nyilvánvaló, hogy még abban az esetben sem lehetne a gyorsvasút azonnali, vagy közeli építéséhez hozzáfogni, ha a polgármester asztalán már elfogadott és jóváhagyott tervezet, vagy költségvetés feküdne. Mindezekből következtetve, az a legpozitívabb valószínűség, hogy

a budapesti Metro-ból még hosszú ideig nem lesz semmi, hacsak igaznak nem bizonyulnak azok a híresztelések, hogy komoly külföldi érdeklődés mutatkozik a gyorsvasúttal szemben

és igaznak bizonyul az a fáma is, hogy *konkrét ajánlat is érkezett a nagyjövőjű közlekedési hálózat kiépítésére*. Ezeket a híreszteléseket mindenesetre csak fenntartással lehet fogadni, *ha összefüggés látszik is e kérdés és az országos nagy elektrifikálási program között*, mert kérdés, hogy a BSZKRT hajlandó volna-e a neki szerződésben biztosított előjogokról lemondani, illetve a főváros a BSZKRT mellett adna-e egy másik vállalatnak is koncessziót. Bármint alakuljon is a helyzet, annyi biztos, hogy

nyolc-tíz éven belül alig épül ki a magyar főváros és a közvetlen környék életére annyira nagyjelentőségű helyi expresszközlekedés, már pedig ezzel a kérdéssel addig várni nem lehet.

A főváros közönsége egyre jobban érzi, hogy a gyors közlekedés problémájának megoldására a BSZKRT képtelen, bármennyire szaporítja is a kocsiparkot, szaporítja közlekedési eszközeit és készít a lehető legjobb menetrenddel sűrű közlekedést. A vállalat nagyszerű, külföldi vonatkozásokban is példaszerű organizmusában nincs hiba, de

a gyors közlekedést a régi vonalakon, földszintesen lebonyolítani, megoldani technikailag képtelenség.

Viszont tarthatatlan állapot az is, hogy a város egyik részéből órákig tartó utazás útján juthasson el valaki a másikba, s képtelensége mellett nagy nemzeti értékek elveszését jelentő idő- és energiavesztéség az a rettenetes időpocsékolás, amit az emberek tízezreinek a távoli munkahelyektől a távoli lakóhelyekig való naponkint többszöri, hosszas utazása jelent. A Budapesttel összeépült nagy környékbeli városok, bár közigazgatásilag önállóak, az életben, a valóságban egyek a fővárossal, a lakosság életkörülményei és érdekei is nagyrészt azonosak. A környékbeli városokban százezrek élnek, akik tényleg budapestiek, csak a lakásviszonyok miatt szorultak ki, vagy kint éltek mindig, de a fővárosban dolgoznak, ez az oka, hogy a kispesti, újpesti, pesterzsébeti, budafoki stb. útvonalakon minden napszakban, különösen reggel és este minden nap megújuló népvándorlások zajlanak le.

Addig, amíg a gyorsvasút megvalósul, egyetlen kézenfekvő és gyorsan megvalósítható megoldás, kitűnő szakemberek véleménye szerint, az *autobusz*. Hogy ezeket a transzverzális, gyors-autobusz relációkat ki valósítja meg, a *BSZKRT*, az *Autobusz-üzem*, vagy a HÉV, az a nagyközönség szempontjából teljesen közömbös.

— Számtalan külföldi példára, elsősorban a London környéki közlekedésre hivatkozhatnánk — mondotta informátorunk — mindenütt nagyszerűen bevált az autobusz. De nem kell messzebb sem mennünk. A *MAVART* szombat délutánonkint a főváros kültelkének különböző pontjairól állandóan indít járatokat, megszabott útiránnyal a környező falvakba, a fővárosban dolgozó munkások hazaszállítására. Ezek a járatok állandóan megtelnek, s *esetleg naponta is megtelnének*. Már pedig

a MAVART egészen távoli falvakba jár.

Elképzelhető, milyen kelete lenne az olyan autobuszjáratoknak, amelyek a város centrumából indulnának, s *közbeeső megállók nélkül csak Kispesten, Szentlőrincen, Csepelen, Ujpesten, Rákospalotán, Pesterzsébeten stb. tartanának állomást*, s órák helyett percek alatt szállítanák haza a fáradt, sietős embereket. Úgy képzeljük el, hogy a gyors-autobuszokra villamos, vagy autobusz-jeggyel lehetne átszállni, *bizonyos pótdíj mellett*. Az érdekelt vállalatoknak

legalább kísérletképpen foglalkozni kellene e gondolattal és próbavonalakat kellene beállítani.

Ha egyik vállalat sem mutat érdeklődést, akad, sőt már van is magánvállalkozó, ha adnak ki engedélyt és biztosítják a lehetőséget.

A gyorsvasút, illetve a gyors-autobusz-tervek felől kikértük

Scheuer Róbert

törvényhatósági tanácstag, a kitűnő közlekedési szakértő véleményét, aki a következőkben vázolta a maga álláspontját a *Fővárosi Hirlap* munkatársa előtt:

— A budapesti gyorsvasút problémájának fontossága kétségtelenül egyre nő jelentőségében, mégis alig hihető, hogy mostani viszonyaink között rövidesen megvalósítható legyen. Az is bizonyos, hogy a belső és a környékkel való gyors-közlekedést valamiképpen mielőbb meg kell oldani, mert a modern nagyváros elamerikásodó életében az embereknek mindinkább drága érték az idő, amit lassú utazással kell elpocsékolniok. Az is

vitán felül áll, hogy a megoldás legegyszerűbb adottsága az autobusz-közlekedésben rejlik.

Amerikában és Angliában

az autobuszok már a nagy expresszvonatokkal veszik fel a versenyt és hálókocsis járatokat indítanak.

Biztosra veszem, hogy a mi publikumunk is hamarosan megszeretné a távolsági gyors-autobuszokat, amelyek csak bizonyos helyeken állanának meg, vennének fel és tennének le utasokat.

— Ez a terv, szerintem, a környéket illetőleg könnyen megvalósítható lenne abban az esetben, ha az érdekelt környékbeli városok biztosítanák a fővárosnak azt a minimumot, amibe az üzem fenntartása kerülne. Ha a környékbeliek ilyen kezdeményező lépést tennének, meg vagyok győződve arról, hogy

hamarosan megjavulna a közlekedés,

sőt *hosszú időre közmegelégedésre meg is oldódna ez a sokat hánytorgatott, de nagyjelentőségű probléma.*

STOBBE KÁLMÁN
ÉPITŐMESTER
BUDAPEST, V., VISEGRÁDI UCCA 9.
TELEFON: 976—93

MÉRNÖKI SZAKÜZLET
A „GAMMA" FINOMMECHANIKAI GÉPEK ÉS KÉSZÜLÉKEK GYÁRA R. T.
ELADÁSI OSZTÁLYA
Budapest, IV., Múzeum körút 41.
TELEFON: AUT. 860-96. □ TELEFON: AUT. 860-96.

FELSENFELD RUDOLF
Alapítva: 1901. Bélyegző és pecsétbélyeggyár, véső és dombornyomó műintézet Tel.: Aut. 103—94.
BUDAPEST, V., BÁLVÁNY UCCA 16

DONA DÖME ÉS TÁRSA
PAPIR ÉS IRÓSZEREK GYÁRI RAKTÁRA
a „PAPIRMALOM"-hoz
Tel.: Aut. 877-15
Alapítva 1790-ben
Budapest, IV., Aranykéz ucca 6

MENTSIK FERENC
KÖNYVKÖTÉSZETE
SZABADALMAZOTT IRATTÁRI TÁBLAGYÁR
Nagy arany érmekkel kitüntetve :: Postatakarék csekksz.: 47.983
BUDAPEST, IV., SZARKA UCCA 4
TELEFON: AUTOMATA 840—02
Tulajdonosok: Mentsik Ferenc és Mentsik Viktor

Rozsdamentes acélbeton
„SÁRKÁNYBETON"
54125. sz. a. védjegyezve
Budapest, V., Zoltán ucca 13. Telefón: Aut. 190-54

ÜVEGFESTÉSZETI ÉS ÜVEGMOZAIK MŰTEREM
PALKA JÓZSEF
Magyarország czélszerű üvegfestőmestere
Budapest, VIII., Baross-u. 59. Tel. J. 302-28. Alapíttatott 1894

Legolcsóbb bevásárlási forrás
juta-, kender- és lenárukban
GLASER JENŐ
Budapest, V., Csáky ucca 16. Telefón: Aut. 281—16

VAS UCCA 16
BOSCH SZOLGÁLAT
Telefón: József 393-73.

SCHEIBER MIKLÓS OKLEVELES GÉPÉSZMÉRNÖK
Központi fűtés, vízvezeték és egészségügyi berendezések
Budapest, VII., Vörösmarty ucca 19. Telefón: József 415-98.

Gyárak, raktárak, garageok, kórházak, középületek részére
préselt acélajtók
préselt acélkapuk
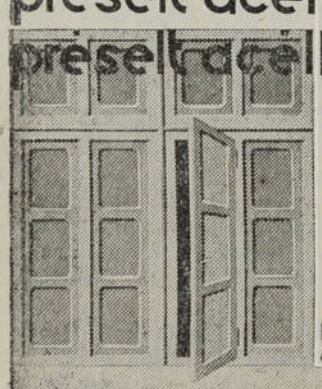
tetszetős-tartós-tűz- és betörés biztos.
haas és Somogyi

HORTOBÁGYI JUHTÚRÓ
Mindenütt kapható! Termelő: Orsz. MOK Magy.
TEJSZÖVETKEZETI KÖZPONT

ÉRCBETON
Rozsdamentes. Nem csúszik. Legnagyobb szilárdság. Legkisebb kopás. Nem porzik. Magyar termék. Anyageladás.

KÁRMÁN és FAZEKAS
okleveles mérnök — építőmester
IX. KERÜLET, KÁLVIN TÉR 7. SZÁM
Telefón: Automata 851—43.

SCITOVSZKY BÉLA BELÜGYMINISZTER
meg van elégedve a törvényhatósági tanáccsal

A törvényhatósági választásokat november végén, vagy december elején írják ki — Vagy a belügyminiszter, vagy a közigazgatási bíróság dönti el, hogy a közmunkák kiadása a polgármester, vagy a törvényhatósági tanács hatáskörébe tartozik-e

Scitovszky Béla belügyminiszter a mult hét végén, miután a képviselőház előtt már nem fekszik egyetlen javaslata sem, megkezdte nyári szabadságát. Szabadságának első napjait Budapesten, illetve gombai birtokán töltötte és csak most utazott el külföldre. A *Fővárosi Hirlap* munkatársa elutazása előtt beszélt Scitovszky Béla belügyminiszterrel, akit mindenekelőtt arról kérdeztünk meg, hogy távolléte idején az új fővárosi törvénnyel kapcsolatosan nem válik-e aktuálissá valamely konkrét intézkedés.

Scitovszky Béla

belügyminiszter a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Az új választásokig most már rendes ütemben folyhat a törvényhatósági bizottság autonómikus munkája. Azokban a rendeletekben, amelyeket a törvényhatósági tanács intézményének életbeléptetésével kapcsolatosan adtam ki, megtörténtek a szüksges intézkedések.

További változás most már nem lesz

a székesfőváros törvényhatósági életében. A választói névjegyzék összeállításának munkája folyamatban van, *a választások kiírására előreláthatóan november végén, vagy december elején kerül sor.*

Megkérdeztük a belügyminisztert, hogy az adott viszonyokhoz képest *eredményesnek tartja-e a törvényhatósági tanács működését* és ebben a vonatkozásban nincs-e valamilyen észrevétele. A belügyminiszter erre vonatkozóan ezeket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Úgylátom, hogy

a törvényhatósági tanács tagjai feladatuk magaslatán állanak.

Az eddigi ülésezések lefolyása és eredménye azt bizonyítja, hogy ez a szerv élet- és munkaképes, sőt *az adminisztráció egyszerűsítése szempontjából is értékes eredményeket ér el ennek az intézménynek az életbeléptetése. Megszünt ugyanis a régi, közbeneső bizottságok hosszadalmas vitatkozása* és az új intézmény, mint a végső szervnek: a pénzügyi bizottságnak és a tanácsnak közös intézménye végzi feladatát.

Szóbahoztuk azokat a támadásokat is, amelyek ezt az intézményt az ülések titkossága, illetve a tárgyalásoknak zárt ajtók mögött való lefolytatása miatt hangzottak el, különösen ellenzéki oldalról. Erre vonatkozóan *Scitovszky* belügyminiszter a következőket jelentette ki:

— *A tanács ülései sem voltak nyilvánosak.* Az a vád azonban, hogy az ülésezések zártsága csökkenti az ellenőrzés erejét, nem állhat meg, mert hiszen a törvényhatósági tanácsban valamennyi közgyűlési párt helyet foglal és így

az ellenőrzés munkáját maguk a pártok végzik.

Már kezdettől fogva bíztam a törvényhatósági tanács működésének az eredményességében és a legutóbb nyert tapasztalatok csak *örvendetes módon megerősítenek hitemben.*

Végül aziránt érdeklődtünk, hogy a belügyminiszter véleménye szerint milyen döntés várható a fővárosi közmunkák kiadásának a jogát illetően. Az új törvény ugyanis nem intézkedik eléggé világosan arról, hogy *a közmunkák kiadása a tanács, vagy a polgármester hatáskörébe tartozik-e.* Eddig a közmunkák kiadásáról a tanács döntött — az illetékes szakbizottságok határozata, illetve javaslata alapján. Scitovszky Béla belügyminiszter a következőket mondotta:

— Ebben a kérdésben határozott nyilatkozatot nem tehetek. Itt ugyanis

nézetem szerint szükség lesz törvénymagyarázatra.

Lehet, hogy ezt a döntést tőlem fogják kérni, de megtörténhetik, hogy a közigazgatási bíróság lesz hivatott ebben az ügyben a döntő szó kimondására.

Őszre marad a kórházi ankét

Az új Rókus felépítéséhez való állami hozzájárulás összegéről akkor döntenek, ha a szükséges fedezetet a főváros is és Pest vármegye is előteremtette

Híre jár, hogy a főváros *teljesen elejtette az új Rókus-kórház megépítésének a tervét.* Ezt a hírt azokkal a komplikációkkal hozzák összefüggésbe, amelyek a betegápolási díjak megállapítása körül keletkeztek. E hírek szerint a főváros azért kénytelen elejteni az új Rókus megépítésének a tervét, mert az államkincstár, illetve a népjóléti minisztérium nem hajlandó megfizetni a fővárossal szemben fennálló tartozását. De a hírek szerint az új Rókus tervének az elejtését azzal a körülménnyel is magyarázzák, hogy a népjóléti minisztérium még mindig nem nyilatkozott az építési költségek egyrészének a vállalásáról. Várospolitikai körökben egyébként amiatt is aggódnak, hogy *Vass* József népjóléti miniszternél még mindig nem ült össze a fővárosi kórház-ankét, amely hivatva volna a vitás kérdéseket tisztázni. A *Fővárosi Hirlap* munkatársa ebben az ügyben *Vass* József népjóléti miniszter *közvetlen környezetéből* a következő *teljesen hiteles információkat* kapta:

— *Vass* József népjóléti miniszter a nyár folyamán egyáltalán nem megy szabadságra, így tehát *bármikor rendelkezésére áll a főváros illetékes tényezőinek* abból a célból, hogy a fővárosi kórházproblémát minden vonatkozásban megvitassák.

A kórház-ankét megtartására azonban előreláthatóan csak az ősz folyamán kerülhet a sor,

minthogy az új fővárosi törvény különböző rendelkezéseinek gyakorlati végrehajtása még jóideig igénybe veszi azoknak a városházi tényezőknek a munkáját, akik e kórház-ankétre hivatalosak volnának.

— Ami az új Rókus építési költségeihez való állami hozzájárulás kérdését illeti, ebben a tekintetben *Vass* József népjóléti miniszternek változatlan az a kezdettől fogva vallott felfogása, hogy

az új Rókust három tényezőnek, a fővárosnak, a vármegyének és az államnak közös erővel kell felépíteni.

A fővárosak tehát Pest vármegye irányában is szorgalmaznia kell a költségekhez való hozzájárulást.

— Ami az államkincstár tartozásait illeti, *Vass* József népjóléti miniszter *csupán azokat a tartozásokat ismeri el, amelyek a betegápolási díjnak ötpengős megállapítása alapján állottak elő.* Ez

az összeg körülbelül egyenlő azzal az összeggel, amellyel az államkincstár az új Rókus felépítési költségéhez fog majd hozzájárulni

— természetesen a népjóléti miniszter által hangsúlyozott *egyharmados alapon.* Ha majd a fővárosnak együtt lesz a pénze az új Rókus megépítéséhez és Pest vármegye is előteremtette a reá eső hányadot, esedékes lesz majd az állami hozzájárulás kérdésének az eldöntése is.

Ezek az információk, amelyeket teljesen megbízható helyről kaptunk, nem támasztják alá azokat a híreszteléseket, amelyek arról szólnak, hogy az új Rókus-kórház megépítésének a tervét illetékes helyeken elejtették volna. Egyelőre tehát csak arról van szó, hogy a fővárosi kórház-ankét őszre marad, az állami hozzájárulás összegéről pedig csak akkor fognak majd dönteni, ha a főváros és Pest vármegye a szükséges fedezetet már előteremtette.

Fővárosi Hirlap
Az Egységes Községi Polgári Párt hivatalos lapja.
*
Előfizetési árak:
fél évre . . . . . 12 pengő,
egész évre . . . . . 24 pengő.

GANZ ÉS TÁRSA
VILLAMOSSÁGI, GÉP-, WAGGON- ÉS HAJÓGYÁR R. T.
BUDAPEST
ALAPÍTVA 1844-BEN
IGAZGATÓSÁG, GÉP- ÉS WAGGONGYÁR: X., Köbányai út 31. Távb. 461—19
HAJÓGYÁR: V., Meder utca 9. Távb. 908—69
Sürgönycim: GANZCOM BUDAPEST
VILLAMOSSÁGI GYÁR: II., Lövőház utca 39. Távb. 501—70
Sürgönycim: ALTERNO BUDAPEST
MAGYARORSZÁGI VEZÉRKÉPVISELET:
HAZAI GÉPKERESKEDELMI R.T.
BUDAPEST, V., VILMOS CSÁSZÁR ÚT 76
Sürgönycim: MASINA BUDAPEST
Távbeszélő: 186—63

FISCHER ÉS HARTMANN
mázolómesterek
Budapest IV, Képíró ucca 3. sz. TELEFON: A. 847-73
Fióküzlet: IX. ker., Tompa ucca 30. szám

Standard aszfaltok
Oil Trading Company képviselete
MILLINI IGNÁC
Budapest, V., Nádor ucca 6. sz.
TELEFON: AUT. 833—40, 832—77.

BUCICSEK ÉS TÁRSA
KAZÁN-, TARTÁNY- ÉS VASSZERKEZETI GYÁR
Ujpest, Rózsa u. 14. Tel.: Aut. 952-39
Mindenféle szegecselt, hegesztett lemezmunkák és vasszerkezetek

UNIVERSAL
GRAFIKAI SZAKÜZLET RT.
TELEFÓN: J. 348-12.
SZÁLLÍT NYOMDAI GÉPEKET ÉS ANYAGOKAT
BUDAPEST VIII, RÁKÓCZI TÉR 2. (Bejárat Salétrom u. 2)

Karászek Ferenc
Kazán és tartálygyár Telefón: L. 915—07
Budapest, VI., Váci-út 163

MINKOVITS
modern cégtáblafestő
VIII., Vig ucca 24. — Telefon: József 385—52.

KŐBÁNYAI KÁTRÁNY- és ASZFALTIPAR
FRIED és GRUBER okl. mérnökök / X., Gyömrői-út 64 / Tel.: J. 449-44
GYÁRTMÁNYAINK: bőrlemez, szigetelőlemez, aszfalt fedőlemez (szegtalan), facement, kiöntő aszfalt, aszfalt coulé
VÁLLALUNK Tetőfedést minden kivitelben, szigetelési munkákat, vízteleníté si munkákat. aszfaltozást

Révész János
cement-, márványmozaik- és műkőárugyár, betonipari vállalat.
Burkoló-, műkő és csatornázási munkák. TELEFON: Ujpest 198.
Központi iroda: UJPEST, ŐSZ UCCA 14.

SZÉKELY és MOTTL
OKL. MÉRNÖK, ÉPITŐMESTER, ÉPITÉSI VÁLLALKOZÓK
BUDAPEST, III., LAJOS U. 92, IV. EMELET.
TELEFON: AUTOMATA 625—78. SZ.

Teherautópótkocsik
Teherautókarosszériák
Autobuszok
Gyártja:
NAY és RÓNA
gép-, szállítóeszköz- és szivattyúgyár rt.
Budapest, X., Kápolna tér 27-29. Tel: J *463—88.

Húsz üzemigazgatóság alakul

A törvényhatósági tanácsnak, — mint a *Fővárosi Hirlap* előre jelezte, — mult csütörtöki ülésén kellett volna az üzemek mellé delegált igazgatóságokat megalakítani. Ennek a missziójának a tanács azonban csak részben tehetett eleget, mert *a polgári ellenzék napokig tartó heves csatározás után sem tudta kiválasztani és bejelenteni a maga jelöltjeit.* Ily körülmények között azután *a tanács csak öt tagot tudott megválasztani,* minden igazgatóságba a hatodik helyet pedig nyitva hagyta, abban a reményben, hogy a jövő hétre talán mégis csak megegyeznek a polgári ellenzék pártjai, amelyek között, amint látjuk, nem dühöng valami nagy egyetértés. A *tanács összesen húsz üzemigazgatóságot alakít.* Minden igazgatóság hét tagú. Ebből hatot a tanács választ, egyet pedig a főpolgármester nevez ki. A főpolgármester kinevezettei itt következnek, a megválasztottak névsorát pedig alább közöljük:

Déri Ferenc ny. alpolgármester (Elektromos művek igazgatósága), *Finály* Kálmán (Gázművek), *Farkas* Kálmán (Vízművek), *Schimanek* Emil műegyetemi professzor (Autobuszüzem), *Hlatky Endre* (Községi Élelmiszerüzem), *Pompéry* Elemér ny. min. tanácsos (Gellért-fürdő és szálló), *Faller* Mihály (Hirdetővállalat), *Gróh* István (Temetkezési üzem), *Szentgály* Antal (Kátrányozó és bitumenező telep), *Nessi* Gyula (Központi tüzelőszerraktár), *Urbanovich* Zoltán (Budai Hegypálya), *Bánó* Dezső kormányfőtanácsos (Széchenyi gyógyfürdő), *Szlavik* Ferenc dr. (Rudas-fürdő), *Vámossy* Zoltán dr. egyetemi professzor, balneológus (Ásványvízüzem), *Pekanovich* István dr. főorvos (Műszerüzem), *Ladányi* Mátyás dr. egészségügyi főtanácsos (Gyógyszerüzem), *Burghardt Bélaváry* Dezső ny. min. tanácsos (Községi kenyérgyár), *Rakovszky* Iván (Tattersall és Lóvásártelep), *Járnay* Károly dr. állatorvosi főiskolai professzor (Lóhúsüzem), *Kertész* K. Róbert államtitkár (Városi Színház).

Választott igazgatósági tagok:

Elektromosművek: Farkas József dr., Joannovits Pál dr., Pászthy János, Steinherz Simon, Stern Sándor.

Gázművek: Bibithi Horváth János, Kertész Miklós, Mettelka Frigyes, Miklós Ferenc dr., Némethy Károly.

Vízművek: Dinich Vidor, Kossalka János dr., Martin János, Piazza Győző, Schmarilla Géza.

Autobuszüzem: Hochenburger Antal, Lampel Vilmos, Lévai Sándor, Orova Zsigmond, Politzer Gusztáv.

Községi Élelmiszerüzem: Gaylhoffer István, Koós Jenő, Reisz Mór, Staub Elemér, Székely János.

Gellért-fürdő és szálló: Csóka Lajos, Girardi Tibor, Kállay Tamás, Szőke Gyula dr., vitéz András József.

Hirdető vállalat: Bresztovszky Ede, Holtzer Nándor, Payr Vilmos, Rásó Lajos dr., Vass Béla.

Temetkezési intézet: Battenberg Lajos, Bohn József, Halász Alfréd, Krizs Árpád, Pálffy József.

Kátrányozó telep: Ehrlich G. Gusztáv, Kovács Ferenc, Lackenbacher György, Paulheim Ferenc, Szepessy Albert.

Központi tüzelőszerraktár: Füzesséry Zoltán dr., Horváth Pál, Repold Károly, Sajó János, Stadler Nándor.

Budai Hegypálya: Bauknecht Tamás, Gamauf Géza, Katona Sámuel, Kozma Dezső, Perndl Flóris.

Széchenyi-fürdő: K. Császár Ferenc, Katona Sámuel, Kerekes Ödön dr., Posta Sándor dr., Szakál Antal.

Rudasfürdő: Kloez Róbert, Knur Pálné, Kollmann Dezső dr., Milotay István dr., Szamek Emil dr.

Ásványvízüzem: Bozóky Ádám dr., Faith Jacques dr., Pászthy Károly, Spett Ferenc dr., Weszelszky Gyula dr.

Műszerüzem: Deutsch Jenő, Doros Gábor dr., Grosch Károly dr., Gyulai János, Sajó János.

Gyógyszerüzem: Bayer Antal, Berkes Jenő dr., Divényi Károly dr., Hodossy Gedeon dr., Szabó László dr.

Kenyérgyár: Deák Lajos, Dörfler Lajos, Ehrlich G. Gusztáv, Nagy Antal, Pakányi Ferenc.

Tattersall: Kállay Tamás, Kocsán Károly, Kollmann Dezső dr., Németh János, Wenczell Árpád dr.

Lóhúsüzem: Frühwirth Mályás, Morvai Zsigmond, Popelka Tamás, Reisz Mór, Wayand Miklós.

Városi Színház: Bánóczy László, Csécsi Nagy Miklós dr., Divényi Károly dr., Ilovszky János, Kiss Menyhért.

Az üzemigazgatóságok alakuló ülését már erre a hétre akarták összehívni, így azonban

> **a formális megalakulás és az elnökök kinevezése további késedelmet szenved a polgári ellenzéki pártok egyenetlenkedése miatt,**

nem nagy előnyére az új igazgatóságokra bízott üzemeknek. Csak azután a igazgatóságokon belül is ne dühöngjön ilyen egyetértés, mert akkor nem valami dicsőséges jövő vár a közüzemekre, amelyek egyikét kivétellel a főváros lakosságának életfeltételeit képező funkciókat töltenek be, amelyek igazgatásához érett bölcsességre, megfontolt higgadtságra, egységre és önzetlen lelkesedésre van szükség.

Megállapíthatjuk, hogy az üzemi igazgatóságok összeállításánál a szakszerűség egyáltalán nem vezette a pártokat,

> **egyedül Ripka Ferenc főpolgármesterről lehet megállapítani, hogy igyekezett minden posztra hozzáértő férfiút, sőt szaktekintélyeket állítani, s a szakszerűség rovására nem ragaszkodott a törvényhatósági bizottsági tagság vélt előjogához.**

A még hiányzó hatodik hely betöltése a tanács csütörtöki ülésén történik meg, s a jövő hét elején hívják össze az igazgatóságokat alakuló ülésre.

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros polgármestere nyilvános versenytárgyalást hirdet a VIII. ker., Kun uccai köztisztasági hivatalban szükséges **központi fűtőberendezésmunkákra.**

A vonatkozó költségvetési kiírás nyomtatványai ívenként 50 fillérért kaphatók 1930. évi július hó 1-től kezdve naponta d. e. 11—1 órák között a székesfővárosi polgármesteri II. (középítési) ügyosztály IV., Központi városháza, III. em. 342. sz. szobájában.

A rajzok, tervek és minták megtekinthetők és a szükséges felvilágosítás megszerezhető Frischfeld Ede műszaki tanácsos előadónál, a Központi városháza, III. em. 328/b. ajtó alatti hivatalos helyiségben.

Az ajánlatok 1930. évi július hó 23-án (szerdán) d. e. ½10 óráig a polgármesteri II. (középítési) ügyosztály III. em. 350. sz. szobájában adandók be. Az ajánlatok ugyanazon napon, ugyanazon ügyosztály üléstermében (III. em. 354. sz.) 10 órakor fognak nyilvánosan felbontatni.

Budapest, 1930. évi június hó 27-én.

A székesfőváros polgármestere.

Ha jó, tartós, megbízható és gazdaságos üzemű
autobuszra vagy teherautóra
van szüksége, úgy kérjen ajánlatot és bemutatást a
Magyar Waggon- és Gépgyár RT-tól,
amelynek győri **automobilgyárában**
készülnek a legujabb tipusu autók.
RÁBA-KRUPP és RÁBA-A. F.
Központi igazgatóság: **V., Deák Ferenc u. 18**
Telefon: 818-50
Budapesti raktár és javitómühely: **Korepesi út 28. sz.**
Telefon: J. 453-84.

SCHIFF MIHÁLY
paszományos-mester, Budapest, IV. Prohászka Ottokár ucca 8. (Félemelet)
EZÜST ÉREMMEL KITÜNTETVE. + TELEFON: AUTOMATA 834-76.
A legszebb kivitelben készítek mindenféle **butorpaszományt,** plimó- (paplan) szinórt, horgolt rózsát, csillag gombot és gombáthuzást. **Női ruhadiszeket,** bojtokat, rojtokat, öveket, a legprecizebb, művészi kivitelben. Csillárzsinórokat, továbbá selyem- és gyapjúfonal adjusztálást és minden e szakmába vágó munkát.

INÓCZI KŐBÁNYA ÉS IPARTELEPEK RT
KÖZPONTI IRODA: BUDAPEST II. KER., BIMBÓ UCCA 19 SZÁM
TELEFON: AUTOMATA 529—90
Ajánl inóczi piroxén andesit bányájában termelt **elsőrangú minőségű zúzott kavicsot, kétszer zúzott kaviesból hengerzúzókon előállitott,** felületi kezeléshez és bitumenes aszfalthoz szükséges **különböző nagyságú pormentes zuzalékot,** valamint az előirásoknak megfelelően kidolgozott **háromnegyedes kockát, fejkövet, taludot, kiskockát, cyklopot és lgomitott terméskövet**
ÜZEMI IRODA NÓGRÁDVERŐCE
TELEFONSZÁM: 4. VASUTI ÁLLOMÁS: NÓGRÁDVERŐCE

SZABÓ FRIGYES MÉRNÖK
elektromos berendezések vállalata
EGYENIRÁNYITÓK
Budapest, VI., Jókai ucca 37. szám. Telefon: 135-06

BANNER ZOLTÁN
okleveles épitész és épitőmester
BUDAPEST, I., VERPELÉTI-ÚT 10.
Telefon: LÁ. 6-57. Telefon: LÁ. 6-57.

KOVÁCS A. ÖDÖN GÉPÉSZMÉRNÖK
Budapest, VIII., Bezerédy ucca 8
Telefon: 382—93, 408—78.
Központi fűtés-, vízvezeték-, csatornafelszerelési vállalata

DUNÁNTULI MESZ-, TÉGLA- és KŐIPAR RT.
Központ: BUDAPEST, V., GÉZA UCCA 5
Telefon Automata 218—05, 218—06. Sürgönycim: DUNMÉSZ
Szállit: Meszet, mészkövet, bazaltkavicsot. Vállal mindennemü kőfaragó-munkát

KLEMENT ANDRÁS
jégszekrények, bor- és sörkimérő készülékek gyára és raktárai
BUDAPEST, VII., KIRÁLY U. 27
az udvarban
Telefón: József 401—10.

SCHEUMAN GYULA TELEFÓN: AUT. 151-67
FESTŐ- ÉS MÁZOLÓ-IPARÜZEM
BUDAPEST, VI., BAJZA UCCA 30

LANG ÁRPÁD szobafestő és mázoló
BUDAPEST, VI. KER., KASSAI ÚT 81. SZÁM. (SAJÁT HÁZ)
MŰHELY: VIII. KER., MÁRIA TERÉZIA TÉR 7. SZÁM

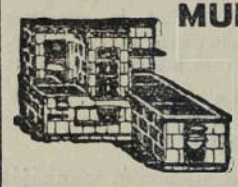
MUNKÁCSY GYULA
Cégtulajdonos:
Munkácsy Ernő
épület- és műlakatosmester, takarékkályhely és kályhakészítő
Budapest, VIII., Rózsa ucca 39.
Telefón: J. 312—80.

Széchenyi Gyógyfürdő
(a Városligetben)
Thermálfürdők, külön szénsavas, lazap, fényfürdők és egyéb gyógytényezők.

„IDEÁL" PAPLANGYÁR
SÁNDOR M. FERENC
BUDAPEST, IV, RAMERMAYER KÁROLY UCCA 1
Állami, városi és közintézmények szállitója

SEBESTYÉN SÁNDOR
asztalosmester, irodaberendezést vállalata
Budapest, VII. Hajtsár út 135. — Telefón: Zugló 60—89

SCHÜTZ EDE TELEFON J. 330—45
ÉPÜLET-, MŰ- ÉS VASSZERKEZETLAKATOS
BUDAPEST, VII., THÖKÖLY ÚT 23. SZÁM

BUDAPESTI HIRLAP
a legtartalmasabb magyar napilap
Hangja előkelő, hírszolgálata tökéletes

Hrauda Károly és Fia
okl. gépészmérnök
fűtési-, szellőztetési- és egészségügyi berendezési vállalata
Budapest, VI., Forgách ucca 20. Telefón: Aut. 917—89

WIEDERMANN AGOSTON
ÉPITÉSI VÁLLALATA
BUDAPEST, III., SAN MARCÓ UCCA 56
TELEFÓN: 628—38

KÖVEZ, UTAT ÉS VASUTAT ÉPÍT **BÉRHENGERLÉST VÁLLAL** KÖVEZŐ ÉS ÚTÉPÍTŐ RÉSZV.-TÁRS. BUDAPEST IX, THALY KÁLMÁN U. 41. TEL.: J. 302-66

Megkezdődnek az útépítések és az üzemi beruházások

A vállalkozók hitelezik a makadámutak útépítésének költségeit — Becsey Antal nyilatkozata az üzemi koncentrációról

Valahányszor a városházán új költségvetés összeállításának a munkáját kezdik meg, mindig előtérbe kerülnek azok a pénzügyi nehézségek, amelyek az elmult esztendőben is súlyos akadályokat gördítettek a főváros útépítési programjának végrehajtása elé. A főváros útépítési ügyosztálya néhány évvel ezelőtt részletes programot dolgozott ki, de nemcsak ennek a programnak a végrehajtásához nem tudta megszerezni az anyagi eszközöket, hanem még azoknak az utaknak a megépítése is lehetetlenné vált, amelyeken a burkolat már hasznavehetetlen.

Becsey Antal

törvényhatósági tanácstag, az *Egységes Községi Polgári Párt* társelnöke, aki ezeknek a kérdéseknek egyik legkitűnőbb szakértője, érdeklődésünkre, a következőkben ismertette a helyzetet a *Fővárosi Hirlap* munkatársával:

— A jövő évi fővárosi költségvetés összeállításával kapcsolatosan az útépítési ügyosztály *új programot dolgozott ki.* Ennek a programnak a kidolgozásánál le kell vonni a legutóbbi évek tapasztalatait, vagyis

olyan programot kell kidolgozni, amelyet külön beruházótőke nélkül is meg lehet valósítani.

Ez a program természetesen nagykiterjedésű lesz, mert hiszen az elmult költségvetési évben takarékossági okokból, másrészt a költségvetés egyensúlya kedvéért is kénytelenek voltunk az útépítési programot lecsökkenteni. Utak építésére 5,662.000 pengőt irányoztunk elő. Tényleg azonban csak 3,800.000 pengőt lehetett felhasználni, mert a szükségletet a budget-egyensúly miatt 4 és félmillió pengőre kellett csökkenteni, azonfelül pedig néhány százezer pengő elesett azoknak a számláknak a kifizetése révén, amelyek az előző évben végzett építési munkálatokról szólottak. Az utak karbantartására hétmillió pengőt irányoztunk elő, holott az ügyosztály szerint legalább 18 millió pengőre volt szükség.

— *A legnagyobb bajt a makadámutak csinálják* A fővárosnak összesen

még mindig 2,600.000 négyzetméternyi területű makadámútja van.

Ezek az utak nem valók a főváros területére, hiszen még az országutakat is átalakítják, ha eredetileg makadámból készültek. A makadámutak nem tartósak. Porosak. Az autók erősen rontják, mert a gumiabroncsoknál szívó hatás lép fel, aminek következtében felszívódik a kőből a kötött anyag és ez azután por alakjában száll tovább. Ezt a hatást azzal ellensúlyozzuk, hogy az utakat olajozzuk. A főváros az idén olcsóbban jutott olajhoz, mint régebben, de még így is 60—80 fillér költséget okoz évenként és négyzetméterenként a fővárosnak a makadámutak fenntartása. Nyilvánvaló tehát, hogy abban az esetben, ha a makadámutakat új burkolattal látjuk el akár betón, akár topeka-burkolattal,

a burkolási költségeket öt-hat esztendő alatt kényelmesen törleszteni lehet a makadámutak fenntartási költségeiből.

Az ilyen burkolatokkal ellátott utak tizenöt évig is eltartanak anélkül, hogy karbantartásukra költeni kellene. A főváros útépítési ügyosztálya — tudomásom szerint — most ezeknek a tapasztalatoknak a figyelembevételével készíti útépítési programját. Az ügyosztály mindenekelőtt *összeírja a makadámutakat és javaslatot tesz ezeknek tartósabb burkolattal való ellátására.* Hangsúlyozni kívánom, hogy az új burkolatok megépítésére most már kedvező lehetőségek kínálkoznak, amennyiben különböző útépítő vállalataink ajánlatot tettek a fővárosnak olyan értelemben, hogy

hajlandók hitelezni az építési költségeket.

Ezeket a költségeket részletekben évenként lehetne törleszteni azokból az összegekből, amiket amúgyis fel kellene venni költségvetésbe a rossz makadámutak karbantartása címén.

Felvetettük *Becsey* Antal előtt azt a kérdést, hogy megfelelnek-e a valóságnak azok a híresztelések, amelyek legutóbb *egyes fővárosi üzemeknek az egyesítéséről* és általában *az üzemi koncentrációról* terjedtek el. Becsey Antal véleménye a következő:

— Az új fővárosi törvény úgy intézkedik, hogy *a homogén üzemeknek az egyesítésére kell törekedni.* Nyilvánvalóan a nem kereskedelmi jellegű üzemekről van szó. A fővárosi törvénynek a 89. §-a, amely ebben a kérdésben intézkedik, módot nyujt arra, hogy *a törvény erejére támaszkodva végre megvalósítsuk ezeket a régi törekvéseket.* Már tavaly is szó volt különböző üzemek egyesítéséről, közbejöttek azonban különböző politikai természetű tervezgetések. Nem kétséges, hogy ez a törvényhatósági bizottság, amelynek az élete ez év végén megszűnik, nem alkalmas már ilyen nagyhorderejű problémának a megoldására. Jövőre azonban

feltétlenül foglalkozni kell az üzemek koncentrálását célzó tervekkel,

már csak az adminisztráció egyszerűsítése és racionalizálása kedvéért is.

— A főváros nagyüzemei egyébként — folytatta *Becsey* Antal — még a nyár folyamán megkezdetik legsürgősebb beruházási terveik végrehajtását. A most felvett függőkölcsönből 30 millió pengő áll rendelkezésre. *Az üzemi beruházások munkálatait a nyár folyamán feltétlenül kiírja a főváros.* Ezekben a munkálatokban gyáripari, építőipari és földmunkálatok szerepelnek, szóval tömegmunkák, amelyeknél *jelentékeny számú munkanélküli kaphat foglalkoztatást.*

— Ami azokat a beruházási terveket illeti, amelyeknek a végrehajtására a most felvett függőkölcsönből már nem jut fedezet, ezekről csak későbbi időpontban történik döntés. A polgármester úr utasítást kapott arra, hogy

az őszre állítsa össze a teljes beruházó programot és majd a törvényhatóságnak lesz a feladata, hogy ebből a programból kiválassza azokat a terveket, amelyek feltétlenül végrehajtandók.

Igy történik majd döntés az autobuszüzem további fejlesztéséről is, egyelőre azonban az 50 új autobusz kocsival való kibővítés terve összezsugorodott. Ugy tudom, csak *10 autobuszkocsi megrendeléséről van szó* és ezeket sem a fővárosi autobuszközlekedés sűrítésére, hanem a pestkörnyéki közlekedés megjavítására fogják felhasználni.

MORRIS-COMMERCIAL
1930-as tipusu
2 tonna hasznos hordképességű 2 tonna
gyorsteherautomobilok
4 méter hosszú plateaukarosszériával raktáron.
Strapabírása, üzemi gazdaságossága és olcsó ára szenzációs!
Kérjen ajánlatot:
JOHN FOWLER & CO.
MORRIS-AUTÓK KÉPVISELETE
Budapest, VI. kerület, Andrássy-út 28. cégtől

SCHMIDT NÉPARÉNA
BUDAPEST, VÁROSLIGET
A főváros legolcsóbb és legjobb szórakozóhelye.
HELYÁRAK 40 FILLÉRTŐL P 1.50-IG
Előadások délután 1/2 4-től folytatólagosan
Az esti díszelőadás pont 8 órakor kezdődik

MANDORFF GYULA
Vas, fémlakatos és gépjármü áru munkák üzeme
Budapest VI., Szabolcs ucca 9.
Telefón: Aut. 142—67.

Wörner J. és Társa
Gépgyár Részvénytársaság
Malomberendezések — Nyomdagépek — Láncgyár — Vasöntöde
Telefon: L. 905-74, 905-75. Budapest, V, Váczi út 48. Alap. 1867.

BOGENFÜRST
AUTÓKAROSSZÉRIAGYÁR AUTÓ és GÉPJAVÍTÓ
Budapest, VIII., Fecske ucca 19. Telefónszám: József 413—80
DUCO fényezés. Készit mindennemü karosszériát. Elvállal mindennemü karosszéria- és gépjavitást. — Alapittatott: 1859-ik évben.

Kőbányai Gép- és Vasszerkezeti Műhely
BISSELICHES MÉRNÖK
Budapest, X, Liget-u 46. T. I. J 358-25
Vasszerkezetek, lakatosmunkák, portálok

MÁTYÁSSY ANTAL ÉS FIA
MÁZOLÓ- ÉS FESTŐMESTER
BUDAPEST, X. KER., FÜZÉR UCCA 17/a
TELEFÓNSZÁM: K. 74—48.

KELE MIHÁLY
épületasztalos munkák bútorok és iskolaberendezések gyára
Budapest, Örömvölgy u. 38-40
Telefón: József 312-98

Gyöngyösi István
Budapest, VIII., József körút 9. sz.
okl. gépészmérnök központi fütési, vízvezetéki és egészségügyi berendezési vállalata.
Telefón.: J. 383-33

Zumpft István
vasút- és útépitő vállalkozó, kövező mester
Kispest, Rákóczi u. 74. szám

DELMÁR BÉLA
okl. mérnök, épitőmester
Budapest, VI. Benczur u. 17
Telefon 263-40

Hogyan lehet fejenkint 35 fillérért kitűnő ebédet főzni

Erre tanítják az asszonyokat a Népművelési Bizottság tanfolyamain — Az analfabétizmust nem lehet kiirtani

Van a székesfőváros adminisztrációjának egy hangtalan és szemérmes csendben működő bizottsága, amelyet tulajdonképpen senki sem ismer, legfeljebb eredményeiben és intézményeiben. Maga a bizottság azonban oly ügyesen búvik meg alkotásai mögött, hogy még a benfentesek is ritkán hallják a nevét. Ez a *Népművelési Bizottság*, amelynek életét az új törvény sem bolygatta meg, s *régi összetételében dolgozik tovább.*

Ez a kitűnő bizottság az iskolákon kívül élő, felnőtt, felserdült, félig vagy egészen analfabéta, de tudni s tanulni vágyó tömegek kultúrszomját van hivatva kielégíteni, s el kell ismerni mindenkinek, hogy ezt a missziójáit szegényes, korlátolt eszközökkel, kitűnően látja el. Ezidőszerint az a helyzet, hogy még ezek a szegényes eszközök sem állanak száz százalékig rendelkezésére. A bizottság jövő évi költségvetéstervezete szerint 165.000 pengőre lenne szüksége akciói fenntartásához és esetleges fejlesztéséhez, *ezzel szemben a jövő évi fővárosi budgetben ismét csak 104.000 pengőt tudott javasolni e célra a szociálpolitikai ügyosztály.* Ez azonban egyáltalán nem új jelenség, mert a bizottság részére, 1922-től 1929-ig sohasem volt módjában a népművelés kiépítéséhez szükséges támogatási összeget biztosítani. A *Népművelési Bizottság*, mint törvényhatósági szerv, 1928-ban alakult újjá. 1929 óta a takarékossági elvre való hivatkozással a bizottság népművelési tevékenységének támogatására fordított összeg sohasem emelkedett, így

a népművelési tevékenységben máris olyan kielégítetlen szükségletek mutatkoznak, amelyek, ha továbbra is fennmaradnak, a népművelés komolyságát és hitelét veszélyeztetik.

A *Népművelési Bizottság* most mutatta be mult évi munkásságáról szóló beszámolóját és a napokban készült el az új program összeállításával. Ebből az alkalomból felkerestük a bizottság igazgatóságát, s részben innen, részben

Liber Endre tanácsnoktól,

a szociálpolitikai ügyosztály vezetőjétől, a következő rendkívül érdekes részleteket tudtuk meg:

— A székesfővárosnak a kulturális ügyek iránt tanusított mindenkori példás áldozatkészsége — mondja a bizottság titkára, *Novágh* Gyula — a népművelés kiépítése és támogatása terén nem jut eléggé kifejezésre. Vidéki városok és törvényhatóságok nemcsak relative fordítanak nagyobb összeget népművelésre, hanem sok esetben összegszerűen is többet szánnak e nagyfontosságú nemzetépítő és nemzetnevelő munka támogatására. Ha pedig Európa fővárosainak költségvetését nézzük, Budapest ezek sorában is majdnem az utolsó helyen áll a népművelés támogatása tekintetében.

— Budapest közönségének különös érdeke, hogy az iskolántúli művelődésre minél több rendszeres és tervszerűen folyó művelődési alkalmat nyujtson.

Budapest analfabétáinak száma több mint 42.000, tehát a lakosságnak majdnem öt százaléka.

Az ifjúságnak 87%-a tizenötéves korában fejezi be tanulmányait, tehát oly életkorban, amelyben azokat az erkölcsi és tárgyi ismereteket, melyeket a felnőtt korban, a legegyszerűbb életformák között is feltétlenül szükségesek, *az iskola megadni nem tudja.*

— A népbetegségeknek, a nyomornak és a politikai demagógiának leghatékonyabb ellenszere a nép szellemi életének politikai pártokon felülálló, önzetlen és érdek nélküli irányítása, a nép tanítása, művelése. 1928/29-ben 5121 előadást tartott a népművelési bizottság, míg 1929/30-ban, június végéig már 5181 volt a rendezett ismeretterjesztő előadások száma. Gyermekek számára 453 előadás volt, 15.000 hallgatóval, leányiparostanoncoknak 104 előadást rendeztek 900 hallgatóval, iparostanoncoknak és segédeknek 1206-ot 16.000 hallgatóval, munkásoknak és kispolgári lányoknak 1100-at 1900 hallgatóval, cselédeknek 698-at 900 résztvevővel, kisiparosoknak 91-et, 1600 hallgatóval, munkásoknak 805-öt 16.000 hallgatóval, szülőknek, anyáknak 301-et 2000 résztvevővel, értelmiségeknek 266-ot 1400 érdeklődővel, végül *fogházakban 156-ot 5000 hallgató előtt.*

— A népművelési bizottság a mult év őszén *megszervezte a múzeum látogatásokat, a művészettörténeti sétákat, s tanulmányi* kirándulásokat, *amelyek* egyedüli célja egyfelől Budapest megismerése, *a lokálpatriotizmus nálunk felette szükséges és hiányzó kialakítása, másfelől* az ország megismerése volt. A tanulmányi kirándulások szerfelett nagy érdeklődést váltottak ki a társadalom minden rétegében, s azokon június végéig több, mint 2000-en vettek részt.

Feltettük a kérdést, *lehet-e megszüntetni valaha Budapesten az analfabéta tanfolyamokat s mikorra várható az írás-olvasás tudatlanság teljes megszüntetése.* A válasz így hangzott:

— Amíg 1928/29-ben 913-an iratkoztak be az analfabéta tanfolyamra és 401-en eredményesen le is vizsgáztak, addig az idén csak 899-en, ezzel szemben az eredményes vizsgálatot tett tanulók száma 38-al több volt, vagyis az eredményesség indexszáma 43.9-ről 48.8%-ra emelkedett. Mindazáltal a tanfolyamok beszüntetésére, vagy

az analfabétaság kiirtására gondolni sem lehet belátható időn belül, miután kimutatható, hogy a fővárosba évenkint körülbelül ugyanannyi analfabéta vándorol be, mint amennyit a bizottság írni olvasni megtanít.

Az analfabéta tanfolyamok megszüntetésére gondolni annál kevésbé lehet, mert még mindig 35.000 tizenöt éven felüli analfabéta él a fővárosban. Ez a szám állandóan nagy marad, mert

a legszigorúbb ellenőrzés mellett sem lehet végrehajtani pontosan a tankötelés gyermekek iskoláztatását.

Még Budapesten is többezer azoknak a gyermekeknek a száma, akik a tankötelezettség alól esetleg önhibájukból kivonják magukat. Az állami gyermekmenhelyek például a gondozásukra bízott gyermekekből sokat vidékre adnak nevelésbe, akik közül elég sok *18 éves korában mint analfabéta kerül vissza a fővárosba.*

— Azoknak, akik az analfabéta tanfolyamot sikeresen elvégezték, s mindazok, akik írás olvasásban jártasak, s az elemi ismeretek birtokában vannak, rendezzük a szabadban az elemi ismeretterjesztő tanfolyamokat. Tavaly ilyen kurzus volt 24, 354 beiratkozottal, az idén pedig már 634 tanfolyamot állítottunk, 801 tanulóval. E tanfolyamok iránt, mint látjuk, az érdeklődés egyre nagyobb.

— A nők iskolánkívüli nevelése terén kísérletképpen néhány újabb tanfolyam-típust készül szervezni a bizottság. *A munkáscsaládok nyomorának, áldatlan családi életének egyik főoka abban keresendő, hogy*

a munkásasszonyok nem értenek a csekély kereset felhasználásához, az ízléses főzéshez, lakásápoláshoz, a családgondozáshoz.

Olyan tanfolyamokat készülünk tehát felállítani, ahol a fiatal munkásasszonyokat és főként a munkáslányokat mindenre meg kellene tanítani. De nemcsak egyszerűbb emberek között, hanem kispolgári lányok, hivatalnoknők, egyetemi hallgatónők körében is fontos missziót teljesítenének e tanfolyamok. *A háztartási tanfolyamokon*

az a főcél, hogy minél olcsóbban állíthasson elő valaki ízes, tápláló ebédeket.

A tanfolyam hallgatónőit megtanítják arra a bozorkányságra,

hogyan lehet fejenkint 35 fillérért ízes, tápláló ebédet készíteni, 40 fillérért pedig már olyan vacsora készülhet a receptek szerint, amely előételből, húsból, négy-öt féle körítésből, többféle apró süteményből, fagylaltból és feketekávéból áll.

A *Népművelési Bizottság* tartja fenn és rendezi az olcsó, vagy ingyenes népszerű hangversenyeket is télen a Vigadóban, nyáron az Iparcsarnok előtt, szóval mindenképpen olyan nagyszerű és missziós munkát folytat, amely mindenképpen megérdemli a főváros legmesszebbmenő támogatását.

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros polgármestere nyilvános versenytárgyalást hirdet a X. ker., Ihász ucca 27. sz. 8134—8137. hrszámú elemi iskola **föld-, kőműves-, vasbetón- és elhelyezőmunkákra.**

A vonatkozó költségvetési kiírás nyomtatványai ívenként 0.50 pengőért kaphatók 1930. évi július hó 4-től kezdve naponta d. e. 11—1 órák között a polgármesteri II. (középítési) ügyosztály IV., Központi városháza, III. em. 342. sz. szobájában.

A rajzok, tervek és minták megtekinthetők és a szükséges felvilágosítás megszerezhető Kommer József (VIII., Főherceg Sándor ucca 6. sz. II. em. 8) tervező műépítésznél vagy az előadónál a Központi városháza, III. em. 316. ajtó alatti hivatalos helyiségben.

Az ajánlatok **1930. évi július hó 19-én (szombat) d. e. ½10 óráig** a polgármesteri II. (középítési) ügyosztály III. em. 350. sz. szobájában adandók be. Az ajánlatok ugyanazon napon, ugyanazon ügyosztály üléstermében (III. m. 354. sz.) 10 órakor fognak nyilvánosan felbontatni.

Budapest, 1930. évi június hó 28-án.

A székesfőváros polgármestere.

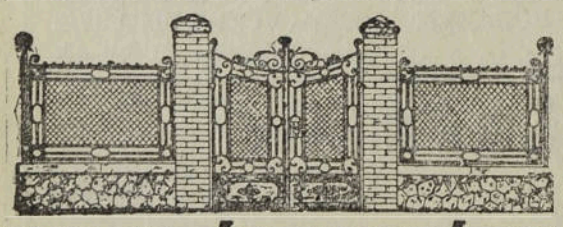

VASS ÉS KOVÁCS
SODRONYFONAT-, KERÍTÉS-, ÁGYBETÉT- és VASBÚTORGYÁR
Budapest, II., Fő ucca 48
Telefón: Aut 517-87 Telefón: Aut. 517-87

GEIRINGER ÖDÖN GÉZA GÉPÉSZMÉRNÖK
műszaki és villamossági vállalat
TELEFÓN: AUT. 874—31
BUDAPEST. IX., LÓNYAY UCCA 54

Köztisztviselők kedvező fizetési feltételek mellett kaphatnak nyugágyat, függőágyat, sátort és hátizsákot
TELEFON J. 415—07. ALAPITVA 1838-ban
HAUSCHILD ALBERT
Budapest, VII., Károly-körút 15. szám.
Szállít hivatalok részére kratkötőhevedert, por- és padlótörlőruhát.

MARGALIT ANDOR ÉS ÖDÖN
MÉRNÖK-ÉPÍTŐMESTER, VÁLLALKOZÓK
BUDAPEST, I., KELENHEGYI ÚT 11—13
TELEFÓNSZÁMOK: LÁ 15—14 ÉS 12—83

ILKOVITS J
Központi fűtések és vízvezetéki berendezések vállalata
BUDAPEST, VI, ANDRÁSSY ÚT 92
Telefón: Aut. 212—07.

PARKETT TELEFÓN: Aut. 105-59
ÉS PADLÓZÁSI VÁLLALATA
STERNER G., V., LIPÓT KÖRÚT 15.

NAGY JÓZSEF
ARANYOZÓMESTER
Telep és mintaraktár:
Budapest VII, Rózsa u. 3-5
TELEFON: József 344—58.
GÉPKERETEZÉSEK
Gyárt: ovál-, kör- és szegletes kereteket minden stílben és kivitelben. *Készít:* templomberendezés, szalónbútorok, csillárok, termek és minden e szakmába vágó munkák aranyozását.

ZIMMERMANN ÉS LOVÁSZ
TAPÉTARAKTÁR, MENNYEZETDÍSZ-GYÁR — FESTŐK ÉS DÍSZÍTŐK
Telefon: József 424—81 Budapest, VII., Almásy-tér 16

TOMSCHAY JÓZSEF
TETŐFEDŐ VÁLLALKOZÓ
BUDAPEST VIII, AGGTELEKI UCCA 14a

Halmos István és Fia
kövezőmesterek és útépítő vállalkozók
Budapest, X., Halom ucca 25. sz.
Telefon: J. 339—52 Telefon: J 339—52

OLVASSA MINDEN HÉTEN A
WEEKEND-ÉLET-et
A weekend-mozgalom egyetlen magyarnyelvű orgánuma.
Szerkeszti: HAVAS ANDRÁS KÁROLY
Egyes szám ára 30 fillér.
Mutatványszámot készséggel küld a kiadóhivatal: V., Ügynök ucca 8.

CUSTODIS ALPHONS
MERNÖKI IRODA ÉS ÉPITESI VÁLLALAT IPARI BERENDEZÉS RÉSZÉRE
BUDAPEST, V., NÁDOR UCCA 19
Telefon: Aut. 120-07
ALAPÍTÁSI ÉV 1876
Gyárkéményépítés
Gőzkazánbefalazás
Ipari kemencék építése és tervezése

BOGNÁR ISTVÁN
ÁCSMESTER
Budapest, X, Gergely u. 69. Telefón: J. 372-48

Biológiai szennyvíztisztítók, házi szennyvízderítő aknák, csatornázások
Schweiger Gyula mérnök
VIII. Német ucca 5. szám. Telefón: József 446—74

DIPL. ING. ARCHITEKT — BAUMEISTER
KOSÁLY ÖDÖN
OKL. ÉPITÉSZMÉRNÖK, ÉPITŐMESTER
TELEFON: AUT. 570-41.
BUDAPEST, II, KELETI KÁROLY-U. 15/b.

VÁROSRENDEZÉS UTÁN LÉPHET CSAK ÉLETBE A KÖZLEKEDÉSI KÓDEX

A napról-napra szaporodó közlekedési balesetek és a modern élet egyre gyorsuló tempója arra kényszerítette a főváros városrendezési ügyosztályát, hogy fokozott igyekezettel nyúljon hozzá néhány nagyon égető városrendezési kérdés megoldásához. Ilyenek elsősorban a Calvin tér, a Deák téri keresztezés, a Rákóczi út—Kossuth Lajos ucca és a belső körút csomópontja, a Gellért tér és a Baross tér rendezése. A nagyjelentőségű városrendezési tervekkel *Csármann* Ferenc tanácsnok ügyosztálya e héten elkészült s azokat a legközelebb bemutatja a polgármesternek és a törvényhatósági tanácsnak.

Különösen nagy műszaki feladat volt a *Calvin* tér rendezési terveinek megoldása. A fővárosnak ezen az egyik legforgalmasabb terén ma kaotikus zűrzavar uralkodik a minden oldalról betorkolló uccák, kígyózva találkozó villamosvágányok és autótömegek között és szinte különös csoda, hogy nincsenek napirenden súlyos szerencsétlenségek. A teret úgy rendezik, hogy

közepén a mainál lényegesen nagyobb, a szökőkutat is magába foglaló és kertészetileg kiképzett szigetet létesítenek, e körül terelik az egyirányú, körvonalban haladó kocsiforgalmat.

A villamosvágányokat áthelyezik olyképpen, hogy a Baross ucca—Kecskeméti ucca—Múzeum körút—Vámház körút irányban csak keresztező forgalom lesz. Az Üllői út felől a Lónyai uca irányába terelik le a forgalmat, a S-as bekanyarodó relációját pedig a Vámház körútról a Kecskeméti uccába megszüntetik. Ezt

a nagyarányú rendezést már az ősszel elvégzik, mert amíg ez meg nem történik, a közlekedési kódex rendelkezéseit életbe léptetni nem lehet.

A Baross téren csak kisebb rendezések vannak hátra, mivel itt a villamos vágányok áthelyezése már megtörtént, viszont nagyobb munka lesz ismét a Gellért tér rendezése, amit szintén kertészetileg oldanak meg.

Még az ősszel sor kerül az Egyetem ucca melletti új park rendezésére is. A Károlyi kert körüli falat rövidesen lebontják, s ezzel a Kaplony, Magyar és Károlyi uccák között tulajdonképpen új tér nyílik. A régi megoldási tervek elvetésével ezt a teret, illetve a parkot úgy rendezik, hogy

az összes ősi fákat megkímélik, a gyönyörű régi park lényegében megmarad

a maga buja ősiségében, mégis úgy, hogy tetszetős és gondozott legyen, s

a tér egyik kedves zugában pompás játszóteret rendeznek be

a Belváros apró emberkéinek, sok homokkal, szökőkutas lubickoló medencével, játékokkal, mindennel, amit egy pesti gyermek kívánhat.

Visszadirigálják a városházára

a Segítő Alaptól a nyugdíjazáshoz közel álló tisztviselőket

A *Székesfővárosi Alkalmazottak Segítő Alapja*, amely húszezernyi fővárosi tisztviselő és altiszt testi épségét, munkakedvét és anyagi biztonságát hivatott szolgálni, már két éve működik nagy igyekezettel, sok jószándékkal és kielégítő eredménnyel. Ennek ellenére még mindig bizonytalan alapokra felépült intézmény, mert nincs szervezeti szabályzata, kidolgozott szabályrendelete, sőt saját alkalmazottainak jogviszonya is tisztázatlan.

Az a helyzet, hogy a *Segítő Alapnál* senkinek sincs végleges fizetése, szerződése, hanem ideiglenes állapotban dolgozik mindenki. Az igazgató, aligazgató és az ellenőrző főorvos szerződését ugyan elfogadta a régi tanács és fel is terjesztették a belügyminiszterhez, aki azonban a szerződéseket néhány héttel ezelőtt azzal küldte vissza, hogy egyelőre nincs módjában azokat jóváhagyni, hanem tárgyalja le újból a tanács a szerződéseket, mutassa be és fogadtassa el a törvényhatósági közgyűléssel, azután terjesszék újra elébe, s majd akkor fogja a végső szót kimondani. Miután az új fővárosi törvény szerint, minden kinevezés és véglegesítés szünetel az új választások után megalakuló új közgyűlés összeüléséig,

alig valószínű, hogy ennek a kérdésnek az elintézésére a jövő tavasz előtt sor kerüljön.

A miniszter álláspontja következtében beállott késedelem, értesülésünk szerint a főváros egyes felelős tényezőit új helyzet, új lehetőségek elé állította. A mai improvizált státus ugyanis teljesen kevert. Vannak vezető és kisebb tisztviselők, akiket egyszerűen a közigazgatási személyzetből helyeztek át ideiglenesen, vannak külső emberek, s vannak akiket csak az üzemhez alkalmaztak, azonban ez utóbbiak is tulajdonképpen székesfővárosi ideiglenes alkalmazottaknak tekintendők, mivel eddig külön segítő alapi státus nincs.

A Segítő Alap tisztviselőit természetesen kínosan érinti ez a bizonytalanság, annál inkább, mert egyéb hírek is vannak forgalomban.

Arról van szó a fáma szerint, hogy

a Segítő Alaptól az összes idősebb korú és szolgálati évű tisztviselőket visszahívják oda, ahol korábban teljesítettek szolgálatot, nehogy az egészen új intézményt mindjárt az első években magas nyugdíjkiadás terhelje.

A Segítő Alap számvevője, egy számvevőségi tanácsos, például egészen régi tisztviselő, akinek közeli nyugdíjazása elkerülhetetlen, bizonytalan az aligazgató helyzete is, aki polgári iskolai tanító, nemkülönben több orvosé, sőt magáé az ellenőrző főorvosé is, aki egyébként kerületi tisztiorvos, s e két állása csak azért nem összeférhetetlen, mert úgy tudják, hogy korábbi állásáról szabadságolták hosszabb időre, fizetés nélkül.

De a személyi kérdések mellett vannak egyéb megoldatlan feladatok is szép számmal. Ilyenek a központi rendelő, a kórház és a székház kérdése, mert rost rengeteg, drága lakbért fizet az intézmény. Elbírálásra vár a sokaktól kifogásolt túlmagas évvégi megtakarítás is.

A Segítő Alap zárszámadása ugyanis a mult évben kereken egymillió pengő felesleget produkált,

ami túlsok akkor és érthetetlen, ha tudjuk, hogy az intézmény fenntartásához szükséges pénzt a hivatalnokok fizetéséből levont két százalékokból teremtik elő. A hivatalnokok, akik amúgy is sokallják a levont, azt mondják: *vagy sok a két százalék és akkor miért rövidítik meg őket ennyivel, vagy szükség van rá, de akkor hiba van a gazdálkodás körül.* Másik panasza a tisztviselő-alap tagjainak az, hogy

az elért megtakarításokból egyes hivatalnokok és a kezelőorvosok prémiumot kapnak

és pedig az orvosok azon kulcs szerint, kinek hány betege, illetve hány tagú familiája van. Az orvosokat fizessék meg rendesen, mondják a tagok, de vessék el az igazságtalan, visszatetsző és egyben megalázó borravalórendszert.

Hogy a túldimenzionált megtakarítás hogy állott elő, valaki vagy valami megrövidítésével-e, nem ismeretes, de mindenesetre menteni lehet a kiváló *Dulácska* Jenő dr. igazgató buzgalmát és jószándékát azzal, hogy e *megtakarított millió pengővel akarja a Segítő Alap kórházának és rendelő intézetének fundamentumát megvetni.*

LÁNC DEICHSEL
Budapest, VI, Vilmos császár út 15/d.

„BECIVA"
Bekefow Cirkusz Varieté
Városliget * Tel.: Aut. 183-35.
A VEZETŐ JÚLIUSI MŰSOR
este 8 órakor és délután 4 órakor
10 külföldi attrakció! * 10 külföldi attrakció!
HELYÁRAK:
este 1 pengőtől 6 pengőig — délután 50 fillértől 3 pengőig
(este utalvánnyal a fele) — (d. u. az utalvány érvénytelen)

BARCSAI LAJOS ÉPÍTŐMESTER BUDAPEST
IRODA: I., APRÓD UCCA 2.
TELEFÓN: AUT. 533—74.

Bründl János udvari szállító Egészségügyi műszaki berendezések gyára
Budapest, VII., Péterfy Sándor ucca 34. szám
Központi fűtés. — Melegvíz készülék. — Vízvezeték. — Csatornázási- és gázberendezések. — Berendez városoknak vízműveket, csatornázásokat és derítőtelepeket. — TELEFON: József 515—19.

HERCZEG JÁNOS asztalos mester lakberendező faipari üzeme
BUDAPEST, IX. KER., VIOLA UCCA 17. SZ.
Telefón: J. 443—90

Ipartermék Értékesítő R.-T.
Budapest V, Zoltán u. 7-9. Tel.: A. 110-18

ZINNER MANÓ kőbánya és útépítési vállalkozó
TELEFÓN AUT. 950-75
ÚJPEST, TAVASZ UCCA 24. SZÁM

SCHAFFER ANTAL
SZÉKESFŐVÁROSI ÚT-, BETON- ÉS CSATORNA ÉPÍTÉSI VÁLLALATA
BUDAPEST, II., SIAI ÚT 21. Telefón: 522-91

BOROSJENŐI KÖVET: fagyálló, 7-féle színben és minőségben rajz után szállít
Budapest, VIII., Mária u. 11. Telefón: József 341—91. sz.
MAYER ÉS WÜHRL OKL. ÉPÍTÉSZ, ÉPÍTŐMESTER

HAJNAL IMRE
okl. mérnök, építési vállalkozó
BUDAPEST, I., Atilla körút 47. szám
Telefón: Automata 528—64.

Korányi és Fröhlich redőnygyár
BUDAPEST KISFALUDY-U. 5/F • TELEFON: J. 323-76 • 459-86
SPECIÁLIS GYÁRTMÁNYAI:
SZAB. PÁNCÉLREDŐNY · ACÉLREDŐNY · FÁREDŐNY · VÁSZONREDŐNY
SZAB. AJTÓCSUKÓ · BOSTWIGH-TOLÓRÁCS · NAPELLENZŐ-SZERKEZETEK

Vállalkozási Hirlap

Befejezés előtt az új központi autobuszgarázs

Az Aréna út mögött, a régi Lóverseny tér közelében már csaknem teljesen készen áll az *Autobusz-üzem új* központi garázsa. Az óriási vasbetón alkotás, *Budapest legimpozánsabb műszaki épületének* és *Középeurópa egyik legmodernebb garázstelepének ígérkezik.* A stílusos garázspalotán egy magasranyúló torony is ékeskedik, nem cifraságból, hanem a telep külön vízvezeték tartályának befogadását szolgálja. A garázs 150 autobusz elhelyezésére, kezelésére és javítására alkalmas, de

végleges rendeltetésének csak a késő ősszel vagy télen adhatják át, mert a belső szerelési és berendezési munkálatokat csak a nyár végén kezdhetik meg.

Az oszlopnélküli óriási csarnokot ugyanis a nyáron a Szent Imre-ünnepségek szolgálatába állítják. A fővárosban ugyanis egyetlen olyan nagy fedett helyiség sincs, ahol egyszerre 15—20.000 ember helyet kaphatna, és így a Szent Imre-év rendezőbizottsága a fővárostól kölcsön kérte az új garázs-csarnokot.

Itt rendezik meg a szent év nagy monstre-ünnepségeit, gyüléseit,

amelyekre az országból és a világ minden részéről előreláthatóan olyan tömegek sereglenek össze, amelyek befogadására csak ez az egy hely alkalmas.

Az ünnepségek lezajlása után nyomban megkezdik a belső kiképzést és felszerelést, hogy az új garázst mielőbb átadhassák rendeltetésének. Megnyitása után az Erzsébet királyné úti régi kocsiszíneket kiürítik, az Ajax-telepen javítóműhelyt létesítenek és megszűnnek a többi ideiglenes garázsok is, ahol most a fővárosi autobuszokat elhelyezik.

Augusztus közepén megkezdik az új központi szeretetotthon építését. Megírta a *Fővárosi Hirlap*, hogy a Maglódi útra tervezett és a kormányzó jubileuma alkalmából róla elnevezett *új központi szeretetotthon* építését az idén két pavillonnal kezdik el s a többit jövőre és a következő években építik meg. *Az idén a szeretetotthon kórház- és tüdőbeteg osztályai készülnek el.* A munkálatokra már meghirdette a versenytárgyalást a polgármester, azok határideje *július 30. és augusztus 5. között jár le.* Miután a döntés a terminusokat követően hamarosan meglesz, *az új szeretetotthon munkáit valószínüleg még augusztus hónapban meg is kezdik.*

A polgármesteri második (középítési) ügyosztályból. A polgármesteri II. ügyosztály állandó szakbizottsága *Petrovácz* Gyula elnöklete alatt hétfőn tartotta alakuló ülését. Az elnök a bizottságot köszöntötte, majd kifejtette, hogy mindenkor az autonómia gondolatában a törvény intenciói szerint és a polgárság érdekében jár el, amihez a szakbizottság támogatását kéri. *Bechtler* Péter arra kérte ezután az elnököt, a véleményéhez csatlakozott *Fóthy* Vilmos bizottsági tag is, hasson oda, hogy a bizottság minden közmunkáról szerezzen tudomást és legyen módja mindegyiknél véleményt mondani. A bizottság elhatározta ezután, hogy első üléséből a törvényhatósági tanács elé küldendő jelentésében azt a véleményét fejezi ki, hogy 1. a bizottság minden 6000 pengő vállalati összegen felüli munka kiadási ügyében véleményt mondhasson; 2. minden, a főváros által végzendő műszaki vonatkozású ügy véleményadásra a középítési szakbizottság elé utaltassék; 3. a folyamatban levő és a jövőben kivitelre kerülő nagyobb munkák helyszíni ellenőrzése továbbra is a szakbizottság kijelölt tagjaival történjék. A napirend első pontjaként *Petrovácz* Gyula elnök a szakbizottsági helyettes elnök megválasztására titkos szavazást rendelt el, melynek eredményeként *Nagy* Antal bizottsági tagot választották meg *Fóthy* Vilmos bizottsági taggal szemben. Az elnök még felolvasta a polgármester rendeletét, melynek alapján a szakbizottság előadójául *Karkas* Rezső tanácsnokot jelölték ki.

Új versenytárgyalási kiírások

A polgármester versenytárgyalást hirdet:

Központi fűtőberendezési átalakítási munkára a Mária Terézia téri iskolánál. Pályázni lehet július 18-án d. e. fél 10 óráig a középítési ügyosztályon.

Bádogosmunkára a Szent László-kórháznál. Pályázni lehet július 21-én d. e. fél 10 óráig a középítési ügyosztályon.

Központi fűtőberendezési munkára a hernáduccai iskolánál. Pályázni lehet július 28-án d. e. fél 10 óráig a középítési ügyosztályon.

Központi fűtőberendezési munkára a kunuccai köztisztasági hivatalnál. Pályázni lehet július 23-án d. e. fél 10 óráig a középítési ügyosztályon.

Útrendezési munkára a Pasaréti úton. Pályázni lehet július 14-én déli 12 óráig az út- és csatornaépítési ügyosztályon.

Betonmunkára a Bécsi út 88—92. sz. városi bérház pincefolyosójánál. Pályázni lehet július 21-én d. e. fél 10 óráig a középítési ügyosztályon.

Asztalos, válaszfal és hőszigetelő munkára a maglódiúti szeretetotthon-kórház és kapusépületénél. Pályázni lehet július 30-án d. e. fél 10 óráig a középítési ügyosztályon.

Bádogos hőszigetelő és válaszfal munkára ugyanott a tüdőbetegépületnél. Pályázni lehet július 31-én d. e. fél 10 óráig a középítési ügyosztályon.

Bádogos, terrasz és tetőszigetelési munkára ugyanott a kórház-, tüdőbeteg- és kapusépületnél. Pályázni lehet augusztus 5-én d. e. fél 10 óráig a középítési ügyosztályon.

Föld-, kőműves-, elhelyező- és vasbetonmunkára az Ihász uccai iskolánál. Pályázni lehet július 19-én d. e. fél 10 óráig a középítési ügyosztályon.

Betegszállító felvonó szerelési munkálataira az Új Szent János-kórházban. Pályázni lehet augusztus 6-án d. e. fél 10 óráig a középítési ügyosztályon.

Versenytárgyalási megbízások

A mult héten tartott nyilvános és szűkkörű versenytárgyalások alapján a különböző közmunkákat és közszállításokat a következő cégek kapták:

Központi fűtőberendezési munkát a Pesti Vigadónál: Egri és Fia, dr. Egri 3904 pengőért.

Vasbetón aknakút és csatornaépítést a sertésközvágóhídon: Leféber és Társa 48.750 pengőért.

Beérkezett ajánlatok

A mult héten tartott versenytárgyalásokon a különböző közmunkákra és közszállításokra a következő cégek pályáztak:

Belső festési munkára a belvárosi plébániánál: Singhoffer Géza és Társai 42.460, Gálbavy Gyula 53.405, Lohr Ferenc 56.500, Sándor, Steiner és Szimper, Kölber Jakab 59.000, Gróf István és Zsadányi József 62.000, Kurbel Bálint 63.421 P.

Útrendezési munkára az óbudai temető parcellái között: Szántó Ferenc 11.511, Heverdle István 12.660, Schweiger Rezső 12.303, Helfenstein Károly 12.306, Benedikt Marcell 12.527, Spányi Ernő 12.570, Proczeller Bálint 12.637, Gottfried Géza 12.762, Kleuber és Vajda 13.028, Böhm Gyula 13.133, Ámon Antal és Fia 13.418, Gravieser Albin 13.708, Kövező és útépítő r. t. 14.147, Zumptf István 14.341, Obendorfer József és Fia 14.748, Hasenauer Ágoston 14.770 P.

Linoleumburkolási munkára a Tisza Kálmán téri iskolánál: Magyar asbestit padlógyár 4347, Haas Lipót 4377, Mészáros István 4462, Császár Imre 4585, Bihari Pál 4645, Herz Testvérek 4677, Elsinger M. J. 4760, Melocco r. t. 4802, Schraub István 5030 P.

Állványozási munkára a belvárosi plébániánál: Makovszky Ferenc 7500, Tőke György 7650, Marton László 8000, Paulheim és Weninger 8800 P.

Kőműves- és asztalosmunkára a fehérvári úti vámépületnél: Schöntheil Richárd 2496, Tausz Alfréd 2528, Zwillinger Gyula 2661, Wagner Gyula 2897, Bajnóczy Gábor 2992, Grandics Gyula 2993, Kazimir Ferenc 1542, Kas Béla 1889, Kaucz István 2103, Sass János 2221, Petrich Nándor 2385, Busák Sándor 2524, Wiegand János 2626 P.

Tatarozási munkára a klauzáltéri vásárcsarnoknál: Lázár Géza 3820, Sattler Mihály 3484, Strom Károly 4622, Stärk Marcell 3598, Cristofoli Ermenegildo 4186, Schulz Lajos 1464, Vasas János 1539, Janisch János és Fia 1617, Jávor Ernő 1629, Bach Péter 1709, Márton Ferenc és Társa 2308 P.

Javítási munkára a Községi élelmiszerárusító üzem fűszerraktáránál: Horváth József 10.643, Ertl József és Fia 8365, Márton László 10 ezer 797, Aschenbrenner János 9073, Tőke György 9486, Keppich József 8055, Kirschenbaum G. Fiai 7245, Csincsur János 7155, Haber Sándor 7965, Krumpholz Ferenc 7785, Gál István 1779, Margittay Gyula 2507, Ormándy József 2215 P.

Párt és klub

— *A Polgári Egység Klubja társasvacsorája.* Hétfőn este rendezte a *Polgári Egység Klubja* szokásos társasvacsoráját a városligeti Gundel-vendéglőben. A már rendszeresített nyári társasvacsorán nagyszámban jelentek meg úgy a *Polgári Egység Klubjának*, mint az *Egységes Községi Polgári Pártnak* tagjai, akik fesztelen, baráti eszmecsere keretében a késő éjszakai órákig maradtak együtt.

— *Márkus Jenő ünneplése a Liget Klubban.* A külső Erzsébetváros legszámottevőbb tömörülése: a *Liget Klub*, kedden este ünnepelte a tagok óriási részvétele mellett *Márkus* Jenő dr., a Klub elnökének születésnapját. A vacsora résztvevői őszinte szeretettel köszöntötte *Márkus* Jenőt, aki a sok felköszöntőre adott válaszában hangsúlyozta, hogy a jövőben is minden erejével az Erzsébetváros külső részének felvirágoztatására és fejlődésére fog törekedni.

— *A Terézvárosi Gazdasági Egyesület* szokásos keddi vacsoráját a Kéményseprő vendéglőben (VI., Aréna út 106.) tartotta meg. A nagyszámban megjelent tagokat dr. *Farkas* József és dr. *Bakonyi* Pál elnökök köszöntötték.

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros polgármestere nyilvános versenytárgyalást hirdet a II. ker., Pasaréti út (Ördögárok és a 11.658. új hrsz. ingatlan közötti szakasz) **útrendezési munkáira.**

Az ajánlat benyujtásához szükséges nyomtatványok a IV. ker., Központi városháza, II. em. 285. ajtószám alatt kaphatók 2 pengő lefizetése ellenében.

A kellően felbélygzet és borítékban elhelyezett ajánlatokat **1930. évi július hó 14-én (hétfőn) déli 12 óráig** a II. em. 279. ajtószám alatt kell benyujtani.

Az ajánlatok felbontása 1930. évi július hó 14-én (hétfőn) déli 1 órakor lesz a III. em. 409. sz. helyiségben, ahol a vállalkozók vagy megbízottaik jelen lehetnek.

Budapest, 1930. évi június hó 28-án.

A székesfőváros polgármestere.

Balassa Árpád
okl. építészmérnök, építőmester
VI., Vilmos császár út 31. Tel. Aut. 164-13.

Rietschel és Henneberg
Részvénytársaság
Budapest, VIII., Práter ucca 12. szám.
Telefon: József 325—18.
Központi fűtések, vízvezetéki és csatornázási berendezések

Textilipari Feldolgozó és Értékesítő Szövetkezet
Budapest, VIII., Rökk Szilárd ucca 20
Telefon: József 439—91

WEISZ FÜLÖP
rézműves, fürdőkályhaüzem
Készíti fürdőkályhákat vörösrézből. Mindennemű vörösrézmunkát és cinezést vállal
BUDAPEST, VIII., GÓLYA UCCA 13. Telefon: J. 460-46

SCHÄFFER KÁROLY
okleveles mérnök
Vasút-, út-, betonépítési vállalkozó kövező-mester
Budapest VIII, Aggteleki ucca 17. Telefon: József 328-88

POZSGAY DEZSŐ
építőmester és burkolási vállalkozó
VII., KÖRVASÚT SOR 8.
Saját telepén.

SZÉKESFŐVÁROSI PAVILLON
VÁROSLIGET
WEINGRUBER IGNÁC
KÁVÉHÁZA
NAPONTA KATONAZENE!
Vasár- és ünnepnapon délelőtt katonazene-hangverseny

az első kéz
megbizható
és olcsóbb

Saját gyártmányú
musica r.t.
VII., Erzsébet körút 43
(Royal Apollo)
és világmárkás — új és használt — zongorák — javítások is — több éves részletre váltó hélkül. Kezelési költség nincs.
Telefon: József 450-63

BIRÓ LÁSZLÓ
ÁCSMESTER
BUDAPEST, X., KOLOZSVÁRI UCCA 9.

HEBENSTREICH FERENC
okl. kőműves-mester
építési vállalkozó
VIII, Kendor u. 24
Telefonhívó: 408—50

WIHART FERENC
• ÉPITÉSZ ÉPITŐMESTER •
BUDAPEST, VII., COLUMBUS UCCA 33. sz.
TELEFON: JÓZSEF 350-97

Offenzívát indított a környék az új vámvonalak ellen

A június 1-re virradó éjfélkor, mint a *Fővárosi Hirlap* annak idején jelentette, Budapest egész határvonalán megtörtént a vámállomások kihelyezése. Azóta a székesfővárosi adóhivatal közegei az új vámvonalon teljesítik a szolgálatot, amely nemcsak nagy anyagi előnyt jelent a fővárosnak, mert óriási új területek kapcsolódtak a zárt vámterülethez, hanem megszűntek a régi vámokkal kapcsolatos panaszok is.

A vámvonalaknak a politikai határokra való kihelyezését hamarosan követi — értesülésünk szerint — egy másik fontos reform is: *az új vámszabályzat életbeléptetése.* Az új szabályzat tervezetén nagy buzgalommal dolgozik a pénzügyi ügyosztály és a nyári szünet után nyomban a közgyűlés elé is kerül, hogy 1931 január 1-re életbe léptethető legyen.

A városi vámszedés reformjának előkészületei, a vámvonalak kihelyezésének eddigi tapasztalatai iránt a pénzügyi ügyosztályban érdeklődtünk és

illetékes helyről

a következő tájékoztatást szereztük:

— *Negyedik hete, hogy az új vámvonalon történik a szolgálat.* A vámállomások mindegyikében mintaszerűen és gyorsan folyik a vámeljárás, úgyhogy erre aligha van a nagyközönségnek panasza. Minden vámállomáson hídmérleg van, úgyhogy a kocsik, illetve szállítmányok mérése is a leggyorsabban történik. A

nagyobb hús- és alkoholszállítmányokat motorkerékpáros vámőrök kísérik be a városba, hogy semmi késedelem ne történjék.

Erre a célra egyelőre hat oldalkocsis motort rendelt a főváros. A kisebb forgalmú útvonalak mentén őrházak vannak, s ha csak lehet, úgy történik az elvámolás, hogy *a feleknek semmi kellemetlenséget ne okozzon.*

— A vámvonalak kihelyezésének négyhetes tapasztalatairól nem sokat mondhatok. A szolgálat megkezdése az egész vonalon *minden zökkenő nélkül, teljes rendben történt meg.* Abban a pillanatban, amikor a mult hó 30-án éjjel az új állomásokon a személyzet elfoglalta a helyét,

a régieken megszüntettük a szolgálatot.

— A vámvonalak kihelyezése által a főváros igen jelentékeny összegű bevételi többlethez jut, mert

a zárt vámterület lényegesen megnagyobbodott.

A publikum panaszai is megszűntek, *nem osztanak többé ketté kerületeket a vámok, nem kell belterületen vámot fizetni,* ha egyik városrészből a másikba megy a kocsi. Nem kell a bérautóknak kettős tarifát fizetni, ha a köztemetőbe, Hűvösvölgybe, vagy a kelenföldi pályaudvarra hajtatunk, de mint minden újításnál, természetesen itt is vannak elégedetlenek. Ezek olyanok, akik kihasználták a vámmentes állapot előnyeit, továbbá a környékbeliek, akik eddig mélyen a főváros területére jöhettek be vámfizetés nélkül.

— A környékbeliek élénk mozgalmat is indítottak, a vámkihelyezés kapcsán és több irányban követelőznek. Az első kívánsága a fővároshoz most érkezett beadványuk az, hogy

harminc kilométeres körzeten belül vámmentesen lehessen szállítani bármit a fővárosba és a járművek után se fizessenek illetéket,

második kívánságuk az, hogy a *tranzitó szállítmányok vámmentesek legyenek.*

— A környék „ultimátuma" természetesen ebben a formában *teljesíthetetlen.* Készek vagyunk leülni a zöld asztalhoz és megvitatni a vitás pontokat, de egy biztos: hogy

a harminc kilométeres vámmentes zónába soha semmi körülmények között bele nem mehetünk,

hacsak a környék az elmaradt jövedelmekért nem hajlandó a fővárosnak más kárpótlást fizetni. A főváros vámszedése királyi jog, amelyet alkotmányos törvényekkel is megerősítettek, s amelyekkel szemben a fővárosnak nagy kötelezettségei vannak.

— Alig lehet szó a vámtételek leszállításáról is, mert *a főváros háztartásának egyensúlyát biztosítani kell.* Hajlandó lesz azonban a főváros a tranzitó szállítmányok vámmentességét *bizonyos kisebb járulék fizetése ellenében engedélyezni.* Ez úgy történnék, hogy a belépő vámnál a szállítmány kísérője bárcát kap, amelyet *a kilépő állomásnál felmutat,* s

amennyiben a szállítmány tényleg továbbmegy, vám nélkül távozhat, csupán az egyébként kötelező díjtétel bizonyos kisebb százalékát kellene megfizetni.

— Egyébként az összes vitás és függő kérdéseket szabályozni fogja majd az új vámszabályzat, amelynek tervezete már csaknem teljesen kész és őszszel kerül a törvényhatósági bizottság elé. Ebben az új szabályzatban új kategóriákba lesznek sorozva *a vám- és illetékköteles áruk,* s ebben a nomenklatúrában körülbelül 60.000 név lesz. Az áruk húsz osztályba lesznek csoportosítva az illetékek nagysága szerint, s gondoskodunk, hogy a ma kifogásolt bizonyos aránytalanságok is megszűnjenek.

A környékbeliek panaszai közül felemlítettük a kelenvölgyiek panaszos levelét, amelyet a *Fővárosi Hirlaphoz* intéztek a következő szöveggel:

Tekintetes Fővárosi Hirlap szerkesztősége
Budapest.

Segítséget kérünk, mert tönkre megyünk kelenvárosi lakosok! A főváros határmentén az új városi vámvonal olyan súlyos helyzetbe hozta a fővárossal tőszomszédos Kelenváros lakóit, hogyha sürgős segítséget nem kapunk, tönkre megy itt kereskedő, gyáros és kisiparos egyaránt.

Az új fővárosi vámvonal megnyitása napján egy gazda három tehenét a legelőre hajtotta, áthaladt a községet átszelő fővárosi vámvonalon, s fizetett 1 P 80 fillért, a teherautó, mely hozzánk az sződavizet szállítja, 11 P 30 fillért fizet, egy fakereskedő 10 P 40 fillért és így tovább.

Kelenvárosnak (Budafokhoz tartozik) van nyolc olyan uccája, amelyet kelenvölgyi kocsi nem tud megközelíteni úgy, hogy vámot ne fizessen. Egy vagón fa befuvarozása ezekbe az uccákba 59 P 08 fillér vám mellett történik, pedig a fát Kelenvölgy területének egyik részéről szállítják ugyancsak Kelenvölgy másik részébe.

Sürgős úton levő járműveket, betegszállító autót is a 200 méter távolságra levő vámházhoz irányítanak, amely egy mellékuccában van, mert a főúton csak egy őrszem áll. Egy haldokló betegnek, akinek talán csak nyolc perce volt még az élethez, nyolc percet kellett várnia.

Kelenvölgyben kétségbe vannak esve az emberek, nem tudják, hova forduljanak, mert senki sem vállalja az orvoslást. Ezúton próbálkozunk tehát, így a tekintetes szerkesztőség segítségével talán lesz valaki, aki tanácsot ad, vagy felvilágosít minket, amit előre is nagyon köszönünk. Aláírások.

— Ha ilyen esetek előfordulnak, — hangzott a válasz — amit nem is vonunk kétségbe, azon mi semmit sem tudunk változtatni. A vámvonalak a főváros politikai határával párhuzamosan futnak, s nem lehetünk tekintettel semmi egyébre, csak a főváros érdekeire, bármennyire sajnáljuk is a kelenvölgyieket. Mindazáltal, ha konkrét panaszokról tudomást szerzünk, azokat meg fogjuk vizsgálni. A *Fővárosi Hirlaphoz* intézett panasz dolgában is intézkedni fogunk, meg fogjuk vizsgálni és ha orvoslásra lesz szükség: *a célszerű határkiigazítást is fontolóra vesszük.*

Bérháztelkek

a **Fő ucca, Ganz ucca** és **Királyhegy uccák** között fekvő régi

Ganz-gyári parcellázott

telektömbből, 76 négyszögöltől kezdve kaphatók.

Értekezés dr. Székely Márton ügyvédi irodájában, VII., Erzsébet körút 32, d. u. 4—6 között. Telefón: J. 448—22 Telefón J. 448—22

MAYER OTTÓ egészségügyi berendező — központi fűtés, szellőztetés és fürdőberendezési vállalata. Épület- és díszmúbádogos, légszesz, vízvezeték, csatornázás és szivattyú berendezési telepe. Budapest, VII, Barcsay u. 9. Tel J. 360-70

Alapítási év: 1868. Telefón: Zugló 69—07.
CRISTOFOLI VINCE
KŐPADLÓ FAYENCE PALABURKOLAT
BUDAPEST, VII., GIZELLA ÚT 31

Magyarország aranykoszorús mestere
SZLEZÁK LÁSZLÓ
harang- és ércöntöde, harangfelszerelés és haranglábgyár
BUDAPEST, VI., Frangepán ucca 77. szám
Telefon: Aut. 913-53

Bazilika részére készült 7945 kg új harang
Az 1900. évi párizsi világkiállításon díszoklevéllel, 1921. és 1923. évi vasipari kiállításon aranyéremmel, az 1925. és 1926. évi közműipari tárlaton kormánydíszoklevéllel, 1927. és 1928. évi budapesti, székesfehérvári, szentesi és szombathelyi kiállításokon nagy aranyéremmel kitüntetve. — Számos egyházi elismerőlevél! — Költségvetéssel díjmentesen szolgál! Előnyös fizetési feltételek!

Összerakható könyvszekrények
rekeszenként minden irányban nagyobbíthatók és pótolhatók.
PRAKTIKUS ÉS OLCSÓ
Lingel Károly és Fiai
Első Magyar Faáru- és Butorgyár.
Budapest, VII. ker., Rózsa ucca 4—6. szám
Kérjük 120 szobából álló állandó kiállításunk megtekintését.

Alexy György
okl. gépészmérnök
villamossági és műszaki vállalata
BUDAPEST, V., FALK MIKSA UCCA 26—28. SZ.

TARJÁNYI ISTVÁN
SZOBAFESTŐ ÉS MÁZOLÓ
BUDAPEST VII, JÓSIKA UCCA 3
Radiátorok és fűtőtestek szakszerű mázolása és fényezése hőállóan teljes garancia mellett
TELEFÓN: J. 382—45

ERDÉLYI MŰINTÉZETE
udvari fényképész
IV., Semmelweis ucca 2. sz.

TIMÁR ÉS QUITTNER
OKL. MÉRNÖK, ÉPITŐMESTER
BUDAPEST, VI, SZÉKELY BERTALAN U. 23
TELEFÓN: AUTOMATA 263—75

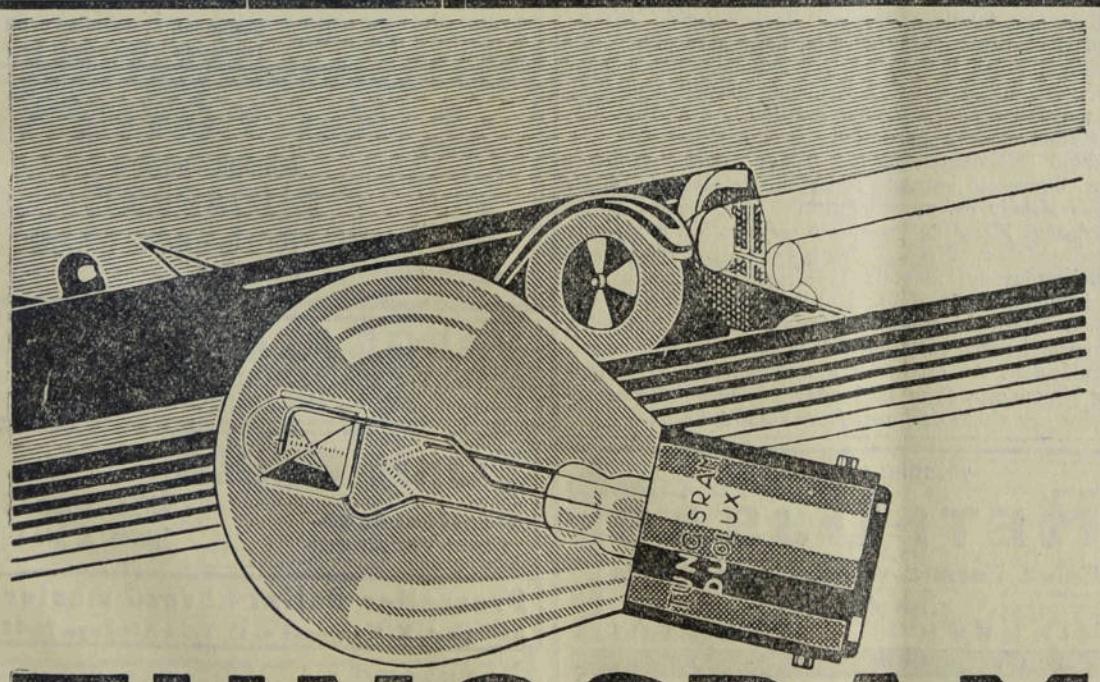

TUNGSRAM

Gazdasági Értesítő

A főváros nem támogathatja megrendelésekkel a benzinkartellt

A megalakulóban levő *benzin- és petróleumkartell* változatlan erővel folytatja az árak további felemelésére irányuló tevékenységét, — élén a *Vacuum Oil*-lal, holott ma már kormánykörökben is tisztában vannak azzal a veszedelemmel, amit ez az árdrágítási manőver úgy az iparra, mint a mezőgazdaságra jelent. Fokozza a várható drágulási viszonyokat, hogy az alakuló kartell *központi eladási irodát* akar megszervezni, ahol fekete listát vezetnének a vevőkről és rayonirozzák a vásárlókat. Ilyen körülmények között sok híve van annak a gondolatnak, hogy a termelés és fogyasztás megvédelmezése érdekében

államosítsák a petróleum- és benzinkereskedelmet,

hasonlóan a sójövedékhez, mert így megszűnik minden lehetősége a folyton visszatérő áremelési kísérleteknek.

Egyébként a kartellszerződést még mindig nem írták alá, mert

az érdekelt vállalatok joggal félnek a Vacuum Oil hegemóniájától.

A fővárosnak elsőrendű érdeke és kötelessége, hogy

szükségletét ne a kartellírozott vállalatoknál szerezze be,

mert egy ilyen hibáztatható eljárás esetén csak a kartell árdiktatúráját segítenék elő, ami éles ellentétben állana *Sipőcz* Jenő dr. polgármesternek azzal a többször kinyilvánított álláspontjával, hogy a *kartelleknek a fogyasztókkal szembeni hadjáratával a legsürgősebb és legenergikusabb kormányzati intézkedésekre van szükség.*

Egyelőre nem lesz elnöke a BSZKRT-nak

Beszámoló az 1929. év eredményéről

A *Budapest Székesfővárosi Közlekedési Részvénytársaság* július hó 5-én tartotta VII. évi rendes közgyűlését *Folkusházy* Lajos alelnök-vezérigazgató elnöklésével. A közgyűlés elfogadta az igazgatóságnak az 1929. üzleti évre vonatkozó jelentését, megállapította a mérleget és zárószámadást és mind az igazgatóságnak, mind a felügyelőbizottságnak megadta a felmentést. A közgyűlés az eddigi igazgatósági tagokat újból megválasztotta és

az igazgatóságból kivált Buday Dezső, Láng Lajos dr. és Scheuer Róbert helyett igazgatósági tagok lettek: Verebély Jenő dr., Pakots József országgyűlési képviselő és Horváth Károly.

A közgyűlésen a székesfőváros közönsége képviseletében *Buzáth* János alpolgármester jelent meg, aki az 1929. évben kifejtett eredményes működéséért, mellyel a vasút hálózatának fejlesztését, a kocsipark növelését és a forgalom javítását elősegítette és a vállalat pénzügyi egyensúlyát biztosította, a főváros nevében az igazgatóságnak és a végrehajtóbizottságnak teljes elismerését és köszönetét nyilvánította. A közgyűlés dr. *Sipőcz* Jenő polgármesternek, a BSZKRT távozó elnökének, a társaság megalakulása óta kifejtett értékes irányító tevékenységéért hálás elismerését fejezte ki és érdemeit a jegyzőkönyvben megörökítette.

A közgyűlés után a BSZKRT igazgatósága alakuló ülést tartott, amelyen

a társaság alelnökévé Folkusházy Lajos vezérigazgatót, a BSZKRT eddigi alelnökét ismét megválasztották,

míg *az elnöki állás betöltését a társasági közgyűlés határozatának megfelelően függőben tartották.* Az igazgatóság szintén hálával és elismeréssel emlékezett meg dr. *Sipőcz* Jenő polgármesternek, a társaság volt elnökének maradandó érdemeiről és elhatározta, hogy megfesteti dr. *Sipőcz* Jenő arcképét és azt a BSZKRT székházában elhelyezi.

Az igazgatósági jelentés beszámol az 1929. év pénzügyi eredményeiről. A főváros részére beszedett közlekedési adóval együtt

64.324.846 pengő volt a társaság bevétele, a kiadások pedig 64.122.837 pengőt tettek ki.

A *tiszta nyereség tehát 203.957 pengő,* melynek felosztására nézve javasolta az igazgatóság, hogy a társaság a szabályszerű tartalékolások után osztalék és felülosztalék címén részvényenként 11 pengőt fizessen a fővárosnak, végül emberbaráti és közművelődési célokra az idén is 25.000 pengőt juttasson.

A MFTR megváltásával nagy lendületet kap a magyar folyamhajózás. A *Magyar Folyam- és Tengerhajózási Rt.* tervezett állami birtokbavételével kapcsolatban megírtuk, hogy a tárgyalások előrehaladott stádiumban folynak és még *az ősz folyamán a magyar dunai hajózás irányítása is az állam kezébe kerül.* A hírrel kapcsolatban olyan természetű feltevések voltak, hogy domonyi *Domony* Móric dr., a MFTR vezérigazgatója, nyugdíjazását fogja kérni, legnagyobb sajnálatára azoknak, akik *Domony* Móricban a magyar folyamhajózás kiváló vezetőjét és európai hírű szakértőjét ismerik. Ugy értesülünk, hogy ez a hír nem felel meg a valóságnak, mert *Domony Móric munkásságára az állami szervek minden körülmények között számítanak,* azt remélve, hogy az új keretek között működő MFTR *Domony* Móriccal az élén, ismét a magyar hajózás fénykorát fogja visszavarázsolni Középeurópa legfontosabb víziútján, a Dunán.

Megalakult a racionalizálási bizottság. A Magyar Vasművek és Gépgyárak Országos Egyesületének kezdeményezésére, annak helyiségében július 4-én délben megalakult a *Magyar Racionalizálási Bizottság.* E bizottságnak az a célja, hogy a racionalizálás gondolatkörébe tartozó magyar munkálatokat a lehetőség szerint egyesítse, a racionalizálásnak a magyar viszonyokhoz mérten irányt szabjon. Az alakuló ülésen résztvettek a gazdasági érdekképviseletek. Az alakuló értekezleten *Kende* Tódor kormányfőtanácsos, ügyvezető igazgató ismertette az alakulás célját. *Koós* Mihály dr. ny. államtitkár, az Országos Mezőgazdasági Kamara ügyvezető igazgatója a magyar mezőgazdaság, *Zorkóczi* Samu bányaügyi főtanácsos, a Rimamurányi műszaki vezérigazgatója, a bánya- és kohóvállalatok, *Kresz* Károly pedig a TEBE nevében fejezte ki csatlakozását. Az egyes testületek képviselői sorra szólaltak fel és jelentették ki hozzájárulásukat. Az értekezlet a megalakulást egyhangúlag kimondotta és az intézmény végleges megszervezésére egy előkészítőbizottságot küldött ki.

A szerencsétlenül megválasztott időpont miatt sikertelennek ígérkezik a lakásberendezési kiállítás. A multévi sikertelen eredmények után joggal volt hihető, hogy a *Lakberendezési Kiállítást* ezidén már nem rendezik meg és *a nehéz viszonyok között küzködő magyar asztalosipart nem kényszerítik ismét egy költséges és drága kiállításra való felvonulásra.* A nagyközönségnek e vásárral szemben tanusított közönyén úgylátszik nem okultak a rendezők, mert a jobb sorsra érdemes bútoripart ez évben is invitálják a kiállításon való részvételre, holott *semmi garanciája nincs az üzleti sikernek,* már csak azért sem, mert a terminust a legszerencsétlenebb időpontra, *augusztus végére* állapították meg, amikor a közönség tehetős része távol van és így a holt szezónban a kedvező üzleti lehetőségekre semmi kilátás sincs. Csodálatos, hogy a rendező *Országos Iparegyesület miért erőlteti ezt a balsikerűnek ígérkező* kiállítást, amikor a rendelkezésre álló évenkinti *Nemzetközi Vásár* keretében a lakberendezési vásár is sikerre számíthatna, a most előálló bizonytalan perspektívákkal szemben. A vásár sikertelenségének tudata nem méltó a komoly *Iparegyesülethez* és hálátlan a magyar bútoripar szempontjából is.

A Budapesti Kisipari Hitelintézet R. T. közgyűlésén *Szél* Jenő vezérigazgató ismertette az intézet multévi működését. Rámutatott arra a tényre, hogy a *Kisipari Hitelintézet* ránevelte a kisiparosságot a gazdaságos üzemvezetésre, aminek legfontosabb eszköze az anyaggal, eszközökkel és pénzzel való takarékoskodás. Ennek érdekében a betétösszegek erejéig biztosította az ügyfeleket baleset és rokkantság esetére, az iparosok gyermekei és a tanoncok között egypengős ajándék takarékbetétkönyveket osztott szét. Az intézet altruisztikus működése ellenére *230.000 pengő osztalékot és 100.000 pengő adót és illetéket, összesen 330.000 pengőt fizetett ki az utolsó három év alatt, ami a saját tőke 9½%-ának felel meg.* A mult év üzleti nyeresége 119.000 pengő volt. Az elismeréssel és tetszéssel fogadott beszámoló után *Szemethy* Károly dr. tisztifőügyész indítványára kimondotta a közgyűlés, hogy 25.000 darab 10 pengő névértékű részvény kibocsátásával az intézet alaptőkéjét *1,350.000 pengőre emelik.*

A BSzKRT kisvasútjai, a *Budapest—Szentlőrinci Helyiérdekű Villamosvasút, a Ferenc József Földalatti Villamos Vasút és a Budapest—Újpest—Rákospalotai Vill. Közúti Vasút,* amely társaságok vasútjai a BSzKRT üzemkezelésében vannak, június 30-án tartották évi rendes közgyűlésüket. Mindhárom vasúttársaság közgyűlése tudomásul vette az igazgatóság jelentését, megállapította a mérleget és a zárószámadást és az igazgatóságnak és a felgyelőbizottságnak megadta a felmentést.

NEUMAN FERENC
OKL. MÉRNÖK, ÚTÉPÍTÉSI VÁLLALATA
Iroda: BUDAPEST Telep:
V, Rudolf tér 1 sz. VII, Egressy út 34
Telefón: J. 442—60 Telefón: A. 239—44

SÁMUEL GYÖRGY
épület,- díszmű-bádogos és egészségügyi berendező
BUDAPEST, VI, ARADI U. 45. TELEFON: AUT. 223-62.

SIMOR DÖME mű- és épületlakatos-mester és vasszerkezetek ipartelepe. Sodronyfonatok nagybani gyártása
BUDAPEST, VII., THÖKÖLY ÚT 89. SZÁM
TELEFON: JÓZSEF 394—43.

ÁKOS FRIGYES
ÉPÍTŐMESTER
BUDAPEST VII., KERTÉSZ UCCA 24—28 TELEFON: JÓZSEF 301—40

Minden szombaton
HETI UJSÁG
Falus Ferenc szenzációs riport-lapja
Ára 40 fillér
MINDENHOL KAPHATÓ!

FRANK EMIL
okl. mérnök és építőmester
BUDAPEST, V., HOLLÁN U. 9.
Telefón: Aut. 293-27.

BÁRÁNY JÁNOS CIPÉSZ MESTER
Arany és ezüst éremmel kitüntetve.
BUDAPEST, IX., GRÓF HALLER UCCA 18.

MITTERMAYER ISTVÁN
épület-bádogos, légszesz- és vízvezeték-berendező
BUDAPEST, VIII., BEZEREDI UCCA 6. SZÁM
TELEFÓN: J. 399—75.

INCZE GÁSPÁR műbutorasztalos
Elvállal lakás-, irodai és üzletberendezéseket saját tervei és adott minta szerint.
Budapest, I., Bertalan u. 22
Telefónszám: Lágymányos 5—13

NAGY GYULA
lakatosárugyára
BUDAPEST,
VIII., Köris-utca 10. sz.
Telefon: J. 348—15.

VARGA ALAJOS gáz- és vízvezeték-szerelő vállalata
ÉPÜLET- ÉS DÍSZMŰBÁDOGOS
BUDAPEST, V., HOLD UCCA 25 Tel.: A. 291-57

BÖHM GYULA
útépítési és kövezési vállalkozó
ÚJPEST, Tavasz u. 7
Telefon: A. 944-52

Proczeller Bálint kövező mester
Budapest, X. Korponai u. 11. Tel.: Kőbánya 74-84

VIZVEZETÉK, CSATORNÁZÁS, központi fűtés, bádogos munkát legszolidabb kivitelben az 1885-ben alakult
ROZSNYAI IZIDOR cégtől,
VII., Thököly út 75. Telefón: J. 326-69
(Eddig VII., Amazon ucca 16. szám.)

Kálzer építési vállalata.
I. Szirtes u. 3/b. T. 456-03.

Események

Fővárosi Hírlap

Az Egységes Községi Polgári Párt hivatalos lapja.

*

Előfizetési árak:

fél évre . . . . . 12 pengő:

egész évre . . . . . 24 pengő:

Szabadságon. *Ripka* Ferenc dr. főpolgármester e hó 12-én Reichenbadba utazik, ahol szokásos nyári kúráját tartja. — *Kozma* Jenő dr. országgy. képviselő, az Egységes Községi Polgári Párt elnöke ugyancsak e hó 12-én kezdi meg szabadságát, amelyet nagyrészben külföldön fog eltölteni.

A Közmunkatanács hatvanéves jubileuma. A *Székesfővárosi Közmunkák Tanácsa* a mult kedden ülte meg fennállása hatvanéves jubileumát. A Közmunkatanács ez alkalommal jubileumi ülést tartott, amelyen *Rakovszky* Iván elnök nagy beszédben emlékezett vissza arra a hatvan évre, amely a magyar főváros életében korszakalkotó jelentőségű volt. *Czabalay* Kálmán alelnök visszapillantásában felsorakoztatta a hat évtized munkájának eredményeit, *a hatvan év előtti Pest-Budát, amelyből kivirult a mai pompázó szépségű dunaparti metropólis.* A tanács 1870 június 23-án tartotta alakuló ülését.

A belügyminiszter jóváhagyta a 46 milliós függőkölcsönt. A belügyminiszter hétfőn délelőtt sürgős leiratban értesítette a polgármestert, hogy *a mult pénteki közgyűlésen elhatározott 46 milliós függőkölcsön felvételéhez hozzájárul*, azon feltételek szerint, amelyeket a bankajánlatok feltüntettek, s amelyeket a közgyűlés elfogadott. A miniszter a leiratban felhívja a polgármestert, hogy a kölcsönt kizárólag a közgyűlési határozatban felsorolt *sürgős* és *fontos* beruházásokra szabad és lehet felhasználni.

Küldöttség Ripka Ferenc főpolgármesternél az Attila-park létesítése érdekében. Hosszú hónapok óta húzódik a Kiscelli úton lévő *Schmidt* Miksa-féle kastélynak a főváros részére való átvétele és ezzel kapcsolatban a Remetehegyen létesítendő *Attila-park* ügye. Az óbudai városrész fejlődésére nagy kihatással bíró kérdés likvidálása ügyében, kedden délelőtt *Andréka* Károly, *Harrer* Ferenc és *Orova* Zsigmond dr. vezetésével küldöttség kereste fel *Ripka* Ferenc dr. főpolgármestert, akit felkértek, hogy a már minden bizottságot megjárt ügyet juttassa a főpolgármester a törvényhatósági tanács mielőbbi döntése alá, mert Óbuda felvirágoztatásának fontos előfeltétele az Attila-park megteremtése. *Ripka* Ferenc főpolgármester válaszában nagy megértéssel fogadta az eléje terjesztett kérést és kilátásba helyezte *az Attila-park aktáinak soronkívüli felülvizsgálását.* A küldöttség nagy megnyugvással vette tudomásul a főpolgármester válaszát.

Halálozás. Közszeretetben álló, puritán egyéniség tűnt el az élők sorából: *Blum* Róbert dr. orvos, a fővárosi társadalom ismert tagja az elmult napokban váratlanul meghalt. Temetése hétfőn délután volt, őszinte és nagy részvét mellett. Az elhúnytban B. *Virágh* Géza főszerkesztő, törvényhatósági bizottsági tag, fivérét gyászolja.

Bukovszky György dr., a székesfővárosi fertőtlenítő intézet nyugalmazott igazgatója, meghalt. A főváros első fertőtlenítő intézeti igazgatójának temetésén a főváros egészségügyi személyzete nevében *Csordás* Elemér dr. mondott búcsúztatót, a fertőtlenítő intézet nevében pedig *Hammar* Rezső dr. egy. magántanár, igazgató-főorvos tartott gyászbeszédet.

Fery Tibor kinevezése. A népjóléti miniszter *Fery* Tibor dr. szociálpolitiki előadót *miniszteri titkárrá* nevezte ki. Ez az előléptetés széles körben keltett osztatlan örömet, mert *Fery* Tibor a népjóléti minisztériumban kifejtett többéves működése alatt számtalanszor adta tanujelét a benne lakozó szociális érzéknek és emberszeretetnek. Kinevezése alkalmából a társadalom minden rétegéből elhalmozták őszinte szerencsekívánatokkal a minisztérium nagyrahivatott új titkárát.

Régi alakjában helyreállítják a margitszigeti templomromokat. Tudvalevő, hogy a Margitszigeten áll egyik legrégibb építkezési emlékünk: a premontrei-rendnek a XII. században épült temploma. A Közmunkatanács jubileumi ülésén *Czabalay* Kálmán alelnök bejelentette, hogy a templomot a kormányzó és a kormányzóné tiszteletére régmult alakjában helyreállítják, hogy *„hirdesse a hálát és jelképe legyen hitnek, hogy mindenki, aki majd a szent csarnokból kilép, távozzon onnan a magyar nemzet nagyságának megdönthetetlen hitével, s az ezért való küzdés kötelezettségével."*

Megdrágult a trafik

Az új tarifa hétfőn életbelépett

A pénzügyminiszter rendeletet adott ki, amely újból szabályozza *az általános forgalomban lévő és különlegességi dohánygyártmányok árát.* Az új árak július 7-én léptek életbe.

Az általános forgalomban lévő dohánygyártmányok ára július 7-étől a következő:

Pipa- és szivarkadohányok:
Legfinomabb török 100 gramm 7 pengő.
Finom török 100 gramm 3.60 pengő.
Finom hercegovinai 100 gramm 2.28 pengő.
Középfinom török 100 gramm 1.76 pengő.
Balkán 100 gramm 1.36 pengő.
Kiváló magyar szivarkadohány 100 gramm 1.24 pengő.
Legfinomabb magyar pipadohány 100 gramm 80 fillér.
Legfinomabb magyar szivarkadohány 25 gramm 24 fillér.
Finom magyar (rövidre vágott) 100 gramm 56 fillér.
Középfinom magyar 100 gramm 52 fillér.

Luxusszivarok darabonkint: Ideales 1.40 pengő, Imperatores 1 pengő, Royales 80 fillér, Heros 55 fillér, Aromaticos 55 fillér, Entreactos 50 fillér, Graciosas 52 fillér.

Finom szivarok darabonkint: Cabinet 33 fillér, Palatinus 33 fillér, Regalitas 30 fillér, Regalia Media 24 fillér, Britanica 26 fillér, Turul 22 fillér, Trabucos 22 fillér, Operas 21 fillér, Millares 16 fillér.

Középfinom szivarok darabonkint: Cuba Portorico 17 fillér, Joviales 12 fillér, Portorico 12 fillér, Cigarillos 7.5 fillér.

Finom szivarkák darabonkint: Nilus 9 fillér, Stambul 9 fillér, Gellért 6.5 fillér, Memphis 6 fillér, Bajadér 5.5 fillér, Cavalla 5 fillér, Princessas 4.5 fillér, Mirjam 4.5 fillér, Király 3.5 fillér, Árpád 3 fillér.

Középfinom szivarkák darabonkint: Hercegovina 3 fillér, Symphonia 3 fillér, Levente 2 fillér, Duna (10 darab) 16 fillér, Dráma 2 fillér, Hunnia 1.5 fillér.

A *különlegességi dohánygyártmányok* ára július 7-étől a következő:

Pipa- és szivarkadohányok 100 grammonkint: Sultan flor 9 pengő, Kiváló finom török 8 pengő, Finom Kír 5.30 pengő, Legfinomabb hercegovinai 4.60 pengő, Finom pursicsan 4.20 pengő, Érsekújvári 1.96 pengő.

Szivarok darabonkint: Novitas 38 fillér, Regalia 37 fillér, Regalia Media 30 fillér, Portorico Especial 17 fillér, Galanes 19 fillér, Señoritas 11 fillér, Dames 11 fillér.

Szivarkák darabonkint: Coronas 14 fillér, Triumph 12 fillér, Sphinx 11.5 fillér, Coronitas 10 fillér, Ghiubek 9 fillér, Khedive 8 fillér, Novara 6.5 fillér, Dames 5.5 fillér, Moeris 5.5 fillér, Théba 4.5 fillér.

Egyiptomi szivarkák darabonkint: Pharao 15.5 fillér, Cleopatra 13.5 fillér.

A Kremo-család és a négy **Gerard** egészen bizonyosan Budapest kedvenceivé válnak a júliusi műsorban is. *Kremoék* olyan csodálatos mutatványt produkálnak, hogy nem túlzás, ha azt mondjuk, hogy szinte a lehetetlenséggel határos pontosan megfigyelni munkájukat. *Gerardék* — ami nagy szó! — talán még jobbak, mint valaha voltak. Legalább is ezt mutatja az a negyedóráig tartó kacagás, amely valósággal megremegteti az újonnan épített, pazarfényű *„Becivál"*. A cirkusz júliusi műsora olyan huszonkét számmal szórakoztatja a közönséget, amelyre büszke lehet a főváros. Bebizonyosodott, hogy az igazgatók valóban világvárosi nívón tudják tartani a cirkuszt és hogy a Budapesten járó idegen, aki ezt a műsort megnézi, kénytelen megállapítani, hogy a budapesti *„Beciva"* legalább olyan jó, mint bármely középeurópai cirkusz műsora.

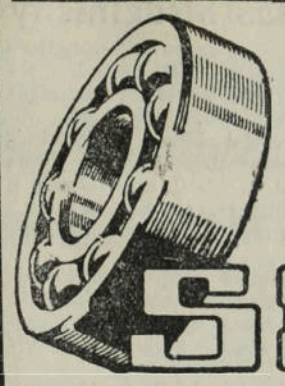
Svéd golyós és görgős csapágyak. Spec. automobil és motorkerékpár csapágyak, coll és milimeter méretben. Teljes közlőműberendezések. Acélgolyók.
SKF
SKF kellő helyre kellő csapágyat
SVÉD GOLYÓSCSAPÁGY RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 55.
Telefón: J. 388-57, 402-78 ——— Sürgönycím: ESKAEF Bp.

PARKETTA
szállítása, mindennemű padozat készítése és javítása.
FRIED és BENEDEK
parkettgyár és gőzfürész
BUDAPEST, VII., RÁKÓCZI ÚT 82.
Telefon: József 133—43 és József 134—17.

WOLSKY SÁNDOR BÉLA
WOLSKY ALBERT FIA
gépüzemű kefe- és ecsetárugyár
BUDAPEST, VIII., MAGDOLNA UCCA 18. SZÁM.
TELEFÓN: JÓZSEF 324-88

STERN EMIL
Telefon: Aut. 906-48
ÚT-, CSATORNA- és MAGASÉPÍTÉSI SZERSZÁM- ÉS MŰSZAKI ÜZLET
BUDAPEST, V., VISEGRÁDI U. 32.

SZOBRÁSZ MŰTEREM ÉS MŰKŐIPARI ÜZEM
Karl Ferenc szobrász
III. kerület, Timár ucca 20 sz.
Telefon: Automata 622—93

Malcsiner Károly
Lakatos, lemezárú-vasszerkezeti és autóhűtőket gyártó üzem.
Budapest, X. ker. Kelemen-u 27.
Telefón: J. 394-95.

MŰKŐHÖZ GRÁNITOT
minden szinben, mükömunkát legjobb kivitelben szállit
BUDAPESTI KŐGYÁR Hämmerle Adolf utóda
Budapest, V., Visegrádi ucca 65.

„SANIT F" CEMENTHABARCSTÖMÍTŐ
Gyártja: POSNANSKY ÉS STRELITZ
aszfalt-, fedéllemez- és kátrány-vegyitermék-gyár
Budapest, V., Lipót körút 27. ■ Tel.: Aut. 228-29., Aut. 282-85

BITUMEN ÚTÉPÍTŐ R.T.
Budapest,
IX., Ferenc körút 46.

Bauer Dénes utóda, HOFFMANN DÉNES
Telefón: Aut. 539—59
okl. mérnök
bádogos, gáz, vízvezeték, csatornázási, központi fűtési vállalkozó
II., Szász Károly ucca 5.

Sarló és Sárközy
építési vállalkozók
Budapest, V., Akadémia ucca 14. sz.
Tel.: Aut. 136—04

Beton, makadám, aszfalt felvágásához vegyen BÉRKOMPRESSORT
Liska Jenő okl. gépészmérnök.
kompressor-bérbeadó, VIII, Orczy-út 22. Tel.: J. 335-4'.

TAKÁCS GYULA gépészmérnök elektrotechnikai vállalata. Tel.-hívó: A. 843-24
ERŐÁTVITELI, ERŐS- és GYENGEÁRAMÚ KÜLSŐ és BELSŐ SZERELÉSEK, BERENDEZÉSEK
Műhely, iroda: IV., Veres Pálné ucca 32.

Kövezőmester és útépítési vállalkozó
HEISSENBERGER JÓZSEF
BUDAPEST, IX., VÁGÓHID UCCA 9/b SZ.

BIER ÉS WERSCHETZ
okl. mérnök és építőmesterek, építési vállalkozók
Budapest, IX., Vágóhíd ucca 11. sz.
TELEFON: JÓZSEF 363—78, 259—50.

HEVERDLE ISTVÁN
okl. mérnök, építő- és kövezőmester
VIII., Baross ucca 74. Telefón: J. 324-32.

Magas építés, vasbetón szerkezetek
FABIÁN TESTVÉREK
ÉPÍTÉSI VÁLLALKOZÓK
BUDAPEST, IX. KER., KINIZSI UCCA 3. SZÁM

Zwillinger Gyula
ÉPÍTÉSZ
VII., CSENGERY U. 30
TELEFÓN: JÓZSEF 433—69.

ZILAHI-BALOGH GYULA
ÉPÍTŐMESTER
Budapest, I., Bornemissza u. 36
TEL.: Lá. 2—32.

Közúti gőz- és motorhengerlést vállal WOLFF ERNŐ
Sürgönycím: WOLFFERŐ
Tel.: Lágymányos 13-82
Budapest-Kelenföld, Budaörsi-út 101

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros polgármestere nyilvános versenytárgyalást hirdet a VII. ker., Hernád ucca 42—46. szám alatti elemi iskolában szükséges **központi fűtőberendezésmunkákra.**

A vonatkozó költségvetési kiírás nyomtatványai ívenként 50 fillérért kaphatók 1930. évi július hó 3-tól kezdve naponta d. e. 11—1 órák között a székesfővárosi polgármesteri II. (középítési) ügyosztály IV., Központi városháza, III. em. 342. sz. szobájában.

A rajzok, tervek és minták megtekinthetők és a szükséges felvilágosítás megszerezhető Frischfeld Ede műszaki tanácsos előadónál, a Központi városháza, III. em. 328/b. ajtó alatti hivatalos helyiségben.

Az ajánlatok 1930. évi július hó 28-án (hétfőn) d. e. ½10 óráig a polgármesteri II. (középítési) ügyosztály III. em. 350. sz. szobájában adandók be. Az ajánlatok ugyanazon napon, ugyanazon ügyosztály üléstermében (III. em. 354. sz.) 10 órakor fognak nyilvánosan felbontatni.

Budapest, 1930. évi június hó 26-án.

A székesfőváros polgármestere.

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros polgármestere nyilvános versenytárgyalást hirdet a X. ker., Maglódi úton építendő Horthy Miklós Szeretetotthon B) kórház-, kapus- és szolgálati folyosóépület **hőszigetelő-, válaszfal- és asztalosmunkákra.**

A vonatkozó költségvetési kiírás nyomtatványai ívenként 0.50 pengőért kaphatók 1930. évi június hó 28-tól kezdve naponta d. e. 11—1 órák között a polgármesteri II. (középítési) ügyosztály IV., Központi városháza, III. em. 342. sz. szobájában. Külön is felhívom az ajánlattevők figyelmét arra, hogy a szóban levő építkezés ügyében kelt s a kormányhatóság által is jóváhagyott 570/1930. kgy. sz. hat. kikötése szerint a vállalkozók a budapesti munkanélküliség enyhítése érdekében a munkák elkészítéséhez elsősorban **budapesti munkásokat** tartoznak alkalmazni, illetve vidéki munkásokat csak az esetben alkalmazhatnak, ha a budapesti munkaközvetítők nem tudnak megfelelő munkást közvetíteni.

A rajzok, tervek és minták megtekinthetők és a szükséges felvilágosítás megszerezhető Szabolcs Ferenc (VI., Szondy ucca 92, telefon: 288—83) tervező műépítésznél, d. e. 9—12 óráig, vagy az előadónál, a Központi városháza, III. em. 333. ajtó alatti hivatalos helyiségben.

Az ajánlatok 1930. évi július hó 30-án (szerdán) d. e. ½10 óráig a polgármesteri II. (középítési) ügyosztály III. em. 350. sz. szobájában adandók be. Az ajánlatok ugyanazon napon, ugyanazon ügyosztály üléstermében (III. em. 354. sz.) 10 órakor fognak nyilvánosan felbontatni.

Budapest, 1930. évi június hó 25-én.

A székesfőváros polgármestere.

A szerkesztésért és kiadásért felelős: Dacsó Emil. Kiadja: FŐVÁROSI HIRLAP lapkiadó-vállalat. Révai Irodalmi Intézet Nyomdája Budapest, V., Ügynök u. 8. Nyomdaigazgató: Linzer M.

FARKAS LAJOS Telefon: J. 396-68
MÉRNÖK magas-, mély-beton és vasbeton építési vállalkozó
Budapest VII, Kolumbus u. 41

Gőz és motor
utihengerlők
bitumenező hengerek
zuzalókszórókkal
Magyar gyártmány
John Fowler & Co. Budapest-Kelenföld
11. sz. postahivatal. Telefon: J. 382-11

KISSEBESI és KORLÁTI
KŐBÁNYÁK
KÉPVISELETE RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
V. GRÓF TISZA ISTVÁN UCCA 2
TELEFON: AUTOMATA 820—51.

ALAPÍTATOTT: 1918
GAZDAG JÓZSEF ASZTALOSÁRU GYÁRA
Gyárt műbutort, belső berendezéseket minden stílben, továbbá épületasztalos munkákat
KISPEST, PETŐFI TÉR 9. TELEFÓNSZÁM: KISPEST 102

MESTER és KISS
okl. építész és építőmester
Budapest, VII., Egressy út 5.
Telefón: J. 382—02.

TELEFON: J. 370-70 **MAGYAR** TELEFON: J. 370-70
ÉPITŐ RÉSZVÉNYTÁRSULAT
BUDAPEST, X, KERÉKPÁR UCCA 2. SZ.
ALAPITTATOTT 1889-ben
Mindennemű vízépítés, folyamszabályozás és csatornázás. Kotrások csatornakotrókkal és excavatárokkal. Darukkal való kirakodások. Alapozások, mély- és magasépítés. Út- és vasútépítés. Hídépítés. Mindennemű beton- és vasbetonépítés. Kőmunkálatok. Városi csatornázások és vízvezetékek
Hajó- és kotrójavító telep Apostagon.

RÓZSÁSI MARTON
FÖLDMUNKAVÁLLALKOZÓ és FUVAROS
BUDAPEST, VIII., THÖKÖLY ÚT 3. SZÁM
Telefón: József 439-29 Telefón: József 439-29

KOVÁCS OSZKÁR BÁDOGOS MESTER
ÉRCKOPORSÓ ÉS TEMETKEZÉSI CIKKEK KÉSZITŐJE
BUDAPEST, IX., TELEPI UCCA 14. SZÁM.
(A Ludovikával szemben.) TELEFON: J. 451—93

KRÉMER IMRE
BÁDOGOS, SZERELŐ, LÉGSZESZ-, VÍZVEZETÉK és EGÉSZSÉGÜGYI BERENDEZŐ
BUDAPEST, VI., PODMANICZKY UCCA 29

Alapítva 1904. **„HUNNIA"** Alapítva 1904.
MAGYAR GÉPTÖMÍTŐANYAG GYÁR RT.
Saját gyártmányú géptömítőanyagok, tömítőelemezek, autófék és kuplungbetétek
— MŰSZAKI NAGYKERESKEDÉS —
TELEFON: AUT. 281—48. BUDAPEST, V, SZEMERE U. 2.

SOVÁNYITÓ GYÓGYTORNA
A Szent Gellért Gyógyfürdő legtökéletesebben berendezett gyógytorna (Zander) termében
Mérsékelt árak!

CORDATIC
a tökéletes autópneu
Főelárusítás:
Budapest, VI., Mozsár-u. 9.

KIRCHKNOPF ISTVÁN Alapítási év 1897 Tel.: Aut. 851-39
Épület- és portálüveges üveg-, tükör-, porcellán-, kőedény- és lámpakereskedés. Aranyhalak és haltartók, aquariumok nagy választékban. Vállalok: mindennemű üvegcsiszolást, épületüvegezést és üvegtetők vízmentesítését
BUDAPEST, IX., KÁLVIN TÉR 8. SZ. (Ref. templom mellett)

FLIEGL BÉLA bádogosmester
Telefon: J. 435-07 Budapest IX, Liliom ucca 33. Telefon: J. 435-07
Készít épület-, díszműbádogos munkákat és higiénikus fürdőkádakat, légszesz, víz, gőz, csatornázás, szivattyuk, kutak szerelését, angol klozetteket és egészségügyi fürdők berendezését.

HIDI IMRE
ÉPITŐMESTER
Budapest, VIII., Német u. 41-43
Telefón: József 401—83

ÁMON ANTAL és FIAI
KÖVEZŐMESTEREK, ÚT,- CSATORNA- ÉS BETONÉPITÉSI VÁLLALKOZÓK, FÖLDMUNKA, VÁGÁNYFEKTETÉS, MÉSZKŐBÁNYA.
VIII., Futó ucca 10. Telefon: J. 303-85.

RELLA N. és UNOKAÖCCSE
Építési Vállalat R.-T.
Budapest, VIII, Népszinház ucca 13
Telefonszámok: József 436—52 és József 436—53.
Magas- és mélyépítés, vasbetonépítés.
HERBST FÖDÉM az egész világon elterjedt és legolcsóbb vasbetonfödém

Volt **Wellisch Náthán Utóda**
Fischer Zsigmond épületfakereskedő
Ajánlja dúsan felszerelt raktárát állványfa és asztalosáruban stb.
X., Asztalos Sándor-utca 8. Telefon: J. 310-89.

Dunakavicsot és Dunahomokot
szállít kocsifuvarban és vasúton saját iparvágányról Budapestről, Adonyból, Baláról, és Mohácsról
FLEISCHMANN ANTAL Dunakotrási és gőzhajózási vállalat
Budapest, VII, Károly körút 17. Telefon: József 465-62 és 465-63

THE NEUCHATEL ASPHALTE COMPANY LIMITED
BUDAPESTEN, Iroda: VI., Vilmos császár-út 31. sz. Telefon Teréz 212—46. Gyár: VI., Váci-út 35. Telefon: L. 914—88. Gyárt és elad Val de traversi mastixot, raffinált bitument, falszigetelő aszfaltot. Készít: Traversi természetes tömöritett aszfalt utakat és öntött aszfaltból járdákat és kocsiutakat.
Budapest székesfőváros szerződéses vállalkozója.

Hirmann Ferenc
fémöntöde és rézárugyár
Budapest, VII., Csányi ucca 7—9 sz.
Gyártmányai: Permetezők és ezek összes alkatrészei, rézsúlyok, háztartási mozsarak, gyertyatartók, habüstök, stb, továbbá „PAX" szab. kézi tűzoltókészülék stb. Telefon: J. 450-49

FISCHER MÁRKUSZ
ÉPÜLET- ÉS BUTORASZTALOS
ÜZEM ÉS IRODA: BUDAPEST, X., LIGET UCCA 20

AUER J. GYULA
festékáruk raktára. Gipsz, cement, kátrány stb. NAGYRAKTÁRA!
BUDAPEST, VI., Lehel u. 45/a. és Mohács u. 19
Telefón: Automata 157—56

NEUSCHLOSZ—LICHTIG
REPÜLŐGÉPGYÁR ÉS FAIPAR R.T.
BUDAPEST—ALBERTFALVA
VÁROSI IRODA: IV, PETŐFI SÁNDOR UCCA 9. SZ.
TELEFON: AUT. 890—47.
GYÁRI TELEFON: LÁGYMÁNYOS 582—20, 11—79.
PARKETT- ÉS ÉPÜLETASZTALOS MUNKÁR!

Egyesült Tégla- és Cementgyár R.-T.
Budapest, V., Sas ucca 25. szám
Telefon: 230—71, 108—59, 141—52
Évi teljesítő képesség: 12,000 vagón cement, 5,000 „ mész, 80.000,000 darab tégla, 8.000,000 „ cserép
Portlandcementgyár: Lábatlan. — Mészégető: Lábatlan.
Téglagyárak: Buda, Kőbánya, nyergesujfalu

HOCHSTÄDTER VILMOS
Asztalos- és famegmunkáló-telep
BUDAPEST, IX., ERKEL UCCA 9. ÉS 12.
TELEFÓN: Aut. 855-68 :: ALAPITVA 1888. ÉVBEN

GYURITA KÁLMÁN lakatos mester
Elvállal: épület-, mű-, géplakatos és speciális tűzhelymunkát
BUDAPEST, IV. MOLNÁR UCCA 15 SZÁM
Telefón Aut. 840-79. (Erzsébet hídnál)

Budapest Székesfőváros
Ásványvíz-üzeme
HARMATVIZ
A Hungária gyógyforrás szénsavval telített vize.
Kapható mindenütt! Tel: Autom. 530-03.

DÁVID ÉS KERTÉSZ
kazán- és gépgyár r. t.
Budapest, VI., Mágiya ucca 75—77
Telefon: Lipót 914—46.

CSIGASOROK, CSIGAFEJEK
TÁBORI TŰZHELYEK, EMELŐGÉPEK és azok javítása
JURISICS MÁRTON VI, Rózsa ucca 51/a
Tel.: Aut. 277—55

KARA JÁNOS Telefón: J. 351-44
képesített kőműves- és ácsmester
BUDAPEST, VIII., Kőris ucca 28
Bármilyen ács-, kőműves- és betonmunkákat vállal

HIRSCH LÁSZLÓ
ÚT- ÉS VASÚTÉPITÉSI VÁLLALAT
I. KER. BUDAFOKI-ÚT 22.
TELEFON: JÓZSEF 321—17. SZ.

SCHÖNTHEIL RICHÁRD okl. építész és építőmester
Budapest, I., Villányi-út 10
Telefonszám: Lágymányos 19—36

Ára 50 fillér

Tizenkilencedik évfolyam — *Budapest, 1930 július 16.* — *28. szám*

Fővárosi Hirlap

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Egész évre ..... *24 pengő*
Félévre ..... *12 pengő*
Állandóan:
GAZDASÁGI ÉRTESÍTŐ

VÁROSI, POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

Felelős szerkesztő: DACSÓ EMIL

MEGJELENIK MINDEN SZERDÁN
Szerkesztőség és kiadóhivatal
BUDAPEST, VI., SZIV UCCA 18. SZ.
Postatakarékpénzt. csekkszámla 40.424
TELEFÓN: AUTOMATA 137—15

Százötvenezer ember,

benne felnőtt és gyermek, férfi és asszony, de százötvenezer ember az, aki — *Becsey* Antal számítása szerint — a betevő falatot várja attól, hogy az építőmunka meginduljon Budapesten. Igen könnyű a számítás: az építőiparban húszezerre tehető a munkanélküli munkásoknak a száma, amihez hozzá kell venni tíz-tizenötezer szakmabeli iparost, akik epedve várják a halálos mozdulatlanságban az életet adó megmozdulást. Ez a harmincötezer ember családtagokkal együtt bizony százezer, vagy százötvenezer embert jelent, akikről sürgősen, nagyon sürgősen gondoskodni kell. Olyan sürgősen, hogy a törvényhatósági tanácsnak akár a nyári vakációját is fel kellett volna áldoznia, de ki kellett volna verekednie, hogy a munka végre valahára meginduljon.

Maga *Vass* miniszter is kijelentette a képviselőház utolsó ülésén, hogy „semmit sem kereső munkássággal nem lehet a télbe belemenni." Hangoztatta, hogy a kormány teljes tudatában van a kérdés súlyosságának és *az utolsó minisztertanács is foglalkozott a munkanélküliség problémájával és elhatározta, hogy minden rendelkezésre álló eszközzel igyekszik a munkanélküliségen segíteni.* Ezeket mondotta *Vass* miniszter, akinek nagyszerű emberi szívét, mélységes szociális érzületét valamennyien ismerjük és méltányoljuk. Hogyan van az mégis, hogy *Kozma* Jenőnek a *Fővárosi Hirlap* jelen számában megjelenő nyilatkozata szerint nem lehet megkezdeni az új Rókus-kórház építését, sőt — legalább *egyelőre* — az egész kérdést le kellett venni a napirendről, mert „a népjóléti miniszter úr nem mutat különös érdeklődést." Az valóban tény, hogy a kormány még mindig nem döntött az állami hozzájárulás mértékéről, enélkül viszont a főváros nem hajlandó az első kapavágást sem megtenni. Ezzel a harccal azután elértük azt az eredményt, hogy a főváros előkelő pózzal „tartalékol" négymillió pengőt, amikor arra százötvenezer éhes száj és munkára kész kéz vár. Hát szabad *így* nekiindulni a télnek? Döntse el a kormány és a főváros, hogy kinek van igaza és kinek nincs igaza: mert ez senkit sem érdekel. Budapest népét az érdekli, hogy a négymillió, meg a többi milliók ne a páncélszekrényekben nehéz ezresekben tároljanak, hanem apróra váltva, a polgárság és munkásság nyomorát, szegénységét enyhítsék.

Ez azonban a kérdésnek csak egyik része. A másik interpelláció a törvényhatósági tanácsnak szól. Azt kérdezzük tőlük, hogyha az urak most szabadságra mennek, nyugodtan tudnak-e szunnyadni azon a díceséret-vánkoson, amelyet a belügyminiszter elegáns bókkal a mult héten dugott ezeken a hasábokon a fejük alá? Elintéztek mindent — mondják nagy lelki nyugalommal. Hát az a városi adminisztráció, amely ellen eddig annyi panasz volt, most egyszerre fürge lett, mint a mókus és szorgalmas, mint a hangyácska? Nem gondolnák az urak, hogy amikor az önkormányzat végre teljesen kezébe vette a város szekerének rúdját, legalább az első hetekben — ilyen problematikus, ilyen kétségbeejtően súlyos hetekben! — őrt kellene állaniok pihenés és megszakítás nélkül? Legalább az új seprő szerepét töltenék be. Ezóta már szállítják is a függőkölesön dollármillióit a városházára. Kik lesznek azok, akik ostorral állanak a lomha dollárok mögött, hogy gyorsan, a lehető leggyorsabban a nép közé kerüljenek. Mert mi ismerjük a városházi trezorok vonzóerejét: még kiimádkozni is nehéz belőlük a vállalkozóknak járó pénzt. A törvényhatósági tanács tagjainak kellene hát a hatalmi szó varázsvesszejével megfrissíteni az ólomlábon járó adminisztrációt.

De szabad-e megállani ennél a néhány milliónál, amelyet a legnagyobb üzemek rekonstrukciójára fordítanak? Hol a nagy útépítő-program végrehajtása, hol az új szeretetotthon, hol vannak az új iskolák, az új tüdőbeteggondozók, a piacok és csarnokok, a vágóhidak szükségletei, a köztisztasági és közlekedési beruházások? Rengeteg hiány, rengeteg pótolni való van itt, még csak azt sem lehet mondani, hogy — amint az már szokott lenni — a munkanélküliség enyhítését célzó beruházások csak szociális célt szolgálnának. Itt egyetlen fillér sem menne improduktiv célra, ha menne. Csak már menne! A törvényhatósági tanács a felelős érte, hogy itt semmiféle akadály egy perenyi késedelmet se okozzon, mert minden pere új és új veszedelmet jelent.

RIPKA FERENC FŐPOLGÁRMESTER
az építkezési tevékenység fellendítéséért

Ankét volt a főpolgármesternél a kötelező háztatarozások elrendeléséről és az elavult, öreg házak tatarozásáról — Ripka Ferenc augusztus végén memorandumot terjeszt a kormány elé

Ripka Ferenc főpolgármesternél az elmult héten nagyfontosságú ankét volt *a kötelező háztatarozások* elrendeléséről és általában *az építkezési tevékenység fellendítéséről.* Ennek az ankétnak a lefolyását és eredményét a napilapok nem ismertették és minthogy itt rendkívül jelentős ipari érdekekről van szó, amelyek a fővárosnak úgyszólván egész közönségét közelről érintik, megkértük *Becsey* Antal törvényhatósági tanácstagot, az *Egységes Községi Polgári Párt* társelnökét, aki az építkezési problémának legalaposabb ismerője és aki résztvett a főpolgármesteri ankéton is, — hogy a helyzet alakulását és a tanácskozás eredményét ismertesse.

Becsey Antal

a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— A kötelező háztatarozások elrendelésének a problémája régebbi keletű. *Sipőcz* Jenő polgármester még tavaly az építőipari érdekeltségek sürgetésére rendeletet adott ki, amelyben utasította az elöljáróságokat és általában a fővárosi hatóságokat, hogy szerezzenek érvényt az építésügyi szabályzat rendelkezéseinek, amelyek szerint bizonyos körülmények között a háztulajdonosokat kötelezni lehet a tatarozási munkálatok elvégzésére.

Ez a rendelet kiment az elöljáróságokhoz, de nem bizonyult végrehajthatónak

egyfelől azért, mert az elöljáróságok nem rendelkeztek megfelelő műszaki személyzettel, másrészt azért, mert a háztulajdonosok nagy ellenszenvvel fogadták ennek a rendeletnek a végrehajtását célzó hatósági törekvéseket. A háztulajdonosok ellenállása sok tekintetben megokolt volt, hiszen a jelenlegi súlyos gazdasági viszonyok között nem könnyű dolog a tatarozáshoz szükséges nagy költségek előteremtése, de különben is a háztulajdonosok legnagyobb része annyira megterhelte ingatlanát, hogy nem rendelkezik megfelelő hitellel.

— Tény az, hogy *ezekre a tatarozásokra szükség van.* A legutóbbi tetőtüzek arról győzték meg az illetékes ügyosztályt, hogy

a legtöbb házban a padlásterek nincsenek elválasztva megfelelő tűzfalakkal

és így ha tűz üt ki, *az egész padlás mint egy menthetetlen egység, leég.* A tűzrendészeti szabályok előírják ilyen választó tűzfalak építését, de a rendelkezéseket nem hajtják végre. A régi építésügyi szabályzat megengedte, hogy a kémények tisztító ajtói padlástérben legyenek. Ez kétségkívül tűzveszélyt jelent. Ezen is változtatni kell. Ha csak ezeket az építkezési lehetőségeket vesszük figyelembe, már akkor is meglehetősen sok munkaalkalom kínálkozik. De különösen

sok munkaalkalmat lehetne teremteni az elavult, 50—60 évvel ezelőtt épült házak modernizálásával.

Rengeteg olyan ház van Budapesten, amely közegészségügyi és kényelmi szempontból teljesen elavult, nincs fürdőszoba a lakásokban, a mellékhelyiségek a folyosók végén vannak, a vezetéket a fagy időnként használhatatlanná teszi. Ezeket a lakásmodernizálásokat pusztán kényszer alkalmazásával és drákói szigorral nem lehet végrehajtani, hanem *számolni kell a gyakorlati lehetőségekkel.* A háztulajdonosokat mindenekelőtt abba a helyzetbe kell juttatni, hogy olcsó hitelt kaphassanak, amiből az ilyen átalakításokat elvégeztethetik. Ennek a pénznek olcsónak kell lennie, hogy a háztulajdonosok megtalálják számításukat. De megoldást kell találni arranézve is, hogy a mai kötött lakbér-gazdálkodás mellett kedvük is legyen a háztulajdonosoknak ilyen átalakítások végrehajtására. *Ha valaki egy nagyobb épületet modernizálni akar, akkor a lakásokat, legalább részben, ki kell üríteni.* A különböző rendeletek adnak ugyan a háztulajdonosnak némi mozgási lehetőséget, de ez nem elég.

A szabad rendelkezési jogot junktimba kell hozni a nagyobb beruházások és modernizálást célzó átalakítások végrehajtásával.

Aki áldozatot hoz, annak biztosítani kell a szabad rendelkezési jogot. Ezek mind olyan szempontok, amelyekkel ma számolni kell.

— A *Ripka* főpolgármester úr elnöklésével megtartott értekezleten ezeknek a kérdéseknek bizalmas megvitatása volt a feladatunk. A pénzügyminisztérium részéről jelen volt *Kölbig* államtitkár és *Lukács* Ödön miniszteri tanácsos, de elküldötte képviselőjét a népjóléti minisztérium építési osztálya is. Jelen volt továbbá az értekezleten *Reményi-Schneller* Lajos, a *Községi Takarék* vezérigazgatója, meghívást kaptak az építőmesterek és a kőművesmesterek is.

— Az ankét általánosságban igyekezett járható utakat keresni. Mindenekelőtt megállapítottuk, hogy

meg kell hosszabbítani az 1929. évi XXIX. tc. hatályát, amely ennek az évnek a végén lejár.

Ez a törvény az építkezések előmozdításáról szól és azokat az eszközöket sorolja fel, amelyeknek igénybevételével az építkezési tevékenység fellendülése várható. De nemcsak e törvény érvényességének a meghosszabbítását követeltük, hanem egyben az abban foglalt kedvezmények szélesebbkörű kiterjesztését és *újabb adókedvezmények engedélyezését is.* Követeltük továbbá az értekezleten *olcsó hitelek nyujtásának lehetővé tételét.* A finanszírozás tekintetében súlyos nehézségeket okoz az a körülmény, hogy majdnem valamennyi ház első helyen már meg van terhelve. *Az átépítéseket, a modernizáló átalakításokat csak olcsó kölcsönök nyujtása révén lehet megindí-*

tani. Ebben a tekintetben az értekezleten az a felfogás alakult ki, hogy

a fővárosnak és a népjóléti minisztériumnak közösen kellene esetleg bizonyos kamatdifferenciát vállalnia,

ami lényegtelen ahhoz az eredményhez képest, amit az ilyen alapon meginduló építkezések hoznak a forgalom megnövekedésével és a fogyasztó erő emelésével. Hangoztattuk az értekezleten, hogy ezidőszerint *a fővárosban alig van számottevő építkezési munka, sőt remény sincs arra, hogy a közeljövőben nagyobb építkezési akció indulhasson meg.* Az építőiparban húszezerre tehető a munkanélküli munkásoknak a száma, ehhez a számhoz még hozzá kell venni tíz-tizenötezer szakmabeli iparost, akik szintén nincsenek foglalkoztatva.

Budapesten tehát a családtagokkal együtt 100.000—150.000 főt érdekel ez az akció,

amely az építkezési tevékenység föllendülését van hivatva elősegíteni. Budapesten húszezer ház van; ha évente csak nyolcszáz—ezer háztulajdonos tataroztatna és modernizáltatna, akkor *néhány év alatt 15—20 millió pengő forgalmat lehetne csinálni az építőiparban,* ami számottevő mértékben csökkentené a munkanélküliséget.

Becsey Antal végül elmondotta még a *Fővárosi Hirlap* munkatársának, hogy

Ripka Ferenc főpolgármester, az elhangzottak alapján memorandumot készít, amelyet még augusztus hó végén, amikor szabadságáról már visszatér, a kormány elé terjeszt.

Várospolitikai körökben *Ripka* Ferenc főpolgármester nagyjelentőségű akciójához nagy reményeket fűznek.

Jövő tavasszal megkezdik az Erzsébethíd-Sashegy-Farkasrét szerpentin-autóút építését

A budai hegyvidék közvetlen összeköttetéshez jut a belső városrészekkel — Városrendezési tervek tömege a műszaki ügyosztályokban

A főváros műszaki ügyosztályaiban csendben, de annál eredményesebben folynak a városszabályozások komplikált munkálatai. A végleges tervek sokasága készült el az elmult napokban és ezek már az őszi hónapokban az illetékes szakbizottságok megvitatása alá kerülnek. *A tervek között szerepel a külső Lipótváros, Sasad, Kelenföld, Angyalföld városszabályozása* és a *Sashegy* szabályozásának módosítása, ami különösen sok nehézséget okozott, mert áthidalni kellett bizonyos ellentéteket a véglegesnek szánt tervek és egy átmeneti városrendezési elgondolás között.

Az első kerület e most épülő városrésze óriási fejlődés előtt áll és a városrendezés kérdésénél arra is nagy súlyt kellett helyezni, hogy

a Sashegy vidéke és a pesti oldal között lehetőleg közvetlen, egyenes összeköttetést lehessen megteremteni.

A helyzet ma az, hogy a Sashegyre csak egyetlen vonalon, a Lenke útnál kezdődő Zólyomi úton keresztül lehet feljutni. Régi idea válik tehát valósággá, ha az *Erzsébethíd budai oldalától a Gellérthegy és Sashegy érintésével közvetlen összeköttetés teremtődik meg a Farkasréttel,* ami egyszeriben lendületes fejlődési lehetőséget nyujt az egész budai hegyvidéknek. A már teljesen befejezett tervek szerint, az új szerpentin útnak a Csend uccában lesz a torkolata és onnan már kiépített jó útvonal visz föl a Sashegyre. Ennek a nagy útvonalnak az Erzsébethíd mögött, a Döbrentei térről felfelé vezető ucca a kiinduló pontja, érinti a *Rácfürdő* előtti tabáni uccát, azután a Hegyalja uccán, Sánc uccán, Hadnagy uccán vezetik tovább a csenduccai torkolathoz. A kivitel szempontjából a *Tabánnak már évtizedek óta készen álló szabályozási terve nem képez akadályt,* mert egyrészt ezek a tervek belátható időn belül aligha kerülnek végrehajtásra, másrészt az említett útvonalak mentén amúgyis parkot akarnak létesíteni. Amíg mindezekre sor kerül, addig nem zavarja ezeket a terveket

a tervezett autobusz-útvonal, amely 5—6% emelkedésével egyik legszebb szerpentin-útja lesz a fővárosnak.

A városrendezési ügyosztályban már most számítás alatt állanak a tabáni városrészt teljesen átformáló új szerpentin út költségei, amelyet a jövő évi költségvetés keretébe feltétlenül beállítanak.

A munkálatokat a tavaszi hónapokban indítják meg

és mert az építkezésekkel kapcsolatban kisajátításra nincs szükség, *az Erzsébethíd-sashegyi útvonal sürgős megépítésének semmi akadálya nincsen.*

Eddig négy szakbizottság alakult meg

A nyári szünet alatt nem tartanak ülést a bizottságok

Hétfő délelőtt a *középítési ügyosztály* állandó bizottsága alakult meg *Petrovácz* Gyula elnöklete alatt, aki megnyitójában kifejtette, hogy mindenkor az autonómia gondolatában, a törvény intenciói szerint és a polgárság érdekében kíván közreműködni, s ehhez kérte a szakbizottság tagjainak támogatását. Többek felszólalása után a bizottság elhatározta, hogy az alakuló ülésből megkeresi a polgármestert, hogy *minden 6000 pengőn felüli munka kiadásánál kérdezzék meg a bizottságot,* s hogy minden székesfővárosi műszaki vonatkozású kérdésben keressék meg a bizottságot, illetve minden ilyen természetű ügyet utaljanak a bizottság elé. Kérték azt is, hogy a folyamatban levő és jövőben kivitelre kerülő nagyobb munkák *helyszíni ellenőrzése* ezentúl is a szakbizottság tagjaival történjék.

Itt jegyezzük meg, hogy a polgármester a középítési bizottság kérésének egy részét máris elhárította, amennyiben időközben megjelent a polgármesternek az az ismeretes rendelete, amely kimondotta, hogy *minden 10.000 pengőig terjedő közmunkát a saját hatáskörében fog kiadni.*

A bizottság helyettes elnökének *Nagy* Antal községi polgári párti bizottsági tagot választották meg, míg előadóvá *Karkas* Rezső tanácsnokot nevezte ki a polgármester.

Hétfőn délután alakult meg a *városépítési ügyosztály* mellé rendelt állandó bizottság, dr. *Harrer* Ferenc elnöklete alatt. Helyettes elnöknek K. *Császár* Ferencet választották meg, előadónak pedig *Csármann* Ferenc tanácsnokot nevezte ki a polgármester.

Harrer Ferenc ismertette az új fővárosi törvénynek a bizottság eljárására és hatáskörére vonatkozó rendelkezéseit és a bizottság munkásságának irányvonalaként a városszabályozás terén a városfejlesztés elismert elveinek érvényesítését, út- és csatornaépítés terén közérdekű és megfelelő program készítését, az eddigi alkotások kifejlesztését jelölte meg. *Orova* Zsigmond dr., *Martin* János és mások beszéltek még az ülésen. A bizottság megállapodott abban, hogy ülései rendszeresen *hétfőn délután* lesznek. Abban is megállapodtak, hogy a bizottság a telekszabályozási ügyek minél gyorsabb elintézését tekinti egyik fontos programpontjának.

A *jogügyi bizottság* pénteken délután ült össze első alkalommal. *Gaár* Vilmos elnök üdvözölte az új bizottságot, majd ismertette a jogügyi bizottság munkakörét. Kijelentette, hogy a jogügyi bizottság fontos véleményadó szerve lesz a törvényhatósági tanácsnak és a közgyűlésnek.

— Hatalmas munka vár a bizottságra — mondotta —, amennyiben *az új fővárosi törvény életbeléptetésével elsősorban 31 új szabályrendeletet kell megalkotnia.* Alelnökké *Hohenburger* Antal ny. altábornagyot választották meg, míg előadó *Szendy* Károly dr. tanácsnok lett a polgármesteri rendelet értelmében.

Végül szombaton tartott alakuló ülést a *közlekedési és közgazdasági* ügyosztály mellé rendelt állandó bizottság is. Ennek a különös fontosságú bizottságnak *Kozma* Jenő lett az elnöke, alelnöknek pedig *Buday* Dezsőt választották meg.

Kozma Jenő nagyobb beszédben ismertette a bizottság hatáskörét és annak a reményének adott kifejezést, hogy a vezetése alatt álló szakbizottságban pártkülönbségek nem lesznek és minden tag kizárólag a nagyközönség közlekedési és közgazdasági érdekeit fogja szolgálni.

Bejelentette azt is, hogy a polgármester törvényadta jogával élve, a bizottságokhoz fordult, hogy a *HÉV megvásárlása* ügyében véleményt kérjen.

Dr. *Lobmayer* Jenő tanácsnok ismertette az ajánlattevő társaság képviselőjének újabb bejelentését, mely szerint *az ajánlattevő csoport hajlandó mérsékelni a feltételeit és a fővárosnak az opció gyakorlására szeptember 30-ig újabb halasztást adott.*

A bizottság többek felszólalása után arra az álláspontra helyezkedett, hogy a HÉV megváltására vonatkozó összes szakvéleményeket sürgősen küldjék meg a bizottság minden tagjának, hogy azokat a nyár folyamán alaposan áttanulmányozhassák és a *szeptember elején tartandó következő ülésen érdemleges véleményt adhassanak.* Különböző kereskedelmi, ipari és közgazdasági és idegenforgalmi vonatkozású kérdésekkel foglalkozott még a bizottság.

WIHART FERENC
• ÉPITÉSZ ÉPITŐMESTER •
BUDAPEST, VII., COLUMBUS UCCA 33. sz.
TELEFON: JÓZSEF 350-97

MÉRNÖKI SZAKÜZLET
A „GAMMA" FINOMMECHANIKAI GÉPEK ÉS KÉSZÜLÉKEK GYÁRA R. T.
ELADÁSI OSZTÁLYA
Budapest, IV., Múzeum körút 41.
TELEFON: AUT. 860-96. □ TELEFON: AUT. 860-96.

DONA DÖME ÉS TÁRSA
PAPIR ÉS IRÓSZEREK GYÁRI RAKTÁRA
a „PAPIRMALOM"-hoz
Tel.: Aut. 877-15
Alapítva 1790-ben
Budapest, IV., Aranykéz ucca 6

MENTSIK FERENC
KÖNYVKÖTÉSZETE
SZABADALMAZOTT IRATTÁRI TÁBLAGYÁR
Nagy arany érmekkel kitüntetve :: Postatakarék csekksz.: 47.983
BUDAPEST, IV., SZARKA UCCA 4
TELEFÓN: AUTOMATA 840—02
Tulajdonosok: Mentsik Ferenc és Mentsik Viktor

FELSENFELD RUDOLF
Alapítva: 1901. Bélyegző és pecsétbélyeggyár, véső és dombornyomó műintézet Tel.: Aut. 103—94.
BUDAPEST, V., BÁLVÁNY UCCA 16

BERKI DEZSŐ
BUDAPEST, VI., Szív ucca 60.
Festék és lakkereskedő Telefón: Automata 242—46.

Rozsdamentes acélbeton
„SÁRKÁNYBETON"
54125. sz. a. védjegyezve
Budapest, V., Zoltán ucca 13. Telefón: Aut. 190—54

SCHEIBER MIKLÓS OKLEVELES GÉPÉSZMÉRNÖK
Központi fűtés, vízvezeték és egészségügyi berendezések
Budapest, VII., Vörösmarty ucca 19. Telefón: József 415-98.

SCHMIDT NÉPARÉNA
BUDAPEST, VÁROSLIGET
A főváros legolcsóbb és legjobb szórakozóhelye.
HELYÁRAK 40 FILLÉRTŐL P 1.50-IG
Előadások délután 1/2 4-től folytatólagosan
Az esti díszelőadás pont 8 órakor kezdődik

HORTOBÁGYI JUHTÚRÓ
Mindenütt kapható! Termelt: Orsz. MOK Magy.
TEJSZÖVETKEZETI KÖZPONT

ÉRCBETON
Rozsdamentes. Nem csúszik. Legnagyobb szilárdság. Legkisebb kopás. Nem porzik. Magyar termék. Anyageladás.

KÁRMÁN és FAZEKAS
okleveles mérnök — építőmester
IX. KERÜLET, KÁLVIN TÉR 7. SZÁM
Telefón: Automata 851—43.

A főváros négymillió pengőt tartalékol az új Rókus felépítésére,

de az építkezés terve tényleg lekerült a napirendről, mert nincs döntés, hogy milyen nagy lesz az államkincstár hozzájárulása

Kozma Jenő dr. az örökös tagok választásáról, a HÉV megváltásáról és az üzemigazgatóságok működéséről

A főváros törvényhatósági tanácsa döntött mindazokban az ügyekben, amelyek a város-politikai élet szokásos nyári szünete előtt aktuálisak voltak. Ilyen körülmények között *a városházán is megkezdődhetik a vakáció*, mivel azonban a törvényhatósági tanács átvette a régi tanács szerepét és így a kevésbé jelentős folyó ügyekkel is foglalkoznia kell, ez a vakáció nem tarthat hosszabb ideig. A *Fővárosi Hirlap* munkatársának értesülése szerint

a törvényhatósági tanács működésének szüneteltetése mindössze két-három hétig tart,

úgy hogy *legkésőbb augusztus első hetében már ismét ülésezni fog a városházi adminisztráció legfőbb irányító szerve.* A város-politikai élet szüneti hangulatába a demokraták igyekeztek most egy kis izgató szert vegyíteni *az örökös tagsági helyek* betöltése ellen a közigazgatási bírósághoz benyujtott panasz publikálásával.

Kozma Jenő dr.,

az *Egységes Községi Polgári Párt* elnöke, akit ebben az ügyben megkérdeztünk, a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— *Csak mosolyogni lehet az örökös tagok megválasztása ellen benyujtott fellebbezésen.* Csodálkozom, hogy komoly jogászok ilyen elhatározásra juthatnak és ilyen fellebbezéssel próbálkoznak. A választás ténye már akkor is teljes mértékben érvényesül, ha valaki a jelöltre vagy jelöltekre *igennel* vagy *nemmel* szavaz. A jelöltek közül kétségtelenül megbukott volna az, aki több nemet kapott volna, mint igent. Ugyanez a helyzet a golyóval történő szavazásnál is, amiben az érdekelt bizottsági tagok már gyakran résztvettek. Különben is a törvény úgy intézkedik, hogy a kijelölőválasztmány által jelöltekre lehe szavazni, egyebekben

a törvény szóbanforgó rendelkezése egyáltalán nem azonosítja az örökös tagok választásánál bevezetendő eljárást a tisztviselőválasztásoknál szokásos gyakorlattal.

A hármas jelölést már csak azért sem lehetett volna betartani, hiszen nem bizonyos, hogy lehetséges minden ilyenfajta választásnál olyan nagyszámú jelöltet találni, ahánynak a jelölésére a felterjesztés alapjául szolgáló felfogás szerint szükség volna.

Érdeklődtünk *Kozma* Jenőnél az *üzemigazgatóságok* működésének megkezdése iránt is. A következő választ kaptuk:

— Az üzemigazgatóságok most már a legrövidebb időn belül megalakulnak. Még nincsen ugyan ügyrendjük, de a megalakulás azért megtörténhetik. Közérdek kívánja, hogy ez a megalakulás minél előbb megtörténjék, mert hiszen az ellenőrzés munkáját valamilyen szervnek végeznie kell és az üzemigazgatóságoknak éppen az a feladatuk, hogy az érdekelt üzem üzletvitelét figyelemmel kísérjék. Egyelőre még *korai volna az igazgatósági tagok díjazásáról dönteni*, meg kell várni az üzemigazgatósági tagok munkájának az alakulását.

Az úgynevezett jelenléti díjak megállapítására vonatkozóan még nincs semmiféle döntés,

azok a hírek, amelyek már konkrét összegekről tudnak, túlzottak és koraiak.

Szóvátettük azokat a híreket is, amelyek szerint a *HÉV megváltása* ismét az aktuális feladatok közé került. *Kozma* Jenő a következőket mondotta:

— A HÉV megváltásának az ügye *erősen érik a döntésre.* Egyelőre csupán arról van szó, hogy a polgármester úr törvényadta jogánál fogva áttette a beérkezett ajánlatot a közlekedési bizottsághoz, illetve ahhoz a bizottsághoz, amely az V. ügyosztálynak a véleményező szerve. Ez

a bizottság foglalkozni fog a kérdéssel és konkrét javaslatot terjeszt a polgármester, illetve rajta keresztül a törvényhatósági tanács elé.

A beszélgetés során szóba kerültek azok a támadások is, amelyek *az új Rókus-kórház* megépítése körül tapasztalható késedelem miatt hangzottak el. *Kozma* Jenő véleménye a következő:

— *Az új Rókus-kórház megépítésének terve valóban lekerült a napirendről. A felelősség ezért nem a fővárost terheli*, mert a fővárosnak minden egyes pártja és minden illetékes szerve elvégezte ebben a tekintetben a maga feladatát.

A főváros négymillió pengőt tartalékol, ami bármikor felhasználható.

A kórházépítés megkezdése azonban függ a népjóléti miniszter döntésétől is abban a tekintetben, hogy az államkincstár mekkora összeggel járul hozzá az építési költségekhez. A népjóléti miniszter úr nem mutat különös érdeklődést és így mi legnagyobb sajnálatunkra kénytelenek vagyunk leszögezni, hogy

az új Rókus-kórház intézménye hibánkon kívül került le a napirendről, — legalább is egyelőre.

Kozma Jenő a beszélgetés további során elmondotta, hogy véleménye szerint *az építési ügyosztály mellé rendelt bizottság helytelenül fogja fel a maga feladatát. Kozma* Jenő hibáztatja, hogy ez a szerv a *régi bizottságosdit akarja játszani*, holott a törvénynek éppen az a célja, hogy kiküszöbölje azokat az anomáliákat, amelyek miatt annyi panasz származott. A polgármester azokban a vonatkozásokban, ahol ő maga hivatott építkezési ügyeket illetően dönteni, *meg sem kérdezheti a bizottságot*, mert ezekben az ügyekben a fellebbezési fórum a törvényhatósági tanács, amely azután megkérdezheti ezt a bizottságot, ha akarja. Az ilyen ügyek tehát foglalkoztathatják az építési bizottságot, amennyiben fellebbezés formájában a törvényhatósági tanács elé kerülnek, de *nem kerülhetnek az ilyen ügyek e bizottság elé akkor, ha a polgármester hivatali hatáskörén belül intézendők el.*

Kozma Jenő elmondotta még a *Fővárosi Hirlap* munkatársának, hogy *a törvényhatósági tanács egyelőre nem tart több ülést, mert minden fontosabb kérdésben meghozta a döntést.* Két-három heti szünetről van csak szó és ezt az időt *Kozma* Jenő is pihenésre fogja felhasználni.

Tilos a költségvetési tervezet adatait a nyilvánosság elé vinni

Ötszázalékos redukció az ügyosztályok és üzemek költségvetéseiben

Az 1931. évi budgettervezet összeállításán, — mint ismeretes — már javában dolgozik a pénzügyi ügyosztály. A polgármesteri ügyosztályok legnagyobb része már beterjesztette adatait *Lamotte* Károly pénzügyi tanácsokhoz, de még visszamaradtak egyesek, ahol most folyik az összeállítás.

Az előző esztendőkben ilyenkor a nagyközönségnek már volt alkalma a budgetkotyvasztókazán titkaiba belepillantani, mert az egyes ügyosztályok tervezetüket kinyomtatták, sokszorosították, s az illetékes bizottságok előtt letárgyalták.

Az új törvény értelmében a budget összeállítása a nyilvánosság kizárásával történik.

A költségvetéstervezetet tulajdonképpen a *polgármester* állítja össze, aki a törvényhatósági tanácsnak mutatja be, s *pénzügyi bizottsági tárgyalás nélkül, közvetlenül a közgyűlés elé kerül* a budgettervezet. A nagyközönség ilyen körülmények között annál kevésbé szólhat hozzá a budget előkészületeihez vagy fejezheti ki kívánságait, vagy észrevételeit, *a tervezettel szemben, mert maga a sajtó is teljesen tájékozatlan.*

A költségvetés összeállítása a legnagyobb diszkréció mellett történik, annál is inkább, mert

Sipőcz Jenő dr. polgármester a közelmult napokban szigorú, bizalmas rendeletet adott ki az összes ügyosztályokhoz és intézményekhez, amelyben a leghatározottabban megtiltotta, hogy a költségvetés adatait bárkivel közöljék

s ezzel kapcsolatban akárminő konkrét természetű felvilágosításokat, információkat adjanak.

A költségvetéssel kapcsolatban a *Fővárosi Hirlap* tudósítójának csupán annyit sikerült megtudnia, hogy a székesfőváros költségvetése az államháztartás budgetjéhez hasonlóan *5%-os redukcióval készül* s hogy a költségvetést már szeptemberben letárgyalja a közgyűlés az új ügyrend előírása és rendje szerint.

Fővárosi Hirlap
Az Egységes Községi Polgári Párt hivatalos lapja.
*
Előfizetési árak:
fél évre . . . . . 12 pengő,
egész évre . . . . . 24 pengő.

Gyárak, raktárak, garageok, kórházak, középületek részére
préselt acélajtók
préselt acélkapuk

tetszetős-tartós-tűz- és betörés biztos.
haas és Somogyi
Balassa Árpád
okl. építészmérnök, építőmester
VI., Vilmos császár út 31. Tel. Aut. 164-13.
BULICSEK ÉS TÁRSA
KAZÁN-, TARTÁNY- ÉS VASSZERKEZETI GYÁR
Ujpest, Rózsa u. 14. Tel.: Aut. 952-39
Mindenféle szegecselt, hegesztett lemezmunkák és vasszerkezetek
ÜVEGFESTÉSZETI ÉS ÜVEGMOZAIK MŰTEREM
PALKA JÓZSEF
Magyarország ezüstkoszo és üvegfestőmestere
Budapest, VIII., Baross-u. 59. Tel. J. 302-28. Alapíttatott 1894
BOROSJENŐI KÖVET: fagyálló, 7-féle színben és minőségben rajz után szállít
Budapest, VIII, Mária u. 11. Telefón: József 341—91. sz.
MAYER ÉS WÜHRL
OKL. ÉPÍTÉSZ, ÉPÍTŐMESTER
Talajnedves épületek kiszárítása szabadalmazott falfűrésszel
Talajnedves kő- és téglafalazatok szigetelése és kiszárítása, talajvíz-szigetelés, házigomba kiirtása. *Költségvetések díjmentesen!*
PÉTER ERNŐ
V., SZEMÉLYNÖK UCCA 13. VI. 2. Telefón: Aut. 161-12
Proczeller Bálint kövező mester
Budapest, X. Korponai u. 11. Tel.: Kőbánya 74-84
SZÉKELY és MOTTL
OKL. MÉRNÖK, ÉPÍTŐMESTER, ÉPÍTÉSI VÁLLALKOZÓK
BUDAPEST, III., LAJOS U. 92, IV. EMELET.
TELEFON: AUTOMATA 625—78. SZ.
TELEFON: JÓZSEF 424-80
STRASSER CIÁNOZ, TAKARÍT
TELEFON: JÓZSEF 424-80

Bánhidai áramot használnak már a budapesti villamosvasutak

A BSZKRT igazgatósága megtekintette a kontinens legmodernebb erőműtelepét

A bánhidai áramfejlesztőtelep építésének utolsó negyedében, az *Elektromos Művek* Révész uccai telepén is nagyarányú munkálatokat indított meg a BSzKRT. Hatalmas háromemeletes kapcsolóház létesült itt, hogy a *Bánhidán termelt és a BSzKRT részére szükséges elektromos árammennyiséget átkapcsolhassák a közúti közlekedés szolgálatába.* Az áramátvétel már megtörtént s ma már az a helyzet, hogy

a budapesti villamosforgalom jelentős része már a bánhidai áram felhasználásával bonyolódik le.

A bánhidai erőműtelep áramszolgáltatása a székesfőváros legnagyobb fogyasztója, a villamosvasút részére megkezdődött s így érthető, ha a BSzKRT vezetősége azt a kívánságát fejezte ki, hogy a hatalmas intézményt működés közben kívánja megtekinteni. A látogatás az elmult napokban volt Bánhidán. A BSzKRT vezetősége *Folkusházy* Lajos alelnök-vezérigazgatóval az élén jelent meg a Dunántúli Villamossági R.-T. telepén. Részt vett a kiránduláson *Bárczy* István, *Erney* Károly, *Hoór-Tempis* Mór, *Horváth* Károly, *Pakots* József, *Vázsonyi* Jenő igazgatósági tagok, *Perczel* György dr., *Sztankovits* Szilárd, *Csilléry* Dezső és *Sós* István igazgatók és *Köhalmy* József dr. vezértitkár, akiket *Verebély* László dr. műegyetemi tanár, középítési tanácsos kalauzolt végig a telepen. A tanulmányút résztvevői

a legnagyobb elragadtatással szemlélték a műszaki tudomány és fejlettség legkitünőbb felszereléseivel működő üzemet,

amelyről egyértelműleg állapították meg, hogy a *legmodernebb villamosüzem nemcsak Magyarországon, hanem az egész kontinensen.*

A *Dunántúli Villamossági R.-T.* és a főváros között folyó tárgyalások egyébként közvetlenül befejezés előtt állanak. A hírek szerint *sikerült olyan megegyezést létesíteni, ami lehetővé teszi, hogy ennek a hatalmas energiatermelő telepnek áramkészlete* a főváros részére biztosíttassék.

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros polgármestere nyilvános versenytárgyalást hirdet a IX. ker., soroksári Dunaág közelében létesítendő **élelmiszer nagyvásártelep csarnok- és irodaépületének építéséhez szükséges következő munkákra** és pedig:

I. A csarnoképülettel összefüggő **külső csatornázási munkákra.**

II. A csarnoképülettel összefüggő **belső csatornázási munkákra** (vas és betöncső szerelvényekkel).

III. **Központi gőzfütő berendezési munkákra.**

IV. **Teherfelvonó berendezési munkákra.**

V. **Vízvezetéki** és az irodaépülettel összefüggő **belső csatornázási munkákra.**

VI. **Villamosvilágítási berendezési munkákra.**

A kiírás nyomtatványai ívenként 20 fillér ellenében kaphatók 1930. évi július hó 8-ától kezdve naponta a hivatalos órák alatt a polgármesteri VIII. ügyosztály mérnöki hivatalában (Központi városháza, II. emelet 197. ajtószám alatt). A rajzok és tervek ugyanitt tekinthetők meg és a szükséges felvilágosítások is ugyanitt nyerhetők.

A felsorolt munkacsoportok mindegyikére önálló ajánlatot kell tenni és a főváros fenntartja azt a jogát, hogy a több munkacsoportra esetleg együttesen tett ajánlatából bármelyik munkacsoport részajánlatát szabadon elfogadhatja; a fővárosnak ez a határozata pedig az ajánlattevőre feltétlenül kötelező.

Minden ajánlat külön-külön borítékban helyezendő el, melyen a munkacsoportot meg kell jelölni.

Az ajánlatokat **1930. évi augusztus hó 5-én (kedden) délelőtt 10 óráig** kell benyujtani a polgármesteri VIII. ügyosztályban, Központi városháza, II. emelet 204. ajtószám alatt. Az ajánlatok ugyanezen a napon délelőtt 11 órakor a polgármesteri VIII. ügyosztály üléstermében (II. emelet 196. ajtószám) nyilvánosan fognak felbontatni.

Budapest, 1930. évi július hó 4-én.

A székesfőváros polgármestere.

Versenytárgyalasi hirdetmény

Budapest székesfőváros polgármestere nyilvános versenytárgyalást hirdet a VII. ker., Hernád ucca 42—46. sz. fővárosi elemi iskolák helyreállításával kapcsolatos **kőműves munkákra.**

A vonatkozó költségvetési kiírás nyomtatványai ívenként 0.50 pengőért kaphatók 1930. évi július hó 14-től kezdve naponta délelőtt 11—1 órák között a polgármesteri II. (középítési) ügyosztály IV., Központi városháza, III. em. 342. sz. szobájában.

A rajzok, tervek és minták megtekinthetők és a szükséges felvilágosítás megszerezhető Schwarcz és Horváth (Király ucca 51.) tervező műépítésznél, vagy az előadónál, a Központi városháza, III. em. 317. ajtó alatti hivatalos helyiségben.

Az ajánlatok **1930. augusztus hó 9-én (szombaton) délelőtt ½10 óráig** a polgármesteri II. (középítési) ügyosztály, III. em. 350. sz. szobájában adandók be. Az ajánlatok ugyanazon a napon, ugyanazon tanácsi ügyosztály üléstermében (III. em. 354. sz.) 10 órakor fognak nyilvánosan felbontatni.

Budapest, 1930. évi július hó 11-én.

A polgármester megbízásából:
Karkas s. k.
tanácsnok.

BANNER ZOLTÁN
okleveles építész és építőmester
BUDAPEST, I., VERPELÉTI-ÚT 10.
Telefon: LÁ. 6-57. Telefon: LÁ. 6-57.

KOVÁCS A. ÖDÖN GÉPÉSZMÉRNÖK
Budapest, VIII., Bezerédy ucca 8
Telefon: 382—93, 408—78.
Központi fütés-, vízvezeték-, csatornalelszerelési vállalata.

DUNÁNTULI MÉSZ-, TÉGLA- és KŐIPAR RT.
Központ: BUDAPEST, V., GÉZA UCCA 5
Telefon Automata 212—05, 218—06. Sürgönycím: DUNMÉSZ
Szállít: Meszet, mészkövet, bazaltkavicsot. Vállal mindennemü kőfaragó-munkát

SCHEUMAN GYULA TELEFON: AUT. 151-67
FESTŐ- ÉS MÁZOLÓ-IPARÜZEM
BUDAPEST, VI., BAJZA UCCA 30

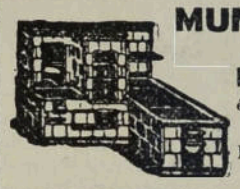
MUNKÁCSY GYULA
Cégtulajdonos:
Munkácsy Ernő
épület- és műlakatosmester, takarékfüzhely és kályhakészítő
Budapest, VIII., Rózsa ucca 39.
Telefon: J. 312—80.

Széchenyi Gyógyfürdő
a modern orvosi tudomány minden eszközével és a különböző gyógyeljárásokhoz szükséges felszerelésekkel ellátva.
A város minden pontjától könnyen megközelíthető.

„IDEÁL" PAPLANGYÁR
SÁNDOR M. FERENC
BUDAPEST, IV, RAMERMAYER KÁROLY UCCA 1
Állami, városi és közintézmények szállítója

SEBESTYÉN SÁNDOR
asztalosmester, irodaberendezési vállalata
Budapest, VII, Hajtsár út 135. — Telefon: Zugló 60—89

Az 1924. évi XVIII. t.-c. alapján szervezett
IPAROSOK ORSZÁGOS KÖZPONTI SZÖVETKEZETE
Postatakarékpénztári számla: 10517 — Postatakarékpénztári csekkszámla: Kisipari hitelakció: 44500 — Girószámla: MAGYAR NEMZETI BANK — TÁVIRATCÍM. IPKÖZPONT
KÖZPONTI OSZTÁLYOK: BŐROSZTÁLY, ÉPÍTŐIPARI OSZTÁLY, FAIPARI OSZTÁLY, KISIPARI HITELAKCIÓ, KERESKEDELMI OSZTÁLY, TEXTIL KÖZSZÁLLÍTÁSI OSZTÁLY
BUDAPEST, VII., KÁROLY KIRÁLY ÚT 3/c
TELEFÓNSZÁM: JÓZSEF 463—39

BUDAPESTI HIRLAP
a legtartalmasabb magyar napilap
!
Hangja előkelő, hírszolgálata tökéletes

Worthington szivattyúgép r.-t.
Budapest, V., Váczi-út 4.
Telefonszám: 222-10.
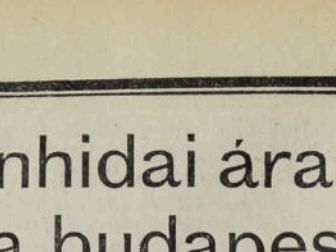
Sürgönycím: Duplex.
SZÁLLIT:
Gőz-, centrifugál-, turbina-, erőmű- és vácuumszivattyúkat, minden célra és teljesítményre. — Benzinmótorokat. — Hűtőtornyokat. — Kondenzációs berendezéseket. — Autómosógépeket.

KŐSZÉNBÁNYA 'S TÉGLAGYÁR TÁRSULAT PESTEN,
(DRASCHE)
BUDAPEST, V., KLOTILD UCCA 3.
TELEFON: AUTOMATA 255—54, 255—55 és 255—56.

STEINHÄUSL ÉS KÖLBER
FESTŐK ÉS MÁZOLÓK
BUDAPEST, IX., TÜZOLTÓ UCCA 3.
TELEFÓN: József 308—24.

FEKETE ÖDÖN MÉRNÖK
Vízművek, vízvezetékek, csatornázások, központi fütések, szellőztetések és légszeszberendezések tervezése és kivitele
Budapest, II., Margit körút 58. Telefon: Aut. 514-80

NEUMAN FERENC
OKL. MÉRNÖK, ÚTÉPÍTÉSI VÁLLALATA
Iroda: V, Rudolf tér 1 sz. Telefon: J. 442—60
BUDAPEST
Telep: VII, Egressy út 34 Telefon: A. 239—44

SCHÖNDORFER ISTVÁN
ÉPÍTŐMESTER
BUDAPEST
VIII., NAGYTEMPLOM U. 21. TEL.: J. 395-53

Hrauda Károly és Fia
okl. gépészmérnök
fütési-, szellőztetési- és egészségügyi berendezési vállalata
Budapest, VI., Forgách ucca 20. Telefon: Aut. 917—89

Köztisztviselők kedvező fizetési feltételek mellett kaphatnak nyugágyat, függőágyat, sátort és hátizsákot
TELEFON J. 415—07. ALAPITVA 1888-ban
HAUSCHILD ALBERT
Budapest, VII., Károly-körút 15. szám.
Szállít hivatalok részére iratkötőbevodort, por- és padlótörlőruhát.

WIEDERMANN ÁGOSTON
ÉPÍTÉSI VÁLLALATA
BUDAPEST, III., SAN MARCÓ UCCA 56
TELEFÓN: 628—38.

Állandó jellegű útburkolás helyett továbbra is ideiglenes megoldásokkal kísérleteznek

Egyelőre kilátástalan az útépítési program végrehajtása — Csármann Ferenc tanácsnok nyilatkozata

Újabban ismét sűrűn hangzanak el panaszok a fővárosi útvonalak rossz mivolta miatt. Új utak építése úgyszólván teljesen szünetel, a meglevő utak javítása is csak ideiglenes jellegű anyagokkal történik, holott *a folyton fejlődő autóközlekedéssel lépést kellene tartani az utak építésének is.* Az útépítkezések stagnálásának okairól

Csármann Ferenc tanácsnok

a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

A fővárosi útmunkálatok lassított menete kizárólag onnan ered, hogy *az erre a célra szükséges költségeket redukálni kényszerülünk.* Emlékezetes, hogy a legutóbbi költségelőirányzatban az 5,280.000 pengős tételből kereken 4 millió pengőt kellett törölni és így

a folyó évben a főváros útmunkálataira csak 1,280.000 pengő áll rendelkezésre,

ami olyan kis összeg, hogy abból rendszeres útépítést lefolytatni nem lehet. A kilátások, sajnos, a jövő évre sem biztatóak, mert tudvalevő, hogy a főváros háztartásának egyetemes érdekei szempontjából ötszázalékos további csökkenést kell végrehajtania, ami azt jelenti, hogy

a jövő évi útmunkálatok még az ideinél is kisebb méretekre fognak szorítkozni.

— Pedig minden körülmény amellett szól, hogy *Budapest útvonalait a modern közlekedésnek megfelelően át kell építeni.* A város fejlődését hatalmas méretekben vinné előre, ha az utak és uccák *állandó jellegű* burkolatot nyernének. Elismerem, hogy nálunk még számolni kell az úgynevezett vegyes, a lófogatú- és gépjármű-forgalommal, de

szisztematikusan mégis meg kellene kezdeni a zajtalan burkolatok készítését

és ezzel egyidejűleg a közlekedési rendészet olyan megreformálását, hogy *bizonyos belső városrészekben tilos a lófogat.* A külföldi nagy városok már mindenütt rendszeresítették ezt a szisztémát és ehhez alkalmazták az uccák burkolását is.

— Sajnos, nálunk egyelőre kilátástalanul állunk e problémával szemben, mert a főváros a maga folyó bevételeiből nem áldozhat horribilis összegeket útépítési célokra.

— Kénytelenek vagyunk ideiglenes jellegű megoldásokkal kísérletezni,

mindaddig, amíg a már készen álló program végrehajtása lehetővé nem válik. Az ideiglenes útfenntartás pedig olyan szükségokozta kényszer, ami ellen *a panaszokat nehéz elkerülni.*

Értesülésünk szerint úgy a törvényhatósági tanácsban, mint pedig a közgyűlésen

ismét fel fogják vetni az útburkoló kölcsön gondolatát,

amelynek igénybevétele lehetővé tenné a főváros útmizériáinak teljes kiküszöbölését.

Megkezdték a Horthy Miklós Szeretetotthon építési munkáit

Ez évben 3,340.000 pengő költséget használnak föl az építkezésre — Ötszáz egyén nyer elhelyezést az új intézményben

Sipőcz Jenő polgármester e héten írja alá az új fővárosi Szeretetotthon építkezési munkálatainak kiadásáról szóló végzést. Egyelőre úgy a főváros építési ügyosztályában, mint a polgármesteri hivatalban is érthető okokból titokban tartják, hogy az építkezési munkálatok elvégzésére melyik cég kap megbízást, annyi azonban bizonyos, hogy a munkálatokat még e héten kiadják és pedig azzal az utasítással, hogy *az építkezést a végzés kézhezvételétől számított három napon belül, tehát legkésőbb e héten meg kell kezdeni.*

Az új Szeretetotthon építkezésének a megkezdése csökkenteni fogja az építőiparban mutatkozó munkanélküliséget, mert hiszen több, mint

négymillió pengős építkezésről van szó.

A munkálatok megindítása csak néhány héttel tolódott el az eredetileg kitűzött terminustól, aminek oka, hogy az új fővárosi törvény életbeléptetése következtében a városházi adminisztrációban bizonyos átmeneti nehézségeket kellett leküzdeni. *Scitovszky* Béla belügyminiszter a X. kerület, Maglódi úton létesítendő „Horthy Miklós Szeretetotthon" egy részének felépítése ügyében hozott közgyűlési határozatot még május hó 2-án jóváhagyta és hozzájárult ahhoz, hogy a Szeretetotthon kórházi része 4,280.830 pengő költség keretén belül felépíttessék. Erre a költségre rendelkezésre áll 3,000.000 pengő, továbbá az a 340.000 pengő is, amit a népjóléti és munkaügyi miniszter ad állami hozzájárulásként.

Összesen tehát 3,340.000 pengő áll e pillanatban rendelkezésre az építkezés megkezdéséhez.

A még hiányzó 900.830 pengős összegből további 140.000 pengőt a népjóléti miniszter fog a legrövidebb idő alatt rendelkezésre bocsátani, a fennmaradó 760.830 pengőt pedig beillesztik a főváros 1931. évi költségvetésébe. Elvben tehát a teljes fedezetről gondoskodás történt és így az építkezési munkálatok megindulhatnak.

A főváros nemcsak a kórházi rész kiépítését határozta el, egyelőre azonban csak a jelzett 4,240.830 pengő erejéig szabad az építkezést lefolytatni, vagyis a Szeretetotthon kórházi részét lehet csak megépíteni, mert a belügyminiszter az építkezést jóváhagyó leíratában kifejezetten megtiltotta, hogy *a fedezet hiányában a kórházi részen túlmenő építkezésbe bocsátkozzék a főváros.*

A belügyminiszteri leírat a bemutatott építési tervekre és költségvetésre vonatkozóan bizonyos észrevételeket tett, ezek azonban az elsősorban elvégzendő föld-, kőműves-, vasbetón- és elhelyező munkákat, továbbá a vas-, ács-, kőfaragó- és műkőmunkákat egyáltalában nem érintik. Érdeklődésünkre a főváros szociálpolitikai ügyosztályában közölték még a *Fővárosi Hirlap* munkatársával, hogy az építkezési munkálatok 1931 augusztus végéig feltétlenül befejeződnek, úgyhogy *az új Szeretetotthon kórházi épülete legkésőbb a jövő év őszén megnyílik és ott 500 ápoltat fognak elhelyezni.*

FRANK EMIL
okl. mérnök és építőmester
BUDAPEST, V., HOLLÁN U. 9.
Telefón: Aut. 293-27.

ADLER HENRIK Épületbádogos és szerelő vízvezeték, csatorna, központi fűtés, és egészségügyi berendezések vállalata
Budapest, V, Pannónia u. 5. Telefón: 940—70.

Legolcsóbb bevásárlási forrás
juta-, kender- és lenárukban
GLASER JENŐ
Budapest, V., Csáky ucca 16. Telefón: Aut. 281—16

FISCHER ÉS HARTMANN
mázolómesterek
Budapest IV, Képíró ucca 3. sz. TELEFON:
Fióküzlet: IX. ker., Tompa ucca 30. szám A. 847-73

KŐBÁNYAI KÁTRÁNY- és ASZFALTIPAR
FRIED és GRUBER okl. mérnökök / X., Gyömrői-út 64 / Tel.: J. 449-44
GYÁRTMÁNYAINK: bőrlemez, szigetelőlemez, aszfalt fedőlemez (szagtalan), facement, kiöntő aszfalt, aszfalt coulé
VÁLLALUNK: Tetőfedést minden kivitelben, szigetelési munkákat, vízielenítési munkákat. aszfaltozást

Standard aszfaltok
Oil Trading Company képviselete
MILLINI IGNÁC
Budapest, V., Nádor ucca 6. sz.
TELEFÓN: AUT. 833—40, 832—77.

SCHIFF MIHÁLY
paszományos-mester, Budapest, IV.
Prohászka Ottokár ucca 8. (Felemelet)
EZÜST ÉREMMEL KITÜNTETVE. + TELEFON: AUTOMATA 834-76.
A legszebb kivitelben készítek mindenféle butorpaszományt, pilmó- (papian) zsinórt, horgolt rózsát, csillag gombot és gombáthuzást. Női ruhadíszeket, bojtokat, rojtokat, óveket, a legprecizebb, művészi kivitelben. Csillárzsinórokat, továbbá selyem- és gyapjúfonal- adjusztálást és minden e szakmába vágó munkát.

Révész János
cement-, márványmozaik- és műkőárugyár, betonipari vállalat.
Burkoló-, műkő és csatornázási munkák. TELEFON: Ujpest 198.
Központi iroda: UJPEST, ŐSZ UCCA 14.

Fal- és padlóburkoló vállalat
KOCH ÉS SZILÁGYI
Budapest, VI., Eötvös ucca 37. szám
Telefónok: Aut. 290—78 és 296—51.

TELEFÓN: 935—10.
REICHENBURG JENŐ
épület-, műlakatos és vasszerkezetek gyára
BUDAPEST, VI., SZABOLCS UCCA 6.

„SANIT F" CEMENTHABARCSTÖMÍTŐ
Gyártja: POSNANSKY ÉS STRELITZ
aszfalt-, fedéllemez- és kátrány-vegyitermék-gyár
Budapest, V., Lipót körút 27. ■ Tel.: Aut. 228-29., Aut. 282-85

VAS UCCA 16
BOSCH SZOLGÁLAT
Telefón: József 393-73.

Rietschel és Henneberg
Részvénytársaság
Budapest, VIII., Práter ucca 12. szám.
Telefon: József 525—18.
Központi fűtések, vízvezetéki és csatornázási berendezések

EPÍTŐIPAR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
Budapest, VIII., Baross ucca 15. Telefón: József 411-49.
Aszfaltgyár és anyagtelep: Budapest, IX., Gubacsi út 37.

Közúti gőz- és motorhengerlést vállal WOLFF ERNŐ
Sürgönyeim: WOLFFERNŐ
Tel.: Lágymányos 13-82 Budapest-Kelenföld, Budaörsi-út 101

Korányi és Fröhlich redőnygyár
BUDAPEST KISFALUDY-U. 5/F • TELEFON: J. 323-76 • 459-86
SPECIÁLIS GYÁRTMÁNYAI:
SZAB. PANCÉLREDŐNY · ACÉLREDŐNY · FAREDŐNY · VÁSZONREDŐNY
SZAB. AJTÓCSUKÓ · BOSTWIGH-TOLÓRÁCS · NAPELLENZŐ-SZERKEZETEK

ÁLLANDÓAN EMELKEDIK A „BECSÜLETES MEGTALÁLÓK" SZÁMA

Az elmult évben sokkal több talált pénzt szolgáltattak be a rendőrségen, mint amennyi elveszettet bejelentettek — Kipusztultak a hajnali kincskeresők — Bűnjelek a postaládákban — Egy száraz statisztika érdekes adatai

Szálljon magába mindenki férfikora delén s aligha tagadhatja, hogy felejthetetlen bohóságokkal teli ifjúsága során, egyszer-egyszer, orfeumokban eltöltött vidám éjszaka után, ballagtában a korareggeli opálos ködben, fürkészve kutatgatta félig még mámoros szemmel a pesti járdát s ez a titkos gondolata támadt:

— Ha én most pénzt találnék... Duzzadt pénztárcát... vagy ékszert... hiszen annyi minden vész el a forgatagban...

Gondolatban már vétkezett tulajdonképpen a hajnali ábrándokkal teli fiatalság, amikor egyáltalán nem jutott eszébe, hogy a talált értéket be kell szolgáltatni a rendőrségen .. Mégis csak van valami szerencsés igazság abban, hogy az ilyen korahajnali „aranyásók" nagyon ritkán födözik föl a pesti aszfalt „Klondyke"-ját.

*

A hajnali kincskeresésnek még a háború előtt való években és a háborús esztendőkben is valóságos mániákusai voltak a fővárosban. Igen nagy volt a számuk. Ma már ritkaság a főváros hajnali életében, amikor csak itt-ott elvétve világos egy-egy bar bejárata reggelig...

Egyidőben megjelentek a mulatóhelyek környékén emberek, asszonyok, mezitlábas gyerekek tétova árnyai, zsákkal, kosárral, szatyorral kezeikben és hátukon, mint a szeméttelep rongyos bányászai. Késő éjszakákon elindultak már a kültelkek sikátoraiból, hogy idején érkezzenek a mulatók elé. Lépteiket sietésre ösztökélte a remény, hogy elsőknek kutathatják át az ezer apró kinccsel teli területeket... Szivarcsutakot, cigarettavéget, gombokat, tűket, leszakadt csipkedarabokat, elhullajtott szalagokat, minden apróságot összeszedtek, de tágult szemeikből kisugárzott a sóvár vágy, az igazi cél: a pénztárca és ékszer...

A rendőrség figyelmét sem kerülték el ezek a hajnali kincskeresők. És amikor már tűrhetetlenül szaporodott a számuk s tolakodó koldulásukkal már az esti órákban a szórakozóhelyek bejáró-kapujáig is elmerészkedtek, a rendőrség beavatkozott s Zola rongyszedői ma már alig láthatók szögesvégű botjukkal szivarcsutkák után kutatva a pesti éjszakában...

*

Rendkívül érdekesek azok a statisztikai adatok, amelyeket a rendőrség Veres Pálné uccai közigazgatási osztályán csoportosít *Takáts* Lajos dr. rendőrkapitány. Nem száraz statisztika ez, hanem hű tükre a főváros közönségének két szemszögből tekintve: egyfelől megállapítható, hogy *aránytalanul nagyobb az elveszített és beszolgáltatott tárgyak száma, mint az elveszítettnek bejelentett*, másfelől megállapítható, hogy *fokozatosan emelkedik az erkölcsi fölfogás.* Azon nincs mit csodálkozni, ha intelligens ember beszolgáltatja a talált tárgyakat, pénzt és ékszert is, de föltűnő jelenség, hogy az elveszett nagyobb összegek és ékszerek „becsületes megtalálói"-nak mintegy *hetvenöt százaléka az egyszerűbb, szegény emberek soraiból kerül ki.*

Lássuk most a csoportosított adatokat: a mult esztendőben bejelentettek *36.900 pengő értékben elveszített pénzt és 10.500 pengő értékben elveszített értékpapirokat* — köztük nagy számmal zálogcédulát — s ez adatokal szemben a becsületes megtalálók beszolgáltattak a hatóságoknak *9769 pengő talált pénzt* és 17.385 pengő értékben egyéb tárgyakat. Megjegyzendő, hogy a 36.900 pengős tétel tekintélyes része *zsebtolvajlás* folytán keletkezett károsodás volt, úgy, hogy végeredményében *több talált pénz került* a rendőrség elé, mint amennyi bejelentés történt. Egy uccaseprő egy összegben 2200 pengőt szolgáltatott be s néhány nap előtt egy cselédlány 800 pengőt. *Ékszer* elveszítését *280 esetben* jelentették be s *203 esetben megkerült* a sokszor igen nagy értékű kincs. Köztük igazgyöngy, nyaklánc, brilliáns-gyűrűk, kolliérek.

Az *„Egyéb tárgyak"* statisztikai adatai a legföltünőbbek: elveszített tárgyat bejelentettek *365 esetben* s ezzel szemben *14.549 becsületes megtaláló* adta egymásnak a kilincset a rendőrségen. *Eleven állat eltünését* 63 esetben jelentették be, mégis 130 kóbor állatot találtak, köztük *két ökröt Pest határában.* Gazdájuk nem jelentkezett, hiábavaló volt az összes szomszédos vármegyékben a kihirdetés. Nyilván csempészett állatok voltak s a büntetéstől való félelem riasztotta vissza a tulajdonosokat.

Szögekkel lezárt dobozt hozott be valaki. Amikor fölbontották a legnagyobb meglepetésre — *négy döglött patkány hullája nyult el benne...*

*

Az „egyéb tárgyak" rovata fantasztikus összevisszaságban sorolja föl a talált tárgyakat. S ezeknek mintegy *nyolcvan százaléka a villamosokon marad gazdátlanul,* ami azt mutatja, hogy nagyon sok a szórakozott ember Pesten. A villamosvasutak kalauzai különösen a reggeli és déli órákban a telt kocsikban találnak elveszített tárgyakat a végállomásokon, amelyeket egyideig az igazgatóság őriz, aztán beszolgáltatják a rendőrségnek. Igen sokat rendőrök, házmesterek, postások visznek a kerületi kapitányságokra, ahonnan bekerül a főkapitányságra. A postaigazgatóság igen sűrűn juttat a rendőrségre a levélszekrényekből előkerült tárgyakat, amelyek túlnyomó többségben — *pénztárcák.* Ezek természetesen kivétel nélkül *bűnjelek,* mert kétségtelen, hogy zsebtolvaj tünteti el a levélszekrényekben, amikor tartalmuktól már megfosztotta, hogy szabaduljon a bűnjeltől.

*

Miért van sokkal több talált tárgy, mint elveszítettnek bejelentett? Megfelel erre a furcsának és érthetetlennek látszó kérdésre *Takáts* Lajos dr. kapitány:

— Kétféle magyarázata van ennek. A mai hajszás életben annyira el vannak foglalva az emberek munkájukkal s azt hiszik, sok utánjárást igényel, hogy a bejelentés kötelezettségének eleget tegyenek. Holott nem ez a helyzet. Sőt, ellenkezően: teljesen elegendő, ha valaki egyszerű levelezőlapon bejelenti, akár a kerületi-, vagy a főkapitányságon, akár itt a Veres Pálné uccai közigazgatási osztályon, hogy hol és mit vesztett el. A *legnagyobb baj az, hogy rendszerint úgy jelentik be* a károsodást, mint *lopást* s ez esetben nem hozzánk, hanem a főkapitányság bűnügyi osztályának illetékes csoportjához kerül az ügy, mint *bűnügyi akta.* Igen sokszor előfordul aztán, hogy a *lopottnak bejelentett pénz, vagy ékszer megkerül, mint talált tárgy* s nekünk fogalmunk sincs róla, kié lehet, mert nincs nyoma ezen az osztályon a följelentésnek. Ennélfogva közérdekünek látom, hogy a nagyközönséget fölvilágosítsa a sajtó róla, hogy még akkor is, amikor a károsult úgy véli, hogy zsebtolvaj áldozata lett, *tegyen egyúttal jelentést nálunk is,* mert a mai gazdasági helyzet bizony kihatással van az idegekre is s nem csoda, hogy olyan nagyon-nagyon sok a feledékeny és szórakozott ember. Nekünk nagymértékben könnyebb volna a nyomozási munkánk, ha *mindenki, aki valamit elveszít, rögtön bejelentené.*

— Másfelől — bár a statisztika adatai azt bizonyítják, hogy sokkal több a megtalált, mint a bejelentett elveszített tárgyak száma — igen sokan lehetnek olyanok is, akik — miután a magyar magánjog a megtalálónak nem biztosítja az érték tíz százalékát, ellentétben az osztrák rendszerrel, amely szerint a megtaláló, mondjuk, pénz esetén, rögtön levonhatja a tíz százalékot a beszolgáltatás alkalmával — a megtalált értéket nem szolgáltatják be. Holott az értéktárgyak tulajdonosai, amikor az elveszett holmi a becsületes megtalálók útján megkerül, *sokszor nagyobb összeget juttatnak a megtalálónak, mint tíz százalék.* Helyesen cselekszik tehát a közönség és saját érdeke is, eltekintve attól, hogy a mi munkánkat is megkönnyíti, ha mindenki, aki elveszít valamit, vagy azt hiszi, hogy ellopták tőle, nálunk is bejelenti.

— Téves tehát sokaknak az a véleménye, hogy pénz elveszítése esetén nem tesz bejelentést abban a hitben, hogy ninesenek becsületes megtalálók. Bizony vannak...

*

A talált tárgyakat két hatalmas teremben őrzik a főkapitányság második emeletén, a 226. számú helyiségekben. Valamennyit becsomagolják és lepecsételik. Már mint azokat, amelyeket lehetséges. Emeletes polcokon ma mintegy *százezer* csomag van elkönyvelve az ékszereken kívül, amelyeket a főkapitánysági főpénztár páncélszekrényeiben zárnak el.

Hogy miket veszítenek el az emberek? Kosarakat, kalapokat, botot, esernyőt, pénztárcát, retikülöket, kulcsokat, csomagokat, aktatáskákat, kesztyűt, cigarettatárcát és mindenféle apró holmit.

E százezernyi csomagnak azonban mintegy kilencven százaléka — *bünjel.* Egész sereg utazóbőrönd, szőnyegek tömege, egy bakk-asztal s közöttük kimagaslik a három méteres, hatalmas ébenfatörzsű, tízlámpás japánselyem-fejű álló villamoslámpa, mintha uralkodnék a talált tárgyak tömege fölött.

... Elvesznek a bűnjeltömegben a talált tárgyak szerény csomagocskái...

Matskássy József.

Bérháztelkek

a **Fő ucca, Ganz ucca** és **Királyhegy uccák** között fekvő régi

Ganz-gyári parcellázott

telektömbből, 76 négyszögöltől kezdve kaphatók.

Értekezés dr. Székely Márton ügyvédi irodájában, VII., Erzsébet körút 32, d. u. 4—6 között. Telefón: J. 448—22 Telefón J. 448—22

Parafakőgyár R-t.

ezelőtt: **Kleiner és Bokmayer**

Budapest, VIII. ker., Főherceg Sándor-tér 4.

Telefon: József 301-14, József: 301-16

Készit sajtolt parafa-parketta padlóburkolatokat. Teljesen zajtalan járású, lábmeleg, vizálló padló.

Czeglédy János Jenő

műkőáru-készítő, fal és padlóburkoló mester

Székesfővárosi és állami szállító kartellen kívül

Budapest, Kistemplom ucca 5. Telefon: József 449-98

ILKOVITS J.

Központi fűtések és vízvezetéki berendezések vállalata

BUDAPEST, VI, ANDRÁSSY ÚT 92.

TELEFON: Aut. 212—07.

MANDORFF GYULA

Vas, fémlakatos és gépjármü áru munkák üzeme

Budapest VI., Szabolcs ucca 9.

Telefón: Aut. 142—67.

Wörner J. és Társa

Gépgyár Részvénytársaság

Malomberendezések — Nyomdagépek — Láncgyár — Vasöntöde

Telefon: L. 905-74, 905-75. Budapest, V, Váczi út 48. Alap. 1867.

BOGENFÜRST

AUTÓKAROSSZÉRIAGYÁR AUTÓ és GÉPJAVÍTÓ

Budapest, VIII., Fecske ucca 19. Telefónszám: József 413—80

DUCO fényczés. Készit mindennemü karosszériát. Elvállal mindennemü karosszéria- és gépjavitást. — Alapittatott: 1859-ik évben.

Kőbányai Gép- és Vasszerkezeti Műhely

BISSELICHES MÉRNÖK

Budapest, X, Liget-u. 46. Tel. J. 358-25

Vasszerkezetek, lakatosmunkák, portálok

Karászek Ferenc

Kazán és tartálygyár Telefón: L. 915—07

Budapest, VI., Váci-út 163

RIEDER OTTÓ villamos-berendezési vállalat, müszaki intézet, elektrotechnikai és rádió cikkek raktára

Alapittatott: 1895. A. B. C. tagoknak hat havi hitel

Budapest IV, Irányi u. 20. Tel.: Aut. 837-07

Zumpft István

vasút- és útépitő vállalkozó, kövező mester

Kispest, Rákóczi u. 74. szám

Ipartermék Értékesítő R.-T.

Budapest V, Zoltán u. 7-9. Tel.: A. 110-18

DELMÁR BÉLA

okl. mérnök, épitőmester

Budapest, VI. Benczur u. 17

Telefon 263-40

KÖVEZ, UTAT ÉS VASUTAT ÉPÍT **BÉRHENGERLÉST VÁLLAL** KÖVEZŐ ÉS ÚTÉPÍTŐ RÉSZV.-TÁRS. BUDAPEST IX, THALY KÁLMÁN U. 41. TEL.: J. 302-66

BEALKONYULT A STROHMANN-RENDSZERNEK

A középítési ügyosztály vizsgálatot indított a versenytárgyalásokon idegen név alatt pályázó vállalkozók ellen

Bizonyítékok egész tömegét ajánlotta föl az Ácsipartársulat — Karkas Rezső tanácsnok szigorú megtorlást helyez kilátásba

Már hosszabb idő óta panaszok hangzanak el a vállalkozók részéről, hogy egyesek feltűnően sűrű egymásutánban részesednek városi munkákban, míg mások csak elvétve jutnak abba a helyzetbe, hogy a fővárostól kiviteli megbízásokat kapjanak. Különösen a kisiparosság körében terjed el a jogos elkeseredés, ami arra indította őket, hogy magánúton folytassanak nyomozást a tényállás felderítése érdekében. Bizonyos szakmákban ma már nyomban híre terjed ha valaki városházi munkára kap megbízást és mert a viszonyokkal az érdekeltek teljesen tisztában vannak, nem volt nehéz olyan kétségbevonhatatlan bizonyítékokat szerezni, hogy

a hetenkint kiadásra kerülő munkákat sokszor ugyanazok a vállalkozók végzik más és más nevek alatt,

ami súlyos sérelme a pályázók ama részének, akik nem élnek ilyen fegyverekkel, s a versenytárgyalás tárgyilagos elbírálásában bízva, remélik a munkalehetőségek megszerzését. *A bizonyítékok birtokában az elmult napokban írásbeli bejelentés érkezett a polgármesteri II. (középítési) ügyosztályhoz,* ahol érthető megdöbbenéssel fogadták a megjelölt tényállításokat és egyben intézkedtek a vizsgálat sürgős megindítása érdekében.

A visszaélések megakadályozását célzó eljárás lefolytatásáról

Karkas Rezső tanácsnok

a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Megfelel a valóságnak, hogy egyes kisiparosok körében a városházi versenytárgyalások kapcsán olyan jelenségek mutatkoznak, ami indokolttá teszi a részünkről *el nem maradható megtorlást.*

— A feljelentést az Ácsok Ipartestülete nyujtotta be

azzal, hogy különösen a *környékbeli iparosok* mások nevei alatt is jelentkeznek munkáért és

ezzel a strohmann-rendszerrel igyekeznek a munkaalkalmak többletét a maguk javára biztosítani.

— Magától értetődik, hogy a vizsgálatot azonnal elrendeltem, mert tűrhetetlen és megengedhetetlen eljárásnak tartom, hogy *egyesek jogtalan manőverekkel vezessék félre a munkakiadásokkal megbízott szerveket és meg nem érdemelt előnyökhöz jussanak iparos társaik rovására.*

— Megkönnyíti az eljárás lefolytatását, hogy az ipartestület a bizonyítékok egész tömegét ajánlotta föl,

ami a nyomozás szempontjából mindenesetre sok felhasználható útbaigazítást jelent. Ha az eljárás, a feljelentés adatait beigazolja, *olyan konzekvenciák érvényesítésére kerül sor, ami a jövőben elveszi a kedvét mindenkinek, aki a munkálatok megszerzésére jogtalan és méltánytalan eszközök igénybevételével törekszik.* A városházi munkakiadásoknál csak az a szempont érvényesülhet, hogy

a pályázók a Közszállítási Szabályzat és az egyenlő elbánás elve alapján

juthatnak munkálatok végzéséhez.

Megalakult a benzinkartell és 20%-os drágítással megtámadta a magyar gazdasági életet

A fővárosnak a kartell kikapcsolásával kell védekezni a közlekedési tarifák felemelése ellen

A már régóta beígért kartelltörvény tervezete az elmult napokban végre a nyilvánosság elé került és ez *gyors cselekvésre indította a benzin- és olajvállalatokat,* amelyek hosszú heteken keresztül marakodtak, hogy a létesítendő kartellben minél nagyobb kvótát kiharcoljanak. A vállalatok egymás elleni csatája abban a pillanatban megszűnt, amikor a törvénytervezet részletei napvilágra kerültek s ma már

a benzinkartell megalakultnak tekinthető. legnagyobb veszedelmére a magyar gazdasági életnek,

amelyet súlyos többletkiadásra kényszerít a benzinvállalatok árdiktatúrája.

A magyar fogyasztópiac kihasználására *Bécsben* jött létre a megállapodás a következő vállalatok között: *Vacuum Oil Company, Shell kőolaj rt., Steaua kőolaj rt., Hazai kőolajipar, Budapesti Ásványolajgyár, Magyar Fantomüvek, Magyar-Belga Ásványolajgyár, Magyar Olaj- és Vegyiipari rt.* és a *Kőolajfinomitógyár.* Fel kell jegyezni azt is, hogy két gyár: a *Magyar Petroleumipar rt.* és a *Nyirbogdányi Petroleumgyár* nem csatlakozott a kartellhez, amelyek úgy találták a maguk szempontjából helyesnek, ha a kartellen kívül maradnak.

A benzinkartell első ténykedése megmutatta, hogy a magyar piac mire lehet elkészülve.

Az új tömörülés ugyanis első ülésén kimondotta, hogy az árakat 15—20%-kal felemeli és ezt az új árat azonnal életbe is léptette.

A leromlatt gazdasági viszonyok mellett horribilis összegre rúg ez a teljesen indokolatlan árdrágítás. Pontos kimutatások szerint ugyanis az ország évi petroleum- és benzinfogyasztása 14 ezer vagón, gázolajfogyasztása 2 ezer vagón és így kiszámítható, hogy

a kartell bemutatkozása kerek 8 millió pengő többletkiadással terheli a magyar fogyasztókat.

A benzinkartell megalakulása egyenesen létérdekeiben támadja meg az amúgy is válsággal küzdő ipart és mezőgazdaságot. *Elsősorban a közhatóságok kötelessége, hogy a megtámadott magyar gazdasági életet megvédelmezzék e hadjárattal szemben.* Vonatkozik ez a fővárosra is, amelynek *Autobuszüzeme* évente 250 vagón benzint használ s így az emelés óriási mértékben érinti a főváros közlekedési problémáját is. Nem lehet közömbös a fővárosra a *taxivállalatok benzinbeszerzési problémája sem,* mert

tűrhetetlen lenne, ha a kartell nyerészkedésre alapított árdrágítása a taxitarifák felemelésében jutna kifejezésre,

maga után vonva végeredményben a közönség megadóztatását. A jogos felháborodás elkerülése érdekében a főváros nem tehet mást, minthogy

szükségletét a kartell kikapcsolásával szerzi be

s mindent elkövet azért, hogy *Budapest lakosságának zsebét megvédelmezi a benzinkartell nyerészkedési manőverétől.*

BARCSAI LAJOS ÉPITŐMESTER BUDAPEST
IRODA: I., APRÓD UCCA 2.
TELEFÓN: AUT. 533—74.

Bründl János udvari szállító Egészségügyi műszaki berendezések gyára
Budapest, VII., Péterffy Sándor ucca 34. szám
Központi fütés. — Melegvíz készülék. — Vízvezeték. — Csatornázási- és gázberendezések. — Berendez városoknak vizmüveket, csatornázásokat és derítőtelepeket. — TELEFON: József 515—19.

STEINER ÉS SZIMPER
dísz-, templom-, szobafestők és mázolók
Budapest, IX., Üllői út 57
TELEFÓN: József 306—29.

KOVÁCS OSZKÁR BÁDOGOS MESTER
ÉRCKOPORSÓ ÉS TEMETKEZÉSI CIKKEK KÉSZITŐJE
BUDAPEST, IX., TELEPI UCCA 14. SZÁM.
(A Ludovikával szemben.) TELEFON: J. 451—93

TERLANDAY ÉS TÁRSA
asztalosáru gyára
Budapest VII, Erzsébet királyné-út 125/b. sz.
Telefon: József 443—83.

EGYESÜLT GÉP- ÉS FÉMÁRUGYÁRAK RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
Budapest, VI., Lőportár-u. 9-11
TELEFON: AUTOMATA 275—13
GYÁRTMÁNYAI: Szikvizgyári berendezések, szénsavfürdő-készülékek. Bor- és sörkimérőkészülékek, jegazekrények. Elektromotorok, mosodai berendezések, mosó- és vasalógépek. — Fémtömegcikkek. — Folyékony szénsav.

Kún Sándor
festék, kence, zsiradék, kátrány és vegyitermékek gyári raktára
Budapest, IV, Ferenc József rakpart 18
Telefonszám: József 361—23

Alapittatott 1888 Alapittatott 1888
Palm Albert és Tsa
Különlegességi üzem-feszmérők gyártása
BUDAPEST,
IX., Ráday ucca 3. sz.
Az Orsz. Gőzkazánvizsgáló Egyesület hivatalos szállitója

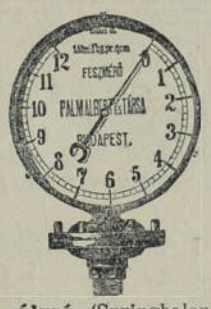

Feszmérők (Manometer) — Légürmérők (Vacuummeter) — Hőmérők (Thermometer) Fém-pyrométer (Metall-Pyrometer) — Húzómérleg (Zugmesser) — Rugóegyensúlyzó (Springbalancen) — Vízállásmérők (Hydrometer) — Vízmérlegek (Wasserwaagen)

Minden szombaton
HETI UJSÁG
Falus Ferenc szenzációs riport-lapja
Ára 40 fillér
MINDENHOL KAPHATÓ!

BOGNÁR ISTVÁN
ÁCSMESTER
Budapest, X, Gergely u. 69. Telefón: J. 372-48

Bauer Dénes utóda, Telefón: Aut. 539—59
HOFFMANN DÉNES okl. mérnök
II., Szász Károly ucca 5. bádogos, gáz, vízvezeték, csatornázási, központi fütési vállalkozó

ZINNER MANÓ
köbánya és útépitési vállalkozó
TELEFÓN AUT. 950-75
ÚJPEST, TAVASZ UCCA 24. SZÁM

HEISSENBERGER JÓZSEF
Kövezőmester és útépitési vállalkozó
BUDAPEST, IX., VÁGÓHID UCCA 9/b SZ.

HAJNAL IMRE
okl. mérnök, épitési vállalkozó
BUDAPEST, I., Atilla körút 47. szám
Telefón: Automata 528—64.

„BECIVA"
Bekefow Cirkusz Varieté
Városliget * Tel.: Aut. 183-35.
A VEZETŐ JÚLIUSI MŰSOR
este 8 órakor és délután 4 órakor
10 külföldi attrakció! * 10 külföldi attrakció!
HELYÁRAK:
este 1 pengőtől 6 pengőig — délután 50 fillértől 3 pengőig
(este utalvánnyal a fele) — (d. u. az utalvány érvénytelen)

KÖZPONTI FŰTÉSEK
ÉS EGÉSZSÉGÜGYI BERENDEZÉSEK VÁLLALATA
SZEPESSY SANDOR utóda SZEPESSY GYULA
okl. mérnök, Budapest, VII., Abonyi-u. 25. Tel.: J. 380-30.

Párt és klub

Usetty Béla képviselő beszámolója a Józsefvárosban

E héten tartotta *Usetty* Béla, a déli kerület országgyűlési képviselője a VIII. kerületben ezévi beszámolóját. Az ülésen *Bohn* József pártelnök üdvözölte *Usettyt* és beszédében kidomborította a kerület képviselőjének érdemeit, azt, hogy neki köszönheti a Józsefváros, hogy a Ferenc körúton keresztül immár új hídhoz jut a kerület és közvetlen kapcsolatot nyer a budai oldallal. *Usetty* Béla megválasztása óta a híveknek ezreit szerezte meg törekvésével, önzetlen munkálkodásával.

Usetty Béla nagyszabású beszédet mondott. Elmondotta küzdelmeit, melyeket mint az új fővárosi törvény előadója folytatni volt kénytelen, ismertette, mint sikerült az egész vonalon végig a *polgárság jogait megvédelmeznie*, mint sikerült a polgárság befolyását a multtal szemben a fővárosi ügyek vitelére biztosítani, egyrészt a tanácsal szemben, másrészt a klikkekkel szemben. A hatalmas munka eredménnyel járt, mert elmondhatni, hogy a jövő fővárosi ügyvezetés rendkívül kedvezően fogja éreztetni hatását a polgárság érdekeinek szempontjából. Rámutat azon küzdelmeire, melyeket a tisztviselői kar, az iparos és kereskedő közönség érdekében folytat és biztos, hogy *az eredmények rövidesen érezhetők lesznek.* Kiemeli, mit kellett az élelmiszervásár elhelyezése érdekében harcolnia, melyet Óbudán akartak egyesek elhelyezni. Mindezek rendkívüli előnyöket jelentenek a kerület polgárságának. Beszámolóját nagy lelkesedéssel fogadták és melegen ünnepelték. A beszámolót *Botfai Hűvös Iván pártelnök köszönte meg:*

Usetty Béla, — úgymond — nem az új idők, a forradalom által felvetett férfiú, hanem a fiatal generációnak tradíciókkal bíró tehetséges, önzetlen, éleslátású és talpraesett ítélőképességű tagja, kinek minden kelléke megvan ahhoz, hogy a déli kerület vezetője és képviselője lehessen. Nagyon könnyű a dolgunk ilyen munkatársakkal, mert ma már mindenki látja, hogy kitől várhat valamit a kerület polgársága.

Egy bibliai példával fejezi be beszédét: Legyen a mi pártunk olyan várunk, mint volt az Isten által elrendelt és megépíttetett Noé bárkája, tereljük oda be mi is az erdő vadjait, a szélsőséges irányzatokon még ma is tobzódó elemeket, bírjuk őket rá, hogy *velünk egyetértésben, harmóniában munkálkodjanak,* és ha majd ami negyven napunk elmúlott és ki fognak a bárka ablakán tekinteni, biztosan meg fogják ők velünk együtt pillantani a szivárványt, az angyalok hídját, azt az aranyhidat, mely *a polgárság gazdasági talpraállásához, fővárosunk naggyátételéhez és az integer régi boldog magyar hazához fog vezetni.*

Nagy tapssal fogadott beszéde után *Bogenfürst* György városbíró, kocsigyáros és *Szüsz* Béla gyáros mondottak lelkes beszédet, üdvözölték *Usettyt* a kis- és középiparosság ezrei nevében. Dr. *Földes* Árpád kir. tanácsos, a régi gárda ismert tagja szólalt fel és köszöntötte *Usettyt.* A beszámoló közönség soraiban megjelent a kerület színe-java, köztük *Gazdy Jenő postafőigazgató, Bónis István főkapitányhelyettes, Morbitzer Nándor a Thék-gyár tulajdonosa, Misura Mihály mérnök kocsigyáros, Dörfler Nándor főtanácsos* és még sokan a kerület polgárságának kitűnőségei közül. A beszámolót lelkes hangulatú vacsora követte.

— *A Polgári Egység Klubja társasvacsorája.* Szokásos heti társasvacsoráját hétfőn tartotta a *Polgári Egység Klubja* a városligeti *Gundel-vendéglőben* a tagok hatalmas arányú részvétele mellett. A vacsorán majdnem teljes számban jelentek meg az *Egységes Községi Polgári Párt* tagjai is.

— *A Józsefvárosi kaszinó* a mult héten sikerült társas összejövetelt rendezett, ezúttal kivételesen a népligeti nagyvendéglőben. Az összejövetelen a tagoknak hatalmas tömege jelent meg családjukkal, élükön *Moser* Ernő *és Molnár* Béla elnökökkel, valamint a kaszinó többi vezető férfiaival együtt. A beérkezett taggyüjtő ívek is szép eredményt mutatnak, amennyiben *az elmult héten több mint ötven józsefvárosi polgár jelentette be csatlakozását.*

Versenytárgyalási hirdetmény

A m. kir. földmívelésügyi minisztérium nyilvános versenytárgyalást hirdet cca. **250 könyvszekrény szállítására.**

Csak szabályszerűen kiállított, aláírt, pecséttel lezárt, sértetlen borítékban elhelyezett ajánlatok vétetnek tárgyalás alá.

Az ajánlat borítéka: „A m. kir. földmívelésügyi minisztérium gazdasági műszaki hivatalának, Budapest, V., Kossuth Lajos tér 11., félemelet 62. Ajánlat a 71684/1930. sz. versenytárgyalási hirdetményben kiírt könyvszekrényszállításra", felirattal látandó el.

Az ajánlatokat a gazdasági műszaki hivatalban f. é. július hó 30-án délelőtt 11 óráig kell benyujtani.

Az ajánlathoz mellékelni kell az ajánlati végösszeg 2%-ának megfelelő bánatpénz letételét igazoló letétnyugtát. A bánatpénz a gazdasági műszaki hivatalban hétköznaponként 12—13 óra között tehető le.

Bánatpénzül készpénz, vagy a 4260/1929. M. E. sz. rendelet szerint elfogadható óvadékképes értékpapírokban vagy a P. K. kötelékébe tartozó hitelszövetkezetek részéről kiállított takarékkönyvek vagy garancialevelek szolgálhatnak.

Az ajánlatok a gazdasági műszaki hivatalban **1930. évi július hó 30-án 12 órakor fognak felbontatni,** amikor az ajánlattevők vagy igazolt képviselőik jelen lehetnek. A feltételek és az ajánlati minta a gazdasági műszaki hivatalban 12—14 óra közt megtekinthetők, illetőleg egy pengő áron megszerezhetők.

Ajánlattevők a végleges döntés megtörténtéig kötelezettségben maradnak.

Ajánlatokat csak az eredeti ürlapon lehet tenni.

Azok az ajánlattevők, kik a gazdasági műszaki hivatallal még nem voltak összeköttetésben; illetőleg előtte ismeretlenek, tartoznak szállítóképességüket és megbízhatóságukat a település szerint illetékes kereskedelmi és iparkamara bizonylatával igazolni.

Megbízásnyertes ajánlattevő bánatpénzét biztosítékul a vállalati összeg 5%-ára tartozik kiegészíteni.

A m. kir. földmívelésügyi minisztérium fenntartja azt a jogát, hogy a beérkezett ajánlatok között az árakra való tekintet nélkül szabadon választhasson, és a szállítandó mennyiséget esetleg több vállalkozó között feloszthassa. Ez utóbbi esetben is azonban egy-egy ajánlattevő legalább 80 drb szekrény elkészítésére nyer megbízást.

Egy ajánlattevő sem követelheti, hogy a szállítás vagy munkálat egészben vagy részben neki ítéltessék oda és a megbízást nem nyert ajánlattevők semmiféle címen nem igényelhetnek kártérítést.

Egyebekben a közszállítási szabályzat 16. és 17. §-ai irányadók.

Budapest, 1930 július hó 12.

M. kir. Földmívelésügyi Minisztérium.

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros polgármestere a köztisztasági hivatal részére szükséges **6000 métermázsa 1930. évi termésű zab szállítására** nyilvános írásbeli versenytárgyalást fog tartani.

Azoknak, akik erre a szállításra vállalkozni akarnak, írásbeli ajánlataikat **1930. évi augusztus 1-én délelőtt 11 óráig a székesfővárosi köztisztasági hivatal igazgatóságához kell benyujtani.**

Az ajánlatokat az ugyanakkor és ugyanott tartandó versenytárgyalás során fogják felbontani. A versenytárgyaláson az ajánlattevők, vagy igazolt képviselőik jelen lehetnek.

Budapesti (Budapesten cégjegyzett) vállalkozók ajánlataikat postán nem küldhetik be.

Bánatpénzül a versenytárgyalási hirdetés számára való hivatkozással a központi számvevőség VI. ügyosztályának (Központi városháza, III. emelet 371. ajtó) előzetes számfejtés után az ajánlati végösszeg **2 (kettő)** %-át kell a központi pénztárnál a versenytárgyalást megelőző napon déli 12 óráig letenni és az erről szóló nyugtát az ajánlathoz kell csatolni.

Csakis hazai áruval lehet pályázni.

Csak szabályszerűen kiállított, pecséttel lezárt, sértetlen borítékban elhelyezett ajánlatok vehetők tárgyalás alá, elkésve érkező vagy a feltételeknek meg nem felelő ajánlatok figyelembe nem vehetők.

A székesfőváros polgármestere fenntartja magának a jogot, hogy a beérkezett ajánlatok közül a megajánlott árakra való tekintet nélkül szabadon választhasson, a szállítást megoszthassa, vagy az összes ajánlatokat visszautasíthassa.

Ajánlatot lehet tenni az egész mennyiségre és bizonyos hányadra, vagy csakis egy bizonyos hányadra.

Az ajánlati és szerződési feltételek és az ajánlati ürlapok a köztisztasági hivatalnál naponkint délelőtt 10 és 12 óra között díjtalanul kaphatók.

Budapest, 1930. évi július hó 3-án.

A székesfőváros polgármestere.

MESTER és KISS
okl. építész és építőmester
Budapest, VII., Egressy út 5.
Telefón: J. 382—02.

Kisvasutak • Emelődaruk
Sodronykötélpályák
Modern szállítóberendezések
*
Roessemann és Kühnemann - Epp és Fekete
Egyesült Gépgyárak R. T.
Budapest, III., Római fürdő
Városi eladási iroda: VI., Berlini tér 2. sz.
Telefon: Automata 174—00
*
Harmatta-féle vashordók, tartányok, csövek és oxigén

METZGER NÁNDOR
géperőre berendezett asztalosüzeme
Budapest, I., Farkasrét, Hóvirág ucca 14

LANG ÁRPÁD szobafestő és mázoló
BUDAPEST, VI. KER., KASSAI ÚT 81. SZÁM. (SAJÁT HÁZ)
MŰHELY: VIII. KER., MÁRIA TERÉZIA TÉR 7. SZÁM

SÁMUEL GYÖRGY
épület,- díszmű-bádogos és egészségügyi berendező
BUDAPEST, VI, ARADI U. 45. TELEFON: AUT. 223-62.

GERA LAJOS FIAI TELEFÓN JÓZSEF 370—20
asztalos munkák gyára
BUDAPEST, VIII., THÉK ENDRE UCCA 35

HEBENSTREICH FERENC
okl. kőműves-mester
építési vállalkozó
VIII, Kender u. 24
Telefonhívó: 408—50

HEVERDLE ISTVÁN
okl. mérnök, építő- és kövezőmester
VIII., Baross ucca 74. Telefón: J. 324-32.

STOBBE KÁLMÁN
ÉPITŐMESTER
BUDAPEST, V., VISEGRÁDI UCCA 9.
TELEFON: 875—93

SCHÄFFER KÁROLY
okleveles mérnök
Vasút-, út-, betonépitési vállalkozó kövező-mester
Budapest VIII., Aggteleki ucca 17. Telefon: József 325-88

Aszfalt és Kátrányipar RT
Budapest, V. ker., Nádor ucca 12 • Telefón: Aut. 262—81, 262—82
GYÁRAK: Budapest, IX., Illatos út 18—20 / Szőreg, (Szeged mellett) } saját iparvágány

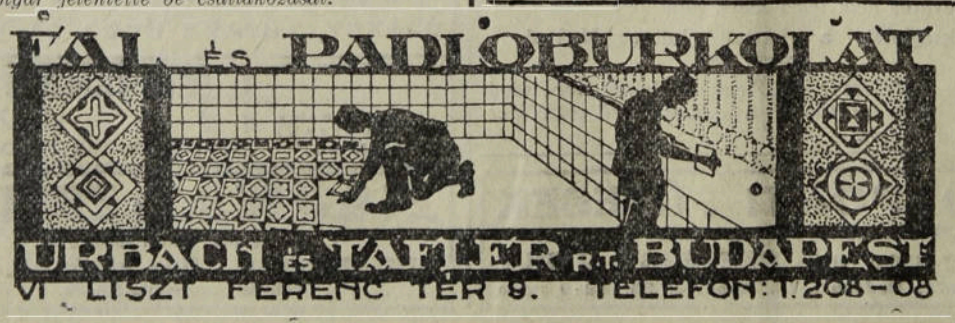

LUTZ JOHANNOK-FESTÉKEI LAKKOK ELSŐRENDŰ MINŐSÉGBEN
TELEFON: JÓZSEF 93-46
Lutz Ede és társa
LAKK- ÉS FESTÉKGYÁR R.T.
BUDAPEST VII. ÖRNAGY-UTCA 4. SZÁM.

Gazdasági Értesítő

BUD KERESKEDELMI MINISZTER a második Magyar Hét várható nagy sikeréről

A mult hét végén *Bud* János kereskedelmi miniszter elnöklésével értekezlet volt, amelyen megvitatták a második *Magyar Hét* megrendezésének ügyét. Az értekezleten, amelyen résztvett *Kállay* Miklós államtitkár, *Morvay* Jenő h. államtitkár, *Fritz* Géza miniszteri tanácsos, valamint a *Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara*, a *Magyar Gyáriparosok Országos Szövetsége* és a magyar gyáripar szakmai érdekképviseleteinek a vezetői, beható vita indult meg a rendezés sikerének biztosításáról, azoknak a tapasztalatoknak az alapján, amelyeket az illetékes tényezők a legutóbbi Magyar Hét rendezése alkalmával szereztek.

Bud János kereskedelmi miniszter,

akivel ennek az ankétnek a céljáról és eredményéről alkalmunk volt beszélgetést folytatni, a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Az értekezlet elfogadta azt a javaslatomat, hogy a második Magyar Hét-akciót október végén rendezzük meg.

— Az akció sikerét biztosítja az a körülmény, hogy a magyar gyáripar megnyerte a rendezéshez az iparkamaráknak, a kézművesiparnak, valamint a hazafias magyar kereskedőtársadalomnak már többször felkínált lelkes közreműködését.

— A központi rendezés munkálatait a *Budapesti Nemzetközi Vásár* irodája látja el, amit a Kereskedelmi és Iparkamara irányít. Természetesen szoros közreműködés lesz az iroda és a kereskedelmi érdekképviseletek, valamint a gyári és kézműipari intézmények megbizottai között.

— Az értekezlet célja az volt, hogy a megfelelő propaganda megindításával minél nagyobb eredmények elérését biztosítsuk.

A magyar ipar támogatása ma legelsőrendű nemzeti kötelesség. Ennek a gondolatnak a jegyében készítjük elő a második Magyar Hetet.

Még e héten döntést várnak a dohányexport ügyében

Mint értesülünk, a pénzügyminisztérium illetékes osztályán teljesen előkészítették a magyar dohány exportja ügyében megkötendő állami szerződést. Miután a *Dohánytermelési Szaktanács Hadik* János gróf elnöklésével

a Batawsche ajánlata mellett foglalt állást,

Wekerle Sándor dr. pénzügyminiszter a másik pályázó csoportnak felajánlotta, hogy tegyék magukévá a *Batawsche* feltételeit. Ez a csoport azonban, amely *budapesti pénzintézetekből és egy belga érdekeltségből* alakult, a konkurrens holland tőkecsoport feltételeinek elfogadására nem volt hajlandó. Ilyen körülmények között a hosszú idő óta húzódó ügy megérett a döntésre és azt hiszik, hogy

Wekerle pénzügyminiszter a szerződés-tervezetet a legközelebbi minisztertanács elé terjeszti.

A miniszter javaslata a külföldi dohány behozatalára vonatkozó kizárólagossági jogot és a magyar dohányfelesleg kivitelére vonatkozó monopolisztikus megbízást, értesülésünk szerint,

a Batawsche-nak fogja juttatni,

amely már hónapokkal ezelőtt deponálta a *Nemzeti Banknál* az ügylettel kapcsolatban követelt biztosítékokat. *Magyar szempontból rendkívül sürgőssé vált e régóta húzódó probléma megoldása,* mert ezzel kapcsolatban több ezer dohánytermelő gazdát tudnak azonnal pénzbeli segélyhez juttatni. Az ügylet létrehozása körül rendkívül sokat fáradozott *Benkő* Ferenc dr. államtitkár, a Dohányjövedék vezérigazgatója. Ő eszelte ki az egész koncepciót, ő folytatta le a részletekbe menő tárgyalásokat és *elsősorban az ő érdeme, hogyha sikerült az államkincstárra és a magyar mezőgazdaságra egyaránt legkedvezőbb megoldást nyélbeütni. Benkő* államtitkár sok más irányban is felvirágoztatta a magyar dohányjövedéket, de az exportra vonatkozó koncepciója korszakos újítást hoz, amelyet remélhetőleg — az eredmények is igazolni fognak.

Uj igazgatóság a Pedagógiai Filmgyárnál. Az üzemi igazgatóságok szervezése során, a törvényhatósági tanács legutóbbi ülésén a *Pedagógiai Filmgyár* igazgatóságát választották meg. A tizenhárom igazgatósági állásra a következőket választották: *Bánóczi* László, *Cseh* Jenő, *Dinich* Vidor, *Eckhardt* Tibor, *Farkas* József, *Kirchner* Béláné, *Körmöczy* Zoltán, *Neményi* Imre, *Posta* Sándor, *Szakáll* Géza, *Zilahi-Kiss* Jenő, *Rácz* Vilmos és *Münich* Jenő. Felügyelőbizottsági tagok: *Csepreghi-Horváth* János, *Girardi* újítást hoz, amelyet — remélhetőleg — az eredmények is igazolni fognak.

A „MAVAG" új gyártmány-védjegye. Mint értesülünk a *Magyar kir. állami vas-, acél- és gépgyárak* budapesti és diósgyőri gyárában készülő különböző gépgyártmányok megjelölésére, az autók kivételével, amelyeknél a hűtőkön az eddig használt *„Mavág—Mercedes—Benz"* címkét továbbra is használni fogják, búzakalászt vivő, turulmadaras, színes képű *„Mávag—Budapest—Diósgyőr"* feliratú törvényesen védett védjegyet fognak használni. Az acél- és vasöntvények megjelölése a tárgyba öntött, ugyancsak törvényesen védett domború *„Mávag"* szócskával történik.

Magyarország aranykoszorús mestere
SZLEZÁK LÁSZLÓ
harang- és ércöntöde, harangfelszerelés és haranglábgyár
BUDAPEST, VI., Frangepán ucca 77. szám
Telefon: Aut. 913-53

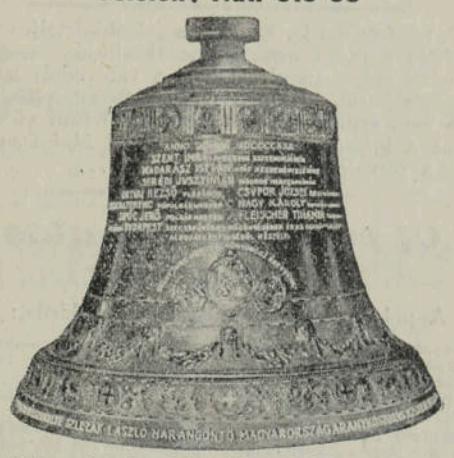

Bazilika részére készült 7945 kg új harang
Az 1900. évi párizsi világkiállításon díszoklevéllel, 1921. és 1923. évi vasipari kiállításon aranyéremmel, az 1925. és 1926. évi kézműipari tárlaton kormánydíszoklevéllel, 1927. és 1928. évi budapesti, székesfehérvári, szentesi és szombathelyi kiállításokon nagy aranyéremmel kitüntetve. — Számos egyházi elismerőlevél! — Költségvetéssel díjmentesen szolgál! Előnyös fizetési feltételek!

Összerakható könyvszekrények
rekeszenként minden irányban nagyobbíthatók és pótolhatók.
PRAKTIKUS ÉS OLCSÓ
Lingel Károly és Fiai
Első Magyar Faáru- és Butorgyár.
Budapest, VII. ker., Rózsa ucca 4—6. szám
Kérjük 120 szobából álló állandó kiállításunk megtekintését.

Hantos Testvérek rt
festő, mázoló és tapétázó iparüzem
Budapest VI, Horn Ede ucca 5
Telefónszám: Automata 194—51 és 185—23

KELE MIHÁLY
épületasztalos munkák bútorok és iskolaberendezések gyára
Budapest, Örömvölgy u. 38-40
Telefon: József 312-98

TARJÁNYI ISTVÁN
SZOBAFESTŐ ÉS MÁZOLÓ
BUDAPEST VII, JÓSIKA UCCA 3
Radiátorok és fűtőtestek szakszerű mázolása és fényezése hőállóan teljes garancia mellett
TELEFÓN: J. 382—45

Alapítási év: 1868. Telefon: Zugló 69—07.
CRISTOFOLI VINCE
KŐPADLÓ FAYENCE PALABURKOLAT
BUDAPEST, VII., GIZELLA ÚT 31

WEISZ FÜLÖP
rézműves, fürdőkályhaüzem
Készít fürdőkályhákat vörösrézből. Mindennemű vörösrézmunkát és cinezést vállal
BUDAPEST, VIII., GÓLYA UCCA 13. Telefon: J. 460-36

NOVÁK PÁL
műszaki és villamossági vállalata. Tervez és készít: elektromos erőátviteli világítási és gyengeáramú berendezéseket
BUDAPEST, IX., MESTER U. 16

TIMÁR ÉS QUITTNER
OKL. MÉRNÖK, ÉPITŐMESTER
BUDAPEST, VI, SZÉKELY BERTALAN U. 23
TELEFÓN: AUTOMATA 263—75

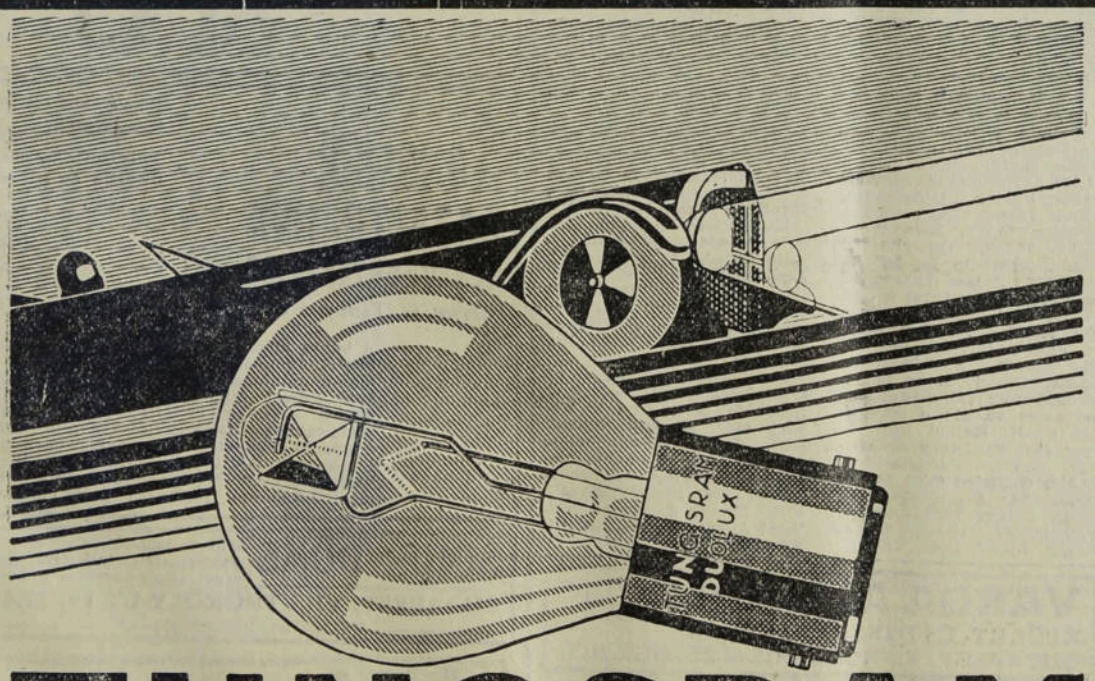

TUNGSRAM

Vállalkozás

A polgármester úr senkit sem fogad... Az új fővárosi törvény sok minden újítást hozott magával. A reform megváltoztatta a versenytárgyalások fölötti döntés rendszerét is olymódon, hogy a munkálatok kiadásának jogát a tanács helyett a polgármester gyakorolja. Okulásul mindenkinek, akit illet, közöljük annak a táblának a feliratát, amelyet most *a polgármester előszobájának ajtajára kifüggesztettek:*

> **Versenytárgyalási, vállalati, munkakiadási, bérleti, stb. ügyekben a polgármester úr senkit sem fogad.**

Csak néhány napja, hogy ez a jelentőségteljes figyelmeztetés a polgármesteri hivatal ajtaján megjelent és máris számosan olvasták el a városházát látogató idegenek közül. Csüggedt pillantásokat vetettek a félre nem érthető sorokra s azután búsan visszafordultak a kijárat felé. A városházi *kijáráson* most nagy a forgalom, de kevés a haszon...

Új versenytárgyalási kiírások

A polgármester versenytárgyalást hirdet:

Vasgerendaszállításra az ihászuccai iskolánál. Pályázni lehet július 29-én d. e. fél 10 óráig a középítési ügyosztályon.

Kőműves tatarozási munkára a Rókus kórháznál. Pályázni lehet aug. 11-én d. e. fél 10 óráig a középítési ügyosztályon.

Kavicsolási munkára a lenkeúti elemi iskola és óvoda udvarán. Pályázni lehet augusztus 7-én d. e. fél 10 óráig a középítési ügyosztályon.

Padlóburkolási munkára a Bakáts téri szülészeti kórházban. Pályázni lehet aug. 6-án d. e. fél 10 óráig a középítési ügyosztályon.

Járdakészítési munkára a lenkeúti iskolánál. Pályázni lehet augusztus 7-én d. e. fél 10 óráig a középítési ügyosztályon.

Gyalogút aszfaltozási munkára az Alkotás uccában. Pályázni lehet július 21-én déli 12 óráig az út- és csatornaépítési ügyosztályban.

Vízvezeték-, csatornázási, villanyszerelési, központi fűtőberendezési munkára a soroksáriúti élelmiszer-nagyvásártelepnél. Pályázni lehet aug. 5-én d. e. 10 óráig a közélelmezési ügyosztályon.

6000 q zab szállítására a köztisztasági hivatal részére. Pályázni lehet augusztus 1-én d. e. 11 óráig Kun u. 8.

Versenytárgyalási megbízások

A mult héten tartott nyilvános és szűkkörű versenytárgyalások alapján a különböző közmunkákat és közszállításokat a következő cégek kapták:

Föld-, kőmíves-, elhelyező- és vasbetónmunkát a soroksáriúti élelmiszernagyvásártelep iroda épületénél: Varjas Gyula 390.000 P.

Szigetelőmunkát ugyanott: Helvey Tivadar 53.478 P.

Bádogosmunkát u. o.: Tollár Lajos 3144 P.

Műkőmunkát u. o.: Róna György 13.225 P.

Fal- és padlóburkolást u. o.: Czeglédi Jenő 63.875 P.

Útburkolómunkát u. ott.: Posnánszky és Strelitz 7204 P.

Különleges lakatosmunkát u. o.: Haas és Somogyi 42.340 P.

Különleges mázolómunkát u. o.: özv. Fratricsevich Istvánné 1048 P.

Különleges üveges munkát u. o.: Herrling Antal 3594 P.

Asztalosmunkát ugyanott: Thék Endre 17.039 P.

Lakatosmunkát u. ott: Reichenburg Jenő 23.782 P.

Mázolómunkát u. o.: Mihály Ferenc 7295 P.

Üvegesmunkát ugyanott: Szeiler Ármin 1816 P.

Üvegfelülvilágító berendezést u. o.: Farkas és Társa 1465 P.

Szobafestőmunkát u. ott: Kölber Jakab 4152 P.

Kisebb felszerelési munkát u. o.: Petrolignum r. t. 2140 P.

Felvonószerelési munkát u. o.: Wertheimer F. 42.220 P vállalati áron.

Bádogos- és szigetelőmunkát az élelmiszernagyvásártelepen létesítendő csarnoknál: Helvey Tivadar 176 ezer 60 P.

Ácsmunkát u. ott: Vladár Pál és Held József 30.084. Szivós László 30.890 P.

Lakatosmunkát ugyanott: Lieszkovszky Gyula 32.492, Lepter János 33.902 P.

Különleges lakatosmunkát u. o.: Ganz és Társa 147.070, Haas és Somogyi 75.238, Stieber-féle rt. 31.439 P.

Padlóburkolómunkát u. o.: Andrea rt. 21.573 P.

Különleges mázolómunkát u. o.: Strausz Henrik 8506 P.

Különleges üvegesmunkát u. o.: Bielek Károly 30.965 P.

Asztalosmunkát u. o.: Polacsek János 7037 P.

Festőmunkát u. o.: Török és Juhász 2076 P.

Üvegesmunkát u. o.: Seiler Ármin 1743 P.

Mázolómunkát ugyanott: Scheumann Gyula 5572 P vállalati áron.

Beérkezett ajánlatok

A mult héten tartott versenytárgyalásokon a különböző közmunkákra és közszállításokra a következő cégek pályáztak:

Linoleum- és gumipadlóburkolási munkára az óvodáknál: Magyar Ruggyantaárugyár 20.601, Fried és Benedek 9282, Császár Imre 5826, Haas Lipót 5875, Elsinger N. J. 5905, Herz Testvérek 6063, Mészáros István 6090, Raditz Samu 6094, Magyar asbestit padlógyár 6440, Pestszentlőrinci parkettagyár 6485, Bihari Pál 6730, Melocco rt. 6850 P.

Bádogosmunkára a Szt. István kórháznál: Nagy Pál 5139, Schaczek Sándor 3538, Tumpek Ferenc 4529, Szongott János 4577, Gubicza Lázár 4852, Klement János 5841 P.

Zuhanyberendezési munkára a lágymányosi strandnál: Gál I. István 4413, Gyöngyösi István 4726, Morzsányi Hermann 4979, Podager rt. 5463, Buchta Károly 5492 P.

Kőművesmunkára az Új Szt. János-kórháznál: Fratricsevich Ernő 1894, Grenyó Bertalan 2160, Márton Ferenc 2808, Domonyik Mihály 3320, Hauer József 3380 P.

Gumipadozati munkára a szentendreiúti iskolánál: Magyar ruggyantaárugyár 18.352 P.

Lapburkolómunkára az iskolatéri leánygimnáziumnál: Cristofoli Vince 2580, Somogyi Béla 2704, Emptió rt. 2720, Barcza Dezső 2990, Hamar Kálmán 3300 P.

Kavicsozásra a Mária Terézia téri szeminárium udvarán: Refle Miklós 2225, Ámon Antal és Fia 2846, Lakos Vilmos 3197, Sattler Mihály 2794, Castelli Kont 3000, Kleizer József és Belinszky János 4060 P.

Csatornaépítési munkára a Németvölgyi útnál: Hajnal Imre 42.655, Skitetzky és Zbóray 50.381, Gravieser Albin 51.418, Marik Ernő 54.313, Hasenauer Ágoston 54.381, Führer Miklós 54.418, Kőnig József 54.622, Fundamentum 55.278, Klauber és Vajda 55.509, Csányi Pál 56.129, Heverdle István 56 ezer 238, Halász Hubert 57 ezer 416, Ámon Antal és Fia 57.510, Obendorfer József és Fia 57.513, Komfort építő rt. 61.939, Dávid János és Fia 62.863, Schäffer A. 66.801, Szécsi Imre 78.169, Földművesek vállalkozói szövetkezete 80.526; *a Kútvölgyi útnál:* Hajnal Imre 26 ezer 353, Skutetzky és Zbóray 28.479, Fundamentum 29.312, Gittfried Géza 31.012, Obendorfer József és Fia 32254, Führer Miklós 33.147, Klauber és Vajda 33.643, Kőnig József 33.762, Schäffer A. 36.128, Marik Ernő 36.367, Heverdle István 26 ezer 789, Ámon Antal és Fia 36.793, Komfort építő rt. 38 ezer 297, Halász Hubert 42.376, Földművesek vállalkozói szövetkezete 47.110, Szécsi Endre 47.591 P.

Mázolómunkára a dohányuccai polgári iskolánál: Mihály Ferenc 4280, Kollár József 4722, Kenyeres Károly 4872, Roskai Ernő 5661, Zelniczky Dezső 6466, Faragó és Simonics 7850; *a századosúti polgári iskolánál:* Kondor János 3914, özv. Ditz Vilmosné 3957, Láng Árpád 4330, Obermeyer István 4735, Vogel Ferenc 4826, Hantos Testvérek 4892, Galbavy Gyula 4897, Grossmann Lajos 4997, Török és Juhász 5089, Brenner Miksa 5523, Gara Zsigmond 5528, Fenk Sándor 5667, Lendvai Ferenc 5670, Körmendi és Bálint 5876, Kiss Imre 6082, Mátyás János 6160, Lerchner István 6255, Zuzán Béla 6385, Szegő József 6396, Kneisz Gergely 6409, Fischer Ernő 6704, Balczó Sándor 6820, Sárai János 6980, Szabó József 6999, Tomi Lajos 7321, Hirt Lajos 7296, Scheumann Gyula 7548, Máté István 8268, Környei Lajos 8723, Frankó Alajos 9066, Roskai Ernő 9275, Tarjányi István 11.915 P.

Kéménymunkára a váciuccai leánygimnázium központi fűtőberendezésénél: Custodis Alfonz 10.996, Welvárd és Kutasi 11.793, Schulz rt. 12.605, Heinicke H. R. 12.271 P.

Föld- és kőművesmunkára a váciuccai leánygimnáziumnál: Pink Béla 7008, Dittler Ferenc 7094, Volentics Lajos 7250, Faragó Rudolf 7339, Corinthus rt. 7852, Wellisch Tibor 9987 P.

Lakatosmunkára az Új Szent János kórháznál: Lepter János 1614, Wekerle József 1674, Ledniczky és Tsa 2062, Hermann Béla 1936, Munkácsy Ernő 2900 P.

Kazánkicserélési munkára az arénaúti Népszállónál: Róth Vilmos 17.434, Keszler Jenő 22.626, Gattaringer Ferenc 23.035, Fort Oszkár 29 ezer 80, Rohonczi Hugó 29 ezer 734, Buchta Károly 30 ezer 370, Wolf Márk Fia 31.142 P.

Drótkerítésmunkára az óbudai temetőnél: Hutter és Schrantz 4539, Vas és Kovács 4560, Monigati Mihály 4564, Halmi Elemér 4716, Helser Frigyes 4944, Kollerich Pál 4985, Watterich Adolf 5032, Stadler Mihály 5270, Frindt Ágoston 5873, Vitál András 7900, özv. Sally Nándorné 8213 P.

Építési engedélyek

A polgármesteri III. ügyosztályban a következő új építési engedélyek kerültek kiadásra:

Dr. Halász Aladár, IV., Petőfi S. u. 16., I., Sánc u. 1/b., csal ház, terv. Rupp Gyula, III., Bécs u. 99. — Főv. Telekforg. rt., VII., Síp u. 7., X., Bihari u. 12/a II. em. bérház, terv. Román Miklós, IV., Prohászka O. u. 8. — Hecht Adolf, IV., Váczi u. 10., átalakít., terv. Ucherik István, Pesterzsébet. — Wührl Géza, III., Vihar u. 18520/7. hrsz. csal. ház, terv. Wührl Géza. — Keller Alajos I., Költő u. 28. üdülőház, terv. Kapéter Géza, IV., Eskü út 6. — Falusi Gyuláné, Somoskőújfalu Alsórákosi réten 1955/58/103. csal. ház, terv. Papp János, VI., Kassai út 25. — Bakó János, IX., Gróf Haller u. 84., I., Mikes Kelemen u. 817. hrsz., terv. Garasi Mihály, Kelenvölgy. — Vas- és Fémmunkások Sport klubja, VI., Béke, Fáy és Üteg u. között, vendéglő, terv. ifj. Pünkösdi József, Szőts Bertalan u. 10. — Székely Miklós, I., Váli u. 4., Farkasrét Sasad dűlő 2382/15. hrsz. csal. ház, módosítás, terv. Vajk Tibor, V., Csáky u. 43. — Gyáry István, I., Németvölgyi út 8162/3. hrsz. csal. ház, terv. Frankl és Krajcsics, I., Németvölgyi út 28. — Wenstein Sándor, VIII., Ludoviceum u. 30. toldalék, terv. Singer Gyula, I., Napos u. 5. — Lajos Adolf, IX., Futó u. 40. bérház, terv. Siegl Adolf, VII., Komócsi út 33. — Oblatt István, VII., Erzsébet kir. út 105., Czobor u. 30691/6. hrsz. I. em. villa, terv. Radics István, VIII., Baross u. 36. — M. Általános Ingatl. Bank, IV., Deák F. u. 17., III., Vérhalom 15382/15. hrsz. villa, terv. Stein Pál, VIII., József u. 9. — Nemes Marcell, Ugocsa u. 7739. hrsz. üzletház, terv. Kovács Frigyes, I., Naphegy tér 8. — Joó László, I., Horthy Miklós u. 125., családi ház, terv. Lechner Lóránd, I., Horthy Miklós körtér. — Dr. Sziklai Jenőné, I., Horthy Miklós út 33., erkély, terv. Nagy Sándor, I., Bertalan u. 20. — Nagy János, VII., Hajtsár út 1992/3. hrsz. üzletház, terv. Relle Tivadar, VI., Lehel u. 14. — Hell Sándor és Kovács Nándor, VII., Laudon u. 4., gyártoldalék, terv. Lencs István VIII., József u. 66. — Kőbányai Agyag- és Téglagyár rt., X., Gergely u. 8., Sörgyár u. 49/a, munkáslak., terv. Sorg Antal, X., Gergely u. 8. — Biró Andor, Tárogató u. 54., kerítés, terv. Gortvay Tihamér. — Kelin István, VII., Gervay u. 60., csal. ház, terv. Witt Károly, VII., Rottenbiller u. 28. — Harmath István, II., Törökvész dűlő 12489/c. hrsz., csal. ház, terv. Klamár András, VI., Próféta u. 6. — Müller Henrik, V., Pauler Ede u. 33., Juhász u. 17. lakóház, terv. Belloni Sándor, Sashalom. — Mattyasovszky Ernő, I., Rozmaring u. 19., istálló, terv. Ulrich László, I., Sasadi u. — M. kir. Dohányjövedék közp. ig., X., Kőbányai út 22., átalakítás. — Shell Kőolaj rt., V., Alkotmány u. 18., Dévai út 17/a, garage.

POZSGAY DEZSŐ építőmester és burkolási vállalkozó
VII., KÖRVASÚT SOR 8. Saját telepén.

A Böhler-rendszerű
ACÉLHÁZ
ma az ország szenzációja. Gyors, szolid és olcsó építkezés
A jövő ideális lakóháza!
Magyarországon gyártja:
Márkus Lajos vasszerkezeti gyár
Budapest, VI. Hun u. 4. Telefon: L. 920-40, 920-41

Halmos István és Fia
kövezőmesterek és útépítő vállalkozók
Budapest, X., Halom ucca 25. sz.
Telefon: J. 339—52 Telefon: J 339—52

INCZE GÁSPÁR műbutorasztalos
Elvállal lakás-, irodai és üzletberendezéseket saját tervei és adott minta szerint.
Budapest, I., Bertalan u. 22
Telefónszám: Lágymányos 5—13

Textilipari Feldolgozó és Értékesítő Szövetkezet
Budapest, VIII., Rökk Szilárd ucca 20
Telefón: József 439—91

BIRÓ LÁSZLÓ ÁCSMESTER
BUDAPEST, X., KOLOZSVÁRI UCCA 9.

VARGA ALAJOS gáz- és vízvezeték-szerelő vállalata
ÉPÜLET- ÉS DÍSZMŰBÁDOGOS
BUDAPEST, V., HOLD UCCA 25 Tel.: A. 291-57

BÖHM GYULA
útépítési és kövezési vállalkozó
ÚJPEST, Tavasz u. 7
Telefón: A. 944-52

ZILAHI-BALOGH GYULA ÉPÍTŐMESTER
Budapest, I., Bornemissza u. 36
TEL.: Lá. 2—32.

BÁRÁNY JÁNOS CIPÉSZ MESTER
Arany és ezüst éremmel kitüntetve.
BUDAPEST, IX., GRÓF HALLER UCCA 18.

HERCZEG JÁNOS asztalos mester lakberendező faipari üzeme
BUDAPEST, IX. KER., VIOLA UCCA 17. SZ.
Telefón: J. 443—90

SHELL
BENZIN OLAJ

SOMOSKŐI BAZALTBÁNYA RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
Budapest, IV., Bécsi ucca 4. sz.
Bánya és zúzótelep: Somoskőujfalu
Telefon: Automata 829-23 és 817-92
A bánya előállít: mindenféle szemnagyságú zúzott kavicsanyagot, pormentes zuzalékot legjobb minőségben, előállít továbbá különböző méretű útburkolati idomköveket. Útépítési osztálya vállalja: makadámutak, szabadalmazott óriáskavics (Derieso) utak építését, mindenféle idomkőutak burkolati munkáinak előállítását, továbbá a „Warrenite Bitulithic" elnevezésű legjobban ismert bitumenes rendszerű utak építését.

SIMOR DÖME mű- és épületlakatos-mester és vasszerkezetek ipartelepe. Sodronyfonatok nagybani gyártása
BUDAPEST, VII., THÖKÖLY ÚT 89. SZÁM
TELEFON: JÓZSEF 894—43.

Kalász építési vállalata.
I. Szirtes u. 3/b. I. 456-03.

Események

Fővárosi Hírlap

Az Egységes Községi Polgári Párt hivatalos lapja.

*

Előfizetési árak:

fél évre . . . . . 12 pengő:
egész évre . . . . . 24 pengő:

Ripka Ferenc főpolgármester nyári szabadsága. *Ripka* Ferenc dr. főpolgármester az elmult pénteken Reichenhallba utazott, ahol nyári szabadságának egyrészét kúrázással tölti el. Külföldi útjáról hazatérve Fonyód-bélatelepi villájába vonul vissza, ahol családja körében fog tovább nyaralni. Innét azonban már többször fölrándul Budapestre és figyelemmel kíséri a városi adminisztráció működését.

Leleplezték Solty Lajos mellszobrát. A közelmultban nyugalomba vonult *Solty* Lajos tanácsnok emlékezetére, a főváros középítési ügyosztálya elkészítette *Solty* Lajos mellszobrát, amelyet kedden lepleztek le ünnepélyes keretek között az ügyosztály üléstermében. Az ünnepi beszédet *Karkas* Rezső tanácsnok mondotta, aki meleg szavakkal méltatta elődjének érdemeit. Az ügyosztály tisztviselői kara kedd este társasvacsora keretében ünnepelte volt tanácsnokát.

Igazolvány a törvényhatósági tanácstagok részére. A főváros polgármestere a törvényhatósági tanács tagjai részére külön igazolványjegyeket nyomatott. Az igazolványok balsarkát a főváros színes nyomatú kisebbített címere díszíti. Az igazolvány szerint *„a törvényhatósági tanács tagja jogosult a főváros bármely üzemének, intézményének vagy vállalatának helyiségeiben megjelenni és a berendezéseket használni”*. Ezt az igazolványt, amely „visszavonásig érvényes”, *Sipőcz* Jenő polgármester írja alá. Minthogy az igazolvány szövegének az a része, amely úgy szól, hogy a törvényhatósági tanácstag „a berendezéseket használhatja”, különböző komplikációkra adnak alkalmat, az igazolványok szövegét alighanem meg fogják változtatni, vagy a polgármester legalább is magyarázattal fog szolgálni arra vonatkozóan, hogy ennek az igazolványnak a birtokosai milyen jogokat vindikálhatnak maguknak.

Dunay Ödön gyásza. Súlyos csapás érte *Dunay* Ödönt, a *Magyar Országos Tudósító* városházi szerkesztőjét, a *Fővárosi Hirlap* főmunkatársát. Édesapja, *Dunay* József, ny. községi főjegyző, május 10-én 74 éves korában elhunyt. *Dunay* József mintaképe volt annak a közigazgatási tisztviselőnek, aki méltányossággal, eréllyel és lelkiismeretes pártatlansággal intézte a köz ügyeit. Temetése szombaton volt nagy részvét mellett.

Idősebb Gallina Frigyes halála. Idősebb *Gallina* Frigyes községi főjegyző, takarékpénztári igazgató, a pestmegyei Hajós községben 78 éves korában váratlanul meghalt. A tragikus esemény súlyos gyászba döntötte *Gallina* Frigyes dr. tanácsnokfőjegyzőt, a városháza elnöki osztályának vezetőjét, aki édesapját gyászolja. Idősebb *Gallina* Frigyest szombaton temették el nagy gyászoló közönség jelenlétében. A ravatalra *Sipőcz* Jenő dr. polgármester a tanács nevében koszorút küldött.

Márkus Jenő ünneplése a Liget Klubban. A külső Erzsébetváros legjelentősebb tömörülése, a *Liget Klub* születése alkalmából meleg ünneplésben részesítette e hó 8-án elnökét, *Márkus* Jenőt, a BSZKRT helyettes vezérigazgatóját. A lelkes ünnepség a klub varázslatosan feldíszített parkjában folyt le nagy és előkelő közönség jelenlétében. A vacsorán megjelent *Ripka* Ferenc dr. főpolgármester, *Dési* Géza és *Fejér* Ottó országgyűlési képviselők, *Becsey* Antal, *Battenberg* Lajos, *Kerekes* Ödön, *Martin* János, *Takács* István dr. bizottsági tagok, *Erősdy* Sándor ny. főispán, *Friedmann* Ignác dr., *Jungfer* Gyula, *Zichy* Ernő gróf, *Hamvassy* István elöljáró, *Hutiray* Gyula ezredes, *Gerlei* Lajos vezérigazgató, *Payr* Hugó főtitkár, *Róna* Sándor kereskedelmi tanácsos, *Kern* Lajos főhercegi uradalmi jószágkormányzó, valamint a VII. kerület számos reprezentánsa. Az ünnepi beszédet *Kerekes* Ödön dr. egészségügyi főtanácsos mondotta, majd *Ripka* Ferenc főpolgármester emelkedett szólásra és *példaképp állította Budapest polgársága elé Márkus Jenőt*, akit mindenki tisztel és szeret. *Erősdy* Sándor *Ripka* főpolgármestert köszöntötte, majd az *Egységes Községi Polgári Párt* nevében *Battenberg* Lajos mondott meleg üdvözlő beszédet. *Márkus* Jenő hálás szavakkal köszönte meg az üdvözléseket és magasszárnyalású beszédben tett hitvallást a polgárságért való áldozatkész küzdelme mellett. *Becsey* Antal hatásos felszólalása után még sokáig maradt együtt a vacsora közönsége.

Működési pótlék az új tanácsnokok részére. A törvényhatósági tanács legutóbbi ülésén, a tanácsnokok részére rendszeresített *működési pótlékot* a legújabban megválasztott tanácsnokok: *Szendy* Károly és *Karkas* Rezső részére is engedélyezték.

Július 31-én tartja legközelebbi ülését a törvényhatósági tanács

Az új fővárosi törvény életpeléptetése után az *illetékes helyekről* elhangzott kijelentések nyomán az a látszat alakult ki, hogy az idén nem lesz a városházán nyári szünet s az új tanács és az új bizottságok permanenciában maradnak. Az új tanács és a szakbizottságok tagjaiban meg is volt a legteljesebb készség a vállalt munkához, de a körülmények úgy alakultak, hogy *az állandó készenlét mégis feleslegessé vált;* a városháza ez évben is megtarthatja szokásos nyári pihenőjét. A *törvényhatósági tanács* a mult csütörtökön tartotta a szünet előtt utolsó ülését s augusztus vége előtt nem ül össze, hacsak valami előre nem látott fontos körülmény szükségessé nem teszi.

Ripka Ferenc főpolgármester, aki magának kívánja fenntartani az új testületben való elnöklést, előreláthatóan *július 29-én jön haza,* így

legkorábban július 31-ére várható a tanács összehívása.

De ebben az esetben sem lesznek további ülések, hanem csak ez az egy, utána ismét szünet következik szeptemberig.

A *szakbizottságok* közül a városrendezési, középítési, jogügyi és közlekedési alakultak meg ezideig, *a többiek az őszre maradnak.*

A közigazgatási bizottság utolsó ülése az újjáválasztás előtt hétfőn ült össze utoljára, ahol már *Sipőcz* Jenő polgármester elnökölt.

Szeptemberre marad a polgármesteri félévi jelentések bemutatása is, július helyett.

A polgármesteri jelentés egyébként az eddiginél is sokkal részletesebb lesz,

sőt dr. *Sipőcz* Jenő ígéretet tett oly értelemben, hogy az ősztől a félévi jelentéshez hasonló részletességgel havi jelentéseiben fog beszámolni a városházi adminisztráció működéséről és a főváros közállapotáról.

A budai házfelügyelők szervezkedése. A budai házfelügyelők néhány hónappal ezelőtt mozgalmat indítottak gazdasági érdekeik hathatósabb megvédése céljából. A mozgalom vezetését dr. *Krivoss* Árpád vállalta, aki nagyarányú agitációt kezdett a házfelügyelők érdekében. A budai házfelügyelők, a Budapesti Házfelügyelők Egyesületével karöltve ezért dr. *Krivoss* Árpád tiszteletére folyó hó 10-én a Déli vasútvendéglő kerthelyiségében nagyarányú társasvacsorát rendeztek, amelyen megjelent *Szigethy* János felsőházi tag, *Máté* István és *Pászthy* János bizottsági tagok, a Budapesti Házfelügyelők Egyesületének elnöksége és számosan a házfelügyelői mozgalmak vezetői közül. A felszólalások sorát *Szalay* Ferenc a Budapesti Házfelügyelők Egyesületének elnöke nyitotta meg, rámutatva a szervezkedés szükségére és jelentőségére. Utána *Závodszky* József főtitkár köszöntötte *Szigethy* Jánost a házfelügyelői érdekek harcosát és dr. *Krivoss* Árpádot, a házfelügyelők a jövőben várják céljaik megvalósítását. *Szigethy* János köszönő és mély közgazdasági kérdéseket szántó szavai után *Zeiner* Lajos dr. Krivoss Árpád érdemeit méltatta, aki meghatva mondott köszönetet az ünnepeltetésért, mely egy elhanyagolt s igen fontos szerepet betöltő társadalmi osztály részéről érte őt.

Kiegészítették az üzemigazgatóságokat. A baloldali polgári pártok egymás közötti alkudozás miatt csak a legutóbbi törvényhatósági tanácsülésen töltötték be az üzemi igazgatóságok húsz helyét. Az Elektromos Művekhez *Fábián* Bélát, a Gázművekhez *Nagy* Andort, a Vízművekhez *Percell* Bélát, az Autobuszüzemhez *Magyar* Miklóst, az Élelmiszerüzemhez *Lissauer* Emilt, a Gellértfürdőhöz *Takács* Istvánt, a Hirdetővállalathoz *Fischer* Ödönt, a Temetkezési Intézethez *Kivovits* Károlyt, a Bitumenező telephez *Kabakovits* Józsefet, a Tüzelőszerraktárhoz *Herceg* Bélát, a Budai Hegypályához *Draskóczy* Lászlót, a Széchenyi-fürdőhöz *Kovács* Ernőt, a Rudas-fürdőhöz *Weiller* Ernőt, az Ásványvízüzemhez *Hoffmann* Mihályt, a Műszerüzemhez *Ladányi* Zoltánt, a Gyógyszerüzemhez *Tauffer* Gábort, a Tattersallhoz *Nagy* Istvánt, a Lóhúsüzemhez *Klein* Eleket, a Városi Színházhoz *Feleki* Gézát, a Kenyérgyárhoz *Vitéz* Aladárt választották meg.

Az állandó szakbizottságok előadói és jegyzői. A polgármester az új törvény értelmében az ügyosztályok mellé alakított állandó szakbizottságokhoz *előadókul* az alább felsorolt ügyosztályvezető tanácsnokokat jelölte ki: az I. ügyosztályhoz *Gallina* Frigyes dr. tanácsnokot; a II. ügyoszt.-hoz *Karkas* Rezső tanácsnokot; a III. ü. o. *Csármann* Ferenc tanácsnokot; a IV. ü. o. *Szendy* Károly tanácsnokot; az V. ü. o. *Lobmayer* Jenő dr. tanácsnokot; a VI. ü. o. *Lamotte* Károly dr. tanácsnokot; a VII. ü. o. *Purebl* Győző dr. tanácsnokot; a VIII. ü. o. *Vajna* Ede tanácsnokot; a IX. ü. o. *Liber* Endre tanácsnokot; a X. ü. o. *Némethy* Béla tanácsnokot; a XI. ü. o. *Édes* Endre tanácsnokot és a XII. ü. o. *Borvendég* Ferenc tanácsnokot. Ugyanekkor a polgármester a bizottságokhoz *jegyzőknek* kirendelte: I. *Rosta* Sándor dr. tjegyzőt; II. *Gajáry* György dr. t. fogalmazót; III. *Lifter* Emil m. főtanácsost; IV. *Czebe* Jenő dr. tjegyzőt; V. *Rimanóczy* Olivér dr. tjegyzőt; VI. *Bódy* László dr. tjegyzőt; VII. *Michál* Ödön t. főjegyzőt; VIII. *Unger* Fülöp főjegyzőt; IX. *Schuller* Dezső dr. főjegyzőt; X. *Salamon* Géza dr. tjegyzőt; XI. *Gallner* Ferenc dr. tjegyzőt és XII. *Morvay* Endre tjegyzőt.

SPÁNYI ERNŐ okl. mérnök mélyépítő-, kövező- és bitumenépítő vállalata
Budapest, I. kerület, Győző ucca 5. sz.
Telefón: Aut. 866-96

SZÉKESFŐVÁROSI PAVILLON
VÁROSLIGET
WEINGRUBER IGNÁC
KÁVÉHÁZA
NAPONTA KATONAZENE!
Vasár- és ünnepnapon délelőtt katonazene-hangverseny

PARKETTA
szállítása, mindennemű padozat készítése és javítása.
FRIED és BENEDEK
parkettgyár és gőzfürész
BUDAPEST, VII., RÁKÓCZI ÚT 82.
Telefon: József 133—43 és József 134—17.

az első kéz megbizható és olcsóbb

Saját gyártmányú
musica r.t.
és világmárkás — új és használt — zongorák — javítások is — több éves részletre váltó hélkül. Kezelési költség nincs.
VII., Erzsébet körút 43 (Royal Apollo)
Telefón: József 450-63

MŰKŐHÖZ GRÁNITOT
minden szinben, műkőmunkát legjobb kivitelben szállit
BUDAPESTI KŐGYÁR Hämmerle Adolf utóda
Budapest, V., Visegrádi ucca 65.

STERN EMIL
Telefón: Aut. 906-48
ÚT-, CSATORNA- és MAGASÉPÍTÉSI SZERSZÁM- ÉS MŰSZAKI ÜZLET
BUDAPEST, V., VISEGRÁDI U. 32.

WOLSKY SÁNDOR BÉLA
WOLSKY ALBERT FIA
gépüzemű kefe- és ecsetárugyár
BUDAPEST, VIII., MAGDOLNA UCCA 18. SZÁM.
TELEFÓN: JÓZSEF 324-88

DIPL. ING. ARCHITEKT — BAUMEISTER
KOSÁLY ÖDÖN
OKL. ÉPITÉSZMÉRNÖK, ÉPITŐMESTER
TELEFON: AUT. 570-41.
BUDAPEST, II, KELETI KÁROLY-U. 15/b.

Beton, makadám, aszfalt felvágásához vegyen BÉRKOMPRESSORT
Liska Jenő okl. gépészmérnök, kompressor-bérbeadó, VIII, Orczy-út 22. Tel.: J. 335-4 .

HIRSCH LÁSZLÓ
ÚT- ÉS VASÚTÉPÍTÉSI VÁLLALAT
I. KER. BUDAFOKI-ÚT 22.
TELEFON: JÓZSEF 321—17. SZ.

Dr. HELVEY TIVADAR
vegyészeti gyár
vállal szigetelési-, fedési-, aszfalt-, hő- és hangszigetelési munkákat
BUDAPEST, EÖTVÖS U. 21. Telefón: Aut. 272-75.

Magas építés, vasbetón szerkezetek
FÁBIÁN TESTVÉREK
ÉPÍTÉSI VÁLLALKOZÓK
BUDAPEST, IX. KER., KINIZSI UCCA 3. SZÁM

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros polgármestere nyilvános írásbeli versenytárgyalást hirdet az I. ker., Alkotás ucca, Enyedi ucca és Fery Oszkár ucca között lévő szakaszának **gyalogútaszfaltozási munkálataira.**

A hivatkozott hirdetményben közölt módozatok szerint a leteendő bánatpénz összege az ajánlati összeg 2%-a.

Az ajánlat benyujtásához szükséges nyomtatványok a IV. ker., Központi városháza, II. em. 285. ajtószám alatt kaphatók 2 pengő lefizetése ellenében.

A kellően felbélyegzett és borítékban elhelyezett ajánlatokat **1930. évi július hó 21-én (hétfőn) déli 12 óráig** a II. em. 279. ajtószám alatt kell benyujtani.

Az ajánlatok felbontása 1930. évi július hó 21-én (hétfőn) déli 1 órakor lesz a II. em. helyiségben, ahol a vállalkozók vagy megbízottaik jelen lehetnek.

Budapest, 1930. évi július hó 11-én.

A székesfőváros polgármestere.

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros polgármestere nyilvános versenytárgyalást hirdet a X. ker., Ihász ucca 27. sz. 8134—8137. hrsz. elemi iskola **vasgerenda-szállítási munkákra.**

A hivatkozott hirdetésekben közölt módozatok szerint leteendő bánatpénz összege az ajánlati összeg 2%-a.

A vonatkozó költségvetési kiírás nyomtatványai ívenként —.50 P-ért kaphatók 1930. évi július hó 10-től kezdve naponta délelőtt 11—1 órák között a polgármesteri II. (középitési) ügyosztály IV., Központi városháza, III. em. 342. sz. szobájában.

A rajzok, tervek és minták megtekinthetők és a szükséges felvilágositás megszerezhető Kommer József (VIII., Főherceg Sándor ucca 6. sz. III. em. 8) tervező műépitésznél vagy az előadónál, a Központi városháza, III. em. 316. ajtó alatti hivatalos helyiségben.

Az ajánlatok **1930. évi július hó 29-én (kedd) délelőtt ½10 óráig** a polgármesteri II. (középitési) ügyosztály III. em. 350. sz. szobájában adandók be. Az ajánlatok ugyanazon napon, ugyanazon ügyosztály üléstermében (III. em. 354. sz.) 10 órakor fognak nyilvánosan felbontatni.

Budapest, 1930. évi július hó 7-én.

A székesfőváros polgármestere.

A szerkesztésért és kiadásért felelős: Dacsó Emil. Kiadja: FŐVÁROSI HIRLAP lapkiadó-vállalat. Révai Irodalmi Intézet Nyomdája Budapest, V., Ügynök u. 8. Nyomdaigazgató: Linzer M.

FARKAS LAJOS Telefon: J. 396-98
MÉRNÖK magas-, mély-beton és vasbeton építési vállalkozó
Budapest VII, Kolumbus u. 41

ETERNIT cső
eső-, szennyvíz és trágyalé levezetésére, szellőztetésre és csatornázásra stb. Nem rozsdásodik, könnyű, vizet nem ereszti át, olcsó.
ETERNIT MŰVEK HATSCHEK LAJOS
Budapest, VI., Andrássy út 33. sz.

ÚJ ÉPITKEZÉSNÉL, TATAROZÁSNÁL NÉLKÜLÖZHETETLEN A
»PICKLIN« falsarokvédő és hermetikus elzárás
PICK EMIL
BUDAPEST VI, PODMANICZKY UCCA 63. TELEFON: A. 120-55

ALAPÍTATOTT: 1918
GAZDAG JÓZSEF ASZTALOSÁRU GYÁRA
Gyárt műbutort, belső berendezéseket minden stilben, továbbá épületasztalos munkákat
KISPEST, PETŐFI TÉR 9. TELEFONSZÁM: KISPEST 102

NAGY JÓZSEF ARANYOZÓMESTER
Telep és mintaraktár: Budapest VII, Rózsa u. 3-5
TELEFON: József 344—58.
KÉPKERETEZÉSEK *Gyárt:* ovál-, kör- és szegletes kereteket minden stilben és kivitelben. *Készit:* templomberendezés, szalónbútorok, csillárok, termek és minden e szakmába vágó munkák aranyozását.

»CYKLOP«
ÉPITŐ RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
BUDAPEST, IV., RÉGIPOSTA U. 7-9
TELEFON: Aut. 879-83 és Aut. 879-84

TELEFON: J. 370-70 **MAGYAR** TELEFON: J. 370-70
ÉPITŐ RÉSZVÉNYTÁRSULAT
BUDAPEST, X, KERÉKPÁR UCCA 2. SZ.
ALAPITTATOTT 1889-ben
Mindennemű vizépítés, folyamszabályozás és csatornázás. Kotrások csatornakotrókkal és excavatárokkal. Darukkal való kirakodások. Alapozások, mély- és magasépítés. Út- és vasútépítés. Hidépítés. Mindennemű beton- és vasbetonépítés. Kőmunkálatok. Városi csatornázások és vízvezetékek
Hajó- és kotrójavító telep Apostagon.

PADOZATI MUNKÁK ELSŐRANGÚ KIVITELBEN
slavoniai tölgy- és bükkparkét, táblaparkét egyszerű és diszes kivitelben, aszfaltparkét és hajópadlók
Pestszentlőrinci Parkétgyár és Gőzfürész Részvénytársaság, Budapest, V., Személynök-utca 16. I. em. Telefon: Aut. 212—44.

Alapitva 1904. **„HUNNIA"** Alapitva 1904.
MAGYAR GÉPTÖMITŐANYAG GYÁR RT.
Saját gyártmányú géptömitőanyagok, tömitőlemezek, autófék és kuplungbetétek
— MŰSZAKI NAGYKERESKEDÉS —
TELEFON: AUT. 281—48. BUDAPEST, V, SZEMERE U. 2.

TEUDLOFF—DITTRICH
ARMATURA SZIVATTYÚ ÉS GÉPGYÁR R. T.
TELEFON: JÓZSEF 463-92 463-93
KISPEST, ÜLLŐI ÚT 216—222

A légzőszervek bántalmainál
Asthma Emphisema esetén
kitűnő gyógyhatást nyujt a
Szt. Gellért Gyógyfürdő
legtökéletesebb berendezésü
inhalatóriuma és pneumatikus kamrája

Használja munkáinál a világhirü **egresi gipszeket**
Legjobbak, legkiadósabbak, legjobb kötőképességüek
Kaphatók: **Gipszet Árusító R. T.** Budapest
V, Erzsébet-tér 15. —Tel Aut. 805-25 — Sürgönycim: GIPSZ Budapest

KIRCHKNOPF ISTVÁN Alapitási év 1897 Tel.: Aut. 851-39
Épület- és portálüveges üveg-, tükör-, porcellán-, kőedény- és lámpakereskedés. Aranyhalak és haltartók, aquariumok nagy választékban. Vállalok: mindennemű üvegcsiszolást, épületüvegezést és üvegtetők vízmentesitését
BUDAPEST, IX., KÁLVIN TÉR 8. SZ. (Ref templom mellett)

WIENER A. UCÓDA ÉPÜLET-ASZTALOS ALAPÍTTATOTT 1886 TELEFÓN: J. 344—50
Kész ajtók, ablakok vasredőnyös üzleti ajtók, kirakatok, állandóan raktáron
BUDAPEST, IX, ÜLLŐI ÚT 123 Az áll. gyermekmenhely épületével szemben

ROTTER ZSIGMOND
terménynagykereskedő
Budapest, V., Nádor ucca 17. sz.
Telefón: 297-18, 276-94.

CORDATIC
a tökéletes autópneu
Főelárusitás:
Budapest, VI., Mozsár-u. 9.

Somogyi Soma és Fia
kőfaragómester
Budapest, VIII., Fiumei-út 9.
Alapitva: 1867. *Telefon: J. 413-20*

ÁMON ANTAL és FIAI
KÖVEZŐMESTEREK, ÚT,- CSATORNA- ÉS BETON-ÉPITÉSI VÁLLALKOZÓK, FÖLDMUNKA, VÁGÁNY-FEKTETÉS, MÉSZKŐBÁNYA.
VIII., Futó ucca 10. Telefon: J. 303-85.

SCHÖNTHEIL RICHÁRD okl. épitész és épitőmester
Budapest, I., Villányi-út 10
Telefonszám: Lágymányos 19—36

BIER ÉS WERSCHETZ
okl. mérnök és épitőmesterek, épitési vállalkozók
Budapest, IX., Vágóhid ucca 11. sz.
TELEFON: JÓZSEF 363—78, 259—50.

NEUSCHLOSZ—LICHTIG
REPÜLŐGÉPGYÁR ÉS FAIPAR R. T.
BUDAPEST—ALBERTFALVA
VÁROSI IRODA: IV, PETŐFI SÁNDOR UCCA 9. SZ.
TELEFON: AUT. 890—47.
GYÁRI TELEFON: LÁGYMÁNYOS 582—20, 11—79.
PARKETT- ÉS ÉPÜLETASZTALOS MUNKÁR!

Dunakavicsot és Dunahomokot
szállit kocsifuvarban és vasúton saját iparvágányról Budapestről, Adonyból, Bajáról, és Mohácsról
FLEISCHMANN ANTAL Dunakotrási és gőzhajózási vállalat
Budapest, VII, Károly körút 17. Telefon: József 465-62 és 465-63

THE NEUCHATEL ASPHALTE COMPANY LIMITED
BUDAPESTEN, Iroda: VI., Vilmos császár-út 31. sz. Telefon Teréz 212—48. Gyár: VI., Váci-út 35. Telefon: L. 914—88. Gyárt és elad Val de traversi mastixot, raffinált bitument, falszigetelő aszfaltot. Készit: Traversi természetes tömöritett aszfalt utakat és öntött aszfaltból járdákat és kocsiutakat.
Budapest székesfőváros szerződéses vállalkozója.

Hirmann Ferenc
fémöntőde és rézárugyár
Budapest, VII., Csányi ucca 7—9 sz.
Gyártmányai: Permetezők és ezek összes alkatrészei, rézsúlyok, háztartási mozsarak, gyertyatartók, habüstök, stb, továbbá „PAX" szab. kézi tűzoltókészülék stb. Telefon: J. 450-49

FISCHER MÁRKUSZ
ÉPÜLET- ÉS BUTORASZTALOS
ÜZEM ÉS IRODA: BUDAPEST, X., LIGET UCCA 20

AUER J. GYULA
festékáruk raktára. Gipsz, cement, kátrány stb. NAGYRAKTÁRA!
BUDAPEST, VI., Lehel u. 45/a. és Mohács u. 19
Telefón: Automata 157—56

Egyesült Tégla- és Cementgyár R.-T.
Budapest, V., Sas ucca 25. szám
Telefon: 230—71, 108—59, 141—52
Évi teljesitő képesség: 12,000 vagón cement, 5,000 „ mész, 80.000,000 darab tégla, 8.000,000 „ cserép
Portlandcementgyár: Lábatlan. — Mészégető: Lábatlan.
Téglagyárak: Buda, Kőbánya, nyergesujfalu

HOCHSTÄDTER VILMOS
Asztalos- és famegmunkáló-telep
BUDAPEST, IX., ERKEL UCCA 9. ÉS 12.
TELEFÓN: Aut. 855-69 :: ALAPITVA 1888. ÉVBEN

Budapest Székesfőváros Ásványvíz-üzeme
HARMATVIZ
A Hungária gyógyforrás szénsavval telitett vize.
Kapható mindenütt! Tel: Autom. 530-03.

Műkő- és burkolómunkák, betoncsövek
Budapest, V, Vigszinház ucca 5. Tel.: 298-37 **ANDREA** Cementárugyár és Épitőipari R.T.

Malcsiner Károly Lakatos, lemezáru- vasszerkezeti és autóhütőket gyártó üzem.
Budapest, X. ker. Kelemen-u 27.
Telefón: J. 394-95.

SZOBRÁSZ MŰTEREM ÉS MŰKŐIPARI ÜZEM
Karl Ferenc szobrász
III. kerület, Timár ucca 20 sz.
Telefón: Automata 622—93

ÁKOS FRIGYES ÉPITŐMESTER
BUDAPEST VII., KERTÉSZ UCCA 24—28
TELEFON: JÓZSEF 301—40

HIDI IMRE ÉPITŐMESTER
Budapest, VIII., Német u. 41 43
Telefón: József 401—83

Zwillinger Gyula
ÉPÍTÉSZ
VII., CSENGERY U. 30
TELEFÓN: JÓZSEF 433—69.

Ára 50 fillér

Tizenkilencedik évfolyam — Budapest, 1930 július 23. — 29. szám

Fővárosi Hirlap

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Egész évre ..... 24 pengő
Félévre ..... 12 pengő
Állandóan:
GAZDASÁGI ÉRTESÍTŐ

VÁROSI, POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

Felelős szerkesztő: DACSÓ EMIL

MEGJELENIK MINDEN SZERDÁN
Szerkesztőség és kiadóhivatal
BUDAPEST, VI., SZIV UCCA 18. SZ.
Postatakarékpénzt. csekkszámla 40.424
TELEFÓN: AUTOMATA 137—15

Rajzanak a tervek,

csak éppen az nem akar sehogyan sem sikerülni, hogy a rajzó terveket — jó terveket, okos terveket — valahogy egy kaptárba gyüjtsük. Beszámolunk róla, hogy megint volt értekezlet, amely böles dolgokat tökélt el Budapest fürdőváros érdekében. De ez már megint csak *részlet*, már megint nem tudunk nagyot, egészet markolni.

A legújabb értekezlet az úgynevezett „déli, budai fürdőkomplexum" problémáival foglalkozott. Szóval a Gellért-fürdővel, a Rudassal, a Hungária-vízzel stb. Szóval ezúttal nem volt szó a Margitszigetről, a Király-fürdőről, a Széchenyi-fürdőről, hanem csak azt határozták el, hogy a Gellért-fürdővel, a Rudas-fürdővel, valamint a Tabánig terjedő városrész rendezésével szoros összefüggésben tervpályázatot írnak ki, hogy végre ezt az egész környéket modern formában fürdőügyi szempontok szerint át lehessen építeni, át lehessen alakítani. Elismerjük, hogy minderre szükség van és köszönjük, hogy minderről gondoskodni kezdenek. Mert szükség van ezeknek a területeknek a rendezésére, nem akarjuk ugyanis, hogy a külföldiek rendetleneknek, hányavetieknek nézzenek bennünket. De mindez még csak a külső rendezkedés. Mindez nem fürdőváros. Mindez akkor is szükséges lenne, ha csak mi magunk akarnánk a Gellértbe, Rudasba járni, a Hungária-forrás vizét élvezni. Mindez nem az idegenforgalom, hanem a belső szépítés céljait szolgálja.

De bocsánatot kérünk, mindez olyan Budapest fürdőváros megalapításával szemben, mintha a bazilika renoválása címén megkezdenék a torony-gombok aranyozását. Budapest fürdőváros Romolusai és Rémusai ebben a pillanatban még ott tartanak, hogy a farkas emlőjén táplálkoznak és ha majd megnőnek, megalapítják az Urbs-ot. Vajjon Pöstyénnek, amelynek Becsey Antal adatai szerint tízezer állandó vendége van, szintén ilyen csendes, szomorkás tanácskozások vetették meg a világhírét. Fájdalom, a cseh aratás már áll, mi még csak a magvetésnél tartunk. Elegendő baj a mi számunkra az is, hogy ennyire el vagyunk késve és ezeresztendős fürdőinkre csak most kezdünk gondolni, amikor az egész világ az idegenforgalomból akar megélni és amikor széles e világon mindenki megtette a magáét. Kiépítettek mindent, megszépítettek mindent és a reklám ezer eszközeivel magukhoz csábítottak mindenkit. Mi pedig Hamupipőkék módjára itt állunk és „készülődünk" ahelyett, hogy a nemzet minden erejét megmozgatnánk és minden tehetségünket, pénzünket harcba vinnénk annak a küzdelemnek az érdekében, amelyet ma már csak magyaros hősiességgel lehet megnyerni. De lehet még egy remény, hogy a világjárók már mindent megnéztek, amikor majd egyszer mi is előállhatunk, tessék már egyszer hozzánk is eljönni és amikor a világ minden szépsége unott valami lesz már, akkor mi új szépségekkel, új érdekességekkel állhatunk elő. Bíz ez azonban csekély vígasztalás és magunk sem adunk rá sokat.

Máshol kell a dolog végét megfogni.

Nem szívessen tesszük, de vádat kell emelnünk a magyar tőke és a magyar tudomány ellen. A magyar tőke nem talál „fantáziát" Budapest fürdővárosban, mert ha találna, minden hajnalban négykor, vagy háromkor, szóval, amikor pitymallik, sorban állanának a polgármester ajtaja előtt, ki adhatja előbb ezerpengőseit a nagy célra. A magyar tőkében — sajnos — alig látunk bátorságot, de talán még hazafias áldozatkészséget sem. Hát soha, senkinek, egyetlen magyar pénzembernek se jut eszébe, hogy Budapestből fürdővárost *lehet* és *kell* csinálni?

Vádoljuk azonban a tudósokat is. A tudósokat, akik világraszóló szenzációkat tudnak csinálni sokkal jelentéktelenebb dolgokból, mint amilyen a „budai hévvizek" gyógyító ereje. Vagy nem hisznek benne? Fájdalom, már hallottunk ilyen hangokat is. De akkor meg *mondják meg nyiltan, férfiasan, hogy ne ábrándozzunk és ne nézzünk kancsalul festett egekbe.* Ha azonban ezeknek a forrásoknak tényleg nagyszerű gyógyítóerejük van, akkor hirdessék lelkesen, tüntetően, a hazafiság és tudomány közös szent lángjában égve, hogy az egész világ ránkfigyeljen, hogy minden becsületes, lelkes, betegei gyógyulását mindenekfelett akaró orvos ideküldje pácienseit. Persze a tudós urak is azt fogják erre mondani, hogy nincs pénzük, amivel Budapest fürdővárosnak reklámot tudnának csinálni. Mi azonban ettől nem ijedünk meg. Vajjon kellene-e pénz ahhoz, hogy ha valaki feltalálná a labdacsot, amelyből három szem meggyógyítaná a tuberkulózist? Kellett-e pénz ahhoz, hogy az emberek az egész világon megtudták az inzulin győzelmét a cukorbaj felett? Sőt többet mondunk, kellett-e pénz, ujságreklám, uccai plakát a sashalomi javasasszonynak, Wunderlichnének, hogy a betegek ezrei zarándokoljanak hozzá?

Kimondjuk a súlyos szót, hogy Budapest fürdőváros megvalósításához tulajdonképpen még csak pénz sem kellene. A baj ott van, hogy nincs hitünk, nincs lelkesedésünk, nem vagyunk elkeseredetten és a vértanuságig magyarok és budapestik. Majd ha azok leszünk, akkor hónapok alatt észrevesz a világ bennünket. De addig belepusztulunk az elhagyatottságunkba, a saját életuntságunkba, vagy miben!

Kiírták a tervpályázatot Budapest— Fürdőváros megépítésére

Egyelőre a Gellértfürdő környékének rendezéséről és a Tabánig terjedő városkép átalakításáról van szó Értekezlet volt Ripka főpolgármesternél — Becsey Antal nyilatkozata

Minden nyáron rendszerint visszatérő probléma ez a kérdés: *mi az oka annak, hogy „Budapest-Fürdőváros" nagyszerű és könnyen megvalósítható eszméje nem tud valósággá válni.* Örvendetes tényként számol be egyik mai cikkünk arról az emelkedésről, ami az idegenforgalom terén tapasztalható. Az idegenforgalomnak ez az emelkedése — mint illetékes tényezők mondják — természetes és állandó szaporulat, attól az időtől azonban még mindig *messze vagyunk, hogy a fürdőváros-metropolisokban szokásos idegenforgalom eléréséről beszélhetnénk.* Pedig Budapest olyan természeti kincsekkel rendelkezik, amelyeknek gyümölcsöztetése kétségkívül jelentős eredményeket hozhatna az idegenforgalom emelkedése tekintetében.

Becsey Antal,

aki ennek a kérdésnek egyik legkitűnőbb szakértője, a következőkben világította meg a helyzetet a *Fővárosi Hirlap* munkatársa előtt:

— Régi vágya a főváros vezetőségének és a fürdő-kérdésekkel foglalkozó balneológusoknak is, hogy a Budapest fürdővizeiben rejlő nagy közgazdasági értéket gyümölcsöztessék az ország egész közönsége javára. Azok a kongresszusok, amelyek Budapesten orvosok és balneológusok közreműködésével zajlottak le, *állandóan dokumentálták, hogy Budapest fürdővizei komoly nagy értékek, de kevessé ismertek a világ tudós közvéleménye előtt.* Jártak itt északi országokból származó vendégek, akiknek fogalmuk sem volt arról, hogy Budapestnek természetes hőfokú vizei vannak. A helyszínen kellett őket meggyőzni arról, hogy például *a Gellért-gyógyfürdő vizét nem kazánokban melegítik, hanem ez a víz természetes gyógyvíz.* Külföldi balneológusok és orvosok csodálkozással kérdezik, hogy e kincsek birtokában miért nem tudunk komoly eredményeket elérni. A magyarázat az, hogy tőkeszegények vagyunk és nem tudjuk intézményeinket olyan mértékben kifejleszteni, amit természeti kincseink indokolttá tennének. Egyszerűen

nincs pénzünk arra, hogy megfelelő berendezésekkel a fürdők környékének modern kiépítésével és nagyarányú reklámokkal komoly eredményeket érhessünk el.

A budapesti fürdőknek egy része magánkezekben van, amelyek *kevésbé erősek ilyen befektetésekre.* Hogyan tudnánk mi felvenni a versenyt például a cseh kormány által támogatott *Pöstyén* propagandájával? *Pöstyénben legalább tízezerre tehető az állandó vendégek száma, Wiesbadenben* ez a szám húszezerre, *Karlsbadban* harmincezerre tehető. Ezzel szemben Budapesten, ahol annyi gyógyhatású fürdővíz van, *elenyészően csekély azoknak az idegeneknek a száma, akik kizárólag fürdői kedvéért látogatnak ide.*

A mi fürdőink jövedelmei alig elegendők a beruházott tőke kamatainak az előteremtésére, sőt a Széchenyi-fürdő például deficittel dolgozik.

A magánkézben lévő fürdők, ha mutatnak is fel itt-ott némi eredményt, számottevő gyakorlati eredményekről nem beszélhetnek.

— Ezeknek a bajoknak legfőbb oka a pénzhiány,

magyarázata pedig az az egyszerű és sajnálatos tény, hogy *a főváros tulajdonában lévő fürdők közül egyedül a Gellért-fürdő alkalmas arra,* hogy *olyan vendégeket fogadhasson, akik a fürdő után fedett csarnokon keresztül juthatnak vissza szobáikba.* Egyedül a Gellért-fürdővel kapcsolatban rendelkezik a főváros európai nívójú szállodával. Ez tehát az egyetlen olyan számottevő fürdő, amely a maga berendezkedésével és térápiai eszközeivel ki tudja elégíteni a külföldi vendégek igényeit. A Széchenyi-fürdő berendezése miatt nem minősíthető gyógyfürdőnek, pedig vize elsőrendű gyógytényező. Nincs azonban szállodája és

szálloda nélkül igazi gyógyfürdői sikereket elérni nem lehet.

A magánkézben lévő fürdők legnagyobb része megérett arra, hogy nagy beruházásokkal modernizálják. A margitszigeti gyönyörű gyógyhatású fürdőnek is az a baja, hogy *nincs közvetlen szállodája.* Van itt egy régi szálloda, amely azonban kicsi és a legkevésbé sem modern. Rekonstrukció kellene tehát az egész vonalon, amihez viszont tőkére volna szükség.

— De hiányzik az egységes fürdő-koncepció is. A sokféle kézen lévő fürdőknek balneológiai jelentőség szerint kellene tagozódniok és *nem egymást keresztezve, hanem egymást harmónikusan kiegészítve kellene működniök. Weszelszky* Gyula, a Balneológiai Intézet igazgatója most próbálkozik meg a fővárosban lévő ásványvizeknek úgynevezett szabályszerű foglalásával. Minden forrás valamilyen specifikus dologban különbözik a másiktól. Ezeket a forrásfoglalási munkálatokat kell tehát mindenekelőtt elvégeztetni, *elég kár, hogy ezeket az alapvető feladatokat még mindig nem teljesítették.* A legtöbb forrásnak a balneológiai jelentősége még nincs is precizírozva. Anarchisztikus állapotok uralkodnak az egész vonalon, ezzel szemben áll néhány jóhiszemű és

jószándékú közéleti tényezőnek a törekvése: „*Budapestből fürdővárost kell csinálni!*"

— A legutóbbi napokban különböző tanácskozások folytak arról a kérdésről, mit kellene tenni.

Az értekezlet, amely Ripka Ferenc főpolgármester elnöklésével a Közmunkatanács, az Idegenforgalmi Hivatal, a Népjóléti Minisztérium, a Geológiai Intézet, valamint más érdekelt és hivatalos tényezők képviselőinek a részvételével folyt, a legfontosabb feladatnak az úgynevezett déli budai fürdőkomplexum problémáinak a feltárását jelölte meg.

A Gellért-fürdő és a Rudas-fürdő problémái kerülnek tehát előtérbe, *olyan terveknek a papírravetésével, amelyeknek a végrehajtása biztosíthatná e fürdőcsoportok egységes hivatásának intézményes eszközökkel való teljesítését.* A Rudas-fürdő és a Gellért-fürdő között nincs semmiféle kapcsolat. Ezzel szemben tény az, hogy a legkényesebb igényeket is kielégítő Gellért-fürdő és *Gellért-szálloda előtt egy poros és zajos tér terül el.* Ott rakják le a kavicsot, ott közlekedik a legélénkebb teherforgalom, ott hordják a sok szenet, ott bonyolódik le a főváros legzajosabb villamos-közlekedése.

Zajos, piszkos, poros környék ez. A Gellért teret feltétlenül rendezni kell,

ez *mindent megelőző kérdés, ha Budapestet valóban fürdővárossá akarjuk fejleszteni.* Gyönyörködtető városképet kell e fürdők közvetlen környékén létesíteni, olyant, amiben hazai ember és idegen egyformán gyönyörködhetik. Olyan környéket kell itt teremteni, ahol ivó- és sétálókúrát lehet folytatni. *Egyszóval át kell alakítani ezt az egész területet.* Az értekezleten, ahol ezek a kérdések megvitatásra kerültek, *Bánlaky* Géza fürdőigazgató és a vezetése alatt álló apparátus nagyon szép tervpályázatokat készített a megoldás módjáról.

A szükebbkörű értekezlet lefektette e tervpályázatok alapvető gondolatait és elhatározta, hogy a Gellért-fürdővel és a Rudas-fürdővel, valamint a Tabánig terjedő városrész rendezésével szoros összefüggésben tervpályázatot ír ki ennek az egész környéknek fürdőügyi szempontból kívánatos, modern átépítésére.

A tervpályázat természetesen kiterjed nemcsak a városkép átalakítására és a fürdők modernizálására, hanem a környékbeli és elsősorban a Gellért téri közlekedés rendezésére.

A főváros közönsége *Becsey* Antalnak ebből a nyilatkozatából csak a legnagyobb örömmel fog értesülni ennek a tervpályázatnak a kiírásáról. *Becsey* Antal egyébként elmondotta még, hogy *a tervpályázatot még az ősz folyamán kiírják,* hogy a tél folyamán a tervek megvalósításához szükséges eszközök előteremtéséről is gondoskodás történhessék.

Modernizálják a fővárosi kórházakat

Kétmillió pengős tatarozási és átalakítási munkálatok indultak meg a fővárosi kórházakban

A gyakorlati orvostudomány fejlődése terén mutatkozó előrehaladás *szükségessé teszi a kórházi és általában a közegészségügyi és köztisztasági intézmények folytonos modernizálását.* A főváros kórházi állapotai a népjóléti miniszterrel szemben fölmerült ellentétek miatt kedvezőtlenül alakulnak, a főváros azonban elmegy az áldozatkészség legvégső határáig, hogy *minden jogos igényt kielégíthessen.* A fővárosi kórházakban a nyár folyamán sorozatos tatarozási munkálatok folynak és e munkálatok legngyobb része a különböző kórházi osztályokban szükséges modernizálási tervek végrehajtását célozza.

Salamon Géza dr.

tanácsjegyző, aki *Némethy* Béla tanácsnok szabadsága idején a főváros közegészségügyi ügyosztályát vezeti, ebben az ügyben a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Állandóan figyelemmel kísérjük az orvostudomány gyakorlati fejlődését és *ehhez képest hajtatjuk végre a tatarozási és átalakítási munkálatokat.* Valósággal

modernizálási folyamat indult meg a fővárosi kórházakban e tatarozási munkálatokkal kapcsolatosan.

Így *például folyamatban van az Új Szent János-kórház sebészeti osztályának gyökeres helyreállítása és modernizálása. Új fűtési berendezés építésével, modern sterilizátorok beszerzésével, a legújabb orvostudomány követelményeinek megfelelő műtő berendezésével modernizáljuk ezt a fontos kórházi osztályt,* amelyet ellátunk ezeknek az új beruházásoknak és tatarozási munkálatoknak révén a legmodernebb orvosi eszközökkel. Mindazok az eszközök rendelkezésre fognak állani, amelyekre csak szüksége lehet a legfejlettebb sebésztudománynak. Az Új Szent János-kórház sebészeti osztályának ez a modernizálása 178.000 pengőbe kerül.

— Hasonlóképpen folyamatban van az Új Szent János-kórház Wodianer-üdülőházának az átalakítása is.

— Ez az üdülőház ugyanis eredetileg reconvalescens betegek részére épült, de a háború alatt is különösen a nagy kórházi ágyhiányra való tekintettel belgyógyászati célokat szolgál. *Ennek az átalakításnak a költsége 130.000 pengő.*

— Hasonlóképpen gyökeresen átalakítjuk és modernizáljuk a Szent István-kórház idegosztályát, amelyet fölszerelünk a legmodernebb eszközökkel és az orvostudomány mai állapotának megfelelő laboratoriummal. *Itt a költségek százezer pengőre rúgnak.* Folyamatban van három tüdőbeteggondozó épületnek az építése. A *Szegényház téren,* a *Kelenföldön* és a *Tölgyfa uccában* épül egy-egy kezelőintézet bejáró tüdőbetegek részére. *Ezeknek a költségei 560.000 pengőt igényelnek.*

— Most fejeződnek be az új bakteriológiai intézet építésének a munkálatai is.

Az építkezés tulajdonképpen már be is fejeződött, most a berendezéssel vagyunk elfoglalva. Ez az intézet előreláthatóan már szeptember hó folyamán megnyílik és *egyike lesz Európa legmodernebb közegészségügyi intézményeinek.* A modern kor követelményeinek megfelelő laboratóriumokk, műszerek állnak itt rendelkezésre.

A szegényháztéri és a kelenföldi tüdőbeteggondozó intézet ez év végén, a tölgyfa-uccai a jövő év nyarán nyílik meg.

— A kórházak modernizálási munkálataihoz kapcsolódnak a *csaplárosuccai*

köztisztasági garázs építkezései,

amelyek 390.000 pengőbe, továbbá a *Köztisztasági Hivatal Kun uccai székházának a kibővítési munkálatai,* amelyek 140.000 pengőbe kerülnek. Ugyancsak ilyen természetű, bár kisebb jelentőségű beszerzés a

Rókus-kórház halottasházának legmodernebb hulla-hűtő berendezéssel való ellátása,

aminek a nyári hónapokban van különös jelentősége. Ennek a berendezésnek a beszerzése 27.000 pengőbe kerül.

Salamon Géza tanácsjegyző nyilatkozata tehát végeredményben azt jelenti, hogy a *főváros a kórházak tatarozása és modernizálása révén a bakteriológiai intézet már befejeződött építkezési költségein kívül közel kétmillió pengőt fordít még ebben az esztendőben építkezési célokra.*

Szeptember elsején átadják rendeltetésének az új autóbuszgarázst

Talajvíz váratlan felbukkanása hátráltatta a munkálatok befejezését

Hatalmas méretű, modern berendezésű új intézmény munkálatai fejeződtek be az elmult napokban. A Szabó József uccai autobuszgarázs immár teljesen készen áll és ezzel megszűnik az a felemás állapot, hogy az *Autobuszüzem* kocsiparkja, a város különböző pontjain elhelyezett ideiglenes helyiségekben legyen elhelyezve. A látványosságot jelentő nagyarányú munkálatok befejezéséről

Karkas Rezső

tanácsnok a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Ez a gigantikus építmény most már teljesen készen áll. Első rendeltetése az lesz, hogy helyet ad az augusztusvégi Szent Imre-ünnepnapok résztvevőinek, amely célra *tizenháromezer ülőhelyet létesítettünk a fedett csarnokban.* Augusztus 27-én megkezdődik az ülőhelyek kiürítése és számításom szerint

szeptember első napján az Autobuszüzem átveheti a garázsot, annak minden felszerelésével együtt.

— Az építési munkálatok teljes befejezését hátráltatta az a körülmény, hogy a 60.000 liter benzin befogadására szánt egyik tartály mélyítése közben váratlanul nagymennyiségű talajvíz bukkant elő, amelynek az elszigetelése

nemcsak több munkát, hanem lényeges költségszaporulatot is jelentett.

Ma már mindezeken túl vagyunk és az új autobuszgarázst rövidesen hivatásának szolgálatába állíthatjuk.

SCHMIDT NÉPARÉNA
BUDAPEST, VÁROSLIGET
A főváros legolcsóbb és legjobb szórakozóhelye.
HELYÁRAK 40 FILLÉRTŐL P 1.50-IG
Előadások délután 1/2 4-től folytatólagosan
Az esti díszelőadás pont 8 órakor kezdődik

Beton, makadám, aszfalt felvágásához vegyen BÉRKOMPRESSORT Liska Jenő okl. gépészmérnök. kompressor-bérbeadó, VIII, Orczy-út 22. Tel.: J. 335-4.

HORTOBÁGYI JUHTÚRÓ
Mindenütt kapható! Termelt: Orsz. MÁV Magy.
TEJSZÖVETKEZETI KÖZPONT

ÉRCBETON
Rozsdamentes. Nem csúszik. Legnagyobb szilárdság. Legkisebb kopás. Nem porzik. Magyar termék. Anyageladás.
KÁRMÁN és FAZEKAS
okleveles mérnök — építőmester
IX. KERÜLET, KÁLVIN TÉR 7. SZÁM
Telefon: Automata 851—43.

WIHART FERENC
• ÉPÍTÉSZ ÉPÍTŐMESTER •
BUDAPEST, VII., COLUMBUS UCCA 33. sz.
TELEFON: JÓZSEF 350-97

MÉRNÖKI SZAKÜZLET
A „GAMMA" FINOMMECHANIKAI GÉPEK ÉS KÉSZÜLÉKEK GYÁRA R. T.
ELADÁSI OSZTÁLYA
Budapest, IV., Múzeum körút 41.
TELEFON: AUT. 860-96. □ TELEFON: AUT. 860-96.

DONA DÖME ÉS TÁRSA
PAPIR ÉS IRÓSZEREK GYÁRI RAKTÁRA
a „PAPIRMALOM"-hoz
Tel.: Aut. 877-15 Alapítva 1790-ben
Budapest, IV., Aranykéz ucca 6

MENTSIK FERENC
KÖNYVKÖTÉSZETE
SZABADALMAZOTT IRATTÁRI TÁBLAGYÁR
Nagy arany érmekkel kitüntetve :: Postatakarék csekksz.: 47.983
BUDAPEST, IV., SZARKA UCCA 4
TELEFON: AUTOMATA 840—02
Tulajdonosok: Mentsik Ferenc és Mentsik Viktor

FELSENFELD RUDOLF
Alapítva: 1901. Bélyegző és pecsétbélyeggyár, véső és dombornyomó műintézet Tel.: Aut. 103—94.
BUDAPEST, V., BÁLVÁNY UCCA 16

Rozsdamentes acélbeton
„SÁRKÁNYBETON"
54125. sz. a. védjegyezve
Budapest, V., Zoltán ucca 13. Telefón: Aut. 190—54

HIRSCH LÁSZLÓ
ÚT- ÉS VASÚTÉPÍTÉSI VÁLLALAT
I. KER. BUDAFOKI-ÚT 22.
TELEFON: JÓZSEF 321—17. SZ.

SCHEIBER MIKLÓS OKLEVELES GÉPÉSZMÉRNÖK
Központi fűtés, vízvezeték és egészségügyi berendezések
Budapest, VII., Vörösmarty ucca 19. Telefón: József 415-98.

SZÁMLAKIVONAT
a törvényhatósági tanács működéséről

Scheuer Róbert programja a törvényhatósági tanácsra váró sürgős feladatokról

TARTOZIK — KÖVETEL

A gondos üzletember bizonyos időközönként fellapozza a főkönyv oldalait és pontos kimutatásokkal tájékoztatja magát üzlete menetének és forgalmának mikénti állásáról: kintlevőségeiről, kötelezettségeiről, tiszta képet tár föl: raktárának állományáról, adósságairól, terheiről és jövedelmeiről. Budapest milliós népe bizományba adta ezt a várost a törvényhatóság tagjainak és *elszámolást vár az eredményekről*, hogy mérlegelje: jól avagy rosszul sáfárkodott a törvényhatóság testülete a rábízott értékekkel. Az új fővárosi törvény a végrehajtó hatalmat demokratikus elgondolással a nép választottjainak kezébe adta. *A törvényhatósági tanács működése felé irányul tehát elsősorban minden figyelem* és bár még munkásságának egészen kezdetén van: összeállítható a *számlakivonat*, annak a feltüntetésével, hogy a főváros lakosságának *követeléseivel* szemben milyen *tartozásai* vannak ennek a nagyfontosságú szervnek.

A *Fővárosi Hirlap* munkatársa Budapest ügyeinek egyik legalaposabb ismerőjéhez fordult a szükséges adatok megszerzése végett, akiről köztudomású, hogy minden törekvését a főváros rajongó szeretete hevíti, terveit egyedül a köz érdeke vezeti és véleményét a pártatlan elfogultság irányítja. Az alant következő objektív felsorolások értékét jelentőségteljesen emeli az a körülmény, hogy

Scheuer Róbert

maga is tagja a törvényhatósági tanácsnak, amelynek működési mérlegét ő így állítja fel:

— Amikor a törvényhatósági tanácsot a törvény megalkotta, az lebegett a törvényhozás tagjainak szeme előtt, hogy ez a testület *egy állandóan működő szerv* legyen, amely a város életének minden mozzanatát ellenőrizze és befolyásolja az autonómia szempontjából, vagyis, hogy az autonómiának ingerenciája legyen a városi élet minden megnyilatkozására. Ebből önként következik, hogy

egy ilyen szervnek permanenciában kell lennie

és ha a régi tanács a maga működésében szükségesnek tartotta, hogy minden héten ülésben intézze a városi adminisztráció legfontosabb ügyeit, akkor ennek az új szervnek is legalább egyszer egy héten együtt kell lennie. Alig hogy megalakult a törvényhatósági tanács, máris szünetet tart a városigazgatás legfőbb irányításában, azzal az indokolással, hogy nyári szünetre szükség van. Véleményem szerint nyaralási beosztást kellett volna készíteni, hogy így *a hetenkénti tanácsülések határozatképessége megmaradjon.* Nem lehet és nem szabad a törvényhatósági tanácsnak a hosszú hetekig való szünettel dokumentálni, hogy az autonómia nem akarja a rája rótt kötelezettségeket teljesíteni, még kevésbé azt, hogy

akármilyen formában felmerülhessen a feleslegesség gondolata.

— A törvényhatósági tanácsnak nemcsak az a feladata, hogy a polgármester (ügyosztályok) által eléje terjesztett dolgok fölött tanácskozzék és határozzon, hanem a törvény szelleme és rendelkezései szerint is megilleti őt a teljes ellenőrzési jogon felül, *az elhatározás és kezdeményezés joga.* A törvényhatósági tanácsnak nem lett volna szabad működésében szünetet tartania, mert számos olyan probléma van az előtérben, amelyeknek intézése *a legnagyobb sürgősséget* kívánja. Ez alkalommal csak azokra térek ki, amelyeket

az Egységes Községi Polgári Párt részéről terjesztettem a törvényhatósági tanács plénuma elé,

amelyeknek tárgyalása azonban a nyári szünet miatt *egyelőre elmaradt*, legnagyobb sajnálatára mindenkinek, aki az új szerv működésétől azonnali *cselekvéseket* és gyors *eredményeket* várt.

Szembe kell szállni a benzinkartell mohóságával

— Alig néhány órája, hogy megalakult a magyar gazdasági élet igen nagy kárára *a benzinkartell*, aminek következménye ma már érezhető: 15—20 százalékkal emelkedett a benzin és petróleum ára. A hírek szerint ez az emelés a közszállításokra nem vonatkozik, azonban a gyakorlatban majd azokra is kiterjesztődik.

— Tárgyalások vannak folyamatban az olajkartell létesítéséről is, úgy hogy évi 1 millió pengő többletköltségre kell elkészülnie a fővárosnak.

— A fővárosnak e roppant túlterhelése szükségessé teszi, hogy a *védekezés* módját megállapítsuk, akár *import-áruk* beszerzésével, mert egymillió pengő megtakarításának lehetősége óriási jelentőséggel bír. Ebből a megtakarítható összegből *olyan szükségletek volnának kielégíthetők, amelyekre évek óta nem tudtunk fedezetet találni.*

Meg van a lehetőség a kisiparosság foglalkoztatására

— Állandóan hangoztatjuk a közmunkák elrendelésének szociális és gazdasági fontosságát. A fővárosi szabályrendeletek egész sora lehetővé tesz olyan munkálatok elvégeztetését, amelyek

az építőipar széles területein adnak bőséges munkalehetőségeket úgy az iparosságnak, mint pedig a munkásságnak.

— Az építési szabályrendelet például intézkedik a *kényszertatarozások* végrehajtásának elrendeltetéséről, amely vonatkozásban nem látjuk az erős kéz érvényesülését. Jelentős munkaalkalom volna a beépített városrészekben spekulációs célokból *üresen hagyott telkek körülkerítésének elrendelése*, amelyek révén egymillió pengő jutna főleg a kisiparosság keresetének. Természetes, hogy ez nem vonatkozik a külterületekre, hanem csak bizonyos belső körzetekre, ahol a munkálatok elrendeléséről sürgős intézkedésekre van szükség.

Szégyene a fővárosnak az arénaúti aluljáró

— Évek óta kísért az arénaúti aluljáró kérdése. Szégyene a városnak, hogy ilyen sűrűn lakott városrészt összekötő aluljáró — teljesen használhatatlan egy-egy záporeső után. Szinte hihetetlen, hogy a magasan felgyülemlő esővíz megbénít minden forgalmat ezen a helyen, ahol már *saját szemeimmel láttam egy jobb sorsra érdemes konflisló vízbefulladását.* Szégyen az is, hogy itt a villamos nem tud keresztülmenni, ami egyrészről

bosszantó időveszteség a közönség szempontjából, másrészről nagy költség és kiadás a BSZKRT-nak,

mert kénytelen volt a Szondy uccai hurokvágányt megépíteni és külön végállomást tartani a Podmaniczky ucca végén. A hurokvágány építési költsége pedig bőségesen elegendő lett volna az aluljáró megépítésére. Tudni kell, hogy *a terv és a költségvetés már régóta teljesen készen van* és a késedelem oka az a vita, ami a MÁV hozzájárulásának kérdéséről folyik, miközben a BSZKRT évente súlyos ezreket fizet rá erre a közlekedésileg tarthatatlan állapotra. A cselekvés itt nem lehet más, minthogy *a munkálatokat nyomban el kell indítani, amelynek folyama alatt bőséges idő áll rendelkezésre a MÁV hozzájárulásának tisztázására.*

Ötezer pengő költséggel meg lehetne javítani egész Óbuda közlekedését

— Már évekkel ezelőtt rámutattam arra, hogy ha a Császárfürdő előtt parallel húzódó *Zsigmond uccában* történetesen egy csőrepedés, vagy egyéb komoly forgalmi akadály adódik: *Óbuda nyolcvanezer főnyi lakossága teljesen el van vágva a fővárostól*, úgyhogy veszedelem esetén még a tűzoltóknak sincs módjuk e városrészt megközelíteni. A tarthatatlan helyzet orvoslására az Ujlaki rakpartot kocsiközlekedésre alkalmas állapotba hozták, ez azonban annyira nem kielégítő megoldás, hogy a további intézkedésre sürgős szükség mutatkozik. A Császárfürdő új uszodája a tavaszi és nvári hónapok idején *sűrű forgalom* középpontjában áll, sőt az ott lebonyolításra kerülő *sportesemények* alkalmával az autók százai parkíroznak előtte és a felvonuláskor azt látjuk, hogy

az egész Zsigmond ucca forgalma megbénul.

— Nem szabad figyelmen kívül hagyni, hogy a Zsigmond ucca *az egyetlen útvonal, ami Óbudát a belső várossal összeköti* és így gondoskodni kell arról, hogy a Zsigmond uccán kívül egy másik útvonal is legyen, ami a Margithíd budai oldalához vezet. A megoldás adva van: az újlaki rakpartot be kell kötni a Császárfürdő kocsifeljárójához, ami

30 méter út kiszélesítésével és 5000 pengő költséggel keresztül is vihető.

Jelentéktelen munkáról és jelentéktelen összegről van szó, amihez csupán a törvényhatósági tanács kezdeményezése szükséges, viszont *egy egész városrész közlekedési lehetőségét javítjuk meg, aminek a szükségességét nem is kell indokolni.*

Elintézésre váró sürgős teendők hosszú sorát fogja még ismertetni a Fővárosi Hirlap

— Elmondottam, hogy melyek azok a konkrét ügyek, amelyeket a törvényhatósági tanácson keresztül a megvalósítás stádiumába kell juttatni. Magától értetődik, hogy mindezekkel csak *egy kis töredékét* ismertettem a szükségleteknek és kívánságoknak, felsorolva az *Egységes Községi Polgári Pártnak* a magam részéről már beterjesztett követeléseit. *Az elintézésre váró sürgős tennivalók hosszú sorát fogom ismertetni a Fővárosi Hirlap hasábjain*, mert feltétlenül szükséges, hogy a törvényhatósági tanácsban a megvalósítható tervek kerüljenek elsősorban megvitatás alá, olyan elgondolások, amelyek *munkát és jobb életlehetőséget* hoznak Budapest lakosságának.

Fővárosi Hirlap
Az Egységes Községi Polgári Párt hivatalos lapja.
*
Előfizetési árak:
fél évre . . . . . 12 pengő,
egész évre . . . . . 24 pengő.

Gyárak, raktárak, garageok, kórházak, középületek részére
préselt acélajtók
préselt acélkapuk

haas és Somogyi rt.

Teherautópótkocsik
Teherautókarosszériák
Autobuszok
Gyártja:
NAY és RÓNA
gép-, szállítóeszköz- és szivattyúgyár rt.
Budapest, X., Kápolna tér 27-29. Tel: J *463—88.

GANZ ÉS TÁRSA
VILLAMOSSÁGI, GÉP-, WAGGON- ÉS HAJÓGYÁR R.T.
BUDAPEST
ALAPÍTVA 1844-BEN
IGAZGATÓSÁG, GÉP- ÉS WAGGONGYÁR: X., Kőbányai út 31. Távb. 461—19
HAJÓGYÁR: V., Meder utca 9. Távb. 908—69 Sürgönycím: GANZCOM BUDAPEST
VILLAMOSSÁGI GYÁR: II., Lövőház utca 39. Távb. 501—70 Sürgönycím: ALTERNO BUDAPEST
MAGYARORSZÁGI VEZÉRKÉPVISELET:
HAZAI GÉPKERESKEDELMI R.T.
BUDAPEST, V., VILMOS CSÁSZÁR ÚT 76
Sürgönycím: MASINA BUDAPEST
Távbeszélő: 186—63

KÖVEZ, UTAT ÉS VASUTAT ÉPÍT BÉRHENGERLÉST VÁLLAL KÖVEZŐ ÉS ÚTÉPÍTŐ RÉSZV.-TÁRS. BUDAPEST IX, THALY KÁLMÁN U. 41. TEL.: J. 302-66

A személyi kérdések végleges rendezése után, nagy terveket valósít meg a Pedagógiai Filmgyár

Az elmult napokban tartotta végrehajtó bizottsági ülését a *Pedagógiai Filmgyár* és ezen az ülésen messzemenő elhatározások történtek az intézmény jövő működéséről. Minden ellentétes hírrel szemben, a fővárosi törvényhatóság vezetői azon az álláspontot vannak, hogy a magyar kultúra és a művelődés szempontjából a *Pedagógiai Filmgyár likvidálásáról szó sem lehet*, sőt keresni kell az eszközöket ennek a nagyrahivatott kulturális intézménynek további fejlesztésére.

A főváros felelős tényezőinek ez a törekvése nagy megelégedést váltott ki mindazokban a körökben, ahol tudatában vannak a film útján való népmüvelés páratlanul eredményes jelentőségének. Nem lehet és nem szabad az oktató filmek gyártását végző fővárosi üzemmel szemben azt a követelést felállítani, hogy évenkinti nagy hasznot mutasson ki, mint ahogy *a főváros nem vár lukrativ eredményt sem az iskoláktól, sem pedig a kórházaktól.* Teljesen közömbös a város szempontjából, hogy a *Pedagógiai Filmgyár* deficites vállalkozás-e vagy sem, mert közismert, hogy

hasonló intézmények mindenütt a világon nem hasznothajtó célzattal alapittattak

és a kultúrállamokban tisztában vannak azzal, hogy a film útján való népoktatás jelentős összegekbe kerül. Egészen bizonyos, hogy a *Pedagógiai Filmgyár* ügye, nem is foglalkoztatná annyit a törvényhatósági testületeket, ha az intézmény alapításánál nem választották volna az elhibázott részvénytársasági formát, ami természetszerűleg arra kötelezi a vállalatot, hogy mérleget publikáljon. A főváros a maga nagy kulturális áldozatkészsége sorában százezer pengő deficittel zárta a Filmgyár multévi működését, ami azonban nem jelentős összeg a 25—30 milliós évi tanügyi költségvetés hatalmas tételei között.

A kultúra terjesztése a Pedagógiai Filmgyár útján, van olyan nagyfontosságú elgondolás, mint például a Városi Színház fenntartása,

amely szintén *deficitet* jelent a fővárosra, megtoldva igen jelentékeny *szubvenciókkal*, pedig a Városi Színház magánkézben levő vállalkozás, míg a *Pedagógiai Filmgyár* fővárosi intézmény, amelytől szubvenciómentes és mégis profitáló működést követelni nem indokolt. El kell azonban ismerni, hogy a *Pedagógiai Filmgyár* eddig nem állott feladata magaslatán, de ez a körülmény megváltoztatható, *ha a gyár vezetését hivatott szakértők kezébe adják.*

A dolgok ilyetén megvilágítása mellett csak helyeselni lehet, ha a fővárosi pártok vezetői ebben a formában keresik a megoldás lehetőségét és kutatják a módját a deficit kiküszöbölésének is. Ha a *Pedagógiai Filmgyár* kizárólag oktató filmek készítésével foglalkozik, úgy *a jövőben sem lehet számitani évi fölöslegekre*, tehát arra kell gondolni, hogy

jövedelmet lehessen elérni, amiből bőven dotálható az oktatófilmek előállítási költsége is.

Erre vonatkozólag igen érdekes *előterjesztés* kerül a napokban a főváros vezetői elé, ami egyszerű eszközökkel nyujt lehetőséget nemcsak a deficit kikapcsolására, hanem az oktató filmek nivójának emelésére is. A terv szerint a *filmgyár műtermét hangos berendezéssel kell felszerelni*, természetesen nem azért, hogy a főváros filmgyára hangos filmeket állítson elő, hanem hogy

a műtermet a filmgyártó szakma rendelkezésére lehessen bocsátani.

Az előterjesztés elmondja, hogy Berlinben például 4—5000 márkát fizetnek a gyárak a *naponkinti* műteremhasználatért, de a túlzsúfoltság miatt csak előjegyzések után juthat egy-egy gyár a felvételek elkészítéséhez. Ha a német filmiparban ismerős szakember hírül adja az ottani gyáraknak, hogy Budapesten tökéletes berendezésű hangos műterem napi 2000 márkáért rendelkezésre áll: *egyszeriben megindul egy nagy érdeklődés a magyar főváros irányába, aminek közgazdasági és idegenforgalmi szempontból is óriási jelentősége van.* Ha már most évenkint 120 ilyen munkanapot vesznek alapul, akkor két éven belül teljesen amortizálódik a befektetett tőke és *a magyar oktatófilmek gyártása is minden ráfizetés nélkül folytatódhatik.* Az előterjesztést *Fodor* Miklós, a Filmgyár ideiglenes vezetője készítette, ami azt bizonyítja, hogy hozzáértő szakember kezében nagyszerű vállalkozás lehet ez z intézmény.

A *Pedagógiai Filmgyár* új lendületes korszakának megteremtéséhez azonban

elengedhetetlenül szükséges, hogy a személyi kérdések intézésénél ne foglalkozzanak ideiglenes megoldásokkal.

Fodor Miklós kitűnő szakember, tökéletes ismerője a komplikált gyártási ágazatnak, amellett nagyszerű külföldi összeköttetésekkel is rendelkezik, amire sürgős szükség van, hogy a *Pedagógiai Filmgyár* a maga virágzó útján megindulhasson.

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros polgármestere nyilvános versenytárgyalást hirdetek az I. ker., Németvölgyi úton épitendő elemi iskola föld-, kőműves-, elhelyező-, vasbetónmunkára.

A vonatkozó költségvetési kiírás nyomtatványai ívenként 0.50 pengőért kaphatók 1930. évi július hó 16-tól kezdve naponta d. e. 11—1 órák között a polgármesteri II. (középitési) ügyosztály IV., Központi városháza, III. em. 342. sz. szobájában.

A rajzok, tervek és minták megtekinthetők és a szükséges felvilágositás megszerezhető Körmendy Nándor tervező-műépitésznél, VIII., Üllői út 16/a. III. em. naponta 9—11 között, vagy az előadónál, a Központi városháza, III. em. 337. ajtó alatti hivatalos helyiségben.

Az ajánlatok 1930. évi augusztus hó 12-én (kedd) d. e. ½10 óráig a polgármesteri II. (középitési) ügyosztály III. em. 350. sz. szobájában adandók be. Az ajánlatok ugyanazon napon, ugyanazon ügyosztály üléstermében (III. em. 354. sz.) 10 órakor fognak nyilvánosan felbontatni.

Budapest, 1930. évi július hó 12-én.

A polgármester rendeletéből:
Wossala s. k.
műszaki főtanácsos.

BANNER ZOLTÁN
okleveles épitész és épitőmester
BUDAPEST, I., VERPELÉTI-ÚT 10.
Telefón: LÁ. 6-57. Telefón: LÁ. 6-57.

KOVÁCS A. ÖDÖN GÉPÉSZMÉRNÖK
Budapest, VIII., Bezerédy ucca 8
Telefon: 382 — 93, 408 — 78.
Központi fütés-, vízvezeték-, csatornaielszerelési vállalata

DUNÁNTULI MÉSZ-, TÉGLA- és KŐIPAR RT.
Központ: BUDAPEST, V., GÉZA UCCA 5
Telefon Automata 218—05, 218—06. Sürgönycim: DUNMÉSZ
Szállit: Meszet, mészkövet, bazaltkavicsot. Vállal mindennemü kőfaragó-munkát

PARKETT TELEFÓN: Aut. 105-59
ÉS PADLÓZÁSI VÁLLALATA
STERNER G., V., LIPÓT KÖRÚT 15

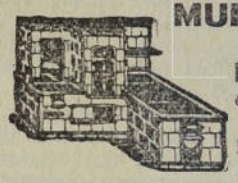
MUNKÁCSY GYULA
Cégtulajdonos:
Munkácsy Ernő
épület- és műlakatosmester, takarék-tüzhely és kályhakészitő
Budapest, VIII., Rózsa ucca 39.
Telefón: J. 312—80.

SCHEUMAN GYULA TELEFÓN: AUT. 151-67
FESTŐ- ÉS MÁZOLÓ-IPARÜZEM
BUDAPEST, VI., BAJZA UCCA 30

Széchenyi Gyógyfürdő
(a Városligetben)
Thermálfürdők, külön szénsavas, lezap, fényfürdők és egyéb gyógytényezők.

UNIVERSAL TELEFÓN: J. 348-12.
GRAFIKAI SZAKÜZLET RT.
SZÁLLÍT NYOMDAI GÉPEKET ÉS ANYAGOKAT
BUDAPEST VIII, RÁKÓCZI TÉR 2. (Bejárat Salétrom u. 2)

SEBESTYÉN SÁNDOR
asztalosmester, irodaberendezési vállalata
Budapest, VII, Hajtsár út 135. — Telefón: Zugló 60—89

„IDEÁL" PAPLANGYÁR
SÁNDOR M. FERENC
BUDAPEST, IV, KAMERMAYER KÁROLY UCCA 1
Állami, városi és közintézmények szállitója

CUSTODIS ALPHONS
MERNÖKI IRODA ÉS ÉPITÉSI VÁLLALAT IPARI BERENDEZÉS RÉSZÉRE
BUDAPEST, V., NÁDOR UCCA 19
Telefon: Aut. 120-07
ALAPITÁSI ÉV 1876
Gyárkéményépités
Gőzkazánbefalazás
Ipari kemencék épitése és tervezése

PARKETTA
szállitása, mindennemü padozat készitése és javitása.
FRIED és BENEDEK
parkettgyár és gőzfürész
BUDAPEST, VII., RÁKÓCZI ÚT 82.
Telefon: József 133—43 és József 134—17.

Hrauda Károly és Fia
okl. gépészmérnök
fütési-, szellőztetési- és egészségügyi berendezési vállalata
Budapest, VI., Forgách ucca 20. Telefón: Aut. 917—89

WIEDERMANN ÁGOSTON
ÉPITÉSI VÁLLALATA
BUDAPEST, III., SAN MARCÓ UCCA 56
TELEFÓN: 628—38.

Ha jó, tartós, megbizható és gazdaságos üzemü
autobuszra vagy teherautóra
van szüksége, úgy kérjen ajánlatot és bemutatást a
Magyar Waggon- és Gépgyár RT-tól,
amalynek győri automobilgyárában készülnek a legujabb tipusu autók.
RÁBA-KRUPP ÉS RÁBA-A. F.
Központi igazgatóság: V., Deák Ferenc u. 18
Telefon: 818-50
Budapesti raktár és javitómühely: Kerepesi út 28. sz.
Telefon: J. 453-84.

BUDAPESTI HIRLAP
a legtartalmasabb magyar napilap
Hangja előkelő, hirszolgálata tökéletes

ZIMMERMANN ÉS LOVÁSZ
TAPÉTARAKTÁR, MENNYEZETDÍSZ-GYÁR — FESTŐK ÉS DÍSZITŐK
Telefon: József 424—81 Budapest, VII., Almásy-tér 16

HEVERDLE ISTVÁN
okl. mérnök, épitő- és kövezőmester
VIII., Baross ucca 74. Telefón: J. 324-32.

Rietschel és Henneberg
Részvénytársaság
Budapest, VIII., Práter ucca 12. szám.
Telefon: József 525—18.
Központi fütések, vízvezetéki és csatornázási berendezések

Köztisztviselők kedvező fizetési feltételek mellett kaphatnak nyugágyat, függőágyat, sátort és hátizsákot
TELEFON J. 415—07. ALAPITVA 1888-ban
HAUSCHILD ALBERT
Budapest, VII., Károly-körút 15. szám.
Szállit hivatalok részére iratkötőhevedert, por- és padlótörlőruhát.

Biztosítva van a ferencvárosi helyikikötő rentabilitása

Nagy külföldi vállalatok érdeklődnek a kikötő iránt — Bevégzik az építkezést — A gabonatőzsde teljesitőhelye is lesz a kikötő

Közel két esztendeje, hogy a ferencvárosi helyikikötő modern, emeletes vasbetón raktárháza, rakodópartja és elektromos futódaru-berendezése elkészült. A soroksári Dunaágban épülő tökéletes berendezésű kis kikötőt azonban, amelynek az lenne a rendeltetése, hogy lokális érdekek mellett az élelmiszer-tranzitókereskedelmet szolgálja és kiegészítő része legyen a nagy állami kikötőnek,

még mindig nem lehet megnyitni, mert a használatbavételt lehetetlenné teszi az utak és egyéb technikai berendezések hiánya.

Az építkezések elmaradásának okát azonban nem kell pénzügyi nehézségekben keresni, mert a szükséges fedezet régesrég rendelkezésre áll, nem terheli mulasztás a kikötőépítést végző városépítési ügyosztályt sem, ahol nagyszerű szakemberek buzgólkodnak a fontos folyamparti kereskedelmi bázis tökéletesítésén, s ők fájlalják legjobban a stagnációt. Nem érheti szemrehányás a közgazdasági ügyosztályt sem, ahova a kikötő üzleti része, a hasznosítás tartoznék, sőt ha rajtuk múlna,

már régen élet lenne a kikötőben és nem kellene a fővárosnak közel egymillió pengő elmaradt haszonnal számolni a huza-vona miatt.

Azért, hogy a kikötő tárházai üresek, a daruk berozsdásodnak, a vágányokat belepi a fű, — egyedül az a törvényhatósági bizottsági tag tartozik viselni a szemrehányásokat, akit a régi pénzügyi bizottság egyik mult őszi ülésén azt az indítványt tette, hogy az építkezéseket állítsák le, s mindaddig egy fillért se utalványozzon ki a főváros, amíg egy szakemberekből összeállított ankét nem dönt a rentabilitás kérdésében. Ugyanez a bizottsági tag annak a véleményének is nyomatékosan hangot adott, hogy *szerinte kidobott pénz volt a kikötő építése és minden további reá költött fillér könnyelműség.* Ennek az álláspontnak a képviselője pedig nem kisebb kapacitás volt, mint *Éber* Antal, aki azonban azóta valószínűleg megváltoztatta felfogását, mert

az összes fórumok, köztük a kereskedelmi és iparkamara is, a kikötőépítés folytatásának szükségessége mellett döntöttek.

De valószínűleg enélkül is revizió alá venné álláspontját azoknak a nagyszámú és komoly ajánlatoknak a láttán, amelyek a közgazdasági ügyosztály irodájában hevernek elintézetlenül hónapok óta, s *amelyek a helyikikötő egészbeni vagy részbeni igénybevételére reflektálnak.*

A nagyarányú gazdasági depresszió ellenére ugyanis az az örvendetes tény, hogy a helyikikötő igénybevétele iránt egyre nagyobb és komolyabb a szakkörök érdeklődése és az ajánlatok letárgyalásának és elintézésének az a legfőbb akadálya, hogy

az előbb említett halasztó hatályú indítvány, illetve határozat folytán a kikötőben már közel egy éve leállt minden munka, nem készültek el a nélkülözhetetlen bevezető utak, a hídmérleg és a szükséges adminisztrációs épület.

A jelentkező érdeklődés láttán — mint a *Fővárosi Hirlap* tudósítója beavatott helyen értesült — a polgármester — ismerve a tanács felfogását —

a fennállott építési tilalom dacára kiírja a a szükséges munkálatokra a legközelebbi napokban a versenytárgyalást,

hogy akkorra, amikor a törvényhatósági tanács egyik legközelebbi ülésén letárgyalja a kikötő ügyét, már rendelkezésre álljanak az ajánlatok és az építkezést haladék nélkül meg lehessen kezdeni.

Legelőször a bejáró utakat, a kerítést, a főbejáratot és a hídmérleget fogják megépíteni, míg a vontatóhajót, az adminisztrációs házat később fogják beszerezni, illetve létesíteni. Az építkezés első és sürgősen elvégzendő csoportja kb. ötszázezer pengőbe kerül, amelyre a fedezet már tavaly óta a főváros pénztárában fekszik.

A *Fővárosi Hirlap* tudósítója informálódott a helyikikötő hasznosításának lehetőségei, a rentabilitás kilátásai iránt is és kitűnő forrásból a következőket tudta meg:

— A főváros közgazdasági ügyosztályában

igen komoly érdeklődés nyilvánult meg eddig is a kikötő iránt és alig van hét, hogy ne jelentkeznék újabb és újabb reflektáns.

Biztosan tudjuk, hogy érkeztek írásbeli ajánlatok is, amelyek részben az egész kikötő bérletére, részben bizonyos hányadának igénybevételéről szólnak. *Az ajánlattevők között szerepel egy óriási nemzetközi beraktározó és szállító vállalat, egyik utódállam hajózási társasága, több külföldi hajózási vállalat és belföldi cég, de*

az egyik legjelentősebb és legérdekesebb ajánlat mégis az Európai Káli Szindikátusé, amely itt akarja keleteurópai depóját létesíteni, illetve felállítani.

A nagyszabású konszern, amely német és francia tőkével alakult, s olcsó műtrágyával akarja ellátni a mezőgazdaságot a Dunamenti országokban, *letelepedési centrumot keres, s mivel a keleturópai piac ellátásáról van szó, Budapestet találja legalkalmasabnak.* A szindikátus francia vezérigazgatója, *Mr. Hevre Labatte,* a mult héten járt Budapesten és igen komoly tárgyalásokat folytatott, ugyanakkor *megfordult a városházán is, ahol a helyikikötő iránt érdeklődött.*

— *A Káli-szindikátus a ferencvárosi helyikikötőből, mint bázisból akarja szállítmányait a szélrózsa minden irányába, Romániába, Törökországba, Bulgáriába, az SHS királyságba, sőt a Levantera is szétküldeni.* Egyelőre 4—5000 vagón kálitrágyát szállítanának a helyikikötőbe, de

később ez a mennyiség 20.000 vagónig emelkednék.

— *A káliszindikátus letelepedése a francia dunahajózási társaság bekapcsolódását is jelentené,* ami kétségkívül komolyan élénkítené a magyar kereskedelmi életet, főleg a Duna nemzetközi kereskedelmének fokozását és Budapestnek internacionális kereskedelmi flottabázissá való kiépülését jelentené, annak a bekövetkezéséhez vinne közelebb bennünket, hogy a magyar főváros azzá legyen, amire predesztinálva van: kelet és nyugat kapuja, a keleti kereskedelem fókusa, kikötőváros, ahova feljön a Levante áruja s ahol összegyüjtik azt, ami áru a keletre elindul.

— A beérkezett ajánlatok és érdeklődések komoly elbírálására természetesen csak akkor kerülhet a sor, ha az említett sürgős és nélkülözhetetlen installációkkal: út, hídmérleg, vasúti összeköttetés stb. készen lesznek, *tehát az összel.* Ekkor bírálják el a káliszindikátus ajánlatát is. Annyi azonban máris biztos, hogy

a rentabilitás biztosítva van.

A kikötő máris hasznosítható lenne, s igazán nem az adminisztráción múlik, hogy kamatveszteség helyett nem hoz a fővárosnak komoly jövedelmeket.

— Komolyan érdeklődik a helyikikötő nagyszerű szállító-berendezésekkel felszerelt, szellősen alápincézett, *száraz raktárháza iránt a gabonakereskedelem is,* amelyben az őszre nagy konjunktúrára van kilátás.

A polgármester a napokban megkereste átiratban a gabonatőzsde elnökségét, hogy teljesítőhelyül jelölje meg a helyikikötő raktárházát is.

Erre annál inkább szükség lesz, mert a közraktárak férőhelyei máris telve vannak, a nemzetközi kikötő hatalmas szilosát pedig az állam foglalta le a maga beszerzései számára.

— Ne féljen tehát senki attól, hogy a soroksári Dunaág mellett nem lesz élet. Nem kell sok optimizmus hozzá, hogy azt állítsuk, hogy nem telik tíz esztendőbe, nagyon élénk kereskedelmi, sőt nemzetközi forgatagú kereskedelmi élet fókusa lesz a soroksári Dunaág partja, ahol a kikötő és az új élelmiszernagyvásár körül új szállodák, bankok, üzletek nőnek ki a földből és tarka, hangos össze-visszaságban találkozik majd az alföldi paraszt, a kecskeméti szőlősgazda, a bulgáriai dohánykertész, a kisázsiai hajós, a levantei kereskedő a nyugateurópai nagyvárosok merkantil fejedelmeivel.

Közúti gőz- és motorhengerlést vállal
WOLFF ERNŐ
Sürgönycim: WOLFFERNŐ
Tel.: Lágymányos 13-82 Budapest-Kelenföld, Budaörsi-út 101

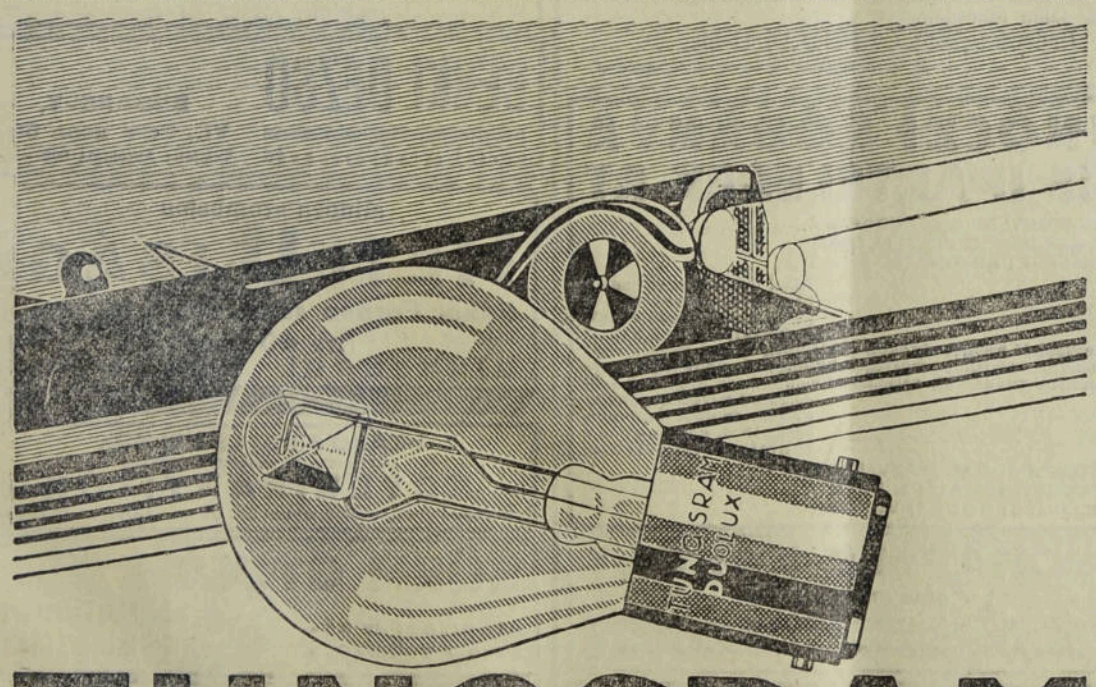

TUNGSRAM

Balassa Árpád
okl. építészmérnök, építőmester
VI., Vilmos császár út 31. Tel. Aut. 164-13.

Legolcsóbb bevásárlási forrás
juta-, kender- és lenárukban
GLASER JENŐ
Budapest, V., Csáky ucca 16. Telefón: Aut. 281—16

MÁTYÁSSY ANTAL ÉS FIA
MÁZOLÓ- ÉS FESTŐMESTER
BUDAPEST, X. KER., FÜZÉR UCCA 17/a
TELEFÓNSZÁM: K. 74—48.

ETERNA
IGAZOLVÁNY- ÉS BÉRLETTOK TÖRV. VÉDVE
KÖNYVKÖTÉSZET
ETERNA IPARI ÉS KERESKEDELMI R.-T.
BUDAPEST, IX., LÓNYAY UCCA 18. TELEFÓN: A. 852—00

ERDÉLYI MŰINTÉZETE
udvari fényképész IV., Semmelweis ucca 2. sz

BOROSJENŐI KÖVET: fagyálló, 7-féle színben és minőségben rajz után szállít
Budapest, VIII., Mária u. 11. Telefón: József 341—91. sz.
MAYER ÉS WÜHRL
OKL. ÉPÍTÉSZ, ÉPÍTŐMESTER

Czeglédy János Jenő
műkőáru-készítő, fal és padlóburkoló mester
Székesfővárosi és állami szállító kartellen kívül
Budapest, Kistemplom ucca 5. Telefón: József 449-98

Régi magaslatára helyezte az új törvény a főszámvevőt

Az új fővárosi törvény ősszel életbelépő reformjai között egyike a legnagyobb jelentőségűeknek a székesfővárosi számvevőszék felállítása, amely *a számvevőség utóda lesz*, de jelentőségében jelentékenyen túl fogja szárnyalni a mai főszámvevői osztályt, amit bizonyít az a tény is, hogy

a székesfőváros főszámvevőjét maga a belügyminiszter fogja kinevezni.

A fővárosi főszámvevő a régi dőkben igen előkelő és nagytekintélyű funkcionáriusa volt a fővárosnak, aki *súlyban és tekintélyben vetekedett a polgármesterrel* és csak az idők folyamán szürkült le a mai nivóra. Az új törvény

annyira fontosnak találta a főszámvevői hatáskört, hogy többé-kevésbé a régi magaslatra helyezte vissza.

A városházán érthető nagy érdeklődés előzi meg a számvevőszék megalakulását. Annyi bizonyos, hogy a számvevőszék vezetője *a városháza egyik legelőkelőbb tekintélye lesz, aki az új törvény értelmében köteles* lesz a legteljesebb mértékben ellenőrizni a főváros vagyoni gazdálkodását, aki minden fórumtól vagyoni elszámolást, vagyoni jelentést kérhet, s

akinek a vagyonellenőrzés terén általában olyan jogokat biztosítottak, amilyet a fővárosnál szerv részére eddig törvény meg nem adott.

A számvevőszék fontos osztályának megalakítására szeptember hónapban kerül a sor, amikor az új éra gépezete tulajdonképpen megindul. A számvevőszéki igazgatót már bevonják a költségvetés összeállításába is.

Légi térképek alapján akarják elkészíteni Budapest fejlesztési terveit

Az „Új Építészet Nemzetközi Szövetségé"-nek választmánya beadványt intézett *Budapest* székesfőváros polgármesteréhez, amelyben 18 ország nevében kéri a főváros vezetőségét, hogy a kislakáskérdés megoldásához okvetlen szükséges kislakásos kísérleti telep felépítését engedélyezze és pártfogolja.

A magyar delegátusok: *Molnár* Farkas és ifj. *Masirevich* György építészek, valamint *Fischer* József építész, a magyar szakosztály tagja, személyesen is megjelentek a polgármester előtt, s a memorandumot élőszóval is megindokolták s tájékoztatták a polgármestert a kislakáskérdés jelenlegi állapotáról, amely egész Európa legfontosabb építészeti problémája.

A polgármester kijelentette, hogy a kísérleti telep ügyével behatóan fog foglalkozni és az ügyet legméltányosabban intézi el.

A szövetség tagjai eljártak a városépítési ügyosztályban is, ahol rokonszenvesen fogadták a kezdeményezést.

A pasaréti mintatelep ellen — mint értesülünk — a fővárosnak elvi kifogása nincs, csak attól óvakodik, hogy nagyobb telekminimumot kívánó övezetekben egyes szigetek keletkezzenek, amelyek kicsiny parcellákkal, aránylag sűrű beépítéssel, a budai hegyvidék tulajdonképpeni célját — hogy légrezervoárja legyen Budapestnek — károsan befolyásolják.

— Ezen a nehézségen — mint mondják — úgy lehet segíteni, hogy a hatóságok jelöljenek ki egyes összefüggő területeket a budai hegyvidéken, melyeken a kicsiny parcellákkal épülő kis családiházak felépülhetnek. Ugyanily módon kellene kijelölni weekendházak és kertek céljára alkalmas területeket is.

Ennek a mozgalomnak a megoldását egyébként — tudomásunk szerint — elő fogja segíteni a *Közmunkák Tanácsának* akciója is, amely szerint a Közmunkatanács, Rakovszky Iván kezdeményezésére, *légi térképek alapján igyekszik elkészíteni Budapest fejlesztési tervét*, amely fel fogja tüntetni a lakótelepek céljaira alkalmas területeket is.

Az említett szövetség már két éve foglalkozik a „legkisebb lakás" problémájával és a magyar delegátusok mindent elkövetnek, hogy Magyarország is kivegye részét a nagy nemzetközi munkából, amelynek óriási jelentősége és szociális célja a dolgozó tömegek egészséges fejlődésének biztosítása.

Az egészséges lakás mindenki számára az államok jövőjének és így a magyar nemzetnek is egyik legfontosabb létfeltétele.

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros polgármestere nyilvános írásbeli versenytárgyalást hirdet a Szépvölgyi árok II. szakaszának **beboltozására.**

A hivatkozott hirdetményben közölt módozatok szerint a leteendő bánatpénz összege az ajánlati összeg 2%-a.

Az ajánlat benyujtásához szükséges nyomtatványok a IV., Központi városháza, II. emelet 285. ajtószám alatt kaphatók 2 pengő lefizetése ellenében.

A kellően felbélyegzett és borítékban elhelyezett ajánlatokat 1930. évi augusztus hó 4-én (hétfőn) déli 12 óráig a II. em. 279. ajtószám alatt kell benyujtani.

Az ajánlatok felbontása 1930. évi augusztus hó 4-én (hétfőn) déli 1 órakor lesz a II. emelet 266. sz. helyiségben, ahol a vállalkozók vagy megbízottaik jelen lehetnek.

Budapest, 1930. évi július hó 11-én.

A székesfőváros polgármestere.

Építési engedélyek

A polgármesteri III. ügyosztályban a következő új építési engedélyek kerültek kiadásra:

Ricker Jakab, VII., Bibor u. 4., X., Juhász u. 30. csal. h., terv. Schödl József, Sashalom. — Nagy István, VI., Röppentyű u. 30., X., Juhász u. 30. fsz. lakóház, terv. Igó Tihamér, VI., Hungária krt 45. — Dr. Szabados Ferenc, II., Nagybányai út 41., u. o. fsz. lakóház, terv. Haluskay Sándor, V., Lipót krt 3. — Grosz Samu, I., Aladár u. 6. u. o. toldalék, terv. Kende Jenő, VII., Garay tér 16. — Révai Testvérek Rt., VIII., Üllői út 18. V., Vadász u. 16. átépítés, terv. Böhm és Hegedüs, IV., Gerlóczy u. 11. — Kürschner Ernő, II., Szilfa u. 8., II., Névtelen u. 11920/1 hrsz. cs. ház, terv. Rajna Ernő, VII., Király u. 3. — Robb Lajos, I., Budafoki út 91., I., Névtelen u. 3973/8. hrsz. cs. ház, terv. Balla János, I., Fehérvári út 116. — Bornemissza Károly, VI., Futár u. 24., VII., Alsó rákosi rétek 1951—2—3/32. lakóépület, terv. Mengl Ferenc, VI., Ambrus u. 5. — Lékai Andrásné, II., Bogár u. 6. u. o. bérvilla, terv. Lékai András, II., Bogár u. 6. — Fally János X., Noszlopy u. 38., u. o. lakóház, terv. Lemick Lőrinc X., Gyömrői út 5. — Komáromi Ignác IV., Kossuth Lajos u. 12, VII., Kerékgyártó u. 30779/56. csal. ház, terv. Eggenhoffer és Tatár VII., Uzsoki u. 36. — Bendiner Dezső VII., Valeró u. 4., I., Béla király és Kútvölgyi út sarkán toldalék, terv. Bodanszky Géza és Ferenc VI., Liszt Ferenc tér 6. — Medek János I., Fehérvári út 112., I., Bornemissza u. 3252/13. családi ház, terv. Kapitány György I., Mohai út 114. — Altenburger János I., Kovács u. 8., u. o. lakóház, tervezte Beck József I., Horthy Miklós út 37. — Balogh Bálint IV., Múzeum körút 21., I., Lágymányos 4368/5., lakóház, terv. Havas Sándor VII., Jósika u. 13. — Vass Lajos, Albertfalva, I., Tétényi út 2987. csal. ház, terv. Csicsik Lajos, Kelenvölgy. — Nagy József I., Horthy M. út 16., I., Sirály u. 10. csal. ház, terv. Malina Gusztáv VII., Mustár u. 5. — Tóth Pál X., Egressy út 155., u. o. csal. ház., terv. Malina Gusztáv VII., Mustár u. 5. — Halász Béla II., Margit rakpart 54., II., Ruszti u. 8. egyemeletes cs. ház, terv. Guttmann Gyula VII., Szt. Domonkos u. 18. — Bartony János I., Boldizsár u. 14., I., Ercsi út 3498/12. lakóház, terv. Pinkay Károly IX., Üllői út 57. — Trumer György Nagyboldogasszony u. 80., I., Neszmélyi út 844/1. csal. ház, terv. Garacsi Mihály, Kelenvölgy — Grósz és Sachsel VI., Gömb u. 76., I., Ferry O. u. 37., négyemeletes bérház, terv. Grosz és Sachsel VI., Gömb ucca 76.

Bérháztelkek

a **Fő ucca, Ganz ucca** és **Királyhegy uccák** között fekvő régi

Ganz-gyári parcellázott

telektömbből, 76 négyszögöltől kezdve kaphatók.

Értekezés dr. Székely Márton ügyvédi irodájában, VII., Erzsébet körút 32, d. u. 4—6 között. Telefón: J. 448—22 Telefón J. 448—22

Megjelent A **PÉNZVILÁG** legújabb száma szenzációs tartalommal! Kapható minden ujság-árusnál. Ára 40 fillér

INÓCZI KŐBÁNYA ÉS IPARTELEPEK RT

KÖZPONTI IRODA: BUDAPEST II. KER., BIMBÓ UCCA 19 SZÁM TELEFON: AUTOMATA 529—90

Ajánl inóczi piroxén andesit bányájában termelt **elsőrangú minőségű zúzott kavicsot, kétszer zúzott kavicsból hengerzúzókon előállított,** felületi kezeléshez és bitumenes aszfalthoz szükséges **különböző nagyságú pormentes zuzalékot,** valamint az előirásoknak megfelelően kidolgozott **háromnegyedes kockát, fejkövet, taludot, kiskockat, cyklopot és ipomított terméskövet**

ÜZEMI IRODA NÓGRÁDVERŐCE TELEFONSZÁM: 4. VASUTI ÁLLOMÁS: NÓGRÁDVERŐCE

SCHÄFFER KÁROLY

okleveles mérnök

Vasút-, út-, betonépitési vállalkozó kövező-mester

Budapest VIII, Aggteleki ucca 17. Telefon: József 325-88

Kálmán építési vállalata. I. Fürdő u. 3/c. J. 456-03.

MESTER és KISS

okl. építész és építőmester

Budapest, VII., Egressy út 5.

Telefón: J. 382—02.

ILKOVITS J

Központi fütések és vízvezetéki berendezések vállalata

BUDAPEST, VI, ANDRÁSSY ÚT 92

Telefón: Aut. 212—07

BÁRÁNY JÁNOS CIPÉSZ MESTER

Arany és ezüst éremmel kitüntetve.

BUDAPEST, IX., GRÓF HALLER UCCA 18.

SÁMUEL GYÖRGY

épület,- díszmű-bádogos és egészségügyi berendező

BUDAPEST, VI, ARADI U. 45. TELEFON: AUT. 223-62.

VARGA ALAJOS gáz- és vízvezeték-szerelő vállalata

ÉPÜLET- ÉS DÍSZMŰBÁDOGOS

BUDAPEST, V., HOLD UCCA 25 Tel.: A. 291-57

SIMOR DÖME mű- és épületlakatos-mester és vasszerkezetek ipartelepe. Sodronyfonatok nagybani gyártása

BUDAPEST, VII., THÖKÖLY ÚT 89. SZÁM

TELEFON: JÓZSEF 894—43.

BERKI DEZSŐ BUDAPEST, VI., Szív ucca 60

festék és lakkereskedő Telefón: Automata 242—46.

Minden szombaton **HETI UJSÁG** Falus Ferenc szenzációs riport-lapja Ára 40 fillér MINDENHOL KAPHATÓ!

SZABÓ FRIGYES MÉRNÖK

elektromos berendezések vállalata

EGYENIRÁNYITÓK

Budapest, VI., Jókai ucca 37. szám. Telefón: 135—06

BŐHM GYULA

útépítési és kövezési vállalkozó

ÚJPEST, Tavasz u. 7 Telefon: A. 944-52

THOLT ISTVÁN OKL. MÉRNÖK — Tervez és készít: központi gőz-, víz- és etagefütést, vízvezetéket, csatornázást és szennyvízderítő telepeket

Budapest, II., Donáti u. 26. Telefón: Aut. 516-75

ZILAHI-BALOGH GYULA ÉPÍTŐMESTER

Budapest, I., Bornemissza u. 36 TEL.: Lá. 2—32.

Kitűnő eredménnyel zárult a portalan szemétgyüjtés első két hónapja

Közel két hónapja, hogy évekig tartó előkészületek után megkezdődött Budapesten a portalan háziszemétgyüjtés. Egyelőre ugyan csak két géppel, próbaképpen, de mégis megkezdődött, s ezzel köztisztasági téren is eljutottunk odáig, ahol a nyugateurópai városok már évek óta tartanak. Budapest köztudomás szerint az egész kontinens egyik legtisztább városa és már az volt az igazi béke boldog éveiben is. *Balló* Alfréd, a székesfővárosi köztisztasági hivatal kitűnő igazgatója, minden igyekezetével arra törekszik, hogy ezt a nívót, ezt a jó hírnevet ne csak megtartsa, hanem fokozza is. Valóban, a főváros uccái kitűnően öntözöttek, nyoma sincs a piszoknak, nem panaszkodunk többé a porra, s

a nálunk járó külföldiek egyik első és fő impressziója minden alkalommal a tisztaság. De csak az uccán.

Annál nagyobb bajok vannak még mindig a háziszemét összegyüjtése és elszállítása körül. E téren ott tartunk, ahol ötven évvel ezelőtt. A bérkaszárnyákban este, mikor a vice mindenféle rozoga ládából, lyukas kosárból és egyéb fantasztikus gyüjtőedényből vékákba gyüjti, s reggel, mikor a vékákból a nyitott szemeteskocsikba önti a hulladékot, büzös szahara támad, melynek por- és piszokfelhője ellep mindent. A portalan, higiénikus háziszemétgyüjtés májusban megkezdett próbái elé tehát jogos és érthetően türelmetlen várakozással nézett a főváros közönsége, mert ettől várta a mai nyomorúságok megváltását.

A próbagyüjtések harmadik hónapjában időszerűnek tartottuk érdeklődni aziránt, hogyan váltak be ezek a kísérletek, melyek a próbagyüjtés kilátásai, mert ettől tették függővé a várvavárt új rendszernek az egész vonalon való bevezetését és a lófogatú kocsik kiküszöbölését.

Balló Alfréd köztisztasági igazgató távollétében, a hivatalban érdeklődtünk, ahol — illetékes forrásból — a következő tájékoztatást szerezte a *Fővárosi Hirlap* munkatársa:

— *A portalan háziszemétgyüjtés eddigi próbái igen jól beváltak. Az új rendszerhez fűzött*

várakozásaink teljes egészében beteljesedtek,

s eddig mindkét géppel a legjobb tapasztalatokat szereztük. A gyüjtés rendszeresen folyik és ezideig soha,

egyetlen alkalommal fennakadás, vagy üzemzavar nem fordult elő.

— Egyelőre két gépünk van üzemben, 400 házi tartállyal. *A portalan háziszemétgyüjtést a Kossuth Lajos uccában és környékén, a VI. kerületi Szabolcs uccában és a körülötte lévő városrészben, a Kun uccában és a szomszédos házcsoportokban, továbbá a József uccában, illetve a József ucca körül vonuló uccasorokon végezzük,* hogy a különböző városrészek, különböző sűrűségű lakossággal bíró területek és más életkörülmények közötti, tehát más-más összetételű házihulladékot produkáló környékek viszonyait ismerhessük meg és próbálhassuk ki.

— A szemétgyüjtő gépkocsik a használatban teljes mértékben olyannak bizonyultak, amelyek a mi igényeinket és követelményeinket ki tudják elégíteni.

A két kocsi 10—12 lovaskocsi munkáját végzi el.

Egy gépkocsi naponta három fordulót tesz. Ez óriási előny a régi rendszerrel szemben, amelynél csak kora reggel lehetett végezni a gyüjtést, míg

a gépkocsik egész nap üzemben vannak.

Ezenkívül egy szemétgyüjtő tank befogadóképessége kilenc köbméter, míg a lovaskocsiké csak három köbméter volt.

— *A gyüjtési próbák az év végéig tartanak,* ezalatt, ha jelentkeznének hibák, módunkban lesz azokat kiküszöbölni, s nemesak a gépek teljesítőképességét ismerhetjük meg, hanem tartósságuk és üzembiztonságuk tekintetében is fogalmat tudunk alkotni magunknak.

— Az év végével a hivatal jelentést tesz a köztisztasági ügyosztálynak, illetve a polgármesternek, azután fog intézkedni a törvényhatósági tanács az egész vonalon való bevezetéshez szükséges kb. 40 gépkocsi és 20.000-nél több tartály beszerzése iránt, úgyhogy végeredményben *a jövő nyárra várható a főváros egész területén a portalan szemétgyüjtés megindítása.*

Magy. kir. postatakarékpénztár

6199/eln. 1930.

Versenytárgyalási hirdetmény

A m. kir. postatakarékpénztár zálogüzleti csoportja részére szükséges 20 darab kézi-tűzoltókészülék szállítására

VERSENYTÁRGYALÁST HIRDET.

A részletes ajánlati feltételeknek megfelelően összeállított ajánlatok folyó évi **augusztus hó 18-án déli 12 óráig** nyujtandók be a m. kir. postatakarékpénztár gazdászati hivatalánál (V., Szabadság tér 11, földszint), ahol közelebbi tájékoztatás is nyerhető.

Budapest, 1930. évi július hó 15-én.

M. KIR. POSTATAKARÉKPÉNZTÁR.

Bebiztosították eső ellen a Szent István napi tűzijátékot

Az idei Szent István napra a székesfőváros nem készített külön programot, miután a *Szent István hét* eseményei beolvadnak a domináló Szent Imre év programjába. Csupán a Szent István napi tűzijátékot ismétli meg a főváros, és pedig állítólag *minden eddigit felülmúló pompázásban.* A tűzijátékot augusztus 20-án este ismét a Gellérthegyen, illetve a Duna felett rendezik meg és erre a célra *25.000 pengőt irányzott elő* a főváros.

Természetesen

ez az összeg nincs összefüggésben azzal a 200.000 pengős összeggel, amit a Szent Imre év költségeire szavazott meg a Huszár Károly elnöklete alatt működő Országos Nagybizottság kezeihez a közgyűlés.

A főváros, igen helyesen, gondolt arra is, hogy ne a székesfővárost érje károsodás abban az esetben, ha a nagy költséggel előkészített tűzijátékot elmosná az eső. Ezért e célból

25.000 pengős esőbiztosítást kötött a főváros az egyik biztosítótársasággal.

A *Szent Imre* év eseményeinek kulminációja egyébként a legközelebbi hetekben áll be és ezért időszerűnek tartottuk az eseményeket időrendi sorrendben a következőkben ismertetni:

Augusztus 4-én lesz a budapesti Domonkoszárda 700 éves fennállásának jubileumi ünnepsége. *Augusztus 10-től 24-ig* történelmi kiállítás lesz Esztergomban. *Augusztus 16—20* között tartják a katolikus ifjúság nemzetközi kongresszusát. *Augusztus 16—21* között lesz a katolikus eszperantisták világgyülése. *Augusztus 17—19-én* ül össze az Unio Cleri pro Missionibus országos gyűlése. *Augusztus 17-én* lesz a Szent Imre-szobor nagyszabású felavatási ünnepe és 500 cigányzenész monstre-hangversenye. *Augusztus 17—18* között tartják a Credo egyesület országos kongresszusát, a Mária-társulatok országos gyülését és az Absztinens Kereszt-Egyesület országos konferenciáját. *Augusztus 18-án* lesz a nemzetközi kat. női nap, a Foederatio Emericana Szent Imre ünnepélye és gyermek-áhítatnap keretében a Szívgárdák tízéves jubileumi ünnepsége. *Augusztus 19-én* nyílik meg a Nagy Eucharisztikus Kongresszus. Krisztus király diadalmenete a Dunán, feldíszített hajókon, a flotta élén a pápa legátusának az Oltári Szentséget vivő hajójával. *Augusztus 20.* a főünnep. Egymillió szent-áldozás felajánlása Szent Imrének, a Szent Jobb körmenet, a magyar törvényhozás Szent Imre emlékünnepe, a MAC és a KMAC kegyeleti díszfelvonulása a millenniumi emlékmű előtt, a kat. gazdagyűlés a Vérmezőn, ker. iparosgyűlés az Iparcsarnokban, keresztényszociális munkásgyűlés és kat. anyák ünnepe stb. A Szent Jobb körmenet átjön a pesti oldalra, végighalad az Andrássy úton, s a Szent Jobbot a millenniumi emlékmű előtt közszemlére teszik ki. *Augusztus 19—20-án* lesz a Szent Korona ünnepélyes közszemlére tétele is a Mátyás-templomban. *Augusztus 21—23-án* katolikus nemzetközi jogászok, szerkesztők, közéleti férfiak, publicisták tartanak nemzetközi értekezleteket. *Augusztus 21—23-án* nemzetközi kat. orvosgyűlés. *Augusztus 21—26-án a* nemzetközi katolikus irodalmi és szociális hét. *Augusztus 22-én* a Párbajellenes Liga országos gyűlése. *Augusztus végén és szeptember első felében* nyilvános Szent Imre ünnepségek lesznek minden magyar községben. *Szeptember 8-án* tartják az országos férfizarándoklatot Esztergomba. *Szeptember 14-én* a Szent László és Boldog Margit ifjúsági körök fővárosi ünnepélyei lesznek. *Október 5-én* a Rózsafüzér Társulatok országos ünnepsége Budapesten. *Október 12-én* a Foederatio Emericana nagy zarándoklata Székesfehérvárra. *November 5-én* a fővárosi ifjúság hódolata Szent Imre szobra előtt. Végül *november 9-én* a Foederatio Emericana országos díszgyűlése zárja be a Szent Imre évet.

LÁNC DEICHSEL
Budapest, VI, Vilmos császár út 15/d.

BARCSAI LAJOS ÉPITŐMESTER BUDAPEST
IRODA: I., APRÓD UCCA 2.
TELEFÓN: AUT. 533—74.

Bründl János udvari szállító Egészségügyi műszaki berendezések gyára
Budapest, VII., Peterffy Sándor ucca 34. szám
Központi fütés. — Melegvíz készülék. — Vízvezeték. — Csatornázási- és gázberendezések. — Berendez városoknak vízműveket, csatornázásokat és derítőtelepeket. — TELEFON: József 518—19.

NEUMAN FERENC
OKL. MÉRNÖK, ÚTÉPÍTÉSI VÁLLALATA
Iroda: V, Rudolf tér 1 sz. Telefón: J. 442—60
BUDAPEST
Telep: VII, Egressy út 34 Telefón: A. 239—44

BULICSEK ÉS TÁRSA
KAZÁN-, TARTÁNY- ÉS VASSZERKEZETI GYÁR
Ujpest, Rózsa u. 14. Tel.: Aut. 952-39
Mindenféle szegecselt, hegesztett lemezmunkák és vasszerkezetek

BOGNÁR ISTVÁN
ÁCSMESTER
Budapest, X, Gergely u. 69. Telefón: J. 372-48

Kőbányai Gép- és Vasszerkezeti Műhely
BISSELICHES MÉRNÖK
Budapest, X, Liget-u. 46. Tel. J. 358-25
Vasszerkezetek, lakatosmunkák, portálok

SZÜTS JENŐ okl. mérnök, építőmester, építési vállalkozó
Budapest, VIII., Szentkirály ucca 35
TELEFÓN: Józs. 429-43.

Korányi és Fröhlich redőnygyár
BUDAPEST KISFALUDY-U. 5/F. • TELEFON: J. 323-76 • 459-86
SPECIÁLIS GYÁRTMÁNYAI:
SZAB. PÁNCÉLREDŐNY · ACÉLREDŐNY · FAREDŐNY · VASZONREDŐNY
SZAB. AJTÓCSUKÓ · BOSTWIGH-TOLÓRÁCS · NAPELLENZŐ · SZERKEZETEK
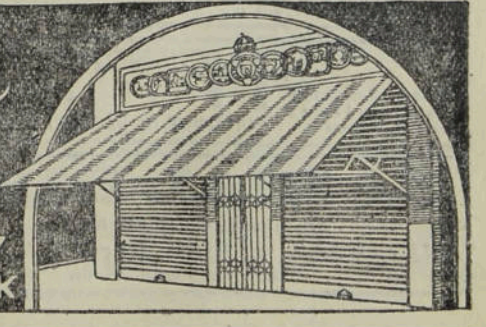

A belügyminiszter jóváhagyta a Vízművek beruházási terveit

A szivattyútelep elhelyezéséről később döntenek — Az Elektromos Művek beruházási programját most bírálja felül a kereskedelmi minisztérium

A főváros törvényhatósági bizottsága megszavazta a nyolcmillió dolláros függőkölcsön felvételét, sőt a pénzt az érdekelt bankok már folyósították is. A negyvenhatmillió pengőt kitevő függőkölcsön folyószámlákon rendelkezésre áll. Ilyen körülmények között *felmerül a kérdés: mikor indulnak meg végre ezek az üzemi beruházások, amelyek lényegesen csökkenthetik az egyre terjedő munkanélküliséget.* A *Fővárosi Hirlap* munkatársa érdeklődött e beruházási munkálatok megindítása iránt és illetékes helyekről azt a fölvilágosítást kapta, hogy

a munkálatok legnagyobb része már a legközelebbi napokban megindulhat.

Egyes munkálatok kiírását és megindítását az a körülmény késlelteti, hogy *az illetékes minisztériumokból még nem érkezett meg a tervek jóváhagyása.*

Az üzemi beruházási munkálatok megindításáról

illetékes helyeken

a következő felvilágosításokat kaptuk:

— A Vízművek beruházási programjának a végrehajtását azonnal meg lehet kezdeni — a szivattyútelep kivételével. A szivattyútelep elhelyezését illetően bizonyos részletkérdésekről még tárgyalások folynak a belügyminisztériumban. A munkáltokat mindezideig azért nem lehetett megkezdeni, mert a *tervek jóváhagyása a belügyminisztériumból még nem érkezett meg a Vízművek igazgatóságához.*

A tárgyalások azonban a belügyminisztériumban már befejeződtek, az említett részletkérdéstől eltekintve valamennyi terv megkapta a jóváhagyást és ez a jóváhagyó leirat még ezen a héten megérkezik úgy a főváros polgármesteréhez, mint a Vízművek igazgatóságához.

Azonnal meg lehet tehát indítani úgy az alagutak, mint a kutak építésének a munkálatait és ki lehet adni az öntési munkálatokat is. A kutak létesítésének munkálatai augusztus közepén kezdődnek, a földmunkálatok azonban csak az ősz folyamán, mert előbb meg kell várni, hogy a gyárak elkészíthessék a csöveket.

— Ugyanez a helyzet az *Elektromosművek* beruházási programjának a végrehajtása tekintetében is. Itt azonban a késedelem nagyobb, mert

a kereskedelemügyi minisztérium műszaki ügyosztályában még elbírálás alatt állanak az Elektromos művek építkezési tervei.

— Ami a víztisztítási munkálatokat illeti, ezek rövidesen megindulhatnak. *Ezen a téren két-három hónapos próbamunkálatok indulnak meg,* ha ezek a próbamunkálatok sikeresek lesznek, akkor kerül sor az egész víztisztító készülék kiépítésére. Annyi bizonyos, hogy a munkálatok kedvező előrehaladása esetében *tavaszra már megszabadulhat minden szennytől a pesti víz.*

Nem választható el a Margit-kórház kibővítése az új Rókus-programtól

Ha a főváros a Margit-kórház kibővítésére használná föl a tartalékolt négymillió pengőt, ezzel feladná az új Rókus megépítésének a tervét — mondják illetékes helyen

Csordás Elemár dr., a főváros tiszti főorvosa, aki elismerésreméltó küzdelmet folytat a főváros kórházi állapotainak megjavításáért és az új Rókus-kórház tervének végrehajtásáért, azt a gondolatot vetette föl, hogy a *Margit-kórház kibővítésének a tervét függetleníteni kell az új Rókus-kórház megépítésének tervétől.* A tiszti főorvost az az elgondolás vezérli, hogy az új Rókus-kórház építési tervének a végrehajtása tekintetében tapasztalható késedelem *közegészségügyi szempontból enyhíthető volna a Margit-kórház kibővítésével, aminek a költségei négymillió pengőt tesznek ki, vagyis éppen azt az összeget, amit a főváros tartalékolt.*

Csordás Elemér tiszti főorvosnak erről az érdekes indítványáról

a legilletékesebb városházi körökből

a következő információt kapta a *Fővárosi Hirlap* munkatársa:

— Bármennyire tiszteletreméltó is a tiszti főorvos álláspontja és *bármennyire megalapozott is a főváros kórházi viszonyainak megjavítása szempontjából ez az indítvány,* a főváros vezetősége ennek az indítványnak még csak a tárgyalásába sem bocsáthozhatik, mert

a főváros feladná az új Rókus megépítésének egész tervét, abban az esetben, ha a kimondottan Rókus-építési célokra tartalékolt négymillió pengőt a Margit-kórház kibővítésére használná fel.

— *Egy nagy horderejű tervnek elejtése volna ennek az indítványnak az elfogadása, mert ezzel a főváros annak a fölfogásának adna kifejezést, hogy az új Rókus-kórház felépítése a Margit-kórház kibővítése esetében, nem is annyira sürgős.*

Ez a nyilatkozat, amelyet *illetékes helyről* kaptunk, kizárja tehát a Margit-kórház kibővítését célzó tervnek az új Rókus-kórház felépítésétől való függetlenítését, de egyben azt is bizonyítja ez a nyilatkozat, hogy *a főváros illetékes tényezői az új Rókus felépítésének gondolatához változatlan erőteljességgel ragaszkodnak.*

Sürgősen megtörténik az összes fővárosi szabályrendeletek revíziója

Annak idején a *Fővárosi Hirlap* írta meg elsőnek, hogy az új fővárosi törvény szükségessé teszi az összes korábbi városi szabályrendeletek revízióját s hogy a polgármester ezek összegyüjtésével *Gárdonyi* Albert dr. főlevéltárost, egyetemi magántanárt bízta meg. A rengeteg szabályrendelet felkutatása és jegyzékbe foglalása megtörtént s a polgármester most elrendelte, hogy minden ügyosztály, illetve hivatal az őt érintő szabályrendeleteket vizsgálja át s amennyiben szükséges a rendeletek újjáalkotására, revíziójára, vagy hatályon kívül helyezésére tegyen sürgősen javaslatot.

Az 1873 óta alkotott összes szabályrendeletek és elvi jelentőségű határozatok revíziójáról, tehát sokszáz rendelet átvizsgálásáról van szó.

A nagyjelentőségű közigazgatási aktusról az *elnöki osztályban* így informálták a *Fővárosi Hirlap* tudósítóját:

— A polgármester úr már tavaly az év végén 153.031. számú rendeletével felhívta az összes hivatalok vezetőit, hogy a fővárosi szabályrendeletek közül azoknak a módosításával foglalkozzanak, amelyek az akkor már ismertté vált új fővárosi törvényjavaslattal egészben vagy részben ellenkeztek, vagy amelyek módosítása az új törvénytől függetlenül is szükségessé vált.

— Mivel az új fővárosi törvény időközben kihirdettetett, nemcsak a kérdés időszerűségénél, hanem a törvény kötelező erejénél fogva is haladék nélkül meg kell indítani a fővárosi szabályrendeletek átvizsgálására és a törvény rendelkezéseivel való összhangba hozatalára irányuló munkálatokat.

— A munka megkönnyítése és eredményessége érdekében a polgármester úr *hivatalonként csoportosítva kiadta az 1873 óta alkotott összes székesfővárosi szabályrendeletek és elvi jelentőségű határozatok jegyzékeit* azzal az utasítással, hogy a *hivatalok az ügyköreiket érintő összes szabályrendeleteket vizsgálják* át és amennyiben akár az új törvényből, vagy egyéb okból kifolyóan valamely rendelet változtatásra kerül, vagy új szabályrendelet kodifikálása látszik szükségesnek, — az erre irányuló előmunkálatokat azonnal indítsák meg.

A szabályrendeletek közül közel 300 kerül változtatás alá, de igen sok elavult rendeletet hatályon kivül is helyeznek.

Sarló és Sárközy
építési vállalkozók Tel.: Aut.
Budapest, V., Akadémia ucca 14. sz. 136—04

Gyöngyösi István okl. gépészmérnök központi fűtési, vízvezetéki és egészségügyi berendezési vállalata.
Budapest, VIII., József körút 9. sz.
Telefón.: J. 383-33

BARANYAI BELA ES TSA Központi fűtés, szellőztető, vízvezeték, gáz- és csatornázási berendezések vállalata
BUDAPEST, I., BERCSÉNYI UCCA 5. TELEFÓN: LÁ. 265
„NON PLUS ULTRA" melegvízfűtési kazánok gyártása

SCHÜTZ EDE TELEFON J. 330—45
ÉPÜLET-, MŰ- ÉS VASSZERKEZETLAKATOS
BUDAPEST, VII., THÖKÖLY ÚT 23. SZÁM

Bauer Dénes utóda, Telefón: Aut. 539—59
HOFFMANN DÉNES okl. mérnök
II., Szász Károly ucca 5. bádogos, gáz, vízvezeték, csatornázási, központi fűtési vállalkozó

STERN EMIL Telefón: Aut. 906-48
ÚT-, CSATORNA- és MAGASÉPÍTÉSI SZERSZÁM- ÉS MŰSZAKI ÜZLET
BUDAPEST, V., VISEGRÁDI U. 32.

TARJÁNYI ISTVÁN Radiátorok és fűtőtestek szakszerű mázolása és fényezése hőállóan teljes garancia mellett
SZOBAFESTŐ ÉS MÁZOLÓ TELEFÓN: J. 382—45
BUDAPEST VII, JÓSIKA UCCA 3

KRÉMER IMRE
BÁDOGOS, SZERELŐ, LÉGSZESZ-, VÍZVEZETÉK és EGÉSZSÉGÜGYI BERENDEZŐ
BUDAPEST, VI., PODMANICZKY UCCA 29

Biológiai szennyvíztisztítók, házi szennyvízderítő aknák, csatornázások
Schweiger Gyula mérnök
VIII, Német ucca 5. szám. Telefón: József 446—74

Ipartermék Értékesítő R.-T.
Budapest V, Zoltán u. 7-9. Tel.: A. 110-18

FRANK EMIL
okl. mérnök és építőmester
BUDAPEST, V., HOLLÁN U. 9.
Telefón: Aut. 293-27.

KOVÁCS OSZKÁR BÁDOGOS MESTER
ÉRCKOPORSÓ ÉS TEMETKEZÉSI CIKKEK KÉSZITŐJE
BUDAPEST, IX., TELEPI UCCA 14. SZÁM.
(A Ludovikával szemben.) TELEFON: J. 451—93

KARA JÁNOS Telefón: J. 351-44
képesitett kőműves- és ácsmester
BUDAPEST, VIII., Köris ucca 28
Bármilyen ács-, kőműves- és betónmunkákat vállal

HEISSENBERGER JÓZSEF
Kövezőmester és útépítési vállalkozó
BUDAPEST, IX., VÁGÓHID UCCA 9/b SZ.

HAJNAL IMRE
okl mérnök, építési vállalkozó
BUDAPEST, I., Atilla körút 47. szám
Telefón: Automata 528—64.

SCHAFFER ANTAL
SZÉKESFŐVÁROSI ÚT-, BETON- ÉS CSATORNA ÉPITÉSI VÁLLALATA
BUDAPEST, II., 81AI ÚT 21. Telefón: 522-91

SCHIFF MIHÁLY
paszományos-mester, Budapest, IV. Prohászka Ottokár ucca 8. (Félemelet)
EZÜST ÉREMMEL KITÜNTETVE. + TELEFON: AUTOMATA 834-76.
A legszebb kivitelben készitek mindenféle butorpaszomanyt, plimó- (paplan) zsinórt, horgolt rózsát, csillag gombot és gombáthuzást. Női ruhadiszeket, bojtokat, rojtokat, öveket, a legprecizebb, művészi kivitelben. Csillárzsinórokat, továbbá selyem- és gyapjúfonal- adjusztálást és minden e szakmába vágó munkát.

Szűcs Béla mérnök, műszaki és vállalati irodája
Budapest, VIII., József körút 69 ● Telefónszám: József 373—67
Tervez, berendez, átalakit: központi gőz-, melegvíz- és légfűtéseket, vízvezetékeket, egészségügyi berendezéseket, önálló központi szivattyú és elektromos világitási telepeket

Gazdasági Értesítő

Ismét új érdeklődők jelentkeztek játékkaszinó alapítására

A kiszemelt hely: Lillafüred

Mintegy naptárszerű pontossággal térnek vissza azok a tervek, amelyek játékkaszinóval akarják Magyarországot megajándékozni. A belga és svájci tőkecsoportok próbálkozása után legújabban

egy francia érdekeltség jelentkezett,

— egyelőre csak tájékoztatásért a lehetőségek elbírálása céljából. Az új ajánlkozó egy nyugatfranciaországi fürdőhely bérlője, akinek jelentékeny érdekeltsége van az osztendei játékkaszinónál is. Ezuttal nem a *Balaton*, vagy a *Margitsziget* van előtérben, hanem

Lillafüred,

ahol a jelentkező csoport véleménye szerint nagyarányú idegenforgalmat lehetne megteremteni és az amúgy is gyönyörű üdülőhelynek világhírnevet szerezni.

Úgy tudjuk, hogy a francia érdekeltség tervei még nem kerültek elbírálás alá mértékadó helyeken és nem is tartjuk lehetségesnek, hogy annyi indokolt visszautasítás után, a kormány változtatott volna eredeti álláspontján:

játékkaszinóra nincs szükség Magyarországon.

Nem kétséges, hogy a legújabb kísérlet is kudarcot vall és a *gründolni vágyó játékbank-vállalkozók eredmény nélkül távoznak Budapestről.*

A Magyar Általános Hitelbank igazgatósága f. hó 19-én tartott ülésében az 1930. első félévi üzleteredményt P 3,470.404.19-ben állapította meg az 1929 június 30-i P 3,489.493.41-vel szemben. A kimutatott nyereségben a külföldi fiókok hozama ezúttal sincsen elszámolva. A félévi mérleg fontosabb tételei az 1929 december 31-i állapottal szemben a következőképpen alakultak: Az adósok 199.1 millióról 208.9 millió P-re emelkedtek, a váltótárca 106.5 millióról 96 millió P-re csökkent. A takarékbetétek a tavalyi 55.3 millióval szemben 56.1 millió P-t, a folyószámlán és csekkszámlán elhelyezett betétek 145.8 millió P-vel szemben 145.6 millió P-t tesznek. A hitelezők összege 145 millióról 128.4 millió P-re, tehát 16,6 millió P-vel csökkent. Az értékpapírállomány az előző évi 17.6 millió P-vel szemben 17.4 millió P-vel szerepel a mérlegben. A pénzintézeteknél és egyéb vállalatoknál fennálló érdekeltségek összege 36.8 millió P-ről 34.2 millió P-re csökkent. Az értékpapírokon szenvedett árfolyamveszteségek az üzleteredményben teljes mértékben el vannak számolva.

A Pesti Magyar Kereskedelmi Bank június 30-án lezárt félévi mérlegét teszi közzé, mely a következő eredményt mutatja: tiszta nyereség a tavalyi nyereségáthozat beszámítása nélkül 2.955.343.22 P (tavaly az első félévben 2,930.855.85 P). Ebben a nyereségben nem foglaltatik bent a többrendbeli, a lefolyt félévben már befejezett üzlet eredménye, amelynek elszámolása későbbi időpontra tartatott fenn. Dacára a gazdasági viszonyok általánosan bekövetkezett kedvezőtlen alakulásának, a bank üzleti forgalma a mult évvel szemben további fejlődést mutat. Erre vezetendő vissza, hogy a félévi nyereség a folyton csökkenő kamatmarge mellett is a tavalyi évvel szemben ismét növekedett. Fokozta az eredményt többek között az is, hogy a bank zálogleveleit közvetlenül a tőkebefektetést kereső közönségnek adta el, úgy a bel-, mint a külföldön.

A Pesti Hazai Első Takarékpénztár-Egyesület igazgatósága folyó évi 17-i ülésében állapította meg szokott szigorú mérlegelési elvei alapján az intézet félévi mérlegét, amely 2,056.000 P-s tiszta nyereségével csaknem a tavalyi félévi 2,067.000 P-s tiszta nyereséget éri el, dacára annak, hogy a folyó félévi társulati adóterhek a tavalyival szemben 120.000 P-s többletet tüntetnek fel. Az általános pangás, amely hazánk gazdasági életében az elmult félév folyamán fokozódó mértékben uralkodott, az intézet egyes üzletágainak nagyobb arányú fejlődését hátráltatta. Éppen a mostoha viszonyok következtében a szokottnál is nagyobb gondot kellett fordítani a kihelyezések abszolút biztonságán felül az intézet mobilitására is és ez a törekvés eredményezte, hogy a könyvecskékre elhelyezett betét álladékában a folyó félévben elért 4,106.856,91 P-s emelkedésből, valamint az egyesület forgalomban lévő dollárzálogleveleinek 3.873.839.20 P-t tévő emelkedéséből befolyt tőkék túlnyomó részben váltóhitelek formájában nyertek kihelyezést, ami a váltótáreának a folyó félévi 4,079.852.93 P-s szaporulatában jut kifejezésre.

A Phönix Életbiztosító Társaság június 30-án tartotta 47-ik rendes közgyűlését. A társaság az 1929. évben *496.178.873.— pengő tőkére szóló új életbiztosítást kötött.* A biztosítási állomány 1929 végén 1,769.036.000.— pengőt tett ki és az idei közgyűlés napjáig 1980 millió pengőre, azaz a háborúelőtti állomány aranyértékének *több mint hétszeresére emeldekett.* Az életbiztosítási díjbevétel 84,442.697 pengő 50 fillér volt, a biztosítottaknak, illetve hátramaradottjaiknak 24,680.750.— pengőt fizetett ki a társaság. A technikai tartalékok 1929 végéig 45,512.395.— pengővel 219,910.754.— pengőre, a társaság összes garanciális alapjai 240,321.851.— pengőre emelkedtek. A társaságnak Magyarországon, Ausztriában, Németországban, Belgiumban, Francia- és Olaszországban, Csehszlovákiában, Jugoszláviában, Lengyelországban és Bulgáriában összesen *80 ingatlana van*, amelyek együttvéve 45,380.000.— pengővel szerepelnek a mérlegben. Az *értékpapírállomány* 120,855.618.— pengőre rúg és túlnyomórészt nemzetközi befektetési értékekből áll, amelyek között nagymennyiségű valorizált magyar állampapír is szerepel. A *jelzálogkölcsönökbe* kihelyezett tőkék összege 14,194.400.— pengőre, a társaság saját életbiztosítási kötvényeire folyósított kölcsönök összege pedig 14,666.700 pengőre emelkedett. A legutóbbi időben a Phönix nagymértékben kibővítette viszontbiztosítási hálózatát, amennyiben szerződéses viszonyba lépett nagy világvállalatokkal. A *Phönix* tisztviselői *jóléti intézményekre* és nyugdíjalapokra kereken 800.000 pengőt tartalékolván, a számadási évet 570.445.48 pengő felesleggel zárta, amelyből a 4,000.000 schilling teljesen befizetett alaptőke után, úgy mint tavaly, az idén is 8½%, azaz minden 40 schilling névértékű részvényre 3,40 schilling osztalékot, összesen 274.550 pengőt (340.000 schillinget) fizet, 145.350 pengőt pedig a tőketartalék gyarapítására fordít, amely ezzel az összeggel 1,760.000 pengőre emelkedik.

Magyar Hét: október 18—25. A *Magyar Hét* rendezőbizottsága hétfőn alakul meg, de már minden vonalon megindult az akció előkészítése. A rendezőbizottságba a kamara bevonja az összes országos jellegű gyári-, kézműipari- és kereskedelmi érdekképviseleteket. A kamara kiküldte képviselőjét Belgiumba, ahol a centennárium alkalmával egész nyáron a nagyszabású ünnepségek egymást érik és ott tanulmányozhatja ezeket, hogy az idei *Magyar Héten* új programpontokkal, új ötletekkel propagálhassa a magyar árut.

Magyarország aranykoszorús mestere
SZLEZÁK LÁSZLÓ
harang- és ércöntöde, harangfelszerelés és haranglábgyár
BUDAPEST, VI., Frangepán ucca 77. szám
Telefon: Aut. 913-53

Bazilika részére készült 7945 kg új harang
Az 1900. évi párizsi világkiállításon díszoklevéllel, 1921. és 1923. évi vasipari kiállításon aranyéremmel, az 1925. és 1926. évi kézműipari tárlaton kormánydíszoklevéllel, 1927. és 1928. évi budapesti, székesfehérvári, szentesi és szombathelyi kiállításokon nagy aranyéremmel kitüntetve. — Számos egyházi elismerőlevél! — Költségvetéssel díjmentesen szolgál! Előnyös fizetési feltételek!

Összerakható könyvszekrények
rekeszenként minden irányban nagyobbíthatók és pótolhatók.
PRAKTIKUS ÉS OLCSÓ
Lingel Károly és Fiai
Első Magyar Faáru- és Butorgyár.
Budapest, VII. ker., Rózsa ucca 4—6. szám
Kérjük 120 szobából álló állandó kiállításunk megtekintését.

Alapitási év: 1868. Telefon: Zugló 69—07.
CRISTOFOLI VINCE
KŐPADLÓ FAYENCE PALABURKOLAT
BUDAPEST, VII., GIZELLA ÚT 31

Karászek Ferenc
Kazán és tartálygyár Telefon: L. 915—07
Budapest, VI., Váci-út 163

Textilipari Feldolgozó és Értékesítő Szövetkezet
Budapest, VIII., Rökk Szilárd ucca 20 Telefon: József 439—91

HERCZEG JÁNOS asztalos mester lakberendező faipari üzeme
BUDAPEST, IX. KER., VIOLA UCCA 17. SZ.
Telefon: J. 443—90

LANG ÁRPÁD szobafestő és mázoló
BUDAPEST, VI. KER., KASSAI ÚT 81. SZÁM. (SAJÁT HÁZ)
MŰHELY: VIII. KER., MÁRIA TERÉZIA TÉR 7. SZÁM

BIRÓ LÁSZLÓ
ÁCSMESTER
BUDAPEST, X., KOLOZSVÁRI UCCA 9.

Alexy György
okl. gépészmérnök
villamossági és műszaki vállalata
BUDAPEST, V., FALK MIKSA UCCA 26—28. SZ.

„BECIVA"
Beketow Cirkusz Varieté
Városliget * Tel.: Aut. 183-35.
A VEZETŐ JÚLIUSI MŰSOR
este 8 órakor és délután 4 órakor
10 külföldi attrakció! * 10 külföldi attrakció!
HELYÁRAK:
este 1 pengőtől 6 pengőig — délután 50 fillértől 3 pengőig
(este utalvánnyal a fele) — (d. u. az utalvány érvénytelen)

KELE MIHÁLY
épületasztalos munkák bútorok és iskolaberendezések gyára
Budapest, Örömvölgy u. 38-40
Telefon: József 312-98

POZSGAY DEZSŐ
építőmester és burkolási vállalkozó
VII., KÖRVASÚT SOR 8.
Saját telepén.

Zumpft István
vasút- és útépítő vállalkozó, kövező mester
Kispest, Rákóczi u. 74. szám

VIZVEZETÉK, CSATORNÁZÁS, központi fűtés, bádogos munkát legszolidabb kivitelben az 1885-ben alakult
ROZSNYAI IZIDOR cégtől,
(Eddig VII., Amazon ucca 16. szám.) VII., Thököly út 75. Telefon: J. 326-69

DELMÁR BÉLA
okl. mérnök, építőmester
Budapest, VI. Benczur u. 17
Telefon 263-40

Vállalkozási Hirlap

Az élelmiszer nagyvásáron kívül közel félmillió pengős közélelmezési építkezések indulnak meg a legközelebbi hetekben

Az új élelmiszer nagyvásár megindított építkezése mellett a közeli napokban még több más nagyarányú munkát kezdenek meg a közélelmezési üzemek keretében. A közel félmillió pengő értékű építkezéseket a sertésközvágóhídon és vásáron, továbbá a vásárcsarnokokban fogják elvégezni. A *központi vásárcsarnokban* egyedül *százezer pengőnyi* munka vár elvégzésre, amelynek során a mellékhajókat tataroznak. Ácsmunkára 14.000, bádogosmunkára 17.000, tetőfedőmunkára 4000, lakatosmunkákra 8000, mázolómunkákra 15.000, üvegesmunkákra 5000, színes ólomüvegmunkákra 1000, állványozómunkákra pedig 7000 pengőt költenek.

A *sertésközvágóhídon* átalakítják az irodaépületet 65.000 pengő költséggel, áthelyezik a mérlegházat és új sertés-szállásokat építenek 95.000 pengő költséggel, úgy hogy

a sertésvágóhíd, illetve vásár területén kereken 260.000 pengő értékű építkezést vettek tervbe.

Ezekre a munkálatokra már beérkeztek az ajánlatok, úgy, hogy a munkát a legközelebbi hetekben meg is kezdik.

A sertésvágóhídon és vásáron kivitelre kerülő munkák így oszlanak meg: kőműves-, betón- és elhelyezőmunkákra 25.000, ácsmunkákra 18.000, bádogosmunkákra 18.000, tetőfedőmunkálatokra 8000, vasszerkezetekre 14.000, asztalosmunkákra 5000, lakatosmunkákra 7000, mázolómunkákra 25.000, üvegesmunkákra 1000, burkolómunkákra 3000, vízvezeték és csatornázási munkákra 26.000, egyéb munkákra 12.000 pengőt irányoztak elő.

A közélelmezési intézményeknél ilymódon igen tekintélyes beruházási munka folyik, mindazáltal a főváros közönsége nincsen teljes mértékben megelégedve a produkált eredményekkel, mert a *főváros két kirívó, szégyenteljes kerületi piacának, a Garay térnek és a Lehel térnek hasztalan és régóta sürgetett rendezése — mint értesülünk — újból eltolódott, illetve lekerült a napirendről.*

Új versenytárgyalási kiírások

A polgármester versenytárgyalást hirdet:

Árokboltozási munkákra a Szépvölgyi ároknál. Pályázni lehet augusztus 4-én déli 12 óráig az út- és csatornaépítési ügyosztályon.

Villanyszerelési munkára a hernáduccai iskolánál. Pályázni lehet aug. 8-án d. e. fél 10 óráig a középítési ügyosztályon.

Kőművesmunkára ugyanott. Pályázni lehet augusztus 9-én d. e. fél 10 óráig a középítési ügyosztályon.

Csatornázási munkára a Szőnyi úton. Pályázni lehet augusztus 4-én déli 12 óráig az út- és csatornaépítési ügyosztályon.

Víz-, gáz-, gőz- és csatornaberendezési munkákra az Új Szt. János kórháznál. Pályázni lehet augusztus 9-én d. e. fél 10 óráig a középítési ügyosztályon.

Gyalogút, kocsiút aszfaltozási, bitumenes téglaburkolási és az ezzel kapcsolatos előmunkákra a Horánszky uccában. Pályázni lehet aug. 11-én déli 12 óráig az út- és csatornaépítési ügyoszt.-ban.

50 drb hirdetővasoszlop szállítására a hirdető vállalat részére. Pályázni lehet augusztus 25-én d. e. 11 óráig a hirdető vállalat igazgatóságánál.

Versenytárgyalási megbízások

A mult héten tartott nyilvános és szűkkörű versenytárgyalások alapján a különböző közmunkákat és közszállításokat a következő cégek kapták:

Vasmunkát a Horthy Miklós szeretetotthonnál: Vasgerendákat árusító rt. 61.481 P.

Kőfaragómunkát ugyanott: Weisinger György 2189 P.

Ácsmunkát az aquincumi múzeum kibővítésénél: Ertl József 3136 P.

Lapburkolómunkát ugyanott: Cristofoli Vince 2864 P.

Bádogosmunkát ugyanott: Frey István 2539 P.

Központi fűtőberendezési munkát a pesti Vigadónál: Egri és Fia 3904 P.

Belső szobrászmunkát ugyanott: Kovács József 3541 P.

Föld-, kőműves- és szigetelőmunkát a dandáruccai népfürdő udvarrendezésénél: Nekolny Antal 2669 P.

Központi fűtőberendezési munkát a váciuccai leánygimnáziumnál: Törs és Ormai 41.013 P; *a Marczibányi téri polg. iskolánál:* Tholt István 17.902 P; a *kénuccai elemi iskolánál:* Schuller József 8300 P.

Vasmunkát a Horthy Miklós szeretetotthon kórházépületénél: Vasgerendákat árusító rt. 85.692 P.

Ácsmunkát ugyanott: Hellenbrad János 5709 P.

Föld-, kőműves stb. munkát ugyanott: Teleki, Katona, Varjas 572.511 P.

Kőfaragómunkát a dandáruccai népfürdő udvarrendezésénél: Seenger Béla 2480 P.

Bádogosmunkát az Új Szt. János-kórház mosókonyhájánál: Kovács Imre 6485 P.

Föld-, kőműves- stb. munkát a Szt. István-kórház transzformátorházánál: Kurcsák Gergely 3953 P.

Kőművesmunkát az Új Szt. János-kórház gyermek tb. osztályának alagsoránál: Cserépy István 3988 P; a sebészeti osztálynál: Vágó Pál 19.735 P.

Elektromos munkát u. ott a Wodianer-pavillonnál: Hungler István 12.227 P.

Belső festési munkát a Szt. Rókus-kápolnánál: Leszkovszky György festőművész 4000 P.

Kőfaragómunkát a Horthy Miklós szeretetotthon kórházépületénél: Müller Rezső 67.805 P.

Föld-, kőműves- stb. munkát ugyanott a tüdőbetegépületnél: Szücs Jenő 252 ezer 052 P vállalati áron.

Villanyszerelési munkát a kőrcsinuccai tüdőbetեգgondozó intézetnél: Jankovits Győző 4675 P.

Könyvtár - bútorkészítési munkát a gyáliúti Közegészségügyi és bakteorológiai Intézetnél: Molnár János Imre 3395 P.

Pótmunkát a Diószeghy úti játszótérnél: Hermann János 1629 P.

Elektromos fővezetékszerelési munkát a Mária Terézia téri pedagógiai szemináriumnál: Diószegi és Tsa 5954 P.

Mázolómunkát a gömbuccai el. iskolánál: Zoller Ferenc. 8994 P vállalati áron.

Beérkezett ajánlatok

A mult héten tartott versenytárgyalásokon a különböző közmunkákra és közszállításokra a következő cégek pályáztak:

Föld-, kőműves- és elhelyezőmunkára a Kazinczy uccai iskola kazánház és kémény építésénél: Fratricsevics Ernő 9924, Führer Miklós 10.199, Gertvay és Társa 10.565, Weisz Miklós 10.832, Volentics Lajos 11.395 Dittler Emil 12.703, Grenyó Bertalan 12.960, Welward és Kutassy 15.426, Heinicke H. 16.993 pengővel.

Központi fűtőberendezési munkára a Mária Terézia téri iskolánál: Lakos Jenő 8701, Gattaringer Ferenc 9172, Morzsányi Hermann 9702, Stern és Rosenthal 9966, Róth Vilmos 9996, Lammel Ferenc 10.428, Várnai Artur 11.420, Ruffián István 11.911 pengővel.

Bádogosmunkára az Ihász uccai iskolánál: Oláh József 3352, Stahler Sándor 3415, Steinberger M. 3433, Schubasitz Lajos 3438, Rosenbaum Jenő 3441, Szekér Gyula 3555, Ormándy József 3565, Spierer József 4286 pengővel.

Műkőmunkára ugyanott: Székely és Mottl 5549, Schmiedt és Kelemen 6336, Kautnik József 6517, Barber Károly 7014, Kis J. Jenő 7223, Melocco rt. 7363, Kovács József 7798 pengővel.

Villanyszerelési munkára a Hunyadi téri vásárcsarnoknál: Hatschek, Guttmann és Társa 11.836, Holitscher Zsigmond 12.564, Erőátviteli és villamossági rt. 12.808, Ganz villamossági 13.054, Magyar Siemens-Schuckert művek 13.213 pengővel.

Acéllemezredőny szállítási munkára az óbudai piacnál: Justus és Társa 2615, Paschka és Társa és Ledniczky és Társa cégek.

Kőművesmunkára a Vegyészeti Intézetnél: Wagner Gyula, Castelli Cont, Nagypál Imre, Breuer Lajos.

Asztalosmunkára ugyanott: Schramm József, Nyitrai és Társa.

Lakatosmunkára ugyanott: Szatalai Emil.

Mázolómunkára ugyanott: Weigmann Frigyes, Riskai Ernő, Burch Miklós, Körmendy József.

Padozati munkára u. ott: Császár Imre, Stiper és Társa.

Kőművesmunkára a Sertésvágóhídnál: Gabos Oszkár 9015, Apor József 10.330, Lukoy Emil 10.898, Nekolny Antal 12.814, Bier és Wersetz 13.013, Wagner Gyula 13.261, Kelemen és Bolmann 13.645, Nagypál Imre 13.800, Mód Lajos 15.218, Báthory és Klenovits 19.349 pengővel.

Ácsmunkára u. ott: Witt Márton, Aschenbrenner János, Szivós László, Hellebrand János, Sitl József, Horváth József, Helmrich János, Tőke György, Hegedüs Ferenc.

Tetőfedőmunkára u. ott: Urbancsek József, Sporik Ferenc, Krumpholz Ferenc.

Bádogosmunkára ugyanott: Hutterer és Kósa, Tollár Lajos, Lackenbacher Ferenc, Schulz Lajos.

Asztalosmunkára ugyanott: Láng István 3589, Gera Lajos 4246, Csoknyai Bertalan 4376, Fischer András 5748, Polacsek Sándor 6414, Thék Endre 7074 pengővel.

Lakatosmunkára ugyanott: Munkácsi Ernő, Virál András 2038, Lampel Ödön 2431, Zeisel Sándor 2557, Beke Lajos 2813, Lepter János 3322 pengővel.

Mázolómunkára u. ott: Fischer és Hartmann 2265, Steiner és Szimper 2731, Márton Ferenc 2768, Jávor Ernő 3490 pengővel.

Üvegesmunkára u. ott: Hochhauser Ferenc, Bielek Károly, Braun Ferenc, Bokova Lajos, Seiler Ármin.

Kőfaragómunkára u. ott: Seenger Béla 1177, Král Gyula 1252, Müller Rezső 1302 pengővel.

Különleges asztalosmunkára ugyanott: Valnicsek Béla 10.122, Palágyi Gyula 12311, Thék Endre 13.422 pengővel.

Tetőfelülvilágító-munkára ugyanott: Farkas és Társa 2210, Márkus Lajos 2670, Stieber rt. 2710, Kajtár Lajos 2812, Lepter János 2850, Haas és Somogyi 3820, Katzmarek Ferenc 4200 pengővel.

Padozati munkára u. ott: Politzer és Oklejszky 4495, Pestszentlőrinci parkettagyár 4727, Nasici tanningyár 5002, Magyar ruggyantaárugyár 6528, Dorogi és társa 6752 pengővel.

Burkolómunkára u. ott: Urbach és Tafler 9113, Schillinger Zsigmond 9834, Schillinger Vilmos 10.103, Kraszner József 10.103 pengővel.

Redőnymunkákra u. ott: Paschka és Társa, Justus és Fia, Pick E., Magaziner Lajos.

Szobafestőmunkára u. ott: Török és Juhász 1548, Liktor Ferenc 1557, Tarjányi István 1616, Kőszegi és Sohár 1931, Barát Géza 2056, Krammer Adolf 2173 P-vel.

Kályhamunkára ugyanott: Munkácsi Ernő 2174, Magyar radiátorgyár 2184, Beke Lajos 2845, Paschka és Társa 3341, Salgótarjáni gépgyár 4082 pengővel.

Vízvezetéki és szerelési munkára ugyanott: Kulcsár Kálmán 3180, Schuller József 3580, Spitzer Salamon 3740, Lakos Jenő 3838, Tóth Imre 3957, Fliegl Béla 4400, Cross Charles 4629 P-vel.

Villanyszerelési munkára ugyanott: Müller Tivadar 2262, Sigray István 2314, Barta Károly 3124, Alexy György 2149, Holitscher Zsigmond 3175 pengővel.

Bádogos javítási munkára az Új Szent János kórháznál: Wasser István 5615, Sarle Imre 6210, Deutsch Adolf 6336, Kulcsár Kálmán 6359, Ábrahám és Gürtler 6606, Hutterer és Kósa 6720, Kardos Lipót 6946, Herzfeld Dezső és Társa 7183, Lakos Jenő 7222, Guth Hermann 7299, Pap Géza 7557, Firnberg és Burnyóczky 7774, Weinberger Mór 7863, Müller Ferenc 7957, Böhm József 8377, Abucsay Sándor és Társa 8606, Subasits Lajos 8949, Csihák Károly 9015, Kőszegi István 9855, Baráth István 12.859 P-vel.

Ácsmunkára a Németvölgyi úti iskolánál: Rédner Jenő 13.544, Marinka Imre 13879, Riedl Bernát 14.243, Prohászka József 14.338, Kara János 14.537, Szívós László 14.976, Ertl József 15.487, Popper Zsigmond és Társa 15.709, Erős János és Pásztor Lajos 16.124, Tőke György 16.209, Hellebrand János 16.537, Koch István 16621, Helmrich János 17.161 pengővel.

Burkolómunkára ugyanott: Urbach és Tafler 4825, Cristofoli Vince 5104, Rédner Jenő 5150, Strasser Vilmos 5280, Barcza Dezső 5499, Walla József rt. 5528 pengővel.

Lakatosmunkára u. ott: Bábos Béláné 3442, Dencs János 3539, Zsódey Károly 3633, Kajtár Lajos 3742, Egyed János 3864, Lampl Ö. 4047, Reich Lajos és Fried Mór 4082, Klekner Lászlóné 4255, Fodor 4272, Farkas Kálmán 4377, Szatala Emil 4405, Vitál András 4451, Bieber Károly 4452, Polgár Ignác 4462 pengővel.

Szigetelési munkára a dobuccai iskolánál: Gruber János 2369, Helvey Tivadar 2369, Kollár Ferenc 2817, Posnanszky és Strelitz 2879 pengővel.

Ácsjavítási munkára a Kada uccai iskolánál: Schramó Lajos 3885, Ertl József 4135, Helmrich János 4321, Erdei Lajos 4474, Szücs Mihály 4628 pengővel.

Szigetelőmunkára az Ihász uccai iskolánál: Helvey Tivadar 3461, Kirschner Ignác 3519, Kollár Ferenc 3879, Gruber János 3932, Posnanszky és Strelitz 4401 pengővel.

Ácsmunkára u. o.: Bognár István 2211, Riedl Bertalan 2515, Sághy Gyula 2756, Kozma Pál 3064 pengővel.

Takarmányszállításra az állatvásárok és közvágóhidak részére: Klein Lajos, Lőwy Imre, Fischer József, Schreuer Béla, Böhm Arnold, Glaz Béla, Medgyessy Gábor.

SZÉKELY és MOTTL
OKL. MÉRNÖK, ÉPITŐMESTER, ÉPITÉSI VÁLLALKOZÓK
BUDAPEST, III., LAJOS U. 92, IV. EMELET.
TELEFON: AUTOMATA 625—78. SZ.

SZÉKESFŐVÁROSI PAVILLON
VÁROSLIGET
WEINGRUBER IGNÁC
KÁVÉHÁZA
NAPONTA KATONAZENE!
Vasár- és ünnepnapon délelőtt katonazene-hangverseny

az első kéz megbizható és olcsóbb

Saját gyártmányú
musica r.t.
VII., Erzsébet körút 43
(Royal Apollo)
és világmárkás — új és használt — zongorák — javítások is — több éves részletre váltó hélkül. Kezelési költség nincs.
Telefón: József 450-63

MITTERMAYER ISTVÁN
épület-bádogos, légszesz- és vízvezeték-berendező
BUDAPEST, VIII., BEZEREDI UCCA 6. SZÁM
TELEFÓN: J. 399—75.

NAGY GYULA
lakatosárugyára
BUDAPEST,
VIII., Köris-utca 10. sz.
Telefon: J. 348—15.

INCZE GÁSPÁR műbutorasztalos
Elvállal lakás-, irodai és üzletberendezéseket saját tervei és adott minta szerint.
Budapest, I., Bertalan u. 22
Telefónszám: Lágymányos 5—13

„TUDOR" ACCUMULÁTORGYÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
Budapest, VI., Váci út 137-39. Telefón: Aut. 923-08.
Gyárt: **Tudor** és **Varta** rendszerű accumulátorokat.

TIMÁR ÉS QUITTNER
OKL. MÉRNÖK, ÉPITŐMESTER
BUDAPEST, VI, SZÉKELY BERTALAN U. 23
TELEFÓN: AUTOMATA 263—75

TAKÁCS GYULA gépészmérnök elektrotechnikai vállalata. Tel.-hívó: A. 843-24
ERŐÁTVITELI, ERŐS- és GYENGEÁRAMÚ KÜLSŐ és BELSŐ SZERELÉSEK, BERENDEZÉSEK
Műhely, iroda: IV., Veres Pálné ucca 32.

ZINNER MANÓ kőbánya és útépítési vállalkozó
TELEFÓN AUT. 960-75
ÚJPEST, TAVASZ UCCA 24. SZÁM

DIPL. ING. ARCHITEKT — BAUMEISTER
KOSÁLY ÖDÖN
OKL. ÉPITÉSZMÉRNÖK, ÉPITŐMESTER
TELEFON: AUT. 570-41.
BUDAPEST, II, KELETI KÁROLY-U. 15/b.

Események

Fővárosi Hirlap

Az Egységes Községi Polgári Párt hivatalos lapja.

*

Előfizetési árak:

fél évre . . . . . 12 pengő:
egész évre . . . . . 24 pengő:

A szerkesztőségből. *Dacsó* Emil, a *Fővárosi Hirlap* felelős szerkesztője megkezdte nyári szabadságát és a fővárosból elutazott. Távollétében a szerkesztésért *Pogány* Béla szerkesztő a felelős.

Kozma Jenő dr., az *Egységes Községi Polgári Párt* elnöke néhány heti tartózkodásra elutazott a fővárosból. Távolléte alatt lapunk olvasói nélkülözni fogják a pártelnök cikkeit, amelyek a városi adminisztráció aktuális problémáival foglalkoznak. *Kozma* Jenő dr. előreláthatóan augusztus közepén tér vissza Budapestre és akkor újra megkezdi lapunkban rendkívül értékes és népszerűvé vált beszámolóit.

Nagyobb lesz a főváros területe. Az új fővárosi törvény tudvalevően *Csepel és Budakeszi községek határából nagyobb területeket csatolt át a székesfővároshoz.* Csepelen a nemzetközi vámmentes *állami kikötő* és a vele szomszédos területek elcsatolásáról van szó, míg Budakeszitől azokat a nagy *erdőterületeket* csatolták át a Budapesti határhoz, amelyek eddig is a székesfőváros közönségének tulajdonát képezték. A fővárosi törvény összes rendelkezéseivel életbe lép az ősszel, így a területátcsatolásokat is rövidesen végre kell tényleg hajtani. *A belügyminiszter a hét folyamán leiratot intézett a polgármesterhez és felhívta arra, hogy lépjen érintkezésbe rövidesen Csepel és Budakeszi községek elöljáróságával, illetve a vármegye alispánjával és tárgyalja le a törvényben megjelölt területek átcsatolásának végrehajtását.*

A Közlekedési Bizottság javasolja a Rákóczi úti villamos vágány áthelyezést és a belső körút kanyarodó vágányainak megszüntetését. A Közlekedési és Közgazdasági Szakbizottság hétfőn este *Kozma* Jenő dr. törvényhatósági tanácstag elnöklete alatt ülést tartott, amelynek egyedüli tárgya a Rákóczi úti villamosvágányok áthelyezése, a Múzeum és Károly körútakra bekanyarodó vágányok, illetve bekanyarodó forgalom megszüntetése, valamint az ezzel együtt járó menetrendváltoztatás megbeszélése volt. Az ülésen a bizottság tagjai csaknem teljes számban megjelentek, jelen volt Folkusházy Lajos a BSZKRT vezérigazgatója is, *Csilléry* Dezső igazgató kíséretében, s képviseltette magát a rendőrség közlekedési osztálya is. Az ülésen *Kozma* Jenő ismertette a tárgyat, majd *Lipkay* Lajos székesfővárosi műszaki tanácsos adta elő a BSZKRT és az ügyosztály vonatkozó előterjesztéseit. A napirend ismertetése után beható vita következett, amelynek során *Scheuer* Róbert azt fejtegette, hogy nem a sok reláció fontos, hanem az, hogy a relációkon sűrű és gyors közlekedés legyen. Utalt a külföld példáira, ahol sokkal nagyobb forgalmú városokban lényegesen kevesebb villamos reláció van, mint nálunk, a közlekedés rovása nélkül. Előadta, hogy most tulajdonképpen nincsenek a vonalak elegendő módon kihasználva és emiatt bizonyos üzemi pazarlás folyik, amit a relációk redukciójával lehet megszüntetni. *Farkas* Józsefnek az volt a véleménye, hogy ez alkalommal csak elvi megállapodásokat létesítsenek és a tényleges menetrendet későbbi alkalommal állapítsák meg. A bizottság a BSZKRT és az ügyosztály előterjesztését az 51 és 19 vonalak fenntartása mellett, kisebb módosításokkal magáévá tette és véleményezte azzal, hogy a megszűnő öt relációt (15, 33, 35, 54, 65) a megmaradó járatok megfelelő sűrítésével kell pótolni. A Kossuth Lajos utca sarkán kívánt új megállót a közlekedési rendőrség állásfoglalásától tette függővé a BSZKRT igazgatósága, viszont a szakasz átszálló jegyeket nem tartja teljesíthetőnek és ezt csak az egységes tarifa bevezetésénél tartja megoldhatónak. A bizottság szükségesnek mondotta ki a vágány áthelyezést és a bekanyarodók megszüntetését is természetszerűen, úgy ahogy azt már a régi közlekedési bizottság is véleményezte. Végül ügyrendi vita volt afelett, hogy a bizottság hozhat-e határozatot vagy csak véleményező testület. *Kozma* Jenő elnök kifejtette, hogy a közlekedési bizottság régi hatásköre megszünt, tehát nem dönthet, nem határozhat, csupán véleményező hatásköre van. A bizottság tagjai abban állapodtak meg, hogy megkeresik a törvényhatósági bizottság közgyűlését olyan értelemben, hogy a régi hatáskört ruházza át erre a közlekedési bizottságra is.

RÉGI TEMETŐK ALKONYA

A főváros a közeljövőben több régi temető kiürítését kezdi meg. Ezek között egyike a legérdekesebbnek a régi vízivárosi katonai temető, amely szorosan véve azonban nem a székesfővárosi adminisztráció, hanem a katonai hatóságok körébe tartozik. A városparacsnokság a napokban adta ki a székesfővárossal közösen megállapított felhívást, amely közli az ott nyugvó halottak hozzátartozóival, hogy

a temetőt 1932 december 31-éig kiürítik és az el nem szállított halottakat közös sírba temetik.

Rendkívül érdekes olvasmány a XVIII. század végén létesített temető régi matrikulája, amelyből kiderül, hogy az első halott, akit ide temettek, nem is katona, hanem egy asszony: Leopoldine *Zagler*, egy császári tiszt felesége, akit 1772-ben helyeztek „örök nyugalomra", míg az utolsó, akit odatemettek, 1893 április 30-án, *Horváth* Kálmán főhadnagy volt. A temetőben mintegy háromezer sír van. Itt volt eltemetve

a hírhedt Hentzi tábornok és a szabadságharc alatt elesett osztrák katonák egy része is.

Hentzi holttestét időközben átszállították a hűvösvölgyi kadettiskola kertjébe. A temetőben pihenő nevezetesebb halottak között találjuk báró *Stwertnik* Ágoston altábornagyot, az egykori budai városparancsnokot, báró *Alvinczy* József tábornokot, *Poeltenberg* tábornoknét, a magyar szabadságharc vértanujának özvegyét, *Varju* Mátyás Viktort, az insurrekció tábori főlelkészét, báró *Üchtritz* Frigyes vérteskapitányt, aki 1849-ben a kápolnai csatában esett el.

Folyamatban van a katonai temetővel szomszédos polgári temető kiürítése is, ahol több előkelő régi família tagjai nyugosznak. Itt nyugszik a *Csáky* grófok, a *Gyulay-*, *Vay-* és *Bethlen*-családok több tagja.

Több gyönyörű, műemlékszámba menő kripta és síremlék áll a temetőben, amelyeket nem is szándékoznak megbolygatni.

Hogy mi történik a régi temetőkkel, e pillanatban még nincs véglegesen eldöntve, de minden valószínűség szerint úgy, — ahogy a főváros már régebben elgondolta, —

emlékkertek lesznek ezek a temetők is és a régi jelleg elpusztítása nélkül veszik kertészeti gondozás alá e területeket,

amelyek lényegében már úgyis régóta sétahely gyanánt szolgálnak.

A Polgári Egység Klubja társasvacsorája. A *Polgári Egység Klubja* a *Láget-klub* kerthelyiségében tartotta legutóbbi társasvacsoráját a tagok nagyarányú érdeklődése mellett.

Vezető nélkül marad augusztusban a főváros műszaki adminisztrációja. A tanácsnokok nyári szabadságának beosztása ezúttal nem mondható sikerültnek. Nem helyes ugyanis, hogy *Csármann* Ferenc és *Karkas* Rezső műszaki tanácsnokok egyidejűleg, *augusztusban* veszik ki szabadságukat s ezzel mindkét építési ügyosztály vezető nélkül marad. Az új fővárosi törvény szerint ugyanis sem főjegyző, sem pedig műszaki főtanácsos nem helyettesíthet tanácsnokot és így *ügyosztályok vezetését csakis tanácsnoki rangban levő tisztviselők láthatják el.* A legcélszerűbb az lett volna, hogy a két műszaki tanácsnok felváltva helyettesíti egymást, a szabadságok beosztása azonban ezt nem teszi lehetővé és így augusztusban úgy az *építkezési*, mint a *középítési* ügyosztályok felelős vezető nélkül maradnak.

Uj szülőkórház nyílott meg Kőbányán. A magyar nőegyesületek és társadalmi szövetségek áldozatkészségével, a népjóléti minisztérium és a főváros támogatásával szombaton nyílott meg a X. ker. Ménes uccában a legújabb budapesti szülőkórház, amelyet *„Paula otthonnak"* neveztek el. A hatvan ágyas új szülőotthon nyilvános kórház jelleget kapott, ahol a szülő-anyákat rendes kórházi ápolási díj mellett veszik fel és ápolják. Az új intézmény annál inkább nagyjelentőségű, mert egyrészt a fővárosnak e részéről minden kórház távol esik, másrészt, mert a *Kelenföldre tervezett nagy háromszázágyas szülőkórház építése egyelőre bizonytalan időre eltolódott.*

STOBBE KÁLMÁN
ÉPITŐMESTER
BUDAPEST, V., VISEGRÁDI UCCA 9.
TELEFON: 975—93

MŰKŐHÖZ GRÁNITOT
minden szinben, **műkőmunkát** legjobb kivitelben szállit
BUDAPESTI KŐGYÁR Hämmerle Adolf utóda
Budapest, V., Visegrádi ucca 65.

„SANIT F" CEMENTHABARCSTÖMÍTŐ
Gyártja: POSNANSKY ÉS STRELITZ
aszfalt-, fedéllemez- és kátrány-vegyitermék-gyár
Budapest, V., Lipót körút 27. ■ Tel.: Aut. 228-29., Aut. 282-85

FISCHER ÉS HARTMANN
mázolómesterek
Budapest IV, Képiró ucca 3. sz. TELEFON: A. 847-73
Fióküzlet: IX. ker., Tompa ucca 30. szám

BOGENFÜRST
AUTÓKAROSSZÉRIAGYÁR AUTÓ és GÉPJAVÍTÓ
Budapest, VIII., Fecske ucca 19. Telefonszám: József 413—80
DUCO fényezés. Készít mindennemű karosszériát. Elvállal mindennemű karosszéria- és gépjavítást. — Alapittatott: 1859-ik évben.

BITUMEN ÚTÉPÍTŐ R.T.
Budapest,
IX., Ferenc körút 46.

ADLER HENRIK Épületbádogos és szerelő vízvezeték, csatorna, központi fütés, és egészségügyi berendezések vállalata
Budapest, V, Pannónia u. 5. Telefon: 940—70.

MINKOVITS
modern cégtáblafestő
VIII., Vig ucca 24. — Telefon: József 383—52.

Standard aszfaltok
Oil Trading Company képviselete
MILLINI IGNÁC
Budapest, V., Nádor ucca 6. sz.
TELEFON: AUT. 833—40, 832—77.

WOLSKY SÁNDOR BÉLA
WOLSKY ALBERT FIA
gépüzemü kefe- és ecsetárugyár
BUDAPEST, VIII., MAGDOLNA UCCA 18. SZÁM.
TELEFÓN: JÓZSEF 324-88

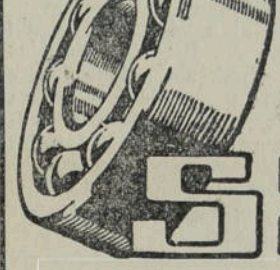

Svéd golyós és görgős csapágyak. Spec. automobil és motorkerékpár csapágyak, coll és millimeter méretben. Teljes közlőműberendezések. Acélgolyók.

SKF kelli helyre kelli csapágy

SKF
SVÉD GOLYÓSCSAPÁGY RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 55.
Telefon: J. 388-57, 402-78 ——— Sürgönycim: ESKAEF Bp.

VAS UCCA 16
BOSCH SZOLGÁLAT
Telefon: József 393-73.

Wörner J. és Társa
Gépgyár Részvénytársaság
Malomberendezések — Nyomdagépek — Láncgyár — Vasöntöde
Telefon: L. 905-74, 905-75. Budapest, V, Váczi út 48. Alap. 1867.

Révész János
cement-, márványmozaik- és műkőárugyár, betonipari vállalat.
Burkoló-, műkő és csatornázási munkák. TELEFON: Ujpest 198.
Központi iroda: UJPEST, ÓSZ UCCA 14.

GYURITA KÁLMÁN lakatos mester
Elvállal: épület-, mű-, géplakatos és speciális tűzhelymunkát
BUDAPEST, IV MOLNÁR UCCA 15 SZÁM
Telefon Aut. 840-79. (Erzsébet hidnál)

WEISZ FÜLÖP Készít fürdőkályhákat vörösrézből. Mindennemű vörösrézmunkát és cinezést vállal
rézműves, fürdőkályhaüzem
BUDAPEST, VIII., GÓLYA UCCA 13 Telefon: J. 460-36

MANDORFF GYULA
Vas, fémlakatos és gépjármü áru munkák üzeme
Budapest VI., Szabolcs ucca 9.
Telefón: Aut. 142—67.

Magas épités, vasbetón szerkezetek
FÁBIÁN TESTVÉREK
ÉPÍTÉSI VÁLLALKOZÓK
BUDAPEST, IX. KER., KINIZSI UCCA 3. SZÁM

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros polgármestere nyilvános írásbeli versenytárgyalást hirdet a VI. kerület, Szőnyi út (Rákospatak és Hajtsár út közötti szakasz) csatornázási munkáira.

A hivatkozott hirdetményben közölt módozatok szerint a leteendő bánatpénz összege az ajánlati összeg 2 (kettő) %-a.

Az ajánlat benyujtásához szükséges nyomtatványok a IV. ker., Központi városháza, II. em. 285. ajtószám alatt kaphatók 2 pengő lefizetése ellenében.

A kellően felbélyegzett és borítékban elhelyezett ajánlatokat 1930. évi augusztus hó 4-én (hétfőn) déli 12 óráig a II. em. 279. ajtószám alatt kell benyujtani.

Az ajánlatok felbontása 1930. évi augusztus hó 4-én (hétfőn) déli 1 órakor lesz a III. em. 409. sz. helyiségben, ahol a vállalkozók vagy megbízottaik jelen lehetnek.

Budapest, 1930. évi július hó 15-én.

A székesfőváros polgármestere.

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest Székesfőváros Hirdető Vállalatának igazgatósága 50 (ötven) darab közterületen felállítandó hirdető-vasoszlop szállítására nyilvános, írásbeli versenytárgyalást hirdet.

Az oszlopok műszaki leírása, valamint tervrajza a Hirdető Vállalat igazgatóságánál (IV., Központi városháza, Kammermayer Károly ucca 5. szám I. em.) hétköznapokon d. e. 9—1 óra között megtekinthető, ahol egyúttal a netán szükséges felvilágosítást is megadják.

A szabályszerűen kiállított és lepecsételt borítékban elhelyezett ajánlatokat 1930. évi augusztus hó 25-én d. e. 10—11 óra között kell a Hirdető Vállalat igazgatóságánál benyujtani s azok ugyanekkor az ajánlattevők, illetve megbízottaik jelenlétében fel fognak bontatni.

Budapesti (Budapesten cégjegyzett) vállalkozók ajánlataikat postán nem küldhetik be.

Bánatpénzül a versenytárgyalási hirdetés számára való hivatkozással az ajánlati összeg 5 (öt) százalékát kell a vállalat pénztárába, a versenytárgyalást megelőző napon déli 12 óráig letenni és az erről szóló nyugtát az ajánlathoz csatolni.

Elkésve érkező vagy a feltételeknek meg nem felelő ajánlatokat figyelembe venni nem fogjuk.

Ajánlattevők ajánlataikkal a végleges döntésig kötelezettségben maradnak. A Hirdető Vállalat igazgatósága fenntartja magának azt a jogot, hogy a beérkezett ajánlatok közül a megajánlott árakra való tekintet nélkül szabadon választhasson, a szállítást megoszthassa, vagy az összes ajánlatokat visszautasíthassa.

Kelt Budapesten, 1930. évi július hó 15-én.

A Székesfőváros Hirdető Vállalatának igazgatósága.

A szerkesztésért és kiadásért felelős: Dacsó Emil. Kiadja: FŐVÁROSI HIRLAP lapkiadó-vállalat. Révai Irodalmi Intézet Nyomdája Budapest, V., Ügynök u. 8. Nyomdaigazgató: Linzer M.

TELEFON: J. 370-70 **MAGYAR** TELEFON: J. 370-70
ÉPITŐ RÉSZVÉNYTÁRSULAT
BUDAPEST, X, KERÉKPÁR UCCA 2. SZ.
ALAPITTATOTT 1889-ben
Mindennemű vízépítés, folyamszabályozás és csatornázás. Kotrások csatornakotrókkal és excavatárokkal. Darukkal való kirakodások. Alapozások, mély- és magasépítés. Út- és vasútépítés. Hídépítés. Mindennemű beton- és vasbetonépítés. Kőmunkálatok. Városi csatornázások és vízvezetékek
Hajó- és kotrójavító telep Apostagon.

STEINHÄUSL ÉS KÖLBER
FESTŐK ÉS MÁZOLÓK
BUDAPEST, IX., TÜZOLTÓ UCCA 3.
TELEFÓN: József 308—24.

KIRCHKNOPF ISTVÁN Alapitási év 1897 Tel.: Aut. 851-39
Épület- és portálüveges üveg-, tükör-, porcellán-, kőedény- és lámpakereskedés. Aranyhalak és haltartók, aquariumok nagy választékban. Vállalok: mindennemű üvegcsiszolást, épületüvegezést és üvegtetők vízmentesítését
BUDAPEST, IX., KÁLVIN TÉR 8. SZ. (Ref. templom mellett)

FLIEGL BÉLA bádogosmester
Telefon: J. 435-07 Budapest IX, Liliom ucca 33. Telefon: J. 435-07
Készit épület-, diszműbádogos munkákat és higiénikus fürdőkádakat, légszesz, víz, gőz, csatornázás, szivattyuk, kutak szerelését, angol klozetteket és egészségügyi fürdők berendezését.

OETL ANTAL
VASÖNTŐDE és GÉPGYÁR RÉSZV.-TÁRS.
X. KER. ASZTALOS SÁNDOR-UCCA 9.
TELEFON: JÓZSEF 461-09, 461-08.

RÓZSÁSI MÁRTON
FÖLDMUNKAVÁLLALKOZÓ és FUVAROS
BUDAPEST, VIII., THÖKÖLY ÚT 3. SZÁM
Telefon: József 439-29 Telefon: József 439-29

SOVÁNYITÓ GYÓGYTORNA
A Szent Gellért Gyógyfürdő legtökéletesebben berendezett gyógytorna (Zander) termében Mérsékelt árak!

CSIGASOROK, CSIGAFEJEK
TÁBORI TŰZHELYEK, EMELŐGÉPEK és azok javítása
JURISICS MÁRTON VI, Rózsa ucca 51/a
Tel.: Aut. 277—55

CORDATIC
a tökéletes autópneu
Főelárusitás:
Budapest, VI., Mozsár-u. 9.

NEUSCHLOSZ—LICHTIG
REPÜLŐGÉPGYÁR ÉS FAIPAR R.T.
BUDAPEST—ALBERTFALVA
VÁROSI IRODA: IV, PETŐFI SÁNDOR UCCA 9. SZ.
TELEFON: AUT. 890—47.
GYÁRI TELEFON: LÁGYMÁNYOS 582—20, 11—79.
PARKETT- ÉS ÉPÜLETASZTALOS MUNKÁK!

ENGLERTH M. JÁNOS KŐMŰVESMESTER
elvállal kisebb, nagyobb épitkezéseket és tatarozásokat
BUDAPEST, II., BATTHYÁNY UCCA 65. SZÁM

ÁMON ANTAL és FIAI
KŐVEZŐMESTEREK, ÚT,- CSATORNA- ÉS BETON-ÉPITÉSI VÁLLALKOZÓK, FÖLDMUNKA, VÁGÁNY-FEKTETÉS, MÉSZKŐBÁNYA.
VIII., Futó ucca 10. Telefon: J. 303-85.

SCHÖNTHEIL RICHÁRD okl. épitész és épitőmester
Budapest, I., Villányi-út 10
Telefonszám: Lágymányos 19—36

BIER ÉS WERSCHETZ
okl. mérnök és épitőmesterek, épitési vállalkozók
Budapest, IX., Vágóhid ucca 11. sz.
TELEFON: JÓZSEF 363—78, 259—50.

Volt Wellisch Náthán Utóda
Fischer Zsigmond épületfakereskedő
Ajánlja dúsan felszerelt raktárát állványfa és asztalosáruban stb.
X., Asztalos Sándor-utca 5. Telefon: J. 310-89.

THE NEUCHATEL ASPHALTE COMPANY LIMITED
BUDAPESTEN, Iroda: VI., Vilmos császár-út 31. sz. Telefon Teréz 212—46. Gyár: VI., Váci-út 35. Telefon: L, 914—88. Gyárt és elad Val de traversi mastixot, raffinált bitument, falszigetelő aszfaltot. Készit: Traversi természetes tömörített aszfalt utakat és öntött aszfaltból járdákat és kocsiutakat.
Budapest székesfőváros szerződéses vállalkozója.

Dunakavicsot és Dunahomokot
szállit kocsifuvarban és vasúton saját iparvágányról Budapestről, Adonyból, Baiáról, és Mohácsról
FLEISCHMANN ANTAL Dunakotrási és gőzhajózási vállalat
Budapest, VII, Károly körút 17. Telefon: József 465-62 és 465-63

Malcsiner Károly
Budapest, X. ker. Kelemen-u 27.
Lakatos, lemezáru- vasszerkezeti és autóhűtőket gyártó üzem.
Telefon: J. 394-95.

HOCHSTÄDTER VILMOS
Asztalos- és famegmunkáló-telep
BUDAPEST, IX., ERKEL UCCA 9. ÉS 12.
TELEFÓN: Aut. 855-68 :: ALAPITVA 1888. ÉVBEN

Egyesült Tégla- és Cementgyár R.-T.
Budapest, V., Sas ucca 25. szám
Telefon: 230—71, 108—59, 141—52
Évi teljesitő képesség: 12,000 vagón cement, 5,000 „ mész, 80.000,000 darab tégla, 8.000,000 „ cserép
Portlandcementgyár: Lábatlan. — Mészégető: Lábatlan.
Téglagyárak: Buda, Kőbánya, nyergesujfalu

Hirmann Ferenc
fémöntőde és rézárugyár
Budapest, VII., Csányi ucca 7—9 sz.
Gyártmányai: Permetezők és ezek összes alkatrészei, rézsúlyok, háztartási mozsarak, gyertyatartók, habüstök, stb, továbbá „PAX" szab. kézi tűzoltókészülék stb. Telefon: J. 450-49

DÁVID ÉS KERTÉSZ
kazán- és gépgyár r. t.
Budapest, VI., Mágiya ucca 75—77
Telefon: Lipot 914—46.

TOMSCHAY JÓZSEF
TETŐFEDŐ VÁLLALKOZÓ
BUDAPEST VIII, AGGTELEKI UCCA 14a

Budapest Székesfőváros Ásványviz-üzeme
HARMATVIZ
A Hungária gyógyforrás szénsavval ielitett vize.
Kapható mindenütt! Tel: Autom. 530-03.

ALAPÍTATOTT: 1918
GAZDAG JÓZSEF ASZTALOSÁRU GYÁRA
Gyárt műbutort, belső berendezéseket minden stilben, továbbá épületasztalos munkákat
KISPEST, PETŐFI TÉR 9. TELEFÓNSZÁM: KISPEST 102

SZOBRÁSZ MŰTEREM ÉS MŰKÖIPARI ÜZEM
Karl Ferenc szobrász
III. kerület, Timár ucca 20 sz.
Telefón: Automata 622—93

HIDI IMRE
ÉPITŐMESTER
Budapest, VIII., Német u. 41-43
Telefón: József 401—83

Proczeller Bálint kövező mester
Budapest, X. Korponai u. 11. Tel.: Kőbánya 74-84

ÁKOS FRIGYES
ÉPITŐMESTER
BUDAPEST VII., KERTÉSZ UCCA 24—28
TELEFON: JÓZSEF 301—40

Zwillinger Gyula
ÉPITÉSZ
VII., CSENGERY U. 30
TELEFÓN: JÓZSEF 433—69.

FARKAS LAJOS Telefon: J. 390-78
MÉRNÖK magas-, mély-beton és vasbeton épitési vállalkozó
Budapest VII, Kolumbus u. 41

Gőz és motor
utihengerlők
bitumenező hengerek zuzalékszórókkal
Magyar gyártmány
John Fowler & Co. Budapest-Kelenföld
11. sz. postahivatal. Telefon: J. 382-11

Zalahalápi bazaltkőbánya
RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
BUDAPEST, V. KER. TISZA ISTVÁN UCCA 2. SZÁM
TELEFON: AUTOMATA 820—51

NAGY JÓZSEF
ARANYOZÓMESTER
Telep és mintaraktár: Budapest VII, Rózsa u. 3-5
TELEFON: József 344—58.
KÉPKERETEZÉSEK *Gyárt:* ovál-, kör- és szegletes kereteket minden stilben és kivitelben. *Készit:* templomberendezés, szalónbútorok, csillárok, termek és minden e szakmába vágó munkák aranyozását.

MARGALIT ANDOR ÉS ÖDÖN
MÉRNÖK-ÉPITŐMESTER, VÁLLALKOZÓK
BUDAPEST, I., KELENHEGYI ÚT 11—13
TELEFÓNSZÁMOK: LÁ 15—14 ÉS 12—8

Ára 50 fillér

Tizenkilencedik évfolyam — Budapest, 1930 július 30. — 30. szám

Fővárosi Hirlap

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Egész évre ..... 24 pengő
Félévre ..... 12 pengő
Állandóan:
GAZDASÁGI ÉRTESÍTŐ

VÁROSI, POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

Felelős szerkesztő: DACSÓ EMIL

MEGJELENIK MINDEN SZERDÁN
Szerkesztőség és kiadóhivatal
BUDAPEST, VI., SZIV UCCA 18. SZ.
Postatakarékpénzt. csekkszámla 40.424
TELEFÓN: AUTOMATA 137—15

A tiszta kézről

ma olyan furcsán beszélnek az emberek, mint például a fehér hollóról. Szeretnénk tudni, hogy miért, mert mi nem látjuk megokoltnak egy pillanatig sem azt a megriadtságot, amely ma néhány feltűnő eset révén úrrá lett a magyar társadalmon. Tény, hogy akadt néhány feltűnő eset, ezt senki sem tagadja; de mi éppen abban látjuk a vigasztaló tünetet, hogy a visszaélések nem maradtak titokban és olyan hatalmas apparátussal láttak neki minden vonalon a korrupció kiirtásának, hogy igazán hírmondó sem fog maradni a panamistákból és más csirkefogókból. Ettől a szigorúságtól, az eltussolás eme lehetetlenségétől úgy meg fog riadni mindenki, akiben csak egy körömfeketényi gazember-hajlandóság ébredezett is, hogy úgy megtisztul a magyar közélet, mint eső után a fülledt levegő. Fájdalmas, kipellengérezni való korszakai is voltak már a magyar közéletnek, de azok akkor voltak, amikor a panamákra fátyolt borítottak, a csirkefogókat futni hagyták, a gazságokat ellepleztek: nem pedig ma, amikor kemény akarattal, hajthatatlan elszántsággal állanak a közélet őrei a posztjukon és parancsolják, követelik a seprést, amíg egy porszemnyi szemét akad.

És mégis *újra és újra elő kell állanunk és követelnünk, hogy a közéleti tisztaság, az üzleti és vállalkozói tevékenység mocsoktalansága érdekében mind több és mind hathatósabb intézményes biztosítékot kell felállítani, létesíteni és megvalósítani.* Hála a jó Istennek, akadnak még tekintélyes és keményakaratú férfiak, akik ebben a követelésben kitartanak és nem engedik megnyugodni a dolgokat, amíg komoly eredményeket nem érnek el. Pár sorral tovább, a cikk után *Becsey* Antal beszél a tisztességes és tisztességtelen vállalkozókról. Mert nemcsak tisztviselő téved meg, hanem vállalkozó is. Sőt megtévedt, tisztességtelen vállalkozó nélkül nem igen lehetne megtévedt tisztviselő sem. Nemcsak a panamista tisztviselőt kell tehát csak kiírtani, hanem a tisztességtelen vállalkozót is. Annál is inkább, mert ha a tisztviselő és a vállalkozó ügyesen, eszesen összejátszik, ki sem derülhet a gazság. Sőt — éppen Becsey nyilatkozatának elolvasása után — rájön az ember arra is, hogy milyen pompás összejátszást lehet produkálni! Olyan pompásat, hogy nyiltan és világosan, tulajdon két szemeddel látod a panamát és nem kiálthatsz tolvajt, mert végeredményben téged csuknak be.

Mert például a fővárosi munkálatok vállalatbaadásának mai rendje szerint *a legtöbb esetben* — még akkor is, ha a vállalkozón kívül *mindenki tisztességes!* — a tisztességtelen ajánlattevőnek több lehetősége van a munka elnyerésére, mint a tisztességesnek. Valahogy olyan fordított világ van ma ebben a kérdésben a városházán, mint amikor a magyar egészségügyet négy rend gondozta: a sebészek, a fürdősök, a borbélyok és a parókások. A sebészeké volt közöttük szinte a legalacsonyabb mesterség, mert az volt a művelt férfiú, aki belgyógyászattal foglalkozott, az azután ne adj Isten, hogy külső kezeléshez nyúlt volna, a sebészet, az operáció dicstelen dolog volt, amit az ember borbélyműhelyben töltött inasesztendők alatt sajátított el. Bocsánat a hasonlatért, de nagyon vág a dolog. Ma egy sebészprofesszor a tudás és a tekintély szobra, a belgyógyászra legyintünk: tapogatódzik.

A városházán is az igazán tiszteletreméltó vállalkozók szorulnak háttérbe és érvényesül mindenki, aki lelkiismeretlenül kalkulál. Ezért kell végre rendet teremteni, megcsinálni a közmunkák vállalatbaadásának új rendjét, ha kell, új alosztályt kell felállítani az egységárak ellenőrzésére, érintkezésbe kell lépni az ipartestületekkel, melyek majd nyiltan és világosan meg fogják mondani, mi mindenre lesz még szükség, hogy lehetetlenné tegyék a tisztességtelen vállalkozókat, akik ma a tisztesség tógáját és a szerencse kothurnusát viselik. Mert ne feledkezzenek meg a dolgok intézői arról, hogy alattomos, veszedelmes, suba alatt, vagy talán alagutakban dolgozó elemekkel van dolguk. Ki kell füstölni minden rejtekhelyet, be kell tömni minden rést a tisztességes vállalkozók érdekében, akik eddig vagy éheztek, vagy halálverejtékes félelem közepette keresték meg a mindennapi kenyerüket. Ha aztán kifüstöltük az odukat és betömtük a buvóhelyek réseit, akkor ott fognak állani előttünk tehetetlenül és a levegőtől is elzárva a rosszhiszeműek, akik csak addig tudtak érvényesülni, amíg megtévesztő manipulációik életet adtak nekik.

HADÜZENET a vállalkozói visszaéléseknek

Becsey Antal: A közmunkákat úgy kell kiírni, hogy semmiféle lehetőség ne nyíljon a rosszhiszemű spekuláció számára

Az építkezési panamák élénken foglalkoztatják úgy a különböző építési vállalkozókat, mint a főváros építési ügyosztályának a vezetőit, sőt a II. ügyosztály mellé rendelt bizottság tagjait is, mert általános az a vélemény, hogy *a fővárosi építkezések jó hírnevét a jövőben is meg kell őrizni.* Éppen ezért keresni kell azokat a garanciákat, amelyek a jövőre nézve lehetetlenné teszik, hogy a fővárosi építkezéseknél is előfordulhassanak olyan visszaélések, amilyeneket az állami építkezéseknél legutóbb kíméletlenül lelepleztek és megtorolni készülnek. Sokat foglalkozik ezzel a kérdéssel *Becsey* Antal, az *Egységes Községi Polgári Párt* társelnöke, aki a legkitűnőbb építési szakértők egyike. Becsey Antal elnöke a II. ügyosztály mellé rendelt úgynevezett *magasépítési bizottságnak* és így az ő tervei, amelyeket az említett cél érdekében megvalósítani akar, közelről érdeklik nemcsak a különböző építési vállalkozókat, hanem magát a nagyközönséget is.

Becsey Antal

ezekről az érdekes tervekről a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— A különböző építési panamákról elterjedt hírek impulzust adnak annak a sokszor felmerült gondolatnak, hogy

revízió alá kell venni a közmunkák vállalatba adásának eddigi rendszerét.

Az építkezési rendszert az egész vonalon reformálni kell. Mindenekelőtt úgy kell megkonstruálni a vállalatbaadás rendszerét, hogy *teljességgel ki legyen zárva minden visszaélésnek a lehetősége.* Nemcsak a közigazgatás reputációjának érdeke ez, hanem a vállalati etikának is, mert — hála Istennek — *vannak tisztességes vállalkozók is,* akiket azonban szinte teljességgel elnyom a mai sokszor lelkiismeretlenül spekuláló konkurrencia. Ezeket

a tisztességes és lelkiismeretes vállalkozókat meg kell védeni

amazoknak a spekulatív erejével és tehetségével szemben. Ebben a tekintetben több megbeszélést tartottunk és kerestük azokat a módokat, amelyeknek révén új és megfelelő rendszert lehetne behozni a közmunkák kiadásánál. A közszállítási szabályzat apró részletekbe menően állapítja meg a vállalatbaadás módját. A reformot azonban másutt kell kezdeni, és pedig ott, hogy

a közmunkákat úgy kell kiírni, hogy semmiféle lehetőség se nyíljon a rosszhiszemű spekuláció számára.

Olyan szabatos terveket és költségvetést kell megállapítani, hogy a kalkuláció lehetősége biztos alapot kapjon és így az a szerződéses viszony, amely a vállalkozó és a hatóság között létrejön, *minden tekintetben erkölcsös legyen.* A helyzet *ma az, hogy a kiírási műveletek és költségvetések rendszerint irreálisak.*

— Közismert tény, hogy a közhatóságok által kiírt munkáknál a kiírás alapjául szolgáló költségvetésben sok olyan tétel szerepel, amelyekről már előre lehet tudni, hogy ezek kivitelre nem kerülnek, vannak viszont olyan építési tételek, amelyeket a kiírás és az ennek alapjául szolgáló költségvetés kismennyiségben irányoz elő, viszont a gyakorlati kivitelnél ezek a tételek sokkal nagyobb számban valósulnak meg. Nyilvánvaló, hogy

itt rosszhiszeműség esete forog fenn és a költségvetés készítője összejátszik a favorizált vállalattal.

A vállalkozó ugyanis azoknál a tételeknél, amelyekről a költségvetés készítőjének előzetes felvilágosításai alapján tudja, hogy kivitelre kerülni nem fognak, *rendkívül alacsony egységárat állapít meg.* Nem egyszer szóvátettük az illetékes bizottságokban az ilyen eseteket és rámutattunk a hibákra. Nem vitás tehát, hogy a jóhiszemű vállalkozó, aki ilyen előzetes „felvilágosítást" nem kap, drágább egységárat ajánl fel és így mellőzésben részesül az irreális ajánlattal szemben. A favorizált vállalat pedig a nyilvánvalóan kivitelre nem kerülő tételeknél irreálisan olcsó egységárat jelöl meg, azoknál a tételeknél pedig, amelyekről tudja, hogy az előirányzottnál nagyobb mértékben fognak kivitelre kerülni, olyan magas árat szab meg, hogy ezen a réven bőséges kárpótlást talál. Nem kétséges, hogy végeredményben

az ilyen olcsónak látszó ajánlatok lesznek a gyakorlati kivitelben a legdrágábbak.

A tisztességes vállalkozó, amikor látja, hogy az ilyen spekulatív kalkuláció győzedelmeskedik fölötte, demoralizálódik. Közérdek követeli, hogy *az ilyen rendszer romboló hatását szüntessük meg.*

— A legelső feltétel az, hogy

a kiírási tervek és költségvetések mennyiségi tekintetben teljesen korrektek és pontosak legyenek.

Az előirányzat és a gyakorlati végrehajtás között 5—10 százaléknál nagyobb különbségnek nem szabad előfordulnia. De a költségvetés szövegének, vagyis a munkanemnek minőségi tekintetben való körülírásának is *szabatosnak* kell lennie. Ugyanennek a szabatosságnak kell jellemeznie úgy a kalkulációt, mint az elszámolást. Normalizálni kell a kiírási költségvetési szöveget. Közismert tény, hogy épületnél néhány száz tétel mindig ismétlődik. Ezeket a tételeket szabványosított szöveggel kell kiírni és csak az egymástól különböző munkanemeket kell külön megszövegezni. Általában pedig

a kiírási költségvetés megszerkesztésének munkájánál meg kell hallgatni az ipartestületeket.

Minden olyan ajánlatot irreálisnak kell minősíteni, ahol előírás tárgyaként szereplő munka öt vagy tíz százalékát meghaladó értékű munkanemeknél az egy-

ségárak nem reálisak. Ha például kiírásra kerül egy százezer pengő értékű munka és megállapítást nyer, hogy öt-hatezer pengő értékű munkanemeknél a megadott egységárak irreálisak, az ilyen ajánlatot hivatalból el kell utasítani, mert ez nyilvánvalóan csalás épül fel.

— Ezek azok az általános fontosabb szempontok, amelyeket a közmunkák kiírásánál figyelembe kell venni. En

javasolni fogom, hogy a II. ügyosztályban külön alosztály létesittessék, amelynek az legyen a feladata, hogy normalizálja a kiírási szöveget

és egyúttal *hivatalból foglalkozzék a különböző építési munkanemek egységárának a normalizálásával is.* A tégla ára például állandóan változik, ugyancsak fölfelé és lefelé megy időnként a munkabér. Az ügyosztály e célra rendelt alosztályának tudnia kell, hogy bizonyos munkanemeket mennyiért lehet normális egységárak mellett elvégeztetni. Az alosztálynak az lenne a feladata, hogy analizálja azokat a mindenkori tényezőket, amelyekből az egységár összetevődik. Ha például tudni akarom, hogy valamely ajánlatban valamely egységár reális-e vagy sem, a referensnek azonnal felvilágosítással kell szolgálnia és véleményes jelentését azonnal igazolnia is kell. Reális előirányzatot csak így lehet csinálni és nekünk, akik a főváros építkezéseit ellenőrizzük, csak így nyílik lehetőségünk hivatásunk és kötelességünk pontos teljesítésére.

— E rendelkezések nyomán azután bizonyos szankciókat kell fölállítani. Az elméletileg korrekt és helyes elszámolásnak teljes összhangban kell lennie a vállalati szerződés alapjául szolgáló költségvetéssel. Eltolódások gyakran előfordulnak, — ezt minden gyakorlati ember tudja, — de

öt-tizszázalékot meghaladó eltolódás csak akkor engedhető meg, ha valamelyik illetékes faktor erre engedélyt adott.

Ha a többletmunkáknál előzetes engedély nincsen, akkor felelősséggel tartoznak mindazok, akik a költségvetési előirányzatot, illetve a művezetést és a leszámolást csinálták. A felelősség alól nem lehet kibújni sem az előirányzat készítőjének, sem a végrehajtást ellenőrző szerveknek, sem az elszámolóknak. Fegyelmi felelősséget kell megállapítani, mert vagy a kiírás volt az ilyen esetben helytelen, vagy pedig a végrehajtásnál történtek visszaélések.

— De

szankciókat kell fölállítani a rosszhiszemű vállalatokkal szemben is. Ezeket ki kell zárni a közmunkákból.

— Annyi bizonyos, hogy valamit tenni kell, mert *nem kétséges, hogy az építkezési panamák mérhetetlenül romboló hatást gyakorolnak az egész vonalon a vállalkozókra.* Valósággal átmegy a köztudatba az a hit, hogy tisztességesen kalkuláló vállalkozók nem tudnak reuzálni az ilyen eszközökkel dolgozó törtetőkkel szemben.

Becsey Antal elmondotta még a *Fővárosi Hirlap* munkatársának, hogy

a közszállítási szabályzatot is reformálni kell.

Ilyen irányban már két évvel ezelőtt megindult egy akció, de *Herrmann* Miksa, az akkori kereskedelmi miniszter azt válaszolta a különböző küldöttségeknek, hogy az érvényben lévő közszállítási szabályzat jó, csak alkalmazni kell tudni. Általánosságban sok igazság volt a kereskedelmi miniszter kijelentésében, de a közszállítási szabályzat korszerű reformját követeli már maga az a tény, hogy minden körülmények között az olcsóság dönt az odaítélésnél. Németországban és Svájcban más rendszert követnek. Ezekben az államokban a most érvényes közszállítási szabályzat szerint

nem az olcsóság a fő komponens, hanem a realitás.

Becsey Antal ennek az elgondolásnak az alapján elhatározta, hogy a közszállítási szabályzat megreformálása érdekében megindított akciót folytatni fogja és ez iránt az érdekelt ipari vállalatok már a legközelebbi időben megkeresést intéznek *Bud* János kereskedelmi miniszterhez.

jelentette, hogy *a tervbe vett 50 új autobusz megrendeléséhez nem járul hozzá az új beruházókölcsön terhére,* s ezzel a kijelentéssel állítólag az volt a célja, hogy a kölcsön bonitását megerősítse, illetve a hitelezőket megnyugtassa. Akadtak ugyanis olyan pénzemberek, akik aggodalmukat fejezték ki az üzem kölcsönpénzen való fejlesztése felett, arra hivatkozva, hogyha száz kocsival 1 milló a deficit, akkor 150-nél ez még inkább fokozódni fog.

Az autobuszüzemnél tehát *fontos és gyors beavatkozásra van szükség.* Hogy ez mi lesz, azt e pillanatban még nem tudjuk. Lehet, hogy beolvasztás, lehet hogy más megoldás adódik. Hallatszanak olyan eddig ellenőrizhetetlen hirek is, hogy *egy nagy vállalat ajánlatot adott be, illetve erre készül, az egész autobuszüzem bérbevételére.*

MAGÁNAJÁNLAT
AZ AUTOBUSZÜZEM KIBÉRLÉSÉRE

Az autobuszüzem egymillió pengős deficitjének kiküszöbölése érdekében a tanács utasította az üzem igazgatóságát, hogy a nem lukrativ vonalak megszüntetésére tegyen javaslatot a polgármesternek.

Az üzem — értesülésünk szerint — már el is készítette a javaslatot és az új forgalmi tervezetet. Saját igazgatóságában még nem tudta letárgyaltatni, mert az új igazgatóság megalakulása késik, de azért sem tudják ezt a kérdést dűlőre juttatni, mert a fontos közlekedési kérdésben az üzemi bizottság nem is dönthet, hanem a tanács. Hogy mely vonalak lukrativok és melyek nem, ennek a kérdésnek eldöntése igen nehéz, mert a fővárost e tekintetben *nem vezethetik kizárólag anyagi szempontok,* hanem szociálpolitikai, városfejlesztési, közlekedéspolitikai stb. szempontok is nagy súllyal szerepelnek a probléma mérlegén, amelyeket mellőzni nem lehet, de nem is szabad. Nyilvánvaló tehát, hogy

a kérdés eldöntésénél a rentabilitás mellett nem lehet kikapcsolni a többi községpolitikai szempontot sem.

Amíg az autobuszüzem önálló fővárosi üzem lesz, addig a vezetőségnek e szempontokkal számolnia kell, mert az üzemnek nem lehet az a célja és nem is az a rendeltetése, hogy csak lukratív vonalakat tartson fenn. A deficitet tehát nem úgy kell eltüntetni, hogy a periferiális, kevéssé jövedelmező vonalakat megszüntetik, hanem úgy, hogy

az 1 pengő 30 filléres kilométer önköltséget redukálni próbálják, illetve lecsökkentsék.

Ha ezt az üzem saját hatáskörében nem tudja keresztülvinni, akkor jobb, ha az autobuszt beolvasztják a *BSZKRT*-ba, vagy más alkalmas megoldást keresnek. Mert

ha a mai helyzet változatlanul fennmarad, akkor éppen a magas rezsiköltségek miatt sohasem lehet a főváros autobuszközlekedését kellően kifejleszteni.

Szakemberek állapították meg, hogy *magánkézben sehol a világon nem kerülhet 1.30 pengőbe az autobusz kilométer-önköltsége,* amit legjobban bizonyít az is, hogy

egy pengő harmincnál lényegesen olcsóbban bérelni is lehet autobuszokat.

Lojálisan konstatáljuk, hogy a magas rezsiköltségért, a deficitért *nem lehet az autobusz üzem vezetőségét és igazgatóit felelőssé tenni, hanem a városi gazdálkodás rendszerében van a hiba.*

A publikumnak viszont joga van követelni, hogy fejlesszék az autobuszt és olyan helyeken is létesítsenek relációkat, ahol villamosvasút építésére a közel jövőben, vagy hosszú ideig ninesen remény. Már pedig ilyen gazdálkodás mellett, mint a mostani, *fejlesztést várni nem lehet,* s újabb kocsik rendeléséről akkor sem lehet szó, ha a főváros felveszi az újabb nagy beruházókölcsönt, mert

kölcsönt a törvény szerint csak lukratív beruházásokra lehet és szabad fordítani, márpedig az autobuszüzemet e pillanatban, sajnos, ilyennek minősíteni nem lehet.

Egyébként, mint megbízható forrásból értesülünk, a napokban *Sipőcz* Jenő dr. polgármester ki is

WIHART FERENC
• ÉPITÉSZ ÉPITŐMESTER •
BUDAPEST, VII., COLUMBUS UCCA 33. sz.
TELEFON: JÓZSEF 350-97

MÉRNÖKI SZAKÜZLET
A „GAMMA" FINOMMECHANIKAI GÉPEK ÉS KÉSZÜLÉKEK GYÁRA R. T.
ELADÁSI OSZTÁLYA
Budapest, IV., Múzeum körút 41.
TELEFON: AUT. 860-96. □ TELEFON: AUT. 860-96.

DONA DÖME ÉS TÁRSA
PAPIR ÉS IRÓSZEREK GYÁRI RAKTÁRA
a „PAPIRMALOM"-hoz
Tel.: Aut. 877-15
Alapitva 1790-ben
Budapest, IV., Aranykéz ucca 6

MENTSIK FERENC
KÖNYVKÖTÉSZETE
SZABADALMAZOTT IRATTÁRI TÁBLAGYÁR
Nagy arany érmekkel kitüntetve :: Postatakarék csekksz.: 47.983
BUDAPEST, IV., SZARKA UCCA 4
TELEFÓN: AUTOMATA 840—02
Tulajdonosok: Mentsik Ferenc és Mentsik Viktor

Hantos Testvérek rt
festő, mázoló és tapétázó iparüzem
Budapest VI, Horn Ede ucca 5
Telefónszám: Automata 194—51 és 185—23

Somogyi Soma és Fia
kőfaragómester
Budapest, VIII., Fiumei-út 9.
Alapitva: 1867. Telefon: J. 415-20

BIEBER KÁROLY
ÉPÜLET- ÉS MŰLAKATOS MESTER
Aranyérmekkel többszörösen kitüntetve. Alapitási év: 1888.
Szultzberger-féle ablak-rugzárak, vasszerkezetek, tűzhelyek gyártása
BUDAPEST, II, TÉGLA UCCA 6. Telefón: Aut. 571—92.

Rozsdamentes acélbeton
„SÁRKÁNYBETON"
54125. sz. a. védjegyezve
Budapest, V., Zoltán ucca 13. Telefón: Aut. 190—54

Szűcs Béla mérnök, műszaki és vállalati irodája
Budapest, VIII., József körút 69 ● Telefónszám: József 373—67
Tervez, berendez, átalakit: központi gőz-, melegvíz- és légfütéseket, vízvezetékeket, egészségügyi berendezéseket, önálló központi szivattyú és elektromos világitási telepeket

HEBENSTREICH FERENC
okl. kőműves-mester
épitési vállalkozó
VIII, Kender u. 24
Telefónhivó: 408—50

HIRSCH LÁSZLÓ
ÚT- ÉS VASÚTÉPITÉSI VÁLLALAT
I. KER. BUDAFOKI-ÚT 22.
TELEFON: JÓZSEF 321—17. SZ.

SCHEIBER MIKLÓS OKLEVELES GÉPÉSZMÉRNÖK
Központi fűtés, vízvezeték és egészségügyi berendezések
Budapest, VII., Vörösmarty ucca 19. Telefón: József 415-98.

HORTOBÁGYI JUHTÚRÓ
Mindenütt kapható! Termeli:
Orsz. Magy.
TEJSZÖVETKEZETI KÖZPONT

Talajnedves épületek kiszárítása szabadalmazott falfűrésszel
Talajnedves kő- és téglafalazatok szigetelése és kiszárítása, talajvíz-szigetelés, házigomba kiirtása. *Költségvetések díjmentesen!*
PÉTER ERNŐ
V., SZEMÉLYNÖK UCCA 16. VI. 2. Telefón: Aut. 161-12

KÖZPONTI FŰTÉSEK
ÉS EGÉSZSÉGÜGYI BERENDEZÉSEK VÁLLALATA
SZEPESSY SÁNDOR utóda SZEPESSY GYULA
okl. mérnök, Budapest, VII., Abonyi-u. 25. Tel.: J. 380-30.

Közúti gőz- és motorhengerlést vállal **WOLFF ERNŐ**
Sürgönyeim: WOLFFERŐ
Tel.: Lágymányos 13-82 Budapest-Kelenföld, Budaörsi-út 101

ÉRCBETON
Rozsdamentes. Nem csúszik. Legnagyobb szilárdság. Legkisebb kopás. Nem porzik. Magyar termék. Anyageladás.

KÁRMÁN és FAZEKAS
okleveles mérnök — épitőmester
IX. KERÜLET, KÁLVIN TÉR 7. SZÁM
Telefón: Automata 851—43.

SZÁMLAKIVONAT
a törvényhatósági tanács működéséről

Scheuer Róbert programja a törvényhatósági tanácsra váró sürgős feladatokról

TARTOZIK — KÖVETEL

A sürgős feladatok, megvalósítható tervek, reális elgondolások és szükséges tennivalók hosszú sora vár a törvényhatósági tanácsra, amelynek működése felé fokozott mértékben irányul a főváros közönségének kutató figyelme. A hivatalnok-tanács nehézkességét felváltotta a választóközönség bizalmával rendelkező bizottsági tagok új testülete, ahol *a gyorsabb tempónak és lendületes keresztülvitelnek kell elsősorban érvényesülnie.* A *Fővárosi Hirlap* legutóbbi számában *Scheuer* Róbert már felsorakoztat néhány olyan elintézni való sürgős ügyet, amelyek révén Budapest lakosságának életlehetősége és kényelme fokozott mértékben térhet a javulás útjára. A *Fővárosi Hirlap*-ban a mult héten megkezdett programpontok felsorolását folytatja most

Scheuer Róbert,

aki a következőkben ismerteti a törvényhatósági tanácsra váró további feladatokat:

Egy nyilvános park, amiről a közönségnek nincs tudomása

— Azoknak a kívánságoknak a sorában, amelyeket a törvényhatósági tanácsnak kell megvalósítani, oda lehet sorozni egy postulátumot: *a Károlyi-kert megnyitását.* Nem sok túlzás kell ahhoz az állításhoz, hogy Budapesten alig van néhány ember, aki tudja, hogy *a palota főkapuján át* kell bemenni az újonnan megszerzett nyilvános parkba. Nem lehet halasztani tovább azt a követelményt, hogy *a Károlyi-parkot körülövező falat bontsák le és helyette egy olyan vaskerítést létesítsenek*, amelyen több díszes kapu vezet a parkba és akkor a köztudatba is átmegy, hogy a Belváros közepén nagy kiterjedésű, ízléses és üdítő nyilvános kert áll a közönség rendelkezésére. Hivatalos helyen azt mondják, hogy a kőfal lebontása akadályozza, hogy a kerítés végleges helye annak idején majd tíz-húsz centiméterrel fog tolódni. Ez az álláspont valóban *kómikus*, mert a húsz-harmine év mulva esedékes végleges körülkerítés előtt egy ilyen *ideiglenes vaskerítés is indokolt* annál is inkább, mert a majdani áthelyezés költsége amúgy is nevetséges összegre rúg. Budapest egyedül áll abban a tekintetben, hogy *van egy nyilvános parkja, de a közönségnek nincs tudomása a kert létezéséről.*

Semmi hír a ferencvárosi kikötő értékesítésére megindult tárgyalásokról

— Óriási költséggel felépítette a főváros a ferencvárosi kikötőt azzal a rendeltetéssel, hogy ez az intézmény bonyolítsa le Budapest egyre növekvő dunai áruforgalmát. A mult évi költségvetés tárgyalásakor

a hatos bizottság megtekintette a már kész kikötőt és egyhangúlag azt az álláspontját fejezte ki, hogy a kikötőt értékesíteni kell.

Tudomásunk szerint a közlekedési és közgazdasági ügyosztály *folytatott is ilyen tárgyalásokat*, azonban az eredményről még ma sincs semmi tudomásunk. A főváros közönségét és a törvényhatóságot feltétlenül érdekli, hogy

a ferencvárosi kikötő értékesítése milyen stádiumban van

és hogy remélhető-e a kikötő megfelelő hasznosítása. Aktuális ez a probléma különösen most, amikor az aratás után *a gabonaszállítási kampány erős lendületet nyert.*

Uj rendszert a kiírási és a teljesített munkamennyiségek közötti különbségek megszüntetésére

Az *Egységes Községi Polgári Párt* régi határozata *a közszállítási szabályrendelet okszerű kezelésének keresztülvitele.* Teljesen érthetetlen és szokatlan, hogy

a közmunkáknál a kiírási és a teljesített munkamennyiségek között óriási különbségek vannak napirenden.

Akinek „nagyszerű ösztöne" van, az előre megérzi a költségvetést a teljesítendő munka és a kiírás között és így könnyen *legolcsóbb* lehet a pályázatnál. Egészen másképen alakulna minden, ha a teljesített mennyiségeket számítanák össze, mert akkor *a pályázatnál kétségtelenül ezek a pályázók lennének a legdrágábbak.* A dolgok ilyetén való megváltoztatása érdekében

az Egységes Községi Polgári Párt megbízásából Dorner Gyula javaslatot dolgozott ki, azonban a javaslat tárgyalására még mindig nem került sor,

holott nagy fontossága volna, hogy azok a régi iparosok, akik reálisan kalkulálnak, *ne essenek el állandóan a munkától.* A kiírások szabályozása most már nem ismer halasztást és ezzel az üggyel *a tanácsnak sürgősen foglalkoznia is kell.*

Több jóakaratot és megértést a gyermekek egészsége iránt

— Vannak furcsaságok, amelyeket nem lehet megfejteni. Ezek közé tartozik például az az érthetetlen huzavona, ami a Markó ucca és Klotild ucca környékén elterülő *üres telkek felhasználásával történik. Lázár* Ferenc bizottsági tagtársam már régebben indítványt terjesztett elő, hogy *ezekből a telkekből a parkokban amúgy is vérszegény Budapestnek nyilvános kertet kell biztosítani,* ezt azonban elutasították azzal, hogy a szóbanforgó telkek középületek részére vannak fenntartva. Elismerem, hogy harmincötven év mulva ezek a középületek már állani fognak, de kérdezem, hogy addig nem lehetne-e ott játszótereket létesíteni gyermekek részére, amikor ez semmi költséget sem igényel.

— Nem tudom, hogy milyen károsodástól fél a főváros és így arra kell gondolni, hogy e telkeket bérlő ócskavasas 80 vagy 100.000 pengő évi bért fizet a használatért.

Meggyőződésem azonban, hogy a fővárosnak nem jövedelmező üzlet e telkek bérbeadása és így *sürgős intézkedést kell tenni a telkeknek gyermekjátszóterekké való átalakítására.*

— *Rakovszky* Iván, a közmunkatanács elnöke vasenergiával dolgozik azon, hogy a Lipótváros külső részén épült új városnegyedben egy *tízezer négyszögölnyi parkot létesítsen.* Azt halljuk, hogy e területnek több, mint a fele rendelkezésre is áll, mert üres és semmiféle célt nem szolgál. Ilyen körülmények között mindenképpen elítélendő, hogy *a fővárosnak arra* illetékes szerve még annyi fáradtságot sem vesz magának, hogy *az ott felgyülemlett szemetet elhordassa,* a területet regulírozza, mert ilyen gondoskodás esetén

már az idén lehetőség kínálkozik arra, hogy ott gyermekjátszóterek és sétahelyek álljanak rendelkezésre.

— Csekélység az egész, amit egy *kis munkával és kevés akarással* meg lehetne valósítani.

Hónapokon át tartó hatósági töprengés, — egy semmiség fölött

— Néhány hónappal ezelőtt egy bizottság jelent meg Óbudán, hogy tanulmányozza az óbudaiak egy régi kívánságának mikénti teljesítését. Arról van szó, hogy a villamos végállomást a Flórián térről a Főtérre helyezzék át, ami nem valami lehetetlen kívánság, miért is

a bizottság tagjai úgy közlekedési, mint rendészeti szempontból hozzájárultak az áthelyezés eszközléséhez.

— A határozat megtörtént, a végrehajtás azonban *még mindig késik.* Azt kell ugyanis eldönteni, hogy a sok hatóság közül melyik hivatott a kérdés elindítására és mert mindmáig nem történt semmi: *az illetékes tényezők még mindig azon gondolkoznak, hogy ez a csekélység a BSzKRT-ra, a rendőrségre, vagy a közlekedési ügyosztályra hároljon.*

Négy ügyosztály és tíz elöljáróság fontoskodik közterület-foglalási ügyekkel

— A legutóbbi költségvetés tárgyalásánál a törvényhatóság azt a kérést intézte a polgármesterhez, hogy *a közterületfoglalási ügyeket egy ügyosztályban összpontosítsák.* Lehetetlenség ugyanis, hogy ezek az ügyek az ötödik, a kilencedik, a nyolcadik, a harmadik ügyosztályt foglalkoztassák külön-külön, vagy éppen az elöljáróságokhoz kerüljenek, amelyek rendesen úgy intézkednek, hogy a másik szervnek nincs semmiről sem tudomása. Tisztában vagyunk azzal, hogy egy kis élelmezési asztal és egy négykerekű fagylaltkocsi között mérhetetlen különbség van, de azért

mégis nevetséges, hogy az egyikkel az ötödik ügyosztályhoz kell menni, a másikkal pedig az elöljáróságokat kell molesztálni.

Ezeknek az ügyeknek egységes rendezése már csak a közlekedési rendészet szempontjából is kívánatos. Rá kell csak nézni a Városház ucca és Sütő ucca sarkán álló kis mozgókocsira. Budapest egyik legveszedelmesebb közlekedési pontja ez, *de minderről a fővárosi hatóság nem tud.* Sok-sok kalamitás, kellmetlenség, fölösleges munka volna megtakarítható, ha az *egységes vezetés* ebben a vonatkozásban érvényesülne.

A Köztisztasági Hivatal irányítását át kell adni az útépítési ügyosztálynak

Ha már az egységes irányításról beszélünk, különösen szembeötlő *a harmadik ügyosztálynak és a tizedik ügyosztálynak a hatásköre.* Köztudomású, hogy a harmadik ügyosztály utat épít és utat javít. *Az utak tisztántartása azonban, amely nézetem szerint egyik fontos tényezője a karbantartásnak, érthetetlen módon a kórházi ügyosztályhoz van beosztva.*

— Józan elgondolás szerint a közegészségi ügyosztálynak az a feladata, hogy beteg emberekkel foglalkozzon, nem pedig az, hogy beteg utakkal törődjön.

— Nemcsak az utak *tisztántartása,* hanem az utak *olajozása* is szaktudást igénylő karbantartási művelet, amit tehát nem szabadna a kórházi ügyekkel foglalkozó ügyosztálynak végeznie. Zárójelben megjegyezhetem itt, hogy a szakszerűség nem is fáj annak az olajozásnak. Meg kell szüntetni ezt a felemás állapotot és gondoskodni arról, hogy a *Köztisztasági Hivatalt a harmadik ügyosztályhoz csatolják át.*

Fővárosi Hirlap
Az Egységes Községi Polgári Párt hivatalos lapja.
*
Előfizetési árak:
fél évre . . . . . 12 pengő,
egész évre . . . . . 24 pengő.

Gyárak, raktárak, garageok, kórházak, középületek részére

JUSTUS SÁNDOR ÉS FIA
Gördülő faredőnyök, acéllemezredőnyök, boltponyvák, vászon-, szövött- és faredőnyök gyára
Budapest, VI. ker. Vörösmarty ucca 24/B.
Alapíttatott 1886-ban. Telefon-interurban: Automata 223—06.

SCHMIDT NÉPARÉNA
BUDAPEST, VÁROSLIGET
A főváros legolcsóbb és legjobb szórakozóhelye.
HELYÁRAK 40 FILLÉRTŐL P 1.50-IG
Előadások délután ½4-től folytatólagosan
Az esti díszelőadás pont 8 órakor kezdődik

Legolcsóbb bevásárlási forrás
juta-, kender- és lenárukban
GLASER JENŐ
Budapest, V., Csáky ucca 16. Telefón: Aut. 281—16

„SANIT F" CEMENTHABARCSTÖMÍTŐ
Gyártja: POSNANSKY ÉS STRELITZ
aszfalt-, fedéllemez- és kátrány-vegyitermék-gyár
Budapest, V., Lipót körút 27. ■ Tel.: Aut. 228-29., Aut. 282-85

OZALID — FÉNY- ÉS ALUMÍNIUM-MÁSOLATOK —
Költségvetések, műszaki tervek, térképek rajzolását és sokszorosítását több színben is vállalja.
MANGLITZ FERENC BUDAPEST,
VIII., JÓZSEF UCCA 12. ■ TELEFON: J. 431-47.

Az intézmények kötelesek bevételeiket teljes összegben befizetni a központi pénztárba

Csak a polgármesternek vagy helyettesének van utalványozási joga — A polgármester újabb rendelettel szabályozta az új törvény szelleme szerinti adminisztrációt

Az új fővárosi törvény, mint köztudomású, lényegesen kiterjesztette a polgármester jogkörét s nagyrészt reá ruházta azt a hatáskört, amely a régi helyzetben a tanácsot illette meg. Természetes azonban, hogy a polgármesteri jogköröket a polgármester nem gyakorolhatja az egész vonalon egyedül, amint ez fizikailag is lehetetlen lenne, hanem bizonyos reszortok intézésével, bizonyos akták aláírásával, intézkedések és hivatalos iratok „kiadmányozásával" a törvény szerint az alpolgármestereket, azok pedig az ügyosztályvezető tanácsnokokat bízhatják meg.

A törvénynek ez az intézkedése sok zavarnak, félremagyarázásnak volt a közelmult hetekben kútforrása, mert az ügyosztályvezető tanácsnokok és azok helyettesei sok esetben nem tudták, mi tartozik az ő elintézési jogkörük alá s mely ügyeket kell az alpolgármestereknek, vagy a polgármesternek külön referálni, illetve szignálni.

A polgármester *hétfőn délben erre újabb rendelettel szabályozta a hatásköröket* és pontok szerint utalt az új törvény adta helyzetre, adminisztratív változásokra, részletesen ismertetve, hogy mely ügyek intézhetők el az alpolgármesterek, melyek az ügyosztályvezető tanácsnokok, illetve azok helyettesei útján s mely ügyek intézését tartja fenn magának a polgármester.

Nagyon érdekes az új rendeletnek az a része, amely a megszavazott hitelek felhasználásának engedélyezésére, az utalványozásokra, szóval a *pénzkezelésre vonatkozik.*

A körrendelet erre vonatkozó része így hangzik:

— *A költségvetési hitelek feletti rendelkezés jogát,* amennyiben azt magamnak fenn nem tartom, vagy a jövőben fenn nem tartanám, az alpolgármesterekre ruházom át, nincs észrevételem azonban az ellen, hogy az alpolgármesterek ezt a kisebb szükségletek kielégítésére (megrendelések, beszerzések, kisebb vállalati munkák) 2000 pengő összértékig az ügyosztályvezető tanácsnokokra ruházhassák.

— Az ügyosztályvezető tanácsnokok részéről ezek szerint igénybevett hitelekről *a számvevőség tartozik havonként kimutatást készíteni és ezt a csoportvezető alpolgármester uraknak bemutatni.*

— Az utalványozás jogát, mint a hitel feletti rendelkezés természetes folyományát, szintén az alpolgármesterekre ruházom, *nincs azonban észrevételem az ellen, hogy ezt az alpolgármesterek 10.000 pengő értékhatárig az ügyosztályvezető tanácsnokokra ruházhassák,* természetesen csak a magam, vagy az alpolgármester urak részéről — illetőleg a 2000 pengőn aluli összegekre vonatkozóan általuk — elrendelt munkák és beszerzések tekintetében és mindig csak azon összeg keretében, amelyet azokra magam, vagy az alpolgármester urak engedélyeztek.

— *Értékhatárra való tekintet nélkül átruházható az utalványozás joga az ügyosztályvezető tanácsnokokra:* a szabályrendelettel megállapított személyzeti illetményekre, — a törvény, kormányrendelet vagy szabályrendelet megállapította közterhek (adó, illetékek, betegsegélyző- és balesetbiztosítójárulékok stb.), — a szerződésekkel megállapított visszatérő szolgáltatások (kölcsöntörlesztő részletek, kamatok, házbérek, haszonbérek, vételárak, járadékok stb.), — a jóváhagyott közgyűlési, valamint törvényhatósági tanácsi határozattal egyénenként, illetőleg tételenként megállapított segélyek, hozzájárulások, — a költségvetés keretén belül az engedélyezett napszámbérek, — a gáz-, víz-, villanyáramfogyasztási számlák, — az anyagszertártól, házinyomdától, gazdasági hivataltól, gondnoki hivatalról, tüzelőszerraktártól, gyógyszerüzemtől, műszerüzemtől, általában a főváros saját intézményeitől igényelt szükségletekre vonatkozóan a költségvetés keretén belül.

— *Az ügyosztályvezető tanácsnokoknak a hitelek feletti rendelkezési és utalványozási jogát, valamint a kormányhoz intézendő fölterjesztések kiadmányozási jogát ügyosztálybeli helyetteseikre átruházni nem lehet,* miért is a tanácsnokok akadályoztatása esetén ezt a jogot az ügyosztályvezető helyettesítésével megbízott más tanácsnok látja el.

— Különmunkadíjak, jutalmak, segélyek, tanulmányi költségek és minden más olyan személyzeti illetmények, amelyek szabályrendeletileg megállapítva nincsenek — utalványozását *magamnak tartom fenn.*

— Ezzel kapcsolatban elrendelem, hogy a községi háztartás keretébe tartozó intézmények saját bevételeikből semmiféle kiadást se teljesítsenek, bevételeiket teljes összegükben szolgáltassák be a központi pénztárba.

— Felhívom az ügyosztályvezető tanácsnok urakat, hogy a hatáskörükbe tartozó ilyen intézmények kisebb beszerzéseire szükséges előlegek engedélyezése tárgyában tegyenek hozzám az illetékes alpolgármesterek útján előterjesztést.

— *Az ügyosztályvezető tanácsnok urak a hatáskörükbe tartozó költségvetési bevételeknek saját hatáskörükben való behajtásáról gondoskodjanak és az e tekintetben netán felmerülő nehézségekről hozzám idejekorán tegyenek jelentést.*

— Az önálló vagyonkezelésű üzemeket illetően azok a szabályozások maradnak átmenetileg érvényben, amelyek ezekre az üzemekre vonatkozóan eddig is alkalmazást nyertek, azzal a változtatással, hogy *mindazt a hatáskört, amelyet eddig a székesfőváros tanácsa gyakorolt, a jövőben a fenti rendelkezések keretében az alpolgármesterek gyakorolják.*

*

Az új rendelet minden valószínűség szerint lényegesen meg fogja gyorsítani az adminisztráció menetét és megszünteti az iparosság késedelmes kifizetés miatti panaszait.

BANNER ZOLTÁN
okleveles építész és építőmester
BUDAPEST, I., VERPELÉTI-ÚT 10.
Telefon: LÁ. 6-57. Telefon: LÁ. 6-57.

KOVÁCS A. ÖDÖN GÉPÉSZ MÉRNÖK
Budapest, VIII., Bezerédy ucca 8
Telefon: 382 — 93, 408 — 78.
Központi fűtés-, vízvezeték-, csatornalelszerelési vállalata

DUNÁNTULI MÉSZ-, TÉGLA- és KŐIPAR RT.
Központ: BUDAPEST, V., GÉZA UCCA 5
Telefon: Automata 218—05, 218—06. Sürgönycím: DUNMÉSZ
Szállít: Meszet, mészkövet, bazaltkavicsot. Vállal mindennemű kőfaragó-munkát

MUNKÁCSY GYULA
Cégtulajdonos:
Munkácsy Ernő
épület- és műlakatosmester, takaréktűzhely és kályhakészítő
Budapest, VIII., Rózsa ucca 39.
Telefon: J. 312—80.

SCHEUMAN GYULA TELEFÓN: AUT. 151-67
FESTŐ- ÉS MÁZOLÓ-IPARÜZEM
BUDAPEST, VI., BAJZA UCCA 30

ÚJ ÉPÍTKEZÉSNÉL, TATAROZÁSNÁL NÉLKÜLÖZHETETLEN A
»PICKLIN« falsarokvédő és hermetikus elzárás
PICK EMIL
BUDAPEST VI, PODMANICZKY UCCA 63. TELEFON: A. 120-55

Széchenyi Gyógyfürdő
a modern orvosi tudomány minden eszközével és a különböző gyógyeljárásokhoz szükséges felszerelésekkel ellátva.
A város minden pontjától könnyen megközelíthető.

Az 1924. évi XVIII. t.-c. alapján szervezett
IPAROSOK ORSZÁGOS KÖZPONTI SZÖVETKEZETE
Postatakarékpénztári számla: 10517 — Postatakarékpénztári csekkszámla: Kisipari hitelakció: 44500 — Girószámla: MAGYAR NEMZETI BANK — TÁVIRATCÍM. IPKÖZPONT
KÖZPONTI OSZTÁLYOK: BÖROSZTÁLY, ÉPÍTŐIPARI OSZTÁLY, FAIPARI OSZTÁLY, KISIPARI HITELAKCIÓ, KERESKEDELMI OSZTÁLY, TEXTIL KÖZSZÁLLÍTÁSI OSZTÁLY
BUDAPEST, VII., KÁROLY KIRÁLY ÚT 3/c
TELEFÓNSZÁM: JÓZSEF 463—39

Parafakőgyár R-t.
ezelőtt: Kleiner és Bokmayer
Budapest, VIII. ker., Főherceg Sándor-tér 4.
Telefon: József 301-14, József: 301-16
Készít sajtolt parafa-parketta padlóburkolatokat.
Teljesen zajtalan járású, lábmeleg, vízálló padló.

BUDAPESTI HIRLAP
a legtartalmasabb magyar napilap
Hangja előkelő, hírszolgálata tökéletes

PARKETTA
szállítása, mindennemű padozat készítése és javítása.
FRIED és BENEDEK
parkettgyár és gőzfűrész
BUDAPEST, VII., RÁKÓCZI ÚT 82.
Telefon: József 133—43 és József 134—17.

Somoskői Bazaltbánya Részvénytársaság
Bánya és zúzótelep: Somoskőújfalu
Telefon: Automata 829-23 és 817-92
Budapest, IV., Bécsi ucca 4. sz.
A bánya előállít: mindenféle szemnagyságú zúzott kavicsanyagot, pormentes zuzalékot legjobb minőségben, előállít továbbá különböző méretű útburkolati idomköveket. Útépítési osztálya vállalja: makadámutak, szabadalmazott óriáskavics (Derleso) utak építését, mindenféle idomkőutak burkolati munkáinak előállítását, továbbá a „Warrenite Bitulithic" elnevezésű legjobban ismert bitumenes rendszerű utak építését.

FELSENFELD RUDOLF
Alapítva: 1901. Bélyegző és pecsétbélyeggyár, véső és dombornyomó műintézet Tel.: Aut. 103—94.
BUDAPEST, V., BÁLVÁNY UCCA 16

KELE MIHÁLY
épület asztalos munkák bútorok és iskolaberendezések gyára
Budapest, Örömvölgy u. 38-40
Telefon: József 312-98

STERN EMIL Telefon: Aut. 906-48
ÚT-, CSATORNA- és MAGASÉPÍTÉSI SZERSZÁM- ÉS MŰSZAKI ÜZLET
BUDAPEST, V., VISEGRÁDI U. 32.

POZSGAY DEZSŐ
építőmester és burkolási vállalkozó
VII., KÖRVASÚT SOR 8.
Saját telepén.

Hrauda Károly és Fia
okl. gépészmérnök
fűtési-, szellőztetési- és egészségügyi berendezési vállalata
Budapest, VI., Forgách ucca 20. Telefon: Aut. 917—89

Köztisztviselők kedvező fizetési feltételek mellett kaphatnak nyugágyat, függőágyat, sátort és hátizsákot
TELEFON J. 415—07. ALAPITVA 1888-ban
HAUSCHILD ALBERT
Budapest, VII., Károly-körút 15. szám.
Szállít hivatalok részére irattáskákat, bőrdíszműárut, bőrönd-, por- és padlótárlóruhát.

WIEDERMANN ÁGOSTON
ÉPÍTÉSI VÁLLALATA
BUDAPEST, III., SAN MARCÓ UCCA 56
TELEFÓN: 628—38

Fantasztikus híresztelések a községi választások időpontjáról

A községi választók névjegyzékének összeállítására a törvényben megállapított határidő lejárt, s az új névjegyzéket nem egészen egy héten belül a polgármester elé kell terjeszteni *Illyefalvy* I. Lajosnak, a Statisztikai Hivatal igazgatójának, aki a rendelkezésre álló rövid idő alatt valóban emberfeletti munkát végzett. A statisztikai hivatal közismerten kvalitásos vezetője, de a hivatal egész személyzete, s a kirendelt ezer tanár és tanító szinte nappalt éjjelt egybevetve dolgozott, hogy a rendelkezésre állott nem egészen egy hét alatt az összeírást elvégezhesse. Az adatgyüjtés nagy alapossággal, házról-házra járva történt. Az egybegyült anyaghalmazt a statisztikai hivatal 40 kirendelt közigazgatási tisztviselővel dolgozta fel, s

ma már a névjegyzék egész anyaga nyomdában van, úgyhogy a polgármester már augusztus 5-én valószínüleg kézhez kapja a névjegyzékeket, amelyeket azután, ha a polgármester aprobálta, 15-re közszemlére függesztenek ki.

Sokat foglalkoztatja mostanában a várospolitikusokat, a pártokat és a sajtót, hogy milyen az új névjegyzék.

Kétségtelen, hogy abban a lázas, rohanó munkában, amelyben a névjegyzék összeállítása történt, csúszhattak be hibák, ami nem is csoda, higy ezeket a névjegyzékeket is emberek csinálták, akik hibázhatnak, s ezer ember munkájáról van szó, olyan ezer emberéről, aki 300.000 más emberrel érintkezett, elkerülhetetlen szinte, hogy ilyen hatalmas munkába ne csúszhasson be hiba, vagy tévedés.

Anélkül azonban, hogy ismernők az új névjegyzéket, előre megállapíthatjuk, hogy az itt-ott máris elhangzó panaszok egyes összeíró-biztosok ellen, bizonyos kihagyások vagy felvételek miatt, alaptalanok, mert hiszen az összeíró-biztosok maguk sem tudhatták, hogy valakit kihagytak, vagy felvettek-e a névjegyzékbe. Az összeíró-biztosok csak adatokat sorakoztattak az ívekre,

magát a névjegyzéket a statisztikai hivatal esküt tett tisztviselői állították össze.

Az esküt tett tisztviselőkről pedig egyrészt nem lehet feltételezni, hogy befolyásoltan, rossz munkát végeztek volna, másrészt nem szabad feltételezni azt sem, hogy a névjegyzékek adatait idő előtt valaki tudomására hozták volna. Hogy ki van felvéve és kit töröltek a névjegyzékek szerint, azt e pillanatban csak a statisztikai hivatal igazgatója, *Illyefalvi* I. Lajos tudja, aki iránt pedig pártkülönbség nélkül osztatlan bizalom nyilvánul meg. De

fizikailag is kivihetetlennek látszik, hogy az eseteket politikailag bírálják el a névjegyzékek összeállításánál, erre nem lett volna idő sem a 300.000 választó összeírásánál.

Egészen bizonyos, hogy csak aktaszerűen történt az elintézés. Előre meg lehet tehát állapítani, hogy becsületes, objektív és valóban jó névjegyzék készült.

Mindazáltal szinte biztosra vehető, hogy egész sor felszólalás és panasz lesz a névjegyzék ellen, úgy hogy *könnyen elképzelhető az a helyzet is, hogy e felszólalások és panaszok feldolgozása a kitűzött terminusra esetleg lehetetlenné válik.* Ha a felszólalások és panaszok nagyobb számúak lesznek, akkor szinte elképzelhetetlen, hogy a fellebbezési fórumok ebben az évben elkészüljenek munkájukkal.

Még jobban elnyujtaná természetesen a dolgot, ha az ellenzék bármely oknál fogva megfellebbezné a névjegyzéket, illetve az összeírást a közigazgatási bírósághoz, sőt

egy ilyen esetleges fellebbezés talán egy évre is kitolná a választás megtartásának lehetőségét.

Mindenesetre meglepő, hogy bizonyos napilapokban máris megjelent néhány olyan cikk, ami arra enged következtetni, hogy bizonyos körök jobb szeretnék, ha az idén nem lenne községi választás, hanem együtt tartanák meg az országos választásokkal. Nem lehet ellenőrizni e hírek komolyságát, de ellenzéki oldalról annyira pártolják, hogy az a látszat, mintha ők szeretnék eltolni a terminust.

Egyelőre az a helyzet, hogy a választásoknak a fővárosi törvény rendelkezése szerint december 31-ig meg kell történniök.

Kik lesznek az üzemigazgatóságok elnökei?

Az üzemigazgatóságok tagjait már hetekkel ezelőtt megválasztotta a törvényhatósági tanács, de az igazgatóságok tényleg még mindig nem alakulhattak meg, mert a polgármester még nem nevezte ki az egyes igazgatóságok elnökeit és azok helyetteseit, amint ezt a jogot az új törvény reá ruházza. A polgármester, mint értesülünk, e héten hozza nyilvánosságra a nagy érdeklődéssel várt üzemi kinevezéseket, miután a pártok vezetőivel a mult héten e tárgyban már többször és hosszasan értekezett. A *Fővárosi Hirlap* tudósítójának

beavatott helyről

sikerült az üzemigazgatói kinevezések részleteit megszerezni s ennek alapján

a következőkben van módunkban az üzemi igazgatóságok elnöki listáját elsőnek közölni:

Elektromosművek igazgatósága. Elnök: *Joanovich* Pál, alelnök: *Farkas* József dr. *Gázművek* igazgatósága. Elnök: *Némethy* Károly vbtt., alelnök: *Mettelka* Frigyes. *Vízművek* igazgatósága. Elnök: *Kossalka* János műegyetemi tanár, alelnök: *Dinich* Vidor. *Autobuszüzem* igazgatósága. Elnök: *Hohenburger* Antal, alelnök: *Orova* Zsigmond dr. *Élelmezési üzem.* Elnök: *Staub* Elemér dr., az Exportintézet és a Mezőgazdasági kamara elnöke, alelnök: *Koós* Jenő. *Gellértfürdő és szálló.* Elnök: *Kállay* Tamás, alelnök: *Szőke* Gyula. *Hirdetési vállalat.* Elnök: *Payr* Vilmos, alelnök: *Rásó* Lajos. *Temetkezési Intézet.* Elnök: *Battenberg* Lajos, alelnök: *Krizs* Árpád. *Bitumenező- és kátrányozótelep.* Elnök: *Paulheim* Ferenc, alelnök: *Erlich* G. Gusztáv. *Központi tüzelőszer raktár. Stadler* Nándor, *Sajó János. Budai Sikló: Gamauf* Géza, *Perndl* Flóris. *Széchenyi gyógyfürdő: Császár* Ferenc, *Kerekes* Ödön dr. *Rudas gyógyfürdő: Szamek* Emil, *Milotay* István. *Ásványvízüzem és gyógyforrások: Weszelszky* Gyula egyetemi tanár, a Rádium-intézet igazgatója, *Spett* Ferenc. *Műszerüzem: Grosch* Károly dr. min. o. tan., *Doros Gábor* dr. egyetemi m. tanár. *Gyógyszerüzem: Hódossy* Gedeon dr., *Bayer* Antal. *Községi kenyérgyár: Nagy* Antal, *Pakányi* Ferenc. *Tattersall és lóvásártelep: Wenczell* Árpád, *Kollmann* Dezső. *Lóhúsüzem: Früwirth* Mátyás, *Morvay* Zsigmond. *Városi színház: Csécsi Nagy* Miklós, *Ilovszky* János. *Pedagógiai Filmgyár: Neményi* Imre, *Kirchner* Béláné.

Ez a lista természetesen

nem hivatalos,

hiszen a kinevezési okirat *még nem került nyilvánosságra,* de minden valószínűség szerint így fog festeni az üzemigazgatók névsora.

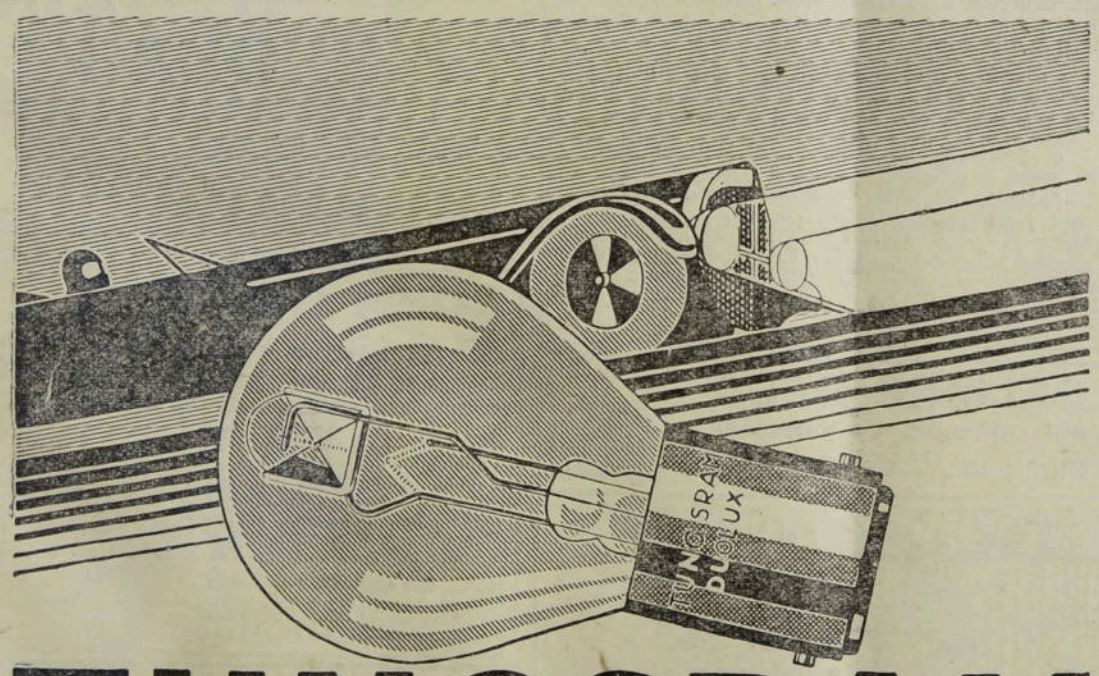

TUNGSRAM

BARCSAI LAJOS ÉPITŐMESTER BUDAPEST
IRODA: I., APRÓD UCCA 2.
TELEFÓN: AUT. 533—74.

ILKOVITS J.
Központi fűtések és vízvezetéki berendezések vállalata
BUDAPEST,
VI, ANDRÁSSY ÚT 92.
TELEFON: Aut. 212—07.

NEUMAN FERENC
OKL. MÉRNÖK, ÚTÉPÍTÉSI VÁLLALATA
Iroda: BUDAPEST Telep:
V, Rudolf tér 1 sz. VII, Egressy út 34
Telefón: J. 442—60 Telefón: A. 239—44

Kőbányai Gép- és Vasszerkezeti Műhely
BISSELICHES MÉRNÖK
Budapest, X, Liget-u. 46. Tel. J. 358-25
Vasszerkezetek, lakatosmunkák, portálok

TARJÁNYI ISTVÁN
SZOBAFESTŐ ÉS MÁZOLÓ
BUDAPEST VII, JÓSIKA UCCA 3
Radiátorok és fűtőtestek szakszerű mázolása és fényezése hőállóan teljes garancia mellett
TELEFÓN: J. 382—45

METZGER NÁNDOR
géperőre berendezett asztalosüzeme
Budapest, I., Farkasrét, Hóvirág ucca 14

VARGA ALAJOS
ÉPÜLET- ÉS DÍSZMŰBÁDOGOS
BUDAPEST, V., HOLD UCCA 25
gáz- és vízvezeték-szerelő vállalata
Tel.: A. 291-57

Textilipari Feldolgozó és Értékesítő Szövetkezet
Budapest, VIII., Rökk Szilárd ucca 20
Telefón: József 439—91

TERLANDAY ÉS TÁRSA
asztalosáru gyára
Budapest VII, Erzsébet királyné-út 125/b. sz.
Telefon: József 443—83.

EGYESÜLT GÉP- ÉS FÉMÁRUGYÁRAK RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
Budapest, VI., Lőportár-u. 9-11
TELEFON: AUTOMATA 275—13
GYÁRTMÁNYAI: Szikvizgyári berendezések, szénsavfürdő-készülékek. Bor- és sörkimérőkészülékek, jégszekrények. Elektromotorok, mosodai berendezések, mosó- és vasalógépek. — Fémtömegcikkek. — Folyékony szénsav.

BARANYAI BELA ES TSA
Központi fűtés, szellőztető, vízvezeték, gáz- és csatornázási berendezések vállalata
BUDAPEST, I., BERCSÉNYI UCCA 5. TELEFÓN: LÁ. 265
„NON PLUS ULTRA" melegvízfütési kazánok gyártása

BOGNÁR ISTVÁN
ÁCSMESTER
Budapest, X, Gergely u. 69. Telefón: J. 372-48

RIEDER OTTÓ villamosberendezési vállalat, műszaki intézet, elektrotechnikai és rádió cikkek raktára
Alapittatott: 1896.
A. B. C. tagoknak hat havi hitel
Budapest IV, Irányi u. 20. Tel.: Aut. 837-07

SPÁNYI ERNŐ okl. mérnök mélyépítő-, kövező- és bitumenépítő vállalata
Budapest, I. kerület, Győző ucca 5. sz.
Telefón: Aut. 866-96

A kereskedelmi miniszter jóváhagyta az Elektromos-művek beruházási terveit

Csak a negyedik új gépegység beszerzéséről folynak még tárgyalások — Alternatív megoldásokat dolgoznak ki — takarékossági szempontból

A főváros XII. ügyosztálya mellé rendelt szakbizottságot a jövő héten ülésre hívják össze. Az üzemi bizottság ülésének az összehívását az a körülmény teszi szükségessé, hogy

az illetékes minisztériumoktól megérkezett a különböző üzemi beruházási tervek jóváhagyása.

A pénzügyi jóváhagyás már régebben megtörtént, most már a tervek technikai végrehajtását is engedélyezték az illetékes miniszteriális szervek.

A Vízművek munkálatait azonnal ki lehet adni a Budán létesítendő második vízmű-központ építési munkálatainak a kivételével.

Erről a kérdésről *szeptemberben fognak az illetékesek dönteni.* E kérdés eldöntésének az elhalasztása azonban nem érinti a munkálatok többi részének a kiadását. A budai II. vízműközpont létesítésére vonatkozó döntést azért kellett elhalasztani, mert fölmerültek bizonyos tervek, amelyek alapján bizonyos

megtakarításokat lehet elérni.

A vízműigazgatóság most alternatív megoldásokat dolgoz ki, amelyek közül a legolcsóbbakat fogják majd kivitelre kiválasztani.

Az elmult héten egyébként a kereskedelmi minisztériumban megtörtént a döntés az Elektromos Művek beruházási terveinek az engedélyezése tekintetében. Itt hosszabb tárgyalások folynak, de — mint a *Fővárosi Hirlap* munkatársával illetékes helyen közölték —

a kereskedelmi miniszter jóváhagyta az Elektromosművek beruházási terveinek azt a részét, amely a harmadik nagy gépegység kazánjának a megépítésére vonatkozik.

A negyedik gépegység beszerzésére és berendezésére vonatkozóan később fognak dönteni. *Ez a kérdés különben sem sürgős, mert a megrendelés iránt csak a tél folyamán kell intézkedni.* A főváros megnövekedett világítási igényeinek a kielégítése érdekében

feltétlenül szükség van ennek a negyedik gépegységnek a felállítására.

de a felállítás legkésőbbi időpontja csak a jövő év tavaszán következik be, így tehát még egy *hosszú tél áll rendelkezésre a döntés meghozatalára.*

OSTROM AZ ÁRVAHÁZI HELYEKÉRT

Minden esztendőben nyár elején szokta a főváros kiírni a pályázatokat a székesfővárosi árvaházakban megüresedett helyekre. Igy történt ez az idén is, azzal a különbséggel, hogy a korábbi években, még a háború alatt is, rendszerint olyan mérsékelt szokott lenni a jelentkezések száma, hogy a főváros vezetősége minden jogos igényt ki tudott elégíteni, s minden rászoruló árva helyet kapott a nevelőintézetekben.

Talán a rettenetesen súlyos gazdasági válság az oka, hogy ez a helyzet is megváltozott, s az történt, hogy

a mult héten lezárt jelentkezések szerint több, mint háromszor annyi méltányos kérelem érkezett be a szociálpolitikai ügyosztályhoz, mint amennyi hely rendelkezésére áll az árvaházakban,

ami igen súlyos helyzet elé állítja a közjótékonysági ügyosztály vezetőit. A helyzetet értesülésünk szerint megnehezíti az a körülmény is, hogy a népjóléti minisztérium sok hadiárva helyet megszüntetett.

A fővárosi árvaházakban ez év őszére ötven hely üresedett meg, ebből 20 leányárváké, harminc hely pedig a fiúárvaházakban szabadult fel. Erre az ötven helyre eddig feldolgozott kérvények szerint minimum 160 jogos és méltányos pályázó jelentkezett, szinte megoldhatatlan feladat elé állítva a referens tisztviselőket, akiknek ki kell választani azokat a „szerencséseket", akik előtt megnyílik az árvaházak kapuja.

A *Fővárosi Hirlap* munkatársa felkereste a szociálpolitikai ügyosztályban *Bärtl* Tivadar főjegyzőt, az árvaházi ügyek intézőjét, aki a következő tájékoztatást nyujtotta:

— A leányárvaházban mintegy 20, a fiúárvaházakban pedig 30, összesen ötven hely szabadul fel, ezzel szemben a húsz leányárva helyére eddig 60 pályázó jelentkezett, a harminc fiúárva helye pedig nem kevesebb, mint 100 kérvényező óhajtja elnyerni.

— A helyzet tehát, amint látjuk, igen súlyos, pedig az elhelyezési lehetőség tekintetében a tavalyival szemben lényegesen javul is a helyzet. A székesfőváros ugyanis az ősszel nyitja meg a Szent Imre herceg úton az új leányárvaházat, amelyet a *Notre Dame de Sion* apáca rendtől tavaly megvásárolt kolostorban rendez be, ahol

a régi intézettel szemben száz helyett százhatvan leányárvának lesz otthona.

Felvetettük azt a kérdést, hogyha ilyen sok árva jelentkezik felvételért, nem lehetne-e továbbra is fenntartani a régi Rottenbiller uccai intézetet is, amelyet az új leányárvaház megnyitásával meg akarnak szüntetni:

— Erre — hangzott a válasz — sajnos nincs meg a lehetőség, mert az új objektumot azzal a kikötéssel vásárolta meg a törvényhatósági bizottság, hogy

a vételárat nagyrészben a Rottenbiller-uccai nagyértékű ingatlan értékesítéséből fedezni, de nincs fedezet a régi intézet fenntartására egyéb tekintetben sem.

— Az ügyosztály, *Liber* Endre tanácsnok úrral az élén, mindenesetre tőle telhetően minden lehetőt el fog követni a tekintetben, hogy *a jelentkező árvák elhelyezését biztosítsa.*

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros polgármestere nyilvános versenytárgyalást hirdet a IV. ker., Gerlóczy uccai tűzőrségi épületben szükséges **központi gőzfűtőberendezési munkákra.**

A vonatkozó költségvetési kiírás nyomtatványai ívenként 0.50 pengőért kaphatók 1930. évi július hó 24-től kezdve naponta d. e. 11—1 órák között a polgármesteri II. (középítési) ügyosztály IV., Központi városháza, III. em. 342. sz. szobájában.

A rajzok, tervek és minták megtekinthetők és a szükséges felvilágosítás megszerezhető Frischfeld Ede műszaki tanácsos előadónál, a Központi városháza, III. em. 328. ajtó alatti hivatalos helyiségben.

Az ajánlatok **1930. évi augusztus hó 18-án (hétfő) d. e. ½10 óráig** a polgármesteri II. (középítési) ügyosztály III. em. 350. sz. szobájában adandók be. Az ajánlatok ugyanazon napon, ugyanazon ügyosztály üléstermében (III. em. 354. sz.) 10 órakor fognak nyilvánosan felbontatni.

Budapest, 1930. évi július hó 21-én.

A polgármester rendeletéből:
Wossala s. k.
műszaki főtanácsos,

Bérháztelkek

a **Fő ucca, Ganz ucca** és **Királyhegy uccák** között fekvő régi

Ganz-gyári parcellázott

telektömbből, 76 négyszögöltől kezdve kaphatók.

Értekezés dr. Székely Márton ügyvédi irodájában, VII., Erzsébet körút 32, d. u. 4—6 között. Telefón: J. 448—22 Telefón J. 448—22

»CYKLOP«
ÉPÍTŐ RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
BUDAPEST, IV., RÉGIPOSTA U. 7-9
TELEFON: Aut. 879-83 és Aut. 879-84

DELMÁR BÉLA
okl. mérnök, építőmester
Budapest, VI. Benczur u. 17
Telefon 263-40

MESTER és KISS
okl. építész és építőmester
Budapest, VII., Egressy út 5.
Telefón: J. 382—02.

BERKI DEZSŐ
Festék és lakkereskedő
BUDAPEST, VI., Szív ucca 60.
Telefón: Automata 242—46.

SÁMUEL GYÖRGY
épület,- díszmű-bádogos és egészségügyi berendező
BUDAPEST, VI, ARADI U. 45. TELEFON: AUT. 223-62.

SIMOR DÖME
mű- és épületlakatos-mester és vasszerkezetek ipartelepe. Sodronyfonatok nagybani gyártása
BUDAPEST, VII., THÖKÖLY ÚT 89. SZÁM
TELEFON: JÓZSEF 394—43.

WIENER A. UZODA
ÉPÜLET- ASZTALOS ALAPÍTTATOTT 1886
TELEFÓN: J. 344—50
Kész ajtók, ablakok vasredőnyös üzleti ajtók, kirakatok, állandóan raktáron
BUDAPEST, IX, ÜLLŐI ÚT 123 Az áll. gyermekmenhely épületével szemben

Minden szombaton
HETI UJSÁG
Falus Ferenc szenzációs riport-lapja
Ára 40 fillér
MINDENHOL KAPHATÓ!

SHELL
BENZIN OLAJ

SZÜTS JENŐ
okl. mérnök, építőmester, építési vállalkozó
Budapest, VIII., Szentkirály ucca 35
TELEFÓN: Józs. 429-43.

BŐHM GYULA
útépítési és kövezési vállalkozó
ÚJPEST, Tavasz u. 7
Telefón: A. 944-52

MAGYAR UTÉPITÉSI R. T.
V., KOSSUTH LAJOS TÉR 16-17
TELEFÓN: AUTOMATA 230-59 és 121-37
Modern utak építési vállalata. Készít öntött és hengerelt aszfalt, shett, topeka, aszfaltmakadám és keramit burkolatot

FEKETE ÖDÖN MÉRNÖK
Vízművek, vízvezetékek, csatornázások, központi fűtések, szellőztetések és légszeszberendezések tervezése és kivitele
Budapest, II., Margit körút 58. Telefón: Aut. 514-80

Miért mellőzik a Vízművek a tisztítóberendezés beszerzésénél a hazai cég ajánlatát?

Hírt adtunk arról, hogy a Fővárosi Vízművek beruházási programmjának keretén belül akarja végrehajtani a víztisztítási munkálatokat is. A víztisztító berendezések felállítására *körülbelül másfélmillió pengőt szavazott meg* a főváros közgyűlése.

Meglepő csak az, hogy a víztisztítási munkálatoknál a főváros Vízművei — az elterjedt hírek szerint — a magyar ipar mellőzésével, nyilvános versenytárgyalás tartása nélkül egy külföldi cseh céget akarnak megbízni a víztisztítókészülékek beállításával és egyáltalán az egész víztisztítási munkálatok végrehajtásával.

Eleinte nem adtunk hitelt ezeknek a híresztéléseknek, már csak azért sem, *mert a minisztertanácsnak a magyar ipar védelmére vonatkozó rendelkezése egyenesen tiltja külföldi termékek behozatalát*, különösen akkor, ha ezen a téren a magyar ipar jobbat produkál a külföldinél.

Érdeklődtünk a híresztelésekkel kapcsolatban a Vízművek igazgatóságánál, ahol valóban arról kellett tudomást szereznünk, hogy adott helyzettel állunk szemben, mert a Vízművek igazgatósága a cseh *DABEG* vállalatot már meg is bízta bizonyos előmunkálatok elvégzésével.

Egyidejűleg értesültünk arról is, hogy *a titokban tartott vízszűrési munkálatokról az egyik magyar cég is tudomást szerzett és rögtön ajánlatot tett a víztisztítási és vízszűrési munkálatok elvégzésére.* Ez a cég a *Tryozon Vegyészeti Művek*, amely a *Magyar Vegyipari Gépgyárral* társult a vízszűrő- és tisztítóberendezések kivitelezésére, és felajánlotta, hogy

rendszerét teljesen díjtalanul hajlandó a Fővárosi Vízművek rendelkezésére bocsátani kipróbálás céljából

és csak abban az esetben kéri az illetékes fórumok döntését, illetve megbízását a kivitelezésre, *ha minden kétséget kizáróan sikerült bebizonyítania*, hogy *rendszere jobb, olcsóbb és tökéletesebb, mint a lanszírozott külföldi rendszer.*

A Vízművek igazgatósága ennek dacára nem gondolt arra, hogy itt *nyilvános versenytárgyalás* útján a magyar ipart is bevonja a munkálatokba. A *Tryozon Művek* érdeklődésünkre a következő nyilatkozatot tették ajánlatukkal kapcsolatban:

— Véletlenül szereztünk tudomást a főváros vízműveinél tervbe vett víztisztítási munkálatokról. Tekintettel arra, hogy *vállalatunk több évi kísérletezés után oly kiváló eljárás felett rendelkezik, amely ezen munkálatokat magyar vegyitermékek és magyar gépek felhasználásával végzi, felajánlottuk próbakészülékünket, mely 50.000 liter vizet tisztít 10 óránként és ellentétben a cseh DABEG-féle klóros eljárással, munkája teljesen veszélytelen és üzemköltsége is lényegesen kisebb.* Ezáltal természetesen nagy megtakarítást érünk el a fogyasztó közönség tehermentesítésére.

— A TRYOZON nem importálja külföldről a drága szűrőanyagot, hanem magyar vegyitermékeket használ, *magyar munkásokat foglalkoztat.* Többszöri beadványunk dacára úgy látjuk, hogy *mellőzve lettünk* a Vízművek igazgatóságánál és még felhívást sem kaptunk próbakészülékünk bemutatására.

A *Fővárosi Hirlap* munkatársa az érdekes üggyel kapcsolatban megkérdezte

Dinich Vidort, a Vízművek igazgatósági tagját is,

aki a következőket hozta tudomásunkra:

— Minthogy a Vízművek igazgatóságát még nem hívták össze, nincs tudomásom arról, hogy egy magyar cég is ajánlatot tett volna a vízszűrési munkálatokra és berendezését díjtalanul felajánlotta volna a fővárosi Vízművek igazgatóságának.

— Csodálkozom azonban, hogy ez az ügy a vízműveknél elfeküdhet. Mindenesetre a legelső alkalommal szóvá fogom tenni a dolgot az igazgatósági ülésen, annál is inkább, mert egy magyar cég ajánlatát nem szabad figyelmenkívül hagyni, különösen akkor, ha jobbat és olcsóbbat produkál a külföldinél.

Már előre elutasítja a főváros az óbudai kislakásos telep tervét

Illetékes helyen kijelentették, hogy az építési engedélyeket meg fogják tagadni

A *Fővárosi Hirlap* jelentette a sajtóban elsőnek, hogy a *Nagybátony-Újlaki Iparművek Rt.*, a mögötte álló bankérdekeltség tőkéjének felhasználásával ajánlatot tett az *Országos Társadalombiztosító Intézetnek* 1500 bérlakás felépítésére és ebből a célból felajánlotta azokat a telkeit, amelyek az óbudai téglagyár területéhez tartoznak. Ez a híradás annál is inkább nagy feltűnést keltett, mert nyomban nyilvánvaló volt, hogy *egy irigylendő üzleti érzékkel elgondolt terv keresztülvitelét erőltetik.* Ismeretes ugyanis, hogy az óbudai elöljáróság jelentékeny bírsággal sujtotta a táglagyárakat az évtizedek óta elbányászott utak és területek miatt és arra kötelezte az iparvállalatot, hogy *állítsa helyre mindazt a kárt, amelyet ezen a területen okozott.*

A bírság hatalmas összegének fenyegető réme indította a vállalatot ennek az ajánlatnak a megtételére,

mert a terv az, hogy állami támogatással lakásokat építsen, ugyanakkor pedig értékesítse mindazokat a telkeit, amelyeket a hatóságok rendelkezése alapján egyrészt *helyreállítani*, másrészt *otthagyni* kényszerülne.

A bankérdekeltség ajánlata úgy szól, hogy 21 millió költséggel 1500 egy-, két- és háromszobás lakásokat épít, melyeket kellő idő után átad a *Társadalombiztosító Intézetnek.* Az elgondolás szerint kislakásos telepről van szó, ami

úgylátszik, jó üzletnek kínálkozik, mert azóta is állandóan siettetik az ajánlat feletti döntést.

Magától értetődik, hogy egy ilyen telep építése *elsősorban a főváros hozzájárulásától függ*, ahol tudomásunk szerint a legélesebben visszautasították az óbudai megesonkított telkek ilymódon való értékesítési taktikáját. A főváros álláspontjáról ugyanis

illetékes helyen

a következőket mondották a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Pontos értesüléseink vannak a *Nagybátony-Újlaki Iparművek* kislakásos építési tervéről, azonban hozzánk a mai napig erre vonatkozólag *semmiféle hivatalos beadvány nem érkezett.* Városrendezési kérdésről lévén szó, természetesen a hallottak után is megvizsgáltuk ezt a kérdést és állásfoglalásunk már most kialakult, úgyhogy

az óbudai kislakásos telep tervét teljes egészében elutasítandónak minősítjük.

A téglagyárak helye ugyanis abban a pillanatban közterületté válik, mihelyt a megvalósítás stádiumába kerül a Hungária út—Óbudai híd. Ez a terület körülövezi majd az új híd óbudai hídfőjét és az így módosuló városrendezési tervek ott *köralakú teret vagy parkot írnak elő.*

— Az új híd Óbudának ezt a részét egyszeriben forgalmas, eleven főútvonallá fogja előléptetni, amelyet lehetetlenné tenne egy ott most építendő kislakásos bérházcsoport.

— Kislakásos telepek építésére tehát nem jöhet számításba ez a telekkomplexum, miért is *a főváros az építési engedélyeket meg fogja tagadni.*

Ilyen körülmények között tehát esődött mondott az óbudai téglagyárak jól kieszelt üzleti manővere. *A konzekvenciákat viselni kell mindazokért a mulasztásokért és túlkapásokért, amelyeket a téglagyárak Óbuda nagy fejlődésre hivatott területén okoztak.*

„BECIVA"
Bekefow Cirkusz Varieté
Városliget * Tel.: Aut. 183-35.
A VEZETŐ JÚLIUSI MŰSOR
este 8 órakor és délután 4 órakor
10 külföldi attrakció! * 10 külföldi attrakció!
HELYÁRAK:
este 1 pengőtől 6 pengőig — délután 50 fillértől 3 pengőig
(este utalvánnyal a fele) — (d. u. az utalvány érvénytelen)

Balassa Árpád
okl. építészmérnök, építőmester
VI., Vilmos császár út 31. Tel. Aut. 164-13.

Bründl János udvari szállító
Egészségügyi műszaki berendezések gyára
Budapest, VII., Peterfy Sándor ucca 34. szám
Központi fűtés. — Melegvíz készülék. — Vízvezeték. — Csatornázási- és gázberendezések. — Berendez városoknak vízműveket, csatornázásokat és derítőtelepeket. — TELEFON: József 518—19.

Dr. HELVEY TIVADAR
vegyészeti gyár
vállal szigetelési-, fedési-, aszfalt-, hő- és hangszigetelési munkákat
BUDAPEST, EÖTVÖS U. 21. Telefón: Aut. 272-75.

WOLSKY SÁNDOR BÉLA
WOLSKY ALBERT FIA
gépüzemű kefe- és ecsetárugyár
BUDAPEST, VIII., MAGDOLNA UCCA 18. SZÁM.
TELEFÓN: JÓZSEF 324-88

INCZE GÁSPÁR műbutorasztalos
Elvállal lakás-, irodai és üzletberendezéseket saját tervei és adott minta szerint.
Budapest, I., Bertalan u. 22
Telefónszám: Lágymányos 5—13

SEBESTYÉN SÁNDOR
asztalosmester, irodaberendezési vállalata
Budapest, VII. Hajtsár út 135. — Telefón: Zugló 60—89

Bauer Dénes utóda, HOFFMANN DÉNES okl. mérnök
II., Szász Károly ucca 5.
Telefón: Aut. 539—59
bádogos, gáz, vízvezeték, csatornázási, központi fűtési vállalkozó

Czeglédy János Jenő
műkőáru-készítő, fal és padlóburkoló mester
Székesfővárosi és állami szállító kartellen kívül
Budapest, Kistemplom ucca 5 Telefón: József 449-98

Ipartermék Értékesítő R.-T.
Budapest V, Zoltán u. 7-9. Tel.: A. 110-18

HAJNAL IMRE
okl. mérnök, építési vállalkozó
BUDAPEST, I., Atilla körút 47. szám
Telefón: Automata 528—64.

SCHÖNDORFER ISTVÁN
ÉPÍTŐMESTER
BUDAPEST
VIII., NAGYTEMPLOM U. 21. TEL.: J. 395-53

Korányi és Fröhlich redőnygyár
BUDAPEST KISFALUDY-U. 5/F • TELEFON: J. 323-76 • 459-86
SPECIALIS GYÁRTMÁNYAI:
SZAB. PÁNCÉLREDŐNY · ACÉLREDŐNY · FAREDŐNY · VÁSZONREDŐNY
SZAB. AJTÓCSUKÓ · BOSTWIGH-TOLÓRÁCS · NAPELLENZŐ-SZERKEZETEK

Megkezdik a Szent László-kórház barak-épületeinek lebontását

Egyelőre három barakot tüntetnek el a föld színéről — A kórházi alapból végleges kőépületet emelnek a barakok helyére — Salamon Géza nyilatkozata a háborús emlékek megszüntetéséről

A fővárosi kórházak tatarozásai során, amelyeknek most kezdődő munkálatairól a *Fővárosi Hirlap* legutóbbi számában részletesen beszámoltunk, nagyjelentőségű elhatározásra jutott a főváros közegészségügyi ügyosztálya. Sokat kifogásolt *háborús alkotásnak a megszüntetéséről*, a Szent László-kórház baraképítményeinek a föld színéről való eltüntetéséről van szó. A legutóbbi napokban *Salamon* Géza tanácsjegyző, mint a X. ügyosztály jelenlegi vezetője, *Csorbás* Elemér tiszti főorvos és dr. *Furka* Sándor igazgató-főorvos helyszíni szemlét tartottak a Szent László-kórház baraképületeinél és úgy határoztak, hogy

a barakokat fokozatosan lebontják.

Egyelőre három barakot bontanak le s a betegeket a Szent László-kórház helyiségeinek gazdaságosabb kihasználása révén, a főépületek valamelyikében helyezik el.

Salamon Géza tanácsjegyző,

aki *Némethy* Béla tanácsnok távollétében a közegészségi ügyosztályt vezeti, ebben az ügyben a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— A Szent László-kórház baraképületei a háború idején létesültek és a fertőző betegek elhelyezésére szolgáltak. *Sok támadás hangzott el az elmult évek során ezeknek a valóban alkalmatlan baraképületeknek a fenntartása miatt*, de a közegészségügyi ügyosztály anyagi eszköz hiányában mindezideig nem tudott javaslatot tenni ennek a sokat vitatott kérdésnek a gyökeres elintézésére. Az ügyosztály tudatában volt annak a ténynek, hogy

ezek az állapotok tarthatatlanok

és az épületeket csak a legnagyobb szükség esetén engedte felhasználni betegek elhelyezésére. Végre elérkezett az idő ezeknek a barakoknak a lebontására.

A gyökeres megoldás természetesen az volna, hogy a lebontott barakok helyére azonnal végleges kőépület emeltessék.

Erre *vonatkozóan is konkrét javaslatot készít az ügyosztály, a tervek megvalósításának a terminusa természetesen aszerint alakul, hogy az építkezéshez szükséges fedezet mikor fog rendelkezésre állni.* Egyelőre úgy segítünk átmenetileg, hogy

a lebontott barakok betegeit a főépületben helyezzük el.

Ez *úgy válik lehetővé, hogy minden talpalatnyi helyet gazdaságosan felhasználunk.* Összesen nyolc barak van itt, amelyeket fokozatosan fogunk kiüríteni. *A munkát három barak lebontásával kezdjük meg, a többiekre is rövidesen sor kerül.* Megnehezíti szándékunk gyors megvalósítását az a körülmény, hogy

újabban súlyos tuberkulótikus betegeket is kénytelenek vagyunk a Szent László kórházban elhelyezni.

A kórház tehát zsúfolt és így csak a legnagyobb megerőltetéssel tudjuk a barakok lebontása folytán megszűnő ágyhelyeket pótolni.

A főváros közönsége csak a legnagyobb megelégedéssel veheti tudomásul *Salamon* Géza tanácsjegyző nyilatkozatából, hogy *egy fölötte kellemetlen háborús emléktől fogunk megszabadulni.* Értesülésünk szerint rövidesen kőépület emelkedik a barakok helyére, a költségeket a fővárosi kórházi alapból fogják kiutalni.

NUMERUS CLAUSUS AZ ÓSZERESFRONTON

A pesti bérkaszárnyák udvarainak tipikus és megszokott alakját, „hirtelen pénzzavarban szenvedő" partájok és könnyelmű szobaurak sokszor várvavárt megmentőjét, a pesti *„Handlét"* is megszabályozzák. *Numerus clausushoz kötik a „tisztes" rongyszedő ipart.*

Már 1922-ben elrendelte az új ipartörvény, hogy az ócska holmiknak házról-házra való összevásárlásával űzött foglalkozást, *az úgynevezett ószeresség engedélyhez kell kötni* és rendezéséről szabályrendeleti úton kell gondoskodni. A főváros már korábban is hozott egy ilyen rendeletet, *még mielőtt az ószeresség az ipartörvény rendelkezései alá tartozott volna.* Ez a szabályrendelet azonban az idők folyamán *elavult és revizióra szorult.*

A közgazdasági ügyosztály végezte el a szabályrendelet revízióját, amelynek

legérdekesebb pontja az, amely bevezeti a numerus clausust a házaló iparba.

Illetékes helyen a következőkkel magyarázták meg a *Fővárosi Hirlap* munkatársának a kötött szám megállapításának szükségességét.

— Budapesten ma közel 1300 ószeresnek van iparengedélye. A háború előtt összesen 300-an voltak. Az érdekeltségek maguk is kérték, hogy *korlátozza a főváros a kiadható iparengedélyek számát*, amint ez más iparoknál is megvan, pld. a hordároknál, a „zubringereknél" stb.

— Azt, hogy az ószeres ipart fokozottan ellenőrizzék a hatóságok, közbiztonsági okok teszik felette kívánatossá, mert itt *nagy tere van a visszaéléseknek.* Az új szabályzat egyébként

semmiféle szerzett jogot nem sért,

csupán *az új iparengedélyek kiadása szünetel addig, míg a tényleg működő ószeresek száma ezer alá nem esik.*

— Az ipar gyakorlására a szabályzat semmiféle különösebb megszorításokat nem tartalmaz, csupán azokat a feltételeket hangsúlyoztuk, amelyeket biztonsági okok kívánnak. Így a jövőben nagyon szigorúan veszik a hatóságok *az úgynevezett vásárlókönyvecske pontos vezetését*, melynek rovataiba minden feltünőbb, vagy nagyobb értékű tárgyat be kell jegyeznie, hogy azok keresés esetén *könnyen felismerhetők legyenek.* Be kell azt is írni, hogy a kérdéses tárgyat mikor, mely napon, hol vette meg a kereskedő. Ezt a könyvecskét az arcképes rendőri igazolvánnyal együtt állandóan magánál kell tartania az ószeresnek.

Kávémérésekben, korcsmákban, pálinkamérésekben az ószeres nem vásárolhat.

— A vásárolt holmit tartalmazó zsák, batyu, vagy csomag tartalmát a házaló bármikor tartozik bármely rendőri vagy közegészségi közegnek felmutatni.

— Ha az ószeresnek bárhol olyan tárgyat kínálnak, amelyről tudja, vagy gyanítja, hogy valamely büntetendő cselekményből származik, *köteles a legközelebbi rendőrőrszemet azonnal értesíteni.*

Az új szabályrendelettel most foglalkozik a jogügyi bizottság.

Építési engedélyek

A polgármesteri III. ügyosztályban a következő új építési engedélyek kerültek kiadásra:

Bauer Gyula, I., Vincellér u. 4537. hrsz. emelet és cs. h., terv. Meller Dezső, I., Naphegy u. 33. — Ungár Károly, III., Timár u. 30. emelet és cs. h., terv. Wiedermann Ágoston, III., San. Markó u. 5. — Jágosits József, X., Névtelen ucca 38431/3. fsz. lakóház, terv. Jónás Ferenc, VII., Erzsébet krt 18. — Boros Lajos, Hungária út 20/a., terv. Repold Károly, V., Csáky u. 19. — Guttmann Lajos, VI., Szt. László u. 84. I. em., terv. Ruska István, Újpest. — Grosner Simon, VI., Béke u. 17435/8. III. em. bérház, terv. Grosner Simon, VII., Dohány u. 71. — Dr. Takács Albert, II., Borgó u. 12328/2 cs. ház, terv. Varga Ignác, III., Drugeth u. 13. — Weinstein Sándor, VIII., Örömvölgy u. 36032. toldalék, terv. Singer Gyula, I., Napos út 5. — Wolf György és Ferenc, X., Óhegy 42042/4 mansardos lakóház, terv. Ertl Viktor, VII., Erzsébet krt 2. — Kovács Istvánné, VI., Béke u. 26315. fszt. cs. lakóház, terv. Bucsi Károly, VI., Máglya u. 87. — dr. Demjén Jánosné, VII., Fürész u. 99.. I. em. bérház, terv. Földes Artur, VII., Nefelejts u. 41. — Sas és Süle, VII., Miskolci út 31296/99. cs. ház, terv. Sipos János, Rákospalota. — Varga József, III., Aranyhegy 22513/1 cs. ház, terv. Csicska András VII., Peterdy u. 11/a. — Lamsker Jakab, III., Búza u. 31. cs. ház, terv. Stöcki Rozina, III., Miklós u. 27. — Vitz Rezső, III., Bécsi u. 34. cs. ház, terv. Preiner Ede, I., Krisztina tér 129. — Párdany Oszkárné, I., Hidegkuti út 11163. hrsz. ráépítés, terv. Janszky Béla, V., Zrinyi u. 12. — Schwarcz Dávid, VI., Lőcsei u. 31260/192. fszt. lakóház, tervezte Prajda Mihály, VII., Kömöcsi út 43. szám. — Grósz és Sacksel, I., Ferry O. u. 37. IV. em. bérház, terv. Grósz és Sacksel, VI., Gömb u. 76. — Lajcs Rudolf, VII., Ilosvay u. 16. I. em. bérház, terv. Soegel Alfréd, VII., Komócsi u. 33. — Stadler Sándor, VII., Cinkotay u. 31484/181. fszt. lakóház, terv. Müller Ádám, Törökbálint. — Bujdosó András, VII., Káldi út 63. I. em. lakóház, terv. Róthauser Lajos, VI., Lázár u. 7. — Nagy József, VII., Szugló u. 91. toldalék, terv. Makovszky Lajos, VII., Hajtsár út 137/b. — Föv. Telekforg. rt. X., Bihari út 38431/14. hrsz. II. em. kislakásos bérház, terv. Szirtes Béla, IV., Prohászka O. u. 5.

Ujabb építési kérelmek:

A polgármesteri III. ügyosztályhoz benyujtott újabb építési kérelmek.

Ács Domokos, Pestújhely, gr. Serényi u. 11., VII., Kerékgyártó u. 30779/66. cs. h. — özv. Güttinger Istvánné, III., Majláth u. 42. u. o. toldalék. — Szatmári István, VII., Hajtsár út 165., VII., Alsó rákosi rétek 31260/219. cs. ház. — Id. és ifj. Boros Ferenc, VII., Népszínház u. 8., I., Ballagi Mór u. 3304/3. lakóház. — Óri Sándor, IV., Bástya u. 25. sz. Etele u. 3300/3. hrsz. lakóház. — Bajó Rezső, VII., Thököly út 38., X., Alsó rákosi rétek 39479/8. cs. ház. — Feldmann Salamon, VIII., Kender u. 7., VII., Dob u. 71. toldalék. — Henge Andor, VIII., Szeszgyár u. 12., V., Dagály u. 25865/8. hrsz. a. III. em. bérház. — Blaskó Pál, IV., Semmelweiss u. 23. IX., Lenkey u. 3. üzemi építkezés. — Nagy Géza, X., Onodi u. 10., X., Füzér u. 29/b. I. em. lakóház. — Dénes és Erős, IV., Harisköz 2., VI., Szegedi út 41. I. em. bérház. — Gr. Károlyi Imre vajúzem rt., I. Budafoki út 71—73., VI., Frangepán u. 12—14. sz. üzemi építkezés. — Nova Közlekedési rt., V., Lipót körút 22. u. o. a IV. emeletnek lakássá való átalakítása. — Dr. Halom Dezső, IV., Deák Ferenc u. 17. Báró Eötvös út 32. cs. ház. — Pekkó Dániel, V., Markó u. 7. sz., X., Alsó rákosi rétek 39590/30. cs. ház. — Náday Ferenc, Dömsödi út 23. u. o. földszintes lakóház. — Dr. Illyés Géza, V., Zrinyi u. 1., I., Fodor u. 5—7. cs. ház.

SZÉKELY és MOTTL
OKL. MÉRNÖK, ÉPITŐMESTER, ÉPITÉSI VÁLLALKOZÓK
BUDAPEST, III., LAJOS U. 92, IV. EMELET.
TELEFON: AUTOMATA 625—78. SZ.

SZÉKESFŐVÁROSI PAVILLON
VÁROSLIGET
WEINGRUBER IGNÁC
KÁVÉHÁZA
NAPONTA KATONAZENE!
Vasár- és ünnepnapon délelőtt katonazene-hangverseny

BÁRÁNY JÁNOS CIPÉSZ MESTER
Arany és ezüst éremmel kitüntetve.
BUDAPEST, IX., GRÓF HALLER UCCA 18.

TIMÁR ÉS QUITTNER
OKL. MÉRNÖK, ÉPITŐMESTER
BUDAPEST, VI, SZÉKELY BERTALAN U. 23
TELEFON: AUTOMATA 263—75

SCHÄFFER KÁROLY
okleveles mérnök
Vasút-, út-, betonépitési vállalkozó kövező-mester
Budapest VIII, Aggteleki ucca 17. Telefon: József 325-88

STEINER ES SZIMPER
disz-, templom-, szobafestők és mázolók
Budapest, IX., Üllői út 57
TELEFON: József 306—29.

ADLER HENRIK
Épületbádogos és szerelő vízvezeték, csatorna, központi fűtés, és egészségügyi berendezések vállalata
Budapest, V, Pannónia u. 5. Telefon: 940—70.

Standard aszfaltok
Oil Trading Company képviselete
MILLINI IGNÁC
Budapest, V., Nádor ucca 6. sz.
TELEFON: AUT. 833—40, 832—77.

BOGENFÜRST
AUTÓKAROSSZÉRIAGYÁR AUTÓ és GÉPJAVÍTÓ
Budapest, VIII., Fecske ucca 19. Telefonszám: József 413—80
DUCO fényezés. Készit mindennemű karosszériát. Elvállal mindennemű karosszéria- és gépjavitást. — Alapittatott: 1859-ik évben.

Kövezőmester és útépitési vállalkozó
HEISSENBERGER JÓZSEF
BUDAPEST, IX., VÁGÓHID UCCA 9/b SZ.

DIPL. ING. ARCHITEKT — BAUMEISTER
KOSÁLY ÖDÖN
OKL. ÉPITÉSZMÉRNÖK, ÉPITŐMESTER
TELEFON: AUT. 570-41.
BUDAPEST, II, KELETI KÁROLY-U. 15/b.

KÖVEZ, UTAT ÉS VASUTAT ÉPÍT BÉRHENGERLÉST VÁLLAL KÖVEZŐ ÉS ÚTÉPÍTŐ RÉSZV.-TÁRS. BUDAPEST IX, THALY KÁLMÁN U. 41. TEL.: J. 302-66

Gazdasági Értesítő

A 90 milliós építkezési akcióba a bankok és biztosítók is bekapcsolódnak

A téglagyárak felkészülnek az erőteljes gyártásra

Bud János kereskedelmi miniszternek az építkezések fellendítése tárgyában előterjesztett javaslatát ipari körökben annak a komoly elgondolásnak tartják, amivel a letargiába esett hazai építőszakma *a munkaalkalmak széles területén nyer hosszú lejáratú foglalkoztatást.* A miniszter kifejtette, hogy a hatalmas akciót még *az ősz folyamán* megindítja és a 90 millió pengőt kitevő munkálatok gyors lebonyolítására minden előkészületet megszervez. A már teljesen kialakult program szerint az összeg egy részét *középületek* felépítésére használják föl, másik részét *családi házak* építésére olyan állami és magántisztviselőknek, akik lakbérük lekötésével kezességet tudnak nyujtani, hogy kötelezettségeiknek pontosan eleget fognak tenni.

Magától értetődik, hogy

az építési akció erőteljes aktivitásra ösztönzi a téglagyárakat,

amelyek már régóta várják, hogy üzemük kapacitását kihasználva, az építtetők rendeléseit megkapják. Az építkezési terv iránt úgy a *bankok,* mint a *biztosítók* nagy érdeklődést tanusítanak és mértékadó helyen máris bejelentették, hogy

hajlandók a javaslat valóraválását a maguk anyagi eszközeivel is alátámasztani.

Az építőtevékenység közeli megindításának terminusa megnyugtató hatást vált a *kereskedelem körében is,* ahol régi tapasztalatok után tisztában vannak azzal, hogy az iparban jelentkező kereseti lehetőség *a fogyasztóképesség erősödését vonja maga után.*

Új korszakot nyit meg a dunai hajózásban a MFTR és a MÁV együttműködése

A magyar folyamhajózás fejlődése szempontjából nagyjelentőségű esemény az a megállapodás, amit az elmult napokban perfektuált a magyar kormány és a *Magyar Folyam- és Tengerhajózási Részvénytársaság.* Tudvalevő, hogy a MFTR a háborús évek során rengeteg kárt szenvedett, amelyet szolid üzleti politikával, hozzáértő vezetéssel mérsékeltek ugyan, de lehetetlen volt az ilyen horribilis veszteségeket úgy kiheverni, hogy ne legyen szükség az állam közreműködését is igénybe venni. Arról van szó, hogy *a dunai hajózás prosperitását biztosítani kell az ország elsőrendű érdekeinek szempontjából* és erre a legkitűnőbb megoldás csak az lehetett, hogy a *MFTR a MÁV-val együtt nyitja meg a magyar belhajózás új korszakát.* A közgazdasági világ nagy megnyugvással fogadta a MFTR-nek a kormánnyal kötött megállapodását, amiről a következő közlemény számol be:

A *Magyar Királyi Folyam- és Tengerhajózási Rt.* igazgatósága folyó évi *augusztus 30-ára hívta össze a részvényesek közgyűlését, amely az 1928-iki üzleti évre vonatkozó számadások fölött fog határozni.*

Az 1928. évre vonatkozó nyereség- és veszteségszámla kereken *4,800.000 pengő veszteséggel* zárul. Mint minden dunai hajózási társaság, a MFTR is megszenvedte az 1928-as esztendő abnormitásait. Súlyosbította a helyzetet, hogy függő adósságai az akkor uralkodott kamatlábviszonyok mellett nagy terhet róttak a társaságra. Ezeknek az adósságoknak a tervbevett konszolidálását az általános piaci viszonyokon kívül még az a körülmény is megakadályozta, hogy *az 1926. évi XXIII. törvénycikkben becikkelyezett szerződés szerint járó államsegély, minthogy nem jelent feltétlen fizetési kötelezettséget az állam részéről,* egy kibocsátandó elsőbbségi kölcsönnek fedezetét teljes biztonsággal nem alkothatja.

Ily viszonyok között *a társaság igazgatósága a kormányhoz fordult a társaság pénzügyi viszonyainak új alapokra való helyezése végett.* Az erre vonatkozó tárgyalások, — amelyek a dolog természete szerint, hosszabb időt vettek igénybe, ami miatt az igazgatóság a közgyűlés megtartásának a határidejét a kereskedelemügyi minisztérium engedélyével több ízben kitolni volt kénytelen — *teljes megegyezésre vezettek,* de véglegesíthetők mindeddig nem voltak, mert *a megállapodások egy része a törvényhozás jóváhagyását igényli.*

A tárgyalások eredménye röviden abba a tervbe foglalható össze, hogy *a társaság alaptőkéjét fölemeli és az évi szubvenció, a fizetendő összeg változatlanul hagyása mellett, feltétlen állami fizetési kötelezettséggé változtatik át. A tőkefölemelés folytán névértékben kibocsátásra kerülő részvényeket a kormány* — élve az 1926. évi XXIII. törvénycikkben nyert felhatalmazással — *a MÁV részére szerezné meg.* Az 1928-as üzleti év föntebb jelzett vesztesége a társaság vagyonmérlegében szereplő 5,378.591.65 pengő tőketartalék terhére lenne fedezendő. *Azok a kedvezőtlen időjárási és egyéb viszonyok, amelyek az 1928. évi üzleti eredményeket ennyire lerontották, az 1929-es esztendőben is hatottak.* Mindezek ellenére remélhető, hogy a tervezett intézkedések, kapcsolatosan azokkal, amelyek a társaság üzemvitelének gazdaságosabbá tétele érdekében folyamatban vannak, a társaságot, amely a békeszerződés végrehajtása folytán vagyonának közel felét minden kárpótlás nélkül elvesztette, amelynek koronaösszegben megállapított állami szubvenciója a korona teljes leromlása következtében majdnem egészen elértéktelenedett, *minden emberi előrelátás szerint rendezett viszonyok közé fogják juttatni.*

A Magyar Leszámitoló- és Pénzváltóbank igazgatósága július 24-én tartott ülésében megállapította az intézet félévi mérlegét, amely az előző évi nyereségáthozat nélkül 1,219.019.37 pengő nyereséggel zárul az 1929-iki első félév 1,215.674.53 pengő összegű nyereségével szemben, úgyhogy a folyó üzletév első féléve az elmult év korrespondáló üzletszakával körülbelül egyenlő eredményt tüntet fel. Ez az üzleteredmény, amely a kedvezőtlen gazdasági viszonyok dacára az 1929. első félév keretének felel meg, tisztára a reguláris folyóüzlet nyereségét tartalmazza. A félévi mérleg egyes tételeiből az intézetnek a gazdasági viszonyok megkövetelte fokozottabb mobilitása állapítható meg. A külföldi kötvényelhelyezések megszünése óta a bank tovább is folyósított újabb jelzálogkölcsönöket, a kibocsátott újabb kötvények a belföldön kerültek eladásra és az el nem helyezett kötvényállomány összege jelenleg mindössze 430.000 dollár. Az értékpapírokban beállott árfolyamesések az üzleteredményben teljes mértékben figyelembe vétettek.

Magyarország aranykoszorús mestere
SZLEZÁK LÁSZLÓ
harang- és ércöntöde, harangfelszerelés és haranglábgyár
BUDAPEST, VI., Frangepán ucca 77. szám
Telefon: Aut. 913-53

Bazilika részére készült 7945 kg új harang
Az 1900. évi párizsi világkiállításon díszoklevéllel, 1921. és 1923. évi vasipari kiállításon aranyéremmel, az 1925. és 1926. évi kézműipari tárlaton kormánydíszoklevéllel, 1927. és 1928. évi budapesti, székesfehérvári, szentesi és szombathelyi kiállításokon nagy aranyéremmel kitüntetve. — Számos egyházi elismerőlevél! — Költségvetéssel díjmentesen szolgál! Előnyös fizetési feltételek!

Összerakható könyvszekrények
rekeszenként minden irányban nagyobbíthatók és pótolhatók.
PRAKTIKUS ÉS OLCSÓ
Lingel Károly és Fiai
Első Magyar Faáru- és Butorgyár.
Budapest, VII. ker., Rózsa ucca 4—6. szám
Kérjük 120 szobából álló állandó kiállításunk megtekintését.

Alapítási év: 1868. Telefón: Zugló 69—07.
CRISTOFOLI VINCE
KŐPADLÓ FAYENCE PALABURKOLAT
BUDAPEST, VII., GIZELLA ÚT 31

Karászek Ferenc
Kazán és tartálygyár Telefón: L. 915—07
Budapest, VI., Váci-út 163

HERCZEG JÁNOS asztalos mester lakberendező faipari üzeme
BUDAPEST, IX. KER., VIOLA UCCA 17. SZ.
Telefón: J. 443—90

KOVÁCS OSZKÁR BÁDOGOS MESTER
ÉRCKOPORSÓ ÉS TEMETKEZÉSI CIKKEK KÉSZITŐJE
BUDAPEST, IX., TELEPI UCCA 14. SZÁM.
(A Ludovikával szemben.) TELEFON: J. 451—93

SCHIFF MIHÁLY
paszományos-mester, Budapest, IV. Prohászka Ottokár ucca 8. (Félemelet)
EZÜST ÉREMMEL KITÜNTETVE. + TELEFON: AUTOMATA 834-76.
A legszebb kivitelben készitek mindenféle **butorpaszományt,** plimő- (paplan) zsinórt, horgolt rózsát, csillag gombot és gombáthuzást. **Női ruhadiszeket,** bojtokat, rojtokat, öveket, a legprecizebb, művészi kivitelben. Csillárzsinórokat, továbbá selyem- és gyapjúfonal- adjusztálást és minden e szakmába vágó munkát.

LANG ÁRPÁD szobafestő és mázoló
BUDAPEST, VI. KER., KASSAI ÚT 81. SZÁM. (SAJÁT HÁZ)
MŰHELY: VIII. KER., MÁRIA TERÉZIA TÉR 7. SZÁM

BULICSEK ÉS TÁRSA
KAZÁN-, TARTÁNY- ÉS VASSZERKEZETI GYÁR
Ujpest, Rózsa u. 14. Tel.: Aut. 952-39
Mindenféle szegecselt, hegesztett lemezmunkák és vasszerkezetek

Zumpft István
vasút- és útépítő vállalkozó, kövező mester
Kispest, Rákóczi u. 74. szám

Kisvasutak és Emelődaruk
Sodronykötélpályák
Modern szállítóberendezések
*
Roessemann és Kühnemann - Epp és Fekete
Egyesült Gépgyárak R. T.
Budapest, III., Római fürdő
Városi eladási iroda: VI., Berlini tér 2. sz.
Telefon: Automata 174—00
*
Harmatta-féle vashordók, tartányok, csövek és oxigén

Rietschel és Henneberg
Részvénytársaság
Budapest, VIII., Práter ucca 12. szám.
Telefon: József 525—18.
Központi fütések, vízvezetéki és csatornázási berendezések

ÉPITŐIPAR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
Budapest, VIII., Baross ucca 15. Telefón: József 411-49.
Aszfaltgyár és anyagtelep: Budapest, IX., Gubacsi út 37.

A Magyar Lovaregylet
augusztus hó 2, 3, 9, 10, 12, 15, 17, 20, 22, 24, 30, 31-én versenyt tart. Versenyek kezdete d. u. 3.30 óra. Helyárak: I. hely uraknak 6 P, hölgyeknek 4 P, II. hely 2.50 P, III. hely 80 fillér. Páholyülés 8 P, Ring 10 P. Totalisateur, vendéglő minden helyen. Közlekedés villamoson I., II. helyhez a 29. sz., III. helyhez 24., 38. sz. kocsikkal. HÉV-en I., II., III. helyhez. Autobuszjárat „A" kocsikkal Vörösmarty térről 2.10—3.05 óra között, „O" kocsikkal Oktogon térről 2.15—3.10 óra között. Vissza az V. futam után. Egyszeri átszállásra is érvényes jegy ára 1.— P.

Férfi-, női, autó-, motor-, sport-, gyermek- bőrkabátok és szőrmeskabátok
Fővárosi tisztviselőknek engedmény.
Külön mértékosztály.
Kiss Gyula
bőrruházati üzlete
BUDAPEST,
IV., Kammermayer Károly ucca 1
Telefón: Automata 895—92.

Vállalkozási Hirlap

Hétfőn megtörtént az új központi szeretetotthon építkezésének első kapavágása a Maglódi úton

A Maglódi út végén a mult hét szerdája óta élénkebb lett a forgalom. Az egyébként csendes, szinte kihalt periferiás tájon hosszú sorokban társzekerek vonultak fel, megrakva állványfával, hatalmas fenyőszálakkal, gerendákkal, téglával, betónos zsákokkal. Hétfőn kora hajnalban pedig munkások raja lepte el a Maglódi út, Szent Imre ucca, Lavotta ucca és Sörgyár ucca közötti hatalmas telket, ahol

megtörtént az első kapavágás a nagy, új Horthy Miklós központi szeretetotthon építkezéséhez.

Azóta serényen folyik a munka, hogy az intézet ezévi építkezését a tél beállta előtt befejezhessék.

Az új szeretetotthon terveit, mint ismeretes, *Maróthy* Géza műépítész készítette el, az ellenőrzés munkáját pedig a középítési ügyosztály végzi. A most folyamatban levő munkálatokról

a szociálpolitikai ügyosztályban

a következőkben informálták a *Fővárosi Hirlap* tudósítóját:

— Az 1600 ágyasra tervezett szeretetotthonnak, mint a *Fővárosi Hirlap* már részletesen megírta, ezidén csak két pavillonja épül meg, az intézeti kórház és tüdőbeteg pavillon. Azért építtette meg a főváros először ezeket a részeket, mert tudni kell, hogy

az elaggott ápoltaknak több mint ötven százaléka olyan beteg, hogy állandó kórházi ápolásra szorul, továbbá a betegek igen jelentékeny hányada aggkori tuberkulózisban szenved.

A régi központi szeretetotthon férőhelyeinek is legjelentékenyebb részét a kórházi osztály foglalja le, amelyet most kitelepítenek a Maglódi útra és

a szegényháztéri intézetben így felszabaduló közel hatszáz helyet egészséges ápoltak fogják elfoglalni.

— A szeretetotthon kórháza és tüdőbeteg pavillonja a hatalmas, 11.400 négyszögöles telek sörgyáruccai hátulsó frontján épül fel. A kórházépület a telek bal sarkában ferde síkban fog állani, a tbc-és pavillon pedig vele szemben a telek másik sarkában L-alakú épület lesz. Mind a kettő négyemeletes, összesen 477 férőhellyel, később pedig, ha az adminisztrációs irodákat és a személyzeti lakásokat, konyhát stb. — amiket most ideiglenesen ugyanott helyeznek el — kitelepítik, a helyek száma 520-ra fog növekedni.

— Az idén ez a két épület készül el, meg a kazánház és a portásfülke, természetesen a kerítés is. Az építkezés következő ciklusaiban később készül el a felvételi épület, ahol az igazgatóság és az irodák lesznek, ettől jobbra és balra a női ápoltak, jobbra a férfi ápoltak és a házastársak pavillonja, mindkettő négy-négy emelettel. A női ápoltak pavillonja lényegesen nagyobb épület lesz, mert

a gondozottaknak több mint kétharmada állandóan nőkből verbuválódik a szegényházakban.

A telep közepén lesz a gazdasági épület, előtte pedig a kápolna.

— Az építkezés idei első része 4,200.000 pengőbe kerül, az egész 1800 ágyas szeretetotthon építkezését pedig 12 millió pengőben kontemplálták. Erre azonban még *fedezet nincs,* úgyhogy az is

bizonytalan, hogy az építkezés második és harmadik részletét mikor lehet folytatni.

Az azonban biztos, hogy ezt a két pavillont az építkezés befejezésének bevárása nélkül, a munkák elkészültével azonnal átadjuk rendeltetésének és ez a jövő év első felében már meg is történik.

Új versenytárgyalási kiírások

A polgármester versenytárgyalást hirdet:

Linoleum és gumipadozati munkára a hernáduccai iskolánál. Pályázni lehet augusztus 14-én d. e. fél 10 óráig a középítési ügyosztályon.

Mázolómunkára ugyanott. Pályázni lehet augusztus 11-én d. e. fél 10 óráig a középítési ügyosztályon.

Épületlakatosmunkára u. ott. Pályázni lehet augusztus 12-én d. e. fél 10 óráig a középítési ügyosztályon.

Gumipadló-, burkoló- és asztalosmunkára az Ihász uccai iskolánál. Pályázni lehet augusztus 13-án d. e. fél 10 óráig a középítési ügyosztályon.

Föld-, kőműves-, elhelyező- és vasbetónmunkára a németvölgyiúti iskolánál. Pályázni lehet augusztus 12-én d. e. fél 10 óráig a középítési ügyosztályon.

Kátrányozó- és kövezőelőmunkára a Kútvölgyi úton. Pályázni lehet augusztus 11-én déli 12 óráig az út- és csatornaépítési ügyosztályon.

Kőszállításra. Pályázni lehet augusztus 13-án déli 12 óráig az út- és csatornaépítési ügyosztályon.

Központi fűtőberendezési munkára a Gerlóczy uccai tűzőrségi épületnél. Pályázni lehet augusztus 18-án d. e. fél 10 óráig a középítési ügyosztályon.

Központi fűtőberendezési munkára a koronaőruccai tűzőrségi épületnél. Pályázni lehet augusztus 16-án d. e. fél 10 óráig a középítési ügyosztályon.

Versenytárgyalási megbízások

A mult héten tartott nyilvános és szűkkörű versenytárgyalások alapján a különböző közmunkákat és közszállításokat a következő cégek kapták:

Központi fűtőberendezési munkát a Kazinczy uccai iskolánál: Spitzer Salamon 50.031; a kökörcsinuccai tüdőbeteggondozó intézetnél: Keszler Jenő és Fivére 13.539 P.

Kőművesmunkát a raktáruccai bérházaknál: Lukoy Emil 4160 P.

Csatornázási munkát a hunor- és vederuccai bérház udvarán: Wasser István 3268 P.

Lapburkolómunkát a Mária Terézia-laktanyánál: Stadler István 5420 P.

Villanyszerelési munkát a gyáliúti bakteriológiai intézetnél: Novák Sámuel 4528 pengő.

Lakatosmunkát az Új Szt. János-kórháznál: Varga Ferenc 1835 P.

Burkolómunkát ugyanott: Neuhauser Miksa 16.073 P.

Kőművesmunkát ugyanott: Szattler Mihály 3765 P.

Föld-, kőműves-, vasbetonmunkát ugyanott a vízvezeték alagútnál: Szilágyi Imre 14.025 P.

Ácsmunkát a Szt. László úti iskolánál: Szölössy Péter 3461 P.

Aszfaltozási munkát a jázminuccai iskola udvarán: Helvey Tivadar 1628 P.

Mázolómunkát a fehérsastéri iskolánál: Tarjányi István 2330 P.

Linoleum burkolómunkát a Tóth Kálmán téri iskolánál: Császár Imre 3000 P.

Palafedőmunkát a dobuccai óvódánál: Krisch Fekete János 2180 P.

Ácsmunkát ugyanott: Aschenbrenner János 4527 P.

Szigetelő- és betónburkolómunkára a Dugonics uccai iskolánál: Biehn János 10.131 pengő vállalati áron.

Ácsmunkát az Új Szent János-kórház mosókonyhájánál: Wellisch Mór 2000 P.

Vasbetónmunkát a teveuccai tűzőrségi laktanya kerítésénél: Fratricsevics Ernő 8947 P.

Homlokzattatarozási munkát a századosúti polg. iskolánál: Lakos Vilmos 3965 P.

Gumipadozatimunkát a Miklós téri, kiscelliúti, Murányi uccai, gyáliúti és Gergely uccai óvódáknál: Magyar Ruggyantaárugyár 20 ezer 681 P.

Kavicsozási munkát a Mária Terézia téri pedagógiai szeminárium udvaránál: Refle Miklós 2225 P.

Mázolómunkát a dohányuccai polg. iskolánál: v. Mihály Ferenc 4280 P.

Lapburkolómunkát az iskolatéri leányliceumnál: Cristofoli Vince 2580 P.

Gumipadozati munkát a szentendreiúti polg. leányiskolánál: Magyar Ruggyantaárugyár 18.352 P.

Linoleumpadozati munkát a koronaőruccai polgári leányiskolánál: Urbán Ferenc 4366 P.

Linoleumjavítási munkát a Tisza Kálmán téri polg. iskolánál: Rácz József 4347 pengő vállalati áron.

Lakatosmunkánál felmerült többletkiadás a dandáruccai népfürdőnél engedélyeztetett: 1957 P.

Beérkezett ajánlatok

A mult héten tartott versenytárgyalásokon a különböző közmunkákra és közszállításokra a következő cégek pályáztak:

Műkömunkára a maglódiúti szeretetház kórházánál: Andrea rt. 31.258, Melocco rt. 31.822, Barber Károly 31.824, Kovács József 33.969, Kiss J. Jenő 34.824, Walla József 35.836, Schmidt és Kelemen 35.970, Lórenz Károly 36.799, Fundamentum rt. 37.752, Nagybátony-újlaki iparművek 40.401, Rákos Manó 49.289 P.

Ugyanott a tüdőbeteggondozónál: Melocco rt. 5780, Andrea rt. 5866, Kovács József 5868, Bozsolyák Sándor 5893, Lórenz Károly 6080, Kautnik József 6126, Nagybátony-újlaki iparművek 6145, Schmidt és Kelemen 6324, Róna György 6334, Walla József 6364, Kiss J. Jenő 6695, Barber Károly 6843, Fundamentum rt. 7272, Rákos Manó 7731 pengő.

Bádogosmunkára a Lajos uccai iskolánál: Kovács Imre 3920, Tollár Lajos 4083, Pap Géza 4392, Ábrahám és Gürtler 4285, Farkas Izor 4363, Guth Hermann 4372, Morzsányi Hermann 4507, Sámuel György 4541, Lakos Jenő 4762, Abucsay Sándor 4923, Molnár András 5058, Fischer Testvérek 5238, Hoffmann Dénes 5245, Hutterer és Kósa 5322, Müller Henrik 5414, Gönczy István 5297, Herzfeld Dezső 5418, Firnberg és Burnóczky 5589, Gál István 5682, Szekér Gyula 5568, Nagy és Sárkányné 5662, Margittay Gyula 5890, Szongoth János 5982, Erményi Antal 6179, Weigemann Konrád 6011, Kőszegi István 6278, Vasas János 6387, Szüts Ferenc 7100, Csizli Mihály 9239 P.

Ácsmunkára ugyanott: Sághy Gyula 4390, Erdei Lajos 4817, Kozma Pál 5888, Bognár István 7648, Szöllösy Géza 9357, Tőke György 9280, Riedl Bertalan 9556, Prohászka József 9562, Koch István 9938, Csepreghy János 10.304, Kara János 10 ezer 439, Ertl József 10.472, Erős és Pásztor 10.531, Hellebrand János 10.540, Szivós László 10.608, Bíró László 11.488, Sterner Géza 11.523, Páhány Jenő 11.601, Földesi Imre 11.949, Szécsényi János 12.548, Kovács Rezső 12.631 pengő.

Mázolómunkára ugyanott: Kondor János 5544, Roskai Jenő 5900, Zuzán Béla 6693, Lerchner István 6905, Bálint Sándor 7042, Balczó Sándor 7062, Fischer Ernő 7098, Gara Zsigmond 7311, Mihály Ferenc és Szegő József 7576, Lendvay Ferenc 8963, Török és Juhász 9861, Bursch Miklós 9090, Zafourek Ferenc 9241, Mátyás János 9216, Bakos Ernő 9079, Sándor és Társa 9517, Wiegmann Frigyes 9559, Baráth Sándor 9652, Scheumann Gyula 9839, Tomi Lajos 9796, Hantos Testvérek 10 ezer 359, Sárai János 10.838, Schuller János 11.793, Szabó József 13.547 P.

Bútorberendezési munkára ugyanott: Bartos Zoltán 1767, Debreceni faárugyár és gőzfűrész 1782, Szamosi Gyula 6079, Hegyi István 8218, Schäffer Antal 10.552, Hochstädter Vilmos 10.933, Koszorú Imre 13.990, Magyar Börszékipar 14.475, Rosenfeld Andor 27.876, Lopos Gyula 29.190, Kele Mihály 29.414, Kis Ernő 30.668, Palágyi és Tsa 30.917, Stadler Márton 31.348, Erdélyi és Szabó 32.667, Hegedűs és Nagy 32.947, Magyar-amerikai faipar 36.214, Michl Alajos 36.458 P.

Műkömunkára az Üllői út és Zágrábi u. sarkán levő bérház kerítésénél: Cristofoli Vince 11.140, Budapesti kőgyár 11.700, Kovács József 12.372, Nagybátony-újlaki iparművek 12.940, Melocco rt. 12.720, Barber Károly 13.880, Magyar műkő- és cementárugyár 14.200 P.

Díszkovácsmunkára a Szabó József uccai autobuszgarázsnál: Nagy Gyula 8760, Haas és Somogyi 8840, Lepter János 10.400, Berkes Kálmán és Fia 10.560, Ledniczky és Társa 11.800, Jungfer Gyula 12.500 P.

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros polgármestere nyilvános versenytárgyalást hirdet az I., koronaőruccai tűzőrség épületében szükséges **központi gőzfűtőberendezési munkákra.**

A vonatkozó költségvetési kiírás nyomtatványai ívenként 0.50 pengőért kaphatók 1930. évi július hó 24-től kezdve naponta d. e. 11—1 órák között a polgármesteri II. (középítési) ügyosztály IV., Központi városháza, III. em. 342. sz. szobájában.

A rajzok, tervek és minták megtekinthetők és a szükséges felvilágosítás megszerezhető Frischfeld Ede műszaki tanácsos előadónál, a Központi városháza, III. em. 328. ajtó alatti hivatalos helyiségben.

Az ajánlatok **1930. évi augusztus hó 16-án (szombat) d. e. ½10 óráig** a polgármesteri II. (középítési) ügyosztály III. em. 350. sz. szobájában adandók be. Az ajánlatok ugyanazon napon, ugyanazon ügyosztály üléstermében (III. em. 354. sz.) 10 órakor fognak nyilvánosan felbontatni.

Budapest, 1930. évi július hó 21-én.

A polgármester rendeletéből:

Wossala s. k.
műszaki főtanácsos.

Káldor építési vállalata. I Szirtes u. 3/b. 1. 456-03.

az első kéz megbizható és olcsóbb

Saját gyártmányú és világmárkás — új és használt — zongorák — javítások is — több éves részletre váltó nélkül. Kezelési költség nincs.
musica r.t.
VII., Erzsébet körút 43 (Royal Apollo)
Telefón: József 450-63

HOCHSTÄDTER VILMOS
Asztalos- és famegmunkáló-telep
BUDAPEST, IX., ERKEL UCCA 9. ÉS 12.
TELEFÓN: Aut. 855-68 :: ALAPITVA 1888. ÉVBEN

LUTZ zománc-festékek lakkok elismert legjobb minőségben
Telefon: József 93-46
Lutz Ede és társa
Lakk és festékgyár r.t.
Budapest VII. Őrnagy-utca 4. szám.

Magas építés, vasbetón szerkezetek
FÁBIÁN TESTVÉREK
ÉPÍTÉSI VÁLLALKOZÓK
BUDAPEST, IX. KER., KINIZSI UCCA 3. SZÁM

MÁVAG olmkés gyártmányokat mindenki bizalommal fogadja, mert
kitűnő anyagból a leggondosabban készülnek!
Ide tartoznak a különféle hengerelt kereskedelmi árukon kívül az ipari stabilmotorok, lokomobilok, traktorok, cséplőgépek és más mezőgazdasági gépek. Útépítő (úthengere 6- és útgyalu) gépek, lakókocsik. Vas- és acélöntvények, öntöttvas csövek, karikás kályhák és kereskedelmi öntvények.
Teherautomobilok, autóbuszok a „MERCEDES-BENZ" gyártási szab. szerint a hazai különleges úti viszonyoknak a legjobban megfelelő kivitelben készülnek. Kombinált tüzoltó- és locsoló-autók. Lajtos öntözőkocsik.
Jobbágy-féle szab. folytonégőkályháink a háztartásokban és középületekben (iskolákban, stb.) legjobban használhatók.
Kérjen felvilágosítást és árajánlatot!
Magyar kir. állami vas-, acél- és gépgyárak
Budapest, X., Kőbányai-út 21.
Telefon: József 460—29. Telefon: József 460—29.

Események

Fővárosi Hirlap

Az Egységes Községi Polgári Párt hivatalos lapja.

*

Előfizetési árak:

fél évre . . . . . 12 pengő:
egész évre . . . . . 24 pengő:

A szerkesztőségből. *Dacsó* Emil, a *Fővárosi Hirlap* felelős szerkesztője nyári szabadságának tartamára elutazott a fővárosból. Távollétében a szerkesztésért *Pogány* Béla szerkesztő a felelős.

Kozma Jenő külföldre utazott. *Kozma* Jenő dr. orsz. gyül. képviselő, az *Egységes Községi Polgári Párt* és a *Polgári Egység Klubja* elnöke szombaton megkezdte nyári üdülését. *Kozma* Jenő Németországba utazott, ahol az Északi-tenger egyik fürdőhelyén tölti a nyarat.

A polgármester rövid szabadsága. *Sipőcz* Jenő dr. polgármester az új törvény fokozatos életbeléptetésével kapcsolatos, szinte szakadatlan adminisztratív intézkedések miatt e nyáron nem veszi ki törvényes szabadságát, hanem permanenciában marad. A hivatali teendők azonban annyira kimerítették a polgármestert, hogy mégis félbeszakítja a hivatali munkát és rövid pihenésre távozik. A polgármester hétfőn kezdte meg egyhetes szabadságát, de nem utazik el a fővárosból, hanem a Svábhegyen pihen, hogy szükség esetén azonnal rendelkezésre állhasson a főváros közönségének.

Némethy tanácsnok gyásza. *Némethy* Antal ny. MÁV főmérnök, *Némethy* Béla székesfővárosi tanácsnok édesatyja, 90 éves korában Rákoscsabán, ahol családja körében élt, a közelmult napokban elhunyt. Az öreg úr puritánságával általános szeretetnek és megbecsülésnek örvendett mindenfelé, ahol hosszú közéleti pályafutása során megismerték. Az elhunytat gyermekeinek, unokáinak és dédunokáinak egész serege kísérte utolsó útjára Rákoscsabán, ahol csütörtökön délután helyezték örök nyugalomra. *Némethy* Béla tanácsnokot széles körből keresték fel részvétnyilatkozataikkal.

Pompéry Elemér lemondott a Gellért-fürdőbeli igazgatósági tagságáról. A Gellért-fürdő igazgatóságába annak idején, mint megírtuk, beválasztották *Pompéry* Elemér min. tanácsos törvényhatósági bizottsági tagot is. *Pompéry* Elemér azonban nem vállalta ezt a tisztséget és levélben értesítette a polgármestert, hogy tagságáról lemond.

Pártvacsora. A *Polgári Egység Klubja* e heti vacsoráját hétfőn este fél 9 órakor a Kelenföldi Társaskör kerthelyiségében, a Horthy Miklós úti Ketterféle vendéglőben tartotta, melyen úgy az Egységes Községi Polgári Párt, mint a Polgári Egység Klubja tagjai nagyszámban voltak jelen. A vacsorán *Becsey* Antal társelnök üdvözölte az egybegyűlteket és tájékoztatta őket az aktuális kérdésekről. A vacsorán számos felköszöntő hangzott el.

A pittsburgi polgármester budapesti látogatása. Az amerikai Kossuth zarándoklat tagjai és különösen a székesfőváros abban részt vett képviselői előtt örökre feledhetetlen lesz az a lelkes és baráti fogadtatás, amelyben Pittsburgban részük volt. Ennek a pittsburgi vendégszeretetnek a jelentősége annál nagyobb, mert ez a város volt tudvalevően a magyarellenes amerikai cseh propaganda központja. A pittsburgi hangulatváltozás megpecsételése lesz Mr. Carles *Kline, a pittsburgi polgármester közeli budapesti látogatása.* Kline polgármester augusztus 5-én érkezik Budapestre. A Keleti pályaudvaron ünnepies fogadtatás lesz, ahol a székesfőváros nevében mint „régi ismerős" *Lieber* tanácsnok fogja üdvözölni az amerikai vendéget. A pályaudvart fellobogózzák, a BSzKRT zenekara el fogja játszani az amerikai és a magyar himnuszt, s külön üdvözli a távoli vendéget a Magyarok Világszövetsége is . A főváros a Gellértszállóban szállásolja el vendégét, akinek a tiszteletére egy szűkebb körű bankett lesz a Gellértben és egy nagyobb társasvacsora a Margitszigeten. A pittsburgi polgármester meg fogja tekinteni a főváros intézményeit, nagyobb sétákra készül a fővárosban, s előre jelezte levélben, hogy meg akarja ismerni a magyar vidéket, különösen a Hortobágyot és Debrecen városát is. Éppen ezért vidéki programról is gondoskodtak a pittsburgi polgármester számára. Egyik nap a Balatont mutatják be neki olyanformán, hogy vonaton utazik le Balatonföldvárra s onnan hajón Tihany, Balatonfüred érintésével a székesfővárosi kenesei üdülőtelepre megy. Másik napot Lillafüreden tölti Mr. Kline, s innen megy át autón Debrecenbe, illetve a Hortobágyra, de útközben megnézi vasárnapi pompázásában Mezőkövesdet, a matyók fővárosát is. A polgármestert magyarországi útjára felesége és öccse kísérik el.

Új attrakciókkal bővülnek a budapesti fényjátékok

A Halászbástya, a Mátyástemplom, a Gellért-szobor és a Citadella esti megvilágítása már eddig is a legvonzóbb látványossága volt az idegenek számára Budapestnek, amelynek híre egyre messzebb száll a külföldi országokban, s a fehér fényben pompázó esti Halászbástya olyan tündéri látvány, amely párját ritkítja a világon. A budapesti *„lichtspielék"* látványossága a közeli napokban új szépségekkel gazdagszik. A legközelebbi naptól kezdve esténként megvilágítják a régi bombatéri, mostani Batthyány téri plébánia templomot és a várbeli helyőrségi templom tornyát, amelyek tudvalevően a magyar főváros legrégibb műemlékei közé tartoznak.

A királyi várpalota és a parlament megvilágítása is erősen foglalkoztatja az illetékeseket, voltak is bizonyos előkészületek és tárgyalások, de *Deutsch* Lajosnak, az Elektromosművek vezérigazgatójának kijelentése szerint olyan akadályok merültek fel, amelyeket rövid napok alatt elhárítani nem lehet, így nem remélhető a Szent István hétre a két grandiózus látványosság.

A magyar idegenforgalom érdekében feltétlenül szükségesnek tartanánk, hogy legalább a Szent Imre év fókusában, a Szent István hét alatt világítsák ki a főváros két legimpozánsabb palotáját és komolyan kell, hogy foglalkozzanak a leggrandiózusabb látványosság: a pesti hidak kivilágításának problémájával is. Értesülésünk szerint, még mindig akadna vállalkozó, aki hajlandó volna e rövid idő alatt is megoldani a Vár és a Parlament kivilágításának feladatát, csupán pénzkérdés az egész. Ez pedig talán úgy volna áthidalható, ha a Szent Imre év főrendezői vállalnának magukra egy részt a lichtspilék költségeiből.

A tanácsnokok nyári szabadsága. Megírta a *Fővárosi Hirlap*, hogy a tanácsnokok két turnusban mennek szabadságra a városházán, hogy az adminisztráció zavartalan menete biztosítva legyen. Erre most annál inkább szükség volt, mert, mint ismeretes, az új törvény életbeléptetése óta a polgármestertől átruházott hatáskörben számos olyan kérdést végső fokon intéznek el az ügyosztályvezető tanácsnokok, amelyek eddig a tekintetes tanács hatáskörébe tartoztak. Július hóban, mint megírtuk, *Édes, Vajna, Borvendég, Némethy, Purébl* és *Liber* tanácsnokok voltak szabadságon, akik augusztus elején átveszik hivatalukat, azután indul el pihenésre a tanácsnokok második turnusa, amelyben *Lamotte, Gallina, Lobmayer, Csármann, Szendy* tanácsnokok foglalnak helyet. *Karkas* Rezső, a „legifjabb" tanácsnok csak szeptemberben veszi ki szabadságát, hogy a műszaki adminisztráció ne maradjon vezető nélkül. *Ez az utóbbi intézkedés igazolta a Fővárosi Hirlapnak éppen legutóbbi számában kifejtett azon álláspontját, amelyben helytelenítette, hogy a két műszaki tanácsnok egyidőben legyen távol több hétre a városházától.*

Szaporodnak az automatabüffék, — hol az ellenőrzés? Mint a gombák, úgy nőnek ki a főváros uccáin az *automatabüffék*, ezek a kis pénzért ínyencfalatokat ígérő csábító üzletek. Budapest fejlődése szempontjából semmi kifogás sincs az új alapítási láz ellen, de közegészségügyi szempontból fel kell vetni azt a kérdést, hogy fennáll-e a szükséges ellenőrzés úgy az *árak*, mint pedig az *árucikkek* megvizsgálására. A fővárosnak van egy kitűnően felszerelt élelmiszervizsgáló intézete, amelyiknek kötelessége, hogy az ilyen tömegcikkeket áruló üzletek higiénikus berendezését és az esetleg romlandó ételek minéműségét állandóan ellenőrizze. Ugyancsak az elöljáróságokra hárul a feladat, hogy az automatabüffék árairól állandóan tájékozódjon, mert *Budapest közönségét meg kell védelmezni úgy az egészségre esetleg káros fogyasztási cikkektől, mint pedig bizonyos élelmicikkek túlfizetésétől.*

Rossz a közvilágítás a Vilma királynő út és az Aréna út torkolatánál. *(Panaszos levél.)* Mélyen tisztelt Főszerkesztő Úr! Nagyon lekötelezne, ha nb. lapjában felhívná az *Elektromos Művek* figyelmét arra, hogy a közvilágítás általános feljavításakor, *megfeledkeztek a Vilma királynő út és az Aréna út torkolatáról.* Az esti órákban komor sötétség és áthatolhatatlan feketeség vonja be ezt a forgalmi gócpontot, ahol veszélyeztetve van úgy az autók biztonságos közlekedése, mint a gyalogjárók sétálása. Az *Elektromos Művek* hatalmas apparátusa aránylag kis fáradsággal és költséggel néhány ívlámpával megszüntethetné e bajokat, nehogy egy esetleges szerencsétlenség után kelljen majd kimutatni, hogy a rossz világítás milyen bajokat idézett elő. *(Aláírás.)*

Orvosi hír. *Hedry* Endre dr. kórházi sebészfőorvos szabadságáról hazaérkezett és rendelését Kecskeméti ucca 19. sz. alatt újra megkezdte.

A Terézvárosi Gazdasági Egyesület szokásos *keddi* vacsoráját a Kéményseprő-vendéglő kerthelyiségében tartja, ahol vendégeket is szívesen lát az egyesület vezetősége.

Jakab Oszkár államtitkár kitüntetése. A kormányzó a miniszterelnök előterjesztésére *Jakab* Oszkár dr. helyettes államtitkári címmel és jelleggel felruházott pénzügyminisztériumi miniszteri tanácsosnak kiváló buzgalommal és odaadással teljesített különösen eredményes szolgálata elismeréséül a II. osztályú magyar érdemkeresztet adományozta.

A Junior Car Club sebességi és megbízhatósági versenyét folyó hó 5-én a brooklandsi pályán tartották meg és 23 aranyérmet osztottak ki azon versenyzők között, akik SHELL-olajat és SHELL-versenykeveréket használtak. Fenti verseny sportértéke közismert és az eredmény legfényesebb bizonyítéka a SHELL-márka népszerűségének. *Shelsley Whals Hügel-verseny eredménye.* Első Hans von Stuck, Austro Daimleren, ideje pályarekord. Második Caracciola, Mercedessel, mindketten SHELL-versenykeveréket, és SHELL Super Heavy Oilt használtak. A leggyorsabb angol kocsi díjazására szánt elnöki serleget E. R. Hall nyerte 4½ literes Bentley-kocsival. Autójához SHELL-versenykeveréket, valamint SHELL Super Heavy Oilt használt. *Sportkocsik részére Brooklandsban kiírt M. A. C. T. C. Cup 1930-as* versenyben első Caracciola, Mercedessel, második K. S. Pencock Lea-Francis-autón, nevezettek SHELL Super Heavy Oilt és SHELL-versenykeveréket használtak.

HEVERDLE ISTVÁN
okl. mérnök, épitő- és kövezőmester
VIII., Baross ucca 74. Telefón: J. 324-32.

VAS UCCA 16
BOSCH SZOLGÁLAT
Telefón: József 393-73.

Wörner J. és Társa
Gépgyár Részvénytársaság
Malomberendezések — Nyomdagépek — Láncgyár — Vasöntőde
Telefon: L. 905-74, 905-75. Budapest, V, Váczi út 48. Alap. 1867.

FISCHER ÉS HARTMANN
mázolómesterek
Budapest IV, Képiró ucca 3. sz. TELEFON:
Fióküzlet: IX. ker., Tompa ucca 30. szám A. 847-73

Aszfalt és Kátrányipar RT
Budapest, V. ker., Nádor ucca 12 ● Telefón: Aut. 262—81, 262—82
GYÁRAK: Budapest, IX., Illatos út 18—20 / Szőreg, (Szeged mellett) saját iparvágány

MŰKŐHÖZ GRÁNITOT
minden szinben, műkömunkát legjobb kivitelben szállit
BUDAPESTI KŐGYÁR Hämmerle Adolf utóda
Budapest, V., Visegrádi ucca 65.

Révész János
cement-, márványmozaik- és műkőárugyár, betonipari vállalat.
Burkoló-, műkő és csatornázási munkák. TELEFON: Ujpest 198.
Központi iroda: UJPEST, ŐSZ UCCA 14.

WEISZ FÜLÖP
Készít fürdőkályhákat vörösrézből. Mindennemű vörösrézmunkát és cinezést vállal
rézműves, fürdőkályhaüzem
BUDAPEST, VIII., GÓLYA UCCA 13. Telefon: J. 460-36

MANDORFF GYULA
Vas, fémlakatos és gépjármü áru munkák üzeme
Budapest VI., Szabolcs ucca 9.
Telefón: Aut. 142—67.

TELEFÓN: 935—10.
REICHENBURG JENŐ
épület-, műlakatos és vasszerkezetek gyára
BUDAPEST, VI. SZABOLCS UCCA 6.

Fal- és padlóburkoló vállalat
KOCH ÉS SZILÁGYI
Budapest, VI., Eötvös ucca 37. szám
Telefónok: Aut. 290—78 és 296—51.

FRANK EMIL
okl. mérnök és épitőmester
BUDAPEST, V., HOLLÁN U. 9.
Telefón: Aut. 293-27.

ZILAHI-BALOGH GYULA
ÉPÍTŐMESTER
Budapest, I., Bornemissza u. 36
TEL.: Lá. 2—32.

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros polgármestere nyilvános írásbeli versenytárgyalást hirdet a VIII. ker., Horánszky ucca (Főherceg Sándor ucca és József ucca közötti szakasz) útrendezésével kapcsolatos előmunkálatokra.

A hivatkozott hirdetményben közölt módozatok szerint a leteendő bánatpénz összege az ajánlati összeg 2 (kettő) %-a.

Az ajánlat benyujtásához szükséges nyomtatványok a IV. ker., Központi városháza, II. em. 285. ajtószám alatt kaphatók 2 pengő lefizetése ellenében.

A kellően felbélyegzett és borítékban elhelyezett ajánlatokat 1930. évi augusztus hó 11-én (hétfőn) déli 12 óráig a II. em. 279. ajtószám alatt kell benyujtani.

Az ajánlatok felbontása 1930. évi augusztus hó 11-én (hétfőn) déli 1 órakor lesz a III. em. 409. sz. helyiségben, ahol a vállalkozók vagy megbízottaik jelen lehetnek.

Budapest, 1930. évi július hó 8-án.

A székesfőváros polgármestere.

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros polgármestere nyilvános írásbeli versenytárgyalást hirdet a VIII. ker., Horánszky ucca (Főherceg Sándor ucca és József ucca között levő szakasz útrendezésével kapcsolatosan a kocsiútnak öntött aszfalttal való burkolási munkájára.

A hivatkozott hirdetményben közölt módozatok szerint a leteendő bánatpénz összege az ajánlati összeg 2 (kettő) %-a.

Az ajánlat benyujtásához szükséges nyomtatványok a IV. ker., Központi városháza, II. em. 285. ajtószám alatt kaphatók 2 pengő lefizetése ellenében.

A kellően felbélyegzett és borítékban elhelyezett ajánlatokat 1930. évi augusztus hó 11-én (hétfőn) déli 12 óráig a II. em. 279. ajtószám alatt kell benyujtani.

Az ajánlatok felbontása 1930. évi augusztus hó 18-án (hétfőn) déli 1 órakor lesz a III. em. 409. sz. helyiségben, ahol a vállalkozók vagy megbízottaik jelen lehetnek.

Budapest, 1930. évi július hó 18-án.

A székesfőváros polgármestere.

A szerkesztésért és kiadásért felelős: Dacsó Emil. Kiadja: FŐVÁROSI HIRLAP lapkiadó-vállalat. Révai Irodalmi Intézet Nyomdája Budapest, V., Ügynök u. 8. Nyomdaigazgató: Linzer M.

TELEFON: J. 370-70 **MAGYAR** TELEFON: J. 370-70
ÉPITŐ RÉSZVÉNYTÁRSULAT
BUDAPEST, X, KERÉKPÁR UCCA 2. SZ.
ALAPITTATOTT 1889-ben
Mindennemű vízépítés, folyamszabályozás és csatornázás. Kotrások csaternakotrókkal és excavatárokkal. Darukkal való kirakodások. Alapozások, mély- és magasépítés. Út- és vasútépítés. Hídépítés. Mindennemű beton- és vasbetonépítés. Kőmunkálatok. Városi csatornázások és vízvezetékek
Hajó- és kotrójavító telep Apostagon.

NEUSCHLOSZ—LICHTIG
REPÜLŐGÉPGYÁR ÉS FAIPAR R. T.
BUDAPEST—ALBERTFALVA
VÁROSI IRODA: IV, PETŐFI SÁNDOR UCCA 9. SZ.
TELEFON: AUT. 890—47.
GYÁRI TELEFON: LÁGYMÁNYOS 582—20, 11—79.
PARKETT- ÉS ÉPÜLETASZTALOS MUNKÁK!

STEINHÄUSL ÉS KÖLBER
FESTŐK ÉS MÁZOLÓK
BUDAPEST, IX., TÜZOLTÓ UCCA 3.
TELEFON: József 308—24.

Hirmann Ferenc
fémöntöde és rézárugyár
Budapest, VII., Csányi ucca 7—9 sz.
Gyártmányai: Permetezők és ezek összes alkatrészei, rézsúlyok, háztartási mozsarak, gyertyatartók, habüstök, stb, továbbá „PAX" szab. kézi tűzoltókészülék stb. Telefon: J. 450-49

KIRCHKNOPF ISTVÁN Alapítási év 1897 Tel.: Aut. 851-39
Épület- és portálüveges üveg-, tükör-, porcellán-, kőedény- és lámpakereskedés. Aranyhalak és haltartók, aquariumok nagy választékban. Vállalok: mindennemű üvegcsiszolást, épületüvegezést és üvegtetők vízmentesítését
BUDAPEST, IX., KÁLVIN TÉR 8. SZ. (Ref. templom mellett)

Használja munkáinál a világhirü **egresi gipszeket**
Legjobbak, legkiadósabbak, legjobb kötőképességüek
Kaphatók: **Gipszet Árusító R. T.** Budapest
V, Erzsébet-tér 15. —Tel Aut. 805-25 — Sürgönycím: GIPSZ Budapest

AUER J. GYULA
festékáruk raktára. Gipsz, cement, kátrány stb. NAGYRAKTÁRA!
BUDAPEST, VI., Lehel u. 45/a. és Mohács u. 19
Telefón: Automata 157—58

„IDEÁL" PAPLANGYÁR
SÁNDOR M. FERENC
BUDAPEST, IV, KAMERMAYER KÁROLY UCCA 1
Állami, városi és közintézmények szállítója

A légzőszervek bántalmainál Asthma Emphisema esetén biztos gyógymást nyujt a
Szt. Gellért Gyógyfürdő
legtökéletesebb berendezésü
inhalatóriuma és pneumatikus kamrája

CORDATIC
a tökéletes autópnou
Főelárusitás:
Budapest, VI., Mozsár-u. 9.

ÁMON ANTAL és FIAI
KŐVEZŐMESTEREK, ÚT,- CSATORNA- ÉS BETON-ÉPITÉSI VÁLLALKOZÓK, FÖLDMUNKA, VÁGÁNY-FEKTETÉS, MÉSZKŐBÁNYA.
VIII., Futó ucca 10. Telefon: J. 303-85.

SCHÖNTHEIL RICHÁRD okl. épitész és épitőmester
Budapest, I., Villányi-út 10
Telefonszám: Lágymányos 19—36

BIER ÉS WERSCHETZ
okl. mérnök és épitőmesterek, épitési vállalkozók
Budapest, IX., Vágóhíd ucca 11. sz.
TELEFON: JÓZSEF 363—78, 259—50.

THE NEUCHATEL ASPHALTE COMPANY LIMITED
BUDAPESTEN, Iroda: VI., Vilmos császár-út 31. sz. Telefon Teréz 212—46. Gyár: VI., Váci-út 35. Telefon: L, 914—88. Gyárt és elad Val de traversi mastixot, raffinált bitument, falszigetelő aszfaltot. Készít: Traversi természetes tömöritett aszfalt utakat és öntött aszfaltból járdákat és kocsiutakat.
Budapest székesfőváros szerződéses vállalkozója.

Dunakavicsot és Dunahomokot
szállít kocsifuvarban és vasúton saját iparvágányról Budapestről, Adonyból, Bajáról, és Mohácsról
FLEISCHMANN ANTAL Dunakotrási és gőzhajózási vállalat
Budapest, VII, Károly körút 17. Telefon: József 465-62 és 465-63

SZOBRÁSZ MŰTEREM ÉS MŰKÖIPARI ÜZEM
Karl Ferenc szobrász
III. kerület, Timár ucca 20 sz.
Telefón: Automata 622—93

Egyesült Tégla- és Cementgyár R.-T.
Budapest, V., Sas ucca 25. szám
Telefon: 230—71, 108—59, 141—52
Évi teljesitő képesség: 12,000 vagón cement, 5.000 „ mész, 80.000,000 darab tégla, 8.000,000 „ cserép
Portlandcementgyár: Lábatlan. — Mészégető: Lábatlan.
Téglagyárak: Buda, Kőbánya, nyergesujfalu

Budapest Székesfőváros Ásványviz-üzeme
HARMATVIZ
A Hungária gyógyforrás szénsavval telitett vize.
Kapható mindenütt! Tel: Autom. 530-03.

Malcsiner Károly Lakatos, lemezáruvasszerkezeti és autóhűtőket gyártó üzem.
Budapest, X. ker. Kelemen-u 27.
Telefón: J. 394-95.

ALAPÍTATOTT: 1918
GAZDAG JÓZSEF ASZTALOSÁRU GYÁRA
Gyárt műbutort, belső berendezéseket minden stilben, továbbá épületasztalos munkákat
KISPEST, PETŐFI TÉR 9. TELEFÓNSZÁM: KISPEST 102

Működ- és burkolómunkák, betoncsövek
Budapest, V, Vigszinház ucca 5. Tel.: 298-37 **ANDREA** Cementárugyár és Épitőipari R.T.

ROTTER ZSIGMOND
terménynagykereskedő
Budapest, V., Nádor ucca 17. sz.
Telefón: 297-18, 276-94.

Kún Sándor
festék, kence, zsiradék, kátrány és vegyitermékek gyári raktára
Budapest, IV, Ferenc József rakpart 18
Telefonszám: József 361—23

NAGY JÓZSEF
ARANYOZÓMESTER
Telep és mintaraktár: Budapest VII, Rózsa u. 3-5
TELEFON: József 344—58.
KÉPKERETEZÉSEK
Gyárt: ovál-, kör- és szegletes kereteket minden stilben és kivitelben. *Készit:* templomberendezés, szalónbútorok, csillárok, termek és minden e szakmába vágó munkák aranyozását.

PADOZATI MUNKÁK ELSŐRANGÚ KIVITELBEN
slavoniai tölgy- és bükkparkét, táblaparkét egyszerű és diszes kivitelben, aszfaltparkét és hajópadlók
Pestszentlőrinci Parkétgyár és Gőzfürész Részvénytársaság. Budapest, V., Személynök-utca 16. I. em. Telefon: Aut. 212—44.

ÁKOS FRIGYES ÉPÍTŐMESTER
BUDAPEST VII., KERTÉSZ UCCA 24—28
TELEFON: JÓZSEF 301—40

HIDI IMRE
ÉPÍTŐMESTER
Budapest, VIII., Német u. 41-43
Telefón: József 401—88

Zwillinger Gyula
ÉPÍTÉSZ
VII., CSENGERY U. 30
TELEFÓN: JÓZSEF 433—69.

FARKAS LAJOS Telefon: J. 396-78
MÉRNÖK magas-, mély-beton és vasbeton épitési vállalkozó
Budapest VII, Kolumbus u. 41

Halmos István és Fia
kövezőmesterek és útépitő vállalkozók
Budapest, X., Halom ucca 25. sz.
Telefon: J. 339—52 Telefon: J. 339—52

GERA LAJOS FIAI TELEFÓN JÓZSEF 370—20
asztalos munkák gyára
BUDAPEST, VIII., THÉK ENDRE UCCA 35

ETERNIT cső
cső-, szennyvíz és trágyaló levezetésére, szellőztetésre és csatornázásra stb. Nem rozsdásodik, könnyű, vizet nem ereszti át, olcsó.
ETERNIT MŰVEK HATSCHEK LAJOS
Budapest, VI., Andrássy út 33. sz.

KŐSZÉNBÁNYA 'S TÉGLAGYÁR TÁRSULAT PESTEN, (DRASCHE)
BUDAPEST, V., KLOTILD UCCA 3.
TELEFON: AUTOMATA 255—54, 255—55 és 255—56.

ZINNER MANÓ TELEFÓN AUT. 960-75
kőbánya és útépitési vállalkozó
ÚJPEST, TAVASZ UCCA 24. SZÁM

Ára 50 fillér

Tizenkilencedik évfolyam — Budapest, 1930 augusztus 6. — 31. szám

Fővárosi Hirlap

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Egész évre ..... 24 pengő
Félévre ..... 12 pengő
Állandóan:
GAZDASÁGI ÉRTESÍTŐ

VÁROSI, POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

Felelős szerkesztő: DACSÓ EMIL

MEGJELENIK MINDEN SZERDÁN
Szerkesztőség és kiadóhivatal
BUDAPEST, VI., SZIV UCCA 18. SZ.
Postatakarékpénzt. csekkszámla 40.424
TELEFÓN: AUTOMATA 137—15

Sűrű vendégjárás

van mostanában a főváros üzemeiben és mi talán egy szót sem szólnánk, ha *csak* vendégjárásról lenne szó. A demokratapárti bizottsági tag urak azonban, akik most az üzemekben ezeket a sűrű látogatásokat eszközlik, nem szíves érdeklődőként lépnek fel, hanem mint az illető intézmény gazdái jelennek meg, kutatnak, nyomoznak, rovanesolnak, intézkednek, aztán kiállanak a fórumra és „beszámolnak" kutatásaik, vizsgálódásaik eredményéről, *szóval, vagy írásban kívánnak egy-egy fínom telitalálatra beállított kortesbeszédet.* A kortesbeszédnek pedig mindig egy a vége, akár vízről, akár gázról, akár elektromos áramról, akár közlekedési berendezkedéseinkről, vagy másodosztályú temetésről van szó. Mindegy: le kell szállítani és ők igenis le is fogják szállítani a víz, gáz, villany, a közlekedés és a szemfedő árát. Ezt mondják akkor is, ha vizsgálódásaik éppen az ellenkezőt bizonyították is be, ha meggyőződtek is arról, hogy *lelkiismeretes* gazdálkodás mellett *ma* nem lehet árleszállításokról beszélni. Ha nem rejtene magában az ötlet mélységes veszedelmeket, azt mondanánk, üljenek be az urak *egyedül és kizárólagosan* a hatalomba a városházán, vajjon mernének-e *akkor* úgy *cselekedni*, ahogyan ma *beszélnek*. És ha mernének, hova juttatnák ezt a szerencsétlen várost? Isten óvja az ilyen kísérlettől.

Ám nem szabad ilyen messzire mennie még a fantáziának sem. Ott kell megállani, hogy *a demokrata urak olyasmit cselekszenek, amihez nincs joguk.* Vendégekként megjelenhetnek az üzemekben, elmagyaráztathatják maguknak a szivattyútelepek működését, de úgy járni-kelni, cselekedni, intézkedni, mintha ők lennének maguk személyesen a székesfőváros, az üzemek pedig a párt magántulajdona lenne: *ez ellen a legélesebben tiltakozni kell.* Tudjuk nagyon jól, hogy tejtestvérükre: a szabadelvű pártra, ikertestvérükre *Rassay* Károlyra akarnak fürgeségben és agilitásban rácáfolni. Hát ez nem nagyon nehéz, de nem jogosít fel jogosulatlan dolgokra. *Módjukban van ellenben minden közgyűlésen, minden bizottsági ülésben, minden kisgyűlésen felelősségre vonni az üzemvezetőséget, sőt magát a polgármestert is.*

Ne tessék hinni egy pillanatig se, mintha az üzemek tevékenységét kínai fal mögé akarnánk rejteni, vagy leplezni valókat tudnánk és leplezni akarnánk azokat. Mi vagyunk az elsők, akik az üzemek ellenőrzését a lehető legmesszebbmenő módon és a lehető legenergikusabban, a legszigorúbban kívánjuk. Ennek azonban nem az a módja, hogy *egyes pártok rajtaütéseket és házkutatásokat végezzenek.* Az üzemek ellenőrzéséről törvény és szabályrendeletek, közgyűlési határozatok intézkednek, a *pártok egyéni akcióinak semmi jogosultsága nincsen és a polgármesternek sürgősen intézkednie kell, hogy az üzemekben megkezdett korteshadjárat hirtelen és — feltámadás reménye nélkül megakadályoztassék.*

Végének kell lenni ennek a körutazásnak annál is inkább, mert az ilyesmi, *az ilyen pártfelvonulás, pártagitáció demoralizálólag hat az üzemek tisztviselőkarára és egyéb személyzetére is,* amelyet munkájában, tevékenységében is hátráltat. Hiszen ha a demokrata uraknak joguk van szónoki nagyságukat, modorbeli fínomságukat, eleganciájukat és egyéb kellemességeiket az üzemek falain belül harcba vinni, akkor legyenek meggyőződve, hogy nem sokat kell lapozni a kalendáriumban és szocialista fegyverbarátaik már vörös zászló alatt vonulnak be az üzemi irodákba és műhelyekbe.

Ezt mindenáron meg kell akadályozni és ennek érdekében is, de jogosulatlansága miatt is, be kell szüntetni a fővárosi üzemekben a demokrata számonkérőszékeket. Azt pedig az urak maguk láthatnák be, hogy nem egészen lovagias fegyver az üzemek kapujára mutatva, *a jól informáltság talárját* imitálva a hordóra állva mindenkire rálicitálni, aki a főváros ügyeivel komolyan és *felelősségteljesen* foglalkozik. Igérni eddig is ígértek, de most úgy ígérnek, mintha üzemi vizitjeik alkalmával máris „rendet teremtettek" volna. És holnap leszállítják mindennek az árát. Már holnap. Majd meg tetszik látni, hogy már holnap. Hiszen ők mondják!

Bizottsági tagoknak nincs joguk az üzemekben vizsgálatokat tartani

A legközelebbi minisztertanács letárgyalja az építési kölcsön feltételeit — Szeptember második felében tartja első őszi közgyűlését a törvényhatósági bizottság

Ripka Ferenc dr., főpolgármester nyilatkozata

Néhány heti külföldi tartózkodás után pénteken Budapestre érkezett *Ripka* Ferenc dr. főpolgármester és piheníjét megszakítva, megjelent az Ujvárosházán levő hivatalában, hogy a hatáskörébe tartozó fontosabb ügyekben intézkedést tehessen. A főpolgármester mindössze két napot töltött a fővárosban és szombaton délután *Balatonfonyódra* utazott, ahol augusztus 20-ig tölti szabadságának hátralévő idejét. Elutazása előtt

Ripka Ferenc dr. főpolgármester

fogadta a *Fővárosi Hirlap* munkatársát, akinek a főváros aktuális ügyeiről a következő nyilatkozatot tette:

— Távollétem alatt is állandó összeköttetést tartottam fenn a törvényhatósággal és így *pontosan tájékozva vagyok az összes ügyekről.* Csodálkozom, hogy egyesek kifogásolják a törvényhatósági tanács működésének szüneteltetését, holott tudni kell, hogy a törvényhatósági tanácsnak e pillanatban semmi halasztást nem tűrő elintézni valója nincsen.

— Kétségtelen, hogy nagy munka vár erre a testületre, addig is azonban az adminisztrációs ügyeknek az intézése nyugodtan megy a maga rendes menetében,

mert az új törvény az adminisztráció intézésének legnagyobb részét a tanács hatásköréből *a polgármester egyéni ügykörébe* utalta át. Ilyen körülmények között naivitás, vagy elfogultság kell ahhoz az állításhoz, hogy az élet teljesen szünetel a városházán. *A folyó ügyek intézése sokkal símábban és egyszerűbben megy, mint azelőtt,* mert a sokszor fölösleges ülésezést felváltotta a polgármester gyors intézkedésekre kiszélesített hatásköre.

— Magától értetődik, hogy az elmult hetek alatt is figyelemmel kísértem minden mozzanatot és előkészítettem *a munkaalkalmaknak széles felületen való megteremtését,* a házak tatarozásának keresztülvitelére. A már régebben lefolytatott tárgyalások eredményeként

Vass József helyettes miniszterelnök úr közölte velem, hogy a tatarozási akció biztosítása érdekében a kormány hozzájárul egy körülbelül öt és fél százalékos olyan kölcsön folyósításához, amelyből a háztulajdonosok a külső és belső tatarozásokat lefolytathatják.

— A kölcsönfolyósításban jelentékeny szerepet fog vinni a *Községi Takarékpénztár* is, de alkalmat keresünk arra, hogy *a többi pénzintézetek is bekapcsolódjanak ebbe a nagyarányú pénzügyi műveletbe.* Úgy tudom, hogy *a legközelebbi minisztertanács már a konkrét terveket fogja letárgyalni és módot nyujt az érdekelteknek arra, hogy mielőtt az erre vonatkozó rendelet megjelenne, észrevételeiket megtehessék.*

A kormány további segítséget is kíván nyujtani az építőiparnak egységes jelzáloglevelek kibocsátásával, amelyre vonatkozó elvi megállapodások közvetlenül befejezés előtt állanak.

Szóvá tettük a főpolgármester előtt a demokrata párt részéről rendszeresített üzemi látogatásokat, amelyeket a baloldalon *vizsgálatnak* tüntetnek fel és nyilatkozataikban azt a látszatot keltik, mintha a demokraták a vizsgálatokkal új irányt és rendszert akarnának az egyes üzemeknél.

— Olvastam az erre vonatkozó közleményeket, — mondotta *Ripka* Ferenc dr. főpolgármester — és

csodálkozom azon, hogy a bizottsági tag urak ezt az eljárásukat vizsgálatnak minősítik.

— Ki kell jelentenem, hogy bizottsági tagoknak *nincsen joguk az üzemekben vizsgálatokat rendszeresíteni* és ha a pártok tagjai el is járnak egyes üzemekben: ez nem nevezhető másnak, mint egyszerű *látogatásnak,* mert

az üzemekben a bizottsági tag urakat valósínűleg udvarias formákban csak vendégnek tekintik.

— A vizsgálatok lefoltyatására csakis *az illetékes hatóságoknak adott felhatalmazást az új fővárosi törvény.*

Megkérdeztük végül a főpolgármestert, hogy mikorra várható a *közgyűlés* összehívása.

— Egyelőre *nincs napirendje* a törvényhatósági bizottságnak és így sürgős összehívásra természetesen sem ok, sem szükség nincsen. A tervek szerint

szeptember második felében tartja első őszi ülését a főváros közgyülése,

ahol letárgyaljuk a közgyűlés hatáskörébe utalt ügyeket, majd azt követőleg megkezdődik *a költségvetési vita,* ami úgy hiszem október folyamán befejezést fog nyerni.

Ripka Ferenc dr. főpolgármester Fonyódról is állandó összeköttetést fog fenntartani a városházával és amint kijelentette, *végleges visszatéréséig is többször felutazik Budapestre, hogy a főváros ügyeinél a maga döntő intézkedéseit megtegye.*

BUD JÁNOS KERESKEDELMI MINISZTER az építőipar megsegítéséről

Megfelelő garanciák mellett hitelt nyujtanak az építkező tisztviselőknek — Huszonöt iparág jut foglalkoztatáshoz

Az általános gazdasági válság a legsúlyosabban az építőipart érinti annál is inkább, mert hiszen az építkezéseknél a különböző iparágak egész serege van érdekelve. Érthető tehát, hogy *a gazdasági élet gyakorlati tényezői valósággal fellélegeztek arra a hírre, amely szerint Bud János kereskedelmi miniszter állami épületek és családi házak építése révén segítséget akar nyujtani a bajbajutott építőiparnak.* Az elterjedt hírek általánosságok között mozognak és éppen ezért szükségesnek tartottuk, hogy ebben az ügyben, amely a fővárosi iparosokat és vállalkozókat rendkívül közelről érdekli, magához *Bud* János kereskedelmi miniszterhez forduljunk felvilágosításért.

Bud János kereskedelmi miniszter

a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— *Kész tervekről még korai volna beszélni.* Csak annyit mondhatok, hogy

az ősz folyamán nagyobbarányú akciót szeretnék indítani az építőipari tevékenység fellendítése céljából.

Tudatában vagyok ugyanis annak a ténynek, hogy az *építőipar megsegítése révén huszonöt iparágat juttathatok foglalkoztatáshoz* s ha tervem sikerül, lényegesen hozzájárulhatok a gazdasági válság enyhítéséhez. Itt természetesen

elsősorban pénzkérdésről van szó és így a tervek előkészítése során mindenekelőtt a hitelproblémát kell megoldani.

— Szó van középületek emeléséről és családi házak építésének a lehetővé tételéről azáltal, hogy az építkezni szándékozóknak *megfelelő garanciák mellett hitelt nyujtsunk.* Minthogy ez az akció még csak előkészítő és tervezgető stádiumban van, részletekre kiterjedő nyilatkozatot nem tehetek.

A *Fővárosi Hirlap* munkatársa

a legilletékesebb helyről

szerzett információk alapján a következőkben egészítheti ki a kereskedelmi miniszter nyilatkozatát:

— A kereskedelmi miniszter tervezete *közel száz millió pengő előteremtését* és ennek az egész összegnek építkezési célokra való juttatását készíti elő. Az eddigi számítások szerint

kereken 90 millió pengő volna az az összeg, amit a kereskedelmi miniszter a pénzügyminiszter és a kormány jóváhagyásával építkezési célokra szeretne megszerezni.

Ennek az összegnek egyik részéből középületeket emelnének, *az összeg másik részét kölcsönök formájában állami és magántisztviselőknek adnák,* akik lakbérük lekötésével garanciát tudnak nyujtani abban a tekintetben, hogy *az amortizációs kötelezettségeknek mindenkor eleget tudnak tenni.* Természetesen kötelezővé tennék a kölcsön igénybevételénél az életbiztosítást is.

Nemcsak az építőipari érdekeltségek, hanem a főváros egész közönsége csak a legnagyobb megelégedéssel veheti tudomásul ezeket a híreket, amelyek szerint *Bud* János kereskedelmi miniszter hivatása magaslatára emelkedve igyekszik megtalálni a válságból kivezető utat.

A kelenföldi telep továbbfejlesztéséről szeptember elején dönt a kereskedelmi miniszter ankétja

Épül a harmadik gépegység — 30.000 voltos feszültségre transzformálják az áramot — Nagy központi irányító termet is építenek

Az Elektromosművek kelenföldi telepén szorgalmas munka folyik. Most hajtják ugyanis végre azokat a beruházási terveket, amelyeknek a jóváhagyása már régebbi keletű és *nincsen összefüggésben a most felvett függőkölcsönhöz fűződő programmal.*

Hatalmas, modern telep van kialakulóban, amely úgy gazdaságosság, mint teljesítőképesség és technikai koncepció tekintetében európai nivón áll.

Folyamatban vannak már *a harmadik nagy 25 ezer kilovatt-ampères gépegységnek az alapozási munkálatai is.* A gépek a Ganz- és a Láng-gyárak műhelyeiben készülnek. Most folynak a tárgyalások a kereskedelmi minisztériumban az új gépegység felállításának engedélyezéséről. *A kereskedelmi miniszter elvben az engedélyt már megadta* és így

hozzá lehet kezdeni a harmadik nagy gépegységhez tartozó kazánok felállításához.

Másfél éven belül tehát ez a harmadik nagy gépegység is üzembe helyezhető.

Folyamatban vannak továbbá az új 30 ezer volt feszültségű árameloszto hálózatnak és a központi transzformátortelepnek a gépberendező munkálatai is. Az Elektromosművek ugyanis *eddig csak tízezer voltos feszültségű áramot osztott el a hálózatban.* A vezetőség most növelni akarja az egész hálózat kapacitását és ezért most föltranszformálják a termelt áramot 30 ezer voltra, ami által

a teljesítőképesség a hálózatban lényegesen emelkedik anélkül, hogy új kábeleket kellene lefektetni.

Valósággal látványosságszámba megy a nagy központi irányító terem, ahonnan *minden irányban központosítva lehet végezni a kapcsolást.* Rendkívül érdekes műszerek segítségével ellenőrizni lehet, hogy rendben van-e minden kifutó kábel, transzformátor, vagy kapcsoló. *Ezek a nagy beruházások együttvéve meghaladják a 35 millió pengő értéket.*

Azok, akik a kelenföldi telep nagyarányú fejlődésének munkálatait figyelemmel kísérik és akik ezzel a kérdéssel hivatásszerűen foglalkoznak, közölték a *Fővárosi Hirlap* munkatársával, hogy a közeli jövőben dönteni kell a további fejlesztés lehetőségeiről. Miniszteriális döntést kell ugyanis kiprovokálni abban a tekintetben, hogy *a kelenföldi telep fejlesztését milyen határig lehet folytatni.* A fővárosnak és az üzem vezetőségének ugyanis minden tekintetben indokolt az a felfogása, hogy

még a jövő év tavaszán meg kell rendelni egy további nagy garnitúrát, nehogy a főváros áramellátásában a legközelebbi esztendőkben zökkenés, vagy zavar következzék be.

Várospolitikai körökben úgy tudják, hogy a kereskedelmi miniszter *nem helyesli a kelenföldi telep további fejlesztését,* illetve inkább a révészuccai telep fejlesztése mellett foglalt állást. A kelenföldi telep további fejlesztéséről szeptemberben fognak dönteni. Várospolitikai és üzemigazgatósági körökben egyaránt helyesnek tartanák, ha

Bud János kereskedelmi miniszter szabadságáról való visszatérte után leülne a zöld asztalhoz a főváros vezetőivel

és személyes irányítása mellett folytatnák le a szakemberek egymás között azokat a tárgyalásokat, amelyek a főváros áramellátásának jövő alakulásáról lesznek hivatottak dönteni. Ennek az ankétnak az összehívását azzal is indokolják, hogy

a bánhidai telep ügyében is a miniszter személyes elnöklete mellett tartott ankéten többet végeztek, mint egy egész esztendei iratváltással.

Bud János kereskedelmi miniszterben, a *Fővárosi Hirlap* értesülése szerint, meg van a hajlandóság arra, hogy ezt az ankétot összehívja. Ugy tudjuk, hogy a kelenföldi telep továbbfejlesztéséről szeptember elején fognak dönteni a fővárosi és az állami szakértőknek a kereskedelmi miniszter elnöklésével tartandó ankétján.

WIHART FERENC
• ÉPITÉSZ ÉPITŐMESTER •
BUDAPEST, VII., COLUMBUS UCCA 33. sz.
TELEFON: JÓZSEF 350-97

MÉRNÖKI SZAKÜZLET
A „GAMMA" FINOMMECHANIKAI GÉPEK ÉS KÉSZÜLÉKEK GYÁRA R. T.
ELADÁSI OSZTÁLYA
Budapest, IV., Múzeum körút 41.
TELEFÓN: AUT. 860-96. □ TELEFÓN: AUT. 860-96.

DONA DÖME ÉS TÁRSA
PAPIR ÉS IRÓSZEREK GYÁRI RAKTÁRA
a „PAPIRMALOM"-hoz
Tel.: Aut. 877-15
Alapitva 1790-ben
Budapest, IV., Aranykéz ucca 6

MENTSIK FERENC
KÖNYVKÖTÉSZETE
SZABADALMAZOTT IRATTÁRI TÁBLAGYÁR
Nagy arany érmekkel kitüntetve :: Postatakarék csekksz.: 47.983
BUDAPEST, IV., SZARKA UCCA 4
TELEFÓN: AUTOMATA 840—02
Tulajdonosok: Mentsik Ferenc és Mentsik Viktor

JUSTUS SÁNDOR ÉS FIA
Gördülő faredőnyök, acéllemezredőnyök, boltponyvák, vászon-, szövött- és faredőnyök gyára
Budapest, VI. ker. Vörösmarty ucca 24/B.
Alapittatott 1886-ban. Telefón-interurban: Automata 223—06.

„SANIT F" CEMENTHABARCSTÖMÍTŐ
Gyártja: POSNANSKY ÉS STRELITZ
aszfalt-, fedéllemez- és kátrány-vegyitermék-gyár
Budapest, V., Lipót körút 27. ■ Tel.: Aut. 228-29., Aut. 282-85

Rozsdamentes acélbeton
„SÁRKÁNYBETON"
54125. sz. a. védjegyezve
Budapest, V., Zoltán ucca 13. Telefón: Aut. 190—54

Szűcs Béla mérnök, műszaki és vállalati irodája
Budapest, VIII., József körút 69 ● Telefónszám: József 373—67
Tervez, berendez, átalakít: központi gőz-, melegvíz- és légfűtéseket, vízvezetékeket, egészségügyi berendezéseket, önálló központi szivattyú és elektromos világitási telepeket

ERDÉLYI MŰINTÉZETE
udvari fényképész IV., Semmelweis ucca 2. sz

HIRSCH LÁSZLÓ
ÚT- ÉS VASÚTÉPITÉSI VÁLLALAT
I. KER. BUDAFOKI-ÚT 22.
TELEFON: JÓZSEF 321—17. SZ.

SCHEIBER MIKLÓS OKLEVELES GÉPÉSZMÉRNÖK
Központi fűtés, vízvezeték és egészségügyi berendezések
Budapest, VII., Vörösmarty ucca 19. Telefón: József 415-98.

HORTOBÁGYI JUHTÚRÓ
Mindenütt kapható! Termeli:
Orsz. MJK Magy.
TEJSZÖVETKEZETI KÖZPONT

MÜLLER REZSŐ asztalosárúgyár
Cégtulajdonos: Tomancsik György. Alapittatott 1875-ben
A Tomancsik rendszerű magyar-német stb. szabadalmazott ellensúlynélküli tolóablak egyedüli gyártója. Arany és ezüstéremmel kitüntetve.
VII., RÓNA UCCA 31. Telefón: Z. 63—58

ÉRCBETON
Rozsdamentes. Nem csúszik. Legnagyobb szilárdság. Legkisebb kopás. Nem porzik. Magyar termék. Anyageladás.
KÁRMÁN és FAZEKAS
okleveles mérnök — épitőmester
IX. KERÜLET, KÁLVIN TÉR 7. SZÁM
Telefón: Automata 851—43.

Harcot kell indítani a megokolatlan élelmiszerdrágaság ellen

Meg kell vizsgálni mi az oka a hihetetlen drágulási folyamatnak, amíg az élelmiszerek a termelőtől a fogyasztóig eljutnak — Becsey Antal nyilatkozata

A mai gazdasági válságban, amely a fővárosi fogyasztó közönséget sujtja a legnagyobb mértékben, *fokozott jelentőségük van a közélelmezési problémáknak.* Minden nyáron állandóan visszatérő téma a közélelmezés organizálása. Elérkezett a téli élelmiszerbeszerzések ideje, érthető tehát, ha várospolitikai körökben ismét felvetik a kérdést: *mi az oka a termelőnek fizetett ár és a fogyasztóra rákényszerített ár közti óriási különbözetnek.* A főváros közélelmezési ügyosztályát *súlyos felelősség terheli amiatt, hogy egyetlen lépést sem tesz a főváros közélelmezésének megszervezése érdekében.* Nem kétséges ugyanis, hogy a hozzáértő adminisztráció komoly eredményt tudna elérni. Ennek a felfogásnak ad kifejezést *Becsey* Antal alábbi rendkívül érdekes nyilatkozatában, amelyet a *Fővárosi Hirlap* számára adott.

Az Egységes Községi Polgári Párt vezetősége ugyanis elhatározta, hogy erőteljes akciót indít a főváros közélelmezésének megjavítása és olcsóbbá tétele érdekében.

Erről az akcióról számol be

Becsey Antal

a következőkben:

— A közélelmezési cikkek ára a termelőtől a fogyasztóig tartó úton hihetetlen drágulási folyamaton megy keresztül. *Fel kell vetnünk a kérdést, miért nem vizsgálják meg ezt az utat azok az állami és fővárosi hatóságok, amelyeknek e vizsgálat lefolytatása hivatásszerű kötelességük volna.* Hatszoros és hétszeres áron jut a fogyasztóhoz az elsőrendű közszükségleti cikkek legnagyobb része.

Analizálni kellene ennek a folyamatnak az okait és általában elfogadható rendszerbe kellene foglalni a közellátás minden problémáját.

Budapesten egy évben hatszáz millió pengőre lehet becsülni az élelmiszer-forgalmat. Érdemes tehát egy ilyen hatalmas summánál megvizsgálni: *nem lehetne-e sikert produkálni.*

Főként az elsőrendű közszükségleti cikkekre gondolok: a burgonyára, a kenyérre, a tojásra, a tejre és a húsra.

Nem kétséges ugyanis, hogy *semmivel sincs indokolva az az óriási áremelkedés, amely a termelőtől a fogyasztóig terjedő úton előáll.* Az érdekeltek a közterhek súlyosságára hivatkoznak. Éppen itt van az a pont, ahol a vizsgálatot komolyan kell lefolytatni. Meg kell vizsgálni, hogy az egyes közszükségleti cikkeket milyen mértékben drágítják a közterhek: *az adók, a különböző kezelési illetékek és a vámok.*

— Rengeteg példát hozhatnék fel. Kezdem

a burgonyával,

amelynek kilójáért a termelő tavaly Szabolcsban két fillért kapott. Mire ez a burgonya Budapestre érkezett, az ára 14—15 fillérre emelkedett. A burgonya fuvarja Szabolcsból Budapestig vagónonként 87 pengő, vagyis egy kilóa még egy fillér sem esik. Igy van ez

a tejnél és a tejproduktumoknál

is. Vidéken 9 fillérért szedik össze a tejet, a nagyobb uradalmakban 16—18 fillérért lehet egy liter tejet kapni. Budapesten a tej mégis 40 fillér — annak ellenére, hogy a zsírtartalmat a megengedett 3.2 százalékos határig lefölözik.

— Az élő állat

ára a vidéken kilónként 35—45 fillér között mozog, Budapesten a legolcsóbb hús ára 2.30—2.50 pengő, *van azonban olyan húsfajta, amelynek az ára hét pengőig is felmegy.* Tudom, hogy a hús ára sok komponensből adódik, így például *függ a melléktermékek értékesítésének a lehetőségétől is.* Éppen itt várnak azonban a feladatok a közélelmezési hatóságokra, hogy t. i. *elemezzék az árak alakulását, mert annyi bizonyos, hogy a mai piaci árak tarthatatlanok,* különösen akkor, ha tekintetbe vesszük, hogy

panaszkodik a termelő, nyomorog a kisfizetésű tisztviselő- és munkásfogyasztó, a kereskedők pedig egymásután megbuknak.

Anarchisztikus állapotok ezek, amelyeken segíteni kell.

— Én a magam részéről a *szervezettség hiányában látom a bajok kútforrását,* a segítés módja tehát csak az lehet, hogy

a főváros közélemezési ügyosztálya tegye sürgős tanulmányozás tárgyává a közélelmezési bajokat, analizálja az árakat, állapítsa meg, hol vannak olyan drágulási tényezők, amiket bizonyos józansággal és erélyes szervezőmunkával ki lehetne küszöbölni.

A közélelmezési ügyosztálynak ez volna a legfontosabb feladata. Nem kis tételről van itt szó, hanem *hatszáz millió pengőről, amelyből esetleg 100—200 millió pengőt meg lehetne takarítani a fogyasztó javára.*

— A tavalyi költségvetés tárgyalása során pártunk síkra szállott az *antiszociális fogyasztási adók megszüntetése érdekében.* Konkrét javaslatot terjesztettünk elő a hús, a baromfi és a hal fogyasztási adójának eltörlése iránt. A fővárosnak 4.5 millió pengő bevétele van ezen a címen. Ebből az összegből 25 százalék adminisztrációra esik, marad tehát *tiszta jövedelem 3.5 millió pengő.* Nem kétséges, hogy

ezek a fogyasztási adók is hozzájárulnak a drágulási folyamat kimélyítéséhez.

Aki húst és baromfit hoz be Budapestre, tartozik vámot fizetni, vagyis vegzatúrának tesszük ki. Ez a termelő tehát nemcsak a lefizetett adókat számítja bele az árba, hanem beszámítja a vegzatúrát is. A húsfogyasztási adók eltörlése érdekében benyujtott javaslatunkat *nem tudtuk érvényesíteni,* mert ugyanakkor szóbakerült a tisztviselők fizetésrendezése, ami körülbelül éppen akkora összeget igényelt, mint amekkora a fogyasztási adóbevétel. Nem kerülhettünk abba helyzetbe, hogy *megakadályozzuk a tisztviselők fizetésrendezését* és így fenn kellett tartani a húsfogyasztási adókat annál is inkább, mert a belügyminiszter is ilyen értelemben döntött.

— Szükségesnek tartom ennél a kérdésnél hangsúlyozni, hogy

a legitim kereskedelem megsegítését is fontos közérdeknek tekintem.

Sajnos, a viszonyok romlása idézte elő, hogy a kereskedők száma a békeidőkhöz képest megkétszerezödött. Ez a körülmény kétszeresen teszi kötelességünkké, hogy megszüntessük a közélelmezés terén úrrá lett anarchiát. *Sürgős intézkedéseket várok a közélelmezési ügyosztálytól,* amelynek kötelessége a közélelmezés egész hátterét és összes útjait föltárni. Tiszta helyzetet kell teremteni. A külföldön kitűnő utánzásra méltó példákat lehet találni. Annyi bizonyos, hogy nálunk, *gazdagon termő agrárországban indokolatlanul nagy a drágaság.* Ha tehát van mód arra, hogy éppen az elsőrendű közszükségleti cikkek vonalán könnyebbülést idézzünk elő, akkor minden eszközt meg kell ragadni e cél elérése érdekében. Már csak azért is olcsóbbá kell tenni az életet, mert az *elsőrendű közszükségleti cikkek olcsóbbodása esetében emelkedik a fogyasztás, ennek a hatása pedig kiterjed a termelésre.*

Becsey Antal rendkívül érdekes közérdekű fejtegetéseihez csak annyit tehetünk hozzá, hogy tudomásunk szerint a közélelmezési ügyosztály mellé rendelt *szakbizottságot még augusztus havában összehívják* és ennek az ülésnek legfontosabb tárgya éppen a főváros közélelmezésének megszervezése lesz.

Fővárosi Hirlap
Az Egységes Községi Polgári Párt hivatalos lapja.
*
Előfizetési árak:
fél évre . . . . . 12 pengő,
egész évre . . . . . 24 pengő.

Gyárak, raktárak, garageok, kórházak, középületek részére

Közúti gőz- és motorhengerlést vállal
Sürgönycím: WOLFFEKE
Tel.: Lágymányos 13-82
WOLFF ERNŐ
Budapest-Kelenföld, Budaörsi-út 101

Férfi-, női, autó-, motor-, sport-, gyermek- bőrkabátok és szőrmeskabátok
Fővárosi tisztviselőknek engedmény. — Külön mértékosztály.
Kiss Gyula
bőrruházati üzlete
BUDAPEST, IV.,
Kammermayer Károly ucca 1
Telefon: Automata 895—82.

GANZ ÉS TÁRSA
VILLAMOSSÁGI, GÉP-, WAGGON- ÉS HAJÓGYÁR R.T.
BUDAPEST
ALAPÍTVA 1844-BEN
IGAZGATÓSÁG, GÉP- ÉS WAGGONGYÁR: X., Kőbányai út 31. Távb. 461—19
HAJÓGYÁR: V., Meder utca 9. Távb. 908—69
Sürgönycím: GANZCOM BUDAPEST
VILLAMOSSÁGI GYÁR: II., Lövőház utca 39. Távb. 501—70
Sürgönycím: ALTERNO BUDAPEST
MAGYARORSZÁGI VEZÉRKÉPVISELET:
HAZAI GÉPKERESKEDELMI R.T.
BUDAPEST, V., VILMOS CSÁSZÁR ÚT 76
Sürgönycím: MASINA BUDAPEST
Távbeszélő: 186—63

POZSGAY DEZSŐ
építőmester és burkolási vállalkozó
VII., KÖRVASÚT SOR 8.
Saját telepén.

FELSENFELD RUDOLF
Alapítva: 1901. Bélyegző és pecsétbélyeggyár, véső és dombornyomó műintézet Tel.: Aut. 103—94.
BUDAPEST, V., BÁLVÁNY UCCA 16

BULICSEK ÉS TÁRSA
KAZÁN-, TARTÁNY- ÉS VASSZERKEZETI GYÁR
Ujpest, Rózsa u. 14. Tel.: Aut. 952-39
Mindenféle szegecselt, hegesztett lemezmunkák és vasszerkezetek

HERCZEG JÁNOS asztalos mester lakberendező faipari üzeme
BUDAPEST, IX. KER., VIOLA UCCA 17. SZ.
Telefon: J. 443—90

LANG ÁRPÁD szobafestő és mázoló
BUDAPEST, VI. KER., KASSAI ÚT 81. SZÁM. (SAJÁT HÁZ)
MŰHELY: VIII. KER., MÁRIA TERÉZIA TÉR 7. SZÁM

SÁMUEL GYÖRGY
épület,- díszmű-bádogos és egészségügyi berendező
BUDAPEST, VI, ARADI U. 45. TELEFON: AUT. 223-62.

KOVÁCS OSZKÁR BÁDOGOS MESTER
ÉRCKOPORSÓ ÉS TEMETKEZÉSI CIKKEK KÉSZITŐJE
BUDAPEST, IX., TELEPI UCCA 14. SZÁM.
(A Ludovikával szemben.) TELEFON: J. 451—93

Használja munkáinál a világhirü **egresi gipszeket**
Legjobbak, legkiadósabbak, legjobb kötőképességüek
Kaphatók: **Gipszet Árusító R. T.** Budapest
V, Erzsébet-tér 15. — Tel. Aut. 805-25 — Sürgönycím: GIPSZ Budapest

TIMÁR ÉS QUITTNER
OKL. MÉRNÖK, ÉPITŐMESTER
BUDAPEST, VI, SZÉKELY BERTALAN U. 23
TELEFÓN: AUTOMATA 263—75

Az idegenforgalmi propaganda hibáiról

Beszélgetés Szviezsényi Zoltán, a Budapest Fürdőváros Egyesület vezetőjével

Mélyen bentjárunk a Szent Imre-évben, amelyhez hasonló nagyszabású idegenforgalmi alkalom újabb évszázad múlásáig nem akad. A székesfőváros, de az egész ország közönsége a legnagyobb várakozással nézett a Szent Imre-év elé, mert a katolikus világ, sőt az egész kultúrvilág számára óriási jelentőségű eseménytől joggal várhatott felmérhetetlen arányú eredményeket a magyar nemzeti propaganda, idegenforgalom s az egész magyar ügy szempontjából.

A *Szent Imre*-évhez fűzött remények beteljesülése felett még korai volna számadást csinálni, sajnálattal kell azonban megállapítanunk, hogy a rendezés és

az előkészületek során erősen nélkülözzük azt a nagyvonalúságot, azt a lendületet, stílust és tempót, amit az események nagyszerűsége megérdemelne.

Kezünkben van a *Szent Imre*-ünnepségek prospektusa, amely ugyan rengeteg eseményt sorakoztat fel s a Szent Imre-év egyházi része magasan emelkedik minden bírálat fölé, ellenben hiányoznak azok a művészeti és kulturális attrakciók, amelyeket, szerintünk, feltétlenül szükséges lett volna beilleszteni a jubiláris Szent Imre-év kereteibe. Sajnálattal látja mindenki, hogy azok a hibák, amelyek a magyar idegenforgalmi propagandát a multban annyira megterhelték, nem maradtak el most sem, sőt talán még nagyobb mértékben jelentkeztek.

A *Fővárosi Hirlap* munkatársának alkalma volt hosszabb beszélgetést folytatni

Szviezsényi Zoltán dr.

miniszteri tanácsossal, a Budapest Fürdőváros Egyesület ügyvezető igazgatójával abból az alkalomból, hogy a poseni kiállításról, — ahol a magyar turisztikai pavillonnal óriási sikereket értek el, — hazaérkezett.

A beszélgetés során *Szviezsényi* Zoltán dr. igen érdekes és megszívlelendő szempontokat sorakoztatott fel az egész magyar idegenforgalmi problémáról.

— Az idegenforgalmi propagandát — úgymond — főként az egyetlen meglévő és legnagyobb pozitívum, „Budapest-Fürdőváros" szempontjából bírálom el. Mert ez a legnagyobb vonzóerő, a legnagyobb érték. Tagadhatatlan, hogy Budapest gyönyörű város, amilyenhez hasonlót keveset találnak az utazók. De valljuk be, hogy látnivalót máshol többet és gazdagabbat is találhatnak az idegenek, s hogy minden ország fővárosának vannak legalább olyan vonzóerői, mint a miénknek. Az

a kincs azonban, amit nálunk a természetes források reprezentálnak, olyan egyedülálló és akkora, amellyel a világnak egyetlen nagyvárosa sem rendelkezik.

Végig a budai Dunaparton, Kelenföldtől a Rómaifürdőig a legkülönbözőbb gyógyhatású ásványos források egész sorát találjuk, a keserűvizektől a rádióaktív, lithiumos, hőforrásokon át egészen a kénes melegvizekig, mögöttük pompás subalpin hegyvidék óriási, gondozott erdőségekkel, hatalmas parkokkal, világkuriózumszámba menően a Gellérthegygyel, ezzel a világváros szívéből kiemelkedő gyönyörű szikla-parkkal. Vannak másutt is fürdővárosok, hogy csak Karlsbadra hivatkozzam, de fürdővárost ilyen sokféle gyógyhatással egy milliós metropólisban sehol sem találunk, csak Budapesten. Sajnos, hogy a magyar közélet

a főváros vezetősége még mindig nem tudja kellően értékelni meglévő természeti kincseinket s nem tud arra a gyakorlati színvonalra emelkedni, amit sokkal kisebb helyek, így Karlsbad, Pöstyén, Trencsénteplic stb. vezetői már rég felismertek.

— Maga a fürdőváros, aminek a propaganda kell, mint említettem, már

tényleg itt van, megvan, legfeljebb a meglévőt kell továbbfejleszteni.

— A propaganda terén eddig teljesen elhibázott utakon jártunk és járunk ma is. Eddig rendszerint itthon, Budapesten csináltuk a nagy propagandát, itt akartuk és próbáltuk értékeinkről meggyőzni és felvilágosítani az idegeneket, holott nem erre van szükség,

az idegeneket nem itt, hanem kint kell meggyőzni, mielőtt elindulnak.

— Budapest szempontjából két irányú idegenforgalom létezik. Az egyik kelet felől jön, ahonnan nemcsak a közeli országok, így elsősorban Törökország utasaira számíthatunk, hanem a távolkeletről, Indiából és Japánból is egyre több és több az utazók száma. A másik nyugatról áramlik: Amerika szakadatlanul ontja utasait, akik Európát egyetlen nagy múzeumnak tekintik. Az idegenek természetesen

nem nagyvárosokat akarnak látni, hanem specialitásokat keresnek, olyasvalamit, amit Amerika, vagy a Kelet nem tud nekik nyujtani.

Bizonyos megjelölt céllal lehet csak idecsalni és megfogni az idegeneket s erre Budapest egyedüli és legfőbb adottsága nem a múzeum, az elevátor, vagy az Andrássy út, hanem

egyedül és kizárólag a gyógyforrások, a fürdők, a Fürdőváros.

A világjáróknak ugyanis legalább a fele egészségének helyreállítását is keresi Európában, ehhez pedig kevés helyen van több és jobb alkalom, mint Budapesten. Kevés áldozattal, aránylag kis fáradsággal legalább annyit elérhetnénk ezen a téren és nagyon könnyen még többet, amit Karlsbad elért, ahol az egész világ ad egymásnak találkozót.

— Sajnos, a mi vizeink analízise is igen elavult. Vannak olyanok, amelyek 1870-ből származnak. Forrásfoglalásaink egy-két kivétellel évszázadosak, primitívek, amelyek a víz hatáserejének, hőfokának rovására is vannak,

a kuriózumszámba menő Hungária-forrásra nem a tudományos világ, hanem az egyszerű nép terelte rá a figyelmet.

— Most már e téren is várható némi javulás. *Mache*, a kiváló bécsi professzor, a gyógyvizek analízisének világhírű specialistája, aki főleg a gyógyvizek rádióaktivitásának kutatásaival tett szert világhírnévre, *szeptember 15-én előadást tart Budapesten a magyar főváros gyógyforrásainak rádiumos hatásáról*, miután

megállapította a budai gyógyforrások dús rádium-tartalmát, amelyek megmagyarázzák e vizek eddig ismeretlen okú nagy gyógyhatását.

— Az ország hivatott vezetőire és a székesfőváros illetékes faktoraira vár a feladat, hogy ezeket a meglévő nagy értékeket megfelelően és a nemzet javára hasznosíthassuk.

— *Bud* János kereskedelmi miniszter, *Ripka* Ferenc főpolgármester és *Kozma* Jenő helyesen ismerték fel e nagy kérdés nemzetgazdasági horderejét és biztosan remélem, hogy az új, változott körülmények között meg fogják találni a módot egyrészt a mulasztások pótlására, másrészt a helyes propaganda és a szükséges beruházások megkezdésére. *Minderre módot ad az új fürdő-törvény.* Meg kell jegyeznem, hogy

a főváros adminisztrációjában az egész kérdést új alapokra, új rendszerre kell fektetni.

A régi fürdőügyi bizottság csak *mint üzemi kérdést* kezelte a fürdőket. Az egész fürdőprobléma azonban sokkal nagyobb jelentőségű, semhogy egy vagy két tisztviselő resszortjában elintézhető legyen. Az erdészet, vagy az *Állatkert* mellett. Lehetetlen, hogy az idegenforgalmat a közlekedési ügyosztályban irányítsa egy tisztviselő, akinek ezer más dolga is van.

Külön szervet kell létesíteni, amelynek a fürdőváros-probléma és az idegenforgalom legyen a főfeladata.

— A fürdőváros jövendő fejlődésének bázisa kétségtelenül Buda és a Tabán. A fürdőváros

a Gellérthegy körül fog kiépülni

s *a kellően átalakított gellérthegyi Citadellánál látványosabb kurszalónt elképzelni alig lehet a világon.* Tudom, hogy a *Tabánt* nem lehet egyik napról a másikra úgy beépíteni, ahogy tervbevették, de a régi piszok eltakarításához hozzá kell fogni, a városrendezést végre kell hajtani, a tervezett parkírozásokat el kell végeztetni.

— A legszükségesebb invesztíciók elvégzéséhez nem is kellene több, mint tizenöt—húszmillió pengő, ebből rendezni lehetne a Gellérthegyet, meg lehetne építeni a liftet, átépíteni a Rudas- és a Rác-fürdőt, megépíteni a dunaparti kolonádot, amelyek feltételei lennének a fürdőváros intenzív életének és nemzetközi forgalmának.

— Ezek volnának szerintem azok az elgondolások mozaikszerű, rendszernélküli csoportosításban, amelyeket meg kellene szívlelni mindenkinek, aki komolyan akarja *Budapest-Fürdővárost* és a magyar idegenforgalmat.

Ha jó, tartós, megbízható és gazdaságos üzemű
autobuszra vagy teherautóra
van szüksége, úgy kérjen ajánlatot és bemutatást a
Magyar Waggon- és Gépgyár RT-tól,
amelynek győri **automobilgyárában**
készülnek a legujabb tipusu autók.
RÁBA-KRUPP ÉS RÁBA-A. F.
Központi igazgatóság: V., Deák Ferenc u. 18
Telefon: 818-50
Budapesti raktár és javítómühely: Kerepesi út 28. sz.
Telefon: J. 453-84.

Alexy György
okl. gépészmérnök
villamossági és műszaki vállalata
BUDAPEST, V., FALK MIKSA UCCA 26—28. SZ.

Köztisztviselők kedvező fizetési feltételek mellett kaphatnak nyugágyat, függőágyat, sátort és hátizsákot
TELEFON J. 415—07. ALAPITVA 1828-ban
HAUSCHILD ALBERT
Budapest, VII., Károly-körút 15. szám.
Szállít hivatalok részére iratkötőbevodert, por- és padlótörlőruhát.

BANNER ZOLTÁN
okleveles épitész és épitőmester
BUDAPEST, I., VERPELÉTI-ÚT 10.
Telefón: LÁ. 6-57. Telefón: LÁ. 6-57.

KOVÁCS A. ÖDÖN GÉPÉSZMÉRNÖK
Budapest, VIII., Bezerédy ucca 8
Telefon: 382 — 93, 408 — 78.
Központi fütés-, vízvezeték-, csatornafelszerelési vállalata

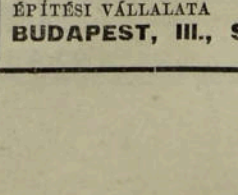
MUNKÁCSY GYULA
Cégtulajdonos:
Munkácsy Ernő
épület- és műlakatosmester, takarékfüzhely és kályhakészitő
Budapest, VIII., Rózsa ucca 39.
Telefón: J. 312—80.

Széchenyi Gyógyfürdő
(a Városligetben)
Thermálfürdők, külön szénsavas, iszap, fényfürdők és egyéb gyógytényezők.

SCHEUMAN GYULA TELEFÓN: AUT. 151-67
FESTŐ- ÉS MÁZOLÓ-IPARÜZEM
BUDAPEST, VI., BAJZA UCCA 30

STERN EMIL Telefón: Aut. 906-48
ÚT-, CSATORNA- és MAGASÉPITÉSI SZERSZÁM- ÉS MŰSZAKI ÜZLET
BUDAPEST, V., VISEGRÁDI U. 32.

BUDAPESTI HIRLAP
a legtartalmasabb magyar napilap
Hangja előkelő, hírszolgálata tökéletes

Standard aszfaltok
Oil Trading Company képviselete
MILLINI IGNÁC
Budapest, V., Nádor ucca 6. sz.
TELEFÓN: AUT. 833—40, 832—77.

HEBENSTREICH FERENC
okl. kőműves-mester
épitési vállalkozó
VIII, Kender u. 24
Telefónhivó: 408—50

Hrauda Károly és Fia
okl. gépészmérnök
fütési-, szellőztetési- és egészségügyi berendezési vállalata
Budapest, VI., Forgách ucca 20. Telefón: Aut. 917—89

WIEDERMANN ÁGOSTON
ÉPITÉSI VÁLLALATA
BUDAPEST, III., SAN MARCÓ UCCA 56
TELEFÓN: 628—38.

SZÁMLAKIVONAT

a törvényhatósági tanács működéséről Scheuer Róbert programja a törvényhatósági tanácsra váró sürgős feladatokról

TARTOZIK III. KÖVETEL

A végletekig lehetne folytatni azt a felsorolást, hogy mire van szüksége Budapest közönségének ahhoz, hogy sok kívánsága és jogos igénye teljesedésbe menjen. A *Fővárosi Hirlap* utóbbi számaiban hosszú sorát ismertettük *Scheuer* Róbert fejtegetéseinek, aki páratlan hozzáértéssel és éles szemmel veszi észre mindazokat a hiányokat, amelyeket ma még a főváros közönsége nélkülözni kénytelen. A főváros vezetőségére és a törvényhatósági tanácsra váró feladatok további turnusát

Scheuer Róbert

a következőkben ismertette a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

Öt éve ígérik a teherautó fuvarozásra vonatkozó szabályrendeletet

— Nem kevesebb mint öt esztendeje húzódik a *teherautófuvarozás problémája*. Nem vigasztaló ránknézve, hogy ez a kérdés ma még Afganisztánban sines rendezve, de azt hiszem Afganisztán nem fog érzékenykedni, ha ezt a régóta vajúdó ügyet itt hamarabb fogják rendezni, mint náluk. Az egész ügy komplexumának rendezése azon múlik, hogy

még ma sincs kész szabályrendelet,

ami természetesen elsősorban az érdekelteket sujtja. A fuvarozók nagy tömege évekkel ezelőtt áttért a teherfuvarozás üzésére, drága pénzen megvásárolták a szükséges autókat, megteremtették ezt a külföldön is oly nagy kiterjedésű új iparágat és dolgoznak, küszködnek, minden alap és rendszer nélkül. A teherautófuvarozás rendezése már régi tartozása a fővárosnak, mert szabályrendelet nélkül,

rendszertelenül alakul ez az iparág, megfosztva a fejlődés és a terjeszkedés komoly lehetőségétől.

— Jelentős számú érdekeltről van szó, jobbára kisiparosokról, akik megérdemelnék, hogy ügyükben *a törvényhatósági tanács mielőbb tiszta helyzetet teremtsen.*

A főváros nem játszhatja az előkelő néző szerepét az új dunai hidak építése körül

— Nem lehet elég gyakran hangoztani annak a beláthatatlan fontosságát, hogy Budapesten és a környéken *munkaalkalmat* kell teremteni és ezzel sok tízezer család részére megélhetést és kenyeret biztosítani. Ilyen általános felfogás mellett kérdezni kell, hogy

a főváros vezetősége milyen lépéseket tett az új dunai hidak megépítése ügyében.

— Kérdezni kell, hogy érintkezésbe lépett-e a kormánnyal a főváros, van-e biztosíték a hidaknak sorrendbeli építésére, mert meggyőződésem, hogy Budapest munkanélküliségén e pillanatban az a hatalmas munkateljesítmény segítene, amit a Boráros téri és az óbudai hidak megépítése hozna magával. Az illetékes kormánytényezők kilátásba helyezték, hogy a két híd építését azonos időpontban fogják megkezdeni és így

a főváros vezetőségének, mint elsősorban érdekelt félnek, lett volna kötelessége olyan értelemben argumentálni, hogy a két dunai híd építése még ebben az esztendőben megkezdődjék.

— Nem szabad a fővárosnak az *előkelő néző* szerepét játszani, hanem hozzá kell fognia a hídépítés sürgetéséhez, mert *felbecsülhetetlen érdekek érvényesítése ezt követelőleg parancsolja.*

Ideiglenes megoldással is keresztülvihető a halálsorompók eltávolítása

— Ugyancsak nagyarányú munkaalkalom kínálkozik a *vasúti sorompók eltávolítása* körül. Mindannyiunk előtt ismeretes, hogy a MÁV-nak a halálsorompók eltüntetésére készített terve, — a ceglédi vasúti vonal felemelése, — nem felelt meg a községi pártok tetszésének, többek között azért sem, mert ez a munkálat 15—18 millió pengő költséghozzájárulást okoz a fővárosnak. Még a mult esztendőben történt, hogy *Kozma* Jenő, az Egységes Községi Polgári Párt elnöke, felvetette a gondolatot egy *provizórikus megoldás* érdekében, amelynek révén

gyors elhatározással meg lehetne szabadítani a sorompón túl lakó városrészeket ettől az elszigeteltségtől, amelyben őket a sorompó-rendszer tartja.

— *Kozma* Jenő elgondolása szerint egyelőre a hat legfájóbb helyen: *a Hungária úton, az Erzsébet királyné úton, a Thököly úton, a Kerepesi úton, a Kőbányai úton és a Gyömrői úton* aluljárókat építene a főváros, ami a szakemberek becslése szerint egyenkint 400—700 ezer pengő költséggel megoldható volna. Három és félmillió pengő költséggel tehát a legfontosabb helyeken megépíthető a vasúti aluljáró, amellett nyitva maradna a lehetőség, hogy 15 év mulva a főváros fejlődésének irányát ismerve, a MÁV módosított tervekkel jönne, a végleges megoldás érdekében. *A hat aluljáró közül kettőt még ebben az évben meg lehet valósítani* és ezzel kezdetét venné azoknak az ígéreteknek a teljesülése, amely ígéretekkel már régóta áltatják a sorompókon túl lakó polgártársainkat.

Mikor történik intézkedés a leheltéri patkánypiac és a dunaparti bűzpiac megszüntetésére

Aki a városházi költségvetéseket figyelemmel kíséri, az láthatja, hogy majdnem a legnagyobb büdzsével *a közélelmezési ügyosztály* működik. A legutolsó fővárosi kölcsönből is számottevő hányadot ez az ügyosztály kapott és bár elismerjük sok alkotásának szükségességét és kiválóságát, mégis sorrendi kifogást kell tenni, hogy *két olyan dolgon nem tudott segíteni, amire pedig már évek óta ígéretet tett* és amelyek valóban tűrhetetlen helyzetet rendszeresítettek a főváros két városrészében. Mindkettő olyan, hogy azokat bátran Budapest szégyenfoltjainak lehet nevezni. Az egyik a *leheltéri piac*, közszájon: *patkány-édenkert*, bár a tudósok inkább a *higiénia főiskolájának* esúfolják, mert ott lehet bemutatni mindazt, ami a higiéniával a legélesebb ellentétben áll. A másik az ellentétek paroxizmusa néven ismert Ferenc József rakpart: *a bűzpiac*. A Ferenc József rakparton előkelő paloták sorakoznak egymás mellett, ahol azonban az éjszakai órákban véget nem érő, szégyenteljes jelenségek követik egymást. Este tizenegy órakor felvonulnak a gyümölcsökkel megrakott parasztkocsik hosszú sorai, amelyek lefoglalják a rakpartot a Ferenc József hídtól az Erzsébet hídig és tábort ütnek a reggeli vásárra.

A rakpart ilyenkor átváltozik részint istállóvá, részint falusi trágyadombbá, a járdák pedig éjjeli menedékhelyhez hasonlíthatók.

— Eltekintve attól, hogy a rakpart lakói a lármától és rothadó bűztől a nyitott ablak előnyeiről is lemondani kényszerülnek és a nyári hónapokban is bezárt ablakoknál tartózkodnak lakásaikban, még *az egész rakpart serdülő ifjúságát lakat alatt kell tartaniok.* A közélelmezési ügyosztály nagy költségvetési igényei mellett ezen a lehetetlen állapoton már régen változtatni kellett volna. Nem állhat meg az az álláspont, hogy a bajokon segíteni *nem lehet*, sem az, hogy *nem szabad*. Energikus és gyors elhatározással a Ferenc József rakparti szörnyűségeket meg kell szüntetni.

Medichemia gyógyszerkészítmények gyára r.-t. Budapest, X., Hölgy utca 14

Bérházteleken

a **Fő ucca, Ganz ucca és Királyhegy uccák** között fekvő régi

Ganz-gyári parcellázott

telektömbből, 76 négyszögöltől kezdve kaphatók.

Értekezés dr. Székely Márton ügyvédi irodájában, VII., Erzsébet körút 32, d. u. 4—6 között. Telefón: J. 448—22 Telefón J. 448—22

Rietschel és Henneberg
Részvénytársaság
Budapest, VIII., Práter ucca 12. szám.
Telefon: József 525—18.
Központi fűtések, vízvezetéki és csatornázási berendezések

Magas építés, vasbetón szerkezetek
FÁBIÁN TESTVÉREK
ÉPÍTÉSI VÁLLALKOZÓK
BUDAPEST, IX. KER., KINIZSI UCCA 3. SZÁM

SCHMIDT NÉPARÉNA
BUDAPEST, VÁROSLIGET
A főváros legolcsóbb és legjobb szórakozóhelye.
HELYÁRAK 40 FILLÉRTŐL P 1.50-IG
Előadások délután 1/2 4-től folytatólagosan
Az esti díszelőadás pont 8 órakor kezdődik

Összerakható könyvszekrények
rekeszenként minden irányban nagyobbíthatók és pótolhatók.
PRAKTIKUS ÉS OLCSÓ
Lingel Károly és Fiai
Első Magyar Faáru- és Butorgyár.
Budapest, VII. ker., Rózsa ucca 4—6. szám
Kérjük 120 szebából álló állandó kiállításunk megtekintését.

Legolcsóbb bevásárlási forrás
juta-, kender- és lenárukban
GLASER JENŐ
Budapest, V., Csáky ucca 16. Telefón: Aut. 281—16

Somogyi Soma és Fia
kőfaragómester
Budapest, VIII., Fiumei-út 9.
Alapítva: 1867. *Telefon: J. 415-20*

ETERNA
IGAZOLVÁNY- ÉS BÉRLETTOK TÖRV. VÉDVE
KÖNYVKÖTÉSZET
ETERNA IPARI ÉS KERESKEDELMI R.-T.
BUDAPEST, IX., LÓNYAY UCCA 18. TELEFÓN: A. 852—00

PARKETTA
szállítása, mindennemű padozat készítése és javítása.
FRIED és BENEDEK
parkettgyár és gőzfürész
BUDAPEST, VII., RÁKÓCZI ÚT 82.
Telefon: József 133—43 és József 134—17.

MINKOVITS
modern cégtáblafestő
VIII., Víg ucca 24. — Telefon: József 385—52.

Biológiai szennyvíztisztítók, házi szennyvízderítő aknák, csatornázások
Schweiger Gyula mérnök
VIII. Német ucca 5. szám. Telefón: József 446—74

Ipartermék Értékesítő R.-T.
Budapest V, Zoltán u. 7-9. Tel.: A. 110-18

TELEFON: JÓZSEF 424-80 **STRASSER CIÁNOZ, TAKARÍT** TELEFON: JÓZSEF 424-80

A belügyminiszter 4 millió pengős megtakarítási lehetőséget lát a Vízművek beruházó programjának megvalósításánál

A módosított tervet a népjóléti minisztériumnak kell bemutatni

49174/1930. IV. szám alatt szombaton délelőtt igen nagyjelentőségű és érdekes belügyminiszteri leirat érkezett a városházára. A leirat — melyet a miniszter helyett *Sztranyavszky* Sándor államtitkár szignált — a főváros vízműfejlesztési és javítási programjának kormányhatósági jóváhagyásáról szól.

A belügyminiszter leirata megállapítja, hogy a főváros közgyűlése a Vízművek beruházási költségeit 37,430.303 pengőben állapítja meg, s az elsősorban szükséges halaszthatatlan beruházásokra a függőkölcsönből 18 millió pengő irányoztatott elő.

— Tekintettel arra — mondja a belügyminiszter leirata, — hogy ez az összeg a fővárosnak rendelkezésére áll, figyelemmel továbbá a nagy *munkanélküliségre, a határozatnak ezeket a pontjait jóváhagyom* és a *munkálatok azonnali megindításához* az alábbiak figyelembevétele mellett járulok hozzá:

— A 18 millió pengő hitelkeretben elvégzendő sürgős munkák azonnali megkezdéséhez a hozzájárulást azzal a kikötéssel adom meg, hogy a *székesfőváros közönsége a szabályszerű vállalatbaadás során köteles gondossággal igyekezzen a munkák elvégzését a legkisebb költséggel biztosítani.*

— Megjegyzem, hogy az előirányzott költséghitelek igen túlzott bőkezűséggel vannak megállapítva, ezért a kivitel során lényeges megtakarításokat lehet majd elérni.

— *E munkák azonnali megkezdésére* a munkanélküliség csökkentése érdekében *felette nagy súlyt helyezek és ezért a székesfőváros közönségétől megfelelő sürgős intézkedést erre nézve elvárom.*

A munkák részletkérdéseiről ezeket mondja a leirat:

— A szakértők jelentése szerint a vízműveknél ma az a helyzet, hogy *nincs elég kút*, amelyből nyáron a legnagyobb vízszükségletet határozott biztonsággal ki lehetne elégíteni. A mai szükségletek kielégíthetése csak a Dunavízállás függvénye. Ujabb kutakra, vagy más vízszerző berendezésekre, továbbá a pesti és budai vízesőhálózat még egy összekötésére van tehát egyelőre szükség.

— A budai oldalon önálló új gépházra — a szakértők véleménye szerint — mindaddig *nincs szükség*, amíg Káposztásmegyeren a vízszállító berendezések teljesítőképessége kihasználva nincsen.

— A megyeri telep ma csak 190.000 köbméter vizet szállít a hálózatba, holott 240.000 köbméter szállítására is van ereje.

— További 50.000 köbméter víz szállítására tehát a telep készen áll.

— Ilyen körülmények között *teljesen felesleges új gépházat felépíteni és berendezni*, amely ezek szerint tétlenül is várhatná, amíg a főváros oda fejlődik, hogy rá is szükség lehet.

— A Lágymányos példája fényesen igazolja, hogy

a budai oldalt is kitünően el lehet látni a pesti telepről,

a pesti hálózat nyomási viszonyai mellett. Kívánatos ennélfogva oly tervezet és költségvetés készítése, amely szerint a Szentendrei szigeten létesítendő újabb kutakból termelt vizet a káposztásmegyeri telepre lehet juttatni és innen a megyeri vízmű *az újpesti összekötő hídon át vezetendő új csővonallal táplálná* Óbuda csőhálózatát és közvetlen összeköttetést létesítene a buda-ujlaki vízműteleppel. Ez a csővezeték a Zsigmond tértől északra elterülő jobbparti városrész és az alacsony fekvésű egyéb budai zónákét. E területek vízszükséglete kb. 13.000 köbméter.

— A Táborhegyre tervezett új szolgálati medencét oly magasságban kell építeni, mely a *balparti* egész városrész, valamint a jobbparti legalacsonyabb közös vízellátási zónájának megfelel. *Ilymódon tehát Megyerről a víz a főváros legalsó zónájú csőhálózatába és medencéibe jut*, akár jobbparti, akár a balparti városrészekben. A hegyvidék vízellátása pedig a mai újlaki vízmű kútjaiból történnék.

— A szakértők szerint

az alternatív tervezet elfogadása esetén nemcsak a 36 milliós költség-keretet lehet legalább 4 millió pengővel lecsökkenteni

— mondja a miniszteri leirat — hanem az évenkénti üzemköltséget is már a kezdetben 25.000 pengővel csökkenteni lehet.

Végezetül felhívja a belügyminisztérium a fővárost, hogy *a végleges, kivitelre kerülő tervet a népjóléti minisztérium műszaki főosztályával közösen tárgyalják le, a kivitelt közösen végezzék* és a főváros az eredményről a miniszternek részletes jelentést tegyen.

A világítási és vízvezetéki bizottságot *a legközelebbi napokban összehívják* és még az ősszel hozzáfognak a nagyszabású munkák végrehajtásához.

Nagyszabású átalakítások a városházán

Teljesen átépítik és etázsfűtéssel látják el a tanácstermet, ahol a törvényhatósági tanács ülései lesznek

A nyári szünetet *Halász* József főigazgató, a városháza mindenre figyelő gondnoka nagyszabású átalakítások elvégzésére használja fel. A gondnoki hivatal a városgazdasági ügyosztállyal egyetértően már a tavasszal elkészítette bizonyos átalakítások tervét, amelyek egy részét — mint annak idején megírtuk — az egyre súlyosabban mutatkozó helyiséghiány enyhítésére a Központi Városháza Gerlóczy uccai szárnyán már be is fejezték. Itt nagy építészeti ötletességgel az első emeleten folyosókat és eddig használaton kívül álló szobákat alakítottak át irodákká a tiszti ügyészség számára, a második emeleten pedig *régi W. C.-ket voltak kénytelenek a Székesfővárosi Vegyvizsgáló Intézet laboratóriumaivá átalakítani.* Az ügyészségen az volt a helyzet, hogy két-három tisztiügyész dolgozott egy szobában, ami lehetetlenné tette bizalmasabb természetű ügyekben a felekkel való érintkezést, a kihallgatásokat, sőt megnehezítette az irodai munkát is. Hasonló volt a helyzet a vegyvizsgáló intézetben is, ahol csak nagynehezen tudták a napról-napra beérkező vizsgálati anyagot feldolgozni a zsúfolt laboratóriumokban, arra pedig, hogy az intézet vegyészei tudományos munkát végezzenek, egyáltalában nem volt lehetőség. Ezekkel az átalakításokkal most rövid időre megoldották a kérdést, de

végleges orvoslásról természetesen nincsen szó és egyre jobban aktuálissá válik a városháza károlykörúti szárnyának kiépítése.

Az átalakítások munkáját most a városházuccai front első emeletén folytatják, ahol az *elnöki ügyosztály* helyiségei vannak. Ezek az irodák, ahol az adminisztráció egyik legfontosabb része folyik, évtizedes elhagyatottságban voltak, amit legjobban bizonyított a villamosvilágítás primitívsége, miután még a legutóbbi napokig is az a helyzet állott fenn, ahogyan *a villamosvilágítás őskorában elkészítették.* Most a vezetékeket a falba helyezték, a szobákat alaposan kitakarították, a szükséges átalakításokat is megcsinálták, hogy újabb évtizedekre rend legyen.

Igen nagy jelentőségű átépítési munka még a Központi Városháza régi tanácstermének átalakítása.

A tanácsteremben ülésezik az ősztől kezdve a tekintetes tanács örökébe lépett törvényhatósági testület.

Itt lesznek a kisközgyűlések. A különbség az, hogy a régi tanácsüléseken tizenketten voltak legfeljebb a teremben, míg a törvényhatósági tanácsnak egyedül harmincegy tagja van, ehhez számítva az ülésen résztvevő referenseket, ügyosztályvezető tanácsnokokat, ami azt jelenti, hogy *40—50 ember fog állandóan a teremben tartózkodni, ami a mai állapot mellett lehetetlennek mutatkozott.*

Néhány nappal ezelőtt kőművesek jelentek meg a városházán, a tanácsterem előtt, egész a tégláig lebontották a falakat, feltépték az évszázados padlót, hozzáláttak a tanácsteremhez tartozó előcsarnokok és egyéb helyiségek teljes átalakításához. Különös gondot fordít a gondnoki hivatal műszaki osztálya az arányalag alacsony terem fűtésére és világítására. A régi állapot mellett az volt a helyzet, hogy a tanácsterem hol túl volt fűtve, hol meg hideg volt, a szellőzés pedig szinte a lehetetlenséggel volt határos, s egy-egy izgalmasabb bizottsági ülésen olyan füstfelhőbe burkolódzott a terem, hogy az egymásmellett ülő városatyák sem látták egymást s a legerősebben dohányzók torkát is próbára tette a füstrengeteg. Most modern, *zajtalanul működő ventillátorokat építenek* és a régi, kívülről fűtő kályha fülkéjébe miniatűr kazánt helyeztek, a padló alá, a falakba, csöveket illesztettek és a legmodernebb rendszerű etázsfűtésről gondoskodtak, amely biztosítja a terem egyenletes, egészséges temperálását.

Az átalakítással egyidejűen természetesen gondoskodnak a főváros reprezentációs helyiségének külső csínjéről is. A falakat újra kárpittal vonják be, újra formázzák a mennyezetet, az ablakokra függönyök kerülnek, kicserélik a régi csillárokat, végül a tanácskozó asztalt is, a tanácsülés megnövekedettebb számának megfelelően.

A munkálatok lehető lendülettel folynak, hogy a nyári szünet végére, szeptember első napjaira készen legyen az új tanácsterem és bevonulhasson oda „a kisgyűlés", amely most ideiglenesen, tudvalevően az Ujvárosházán, a közigazgatási bizottság üléstermében szokott összeülni.

A mótornélküli, zajtalan villany-, gáz- vagy petróleumüzemre berendezett

ELEKTROLUX HŰTŐSZEKRÉNYEK

kis és nagy háztartások számára a legolcsóbb üzemű és legkényelmesebb hygienikus berendezések

TELEFÓNSZÁMOK: 868-14, 868-15, 821-78

A különböző alakban és nagyságban készült modellek megtekinthetők irodánkban:

IV, KRISTÓF TÉR 2 és kiállítási termeinkben: BUDAPEST, IV, VÁROSHÁZ UCCA 16. SZ.

JONKE KALMAN
KERTÉPÍTŐ
II., RETEK UCCA 19/B. FÉLEMELET 3. TELEFON: A. 554-61

MESTER és KISS
okl. építész és építőmester
Budapest, VII., Egressy út 5.
Telefón: J. 382—02.

INÓCZI KŐBÁNYA ÉS IPARTELEPEK RT
KÖZPONTI IRODA: BUDAPEST
II. KER., BIMBÓ UCCA 19 SZÁM
TELEFON: AUTOMATA 529—90
Ajánl inóczi piroxén andesit bányájában termelt **elsőrangú minőségű zúzott kavicsot, kétszer zúzott kavicsból hengerzúzókon előállított,** felületi kezeléshez és bitumenes aszfalthoz szükséges **különböző nagyságú pormentes zuzalékot,** valamint az előirásoknak megfelelően kidolgozott **háromnegyedes kockát, fejkövet, taludot, kiskockat, cyklopot és ipomított terméskövet**
ÜZEMI IRODA NÓGRÁDVERŐCE
TELEFÓNSZÁM: 4. VASUTI ÁLLOMÁS: NÓGRÁDVERŐCE

SIMOR DÖME mű- és épületlakatos-mester és vasszerkezetek ipartelepe. Sodronyfonatok nagybani gyártása
BUDAPEST, VII., THÖKÖLY ÚT 89. SZÁM
TELEFON: JÓZSEF 394—43.

Alapitási év: 1868. Telefón: Zugló 69—07.
CRISTOFOLI VINCE
KÖPADLÓ FAYENCE FALBURKOLAT
BUDAPEST, VII., GIZELLA ÚT 31

THOLT ISTVÁN
Budapest, II., Donáti u. 26. Telefón: Aut. 516-75
OKL. MÉRNÖK — Tervez és készít: központi gőz-, víz- és etagefűtést, vízvezetéket, csatornázást és szennyvízderítő telepeket

SZÜTS JENŐ
okl. mérnök, épitőmester, épitési vállalkozó.
Budapest, VIII., Szentkirály ucca 35
TELEFÓN: Józs. 429-436

Megmentik az eddig gyógyíthatatlan agybetegeket

Londoni mintára modern laboratórium létesül a Szent István kórházban

Európában nálunk lesz a második gerincagybántalmakat gyógyító kórház — Hire ment és tanulmányozási célból máris nagy számban jelentkeznek a külföldi orvosok

A főváros közegészségügyi ügyosztálya, — mint a *Fővárosi Hirlap* legutóbbi számában közöltük, — dicséretreméltó akciót indított a fővárosi kórházak modernizálása érdekében. E modernizálási akció keretében — mint értesülünk — egy olyan *speciális laboratóriumot akarnak berendezni*, a Szent István-kórház idegosztályával kapcsolatosan, aminek egész Európában csak egy párja van és pedig Londonban. Ennek a laboratóriumnak a berendezése *lehetővé teszi a legsúlyosabb gerincagyi bántalmaknak is a sikeres gyógyítását.* Minthogy

egy rendkívül érdekes újításnak a bevezetéséről van szó,

szükségesnek tartottuk, hogy a főváros közegészségi ügyosztályának jelenlegi vezetőjét, dr. *Salamon* Géza tanácsjegyzőt megkérdezzük ennek a legújabb modernizálási akciónak a jelentőségéről és részleteiről.

Dr. Salamon Géza tanácsjegyző,

aki *Némethy* Béla tanácsnok távollétében az ügyosztályt vezeti, a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Tény az, hogy ügyosztályunk a Szent István-közkórház idegosztályának modernizálásával kapcsolatosan foglalkozik azzal a tervvel, hogy ennek az osztálynak a keretében egy

speciális és eddig gyógyíthatatlannak ismert gerincvelő megbetegedésnek (sclerosis multiplex) a sikeres gyógyítása érdekében laboratóriumi vizsgálatot rendszeresít.

Ennek a tervünknek az ad különös jelentőséget, hogy ilyen vizsgálatok *eziđőszerint csak egy helyen folynak és pedig a londoni Westminster Hospital-ban Sir James Purvis-Stawart* professzor vezetése alatt. Eddig orvosaink és a többi külföldi orvosok is csak itt tanulmányozhatták ennek a speciális betegségnek a gyógyítását. Az idegosztályon megfigyelt betegek közül *több száz olyan beteg volt, akik ebben a bántalomban szenvedtek és laboratóriumi vizsgálat nélkül gyógyításuk nem lehetett teljesen tökéletes*, a laboratórium berendezésével kettős célt szolgálunk: *orvosainknak nem kell Londonba menniök ilyen tanulmányútra*, az említett betegek pedig sikeres gyógyulást remélhetnek. Megkülönböztetett jelentőséget ad e laboratóriumi vizsgálatok rendszeresítésének az a körülmény, hogy

egész Európában nekünk lesz a második ilyen berendezkedésünk,

érthető tehát, hogy máris sok orvos jelentkezik e tanulmányokhoz való felvételre külállamokból is.

— Befejezett tényről még nem beszélhetünk ugyan, de a megszervezésre vonatkozó technikai tárgyalások eléggé előrehaladott stádiumban vannak. Minthogy *londoni mintára készül ez a laboratórium*, természetesen speciális felszerelések beszerzésére van szükség. Ebben az irányban tárgyalunk most a különböző illetékes tényezőkkel, de máris hangsúlyozhatom, hogy *a berendezés és a felszerelés költségei aránylag minimálisak lesznek.*

A főváros közönsége csak a legnagyobb örömmel fogadhatja ennek a londoni mintára készülő laboratóriumnak a megépítését, annál is inkább, mert így alkalom nyílik a túlnyomórészt *gyógyíthatatlan gerincagybajok sikeres kezelésére.*

Napi harmincezer pengővel csökkent a BSZKRT bevétele

Az autobusz és az autótaxi nagy versenyt támaszt a villamosnak

Az általános gazdasági válság úgylátszik nem kíméli meg a mammut jövedelmeiről ismert villamosvasutakat sem, amennyiben az igazgatósághoz beérkező napi kasszaraportok a *bevételek állandó csökkenéséről számolnak be.*

A bevételek csökkenése tulajdonképpen nem új jelenség a BSZKRT-nál, erről már több ízben volt szó az igazgatósági üléseken és legutóbb történt erre utalás a mult évi zárószámadásban is. Ezek a csökkenések azonban nem voltak olyan nagy mértékűek, hogy különösebb beavatkozásra lett volna szükség, vagy nagyobb feltűnést érdemeltek volna, annál kevésbé, mert köztudomású, hogy a *villamosvasutak frekventáltsága az év különböző szakaiban változik* és nyári időben mindig kisebb volt a vasút bevétele, mert az úgynevezett zöldvonalak nagyobb látogatottsága nem tudta ellensúlyozni azokat az elmaradt bevételeket, amelyek a belső vonalakon jelentkezni szoktak.

A legutóbbi hónapokban azonban a BSZKRT bevételeinek visszaesése olyan rohamos növekedést mutat, hogy most már komolyan foglalkoztatja és valósággal megdöbbentette a vasút igazgatóságát.

A *Fővárosi Hirlap* tudósítója jól informált forrásból azt az értesülést szerezte, hogy

a BSZKRT-nak a mult hét végén már napi harmincezer pengővel kevesebb bevétele mutatkozott a korábbi eredményekkel szemben.

Egyes vonalakon a forgalom visszaesése meghaladja a 30%-ot, de úgyszólván kivétel nélkül minden relációban visszaesett az utasok száma.

A *BSZKRT* igazgatósága belső ügynek tekinti a bevételek lecsökkenését és ezért el is zárkozik minden nyilatkozat elől, tudósítónknak azonban alkalma volt

az igazgatóság egyik előkelő tagjával

erről a kérdésről beszélgetést folytatni, amelynek során a következő magyarázatot kaptuk:

— Való tény és megcáfolhatatlan igazság, hogy a villamosvasút bevételei az utóbbi időben *ijesztően visszaestek.* Ennek az okát azonban nem kell speciális körülményekben keresni, hanem abban, hogy az általános gazdasági helyzet, a nagyfokú szegénység rányomta a bélyegét a BSZKRT forgalmára is és éppen az utasok számának lecsökkenése igazolja legfényesebben, milyen nagy a szegénység Budapesten. Különösen kevesebb a szakaszjegyet váltók száma, ami azt jelenti, hogy

az emberek rövidebb utakra inkább gyalog mennek, semhogy kifizessék a 16 fillért.

— Általában, aki teheti s ha nem túlságosan sietős az útja, inkább gyalog megy, hogy megtakaríthassa a villamosköltséget, ami kétségtelenül nagyon szomorú tünet.

— Természetesen nincs hatástalanul a BSZKRT-ra az autobuszközlekedés sem, mert az utasoknak az a része, amely gyorsabban és kényelmesebben akar közlekedni, természetesen az autobuszt veszi igénybe, még akkor is, ha néhány fillérrel többet fizet. Márpedig az autobusznak ma már olyan kiterjedt hálózata van, hogy úgyszólván a főváros minden részét meg lehet ilyen módon közelíteni, így tehát *nem jelentéktelen az az utasszám sem, amely ilymódon elmaradt a BSZKRT forgalmából.* Ez a körülmény egyúttal figyelmeztető példa arra, hogy a főváros vezetőségének sürgősen keresnie kell a kooperációra vonatkozó megoldást, mert ügyebár

lehetetlen állapot, hogy ugyanannak a fővárosnak két azonos rendeltetésű közlekedési vállalata okozzon egymásnak káros konkurrenciát.

— Harmadsorban érezteti hatását a BSZKRT forgalmára az *autótaxik elszaporodása* is. Ma már olyan nagyszámban állnak a közönség rendelkezésére bérautomobilok, aránylag olcsó áron, hogy rövidebb utakra sokan inkább autótaxit vesznek igénybe, s úgy kalkulálnak, hogyha hárman vagy négyen foglalnak helyet egy taxiban, fejenként alig fizetnek többet, mint a villamoson. Ez is tagadhatatlan igazság *és ezzel a versenytárssal a villamosvasútnak számolnia kell.*

— Véleményem szerint a villamosvasút bevételeinek fokozását, illetve a további visszaesés megakadályozását a BSZKRT-nak *új jövedelmi lehetőségekben* kell keresni. Ezt pedig csak úgy érheti el,

ha komolyan foglalkozik hálózatának perifériális fejlesztésével, új vonalak létesítésével, a környék jobb bekapcsolásával és mindenekfölött a gyorsvasút kérdésével,

amelynek feladata lesz a környék lakosságát gyorsan és olcsón a város centrumába beszállítani és a város belterületén nagyobb távolságokra utazókat szinte percek alatt rendeltetési helyükre juttatni.

— Mindezeket összefoglalva tehát az a véleményem, hogy a jelentkező válság megállítására sürgősen keresni kell a kooperációt az autobuszvállalattal, másrészt haladéktalanul lépéseket kell tenni a hálózat fejlesztésére és a gyorsvasút megvalósítására.

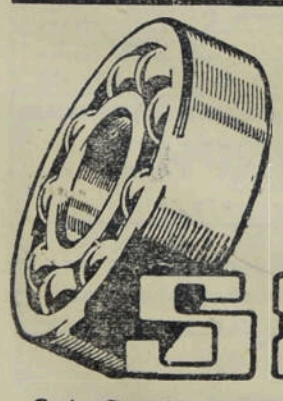

Svéd golyós és görgős csapágyak. Spec. automobil és motorkerékpár csapágyak, coll és milimeter méretben. Teljes közlőműberendezések. Acélgolyók.

SKF kelle helyre kelle csapágyat

SKF

SVÉD GOLYÓSCSAPÁGY RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 55.
Telefon: J. 338-57, 402-78 ——— Sürgönycím: ESKAEF Bp.

Magyarország aranykoszorús mestere
SZLEZÁK LÁSZLÓ
harang- és ércöntőde, harangfelszerelés és haranglábgyár
BUDAPEST, VI., Frangepán ucca 77. szám
Telefon: Aut. 913-53

Bazilika részére készült 7945 kg új harang

Az 1900. évi párizsi világkiállításon díszoklevéllel, 1921. és 1923. évi vasipari kiállításon aranyéremmel, az 1925. és 1926. évi kézműipari tárlaton kormánydíszoklevéllel, 1927. és 1928. évi budapesti, székesfehérvári, szentesi és szombathelyi kiállításokon nagy aranyéremmel kitüntetve. — Számos egyházi elismerőlevél! — Költségvetéssel díjmentesen szolgál! Előnyös fizetési feltételek!

„BECIVA"
Bekefow Cirkusz Varieté
Városliget * Tel.: Aut. 183-35.
A VILÁGVÁROSI AUGUSZTUSI MŰSOR
este 8 órakor és délután 4 órakor
10 külföldi attrakció! * 10 külföldi attrakció!
HELYÁRAK:
este 1 pengőtől 6 pengőig — délután 50 fillértől 3 pengőig
(este utalvánnyal a fele) — (d. u. az utalvány érvénytelen)

BERKI DEZSŐ
Festék és lakkereskedő
BUDAPEST, VI., Szív ucca 60.
Telefon: Automata 242—46.

WOLSKY SÁNDOR BÉLA
WOLSKY ALBERT FIA
gépüzemű kefe- és ecsetárugyár
BUDAPEST, VIII., MAGDOLNA UCCA 18. SZÁM.
TELEFON: JÓZSEF 324-88

VIZVEZETÉK, CSATORNÁZÁS, központi fűtés, bádogos munkát legszolidabb kivitelben az 1885-ben alakult
ROZSNYAI IZIDOR cégtől,
(Eddig VII., Amazon ucca 16. szám.)
VII., Thököly út 75. Telefon: J. 326-69

DELMÁR BÉLA
okl. mérnök, építőmester
Budapest, VI. Benczur u. 17
Telefon 263-40

Vállalkozási Hírlap

Megindultak az egész vonalon a közélelmezési építkezések

Épül a vágóhidak új vízműtelepe — A marhavágóhídon a Tóth és Littke-cég abbahagyta a munkát

Egyik napilapban a mult héten olyan híradás jelent meg, hogy az Élelmiszer Nagyvásártelep építkezése ismeretlen okokból késik és hogy a munkálat elé váratlan akadályok gördültek. Minthogy a *Fővárosi Hirlap*-ban legutóbb ennek az ellenkezőjéről számoltunk be, szükségesnek tartottuk ellenőrizni e hírek valódiságát. Megállapíthatjuk, hogy a munkák késedelméről szó sincs s minden abban a tempóban folyik, a maga rendje szerint, ahogy azt a *Fővárosi Hirlap* előre jelezte.

— *Nemcsak hogy megindultak a munkák* — mondták nekünk beavatott helyen — *hanem már annyira előre is haladtak, hogy a nagyvásárcsarnok fundamentumának és óriási pincéjének kiásását be is fejezték, sőt ezzel egyidőben*

azonnal megkezdték a betón és vasbetón alapozási munkákat is.

Ezen a héten már munkában lesz a falazás is. Ugyancsak előrehaladott stádiumban vannak az adminisztráció négyemeletes iroda-házának alapozási munkái, épülnek a vasúti rakodópartok és a többi vasúti berendezések is.

— A sertésvágóhídon az új húsvásárcsarnok építése is elkezdődött, míg

az összekötő vasúti híd mellett javában folyik a vágóhidak vízműtelepének nagyarányú kibővítése.

A telepen két nagy teljesítőképességű új kutat fúrnak, mert a régi kutak vízhozama az idők folyamán csökkent.

— A Lóhúsüzem telepén új irodaépület és munkásfürdő, öltöző létesül.

— *Egyedül csak a marhavágóhídi építkezéseknél volt pillanatnyi fennakadás. Itt ugyanis a mostanában más vonatkozásban sokat szereplő Littke-cég volt a vállalkozó építész, amely most nem tudja folytatni a munkát*, ezért más vette át tőle és Littkeék felszerelését elszállították.

— A kerületi élelmiszerpiacok közül még a nyár folyamán megindul bizonyos ideiglenes jellegű, de alapjában véve nagyjelentőségű rendezési munkálat, a *Lehel* téren. A tér déli csúcsában rövidesen elkezdik a *Szent Margit templom építését* ezért a piac tekintélyes részét a tér közepére helyezzük át. Ezzel kapcsolatban a teret előzőleg csatornával, vízvezetékkel, szóval a szükséges közművekkel látjuk el, a mai rozoga, egészségtelen és korhadt deszkákból összetákolt bódékat eldobatjuk és egységes típusú új bódékat emel a főváros, s azokat bér ellenében adja ki az árusoknak.

— Ez az ideiglenes rendezés azonban, amely mindössze 60.000 pengőt reprezentál, nem tangálja a későbbi nagy tervet, a zárt vásár megvalósítását.

— A *Garai téri zárt vásár* ügye egyelőre alszik. Műszakilag minden elő van készítve, a fedezet is meg volna, csak a tanács és a közgyűlés állásfoglalása hiányzik. Az ősszel minden bizonnyal meglesz ezirányban is a *végleges döntés*, ami már az okból is sürgős, mert a kétségbeejtő munkanélküliség evvel is enyhíthető volna.

Új versenytárgyalási kiírások

A polgármester versenytárgyalást hirdet:

IX., Soroksári út (Laczkovich uccától 250 fm hosszú szakaszának) útrendezésére hirdet 58.183/1930—III. szám alatt versenytárgyalást a székesfőváros polgármestere. Bánatpénz 2%. Az ajánlati nyomtatványok 2 pengőért kaphatók. Az ajánlatokat augusztus 19-én (kedden) déli 12 óráig (II. emelet 279. ajtószám alatt) kell benyujtani. Az ajánlatok felbontása déli 1 órakor lesz.

II. kerület, Bimbó ucca (Buday László út és Mész ucca közötti szakasz) gyalogút aszfaltozási munkáira hirdet 48.478/1930—III. szám alatt versenytárgyalást a székesfőváros polgármestere. Bánatpénz 2%. Az ajánlati nyomtatványok 2 pengőért kaphatók. Az ajánlatokat augusztus 19-én (kedden) déli 12 óráig (II. em. 278.) kell benyujtani. Az ajánlatok felbontása déli 1 órakor lesz.

I. kerület, zugligetiúti árok felső szakaszának első 300 fm hosszú 90/135 cm szelvényű beboltozási munkáira hirdet 76.244/1930—III. szám alatt versenytárgyalást a székesfőváros polgármestere. Bánatpénz 2%. Az ajánlati nyomtatványok 2 pengőért kaphatók. Az ajánlatokat augusztus 19-én (kedden) déli 12 óráig (II. emelet 279.) kell benyujtani. A versenytárgyalás délután 1 órakor lesz.

Versenytárgyalási megbízások

A mult héten tartott nyilvános és szűkkörű versenytárgyalások alapján a különböző közmunkákat és közszállításokat a következő cégek kapták:

Föld-, kőmüves-, bontási munkát a fehérváriúti régi vámháznál: Schöntheil Rihárd 2495; a kunuccai köztisztasági hivatal raktár- és műhelyépítkezésénél: Kovács József 47.453 P.

Bádogosmunkát a Szent István-kórháznál: Schaczek Sándor 3538, Szekér Gyula 3556 P.

Drótháló kerítés építési munkát az óbudai temetőnél: Vas és Kovács 4560 pengő vállalati áron.

Ácsmunkát a köztisztasági hivatal raktár- és lakásépítésénél: Tőke György 5409 P.

Bádogosmunkát ugyanott: Turi Antal 2665 P.

Központi fűtőberendezési munkát a Miskolci és Czobor ucca sarkán épülő iskolánál: Halász Ernő 41.837 P.

Beérkezett ajánlatok

A mult héten tartott versenytárgyalásokon a különböző közmunkákra és közszállításokra a következő cégek pályáztak:

Műkőmunkára az Új Szt. János-kórháznál: Urbach és Tafler 11.585, ifj. Cristofoli Vince 12.561, Neuhauser Miksa és Társa 13.092, Balogh Ferenc és Társa 13.230, Fekete Mihály 12.732, Schillinger Zsigmond 13.930, Cristofoli Vince 14.021, Andrea rt. 14.125, Stein Rudolf 15.400, Stadler István 15.755 P.

Lakatosmunkára a maglódiúti szeretetház tüdőbeteggondozó épületénél: Jónász és Weiner 22.970, Pick Ede 23.050, Sorg Antal 24.407, Galambos Jenő 25.839, Skolkay Mátyás 26.813, Vitál András 27.283, Nagy Gyula 27.370, Lampl Ödön 27.888, Reichenberg Jenő 28.816, Kajtár Lajos 29.385, Frimm Mór és Reich Lajos 29.509, Polgár Ignác 29.918, Gerő és Győry 30.180, Sallay Nándorné 30.219, Sóty Zoltán 30.870, Kollerich Pál és Fia 31.240, Lepter János 31.519, Berényi és Lengyel 36.749 P.

Asztalosmunkára ugyanott: Hegedüs és Nagy 12.358, Klekner Lászlóné 14.861, Keresztessy Ödön 15.130, Fischer András 15.856, Sorg Antal 16.096, Brischta József 16.224, Kele Mihály 16.534, Polacsek János 16.782, Malomsoky József 16.943, Nyitrai és Társa 17.198, Hufnagel Imre 17.283, Molnár János 17.328, Gera Lajos és Fia 17.681, Halaman János 17.802, Thék Endre 17.863 P.

Burkolómunkára a Lónyay uccai iskolánál: Stadler István 964, Refle Miklós 2444, Fekete Mihály 2629, Balogh Ferenc és Tsa 2652, Stein Rudolf 2724 P.

Vasgerenda szállítására az Ihász uccai iskolánál: Vasgerendkat árusító rt. 17.717 P.

Facementtető munkára ugyanott: Grozit rt. 7175, Posnanszky és Strelitz 7347, Kollár Ferenc és Tsa 7637, Gruber János 8077, Kirschner Ignác 8265, Biehn János 8938 P.

Lakatosmunkára a Lajos uccai iskolánál: Watterich Adolf 1227, Egyed János 1300, Bieber Károly 1460, Dencs János 1597, Lampl Ödön 1859, Polgár Ignác 2184, Frondt Ágoston 2176, Berkes Jenő 2377, Földessy Henrik 2387, Péter Frigyes 2720, Pázdán Lajos 2581, Kada Márton 2778, Sipos Sándor 2822, Surányi István 2822, Farkas Kálmán 2847, Kremsier Jakab 2925, Zsédey Károly 3089, Jablonszky János Fiai 2953, Sallay Nándorné 3177, Weidinger János 3665, Skolkay Mátyás 3793, Éliás Béla 4277, Levasits Pál 4925, Jónász és Weiner 5936, Fircsa Béla 13.347 P.

Asztalosmunkára ugyanott: Gera Lajos Fiai 1695, Kovács Gáborné és Tsa 1846, Hochstädter Vilmos 2048, Czenger László 2126, Brischta József 2270, Kaas Béla 2296, Müller Rezső 2891, Schramm József 2955, Várady József 3033, Tuhay Mihály 3178, Mészáros Imre 3607, Ocsenás János 3706, Hegedüs és Nagy 4278, Dören Henrik és Tsa 4372, Halaman János 4728, Bútorcsarnok szövetkezet 5083, Nyitray és Tsa 5761, Lieszkovszky Gyula 8788, Koszoru Imre 9460 P.

Központi fűtőberendezési munkát a hernáduccai iskolánál: Rietschel és Henneberg 72.469, Gombos Miklós és Tamás Mihály 73.431, Spitzer Salamon 76.764, Thiergärtner és Stöhr 78.309, Keszler Jenő és Fivére 79.074, Gerő N. Nándor 79.755, Janisch János és Fia 80.803, Cross Charles 81.208, Rufián István 82.128, Szepessy Sándor 93.052, Morzsányi Hermann 83.252 P.

BARCSAI LAJOS ÉPITŐMESTER BUDAPEST
IRODA: I., APRÓD UCCA 2.
TELEFÓN: AUT. 533—74.

ILKOVITS J
Központi fűtések és vízvezetéki berendezések vállalata
BUDAPEST, VI, ANDRÁSSY ÚT 92
Telefón: Aut. 212—07.

Kőbányai Gép- és Vasszerkezeti Műhely
BISSELICHES MÉRNÖK
Budapest, X, Liget-u. 46. Tel. J. 358-25
Vasszerkezetek, lakatosmunkák, portálok

Textilipari Feldolgozó és Értékesítő Szövetkezet
Budapest, VIII., Rökk Szilárd ucca 20
Telefón: József 439—91

SCHIFF MIHÁLY
paszományos-mester, Budapest, IV. Prohászka Ottokár ucca 8. (Félemelet)
EZÜST ÉREMMEL KITÜNTETVE. + TELEFON: AUTOMATA 834-76.
A legszebb kivitelben készítek mindenféle butorpaszományt, plimó- (paplan) zsinórt, horgolt rózsát, csillag gombot és gombáthuzást. Női ruhadíszeket, bojtokat, rojtokat, öveket, a legprecizebb, művészi kivitelben. Csillárzsinórokat, továbbá selyem- és gyapjúfonal adjusztálást és minden e szakmába vágó munkát.

PARKETT ÉS PADLÓZÁSI VÁLLALATA
TELEFÓN Aut. 105-59
STERNER G., V., LIPÓT KÖRÚT 15

VARGA ALAJOS gáz- és vízvezeték-szerelő vállalata
ÉPÜLET- ÉS DÍSZMŰBÁDOGOS
BUDAPEST, V., HOLD UCCA 25 Tel.: A. 291-57

TARJÁNYI ISTVÁN
SZOBAFESTŐ ÉS MÁZOLÓ
BUDAPEST VII, JÓSIKA UCCA 3
Radiátorok és fűtőtestek szakszerű mázolása és fényezése hőállóan teljes garancia mellett
TELEFÓN: J. 382—45

BARANYAI BÉLA ÉS TSA
Központi fűtés, szellőztető, vízvezeték, gáz- és csatornázási berendezések vállalata
BUDAPEST, I., BERCSÉNYI UCCA 5. TELEFÓN: LÁ. 265
„NON PLUS ULTRA" melegvízfűtési kazánok gyártása

HOCHSTÄDTER VILMOS
Asztalos- és famegmunkáló-telep
BUDAPEST, IX., ERKEL UCCA 9. ÉS 12.
TELEFÓN: Aut. 855-68 :: ALAPITVA 1888. ÉVBEN

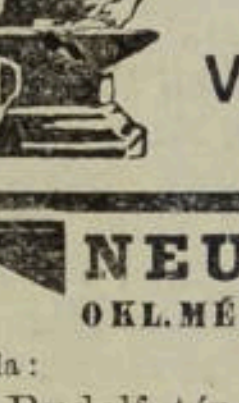

NAGY GYULA
lakatosárugyára
BUDAPEST,
VIII., Köris-utca 10. sz.
Telefon: J. 348—15.

NEUMAN FERENC
OKL. MÉRNÖK, ÚTÉPÍTÉSI VÁLLALATA
BUDAPEST
Iroda: V, Rudolf tér 1 sz. Telefón: J. 442—60
Telep: VII, Egressy út 34 Telefón: A. 239—44

BOGNÁR ISTVÁN
ÁCSMESTER
Budapest, X, Gergely u. 69. Telefón: J. 372-48

RIEDER OTTÓ villamos-berendezési vállalat, műszaki intézet, elektrotechnikai és rádió cikkek raktára
Alapíttatott: 1896.
A. B. C. tagoknak hat havi hitel
Budapest IV, Irányi u. 20. Tel.: Aut. 837-07

CUSTODIS ALPHONS
MÉRNÖKI IRODA ÉS ÉPÍTÉSI VÁLLALAT IPARI BERENDEZÉS RÉSZÉRE
BUDAPEST, V., NÁDOR UCCA 19
Telefon: Aut. 120-07
ALAPÍTÁSI ÉV 1876
Gyárkéményépítés
Gőzkazánbefalazás
ipari kemencék építése és tervezése

FRANK EMIL
okl. mérnök és építőmester
BUDAPEST, V., HOLLÁN U. 9.
Telefón: Aut. 293-27.

Beton, makadám, aszfalt felvágásához vegyen BÉRKOMPRESSORT
Liska Jenő okl. gépészmérnök, kompressor-bérbeadó, VIII, Orczy-út 22. Tel.: J. 335-4'.

Bauer Dénes utóda,
HOFFMANN DÉNES okl. mérnök
II., Szász Károly ucca 5.
Telefón: Aut. 539—59
bádogos, gáz, vízvezeték, csatornázási, központi fűtési vállalkozó

Kálló építési vállalata.
I Szirtes u 3/b. 1 456-03.

KÖVEZ, UTAT ÉS VASUTAT ÉPÍT
BÉRHENGERLÉST VÁLLAL
KÖVEZŐ ÉS ÚTÉPÍTŐ RÉSZV.-TÁRS.
BUDAPEST IX, THALY KÁLMÁN U. 41. TEL.: J. 302-66

Nem megszüntetni, hanem fejleszteni kell a Pedagógiai Filmgyárat

Előrehaladott tárgyalások német filmesekkel műterem bérlésére — Purébl Győző tanácsnok nyilatkozata

A magyar filmgyártás problémái, a főváros *Pedagógiai Filmgyárának* vezetésében beállott mélyreható változások, különböző híresztelések és ujságközlemények ismét fölkeltették széles körök érdeklődését Budapestnek e nagy jövőre hivatott modern, kulturális intézménye iránt. A Filmgyár igazgatóságának elnöke közel évtizeden át *Purébl* Győző dr. közoktatásügyi tanácsnok volt, aki hivatali kötelességén messze túlmenő odaadással és buzgalommal igyekezett a vezetésére bízott intézményt megalapozni és a fővárosi oktatásügy szolgálatában számottevő tényezővé fejleszteni. *Purébl* tanácsnok az új fővárosi törvény imperatív intézkedése miatt kénytelen volt megválni az igazgatósági elnök tisztétől, de a *Pedagógiai Filmgyár* ügyei továbbra is a tanügyi ügyosztály hatáskörébe tartoznak.

A Filmgyár ügyeinek a jövőben való alakulásáról a *Fővárosi Hirlap* munkatársa beszélgetést folytatott

Purébl Győző dr.

tanácsnokkal, aki a következőket mondotta:

— A *Pedagógiai Filmgyárnak* különösebb veszteségei nincsenek, a főváros pénzét egyrészt a városi épület átalakítására, másrészt az intézmény modern fölszerelésére és berendezésére — pankrom rendszerű világítással — fordította. Természetesen mi is már tovább haladhattunk volna a Filmgyár fejlesztésével,

ha időközben nem állt volna be a hangosfilmgyártás következtében az a nehéz helyzet, amely nemcsak a magánfilmgyárakat, hanem a fővárosét is sujtja.

— Maguk a *Pedagógiai Filmgyárral* közvetlen összeköttetésben álló osztályok, a másoló, fényképező stb. osztály rentabilitásában nincs hiba és *a szemléltető oktatás terén a Filmgyár révén igen jelentős eredményeket értünk el.* Nehézséget csak a Filmgyár kertjében létesített nyári mozi okozott, amelyet népoktatásra kellett berendezni és amely *tavaly a rossz időjárás miatt nem volt jövedelmező.* Az idén társulás útján sikerült értékesíteni, tehát ezen a téren sincs hiba.

— Ami már most magát a studiót, a költségesebb berendezésű részt illeti, a külföldi szakemberekkel folytatott tárgyalások alapján minden remény megvan arra, hogy

még e hónapban az általunk megküldött szerződéstervezet alapján a megállapodás létrejön és napi márkabér mellett értékesíthető lesz.

— Ez a napibér a Filmgyárnak tiszta jövedelmet jelent, mert az üzemanyagot a német vállalkozó hozná magával.

— Az új fővárosi törvény szerint én nem lehetek a Filmgyár elnöke és az új igazgatóság *Neményi* Imre volt kultuszminiszteri államtitkárt választotta meg elnökévé, *Kirchner* Béláné iskolaigazgatónőt pedig alelnökké. Az új vezetőség és *Fodor* Miklós vezérigazgató bizonyára szeretettel és odaadással fogja folytatni a megkezdett munkát, amely — bárki bármit mond — *becsületes, tiszta, úttörő munka volt,* amelyből a fővárosnak károsodása nem származott.

— Ha voltak nehézségek, ezek nem a hibás vezetésnek tulajdoníthatók, hanem *a nehéz viszonyokra* vezethetők vissza, amelyek a filmgyártást azáltal érték, hogy váratlanul gyorsan váltotta föl a némafilmet a hangos film. Nehézségekkel küzdött a gyár még azért is, mert a fővárostól *az alaptőkét tulajdonképpen csak tavaly kapta meg* és addig kölcsönökből kellett az alaptőke hiányát pótolni.

— A jövő tanévre elkészítettük az új anyagot, amelyet a bevált régivel együtt

a célszerűen átalakított 52 tornateremben fogunk bemutatni.

— Azzal, hogy a szemléltető, oktató filmeket a tanuló ifjúság a saját tanintézetében tekintheti meg, nemcsak a filmszínházak látogatásával járó időveszteséget, hanem a bérlési költségeket is megtakarítjuk.

— Az oktatás terén a *Pedagógiai Filmgyár* úttörő munkát végzett és

nagy hiba volna bármiféle olyan tervvel foglalkozni, amely a gyár üzemének beszüntetését vonná maga után.

— Külföldi tekintélyes pedagógusok is tanulmányútra jöttek hozzánk, hogy tapasztalatokat szerezzenek, miképpen kell pedagógiai célokat szolgáló filmgyárat berendezni. Itt legfeljebb arról lehet szó, — ami már a régi igazgatóság működése idején fölmerült, — hogy nem részvénytársasági alapon vezettessék tovább, hanem mint hatósági üzem, úgy, miként a többi közérdekű üzem, mert a magántőke a mai viszonyok között aligha rendezkedik be szemléltető oktató filmek gyártására, amelyeknek lényegében korlátozott elhelyezési lehetőségük van.

— Egyébként ha a Városi Színháznál, az Állatkertnél és más fővárosi intézményeknél, amelyek kultúrát terjesztenek, ráfizetés történt és történik, akkor ez esetleg a Pedagógiai Filmgyárnál is elszenvedhető, mert hiszen az ifjúság eredményesebb, szemléltető oktatásáról van szó, ami a modern pedagógiának egyik alapvető követelménye. De másrészt nem szabad figyelmen kívül hagyni, hogy

a kultuszminiszter egyenesen elrendelte nemcsak a főváros, hanem az ország összes iskoláiban a szemléltető oktatásnak filmek útján való bevezetését.

és így ha a fővárosnak ma nem volna Pedagógiai Filmgyára, *úgy meg kellene alapítani.*

— A szebb és jobb jövő reményében tehát azt tartom, hogy nem megszüntetni, hanem *fejleszteni* kell a székesfőváros filmgyárát.

A német kormány engedélyével öt nagy filmet készítenek a Pedagógiai Filmgyár stúdiójában

A *Pedagógiai Filmgyár* szanálási terveinek sorában elsősorban arról volt szó, hogy a műtermet egy-egy nagy film elkészítésére *bérbeadják német filmgyáraknak.* Időközben olyan rendeletet adott ki a német birodalmi minisztérium, hogy azok a filmek, amelyek nem Németország területén készültek,

nem tekinthetők német gyártmányoknak és így forgalombahozataluk csak súlyos illetékek lerovása után van megengedve.

Ilyen körülmények között megbukottnak látszott a *Pedagógiai Filmgyár* új vezetőségének elgondolása, ahol megbízták *Fodor* Miklós vezérigazgatót olyan tárgyalások lefolytatására, hogy a német kormány legalább évi két-három Budapesten készítendő filmre adjon engedélyt a német gyáraknak.

Fodor Miklós azonnal Berlinbe utazott, ahol úgy a külügyminisztérium, mint a belügyminisztérium részéről szíves fogadtatásra talált. A napokon át tartó tárgyalások folyamán

sikerült okiratba foglalt engedélyt kieszközölni, amelynek értelmében a német gyárak évenkint öt nagy filmet készíthetnek Budapesten,

úgyhogy e filmekre nem vonatkozik az idegen filmekre felállított forgalombahozatali tilalom. *Fodor* Miklós nagysikerű megállapodása után most már *nincs akadálya annak, hogy a Pedagógiai Filmgyár szanálási tervét végrehajtsák,* ami elől súlyos hiba volna elzárkózni. Értesülésünk szerint a filmgyár fenntartását a törvényhatóság egyeteme is feltétlenül szükségesnek tartja és a fejlesztéshez megkívánt összeg engedélyezéséről már *az első ülésén határozni fog a közgyülés.*

Gyermeküdülő a kőbányai szőlőtelepből

Néhány évtizeddel ezelőtt a főváros nagyszabású mintaszőlőtelepet létesített a kőbányai határban és ez alapításának az volt a célja, hogy a székesfőváros ezzel a budai és pesti gazdálkodóknak példát mutasson *a hajdani híres budavidéki szőlő és gyümölcskultúra feltámasztása érdekében.* Közben esztendők egész sora telt el, a főváros rengeteg pénzt ölt bele a szőlőtelepbe, *anélkül, hogy a hozzáfüzött gyakorlati eredmények beteljesedtek volna.* Végre is a város urai megunták a sok ráfizetést és két évvel ezelőtt a közgyűlés kimondta a maglódiúti szőlőskert felett a halálos ítéletet: *a likvidálást.*

A teleppel még sokat bíbelődtek azután is a városházán, mi történjen e nagy területtel, hogyan értékesítsék. Végre is felparcellázva bérbe adták bolgárkertészet céljára és a terület legnagyobb részén csupán az épületek és a körülötte levő néhány ezer öl föld maradt a főváros kezén. Most ezt is hasznosították, azzal a „csekély" különbséggel, hogy a

szőlőskertből gyermekkert lett.

A telepen álló épületeket rendbehozták, berendezték és a *gyermeknyaraltatási akció* rendelkezésére bocsátották, amely egyik nyári üdültető telepét nyitotta meg a maglódiúti szőlősdombon, a zöld tőkesorok és árnyas gyümölcsfák alatt. A *kísérlet pompásan bevált,* a gyermekek nagyszerűen érzik magukat e helyen, amely szinte predesztinálva van erre a rendeltetésre.

Az eddigiek arra késztették a főváros vezetőségét, hogy a maglódiúti telepen *végleges üdülő-intézményt létesítsen, amely egész éven át nyitva lesz.*

A régi épületeket a nyaraltatás lezárása után aránylag egészen kis költséggel a célnak teljesen megfelelően átalakítják és újra megnyitják, esetleg karácsonyra, vagy a jövő tavaszra.

Ezentúl ugyanis egész éven nyitva áll ez az intézet,

amely a svábhegyitől eltérően nem lesz erdei iskola, ahol a gyenge és betegtüdejű gyermekek tanulnak, hanem rekonvaleszcens telep, ahová az iskolaorvosok fogják bármikor beutalni a rosszul táplált, vérszegény vagy lábadozó gyermekeket, nemcsak bizonyos évszakokban, hanem amikor annak szüksége mutatkozik, bármikor.

A kőbányai szőlőtelep üdülőjében csak üdültetés lesz és nem tanitás s a gyermekek itt a szükségnek megfelelően 3—5 hétig lesznek, s állandóan cserélődnek. Az új gyermekvédő intézmény gondolatáért *Purébl* Győző tanügyi tanácsnoké és *Petik* Kálmán igazgatóé az elismerés.

Teherautópótkocsik
Teherautókarosszériák
Autobuszok
Gyártja:
NAY és RÓNA
gép-, szállítóeszköz- és szivattyúgyár rt.
Budapest, X., Kápolna tér 27-29. Tel: J *463—88.

Parafakőgyár R-t.
ezelőtt: Kleiner és Bokmayer
Budapest, VIII. ker., Főherceg Sándor-tér 4.
Telefon: József 301-14, József: 301-16
Készit sajtolt parafa-parketta padlóburkolatokat.
Teljesen zajtalan járású, lábmeleg, vizálló padló.

KELE MIHÁLY
épületasztalosmunkák bútorok és iskolaberendezések gyára
Budapest, Örömvölgy u. 38-40
Telefón: József 312-98

Gazdasági Értesítő

Negyvenötmillió pengő az építőipar fellendítésére

A kölcsönök folyósítása a közeljövőben megtörténik

A munkanélküliség enyhítése érdekében *Ripka* Ferenc dr. főpolgármester és *Beecsey* Antal, az *Egységes Községi Polgári Párt* társelnöke, messzemenő akciót indítottak és együttes előterjesztésük nyomán úgy *Bethlen* István gróf miniszterelnök, mint *Vass* József népjóléti miniszter kilátásba helyezték a kormányzat legszélesebb körű támogatását. A munkaalkalmak gyors lefolytatása érdekében a miniszterelnök sürgős utasítást adott a szakminisztériumoknak, másrészről pedig intézkedés történt, hogy a főváros részéről kiírt munkálatok engedélyezése soron kívül jóváhagyást nyerjen. Az intézkedések nyomán sikerült is a munkák gyors vállalatbaadását keresztülvinni, mindez azonban nem elégséges ahhoz, hogy a munka nagy területen is lendületes indítást nyerjen. Az illetékes körök tisztában vannak azzal, hogy

a munkanélküliség enyhítése elsősorban az építkezések útján vihető keresztül

és ezért elsősorban arra irányult minden törekvés, hogy a főváros területén az építkezési tevékenység kapjon serkentő támogatást.

Jelentős nagy eredménye ennek az akciónak *Ripka* Ferenc dr. főpolgármester ama bejelentése, hogy

a kormány most olcsó hitelek nyujtásával kíván az építőipar részére munkalehetőséget teremteni

és ezért olyan értelmű határozatot hozott a minisztertanács, hogy a tatarozásokat elvégezni kívánó háztulajdonosok

hosszúlejáratú kölcsönben

részesíthetők. A *Községi Takarékpénztár* egymagában 15 millió pengőt juttat az építtetőknek, az *Egységes Jelzáloglevél Kibocsátó Intézet* pedig 30 millió pengős kölcsönt fog nyujtani három éven keresztül az építőipari tevékenység megindíthatásának biztosítására. Arról még nincs döntés, hogy ez a hatalmas összeg a *magánépítkezés*, vagy pedig a *középítkezés* céljaira fog szolgálni, de annyi bizonyos, hogy az anyagi lehetőségek ilyen rendelkezésre bocsátása mellett

az építőipar és az építőipari szakmák keretében működő munkástömegek munkalehetőséget és munkaalkalmat fognak kapni.

A kormány elhatározása szerint a kölcsönök folyósítása a legközelebbi időben megtörténik, hogy ezzel *az építkezési tevékenység még a nyár folyamán kezdetét vehesse.*

A Ganz és a General Electric hatalmas közös tranzakciója

Az ország gazdasági életét érintő, sőt világgazdasági jelentőségű tranzakciót jelent be a *Ganz és Társa Villamossági Rt. alanti közleményében, amelyet a newyorki General Electric Companyval kötött.* A megállapodás olyan hatalmas konszernnal jött létre, amelynek az egész világon a villamossági iparban vezetőszerepe van és tőkeerejére jellemző, hogy mintegy kétmilliárd dollár fölött rendelkezik.

Miután a Ganz gépgyártással is foglalkozik és tekintve, hogy a General Electric-nek nincs gépgyára, ilyen körülmények között a megegyezés hatással lesz a hazai gépgyártás foglalkoztatására is. Az export terén fontos eredményeket hozhat a keleti viszonylatban a megegyezés Magyarországra. Friss tőke kerül az amerikaiak révén hozzánk, azonban a Ganz vezetősége továbbra is az eddigi kipróbált kezekben marad meg. A tranzakció részleteiről a következő hivatalos közlést vettük:

A Ganz és Társa Villamossági, Gép-, Vagón- és Hajógyár Rt. kooperációs megállapodást létesített a *newyorki International General Electric Company*-val, amely köztudomás szerint a legjelentékenyebb villamossági vállalatokkal a legtöbb országban fennálló hasonló kapesolatai révén az egész világon a leghatalmasabb elektromos ipari csoportnak tekinthető. A megállapodás elsősorban a villamosipari termelés tervezési tevékenységének, gyártási eljárásainak és általában *technikai tapasztalatainak legmesszebbmenő kölcsönös kicserélésére irányul és ezenfelül az exporttevékenység gazdaságosabb megszervezését is célozza,* ami az ipar mai közismerten nehéz helyzetben különös fontossággal bír. A megállapodás révén a *Ganz-gyárnak* nemcsak az amerikai tapasztalatok fognak rendelkezésére állani, hanem az *International General Electric Company*-val cserekapcsolatai voltak és így a *Ganz-gyárnak* módjában lesz a villamosipar rendkívül gyors technikai fejlődésében teljes mértékben résztvenni.

A kizárólag villamossági gyártásra szorítkozó cégekkel való fentvázolt kapesolat minden valószínűség szerint alkalmas lesz arar is, hogy a Ganz-gyár egyéb gyártási ágaira is élénkítő hatást gyakoroljon, amint általában az együttműködési megállapodás alapján a Ganz-gyárnak önállóságának teljes megóvása mellett továbbra is változatlanul módjában lesz, hogy az egész magyar közgazdaság megszilárdításában és előbbrevitelében is közreműködjék. Közölhetjük továbbá, hogy a Ganz-gyár igazgatósága már a legközelebbi jövőben *az alaptőkének körülbelül százezer új részvény kibocsátása útján leendő felemelésére vonatkozó javaslattal fog a közgyűlés elé lépni,* amely részvénykibocsátási tranzakció sikere máris biztosítva van. Az érintett megállapodással kapcsolatban *az International Electric Company a Ganz-gyár részvényeiből jelentékenyebb mennyiséget fog átvenni* és a Ganz-gyár egybehívandó közgyűlésén a fentemlített amerikai vállalat vezetőegyéniségeit fogja az igazgatóságba választani.

Az Angol-Magyar Bank félévi beszámolója

Az *Angol-Magyar Bank* igazgatósága július 30-án tartott ülésében foglalkozott az 1930 június 30-ával felállított félévi mérleggel, mely — az 1929. évi 172.161.31 pengő nyereségáthozat figyelembevétele nélkül — *1,794.346.41 pengő tiszta nyereséggel* zárult az 1929-i félév 1,525.439.22 pengő összegű eredményével szemben.

Ez eredményemelkedésben kifejezésre jut az 1929 július havában elhatározott alaptőkeemelés alkalmával kibocsátott és befizetésre került 100.000 darab új részvény félévi hozama, viszont az Anglo-International Bankkal létrejött tranzakció hatása csak a második félévben fog érvényesülni.

A bank jelen félévi üzleteredménye — a tavaly végrehajtott tőkeemelés folytán beálló természetes hozamtöbblettől eltekintve — nagyjában az 1929. üzletév első felében elért eredménynek felel meg, ami a kedvezőtlen gazdasági viszonyok mellett kielégítőnek mondható. A fenti nyereségösszeg tisztán a bank rendes folyóüzletének eredménye, amennyiben rendkívüli pénzügyi műveletek elszámolását nem tartalmazza.

Az intézetre bízott idegen tőkék összege a fentiek szerint — a tavalyi első félévi 130 millió és az évvégi 131.9 millió pengővel szemben — *136.4 millió pengőre emelkedett. A bank üzleteinek fejlődése* (a tőzsdeüzlet kivételével) *a forgalom jelentékeny növekedésben is kifejezésre jut.* A mérleg egyes tételei *a bank mobilitásának fokozottabb voltát tanusítják,* amit a jelenlegi bizonytalan gazdasági helyzet tesz indokolttá.

Balassa Árpád
okl. építészmérnök, építőmester
VI., Vilmos császár út 31. Tel. Aut. 164-13.

Bründl János udvari szállító
Egészségügyi műszaki berendezések gyára
Budapest, VII., Péterffy Sándor ucca 34. szám
Központi fütés. — Melegvíz készülék. — Vízvezeték. — Csatornázási- és gázberendezések. — Berendez városoknak vizműveket, csatornázásokat és derítőtelepeket. — TELEFON: József 515—19.

DR. HELVEY TIVADAR
vegyészeti gyár
vállal szigetelési-, fedési-, aszfalt-, hő- és hangszigetelési munkákat
BUDAPEST, EÖTVÖS U. 21. Telefón: Aut. 272-75.

INCZE GÁSPÁR műbutoraszalos
Elvállal lakás-, irodai és üzletberendezéseket saját tervei és adott minta szerint.
Budapest, I., Bertalan u. 22
Telefónszám: Lágymányos 5—13

KRÉMER IMRE
BÁDOGOS, SZERELŐ, LÉGSZESZ-, VÍZVEZETÉK és EGÉSZSÉGÜGYI BERENDEZŐ
BUDAPEST, VI., PODMANICZKY UCCA 29

SEBESTYÉN SÁNDOR
asztalosmester, irodaberendezési vállalata
Budapest, VII, Hajtsár út 135. — Telefón: Zugló 60—89

GYURITA KÁLMÁN lakatos mester
Elvállal: épület-, mű-, géplakatos és speciális tűzhelymunkát
BUDAPEST, IV. MOLNÁR UCCA 15. SZÁM
Telefón: Aut. 840-79. (Erzsébet hídnál)

Czeglédy János Jenő
műkőáru-készítő, fal- és padlóburkoló mester
Székesfővárosi és állami szállító kartellen kívül
Budapest, Kistemplom ucca 5. Telefón: József 449-98

SZÉKELY és MOTTL
OKL. MÉRNÖK, ÉPITŐMESTER, ÉPITÉSI VÁLLALKOZÓK
BUDAPEST, III., LAJOS U. 92, IV. EMELET.
TELEFON: AUTOMATA 625—78. SZ.

SZÉKESFŐVÁROSI PAVILLON
VÁROSLIGET
WEINGRUBER IGNÁC
KÁVÉHÁZA
NAPONTA KATONAZENE!
Vasár- és ünnepnapon délelőtt katonazene-hangverseny

az első kéz megbizható és olcsóbb

Saját gyártmányú
MUSICA r.t.
VII., Erzsébet körút 43
(Royal Apollo)
és világmárkás — új és használt — zongorák — javítások is — több éves részletre váltó hélkül. Kezelési költség nincs.
Telefón: József 450-68

ALAPÍTATOTT: 1918
GAZDAG JÓZSEF ASZTALOSÁRU GYÁRA
Gyárt műbutort, belső berendezéseket minden stilben, továbbá épületasztalos munkákat
KISPEST, PETŐFI TÉR 9. TELEFÓNSZÁM: KISPEST 102

BÁRÁNY JÁNOS CIPÉSZ MESTER
Arany és ezüst éremmel kitüntetve.
BUDAPEST, IX., GRÓF HALLER UCCA 18.

BIEBER KÁROLY Aranyérmekkel többszörösen kitüntetve.
ÉPÜLET- ÉS MŰLAKATOS MESTER Alapítási év: 1888.
Szultzberger-féle ablak-rugzárak, vasszerkezetek, tűzhelyek gyártása
BUDAPEST, II, TÉGLA UCCA 6. Telefón: Aut. 571—92.

Gyöngyösi István
Budapest, VIII., József körút 9. sz.
okl. gépészmérnök központi fütési, vízvezetéki és egészségügyi berendezési vállalata.
Telefón.: J. 383-33

SCHAFFER ANTAL
SZÉKESFŐVÁROSI ÚT-, BETON- ÉS CSATORNA ÉPITÉSI VÁLLALATA
BUDAPEST, II., BIAI ÚT 21. Telefón: 522-91

HAJNAL IMRE
okl. mérnök, építési vállalkozó
BUDAPEST, I., Attila körút 47. szám
Telefón: Automata 528—64.

OZALID — FÉNY- ÉS ALUMÍNIUM-MÁSOLATOK —
Költségvetések, műszaki tervek, térképek rajzolását és sokszorosítását több színben is vállalja.
MANGLITZ FERENC BUDAPEST,
VIII., JÓZSEF UCCA 12. • TELEFÓN: J. 431-47.

Események

Fővárosi Hírlap

Az Egységes Községi Polgári Párt hivatalos lapja.

*

Előfizetési árak:

fél évre . . . . . 12 pengő.
egész évre . . . . . 24 pengő.

Demokraták figyelmébe. A demokrata párthoz tartozó bizottsági tagok egy kis csoportja nyári szünetét arra használja fel, hogy az üzemekben „vizsgálatot" tart és természetesen véget nem érő terjengős nyilatkozatokban számol be megállapításainak, vagy felfedezéseinek falrengető jelentőségeiről. A nyilatkozatok áradatában azt a kifogást is olvastuk, hogy *az Autobuszüzem súlyos veszteségeket szenved amiatt, hogy az új autobuszgarázs már készen álló helyiségeit a Szent Imre ünnepségek részére tartották fenn* és ezzel elvágták a lehetőségét az autobuszok közös telepen való elhelyezésének. Ezt a „szenzációs" megállapítást természetesen nagyhangú kommentárok kísérték, amelyen azonban jóízűen mosolyogtak mindazok, akik a közgyűlés munkáját figyelemmel kísérik és emlékeznek az e tárgyban hozott határozatra, ami úgy szól, hogy *a Szent Imre ünnepségek támogatására a főváros részéről megszavazott 200 ezer pengőből 100 ezer pengőt az Autobuszüzem kap megtérítés címén.* Semmiféle kár, vagy veszteség tehát nem éri az Autobuszüzemet, amit tudni kellene a demokrata bizottsági tagoknak is, annál inkább, mert a határozat meghozatalában ők is részt vettek.

Ismét rendszeresítik a „vésztanácsnoki" inspekciót. Az 1872. évi fővárosi törvény életbeléptetése után a régi városházi vezetőség úgy intézkedett, hogy a hét minden napjára inspekciós tanácsnokot jelöltek ki, hogy nagyobbszabású elemi csapás: tűzvész, árvíz, vagy más szerencsétlenség esetén legyen valaki a magisztrátus tagjai közül, aki széleskörű intézkedéseket tesz a védelmi berendezések igénybevételére, fuvarok kirendeléséről, a mentés és tűzoltással kapcsolatos minden tennivalóról. Ez a rendszer a későbbi idők folyamán megszűnt s ma az a helyzet, hogy egy-egy tűzvész alkalmával csak az illetékes kerületi mérnök intézkedik a helyszínen, akinek természetesen nincsen joga ahhoz, hogy például a forgalmi vállalatoknak utasításokat adjon, mert ehhez már polgármesteri felhatalmazás volna szükséges. *Sok sürgős rendelkezés maradt így el éppen az utóbbi hónapok tűzesetei alkalmából,* holott széleskörű utasításokkal felruházott közeg intézkedéseire szükség lett volna. A törvényhatósági tanács elé most *indítvány érkezett a vésztanácsnoki intézmény visszaállítására,* amelyet előreláthatólag magáévá is tesz a törvényhatósági tanács és akkor a tanácsnokok felváltva egy-egy napon át permanenciában maradnak.

Megkezdik a Rákosi-szobor alapozási munkáit. A mult hét közepén szabaddá vált a Rákosi Jenő-szobor helyéül kiszemelt kis háromszögű térség, szemközt a New York-kávéházzal. A hirdetőoszlop és benzinkút eltávolítása most van folyamatban. A kis teret újra rendezik, frissen burkolják és megkezdik a szobortalapzat alapozási munkáit is, mert *a leleplező ünnepet szeptember végén mindenképpen meg akarja tartani a Rákosi Jenő szoborbizottság.*

Farkas Ákos gyásza. Doroghi *Farkas* Ákos dr. fővárosi tanácsjegyzőt, a polgármester titkárát, mély gyász érte. Fivére, doroghi *Farkas* István honvédfőhadnagy, tragikus körülmények között tifuszban meghalt. A temetés szombaton délután 3 órakor volt nagy és őszinte részvét kíséretében a kerepesiúti sírkert halottasházából.

Új feliratú táblát kaptak az ügyosztályok. Nagyban folynak a tatarozási és javítási munkálatok a régi városházán és az ősszel meginduló törvényhatósági mozgalmasság sok új színt fog találni a városháza hivatalaiban. Az egyes ügyosztályok bejárata fölött elhelyezett táblák tömege is alkalmazkodik az új törvényhez, amelyik a polgármesteri hatáskört jelentősen kiterjesztette és az ügyosztályok vezetését is a polgármester közvetlen intézkedése alá helyezte. A rendelkezés következménye megnyilvánul e táblák feliratain is, ahonnan már eltünt a *„tanácsi ügyosztály"* megjelölése és helyette a *„polgármesteri ügyosztály"* ékeskedik a falakon.

A Szent Imre év jubiláris ünnepségei

Az ország katolikus társadalma erősen készülődik a Szent Imre év jubiláris ünnepségeire. A rendezőbizottság már teljesen összeállította az ünnepségek programját. *XI. Pius* pápa követe, *Sincero* Lajos bíbornok, augusztus 16-án reggel 4.57 órakor érkezik Murakeresztúrnál az ország határára és innen kezdve a gyorsvonati megállóhelyeken az egész útvonalon üdvözölni fogják az egyházi és katonai hatóságok. *A pápa delegátusát a fővárosban ünnepélyesen a Duna—Száva—Adria Vasút budai állomásán augusztus 16-án délelőtt 10 óra 10 perckor fogadják, a kormány, a főváros képviselője és a Szent Imre év rendezőségének vezetői.* Az üdvözlések után *Sincero* bíboros kíséretével a Szent István bazilikába hajtat, ahol *Serédi* Jusztinián bíboros hercegprimás a püspökök és papság élén üdvözli.

Másnap, *augusztus 17-én reggel 8 órakor tartják meg a Szent Imre szobor ünnepélyes leleplezését.* A jubileumi ünnepségeken a megnyitó szentmise a Vérmezőn lesz augusztus 19-én reggel 8.30 órakor. A misét *Sincero* bíboros celebrálja fényes papi segédlettel. Az ünneplők egyes csoportjainak a misére való felvonulása reggel 7 óra 30 perckor kezdődik. Mise után rövid szentbeszéd következik, majd az ünnepség résztvevői a nemzetközi eucharisztikus főgyűlésen vesznek részt.

A Szent Imre év jubiláris ünnepségeinek egyik legnagyobb eseménye a Dunán rendezendő eucharisztikus hajóskörmenet lesz augusztus 19-én délután. Ezen a körmeneten résztvesz *Sincero* bíboros, a pápa követe is, aki kíséretével az Eötvös téri hajóállomáson száll fel a díszhajóra. A hajóskörmenet az országház előtt elhaladva, megkerüli a Margitszigetet és így tér vissza a budai oldalon a Műegyetemig, majd átkanyarodva a pesti oldalra, folytatja útját az Eötvös térig.

Szent Imre herceg 900 éves jubileuma alkalmából az idei Szent István körmenetet a szokottnál fényesebb keretek között tartják meg. A körmenet az idén nem a Várban vonul végig, hanem az *Andrássy úton végighalad a millenáris emlékműig.* A körmenetet megelőzően, reggel kilenc órakor a Szent István bazilikában ünnepi szentmise lesz, amelyet a pápa követe pontifikál. Mise után dr. *Serédi* Jusztinián bíboros hercegprímás tart szentbeszédet, azután megindul a körmenet, amelyben nemcsak *a Szent Jobbot hordozzák körül, hanem az Árpádházi szenteknek az egész országból összegyüjtött ereklyéit is.* Egyidőben a ünnepi misével a Bazilika, a Opera előtt, az Oktogon téren és a Köröndön felállított tábori oltároknál is szentmisét és szentbeszédet tartanak.

Az ünnepségeken résztvevők számára kötelező a Szent Imre jelvény viselése. Egyébként minden felvilágosítással szolgál az Országos Katolikus Szövetség irodája (IV., Ferenciek tere 7. III. lépcső, I. em. 8.) és a Szent Imre év rendezőbizottsága (IV., Veres Pálné ucca 9.).

LÁNC DEICHSEL
Budapest, VI, Vilmos császár út 15/d.

SCHÄFFER KÁROLY
okleveles mérnök
Vasút-, út-, betonépitési vállalkozó kövező-mester
Budapest VIII, Aggteleki ucca 17. Telefon: József 325-88

ADLER HENRIK
Épületbádogos és szerelő vízvezeték, csatorna, központi fűtés, és egészségügyi berendezések vállalata
Újpest, Kolozsvári u. 29. Telefon: 940—70.

VAS UCCA 16
BOSCH SZOLGÁLAT
Telefon: József 393-73.

BOGENFÜRST
AUTÓKAROSSZÉRIAGYÁR AUTÓ és GÉPJAVÍTÓ
Budapest, VIII., Fecske ucca 19. Telefonszám: József 413—80
DUCO fényezés. Készít mindennemű karosszériát. Elvállal mindennemű karosszéria- és gépjavítást. — Alapíttatott: 1859-ik évben.

Wörner J. és Társa
Gépgyár Részvénytársaság
Malomberendezések — Nyomdagépek — Láncgyár — Vasöntöde
Telefon: L. 905-74, 905-75. Budapest, V, Váczi út 48. Alap. 1867.

Aszfalt és Kátrányipar RT
Budapest, V. ker., Nádor ucca 12 • Telefón: Aut. 262—81, 262—82
GYÁRAK: Budapest, IX., Illatos út 18—20 / Szőreg, (Szeged mellett) } saját iparvágány

FISCHER ÉS HARTMANN
mázolómesterek
Budapest IV, Képiró ucca 3. sz. TELEFON:
Fióküzlet: IX. ker., Tompa ucca 30. szám A. 847-73

MŰKŐHÖZ GRÁNITOT
minden szinben, műkőmunkát legjobb kivitelben szállit
BUDAPESTI KŐGYÁR Hümmerle Adolf utóda
Budapest, V., Visegrádi ucca 65.

CSIGASOROK, CSIGAFEJEK
TÁBORI TŰZHELYEK, EMELŐGÉPEK és azok javítása
JURISICS MÁRTON VI, Rózsa ucca 51/a
Tel.: Aut. 277—55

Karászek Ferenc
Kazán és tartálygyár Telefon: L. 915—07
Budapest, VI., Váci-út 163

Zumpft István
vasút- és útépitő vállalkozó, kövező mester
Kispest, Rákóczi u. 74. szám

BŐHM GYULA
útépítési és kövezési vállalkozó
ÚJPEST, Tavasz u. 7
Telefon: A. 944-52

ZILAHI-BALOGH GYULA
ÉPITŐMESTER
Budapest, I., Bornemissza u. 36
TEL.: Lá. 2—32.

HEVERDLE ISTVÁN
okl. mérnök, épitő- és kövezőmester
VIII., Baross ucca 74. Telefón: J. 324-32.

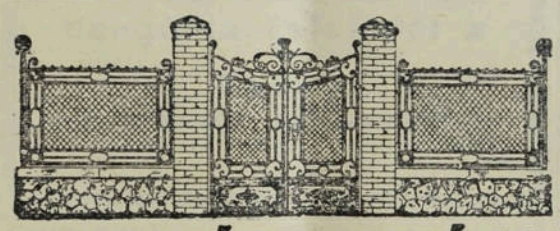

VASS ÉS KOVÁCS
SODRONYFONAT-, KERITÉS-, ÁGYBETÉT- és VASBÚTORGYÁR
Budapest, II., Fő ucca 48
Telefón: Aut 517-87 Telefón: Aut. 517-87

ZIMMERMANN ÉS LOVÁSZ
TAPÉTARAKTÁR, MENNYEZETDÍSZ-GYÁR — FESTŐK ÉS DÍSZITŐK
Telefon: József 424—81 Budapest, VII., Almásy-tér 16

Kövezőmester és útépitési vállalkozó
HEISSENBERGER JÓZSEF
BUDAPEST, IX., VÁGÓHID UCCA 9/b SZ.

WEISZ FÜLÖP
rézmüves, fürdőkályhaüzem
Készít fürdőkályhákat vörösrézből. Mindennemű vörösrézmunkát és cinezést vállal
BUDAPEST, VIII., GÓLYA UCCA 13. Telefon: J. 460-36

DIPL. ING. ARCHITEKT — BAUMEISTER
KOSÁLY ÖDÖN
OKL. ÉPITÉSZMÉRNÖK, ÉPITŐMESTER
TELEFON: AUT. 570-41.
BUDAPEST, II, KELETI KÁROLY-U. 15/b.

Sarló és Sárközy
épitési vállalkozók Tel.: Aut.
Budapest, V., Akadémia ucca 14. sz. 136—04

TAKÁCS GYULA gépészmérnök elektrotechnikai vállalata. Tel.-hívó: A. 843-24
ERŐÁTVITELI, ERŐS- és GYENGEÁRAMÚ KÜLSŐ és BELSŐ SZERELÉSEK, BERENDEZÉSEK
Műhely, iroda: IV., Veres Pálné ucca 32.

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros polgármestere nyilvános versenytárgyalást hirdet az I. ker., **Kútvölgyi út,** Virányos út és Szarvas út között levő szakaszának **kövező-elő és kátrányozási munkáira.**

A hivatkozott hirdetményben közölt módozatok szerint a leteendő bánatpénz összege az ajánlati összeg két százaléka.

Az ajánlat benyujtásához szükséges nyomtatványok a IV., ker. Központi városháza, II. em. 285. ajtószám alatt kaphatók két pengő lefizetése ellenében.

A kellően felbélyegzett és borítékban elhelyezett ajánlatokat **1930. évi augusztus hó 11-én (hétfőn) déli 12 óráig** a II. em. 279. ajtószám alatt kell benyujtani.

Az ajánlatok felbontása 1930. évi augusztus hó 11-én (hétfőn) déli 1 órakor lesz a III. em. 409. sz. helyiségben, ahol a vállalkozók vagy megbízottaik jelen lehetnek.

Budapest, 1930. évi július hó 21.

A székesfőváros polgármestere.

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros polgármestere nyilvános írásbeli versenytárgyalást hirdet az 1930. év második felében szükséges 2050 m^3 zúzott mészkő, 10.080 m^3 trahit (andezit) zúzottkő, 4205 m^3 trahit (andezit) zúzalék és 4900 m^3 bazalt zúzottkő szállítására.

A hivatkozott hirdetményben közölt módozatok szerint a leteendő bánatpénz összege az ajánlati összeg két százaléka.

Az ajánlat benyujtásához szükséges nyomtatványok a IV., ker. Központi városháza, II. em. 285. ajtószám alatt kaphatók két pengő lefizetése ellenében.

A kellően felbélyegzett és borítékban elhelyezett ajánlatokat **1930. évi augusztus hó 11-én (hétfőn) déli 12 óráig** a II. em. 279. ajtószám alatt kell benyujtani.

Az ajánlatok felbontása 1930. évi augusztus hó 11-én (hétfőn) déli 1 órakor lesz a III. em. 409. sz. helyiségben, ahol a vállalkozók vagy megbízottaik jelen lehetnek.

Budapest, 1930. évi július hó 17.

A székesfőváros polgármestere.

A szerkesztésért és kiadásért felelős: Dacsó Emil. Kiadja: FŐVÁROSI HIRLAP lapkiadó-vállalat. Révai Irodalmi Intézet Nyomdája Budapest, V., Ügynök u. 8. Nyomdaigazgató: Linzer M.

TELEFON: J. 370-70 **MAGYAR** TELEFON: J. 370-70
ÉPITŐ RÉSZVÉNYTÁRSULAT
BUDAPEST, X, KERÉKPÁR UCCA 2. SZ.
ALAPITTATOTT 1889-ben
Mindennemű vízépítés, folyamszabályozás és csatornázás. Kotrások csatornakotrókkal és excavatárokkal. Darukkal való kirakodások. Alapozások, mély- és magasépítés. Út- és vasútépítés. Hídépítés. Mindennemű beton- és vasbetonépítés. Kőmunkálatok. Városi csatornázások és vízvezetékek
Hajó- és kotrójavító telep Apostagon.

NEUSCHLOSZ—LICHTIG
REPÜLŐGÉPGYÁR ÉS FAIPAR R.T.
BUDAPEST—ALBERTFALVA
VÁROSI IRODA: IV, PETŐFI SÁNDOR UCCA 9. SZ.
TELEFON: AUT. 890—47.
GYÁRI TELEFON: LÁGYMÁNYOS 582—20, 11—79.
PARKETT- ÉS ÉPÜLETASZTALOS MUNKÁR!

HIRMANN FERENC FÉMÁRU-GYÁR
BUDAPEST, VII., CSÁNYI U. 7/9. TELEFÓN J. 460-49
KÉSZÍT: gáz, víz, légszesz, központi fűtővíz-fűtési, fürdő és egészségügyi berendezéseket

KIRCHKNOPF ISTVÁN Alapítási év 1897 Tel.: Aut. 851-39
Épület- és portálüveges üveg-, tükör-, porcellán-, kőedény- és lámpakereskedés. Aranyhalak és haltartók, aquariumok nagy választékban. Vállalok: mindennemű üvegcsiszolást, épületüvegezést és üveg tetők vízmentesítését
BUDAPEST, IX., KÁLVIN TÉR 8. SZ. (Ref. templom mellett)

„IDEÁL" PAPLANGYÁR
SÁNDOR M. FERENC
BUDAPEST, IV, RAMERMAYER KÁROLY UCCA 1
Állami, városi és közintézmények szállítója

Budapest Székesfőváros Ásványvíz-üzeme
HARMATVIZ
A Hungária gyógyforrás szénsavval telített vize.
Kapható mindenütt! Tel: Autom. 530-03.

CORDATIC
a tökéletes autópneu
Főelárusítás:
Budapest, VI., Mozsár-u. 9.

Malcsiner Károly Lakatos, lemezárú-vasszerkezeti és autóhűtőket gyártó üzem.
Budapest, X. ker. Kelemen-u 27.
Telefón: J. 394-95.

OETL ANTAL
VASÖNTŐDE és GÉPGYÁR RÉSZV.-TÁRS.
X. KER. ASZTALOS SÁNDOR-UCCA 9.
TELEFON: JÓZSEF 461-09, 461-08

TOMSCHAY JÓZSEF
TETŐFEDŐ VÁLLALKOZÓ
BUDAPEST VIII, AGGTELEKI UCCA 14a

ÁMON ANTAL és FIAI
KŐVEZŐMESTEREK, ÚT,- CSATORNA- ÉS BETON-ÉPITÉSI VÁLLALKOZÓK, FÖLDMUNKA, VÁGÁNY-FEKTETÉS, MÉSZKŐBÁNYA.
VIII., Futó ucca 10. Telefon: J. 303-85.

MARGALIT ANDOR ÉS ÖDÖN
MÉRNÖK-ÉPITŐMESTER, VÁLLALKOZÓK
BUDAPEST, I., KELENHEGYI ÚT 11—13
TELEFÓNSZÁMOK: LÁ 15—14 ÉS 12—8

BIER ÉS WERSCHETZ
okl. mérnök és építőmesterek, építési vállalkozók
Budapest, IX., Vágóhíd ucca 11. sz.
TELEFON: JÓZSEF 363—78, 259—50.

Volt Wellisch Náthán Utóda
Fischer Zsigmond épületfakereskedő
Ajánlja dúsan felszerelt raktárát állványfa és asztalosáruban stb.
X., Asztalos Sándor-utca 5. Telefon: J. 310-89.

THE NEUCHATEL ASPHALTE COMPANY LIMITED
BUDAPESTEN, Iroda: VI., Vilmos császár-út 31. sz. Telefon Teréz 212—46. Gyár: VI., Váci-út 35. Telefon: L, 914—88. Gyárt és elad Val de traversi mastixot, raffinált bitument, falszigetelő aszfaltot. Készít: Traversi természetes tömörített aszfalt utakat és öntött aszfaltból járdákat és kocsiutakat.
Budapest székesfőváros szerződéses vállalkozója.

Dunakavicsot és Dunahomokot
szállít kocsifuvarban és vasúton saját iparvágányról Budapestről, Adonyból, Bajáról, és Mohácsról
FLEISCHMANN ANTAL Dunakotrási és gőzhajózási vállalat
Budapest, VII, Károly körút 17. Telefon: József 465-62 és 465-63

Egyesült Tégla- és Cementgyár R.-T.
Budapest, V., Sas ucca 25. szám
Telefon: 230—71, 108—59, 141—52
Évi teljesítő képesség: 12,000 vagón cement, 5,000 „ mész, 80.000,000 darab tégla, 8.000,000 „ cserép
Portlandcementgyár: Lábatlan. — Mészégető: Lábatlan.
Téglagyárak: Buda, Kőbánya, nyergesujfalu

RÓZSÁSI MÁRTON
FÖLDMUNKAVÁLLALKOZÓ és FUVAROS
BUDAPEST, VIII., THÖKÖLY ÚT 3. SZÁM
Telefón: József 439-29 Telefón: József 439-29

DÁVID ÉS KERTÉSZ
kazán- és gépgyár r. t.
Budapest, VI., Mágiya ucca 75—77
Telefon: Lipót 914—46.

SZOBRÁSZ MŰTEREM ÉS MŰKŐIPARI ÜZEM
Karl Ferenc szobrász
III. kerület, Timár ucca 20 sz.
Telefón: Automata 622—93

UNIVERSAL TELEFÓN: J. 348-12.
GRAFIKAI SZAKÜZLET RT.
SZÁLLÍT NYOMDAI GÉPEKET ÉS ANYAGOKAT
BUDAPEST VIII, RÁKÓCZI TÉR 2. (Bejárat Salétrom u. 2)

SOVÁNYITÓ GYÓGYTORNA
A Szent Gellért Gyógyfürdő legtökéletesebben berendezett gyógytorna (Zander) termében. Mérsékelt árak!

Révész János
cement-, márványmozaik- és műkőárugyár, betonipari vállalat.
Burkoló-, műkő és csatornázási munkák. TELEFON: Ujpest 198.
Központi iroda: **UJPEST, ŐSZ UCCA 14.**

NAGY JÓZSEF
ARANYOZÓMESTER
Telep és mintaraktár:
Budapest VII, Rózsa u. 3-5
TELEFON: József 344—58.
KÉPKERETEZÉSEK
Gyárt: ovál-, kör- és szegletes kereteket minden stílben és kivitelben. *Készít:* templomberendezés, szalónbútorok, csillárok, termek és minden e szakmába vágó munkák aranyozását.

MATYÁSSY ANTAL ÉS FIA
MÁZOLÓ- ÉS FESTŐMESTER
BUDAPEST, X. KER., FÜZÉR UCCA 17/a
TELEFÓNSZÁM: K. 74—48.

ÁKOS FRIGYES ÉPÍTŐMESTER
BUDAPEST VII., KERTÉSZ UCCA 24—28 TELEFON: JÓZSEF 301—40

HIDI IMRE ÉPÍTŐMESTER
Budapest, VIII., Német u. 41 43
Telefón: József 401—88

Zwillinger Gyula
ÉPÍTÉSZ
VII., CSENGERY U. 30
TELEFÓN: JÓZSEF 433—69.

FARKAS LAJOS Telefon: J. 396-96
MÉRNÖK magas-, mély-beton és vasbeton építési vállalkozó
Budapest VII, Kolumbus u. 41

Gőz és motor
utihengerlők
bitumenező hengerek
zuzalékszórókkal
Magyar gyártmány
John Fowler & Co. Budapest-Kelenföld
11. sz. postahivatal. Telefon: J. 382-11

STEINHÄUSL ÉS KÖLBER
FESTŐK ÉS MÁZOLÓK
BUDAPEST, IX., TÜZOLTÓ UCCA 3.
TELEFÓN: József 308—24.

KISSEBESI és KORLÁTI
KŐBÁNYÁK
KÉPVISELETE RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
V. GRÓF TISZA ISTVÁN UCCA 2
TELEFON: AUTOMATA 820—51.

SCHÜTZ EDE TELEFON J. 330—45
ÉPÜLET-, MŰ- ÉS VASSZERKEZETLAKATOS
BUDAPEST, VII., THÖKÖLY ÚT 23. SZÁM

„TUDOR" ACCUMULÁTORGYÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
Budapest, VI., Váci út 137-39. Telefón: Aut. 923-08.
Gyárt: **Tudor** és **Varta** rendszerű accumulátorokat.

ZINNER MANÓ TELEFÓN AUT. 950-75
kőbánya és útépítési vállalkozó
ÚJPEST, TAVASZ UCCA 24. SZÁM

Ára 50 fillér

Tizenkilencedik évfolyam — Budapest, 1930 augusztus 13. — 32. szám

Fővárosi Hirlap

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Egész évre ..... 24 pengő
Félévre ..... 12 pengő
Állandóan:
GAZDASÁGI ÉRTESÍTŐ

VÁROSI, POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

Felelős szerkesztő: DACSÓ EMIL

MEGJELENIK MINDEN SZERDÁN
Szerkesztőség és kiadóhivatal
BUDAPEST, VI., SZIV UCCA 18. SZ.
Postatakarékpénzt. csekkszámla 40.424
TELEFÓN: AUTOMATA 137—15

Lenni, vagy nem lenni,

— a hamleti kérdéshez is eljutott már az építőipar és azon a konferencián, amelyet a napokban tartott *Kállay* Miklós kereskedelmi államtitkár, igen fájdalmas dolgok derültek ki. Jó hírek is enyhítik a levegő feszültségét, közben azonban rá kellett ébrednünk a gyilkos helyzet kétségbeejtő voltára. Eddig is hallottunk számokat, amelyek kellően illusztrálták a munkanélküliséget, ma azonban tudjuk, hogy az építőmunkások *ötven százaléka* nem tudja megkeresni a betevő falatot, tudjuk, hogy 540 építőmester közül csak 155 dolgozik, az is csak néhány munkással. Ezek a *relatív* számok, ezek azok, amelyek a helyzetet igazi sötétségében mutatják meg.

Igazán cinikus dolog lenne, ha nem a legteljesebb bizalommal, ám fájdalmas szorongással vennénk tudomásul, hogy mindezzel szemben csak *a kormány jószándékú igyekezetében bizakodhatunk.* Tudomásul kell venni, hogy a kormánynak pénze nincs, de módjában lesz néhány olyan segítőötletet megvalósítani, amelyek az építőipar megkönnyebbülését hozhatják meg. Az ankétról, amelyet említettünk, az érdekeltségek azzal a meggyőződéssel távoztak, hogy *akik az ország sorsát intézik, segíteni akarnak.* A kereskedelmi miniszter svájci útja, a kölcsönök közvetítésének reménye, a második helyű kölcsönök kamatdifferenciáinak átvállalása, mind olyan remények, amelyek megnyugtatóan hatnak, különösképpen ha a kormány be tudja, aminthogy be akarja váltani azt a szándékát, hogy *évenként húsz-harminc milliót fordít építkezésre.*

Mindez mégis csak a jövőre vonatkozik. Itt azonban momentán segedelemre van szükség, mert aki éhezik, az ma és nem holnap akar enni. Nincs más mód tehát, hogy meg kell ragadni minden alkalmat, amellyel munkát és kenyeret lehet adni. Meg kell mozdítani erre a célra minden pénzt, mert mi még mindig boldogok vagyunk, hogy a munkanélkülieknek nyujtott segedelemért munkát kapunk és ezzel *a nemzeti vagyont növeljük.* Hol van ettől a szegény Németország, amelynek *polgári* kormánya dicsekedhetik ugyan, hogy a koldusokat kiirtották, de *feltartóztathatatlanul közeleg a pénzügyi katasztrófa.* Feltartóztathatatlanul, mert négymillió munkanélkülinek kell *minden ellenszolgáltatás nélkül* ellátást biztosítani. Hova jutnánk mi, ha nálunk is így lenne, ha a kissingeni hotelportásnak, aki a szezónban *havi ezer márkát keres*, télen munkanélküli segélyt kellene fizetni.

Senkit sem érhet tehát nálunk a pazarlás vádja, mert munkát akar adni, mert építkezésre „dobja ki a pénzt". Még ha luxusépítkezés lenne is, inkább építenénk kacsalábon forgó várkastélyokat, mint ajándékpénzekkel, „munkanélküli jövedelmekkel" rontanánk a tömegek erkölcseit. De hiszen nálunk van mit építeni, van bőven pótolni valónk és az is javíthatatlan optimista, aki azt állítja, hogy a lakáskérdést már megoldottuk.

A lakáskérdés terén pedig legeslegelső sorban *a meglévőt kell megmenteni.* A meglevőt, hiszen már megint ott tartunk, hogy omladozó házak között járunk, düledező, csúf, tönkrement lakásokban lakunk. Tessék tehát mielőbb keresztülhajszolni, hogy *Ripka* Ferenc főpolgármester gondolata: a kötelező lakástatarozás mielőbb megvalósuljon, *Természetesen, nem élünk bolsevista világot, olyan kedvezményeket és könnyítéseket kell nyujtani a háztulajdonosoknak, hogy azok megtalálják a számításaikat és ne érezzék magukat kizsákmányoltnak, miként a bécsi Breitner szomorú áldozatai.*

Amikor pedig építkezésről beszélünk, nem feledkezhetünk meg a fővárosról. Ezzel már tisztában kell lenni, hogy amikor a munkanélküliek sorsát emlegetik, akkor végeredményben mindig a fővárosnak kell kinyitni az erszényét. Ezen többé senki sem csodálkozik, hanem mindenki természetesnek tartja. Legelső sorban magának a fővárosnak kell ezt természetesnek tartania. *A főváros beruházásainak kell azonnal, késedelem nélkül megindulnia, mert a fővárosnak vannak halaszthatatlan beruházási szükségességei.*

Megkönnyíti a kormány az építkezési kölcsönök megszerzését és vállalja a kamatdifferenciákat

Kállay Miklós államtitkár építőipari konferenciája után az érdekeltségek bizalommal tekintenek a jövő felé

ÉPÍTŐIPAROSOK A POLGÁRMESTERNÉL

Az *Egységes Községi Polgári Párt* akciója, amely az építkezési tevékenység fellendítését célozza, a közeli siker reményével kecsegteti az érdekelteket. A kérdés jelentőségét elsőnek *Rikpa* Ferenc főpolgármester ismerte fel és még a nyári szünet elején ankétot hívott össze az érdekeltségek panaszainak meghallgatása érdekében. Az ankéton elhangzott felszólalások eredményeként *Becsey* Antal terjedelmes, alaposan megokolt és minden részletet felölelő memorandumot készített, amelyet *Ripka* Ferenc főpolgármester eljuttatott a kormány illetékes tényezőihez. Ilyen előzmények után, — amelyeknek egyes fázisairól a *Fővárosi Hirlap* hétről-hétre elsőnek számolt be, — *Kállay* Miklós kereskedelemügyi államtitkárnál összeült az építkezési konferencia. Az értekezleten a kereskedelmi és iparkamarát *Belatiny* Artúr elnök, *Nagy* Antal iparkamarai alelnök és *Moór* Jenő titkár képviselték, az építőmesterek részéről *Pintér* Oszkár, *Bloch* Leó, *Pásztor* Béla, *Sorg* Antal és *Seenger* Viktor, az ácsmesterek részéről *Czipauer* és *Wellisch*, a lakatosok részéről pedig *Haverland* Antal jelentek meg. *Kállay* Miklós államtitkár arra kérte a konferencián az építőiparosság képviselőit, hogy legyenek rövid ideig türelemmel, mert a miniszterelnököt helyettesítő népjóléti miniszter hetek óta behatóan foglalkozik ezekkel a problémákkal, másfelől, *Bud* János kereskedelmi miniszter az általa bejelentett építőprogram pénzügyi előfeltételeinek a megteremtésén fáradozik. A kormány a kereskedelmi miniszter elgondolása szerint három éven át évi 20—30 millió pengőt akar építkezési célokra előteremteni.

A *Fővárosi Hirlap* munkatársa az építkezési konferencia lefolyásáról és várható eredményeiről *megszólaltatta az építőiparosság képviselőit*, akik a kereskedelmi államtitkárnál tartott konferencián jelenvoltak. Mindenekelőtt szükségesnek tartottuk, hogy az akció kezdeményezőjét, *Becsey* Antalt kérdezzük meg.

Becsey Antal,

az *Egységes Községi Polgári Párt* társelnöke arra a kérdésünkre, hogy a konferencián elhangzott kijelentések alkalmasak-e az érdekeltségek megnyugtatására, a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Nagy örömömre szolgál, hogy

a kereskedelemügyi államtitkár úr biztató kijelentéseit megnyugvással vehetjük tudomásul.

Szükségesnek tartom azonban *felhívni az illetékesek figyelmét arra a körülményre,* hogy

a pénzügyminiszteri rendelet kibocsátása előtt hallgassák meg az érdekeltségeket,

nehogy olyan törvényes intézkedések foganatosítására kerüljön a sor, amelyek kedvezőtlen hatást gyakorolhatnak. Azt is *hangsúlyozni kívánom, hogy nem állhatunk meg az elért eredményeknél,* hanem folytatni kell az építkezési tevékenység fellendítését célzó akciót. *A tatarozási akció csak szurrogátom lehet jobb megoldási mód hiányában.* A legközelebbi feladat az legyen, hogy *bizonyos építési akciók előkészíttessenek.* Nem akarok vitatkozni azon a kérdésen, hogy van-e lakásinség, vagy nincsen. Mindkét álláspont mellett lehet érveket felhozni. Annyi azonban bizonyos, hogy

építőipari munkanélküliség van, ami vitán felül áll.

Óriási depresszió van az építőiparban. A megoldás útja csak az lehet, hogy *megteremtjük azoknak az akcióknak a pénzügyi előfeltételeit, amelyek családi házak építését célozzák.* Ilyen irányban nagy mozgolódás észlelhető. Nemcsak a középosztálybelieknél, hanem a *munkásosztályban is nagy a vágy, hogy öröklakást, házat szerezzenek maguknak.* E vágyuk teljesülése érdekében *szívesen fizetnek jóval nagyobb összegeket a házbérnél,* ha remélik, hogy ilyenmódon törleszthetik a házépítési költségeket. Hasonló elgondolással találkozunk az *albertfalvai telepen*, ahol körülbelül *320 ház épült és a lakosok között máris mozgalom indult meg, hogy az általuk bérelt lakásokat tulajdonul szerezhessék meg.* Hivatalos helyről is hangzottak el olyan nyilatkozatok, amelyek ezeknek az albertfalvai házaknak az eladási lehetősége mellett szólanak. Ha a kereskedelemügyi miniszter úr három-négy éven át biztosítani tudja az évi 20—30 millió pengős hitelkeretet, akkor *szép reménységekkel tekinthetünk a jövő elé* annál is inkább, mert régi tapasztalat, hogy valahányszor hatósági építkezések erősebb tempóban megindulnak, a magántevékenység is fellendül.

Beszéltünk a kereskedelemügyi államtitkárnál tartott építési konferencia eredményéről azokkal az építészmérnökökkel is, akik résztvettek a tanácskozásban. Elsőnek *Pintér* Oszkárt szólaltattuk meg, aki a konferencián tevékeny szerepet játszott.

Pintér Oszkár építőmester

a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Az építőmesteri testületek ez év februárjában a többi építőipari érdekeltségek bevonásával országos kongresszust tartottak, amelyben már jó előre rámutattak arra a körülményre, hogy a *kormánynak sürgősen intézkednie kell az 1930. évi építési szezón előkészítése és a magánépítkezési tevékenység megfelelő pénzügyi támogatása érdekében,* mert különben az építőiparosok és munkások között a legnagyobbfokú nyugtalanság fog bekövetkezni. Beadványunknak, amelyet a miniszterelnök úrhoz is eljuttattunk, sokáig nem volt eredménye. A viszonyok egyre rosszabbod-

tak és a helyzet rosszabbodásának a következménye az lett, hogy

ma már 540 ipartestületi tag közül összesen csak 155 építőmester van foglalkoztatva, ezek is alig néhány munkással. Az építőipari munkások létszáma pedig a felére redukálódott,

ami azt jelenti, *hogy az építőiparban a munkanélküli munkások száma meghaladja az ötven százalékot.* A kereskedelemügyi államtitkár úr biztató kijelentéseket tett. Főként azt a kijelentését fogadtuk nagy örömmel, hogy *az állam bizonyos kamatkülönbözetet fog megtéríteni az építkezési hiteleknél.* A jelenlévő építőmesterek a konferenciáin rámutattak arra a tényre, hogy *most már nemcsak a kamatdifferencia pótlására van szükség, hanem egyáltalán a hitelszerzés megkönnyítésére.* A kormánynak az általános pénzügyi világpiac leromlása következtében *segítségére kell sietnie az építtetőknek a létesítendő Központi Jelzálogintézet révén* olyan értelemben, hogy első helyi kölcsönöket kapjanak. A második helyen betáblázott kölcsönök kamatdifferenciájának a vállalására hajlandóságot jelentett ki a kereskedelemügyi államtitkár úr, az építőiparosok azonban — sajnos — *elsőhelyen bekebelezhető amortizációs kölcsönöket sem tudnak már kapni,* mert

a bankok semminemű amortizációs kölcsönt nem folyósítanak építkezésekre azzal az indokolással, hogy zálogleveleiket elhelyezni nem tudják.

Az államtitkár úr azt mondotta, hogy a *miniszterelnök úrral együtt a legkomolyabban foglalkoznak ilyenirányú pénzügyi támogatás biztosítása érdekében és így ezt a választ biztatónak tekintjük a jövőre nézve.* A konferencián felhívtam az államtitkár úr figyelmét arra, hogy *adómentességi törvényeink lejáróban vannak,* mire az államtitkár úr kijelentette, hogy

az adómentességi törvény hatályának három esztendővel való meghosszabbítása rövidesen megtörténhetik.

Ez is kedvező kijelentés volt számunkra. Felkértük az államtitkár urat, interveniáljon a pénzügyminisztériumban olyan irányban, hogy e törvények végrehajtási utasítását változtassák meg, mert az eredeti utasításban *lehetetlenül súlyos műszaki feltételek szerepelnek.* A közmunkatanácsnak van építési szabályrendelete, ezen túlmenőleg ne emeljenek nehézségeket, mert ilyen körülmények között az *1929-ben hozott törvénynek nincs jelentősebb eredményt biztosító hatása.* Az államtitkár úr megígérte, hogy el fog járni ilyen értelemben is a pénzügyminiszternél és reméli, hogy ennek az intervenciónak meg lesz a hatása.

Végeredményben megállapíthatom, hogy jó reménységekkel távoztunk a konferenciáról.

Az államtitkár úr *megígérte, hogy az illetékes kormánykörökkel folytatandó tárgyalásainak a befejezése után ismét összehívja az érdekeltségek ankétját.*

Bloch Leó építőmester

ezeket mondotta a konferencián szerzett benyomásairól:

— Legnagyobb bajunk az volt, hogy a kormány sokáig nem akarta elfogadni azt a javaslatunkat, amely az építkezési kölcsönök olcsóbbá tételét célozta azáltal, hogy az állam a második helyen lévő kölcsönök kamatdifferenciáját vállalja. *Kállay* államtitkár úr elismerte, hogy az építkezési tevékenység fellendítésének egyik számottevő feltétele ilyenirányú kérésünknek a teljesítése. A konferencia lefolyásából és az ott elhangzott kijelentésekből még nem következtethetünk arra, hogy az építőiparosság súlyos helyzetének a javulása fog eredményként bekövetkezni, annyit azonban tartozunk kijelenteni, hogy *Kállay államtitkár úr jóindulatú biztatásai reménységeket nyujtottak.* Ez is valami. Annál inkább reménykedhetünk, mert

megbizonyosodtunk afelől, hogy a jószándék megvan.

Ez az, ami bennünket momentán nehéz napjainkban megvigasztal.

Sorg Antal építőmester

ezeket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— A kereskedelemügyi államtitkár úr kijelentette, hogy

a kormány hajlandó vállalni a második helyen bekebelezett kölcsönök kamatdifferenciáit.

Ez ma *már nem sokat jelent, mert hiszen az építőipar egyáltalán nem tud kölcsönhöz jutni, az állam pedig mereven elzárkózik minden hitelezési művelet elől.* Mi tehát nem tehetünk egyebet, várakozó álláspontra helyezkedünk, mert az államtitkár úr is türelmet kért tőlünk addig, amíg a kereskedelmi miniszter úr visszatér Svájcból, ahol építőipari kölcsönök folyósításáról tárgyal.

Hawerland Antal,

aki az építési konferencián a lakatosmestereket képviselte, a következőkben nyilatkozik az ankét eredményéről:

— Azzal a benyomással távoztam az értekezletről, hogy *a kormány mindent megtesz,* amit tőle várni lehet, de, sajnos, egyelőre nem áll módjában az építőipart olcsó kölcsönhöz juttatni. Meggyőződtem arról, hogy

az illetékesek törik a fejüket, miként tudnának segíteni, de addig komoly megsegítésről nem lehet szó, amíg olcsó hitelhez nem jutunk.

Belátom, hogy céltalanul türelmetlenkednénk, a kormány adna pénzt, ha volna neki. Már az is nagy eredmény, hogy a kereskedelemügyi államtitkár úr biztató kijelentést tett a második helyen betáblázott kölcsönök kamatkülönbözetének a megtérítésére. Reméljük, hogy *Bud kereskedelmi miniszter úr kedvező eredménnyel jön haza Svájcból* és akkor az építőipart ellátják néhány esztendőre olcsó kamatozású hitellel. Ha ez a reménységünk valóra válik, akkor talán enyhülni fog az építőipari válság és ezzel az általános gazdasági depresszió is.

A kormány és a közhatóságok részéről megindított akció fejleményeit nagy figyelemmel kíséri

Hadik János grófi,

aki a maga súlyosszavú véleményében a következőknek ad kifejezést:

— Örömmel üdvözlöm *Bud* miniszter tervét, mert ez *az első határozott lépés a belső záloglevélpiac megteremtésére,* aminek szükségességét évek óta állandóan hangoztatom. A kormánytól és a *Magyar Nemzeti Bank* vezetőségétől várom az irányítást ezen a téren. Megállapítom, hogy jelentékenyen előbbre vinné a belső záloglevélpiac megteremtését, ha az állam és az önkormányzati testületek kezdeményező lépéseket tennének azirányban, hogy

azok a részvénytársasági formában működő nagyipari és nagykereskedelmi vállalatok, amelyek nagyobbarányú középítkezésekben, vagy közszállításokban részesülnek, tartaléktőkéik egy részét állandóan záloglevelekben gyümölcsöztetnék.

— Nem hiszem, hogy bármelyik ilyen cég megakadhatna azon, hogy amikor nyilvános árlejtéseken milliós vállalkozáshoz jut, a vállalati összegnek legalább egy csekély százalékát tartalékalapja javára záloglevelekben helyezze el. Ha a legutolsó években lebonyolított állami építkezéseknél, vagy közszállításoknál ez az elv már gyakorlatilag érvényesült volna, *igen jelentékeny összegek állanának záloglevelekben rendelkezésre.*

— Az építkezések megindulásától számos iparág boldogulása, sok ezer egzisztencia kenyere függ.

— Bízom abban, hogy a kereskedelmi miniszter tervét a gazdasági élet minden tényezője olyan odaadással fogja felkarolni, hogy a tervezet megvalósítható lesz

s ezzel hosszú évtizedes pangás után új erőre kap a vállalkozási kedv és megindulhat a kenyeret adó és áldást hozó építő és alkotó munka.

Sipőcz Jenő polgármester a kényszertatarozások elrendelése ellen

A kormányzati szervek jól átgondolt akciója jogos reménységekkel biztatja a különböző építési szakmák érdekeltségeit, akik részére azonban *meglehetős kiábrándulást jelent Sipőcz* Jenő dr. polgármester megnyilatkozása, annak a küldöttségnek a fogadásán, amelyik az építőipari tevékenység támogatását kérte. A polgármester válasza nem alkalmas arra, hogy a munkaalkalmak gyors megteremtésére megindult akciót alátámassza, holott Budapest gazdasági válságának enyhítése elsősorban attól függ, hogy *a főváros a maga közmunkáinak kirásával széles területeken nyujtson munkalehetőséget* úgy az iparosságnak, mint a munkásságnak. Ismerve *Sipőcz* Jenő polgármester érzületét, bizonyosra vesszük, hogy revízió alá fogja venni ezt a csak *látszólagosan* rideg álláspontját és a nehézségek elhárítása után a főváros anyagi erejét is rendelkezésre bocsátja az építkezési akciónak, amitől számtalan ezer egzisztencia várja sorsának megjavulását.

Az építőipari szakmák küldöttsége hétfőn délben járt a polgármesternél. A küldöttséget *Belatiny* Artúr, a Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara elnöke vezette; tagjai közt volt *Nagy* Antal, az Iparkamara alelnöke, *Farkas* Elek, az Építőiparosok Országos Szövetségének igazgatója, *Pintér* Oszkár építészmérnök, az Építőiparosok Országos Szövetségének ügyvezető-alelnöke, *Füredi* Lajos, az Asztalosmesterek Szövetségének igazgatója, *Wellisch* Mór, az Acsmesterek Ipartestületének elnöke, *Lippay* Géza dr. igazgató, *Szilágyi* Aladár, a kárpitosok elnöke, *Tomschai* Károly, a Tetőfedő Iparosok elnöke, *Sorg* Antal építőmester, *Hawerland* Antal felvonógyáros, *Mann* Mihály építőmester, *Győrbíró* István, a Kőmívesek és Kőfaragók főtitkára és *Bukovai* Jenő, a Tetőfedő Ipartestület alelnöke és még mások a különféle érdekeltségek képviseletében.

A szakmabeli érdekeltségek kéréseit *Belatiny* Artúr iparkamarai elnök terjesztette elő és hangoztatta, hogy az iparosság nagy reményeket fűz a fővároshoz, ahonnan a multban is annyi sok kezdeményezés indult ki.

Sipőcz Jenő polgármester

válaszában kijelentette, hogy a fővárosnak az építkezések keretébe való intenzív bekapcsolódása a költségvetés kereteihez van szabva. A költségvetést szentségnek kell tekinteni, amelyhez szigorúan alkalmazni kell minden kiadási tételt. Egyelőre nem jók a kilátások, de

ha a főváros háztartása megszilárdul, akkor jöhetnek olyan hiteligénylések, amelyek révén a főváros is a nagy építtetők sorába lép.

A lakásfelszabadítás kérdésében nem hajlandó radikális reformokra és e vonatkozásban teljesen osztja a népjóléti miniszter álláspontját.

Nem hajlandó a kényszertatarozások elrendelésére sem,

mert ez együttjár a magántulajdonba való erőszakos beavatkozással, ami pedig tőle teljesen távol áll.

A küldöttség tagjai vegyes érzelmekkel fogadták a polgármester kijelentéseit, amelyek — szerintük — nem nagyon biztatók a nagyobbarányú városi építési munkák megindítására.

WIHART FERENC
• ÉPITÉSZ ÉPITŐMESTER •
BUDAPEST, VII., COLUMBUS UCCA 33. sz.
TELEFON: JÓZSEF 350-37

DONA DÖME ÉS TÁRSA
PAPIR ÉS IRÓSZEREK GYÁRI RAKTÁRA
a „PAPIRMALOM"-hoz
Tel.: Aut. 877-15
Alapítva 1790-ben
Budapest, IV., Aranykéz ucca 6

Alapítási év: 1868. Telefon: Zugló 69—07.
CRISTOFOLI VINCE
KÖPADLÓ FAYENCE FALBURKOLAT
BUDAPEST, VII., GIZELLA ÚT 31

Közúti gőz- és motorhengerlést vállal
WOLFF ERNŐ
Sürgönyczim: WOLFFERŐ
Tel.: Lágymányos 13-82
Budapest-Kelenföld, Budaörsi-út 101

HORTOBÁGYI JUHTÚRÓ
Mindenütt kapható! Termeli:
Orsz. Magy.
TEJSZÖVETKEZETI KÖZPONT

MÉRNÖKI SZAKÜZLET
A „GAMMA" FINOMMECHANIKAI GÉPEK ÉS KÉSZÜLÉKEK GYÁRA R. T.
ELADÁSI OSZTÁLYA
Budapest, IV., Múzeum körút 41.
TELEFÓN: AUT. 860-96. □ TELEFÓN: AUT. 860-96.

ÉRCBETON
Rozsdamentes. Nem csúszik. Legnagyobb szilárdság. Legkisebb kopás. Nem porzik. Magyar termék. Anyageladás.
KÁRMÁN és FAZEKAS
okleveles mérnök — építőmester
IX. KERÜLET, KÁLVIN TÉR 7. SZÁM
Telefón: Automata 851—43.

Bauer Dénes utóda, Telefón: Aut. 539—59
HOFFMANN DÉNES okl. mérnök
II., Szász Károly ucca 5. bádogos, gáz, vízvezeték, csatornázási, központi fűtési vállalkozó

Lézengő demokraták: itt-ott és mindenütt

A nyári időjárás ezidén nem különösen alkalmas arra, hogy a demokrata vezérek a francia, olasz, vagy német tengerpart előkelő fürdőhelyein töltsék a kánikulai heteket és mert szünetel a törvényhatósági élet: *valami szórakozásról gondoskodni kell.* Ilyen körülmények között született meg a demokrata párt kicsiny, elszánt, de nem ötlettelen táborában az a terv, hogy végigjárják a főváros üzemeit, intézményeit és tapasztalatokat gyüjtenek, — *a majdani korteshadjáratra.* A demokrata csapat élén *Bródy* Ernő lépked és a zsebében meglapuló törvényhatósági tanácsi igazolvány birtokában, biztos és bátor fellépéssel *rajtaüt* az egyes üzemeken, ahol vizsgál, tanulmányoz, kérdez, puhatolódzik, informálódik, majd végül *nyilatkozik* és elmondja világmegváltó terveit, amelyek egyedül alkalmasak a pesti polgár minden bajának orvoslására. *Bródy* Ernő és a demokrata kísérő lovagok mindenre hajlandók, ami alkalmas a korai korteskedés lefolytatására: *leszállítják a gázt, a villanyt, a villamost, megszüntetik a szegénységet, a nyomort, leépítik a kereskedelmi üzemeket, ígérnek fűt-fát, csodabogarat* és fék nélkül adják rózsaszínű palettájukról a színeket az elkábított választóknak. *Bródy* Ernő fantáziája azt reméli, hogy ilyen előzmények után a kispolgárok tömegei már most sietnek az urnákhoz, hogy a demokratákra adják le szavazataikat, mert Bródy Ernő mindent megígér, amit csak lehet, sőt azt is, ami lehetetlen.

Hogy mit takar a valóságban az a fellengős nyilatkozatradat, amit a demokraták pompázó sárkány módjára a magasba eregetnek, arról fölösleges beszélni. *A hozzá nem értés és a dilettantizmus mesterműve minden egyes nyilatkozat, ami egy-egy üzemi látogatás után a demokrata részről napvilágot lát* és a városházi ügyekhez ma már eléggé értő budapesti polgár nagyon jól tudja, hogy a demokraták üzemi vizitelése mögött kizárólag *naiv kortesfogások* húzódnak meg. Nem veszi senki komolyan ezeket a látogatásokat, amelyek így *ártatlan mulatságnak* látszanak, és mégis *súlyos nehézségeket idéznek elő azokban az üzemekben, ahol a demokrata csoport váratlanul megjelenik.*

Alkalmunk volt végigszemlélni egy ilyen „vizsgálatot" a *Budapesti Kisipari Hitelintézet*-ben. 11 órakor megjelent *Bródy* Ernő fővezérletével *Pakots* József, *Zala* Zsigmond, *Pető* Ernő és még *négy demokrata bizottsági tag*, ahol elmellőzve a hitelt remélő kisiparosok tömegeit, szilárd léptekkel bevonultak az intézetet vezető igazgató szobájába. *Bródy* Ernő elővette a törvényhatósági tanácsi igazolványát és helyet foglalt a legnagyobb karosszékben. A többiek szerényen köréje csoportosultak és *kezdetét vette a kihallgatás. Bródy* Ernő megkérdezte, hogy miesoda tulajdonképpen a Kisipari Hitelintézet, mekkora az alaptőkéje, milyen kamatkulcsot számít, mennyi a kezelési illeték, a váltó-diskontó, hány főnyi személyzet dolgozik, milyenek a fizetések és amikor úgy látszott, hogy tisztában van a *kisipar* és a *hitel* fogalmával, *megkezdődött a körút a tágas helyiségben.* Időközben tizenkettőt mutatott az óra és a hitelre szomjas kisiparosok serege nőttön-nőtt az igazgató szobája előtt. Híre járt, hogy a demokraták vannak itt, akik bent kedélyesen diskurálgatnak, miközben munkájukat szüneteltető kis egzisztenciák hiába várakoznak, hogy kölesönigényüket előterjeszthessék. *Bródy Ernő sajnálhatja, hogy a várakozók sorában elhangzott kifakadásokat nem hallhatta, mert így gyors meggyőződést szerezhetett volna arról a rokonszenvről, ami a kisiparosság körében a demokraták iránt megnyilvánul.*

Negyed egy órakor végre kinyílott az igazgatói szoba ajtaja és *megkezdődött a vizsgálat.* A résztvevő várospolitikusok hosszasan nézegették a Wertheim-szekrényt és elmagyaráztatták maguknak még a biztonsági zárak komplikált működését is. *Sor került a másológépekre, az összeadógépekre, az írógépekre, sőt a ventillátorokra is.* A látogatás természetesen a tisztviselői személyzetre is mély hatást gyakorolt, akiknek minden figyelme a vizsgáló csoport felé irányult. A munka tempója lassúbb lett, a felek ideges türelmetlensége fokozódott, megbénult a tevékenység mindaddig, míg Bródy Ernő csapata nem vonult el a hadszíntérről. A feszült atmoszféra ½2 órakor végre megenyhült: a demokraták távoztak és még a lépcsőn megbeszélték — *a nyilatkozat szövegét.* Mert erről volt szó. A nyilatkozási lehetőségről. Ez pedig sikerült.

SCHMIDT NÉPARÉNA
BUDAPEST, VÁROSLIGET
A főváros legolcsóbb és legjobb szórakozóhelye.
HELYÁRAK 40 FILLÉRTŐL P 1.50-IG
Előadások délután ½4-től folytatólagosan
Az esti díszelőadás pont 8 órakor kezdődik

RAKOVSZKY IVÁN NYILATKOZIK

a dunai hidak megépítéséről, a Lágymányos feltöltéséről, a füstelenítésről és a távfűtés bevezetéséről

A főváros közönsége érdeklődéssel várja, *mikor kezdik már meg a Boráros téri és az óbudai hidak megépítését.* Híre jár, hogy már a legközelebbi napokban megkezdik az előmunkálatokat és a Boráros téri híd megépítésével kapcsolatosan rövidesen megkezdődik a Lágymányos feltöltése is. A *Fővárosi Hirlap* munkatársának alkalma volt ezekről a kérdésekről hosszabb beszélgetést folytatni *Rakovszky* Iván dr. nyugalmazott belügyminiszterrel, a Fővárosi Közmunkák Tanácsa elnökével, akit mindenekelőtt a Lágymányos feltöltéséről kérdeztünk meg.

Rakovszky Iván v. belügyminiszter

a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— A Lágymányos feltöltése fel volt véve a Közmunkatanács programjába. Tekintettel azonban arra a körülményre, hogy az óbudai és a Boráros téri hidak megépítésének az ügye előtérbe került, szakítanunk kellett azzal a régi tervvel, hogy a feltöltést lassan, fokozatosan végeztetjük el. Mivel tudomásomra jutott, hogy

a Boráros téri híd megépítésének földmunkálatai már kora ősszel megkezdődnek,

azonnal intézkedtünk a versenytárgyalás kiírása iránt, hogy a Lágymányosból egyszerre nagyobb területet lehessen feltölteni és ezzel a Boráros téri híd megépítéséhez szükséges területet alkalmas formában bocsáthassuk rendelkezésre. A *versenytárgyalási feltételeket a Közmunkatanács mérnöki bizottsága állapította meg.* A versenytárgyalási határidő szeptember közepén jár le. A döntés után azonnal meg kell kezdeni a munkát úgy, hogy az ősz folyamán a hídépítési munkálatok is megkezdődhetnek.

— Ami a két új Dunahíd megépítésének az ügyét illeti, a kormány — tudomásom szerint — elvben a sürgős megvalósítás mellett döntött. *A munkálatok végrehajtásának a tempója a költségvetési helyzettől függ, vagyis attól a körülménytől,* hogy a szükséges pénzügyi fedezet milyen körülmények között áll majd rendelkezésre.

Megkérdeztük a Közmunkatanács elnökét arról a hírről is, amely szerint *Latinovich* Tibor kizárólagos koncessziót kapott volna a fővárosnak füstemésztőkészülékekkel való ellátására. *Rakovszky* Iván válasza így hangzik:

— A *Fővárosi Közmunkák Tanácsa* évről-évre elrendeli a füstemésztőkészülékek beszerzését a különböző ipari vállalatoknál. Meg kell állapítanom, hogy bizonyos ellenállással találkozunk, ami azonban nem indokolt, mert hiszen

a füstemésztőkészülékek beszerzésére fordított kiadások megtérülnek a tüzelőanyagok gazdaságosab kihasználásában.

— Ezeket a füstemésztőkészülékeket az összes gépgyárak készítik, így tehát nem lehet szó semmiféle koncessziónak az elnyeréséről. Kipróbált találmányok alapján dolgoznak ezek a gyárak, tehát *monopólium adása el sem képzelhető.* Mi arra törekszünk, hogy az e tárgyban kiadott rendeletet lehetőleg az egész vonalon végrehajthassuk. Ahol a rendeletre való hivatkozás nem segít, ott *hatósági beavatkozás útján végeztetjük el a füsttelenítést.*

— Ami a föltett konkrét kérdést illeti, erre választ adni nem tudok. Nincs ugyanis tudomásom arról, hogy *Latinovich* Tibor koncessziót kapott volna. *Ezzel a névvel még egyáltalán nem is találkoztam.* A fővároshoz talán valamilyen központi fűtési terv végrehajtására érkezett egy pénzajánlat. Az érdekeltek — sajnos — nem tulajdonítanak elég jelentőséget ennek a gondolatnak, amelyet külföldön már több helyütt megvalósítottak.

Nemcsak a köztisztaság érdekei kívánnák meg a központi fűtés rendszerének bevezetését, hanem a publikum érdeke is emellett szól.

— A fővárosi házaknak központi távfűtés útján való melegítése rengeteg költség megtakarítását tenné lehetővé. *Meg lehetne takarítani a fuvarozási költségeket, gazdaságosabban lehet kihasználni a fűtőanyagot, ki lehetne küszöbölni az import-szenet és főként megszabadulna a főváros a sok szénportól és hamutól, amivel a szállítás és lakásonkénti fűtés jár.* Pillanatnyilag azonban úgy áll a helyzet, hogy a közeli jövőben való megvalósításra aligha lehet gondolni, bár örülnénk, ha akadna komoly, tőkeerős vállalkozó. A Várra vonatkozóan már konkrét tervek is készültek a távfűtésre vonatkozóan. E tervekkel egy mérnöki konzorcium foglalkozik, várjuk az ajánlatot, amely azonban késik...

Fővárosi Hirlap
Az Egységes Községi Polgári Párt hivatalos lapja.
*
Előfizetési árak:
fél évre . . . . . 12 pengő,
egész évre . . . . . 24 pengő.

Gyárak, raktárak, garageok, kórházak, középületek részére
préselt acélajtók
préselt acélkapuk
tetszetős-tartós-tűz- és betörés biztos.
haas és Somogyi

FEKETE ÖDÖN MÉRNÖK
Vízművek, vízvezetékek, csatornázások, központi fűtések, szellőztetések és légszeszberendezések tervezése és kivitele
Budapest, II., Margit körút 58. Telefón: Aut. 514-80

„SANIT F" CEMENTHABARCSTÖMÍTŐ
Gyártja: POSNANSKY ÉS STRELITZ
aszfalt-, fedéllemez- és kátrány-vegyitermék-gyár
Budapest, V., Lipót körút 27. ■ Tel.: Aut. 228-29., Aut. 282-85

Rozsdamentes acélbeton
„SÁRKÁNYBETON"
54125. sz. a. védjegyezve
Budapest, V., Zoltán ucca 13. Telefón: Aut. 190—54

MENTSIK FERENC
KÖNYVKÖTÉSZETE
SZABADALMAZOTT IRATTÁRI TÁBLAGYÁR
Nagy arany érmekkel kitüntetve :: Postatakarék csekksz.: 47.983
BUDAPEST, IV., SZARKA UCCA 4
TELEFÓN: AUTOMATA 840—02
Tulajdonosok: Mentsik Ferenc és Mentsik Viktor

JUSTUS SÁNDOR ÉS FIA
Gördülő faredőnyök, acéllemezredőnyök, boltponyvák, vászon-, szövött- és faredőnyök gyára
Budapest, VI. ker. Vörösmarty ucca 24/B.
Alapíttatott 1886-ban. Telefón-interurban: Automata 223—06.

NAGY ANTAL
BÚTORGYÁRA
BUDAPEST
VIII., VIG UCCA 22 ● TELEFÓN: J. 438—64

Szűcs Béla mérnök, műszaki és vállalati irodája
Budapest, VIII., József körút 69 ● Telefónszám: József 373—67
Tervez, berendez, átalakít: központi gőz-, melegvíz- és légfűtéseket, vízvezetékeket, egészségügyi berendezéseket, önálló központi szivattyú és elektromos világítási telepeket

HIRSCH LÁSZLÓ
ÚT- ÉS VASÚTÉPÍTÉSI VÁLLALAT
I. KER. BUDAFOKI-ÚT 22.
TELEFON: JÓZSEF 321—17. SZ.

SCHEIBER MIKLÓS OKLEVELES GÉPÉSZMÉRNÖK
Központi fűtés, vízvezeték és egészségügyi berendezések
Budapest, VII., Vörösmarty ucca 19. Telefón: József 415-98.

Gondoskodik a főváros az iparostanoncok tanszerbeszerzéséről

A tanszerdíjakat a mesterek fizetik

Régi panasza volt az iparostanonciskolák igazgatóinak, hogy a beiratott tanulók eredményes tanítását nagymértékben hátráltatja a tanszer- és tankönyvhiány, mert jóllehet a törvény szerint ezekről a tanoncokat vállaló mestereknek kötelessége lett volna gondoskodni, mégis csak fogyatékosan, vagy sehogyan sem teljesítették és *nagyon sok tehetséges tanulófiú teljesen taneszköz nélkül járta iskoláit*, lényeges rovására az előmenetelnek és iskolai eredményeknek.

A közoktatási ügyosztály előterjesztésére most a polgármester egy igen nagyjelentőségű reformot léptetett életbe, azt, hogy

ezentúl a főváros maga gondoskodik az iparosiskolai tanulók tanszer- és könyvszükségletéről,

ezeket ingyen bocsátja a tanulók rendelkezésére és a beszerzési árat, *valami méltányos kis összeget, a munkaadóktól fog behajtani.*

Erről a reformról

Purébl Győző
közoktatásügyi tanácsnok

a következőket közölte a *Fővárosi Hirlap* tudósítójával:

— A közoktatási ügyosztály és az iparoktatási bizottság javaslata alapján tett előterjesztések régebben arról számoltak be, hogy a tanonctartó munkaadók az 1922. évi XII. tc. 85. és 116. §-aiban megszabott kötelezettség dacára *tanoncaikat nem látják el megfelelően az iskolában szükséges tanszerekkel* és ezért a tanács már a mult év októberében elrendelte, hogy az 1929—30. tanévben egy-egy iparostanonciskolában kísérletképpen az iskola lássa el a tanoncokat rajz- és tanszerekkel és azok pénzbeli ellenértékeként a mesterektől tanszerdíj címén *négy pengőt* szedjen.

— Minthogy a tanoncok fogyatékos iskolai tanszerekkel való ellátásának ez a módja a kísérleti évben minden tekintetben bevált, ennélfogva a közoktatásügyi ügyosztály előterjesztésére a polgármester elrendelte, hogy az 1930—31. iskolai évben már valamennyi iparostanonciskolában az iskola lássa el a tanoncokat az év folyamán szükséges tan- és rajzszerekkel, ugyanakkor úgy intézkedett, hogy a tanonctartó mesterek ezen gondoskodásért beiratáskor tanszerdíjat fizessenek az iskolának.

— A tanszereket a székesfőváros központi anyagszertára szerzi be és szolgáltatja ki.

— Az iskolák külön rendelőkönyvet kapnak erre a célra és az anyagszertár az anyagokat készpénzfizetés ellenében adja ki az iskoláknak. Az iskolaszerek szétosztását tanulók között az osztályvezetők végzik, akik fogyasztási kimutatást készítenek és vezetnek. *A szegény, teljesen ellátásnélküli tanoncok szükségletét az esetleg fel nem használt tanszerdíjakból kell ellátni.*

— A tanszerdíjat nem fizető munkaadóktól a kerületi elöljáróságok közadók módjára fogják behajtani a hátralékokat.

A tanszerdíjak és tanszerek kezelésének ellenőrzésével a polgármester az I—VI. kerületi iparostanonciskolákban *Szabó* Sándor felügyelő-főigazgatót, a VII—X. kerületi iskolákban pedig *Albrecht* István felügyelő-igazgatót bízta meg, a tanszerdíjak végelszámolásának felülvizsgálatával pedig a központi számvevőség lett felruházva.

— Az előkészítő osztályban a tanulók egy írófüzetet, két számolófüzetet, két diktandófüzetet, két rajzfüzetet, 12 írótollat, egy tollszárat, három irónt, egy radírt, egy félíves rajztáblát kapnak; az első osztályban két vonalas-, két kockásfüzetet, négy címkés borítékot, egy itatóst, húsz negyedíves fehér és 16 negyedíves szürke rajzlapot, egy rajzlapborítékot, egy címkét, két törlőgumit, három fekete irónt, egy kék- és egy pirosceruzát, húsz tollat, egy tollszárat és 12 rajzszöget kap. A II. és III. osztályban nyolc fehér írópapírt, egy itatóst, egy vonalas-, két kockás füzetet, három borítékot, 12 rajzlapot, egy dossziert, egy rajzlapborítékot, két gumit, három fekete irónt, húsz írótollat, egy tollszárat, 12 rajzszöget, egy vázlatkönyvet, különböző könyvelések elsajátításához szükséges rovatozott papirosokat, egy raktárkönyvet, nyolc franciakönyvet, vonalzót, sorvetőt stb. A IV. osztályban egy darab vastag jegyzetfüzetet, két itatóst, tíz félíves rajzlapot, egy darab rajzlapborítékot, egy dossziert, két radírgumit, három fekete ceruzát, egy tollszárat, tíz tollat, 12 rajzszöget, egy vázlatfüzetet, könyvelés elsajátításához rovatolt papirosokat, négy főkönyvet, vonalzót és három raktárkönyvet kapnak.

Elektr. Művek 7155/T. K. ig. szám.

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest Székesfőváros Elektromos Művei Igazgatósága nyilvános írásbeli versenytárgyalást hirdet a Budapest, I., Budafoki út 52. sz. 4047. új hrsz. alatti áramfejlesztőtelepen létesítendő III. számú **melegvízcsatorna munkálataira.**

Az alább megjelölt helyen átvehető feltételek értelmében szabályszerűen kiállított írásbeli ajánlatok magyar nyelven szerkesztve, az egységárak megjelölésével (egységáras versenytárgyalás) teendők. Budapest (Budapest cégjegyzett) vállalkozók ajánlataikat postán nem küldhetik be.

A szabályszerűen aláírt és előírt okmánybélyegekkel ellátott pengőértékű, tanukkal láttamozott ajánlatok felirattal ellátott, lepecsételt borítékban nyujtandók be.

Az Ajánlaokat **1930 augusztus 28-án délelőtt fél 10 óráig** az Elektromos Művek igazgatósági épületében dr. Bárdi Lajos főtitkár úr kezeihez (V., Váci út 74., I. emelet 101. sz.) kell benyujtani, vagy oly időben postára adni, hogy az ajánlat a jelzett határidőig beérkezzék.

Az ajánlati végösszeg után az „Ajánlat" nyomtatvány szerinti %-kal számított bánatpénz az Elektromos Művek főpénztáránál teendő le; az átvételt elismerő eredeti levél az ajánlathoz csatolandó.

A fent megnevezett határidőre beérkezett összes ajánlatok ugyanazon napon délelőtt 10 órakor az Elektromos Művek igazgatósági épületében (IV. emelet 401. sz.) fognak felbontatni, mely eljáráson az ajánlattevők vagy azok igazolt képviselői jelen lehetnek.

Az ajánlattevők ajánlataikkal végleges döntésig, de legkésőbb 30 napig kötelezettségben maradnak.

Kizárólag csak oly ajánlatok vétetnek figyelembe, amelyek a kiírásban foglaltaknak szigorúan megfelelnek. A versenytárgyalási hirdetést, az ajánlati ürlapot, a szerződést, a külön kikötéseket, a költségvetést, a pályázó által már végzett hasonló munkák feltüntetésére szolgáló ürlapot, a megrendelési feltételeket, az igazolóívet, a jelentkező ajánlkozni szándékozók az Elektromos Művek építési irodájában (V., Váci út 74., IV. emelet 438. sz.) hétköznapokon délelőtt 9—12 óra között megszerezhetik.

A tervek Molnár László műszaki főtanácsos hivatalában (IV. ker., Központi városháza, II. emelet 274. sz.) tekinthetők meg hétköznaponként délelőtt 10—1 óráig, ahol a szükséges műszaki felvilágosítások is megadatnak.

Az Elektromos Művek Igazgatósága fenntartja magának azt a jogot, hogy a beérkezett ajánlatok között — tekintet nélkül az ajánlott árakra — szabadon választhasson, hogy a munkát vagy szállítást az ajánlattevők között tetszése szerint megoszthassa, vagy amennyiben a versenytárgyalás eredményét kielégítőnek nem találná, úgy újabb nyilvános vagy korlátolt versenytárgyalást tarthasson, esetleg a munkák vállalatbaadása tekintetében másként is intézkedhessék, illetve a vállalatbaadástól teljesen eltekinthessen.

A munka csak oly pályázó cégnek fog odaítéltetni, amely kimerítően és hitelt érdemlően igazolni képes, hogy hasonló műszaki jellegű munkát már, mint önálló cég sikerrel végzett.

Az Elektromos Művek Igazgatósága kijelenti, hogy a munkák odaítélése iránt hozandó határozatai ellen jogorvoslat csak birtokon kívül vehető igénybe.

Budapest, 1930. évi augusztus hó 6.

Budapest Székesfőváros Elektromos Művei Igazgatósága.

BANNER ZOLTÁN
okleveles építész és építőmester
BUDAPEST, I., VERPELÉTI-ÚT 10.
Telefon: LÁ. 6-57. Telefon: LÁ. 6-57.

KOVÁCS A. ÖDÖN GÉPÉSZMÉRNÖK
Budapest, VIII., Bezerédy ucca 8
Telefon: 382 — 93, 408 — 78.
Központi fűtés-, vízvezeték-, csatornalelszerelési vállalata.

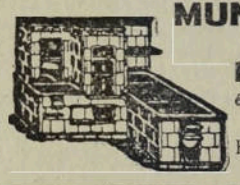
MUNKÁCSY GYULA
Cégtulajdonos:
Munkácsy Ernő
épület- és műlakatosmester, takarékfűtőhely és kályhakészítő
Budapest, VIII., Rózsa ucca 39.
Telefon: J. 312—80.

Széchenyi Gyógyfürdő

a modern orvosi tudomány minden eszközével és a különböző gyógyeljárásokhoz szükséges felszerelésekkel ellátva.
A város minden pontjától könnyen megközelíthető.

SCHEUMAN GYULA TELEFÓN: AUT. 151-67
FESTŐ- ÉS MÁZOLÓ-IPARÜZEM
BUDAPEST, VI., BAJZA UCCA 30

Standard aszfaltok
Oil Trading Company képviselete
MILLINI IGNÁC
Budapest, V., Nádor ucca 6. sz.
TELEFÓN: AUT. 833—40, 832—77.

STERN EMIL Telefon: Aut. 906-48
ÚT-, CSATORNA- és MAGASÉPÍTÉSI SZERSZÁM- ÉS MŰSZAKI ÜZLET
BUDAPEST, V., VISEGRÁDI U. 32.

BUDAPESTI HIRLAP
a legtartalmasabb magyar napilap
Hangja előkelő, hírszolgálata tökéletes

Hrauda Károly és Fia
okl. gépészmérnök
fűtési-, szellőztetési- és egészségügyi berendezési vállalata
Budapest, VI., Forgách ucca 20. Telefon: Aut. 917—89

WIEDERMANN ÁGOSTON
ÉPÍTÉSI VÁLLALATA
BUDAPEST, III., SAN MARCÓ UCCA 56
TELEFÓN: 628—38.

IRODÁKBAN, LAKÁSOKBAN
pormentes tiszta levegőt és ragyogó padlót **csak**
ELECTROLUX
villamos háztartási gépekkel biztosíthatunk. A legújabb ELECTROLUX pórszívógép zajtalan. Minden ELECTROLUX pórszívógép Globolgáz mólyírtó készülékkel szerelhető fel! — Az
ELECTROLUX
gépeket csekély áramfogyasztás, kényelmes kezelés, üzembiztonság és tökéletesség jellemzi. Kérjen díjtalan, kötelezettség nélküli bemutatást!
IRODA: BPEST, IV., KRISTÓF TÉR 2. I. EMELET
KIÁLLÍTÁSI TERMEK: IV., VÁROSHÁZ U. 16
TELEFÓN: 868-14, 868-15, 821-78

BŐHM GYULA
útépítési és kövezési vállalkozó
ÚJPEST, Tavasz u. 7
Telefon: Á. 944-52

Köztisztviselők kedvező fizetési feltételek mellett kaphatnak nyugágyat, függőágyat, sátort és hátizsákot
TELEFON J. 415—07. ALAPITVA 1838-ban
HAUSCHILD ALBERT
Budapest, VII., Károly-körút 15. szám.
Szállít hivatalok részére iratkötőbevodert, per- és padlótörlőruhát.

Központi anyagbeszerző hivatal felállításával évenkint óriási összeget takaríthat meg a főváros

Tarthatatlan a főváros jelenlegi anyagvásárlási rendszere Scheuer Róbert nyilatkozata

Magyarország egyik legnagyobb fogyasztója a főváros, ahol évenkint milliók és milliók szükségesek a különböző dologi kiadásokra, irodai és főleg üzemi anyagok beszerzésére. Sajnálatos körülmény, hogy a főváros üzemei és intézményei külön-külön eszközlik a maguk szükségleteinek beszerzését, mert az így felparcellázott bevásárlás révén *elesnek a nagybani vevőknek kijáró egységárkedvezményektől* és egyáltalán nem igénylik azokat az előnyöket, amelyek megilletnek mindenkit, aki a maga szükségleteit nagy mennyiségben vásárolja. Hatalmas összegek mennek így kárba, összegek, amelyeket *közhasznú célokra* lehetne fordítani, ha az anyagbeszerzésnél érvényesülne az a gyakorlati eljárás, hogy az egész fővárosi apparátust *egy külön e célra szervezett hivatal* látná el minden szükséggel. A mai ötletszerű beszerzések okozta tarthatatlan helyzetről kérdést intéztünk

Scheuer Róbert

törvényhatósági tanácstaghoz, aki a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Az anyagbeszerzés kérdésének rendezése valóban olyan sürgős feladat, hogy azzal *tovább várni nem lehet*. A nagy organizációk nemcsak a külföldön, hanem a belföldön is, központi anyagbeszerzést szerveztek meg, mert felismerték az ezzel járó nagyfontosságú előnyöket. Tudjuk, hogy a fővárosi intézmények rengeteg anyagot vásárolnak, de nem követnek egységes elveket és

ugyanazon anyagbeszerzés érdekében különböző szállítási feltételeket írnak elő, úgy a minőség, mint egyéb kikötések tekintetében.

— Valamennyi üzemnek és intézménynek saját külön anyagbeszerzése van, amelyek *egymástól eltérő eljárást követnek*. Az egyik például nem tartja megfelelőnek azt a mótorolajat, amivel a szomszédos üzem hasonló típusú mótorja kifogástalanul működik. *Ha minőségi differenciákon kívül a vásárlási egységárakat vizsgáljuk, szintén szembeszökő különbségeket találunk.*

— A különböző kereskedelmi érzékkel biró anyagbeszerző osztályok olyan árakon is vásárolnak, ami nem mindig birja el a megfigyelők kritikáját.

Súlyos hiba az is, hogy a beszerzések sokszor *nem a közvetlen forrásoktól* eszközöltetnek, hanem másod-, sőt harmadkézből közvetítők közreműködésével. Régi tapasztalat, hogy *a tévedések lehetősége annál nagyobb, minél több ember szól bele egy ilyen művelet lebonyolításába*. A sok bevásárló hivatal számos átvevő közeg foglalkoztatását is magával hozza, akik az anyagbeszerzés rendellenességeit természetszerűleg fokozzák.

— A központosított anyagbeszerzésnek nagy előnye, hogy az üzemeknek és intézményeknek nem kell nagy raktári készleteket felhalmozniok, mert kis tételekben való rendelés esetén is elérik a nagybani vásárlás előnyeit.

— A fogyasztó és a szállító közötti kapcsolat megszűnése esetén talán a szükséglet sem fog oly gyakran mutatkozni, hanem leapad a legszükségesebb mértékre

és nem fordulnak elő olyan jelenségek, hogy egyes intézmények és üzemek azonos minőségű anyagokat *lényeges árkülönbözet* mellett vásárolnak.

— Nem vitás, hogy egy központi anyagbeszerző hivatal működése lecsökkentheti a *személyzeti kiadásokat*, megszüntetheti a sok beszerzési szerv egymásnak ellentmondó működését, *az egységes anyagok között eltérő minőségeket*, a különböző tárolások- és beszerzésekkel kapcsolatos károkat és költségeket, valamint a *tévedéseket* és a főváros terhére okozott károkat. Szemben a felsoroltakkal nagy előnyt jelentene a nagybani vétellel együttjáró *kedvezményes ár*, az egységes anyagok fölötti rendelkezés, a csökkent adminisztráció, a *könnyű ellenőrzés* és a szakszerű átvétel.

— A központi anyagbeszerző hivatal felállításának alapfeltétele az, hogy

a beszerzendő minőségi típusokat pontosan körülírva standardizálják

és az anyagbeszerzési hivatalnak a meghatározott jelleggel bíró anyagok beszerzése lenne a feladata. A beszerzendő egységes minőségek műszaki jellegzetességeit

egy üzemközi műszaki bizottság

állapíthatná meg. Modern elvek szükségesek egy oly nagy szerv, mint a főváros anyagellátásához, mert ellenesetben *a súlyos károsodások megszűnését nem lehet remélni*.

Értesülésünk szerint az *anyagbeszerzés problémája foglalkoztatni fogja a törvényhatósági tanácsot is*, ahol pártkülönbség nélkül kívánják az anyagbeszerzés mai rendszerének gyökeres megváltoztatását.

Karkas Rezső tanácsnok az Erzsébet sugárút tervpályázatának sikeréről

Kalkulációk még nincsenek, a pénzügyi fedezetről külön koncepciót kell kidolgozni

Az elmult héten döntött az Erzsébet sugárút betorkolásának építészi kiképzésére hirdetett tervpályázat bírálóbizottsága. A bírálóbizottság elnöke *Rakovszky* Iván nyugalmazott belügyminiszter, a Fővárosi Közmunkák Tanácsának az elnöke volt. A bírálóbizottság tagjai között szerepelt *Czabalay* Kálmán a Közmunkatanács alelnöke, *Fodor* Sándor min. tan., *Karkas* Rezső tanácsnok, dr. *Hültl* Dezső és *Kotsis* Iván műegyetemi tanárok, k. *Császár* Ferenc építésztanár és *Hoepfner* Guido építész. A bizottság 47 terv felett mondott bírálatot. Az első díjat *Árkay* Aladár nyerte el, a második díj nyertese *Friedrich* Lóránt, a harmadiké *Árvé* és *Gerstenberger*. Még további hat pályatervet vásárolt meg a bizottság és többeknek dícsérő elismerést adott.

A *Fővárosi Hirlap* munkatársa szükségesnek tartotta, hogy kikérje a tervpályázat eredményéről, a benyujtott tervek megvalósíthatóságáról és a pénzügyi fedezet előteremtésének lehetőségeiről *Karkas* Rezső tanácsnoknak a véleményét, aki a főváros magasépítési osztályának a vezetője.

Karkas Rezső tanácsnok

a következőket mondotta:

— Rendkívül nehéz 47 beérkezett tervről általánosságban beszélni. *Rakovszky* Ivánnak, a Közmunkatanács elnökének igen helyesen az volt az álláspontja, hogy

nem fellegekben járó pályázatot kell kiírni.

A pályázat eszmei volt ugyan, de a zsüri megkövetelte, hogy a tervek megalkotásánál figyelemmel legyenek a tervezők a gyakorlati megvalósítás lehetőségeire is. A bizottság természetesen elsősorban a megvalósíthatóság szempontjából bírálta felül a beérkezett terveket és csak másodsorban vette figyelembe a művészi értéket. Rendkívül *örvendetes tényként kell elkönyvelnünk, hogy igen sok kiváló, nívós pályamunka érkezett, a bizottságnak tehát nehéz feladat volt kiválasztani a díjnyerteseket.*

— *Rakovszky* Iványnak az volt az elgondolása, hogy a főváros belsejében egy kis kereskedelmi centrumként elfogadható, intim teret kell képezni. Ebből a szempontból is *nagyszerű pályázatok érkeztek* be. Arról azonban, hogy e tervek mikor kerülnek a megvalósítás stádiumába, most még nem igen beszélhetünk.

Kalkulációk még egyáltalán nem történtek,

annyi azonban bizonyos, hogy nagyarányú munkálatokról van szó. A tervek kivihetők, de azt

még nem tudjuk, hogy milyen lesz a pénzügyi koncepció.

A terveket a Mérnökegylet helyiségében kiállítottuk és kiállításra kerülnek ezek a tervek a szeptember elején kezdődő építész-kongresszuson is. Megvárjuk, hogy a legkiválóbb műépítészek új ideákkal jöjjenek és a díjazott tervek és a felmerülő ideák alapján konstruálódik meg majd a konkrét építési terv, amelyhez azonban még elő kell teremteni a pénzügyi fedezetet.

BEFŐZÉSHEZ

Háztartási osztály:
III. em. Lift.

	fillér
6 drb Befőttes üveg 3 decis összesen	96
4 drb Befőttes üveg 5 decis összesen	96
6 drb Babos üveg fél literes összesen	96
1 drb Uborkás üveg 5 literes	96
1 drb pat. Befőttes üveg 1 literig	96
1 drb Tök- és uborka-gyalu	96
1 drb Paszirozó görgős szerkezettel	96
1 drb Gyümölcscifrázó-kés	96
6 drb Vizespohár	96
1 drb Gyümölcs-állvány préselt üveg	96
1 drb Gyümölcsös-tál préselt üveg	96
6 drb Befőttes tányér préselt üveg	96

Fűszerosztály:
IV. em. Lift.

	fillér
Süvegcukor cca 1½ kilós süvegben, kilója	1.14
Kocka- vagy porcukor kilója	1.14
Kristálycukor kilója	1.08
Ételecet 6%-os, 2 literes üveggel együtt	1.20
Befőző hártyapapír 15 gumiszalaggal	-.28
Hólyagpapír (legjobb pergament), 1 ív	-.06

Zöldség-, gyümölcs- és tojásosztály:
IV. em. Lift.

FRISS GYÜMÖLCS! Őszibarack, ringló, körte, alma, új burgonya, zöldpaprika, uborka, káposzta, új hagyma.
Legolcsóbb napi árak!

Párisi Nagy Áruház
ANDRÁSSY ÚT 39.

DIPL. ING. ARCHITEKT — BAUMEISTER
KOSÁLY ÖDÖN
OKL. ÉPITÉSZMÉRNÖK, ÉPITŐMESTER
TELEFON: AUT. 570-41.
BUDAPEST, II, KELETI KÁROLY-U. 15/b.

Összerakható könyvszekrények
rekeszenként minden irányban nagyobbíthatók és pótolhatók.
PRAKTIKUS ÉS OLCSÓ
Lingel Károly és Fiai
Első Magyar Faáru- és Butorgyár.
Budapest, VII. ker., Rózsa ucca 4—6. szám
Kérjük 120 szobából álló állandó kiállításunk megtekintését.

PARKETTA
szállítása, mindennemű padozat készítése és javítása.
FRIED és BENEDEK
parkettgyár és gőzfürész
BUDAPEST, VII., RÁKÓCZI ÚT 82.
Telefon: József 133—43 és József 134—17.

Legtöbb választópolgára a hetedik kerületnek van

Az összes választók száma: 288.435 — Augusztus 23-ig kell a fellebbezéseket benyujtani

Illyefalvy Lajos dr., a Székesfővárosi Statisztikai Hivatal igazgatója hétfőn átadta *Sipőcz* Jenő polgármesternek a törvényhatósági választók névjegyzékét. A névjegyzék elkészültével megdőltek azok a hírek, hogy a választók nagy tömegei maradtak ki a névjegyzékből, mert a kihagyottak száma még egyezerre sem rúg.

Az összeírás eredménye szerint a törvényhatósági *ideiglenes névjegyzéktervezetbe felvett* választók száma 288.435, vagyis csak 855 választóval kevesebb, mint amennyi *a legutóbbi végleges törvényhatósági választói névjegyzékbe felvett választók száma volt.* A választóknak a fent közölt száma még szaporodni fog, mert az igazolóválasztmány és a közigazgatási bíróság az esetleges felszólamlások alapján, előrelátholag

sok kimaradt polgárt fog a névjegyzékbe felvenni,

csakúgy miként az előző névjegyzékek elkészítése alkalmával.

A választóknak a száma egyébként az új közigazgatási kerületek szerint a következőképpen alakul:

I.	választókerület	9.178
II.	„	18.543
III.	„	15.538
IV.	„	8.927
V.	„	22.468
VI.	„	30.569
VII.	„	40.569
VIII.	„	40.382
IX.	„	25.903
X.	„	16.473
XI.	„	14.982
XII.	„	14.129
XIII.	„	14.819
	Összesen . .	288.435

Az ideiglenes névjegyzéktervezetet a polgármester felhatalmazása következtében a statisztikai hivatal kinyomatta és ezzel nemcsak hozzáférhetővé tette mindenki számára, hanem teljesen visszatért a háború előtti s régen elfelejtett békebeli állapotra. Szerencsés és kellemes újítás az is, hogy

a házakban kifüggesztés alá kerülő névjegyzék nem tartalmaz egyebet, csak a választó nevét és foglalkozását.

A nőkre nézve oly kellemetlen kor közszemlére tétele ez alkalommal tehát elmaradt. Ugyancsak elmaradt a választópolgárok szüleinek, stb. megnevezése is.

A névjegyzék elkészítése rendkívüli követelmény elé állította a főváros statisztikai hivatalát. Június hó 11-én kezdődött meg az összeírás munkája és pontosan két hónap mulva, vagyis augusztus 10-én már készen áll a törvényhatósági választók névjegyzéke. Összesen 1317-en dolgoztak a két hónapig tartó munkasorozaton, úgy hogy a munkára fordított idő 335.817 órát tett ki.

A választók névjegyzékét *augusztus 15-én* teszik ki közszemlére. Ugyanakkor kifüggesztik minden egyes házban azoknak a névsorát, akik törvényhatósági választói jogosultsággal rendelkeznek. Azok, akik a választói névjegyzékből, bármilyen okból kifolyólag kimaradtak: *augusztus hó 15-én és augusztus hó 23. közötti időben szólalhatnak fel* és nyujthatják be az igazoló választmányhoz címezve okmányokkal felszerelt fellebbezéseiket.

Szent Imre-körmenet a Dunán

A Szent Imre-év egyik legkiemelkedőbb eseménye az augusztus 19-iki dunai körmenet lesz.

Az ünnep a Bazilikában kezdődik, ahol díszes külsőségek között fogadják a pápa követét. A Bazilikából indul el a hajóállomáshoz a menet, amelyet díszruhás lovasrendőrszakasz nyit meg. Cserkészek, leventék, főiskolások díszszázada, magyarruhás leányok, katonai zenekar után következik a körmeneti kereszt, majd a papság, vármegyék, egyesületek, külföldi csoportok zászlói. Ezután következnek a főpapok, egyházfejedelmek, majd a mennyezet alatt halad a pápai legátus az oltári szentséggel. A díszes menet a Zrinyi uccán, Ferenc József és Eötvös téren vonul a hajóállomáshoz. A püspökök, érsekek, a nuncius, a vendégbibornokok a Zsófia-hajón helyezkednek el, ugyanitt a pápai legátus is baldachin alatt a segédkező papsággal együtt. A főhercegek, a kormány tagjai és más előkelőségek, a világi és szerzetes papság, apátok és prépostok a Deák Ferenc hajóra, egyéb küldöttségek a többi hajóra szállnak.

A pápa követének hajóralépését mozsárlövés jelzi. A dunai körmenetet három őrnaszád nyitja meg, utánuk egy csavargőzös halad a kivilágított apostoli kettős kereszttel, mögötte a második csavargőzösön a magyar szent korona megvilágított körvonalai lesznek láthatók. A harmadik csavargőzös a zenekart és a harsonásokat viszi, ezután következik a Zsófia- és Deák Ferenc-hajó, majd még öt nagy gőzös és csavargőzös. A hatalmas menet a pesti oldalon az országház előtt halad a Duna mentén, megkerüli a Margitszigetet, a budai part mentén tér vissza a műegyetemig, innen újra átfordul a pesti oldalra, folytatja útját az Eötvös térig. A pápa követe a dunai úton négy helyen oszt áldást. Az ünnep tartama alatt hangszórok közvetítik a Mátyás-templom orgonazenéjét a partokon álló tömeghez. A hajó visszaérkezése után az ünnepet Te Deum fejezi be a Bazilikába. A körmenet idején a Duna két partja fényárban fog úszni.

A jubileumi év alkalmából *Esztergomban* aug. 10-én, 14-én, 15-én és 23-án lesznek különböző ünnepek. *Rákoskeresztur* községe augusztus 10-én tartja Szent Imre ünnepét.

*

A rendőrség közlekedési ügyosztályában már most folynak az előkészületek a Szent Imre-ünnepségekkel kapcsolatos uccai felvonulások rendjének biztosítására. A rendőrség a maga intézkedési körében a nemrég kiadott közlekedés kódex alapján jár el és arra törekszik, hogy a várható nagytömegű felvonulások ne bénítsák meg Budapest közlekedési forgalmát. A közlekedési kódex felvonulások esetére 50—100 méteres üresen hagyandó távolságot ír elő a felvonulásban résztvevő egyes csoportok között és ezt a rendelkezést mindenképpen be is fogják tartani. A rendőrség ugyanis okult a mult tapasztalatain és nem járul hozzá ahhoz, hogy például az Andrássy úton felvonuló csoportok megbénítsák a nagykörút egész forgalmát. Éppen ezért az egyes csoportok között megfelelő üres teret hagynak, úgyhogy a keresztirányba haladó forgalom lebonyolítása nem fog akadályokba ütközni.

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest Székesfőváros Vízművei utalással a kiírási műveletihez csatolt, általános vállalati és részletes építési feltételekre nyilvános versenytárgyalást hirdet a Vízműveknek a káposztásmegyeri telepéhez tartozó I. átemelő telepével szemben: a szentendrei szigeten, valamint a II. (dunakeszi) átemelő teleppel szemben: ugyancsak a szentendrei szigeten építendő **földbesüllyesztett gépházak földbetón, kőműves-, asztalos-, lakatos- és egyéb munkálataira.**

Ezzel kapcsolatban ajánlat és vállalat tárgyát képezik továbbá a meglévő szifónecső-csatornákat az építendő gépházakkal összekötő, vasbetonból készítendő járható szívócsőcsatornák is, egy-egy lejáróaknával.

A kiírási művelet nyomtatványai: úgymint az általános vállalati és részletes építési feltételek, ajánlati költségvetések, az ajánlati szöveg mintája, az ajánlattevő által végzett hasonló munkák feltüntetésére szolgáló ürlap, ezeken kívül az építmények tervrajzai a folyó 1930. év augusztus hó 13. napjával kezdődően a „Székesfőváros Vízművei" üzemvezetőségének hivatalos helyiségében (IV., Egyetem ucca 2. II. em. 23. sz.) kaphatók hétköznapokon 11 és 13 óra között 16 (tizenhat) pengőért. Ugyanitt a szükséges felvilágosításokat is megadják.

Budapest Székesfőváros Vízműveinek üzemvezetősége azonban fenntartja magának azt a jogot, hogy a beérkezett ajánlatok közül az ajánlott árakra való tekintet nélkül szabadon választhasson, illetőleg tetszése szerint egyik ajánlatot sem fogadja el és új versenytárgyalást tartson anélkül, hogy az ajánlattevők emiatt a székesfőváros Vízművei ellen kárérítést vagy bármiféle igényt támaszthatnának.

Bánatpénzül 250.000 (kettőszázötvenezer) pengőig az ajánlati összeg 5%-a; a 250.000 pengőn felüli ajánlati összeg után annak 2%-a teendő le a Vízművek üzemvezetőségének pénztáránál. (IV., Reáltanoda ucca 1—3. I. emelet.)

Az ajánlatokat **1930. évi szeptember hó 12. napján délelőtt 11 óráig** kell a Vízművek üzemvezetőségének titkári hivatalában (IV., Egyetem ucca 2. II. em. 23.) beadni.

A jelzett határidőn túl benyujtott ajánlatok figyelembe vétetni nem fognak.

A beérkezett ajánlatok 1930. évi szeptember hó 12. napján déli 12 órakor lesznek a Vízművek fentjelzett hivatalos helyiségében nyilvánosan felbontva.

Budapest, 1930. évi augusztus hó 11.

Budapest Székesfőváros Vízművei.

Bérháztelkek

a **Fő ucca, Ganz ucca** és **Királyhegy uccák** között fekvő régi

Ganz-gyári parcellázott

telektömbből, 76 négyszögöltől kezdve kaphatók.

Értekezés dr. Székely Márton ügyvédi irodájában, VII., Erzsébet körút 32, d. u. 4—6 között. Telefon: J. 448—22 Telefon J. 448—22

MÜLLER REZSŐ asztalosárúgyár
Cégtulajdonos: Tomancsik György. Alapíttatott 1875-ben
A Tomancsik rendszerű magyar-német stb. szabadalmazott ellensúlynélküli tolóablak egyedüli gyártója. Arany és ezüstéremmel kitüntetve.
VII., RÓNA UCCA 31. Telefon: Z. 63—58.

Malcsiner Károly Lakatos, lemezárú-vasszerkezeti és autóhűtőket gyártó üzem.
Budapest, X. ker. Kelemen-u 27.
Telefon: J. 394-95.

SÁMUEL GYÖRGY
épület,- díszmű-bádogos és egészségügyi berendező
BUDAPEST, VI, ARADI U. 45. TELEFON: AUT. 223-62.

Kövezőmester és útépítési vállalkozó **HEISSENBERGER JÓZSEF** BUDAPEST, IX., VÁGÓHID UCCA 9/b SZ.

FAL és PADLÓBURKOLAT
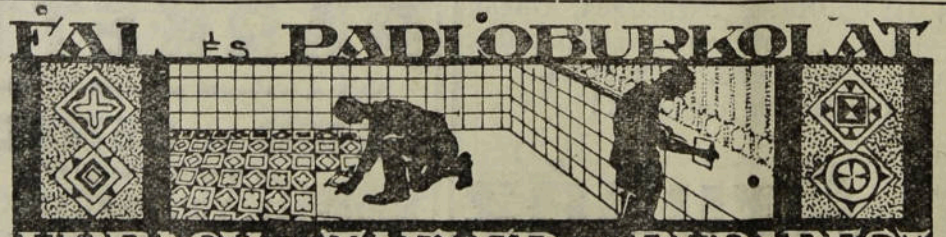
URBACH és TATLER R.T. BUDAPEST
VI LISZT FERENC TÉR 9. TELEFON: T. 208-08

Ipartermék Értékesítő R.-T.
Budapest V, Zoltán u. 7-9. Tel.: A. 110-18

ILKOVITS J.
Központi fűtések és vízvezetéki berendezések vállalata
BUDAPEST,
VI, ANDRÁSSY ÚT 92.
TELEFON: Aut. 212—07.

Kőbányai Gép- és Vasszerkezeti Műhely
BISSELICHES MÉRNÖK
Budapest, X, Liget-u. 46. Tel. J. 358-25
Vasszerkezetek, lakatosmunkák, portálok

STEINER ÉS SZIMPER
dísz-, templom-, szobafestők és mázolók
Budapest, IX., Üllői út 57
TELEFON: József 306—29.

WEISZ FÜLÖP Készíti fürdőkályhákat vörösrézből. Mindennemű vörösrézmunkát és cinezést vállal
rézműves, fürdőkályhaüzem
BUDAPEST, VIII., GÖLYA UCCA 13. Telefon: J. 460-36

HOCHSTÄDTER VILMOS
Asztalos- és famegmunkáló-telep
BUDAPEST, IX., ERKEL UCCA 9. ÉS 12.
TELEFÓN: Aut. 855-68 :: ALAPITVA 1888. ÉVBEN

Halmos István és Fia
kövezőmesterek és útépítő vállalkozók
Budapest, X., Halom ucca 25. sz.
Telefon: J. 339—52 Telefon: J 339—52

KÖZPONTI FŰTÉSEK
ÉS EGÉSZSÉGÜGYI BERENDEZÉSEK VÁLLALATA
SZEPESSY SÁNDOR utóda **SZEPESSY GYULA**
okl. mérnök, Budapest, VII., Abonyi-u. 25. Tel.: J. 380-30.

Purébl tanácsnok megnyugtatja az érdekelteket:

nem lesz elbocsátás az új tanévben a tanszemélyzetnél

Minden tanerő, aki az elmult tanévben akár helyettes, akár ideiglenes minőségben működött, jövőre is megbízást kap — Miniszteri rendelet tiltja, hogy a helyettes tanerők osztályok vezetésére kaphassanak megbízást

Közeledik az új tanév és így *érthető az a nagyarányú érdeklődés, amely a fővárosi helyettes és ideiglenes tanerők részéről nyilvánul meg* a jövő évi tanügyi beosztások iránt. A fővárosi helyettes és ideiglenes tanerők körében különböző riasztó hírek terjedtek el, amelyek úgy szólanak, hogy *a főváros rendkívüli súlyos költségvetési helyzetére való tekintettel a közoktatási ügyosztály kénytelen lesz a nem véglegesített állások számát csökkenteni.* Ezeket a híreket látszólag megerősíti két felsőbb helyről érkezett rendelet, amelyek *bizonyos korlátozásokat tesznek kötelezővé a közoktatási ügyosztály számára.* Minthogy ez a kérdés igen sok fővárosi tanerőt érdekel, szükségesnek tartottuk, hogy magához *Purébl* Győző tanácsnokhoz, a főváros közoktatási ügyosztályának a vezetőjéhez forduljunk felvilágosításért.

Purébl Győző tanácsnok

a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Két rendeletet kaptunk. Az egyiket a tanfelügyelőségtől, a másikat a közoktatási miniszter úrtól. Ez a két rendelet úgy szól, hogy

elemi iskolai osztályok vezetésével csak véglegesen megválasztott, úgynevezett rendes tanítókat és tanítónőket lehet megbízni.

Amennyiben helyettes, vagy ideiglenes tanerőket kell, vagy akar az ügyosztály alkalmazni osztálytanításnál, akkor erre *minden egyes esetben engedélyt kell kérni a kultuszminiszter úrtól a közigazgatási bizottság útján.* Ezek a rendeletek tehát azt jelentik, hogy

a szeptemberben kezdődő tanévben osztályt csak megválasztott, rendes tanerő kaphat.

A megválasztott, vagyis véglegesített tanerők száma 1800, az osztályok száma pedig 1500. *Az 1800 megválasztott tanerő között természetesen vannak énekszakosok, tornaszakosok, kézimunkaszakosok és olyanok, akik valamely más iskolafajnál: középiskolánál, polgári iskolánál, tanonciskolánál dolgoznak, vagy az iskolanővéri intézményben működnek.* Ennélfogva

marad néhány osztály, ahol nem véglegesített tanerőt kell megbízni a tanítással.

Ezeknek az osztályoknak a száma azonban rendkívül kevés lesz. *A tavalyi ideiglenes tanerők közül fogjuk ezeknek az osztályoknak a vezetőit kiválasztani.*

Érdeklődtünk aziránt is, hogy azok a tanerők, akik az elmult tanévben, *mint helyettesek, vagy ideiglenesek működtek a főváros valamely tanintézeténél, az új tanévben is alkalmazást kapnak-e.* Felemlítettük az e tekintetben elterjedt riasztó híreket. *Purébl* tanácsnok a következőket mondotta:

— Megnyugtathatom az érdekelteket:

az új tanévben mindazok alkalmazást kapnak a fővárosnál, akik tavaly akár helyettes, akár ideiglenes minőségben működtek.

Szóval elbocsátás egyáltalán nem lesz, bár helyettes és ideiglenes tanerők további alkalmazása a fővárosra nézve nem kötelező és így *ebben a tekintetben elbocsátásról nem is lehet beszélni.* Amikor azonban ezt kijelentem, tartozom azt is hangsúlyozni, hogy *olyan tanerőknek helyettes, vagy ideiglenes minőségben való felvételéről, akik tavaly nálunk nem működtek, szó sem lehet.*

Purébl Győző tanácsnok nyilatkozata teljes mértékben megnyugtathatja az érdekelt tanerőket.

Összeül a fővárosi kórház-ankét

Némethy Béla tanácsnok kijelenti, hogy érintkezést keres a népjóléti miniszterrel a főváros kórházi memorandumának letárgyalása céljából — Enyhült az ellentét a főváros és a népjóléti miniszter között — Mennyivel tartozik az államkincstár a fővárosnak? — Az Új Rókus építése is szóbakerül a kórházi ankéton

Vass József népjóléti miniszter még a nyári szünet előtt azt a kijelentést tette a *Fővárosi Hirlap* hasábjain, hogy hajlandó leülni a zöld asztalhoz a főváros vezetőivel *a kórházi betegápolási díjak* megállapítása körül felmerült ellentétek kiküszöbölése érdekében. A népjóléti miniszter hangsúlyozta, hogy neki szuverén joga a betegápolási díj megállapítása, mire *a főváros közegészségi ügyosztálya terjedelmes, alaposan megindokolt előterjesztésben fejtette ki a maga álláspontját. Némethy* Béla tanácsnok, a közegészségi ügyosztály vezetője, hétfőn érkezett vissza nyári szabadságáról és érdeklődésünkre kijelentette, hogy *már a legközelebbi napokban érintkezést keres Vass József népjóléti miniszterrel,* hogy a főváros és a népjóléti kormány között felmerült vitás kérdések tisztázása céljából mikor lehetne ezt a miniszter által is óhajtott ankétot összehívni.

Némethy Béla tanácsnok

ebben az ügyben a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Azt a memorandumot, amely álláspontunkat részletesen megokolva tárja fel, még *június hó elején megküldtük a népjóléti minisztériumnak.* A nyári szünetben nem volt módunk közvetlen tárgyalások felvételére, most azonban

érintkezést keresek a népjóléti miniszter úrral, hogy a felterjesztésünk tárgyalás alá vétessék.

Ezeknek a kérdéseknek a tisztázása rendkívül sürgős feladat, mert hiszen *a megoldástól függ a fővárosi kórházak jövője.* A mi előterjesztésünknek több célja van. Egyik legközelebbi célunk az, hogy

az államkincstár végre abban az összegben állapítsa meg a betegápolási díjat, amennyibe a fővárosnak a betegápolás tényleg kerül, vagyis naponként ezidőszerint hat pengő 35 fillérben.

További kérésünk az, hogy a népjóléti miniszter úr

havonta adjon hatszázezer pengő előleget a tárcája terhére eső gyógydíjak fedezésére,

utólagos elszámolás terhe mellett. Következő kérésünk az, hogy az államkincstár

fizesse meg lagalább azokat a tartozásokat, amelyek a fővárossal szemben a miniszter úr által megállapított ötpengős alapon fennállanak.

Ezeket a tartozásokat a népjóléti miniszter úr is elismerte, de az államkincstártól ezt a pénzt még mindig nem kaptuk meg, pedig a főváros deficites kórházi gazdálkodásának erre az összegre égetően szüksége volna.

Ez az összeg 3,714.603 pengőt tesz ki.

Ezen az összegen kívül jár még a fővárosnak előreláthatóan körülbelül 7 millió pengő, ugyancsak a napi 5 pengős betegápolási díj alapulvétele mellett. Ez az összeg most áll felszámítás alatt. Ez a pénz is jár tehát nekünk még a népjóléti miniszter úr álláspontja alapján is. A főváros vezetősége nem tekinthet el attól a régi követelésétől sem, hogy

az államkincstár fizesse meg a betegápolási díjak alacsonyabb mértékben történt megállapítása folytán előálló különbözetet, amely immár 14,117.066 pengőt és 63 fillért tesz ki.

Ez az összeg — zárszámadási hiány, amit *a községi alap előlegezett a kórházaknak abban a reményben,* hogy a népjóléti miniszter úr ránknézve kedvező döntése ezt az összeget, amit a főváros effektíve kiadott, vissza fogja juttatni.

Arra a kérdésünkre, vajjon az Új Rókus-kórház felépítésének az ügye ezen a minisztériális ankéton szóba kerül-e, *Némethy* tanácsnok ezeket mondotta:

— Minthogy ennek az ankétnak az összehívása az ápolási díjak kérdésének a rendezése körül történt, *az Új Rókus-kórház megépítésének a problémája nem fog a napirenden szerepelni,* én azonban lehetetlennek tartom, hogy valamilyen formában ez a kérdés szóba ne kerüljön. Én nem adom fel a reményt, hogy *az ankéton sikerül a két egymással szembenálló álláspontot egymáshoz közelebb hozni és ezeket a kérdéseket közmegelégedésre véglegesen rendezni.*

Magyarország aranykoszorús mestere
SZLEZÁK LÁSZLÓ
harang- és ércöntöde, harangfelszerelés és haranglábgyár
BUDAPEST, VI., Frangepán ucca 77. szám
Telefon: Aut. 913-53

Bazilika részére készült 7945 kg új harang
Az 1900. évi párizsi világkiállításon díszoklevéllel, 1921. és 1923. évi vasipari kiállításon aranyéremmel, az 1925. és 1926. évi kézműipari tárlaton kormánydíszoklevéllel, 1927. és 1928. évi budapesti, székesfehérvári, szentesi és szombathelyi kiállításokon nagy aranyéremmel kitüntetve. — Számos egyházi elismerőlevél! — Költségvetéssel díjmentesen szolgál! Előnyös fizetési feltételek!

Fal- és padlóburkoló vállalat
KOCH ÉS SZILÁGYI
Budapest, VI., Eötvös ucca 37. szám
Telefonok: Aut. 290—78 és 296—51.

WOLSKY SÁNDOR BÉLA
WOLSKY ALBERT FIA
gépüzemű kefe- és ecsetárugyár
BUDAPEST, VIII., MAGDOLNA UCCA 18. SZÁM.
TELEFÓN: JÓZSEF 324-88

ROTTER ZSIGMOND
terménynagykereskedő
Budapest, V., Nádor ucca 17. sz.
Telefon: 297-18, 276-94.

TERLANDAY ÉS TÁRSA
asztalosáru gyára
Budapest VII, Erzsébet királyné-út 125/b. sz.
Telefon: József 443—83.

TARJÁNYI ISTVÁN
SZOBAFESTŐ ÉS MÁZOLÓ
BUDAPEST VII, JÓSIKA UCCA 3
Radiátorok és fűtőtestek szakszerű mázolása és fényezése hőállóan teljes garancia mellett
TELEFÓN: J. 382—45

Textilipari Feldolgozó és Értékesítő Szövetkezet
Budapest, VIII., Rökk Szilárd ucca 20
Telefon: József 439—91

BERKI DEZSŐ
Festék és lakkereskedő
BUDAPEST, VI., Szív ucca 60.
Telefon: Antemata 242—46.

DELMÁR BÉLA
okl. mérnök, építőmester
Budapest, VI. Benczur u. 17
Telefon 263-40

Kisvasutak • Emelődaruk
Sodronykötélpályák
Modern szállítóberendezések
*
Roessemann és Kühnemann - Epp és Fekete
Egyesült Gépgyárak R. T.
Budapest, III., Római fürdő
Városi eladási iroda: VI., Berlini tér 2. sz.
Telefon: Automata 174—00
*
Harmatta-féle vashordók, tartányok, csövek és oxigén

ZINNER MANÓ
kőbánya és útépítési vállalkozó
TELEFÓN AUT. 950-75
ÚJPEST, TAVASZ UCCA 24. SZÁM

Sok a panasz a gyepmesteri hivatal működése ellen

A minden oldalról felhangzó panaszok nyomán szóvá kell tenni azt a lehetetlen állapotot, amit a főváros sintér-hada teremtett meg a kutyák megrendszabályozása körül. A gyepmesteri hivatal néven ismert intézmény közegei ugyanis napról-napra *erőszakosságokat követnek el a rájuk ruházott hatalom címén* és az érdekelt felek csak hosszas utánjárás után tudják kiigazíttatni a felettes hatóságok révén azokat a sérelmeket, amelyek rajtuk, illetve kutyáikon történnek.

A sintérintézmény legújabb vívmánya egy autó, ami természetesen meggyorsítja a kutyák összefogását.

A modern technikának az ebek megszabályozása érdekében történt alkalmazása természetesen még több jogtalan eset kialakulásához vezet

és éppen ezért most már minden oldalról sürgetik az ebtartási szabályrendelet olymódon való alkalmazását, ahogy azt a szabályrendelet valóban előírja és nem úgy, ahogy azt a sintérek a maguk kénye-kedve szerint űzik. A *gyepmesteri hivatal feladatát ugyanis annakidején úgy körvonalazták, hogy feladata a kóborkutyáknak az uccáról történő eltávolítása.* Ezzel szemben napról-napra megtörténik, hogy a sintérek nem kóborkutyákra vetik ki az erős acélból készült ebfogó hurkokat, hanem olyan kutyák után futnak, amelyek a *jólét minden látható jelét viselik magukon* és rendszerint pórázon sétálnak a velük együtt haladó gazdájuk mellett. Az ilyen kutyáknak a sintérek részéről történő üldözése állítólag azért szükséges, mert a rendőrségi utasítás szerint, *az uccán sétáló kutyák szájkosarat kötelesek hordani.*

A kutyák összefogdosására hivatott közegek kizárólag az ilyen „úri kutyák" iránt éreznek különösebb vonzalmat

és egyre-másra kapják ki gazdáik kezéből a jól fésült ebeket, mert történetesen nincsen rajtuk az előírt szájkosár. A szabályrendelet szerint a sintéreknek az ilyen kutyák előállítására nincsen sem joguk, sem felhatalmazásuk. A szájkosárnélküli kutyák tulajdonosait jogosult a sintér felelősségre vonni a szájkosár hiánya miatt és ha kielégítő választ nem kap, akkor kötelessége az esetet a legközelebbi rendőrnek bejelenteni. Az ilyen ügy ugyanis *rendőri kihágás*, amiért megfelelő bírság jár. A sintér nem felügyeleti hatóság, hanem kóborkutyák eltávolítására hivatott közeg és ezért a fővárosnak sürgősen kell intézkednie, hogy *saját intézményében rendet teremtsen.*

Párt és klub

— A *Józsefvárosi Kaszinó*, mely *Móser* Ernő orsz. gyül. képviselő és *Molnár* Béla dr. vezetése mellett csak nemrégiben kezdte meg a Józsefváros szélsőségektől mentes polgárságának megszervezését, rövid fennállása alatt szép fejlődést mutat. *Bethlen* István gróf miniszterelnök, az Egységes párt vezére, az alakuló közgyűlés üdvözlő táviratára különösen meleg szavakkal válaszolt, melyekhez *Ripka* Ferenc főpolgármester a maga részéről fűzött üdvözlő és buzdító sorokat. *A kaszinó alapszabályait a belügyminisztérium már jóváhagyta* s így a szervezés munkája fokozott erővel halad. A kaszinó a Józsefváros polgárságának színe-javát tagjai között tömöríti a kerület régi tekintélyének és a fővárosi politikában vezetőszerepének visszaszerzése érdekében. Újabban is számos tekintélyes józsefvárosi polgár jelentette be csatlakozását, egyszersmind belépését a kaszinó tagjai sorába.

— A *Polgári Egység Klubja* augusztus 11-én hétfőn este a III. kerületi Polgári Társaskör helyiségében tartotta szokásos heti társasvacsoráját, ahol úgy a klubtagok, mint az *Egységes Község Polgári Párt* tagjai nagy számban vettek részt.

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros Vízművei, utalással a kiírási művelethez csatolt általános vállalati és részletes építési feltételekre, ezenkívül „a sürített levegő segítségével történő (pneumatikus) munkákra vonatkozó különleges építési feltételekre", az ajánlati költségvetésekben foglalt előírásokra, valamint a műszaki leírásra, nyilvános versenytárgyalást hirdet a káposztásmegyeri vízműtelep I. és II. (dunakeszi) átemelőtelepének tartozékaképpen **a Duna medre alatt létesítendő egy-egy járható tartalékalagút (tunnel)** és a hozzájuk tartozó **egy-két végakna építési munkálataira.**

A kiírási művelet nyomtatványai: az általános és részletes, valamint különleges feltételek, műszaki leírás, ajánlati költségvetések, ajánlati ürlapok, ezenkívül a tunnelek és aknák tervei 1930. évi augusztus hó 14. napjától kezdődőleg Budapest Székesfőváros Vízművei üzemvezetőségénél (IV., Egyetem u. 2. II. em. 23.) kaphatók hétköznapokon déli 11 és 13 óra között 20 (húsz) pengő lefizetése ellenében. Ugyanitt a részletes szóbeli felvilágosítások is megadatnak; ezenkívül megtekinthetők a tunnel-aknák helyén, illetve azok tengelyében végzett képfúrásainak eredményei: a talajszelvények és az egyes rétegekből kikerült talajminták is.

A munka természetére és a kivitel nehézségeire való tekintettel az ajánlattevők ajánlataikban felsorolni tartoznak azon hasonló természetű munkálataikat, amelyeket mint önálló cég sikerrel végeztek. Budapest Székesfőváros Vízművei az ajánlattevőktől ennek hitelt érdemlő igazolását követelhetik.

Az ajánlatokat **1930. évi november hó 29. napján délelőtt 11 óráig** kell a Vízművek üzemvezetőségének titkári hivatalában (IV., Egyetem ucca 2. II. 23.) beadni. A jelzett határidőn túl benyujtott ajánlatok figyelembe vétetni nem fognak.

A beérkezett ajánlatok 1930. évi november hó 29. napján déli 12 órakor lesznek a Vízművek fentjelzett hivatalos helyiségében nyilvánosan felbontva. Ezen határidő alatt az egyidejűleg megindított s a tunnelek tengelyeit közrefogó Dunameder-fúrások eredményeibe az ajánlattevők időközönként betekintést nyerhetnek; a határidő letelte, tehát 1930. évi november hó 29-ike előtt 14 nappal azonban az összes mederszelvény fúrási eredményei kézhez kaphatók s a talajminták megtekinthetők lesznek.

Ajánlataikban a vállalkozók kijelenteni tartoznak, hogy a helyi viszonyokat jól ismerik, továbbá, hogy a fúrási szelvényeket és talajmintákat megtekintették s hogy tisztában vannak az építés műszaki feladatával s annak nehézségeivel.

Budapest Székesfőváros Vízműveinek üzemvezetősége fenntartja azt a jogot, hogy a beérkezett ajánlatok közül az ajánlott árakra való tekintet nélkül szabadon választhasson, illetőleg tetszése szerint egyik ajánlatot sem fogadja el és új versenytárgyalást tartson anélkül, hogy az ajánlattevők emiatt a Vízművek ellen kártérítést, vagy bármiféle igényt támaszthatnának.

Bánatpénzül 250.000 (Kettőszázötvenezer) pengőig az ajánlati összeg 5%-a, ezenfelüli összeg után annak 2%-a teendő le a Vízművek üzemvezetőségének pénztáránál (IV., Reáltanoda ucca 1—3. I. em.)

Budapest, 1930. évi augusztus hó 11.

Budapest Székesfőváros Vízművei.

SCHÄFFER KÁROLY
okleveles mérnök
Vasút-, út-, betonépítési vállalkozó kövező-mester
Budapest VIII, Aggteleki ucca 17. Telefon: József 325-98

ADLER HENRIK Épületbádogos ésszerelő vízvezeték, csatorna, központi fűtés, és egészségügyi berendezések vállalata
Újpest, Kolozsvári u. 29. Telefon: 940—70.

VAS UCCA 16
BOSCH SZOLGÁLAT
Telefon: József 393-73.

Wörner J. és Társa
Gépgyár Részvénytársaság
Malomberendezések — Nyomdagépek — Láncgyár — Vasöntöde
Telefon: L. 905-74, 905-75. Budapest, V, Váczi út 48. Alap. 1867.

BOGENFÜRST
AUTÓKAROSSZÉRIAGYÁR AUTÓ és GÉPJAVÍTÓ
Budapest, VIII., Fecske ucca 19. Telefonszám: József 413—80
DUCO fényezés. Készít mindennemű karosszériát. Elvállal mindennemű karosszéria- és gépjavítást.— Alapíttatott: 1859-ik évben.

BITUMEN ÚTÉPÍTŐ R.T.
Budapest,
IX., Ferenc körút 46.

ÚJ ÉPÍTKEZÉSNÉL, TATAROZÁSNÁL NÉLKÜLÖZHETETLEN A
»PICKLIN« falsarokvédő és hermetikus elzárás
PICK EMIL
BUDAPEST VI, PODMANICZKY UCCA 63. TELEFON: A. 120-55

GERA LAJOS FIAI TELEFÓN JÓZSEF 370—20
asztalos munkák gyára
BUDAPEST, VIII., THÉK ENDRE UCCA 35

Karászek Ferenc
Kazán és tartálygyár Telefon: L. 915—07
Budapest, VI., Váci-út 163

SCHIFF MIHÁLY
paszományos-mester, Budapest, IV.
Prohászka Ottokár ucca 8. (Félemelet)
EZÜST ÉREMMEL KITÜNTETVE. + TELEFON: AUTOMATA 834-76.
A legszebb kiviteliben készítek mindenféle **butorpaszományt,** plimó- (paplan) zsinórt, horgolt rózsát, csillag gombot és gombáthuzást. **Női ruhadiszeket,** bojtokat, rojtokat, öveket, a legprecizebb, művészi kiviteliben. Csillárzsinórokat, továbbá selyem- és gyapjúfonal- adjusztálást és minden e szakmába vágó munkát.

WIENER A. UZODA ÉPÜLET-ASZTALOS ALAPÍTTATOTT 1886 TELEFÓN: J. 344—50
Kész ajtók, ablakok vasredőnyös üzleti ajtók, kirakatok, állandóan raktáron
BUDAPEST, IX, ÜLLŐI ÚT 123 Az áll. gyermekmenhely épületével szemben

BÁRÁNY JÁNOS CIPÉSZ MESTER
Arany és ezüst éremmel kitüntetve.
BUDAPEST, IX., GRÓF HALLER UCCA 18.

BARANYAI BÉLA ÉS TSA Központi fűtés, szellőztető, vízvezeték, gáz- és csatornázási berendezések vállalata
BUDAPEST, I., BERCSÉNYI UCCA 5. TELEFÓN: LÁ. 265
„NON PLUS ULTRA" melegvízfütési kazánok gyártása

SOMOSKŐI BAZALTBÁNYA RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
Bánya és zúzótelep: Somoskőujfalu
Telefon: Automata 829-23 és 817-92
Budapest, IV., Bécsi ucca 4. sz.
A bánya előállít: mindenféle szemnagyságú zúzott kavicsanyagot, pormentes zuzalékot legjobb minőségben, előállít továbbá különböző méretű útburkolati idomköveket. Útépítési osztálya vállalja: makadámutak, szabadalmazott óriáskavics (Derieso) utak építését, mindenféle idomkőutak burkolati munkáinak előállítását, továbbá a „Warrenite Bitulithic" elnevezésű legjobban ismert bitumenes rendszerű utak építését.

Balassa Árpád
okl. építészmérnök, építőmester
VI., Vilmos császár út 31. Tel. Aut. 164-13.

SZÉKELY és MOTTL
OKL. MÉRNÖK, ÉPITŐMESTER, ÉPITÉSI VÁLLALKOZÓK
BUDAPEST, III., LAJOS U. 92, IV. EMELET.
TELEFON: AUTOMATA 625—78. SZ.

Bründl János udvari szállító Egészségügyi műszaki berendezések gyára
Budapest, VII., Péterffy Sándor ucca 34. szám
Központi fütés. — Melegvíz készülék. — Vízvezeték. — Csatornázási- és gázberendezések. — Berendez városoknak vízműveket, csatornázásokat és derítőtelepeket. — TELEFON: József 518—19.

Dr. HELVEY TIVADAR
vegyészeti gyár
vállal szigetelési-, fedési-, aszfalt-, hő- és hangszigetelési munkákat
BUDAPEST, EÖTVÖS U. 21. Telefon: Aut. 272-75.

METZGER NÁNDOR
géperőre berendezett asztalosüzeme
Budapest, I., Farkasrét, Hóvirág ucca 14

TELEFÓN: 935—10.
REICHENBURG JENŐ
épület-, műlakatos és vasszerkezetek gyára
BUDAPEST, VI. SZABOLCS UCCA 6.

LANG ÁRPÁD szobafestő és mázoló
BUDAPEST, VI. KER., KASSAI ÚT 81. SZÁM. (SAJÁT HÁZ)
MŰHELY: VIII. KER., MÁRIA TERÉZIA TÉR 7. SZÁM

SCHÖNDORFER ISTVÁN
ÉPÍTŐMESTER
BUDAPEST
VIII., NAGYTEMPLOM U. 21. TEL.: J. 395-53

BARCSAI LAJOS ÉPITŐMESTER BUDAPEST
IRODA: I., APRÓD UCCA 2.
TELEFÓN: AUT. 533—74.

BOGNÁR ISTVÁN
ÁCSMESTER
Budapest, X, Gergely u. 69. Telefon: J. 372-48

KÖVEZ, UTAT ÉS VASUTAT ÉPÍT **BÉRHENGERLÉST VÁLLAL** KÖVEZŐ ÉS ÚTÉPÍTŐ RÉSZV.-TÁRS. BUDAPEST IX, THALY KÁLMÁN U. 41. TEL.: J. 302-66

Gazdasági Értesítő

Végső harc a dunai centrumért

Új raktárházakkal és a második medence megépítésével ki kell bővíteni a csepeli kikötőt

Vass József helyettes miniszterelnöknek a hétfői balatonföldvári nagy pártkonferencián mondott mindent felölelő beszédében szélesen foglalkozott azokkal a rendkívüli jelentőségű gazdasági eseményekkel, amelyeknek határköveiként *Csorbató, Bukarest* és *Szinaja* szerepelnek. Be kell vallani, hogy ez a balatonföldvári nem volt optimista beszéd, legalább abban a tekintetben nem, hogy derék szomszédainkban vakon megbízhatnánk. Hiszen baj nincsen — ez a miniszterelnökhelyettes beszédéből is kicsendült, — de a kisantant államai szívesen cselekednének ellenünk, ha megvolna a módjuk hozzá. Ha pedig mégsem emésztenek el bennünket, annak igazán nincsen más magyarázata, minthogy ezt *nem tudják megcselekedni.*

Úgy kell ezt érteni, hogy Szinaja mégsem tudta megsemmisíteni Bukarestet. Azok a határozatok, amelyek a bukaresti konferencián születtek meg, Szinaja ellenére még ma is élnek és így

nyugodtan számolhatunk azokkal az előnyökkel, amelyeket Bukarest biztosított számunkra.

Ez azonban nem elegendő: sokkal fontosabb, hogy alaposan, jól felkészüljünk a bukaresti megegyezésen alapuló jövendőre. Ennek pedig vannak olyan feltételei, amelyeket évtizedek óta sürgetett éppen a *Fővárosi Hirlap*. Ennek a lapnak a hasábjairól hangzott el ugyanis legelsőbben, még a háború kellős közepén, hogy

Budapestet dunai központtá kell tenni.

Budapestnek a tranzitó-forgalom bázisává kell előlépnie. Száz és száz ujságszámunk, száz és száz ujságcikke foglalkozott ezzel a problémával és a mi sürgető szavunkra ült össze a háborúban *a budapesti Dunakonferencia*, amelyet százszorosan szükségessé tett a nagyantant szervezkedése és az a körülmény, hogy Párizsban ekkor már papiroson kanálisokat építettek és papiroson víziúttal kötötték össze a nyugatot a kelettel.

Akkor vestük bele a magyar gazdasági élet köztudatába, hogyha nem építünk kereskedelmi kikötőt, akkor a megélénkülő víziúti, dunai forgalomban a sűrűn nyüzsgő hajók csak — *fütyülni* fognak Budapestnek. Hosszú esztendőkön át a saját bőrünkön kellett tapasztalnunk ennek a mondásnak a keserű igazságát. Hiszen Bécs is, Pozsony is megelőzött bennünket. A budapesti kikötő ügye állam és főváros között kallódott esztendőkön át, zsilipek helyett bizottságokat építettek és alkotó tevékenység helyett a hatóságok között áldz harc dúlt.

Végre-valahára azonban megvan a kikötő, most meg, mikor az első nagy nemzetközi gazdasági megmozdulásról van szó, kiderül, hogy azoknak volt igazuk, akik a dolgokat szélesebb perspektívával nézték, akik az idők és viszonyok méreteinek tágulásával is számoltak. Már ma eljutottunk ugyanis odáig, hogy

a csepeli kikötő kicsinynek bizonyult és csak a jövő a megmondhatója, milyen csődbe jutunk a kikötővel, ha nagyobbszabású gazdasági élet fejlődik ki a Bukarestben megegyezést kötött agrárállamokban.

Azt sem lehet egészen mondani, hogy nem gondoltak már korábban is ezekkel az eshetőségekkel. A kibővítés szükségességével már előbb is számoltak, *a helyzet csak annyiban változott, hogy most már igen*

sürgősen hozzá kell fogni a kibővítési munkálatokhoz és meg kell építeni a tervbevett második medencét.

Amikor más államok ingyen adják a munkanélkülieknek a nagy segélyeket, mi igazán nem eshetünk a pazarlás vádja alá, amikor olyan nagy közmunkához fogunk hozzá, amelyet a gazdasági szükségesség is parancsol. Ha azonnal hozzákezdünk, akkor is csak hosszú esztendők mulva jutunk el a célhoz, hiszen magának a második medencének megépítése nem kevesebb, mint két esztendőt vesz igénybe.

Nem késhetik azonban — túl ezen a 10—12 milliós munkán — a soroksári Dunaágban létesítendő új ipari kikötő megépítése sem.

Eddig csak böles óvatosság, előrelátó gondosság volt a kikötő kibővítésének terve. Ma azonban már messze túl vagyunk ezen, ma *kényszerítő szükségességgel állunk szemben.* Mert mi lesz, ha beáll a bukaresti konferencia teremtette új helyzet? *Hiszen máris túljegyezték a gabonatárház férőhelyeit.* A Bukarestben megegyezést kötött államok gabonája pedig kétségkívül az olcsó dunai utat fogja választani és hova jutunk, ha nem tudunk a tárolás számára helyet biztosítani?

Ma már hivatalos helyeken is tisztában vannak azzal, hogy

a csepeli kikötő kibővítése elengedhetetlen és halaszthatatlan szükséglet.

Egyszer már csúfosan megbuktunk azzal a becsületes igyekezetünkkel, hogy Budapestből dunai centrumot csináljunk és ezáltal az országnak új megélhetési és boldogulási lehetőségeket biztosítsunk. Most másodszor nyílik erre alkalom és

ez az alkalom talán minden eddiginél kedvezőbb.

Most azután igazán nem szabad megbuknunk, sem hivatalos copfon, sem késedelmeskedésen, sem magyaros nemtörődömségen. *Miénknek kell lennie a dunai centrumnak, amely eddig is minden joggal minket illetett volna meg.*

Budapesten is meg kell adóztatni a déligyümölcsöt. Életrevaló gondolatot valósít meg Cegléd város képviselőtestülete, amikor a külföldi gyümölcsárusítás megadóztatásáról szabályrendelet alkotását határozta el. Az elgondolás az, hogy *az importált déligyümölcs után jelentékeny városi adót kell leróni,* hogy ezzel a belföldi gyümölcstermékek piaca megerősödést nyerjen. A külföldi gyümölcsöt exportáló államokkal érvényben levő kereskedelmi szerződések nem engedik meg külön állami adók rendszeresítését, *de a városoknak megvan az autonóm jogúk, hogy ezt az élelmezési cikket megadóztassák.* Cegléd város példája megszívlelendő Budapest szempontjából is, annak ellenére, hogy *a fővárosnak monopóliuma van déligyümölcs-aukciók tartására,* amit egy bankérdekeltséggel együtt alapított külön részvénytársaság bonyolít le. Kétségtelen, hogy a magyar gyümölcs védelme szempontjából szükség van erőteljes intézkedések megtételére. A külföldi importgyümölcs nagyrésze: *banán, ananász, ausztráliai alma, kaliforniai barack és szilva mind luxuscikk,* amit így elsősorban a tehetősek vásárolnak, akik elbírnak bizonyos többletköltséget, ami a városi adó formájában jelentkezik, *Kivételt egyedül az olasz narancs képezhet,* ami már népélelmezési cikknek tekinthető. A magyar gyümölcs védelme olyan szempont, amivel valóban foglalkozni lehet és így Cegléd példájának Budapesten is érvényesülnie kell.

Száznegyven éves kereskedőcég. Ritka jubileumot ért el egy nagymultú és ma is virágzó kereskedelmi vállalat, olyan jubileumot, ami ünnepe kell, hogy legyen az egész magyar kereskedelmi életnek. A *Dona Döme és Társa* papírkereskedő cég 140-ik éve, hogy megalakult és a cég, melyet 1790-ben *Blana és Dona* alapított, ma már a legelőkelőbbek, legismertebbek és legmegbízhatóbbak sorába tartozik. A régi kereskedővilág tisztes tradícióit ápolja a cég mai tulajdonosa, *Járitz* Nándor kereskedelmi tanácsos, aki modern szellemben viszi tovább a vállalatot a fejlődés útján. A *Dona Döme és Társa* név fogalma a tökéletes tisztességnek és ez magyarázza, hogy nemcsak a magánforgalomban, hanem a közszállítás terén is sűrűn lehet találkozni a cég nevével. Az állami hivatalok, közintézmények, közöttük a székesfőváros is szívesen dolgoznak a *Dona Döme és Társa* céggel, mert kifogástalan szállításai a legszigorúbb kritikát is elbírják. Kimagasló szerepe van a cégnek az iparfejlesztés terén is s ebben a vonatkozásban a hazai ipar ennek a cégnek sokat köszönhet.

A Belvárosi Takarékpénztár Részvénytársaság igazgatósága megállapította az intézet idei félévi mérlegét, amely *801.979.21 P tiszta nyereséggel* zárult a mult év első felének 867.137.96 P összegű tiszta nyereségével szemben. A takarékpénztár idei félévi nyers jövedelme a kedvezőtlen viszonyok daeára is igen csekély eltéréssel azonos a tavalyi első félév bruttó bevételével, a személyi és dologi kiadások ez év első felében még csökkentek is 60.913.71 P-vel, ellenben az adók 122.103.99 P-vel emelkedtek. A mérlegszámla egyes tételei az elmult év végének színvonalán mozognak; kiemelendő azonban, hogy a takarékkönyvecskékre elhelyezett betétek összege 2,558.243.90 P-vel emelkedett és az június 30-án 18,326.482.68 P-t tett ki. A betétállomány emelkedésében az intézet fővárosi és vidéki fiókjai egyaránt kivették részüket. Az intézet ősszel az Andrássy út elején új fiókot fog létesíteni. A takarékpénztár a folyó évi március 8-án megtartott közgyűlésen nyert felhatalmazásnál fogva — úgy mint az elmult évben — folyó évi augusztus hó 11-től kezdődőleg az 1930. évi osztalékra részvényenként *2.— P előleget* fog az intézet fő- és fiókpénztárainál az osztalékszelvény lebélyegzése ellenében kifizetni.

„BECIVA"
Bekefow Cirkusz Varieté
Városliget * Tel.: Aut. 183-35.
A VILÁGVÁROSI AUGUSZTUSI MŰSOR
este 8 órakor és délután 4 órakor
10 külföldi attrakció! * 10 külföldi attrakció!
HELYÁRAK:
este 1 pengőtől 6 pengőig — délután 50 fillértől 3 pengőig
(este utalvánnyal a fele) — (d. u. az utalvány érvénytelen)

LIFT HAVERLAND ANTAL
M. kir. szab. emelőgép, felvonó és vasszerkezetek gyára
VIII., NAP UCCA 22. TEL.: J. 329-66 és J. 439-53

STRAUB U. FESTEK-ÜZLETE
BUDAPEST, IV. KER., PETŐF-TÉR 1.
(Régi Piarista-épület.)

ETERNIT TETŐFEDŐ VÁLLAT és ETERNIT CSŐ elárusító hely.
SOMOGYI BÉLA, BPEST, VI, GR. ZICHY JENŐ U. 34
TELEFON: 198—81.

FRANK EMIL
okl. mérnök és építőmester
BUDAPEST, V., HOLLÁN U. 9.
Telefon: Aut. 293-27.

GUTH ÉS ÁDÁM
Egészségügyi berendezők
Bádogos, viz- és villanyszerelők
VI, DESSEWFFY U. 28.
TELEFÓN: 119—91.

Talajnedves épületek kiszárítása szabadalmazott falfűrésszel
Talajnedves kő- és téglafalazatok szigetelése és kiszárítása, talajvíz-szigetelés, házigomba kiirtása. *Költségvetések díjmentesen!*
PÉTER ERNŐ
V., SZEMÉLYNÖK UCCA 18. VI. 2. Telefon: Aut. 161-12

Korányi és Fröhlich redőnygyár
BUDAPEST, KISFALUDY-U. 5/F • TELEFON: J. 323-76 • 459-86
SPECIÁLIS GYÁRTMÁNYAI:
SZAB. PÁNCÉLREDŐNY · ACÉLREDŐNY · FAREDŐNY · VÁSZONREDŐNY
SZAB. AJTÓCSUKÓ · BOSTWIGH-TOLÓRÁCS · NAPELLENZŐ-SZERKEZETEK

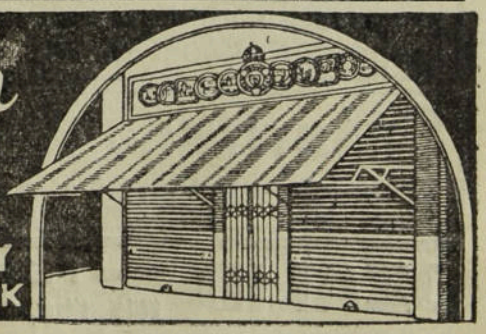

Vállalkozási Hírlap

Megalakult a Vízművek üzemigazgatósága

A Székesfőváros Vízműveinek az új fővárosi törvény rendelkezései szerint megalakított üzemigazgatósága e hó 7-én tartotta meg *Kossalka* János dr. elnöklete mellett alakuló ülését. Az ülésen az igazgatóság részletesen megtárgyalta a vízműveknek a közgyűlés által elhatározott és a belügyminiszter által jóváhagyott beruházó programjára vonatkozó végrehajtás módozatait. Az igazgatóság súlyt helyez arra, hogy a már elhatározott munkálatok, — amelyeknek pénzügyi fedezete is megvan, nemcsak a zavartalan vízellátás, hanem az általános munkanélküliség megszüntetése érdekében is minél előbb megkezdessenek és a legnagyobb eréllyel folytattassanak. Megállapította az igazgatóság, hogy a részletes tervek kidolgozása és az előmunkálatok annyira előrehaladtak, hogy az ilyenmódon való végrehajtásnak semmi akadálya nincs. Az igazgatóságnak ezen megnyugtató kijelentése után reméljük, hogy a gyors végrehajtás lényegesen enyhíteni fogja a feszültséget, amely jelenleg a munkanélküliség terén fennáll.

Új versenytárgyalási kiírások

A polgármester versenytárgyalást hirdet:

Központi gőzfűtőberendezési munkára az Ihász uccai iskolánál. Pályázni lehet augusztus 26-án d. e. fél 10 óráig a középítési ügyosztályon.

Víz-, gáz- és csatornaberendezési munkára a miskolciúti iskolánál. Pályázni lehet augusztus 25-én d. e. fél 10 óráig a középítési ügyosztályon.

Víz-, gáz- és csatornaberendezési munkára a hernáduccai iskolánál. Pályázni lehet augusztus 22-én d. e. fél 10 óráig a középítési ügyosztályon.

Víz-, gáz- és csatornaberendezési munkára a Lajos uccai iskolánál. Pályázni lehet augusztus 23-án d. e. fél 10 óráig a középítési ügyosztályon.

Padozat és falbontási munkára az Új Szent János-kórháznál. Pályázni lehet augusztus 21-én d. e. fél 10 óráig a középítési ügyosztályon.

Árokboltozási munkára a Zugligeti úti ároknál. Pályázni lehet augusztus 19-én déli 12 óráig az út- és csatornaépítési ügyosztályon.

Útrendezési munkára a Soroksári útnál. Pályázni lehet augusztus 19-én déli 12 óráig az út- és csatornaépítési ügyosztályon.

Gyalogút aszfaltozási munkára a Bimbó uccánál. Pályázni lehet augusztus 19-én déli 12 óráig az út- és csatornaépítési ügyosztályon.

Melegvízcsatorna munkálatokra a Budafoki út 52. sz. alatti áramfejlesztő telepen. Pályázni lehet augusztus 28-án d. e. fél 10 óráig az Elektromos Művek igazgatóságánál.

SZÜTS JENŐ okl. mérnök, építőmester, építési vállalkozó.
Budapest, VIII., Szentkirály ucca 35
TELEFÓN: Józs. 429-436

AUER J. GYULA
festékáruk raktára. Gipsz, cement, kátrány stb. NAGYRAKTÁRA!
BUDAPEST, VI., Lehel u. 45/a. és Mohács u. 19
Telefón: Automata 157—56

HERCZEG JÁNOS asztalos mester lakberendező faipari üzeme
BUDAPEST, IX. KER., VIOLA UCCA 17. SZ.
Telefón: J. 443—90

VARGA ALAJOS gáz- és vízvezeték-szerelő vállalata
ÉPÜLET- ÉS DÍSZMŰBÁDOGOS
BUDAPEST, V., HOLD UCCA 25 Tel.: A. 291-57

NEUMAN FERENC
OKL. MÉRNÖK, ÚTÉPÍTÉSI VÁLLALATA
BUDAPEST
Iroda: V, Rudolf tér 1 sz. Telefón: J. 442—60
Telep: VII, Egressy út 34 Telefón: A. 239—44

KŐSZÉNBÁNYA 'S TÉGLAGYÁR TÁRSULAT PESTEN,
(DRASCHE)
BUDAPEST, V., KLOTILD UCCA 3.
TELEFON: AUTOMATA 255—54, 255—55 és 255—56.

Zumpft István
vasút- és útépítő vállalkozó, kövező mester
Kispest, Rákóczi u. 74. szám

SPÁNYI ERNŐ okl. mérnök mélyépítő-, kövező- és bitumenépítő vállalata
Budapest, I. kerület, Győző ucca 5. sz.
Telefón: Aut. 866-96

Versenytárgyalási megbízások

A mult héten tartott nyilvános és szűkkörű versenytárgyalások alapján a különböző közmunkákat és közszállításokat a következő cégek kapták:

Ácsmunkát a Kun uccai köztisztasági hivatalnál: Tőke György 5409; az *érdi-úti iskolánál:* Rédner Jenő 13.544 P.

Mázolómunkát ugyanott: Kőszegi és Sóhár 1761 P.

Bádogosmunkát ugyanott: Tury Antal 2665 P.

Tetőfedőmunkát ugyanott: özv. Biberál Józsefné 2024 P.

Burkolómunkát az érdi-úti iskolánál: Urbach és Tafler 4825 P.

Vízvezeték-, csatorna- és gázberendezési munkát a kelenföldi tüdőbeteggondozó intézetnél: Gabler J. 9990 P.

Központi gőzfűtőberendezési munkát a Miskolci és Czobor ucca sarkán épülő iskolánál: Halász Ernő 41.837 P.

Bádogosmunkát a Szent László-kórháznál: özvegy Müller Henrikné 5566; a *Halászbástyánál:* Tollár Lajos 2185 P.

Tetőfedőmunkát az érdi-úti iskolánál: Krisch Fekete János 5402 P.

Lakatosmunkát ugyanott: Denes János 3582 P.

Gumipadozati munkát ugyanott: Magyar Ruggyantaárugyár 13304 P.

Műkőmunkát a Zágrábi és Üllői út sarkán levő városi bérházaknál: Cristofoli Vince 11.140 P.

Kőművesmunkát a Halászbástyánál: Stern Imre 3785 P.

Ácsmunkát az Egressy úti kertészeti iskolánál: Marton László 3600 P.

Falszigetelőmunkát a Tóth Kálmán téri iskolánál: Weisz László 3984 pengő vállalati áron.

Beérkezett ajánlatok

A mult héten tartott versenytárgyalásokon a különböző közmunkákra és közszállításokra a következő cégek pályáztak:

Padlóburkolómunkára a Bakáts téri szülészeti kórháznál: Beregszászy Dezső 5201, Urbach és Tafler 5526, Koch és Szilágyi 5835, Cristofoli Vince 5866, Emptio r. t. 6073, Nagy István 6590, Schillinger Vilmos 6866, Gerber József 6912, Volenties Lajos 7084, Neuhauser Miksa és Társa 7264, Barcza Dezső 7210, Strasser Vilmos 7264, Karaszek Károly 8223 P.

Villanyszerelési munkára a hernáduccai iskolánál: Dembitz Sándor 20.000, Nemes Gyula 20.205, Villányi Béla 22.238, Novák Pál 24.291, Sigray István 27.032, Paulay László 27.319, Molnár János 27.482, Széiler Jenő 27.937, Jászapáti Ferenc és Csépay Jenő 28.787, Abucsay Sándor 29.059, Bene és Wein 29.146, Asztalos István 29.297, Lukács Sándor 29.563, Tornya Leó 29.566, Hantay Ödön 29.831, Hoffer és Szommer 33.455, Orsovszky István 34.580, Baross és Paulovits 36.770, Abay Nándor 39.555, Sebők János 40.530 P.

Asztalosmunkára ugyanott: Kas Béla 3084, Nyilas Elek 4023, Nyitray és Társai 4085, Kovács Gáborné és Társa 4249, Tóth Lajos 4592, Domoki József 5391, Hunfalvy Pál 6489, Böcs János 8180, Busák Sándor 9508, Máriási József 12.637 pengővel.

Kavicsolási munkára a Lenke úti iskola udvaránál: Grenyó Bertalan 7800, Székely Kálmán 10.700, Apor József 11.500, Hajnal Imre 12.000, Refle Miklós 12.500, Verzetz Márton 14.500, Helvey Tivadar 13.500, Sebestyén Gyula 14.500, Urbach és Tafler 14.750, Weiss Mihály 16.000 P.

Vízvezeték- és csatornázási munkára a kistemplomuccai tüdőbeteggondozó intézetnél: Morzsányi Hermann 6007, Szentgyörgyi és Társa 6316, Gyöngyösi István 6875, Scheiber Miklós 7131, Gombos Miklós és Tamás Mihály 7207, Sztojka Béla 7365 P.

Felvonókészülék szállítására az Új Szent János-kórháznál: Hazai felvonógyár, Barta és Wäspi 8270, Freiseler Antal 8863 P.

Falburkolómunkára a Rókus-kórháznál: Urbach és Tafler 1926, Schillinger Zsigmond 2115, Koch és Szilágyi 2174, Cristofoli Vince 2198 pengővel.

Alapíttatott 1888 Alapíttatott 1888
Palm Albert és Tsa
Különlegességi üzem-feszmérők gyártása
BUDAPEST, IX., Ráday ucca 3. sz.
Az Orsz. Gőzkazánvizsgáló Egyesület hivatalos szállítója

Feszmérők (Manometer) — **Légürmérők** (Vacuummeter) — **Hőmérők** (Thermometer) **Fém-pyrométer** (Metall-Pyrometer) — **Húzóméterek** (Zugmesser) — **Rugóegyensúlyzó** (Springbalancen) — **Vízállásmérők** (Hydrometer) — **Vízmérlegek** (Wasserwaagen)

Építési engedélyek

A polgármesteri III. ügyosztályban a következő új építési engedélyek kerültek kiadásra:

Kántor Gyula I., Kelenföld 3833/14. hrsz. családi ház, terv. Bala János I., Fehérváry út 116. — Schneider Lénárd III., Búza u. 19050. hrsz. családi ház, terv. Óriás István VII., Akácfa u. 6. — Duna Építő rt. VI., Balzsam u. 27. iker családi ház, terv. Kuszka Imre I., Mogyoródy út 49. — Tóth Pál X., Egressy út 115. földszintes lakóház, terv. Malina Gusztáv VI., Mozsár u. 5. — Wiesler Károly I., Völgy u. 17. földszintes családi ház, terv. Wiesler Károly III., Bécsi út 79. — Réder Béla II., Margit krt 105. emeletráépítés, terv. Forbáth Ernő V., Báthory u. 4. — Hell és Kovács VI., Jász u. 27194/1. hrsz. gyártoldalék, terv. Lencs István VIII., József u. 66. — Keresztényszocialista Kultúr és Önképző Egyesület VIII., Beniczky u. 35726/2. hrsz. négyem.-tes szék- és bérház, terv. Baráth Lajos II., Margit rakpart 15. — Dénes és Erős VI., Szegedi u. 41. egyemeletes bérház, terv. Dénes és Erős IV., Haris köz 2. — Somodi Pál VI., Dorozsmai út 3011/3. hrsz. fdsz. lakóház, tervező Kurucz Répás Péter VIII., Fűrész u. 58. — Hus József VII., Benkő u. 31485/4. hrsz. egyemeletes lakóház, terv. Németh Sándor IV., Mária Valéria u. 15/b. — Kozma Miklós II., Hunfalvi u. 13. családi ház, terv. Gerlóczy Gedeon IV., Városház u. 4. — Tripsa Aurél VI., Jász u. 46/a. toldalék, terv. Tripsa Aurél VI., Bulcsu u. 21. — Illés Antal VIII., József u. 67. második és harmadik emeletráépítés, terv. Sipos József VIII., József krt 46. — Neufeld Ferenc III., Cserje u. 7. egyemeletes villa, terv. Szende Andor V., Wekerle Sándor u. 13. — Feldmann Dezső VIII., Rákóczi tér 12/a. négyemeletes bérház, terv. Hofstädter Béla V., Tátra u. 12/a. — Dr. Halom Dezső I., Báró Eötvös út 32. egyemeletes családi ház, terv. dr. Baráth és Novák II., Halász u. 1. — Kreiner Sándorné X., Diósgyőri út 18/b. földszintes lakóház, tervező Zimmermann Lajos VIII., Baross u. 111. — Dr. Halász Aladár I., Sánc u. 5220. hrsz. földszintes családi ház, terv. Rupp Gyula III., Bécsi út 99. — Mengl Ferenc VI., Szent László út 132. kétemeletes bérház, terv. Mengl Ferenc VI., Ambrus u. 5. — Bucsi János I., Neszmélyi út 817/4. egyemeletes lakóház, terv. Kelemen József VI., Vörösmarty u. 60. — Nagy József I., Sirály u. 10. fdsz. lakóház, terv. Malina Gusztáv VI., Mozsár u. 5. — Gulyás József I., Major u. 3144/1. hrsz. fdsz. lakóház, terv. Tiefenbäck József I., Sárbogárdi u. 19. — Bor Sándor VII., Szatmár u. 30394. hrsz. földszintes lakóház, terv. Némedy Gyula, Rákospalota. — Witkovszky Lajos III., Zöldmáli út 30/b. toldalék, terv. Szabó Márton II., Lövőház u. 32.

Újabb építési kérelmek:

A polgármesteri III. ügyosztályhoz benyujtott újabb építési kérelmek.

Taniszkoff Iván VI., Lőportár u. 5., VI., Frangepán u. 26262/1. lakóház. — Karell Mihály, Rákosfalva, X., Álmos u. 23., X., Juhász u. 20. családi ház. — Durnek Gusztávné I., Istenhegyi út 4/b., I., Kelenföld 3253/28. hrsz. lakóház. — Szent-Ivány Ferenc III., Vérhalom u. 29., I., Kelenföld 3253/28. hrsz. toldalék. — Tóth Elemérné III., Emese u. 13., I., Kelenföld 3253/28. hrsz. lakóház. — Szekényi Károly I., Horthy Miklós út 35., I., Fehérváry út 102. lakóház. — Pásztor István VIII., Baross u. 116., X., Gergely u. 43. családi ház. — Csimár Károly I., Ugocsa u. 8. toldalék. — Lázár Ferenc III., Raktár u. 15., u. o. emeletráépítés. — Krausz Mór I., Torbágyi út 16., u. o. toldalék. — Mayer Imre IX., Mária Valéria-telep 80/448. pav., X., Bihari út 8621/8624/a. R. üzletház. — Turcsik Pál VII., Peterdy u. 37., X., Hajtsár út 39588. hrsz. lakóház. — Ruzicska Béla X., Vaspálya u. 12/a., X., Alkér u. 8167/96/a. lakóház. — Nagy András VII., Alsórákosi rétek 31269/60., u. o. családi ház. — Gróf Csáky Andorné VII., Amerikai út 2/b., II., Bimbó u. 11958/5. weekend ház. — Bartl Ferenc III., Pacsirtamező u. 9., u. o. toldalék. — Kammer Testvérek X., Gyömrői út 90., u. o. igazg. épület építés. — Bodák Gyovay József II., Fillér u. 11., I., Zámory út 5. toldalék és emelet ráépítés.

ZILAHI-BALOGH GYULA ÉPÍTŐMESTER
Budapest, I., Bornemissza u. 36
TEL.: Lá. 2—32.

MITTERMAYER ISTVÁN
épület-bádogos, légszesz- és vízvezeték-berendező
BUDAPEST, VIII., BEZERÉDI UCCA 6. SZÁM
TELEFÓN: J. 399—75.

PADOZATI MUNKÁK ELSŐRANGÚ KIVITELBEN
slavoniai tölgy- és bükkparkét, tábla parkét egyszerű és díszes kivitelben, aszfaltparkét és hajópadlók
Pestszentlőrinci Parkétgyár és Gőzfűrész Részvénytársaság, Budapest, V., Személynök-utca 16. I. em. Telefon: Aut. 212—44.

INCZE GÁSPÁR műbutorasztalos
Elvállal lakás-, irodai és üzletberendezéseket saját tervei és adott minta szerint.
Budapest, I., Bertalan u. 22
Telefónszám: Lágymányos 5—13

Czeglédy János Jenő
műkőáru-készítő, fal- és padlóburkoló mester
Székesfővárosi és állami szállító kartellen kívül
Budapest, Kistemplom ucca 5. Telefón: József 449-98

Kálló építési vállalata.
I Szirtes u 3/b. J. 456-03.

OZALID — FÉNY- ÉS ALUMÍNIUM-MÁSOLATOK —
Költségvetések, műszaki tervek, térképek rajzolását és sokszorosítását több színben is vállalja.
MANGLITZ FERENC BUDAPEST,
VIII., JÓZSEF UCCA 12. • TELEFÓN: J. 431-47.

Események

Fővárosi Hírlap
Az Egységes Községi Polgári Párt hivatalos lapja.
*
Előfizetési árak:
fél évre . . . . . 12 pengő:
egész évre . . . . . 24 pengő:

A második tíz esztendő

Vass József miniszterségének tizenegyedik esztendejébe lép és ez az évforduló tíz *betöltött* miniszteri esztendőt jelent. Akik figyelemmel kísérik a világpolitikát, nagyon jól tudják, hogy ma ez a legnagyobb állandóságot, a legnagyobb népszerűséget jelenti. Aki tíz esztendeig miniszter tud maradni a mai viharos, zivataros időkben, annak meg kellett edződnie az élet, a tudás, a becsület tüzében.

Tíz esztendővel ezelőtt, 1920 aug. 15-én lett közélelmezési miniszter *Vass* József és akkor az volt a feladata, hogy mindenkinek kenyeret juttasson és a kenyeret mindenki meg is tudja fizetni. Aztán más miniszteri székek is *Vass* József után áhítoztak, végig járt három minisztériumot, mert mindenhol tűzálló, fagyálló, keményfaragású emberre volt szükség. Emberre, aki maga is közelről ismeri az emberi nyomorúságot, a könnyet, a jajkiáltást. Hol kenyeret, hol ruhát, hol lakást, hol kultúrát kellett adnia *Vass* Józsefnek, hogy kisegítse az országot a trianoni átok rettentő nyomorúságaiból.

Nézzetek körül ma és emlékezzetek mi volt tíz év előtt. Hasonlítsátok össze a mai elégedetlenséget az akkorival, a mai panaszt az akkorival. Mondjátok meg, hogy ennyi idő alatt csoda nélkül lehetett-e új Magyarországot teremteni? És ha látjátok a különbséget, akkor mondjatok valamennyien hálát az Istennek és kérjétek Őt, hogy *Vass* József most kezdődő, új tíz esztendejét áldja meg annyi jóval, mint amennyivel az elsőt megáldotta.

Bárczy István visszatekintett a multra és optimizmussal néz a jövőbe. Érdekes interjú jelent meg a *Pesti Tőzsde* legutóbbi számában, ahol nyilatkozik *Bárczy* István, Budapest békebeli polgármestere. *Bárczy* István elmondja, hogy polgármester korában mindig arra törekedett, hogy az üzemek és intézetek élén a legrátermettebb emberek álljanak, mert akkor ő nyugodtan dolgozhatott. Megemlékezett a főváros pénzügyeiről és emlékeztetett arra, hogy akkoriban korlátlan hitele volt a fővárosnak az egész világon. Budapestre jöttek a legnagyobb világbankok vezetői pénzt ajánlani és a már kész megállapodások kerültek a tanács, a bizottságok, a közgyűlés, majd a kormány elé. „Nem veszek részt semmiben — mondja — hanem a bibliát tanulmányozom, muzsikálok és filozófiával foglalkozom . . .” Meg kell szívlelni *Bárczy* István böles szavait, aki így beszél: „A pesszimista nem tud alkotni. Valami mindig megfogja a kezét, mielőtt cselekedne. Én ma optimista vagyok és hiszek az ország életerejében, bízom a gazdasági élet jobbrafordulásában”.

Amerikaiak inváziója a Gellért-szállóban. Az elmult hetekben lezajlott idegenforgalom vonatkozásai során örvendetes jelenségnek számít az *amerikaiak tömeges budapesti tartózkodása*. A Belváros forgalmas pontjain, a luxushotelekben és az előkelő éttermekben sűrűn hallani mostanában az angol nyelv amerikai akcentusát. *Az amerikaiak túlnyomórészt a Gellért-szállóban laknak* és pontos kimutatás szerint júliusban 900 amerikai állampolgár írta nevét a Gellért-szálló bejelentő lapjaira. A főváros nagystílű szállóintézményének hírneve, úgylátszik, ma már nemcsak Európában, hanem az Ujvilágban is közismertté vált.

Rendezik az uccai koldulás módját. A főváros és a rendőrség között az elmult napokban bizalmas tárgyalások indultak meg *a koldulásra jogosító engedélyek kiadásának mérséklése ügyében*. Rengeteg panasz érkezett ugyanis a fővároshoz, hogy az egyes uccákon a koldusok erőszakos módon molesztálják a járókelőket, sőt nem riadnak vissza attól sem, hogy a közönség érzületének kimélyítésére olyan cselekményeket kövessenek el, ami *éles ellentétben áll az uccák rendjével*. A dunaparti korzón történt meg például legutóbb, hogy egy szerencsétlen koldus *tőből levágott lábcsonkját mutogatta a járókelőknek*, aminek az lett a következménye, hogy egy idősebb sétáló férfi a döbbenetes látvány hatása alatt rosszul lett és a mentőknek kellett őt magához téríteni. A tárgyalások arra irányulnak, hogy a koldulás formáját valamiképpen rendezettebb keretek közé szorítsák, mert a mai helyzet ellen sok indokolt panasz történik.

Breuer Albert meghalt. *Breuer* Albert dr., a székesfővárosi közvágóhidak és állatvásárok igazgatója, az országos állategészségügyi tanács rendes tagja, a koronás arany érdemkereszt tulajdonosa, hétfőn hosszas betegeskedés után elhúnyt. A megboldogult a székesfőváros tanácsának meghívására 1897-ben állott a székesfővárosi állategészségügyi szakszolgálat élére s 1923 óta egyben a közvágóhidak és állatvásárok igazgatója volt. Felelősségteljes mindkét munkakörét az ország határain túl is elismert szaktudásával, fáradhatatlan szorgalommal és kitartással látta el. Halálával pótolhatatlan veszteség érte úgy az állatorvostudományt, mint a főváros közélelmezési intézményeit. Temetése augusztus 13-án, szerdán délután fél 5 órakor lesz a Kerepesi-temetőben, ahol a székesfőváros által adományozott díszsírban helyezik örök nyugalomra.

Ahol a statisztika javulást mutat. Ma, amikor a statisztikai adatok világszerte csökkenő irányzatot mutatnak, meg kell állnunk egy pillanatra annál az imponáló statisztikai adatnál, amely a *Cordatic* térhódítását mutatja. A magánautótulajdonosok közül ez év első hat hónapjában 18%-kal többen vásároltak azonos kocsilétszám mellett *Cordatic*-ot, mint az előző év ugyanezen ideje alatt. Ez a gyarapodás nem lehet meglepetés azok számára, akik a magyar pneumatik minőségének bámulatos fejlődését figyelemmel kísérték. A normális városi és vidéki üzemben, épúgy mint a túrán és versenyeken elért és a közelmultban nyilvánosságra került eredmények mindinkább indokolttá teszik ezt az emelkedést és olyan perspektivát nyitnak meg a *Cordatic* előtt, amelyet az az elért teljesítményeknél fogva méltán megérdemel.

Kivégzés a villanyszékben. A premier óta táblás ház tapsolja végig minden este a *Beketow-cirkusz* szenzációs augusztusi műsorát, amelynek egészen különleges szenzációja van. Két angol mérnök, a két *Watson*-fivér elkészítette az amerikai hirhedt villamosszékek hű mását, amelybe *húszezer voltos áramot bocsátanak*. A hatalmas feszültségű áramot, amely pillanatok alatt minden életet kiolt, a két angol egyike testén bocsátja keresztül, anélkül, hogy bármi baja történne. Zajos taps köszönti minden este ezenkívül a *4 Rastelli* különleges produkcióját, valamint *Jean Lois* számát. Jelentős eseménye azonkívül a Beciva gazdag műsorának a hét *Breuer* szenzációs mutatványsorozata is.

HAJNAL IMRE
okl. mérnök, építési vállalkozó
BUDAPEST, I., Atilla körút 47. szám
Telefón: Automata 528—64.

SZÉKESFŐVÁROSI PAVILLON
VÁROSLIGET
WEINGRUBER IGNÁC
KÁVÉHÁZA
NAPONTA KATONAZENE!
Vasár- és ünnepnapon délelőtt katonazene-hangverseny

BULICSEK ÉS TÁRSA
KAZÁN-, TARTÁNY- ÉS VASSZERKEZETI GYÁR
Ujpest, Rózsa u. 14. Tel.: Aut. 952-39
Mindenféle szegecselt, hegesztett lemezmunkák és vasszerkezetek

FISCHER ÉS HARTMANN
mázolómesterek
Budapest IV, Képíró ucca 3. sz. TELEFON:
Fióküzlet: IX. ker., Tompa ucca 30. szám A. 847-73

BIEBER KÁROLY
ÉPÜLET- ÉS MŰLAKATOS MESTER
Aranyérmekkel többszörösen kitüntetve. Alapítási év: 1888.
Szultzberger-féle ablak-rugzárak, vasszerkezetek, tűzhelyek gyártása
BUDAPEST, II, TÉGLA UCCA 6. Telefón: Aut. 571—92.

SIMOR DÖME
mű- és épületlakatos-mester és vasszerkezetek ipartelepe. Sodronyfonatok nagybani gyártása
BUDAPEST, VII., THÖKÖLY ÚT 89. SZÁM
TELEFON: JÓZSEF 394—43.

Hantos Testvérek rt
festő, mázoló és tapétázó iparüzem
Budapest VI, Horn Ede ucca 5
Telefónszám: Automata 194—51 és 185—23

az első kéz megbizható és olcsóbb

Saját gyártmányú
musica r.t.
VII., Erzsébet körút 43 (Royal Apollo)
és világmárkás — új és használt — zongorák — javítások is — több éves részletre váltó héikül. Kezelési költség nincs.
Telefón: József 450-63

MINKOVITS
modern cégtáblafestő
VIII., Vig ucca 24. — Telefon: József 385—52.

POZSGAY DEZSŐ
építőmester és burkolási vállalkozó
VII., KÖRVASÚT SOR 8.
Saját telepén.

»CYKLOP«
ÉPÍTŐ RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
BUDAPEST, IV.,
RÉGIPOSTA U. 7-9
TELEFON: Aut. 879-83 és Aut. 879-84

MESTER és KISS
okl. építész és építőmester
Budapest, VII., Egressy út 5.
Telefón: J. 382—02.

Legolcsóbb bevásárlási forrás
juta-, kender- és lenárukban
GLASER JENŐ
Budapest, V., Csáky ucca 16. Telefón: Aut. 281—16

FELSENFELD RUDOLF
Alapítva: 1901. Bélyegző és pecsétbélyeggyár, véső és dombornyomó műintézet Tel.: Aut. 103—94.
BUDAPEST, V., BÁLVÁNY UCCA 16

MŰKŐHÖZ GRÁNITOT
minden szinben, műkőmunkát legjobb kivitelben szállit
BUDAPESTI KŐGYÁR Hämmerle Adolf utóda
Budapest, V., Visegrádi ucca 65.

Rietschel és Henneberg
Részvénytársaság
Budapest, VIII., Práter ucca 12. szám.
Telefon: József 525—18.
Központi fütések, vízvezetéki és csatornázási berendezések

TIMÁR ÉS QUITTNER
OKL. MÉRNÖK, ÉPITŐMESTER
BUDAPEST, VI, SZÉKELY BERTALAN U. 23
TELEFÓN: AUTOMATA 263—75

HEVERDLE ISTVÁN
okl. mérnök, épitő- és kövezőmester
VIII., Baross ucca 74. Telefón: J. 324-32.

KELE MIHÁLY
épületasztalos munkák bútorok és iskolaberendezések gyára
Budapest, Örömvölgy u. 38-40
Telefón: József 312-98

LUTZ TONTÁKOK-PESTÉNEK LAKKOK ELISMERT LEGJOBB MINŐSÉGÜEK
TELEFON: JÓZSEF 93-46
Lutz Ede és társa
LAKK- ÉS FESTÉKGYÁR R.T.
BUDAPEST VII. ÖRANGY-UTCA 4-12 SZ.

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros polgármestere nyilvános írásbeli versenytárgyalást hirdet a II. ker., Bimbó ucca, Buday László út és Mész ucca közötti szakasz **gyalogút aszfaltozási munkáira.**

A hivatkozott hirdetményben közölt módozatok szerint a leteendő bánatpénz összege az ajánlati összeg 2%-a.

Az ajánlat benyujtásához szükséges nyomtatványok a IV. ker., Központi városháza, II. emelet 285. ajtószám alatt kaphatók 2 pengő lefizetése ellenében.

A kellően felbélyegzett és borítékban elhelyezett ajánlatokat **1930. évi augusztus hó 19-én (kedden) déli 12 óráig** a II. emelet 279. ajtószám alatt kell benyujtani.

Az ajánlatok felbontása 1930. évi augusztus hó 19-én (kedden) déli 1 órakor lesz a III. em. 409. számú helyiségben, ahol a vállalkozók vagy megbízottaik jelen lehetnek.

Budapest, 1930. évi július hó 29-én.

A székesfőváros polgármestere.

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros polgármestere nyilvános írásbeli versenytárgyalást hirdet a IX. kerület, Soroksári út (Laczkovich uccától 250 fm hosszú szakaszának) **útrendezésére.**

A hivatkozott hirdetményben közölt módozatok szerint a leteendő bánatpénz összege az ajánlati összeg 2%-a.

Az ajánlat benyujtásához szükséges nyomtatványok a IV. ker., Központi városháza, II. emelet 285. ajtószám alatt kaphatók 2 pengő lefizetése ellenében.

A kellően felbélyegzett és borítékban elhelyezett ajánlatokat **1930. évi augusztus hó 19-én (kedden) déli 12 óráig** a II. emelet 279. ajtószám alatt kell benyujtani.

Az ajánlatok felbontása 1930. évi augusztus hó 19-én (kedden) déli 1 órakor lesz a III. em. 409. számú helyiségben, ahol a vállalkozók vagy megbízottaik jelen lehetnek.

Budapest, 1930. évi július hó 26-án.

A székesfőváros polgármestere.

A szerkesztésért és kiadásért felelős: Dacsó Emil. Kiadja: FŐVÁROSI HIRLAP lapkiadó-vállalat. Révai Irodalmi Intézet Nyomdája Budapest, V., Ügynök u. 8. Nyomdaigazgató: Linzer M.

FARKAS LAJOS MÉRNÖK
magas-, mély-beton és vasbeton építési vállalkozó
Telefon: J. 396-98
Budapest VII, Kolumbus u. 41

STEINHÄUSL ÉS KÖLBER
FESTŐK ÉS MÁZOLÓK
BUDAPEST, IX., TÜZOLTÓ UCCA 3.
TELEFÓN: József 308—24.

Az 1924. évi XVIII. t.-c. alapján szervezett
IPAROSOK ORSZÁGOS KÖZPONTI SZÖVETKEZETE
Postatakarékpénztári számla: 10517 — Postatakarékpénztári csekkszámla: Kisipari hitelakció: 44500 — Girószámla: MAGYAR NEMZETI BANK — TÁVIRATCÍM: IPKÖZPONT
KÖZPONTI OSZTÁLYOK: BŐROSZTÁLY, ÉPÍTŐIPARI OSZTÁLY, FAIPARI OSZTÁLY, KISIPARI HITELAKCIÓ, KERESKEDELMI OSZTÁLY, TEXTIL KÖZSZÁLLÍTÁSI OSZTÁLY
BUDAPEST, VII., KÁROLY KIRÁLY ÚT 3/c
TELEFÓNSZÁM: JÓZSEF 463—39

ETERNIT cső
eső-, szennyvíz és trágyalé levezetésére, szellőztetésre és csatornázásra stb. Nem rozsdásodik, könnyű, vizet nem ereszti át, olcsó.
ETERNIT MŰVEK HATSCHEK LAJOS
Budapest, VI., Andrássy út 33. sz.

Magas építés, vasbetón szerkezetek
FÁBIÁN TESTVÉREK
ÉPÍTÉSI VÁLLALKOZÓK
BUDAPEST, IX. KER., KINIZSI UCCA 3. SZÁM

TELEFON: J. 370-70 **MAGYAR ÉPITŐ RÉSZVÉNYTÁRSULAT** TELEFON: J. 370-70
BUDAPEST, X, KERÉKPÁR UCCA 2. SZ.
ALAPITTATOTT 1889-ben
Mindennemű vízépítés, folyamszabályozás és csatornázás. Kotrások csatornakotrókkal és excavatárokkal. Darukkal való kirakodások. Alapozások, mély- és magasépítés. Út- és vasútépítés. Hídépítés. Mindennemű beton- és vasbetonépítés. Kőmunkálatok. Városi csatornázások és vízvezetékek
Hajó- és kotrójavító telep Apostagon.

NEUSCHLOSZ—LICHTIG REPÜLŐGÉPGYÁR ÉS FAIPAR R.T.
BUDAPEST—ALBERTFALVA
VÁROSI IRODA: IV., ESKÜ ÚT 3. SZÁM.
TELEFÓN: AUT. 890—47.
GYÁRI TELEFÓN: LÁGYMÁNYOS 582—20, 11—79.
PARKETT- ÉS ÉPÜLETASZTALOS MUNKÁR!

EGYESÜLT GÉP- ÉS FÉMÁRUGYÁRAK RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
Budapest, VI., Lőportár-u. 9-11
TELEFON: AUTOMATA 275—13
GYÁRTMÁNYAI: Szikvizgyári berendezések, szénsavfürdő-készülékek. Bor- és sörkimérőkészülékek, jégszekrények. Elektromotorok, mosodai berendezések, mosó- és vasalógépek. — Fémtömegcikkek. — Folyékony szénsav.

HIRMANN FERENC FÉMÁRUGYÁR
BUDAPEST, VII., CSÁNYI U. 7/9. TELEFÓN J. 460-49
KÉSZÍT: gáz, víz, légszesz, központi melegvíz-fűtési, fürdő és egészségügyi berendezéseket

„IDEÁL" PAPLANGYÁR
SÁNDOR M. FERENC
BUDAPEST, IV, KAMERMAYER KÁROLY UCCA 1
Állami, városi és közintézmények szállítója

NAGY JÓZSEF ARANYOZÓMESTER
Telep és mintaraktár: Budapest VII, Rózsa u. 3-5
TELEFON: József 344—58.
KÉPKERETEZÉSEK *Gyárt:* ovál-, kör- és szegletes kereteket minden stílben és kivitelben. *Készít:* templomberendezés, szalónbútorok, csillárok, termek és minden e szakmába vágó munkák aranyozását.

Budapest Székesfőváros Ásványvíz-üzeme
HARMATVIZ
A Hungária gyógyforrás szénsavval feltített vize.
Kapható mindenütt! Tel: Autom. 530-03.

KIRCHKNOPF ISTVÁN Alapítási év 1897 Tel.: Aut. 851-39
Épület- és portálüveges üveg-, tükör-, porcellán-, kőedény- és lámpakereskedés. Aranyhalak és haltartók, aquariumok nagy választékban. Vállalok: mindennemű üvegcsiszolást, épületüvegezést és üvegtetők vízmentesítését
BUDAPEST, IX., KÁLVIN TÉR 8. SZ. (Ref. templom mellett)

CORDATIC
a tökéletes autópneu
Főelárusítás:
Budapest, VI., Mozsár-u. 9.

ÁMON ANTAL és FIAI
KÖVEZŐMESTEREK, ÚT,- CSATORNA- ÉS BETONÉPITÉSI VÁLLALKOZÓK, FÖLDMUNKA, VÁGÁNYFEKTETÉS, MÉSZKŐBÁNYA.
VIII., Futó ucca 10. Telefon: J. 303-85.

ÉPÍTŐIPAR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
Budapest, VIII., Baross ucca 15. Telefón: József 411-49
Aszfaltgyár és anyagtelep: Budapest, IX., Gubacsi út 37.

BIER ÉS WERSCHETZ
okl. mérnök és építőmesterek, építési vállalkozók
Budapest, IX., Vágóhíd ucca 11. sz.
TELEFON: JÓZSEF 363—78, 259—50.

THE NEUCHATEL ASPHALTE COMPANY LIMITED
BUDAPESTEN, Iroda: VI., Vilmos császár-út 31. sz. Telefon Teréz 212—46. Gyár: VI., Váci-út 85. Telefon: L. 914—88. Gyárt és elad Val de traversi mastixot, raffinált bitument, falszigetelő aszfaltot. Készít: Traversi természetes tömörített aszfalt utakat és öntött aszfaltból járdákat és kocsiutakat.
Budapest székesfőváros szerződéses vállalkozója.

Dunakavicsot és Dunahomokot
szállít kocsifuvarban és vasúton saját iparvágányról Budapestről, Adonyból, Baiáról, és Mohácsról
FLEISCHMANN ANTAL Dunakotrási és gőzhajózási vállalat
Budapest, VII, Károly körút 17. Telefon: József 465-62 és 465-63

Egyesült Tégla- és Cementgyár R.-T.
Budapest, V., Sas ucca 25. szám
Telefon; 230—71, 108—59, 141—52
Évi teljesítő képesség: 12,000 vagón cement, 5,000 „ mész, 80.000,000 darab tégla, 8.000,000 „ cserép
Portlandcementgyár: Lábatlan. — Mészégető: Lábatlan. Téglagyárak: Guda, Kőbánya, nyergesujfalu

SZOBRÁSZ MŰTEREM ÉS MŰKŐIPARI ÜZEM
Karl Ferenc szobrász
III. kerület, Timár ucca 20 sz.
Telefón: Automata 622—93

A légzőszervek bántalmainál Asthma Emphisema esetén hires gyógymast nyujt a
Szt. Geilért Gyógyfürdő
legtökéletesebb berendezéssel
Inhalatóriuma és pneumatikus kamrája

Révész János
cement-, márványmozaik- és műkőárugyár, betonipari vállalat.
Burkoló-, műkő és csatornázási munkák. TELEFÓN: Ujpest 198.
Központi iroda: UJPEST, ŐSZ UCCA 14.

KOVÁCS OSZKÁR BÁDOGOS MESTER
ÉRCKOPORSÓ ÉS TEMETKEZÉSI CIKKEK KÉSZITŐJE
BUDAPEST, IX., TELEPI UCCA 14. SZÁM.
(A Ludovikával szemben.) TELEFON: J. 451—93

Kún Sándor
festék, kence, zsiradék, kátrány és vegyitermékek gyári raktára
Budapest, IV, Ferenc József rakpart 18
Telefonszám: József 361—23

ALAPÍTATOTT: 1918
GAZDAG JÓZSEF ASZTALOSÁRU GYÁRA
Gyárt műbutort, belső berendezéseket minden stílben, továbbá épületasztalos munkákat
KISPEST, PETŐFI TÉR 9. TELEFÓNSZÁM: KISPEST 102

Műkő- és burkolómunkák, betoncsövek
Budapest, V, Vigszinház ucca 5. Tel.: 298-37 **ANDREA** Cementárugyár és Építőipari R.T.

SHELL **BENZIN OLAJ**

ÁKOS FRIGYES ÉPÍTŐMESTER
BUDAPEST VII., KERTÉSZ UCCA 24—28
TELEFON: JÓZSEF 301—40

HIDI IMRE ÉPÍTŐMESTER
Budapest, VIII., Német u. 41-43
Telefón: József 401—83

Zwillinger Gyula ÉPÍTÉSZ
VII., CSENGERY U. 30
TELEFÓN: JÓZSEF 433—69.

Ára 50 fillér

Tizenkilencedik évfolyam — Budapest, 1930 augusztus 20. — 33. szám

Fővárosi Hirlap

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Egész évre ..... 24 pengő
Félévre ..... 12 pengő
Állandóan:
GAZDASÁGI ÉRTESÍTŐ

VÁROSI, POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

Felelős szerkesztő: DACSÓ EMIL

MEGJELENIK MINDEN SZERDÁN
Szerkesztőség és kiadóhivatal
BUDAPEST, VI., SZIV UCCA 18. SZ.
Postatakarékpénzt. csekkszámla 40.424
TELEFÓN: AUTOMATA 137—15

Harangzúgás,

imádság, szárnyaló szent énekek, bölcs igék, Istennek tetsző lelkiekben gazdag napok hirdetik két magyar szentnek örök dicsőségét, diadalmas glóriáját. A szentek ugyan a földkerekség minden nyelvén beszélnek, minden nyelven mondott imádságot megértenek, szándékosan írtuk mégis, hogy *magyar* szentek diesőítésére gyülekezik össze a keresztény világ a *magyar fővárosban*. A hit számára nincsenek országhatárok és ez soha teljesebben be nem bizonyosodott, mint most, amikor a két *magyar* szent kultusza megmérhetetlen távolságokból vonzott ide tömegeket. Szent István és Szent Imre hitbeli, erkölcsbeli, történelmi hatalma, amely az egész kereszténv világon uralkodik, most szórja áldását a népre, amely csaknem egy évezred óta alázatos szívvel, áhítatos lélekkel ápolja kultuszukat.

A magyar szentek a magyar igazság apostolaivá lettek. Az államalkotó nagy király és a liliomos királyfi ma a magyar álmok, a magyar vágyak szent hirdetői mindenhol, ahol Krisztus hívői laknak. Először azonban a szent esztendőben azt kell megfogadnunk, hogy *idehaza* is követni fogjuk az ő erényeiket. Szent István bölcsessége, kultúraéhsége, Szent Imre ifjúsága és erkölcsössége kell hogy diadalmas, mindenhol megesodált erényei legyenek a magyar nemzetnek. Csak ezeknek a nagy erényeknek magunkhoz váltása hozhatja meg a boldogabb magyar jövendőt.

De ismételjük, hogy a két magyar szent ma a magyar ügy lángoló szavú apostolává lett. Az ünnepi harangzúgás azt hirdeti, hogy idegenek ezrei követik áhítatban elmerülve Szent István király épen maradt jobbját. A világ minden tájáról összesereglett ezrek művelt gondolkodó lények, akik nem feledkezhetnek meg arról, hogy érdeklődjenek, mit cselekedett a szent Jobb, hogy az Isteni Gondviselés örök életet, örök dicsőséget adott neki? Meg fogják tudni, hogy Szent István adta meg nemzetének a nyugati kultúrát, Krisztus hitét és az állammá való tömörülés lehetőségét. De éppen ezért Szent István a legnagyobb mementó mindenki számára, aki ma itt a magyar föld kenyerét eszi és a magyar földre térdel, hogy Istent imádja. A legnagyobb mementó arra, hogy *ez a mai nem Szent István országa. Szent István földjét idegen urak bitorolják, Szent István magyarjai idegen járom alatt nyögnek.* Sok-sok ezer ember, lelkes, hívő, ideálokat tisztelő ember fogja ezt elmondani sok-sok másik ezernek, akik valamennyien fogékonyak minden igazságra, minden erkölcsös és szent dologra.

Magyar szívünk háláját tolmácsoljuk mindenkinek, akik ezekért a szent és történelmi jelentőségű napokért fáradoztak és cselekedtek. Mi azonban, akik hosszú multunk alatt becsületesen szolgáltuk a nagy célt: Budapestnek és népének boldogulását, nem feledkezhetünk meg az áhítatos napok ama jelentőségéről sem, amely Budapest szempontjából megbecsülhetetlen. Mi budapestiek százszorosan hálásak vagyunk, mert hírünk, nevünk ezekben a mozgalmas hetekben százszorosan öregbedett. Mi a magunk szegénységében, a magunk ügyefogyottságunkban ezredrészét sem tudtuk volna városunk érdekében cselekedni, mint amit a két magyar szent világraszóló nagy kultusza tett érettünk. Százszor, czerszer elmondtuk, hogy nekünk csak az kell, hogy egyszer, egyetlen egyszer lássa valaki a mi gyönyörű városunkat és az mindörökké barátunk marad. Szent István és Szent Imre kultusza, a Szent Atya irántunk való jóindulata most csodát művelt: nemcsak a magyar ügyet, de Budapest boldogulásának ügyét is emberfeletti hatalommal lendítette előre a megérdemlett haladás útján.

Revízió alá veszik a fővárosi határokat és a közmunkatanács hatáskörét kiterjesztik a pestkörnyéki városokra

Becsey Antal nyilatkozata Nagy-Budapest megalakításáról, a fővárosi határok revíziójáról és Albertfalva csatlakozásáról — A törvényhozásnak kell megalkotni a pestkörnyéki városoknak egy speciális szervezetét

A jövő héten *Sipőcz* Jenő polgármestert és *Scitovszky* Béla belügyminisztert nagy küldöttség fogja felkeresni, amely azt fogja kérni, hogy *Albertfalva községet csatolják a székesfőváros területéhez.* Az *Egységes Községi Polgári Párt* teljes erővel támogatja ezt a mozgalmat annál is inkább, mert

az ősz folyamán revizió alá kell venni ismét a főváros közigazgatási határait,

hogy a kirívó visszásságok megszűnjenek.

Becsey Antal,

az *Egységes Községi Polgári Párt* társelnöke, aki ezeknek a kérdéseknek legalaposabb ismerője, a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Az albertfalvaiak mozgalma, amely minden támogatást megérdemel, *összefüggésben van Nagy-Budapest megteremtésének a gondolatával.* A városok kongresszusa Budafokon közgyűlést tartott. Ennek a közgyűlésnek egyik fontos tárgya volt *Budapest és a környékbeli városok egymáshoz való viszonyának* és ezzel kapcsolatban Nagy-Budapest eszméjének a megvitatása. *Preszly* Elemér főispán volt az előadó, minthogy azonban *ő betegsége miatt távolmaradt,* helyette *Harrer* Ferenc tartott előadást. Érdekes vita fejlődött ki az előadói jelentés fölött. Valamennyi felszólalás egyértelműen leszögezte, hogy

a mai állapot fenntartása, sem az egyes községek és városok szempontjából, sem pedig a főváros szempontjából nem kívánatos.

Valamit tenni kell. Közegészségügyi szempontból is meg kell teremteni ezt az egységet, mert hiszen a főváros közönségére nem közömbös, hogy valamelyik környékbeli városban vagy községben nem kerül-e tífuszbacillus a vízbe. De *sürgősen dönteni kell ebben a kérdésben már csak amiatt is,* hogy *megállapíthassuk az építkezési fejlődés irányait.*

A Fővárosi Közmunkák Tanácsának a kompetenciáját feltétlenül ki kell terjeszteni a pestkörnyéki városokra és községekre is,

mert lehetővé kell tenni egy céltudatos építkezési program központi irányítását. De szociális szempontból és a közjövedelmek szempontjából, valamint a székesfőváros közélelmezése szempontjából sem közömbös azoknak a községeknek és városoknak az akciója, amelyekben a főváros különböző hivatalaiba bejáró tisztviselők, iparosok és kereskedők laknak. *A pestkörnyéki városok és községek mozgalmat indítottak a fővárosi vámok eltörlése érdekében.* Ezt a mozgalmat meg lehet érteni, de a főváros a mai viszonyok között nem mondhat le ezekről a jövedelmekről.

Mindezek a szempontok és felmerülő problémák aktuálissá teszik Nagy-Budapest gondolatának megvalósítását, vagy egyelőre legalább is a gondolat megvalósításának az előkészítését. A városok kongresszusa az érdekelt városok és községek képviselőiből, valamint a főváros delegátusaiból bizottságot alakított, amely ezt az egész kérdéskomplexumot megvitatja. A főispán elgondolása szerint

a törvényhozásnak kell megalkotnia a pestkörnyéki városoknak egy speciális szervezetét,

amelyben *mindenik város megtartaná a maga autonómiáját, és a fővárossal közös problémák megvitatására közös szervet létesítenének.* Szerintem nehezen lehet elképzelni úgy közigazgatásilag, mint technikailag — egy ilyen gyűrűalakú törvényhatóságot. *Harrer* Ferenc gyakorlatilag kedvezőbb formában készítette el a maga javaslatát. Ő annak idején — *húsz évvel ezelőtt* — Nagy-Budapest megteremtésének a szükségességét hangsúlyozta. Azóta változott a helyzet. *Rákospalota, Budafok, Kispest, Pesterzsébet városokká fejlődtek.* Az volna a helyes eljárás, *ha a többi pestkörnyéki községek is városokká alakulnának és ezeket a pestkörnyéki városokat nem Pest megyéhez, hanem Budapest törvényhatóságához kapcsolnák.* Annyi bizonyos, hogy

helyrehozhatatlan hibák történhetnek, ha mielőbb nem döntünk Nagy-Budapest megalakításáról.

— Albertfalvának az a kérése, amely a Budapesthez való csatolásra vonatkozik, szintén beilleszkedik ebbe a gondolatmenetbe. Albertfalvának 2300 lakosa volt, idetelepedett most 320 család, ami körülbelül másfélezer lakost jelent. *Ma tehát Albertfalvának körülbelül már 4000 lakosa van.* A telep összeépült Kelenfölddel, tehát *ez a terület földrajzilag is Budapesthez tartozik.* Nem kétséges, hogy

a főváros polgármesterének és a belügyminiszternek meg kell hallgatnia Albertfalva küldöttségének kérését,

hiszen itt szinte kivétel nélkül budapesti hivatalnokok és köztisztviselők laknak, akik drága vizet és villanyt kénytelenek fogyasztani, mert erre a területre nem terjednek ki a fővárosi közművek.

— Idetartozik a főváros közigazgatási határainak a revíziója is. *Különösen Kelenföld irányában kell újra megállapítani a közigazgatási határt.* Mindezek a problémák együttvéve Nagy-Budapest gondolatának a megvalósításával nyerhetnek csak megoldást, ez a kérdés tehát ma már nem kerülhet le többé a napirendről.

ÉBRED A POLITIKA

— Ülj mellém a kandallóhoz — mondaná a kedvesnek a költő, ha költők és kedvesek még egyáltalán lennének.

Költők és kedvesek hijján a nagyságos asszony szól oda az urának:

— Készítsd elő a koresolyámat, Szent Istvánkor a Duna jegéről nézzük meg a kivilágított Halászbástyát.

Ez azonban még csak a kisebbik baj lenne, ha a hideg elő nem csalná odujukból, nyári rejtekhelyükből a politikusokat, akik jó dühösre trenirozták magukat a vakáció alatt. Most aztán megpattogatják karikás ostorukat, jaj az átkos kormánynak, a szörnyű „rendszer"-nek, amelynek pusztulnia kell, hogy — ők következhessenek.

Az ember azt hinné, hogy a politikai és városházi szezón lezáródása óta aludtak egyet a dolgokra és most már tisztábban látják a helyzetet; de hát bizony nem változott semmi: ma éppen úgy követelik a maguk hatalomra kerülését, mint — teszem azt — az elektromos áram árának leszállítását. Pedig azóta megyőződhettek, hogy senki sem invitálja őket a hatalomba sem az országban, sem a városházán; de meg ha mégis kezükbe kaparintanák a gyeplőt, hát még soha senki úgy meg nem tagadta a villany, gáz és elektromos vasút egységárának leszállítását, mint ők tennék.

Pedig ezt már tudják is, hiszen „vizsgálatokat" tartottak az üzemekben. Mindent tudnak, Tudják elsősorban, hogy a közszállítások árának leszállításáról beszélni se lehet. De azért ők beszélnek róla. Ők követelik. Ugyan miért ne?

*

A másik követelés az új, a legújabb, a még alig megmelegedett, a még jóformán ki se próbált fővárosi törvény reviziója.

Cikksorozatok jelennek meg és felsorolnak minden lehető és lehetetlen hibát. Hát azt mi is elismerjük, sőt hangoztatjuk, hogy zökkenők még bőven vannak. Ez azonban nem jelenti, hogy a *törvény* lenne rossz. Nem, a törvény nem rossz. Sőt jó. Csak még nem tudunk vele élni. Megvásárolhatod a legfinomabb, legjobb sollingeni acélból készült borotvát, de amíg borotválkozni meg nem tanulsz — azelőtt zsiletet (lásd tekintetes tanács) használtál — bizony még a nyakadat is elvághatod.

De meg hogyan bizonyítsa be életrevalóságát, hasznosságát a sokat támadott *kisgyülés*, amikor szegény szabadságon van. Hiszen tartott már vagy két ülést, megérdemli a pihenőt. No de majd ha összeül, majd akkor ég a munka a keze alatt.

Addig azonban szárnyalnak a hírek, hogy valamilyen formájában mégis csak fel fog támadni a tekintetes tanács. Hát ne támadjon fel, éppen elég volt belőle: az egykori tanács tagjai majd éppen úgy meg fogják találni a maguk helyét és hivatását, aminthogy majd szépen beleilleszkedik a tanács egykori helyébe és szerepébe az a szerv is, amelyet az új törvény erre a célra kreált.

A törvény ellen pedig csak tessék tovább folytatni az offenzivát. Ameddig jól esik. Láttunk mi már ilyet is. Ki ne emlékeznék az évtizedes harcra, amely az idősebb Wekerle egyházpolitikai törvényei ellen folyt? Külön erre a célra pártot is alakítottak, amely nap-nap után bombázta a szentesített törvényt. A párt régen megszűnt, a törvény pedig ma is törvény.

De volt egy másik eset is. Az 1873-iki fővárosi törvény. A revizióért való hare a törvénynek úgyszólván harmadnapos korában megkezdődött. És tartott szakadatlanul félszázadnál tovább, míg végre most megszületett a mostani reform. Ezt meg csak hadd bombázzák, mire célt érnek, megint elmúlik az obligát félszázad, akkor pedig — ezt mi is elismerjük — már igazán szükség lesz az új reformra.

*

A rózsadombi tornyos barlangból is dörmögés hallatszik.

Ideje is, mert a konkurrens demokraták már az összes fővárosi üzemeket össze-razziázták.

A rózsadombi remete nyilatkozatából megtudjuk, hogy „a kormány a fővárosi választások elhalasztásának gondolatával foglalkozik." Mégcsak a gondolattal foglalkoznak, ha foglalkoznak, de *Rassay* Károly már értesült róla. Hát kérem nem lehet elhalasztani a választásokat. Nem lehet, mert Rassaynak nagyon fontos, hogy választások legyenek. Ő nem akarja a városházát tovább is telefónon kormányozni. Óra ott bent a kisgyűlésben, amelyet annyiszor átok alá vetett, van szükség. Sürgősen választani kell, mert Rassay Károly be akar vonulni a városházára. Be is jelenti: „A magam részéről *személyesen* is a legteljesebb mértékben résztveszek *Sándor* Pál barátommal együtt a nemzeti szabadelvű párt zászlaja alatt a fővárosi választásban."

Meg méltóztatott érteni? Igen: *személyesen*. Nem úgy, hogy Baracs Marcell üljön bent a városházán. Nem. Rassay személyesen.

Egyszer már volt ez neki ilyen sürgős. De a választások kellős közepén abbahagyta az egészet. Otthagyta a pártja. A Rassay pártja, amelynek szinte már tradíciója, hogy otthagyja a vezérét a legkritikusabb pillanatban. Otthagyták a „polgárok és munkások", otthagyták a „földművesek és kispolgárok" — ha ugyan így hívták őket — és otthagyták a demokraták.

Most nagyon óvatos. Most csak Sándor Pált „sorolja föl." Arra tényleg számíthat is, mert Sándor Pál állhatatos ember. De okosan teszi, hogy csak őt említi. Sándor Pált szívesen is várják majd a közgyűlési teremben, ahol már régen otthon volt és sohasem csinált forradalmat. Szinte kár lenne, ha Rassay miatt nem tudna eljutni a közgyűlési teremig.

De ígér még Rassay Károly *új embereket, új tehetségeket is*. Ezek az új tehetségek nem is olyan új emberek. A képviselő úr elfelejti, hogy az idő fölötte is eljár és már ő is több mint egy évtizede ostromolja a statusférfiak mennyországát. És az „új emberek", az „új tehetségek" azóta mindig a tarsolyában vannak. Azóta mindig fenyeget velük. Erdemes volna megkérdezni Bródy Ernőt, vagy Fábián Bélát, hogy mi a véleményük ezekről az „új tehetségek"-ről.

Ők tudniillik ismerik őket. Mi pedig félünk, hogy sohasem fogjuk megismerni. Sőt: nem is félünk.

Módosítják az eddigi közszállítási gyakorlatot a tiszti ügyészség véleményezése alapján

Aggodalmak az érdekeltségek körében

Évek óta az a gyakorlat alakult ki a városházi szállítások körül, hogy a versenytárgyaláson pályázatokkal jelentkező olcsó ajánlattevők között *felosztották a szállítások tételeit*. Megyökeresedett szokássá vált, hogy az a vállalkozó, aki előzőleg már nagyobb megbízást kapott, a legközelebbi versenytárgyalásnál mellőzésben részesül és az utánakövetkező második, vagy harmadik ajánlattevő kerül sorra azzal a kikötéssel, hogy

köteles a szállítást a legolcsóbb, de a fentebbi okokból el nem fogadott ajánlattevő árai mellet eszközölni.

Az intenció mindig az volt ilyen esetekben, hogy a nehéz gazdasági viszonyok mellett lehetőleg *több vállalkozó, vagy kereskedő* jusson közszállítási lehetőséghez.

Értesülésünk szerint

ezt a méltányossági alapon felépített rendszert a közeljövőben megszűnés fenyegeti.

A főváros tiszti ügyészsége ugyanis foglalkozott a közszállítások gyakorlatának ilyetén való kialakulásával és azt a szakvéleményt terjesztette a polgármester elé, hogy *az ilyen eljárás ellenkezik az érvényben levő közszállítási szabályzattal*. A tiszti ügyészség felfogása szerint semmi kifogás sem merülhet fel, ha az ügyosztályok a munka, vagy szállítás megosztását találják helyesnek, teljesen elfogadható indokok alapján mód van a második, vagy harmadik legolcsóbb ajánlattevőnek a munkát, vagy a szállítást felajánlani,

de nem lehet mellüknek szegezni azt a fegyvert, hogy a szállítást a legolcsóbb ajánlattevő egységára szerint kell eszközölni.

Az errevonatkozó polgármesteri rendelkezés állítólag *most van előkészítés alatt* és az érdekeltségek körében meglehetős nyugtalanságot váltott ki az új rendszer bekövetkezésének híre. Mindentől eltekintve, a méltányosság is megkívánja a régi rendszer további alkalmazását, de érdeke a fővárosnak, hogy ez a gyakorlat továbbra is érvényben maradjon, mert hiszen

ez mindenkor a főváros anyagi előnyét jelentette.

Szó van arról, hogy az érdekelt vállalkozói és szállítói tömörülések *memorandumban fogják a polgármester figyelmét felhívni mindezekre az argumentumokra* és felkérik, hogy tegye megfontolás tárgyává kiadandó rendelkezését és adjon módot arra, hogy *a munkáknak és szállításoknak a multban oly jól bevált megosztási módja a jövőben is fennmaradhasson*.

WIHART FERENC
• ÉPITÉSZ ÉPITŐMESTER •
BUDAPEST, VII., COLUMBUS UCCA 33. sz.
TELEFON: JÓZSEF 350-97

DONA DÖME ÉS TÁRSA
PAPIR ÉS IRÓSZEREK GYÁRI RAKTÁRA
a „PAPIRMALOM"-hoz
Tel.: Aut. 877-15
Alapítva 1790-ben
Budapest, IV., Aranykéz ucca 6

Összerakható könyvszekrények
rekeszenként minden irányban nagyobbíthatók és pótolhatók.
PRAKTIKUS ÉS OLCSÓ
Lingel Károly és Fiai
Első Magyar Faáru- és Butorgyár.
Budapest, VII. ker., Rózsa ucca 4—6. szám
Kérjük 120 szobából álló állandó kiállításunk megtekintését.

Alexy György
okl. gépészmérnök
villamossági és műszaki vállalata
BUDAPEST, V., FALK MIKSA UCCA 26—28. SZ.

HORTOBÁGYI JUHTÚRÓ
Mindenütt kapható! Termelt: Orsz. Magy.
TEJSZÖVETKEZETI KÖZPONT

ÉRCBETON
Rozsdamentes. Nem csúszik. Legnagyobb szilárdság. Legkisebb kopás. Nem porzik. Magyar termék. Anyageladás.

KÁRMÁN és FAZEKAS
okleveles mérnök — építőmester
IX. KERÜLET, KÁLVIN TÉR 7. SZÁM
Telefón: Automata 851—43.

MÉRNÖKI SZAKÜZLET
A „GAMMA" FINOMMECHANIKAI GÉPEK ÉS KÉSZÜLÉKEK GYÁRA R. T.
ELADÁSI OSZTÁLYA
Budapest, IV., Múzeum körút 41.
TELEFÓN: AUT. 860-96. □ TELEFÓN: AUT. 860-96.

MENTSIK FERENC
KÖNYVKÖTÉSZETE
SZABADALMAZOTT IRATTÁRI TÁBLAGYÁR
Nagy arany érmekkel kitüntetve :: Postatakarék csekksz.: 47.983
BUDAPEST, IV., SZARKA UCCA 4
TELEFÓN: AUTOMATA 840—02
Tulajdonosok: Mentsik Ferenc és Mentsik Viktor

Legolcsóbb bevásárlási forrás
juta-, kender- és lenárukban
GLASER JENŐ
Budapest, V., Csáky ucca 16. Telefón: Aut. 281—16

Rozsdamentes acélbeton
„SÁRKÁNYBETON"
54125. sz. a. védjegyezve
Budapest, V., Zoltán ucca 13. Telefón: Aut. 190—54

„SANIT F" CEMENTHABARCSTÖMÍTŐ
Gyártja: POSNANSKY ÉS STRELITZ
aszfalt-, fedéllemez- és kátrány-vegyitermék-gyár
Budapest, V., Lipót körút 27. ■ Tel.: Aut. 228-29., Aut. 282-85

HIRSCH LÁSZLÓ
ÚT- ÉS VASÚTÉPÍTÉSI VÁLLALAT
I. KER. BUDAFOKI-ÚT 22.
TELEFON: JÓZSEF 321—17. SZ.

SCHEIBER MIKLÓS OKLEVELES GÉPÉSZMÉRNÖK
Központi fűtés, vízvezeték és egészségügyi berendezések
Budapest, VII., Vörösmarty ucca 19. Telefón: József 415-98.

Budapest, 1930 augusztus 20. Fővárosi Hirlap

VASS JÓZSEF NÉPJÓLÉTI MINISZTER a fővárosi közmunkák elrendeléséről

A kormánynak szüksége van a főváros támogatására — Tisztviselői- és munkás-családiházak építésével enyhítik a munkanélküliséget

Az Egységes Községi Polgári Párt akciója, amit az építkezési tevékenység fellendítése és az építőiparosok megsegítése érdekében indított meg, a *legteljesebb siker reményével kecsegteti az érdekelteket.* A *Fővárosi Hirlap* legutóbbi számában megszólaltattuk az érdekelt építőiparosokat, akik résztvettek a *Kállay* Miklós államtitkárnál tartott építőipari konferencián. Ezek az érdekelt építőiparosok kivétel nélkül azt a kijelentést tették, hogy *a körülményekhez képest meg vannak elégedve a kereskedelmügyi államtitkár nyilatkozatával* és a konferencia eredményével. Különösen az a kijelentés keltett megnyugvást, hogy *Bud* János kereskedelemügyi miniszter ezidőszerint éppen építőipari kölcsönök előteremtése érdekében tárgyalásokat folytat Svájcban. *Nagy megelégedést keltett a kereskedelemügyi államtitkár nyilatkozatának az a része is, amely szerint a kormány a második helyen betáblázott kölcsönök után vállalja a kamatdifferenciát.*

Ilyen előzmények után fordultak az építőiparosok a főváros vezetőségéhez, hogy *biztatást kapjanak városházi közmunkák és beruházások megindítását illetően.* A legutóbbi napokban zajlott le a főváros építési ankétja, amely azzal az eredménnyel járt, hogy a főváros költségvetési fedezetből és *beruházó kölcsönökből összesen 69 millió pengő értékű közmunkákat ír ki még ebben az esztendőben.* A közmunkák egy részét az illetékes kormányhatóságok már engedélyezték, a továbbiaknak az engedélyezése folyamatban van.

Vass József
népjóléti miniszter, a miniszterelnök helyettese,

akivel ezekről a kérdésekről alkalmunk volt beszélni, a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— *Nagy örömmel vettem tudomásul, hogy a főváros is tőle telhetőleg siet az építőipart közmunkák és beruházások elrendelésével támogatni.* A kormány a hitelviszonyok alakulásához képest minden olyan intézkedést megtesz, amelyekkel az általános munkanélküliséget enyhíteni lehet.

A kormánynak ebben a munkában szüksége van a törvényhatóságok, elsősorban a legtehetősebb törvényhatóság: a főváros támogatására.

Annál inkább el lehet várni a fővárostól ezt a támogatást, mert hiszen nagyrészben saját polgárainak az ügyéről van szó. Minden remény megvan arra, hogy a legrövidebb időn belül jelentős intézkedéseket tehetünk a *tisztviselői családiházak és a munkás-családiházak építését* célzó akcionak a lebonyolítására, valamint a tatarozási munkálatok elrendelésére.

— A teljes siker természetesen a hitelviszonyok kedvező alakulásától függ. Tárgyalások folynak különböző irányokban, a kormány azonban kötelességszerűen a *legalaposabban kénytelen megfontolni a döntést, mielőtt valamilyen kölcsön felvételére határozza magát.* Drága kölcsönt nem lehet felvenni, mert hosszú esztendőkre szóló terheket nem rakhatunk a nemzet nyakába azért, hogy átmenetileg könnyebbséget érjünk el. Én úgy tudom és úgy remélem, hogy az ősz folyamán sikerül lényeges enyhülést hozni a gazdasági helyzetben, amely *súlyos ugyan, de nem reménytelen.*

Vass József népjóléti miniszter nyilatkozata ösztönzően fog hatni a főváros vezetőire, akiknek gyors és energikus intézkedésétől függ, hogy az elhatározott beruházások mielőbb végrehajthatók legyenek. *A reszortminiszterek minden egyes beruházási tervet soronkívül fognak áttanulmányozni és engedélyezni.*

Ki lehet írni az új Rókus építési tervpályázatát

Az építési ügyosztály csak a polgármester utasítására vár — A betegápolási díjak ügye nincs összefüggésben az építkezéssel

A főváros közönségét nem kis mértékben nyugtalanítják azok a hírek, amelyek egyes napilapokban többször megismételve is felreppennek s amely hírek szerint *az új Rókus-kórház megépítésének a terve lekerült a napirendről.* A fővárosi közkórházak hivatásuk magaslatán állanak, e tény ellenére is meg kell állapítani, hogy a *főváros közkórházi állapotai súlyos kritikára adnak okot és pedig kizárólag amiatt, hogy az ágylétszám kicsi.* A legsúlyosabb, de hosszabb ideig tartó gyógyítást igénylő betegek nem kaphatnak elhelyezést, mert a rendelkezésre álló ágyhelyeket ilyen célokra nem lehet igénybevenni. Nem kétséges tehát, hogy az új Rókus-kórházat mielőbb fel kell építeni. Mivel ellenzéki oldalról úgy állítják be a helyzetet, hogy a betegápolási díjak megállapítása körül a főváros és a népjóléti minisztérium között támadt ellentét késlelteti az új Rókus-kórház tervpályázatának a kiírását, szükségesnek tartottuk, hogy *Némethy* Béla tanácsnokhoz, a közegészségügyi ügyosztály vezetőjéhez forduljunk felvilágosításért annál is inkább, mert hiszen *Ripka* Ferenc főpolgármester a fővárosi közigazgatási bizottságának legutóbbi ülésén azt a kijelentést tette, hogy *a Rókus-kórház tervpályázatának a kiírását tovább késleltetni nem lehet.*

Némethy Béla tanácsnok
a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— A betegápolási díjak megállapítása körül folyó vita *nem kapcsolható össze az új Rókus-kórház megépítésének a problémájával.* A vita folyik a megkezdett úton. Ügyosztályom részletes elaborátumban fektette le a maga álláspontját, amit élőszóval is megindokolunk majd a népjóléti miniszter úr előtt. A Szent Imre- és Szent István-ünnepségek miatt néhány napig várnunk kell a közvetlen tárgyalások megindításával, de augusztus végén, vagy

legkésőbb szeptember elején érintkezést keresek a népjóléti miniszter úrral, hogy az államkincstár és a főváros között felmerült vitát közmegelégedésre intézhessük el, ami iránt semmi kétségem sincsen.

— Ami az új Rókus-kórház felépítését illeti, a *főváros közegészségügyi ügyosztálya az előkészítés munkáját már hónapokkal ezelőtt befejezte.* Ma már az új Rókus megépítésének az ügye nem tartozik a közegészségügyi ügyosztály hatáskörébe. Építkezésről lévén szó, az *építési ügyosztály az illetékes,* mint ahogy a tervpályázat kiírása is az építési ügyosztálynak a feladata.

Megszólaltattuk

Karkas Rezső tanácsnokot,

az építési ügyosztály vezetőjét is, aki a következőket mondja:

— *Teljesen készen vagyunk,*

a tervpályázatot ki lehet írni.

A kiírásra azonban a polgármester úrtól előbb utasítást kell kapnunk. Ugy tudom, hogy bizonyos elvi kérdések még tisztázásra várnak, a részletekbe azonban nem vagyok beavatva és így nem is tudom megmondani, hogy miért nem kaptunk még utasítást a tervpályázat kiírására. *Rajtunk nem múlik a dolog, minden előkészítő munkálat befejeződött, az új Rókus-kórház megépítésére vonatkozó tervpályázat bármikor kiírható.*

A *Fővárosi Hirlap* munkatársa illetékes helyen azt a felvilágosítást kapta, hogy

a polgármester mindaddig nem adja ki az utasítást a tervpályázat kiírására, amíg az építési költségek előteremtése ügyében nem lesz megállapodás a főváros, Pest vármegye és a népjóléti miniszter között.

Minthogy mind a három tényező hajlandó a reáeső terhet vállalni, a megállapodás megkötésének sincs már elvi akadálya. *Mihelyt összeül Vass József népjóléti miniszternél a kórházi ankét, amit Némethy tanácsnok — mint fentebbi nyilatkozatából kitűnik — szeptember elejére tervez, ki lehet írni az új Rókus megépítésére a tervpályázatot.*

Fővárosi Hirlap
Az Egységes Községi Polgári Párt hivatalos lapja.
*
Előfizetési árak:
fél évre . . . . . 12 pengő,
egész évre . . . . . 24 pengő.

GANZ ÉS TÁRSA
VILLAMOSSÁGI, GÉP-, WAGGON- ÉS HAJÓGYÁR R.T.
BUDAPEST
ALAPÍTVA 1844-BEN
IGAZGATÓSÁG, GÉP- ÉS WAGGONGYÁR: X., Kőbányai út 31. Távb. 461—19
HAJÓGYÁR: V., Meder utca 9. Távb. 908—69 Sürgönycim: GANZOOM BUDAPEST
VILLAMOSSÁGI GYÁR: II., Lövőház utca 39. Távb. 501—70 Sürgönycim: ALTERNO BUDAPEST
MAGYARORSZÁGI VEZÉRKÉPVISELET:
HAZAI GÉPKERESKEDELMI R.T.
BUDAPEST, V., VILMOS CSÁSZÁR ÚT 76
Sürgönycim: MASINA BUDAPEST
Távbeszélő: 186—63

MÜLLER REZSŐ asztalosárúgyár
Cégtulajdonos: Tomancsik György. Alapíttatott 1875-ben
A Tomancsik rendszerű magyar-német stb. szabadalmazott ellensúlynélküli tolóablak egyedüli gyártója. Arany és ezüstéremmel kitüntetve.
VII., RÓNA UCCA 31. Telefon: Z. 63—58

PARKETT ÉS PADLÓZÁSI VÁLLALATA
STERNER G., V., LIPÓT KÖRÚT 15
TELEFÓN Aut. 105-59

Kőbányai Gép- és Vasszerkezeti Műhely
BISSELICHES MÉRNÖK
Budapest, X, Liget-u. 46. Tel. J. 358-25
Vasszerkezetek, lakatosmunkák, portálok

JUSTUS SÁNDOR ÉS FIA
Gördülő faredőnyök, acéllemezredőnyök, boltponyvák, vászon-, szövött- és faredőnyök gyára
Budapest, VI. ker. Vörösmarty ucca 24/B.
Alapíttatott 1886-ban. Telefon-interurban: Automata 223—06.

DIPL. ING. ARCHITEKT — BAUMEISTER
KOSÁLY ÖDÖN
OKL. ÉPITÉSZMÉRNÖK, ÉPITŐMESTER
TELEFON: AUT. 570-41.
BUDAPEST, II, KELETI KÁROLY-U. 15/B.

Gyárak, raktárak, garageok, kórházak, középületek részére
préselt acélajtók
préselt acélkapuk
tetszetős-tartós-tűz- és betörés biztos.
haas és Somogyi

Közúti gőz- és motorhengerlést vállal WOLFF ERNŐ
Sürgönycim: WOLFFERŐ
Tel.: Lágymányos 13-82
Budapest-Kelenföld, Budaörsi-út 101

Beszámoló a főváros gyermekvédelmi tevékenységéről

Irta: PURÉBL GYŐZŐ dr. székesfővárosi tanácsnok

Budapest székesfőváros közönsége és tanácsa immáron mintegy hat esztendő óta állandó, intenzív és évről-évre fokozott erkölcsi és anyagi tevékenységet fejt ki a gyermekvédelem keretében a gyermeknyaraltatási akció jegyében. Érzi és tudja, hogy az iskolaköteles ellátás egészségügyi keretében a preventív munka elsőrendű követelmény és ezért a *szellemi és testi ápolást és az egészségügyi gondoskodást fokozottabb mértékben tűzte ki céljául.* Békében is szükség volt erre, de nem oly mértékben, mint ma, amikor a nehéz, gazdasági válságos idők sujtják nemcsak az országot, hanem annak népét s ennek hatása kiterjed a gyermekekre is. Nagyon természetes, hogy a szülő, kinek elsőrendű feladata és kötelessége a gyermekeinek ellátása és nevelése ha abba a súlyos helyzetbe kerül, hogy ezt nem teheti a maga ellátatlanságából kifolyólag, akkor szükségszerűen magának

a hatóságnak kell körültekinteni a gyermekélet és ellátás sivársága közepette.

Bármennyire is nehezére esik az országnak, a vármegyének, a fővárosnak vagy a többi városoknak a nehéz pénzügyi viszonyoknál fogva a gyermekvédelemnek az ellátása, miután ez szükségszerű és a szülők megnyugvása szempontjából fontos, mert ha e tekintetben a szülő nyugodt, akkor a városok bármilyen nehéz anyagi helyzetbe is kerülnének, *ez a szülői megnyugvás nagy kihatással van az élet folytatására.* Tehát már ebből a szempontból is a városok jól felfogott érdekeit figyelemmel kísérve, kell gondoskodni a gyermekvédelemről. De gondoskodni kell abból a szempontból is minden városnak, hogy

különösen a gyermek járványbetegség preventív meggátlása érdekében edzett, életerős gyermekgenerációt neveljen,

amely az ilyen fertőző betegségeknek éppen az edzettségénél fogva jobban fog tudni ellentállni. Mióta a gyermekvédelmi akciókat, gyermekhalandósági és gyermekbetegségi statisztikát szemmel tartjuk, úgy látjuk, hogy éppen ezen okból a statisztika e téren csökkent, ami mindenesetre a gyermekvédelemre vezethető vissza. Éppen ezért miként említettem, bármilyen pénzügyi helyzetbe is kerüljön az ország vagy a főváros és bármennyire is igyekeznek redukálni a pénzügyi kiadásokat a városi jövedelmek megesappanása folytán, utalván ugyancsak a nehéz gazdasági viszonyokra, *ha sok mindent is törölnének a költségvetésből, a gyermekvédelmi fejezethez nyúlni nem szabad, mert ez a jövőt illetőleg erősen megbosszulja magát.*

31.000 gyermeket üdültet egy évben a főváros

Ha a közelmult szomorú időre visszatekintünk, egyet mindenesetre megtalálunk: hogy erejüket, munkásságukat és pénzbeli tehetségüket a gyermekre fordították, mert ezzel kettős célt óhajtottak elérni, egyrészt, hogy a gyermeket a nevelés révén és a segítség révén a jövő életet illetőleg magunkhoz kapcsoljuk, másrészt, hogy e címen a szülőhöz hozzáférkőzhessenek, mert a gyermeken keresztül a szülőknél sok mindent elérhetnek. Ez nagyon örvendetes dolog, hogy maga a főváros nagy anyagi áldozatokkal, nehéz pénzügyi viszonyai daczára e kérdést igaz szeretettel megoldja és a gyermekvédelemnek legfőbb őréül szegődött. Bármennyire is mondják a közigazgatási politikusok, hogy ez a befektetés nem lukratív, ezzel szemben valljuk és hirdetjük, hogy igenis lukratív, mert

a befektetett pénz a gyermek egészségével és nevelésével kamatozik s a gyermek idővel a jövőben az állam fegyelmezett polgára lesz,

akinek munkásságára az ország és a városok feltétlenül számíthatnak. Tehát ezekben bőven meghozza kamatját, mert a pénz csak anyagszerűség, ámde a gyermekápolás és nevelés *az állandó, folyamatos élet és biztosíték az ország feltámadásához és a javuló gazdasági élet eléréséhez.* A főváros közönsége és hatósága e szemszögön át nézve ebben az esztendőben is mintegy 31.000 gyermeknek juttatott üdülést, hogy testben, lélekben egyaránt megedzve a gyermekek egészségéről preventíven gondoskodva, megindulhassanak az eljövendő iskolaév elé. Ez az üdültetés részben tanulmánnyal is kapcsolatos akkor, amikor a diákcsereakciót is bevezettük Német-, Franciaországgal és Bulgáriával. Ez a kölcsönös csere nemcsak egészségügyi szempontból fontos, hanem nemzetközi szempontból is, mert sohasem jutnának a gyermekek természetesebben hozzá egy-egy ország földrajzi, gazdasági, szociális ismereteihez, mint a közvetlen szemlélés és tapasztalás útján, mit éppen ezzel érünk el. *Örömmel tapasztaljuk, hogy e téren nagy haladással kiváló eredményeket értünk el és bizonyos mértékben ezúton is baráti kapcsolatot teremtettünk.*

200 üdülőtelep

Budapesten, illetve az országban mintegy 200 átmeneti üdülőtelepet állítottunk fel, ahol mintegy 18.000 gyermeket nyaraltatunk.

Budapesten napközi nyaraltatással 21.000 gyermeket látunk el

olymódon, hogy naponta megfelelő villamoskocsik rendelkezésre bocsátásával a gyermek reggel elindulnak tanítói felügyelet és kíséret mellett a *Városkúthoz* és a hűvösvölgyi *Nagyréthez,* ahol a megfelelő, e célra épített helyiségek igénybevételével a szabadban az egész napot eltöltik.

Egy nagy részét a gyermekeknek a nyáron át különböző uszodákban *úszásoktatásban is részesítjük* megfelelő testnevelési tanárok és úszómester felügyelete mellett, ezzel is edzvén a gyermekeket. És itt nemcsak az iskolásgyermekekről szólunk, hanem a cserkészekről is, akiket szintén anyagi támogatásban részesítünk, azonkívül a leventékről is, akiknek szintén hatalmas anyagi pártfogója a főváros. *Uszodát létesítettünk a Dunán a leventék részére,* a vidéken számos helyen táborozásukra nyujtunk alkalmat és most legutóbb Siófokon egy leventeotthont avattunk fel, mely szintén ezt a célt szolgálja.

A gyermeknyaraltatási akció

Ha már az otthonoknál tartunk, megemlítjük, hogy Budapest székesfőváros gyermeknyaraltatási akciója *Balatonzamárdin* 1200 négyszögöl területen egy hatalmas, modern igényeknek megfelelő gyermeküdülőtelepet létesített egy egyemeletes épülettel, egy gazdasági épülettel és egy másik kisebb épülettel. Mind a három épület modern igényeknek megfelelő, vízvezetéki berendezést is beleértve, mely vidéken nem igen van. *Az egyemeletes épület négy 25—25 ágyat és a hozzávaló felszerelést magában foglaló hálótermeket létesítettünk,* két nagy ebédlőt, emellett jó időben egy szabadbani étkeztetőhelyet, azonfelül az összes gyermekek számára mosdóalkalmatosságot, fürdő- és tusshelyiséget. Két szabad terrasszal is rendelkezik. A vízellátást az épületben elhelyezett 5000 literes ciszternában egy dinamó hajtja a kutakhoz és így *a vízvezeték az egész vonalon biztosítva van.* A telep közepén van a gazdasági épület, ugyanesak a modern igényeknek megfelelő konyhával, hozzávaló mellékhelyiségekkel, végül a kisebb épületben az intézményes ellátás, a személyzetnek a helye, egy külön pavillon a netalán előálló betegség esetén a gyermekek különválasztására és kezelésére. Ezekhez tartozik a Balaton partján egy *külön strand* a gyermekek számára, ahol egész nap idejüket töltvén, a Balaton vizének jótékony hatását élvezhetik. Célunk e komplexummal nemcsak az, hogy a nyári üdültetést végezzük, hanem — miként a külföldön már megvan, —

a beteg, gyengehajlamú gyermeket szeptember, október, november hónapokban, valamint április, május, június hónapokban már ide kivisszük,

egy-egy osztálytanítóval a tanítást is folytatván, a szabadbani tanítás lehetőségét ezzel megteremtjük. Az épületet rendeltetésének már átadtuk és 50 mainzi gyermek foglal helyet másik 68 magyar gyermekkel kapcsolatosan, ezzel is előmozdítván a német-magyar barátságot. A mainzi gyermekek látogatására úgy csekélységemnek, mint a telepnek vendége volt Zamárdin *Weil* berlini tanácsnoknő, dr. *Krausz* Emil polgármester és *Luppe* nürnbergi polgármester. Mindannyiukat ünnepélyesen és szeretettel fogadtuk és ugyancsak *mindannyian elismeréssel és elragadtatással nyilatkoztak a telepről.* Ime, így építettük fel fillérekből, kevés költséggel ezt a mintatelepet a gyermekvédelem jegyében. Az épület tervei *Körmendy* Nándor építészt dícsérik, a munkában pedig a gyermeknyaraltatási akció vezetősége *Petik* Kálmánnal az élén hatalmasan kivette a részét. Ezt a telepet augusztus 24-én ünnepélyes keretek között felavatjuk és a gyermekvédelem nagy patronusáról, Horthy Miklósné őfőméltóságáról nevezzük el.

Az erdei iskola

Még meg kell emlékeznem a *Léderer-telepi erdei iskoláról is,* mint a gyermekvédelem legújabb intézményéről. Tizenhat év óta vajúdott ez a kérdés, míg végre az elmult években sikerült dűlőre juttatni és a Léderer-család által adományozott 12 hold területet a Svábhegyen, a fogaskerekű vasút első megállójánál, igénybe venni. A két régi épületet teljesen átalakítottuk a modern követelményeknek megfelelően, azonkívül építettünk egy igen szép kétemeletes iskolaépületet e célra, ugyanesak a modern igényeknek megfelelően a maga egyszerűségében, de gyakorlati kivitelben elsőrendű módon.

Itt óhajtjuk elhelyezni a tüdőcsúcshurutra és egyébként betegségre hajlamos gyermekeket, rendszeres iskolai tanítás keretében

bizonyos időközben történő váltással. *Körülbelül 200 gyermeknek tudunk itt állandó helyet biztosítani.*

Ezekkel az intézkedésekkel eljutottunk a nyugati államok nívójához a gyermekvédelem tekintetében és ezzel bátran kiállhatjuk velük a versenyt. Még megjegyezni óhajtom, hogy özv. Mahunka Imréné néhai férje emlékét ápolván, a III. ker. Kavics uccában egy igen szép és nagyterjedelmű *nyaralót ajándékozott a fővárosnak a gyermekek céljára,* amelyeket már az idén nyaraltatás céljára igénybe veszünk és kisebbszerű javításokkal a tél folyamán ugyancsak a szabadbani oktatást célozván, óvódát óhajtunk berendezni.

Így igyekszik a főváros az iskolaköteles gyermekvédelem keretében közreműködni, a közoktatási ügyosztály javaslatai alapján. Végtelenül örvendetes, hogy a nyár vége felé már ilyen beszámolót nyujthatunk és hisszük, hogy a főváros ezen támogatása a fentebb említett indokoknál fogva továbbra is megmarad. *A főváros a gyermekeknek igaz, meleg patrónusa volt és marad a jövőben is.*

Ha jó, tartós, megbízható és gazdaságos üzemű
autobuszra vagy teherautóra
van szüksége, úgy kérjen ajánlatot és bemutatást a
Magyar Waggon- és Gépgyár RT-tól,
amelynek győri automobilgyárában
készülnek a legujabb tipusu autók.
RÁBA-KRUPP és RÁBA-A. F.
Központi igazgatóság: V., Deák Ferenc u. 18
Telefon: 818-50
Budapesti raktár és javitóműhely: Kerepesi út 28. sz.
Telefon: J. 453-84.

BÖHM GYULA
útépítési és kövezési vállalkozó
ÚJPEST, Tavasz u. 7
Telefon: A. 944-52

BANNER ZOLTÁN
okleveles épitész és épitőmester
BUDAPEST, I., VERPELÉTI-ÚT 10.
Telefon: LÁ. 6-57. Telefon: LÁ. 6-57.

KOVÁCS A. ÖDÖN GÉPÉSZ MÉRNÖK
Budapest, VIII., Bezerédy ucca 8
Telefon: 382 — 93, 408 — 78.
Központi fütés-, vízvezeték-, csatornafelszerelési vállalata

Széchenyi Gyógyfürdő
(a Városligetben)
Thermálfürdők, külön szénsavas, lazap, fényfürdők és egyéb gyógytényezők.

STERN EMIL
Telefon: Aut. 906-48
ÚT-, CSATORNA- és MAGASÉPITÉSI
SZERSZÁM- ÉS MŰSZAKI ÜZLET
BUDAPEST, V., VISEGRÁDI U. 32.

HEBENSTREICH FERENC
okl. kőmüves-mester
épitési vállalkozó
VIII, Kender u. 24
Telefonhivó: 408—50

Hrauda Károly és Fia
okl. gépészmérnök
fütési-, szellőztetési- és egészségügyi berendezési vállalata
Budapest, VI., Forgách ucca 20. Telefon: Aut. 917—89

Köztisztviselők kedvező fizetési feltételek mellett kaphatnak nyugágyat, függőágyat, sátort és hátizsákot
TELEFON J. 415—07. ALAPITVA 1838-ban
HAUSCHILD ALBERT
Budapest, VII., Károly-körút 15. szám.
Szárit hivatalok részére iratkötőhevedert, par- és padlótörlőruhát.

WIEDERMANN ÁGOSTON
ÉPITÉSI VÁLLALATA
BUDAPEST, III., SAN MARCÓ UCCA 56
TELEFÓN: 628—38.

A demokrata színjáték második felvonása: elhalasztják a választásokat

Miután a demokraták üzemi vizsgálatain, már úgy ahogy, kimulatta magát Budapest józan értelmisége, gondoskodni kell további szívderítő szórakozásokról is. *Bródy* Ernő és néhány kísérő lovag most már *a vidékre is* kirándult, hogy egy hűvös augusztusi napot az illattól terhes mezők közelségében töltsön el. A vezér és hű csatlósai nemrégiben hajtották végre *az adonyi rajtaütést* és a demokrata városatyák úgyis mint ügyvédek, írók, iparosok és borbélyok: *szakértő szemmel* vizsgálták át a híressé vált bérgazdaság minden élő- és holt jószágát, fundus instruktusát, bérhízlalási, sőt libatelepét is. Jöttek, láttak és *nyilatkoztak*, természetesen fellengős szólamokkal, csillogtatva szakértelmüket azzal is, hogy az adonyi bérgazdaság Magyarország legnagyobb baromfiexport intézménye lehet, ha ők, a demokraták is úgy akarják. Az összes üzemek most már boldognak vallják magukat, hogy *Bródy* Ernőt és társait falaik között üdvözölhették, csupán csak *a hordójelző hivatal* és a *sintértelep* szomorkodik, mert ott a demokrata tábor még nem vizitelt.

Úgylátszik, hogy a demokrata tevékenység tovább buzog és nem tud tétlenül maradni. Az üzemi „vizsgálatok"-nak egyelőre talán végeszakadt és így gondoskodni kellett a közvélemény további hangolásáról. Ki kellett tehát valamit találni, valami újat, valami jót, valami izgatót, ami kitűnő alkalom azután arra, hogy ismét — nyilatkozni lehessen. Így született meg az adonyi libavizsgálat eredményeként az a *kacsa*, hogy a fővárosi jobboldali községi pártjai nem akarják a községi választások megtartását, hanem *a mandátumok meghosszabbításán törik fejüket*. A hírt villámgyorsasággal elterjesztették azokban a körökben, ahol az ilyen tréfás kitalálások még mindig hitelre találnak és ismét bőséges alkalom kínálkozott a demokrata színdarab főszerepeinek eljátszására. Azt is terjesztik nagy garral, de talán kevesebb meggyőződéssel, hogy a fővárosi polgári ellenzék *inkább* lemond (?) a bizottsági tagságokról, de nem nyugszik meg a választások elhalasztásában. Ezt természetesen *sokan nem hiszik el* és talán nem hiszik elsősorban azok, akik ezeket a híreket mesterségesen terjesztik. Az ellenzék — mondják ők — úgy érzi, hogy *most* volna a legjobb idő a választásra, holott az érzések sokszor csalnak, még az olyan csalhatatlan demokratáknál is, mint amilyent Bródy Ernő képvisel. A demokrata színjáték második felvonása tartalmatlan, üres és még arra sem érdemes, hogy nevessenek rajta. *A választások elhalasztásáról senki sem tud és illetékes helyen már határozottan meg is cáfolták azzal a kijelentéssel, hogy semmiféle ok sincsen arra, hogy a választások eredeti terminusát megváltoztassák.* Ilyen körülmények között a demokraták nem számíthatnak arra, hogy legújabb mesterművük sikert ér el, legfeljebb arra, hogy felvetődjön egy gondolat *a kiabáló emberről*, akinek a háza ég. A választásokat senki sem akarja elhalasztani, legfeljebb csak azok, akiknek kigyulladt a házuk és *félnek a jövő bizonytalan következményeitől*.

SALGÓTARJÁNI
„PERPETUUM"
a legtökéletesebb tartamégésü kályha, a legalkalmasabb **hazai szén** tüzelésére. Beszerzési ára a csekély tüzelőanyagfogyasztás révén gyorsan megtérül!
MINDEN LAKÁS DÍSZE!
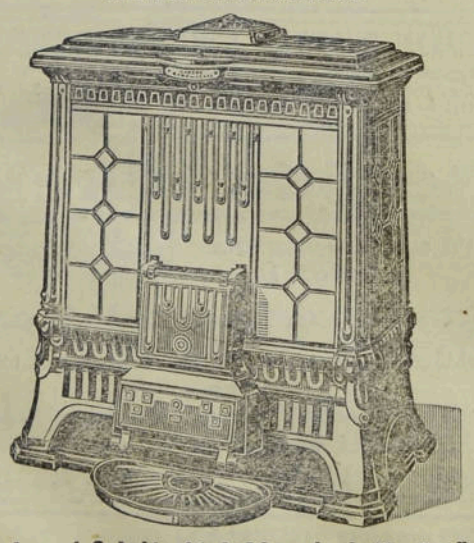
Budapest-Salgótarjáni Gépgyár és Vasöntő rt.
Központi iroda: VI., Aréna út 128
Városi lerakat: VI., Andrássy út 29
CÍMRE ÜGYELNI!
KAPHATÓ MINDEN JOBB VASKERESKEDÉSBEN IS!

Feltűnő, kirívó, de korrigálható hibák vannak a választói névjegyzékben

Rosszul kitöltött összeíró ívek miatt kihagytak diplomás embereket is — A felszólamlások után tökéletes névjegyzék áll majd rendelkezésre

Fantasztikus nagy számok keringtek a várospolitikai élet levegőjében arról, hogy az új választói névjegyzékből a választók nagy tömegei maradtak ki és a jól értesült községi politikusok jóelőre élesítették harci fegyvereiket, hogy velük a már jól ismert kirohanásaikat a névjegyzékek összeállítása ellen lefolytathassák. Az összeírás eredménye megcáfolta mindezeket a rémhíreket és el lehet mondani, hogy az a munkateljesítmény, amelyet a székesfőváros statisztikai hivatala *Illyefalvy* Lajos igazgató vezetése alatt végzett: imponáló és minden elismerést megérdemel.

A rövid idő alatt összegyüjtött adatok precíz feldolgozása elbírja a legszigorúbb kritikát, azonban vannak zavaró jelenségek, amelyekért a felelősség már nem terhelheti a statisztikai hivatal személyzetét. Kétségbevonhatatlan tény, hogy

az összeírás komplikált műveletének elvégzését ezidőszerint más testületre, mint a tanszemélyzetre bízni nem lehetett,

mert ilyen nagyarányú tisztviselői tömeg mozgósítása lehetetlenségbe ütközött. Nem vitás, hogy a szünidőben amúgy is idővel rendelkező tantestületi tagok, a legalkalmasabbaknak látszottak az összeírás lefolytatására, azonban minden ügybuzgalmuk és szorgalmuk ellenére is

történtek hibák, amelyek kirívóak, feltűnőek és ezért reparációra szorulnak.

Augusztus 15-én kerültek közszemlére az ideiglenes névjegyzékek és ezen a napon szerzett tudomást Budapest választópolgársága arról, hogy neve szerepel-e vagy sem a névjegyzékekben. Elmondható, hogy amikor 288.435 választó sűrűsödik össze a névjegyzékek lapjain és mindössze csak 855-tel kevesebb, mint a legutóbbi végleges törvényhatósági választói névjegyzékben, akkor

a budapesti választópolgárság nyugodt lehet afelől, hogy a multban esetleg kifogásolt kihagyások, tendenciózus megállapítások ezúttal valóban elmaradtak.

A kihagyottak száma tehát nem több, mint 855, ami fölötte megnyugtató a számszerűség szempontjából, de *nem megnyugtató abban a vonatkozásban, hogy ebben a kis számösszegben olyan kihagyottak is szerepelnek*, akiknek már az első látszatra *minden joguk megvan* ahhoz, hogy magukat budapesti választópolgárnak tekintsék.

A névjegyzékek nyilvánosságrahozatalakor az *Egységes Községi Polgári Párt* nyomban megtette a szükséges előkészületeket a választópolgárok érdekeinek védelmére és a *Polgári Egység Klubja* adadémiauccai helyiségében külön szervezetet állított fel, ahol felvilágosításokkal szolgálnak minden felszólamláshoz. Függetlenül a központ intézkedésétől,

a különböző kerületi pártszervezetek is rendelkezésére állanak a választóknak.

és teljes erővel támogatnak mindenkit, aki okmányai alapján igazolja, hogy jogosulatlanul törölték a választók névjegyzékéből. Az *Egységes Községi Polgári Párt* panaszirodáiban sűrű forgalom bontakozott ki már az első napokban. Alkalmunk volt végignézni a *Lipótvárosi Polgári Kaszinó* berlinitéri ideiglenes helyiségében felállított panasziroda működését és megállapítottuk, hogy

a választópolgárok minden útbaigazítást megkapnak jogaik visszaszerzése érdekében.

A látogatók sorában *láttunk nem egy egyetemi végzettséggel rendelkező budapesti polgárt*, akiknek feleségét például felvették a névjegyzékbe, de őt magát az összeíró közegek nem tartották az ideiglenes névjegyzékbe felvehető választópolgárnak. Szemtanui voltunk olyan esetnek is, hogy *egy magyar állampolgár feleségét minden további nélkül a névjegyzékbe írták*, míg férjét *kihagyták* azon a címen, hogy állampolgársága rendezetlennek látszik. Különösen egyes körzetekben feltűnő a kihagyásnak ez a módja, amelyet azzal lehet csak magyarázni, hogy

a hatósági összeíró közeg látogatása alkalmával csak a családtagok voltak otthon,

míg a kenyérkereső férj fontosabb elfoglaltsága miatt távol volt és mert így okmányait nem tudták kellőképpen felmutatni: *a kihagyottak sorsára jutott*. Érthetetlen az is, hogy olyanok, akik 20—30 év óta részesei voltak a törvényhatósági választásoknak, kimaradhattak és ezt a rejtvényt senki sem tudja megfejteni. A Lipótvárosi Polgári Kaszinóban megjelent egy közismert budapesti gyógyszerész, aki például

a legutóbbi választás alkalmával az egyik választási körzet elnöki tisztét töltötte be

és most azt panaszolja, hogy nincs választójoga, nem szerepel a névjegyzékben.

Ilyen körülmények között a panaszirodáknak bőven van alkalmuk egyrészt csodálkozni a kisszámú kihagyottak indokolatlan mellőzésén, másrészt részletes útbaigazítással szolgálni mindazoknak, akik most választójoguk visszahódításán fáradoznak.

A *Fővárosi Hirlap* munkatársa tapasztalatait elmondotta

Illyefalvy Lajos dr.,

a statisztikai hivatal igazgatójának, aki mindezekről a következő felvilágosítást adta:

— A statisztikai hivatal tisztikara a törvényes rendelkezések értelmében elvégzi a hatósági biztosok által behozott adatok *feldolgozását*. A számszerű eredmények mutatják, hogy lelkiismeretes munkával, a legnagyobb objektivitással ítéljük meg a választói jogosultságot és ezzel magyarázható, hogy a kihagyottak száma csekélynek mondható. Egy azonban bizonyos:

a számlálólapok kitöltése sokszor meglepően hanyagul történt és még diplomás embereknél is előfordult, hogy olyan adatok hiányoztak a rubrikákból, melyek híján a kihagyás mellett kellett állást foglalni.

— Nem szabad szem elől téveszteni, hogy a törvény imperatív rendelkezései írják elő *a számlálólapok adatainak pontos ismertetését* és ha ezek hiányoznak, úgy a törvény értelmében a gondatlanul kiállított számlálólapok miatt

a névjegyzékbe való felvétel lehetetlenné vált.

A választói névjegyzék korrektívumát megkönnyíti az a törvényadta lehetőség, hogy a kihagyottaknak joguk van felszólamlásokkal élni és az adatok pótlása esetén természetesen alkotmányos jogaik gyakorlásában minden jogosult részesülhet.

Mindenki, aki a statisztikai hivatal nagyszerű munkaképességét ismeri, tisztában van azzal, hogy a névjegyzékek összeállításánál semmiféle politikai szempont sem érvényesül. Tudomásunk szerint is,

az összes adatokat revizorok vizsgálták felül

és a körültekintés nem is hiányzott, miért is azt kell feltételeznünk, hogy

az összeíró tantestületi személyzet nem rendelkezik még azzal a közigazgatási prakszissal, ami egy ilyen nehéz hatósági feladat lebonyolításához szükséges.

Meggyőződésünk szerint közrejátszhatott az összeírásnál az indolencia is, mert olyan esetről is tudunk, amikor

egy tényleges választójoggal rendelkező budapesti polgár tiltakozását fejezte ki a névjegyzékbe való felvétel ellen.

Magától értetődik, hogy a statisztikai hivatal ezt az erélyes tiltakozást nem vette figyelembe és mert a választói jogosultság kétségtelennek látszott: *a névjegyzékbe való felvétel megtörtént*. A felszólamlási határidő augusztus 23-án jár le és mert széleskörű gondoskodás történik a kihagyások korrigálására, minden kilátás megvan, hogy *választói jogosultságát mindenki birtokolhatja, akinek a törvényes feltételei ehhez megvannak és így az új törvény alapján készített első névjegyzék valóban tökéletes lesz*.

Teherautópótkocsik
Teherautókarosszériák
Autobuszok
Gyártja:
NAY és RÓNA
gép-, szállítóeszköz- és szivattyúgyár rt.
Budapest, X., Kápolna tér 27-29. Tel: J *463—88.

Sarló és Sárközy
építési vállalkozók Tel.: Aut.
Budapest, V., Akadémia ucca 14. sz. 136—04

OZALID — FÉNY- ÉS ALUMÍNIUM-MÁSOLATOK — MANGLITZ FERENC BUDAPEST,
Költségvetések, műszaki tervek, térképek rajzolását és sokszorosítását több színben is vállalja.
VIII., JÓZSEF UCCA 12. • TELEFÓN: J. 431-47.

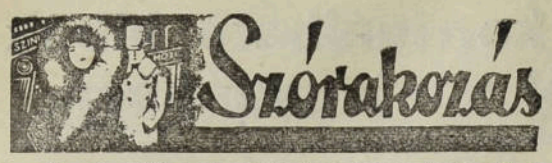

Szezónnyitás. A *Városi Színház* f. hó 20-án, Szent István napján este 8 órakor kezdi meg idei szezónját L. L. Parker: *A bíboros* című színművének előadásával. A címszerepet Sebestyén Géza játssza.

A Szent István ünnepségek során augusztus hó 21-én este 7 órai kezdettel nagy magyar est lesz *Magyarország dalban és képben* címmel a Városi Színházban, melynek keretében bemutatásra kerül a Hungária magyar propaganda-film.

„BECIVA"
Bekefow Cirkusz Varieté
Városliget * Tel.: Aut. 183-35.
A VILÁGVÁROSI AUGUSZTUSI MŰSOR
este 8 órakor és délután 4 órakor
10 külföldi attrakció! * 10 külföldi attrakció!
HELYÁRAK:
este 1 pengőtől 6 pengőig — délután 50 fillértől 3 pengőig
(este utalvánnyal a fele) — (d. u. az utalvány érvénytelen)

SZÉKESFŐVÁROSI PAVILLON
VÁROSLIGET
WEINGRUBER IGNÁC
KÁVÉHÁZA
NAPONTA KATONAZENE!
Vasár- és ünnepnapon délelőtt katonazene-hangverseny

az első kéz megbizható és olcsóbb

Saját gyártmányú
musica r.t.
VII., Erzsébet körút 43 (Royal Apollo)
és világmárkás — új és használt — zongorák — javítások is — több éves részletre váltó hélkül. Kezelési költség nincs.
Telefón: József 450-62

BULICSEK ÉS TÁRSA
KAZÁN-, TARTÁNY- ÉS VASSZERKEZETI GYÁR
Ujpest, Rózsa u. 14. Tel.: Aut. 952-39
Mindenféle szegecselt, hegesztett lemezmunkák és vasszerkezetek

BERKI DEZSŐ
Festék és lakkereskedő
BUDAPEST, VI., Szív ucca 60.
Telefón: Automata 242—46.

SCHEUMAN GYULA
TELEFÓN: AUT. 151-67
FESTŐ- ÉS MÁZOLÓ-IPARÜZEM
BUDAPEST, VI., BAJZA UCCA 30

Szűcs Béla mérnök, műszaki és vállalati irodája
Budapest, VIII., József körút 69 ● Telefónszám: József 373—67
Tervez, berendez, átalakít: központi gőz-, melegvíz- és légfűtéseket, vízvezetékeket, egészségügyi berendezéseket, önálló központi szivattyú és elektromos világítási telepeket

POZSGAY DEZSŐ
építőmester és burkolási vállalkozó
VII., KÖRVASÚT SOR 8.
Saját telepén.

81.069/1930—IX. szám.

Pályázat művészi plakátra

Budapest székesfőváros pályázatot hirdet művészi plakátokra, melyek az **Állat- és növénykert** érdekes látnivalóit, különösen pedig az újabban érkezett és különlegességszámba menő állatokat (pl. zsiráfok, orrszarvú, csimpánzok, a madarak között tokok és tukánok, vitorlás halak stb.) hirdetik és a közönség érdeklődését az Állat- és növénykert meglátogatása iránt felkeltik.

Ezek a plakátok a székesfőváros hirdetőtábláin és hirdetőoszlopain nyernek elhelyezést, továbbá esetleg villamosokban és látogatottabb belső helyiségekben, így tehát kőnyomdai sokszorosításra alkalmasnak kell lenniök.

A pályázat feltételei a következők:

1. A tervezett plakát célja, hogy a közönség figyelmét az Állat- és növénykertre, ennek különleges és új látnivalóira, érdekességére és szépségére felhívja. A szöveg lehetőleg rövid — egy-két szavas — legyen, de olyan, amely a képpel együtt könnyen vésődik az emlékezetbe és a nézőket az Állatkert látogatására serkenti. Egyébként a tervezőnek jogában áll a szöveget tetszése szerint alkalmazni.

2. Tekintettel arra, hogy a plakátokon olyan állatok képének alkalmazása várható, melyek a művészeknek tanulmány céljából nem állhatnak másutt rendelkezésre, az Állat- és növénykert igazgatósága kellően igazolt pályázóknak engedélyt ad arra, hogy az állatokat megszemlélhessék, róluk fényképeket, esetleg vázlatokat készíthessenek. Az engedélyért közvetlenül az igazgatósághoz kell fordulni (Állatkert, Főkapu).

3. A plakát mérete 63×95 cm. Ezt a nagyságot lehetőleg álló alakban kell alkalmazni.

Az alkalmazott színek számában korlátozás nincsen, mégis kívánatos a színek számának a plakát előállítását figyelembe vevő csökkentése.

A pályázók csakis teljesen kidolgozott és közvetlen sokszorosításra alkalmas művekkel pályázhatnak.

4. Minden magyar állampolgár pályázhat egy vagy több művel.

A pályázat titkos. A pályázó nevét és lakcímét a plakáton is feltüntetett jeligéjű zárt borítékban kell mellékelni.

5. A pályázat feltételeinek és a művészi igényeknek mindenben megfelelő pályaművek közül a székesfőváros legalább három művet sokszorosítás céljából egyenként 400 (Négyszáz) P-ért megvásárol, míg további legalább három pályaműnek egyenként 200 P jutalmat tűz ki.

Csak a pályázati feltételeknek mindenben megfelelő és művészi szempontból kifogástalan pályaművek vásárolhatók meg, ilyenek hiányában úgy a vásárlások, mint a jutalmak száma csökkenthető, viszont a székesfővárosnak jogában áll több művet is a megjelölt összeg ellenében megvásárolni, vagy jutalommal kitüntetni.

6. A megvásárolt pályaművek korlátlan sokszorosítási joga a székesfővárost illeti meg, jogában áll azonban a kiküldött bírálóbizottság útján a benyujtott terveken kisebb változtatásokat kívánni, amiket a pályázó záros határidőn belül tartozik végrehajani.

A jutalmazott pályaművek tulajdonjoga ugyancsak a székesfővárosra száll át és a jutalmazott pályatervét más célra fel nem használhatja. Sokszorosítás esetén azonban a jutalmazottat további 200 P megváltás illeti meg.

7. A pályaterveket **1930. évi október hó 6-án** déli 12 óráig kell a polgármesteri IX. ügyosztályban (Központi városháza, I. pavillon, földszint 18. sz.) beadni, ahol azokat szeptember hó 29-től kezdődőleg hétköznapokon délelőtt 9 és 1 óra között veszik át. Később érkezett pályaművek a pályázaton nem vehetnek részt.

8. A székesfőváros a pályaműveket a döntés után nyilvánosan kiállítja. Ennek a kiállításnak befejezése után a pályázók tartoznak pályaműveiket abból a helyiségből, ahol azokat benyujtották, 30 napon belül elvitetni, mert ezen időn túl értük a székesfőváros felelősséget nem vállal.

9. A pályázat bírálóbizottsága 9 tagból áll. Elnöke Buzáth János alpolgármester, tagjai:

a polgármesteri IX. ügyosztály tanácsnoka,

a polgármesteri XI. ügyosztály tanácsnoka,

Nádler Herbert, az Állat- és növénykert igazgatója,

Csánky Dénes, a gróf Zichy Jenő-múzeum igazgatója,

Kurfürst István, a Házinyomda igazgatója,

a Magyar Könyv- és Reklámművészek Egyesülete részéről kiküldött két szakértő,

a Magyar Iparművészeti Társulat részéről kiküldött két szakértő.

Budapest, 1930 augusztus havában.

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros polgármestere nyilvános írásbeli versenytárgyalást hirdet a székesfőváros iskolái részére szükséges **író- és rajzeszközök (papír, füzetek, rajzpapír, irón, toll stb.)** szállítására.

Az ajánlathoz szükséges nyomtatványok: az általános és részletes feltételek, valamint ajánlati ürlapok Budapest székesfőváros központi anyagszertárában (IV. ker., Központi városháza, III. udvar) kaphatók hétköznapokon d. e. 8—12 óra között. Ugyanott a részletes szóbeli felvilágosítások megadatnak; ezenkívül megtekinthetők a kiírt cikkek minőségi mintái is. Az ajánlatokat **1930. évi augusztus hó 30-ik napján d. e. 11 óráig** kell a Budapest székesfőváros központi anyagszertár hivatalában beadni. A jelzett határidőn túl benyujtott ajánlatok figyelembe vétetni nem fognak.

A beérkezett ajánlatok 1930. évi augusztus hó 30-án d. e. 12 órakor fognak az anyagszertár fentjelzett hivatalos helyiségében nyilvánosan felbontatni, amikor az ajánlattevők vagy azok igazolt képviselői jelen lehetnek.

A székesfőváros polgármestere.

SCHÄFFER KÁROLY
okleveles mérnök
Vasút-, út-, betonépitési vállalkozó kövező-mester
Budapest VIII, Aggteleki ucca 17. Telefon: József 325-88

ADLER HENRIK
Épületbádogos és szerelő vízvezeték, csatorna, központi fűtés, és egészségügyi berendezések vállalata
Újpest, Kolozsvári u. 29. Telefón: 940—70.

BOGENFÜRST
AUTÓKAROSSZÉRIAGYÁR AUTÓ és GÉPJAVÍTÓ
Budapest, VIII., Fecske ucca 19. Telefónszám: József 413—80
DUCO fényezés. Készít mindennemű karosszériát. Elvállal mindennemű karosszéria- és gépjavitást. — Alapittatott: 1859-ik évben.

Wörner J. és Társa
Gépgyár Részvénytársaság
Malomberendezések — Nyomdagépek — Láncgyár — Vasöntöde
Telefon: L. 905-74, 905-75. Budapest, V, Váczi út 48. Alap. 1867.

Aszfalt és Kátrányipar RT
Budapest, V. ker., Nádor ucca 12 ● Telefón: Aut. 262—81, 262—82
GYÁRAK: Budapest, IX., Illatos út 18—20 / Szőreg, (Szeged mellett) saját iparvágány

Karászek Ferenc
Kazán és tartálygyár Telefón: L. 915—07
Budapest, VI., Váci-út 163

SCHIFF MIHÁLY
paszományes-mester, Budapest, IV. Prohászka Ottokár ucca 8. (Félemelet)
EZÜST ÉREMMEL KITÜNTETVE. + TELEFON: AUTOMATA 834-76.
A legszebb kivitelben készítek mindenféle bútorpaszományt, plimő- (paplan) zsinórt, horgolt rózsát, csillag gombot és gombáthuzást. Női ruhadíszeket, bojtokat, rojtokat, öveket, a legprecízebb, művészi kivitelben. Csillárzsinórokat, továbbá selyem- és gyapjúfonal adjusztálást és minden e szakmába vágó munkát.

BÁRÁNY JÁNOS
CIPÉSZ MESTER
Arany és ezüst éremmel kitüntetve.
BUDAPEST, IX., GRÓF HALLER UCCA 18.

BARANYAI B. és TSA
Központi fűtés, szellőztető vízvezeték, gáz- és csatornázási berendezések vállalata, Autógénhegesztés
BUDAPEST, I., BERCSÉNYI UCCA 5. TELEFÓN: LÁ. 265
„NON PLUS ULTRA" melegvízfütési kazánok gyártása

Bérházteleken
a Fő ucca, Ganz ucca és Királyhegy uccák között fekvő régi
Ganz-gyári parcellázott
telektömbből, 76 négyszögöltől kezdve kaphatók.
Értekezés dr. Székely Márton ügyvédi irodájában, VII., Erzsébet körút 32, d. u. 4—6 között.
Telefón: J. 448—22 Telefón J. 448—22

BOGNÁR ISTVÁN
ÁCSMESTER
Budapest, X, Gergely u. 69. Telefón: J. 372-48

VIZVEZETÉK, CSATORNÁZÁS, központi fűtés, bádogos munkát legszolidabb kivitelben az 1885-ben alakult
ROZSNYAI IZIDOR cégtől,
(Eddig VII., Amazon ucca 16. szám.)
VII., Thököly út 75. Telefón: J. 326-69

Balassa Árpád
okl. épitészmérnök, épitőmester
VI., Vilmos császár út 31. Tel. Aut. 164-13.

Szeptember közepén megnyílik az új Bakteriológiai Intézet

Vass Bernát professzor nyilatkozik az új intézményről, amelyre hatalmas feladatok várnak

A fővárosi bakteriológiai intézet, — mint *Némethy* Béla tanácsnok lapunk más helyén bejelenti — szeptember hó folyamán megnyílik. E nagyjelentőségű esemény bekövetkezése alkalmából megszólaltatjuk *Vass* Bernát dr. egyetemi tanárt, a *Bakteriológiai Intézet* vezetőjét. Megkértük, hogy ismertesse az új intézmény jelentőségét és adjon programot a legközelebbi jövőre nézve.

Vass Bernát dr.

a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— *Az új székesfővárosi közegészségügyi és bakteriológiai intézet*, amelynek építkezései közvetlenül befejezés előtt állanak, a fővárosi közegészségügy terén már régen érezhető hiányt van hivatva pótolni. Eddigi helyiségei, melyek az intézetnek 1889-ben történt alapítása óta minden terjedelmi változtatás nélkül a Szent István-kórház prosekturájában vannak elhelyezve, már majdnem két évtized óta teljesen elégtelenek, úgyhogy

az intézetnek az évek folyamán hihetetlen módon felszaporodott munkáját, mely az utolsó években már 60 ezer egyes vizsgálatot ölelt fel, csak a személyzet fokozott szorgalmával, valamint a szűk és teljesen alkalmatlan helyiségeknek ügyes kihasználásával lehetett lebonyolítani.

A főváros közegészségügye érdekében szinte elengedhetetlen újabb munkaköröknek létesítésére a régi intézet már teljesen alkalmatlan volt.

— Sok eredménytelen előterjesztés után a különböző illetékes fórumok előzetes hozzájárulása után az 1929. évi költségvetésbe az új intézet céljaira háromszázezer pengő rendkívüli hitel összeg vétetett fel, amihez a belügyminiszter is hozzájárult. Az építkezés 1929 szeptember elején kezdődött a fővárosnak a Gyáli út és Vágóhíd ucca sarkán levő 1600 négyzetméter terjedelmű telkén, mégpedig *Rottmann* Elemér műépítésznek tervei szerint, aki szakavatottságának és rátermettségének, még a pécsi új egyetemi intézetek építkezése alkalmával tanujelét adta.

— Az új épületben az az elv jutott kifejezésre, hogy a nagyközönség, mely egyre nagyobb számban keresi fel az intézetet, és amelynek sorában jelentékeny számban szerepelnek a fertőző betegek környezetének egészséges tagjai, a *legszigorúbban el legyen különítve a laboratóriumoktól*, ahol a különböző fertőző anyagokkal való vizsgálatokat végeztetjük. Ennek megfelelőleg a nagyközönség részére a földszinti helyiségek állanak rendelkezésre, így a vizsgálati anyagok vételére szolgáló orvosi szobák, melyek közül különösen fontosak azok, ahol a diftériás betegek testvéreit vizsgálják abból a szempontból, vajjon anélkül, hogy betegeknek éreznék magukat, torkukban *nem mutatható-e ki a diftéria-bacillus, amellyel a betegséget terjesztik*, azonkívül egy speciálisan berendezett helyiség, melyet eddig nélkülöztünk, és mely nagy hasznára lesz hastífusz elleni védekezésben a hatóságnak azáltal, hogy szakszerű módon lehetővé fogja tenni a tífuszbacillus gazdák pontos kifürkészését. Ezek ugyanis kétségtelenül nagy szerepet játszanak abban, hogy

a hastífuszt a fővárosban, dacára annak, hogy az ivóvíz bakteriológiai szempontból kifogástalan, teljesen megszüntetni nem lehet.

A földszinten találtak még elhelyezést az orvosi szobán és orvosi fürdőn kívül a gondozónők helyiségei, akik *főképp a reconvalescens diftéria- és tífuszbetegek lakásán veszik a kötelező bakteriológiai vizsgálathoz szükséges anyagot, ezenkívül kezelik és fölszerelik a főváros közönsége előtt jól ismert vizsgálati tartályokat*, melyek minden gyógyszertárban egyszerű orvosi rendelvényre ingyen szolgáltatnak ki. A földszinten az intézetnek művészies kivitelű nagy könyvtára is el van helyezve.

— Az első emeleten az igazgató szobája mellett sorakoznak a különböző célokat szolgáló

tágas laboratóriumok, melyek nemcsak technikai, de artisztikus szempontból is a legkényesebb igényeket is kielégítik,

továbbá tudományos kutatásokra is bőséges alkalmat fognak nyujtani. A serológiai és bakteriológiai laboratóriumokon kívül különösen nagy súlyt fordítottunk a *víz* és az élelmiszerek vizsgálatára szolgáló helyiségekre egyfelől azért, hogy az intézet egyik reáruházott hivatalos fontos feladatának, mely a főváros ivóvíz állandó egészségügyi ellenőrzését célozza, évi átlagos 10.000 vízminta alapján, a *legpontosabban megfelelhessen*, másfelől, hogy

az élelmiszerek eddig meglehetősen elhanyagolt vizsgálatát jelentőségének megfelelő terjedelemben új munkakörébe felvehesse.

— Az említett laboratóriumokhoz csatlakoznak az intézetnek más fontos részei, mint a táptalaj konyhák, a mosogatók, sterilizálók, egy nagyobb-szabású villamos hűtőkészülék, valamint az épület alagsorában az altisztek részére szolgáló *zuhanyfürdő és étkező, végül pedig egy az összes helyiségektől szigorúan elkülöníthető és különös veszélyes anyagokkal való vizsgálathoz szükséges külön laboratórium.*

— Meg vagyok győződve, hogy az új intézet modern berendezésével nagyobb munkakörével és fokozott teljesítőképességével, az eddiginél *sokkal nagyobb mértékben fogja támogathatni a fővárosi hatóságokat úgy a fertőző bántalmak ellen folytatott állandó küzdelmében*, mint mindazoknak az intézmények és intézkedések megalkotásában és kiépítésében, *melyek hivatva vannak a modern közegészségügyet szolgálni.*

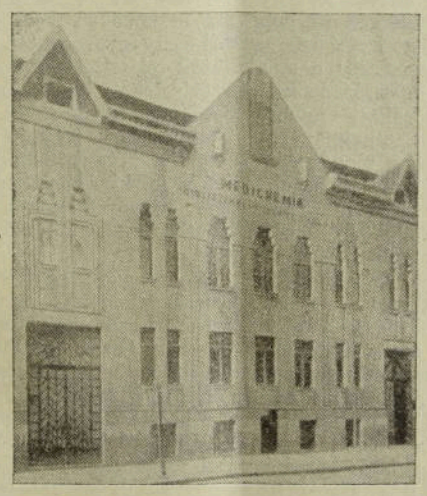

Medichemia gyógyszerkészítmények gyára r.-t.
Budapest, X., Hölgy ucca 14

Magyarország aranykoszorús mestere
SZLEZÁK LÁSZLÓ
harang- és ércöntöde, harangfelszerelés és haranglábgyár
BUDAPEST, VI., Frangepán ucca 77. szám
Telefon: Aut. 913-53

Bazilika részére készült 7945 kg új harang
Az 1900. évi párizsi világkiállításon díszoklevéllel, 1921. és 1923. évi vasipari kiállításon aranyéremmel, az 1925. és 1926. évi kézműipari tárlaton kormánydíszoklevéllel, 1927. és 1928. évi budapesti, székesfehérvári, szentesi és szombathelyi kiállításokon nagy aranyéremmel kitüntetve. — Számos egyházi elismerőlevél! — Költségvetéssel díjmentesen szolgál! Előnyös fizetési feltételek!

Bründl János udvari szállító Egészségügyi műszaki berendezések gyára
Budapest, VII., Péterfy Sándor ucca 34. szám
Központi fütés. — Melegvíz készülék. — Vízvezeték. — Csatornázási- és gázberendezések. — Berendez városoknak vízműveket, csatornázásokat és deritőtelepeket. — TELEFON: József 513—19.

DR. HELVEY TIVADAR
vegyészeti gyár
vállal szigetelési-, fedési-, aszfalt-, hő- és hangszigetelési munkákat
BUDAPEST, EÖTVÖS U. 21. Telefón: Aut. 272-75.

STRAUB U. FESTEK-ÜZLETE
BUDAPEST, IV. KER., PETŐFI-TÉR 1.
(Régi Piarista-épület.)
ALAPULT 1854-BEN TELEFÓN: AUT. 884-26

Alapitási év: 1868. Telefón: Zugló 69—07.
CRISTOFOLI VINCE
KÖPADLÓ FAYENCE FALBURKOLAT
BUDAPEST, VII., GIZELLA ÚT 31

HERCZEG JÁNOS asztalos mester lakberendező faipari üzeme
BUDAPEST, IX. KER., VIOLA UCCA 17. SZ.
Telefón: J. 443—90

CSIGASOROK, CSIGAFEJEK
TÁBORI TŰZHELYEK, EMELŐGÉPEK és azok javítása
JURISICS MÁRTON VI, Rózsa ucca 51/a
Tel.: Aut. 277—55

VAS UCCA 16
BOSCH SZOLGÁLAT
Telefón: József 393-73.

Bauer Dénes utóda, HOFFMANN DÉNES okl. mérnök
II., Szász Károly ucca 5. bádogos, gáz, vízvezeték, csatornázási, központi fütési vállalkozó
Telefón: Aut. 539—59

DELMÁR BÉLA
okl. mérnök, építőmester
Budapest, VI. Benczur u. 17
Telefon 263-40

Három egybefolyott fogalom:
Dús választék!
Kedvező bevásárlás!
LEIPZIGI VÁSÁR
1600 árucsoport,
9600 gyáros és nagykereskedő 24 országból; azonkívül a külföldi bevásárlók részére nagyszámú szakemberek által megszervezett exporthász áll rendelkezésére, melyek képviselőivel a leipzigi forgalmi iroda által léphet összeköttetésbe.
Használja ki azokat az előnyöket, amelyeket Önnek az augusztus 31-én kezdődő
Leipzigi őszivásár nyujt!
Látogassa meg egyidejüleg az „IPA" nemzetközi szőrmeszakés vadászati kiállitást

Nagy vasúti kedvezmény. Ingyen német és cseh vízum. Lakásról gondoskodik és közelebbi felvilágositást nyujt a tb. képviselő: Guhrauer Ottó igazgató, Budapest, VI., Teréz körút 46. I. 2. Telefón: A. 239—81. és a Leipziger Messamt, Leipzig.

SCHMIDT NÉPARÉNA
BUDAPEST, VÁROSLIGET
A főváros legolcsóbb és legjobb szórakozóhelye.
HELYÁRAK 40 FILLÉRTŐL P 1.50-IG
Előadások délután 1/2 4-től folytatólagosan
Az esti díszelőadás pont 8 órakor kezdődik

TELEFON: JÓZSEF 424-80 STRASSER CIÁNOZ, TAKARÍT TELEFON: JÓZSEF 424-80

Párt és klub

— *A Polgári Egység Klubja* augusztus 18-án, hétfőn este rendezte a városligeti Gundel-étteremben szokásos heti társasvacsoráját. Az összejövetelen az *Egységes Községi Polgári Párt* tagjai is nagy számban vettek részt.

— *A Lipótvárosi Polgári Kaszinó* multheti társasvacsoráját augusztus 13-án tartotta a Márkus-féle alsómargitszigeti étteremben. A vacsorán nagyszámban vettek részt a Kaszinó tagjai és sokan jelentek meg a törvényhatósági bizottság tagjai közül is.

— *A III. kerületi Egyesült Polgári Kör* meghívására a Római-fürdő Dunapartján rendezte multheti társavacsoráját a *Polgári Egység Klubja*. A vacsorán nagy számban vettek részt a klub tagjai hozzátartozóikkal együtt. *Andréka* Károly a vendéglátó kör elnöke üdvözölte a vendégeket. *Zboray* Gyula dr. a Római-fürdő forrásának fölhasználásáról ismertette a konkrét terveket és bejelentette, hogy rövidesen megtörténnek az előkészítő munkálatok. *Dorner* Gyula miniszteri tanácsos nagy tetszéstől kísérve, követelte a Stadionnak Óbudán való megépítését. *Orova* Zsigmond dr. zárta be a felszólalásokat, amelyeket lelkes hangulatban fogadott a megjelent közönség.

Ipartermék Értékesítő R.-T.
Budapest V, Zoltán u. 7-9. Tel.: A. 110-18

ILKOVITS J.
Központi fűtések és vízvezetéki berendezések vállalata
BUDAPEST, VI, ANDRÁSSY ÚT 92
Telefón: Aut. 212–07.

WEISZ FÜLÖP
rézműves, fürdőkályhaüzem
Készít fürdőkályhákat vörösrézből. Mindennemű vörösrézmunkát és cinezést vállal
BUDAPEST, VIII., GÓLYA UCCA 13. Telefon: J. 460-36

HOCHSTÄDTER VILMOS
Asztalos- és famegmunkáló-telep
BUDAPEST, IX., ERKEL UCCA 9. ÉS 12.
TELEFÓN: Aut. 855-68 :: ALAPITVA 1888. ÉVBEN

KOVÁCS OSZKÁR BÁDOGOS MESTER
ÉRCKOPORSÓ ÉS TEMETKEZÉSI CIKKEK KÉSZITŐJE
BUDAPEST, IX., TELEPI UCCA 14. SZÁM.
(A Ludovikával szemben.) TELEFON: J. 451–93

TARJÁNYI ISTVÁN
SZOBAFESTŐ ÉS MÁZOLÓ
BUDAPEST VII, JÓSIKA UCCA 3
Radiátorok és fűtőtestek szakszerű mázolása és fényezése hőállóan teljes garancia mellett
TELEFÓN: J. 382–45

JONKE KÁLMÁN
KERTÉPÍTŐ
II., RETEK UCCA 79/B. FÉLEMELET 3. TELEFÓN: A. 554-61

Malcsiner Károly
Lakatos, lemezáru-vasszerkezeti és autóhűtőket gyártó üzem.
Budapest, X. ker. Kelemen-u 27.
Telefón: J. 394-95.

CUSTODIS ALPHONS
MÉRNÖKI IRODA ÉS ÉPÍTÉSI VÁLLALAT IPARI BERENDEZÉS RÉSZÉRE
BUDAPEST, V., NÁDOR UCCA 19
Telefon: Aut. 120-07
ALAPÍTÁSI ÉV 1876
Gyárkéményépítés
Gőzkazánbefalazás
Ipari kemencék építése és tervezése

SZABÓ FRIGYES MÉRNÖK
elektromos berendezések vállalata
EGYENIRÁNYITÓK
Budapest, VI., Jókai ucca 37. szám. Telefón: 135–06

építési vállalata.
J. 456-03.

5681/1930. sz.

Fővárosi Közmunkák Tanácsa.

Versenytárgyalási hirdetmény

A Fővárosi Közmunkák Tanácsa nyilvános írásbeli versenytárgyalást hirdet

a Budapest, I. ker., lágymányosi elzárt Dunaág felső részének feltöltésére, az ennek végrehajtásához szükséges 600.000 köbméter anyag szállításával és mindennemű munkával együtt.

Felhívjuk azokat, akik e munka elnyerésére pályáznak, hogy ajánlatukat: **„Ajánlat a Fővárosi Közmunkák Tanácsához a Budapest, I. ker., lágymányosi elzárt Dunaág részbeni feltöltésére”** felírással ellátott, pecséttel lezárt, sértetlen borítékban az általános vállalati feltételek, valamint az alábbiak szerint kiállítva és felszerelve, ívenként 1 P 60 filléres bélyeggel ellátva, magyar nyelven szövegezve, **1930. évi szeptember hó 1. (hétfő) napján délelőtti 10 óráig a Fővárosi Közmunkák Tanácsa iktatójában (I. ker., Döbrentei tér 4. sz. I. em.)** közvetlenül vagy a Fővárosi Közmunkák Tanácsához címezve posta útján adják be. A posta útján beküldött ajánlatok beérkezése tekintetében a tanács iktatóhivatala által történt átvétel az irányadó.

Ajánlat csak a kiírt teljes feltöltési mennyiségre tehető. Az ajánlat a vonatkozó ajánlati minta útmutatása szerint kitöltendő nyomtatott ajánlati ürlappéldányok felhasználásával teendő meg.

Bejegyzett cég részéről a hiteles cégjegyzékkivonat az ajánlathoz csatolandó.

Az ajánlatban kijelentendő, hogy ajánlattevő a kiírási műveletet ismeri s annak valamennyi határozmányát magára nézve kötelezőnek elfogadja; továbbá, hogy ismeri a helyszíni viszonyokat, az építési és egyéb irányú rendészeti szabályokat; ajánlatát ezekre való tekintettel teszi meg s a jelzett szabályoknak magát aláveti.

Az ajánlatban az egységár nemcsak számokkal, hanem betűkkel is kiírandó s ugyanígy beírandó az ajánlati végösszeg is.

Bánatpénzül készpénzben, vagy óvadékképes értékpapírokban a m. kir. postatakarékpénztárnál legkésőbb 1930. évi szeptember hó 1. napjáig leteendő az ajánlatban kitett egységár alapján kiadódó **ajánlati végösszegnek 250.000 pengőt kitevő része után 2%, a 250.000 pengőn felüli része után pedig 1%.**

A m. kir. postatakarékpénztárnak a bánatpénz letételéről kiállított elismervénye eredetiben csatolandó az ajánlathoz.

Az ajánlattevők a végleges döntés megtörténtéig kötelezettségben maradnak. A Fővárosi Közmunkák Tanácsa az ajánlatok tárgyában legkésőbb 1930 szeptember hó 9. déli 12 óráig fog dönteni.

Amennyiben az ajánlattevő a feltöltéshez szükséges anyagot nem a Fővárosi Közmunkák Tanácsa által megjelölt helyről: a lágymányosi téli kikötőből termelné, az ajánlatban megnevezendők és részletesen körülírandók azok a helyek, ahol a feltöltési anyag termeltetni fog. Ez esetben az ajánlattevő okmányokkal igazolni tartozik azt, hogy a feltöltési anyag a kellő mennyiségben rendelkezésére áll, továbbá azt, hogy a szállítandó anyag a feltöltés céljára alkalmas s evégből mintát is tartozik bemutatni.

Azok az ajánlattevők, akik a Fővárosi Közmunkák Tanácsa részére hasonló munkálatot még nem végeztek, illetőleg előtte ismeretlenek, tartoznak megbízhatóságukat azon kereskedelmi és iparkamara bizonylatával igazolni, melyhez vállalatuk telepe szerint tartoznak.

Minden ajánlattevő teljesítőképességének elbírálása végett már ajánlatában bejelenteni tartozik azt, hogy mily módon és mérvben állanak rendelkezésére azok a szerelvények, berendezések és eszközök, amelyek a munkálatok kiviteléhez szükségesek.

A munkálat elnyerője a munkálat teljesítéséhez szükséges új gépeket, eszközöket, berendezési tárgyakat hazai iparosoktól vagy gyárosoktól tartozik beszerezni; a munkálatok teljesítéséhez magyar honos műszaki erőket, tisztviselőket, iparosokat, alvállalkozókat, munkavezetőket, munkásokat stb. tartozik alkalmazni; e kötelességek teljesítése tekintetében magát úgy a szállítást vagy munkálatot kiíró hivatal közegei, mint a m. kir. kereskedelemügyi miniszter szakközegei ellenőrzésének aláveti és az evégből szükséges adatokat az ellenőrző közegek rendelkezésére bocsátja.

Eme kötelezettségek, avagy azok egyike vagy másika alól a m. kir. kereskedelemügyi miniszter hozzájárulásával a Fővárosi Közmunkák Tanácsa adhat egyes indokolt esetekben (hazai gyártmány, hazai műszaki és munkaerő teljes hiánya, meg nem felelő minőség, nem elegendő mennyiség, túlmagas ár stb. stb.) felmentést és e kötelezettségeknek vagy azok egyikének a m. kir. kereskedelemügyi miniszter ellenőrző közegei által megállapított áthágása esetén a Fővárosi Közmunkák Tanácsának választásától függ, hogy a szerződést a vállalkozó előzetes értesítése mellett, bírói közbenjárás nélkül felbontsa és emellett a munkálatot a vállalkozó terhére és veszélyére más módon biztosítsa, vagy pedig, hogy bírói közbenjárás nélkül a vállalkozó keresetéből a vállalati összérték, illetve évi érték 20%-ának megfelelő kötbért vonhasson le és emellett a vállalati érték 20%-ának megfelelő kötbér fizetését és a szerződés teljesítését követelje. A kötbér az ipari és kereskedelmi alap javára esik.

A hazai származás tekintetében vállalt kötelezettségek bármelyikének kijátszása vagy a munkálat alkalmával elkövetett és beigazolt egyéb rosszhiszemű vagy vétkes gondatlanságból eredő visszaélés, illetve mulasztás esetén a m. kir. miniszterelnök a kereskedelmügyi miniszter hozzájárulásával a vállalkozót a kizárási jogkörébe eső szállításokból és munkálatokból végleg vagy meghatározott időre kizárhatja.

A munkálatok az építésvezetőségtől nyerendő felhívás kézbesítése napjától számított 8 nap leforgása után megkezdendők és 1931 évi augusztus hó 1-ig teljesen befejezendők.

A Fővárosi Közmunkák Tanácsa fenntartja azt a jogát, hogy a beérkezett ajánlatok között, az árakra való tekintet nélkül, szabadon választhasson. Egy ajánlattevő sem követelheti, hogy a munkálat egészben vagy részben neki ítéltessék oda és a közszállítási szabályzatnak akár az eljárásra, akár az odaítélésre vonatkozó határozmányai megsértéséből netán előállott kár (elmaradt haszon) megtérítését az ajánlattevők sem a Fővárosi Közmunkák Tanácsától, sem annak közegeitől nem követelhetik.

Az ajánlatnyertes bánatpénzét 8 nap alatt biztosítékül kiegészíteni tartozik az ajánlati végösszeg teljes 5%-ára.

Ha a nyertes ajánlattevő a hozzáintézett felhívás vételétől számított 8 nap alatt az előírt biztosítékot le nem tenné és a szerződést alá nem tenné és a szerződést alá nem írná, úgy visszalépettnek tekintetik. Ez esetben a munkálatra vonatkozó minden igényét elveszti és a Fővárosi Közmunkák Tanácsának jogában áll a letett bánatpénzt bírói közbenjárás nélkül visszatartani; az esetben pedig, ha a munkálat más úton csak magasabb egységár, vagy végösszeg mellett lenne teljesíthető, úgy az ajánlatnyertes a különbözetet is megtériteni tartozik.

Az ajánlatok a benyujtásra kitűzött napon délelőtti 11 órakor a tanács elnökségénél (I. ker., Döbrentei tér 4. sz. I. em.) fognak felbontatni és felolvastatni, amikor is az ajánlattevők vagy képviselőik jelen lehetnek.

A munkálatra vonatkozó tervek, vállalati feltételek, ajánlati ürlap, valamint szerződésminta, továbbá a lágymányosi téli kikötőben végzett talajfúrás által nyert talajminták a Fővárosi Közmunkák Tanácsa mérnöki osztályában Budapest, I. ker., Döbrentei tér 4. sz. II. em.) hétköznapokon délelőtti 10—12 óra között megtekinthetők.

A munkálatokra vonatkozó tervek, vállalati feltételek, ajánlati minta, ajánlati ürlap és szerződésminta a Fővárosi Közmunkák Tanácsa segédhivatalában (I. ker., Döbrentei tér 4. sz. I. em.) 50.— (Ötven) pengőért megszerezhetők.

Kelt Budapesten, 1930. évi augusztus hó 12-én.

A Fővárosi Közmunkák Tanácsa.

STERN IMRE okl. építész, építőmester
Budapest, VII., Rákóczi út 30. Tel.: J. 349-54

KASS BÉLA
ASZTALOS
BUDAPEST, VIII., KŐRIS UCCA 7.

BUDAPESTI HIRLAP
a legtartalmasabb magyar napilap
!
Hangja előkelő, hírszolgálata tökéletes

THOLT ISTVÁN
OKL. MÉRNÖK — Tervez és készít: központi gőz-, víz- és etagefűtést, vízvezetéket, csatornázást és szennyvízderítő telepeket
Budapest, II., Donáti u. 26. Telefón: Aut. 516-75

Zwillinger Gyula
ÉPÍTÉSZ
VII., CSENGERY U. 30
TELEFÓN: JÓZSEF 433—69.

750.000 márka értéket képvisel a Pedagógiai Filmgyár öt német behozatali jegye

Nagyon megfontolandó a gyár fölszerelése a hangos felvevő géppel — Farkas József, az üzem ideiglenes vezetője nyilatkozik a filmgyár jövőjéről

A Pedagógiai Filmgyár igazgatósága, *Agotai* Béla vezérigazgató fölmentése és *Fodor* Miklós ideiglenes megbizatásának megszűntével, *Farkas* József dr. törvényhatósági bizottsági tagot az igazgatóság tagját bízta meg a főváros e nagyértékű kulturális üzemének vezetésével.

Farkas József

hétfőn délelőtt vette át hivatalosan, jegyzőkönyv mellett a Filmgyár vezetését és ezért helyénvalónak tartottuk, hogy a Filmgyár új vezetője közvetlenül tájékoztassa a *Fővárosi Hirlap* útján a közvéleményt a gondjaira bízott üzem helyzetéről.

— A gyár igazgatóságának megbízásából vettem át az üzem vezetését — úgymond — és azalatt a hét alatt, amelyben intenzíven foglalkoztam a gyár ügyeivel, sikerült megállapítanom, hogy a Pedagógiai Filmgyár korántsem az a halálra ítélt üzeme a fővárosnak, amely fölött már a lélekharangot is meg kell kongatni. *A gyár ma Középeurópa egyik legmodernebbül felszerelt ilyenfajta üzeme* és ha nem akarjuk eredeti rendeltetésétől elvonni, úgy becsületesen, lelkiismeretesen és deficitmentesen tudja betölteni feladatát. Azok a hullámok, amelyek kétségtelenül személyi motívumokból csaptak föl az utóbbi időben a Filmgyár körül, kétségkívül túl voltak méretezve és az igazgatóságnak az a gondos törekvése, hogy ezt a szépen fejlesztett és berendezett gyárat a haladó korban is nívón akarja tartani, *nem érdemli meg azokat a támadásokat, amelyekben része volt.*

— Az bizonyos, hogy még

a pedagógiai célokat is sokkal intenzívebben szolgálhatná a Filmgyár, ha hangos felvevőkészüléke volna.

— De azt mondani, hogy hangos felvevőkészülék nélkül a gyár túlélte magát, csak hozzánemértésből vagy rosszindulatból lehet. Az igazgatóság a gyár jövője tekintetében minden megoldási javaslatot figyelembe vesz és állítom, hogy a főváros már saját megrendeléseivel, a műszaki, a tanügyi ügyosztályok, az idegenforgalmi hivatal és az üzemek megrendeléseivel

deficitmentesen fenn tudja tartani a Filmgyárat.

— Különösen foglalkoztathatnák a gyárat az oktatási célok mellett *az idegenforgalmi propaganda érdekében a főváros legszebb részeiről és pontjairól készítendő filmek*, továbbá az élelmiszerüzem, az Elektromos, a Víz- és Gázművek és e filmek értékesítése a nagyközönség körében is lehetővé válnék.

— Nagy probléma és nemcsak az igazgatóság, hanem a főváros vezetősége részéről is nagy meggondolást igényel, hogy

megokolt-e a Pedagógiai Filmgyárnak hangos felvevőkészülékekkel való fölszerelése,

lukratív-e ez a beszerzés és meg tud-e felelni a gyár azoknak a követelményeknek, amelyek a hangos géppel való felszereléssel együtt járnak?

— Az én szerény megállapításom szerint *nagyon meggondolandó a gyárnak hangos géppel való felszerelése csak azért, hogy studióját bérbeadjuk.* Ha az első esztendőben kilátásos is a bérlet, kérdéses, hogy az évek további folyamán ugyanolyan remények és eredmények kecsegtetnek-e, mint ma és amortizálódnék-e a nagy összeg, amelybe ez a befektetés kerül. Ma kétségtelenül az a helyzet, hogy *Németországban nincsen elég műterem és nincsen elég gép.* Kérdés azonban, hogy a Tobis-gyár az amerikaiakkal való megegyezés után meddig fog ellenállhatni a német filmgyáraknak és meddig fog megmaradni a csupán kilenc felvevőgép bérbeadása mellett.

— A másik kérdés, vajjon Magyarország elbír-e két Tobis-rendszerű drága felvevőgépet és szabad-e a főváros közönségét belevinni olyan kiadásokba, amelyeket jórészt megtakaríthat, ha a Filmalappal megegyezésre jut. Végül, nem lesz-e a hangos géppel való felszerelésnek az a sorsa, mint ami a Filmgyárnak a néma felszereléssel volt, hogy tudniillik ez a felszerelés, mire elkészült, már el is avult.

— A gyár bérbeadása ma igen jó üzlet volna,

mert ma Berlinben mindössze kilenc gép áll a filmgyártók rendelkezésére és egy-egy ilyen gépnek a napi bérösszege 3500 márka, míg a műterem külön bére napi 1300—1500 márka. Ezzel szemben mi, ha napi 2000 márkáért adnók bérbe műtermünket, akkor is igen *tekintélyes haszonnal lehetne értékesíteni a ma teljesen kihasználatlanul álló műtermet.*

— A Filmgyár értékei közé tartozik a hangos felszereléssel kapcsolatosan az

az öt behozatali jegy,

amelyet legutóbb berlini útunk alkalmával a német belügyminisztertől kaptunk. Egy ilyen behozatali jegynek az ázsiója e pillanatban 150.000 márka és így maga

az engedély 750.000 márkát reprezentál.

— Ha arra gondolunk, hogy a magyar tehetség Európában és Amerikában a filmszakmában a világ legnagyobb kultúrájú nemzeteinek fiaival vetekszik és megállja a versenyt és meggondoljuk, hogy a tehetségek e rajában milyen pánikot keltett a német filmtörvény, amely csaknem lehetetlenné teszi érvényesülésüket: *úgy parancsoló szükségét érezzük annak, hogy e tehetségek idehaza is működhessenek* és hazai földön is olyat produkálhassanak, ami a magyar névnek újabb elismerést és megbecsülést szerez az egész világon.

— Elengedhetlennek szükségesnek tartom, hogy

a főváros és az állam közösen oldják meg ennek a művészi iparnak a problémáját,

mert ha ezt most elmulasztjuk, ez annyit jelent, hogy belátható időn belül *kimaradunk a kultúrának abból a területéből,* amelyen most folyik az osztozkodás. Az bizonyos, hogy a Filmgyár ügyével csak annak szabad foglalkoznia, aki ezt *mellékgondolatok nélkül,* szeretettel teszi és aki munkásságával csak a közérdeket tartja szem előtt.

— Mindenesetre a Pedagógiai Filmgyár működésénél *a magánvállalkozást tiszteletben kell tartani.* De a legmesszebb menő lojalitás mellett is még számos olyan üzleti ágat ölelhet föl a gyár, amelyet ma vagy csak jelentéktelen mértékben, vagy egyáltalán nem művel és amelyeknek kereskedelmi szellemben való vezetése biztosítaná nemcsak az üzem eredményes működését a jövőben, hanem a befektetett tőke amortizációját is.

Gazdasági Értesítő

Lamotte tanácsnok svájci tárgyalásai. A főváros pénzügyi tanácsnoka, *Lamotte* Károly dr. ezidőszerint Svájcban tölti szabadságát. Üdülését felhasználja arra is, hogy *tárgyalásokat folytasson a főváros pénzügyi kérdéseiről* és ezért sűrűn hagyta oda *Klosters* városát, Zürichben, Genfben és Bernben az ottani pénzügyi szakemberekkel tanácskozzék. *Lamotte* tanácsnok tárgyalásainak eredményéről hazaérkezése után, még e hét folyamán jelentést tesz *Sipőcz* Jenő polgármesternek.

A Szent Imre-ünnepségek idegenforgalma megélénkítette a kereskedelmi forgalmat. A főváros kereskedelmi forgalma kedvező lendületet nyert a most folyó Szent Imre-hét alkalmával. Hosszú idő után első ízben tapasztalható a díszműtárgyak jelentős vásárlása, ami annak a jele, hogy az idegenek nagy mértékben vesznek értékes magyar specialitásokat és emléktárgyakat. Természetes, hogy ezek a jóleső tünetek csak átmeneti jelenségek, mert a kereskedelmi élet oly kívánatos fellendülése csakis a belső fogyasztás megerősödésével következhetik be.

A Bauxit áresésének titkai. Már régebben elhatározta a tőzsdetanács, hogy nyilatkozattételre szólítja fel a Bauxit trust igazgatóságát annak a megállapítására, hogy milyen okok játszódtak közre a részvények példa nélkül álló áresésére. A tőzsdetanács e héten összehívott ülése foglalkozik a Bauxit-kérdéssel, ami iránt páratlanul nagy érdeklődés mutatkozik nemcsak a közgazdasági körök, hanem a súlyos veszteségeket szenvedett nagyközönség részéről is, akik *tudni szeretnék, hogy a részvény árfolyama miért zuhant 500 pengőről 40 pengőre,* amikor erre látszólag semmi ok sem volt. Remélhető, hogy a tőzsdetanács erélyes fellépésének eredménye lesz s megszűnik a Bauxit-részvények példátlan áresésének eddig oly gondosan őrzött titka.

A Magyar-Olasz Bank Részvénytársaság igazgatósága megállapította az 1930. évi június hó 30-án lezárt félévi mérleget. Ez a félévi mérleg a nyereségáthozat figyelembevétele nélkül 1,310.950.40 pengő tiszta nyereséggel zárul, szemben az 1929. év első felére 1,305.789.97 pengő összegben megállapított tiszta nyereséggel. A takarékbetétkönyvekre és folyószámlákon elhelyezett betétek állománya az 1929 december 31-i állománnyal szemben 70,262.986.49 pengőről 8,172.688.82 pengővel 78,435.675.31 pengőre szaporodott, míg a hitelezők tétele 34,858.792.75 pengőről 30,309.508.54 pengőre csökkent. A váltótárca 60,382.222.05 pengőről 69,010.849.27 pengőre, az adósok tétele 37,919.253.50 pengőről 42,442.173.98 pengőre, az intézet által folyósított jelzálogos kölcsönök állománya pedig 56,621.442.15 pengőről 57,358.571.77 pengőre emelkedett.

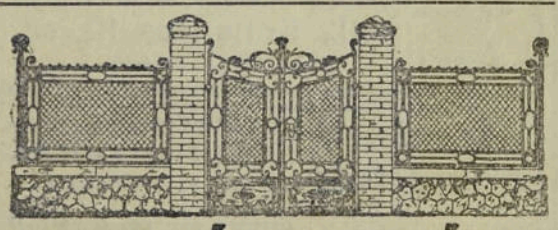

VASS ÉS KOVÁCS
SODRONYFONAT-, KERÍTÉS-, ÁGYBETÉT- és VASBÚTORGYÁR
Budapest, II., Fő ucca 48
Telefón: Aut 517-87 Telefón: Aut. 517-87

MORZSÁNYI HERMANN
Központi fűtések, vízvezetéki és csatornázási berendezések
Budapest, VIII. kerület Üllői út 42 szám.
Telefón: József 355-87.

FEKETE ÖDÖN MÉRNÖK
Vízművek, vízvezetékek, csatornázások, központi fűtések, szellőztetések és légszeszberendezések tervezése és kivitele
Budapest, II., Margit körút 58. Telefón: Aut. 514-80

TÖRÖK ÉS JUHÁSZ FESTŐIPARI VÁLLALAT
BUDAPEST, VI., Petneházy-u. 44.
Elvállalunk mindennemű szobafestő, épület-, butormázoló és fényező munkát
Telefón: A. 907-03.

PARKETTA
szállítása, mindennemű padozat készítése és javítása.
FRIED és BENEDEK
parkettgyár és gőzfűrész
BUDAPEST, VII., RÁKÓCZI ÚT 82.
Telefon: József 133—43 és József 134—17.

Beton, makadám, aszfalt felvágásához vegyen BÉRKOMPRESSORT
Liska Jenő okl. gépészmérnök, kompressor-bérbeadó, VIII, Orczy-út 22. Tel.: J. 335-42.

DITTLER FERENC

OKL. ÉPÍTŐ M., TERVEZŐ ÉS ÉPÍT. VÁLLALKOZÓ
BUDAPEST VIII., BAROSS-UTCA 36.

Vállalkozási Hirlap

A 69 milliós közmunka elvégzése még ebben az évben lebonyolítást nyer

Az a küzdelem, amelyet a *Fővárosi Hirlap* a városi közmunkák megindítása érdekében már hosszú hónapok óta kitartóan folytat, úgylátszik, a siker eredményével biztat. A cél elsősorban arra irányul, hogy munkaalkalmak megteremtésével enyhíteni lehessen a munkanélküliségen, különösen most, amikor a tél közelsége a megélhetés nehéz gondjaival fenyeget. Az építőiparosság sürgetése is hozzájárult ahhoz, hogy elhatározó lépés történjen ebben az irányban és örvendetes, hogy

Sipőcz Jenő polgármester az összes érdekelt ipari szakmák bevonásával közvetlenül tárgyalta meg a munkálatok kiadásának biztosítására irányuló teendőket.

A megbeszélésen résztvett *Berczel* Jenő alpolgármester, *Liber* Endre, *Karkas* Rezső és *Csárman* Ferenc tanácsnokok, *Wossala* Rezső és *Czéh* István műszaki főtanácsosok, dr. *Bódy* László és *Zielinszky* Tibor tanácsjegyzők, *Honffy* Lajos, a főváros központi adóhivatalának igazgatója, dr. *Márkus* Jenő, a BSzKRT helyettes vezérigazgatója, dr. *Rauscher* Aurél, a Községi Takarékpénztár alelnöke, az érdekeltségek részéről *Belatiny* Artúr kamarai elnök, *Nagy* Antal kamarai alelnök, *Pintér* Oszkár, *Bloch* Leó, *Sorg* Antal, *Mann* Mihály, *Seenger* Viktor, *Nándor* Pál, *Melczer* Károly, *Kiss* József építőmesterek, *Friedrich* F. Géza, a kőművesmesterek részéről *Stulz* Ferenc ipartestületi és *Seilig* János szövetségi elnökök, *Györbíró* István főtitkár, az asztalosmesterek részéről *Füredy* Lajos igazgató, az IPOSz részéről *Liptay* István dr. igazgató, a kézművestestület részéről *Kovalóczy* Rezső dr. igazgató, a lakatosokat *Haverland* Antal és *Tarr* Béla elnökök, a tetőfedőket *Tomschay* József, a szobafestő-mázolókat *Garay* Nándor, a burkolóiparosokat *Cristofoli* Vince dr. és *Barkóczy* Pál képviselték.

A megbeszélés eredménye alapján most már gyors egymásutánban kiírásra kerülnek a programba vett munkálatok, amelyekről

illetékes helyen

a következőket mondották a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— A polgármester úrnál lefolytatott megbeszélések szerint most már az érdekelt szakmák is tájékozottak afelől, hogy *a fővárosi közmunkák milyen mennyiségre, terjedelemre és méretekre nőhetnek.* A cél a munkálatok megindítása és kiadása, amit úgy viszünk keresztül, hogy

az elkészített munkák terveit már most kiadjuk, ugyanakkor pedig számos munkát versenytárgyalásra hirdetünk

abban a reményben, hogy a felsőbb hatóságok jóváhagyása ezt helyeslőleg tudomásul veszi. Minden törekvésünk odairányul, hogy

dolgoztassunk és állandóan munkát adjunk,

mert másképpen a munkanélküliség enyhítését nem lehet keresztülvinni.

— A 69 millió pengőre rugó munkálatok költségvetési fedezete tekintetében semmi nehézség sincsen, csupán a *Vízművek egy 12 millió pengős tétele vitás még,* de itt is sikerül a megfelelő megoldást megtalálni. Ismételjük, az anyagi fedezet rendben van, de ezt nem úgy kell képzelni, hogy *a főváros pénztárában 69 millió pengő hever,* amelyet erre a célra bármikor igénybe vehetünk. A helyzet az, hogy

a munkálatok kiadása csak olyan ütemben történhetik, ahogy a befolyó jövedelmek érkeznek,

amelyekből azután a munkálatok sorrendjét lefolytatni lehet. Előreláthatólag a felsorolt munkálatok még ebben az évben a megvalósulás stádiumába jutnak, csupán *néhány kisebb értékű közmunka marad a jövő év első felére.*

Feltöltik a lágymányosi holt Dunaágat.

Rakovszky Iván nyugalmazott miniszter, a Közmunkák Tanácsának elnöke, a *Fővárosi Hirlap* legutóbbi számában már bejelentette, hogy a lágymányosi elzárt Dunaág felső részének feltöltési munkálatait haladéktalanul megkezdik. A Boráros téri híd megépítésével kapcsolatosan ugyanis a híd budai fejénél elterülő részeket teljesen rendezni fogják és a fővárosnak az a terve, hogy a lágymányosi holt Dunaág helyén egyrészt *nagyszabású parkot,* másrészt Budapest még megépítésre váró tudományos intézeteit helyezi el. A Közmunkák Tanácsa — mint mai számunkban olvasható — már versenytárgyalást is hirdetett a feltöltési munkálatokra.

Új versenytárgyalási kiírások

A polgármester versenytárgyalást hirdet:

Központi melegvízfűtőberendezési munkára a hidegkútiúti gyermekotthonnál. Pályázni lehet szeptember 1-én d. e. fél 10 óráig a középítési ügyosztályon.

Bútorberendezési munkára a miskolciúti iskolánál. Pályázni lehet szeptember 3-án d. e. fél 10 óráig a középítési ügyosztályon.

Ácsmunkára a németvölgyiúti iskolánál. Pályázni lehet szeptember 3-án d. e. fél 10 óráig a középítési ügyosztályban.

A földbesüllyesztett gépházak föld-, betón-, kőműves-, asztalos-, lakatos- és egyéb munkálataira. Pályázni lehet szeptember 12-én d. e. 11 óráig a vízművek igazgatóságánál.

A Duna medre alatt létesített alagút és két végakna építési munkálataira. Pályázni lehet november 29-én d. e. 11 óráig a vízművek igazgatóságánál.

Versenytárgyalási megbízások

A mult héten tartott nyilvános és szűkkörű versenytárgyalások alapján a különböző közmunkákat és közszállításokat a következő cégek kapták:

Lakatosmunkát az Új Szt. János-kórháznál: Lepter János 1614 P.

Betónburkolási munkát a bécsiúti bérháznál: Fekete Mihály 7854 P.

Válaszfalmunkát az érdiúti iskolánál: Helvey Tivadar 3600 P.

Bádogosmunkát ugyanott: Weinberger Mór 3374 P.

Mázolómunkát ugyanott: Scheumann Gyula 3427 P.

Központi gőzfűtőberendezési munkát a Mária Terézia téri iskolánál: Lakos Jenő 6829 P.

Vízvezetékberendezési munkát a hunoruccai gyermeksportháznál: Rónai Sándor 2897 P.

Benzinvezetéki csatornázási munkát a Szabó József uccai autobuszgarázsnál: Vértes Ármin 5300 pengőért.

6000 q zab szállítására a köztisztasági hivatalnál: Rotter Zsigmond.

Faszállításra ugyanott: Fischer Henrik és Fornérgyár és Keményfatermelő r. t.

Asztalosmunkát a bécsiúti kislakásoknál: Jauernik Ferenc 3279 P.

Kőművesmunkát a váciuccai leánygimnáziumnál: Custodis Alfonz 10.996 P.

Szobafestő- és mázolómunkát az Új Szent János-kórháznál: Gara Zsigmond 9759 P.

Díszkovácsmunkát a Szabó József uccai autobuszgarázs óraszámlapján: Nagy Gyula 8760 P.

Központi fűtőberendezési munkát a kunuccai köztisztasági hivatalnál: Spitzer Salamon 14.870 P.

Föld-, kőművesmunkát a váciuccai leánygimnázium kazánházánál: Dittler Ferenc 6952 P.

Szigetelőmunkát az Ihász uccai iskolánál: Helvey Tivadar 3461 P.

Műkőmunkát ugyanott: Székely és Mottl 5549 pengő vállalati áron.

A Lóhúsüzem irodaépületének építésével kapcsolatos különböző munkálatokat a következő vállalkozók kapták:

Föld-, kőműves-, elhelyező-, kőfaragó-, műkő- és vasmunkát: Szabados József és ifj. Dobrovits Ferenc 18.690 P.

Ácsmunkát: Kozma Pál 4719 P.

Tetőfedőmunkát: Somogyi Béla 2248 P.

Bádogosmunkát: Ábrahám és Gürtler 1603 P.

Asztalosmunkát: Kass Béla 3117 P.

Lakatosmunkát: Dencs János 2076 P.

Mázolómunkát: Sabler Mihály 723 P.

Gumipadlóburkolást: Magyar ruggyantaárugyár rt. 4345 P.

Burkolómunkát: Nagy István 3116 P.

Vízvezeték és csatornázási munkát: Schuller József 3316 P.

Fűtőberendezési munkát a Szabó József uccai garázsnál: Körting B. és E. 2427 P.

Villanyszerelési munkát: Novák Pál 1159 pengőért.

A Klauzál téri vásárcsarnok épületének tatarozási munkálatait a következők kapták:

Kőművesmunkát: Sattler Mihály 3484 P.

Bádogosmunkát: Schulz Lajos 1464 P.

Villanyszerelési munkát a farkasréti temetőben: Szabó László 720 pengő vállalati összegért.

Kazánkicserélési és melegvízberendezési munkát az arénaúti Népszállónál: Gattaringer Ferenc 23.111 P.

Mázolómunkát: Jávor Ernő 1630 pengőért.

Központi fűtőberendezési munkát: Stahler Sándor 6845 P.

Építési engedélyek

A polgármesteri III. ügyosztályban a következő új építési engedélyek kerültek kiadásra:

Haubner István III., Homokos dülő 19322/b. hrsz. fdsz. családi ház, terv. Wieszt Ferenc III., Szőlőkert u. 8. — Wolf József VI., Fövény u. 26433/2. hrsz. fdsz. családi ház, terv. Németh Sándor VI., Forgách u. 73. — Altenburger János I., Széher u. 11090/1. hrsz. egyemeletes lakóház, terv. Beckt József I., Horthy Miklós út 37. — Szabó János I., Ormező 887/4. fdsz. lakóház, terv. Őszi József, Dunapentele. — Vajda István X., Zalán u. 48. fdsz. lakóház, terv. Becke József, Rákosszentmihály. — Brakl István III., Pusztaszeri út 27/a. fdsz. családi ház, terv. Korokuay Lajos IX., Tompa u. 28. — Bérczi Gyula I., Nagy Sándor u. 26. emeletes bérvilla, terv. Dénes és Brück VI., Podmaniczky ucca 29.

Újabb építési kérelmek:

A polgármesteri III. ügyosztályhoz benyujtott újabb építési kérelmek.

Schmakl Istvánné III., Homokos-dülő 19322/14. hrsz. u. o. családi ház. — Vedres Károly VII., Ilosvay u. 30., VI., Névtelen u. 30310/6. hrsz. családi ház. — Vedres Károly VII., Ilosvay u. 30., VI., Névtelen u. 30310/7. hrsz. családi ház. — Gyugyi István X., Keresztúri út 78., X., Beleznay u. és Váltó u. sarok családi ház. — Filkor István II., Horváth u. 19., III., Aranyhegyi dülő 22550/2. hrsz. családi ház. — Krizsán Kálmán VII., Pósa Lajos u. 48., VII., Hajtsár út 2362/5. hrsz. egyemeletes lakóház. — Özv. Varga Józsefné VI., Kmetty u. 21., III., Hunor u. 18763/3. hrsz. családi ház. — Béres Lajos I., Csap u. 4., I., Tétényi út 125. családi ház. — Frahler Károly, Pestszentlőrinc, Garai u. 9., I., Bürök u. 8670/3. hrsz. fdsztes ház. — Nagy Sándor VI., Erzsébet királyné út 16., I., Sasad 2579/1. hrsz. lakóház. — Özv. Melczer Istvánné, Verseny u. 6., VII., Miskolczy út 31155/2. hrsz. családi ház. — MÁV. betegs. bizt. Int. VI., Podmaniczky u. és Aréna út sarkán, kórház építkezés. — Kiss Edéné I., Csurgói út 20., I., Fehérváry út 181. toldalék. — Sebestyén József, Pestújhely, Határ u., VII., Kerékgyártó u. 1971. hrsz. családi ház. — Palla István I., Tétényi út 10/b., u. o. toldalék. — Járos György IX., Lónyai u. 52., X., Alsórákosi rét 39590/17. hrsz. családi ház. — Zacharias Endre IV., Kecskeméti u. 2., II., Pasaréti u. 82. villaépítk, — Lucz Sándor, Pestújhely, Körvasútsor 37., VII., Alsórákosi rétek 31268/92. hrsz. lakóház. — Makra Janka, Ferry Oszkár u. 55., I., Sasadi út 2290/1. hrsz. családi ház. — Rasopszky Júlia V., Pannonia u. 25., VII., Stefánia út 32528/32. hrsz. családi ház. — Kecskeméti Árpád VII., Rottenbiller u. 48., u. o. két emelet ráépítés. — Dr. Vasady Balogh György I., Bártfai u. 30., I., Mohai u. 22. emeletes lakóház. — Novák Ernő IX., Angyal u. 7., VII., Telep u. 88. családi ház. — Fejes István I., Holdvilág u. 16., VII., Alsórákosi rétek 31484/306. hrsz. családi ház. — Hunyadi György VII., Gyarmat u. 30., VII., Alsórákosi rétek 31484/307. hrsz. családi ház.

TIMÁR ÉS QUITTNER
OKL. MÉRNÖK, ÉPITŐMESTER
BUDAPEST, VI, SZÉKELY BERTALAN U. 23
TELEFÓN: AUTOMATA 263—75

NEUMAN FERENC
OKL. MÉRNÖK, ÚTÉPITÉSI VÁLLALATA
Iroda: V, Rudolf tér 1 sz. Telefón: J. 442—60
BUDAPEST
Telep: VII, Egressy út 34 Telefón: A. 239—44

SIMOR DÖME mű- és épületlakatos-mester és vasszerkezetek ipartelepe. Sodronyfonatok nagybani gyártása
BUDAPEST, VII., THÖKÖLY ÚT 89. SZÁM
TELEFON: JÓZSEF 894—43.

INCZE GÁSPÁR műbutorasztalos
Elvállal lakás-, irodai és üzletberendezéseket saját tervei és adott minta szerint.
Budapest, I., Bertalan u. 22
Telefónszám: Lágymányos 5—13

SZÜTS JENŐ
okl. mérnök, építőmester, építési vállalkozó.
Budapest, VIII., Szentkirály ucca 35
TELEFÓN: Józs. 429-436

BARCSAI LAJOS ÉPITŐMESTER BUDAPEST
IRODA: I., APRÓD UCCA 2.
TELEFÓN: AUT. 533—74.

NAGY GYULA
lakatosárugyára
BUDAPEST,
VIII., Köris-utca 10. sz.
Telefon: J. 348—15.

Standard aszfaltok
Oil Trading Company képviselete
MILLINI IGNÁC
Budapest, V., Nádor ucca 6. sz.
TELEFÓN: AUT. 833—40, 832—77.

Czeglédy János Jenő
műkőáru-készítő, fal- és padlóburkoló mester
Székesfővárosi és állami szállító kartellen kívül
Budapest, Kistemplom ucca 5. Telefón: József 449-98

TAKÁCS GYULA gépészmérnök elektrotechnikai vállalata. Tel.-hívó: A. 843-24
ERŐÁTVITELI, ERŐS- és GYENGEÁRAMÚ KÜLSŐ és BELSŐ SZERELÉSEK, BERENDEZÉSEK
Műhely, iroda: IV., Veres Pálné ucca 32.

SZÉKELY és MOTTL
OKL. MÉRNÖK, ÉPITŐMESTER, ÉPITÉSI VÁLLALKOZÓK
BUDAPEST, III., LAJOS U. 92, IV. EMELET.
TELEFON: AUTOMATA 625—78. SZ.

HAJNAL IMRE
okl. mérnök, építési vállalkozó
BUDAPEST, I., Atilla körút 47. szám
Telefón: Automata 626—64.

KÖVEZ, UTAT ÉS VASUTAT ÉPÍT **BÉRHENGERLÉST VÁLLAL** KÖVEZŐ ÉS ÚTÉPÍTŐ RÉSZV.-TÁRS. BUDAPEST IX, THALY KÁLMÁN U. 41. TEL.: J. 302-66

Események

Fővárosi Hirlap

Az Egységes Községi Polgári Párt hivatalos lapja.

*

Előfizetési árak:

fél évre . . . . . 12 pengő:
egész évre . . . . . 24 pengő:

A szerkesztőségből. *Dacsó* Emil, a *Fővárosi Hirlap* felelős szerkesztője, külföldön tartózkodik. Távollétében a szerkesztésért *Pogány* Béla szerkesztő a felelős.

A Szent Imre-ünnepségek idején Budapesten tartózkodik a főpolgármester. *Ripka* Ferenc dr. főpolgármester megszakította a fonyódi üdülését, hogy a világraszóló Szent-Imre-ünnepségek nagy eseményeinél Budapest székesfővárost képviselje. A főpolgármester az ünnepség nagyhetében Budapesten marad s azután néhány napra visszautazik Fonyódra és véglegesen szeptember elején veszi át újra hivatala vezetését.

Személyi hír. *Dorner* Gyula miniszteri tanácsos, székesfővárosi bizottsági tag megkezdte nyári szabadságát és hosszabb tartózkodásra *Marienbadba* utazott.

A fedett uszoda egymillió pengője és a Rudas-fürdő. Nem akarunk ünneprontók lenni azon az örömnapon, amikor a magyar úszósport egyetemes kívánságának sikereként tető alá hozták a Margitszigeten már befejezéshez közeledő grandiózus *fedett uszodát*. El kell ismerni, hogy a világhírnévnek örvendő magyar uszósport megérdemel olyan hajlékot, amelyet valóban a magyar úszósport fellegvárának lehet majd tekinteni és megérdemel olyan lehetőséget, hogy a téli hónapokban is készülhessen a tavaszi szezón nagy nemzetközi viadalaira. A gyönyörű uszoda-épület már-már kezd kibontakozni a maga valódi szépségében és így minden rekrimináció, vagy gáncsoskodás teljesen feleslegessé vált. Csupán emlékeztetni akarjuk az összes illetékes tényezőket az *Egységes Községi Polgári Pártnak* arra az elgondolására, amelyik a fedett uszoda kérdését más módon kívánta megoldani. Tudvalevő, hogy a főváros egymillió pengő hozzájárulást adott az úszócsarnok felépítéséhez és ez az összeg valóban olyan áldozatkész gesztus volt, amelyért nem lehet eléggé hálás Budapest közönségének mindenki, aki a sport jelentőségét a maga teljes egészében elismeri. A hozzájárulás tárgyalásának időpontjában az *Egységes Községi Polgári Párt* vetette fel azt az ötletet, hogy a főváros részéről előirányzott egymillió pengőt *fordítsák a Rudasfürdő fedett uszodájának kibővítésére*, ami lehetővé tette volna az átépítésnek azt a módját, hogy a Rudasfürdő medencéjét 50 méterre megnagyítsák és a versenyek szempontjából is minden tekintetben átalakítsák. Ezt a tervet nem fogadták el különböző okok miatt, *pedig a fedett uszoda a Rudasfürdő helyén már ma teljesen készen állana a sportattrakciók céljaira.* Ezzel a megoldással jól járt volna a főváros, de megelégedhetett volna az a sporttársadalom is, amelyiknek türelmetlen sürgetése ezt a tervet nem engedte keresztülvinni.

Az Autobuszüzemnél minden csendes... A Szent Imre-ünnepségek kapcsán a BSzKRT igazgatósága mindenre kiterjedő közlekedési programmot állított össze, elsősorban gondoskodva arról, hogy *a nagyarányú felvonulások esetén a közlekedés lebonyolítása akadályokba ne ütközzék.* Sikerült is ilyenformán a főváros villamosközlekedését minden megbénítástól megóvni, mert az előzetes tájékoztatás révén a nagyközönség tisztában van a forgalmi lehetőségekkel. Amennyire helyeselhető, hogy a BSzKRT a fővárosi polgárság kényelmét szolgálta, annyira *hibáztatható az Autobuszüzem magatartása*, amelyik a maga vonalain pedig elsősorban érdekelve van, különösen az Andrássy úti monstre felvonulásnál. A 11-es, 1-es és 3-as relációk tudvalevően az Andrássy úton haladnak, a felvonulás tartama alatt azonban a forgalmat nyilvánvalóan másfelé kell terelni, de hogy a megoldás milyen formában történik, *arról a közönségnek még ma sincs semmi tudomása.*

Készül a külső lipótvárosi park és gyermekjátszótér. A *Fővárosi Hirlap* egyik legutóbbi számában *Scheuer* Róbert szóvátette, hogy az újonnan kiépült külső Lipótváros nem rendelkezik megfelelő játszótérrel és parkkal, ami pedig elengedhetetlenül szükséges egy városrész kultúrájához és fejlődéséhez. A főváros illetékes ügyosztályában azóta már *teljesen előkészítették a parkozás kérdését*, a munka nagy erővel megindult, sőt már a közmunkák és a csatornázás egy része is folyamatban van. A Tátra utca csatornázása a Wahrman uccáig elkészült és ez az útszakasz már részben megnyílt, részben feltöltés alatt áll. Párhuzamosan nyílik meg a Hollán uccának a Csanádi uccáig terjedő szakasza is és ezzel egyidejűleg a park déli része is munkában van. A munkálatok lendületes folytatására minden kilátás meg van és akkor két hónapon belül már kialakul a park kontúrja s tavasszal *a főváros új parkja a Lipótváros külső részén lakó polgárságnak rendelkezésére áll.*

Két új cigaretta: a „Budapest" és a „Petőfi". A dohányjövedék augusztus 20-án, Szent István napján új cigarettát hoz forgalomba, a *Budapest*-et, amely 20 darabonként 1 pengő 60 fillérért lesz kapható. Az új cigaretta új dohánypácoló eljárással készült és a dohányjövedék szerint zamatos és illatos. Jelzi a dohányjövedék igazgatósága, hogy későbbi időpontban forgalomba hozzák a 2 filléres *Petőfi*-cigarettát is, amely szintén az új pácolás módszerével készül és „megvédi a légutakat és a szájüreget a fertőzéstől".

M. kir. Postatakarékpénztár

5320/eln. 1930. sz.

Versenytárgyalási hirdetmény

A m. kir. postatakarékpénztár versenytárgyalást hirdet a IX., Kinizsi u. 2. számú épületében elvégzendő villanyszerelési munkálatokra és a hozzávaló anyagok szállítására.

Az ajánlatok **1930. évi szeptember hó 5-én déli 12 óráig** nyujtandók be a m. kir. postatakarékpénztár gazdászati hivatalához (V., Szabadság tér 11, fsz.), ahol közelebbi tájékozás is nyerhető.

Budapest, 1930. évi augusztus hó 12-én.

M. KIR. POSTATAKARÉKPÉNZTÁR.

MESTER és KISS
okl. építész és építőmester
Budapest, VII., Egressy út 5.
Telefon: J. 382—02.

Biológiai szennyvíztisztítók, házi szennyvízderítő aknák, csatornázások
Schweiger Gyula mérnök
VIII., Német ucca 5. szám. Telefon: József 446—74

KELE MIHÁLY
épületasztalosmunkák bútorok és iskolaberendezések gyára
Budapest, Örömvölgy u. 38-40
Telefon: József 312-98

FELSENFELD RUDOLF
Alapítva: 1901. Bélyegző és pecséthélyeggyár, véső és dombornyomó műintézet Tel.: Aut. 103—94.
BUDAPEST, V., BÁLVÁNY UCCA 16

GATTARINGER FERENC
BUDAPEST, III. KER. LAKTANYA UCCA 5
Különböző rendszerű központi fűtések berendezési vállalata

LANG ÁRPÁD szobafestő és mázoló
BUDAPEST, VI. KER., KASSAI ÚT 81. SZÁM. (SAJÁT HÁZ)
MŰHELY: VIII. KER., MÁRIA TERÉZIA TÉR 7. SZÁM

GYURITA KÁLMÁN lakatos mester
Elvállal: épület-, mű-, géplakatos és speciális tűzhelymunkát
BUDAPEST, IV, MOLNÁR UCCA 15 SZÁM
Telefon Aut. 840-79. (Erzsébet hídnál)

SÁMUEL GYÖRGY
épület,- díszmű-bádogos és egészségügyi berendező
BUDAPEST, VI, ARADI U. 45. TELEFON: AUT. 223-62.

Textilipari Feldolgozó és Értékesítő Szövetkezet
Budapest, VIII., Rökk Szilárd ucca 20
Telefon: József 439—91

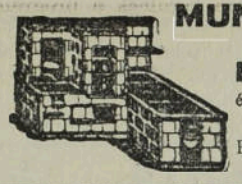

MUNKÁCSY GYULA
Cégtulajdonos:
Munkácsy Ernő
épület- és műlakatosmester, takarékfűzhely és kályhakészítő
Budapest, VIII., Rózsa ucca 39.
Telefon: J. 312—80.

BIEBER KÁROLY
ÉPÜLET- ÉS MŰLAKATOS MESTER
Aranyérmekkel többszörösen kitüntetve. Alapítási év: 1888.
Szultzberger-féle ablak-rugzárak, vasszerkezetek, tűzhelyek gyártása
BUDAPEST, II, TÉGLA UCCA 6. Telefon: Aut. 571—92.

FISCHER ÉS HARTMANN
mázolómesterek
Budapest IV, Képíró ucca 3. sz. TELEFON: A. 847-73
Fióküzlet: IX. ker., Tompa ucca 30. szám

SCHÜTZ EDE
TELEFON J. 330—45
ÉPÜLET-, MŰ- ÉS VASSZERKEZETLAKATOS
BUDAPEST, VII., THÖKÖLY ÚT 23. SZÁM

Gyöngyösi István
okl. gépészmérnök központi fűtési, vízvezetéki és egészségügyi berendezési vállalata.
Budapest, VIII., József körút 9. sz.
Telefon.: J. 383-33

Kövezőmester és útépítési vállalkozó
HEISSENBERGER JÓZSEF
BUDAPEST, IX., VÁGÓHÍD UCCA 9/b SZ.

Zumpft István
vasút- és útépítő vállalkozó, kövező mester
Kispest, Rákóczi u. 74. szám

ZILAHI-BALOGH GYULA
ÉPÍTŐMESTER
Budapest, I., Bornemissza u. 36
TEL.: Lá. 2—32.

ZINNER MANÓ TELEFON AUT. 960-75
kőbánya és útépítési vállalkozó
ÚJPEST, TAVASZ UCCA 24. SZÁM

ERDÉLYI MŰINTÉZETE
udvari fényképész
IV., Szemeluvets ucca 2. sz

WOLSKY SÁNDOR BÉLA
WOLSKY ALBERT FIA
gépüzemű kefe- és ecsetárugyár
BUDAPEST, VIII., MAGDOLNA UCCA 18. SZÁM.
TELEFON: JÓZSEF 324-88

MÁTYÁSSY ANTAL ÉS FIA
MÁZOLÓ- ÉS FESTŐMESTER
BUDAPEST, X. KER., FÜZÉR UCCA 17/a
TELEFONSZÁM: K. 74—48.

ETERNA
IGAZOLVÁNY- ÉS BÉRLETTOK TÖRV. VÉDVE
KÖNYVKÖTÉSZET
ETERNA IPARI ÉS KERESKEDELMI R.-T.
BUDAPEST, IX., LÓNYAY UCCA 18. TELEFON: A. 852—00

VARGA ALAJOS
gáz- és vízvezeték-szerelő vállalata
ÉPÜLET- ÉS DÍSZMŰBÁDOGOS
BUDAPEST, V., HOLD UCCA 25 Tel.: A. 291-57

MŰKŐHÖZ GRÁNITOT
minden szinben, **műkőmunkát** legjobb kivitelben szállit
BUDAPESTI KŐGYÁR Hämmerle Adolf utóda
Budapest, V., Visegrádi ucca 65.

Rietschel és Henneberg
Részvénytársaság
Budapest, VIII., Práter ucca 12. szám.
Telefon: József 325—18.
Központi fűtések, vízvezetéki és csatornázási berendezések

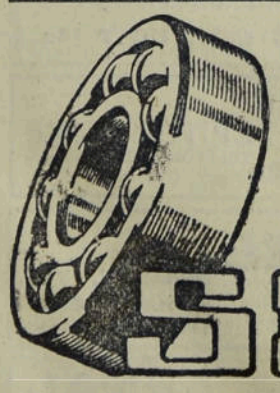

Svéd golyós és görgős csapágyak. Spec. automobil és motorkerékpár csapágyak, coll és millimeter méretben. Teljes közlőműberendezések. Acélgolyók.

SKF

SVÉD GOLYÓSCSAPÁGY RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 55.
Telefon: J. 386-57, 402-76 ——— Sürgönycím: ESKAEF Bp.

Férfi-, női, autó-, motor-, sport-, gyermek-bőrkabátok és szörméskabátok
Fővárosi tisztviselőknek engedmény. — Külön mértékosztály.
Kiss Gyula
bőrruházati üzlete
BUDAPEST, IV.,
Kammermayer Károly ucca 1
Telefon: Automata 895—82.

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros polgármestere nyilvános versenytárgyalást hirdet az I. ker., hidegkúti-úti 107. sz. alatti „vitéz nagybányai Horthy Miklósné" gyermekotthon I. sz. épületében szükséges **központi melegvízfűtőberendezési munkákra.**

A vonatkozó költségvetési kiírás nyomtatványai ívenként 0.50 pengőért kaphatók 1930. évi augusztus hó 14-től kezdve naponta délelőtt 11—1 órák között a polgármesteri II. (középítési) ügyosztály IV., Központi városháza, III. em. 342. sz. szobájában.

A rajzok, tervek és minták megtekinthetők és a szükséges felvilágosítás megszerezhető Frischfeld Ede műszaki tanácsos előadónál, a Központi városháza, III. em. 328. ajtó alatti hivatalos helyiségben.

Az ajánlatok 1930. **évi szeptember hó 1-én (hétfőn) d. e. ½10 óráig** a polgármesteri II. (középítési) ügyosztály III. em. 350. sz. szobájában adandók be. Az ajánlatok ugyanazon napon, ugyanazon ügyosztály üléstermében (III. em. 354. sz.) 10 órakor fognak nyilvánosan felbontatni.

Budapest, 1930. évi augusztus hó 11-én.

A székesfőváros polgármestere.

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros polgármestere nyilvános versenytárgyalást hirdet a VII. ker., Miskolci és Czobor uccák sarkán épülő elemi iskola **bútorberendezési munkáira.**

A vonatkozó költségvetési kiírás nyomtatványai ívenként 0.50 pengőért kaphatók 1930. évi augusztus hó 15-től kezdve naponta d. e. 11—1 órák között a polgármesteri II. (középítési) ügyosztály IV., Központi városháza, III. em. 342. sz. szobájában.

A rajzok, tervek és minták megtekinthetők és a szükséges felvilágosítás megszerezhető Kauser Andor (I. ker., Eszéki u. 9—11.) tervező műépítésznél vagy az előadónál, a Központi városháza, III. em. 337. ajtó alatti hivatalos helyiségben.

Az ajánlatok 1930. **évi szeptember hó 3-án (szerda) d. e. ½10 óráig** a polgármesteri II. (középítési) ügyosztály III. em. 350. sz. szobájában adandók be. Az ajánlatok ugyanazon napon, ugyanazon ügyosztály üléstermében (III. em. 354. sz.) 10 órakor fognak nyilvánosan felbontatni.

Budapest, 1930. évi augusztus hó 8-án.

A székesfőváros polgármestere.

A szerkesztésért és kiadásért felelős: Dacsó Emil. Kiadja: FŐVÁROSI HIRLAP lapkiadó-vállalat. Révai Irodalmi Intézet Nyomdája Budapest, V., Ügynök u. 8. Nyomdaigazgató: Linzer M.

FARKAS LAJOS Telefon: J. 396-98
MÉRNÖK magas-, mély-beton és vasbeton építési vállalkozó
Budapest VII, Kolumbus u. 41

Gőz és motor
utihengerlők
bitumenező hengerek
zuzalékszórókkal
Magyar gyártmány
John Fowler & Co. Budapest-Kelenföld
11. sz. postahivatal. Telefon: J. 382-11

Zalahalápi bazaltkőbánya
RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
BUDAPEST, V. KER. TISZA ISTVÁN UCCA 2. SZÁM
TELEFON: AUTOMATA 820—51

RÓZSÁSI MÁRTON
FÖLDMUNKAVÁLLALKOZÓ és FUVAROS
BUDAPEST, VIII., THÖKÖLY ÚT 3. SZÁM
Telefón: József 439-29 Telefón: József 439-29

STEINHÄUSL ÉS KÖLBER
FESTŐK ÉS MÁZOLÓK
BUDAPEST, IX., TÜZOLTÓ UCCA 3.
TELEFÓN: József 308—24.

Magas építés, vasbetón szerkezetek
FÁBIÁN TESTVÉREK
ÉPÍTÉSI VÁLLALKOZÓK
BUDAPEST, IX. KER., KINIZSI UCCA 3. SZÁM

TELEFON: J. 370-70 **MAGYAR** TELEFON: J. 370-70
ÉPITŐ RÉSZVÉNYTÁRSULAT
BUDAPEST, X, KERÉKPÁR UCCA 2. SZ.
ALAPITTATOTT 1889-ben
Mindennemű vízépítés, folyamszabályozás és csatornázás. Kotrások csatornakotrókkal és excavatárokkal. Darukkal való kirakodások. Alapozások, mély- és magasépítés. Út- és vasútépítés. Hídépítés. Mindennemű beton- és vasbetonépítés. Kőmunkálatok. Városi csatornázások és vízvezetékek
Hajó- és kotrójavító telep Apostagon.

NEUSCHLOSZ—LICHTIG
REPÜLŐGÉPGYÁR ÉS FAIPAR R.T.
BUDAPEST—ALBERTFALVA
VÁROSI IRODA: IV., ESKÜ ÚT 3. SZÁM.
TELEFÓN: AUT. 890—47.
GYÁRI TELEFÓN: LÁGYMÁNYOS 582—20, 11—79.
PARKETT- ÉS ÉPÜLETASZTALOS MUNKÁR!

HIRMANN FERENC FÉMÁRUGYÁR
BUDAPEST, VII., CSÁNYI U. 7/9. TELEFÓN J. 460-49
KÉSZÍT: gáz, víz, légszesz, központi fűtés, melegvíz-fűtési, fürdő és egészségügyi berendezéseket

„IDEÁL" PADLÓGYÁR
SÁNDOR M. FERENC
BUDAPEST, IV. KAMERMAYER KÁROLY UCCA 1
Állami, városi és közintézmények szállítója

NAGY JÓZSEF
ARANYOZÓMESTER
Telep és mintaraktár: Budapest VII, Rózsa u. 3-5
TELEFON: József 344—58.
KÉPKERETEZÉSEK *Gyárt:* ovál-, kör- és szegletes kereteket minden stílben és kivitelben. *Készít:* templomberendezés, szalónbútorok, csillárok, termek és minden e szakmába vágó munkák aranyozását. ~

OETL ANTAL
VASÖNTŐDE és GÉPGYÁR RÉSZV.-TÁRS.
X. KER. ASZTALOS SÁNDOR-UCCA 9.
TELEFON: JÓZSEF 461-09, 461-08.

KIRCHKNOPF ISTVÁN Alapítási év 1897 Tel.: Aut. 851-39
Épület- és portálüveges üveg-, tükör-, porcellán-, kőedény- és lámpakereskedés. Aranyhalak és haltartók, aquariumok nagy választékban. Vállalok: mindennemű üvegcsiszolást, épületüvegezést és üvegtetők vízmentesítését
BUDAPEST, IX., KALVIN TÉR 8. SZ. (Ref. templom mellett)

ALAPÍTATOTT: 1918
GAZDAG JÓZSEF ASZTALOSÁRU GYÁRA
Gyárt műbutort, belső berendezéseket minden stílben, továbbá épületasztalos munkákat
KISPEST, PETŐFI TÉR 9. TELEFONSZÁM: KISPEST 102

Budapest Székesfőváros Ásványvíz-üzeme
HARMATVIZ
A Hungária gyógyforrás szénsavval telített vize.
Kapható mindenütt! Tel: Autom. 530-03.

CORDATIC
a tökéletes autópneu
Főelárusítás:
Budapest, VI., Mozsár-u. 9.

ÁMON ANTAL és FIAI
KÖVEZŐMESTEREK, ÚT,- CSATORNA- ÉS BETON-ÉPITÉSI VÁLLALKOZÓK, FÖLDMUNKA, VÁGÁNY-FEKTETÉS, MÉSZKŐBÁNYA.
VIII., Futó ucca 10. Telefon: J. 303-85.

MARGALIT ANDOR ÉS ÖDÖN
MÉRNÖK-ÉPÍTŐMESTER, VÁLLALKOZÓK
BUDAPEST, I., KELENHEGYI ÚT 11—13
TELEFONSZÁMOK: LÁ 15—14 ÉS 12—8

BIER ÉS WERSCHETZ
okl. mérnök és építőmesterek, építési vállalkozók
Budapest, IX., Vágóhíd ucca 11. sz.
TELEFON: JÓZSEF 363—78, 259—50.

Volt **Wellisch Náthán Utóda**
Fischer Zsigmond épületfakereskedő
Ajánlja dúsan felszerelt raktárát állványfa és asztalosáruban stb.
X., Asztalos Sándor-utca 5. Telefon: J. 310-89.

Dunakavicsot és Dunahomokot
szállít kocsifuvarban és vasúton saját iparvágányról Budapestről, Adonyból, Baiáról, és Mohácsról
FLEISCHMANN ANTAL Dunakotrási és gőzhajózási vállalat
Budapest, VII, Károly körút 17. Telefon: József 465-62 és 465-63

THE NEUCHATEL ASPHALTE COMPANY LIMITED
BUDAPESTEN, Iroda: VI., Vilmos császár-út 31. sz. Telefon Teréz 212—46. Gyár: VI., Váci-út 35. Telefon: L. 914—88. Gyárt és elad Val de traversi mastixot, raffinált bitument, falszigetelő aszfaltot. Készít: Traversi természetes tömörített aszfalt utakat és öntött aszfaltból járdákat és kocsiutakat.
Budapest székesfőváros szerződéses vállalkozója.

Egyesült Tégla- és Cementgyár R.-T.
Budapest, V., Sas ucca 25. szám
Telefon: 230—71, 108—59, 141—52
Évi teljesítő képesség: 12,000 vagón cement, 5.000 „ mész, 80.000,000 darab tégla, 8.000,000 „ cserép
Portlandcementgyár: Lábatlan. — Mészégető: Lábatlan.
Téglagyárak: Buda, Köbánya, nyergesujfalu

SZOBRÁSZ MŰTEREM ÉS MŰKŐIPARI ÜZEM
Karl Ferenc szobrász
III. kerület, Timár ucca 20 sz.
Telefón: Automata 622—93

DÁVID ÉS KERTÉSZ
kazán- és gépgyár r. t.
Budapest, VI., Máglya ucca 75—77
Telefon: Lipót 914—46.

SOVÁNYITÓ GYÓGYTORNA
A Szent Gellért Gyógyfürdő legtökéletesebben berendezett gyógytorna (Zander) termében
Mérsékelt árak!

Révész János
cement-, márványmozaik- és műkőárugyár, betoniparí vállalat.
Burkoló-, műkő és csatornázási munkák. TELEFON: Ujpest 198.
Központi iroda: UJPEST, ŐSZ UCCA 14.

„TUDOR" ACCUMULÁTORGYÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
Budapest, VI., Váci út 137-39. Telefón: Aut. 923-08.
Gyárt: **Tudor** és **Varta** rendszerű accumulátorokat.

UNIVERSAL TELEFÓN: J. 348-12.
GRAFIKAI SZAKÜZLET RT.
SZÁLLÍT NYOMDAI GÉPEKET ÉS ANYAGOKAT
BUDAPEST VIII, RÁKÓCZI TÉR 2. (Bejárat Salétrom u. 2)

KRÉMER IMRE
BÁDOGOS, SZERELŐ, LÉGSZESZ-, VÍZVEZETÉK és EGÉSZSÉGÜGYI BERENDEZŐ
BUDAPEST, VI., PODMANICZKY UCCA 29

TOMSCHAY JÓZSEF
TETŐFEDŐ VÁLLALKOZÓ
BUDAPEST VIII, AGGTELEKI UCCA 14a

ÁKOS FRIGYES ÉPÍTŐMESTER
BUDAPEST VII., KERTÉSZ UCCA 24—28 TELEFON: JÓZSEF 301—40

HIDI IMRE ÉPÍTŐMESTER
Budapest, VIII., Német u. 41-43
Telefón: József 401—83

SCHAFFER ANTAL
SZÉKESFŐVÁROSI ÚT-, BETON- ÉS CSATORNA ÉPITÉSI VÁLLALATA
BUDAPEST, II., BIAI ÚT 21. Telefón: 522-91

Ára 50 fillér

Tizenkilencedik évfolyam — Budapest, 1930 augusztus 27. — 34. szám

Fővárosi Hirlap

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Egész évre ..... 24 pengő
Félévre ..... 12 pengő
Állandóan:
GAZDASÁGI ÉRTESÍTŐ

VÁROSI, POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

Felelős szerkesztő: DACSÓ EMIL

MEGJELENIK MINDEN SZERDÁN
Szerkesztőség és kiadóhivatal
BUDAPEST, VI., SZIV UCCA 18. SZ.
Postatakarékpénzt. csekkszámla 40.424
TELEFÓN: AUTOMATA 137—15

Két dátum között,

csöndes hétköznapokon beszélgessünk egy kicsit az életünk lehetőségeiről, a jövendőről és arról is, amit csinálni kell, meg arról is, amit jobb nem csinálni.

A két határ-dátum közül pedig az egyik a jövőt építő nagyszerű Szent István nap, a másik, szeptember elseje, amelyet tüntetésnek, hadüzenetnek, vagy minek szántak, de ami minden bizonnyal káros, veszedelmes hatással lesz a jövendőre.

A két dátum kontrasztja súlyos tanulságokat rejt magában, amely mindenkinek szeme előtt magától is feltűnik.

*

Az ünnepi zászlók begöngyölése után szabadon, kritikus szóval emlékezhetünk meg a nagy napokról, amelyek Budapestet egy hétre valósággal az egész katolikus világ találkozó helyévé tették. Itt megáll a szó, nincs jogosultsága a kritikának, csak a dícséret szuperlativuszaival lehet és szabad megemlékezni arról, ami itt történt. Mérhetetlen tömege a hívőknek vett részt a káprázatos vallásos ünnepen, amely Magyarország hírének, nevének rengeteget használt. Nincs joga senkinek azonban kezébe fognia az idegenforgalom kalmárceruzáját, nincs joga senkinek azt kérdezni — amit más ilyen esetben nyugodtan megkérdeznénk — hogy mennyi pénzt hagytak itt a külföldiek? Nem szabad ugyanis elfelejteni, hogy ezek nem *pakktáskás*, hanem *rükkzakos* idegenek voltak, nem *kéjutazók*, hanem *zarándokok*. Ha azonban mégis rideg üzleti alapon beszélünk — aminthogy az ünnep multával ennek is megvan a jogosultsága — mégsem fizetünk rá az idei Szent István hétre, hanem inkább dús tőkét gyüjtöttünk általa. A zarándokok tízezereinek lelkes agitációja ugyanis a jövőben a kéjutazók ezreit fogja idegenforgalomként idecsődeni.

Nekünk ma minden anyagi előnynél ezerszer fontosabb a mérhetetlen erkölcsi siker, amelyet arattunk és amelynek eredményeként Magyarország és Budapest nevétől visszhangzik ma az egész művelt világ. Felejthetetlen emlékekkel telített szivek hirdetik a magyar főváros szépségeit, a magyar vendégszeretetet, a magyar Istenhez-vonzódást. Ezek a vendégek, akik most itt jártak közöttünk, még az unokáiknak is mesélni fognak a nagy napokról, a káprázatos, színekben és áhítatban tobzódó körmenetről, Krisztus király fénytengeres dunai diadalútjáról.

Milyen kár, hogy a kultúránkból semmit, vagy — ha mégis, — édeskeveset láttak. Az áhítatot nem zavarja a kultúra, amely nemzeti büszkeségeink legnagyobbika. A magyar kultúra, amelyből legutóbb Nürnberg városába vittünk el néhány cseppet mutatóba és a nürnbergiek meghódítva barátainkká fogadták magukat és siettek eljönni megnézni, élvezni, csodálni ennek a városnak egész, csorbítatlan kultúráját. Az a sok tízezer vendég azonban, amely most itt járt, alig látott, alig élvezett valamit a kultúránkból. Hogy mást ne mondjunk, a néhány színház, amely mégis kinyitotta kapuját, álmosan teljesítette kötelességét, mintha nem tudta volna, hogy most Európa és a Tengeren-túl előtt vizsgázunk. Pedig mindenkinek ott kellett volna lennie a gáton: az íróknak, a művészeknek, mindenkinek. Pódiumon, tárlaton, színpadon és még az uccasarkon is a magyar kultúra fényének kellett volna sugároznia az idegenre.

Első kritikának talán elegendő is egyelőre ennyi.

Amit csináltunk szép volt, jó volt, nagyszerű volt. Azt jövőre is, mindig is így kell csinálni.

Amit meg elmulasztottunk, azt jövőre kell pótolni.

*

Az eredmények azonban elvitathatatlanok. Szent István ünnepén sokat, nagyon sokat és nagyon figyelemreméltót alkottunk. Rettenetesen magyar sors lenne, ha az alkotások napja után pár héttel a rombolások napja következnék. Mi hinni akarunk a magyar munkásság vezetőinek józanságában, de meginogna az a hitünk, ha azt látnánk, hogy megint az uccára akarják vinni a politikát. Egyszer már odavitték és rettenetes veszedelembe sodorták nemcsak az egész országot, és a polgárságot, de azt a munkásságot is, amelynek pedig valószínűleg jót akartak.

Szeptember elsejét úgynevezett *néma* tüntetésnek szánták a szocialista vezérek. A munkanélküliség ellen azzal akarnak tüntetni, hogy azok is abbahagyják a munkát, akik dolgozhatnak a mai hétszűk esztendőben is. Bevalljuk, nem egészen látjuk a célját ennek a tüntetésnek és *éppen ezért tartjuk gyanusnak az egészet*. Csak nem akarják azt mondani a szocialista vezérek, hogy a kormány és a főváros nem követ el mindent a munkátlanok munkához juttatása érdekében? Ők maguk, képviselők és városatyák állanak ott, ahol az ország és a főváros sorsát intézik, ők maguk tudják legjobban, hogy mi minden sorsjavító intézkedés történik és milyen hatalmas akadályok tornyosulnak a jószándékok előtt. Ám mindezt elhallgatni, esetleg demagóg eszközökhöz folyamodni a mai súlyos helyzetben, nemcsak az objektivitás hiányát jelentené, hanem azt is, hogy veszedelmeket idéznek föl.

Használni pedig semmit sem használna, ha szeptember elsején a munkásság tényleg kimenne az uccára és még kevesebbet, ha — mondjuk — összeütköznék a rendőrséggel. Ezt a katasztrófát el kell kerülni. Mi, akik nem vagyunk se hatalom, se politikai faktorok, csak egyszerű, de sokat szenvedett polgárai ennek a városnak, szeretnénk felemelni a szavunkat minden forradalmi fenyegetést tartalmazó megmozdulás ellen. Azokhoz a szociáldemokrata vezérekhez szólunk, akiknek a városházán már a politikai és elvi mérkőzések mellett sok komoly és becsületes gesztusát is láttuk. Ezeket a vezéreket kérjük, intsenek le mindenkit, aki a tűzzel akar játszani. Ez az ország szegény, ez az ország nyomorog, de legalább rend és nyugalom van benne. Vigyázzanak, hogy csorbát ne ejtsenek ezen a renden és nyugalmon, mert megölik ezt az országot, amelynek ismét reményei vannak rá, hogy élhet.

A főváros nem térhet ki a nagy beruházó kölcsön sürgős felvétele elől

Erélyes akció az ajánlatok felbontásánál megkívánt OTI igazolványok felmutatása ellen — Becsey Antal nyilatkozata

Végetért a Szent Imre-ünnepségek sorozata. A városházi politikai élet vezetői sorra visszatérnek nyári szabadságukról. A tanácsnokok egy része már átvette hivatala vezetését s legkésőbb e hét végén idehaza lesznek a várospolitikusok is. Megkezdődik az őszi munkaszezón, amelynek ezúttal *különösebb jelentőséget tulajdonít az a tény, hogy közeledik az új törvényhatósági választásoknak az időpontja.* Nem kétséges, hogy az új választásokig még hátralévő időt valamennyi párt *kortescélokra fogja felhasználni.* Az *Egységes Községi Polgári Párt* hivatásának tudatában *tartózkodni fog e versenyfutásban való részvételtől,* annál is inkább, mert guvernamentális reálpolitikát nem lehet ilyen alapon inaugurálni. Ezekről a kérdésekről beszéltünk *Becsey* Antal törvényhatósági tanácstaggal, az *Egységes Községi Polgári Párt* társelnökével, akit mindenekelőtt a *Szent Imre-ünnepségek hatásáról és a legközelebbi teendőkről kérdeztünk meg.*

Becsey Antal

a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Ha bizonyos tekintetben felmerültek is panaszok a lezajlott ünnepségek rendezését illetően, *általánosságban meg lehet állapítani,* hogy

a Szent Imre és Szent István ünnepségek felbecsülhetetlen sikerrel jártak.

Vonatkozik ez a kijelentés úgy a fővárosi idegenforgalom fejlődésére, mint azokra a hatalmas eredményekre, amelyeket a magyar igazság elismertetése tekintetében értünk el. *A történelmi tradícióktól átitatott hangulat, amely itt a Szent Imre és Szent István-ünnepségek ideje alatt úrrá lett a lelkeken, fokozza önbizalmunkat, kifelé pedig dokumentálja kultúránkat és előkészíti igazságunk győzelmét.* Példás rend uralkodott a Szent István-napi felvonulás alkalmából, a közönség fegyelmezettsége is megérdemel minden dícséretet, de ki kell emelni a közlekedési vállalatok munkakészségét és tapintatos irányítását is, végül pedig hangsúlyoznunk kell, hogy a *rendőrség mindvégig imponálóan figyelmes volt.*

Teljes összhang volt megállapítható a hatóságok és a közönség között,

amire régen volt példa a fővárosban.

— Az ünnepnapok után jönnek ismét a munka hétköznapjai. A megfeszített munkának a napjai lesznek ezek, mert hiszen egyre égetőbb problémák vetődnek fel, *amelyeknek megoldásától a munkanélküliség enyhítése és az általános gazdasági helyzet javulása függ.* Bár az egész vonalon meg lehet állapítani a hatóságok részéről a legteljesebb jóakaratot, *mégis hangot kell adni annak a tapasztalatnak, hogy a munkálatok vállalatbaadása vontatottan halad előre.* Érthetetlen nehézségek merülnek fel, pedig ezeket minden rendelkezésre álló eszközzel ki kellene küszöbölni. Szükségesnek tartom például, hogy

pártunk erélyes akciót indítson meg annak az érthetetlen rendelkezésnek a megszüntetése érdekében, amely úgy szól, hogy csak az a vállalkozó kaphat munkát, aki az Országos Társadalombiztosító Intézetnél nincsen hátralékban.

Ahelyett, hogy enyhítettek volna ezen a szigorú rendszabályon, szigorítottak rajta, amennyiben azt a gyakorlatot vezették be, hogy a munkálatok kiadása után hiába rendezi valaki a OTI-nél lévő hátralékait, számításba nem jöhet. Utólagosan tehát senki sem teheti jóvá mulasztását, mert

az ajánlatok felbontása után érvénytelenítik azt az ajánlatot, amelyhez nincs odacsatolva az OTI megkívánt igazolványa.

Aki hátralékban van az OTI-nél és mégis pályázik, az nyilvánvalóan azért tartozik, mert nincsen munkája. Amikor tehát munkát adunk neki, *nem lehet ezt tőle elvenni azért, mert hátralékban van.*

Az Egységes Községi Polgári Párt feltétlenül változtatni akar ezen a rendszeren és mihelyt a városházi élet megindul, meg fogjuk találni a módot arra, hogy iparosaink helyzetén e lehetetlen rendelkezések megváltoztatásával segíthessünk.

Kötelezően kijelentem, hogy szeptember legelső napjaiban ilyen értelemben el fogunk járni az illetékes kormányhatóságoknál.

— *Rendkívül fontos probléma a költségvetés előkészítése.* Az egyes ügyosztályok összeállították költségvetési előirányzataikat, amelyeket a pénzügyi ügyosztály még szeptember havában tárgyalás alá vesz. A polgármester úr azt a kívánságát juttatta kifejezésre, hogy a költségvetést öt százalékkal le kell szállítani. Sajnos, kevés a remény ebben a tekintetben, mert hiszen *a költségvetés ötven százalékát a személyzeti kiadások teszik.* Ilyen körülmények között tehát aligha lehet redukciót elképzelni, mert hiszen a fizetéseket leszállítani nem lehet. A másik oldalon áll viszont az a tétel, hogy

1931-től kezdve lényegesen emelkedik a főváros kiadási oldala,

mert hiszen az ostendei egyezmény, amely a háború-

előtti adósságok törlesztéséről és az azok után fizetendő kamatokról intézkedik, úgy szól, hogy három százalék helyett négy százalék fizetendő, ami azt jelenti, hogy

1931 január 1-től kezdve a kamatterhek évi négymillió pengővel emelkednek.

De terhelni fogják a költségvetést annak a függőkölcsönnek a kamatai is, amit a főváros most vett fel az üzemi beruházások céljaira. Igaz ugyan, hogy e kamatterheket az üzemek fogják viselni, viszont ebből az következik, hogy *ezek az üzemek lényegesen kisebb összeget fognak a főváros pénztárába évi hozzájárulásként befizetni.* Ellenkező esetben kénytelenek volnának ezek az üzemek felemelni szolgáltatásaiknak: a víznek, vagy a villanynak az árát, *erről pedig szó sem lehet.* Amíg tehát az egyik oldalon a terhek nagyobbodásával kell számolni, másrészt

nem lehet figyelmen kívül hagyni az adóbevételek terén mutatkozó sajnálatos csökkenést sem.

Meglepő dolog, hogy a legújabb adatok szerint a községi pótadónál, valamint a fogyasztási adóknál számottevő kiesés nincs, *pedig ezek éppen a szociális teherviselés szempontjából mértékadó faktorok.* Minden közgazdasági kérdésekkel foglalkozó szakember el volt készülve ezeknek az adóbevételeknek a csökkenésére. *Hogy mégsem következett be ez a várt visszaesés, annak az a magyarázata, hogy a főváros kitolta a vámhatárokat, tehát megnövekedett Budapest székesfővárosnak a fogyasztási adó alá eső területe.*

— A forgalmi adónál bizonyos bevételek elmaradtak, aminek oka a fázisrendszer bevezetése. *Ez a csökkenés nem volt számottevően érezhető,* de nem kétséges, hogy később jelentkezni fog az e címen várható bevételnek olyan arányú csökkenése, amelylyel már számolni kell. Ezek a szempontok *kötelezővé teszik a főváros pénzügyi ügyosztálya számára az óvatosságot.* De nem lehet csökkenteni a költségvetést azért sem, mert az igények az egész vonalon nőttek. Az út- és csatornaépítési előirányzatot nem lehet csökkenteni a tavalyihoz képest, mert *ezzel a munkaalkalmakat csökkentenénk, amibe belemenni nem lehet.* Mindezek alapján nekem az a véleményem, hogy

nem térhetünk ki a nagy beruházókölcsön felvételének siettetése elől,

mert csak így tudunk gondoskodni azokról a pénzügyi feltételekről, amelyek szükségesek a beruházási program megvalósításához. Az út- és csatornaépítést gyorsabb tempóban kell folytatni, mert *különben olyan mulasztásokat követünk el, amelyeket belátható időn belül nem pótolhatunk.* De fel kell venni a nagy beruházókölcsönt azért is, mert a főváros nem mondhat le az ipar és a vállalkozás támogatásáról, ami évtizedeken keresztül *dicséretreméltó hivatása volt.* Sajnos, ezen a téren számolni kell a kölcsönfelvétel terminusának eltolódásával, de annyi bizonyos, hogy a jövő évben talán már jelentős lépést tehetünk előre.

— Ami a nagy fővárosi beruházókölcsön felvételének a lehetőségeit illeti, éppen azért, mert egy sürgősen megoldandó problémával állunk szemben, fel kell vetni azt a gondolatot, vajjon

nem lehetne-e a belső piacot igénybevenni.

Régi keletű kívánság ugyanis, hogy meg kell gátolni pénzünk kiáramlását. A statisztikai hivatal legutóbbi közlései szerint több mint 160 millió pengőt tesz ki az az összeg, amit Magyarország részben kamatszolgáltatások, részben külföldre fizetett osztalékok fejében kifizet, ami óriási vérveszteséget jelent, mert hiszen ez az összeg a körülbelül negyedmilliárdot kitevő passzív fizetési mérlegünknek a legnagyobb tétele.

Berczel Jenő alpolgármester

nyilatkozik az új Rókus felépítésére érkezett kölcsönajánlatról

Nem lehet felemelni az új Rókusban a betegápolási díjat — A főváros kórházépítésre nem vehet fel kölcsönt — Némethy tanácsnok és Vass miniszter előzetes megbeszélése után hívják össze a kórházankétot

A legutóbbi napokban nagy feltűnést keltett a napilapoknak az a híradása, hogy a főváros Amerikából konkrét kölcsönajánlatot kapott az új Rókus-kórház felépítésére vonatkozólag. *Ez a hír nagy érdeklődést keltett minden irányban, annál is inkább, mert az új Rókus felépítését gátló akadályok egyelőre még mindig fennállanak, sőt felmerült az a gondolat is, hogy az új Rókus-kórházban fel kell emelni a magánbetegek ápolási díját és e díjkülönbözetre felveendő hitelből kell megkezdeni az építkezést.* E lehetetlenül hangzó tervről

illetékes városházi körökben

a következőket mondották a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— *Ennek a gondolatnak az elfogadása lehetetlen.* A főváros nem építkezhet befolyó esetleges jövedelmi többletek reményében. De különben is, — mint a statisztika mutatja —

mindössze 8—10 százalékot tesz ki azoknak a betegeknek a száma, akik az ápolás költségeit maguk fizetik.

Ha 1600 ágy lesz az új Rókus-kórházban, akkor *csak 160 ágynál lehet számítani ilyen bevételre.* Ez pedig évente két pengős differencia számításbavétele mellett nem fog többet kitenni 300.000 pengőnél. Ebből igazán nem lehet megkezdeni egy több, mint húszmillió pengős építkezést. Egy ilyen irányú megoldásnak *csak akkor volna lehetősége, ha a népjóléti miniszter az Országos Társadalombiztosító Intézettel és más betegpénztárakkal szemben is felemelné a betegápolási díjat,* amire az elmult évek tapasztalatai alapján kevés remény van. Ezek szerint tehát *ezt a felmerült tervet megvalósítani nem lehet.*

Az állítólagos kölcsönajánlatról, amit az elterjedt hírek szerint az új Rókus felépítésére nyujtottak volna be, beszéltünk

Berczel Jenő alpolgármesterrel,

aki a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— *Kölcsönajánlatról egyelőre nincsen szó.* E hírekből annyi igaz, hogy

járt nálam egy amerikai magyar, aki most a Szent Imre-ünnepségek alkalmából tartózkodott Budapesten.

Megjelent nálam és érdeklődött: *igaz-e, hogy szükség van kölcsönre építkezési célokra.* A beszélgetés során szóbakerült az új Rókus-kórház felépítésének a terve is.

A főváros kórházépítési célokra nem vehet fel kölcsönt, de ha ilyesmi vita tárgyává volna is tehető, a kérdésről csak akkor lehet komolyan beszélni, ha a főváros elé konkrét ajánlat kerülne.

Az illetőnek, aki nálam járt, nem volt meghatalmazása tárgyalások lefolytatására. A tanácskozás tehát csak informatív jellegű volt. Annyi bizonyos, hogy ennek az amerikai magyarnak egy nagy bankkal van szoros nexusa, ha tehát szándékai komolyak, módja van arra, hogy Amerikában nekünk esetleg kedvező kölcsönt juttasson. *Élénken érdeklődött a főváros vagyoni viszonyai iránt, áttanulmányozta még költségvetésünket is, hogy részletesen beszámolhasson, ha hazamegy.* Ennyi az egész, amit ebben az ügyben mondhatok.

Ezekután megállapíthatjuk, hogy *az új Rókus felépítésének a terve még egy lépéssel sem haladt tovább a megvalósulás felé.* Az építkezési terveknek kedvező lökést csak az a tanácskozás adhat, ami előreláthatóan a jövő héten kezdődik meg a népjóléti minisztériumban. *Némethy Béla tanácsnok, mint munkatársunknak kijelentette, érintkezést keres a népjóléti miniszterrel* és ennek az előzetes intern megbeszélésnek az alapján fogják majd szeptember első hetében összehívni a főváros kórházi ankétját.

WIHART FERENC
• ÉPITÉSZ ÉPITŐMESTER •
BUDAPEST, VII., COLUMBUS UCCA 33. sz.
TELEFON: JÓZSEF 350-97

MÉRNÖKI SZAKÜZLET
A „GAMMA" FINOMMECHANIKAI GÉPEK ÉS KÉSZÜLÉKEK GYÁRA R. T.
ELADÁSI OSZTÁLYA
Budapest, IV., Múzeum körút 41.
TELEFÓN: AUT. 860-96. □ TELEFÓN: AUT. 860-96.

DONA DÖME ÉS TÁRSA
PAPIR ÉS IRÓSZEREK GYÁRI RAKTÁRA
a „PAPIRMALOM"-hoz
Tel.: Aut. 877-15
Alapitva 1790-ben
Budapest, IV., Aranykéz ucca 6

Összerakható könyvszekrények
rekeszenként minden irányban nagyobbíthatók és pótolhatók.
PRAKTIKUS ÉS OLCSÓ
Lingel Károly és Fiai
Első Magyar Faáru- és Butorgyár.
Budapest, VII. ker., Rózsa ucca 4—6. szám
Kérjük 120 szobából álló állandó kiállításunk megtekintését.

MENTSIK FERENC
KÖNYVKÖTÉSZETE
SZABADALMAZOTT IRATTÁRI TÁBLAGYÁR
Nagy arany érmekkel kitüntetve :: Postatakarék csekksz.: 47.983
BUDAPEST, IV., SZARKA UCCA 4
TELEFÓN: AUTOMATA 840—02
Tulajdonosok: Mentsik Ferenc és Mentsik Viktor

Dr. HELVEY TIVADAR
vegyészeti gyár
vállal szigetelési-, fedési-, aszfalt-, hő- és hangszigetelési munkákat
BUDAPEST, EÖTVÖS U. 21. Telefón: Aut. 272-75.

LIFT HAVERLAND ANTAL
M. kir. szab. emelőgép, felvonó és vasszerkezetek gyára
VIII., NAP UCCA 22. TEL.: J. 329-66 és J. 439-53

Legolcsóbb bevásárlási forrás
juta-, kender- és lenárukban
GLASER JENŐ
Budapest, V., Csáky ucca 16. Telefón: Aut. 281—16

Rozsdamentes acélbeton
„SÁRKÁNYBETON"
54125. sz. a. védjegyezve
Budapest, V., Zoltán ucca 13. Telefón: Aut. 190—54

„SANIT F" CEMENTHABARCSTÖMÍTŐ
Gyártja: POSNANSKY ÉS STRELITZ
aszfalt-, fedéllemez- és kátrány-vegyitermék-gyár
Budapest, V., Lipót körút 27. ■ Tel.: Aut. 228-29., Aut. 282-85

VAS UCCA 16
BOSCH SZOLGÁLAT
Telefón: József 393-73.

MORZSÁNYI HERMANN
Központi fűtések, vízvezetéki és csatornázási berendezések
Budapest, VIII. kerület Üllői út 42. szám.
Telefón: József 355-87.

ZINNER MANÓ
kőbánya és útépítési vállalkozó
TELEFÓN AUT. 960-75
ÚJPEST, TAVASZ UCCA 24. SZÁM

DELMÁR BÉLA
okl. mérnök, építőmester
Budapest, VI. Benczur u. 17
Telefon 263-40

HORTOBÁGYI JUHTÚRÓ
Mindenütt kapható! Termeli: Orsz. Magy.
TEJSZÖVETKEZETI KÖZPONT

ÉRCBETON
Rozsdamentes. Nem csúszik. Legnagyobb szilárdság. Legkisebb kopás. Nem porzik. Magyar termék. Anyageladás.
KÁRMÁN és FAZEKAS
okleveles mérnök — építőmester
IX. KERÜLET, KÁLVIN TÉR 7. SZÁM
Telefón: Automata 851—43.

Keresztülvihető-e a fővárosi költségvetés öt százalékos csökkentése?

Irta: Gaár Vilmos dr., törvényhatósági bizottsági tag, az Egységes Községi Polgári Párt alelnöke

A székesfőváros polgármestere utasította az ügyosztályokat, hogy az 1931. évi költségvetés előirányzatát az idei költségvetéshez képest *5%-kal csökkentve* állítsák össze. Nagyon szépen hangzik ez az utasítás. Legyen takarékos a székesfőváros községi háztartása, ez a jelszó; e jelszót tetté váltani nagy kezdetet jelent, ha a főváros 1931-ben 5%-kal kevesebbet ad ki, mint 1930-ban.

De vajjon ezzel a generális utasítással meg lehet-e kezdeni a takarékosságot? Lehet-e az egyes ügyosztályoknak minden egyes kiadási tételéből egyszerű számtani művelettel 5%-ot elvenni s így a kiadásokat csökkenteni?

Tegyük ezt a kérdést vizsgálat tárgyává. E vizsgálat kiinduló pontja azonban nem lehet más, mint az a követelmény, hogy a székesfőváros közigazgatása a polgárok adó- és illetékfilléreiből befolyó jövedelemből lássa el jól és gyorsan a gondozó, felügyelő és megelőző célzatú közigazgatást.

Ne maradjon kielégítetlenül egyetlen jogos igény sem, azonfelül a kielégítés legyen tökéletes.

E követelmény teljesítésénél nem szabad szem elől téveszteni, hogy *fővárosunk fejlődő állapotban van.* Népessége állandóan nő, területe mindjobban beépül s ez a két nagy tényező állandóan szaporítja a közigazgatási feladatokat s ezzel együtt nő a személyi és dologi kiadás.

Már most mindent szem előtt tartva vizsgáljuk azt, vajjon az egyes ügyosztályok személyi kiadásai egyszerűen csökkenthetők-e 5%-kal?

Kétségtelen, hogy a szerzett jogok elvénél fogva az állandó tisztviselőknek közgyűlési határozattal megállapított illetményei nem csökkenthetők.

A nem állandó tisztviselők létszámában csökkenés és ezzel megtakarítás elvileg eszközölhető volna, de amikor a közigazgatás feladatai folytonosan szaporodnak, amikor egyes ügyosztályokban az ügydarabok elintézése megfelelő személyzet hiánya miatt késedelmeskedik, amikor más ügyosztályokban a kezelőszemélyzet kis létszáma miatt a kurrens módon elintézett ügyek kiadmányozása késedelmes, akkor *a személyzeti kiadások tételeinek csökkentése nem várható,* hacsak nem akarunk létszámapasztást a jó közigazgatás rovására.

Itt megjegyzem, hogy a közigazgatás mai rendjének két rákfenéje van. Az egyik *a bürokratikus elintézés,* a másik a társadalmi élet különböző jelenségeinek újabb és újabb jogszabályokkal való szabályozása, vagyis *a törvényhozó és rendelet alkotó jognak hipertrófiája.* Ez utóbbi bajnak megszüntetése a városi közigazgatáson kívül eső feladat. A törvényhozás és a kormány feladata arra a belátásra jutni, hogy *minden életjelenséget nem lehet szabályok közé szorítani.* Nem szabad szem elől téveszteni: plurimae leget, corruptissima respublica, — ha nem is a korrupció okából, hanem azért nem kell a sok szabály, mert

a polgárt nem szabad kitenni annak, hogy akaratlanul is szabályellenesen járjon el

s állandóan csak az állam megtorló erejét érezze.

Ellenben a bürokratikus elintézés csökkentése az autonómiában is eszközölhető s remélem, hogy az új fővárosi törvénynek a maga teljességében való életbelépése után megalkotandó szabályrendeletnek a közigazgatási hosszadalmasságoknak gátat fognak állítani. Egyébiránt már ehelyütt is meg kell emlékeznem az új fővárosi törvénynek arról az előnyéről, mely az egyéni felelősséget állította a tanácsi testületi felelősség helyébe s az abból eredő arról az eredményről, hogy *ma már nem kell hónapokig várni a végleges építési engedélyek megadására.*

Visszatérve tárgyamhoz, kérdezem, vajjon az egyes ügyosztályok dologi kiadásait lehet-e egyszerűen 5%-kal csökkenteni, vagy nem volna-e helyesebb a felesleges kiadások törlésével elérni a költségvetés kiadási tételeinek csökkentését. Tehát oly irányban kellene utasítani az ügyosztályokat és azokra kezdeményezően hatni, hogy mellőzzék a felesleges kiadásokat.

Ha új utakra, új iskolákra, új tüdőgondozókra van szükség, ezeket lehet takarékosan, olcsóbban s mégis jól előállítani, de nem lehet pl. az 1930-ban valamelyik ilyen célra előirányzott összeget, ha arra 1931-ben is szükség van, 5%-kal csökkenteni.

Felfogásom szerint hic Rhodus, hic salta. Vagyis nem elég, ha a kiadási tételeket ügyosztályonként 5%-kal csökkenteni akarjuk, mert lehetséges, hogy egyik-másik ügyosztály 1931-ben többet igényelhet, mint amit 1930-ban elköltött,

ha a jó és gyors közigazgatás megvalósítása érdekében erre a többletre igazán szükség van.

Nem elég tehát pl. új utak létesítésének vagy az utak karbantartásának költségeit 5%-kal csökkenteni s továbbra is úgy karban tartani az utakat, hogy *azok nem a közlekedés előmozdítói, hanem akadályozói;* nem elég új utakat készíteni, hanem azokat jól meg is kell csinálni. Íme, a stefániaúti víztoronytól a Kerepesi útig terjedő útszakasznak a városi bakteriológiai intézet felé eső részét nem egészen két éve újra építették s ma már ez az útszakasz töredezett, hepehupás.

A közönség rossz úton közlekedik, de felelősségrevonás nincs.

Remélem, ez is megváltozik az új törvény uralma alatt.

Azonfelül az árlejtéseknél realitásra van szükség. Az ügyosztálynak már úgy kell összeállítani az ajánlati feltételeket, hogy azok a valóságnak megfeleljenek.

Ne fordulhasson elő, hogy kis mértékben felvett szolgáltatás a valóságban terjedelmessé nőjjön.

és a nagy egységgel felvett munkából, amelyet olcsón vállal az ajánlkozó, csak kevés kelljen a valóságban. *Ne lehessen az így legolcsóbb ajánlattevő a legdrágább szállító.*

A takarékosságra még két példát hozok fel. A mult év májusában értesülés ment a Petőfi Sándor ucca kereskedőihez, hogy az ucca járdáját egy hét mulva feltépik és újra aszfaltozzák. Az ucca kereskedői megrémültek, hogy a nagy forgalmú május és június hónapokban a vevők elriasztatnak az aszfaltozási munkálatokkal s közbenjárásomt kérték. Eljártam és kiderült, hogy nem is kell új aszfaltozás, a járda jó és használható s ma is a régi járdán bonyolódik le a gyalogforgalom és pedig akadálytalanul. A másik példa elméleti. Ott is, ahol a kocsiút kövezve van, a járda aszfaltból készülhetne; az aszfalt gyalogjáró nem igényel annyi javítást, mint a kövezett járda.

De takarékoskodni lehetne sok minden közigazgatási ágazatban, anélkül, hogy ezzel a közigazgatás jósága sérelmet szenvedne.

Igy a tűzbiztosításnak önbiztosítási alapon szervezésével. Azután a közigazgatás házi szükségleteit kielégítő üzemeknél s ennek révén az *egyes ügyosztályi kiadásoknál jelentékeny megtakarítások volnának eszközölhetők,* ha az üzemek szolgáltatásaikat önköltségi áron bocsátanák az ügyosztályoknak és az alájuk rendelt városi intézeteknek rendelkezésére. *Miért kell a házinyomdának minden nyomtatványnál üzleti nyereséget felszámítani,* amelyet az ügyosztály vagy intézete a nyomdának megtérít. Hiszen a házinyomda jogosultsága azon alapszik, hogy e módon a városi közigazgatás olcsóbban jut a nyomdatermékekhez, mint ha azt a magánvállalkozás útján szerzi be. S azonfelül az önköltségi ár is túlságosan van felszámítva. Nem egy esetben kért ajánlatot magánvállalkozótól az egyik vagy másik intézet vagy üzem s akkor kiderült, hogy még üzleti haszonnal is olcsóbb a magánvállalkozó, mint a házinyomda.

Vagy pl. mi szükség van arra, hogy a városi műszerüzem útján a gyártól beszerzett közegészségügyi műszernek gyári árához *a műszerüzem 25%-ot hozzácsapjon* s az így megtoldott összeget követelje a városi intézettől, csupán azért, hogy a műszerüzem tiszta hasznot kimutathasson, amikor a műszerüzem célja nem haszonszerzés, hanem az olcsóbb és jobb beszerzés. S amikor az illető városi intézet az olcsóbb beszerzés folytán költségvetése keretén belül további szükséges beruházásokat eszközölhetne.

Mindezeket a kérdéseket majd felvetem a törvényhatósági tanácsban; remélem, nem fogok süket fülekre találni s ezen az úton és ehhez hasonlókon *inkább eljutunk a költségvetési kiadások apasztásához, mint azzal a jelszóval, hogy az 1931. évi költségvetési előirányzat ügyosztályonként 5%-kal csökkentessék.*

Fővárosi Hiriap
Az Egységes Községi Polgári Párt hivatalos lapja.
*
Előfizetési árak:
fél évre . . . . . 12 pengő,
egész évre . . . . . 24 pengő.

DIPL. ING. ARCHITEKT — BAUMEISTER
KOSÁLY ÖDÖN
OKL. ÉPITÉSZMÉRNÖK, ÉPITŐMESTER
TELEFON: AUT. 570-41.
BUDAPEST, II, KELETI KÁROLY-U. 15/b.

MÜLLER REZSŐ asztalosárúgyár
Cégtulajdonos: Tomancsik György. Alapíttatott 1875-ben
A Tomancsik rendszerű magyar-német stb. szabadalmazott ellensúlynélküli tolóablak egyedüli gyártója. Arany és ezüstéremmel kitüntetve.
VII., RÓNA UCCA 31. Telefón: Z. 63—58

Kőbányai Gép- és Vasszerkezeti Műhely
BISSELICHES MÉRNÖK
Budapest, X, Liget-u. 46. Tel. J. 358-25
Vasszerkezetek, lakatosmunkák, portálok

JUSTUS SÁNDOR ÉS FIA
Gördülő faredőnyök, acéllemezredőnyök, boltponyvák, vászon-, szövött- és faredőnyök gyára
Budapest, VI. ker. Vörösmarty ucca 24/B.
Alapíttatott 1886-ban. Telefón-interurban: Automata 223—06.

ETERNIT TETŐFEDŐ VÁLLAT és ETERNIT CSŐ elárusító hely.
SOMOGYI BÉLA, BPEST, VI. GR. ZICHY JENŐ U. 34
TELEFÓN: 198—81.

WOLSKY SÁNDOR BÉLA
WOLSKY ALBERT FIA
gépüzemű kefe- és ecsetárugyár
BUDAPEST, VIII., MAGDOLNA UCCA 18. SZÁM.
TELEFÓN: JÓZSEF 324-88

TÖRÖK ÉS JUHÁSZ FESTŐIPARI VÁLLALAT
BUDAPEST, VI. Petneházy-u 44
Elvállalunk mindennemű szobafestő, épület-, butormázoló és fényező munkát
Telefón: A. 907-03.

Bérháztelkek
a Fő ucca, Ganz ucca és Királyhegy uccák között fekvő régi
Ganz-gyári parcellázott
telektömbből, 76 négyszögöltől kezdve kaphatók.
Értekezés dr. Székely Márton ügyvédi irodájában, VII., Erzsébet körút 32, d. u. 4—6 között.
Telefón: J. 448—22 Telefón J. 448—22

WIEDERMANN AGOSTON
ÉPITÉSI VÁLLALATA
BUDAPEST, III., SAN MARCÓ UCCA 56
TELEFÓN: 628—38.

Gyárak, raktárak, garageok, kórházak, középületek részére
préselt acélajtók
préselt acélkapuk
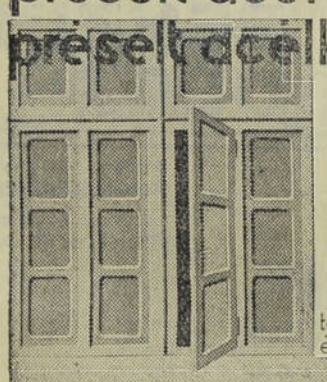
tetszetős-tartós-tűz- és betörés biztos.
haas és Somogyi
HAJNAL IMRE
okl. mérnök, épitési vállalkozó
BUDAPEST, I., Atilla körút 47. szám
Telefón: Automata 528—64.

OZALID — FÉNY- ÉS ALUMÍNIUM-MÁSOLATOK —
Költségvetések, műszaki tervek, térképek rajzolását és sokszorosítását több színben is vállalja.
MANGLITZ FERENC BUDAPEST,
VIII., JÓZSEF UCCA 12. • TELEFÓN: J. 431-47.

Hat új pormentes szemétgyüjtő-autót vásárol a főváros

A hat új autó ötszázezer pengőbe kerül, a pénz rendelkezésre áll — Némethy Béla tanácsnok öt év alatt fokozatosan át akar térni az egész városban a pormentes szemétgyüjtésre, ami ötmillió pengőbe kerül

Némethy Béla tanácsnok, aki az elmult héten tért vissza szabadságáról és átvette hivatala vezetését, erélyes kézzel látott hozzá az ügyosztály őszi munkaprogramjának előkészítéséhez. A nyár folyamán mindenfelé tatarozási munkálatok folytak a főváros kórházaiban és közegészségügyi intézményeiben. Ezek után megkérdeztük *Némethy* Béla tanácsnoktól, hogy milyen tervei vannak az őszre.

Némethy Béla tanácsnok

a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Különböző terveink vannak, ezeknek a végrehajtása azonban attól függ, hogy tudunk-e pénzügyi fedezethez jutni. Ilyen körülmények között csak tervekről beszélhetek, anélkül, hogy *azok megvalósítására vonatkozóan jóslásokba bocsátkozhatnék*. Mindenekelőtt örömmel jelenthetem, hogy

befejezésükhöz közelednek az új fővárosi bakteriológiai intézet berendezési munkálatai

úgy, hogy a fővárosnak ezt az európai nívójú intézményét *már szeptember hó folyamán megnyithatjuk és átadhatjuk rendeltetésének*. Az intézmény 300 ezer pengőjébe került a fővárosnak. *Folynak egyébként két tüdőbeteggondozó intézetnek az építkezési munkálatai is.* Legközelebbi programomban szerepel

a pormentes szemétgyüjtés rendszerének a bevezetése.

Eddig két ilyen autót szereztünk be, amelyekkel kísérleteket végzünk a városban. A pormentes szemétgyüjtés próbája szerényen folyik a legkülönbözőbb városrészekben és már eddig is biztató az eredmény. Még *néhány hétig kísérletezünk és azután az eredményhez képest konkrét javaslatot fogok tenni további pormentes szemétgyüjtő-autók beszerzésére.* Az idei költségvetésben 500 ezer pengő szerepel ilyen kocsik vásárlása címén. Ebből az összegből

öt vagy hat pormentes szemétgyüjtő-autót lehet beszerezni.

Minthogy ez az összeg rendelkezésre áll, felhatalmazást fogok kérni ennek az összegnek a felhasználására. *Összesen 30 szemétgyüjtő-autónak a beszerzésére volna szükség,* hogy ezt az új rendszert Budapest egész területén bevezethessük. Az egyes budapesti lakóházakat tartányokkal is fel kell szerelnünk, úgyhogy végeredményben ötmillió pengőt igényel a pormentes szemétgyüjtés rendszerére való áttérés. Én úgy látom, hogy *öt év alatt fokozatosan beszerezhetjük mind a 30 szemétgyüjtő-autót* és azt a körülbelül kétezer tartányt, amikkel el kell látnunk az egyes lakóházakat.

— A pormentes szemétgyüjtés előnyeit nem kell részleteznem. A munka símábban és gyorsabban megy és — ami a legfontosabb — *kivonunk minden, a közegészségre káros anyagot a levegőből, amely a jelenlegi szemétgyüjtési rendszer mellett erősen fertőződik.*

Némethy tanácsnok elmondotta még, hogy állandóan foglalkozik az egyes fővárosi kórházak modernizálásának a problémáival és még az ősz folyamán illetékes fórumok elé terjeszti a Szent István-kórház idegosztályának modern laboratóriummal való felszerelésére vonatkozó javaslatát is.

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros polgármestere a székesfőváros egyenruházott altiszti alkalmazottai, valamint a javadalmi őrsége és a hivatásos tűzoltólegénysége részére szükséges **téli ruhadarabok szabómunkáinak elkészítésére és szállítására** nyilvános írásbeli versenytárgyalást hirdet.

A szállítási és vállalati feltételek értelmében szabályszerűen kiállított 1.60 P állami és 1.60 P-ős fővárosi okmánybélyeggel ellátott, pecséttel lezárt, sértetlen borítékban elhelyezett, magyar nyelven szerkesztett ajánlatokat 1930. évi szeptember hó 10-én (szerdán) délelőtt 11 óráig a székesfőváros polgármesteri XI. (városgazdasági) ügyosztályában (IV., Központi városháza, II. em. 235. ajtószámú szobájában) közvetlenül vagy posta útján kell beadni.

Budapesti (Budapesten cégjegyzett) ajánlattevők ajánlataikat postán küldhetik be.

Az ajánlatok felbontása ugyanazon napon, a fent megjelölt helyen délelőtt 11 órakor történik és ezen a fölbontáson az ajánlattevők vagy igazolt megbízottaik jelen lehetnek. Elkésve érkező vagy az előírt kellékeknek nem megfelelő ajánlatokat nem fogják figyelembe venni.

A szállítási és szerződési feltételek nyomtatványai, valamint az ajánlati mintalapok példányai a székesfőváros gazdasági hivatalában (IX., Gyáli út 3/b. szám alatt) köznaponként délelőtt 9—1 órák között díjtalanul megszerezhetők.

Ajánlattevők ajánlataikkal a végérvényes döntésig kötelezettségben maradnak.

A székesfőváros polgármestere fenntartja magának a jogot, hogy az ajánlatok között a megajánlott árakra való tekintet nélkül szabadon választhasson, a szállítást az ajánlattevők között tetszése szerint megoszthassa, vagy az összes ajánlatokat visszautasíthassa.

Budapest, 1930. évi augusztus hó 19-én.

A székesfőváros polgármestere.

SPÁNYI ERNŐ okl. mérnök mélyépítő-, kövező- és bitumenépítő vállalata
Budapest, I. kerület, Győző ucca 5. sz.
Telefon: Aut. 866-96

ADLER HENRIK Épületbádogos és szerelő vízvezeték, csatorna, központi fűtés, és egészségügyi berendezések vállalata
Újpest, Kolozsvári u. 29. Telefon: 940—70.

BOGENFÜRST
AUTÓKAROSSZÉRIAGYÁR AUTÓ és GÉPJAVÍTÓ
Budapest, VIII., Fecske ucca 19. Telefonszám: József 413—80
DUCO fényezés. Készít mindennemű karosszériát. Elvállal mindennemű karosszéria- és gépjavítást. — Alapíttatott: 1859-ik évben.

Wörner J. és Társa
Gépgyár Részvénytársaság
Malomberendezések — Nyomdagépek — Láncgyár — Vasöntöde
Telefon: L. 905-74, 905-75. Budapest, V, Váczi út 48. Alap. 1867.

BITUMEN ÚTÉPÍTŐ R.T.
Budapest,
IX., Ferenc körút 46.

Karászek Ferenc
Kazán és tartálygyár Telefon: L. 915—07
Budapest, VI., Váci-út 163

SCHIFF MIHÁLY
paszományos-mester, Budapest, IV.
Prohászka Ottokár ucca 8. (Félemelet)
EZÜST ÉREMMEL KITÜNTETVE. + TELEFON: AUTOMATA 834-76.
A legszebb kivitelben készítek mindenfele **butorpaszományt**, plimó- (paplan) zsinórt, horgolt rózsát, csillag gombot és gumiáthuzást. **Női ruhadíszeket**, bojtokat, rojtokat, öveket, a legprecizebb, művészi kivitelben. Csillárzsinórokat, továbbá selyem- és gyapjúfonal- adjusztálást és minden e szakmába vágó munkát.

BÁRÁNY JÁNOS CIPÉSZ MESTER
Arany és ezüst éremmel kitüntetve.
BUDAPEST, IX., GRÓF HALLER UCCA 18.

BARANYAI B. és TSA Központi fűtés, szellőztető vezeték, gáz- és csatornázási berendezések vállalata. Autógénhegesztés
BUDAPEST, I., BERCSÉNYI UCCA 5. TELEFON: LÁ. 265
„NON PLUS ULTRA" melegvízfűtési kazánok gyártása

Kún Sándor
festék, kence, zsiradék, kátrány és vegyitermékek gyári raktára
Budapest, IV, Ferenc József rakpart 18
Telefonszám: József 361—23

SHELL
BENZIN
OLAJ

SOMOSKŐI BAZALTBÁNYA RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
Bánya és zúzótelep: Somoskőújfalu
Telefon: Automata 829-23 és 817-92
Budapest, IV., Bécsi ucca 4. sz.
A bánya előállít: mindenféle szemnagyságú zúzott kavicsanyagot, pormentes zuzalékot legjobb minőségben, előállít továbbá különböző méretű útburkolati idomköveket. Útépítési osztálya vállalja: makadámutak, szabadalmazott óriáskavics (Derieso) utak építését, mindenféle idomkőutak burkolati munkáinak előállítását, továbbá a „Warrenite Bitulithic" elnevezésű legjobban ismert bitumenes rendszerű utak építését.

BOGNÁR ISTVÁN
ÁCSMESTER
Budapest, X, Gergely u. 69. Telefon: J. 372-48

Balassa Árpád
okl. épitészmérnök, épitőmester
VI., Vilmos császár út 31. Tel. Aut. 164-13.

Magas építés, vasbetón szerkezetek
FABIÁN TESTVÉREK
ÉPÍTÉSI VÁLLALKOZÓK
BUDAPEST, IX. KER., KINIZSI UCCA 3. SZÁM

Fal- és padlóburkoló vállalat
KOCH ÉS SZILÁGYI
Budapest, VI., Eötvös ucca 37. szám
Telefonok: Aut. 290—78 és 296—51.

KŐSZÉNBÁNYA 'S TÉGLAGYÁR TÁRSULAT PESTEN,
(DRASCHE)
BUDAPEST, V., KLOTILD UCCA 3.
TELEFON: AUTOMATA 255—54, 255—55 és 255—56.

BUDAPESTI HIRLAP
a legtartalmasabb magyar napilap
Hangja előkelő, hírszolgálata tökéletes

KÖZPONTI FŰTÉSEK
ÉS EGÉSZSÉGÜGYI BERENDEZÉSEK VÁLLALATA
SZEPESSY SÁNDOR utóda SZEPESSY GYULA
okl. mérnök, Budapest, VII., Abonyi-u. 25. Tel.: J. 380-80.

HIRSCH LÁSZLÓ
ÚT- ÉS VASÚTÉPÍTÉSI VÁLLALAT
I. KER. BUDAFOKI-ÚT 22.
TELEFON: JÓZSEF 321—17. SZ.

Zwillinger Gyula
ÉPÍTÉSZ
VII., CSENGERY U. 30
TELEFÓN: JÓZSEF 433—69.

Köztisztviselők kedvező fizetési feltételek mellett kaphatnak nyugágyat, függőágyat, sátort és hátizsákot
TELEFON J. 415—07. ALAPITVA 1833-ban
HAUSCHILD ALBERT
Budapest, VII., Károly-körút 15. szám.
Szálló hivatalok részére iratkötőkevedert, por- és padlótörlőruhát.

Kitűnő érettségi vizsga volt a páratlan méretű idegenforgalom zavartalan lebonyolítása

Hatóságok, intézmények, közlekedési vállalatok és a közönség lelkes összefogása biztosította a sikert — A kongresszusok egész sora zajlik le Budapesten a közeli hetekben

Zilahy Dezső nyilatkozata az ünnepi hét idegenforgalmáról

Lezajlottak a minden dísz és pompa mellett is bensőséges ünnepségek, amelyek a külföld és a magyar vidék több százezernyi zarándokát hozták el a fővárosba és ma, a Budapesten évtizedek óta nem tapasztalt hatalmas idegenforgalmi hullám elcsendesülésével meg kell állapítani, hogy valóban eredményes, idegenforgalmunk jövő fejlődését előnyösen befolyásoló munkát végeztek az ünnepi hét rendezői és e munkálatokba bekapcsolódott különböző intézmények és hatóságok.

A nagyjelentőségű idegenforgalmi esemény a legterhesebb és súlyos felelősséggel is járó teendőket természetszerűleg a székesfőváros Idegenforgalmi Hivatalára hárította. A *Fővárosi Hirlap* munkatársa ezért kérdést intézett a hivatal vezetőjéhez,

Zilahy Dezső igazgatóhoz,

hogy milyen tapasztalatokat szerzett és minő tanulságokat vont le az elmult hét ünnepségeivel és idegenforgalmi jelenségeivel kapcsolatban.

Zilahy Dezső kérdéseinkre az alábbiakban válaszolt:

— Még nem dolgoztuk fel részletesen a statisztikai adatokat, de annyit bizonyossággal állíthatok, hogy a főváros Idegenforgalmi Hivatalán keresztül lebonyolított idegenforgalom olyan nagy volt, hogy

túlszárnyalta az 1916. évi koronázás forgalmát.

Az elszállásolás kitűnően bonyolódott le szállodákban, panziókban, magánlakásokban és tömegszállásokon, mert *a Hivatal minden érdekelt részéről abban a — várakozáson felüli — támogatásban részesült,* amelyet Magyarországnak és elsősorban a fővárosnak az idegenforgalom növekedéséhez fűződő érdekei megköveteltek.

— Megállapításaink szerint a külföldiek igen tekintélyes része a nagyobb vásárlóképességű társadalmi osztályokhoz tartozott és ezért

az idegenek hatalmas tömegei sokat jelentettek Budapest üzleti világának,

a kereskedőknek, vendéglőknek és kávéházaknak, ha ezúttal nem is teljesedtek mindazok a remények, amelyeket egyesek talán túlzott vérmességgel az ünnepségekre idezarándokoló vendégekkel kapcsolatban tápláltak. Nem szabad figyelmen kívül hagyni, hogy *sok évtizedes elhanyagolás után csak néhány év óta ismertük föl az idegenforgalom jelentőségét* nemzetgazdasági, kulturális és nem utolsó sorban politikai szempontból és ilyen rövid idő alatt teljesen kielégítő eredményeket a legmegfeszítettebb munkával sem lehet elérni, még akkor sem, ha minden állami, városi és társadalmi tényező felkarolja ezt a nemzet gazdagodását jelentős mértékben elősegítő ügyet.

— Budapest ma egy — sajnos — *gazdaságilag leromlott város,* ezért

a most nálunk járt idegeneknek még sokkal nagyobb tömegeire van szükségünk,

hogy ezeknek vásárlásai föllendítsék a kereskedelmet és ipart. Az idegenforgalmi áradat állandó, jelentősebb mértékű növekedésének céljait is kitűnően szolgálták a Szent Imre- és Szent István-ünnepségek azáltal, hogy

az ittjárt sok ezer külföldi mind egy-egy pionírja lesz a Magyarország felé terelődő idegenforgalomnak,

valamennyien jól érezték magukat, elragadtatással nyilatkoztak vendégszeretetünkről és a látottakról és ezért *hazájukban propagálni fogják hazánk látogatását.* Az ünnepségeknek ez a közvetett haszna szinte fölbecsülhetetlen.

— Részletekre nem kívánok kitérni, de közvetlen személyes tapasztalatból tudom, hogy

soha Budapesten még annyi külföldi autó nem volt, mint most,

a külföldiek egyes csoportjai eredeti terveiktől eltérően még ma, az ünnepségek elmultával is Budapesten időznek és most végzik a bevásárlásaikat. Különösen magyar mitívumú iparcikkeket, ékszereket, kézimunkákat vásárolnak.

— Sajnálatos, hogy még nem készült el magyar útszakaszán a budapest-bécsi autóút és ezért az osztrák fővárosból autón érkező idegenektől sok panaszt hallani. Illetékes tényezők hozzájárulásával most azon igyekszem, hogy

Ausztriából az autóforgalmat Sopronon át Győr és Budapest felé irányítsam.

Ezzel elkerülhető az építés alatt álló hegyeshalmi szakasz, amelyen aztán zavartalanul és így gyorsabban végezhető a munka.

— A közeli hetekben egyébként *a magyar főváros ismét színhelye lesz a kongresszusok és kisebb-nagyobb nemzetközi összejövetelek egész sorozatának.* A most folyó talajkutatási kongresszuson kívül *világkongresszusra gyűlnek a kereskedelmi iskolát végzettek, nálunk tartják meg az építészek nemzetközi nagygyűlésüket* és ennek annál nagyobb a jelentősége, mert csak négy évenként gyűlnek össze az építéstechnika legkiválóbbjai a világ minden részéből. Nem kell bővebben fejtegetni, hogy mit jelent a műszaki emberek elitjének Budapesten való időzése és a főváros megismerése a propaganda szempontjából.

Február 1-én életbelép a főváros új lakbérszabályzata

Négy minisztériumot kell megjárnia a tervezetnek, amely az első őszi közgyűlés elé kerül — Liber Endre tanácsnok nyilatkozata

A főváros közönségét életbevágó szempontokból *közelről érdekli az új fővárosi lakbér-rendelet,* amely nemcsak a lakbérek fizetéséről, hanem más lakásügyi vonatkozású kérdésekről is intézkedik. A főváros szociálpolitikai ügyosztálya már hónapokkal ezelőtt elkészítette az új lakbér-szabályrendeletet, sőt *a rendelet tervezete két ízben is ki volt tűzve a törvényhatósági bizottság közgyűlésének a napirendjére.* Amikor az új lakbér-szabályrendelet elkészítése szükségessé vált, *illetékes városházi körökben rendkívül sürgősnek minősítették a tervezet elkészítését és életbeléptetését.* Telnek a hónapok egymásután anélkül, hogy az új lakbér-szabályrendelet életbeléphetne. Beszéltünk ebben az ügyben

Liber Endre

tanácsnokkal, a főváros szociálpolitikai ügyosztályának vezetőjével, aki a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— A lakbér-szabályrendelet tervezetét, — amint ezt a *Fővárosi Hirlap* annakidején megírta — *kétszer is le kellett venni a közgyűlés napirendjéről egyéb halaszthatatlanul fontos és sürgős kérdések miatt.* Ezidőszerint tehát nem mondhatok egyebet, mint azt, hogy *Sipőcz* Jenő polgármester úrtól határozott ígéretet kaptam arra vonatkozóan, hogy

az új lakbér-szabályrendelet tervezetét a legelső őszi közgyűlés napirendjére feltétlenül kitűzik.

A helyzet azonban lényegesen javult, mert a *Fővárosi Hirlap*-ban két hónappal ezelőtt tett nyilatkozatommal ellentétben ma *már remény van arra,* hogy az új lakbér-szabályrendelet még februárban életbelépjet. *Két hónappal ezelőtt ugyanis azt mondottam, hogy legkorábban csak a jövő év májusában lehet az új rendeletet életbeléptetni, mert a szabályrendeletet 30 napig közszemlére kell kitenni és csak azután lehet hozzájárulás céljából azt az illetékes felügyeleti hatóságokhoz felterjeszteni.* Minthogy pedig a szabályrendelet négy miniszteriális fórumot is foglalkoztatni fog, úgy gondoltam, hogy legalább félévnek, de esetleg háromnegyed évnek is el kell telnie addig, amíg a szabályrendelet életbeléphet.

A szabályrendeletet először a népjóléti miniszter, azután az igazságügyminiszter, majd a belügyminiszter fogja áttanulmányozni, a háztulajdonosok pedig azt kívánják, hogy még a kereskedelemügyi miniszter is nyilvánítson véleményt az életbeléptetés lehetőségéről.

Azóta azonban tető alá került az új fővárosi törvény, amely *úgy intézkedik, hogy*

a felügyeleti hatóságoknak 30 napon belül meg kell tenniök észrevételeiket,

különben a szabályrendelet e 30 nap elteltével automatikusan életbelép. Az új fővárosi törvénynek ez a rendelkezése még nem lépett életbe, de nem kétséges, hogy *november végéig az új fővárosi törvény teljes egészében hatálybalép* és ebben az esetben

semmi akadálya sincs annak, hogy az új fővárosi lakbér-szabályrendelet 1931 február 1-én életbelépjen.

Úgy fogjuk csinálni a dolgot, hogy a közgyűlés által megszavazott rendelet-tervezetet egyszerre küldjük fel *mind a négy minisztériumba és ezek így 30 nap alatt tartoznak nyilatkozni a jóváhagyásáról.*

A főváros közönsége csak a legnagyobb örömmel fogadhatja Liber Endre tanácsnoknak ezt a bejelentését, mert hiszen az új lakbér-szabályrendelet régi jogos követeléseket teljesít.

Három egybeforrott fogalom:
Dús választék!
Kedvező bevásárlás!
LEIPZIGI VÁSÁR
1600 árúcsoport,
9600 gyáros és nagykereskedő 24 országból; azonkívül a külföldi bevásárlók részére nagyszámú szakemberek által megszervezett exporthaz áll rendelkezésére, melyek képviselőivel a leipzigi forgalmi iroda által léphet összeköttetésbe.
Használja ki azokat az előnyöket, amelyeket Önnek az augusztus 31-én kezdődő
Leipzigi őszivásár nyujt!
Látogassa meg egyidejüleg az „IPA" nemzetközi szőrmeszakés vadászati kiállitást
Nagy vasúti kedvezmény. Ingyen német és cseh vízum. Lakásról gondoskodik és közelebbi felvilágositást nyujt a tb. képviselő: Guhrauer Ottó igazgató, Budapest, VI., Teréz körút 46. I. 2. Telefón: A. 239—81. és a Leipziger Messamt, Leipzig.

Közúti gőz- és motorhengerlést vállal WOLFF ERNŐ
Sürgönycim: WOLFFERŐ Tel.: Lágymányos 13-82 Budapest-Kelenföld, Budaörsi-út 101

UJPESTEN egy 5 lakásból álló 300 □-öles elsőrendű ház családi okok miatt sürgősen eladó.
Érdeklődni lehet: Tel. 143-06. Schmidthammerné.

FEKETE ÖDÖN MÉRNÖK
Vízművek, vízvezetékek, csatornázások, központi fütések, szellőztetések és légszeszberendezések tervezése és kivitele
Budapest, II., Margit körút 58. Telefón: Aut. 514-80

Kisvasutak • Emelődaruk
Sodronykötélpályák
Modern szállitóberendezések
*
Roessemann és Kühnemann - Epp és Fekete
Egyesült Gépgyárak R. T.
Budapest, III., Római fürdő
Városi eladási iroda: VI., Berlini tér 2. sz.
Telefon: Automata 174—00
*
Harmatta-féle vashordók, tartányok, csövek és oxigén

SCHEIBER MIKLÓS OKLEVELES GÉPÉSZMÉRNÖK
Központi fütés, vízvezeték és egészségügyi berendezések
Budapest, VII., Vörösmarty ucca 19. Telefón: József 415-98.

ÉRDLIGET

a székesfőváros közvetlen környékének legelőnyösebb házhely-

parcellázása:

1. Két vasúti megállóhely közvetlenül a telepen. A harmadik megállóhely megnyitás alatt.
2. A HÉV tervezett vonalának már megépített töltése hosszában szeli a telektömböt.
3. Naponkint mintegy 76 vonat oda-vissza a MÁV, DSA és HÉV vonalain.
4. Közvetlenül a telep mellett vonul végig a budapest—balatoni műút, Magyarország legmodernebb országútja.
5. Távolság a fővárostól vasúton vagy autón 20—25 perc.
6. Ideális fekvés a Duna völgyében, teljesen pormentes környék.
7. Kitűnő őstelevény föld, mely kertészkedésre különösen alkalmas.
8. Az egész telep nemes fajgyümölcsfákkal van beültetve.
9. Közelségénél fogva baromfitenyésztésre ideális.
10. Kifogástalan ivóvíz 5—6 m-es kutakból nyerhető.
11. Villamosvilágítás be van vezetve.
12. Az élelmiszerárak 30—40%-kal olcsóbbak a fővárosi áraknál.
13. Az építkezés két helybeli kartellen kívüli téglagyár és a szomszédos kőbányák alacsony árai folytán 20%-kal olcsóbb, mint Budapesten.
14. A vételár 48 havi részletekben törleszthető. 1 havi részlet a telkek fekvése és nagysága szerint P 26—40.

Parcellázási iroda a helyszínen és Budapesten VIII., Üllői út 40. sz. alatt. Telefón: József 423—22.

Ingyen autobusz oda-vissza

Kedvezőtlen idő esetén is!

Indulás a Gróf Károlyi Imre Tejüzemi Rt. telepéről (Budapest, I., Budafoki út 71—73), vasár- és ünnepnapokon délelőtt 9, 11 és délután 2 és 4 órakor.

Hétköznapokon szükség szerint, előzetes bejelentés után.

Földalatti látványosság a Keleti pályaudvar mellett

Világvárosok fejlődéséhez szorosan hozzátartozik, hogy a nélkülözhetetlen uccai illemhelyek nem bántó, hanem ízléses formák között álljanak a közönség rendelkezésére. Külföldi mintára most Budapesten is elkészült két földalatti illemhely, mindkettő fényűző elegánciával berendezve, amelyek közül a *László-féle* most nyilt meg a Keleti pályaudvar indulási oldala mellett.

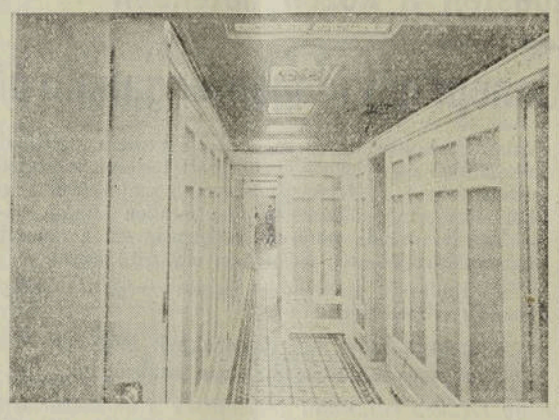

Az egész berendezés *tiszta márvány*, mozaikokkal, csiszolt tükrökkel, fehér mosdókkal, márványtartányokkal, chromnikkelezett fényarmatúrákkal: sikerültebb mint a világon eddig legszebbnek tartott illemhely, a londoni *Piccadilly Circuson*. A férfioldalon hideg-meleg vízzel ellátott *borbélymühely* áll a közönség rendelkezésére.

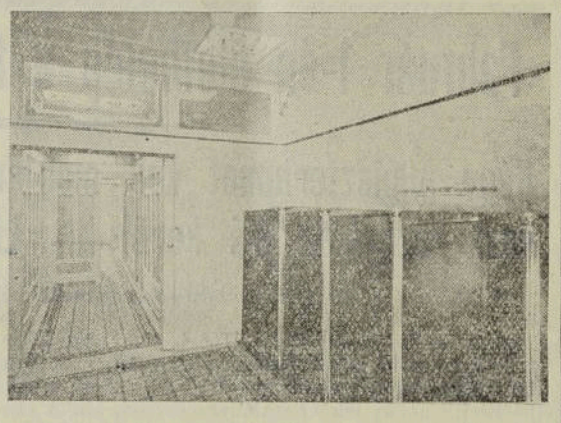

Technikailag igen érdekes, hogy az illemhely padló nívója *30 cm-el a talajvíz szintje alatt van* és szigetelése nem a szokásos kátrányszigetelés, hanem *légmentes vaslemez* a vasbetón falak között.

Teljesen egyedülálló az a nappali világosság is, ami a földalatti illemhelyeknél ritkaságszámba megy, hogy *nappal semmiféle világító lámpára nincs szükség*. Különösen sikerültek a bejáratot jelző *transperensek*, amelyek az egésznek decens jelleget kölcsönöznek. Meg kell említeni, hogy bár a vállalkozók szerződésszerűen erre kötelezve nem voltak: *negyedmillió pengő befektetéssel* létesítették ezt a minden igényt kielégítő földalatti illemhelyet és azt Szent István hetében a forgalomnak már át is adták.

„BECIVA"
Bekefow Cirkusz Varieté
Városliget * Tel.: Aut. 183-35.
A VILÁGVÁROSI AUGUSZTUSI MŰSOR
este 8 órakor és délután 4 órakor
10 külföldi attrakció! * 10 külföldi attrakció!
HELYÁRAK:
este 1 pengőtől 6 pengőig — délután 50 fillértől 3 pengőig
(este utalvánnyal a fele) — (d. u. az utalvány érvénytelen)

Minden szombaton
HETI UJSÁG
Falus Ferenc szenzációs riport-lapja
Ára 40 fillér
MINDENHOL KAPHATÓ!

TIMÁR ÉS QUITTNER
OKL. MÉRNÖK, ÉPITŐMESTER
BUDAPEST, VI, SZÉKELY BERTALAN U. 23
TELEFÓN: AUTOMATA 263—75

STEINER ÉS SZIMPER
disz-, templom-, szobafestők és mázolók
Budapest, IX., Üllői út 57
TELEFÓN: József 306—29.

KOVÁCS OSZKÁR BÁDOGOS MESTER
ÉRCKOPORSÓ ÉS TEMETKEZÉSI CIKKEK KÉSZITŐJE
BUDAPEST, IX., TELEPI UCCA 14. SZÁM.
(A Ludovikával szemben.) TELEFON: J. 451—93

STRAUB U. FESTÉK-ÜZLETE
BUDAPEST, IV. KER., PETŐFI-TÉR 1.
(Régi Piarista-épület.)
ALAKULT 1854-BEN TELEFÓN AUT.: 884-26

Textilipari Feldolgozó és Értékesitő Szövetkezet
Budapest, VIII., Rökk Szilárd ucca 20
Telefón: József 439—91

BIEBER KÁROLY
ÉPÜLET- ÉS MŰLAKATOS MESTER
Aranyérmekkel többszörösen kitüntetve. Alapitási év: 1888.
Szultzberger-féle ablak-rugzárak, vasszerkezetek, tűzhelyek gyártása
BUDAPEST, II, TÉGLA UCCA 6. Telefón: Aut. 571—92.

KASS BÉLA
ASZTALOS
BUDAPEST, VIII., KŐRIS UCCA 7.

Széchenyi Gyógyfürdő
a modern orvosi tudomány minden eszközével és a különböző gyógyeljárásokhoz szükséges felszerelésekkel ellátva.
A város minden pontjától könnyen megközelithető.

ILKOVITS J.
Központi fűtések és vízvezetéki berendezések vállalata
BUDAPEST,
VI, ANDRÁSSY ÚT 92.
TELEFON: Aut. 212—07.

GERA LAJOS FIAI
asztalos munkák gyára
TELEFÓN JÓZSEF 370—20
BUDAPEST, VIII., THÉK ENDRE UCCA 35

Szűcs Béla mérnök, műszaki és vállalati irodája
Budapest, VIII., József körút 69 Telefónszám: József 373—67
Tervez, berendez, átalakit: központi gőz-, melegvíz- és légfűtéseket, vízvezetékeket, egészségügyi berendezéseket, önálló központi szivattyú és elektromos világitási telepeket

NEUMAN FERENC
OKL. MÉRNÖK, ÚTÉPITÉSI VÁLLALATA
Iroda: BUDAPEST Telep:
V, Rudolf tér 1 sz. VII, Egressy út 34
Telefón: J. 442—60 Telefón: A. 239—44

MARGALIT ANDOR ÉS ÖDÖN
MÉRNÖK-ÉPITŐMESTER, VÁLLALKOZÓK
BUDAPEST, I., KELENHEGYI ÚT 11—13
TELEFÓNSZÁMOK: LÁ 15—14 ÉS 12—83

Ipartermék Értékesítő R.-T.
Budapest V, Zoltán u. 7-9. Tel.: A. 110-18

POZSGAY DEZSŐ
épitőmester és burkolási vállalkozó
VII., KÖRVASÚT SOR 8.
Saját telepén.

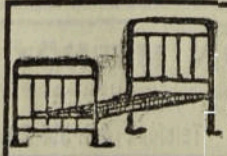

Saját érdekében tekintse meg
HIKKER réz-, vasbutorgyár
készitményeit. Ágybetétek, gyermekkocsik, ágynemüek, paplanok és legujabb kivitelü kerti butorok gyári árban. Mintaraktár: VII., Dohány ucca 22. (Árkád bazár). Gyár: VII., Holló ucca 5.

Jobbra-balra kacérkodnak a demokraták egy közös választási lista érdekében

A szocialisták hallani sem akarnak Friedrichékről, akik a demokraták oldalán remélnek eredményt elérni

A választási névjegyzékekkel kapcsolatos munkálatok már most nagy élénkséget vittek a várospolitikai életbe és a pártok részéről megindult a szervezkedés munkája. Teljes fegyelmezettség uralja ezeket az előkészületeket a kombattáns nagy pártok körében, de

zűrzavar és disszonancia, aggódás és félelem tapasztalható a demokrata párt berkeiben.

Nagy problémák és számukra fontos megállapodások létesítéséről vagy mellőzéséről folyik a vitatkozás, mindig szem előtt tartva azt a célt, hogy *a demokraták lehetőleg komoly veszteség nélkül ússzák meg ezt a számukra különben nem reményteljes választást.* Arról van szó, hogy a demokraták nincsenek tisztában a követendő taktikával és nem tudják, hogy milyen pártokkal vállaljanak kooperatív együttműködést, melyik párttal menjenek közös listán. Néhai *Vázsonyi* Vilmos a maga nagyszerű éleslátásával legutóbb a szociáldemokrata párttal kötött választási paktumot és tagadhatatlan, hogy

a demokrata párt törvényhatósági képviseletét sok tekintetben a szociáldemokratákkal történt közös együttműködés emelte elég tekintélyes számra.

Most a helyzet jelentősen megváltozott és a demokraták számára nem biztat sok reménységgel a választás, nemcsak azért, mert hiányzik közöttük a nagytekintélyű elhalt vezér, hanem azért is, mert *a demokraták városházi működése távolról sem elégíti ki választóikat.*

A helyzet ilyetén alakulása mellett, a demokratáknak nagyon fő a fejük a követendő lépésekről.

Szeretnének a szociáldemokratákkal ismét közös frontot csinálni, azonban ennek egyrészt ellenzéke van a magát polgárinak valló párt kebelén belül, másrészt a szocialisták sem vágyakoznak a demokraták testvéri jobbja után,

mert tisztában vannak azzal, hogy az együttműködésben kizárólag csak ők jelentik megszervezett tömegeikkel a komoly erőt. Mindezek ellenére folyamatban vannak bizonyos *nem kötelező megbeszélések* a két párt vezetői között,

a tárgyalások azonban meghiúsulnak minden alkalommal, amikor a szocialisták a demokratáknak Friedrich Istvánnal követendő jövő terveiről kérdezősködnek.

A szocialisták ugyanis hallani sem akarnak egy olyan kooperációról, amelyikhez a demokraták révén *Friedrichék is csatlakoznának*, mert elvi felfogásukkal ellentétben állónak tartják, hogy Friedrich Istvánnal bármiféle megállapodásban résztvegyenek. A demokraták viszont a törvényhatósági tanácsi választások óta meleg barátságot tartanak fenn a kisded keresztény ellenzéki csoporttal és

választóik legnagyobb gaudiumára az együttműködés lehetőségét szeretnék népszerűsíteni a kereszténypárti disszidensekkel.

A demokraták úgy okoskodnak, hogy minden lehető, sőt lehetetlen fogást is alkalmazni kell e hármas politikai csoportosulás biztosítására, azonban olyan kemény ellenállást tapasztalnak a szocialisták részéről, hogy *nagy zavarukban mindkét oldal felé biztató ígéreteket tesznek.* A szocialistáknak azt ígérik, hogy százszázalékos örömmel társulnak velük a választásokra, *Friedrichéknek* pedig azt a biztatást adják, hogy *sikerülni fog megtörni a szocialisták ellenállását* és a hármas közös lista alapjait úgy megteremteni, hogy abban demokraták, a Friedrichék és a szocialisták együtt szerepeljenek.

Ez a jobbra-balra való kacérkodás természetesen sokáig nem maradhat titokban az érdekeltek előtt.

A végső megoldás úgylátszik az lesz, hogy a szocialisták *külön listával*, önállóan veszik fel a választási harcot, Friedrichék pedig *csak a demokratákra* támaszkodhatnak, ami azt jelenti, hogy *ez a két párttöredék felmorzsolódik a nagy pártoknak egymás elleni küzdelmében.*

Erélyes akció indult az iparostanonc-oktatás szakszerű reformja érdekében

Az Egységes Községi Polgári Párt tagjai a közoktatási bizottság első őszi ülésén követelni fogják a rendszeres műhely-oktatás bevezetését — Becsey Antal irányítja az iparosok akcióját

Az iskolai tanév kezdetével kapcsolatosan ismét felmerül az a kívánság, hogy *a fővárosi tanoncoktatást reformálni kell.* Az Egységes Községi Polgári Párt kezdeményezte ezt az akciót, amely mindezideig anyagi eszközök hiányában nem vezetett eredményre. Ez az eredménytelenség azonban *nem csökkenti az akció kezdeményezőinek harci készségét.* Az *Egységes Községi Polgári Párt* vezetősége részéről ugyanis úgy informálták a *Fővárosi Hirlap* munkatársát, hogy

a közoktatásügyi bizottság legelső őszi ülésén a párt részéről újabb erélyes akció indul meg az iparostanonc iskola oktatási rendszerének szakszerű megreformálása érdekében.

A tanonciskolákat elsőrendű szakemberekkel kell ellátni, intézményesíteni kell továbbá a műhelyi oktatás rendszerét. Ez a két kívánság szerepel az akció kezdeményezőinek és végrehajtóinak a programjában. Mindenütt a világon *műhelyoktatás teszi a tanoncoktatás lényegét.* Az olyan tanoncoktatás, amely csak papiroson és elméletben folyik, eredményre nem vezethet. Az Egységes Községi Polgári Párt, amidőn ezt az álláspontot magáévá teszi, *az iparosság követeléseinek tesz eleget.*

A tanocoktatás modern megreformálása régi követelése az ipari testületeknek,

amelyek tapasztalatból ismerik az ilyen kizárólag elméleti és papirosoktatás súlyos hátrányait. Az ipar gyakorlati foglalkozás, nem kétséges tehát, hogy *erre a pályára kizárólag elméleti oktatással senkit sem lehet nevelni.* A papíron való tanítás nem pótolhatja a gyakorlati műhelyoktatást, amit Európa minden egyes államában már rendszeresen bevezettek.

Az Egységes Községi Polgári Párt vezetősége részéről *Becsey* Antal irányítja ezt az akciót, amelyet *a közoktatásügyi bizottságban a párt delegátusai már a legközelebbi alkalommal szóvá tesznek.* A párt bízik akciójának sikerében már csak azért is, mert hiszen

a műhely-oktatásra való áttérés költségeit a minimumra lehet redukálni

és különben is bizonyos bevételek remélhetők, amelyek a felmerülő költségek egy részét fedezhetik. Megfelelő előkészítés után tehát *minden különösebb akadály nélkül be lehet vezetni az iparostanonc iskolákban a műhelyoktatást, amivel az iparosképzést egyszerre nívósabbá lehet tenni.*

*

Megírta a *Fővárosi Hirlap*, hogy a tanács rendelete alapján a főváros valamennyi iparostanonc iskoláját központi beszerzés alapján látják el iskolai tanszerekkel. Ez a rendelet nagy mértékben sérelmes a tanszerek eladásával foglalkozó kereskedőkre, mert *73.600 pengőre rúg az az összeg, amit az iparostanoncok a központosított tanbeszerzés céljaira befizetnek.* A rendelet megváltoztatása érdekében az *Egységes Községi Polgári Párt* erőteljes akciót indít és a tanügyi bizottság legközelebbi ülésén sürgős intézkedéseket követel e sérelem orvoslása érdekében.

Magyarország aranykoszorús mestere
SZLEZÁK LÁSZLÓ
harang- és ércöntöde, harangfelszerelés és haranglábgyár
BUDAPEST, VI., Frangepán ucca 77. szám
Telefon: Aut. 913-53

Bazilika részére készült 7945 kg új harang
Az 1900. évi párizsi világkiállításon díszoklevéllel, 1921. és 1923. évi vasipari kiállításon aranyéremmel, az 1925. és 1926. évi kézműipari tárlaton kormánydíszoklevéllel, 1927. és 1928. évi budapesti, székesfehérvári, szentesi és szombathelyi kiállításokon nagy aranyéremmel kitüntetve. — Számos egyházi elismerőlevél! — Költségvetéssel díjmentesen szolgál! Előnyös fizetési feltételek!

Alapítási év: 1868. Telefón: Zugló 69—07.
CRISTOFOLI VINCE
KÖPADLÓ FAYENCE FALBURKOLAT
BUDAPEST, VII., GIZELLA ÚT 31

Használja munkáinál a világhirű egresi gipszeket
Legjobbak, legkiadósabbak, legjobb kötőképességűek
Kaphatók: Gipszet Árusító R. T. Budapest
V, Erzsébet-tér 15. —Tel. Aut. 805-25 — Sürgönycím: GIPSZ Budapest

Bründl János udvari szállító
Egészségügyi műszaki berendezések gyára
Budapest, VII., Péterfy Sándor ucca 34. szám
Központi fütés. — Melegvíz készülék. — Vízvezeték. — Csatornázási- és gázberendezések. — Berendez városoknak vízműveket, csatornázásokat és derítőtelepeket. — TELEFON: József 518—19.

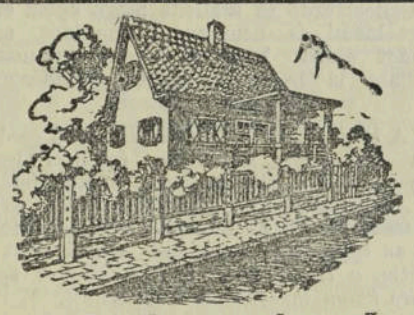

A Böhler-rendszerű
ACÉLHÁZ
ma az ország szenzációja. Gyors, szolid és olcsó építkezés
A jövő ideális lakóháza!
Magyarországon gyártja:
Márkus Lajos vasszerkezeti gyár
Budapest, VI. Hun u. 4. Telefon: L. 920-40, 920-41

ZILAHI-BALOGH GYULA
ÉPÍTŐMESTER
Budapest, I., Bornemissza u. 36
TEL.: Lá. 2—32.

KOVÁCS A. ÖDÖN GÉPÉSZ MÉRNÖK
Budapest, VIII., Bezerédy ucca 8
Telefon: 382 — 93, 408 — 78.
Központi fütés-, vízvezeték-, csatornafelszerelési vállalata

LUTZ
JÓMÁRKÁK-PESTÉRŐL
LAKKOK
ELSŐRENDŰ LEGJOBB MINŐSÉGBEN
TELEFON: JÓZSEF 93-46
Lutz Ede és társa
LAKK- ÉS ZSÍRFESTÉKGYÁR R.T.
BUDAPEST VII. ÖRNAGY-UTCA 4. SZÁM.

WEISZ FÜLÖP
Készíti fürdőkályhákat vörösrézből. Mindennemű vörösrézmunkái és cinezési vállal
rézműves, fürdőkályhaüzem
BUDAPEST, VIII., GÓLYA UCCA 13. Telefon: J. 460-36

Kövezőmester és útépítési vállalkozó
HEISSENBERGER JÓZSEF
BUDAPEST, IX., VÁGÓHÍD UCCA 9/b SZ.

Bauer Dénes utóda, Telefón: Aut. 539—59
HOFFMANN DÉNES okl. mérnök
II., Szász Károly ucca 5. bádogos, gáz, vízvezeték, csatornázási, központi fütési vállalkozó

ÉPÍTŐIPAR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
Budapest, VIII., Baross ucca 15.
Telefón: József 411-49
Aszfaltgyár és anyagtelep: Budapest, IX., Gubacsi út 37.

Budapest legvonzóbb attrakciójává varázsolható az elavult Rudasfürdő

Szamek Emil dr. az új igazgatóság elnöke ismerteti az 50 szobás reuma-kórház terveit és a fejlesztési lehetőségeket

Az *Egységes Községi Polgári Párt* már megalakulásakor gazdasági programjának súlypontjává tette azt az elvet, hogy minden városi üzem városi tőkét jelent, aminek gyümölcsöt kell hozni. Ez a programpont valósult meg az új fővárosi törvényben, amikor az üzemek élére igazgatóságokat rendelt. Alig néhány hete, hogy az igazgatósági tagokat a törvényhatósági tanács megválasztotta s minden nyári szünet ellenére egyre-másra alakulnak már az új üzemigazgatóságok. Legutóbb a Rudasfürdő igazgatóságának összeüléséről hallottunk. Ez a fürdő a főváros egyik legértékesebb műemléke, legnagyobb természeti kincse és döntő fontosságú szerep vár rá a Budapest fürdőváros megteremtésénél. Ezzel a jelentőséggel a város vezetősége is számolt, mikor igazgatósági elnökké *Szamek* Emil dr.-t választotta meg. Szamek Emil a *Batizfalvy*-féle Szanatórium igazgatója, a *Magyar Magángyógyintézetek Országos Szövetségének* alelnöke, aki élénk részt vett a magyar idegenforgalom irányításában: szóval elsőrangú szakember, aki minden ízében ért ahhoz, hogyan kell egy gyógyfürdő vezetését irányítani.

A *Fővárosi Hirlap* munkatársa felkérésére

Szamek Emil dr.

a Rudasfürdő igazgatóságának elnöke a következőket mondotta a jövő terveiről:

— A Gellértfürdő régen önálló fővárosi üzem, amelyet *Bánlaky* Géza igazgató vezet. Neki köszönhető, hogy a Gellértfürdő szállodája fővárosunk idegenforgalmának középpontja lett és az ő ötlete volt a nagyszerűen bevált *hullámfürdő* is. A Rudasfürdőt a Gellérttel ellentétben közigazgatásilag kezelték 1928 végéig. Bevételeit a főváros központi pénztára kapta, kiadásait is a főváros rendezte, úgyhogy *soha senki előtt nem állott tisztán, hogy mennyi hasznot hoz a Rudasfürdő a városnak*, vagy mennyi pénzébe kerül. Valószínüleg ez adta a gondolatot ahhoz, hogy a Rudasfürdőt emeljék ki a bürokratikus közigazgatási keretekből és fektessék kereskedelmi alapokra. A cél az volt, hogy az adminisztráció egyszerű és gyors legyen, a bevételek és kiadások egymáshoz való viszonyát ellenőrizhessék, az üzem jövedelmezőségét megállapíthassák. A város takarékoskodni akart és akként intézkedett, hogy a Rudas a Gellérttel közös igazgatás alá kerüljön, mert az volt a föltevés, hogy így a Gellértfürdő személyzete ellátja majd a Rudasnak nemcsak adminisztratív és számviteli, hanem műszaki ügyeit is.

— Az egyesítéshez fűzött remények nem igen váltak be. A hiba nem a vezetők személyén, hanem a viszonyokon múlott. Aki egy városi üzemet átvesz, sok minden terhet is kap ajándékba, ami nagyon megköti a kezét és gyakran egészen másként kell cselekednie, mint ahogy maga is szeretné. Ezenkívül

a Gellértfürdő és szálloda maga egész embert kíván és nem enged sem időt, sem módot ahhoz, hogy a vezető egy másik üzemre is hasonlóan teljes odaadást és energiát fordítson.

— A Rudasfürdő a főváros legrégibb eredeti épségében megmaradt műemléke, egyúttal legrégibb fürdője is. Közkedvelt, de *igen elavult intézmény*, aminek fellendítéséhez, újjáteremtéséhez kétkézzel kell hozzáfogni. Ez az intenció vezette a fővárost, amikor az egyesítésre vonatkozó elhatározást megváltoztatta, *a Rudasfürdőt önállósította és ügyeinek intézésére külön igazgatóságot választott.*

— Megválasztásom után megvizsgáltam mindent és augusztus elején már meg is alakítottam az igazgatóságot. Első elhatározásunk az volt, hogy

mindenekelőtt a Rudas különválasztását visszük keresztül.

Ez a különválasztás az igazgatóság megalakulásával *jogilag már megtörtént; a tényleges keresztülvitel is csak napok kérdése és így most már hozzáfogunk az üzem kereskedelmi alapon való megszervezéséhez. A Rudasnak minden adottsága megvan ahhoz, hogy fellendüljön, naggyá legyen: a fővárosnak egyik legjobban kamatozó tőkéje.*

— A gyógyfürdőt tápláló források egyrészének rendbehozatala már csaknem befejezés előtt áll. Ez főleg a fürdőhöz delegált *Kordély-Kováts* Béla ny. műszaki tanácsos munkája. A fedettuszoda is alig számbavehető költséggel, nagyon jelentős megujhodáson megy keresztül. Ezek azonban csak toldozgatások.

— A Rudas rendbehozatalához energikusabb beavatkozás, tervszerűen átgondolt, gyökeres operáció szükséges.

— A főváros nagy közmunkák előtt áll. A Rudasfürdő nemcsak kiáltoz ezek után a munkák után, hanem *nagyszerű terrénum arra, ahol igazán hasznos és dúsan kamatozó befektetéseket kell kezdeni.*

— Legelsősorban a Rudas gőzfürdőjét kell rendbehozni. Itt ötven év óta úgyszólván semmi sem történt, legfeljebb csak toldás és foldás, — a szépen elgondolt műemlék megcsúfolása. Építészeti szempontból vandalizmus, higiéniai tekintetből pedig a fürdő mai állapota megfordítottja mindannak, amit a modern ember megkövetelhet. Ahány falrész, annyiféle csempe; ahány ablak, annyi eltorzítása a régi kiképzésnek. A nagyszerű frizeket bemázolták, eldugták.

— *Az úgynevezett szalónfürdők berendezése meg egyenesen ijesztő.* Idegenforgalmi szempontból attrakciónak kellene lenni a Rudasnak, — mai állapotában inkább rejtegetni való, hogy a kulturált idegen meg ne lássa. A kőfürdők megszüntetését rég elrendelte a közegészségügyi hatóság, egyrészüket a mult esztendőben tényleg elzárták. A még üzemben levőkből a piszkos vizet kibocsátani nem lehet, csak egy-egy túlfolyón csurog le a felesleg. Az egyes fürdőzők után emiatt ki sem moshatók a medencék. Ezekbe a bazenokba szünet nélkül folyik a thermálvíz, hihetetlen pazarlással, — részben okot adva arra, hogy amit így elpocsékoltak, kétszázezer köbméter vízvezetéki vízzel pótolják, évi 36.000 pengőkért.

— A fürdőknek ez az avult elhanyagoltsága kétségkívül egyik oka annak, hogy a Rudas látogatóinak száma egyre apad.

— Igaz ugyan, hogy az utóbbi években Budapesten 10.000-rel szaporodott a fürdőszobás lakások száma és ez elvonta a gőzfürdők látogatóinak egyrészét, — viszont a fürdőkultusz szaporította azok számát, akik fürdeni szeretnek és így a budapesti ember ma többször fürdik, mint húsz évvel ezelőtt. Ezek szerint a gőzfürdő látogatói számának apadni nem volna szabad.

— A fürdő eredeti elgondolása olyan nagyszerű, hogy ezeket a kardinális hibákat egészen jelentéktelen költségekkel ki lehet küszöbölni és a fürdőt úgy modernizálni, hogy *abból a város nagyon szép hasznot hajtó üzeme legyen.*

— Nagyon szomorú és rossz állapotban van a szálloda is. A fővárosnak ezen az igen értékes, szinte megfizethetetlen telkén, nagy épületben *összesen 9 kiadható szállodai szoba van.* Ebből augusztus 5-én *egy sem fizette a hivatalosan megállapított árat.* Három szobáért 4—5 pengőt fizettek, kettőért 2—2½ pengőt, egy szobáért 1½ pengőt, egyben ingyen lakott egy nyug. városi tisztviselő, három pedig üresen állott. Ilyen gazdálkodás mellett természetesen nem lehet eredményt elérni. De kellő hozzáértéssel, alig 200.000 pengő költséggel olyan ötvenszobás gyógyszállóvá alakítható át ez a szép Biedermayer-stílusú épület, hogy egyik látványossága lehet a fővárosnak. Ötven olyan szobára gondolok, ahol kettő között egy-egy fürdőszoba álljon, ahová eredeti thermálvíz folyik, úgyhogy a reumás beteg hálószobájából egyenesen beléphet a gyógyfürdőjébe.

— Kis költséggel megoldódna így a középosztály reumakórháza, amit évek óta tervezgetünk és aminek megoldása itt magától adódik.

— Szeretném keresztülvinni azt, amire az ügyosztály akkor gondolt, amikor a Rudasfürdőt kiemelte a közigazgatás bürokratizmusából: az üzem racionalizálását. Elsősorban *az igazgatási költségeket kell apasztani*, mert ezek bizony az egyesítés óta nem csökkentek, hanem nőttek: a nyers bevételeknek egyötödét, 20%-át emésztik fel. Racionális üzemvezetés mellett ennek még a fele sem engedhető meg.

— A Rudas igazgatási személyzete sem könyvelést, sem pénztári nyilvántartást nem vezet. Egész hihetetlen ezek után, hogy *mégis 10 tisztviselőt fizet.* Ebből a tíz tisztviselőből 6 a pénztáros, dacára annak, hogy pénztári nyilvántartását a Gellértben vezetik.

— Egészen érdekes a telefónszolgálat is.

— Telefónkezelő is szerepel a tisztviselői kimutatásban havi 120 pengő fizetéssel; — kezelést igénylő telefón azonban nincs.

— Az üzem mosodájában kétszer annyi ember dolgozik, mint más hasonló munkát adó helyen. A gépházban ugyanez a helyzet. Ez a két része a Rudasnak technikailag egyenesen iskolapéldája annak, hogy milyennek nem szabadna lenni.

— A munkaerők ilyen kihasználása mellett természetesen semmiféle üzem nem prosperálhat.

— *Minden felesleges költekezést energikusan be kell szüntetni az egész vonalon és lehető hamarosan;* — olyan átalakítások, amelyek gazdaságilag, közegészségileg és Budapest fürdőváros szempontjából is tőkét és jövedelmet hoznak a fővárosnak. *Mache* volt itt a mult hetekben, a világ legnagyobb radiológusa, aki kijelentette, hogy a *Rudas vizei a világ leggazdagabb rádiumos forrásaival vetekszenek.*

BANNER ZOLTÁN
okleveles építész és építőmester
BUDAPEST, I., VERPELÉTI-ÚT 10.
Telefón: LÁ. 6-57. Telefón: LÁ. 6-57.

HERCZEG JÁNOS asztalos mester lakberendező faipari üzeme
BUDAPEST, IX. KER., VIOLA UCCA 17. SZ.
Telefón: J. 443—90

SZÉKELY és MOTTL
OKL. MÉRNÖK, ÉPITŐMESTER, ÉPITÉSI VÁLLALKOZÓK
BUDAPEST, III., LAJOS U. 92, IV. EMELET.
TELEFON: AUTOMATA 625—78. SZ.

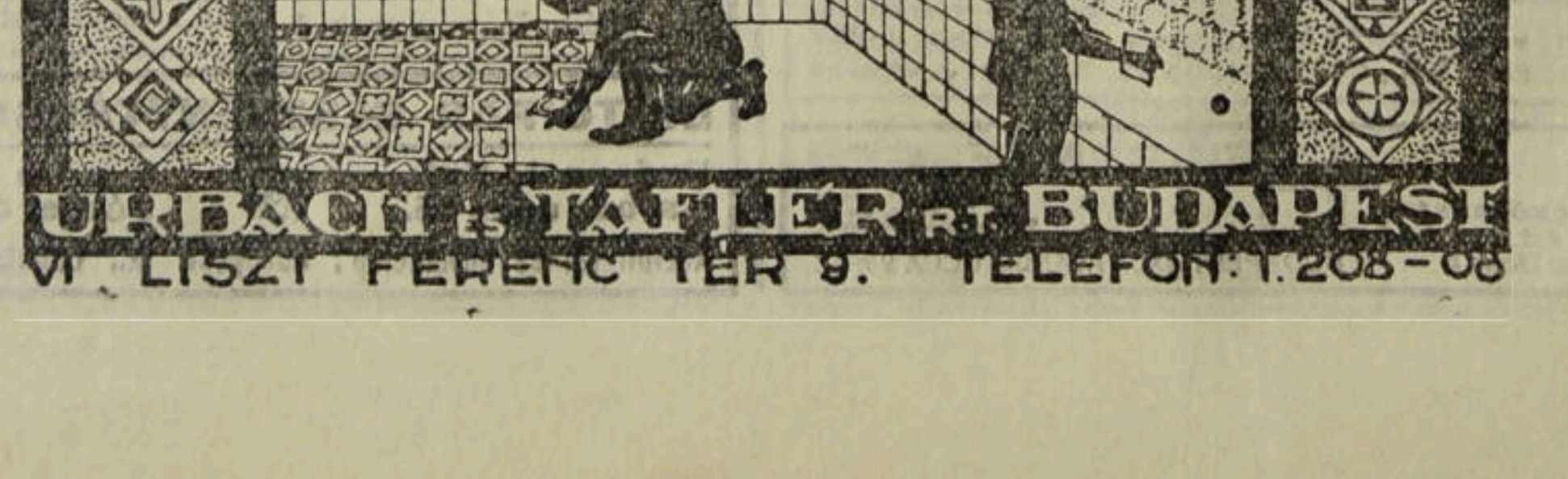

BARCSAI LAJOS ÉPITŐMESTER BUDAPEST
IRODA: I., APRÓD UCCA 2.
TELEFÓN: AUT. 533—74.

WIENER A. UTÓDA ÉPÜLET-ASZTALOS ALAPÍTTATOTT 1886 TELEFÓN: J. 344—50
Kész ajtók, ablakok vasredőnyös üzleti ajtók, kirakatok, állandóan raktáron
BUDAPEST, IX, ÜLLŐI ÚT 123 Az áll. gyermekmenhely épületével szemben

HOCHSTÄDTER VILMOS
Asztalos- és famegmunkáló-telep
BUDAPEST, IX., ERKEL UCCA 9. ÉS 12.
TELEFÓN: Aut. 855-68 :: ALAPITVA 1888. ÉVBEN

LANG ÁRPÁD szobafestő és mázoló
BUDAPEST, VI. KER., KASSAI ÚT 81. SZÁM. (SAJÁT HÁZ)
MŰHELY: VIII. KER., MÁRIA TERÉZIA TÉR 7. SZÁM

Malcsiner Károly Lakatos, lemezáru-vasszerkezeti és autóhűtőket gyártó üzem.
Budapest, X. ker. Kelemen-u 27.
Telefón: J. 394-95.

SCHEUMAN GYULA TELEFÓN: AUT. 151-67
FESTŐ- ÉS MÁZOLÓ-IPARÜZEM
BUDAPEST, VI., BAJZA UCCA 30

INCZE GÁSPÁR műbutorasztalos
Elvállal lakás-, irodai és üzletberendezéseket saját tervei és adott minta szerint.
Budapest, I., Bertalan u. 22
Telefónszám: Lágymányos 5—13

VARGA ALAJOS gáz- és vízvezeték-szerelő vállalata
ÉPÜLET- ÉS DÍSZMŰBÁDOGOS
BUDAPEST, V., HOLD UCCA 25 Tel.: A. 291-57

Hrauda Károly és Fia
okl. gépészmérnök
fűtési-, szellőztetési- és egészségügyi berendezési vállalata
Budapest, VI., Forgách ucca 20. Telefón: Aut. 917—89

Zumpft István
vasút- és útépítő vállalkozó, kövező mester
Kispest, Rákóczi u. 74. szám

Kálló építési vállalata.
I. Szirtes u. 3/b. I. 456-03.

Gazdasági Értesítő

Megegyezést kötött az IBUSz és a Cook-cég. Évek óta tartó tárgyalások és harcok után sikeres megegyezést létesített egymással az IBUSz és az angol Cook-cég. A közvetítő szerepet *Bud* János kereskedelmi miniszter vállalta magára abból a célból, hogy a magyar idegenforgalom érdekeit minden körülmények között előmozdítsa. A döntő tanácskozások után elintéződtek mindazok a vitás kérdések, amelyek eddig felmerültek és létrejött a megállapodás, amely biztosítani fogja mindkét vállalat nyugodt munkáját a magyar idegenforgalom további kifejlesztése érdekében.

Ganz és Társa Villamossági, Gép-, Waggon- és Hajógyár Részvénytársaság. A vállalat e hó 22-én tartott rendkívüli közgyűlése elhatározta, hogy az eddigi 12,250.000 pengőt kitevő alaptőkét 98.000 darab, 1930 október 1-től osztalékjogosult, 50 pengő névértékű új részvény kibocsátása által 17,150.000 pengőre emeli fel. Az új részvényekre a régi részvényesek elővételi joggal bírnak, olymódon, hogy minden öt régi részvény ellenében két új részvény vehető át részvényenkint 110 pengő lefizetése ellenében. Az elővételi jog augusztus 23-tól szeptember 2-ig bezárólag a Magyar Általános Hitelbanknál vagy a Magyar Leszámitoló és Pénzváltóbanknál, vagy a Magyar-Olasz Banknál gyakorolható. A közgyűlés továbbá a newyorki International General Electric Company Incorporated részéről beválasztotta a Ganz és Társa-cég igazgatóságába Minor Clark H. vezérigazgatót és Woodward Jesse Marion jogtanácsost.

A Magyar Országos Központi Takarékpénztárnak a hivatalos lapban közzétett félévi mérlegadatai mutatják, hogy az intézet folyó banküzleteinek fejlődése a gazdasági viszonyok rosszabbodása dacára sem állott meg. A félévi mérleg főbb állományait összehasonlítva a tavalyi első félév adataival (zárójelben) a következőkben ismertetjük. Vagyontételek: pénztárkészlet 4.53 millió pengő (2.69), girószámlán, pénzintézeteknél és bankcégeknél fennálló követelések 13.27 millió pengő (21.86), váltótárca 53.06 millió pengő (41.85), összes adósok 40.62 millió pengő (49.70), zálogleveles kölesönök 27.31 millió pengő (23.31). A takarékpénztárra bízott idegen tőkék: betétek könyvecskékre és pénztárjegyekre 42.23 millió pengő (40.01), betétek folyó- és csekkszámlában 50.32 millió pengő (47.24), hitelezők 34.83 millió pengő (31.31), az idegen tőkék együtt 127.38 millió pengő (118.62). Az üzleti terjedelem növekedése azt eredményezte, hogy a nyereség a kedvezőtlenebb gazdasági helyzetben sem maradt mögötte a tavalyi félév tiszta nyereségének.

Versenytárgyalási hirdetmény

A m. kir. földmívelésügyi minisztérium nyilvános versenytárgyalást hirdet a **baranyaszentlőrinci, mohácsi és mátészalkai m. kir. téli gazdasági iskoláknál szükséges textiláruk beszerzésére.**

A textiláruk szállítása az odaítéléstől számított négy hét alatt teljesen befejezendő.

Csak szabályszerüen kiállított, aláírt, pecséttel lezárt, sértetlen borítékban elhelyezett ajánlatok vétetnek figyelembe. Az ajánlat borítéka: „A m. kir. földmívelésügyi minisztérium gazdasági műszaki hivatalának, Budapest, V., Kossuth Lajos tér 11., félemelet 62. sz. Ajánlat a baranyaszentlőrinci, mohácsi és mátészalkai iskoláknál szükséges textilárukra a 71982/1930. számú versenytárgyalási hirdetés alapján" felírással látandó el.

Az ajánlatokat a gazdasági műszaki hivatalban folyó évi **szeptember hó 9-én déli 12 óráig kell benyujtani.**

Ugyanezen időpontig kell az ajánlati végösszeg 2%-ának megfelelő bánatpénzt a gazdasági műszaki hivatal pénztárában 12—13 órák között letenni és a nyugtát az ajánlathoz kell csatolni.

Bánatpénzül készpénz, vagy a 4260/1929. M. E. számú rendelet szerint elfogadható óvadékképes értékpapírok, vagy a P. K. kötelékébe tartozó pénzintézetek vagy hitelszövetkezetek részéről kiállított betétkönyvek vagy kezességi levelek szolgálhatnak.

Ajánlatok a gazdasági műszaki hivatalban 1930. évi szeptember hó 9-én 13 órakor fognak felbontatni, amikor az ajánlattevők vagy azok igazolt képviselői jelen lehetnek. A feltételek és a szállítandó áruk kitöltendő jegyzéke a gazdasági műszaki hivatalban 12—14 óra között megtekinthetők, illetőleg egy pengő áron megszerezhetők.

Ajánlattevők a végleges döntés megtörtéig kötelezettségben maradnak.

Ajánlatokat csak az egész munkára és csak az eredeti ürlapokon lehet tenni és a főbb cikkekből az ajánlathoz minta csatolandó.

Azok az ajánlattevők, akik a gazdasági műszaki hivatallal még nem voltak összeköttetésben, illetőleg előtte ismeretlenek, tartoznak szállítóképességüket és megbízhatóságukat vállalatuk telepe szerint illetékes kereskedelmi és iparkamara bizonylatával igazolni.

Megbízást nyert ajánlattevő tartozik bánatpénzét a vállalati összeg 5%-ára biztosítékul kiegészíteni.

A m. kir. földmívelésügyi minisztérium fenntartja azt a jogát, hogy a beérkezett ajánlatok között az árakra való tekintet nélkül szabadon választhasson.

Egy ajánlattevő sem követelheti, hogy a szállítás vagy munkálat egészben vagy részben neki ítéltessék oda és a megbízást nem nyert ajánlattevők semmiféle címen nem igényelhetnek kártérítést.

Egyebekben a közszállítási szabályzat határozmányai irányadók.

Budapest, 1930 augusztus 22.

M. kir. földmívelésügyi miniszter.

Párt és klub

— *A Polgári Egység Klubja* szokásos heti társasvacsoráját hétfőn *Usetty* Béla klubjában, a *Ferencvárosi Polgári Kaszinó* kerthelyiségében tartotta, amelyen nagy számban vettek részt az *Egységes Községi Polgári Párt* tagjai is. A vacsorán számos érdekes megnyilatkozás hangzott el.

— *A Lipótvárosi Polgári Kaszinó* szerdai társasvacsorái minden alkalommal a meleg együttérzés és összetartás jegyében folynak le. A Kaszinó tagjai között állandóan jelen van *Scheuer* Róbert elnök is, akivel együtt sok értékes tervet dolgoztak ki a Lipótváros fejlesztésére és hiányainak pótlására.

— *A Terézvárosi Gazdasági Egyesület* augusztus 26-án, kedden este az Andrássy úti volt *Drechsler*-étteremben társasvacsorát rendezett a tagok nagyméretű érdeklődése mellett.

— *Társasvacsora a Józsefvárosi Kaszinóban.* A Józsefvárosi Kaszinó legutóbbi társasvacsoráján megjelent *Payr* Hugó, az Egységes Községi Polgári Párt főtitkára, *Lappert* Rezsővel, a fővárosi Anyagvizsgáló Intézet igazgatójával. A kaszinó nevében dr. *Molnár* Béla elnök üdvözölte Payr Hugót, aki válaszában rámutatott arra, hogy a kerületi körök gyarapodása a községi párt eszméinek térhódítását jelzi. Felhívta a figyelmet a közeledő községi választásokra, melyek módot adnak a polgárságnak arra, hogy maga döntsön jövendő sorsa felett s a községi élet számos terén megszabja jövő boldogulása feltételeit. Végül dr. *Ráskay* Alfonz üdvözölte Lappert Rezső műszaki főtanácsost.

Modernül akarja
a lakását berendezni ?
Jöjjön el az Őszi
Lakberendezési és Háztartási Vásárra
Városligeti Iparcsarnok
Nyitva egész nap
Augusztus 30-tól, szeptember 14-ig

SCHULZ TÜZELÉSTECHNIKAI ÉS ÉPITÉSI R.T.
Schulz A. okl. mérnök
GYÁRKÉMÉNYEK, KAZÁNBEFALAZÁSOK, IPARI KEMENCÉK, TÉGLA- ÉS MÉSZÉGETŐ KEMENCÉK.
BUDAPEST, VII. ARÉNA U. 80.
TELEFON: JÓZSEF 329-04. JÓZSEF 410-42.

„Petrol" MŰSZAKI- ÉS OLAJKERESKEDÉS
ezelőtt v. GYURKOVICH ÉS TÁRSA
Budapest, V, Nádor u. 6
Telefonszám: Automata 802-29

Talajnedves épületek kiszárítása szabadalmazott falfűrésszel
Talajnedves kő- és téglafalazatok szigetelése és kiszárítása, talajvíz-szigetelés, házigomba kiirtása. *Költségvetések díjmentesen!*
PÉTER ERNŐ
V., SZEMÉLYNÖK UCCA 18. VI. 2. Telefon: Aut. 161-12

HEBENSTREICH FERENC
okl. kőműves-mester építési vállalkozó
VIII, Kender u. 24
Telefonhívó: 408—50

SCHÄFFER KÁROLY
okleveles mérnök
Vasút-, út-, betonépitési vállalkozó kövező-mester
Budapest VIII, Aggteleki-utca 17. Telefon: József 325-88

PARKETTA
szállítása, mindennemű padozat készítése és javítása.
FRIED és BENEDEK
parkettgyár és gőzfürész
BUDAPEST, VII., RÁKÓCZI ÚT 82.
Telefon: József 133—43 és József 134—17.

GUTH ÉS ÁDÁM
Egészségügyi berendezők
Bádogos, víz- és villanyszerelők
VI, DESSEWFFY U. 28.
TELEFON: 119—91.

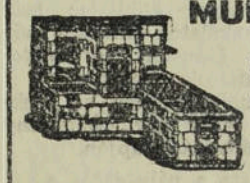
MUNKÁCSY GYULA
Cégtulajdonos:
Munkácsy Ernő
épület- és műlakatosmester, takaréktűzhely és kályhakészítő
Budapest, VIII., Rózsa utca 39.
Telefon: J. 312—90.

MINKOVITS
modern cégtáblafestő
VIII., Víg utca 24. — Telefon: József 385—52.

TERLANDAY ÉS TÁRSA
asztalosáru gyára
Budapest VII, Erzsébet királyné-út 125/b. sz.
Telefon: József 443—83.

Czeglédy János Jenő
műkőáru-készítő, fal- és padlóburkoló mester
Székesfővárosi és állami szállító kartellen kívül
Budapest, Kistemplom utca 5. Telefon: József 449-98

DITTLER FERENC
OKL. ÉPÍTŐ M., TERVEZŐ ÉS ÉPÍT. VÁLLALKOZÓ
BUDAPEST
VIII., BAROSS-UTCA 36.

Korányi és Fröhlich redőnygyár
BUDAPEST KISFALUDY-U. 5/F • TELEFON J. 323-76 • 459-86
SPECIALIS GYÁRTMÁNYAI:
SZAB. PÁNCÉLREDŐNY · ACÉLREDŐNY · FAREDŐNY · VÁSZONREDŐNY
SZAB. AJTÓCSUKÓ · BOST WIGH-TOLÓRÁCS · NAPELLENZŐ · SZERKEZETEK
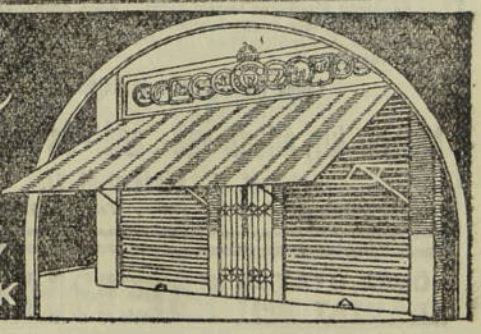

Vállalkozási Hirlap

Bud János kereskedelmi miniszter magáévá tette a főváros álláspontját a kelenföldi telep fejlesztése ügyében

A kereskedelmi miniszter engedélyezte a negyedik nagy áramfejlesztő gépegység beszerzését és Kelenföldön való felállítását — E héten döntenek a Vízművek vitás beruházásairól is

A Vízművek beruházási munkálatai a jövő héten kezdődnek meg. A belügyminisztérium és a népjóléti minisztérium műszaki ügyosztálya *már hetekkel ezelőtt jóváhagyta a beruházási terveket,* csupán néhány részletkérdést illetően folyik még a vita. A *Fővárosi Hirlap* munkatársa, minthogy itt 18 millió pengőt kitevő beruházási összegnek a felhasználásáról és nagy tömegeket foglalkoztató munkálatok megindításáról van szó, érdeklődött a Vízművek igazgatóságánál a helyzet alakulása iránt. A

legilletékesebb helyről

a következő felvilágosításokat kaptuk:

— A Vízművek igazgatósága eddig csak egy ülést tartott, amelyen megtörténtek az intézkedések a miniszterileg jóváhagyott beruházási tervek végrehajtása iránt. Az igazgatósági ülés utasította az adminisztratív igazgatóságot arra, hogy *az engedélyezett munkálatokra a versenytárgyalást írja ki.* A munkálatok kiírása is megtörtént már, úgyhogy

két héten belül megkezdődhetik a munka.

— Ami azokat a vitás kérdéseket illeti, amelyek a főváros és a belügyminisztérium között felmerültek, ebben a tekintetben is rövidesen meg lesz a döntés. A vita ugyanis a körül folyt, hogy *a szivattyútelepet a Vízművek hol helyezze el, vitás volt továbbá a pesti és a budai csőhálózat összeköttetésének a módja, valamint a vízvezetéki üzem decentralizációjának mikénti megoldása, végül vita tárgya volt az a kérdés is, hogy Budán is készüljön-e egy új vízműcentrálé.* Ezekről a kérdésekről szakadatlanul folynak a tanácskozások a Vízművek igazgatósága és a belügyminisztérium műszaki osztálya között, *döntés e hét végére várható.*

Érdeklődtünk az Elektromosművek beruházási programjának a végrehajtása iránt is. Ezekhez a tervekhez ugyanis a kereskedelemügyi miniszter még nem járult hozzá és így a munkálatok kiírására még nem kerülhetett sor. *Teljesen beavatott informátorunktól* a következő felvilágosításokat kaptuk:

— Bud János kereskedelmi miniszter, az Elektromosművek beruházási terveinek egy jelentékeny részét már jóváhagyta. E jóváhagyás alapján

az Elektromosművek kiírta a pályázatot a kelenföldi kazánra, a kazán berendezésére, valamint a bánhidai centráléhoz tartozó áramátalakító központnak a megépítésére.

A negyedik gépegység beszerzése és felállítása ügyében is tisztázódott a helyzet. Kezdetben ugyanis *Bud* János kereskedelmi miniszter nem akarta engedélyezni ennek a negyedik gépegységnek a beszerzését, illetve a kelenföldi telepen való felállítását. Hosszas tárgyalások után Bud János kereskedelmi miniszter, aki a vita egész tartama alatt rendkívül megértő magatartást tanusított, *magáévá tette a főváros kívánságát és ezen az alapon*

hozzájárult ahhoz, hogy ez a negyedik gépegység is Kelenföldön épüljön meg.

Ennek *a negyedik nagy áramfejlesztő gépegységnek a felállítására természetesen csak 1931-ben kerülhet sor, mert hiszen az Elektromosművek a függőkölcsönből csak 12 millió pengőt kapott, amiből e negyedik gépegység beszerzésére már nem telik.*

A kereskedelmi miniszter az alárendelt hatóságok számára körrendeletet adott ki, mely *a 15.000 pengőn aluli munkák kiírási nyomtatványainak és költségvetésének díjtalan kiadására utasítja a hatóságokat.* A fővárosi munkákra pályázó kézműiparosok felkérték *Kollmann* Dezső dr. törvényhatósági bizottsági tagot, hogy tolmácsolja azt a kérésüket, hogy *a főváros a 15.000 pengőn aluli munkák nyomtatványait és költségvetéseit díjtalanul bocsássa rendelkezésükre.* Tekintettel arra, hogy a szóbanforgó nyomtatványok a főváros házinyomdájában készülnek, a kézműiparosok kérése elől az illetékes körök nem fognak kitérni.

Új versenytárgyalási kiírások

A polgármester versenytárgyalást hirdet:

Útrendezési munkára a Diósárok útnál. Pályázni lehet szeptember 1-én déli 12 óráig az út- és csatornaépítési ügyosztályon.

Gyalogút aszfaltozási munkára az Enyedi útnál. Pályázni lehet szeptember 1-én déli 12 óráig az út- és csatornaépítési ügyosztályon.

Lakatosmunkára a Németvölgyi úti iskolánál. Pályázni lehet szeptember 15-én d. e. fél 10 óráig a középítési ügyosztályon.

Mázolómunkára ugyanott. Pályázni lehet szeptember 17-én d. e. fél 10 óráig a középítési ügyosztályon.

Asztalosmunkára ugyanott. Pályázni lehet szeptember 16-án d. e. fél 10 óráig a középítési ügyosztályon.

Föld-, vasbetón-, kőművesés elhelyezőmunkára a ferencvárosi helyi kikötőnél. Pályázni lehet szeptember 9-én déli 12 óráig az út- és csatornaépítési ügyosztályon.

Papír és rajzeszközök szállítására. Pályázni lehet augusztus 30-án d. e. 11 óráig a központi anyagszertárnál.

Szabómunkára az altiszti, tűzoltói és javadalmi őrségi alkalmazottak téli ruhájának elkészítéséhez. Pályázni lehet szeptember 10-én d. e. 11 óráig a városgazdasági ügyosztályon.

Versenytárgyalási megbízások

A mult héten tartott nyilvános és szűkkörű versenytárgyalások alapján a különböző közmunkákat és közszállításokat a következő cégek kapták:

Villanyszerelési munkát az Ihász uccai iskolánál: Csépai Jenő 5897, *az Érdi úti iskolánál:* Max Ferenc 4841, *a Miskolci uccai iskolánál:* Molnár István 5895 P.

Asztalosmunkát az Érdi úti iskolánál: Kass Béla 4937 P.

Vasbetón állványmunkát az Egressy úti kertészetnél: Bier Mihály 4935 P.

Központi melegvízfütési berendezési munkát a Mester uccai tüdőbeteggondozó intézetnél: Schaller József 4974 P.

Útrendezési munkát a *Naphegy téren:* Marik Ernő 82 ezer 32, *az Enyedi uccánál:* Halmos I. és Fia 42.430, *a Pasaréti úton:* Kulás János 16.051, *az Erőd uccánál:* Gravieser Albin 6764 P.

Csatornaépítkezési munkát a *Hadapród uccánál:* Skuteczky és Zboray 27.843, *a Csata uccánál:* Halász Hubert 9429 P.

Bitumenezési munkát a Budafoki úti főgyüjtőcsatornánál: Millini Ignác 10.777 P.

Szigetelési munkát u. ott: Posnanszky és Strelitz 7540 P.

Kőművesmunkát a marhavásártéri húsvásárok irodaépületénél: Fratrichevich Ernő 5282 P.

Vízvezeték és csatornázási munkát ugyanott: Kulcsár Kálmán 2438 P.

Asztalosmunkát ugyanott: Gara Lajos és Fia 1254 pengő vállalati áron.

Beérkezett ajánlatok

A mult héten tartott versenytárgyalásokon a különböző közmunkákra és közszállításokra a következő cégek pályáztak:

Kéményépítési munkára a Hernád uccai iskolánál: Schultz r. t 13,420, Custodis Alfonz 14.669, Welwart és Kutasi 14.820, Heinecke H. R. 15.149, Marton és Szalka 15.294, Eggenberger S. 16.918 P-vel.

Gumipadozati munkára ugyanott: Hungária gumigyár 28.081, Magyar ruggyantaárugyár 31.715, Dorogi és társa 34.525, Neuschloss-Lichtig 24.273 pengővel.

Linoleumburkolási munkára ugyanott: Mészáros István 18.026, Ungár Fülöp 18.452, Herz Testvérek 18.647, Magyar asbestit padlógyár 18.986, Császár Imre 19.159, Melocco Péter 19400, Geitner és Rausch 20.591, Schraub István 21.197 pengővel.

Lakatosmunkára az Ihász uccai iskolánál: Ozsváth István 7915, Mandorff és Társa 8004, Varga Ferenc 9924, Galambos Jenő 9421, Skorka Lajos 9393, Fölkel István 9777, Krempel József 10,582, Letenye József 10.719 P-vel.

Mázolómunkára ugyanott: Zuzán Béla 4366, Kneisz György 5746, Toldi Béla 6289, Környei Lajos 6412, Rácz Márton 6478, Kovács András 7171, Mihály Ferenc 7449, Zimmermann János 8251, Heller József 9310, Golárisz M. és Fia 10.725 P-vel.

Asztalosmunkára ugyanott: Polacsek János 11.275, Klekner Lászlóné 11.338, Bútorcsarnok szövetkezet 11.456, Hegedüs és Nagy 11.678, Fischer András 12.452, Gera Lajos és fiai 12.643, Madari Gyula 12.780, Stramm József 14.805 P-vel.

Burkolómunkára ugyanott: Vatay József 12.639, Emptio r. t. 14.225, Barcza Dezső 14.258, Urbach és Tafler 14.334, Nagy István 14 ezer 695, Cristofoli Vince 14.852, Fekete Mihály 14.880, ifj. Walla József 15.079, Strasser Vilmos 17.908 P-vel.

Gumipadozati munkára ugyanott: Magyar ruggyantaárugyár 38.304, Dorogi és Társa 40.619, Parkettázó és fakereskedelmi r. t. 21018 P-vel.

Központi fűtőberendezési munkára a Gerlóczy uccai tűzőrségi épületnél: Szentgyörgyi és Társa 15.684, Szepessy Sándor utóda 16.679, Wolf Odön 17.526, Keszler Jenő és Fivére 17.680, Gerő N. Nándor 18.279, Riemer Miksa 18.336, Buchta Károly 19.696, Rufián István 19.734; *a koronaőruccai tűzőrségi épületnél:* Gombos és Tamás 11.437, Stern és Rosenthal 12.043, Sámuel György 12,146, Keszler Jenő és Fivére 12.364, Szepessy Sándor utóda 13.069, Gerő N. Nándor 13.364, Róth Vilmos 13.630, Riemer Miksa 13.752, Fort Oszkár és Társa 13.856, Rufián István 14.315 P-vel.

Szobafestőmunkára a dévaiuccai tüdőbeteggondozó intézetnél: Garay és Társa 1560, Fenk Sándor 1795, Benedek János 2027, Lendvay Ferenc 2006, Liktor Ferenc 2186, Zafourek Ferenc 2250 P-vel.

Mázolómunkára a budaörsiúti kislakásoknál: Princess Ferenc 1260, Bálint Sándor 1440, Remsey Elemér 1440, Török és Juhász 1494, Krump György és Fia 1620, Molnár Ferenc és Faragó László 1710, Fischer és Hartmann 1800, Kiszely Géza 1980; *a bécsiúti bérházaknál:* Tófeji József 3300, Balczó Sándor 5280, Viola Lajos 5610, Wiegmann Frigyes 5610, Roskai Ernő 5775, Schulik Ágoston 5940, Pásztor Hermann 6138, Bauer József 6270, Lampert András 6270, Zelinszky Dezső 6600; *a lenkeúti kislakásos bérháznál:* Faragó és Simonits 2200, Brenner Miksa 3080, Jelenszky Ferenc 3300, Kovács Antal 3300, Győry Antal 3520 P-vel.

Redőnymunkára a Szabó József uccai autobuszgarázsnál: Korányi és Fröhlich 3478, Spolarich Vilmos 3654, Braun Mór 3712, Magaziner Albert 4578, Pick Ede 5039, Magaziner Lajos 5606, Paschka és Társa, Heim H. 5894 P-vel.

Asbestpadlóburkolási munkára a Dugonics uccai iskolánál: Wipler és Társa 7740, Császár Imre 8520, Plöki Nándorné 9926 P-vel.

Villanyszerelési munkára a Németvölgyi úti iskolánál: Köhler és Medve 5477, Göts Károly 6175, Bauer József 6927, Geirniger Odön 8167, Bejczi István 8175, Szilágyi Mihály 8670, Rymorz Lajos 11.006, Fischhof Oszkár 13 ezer 933 P-vel.

Kőművesmunkára az aquincumi múzeumnál: Sally József 4534, Buzadics Ignác 4811, Madari László 4835, Balázs Farkas 6893, Kellermann László 9369 P-vel.

Kőfaragómunkára ugyanott: Král Gyula 4110, Schmidt Gyula 4376, Dunamenti kőbányák 6740, Pluhár Károly 7799 P-vel.

Üvegesmunkára a hernáduccai iskolánál: Herling Antal 13.846, Bielek Károly 14.724, özv. Sinkó Antalné 16,087, Hochhauser István 17 ezer 195, Stiftner Ferenc 17.893, Braun Ferenc 19.460, Bukova Lajos 19.967, Szalféter Ede 23.056, Handelsmann Arnold 25.305 P-vel.

Vízvezeték-, csatorna- és gázberendezési munkára u. ott: Molnár András 40.070, Farkas Izor 36.833, Wolf Odön 38.417, Scharle Ignác 38.498, Morzsányi Hermann 38.950, Adler Henrik 39,341, Kulcsár Kálmán 41.268, Rufián István 41.918, Fazekas Ferenc 42.046, Riemer Miksa 42.085, Szepessy Sándor 42 ezer 125, Lakos Jenő 43.597, Hoffmann Dénes 44.269, Weiss Simon 44.646, Janisch János és Fia 44.691, Egri és Fia 44.964, Spiegler Samu 46.465, Bekő Ferenc 47,401, Halász Ernő 50.690, Fort Oszkár 51.906 P-vel.

Vízvezeték és csatornázási munkára a dévaiuccai tüdőbeteggondozó intézetnél: Farkas Izor 2763, Weszely József 3277, Várnai Arthur 3378, Tóth János 3917; *az üllöiúti városi bérház udvarrendezésénél:* Ronai Sándor 9149, Both Ádám 9290, Szepessy Sándor 9347, Neményi Simon 9394, Marton és Tóth 9450, Szentgyörgyi és Társa 9620, Rietschel és Henneberg 9949, Körting E. 9983 P-vel.

Burkolómunkára az Új Szt. János-kórháznál: Neuhauser Miksa 23.138, Urbach és Tafler 22.801, Schillinger Vilmos 23.413, Koch és Szilágyi 24.959, Strasser Vilmos 25491, Walla József 26.075, Barcza Dezső 26.975, Kraszner József 27.464, Nagy István 29.240; *a hernáduccai iskolánál:* Ceglédi Jenő 5247, Koch és Szilagyi 6431, Felder Géza 6727, Somogyi Béla 7413, Kármán és Fazekas 7687, Barcza Dezső 8632 pengővel.

Boltozási munkára a Zugligeti ároknál: Führer Miklós 11.895, Marik Ernő 12.382, Gottfried Géza 12.564, Rysavi János 13,226, Klauber és Vajda 13.347, Skutetzky és Zboray 13.967, Farkas Lajos 14.617, Schäffer A. 15.968 P-vel.

Útrendezési munkára a Soroksári útnál: Halmos István és Fia 15.239, Obendorfer József és Fia 15.341, Gottfried Géza 16.963, Helfenstein Károly 15.779, Gravieser Albin 17.068, Kövező és útépítő rt. 17.041, Heverdle István 17 ezer 729, Ámon Antal és Fia 18.181, Kulás János 18.887, Kézműiparosok szövetkezete 18.298, Gattyán Pál 19.211, Benedek M. 19.633 P-vel.

Aszfaltozási munkára a Bimbó ucca gyalogútjánál: Posnanszky és Strelitz 3980, Grosit 4065, Helvey Tivadar 4165, Biehn János 4515, Korek E. 5403, Angol aszfalt 5823 P-vel.

Kőműves- és udvarrendezési munkára a rákosfalvai gyógypedagógiai intézetnél: Wagner Géza 5364, Kovacsek Géza 7057, Karaszek Károly 7151, Schuszter György 8100, Kalocsai Géza 9026, Dudus Ernő 10.209 P-vel.

Ácsmunkára az arénaúti iskolánál: Hegedüs Ferenc 8090, Czipauer László 8477, Szücs Mihály 8824, Wellisch Mór 9040 P-vel.

címkés gyártmányokat mindenki bizalommal fogadja, mert

kitünő anyagból a leggondosabban készülnek!

Ide tartoznak a különféle hengerelt kereskedelmi árukon kívül az ipari stabilmotorok, lokomobilok, traktorok, cséplőgépek és más mezőgazdasági gépek. Útépítő (úthengere ő- és útgyalu) gépek, lakókocsik. Vas- és acélöntvények, öntöttvas csövek, karikás kályhák és kereskedelmi öntvények.

Teherautomobilok, autóbuszok a „MERCEDES-BENZ" gyártási szab. szerint a hazai különleges úti viszonyoknak a legjobban megfelelő kivitelben készülnek. Kombinált tűzoltó- és locsoló-autók. Lajtos öntözőkocsik.

Jobbágy féle szab. folytonégőkályháink a háztartásokban és középületekben (iskolákban, stb.) legjobban használhatók.

Kérjen felvilágositást és árajánlatot!

Magyar kir. állami vas-, acél- és gépgyárak

Budapest, X., Kőbányai-út 21.

Telefon: József 460—29. *Telefon: József 460—29.*

FISCHER ÉS HARTMANN

mázolómesterek

Budapest IV, Képiró ucca 3. sz. TELEFON: A. 847-73

Fióküzlet: IX. ker., Tompa ucca 30. szám

KÖVEZ, UTAT ÉS VASUTAT ÉPÍT **BÉRHENGERLÉST VÁLLAL** KÖVEZŐ ÉS ÚTÉPÍTŐ RÉSZV.-TÁRS. BUDAPEST IX, THALY KÁLMÁN U. 41. TEL.: J. 302-66

Események

Fővárosi Hírlap
Az Egységes Községi Polgári Párt hivatalos lapja.
*
Előfizetési árak:
fél évre . . . . . 12 pengő:
egész évre . . . . . 24 pengő:

KIÉ A SIKER?

A Szent István és Szent Imre ünnepek lezárulása után mindnyájunknak, akik Budapest érdekeit, de a nagy magyar jövőt is szeretettel munkáljuk, legelső kötelessége leszögezni, hogy ilyen káprázatos sikert még az idegenforgalom, az ünnepek megadminisztrálása, a vendégekről való gondoskodás és a rend tökéletes fenntartása körül ennek a városnak falain belül nem láttunk.

Egy pillanatig sem szeretnénk profánságba tévedni, de nem is lehet, mert mindenki tudja és vallja, hogy az ünnep lelke és mozgatója, a tömegek összesereglésének szent titka a hit, az áhítat, a szentek tisztelete volt. Ez hozta ide a külföldiek óriási seregét, a nemzeti eszme pedig, amely az ünnepnek szintén lényege volt, egybeforrasztott minden magyarokat, bárhova vetette is azokat az áldatlan sors. De ma már azt sem lehet elhitetni, hogy szervezetlenül, a nagy napok kellő hirdetése, a zarándokok toborzása nélkül is ellepték volna Budapestet a külföldiek.

Az isteni hit által való vezéreltetésen kívül emberi munka, irgalmatlan energiát, szervező talentumot és a hitért, hazáért való rajongást feltételező emberi munka is kellett. Ezt pedig *Huszár* Károly képviselte, aki — ha nem szeretjük is a szuperlatívuszokat, de meg kell mondani — valóságos csodát művelt. Ő volt a lelke az egész toborzásnak és rendezésnek. Mellette természetesen egész kis hadsereg működött, amelynek minden tagja hálát és elismerést érdemel. Külön is ki kell emelni azonban *Zilahy Dezsőnek*, a székesfőváros idegenforgalmi hivatala igazgatójának elévülhetetlen érdemeit, aki nagyszerű tapasztalatait, szervező erejét, rugalmas munkakészségét, pompás világlátottságát vitte harcba a nagy sikerért. Hogy ilyen rendkívüli energiával, odaadással végezhette kivételes munkáját, ahhoz természetesen legelsősorban ügyosztályvezető tanácsnokának, a minden ízében európéer *Lobmayer* Jenőnek megértő támogatására volt szüksége.

Ha mindezekhez hozzávesszük, hogy a budapesti rendőrség nyugati szellemű, remek munkát végzett, akkor felsoroltuk a siker legelső sorban álló tényezőit.

Scitovszky belügyminiszter leirata a közmunkák gyors kiadásáról. *Scitovszky* Béla dr. belügyminiszter tegnap leiratot intézett a fővároshoz, amelyben örömmel veszi tudomásul, hogy a *költségvetés keretében 32 milliót, a függőkölcsönből pedig 12 milliót* fordítanak sürgős beruházásokra. A belügyminiszter felhívta a fővárost, hogy részletes jelentésben számoljon be a *munkálatok kiadásának* tempójáról és a munkálatok *elvégzésének* előrehaladásáról.

Csütörtökön tartja első őszi ülését a törvényhatósági tanács. A nyári szünet után csütörtökön, augusztus 28-án délelőtt 11 órakor tartja első ülését a törvényhatósági tanács. A napirend ezúttal több, mint 30 pontból áll: telekkisajátítások, póthitel engedélyezések és munkakiírások, amelyek főként a kórházi tatarozások munkakiadásaira vonatkoznak. A nagyobb és kisebb munkálatok összege kb. 800.000 pengőre rúg, amelyeket a tanácsülés határozata után a polgármester nyomban meghirdet. A folyamatban levő átalakítások miatt a tanácsülést az Újvárosházán tartják, ahol a távollevő *Ripka* Ferenc dr. helyett *Sipőcz* Jenő dr. polgármester fog elnökölni.

Ranschburg Viktor halála. *Ranschburg* Viktor, a Panteon Irodalmi Intézet vezérigazgatója, a magyar könyvkiadás kimagasló vezéregyénisége 68 éves korában elhunyt. *Ranschburg* Viktor évtizedekig az *Athenaeum* élén állott és nevéhez fűződik a magyar könyvpiac és a magyar irodalom nagyarányú fejlesztése. Ranschburg Viktor érdemeit legfelsőbb helyen is méltányolták a Ferenc József-rend adományozásával, kartársai pedig azzal, hogy őt választották meg a *Magyar Könyvkiadók és Könyvkereskedők Országos Egyesülete* díszelnökévé. Halálát előkelő és kiterjedt rokonság gyászolja, közöttük fia: *Ranschburg* Pál, a Magyar Ruggyantagyár igazgatója. Pénteken temették Ranschburg Viktort, családjának, barátainak és megszámlálhatatlan tisztelőinek bensőséges részvéte mellett.

Kevés az uccai telefonfülke. Két éve, hogy a főváros uccáin megjelentek a telefonfülkék és ma már olyan nélkülözhetetlen közintézményekké váltak, hogy hozzátartoznak nemcsak Budapest külső képéhez, hanem a mindennapi élethez is. Sajnálatos azonban, hogy a telefón-vállalat csak *a legforgalmasabb helyeken* szerelt fel ilyen fülkéket és a város szívében sokszor negyedórán át kell keresni egy-egy üres uccai telefónállomást, különösen a *Belváros szívében és a Ferencváros belső területén*, ahol nagy házagok vannak. A fővárosnak mindenesetre kötelezni kell a vállalatot arra, hogy necsak *saját üzleti érdekét* tartsa szem előtt és a neki nyujtott évtizedes monopólium fejében viselje szívén a közönség érdekeit is. Nem szabadna megtörténni, hogy egy-egy fülkénél ketten-hárman várjanak, míg sorra kerülnek, mert az intézmény egyik főelőnye az, hogy a főváros lüktető életében a közönség kényelmét szolgálja. Kényelemről pedig addig nem lehet beszélni, amíg a főváros minden részében, tehát a *külvárosokban is* nyilvános uccai telefónfülkékben hiány mutatkozik.

Tíz nap mulva átadják rendeltetésének az autobuszgarázst. A Szent Imre-ünnepségek nagy tömegülései tudvalevően a gyönyörűen feldíszített autobuszgarázs hatalmas helyiségeiben zajlottak le és a résztvevő közönség egyhangú elragadtatással bámulta az intézmény gigantikus méreteit és nagyszerű berendezését. Az üléseken résztvett külföldiek különkülön fejezték ki megelégedésüket az impozáns építmény fölött. Az ünnepségek végeztével a főváros vezetősége rövid terminust szabott a vállalkozóknak a még hátralevő berendezések elvégzésére és így *szeptember 7-én az Autobuszüzem birtokba veszi a részére emelt nagy épületet.*

Szeptember 15-én megkezdik a Rákóczi úti vágányok középre helyezését. A Rákóczi út forgalmának zavartalan lebonyolítása érdekében már régebben úgy rendelkezett a főváros vezetősége, hogy a *BSZKRT köteles a Rákóczi úti vágányokat az úttest közepén elhelyezni.* A megoldással megszűnik végre a Múzeum és Károly körúti veszedelmes zóna is, ahol a multban annyi sok szerencsétlenség történt. Az elmult napokban mintarendőri bejárást tartottak a Rákóczi úton és a Közmunkatanács hozzájárulása alapján *szeptember 15-én kezdik meg a vágányok középrehelyezését.* A főváros vezetősége utasította a BSZKRT, hogy a munkálatokat a legsürgősebb ütemben folytassa le és a lehetőség szerint *éjjel-nappali permanens munkával igyekezzenek a vágányok középrehelyezését befejezni.*

Ünnepélyesen megnyitották a zamárdi gyermeküdülőt. Vasárnap reggel avatta fel *Vass* József dr. népjóléti miniszter a székesfőváros Balaton-Zamárdiban létesített gyermeküdülőtelepét. A felavatáson nagyszámú, előkelő közönség vett részt, a törvényhatóság képviseletében dr. *Ripka* Ferenc főpolgármester, dr. *Harrer* Ferenc, *Ilovszky* János, *Máté* János, *Kollmann* Dezső bizottsági tagok, Somogy vármegye képviseletében báró *Weiss* Gyula, vármegyei főjegyző, a tisztifőorvos, a járási főszolgabíró és a község és a környező helységek vezetőemberei jelentek meg. Az ünnepség tábori misével kezdődött, amelyet *Vass* József népjóléti miniszter pontifikált, majd beszentelte a *kormányzóné nevéről* elnevezett otthont és a mise keretében mély hatású beszédet mondott. A miniszter szavait *Purébl* Győző dr. tanácsnok köszönte meg, hangsúlyozta beszédében azt az áldozatkészséget, amelyet a törvényhatóság és valamennyi más hatóság tanusított a gyermeküdülő létrehozása körül. Ezután bemutatták a gyermeküdülőt, amely öt épületből áll és a higiénia minden követelményeivel rendelkezik.

A Magyar Tógazdaságok Rt. felkért bennünket a következő nyilatkozat közzétételére:

Egyes lapokban közlemények jelentek meg gróf *Zichy* Jánossal 15.000 pengő iránt folyó polgári jogvitánknak büntető útra való tereléséről. Addig is amíg alkalmunk lesz a folyamatba tett akció teljes alaptalanságát bírói határozatokkal dokumentálni, szükségesnek tartjuk ezen közleményekre a következőket megjegyezni:

A följelentést a gróf úr képviseletében *Bányai-Bischitz* dr. ügyvéd úr tette meg. A sérelmezett iratlefoglalás egy szabálytalanságok miatt azonnali hatállyal *elbocsátott tisztviselőnk* szakvéleménye alapján történt, anélkül, hogy mi az alaptalan gyanúsítás tárgyában meghallgattattunk volna. Gróf *Zichy* János úrnak egy fillér követelése se áll fenn velünk szemben, amint ez az általa eredménytelenül folyamatba tett polgári per eddigi adataiból is kitűnik. A megtorló lépéseket mindazok ellen, akik a hatóságokat félrevezetni akarták, haladéktalanul folyamatba tesszük, *az alaptalan akcióból eredő összes kárigényeinket pedig azonnal érvényesítjük.*

M. kir. Postatakarékpénztár

6807/eln. 1930. sz.

Versenytárgyalási hirdetmény

A m. kir. postatakarékpénztár az 1930/31. évi fűtési időnyre szükséges tüzelőanyag biztosítása céljából:

1. körülbelül 5000 (ötezer) métermázsa, Magyarországon porosz kőszénből készült, elsőrendű, darabos, villázott pirszén,
2. körülbelül 2000 (kettőezer) métermázsa jóminőségű tatai rostált aknaszén s végül
3. körülbelül 800 (nyolcszáz) métermázsa elsőrendű minőségű, legalább egyéves vágású, légszárított, kemény, apritott bükkhasábfa szállítására versenytárgyalást hirdet.

Ajánlatok folyó évi szeptember hó 9-én déli 12 óráig nyujtandók be a m. kir. postatakarékpénztár gazdászati hivatalánál (V., Szabadság tér 11, földszint), ahol közelebbi tájékozás is nyerhető.

A fent megjelölt háromféle szállításra ajánlat külön-külön nyujtandó be, ha valamely cég mind a három szállításra pályázni kíván. Ez esetben természetesen a bánatpénz is három külön nyugta ellenében helyezendő letétbe. Összevont, vagy mind a három szállításra nézve egy összegben letett bánatpénzről szóló nyugtával felszerelt ajánlatok nem vétetnek figyelembe.

Budapest, 1930. évi augusztus hó 14-én.

M. kir. postatakarékpénztár.

MESTER és KISS
okl. építész és építőmester
Budapest, VII., Egressy út 5.
Telefón: J. 382—02.

FELSENFELD RUDOLF
Alapítva: 1901. Bélyegző és pecsétbélyeggyár, véső és dombornyomó műintézet Tel.: Aut. 103—94.
BUDAPEST, V., BÁLVÁNY UCCA 16

TARJÁNYI ISTVÁN
SZOBAFESTŐ ÉS MÁZOLÓ
BUDAPEST VII, JÓSIKA UCCA 3
Radiátorok és fűtőtestek szakszerű mázolása és fényezése hőállóan teljes garancia mellett
TELEFÓN: J. 382—45

Standard aszfaltok
Oil Trading Company képviselete
MILLINI IGNÁC
Budapest, V., Nádor ucca 6. sz.
TELEFÓN: AUT. 833—40, 832—77.

MŰKŐHÖZ GRÁNITOT
minden szinben, műkőmunkát legjobb kivitelben szállit
BUDAPESTI KŐGYÁR Hämmerle Adolf utóda
Budapest, V., Visegrádi ucca 65.

BULICSEK ÉS TÁRSA
KAZÁN-, TARTÁNY- ÉS VASSZERKEZETI GYÁR
Ujpest, Rózsa u. 14. Tel.: Aut. 952-39
Mindenféle szegecselt, hegesztett lemezmunkák és vasszerkezetek

BERKI DEZSŐ
Festék és lakkereskedő
BUDAPEST, VI., Szív ucca 60.
Telefón: Autemata 242—46.

STERN EMIL
Telefón: Aut. 906-48
ÚT-, CSATORNA- és MAGASÉPITÉSI SZERSZÁM- ÉS MŰSZAKI ÜZLET
BUDAPEST, V., VISEGRÁDI U. 32.

Hantos Testvérek rt
festő, mázoló és tapétázó iparüzem
Budapest VI, Horn Ede ucca 5
Telefónszám: Automata 194—51 és 185—23

GATTARINGER FERENC
BUDAPEST, III. KER. LAKTANYA UCCA 5
Különböző rendszerű központi fűtések berendezési vállalata

MARX FERENC villamossági vállalata
Budapest, IV, Molnár ucca 47. Tel.: A. 844-20

SZÜTS JENŐ okl. mérnök, építőmester, építési vállalkozó.
Budapest, VIII., Szentkirály ucca 35
TELEFÓN: Józs. 429-436

SCHÖNDORFER ISTVÁN
ÉPITŐMESTER
BUDAPEST
VIII., NAGYTEMPLOM U. 21. TEL.: J. 395-53

Rietschel és Henneberg
Részvénytársaság
Budapest, VIII., Práter ucca 12. szám.
Telefon: József 325—18.
Központi fűtések, vízvezetéki és csatornázási berendezések

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros polgármestere nyilvános írásbeli versenytárgyalást hirdet az I. ker., Diósárok út Hieronymi úttól 900 fm hosszban terjedő szakaszának útrendezésére azzal a figyelmeztetéssel, hogy a munka esetleg nem kerül végrehajtásra, mert a törvényhatósági tanács még nem rendelte el.

Az ajánlat benyujtásához szükséges nyomtatványok a IV. ker., Központi városháza, II. em. 285. ajtószám alatt kaphatók 2 pengő lefizetése ellenében.

A kellően felbélyegzett és borítékban elhelyezett ajánlatokat 1930. évi szeptember hó 1-én (hétfőn) déli 12 óráig a II. em. 279. ajtószám alatt kell benyujtani.

Az ajánlatok felbontása 1930. évi szeptember hó 1-én (hétfőn) déli 1 órakor lesz a II. emelet 274—278. sz. helyiségben, ahol a vállalkozók vagy megbízottaik jelen lehetnek.

Budapest, 1930. évi augusztus hó 16-án.

A székesfőváros polgármestere.

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros polgármestere nyilvános írásbeli versenytárgyalást hirdet az I. ker., Enyedi uecа, Alkotás ucca és Böszörményi út között lévő szakasz **gyalogút-aszfaltozási munkálataira.**

Az ajánlat benyujtásához szükséges nyomtatványok a IV. ker., Központi városháza, II. em. 285. ajtószám alatt kaphatók 2 pengő lefizetése ellenében.

A kellően felbélyegzett és borítékban elhelyezett ajánlatokat **1930. évi szeptember hó 1-én (hétfőn) déli 12 óráig** a II. em. 279. ajtószám alatt kell benyujtani.

Az ajánlatok felbontása 1930. évi szeptember hó 1-én (hétfőn) déli 1 órakor lesz a II. emelet 279. sz. helyiségben, ahol a vállalkozók vagy megbízottaik jelen lehetnek.

Budapest, 1930. évi augusztus hó 13-án.

A székesfőváros polgármestere.

A szerkesztésért és kiadásért felelős: Dacsó Emil. Kiadja: FŐVÁROSI HIRLAP lapkiadó-vállalat. Révai Irodalmi Intézet Nyomdája Budapest, V., Ügynök u. 8. Nyomdaigazgató: Linzer M.

FARKAS LAJOS Telefon: J. 396-75
MÉRNÖK magas-, mély-beton és vasbeton építési vállalkozó
Budapest VII, Kolumbus u. 41

KISSEBESI és KORLÁTI KŐBÁNYÁK
KÉPVISELETE RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
V. GRÓF TISZA ISTVÁN UCCA 3
TELEFON: AUTOMATA 820—51.

NAGY ANTAL
BÚTORGYÁRA
BUDAPEST
VII., VIG UCCA 22 • TELEFÓN: J. 438—64

STEINHÄUSL ÉS KÖLBER
FESTŐK ÉS MÁZOLÓK
BUDAPEST, IX., TŰZOLTÓ UCCA 3.
TELEFÓN: József 308—24.

TELEFÓN: 935—10.
REICHENBÚRG JENŐ
épület-, műlakatos és vasszerkezetek gyára
BUDAPEST, VI. SZABOLCS UCCA 6.

SÁMUEL GYÖRGY
épület,- díszmű-bádogos és egészségügyi berendező
BUDAPEST, VI, ARADI U. 45. TELEFON: AUT. 223-62.

Halmos István és Fia
kövezőmesterek és útépítő vállalkozók
Budapest, X., Halom ucca 25. sz.
Telefon: J. 339—52 Telefon: J. 339—52

Parafakőgyár R-t.
ezelőtt: ***Kleiner és Bokmayer***
Budapest, VIII. ker., Főherceg Sándor-tér 4.
Telefon: József 301-14, József: 301-16
Készít sajtolt parafa-parketta padlóburkolatokat.
Teljesen zajtalan járású, lábmeleg, vízálló padló.

TELEFON: J. 370-70 **MAGYAR** TELEFON: J. 370-70
ÉPITŐ RÉSZVÉNYTÁRSULAT
BUDAPEST, X, KERÉKPÁR UCCA 2. SZ.
ALAPITTATOTT 1889-ben
Mindennemű vízépítés, folyamszabályozás és csatornázás. Kotrások csatornakotrókkal és excavatárokkal. Darukkal való kirakodások. Alapozások, mély- és magasépítés. Út- és vasútépítés. Hídépítés. Mindennemű beton- és vasbetonépítés. Kőmunkálatok. Városi csatornázások és vízvezetékek
Hajó- és kotrójavító telep Apostagon.

NEUSCHLOSZ—LICHTIG
REPÜLŐGÉPGYÁR ÉS FAIPAR R. T.
BUDAPEST—ALBERTFALVA
VÁROSI IRODA: IV., ESKÜ ÚT 3. SZÁM.
TELEFÓN: AUT. 890—47.
GYÁRI TELEFÓN: LÁGYMÁNYOS 582—20, 11—79.
PARKETT- ÉS ÉPÜLETASZTALOS MUNKÁR!

KIRMANN FERENC FÉMÁRUGYÁR
BUDAPEST, VII., CSÁNYI U. 7/9. TELEFÓN J. 460-49
KÉSZÍT: gáz, víz, légszesz, központi melegvíz-fűtési, fürdő és egészségügyi berendezéseket

„IDEÁL" PAPLANGYÁR
SÁNDOR M. FERENC
BUDAPEST, IV, KAMERMAYER KÁROLY UCCA 1
Állami, városi és közintézmények szállítója

NAGY JÓZSEF
ARANYOZÓMESTER
Telep és mintaraktár:
Budapest VII, Rózsa u. 3-5
TELEFON: József 344—58.
KÉPKERETEZÉSEK *Gyárt:* ovál-, kör- és szegletes kereteket minden stílben és kivitelben. *Készít:* templomberendezés, szalónbútorok, csillárok, termek és minden e szakmába vágó munkák aranyozását. ~

ZIMMERMANN ÉS LOVÁSZ
TAPÉTARAKTÁR, MENNYEZETDÍSZ-GYÁR — FESTŐK ÉS DÍSZÍTŐK
Telefon: József 424—81 Budapest, VII., Almásy-tér 16

KIRCHKNOPF ISTVÁN Alapítási év 1897 Tel.: Aut. 851-39
Épület- és portálüveges üveg-, tükör-, porcellán-, kőedény- és lámpakereskedés. Aranyhalak és haltartók, aquariumok nagy választékban. Vállalok: mindennemű üvegcsiszolást, épületüvegezést és üvegtetők vízmentesítését
BUDAPEST, IX., KÁLVIN TÉR 8. SZ. (Ref. templom mellett)

METZGER NÁNDOR
géperőre berendezett asztalosüzeme
Budapest, I., Farkasrét, Hóvirág ucca 14

Budapest Székesfőváros
Ásványvíz-üzeme
HARMATVIZ
A Hungária gyógyforrás szénsavval telített vize.
Kapható mindenütt! Tel: Autom. 530-03.

CORDATIC
a tökéletes autópneu
Főelárusítás:
Budapest, VI., Mozsár-u. 9.

ÁMON ANTAL és FIAI
KÖVEZŐMESTEREK, ÚT,- CSATORNA- ÉS BETONÉPITÉSI VÁLLALKOZÓK, FÖLDMUNKA, VÁGÁNYFEKTETÉS, MÉSZKŐBÁNYA.
VIII., Futó ucca 10. Telefon: J. 303-85.

HIDI IMRE
ÉPITŐMESTER
Budapest, VIII., Német u. 41-43
Telefon: József 401—83

BIER ÉS WERSCHETZ
ok. mérnök és építőmesterek, építési vállalkozók
Budapest, IX., Vágóhíd ucca 11. sz.
TELEFON: JÓZSEF 363—78, 259—50.

EGYESÜLT GÉP- ÉS FÉMÁRUGYÁRAK RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
Budapest, VI., Lőportár-u. 9-11
TELEFON: AUTOMATA 275—13
GYÁRTMÁNYAI: Szikvizgyári berendezések, szénsavfürdő-készülékek. Bor- és sörkimérőkészülékek, jegyzőkrények. Elektromotorok, mosodai berendezések, mosó- és vasalógépek. — Fémtömegcikkek. — Folyékony szénsav.

Dunakavicsot és Dunahomokot
szállít kocsifuvarban és vasúton saját iparvágányról Budapestről, Adonyból, Bajáról, és Mohácsról
FLEISCHMANN ANTAL Dunakavicsbányászati és építkezési vállalat
Budapest, VII, Károly körút 17. Telefon: József 465-62 és 465-63

THE NEUCHATEL ASPHALTE COMPANY LIMITED
BUDAPESTEN, Iroda: VI., Vilmos császár-út 31. sz. Telefon Teréz 212—46. Gyár: VI., Váci-út 35. Telefon: L. 914—88. Gyárt és elad Val de traversi mastixot, raffinált bitument, falszigetelő aszfaltot. Készít: Traversi természetes tömörített aszfalt utakat és öntött aszfaltból járdákat és kocsiutakat.
Budapest székesfőváros szerződéses vállalkozója.

Egyesült Tégla- és Cementgyár R.-T.
Budapest, V., Sas ucca 25. szám
Telefon: 230—71, 108—59, 141—52

Évi teljesítő képesség:	12,000 vagón cement
	5,000 „ mész
	80.000,000 darab tégla
	8.000,000 „ cserép

Portlandcementgyár: Lábatlan. — Mészégető: Lábatlan.
Téglagyárak: Buda, Kőbánya, nyergesujfalu

SZOBRÁSZ MŰTEREM ÉS MŰKŐIPARI ÜZEM
Karl Ferenc szobrász
III. kerület, Timár ucca 20 sz.
Telefon: Automata 622—93

ROTTER ZSIGMOND
terménynagykereskedő
Budapest, V., Nádor ucca 17. sz.
Telefon: 297-18, 276-94.

ALAPÍTATOTT: 1918
GAZDAG JÓZSEF ASZTALOSÁRU GYÁRA
Gyárt műbutort, belső berendezéseket minden stílben, továbbá épületasztalos munkákat
KISPEST, PETŐFI TÉR 9. TELEFÓNSZÁM: KISPEST 102

A légzőszervek bántalmainál
Asthma Emphisema esetén
bizton gyógyulást nyújt a
Szt. Gellért Gyógyfürdő
legtökéletesebb berendezésű
inhalatóriuma és pneumatikus kamrája

Révész János
cement-, márványmozaik- és műkőárugyár, betonipari vállalat.
Burkoló-, műkő és csatornázási munkák. TELEFON: Ujpest 198.
Központi iroda: UJPEST, ŐSZ UCCA 14.

OETL ANTAL
VASÖNTŐDE és GÉPGYÁR RÉSZV.-TÁRS.
X. KER. ASZTALOS SÁNDOR-UCCA 9.
TELEFON: JÓZSEF 461-09, 461-08.

Műkő- és burkolómunkák, betoncsövek
Budapest, V, Vigszinház ucca 5. Tel.: 298-37 **ANDREA** Cementárugyár és Építőipari R.T.

MITTERMAYER ISTVÁN
épület-bádogos, légszesz- és vízvezeték-berendező
BUDAPEST, VIII., BEZERÉDI UCCA 6. SZÁM
TELEFÓN: J. 399—75.

PADOZATI MUNKÁR ELSŐRANGÚ KIVITELBEN
slavoniai tölgy- és bükkparkét, táblaparkét egyszerű és díszes kivitelben, aszfaltparkét és hajópadlók
Pesterzsébetiőrinci Parkétgyár és Gőztűrész Részvénytársaság, Budapest, V., Személynök-utca 16. I. em. Telefon: Aut 212—44.

AUER J. GYULA
festékáruk raktára. Gipsz, cement, kátrány stb. NAGYRAKTÁRA!
BUDAPEST, VI., Lehel u. 45/a. és Mohács u. 19
Telefón: Automata 157—56

ÁKOS FRIGYES
ÉPÍTŐMESTER
BUDAPEST VII., KERTÉSZ UCCA 24—28
TELEFON: JÓZSEF 301—40

Ára 50 fillér

Tizenkilencedik évfolyam — Budapest, 1930 szeptember 3. — 35. szám

Fővárosi Hirlap

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Egész évre ..... 24 pengő
Félévre ..... 12 pengő
Állandóan:
GAZDASÁGI ÉRTESÍTŐ

VÁROSI, POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

Felelős szerkesztő: DACSÓ EMIL

MEGJELENIK MINDEN SZERDÁN
Szerkesztőség és kiadóhivatal
BUDAPEST, VI., SZIV UCCA 18. SZ.
Postatakarékpénzt. csekkszámla 40.424
TELEFÓN: AUTOMATA 137—15

A nagy küzdelem

ma veti előre először igazán komolyan árnyékát és a *Fővárosi Hirlap* tudatában van annak, hogy amilyen jelentőségteljes híradással szolgál, amikor elsőnek ujságolhatja, hogy *a budapesti községi választásokat még karácsony előtt okvetlenül megtartják.* Legelső, amit ez a rendkívül fontos híradás eszünkbe juttat, az, hogy a városházi ellenzék heteken és hónapokon át makacsul és elszántan hirdette, hogy a budapesti községi választásokat elhalasztja a kormány. Ime konstatáljuk, hogy nem halasztja el és egy pillanatig sem akarta elhalasztani, mert az semmiképpen sem állott volna érdekében. Szép csöndesen, nyugodtan akkor is megmondtuk ezt, megmondta a kormány is nem egyszer, de másnap annál dühödtebben tombolt és száguldott az álhír, hogy a kormány nem választat. Hát persze, hogy világos, napnál világosabb volt a cél, miért ragaszkodnak ehhez a hazug hírhez. Azért, mert ehhez a világ legtermészetesebb gondolatfűzésével hozzá lehet gondolni azt a másik hazugságot, hogy a kormány nem mer választatni. Csodálatosképpen, a hazugságok kegyetlen áradatában is mer választatni és *ez a tény egymagában elegendő minden okos embernek arra, hogy fölismerje az ellenzék demagóg harci taktikáját.*

Már jó előre kimutatták a foguk fehérét, már a választások kiírása előtt levizsgáztak abból, hogy milyen a lovagias ellenfél. Ez az oka és egyedül ez az oka annak, hogy *nagy* küzdelemről beszélünk. Nem egetverő tehetségekkel, hatalmas alkotó programokkal kell majd szembeszállanunk, hanem a demagógia dum-dum lövegeit kell minden pereben kivédenünk. Ők majd az ígéretek paradicsomát tárják a választók elé, mi csak arra tudunk majd rámutatni, hogy mit alkottunk, mit dolgoztunk az elmult választási ciklusban és miként tudtuk megmenteni reális, de sohasem népszerűsködő cselekedetekkel ezt a szegény polgárságot a felelőtlen ígérgetők és követelődzők lelkiismeretlen rohamaitól. De bízni kell abban a polgárságban, amely türelemmel, magabízással, önmegtagadással várja a nehéz idők végét és a nehéz időktől való megváltást nem arról az oldalról reméli, ahol eddig még egyetlen egyszer sem gondolkoztak egy negyedóráig valamiről, amit megígértek, sohasem aludtak egyet, mielőtt ítéletet mondtak volna elevenekről és holtakról, lehetőleg olyan kérdésben, amelyhez nekik semmi közük.

Történelmi esemény lesz azonban ez a választás már csak azért is, mert az új törvény alapján ezúttal ül össze először az a törvényhatóság, amelyet a modern idők megkövetelnek. A bürokratikus kinövések halálát, felfrissülést és a visszaélések lehetőségének örök kiirtását várjuk mi ettől a választástól és azt, hogy a főváros ügyei most már végleg és egészen közel kerülnek a polgárság szívéhez, amely a jövőben sokkal, de sokkal többet fog törődni a város ügyeivel, mint eddig. Reméljük ennek a választásnak a nyomán meg fogja ismerni a főváros közönsége azokat a gondos elemeket, amelyek a reális élettel vetve számot, hűséggel őrzik a főváros vagyonát és meg tudja majd ezeket különböztetni azoktól, akik egy-egy népszerű gesztus kedvéért öröklétű kincseket tudnának odadobni a demagógia oltárára.

Számítunk, mert számítanunk kell azzal, hogy káprázatos ígéretek díszfelvonulását fogják produkálni, mert ezt cselekedték eddig is, a közgyűlési teremben is. Az *Egységes Községi Polgári Párt egyedül fogja megvívni, fegyverbarátok és szövetségesek nélkül az egész választási küzdelmet.* Nagy oka van erre és ez a nagy ok azonnal világos lesz mindenki előtt, aki meg fogja hallani ennek a pártnak az elmult munkás esztendőkről való beszámolóját. Ez a nagy ok világos lesz azonnal, mihelyt föllapozzuk az elmult választási küzdelemben tett ígéreteinket és megmutatjuk, ígértünk-e beválthatatlant és hagytunk-e beváltatlan ígéretet? Majd rámutatunk arra, hogy az utolsó esztendők milyen rapid módon és milyen óriási mértékben növelték meg pártunk erejét és nemcsak kvantitásban, de kvalitásban is milyen megbecsülni való az a hódítás, amelyet az *Egységes Községi Polgári Párt* komoly munkája, becsületes törekvései hoztak.

De nem leszünk restek, meg fogjuk mutatni, hogy mit ígértek és mit cselekedtek mások is. Természetesen azt fogják mondani, hogy tétlenségre voltak kárhoztatva, mert a hatalom nem az ő kezükben volt. Tudjuk, hogy ezzel fognak előállani. Hiába azonban, mert be fogjuk mutatni igaz valójukban azokat a mintaképeiket, akiknek „alkotásait" az utolsó választás alkalmával a plakátok ezrein dicsőítették, magasztalták. Az idén nekünk kell plakátoznunk a vörös Bécset és a vörös Berlint. Az elsőt, ahol megállt minden, ahol a *Breitner*-féle kapitalista-fosztogatás halált hozott és a másikat, ahol a vörös uralom az autonómia elvesztésére vezetett. Ha nálunk is ők kerültek volna hatalomba, ha lekopirozhatták volna példaképeiket, akkor most mi is faraghatnánk az autonómia és a gazdasági élet fejfáját.

Nagyon sok minden fog kiderülni ennek a várvavárt választási küzdelemnek a során, de az igazság a végén fog győzni, amikor a polgárság a rombolók helyett a dolgozókat és építőket ruházza fel bizalmával.

Bethlen István gróf miniszterelnök is résztvesz az Egységes Községi Polgári Párt jubileumi ünnepén

Az Egységes Községi Polgári Párt fennállásának ötéves jubileumán, szeptember folyamán díszvacsorát rendez a pesti Vigadó termeiben.

A közeli hetekben ötéves fordulója lesz annak a főváros életében oly kimagasló eseménynek, hogy *Bethlen* István gróf miniszterelnök emlékezetes beszédében a békés alkotómunka, az osztályok közötti megértés, a társadalmi szolidaritás, valamint a polgári érdekek megvédelmezése céljából *tömörülésre szólította fel Budapest lakosságát.* A miniszterelnök nagyhatású beszéde nyomán alakították meg az *Egységes Községi Polgári Pártot,* amelyiknek városházi működése ebben a szellemben történik azóta is. A párt minden alkalmat felhasznál arra, hogy a miniszterelnök részéről elhangzott súlyos kívánságoknak megfelelően megalkossa a polgári frontot és Budapestet a lendületes fejlődés útjára vezesse.

Az előkészületi munkák folyamatban vannak és már eddig is többszázan jelentették be részvételüket. A páratlanul nagyarányúnak ígérkező politikai ünnepségen résztvesz *Bethlen* István gróf miniszterelnökkel élén az egész kormány és nem kétséges, hogy *ez alkalommal is nagyfontosságú kijelentéseknek ad hangot a miniszterelnök, akinek egyébként ez lesz a nyári szünet utáni első politikai megnyilatkozása.*

Izgalmak előzik meg a közeledő törvényhatósági választásokat

Az igazoló választmány előkészületei a választások technikai lefolytatására — Baloldali pártok és párttöredékek közös lista érdekében kísérleteznek — Önálló listával megy választói elé az Egységes Községi Polgári Párt

Az új fővárosi törvény kapcsán kiadott belügyminiszteri rendelet kétséget kizáróan utal a törvény ama intenciójára, hogy *a jelen törvényhatósági bizottság mandátuma ez év őszén megszűnik* s így a községi választásokat még ebben az évben meg kell tartani. Ez a félre nem érthető utasítás úgylátszik komoly aggodalomba ejtette a baloldali polgári pártokat, ahonnan többször elhangzott az a megnyilatkozás, hogy a jobboldai pártok *a választások elhalasztására gondolnak.* Az a helyzet állott tehát elő, hogy a baloldal a választások elhalasztási terveiről szóló álhíreket *örömmel* lanszírozta, azzal a hátsó gondolattal, hogy talán így sikerül népszerűsíteni a számukra oly kívánatos mandátum-meghosszabbítást. *Ripka* Ferenc dr. főpolgármester ezzel szemben ismételten leszögezte azt az álláspontot, hogy a választások eredeti terminusának megváltoztatására *semmi ok* sincsen és így

a jelen közgyűlés élettartamának meghosszabbítása nem fog bekövetkezni.

Amint a *Fővárosi Hirlap*-pal a *legilletékesebb forrásból* közlik,

a székesfővárosi törvényhatósági választások lefolytatását ez év december közepére tűzték ki.

A főváros igazoló választmánya néhány héten belül megteszi a törvényes előkészületeket az *előírt nyomtatványok előállítására, a szavazatszedő küldöttségek alakítására,*

a választási helyiségek kijelölésére

s ebben a vonatkozásban az a terv, hogy a legutóbbi választás mintájára, ezek a helyiségek főként *iskolákban,* elöljárósági és középületekben nyernek elhelyezést.

A választások pontos időpontját a végleges választási névjegyzék elkészítése után fogják közhírré tenni.

A decemberi községi választások közelsége érthetően roppant izgalmat hoz a várospolitikai életbe. Amíg a nagy pártok, a maguk erejének biztonságában minden feltűnés nélkül folytatják le a szükséges szervezési munkákat, addig *a kisebb pártok mindenféle kombinációkról tárgyalnak.* Így szó van arról, hogy egy párttöredék *Bittner* Jánossal, *Éber* Antallal és *Balkányi* Kálmánnal akar listát összeállítani, ami lehet tiszteletreméltó törekvés, de reménytelen kisérlet, mert ezek *a kis egységek el sem juthatnak a választási harchoz* és elvéreznek már az aláírások összegyüjtése folyamán.

A tényleges községi pártokról is hallatszanak hírek, amelyek

a közös lista

érdekében hangoztatják a tömörülés szükségességét. *Így a demokratákról tudni vélik, hogy állandóan kapacitálják a szocialistákat a közös lista érdekében,* más oldalról viszont *demokrata-Friedrich* együttműködésről beszélnek, úgy a demokrata választók, mint pedig *Friedrich* István egynéhány belvárosi hívének nagy megrökönyödésére. Ezek a tárgyalások természetesen a kulisszák mögött folynak, *szigorúan bizalmas* jelszó alapján és ezért csak a szállongó hírek jut-

nak a nyilvánosság elé.. Nem lehet tehát tudni, hogy a baloldali pártok véglegesen miként társulnak vagy különülnek szét a választási listákkal: azt azonban már most megállapíthatjuk, hogy

az Egységes Községi Polgári Párt és a Keresztény Községi Párt nem köt kooperációt a választásokra és külön-külön listávai lépteti föl jelöltjeit.

Tagadhatatlan, hogy voltak kezdeményezések ebben az irányban, de az *Egységes Községi Polgári Párt*, amikor a polgári érdekek megvédelmezése érdekében taktikailag néha együttes fellépésre is kényszerül a másik jobboldali párttal, — a választásokon egyedül lép ki a porondra, hogy zászlójának jelmondatát: *az építő, alkotó munkának, a társadalmi és felekezeti békének és a polgári élet érvényesülésének* gondolatát a választók bizalmába helyezze.

Teljesen modernizálják a Szent János- és Szent István-kórházat

Némethy Béla tanácsnok nyilatkozata a modernizálási akciójának folytatásáról — A Köztisztasági Hivatal impozás garázst épít Budán

A törvényhatósági tanács multheti ülésében, amely az első őszi tanácsülés volt, *nagy megelégedéssel és örömmel fogadták Némethy Béla* tanácsnoknak, a közegészségi ügyosztály vezetőjének különböző előterjesztéseit, amelyek egyes kórházak és kórházi intézmények teljes modernizálását célozzák. *Némethy* Béla tanácsnok feladatául tűzte ki, hogy *sorra modernizálja és átalakítja az összes kórházi intézményeket*, sőt ezt az akciót még a nyár elején *a legkonkrétebb formában már meg is indította*. Ennek a tatarozási és modernizálási akciónak második etappeja az az előterjesztés, amit a törvényhatósági tanács zárt ülésben tárgyalt. A *Fővárosi Hirlap* munkatársa ezekről a tervekről beszélt

Némethy Béla tanácsnokkal,

aki a következőket mondotta:

— Általános kórházi tatarozási és modernizálási javaslatokat terjesztettem elő. E javaslatok között szerepel az Új Szent János-kórház két gőzkazánjának a kicserélése. Ezek már 30 esztendősek és legutóbb már valósággal veszedelmesekké váltak. *A gőzkazán vizsgálóbizottság követelte kicserélésüket.* Az alkalmat felhasználtuk arra, hogy a két kazán helyett, de a kettőnél együttvéve is nagyobb fűtőfelülettel ellátott kazánt vásároljunk, mert számítunk arra, hogy

a kórház központi fűtőberendezését kiterjesztjük egy-két olyan objektumra is, amelyekben ezidőszerint kályhával fűtenek.

A Szent János-kórház felvételi épületében ugyanis nincsen központi fűtés. Előbb-utóbb *a sebészeti osztályra új emeletet építünk*, amint ezt tőlünk Manninger professzor már régóta követeli. Arról van szó tehát, hogy

az új Szent János-kórház egy-két év alatt teljesen modernizálódik.

Ezek az átalakítások igen sok munkaalkalmat jelentenek, hiszen csak az új *gőzkazán beszerzése 250.000 pengőbe kerül.*

— Ugyancsak

tatarozási és modernizálási munkálatokat végeztetünk a Szent István-kórházban is.

Most *az idegosztály különálló pavillonjának teljes és gyökeres modernizálása van soron, hasonlóan ahhoz a modernizáláshoz, amit a többi pavillonokban végeztettünk.*

Ezek a költségek százezer pengőt tesznek ki.

Ezeket a munkálatokat nem úgy kell tekinteni, mint egyszerű karbantartási munkákat, ezek a munkálatok szerves részei a modernizálási akció végrehajtásának. A pincétől a padlásig mindent átalakítunk és modernizálunk, — a fő cél természetesen az, hogy *az orvostudomány legújabb eredményeit felhasználhassuk a betegek gyógyításának minél sikeresebbé tétele érdekében.*

— Folyamatban van

a kistemplomuccai tüdőbeteggondozó intézet modernizálása is.

Teljesen új berendezéssel látjuk el ezt a valósággal ősrégi intézményt, amelynek az épületét a főváros az államtól kapta. *Most azután aktuálissá vált az egész épületnek központi fűtéssel való berendezése.*

— A közegészségi ügyosztály folyamatban lévő munkálatai között kell megemlítenem

a köztisztasági hivatal új, hatalmas és rendkívül szép garázsának az építkezéseit.

A köztisztasági hivatal a Csapláros uccában garázst kap, amely modern tetőszerkezettel és általában a legmodernebb technikai vívmányokkal lesz felszerelve. Ebben az impozáns csarnokban 25 óriási nagy locsoló- és seprőautót tudunk elhelyezni. Ezt a garázst azért építettük, hogy

a köztisztasági hivatalt a gyakorlati életben decentralizálhassuk.

A *budai oldalon ugyanis nincsen ilyen köztisztasági garázs és emiatt holt kilométerekben sok felesleges költségünk volt.* Budán egyedül a Svábhegyen van egy kisebbméretű ilyen garázs, ez azonban csupán a Svábhegyen működő kocsik befogadására elegendő. Ennek a garázsnak a megépítése 300.000 pengőbe kerül. *Bármelyik nagyigényű külföldi szakértőnek büszkén fogjuk ezt a garázst megmutatni, már csak azért is, mert elláttuk a szükséges munkásjóléti intézményekkel is.*

Hamarosan döntést hoznak a Schmidt-kastély elfogadásáról

Közel három éve, hogy a legendás hírű *Schmidt* Miksa bútorgyáros felajánlotta a fővárosnak a Kiscelli úton levő mesés értékű kastélyát, a hozzátartozó belső berendezéssel és területtel együtt. *Schmidt* Miksa ajándékul szánta ezt az ingatlant, hogy ott állandó lakásművészeti és bútorkiállítás álljon rendelkezésre. A lényeges kikötések legfontosabbika, hogy a *főváros köteles a parkot kiszélesíteni és a szomszédos mintegy 60.000 négyszögölnyi* terület *megvásárlásával impozánsul nagy park-területet létesíteni.* Ettől a kikötéstől az ajándékozó részben eltekintett és a megvásárlandó területet legalább 30.000 négyszögölre csökkentette, azonban

még ma sincs döntés afelől, hogy elfogadja-e a főváros a Schmidt-kastélyt és az ezzel együttjáró feltételeket.

Az óbudai városrészek lakossága óriási érdeklődéssel kíséri az *Attila-park* létesítése ügyét, mert hiszen Óbuda fejlődése szorosan összefügg a jövő kialakulásával. Alkalmunk volt erről beszélgetést folytatni a harmadik kerület egyik vezető egyéniségével, *Orova* Zsigmond dr. törvényhatósági bizottsági taggal, aki a várható fejleményekről a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Feltétlenül dűlőre kell vinni a Schmidt-kastély ügyét és úgy tudom, hogy a *harmadik ügyosztály mellé rendelt szakbizottság Harrer Ferenc dr. elnöklete alatt legközelebbi ülésén érdemben foglalkozik a Kiscelli út problémájával.* A főváros részéről megvásárolni szándékolt környező telkek tulajdonosai a legnagyobb bizonytalanságban vannak már évek óta. A Schmidt-kastély átvétele kapcsán ismerni szeretnék a főváros terveit, mert ha telkeiket kisajátítják, akkor eltekintenek házaik felépítésétől, ha viszont az átvétel meghiúsul, akkor *joggal követelik a már régebben benyujtott építési engedélyeik kiadását.* A döntésnek, — bármely irányú is lesz, — feltétlenül meg kell történnie.

WIHART FERENC
• ÉPITÉSZ ÉPITŐMESTER •
BUDAPEST, VII., COLUMBUS UCCA 33. sz.
TELEFON: JÓZSEF 350-97

MÉRNÖKI SZAKÜZLET
A „GAMMA" FINOMMECHANIKAI GÉPEK ÉS KÉSZÜLÉKEK GYÁRA R. T.
ELADÁSI OSZTÁLYA
Budapest, IV., Múzeum körút 41.
TELEFÓN: AUT. 860-96. □ TELEFÓN: AUT. 860-96.

DONA DÖME ÉS TÁRSA
PAPIR ÉS IRÓSZEREK GYÁRI RAKTÁRA
a „PAPIRMALOM"-hoz
Tel.: Aut. 877-15
Alapitva 1790-ben
Budapest, IV., Aranykéz ucca 6

Összerakható könyvszekrények
rekeszenként minden irányban nagyobbíthatók és pótolhatók.
PRAKTIKUS ÉS OLCSÓ
Lingel Károly és Fiai
Első Magyar Faáru- és Butorgyár.
Budapest, VII. ker., Rózsa ucca 4—6. szám
Kérjük 120 szobából álló állandó kiállításunk megtekintését.

MENTSIK FERENC
KÖNYVKÖTÉSZETE
SZABADALMAZOTT IRATTÁRI TÁBLAGYÁR
Nagy arany érmekkel kitüntetve :: Postatakarék csekksz.: 47.983
BUDAPEST, IV., SZARKA UCCA 4
TELEFÓN: AUTOMATA 840—02
Tulajdonosok: Mentsik Ferenc és Mentsik Viktor

DR. HELVEY TIVADAR
vegyészeti gyár
vállal szigetelési-, fedési-, aszfalt-, hő- és hangszigetelési munkákat
BUDAPEST, EÖTVÖS U. 21. Telefón: Aut. 272-75.

„SANIT F" CEMENTHABARCSTÖMÍTŐ
Gyártja: POSNANSKY ÉS STRELITZ
aszfalt-, fedőllemez- és kátrány-vegyitermék-gyár
Budapest, V., Lipót körút 27. ■ Tel.: Aut. 228-29., Aut. 282-85

Legolcsóbb bevásárlási forrás
juta-, kender- és lenárukban
GLASER JENŐ
Budapest, V., Csáky ucca 16. Telefón: Aut. 281—16

Rozsdamentes acélbeton
„SÁRKÁNYBETON"
54125. sz. a. védjegyezve
Budapest, V., Zoltán ucca 13. Telefón: Aut. 190—54

TRES R.T.
BUDAPEST
MAGYAR GYÁRTMÁNYAI
AZ EGÉSZ VILÁGON EL VANNAK TERJEDVE.

MORZSÁNYI HERMANN
Központi fűtések, vízvezetéki és csatornázási berendezések
Budapest, VIII. kerület Üllői út 42 szám.
Telefón: József 355-87.

ZINNER MANÓ
TELEFÓN AUT. 950-75
kőbánya és útépítési vállalkozó
ÚJPEST, TAVASZ UCCA 24. SZÁM

DELMÁR BÉLA
okl. mérnök, építőmester
Budapest, VI. Benczur u. 17
Telefon 263-40

HORTOBÁGYI JUHTÚRÓ
Mindenütt kapható! Termelt: Orsz. Mgy.
TEJSZÖVETKEZETI KÖZPONT

Rietschel és Henneberg
Részvénytársaság
Budapest, VIII., Práter ucca 12. szám.
Telefon: József 325—18.
Központi fűtések, vízvezetéki és csatornázási berendezések

ÉRCBETON
Rozsdamentes. Nem csúszik. Legnagyobb szilárdság. Legkisebb kopás. Nem porzik. Magyar termék. Anyageladás.
KÁRMÁN és FAZEKAS
okleveles mérnök — építőmester
IX. KERÜLET, KÁLVIN TÉR 7. SZÁM
Telefón: Automata 851—43.

Megkezdődött a 100 millió értékű közmunka végrehajtása

Soronkívül jóváhagyást nyertek az összes fővárosi közmunkák — Az állam hatáskörében megtörténtek a vállalatba adás előkészületei

DÖNTŐ SIKERT ARATOTT A KÖZMUNKÁK MEGINDÍTÁSÁRA IRÁNYULÓ AKCIÓ

Megtörténtek az eredménnyel együttjáró komoly intézkedések a munkaalkalmak megteremtésére és a munkanélküliség leküzdésére. Ez az esemény olyan jelentőségteljes, hogy mellette eltörpül minden, mert arról van szó, hogy *annyi hosszú tespedés és várakozás után végre kereseti lehetőséghez jut az ipar, a munkásság, a vállalkozás* és felfrissített életlehetőséget kap az eddig stagnálásra kényszerült egész *építkezési szakma is*. A jóindulatú ígéreteket most felváltotta az intézkedés gyorsasága és

ma már Budapest nagy iparvállalataiban, műhelyeiben, gyáraiban hangosabb a munka zaja,

a munkanélküliek ismét megtalálják kenyérkereseti forrásaikat és úgylátszik a folyamatos munka üteme enyhülést és békülékenységet hoz a türelmetlenek és elégedetlenek szívébe. A közmunkák megindulása örömmel tölt el mindenkit, aki ebben a fővárosban az alkotó munkát és békés fejlődést szolgálja. Az eredmények örvendetes jelentkezésekor nem érdektelen rámutatni arra a szakadatlan harcra, amelyet a *Fővárosi Hirlap* a közmunkák megindítása érdekében immár hónapok óta folytat.

A kora tavaszi hónapokban kezdtük meg akciónkat a közmunkák azonnali megindítása érdekében,

mert tisztán állott előttünk, hogy a főváros dolgozó társadalma, iparosok, kereskedők, munkások csak akkor léphetnek a boldogulás ösvényére, ha a kereseti lehetőségek az egész vonalon megerősödnek. Az akció, amelyet hónapokkal ezelőtt *Ripka* Ferenc dr. főpolgármester *Becsey* Antallal kezdett meg és a közmunkák azonnali megindítását egy mindenre kiterjedő memorandumban terjesztette a kormány elé:

olyan fontos momentuma volt a siker kezdetének, hogy annak méltatását a Fővárosi Hirlap nem győzte eléggé hangsúlyozni.

Azóta is állandóan napirenden tartottuk a közmunkák ügyét és a kormányzati tényezők minden egyes megnyilatkozásánál a gyors intézkedések valóraváltását követeltük. Hétről-hétre kifejeztük azt a kívánságot, hogy *a közmunkák megindítását még az ősz előtt kell folyamatba tenni és minden alkalommal beszámoltunk az errevonatkozó tervek, elgondolások és célkitűzések mikénti haladásáról*. A közmunkák most már a valósággá váltak, ezt az eredményt azonban még ki kell terjeszteni további munkalehetőségekre is és ebben a vonatkozásban a *Fővárosi Hirlap* még nagyobb erővel fogja hirdetni, hogy Budapest fejlődésének kizárólag a polgárság és munkásság foglalkoztatása ad újabb lehetőséget.

Még a téli hónapokban történt, hogy az *Egységes Községi Polgári Párt* egy gazdasági bizottságot küldött ki olyan program előkészítésére, ami lehetővé teszi a közmunkák gyors megindítását. A bizottság a főpolgármester útján a kormányhoz több rendbeli propozíciót terjesztett fel és mindenekelőtt azt hangoztatta, hogy *kormányhatósági jóváhagyás tegye lehetővé a fővárosi Elektromosművek, Vízművek és Gázművek lukratív beruházásának megkezdését*. Ugyanakkor elkészült *a BSzKRT reorganizációs programja is*, ez a részlet azonban ma még tanulmányozás alatt áll és a döntés csak a közeli jövőben várható. A fenti munkálatok elvégzését függőkölcsön felvételével ajánlották, ami nemrégiben megtörtént és a rendelkezésre álló kölcsön fedezetül szolgál a munkálatok egy részének. Hangsúlyozta a párt előterjesztése azt is, hogy

mindezeken felül a legtöbb ipari szakmát magában foglaló építkezést kell alimentálni és erre a legjobb alkalom a házak tatarozásának kötelező elrendelése,

amire egyébként is módot nyujt az építési szabályzat. Megvannak a pénzügyi lehetőségek *az Óhegyi Horthy Miklós-telep építésére* is most már, amikor a Társadalombiztosító szanálása befejezést nyer. Évenként 17—18 millió pengő folyik be az O. T. I. pénztárába, amelyből a törvény szerint harmine százalékot építkezési célokra kell fordítani. Ez a töredék évente 5—6 millió pengőre rúg, ami már olyan tekintélyes összeg, hogy abból

az óhegyi lakótelepet fel lehet építeni, sőt a munkálatokat két és félév alatt be lehet fejezni.

Ebben a vonatkozásban sajnálatos az a körülmény, hogy az O. T. I. autonómiájának a keretében egyrészt a gyáriparosok, másrészt a munkásság képviselői tiltakoztak az építkezések ellen, kifejezést adva annak az aggodalmuknak, hogy az O. T. I. pénzügyi helyzetére ügyelni kell. Ez az aggodalom azonban nem állja meg a helyét és ma már komolyan elő kell készülni az óhegyi új városrész építési munkálatainak megkezdésére.

Aránylag elég gyorsasággal sikerült tető alá hozni az *Albertfalván* épült családi ház-városrészt, még mindig azonban számos munkaalkalom nyílik itt is.

Néhány száz ház építéséről van szó,

ami ugyancsak az O. T. I. terhére hárul és örvendetes, hogy itt is a munkálatok közeli megindításáról számolhatunk be.

A most jóváhagyott fővárosi közmunkák sorából kiemelkedik

a Vízművek beruházó programjának végrehajtása.

A budai új vízműtelep 89 kúttal, a hozzájuk tartozó műtárgyakkal, nyomócsővel és alagúttal való megépítésére, valamint a *budai gépháznak* létesítésére 8,677.000 pengő áll a rendelkezésre. Az óbudai rakparton egy hatalmas *nyomócsőnek lefektetését* 3,262.500 pengő költséggel hajtják végre, ugyancsak 1,540.000 pengőt használnak fel az újlaki gépháztól a Krisztinavárosi telepig vezetett nyomócső lefektetésére.

Káposztásmegyeren két átemelőtelepi tartalékalagút munkálatai kezdődnek 1,869.000 pengő, illetve 2,150.000 pengő költséggel.

Halaszthatatlanul sürgősnek tartják *a víz tisztítására szolgáló berendezések felállítását is*, amelynek munkálatai máris folynak másfél millió pengő költséggel.

Az Elektromos Műveknél

az áramfejlesztőtelep négy darab 25.000 kilowattos turbógenerátorral való bővítése csak részlegesen kerül végrehajtásra *nyolc millió pengő* költséggel. Transformátor állomások létesítésére közel tízmillió pengőt fordít a főváros, az állomások kibővítésére és berendezéseinek felújítására pedig 9,600.000 pengő jut.

A Gázművek új csőhálózatának megépítésére,

valamint az óbudai gázgyári telepen létesítendő benzolgyár felállítására csak a jövő év elején kerül a sor, mert előbb a fedezet kérdését kell tisztázni. Az illetékes kormányhatóságok a kellő jóváhagyást már megadták, sőt

hozzájárultak ahhoz is, hogy a feltétlenül szükséges nagyarányú beruházások céljaira a főváros hosszúlejáratú nagy kölcsönt vegyen fel,

ami azután a jövő évre látja el kereseti lehetőséggel mondhatni Budapest egész lakosságát.

Ehhez csatlakozik még

az építkezési munkálatok egész sorozata,

amelyek a főváros területén részben megindultak, részben pedig a közel jövőben megkezdődnek. Az *élelmiszer-nagyvásártelep* építkezése már folyik, de a hátralevő körülbelül hárommilliós munkálatokra csak ezután kerül a sor. Megkezdődött a *szeretetotthon építése is*, amire négymillió pengő áll rendelkezésre. Épülnek a *miskolciúti, érdiúti* iskolák, a svábhegyi *erdei iskolák* és a jövő év tavaszán *újabb három iskola építése veszi kezdetét*.

A kórházi tatarozások hosszú sora kerül lebonyolításra még az ősz folyamán

és erre a célra máris jelentékeny összeget szavazott meg a főváros törvényhatósági tanácsa. A kereskedelmi miniszter kijelentése szerint

a közeli hetekben kezdetét veszi a Boráros-téri híd építése,

ami egymagában tizenkétmillió pengő összeget reprezentál.

Részben már folynak és sorra következnek az *út- és csatornaépítési munkálatok*, a sertésvágóhíd építési munkái. Vannak előirányozva *tatarozási munkálatok* 1 millió pengő költséggel.

Az építkezés fellendítéséhez tartozik az is, hogy *Wekerle* Sándor pénzügyminiszter hajlandó

a harmincéves házadómentességet két-három évre meghosszabbítani,

másrészt akár rendeleti úton is sürgősen intézkedni, *az átalakítások útján nyerendő jövedelemtöbblet adómentességéről*. A miniszternél tartott ankét eredményeként az érdekelt minisztériumok, a főváros és az építő szakmák képviselőiből álló bizottság már megkezdte tanácskozásait *Kölbig* Ottó dr. miniszteri tanácsos elnöklésével és a gyakorlati élet követelményeinek szem előtt tartásával állapítja meg azokat a főirányelveket, amelyek az újabb házadómentességi törvényt és végrehajtási utasítást valóban az építőmunka megindulására ösztönző eszközzé tegyék. Az értekezleten a népjóléti minisztériumot *Kádár* és *Majorossy* miniszteri tanácsosok, a közmunkatanácsot *Fodor* Sándor miniszteri tanácsos, a fővárost *Liber*

Fővárosi Hirlap
Az Egységes Községi Polgári Párt hivatalos lapja.
*
Előfizetési árak:
fél évre . . . . . 12 pengő,
egész évre . . . . . 24 pengő.

Gyárak, raktárak, garageok, kórházak, középületek részére
préselt acélajtók
préselt acélkapuk

haas és Somogyi

GANZ ÉS TÁRSA
VILLAMOSSÁGI, GÉP-, WAGGON- ÉS HAJÓGYÁR R.T.
BUDAPEST
ALAPÍTVA 1844-BEN
IGAZGATÓSÁG, GÉP- ÉS WAGGONGYÁR:
X., Kőbányai út 31. Távb. 461—19
HAJÓGYÁR:
V., Meder utca 9. Távb. 908—69
Sürgönycím: GANZCOM BUDAPEST
VILLAMOSSÁGI GYÁR:
II., Lövőház utca 39. Távb. 501—70
Sürgönycím: ALTERNO BUDAPEST
MAGYARORSZÁGI VEZÉRKÉPVISELET:
HAZAI GÉPKERESKEDELMI R.T.
BUDAPEST, V., VILMOS CSÁSZÁR ÚT 76
Sürgönycím: MASINA BUDAPEST
Távbeszélő: 186—63

SCHEIBER MIKLÓS OKLEVELES GÉPÉSZMÉRNÖK
Központi fűtés, vízvezeték és egészségügyi berendezések
Budapest, VII., Vörösmarty ucca 19. Telefón: József 415-98.

Köztisztviselők kedvező fizetési feltételek mellett kaphatnak nyugágyat, függőágyat, sátort és hátizsákot
TELEFON J. 415—07. ALAPITVA 1833-ban
HAUSCHILD ALBERT
Budapest, VII., Károly-körút 15. szám.
SzMKR hivatalok részére iratkötőbevodert, por- és padlótörlőruhát.

Endre és *Karkas* Rezső tanácsnokok, az építőmestereket *Bloch* Leó, *Pintér* Oszkár, *Sorg* Antal, *Kiss* József, *Lovas* Sándor, *Mann* Mihály, a kőművesmestereket *Győrbíró* István, az iparkamarát *Pásztor* Béla és *Kovatsek* Ferenc építőmesterek, a háztulajdonosokat *Telcs* Béla dr. képviselték. Az építőipari szakmák képviselői azt kérték, hogy az átalakítások kapcsán ne csak az elérhető jövedelemtöbblet, hanem az átalakított épületrész jövedelme is adómentességben részesüljön. Az elhangzott kívánságoknak megfelelően a minisztérium hajlandóságát fejezte ki a legmesszebbmenő támogatás biztosítására és már *holnap folytatja tanácskozásait, hogy a végleges megállapodást tető alá vigye.*

A főváros vezetősége elsősorban igyekszik a feladat magaslatára helyezkedni és ezért *Sipőcz* Jenő dr. polgármester rendeletet adott ki, amelyben az ügyosztályvezetőket és üzemigazgatókat utasítja, hogy

intézkedjenek a legsürgősebben a közmunkák kiadása iránt s egyben kéthetenként részletes jelentést tegyenek a közmunkák vállalatba adásáról.

Amennyiben valamely közmunkának, illetve közszállításnak vállalatba adása akadályokba ütközik, *minden erővel arra kell törekedni, hogy a fennálló akadályok elháríthatókká váljanak,* ha pedig az ügyosztályvezetők személyes intézkedése eredménnyel nem járna, úgy kötelesek a polgármesternek soronkívül jelentést tenni, hogy a gyors elintézés céljából kölön intézkedhessen. A főváros összes hivatalai kötelező utasítást kaptak arra nézve is, hogy *szeptember 1-étől kezdve kéthetenkint jelentsék be azoknak a vállalkozóknak a nevét, akik a fővárostól munkát kaptak, vagy szállítási megbízást nyertek.* Kötelezni kell a vállalkozókat olyan irányú adatszolgáltatásra is, hogy a főváros által vállalatba adott munkáknál hány munkást foglalkoztattak és mi volt a részükre hetenkint kifizetett munkabérek végösszege. A polgármester e nagyfontosságú rendeletének a végrehajtását *saját maga fogja ellenőrizni* és erre olyan súlyt helyez, hogy aki a rendeletében foglaltaknak nem tesz eleget, az ellen a legszigorúbb vizsgálatot helyezi kilátásba.

Amint látható, a közmunkák, közszállítások és építkezések hosszú sora előtt állunk és ez reménnyel tölt el mindenkit arra nézve, hogy a folyamatba tett munkákon túl, *további kereseti lehetőségek is következnek.*

A közmunkáknak az egész vonalon való megindításáról

Kállay Miklós dr. kereskedelmi államtitkár

a következő nyilatkozatot tette:

— A legutóbbi minisztertanács intézkedései nyomán *több, mint százmillió pengővel indul meg a közmunkák sorozata.* Megindul azonnal, úgyhogy

az őszi hónapok alatt annak hatása már mutatkozzék,

hogy a munkásság a télnek megerősödve és megnyugvással mehessen neki. Késedelemmel vádolnak, de nem szabad elfelejteni, hogy a határok megvonásában meddig mehettünk el: súlyos felelősséget jelent a célok kiválasztása, a minden mellékes szempont kizárásával végrehajtott alapos megtárgyalás és technikai előkészítés pedig időt vesz igénybe. A megtett intézkedésektől feltétlen eredményt várok.

— A kormány főcélja, hogy minél több munkást foglalkoztató munkák kerüljenek kiírásra.

— Ezeket a lakásépítkezések és a tatarozás fogja a kisiparosság felé is erőteljesen kiterjeszteni. Nem maradhat azonban el a magántőke, a magánvállalkozás megmozdulása sem. Ha a bizalmi krízis, amelyben ma a nagytőke könnyebb mozgásának akadályát látják, az egyénre, az egyén tőkéjére és vállalkozási kedvére is átmegy, a válság megsúlyosbodott formát fog ölteni, mert mindenkinek önmagában való hite megrendülését, a munkakedv elvesztését fogja jelenteni.

A tatarozási hitel *pénzügyi megoldása* most van folyamatban, amelyről

Hadik János gróf

a következőképpen nyilatkozik:

— A fővárosban és a nagyobb vidéki városokban jelentkező munkanélküliségen ma kétségkívül a *legmegfelelőbben a tatarozási munkálatok megindításával* és az ezzel összefüggő *pénzügyi kérdés megoldásával* lehet segíteni, mert ez a tatarozásra és modernizálásra váró házak nagy számára való tekintettel, több és állandóbb munkaalkalmat jelent, mint új házak építése.

— A főváros több, mint 24.000 épülete közül mindössze 10.500 épült 1900 óta, miért is e tatarozási munkák minél sürgősebb megindítása elsőrendű gazdasági és szociális érdek.

— A tatarozási hitel problémájára legalkalmasabb volna *házfelújítási kölcsönöket* rendszeresíteni, amelyre már volt példa a millenáris évek után, de akkor ezt a kölcsönt az elpusztított szőlőbirtokok felújítására rendszeresítették. Nem kétséges, hogy *e tatarozási hitel olyan érték- és jövedelemtöbbletet eredményez, amely nemcsak az ingatlan tulajdonosának, hanem azoknak a jelzálogos hitelezőknek is hasznára válik,* akiknek követelései az ingatlanra, a tatarozási hitel folyósítását megelőzőleg, már be voltak kebelezve. Magától értetődik, hogy az ilyen kölcsönök minden más, az ingatlanra bekebelezett követelést megelőző rangsorozatot kell, hogy elérjék és az ilyen kölcsönnek az évenkinti tőketörlesztést, kamatot és kezelési költséget magában foglaló évi járadékai minden más követelést megelőzőleg a közadók után követő rangsorban terhelhetik az ingatlanokat. Ha a törvényhozási intézkedéssel a tatarozási hitelek ilyen kiváltságos előjoggal ruháztatnának fel, akkor semmi kétség sincs aziránt, hogy

teljes sikerre vezethet Bud János miniszter úrnak az a terve, hogy a magyar pénzintézetek és biztosító társaságok betétállományuk, illetve díjtartalékaik egy csekély töredékének rendelkezésre bocsátásával

a házak tatarozását és felújítását a legrövidebb időn belül lehetővé tennék. Semmi kétségem aziránt, hogy a pénzintézetek és biztosító társaságok egy hétszázalékos kamatalapon kibocsátandó ilyen kötvényt csak igen rövid ideig volnának kénytelenek tárcájukban tartani, mert azt *külföldi piacokon igen könnyen plaszírozhatnák, mihelyt bármiféle záloglevél, vagy kötvény elhelyezésére a külföldön alkalom kínálkozik.*

39181/1929. III. 1. szám.

Versenytárgyalási hirdetmény

A m. kir. földmívelésügyi minisztérium nyilvános versenytárgyalást hirdet a Hegyeshalomban, 1479/71. helyrajzi szám alatt építendő 4 lakásos lakóháznak: **I. Föld, II. Kőműves-, beton-, vas, III. Elhelyező-, IV. Vasbetón-, V. Szigetelő-, VI. Acs-, VII. Tetőfedő-, VIII-, Bádogos-, IX. X. XI. XII. Asztalos-, lakatos-, mázoló-, üveges-, XIII. Burkoló-, XIV. Padlózó-, XV. Szobafestő- és mázoló-, XVI. Vászonredőny-, XVII. Tűzhely-, XVIII. Csatornázó és vízvezetékberendezési-, XIX. Villamosberendezési-, XX. Villámhárítófelszerelési munkák elvégzésére.**

A versenytárgyaláson részt vehetnek mindazok a hazai iparosok és vállalkozók, akiknek a törvényben előírt képesítésük és hatósági engedélyük van.

A munkálatokra vonatkozó ajánlati és költségvetési űrlapok a m. kir. földmívelésügyi minisztérium Gazdasági Műszaki Hivatalában (Budapest, V., Kossuth Lajos tér 11. félemelet 62.), félívenként 20 fillér lefizetése ellenében, hétköznapokon 12—14 óra között átvehetők, amikor a tervrajzokat is meg lehet tekinteni.

Ajánlatok csak az eredeti űrlapon tehetők.

A szabályszerűen kitöltött és aláírt, lepecsételt, sértetlen és „Ajánlat a m. kir. földmívelésügyi minisztérium által Hegyeshalomban építendő lakóház építési munkáira" felírással ellátandó borítékba tett ajánlatok legkésőbb **folyó évi szeptember 19-én déli 12 óra 30 percig** adandók be fentnevezett hivatalhoz, ahol az ajánlatok ugyanaz nap déli 13 órakor fognak nyilvánosan felbontatni.

Bánatpénzül az ajánlati összeg 2%-ának megfelelő készpénz, vagy a 4260/1929. M. E. számú kormányrendelet szerint óvadékképes értékpapírok, a P. K. kötelékébe tartozó pénzintézetek és az OKH kötelékébe tartozó hitelszövetkezetek által kiállított, szabályszerűen záradékolt és felbélyegzett kezességi levelek szolgálhatnak.

Bánatpénz bármely állampénztárnál letehető és a letéti nyugta az ajánlathoz csatolandó.

Az ajánlat az összes, vagy egyes munkanemekre, esetleg munkacsoportokra tehető. Az összmunkára vonatkozó ajánlatokhoz nyilatkozat csatolandó arra nézve, hogy az ajánlati végösszeg hány százalékáig kapcsolhatók ki egyes munkanemek, anélkül, hogy ezen a címen ajánlattevő ajánlatától visszalépjen hessen.

Azok az ajánlattevők, akik a Gazdasági Műszaki Hivatal előtt ismeretlenek, kötelesek megbízhatóságukat és teljesítőképességüket a telepük szerint illetékes kereskedelmi és iparkamara útján igazolni.

Ajánlattevők ajánlataikkal a végleges döntésig, de legfellebb 30 napig kötelezettségben maradnak.

A M. kir. földmívelésügyi minisztérium fenntartja magának a jogot, hogy az ajánlattevők közül szabadon választhasson, vagy a versenytárgyalás figyelmen kívül hagyása mellett, a munka biztosítása tekintetében más módon intézkedjék, mindezekből kifolyólag semmiféle kártérítési vagy egyéb igény ajánlattevők részéről nem támaszthatók.

Egyebekben a Közszállítási Szabályzat rendelkezései irányadók.

Budapest, 1930 augusztus 30-án.

M. kir. földmívelésügyi minisztérium.

Ha jó, tartós, megbízható és gazdaságos üzemű
autobuszra vagy teherautóra
van szüksége, úgy kérjen ajánlatot és bemutatóra a
Magyar Waggon- és Gépgyár RT-tól,
amelynek győri **automobilgyárában**
készülnek a legujabb tipusu autók.
RÁBA-KRUPP ÉS RÁBA-A. F.
Központi igazgatóság: V., Deák Ferenc u. 18
Telefon: 818-50
Budapesti raktár és javitómühely: Kerepesi út 28. sz.
Telefon: J. 453-84.

BUDAPESTI HIRLAP
a legtartalmasabb magyar napilap
!
Hangja előkelő, hírszolgálata tökéletes

Teherautópótkocsik
Teherautókarosszériák
Autobuszok
Gyártja:
NAY és RÓNA
gép-, szállítóeszköz- és szivattyúgyár rt.
Budapest, X., Kápolna tér 27-29. Tel: J *463—88.

Magas építés, vasbetón szerkezetek
FÁBIÁN TESTVÉREK
ÉPÍTÉSI VÁLLALKOZÓK
BUDAPEST, IX. KER., KINIZSI UCCA 3. SZÁM

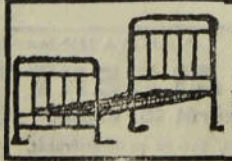
Saját érdekében tekintse meg
HIKKER réz-, vasbutorgyár
készitményeit. Ágybetétek, gyermekkocsik, ágynemüek, paplanok és legujabb kivitelü kerti butorok gyári árban. **Mintaraktár:** VII., Dohány ucca 22. (Árkád bazár). **Gyár:** VII., Holló ucca 5.

HAJNAL IMRE
okl. mérnök, építési vállalkozó
BUDAPEST, I., Atilla körút 47. szám
Telefón: Automata 528—64.

ADLER HENRIK Épületbádogosésszerelő vízvezeték, csatorna, központi fütés, és egészségügyi berendezések vállalata
Újpest, Kolozsvári u. 29. Telefón: 940—70.

BOGENFÜRST
AUTÓKAROSSZÉRIAGYÁR AUTÓ és GÉPJAVÍTÓ
Budapest, VIII., Fecske ucca 19. Telefónszám: József 413—80
DUCO fényezés. Készit mindennemü karosszériát. Elvállal mindennemü karosszéria- és gépjavitást. — Alapittatott: 1859-ik évben.

Karászek Ferenc
Kazán és tartálygyár Telefón: L. 915—07
Budapest, VI., Váci-út 163

Aszfalt és Kátrányipar RT
Budapest, V. ker., Nádor ucca 12 ● Telefón: Aut. 262—81, 262—82
GYÁRAK: Budapest, IX., Illatos út 18—20 / Szőreg, (Szeged mellett) } saját iparvágány

BOGNÁR ISTVÁN
ÁCSMESTER
Budapest, X, Gergely u. 69. Telefón: J. 372-48

Balassa Árpád
okl. épitészmérnök, épitőmester
VI., Vilmos császár út 31. Tel. Aut. 164-13.

Becsey Antal ismerteti az Elektromos Művek beruházását

A gépalkatrészeket készítő gyárak tizenhétmillió pengőt hiteleznek — Október elején az új garázsba költözik az Autóbuszüzem

Az *Egységes Községi Polgári Párt* hónapokon keresztül — nagyrészt éppen e lap hasábjain — *erélyes akciót folytatott a fővárosi beruházási tervek sürgős végrehajtása és minél több munkaalkalom teremtése érdekében.* Ez az akció elérte a kívánt eredményt, mert — amint a törvényhatósági tanács legutóbbi ülésén kiderült — *újból hatalmas összegek állnak rendelkezésre különböző fővárosi üzemi beruházások végrehajtásának céljaira.* Meg lehet állapítani, hogy a főváros anyagi lehetőségeinek legvégső határáig is elment a közmunkák végrehajtásához szükséges pénzügyi fedezet előteremtése tekintetében. *Becsey* Antal, az *Egységes Községi Polgári Párt* társelnöke, a törvényhatósági tanács legkitűnőbb gazdasági szakértője maga is megállapítja ezt a tényt abban a nyilatkozatban, amelyet a *Fővárosi Hirlap* munkatársa előtt tett a közmunkák ügyében.

Becsey Antal

ugyanis a következőket mondja:

— A főváros kétségkívül — tőle telhetőleg — *eleget tett annak a kötelezettségének, amely az ipar támogatására vonatkozik.* Az a bizonyos 63 millió pengő, amit a húsvét előtti ankéton fővárosi közmunkák fedezeteként jelöltek meg, *ez év végéig fokozatosan valóban belekerül a közgazdasági élet vérkeringésébe.* Ebből az összegből eddig már legalább 45 millió pengő került felhasználásra, még mintegy 16—18 millió pengő áll rendelkezésre ilyen célokra. Ebben az összegben természetesen nem szerepelnek a függőkölcsönből rendelkezésre álló nagy tételek, amelyeket az üzemi beruházások céljaira fog a főváros fordítani.

— Annyi bizonyos, hogy

a közmunkák sürgős elrendelése ügyében nagy mozgolódás észlelhető minden vonalon.

Nem kétséges, hogy az összes illetékes hatósági tényezőkben megvan a jóakarat és a cselekvésre való szándék.

— Abból a 30 millió pengőből, ami a függőkölcsön terhére az üzemi beruházások céljait szolgálja,

12 millió pengő jut az Elektromosművekre.

Ebből az összegből csak a harmadik nagy 25.000 kilowattos gép-garnitúrának a kazánberendezését lehet elkészíttetni. A kazánberendezés egymagában *9 millió pengőbe kerül,* a fennmaradó részt a kazánház építésére kell fordítani. *Ha ezt a harmadik nagy gép-garnitúrát megépítjük, akkor összesen hét áramtermelő gépegységünk lesz.* Ezek közül négy régi, amennyiben kettő csak 5000 kilowattos, kettő pedig tízezer kilowattos. A hét áramtermelő gépegység közül *a két legújabb már 25.000 kilowattos, ezekhez csatlakozik harmadiknak az a nagy áramfejlesztő gép, amelyet a függőkölcsönből kiszakított 12 millió pengőből épít meg az Elektromosművek.* De

ez mind kevés,

mert hiszen a telep az összes gépegységeket összeadva csak 105.000 kilowatt kapacitású. Ez a kapacitás a határán áll a szükségletnek, vagyis

ezt a termelést a főváros annyira igénybeveszi, hogy komoly tartalék nincsen.

Ezért kell a régi rossz hatásfokkal dolgozó telepeket melegen tartani, ami sok költséget igényel. Az *Elektromosművek eredeti nagy programjában szerepelt még egy negyedik nagy 25.000 kilowattos gépegységnek a beszerzése, sőt*

később meg kell építeni az ötödik ilyen nagy áramfejlesztő gépet is.

A negyedik 25.000 kilowattos gépnek a megépítése és berendezése 17 millió pengőbe kerül. A belügyminisztérium és a főváros között nagy vita volt abban a tekintetben, hogy *mindezeket az új gépeket Kelenföldön helyezhesse-e el a főváros, vagy pedig kezdje meg a decentralizációt.* Nem vitás, hogy a decentralizációnak előnyei vannak, de az is bizonyos, hogy hátrányokkal is kell számolni. Bizonyos decentralizáció helyénvaló, mert hiszen *robbanás esetében az elpusztulás veszedelme fenyegeti az egész üzemet.* A gyakorlati üzemvezetési szempontok azonban azt kívánják, hogy az összes új nagy áramfejlesztőgépek Kelenföldre kerüljenek. E körül folyt a vita, míg végre

a kereskedelmi minisztérium energia-osztálya deferált a főváros álláspontjának.

A főváros vezetősége a jövő év tavaszára tervezte a negyedik nagy gépegység pénzügyi fedezetének az előteremtését és így csak a *legnagyobb örömmel lehet fogadni azt a döntést, amely szerint a kereskedelmi miniszter hozzájárulását adta annak az elgondolásnak a megvalósításához, hogy ezt a 17 millió pengőt a gépalkatrészeket készítő gyárak hitelezhessék.* Nemcsak munkaalkalmak szaporítása érdekében van szükség ennek a hitelezési akciónak a megvalósítására, hanem az áramtermelés biztonságának a megteremtése érdekében is.

A fővárosra ebből a hitelezési műveletből semmiféle kár sem háramlik,

mert hiszen egy versenytárgyalásnak a konkrét eredményei alapján történik ennek a hitelezésnek és a negyedik gépegység megépítésének a lebonyolítása.

Becsey Antal a beszélgetés további során felhívta a figyelmet a főváros új nagy autobuszgarázsára, amely a Szent Imre ünnepségek alatt igen kitűnő szolgálatokat tett. 15.000 ember fért el ebben a nagy garázsban, amit minden külföldi alaposan megcsodált. *Október elején ide költözik át az Autobuszüzem.* Az autobuszgarázs megépítésével lehetővé vált nemcsak minden autobuszkocsinak egy megfelelő helyen való összpontosítása, hanem egyben

lehetőség nyílik a legnagyobbfokú takarékosságra is.

Az egész központi igazgatást innen lehet lebonyolítani. Itt vannak a szükséges műhelyek is, amelyekben a fővárosnak mind a 120 autobuszkocsiját javítani lehet. *Az építkezési költségek 3,800.000 pengőt tesznek ki, ami azt jelenti, hogy sikerült az előre nem látott kiadások címén előirányzott 275.000 pengőt megtakarítani.*

„BECIVA"
Bekefow Cirkusz Varieté
Városliget * Tel.: Aut. 183-35.
A NAGY SZEPTEMBERI BÚCSÚMŰSOR
este 8 órakor és délután 4 órakor
10 külföldi attrakció! * 10 külföldi attrakció!
HELYÁRAK:
este 1 pengőtől 6 pengőig — délután 50 fillértől 3 pengőig
(este utalvánnyal a fele) — (d. u. az utalvány érvénytelen)

Ipartermék Értékesítő R.-T.
Budapest V, Zoltán u. 7-9. Tel.: A. 110-18

ERDÉLYI MŰINTÉZETE
udvari fényképész IV., Semmelweis utca 2. sz.

FELSENFELD RUDOLF
Alapítva: 1901. Bélyegző és pecsétbélyeggyár, véső és dombornyomó műintézet Tel.: Aut. 103—94.
BUDAPEST, V., BÁLVÁNY UCCA 16

ETERNA
IGAZOLVÁNY- ÉS BÉRLETTOK TÖRV. VÉDVE
KÖNYVKÖTÉSZET
ETERNA IPARI ÉS KERESKEDELMI R.-T.
BUDAPEST, IX., LÓNYAY UCCA 18. TELEFÓN: A. 852—00

BERKI DEZSŐ
BUDAPEST, VI., Szív ucca 60.
Festék és lakkereskedő Telefon: Automata 242—46.

PARKETT
TELEFÓN Aut. 105-59
ÉS PADLÓZÁSI VÁLLALATA
STERNER G., V., LIPÓT KÖRÚT 15

VAS UCCA 16
BOSCH SZOLGÁLAT
Telefon: József 393-73.

TÖRÖK ÉS JUHÁSZ FESTŐIPARI VÁLLALAT
BUDAPEST, VI. Petneházy-u 44
Elvállalunk mindennemű szobafestő, épület-, butormázoló és fényező munkát
Telefon: A. 907-03.

Alexy György
okl. gépészmérnök
villamossági és műszaki vállalata
BUDAPEST, V., FALK MIKSA UCCA 26—28 SZ.

Bérházfelkek
a Fő ucca, Ganz ucca és Királyhegy uccák között fekvő régi
Ganz-gyári parcellázott
telektömbből, 76 négyszögöltől kezdve kaphatók.
Értekezés dr. Székely Márton ügyvédi irodájában, VII., Erzsébet körút 32, d. u. 4—6 között.
Telefon: J. 448—22 Telefon J. 448—22

SALGÓTARJÁNI „PERPETUUM"
a legtökéletesebb tartamégésű kályha, a legalkalmasabb hazai szén tüzelésére. Beszerzési ára a csekély tüzelőanyagfogyasztás révén gyorsan megtérül!
MINDEN LAKÁS DÍSZE!
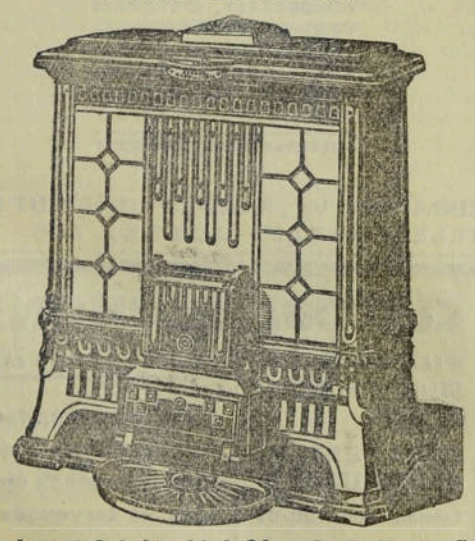
Budapest-Salgótarjáni Gépgyár és Vasöntő rt.
Központi iroda: VI., Aréna út 128
Városi lerakat: VI., Andrássy út 29
CÍMRE ÜGYELNI!
KAPHATÓ MINDEN JOBB VASKERESKEDÉSBEN IS!

Közúti gőz- és motorhengerlést vállal WOLFF ERNŐ
Sürgönyczim: WOLFFERNŐ
Tel.: Lágymányos 13-82 Budapest-Kelenföld, Budaörsi-út 101

Modernül akarja a lakását berendezni? Jöjjön el az Őszi
Lakberendezési és Háztartási Vásárra
Városligeti Iparcsarnok
Nyitva egész nap
Augusztus 30-tól, szeptember 14-ig

POZSGAY DEZSŐ
építőmester és burkolási vállalkozó
VII., KÖRVASÚT SOR 8.
Saját telepén.

Férfi-, női, autó-, motor-, sport-, gyermek-bőrkabátok és szőrméskabátok
Fővárosi tisztviselőknek engedmény. — Külön mértékosztály.
Kiss Gyula
bőrruházati üzlete
BUDAPEST, IV., Kammermayer Károly ucca 1
Telefón: Automata 895—82.

Nagyarányú akciót indít a szellemi szükségmunka kiterjesztésére az Egységes Községi Polgári Párt

Háromezerre kell emelni a résztvevők számát — Szakképzettségüknek megfelelő foglalkoztatást kell nyujtani a szellemi munkásoknak

Még bent vagyunk a koraőszi meleg időjárásban, a zord hideg napok még előre sem vetik komor közeledtüket és máris újból az aktualitás előterébe kívánkozik az intellektuális munkanélküliek évenkint visszatérő kereseti lehetősége: *a szellemi szükségmunka-akció*. Az elmult évek során a főváros karácsony után indította meg ezt az akciót és sikerült is e vonatkozásban olyan eredményt elérni, hogy a szellemi munkanélküliek 3—5 hónapig megélhetési lehetőséghez jutottak. Sajnos, a rendelkezésre álló összegek távolról sem voltak elégségesek ahhoz, hogy a súlyos gazdasági viszonyok következtében keresetnélkül álló tömegek széles rétegekben jutottak volna a főváros jóvoltából néhány havi jövedelemhez és így

sok ezerre tehető azoknak a száma, akik az akcióból kimaradásra voltak ítélve.

Az elmult akció félsikerének egyik oka, hogy a szükséges előzetes tárgyalások túlságosan elhúzódtak, *a fedezet kérdését is csak hosszas megbeszélések után lehetett biztosítani*, aminek következményeként a tél utolsó harmadában indulhatott meg a szellemi szükségmunka és így csak *félig érte el azt a kitűzött célt, hogy az állásnélküli intellektuelek a legnehezebb téli hónapok idején* részesüljenek a munkájukért juttatott jövedelmekben.

Az *Egységes Községi Polgári Párt* minden alkalommal kezdeményező szerepet játszott, amikor a polgárság sorsának javításáért síkra kellett szállni. Amikor a legutóbbi akció fedezete előteremtésénél nehézségek mutatkoztak: az *Egységes Községi Polgári Párt* képviselői mutattak rá elsőnek

a szellemi szükségmunka megteremtésének elengedhetetlen fontosságára

és sikerült is megfelelő összegek biztosítása után az akciót nemcsak létrehozni, hanem a szándékolt időtartamnál egy hónappal továbbra is fenntartani. A legutóbbi nehézségek arra indították a párt vezetőségét, hogy a mult tapasztalatain okulva, *már most folyamatba teszik* a szellemi szükségmunka előkészületeinek megszervezését. Ebben a vonatkozásban az a törekvése a pártnak, hogy

a szellemi szükségmunka-akciót ne a tél derekán, hanem már a tél előtt meg kell kezdeni,

mert a komoly segítés csak úgy képzelhető el, hogy a keresetnélkülieket már a hideg idő beálltakor kell keresthez juttatni. Nem szabad tehát előfordulni annak, hogy karácsony után még a *bizonytalanság kínos helyzetében aggodalmaskodjanak a jelentkezők*, hanem arra törekedni, hogy az akció minél előbb megvalósuljon. Az *Egységes Községi Polgári Párt* tűrhetetlennek tartja azt is, hogy a

a szűk keretek között mozgó akcióban csak néhány száz egyén vehet részt

és hatalmas tömegek minden reménye szétfoszlik, amikor kiderül, hogy *a létszám már betelt*. Éppen ezért a párt a maga nagy súlyával kiharcolja a keretek tágítását is olyképpen, hogy az elkövetkezendő hónapok e szociális tevékenysége során

legkevesebb háromezer embert kell a szükségmunka-akcióban részeltetni,

mert egyébként célravezető és hatásos megsegítésről szó sem lehet.

Súlyos hibája volt az elmult évek szellemi szükségmunka akciójának, hogy *az alkalmazott egyéneket nem használták föl olyan munkakörben, ami végzettségük és képzettségüknek megfelelt volna*. Teljesen elhibázott elgondolás, hogy technikusok, mérnökök, gyógyszerészek és más szakképzettséggel bírók írásbeli feladatok elvégzésére kaptak beosztást, holott mód és alkalom kínálkozik a szakképzettségnek a köz javára irányuló kihasználására. Elég csak rámutatni arra, hogy például a fővárosnak nincs oly nagyszámú műszaki személyzete, ami lehetővé tenné például a házak tűzveszélyességének felülvizsgálását. A hivatalos megállapítások azt mutatják, hogy *Budapesten számtalan házban fenyeget a kéménytűz lehetősége*, aminek a megelőzéséhez az kellene, hogy az összes házak kéményelhelyezését mérnökök vizsgálják át.

A szellemi szükségmunka keretében legalább kétszáz mérnök juthatna több hónapi keresethez,

ha ilyen természetű megbízásokat végeznének el.

Az *Egységes Községi Polgári Párt* a közeli napokban előterjeszti minden részletre kiterjedő terveit a szellemi szükségmunka olyan reformja érdekében, ami *meghosszabbítja az akció tartamát*, ezenfelül pedig *sokkal több egyént részesít munkaalkalomban*, mint az eddig lefolytatott akciók, amelyeket *kezdeti kísérleteknek* kell tekinteni s a hibák orvoslásával módot nyujtani ahhoz, hogy a szándékolt szociális célok valóban megvalósíthatók legyenek.

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest Székesfőváros Vízművei az általános ajánlati feltételekre való utalással, valamint utalással a kiírási művelethez csatolt általános vállalati és részletes építési feltételekre, ezenkívül „a sűrített levegő segítségével történő (pneumatikus) munkákra vonatkozó különleges építési feltételekre", az ajánlati költségvetésekben foglalt előírásokra, valamint a műszaki leírásra, nyilvános versenytárgyalást hirdet a káposztásmegyeri vízműtelep I. és II. (dunakeszi-i) átemelőtelepének tartozékaképen **a Duna medre alatt létesítendő egy-egy járható tartalékalagút (tunnel)** és a hozzájuk tartozó **két-két végakna építési munkálataira.**

A kiírási művelet nyomtatványai: tehát az általános és részletes, valamint különleges feltételek, műszaki leírás, ajánlati költségvetések, ajánlati ürlapok, ezenkívül a tunnelek és aknák tervei 1930. évi augusztus hó 14. napjától kezdődőleg Budapest Székesfőváros Vízművei üzemvezetőségénél (IV., Egyetem u. 2. II. em. 23.) kaphatók hétköznapokon déli 11 és 13 óra között 20 (húsz) pengő lefizetése ellenében. Ugyanitt a részletes szóbeli felvilágosítások is megadatnak; ezenkívül megtekinthetők a tunnel-aknák helyén, illetve azok tengelyében végzett kémfúrásaink eredményei: a talajszelvények és az egyes rétegekből kikerült talajminták is.

A munka természetére és a kivitel nehézségeire való tekintettel az ajánlattevők ajánlataikban felsorolni tartoznak azon hasonló természetű munkálataikat, amelyeket mint önálló cég sikerrel végeztek. Budapest Székesfőváros Vízművei az ajánlattevőktől ennek hitelt érdemlő igazolását követelhetik.

Az ajánlatokat **1930. évi november hó 29. napján délelőtt 11 óráig** kell a Vízművek üzemvezetőségének titkári hivatalában (IV., Egyetem ucca 2., II. 23.) beadni. A jelzett határidőn túl benyujtott ajánlatok figyelembe vétetni nem fognak.

A beérkezett ajánlatok 1930. évi november hó 29. napján déli 12 órakor lesznek a Vízművek fentjelzett hivatalos helyiségében nyilvánosan felbontva. Ezen határidő alatt az egyidejűleg megindított s a tunnelek tengelyeit közrefogó Dunamederfúrások eredményeibe az ajánlattevők időközönként betekintést nyerhetnek; a határidő letelte, tehát 1930. évi november hó 29-ike előtt 14 nappal azonban az összes mederszelvény-fúrási eredmények kézhez kaphatók s a talajminták megtekinthetők lesznek.

Ajánlataikban a vállalkozók kijelenteni tartoznak, hogy a helyi viszonyokat jól ismerik, továbbá, hogy a fúrási szelvényeket és talajmintákat megtekintették s hogy tisztában vannak az építés műszaki feladatával s annak nehézségeivel.

Budapest Székesfőváros Vízműveinek üzemvezetősége fenntartja azt a jogát, hogy a beérkezett ajánlatok közül az ajánlott árakra való tekintet nélkül szabadon választhasson, illetőleg tetszése szerint egyik ajánlatot sem fogadja el és új versenytárgyalást tartson anélkül, hogy az ajánlattevők emiatt a Vízművek ellen kártérítést, vagy bármiféle igényt támaszthatnának.

Bánatpénzül 250.000 (Kettőszázötvenezer) pengőig az ajánlati összeg 5%-a, ezenfelüli összeg után annak 2%-a teendő le a Vízművek üzemvezetőségének pénztáránál (IV., Reáltanoda u. 1—3. I. emelet).

Budapest, 1930. évi augusztus hó 11.

Budapest Székesfőváros Vízművei.

Szeptember 1-től
egy teljes komforttal berendezett szoba
úrihölgy részére ellátással vagy anélkül **kiadó**
VIII., Rökk Szilárd ucca 6. I. emelet 3 szám.
Telefon: József 325-35.

Megjelent a PÉNZVILÁG
legújabb száma szenzációs tartalommal
KAPHATÓ MINDEN UJSÁG-ÁRUSNÁL
Ára 40 fillér

ÁKOS FRIGYES ÉPÍTŐMESTER
BUDAPEST VII., KERTÉSZ UCCA 24—28 TELEFON: JÓZSEF 301—40

WIEDERMANN ÁGOSTON
ÉPÍTÉSI VÁLLALATA
BUDAPEST, III., SAN MARCO UCCA 5.
TELEFÓN: 628—38.

THOLT ISTVÁN
OKL. MÉRNÖK — Tervez és készít: központi gőz-, víz- és etagefűtést, vízvezetéket, csatornázást és szennyvízderítő telepeket
Budapest, II., Donáti u. 26. Telefón: Aut. 516-75

BANNER ZOLTÁN
okleveles építész és építőmester
BUDAPEST, I., VERPELÉTI-ÚT 10.
Telefón: LÁ. 6-57. Telefón: LÁ. 6-57.

Gyöngyösi István
Budapest, VIII., József körút 9. sz.
okl. gépészmérnök központi fűtési, vízvezetéki és egészségügyi berendezési vállalata.
Telefón.: J. 383-33

STERN EMIL
Telefón: Aut. 906-48
ÚT-, CSATORNA- és MAGASÉPÍTÉSI SZERSZÁM- ÉS MŰSZAKI ÜZLET
BUDAPEST, V., VISEGRÁDI U. 32.

SCHÜTZ EDE
TELEFON J. 330—45
ÉPÜLET-, MŰ- ÉS VASSZERKEZETLAKATOS
BUDAPEST, VII., THÖKÖLY ÚT 23. SZÁM

SCHEUMAN GYULA
TELEFÓN: AUT. 151-67
FESTŐ- ÉS MÁZOLÓ-IPARÜZEM
BUDAPEST, VI., BAJZA UCCA 30

MARX FERENC villamossági vállalata
Budapest, IV, Molnár ucca 47. Tel.: A. 844-20

Az 1924. évi XVIII. t.-c. alapján szervezett
IPAROSOK ORSZÁGOS KÖZPONTI SZÖVETKEZETE
Postatakarékpénztári számla: 10517 — Postatakarékpénztári csekkszámla: Kisipari hitelakció: 44500 — Girószámla: MAGYAR NEMZETI BANK — TÁVIRATCÍM: IPKÖZPONT
KÖZPONTI OSZTÁLYOK: BŐROSZTÁLY, ÉPÍTŐIPARI OSZTÁLY, FAIPARI OSZTÁLY, KISIPARI HITELAKCIÓ, KERESKEDELMI OSZTÁLY, TEXTIL KÖZSZÁLLÍTÁSI OSZTÁLY
BUDAPEST, VII., KÁROLY KIRÁLY ÚT 3/c
TELEFÓNSZÁM: JÓZSEF 463—39

CUSTODIS ALPHONS
MÉRNÖKI IRODA ÉS ÉPÍTÉSI VÁLLALAT IPARI BERENDEZÉS RÉSZÉRE
BUDAPEST, V., NÁDOR UCCA 19
Telefon: Aut. 120-07
ALAPÍTÁSI ÉV 1876
Gyárkéményépítés
Gőzkazánbefalazás
Ipari kemencék építése és tervezése

TAKÁCS GYULA gépészmérnök elektrotechnikai vállalata. Tel.-hívó: A. 843-24
ERŐÁTVITELI, ERŐS- és GYENGEÁRAMÚ KÜLSŐ és BELSŐ SZERELÉSEK, BERENDEZÉSEK
Műhely, iroda: IV., Veres Pálné ucca 32.

SCHAFFER ANTAL
SZÉKESFŐVÁROSI ÚT-, BETON- ÉS CSATORNA ÉPÍTÉSI VÁLLALATA
BUDAPEST, II., BIAI ÚT 21. Telefón: 522-91

SCITOVSZKY BÉLA BELÜGYMINISZTER határozottan kijelentette, hogy még az idén megtartják a választásokat

Usetty Béla nyilatkozata a belügyminiszterrel folytatott beszélgetéséről — A választások elhalasztásáról szóló hírek csak jámbor óhajtások — Folyik az Egységes Községi Polgári Párt szervezkedése

Ellenzéki körökben unos-untalan ismételik azt a vak hírt, hogy a kormány el akarja halasztani az őszre tervezett törvényhatósági választásokat. Nem akarunk fejtegetésekbe bocsátkozni abban a tekintetben, hogy a választások elhalasztásáról szóló és főként baloldali ellenzéki körök által terjesztett híresztelések mögött milyen tendenciák húzódnak meg. Nem kétséges, hogy ezek a híresztelések nem egyebek, mint jámbor óhajtások. Ezúttal azonban hiteles és legilletékesebb helyről származó kijelentéseket közölhetünk e rémhírek alaptalanságáról. A *Fővárosi Hirlap* munkatársa ugyanis beszélt *Usetty* Béla országgyűlési képviselővel, az *Egységes Községi Polgári Párt* vezető tagjával, aki a képviselőházban előadója volt az új fővárosi törvénynek.

Usetty Béla dr.

a következőket mondotta e tárgyban hozzáintézett kérdésünkre a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Még ebben az évben feltétlenül sor kerül az új törvényhatósági választások kiírására és lefolytatására. Maga *Scitovszky* Béla belügyminiszter tett errenézve határozott kijelentést egy beszélgetés során, amelyet vele negyed, vagy ötödmagammal folytattunk. *A Szent István és Szent Imre ünnepségek alatt volt alkalmam a belügyminiszter úrral találkozni és e találkozás során a politikai helyzetről hosszabb beszélgetés indult meg.* E beszélgetésnél több képviselőtársam is jelen volt.

A belügyminiszter úr e beszélgetés során a leghatározottabban kijelentette, hogy még ebben az évben választás lesz Budapesten.

— A belügyminiszter úr által előttem tett kijelentéshez még csak annyit fűzhetek hozzá, hogy *nekünk, az Egységes Községi Polgári Párt tagjainak semmi okunk sincs arra, hogy a választások elhalasztását szorgalmazzuk.* Szervezkedési akciónk kedvező mederben halad.

Minden irányban folyik a szervezkedés, a kerületekből kitűnő jelentéseket kapunk.

A jelenlegi gazdasági viszonyok között, — ezt meg kell állapítanunk, — a nagyközönség hangulata nem alkalmas politikai kérdések fesegetésére. Ebből a hangulatból azonban azt a következtetést kell levonnunk, hogy *egységes összefogásra van szükség a gazdasági problémák megoldása érdekében.* Ezt az összefogást és a gazdasági problémák minden politikai kérdését megelőzően *sürgős megoldásának szükségességét hangoztatja az Egységes Községi Polgári Párt,* amely a guvernamentális reálpolitika útjain halad előre minden támadás és gáncsoskodás ellenére. *Ebben a küzdelmünkben nem zavar bennünket semmiféle üzemvizsgálat, amit most olyan előszeretettel és nyilvánvalóan kortescélból hajt végre a baloldali polgári párt.* Ezeknek az üzemvizsgálatoknak mindezideig még semmiféle gyakorlati eredményük nem volt, nem kétséges tehát, hogy *az ellenzéki vezéreknek ez a szerepléses csak kortescélokat szolgál.*

Ezekután remélhetően megszűnik mindenféle híresztelgetés — a törvényhatósági választások elhalasztásáról.

Purébl tanácsnok a beiratások körül támadt zavarok kiküszöböléséről

A polgári iskolába kell beiratni a középiskolából kimaradt tanulókat — Csak véglegesített tanerő vezethet osztályt

A főváros közoktatási ügyosztálya néhány nap óta valósággal ostrom alatt áll. Ennek az ostromnak két oka van, mind a két ok a jelenlegi súlyos gazdasági viszonyokban találja meg a magyarázatát. Az *állásnélküli tanítók, tanítónők, tanárok és tanárnők özöne lepi el a közoktatási ügyosztály hivatali helyiségeit.* Állást kérnek, akármilyen ideiglenes alkalmaztatással is megelégednek. A főváros közoktatási ügyosztálya azonban természetesen tartozik ragaszkodni a költségvetési keretekhez, amelyeket túllépni nem szabad. Az ostrom másik oka az a körülmény, hogy *a fővárosi középiskoláknak a száma kevésnek bizonyult.* Mindenki középfokú tanintézetbe akarja járatni a gyermekét és a polgári iskolákat a nagyközönség mellőzi. Ennek az indokolatlan álláspontnak a következménye az a torlódás, amely a középfokú tanintézetekben most, a beiratások alkalmával jelentkezik.

Ezekről a zavarokról beszéltünk

Purébl Győző tanácsnokkal,

a főváros közoktatási ügyosztályának a vezetőjével, aki a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— A *Fővárosi Hirlapnak* néhány héttel ezelőtt megjelent számában *megnyugtattam az aggodalmaskodó tanerőket,* amidőn kijelentettem, hogy

minden olyan tanerőt, aki az elmult tanévben akár ideiglenes, akár helyettesi minőségben a főváros valamelyik tanintézeténél, vagy intézményénél alkalmazásban volt, az új tanévben is alkalmazunk.

Ennél többet nem ígérhetek, ami azt jelenti, hogy *újonnan jelentkező tanerők alkalmazásáról a mai viszonyok között szó sem lehet. Sok kérdés érkezik a főváros tanügyi ügyosztályához amiatt is, hogy egyes tanítók és tanítónők új beosztást akarnak.* A legtöbben osztályokat szeretnének vezetni. Amennyire érthető ez az ambíció, annyira teljesíthetetlen. Kultuszminiszteri rendeletünk van arról, hogy

osztályok vezetésével kizárólag véglegesített tanerőket bízhatunk meg.

Ha *marad néhány osztály ilyen vezető nélkül, akkor a hosszabb idő óta működő ideiglenes tanerők jöhetnek csak figyelembe.*

— Ami a beiratások körül mutatkozó zavarokat illeti, én csak azt tanácsolhatom, hogy

minden gyermeket, aki középiskolába nem tud bejutni, be kell iratni a polgári iskolába.

Ha ott kitűnő előmenetelt tanusít, akkor egy-két év mulva még mindig nyílik mód különbözeti vizsga letételével átkerülni a reálba, vagy a reálgimnáziumba. A tantestületek *most tartják alakuló üléseiket.* Az iskolaigazgatókat szeptember 4-ére és 5-ére kérettem magamhoz, hogy velük a beosztásokat megbeszéljem. A *beiratások mindenfelé folyamatban vannak.* Sajnos, a fővárosnak kevés középiskolája van, mindössze egy leánygimnáziuma, négy líceuma, két reáliskolája és tíz felsőkereskedelmi iskolája. Az osztályok számát anyagi eszközök hiányában nem szaporíthatjuk, azt azonban megtesszük, hogy

a Horánszky uccai reáliskolában kettő helyett három első osztályt állítunk be,

mivel a két harmadik osztályt, amelyekben aránylag kevés tanuló van, egyesítjük. *Az igy felszabaduló tantermet és taneröket a harmadik első osztály ellátására használjuk fel.*

Ezeket mondotta *Purébl* Győző tanácsnok az idei beiratkozási zavarok kiküszöböléséről. Annyi bizonyos, hogy a fővárosnak áldozatokat kell hoznia kulturális feladatainak teljesíthetése érdekében.

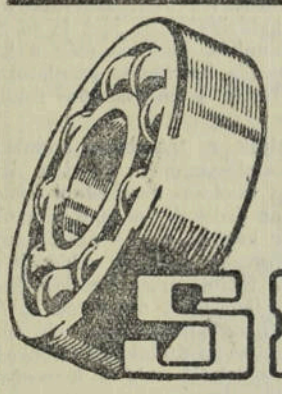
Svéd golyós és görgős csapágyak. Spec. automobil és motorkerékpár csapágyak, coll és milliméter méretben. Teljes közlőműberendezések. Acélgolyók.
SKF
SVÉD GOLYÓSCSAPÁGY RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 55.
Telefón: J. 388-57, 402-78 — Sürgönycím: ESKAEF Bp.

SCHÄFFER KÁROLY
okleveles mérnök
Vasút-, út-, betonépitési vállalkozó kövező-mester
Budapest VIII, Aggteleki uccza 17. Telefon: József 325-88

ILKOVITS J
Központi fütések és vízvezetéki berendezések vállalata
BUDAPEST, VI, ANDRÁSSY ÚT 92
Telefón: Aut. 212—07.

„Petrol" MŰSZAKI- ÉS OLAJKERESKEDÉS
czelőtt v. GYURKOVICH ÉS TÁRSA
Budapest, V, Nádor u. 6
Telefónszám: Automata 802-29

STRAUB U. FESTÉK-ÜZLETE
BUDAPEST, IV. KER., PETŐFI-TÉR 1.
(Régi Piarista-épület.)
ALAKULT 1854-BEN TELEFÓN AUT.: 884-26

KOVÁCS OSZKÁR BÁDOGOS MESTER
ÉRCKOPORSÓ ÉS TEMETKEZÉSI CIKKEK KÉSZITŐJE
BUDAPEST, IX., TELEPI UCCA 14. SZÁM.
(A Ludovikával szemben.) TELEFON: J. 451—93

Hrauda Károly és Fia
okl. gépészmérnök
fütési-, szellőztetési- és egészségügyi berendezési vállalata
Budapest, VI., Forgách ucca 20. Telefón: Aut. 917—89

NEUMAN FERENC
OKL. MÉRNÖK, ÚTÉPITÉSI VÁLLALATA
Iroda: BUDAPEST Telep:
V, Rudolf tér 1 sz. VII, Egressy út 34
Telefón: J. 442—60 Telefón: A. 239—44

PARKETTA
szállitása, mindennemű padozat készitése és javitása.
FRIED és BENEDEK
parkettgyár és gőzfürész
BUDAPEST, VII., RÁKÓCZI ÚT 82.
Telefon: József 133—43 és József 134—17.

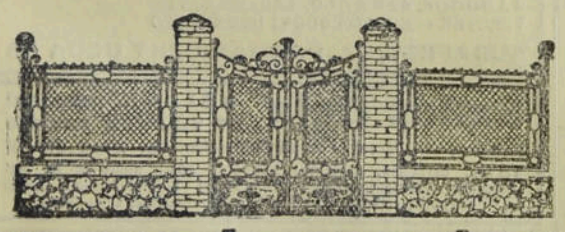
VASS ÉS KOVÁCS
SODRONYFONAT-, KERITÉS-, ÁGYBETÉT- és VASBÚTORGYÁR
Budapest, II., Fő ucca 48
Telefón: Aut 517-87 Telefón: Aut. 517-87

VIZVEZETÉK, CSATORNÁZÁS, központi fütés, bádogos munkát legszolidabb kivitelben az 1885-ben alakult
ROZSNYAI IZIDOR cégtől,
(Eddig VII., Amazon ucca 16. szám.)
VII., Thököly út 75. Telefón: J. 326-69

DITTLER FERENC
ÉPITŐMESTER
BUDAPEST, VIII., Baross u. 36

Vállalkozási Hírlap

Vállalatba adták a Vízművek munkálatainak egy részét

A *Vízművek* igazgatósága legutóbbi ülésén elhatározta több munka vállalatbaadását. A Madarász uccai *vízmérőműhely* építését *Varjas* Gyula nyerte el 73.619 pengő költséggel, a káposztásmegyeri vízmű tartalék-alagútjának megépítésénél szükséges talajkutató fúrásokat *Zsigmondy* Béla és *Mazalán* Pál végzik 50.400 pengő költséggel, míg az öntött vascsöveket a *Fridrich Siemens* vállalat szállítja 2,731.566 pengő értékben.

A jövő hét keddjén döntenek a Lágymányos feltöltési munkáinak kiadásáról. A Fővárosi Közmunkák Tanácsa pályázatot írt ki a Lágymányos feltöltésére. A pályázat határideje ma járt le és *13 ajánlat érkezett.* A Közmunkák Tanácsa még a héten vizsgálat tárgyává teszi a beérkezett ajánlatokat és *kedden dönt,* kinek adja ki a Lágymányos feltöltésének munkálatait.

Szerdán újra tárgyalják a tatarozási adómentességet. A pénzügyminisztériumban szerdán délután *Kölbig* dr. miniszteri tanácsos vezetésével *újabb tárgyalásra* ülnek össze az érdekelt minisztériumok, a főváros és az építőipar képviselői. Az építőiparosok *az átalakítási és tatarozási munkák adómentessége ügyében* a szombaton tartott értekezletükön kalkulációs alapon konkrét javaslatot dolgoztak ki és azt fogják szerdán a pénzügyminisztérium elé terjeszteni. A pénzügyminiszter az átalakítási adókedvezményekre vonatkozó rendeletet *még e hónapban ki akarja adni.*

Új versenytárgyalási kiírások

A polgármester versenytárgyalást hirdet:

Kövező, elő- és kocsiútaszfaltozási munkára a Tátra uccánál. Pályázni lehet szeptember 15-én déli 12 óráig az út- és csatornaépítési ügyosztályon.

Kövező, elő- és kocsiútaszfaltozási munkára a Hollán uccánál. Pályázni lehet szeptember 15-én déli 12 óráig az út- és csatornaépítési ügyosztályon.

Kövező, elő- és kocsiútaszfaltozási munkára a Csanádi uccánál. Pályázni lehet szeptember 15-én déli 12 óráig az út- és csatornaépítési ügyosztályon.

Kövező, elő- és kocsiútnak bitumenes téglával való burkolására a Katona József uccánál. Pályázni lehet szeptember 15-én déli 12 óráig az út- és csatornaépítési ügyosztályon.

Útrendezési munkára a ferencvárosi helyi kikötőhöz vezető raktári útnál. Pályázni lehet szeptember 9-én déli 12 óráig az út- és csatornaépítési ügyosztályon.

Kőszállításra ugyanott. Pályázni lehet szeptember 9-én déli 12 óráig az út- és csatornaépítési ügyosztályon.

Gőzfűtőberendezés átalakítási és bővítési munkálataira a miskolciuccai autobuszfőműhelynél. Pályázni lehet szeptember 17-én d. e. fél 10 óráig a középítési ügyosztályon.

A Diósárok betóncsatornamunkálataira. Pályázni lehet szeptember 27-én déli 12 óráig az út- és csatornaépítési ügyosztályon.

Föld-, kőműves-, elhelyezőmunkára a koronaőruccai tűzoltósági épületnél. Pályázni lehet szeptember 15-én d. e. fél 10 óráig a középítési ügyosztályon.

Útrendezési munkára a Kerepesi úton. Pályázni lehet szeptember 9-én déli 12 óráig az út- és csatornaépítési ügyosztályon.

Vasútépítési, útépítési, keramitkőszállítási és fuvarozási munkára a sertésvágóhídi új hűtőhöz vezető rakodóvágánynál. Pályázni lehet szeptember 10-én d. e. 11 óráig a közélelmezési ügyosztályon.

Versenytárgyalási megbízások

A mult héten tartott nyilvános és szűkkörű versenytárgyalások alapján a különböző közmunkákat és közszállításokat a következő cégek kapták:

Föld-, kőművesmunkát az Ihász uccai iskolánál: Schöntheil Richard 131.662 pengő.

Központi fűtőberendezési munkát a hernáduccai iskolánál: Rietschel és Henneberg 72.469 P.

Kondenzvíz átemelő berendezés szerelési munkálatait az Új Szent János-kórháznál: Fried Zsigmond 13.892 P.

Kazánház és kéményépítési munkálatokat a Kazinczy uccai iskola központi fűtésénél: Fratricsevics Ernő 9324 P.

Ácsmunkát a mesteruccai polgári iskolánál: Dalkó Gábor 2240 P.

Azbesztburkolási munkát a Dugonits uccai iskolánál: Császár Imre 8520 P.

Üvegesmunkát a Lajos uccai iskolánál: Gaál Lajos 3147 P.

Bádogosmunkát ugyanott: Kovács Imre 3891 P.

Mázolómunkát ugyanott: Zuzán Béla 6598 P.

Lakatosmunkát ugyanott: Watterich Adolf 1227 P.

Kőművesmunkát a Csobáncz uccai iskolánál: Sajgó Róbert 2130 P.

Víz-, gáz- és csatornaberendezési munkát a kistemplomuccai tüdőbetegondozó intézetnél: Morzsányi Hermann 6007; az Új Szent János-kórháznál: Dávid és Deutsch 57.513 P.

Vízmérőműhely építését a Madarász uccai telepnél: Varjas Gyula 73.619 P.

Talajkútfúrásokat a káposztásmegyeri telepnél: Zsigmondy Béla és Mazalán Pál 50.400 P.

Öntött vascsövek szállítását: a Magyar Állami Gépgyár és a Siemens-Friedrich Művek 2,731.566 pengő vállalati áron.

Kövezési munkát a marhavásártéri nagycsarnoknál: Halmos István és Fia 5162 P.

Kőszállítást u. ott: Magyar kerámiai gyár 2151 P.

Tetőfedési munkát ugyanott: Posnánszky és Strelitz 1890; az **élelmiszerárusító üzemnél:** Kirschenbaum Gusztáv 7245 P.

Ácsmunkát a községi élelmiszerárusító üzemnél: Ertl József és Fia 8365 P.

Bádogosmunkát ugyanott: Gál István 1779 P.

Villanyszerelési munkát a Hunyadi téri vásárcsarnoknál: Hatschek, Guttmann és Társa 11.836 P.

Autókarosszéria készítését a községi élelmiszerárusító üzem részére: Uhry Imre 1371 pengő vállalati áron.

Beérkezett ajánlatok

A mult héten tartott versenytárgyalásokon a különböző közmunkákra és közszállításokra a következő cégek pályáztak:

Ötven hirdetőoszlop szállítására: Farkas és társa à 310, Első Dunagőzhajózási Társaság à 351, Ganz és Társa à 378, Zöld József à 379, Oetl Antal à 380, Ajax acélgyár à 401, Magyar vegyipari gépgyár à 425, Munkácsy Gyula à 428, Burghardt Antal à 450, Donáth József à 495, Röck István à 500, Kühne gépgyár à 650 P.

Tetőfedőmunkára ugyanott: Glass Károly, Morvai Gyula, Baranyai Lajos, Krém Sándor, Bukovári Jenő, Juhász és Zsolnay.

Gáz-, víz- és csatornaberendezési munkára a Lajos uccai iskolánál: Rádius vasipari vállalat 13.476, Barát István 14.812, Stern és Rosenthal 14.751, Weidemann Konrád 14.654, Wolf Márk fia 14.735, Kulcsár Kálmán 14.940, Burnyóczky és Társa 14.994, Ábrahám és Gürtler 14.969, Morzsányi Hermann 15.000, Molnár András 15.494, Lakos Jenő 15.156, Kalocsay András 15.781, Janisch János 15.919, Latzkó István 15.967, Klein Miksa 16.314, Adler Henrik 16.562, Buchta Károly 17.059, Spiegler Samu 17.151, Egri és Fia 17.603, Bauer Dénes utóda Hoffmann Dénes 17.686, Fort Oszkár 17.825, Benkő Ferenc 18.035, Halász Ernő 18.216, Riemer Miksa 18.930 P.

Víz-, gáz- és csatornaberendezési munkára a miskolciúti iskolánál: Molnár András 14.304, Gál István 14.503, Ábrahám és Gürtler 15.378, Wolf Márk 15.712, Burnyóczky és Társa 15.996, Morzsányi Hermann 16.176, Farkas Izor 16.400, Kulcsár Kálmán 16.429, Adler Henrik 16.881, Riemer Miksa 17.410, Stern és Rosenthal 17.479, Lakos Jenő 17.730, Egri és Fia 17.899, Spiegler Samu 18.916, Buchta Károly 18.916, Halász Ernő 19.270, Fried Zsigmond 19.809, Benkő Ferenc 20.015 P.

Sodronyfonómunkára u. ott: Kollerich Pál 6008, Heizer Frigyes 6187, Marigati Mihály 6366, Haidekker Sándor 6591, Stadler Mihály 7059, Halmi Elemér 7311, Wittmann János 9883 P.

Burkolómunkára ugyanott: Balogh Ferenc és Tsa 11.100, Schillinger Vilmos 11.248, Hamar Kálmán 11.507, Schillinger Zsigmond 11.692, Stein Rudolf 11.729, Nagy István 12.210, Strasser Vilmos 12.580, Stadler István 12.950 P.

Központi fűtőberendezési munkára az Ihász uccai iskolánál: Keszler Jenő és Fivére 35.584, Wolf Ödön 36.613, Gerő N. Nádor 37.935, Riemer Miksa 37.843, Scheiber Miklós 39.201, Rohonczi Hugó 39.630, Farkas Izor 40.443, Ecser József 41.403, Szepessy Sándor utóda 41.307, Wolf Márk 43.250 P.

Felvonószállításra az Új Szent János-kórháznál: Wertheim F. 7078, Essó és Társa 7218, Haverland Antal 7400, Handlovits és Horváth 7600, Hazai felvonó, Barna és Wäspi 7940, Freissler Antal 7970 P.

Parkettázási munkára a Lajos uccai iskolánál: Schmergel Géza 4270, Lezetár Dávid 4283, Fried és Benedek 4290, Klekner Lászlóné 4640, Sterner G. 4877, Götz Antal 5146, Simon János 5362, Radó Ede 5368 P-vel.

Melegvízcsatorna munkára a budafokiúti áramfejlesztőtelepnél: Fejér és Dános 218.048, Neuschloss Ödön és Marcel 225.767, Skuteczky és Boray 228.075, Dávid János és Fia 242.990, Koch Károly 261.820, Biró László 267.145, Zsigmondy Béla 268.421, Pittel és Brausevetter 268 ezer 429, Kőnig, Domán és Stein 269.897, Kövező és útépítő rt. 274.378, Erdélyi és Vajda 283.693, Fábián, Somogyi és György 284.482, Magyar építő rt. 296.411, Margalit Andor és Ödön 299.438, Széchy Endre 322 ezer 116, Schäffer A. 325.213, Hacker Emil 330.223, Obendorfer József és Fia 360.283, Molnár István 362.073 P-vel.

FISCHER ÉS HARTMANN
mázolómesterek
Budapest IV, Képíró ucca 3. sz. TELEFON: A. 847-73
Flóküzlet: IX. ker., Tompa ucca 30. szám

WOLSKY SÁNDOR BÉLA
WOLSKY ALBERT FIA
gépüzemű kefe- és ecsetárugyár
BUDAPEST, VIII., MAGDOLNA UCCA 18. SZÁM.
TELEFÓN: JÓZSEF 324-88

GATTARINGER FERENC BUDAPEST, III. KER. LAKTANYA UCCA 5
Különböző rendszerű központi fűtések berendezési vállalata

BIEBER KÁROLY
ÉPÜLET- ÉS MŰLAKATOS MESTER
Aranyérmekkel többszörösen kitüntetve. Alapítási év: 1888.
Szultzberger-féle ablak-rugzárak, vasszerkezetek, tűzhelyek gyártása
BUDAPEST, II, TÉGLA UCCA 6. Telefón: Aut. 571—92.

HIRSCH LÁSZLÓ
ÚT- ÉS VASÚTÉPÍTÉSI VÁLLALAT
I. KER. BUDAFOKI-ÚT 22.
TELEFON: JÓZSEF 32—17. SZ.

STERN IMRE okl. építész, építőmester
Budapest, VII., Rákóczi út 30. Tel.: J. 349-54

BARCSAI LAJOS ÉPITŐMESTER BUDAPEST
IRODA: I., APRÓD UCCA 2.
TELEFÓN: AUT. 533—74.

JUSTUS SÁNDOR ÉS FIA
Gördülő faredőnyök, acéllemezredőnyök, boltponyvák, vászon-, szövött- és faredőnyök gyára
Budapest, VI. ker. Vörösmarty ucca 24/B.
Alapíttatott 1886-ban. Telefón-interurban: Automata 223—06.

HERCZEG JÁNOS asztalos mester lakberendező faipari üzeme
BUDAPEST, IX. KER., VIOLA UCCA 17. SZ.
Telefón: J. 443—90

CSIGASOROK, CSIGAFEJEK
TÁBORI TŰZHELYEK, EMELŐGÉPEK és azok javítása
JURISICS MÁRTON VI, Rózsa ucca 51/a
Tel.: Aut. 277—55

UNIVERSAL TELEFÓN: J. 348-12.
GRAFIKAI SZAKÜZLET RT.
SZÁLLÍT NYOMDAI GÉPEKET ÉS ANYAGOKAT
BUDAPEST VIII, RÁKÓCZI TÉR 2. (Bejárat Salétrom u. 2)

Alapítási év: 1868. Telefón: Zugló 69—07.
CRISTOFOLI VINCE
KŐPADLÓ FAYENCE FALBURKOLAT
BUDAPEST, VII., GIZELLA ÚT 31

GUTH ÉS ÁDÁM
Egészségügyi berendezők VI, DESSEWFFY U. 28.
Bádogos, víz- és villanyszerelők TELEFON: 119—91.

JONKE KÁLMÁN
KERTÉPÍTŐ
II., RETEK UCCA 79/B. FÉLEMELET 3. TELEFÓN: A. 554-61

Textilipari Feldolgozó és Értékesítő Szövetkezet
Budapest, VIII., Rökk Szilárd ucca 20
Telefón: József 439—91

Széchenyi Gyógyfürdő
(a Városligetben)
Thermálfürdők, külön szénsavas, iszap, fényfürdők és egyéb gyógytényezők.

BARANYAI B. és TSA
Központi fűtés, szellőztető vízvezeték, gáz- és csatornázási berendezések vállalata. Autógénhegesztés
BUDAPEST, I., BERCSÉNYI UCCA 5. TELEFÓN: LÁ. 265
„NON PLUS ULTRA" melegvízfűtési kazánok gyártása

ZIMMERMANN ÉS LOVÁSZ
TAPÉTARAKTÁR, MENNYEZETDÍSZ-GYÁR — FESTŐK ÉS DÍSZÍTŐK
Telefon: József 424—81 Budapest, VII., Almásy-tér 16

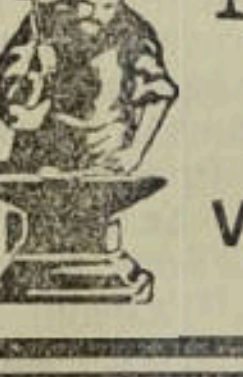
NAGY GYULA
lakatosárugyára
BUDAPEST,
VIII., Köris-utca 10. sz.
Telefon: J. 348—15.

KRÉMER IMRE
BÁDOGOS, SZERELŐ, LÉGSZESZ-, VÍZVEZETÉK és EGÉSZSÉGÜGYI BERENDEZŐ
BUDAPEST, VI., PODMANICZKY UCCA 29

Szűcs Béla mérnök, műszaki és vállalati irodája
Budapest, VIII., József körút 69 Telefónszám: József 373—67
Tervez, berendez, átalakít: központi gőz-, melegvíz- és légfűtéseket, vízvezetékeket, egészségügyi berendezéseket, önálló központi szivattyú és elektromos világítási telepeket

Zumpft István
vasút- és útépítő vállalkozó, kövező mester
Kispest, Rákóczi u. 74. szám

Kálser építési vállalata.
I. Szirtes u. 3/b. J. 456-03.

KÖVEZ, UTAT ÉS VASUTAT ÉPÍT
BÉRHENGERLÉST VÁLLAL
KÖVEZŐ ÉS ÚTÉPÍTŐ RÉSZV.-TÁRS.
BUDAPEST IX, THALY KÁLMÁN U. 41. TEL.: J. 302-66

Budapest fejlődését hosszú évtizedekre megbénítja a vasúti pályatestek tervezett felemelése

Írta: DORNER GYULA miniszteri tanácsos, a törvényhatósági tanács tagja

A városrendezés különböző problémái olyan szoros kapcsolatban vannak a fővárost környező vasúthálózattal, hogy ezek racionális rendezése nélkül, lehet ugyan városrendezési részletkérdéseket megoldani, de *a legfőbb városrendezési irányelveket* megállapítani és a városnak gerincét alkotó főúthálózatot megszerkeszteni nem lehet.

Ismeretes tény, hogy a fővárost körülvevő vasútvonalak úgy fejlődtek ki és úgy kapcsolódtak össze, amint az egyes vonalak építésének időrendi sorrendjében, az építő érdekeltségek (osztrák államvasút, déli vasút, magyar államvasutak) vasútépítési érdekei kívánták; de ebben *az így előállott hálózatban sem logikát, sem racionális céltudatosságot, sem pedig messzenéző városrendezési gondolatot felfedezni nem lehet.* Azért nehéz megérteni, hogy a nyugatról és délnyugatról érkező *bécsi* és *fiúmei* vonatok miért kocsikázzák körül a fél várost, hogy azután a város keleti szélén jussanak be a pályaudvarba, s a keletről és délkeletről jövő *ceglédi* és *lajosmizsei* vonatok miért szelik kétfelé a várost, hogy ismét egy óriási vargabetűvel a város északi szélén kerüljenek révbe.

Ilyen vonalvezetést a külföldi nagy városokban alig látni, hacsak azt, — különleges terepviszonyok miatt, — a vonal kifejtése nem teszi szükségessé.

Ezek a város területét körülölelő és metsző vonalak azok, amelyek a városfejlesztésnek legnagyobb akadályai.

Míg a sugárirányban befutó vasútvonalak csak kisebb akadályai a városrendezésnek, addig a körülölelő vonalak rendszerint igen komoly, tökéletesen el sem is háritható gátjai a város fejlődésének.

Ezekből a városrendezési akadályokból fakadnak azok az évtizedes panaszok, amelyeket a közéletben „a halálsorompók ügyének" elnevezése alatt szoktak emlegetni.

Hosszú tárgyalások és ankétezések eredményeként született meg az a megoldás, amely a halálsorompókat úgy akarja megszüntetni, hogy a *ceglédi kétvágányú vonalat felemelt pályán vezeti*, a keresztező uccák forgalmát pedig a pálya alatt juttatja át a külső területekre.

Igen sok vitára adott okot ez a megoldás, s igen jelentős azoknak a tábora, akik azt állítják, hogy a magas pálya, — akár parkozott töltés rézsükkel, akár díszesebben megépített falakkal oldják meg a kérdést, — kedvezőtlen képet fog adni, *s hosszú időre gátja lesz az átmetszett városrész fejlődésének.* Anélkül, hogy ezzel a vitával behatóbban foglalkoznánk, egy olyan körülményre kívánok rámutatni, amely fontossága dacára nem igen szerepel az argumentumok között.

Ugyanis akár milyen kedvező lenne is a felemelt pálya szépészeti megoldása, kétségtelen, hogy

a felemelt pálya beláthatatlan időre mai helyére szegezi a kőbányai alsó pályaudvart,

s így kettévágja Budapestnek ezt a fejlődő kerületét. Ez a helyzet a kőbányai területre, — amit két oldalról vesznek körül pályaudvarok, — *úgy egészségügyi, mint városfejlesztési szempontból igen hátrányos,* s annak évtizedekre való lefixírozását komoly városfejlesztési politika meg nem engedheti. Eddig tűrni kellett ezt a helyzetet, mert azon — pénz hiányában — nem lehetett változtatni. De most, amikor a ceglédi pálya felemelési munkálataiba 14 millió pengőt akar az államvasutak vezetősége és a főváros beruházni, — ezt a pénzt tehát valahonnét elő kell teremteni, —

minden elképzelhető megoldást meg kell fontolni, hogy ezt a hatalmas összeget ne féleredményeket nyujtó építkezésekbe öljük bele,

hanem keressük azt az optimumot, ami nemcsak a vasutak, hanem a főváros igényeit is kielégíti.

A ceglédi vonal felemelésének helyességét egy gyönyörű tanulmányban okolta meg egyik műegyetemi tanár, — vasútépítési kitűnőségünk, — de akik szerencsések voltak ezt a zseniálisan felépített meg-okolást hallani, sajnálattal kellett megállapítanunk, hogy *abban majdnem kizárólag a vasút vontatási érdekei jutottak szóhoz*, a városrendezés és fejlesztés nézőpontjai azonban csak igen mellékes szerepet játszottak. Éppen ezért nagyon nehéz ezeknek a fejtegetéseknek végső konklúziójába belenyugodni, s szinte akaratlanul is keresi a gondolkodó polgár a jobb megoldást.

A budapesti vasútvonalak és pályaudvarok kérdésének racionális megoldása régi témája a szakköröknek, s ezen a téren szebbnél-szebb gondolatokat s javaslatokat ismerünk, a Budapest alatt átfutó földalatti vonal és pályaudvartól, a dunaparti süllyesztett fejpályaudvarig, de mindezeknek a nagyszabású terveknek az a közös hibájuk, hogy *nem számolnak a pénzügyi lehetőségekkel*, s ennélfogva azok nem a ma számára születtek meg, hanem egy messzejövő szükségleteit akarják kielégíteni.

Már pedig hazánk megcsonkítottsága és a főváros anyagi helyzete egyenesen megtiltják azt, hogy a jelen idők elkerülhetetlen szükségletein felül, olyan befektetéseket is végezzünk, amelyeket a forgalom érdekei kényszerítőleg nem parancsolnak, rentabilitásuk kétségessége pedig egyenesen tilt.

Ha mindezeket mérlegeljük, s gondolatmenetünket az a törekvés vezeti, hogy a ceglédi vonalat a kőbányai alsópályaudvarral együtt egészen megszüntessük, de amellett a vasúti forgalmi és vontatási igényeket is kielégítsük, csakhamar rájövünk arra, hogy

a mai ferencvárosi pályaudvar tájékán kell egy új hatvágányos átmenő pályaudvart létesíteni,

s ebbe kell beletorkoltatni a ceglédi és lajosmizsei vonalakat. Azért gondolunk átmenő pályaudvarra, hogy az utasok kiszállása után az üres szerelvény, az összekötő vasúti hídon át *a kelenföldi pályaudvar tájékán építendő új rendezőpályaudvarba futhasson be*, ahol a fűtőházak és egyéb mellékberendezések létesülnének. Ugyaninnét a kelenföldi új rendezőpályaudvarról indulhatnának a ceglédi vonatok, s az új átmenő ferencvárosi pályaudvaron az utasokat felvéve haladhatnának tovább.

Ugyanebbe az átmenő pályaudvarba futnának be a szabadkai, fiúmei és bécsi vonatok is és utasaikat leadva tovább haladnának

a Kispest tájékán építendő második új rendezőpályaudvarba.

Ezt a jelentős forgalmat egy *hatvágányos átmenő pályaudvar*, — éppen az átmenő pályaudvaroknak a fejpályaudvarokkal szembeni nagyobb kapacitásánál fogva, — könnyen le bírná bonyolítani, s a keleti pályaudvar is tehermentesíthető volna, mert ezáltal a keleti pályaudvarba csak a miskolci és újszászi vonatok futnának be. A nyugati pályaudvar is csak az Esztergomból és Szob felől odairányuló forgalmat venné fel, az összes többi vonatok

az új ferencvárosi nagy teljesítésképességű átmenő pályaudvarba

futnának be, a ceglédi vonat belső vonala pedig a kőbányai alsó pályaudvarral együtt teljesen megszüntethetővé válnék. Hogy pedig a nagy teherforgalmú Kőbányának Cegléd felé is maradjon pályaudvara, ez a pályaudvar a mai hízlalda tájékán volna létesítendő.

Az új átmenőpályaudvar természetesen megfelelő hosszú *fedett perronokkal* és aluljárókkal épülne ki, hogy azon az idekoncentrált nagyforgalmat kényelmesen, könnyen és teljes biztonsággal le lehessen bonyolítani.

Ennek az elgondolásnak városrendezési szempontból előálló előnyeit alább sorolom fel.

A ceglédi vasútvonalnak és a kőbányai alsópályaudvarnak teljes megszüntetése városrendezési és fejlesztési nézőpontból olyan sokoldalú előnyöket nyujt, hogy azokat egy ujságcikk keretében méltatni alig lehet. De képet alkothatunk magunknak ezekről az előnyökről, ha emlékünkbe idézzük a panaszoknak azt az özönét, amelyek évtizedek óta mind hangosabban és hangosabban követelték és követelik ennek a lehetetlen helyzetnek a megszüntetését. Ezek a panaszok ezzel a megoldással egyszerre és gyökeresen megszűnnének.

Nem félmegoldást, nem megalkuvást jelent ez a terv, hanem végleges és gyökeres megoldást, amely egészen új fejlődési lehetőségeket nyujt a ma kettészelt városrészeknek.

De azon a hatáson kívül, amit ez az elgondolás megvalósítása a közvetlenül érintett városrészekre gyakorolna, még messzebbmenő városrendezési és közlekedési előnyöket is nyujt.

Az új ferencvárosi pályaudvar létesítése tehermentesítené a forgalommal túlterhelt Rákóczi utat,

mert a keleti pályaudvarba összezsúfolt vonatok egyrészét innét elvonná s ezáltal természetesen a Rákóczi út forgalma is megcsökkenne. Ugyanilyen hatást váltana ki ez a terv a nyugati pályaudvaron is, s ezáltal gondolni lehetne a *Podmaniczky ucca rendezésére is*, mert a pályaudvar mellékvágányainak egyrésze feleslegessé válnék.

Természetesen a forgalom az új ferencvárosi pályaudvar felé erősen megduzzadna. Ennek azon-

Magyarország aranykoszorús mestere
SZLEZÁK LÁSZLÓ
harang- és ércöntöde, harangfelszerelés és haranglábgyár
BUDAPEST, VI., Frangepán ucca 77. szám
Telefon: Aut. 913-53

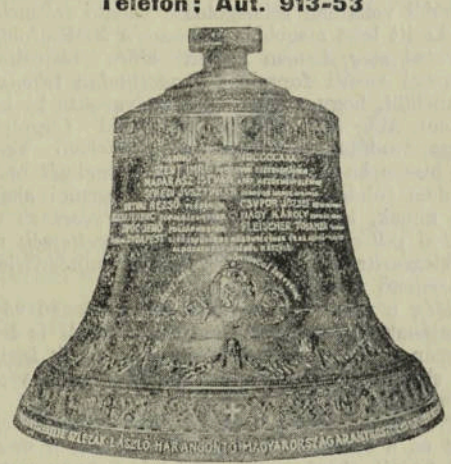

Bazilika részére készült 7945 kg új harang
Az 1900. évi párizsi világkiállításon díszoklevéllel, 1921. és 1923. évi vasipari kiállításon aranyéremmel, az 1925. és 1926. évi kézműipari tárlaton kormánydíszoklevéllel, 1927. és 1928. évi budapesti, székesfehérvári, szentesi és szombathelyi kiállításokon nagy aranyéremmel kitüntetve. — Számos egyházi elismerőlevél! — Költségvetéssel díjmentesen szolgál! Előnyös fizetési feltételek!

Bründl János udvari szállító
Egészségügyi műszaki berendezések gyára
Budapest, VII., Péterffy Sándor ucca 34. szám
Központi fütés. — Melegvíz készülék. — Vízvezeték. — Csatornázási- és gázberendezések. — Berendez városoknak vízműveket, csatornázásokat és derítőtelepeket. — TELEFON: József 518—19.

SCHIFF MIHÁLY
paszományos-mester, Budapest, IV.
Prohászka Ottokár ucca 8. (Félemelet)
EZÜST ÉREMMEL KITÜNTETVE. + TELEFON: AUTOMATA 834-76.
A legszebb kivitelben készítek mindenféle bútorpaszományt, plimó- (paplan) zsinórt, horgolt rózsát, csillag gombot és gombáthuzást. Női ruhadiszeket, bojtokat, rojtokat, öveket, a legprecizebb, művészi kivitelben. Csillárszinórokat, továbbá selyem- és gyapjúfonal- adjusztálást és minden e szakmába vágó munkát.

BÁRÁNY JÁNOS CIPÉSZ MESTER
BUDAPEST, IX., GRÓF HALLER UCCA 18. Arany és ezüst éremmel kitüntetve.

Wörner J. és Társa
Gépgyár Részvénytársaság
Malomberendezések — Nyomdagépek — Láncgyár — Vasöntöde
Telefon: L. 905-74, 905-75. Budapest, V, Váczi út 48. Alap. 1867.

Bauer Dénes utóda, Telefon: Aut. 539—59
HOFFMANN DÉNES okl. mérnök
II., Szász Károly ucca 5. vízvezeték, csatornázási, központi fütési vállalkozó

Zwillinger Gyula
ÉPÍTÉSZ
VII., CSENGERY U. 30
TELEFÓN: JÓZSEF 433—69.

Korányi és Fröhlich redőnygyár
BUDAPEST KISFALUDY-U. 5/F • TELEFON: J. 323-76 • 459-86
SPECIÁLIS GYÁRTMÁNYAI:
SZAB. PÁNCÉLREDŐNY · ACÉLREDŐNY · FAREDŐNY · VÁSZONREDŐNY
SZAB. AJTÓCSUKÓ · BOSTWIGH-TOLÓRÁCS · NAPELLENZŐ-SZERKEZETEK

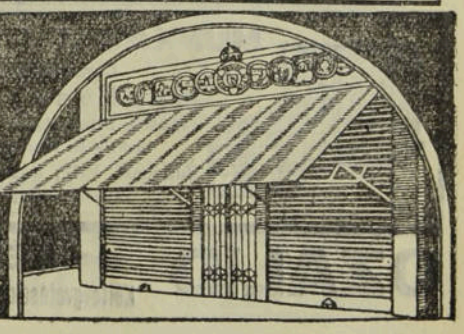

ban semmi káros következménye sem lehet, mert ezt a fokozott forgalmat

a Gyáli és Ullői úton, a Mester uccán, a Soroksári és Közraktár uccán át, könnyen le lehetne bonyolítani.

Különösen fontos szerep jutna a forgalom lebonyolításában a Soroksári és Közraktár uccáknak, amelyeket a dunaparti pályaudvar területéből könnyen ki lehetne szélesíteni. Mivel pedig a Vámház előtti piac az új központi vásárcsarnok felépültével úgyis megszűnik, az ottani úttest is részt vehet a közlekedés akadálytalan lebonyolításában.

Nagy súllyal esik a mérlegelés serpenyőjébe a költségek kérdése, mert sem az államvasutak, sem a főváros nincsen abban a helyzetben, hogy felesleges kiadásokat magukra vállalhatnának. Ezért kell a költségek megállapításánál nagy gonddal eljárni.

Ha így a ceglédi pálya felemelésének költségeit összehasonlítjuk a javasolt új ferencvárosi átmenőpályaudvar és az azzal kapcsolatos munkálatok költségeivel, akkor az összehasonlítás azt a kedvező eredményt adja, hogy

míg a ceglédi vonal felemelése 14 millió P költséggel járna, addig ez az új megoldás az új pályaudvar, az új rendező pályaudvarokkal és egyéb mellékberendezésekkel, a vágányhálózat áthelyezésével és kiegészítésével együtt nem kerül többe 9—10 millió pengőnél.

Az előnyösebb, gyökeres megoldás tehát olcsóbb, mint a ceglédi vonalnak félmegoldást jelentő felemelése.

Az itt leírt megoldás *nemcsak a halálsorompókat szüntetné meg*, hanem hosszú időre biztosítaná a budapesti vasúti forgalom *akadálytalan lebonyolítását* anélkül, hogy a régi pályaudvarokat ki kellene bővíteni. Még az összekötő vasútihíd forgalmának megszaporodása sem lehet számbavehető akadály, mert hiszen ha ennek a hídnak a forgalmát *idővel* a forgalom túlságosan megterhelné, semmi akadálya sincs annak, hogy a *régi híd felszerkezetnek ma is meglévő pilléreire, egy új vashíd szereltessék rá*, az így kiegészített híd négy vágánya mindenféle ma elképzelhető forgalmat meggyőzne.

Még a régi pályaudvarok mai túltengő vágányhálózatának bizonyos *visszafejlesztéséről* is lehetne szó, már pedig ez a visszafejlesztés egyik legfontosabb előfeltétele a budapesti pályaudvarok végleges rendezésének.

Nem a homályos messze jövő szükségleteit kívánja ez a tervezet kielégíteni, hanem *a mai nap égető bajait akarja orvosolni úgy, hogy a kivitel módja se a városfejlesztés, se a vasutak érdekeit ne sértse.*

Párt és klub

— *A Polgári Egység Klubja* hétfőn este rendezte legutóbbi társasvacsoráját a városligeti *Gundel*-vendéglőben. A vacsorán megjelentek úgy a Polgári Egység Klubja, mint az Egységes Községi Polgári Párt tagjai nagy számmal.

— *A Terézvárosi Gazdasági Egyesület* keddi összejöveteleit ezután az Andrássy út 25 alatti (volt Drechsler) vendéglőben tartja. Vendégeket szívesen látnak.

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros polgármestere nyilvános írásbeli versenytárgyalást hirdet az **V. ker., Tátra utca** (Sziget ucca és Wahrmann ucca között levő szakasz) **kövező-, elő- és kocsiútaszfaltozási munkáira.**

A hivatkozott hirdetményben közölt módozatok szerint a leteendő bánatpénz összege az ajánlati összeg 2%-a.

Az ajánlat benyujtásához szükséges nyomtatványok a IV. ker., Központi városháza, II. em. 285. ajtószám alatt kaphatók 2 pengő lefizetése ellenében.

A kellően felbélyegzett és borítékban elhelyezett ajánlatokat **1930. évi szeptember hó 15-én (hétfőn) déli 12 óráig** a II. em. 279. ajtószám alatt kell benyujtani.

Az ajánlatok felbontása 1930. évi szeptember hó 15-én (hétfőn) déli 1 órakor lesz a III. em. 409. sz. helyiségben, ahol a vállalkozók vagy megbízottaik jelen lehetnek.

Budapest, 1930. évi augusztus hó 28-án.

A székesfőváros polgármestere.

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros polgármestere nyilvános versenytárgyalást hirdet a IX., **sertézközvágóhídi új hűtőház vezető rakodóvágány építéséhez szükséges:**

I. **Vasútépítkezési,**
II. **Útépítkezési** (csatornázási és kövezési),
III. **Keramit kőanyag szállítási,**
IV. **Keramit kőanyag fuvarozási munkákra.**

A hivatkozott ajánlati feltételekben közölt módozatok szerint leteendő bánatpénz összege az ajánlati összeg 2%-a.

Az ajánlati benyujtáshoz szükséges összes nyomtatványok a polgármesteri VIII. ügyosztályban IV. ker., Központi Városháza I. pav. II. emelet 56. ajtószám alatt kaphatók, ívenként 20 fillér lefizetése ellenében.

A netán szükséges felvilágosítások és a tervek köznapokon a déli 12 és 2 órák közötti időben a központi városháza II. em. 197. ajtószám alatt adatnak meg.

A kellően felülbélyegzett, lezárt és lepecsételt borítékban elhelyezett ajánlatokat **f. évi szeptember hó 10-én (szerdán) délelőtt 11 óráig** kell a polgármesteri VIII. ügyosztályban II. emelet 204. ajtószám alatt benyujtani.

A versenytárgyalás ugyanaznap délelőtt 11 órakor lesz a Központi Városháza II. emelet 195. szám alatti üléstermében, ahol a vállalkozók, vagy megbízottaik jelen lehetnek.

Budapest, 1930. évi augusztus hó 16-án.

A székesfőváros polgármestere.

Magyar Lovaregylet

szeptember hó 7, 8, 13, 14, 20, 21, 27 és 28-án versenyt tart. Versenyek kezdete délután 3 óra. Helyárak: I. hely uraknak 6 P, hölgyeknek 4 P, II. hely 2.50 P, III. hely 80 fillér, páholyülés 8 P, ring 10 P. Totalizatőr, vendéglő minden helyen. Közlekedés villamoson I. II. helyhez a 29. sz., III. helyhez 24, 38. sz. kocsikkal. HÉV-en I. II. III. helyhez. Autobuszjárat „A" kocsikkal Vörösmarty térről 2.10—3.05 óra között, „O" kocsikkal Oktogon térről 2.15—3.10 óra között. Vissza az V. futam után. Egyszeri átszállásra is érvényes jegy ára 1 P.

Gazdasági Értesítő

Valótlan adófeljelentés a Lomási Erdőipar ellen. Aradi híradás nyomán több napilap foglalkozott a *Lomási Erdőipar Rt.* aradi cég ellen folyamatba tett adófeljelentés ügyével. Ezzel kapcsolatban arról értesülünk, hogy a részvénytársulat ellen megindított eljárás két elbocsátott tisztviselő bosszúművére vezethető vissza, amely azonban minden *pozitív* alapot nélkülöz. Kiderül majd, hogy a feljelentés minden tárgyi alapot nélkülöz és éppen olyan hamis, mint azok a többi feljelentések, amelyeket az utóbbi években Romániában több más ottani nagy vállalat ellen tettek.

A Magyar Királyi Folyam- és Tengerhajózási Rt. augusztus 30-án tartotta XXXIV. rendes évi közgyűlését dr. *Popovics* Sándor belső titkos tanácsos elnöklete alatt és báró dr. *Wimmersperg* Frigyes államtitkár, miniszteri biztos jelenlétében. A közgyűlés *Schwanda* Gusztáv és dr. *Baránszki* Gyula tölszólalása és dr. *Domony* Móric vezérigazgató fölvilágosító válasza után egyhangúlag tudomásul vette az 1928. évről szóló jelentést és elhatározta, hogy a 4,883.427.88 pengő veszteség az 5,378.591.63 pengőt kitevő tőketartalék terhére számoltassék el. Elhatározta továbbá a közgyűlés, hogy a részvénytársaság alaptőkéjét 1,078.000 darab részvénynek 15 pengő névértékben való kibocsátása útján 24,990.000 pengőre fölemeli. A kibocsátásra kerülő részvények átvétele biztosítva van. A tőkefölemelés keresztülvitelével és közelebbi módozatainak megállapításával a közgyűlés az igazgatóságot bízta meg, amely a keresztülvitel időpontját a m. kir. kormány (minisztérium) hozzájárulásával fogja megállapítani.

SZÜTS JENŐ okl. mérnök, építőmester, építési vállalkozó.
Budapest, VIII., Szentkirály ucca 35
TELEFÓN: Józs. 429-436

SZÉKESFŐVÁROSI PAVILLON
VÁROSLIGET
WEINGRUBER IGNÁC
KÁVÉHÁZA
NAPONTA KATONAZENE!
Vasár- és ünnepnapon délelőtt katonazene-hangverseny

az első kéz megbizható és olcsóbb

Saját gyártmányú
musica r.t.
VII., Erzsébet körút 43 (Royal Apollo)
és világmárkás — új és használt — zongorák — javítások is — több éves részletre váltó hélkül. Kezelési költség nincs.
Telefón: József 450-63

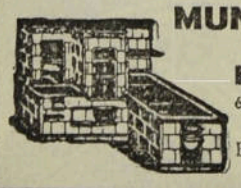
MUNKÁCSY GYULA
Cégtulajdonos:
Munkácsy Ernő
épület- és műlakatosmester, takaréktűzhely és kályhakészítő
Budapest, VIII., Rózsa ucca 39.
Telefón: J. 312—80.

TIMÁR ÉS QUITTNER
OKL. MÉRNÖK, ÉPITŐMESTER
BUDAPEST, VI, SZÉKELY BERTALAN U. 23
TELEFÓN: AUTOMATA 263—75

SIMOR DÖME mű- és épületlakatos-mester és vasszerkezetek ipartelepe. Sodronyfonatok nagybani gyártása
BUDAPEST, VII., THÖKÖLY ÚT 89. SZÁM
TELEFON: JÓZSEF 394—43.

KOVÁCS A. ÖDÖN GÉPÉSZ MÉRNÖK
Budapest, VIII., Bezerédy ucca 8
Telefon: 382 — 93, 408 — 78.
Központi fűtés-, vízvezeték-, csatornaelszerelési vállalata

Sarló és Sárközy
építési vállalkozók Tel.: Aut.
Budapest, V., Akadémia ucca 14. sz. 136—04

Kőbányai Gép- és Vasszerkezeti Műhely
BISSELICHES MÉRNÖK
Budapest, X, Liget-u. 46. Tel. J. 358-25
Vasszerkezetek, lakatosmunkák, portálok

LANG ÁRPÁD szobafestő és mázoló
BUDAPEST, VI. KER., KASSAI ÚT 81. SZÁM. (SAJÁT HÁZ)
MŰHELY: VIII. KER., MÁRIA TERÉZIA TÉR 7. SZÁM

SÁMUEL GYÖRGY
épület,- díszmű-bádogos és egészségügyi berendező
BUDAPEST, VI, ARADI U. 45. TELEFON: AUT. 223-62.

MÜLLER REZSŐ asztalosárúgyár
Cégtulajdonos: Tomancsik György. Alapíttatott 1875-ben
A Tomancsik rendszerű magyar-német stb. szabadalmazott ellensúlynélküli tolóablak egyedüli gyártója. Arany és ezüstéremmel kitüntetve.
VII., RÓNA UCCA 31. Telefón: Z. 63—58

GYURITA KÁLMÁN lakatos mester
Elvállal: épület-, mű-, géplakatos és speciális tűzhelymunkát
BUDAPEST, IV. MOLNÁR UCCA 15. SZÁM
Telefón: Aut. 840-79. (Erzsébet hídnál)

KLEMENT ANDRÁS
Jégszekrények, bor- és sörkimérő készülékek gyára és raktárai
BUDAPEST, VII., KIRÁLY U. 27
az udvarban
Telefón: József 401—10.

VARGA ALAJOS gáz- és vízvezeték-szerelő vállalata
ÉPÜLET- ÉS DÍSZMŰBÁDOGOS
BUDAPEST, V., HOLD UCCA 25 Tel.: A. 291-57

Kövezőmester és útépítési vállalkozó
HEISSENBERGER JÓZSEF
BUDAPEST, IX., VÁGÓHID UCCA 9/b SZ.

Czeglédy János Jenő
műkőáru-készítő, fal- és padlóburkoló mester
Székesfővárosi és állami szállító kartellen kívül
Budapest, Kistemplom ucca 5. Telefón: József 449-98

Biológiai szennyvíztisztítók, házi szennyvízderítő aknák, csatornázások
Schweiger Gyula mérnök
VIII. Német ucca 5. szám. Telefón: József 446—74

OZALID — FÉNY- ÉS ALUMÍNIUM-MÁSOLATOK —
Költségvetések, műszaki tervek, térképek rajzolását és sokszorosítását több színben is vállalja.
MANGLITZ FERENC BUDAPEST,
VIII., JÓZSEF UCCA 12. • TELEFÓN: J. 431-47.

Események

Fővárosi Hírlap

Az Egységes Községi Polgári Párt hivatalos lapja.

*

Előfizetési árak:

fél évre . . . . . 12 pengő.
egész évre . . . . . 24 pengő.

Ripka Ferenc főpolgármester még e héten átveszi hivatala vezetését. Reichenhalli kúrája, majd fonyód-bélatelepi üdülése után *Ripka* Ferenc dr. főpolgármester befejezte nyári szabadságát s még e héten átveszi hivatala vezetését.

Kozma Jenő dr., az *Egységes Községi Polgári Párt* elnöke, nyári szabadságát az Északi tenger mellett tölti és előreláthatóan *szeptember 12-én érkezik vissza Budapestre. Kozma* Jenő dr. a távolból is állandó összeköttetést tart fenn úgy a főváros vezető köreivel, mint pedig az *Egységes Községi Polgári Párttal* és ebben a vonatkozásban tájékoztatja magát az időközben történt eseményekről.

Egy összeférhetetlenség margójára. Ujabb összeférhetetlenségi esetről *beszélnek* a városházán. Arról van szó, hogy inkompatibilitási bejelentést tettek *Szamek* Emil dr., a Rudasfürdő igazgatóságának elnöke ellen azon a címen, hogy megbízatása fenn nem tartható, miután magánelfoglaltságában igazgatói állást tölt be a *Batizfalvy-szanatóriumnál.* Ez a bejelentés aligha számíthat sikeres következményekre, mert hiszen köztudomású, hogy a fővárosi törvény kimondottan szakembereket kívánt az egyes üzemek élére, már pedig *Szamek* Emil dr. ízig-vérig szakember, aki a szanatóriumok országos tömörülésében is vezetőszerepet játszik. *A szakképzettség nem jelenthet összeférhetetlenséget,* mert ha ez így van, akkor egyetlenegy szakember sem lehetne tagja az üzemek igazgatóságainak, pedig azt látjuk, hogy az üzemigazgatóságok és szakbizottságok olyan egyénekből tevődtek össze, akik a gondjaikra bízott intézmény szakszerű irányításához értenek. Lehet, hogy egyeseknek fáj a szakértelem, mert kellemetlen, ha a szakember rá tud mutatni a hozzánemértő gazdálkodásra és talán arra a *családi* vagy *rokoni* összeférhetetlenségre, amely, tegyük föl, *tanácsnok és az alája rendelt üzemek személyzete között fennáll.*

Délután akarják tartani a jövőben a törvényhatósági tanács üléseit. A nyári szünet után az elmult csütörtökön tartotta első ülését a törvényhatósági tanács. A tanácstagok közül többen azt a kérést terjesztették elő, hogy a jobb időbeosztás érdekében a törvényhatósági tanács üléseit rendszeresen *csütörtök délutáni* kezdettel tartsa. Az elnöklő *Sipőcz* Jenő dr. polgármester közölte, hogy az ezirányú kívánságokat *Ripka* Ferenc dr. főpolgármester tudomására fogja hozni.

Eltűntetik a sípuccai holt-vágányokat. A *BSZKRT* egyik jogelődje, a *BKVT* a háború utolsó éveiben kísérletet tett a villamosközlekedéstől túlzsúfolt Rákóczi út tehermentesítésére és ezért megépítette a Síp uccán át a Dohány ucca felső részén átvezető vágányokat a Károly körút torkolatába. Ezt az útirányt a Rákóczi útról a Károly körút felé haladó kocsik részére tartották fenn, *az elgondolás azonban nem vált be* és már az egyesítéskor forgalmon kívül helyezték az útvonalat. A székesfőváros tanácsa nemrégiben rendeletet küldött a BSZKRT-nak a vágányok eltávolítására, ami tegnap befejezést nyert. A munkálatok elvégzése hét napig tartott.

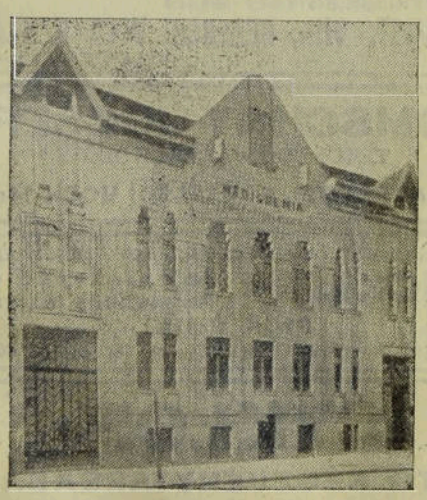

Medichemia gyógyszerkészítmények gyára r.-t. Budapest, X., Hölgy ucca 14

Ripka Ferenc főpolgármesterí

Bélatelepen küldöttségileg üdvözölték születésnapja alkalmával

Ripka Ferenc dr. főpolgármester szeptember első napján ünnepelte *születésnapját,* amely alkalmat tisztelőinek serege felhasználta arra, hogy *küldöttségileg fejezze ki törhetetlen barátságát és szeretetét a főpolgármester személye iránt.*

Vasárnap reggel hatalmas autósor indult Budapestről Fonyód-Bélatelepre, a főpolgármester nyaralójába. A küldöttségben résztvett *Becsey* Antal, *Gaár* Vilmos, *Glückstahl* Samu, *Hoór-Tempis* Mór, *Pompéry* Elemér, *Payr* Hugó, *Harrer* Ferenc, *Wellisch* Andor, *Horváth* Károly, *Girardi* Tibor, *Bayer* Antal, bibiti *Horváth* János, *Orova* Zsigmond, *Huber* Vilmos, *Ledermann* Mór, *Farkas* József, *Kun* Gyula, *Kollmann* Dezső, *Nessi* Gyula, *Szombathy* Kálmán, *Bakonyi* János, *Oszoly* Kálmán és *Günther* Tivadar tanácsjegyző, a főpolgármesteri hivatal h. vezetője.

A küldöttség a kora délelőtti órákban érkezett Fonyód-Bélatelepre, ahol *Gaár* Vilmos dr. meleg szeretettel köszöntötte *Ripka* Ferenc dr. főpolgármestert, aki meghatott szavakkal köszönte meg a személyének szóló ragaszkodás spontán megnyilatkozását. A gratulálók serege a délutáni órákban vett búcsút a főpolgármester vendégszerető házától, majd estére visszatért a fővárosba.

A rózsadombi autobuszjárat beszüntetése ellen. A *Rózsadomb és Vidéke Egyesület* vezetősége a rózsadombi autobuszjárat beszüntetése ellen részletesen megokolt memorandummal fordult az autobuszüzem igazgatóságához, a polgármesteri közlekedési ügyosztályhoz és bizottságához, amelyben a rózsadombi lakosság érdekében a legerélyesebben tiltakozott a rózsadombi autobuszjárat beszüntetésének az üzemvezetőség részéről felmerült, lehetetlen gondolatával szemben. A vonal jövedelmezőségének fokozására azt javasolta, hogy egyesítsék a rózsadombi járatot a várbeli járattal és hosszabbítsák meg a Rózsadombon a Vérhalom térig, a pesti oldalon pedig a Liszt Ferenc térig és hogy a menetsűrűség legkevesebb 4—5 perces legyen az eddigi rózsadombi ingajárat és a 14—15 perces kocsiközlekedés helyett.

Rekorderedmények az érdligeti parcellázásnál. Budapesttől légvonalra 9 kilométernyire, közvetlenül a székesfehérvár-balatoni műút, valamint a Duna-Száva-Adria vasút és a MÁV fővonala mentén terül el *Érdliget,* 500 méternyire a Dunától, enyhe dombok között, csodaszép kilátással. Érdliget legszebb, erdős részét most parcellázzák olyan előnyös feltételek mellett, hogy a vételár 48 havi részletben is törleszthető és a szerződés aláírásakor is csak 2 havi részlet fizetendő. Egy havi részlet összege: 26—40 pengő. *Öt hete folyik a parcellázás és ez idő alatt a telkek kétharmadrésze már elkelt.* A még meglevő telkek iránt is óriási érdeklődés nyilvánul meg. Parcellázási iroda: IX., Üllői út 40. (Telefón: J. 423—22). *Ingyen autobuszok* a telkek megtekintésére indulnak *vasár- és ünnepnapokon* a Gróf Károlyi Imre Tejüzemi R. T. telepéről (I., Budafoki út 71—73.) délelőtt 9, 11 és délután 2, 4 órakor.

A fővárosban történt nagy patkányirtás ügyében megkérdeztük a *Perlrat* magyarországi vezérképviselőjét, *Ditrichstein* Pál urat, nyilatkozzék érdemben: Őszintén mondva, nem szoktam és nem szívesen nyilatkozom kifelé, mert azt legszívesebben a reklám fizetett oldalán szoktam, legfőképpen pedig nem akarom azt a látszatot kelteni, hogy valamelyes irányban befolyásolni óhajtanám az akciót. Amit jónak találtam, azt elmondtam rövid ajánlatomban, abból azután a tanács úgyis azt fogja kivenni és felhasználni, amit belátása szerint jónak lát. Két elv fog mindenesetre megütközni: az egyik, amelyik csupán az irtószerek használatát írja elő, a háztulajdonosok részére, gyártmányonkint kategórizálva a felhasznált mennyiséget, a másik, amelyik a munkálatoknak egy vagy több iparossal való elvégeztetését tartja jobbnak, kétségtelenül azért, mert a munka sikere érdekében ez utóbbinál sokkalta inkább bent van a garanciája az iparosok szakismerete és gyakorlata, a munkálatok egy irányból való összehasonlíthatatlanul könnyebb ellenőrzési lehetősége és végül az erkölcsi és anyagi felelősség komolysága, szemben műhelyenként történő méreganyag vásárlóval. Ez utóbbi elv elfogadása esetén már könnyebb feladat lesz megállapítani azt, hogy a jelentkezők közül a szociális szempont fontosabb-e, azaz minden jelentkező részesüljön munkálati megbízásban, avagy fontosabb a nagyközönség szempontjából, illetve a város részére, hogy csak olyan üzemek, illetve iparosok között kerüljön a munkálatok szétosztására — még ha ez csupán kettő-három is volna, — akik már a multban nemcsak hosszú tapasztalattal, hanem ezen munkálatokat megelőzőleg egész városok patkányirtását rendszeresen végezték és ma is üzemi berendezettségüknél fogva nagy munkálatok lebonyolításához kétségkívül megállapítható módon — még ma is rendelkeznek, úgy berendezésben, mint munkaerőkben. A felhasználandó anyag természetesen legalább is a lakott részeket kizárólag patkány és egerekre igen, de minden más állatra és emberre teljesen veszélytelen készítményből kell legyen, közbiztonsági és közegészségügyi okokból. A munkálatok előkészítése az illető ügyosztálynak meglehetősen nagy feladatot jelent és rengeteg adatbeszerzés, külföldi információ és helyi viszonyok tanulmányozása vált szükségessé. Legfőképpen azonban presztizskérdés ma már az ügy a városházán, miután az a furesa helyzet állott elő a népjóléti miniszter 1922. évi patkányirtási rendelete óta, hogy majdnem az összes vidéki városok Budapestet megelőzve, hogy ne mondjuk lefőzve, már rég eleget tettek a rendeletnek, függetlenül az illető városok anyagi viszonyaitól és függetlenül az ottani helyi érdekektől.

AZ EGYSÉGES KÖZSÉGI POLGÁRI PÁRT

kerületi szervezeteiben működő

választási irodák:

Egys. Közs. Polg. Párt központja (Polgári Egység Klubja)
(Akadémia ucca 3. Aut. 129-04, 116-38.)

Budai Társaskör
(Délivasút épülete. Aut. 539—13.)

Budai Polgári Kör
(II., Szilágyi Dezső tér 5 Aut. 524—21.)

III. ker. Egyesült Polgári Társaskör
(Hajógyár ucca 2. Aut. 623—89.)

Belvárosi Polgári Kör
(IV., Eskü tér 8. Aut. 836—52.)

Lipótvárosi Polgári Kaszinó
(Berlini tér 5.)

Lipótvárosi Polgári Kör
(Akadémia u. 3., II. em. Aut. 239—87.)

Lipótvárosi Társaskör
(V., Lipót körút 1. Aut. 975-38, 982-94.)

Terézvárosi Egységespárt
(Andrássy út 25.)

Terézvárosi Polgári Kaszinó
(Andrássy út 47. Aut. 103—28.)

Terézvárosi Társaskör
(VI., Teréz körút 42. Aut. 972—98.)

Angyalföldi Egységes Párt
(Szt. László út 75.)

Erzsébetvárosi Kaszinó
(VII., Rákóczi út 28. J. 426—56.)

Erzsébetvárosi Kör
(VII., Dohány ucca 76. J. 422—13.)

Zuglói Polgári Kaszinó
(VII., Zugló ucca 22. J. 332—68.)

Erzsébetvárosi Polgári Kör
(VII., Klauzál ucca 30. J. 391—95.)

Erzsébetvárosi Társaskör
(VII., Aréna-út 78. J. 346—36.)

Ligeti Klub
(VII., Thököly út 78. J. 380—57.)

Józsefvárosi Kör
(VIII., József körút 46. J. 352-98, 352-99.)

Józsefvárosi Polgárok Egys. Pártköre
(VIII., József körút 19. J. 365—00.)

Józsefvárosi Kaszinó
(VIII., József ucca 46.)

Ferencvárosi Polgári Kaszinó
(IX., Üllői út 115/b. J. 334—13.)

Kőbányai Egységes Polgári Pártkör
(X., Kőbányai Kaszinó. J. 359—55.)

Tisztviselőtelepi Polgári Egység Társasköre
(X., Népliget, Nagyvendéglő. Ügyvezető elnök telefonja: 428-99.)

DIPL. ING. ARCHITEKT — BAUMEISTER
KOSÁLY ÖDÖN
OKL. ÉPITÉSZMÉRNÖK, ÉPITŐMESTER
TELEFON: AUT. 570-41.
BUDAPEST, II, KELETI KÁROLY-U. 15/b.

MÁTYÁSSY ANTAL ÉS FIA
MÁZOLÓ- ÉS FESTŐMESTER
BUDAPEST, X. KER., FÜZÉR UCCA 17/a
TELEFÓNSZÁM: K. 74—48.

Beton, makadám, aszfalt
felvágásához vegyen BÉRKOMPRESSORT
Liska Jenő okl. gépészmérnök, kompressor-bérbeadó, VIII, Orczy-út 22. Tel.: J. 335-4'.

TELEFON: JÓZSEF 424-80
STRASSER CIÁNOZ, TAKARÍT
TELEFON: JÓZSEF 424-80

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros polgármestere nyilvános versenytárgyalást hirdetek az I. ker., Németvölgyi úton épülő elemi iskolánál szükséges **lakatos-, asztalos- és mázolómunkákra.**

A vonatkozó költségvetési kiírás nyomtatványai ívenként —.50 pengőért kaphatók 1930. évi augusztus hó 25-től kezdve naponta d. e. 11—1 órák között a polgármesteri II. (középítési) ügyosztály IV., Központi városháza, III. em. 342. sz. szobájában.

A rajzok tervek és minták megtekinthetők és a szükséges felvilágosítás megszerezhető Körmendy Nándor tervezőépítésznél (VIII., Üllői út 16a.) vagy az előadónál, a Központi városháza, III. em. 337. ajtó alatti hivatalos helyiségben.

Az ajánlatok a **lakatosmunkákra 1930. évi szeptember 15-én, az asztalosmunkákra szept. 16-án, a mázolómunkákra szept. 17-én (szerda) d. e. fél 10 óráig** a polgármesteri II. (középítési ügyosztály III. em. 350. sz. szobájában adandók be. Az ajánlatok ugyanazon napon, ugyanazon ügyosztály üléstermében (III. em. 354. sz.) 10 órakor fognak nyilvánosan felbontatni.

Budapest, 1930. évi augusztus hó 19-én.

A székesfőváros polgármestere.

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros polgármestere nyilvános írásbeli versenytárgyalást hirdetek az **V. ker., Csanády ucca** (Pannonia ucca és Tátra ucca között levő szakasz) **kövező-, elő- és kocsiútaszfaltozási munkáira** azzal a figyelmeztetéssel, hogy a munka esetleg nem kerül végrehajtásra, mert a törvényhatósági tanács még nem rendelte el.

A hivatkozott hirdetményben közölt módozatok szerint a leteendő bánatpénz összege az ajánlati összeg 2%-a.

Az ajánlat benyujtásához szükséges nyomtatványok a IV. ker., Központi városháza, II. em. 285. ajtószám alatt kaphatók 2 pengő lefizetése ellenében.

A kellően felbélyegezett és borítékban elhelyezett ajánlatokat **1930. évi szeptember hó 15-én (hétfőn) déli 12 óráig** a II. em. 279. ajtószám alatt kell benyujtani.

Az ajánlatok felbontása 1930. évi szeptember hó 15-én (hétfőn) déli 1 órakor lesz a III. em. 409. sz. helyiségben, ahol a vállalkozók vagy megbízottaik jelen lehetnek.

Budapest, 1930. évi augusztus hó 28-án.

A székesfőváros polgármestere.

A szerkesztésért és kiadásért felelős: **Dacsó Emil.** Kiadja: FŐVÁROSI HIRLAP lapkiadó-vállalat. Révai Irodalmi Intézet Nyomdája Budapest, V., Ügynök u. 8. Nyomdaigazgató: Linzer M.

FARKAS LAJOS MÉRNÖK — Telefon: J. 396-78 — magas-, mély-beton és vasbeton építési vállalkozó — Budapest VII, Kolumbus u. 41

Gőz és motor **utihengerlők** — bitumenező hengerek — zuzalékszórókkal — Magyar gyártmány — John Fowler & Co. Budapest-Kelenföld — 11. sz. postahivatal. Telefon: J. 382-11

STEINHÄUSL ÉS KÖLBER — FESTŐK ÉS MÁZOLÓK — BUDAPEST, IX., TŰZOLTÓ UCCA 3. — TELEFON: József 308—24.

INCZE GÁSPÁR mübutorasztalos — Elvállal lakás-, irodai és üzletberendezéseket saját tervei és adott minta szerint. — Budapest, I., Bertalan u. 22 — Telefonszám: Lágymányos 5—13

BULICSEK ÉS TÁRSA — KAZÁN-, TARTÁNY- ÉS VASSZERKEZETI GYÁR — Ujpest, Rózsa u. 14. Tel.: Aut. 952-39 — Mindenféle szegecselt, hegesztett lemezmunkák és vasszerkezetek

Standard aszfaltok — Oil Trading Company képviselete — MILLINI IGNÁC — Budapest, V., Nádor ucca 6. sz. — TELEFON: AUT. 833—40, 832—77.

ZILAHI-BALOGH GYULA — ÉPÍTŐMESTER — Budapest, I., Bornemissza u. 36 — TEL.: Lá. 2—32.

TELEFON: J. 370-70 — **MAGYAR ÉPITŐ RÉSZVÉNYTÁRSULAT** — TELEFON: J. 370-70 — BUDAPEST, X, KERÉKPÁR UCCA 2. SZ. — ALAPITTATOTT 1889-ben — Mindennemű vízépítés, folyamszabályozás és csatornázás. Kotrások csatornakotrókkal és excavatárokkal. Darukkal való kirakodások. Alapozások, mély- és magasépítés. Út- és vasútépítés. Hídépítés. Mindennemű beton- és vasbetonépítés. Kőmunkálatok. Városi csatornázások és vízvezetékek — Hajó- és kotrójavító telep Apostagon.

NEUSCHLOSZ—LICHTIG — REPÜLŐGÉPGYÁR ÉS FAIPAR R. T. — BUDAPEST—ALBERTFALVA — VÁROSI IRODA: IV., ESKÜ ÚT 3. SZÁM. — TELEFÓN: AUT. 890—47. — GYÁRI TELEFÓN: LÁGYMÁNYOS 582—20, 11—79. — PARKETT- ÉS ÉPÜLETASZTALOS MUNKÁK!

HIRMANN FERENC FÉMÁRUGYÁR — BUDAPEST, VII., CSÁNYI U. 7/9. TELEFÓN J. 460-49 — KÉSZÍT: gáz, víz, légszesz, központi melegvíz-fűtési, fürdő és egészségügyi szerelvényeket. — RAKTÁRON TART: fayence-, emaille-árukat és csöveket.

„IDEÁL" PAPLANGYÁR — SÁNDOR M. FERENC — BUDAPEST, IV, RAMERMAYER KÁROLY UCCA 1 — *Állami, városi és közintézmények szállítója*

„TUDOR" ACCUMULÁTORGYÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG — Budapest, VI., Váci út 137-39. Telefón: Aut. 923-08. Gyárt: **Tudor** és **Varta** rendszerű accumulátorokat.

Budapest Székesfőváros Ásványvíz-üzeme — **HARMATVIZ** — A Hungária gyógyforrás szénsavval telített vize. — Kapható mindenütt! Tel: Autom. 530-03.

NAGY JÓZSEF ARANYOZÓMESTER — Telep és mintaraktár: Budapest VII, Rózsa u. 3-5 — TELEFON: József 344—58. — KÉPKERETEZÉSEK — *Gyárt:* ovál-, kör- és szegletes kereteket minden stílben és kivitelben. *Készít:* templomberendezés, szalónbútorok, csillárok, termek és minden e szakmába vágó munkák aranyozását.

KIRCHKNOPF ISTVÁN Alapítási év 1897 Tel.: Aut. 851-39 — Épület- és portálüveges üveg-, tükör-, porcellán-, kőedény- és lámpakereskedés. Aranyhalak és haltartók, aquariumok nagy választékban. Vállalok: mindennemű üvegcsiszolást, épületüvegezést és üvegtetők vízmentesítését — BUDAPEST, IX., KÁLVIN TÉR 8. SZ. (Ref. templom mellett)

TARJÁNYI ISTVÁN SZOBAFESTŐ ÉS MÁZOLÓ — BUDAPEST VII, JÓSIKA UCCA 3 — Radiátorok és fűtőtestek szakszerű mázolása és fényezése hőállóan teljes garancia mellett — TELEFÓN: J. 382—45

CORDATIC — a tökéletes autópneu — Főelárusítás: Budapest, VI., Mozsár-u. 9.

ÁMON ANTAL és FIAI — KŐVEZŐMESTEREK, ÚT-, CSATORNA- ÉS BETONÉPITÉSI VÁLLALKOZÓK, FÖLDMUNKA, VÁGÁNYFEKTETÉS, MÉSZKŐBÁNYA. — VIII., Futó ucca 10. Telefon: J. 303-85.

HIDI IMRE ÉPITŐMESTER — Budapest, VIII., Német u. 41-43 — Telefón: József 401—83

BIER ÉS WERSCHETZ — okl. mérnök és építőmesterek, építési vállalkozók — Budapest, IX., Vágóhíd ucca 11. sz. — TELEFON: JÓZSEF 363—78, 259—50.

Volt **Wellisch Náthán Utóda** — Fischer Zsigmond épületfakereskedő — Ajánlja dúsan felszerelt raktárát fűrészyfa és asztalosáruban stb. — X., Asztalos Sándor-utca 8. Telefon: J. 310-89.

Dunakavicsot és Dunahomokot — szállít kocsifuvarban és vasúton saját iparvágányról Budapestről, Adonyból, Bajáról, és Mohácsról — **FLEISCHMANN ANTAL** Dunakotrási és gőzhajózási vállalat — Budapest, VII, Károly körút 17. Telefon: József 465-62 és 465-63

THE NEUCHATEL ASPHALTE COMPANY LIMITED — BUDAPESTEN, Iroda: VI., Vilmos császár-út 31. sz. Telefon Terés 212—45. Gyár: VI., Váci-út 35. Telefon: L. 914—88. Gyárt és elad Val de traversi mastixot, raffinált bitument, falszigetelő aszfaltot. Készít: Traversi természetes tömörített aszfalt utakat és öntött aszfaltból járdákat és kocsiutakat. — Budapest székesfőváros szerződéses vállalkozója.

ALAPÍTATOTT: 1918 — **GAZDAG JÓZSEF** ASZTALOSÁRU GYÁRA — Gyárt mübutort, belső berendezéseket minden stílben, továbbá épületasztalos munkákat — KISPEST, PETŐFI TÉR 9. TELEFÓNSZÁM: KISPEST 102

Malcsiner Károly — Lakatos, lemezáru- vasszerkezeti és autóhűtőket gyártó üzem. — Budapest, X. ker. Kelemen-u 27. — Telefón: J. 394-95.

RÓZSÁSI MÁRTON — FÖLDMUNKAVÁLLALKOZÓ és FUVAROS — BUDAPEST, VIII., THÖKÖLY ÚT 3. SZÁM — Telefón: József 439-29 — Telefón: József 439-29

Egyesült Tégla- és Cementgyár R.-T. — Budapest, V., Sas ucca 25. szám — Telefon: 230—71, 108—59, 141—52 — Évi teljesítő képesség: 12,000 vagón cement, 5,000 „ mész, 80.000,000 darab tégla, 8.000,000 „ cserép — Portlandcementgyár: Lábatlan. — Mészégető: Lábatlan. — Téglagyárak: Buda, Kőbánya, nyergesujfalu

SZOBRÁSZ MŰTEREM ÉS MŰKŐIPARI ÜZEM — Karl Ferenc szobrász — III. kerület, Timár ucca 20 sz. — Telefón: Automata 622—93

Révész János — cement-, márványmozaik- és műkőárúgyár, betonipari vállalat. — Burkoló-, műkő és csatornázási munkák. — TELEFÓN: Ujpest 198. — Központi iroda: UJPEST, ŐSZ UCCA 14.

SOVÁNYITÓ GYÓGYTORNA — A Szent Gellért Gyógyfürdő legtökéletesebben berendezett gyógytorna (Zander) termében — Mérsékelt árak!

MITTERMAYER ISTVÁN — épület-bádogos, légszesz- és vízvezeték-berendező — BUDAPEST, VIII., BEZERÉDI UCCA 6. SZÁM — TELEFÓN: J. 399—75.

TOMSCHAY JÓZSEF — TETŐFEDŐ VÁLLALKOZÓ — BUDAPEST VIII, AGGTELEKI UCCA 14a

ÚJ ÉPITKEZÉSNÉL, TATAROZÁSNÁL NÉLKÜLÖZHETETLEN A **»PICKLIN«** falsarokvédő és hermetikus elzárás — PICK EMIL — BUDAPEST VI, PODMANICZKY UCCA 63. TELEFON: A. 120-55

»CYKLOP« — ÉPITŐ RÉSZVÉNYTÁRSASÁG — BUDAPEST, IV., RÉGIPOSTA U. 7-9 — TELEFON: Aut. 879-83 és Aut. 879-84

Ára 50 fillér

Tizenkilencedik évfolyam — *Budapest, 1930 szeptember 10.* — *36. szám*

FŐVÁROSI HIRLAP

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Egész évre ..... 24 pengő
Félévre ..... 12 pengő
Állandóan:
GAZDASÁGI ÉRTESÍTŐ

VÁROSI, POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

Felelős szerkesztő: DACSÓ EMIL

MEGJELENIK MINDEN SZERDÁN
Szerkesztőség és kiadóhivatal
BUDAPEST, VI., SZIV UCCA 18. SZ.
Postatakarékpénzt. csekkszámla 40.424
TELEFÓN: AUTOMATA 137—15

VASS JÓZSEF

Az ember azt hitte volna, hogy ez a robosztus tölgy égzengés és villámlás között fog kidőlni az élők sorából, ha majd elkövetkezik a végítélet órája. Orvul támadt rá éjszaka, alélt pihenés között a halál és mire ez a város, amely csodálta nagyságát, reménykedett jószívében, felébredt, holtan feküdt, puritán ágyán a nagy pap, Istennek és Hazának aranyszájú predikátora, nyomorúságnak és szegénységnek istápoló Isten-szolgája.

Vass József meghalt. Gyötrelmes fájdalmat vág a szívünkbe ez a riasztó mondat, amelyet ezrével írtak le és százezrével mondtak ki az utolsó napokban. Olyan keresztényi hitnek, Isten akaratában való vak megnyugvásnak kellene bennünk élni, mint amilyen őbenne élt, ha megtört őszinteséggel akarnánk tudomásul venni a megváltozhatatlant. Vass József nincs többé és a világkereke tovább fog forogni, ebben azonban neki is, az ő legendás magyar akarásának, lelkes erejének, életpályája ritka tanulságainak is része van. Része van, mert ha ő nem lett volna, ha ő nem cselekszik, nem dolgozik, nem alkot és teremt a magyar élet legválságosabb ideiben, akkor ma itt kopár és kietlen, kilátástalan és homályba bukó magyar mezőkön bandukolnánk cél és reménység nélkül.

Az ország újjáépítőinek sorában legelől állott. Kenyeret adott és türelmet predikált, amikor az éhség jajgatott sorainkban. Kultúránkat ápolgatta, amikor a barbárságba való süllyedés fenyegetett bennünket és káprázatos szociális intézményekkel tett gazdaggá bennünket, amikor a kétségbeesés átka kezdett megfoganni szomorú életünkön. Az elátkozott, a megszabdalt ország elmerült volna a fájdalmak, nyomorúságok és gyűlölködések szörnyű tengerében, ha nem áll őrt fölötte ennek a kemény magyar, elszánt emberi fából faragott kormányzópolitikusnak diadalmas, bizakodó szelleme.

Államférfi, politikus volt, de az egetverő szimpátiákat, amelyek ölelő szeretettel vették körül, emberi mivoltának, kulturális nagyságának, magyar szívének köszönhette. Az emberi nagyság, a mindnyájunk feje fölé való emelkedés, a népszerűség kiterebélyesedése, a történelmi predesztináltság nála olyan természetes volt, mint másnak a két karja, két lába. Vass József nagysága ennek a tökéletes embernek hétköznapi habitusa volt és hogy az ország megsegítése érdekében erejét, egészségét, életét vetette kockára, olyan természetesnek látszik ma is előttünk, minthogy a bíró ítéleteket mond ki, vagy hogy az asztalos a gyalupad elé áll.

Budapest székesfőváros iránt is mérhetetlen szeretettel viseltetett. Ma a ravatala előtt nevetségesnek tűnik fel előttünk, hogy Vass Józseffel a fővárosnak „küzdelmei voltak" betegápolási díjak és egyebek körül. Küzdelmei voltak, mert Vass József a miniszteri székből is vigyázott ennek a városnak életlehetőségeire. A *Fővárosi Hirlap* régi évfolyamainak lapjai a tanúi annak, hogy igazán csak a véletlenen mult, hogy Vass József nem városházi vezér, hanem miniszter lett. Kicsi híja, hogy az utolsó évtizedben a fővárosnak kellett Vass miniszterrel alkudozni és hogy nem Vass József lett az, aki azoknak az alkudozásoknak városházi hőse lett. Csakugyan nem tudjuk, melyik lett volna jobb. Az-e, hogy mint városházi vezér rántott volna kardot a főváros érdekében, vagy az-e, hogy mint miniszter vigyázott a főváros vagyonára és boldogulására?

Budapestre, de az egész magyar földre a legmélyebb gyásznak kell borulnia. Vass József halála múlhatatlan vesztesége valamennyiünknek. Csodálatos erényei, álmokat valósággá élesztő munkája történelmi jelentőségű. Büszkén valljuk, hogy ezeken a hasábokon már akkor állapítottuk meg Vass József páratlan értékeit, amikor még senkinek sem jutott eszébe, hogy a puritán reverenda mögött a legnagyobb szivek egyike dobog, a szelíd homlok mögött a legelőkelőbb agyvelők egyike dolgozik. Büszkén hivalkodunk ezzel és amikor Vass József díszes ravatalához letesszük a mi szerény és szegényes szavaink kis koszorúját, azt óhajtjuk, hogy Vass József kommandója után haladjunk tovább is a megkezdett úton.

Részletes beszámoló a főváros folyamatban levő és tervbevett közmunkáiról

Nagy lendülettel folyik a munkálatok vállalatba adása — Karkas Rezső és Csármann Ferenc tanácsnokok az új tervek egész sorát készítik elő

A székesfőváros polgármestere, tanácsa és törvényhatósága legteljesebb mértékben át van hatva attól a jószándéktól, hogy a rendkívül súlyos gazdasági helyzeten, a nagy munkanélküliségen közmunkák megindításával próbáljon enyhíteni.

A közigazgatási bizottság legutóbbi ülésén és a multheti tanácsülésen is a közmunkák megindítása és a munkanélküliség kérdése volt a vezető téma. A polgármester mindkét alkalommal kötelező kijelentést tett arra vonatkozólag, hogy

az összes engedélyezett és fedezettel rendelkező városi munkákat, megrendeléseket és építéseket haladéktalanul vállalatba adatja

és *fegyelmi felelősség* mellett teszi felelőssé a késedelemért a hivatalok, üzemek és intézmények vezetőit, sőt megígérte azt is, hogy *a folyamatban lévő munkákról kimutatást készíttet.*

A közigazgatási bizottság utolsó ülése, kedden délelőtt zajlott le s a polgármester ezen az ülésen bemutatott félévi jelentésében is a fősúlyt *a munkanélküliség és a gazdasági válság* kérdésének szentelte.

Érdekesnek és tanulságosnak tartottuk a polgármester ígéretei alapján utánanézni annak, hogy

a fővárosnál milyen lendülettel indultak meg a sokat szorgalmazott munkák

és utánjárásunk eredményeképpen megállapítottuk, hogy a városi közmunkák terén valóban erős tevékenység mutatkozik, mert *a munkálatok értéke meghaladja a 39 millió pengőt.*

A *Fővárosi Hirlap* tudosítója felkereste a városi közmunkák irányítóját,

Karkas Rezső

középítési tanácsnokot, aki részletesen beszámolt a megindított és folyamatban lévő munkálatokról és ennek a beszélgetésnek a során ismertette a polgármester részére készített kimutatás adatait is.

— A főváros vezetősége — mondotta, — mindent elkövet tőle telhetően, hogy a munkák megindítása és végrehajtása az egész vonalon minél gyorsabban és minél nagyobb lendülettel történjen. *Semmiesetre sem áll meg az a vád, hogy a főváros közigazgatása ezen a téren késedelmes volt.* Bizonyítja ezt legjobban az a tény, hogy

augusztus végéig ebben az évben mintegy 37,341.480 pengő értékű közmunkát rendelt meg és adott vállalatba a főváros.

— Ebből *templomok építésére és tatarozására* 771.726 pengőt költött a főváros, az *iskolaépítési program* kapcsán 1,053.464 pengőt fizettünk ki és elkészült az 1930—31. évi iskolaépítési program is, amelynek a kereteit 4,000.000 pengőben állapítottuk meg. *Kislakásépítési akció* munkálataira eddig ebben az évben 1,633.000 pengőt utalványozott a főváros. *Közélelmezési* intézmények létesítésére és fejlesztésére 1,181.256 pengőt adott ki a főváros, — a *marhaközvágóhídi vásár* építésére ebből 662.136 P esett, a *krisztinakörúti piac* építésére 154.646 pengő, *az új élelmiszer nagyvásár* létesítésére pedig eddig 266.592 pengőt költöttünk el. Az *autobuszgarázs építése* és az üzem fejlesztése 1,534.246 pengőt emésztett fel, a *vízművek rekonstrukciós* munkáira fordítottunk 1,039.555 pengőt, az *elektromosművek gépészeti berendezéseire* 4,609.855 pengőt, a *gázművek* üzemanyagra, csőfektetésre, közvilágítási szerelésre 2,690.211 pengőt fordítottak. A vízművek, elektromosművek és gázművek további beruházási programja, mint ismeretes, ugyancsak készen van és 18 milliós, illetve 12 milliós keretek között a legrövidebben megindul, annál is inkább, mert

az ehhez szükséges pénz a 46 millió pengős függőkölcsönből már rendelkezésre áll.

— A polgármester úr külön rendeletben utasította a főváros összes hivatalainak, intézményeinek és üzemeinek vezetőit, hogy mindazon közmunkáknak a vállalatba adása iránt, amelyek szabályszerűen engedélyezve lettek és fedezettel rendelkeznek, — haladéktalanul intézkedjen. Elrendelte, hogy *kéthetenkint jelentést kapjon arról, hogy milyen természetű és milyen összegű munkákat adott vállalatba a főváros és hogy a kiadott munka hány munkást foglalkoztat hetenkint és milyen összegű bért fizetünk ki hetenkint a munkásoknak.*

— A polgármester úr rendelkezése szerint a munkálatokról szóló kimutatás összeállítását nyomban megkezdtük és ez a kimutatás már a legközelebbi órákban a polgármester asztalára is kerül. A kimutatás szerint e pillanatban

közel 85 millió

pengő értékű munka van folyamatban. Ezek a munkák így oszlanak meg:

— A maglódi úton épülő

Horthy Miklós Szeretetotthon

építkezésénél a kórház- és kapusépület, a tüdőbetegek épületén indultak meg a munkák 1,039.085 pengő értékben; a Szabó József uccai

autobuszgarázsnál

szerelési munkák folynak 10.000 pengő értékben, a Miskolci uccai

autobusz főműhely

átalakítása is megkezdődött 70.000 pengő értékben, az *üllői úti házak bekerítése* pedig 11.140 pengő munkát jelent.

— A csaplárosuccai

köztisztasági garázs

építése 390.000 pengő;

a kelenföldi tüdőbeteggondozóé

120.000 pengő, az *aquincumi múzeum átalakítása* és

bővítése 52.000 pengő, a *kistemplomuccai tüdőbeteggondozó* átalakítása 15.000 pengő, a Dévay uccai tüdőbeteggondozó *fekvőcsarnokának* építése 30.000 pengő,

az Erzsébet Szegényház

átalakítása és a szegényháztéri *tüdőbeteggondozó* megépítése 120.000 pengő, az óbudai temetőben új kápolna épül: 80.000 pengő,

a köztisztasági hivatal,

műhely, raktár, iroda, lakás, stb. építkezései 140.000 pengő, a *vámépületek* környékének rendezése 20.000 pengő, új vámépület építése a Spanyol réten 20.000 pengő, a koronőruccai *tűzőrség átalakítása* 20.000 pengő, a központi tűzőrség *kazánház* építése 8000 pengő, a Kun uccai kórház *tatarozása* 7000 pengő, a mázsatéri *tüdőbeteggondozó* javítása 1600 pengő, az Uj Szent János-kórház Wodianer-féle és

belgyógyászati pavillonjának

átalakítása 80.000 pengő, a Dévay uccai központi tüdőbeteggondozó tatarozása 3000 pengő, a Szent István-kórház E-pavillonjának *tatarozása* 7700 pengő, a D-pavillon tetőfedő munkáira 1500 pengő, a többi pavillonok tetőjavítása 8000 pengő, a Bakács téri kórház kijavítása 10.000 pengő.

— A gépészeti osztálynál a következő munkák vannak folyamatban:

a Gyáli úti bakteriológiai intézet, a kelenföldi új tüdőgondozó, a Marczibányi téri iskola, a váciuccai leánygimnázium, a Szabó József uccai garázs központi fűtési munkái, a fővárosi iskolák mosdóhelyiségekkel való felszerelése, a Szabó József uccai nagy garázs vízvezeték, csatornázás és gázberendezési munkái, a Gyáli úti bakteriológiai intézet, a Csapláros uccai köztisztasági garázs, az alsó erdősori szeretetház vízvezetéki, csatornázási és gázbevezetési munkái, a Szabó József uccai központi autobuszgarázs villanyszerelési munkái, ugyanott akkumulátortelep, starter battériák töltőberendezése, a Csapláros uccai köztisztasági garázs benzintárolójának építése, a Szabó József uccai garázs központi kapcsolóberendezése és telefónszerelése, továbbá iskolák, tűzőrségek kályháinak és vízvezetékeinek karbantartása,

amely munkák együtt kisebb-nagyobb tételekben 1,365.380 pengőt reprezentálnak.

Az *Uj Szent János-kórház* elmeosztályának vízgőz-, gáz, csatornázás és többi munkái 150.000 pengő, a Wodianer-pavillon *szerelési* munkái 86.439 pengő, a Szent László-kórház VII. és X. pavillonjainak szerelési munkái 22.000 pengő, a Szent István-kórház *telefónberendezése* 12.000 pengő, a Mayer Ferenc-fiúárvaház *szerelési munkái* 25.000 pengő, az arénaúti Népszálló *központi fűtőberendezési* munkái 23.111 pengő, a Miskolci uccai elemi iskola villanyszerelési munkái 10.500 pengő, az Uj Szent János-kórház kondenz-vizének átemelő berendezése 13.900 pengő, a sebészeti pavillon szerelési munkái és csatornázása 57.600 pengő.

Az építéseknél még a következő munkák indultak meg:

Miskolci úti elemi iskola	P 510.000.—
Reviczky uccai új fővárosi könyvtárpalota vasállványzata és bútor berendezése	„ 253.330.—
I., érdiúti elemi iskola építése	„ 199.920.—
VII., Hernád uccai elemi iskola tatarozása	„ 433.795.—
III., lajosuccai elemi iskola tatarozása	„ 216.115.—
a X., Ihász uccai iskola építése	„ 456.100.—
az I., németvölgyiúti elemi iskola és óvoda építése	„ 809.002.—
a X., maglódiúti elemi iskola emeletráépítése	„ 144.745.—

Ezek a munkák együtt 3,023.007 pengőt jelentenek.

A kegyúri ügyosztály

megbízásából ezek a munkák folynak:

a szentendreiúti Mária kőkápolna tatarozása	P 19.000.—
a Mátyás templom belső falfestményeinek restaurálása	„ 60.000.—
a Szent István bazilika tetőzetének rézlemezekkel való befedése	„ 45.000.—
a belvárosi templom belső festése	„ 110.000.—
az erzsébetvárosi templom külső restaurálása	„ 180.000.—
a váciuccai leánygimnázium kéményépítkezése	„ 10.966.—
több óvodában gumipadló beszerzése	„ 20.681.—
a Dugonics uccai iskola terraszának szigetelése	„ 10.131.—

Ezekben az adatokban azonban nem szerepelnek a tízezer pengőn aluli kisebb munkák, amelyek szintén igen tekintélyes összegek, legalább 1,820.000 pengőre rúgnak.

— A *Vízművek* igazgatósága legutóbbi ülésében az üzemnél folyamatban lévő megújító munkálatok végrehajtása során elhatározta, hogy a buda-újlaki és krisztinavárosi telepek részére szükséges, 664.900 pengő értékű Diesel-mótorokat s ugyanezen telepek számára szükséges, 119.060 pengőt jelentő áramfejlesztő berendezéseket haladéktalanul vállalatba adja. Az első munkát a *Láng L. Gépgyár* kapta, a másik munka elvégzésével a *Ganz és Társa Rt.*-t bízták meg.

— A kisebb munkákért kifizetett pénzek összege június 18 és augusztus 1-e között *1,820.000 pengőre rúgott*, augusztus és szeptember hónapokban aktuális munkálatok mennyiségét számbavéve, ebben a két hónapban ugyanesak legalább ekkora összeget fizetett ki a főváros kisebb munkákért, úgyhogy *e téren legalább hárommilliós közmunkákról emlékezhetünk meg.*

— A középítési ügyosztály, ahova a közmunkák összefutnak, mindent elkövet, hogy a vállalatbaadás és a munka folyamát lehetőleg egy percig se késleltesse. En — mondotta Karkas tanácsnok — a hozzám aláírásra beérkező ügydarabokat úgyszólván

kivétel nélkül egy nap alatt átvizsgálom és továbbítom, hogy a rendelést kiadhassák.

— Különös figyelemmel vagyok arra is, hogy *még a kisebb munkáknál sem favorizáljanak egyeseket*, vagy azonos vállalkozókat és ezért az 500 pengőn aluli munkavállalókról is kartotékot készíttettem, ahol egy pillanat alatt meg lehet állapítani, hogy melyik vállalkozó mikor és mennyi munkát kapott.

— Hogy e pillanatban a fővárosnál közmunkák révén hány munkaadó és munkás van foglalkoztatva, arra határozott választ adni nem tudok, mert a polgármester úr által elrendelt ilyen természetű kimutatás még nem készült el. Egyébként

a jövőben az egyes munkák kiadásánál és a versenytárgyalási pályázatoknál is figyelmeztetni fogjuk a vállalkozókat, hogy hetenkint jelentést kötelesek tenni

arról, hogy hány munkásuk van és hogy ezeknek hetenkint *mennyi munkabért fizetnek ki.*

Felkerestük

Csármann Ferenc

tanácsnokot, a városrendezési, út-, csatornaépítési ügyosztályok vezetőjét is, aki többek között így nyilatkozott:

— Az elmult félévben

útépítésre és karbantartásra

4,496.892 pengőt költöttünk el. Végleges burkolattal láttunk el 43.990 négyzetöl útterületet, ami *1,825.000 pengőbe került.* Igy az I. kerületben Böszörményi és Hieronymi utakat, a Királyhágó uccát, a Németvölgyi utat, Szent Imre herceg útját, a Városmajor uccát burkoltuk, az V. kerületben a Vigadó teret és a Pannónia uccát, a VII. kerületben az Alpár uccát, Sajó uccát, Szent Domonkos uccát és a Hungária körút X. kerületi részét.

— Csatornák építésére

és fenntartására az év első felében 1,642.169 pengőt adott ki a főváros.

— Sétányok építésére, *kertészeti és parkírozási munkákra* 1,038.200 pengőt fizettünk ki. Ebből az összegből többek között befejeztük a Főherceg Sándor tér kertészeti rendezését, a dagályuccai rendőrtelep parkozását. A Gyöngyösi úton, a Városligetben, az Almási téren és a Kálvária téren *gyermekjátszótereket létesítettünk*, azokat különféle torna- és játékszerekkel szereltük fel, több uccát pedig befásítottunk.

— A városrendezés terén

a következő nagyobb szabályozási tervek vannak kivitel alatt:

— A Kelenföld szabályozási tervét, amely tulajdonképpen már évekkel ezelőtt elkészült, gyökeresen átdolgoztuk. A Kormányzó Ur tízéves jubileuma alkalmából létesítendő X., maglódiúti lakótelep tervei is készen vannak, nemkülönben

a Vár új szabályozási tervei,

a létesítendő Horthy Miklós bástyával kapcsolatban. A Sashegy északi oldalán, a Budaörsi út és a Németvölgyi út között *kisemelkedésű szerpentin* utat terveztünk.

— Elkészítettük az Alsórákosi rétek azon részeinek szabályozási tervét, amely a Thököly út, a MÁV ceglédi vonala, a Mogyoródi út és a Róna ucca között fekszik, amely szabályozás ezt a fejlődésben visszamaradt vidék-építési fellendítése érdekében történt.

— A főváros belső területén nagyobb építésekkel kapcsolatban több beépítési módot megállapító tervet készítettünk, ezek közül nevezetesebb

a Dohány ucca és Wesselényi ucca sarkán lévő fővárosi telek szabályozása,

a dohányuccai zsidótemplom építkezésével kapcsolatban. Az Állami Térképészeti Intézet legújabb térképe már feltünteti a jóváhagyott városrendezési terveket.

— A munkaalkalmak szaporítása érdekében

az összes kerületi elöljáróságok utasítást kaptak a háztatarozások szorgalmazására

és a házak jókarbantartásának *szigorú ellenőrzésére.* Ugyanesak utasítást kaptak az elöljáróságok arra is, hogy a bekerítetlen telkeket a tulajdonosokkal közbiztonsági, közegészségi, városfejlesztési érdekekből mielőbb kerittessék be.

Borvendég tanácsnok és Paulovich igazgató terepszemléje a megyeri Vízművek építkezésénél

A budapesti Vízművek nagyszabású fejlesztési munkálatait rövidesen megkezdik az egész vonalon. Az új vízmű, — mint annak idején a *Fővárosi Hirlap* részletesen megírta — az aquincumi Dunaparton épül meg a Római-fürdő felett, az új kútcsoport pedig vele szemben a Szentendrei-sziget nyugati partján lesz, ahol a főváros a szükséges területeket e célra már korábban megszerezte. A kutakból a vizet úgy szállítják át a szivattyúműhöz, hogy a folyam medre alatt alagutat építenek, s ebben helyezik el a vízszállító főcsövet, hogy a cső minden időben nehézség nélkül ellenőrizhető legyen és így a biztonságot száz százalékig fokozzák.

A próbafúrásokat már hónapokkal ezelőtt elkezdték, s azok kitűnő eredménnyel jártak. A kijelölt helyeken a vízmű-igazgatóság a közelmultban megtette az előkészületeket a *végleges fúrások elkezdésére is.* A hatalmas munkálatok előkészítése már annyira előrehaladott stádiumban van, hogy *Borvendég* Ferenc tanácsnok, a vízvezetéki és világítási ügyosztály vezetője szombaton maga is bejárta a vízmű-építkezések színhelyét. Útközben *Paulovich* Viktor, a Vízművek vezérigazgatója a helyszínen ismertette a műszaki tervek aprólékos részleteit.

Borvendég tanácsnok szombaton kora reggel a Vízművek igazgatóival motorcsónakba szállt, végigment a szigetek között, ellenőrizte a vízgyüjtő állomásokat, a kutak hosszú kilométerekre terjedő hálózatát, bejárta a Szentendrei-sziget kiszemelt részét, megnézte a próbafúrásokat, s természetesen a sokat emlegetett és hirhedté vált „Trianoni gátat" is, amelyet szintén kiépítenek, az eliszaposodott Dunaágat pedig kikotorják, hogy a jogos panaszok a víz ellen végre megszűnjenek.

Gyárak, raktárak, garageok, kórházak, középületek részére

préselt acélajtók

préselt acélkapuk

tetszetős-tartós-tűz- és betörés biztos.

haas és Somogyi

HORTOBÁGYI JUHTÚRÓ

Mindenütt kapható! Termeli: Orsz. Magy. TEJSZÖVETKEZETI KÖZPONT

HUNGÁRIA GUMIPADLÓ

Izléses, tartós, hygienikus! Színben, minőségben elsőrangú! Készül síma és márványozott, gyönyörű színekben, folyóméterenként és kockákban. Gyártja

HUNGÁRIA GUTTAPERCHA ÉS GUMIGYÁR rt

BUDAPEST — NAGYTÉTÉNY

ÉRCBETON

Rozsdamentes. Nem csúszik. Legnagyobb szilárdság. Legkisebb kopás. Nem porzik. Magyar termék. Anyageladás.

KÁRMÁN és FAZEKAS

okleveles mérnök — építőmester

IX. KERÜLET, KÁLVIN TÉR 7. SZÁM

Telefón: Automata 851—43.

FÉMÁRU- ÉS SZERELVÉNYGYÁR

MÜLLER ANDOR

BUDAPEST, VIII., JÓZSEF KÖRÚT 35. TELEFÓN: J. 373—71

Két és félévi munkát ad a Boráros téri híd megépítése

Számos városrendezési feladat vár megoldásra a kelenföldi pályaudvar környékén — Jövő hónapban döntenek az óbudai híd tervpályázatáról — Becsey Antal nyilatkozik a hídépítéssel kapcsolatos tennivalókról

A kormány legközelebbi közmunka-programjában úgy a Buda és Pest közötti közlekedési viszonyoknak a megjavítása, mint a munkanélküliség enyhítése szempontjából is nagy jelentősége van *a két dunahíd* megépítésének. A kormány úgy az *óbudai*, mint a *Boráros téri* hidak megépítését elsőrendűen sürgős feladatnak tekinti, ezidőszerint azonban pillanatnyilag a Boráros téri híd megépítése került előtérbe. Ezt követőleg az *Óbuda—Hungária körúti híd* is a megvalósítás stádiumába jut, amelynek tervpályázata szeptember elsején járt le. *Tizenkilenc hídépítő tervező* nyujtotta be pályamunkáját és e nagy anyag áttanulmányozása olyan nagy munkát igényel, hogy a *döntés csak a jövő hónap közepén történhetik meg.* A tervpályázat zsűrijét *Bud* János kereskedelmi miniszter már kinevezte: elnök *Forster* Gyula államtitkár tagjai: *Toperczer* Ákos, *Novák* Ferenc és *Gállik* István dr. h. államtitkárok, *Gombos* Mihály, *Noszlopy* Kálmán miniszteri tanácsosok, *Szikszay* Gerő műszaki tanácsos, a főváros részéről *Sipőcz* Jenő polgármester, *Buzáth* János alpolgármester, *Csármann* Ferenc tanácsnok, *Messik* Géza műszaki főtanácsos, a Műegyetem részéről *Zelovich* Kornél és *Maurer* Fülöp Mór, a Mérnökegylet részéről *Rotter* Károly, *Bánhegyi* István, a Mérnöki Kamara részéről *Czakó* Adolf, *Benedek* József dr., a Képzőművészeti Tanács részéről *Kertész* K. Róbert államtitkár, *Lechner* Jenő dr., a Közmunkatanács részéről *Rakovszky* Iván, *Buday* Dezső, *Czabolay* Kálmán és *Tellyesniczky* János.

Az új Boráros téri híd megépítésének a problémája aktuálissá teszi *több régebbi keletű városépítési és városrendezési tervnek a megvalósítását*, amelyek elől most már kitérni nem lehet.

Becsey Antal,

az *Egységes Községi Polgári Párt* társelnöke, aki ezeknek a közgazdasági kérdéseknek leghivatottabb szakértője, ezt a kérdéskomplexumot a következőkben világította meg a *Fővárosi Hirlap* munkatársa előtt:

— Minden előkészület megtörtént már a Boráros téri híd megépítésére vonatkozóan. Annyi bizonyos, hogy *a jövő év folyamán megkezdődhetik az építkezés.* A Közmunkatanács pályázatának a határideje lejárt és most már arról kell dönteni, hogy kit bíznak meg a Lágymányos feltöltésével. Hatszázezer köbméter földterület feltöltésére van itt szükség. A Közmunkatanács a legrövidebb idő alatt vállalatba adja ezt a munkát, mert legkésőbb *a jövő év júniusáig ezt a feladatot el kell végezni.*

— A Boráros téri híd megépítésének a programjába több probléma kapcsolódik.

— Ha a híd elkészül, akkor a pesti nagykörút közvetlen kapcsolatot kap a kelenföldi pályaudvar felé vezető főútvonallal.

— Nem kétséges tehát, hogy *a kelenföldi pályaudvart magát, de főként a közvetlen környékét feltétlenül rendezni kell.* Különböző oldalakról többször reklamálták már illetékes helyeken a kelenföldi pályaudvar körül tapasztalható közlekedési és forgalmi állapotok tarthatatlanságának a megszüntetését. A kelenföldi pályaudvar a dunántúli forgalomnak tekintélyes részét bonyolítja le, halaszthatatlanná vált tehát úgy a pályaudvarnak, mint a környéknek sürgős rendezése. Ha ezt a rendezést a főváros elmulasztja, teljességgel lehetetlenné teszi, hogy a kelenföldi pályaudvar hivatását teljesíthesse, — különösen, ha tekintetbe vesszük, hogy *forgalma a Boráros téri híd megépítése folytán lényegesen emelkedni fog.* Ma is lehetetlenül szűk ez a pályaudvar. Közös állomása ez a Délivasútnak és a MÁV-nak, úgy hogy még

a legelemibb forgalmi igények kielégítésére sem alkalmas a mai épület.

— Itt kell megemlíteni, hogy a *főváros háromszázezer pengős költséggel teljesen rendbehozatta a Horthy Miklós utat* éppen arra a nagy forgalomra való tekintettel, amely ebben az irányban lebonyolódik. A fővárosi út azonban — sajnos — nem vezet a pályaudvarig. A MÁV-nak is van itt egy körülbelül félkilométeres útja, amely *szégyenteljes állapotban van.* A közönség részéről rengeteg panaszt hallunk emiatt, a MÁV azonban nem gondoskodik a kelenföldi pályaudvarhoz vezető útnak a rendbehozataláról.

— De gondoskodni kell a szomszédos városi területnek a rendezéséről is. Elsősorban az *Etele térre* gondolok, amelyet modernül ki kell képezni. A MÁV-nak is van itt egy nagyobb területe, ebben a tekintetben is megállapodást kell létesítenie a fővárosnak — annál is inkább, mert hiszen

feltétlenül meg kell javítani ezen a környéken a közlekedési viszonyokat.

— Valósággal életveszélyes a forgalom ezen a környéken, ha Kelenföldre befut egy vonat. A közönségnek még helye sincs arra, hogy villamosra várjon, néha pedig félórákig is kell ácsorogni. Meg kell építeni a tervezett Somogyi utat is. Azért említem fel ezeket a problémákat, mert hiszen az idegenek, akik a Gellért-szállóba készülnek, itt szállnak le a vonatról. *Rendkívül sötét a Horthy Miklós út külső szakasza és az autók itt reflektor nélkül járni egyáltalán nem tudnak.*

— A pesti oldalon is fontos problémák várnak megoldásra.

Ki kell telepíteni mindenekelőtt a dunaparti teherpályaudvart,

amely rendkívül drága területet foglal ma le. A dunapartnak ez a része középületek emelésére fog szolgálni, sőt szó volt arról is, hogy esetleg *idekerül az új városháza.* A jövő évben megépül *az új élelmi-*

Fővárosi Hirlap
Az Egységes Községi Polgári Párt hivatalos lapja.
*
Előfizetési árak:
fél évre . . . . . 12 pengő,
egész évre . . . . . 24 pengő.

Versenytárgyalási póthirdetmény.

A baranyaszentlőrinci, mohácsi és mátészalkai m. kir. téli gazdasági iskoláknál szükséges textiláruk beszerzésére vonatkozó 1930. augusztus hó 22-i keletű versenytárgyalási hirdetmény olyképpen módosul, hogy az ajánlatok beadási határideje 1930. szeptember hó 25-én déli 12 óra; továbbá ajánlatokat részletmunkára is lehet tenni.

Budapest, 1930. szeptember 6-án.

M. kir. földmivelésügyi minisztérium.

Talajnedves épületek kiszárítása szabadalmazott falfűrésszel
Talajnedves kő- és téglafalazatok szigetelése és kiszárítása, talajvíz-szigetelés, házigomba kiirtása. *Költségvetések díjmentesen!*
PÉTER ERNŐ
V., Személynök utca 13. VI. 2. Telefon: Aut. 161-12

Pásztor Mihály

Tulajdonképpen nem is *Pásztor* Mihály új könyvéről, hanem a *Fővárosi Hirlap* főszerkesztőjéről, *Dacsó* Emilről lenne kedvem ebben a pillanatban kritikát írni. „Lesujtó" kritikát. Hiszen én értem, igenis értem, hogyha Pásztor Mihálynak könyve jelenik meg, akkor azt minden jóraváló szerkesztő olyan szenzációnak tarja, melyről azonnal be kell számolni a közönségnek. Magam is ugyanezt cselekedtem odahaza a józsefkörúti szerkesztőségemben, nem hagytam egy éjszakát pihenni az íróasztalomon Pásztor Mihály könyvét, másnap reggel már — ha hevenyészetten is — de annál lelkesebb szeretettel ujongtam a *B. H.* hasábjain a nagy eseményről. Az azonban egészen más eset volt. Dacsó Emil ujságjában annyi mindig a friss szenzáció, hogy igazán nem kellene naponta ötször rám telefonálni, hogy mi lesz már a Pásztor Mihályról szóló cikkel? Hagyhatta volna, amíg kigyönyörködöm magamat ebben a pompás könyvben! Várhatott volna? No igen, ha a karácsonyi számba szánta volna ezt a kis írásomat...

Mert ha Szent Ilona szigetére száműznének is ezzel az egyetlen könyvvel, hát vajjon nem lehetne-e lemorzsolni mellette jó néhány esztendőt? Egy névből, egy képből az emlékek raja száll ki, a számok erdejében hetekig elbolyong az ember. Óra, gólya koppantója... Íme, itt van a tekergős faggyúgyertya, meg a koppantó. A nagyanyám házában még én is láttam, játszottam is vele és ha jól tudom, figyelmeztettek is az ilyesminek kellemetlen következményeire.

És a derűs pillanatok, amelyek itt a história hegyormai és a számok tengere között üde pihenőként hatnak, milyen tömegben sorakoznak előttünk! A kedves mult, amely olyan esetlen, mint a kölyökkutya, esetlik-botlik, lötyög a bőrében, ámuló szemeket mereszt rád a telefón, a rádió és egyéb drótok korszakának komplikált gyermekére. Az esetlen mult kedves derűje mosolyog ránk például, amikor Pásztor Mihály elmondja, hogy a kitűnő pesti és budai magisztrátus *záróra-rendelettel akarta az uccákat világítani.* Mikor már nyiladozott egy kicsit az urak értelme, hogy a közvilágítást nem lehet kizárólagos joggal az öreg Holdra bízni. 1715-ben történt, hogy radikális megoldás gyanánt egyszerűen megtiltották az esti harangszó után való uccai kóborlást. A tanács — mondja Pásztor Mihály — nyilván úgy okoskodott, hogyha az emberek esti harangszó után nem kószálnak az uccán, akkor baj nem eshetik velük, útonállók ki nem foszthatják, meg nem öllhetik őket, a város pedig megtakaríthatja a darabonttartási költségeket és nincsen szükség éjjeli világításra sem, ami szintén pénzbe kerül.

Egyszóval duplán kerestek a záróra ötleten: nem csináltak uccai világítást, de viszont megszüntethették a darabontok intézményét.

Itt azonban egy kicsit kitör belőlem a vidéki származás és nem engedhetem, hogy Pest-Buda teljesen elorozza ezt a ragyogó ötletet az én drága Komáromomtól. A komáromi városházán hangzott el ugyanis az a „nemes, nemzetes, pipás, bocskoros és kokastollas" ötlet, hogy:

— A tisztességes ember napszálltakor úgyis hazatart. A lumpok és gazemberek miatt pedig nem adunk ki lámpásra pénzt. A lumpok és betörők csak törjék ki nyugodtan a nyakukat.

Ezek után pedig a nyájas olvasó valószínűleg barátságtalanul csóválja meg a fejét, mert nem lehet az igaz, hogy ilyen mulatságos, szórakoztató és tanulságos dolgok legyenek a könyvben, amelynek címe: *A közvilágítás alakulása Budapesten.* Csakugyan súlyosan megrovandó dolog, hogy Pásztor Mihály e méltóságos cím alatt közönséges *dugárut* rejteget. Budapest történetének klasszikus ölelkezése ez Budapest statisztikájával, a város életének, multjának, jelenének, bemutatásának olyan plasztikus és vonzó módja, amilyen ebben az országban csak egyedül Pásztor Mihálytól telik. Van ugyanis a magyar betűvetőknek egy rettenetes átka. Vagy tudósok, vagy írók. Tisztelet a ritka kivételnek: aki ír, bizony akárhányszor keveset tud; aki meg tud, az — inkább ne írna, mert ehhez nem ért. Hol vannak a magyar Flammarionok és magyar Bölschék? Szinte szerencse, hogy van egy *Pásztor* Mihályunk, aki mellett így *kapásból* alig tudunk néhány olyan nevet megemlíteni, mint *Siklóssy* László, *Leidenfrost* Gyula, *Rapaics* Raymund, *Trócsányi* Zoltán, *Lambrecht* Kálmán. A tudomány művelésénél nálunk az obligát nagyképen kívül elengedhetetlen kellék a szárazság, az unalom, a misztikus érthetetlenség. A tudományhoz hozzá ne férhessen más, csak a „tudósok", a tudás ne legyen közkincs, az maradjon az új kiváltságos osztálynak, a „tudósok"-nak elidegeníthetetlen latifundiuma.

Pásztor Mihály áttöri ezt a kínai falat, de nemcsak kitárja mindenki előtt tudásának kincsesházát, de ez a drága tudós mesemondó a mult bájának mazsoláit hinti el csalogatónak nagystílű, komoly alkotásának ízes kalácsában. Sohasem mentegetődzik, hogy „egyik szavát a másikba ne öltse..." Ő igenis, tudatosan egymásba ölti a szavait, a történelmi adatok, anekdotákkal ölelkeznek, a számokból valóságos ujságszenzációk sarjadnak. Masszív, komoly épület a Pásztor Mihály könyve, de a tudás terméskövei közül meleg lámpafények csillognak ki, intim fészkek, puha budoárok, öblös karosszékekkel gazdag pipázók bújnak meg a masszív falak mögött.

Ez a kötet *Pásztor* Mihály régi nagy sikereire emlékeztet. Az eladósodott Budapest portréja, a „mi városunk" városrendezési és építészeti hibáinak kritikája, hatalmas közlekedési tanulmánya, Budapest zsebének bemutatása, meg a többiek csak koronát kaptak ebben a nagy munkában, amelynek adathalmazán káprázik a szemünk, fölépítésének precízitásán és monumentalitásán elámulunk, közben pedig elbájol a nagyszerű elbeszélő művész, aki olyan a tudás magas ormain, mint a havasi gyopár.

Ennek a könyvnek a megírása igazán Pásztor Mihálynak való feladat volt. Szerelmes Budapestjének történetét írhatta, fölvonultathatta hatalmas számhadseregét, amellyel úgy tud játszani, mint játszottunk valaha gyermekkorunkban az ólomkatonákkal. És mindezt elmondhatta a maga drága táblabírós nyugalmával, derűjével, szikrázóan tiszta magyar szavával, szent lelkesedésével. Bár adna neki — aminthogy ad is — *Illyefalvi* Lajos minél több papírost és az írásaiban gyönyörködők tábora minél nagyobb munkakedvet.

*

Az olvasó csodálkozni fog, hogy csak alig-alig árultam el valamit Pásztor Mihály könyvének tartalmából. Bevallom, hogy ez nehezemre esett, de szabad-e azt avatatlan tollal még egyszer leírni, amit Pásztor Mihály alkotott? *Azt* tessék elolvasni, amit *ő* írt.

Pogány Béla.

szer-nagyvásártelep, ki lehet tehát telepíteni a központi vásárcsarnokot is, amely legnagyobbrészben elveszti létjogosultságát. Ki kell helyezni az ott lévő közraktárakat is és pedig az állami kikötőbe, a nagyvásár közelébe. Nincs szükség itt vágányokra, a közlekedést földalatti villamosvonal megépítésével lehet lebonyolítani.

— El kell innen tüntetni a nagy elevátort is,

amire már csak azért sincsen szükség, mert hiszen az állami kikötőben megépült a nagy, 35 ezer tonnás gabonatárház, ahova a hajókról közvetlenül lehet tárolni.

— Ami a híd megépítésének munkaprogramját illeti, úgy tudom, hogy *a hidat háromnyílásúnak tervezik.* A Lágymányos feltöltésével egyidejűleg meg lehet kezdeni a pillérek megalapozását. A pilléreknek ez a pneumatikus alapozása már a tavasszal megkezdődhetik. A tél folyamán kell kidolgozni a vasszerkezet részletes terveit.

— Végleg még nincs eldöntve, hogy melyik pályaterv szerint készül majd a vasszerkezet, de eziránt is rövidesen megtörténik a döntés.

— A jövő év júniusában, amikorra a budai oldalt feltöltik, *az állami vasművek megkezdhetik a vasszerelvények gyártását.* Maga a hídépítkezés két és félesztendei munkát igényel. Ezek szerint tehát

az új Boráros téri dunahíd 1933 végén lesz átadható a forgalomnak.

Becsey Antalnak ezek a figyelemreméltó szempontjai, amelyeket a Boráros téri dunahíd megépítésével kapcsolatosan vet fel, méltán érdekelhetik azokat az illetékes tényezőket, akiknek az a hivatásuk, hogy e problémák megoldását előkészítsék. Az előkészítés munkáját mielőbb meg kell kezdeni, mert hiszen *a Boráros téri dunahíd hiába épül fel, ha a vele kapcsolatos problémákat nem oldják meg.* De sürgőssé teszi az előkészítő munkálatok lefolytatását az a körülmény is, hogy a Boráros téri híd megépítésével kapcsolatosan egész sereg olyan munkaalkalom teremtődik, amelyek *sokféle iparágat foglalkoztatnak* és így alkalmasak arra, hogy a munkanélküliséget lényegesen enyhítsék.

Linoleumper, amelyben a cikkírót bűncselekmény hiányában felmentették

Mult év szeptemberében a *Fővárosi Hirlap* a Simplon-kávéházbeli tűzzel foglalkozott és szóvátette azt is, hogy a fővárosnak, mint annyi középület építőjének gondoskodnia kell, hogy a hivatalos és az iskolai tantermek padlózatát tűzmentes fedőanyaggal lássák el. Felemlítette, hogy belügyminiszteri rendelet hívja fel a hatóságok figyelmét arra, hogy *hézagmentes gumipadlózatot alkalmazzanak* az újonnan épülő fővárosi iskoláknál.

Dénes József, bár neve a cikkben egyáltalán nem szerepelt, hitelrontás címén pert indított a cikk írója, *Dacsó* Emil szerkesztő ellen, akinek ügyében csütörtökön tartott tárgyalást a büntetőtörvényszék *Schadl* tanácsa. Dacsó tagadta bűnösségét és azt állította, hogy közérdekből írta cikkét és *a hazai gumiipart akarta megvédeni a százszázalékig külföldről importált linoleummal szemben.*

Doby Andor dr. védő indítványára a törvényszék kihallgatta *Lavotta* Gyula székesfővárosi műszaki főtanácsost, aki úgy vallott, hogy a főváros törvényhatósági szakbizottságának *spontán elhatározása volt, hogy a magyar ipar védelmében az iskolák gumival való padlózását írta elő* és e szakbizottsági határozatot az inkriminált cikk nem befolyásolta.

Guta József dr. királyi ügyész e vallomás alapján *elejtette a vádat,* mire Dénes ügyvédje vette át a pótmagánvádat és kérte Dacsó megbüntetését.

Doby Andor dr. védőbeszéde után a törvényszék *Dacsó Emilt bűncselekmény hiányában felmentette az ellene emelt vád alól.*

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros polgármestere a IX. ker., sertésközvágóhídon lévő új vendéglő bérletére nyilvános versenytárgyalást hirdet.

A szabályszerű ajánlatokat zárt és lepecsételt, valamint megfelelő felirattal (címzés, versenytárgyalási hirdetmény száma és a bérlet megjelölése) ellátott sértetlen borítékban 1930. évi október hó 1-én (szerda) délelőtt 11 óráig kell a polgármesteri VIII. (közélelmezési) ügyosztályban (Központi városháza, II. emelet 204. ajtószám alatt) személyesen vagy megbízott útján beadni.

Az ajánlati ürlapra 1 P 60 fillér állami és 1 P 60 fillér fővárosi okmánybélyeget kell ragasztani s ezenfelül a mellékleteket is a megfelelő értékű bélyegjegyekkel kell felbélyegezni.

Postán beküldött, sértett, vagy lepecsételetlen borítékban, avagy elkésetten beadott, továbbá a kikötött bánatpénz letétele nélkül, illetőleg nem elegendő bánatpénz letételével benyujtott ajánlatok az odaítélésnél figyelembe nem jönnek.

Bánatpénzül a felajánlott évi bérösszeg 10%-át kell az ajánlat benyujtását megelőzően a főváros központi pénztárában a versenytárgyalási hirdetményre való hivatkozással letenni és az erről szóló eredeti nyugtát az ajánlathoz csatolni.

Bánatpénzül, ha azt nem készpénzben teszik le, a mindenkor érvényben lévő kormányrendeletek alapján a székesfőváros által a 153.297/1929—VI. sz. tanácsi határozattal megjelölt egyéb értékek, úgymint értékpapírok, betétkönyvek és kezességi nyilatkozatok fogadhatók el az idézett tanácsi határozatban közölt módozatok és értékszámítás szerint.

Az ajánlati ürlapok, valamint a bérleti feltételek naponkint délelőtt 9 és 2 óra között a polgármesteri VIII. (közélelmezési) ügyosztály kezelő irodájában, Központi városháza, II. emelet 212. szám, valamint a közvágóhidak igazgatóságánál IX., Soroksári út 58. sz. vehetők át.

Az ajánlatok 1930. október hó 1-én délelőtt 11 órakor a polgármesteri VIII. (közélelmezési) ügyosztály üléstermében, Központi városháza, II. emelet 196. ajtószám alatt nyilvánosan fognak felbontatni, amikor is az ajánlattevők vagy megbízottaik jelen lehetnek.

A székesfőváros polgármestere fenntartja magának a jogot, hogy a beérkezett ajánlatok közül az ajánlott árakra való tekintet nélkül szabadon választhasson, illetőleg tetszés szerint egyik ajánlatot sem fogadja el s új versenytárgyalást tartson anélkül, hogy emiatt az ajánlattevők a székesfőváros vagy annak közegei ellen kártérítési vagy bármiféle más igényt támaszthatnának.

Az ajánlattevők az ajánlataikkal a székesfőváros polgármesterének döntéséig, vagyis az odaítélésig a székesfővárossal szemben kötelezettségben maradnak. Az ajánlatok az odaítélésig vissza nem vonhatók s a letett bánatpénz sem kérhető addig vissza.

Az az ajánlattevő, akinek ajánlatát a főváros elfogadta, ha a bérleti szerződést a kitűzött határidőn belül alá nem írja és a szerződési biztosítékot nem teszi le, akkor a fővárosnak jogában áll a bérletet bárki másnak bérbeadni, a késedelmes ajánlattevő pedig a fővárosnak teljes kártérítéssel tartozik úgy az elmaradt haszonért, mint a felmerült károkért.

Budapest, 1930. évi szeptember hó 4-én.

A székesfőváros polgármestere.

Magas építés, vasbeton szerkezetek
FÁBIÁN TESTVÉREK
ÉPÍTÉSI VÁLLALKOZÓK
BUDAPEST, IX. KER., KINIZSI UCCA 3. SZÁM

Kőbányai Gép- és Vasszerkezeti Műhely
BISSELICHES MÉRNÖK
Budapest, X, Liget-u. 46. Tel. J. 358-25
Vasszerkezetek, lakatosmunkák, portálok

MÜLLER REZSŐ asztalosárúgyár
Cégtulajdonos: Tomancsik György. Alapittatott 1875-ben
A Tomancsik rendszerű magyar-német stb. szabadalmazott ellensúlynélküli tolóablak egyedüli gyártója. Arany és ezüstéremmel kitüntetve.
VII., RÓNA UCCA 31. Telefon: Z. 63—58

KLEMENT ANDRÁS
Jégszekrények, bor- és sörkimérő készülékek gyára és raktárai
BUDAPEST, VII., KIRÁLY U. 27
az udvarban
Telefón: József 401—10.

SCHEUMAN GYULA TELEFÓN: AUT. 151-67
FESTŐ- ÉS MÁZOLÓ-IPARÜZEM
BUDAPEST, VI., BAJZA UCCA 30

Szűcs Béla mérnök, műszaki és vállalati irodája
Budapest, VIII., József körút 69 ● Telefónszám: József 373—67
Tervez, berendez, átalakit: központi gőz-, melegvíz- és légfűtéseket, vízvezetékeket, egészségügyi berendezéseket, önálló központi szivattyú és elektromos világitási telepeket

Czeglédy János Jenő
műkőáru-készítő, fal- és padlóburkoló mester
Székesfővárosi és állami szállító kartellen kivül
Budapest, Kistemplom ucca 5. Telefón: József 449-98

DITTLER FERENC
ÉPÍTŐMESTER
BUDAPEST, VIII., Baross u. 36

PARKETTA
szállítása, mindennemű padozat készítése és javítása.
FRIED és BENEDEK
parkettgyár és gőzfürész
BUDAPEST, VII., RÁKÓCZI ÚT 82.
Telefon: József 133—43 és József 134—17.

Saját érdekében tekintse meg
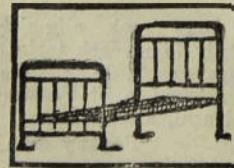
HIKKER réz-, vasbutorgyár
készitményeit. Ágybetétek, gyermekkocsik, ágynemüek, paplanok és legujabb kivitelü kerti butorok gyári árban. Mintaraktár: VII., Dohány ucca 22. (Árkád bazár). Gyár: VII., Holló ucca 5.

SCHÄFFER KÁROLY
okleveles mérnök
Vasút-, út-, betonépitési vállalkozó kövező-mester
Budapest VIII., Aggteleki ucca 17. Telefon: József 325-88

ILKOVITS J.
Központi fütések és vízvezetéki berendezések vállalata
BUDAPEST,
VI, ANDRÁSSY ÚT 92.
TELEFON: Aut. 212—07.

„Petrol"
MÜSZAKI- ÉS OLAJKERESKEDÉS
ezelőtt v. GYURKOVICH ÉS TÁRSA
Budapest, V, Nádor u. 6
Telefónszám: Automata 802-29

STRAUB U. FESTÉK-ÜZLETE
BUDAPEST, IV. KER., PETŐFI-TÉR 1.
(Régi Piarista-épület.)
ALAKULT 1854-BEN TELEFÓN AUT.: 884-26

KOVÁCS OSZKÁR BÁDOGOS MESTER
ÉRCKOPORSÓ ÉS TEMETKEZÉSI CIKKEK KÉSZITŐJE
BUDAPEST, IX., TELEPI UCCA 14. SZÁM.
(A Ludovikával szemben.) TELEFON: J. 451—93

FISCHER ÉS HARTMANN
mázolómesterek
Budapest IV, Képiró ucca 3. sz. TELEFON:
Fióküzlet: IX. ker., Tompa ucca 30. szám A. 847-73

WOLSKY SÁNDOR BÉLA
WOLSKY ALBERT FIA
gépüzemü kefe- és ecsetárugyár
BUDAPEST, VIII., MAGDOLNA UCCA 18. SZÁM.
TELEFÓN: JÓZSEF 324-88

GATTARINGER FERENC
BUDAPEST, III. KER. LAKTANYA UCCA 5
Különböző rendszerű központi fütések berendezési vállalata

BUDAPESTI HIRLAP
a legtartalmasabb magyar napilap
!
Hangja előkelő, hírszolgálata tökéletes

Hrauda Károly és Fia
okl. gépészmérnök
fütési-, szellőztetési- és egészségügyi berendezési vállalata
Budapest, VI., Forgách ucca 20. Telefón: Aut. 917—89

NEUMAN FERENC
OKL. MÉRNÖK, ÚTÉPITÉSI VÁLLALATA
Iroda: BUDAPEST Telep:
V, Rudolf tér 1 sz. VII, Egressy út 34
Telefón: J. 442—60 Telefón: A. 239—44

HAJNAL IMRE
okl. mérnök, épitési vállalkozó
BUDAPEST, I., Attila körút 47. szám
Telefón: Automata 528—64.

Ripka Ferenc főpolgármester

emlékbeszéde Vass József miniszter elhúnyta felett a közigazgatási bizottság keddi ülésén

A mélységes gyász jeléül a napirendre tűzött polgármesteri félévi jelentés tárgyalását elhalasztották és az ülést berekesztették

Kedden délelőtt szokásos havi gyűlésükre jöttek a közigazgatási bizottság tagjai az Ujvárosházán. A bizottsági tagok mély megilletődéssel beszélgettek a váratlan, nagy csapásról, amely *Vass* József miniszter elhúnytával a fővárost és az országot gyászba borította. Pontban 10 órakor

Ripka Ferenc főpolgármester

megnyitotta az ülést és könnyes szemekkel, el-elcsukló hangon a következő gyászbeszédet tartotta:

A székesfőváros törvényhatóságának ez a szerve először van együtt azután a megrendítő gyászeset után, amit itt bejelenteni kötelességem, mert tudom, hogy e bizottság minden tagja átérzi annak a mérhetetlen veszteségnek fájdalmát, amit Vass József népjóléti és munkaügyi miniszter váratlan elhúnyta okozott a magyar közéletnek.

Mint ember, tehetségének, tudásának és meleg szívének erejével egyformán hatott. Mint polgár a kötelességteljesítésnek klasszikus példaképe volt. Mint kormányférfiú mindig szoros kapcsolatot érzett a néppel; kiváló érzéke volt a közszükségletek iránt és meg tudta érezni a tömegek szenvedését, de nemcsak megérezni, hanem enyhíteni is tudta azt.

Budapestet nagyon szerette és Budapest népe érezvén ezt, hasonlóan viszonozta. A székesfővárossal kapcsolatos nagy kérdések elintézése előtt állt s minden reményünk meg volt arra, hogy az ő bölcs belátása, nemesen érző szíve kedvező elintézéshez juttatja azokat.

Remények és tervek álltak előtte és előttünk is. Most pedig fekete zászlók hirdetik, hogy Vass József nincs többé. Az ő életével és munkájával azonban soha el nem múló emléket hagyott Budapest népének szívében.

Indítványozom, hogy a nemzet e nagy fiának elhúnyta felett érzett fájdalmunknak mai ülésünk jegyzőkönyvében adjunk kifejezést.

Az emlékbeszéd, amelyet a bizottsági tagok állva hallgattak végig és amelynek elhangzása után a gyász jeléül az ülést nyomban berekesztették, — mély hatást gyakorolt a jelenlevőkre.

Szt. Margitszigeti Szanatórium

Egyheti kúra a szanatóriumban 98.— P. Lakás kitűnő, bőséges étkezés fürdők és orvosi felügyelet. Speciális gyógyintézet reuma, ischias, szívbántalmak gyógyítására

Diétás konyha cukor- és gyomorbetegek részére

Szent Margitszigeti Nagyszálloda

Olcsó utóidényárak:

1 ágyas szoba 5.— pengőtől
2 ágyas szoba 8.— pengőtől

Szeptember 15-től kezdve penziórendszer: szoba, étkezés és fürdők 1 személy részére napi 12.— pengőtől
2 személy részére napi 20.— pengőtől

Szigeti esték — Tánc — Zene

Week-end. Szombat délutántól hétfő reggelig 1 személy 20.— pengő, 2 személy 35.— pengő

POZSGAY DEZSŐ
építőmester és burkolási vállalkozó
VII., KÖRVASÚT SOR 8.
Saját telepén.

BÁRÁNY JÁNOS
CIPÉSZ MESTER
Arany és ezüst éremmel kitüntetve.
BUDAPEST, IX., GRÓF HALLER UCCA 18.

Fal- és padlóburkoló vállalat
KOCH ÉS SZILÁGYI
Budapest, VI., Eötvös ucca 37. szám
Telefonok: Aut. 280—78 és 296—51.

Én is Philips rádiót veszek!...

MERT: Hangereje, hangtisztasága a legtökéletesebb, minőségben a legjobb. Könnyen kezelhető. Szobadiszül szolgál. Beszerzése kényelmes

PHILIPS RADIO

Minőség, jótállás, részlet, service

Nem lehet tovább halasztani a közlekedési vállalatok egyesítését

Sürgeti a belügyminiszter a közlekedés egységes irányítását — Legfontosabb követelmény az Autobuszüzem fejlesztése

Az *Egységes Községi Polgári Párt* programjába vette a fővárosi közlekedésügy fejlődésében mutatkozó rendszertelenségnek a megszüntetését. *Kozma* Jenő, aki elnöke a közlekedési bizottságnak, a *Fővárosi Hirlap* hasábjain számtalanszor vetett fel fővárosi közlekedési problémákat. Ezúttal arról van szó, hogy az *Egységes Községi Polgári Párt*, — mint velünk a legilletékesebb helyről közlik, — még az ősz folyamán erélyes akciót indít

a közlekedési vállalatok egyesítése

és rendszeres közlekedési program megteremtése érdekében.

Ennek az akciónak a megindítását az a körülmény tette szükségessé, hogy *az Autobuszüzem és a BSZKRT között egyre élesebb rivalizálás tapasztalható.* A BSZKRT erősen panaszkodik, hogy a forgalma csökken és ezt a tényt a gazdasági helyzet leromlásán kívül *az Autobuszüzem konkurrenciájának tulajdonítja.* Mind a két vállalat a főváros közönségének a tulajdona, a főváros vezetői tehát nem hanyagolhatják el e problémákkal való foglalkozást. Nem kétséges, hogy

minden nyugateurópai világvárosban az autobusz lesz a legfontosabb közlekedési eszköz.

Ezzel a ténnyel szembeállítják sokan azt a deficitet, amit az Autobuszüzem produkál. A főváros vezetősége ezt a deficitet nem ítélheti meg kicsinyes költségvetési szempontokból, hiszen itt egy nagy közlekedési fejlődés helyes irányelvei lehetnek csupán a döntő szempontok.

Városházi körökben általános egyébként az a vélemény, hogy

az Autobuszüzemet tovább kell fejleszteni.

A továbbfejlesztés szükségessége mellett szól a racionális gazdálkodás is. Most épült fel ugyanis a főváros új autobuszgarázsa, amelybe százhatvan kocsi fér. A fővárosnak most mindössze száz kocsija van, a régieket már kivonták a forgalomból és így legalább *ötven új autobuszkocsinak a fokozatos beállítására volna szükség.* Ha a főváros felveszi a hosszúlejáratú beruházókölcsönt, ebből legalább 6—8 millió pengőt ki kell hasítani az Autobuszüzem fejlesztésének a céljaira. 50—60 új autobuszkocsit lehet megrendelni ebből a pénzből. Az Autobuszüzemnek ez a fejlesztése kizárólag azt a költséget igényli, amibe az új kocsik beszerzése kerül, mert hiszen a *garazsirozás és a javítóműhelyek használata többletköltséggel járni nem fog.*

Az Autobuszüzem igazgatóságának viszont komoly tanulmányokat kell folytatnia az üzem jövedelmezőbbé tétele érdekében. Ez nem történhetik másként, mint

a relációk okos és célszerű megállapításával.

Sok baj van *a rózsadombi autobusszal*, amely erősen deficites, viszont a Rózsadomb közönségét nem szabad megfosztani egyetlen közlekedési lehetőségétől. A rózsadombiak egyesülete beadvánnyal fordult a főváros vezetőségéhez és az Autobuszüzem igazgatóságához. Ebben a beadványban azt az érdekes ötletet vetik fel, hogy az ő vonalukat jövedelmezőbbé lehetne tenni, ha önálló vonaluk helyett a *16-os vonalat, amely a Váron át közlekedik, a Dékány uccánál meghosszabbítanák és a Marcibányi téren keresztül a Rózsadombra vezetnék fel, onnan pedig a Liszt Ferenc térig járatnák.* Hosszú, nagy vonal lenne ez, amely több környéknek a közlekedési igényeit volna hivatva kielégíteni. Az Autobuszüzem igazgatósága nem vár nagy eredményt ettől a változástól, de a beadvány mindenesetre figyelemreméltó.

Az *Egységes Községi Polgári Párt* vezetősége részéről felhívták továbbá a *Fővárosi Hirlap* munkatársának a figyelmét arra a körülményre is, hogy *a fővárosi közlekedési vállalatok egyesítését azért sem lehet most már halasztani*, mert

a belügyminiszter hivatalosan leiratot intézett a főváros vezetőségéhez és ebben a leiratban megsürgette a közlekedési vállalatok egyesítését.

Teljesen érthető a belügyminiszternek ez az állásfoglalása, mert ha továbbra is ilyen szétágazó lesz a főváros közlekedésügyi politikájának az irányítása, akkor *az elkövetett hibákat és mulasztásokat évek hosszú sora alatt sem lehet jóvátenni.*

WIHART FERENC
• ÉPITÉSZ ÉPITŐMESTER •
BUDAPEST, VII., COLUMBUS UCCA 33. sz.
TELEFON: JÓZSEF 350-97

TRES R.T.
BUDAPEST
MAGYAR GYÁRTMÁNYAI
AZ EGÉSZ VILÁGON EL VANNAK TERJEDVE.

MÉRNÖKI SZAKÜZLET
A „GAMMA" FINOMMECHANIKAI GÉPEK ÉS KÉSZÜLÉKEK GYÁRA R. T.
ELADÁSI OSZTÁLYA
Budapest, IV., Múzeum körút 41.
TELEFÓN: AUT. 860-96. □ TELEFÓN: AUT. 860-96.

OZALID — FÉNY- ÉS ALUMÍNIUM-MÁSOLATOK — Költségvetések, műszaki tervek, térképek rajzolását és sokszorosítását több színben is vállalja. **MANGLITZ FERENC BUDAPEST,** VIII., JÓZSEF UCCA 12. • TELEFÓN: J. 431-47.

A Köztisztasági Hivatal hatáskörébe akarják besorozni a kéményseprés ellátását

Sk a panasz a kéményse prés mai rendszere ellen

A kéményseprőipar gyakorlására vonatkozó törvényes rendelkezések úgyszólván évszázadosak és annyira elavultak, hogy a hatóságok már évek óta sürgetik ennek a közbiztonsági, tűzrendészeti szempontból nagyfontosságú iparágnak újbóli megrendszabályozását és a régi rendelkezések revízióját. Ilyen sürgetett intézkedés elsősorban *az új kerületi beosztás*, mert a kéményseprőkörzetek nem felelnek meg Budapest mai elterjedésének és a lakott területek sűrűségének. Ezt a kerületi revíziót a kéményseprőipartársulat érthető okokból igyekszik elodázni, mert új kerületek beiktatásával *a régi kerületek nagysága korlátozást szenvedne.* A főváros illetékes közgazdasági ügyosztálya azonban állandóan résen van és

a közeljövőben végrehajtás alá kerül a kéményseprői kerületek revíziója, illetve szaporítása.

Ettől függetlenül azonban más tekintetben is sokat foglalkoznak mostanában a hatóságok a kéményseprőmesterek dolgaival.

A közönség részéről, sok háztulajdonostól egyre sűrűbben érkeznek panaszok a hatóságokhoz, amelyek arról számolnak be, hogy *az egyes kéményseprők önkényesen állapítják meg a különböző munkálatokért járó díjszabásokat.* A legutóbbi napokban például egyik nagy háztulajdonos-érdekeltségtől az a panasz érkezett, hogy a kéményseprők azért a munkáért, amiért *békében négy fillért kellett fizetni, most hetven fillért számláznak.* Egy másik panasz szerint állítólag ugyanazt a munkát egyik kéményseprő-vállalkozó negyedévenkint, félévenkint, majd az év végén újból számlázta. Ezek az állítólag sűrűn ismétlődő kisiklások arra késztették a háztulajdonosok egy részét, hogy

a kéményseprő-számlák ellenőrzésére külön revíziós irodát állítottak fel

és azonkívül tudomására hozták ezeket a panaszokat az illetékes közigazgatási hatóságoknak is.

Illetékes helyről értesült a *Fővárosi Hirlap* tudósítója egy olyan mozgalomról is, amely arra irányul, hogy *a székesfőváros községesítse a kéményseprést.*

— Nem vagyok az üzemek barátja, — hangsúlyozta informátorunk — mégis azon az álláspontom vagyok, hogy

a fővárosnak foglalkozni kell a kéményseprés szolgálatának községesítésével.

Ennél az iparágnál ugyanis nem annyira a szakértelem a fontos, mert hiszen itt szaktudás nem játszik különös szerepet, hanem a *megbízhatóság* a legfontosabb. A kéményseprés tűzbiztonsági és köztisztasági munkálat, amelynek többé-kevésbé már ma is hatósági jellege van, semmi elvi akadálya nem lehet tehát annak, hogy *ezt a szolgálatot épúgy a főváros végeztesse el, mint ahogy elvégezteti az uccák takarítását,* a csatornák tisztítását és karbantartását s ahogy a hóeltakarításról és a háziszemét elszállításáról gondoskodik. Nem is kellene e célból egy új üzemet kreálni, hanem

ezt a fontos szolgálatot vagy a tűzoltóság, vagy a köztisztasági hivatal hatáskörébe kellene besorozni.

Úgy értesülünk, hogy ezt a felfogást magáévá tette a törvényhatósági bizottság tagjainak tekintélyes része is, úgyhogy *az ősz folyamán* a törvényhatósági tanácsülésen, vagy a közgyűlések valamelyikén konkrét indítványok formájában fog szőnyegre kerülni a kéményseprési szolgálat községesítésének megvalósítása.

Párt és klub

— *Községi választási mozgalom a Józsefvárosban.* Csütörtökön este tartotta a *Bohn* József és botfai *Hüvös* Iván egységes községi polgári pártja a községi választásokat megelőző első nagyszabású szervező értekezletét. Az értekezletet *Bohn* József nyitotta meg, ki vázolta a választások jelentőségét. Botfai *Hüvös* Iván nagy érdeklődés mellett rámutatott arra, hogy a jelenlegi pártok hat éven át diktatórikus hatalommal rendelkeztek a főváros közgyűlésének termében és az eredmény a mai nehéz lehetetlen helyzet. Nagy tapssal fogadott beszéde után többen szóltak fel, abban a szellemben, hogy az országos politikai pártok csörtetéseit figyelmen kívül hagyva, csupán községi, városi alapon menjenek bele a választási mozgalomba. *Molnár* Dezső tanácsos és dr. *Neufeld* Miklós ügyvéd, valamint dr. *Faith* Jaques hozzászólása után *elhatározták, hogy ezen cél érdekében a pártot Bohn József és botfai Hüvös Iván községi polgári pártjának* fogják elnevezni.

— *A Terézvárosi Gazdasági Egyesület* szokásos keddi összejövetelét Andrássy út 25. szám alatt lévő helyiségében tartotta meg. A városházi aktuális kérdéseket *Farkas* József dr. bizottsági tag ismertette.

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros polgármestere nyilvános írásbeli versenytárgyalást hirdet a **III. kerület, Pusztaszeri út Zöldmáli út és Józsefhegyi út közötti szakaszának makadámszerű rendezésére** azzal a figyelmeztetéssel, hogy a munka esetleg nem kerül végrehajtásra, mert a törvényhatósági tanács még nem rendelte el.

A hivatkozott hirdetményben közölt módozatok szerint a leteendő bánatpénz összege az ajánlati összeg 2%-a.

Az ajánlat benyujtásához szükséges nyomtatványok a IV. ker., Központi városháza, II. emelet 285. ajtószám alatt kaphatók 2 pengő lefizetése ellenében.

A kellően felbélyegzett és borítékban elhelyezett ajánlatokat **1930. évi szeptember hó 23-án (kedden) déli 12 óráig** a II. emelet 279. ajtószám alatt kell benyujtani.

Az ajánlatok felbontása 1930. évi szeptember hó 23-án (kedden) déli 1 órakor lesz a II. emelet 294. számú helyiségben, ahol a vállalkozók vagy megbízottaik jelen lehetnek.

Budapest, 1930. évi augusztus hó 30-án.

A székesfőváros polgármestere.

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros polgármestere nyilvános versenytárgyalást hirdet az **I. ker., Szent Imre herceg útja 29. sz. alatti, az Erzsébet leányárvaház** céljaira átalakítandó intézetben szükséges **vízvezetéki, csatornázási és gázberendezési munkákra.**

A vonatkozó költségvetési kiírás nyomtatványai ívenként 0.50 pengőért kaphatók 1930. évi szeptember hó 12-től kezdve naponta d. e. 11—1 órák között a polgármesteri II. (középítési) ügyosztályának IV., Központi városháza, III. em. 342. sz. szobájában.

A rajzok, tervek és minták megtekinthetők és a szükséges felvilágosítás megszerezhető Danóczy Jenő mérnök előadónál, a Központi városháza, III. em. 319. sz. ajtó alatti hivatalos helyiségben.

Az ajánlatok **1930. évi szeptember hó 29-én (hétfőn) d. e. fél 11 óráig** a polgármesteri II. (középítési) ügyosztály III. em. 350. sz. szobájában adandók be. Az ajánlatok ugyanazon napon, ugyanazon ügyosztály üléstermében (III. em. 354. sz.) 11 órakor fognak nyilvánosan felbontatni.

Budapest, 1930. évi szeptember hó 5.

A székesfőváros polgármestere.

SCHEIBER MIKLÓS OKLEVELES GÉPÉSZMÉRNÖK
Központi fűtés, vízvezeték és egészségügyi berendezések
Budapest, VII., Vörösmarty ucca 19. Telefon: József 415-98.

Szentes Testvérek rt
festő, mázoló és tapétázó iparüzem
Budapest VI, Horn Ede ucca 5
Telefonszám: Automata 194—51 és 185—23

TOST és MOLNÁR
kereskedelmi és tájkertészet
TELEFÓN: JÓZSEF 396—36
BUDAPEST, VII., Erzsébet királynő út 39
TÁJKERTÉSZET
TERVEZÉS és KIVITEL
FAISKOLAI CIKKEK
gyümölcs- és díszfák, gyümölcs- és díszcserjék, szőlőojtványok, rózsák, évelők és minden más a kertészethez tartozó anyagok.
ELSŐRENDŰ MINŐSÉGBEN

EGYESÜLT GÉP- ÉS FÉMÁRUGYÁRAK RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
Budapest, VI., Löportár-u. 9-11
TELEFON: AUTOMATA 275—13
GYÁRTMÁNYAI: Szikvizgyári berendezések, szénsavfürdő-készülékek. Bor- és sörkimérőkészülékek, jégszekrények. Elektromotorok, mosodai berendezések, mosó- és vasalógépek. — Fémtömegcikkek. — Folyékony szénsav.

SOMOSKŐI BAZALTBÁNYA RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
Budapest, IV., Bécsi ucca 4. sz.
Bánya és zúzótelep: Somoskőújfalu
Telefon: Automata 829-23 és 817-92
A bánya előállít: mindenféle szemnagyságú zúzott kavicsanyagot, pormentes zuzalékot legjobb minőségben, előállít továbbá különböző méretű útburkolati idomköveket. Útépítési osztálya vállalja: makadámutak, szabadalmazott óriáskavics (Derieso) utak építését, mindenféle idomkőutak burkolati munkáinak előállítását, továbbá a „Warrenite Bitulithic" elnevezésű legjobban ismert bitumenes rendszerű utak építését.

Kún Sándor
festék, kence, zsiradék, kátrány és vegyitermékek gyári raktára
Budapest, IV, Ferenc József rakpart 18
Telefonszám: József 361—23

KASS BÉLA ASZTALOS
BUDAPEST, VIII., KŐRIS UCCA 7.

Textilipari Feldolgozó és Értékesítő Szövetkezet
Budapest, VIII., Rökk Szilárd ucca 20
Telefon: József 439—91

LANG ÁRPÁD szobafestő és mázoló
BUDAPEST, VI. KER., KASSAI ÚT 81. SZÁM. (SAJÁT HÁZ)
MŰHELY: VIII. KER., MÁRIA TERÉZIA TÉR 7. SZÁM

BIEBER KÁROLY Aranyérmekkel többszörösen kitüntetve.
ÉPÜLET- ÉS MŰLAKATOS MESTER Alapítási év: 1888.
Szultzberger-féle ablak-rugzárak, vasszerkezetek, tűzhelyek gyártása
BUDAPEST, II, TÉGLA UCCA 6. Telefon: Aut. 571—92.

SIMOR DÖME mű- és épületlakatos-mester és vasszerkezetek ipartelepe. Sodronyfonatok nagybani gyártása
BUDAPEST, VII., THÖKÖLY ÚT 89. SZÁM
TELEFON: JÓZSEF 394—43.

HIRSCH LÁSZLÓ
ÚT- ÉS VASÚTÉPÍTÉSI VÁLLALAT
I. KER. BUDAFOKI-ÚT 22.
TELEFON: JÓZSEF 321—17. SZ.

MARGALIT ANDOR ÉS ÖDÖN
MÉRNÖK-ÉPÍTŐMESTER, VÁLLALKOZÓK
BUDAPEST, I., KELENHEGYI ÚT 11—13
TELEFONSZÁMOK: LÁ 15—14 ÉS 12—83

WIEDERMANN ÁGOSTON
ÉPÍTÉSI VÁLLALATA
BUDAPEST, III., SAN MARCO UCCA 5.
TELEFÓN: 628—38.

Kisvasutak • Emelődaruk
Sodronykötélpályák
Modern szállítóberendezések
*
Roessemann és Kühnemann - Epp és Fekete
Egyesült Gépgyárak R. T.
Budapest, III., Római fürdő
Városi eladási iroda: VI., Berlini tér 2. sz.
Telefon: Automata 174—00
*
Harmatta-féle vashordók, tartányok, csövek és oxigén

Bérháztelkek
a Fő ucca, Ganz ucca és Királyhegy uccák között fekvő régi
Ganz-gyári parcellázott
telektömbből, 76 négyszögöltől kezdve kaphatók.
Értekezés dr. Székely Márton ügyvédi irodájában, VII., Erzsébet körút 32, d. u. 4—6 között.
Telefón: J. 448—22 Telefón J. 448—22

STERN IMRE okl. építész, építőmester
Budapest, VII., Rákóczi út 30. Tel.: J. 349-54

Köztisztviselők kedvező fizetési feltételek mellett kaphatnak nyugágyat, függőágyat, sátort és hátizsákot
TELEFON J. 415—07. ALAPITVA 1838-ban
HAUSCHILD ALBERT
Budapest, VII., Károly-körút 15. szám.
Szállít hivatalok részére irattöltőbevedert, por- és padlótörlőruhát.

Sorozatos tárgyalások folynak állam és főváros között a betegápolási díjak végleges rendezése dolgában

A *Fővárosi Hirlap* elsőnek jelentette be, hogy a népjóléti minisztérium és a főváros vezetői között közvetlen tárgyalások indulnak meg a kórházi betegápolási díjak ügyében támadt konfliktus békés elintézése érdekében. Ezek a tárgyalások még folyamatban vannak, sőt — mint a *Fővárosi Hirlap* munkatársa a legilletékesebb helyekről értesül — sorozatos, hosszabb ankétezésre van még kilátás, amíg minden vitás kérdést tisztáznak. Ezekben a tanácskozásokban a főváros részéről *Sipőcz* Jenő polgármester, *Lamotte* Károly pénzügyi tanácsnok és *Némethy* Béla tanácsnok, a közegészségügyi ügyosztály vezetője vesznek részt, míg a népjóléti minisztériumot *Dréhr* Imre államtitkár képviseli.

A *Fővárosi Hirlap* munkatársa beszélt ebben az ügyben

Dréhr Imre dr.,
népjóléti államtitkárral,

aki a következőket mondotta:

— A *kórházi betegápolási díjak ügyében* egyelőre folynak a tanácskozások, amelyeknek részleteit azonban, — minthogy még előreláthatóan több megbeszélés lesz — egyelőre nem ismertethetem a nyilvánossággal. Annyit azonban kijelenthetek, hogy *mindkét oldalról nagy megértés mutatkozik, ami lehetővé teszi ennek a sokat vitatott kérdésnek békés és végleges elintézését.*

Dréhr Imre államtitkár nyilatkozatát a következő *legilletékesebb helyekről* származó információkkal egészíthetjük ki:

— Már eddig is több tanácskozás volt *Dréhr* Imre államtitkárnál. Minden részletre kiterjedő komoly vitáról van szó. Valósággal felderítő csatározások folynak zárt ajtók mögött. A főváros álláspontját ezekben a tanácskozásokban *Némethy* Béla tanácsnok fejtette ki. Eszerint

a főváros mindenekelőtt azért küzd, hogy a népjóléti kormány végre abban az összegben állapítsa meg a betegápolási díjat, amennyibe a fővárosnak a betegápolás tényleg kerül, vagyis naponként 6 pengő 35 fillérbe.

A főváros másik kérése az, hogy *a népjóléti miniszter havonta adjon hatszázezer pengő előleget a tárcája terhére eső gyógydíjak fedezésére, utólagos elszámolás terhe mellett.* A következő kérés oda irányul, hogy

az államkincstár fizesse meg legalább azokat a tartozásokat, amelyek a fővárossal szemben a népjóléti miniszter által megállapított ötpengős alapon fennállanak.

Ezeknek a tartozásoknak a fennállását a népjóléti miniszter is elismerte, de a főváros az államkincstártól még egyetlen fillért sem kapott, ami a kórházak fenntartását erősen megnehezíti.

Ez az összeg 3,714.603 pengőt tesz ki.

Ezen az összegen kívül ugyanezen az alapon jár még a fővárosnak körülbelül hétmillió pengő, ami most van felszámítás alatt. A főváros vezetősége ezeken a megbeszéléseken fenntartotta azt a régi követelését is, hogy

az államkincstár fizesse meg a betegápolási díjak alacsonyabb mértékben történt megállapítása folytán előálló különbözetet is, amely most már 14.117.066 pengő és 63 fillért tesz ki.

— *A népjóléti minisztérium szembehelyezkedik e követelések legnagyobb részével.* A hivatalos álláspont szerint a népjóléti miniszternek szuverén joga a betegápolási díj megállapítása. A differenciát a két álláspont között az a körülmény okozza, hogy a népjóléti miniszter felfogása szerint a napi betegápolási díj megállapításánál a főváros a kórházépítési amortizációs költségeket is számításba veszi, ezt az álláspontot pedig a népjóléti miniszter, — minthogy nem produktív jellegű intézményről van szó — nem akceptálja. Ellenben hajlandó a népjóléti miniszter az általa is már elismert tartozások mielőbbi kiegyenlítését szorgalmazni a kormánynál, hasonlóképpen *hajlandó a fővárosnak azt a kérését is megfontolás tárgyává tenni és esetleg teljesíteni, hogy havonként állandó jellegű előlegeket kapjon a főváros utólagos elszámolás terhe mellett.*

Ezeket a hiteles információkat kaptuk a kérdésben érdekelt illetékes tényezőktől. Már ezen az alapon is remény mutatkozik a békés megegyezésre, amit mindkét fél óhajt. Amennyiben ezen az alapon létrejön a békés megállapodás, a főváros nagyobb összegeket kap kézhez, ami lényegesen enyhíteni fogja a kórházak háztartási helyzetét, másrészt pedig esetleg módot nyujt az új Rókus-kórház felépítésének a megkezdésére.

Kiírják a pályázatot a piarista-épület lebontására

Még az ősz folyamán csákány alá kerül a nagy telekkomplexum

A piarista-ház hosszas vajúdás után a közeli hetekben, úgylátszik, mégis csákány alá kerül. A főváros törvényhatósága hónapokon át tanakodott azon, mi történjen a felszabadult piarista-házzal. A régi épület sorsa azért volt hosszú időn át vitás, mert nem tudtak dönteni, vajjon *felhasználják-e különböző hivatalok és intézmények elhelyezésére,* a túlzsúfolt városháza tehermentesítésére, vagy pedig végrehajtják azt *a régi városrendezési tervet,* mely szerint a többszázéves, de históriai szempontból alig számottevő épületkomplexumot lebontják, hogy helyet adjanak az Erzsébethíd mellé tervezett térnek és végleg kiképezzék a hídfő környékét. Végül is az az álláspont győzött, hogy *a piarista-házat lebontatják* és ezt a határozatot jóváhagyta a belügyminiszter is.

A legutóbbi napokban újabb kombinációk kaptak szárnyra, a piarista-ház sorsát illetőleg,

Édes Endre

tanácsnokhoz fordultunk felvilágosításért, aki a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* tudósítójának:

— E pillanatban az a helyzet, hogy *november 1-ére felmondtunk az épületkomplexumban lévő valamennyi bérlőnek,* a műszaki ügyosztály pedig utasítást kapott, hogy hirdessen

nyilvános versenytárgyalást az épület lebontásának elvégzésére.

— Ezt a felhívást legközelebb már ki is hirdetik és amennyiben a főváros megfelelő és elfogadható ajánlatokat kap, úgy még *az ősz folyamán hozzá is kezdenek a régi piarista gimnázium lebontásához* s a jövő tavasszal elvégzik a rendezési munkálatokat. Ezidőszerint még csak egy nehézség van, hogy a régi képviselőházból ide telepítették át *a szociálpolitikai ügyosztály foglalkoztató műhelyét,* amelynek helyiségeire a választói névjegyzékek összeállítása miatt volt szükség. A *Statisztikai Hivatalhoz* kérdést intéztünk, hogy ezek a műhelyek mikor költözhetnek vissza régi helyükre, de azt a választ kaptuk, hogy

a névjegyzék összeállítása után rövidesen megkezdődik a nagy népszámlálás,

ennek a munkálataihoz lesz szükség az ottani összes szobákra, nem gondolhatunk tehát arra, hogy a régi képviselőházba rövid időn belül vissza költözhessen a foglalkoztatás. Ezeknek a műhelyeknek az elhelyezéséről tehát máshol kell gondoskodni. Hogy hol találunk helyet, egyelőre nem tudjuk és nem is kis fejtörésbe kerül, mert *drága bérelt helyiségekben való elhelyezésre viszont nem gondolhatunk.*

MEGJELENT!

RÉVAI KÜLFÖLDI MESTERMŰVEI

A világ regényirodalma legkiválóbb alkotásainak gyüjteménye, mely épúgy adja ma már klasszikusnak elismert írók legjelentősebb alkotásait, mint a ma irodalmának legaktuálisabb, legkiválóbb műveit.

Anderson: Nagy ember
Arlen: Ifjú szerelmesek
Bang: Reményvesztett nemzedék
Coster: Thyl Ulenspiegel
Ferber: Úszó színház
Flaubert: Salammbo
France: B. Sylvester vétke
— Lúdláb királyné
Jacobsen: Grubbe Mária
— Lyhne Niels
Lawrence: Tollas kígyó
Mauriac: Méregkeverő
Ostenso: Szállnak a vadludak
Wharton: Félálomban
Wilder: Androsi lány
— Szt. Lajos király

20 díszkötésben **95** pengő.

Megrendelhető részletfizetésre is!

Révai Irodalmi Intézet
Budapest, Üllői út 18

Közöljék, mily fizetési feltételekkel, szállítják a Révai Külföldi Mestermüveket.

Olvasható aláírás
Foglalkozás:
Pontos cím:

„BECIVA"
Bekefow Cirkusz Varieté
Városliget * Tel.: Aut. 183-35.
A NAGY SZEPTEMBERI BÚCSÚMŰSOR
este 8 órakor és délután 4 órakor
10 külföldi attrakció! * 10 külföldi attrakció!
HELYÁRAK:
este 1 pengőtől 6 pengőig — délután 50 fillértől 3 pengőig
(este utalvánnyal a fele) — (d. u. az utalvány érvénytelen)

Ipartermék Értékesítő R.-T.
Budapest V, Zoltán u. 7-9. Tel.: A. 110-18

MENDELOVITS FARKAS
Első „amerikai" eredeti szétszedhető jégszekrény gyára
BUDAPEST, IX. KER., DANDÁR UCCA 24
Telefon: J. 360-67
Az 1912. évi orsz. húsipari kiállításon aranyéremmel kitüntetve

FELSENFELD RUDOLF
Alapítva: 1901. Bélyegző és pecsétbélyeggyár, véső és dombornyomó műintézet Tel.: Aut. 103—94.
BUDAPEST, V., BÁLVÁNY UCCA 16

BERKI DEZSŐ
BUDAPEST, VI., Szív ucca 60.
Festék és lakkereskedő Telefon: Automata 242—46.

JUSTUS SÁNDOR ÉS FIA
Gördülő faredőnyök, acéllemezredőnyök, boltponyvák, vászon-, szövött- és faredőnyök gyára
Budapest, VI. ker. Vörösmarty ucca 24/B.
Alapíttatott 1886-ban. Telefón-interurban: Automata 223—06.

SCHIFF MIHÁLY
passzamányos-mester, Budapest, IV. Prohászka Ottokár ucca 8. (Félemelet)
EZÜST ÉREMMEL KITÜNTETVE. + TELEFON: AUTOMATA 834-76.
A legszebb kivitelben készítek mindenféle butorpasszamányt, plimó- (paplan) zsinórt, horgolt rózsát, csillag gombot és gombáthuzást. Női ruhadiszeket, bojtokat, rojtokat, öveket, a legprecizebb, művészi kivitelben. Csillárasinórokat, továbbá selyem- és gyapjúfonal adjusztálást és minden e szakmába vágó munkát.

Wörner J. és Társa
Gépgyár Részvénytársaság
Malomberendezések — Nyomdagépek — Láncgyár — Vasöntöde
Telefon: L. 905-74, 905-75. Budapest, V, Váczi út 43. Alap. 1867.

VAS UCCA 16
BOSCH SZOLGÁLAT
Telefon: József 393-73.

Bauer Dénes utóda, HOFFMANN DÉNES okl. mérnök
II., Szász Károly ucca 5.
Telefon: Aut. 539—59
bádogos, gáz, vízvezeték, csatornázási, központi fűtési vállalkozó

Bründl János udvari szállító
Egészségügyi műszaki berendezések gyára
Budapest, VII., Péterffy Sándor ucca 34. szám
Központi fütés. — Melegvíz készülék. — Vízvezeték. — Csatornázási- és gázberendezések. — Berendez városoknak vízműveket, csatornázásokat és derítőtelepeket. — TELEFON: József 515—19.

ZÁGONYI ISTVÁN
ÉPÍTŐMESTER
BUDAPEST
VI., EÖTVÖS UCCA 8 • TELEFÓN: A. 257—43

MORZSÁNYI HERMANN
Központi fütések, vízvezetéki és csatornázási berendezések
Budapest, VIII. kerület Üllői út 42 szám.
Telefon: József 355-87.

Zwillinger Gyula
ÉPÍTÉSZ
VII., CSENGERY U. 30
TELEFÓN: JÓZSEF 433—69.

Új ügyrend mellett tárgyalják a jövő évi költségvetést

Két héttel eltolódik a büdzsé-vita

A nyári szünet előtt az volt a városházi mértékadó körök felfogása, hogy az 1931. évi székesfővárosi költségvetést a közeledő választásra és a törvényhatósági közgyűlés esetleges feloszlatására való tekintettel, *már szeptember hónapban le fogják tárgyalni,* mert az 1931. évi büdzsé összeállítása kifejezetten még a régi törvényhatóság feladata lesz.

Lamotte Károly dr. pénzügyi tanácsnok hazaérkezése után a pénzügyi ügyosztályban érdeklődtünk a költségvetési vita terminusa iránt, ahol azt a választ kaptuk, hogy

szó sincs a tárgyalás közeli megkezdéséről, sőt annak a szokottnál is későbbi befejezése várható.

— A költségvetés összeállítása, — mondották illetékes helyen, — nagyjában már megtörtént és a pénzügyi ügyosztály a maga részéről már rövidesen végleges számadatokkal rendelkezik, s

a büdzsé-tervezetet teljes egészében a polgármester elé fogja terjeszteni,

aki az új törvény szerint a költségvetés tulajdonképpeni összeállítására egyedül hivatott.

— Szó sincs azonban arról, hogy a költségvetési vita már szeptemberben megtörténne. Ellenkezőleg, az idén még később lesz költségvetés, mint eddig általánosan szokásban volt. A régi törvény szerint ugyanis a költségvetés összeállítását *október 31-ig* kellett elvégezni, eddig kellett a közgyűlésnek a büdzsé-tervezetet letárgyalni, mert november 1-ére az elfogadott kész költségvetésnek a belügyminiszter asztalán kellett feküdni. Az új fővárosi törvény ezzel szemben most *november 15-ig* ad határidőt, ami azt jelenti, hogy *a tárgyalás lefolytatása is két héttel kitolódik.* A költségvetési vita a multtal szemben annyiban változik, hogy

a pénzügyi bizottságnak ezentúl a büdzsé összeállításában nem lesz szerepe,

hanem a törvényhatósági tanács után nyomban a törvényhatósági bizottság közgyűlésében kezdődik meg a költségvetés vitája, — valószínűleg már az *új ügyrend* előírásai szerint.

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros polgármestere nyilvános versenytárgyalást hirdet a IX. ker., Soroksári út 58. sz. alatt levő marhavásárcsarnok tatarozási munkáira és pedig:

I. Kőművesmunkára,
II. Ácsmunkára,
III. Bádogosmunkára,
IV. Kátránypapírfedési munkára,
V. Üvegezési munkára,
VI. Mázolómunkára.

A kiírás nyomtatványai ívenként 20 fillér ellenében kaphatók naponta a hivatalos órák alatt a polgármesteri VIII. ügyosztály mérnöki hivatalában. (Központi városháza, I. pavillon, II. em. 56. ajtószám alatt.)

A netán szükséges felvilágosítások is ugyanott a délelőtti 11 és 2 órák között adatnak meg.

Minden ajánlat külön borítékba helyezendő el, melyen a munkacsoportot meg kell jelölni.

A kellően felbélyegzett és lezárt és lepecsételt borítékban elhelyezett ajánlatokat 1930. évi október hó 1-én délelőtt 11 óráig kell a polgármesteri VIII. ügyosztályban, Központi városháza, II. emelet 204. ajtószám alatt benyujtani.

Az ajánlatok ugyanezen napon délelőtt 11 órakor a polgármesteri VIII. ügyosztály üléstermében (II. emelet 196. ajtószám) nyilvánosan fognak felbontatni, ahol vállalkozók vagy megbizottaik jelen lehetnek.

Budapest, 1930. szeptember 3-án.

A székesfőváros polgármestere.

SZÜTS JENŐ okl. mérnök, építőmester, építési vállalkozó.
Budapest, VIII., Szentkirály ucca 35
TELEFÓN: Józs. 429-436

NAGY ANTAL
BÚTORGYÁRA
BUDAPEST
VII., VIG UCCA 22 • TELEFÓN: J. 438—64

ADLER HENRIK Épületbádogos ésszerelő vízvezeték, csatorna, központi fűtés, és egészségügyi berendezések vállalata
Újpest, Kolozsvári u. 29. Telefón: 940—70.

BOGENFÜRST
AUTÓKAROSSZÉRIAGYÁR AUTÓ és GÉPJAVÍTÓ
Budapest, VIII., Fecske ucca 19. Telefónszám: József 413—80
DUCO fényezés. Készít mindennemű karosszérlát. Elvállal mindennemű karosszéria- és gépjavítást.— Alapittatott: 1859-ik évben.

Karászek Ferenc
Kazán és tartálygyár Telefón: L. 915—07
Budapest, VI., Váci-út 163

Alapittatott 1888 Alapittatott 1888
Palm Albert és Tsa
Különlegességi üzem-feszmérők gyártása
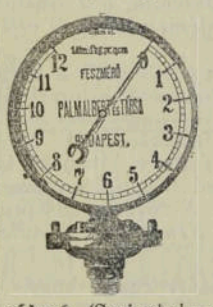
BUDAPEST,
IX., Ráday ucca 3. sz.
Az Orsz. Gőzkazánvizsgáló Egyesület hivatalos szállítója
Feszmérők (Manometer) — Légürmérők (Vacuummeter) — Hőmérők (Thermometer) Fém-pyrométer (Metall-Pyrometer) — Húzómérték (Zugmesser) — Rugóegyensúlyzó (Springbalancen) — Vízállásmérők (Hydrometer) — Vízmérlegek (Wasserwaagen)

BARCSAI LAJOS ÉPITŐMESTER BUDAPEST
IRODA: I., APRÓD UCCA 2.
TELEFÓN: AUT. 533—74.

HERCZEG JÁNOS asztalos mester lakberendező faipari üzeme
BUDAPEST, IX. KER., VIOLA UCCA 17. SZ.
Telefón: J. 443—90

Alapitási év: 1868. Telefón: Zugló 69—07.
CRISTOFOLI VINCE
KÖPADLÓ FAYENCE FALBURKOLAT
BUDAPEST, VII., GIZELLA ÚT 31

GUTH ÉS ÁDÁM
Egészségügyi berendezők Bádogos, viz- és villanyszerelők
VI, DESSEWFFY U. 28. TELEFÓN: 119—91.

Széchenyi Gyógyfürdő
a modern orvosi tudomány minden eszközével és a különböző gyógyeljárásokhoz szükséges készülékekkel ellátva.
A város minden pontjától könnyen megközelíthető.

BARANYAI B. és TSA Központi fűtés, szellőztető vizvezeték, gáz- és csatornázási berendezések vállalata. Autógénhegesztés
BUDAPEST, I., BERCSÉNYI UCCA 5. TELEFÓN: LÁ. 265
„NON PLUS ULTRA" melegvizfütési kazánok gyártása

LIFT HAVERLAND ANTAL
M kir. szab. emelőgép, felvonó és vasszerkezetek gyára
VIII., NAP UCCA 22. TEL.: J. 329-66 és J. 439-53

TÖRÖK ÉS JUHÁSZ FESTŐIPARI VÁLLALAT
BUDAPEST, VI. Petneházy-u 44
Elvállalunk mindennemű szobafestő, épület-, butormázoló és fényező munkát
Telefón: A. 907-03.

Halmos István és Fia
kövezőmesterek és útépitő vállalkozók
Budapest, X., Halom ucca 25. sz.
Telefon: J. 339—52 Telefon: J 339—52

VARGA ALAJOS gáz- és vízvezeték-szerelő vállalata
ÉPÜLET- ÉS DÍSZMŰBÁDOGOS
BUDAPEST, V., HOLD UCCA 25 Tel.: A. 291-57

Kálnai építési vállalata.
I Szirtes u 3/c. J. 456-03.

BANNER ZOLTÁN
okleveles építész és építőmester
BUDAPEST, I., VERPELÉTI-ÚT 10.
Telefón: LÁ. 6-57. Telefón: LÁ. 6-57.

MINKOVITS
modern cégtáblafestő
VIII., Vig ucca 24. — Telefon: József 385—52.

TELEFÓN: 935—10.
REICHENBÚRG JENŐ
épület-, műlakatos és vasszerkezetek gyára
BUDAPEST, VI. SZABOLCS UCCA 6.

ETERNIT TETŐFEDŐ VÁLLAT és ETERNIT CSŐ elárusító hely.
SOMOGYI BÉLA, BPEST, VI, GR. ZICHY JENŐ U. 34
TELEFÓN: 198—81.

STEINER ÉS SZIMPER
dísz-, templom-, szobafestők és mázolók
Budapest, IX., Üllői út 57
TELEFÓN: József 306—29.

STERN EMIL Telefón: Aut. 906-48
ÚT-, CSATORNA- és MAGASÉPITÉSI SZERSZÁM- ÉS MŰSZAKI ÜZLET
BUDAPEST, V., VISEGRÁDI U. 32.

MARX FERENC villamossági vállalata
Budapest, IV, Molnár ucca 47. Tel.: A. 844-20

SCHÖNDORFER ISTVAN
ÉPITŐMESTER
BUDAPEST
VIII., NAGYTEMPLOM U. 21. TEL.: J. 395-53

az első kéz megbizható és olcsóbb

Saját gyártmányú
musica r.t.
VII., Erzsébet körút 43 (Royal Apollo)
és világmárkás — új és használt — zongorák — javítások is — több éves részletre váltó hélkül. Kezelési költség nincs.
Telefón: József 450-63

INCZE GÁSPÁR műbutorasztalos
Elvállal lakás-, irodai és üzletberendezéseket saját tervei és adott minta szerint.
Budapest, I., Bertalan u. 22
Telefónszám: Lágymányos 5—13

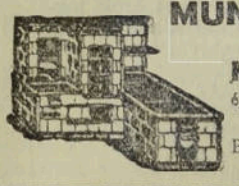
MUNKÁCSY GYULA
Cégtulajdonos:
Munkácsy Ernő
épület- és műlakatosmester, takarékfűzhely és kályhakészítő
Budapest, VIII., Rózsa ucca 39.
Telefón: J. 312—80.

Zumpft István
vasút- és útépitő vállalkozó, kövező mester
Kispest, Rákóczi u. 74. szám

KOVÁCS A. ÖDÖN GÉPÉSZ MÉRNÖK
Budapest, VIII., Bezerédy ucca 8
Telefon: 382 — 93, 408 — 78.
Központi fűtés-, vízvezeték-, csatornaelszerelési vállalata

TIMÁR ÉS QUITTNER
OKL. MÉRNÖK, ÉPITŐMESTER
BUDAPEST, VI, SZÉKELY BERTALAN U. 23
TELEFÓN: AUTOMATA 263—75

KÖVEZ, UTAT ÉS VASUTAT ÉPÍT BÉRHENGERLÉST VÁLLAL KÖVEZŐ ÉS ÚTÉPÍTŐ RÉSZV.-TÁRS. BUDAPEST IX, THALY KÁLMÁN U. 41. TEL.: J. 302-66

Leérkezett a fővároshoz a kartelltörvény tervezete

Szeptember 15-ig várja a főváros észrevételeit a kormány — A terminus meghosszabbítását kéri a főváros, mert a tervezettel számos bizottság kíván foglalkozni — A fővárosnak nagy érdekei fűződnek a kartellek megrendszabályozásához

A kartellek megszabályozásának kérdése már nagyon hosszú idő óta foglalkoztatja a közvéleményt, az egész gazdasági életet, a székesfőváros törvényhatóságát és a kormányzatot is. Egyes kartellek túlkapásai ellen mindinkább hangosabban megnyilvánuló kifakadások többször szóbakerültek a székesfőváros közgyűlésein, sőt *a kartellkérdésben külön ankét összehívását is tervezték* és ennek megalakítását csak az időközben kodifikálás alá kerülő új kartelltörvény akadályozta meg. A főváros törvényhatósági bizottsága azonban így is arra az álláspontra helyezkedett, hogy

minden körülmények között hozzá akar szólni a törvénytervezethez

és meg óhajtja tenni arra a maga észrevételeit. Ezekre való tekintettel kérték fel annak idején a polgármestert, járjon el a kormánynál, hogy a tervezetet parlamenti letárgyalás előtt kellő időben küldjék le azt a székesfővároshoz.

A törvénytervezet időközben a minisztériumban elkészült és rövid leirat kíséretében

szombaton délelőtt érkezett meg a városházára,

ahol nyomban *a közgazdasági ügyosztályhoz* továbbították a szükséges intézkedések megtétele végett. A törvénytervezetet az ügyosztály sokszorosíttatja, megküldi az összes üzemeknek, intézményeknek, a bizottságok tagjainak hozzászólás céljából, azután a közgadasági bizottság, a jogügyi bizottság, a tanácsülés és

a közgyűlés elé kerül a kartelltörvény tervezete

és az így kialakuló észrevételek és vélemények kerülnek azután a törvényelőkészítő bizottság elé.

A *Fővárosi Hirlap* tudósítója beavatott helyen érdeklődött a kartelltörvény, illetve a fővárosnak a tervezettel szemben való állásfoglalása iránt és a következő információt szerezte:

— A székesfőváros közönsége nemcsak azért kíván a készülő törvénytervezethez hozzászólni, mert erre *az autonómiának alkotmányos joga van*, hanem azért, mert

a kartellkérdés különös módon érinti a főváros lakosságának legnagyobb részét.

— Ezen túlmenően a székesfővárost különösképpen azért is érdekli a kartelltörvény minden tervezett intézkedése, mert *az üzemek, intézmények szükségleteinek beszerzése során állandóan napirenden van a kartellprobléma*, amelynek nagyon sokszor és nem kis mértékben pénzügyi kihatásai is vannak a főváros gazdálkodására.

— Az igazságügyminiszter a főváros kérelmére most megküldötte a *„gazdasági verseny szabadságát korlátozó megállapodásokról"* szóló törvényjavaslat tervezetét, azzal a felhívással, hogy a javaslatra vonatkozólag

szeptember 15-ig közölje a polgármester a székesfőváros álláspontját.

— Nem kell külön hangsúlyozni, hogy a különböző kartellek alakulása, működése a székesfővárost nemcsak általános közgazdasági szempontból, hanem nagyszámú közüzemei révén gazdálkodási vonatkozásban is közelről érinti. Ezért a kartellek alakulásának, működésének, törvényhozási úton való szabályozása a székesfővárosra nézve kétszeres fontosságú, így különös jelentőséggel bír, hogy a törvényjavaslatra teendő észrevételek *a főváros magángazdálkodásának szempontjából is megfelelő szakszerűséggel és a kartellekről szerzett gyakorlati tapasztalatok felhasználásával tétessenek meg.*

— A polgármester körrendeletet adott ki abban az értelemben, hogy

az összes ügyosztályok az igazgatásuk alá tartozó üzemek meghallgatásával a törvénytervezetre vonatkozó észrevételeiket, legkésőbb szeptember 10-ig közvetlenül, rövid úton küldjék meg a közgazdasági ügyosztálynak.

— Az idő rövidségére való tekintettel ezt a terminust valószínűleg *nem lehet betartani*, nemkülönben kétséges az is, hogy szeptember 15-ig felterjeszthető lesz-e a kormányhoz a székesfőváros állásfoglalása, mert *a kérdést a közgazdasági bizottságnak és a közgyűlésnek is le kell tárgyalnia*, ami pedig eddig az ideig aligha történhet meg. A székesfőváros vezetősége minden valószínűség szerint *kellő időben el fog járni az igazságügyminisztériumban*, kérve a határidő meghosszabbítását, hogy elegendő idő álljon rendelkezésre a kartellkérdés alapos megvitatására.

A Fővárosi Hirlap tudósítójának alkalma volt a fővároshoz megküldött törvényjavaslatba betekinteni és annak érdekesebb részleteit alábbiakban ismertetni:

A törvényjavaslatnak *14 paragrafusa* van, amelyek többek között a következőket tartalmazzák:

A vállalkozóknak olyan megállapodása, amelylyel közszükségleti cikkek termelését, vagy forgalomba hozását, vagy árszabását egymásközött *a szabad verseny korlátozásával* szabályozzák (kartell, tröszt, szindikátus, konvenció, konszern, fúzió, stb.) csak akkor érvényes, ha 1. írásba foglalták és 2. a Szabadalmi Bíróságnál, esetleg a budapesti Kir. Törvényszéknél, mint *kartellbíróságnál* bemutatták.

A Szabadalmi Bíróságnál bemutatott kartellokiratok egy példányát *a bíróság titoktartás mellett megőrzi*, egyéb példányait pedig a szöveg azonosságának ellenőrzése után záradékkal ellátva visszaadja a bemutató félnek. A kartelliratok bemutatására és őrzésére vonatkozó részletesebb szabályokat az igazságügyminiszter, a kereskedelmi miniszterrel egyetértve, *rendelettel* fogja megállapítani.

A kereskedelmi miniszter a kartellkérdésben véleményadó szervül Budapest székhellyel egy

Kartellügyi Országos Bizottságot

szervez. E bizottság elnökét és alelnökét a kereskedelmi miniszter nevezi ki, a tagok sorában pedig *az országgyűlés mindegyik házának* két-két tagja a *kereskedelmi és iparkamarák* részéről összesen három tag, az *Országos Mezőgazdasági Kamarából* három tag, a *Budapesti Áru- és Értéktőzsde* képviseletében egy tag, az *ügyvédi kamarák* részéről együttesen egy tag, valamint a *mérnöki kamarák* képviseletében egy tag, foglalnak helyet. A bizottság irodai tennivalóit a kereskedelmi minisztérium látja el.

Amennyiben valamely kartell a *jó erkölcsbe*, vagy *közrendbe* ütközik, különösen

ha közszükségleti cikkek termelését, forgalombahozását, vagy áralakulását a gazdasági helyzet által nem indokolt módon akkép korlátozza,

hogy a korlátozás a fogyasztóközönség *kizsákmányolására*, vagy a kartellen kívül álló vállalkozók *gazdasági létének az üzleti tisztességbe ütköző megsemmisítésére vezethet*, — a kereskedelmi miniszter a Kartellügyi Országos Bizottság véleményének meghallgatása után a következő szankciókat alkalmazhatja: figyelmezteti a kartellt intézkedései megváltoztatására, akciójának a közérdeknek megfelelő irányba terelésére, vagy *a károk békés jóvátételére készteti*. Ha ez az eljárás sikertelen marad, ha a helyzet indokolja, megteszi azokat a vámpolitikai áruforgalmi, iparrendészeti, vagy egyéb igazgatási intézkedéseket, amelyekre az illető ügykörre vonatkozó törvények szerint hatásköre van, vagy megkeresés, illetőleg

jogszabály kezdeményezés útján teszi meg az erkölcstelen, vagy közrendbe ütköző kartell érvényesülésének meggátlására szükséges lépéseket.

Végül, ha mindkét eljárás eredménytelen marad, vagy indokolt esetben annak bevárása nélkül is, az igazságügyminiszterrel egyetértve utasíthatja a kereskedelmi minisztert a királyi kincstári jogügyi igazgatóságot, hogy *a kartell érvénytelenségének bírói megállapítása, illetőleg annak hatálytalanítása iránt a közérdekű keresetet indítsa meg.*

A törvény ezután a *kartellbíróságok* megalakításáról, a tárgyalás rendjéről intézkedik, a bizonyítás módját írja körül és a következő büntető szankciókat tartalmazza: a bírság kiszabására irányuló eljárásra a kereskedelmi vétségek esetében követendő eljárás szabályait kell a bíróságnak megfelelően alkalmazni, s az igazságügyminiszter szükség esetén külön szabályokat is állapíthat meg rendeleti úton. A *bírság kiszabása* iránti eljárás a bírságolás alapjául szolgáló cselekmény elkövetésétől számított *három év* alatt, a már kiszabott bírság jogerőre emlekedésétől számított *öt év* alatt évül el.

Beavatott helyen érdeklődtünk

a kartelltörvény várható eredményei

iránt is és a következő választ kaptuk:

— A kartellprobléma sokkal kényesebb és nehezebb kérdés, mint amilyennek látszik, pedig mindenki tisztában van a dolog súlyával és jelentőségével. Nem is speciális hazai probléma, mert az egész világ gazdasági életét foglalkoztatja. Amerikában már évek óta áll a harc a trösztökkel szemben és alig tudnak elérni valami eredményt. Legújabban *Franciaország* törvényhozását foglalkoztatta a probléma és *ott drákói szigorú törvényekkel próbálnak gátat vetni a kartellek féktelenségének.* Legutóbb *Németországot* is erősen foglalkoztatja a kartellkérdés, de itt ugyanakkor, amikor a kartellek megszabályozásáról beszélnek, *gazdasági kényszerűség révén úgyszólván kényszerítik kartellbe például a cukorgyárakat.* Egyébként a kartelleket abszolút károsaknak deklarálni merész állítás lenne, mert hiszen iparvédelmi szempontból *bizonyos egyesülésekre* kifejezetten szükség van.

A szőnyegen lévő törvényjavaslat bírálatába bocsátkozni még korai lenne. Annyit azonban máris meg lehet jegyeznünk, hogy *a tervezet mai formájában nem igen fogja kielégíteni a törvényhez fűzött várakozásokat*, mert például igen tág a törvénynek az a paragrafusa, amely szerint akkor van helye valamely kartellbe való törvényes beavatkozásnak, ha annak akciója a „jó erkölcsbe" ütközik. Már most kérdezzük, hol az a határ, hogyan lehet pontosan lemérni, meddig tart a „jó erköles" és hol kezdődik az „erkölcstelenség" valamely kartell üzleti gesztióiban.

Biztosra vehető, hogy a székesfőváros észrevételei és megjegyzései előnyére válnak a törvény végleges és minden irányban kielégítő kodifikálásának.

Szeptember 1-től
egy teljes komforttal berendezett szoba
úrihölgy részére ellátással vagy anélkül **kiadó**
VIII., Rökk Szilárd ucca 6. I. emelet 3 szám.
Telefon: József 325-35.

KÖZPONTI FŰTÉSEK
ÉS EGÉSZSÉGÜGYI BERENDEZÉSEK VÁLLALATA
SZEPESSY SÁNDOR utóda **SZEPESSY GYULA**
okl. mérnök, Budapest, VII., Abonyi-u. 25. Tel.: J. 380-30.

Magyarország aranykoszorús mestere
SZLEZÁK LÁSZLÓ
harang- és ércöntöde, harangfelszerelés és haranglábgyár
BUDAPEST, VI., Frangepán ucca 77. szám
Telefon: Aut. 913-53

Bazilika részére készült 7945 kg új harang
Az 1900. évi párizsi világkiállításon díszoklevéllel, 1921. és 1923. évi vasipari kiállításon aranyéremmel, az 1925. és 1926. évi kézműipari tárlaton kormánydíszoklevéllel, 1927. és 1928. évi budapesti, székesfehérvári, szentesi és szombathelyi kiállításokon nagy aranyéremmel kitüntetve. — Számos egyházi elismerőlevél! — Költségvetéssel díjmentesen szolgál! Előnyös fizetési feltételek!

Korányi és Fröhlich redőnygyár
BUDAPEST KISFALUDY-U. 5/F • TELEFON: J. 323-76 • 459-86
SPECIÁLIS GYÁRTMÁNYAI:
SZAB. PÁNCÉLREDŐNY · ACÉLREDŐNY · FAREDŐNY · VÁSZONREDŐNY
SZAB. AJTÓCSUKÓ · BOSTWIGH-TOLÓRÁCS · NAPELLENZŐ · SZERKEZETEK

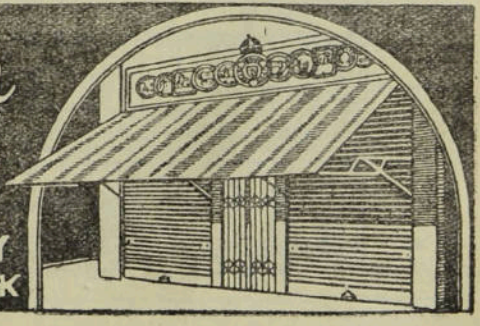

Vállalkozási Hirlap

Rövidesen kiépítik az újlaki rakpartot

Az új dunahidak közeli megépítésére való tekintettel a főváros felírt a kereskedelmi miniszterhez és kérte, hogy a kormány gondoskodjék a dunai rakodópartok további kiépítéséről, ami a — főváros szerint — tulajdonképpen állami feladat. A főváros e feliratban azt is kérte, hogy a rakpartok kiépítését oly időben kezdjék meg, hogy az új hidak építéséig a rakodópartok is elkészüljenek. A kereskedelmi miniszter a földművelési minisztériumhoz tette át az ügyet, mert a rakpartépítés vízjogi kérdésekkel kapcsolatos. A földművelési miniszter a rakpartépítés dolgában már nyilatkozott is és közölte, hogy 800.000 pengőt bocsát rendelkezésre állami támogatásként a rakodópartok folytatólagos építéséhez. E tekintetben már érintkezésbe is lépett a földművelési kormány a Közmunkatanáccsal, hogy a Margithíd és a Szépvölgy ucca közötti szakaszon mielőbb kezdjék meg az építést. Ez a munka közel hárommillió pengőbe kerül, a hiányzó összeg előteremtéséről pedig a Közmunkatanács fog gondoskodni.

Új versenytárgyalási kiírások

A polgármester versenytárgyalást hirdet:

Útrendezésre a Perényi és a Farkastoroki úton. Pályázni lehet szept. 23-án déli 12 óráig az út- csatornaépítési ügyosztályon.

Csatornázási munkára a Kassai uccánál. Pályázni lehet szeptember 15-én déli 12 óráig az út- és csatornaépítési ügyosztályon.

Makadámszerű útrendezésre a Pusztaszeri úton. Pályázni lehet szeptember 23-án déli 12 óráig az út- és csatornaépítési ügyosztályon.

Csatornaépítésre az Aréna úton. Pályázni lehet szept. 22-én déli 12 óráig az út- és csatornaépítési ügyosztályon.

Vízvezeték- és csatornázási munkára a Miskolci úti autobusz főműhelynél. Pályázni lehet szeptember 27-én d. e. fél 11 óráig a középítési ügyosztályon.

Árokboltozási munkára a Budenz ároknál. Pályázni lehet szeptember 22-én déli 12 óráig az út- és csatornaépítési ügyosztályon.

Föld-, kőműves-, elhelyező- és vasbetónmunkára a Miskolci uccai autobusz főműhelynél. Pályázni lehet szeptember 22-én d. e. fél 10 óráig a középítési ügyosztályon.

Vízvezeték-, gáz- és csatornaberendezési munkára az Ihász uccai iskolánál. Pályázni lehet szeptember 16-án d. e. fél 10 óráig a középítési ügyosztályon.

Kőműves-, ács-, bádogos-, kátránypapírfedési, üvegezési és mázolómunkára a Soroksári úti marhavásárcsarnok tatarozásánál. Pályázni lehet október 1-én d. e. 11 óráig a közélelmezési ügyosztályon.

Vízvezeték-, gáz- és csatornaberendezési munkára az Erzsébet leányárvaháznál. Pályázni lehet szeptember 29-én d. e. fél 11 óráig a középítési ügyosztályon.

Zománctáblák szállítására. Pályázni lehet október 9-én d. e. 11 óráig a központi anyagszertárnál.

MESTER és KISS
okl. építész és építőmester
Budapest, VII., Egressy út 5.
Telefon: J. 382—02.

Parafakőgyár R-t.
ezelőtt: *Kleiner és Bokmayer*
Budapest, VIII. ker., Főherceg Sándor-tér 4.
Telefon: József 301-14, József: 301-16
Készít sajtolt parafa-parketta padlóburkolatokat.
Teljesen zajtalan járású, lábmeleg, vízálló padló.

BITUMEN ÚTÉPÍTŐ R.T.
Budapest,
IX., Ferenc körút 46.

ÁKOS FRIGYES
ÉPÍTŐMESTER
BUDAPEST
VII., KERTÉSZ UCCA 24—28
TELEFON: JÓZSEF 301—40

Versenytárgyalási megbízások

A mult héten tartott nyilvános és szűkkörű versenytárgyalások alapján a különböző közmunkákat és közszállításokat a következő cégek kapták:

Ácsmunkát a hengermalomúti kislakásoknál: Sághy Gyula 2940 P.

Szobrászmunkát az üllőiúti bérháznál: Rápolthy Lajos 2850 P.

Sodronyfonómunkát a gyáliúti kislakások kerítésénél: Kollerich Pál és Fia 6008 P.

Vasbetónmunkát ugyanott: Dávid György és Fia 11.261 P.

Festési munkát a belvárosi plébániánál: Singhoffer Géza, Hende Vince és Diósy Antal 50.000 P.

Kőművesmunkát a Lajos uccai iskolánál: Hlavay Kálmán 12.657 P.

Felvonószállítást az Új Szt. János-kórháznál: Wertheim F. és Társa 7079 P.

Villanyszerelési munkát a mesteruccai iskolánál: Villányi Béla 3291 P; *a Lajos uccai iskolánál:* Kuhárszky Ede Ferenc 9823 P.

Műkőmunkát a maglódiúti szeretetház kórházépületénél: Barber Károly 31.824 pengő.

Hőszigetelő- és válaszfalmunkát ugyanott: Parafakőgyár 42.464 és 59.078 P.

Bádogosmunkát ugyanott: Guth Hermann 14.820, Kardos Lipót 3806 P.

Asztalosmunkát ugyanott: Nyitray és Társa 4921, Fischer András 15.488 P; a *hernáduccai iskolánál:* Kass Béla 3084 P.

Mázolómunkát a csenduccai városi házaknál: Princess Ferenc 1260 P; a *bécsiúti házaknál:* Balczó Sándor 5280 P.

Bútorberendezési munkát a Lajos uccai iskolánál: Lopos Gyula 17.064, Rosenfeld Andor 10.500 P.

Kőművesmunkát az Új Szt. János-kórháznál: Krenyó Bertalan 2160 P.

Linoleumburkolómunkát a Toldy Ferenc u. iskolánál: Ungár Fülöp 4280 P.

Állványozómunkát az erzsébetvárosi templomnál: Tőke György 6895 pengő vállalati áron.

Útépítési munkát az óbudai temetőnél: Szántó Ferenc 11.511 P.

Gyalogútaszfaltozási munkát az Alkotás uccánál: Grozit r. t. 19.660 P.

Fakockaburkolási munkát az Andrássy úton: Neumann Ferenc 30.690 P.

Diesel-mótorok szállítását a budaújlaki és krisztinavárosi telepek részére: Lang gépgyár 664.900 P.

Áramfejlesztő telepek szállítását ugyanott: Ganz és Társa 119.060 pengő vállalati áron.

Beérkezett ajánlatok

A mult héten tartott versenytárgyalásokon a különböző közmunkákra és közszállításokra a következő cégek pályáztak:

Tornaszer szállítására a Lajos uccai iskolánál: Lopos Gyula 12.291, Uharek Elemér 12.362, Seffer Antal 12.820 P.

Kőfaragómunkákra ugyanott: Gyulai Bálint 3896, Eichbaum Mór 5033, Altieri Miklós 5245, Seenger Béla 5867, Lendler László 6115, Král Gyula 6516 P.

Vízvezetékberendezési munkára a hidegkútiúti leányotthonnál: Wolf Márk és Fia 11.510, Schuller József 12.404, Janisch János 13.108, Laczkó István 13.339, Weidemann Konrád 14.245, Fekete Ödön 14.277, Róth Vilmos 14.493, Farkas Izor 14.931, Stern és Rosenthal 15.514, Ecser József 15.870, Egri és Fia 15.802, Spiegler Samu 15.821, Thiergärtner és Stöhr 15.945, Buchta Károly 16.399, Várnai Artúr 16.419, Fazekas Ferenc 17.541, Szepessy Sándor 18.009 P.

Központi fűtőberendezési munkára ugyanott a VI. épületnél: Janisch János 21.991, Gyöngyössy István 22.550, Szepessy Sándor 22.737, Várnai Artúr 23.293, Spiegler Samu 23.965, Thiergärtner és Stöhr 23.974, Wolf Ödön 26.222, Rufián István 26.449, Keszler Jenő és Fivére 26.983, Ecser József 28.332, Weidemann Konrád 30.596 P; az I. épületnél: Rufián István 27.938, Wolf Ödön 29.299, Septei Lajos 29.421, Keszler Jenő és Fivére 29.441, Ecser József 30.978, Szepessy Sándor 31.763, Thiergärtner és Stöhr 32.649, Weidemann Konrád 33.471, Spiegler Samu 33.660, Magyar fűtési és szellőztetési vállalat 33.702 pengővel.

Ácsmunkára a Szt. László téri iskolánál: Bognár István 2877, Hellenbrand János 2905, Szivós László 2905, Prohászka József 2964, Bíró László 3641 P.

Mázolómunkára a Kada uccai iskolánál: Toldy Béla 1605, Környei Lajos 2695, Körmendy és Bálint 2812, Zimmermann János 2990, Kovács Pál 3494 P; a rákosfalvai gyógypedagógiai intézetnél: Heller József 2640, Solári M. és Fia 2658, Baráth Géza 2729, Galbavy Gyula 2855, Magyar Viktor 2863, Gergő Sándor 2865, Lendvay Ferenc 3247, Donna Lajos 3290, Kiszeli Gyula 4088 P.

Parkettamunkára a szentendreiúti vámépületnél: Fried és Benedek 2100, Lesetár Dávid 2107, Sterner G. 2220, Radó Ede 2245, Götz Antal 2286, Simon János 2292 P.

Föld-, kőműves- és bontási munkára ugyanott: Zágoni István 3511, Molnár István 4244, Egri Bálint 5339, Németh Vilmos 6469 P.

Asztalosmunkára ugyanott: Mecséry József 1916, Halaman János 1922, Hunfalvy Pál 2514, Negován Mihály 2728 P.

A Diósárok rendezési munkálataira: Urbach és Tafler 67.500, Obendorfer József 71.814, Heverdle István 74.366, Gravieser Albin 74.774, Krausz Ferenc 75.563, Hajnal Imre 80.847, Ámon Antal és Fia 81.841, Szatmáry Ferenc és Fia 80.843, Marik Ernő 82.373, Péry Dezső 83.855, Gattyán Pál és Fekete Sándor 8597, Szántó Ferenc 87.655 P.

Udvarrendezési munkára a gyáliúti iskolánál: Halmos István és Fia 4719, Rheinisch és Wohl 6521, Spányi Ernő 8175, Schaffer Antal 10.177, Schaffer György 12.155 P.

Gyalogútaszfaltozási munkára az Enyedi uccánál: Biehn János 11.861, Helvey Tivadar 12.632, Grosit 12.794, Hirsch Mihály 12.804, Posnanszky és Strelitz 15.013, Korek E. 15.756, Angol aszfalt 18.905 P.

FEKETE ÖDÖN MÉRNÖK
Vízművek, vízvezetékek, csatornázások, központi fűtések, szellőztetések és légszeszberendezések tervezése és kivitele
Budapest, II., Margit körút 58. Telefón: Aut. 514-80

SZÉKESFŐVÁROSI PAVILLON
VÁROSLIGET
WEINGRUBER IGNÁC
KÁVÉHÁZA
NAPONTA KATONAZENE!
Vasár- és ünnepnapon délelőtt katonazene-hangverseny

MENTSIK FERENC
KÖNYVKÖTÉSZETE
SZABADALMAZOTT IRATTÁRI TÁBLAGYÁR
Nagy arany érmekkel kitüntetve :: Postatakarék csekksz.: 47.983
BUDAPEST, IV., SZARKA UCCA 4
TELEFÓN: AUTOMATA 840—02
Tulajdonosok: Mentsik Ferenc és Mentsik Viktor

DR. HELVEY TIVADAR
vegyészeti gyár
vállal szigetelési-, fedési-, aszfalt-, hő- és hangszigetelési munkákat
BUDAPEST, EÖTVÖS U. 21. Telefón: Aut. 272-75.

MÁVAG
cimkés gyártmányokat mindenki bizalommal fogadja, mert
kitűnő anyagból a leggondosabban készülnek!
Ide tartoznak a különféle hengerelt kereskedelmi árukon kívül az ipari stabilmotorok, lokomobilok, traktorok, cséplőgépek és más mezőgazdasági gépek. Útépítő (úthengerő- és útgyalu) gépek, lakókocsik. Vas- és acélöntvények, öntöttvas csövek, karikás kályhák és kereskedelmi öntvények.
Teherautomobilok, autóbuszok a „MERCEDES-BENZ" gyártási szab. szerint a hazai különleges úti viszonyoknak a legjobban megfelelő kivitelben készülnek. Kombinált tűzoltó- és locsoló-autók. 1 ajtós öntözőkocsik.
Jobbágy-féle szab. folytonégőkályháink a háztartásokban és középületekben (iskolákban, stb.) legjobban használhatók.
Kérjen felvilágosítást és árajánlatot!
Magyar kir. állami vas-, acél- és gépgyárak
Budapest, X., Kőbányai-út 21.
Telefon: József 460—29. *Telefon: József 460—29.*

SÁMUEL GYÖRGY
épület,- díszmű-bádogos és egészségügyi berendező
BUDAPEST, VI, ARADI U. 45. TELEFON: AUT. 223-62.

BOGNÁR ISTVÁN
ÁCSMESTER
Budapest, X, Gergely u. 69. Telefón: J. 372-48

METZGER NÁNDOR
géperőre berendezett asztalosüzeme
Budapest, I., Farkasrét, Hóvirág ucca 14

EISSENBERGER JÓZSEF
Kövezőmester és útépítési vállalkozó
BUDAPEST, IX., VÁGÓHID UCCA 9/b SZ.

DIPL. ING. ARCHITEKT — BAUMEISTER
KOSÁLY ÖDÖN
OKL. ÉPITÉSZMÉRNÖK, ÉPITÖMESTER
TELEFON: AUT. 570-41.
BUDAPEST, II, KELETI KÁROLY-U. 15/b.

ÉPÍTŐIPAR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
Budapest, VIII., Baross ucca 15.
Telefón: József 411-49
Aszfaltgyár és anyagtelep: Budapest, IX., Gubacsi út 37.

LUTZ
ZOMÁNCOK-FESTÉKEK LAKKOK ELISMERT LEGJOBB MINŐSÉGBEN
TELEFON: JÓZSEF 93-46
Lutz Ede és társa
LAKK ÉS FESTÉKGYÁR R.T.
BUDAPEST·VII· ÖRNAGY-UTCA 4·SZÁM.

Események

Fővárosi Hirlap

Az Egységes Községi Polgári Párt hivatalos lapja.

*

Előfizetési árak:

fél évre . . . . . 12 pengő:
egész évre . . . . . 24 pengő:

A főpolgármester átvette hivatala vezetését. *Ripka* Ferenc dr. főpolgármester nyári szabadságát befejezte és hétfőn reggel átvette hivatala vezetését. A főpolgármester szabadsága után először a keddi közigazgatási bizottság elnöki székében teljesített nyilvános funkciót. A főpolgármester hazaérkezése után részletesen referáltatott magának a Városháza aktuális ügyeiről és rövidesen intézkedik a törvényhatósági tanácsülés összehívása iránt is.

A polgármester szabadságon. *Sipőcz* Jenő dr. polgármester, mint ismeretes, az egész nyarat Budapesten töltötte és csak néhány napig volt távol a fővárosból. A polgármester családja körében egy budai villában töltötte a nyarat, ahonnan naponta bejárt a Városházára. A jubileumi év mozgalmas eseményeinek befejeztével a polgármester most veszi ki szabadságát és *Vass* József temetése után, jövő szombaton többheti pihenésre az egyik dalmáciai fürdőhelyre utazik. A polgármester távollétében *Berczel* Jenő alpolgármester fogja irányítani a Városházát, aki e pillanatban egyedül van itthon a polgármesterek közül, miután *Buzáth* János dr. alpolgármester szabadsága még tart és csak szeptember végén érkezik vissza fonyódi villájából.

Kozma Jenő hazaérkezése. *Kozma* Jenő dr. nyári szabadságáról e hét végén hazaérkezik és megérkezése után átveszi az *Egységes Községi Polgári Párt* vezetését. A jövő héttől kezdve *Kozma* Jenő lapunk hasábjain újra tájékoztatni fogja olvasóinkat a főváros aktuális kérdéseiről.

Hazaérkeztek a tanácsnokok. A nyári szünet lassanként végetér. A legutóbbi napokban úgyszólván kivétel nélkül bevonultak a nyári szabadságon tartózkodó tisztviselők és átvették hivatalaikat azok a tanácsnokok is, akik a második turnusban mentek üdülésre. *Gallina* Frigyes tanácsnok szombaton érkezett haza, ugyanezen a napon vette át hivatalát *Lamotte* Károly pénzügyi tanácsnok is, nemkülönben *Borvendég* Ferenc, a világítási és vízvezetéki ügyosztály vezetője, aki már erősen dolgozik a három nagy üzem beruházásainak végrehajtásán. *Purébl* Győző tanácsnok ugyanesak idehaza van és a tanerők beosztásával van elfoglalva, míg *Lobmayer* Jenő tanácsnok hétfőn vette át hivatalát. *Csármann* Ferenc, a városrendezési ügyosztály vezetője szeptember 15-én érkezik haza. Az egyetlen tanácsnok, aki nem volt szabadságon, *Karkas* Rezső, a középítési ügyosztály vezetője, ő viszont csak késő ősszel, vagy a tél folyamán, a közmunkakampány befejeztével veszi ki szabadságát.

Akció a középosztály hitelellátása érdekében. Mindenki előtt ismeretes, hogy azok a kiskereskedők, kisiparosok, valamint a középosztály tagjai, akik nem tudnak bankszerű fedezetet nyujtani, el vannak zárva attól a lehetőségtől, hogy *készpénzhitelt kapjanak*. Ingatlan és kézizálog híján a középosztály a hitel nyujtásával foglalkozó intézmények szabályzata értelmében, nem juthat kölcsönhöz és ezért az *Egységes Községi Polgári Párt* már régen keresi a megoldást, hogy azok is hitelhez jussanak, akiknek ilyen fedezet nem áll rendelkezésükre. A párt megbízásából *Kollmann* Dezső dr. indítványt nyujt be olyan értelemben, hogy *a főváros, mint részvénytulajdonos ne vegye föl a Budapesti Kisipari Hitelintézettől a neki járó osztalékot*, hanem azt *külön alapként* kezeltesse és abból az intézet 600 pengős értékhatárig személyi hitelt folyósítson mindazon iparosoknak, kereskedőknek és középosztályhoz tartozóknak, akik bankszerű fedezet híján válságban vannak. Az indítványt legközelebb tárgyalja az *Egységes Községi Polgári Párt*, ahonnan az első őszi közgyűlés napirendjére kerül.

Bayer Antal ünneplése. *Bayer* Antal kormányfőtanácsos, törvényhatósági bizottsági tag és *Bozó* Géza gyógyszerészeket hetvenéves születésük napján a budapesti gyógyszerészek meleg ünneplésben részesítették a *Carlton-szálló* különtermében. Számos felszólaló méltatta közéleti érdemeiket és igaz baráti hangulatban sokáig maradt együtt a nagyszámú társaság.

Könnyezve búcsúzunk Weigl Gézától. Régen, nagyon régen rázta meg a magyar ujságírótársadalmat egy kollégának a halálhíre olyan rettenetesen, mint szombaton reggel, amikor azt olvastuk, hogy a drága, tudós *Weigl* Géza dr. itthagyott bennünket. Meghalt fiatalon, tele életkedvvel, sziporkázó szellemességgel, hallatlan munkabírással, végtelen emberszeretettel és hittel. *Weigl* Gézát nem lehet pár sorban jellemezni, nem ismerheti meg senki az ő finom, jóságos lényét, ragyogó tiszta jellemét, ha elmondjuk róla, hogy az emberi tudásnak nála telítettebb akkumulátorát még sohase láttuk, ha elmondjuk, hogy tündöklő tisztalelkűsége a mások rosszaságáért is vezekelt. Amilyen romantikus figura *a tanár a szerkesztőségben*, olyan bálványozott tekintély volt ő, mert ő *a szerkesztőség tanára* volt. Káprázatos nyelvtudása, páratlan műveltsége és csillogó szellemessége mellett nemcsak a legkitűnőbb magyar ujságírók egyike volt, de írásművészetében is excellált. Az istenáldásból nagyon kevés embernek jutott annyi, mint *Weigl* Gézának, annál nagyobb a fájdalmuk azoknak, akiké volt, akik rajongó szeretettel vették őt körül. A *Fővárosi Hirlap* is megrendülve gyászolja *Weigl* Géza dr.-t, aki számtalanszor tisztelte meg lapunkat pompás írásaival és idetartozott a mi gárdánkba, mint annak egyik legnagyobb büszkesége. Szeretettel, kegyelettel, hálával őrizzük meg emlékezetét, mert sokat gyönyörködtünk benne és sokat tanultunk tőle.

Budapest építkezései az elmult tíz év alatt. A nemzetközi építészkongresszus alkalmából nagyérdekességű albumot adott ki a főváros, amely ragyogó kiállítású képekben ismerteti *az elmult tíz év nevezetesebb építkezéseit*, kitűnő alkalmat szolgáltatva arra, hogy a külföldről ideseregleti építészek illusztrációkban is megőrizzék a magyar főváros sok szép, eredeti és különleges stílusú épületeinek emlékeit. Az albumot *Liber* Endre tanácsnok írta alapos felkészültséggel, színes közvetlenséggel adva számot a magyar főváros építkezéseinek menetéről. Külön kimutatások és táblázatok adnak könnyű áttekintést *a kislakásos bérházak* helyiségeinek megoszlásáról, igazolva azt a törekvést, amelyet a főváros a lakásínség enyhítése érdekében kifejt. Az ízléses kiállítású albumot a főváros házinyomdája állította elő.

Novemberre elkészül az új fővárosi leányárvaház. A székesfőváros Rottenbiller uccai leányárvaháza az idők folyamán egyre szűkebbnek bizonyult és ez indította a törvényhatósági bizottságot arra, hogy a mult évben megvásárolt a *Notre Dame de Sion* apácarendtől a Villányi úton egy nagyobb ingatlankomplexumot, amely a rend korábbi háza és leánynevelő intézete volt. A főváros a kétemeletes nagy épületet *teljesen átalakíttatja és a 4500 négyzetöles nagy telken még újabb beruházásokat is eszközöl*. Az új Erzsébet-leányárvaház két kétemeletes házban kisebb egyemeletes épületben fog állani, ahol személyzeti lakások lesznek. A leányárvaházban 150—200 gyermek számára lesz hely. Az átalakítási munkálatok folyamatban vannak és már annyira előrehaladtak, hogy november hónapban a Villányi út, illetve Szent Imre herceg útja 29—31. szám alatti új árvaházat átadhatják rendeltetésének.

Negyvenéves szolgálati jubileum. A napokban ünnepelte meg a székesfőváros pénztári személyzete *Kauser* Róbert pénztári aligazgató negyvenéves szolgálati jubileumát. Elsőnek *Dingha* Árpád igazgató köszöntötte és különösen kiemelte az ünnepelt megbízhatóságát. Beszélt aztán az aligazgatónak kollégáival szemben tanusított szeretetéről; mindig csak támogatta, segítette a hozzáfordulókat. A felek irányában előzékenységet tanusított, tapaszalhatták, hogy hivatalos órán kívül bármikor fordultak hozzá, kérésük mindig eredménnyel járt. Többen köszöntötték még a jubiláló igazgatóhelyettest, közöttük *Hamvassy* István kerületi elöljáró, aki külön megemlékezett arról is, hogy pályafutását a székesfővárosnál ő is *Kauser* Róbert mellett kezdette meg. A pénztári személyzet szép ajándékkal lepte meg a jubilánst.

Az idén is nyelvtanfolyamokat rendez a főváros. A főváros vezetősége évek óta német, angol, olasz és francia nyelvtanfolyamokat rendez tisztviselői továbbképzésére. A tanfolyamok szeptember közepén kezdődnek meg. Ezidén hat tanfolyam nyílik meg és pedig angolnyelvű három, francia kettő, német és olasznyelvű pedig egy-egy párhuzamos kurzus lesz kezdők és haladók számára. Hetenként két napon 1½—1½ óra tanítás lesz, mindig az esti órákban. A tanfolyamok szeptember 16-án nyílnak meg és június 15-ig tartanak.

Csak október végén nyílik meg a Bakteriológiai Intézet. A főváros új bakteriológiai intézete, amely háromszázezer pengőbe került, elkészült. Az építkezés munkája teljesen befejeződött, sőt javában folynak a berendezési munkálatok is. *Némethy* Béla tanácsnok úgy tervezte, hogy az új intézetet legkésőbb szeptember végén meg lehet nyitni és át lehet adni rendeltetésének. Most azután némi késedelemmel kell számolni, minthogy különböző technikai nehézségek miatt elhúzódik a berendezési munkálatok befejezése. Az intézetnek ugyanis előbb ki kell költözködni a Szent István-kórházból, ahol eddig néhány szobában összezsúfolva kellett működnie. Ez a költözködés nagyobb, körülményesebb és hosszadalmasabb munkának bizonyul, mint azt kezdetben gondolták volna és ez a magyarázata annak, hogy körülbelül háromhetes késéssel lehet csak az új intézetet megnyitni. *Vas* Bernát dr. egyetemi tanár, az intézet igazgatója közölte a *Fővárosi Hirlap* munkatársával, hogy a megnyitás október második felében lesz. A berendezés és az átköltözés munkálatai szerényen folynak, de a legnagyobb erőllyel sem lehet a végleges berendezést siettetni, már csak azért sem, mert hiszen itt nagy értékekről és egy hosszú időre szóló berendezkedésről van szó. Ezek szerint tehát az új bakteriológiai intézetet október második felében fogják átadni rendeltetésének.

Közúti gőz- és motorhengerlést vállal WOLFF ERNŐ
Sürgönycím: WOLFFERNŐ
Tel.: Lágymányos 13-82 Budapest-Kelenföld, Budaörsi-út 101

SCHULZ TÜZELÉSTECHNIKAI ÉS ÉPITÉSI R.T.
Schulz A. okl. mérnök
GYÁRKÉMÉNYEK, KAZÁNBEFALAZÁSOK, IPARI KEMENCÉK, TÉGLA- ÉS MÉSZÉGETŐ KEMENCÉK.
BUDAPEST, VII. ARÉNA u. 80.
TELEFON: JÓZSEF 329-04. JÓZSEF 410-42.

Balassa Árpád
okl. építészmérnök, építőmester
VI., Vilmos császár út 31. Tel. Aut. 164-13.

Rietschel és Henneberg
Részvénytársaság
Budapest, VIII., Práter ucca 12. szám.
Telefon: József 525—18.
Központi fűtések, vízvezetéki és csatornázási berendezések

DONA DÖME ÉS TÁRSA
PAPIR ÉS IRÓSZEREK GYÁRI RAKTÁRA
a „PAPIRMALOM"-hoz
Tel.: Aut. 877-15
Alapítva 1790-ben
Budapest, IV., Aranykéz ucca 6

Összerakható könyvszekrények
rekeszenként minden irányban nagyobbíthatók és pótolhatók.
PRAKTIKUS ÉS OLCSÓ
Lingel Károly és Fiai
Első Magyar Faáru- és Butorgyár.
Budapest, VII. ker., Rózsa ucca 4—6. szám
Kérjük 120 szobából álló állandó kiállításunk megtekintését.

„SANIT F" CEMENTHABARCSTÖMÍTŐ
Gyártja: POSNANSKY ÉS STRELITZ
aszfalt-, fedőlemez- és kátrány-vegyitermék-gyár
Budapest, V., Lipót körút 27. ▫ Tel.: Aut. 228-29., Aut. 282-85

Rozsdamentes acélbeton
„SÁRKÁNYBETON"
54125. sz. a. védjegyezve
Budapest, V., Zoltán ucca 13. Telefon: Aut. 180—54

MŰKŐHÖZ GRÁNITOT minden színben, aszfaltosoknak mészkőlisztet, valamint műkőmunkát legjobb kivitelben szállít
BUDAPESTI KŐGYÁR Hümmerle Adolf utóda
BUDAPEST, V., VISEGRÁDI U. 65. Tel.: 906-37

TERLANDAY ÉS TÁRSA
aszfaltosáru gyára
Budapest VII., Erzsébet királyné-út 125/b. sz.
Telefon: József 443—83.

ZINNER MANÓ
TELEFÓN AUT. 950-75
kőbánya és útépítési vállalkozó
ÚJPEST, TAVASZ UCCA 24. SZÁM

UJPESTEN egy 5 lakásból álló 300 □-öles elsőrendű ház családi okok miatt sürgősen eladó.
Érdeklődni lehet: Tel. 143-06. Schmidthammerné.

DELMÁR BÉLA
okl. mérnök, építőmester
Budapest, VI. Benczur u. 17
Telefon 263-40

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros polgármestere nyilvános írásbeli versenytárgyalást hirdet a VII. ker., Aréna út Sajó ucca és István út közötti szakaszának csatornázására azzal a figyelmeztetéssel, hogy a munka esetleg nem kerül végrehajtásra, mert a törvényhatósági tanács még nem rendelte el.

A hivatkozott hirdetményben közölt módozatok szerint a leteendő bánatpénz összege az ajánlati összeg 2%-a.

Az ajánlat benyujtásához szükséges nyomtatványok a IV. ker., Központi városháza, II. emelet 285. ajtószám alatt kaphatók 2 pengő lefizetése ellenében.

A kellően felbélyegzett és borítékban elhelyezett ajánlatok 1930. évi szeptember hó 22-én (hétfőn) déli 12 óráig a II .emelet 279. ajtószám alatt kell benyujtani.

Az ajánlatok felbontása 1930. évi szeptember hó 23-án (kedden) déli 1 órakor lesz a II. emelet 274. sz. helyiségben, ahol a vállalkozók vagy megbízottaik jelen lehetnek.

Budapest, 1930. évi augusztus hó 29-én.

A székesfőváros polgármestere.

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros polgármestere nyilvános írásbeli versenytárgyalást hirdet a székesfőváros iskolái, hivatalai, intézetei és üzemei részéről igénylendő zománctáblák szállítására.

Az ajánlathoz szükséges nyomtatványok, az általános és részletes feltételek, valamint ajánlati ürlapok Budapest székesfőváros központi anyagszertárában (IV., Központi városháza, III. udvar) kaphatók hétköznaponkint d. e. 8—12 óra között. Ugyanott a részletes szóbeli felvilágosítások is megadatnak.

Az ajánlatokat 1930. évi október hó 9. napján d. e. 11 óráig kell a Budapest székesfővárosi központi anyagszertár hivatalába beadni. A jelzett határidőn túl benyujtott ajánlatok figyelembe nem vétetnek.

A beérkezett ajánlatok 1930. évi október hó 9-én déli 12 órakor fognak a Központi városháza II. em. 242. ajtószám alatti helyiségben nyilvánosan felbontatni, amikor az ajánlattevők, vagy azok igazolt képviselői jelen lehetnek.

Budapest, 1930. évi szeptember hó 6-án.

A székesfőváros polgármestere.

A szerkesztésért és kiadásért felelős: Dacsó Emil. Kiadja: FŐVÁROSI HIRLAP lapkiadó-vállalat.
Révai Irodalmi Intézet Nyomdája Budapest, V., Ügynök u. 8. Nyomdaigazgató: Linzer M.

FARKAS LAJOS
MÉRNÖK
magas-, mély-beton és vasbeton építési vállalkozó
Telefon: J. 396-98
Budapest VII, Kolumbus u. 41

Zalahalápi bazaltkőbánya
RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
BUDAPEST, V. KER. TISZA ISTVÁN UCCA 2. SZÁM
TELEFON: AUTOMATA 820—51

STEINHÄUSL ÉS KÖLBER
FESTŐK ÉS MÁZOLÓK
BUDAPEST, IX., TŰZOLTÓ UCCA 3.
TELEFÓN: József 308—24.

BULICSEK ÉS TÁRSA
KAZÁN-, TARTÁNY- ÉS VASSZERKEZETI GYÁR
Ujpest, Rózsa u. 14. Tel.: Aut. 952-39
Mindenféle szegecselt, hegesztett lemezmunkák és vasszerkezetek

Standard aszfaltok
Oil Trading Company képviselete
MILLINI IGNÁC
Budapest, V., Nádor ucca 6. sz.
TELEFÓN: AUT. 833—40, 832—77.

ZILAHI-BALOGH GYULA
ÉPÍTŐMESTER
Budapest, I., Bornemissza u. 36
TEL.: Lá. 2—32.

STABIL
ÉPÍTŐ RT.
Budapest, V., Vilmos császár út 22
Telefon: Aut. 112 43.

TELEFON: J. 370-70 MAGYAR TELEFON: J. 370-70
ÉPITŐ RÉSZVÉNYTÁRSULAT
BUDAPEST, X, KERÉKPÁR UCCA 2. SZ.
ALAPITTATOTT 1889-ben
Mindennemű vízépítés, folyamszabályozás és csatornázás. Kotrások csatornakotrókkal és excavatárokkal. Darukkal való kirakodások. Alapozások, mély- és magasépítés. Út- és vasútépítés. Hídépítés. Mindennemű beton- és vasbetonépítés. Kőmunkálatok. Városi csatornázások és vízvezetékek
Hajó- és kotrójavító telep Apostagon.

NEUSCHLOSZ—LICHTIG
REPÜLŐGÉPGYÁR ÉS FAIPAR R. T.
BUDAPEST—ALBERTFALVA
VÁROSI IRODA: IV., ESKŰ ÚT 3. SZÁM.
TELEFÓN: AUT. 890—47.
GYÁRI TELEFÓN: LÁGYMÁNYOS 582—20, 11—79.
PARKETT- ÉS ÉPÜLETASZTALOS MUNKÁR!

GERA LAJOS FIAI
asztalos munkák gyára
TELEFÓN JÓZSEF 370—20
BUDAPEST, VIII., THÉK ENDRE UCCA 35

„IDEÁL" PAPLANGYÁR
SÁNDOR M. FERENC
BUDAPEST, IV, KAMERMAYER KÁROLY UCCA 1
Állami, városi és közintézmények szállítója

PADOZATI MUNKÁR ELSŐRANGÚ KIVITELBEN
slavoniai tölgy- és bükkparkét, táblaparkét egyszerű és díszes kivitelben, aszfaltparkét és hajópadlók
Pestszentlőrinci Parkétgyár és Gőzfűrész Részvénytársaság, Budapest, V., Személynök-utca 16. I. em. Telefon: Aut. 212—44.

Budapest Székesfőváros
Ásványvíz-üzeme
HARMATVIZ
A Hungária gyógyforrás szénsavval telített vize.
Kapható mindenütt! Tel: Autom. 530-03.

NAGY JÓZSEF
ARANYOZÓMESTER
Telep és mintaraktár: Budapest VII. Rózsa u. 3-5
TELEFON: József 344—58.
KÉPKERETEZÉSEK
Gyárt: ovál-, kör- és szegletes kereteket minden stílben és kivitelben. Készít: templomberendezés, szalónbútorok, csillárok, termek és minden e szakmába vágó munkák aranyozását.

KIRCHKNOPF ISTVÁN
Alapítási év 1897
Tel.: Aut. 851-39
Épület- és portálüveges üveg-, tükör-, porcellán-, kőedény- és lámpakereskedés. Aranyhalak és haltartók, aquariumok nagy választékban. Vállalok: mindennemű üvegcsiszolást, épületüvegezést és üvegtetők vízmentesítését
BUDAPEST, IX., KÁLVIN TÉR 8. SZ. (Ref. templom mellett)

TARJÁNYI ISTVÁN
SZOBAFESTŐ ÉS MÁZOLÓ
BUDAPEST VII, JÓSIKA UCCA 3
Radiátorok és fűtőtestek szakszerű mázolása és fényezése hőállóan teljes garancia mellett
TELEFÓN: J. 382—45

CORDATIC
a tökéletes autópneu
Főelárusítás:
Budapest, VI., Mozsár-u. 9.

ÁMON ANTAL és FIAI
KŐVEZŐMESTEREK, ÚT-, CSATORNA- ÉS BETONÉPITÉSI VÁLLALKOZÓK, FÖLDMUNKA, VÁGÁNYFEKTETÉS, MÉSZKŐBÁNYA.
VIII., Futó ucca 10. Telefon: J. 303-85.

HIDI IMRE
ÉPITŐMESTER
Budapest, VIII., Német u. 41-43
Telefon: József 401—83

BIER ÉS WERSCHETZ
okl. mérnök és építőmesterek, építési vállalkozók
Budapest, IX., Vágóhíd ucca 11. sz.
TELEFON: JÓZSEF 363—78, 259—50.

ROTTER ZSIGMOND
terménynagykereskedő
Budapest, V., Nádor ucca 17. sz.
Telefón: 287-18, 276-94.

Dunakavicsot és Dunahomokot
szállít kocsifuvarban és vasúton saját iparvágányról Budapestről, Adonyból, Baiáról, és Mohácsról
FLEISCHMANN ANTAL Dunakotrási és gőzhajózási vállalat
Budapest, VII, Károly körút 17. Telefon: József 465-62 és 465-63

THE NEUCHATEL ASPHALTE COMPANY LIMITED
BUDAPESTEN, Iroda: VI., Vilmos császár-út 31. sz. Telefon Teréz 212—46. Gyár: VI., Váci-út 35. Telefon: L. 914—88. Gyárt és elad Val de traversi mastixot, raffinált bitument, falszigetelő aszfaltot. Készít: Traversi természetes tömörített aszfalt utakat és öntött aszfaltból járdákat és kocsiutakat.
Budapest székesfőváros szerződéses vállalkozója.

ALAPÍTATOTT: 1918
GAZDAG JÓZSEF ASZTALOSÁRU GYÁRA
Gyárt műbutort, belső berendezéseket minden stílben, továbbá épületasztalos munkákat
KISPEST, PETŐFI TÉR 9. TELEFÓNSZÁM: KISPEST 102

Malcsiner Károly
Lakatos, lemezáruvasszerkezeti és autóhűtőket gyártó üzem.
Budapest, X. ker. Kelemen-u 27.
Telefón: J. 394-95.

Egyesült Tégla- és Cementgyár R.-T.
Budapest, V., Sas ucca 25. szám
Telefon: 230—71, 108—59, 141—52
Évi teljesítő képesség: 12,000 vagón cement, 5,000 „ mész, 80.000,000 darab tégla, 8.000,000 „ cserép
Portlandcementgyár: Lábatlan. — Mészégető: Lábatlan.
Téglagyárak: Buda, Kőbánya, nyergesujfalu

SZOBRÁSZ MŰTEREM ÉS MŰKŐIPARI ÜZEM
Karl Ferenc szobrász
III. kerület, Timár ucca 20 sz.
Telefón: Automata 622—93

Révész János
cement-, márványmozaik- és műkőárgyár, betonipari vállalat.
Sorkoló-, műkő és csatornázási munkák. TELEFON: Ujpest 168.
Központi iroda: UJPEST, ŐSZ UCCA 14.

DÁVID ÉS KERTÉSZ
kazán- és gépgyár r. t.
Budapest, VI., Mágiya ucca 75—77
Telefon: Lipót 814—46.

WIENER A. UCÓDA
ÉPÜLET-ASZTALOS ALAPÍTTATOTT 1886
TELEFÓN: J. 344—50
Kész ajtók, ablakok vasredőnyös üzleti ajtók, kirakatok, állandóan raktáron
BUDAPEST, IX, ÜLLŐI ÚT 123 Az áll. gyermekmenhely épületével szemben

A légzőszervek bántalmainál
Asthma Emphisema esetén
biztos gyógymást nyujt a
Szt. Gellért Gyógyfürdő
legtökéletesebb berendezésű
inhalatóriuma és pneumatikus kamrája

OETL ANTAL
VASÖNTŐDE és GÉPGYÁR RÉSZV.-TÁRS.
X. KER. ASZTALOS SÁNDOR-UCCA 9.
TELEFON: JÓZSEF 461-09, 461-08.

SHELL
BENZIN
OLAJ

SPÁNYI ERNŐ okl. mérnök mélyépítő-, kövező- és bitumenépítő vállalata
Budapest, I. kerület, Győző ucca 5. sz.
Telefón: Aut. 866-96

Ára 50 fillér

Tizenkilencedik évfolyam | Budapest, 1930 szeptember 17. | 37. szám

Fővárosi Hirlap

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Egész évre ..... 24 pengő
Félévre ..... 12 pengő
Állandóan:
GAZDASÁGI ÉRTESÍTŐ

VÁROSI, POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

Felelős szerkesztő: DACSÓ EMIL

MEGJELENIK MINDEN SZERDÁN
Szerkesztőség és kiadóhivatal
BUDAPEST, VI., SZIV UCCA 18. SZ.
Postatakarékpénzt. csekkszámla 40.424
TELEFÓN: AUTOMATA 137—15

Temetés után,

amikor a nemzet egyik legnagyobbját hantoltuk el, nem lehet a könnyeket gyorsan felszárítani és nem igaz az, hogy a fülünkbe csak a gyászbeszédek visszhangzanak. Magasztos és követendő példa marad mindörökké számunkra ez a nagy férfiú, aki saját hatalmas egyéniségében megmintázta számunkra, hogy milyennek kell lennie a háború, az összeomlás utáni kor, a legújabb kor államférfiának. Ahogy *Ripka* Ferenc főpolgármester mondta a koporsó mellett: „*Vass József út* volt a magyar romok között. *Igazság* volt, amikor megmondta nekünk, hogy jobban tudjuk gyűlölni egymást, mint szeretni a hazát. *Élet* volt, mert dolgozott és segített. Élete az isteni és emberi kötelességek teljesítése volt."

Csak olyan lélekből váltódhatott ki *Vass* Józsefnek ez a tökéletes, megkapó jellemzése, amely lélek annyira igen közel állott hozzá, amely lélek rezonált *Vass* József lelkének minden megnyilatkozására. A fájdalom szavai voltak ezek, de olyan kőbe vésni való szavak, amelyek örök példaképül állítják elénk a nagy minisztert. A gyász elnyúló napjaiban sokat gondolunk rá és a munka napjaiban nagyon, de nagyon sokat fogjuk még idézni az ő nagyszerű példáját. Szavai, mondatai szállóigékké, gondolatai argumentumokká válnak. Budapest iránt érzett jóindulatát, szeretetét pedig, amelynek annyi jelét tapasztaltuk, sohasem felejtjük el és különösen majd akkor jut eszünkbe, ha mások, a legjobb szándékúak sem tudnak majd Budapestért annyit cselekedni, mint ő. Mert nem lesz meg senkiben az emberi léleknek az a hatalmas, visszfényes, tiszta lángolása, amellyel ő égett. És mert nem lesz meg az a sziklákat görgető ereje, amellyel *Vass* József rendelkezett.

Elment, ami benne földi és mulandó, de szelleme itt marad és munkálja a magyar lelkek egymásmegértését, munkálja az alkotó lélek termékenységét. Az ő szavai, az ő szelleme szinte minden nap meg fogják világosítani a mi elménket. Most is, hogy elmultán és a természet mulandóságot példázó őszbehajlásán elmélkedünk, égő szavakkal látjuk a város falain lángolni egyik utolsó mondását: *így nem mehetünk neki a télnek.* Nem, így nem mehetünk neki, ezt ő jól látta a kormánykerék magaslatából, de jól látta akkor is, amikor a nép között járt és szeretettel ölelte magához az elesetteket. De ha ezer karja lett volna is, fel tudta volna-e emelni valamennyit. Nem, itt kevés értéke van az emberi jóságnak, a szamaritánus érzéseknek. Ezeken már régen átesapott a nyomor hulláma. A segítő kéz gyenge és hatástalan, itt munka kell és ha ezerszer beszélünk a dologról, aminthogy ezerszer kell beszélni róla, mindig azt kiáltjuk, hogy *munkára van szükség.*

A budapesti városházának szól legelsősorban ez, mert a vajudásnak olyan példáját, mint amilyet most itt látunk, eddig el sem tudtuk képzelni. *Férfias erő helyett a városházán valami szentimentalizmus uralmát látjuk.* Hiszen szépen világít a magyar éjszakában a *Liber* Endre becsületes szíve, nem elég, ha alamizsnát kapargál össze és őrködik az éhezők gyomra-korgása fölött. Nem tud csodát művelni és Budapest munkátlanjai számára nem tud mindennap kánai menyegzőt rendezni. *Radikálisan csak a munka segít és elérkeztünk az időponthoz, amikor radikálisan kell cselekedni, mert „így nem mehetünk neki a télnek."*

Egy szál *Liber* Endrével nem tudjuk megfutamítani a nyomor hadjáratát. *Pénzt kell előteremteni akár a föld alól is.* Mi szoktuk a türelmet, a megfontolást prédikálni, de ma nem bánjuk, ha átkok szállnak is a fejünkre, ma azt követeljük, hogy akármilyen feltételek, akármilyen módon is pénzt kell előteremteni, nehogy „így" kelljen a tél elé menni.

Nem is soroljuk fel az ötleteket, amelyek féléves töprengések során felmerültek, pedig csak emlékeztetni kellene néhány ilyenre és máris rendben lennénk, feltéve, hogy erélyesen és keményen vennék kézbe a dolgot. Hogy másra ne emlékeztessünk, *itt van példának okáért a tatarozás kérdése.* Vajjon hol késik a rendelet, amely sok ezer embernek adná a kezébe a téglát és a vakoló kanalat? Olyan egyszerű és természetes volt ez a gondolat, olyan bölcs volt ennek fölvetése, hiszen a munkanélkülieknek valóságos tömegét lehetne ezáltal munkához juttatni. De nálunk minden fut, él, viharzik az utolsó pillanatig és a célnál minden összeomlik.

Ezen kell segítenünk, hogy ne legyen minden akciónk szalmaláng, ne zápuljon meg útközben a lelkesedésünk és fejezzük is be, amit egyszer elkezdtünk. Ha nagy miniszterünk emlékét tiszteletben tartjuk, ha az ő szelleméből csak egy kicsit magunknak biztosítunk, akkor rend és munka lesz itt. Munka és béke: az ő két nagy, szent ideálja.

Megtörténnek az első lépések a nagyüzemek központosítása érdekében

Szerdán megalakul a nagyüzemi bizottság — Elsőnek a Gázgyár igazgatósági hivatalának elhelyezéséről gondoskodnak — Becsey Antal a bizottság elnöke nyilatkozik a legsürgősebb tennivalókról

A főváros vezetőségének az őszi munkaszezón kezdetén minden törekvése arra irányul, hogy minél több közmunka elrendelésével nyujthasson támogatást a súlyos gazdasági válsággal küszködő vállalkozásoknak. Nem kétséges, hogy a főváros ebben a tekintetben *anyagi erején felül* hozott áldozatokat, hiszen éppen most vannak kiadás alatt a Vízműveknek és az Elektromosműveknek összesen 47 millió pengő értéket képviselő beruházási munkálatai. Ilyen körülmények között *érthető az a nagy érdeklődés, amely a főváros üzemi szakbizottságának az ülését megelőzi.* A XII. ügyosztály mellé állított, úgynevezett üzemi szakbizottság még nem alakult meg és így érdemleges ülést még nem is tarthatott. *Becsey* Antal az elnöke ennek a szakbizottságnak és így az ő elhatározásától függ, hogy ez a bizottság mikor kezdi meg működését.

Becsey Antal,

az *Egységes Községi Polgári Párt* társelnöke, akit ebben az ügyben megkérdeztünk, a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— *Szeptember 17-én, szerdán tartjuk első ülésünket.* A XII. ügyosztály szakbizottságának ez az ülése természetesen csak az *alakulási formaságokra* szorítkozhatik, mivel azonban rengeteg teendőnk van, még ezen az alakuló ülésen intézkedni fogok a *második ülésnek* az összehívása iránt. A második ülésen, amelyet előreláthatóan a rákövetkező hét szerdáján, vagyis *szeptember 24-én* fogunk megtartani, már érdemleges vitát indíthatunk meg és esetleg

olyan határozatokat is hozhatunk, amelyekkel előbbre mozdíthatjuk a gazdasági válság enyhítését célzó törekvéseket.

— A XII. ügyosztály szakbizottságára egész sereg aktuális feladatnak a megoldása vár. Mindenekelőtt a *Gázgyár új igazgatósági épületének* az ügyét kell döntésre előkészíteni. Az új Rókus-kórházat a főváros a Tisza Kálmán téren fogja felépíteni — a Gázművek jelenlegi igazgatósági épületének a helyén. Igaz ugyan, hogy bizonyos nehézségek késleltetik az új Rókus-kórház megépítésének a megkezdését, viszont azonban

a Gázművek igazgatósága részére előbb kell új épületről gondoskodni, még mielőtt az új Rókus-kórház megépítése megkezdődnék.

Aki tehát sürgetni akarja az új Rókus építésének a megkezdését, annak előbb a Gázművek igazgatósága részére kell új épületet szereznie, vagy legalábbis kiharcolnia. Különböző tervek merültek fel, amelyek közül én a legelfogadhatóbbnak azt tartom, hogy a Gázművek új igazgatósági épületét a *Kisrókus telkén* kell megépíteni. Ezt a kérdést feltétlenül tisztázni kell és pedig minél előbb, mert nézetem szerint nemcsak a Gázművek központi igazgatóságának a problémáit oldjuk meg ezzel, hanem egyben

előkészítjük a szerintem feltétlenül szükséges üzemi koncentrációt is.

Nem kétséges ugyanis, hogy a Vízműveknek az igazgatása *súlyos nehézségekkel jár.* A Vízművek most a *Pesti Hazai Takarék* épületében, az Egyetem uccában van elhelyezve. Vagyis olyan helyen vannak a Vízművek igazgatósági helyiségei, ahova azok egyáltalán nem valók. A Vízműveknek különben is nagyobb helyiségekre van szüksége, mert hiszen *a víz állandó kémiai ellenőrzése a jövőben nem az élelmiszervizsgáló intézeten keresztül fog történni,* hanem a Vízműveknek most felállítandó önálló kémiai osztálya útján. Ennek az új osztálynak a megszervezése teljesen elő van készítve, csupán a *végrehajtás* van még hátra.

— A *Fővárosi Hirlap* hasábjain fejtettem ki először azt a tervemet, hogy

a Vízművek, a Gázművek és az Elektromosművek igazgatásának azonos természetű momentumait egybe kell kapcsolni.

Mind a három üzem külön végezteti az órák leírását és ellenőrzését, valamint a pénzbeszedést. *Háromszoros munka ez, amit kevesebb fáradsággal lehetne elvégeztetni, ha minden egyes lakásban a három üzemnek közös alkalmazottja egyszerre végezné* úgy a vízórának, mint a villanyórának és a gázórának a leírását, valamint a havonkinti inkasszálást. De nemcsak ezekben a részletkérdésekben lehet üdvösen és előnyösen végrehajtani a centralizálást, hanem a *központi* irodai igazgatásban is.

— A fővárosi üzemek igazgatásának a centralizálását szorgalmazni fogom, ahol csak erre módom és lehetőségem nyílik.

— Ez a kérdés a legaktuálisabb problémák közé került, mert hiszen most kell előlött döntenünk, mielőtt a Kisrókus helyén megkezdenők az új igazgatósági épület megépítését és berendezését. *Mind a három üzemnek a központi igazgatását ebben az új épületben lehet majd elhelyezni,* amivel nemcsak az adminisztrációt fogjuk egyszerűsíteni és gyorsítani, hanem egyben a főváros közönségének is szolgálatot teszünk azzal, hogy *a főváros lakosai Budapest szívében, a Rákóczi úton egyszerre járhatnak el mind a három közüzemmel kapcsolatos ügyeikben.*

— Az üzemi szakbizottságnak természetesen más feladatai is lesznek. Így például nagy munkát ad az üzemi beruházásokkal való foglalkozás. Főként a Vízművek beruházási programjának a végrehajtása vált sürgőssé, mert ha még a télen nem hajtjuk végre ezeket a munkálatokat,

a jövő év nyarán kánikula esetén ismét zavarok fenyegethetik a vízszükséglet kielégítését.

— Sürgős a víztisztítási eljárás megindítása is, mert különben két év mulva sem szabadíthatjuk meg a budapesti vizet a bennelévő szennyes anyagoktól.

December közepén megnyílik a Wenckheim-palotában a fővárosi könyvtár

Az új monumentális könyvtárépület egy és negyed millióba került Liber Endre tanácsnok nyilatkozik a kultúrintézmény fejlődési lehetőségeiről

A Wenckheim-palotában hetek óta folyik a munka, hogy a *fővárosi könyvtár* a gróf Károlyi uccából végre átköltözködhessék hivatásához és európai nívójához mérten új helyiségeibe. A főváros vezetőségét bizonyos oldalról sorozatos támadások érték amiatt, hogy a fővárosi könyvtár részére megvásárolta a Wenckheim-palotát. Éveken át tartalékolták az átalakításhoz szükséges költségeket, míg végre most

befejezéshez közeledik a végső berendezkedés munkája is,

úgyhogy még ebben az évben megnyílhat a nagyközönség számára az új könyvtár. Majdnem

két évtizedes küzdelemnek lesz az eredménye az új könyvtár,

amelynek ötlete még *Bárczy* István polgármester idejében fogant. Erről a nagy küzdelemről mondja el visszaemlékezéseit alábbi nyilatkozatában *Liber* Endre tanácsnok, aki elismerésreméltó harcot folytatott e régi terv megvalósulásáért.

Liber Endre tanácsnok

a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Az új fővárosi könyvtár megépítésének a gondolatát még 1914-ben *Bárczy* István, Budapest akkori polgármestere vetette fel, sőt még ugyanebben az évben sor került a nyilvános tervpályázatnak a kiírására is. A tervpályázat sikeres volt, kivitelre *Lajta* Béla művészi tervét fogadta el a főváros. Ez a terv úgy szólt, hogy a *főváros a Calvin téren hatalmas palotát épít a könyvtár céljaira* s e modern könyvtárpalotában nagy, monumentális kultúrterem is létesült volna, ahol a főváros egyéb természetű kulturális szükségletei is kielégítést nyerhetnek. E nagyszabású terv végrehajtását megakadályozta a háború kitörése. A normális viszonyok helyreálltával nem lehetett kitérni annak a követelménynek a teljesítése elől, hogy a fővárosi könyvtár részére megfelelő elhelyezést kell találni, mert *a jelenlegi állapotok tarthatatlanok.* Itt nagy értékekről van szó, senki sem vállalhatta tehát azt a felelősséget, amellyel e könyvtári állapotok további fenntartása járhatna.

— Ilyen előzmények után, több mint egy évtizedes küzdelemnek volt az eredménye a Wenckheim-palotának a megvásárlása. Mielőtt azonban ezt a kedvező vásárt a főváros perfektuálta volna,

a fővárosi könyvtár elhelyezésére vonatkozóan egész sereg más terv is felmerült, amelyek azonban sorra megvalósíthatatlanoknak bizonyultak.

Megkíséreltük a fővárosi könyvtárat egy nagy *bérházban* elhelyezni, szó volt arról is, hogy a fővárosnak *Ráday uccai telkén* építünk egy hatalmas bérházat, amelynek egyik emelete szolgált volna a fővárosi könyvtár elhelyezésére. A bérház nem épült fel és a könyvtár ismét elhelyezés nélkül maradt. E tervezgetések között érkezett a fővároshoz az az ajánlat, hogy vegyük meg a Wenckheim-palotát. Hosszas tárgyalások és alkudozások után

mai értékben 750.000 pengőért szerezte meg a főváros ezt a monumentális épületet,

előbb azonban szakértőkkel állapíttattuk meg, hogy alkalmas-e ez az épület a fővárosi könyvtár befogadására. Miután a szakérők egyértelműleg megállapították, hogy ott a fővárosi könyvtárat el lehet helyezni, csupán bizonyos átalakításokra van szükség, *két éven át tartalékoltuk az átalakítási költségeket.*

Összesen 480.000 pengőbe került az átalakítás.

— Az átalakítási munkálatok befejeződtek, csupán a *belső berendezési munka* van még hátra. Árlejtés útján ezeket a munkálatokat is kiadtuk, a szállítási határidő október 15-ike.

— Meg kell állapítanom, hogy az átalakított Wenckheim-palotában nemcsak olyan helyiségek állanak rendelkezésre, amelyek a mai modern viszonyokhoz képest a könyvtárnak megfelelő nívójú elhelyezését biztosítják, hanem egyben

lehetőség is nyílik a könyvtárnak további terjeszkedésére.

— Ez pedig rendkívül fontos körülmény, mert hiszen abban az esetben, ha a terjeszkedésre nem volna lehetőség, nem értük volna el a kívánt célt. Az új könyvtár berendezésénél felhasználtuk úgy a könyvtárigazgatónak, mint magamnak a külföldön szerzett tapasztalatait is. Én ötvenkét külföldi könyvtárat néztem meg. Láttam amerikai könyvtárakat, jártam az *admonti* benedekrendi kolostor könyvtárában is, amely a bécsi *Hofburg-könyvtár* után a világ leghíresebb, de egyben legrégibb könyvtára. *Megtartottuk a palotának eredeti díszes berendezését és az átalakításnál szem előtt tartottuk a takarékosság legmesszebbmenő követelményeit.* De emellett arra törekedtünk, hogy a főváros közönsége számára a könyvtárat kényelmessé és hozzáférhetővé tegyük.

— Az új könyvtár a Wenckheim-palota vételárával és az átalakítási költségekkel együtt 1,230.000 pengőjébe került a fővárosnak.

— Ha most akarnánk megoldani az új fővárosi könyvtár építkezési problémáját, akkor *hárommillió pengőnél olcsóbban nem tudnánk könyvtárpalotát építeni.* Tehát mindössze egyharmadába kerül a fővárosnak a könyvtár új elhelyezése, azzal az összeggel szemben, amit az új könyvtár építése esetén kellett volna elkölteni.

Liber Endre tanácsnok elmondotta még a *Fővárosi Hirlap* munkatársának, hogy legkésőbb *október végéig elkészül a teljes berendezés, novemberben pedig átköltöztetik a könyvtárat a Károlyi uccából az új palotába* s mivel a könyvek elhelyezése és új kartotékozása is időt igényel, a könyvtárat *december közepén* fogják csak rendelkezésére bocsátani a főváros közönségének. Karácsonyi ajándékul kapja tehát a főváros polgársága az új könyvtárat. Szebb karácsonyi ajándékot nem is lehetne adni.

Lényegesen kiszélesített keretek között indul meg a téli étkeztetési akció

A nyomasztó gazdasági helyzet előreveti árnyékát a közeledő télre s ezért a székesfőváros vezetősége már jóelőre készül *az étkeztetési akció kiterjesztésére,* hogy a reászoruló szegényemberek minden fennakadás nélkül juthassanak ingyen, vagy nagyon olcsón, a mindennapi meleg ételhez.

Az akció tulajdonképpen a nyáron sem szünetelt. A nyári étkeztetést *harminc* főzőhelyen bonyolították le, míg a télen *hatvanöt helyen főznek.*

— Az 1930. évi költségvetés — mondották nekünk a *szociálpolitikai* ügyosztályban — *hatezer* iskolásgyermek és *kétezer* felnőtt ingyenes étkeztetését engedélyezte. A rossz gazdasági viszonyokra való tekintettel azonban

az iskolásgyermekek létszámát 12.000-re, az ingyenesen étkező felnőttek számát pedig 6200-ra emelte fel a főváros.

— Minthogy az általános gazdasági helyzet nem javult, a téli akciót ennél kevesebb létszámmal megindítani nem lehet.

— A nyári étkeztetés október 12-én fejezi be munkáját s ugyanekkor *megkezdődik a kibővített téli akció.* Az előbb említett nagyobb létszám étkeztetéshez a szociálpolitikai ügyosztálynak költségfedezete nincs, a polgármester a csütörtöki tanácsülésen kér felhatalmazást

a még szükséges 306.000 pengő póthitel

kijelölésére. Ez az összeg fedezné az étkeztetési akció felemelt létszámának költségeit, ennek az évnek a végéig. Egy heti ebédjegy önköltségi ára ezidőszerint *két pengő ötven fillér,* amelyből az iskolásgyermekek hetenkint huszonnyole fillért, vagyis ebédjegyenként négy fillért térítenek meg.

— Az étkeztetési akción kívül természetesen változatlan keretekben, úgy mint tavaly, megmarad a *tejakció* és a téli hónapokban újból kinyitják a *melegedőszobákat* is, ahol a reászorulóknak naponta levest, teát és kenyeret osztanak. Az inségakciók között szerepel ezen a télen is a *tüzelőszer* és a *felruházási segély,* amelynek a kereteiről később fog határozni a főváros törvényhatósága. Általában az a cél vezeti a főváros egész magisztrátusát, hogy

a munkaalkalmak mellett karitatív alapon is próbáljon enyhíteni a jelentkező nyomorúságon,

ha kell, fokozott áldozatok árán is. A főváros vezetősége azt akarja, hogy a legszegényebbek is lássák a jószándékot, hogy a főváros vezetősége minden nyomorgóval, minden nélkülözővel törődik és igyekszik a bajban levők létküzdelmét megkönnyíteni.

Gyárak, raktárak, garageok, kórházak, középületek részére

préselt acélajtók
préselt acélkapuk

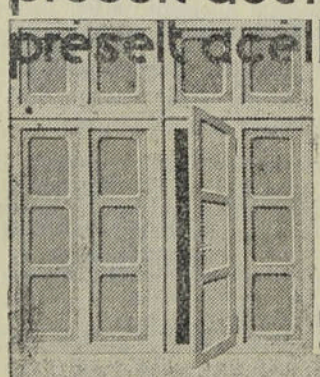

tetszetős-tartós-tűz- és betörésbiztos.

haas és Somogyi

WIHART FERENC
• ÉPITÉSZ ÉPITŐMESTER •
BUDAPEST, VII., COLUMBUS UCCA 33. sz.
TELEFON: JÓZSEF 350-97

TÖRÖK ÉS JUHÁSZ
FESTŐIPARI VÁLLALAT
BUDAPEST, VI. Petneházy-u 44
Elvállalunk mindennemű szobafestő, épület-, butormázoló és fényező munkát
Telefon: A. 907-03.

TRES R.T.
BUDAPEST
MAGYAR GYÁRTMÁNYAI
AZ EGÉSZ VILÁGON EL VANNAK TERJEDVE.

HORTOBÁGYI JUHTÚRÓ
Mindenütt kapható! Termelt: Orsz. Magy.
TEJSZÖVETKEZETI KÖZPONT

Dr. HELVEY TIVADAR
vegyészeti gyár
vállal szigetelési-, fedési-, aszfalt-, hő- és hangszigetelési munkákat
BUDAPEST, EÖTVÖS U. 21. Telefón: Aut. 272-75.

„SANIT F" CEMENTHABARCSTÖMÍTŐ
Gyártja: POSNANSKY ÉS STRELITZ
aszfalt-, fedéllemez- és kátrány-vegyitermék-gyár
Budapest, V., Lipót körút 27. ■ Tel.: Aut. 228-29., Aut. 282-85

DONA DÖME ÉS TÁRSA
PAPIR ÉS IRÓSZEREK GYÁRI RAKTÁRA
a „PAPIRMALOM"-hoz
Tel.: Aut. 877-15
Alapítva 1790-ben
Budapest, IV., Aranykéz ucca 6

TIMÁR ÉS QUITTNER
OKL. MÉRNÖK, ÉPITŐMESTER
BUDAPEST, VI, SZÉKELY BERTALAN U. 23
TELEFÓN: AUTOMATA 263—75

ÉRCBETON
Rozsdamentes. Nem csúszik. Legnagyobb szilárdság. Legkisebb kopás. Nem porzik. Magyar termék. Anyageladás.

KÁRMÁN és FAZEKAS
okleveles mérnök — építőmester
IX. KERÜLET, KÁLVIN TÉR 7. SZÁM
Telefón: Automata 851—43.

SCHEIBER MIKLÓS OKLEVELES GÉPÉSZMÉRNÖK
Központi fűtés, vízvezeték és egészségügyi berendezések
Budapest, VII., Vörösmarty ucca 19. Telefón: József 415-98.

A fővárosi választásokat december 5—15-e között tartják meg

A legrövidebb időn belül életbelép az egész fővárosi törvény

Scitovszky Béla belügyminiszter nyilatkozata a Fővárosi Hirlapnak

Több ízben is megcáfoltuk azokat a híreket, amelyet ellenzéki oldalról *a fővárosi választások elhalasztásáról minduntalan fölrepítettek.* Néhány héttel ezelőtt maga *Scitovszky* Béla belügyminiszter is nyilatkozott a *Fővárosi Hirlap* hasábjain és ez a nyilatkozat határozott kijelentést tartalmazott abban az értelemben, hogy a *fővárosi választások kiírására még ebben az évben feltétlenül sor kerül.* Most azután végleg eldőlt ez a kérdés. Hétfőn ugyanis megjelent *Scitovszky* Béla belügyminiszternél *Ripka* Ferenc főpolgármester, aki az őszi városházi kampány kezdetén *alkalmat keresett a referálásra.* E referátum után alkalmunk volt *Scitovszky* Béla belügyminiszterrel beszélgetést folytatni és *érdeklődni nála a választások kiírása iránt.*

Scitovszky Béla belügyminiszter

a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Csak megismételhetem több ízben tett kijelentéseimet, amelyek szerint *a választást még ebben az évben okvetlenül kiírjuk.* Hogy ez megtörténhessék,

intézkednünk kell a fővárosi törvény életbeléptetése iránt.

A főpolgármester úrral megbeszéltük a kiadandó végrehajtási utasítás részletkérdéseit, úgyhogy most már

a legrövidebb időn belül kibocsátom az egész fővárosi törvény életbeléptetésére vonatkozó végrehajtási utasítást.

A konkrét terminusra vonatkozóan nem tudok határozott kijelentést tenni, annyit *azonban a legnagyobb határozottsággal állíthatok, hogy ez év végéig feltétlenül meg lesznek a fővárosi választások.* Úgy gondolom, hogy

a választások terminusa december ötödike és tizenötödike közé fog esni.

Érdeklődtünk az Elektromosművek beruházási programjának az engedélyezése iránt is. *Scitovszky* Béla belügyminiszter kijelentette, hogy *ő ebben a tárgyban nem intézett semmiféle leiratot a fővároshoz,* így tehát azok a következtetések, amelyeket e leirathoz politikai körökben fűztek, tárgytalanok.

— Lehetséges, — mondotta a belügyminiszter, — hogy a városházi akta a belügyminisztérium városi osztályában van. En a magam részéről *arra fogok törekedni, hogy a végleges jóváhagyást mielőbb megkapja az Elektromosművek beruházási programja.*

Scitovszky Béla belügyminiszter elmondotta még a *Fővárosi Hirlap* munkatársának, hogy

nagy megelégedéssel fogadta Ripka Ferenc főpolgármester referátumát.

Az új fővárosi törvénynek már életbeléptetett rendelkezései *kedvező hatást gyakoroltak a városházi adminisztráció menetére.* Az adminisztráció egyszerűbbé és gyorsabbá vált. Ez az egyszerűsítés és meggyorsítás fokozott mértékben fog érvényesülni, ha majd az egész vonalon életbelép az új rendszer.

Az igazoló választmány messzemenő méltányossággal bírálta a választói névjegyzék elleni felszólamlásokat

Gaár Vilmos elnök nyilatkozik a munkálatok előrehaladásáról

Az igazoló választmány, tudvalevőleg, három napon át tartó ülésezéssel elbírálta az 1930. évi községi választói névjegyzék összeállítása ellen benyujtott felszólamlásokat, összesen 8021 darabot. Ebből a tömegből az utólagos elbírálás során *pótlóan felvettek a névjegyzékbe 5720-at,* áthelyeztek 141 választót, elutasítottak, illetve *továbbra is kihagytak a névjegyzékből 1870-et,* s tárgytalanná vált 290 felszólalás. E korrigáció következtében

a névjegyzékben ezidőszerint 293.196 választó szerepel.

Ma még ez a szám sem végleges, mert hétfőtől, 15-től kezdve a névjegyzékek újabb nyolcnapos közszemlére vannak kifüggesztve, s ellenük most már *a közigazgatási bírósághoz* lehet panasszal fordulni. A végleges számadat attól függ, vajjon lesznek-e további panaszok és ezeket a legfőbb közigazgatási fórum hogyan bírálja el.

A választói névjegyzékek összeállításának munkáiról és az azok ellen elhangzott, legtöbbször tendenciózusan felfújt panaszokról és kifogásokról alkalmunk volt az igazoló választmány elnökét

Gaár Vilmos dr.

ny. kúriai bírót megkérdezni, aki a következőkben tájékoztatta a *Fővárosi Hirlap* tudósítóját:

— Az új fővárosi törvény értelmében a választó jogosultság *önállóan* bírálandó el: a korábbi községi választói jegyzékbe vagy az országgyűlési választók jegyzékébe történt felvétel nem lehet alapja a felvételnek. A választópolgárnak a most folyamatban levő első összeírás alkalmával, kétség esetén az *összes kellékeket* bizonyítania kell ott, először az összeíró biztos előtt. Ha az összeíró biztos jelentése alapján a statisztikai hivatal nyilvántartási osztálya a polgárt nem veszi fel a jegyzékbe és e jegyzéket a polgármester megerősíti, akkor a kihagyottaknak módjuk van az igazoló választmánynál felszólalni a kihagyás ellen. Az igazoló választmány nem felsőbbsége a statisztikai hivatal nyilvántartó osztályának, hanem

önálló és különálló hatóság, amely nem azt vizsgálja, helyesek-e az okok, amelyek miatt valaki a községi választói névjegyzékből kimaradt,

hanem újra és önállóan vizsgálja, vajjon *a felszólalót megilleti-e a választói jog.* Ezért is írja elő a törvény végrehajtási rendelete, hogy a *felszólaláshoz a szükséges okiratok csatolandók.*

— A 8029 felszólalásból 6211-nél hiányzottak a szükséges okiratok. Ez a 6211 felszólalás minden további vizsgálat nélkül elutasítható lett volna; *az igazoló választmány azonban a törvény keretén belül méltányosan járt el és a 6211 felszólalót felhívta a hiányzó okiratok felmutatására.* Az okiratok felmutatásának kötelezettségén is enyhített azzal, hogy nem kívánt *külön születési bizonyítványt,* ha a házassági anyakönyvi kivonatból a szükséges adatok kivehetők voltak.

Az 1918-iki választói névjegyzékbe felvettektől sem kívánt lakbizonylatot,

ha az illetők ma is ott laknak, ahol 1918-ban laktak; a nőnek a hat elemi iskolai képzettséggel egyenlő szellemi műveltség megáliapításánál is a férj társadalmi állását *döntő jelentőségűnek* fogadta el. A magát férjével együtt lakó feleségnek valló nőtől

nem követelt a választmány külön lakásbizonylatot,

s a nőknek 10 éves *állampolgárságát* csak ott tette vizsgálat tárgyává, ahol kitűnt, hogy a házasság 10 éven belül jött létre. *Ügyvédi diplomát* nem követeltünk ott, ahol a gyakorló ügyvédség a hivatalos kamarai jegyzékből kitűnt.

— Aki azonban az igazoló választmány előzékeny felhívásának nem tett eleget és nem jelent meg okirataival és azokat előzően a felszólalásához nem csatolta,

az magának tulajdoníthatja, ha kimaradt a névjegyzékből,

mert bár lehetséges, hogy minden választójogi kellékkel rendelkezik, de azokat nem bocsátotta a választmány elbíráása alá. Az ilyen polgárnak is joga van az elutasító határozat ellen panasszal élni, amely felett a *Közigazgatási Bíróság* dönt. Természetesen csatolni kell az előírt okiratokat.

— Az igazoló választmány érvényre juttatta a közigazgatási eljárásban az 1901. évi XX. törvénycikkel engedélyezett és az 1929:XXX. törvénycikkel újonnan szabályozott igazolási kérelmet is;

aki saját hibáján kívül nem volt képes felszólalását a törvényes határidőben beadni, az az elmulasztott határidő utolsó napjától számított 15 nap alatt okirattal támogatott igazolási kérelmet adhatott be.

— Sajnos sokan nem akarták megérteni, hogy a jelen esetben nem rekriminálni kellett hogy miért maradt ki, hanem hogy tartozott bizonyítani, van-e választó jogosultsága. Figyelembe kell venni, hogy a mostani névjegyzék összeállítása a törvény rendelkezésénél fogva *teljesen új munka volt,* amelynél a törvénynél fogva nem lehetett a régi bejegyzést minden más okirati bizonyítás nélkül figyelembe venni.

Fővárosi Hirlap
Az Egységes Községi Polgári Párt hivatalos lapja.
*
Előfizetési árak:
fél évre . . . . . 12 pengő,
egész évre . . . . . 24 pengő.

GANZ ÉS TÁRSA
VILLAMOSSÁGI, GÉP-, WAGGON- ÉS HAJÓGYÁR R.T.
ALAPÍTVA 1844-BEN
BUDAPEST
IGAZGATÓSÁG, GÉP- ÉS WAGGONGYÁR: X., Kőbányai út 31. Távb. 461—19
HAJÓGYÁR: V., Meder utca 9. Távb. 908—69 Sürgönycím: GANZCOM BUDAPEST
VILLAMOSSÁGI GYÁR: II., Lövőház utca 39. Távb. 501—70 Sürgönycím: ALTERNO BUDAPEST
MAGYARORSZÁGI VEZÉRKÉPVISELET:
HAZAI GÉPKERESKEDELMI R.T.
BUDAPEST, V., VILMOS CSÁSZÁR ÚT 76
Sürgönycím: MASINA BUDAPEST
Távbeszélő: 186—63

MÉRNÖKI SZAKÜZLET
A „GAMMA" FINOMMECHANIKAI GÉPEK ÉS KÉSZÜLÉKEK GYÁRA R. T.
ELADÁSI OSZTÁLYA
Budapest, IV., Múzeum körút 41.
TELEFÓN: AUT. 860-96. □ TELEFÓN: AUT. 860-96.

BULICSEK ÉS TÁRSA
KAZÁN,- TARTÁNY- ÉS VASSZERKEZETI GYÁR
Ujpest, Rózsa u. 14. Tel.: Aut. 952-39
Mindenféle szegecselt, hegesztett lemezmunkák és vasszerkezetek

Rozsdamentes acélbeton
„SÁRKÁNYBETON"
54125. sz. a. védjegyezve
Budapest, V., Zoltán ucca 13. Telefón: Aut. 190—54

ETERNA
IGAZOLVÁNY- ÉS BÉRLETTOK TÖRV. VÉDVE
KÖNYVKÖTÉSZET
ETERNA IPARI ÉS KERESKEDELMI R.-T.
BUDAPEST, IX., LÓNYAY UCCA 18. TELEFÓN: A. 852—00

VARGA ALAJOS
gáz- és vízvezeték-szerelő vállalata
ÉPÜLET- ÉS DÍSZMŰBÁDOGOS
BUDAPEST, V., HOLD UCCA 25 Tel.: A. 291-57

KÖZPONTI FŰTÉSEK
ÉS EGÉSZSÉGÜGYI BERENDEZÉSEK VÁLLALATA
SZEPESSY SÁNDOR utóda SZEPESSY GYULA
okl. mérnök, Budapest, VII., Abonyi-u. 25. Tel.: J. 380-30.

VIZVEZETÉK, CSATORNÁZÁS, központi fűtés, bádogos munkát legszolidabb kivitelben az 1885-ben alakult
ROZSNYAI IZIDOR cégtől,
(Eddig VII., Amazon ucca 16. szám.)
VII., Thököly út 75. Telefón: J. 326-69

Ipartermék Értékesítő R.-T.
Budapest V, Zoltán u. 7-9. Tel.: A. 110-18

Budapest 70.000 ingatlantulajdonosáról pontos kartotékot készítenek a városházán

Decemberre készül el a telekjegyzék

A fővárosban elterülő ingatlanok tulajdonjogában beálló változásokat hivatalos kimutatás alapján időközönként a főváros hivatalos lapja szokta közzétenni. Ezt a közleményt a telekkönyvi hatóság és a székesfővárosi számvevőség adatai alapján bizonyos időközökben állítják össze, ezen túlmenően azonban a városházán, — bármilyen hihetetlenül hangzik is, — *már több, mint tíz esztendeje nem volt hivatalos nyilvántartás a birtokviszonyokról,* úgyhogy Budapest egyébként mintaszerű közigazgatásában hiányzott a hatalmas apparátusnak az a kicsi, de igen nagyfontosságú szerve, amely minden apró kis faluban, a közjegyző hivatalában is rendelkezésre áll: *a telekjegyzék.* Valamikor, a háború előtt pontosan vezettek ugyan egy ilyen kimutatást, de a szovjet alatt, amikor a kommunisták mindent köztulajdonnak kiáltottak ki, 1919-ben célzatosan megsemmisítették ezt a kimutatást, hogy a birtokok tulajdonjogának megállapítását így tegyék lehetetlenné vagy legalább is nehézkessé.

A főváros közönsége minden bizonnyal örömmel fogja tudomásul venni, hogy egészen csendben, minden bejelentés és előkészület nélkül *az új telekjegyzék már csaknem teljesen elkészült* és hónapokig tartó alapos, lelkiismeretes előkészület után már ez év végével a publikum és a hatóságok rendelkezésére áll.

Az új telekjegyzőkönyv mintegy hetvenezer feljegyzést fog tartalmazni

és a Budapest területén fellelhető ingatlanokat nagy alapossággal kidolgozott kartoték-rendszerben tünteti fel, különböző csoportosításokban, a tulajdonosok abc-sorrendjében, kerület és uccák, valamint a helyrajzi számok sorrendje szerint.

A fontos újításról *beavatott helyen* érdeklődtünk és az alábbiakat tudta meg a *Fővárosi Hirlap* tudósítója:

— A *Fővárosi Közlöny* szerkesztősége valóban egy telekjegyzék összeállításán dolgozik, amely a törvényhatósági tanács ülésén legutóbb már szintén szóbakerült, sőt a középítési ügyosztálynak a jegyzék összeállítási költségeihez való hozzájárulását is engedélyezte. A telekjegyzék elkészítése azért vált sürgőssé, mert a szerkesztőséghez, amely az ingatlanátírásokról szóló kimutatásokat időközönként közölni szokta, egyre több reklamáció érkezett a kimutatások hiányossága miatt. Különösen azt kifogásolták, hogy míg a külterki ingatlanoknál a régi és az új tulajdonos mellett fel van tüntetve az ingatlan uccája és száma is, addig a belterületen lévő ingatlanoknál csak a helyrajzi szám szerepel, de a közelebbi helymeghatározás nincs feltüntetve. Sok telekről alig volt megállapítható, hogy hol található, mert sokszor már megszüntetett és megváltoztatott nevű uccák szerepeltek. Ezeket a kimutatásokat a telekkönyvi hatóság átirata alapján a számvevőség egyik osztálya a Budapesti cím- és lakjegyzék alapján állította össze. Mivel pedig a cím- és lakjegyzékeket nem minden esztendőben adják ki, így nagyon sokszor előfordult a tévedés és az elírás.

> **Budapesten évente átlag 20%-os az ingatlanforgalom, vagyis az ingatlanok egyötöde cserél gazdát. Ezzel szemben a hibás feljegyzések száma mintegy 40% volt, ami óriási arány.**

— A *Fővárosi Közlöny* szerkesztőségében merült fel az az elismerésreméltó és kiváló gyakorlati érzéket elárulló ötlet, hogy az új telekjegyzéket mielőbb és feltétlenül el kell készíteni. A szellemi szükségmunka-akció adta meg erre a lehetőséget. Az elnöki ügyosztály vezetője, *Gallina* Frigyes tanácsnok teljes mértékben magáévá tette a szellemi szükségmunkások foglalkoztatásának ezt a hasznos módját és *Felkay* Ferenc dr. tanácsjegyző, az ügyosztály helyettes vezetője válogatta ki nagy megértéssel a szükségmunkások közül a legrátermettebbeket, csaknem kivétel nélkül jogi képesítésű embereket, a munkát pedig *Reitter* Ferenc főigazgató osztotta be.

— A telekjegyzékeket a gyors és egyszerű kezelés kedvéért különböző csoportosításokban készítik el. 1. Az ingatlantulajdonosok neveinek abc-sorrendjében, 2. kerületek és uccák szerint, 3. helyrajzi számok sorrendjében, 4. a telekkönyvi betétszámok szerint. Csak ez a négyszeres elrendezés biztosít abszolút tájékoztatást.

> **A csoportosítás és a végleges leírás a legközelebbi hetekben készen lesz,**

azután nyomdába kerül a telekjegyzék s ott sokszorosítják a kartotéklapokat. A telekjegyzék kartotékaiból mindazok a fővárosi hivatalok kapnak egy-egy kollekciót, amelyek arra számot tartanak.

— A telekjegyzékeket különösen a műszaki ügyosztályok, a számvevőség és a közüzemek igazgatóságai várják türelmetlenül és üdvözlik nagy örömmel. Mostanáig ugyanis, ha az üzemek igazgatóságai valamilyen közműfektetés, vagy ehhez hasonló más ügyben kénytelenek voltak ingatlantulajdonosokkal tárgyalni, mindig telekkönyvi hivatalokhoz voltak kénytelenek szaladgálni az érdekeltek kijegyzése és felkutatása végett. Hasonló volt az eset, ha a műszaki ügyosztályoknak volt valami dolga az ingatlantulajdonosokkal. Ezek a nehézségek most megszűnnek. A telekjegyzékek a legújabb helyzet feltüntetésével készülnek és annál inkább nagy hiányt pótolnak, mert

> **rövidesen sor kerül az új felmérések elvégzésére is, amely célra ötvenezer pengőt már előirányoztak a költségvetésben.**

A közeljövőben lesz szó a telekértékemelkedési adó, a betterment valamilyen formában való bevezetéséről is, mindezekhez ez az új telekjegyzék kitűnő segédeszköz lesz a tiszta kép megteremtéséhez.

HAJNAL IMRE
okl. mérnök, építési vállalkozó
BUDAPEST, I., Attila körút 47. szám
Telefón: Automata 536—64.

ADLER HENRIK Épületbádogos és szerelő vízvezeték, csatorna, központi fűtés, és egészségügyi berendezések vállalata
Újpest, Kolozsvári u. 29. Telefón: 940—70.

BOGENFÜRST
AUTÓKAROSSZÉRIAGYÁR AUTÓ és GÉPJAVÍTÓ
Budapest, VIII., Fecske ucca 19. Telefónszám: József 413—80
DUCO fényezés. Készít mindennemű karosszériát. Elvállal mindennemű karosszéria- és gépjavítást. — Alapíttatott: 1859-ik évben.

Karászek Ferenc
Kazán és tartálygyár Telefón: L. 915—07
Budapest, VI., Váci-út 163

„Petrol" MŰSZAKI- ÉS OLAJKERESKEDÉS
ezelőtt v. GYURKOVICH ÉS TÁRSA
Budapest, V, Nádor u. 6
Telefónszám: Automata 802-29

STRAUB U. FESTÉK-ÜZLETE
BUDAPEST, IV. KER., PETŐFI-TÉR I.
(Régi Piarista-épület.)
ALAKULT 1854-BEN TELEFÓN AUT.: 884-26

KOVÁCS OSZKÁR BÁDOGOS MESTER
ÉRCKOPORSÓ ÉS TEMETKEZÉSI CIKKEK KÉSZITŐJE
BUDAPEST, IX., TELEPI UCCA 14. SZÁM.
(A Ludovikával szemben.) TELEFON: J. 451—03

Aszfalt és Kátrányipar RT
Budapest, V. ker., Nádor ucca 12 ● Telefón: Aut. 262—81, 262—82
GYÁRAK: { Budapest, IX., Illatos út 18—20 / Szőreg, (Szeged mellett) } saját iparvágány

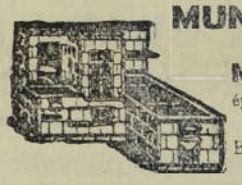
MUNKÁCSY GYULA
Cégtulajdonos:
Munkácsy Ernő
épület- és műlakatosmester, takarék-tűzhely és kályhakészítő
Budapest, VIII., Rózsa ucca 39.
Telefón: J. 312—80.

BUDAPESTI HIRLAP
a legtartalmasabb magyar napilap
Hangja előkelő, hírszolgálata tökéletes

NEUMAN FERENC
OKL. MÉRNÖK, ÚTÉPÍTÉSI VÁLLALATA
Iroda: BUDAPEST Telep:
V, Rudolf tér 1 sz. VII, Egressy út 34
Telefón: J. 442—60 Telefón: A. 239—44

PARKETTA
szállítása, mindennemű padozat készítése és javítása.
FRIED és BENEDEK
parkettgyár és gőzfűrész
BUDAPEST, VII., RÁKÓCZI ÚT 82.
Telefon: József 133—43 és József 134—17.

STERN EMIL Telefónszám: Aut. 906-48
ÚT-, CSATORNA- és MAGASÉPÍTÉSI SZERSZÁM- ÉS MŰSZAKI ÜZLET
BUDAPEST, V., VISEGRÁDI U. 32.

Balassa Árpád
okl. építészmérnök, építőmester
VI., Vilmos császár út 31. Tel. Aut. 164-13.

Ha jó, tartós, megbízható és gazdaságos üzemű
autobuszra vagy teherautóra
van szüksége, úgy kérjen ajánlatot és bemutatást a
Magyar Waggon- és Gépgyár RT-tól,
amelynek győri automobilgyárában
készülnek a legujabb tipusu autók.
RÁBA-KRUPP és RÁBA-A. F.
Központi igazgatóság: V., Deák Ferenc u. 18
Telefon: 818-50
Budapesti raktár és javitómühely: Kerepesi út 28. sz.
Telefon: J. 453-84.

TOST és MOLNÁR
kereskedelmi és tájkertészet
TELEFÓN: JÓZSEF 396—36
BUDAPEST, VII.,
Erzsébet királyné út 39
TÁJKERTÉSZET
TERVEZÉS és KIVITEL
FAISKOLAI CIKKEK
gyümölcs- és díszfák, gyümölcs- és díszcserjék, szőlővesszők, rózsák, évelők és minden más a kertészethez tartozó anyagok.
ELSŐRENDŰ MINŐSÉGBEN

SCHÄFFER KÁROLY
okleveles mérnök
Vasút-, út-, betonépítési vállalkozó kövező-mester
Budapest VIII, Aggteleki ucca 17. Telefon: József 325-86

ILKOVITS J.
Központi fűtések és vízvezetéki berendezések vállalata
BUDAPEST,
VI, ANDRÁSSY ÚT 92.
TELEFON: Aut. 212—07.

TAKÁCS GYULA gépészmérnök elektrotechnikai vállalata. Tel.-hívó: A. 843-24
ERŐÁTVITELI, ERŐS- és GYENGEÁRAMÚ KÜLSŐ és BELSŐ SZERELÉSEK, BERENDEZÉSEK
Műhely, iroda: IV., Veres Pálné ucca 32.

Beton, makadám, aszfalt
felvágásához vegyen BÉRKOMPRESSORT
Liska Jenő okl. gépészmérnök, kompressor-bérbeadó, VIII, Orczy-út 22. Tel.: J. 836-42.

HEBENSTREICH FERENC
okl. kőműves-mester építési vállalkozó
VIII, Kender u. 24
Telefónhívó: 408—50

Saját érdekében tekintse meg

HIKKER réz-, vasbutorgyár
készítményeit. Ágybetétek, gyermekkocsik, ágynemüek, paplanok és legujabb kivitelü kerti butorok gyári árban. Mintaraktár: VII., Dohány ucca 22. (Arkád bazár). Gyár: VII., Holló ucca 3.

Reális szempontok jöhetnek csak számításba a jövő évi költségvetés összeállításánál

Uralkodó elv: a takarékosság — Az egyensúly érdekében felmerülhet egyes vagyontárgyak értékesítése is

A főváros jövő évi költségvetésének az összeállítása körül komoly nehézségek támadtak. A *tervezetben* meglehetősen nagy deficit jelentkezett, amelyet a főváros pénzügyi ügyosztályának feltétlenül ki kell küszöbölnie. Éppen a kiküszöbölés okozza a komplikációkat, mert hiszen a főváros közönsége szempontjából nem közömbös, hogy *milyen kiadási tételeket* fog a költségvetési cenzor piros ceruzája törölni. Az *Egységes Községi Polgári Párt* vezetőségének a jövő évi költségvetés összeállításával kapcsolatosan elfoglalt álláspontját *Becsey* Antal a következőkben ismertette:

— Nekem is tudomásom van arról, hogy a főváros jövő évi költségvetését nagyobb deficit fenyegeti. Ez egészen természetes, mert hiszen egész sereg új kiadás merült fel, amik az idei költségvetésben nem szerepeltek.

Kétségkívül nagy gondot okoz fedezetet találni ezekre az új kiadásokra, különösen akkor, amikor az adóemelés gondolatához nyúlni nem szabad.

Pártunknak az az álláspontja, hogy *a főváros semmiféle adót sem emelhet*, sőt minden áron arra kell törekednie, hogy az antiszociális adók terheit levehessük a főváros közönségének a válláról, s ha már ezt a nehéz költségvetési viszonyok miatt nem tehetjük meg, legalább némi enyhítést kell kiverekednünk. Ez csak úgy képzelhető el, hogy

a kommunális élet minden egyes területén a legszigorúbb takarékossági szempontot érvényesítjük.

Itt azután újból nehézségekkel találkozunk, mert hiszen a főváros költségvetésének jelentékeny részét *személyi kiadások* teszik, a dologi kiadásokból pedig túlságosan drákói szigorúsággal nem törölhetünk, mert hiszen akkor a közmunka-lehetőségeket szorítjuk vissza megengedhetetlenül szűk határok közé. A főváros *útépítési programját* még tovább szűkíteni nem lehet, ugyanesak lehetetlenség törölni az *iskolaépítkezési* költségekből is.

— A konzekvencia tehát e meggondolások alapján nem lehet más, mint a főváros egyes vagyontárgyainak az értékesítése.

A főváros vagyonát azonban nem szabad elidegeníteni anélkül, hogy ugyanakkor a másik oldalon ne gondoskodnánk a vagyonnak ugyanilyen mértékű szaporításáról. Az én elgondolásom tehát úgy szól, hogy *a főváros egyes nem jövedelmező és használatban nem lévő vagyontárgyait, ingatlanait adja el*, az így szerzett pénzből pedig építkezéseket rendeljen el, mert ezzel kettős célt fogunk szolgálni. Egyrészt pénzt teremtünk, másrészt pedig közmunkák végrehajtására is lehetőséget teremtünk.

— A végső konkluzióként tehát megállapíthatom, hogy a főváros jövő évi költségvetésének az összeállítása rendkívül körültekintő, gondos és minden szempontot egyaránt mérlegelő munkát igényel. Az *Egységes Községi Polgári Párt* ebből a munkából ki fogja venni a maga részét, de már előre is hangoztatnom kell, hogy

mi ezt a munkát nem vagyunk hajlandók korteshangulat és népszerűséghajhászás céljaira felhasználni.

De nem fogjuk megengedni, hogy más oldalról ilyen célok szolgálatába állítsák a jövő évi költségvetés összeállításának a munkáját. *Reális és guvernamentális szempontok lehetnek csak irányadók* és a mi pártunk ennek a meggondolásnak az alapján fogja ezt a felelősségteljes feladatot teljesíteni.

Elkészült a benzinkutakról szóló szabályrendelet

Megállapítják a kutak számát — Ősszel életbelép az új rendezés

Az uccai benzinkutak körüli végleges rendcsinálást már évek óta sürgeti a közvélemény. A nyilvános benzintöltő állomások engedélyét annak idején, mikor az első engedélyesek jelentkeztek, egészen ötletszerűen adták meg, a magyarországi autóforgalom még gyermekcipőben járt, s a közigazgatási hatóságok e kérdésben egészen tájékozatlanok, tapasztalatlanok voltak.

A benzinkutak engedélyeit azóta is minden különösebb rendszer nélkül osztották szét,

a tulajdonosok nevetségesen csekély területhasználati díj ellenében busás jövedelemforráshoz jutottak.

Végre a hatóságok is észbekaptak és belátták, hogy e téren is valamilyen rendszert kell teremteni és az ellenőrzés módját is hatályosabbá kell tenni. A székesfőváros vezetősége már két évvel ezelőtt megbízta a közgazdasági és közlekedési ügyosztályt egy megfelelő szabályrendelet kidolgozására, de ennek

a fontos rendeletnek a letárgyalása és életbeléptetése ismeretlen oknál fogva érthetetlenül soká késett és mai napig sem került letárgyalás alá.

Mindössze annyi történt, hogy a polgármester intézkedésére a szabályrendelet életbeléptetéséig felfüggesztették az engedély-kiadásokat, holott ezidőszerint már több százra rúg a beadott kérelmek száma, amelyek tarkasága és a jelentkezők sokfélesége felülmúlja a taxirendszámért versengők táborát is.

Miután a polgármester félévi jelentésében közölte a törvényhatósági bizottsággal, hogy a benzinkút-szabályrendelet elkészült, a *Fővárosi Hírlap tudósítója illetékes helyen érdeklődött* a reformtervezet iránt.

A szabályrendelet-tervezet részleteiről ez alkalommal beszámolni még nem lehet, mert a városházán szigorúan titkolják annak rendelkezéseit. Sikerült mégis megállapítanunk, hogy a benzinkutak szabályrendeletének projektuma a mult hét közepén érkezett vissza a közlekedési ügyosztályba a tiszti ügyészségről, ahol a tervezeten kisebb jogi természetű módosításokat alkalmaztak. Ezidőszerint a közlekedési ügyosztály referense előtt van a tervezet, amelyet megfelelően átdolgoztak, módosítottak és hétfőn mutattak be a szabadságáról hazaérkezett *Lobmayer* Jenő tanácsnoknak. A tanácsnok néhány napon belül referálja az egész kérdés anyagát *Berczel* Jenő alpolgármesternek és valószínű, hogy a következő tanácsülés már le is tárgyalja a benzinkút-szabályzatot.

Az új szabályrendelet meg fogja állapítani a Budapesten felállítható nyilvános uccai benzin- és olajtöltő állomások végleges számát, az engedélyezés módját és feltételeit.

Közlekedés-biztonsági okokból valószínű, hogy *a főváros hatósági kezelésben is megtart néhány állomást*, a többi engedélyeket pedig bizonyos ellenszolgáltatások ellenében adják ki, viszont *a kiadott régi engedélyeket is revizió alá veszik*, végül szabályozzák azt is, hogy az engedély mennyi időre szól, mert elképzelhetetlen, hogy a benzinkút-engedélyeket hitbizományként kezeljék.

Medichemia gyógyszerkészítmények gyára r.-t. Budapest, X., Hölgy ucca 14

M. kir. postatakarékpénztár

779B/eln. 1930. sz.

Versenytárgyalási hirdetmény

Folyó évi augusztus hó 14-én, 6807/eln. 1930. szám alatt kiírt versenytárgyalás egyidejű megsemmisítésével a m. kir. postatakarékpénztár az 1930/31. évi fűtési idényre szükséges tüzelőanyag biztosítása céljából új nyilvános, írásbeli versenytárgyalást hirdet.

Szállítandó lesz:

1. kb. 2.500 (Kettőezerötszáz) métermázsa hazai pirszén,
2. kb. 2.500 (Kettőezerötszáz) métermázsa hazai származású magas kalóriájú kokszolódó természetű tojás-brikett,
3. kb. 2.000 (Kettőezer) métermázsa jóminőségű hazai rostált aknaszén és végül
4. kb. 800 (Nyolcszáz) métermázsa begyujtáshoz szükséges fa (legalább 50% cser- és tölgyfa s legalább 20% dorongfa).

Ajánlat tehető 5.000 métermázsa 50—50%-os arányban kevert hazai pirszén és hazai származású magas kalóriájú kokszolódó természetű tojásbrikettből álló keverékre is.

Az ajánlatok benyujtásának időpontjáig az ajánlati végösszeg 2%-ának megfelelő bánatpénz teendő le.

Ivenként 1 P 60 f. okmánybélyeggel szabályszerűen felbélyegzett ajánlatok **folyó évi szeptember hó 22-én déli 12 óráig** nyujtandók be a m. kir. postatakarékpénztár gazdászati hivatalánál (V., Szabadság tér 11. fszt.). Az ugyanakkor történő bizottsági felbontásánál az ajánlattevők, vagy igazolt képviselői jelen lehetnek.

Ajánlati űrlapok, szállítási feltételek a m. kir. postatakarékpénztár gazdászati hivatalánál vehetők át, ahol közelebbi tájékozás is nyerhető.

Budapest, 1930. szeptember hó 2-án.

M. Kir. Postatakarékpénztár.

SZEPTEMBER 12-ÉTŐL
A
NEWYORK
ÉTTERMÉBEN
A
MÁNDITS
ZENEKAR MUZSIKÁL
A BÁRBAN
BRODSZKY!!!

CUSTODIS ALPHONS
MÉRNÖKI IRODA ÉS ÉPÍTÉSI VÁLLALAT IPARI BERENDEZÉS RÉSZÉRE
BUDAPEST, V., NÁDOR UCCA 19
Telefon: Aut. 120-07
ALAPÍTÁSI ÉV 1876
Gyárkéményépítés
Gőzkazánbefalazás
Ipari kemencék építése és tervezése

MÁTYÁSSY ANTAL ÉS FIA
MÁZOLÓ- ÉS FESTŐMESTER
BUDAPEST, X. KER., FÜZÉR UCCA 17/a
TELEFÓNSZÁM: K. 74—48.

ZÁGONYI ISTVÁN
ÉPÍTŐMESTER
BUDAPEST
VI., EÖTVÖS UCCA 8 • TELEFÓN: A. 257—43

Szűcs Béla mérnök, műszaki és vállalati irodája
Budapest, VIII., József körút 69 ● Telefonszám: József 373—67
Tervez, berendez, átalakít: központi gőz-, melegvíz- és légfűtéseket, vízvezetékeket, egészségügyi berendezéseket, önálló központi szivattyú és elektromos világítási telepeket

BOGNÁR ISTVÁN
ÁCSMESTER
Budapest, X, Gergely u. 69. Telefon: J. 372-48

Hrauda Károly és Fia
okl. gépészmérnök
fűtési-, szellőztetési- és egészségügyi berendezési vállalata
Budapest, VI., Forgách ucca 20. Telefon: Aut. 917—89

DITTLER FERENC
ÉPÍTŐMESTER
BUDAPEST, VIII., Baross u. 36

OZALID — FÉNY- ÉS ALUMÍNIUM-MÁSOLATOK —
Költségvetések, műszaki tervek, térképek rajzolását és sokszorosítását több színben is vállalja.
MANGLITZ FERENC BUDAPEST,
VIII., JÓZSEF UCCA 12. • TELEFÓN: J. 431-47.

Életbelépett a villamosvasutak uj menetrendje

Megszűnt a 15, 31, 33, 35, 54, 65, 69 és 77 reláció — Módosultak a 8, 19, 37, 48, 54, 93 és 71 útirányok — Középre helyezik a Rákóczi-úti vágányokat

A BSZKRT új menetrendje szeptember 15-én életbelépett. Az új menetrend a viszonylatok számának csökkentése és a relációk útvonala tekintetében több változtatást tartalmaz: nyolc viszonylat megszűnik, nyolc viszonylatnak az útiránya pedig részben megváltozik.

Mindezeket a változtatásokat az illetékes hatóságoknak az az intézkedése tette szükségessé, amellyel a Rákóczi út és Károly körút, illetőleg Múzeum körút torkolatánál a bekanyarodó vágányok megszüntetését rendelték el. A kormányhatóság, a székesfőváros és a rendőrség egyértelműen megállapították, hogy a városnak ezen a rendkívül forgalmas pontján az egyre növekvő uccai közlekedés rendjét és biztonságát csak úgy lehet fenntartani, ha a villamosvasút vágányai ugyanolyan módon szelik át egymást, mint a Rákóczi út és Nagykörút keresztezésénél, vagyis úgynevezett tiszta vágánykeresztezésben.

A 15., 33., 35., 54. és 65. számú viszonylatok a bekanyarodó vágányok megszüntetése következtében nem tarthatók fenn.

Ezeknek a relációknak a megszüntetése még további változtatásokat tett szükségessé, mivel az ilyen mélyreható változás természetszerűen kihat a viszonylatvezetés egész rendszerére. Mivel pedig a BSZKRT a viszonylatok számának csökkenése révén nem kíván kevesebb kocsit járatni, sőt ellenkezőleg, állandóan növeli kocsiparkját, azokat a járatokat, amelyek eddig a megszüntetett relációkban közlekedtek, a többi viszonylatokon használják fel, a közlekedés tehát lényegesen sűrűbb és egyenletesebb lesz. A vonatok sűrűbb járatása viszont fölöslegessé teszi az olyan relációk fenntartását, amelyeknek útvonalát egyéb, az új menetrendben már lényegesen több kocsival közlekedő viszonylatok teljesen kiszolgálják. *Ezért volt megszüntethető a 31., 69. és 77. számú viszonylat.*

A megszüntetett viszonylatok pótlásáról a megmaradó viszonylatok vonatainak megfelelő sűrítésével gondoskodik a BSZKRT

s így a közönség éppen olyan gyorsan jut el utazásának céljához, mint eddig, csupán a Rákóczi út és Károly körút, illetőleg a Múzeum körút között kell majd átszállania.

A vonatsűrűség fenntartása és a közönség kényelme érdekében egyes viszonylatok eddigi útiránya részben módosul.

A 8-as viszonylat útiránya csak annyiban változik, hogy jelenlegi útvonalán túl a Kálvin tértől a Közvágóhídig fog közlekedni.

A 19-es reláció vonatai a Múzeum körút és Ferenc József híd helyett a Kossuth Lajos uccán és Erzsébet hídon át fognak a Gellért rakpartra jutni, mivel a Rákóczi útról nem kanyarodhatnak be a Múzeum körútra.

A 37-es reláció csak annyiban változik meg, hogy jelenlegi útvonalán túl a Baross tér és az Állatkert között is fog közlekedni.

A 48-as viszonylat mai útvonala annyiban módosul, hogy Kelenföld helyett csak a Horthy Miklós úti Körtérről fog kiindulni és a Berlini tér helyett a Török uccáig fog járni. A Kelenföld és a Horthy Miklós úti Körtér között közlekedő 19., 49. és 51. számú viszonylatokban olyan mértékben szaporítják a vonatok számát, hogy ez a három reláció teljesen pótolni fogja a 48-as viszonylat részbeni elvonását.

A 49-es reláció útvonalában szintén csak annyi a változás, hogy eddigi útvonalán túl a Lipót körút—Margit híd—Margit körúton át a Déli Vasútig fog járni.

Az 53-as viszonylat a Pálffy téren túl a Török uccáig fog közlekedni.

A 71-es viszonylat megtartja jelenlegi útvonalát, de a Városliget helyett a Baross térről fog indulni, viszont a Széll Kálmán téren túl a Margit körút—Margit híd—Lipót körúton át a Sólyom uccáig fog járni.

Az új menetrend életbeléptetésével egyidőben kezdődnek meg a Rákóczi úton a vágányáthelyezési munkálatok. A székesfőváros az illetékes hatóságokkal egyetértve, tudvalevően elrendelte a vágányoknak az úttest közepére helyezését.

Nem lesz további bérleszállítás a kislakásos bérházakban

Amikor a főváros a kislakásos bérházak lakbéreit megállapította, egyúttal kimondotta azt is, hogyha a végelszámolásnál megtakarítások jelentkeznek, gondoskodni fog a bérek leszállításáról. A műszaki ügyosztály és a számvevőség a nyár elején készült el a felszámolással és örömmel állapították meg, hogy

a saját kezelésben épített bérházaknál igen tekintélyes megtakarításokat értek el.

A szociálpolitikai ügyosztály ilyenformán megtette a lépéseket a beígért lakbérek leszállítására, s ilyen értelemben foglalt állást a szociálpolitikai bizottság is. A törvényhatósági tanács csütörtöki ülésében határoz a bérleszállítás kérdésében és nem vitás, hogy ahhoz hozzájárul. 1930 november elsejétől 10%-os bérleszállítás lesz, amelyben egyelőre az I., Németvölgyi úti, a VII., Róna uccai és VIII., Kisfaludi uccai bérházak lakói részesülnek.

Érdeklődtünk

Liber Endre

tanácsnoknál a *további bérleszállítások* lehetősége iránt is, mire a következő választ kaptuk:

— Ennek a kérdésnek az elbírálása kizárólag a törvényhatósági tanács és a közgyűlés hatáskörébe tartozik. Egyelőre azonban nincs is szó ilyen elhatározásról. De nem is igen lehet, mert

a fővárosi házak lakbérét annak idején úgy állapították meg, hogy a befektetett tőke amortizációja ráfizetés nélkül biztosítható legyen.

Ezen túlmenően semmi hasznot nem akart elérni a főváros. Általános bérleszállításról tehát csak abban az esetben lehetne szó, ha valamilyen *szerencsés pénzügyi tranzakció* révén a főváros egészben vagy részben mentesülne az amortizációs terhek alól. Erre pedig a jelenlegi súlyos gazdasági helyzet közepette belátható időn belül — sajnos — aligha lesz kilátás.

BARCSAI LAJOS ÉPITŐMESTER BUDAPEST
IRODA: I., APRÓD UCCA 2.
TELEFÓN: AUT. 533—74.

HERCZEG JÁNOS asztalos mester lakberendező faipari üzeme
BUDAPEST, IX. KER., VIOLA UCCA 17. SZ.
Telefón: J. 443—90

GUTH ÉS ÁDÁM
Egészségügyi berendezők Bádogos, víz- és villanyszerelők
VI, DESSEWFFY U. 28. TELEFÓN: 119—91.

JONKE KÁLMÁN
KERTÉPÍTŐ
II., RETEK UCCA 79/B. FÉLEMELET 3. TELEFÓN: A. 554-61

SIMOR DÖME mű- és épületlakatos-mester és vasszerkezetek ipartelepe. Sodronyfonatok nagybani gyártása
BUDAPEST, VII., THÖKÖLY ÚT 89. SZÁM
TELEFON: JÓZSEF 804—43.

Textilipari Feldolgozó és Értékesítő Szövetkezet Budapest, VIII., Rökk Szilárd ucca 20 Telefón: József 439—91

Széchenyi Gyógyfürdő
(a Városligetben)
Thermálfürdők, külön szénsavas, lezap, fényfürdők és egyéb gyógytényezők.

BARANYAI B. és TSA Központi fűtés, szellőztető vízvezeték, gáz- és csatornázási berendezések vállalata. Autógénhegesztés
BUDAPEST, I., BERCSÉNYI UCCA 5. TELEFÓN: LÁ. 265
„NON PLUS ULTRA" melegvízfűtési kazánok gyártása

ZIMMERMANN ÉS LOVÁSZ
TAPÉTARAKTÁR, MENNYEZETDÍSZ-GYÁR — FESTŐK ÉS DÍSZÍTŐK
Telefon: József 424—81 Budapest, VII., Almásy-tér 16

KLEMENT ANDRÁS
Jégszekrények, bor- és sörkimérő készülékek gyára és raktárai
BUDAPEST, VII., KIRÁLY U. 27
az udvarban
Telefón: József 401—10.

Az 1924. évi XVIII. t.-c. alapján szervezett
IPAROSOK ORSZÁGOS KÖZPONTI SZÖVETKEZETE
Postatakarékpénztári számla: 10517 — Postatakarékpénztári csekkszámla: Kisipari hitelakció: 44500 — Girószámla: MAGYAR NEMZETI BANK — TÁVIRATCÍM: IPKÖZPONT
KÖZPONTI OSZTÁLYOK: BÉROSZTÁLY, ÉPÍTŐIPARI OSZTÁLY, FAIPARI OSZTÁLY, KISIPARI HITELAKCIÓ, KERESKEDELMI OSZTÁLY, TEXTIL KÖZSZÁLLÍTÁSI OSZTÁLY
BUDAPEST, VII., KÁROLY KIRÁLY ÚT 3/c
TELEFÓNSZÁM: JÓZSEF 463—39

SCHAFFER ANTAL
SZÉKESFŐVÁROSI ÚT-, BETON- ÉS CSATORNA ÉPITÉSI VÁLLALATA
BUDAPEST, II., BIAI ÚT 21. Telefón: 522-91

Gyöngyösi István okl. gépészmérnök központi fűtési, vízvezetéki és egészségügyi berendezési vállalata.
Budapest, VIII., József körút 9. sz.
Telefón.: J. 383-33

MÜLLER REZSŐ asztalosárúgyár
Cégtulajdonos: Tomancsik György. Alapittatott 1875-ben
A Tomancsik rendszerű magyar-német stb. szabadalmazott ellensúlynélküli tolóablak egyedüli gyártója. Arany és ezüstéremmel kitüntetve.
VII., RÓNA UCCA 31. Telefón: Z. 63—58

KŐSZÉNBÁNYA 'S TÉGLAGYÁR TÁRSULAT PESTEN, (DRASCHE)
BUDAPEST, V., KLOTILD UCCA 3.
TELEFON: AUTOMATA 255—54, 255—55 és 255—56.

ÁKOS FRIGYES ÉPÍTŐMESTER
BUDAPEST VII., KERTÉSZ UCCA 24—28 TELEFON: JÓZSEF 301—40

Zwillinger Gyula ÉPÍTÉSZ
VII., CSENGERY U. 30
TELEFÓN: JÓZSEF 433—69.

Teherautópótkocsik
Teherautókarosszériák
Autobuszok
Gyártja:
NAY és RÓNA
gép-, szállítóeszköz- és szivattyúgyár rt.
Budapest, X., Kápolna tér 27-29. Tel: J *463—88.

Megjelent A PÉNZVILÁG legújabb száma szenzációs tartalommal!
KAPHATÓ MINDEN ÚJSÁGÁRUSNÁL
Ára 40 fillér

Köztisztviselők kedvező fizetési feltételek mellett kaphatnak nyugágyat, függőágyat, sátort és hátizsákot
TELEFON J. 415—07. ALAPITVA 1838-ban
HAUSCHILD ALBERT
Budapest, VII., Károly-körút 15. szám.
Szállít hivatalok részére irattöbbenedőt, par- és padlótörlőruhát.

Kalmár építési vállalata.
I. Szirtes u. 3/c. J. 456-03.

Teljesen átdolgozott uj tervek szerint épül meg a Garai téri piac

A modern vásári területet jövő tavasszal átadják a forgalomnak — Sorra kerül rövidesen a Ferdinánd-téri piac is — Vajna Ede tanácsnok a közélelmezési ügyosztály munkaprogramjáról

A Garai téri zárt élelmiszerpiac több mint két esztendő óta húzódó ügye a jövő csütörtökön végre révbe ér. A törvényhatósági tanács ekkor rendelkezik a nagyfontosságú közélelmezési intézmény munkálatainak megkezdése iránt. A Garai téri élelmiszernagyvásár *1,823.000 pengőbe kerül*, 925.000 pengővel többe, mint amennyi eredetileg kontemplálva volt. A közgyűlés annak idején 1,100.000 pengőben állapította meg a Garai téri zárt piac költségeit, azóta azonban lényeges változtatások történtek az eszmei terveken is, úgy, hogy *az építkezés költségkeretét ki kell tágítani.*

A Garai téri és Ferdinánd téri piacok megépítésére mintegy két esztendővel ezelőtt, — ahogy annakidején a *Fővárosi Hirlap* részletesen megírta, — magánajánlat érkezett, amely szerint a vállalkozók a két piacot *hosszabb részletfizetésre* megépítették volna, csupán az volt a kikötésük, hogy a kőművesmunkára a főváros versenytárgyalás nélkül nekik adjon megbízást, mert ezt a munkát a cég saját szabadalma alapján óhajtotta elkészíteni. Hosszas tanácskozások után a főváros törvényhatósága arra az álláspontra helyezkedett, hogy *az ajánlatot nem fogadja el*, hanem a főváros *nyilvános versenytárgyalás* útján építtesse meg egyelőre a Garai téri piacot. Időközben a közgyűlésnek e határozata megjárta a minisztériumot is, ahol

a bemutatott terveken lényeges változtatásokat kívánt a felügyeleti hatóság.

Az árusítóhelyek befogadására szolgáló pavillonok elhelyezését változtatták meg legelsősorban, úgy, hogy a zárt piac minél *tágasabb* legyen s ezenkívül a kiképzés módját is lényegesen módosíttatta a minisztérium, végül azt kívánta, hogy a szuterén megoldás helyett az emeletest válasszák.

A közélelmezési ügyosztály műszaki osztálya a minisztérium kívánságainak figyelembevételével úgyszólván *teljesen új terveket készített*, mert az első megoldásban az említett építési vállalkozó cég saját tervei szerepeltek, amelyeket most már, — miután az ajánlatot végleg elutasították, — *felhasználni nem lehet.*

Az újjádolgozott tervek részletei iránt

Vajna Ede tanácsnok

a következőkben informálta a *Fővárosi Hirlap* munkatársát:

— A Garai téri piac terveit a kormányhatóság hozzánk intézett észrevételeinek figyelembevételével a közélelmezési ügyosztály műszaki alosztálya már *teljesen elkészítette.* Készen vannak a részlettervek is, úgy, hogy

a versenytárgyalás kihirdetésének részünkről nincs semmi akadálya.

— A zárt piac az óbudai és a Krisztina körúti vásároknál szerzett *gyakorlati tapasztalatok felhasználásával* lett megtervezve és arra törekedtünk, hogy a főváros egyik legnépesebb belterületének igényeit kielégítő vásár lehetőleg

a legtökéletesebb legyen.

— Emellett ügyeltünk arra is, hogy külsejével ne csak illő legyen a Garai tér városképéhez, hanem annak összhangját emelje is. *Az alápincézett megoldást elejtettük, ezáltal az építési költséget is redukáltuk.* E helyett emeletes, terraszos megoldás kerül kivitelre, pince csak egészen kicsi lesz, ahol mosdókat, W. C.-ket, esetleg hűtőgépeket helyezünk el, de itt árusítóhelyek nem lesznek.

— Remélem, hogy még ebben az évben hozzá lehet fogni a harmadik új zárt vásár megépítéséhez s a jövő tavaszra át is adhatjuk a forgalomnak.

— Az építkezés úgy történik, hogy a régi piactér árusai egyszerre csak részben legyenek helyükről kimozdítva, a piac másik felében pedig *zavartalan maradjon az árusítás*, akiknek pedig mégis el kell hurcolkodniok az építkezés tartamára, azok ne messze, hanem a környező utcákban kapjanak helyet.

— A következő tanácsülésre előterjeszthetjük minden valószínűség szerint a *Ferdinánd téri piac ügyét is.* Ennek a piacnak a végleges újjáépítésére egyelőre nincsen a fővárosnak fedezete,

itt csupán részleges és ideiglenes megoldás lesz,

de ez is összehasonlíthatatlanul jobb helyzetet fog teremteni a mainál. A piac egy részét, ahová a külső Lipótváros katolikus temploma épül, — a téren hátrább helyezzük, természetesen előbb megfelelő módon

csatornázunk, burkolatot készítünk és betónalapokra épített egységes típusú, tiszta és higiénikus bódékat állíttatunk fel

a mostani közegészségi és köztisztasági szempontból oly sokszor és annyira kifogásolt árusítófülkék helyett. Ez az átépítés mintegy *ötvenezer pengőbe kerül* és valószínű, még ennek az évnek az őszén el is készül. Ez az átalakítás természetesen nem jelenti azt, hogy végleg elejtjük a Lehel téri zártpiac terveit, csupán *időben* történik valami kitolódás.

Érdeklődtünk az egyéb közélelmezési építkezések iránt és ezekre vonatkozóan a következőket tudtuk meg:

— A közélelmezési ügyosztállyal kapcsolatos összes építkezésekről, így a *vágóhidakon történt nagy átalakításokról, a vágóhídi vízmű kibővítéséről, a marha- és borjúvásárcsarnokról, továbbá az új élelmiszernagyvásár építkezéséről* részletesen beszámoltam a közélelmezési bizottság hétfői alakuló ülésén és ugyanakkor meghívtam a bizottság tagjait is az építkezések megtekintésére. A bizottság elnöke, *Usetty* Béla törvényhatósági tanácstag úr fogja megállapítani ennek a körsétának az idejét, amikor a bizottság tagjai személyesen győződhetnek meg e munkálatok gyors előrehaladásáról.

— Annyit hangsúlyozhatok előre is, hogy

az élelmiszernagyvásár munkálatai Münich Aladár műépítész-tanár tervei alapján, a reméltnél is gyorsabb mederben haladnak előre.

— Az alagsor már teljesen készen van, s most már a hatalmas csarnok falai épülnek. Ha az idő kedvez a vasbetonépítkezésnek, úgy

a nagyvásárcsarnok még a tél előtt tető alá jut.

— Vele párhuzamosan épül a nagyvásárcsarnok iroda- és üzletháza, ez a négyemeletes épület még korábban készen lesz. A vasúti és rakodóberendezések már részben most is készen vannak, míg a Gubacsi út, illetve a kikötői főút kiépítésére, amelyek a nagyvásárcsarnok főútőerei lesznek, ugyancsak a közeljövőben kerülnek sorra. Ha minden program szerint folyik, úgy 1931-ben, legkésőbb a jövő őszön *megnyílik az új nagycsarnok és ugyanekkor véglegesen rendezhetjük a mostani Központi Vásárcsarnok környékét, a Dunapartot és a Fővám teret is.*

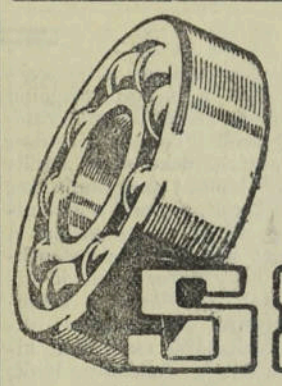

Svéd golyós és görgős csapágyak. Spec. automobil és motorkerékpár csapágyak, coll és milliméter méretben. Teljes közlőműberendezések. Acélgolyók.

SKF

SVÉD GOLYÓSCSAPÁGY RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 55.
Telefon: J. 388-57, 402-78 — Sürgönycím: ESKAEF Bp.

Magas építés, vasbeton szerkezetek
FÁBIÁN TESTVÉREK
ÉPÍTÉSI VÁLLALKOZÓK
BUDAPEST, IX. KER., KINIZSI UCCA 3. SZÁM

Kőbányai Gép- és Vasszerkezeti Műhely
BISSELICHES MÉRNÖK
Budapest, X, Liget-u. 46. Tel. J. 358-25
Vasszerkezetek, lakatosmunkák, portálok

Biológiai szennyvíztisztítók, házi szennyvízderítő aknák, csatornázások
Schweiger Gyula mérnök
VIII. Német ucca 5. szám. Telefon: József 446—74

SÁMUEL GYÖRGY
épület,- díszmű-bádogos és egészségügyi berendező
BUDAPEST, VI, ARADI U. 45. TELEFON: AUT. 223-62.

Használja munkáinál a világhirü egresi gipszeket
Legjobbak, legkladósabbak, legjobb kötőképességüek
Kaphatók: Gipszet Árusító R. T. Budapest
V, Erzsébet-tér 15. —Tel Aut. 805-25 — Sürgönycím: GIPSZ Budapest

MARX FERENC villamossági vállalata
Budapest, IV, Molnár ucca 47. Tel.: A. 844-20

FISCHER ÉS HARTMANN
mázolómesterek
Budapest IV, Képíró ucca 3. sz. TELEFON:
Fióküzlet: IX. ker., Tompa ucca 30. szám A. 847-73

BIEBER KÁROLY
ÉPÜLET- ÉS MŰLAKATOS MESTER
Aranyérmekkel többszörösen kitüntetve. Alapítási év: 1888.
Szultzberger-féle ablak-rugzárak, vasszerkezetek, tűzhelyek gyártása
BUDAPEST, II, TÉGLA UCCA 6. Telefon: Aut. 571—92.

HIRSCH LÁSZLÓ
ÚT- ÉS VASÚTÉPÍTÉSI VÁLLALAT
I. KER. BUDAFOKI-ÚT 22.
TELEFON: JÓZSEF 321—17. SZ.

Czeglédy János Jenő
műkőáru-készítő, fal- és padlóburkoló mester
Székesfővárosi és állami szállító kartellen kívül
Budapest, Kistemplom ucca 5. Telefon: József 449-98

KOVÁCS A. ÖDÖN GÉPÉSZ-MÉRNÖK
Budapest, VIII., Bezerédy ucca 8
Telefon: 382 — 93, 408 — 78.
Központi fűtés-, vízvezeték-, csatornaielszerelési vállalata

MARGALIT ANDOR ÉS ÖDÖN
MÉRNÖK-ÉPÍTŐMESTER, VÁLLALKOZÓK
BUDAPEST, I., KELENHEGYI ÚT 11—13
TELEFÓNSZÁMOK: LÁ 15—14 ÉS 12—8

SALGÓTARJÁNI
„PERPETUUM“
a legtökéletesebb tartamégésű kályha, a legalkalmasabb hazai szén tüzelésére. Beszerzési ára a csekély tüzelőanyagfogyasztás révén gyorsan megtérül!
MINDEN LAKÁS DÍSZE!

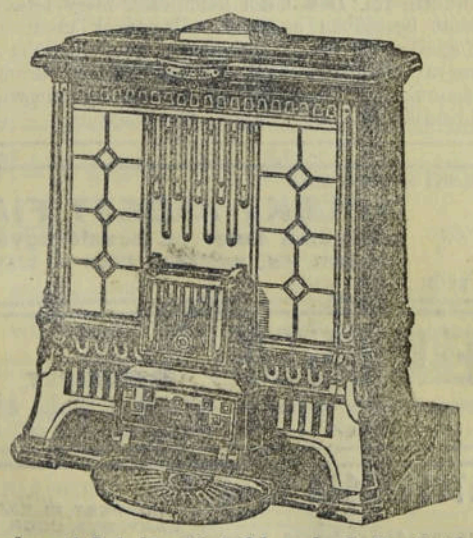

Budapest-Salgótarjáni Gépgyár és Vasöntő rt.
Központi iroda: VI., Aréna út 128
Városi lerakat: VI., Andrássy út 29
CÍMRE ÜGYELNI!
KAPHATÓ MINDEN JOBB VASKERESKEDÉSBEN IS!

Közúti gőz- és motorhengerlést vállal
WOLFF ERNŐ
Sürgönycím: WOLFFEKE
Tel.: Lágymányos 13-82 Budapest-Kelenföld, Budaörsi-út 101

UJPESTEN egy 5 lakásból álló 300 □-öles elsőrendű ház családi okok miatt sürgősen eladó.
Érdeklődni lehet: Tel. 143-06. Schmidthammerné.

Férfi-, női, autó-, motor-, sport-, gyermek-
bőrkabátok
és szőrmeskabátok
Fővárosi tisztviselőknek engedmény. — Külön mértékosztály.
Kiss Gyula
bőrruházati üzlete
BUDAPEST, IV.,
Kammermayer Károly ucca 1
Telefón: Automata 895—82.

Gazdasági Értesítő

Változatlan erővel áll a harc a betón és aszfalt érdekeltségek között

Minél inkább előtérbe nyomul az a törekvés, hogy Magyarország úthálózatát a modern forgalmi eszközök céljaira kell átépíteni, annál jobban *erősödik az a harc*, ami e nagyértékű kereseti lehetőség birtoklásáért a cement- és aszfaltérdekeltségek között folyik. Amikor a kormány útépítési programja két évvel ezelőtt nyilvánosságra került, elsőnek a cementgyárak kezdtek egy nagyarányú propagandát a *betónutak* érdekében és véget nem érő közleményekben, albumokban hirdették, hogy az egyetlen jó útburkolat a betón. Hivatkoztak *Amerikára*, a betónutak hazájára, a betón előnyeire, tartósságára, célszerű mivoltára és a nagy reklámozás csakhamar kiprovokálta az aszfaltérdekeltség ellentámadását, ahonnan kimutatták, hogy *Amerikában több az aszfaltút, mint a betón*. Történtek félre nem érthető példálódzások arra is, hogy

a hazai termékű betón sokkal drágább, mintha ezt külföldről importálnák.

A betón és az aszfalt nagy versengése azzal az eredménnyel végződött, hogy a kereskedelmi minisztérium a *bécsi* és *siófoki* országutak építésénél mindkét burkolatot alkalmazta s hosszú kilométereken felváltva betón és aszfalt fedi az utakat.

Most van kivitel előtt az új 1200 kilométeres útépítés végrehajtása, amelyenek kellemetlen előzménye az a jelentéssorozat, ami *a vidéki államépítészeti hivataloktól érkezik*. Ezek a jelentések beszámolnak arról, hogy

a betónutak sok helyen megrepedtek,

a beszivárgó víz alámossa a felületet és ezért sürgős reparációra van szükség az új és drága útvonalakon. Az aszfaltérdekeltség nagy sietve igyekezett kihasználni a betónon támadt ezeket a réseket és

mindent meggyógyító orvosszernek az aszfaltot nevezte meg,

mint amelyikkel egyedül lehetséges a betónfelület házagait kitölteni.

A cementvállalatok az őket kínosan érintő megállapítások ellensúlyozására az elmult napokban néhány osztrák cement- és betónszakembert hívtak Magyarországra, akiket mindvégig

lekötelező vendéglátás után végigautóztattak Magyarország összes betónfelületein.

Az osztrákok természetesen el vannak ragadtatva a vendégszeretet nagyszerű megnyilatkozásaitól s ígéretet tettek, hogy hazatérve beszámolnak majd az itt látottakról, nem felejtkezve meg *a magyar betónutak jó kvalitásairól sem.*

A hazai cementgyárak most nagy várakozással tekintenek vendégeik megígért tevékenysége felé, az aszfaltosok pedig azon törik a fejüket, hogy elismert külföldi útszakértőket invitáljanak Magyarországra, olyanokat, akik

nem a betóntól, hanem az aszfalttól vannak elragadtatva.

Ha ez így folytatódik, lendületes emelkedést fog kimutatni a magyar idegenforgalmi statisztika.

Kálmán Henrik harmincéves jubileuma. Most mult harminc esztendeje, hogy *Kálmán* Henrik, az *Angol-Magyar Bank* helyettes vezérigazgatója az intézet kötelékébe lépett. Ezt az alkalmat felhasználta az intézet vezetősége, hogy bensőséges, meleg ünneplésben részesítse *Kálmán* Henriket, közgazdasági életünknek ezt a kimagasló értékét, aki az elmult években *Fleissig* Sándor vezérigazgatóval együtt *a nagysikerű reorganizációs munkák hosszú sorát hajtotta végre*. Az Angol-Magyar Bank igazgatósága a mult hét szerdáján ülésre jött össze, ahol *Károlyi* Imre gróf elnök méltatta a jubiláns vezérigazgatóhelyettes érdemeit. Th. M. van der *Beugel*, a külföldi részvényesek üdvözletét tolmácsolta, *Fleissig* Sándor vezérigazgató indítványára pedig elhatározták, hogy *Kálmán Henrik nevére két ösztöndíj-alapítványt létesítenek a budapesti Kereskedelmi Akadémián.* A tisztviselői kar küön ünnepelte a vezérigazgatóhelyettest, akit különben a fővárosi bankvilág és társadalom széles rétegeiből is nagyon sokan kerestek föl szerencsekívánataikkal.

Nagy arányokban fejlődik a Miskolczy-textilüzem. A magyar exportcégek sorában előkelő szerepet visz *Miskolczy* Ignác ismert kendőgyára és textilüzeme. A Miskolczy cég most régi helyéről az V., Sas ucca 25. alól új, megnagyobbított helyiségébe, *V., Sas ucca 14.* alá költözött át. A nagymultú cég vezetésében az alapító Miskolczy Ignácon kívül részt vesz veje *Dezső* Pál és fia, *Miskolczy* György.

Változás a Drasche vezetésében. *Lukács* József, a Drasche téglagyár vezérigazgatója nemrégiben nyugalomba vonult. A részvények többségével rendelkező csoport hír szerint most *Sasvári* Géza dr. gépészmérnök, műegyetemi magántanárt bízta meg a *Drasche* vezérigazgatói teendőinek ellátásával.

Párt és klub

— *Választási mozgalom a Terézvárosban.* Szerdán, e hó 10-én este tartotta a *Bayer* Antal vezetése alatt álló *Terézvárosi Egységes Községi Polgári Párt* első szervezkedő értekezletét. Az elnöki megnyitóbeszéd után *Politzer* Gusztáv dr. méltatta a választások jelentőségét és a polgárok szervezkedésének szükségességét, majd *Morvay* Zsigmond dr., ny. főispán bejelentette, hogy a vezetése alatt álló Terézvárosi Polgári Kaszinó választási célokra átengedi az Andrássy út 47. szám alatti helyiséget a Terézvárosi Egységes Polgári Pártnak és hogy a Kaszinó választmánya a Bayer Antal és Politzer Gusztáv dr. vezetése alatt álló párt szervezetét teljes lelkesedéssel és odaadással támogatja. Többek felszólalása után az értekezlet elhatározta, hogy f. hó 20-án *Bayer* Antal tiszteletére 70 éves születésnapja alkalmából társasvacsorát rendez, az ünnepi beszéd megtartására *Politzer* Gusztáv dr. törv.-hat. biz. tagot kérte fel.

— *A Polgári Egység Klubja* hétfőn este a városligeti Gundel vendéglőben tartotta meg szokásos heti társasvacsoráját, amelyen az Egységes Községi Polgári Párt tagjai is nagyszámban résztvettek.

— *A Budai Társaskör a közmunkák halogatása miatt a felelősség kérdésének megállapítását követeli.* A Budai Társaskör választmánya legutóbbi ülésén *Hoór-Tempis* Mór elnöklete alatt a munkanélküliség immár nemzeti jelentőségű kérdésével foglalkozott. *György* Lajos tette szóvá a munkanélküliség problémáját és megállapította, hogy *az az akció, amit e tekintetben dr. Ripka Ferenc ez év áprilisában kezdeményezett, — az illetékes körök részéről még mindig nem talált kellő megértésre.* Indítványozta a választmány, írjon át az *Egységespárt* elnökségéhez és kérje fel arra, *vesse fel a felelősség kérdésének megállapítását* a tekintetben, hogy kinek, vagy kiknek a hibájából húzódott, illetve maradt el a munkanélküliség megszüntetését célzó közmunkák kiadása. Intézkedjen aziránt is a párt, hogy a tervezett közmunkák kiadásának útjából minden személyi és tárgyi akadály háríttassék el, mert azok még a mai napig sincsenek úgy előkészítve, hogy a tél beállta előtt kiadhatók legyenek. A választmány ülésén ezután meleg szavakkal parentálták el a nemzet nagy halottját, dr. *Vass* Józsefet, a társaskör tiszteletbeli tagját és a kör egy másik fiatalon eltávozott halottjáról, dr. *Szávay* Zoltánról is kegyeletes szavakkal emlékeztek meg.

— *Az Erzsébetvárosi Kör* hétfőn este tartott igazgatósági és választmányi ülésén *Lédermann* Mór indítványozta, hogy a megtartandó községi választásokon a kör legyen a VII. kerületi egységes párt központja, amelyből a választási munkálatokat és agitációt irányítják. *Ugron* Gábor elnök erre közölte, hogy a választások kiírása után az indítvány értelmében a szükséges intézkedéseket meg fogja tenni. Az ülést társasvacsora követte, amelyen *Erdélyi* Dezső dr. felköszöntötte *Ugron* Gábort, a kerületi polgárság édekeiért önzetlenül dolgozó kör elnökét. *Ugron* Gábor megköszönte a megemlékezést és hangoztatta, hogy a mai súlyos napokban kétszeresen szükség van arra, hogy a gondokkal, megélhetési nehézségekkel küzdő polgárok ügyeit a törvényhozás és a fővárosi törvényhatóság tagjai szeretettel felkarolják. *Patai* Samu dr. *Nessi* Gyula társelnököt, *Leopold* Gyula pedig *Lédermann Mór* társelnököt köszöntötte föl. *Dési* Géza lendületes, nagy tetszéssel fogadott beszédben a német választások eredményével foglalkozott. Ez az eredmény gondolkodóba ejti a magyar polgárságot és magábaszállásra készteti: vigyáznunk kell, hogy az égi zivatar a szomszédból ne húzódjék át a mi trianoni területünkre.

BANNER ZOLTÁN
okleveles építész és építőmester
BUDAPEST, I., VERPELÉTI-ÚT 10.
Telefón: LÁ. 6-57. Telefón: LÁ. 6-57.

SCHÜTZ EDE
TELEFON J. 830—46
ÉPÜLET-, MŰ- ÉS VASSZERKEZETLAKATOS
BUDAPEST, VII., THÖKÖLY ÚT 23. SZÁM

Zumpft István
vasút- és útépítő vállalkozó, kövező mester
Kispest, Rákóczi u. 74. szám

Sarló és Sárközy
építési vállalkozók Tel.: Aut.
Budapest, V., Akadémia ucca 14. sz. 136—04

FELSENFELD RUDOLF
Alapítva: 1901. Bélyegző és pecsétbélyeggyár, véső és dombornyomó műintézet Tel.: Aut. 103—94.
BUDAPEST, V., BÁLVÁNY UCCA 16

ZINNER MANÓ
kőbánya és útépítési vállalkozó
TELEFÓN AUT. 950-75
ÚJPEST, TAVASZ UCCA 24. SZÁM

DELMÁR BÉLA
okl. mérnök, építőmester
Budapest, VI. Benczur u. 17
Telefon 263-40

Szeptember 1-től
egy teljes komforttal berendezett szoba
úrihölgy részére ellátással vagy anélkül kiadó
VIII., Rökk Szilárd ucca 6. I. emelet 3 szám.
Telefón: József 325-35.

SZÜTS JENŐ
okl. mérnök, építőmester, építési vállalkozó.
Budapest, VIII., Szentkirály ucca 35
TELEFÓN: Józs. 429-436

ERDÉLYI MŰINTÉZETE
udvari fényképész IV., Semmelweis ucca 2. sz.

MORZSANYI HERMANN
Központi fűtések, vízvezetéki és csatornázási berendezések
Budapest, VIII. kerület Üllői út 42 szám.
Telefón: József 355-87.

WOLSKY SÁNDOR BÉLA
WOLSKY ALBERT FIA
gépüzemű kefe- és ecsetárugyár
BUDAPEST, VIII., MAGDOLNA UCCA 18. SZÁM.
TELEFÓN: JÓZSEF 324-88

BERKI DEZSŐ
BUDAPEST, VI., Szív ucca 60.
Festék és lakkereskedő Telefón: Autemata 242—46.

GATTARINGER FERENC
BUDAPEST, III. KER. LAKTANYA UCCA 5
Különböző rendszerű központi fűtések berendezési vállalata

Alexy György
okl. gépészmérnök
villamossági és műszaki vállalata
BUDAPEST, V., FALK MIKSA UCCA 26—28 SZ.

KÖVEZ, UTAT ÉS VASUTAT ÉPÍT BÉRHENGERLÉST VÁLLAL KÖVEZŐ ÉS ÚTÉPÍTŐ RÉSZV.-TÁRS. BUDAPEST IX, THALY KÁLMÁN U. 41. TEL.: J. 302-66

Kiírják a versenytárgyalást a ferencvárosi kikötő félmillió pengős munkálataira

Útburkolat, vízvezeték, lakóépület és kerítés létesül — Beszerzik a szükséges vontató gőzöst és hídmérlegeket

Néhány héttel ezelőtt jeleztük, hogy a székesfővárosi helyikikötő félbeszakított építkezését újból elkezdik s ezzel tulajdonképpen *be is fejezik egyelőre az építkezést*, mert elkészítik mindazokat a létesítményeket, amelyekre a helyikikötő megnyitásához, hasznosításához okvetlenül szükség van. A fejlesztés egy későbbi feladat lesz, attól függően, hogy milyennek bizonyul a ferencvárosi kikötő prosperitása. Az építkezés befejezésére *ötszázezer pengő* áll rendelkezésre.

A városépítési ügyosztályban

alkalmunk volt a kivitelre kerülő munkálatok *részletes programját* megtekinteni, amelyet az építésvezetőség, a kereskedelmi és iparkamara útján az érdekeltségekkel egyetértésben és azok kívánságainak megfelelően állított össze.

— A forgalom legfőbb érdeke, — mondotta informátorunk — hogy *a kikötő minél előbb be legyen kapcsolva a főváros úthálózatába.* Evégből a kikötő hosszában végigvonuló, úgynevezett raktári utat a nehéz

teherforgalomra alkalmas burkolattal

kell ellátni. Be kell szereznünk a múlhatatlanul szükséges *üzemi berendezéseket,*

egy vontatóhajót,

egy vasúti és közúti hídmérleget. A tűzbiztonság érdeke megkívánja, hogy kiépítsük a kikötő egész területén

a vízvezetékhálózatot,

melynek első részét a mult évben építettük meg. Létesítenünk kell egy *lakóépületet*, azon munkások részére, akiknek állandóan a kikötőben kell tartózkodniok, végül meg kell építeni a kikötő kerítését a hozzátartozó főkapuval és portásépületekkel együtt. A kerítés munkálataihoz szükséges 33.000 pengőt a kormányhatóság már engedélyezte. Még szükséges a kerítés elkészítéséhez 17.350 pengő, de erre is megvan a fedezet az 1929. évi megtakarításból.

— Az útburkolat 30 cm vastag terméskő alapon, fölötte hengerelt makadám-réteggel, s erre ágyazott háromnegyedes bazaltkocka-burkolattal készül.

— Az úttestet *betónalapon* nyugvó trachit szegélykő zárja le, a közbeeső gyalogsigetek pedig egyszerű kavicsolást kapnak. *Az útburkolás költsége 330.000 pengő lesz.*

— A teherkocsik lemérésére szolgáló *hídmérleg* tizenöttonnás, a *vasúti hídmérleg* pedig negyventonnás lesz. A közúti hídmérleg a főbejárat mögé kerül. A mérlegház, amelyben a mérleg szerkezete és a mérlegkezelő lesznek elhelyezve, *betónalapon nyugvó téglaépület lesz.* A közúti hídmérleg *tizennégyezer* pengőbe kerül.

— A vasúti hídmérleg kilenc méter hosszú, teljesen vasból készül, mozdonnyal is járható és *elektromosvilágítású szemafórral*, regisztráló szalaggal és kartonnyomtató készülékkel lesz ellátva. A mérleget a kikötő déli végén, a három vágány csatlakozása utáni szakaszon helyezik el, mert itt úgy az érkező, mint a távozó vasúti kocsik kerülőút nélkül lemérhetők. A vasúti hídmérleg mellett ugyanolyan mérlegház lesz, mint a közútinál. A vasúti hídmérleg *huszonkétezer* pengőbe kerül.

— Szüksége van a kikötőnek üzemi szempontból

egy vontató motoroshajóra is,

mivel a *Kvassay-zsilipen* vontatógőzös nem jöhet át. Most a vontatás emberi erővel történik, ez azonban nagyobb forgalomnál nem maradhat így. Ez a primitív vontatási módszer nem is gazdaságos és emellett különösen erősebb szélben a partfalak megrongálásával jár. Ennek a vontatóhajónak mindenkor üzemképes állapotban kell lenni, ezért a gőzüzem nem alkalmazható, hanem

benzin-, vagy Diesel-motoros hajó

jöhet figyelembe. A vontatóhajó egyszerű kezelésénél fogva külön üzemi, vagy személyi kiadással nem jár. A beszerzendő motorcsónak hathengeres, ötven lóerős lesz, s egy normális uszályt hét kilométeres óránkénti sebességgel vontat. *A hajótest Siemens Martin-vasból készül*, négy személy számára férőhellyel, kormányállással s a szükséges hajóleltárral felszerelve. Ez a vontatóhajó teljesen felszerelve 34.000 pengőbe kerül.

— A kikötő vízellátása céljából 1929-ben már megépült a 250 mm-es körvezeték egy része, mely a soroksáriúti főnyomócsőből ágazik ki. Megépült ezenkívül a dereglye-kikötő 150 mm-es csőhálózata is. A folyó évben meg akarjuk építeni a kikötő egész területén a tűzbiztonság által megkívánt vezetéket.

— Ez a raktári úton egy 150 mm-es cső lesz, az adminisztrációs épületek felé pedig egy 100 mm-es vezeték ágazik el.

— Ezek táplálják majd az egymástól mintegy 150 méter távolságban elhelyezendő 75 mm-es *tűzcsapokat*. Kiépítjük ezenkívül az ivóvízvezetéket is. Ez egy 50 mm-es vezeték lesz a szükséges elágazásokkal. A tűzoltásra szolgáló vízvezeték 36.000 pengőbe, a ivóvízvezeték 14.000 pengőbe, így tehát együtt az egész szerelés *50.000 pengőbe* kerül.

— Azoknak a munkásoknak az elhelyezésére, akiknek állandóan a kikötő területén kell tartózkodniok,

egy munkáskórházat építünk,

melyben négy családot helyezünk el: a telepfelügyelőt, a portást és két gépészt. A földszinten négy szoba-konyhás kamrás lakás lesz, közös W. C.-vel, közös fürdőszobával és közös mosókonyhával. Ez a munkáslakóház *45.000 pengőbe* kerül.

— A főkapu-bejáró és a portásépület a kikötő északi, a városhoz legközelebb eső végén, a raktári út és a dereglye-kikötőhöz vezető út kereszteződése mögött lesz.

— A főbejárat két épületből, két gyalogközlekedést szolgáló autóból és két kapuból áll.

— Az egyik kapuépületben a portásnak lesz helye, a másik épületben pedig tűzoltó- és rendőrőrszobát rendezünk be. Az épületek előtti teret vasbetón konzollal védjük. Az épületek belső sarkában egy-egy *telefónfülke* áll rendelkezésre. A kapuk *vasból* készülnek. Ezen munkák költsége *22.000 pengő.*

— E munkálatok befejezése után a kikötő a forgalomnak átadható, de a tervezett keret kiépítéséhez és a forgalom teljes mértékben való megindításához

még további teljesítmények szükségesek.

— Ezek megépítésére 1931-ben kerülhet a sor. Ekkor készülne el a *központi irodaépület*, melynek földszintjén az adminisztráció, emeletén pedig a bérlők irodahelyiségei nyernek elhelyezést. Az idei munkaprogramba ezeket az épületeket nem vettük be, mert a kikötő kereskedelmi szervezetéről még folynak a tárgyalások, s ezektől, valamint az állami kikötővel való esetleges együttműködéstől függően az adminisztráció még megváltozhat, az irodaépületet pedig a véglegesen kialakult adminisztráció igényeivel a legteljesebb összhangban kell megtervezni és megépíteni. *Jövő évre maradna végül az úthálózat teljes kiépítése.*

Az idei évben kivitelre kerülő építkezések végösszegben 520.000 pengőbe kerülnek, ez azonban nem jelent a székesfővárosnak újabb megterhelést, mert *ezek az összegek az 1929. és 1930. évi költségvetésekben már rendelkezésre állnak.*

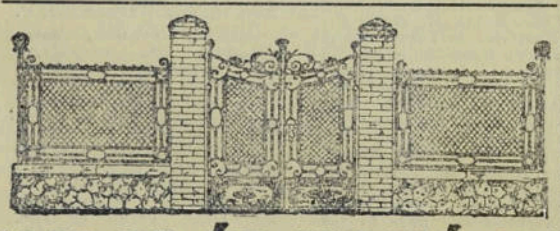

VASS ÉS KOVÁCS
SODRONYFONAT-, KERÍTÉS-, ÁGYBETÉT- és VASBÚTORGYÁR
Budapest, II., Fő ucca 48
Telefon: Aut 517-87 Telefon: Aut. 517-87

Rietschel és Henneberg
Részvénytársaság
Budapest, VIII., Práter ucca 12. szám.
Telefon: József 525—18.
Központi fűtések, vízvezetéki és csatornázási berendezések

HLAVAY KÁLMÁN
TERVEZŐ ÉS ÉPÍTŐMESTER
BUDAPEST, VI., KASSAI ÚT 68. SZÁM

Magyarország aranykoszorús mestere
SZLEZÁK LÁSZLÓ
harang- és ércöntőde, harangfelszerelés és haranglábgyár
BUDAPEST, VI., Frangepán ucca 77. szám
Telefon: Aut. 913-53

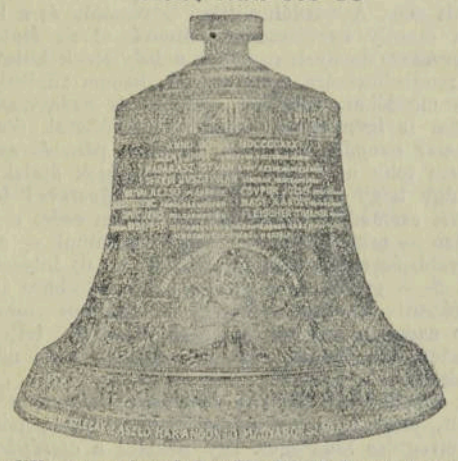

Bazilika részére készült 7945 kg új harang
Az 1900. évi párizsi világkiállításon díszoklevéllel, 1921. és 1923. évi vasipari kiállításon aranyéremmel, az 1925. és 1926. évi kézműipari tárlaton kormánydíszoklevéllel, 1927. és 1928. évi budapesti, székesfehérvári, szentesi és szombathelyi kiállításokon nagy aranyéremmel kitüntetve. — Számos egyházi elismerőlevél! — Költségvetéssel díjmentesen szolgál! Előnyös fizetési feltételek!

Bründl János udvari szállító
Egészségügyi műszaki berendezések gyára
Budapest, VII., Péterffy Sándor ucca 34. szám
Központi fűtés. — Melegvíz készülék. — Vízvezeték. — Csatornázási- és gázberendezések. — Berendez városoknak vízműveket, csatornázásokat és derítőtelepeket. — TELEFON: József 518—19.

SCHIFF MIHÁLY
paszományos-mester, Budapest, IV.
Prohászka Ottokár ucca 8. (Fólemelet)
EZÜST ÉREMMEL KITÜNTETVE. + TELEFON: AUTOMATA 634-76.
A legszebb kivitelben készítek mindenféle bulorpaszományt, plimó- (paplan) zsinórt, horgolt rózsát, csillag gombot és gombáthuzást. Női ruhadíszeket, bojtokat, rojtokat, övcket, a legprecizebb, művészi kivitelben. Csillárzsinórokat, továbbá selyem- és gyapjúfonal- adjusztálást és minden e szakmába vágó munkát.

BÁRÁNY JÁNOS CIPÉSZ MESTER
Arany és ezüst éremmel kitüntetve.
BUDAPEST, IX., GRÓF HALLER UCCA 18.

Wörner J. és Társa
Gépgyár Részvénytársaság
Malomberendezések — Nyomdagépek — Láncgyár — Vasöntöde
Telefon: L. 905-74, 905-75. Budapest, V, Váczi út 48. Alap. 1867.

Alapítási év: 1868. Telefon: Zugló 69—07.
CRISTOFOLI VINCE
KŐPADLÓ FAYENCE FALBURKOLAT
BUDAPEST, VII., GIZELLA ÚT 31

Bauer Dénes utóda, Telefon: Aut. 539—59
HOFFMANN DÉNES okl. mérnök
II., Szász Károly ucca 5. bádogos, gáz, vízvezeték, csatornázási, központi fűtési vállalkozó

ÁLLANDÓ BÚTORVÁSÁR
A KÖZPONTI VÁROSHÁZA ÉPÜLETÉBEN
BUDAPEST, IV., KÁROLY KIRÁLY ÚT 28
szalongarnitúrák, rekamierek, háló, ebédlő és úriszoba bútorok
KEDVEZŐ FIZETÉSI FELTÉTELEK
KÁRPITOS ÉS PASZOMÁNYOS MESTEREK ORSZ. SZÖVETKEZETE

Korányi és Fröhlich redőnygyár
BUDAPEST KISFALUDY-U. 5/F • TELEFON J. 323-76 • 459-86
SPECIÁLIS GYÁRTMÁNYAI:
SZAB. PÁNCÉLREDŐNY · ACÉLREDŐNY · FAREDŐNY · VÁSZONREDŐNY
SZAB. AJTÓCSUKÓ · BOSTWIGH · TOLÓRÁCS · NAPELLENZŐ · SZERKEZETEK

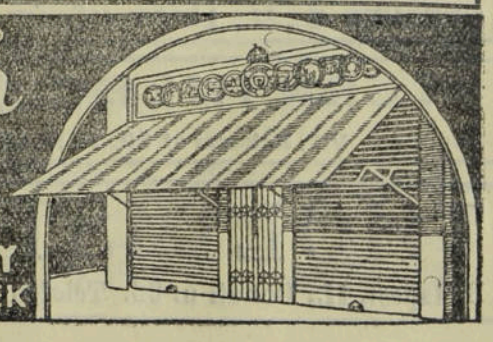

Vállalkozási Hirlap

Még ez évben sor kerül a hidegkúti úti és bicskei leányárvaházak kisebbszerű átalakítására

A székesfőváros árvaházaiban a közeli hetekben nagyobbarányú *átalakítási munkálatok* indulnak meg. Ezek között szerepel elsősorban a Szent Imre hereceg útján lévő *Notre Dame de Sion* átalakítása amelyet a főváros tudvalevően leányárvaház céljára vásárolt meg. A szociálpolitikai ügyosztály és a középítési osztály együttesen készítették el az átalakítási terveket, amelyek nemcsak a helyiségek külső és belső rendbehozására vonatkoznak, hanem fűtőberendezést, mosdókat, fürdőket, hideg- és melegvízszolgáltatást is igényelnek, amely munkálatok *ötvenháromezer pengőbe kerülnek.* Ebből a pénzből azonban nem telik az épület minden részének átalakítására, úgy hogy *bizonyos munkák a következő költségvetési esztendőre maradnak el.* Éppen ezért ebben az évben — mint kitűnő forrásból értesülünk — csak a nagyobb árvaleányokat telepítik át az új intézetbe, míg a 3—6 évesek árvaháza egyelőre továbbra is a hidegkútiúti *Horthy Miklósné Otthonban* marad. Jövőre azonban, amikor az átalakításokat teljesen befejezték, ide jönnek át az egészen kicsi árvaleányok is.

A higedkútiúti Horthy Miklósné Otthonban is kiderült, hogy *bizonyos nagyobb munkálatok* pótlólagos elvégzése szükséges. Igy például a *cserépkályhákkal való fűtés a gyermekotthonban nem bizonyult célszerűnek* és emellett költséges is, úgyhogy itt *központi fűtőberendezést* készítenek, ami ugyan negyvenezer pengőbe kerül, de a tüzelőszer megtakarítása révén ez a pénz hat-hét év alatt kifizetődik. A Hidegkúti úton levő intézet területe ezenkívül nincsen bekapcsolva a *csatornahálózatba.* Egészségügyi szempontból okvetlenül szükséges ennek a pótlása is. A középítési ügyosztály tervei szerint a telep szennyvízlevezető csatornáját az Ördögárokba vezetik le.

Igen érdekes eset állott elő a bicskei intézetben, ahol rájöttek, hogy a kifogástalanul működő 350 méter mélységű kút, — melyet a népjóléti- és munkaügyi minisztérium fúratott, — *oxigénben szegény,* s ezért a vízvezető csöveket erősen rozsdásítja, a víz vastartalmát pedig fokozza. A fővárosi élelmiszervizsgáló intézetének véleménye szerint ezt úgy lehet megakadályozni, hogy a vascsöveket alkalmas módon kibélelik. Ezenkívül a bicskei intézetben a mosókonyhát gépekkel is felszerelik, amely munkálatok végeredményben *százhúszezer pengőbe kerülnek.* A székesfőváros ezen munkák kiadásánál különös tekintettel volt a nagyfokú munkanélküliségre is és ezért olyan munkákat is most végeztet el, amelyek esetleg hosszabb-rövidebb ideig még várhattak volna.

Pneumatikus eljárással fúrják a vízművek alagútjait a Duna medre alatt

Csak olyan cégek pályázhatnak, amelyek ilyen munkát már sikeresen végeztek

A törvényhatósági tanács multheti állásfoglalása után a polgármester azonnal intézkedett a nagyszabású vízmű fejlesztési munkálatok vállalatbaadása és az építkezés tényleges elkezdésének előkészítése iránt. *A legközelebbi jövőben nyolc millió pengő értékű munka kerül kivitelre,* s 2.5 millió pengő értékű csövet már meg is rendelt hazai gyáraknál *Borvendég* Ferenc tanácsnok, a vízvezetéki és világítási ügyosztály vezetője, a Duna medre alatti vízcsővezető alagutak megépítésére pedig november 29-i határidővel hirdettek versenytárgyalást.

A Dunameder alatti munkálatok különleges feladat elé állítják a magyar mélyépítő mérnököket, mert hasonló munkálat az utóbbi évtizedek alatt nem fordult elő Magyarországon. Éppen a feladatok fontosságára és különleges voltára való tekintettel

a Vízművek mérnöki osztálya segítségére akar lenni a jelentkező vállalkozóknak,

s az építkezés feladatáról, körülményeiről nemcsak részleges *szóbeli felvilágosítást* adnak, hanem megtekinthetők a tunnel-aknák helyén, illetve azok tengelyében végzett *kémfúrások* eredményei: a talajszelvények és az egyes rétegekből kikerült talajminták.

A Duna medre alatti alagút munkáit a versenytárgyalási felhívás szerint

sűrített levegővel történő fúrással, pneumatikus eljárással

fogják elkészíteni.

— A Duna medre alatt létesítendő egy-egy járható tartalékalagútra azért van szükség, — mondották beavatott helyen, — hogy *a szigeteken levő kutakból abszolút biztonsággal vezethessük át az ivóvizet a szivattyútelepre.* Ma ez a biztonság nincs meg, mert a vízátvezető csatornák a Duna fenekén nem közelíthetők meg. A feladat nagy fontosságára, a munka nehézségére és a kivitel nehézségeire való tekintettel,

nagy körültekintéssel fogunk eljárni az ajánlatok elbírálásánál,

s éppen ezért az ajánlatokban fel kell sorolni és részletesen le kell írni, hogy *a pályázó cégek a multban milyen hasonló természetű munkákat végeztek el sikeresen.*

Új versenytárgyalási kiírások

A polgármester versenytárgyalást hirdet:

Tatarozási munkával kapcsolatos vízvezeték-, gáz-, csatorna- és központi gőzfűtőberendezési munkákra a Szent István-kórháznál. Pályázni lehet szeptember 29-én d. e. 11 óráig a középítési ügyosztálynál.

Csatornaépítési munkára az Erzsébet királyné úton. Pályázni lehet szeptember 29-én d. e. 10 óráig az út- és csatornaépítési ügyosztálynál.

10.000 köbméter dunakavics szállítására. Pályázni lehet szeptember 23-án d. e. 10 óráig az út- és csatornaépítési ügyosztályon.

Versenytárgyalási megbízások

A mult héten tartott nyilvános és szűkkörű versenytárgyalások alapján a különböző közmunkákat és közszállításokat a következő cégek kapták:

Kőművesmunkát a babéruccai bérháznál: Tömpe Károly 10.646 P.

Villanyszerelési munkát az üllőiúti bérháznál: Rymorz Lajos 4533 P.

Burkolómunkát ugyanott: Balogh Ferenc 11.100 P.

Vízvezeték-, gáz- és csatornaberendezési munkát ugyanott: Szepessy Sándor 9120 P; az érdiuccai iskolánál: Schifferer József 9272 pengő.

Központi fűtőberendezési munkát a koronaőruccai tűzőrségnél: Sámuel György 14.588 P.

Ácsmunkát a Lajos uccai iskolánál: Tőke György 9280 P.

Asztalosmunkát ugyanott: Gera Lajos 1695 P.

Vasgerendaszállítást az Ihász uccai iskolánál: Vasgerendákat árusító r. t. 17.717 P.

Facementtető munkát u.-ott: Posnanszky és Strelitz 7347 P.

Üvegesmunkát ugyanott: Molnár József 2736 P.

Vászonredőnymunkát a Szabó József uccai autobuszgarázsnál: Magaziner Albert 4120 P.

Műkömunkát a maglódiúti szeretetotthonnál: Melocco Péter r. t. 5780 P.

Bádogosmunkát az Ihász uccai iskolánál: Szekér Gyula 3290 P.

Tölgyfapadozati munkát a Rottenbiller uccai iskolánál: Schmergel Géza 2112 P.

Területrendezési munkát a sertésvásártéren épülő rakodóvágánynál: Kiss Jenő 1188 P.

Védőredőnyök szállítását ugyanott: Nay és Róna 4970 P.

Kőművesmunkát a hengermalomúti kislakásoknál: Schramek István 4590 P.

Bádogosmunkát ugyanott: Sámuel György 2232 P.

Vízvezeték-, csatorna- és gázberendezési munkát a hernáduccai iskolánál: Farkas Izor 26.835 P; a Dévai uccai tüdőbeteggondozó intézetnél: Várnai Artúr 3378 P.

Föld-, kőműves-, elhelyező- és vasbetónmunkát a németvölgyiúti iskolánál: Mikle és Árvay 297.086 P.

Kőfaragómunkát az Aquincumi Múzeumnál: Král Gyula 6110 P.

Burkolómunkát a Lónyay uccai iskolánál: Refle Miklós 2444 P.

Mennyezetkicserélési munkát a Pesti Vigadónál: Gavora és Pribner 1718 P.

Lapburkolómunkát a váciúti leányiskolánál: Csernek Pál 4422 P.

Villanyszerelési munkát a hernáduccai iskolánál: Nemes Gyula 20.205 pengő vállalati áron.

Beérkezett ajánlatok

A mult héten tartott versenytárgyalásokon a különböző közmunkákra és közszállításokra a következő cégek pályáztak:

Útrendezési munkára a Kerepesi útnál: Kövező- és útépítő r. t. 148.155, Krausz Ferenc 149.046, Heverdle István 151.309, Magyar kerámiaigyár 153.918, Kőszénbánya és téglagyár 155.652, Neumann Ferenc 165.205 P.

Útépítésre a ferencvárosi kikötő raktárainál: Szatmári Ferenc és Fia 57.860, Heifenstein Károly 57.865, Obendorfer József és Fia 59.145, Ámon Antal és Fia 59.800, Gravieser Albin 61.153, Halmos István és Fia 64.475, Heverdle István 66.053, Benedikt Marcel 68.825, Kövező és útépítő r. t. 69.343, Bíró László 69.874, Schäffer Károly 70.307, Neumann Ferenc 71.579, Hajnal Imre 82.092, Fejér és Dános 84.730 P.

Munkáslakóház, főkapubejárat és portásház föld-, kőműves-, elhelyező- és vasbetónmunkálataira ugyanott: Zilahi Balogh Gyula 42.921, Gabos Oszkár 43.816, Jäger Ferenc 44.029, Wagner és Társa 46.493, Apor József 49.808, Vajdulák József 49.853, Lázár Géza 50.633, Fejér és Dános 51.127, Pittel és Brausewetter 52.402, Juhász István 53.564, Farkas Lajos 57.583 pengővel.

Előtető munkára a pesti Vigadónál: Haas és Somogyi 3300, Márkus Lajos 3450, Katzmarek és Társa 4425, Kajtár Lajos 4800, Paschka és Társa 4950 P.

Műkömunkára a Fragepán uccai bérháznál: Barber Károly 3200, Andrea r. t. 3560, Nagybátony-újlaki 3600, Melocco r. t. 4000, Mottl és Serényi 4360 P.

Burkolómunkára a Berzencei uccai bérháznál: Biehn János 8880, Grozit r. t. 9186, Kollár Ferenc és Társa 10.132, Posnanszky és Strelitz 11.532, Guadran 11.822, Korek E. 12.620 P.

Burkoló- és kőművesmunkára az Erzsébet leányárvaháznál: Pozsgay Dezső 3972, Gerber József 4134, Kadler István 4398, Nagy István 4505, Melocco Péter 4754, Olchváry Jenő 6478, Tömpe Károly 6836, Messinger Rezső 6921, Dobrovits Ferenc 7130, Gabos Oszkár 7271, Versetz Márton 7415 P.

Vízvezeték-, gáz- és csatornaberendezési munkára a fehérvári úti vámépületnél: Molnár András 3872, Farkas Izor 3573, Thiergärtner és Stöhr 3811, Klein Józsefné 3872, Száva Sándor 3882 P.

Vasútépítési munkára a sertésvágóhídi új hitőnél: Kis Jenő 84.969, Medvegy János 86.721, Szécsi Endre 88.206, Hasenauer Ágoston 92.452, Magyar gazdasági és kisvasút r. t. 100.562, Péry Dezső 99.995, Schäffer Károly 102.757, Gottfried Géza 103.682, Fábián, Somogyi és György 103.820 P.

Útépítési munkára ugyanott: Ámon Antal és fiai 18.734, Heverdle István 21.266, Péry Dezső 21.834, Klauber és Vajda 23.072, Schäffer Károly 24.212, Farkas Lajos 30.432 P.

Kerámitkőanyag szállítására ugyanott: Kőszénbánya és Téglagyár Társulat Pesten 32.912, Magyar Kerámiai gyár 32.912 P.

Föld-, betón-, vas-, asztalos-, lakatos- stb. munkára a Vízművek átemelő gépházánál: Berényi Ignác 249.370, Fejér és Dános 267.598, Méhes Emil 271.099, Fábián, Somogyi és György 282.085, Margalit Andor és Ödön 299.549, Weisz Mihály 314.858, Bíró László 328.900, Zsigmondy Béla 343.333, Erdélyi és Vajda 348.592, Dávid János és fia 353.641, Magyar Építő r. t. 354.128, Palatinus r. t. 361.805, Pittel és Brausewetter 362.510, Kemény és Tisza 419.718, Stabil Építő r. t. 448.366, Káldor Pál és Mattyasovszky László 464.111, László és Blum 479.704, Rozsnyai és Enökl 164.319, Rheinisch és Wohl 190.726 P.

Kéményépítésre a hidegkútiúti leányárvaháznál: Móhes Emil 4540, Szakál Lukács 4558, Cristofoli Ermenegildó 4611, Wellisch Győző 5049, Marton és Szalka 5189, Paulheim Ferenc 6030, Székely Kálmán 6122 P.

Altiszti, tűzoltói, javadalmiöri stb. személyzet téli ruhálnak konfekciós munkáira: Balanek Ferenc, Blum és Testvére, Budapesti Szabóiparosok Ért. és Term. Szöv., Kovács P. József, Aczél Bőrruházati Ipar, Sós Zoltán, vitéz Lászlóffy Albert, Textilip. Feldolg. és Ért. Szövetk., Szabómesterek Orsz. Term. és Ért. Szövetk., Országos Ruházati Intézet R. T., Szakmándi János, Ruhakon-

PARKETT
ÉS PADLÓZÁSI VÁLLALATA
STERNER G., V., LIPÓT KÖRÚT 15
TELEFON Aut. 105-59

STERN IMRE okl. építész, építőmester
Budapest, VII., Rákóczi út 30. Tel.: J. 349-54

THOLT ISTVÁN
Budapest, II., Donáti u. 26. Telefón: Aut. 516-75
OKL. MÉRNÖK — Tervez és készít: központi gőz-, víz- és etagefűtést, vízvezetéket, csatornázást és szennyvízderítő telepeket

az első kéz megbizható és olcsóbb

musica r.t.
VII., Erzsébet körút 43
(Royal Apollo)
Saját gyártmányú
és világmárkás — új és használt — zongorák — javítások is — több éves részletre való hélkül. Kezelési költség nincs.
Telefón: József 450-63

NAGY GYULA
lakatosárugyára
BUDAPEST,
VIII., Kőris-utca 10. sz.
Telefon: J. 348—15.

WIEDERMANN AGOSTON
ÉPÍTÉSI VÁLLALATA
BUDAPEST, III., SAN MARCO UCCA 5.
TELEFÓN: 628—38.

Események

Fővárosi Hirlap

Az Egységes Községi Polgári Párt hivatalos lapja.

*

Előfizetési árak:

fél évre . . . . . 12 pengő:
egész évre . . . . . 24 pengő:

Csütörtökön ülést tart a törvényhatósági tanács. A törvényhatósági tanács legközelebbi ülését *csütörtökön délután hat órára* hívta össze *Ripka* Ferenc dr. főpolgármester. A tanács ülésére már hazaérkeztek nyári szabadságukról a vezérek és a tanács összes többi tagjai. A napirenden több kisajátítási kérdés mellett sok városrendezési, útszabályozási ügyet, a Sashegy szabályozását, a *Schmidt-kastély átvételét,* s a körülötte levő területek esetleges megváltását, a *Rákóczi úti vágányáthelyezést,* új uccai *illemhelyek* felállítását, uccaburkolásokat, a *ferencvárosi helyiérdekű építésének folytatását,* a Garai téri zárt *élelmiszerpiac* megépítését, az étkeztetési akció kibővítését, a Horthy Miklósné gyermekotthonokban és a leányárvaház céljára megvett Sion intézetben szükséges átalakításokat, a Madarász uccai gyermekkórház költségvetését, több orvosi állás betöltését, az *Elektromosművek kőtéri alállomásának* építéséhez szükséges *2 millió pengőnek* a függő kölcsönből való engedélyezését, végül a városi bérházakban tervezett lakbérleszállítást is tárgyalják.

Budapestre jön a frankfurti polgármester. A külföldi előkelőségek egész sora látogatta meg az idén a magyar fővárost. A nürnbergi főpolgármesteren és a pittsburgi polgármesteren kívül az érdekes személyiségek egész galériáját üdvözölhettük Budapesten. A idelátogató előkelőségek sorát most *a frankfurti polgármester egészíti ki, aki hétfőn érkezik a fővárosba.* A nagy német város első tisztviselője néhány napot időzik itt s miután megtekinti közintézményeinket, egy *nagyérdekességű előadást is tart a német városok szociálpolitikájáról.* A frankfurti polgármestert *Liber* Endre tanácsnok fogadja a polgármester nevében és itt tartózkodása idején dr. *Bärtl* Tivadar tanácsjegyző fogja kalauzolni.

Korb Flóris meghalt. Korb Flóris, a világhírű műépítész kedden reggel hosszas betegeskedés után 70 éves korában meghalt. Korb a főváros törvényhatósági bizottságának kinevezett tagja volt, az Egységes Községi Polgári Párthoz tartozott. Emlékét számos gyönyörű palota és középület fogja megőrizni az utókor számára.

Vitéz Horváth tanácsjegyző előadása Bécsben az ázsiai Törökországról. Az ázsiai Törökországról magyarul tavaly megjelent könyve nyomán, vitéz *Horváth* Béla dr. tanácsjegyzőt a bécsi *Uránia* tudományos színház meghívta egy német előadás megtartására. Törökországról szóló s vetített képekkel kísért előadását vitéz *Horváth* tanácsjegyző október hónapban fogja az osztrák fővárosban megtartani, amikorára föntemlített könyve egy bécs-lipcsei könyvkiadócégnél *német nyelven* is megjelenik.

Szervezkednek a házfelügyelők. A fővárosi házfelügyelők, akik négy küiönböző egyesülésbe vannak tömörülve, vasárnap délután Budán gyűlést tartottak. A gyűlésen megjelent dr. *Krivoss* Árpád is, a házfelügyelők ügyésze és vagy *kétszáz budai és pesti házfelügyelő.* A gyűlésen elhatározták, hogy *a négy egyesületet eggyé tömörítik,* hogy így megerősödve, *a legközelebbi városi képviselőtestületi választáson is megfelelő súllyal léphessenek fel.* Dr. *Krivoss* Árpád indítványára elhatározták, hogy szolgálati viszonyuk rendezése ügyében — különösen az egyhónapi felmondás miatt — *szeptember 21-én a Tattersallban nagygyűlést fognak tartani, amelyre az ország összes házfelügyelőit meghívják.*

Budapest közlekedési Trianonja. Az úgynevezett haláisorompók eltávolítása s ezzel kapcsolatban a vasúti vonalaknak a főváros területén történő átvonulásáról nagy érdekességű tanulmányt írt az egyik szaklapban *Kemény* Ignác ny. máv. főmérnök *Budapest közlekedési Trianonja* címen. A tanulmány jó mintának veszi a Berlinben alkalmazott megoldást és a ceglédi vasúti vonal kihelyezését úgy tartja megoldhatónak, hogy azt a *Rákos rendezőpályaudvartól kiindulólag Zuglón túl, Rákos állomásáig kell egybekapcsolni* és a mai körvasúti vonalat négyvágányú pályatestté kiképezni. *Kemény* Ignác tanulmányát jól áttekinthető térképvázlatok teszik szemléltetővé.

Tisztviselői jubileum. *Placht* József számtanácsos, a tisztviselői fizetési osztály vezetője most üli meg közszolgálatának negyedszázados jubileumát. A közszeretetben álló számvevőségi főtisztviselő 1905 október 5-e óta szolgál a városházán. A tanácsi segédhivatalban kezdte működését, 1907-ben választották meg számgyakornoknak s 1914-ben lett a tisztviselők fizetési osztályának vezetője. Azóta tölti be ezt a fontos hivatalt általános megelégedésre. *Placht* számtanácsost az évforduló alkalmából hivataltársai meleg ünneplésben fogják részesíteni.

Halál a patkányokra!

Az irtóhadjáratot november elején tartják meg

Budapesten már évek óta nem volt általános patkányirtás. Közben ezek a veszedelmes állatok annyira elszaporodtak, hogy ma már nemcsak az élelmiszereket pusztítják, a házakat megrongálják, összerágcsálnak mindent, de a közegészségügynek is ártanak. Ezek az okok arra indították a népjóléti minisztériumot, hogy a fővárosban

patkányirtó napot

rendel el. Már hónapok előtt a *Fővárosi Hirlap* elsőnek jelentette, hogy az általános patkányirtást az idén, késő ősszel, valószínűleg november elején fogják megtartani. Az előkészületek már folyamatban vannak, csak a pontos dátum nincs még megállapítva.

Úgylátszik, hogy ez az irtóhadjárat a vállalkozók részére jó haszonnal járó üzleti alkalmat jelent, mert a különféle ajánlatokkal valósággal megostromolták a városházát. A hivatásos szakvállalatokon kívül igen sok alkalmi vállalkozó is jelentkezett, természetesen mindegyik azt állítja, hogy az ő módszere a legcsalhatatlanabb.

Az ajánlkozók névsora a következő:

A Medichemia gyógyszerkészítmények gyára, a Kártékony állatok ellen védekező Ibis vállalat, a Tres gyógyszervegyészeti gyár rt., a Chinoin vegyészeti gyár, Kochmeister Frigyes utóda, Orkényi Hugó gyógyszerész, Dejó laboratórium, Gusztáv Adolf Puritas vállalat, Standard vállalat, Radanovits testvérek gyógyszerészek, Dietrichstein vállalat, Ottopál és társa takarítási vállalat, Stefkó Sándor, Poór Gáspár, Pasteur, Chamberland intézet, Pastoxine vállalat, Ipartermék értékesítő rt., Ratin laboratorium, Juhász Gyula, Parasan vegyészeti laboratórium, Vajda és Róna, Kellner Sándor, Fried Bertalanné, Kővári Géza, Friedmann Ignác és társa, Laudon Sámuelné, Kamma vegyészeti vállalat, Holló István nyugalmazott állomási elöljáró, Domiter József vízimolnár, Stolz Ferenc csizmadia, Stacsek Rezső fővadász, Schwartz Andor, Hajós Károly vendéglős, Hanzel Imre, Hovanyovszky József nyugalmazott állatorvos. Patkányirtókészülékekkel való irtásra tett ajánlatot Mészáros Károly, Szántó Mór és a Cyklon gázipari rt.

A patkányirtás ügye a közegészségügyi szakbizottság jövő heti ülésén kerül napirendre.

December 31-én hivatalos népszámlálás lesz Budapesten

Alul marad-e az egymillión a főváros lakossága?

Az idén, december végén, a törvény rendelkezése szerint hivatalos népszámlálás lesz Budapesten. Utolsó ízben ezelőtt tíz esztendővel volt állami összeolvasás, bár azóta is többször megszámláltatta Budapest lakosságát *Illyefalvi* I. Lajos, a székesfővárosi Statisztikai Hivatal igazgatója. Az idei „nagy" népszámlálás azért tarthat számot különös érdeklődésre, mert ekkor fog eldőlni, hogy

lesz-e valóban milliós metropolis Budapestből az 1931. újesztendőre vagy sem.

A népszámlálás várható eredményei felől egyik ismert statisztikushoz fordult kérdéseivel a *Fővárosi Hirlap* tudósítója, — aki a következőket mondta:

— Lesz-e milliós szám a budapesti népszámláláson? Aligha hiszem. Nemcsak a születési arányszám kedvezőtlen, hanem a bevándorlás is csökkent az utolsó években. Sőt az elköltözés is tekintélyes. Ez azonban nem elszigeltelt magyar jelenség. Csaknem minden európai metropolis lakossága megfogyott. Különösen Bécsben nagy a redukció. *Nagy-Bécs* kétmilliós lakossága 1918 óta *nem kevesebb, mint 250.000-el csökkent.* Ezt a hatalmas csökkenést a nagyvárosok népesedésében a gazdasági viszonyokkal lehet megmagyarázni. Azelőtt a vidék egy bizonyos rétege könnyebb megélhetést, boldogulást keresni a nagyvárosokba özönlött. A nagyvárosok nyomorúsága ma ezzel szemben igen sok tönkrement exisztenciát arra késztet, hogy vidéken keressen boldogulást. Így van ez Európa csaknem minden gócpontjában.

— Népmozgalmi adataink másik szomorú jelensége az *elmaradt születések nagy száma.* Ezt is főleg a gazdasági és szociális bajok okozzák.

1929-ben 15.771 élveszületéssel volt kevesebb Budapesten, mint 1928-ban.

Ez bizony borzalmas nagy csapás olyan népre, amelynek nagy nemzeti katasztrófája és gazdasági leromlottsága mellett egyedüli reménye: az erőteljes, egészséges és erkölcsös, hazafias szellemben nevelt új generáció. Az élve születések száma — sajnos — évről-évre csökken, de ez a csökkenés sohasem volt akkora, mint 1929-ben, amikor az előző évekhez képest 8% volt a visszaesés.

Megjegyeztük, hogy az új fővárosi törvény bizonyos környékbeli területeket Budapesthez csatolt és rövidesen várható Albertfalva és Albertfalva-kertváros községek önkéntes csatlakozása is.

— Az átcsatolt területek népessége — hangzott a válasz — egészen jelentéktelen, sőt

Albertfalva és Albertfalva-kertváros esetleges beolvadása sem jelent többet pár ezer léleknél.

A milliós Budapest kialakulását leginkább az ipari-, kereskedelmi-, az egész gazdasági élet intenzív fellendülésétől és a jó, szociális, lakáspolitikától várhatjuk.

Bérháztelkek

a **Fő ucca, Ganz ucca** és **Királyhegy uccák** között fekvő régi

Ganz-gyári parcellázott

telektömbből, 76 négyszögöltől kezdve kaphatók.

Értekezés dr. Székely Márton ügyvédi irodájában, VII., Erzsébet körút 32, d. u. 4—6 között. Telefón: J. 448—22 Telefón J. 448—22

MENTSIK FERENC
KÖNYVKÖTÉSZETE
SZABADALMAZOTT IRATTÁRI TÁBLAGYÁR
Nagy arany érmekkel kitüntetve :: Postatakarék csekksz.: 47.983
BUDAPEST, IV., SZARKA UCCA 4
TELEFÓN: AUTOMATA 840—02
Tulajdonosok: Mentsik Ferenc és Mentsik Viktor

KISS JENŐ okl. mérnök építési vállalkozó
Budapest, V., Zoltán u. 10. Tel: Aut. 150-81

JUSTUS SÁNDOR ÉS FIA
Gördülő faredőnyök, acéllemezredőnyök, boltponyvák, vászon-, szövött- és faredőnyök gyára
Budapest, VI. ker. Vörösmarty ucca 24/B.
Alapíttatott 1886-ban. Telefón-interurban: Automata 223—06.

Összerakható könyvszekrények
rekeszenként minden irányban nagyobbíthatók és pótolhatók.
PRAKTIKUS ÉS OLCSÓ
Lingel Károly és Fiai
Első Magyar Faáru- és Butorgyár.
Budapest, VII. ker., Rózsa ucca 4—6. szám
Kérjük 120 szobából álló állandó kiállításunk megtekintését.

LANG ÁRPÁD szobafestő és mázoló
BUDAPEST, VI. KER., KASSAI ÚT 81. SZÁM. (SAJÁT HÁZ)
MŰHELY: VIII. KER., MÁRIA TERÉZIA TÉR 7. SZÁM

SPITZER SALAMON NAGYIPAROS
központi fűtés, vacuum és légfűtés, szellőztető berendezés, légszesz, vízvezeték és egészségügyi berendezési munkák valamint
épület és díszmű bádogos munkák gyártelepe
BUDAPEST, V., PANNONIA UCCA 54 TELEFÓN: LIPÓT 934-31

VAS UCCA 16
BOSCH SZOLGÁLAT
Telefón: József 393-73.

SCHEUMAN GYULA TELEFÓN: AUT. 151-67
FESTŐ- ÉS MÁZOLÓ-IPARÜZEM
BUDAPEST, VI., BAJZA UCCA 30

TELEFON: JÓZSEF 424-80 **STRASSER CIÁNOZ, TAKARÍT** TELEFON: JÓZSEF 424-80

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros polgármestere nyilvános írásbeli versenytárgyalást hirdet a VI. ker., Erzsébet királyné út (Rákospatak és Lőcsei út közötti szakasz) csatornázási munkáira.

A hivatkozott hirdetményben közölt módozatok szerint a leteendő bánatpénz összege az ajánlati összeg két százaléka.

Az ajánlat benyujtásához szükséges nyomtatványok a IV. ker., Központi városháza, II. emelet 285. ajtószám alatt kaphatók két pengő lefizetése ellenében.

A kellően felbélyegzett és borítékban elhelyezett ajánlatokat 1930. évi szeptember hó 29-én (kedden) délelőtt 10 óráig a II. emelet 279. ajtószám alatt kell benyujtani.

Az ajánlatok felbontása 1930. évi szeptember hó 30-án (kedden) délelőtt 11 órakor lesz a III. emelet 409. számú helyiségben, ahol a vállalkozók vagy megbízottaik jelen lehetnek.

Budapest 1930. évi szeptember hó 9-én.

A székesfőváros polgármestere.

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros polgármestere nyilvános írásbeli versenytárgyalást hirdet 10.000 (tízezer) m³ útépítési célra alkalmas dunakavics szállítására.

A hivatkozott hirdetményben közölt módozatok szerint a leteendő bánatpénz összege az ajánlati összeg két százaléka.

Az ajánlat benyujtásához szükséges nyomtatványok a IV. ker., Központi városháza, II. emelet 285. ajtószám alatt kaphatók két pengő lefizetése ellenében.

A kellően felbélyegzett és borítékban elhelyezett ajánlatokat 1930. évi szeptember hó 23-án (kedden) délelőtt 10 óráig a II. em 279. ajtószám alatt kell benyujtani.

Az ajánlatok felbontása 1930. évi szeptember hó 23-án (kedden) délelőtt 11 órakor lesz a III. em. 409. számú helyiségben, ahol a vállalkozók vagy megbízottaik jelen lehetnek.

Budapest, 1930. szeptember hó 6-án.

A székesfőváros polgármestere.

A szerkesztésért és kiadásért felelős: Dacsó Emil. Kiadja: FŐVÁROSI HIRLAP lapkiadó-vállalat. Révai Irodalmi Intézet Nyomdája Budapest, V., Ügynök u. 8. Nyomdaigazgató: Linzer M.

FARKAS LAJOS MÉRNÖK — Telefon: J. 393-98 — magas-, mély-beton és vasbeton építési vállalkozó — Budapest VII, Kolumbus u. 41

Gőz és motor **utihengerlők** — bitumenező hengerek zuzalékszórókkal — Magyar gyártmány — John Fowler & Co. Budapest-Kelenföld — 11. sz. postahivatal. Telefon: J. 382-11

STEINHÄUSL ÉS KÖLBER — FESTŐK ÉS MÁZOLÓK — BUDAPEST, IX., TŰZOLTÓ UCCA 3. — TELEFON: József 308—24.

INCZE GÁSPÁR műbutorasztalos — Elvállal lakás-, irodai és üzletberendezéseket saját tervei és adott minta szerint. — Budapest, I., Bertalan u. 22 — Telefonszám: Lágymányos 5—13

GYURITA KÁLMÁN lakatos mester — Elvállal: épület-, mű-, géplakatos és speciális tűzhelymunkát — BUDAPEST, IV. MOLNÁR UCCA 15. SZÁM — Telefon: Aut. 840-79. (Erzsébet hídnál)

Standard aszfaltok — Oil Trading Company képviselete — MILLINI IGNÁC — Budapest, V., Nádor ucca 6. sz. — TELEFON: AUT. 883—40, 832—77.

Kövezőmester és útépítési vállalkozó — **HEISSENBERGER JÓZSEF** — BUDAPEST, IX., VÁGÓHÍD UCCA 9/b SZ.

ZILAHI-BALOGH GYULA ÉPÍTŐMESTER — Budapest, I., Bornemissza u. 36 — TEL.: Lá. 2—32.

POZSGAY DEZSŐ — építőmester és burkolási vállalkozó — VII., KÖRVASÚT SOR 8. — Saját telepén.

NEUSCHLOSZ—LICHTIG — REPÜLŐGÉPGYÁR ÉS FAIPAR R. T. — BUDAPEST—ALBERTFALVA — VÁROSI IRODA: IV., ESKÜ ÚT 3. SZÁM. — TELEFÓN: AUT. 890—47. — GYÁRI TELEFÓN: LÁGYMÁNYOS 582—20, 11—79. — PARKETT- ÉS ÉPÜLETASZTALOS MUNKÁK!

HIRMANN FERENC FÉMÁRUGYÁR — BUDAPEST, VII., CSÁNYI U. 7/9. TELEFÓN J. 460-49 — KÉSZÍT: gáz, víz, légszesz, központi melegvíz-fűtési, fürdő és egészségügyi szerelvényeket. — RAKTÁRON TART: fayence-, emaille-árukat és csöveket.

Műkő- és burkolómunkák, betoncsövek — Budapest, V, Vigszínház ucca 5. Tel.: 298-37 — **ANDREA** Cementárugyár és Építőipari R.T.

„TUDOR" ACCUMULÁTORGYÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG — Budapest, VI., Váci út 137-39. Telefon: Aut. 923-08. — Gyárt: Tudor és Varta rendszerű accumulátorokat.

„IDEÁL" PAPLANGYÁR — SÁNDOR M. FERENC — BUDAPEST, IV, KAMERMAYER KÁROLY UCCA 1 — *Állami, városi és közintézmények szállítója*

Budapest Székesfőváros Ásványvíz-üzeme — **HARMATVIZ** — *A Hungária gyógyforrás szénsavval telített vize.* — Kapható mindenütt! Tel: Autom. 530-03.

KIRCHKNOPF ISTVÁN Alapítási év 1897 Tel.: Aut. 851-39 — Épület- és portálüveges üveg-, tükör-, porcellán-, kőedény- és lámpakereskedés. Aranyhalak és haltartók, aquariumok nagy választékban. Vállalok: mindennemű üvegcsiszolást, épületüvegezést és üvegtetők vízmentesítését — BUDAPEST, IX., KÁLVIN TÉR 8. SZ. (Ref. templom mellett)

TARJÁNYI ISTVÁN SZOBAFESTŐ ÉS MÁZOLÓ — Radiátorok és fűtőtestek szakszerű mázolása és fényezése hőállóan teljes garancia mellett — BUDAPEST VII, JÓSIKA UCCA 3 — TELEFÓN: J. 382—45

KRÉMER IMRE — BÁDOGOS, SZERELŐ, LÉGSZESZ-, VÍZ-VEZETÉK és EGÉSZSÉGÜGYI BERENDEZŐ — BUDAPEST, VI., PODMANICZKY UCCA 29

CORDATIC — a tökéletes autópneu — Főelárusítás: Budapest, VI., Mozsár-u. 9.

UNIVERSAL GRAFIKAI SZAKÜZLET RT. — TELEFÓN: J. 348-12. — SZÁLLÍT NYOMDAI GÉPEKET ÉS ANYAGOKAT — BUDAPEST VIII, RÁKÓCZI TÉR 2. (Bejárat Salétrom u. 2)

ÁMON ANTAL és FIAI — KÖVEZŐMESTEREK, ÚT,- CSATORNA- ÉS BETON-ÉPÍTÉSI VÁLLALKOZÓK, FÖLDMUNKA, VÁGÁNY-FEKTETÉS, MÉSZKŐBÁNYA. — VIII., Futó ucca 10. Telefon: J. 303-85.

HIDI IMRE ÉPÍTŐMESTER — Budapest, VIII., Német u. 41-43 — Telefon: József 401—83

BIER ÉS WERSCHETZ — okl. mérnök és építőmesterek, építési vállalkozók — Budapest, IX., Vágóhíd ucca 11. sz. — TELEFON: JÓZSEF 363—78, 259—59.

Volt **Wellisch Náthán Utóda** — Fischer Zsigmond épületfakereskedő — Ajánlja dúsan felszerelt raktárát éliványfa és asztalosáruban stb. — X., Asztalos Sándor-utca 8. Telefon: J. 310-89.

Dunakavicsot és Dunahomokot — szállít kocsifuverban és vasúton saját iparvágányról Budapestről, Adonyból, Bajáról, és Mohácsról — FLEISCHMANN ANTAL Dunakotrási és gőzhajózási vállalat — Budapest, VII, Károly körút 17. Telefon: József 465-62 és 465-63

THE NEUCHATEL ASPHALTE COMPANY LIMITED — BUDAPESTEN, Iroda: VI., Vilmos császár-út 31. sz. Telefon Teréz 212—46. Gyár: VI., Váci-út 35. Telefon: L. 914—88. Gyárt és elad Val de traversi mastixot, raffinált bitument, falszigetelő aszfaltot. Készít: Traversi természetes tömörített aszfalt utakat és öntött aszfaltból járdákat és kocsiutakat. — Budapest székesfőváros szerződéses vállalkozója.

ALAPÍTATOTT: 1918 — **GAZDAG JÓZSEF** ASZTALOSÁRU GYÁRA — Gyárt műbutort, belső berendezéseket minden stílben, továbbá épületasztalos munkákat — KISPEST, PETŐFI TÉR 9. TELEFONSZÁM: KISPEST 102

Malcsiner Károly — Lakatos, lemezáruvasszerkezeti és autóhűtőket gyártó üzem. — Budapest, X. ker. Kelemen-u 27. — Telefon: J. 394-95.

RÓZSÁSI MÁRTON — FÖLDMUNKAVÁLLALKOZÓ és FUVAROS — BUDAPEST, VIII., THÖKÖLY ÚT 3. SZÁM — Telefon: József 439-29 — Telefon: József 439-29

Egyesült Tégla- és Cementgyár R.-T. — Budapest, V., Sas ucca 25. szám — Telefon: 230—71, 108—59, 141—52 — Évi teljesítő képesség: 12,000 vagón cement, 5,000 „ mész, 80.000,000 darab tégla, 8.000,000 „ cserép — Portlandcementgyár: Lábatlan. — Mészégető: Lábatlan. — Téglagyárak: Buda, Kőbánya, nyergesujfalu

SZOBRÁSZ MŰTEREM ÉS MŰKŐIPARI ÜZEM — Karl Ferenc szobrász — III. kerület, Timár ucca 20 sz. — Telefon: Automata 622—93

Révész János — cement-, márványmozaik- és műkőárugyár, betonipari vállalat. — Burkoló-, műkő és csatornázási munkák. TELEFON: Ujpest 193. — Központi iroda: UJPEST, ŐSZ UCCA 14.

DÁVID ÉS KERTÉSZ — kazán- és gépgyár r. t. — Budapest, VI., Mágiya ucca 75—77 — Telefon: Lipót 914—40.

SOVÁNYITÓ GYÓGYTORNA — *A Szent Gellért Gyógyfürdő legtökéletesebben berendezett gyógytorna (Zander) termében Mérsékelt árak!*

ÚJ ÉPÍTKEZÉSNÉL, TATAROZÁSNÁL NÉLKÜLÖZHETETLEN A **»PICKLIN«** falsarokvédő és hermetikus elzárás — PICK EMIL — BUDAPEST VI, PODMANICZKY UCCA 63. TELEFON: A. 120-55

MITTERMAYER ISTVÁN — épület-bádogos, légszesz- és vízvezeték-berendező — BUDAPEST, VIII., BEZERÉDI UCCA 6. SZÁM — TELEFÓN: J. 399—75.

TOMSCHAY JÓZSEF — TETŐFEDŐ VÁLLALKOZÓ — BUDAPEST VIII, AGGTELEKI UCCA 14a

DIPL. ING. ARCHITEKT — BAUMEISTER — **KOSÁLY ÖDÖN** — OKL. ÉPÍTÉSZMÉRNÖK, ÉPÍTŐMESTER — TELEFON: AUT. 570-41. — BUDAPEST, II, KELETI KÁROLY-U. 15/b.

Ára 50 fillér

Tizenkilencedik évfolyam — Budapest, 1930 szeptember 24. — 38. szám

Fővárosi Hirlap

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Egész évre ..... 24 pengő
Félévre ..... 12 pengő
Állandóan:
GAZDASÁGI ÉRTESÍTŐ

VÁROSI, POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

Felelős szerkesztő: DACSÓ EMIL

MEGJELENIK MINDEN SZERDÁN
Szerkesztőség és kiadóhivatal BUDAPEST, VI., SZIV UCCA 18. SZ.
Postatakarékpénzt. csekkszámla 40.424
TELEFÓN: AUTOMATA 137—15

Divatba jössz

hamarosan — nem kell sokáig várnod rá — kedves pesti polgár. Parolázni fognak veled mindazok a politikai nagyságok, akiket esztendők óta nem láttál és csak akkor figyeltél fel a hangjukra, amikor ezt rikácsolták, hogy egyedül ők tudják megmenteni az országot és Budapest székesfővárost. Polgártársnak fognak nevezni ezek a — betű szerint gondoljuk! — *hangadó* elemek, akik miután biztosítottak bennünket a maguk megváltói hivatásáról, meg sem tudtak mukkanni, amikor a megoldásokat, a segítség módját követelték tőlük. Keblükre szorítanak, ingyen villamosjegy ábrándjával kápráztatnak, elengedik az adódat és felépítik — ó Istenem, még mindig nincs? — a hegyvidéki villádat. Megteszik, mert községi választások előtt állunk és a maguk számára hódítsák meg a városházát, ahol majd megmutatják, hogy...

Ugyan mit mutatnak meg? Azt, hogy mindaz üres ígéret volt, amit eddig mondtak, üres ígéret, amelyet sohasem lehet megvalósítani.

És maholnap, ha majd belemelegszenek a választási harcba — polgártársnak fognak nevezni téged az „elvtárs"-ak is, akik szelíd rózsaszínbe öltözködnek erre az alkalomra. Ezek azok, akik választáskor keblükhöz nőtt édes gyermeküknek vallanak, de ha megint lesz valami szeptember 1., akkor megint beverik majd a kirakatodat, összetörik a kávéházadat, feldöntik a villamosodat, amitől már megint csak egy lépés, hogy kisajátítsák a fürdőszobádat, elvegyék a vagyonodat, megfosszanak az egyetlen használható öltönyödtől és hogy vésztörvényszék elé állítsanak, mint sötétben bujkáló ellenforradalmárt.

Hát jól vigyázz, polgártárs, hogy a házad tetejére ne szálljon a vörös kakas és arra is vigyázz, hogy álruhában közeledbe ne férkőzzenek a gyujtogatók.

Igen súlyos gazdasági viszonyok között élünk, ilyenkor nem ritka eset, hogy a megfontolt, komoly, saját céljaival tisztában levő ember is megtántorodik, megfeledkezik jövendőjéről és tüzes fejjel cselekszik. Ez történt csak néhány nap előtt a józan, okos, számító német polgárral is, aki nyilván úgy gondolkozott, hogy láttunk már alkotmányos, polgári kormányzatot, sőt levitézlett már a bölcs mérsékletű, a polgárivá vedlett szociáldemokrata uralom is; *lássuk hát, mit tud a diktatúra.* Akinek jobbfelé állott a meggyőződésének szekere rúdja, az a jobboldali, akinek meg balfelé állott, az a baloldali diktaturára adta a szavazatát. És most ott áll a hatalmas német nép és riadva, kétségbeesve, reménytelenül nézi, hogy mit cselekedett tüzes elhamarkodottságában.

Budapesten senki sem akarja, senki sem akarhatja, hogy idefejlődjenek a dolgok. A községi választásokon megnyilatkozó népakaratnak nem szabad a kísérletek és kísértetek játékát folytatnia. Hogy azonban kalandokba ne zuhanjunk, mindent előre meg kell fontolni és Budapest népe igazi, komoly és odaadó, önzetlen vezéreinek, hozzá kell látni a szervezkedés munkájához. És szervezkednie kell magának a polgárságnak, amelynek *igenis van veszteniválója,* amelynek minden akarattal, minden eszközzel meg kell védenie a törvények uralmát, a saját hatalmát és vagyonát.

Budapest polgársága közé nem engedünk éket verni, ennek a polgárságnak egységesen kell felvonulnia és szembe kell szállania nemcsak a választási kampányra rózsaszínűre vedlő marxistákkal, hanem azokkal is, akik tudatosan, vagy öntudatlanul az ő szekerüket tolják.

Láthatjuk a német példából is, hogy most nem babra megy a játék, Félre kell tenni tehát ezúttal nemcsak az egyéni hiúságot, hanem elsősorban azt a kísértő gondolatot, hogy a mai helyzeten csak a radikális megoldások segíthetnek. Meg kell szervezni a polgárságot, sőt a polgárságnak magának kell szervezkednie, nehogy akadjanak, akik naivitásukban és saját osztályhelyzetük nem ismerése következtében a sötétbe ugorjanak.

Semmi sem könnyebb, mint egy koldus-országban az európai depresszió közepette a fennálló rend ellen izgatni. Itt azonban ma nem erről van szó, hogy polgárok helyett *más polgárok* üljenek a hatalomba, hanem arról, hogy a mérsékelt és józan polgárság helyett a szélsőségek, a felforgató elemek jussanak uralomra. Aki ezt nem látja, fel kell világosítani a rettenetes veszedelemről és minden erővel, a felvilágosítás minden eszközével egy táborba kell sorakoztatni mindenkit, akinek veszteni valója van és aki a szegénység helyett nem a koldusbotot akarja választani.

Még ez évben választani akarunk,

— mondja Kozma Jenő, aki erélyes akciót indít, hogy a télen minden munkásnak kenyere legyen

Kozma Jenő indítványozni fogja, hogy október elsején megkezdődjék a szellemi szükségmunka — Sokezer munkás talál munkahelyet, ha a főváros elfogadja az amortizációs útépítési ajánlatokat A Római-fürdő vizének bérbevétele és egyéb aktuális problémák

A főváros közönségének minden érdeklődése ma gazdasági kérdések felé irányul. Bármennyire igyekeznek is bizonyos politikai körökben felfokozni a főváros lakosságának izgalmait az új választások beharangozásával, ma mindenkit az a kérdés érdekel: *lesz-e elég közmunka még az ősz folyamán és a télen?* Az *Egységes Községi Polgári Párt* vezetősége, bár a maga részéről is élénken óhajtja, hogy még ebben az esztendőben sor kerüljön a fővárosi választások kiírására és ezzel minden politikai természetű izgalomnak a levezetésére, — eddig követett politikájához híven most is *a fölmerülő gazdasági problémák* megoldásának szenteli minden erejét. Ennek a felfogásnak ad kifejezést az az érdekes nyilatkozat is, amit *Kozma Jenő* dr., az *Egységes Községi Polgári Párt* elnöke adott a *Fővárosi Hirlap* munkatársának.

Kozma Jenő dr.

a napokban kapcsolódott bele a nyári szünet óta először a városházi politikai életbe. Minden irányban informáltatta magát és az általunk fölvetett kérdésekre a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Ma a legaktuálisabb várospolitikai kérdés *az új választások kiírása.* Nekem, — ezt a leghatározottabban kijelenthetem, — az a kívánságom, hogy

a választások még ebben az évben lefolytathatók legyenek.

Mivel szeretném, ha még ebben az évben választatnánk, természetesen *megindítjuk a szervező munkát a főváros egész területén.* A mi szervező munkánk lényege az lesz, hogy minél több munkaalkalom megteremtésére és ezeken keresztül a munkanélküliség minél számottevőbb enyhítésére fogunk törekedni. A kormány illetékes tényezőivel folytatott komoly megbeszélések alapján meg vagyok győződve arról, hogy már a legközelebbi hetekben, de

legkésőbb október hó folyamán feltétlenül teremteni tudunk olyan nagyszámú munkaalkalmakat, amelyek a munkások ezreit fogják foglalkoztatni,

és pedig az egész télen át.

— Mindenekelőtt az *üzemi beruházások* megindítására hivatkozhatom. Az Elektromos Művek és a Vízművek munkaprogramjának a végrehajtására *harminc millió pengő* áll rendelkezésre. Ezek a munkálatok ki vannak írva, sőt egy részüket már vállalatba is adták. A belügyminiszter úr jóváhagyta az áruhitelakciót is, ami azt jelenti, hogy

az érdekelt gép- és vasgyárak 17 millió pengő erejéig áruhitelt nyujtanak a fővárosnak,

vagyis annak az összegnek a keretében leszállítják az Elektromos Művek két új áramfejlesztő garnitúrájának a beállításához szükséges gépeket, kazánokat és turbinákat. A belügyminiszternek ez a döntése teljes *egy esztendőn át megszüntet minden munkanélküliséget a vasiparban,* úgyhogy a munkásságnak egy igen jelentékeny részéről egy teljes évre gondoskodás történt.

— Az *útépítések* terén is fölmerült egy olyan terv, amelynek a végrehajtása több ezer munkást juttat kenyérhez egész télen át. A fővárosnak szakítania kell a makadámutak építésének a rendszerével. Minden esztendőben újabb és újabb összegeket kell felvenni a költségvetésbe makadámutak javításának a céljaira. Ha ezeket

az úttesteket mindjárt végleges burkolattal látnánk el, akkor meg lehetne takarítani azokat a súlyos összegeket, amelyeket évről-évre karbantartási célokra kell fordítani.

— Egyes vállalatok tehát most azzal az ajánlattal fordultak a főváros vezetőségéhez, hogy ezeknek a rendes évi karbantartási kiadásoknak a lekötése mellett

hajlandók megépíteni hitelbe az összes szükséges végleges burkolatokat,

vagyis ők a végleges burkolatok megépítésének a költségeit a jövő évtől kezdve részletekben kapják meg azokból a kiadási tételekből, amelyeket az utak karbantartásának a céljaira kell mindig felvenni. Kettős célt szolgálunk ezeknek az ajánlatoknak az elfogadásával: sok ezer munkásnak adunk kereseti lehetőséget és *egyszerre rendbehozzuk a főváros útjait anélkül, hogy költségtöbblet merülne fel.*

— Gondoskodni kívánunk *a szellemi foglalkozású munkanélkülieknek* a kenyérhez juttatásáról is. Tudatában vagyunk annak a ténynek, hogy a szellemi foglalkozásúak körében is nagy a munkanélküliség, éppen ezért még

ezen a héten akciót indítok a szellemi foglalkozású munkanélkülieknek az alkalmaztatása érdekében.

Úgy gondolom, hogy a szellemi szükségmunkások foglalkoztatását már *október elsején* meg kell kezdeni és erre a célra feltétlenül elő kell teremteni a fedezetet. Nem egy-két hónapos foglalkoztatásra gondolok, hanem arra, hogy ezeknek *a szellemi foglalkozású szükségmunkásoknak egész télen át kenyerük legyen.* Rendkívül erélyes akciókat óhajtok megindítani már a legközelebbi napokban az egész vonalon, hogy minden munkanélküli érezze: *gondoskodni akarunk róla a télen.*

Kozma Jenő elmondotta még a *Fővárosi Hirlap* munkatársának, hogy javasolni fogja a Római-fürdő vizének a bérbevételét, nehogy a vízszolgáltatásban zavarok következzenek be. A Vízműveknek ugyanis legalább három éven át kell folytatnia a beruházási munkálatokat, hogy a teljes vízszükségletet ellát hassa. Ezalatt a három év alatt sem szabad zavaroknak bekövetkezniök, ezért van szükség a Római-fürdő vizének a bérbevételére.

KÉSZÜL AZ ÚJ ÜGYREND

A tisztifőügyész elkészült az új ügyrend tervezetével — A kodifikáló bizottság összeül a végleges szöveg megállapítására

Az új törvényhatósági tanács már hónapok óta működik, de az új helyzetnek megfelelő tárgyalási rend, az új „ügyrend" még mindig nem készült el, s a törvényhatósági tanács eziőszerint még a régi gyakorlat alapján végzi munkáját. A törvényhatósági közgyűlés tanácskozási rendje a törvény értelmében szintén megváltozik, ezt az új ügyrendet azonban csak *a választások után* összeülő újonnan alakított törvényhatósági bizottságnál fogják alkalmazni. Az új közgyűlési ügyrendet részben már a törvény is szabályozza, az ezen túlmenő tárgyalási reformokat pedig maga a törvényhatósági bizottság fogja megalkotni. Az új közgyűlés megalakulásáig a legjobb esetben is hónapok telnek el, az új ügyrendnek ez a része tehát kevésbé aktuális, annál inkább sürgős a tanácsi ügyrend kodifikálása.

A *Fővárosi Hirlap* tudósítója felkereste

Gallina Frigyes tanácsnokot,

az elnöki ügyosztály vezetőjét, aki az új ügyrend előkészületeiről és a fővárosi törvénnyel kapcsolatos egyéb tennivalókról a következő nyilatkozatot tette:

— Az új tanácsi ügyrend kodifikálására a *törvényhatósági tanács a maga kebeléből már a nyári szünet előtt egy ügyrend-előkészítő bizottságot delegált,* amelynek elnöke *Ripka* Ferenc dr. főpolgármester, tagjai: *Szemethy* Károly dr. tisztifőügyész, *Lázár* Ferenc dr., *Gaár* Vilmos dr., *Harrer* Ferenc dr., *Várkonyi* Kálmán dr., *Kis* Jenő dr. és *Homonnay* Tivadar. A bizottság megalakulása június 21-én volt. A megbeszélt irányelvek alapján a tisztifőügyész nyomban hozzáfogott az ügyrend-tervezet kidolgozásához és úgy tudom, hogy *fontos munkájával már csaknem teljesen elkészült.*

A kodifikáló bizottság a legközelebbi napokban összeül a végleges szöveg megállapítására.

Amint az új ügyrend készen lesz, s azt a törvényhatósági tanács magáévá teszi, nyomban érvénybe is lép.

— *A közgyűlés új ügyrendjét* a törvényhatósági bizottság fogja megalkotni a választások után. A közgyűlés tanácskozási menetét egyébként a törvény 36-ik szakasza a legfontosabb kérdésekben már szabályozta is. Így a vitára vonatkozóan úgy rendelkezik, hogy *minden bizottsági tag csak egyszer szólhat egy tárgyhoz,* s többszöri hozzászólásra az elnök indítványára a közgyűlés adhat csak engedélyt. Az indítványozó a zárszó jogán mégegyszer felszólalhat, de ez *tíz percnél* hosszabb időt nem vehet igénybe. A hozzászólás időtartama rendszerint nem lehet hosszabb fél óránál, amelyet a felszólaló kérelmére a közgyűlés legfeljebb egy félórával meghosszabbíthat. Ha a vita két órán túl terjed és a tárgyhoz már legalább négy bizottsági tag felszólalt, a törvényhatósági bizottság az elnök, vagy bármely tag indítványára *az egyes hozzászólások időtartamát korlátozhatja.* A korlátozott beszédidő tíz percnél hosszabb nem lehet, amit a szónok kérelmére és az elnök indítványára a közgyűlés a megszabott idő kétszeresére hosszabbíthat meg. Ha a hozzászólási idő korlátozása után a tárgyalás újabb két óráig tartott, a törvényhatósági bizottság az elnök, vagy bármely bizottsági tag indítványára egyszerű szavazással elhatározhatja, hogy a tanácskozást berekeszti.

— Igen érdekesek a költségvetési közgyűlés tárgyalására vonatkozó rendelkezések. A költségvetés tárgyalására összehívott közgyűlésen csak a költségvetést szabad tárgyalni.

A költségvetés vitája nyolc napnál tovább nem tarthat és a vita alatt naponta legalább hat órán át kell tárgyalni.

Az általános vita legfeljebb három napig tarthat, s az egyes felszólalások ideje *egy óránál hosszabb* rendszerint nem lehet. A beszédidőt a közgyűlés egy félórával meghosszabbíthatja. A részletes büdzsévitát a tárgyalás kezdetétől számított nyolcadik napon be kell fejezni. A részletes vitánál egy-egy felszólalás tizenöt percnél hosszabb nem lehet, s azt a közgyűlés tizenöt percel hosszabbíthatja meg a tag kérelmére. Interpelláció címén kért felszólalás tizenöt percnél hosszabb nem lehet. A közgyűlési tárgyalás ezen túlmenő részleteit az új ügyrend fogja megszabni. *Az összel összeülő közgyűlések még a régi ügyrend alapján tárgyalnak.*

Munkatársunk érdeklődött az új törvénnyel összefüggő és kivitelre váró egyéb reformok, így az *új kerületi beosztás,* az ügyosztályok *szaporítása* és a *harmadik alpolgármesteri* állás betöltésére vonatkozó előkészületek iránt is, mire ezt a választ kapta:

— A harmadik alpolgármesteri állás betöltése az új közgyűlés feladata lesz, ha a tisztújítás során

a törvényhatósági bizottság úgy határoz, hogy a harmadik alpolgármesteri állást szükségesnek tartja.

Az ügyosztályi beosztás jogát az új törvény kizárólag a polgármesterre ruházza. Erre vonatkozóan van ugyan egy 1928. évi közgyűlési határozat, amely a III., az V. és a IX. ügyosztályok kettéválasztását mondta ki, egyelőre azonban *nincs szó a városrendezési-, út- és csatornaépítési-, a közlekedési-, közgazdasági- és szociálpolitikai- és közművelődési ügyosztályok szétosztásáról.*

— Az új közigazgatási kerületi beosztásról a törvény intézkedett és a választói névjegyzékek összeállítása már az új kerületek szerint történt meg. *Az új kerületek tényleges életbeléptetése dolgában annyi a pozitívum, hogy*

a polgármester felhívta a kerületi elöljárók értekezletét, hogy az új kerületek felállításának a kérdésével foglalkozzanak

és a gyakorlati kivitel lehetőségéről tegyenek konkrét javaslatokat. Az elöljárók testülete már foglalkozott is a dologgal és úgy tudom, hogy javaslatukat a legközelebbi napokban a polgármester elé terjesztik. Az elöljárók javaslata főként arra vonatkozik, hogy az új kerületek mely részét tartják legalkalmasabbnak az elöljáróságok felállítására, hogyan gondolják a személyzet szétosztását, s jelentést tesznek arról is, hogy az új kerületek területén elöljárósági székháznak található-e alkalmas, megszerezhető épület, vagy új székház építéséről kell gondoskodni.

— Az új elöljáróságok felállítását ugyanis a főváros a lehető legkisebb költségekkel akarja megvalósítani, annál is inkább, mert e célra ezidőszerint fedezete nincs.

Az új elöljáróságok felállítása egyébként nem jelent létszámszaporítást,

új hivatalnoki állásokat, mert most épúgy, mint az adóhivatalok decentralizálásánál, a régi létszámot fogják az új elöljáróságok között megosztani, annál is inkább, mert az új kerületekkel a meglévő kerületek kiterjedése kisebb lesz, s nincs szó munkaszaporulatról. Az sem biztos, hogy az elöljárók számát is szaporítják-e, mert egyrészt az új törvény szerint bármely jogi képesítésű tisztviselő az elöljáróság vezetője lehet, másrészt nincs kizárva, hogy *a kisebb népességű kerületeknél kettő vagy több kerület vezetésével egy elöljárót bíz meg a polgármester.*

Mindezeknek a kérdéseknek eldöntése azonban csak a télen, vagy a jövő tavasszal válik aktuálissá.

Gyárak, raktárak, garageok, kórházak, középületek részére

préselt acélajtók
préselt acélkapuk
tetszetős-tartós-tűz- és betörés biztos.
haas és Somogyi

Talajnedves épületek kiszárítása szabadalmazott falfűrésszel
Talajnedves kő- és téglafalazatok szigetelése és kiszárítása, talajvíz-szigetelés, házigomba kiirtása. *Költségvetések díjmentesen!*
PÉTER ERNŐ
V., SZEMÉLYNÖK UCCA 18. VI. 2. Telefón: Aut. 161-12

FÉMÁRU- ÉS SZERELVÉNYGYÁR
MÜLLER ANDOR
BUDAPEST, VIII., JÓZSEF KÖRÚT 35. TELEFÓN: J. 373—71

HORTOBÁGYI JUHTÚRÓ
Mindenáll kapható! Termelt: Orsz. Magy.
TEJSZÖVETKEZETI KÖZPONT

ÉRCBETON
Rozsdamentes. Nem csúszik. Legnagyobb szilárdság. Legkisebb kopás. Nem porzik. Magyar termék. Anyageladás.
KÁRMÁN és FAZEKAS
okleveles mérnök — építőmester
IX. KERÜLET, KÁLVIN TÉR 7. SZÁM
Telefón: Automata 851—43.

WIHART FERENC
• ÉPITÉSZ ÉPITŐMESTER •
BUDAPEST, VII., COLUMBUS UCCA 33. sz.
TELEFON: JÓZSEF 350-07

DONA DÖME ÉS TÁRSA
PAPIR ÉS IRÓSZEREK GYÁRI RAKTÁRA
a „PAPIRMALOM"-hoz
Tel.: Aut. 877-15 Alapítva 1790-ben
Budapest, IV., Aranykéz ucca 6

TRES R.T.
BUDAPEST
MAGYAR GYÁRTMÁNYAI
AZ EGÉSZ VILÁGON EL VANNAK TERJEDVE.

MENTSIK FERENC
KÖNYVKÖTÉSZETE
SZABADALMAZOTT IRATTÁRI TÁBLAGYÁR
Nagy arany érmekkel kitüntetve :: Postatakarék csekksz.: 47.083
BUDAPEST, IV., SZARKA UCCA 4
TELEFÓN: AUTOMATA 840—02
Tulajdonosok: Mentsik Ferenc és Mentsik Viktor

Fal- és padlóburkoló vállalat
KOCH ÉS SZILÁGYI
Budapest, VI., Eötvös ucca 37. szám
Telefónok: Aut. 280—78 és 296—51.

Zománctáblák, réztáblák
zománcjelvények
Dr. Bossányi László
Budapest, I., Naphegy ucca 13 • Telefónszám: Automata 536-10

MŰKŐHÖZ GRÁNITOT minden színben, aszfaltosoknak mészkőlisztet, valamint **műkőmunkát** legjobb kivitelben szállít
BUDAPESTI KŐGYÁR Hümmerle Adolf utóda
BUDAPEST, V., VISEGRÁDI U. 65. Tel.: 906-37

Textilipari Feldolgozó és Értékesítő Szövetkezet
Budapest, VIII., Rökk Szilárd ucca 20
Telefón: József 439—91

Rozsdamentes acélbeton
„SÁRKÁNYBETON"
54125. sz. a. védjegyezve
Budapest, V., Zoltán ucca 13. Telefón: Aut. 190—54

Dr. HELVEY TIVADAR
vegyészeti gyár
vállal szigetelési-, fedési-, aszfalt-, hő- és hangszigetelési munkákat
BUDAPEST, EÖTVÖS U. 21. Telefón: Aut. 272-75.

SCHEIBER MIKLÓS OKLEVELES GÉPÉSZMÉRNÖK
Központi fütés, vízvezeték és egészségügyi berendezések
Budapest, VII., Vörösmarty ucca 19. Telefón: József 415-98.

Legalább egy évig nem lesz munkanélküli vasmunkás

Jóváhagyta a belügyminiszter az Elektromos Művek tizenhétmilliós áruhitel-beruházását

Borvendég Ferenc tanácsnok azonnal intézkedik a munkálatok kiadása iránt

Bud János kereskedelmi miniszter első hallásra magáévá tette azt a tervet, hogy az Elektromos Művek beruházási programjának teljes végrehajtásához szükséges 29 millió pengőből hiányzó *17 millió pengőt azok a vas- és gépgyárak nyujtsák áruhitel formájában*, amelyek a rendelkezésre álló 12 millió pengő erejéig szállítják az első megrendeléseket. Főként

a Ganz-Danubius, valamint a Láng-gépgyár vannak itt érdekelve,

amelyek azzal az ajánlattal fordultak a fővároshoz, hogy ők hajlandók ezt a 17 millió pengőt hitelezni, illetve ennek az összegnek az erejéig folytatják a megrendelések gyártását és szállítását, mert *csak így tudják biztosítani összes munkásaiknak a foglalkoztatását*. *Bud* János kereskedelmi miniszter elfogadta *Borvendég* Ferenc tanácsnoknak az ajánlatra vonatkozó előterjesztését, amit azonban végleges jóváhagyás céljából föl kellett terjeszteni *Scitovszky* Béla belügyminiszterhez. A belügyminisztériumból természetesen még aznap nem jöhetett meg a jóváhagyás, mire ellenzéki oldalról éles támadásokat intéztek „a bürokratikusan gondolkodó" belügyminiszter ellen. Ezekre a támadásokra most maga a belügyminiszter intézkedése cáfol rá. *Scitovszky* Béla belügyminiszter ugyanis, miután az érdekelt szakminisztériumokhoz, és pedig a kereskedelmi minisztériumhoz, valamint a pénzügyminisztériumhoz az áruhitel-ajánlat elfogadhatósága iránt kérdést intézett és mindenünnen kedvező válaszokat kapott, *aláírta az előterjesztés jóváhagyásáról szóló leiratot, amelynek alapján a munkálatokat akár már holnap is ki lehet adni.*

Borvendég Ferenc tanácsnok,

akit ebben az ügyben megkérdeztünk, a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Telefónon értesítettek a belügyminisztériumból, hogy *a jóváhagyás megtörtént*. Úgy tudom, hogy a jóváhagyásról szóló leirat már útban van a városházára. Nagy megelégedéssel és örömmel vettük ezt tudomásul, mert

a jóváhagyó leirat alapján most már intézkedhetünk a munkálatok kiadása iránt.

Mivel így lehetőség nyílt az Elektromos Művek egész beruházási programjának a teljes végrehajtására, *egy esztendőn át munkát adunk a vas- és gépgyáraknak és így jelentékeny mértékben járulunk hozzá a munkanélküliség enyhítéséhez.*

Éber Antal heves kirohanása akadályozta meg eddig a Dunakikötő fejlesztését

Az összes érdekeltségek egyhangúlag szükségesnek tartják a munkálatok folytatását — A törvényhatósági tanács bizottságot küld ki az állami és fővárosi kikötők egymásközti viszonyának tisztázására

A fővárosi Duna-kikötő működése körül még mindig zavaros momentumok észlelhetők, bár a törvényhatósági tanács legutóbbi döntése, amely a kikötővel kapcsolatos intézmények kiépítésére ötszázezer pengőt szavazott meg, — remélhetően előbbre viszi ezt a régóta húzódó problémát. Külön probléma a fővárosi és az állami kikötő viszonyának a rendezése. A *Fővárosi Hirlap* munkatársa *Becsey* Antalhoz fordult felvilágosításért és a beszélgetés során mindenekelőtt aziránt érdeklődtünk, hogy milyen munkálatok elrendelése válik aktuálissá ennek az ötszázezer pengős fedezetnek a megszavazása révén.

Becsey Antal

a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Ebből a megszavazott ötszázezer pengőből csak a legszükségesebb feladatokat hajthatjuk végre, nevezetesen megépítheti a főváros *a kikötői utak* egy részét, azután lefektetheti a legszükségesebb *vízvezetékcsöveket* és építhet az állandó munkások részére *lakást*. Ez az összeg már az elmult évi költségvetésben is szerepelt, de

az összeg felhasználását megakadályozta Eber Antalnak egyik felszólalása, amely úgy szólt, hogy a mai viszonyok között a kikötő elvesztette jelentőségét és abba kár egy fillért is beleölni.

— A bizottság akkoriban úgy határozott e felszólalásnak hatása alatt, hogy megkeresi a kereskedelmi és iparkamarában tömörült érdekeltségeket, akiket megkérdez: kívánatosnak tartják-e a kikötő továbbépítését. Ezek a válaszok most beérkeztek és

egyhangúlag szükségesnek mondják a munkálatok folytatását.

— A törvényhatósági tanács ülésén hangoztattam, hogy helytelenítem a kikötővel kapcsolatos problémáknak mindig csak a részletkérdések formájában való megvitatását. Hangsúlyoztam, hogy *a székesfőváros erőforrásai között előkelő szerepet játszik a kikötő*. Ahhoz azonban, hogy a kikötő komoly működést fejthessen ki, szükséges, hogy végre tisztában legyünk úgy a fővárosi ferencvárosi kikötőnek, mint a mellette lévő állami kikötőnek a gazdasági konstrukciójával, feladataival, hivatásával és a két kikötőnek egymáshoz való viszonyával. Azt javasoltam, hogy *a törvényhatósági tanács bizottságot küldjön ki ennek a kérdésnek a letárgyalására*. Ezt a bizottságot a törvényhatósági tanács legközelebbi ülésén választjuk meg. A bizottságnak az lesz a feladata, hogy

úgy az állam irányában, mint a MÁV irányában is tisztázza az elintézetlen kérdéseket.

— Szakemberek bevonásával meg kell rajzolni ennek a nagyjövőjű intézménynek közgazdasági kontúrjait és csak akkor szabad újabb és jelentősebb beruházásokba belemenni, ha meg van adva az a közgazdasági váz, amelyre a technikai létesítményeket alkalmazni kell. A fővárosi törvénynek 33. §-a módot ad ilyen bizottságnak a kiküldésére, ezért vetettem tehát fel ezt a gondolatot, amit *a tanács egyhangúlag magáévá tett*. A legsürgősebb teendője az lesz e bizottságnak, hogy felvegye a tárgyalások fonalát a kormánnyal a két kikötő viszonyának szabályozása érdekében. Hogy egy ilyen szerves koncepciónak a kidolgozása mennyire szükséges, igazolja

az új élelmiszernagyvásár elhelyezésének

az ügye is. Bármennyire egészséges gondolat volt is a nagyvásárnak a vízi- és vasúti utak gócpontjában való elhelyezése, nem szabad figyelmen kívül hagyni, hogy végeredményben *ez az elhelyezés mégsem ideális*, mert a Duna felől körülményesen közelíthető meg ez a telep azon a helyen, amelyet erre a célra a szigetvágányon az államvasút átengedett a fővárosnak.

— A nagyvásár forgalma kilencven százalék erejéig vasúton bonyolódik le és csak tíz százalék erejéig vízi úton.

— Valószínű azonban, hogy ez az arány a vízi forgalom fejlődésével ennek javára fog megváltozni. A tömegszállítás itt kétségtelenül olcsóbb és kényelmesebb. Az új vásártelep főépületének az elhelyezése azonban olyan, hogy körülbelül hétszáz méternyi távolságra esik a Dunától. Ezen a hétszáz méteren villamos targoncákon kell majd az árut szállítani úgy be a hajókra, mint a hajókró ki a telepre. Ez azt jelenti, hogy *a Dunaföldvárról, vagy Paksról hozott élelmiszerek vízi szállítása olcsóbb lesz, mint ennek a hétszázméteres targoncos fuvarozásnak a költsége*. Ugyanez az aránytalanság mutatkozik a központi vásárcsarnoknál is. A Nyírségből Budapestre hozott krumpli fuvarja vagónonként 87 pengő, ugyanakkor a vagónból való kirakodás 32 pengő, vagyis az egész fuvarnak negyven százaléka. Miután egyéb ilyen apró momentumok is vannak, amelyek lényegesen hozzájárulnak a drága élelmiszerárak kialakulásához, ennek

a kiküldendő bizottságnak a működése rendkívül jelentős eredményeket hozhat az élelmiszerek olcsóbbá tétele és ennek következményeként a fogyasztás emelése érdekében.

— Nagy reményeket fűzök e bizottság működéséhez és remélem, hogy megalakulása után nyomban hozzálát a munkához.

Fővárosi Hirlap
Az Egységes Községi Polgári Párt hivatalos lapja.
*
Előfizetési árak:
fél évre . . . . . 12 pengő,
egész évre . . . . . 24 pengő.

HEISLER JÓZSEF
asztalos üzlet, faáru- és bútorgyár
SZÉKGYÁRA
Budapest, VII, Thököly út 171
TELEFÓN
Különleges, törv. véd. irodai és munkaszékek. Székek minden célra. Képes árjegyzék, ajánlat díjtalan!

MÉRNÖKI SZAKÜZLET
A „GAMMA" FINOMMECHANIKAI GÉPEK ÉS KÉSZÜLÉKEK GYÁRA R. T.
ELADÁSI OSZTÁLYA
Budapest, IV., Múzeum körút 41.
TELEFON: AUT. 860-96. □ TELEFON: AUT. 860-96.

„SANIT F" CEMENTHABARCSTÖMÍTŐ
Gyártja: POSNANSKY ÉS STRELITZ
aszfalt-, fedéllemez- és kátrány-vegyitermék-gyár
Budapest, V., Lipót körút 27. ■ Tel.: Aut. 228-29., Aut. 282-85

TÖRÖK ÉS JUHÁSZ FESTŐIPARI VÁLLALAT
BUDAPEST, VI. Petneházy-u 44
Elvállalunk mindennemű szobafestő, épület-, butormázoló és fényező munkát
Telefon: A. 907-63.

BULICSEK ÉS TÁRSA
KAZÁN-, TARTÁNY- ÉS VASSZERKEZETI GYÁR
Ujpest, Rózsa u. 14. Tel.: Aut. 952-39
Mindenféle szegecselt, hegesztett lemezmunkák és vasszerkezetek

DELMÁR BÉLA
okl. mérnök, építőmester
Budapest, VI. Benczur u. 17
Telefon 263-40

TORNACIPŐK
Elsőrendű minőség, 28—34-es nagyságban ... ... 3·70 pengő
31—41-es 4.20, 42—46-os 4.90

ISKOLAÖLTÖNY
Sport-fazon, strapaszövetből, kabát clottal bélelve, külön vászongallérral, 6 évesnek 10·80 pengő
Számonként 50 fillér emelkedés

PÁRISI NAGY ÁRUHÁZ Andrássy-út 39.

Szakmabeli érdekeltségek is hozzászólhatnak a benzinkutakról szóló szabályrendelethez

Nyilvánosságra hozzák a tervezetet — A magánjogba ütközik a szerzett jogok sérelmes elkobzása

Legutóbbi számában jelentette a *Fővárosi Hirlap*, hogy a benzinkutak felállításáról szóló szabályrendelet tervezete elkészült. Az érdekeltségek messzemenő figyelemmel kísérik a tervezet rendelkezéseit és kifejezést adnak ama kívánságuknak, hogy a szabályrendelet végleges megszövegezése előtt *hallgassák meg észrevételeiket*, mint ahogy ez szokásban van minden nagyfontosságú rendelkezés kiadásánál. Jogos érdekek és kívánságok honorálása nélkül, az új szabályrendelet nem éri el azt a célját, hogy igazságos és a közérdek szempontjából előnyös hatást gyakoroljon, miért is *Lobmayer* Jenő tanácsnok, a közlekedési és közgazdasági ügyosztály vezetője elhatározta, hogy

a szabályrendelet tervezetét egy ankét keretében ismerteti, hogy így figyelembe vehesse a forgalom, a fejlődés és a közlekedés érdekében összesített kívánságokat.

A budapesti benzinkutak létesítése a forradalmak, a kommunizmus és a román megszállás utáni nehéz időkben kezdődött, amikor a mindenképpen elhanyagolt főváros még a dermedt tehetetlenség állapotában volt.

Ekkor egynéhány szakvállalat nagy anyagi áldozatok és súlyos befektetések mellett, a leromlott állapotok megjavítása céljából elhatározta az *autóközlekedés kifejlődése szempontjából annyira fontos benzinkutak építését*. A főváros tanácsa a benzinkutakat engedélyezte is, de kikötötte, hogy

a benzinkutak 15 év mulva minden ellenszolgáltatás nélkül a főváros tulajdonába mennek át.

A vállalatok ehhez a súlyos és akkor még előre nem látható következményeket magában foglaló feltételhez hozzájárultak, csupán azt kötötték ki, hogy az aránytalanul nagy bérösszeg melletti *amortizáció lehetősége már eleve ne zárassék ki, és ezért a jövőben engedélyezendő benzinkutakra előjogot kapjanak*. Ezt a méltányos kívánságot a főváros honorálta is és a kiadott engedélyben kötelezte magát az opciós jog betartására.

Már most a készülő szabályrendelet ép

ezt az opciós jogot nem eléggé méltányolja.

Eltekintve attól, hogy a nehéz feltételek mellett szerzett jog szabályrendeleti úton való megváltoztatása nem igen egyeztethető össze a fővárosnak mint erkölcsi testületnek, méltányos felfogásával, még

kártérítési perek

sorozatának veszélyét is rejti magában.

Meg kell kísérelni tehát az opciós jogú vállalatokkal a békés kiegyezést, nehogy a szerzett jogok sérelmet szenvedjenek. Általában komplikálja az ügy helyes módon való elintézését az a körülmény is, hogy

a szabályrendelet hiánya miatt számos vállalat magánterületeken is állított fel benzinkutakat,

amire azért volt szükség, mert 5 év óta a főváros közterületeken újabb kutak felállítására nem adott engedélyt, ugyanakkor pedig a folyton fejlődő autóforgalom a benzinállomások szaporítását tette szükségessé. Az ilyen magánterületeken létesült, vagy esetleg létesülő benzinkutaknak a közterületen létesülő benzinkutakkal szabályrendeleti úton egy kalap alá való vonásának esetleges szándéka, szintén nem egyeztethető össze a főváros közönségének méltányos felfogásával.

Nem kétséges, hogy valamilyen meglepő szabályrendeleti intézkedés igazságtalan rendelkezése súlyosan érintené a vállalatok szerzett jogait és *könnyen bonyodalmat okozhat úgy magánjogi, mint ipari és kereskedelmi jogi vonatkozásban*. A magánterületeken álló benzinkutak igénylése nagyon hasonlítana egy olyan elképzelhetetlen eljáráshoz, mintha egy bérautófuvarozónak magánterületen álló üzemét, a közterületen levő autótaxik érdekében megszüntetni akarnák. Nagyon helyes tehát, hogy *Lobmayer* Jenő tanácsnok eleget tesz annak a kívánságnak, hogy

a szabályrendelet-tervezet nyilvánosságra hozassék,

hogy az olyan fontos jogforrás, mint egy szabályrendelet, minden titkolódzás nélkül, minél több hozzászólási lehetőség után alkottassék meg. Csak ilyen módon lehetséges, hogy az élettel harmonizáló és ezért mindenkit kielégítő és így a fővárosnak is hasznára váló szabályrendelet kerüljön ki a törvényhatósági bizottságból.

Párt és klub

Megkezdődött az élet az Egységes Községi Polgári Pártban

Kozma Jenő országgyűlési képviselő, az *Egységes Községi Polgári Párt* elnöke szabadságáról hazaérkezett és hétfőn este megjelent az akadémiauccai pártközpontban, ahol ezzel a nappal meg is kezdődött az élénk pártélet. A párt tagjai, a törvényhatósági bizottsági tagok és országgyűlési képviselők nagyszámban gyűltek össze a klub helyiségeiben.

Este 7 órakor *Kozma* Jenő elnöklete alatt összeült az intézőbizottság is, amelyen a pártot érintő *aktuális politikai kérdéseket* beszélték meg, közel háromórás tanácskozáson. Az egybegyült törvényhatósági bizottsági tagok és képviselők előtt *Kozma* Jenő elnök vázolta a politikai helyzetet és ismertette a megoldásra váró teendőket.

A párt rendes heti vacsoráját e héten még a városligeti *Gundel*-féle vendéglőben tartották meg, de jövő hétfőn már az akadémiauccai nagyteremben lesz a klub vacsorája. Ez lesz a *Polgári Egység Klubja* hivatalos szezónnyitó összejövetele, amikor a pártvezetőség több tagja fogja tájékoztatni a helyzetről a tagokat.

— *A Terézvárosi Társaskör ünnepe.* A *Terézvárosi Társaskör* szombaton este tartotta rendes évi közgyűlését, amelyet társasvacsora követett s azon meleg ünneplésben részesítették a kör vezetőit: *Dinich* Vidor kormányfőtanácsost, a kör elnökét, *Steiner* György ügyvezető elnököt és *Varró* Béla társelnököt. A közgyűlésen megtartott tisztújításon elnökké újból *Dinich* Vidort választották meg, ügyvezető elnök lett *Steiner* György, társelnökök: *Kollmann* Dezső dr., *Varró* Béla, *Pajor* Ernő dr. és *Sárkány* Ferenc, míg alelnökök: *Kuttner* Miklós és *Grünbaum* Aladár. A közgyűlésen megjelentek a társaskörhöz csatlakozott terézvárosi hadviselt rokkantak és nagy számmal képviseltette magát a kör angyalföldi szervezete is. Közgyűlés után társasvacsora volt, amelyen jelen voltak többek között *Gaár* Vilmos kúriai bíró, az Egységes Községi Polgári Párt társelnöke, *Paulovits* Viktor kormányfőtanácsos, a Vízművek vezérigazgatója, báró *Babarczi* István, *Kollmann* Dezső, *Karlovitz* László min. tanácsos, a Gépészek Szövetségének díszelnöke, *Hodászy* Miklós testnevelési igazgató, *Hegedűs* József dr. és még sokan mások. A vacsora keretében *Dinich* Vidornak, *Steiner* Györgynek és *Varró* Bélának, a kör vezetőinek a tagok díszes ezüstserlegeket ajándékoztak, a kör felvirágoztatása érdekében három éven át kifejtett érdemes munkásságuk meghálálására. Utána *Gaár* Vilmos üdvözölte a társaskört a Polgári Egység Klubja nevében és felhívta az egybegyűltek figyelmét a közelgő választásokkal kapcsolatos polgári kötelességekre. *Dinich* Vidor elnök köszönte meg meghatott szavakkal társai nevében is a ragaszkodás minden megnyilvánulását.

— *A Ferencvárosi Egységes Párt* szombaton este a Mária Valéria-telepen nagygyűlést tartott. A tágas termet zsúfolásig megtöltő közönség nagy figyelemmel hallgatta dr. *Usetty* Béla országgyűlési képviselő nagyszabású beszédét, amelyben a mai súlyos világgazdasági helyzetet vázolta. Részletesen foglalkozott ezután azokkal az építési munkákkal, amelyek a Ferencvárosban részben folyamatban vannak, részben tervbe vannak véve s amelyek nagymértékben fogják a munkanélküliséget enyhíteni. Dr. *Usetty* Béla tetszéssel és nagy megnyugvással fogadott beszéde után felszólaltak még *Konrád* György igazgató, *Huszár* János és *Székely* Gyula gondnok.

— *A Terézvárosi Gazdasági Egyesületben* tömörült polgárság legutóbbi vacsoráján demonstrációt rendezett *Farkas* József dr. bizottsági tag mellett. Az egyesület nagytermét zsúfolásig megtöltő közönség viharosan ünnepelte elnökét az őt ért támadások alkalmából. *Bakonyi* Pál dr. ügyvezető elnök megnyitójában biztosította az elnököt a polgárság törhetetlen ragaszkodásáról és bizalmáról, majd *Mikler* Sándor utasította vissza a mesterségesen kovácsolt rágalmakat. Ezután *Kaszab* Imre, *Vértes* József dr., majd *Fischer* Márton törvényhatósági bizottsági tag, *Quitt* Lipót, *Kádár* Gyula, *Rosenberg* Lajos annak a reményüknek adtak kifejezést, hogy *Farkas* József dr.-t a támadások nem fogják elkedvetleníteni és eltéríteni attól az önzetlen munkásságtól, amely neki a Terézváros polgárságának széles köreiben páratlan népszerűséget biztosított. Végül *Farkas* József dr. meghatottan mondott köszönetet és ígéretet tett arra, hogy semmi sem téríti el attól, hogy a jövőben is teljes erejével szolgálja a polgárság érdekeit. Ezután az egyesület állásfoglalásáról a kör *Ripka* Ferenc dr. főpolgármestert és *Kozma* Jenőt táviratilag értesítette.

Kisvasutak • Emelődaruk
Sodronykötélpályák
Modern szállítóberendezések
*
Roessemann és Kühnemann - Epp és Fekete
Egyesült Gépgyárak R. T.
Budapest, III., Római fürdő
Városi eladási iroda: VI., Berlini tér 2. sz.
Telefon: Automata 174—00
*
Harmatta-féle vashordók, tartányok, csövek és oxigén

TOST és MOLNÁR
kereskedelmi és tájkertészet
TELEFÓN: JÓZSEF 396—36
BUDAPEST, VII., Erzsébet királyné út 39
TÁJKERTÉSZET
TERVEZÉS és KIVITEL
FAISKOLAI CIKKEK
gyümölcs- és díszfák, gyümölcs- és díszcserjék, szőlőojtványok, rózsák, évelők és minden más a kertészethez tartozó anyagok
ELSŐRENDŰ MINŐSÉGBEN

Parafakőgyár R-t.
ezelőtt: Kleiner és Bokmayer
Budapest, VIII. ker., Főherceg Sándor-tér 4.
Telefon: József 301-14, József: 301-16
Készít sajtolt parafa-parketta padlóburkolatokat.
Teljesen zajtalan járású, lábmeleg, vízálló padló.

HLAVAY KALMAN
TERVEZŐ ÉS ÉPÍTŐMESTER
BUDAPEST, VI., KASSAI ÚT 68. SZÁM

SCHULZ TÜZELÉSTECHNIKAI ÉS ÉPITÉSI R.T.
Schulz A. okl. mérnök
GYÁRKÉMÉNYEK, KAZÁNBEFALAZÁSOK, IPARI KEMENCÉK, TÉGLA- és MÉSZÉGETŐ KEMENCÉK.
BUDAPEST, VII. ARÉNA u. 60.
TELEFON: JÓZSEF 329-04. JÓZSEF 410-42.

PARKETTA
szállítása, mindennemű padozat készítése és javítása.
FRIED és BENEDEK
parkettgyár és gőzfürész
BUDAPEST, VII., RÁKÓCZI ÚT 82.
Telefon: József 133—43 és József 134—17.

SZÜTS JENŐ okl. mérnök, építőmester, építési vállalkozó.
Budapest, VIII., Szentkirály ucca 35 TELEFÓN: Józs. 429-436

Saját érdekében tekintse meg
HIKKER réz-, vasbutorgyár
készítményeit. Ágybetétek, gyermekkocsik, ágynemüek, paplanok és legujabb kivitelü kerti butorok gyári árban. Mintaraktár: VII., Dohány ucca 22. (Árkád bazár).
Gyár: VII., Holló ucca 5.

Bauer Dénes utóda, HOFFMANN DÉNES okl. mérnök bádogos, gáz, vízvezeték, csatornázási, központi fűtési vállalkozó
II., Szász Károly ucca 5. Telefón: Aut. 539—59

Horogkeresztes szervezkedéssel készülnek a fővárosi választásra a fajvédők és a kilépett ébredők

Zsilinszky Endrétől, Budaváry Lászlóig terjed az »új front«, amelyen elfelejtett kurzusalakulatok masíroznak a polgári középpártok ellen

A december tizenötödikére tervezett törvényhatósági választásra már erősen készülnek a fővárosi pártok. A közgyűlési pártok közül a következőknek van az egész városra kiterjedő pártszervezetük:

Egységes Községi Polgári Párt,
Keresztény Községi Párt,
Keresztény Ellenzék (Friedrich-párt),
Szabadelvű Párt (Rassay),
Nemzeti Demokrata Párt,
Szociáldemokrata Párt

Mióta a *Fővárosi Hirlap* közlése nyomán bizonyosnak látszik, hogy a törvényhatósági választást decemberben — minden ellenkező híreszteléssel szemben, — mégis *megtartják*, sőt a választás időpontjául a beavatottak véglegesen *december tizenötödikét* jelölik meg, a kerületekben egyre-másra bukkannak fel hírek kerületi pártalakításról. Ezek

a kisebb pártcsoportok vagy a szélsőjobboldaltól, vagy pedig a polgári baloldaltól akarnak híveket toborozni,

rendszerint olyan kerületi vezér részére, aki régi pártjának vezetőségében nem bízva, önállóan akarja megvívni a harcot a mandátumért. A párttöredékek vezéreinek számítása igen egyszerű: ezer aláírást aránylag könnyen meg lehet szerezni s talán a listavezetők reményei sem lehetnek teljesen alaptalanok, ha azt számítják, hogy *a törekszavazatok már sokszor megtréfálták a nagy pártokat.*

A választási előharcokhoz tartozik az a határozat is, amelyet a — kiadott kommünikék szerint — a *Keresztény Községi Párt hozott.* A határozattal a kereszténypárt lekötötte magát *„a radikális keresztény irányzathoz"* s ennek a határozatnak a jegyében folyik már napok óta a kerületi agitáció. A határozat kétségtelenül összefüggésben van a *Keresztény Ellenzék* szervezkedésével, amelynek szervezői gyűlésről-gyűlésre járva „ostorozzák a Wolff-párt lagymatag politikáját" és

a polgárság érdekeit semmikép sem szolgáló szélsőséges kurzusjelszavakkal próbálják elhódítani Wolffék híveit.

Az elmult héten *Friedrichéknek* veszedelmes *konkurrensük akadt. Zsilinszky* Endre, volt fajvédő képviselő vezetésével egy új, szintén szélsőséges párt kezdte meg a választási agitációt, amely a német választások eredményén felbuzdulva,

Hitler nemzeti szocialista jelszavait hangoztatja.

A választási harc tehát elég színesnek ígérkezik, ha a jelenlegi közgyűlési pártokon kívül, még egy sereg kerületi párt s újabban most a „magyar Hitler-párt" csatlakozik a küzdőkhöz. A legnehezebb helyzete kétségtelenül a *Keresztény Községi Pártnak* van, amelyet ilyen módon jobbról-balról próbálnak kikezdeni a szélsőségek.

A törvényhatósági bizottság tagjainak létszámcsökkentése amúgy is nehéz probléma elé állítja a pártvezetőséget. A régi városatyákat is bajos a jó és biztosnak látszó helyeken teljes számmal jelölni, ezekhez járul még az utóbbi években kerületi vezető szerephez jutott *kaszinóvezetők, iparosvezérek és pártszervezeti vezetők* újabb csoportja. Ha tehát az igények kielégítése nem történik megnyugtató módon, a megsértett jelöltek könnyen fenyegetődzhetnek, hogy

egyik vagy másik szélsőséges párthoz csatlakoznak s magukkal viszik kerületi barátaikat.

A *Keresztény Községi Párt* határozata a „radikális kereszténység irányzata" mellett; *Friedrichék* élénk ütemű agitációja, most pedig ez a Hitler-féle mozgolódás, — igen *hangossá tehetik a választási harcot* s a szélsőséges hangoskodás, kell, hogy a békés alkotó munkát akaró polgárságot közös frontra kényszerítse.

A budapesti újsütetű hitlerista mozgalmat a beavatottak jelentéktelennek minősítik. Hangoztatják, hogy ez semmi egyéb, mint

a már elfelejtett „fajvédő" mozgalomnak új néven való jelentkezése,

a régi programmal. Ennek a mozgalomnak már volt sok párteíme. *Magyar Nemzeti Függetlenségi Párt* volt évekkel ezelőtt, amikor a newyorki Kossuth-szobor leleplezése bizonyos vonatkozásban ismét időszerűvé tette rövid időre a függetlenségi jelszavakat. Később ugyancsak fajvédő-pártszervezetek gyűlésezték végig minden kerületben a vendéglőket, de már ezek a *Revíziós Párt* nevet viselték. *A választók azonban a revízió gondolatát sokkal szentebbnek tartották, semhogy egy kis párttöredék jelszavául elismerték volna.* A pártszervezés egészen kis csoportokra zsugorodott össze s ezek a csoportok nyiltan hangoztatják, hogy rokonszenveznek a fasizmussal.

Most azután, hogy Németországban az elkeseredés, a nehéz gazdasági helyzet okozta elégületlenség az ottani szélsőjobboldali nemzeti szocialista pártot megerősítette, a budapesti fajvédők a németek győzelmi szekeréhez kötötték a maguk mozgalmát s nemzeti szocialista jelszóval akarnak felvonulni a törvényhatósági választásra.

Zsilinszky Endrétől kezdve Budaváry Lászlóig terjed ez az új front,

amelyen most elhelyezkedik minden hasonló elveket valló kisebbfajta egyesület és párttöredék. Divatba jött az évekig ismeretlen *Magyar Nemzeti Szocialista Párt*, amelynek alapja egy Gábor Áronról elnevezett „székely munkásszövetség" volt s vezetői között évek óta szerepel egy nyugalmazott államtitkár, s egy ugyancsak nyugalmazott rendőrkapitány. Ugyanerre a frontra masíroz gyér számban azoknak a régi *„ébredők"*-nek a csoportja, akik Buday Dezső Éme-elnöksége miatt, hagyták ott az ébredők egyesületét.

Általában az új alakulatban igen

sokan tekintik ellenfélnek Budayt, a „szelidített ébredők" elnökét

akinek pedig saját kerületében is elég baja van. Már a legutóbbi választáson frontot csinált ellene a ferencvárosi keresztényszocialistáknak az a csoportja, amely most *Törökné Kovács* Hermin vezetésével testületileg átlépett a Friedrich-pártba. *Törökné Kovács* Hermin már volt tagja a törvényhatósági bizottságnak s ő az egyetlen női vezetőtagja a keresztényszocialista párt országos pártvezetőségének. Hogy az ő csoportjának az akciója nem csak elszigetelt személyi háborúskodás, azt az a körülmény látszik igazolni, hogy az ő külön tartandó ferencvárosi szervező gyűlésére

párthívei Haller István országgyűlési képviselő megjelenését is hirdetik, a későbbi gyűléseken pedig Friedrich István fogja őt ajánlani Budayval szemben a ferencvárosi választóknak.

Ez azonban csak kerületi küzdelem lesz. Az általános mozgolódásból a polgárságot talán elsősorban az érdekelhetné, hogy nálunk is megjelenik a választásokon a németektől kölcsönvett *horogkereszt.*

Jön a világító házszámtábla

Tárgyalásra készen áll a szabályrendelet

Évtizedes panasz nálunk, hogy az elavult, régi házszám- és uccatáblák miatt este, éjjel, vagy borús időben még tájékozott embernek is igen nehéz eligazodni Budapesten, idegennek azonban teljesen lehetetlen. Azért több oldalról elhangzott állandó sürgetésre már évekkel ezelőtt elhatározta a főváros vezetősége, hogy szabályrendeletet készít az uccai és házszámtáblák éjjeli megvilágításáról. Külföldi adatokat, ismertetéseket szereztek be, ha nem csalódunk, tanulmányúton is jártak, hogy nálunk is megvalósuljon az a boszorkányos „újítás", amit például *Péterváron* már 100 esztendővel ezelőtt megvalósítottak. A tervezet még *Barczen* Gyula volt városépítési tanácsnok idejében elkészült, de letárgyalásra még máig sem került.

Azóta már a harmadik tanácsnok került az ügyosztály élére. Most aztán *Csármann* Ferenc tanácsnok újból napirendre tűzte a kérdést és *Hügel* Jenő dr. tanácsjegyző közreműködésével elkészítette az új tervezetet.

Ez a tervezet, — mint beavatott forrásból értesült a *Fővárosi Hirlap* tudósítója — *teljesen készen vár a letárgyalásra.* Csupán egyetlen szempont tisztázatlan még, amelyre nézve azonban megoszlanak a vélemények. Arról van szó, vajjon

a főváros egyszerűen kötelezze-e a háztulajdonosokat a világító házszám-táblák beszerzésére

és a felszerelés és karbantartás szintén a tulajdonosok gondja legyen-e, vagy *hatóságilag végeztesse a beszerzést,* az installálást, s közvilágitás módjára a főváros gondoskodjon a táblák világításáról is.

A vélemények egyelőre megoszlanak, de valószínűbbnek látszik az utóbbi felfogás győzelme, amely esetben

a törvényhatóság bizonyos összeget fog kivetni minden ingatlantulajdonosra

és azt a többi közterhekhez hasonlóan fogja behajtani.

A szabályrendelettervezetnek egyébként *nyolcvan pontja lesz.* Körülírja a világító ház- és uccajelző táblák követelményeit, a felszerelés és elhelyezés módját, a kötelező megvilágítás idejét és gondoskodik arról, hogy a táblák jól olvashatók és minden tekintetben könnyen tájékoztatók legyenek.

— A szabályrendelettervezet, — mondotta informátorunk, — készen áll, s a két alternatíva szerint szövegeztük meg olymódon, hogy a főváros, vagy az egyes tulajdonosok végzik-e a világítótáblák beszerzését és karbantartását. *A tervezet először a tanács, majd a városépítési és jogügyi bizottságok elé kerül,* előbb azonban kikérjük a világítási ügyosztály állásfoglalását és az *Elektromosművek* szakvéleményét is.

— Azt mindenesetre kikötjük, hogy *a berendezés teljes egészében a magyar iparnak jusson.* Még csak külföldi szabadalmat sem alkalmazunk. Sokkal fejlettebb a magyar elektromos ipar, semhogy erre szükségünk lenne.

— Ezek az előkészítő munkálatok valószínűleg még az ősszel sorra kerülnek, de

a tulajdonképpeni döntés valószínűleg már csak az újonnan összeülő törvényhatósági közgyűlés feladata lesz.

A világító házszámok ügye pénzügyi szempontból sem jelentéktelen kérdés, mert nem kevesebb, mint 22 ezernyi tábla beszerzéséről lesz szó.

Érdeklődtünk aziránt, mi történik azokkal a háziurakkal, akik jószántukból már most felszereltek különböző típusú világító házszámokat?

— Az új rend során természetesen arra törekszik a főváros műszaki vezetősége, hogy *biztosítsa a jelzőtáblák egyöntetűségét,* az azonban magától értetődik, hogy a jóhiszemű úttörőket nem terheli a főváros kétszeres kiadással, s egyelőre megmarad a meglévő világító házszám, bármilyen típusú is. Más kérdés, mi lesz a karbantartással. Az esetben, ha ezt hatósági feladatnak minősítik, természetesen ezek a táblák sem lehetnek kivételek, s a *főváros minden háztulajdonostól kénytelen lesz beszedni a reá eső illetéket is.*

Összerakható könyvszekrények
rekeszenként minden irányban nagyobbíthatók és pótolhatók.
PRAKTIKUS ÉS OLCSÓ
Lingel Károly és Fiai
Első Magyar Faáru- és Butorgyár.
Budapest, VII. ker., Rózsa ucca 4—6. szám
Kérjük 120 szobából álló állandó kiállításunk megtekintését.

BANNER ZOLTÁN
okleveles építész és építőmester
BUDAPEST, I., VERPELÉTI-ÚT 10.
Telefón: LÁ. 6-57. Telefón: LÁ. 6-57.

Közúti gőz- és motorhengerlést vállal WOLFF ERNŐ
Sürgönycím: WOLFFERNŐ
Tel.: Lágymányos 13-82 Budapest-Kelenföld, Budaörsi-út 101

Bérházfelek
a Fő ucca, Ganz ucca és Királyhegy uccák között fekvő régi
Ganz-gyári parcellázott
telektömbből, 76 négyszögöltől kezdve kaphatók.
Értekezés dr. Székely Márton ügyvédi irodájában, VII., Erzsébet körút 32, d. u. 4—6 között.
Telefón: J. 448—22 Telefón J. 448—22

MARX FERENC villamossági vállalata
Budapest, IV, Molnár ucca 47. Tel.: A. 844-20

OZALID — FÉNY- ÉS ALUMÍNIUM-MÁSOLATOK —
Költségvetések, műszaki tervek, térképek rajzolását és sokszorosítását több színben is vállalja.
MANGLITZ FERENC BUDAPEST,
VIII., JÓZSEF UCCA 12. • TELEFÓN: J. 431-47.

Újból előtérbe került a Széchenyi-gyógyfürdő szállodájának halaszthatatlan megépítése

Édes Endre tanácsnok a fürdő-deficit eltüntetésének terveiről

A Széchenyi-gyógyfürdő újonnan megalakult igazgatóságának első gondja a gyönyörű fürdőintézet egyre súlyosabban jelentkező s legutóbb már a félmillió pengőt is meghaladó deficitjének eltüntetése. *Édes* Endre tanácsnok a városgazdasági ügyosztály vezetője, részletes elaborátumban mutatott rá azokra az okokra, amelyek a deficitet nagyrészt előidézik, de egyúttal megjelölt néhány olyan lehetőséget is, amelyektől a súlyos ráfizetés enyhülését lehetne várni. A deficit megszüntetését célzó újítások természetesen újabb áldozatokat is jelentenek a fővárosnak, így valószínű, nagyobb vita lesz még afelett, *viselje-e továbbra is a főváros közönsége a deficitet*, vagy vállalja, — a várható javulás reményében — az újabb áldozatokat.

A Széchenyi-gyógyfürdő vajúdó ügyéről alkalmunk volt

Édes Endre tanácsnokkal

hosszabb beszélgetést folytatni, aki a tervekről a következő részleteket mondotta a *Fővárosi Hirlap* tudósítójának:

— A Széchenyi-fürdő deficitje főleg három koeffiiciensből adódik: a régi jövedelmezőségi számítások tévedéseiből, a magas amortizációs kamatból, s a fürdő látogatottságának visszaeséséből. A régi jövedelmezőségi számítás kereken 25 milliárd korona építési költséggel számolt, ezzel szemben az építkezés 56 milliárd koronánál többe került, így *lényegesen nagyobb jövedelemre is lenne szükség, hogy az amortizáció terheit viselhesse az intézmény.* A másik ok az, hogy a főváros magasabb kamatot számít a befektetett tőke után, mint amennyivel annak idején számoltak, végül a fürdő, különösen a kádfürdő látogatottsága lényegesen csökkent, a fürdő árainak emelésére pedig, kivált a népfürdőknél, gondolni sem lehet.

— A zárszámadás szerint

a strandfürdő jól kifizeti magát,

s a főcél az lenne, hogy *a gyógyfürdő jövedelmezőségét is számottevően emeljük.* Ez pedig úgy volna lehetséges, ha megadnánk a módját a rendelkezésre álló gyógytényezők jobb kihasználására. A Széchenyi-fürdő 75 fokos thermálvizével, inhalatóriumával, Zander- és egyéb berendezéseivel *a kontinens egyik legtökéletesebb gyógyfürdője*, de mégsem kerek egész. A gyógyfürdő mellé eredetileg tervezett szálloda ugyanis még mindig nem épült meg, így az állandó vendégek hiányoznak. A gyógyulást kereső betegeknek ma nem valami könnyű a fürdő megközelítése, különösen esős, hideg téli időben.

— A fővárosnak tehát újból meg kell fontolni a gyógyszálló megépítésének kérdését.

Másik szükséges újítás az *ivócsarnok*. A régi artézi ivócsarnok megszűnt, s ma csak a millenniumi emlékmű mögötti csapoknál lehet kúrázni, ami bizony fürdővároshoz nem illő primitív megoldás. A Széchenyi-gyógyfürdő strand- és népfürdő építkezéseinél az ivócsarnok meg is épült, csak a berendezés van hátra. Eredetileg arra gondoltunk, hogy kevés költséggel *ideiglenes berendezéssel* nyitjuk meg az ivócsarnokot, de később az a felfogás kerekedett felül, hogy végleges berendezést kell létesíteni, ami *közel százezer pengőbe kerül.* Ez esetben az ivócsarnok tökéletes lesz, s a fürdő hatalmas, télikertszerű folyosója télen pompás sétahelye lesz a kúrázóknak.

— A Széchenyi-fürdő melletti gyógyszálloda felépítése a háború előtti közmunka-program egyik kiemelkedő pontja volt, amit a Gellért-szállóval egyidőben akartak tető alá hozni. Annak idején pályázatot is írtak ki a tervekre, s az első díjat *Dvorák* Ede építész nyerte el, 2,700.000 koronát irányoztak elő az építkezésre, amelyből azonban nem lett semmi, mert kitört a háború. Azóta is többször szóba került a Széchenyi-gyógyszálló kérdése, legutóbb 1927-ben, amikor *a legközelebbi tíz év közmunka-programjáról készítettek egy tervezetet.*

— Most a deficit eltüntetésének problémája kapcsán vetődött fel ismét a gyógyszállóépítés terve, mert a Városligetben,

gyönyörű környezetben olyan ideális gyógyintézet lenne ilymódon a Széchenyi-fürdő,

amelynek nemzetközi viszonylatban is nagy látogatottságra számíthatna. A régi *Dvorák*-féle terveket természetesen nem lehetne változatlanul felhasználni, annál kevésbé, mert az a szállót a gyógyfürdő közvetlen közelébe helyezni s a két építményt egy *fedett folyosóval köti össze*, azon a helyen, ahol most a népfürdő és strandfürdő állanak. A terveket tehát vagy át kellene dolgozni, vagy új tervet kellene készíteni. A középítési ügyosztály a városgazdasági ügyosztály felhívására kikereste a régi terveket, átszámította a régi költségvetést, mely szerint mai értékben

4,600.000 pengőbe kerülne a szálló megépítése.

A középítési ügyosztály szerint a legmegfelelőbb hely a gyógyszálló részére a városligeti tó partján, a millenniumi emlékkel szemben lenne, ott ahol ma a *Fővárosi Kioszk áll.* A kioszk bérlete nem lenne akadálya az építkezésnek, mert a Weingruberrel megkötött szerződés úgy intézkedik, hogy abban az esetben, ha az építkezést időközben elkezdenék, a bérlő kártérítési igény nélkül tartozik az épületből kivonulni.

*

A szálló építési tervével — értesülésünk szerint erősen rokonszenvez a fürdő igazgatósága és a törvényhatósági bizottság tagjainak tekintélyes része, úgyhogy a középítési ügyosztály arra az esetre, ha mégis kiírnák a közeljövőben a pályázatot, már dolgozik a kiírandó pályázat feltételeinek összeállításán.

A legfőbb probléma az, honnan teremtsék elő a szálló építéséhez szükséges fedezetet, miután a fővárosnak fontosabb és sürgősebb beruházásokra sincs ezidőszerint pénze. Egyes komoly tényezők foglalkoznak annak a gondolatnak a megfontolásával, hogy

a főváros esetleg részvénytársasági alapon építse fel a fürdőt,

esetleg a *Községi Takarékpénztár útján*, vagy ne adja-e bérbe az építkezés jogát azzal, hogy a bérlő bizonyos ideig használhatja a gyógyszállót a főváros irányítása és ellenőrzése mellett, s a bérlet lejárta után az építmény a főváros tulajdonába megy át.

Végül a deficitek megszüntetése érdekében azt is szorgalmazza az igazgatóság, hogy a Széchenyi-gyógyfürdő népfürdőit — úgy, mint az egyéb szociális intézményeket — *mentesítsék az amortizációs terhek alól.*

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros polgármestere a köztisztasági hivatal kötelékébe tartozó altiszti és munkásszemélyzet lábbelijének javításához szükséges **különféle bőranyagok szállítására** nyilvános írásbeli versenytárgyalást hirdet.

Felhívom azokat, akik erre a szállításra vállalkozni akarnak, hogy írásbeli ajánlataikat **1930. évi október hó 14-én d. e. 11 óráig** a székesfővárosi köztisztasági hivatal igazgatóságához nyujtsák be.

Az ajánlatokat az ugyanakkor és ugyanott tartandó versenytárgyalás során fogják felbontani. A versenytárgyaláson az ajánlattevők vagy igazolt képviselőik jelen lehetnek.

Budapesti (Budapesten cégjegyzett) vállalkozók ajánlataikat postán nem küldhetik be. Bánatpénzül a versenytárgyalási hirdetés számára való hivatkozással a központi számvevőség VI. ügyosztályának (Közp. Városháza III. em. 371.) előzetes számfejtés után az ajánlati végösszeg 2 (kettő) százalékát kell a központi pénztárnál a versenytárgyalást megelőző napon déli 12 óráig letenni és az erről szóló nyugtát az ajánlathoz kell csatolni.

Csakis hazai áruval lehet pályázni.

Csak szabályszerűen kiállított, pecséttel lezárt, sértetlen borítékban elhelyezett ajánlatok vehetők tárgyalás alá. Elkésve érkező, vagy a feltételeknek meg nem felelő ajánlatok nem jöhetnek figyelembe.

Fenntartom magamnak a jogot, hogy a beérkezett ajánlatok közül a megajánlott árakra való tekintet nélkül szabadon választhassak, a szállítást megoszthassam, vagy az összes ajánlatokat visszautasíthassam.

Ajánlatot lehet tenni az egész mennyiségre és bizonyos hányadra, vagy csakis egy bizonyos hányadra.

Az ajánlati és szállítási feltételek és az ajánlati ürlapok a köztisztasági hivatalnál naponkint d. e. 11—12 óra között díjtalanul megszerezhetők.

Budapest, 1930 szeptember 17.

A székesfőváros polgármestere.

HAJNAL IMRE
okl. mérnök, építési vállalkozó
BUDAPEST, I., Attila körút 47. szám
Telefón: Automata 528—64.

ADLER HENRIK Épületbádogos és szerelő vízvezeték, csatorna, központi fűtés, és egészségügyi berendezések vállalata
Újpest, Kolozsvári u. 29. Telefón: 940—70.

Karászek Ferenc
Kazán és tartálygyár Telefón: L. 915—07
Budapest, VI., Váci-út 163

„Petrol" MŰSZAKI- ÉS OLAJKERESKEDÉS ezelőtt v. GYURKOVICH ÉS TÁRSA
Budapest, V, Nádor u. 6
Telefónszám: Automata 802-29

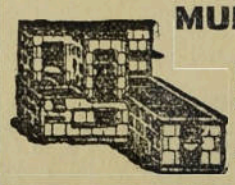
MUNKÁCSY GYULA
Cégtulajdonos:
Munkácsy Ernő
épület- és műlakatosmester, takarék-tűzhely és kályhakészítő
Budapest, VIII., Rózsa utca 39.
Telefón: J. 312—80.

BUDAPESTI HIRLAP
a legtartalmasabb magyar napilap
Hangja előkelő, hírszolgálata tökéletes

NEUMAN FERENC
OKL. MÉRNÖK, ÚTÉPÍTÉSI VÁLLALATA
Iroda: V, Rudolf tér 1 sz. Telefón: J. 442—60
BUDAPEST
Telep: VII, Egressy út 34 Telefón: A. 239—44

DITTLER FERENC
ÉPÍTŐMESTER
BUDAPEST, VIII., Baross u. 36

Ipartermék Értékesítő R.-T.
Budapest V, Zoltán u. 7-9. Tel.: A. 110-18

Hantos Testvérek rt
festő, mázoló és tapétázó Iparüzem
Budapest VI, Horn Ede ucca 5
Telefónszám: Automata 194—51 és 185—23

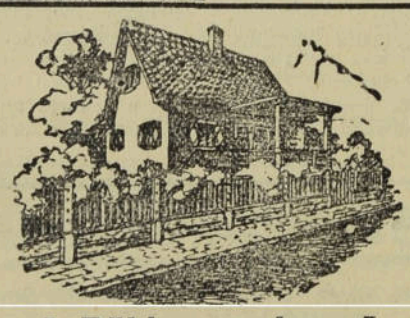
A Böhler-rendszerű
ACÉLHÁZ
ma az ország szenzációja. Gyors, szolid és olcsó építkezés
A jövő ideális lakóháza!
Magyarországon gyártja:
Márkus Lajos vasszerkezeti gyár
Budapest, VI. Hun u. 4. Telefon: L. 920-40, 920-41

Rietschel és Henneberg
Részvénytársaság
Budapest, VIII., Práter ucca 12. szám.
Telefon: József 525—18.
Központi fűtések, vízvezetéki és csatornázási berendezések

KÖVEZ, UTAT ÉS VASUTAT ÉPÍT **BÉRHENGERLÉST VÁLLAL** KÖVEZŐ ÉS ÚTÉPÍTŐ RÉSZV.-TÁRS. BUDAPEST IX. THALY KÁLMÁN U. 41. TEL.: J. 302-66

Hatmillió helyett két és félmillióval megoldható a halálsorompók megszüntetése

A főváros válasza elfogadható bázist teremt a munkálatok haladéktalan elkezdéséhez — Lamotte Károly tanácsnok előterjesztése a régi kérdés megoldására

A halálsorompók régóta húzódó ügye a közel jövőben úgylátszik döntő stádiumba jut. A főváros a legközelebbi hetekben megadja a végleges választ a MÁV igazgatóságának, illetve a kereskedelmi minisztériumnak az építkezés és a költségek vállalása tekintetében és ezzel *a munkálatok megkezdésének utolsó akadálya is elhárul.*

A halálsorompók megszüntetéséről hónapokon át folytak a tanácskozások a kereskedelmi- és pénzügyminisztériumokban a MÁV, a főváros és az egyéb érdekeltségek bevonásával. A tanácskozások befejezése után a tavasszal a kereskedelmi minisztérium megküldötte a fővárosnak a ceglédi vonal felemelésére, a halálsorompók megszüntetésére vonatkozó alternatív terveket, a költségszámítást és azt a kalkulációt, amely arról szól, hogy

az építési költségek hogyan oszlanak meg a MÁV, a főváros és a többi érdekeltek között.

E számítások szerint a ceglédi vonal felemelése és az összes aluljárók, viaduktok megépítése *17 millió* pengőbe kerülne, amelyből a székesfővárosnak *6 millió* pengőt kellene vállalnia. A kereskedelmi miniszter a leiratban annak idején felszólította a főváros törvényhatóságát, hogy rövid időn belül adjon választ arról, hogy a megoldási tervhez csatlakozik-e és vállalja-e a reá eső költségeket. Megjegyezzük, hogy a hatmillió pengővel a kormány a különböző útvonalak átvezetésére szolgáló *viaduktok és aluljárók építési költségeit* térítteti meg a fővárossal, míg

a tulajdonképpeni pályafeltöltési és pályaépítési munkák kizárólag az államot, illetve az államvasutakat terhelik.

A kereskedelmi kormány leiratára a fővárosi új törvény okozta változások, az átmenettel járó zökkenők, továbbá a nyári szünet következtében még ezideig nem adott konkrét választ a főváros, azonban most már *a legrövidebb időn belül megtörténik a törvényhatóság állásfoglalása.*

A *Fővárosi Hirlap* tudósítója utána járt a halálsorompók ügyének és megtudta, hogy az egész sorompó-komplexum ezidőszerint *a pénzügyi ügyosztályban* fekszik, mégpedig teljesen elintézetten, letárgyalásra részletesen előkészítve, miután a városrendezési és közlekedési ügyosztályok is megtették a kérdésre vonatkozó észrevételeiket.

Felkerestük

Lamotte Károly dr.

pénzügyi tanácsnokot, aki a fővárosnak a halálsorompók ügyében való állásfoglalásáról és a hozzájárulás lehetőségeiről a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* tudósítójának:

— A ceglédi vasútvonal mentén levő veszedelmes vasúti átjárók megszüntetése, a vasútvonal felemelése ügyében adandó válaszunkra vonatkozó előterjesztésünk készen van, s rövidesen a tanács elé kerül. A polgármester úr intenciói szerint készült el a javaslat, amelyet most mindenekelőtt újra ő fog átvizsgálni, s ha ellene észrevétele nem lesz, visszük a tanács, majd a közgyűlés elé. Hogy ez a közgyűlés mikor ül össze a büdzsé-vita előtt, vagy után, az bizonytalan, mert *a költségvetési közgyűlésen nem tárgyalható le a halálsorompó ügye,* miután a büdzsé-tárgyalás alkalmával, az új törvény szerint semmi mással nem foglalkozhat a közgyűlés.

— Ami a konkrét kérdést illeti, a főváros válasza — az előterjesztés szerint az lesz, hogy

a székesfőváros elvben nem zárkozik el a halálsorompók megszüntetésének költségeihez való hozzájárulás elől.

— *A kivitel tekintetében azonban teljes mértékben osztja a MÁV-val szemben a kereskedelmi miniszter leiratának a megoldás egyszerűsítésére vonatkozó észrevételeit,* amelyeket megszívlelésre ajánlott a fővárosnak.

— *Így a támfalas megoldás helyett a gyepesített, rézsűs és kertészeti megoldással elképzelt feltöltés mellett foglalunk állást és*

az aluljárók közül csak azoknak a megépítését kívánjuk, amelyek tényleg létező forgalmi útvonalakat vezetnek át,

azokat a viaduktokat pedig, amelyek egyelőre csak papíron, a városrendezési terveken létező és későbbi időben, esetleg évtizedek mulva megnyíló útvonalak helyére vannak tervezve, most mellőzzük.

— Ezzel a megoldással, számításunk szerint, az összköltség 12 millió pengőre, a főváros hozzájárulása pedig hatmillióról két és félmillió pengőre csökkenne.

— Ezt az összeget sem kellene egyszerre kifizetni, mert a kormány leirata szerint megadnák a fővárosnak azt a kedvezményt, hogy az építési hozzájárulást több évre osztva fizesse meg. *A legközelebbi két évben a munkálatok azonnali megkezdése esetén sem kell a fővárosnak most fedezetről gondoskodnia, mert a vasút előterjesztése szerint az első két esztendőben, 1931—1932-ben mindössze kétmillió pengőre lesz szükség az építkezéshez, illetve a feltöltési munkálatokhoz, ez a pénz pedig máris rendelkezésre áll.*

— A fővárosnak ilyértelmű válaszát minden bizonnyal tudomásul veszi a kereskedelmi miniszter, s ebben az esetben

semmi akadálya sem lesz a pályaépítési munkák haladéktalan megkezdésének,

mert a földmunkákat télen is végezhetik. Ez az alkalom is jótékonyan fog hozzájárulni a fenyegető munkanélküliség lényeges enyhítéséhez.

ETERNIT TETŐFEDŐ VÁLLAT és ETERNIT CSŐ elárusító hely.
SOMOGYI BÉLA, BPEST, VI, GR. ZICHY JENŐ U. 34
TELEFÓN: 198—81.

SPITZER SALAMON NAGYIPAROS
központi fűtés, vacuum és légfűtés, szellőztető berendezés, légszesz, vízvezeték és egészségügyi berendezési munkák valamint épület és díszmű bádogos munkák gyártelepe
BUDAPEST, V., PANNONIA UCCA 54 TELEFÓN: LIPÓT 934-31

STERN EMIL Telefón: Aut. 906-48
ÚT-, CSATORNA- és MAGASÉPÍTÉSI SZERSZÁM- ÉS MŰSZAKI ÜZLET
BUDAPEST, V., VISEGRÁDI U. 32.

LANG ÁRPÁD szobafestő és mázoló
BUDAPEST, VI. KER., KASSAI ÚT 81. SZÁM. (SAJÁT HÁZ)
MŰHELY: VIII. KER., MÁRIA TERÉZIA TÉR 7. SZÁM

TERLANDAY ÉS TÁRSA
asztalosáru gyára
Budapest VII, Erzsébet királyné-út 125/b. sz.
Telefon: József 443—83.

GERA LAJOS FIAI TELEFÓN JÓZSEF 370—20
asztalos munkák gyára
BUDAPEST, VIII., THÉK ENDRE UCCA 35

ÉPÍTŐIPAR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
Budapest, VIII., Baross ucca 15. Telefón: József 411-49
Aszfaltgyár és anyagtelep: Budapest, IX., Gubacsi út 37.

LUTZ KOMÁROMI-PESTÉKEN LAKKOK ELISMERT LEGJOBB MINŐSÉGBEN
TELEFON JÓZSEF-93-46 Lutz Ede és társa
BUDAPEST VII. DOHÁNY-UTCA 42. SZÁM

Balassa Árpád
okl. építészmérnök, építőmester
VI., Vilmos császár út 31. Tel. Aut. 164-13.

JUSTUS SÁNDOR ÉS FIA
Gördülő faredőnyök, acéllemezredőnyök, boltponyvák, vászon-, szövött- és faredőnyök gyára
Budapest, VI. ker. Vörösmarty ucca 24/B.
Alapíttatott 1886-ban. Telefón-interurban: Automata 223—06.

BOGENFÜRST
AUTÓKAROSSZÉRIAGYÁR AUTÓ és GÉPJAVÍTÓ
Budapest, VIII., Fecske ucca 19. Telefónszám: József 413—80
DUCO fényezés. Készít mindennemű karosszériát. Elvállal mindennemű karosszéria- és gépjavítást. — Alapíttatott: 1859-ik évben.

BERKI DEZSŐ
BUDAPEST, VI., Szív ucca 60.
Festék és lakkereskedő Telefón: Automata 242—46.

Kőbányai Gép- és Vasszerkezeti Műhely
BISSELICHES MÉRNÖK
Budapest, X, Liget-u. 46. Tel. J. 358-25
Vasszerkezetek, lakatosmunkák, portálok

BITUMEN ÚTÉPÍTŐ R.T.
Budapest, IX., Ferenc körút 46.

BIEBER KÁROLY ÉPÜLET- ÉS MŰLAKATOS MESTER
Aranyérmekkel többszörösen kitüntetve. Alapítási év: 1888.
Szultzberger-féle ablak-rugzárak, vasszerkezetek, tűzhelyek gyártása
BUDAPEST, II, TÉGLA UCCA 6. Telefón: Aut. 571—92.

KLEMENT ANDRÁS
jégszekrények, bor- és sörkiméró készülékek gyára és raktárai
BUDAPEST, VII., KIRÁLY U. 27
az udvarban
Telefón: József 401—10.

KOVÁCS OSZKÁR BÁDOGOS MESTER
ÉROKOPORSÓ ÉS TEMETKEZÉSI CIKKEK KÉSZITŐJE
BUDAPEST, IX., TELEPI UCCA 14. SZÁM.
(A Ludovikával szemben.) TELEFON: J. 451—93

TELEFÓN: 935—10.
REICHENBÚRG JENŐ
épület-, műlakatos és vasszerkezetek gyára
BUDAPEST, VI. SZABOLCS UCCA 6.

MINKOVITS
modern cégtáblafestő
VIII., Víg ucca 24. — Telefon: József 385—52.

HERCZEG JÁNOS asztalos mester lakberendező faipari üzeme
BUDAPEST, IX. KER., VIOLA UCCA 17. SZ.
Telefón: J. 443—90

VAS UCCA 16
BOSCH SZOLGÁLAT
Telefón: József 393-73.

Szűcs Béla mérnök, műszaki és vállalati irodája
Budapest, VIII., József körút 69 ● Telefónszám: József 373—67
Tervez, berendez, átalakít: központi gőz-, melegvíz- és légfűtéseket, vízvezetékeket, egészségügyi berendezéseket, önálló központi szivattyú és elektromos világítási telepeket

HIRSCH LÁSZLÓ
ÚT- ÉS VASÚTÉPÍTÉSI VÁLLALAT
I. KER. BUDAFOKI-ÚT 22.
TELEFON: JÓZSEF 321—17. SZ.

KOVÁCS A. ÖDÖN GÉPÉSZMÉRNÖK
Budapest, VIII., Bezerédy ucca 8
Telefon: 382 — 93, 408 — 78.
Központi fűtés-, vízvezeték-, csatornafelszerelési vállalata

SCHÖNDORFER ISTVÁN
ÉPÍTŐMESTER
BUDAPEST
VIII., NAGYTEMPLOM U. 21. TEL.: J. 395-53

Szeptember 1-től
egy teljes komforttal berendezett szoba
úrihölgy részére ellátással vagy anélkül kiadó
VIII., Rökk Szilárd ucca 6. I. emelet 3 szám.
Telefón: József 325-35.

Czeglédy János Jenő
műkőáru-készítő, fal- és padlóburkoló mester
Székesfővárosi és állami szállító kartellen kívül
Budapest, Kistemplom ucca 5. Telefon: József 449-98

Zumpft István
vasút- és útépitő vállalkozó, kövező mester
Kispest, Rákóczi u. 74. szám

TIMÁR ÉS QUITTNER
OKL. MÉRNÖK, ÉPITŐMESTER
BUDAPEST, VI, SZÉKELY BERTALAN U. 23
TELEFÓN: AUTOMATA 263—75

Megszüntetik a nyugdíjas kategóriák között a különbséget

Új szabályrendeletek sorozata készül az elnöki ügyosztályban — Szélesebb keretek között tervezik az idei szellemi szükségmunka-akciót — Gallina Frigyes tanácsnok a központi igazgatás újjászervezéséről

Az új fővárosi törvény életbeléptetése jelentős változásokat idézett elő a városházi adminisztrációban. Teljesen át kell szervezni az egész igazgatást és ennek az átszervezésnek a következtében szükségessé válik *sok régi szabályrendelet revíziója,* valamint új szabályrendeleteknek a megalkotása is. Az új rendszerre való áttérés kemény munkát ad az elnöki ügyosztálynak. Az ügyosztály mellé rendelt szakbizottság e héten tartja alakuló ülését, amely *nyomban a megalakulás után tárgyalás alá veszi az ügyosztálynak az adminisztráció átszervezésével kapcsolatos előterjesztését.* Ez az előterjesztés több érdekes javaslatot is tartalmaz.

Gallina Frigyes tanácsnok,

az elnöki ügyosztály vezetője ebben az ügyben a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Szakbizottságunk még ezen a héten megalakul. Elnökül a törvényhatósági tanács *Lázár* Ferenc felsőházi tagot nevezte ki. Az alelnököt a tagok választják. A formaságok elintézése után előterjesztést teszek a legközelebbi jövő feladatairól, vagyis *ismertetem a vezetésem alatt álló ügyosztály munkaprogramját.* Legközelebbi feladatunk azoknak

a szabályrendeleteknek a reviziója,

amelyeket, az új fővárosi törvény értelmében és annak rendelkezése szerint át kell dolgoznunk, továbbá *új szabályrendeleteknek a készítése,* amiket a törvény kötelezően előír. Ezek közül a legfontosabb az a szabályrendelet, amely

a központi igazgatás szervezetét

állapítja meg. E szabályrendelet 1911-ből való és természetesen már elavult, az új törvény intencióinak megfelelően tehát gyökeres átdolgozásra van szükség. Az átdolgozásnál figyelembe vesszük *a gyakorlati élet tapasztalatai eredményeit* és pótoljuk a hiányokat. Az új törvény teljesen megváltoztatta a központi igazgatás szervezetét és e szervezetben működő hatóságok ügykörét. A legfontosabb változás a tanácsi intézmény megszüntetése és az intézmény hatáskörének a polgármesterre való átruházása.

— Széles rétegeket érdekel másik fontos feladatunknak a teljesítése is.

— Rövidesen megalkotjuk a végleges nyugdíj-szabályrendeletet, mert elhatározott szándékunk, hogy megszüntetjük a nyugdíjas kategóriák között fennálló különbséget

és úgy a nyugdíjasokra, mint az ellátás mértékére vonatkozóan *egységes szabályrendeletet* dolgozunk ki. Jelenleg ugyanis az a helyzet, hogy az ellátás mértéke szempontjából *három kategóriába* vannak beosztva a nyugdíjasok. Az első kategóriába tartoznak azok, akik *1925 július elseje előtt* mentek nyugdíjba, a második csoport az 1925 július elseje és *1927 november elseje* között nyugdíjazottaké, a harmadik csoportba pedig azok tartoznak, akik 1927 november elseje *után* kerültek a nyugdíjazottak közé. A három kategória között az illetmények összegét illetően az a különbség, hogy

a második csoportban 15 százalékkal, a harmadik csoportban pedig tíz százalékkal előnyösebb a helyzet.

— A főváros már régebb idő óta tervezi e különbségeknek a megszüntetését, amit legfőképpen az a tény bizonyít, hogy *a költségvetésbe már évek óta be van állítva négyszázezer pengő erre a célra,* de a kormány nem engedi meg ennek az összegnek a felhasználását. Az ügyosztály javasolni fogja, hogy a szakbizottságon keresztül ez a kérdés a törvényhatósági bizottság napirendjére kerüljön és a közgyűlés ilyen irányban kérjen jóváhagyást a kormánytól.

— Munkaprogramunk harmadik része

a fővárosi tisztviselők és alkalmazottak szociális helyzetének megjavítását

célozza. A fővárosi segítőalap keretében *szanatóriumot szeretnénk építtetni,* ahol az alap tagjai nemcsak szanatóriumi ápolást kapnának, hanem *ambulancia* is nyílnék számukra, sőt ebben az új épületben akarjuk elhelyezni a fővárosi alkalmazottak *kaszinóit* is.

Felvetettük azt a kérdést, hogy az ügyosztály előkészíti-e *a szellemi foglalkozású munkanélküliek* segélyakcióját. A következő választ kaptuk:

— A szellemi szükségmunkások foglalkoztatásának az ügyét azért nem vettük fel előterjesztésünkbe, mert ez a IX. ügyosztály hatáskörébe tartozik. Ez az ügyosztály — tudomásom szerint — a

költségvetés tárgyalása során a pénzügyi fedezet biztosítására vonatkozóan javaslatot szándékozik tenni.

— Bizonyosra vehető tehát, hogy a pártok egyértelmű állásfoglalása alapján, úgy, mint a legutóbbi években, *az idén is meg lehet rendezni a szellemi foglalkozású munkanélküliek segítő akcióját,* sőt remélhetően *szélesebb keretek között,* mint az elmult esztendőkben, mert ezt indokolttá teszi a gazdasági helyzet romlása.

Úgy a fővárosi nyugdíjasok, mint az állásnélküli szellemi foglalkozásúak csak a legnagyobb örömmel értesülhetnek e nyilatkozatból azokról a tervekről, amelyek helyzetük javítását célozzák s amelyek nyilvánvalóan rövidesen megvalósulnak.

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest Székesfőváros Elektromos Művei igazgatósága nyilvános írásbeli versenytárgyalást hirdet a **Budapest, V. ker., Honvéd és Markó u. sarkán, 1090 és 1091. hrsz. alatti telken építendő**

6 emeletes bérház építésénél

szükségelt

a) **központi fűtési-, szellőző- és szárítóberendezések munkáira,**

b) **vízvezetéki-, csatornázási-, gázvezetéki-, melegvízkészítési- és mosókonyha-berendezési munkákra.**

Az alább megjelölt helyen átvehető feltételek értelmében szabályszerűen kiállított írásbeli ajánlatok magyar nyelven szerkesztve, az egységárak megjelölésével (egységáras versenytárgyalás) teendők.

Budapesti (Budapesten cégjegyzett) vállalkozók ajánlataikat postán nem küldhetik be.

Amennyiben a vállalkozó az a) és b) alatti mindkét munkacsoportra kívánna pályázni, úgy minden munkacsoportra különálló ajánlat teendő, mely ajánlatok egymástól függetlenül a munkacsoport megjelölésével külön-külön borítékba helyezendők. Vállalkozóra ilyen esetben mindkét munkacsoportra beadott ajánlat külön is kötelező erővel bír, mivel az Elektromos Művek az egyes munkacsoportokra beérkezett ajánlatokat függetlenül fogja elbírálni attól, hogy a vállalkozó egy vagy mindkét munkacsoportra adott-e be ajánlatot. A szabályszerűen aláírt és pengőértékű, tanukkal láttamozott ajánlatok felirattal ellátott, lepecsételt borítékban nyujandók be.

Az ajánlatokat 1930. évi október hó 7-én délelőtt fél 10 óráig kell az Elektromos Művek igazgatósági épületében, dr. Bárdi főtitkár úr kezeihez (V., Váci út 74, I. em. 101.) benyujtani vagy oly időben postára adni, hogy az ajánlat a jelzett határidőig beérkezzék.

Az ajánlati végösszeg után az „Ajánlat" nyomtatvány szerinti %-kal számított **bánatpénz** az Elektromos Művek főpénztáránál teendő le, az átvételt elismerő eredeti levél az ajánlathoz csatolandó.

A fent megnevezett határidőre beérkezett összes ajánlatok **ugyanazon napon délelőtt 10 órakor az Elektromos Művek igazgatósági épületében (IV. em. 401.) fognak nyilvánosan felbontatni,** mely eljáráson az ajánlattevők vagy azok képviselői jelen lehetnek.

Az ajánlattevők ajánlataikkal végleges döntésig, de legkésőbb 30 napig kötelezettségben maradnak.

Kizárólag csak oly ajánlatok vétetnek figyelembe, melyek a kiírásban foglaltaknak szigorúan megfelelnek. A versenytárgyalási hirdetést, az ajánlati **ürlapot,** a szerződést, a külön kikötéseket, a költségvetést az általános megjegyzésekkel, a pályázó által már végzett hasonló munkák feltüntetésére szolgáló ürlapot, a megrendelési feltételeket, a jelentkező ajánlkozni szándékozók az Elektromos Művek építési irodájában (V., Váci út 74, IV. em. 438. sz.) hétköznapokon délelőtt 9—12 óra között megszerezhetik.

A tervek Györgyi Dénes műépítész-tanár és Román Ernő műépítészek irodájában, IX., Kinizsi ucca 31, II. em. (Országos Magy. Kir. Iparművészeti Iskola) tekinthetők meg hétköznaponként délelőtt fél 9-től fél 11 óráig, ahol a szükséges műszaki felvilágosítások is megadatnak.

Az Elektromos Művek Igazgatósága fenntartja magának azt a jogot, hogy a beérkezett ajánlatok között — tekintet nélkül az ajánlott árakra — szabadon választhasson, hogy a munkát vagy szállítást az ajánlattevők között tetszése szerint megoszthassa, vagy amennyiben a versenytárgyalás eredményét kielégítőnek nem találná, úgy újabb nyilvános vagy korlátolt versenytárgyalást tarthasson, esetleg a munkák vállalatbaadása tekintetében másként is intézkedhessék, illetve a vállalatbaadástól teljesen eltekinthessen.

A munka csak oly pályázó cégnek fog odaítéltetni, amely kimerítően és hiteltérdemlően igazolni képes, hogy hasonló műszaki jellegű munkát már, mint önálló cég sikerrel végzett.

Az Elektromos Művek Igazgatósága kijelenti, hogy a munkák odaítélése iránt hozandó határozatai ellen jogorvoslat csak birtokon kívül vehető igénybe.

Budapest, 1930. szeptember hó 19-én.

Budapest Székesfőváros Elektromos Művei Igazgatósága.

WIEDERMANN ÁGOSTON
ÉPÍTÉSI VÁLLALATA
BUDAPEST, III., SAN MARCO UCCA 5.
TELEFÓN: 628—38.

az első kéz megbizható és olcsóbb

Saját gyártmányú
és világmárkás — új és használt — zongorák — javítások is — több éves részletre váltó nélkül. Kezelési költség nincs.
musica r.t.
VII., Erzsébet körút 43
(Royal Apollo)
Telefón: József 450-63

UJPESTEN egy 5 lakásból álló 300 □-öles elsőrendű ház családi okok miatt sürgősen eladó.
Érdeklődni lehet: Tel. 143-06. Schmidthammerné.

KISS JENŐ okl. mérnök építési vállalkozó
Budapest, V., Zoltán u. 10. Tel.: Aut. 150-81

GATTARINGER FERENC
BUDAPEST, III. KER. LAKTANYA UCCA 5
Különböző rendszerű központi fűtések berendezési vállalata

BARCSAI LAJOS ÉPITŐMESTER BUDAPEST
IRODA: I., APRÓD UCCA 2.
TELEFÓN: AUT. 533—74.

Magas épités, vasbetón szerkezetek
FABIÁN TESTVÉREK
ÉPÍTÉSI VÁLLALKOZÓK
BUDAPEST, IX. KER., KINIZSI UCCA 3. SZÁM

STRAUB U. FESTÉK-ÜZLETE
BUDAPEST, IV. KER., PETŐFI-TÉR I.
(Régi Piarista-épület.)
ALAKULT 1854 BEN TELEFÓN AUT.: 884-26

SOMOSKŐI BAZALTBÁNYA RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
Budapest, IV., Bécsi ucca 4. sz.
Bánya és zúzótelep: Somoskőujfalu
Telefon: Automata 829-23 és 817-92
A bánya előállít: mindenféle szemnagyságú zúzott kavicsanyagot, pormentes zuzalékot legjobb minőségben, előállít továbbá különböző méretű útburkolati idomköveket. Útépítési osztálya vállalja: makadámutak, szabadalmazott óriáskavics (Derleso) utak építését, mindenféle idomkőutak burkolati munkáinak előállítását, továbbá a „Warrenite Bitulithic" elnevezésű legjobban ismert bitumenes rendszerű utak építését.

SIMOR DÖME mű- és épületlakatos-mester és vasszerkezetek ipartelepe. Sodronyfonatok nagybani gyártása
BUDAPEST, VII., THÖKÖLY ÚT 89. SZÁM
TELEFON: JÓZSEF 394—43.

GUTH ÉS ÁDÁM
Egészségügyi berendezők
Bádogos, víz- és villanyszerelők
VI, DESSEWFFY U. 28.
TELEFÓN: 119—91.

ÁKOS FRIGYES
ÉPÍTŐMESTER
BUDAPEST VII., KERTÉSZ UCCA 24—28
TELEFON: JÓZSEF 301—40

Kálzer épitési vállalata.
I Kertész u 3/b. J. 456-03.

Légi felvételek segítségével készülnek el az új felmérések Budapest területéről

Egyetemi professzorok és tudósokból alakuló szakértő-testület fogja irányítani és ellenőrizni a több éves munkát

A főváros területét nem kevesebb, mint hatvan esztendővel ezelőtt mérték fel utoljára. Buda, Pest és Obuda frigyre lépése idején, a három kis városból összefont Budapest a maihoz képest jelentéktelen kis hely volt, alig 270.000 lakossal, s könnyen elképzelhetjük azt az anakronizmust, ami ezekből a régi térképekből — amelyek ma is használatban vannak, sőt a mérnökök számára egyedülálló támpontul szolgálnak, — kisugároznak. A hatvan év előtti és ma is hivatalosan alkalmazott térképek *üveglapokon készültek*, hogy minél tartósabbak maradjanak. A tartósság ellen nincs is kifogás, régi „inzsellérek" szolíd, alapos munkát végeztek, viszont arról mit sem tehetnek, hogy

az akkori Pestből nem egészen egy évszázad alatt milliós város lett,

s hogy azokon a területeken, amit ők nádasnak, vagy homokbuckának láttak és mértek, ma büszke palotasorok vonulnak végig. Így történt, hogy a régi üvegszelvényekre még nincs berajzolva az *Andrássy út*, s hiába keressük rajta a legtöbb fő útvonalat. A fővárosi mérnöki kar alaposságát díséri, hogy ilyen elavult térképekkel is boldogultak, sőt gixereket sem követtek el.

Csármann Ferenc tanácsnok, a városrendezési útépítő és csatornázási ügyosztályok vezetője már hosszú évek óta sürgette az új térképeket, a felméréseket. Az ő akciójának köszönhető, hogy az új városmérések előkészületeire 50.000 pengőt állítottak be a költségvetésbe s rövidesen a tanács és a közgyűlés elé kerülnek a javaslatok a korszakos és évekig tartó nagy műszaki munka előkészületeiről és megindításáról.

Az új városmérésről

Csármann Ferenc tanácsnok

a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* tudósítójának:

— A felmérések nagyon sürgősek. A rendelkezésre álló üvegszelvények teljesen elavultak és ugyancsak kemény feladat ezek alapján pontos mérnöki munkát végezni. A székesfőváros vezetősége évek óta készül az új felmérések elvégeztetésére, de *a kivitelre anyagi és egyéb okokból sohasem került eddig a sor.* Végre ebben az évben 50.000 pengőt állított be első részletként a költségvetésbe a közgyűlés a felmérésekre. Ez azonban édes kevés és alig a kezdet kezdetéhez elég. Annak idején, évekkel ezelőtt mintegy

60 milliárdot kalkuláltunk a költségekre, ami mai értékben kereken 5 millió pengőt jelent.

— Az új felmérési munkálatokat, amelyekre félévi jelentésében utalt a polgármester úr is, — szeretném mielőbb elkezdetni. A munkálatok tényleges megindításáig azonban — a kormány jóváhagyástól eltekintve — még igen sok tennivaló van.

— Mindenekelőtt pontosan ki kell dolgozni az elvégzendő feladatot, fel kell adni a mérnököknek a leckét, hogy tulajdonképpen mit akarunk. Ennek a megállapításához s a munka állandó ellenőrzéséhez

egy szakértő testületet kell létesíteni,

amelybe meghívnánk az *Országos Háromszögelési Bizottság* elnökét, a *Műegyetem* geodeziai tanszékének professzorát, a *földrajzi intézet* igazgatóságát, s még néhány kitűnő szaktekintélyt.

— Komoly probléma az is, hogyan és kik végezzék a város felmérését. A mai városi mérnöki létszám mellett a feladat hivatalból való abszolválása lehetetlenség. Arról lehet tehát szó, hogy erre a speciális feladatra és

a munka tartamára magánmérnököket alkalmaz a polgármester,

vagy úgy, mint külföldön sok helyen tették, *versenytárgyalás útján*, vállalatba adja a felmérési munkákat a főváros. A székesfőváros műszaki ügyosztályának és az említett szakértő testületnek ebben az esetben nem lenne más feladata, mint *a beérkező anyag állandó felülbírálása.*

— A legközelebbi feladat tehát ennek a tanácsadó és szakértő testületnek a megalakítása lenne, s ez döntene afelett is, hogyan végeztesse a felmérést a főváros. Amennyiben a vállalatbaadás mellett szólna a döntés, ki fogjuk dolgozni a versenytárgyalás ajánlatait. Ebből az összegből történik a munkálatok versenytárgyalásának meghirdetése, a vállalatbaadás, s a kész szelvények felülvizsgálata.

— A rendelkezésre álló pénzből akarjuk — addig is, amíg a felmérések elkészülnek — azokat

a pontos légi felvételeket megvásárolni, amelyeket az állami térképészeti intézet repülőgépekről készített.

— E megnagyított felvételekbe rajzolják bele mérnökeink az uccákat, telekcsoportokat stb. a tényleges helyzet szerint. A pontos légi felvételek alapján mindenekelőtt azon városrészekről fogunk térképeket csinálni, amelyekről eddig egyáltalán nem készültek felmérések. Ilyenek főleg *a budai hegyvidék egyes részei.*

— A felmérésekről szóló tervezetemet rövidesen bemutatom a polgármester úrnak, hogy a fontos kérdést a tanács, illetve a közgyűlés elé lehessen terjeszteni.

— Ha a törvényhatósági bizottság elhatározza az új felméréseket, több évre elosztva fogjuk elvégeztetni a hatalmas munkát nemcsak pénzügyi okokból, hanem azért is, mert *az új szelvények felfektetéséhez legalább három-négy esztendőre van szükség.*

Tervpályázat

az Uj Idők rózsadombi családi házaira

A munkanélküliség enyhítése céljából Herczeg Ferenc képes irodalmi hetilapja, az Uj Idők, családi házak építését határozta el. Ezeket a házakat a Rózsadombon, az Eszter uccában (újabban: Törökvész u.) fogjuk felépíteni és minden évben egy-egy házat fogunk az Uj Idők egyik előfizetőjének ajándékképen juttatni.

A három szobás, fürdőszobás és minden mellékhelyiséggel teljesen komfortos, alápincézett, kertes családi villa építésére és azoknak az erre a célra megvásárolt telektömbön a tervező legjobb belátása szerint való elhelyezésére tervpályázatot hirdetünk. A pályaművek 1930. október 4. déli 12 óráig nyujtandók be jeligés levéllel.

A pályázati feltételeket, az építési programmot és helyszinrajzot az Uj Idők kiadóhivatalában (VI., Andrássy út 16. II. em.) a pályázni kívánók díjtalanul vehetik át, de levélbeli megkeresésre postán is eljuttatjuk címükre.

A pályadíjak a következők: I. díj 600.— P
II. „ 400.— „
III. „ 200.— „

Az Uj Idők fenntartja magának azt a jogot, hogy a nem díjazott pályaművek közül bármelyikét 100.— pengő ellenében megvásárolhassa.

Budapest, 1930. szeptember 16.

Az Uj Idők szerkesztősége és kiadóhivatala.

ISKOLAPADOK,
TELJES ISKOLA-BERENDEZÉSEK
„KÜHNE"
MEZŐGAZDASÁGI GÉPGYÁR RT.,
MOSON
BUDAPEST,
VI, VILMOS CSÁSZÁR ÚT 59. SZÁM

HEBENSTREICH FERENC
okl. kőműves-mester
építési vállalkozó
VIII, Kender u. 24
Telefonhívó: 408—50

Köztisztviselők kedvező fizetési feltételek mellett kaphatnak nyugágyat, függőágyat, sátort és hátizsákot
TELEFON J. 415—07. ALAPITVA 1838-ban
HAUSCHILD ALBERT
Budapest, VII., Károly-körút 15. szám.
Szállít hivatalok részére kratkötőbevodort, por- és padlótörlőruhát.

Magyarország aranykoszorús mestere
SZLEZÁK LÁSZLÓ
harang- és ércöntöde, harangfelszerelés és haranglábgyár
BUDAPEST, VI., Frangepán ucca 77. szám
Telefon: Aut. 913-53

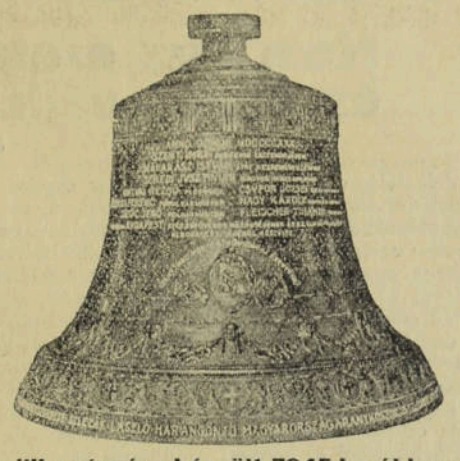

Bazilika részére készült 7945 kg új harang

Az 1900. évi párizsi világkiállításon díszoklevéllel, 1921. és 1923. évi vasipari kiállításon aranyéremmel, az 1925. és 1926. évi kézműipari tárlaton kormánydíszoklevéllel, 1927. és 1928. évi budapesti, székesfehérvári, szentesi és szombathelyi kiállításokon nagy aranyéremmel kitüntetve. — Számos egyházi elismerőlevél! — Költségvetéssel díjmentesen szolgál! Előnyös fizetési feltételek!

Bründl János udvari szállító
Egészségügyi műszaki berendezések gyára
Budapest, VII., Péterffy Sándor ucca 34. szám
Központi fűtés. — Melegvíz készülék. — Vízvezeték. — Csatornázási- és gázberendezések. — Berendez városoknak vízműveket, csatornázásokat és derítőtelepeket. — TELEFON: József 518—19.

SCHIFF MIHÁLY
passzamányos-mester, Budapest, IV.
Prohászka Ottokár ucca 8. (Fólemelet)
EZÜST ÉREMMEL KITÜNTETVE. + TELEFON: AUTOMATA 834-76.
A legszebb kivitelben készítek mindenféle butorpasszamányt, plimő- (paplan) szinórt, horgolt rózsát, csillag gombot és gombáthuzást. Női ruhadíszeket, bojtokat, rojtokat, öveket, a legprecizebb, művészi kivitelben. Csillárszinórokat, továbbá selyem- és gyapjufonal- adjusztálást és minden e szakmába vágó munkát.

MÜLLER REZSŐ asztalosárúgyár
Cégtulajdonos: Tomancsik György. Alapittatott 1875-ben
A Tomancsik rendszerű magyar-német stb. szabadalmazott ellensúlynélküli tolóablak egyedüli gyártója. Arany és ezüstéremmel kitüntetve.
VII., RÓNA UCCA 31. Telefon: Z. 63—58

Wörner J. és Társa
Gépgyár Részvénytársaság
Malomberendezések — Nyomdagépek — Láncgyár — Vasöntöde
Telefon: L. 905-74, 905-75. Budapest, V, Váczi út 48. Alap. 1867.

BÁRÁNY JÁNOS CIPÉSZ MESTER
Arany és ezüst éremmel kitüntetve.
BUDAPEST, IX., GRÓP HALLER UCCA 18.

Alapitási év: 1868. Telefón: Zugló 69—07.
CRISTOFOLI VINCE
KÖPADLÓ FAYENCE FALBURKOLAT
BUDAPEST, VII., GIZELLA ÚT 31

STEINER ÉS SZIMPER
disz-, templom-, szobafestők és mázolók
Budapest, IX., Üllői út 57
TELEFÓN: József 306—29.

Halmos István és Fia
kövezőmesterek és útépítő vállalkozók
Budapest, X., Halom ucca 25. sz.
Telefon: J. 339—52 Telefon: J 339—52

WOLSKY SÁNDOR BÉLA
WOLSKY ALBERT FIA
gépüzemű kefe- és ecsetárugyár
BUDAPEST, VIII., MAGDOLNA UCCA 18. SZÁM.
TELEFÓN: JÓZSEF 324-88

ZÁGONYI ISTVÁN
ÉPITŐMESTER
BUDAPEST
VI., EÖTVÖS UCCA 8 • TELEFÓN: A. 257—43

FELSENFELD RUDOLF
Alapítva: 1901. Bélyegző és pecsétbélyeggyár, véső és dombornyomó műintézet Tel.: Aut. 103—94.
BUDAPEST, V., BÁLVÁNY UCCA 16

SCHÄFFER KÁROLY
okleveles mérnök
Vasút-, út-, betonépitési vállalkozó kövező-mester
Budapest VIII, Aggteleki ucca 17. Telefon: József 325-88

Vállalkozási Hirlap

Nem lesz ezután stróman-rendszer és egyes vállalkozók favorizálása

Jelentette a *Fővárosi Hirlap*, hogy *Sipőcz* Jenő dr. polgármester körrendeletet intézett a műszaki ügyosztályokhoz, üzemekhez és intézményekhez, amelyben azt az utasítást adja, hogy a hivatalvezetők *kötelesek minden két hétben pontos és részletes jelentésben beszámolni a közmunkák állásáról, a munkálatok előrehaladásáról, a vállalkozók által alkalmazott munkások létszámáról és a kifizetett munkabérek összegéről.* A polgármesternek ez a rendelkezése azt célozza, hogy a főváros vezetősége állandó tájékoztatást kapjon a megindított közmunkák állásáról, de pontos értesülésekkel rendelkezzen a munkások szociális helyzetéről és kereseti arányairól is.

Minden két hétben tehát a polgármester asztalán lesz az összes munkálatok részleteit ismertető pontos jelentés, amelyik ilyen körülmények között

ki kell hogy terjeszkedjen azoknak a névsorára is, akik időközönkint építkezési, ipari vagy szállítási megbízást kaptak

a főváros ügyosztályaitól és üzemeitől. A polgármester e jelentések alapján ellenőrizni fogja azt is, hogy *a vállalatba adott munkákat valóban azok végzik-e*, akiknek ajánlatai a versenytárgyalásokon elfogadásra kerültek, mert elérkezett a legfőbb ideje figyelmet fordítani arra, hogy

a munkálatokat csakis azok teljesítsék, akiknek nevére vagy cégszerű vállalatára a a megbízást kiadták.

A mai válságos gazdasági viszonyok mellett messzemenő érdekek fűződnek ahhoz, hogy *az iparosság minél szélesebb rétegei jussanak a közmunkákban való részesedés folytán kereseti lehetőséghez.* Szükség van a legéberebb ellenőrzésre ebben a vonatkozásban, hogy

végre már kiküszöböltessék a stróman-rendszer

és hogy háttérbe szoruljanak azok *a dédelgetett vállalkozók és iparosok*, akiket majdnem minden munka vállalatbaadásánál első helyen lehet látni. Érthetetlen és méltánytalan az az eljárás, hogy például

a különböző bádogosmunkáknál a legtöbbször egy és ugyanazon névvel találkozunk,

ugyanakkor pedig a többi szakmabeli iparosok hiába igyekeznek magukat észrevétetni: *ajánlatuk nem talál megfelelő méltánylásra.* Hiába dolgozzák ki a reális költségvetéseket, hiába eszközölnek pontos számításokat, hiába áldoznak bélyegre és egyéb illetékekre, a megbízás elnyerése nem jut számukra osztályrészül.

De észlelhetők más jelenségek is, mert például megfigyelhető, hogy

az iskolai asztalosmunkák kiadásánál is egy és ugyanaz az asztalosmester a favorit,

míg a többi kisiparos elkeseredetten állapíthatja meg, hogy reményei szétfoszlottak, megbízást ezúttal sem kapott.

A polgármester tájékoztatása során minden bizonnyal megszűnnek majd ezek a lehetetlen állapotok és megszűnik elsősorban *a stróman-rendszer*, ami az iparosság foglalkoztatása terén igazságtalan helyzetet teremtett.

A munkákat csakis az végezheti, aki arra megbízást nyert, nem pedig a háttérben oly gyakran meghúzódó vállalkozók.

A polgármesterhez intézendő jelentések hű képet kell, hogy adjanak az észlelt összes jelenségekről, különben a kisiparosság munkaalkalmának méltányos elosztása — ez az annyira kívánatos és szükséges elgondolás — nem fog sikerrel járni.

Új versenytárgyalási kiírások

A polgármester versenytárgyalást hirdet:

A rákosvölgyi főgyűjtő építésére. Pályázni lehet október 7-én d. e. 10 óráig az út- és csatornaépítési ügyosztályon.

Az Új Szent János-kórház elektromos szerelési munkálataira. Pályázni lehet okt. 4-én d. e. fél 10 óráig a középítési ügyosztályon.

Lábbelijavításhoz szükséges bőranyagok szállítására. Pályázni lehet október 14-én d. e. 11 óráig a köztisztasági hivatalnál.

Központi fűtési, szellőző és szárítóberendezési, vízvezetéki, csatornázási, gázvezetéki munkákra a Honvéd és Markó utca sarkán épülő bérháznál. Pályázni lehet október 7-én d. e. fél 10 óráig az Elektromos Művek igazgatóságánál.

Versenytárgyalási megbízások

A mult héten tartott nyilvános és szűkkörű versenytárgyalások alapján a különböző közmunkákat és közszállításokat a következő cégek kapták:

Kőművesmunkát a Kerepesi úti gyógypedagógiai intézetnél: Domonyik Mihály 6370, *a Hernád uccai iskolánál:* Pruscha József 14.842 P.

Kőfaragómunkát a Lajos uccai iskolánál: Eichbaum Mór 5033 P.

Aszfaltozómunkát a Berzencei uccai bérház udvarán: 8800 P.

Műkőmunkát a Fragepán uccai bérháznál: Barber Károly 3200 P.

Terrasz- és tetőszigetelési munkát a Maglódi úti szeretetotthonnál: Helvey Tivadar 6290 P.

Előtetőkészítési munkát a pesti Vigadónál: Haas és Somogyi 3300 P.

Központi melegvízfűtőberendezési munkát a Hidegkúti úti leányotthonnál: Janisch János és Fia 21.991 P.

Kábelmunkálatokat a Szabó József uccai autobuszgarázsnál: Barta Károly 1518 P.

Köszállítást a makadámutak fenntartásához: Szobi kőbánya, Inóczi kőbánya és ipartelepek rt., Kondor és Feledi építő és kőbánya rt., 206.398, Kollmann Árpád 105 ezer 321, Engelhardt Ferenc 20.250, Ámon Antal és Fia 8550 P.

Tetőfedő javítási munkát a Hernád uccai iskolánál: Bukovár Jenő 1201 P.

Burkolómunkát ugyanott: Koch és Szilágyi 6431 P.

Kéményépítési munkát u. ott: Schultz r. t. 12430 P.

Üvegesmunkát ugyanott: Herrling Antal 13.846 P.

Tornaszerszállítást u. ott: Lopos Gyula 2858 P.

Ácsmunkát az Aréna úti iskolánál: Hegedüs Ferenc 8090 P.

Központi fűtőberendezési munkát az Ihász uccai iskolánál: Riemer Miksa 37.079 P.

Gumipadozati munkát u. ott: Magyar ruggyantaárugyár 38.304 P.

Melegvízfűtő - berendezési munkát a Hidegkúti úti leányotthonnál: Rufián István 27.549, Wolf Márk 11 ezer 515 P.

Vízvezeték-, gáz- és csatornaberendezési munkát a Lajos uccai iskolánál: Baráth István 13.340, *a Fehérvári úti vámépületnél:* Thiergártner és Stöhr 3809 P.

Csatornaépítési munkát a Daróczy uccánál: Führer Miklós 44.094, *a Kútvölgyi útnál:* Hajnal Imre 26.353, *a Németvölgyi útnál:* Hajnal Imre 42.653 P.

Útrendezési munkát a Lenke útnál: Kőszénbánya s téglagyár rt. 72.950 P.

Asztalos munkát a Szentendrei úti régi vámháznál: Halaman János 1922, *az Ihász uccai iskolánál:* Klekner Lászlóné 11.338 P.

Kőművesmunkát a Szentendrei úti régi vámháznál: Zágonyi István 3811, *az Aquincumi Múzeumnál:* Buzadics Ignác 4814 P.

Parkettázómunkát ugyanott: Lezetár Dávid 2107 P.

Padlóburkolómunkát a Bakáts téri kórháznál: Urbach és Tafler 5526 P.

Lakatosmunkát az Ihász uccai iskolánál: Osváth István 7923, *a Hernád uccai iskolánál:* Frindt István 4089 P.

Bútorjavítási munkát u. ott: Koszoru Imre 6060 P.

Javítási munkát a Rókus kórháznál: Volentics Lajos 4994 pengő vállalati áron.

Lakatosmunkát a maglódi úti szeretetotthonnál: Pick Ede 20.850, Reichenburg Jenő 35.032, Márkus Lajos 5852 P.

Asztalosmunkát ugyanott: Müller Rezső 33.008, Keresztessy Ödön 11.004 P.

Terrasz- és tetőszigetelési munkát ugyanott: Kollarit r. t. 8138 P.

Acélablakok készítését ugyanott: Haas és Somogyi 16.320, Márkus Miksa 9280 P.

Festő- és mázolómunkát a Rókus-kórháznál: Lendvay Ferenc 2245 P.

Központi fűtőberendezési munkát a hidegkútiúti leányotthonnál: Méhes Emil 4526 P.

Ácsmunkát a németvölgyiúti iskolánál: Szivós László 20.124 P.

Szigetelőmunkát ugyanott: Posnanszky és Strelitz 7671 P.

Tetőfedőmunkát ugyanott: Szikszay György 11.500 pengő.

Tornaterem - berendezési munkát a miskolciuccai iskolánál: Lopos Gyula 10.072 pengő.

Udvarkavicsolási munkát a Lenke úti iskolánál: Székely Kálmán 10.700 pengő vállalati áron.

Beérkezett ajánlatok

A mult héten tartott versenytárgyalásokon a különböző közmunkákra és közszállításokra a következő cégek pályáztak:

Föld-, kőművesmunkára a zágrábi—üllői úti bérház lubickoló medencéjénél: Cristofoli Ermengildo 5953, Wellisch Győző 8125, Hoffer Gyula 8130, Beta Géza 8478, Bernáth Imre 10.599, Szabó Mihály 13.291 P-vel.

Mázolómunkára a Németvölgyi úti iskolánál: Bálint Sándor 11.202, Obermeier István 11.951, Török és Juhász 11.971, Tomi Lajos 12 ezer 647, Kneisz Gergely 12.086, Szegő József 13.322, Wiegmann Ferenc 13.783 Grossmann Lajos 13.900, Csupor Zsigmond 14.991, Hantos Testvérek rt. 15.507, Schuszlik Ágoston 16.490, Steiner és Szimper 17.735, Kovács István 17.853, Igó László 18.668 P-vel.

Épületasztalos-, lakatos- és rendes asztalosmunkára a Kun uccai köztisztasági hivatalnál: Czenger László 2480, Halaman János 3195, Müller Rezső 3222, Csoknyai Bertalan 2841, Ranyák József 4145, Gera Lajos és fiai 4530, Madari Gyula 4631 P-vel.

Homlokzattatarozási, kőművesmunkára a Murányi uccai iskolánál: Jurecska Mihály 2660, Barcsai Lajos 2844, Kovács Nándor 3349, Wagner Lajos 3682, Scheuer János 4857, Kübel Emil és Társa 5659, Bernát Imre 5705 P-vel.

Központi fűtési, átalakítási munkára a Miskolci úti autobuszgarázsnál: Róth Vilmos 10.630, Weidemann Konrád 13.057, Ecser József 14.741, Morzsányi Herman 16.705, Cross Charles E. Lewis 35.609, Schuller József 39.066, Spiegler Samu 39.651, Thiergártner és Stöhr 43.588 Körting B. és E. rt. 45.136 P-vel.

Kőművesmunkára az Új Szent János kórház I. sz. belgyógyászati pavillonjánál Beregszászi M. Dezső 4908, Szatler Mihály 5960, Kármán Andor 6493, Schmidt Márton 6837, Nagypál Imre 7078, Egri Bálint 11.634 P-vel.

Ablakok külső mázolási munkáira a Mária Terézia laktanyánál: Galbavy Gyula 1652, Baráth Géza 1754, Győri Antal 2041, Hodics Károly 2110, Fock Géza 2270, Golarz M. és Fia 4867 P-vel.

Mázolómunkára a Bécsi út és Perényi út sarkán lévő kislakásos bérháznál: Ince Béla és Ince Mihály 4935, Baki Gyula 5105, Szarvas István 6057, Lerchner István 6218, Hantos Testvérek 6762, Scheumann Gyula 7192, Steiner és Szimper 7488, Jóföldy Tibor 11.293 P-vel.

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros polgármestere nyilvános versenytárgyalást hirdet az **I. ker., Németvölgyi úti elemi iskola és óvoda hengerelt vasgerenda** szállítási munkákra.

A vonatkozó költségvetési kiírás nyomtatványai ívenként 0·50 pengőért kaphatók 1930. évi szeptember hó 24-től kezdve naponta d. e. 11—1 órák között a polgármesteri II. (középítési) ügyosztályának IV., Központi városháza, III. em. 342. sz. szobájában.

A rajzok, tervek és minták megtekinthetők és a szükséges felvilágosítás megszerezhető Körmendy Nándor (VIII., Üllői út 16/a.) tervező műépítésznél vagy az előadónál, a Központi városháza, III. em. 337. ajtó alatti hivatalos helyiségben.

Az ajánlatok **1930. évi október hó 11-én (szombat) d. e. ½10 óráig** a polgármesteri II. (középítési) ügyosztály III. em. 350. sz. szobájában adandók be. Az ajánlatok ugyanazon napon, ugyanazon ügyosztály üléstermében (III. em. 354. sz.) 10 órakor fognak nyilvánosan felbontatni.

Budapest, 1930. évi szept. 22-én.

A székesfőváros polgármestere.

Zwillinger Gyula
ÉPÍTÉSZ
VII., CSENGERY U. 30
TELEFÓN: JÓZSEF 433—69.

BARANYAI B. és TSA
Központi fűtés, szellőztető vízvezeték, gáz- és csatornázási berendezések vállalata. Autógénhegesztés
BUDAPEST, I., BERCSÉNYI UCCA 5. TELEFÓN: LÁ. 265
„NON PLUS ULTRA" melegvízfűtési kazánok gyártása

Széchenyi Gyógyfürdő
a modern orvosi tudomány minden eszközével és a különböző gyógyeljárásokhoz szükséges készülékekkel ellátva.
A város minden pontjáról könnyen megközelíthető.

SÁMUEL GYÖRGY
épület,- díszmű-bádogos és egészségügyi berendező
BUDAPEST, VI, ARADI U. 45. TELEFON: AUT. 223-62.

MARGALIT ANDOR ÉS ÖDÖN
MÉRNÖK-ÉPÍTŐMESTER, VÁLLALKOZÓK
BUDAPEST, I., KELENHEGYI ÚT 11—13
TELEFÓNSZÁMOK: LÁ 15—14 ÉS 12—8

FISCHER ÉS HARTMANN
mázolómesterek
Budapest IV, Képíró ucca 3. sz. TELEFON: A. 847-73
Fióküzlet: IX. ker., Tompa ucca 30. szám

MÁVAG
elmés gyártmányokat mindenki bizalommal fogadja, mert
kitűnő anyagból a legpontosabban készülnek!
Ide tartoznak a különféle hengerelt kereskedelmi árukon kívül az ipari stabilmotorok, lokomobilok, traktorok, cséplőgépek és más mezőgazdasági gépek. Útépítő (úthengerező- és útgyalu) gépek, lakókocsik. Vas- és acélöntvények, öntöttvas csövek, karikás kályhák és kereskedelmi öntvények.
Teherautomobilok, autóbuszok a „MERCEDES-BENZ" gyártási szab. szerint a hazai különleges út viszonyoknak a legjobban megfelelő kiviteliben kéz. ülnek. Kombinált tűzoltó- és locsoló-autók. Ajtós öntözőkocsik.
Jobbágy féle szab. folytonégőkályháink a háztartásokban és középületekben (iskolákban, stb.) legjobban használhatók.
Kérjen felvilágosítást és árajánlatot!
Magyar kir. állami vas-, acél- és gépgyárak
Budapest, X., Kőbányai-út 21.
Telefon: József 460—29. Telefon: József 460—29.

VARGA ALAJOS
ÉPÜLET- ÉS DÍSZMŰBÁDOGOS
gáz- és vízvezeték-szerelő vállalata
BUDAPEST, V., HOLD UCCA 25 Tel.: A. 391-57

MAGYAR UTÉPITÉSI R. T.
V., KOSSUTH LAJOS TÉR 16-17
TELEFÓN: AUTOMATA 280-59 és 121-37
Modern utak építési vállalata. Készít öntött és hengerelt aszfalt, sheet, topeka, aszfaltmakadám és keramit burkolatot

Események

Fővárosi Hírlap

Az Egységes Községi Polgári Párt hivatalos lapja.

*

Előfizetési árak:

fél évre . . . . . 12 pengő
egész évre . . . . . 24 pengő

Sipőcz Jenő polgármester befejezte szabadságát. Az új fővárosi törvény életbeléptetése miatt *Sipőcz* Jenő polgármester csak a nyár végén kezdte meg szabadságát, amelyet *Dalmáciában* töltött el. A polgármester e héten érkezik vissza Budapestre és nyomban átveszi a főváros ügyeinek irányítását.

— Ülést tart csütörtökön a törvényhatósági tanács. A törvényhatósági tanács csütörtökön folytatja mult héten félbeszakított napirendjét. Az e heti ülésen elintézésre váró ügyek között nevezetesebbek: a *téli étkeztetési akció kibővítése* s az ehhez szükséges póthitel engedélyezése, a Horthy Miklósné árvaház és gyermekotthonokban szükséges *átalakítások* elrendezése, az Erzsébet leányárvaház részére megszerzett új ingatlan megfelelő *átépítése*, a Madarász uccai csecsemőkórház költségvetése, *több kórházi orvosi állás betöltése*, végül az Elektromos Művek kőtéri *alállomásának* 2 millió pengővel való felépítése, amelyre a bánhidai centrálé áramának átvételéhez és felhasználásához lesz sürgősen szükség. A tanácsülésen több napirendutáni felszólalásra is készülnek, így egyik tanácstag a *BSZKRT ügyeit* fogja ismételten szóvátenni.

Vas Bernát halála. Nemcsak a fővárost, hanem az egész magyar tudományos világot nagy veszteség érte *Vas* Bernát dr. elhúnytával, akiről elmondható, hogy a legképzettebb művelője volt annak a tudományos ágazatnak, amelynek egy emberöltő munkáját szentelte. Mint a székesfővárosi bakteriológiai intézet igazgatója, szoros kapcsolatot tartott a városházával és az utóbbi évek folyamán sikerre vitte azt a törekvését, hogy a fővárosnak ezt a nagyfontosságú közegészségügyi intézményét modern, új épületben helyezzék el. Különös és fájó tragikum, hogy *Vas Bernát az új intézet közvetlen megnyitása előtt távozott az élők sorából*, ahol pedig mindenki tisztelte és szerette a puritán és szerény tudósoknak ezt a mintaképét.

Több autobuszvonal megváltozik. Az autobuszüzem igazgatóságának mult hétről elhalasztott ülését *csütörtökön délután öt órakor* tartják a városházán. Az ülésen több autobusz vonal megváltoztatását tárgyalja az igazgatóság, ezek között szerepel a rózsadombi vonal és Lipót körút—Boráros tér közötti nagykörúti vonal megnyitásának kérdése is.

Megvalósul a filmmúzeum. A főváros közgyűlése még a mult év elején *Magyar* Miklós indítványára határozatot hozott, hogy a Pedagógiai filmgyár apparátusának felhasználásával *filmmúzeumot* létesit és élőképekben örökíti meg *a főváros életének kiemelkedő eseményeit* az utókor számára. A nagyjelentőségű állásfoglalás óta közel két esztendő telt el, de a filmmúzeum dolgában nem történt semmi. A filmgyár új igazgatósága legutóbbi ülésén került szóba most újra a filmmúzeum gondolata, ahol felhívták a vezetőséget, hogy sürgősen készítsen részletes programot a nagyszabású kultúrhistóriai újítás megvalósítása érdekében. Az igazgatóság részéről *Farkas* József dr. fogja a filmmúzeum létesítésére vonatkozó tervezetet a közművelődési ügyosztállyal, *Liber* Endre tanácsnokkal egyetértően elkészíteni.

A törvényhatóság választói névjegyzékének közszemléje. A törvényhatósági választók névjegyzékének nyolcnapos közszemléje szeptember 23-án, kedden reggel lejár. A névjegyzékek, — mint ismeretes, — már az elbírált felszólalások figyelembe vételével átdolgozottan kerültek kifüggesztésre, s az újabb panaszokat most már a közigazgatási bíróság fogja elbírálni.

Épül a Lipótvárosi Polgári Kaszinó új helyisége. A *Scheuer* Róbert elnöklése alatt működő *Lipótvárosi Polgári Kaszinó* új, helyiségeinek építkezése V., Berlini tér 5. szám alatt közeledik a befejezéshez. Az új klubhelyiség egyike lesz a legmodernebben, legotthonosabban berendezett kaszinóhelyiségeknek Budapesten. Addig is, amíg a munkálatokkal teljesen elkészülnek, a kényelmes társadalmi érintkezés lehetővé tétele céljából a kaszinó vezetősége ugyanabban a házban *ideiglenes helyiséget* tart fenn, amely a tagok rendelkezésére áll.

Tost Ferenc kertészetének negyedszázados jubileuma. Tost Ferenc m. kir. gazdasági főtanácsos, az Országos Kertészeti Egyesület alelnöke, most ünnepelte országos hírű kertészetének huszonötéves fennállását. *Tost* Ferencet, a kiváló szakembert, ebből az alkalomból meleg ünneplésben részesitették barátai és tisztelői.

A Teleki tér sürgős rendezését követeli a józsefvárosi polgárság

A Garay és Ferdinánd tér rendezési munkálataihoz hasonlóan, a józsefvárosi polgárság, és különösen az érdekelt piaci árusok, sürgősnek tartják a Teleki tér mostani tűrhetetlen viszonyainak megszüntetését. Ez a rendezés távolról sem követel akkora összeget, mint a másik két piac szabályozása és e munkálatok a főváros nagyobb megterhelése nélkül már a jövő év elején keresztülvihetők lennének. A *Józsefvárosi Polgárok Egységes Pártkörében* az érdekelt polgároknak nagyszámú részvételével értekezlet volt, amelyen *Molnár* Dezső részletes előadásban rámutatott arra, hogy

a 34 évvel ezelőtt épített árusítási bódékat azóta sem tatarozták,

valamennyi olyan elhanyagolt állapotban van, hogy komolyan veszélyezteti az egész napon át ott közlekedő, igen jelentékeny bérösszegeket fizető árusok és kiskereskedők egészségét. Sürgős volna az egész tér kikövezése, csatornázása, mert enélkül nem lehet a piacot tisztán tartani. Kívánták az állandóan ott tanyázó kubikosok eltávolítását is, ami iránt a főváros már régebben megfelelő más tartózkodási hely kijelölésével intézkedett.

Az értekezleten végül elhatározták, hogy *Bohn* József és botfai *Hűvös* Iván vezetésével memorandumot nyujtanak át *Ripka* Ferenc főpolgármesternek és *Kozma* Jenőnek, az *Egységes Községi Polgári Párt* elnökének, akiket arra kérnek, hogy karolják föl a Teleki tér sürgős rendezésének ügyét.

Kiépítik az Ujlaki rakpart kocsiútját. A III. kerület fő közlekedési útvonalán, a Zsigmond- és Lajos uccákon egyre tűrhetetlenebb és veszedelmesebb lesz az állapot. Nemcsak a villamos és autóközlekedés terén vannak állandó zavarok, hanem főleg a kerület gyártelepei panaszkodnak sokat a teherforgalom nehézségei miatt. Az óbudai közlekedési nehézségek egyetlen megoldási lehetősége az Ujlaki rakpart útvonalának kiépítése lesz. *A Margit körútból kiindulva északi irányban tavaly már megépítették az út egy rövid szakaszát, most pedig az Ujlaki rakpartot és a császárfürdői uszodát összekötő kocsiút létesítésére kerül a sor.* Rövidesen az egész útvonalat kiépítik, s ez esetben a teherforgalmat egészen a Dunapartra terelik le, amiáltal lényegesen tehermentesítik a Zsigmond és Lajos uccák forgalmát.

Hangversenyek a Pesti Vigadóban. A Székesfőváros Népművelési Bizottságának hangverseny-akciója, melyet a Székesfővárosi Zenekar közreműködésével rendez, az elmult évek folyamán a főváros közönségének nagy érdeklődését nyerte meg. A Népművelési Bizottság céltudatos munkája, amellyel ezt az akciót fejleszti az idei évadban is, nagy érdeklődésre számíthat. A bizottság az évad 30 hangversenyét három bérleti sorozatba osztotta. Minden sorozatban klasszikus nyitányok, suitek, szimfóniák, versenyművek, ének és koláris művek stb. kerülnek bemutatásra. A bérletek ára egy ciklusra (10 hangversenyre) 15, 10, 8 és 6 pengő. Bérletek a Népművelési Bizottság hivatali helyiségében (IV., Váci ucca 62 f. 1) hétköznap d. e. 9—2 között és péntek d. u. 5—7 között válthatók.

Iparostanoncok kiállítása. A székesfővárosi fa-, építő-, bádogos- és lakatos iparostanonciskolák csoportos rajzkiállítása hétfőn reggel nyílott meg az egyetemuccai Károlyi palota dísztermében és előcsarnokában. A kiállítást — melyet a székesfővárosi iparoktatási bizottság rendezett, — hétfőn délelőtt *Purébl* Győző dr. közoktatási tanácsnok nyitotta meg nagy és előkelő közönség jelenlétében. A kiállítás a tanulmányi célja mellett tanuságot kíván tenni az említett iskolák mult tanévi rajz munkásságáról, s a nagyközönség széleskörű érdeklődésére számíthat.

A Tejszövetkezeti Központ sikere. Az Országos Magyar Tejszövetkezeti Központ dr. *Schandl* Károly nyugalmazott államtitkár, az OKH alelnök-vezérigazgatójának elnöklésével tartotta meg VII. évi rendes közgyűlését. A központ 1929. évi tejforgalma 42 millió liter, vajforgalma 58 vagón, sajtforgalma 14 vagón volt, összes juhtúróforgalma 30 vagónt tett ki. Ezen áruforgalom mellett a pénzbeni összes forgalom 15 millió pengőre emelkedett, az 1929. évi nyereség pedig mindössze 1757.84 pengő összeget tett ki, amely a központ altruisztikus munkájának világos dokumentuma. A közgyűlés az 1929. évi nyereséget osztalékfizetés nélkül az 1930. év javára vitette át. A Tejszövetkezeti Központot mai, *napi 230.000 liter tejmennyisége az ország első és legnagyobb forgalmú tejgazdasági szervezetévé avatja.* Kötelékébe tartozik és értékesítésre hozzákapcsolódott közel 200 tejszövetkezet. Az értékesítési munka több mint 220 uradalomra, mintegy 500 községre és ezekben közel 65.000 kisgazda tejtermelőre terjed ki. Évi tejforgalma körülbelül 70 millió liter. Kizárólag a hazai juhászgazdaságokban termelt juhgomolyából ma havonként körülbelül 80.000 kg hortobágyi juhtúrót termel és értékesít. Vajtermeléséből ma havonként 70—80.000 kg-ot, kazeintermeléséből havonként 20.000 kg-ot értékesít a külföldi piacokon. A Tejszövetkezeti Központ működésével nemcsak a földművelésügyi minisztérium, de a gazdák is meg vannak elégedve, ami főként *Düsing* Miksa gazdasági főtanácsos vezérigazgató kitűnő szakértelmének és üzleti politikájának érdeme.

Szék, amelyen dolgozva pihen. Modern irodában nélkülözhetetlen a *Heisler József székgyára* (VII., Thököly út 171. Telefón: Zugló 62—49) által gyártott és forgalomba hozott törv. védett munkaszék. Hasonló székeket eddig külföldről hoztak, persze csak kivételesen, mert drága volt. Ma mindenki beszerezheti és élvezheti előnyeit, nevezetesen kényelmes pihentető elhelyezkedést, rugalmas háthoz símuló támláját. A szék szerkezeténél fogva úgyszólván elpusztíthatatlan. A cég, hogy a széket népszerűsítse, telefónbejelentésre, minden vételkényszer nélkül, teljesen költségmentesen bárkinek három napi kipróbálásra szállít mintaszéket.

A fővárosi földek haszonbér-árverése. Minden évben ősszel árverezi a főváros azokat a földeket, amelyek haszonbére lejárt. Az idén ilyenformán közel *300 katasztrális holdat adnak haszonbérbe árverés útján.* A haszonbérleti árverések *október 2-án* kezdődnek. *2-án* a Szépvölgy dülőben 49; 3-án a vizafogó dülőben 57; 4-én és 6-án az Istvánmező dülőben 57; 7-én és 8-án a gubacsi dülőben 30; 9-én az Óhegy dülőben 10; az újhelyi dülőben 31; 10 és 11-én a ligettelki dülőben 53; a Fehér úti dülőben pedig öt hold föld lesz a legtöbbet ígérőnek bérbeadva. A bérlet öt illetve hat évre szól. A főváros gazdasági hivatala elsősorban konyhakertészet és csak azután adja mezőgazdasági művelés céljára bérbe a földeket.

EGYSÉGES KÖZSÉGI POLGÁRI PÁRT

kerületi szervezeteiben működő

választási irodák:

Egys. Közs. Polg. Párt központja (Polgári Egység Klubja)
(Akadémia ucca 3. Aut. 129-04, 116-38.)

Budai Társaskör
(Délivasút épülete. Aut. 539—13.)

Budai Polgári Kör
(II., Szilágyi Dezső tér 5 Aut. 524—21.)

III. ker. Egyesült Polgári Társaskör
(Hajógyár ucca 2. Aut. 623—89.)

Belvárosi Polgári Kör
(IV., Eskü tér 8. Aut. 836—52.)

Lipótvárosi Polgári Kaszinó
(Berlini tér 5.)

Lipótvárosi Polgári Kör
(Akadémia u. 3., II. em. Aut. 239—87.)

Lipótvárosi Társaskör
(V., Lipót körút 1. Aut. 975-38, 982-94.)

Terézvárosi Egységes Párt
(Andrássy út 25.)

Terézvárosi Polgári Kaszinó
(Andrássy út 47. Aut. 103—28.)

Terézvárosi Társaskör
(VI., Teréz körút 42. Aut. 972—98.)

Terézvárosi Iparosok és Kispolgárok Köre
(VI., Andrássy út 82.)

Angyalföldi Egységes Párt
(Szt. László út 75.)

Erzsébetvárosi Kaszinó
(VII., Rákóczi út 28. J. 426—56.)

Erzsébetvárosi Kör
(VII., Dohány ucca 76. J. 422—13.)

Zuglói Polgári Kaszinó
(VII., Szugló ucca 22. J. 332—68.)

Erzsébetvárosi Polgári Kör
(VII., Klauzál ucca 30. J. 391—95.)

Erzsébetvárosi Társaskör
(VII., Aréna-út 78. J. 346—36.)

Liget Klub
(VII., Thököly út 78. J. 380—57.)

Józsefvárosi Kör
(VIII., József körút 46. J. 352-98, 352-99.)

Józsefvárosi Polgárok Egys. Pártköre
(VIII., József körút 19. J. 365—00.)

Józsefvárosi Kaszinó
(VIII., József ucca 46.)

Ferencvárosi Polgári Kaszinó
(IX., Üllői út 115/b. J. 334—13.)

Kőbányai Egységes Polgári Pártkör
(X., Kőbányai Kaszinó. J. 359—55.)

Tisztviselőtelepi Polgári Egység Társasköre
(X., Népliget, Nagyvendéglő. Ügyvezető elnök telefónja: 428-99.)

MORZSANYI HERMANN
Központi fűtések, vízvezetéki és csatornázási berendezések
Budapest, VIII. kerület Üllői út 42 szám.
Telefón: József 355-87.

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros polgármestere nyilvános írásbeli versenytárgyalást hirdet a **VII. ker., Erzsébet királyné út (Rákospatak és Lőcsei út közötti szakasz) csatornázási munkáira.**

Az ajánlat benyujtásához szükséges nyomtatványok a IV. ker., Központi városháza, II. emelet 285. ajtószám alatt kaphatók két pengő lefizetése ellenében.

A kellően felbélyegzett és borítékban elhelyezett ajánlatokat 1930. évi szeptember hó 30-án (kedden) délelőtt 10 óráig a II. emelet 279. ajtószám alatt kell benyujtani.

Az ajánlatok felbontása 1930. évi szeptember hó 30-án (kedden) délelőtt 11 órakor lesz a III. em. 409. számú helyiségben, ahol a vállalkozók vagy megbízottaik jelen lehetnek.

Budapest, 1930. évi szeptember hó 9-én.

A székesfőváros polgármestere.

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros polgármestere nyilvános írásbeli versenytárgyalást hirdet a Rákosvölgyi fögyüjtő VII. ker., Szatmár uccától Gyarmat uccáig terjedő 2.10/1.40 m belméretű 520 fm hosszú szakaszának építési munkáira.

Az ajánlat benyujtásához szükséges nyomtatványok a IV. ker., Központi városháza, II. emelet 285. ajtószám alatt kaphatók két pengő lefizetése ellenében.

A kellően felbélyegzett és borítékban elhelyezett ajánlatokat 1930 október hó 7-én (kedden) délelőtt 10 óráig a II. em. 279. ajtószám alatt kell benyujtani.

Az ajánlatok felbontása 1930. évi október hó 7-én (kedden) délelőtt 11 órakor lesz a III. em. 409. számú helyiségben, ahol a vállalkozók vagy megbízottaik jelen lehetnek.

Budapest, 1930. évi szeptember hó 12-én.

A székesfőváros polgármestere.

A szerkesztésért és kiadásért felelős: Dacsó Emil. Kiadja: FŐVÁROSI HIRLAP lapkiadó-vállalat. Révai Irodalmi Intézet Nyomdája Budapest, V., Ügynök u. 8. Nyomdaigazgató: Linzer M.

ZILAHI-BALOGH GYULA
ÉPÍTŐMESTER
Budapest, I., Bornemissza u. 36
TEL.: Lá. 2—32.

Zalahalápi bazaltkőbánya
RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
BUDAPEST, V. KER. TISZA ISTVÁN UCCA 2. SZÁM
TELEFON: AUTOMATA 820—51

STEINHÄUSL ÉS KÖLBER
FESTŐK ÉS MÁZOLÓK
BUDAPEST, IX., TÜZOLTÓ UCCA 3.
TELEFON: József 308—24.

OETL ANTAL
VASÖNTŐDE és GÉPGYÁR RÉSZV.-TÁRS.
X. KER. ASZTALOS SÁNDOR-UCCA 9.
TELEFON: JÓZSEF 461-09, 461-08.

Kún Sándor
festék, kence, zsiradék, kátrány
és vegyitermékek gyári raktára
Budapest, IV, Ferenc József rakpart 18
Telefonszám: József 361—23

KASS BÉLA
ASZTALOS
BUDAPEST, VIII., KŐRIS UCCA 7.

Standard aszfaltok
Oil Trading Company képviselete
MILLINI IGNÁC
Budapest, V., Nádor ucca 6. sz.
TELEFON: AUT. 883—40, 832—77.

HEISSENBERGER JÓZSEF
Kövezőmester és útépítési vállalkozó
BUDAPEST, IX., VÁGÓHID UCCA 9/b SZ.

FEKETE ÖDÖN MÉRNÖK
Vízművek, vízvezetékek, csatornázások, központi fütések, szellőztetések és légszeszberendezések tervezése és kivitele
Budapest, II., Margit körút 58. Telefon: Aut. 514-80

POZSGAY DEZSŐ
építőmester és burkolási vállalkozó
VII., KÖRVASÚT SOR 8.
Saját telepén.

NEUSCHLOSZ—LICHTIG
REPÜLŐGÉPGYÁR ÉS FAIPAR R. T.
BUDAPEST—ALBERTFALVA
VÁROSI IRODA: IV., ESKÜ ÚT 3. SZÁM.
TELEFÓN: AUT. 890—47.
GYÁRI TELEFÓN: LÁGYMÁNYOS 582—20, 11—79.
PARKETT- ÉS ÉPÜLETASZTALOS MUNKÁK!

KIRCHKNOPF ISTVÁN Alapitási év 1897 Tel.: Aut. 851-39
Épület- és portálüveges üveg-, tükör-, porcellán-, kődény- és lámpakereskedés. Aranyhalak és haltartók, aquariumok nagy választékban. Vállalok: mindennemű üvegcsiszolást, épületüvegezést és üvegtetők vízmentesitését
BUDAPEST, IX., KÁLVIN TÉR 8. SZ. (Ref templom mellett)

WIENER A. UCODA
ÉPÜLET-ASZTALOS
ALAPÍTTATOTT 1886
TELEFÓN: J. 344—50
Kész ajtók, ablakok vasredőnyös üzleti ajtók, kirakatok, állandóan raktáron
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 123 Az áll. gyermekmenhely épületével szemben

NAGY ANTAL
BÚTORGYÁRA
BUDAPEST
VII., VIG UCCA 22 • TELEFÓN: J. 438—64

Budapest Székesfőváros Ásványvíz-üzeme
HARMATVIZ
A Hungária gyógyforrás szénsavval telitett vize.
Kapható mindenütt! Tel: Autom. 530-03.

TARJÁNYI ISTVÁN
SZOBAFESTŐ ÉS MÁZOLÓ
BUDAPEST VII., JÓSIKA UCCA 3
Radiátorok és fűtőtestek szakszerű mázolása és fényezése hőállóan teljes garancia mellett
TELEFÓN: J. 382—45

INCZE GÁSPÁR műbutorasztalos
Elvállal lakás-, irodai és üzletberendezéseket saját tervei és adott minta szerint.
Budapest, I., Bertalan u. 22
Telefonszám: Lágymányos 5—13

SHELL
BENZIN OLAJ

CORDATIC
a tökéletes autópneu
Főelárusitás:
Budapest, VI., Mozsár-u. 9.

ÁMON ANTAL és FIAI
KÖVEZŐMESTEREK, ÚT,- CSATORNA- ÉS BETON-ÉPITÉSI VÁLLALKOZÓK, FÖLDMUNKA, VÁGÁNY-FEKTETÉS, MÉSZKŐBÁNYA.
VIII., Futó ucca 10. Telefon: J. 303-85.

PADOZATI MUNKÁK ELSŐRANGÚ KIVITELBEN
slavoniai tölgy- és bükkparkét, táblaparkét egyszerű és diszes kivitelben, aszfaltparkét és hajópadlók
Pestszentlőrinci Parkétgyár és Gőzfürész Részvénytársaság, Budapest, V., Személynök-utca 16. I. em. Telefon: Aut. 212—44.

BOGNÁR ISTVÁN
ÁCSMESTER
Budapest, X, Gergely u. 69. Telefón: J. 372-48

HIDI IMRE
ÉPITŐMESTER
Budapest, VIII., Német u. 41-43
Telefón: József 401—83

BIER ÉS WERSCHETZ
okl. mérnök és épitőmesterek, épitési vállalkozók
Budapest, IX., Vágóhid ucca 11. sz.
TELEFON: JÓZSEF 363—78, 259—50.

ROTTER ZSIGMOND
terménynagykereskedő
Budapest, V., Nádor ucca 17. sz.
Telefón: 297-18, 276-94.

THE NEUCHATEL ASPHALTE COMPANY LIMITED
BUDAPESTEN, Iroda: VI., Vilmos császár-út 31. sz. Telefon Teréz 212—46. Gyár: VI., Váci-út 85. Telefon: L. 914—88. Gyárt és elad Val de traversi mastixot, raffinált bitument, falszigetelő aszfaltot. Készit: Traversi természetes tömöritett aszfalt utakat és öntött aszfaltból járdákat és kocsiutakat.
Budapest székesfőváros szerződéses vállalkozója.

Dunakavicsot és Dunahomokot
szállit kocsifuvarban és vasuton saját iparvágányról Budapestről, Adonyból, Bajáról, és Mohácsról
FLEISCHMANN ANTAL Dunakotrási és gőzhajózási vállalat
Budapest, VII, Károly körút 17. Telefon: József 465-62 és 465-63

Egyesült Tégla- és Cementgyár R.-T.
Budapest, V., Sas ucca 25. szám
Telefon: 230—71, 108—59, 141—52
Évi teljesitő képesség:
12,000 vagón cement
5,000 „ mész
80.000,000 darab tégla
8.000,000 „ cserép
Portlandcementgyár: Lábatlan. — Mészégető: Lábatlan.
Téglagyárak: Buda, Kőbánya, nyergesujfalu

Malcsiner Károly
Lakatos, lemezáru- vasszerkezeti és autóhűtőket gyártó üzem.
Budapest, X. ker. Kelemen-u 27.
Telefón: J. 394-95.

ALAPÍTATOTT: 1918
GAZDAG JÓZSEF ASZTALOSÁRU GYÁRA
Gyárt műbutort, belső berendezéseket minden stilben, továbbá épületasztalos munkákat
KISPEST, PETŐFI TÉR 9. TELEFÓNSZÁM: KISPEST 102

A légzőszervek bántalmainál
Asthma Emphisema esetén
Szénsavas gyógyvizzel nyujt a
Szt. Gellért Gyógyfürdő
legtökéletesebb berendezésü
inhalatóriuma és pneumatikus kamrája

SZOBRÁSZ MŰTEREM ÉS MŰKŐIPARI ÜZEM
Karl Ferenc szobrász
III. kerület, Timár ucca 20 sz.
Telefón: Automata 622—93

Révész János
cement-, márványmozaik- és műkőárugyár, betonipari vállalat.
Beton-, műkő és csatornázási munkák. TELEFÓN: Ujpest 198.
Központi iroda: UJPEST, ŐSZ UCCA 14.

SCHEUMAN GYULA TELEFÓN: AUT. 151-67
FESTŐ- ÉS MÁZOLÓ-IPARÜZEM
BUDAPEST, VI., BAJZA UCCA 30

LIFT HAVERLAND ANTAL
M kir. szab. emelőgép, felvonó és vasszerkezetek gyára
VIII., NAP UCCA 22. TEL.: J. 329-66 és J. 439-53

METZGER NÁNDOR
géperőre berendezett asztalosüzeme
Budapest, I., Farkasrét, Hóvirág ucca 14

EGYESÜLT GÉP- ÉS FÉMÁRUGYÁRAK RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
Budapest, VI., Lőportár-u. 9-11
TELEFON: AUTOMATA 275—13
GYÁRTMÁNYAI: Szikvizgyári berendezések, szénsavfürdő-készülékek. Bor- és sörkimérőkészülékek, jegszekrények. Elektromotorok, mosodai berendezések, mosó- és vasalógépek. — Fémtömegcikkek. — Folyékony szénsav.

Használja munkáinál a világhirü **egresi gipszoket**
Legjobbak, legkiadósabbak, legjobb kötőképességüek
Kaphatók: **Gipszet Árusító R. T.** Budapest V, Erzsébet-tér 15. —Tel Aut. 805-25 — Sürgönycim: GIPSZ Budapest

DIPL. ING. ARCHITEKT — BAUMEISTER
KOSÁLY ÖDÖN
OKL. ÉPITÉSZMÉRNÖK, ÉPITŐMESTER
TELEFON: AUT. 570-41.
BUDAPEST, II, KELETI KÁROLY-U. 15/b.

Ára 50 fillér

Tizenkilencedik évfolyam — Budapest, 1930 október 1. — 39. szám

Fővárosi Hirlap

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Egész évre ..... 24 pengő
Félévre ..... 12 pengő
Állandóan:
GAZDASÁGI ÉRTESÍTŐ

VÁROSI, POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

Felelős szerkesztő: DACSÓ EMIL

MEGJELENIK MINDEN SZERDÁN
Szerkesztőség és kiadóhivatal
BUDAPEST, VI., SZIV UCCA 18. SZ.
Postatakarékpénzt. csekkszámla 40.424
TELEFÓN: AUTOMATA 137—15

Az Egységes Községi Polgári Párt programja a 3. oldalon

A pesti fórum

tegnapról mára benépesedett, harsány szavú orátorok nyüzsögnek és gombra járó tógájukat nyitogatva mutatják nem a maguk, — ó, ilyen nincs, — hanem a főváros polgárságának sebeit. A szegény, szerencsétlen pesti polgár pedig komor csöndbe mélyed, nem árulja el gondolatait, nincs harsány éljene és nincs dacos abcugja, mert keserves esztendők, a trianoni évtized megtanította arra, hogy ne higyjen jelszavaknak, hanem tetteket várjon attól, akit bizalmával megajándékoz. A politikai hatalom szerelmeseinek reményei seregélyek módjára lepik el Budapest egét és a Földes Pálok csőcselékétől a magyar Hitlerekig mindenki svungot vesz a nagy versenyúszásra.

A demagógia hangversenyének Salzburgjává és Beyrutjává lett Budapest. Itt, a pesti fórumon aztán igazán meg lehet állapítani, ki lehet tanulmányozni, hogy mi az a demagógia. *Demagógia: lelkiismeretlenül hirdetni tanokat, gondolatokat, nem az összesség érdekében, hanem az egyéni érvényesülés vak lázában. A demagógia: politikai programja az örök jelenlévőknek, akiknek kurzusa az, hogy ők minden kurzusban, minden hullámban vígan lubickolnak és fölül maradnak. A demagógia felelőtlenül hirdeti azt, amit felelősséggel megvalósítani nem lehet.* A főváros közgyűlési termében bőségesen volt alkalmunk tapasztalni a felelőtlen követeléseknek és felelőtlen ígéreteknek ragyogó skáláját. A fórum, ahol a polgárság sebeit, mint önmagukét mutogatják, még alkalmasabb terület a demagógia csodálatos salto-mortaléinak bemutatására.

Nem fásultság, hanem felvilágosodottság az, ha Budapest polgársága nem fog felülni a demagógia csepürágásainak. Az ígéretek rakétái nem érdeklik többé a józan és öntudatos tömegeket, amelyek tetteket várnak. A tetteknek és cselekedeteknek sem hosszú azonban a váltólejáratuk: Budapest polgársága cselekedeteket vár, de nem a választások után, nem az ismeretlen jövőben, hanem még ma. Még ma: a választások előtt. Ennek a polgárságnak hiába adják át az ígéretek bármilyen tökéletes katalógusát, ez a polgárság csak a beváltott ígéretekről, az eredményekről, a sikerekről, az eredményes harcokról, a polgárság érdekében való küzdelmekről hajlandó szaldirozott számlát kiállítani. Ilyen szaldirozott számlát pedig egyedül az Egységes Községi Polgári Párt tud felmutatni, mert ez a párt megmutatta, hogy amíg mások az ígéretek műtrágyájával táplálták a bizalom földjét, addig ez a párt akart is és tudott is a polgárságért dolgozni. Cselekedett, hogy a polgárság szörnyű nehéz helyzete megenyhüljön és utakat tört a polgárság számára a jobb jövő érdekében. Míg mások csak követelni tudtak, ez a párt eredményeket mutatott föl, amíg mások délibábos álmokat kergettek, ez a párt teremtett és épített. Mi még emlékszünk azokra a régi időkre, amikor „kerületi hazafiság"-nak hívták a kommunális életben azt, ami a városházát tönkre tette, ami Budapestet a lejtőre vezette. Ez a kerületi hazafiság licitáltatta egymásra a kerületi törzsfőnököket és ez a kerületi hazafiság volt a szülőanyja a deficites költségvetéseknek. Ma a kerületi hazafiságot a párthazafiság váltotta föl, a párthazafiság, amely vakon a levegőbe licitált és amely a demagógia álmait, vagy rosszindulatú nagyzolásait veszi számításba a realitások helyett.

Természetesen az ígéret-napoleonok a súlyos viszonyok teremtette elkeseredést akarják megtenni a megszerzendő hatalom fundamentumának. Budapest polgárságának azonban tudnia kell, hogy az elkeseredés a legrosszabb tanácsadó és „az üssük uram ketten" a legrosszabb politika. *Az elkeseredés és a türelmetlenség csak gyujtogatni tud, a tüzet pedig csak a józanság vizével lehet eloltani.* A józan ész pedig túl lát a maga portájának szűk keretein, túl lát az ország csonka határain és nagyon jól tudja, hogy a gazdasági bajok, az elkeseredés, a nyomor hullámai nemcsak a kis csonka Magyarországot gyötrik, hanem az egész világon pusztítanak. Egy világválság hullámai értek el hozzánk és semmi okunk sincs arra, hogy mi keserűbbek, elszántabbak legyünk, mint más országok népe és pillanatnyi elkeseredésünkben fölégessük még azt a kicsit is, amink még megmaradt. Egyszer már, nem is olyan régen, rossz tanácsadónak bizonyult az elkeseredés, amelyet akkor is mesterségesen idéztek föl és amely akkor, 1918-ban a forradalomba vezetett. A forradalom új forradalmakat szült és ma *nem lehet józan ember az, aki a mai súlyos viszonyok között az elkeseredés agitációs szavának parancsára cselekszik.* Ki az, aki visszakívánja a forradalmakat, a pusztítás és pusztulás sötnyű idejét, amelyek a mai nyomorúságot is föl idézték? Merik-e vállalni a felelősséget a történelem ítélete és a holnap kétségbeesése előtt azok, akik a polgárságot újra a pusztulás és a megsemmisülés útjára akarják terelni a könnyelmű a gyujtogató szó vezérlete mellett?

Az emberi természet hozza magával, hogy a jelen fájdalma kínoz a legjobban, a ma panasza a legpanaszosabb szó és az a nyomorúság a legnagyobb, amelyik most fekszi meg a hátunkat. Ezekben a nehéz pillanatokban azonban magunkba kell szállni és akkor meg tudjuk állapítani, hogy a mainál súlyosabb válságokat, nehezebb időket is átéltünk már. Ha nem hagy cserben a hitünk, ha nem dobjuk el magunktól az éltető reménységet, akkor rövidesen keresztül gázolunk a mostani nehéz időkön is. Ennek azonban meghatározott és el nem hagyható útja van. Egyenes útja: *a polgárságnak meg kell őriznie önuralmát és józan ítélőképességét.* A polgárságnak nem szabad meghallania a demagógia szirénhangjait, hanem mennie kell határozott, meg nem ingatható léptekkel abban az irányban, ahol a tettek és a cselekvés biztos, hideg fénye világít feléje.

Távol áll tőlünk a reklámírozás,

— mondja Kozma Jenő, aki üres szólamok helyett produktív közmunkák kiharcolásával szervezkedik a decemberi választásokra

Kozma Jenő nyilatkozik a szellemi szükségmunkáról és a téli étkeztetésről — A kormány rendelkezik a dunai hidak megépítéséhez szükséges pénzzel — Eltűnnek a halálsorompók, ha a ceglédi vasútvonalat a Keleti, a hatvanit a Nyugati pályaudvarra vezetik be

A választási agitáció teljes erővel megindult. Az egyes városházi pártok, amelyek részt akarnak venni a választási küzdelemben, úgyszólván *egymás kezéből ragadják ki a fegyvereket azoknak a követeléseknek a felsorakoztatásában,* amelyekkel a választó polgárság kegyeire pályáznak. *Kozma* Jenő, a *Fővárosi Hirlap* legutóbbi számában bejelentette, hogy *a szellemi foglalkozású munkanélküliek megsegítése érdekében indítványozni fogja a szellemi szükségmunka-akciónak még október havában leendő megindítását.* Alighogy ez a nyilatkozat lapunkban megjelent, *sorra jelentkeztek a többi pártok képviselői* is, akik átvették *Kozma* Jenőtől ezt az indítványt és mint a maguk patentírozott ötletét igyekeztek föltálalni. Ebben az átlátszó tendenciájú és kizárólag kortes-hangulattól fűtött versenyfutásban az *Egységes Községi Polgári Párt* vezetősége *továbbra is kitart eddig követett reálpolitikája mellett.* A párt a gazdasági problémák mielőbbi megoldásának kisürgetését írta zászlajára már akkor is, amikor még a választásokról szó sem volt. *Kozma* Jenő éppen ezért a további programra nézve is az *eddigi keretek között jelöli meg a követendő utat a párt tagjai részére.* Beszélgetésünk során, amit e tárgyban vele folytattunk,

Kozma Jenő

a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— A törvényhatósági tanács ülésén szóvátettem a szellemi szükségmunka-akció megindításának sürgős szükségességét és felkértem a polgármester urat, hogy *jöjjön olyan előterjesztéssel, amit egyhangúan magunkévá tehetünk.* Ha a többi pártok vezetői magukévá teszik javaslatomat, azt *én csak örömmel fogadom azoknak a szellemi foglalkozású munkanélkülieknek érdekében,* akiken sürgősen segíteni óhajtottam indítványomnak a benyujtásával.

— Az étkeztetési akció megindítását illetően is ugyanez a véleményem. Egyelőre azonban nem szélesíthetjük ki az akció kereteit olyan mértékben, hogy további konyháknak a berendezése váljon szükségessé.

A jelenlegi konyhák teljesítőképességén felül nem bocsátkozhatunk költekezésbe.

Egyelőre 8000 felnőttnek és 12.000 gyermeknek ingyen ebéddel való ellátását határoztuk el. Amennyiben a tél folyamán a gazdasági helyzet rosszabbodnék,

mód nyílik ennek a létszámnak a felemelésére.

Ezeket a súlyos áldozatokat abban a tudatban hozzuk meg, hogy *ezzel a nyomorgók ezrein segítünk.*

Távol áll tőlünk minden reklamírozási szándék.

Amennyiben egyes pártok a választási hangulatban túlzott követelésekkel lépnének fel, amiket normális körülmények között nem emelnének, *mi ezen a téren őket követni nem fogjuk.*

A gazdasági helyzetet csak céltudatos és sorozatos közmunkák megindításával lehet szanálni.

A mi választási szervezkedésünk éppen az lesz, hogy az illetékes kormánytényezőknél e beruházási munkálatok elrendelését fogjuk szorgalmazni és ezáltal arra fogunk törekedni, hogy a főváros iparosait, vállalkozóit és munkásait egész télen át munkához juttassuk. A gépipar foglalkoztatása már biztosítva van, most az építőipar fellendítése következik. Az építőipar jelentékeny számú munkaalkalmat kap a dunai hidak megépítésénél. A kereskedelmi miniszter úrral folytatott megbeszélésem alapján közölhetem, hogy

a kormány megszerezte a hidak megépítéséhez szükséges költségeket.

A fedezet biztosítva van és így a hídépítési munkálatoknak *mielőbbi megkezdése befejezett ténynek tekinthető.* Ugyanesak

rövidesen megindulhat a halálsorompók eltüntetésének a munkája is.

Különböző megoldási tervek merültek fel. Nekem az a véleményem, hogy a ceglédi vonalat a Keleti pályaudvarra kell bevezetni és mivel ezáltal a Keleti pályaudvar forgalma túlzsúfolódnék, ugyanilyen könnyítést kell eszközölni azáltal, hogy

a hatvani vonalat viszont a körvasúton keresztül a Nyugati pályaudvarra vezetnék be.

Ilyen módon a halálsorompók eltünnének a főváros területéről, viszont a költségek minimálisra redukálódnának. Ugy tudom, hogy a fővárosi hozzájárulás összege nem haladja meg a két és félmillió pengőt, amit *akár hazai bankoknál is — hosszúlejáratú kölcsön formájában — megszerezhetünk.*

Kozma Jenő végül kijelentette még a *Fővárosi Hirlap* munkatársának, hogy az *Egységes Községi Polgári Párt teljes erővel megindítja a szervezkedést a decemberi választásokra.* A kerületi szervezetek vezetői *még* e hét folyamán közös értekezletre gyűlnek össze a párt akadémiauccai központi helyiségeiben.

Halaszthatatlan a vidéki vízművek megépítése

Magyarország ötvenöt városa közül harmincegynek nincs sem vízvezetéke, sem csatornázása

Becsey Antal országos vízműépítési javaslata a kormány előtt
Scitovszky Béla belügyminiszter nyilatkozik a vidéki törvényhatóságok legsürgősebb közmunka-terveiről

A belügyminisztériumban hetek óta tanácskozások folynak a vidéki törvényhatóságok és városok beruházási terveinek a végrehajtásáról. E beruházási tervek között sok vízműépítési program szerepel, aminek az a magyarázata, hogy a *vidéki városok legnagyobb részének egyáltalán nincsen sem vízvezetéke, sem csatornázása.* *Scitovszky* Béla belügyminiszter a tanácskozások során felismerte ennek a kérdésnek nagy jelentőségét és utasította az illetékes főispánokat és polgármestereket, hogy a múlhatatlanul szükséges vízműépítkezések megindítása érdekében tegyék meg a legsürgősebben intézkedéseiket.

Scitovszky Béla belügyminiszter

érdeklődésünkre ezeket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Az elmult hét végén befejeztük azokat a tanácskozásokat, amelyeknek az volt a céljuk, hogy

tájékoztatást kapjak a vidéki törvényhatóságok és városok beruházási igényeiről.

Kiderült, hogy *különböző költségvetési tételek állanak rendelkezésre,* amelyek kevésbé produktív és halasztható beruházási tervek végrehajtására szolgálnának. Előterjesztésemre a minisztertanács hozzájárult ahhoz, hogy

ezeket a költségvetési tételeket megváltoztathassuk és az érdekelt megyék és városok azokat azonnal felhasználhassák sürgős közmunkák megindítására.

E közmunkák sürgőssége és sorrendje tekintetében kifejezést adtam annak a véleményemnek, hogy

a hiányzó közművek közül főként a vízvezetékek és a csatornázás megépítését tartom a legsürgősebb feladatnak.

A *Fővárosi Hirlap* munkatársa

teljesen beavatott helyről

a következő érdekes felvilágosításokat kapta a megyék és városok beruházási terveiről folytatott tanácskozásokról:

— *Általános meglepetést és feltünést keltett a tanácskozásoknak az a megállapítása, hogy*

Magyarország 55 városa közül 31-nek nincsen sem vízvezetéke, sem csatornázása.

Égetően sürgős problémává vált tehát — főként közegészségügyi és tűzbiztonsági szempontból — a hiányzó vízműtelepek megépítése. Azok a városok, amelyeknek már van önálló vízvezetékük, ezt akkor építették meg, miután már a hastífusz tizedelte meg a lakosokat, vagy pedig tűzvész száguldott végig a városon. Igy épült vízvezetéke Pécsnek, Eperjesnek, Gyöngyösnek. Ellenben

ma sincs vízvezetéke Pesterzsébetnek, Kecskemétnek, Hódmezővásárhelynek, Bajának, Nyíregyházának, Zalaegerszegnek, Balassagyarmatnak, Ceglédnek, Nagykőrösnek

és még egy sereg, összesen 31 városnak. Közel egymillió városi lakosnak nincs vízvezetéke.

— A vidéki városok vízműépítkezéseinek a megindításáról *Becsey* Antal, ennek a kérdésnek legkitűnőbb szakembere tárgyalásokat folytatott *Vass* József népjóléti miniszterrel, aki éppen a váratlan halálát követő napra, *szeptember 9-ére hivta össze a főispánoknak és polgármestereknek azt az ankétjét,* amelyen *Becsey* Antal tanulmányát vették volna tárgyalás alá. Ez az ankét természetesen elmaradt. *Becsey* Antal azt javasolja tanulmányában, hogy

az érdekelt városok álljanak össze a közös cél érdekében

és kumulációjuk legyen a bázisa annak a nagyarányú pénzügyi tranzakciónak, amely fedezetet nyujt a vízműtervek megvalósításához. *Kis, parciális kölcsönöket nem lehet elhelyezni sem külföldön, sem belföldön.* Minthogy pedig egy nagyobb külföldi kölcsönnek a plaszírozása csak súlyosabb feltételek mellett történhetik meg, *Becsey* Antal azt javasolta, hogy

e kölcsön 9—10%-os annuitásának egyharmadát, vagyis az annuitás 3%-át — a kormány vállalja magára.

Becsey Antal részletes tanulmánya, amely irányt szab az egész, országos vízműprobléma megoldásának, a kormány előtt fekszik. Annyi bizonyos, hogy sürgősen intézkedni kell, mert *úgy közegészségi, mint tűzrendészeti szempontból egyaránt tarthatatlan az a helyzet,* hogy Magyarország 55 városa közül 31-nek ne legyen vízvezetéke és csatornázása.

Gyárak, raktárak, garageok, kórházak, középületek részére

préselt acélajtók
préselt acélkapuk

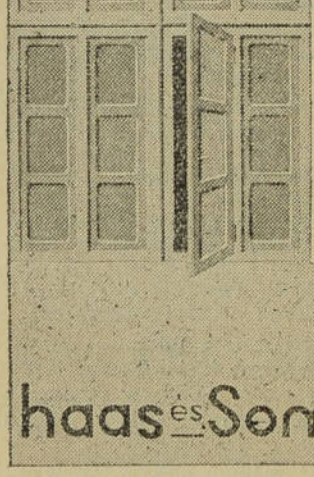

tetszetős-tartós-tűz- és betörés biztos.

haas és Somogyi

ERDÉLYI MŰINTÉZETE
udvari fényképész IV., Semmelweis utca 2. sz.

Alapítási év: 1868. Telefon: Zugló 69—07.
CRISTOFOLI VINCE
KÖPADLÓ FAYENCE FALBURKOLAT
BUDAPEST, VII., GIZELLA ÚT 31

HORTOBÁGYI JUHTÚRÓ
Mindenütt kapható! Termelt: Orsz. Magy.
TEJSZÖVETKEZETI KÖZPONT

Közúti gőz- és motorhengerlést vállal WOLFF ERNŐ
Sürgönyczim: WOLFFERNŐ
Tel.: Lágymányos 13-62 Budapest-Kelenföld, Budaörsi-út 101

ÉRCBETON
Rozsdamentes. Nem csúszik. Legnagyobb szilárdság. Legkisebb kopás. Nem porzik. Magyar termék. Anyageladás.

KÁRMÁN és FAZEKAS
okleveles mérnök — építőmester
IX. KERÜLET, KÁLVIN TÉR 7. SZÁM
Telefon: Automata 851—43.

WIHART FERENC
• ÉPITÉSZ ÉPITŐMESTER •
BUDAPEST, VII., COLUMBUS UCCA 33. sz.
TELEFON: JÓZSEF 350-97

DONA DÖME ÉS TÁRSA
PAPIR ÉS IRÓSZEREK GYÁRI RAKTÁRA
a „PAPIRMALOM"-hoz
Tel.: Aut. 877-15 Alapitva 1790-ben Budapest, IV., Aranykéz ucca 6

Összerakható könyvszekrények
rekeszenként minden irányban nagyobbíthatók és pótolhatók.
PRAKTIKUS ÉS OLCSÓ
Lingel Károly és Fiai
Első Magyar Faáru- és Butorgyár.
Budapest, VII. ker., Rózsa ucca 4—6. szám
Kérjük 120 szobából álló állandó kiállításunk megtekintését.

ROYAL BENZINKUTAK
a legjobb üzemanyagot és a legjobb amerikai Readway-olajat szolgáltatják
PAJOR LÁSZLÓ
Tel.: Aut. 189-58 és 290-07 Budapest, V., Váci út 18

MENTSIK FERENC
KÖNYVKÖTÉSZETE
SZABADALMAZOTT IRATTÁRI TÁBLAGYÁR
Nagy arany érmekkel kitüntetve :: Postatakarék csekksz.: 47.983
BUDAPEST, IV., SZARKA UCCA 4
TELEFÓN: AUTOMATA 840—02
Tulajdonosok: Mentsik Ferenc és Mentsik Viktor

WOLSKY SÁNDOR BÉLA
WOLSKY ALBERT FIA
gépüzemű kefe- és ecsetárugyár
BUDAPEST, VIII., MAGDOLNA UCCA 18. SZÁM.
TELEFÓN: JÓZSEF 324-88

ETERNA
IGAZOLVÁNY- ÉS BÉRLETTOK TÖRV. VÉDVE
KÖNYVKÖTÉSZET
ETERNA IPARI ÉS KERESKEDELMI R.-T.
BUDAPEST, IX., LÓNYAY UCCA 18. TELEFÓN: A. 852—00

„Petrol" MŰSZAKI- ÉS OLAJKERESKEDÉS
ezelőtt v. GYURKOVICH ÉS TÁRSA
Budapest, V, Nádor u. 6
Telefonszám: Automata 802-29

FISCHER ÉS HARTMANN
mázolómesterek
Budapest IV, Képiró ucca 3. sz. TELEFON: A. 847-73
Fióküzlet: IX. ker., Tompa ucca 30. szám

Rozsdamentes acélbeton
„SÁRKÁNYBETON"
54125. sz. a. védjegyezve
Budapest, V., Zoltán ucca 13. Telefón: Aut. 190—54

DR. HELVEY TIVADAR
vegyészeti gyár
vállal szigetelési-, fedési-, aszfalt-, hő- és hangszigetelési munkákat
BUDAPEST, EÖTVÖS U. 21. Telefón: Aut. 272-75.

PARKETT
ÉS PADLÓZÁSI VÁLLALATA
STERNER G., V., LIPÓT KÖRÚT 15
TELEFÓN Aut. 105-59

FELSENFELD RUDOLF
Alapítva: 1901. Bélyegző és pecsétbélyeggyár, véső és dombornyomó műintézet Tel.: Aut. 103—94.
BUDAPEST, V., BÁLVÁNY UCCA 16

SCHEIBER MIKLÓS OKLEVELES GÉPÉSZMÉRNÖK
Központi fűtés, vízvezeték és egészségügyi berendezések
Budapest, VII., Vörösmarty ucca 19. Telefón: József 415-98.

Munka, munka és munka az egész vonalon

Demagógia helyett dolgozunk és másokat is dolgoztatunk

AZ EGYSÉGES KÖZSÉGI POLGÁRI PÁRT PROGRAMJÁBÓL

A szélső baloldaltól messze a szélső jobbpárti mezőkig, megkezdődött a nagy hajtóvadászat. A józan, öntudatos polgárság, amely az utolsó tizegynehány esztendő alatt oly sokat tanult, szenvtelenül és fölényesen nézi e nagyhangú készülődést és hiába nem akarják: meg tudja különböztetni a komoly égzengést a színes rakéták puffogásától.

Ereje és elhivatottsága tudatában higgadt nyugalommal figyeli a nagy kötözködést a polgárság hatalmas szervezete,

az Egységes Községi Polgári Párt,

amely görögtűz nélkül, komoly emberekhez illő csendben és az igazi értékek szerénységével, változatlan célkitűzéssel, a régi úton előrehaladva dolgozik tovább a polgári front egységes kiépítésén, a rettenetesen súlyos időket élő fővárosi lakosság sorsának javításán. Hogy mit akar, miben fáradozik az **Egységes Községi Polgári Párt, Kozma Jenő pártja,** a legjobban kiviláglik az alábbi fejezetekből, amelyeket a párt nagy programjából ragadtunk ki.

AZ EGYSEGES KOZSEGI POLGARI PART

várospolitikai alapelvei

azt a törekvést szolgálják, hogy a székesfőváros új, korszerű törvényhatósági rendje — a vezető tisztviselők fokozottabb felelőssége mellett — a lakosság teljes egyetemének békés, munkás és tisztes boldogulását minden vonalon biztosítsa. A pártoskodó protekcionizmus, a társadalmi és felekezeti harcok, a szélsőségek tusakodása helyett egyedül a gyakorlati megoldásra vezető szakkérdések tartassanak napirenden. A főváros hivatalaiban, iskoláiban, üzemeiben, összes intézményeiben ne érvényesülhessen más, mint a nemzeti és polgári érdek odaadó szolgálata, a közfeladatok tárgyilagos elvégzése.

Ebben a szellemben SÜRGŐS REFORMOKAT kell megvalósítani.

AZ EGYSEGES KOZSEGI POLGARI PART

a tömegnyomorúság gyors és hathatós enyhítését

minden egyéb közfeladatnak elébe helyezni. A gyermekek, tehetetlenek és önhibájukon kívül munkanélküliek ingyenes ellátásáról fokozottabb mértékben és pártatlanul gondoskodni kell, — még pedig népkonyhák, napközi gyermekotthonok és egyéb alkalmas intézmények megfelelő számban való létesítésével és fenntartásával. A népélelmezést és ruházkodást sujtó drágaságot céltudatos akciókkal le kell küzdeni. Uj munkaalkalmakat és kereseti lehetőségeket kell teremteni, akár rendkívüli szükségmunkák révén is. A nélkülözéssel járó népbetegségek terjedésének útját kell állni: ingyenes orvosi segítség és gyógyszernyujtás széleskörű megszervezésével. Újabb árva-, szegény- és menházak céljaira átmeneti szükség-épületek állítandók.

AZ EGYSEGES KOZSEGI POLGARI PART

a közigazgatásban takarékosságot, egyszerűsítést, gyorsítást

követel. A mammut-fizetéseket és álláshalmozásokat meg kell szüntetni. Az ügyosztályok munkakörét át kell csoportosítani. Az összetartozó ügyek egy ügyosztályba kerüljenek és a hivatalos munkaidők a legpontosabban betartassanak. A közönséggel szemben való előzékenység a legszigorúbb intézkedésekkel biztosítandó. A vállalkozói és egyéb munkakeresetek pontosan és rövid úton utaltassanak ki. A közmunkák kiírásának, vállalatbaadásának, ellenőrzésének módja gyökeresen reformálandó. Bármely foglalkoztatásnál a pártpolitikai és egyéb egyoldalú szempontok teljesen mellőzendők. Uj jövedelmeket kell szerezni a közpénzen történt beruházások útján értékükben megnövekedett telkek megadóztatásával, — az üzemeknél takarékossággal és új rendszerek, eljárások bevezetésével elérhető nyereségtöbbletekből, — az idegenforgalom emelkedéséből és a nagy közfürdők bevételeinek megjavításából.

AZ EGYSEGES KOZSEGI POLGARI PART

sürgeti a közterhek fokozatos leépítését.

A termelést és a fogyasztást fékező forgalmi és fényűzési adók mielőbb csökkentendők. Az OTI és MABI terhes intézkedéseit sürgősen enyhíteni kell, — a díjhátralék ne lehessen akadálya a munkavállalásnak. A drágaságot fokozó fogyasztási adók, piaci helypénzek és egyéb helyhatósági díjak tervszerűen leszállítandók. A kórházak ápolási díjait a kormány és a főváros érdekében sürgősen rendezze.

AZ EGYSEGES KOZSEGI POLGARI PART

törekvése a gazdasági lehetőségek újjászervezése

és pedig úgy a városigazgatás, mint a polgárság egyéni boldogulása javára. A községi politika egyik legfontosabb feladata az ipar és kereskedelem erejének és cselekvőképességének fokozása, a nagyipar és vállalkozás felkarolása, de a kartellek visszaszorítása. Az ipar és kereskedelem számára új és olcsó hitelforrásokat kell nyitni. A termelést és értékesítést a közhatóság teljes erkölcsi és anyagi súlyával támogassa. Az építőipart, mint a legtöbb ágazatra kiható vállalkozást, állandóan foglalkoztatni kell. Ennek érdekében a tatarozási és épület-átalakítási munkákat községi és állami hitelakciókkal, adó- és szállítási kedvezményekkel elő kell mozdítani. A családi- és társasházak, öröklakások építését elősegíteni. Az egészségtelen lakások fokozatos megszüntetésével újabb szükséglakásokat létesíteni. A városi ingatlanok és bérházak arra alkalmas része előnyösen adassék el és ezekből a bevételekből újabb beruházások és munkaalkalmak teremtessenek. A fővárosban a füstképződés csökkentendő, a városfűtés és elektrifikálás széleskörűen bevezetendő. Az államtól kisürgetendők: a budapesti pályaudvarok rendezése, a vasúti keresztezések (halálsorompók) megszüntetése, a Boráros téri és óbudai hidak építésének haladéktalan megkezdése, az új Rókus-kórház építésének megindítása, a csakis beruházásokra és szükségmunkákra fordítható és elsősorban belföldi kölcsönök felvételének adó- és díjmentességekkel való lehetővé tétele.

AZ EGYSEGES KOZSEGI POLGARI PART

követeli a városi üzemgazdálkodás reformját,

a közszolgáltatások olcsóbbítását, az üzemeknek a községi háztartás terheiben való fokozottabb hozzájárulását. Az üzemek tevékenysége nem jelenthet versenyt az adófizető iparral és kereskedelemmel szemben. A rokonüzemek egyesítendők. A víz-, gáz- és elektromosüzem igazgatása, az óraleolvasás, leszámolás egy szervezetbe vonassanak össze. A tarifák leépítendők, a műhelyek világítási árama ne legyen drágább, mint a motórikus áramé. A szomszédos városokat, illetve községeket a főváros nagyüzemeinek fogyasztásába be kell kapcsolni. A földben lévő természeti erőket (földgáz, forrásvizek stb.) fel kell tárni és ki kell használni. Hazai barnaszenek elgázosításával kell fokozottabban kísérletezni, a külföldi szén behozatalát pedig csökkenteni. Az üzemeket racionalizálni kell, nyersanyagfogyasztásukat (szén, olaj stb.) apasztani, technikai és igazgatási újításokkal megtakarításokat elérni, ilymódon jövedelmi feleslegeket termelni s ezeket a községi háztartás javára és részben a közterhek csökkentésére, részben új közmunkákra felhasználni.

AZ EGYSEGES KOZSEGI POLGARI PART

követeli a közlekedés egységesítését, kiterjesztését és olcsóbbítását.

A BSZKRT, az Autobusz és a többi, társaskocsirendszerű közlekedési vállalatokat egységes igazgatásba kell vonni. A Helyiérdekű kérdése megoldandó. A földalatti vasút fejlesztendő, a forgalmasabb pályaszinti vonalakat fokozatosan ki kell küszöbölni. A közlekedési díjszabást egységesíteni és olcsóbbítani kell. Különösen kifelé: új útvonalakat. Az útburkolatok tisztántartása és karbantartása a közlekedésügyhöz tartozzék. Forgalmasabb útkeresztezéseknél a gyalogosok részére aluljárók létesítendők. A villamos mótorkocsi típusai egységesítendők, amivel a fenntartási költségek jelentékenyen csökkennek.

AZ EGYSEGES KOZSEGI POLGARI PART

Budapestet a dunai agrárkereskedelem központjává akarja tenni.

Ennek érdekében a vasúti és kikötői (hajó) forgalom között szerves kapcsolatot kell teremteni, — a teherforgalmi kikötők között együttműködést biztosítani, — mindent elkövetni, hogy a Duna—Rajna—Majna középeurópai viziút forgalmában Budapest mintaszerűen felszerelt lebonyolítási középpont lehessen. Az átrakódás, tárolás, áruápolás, továbbszállítás, kereskedelmi mintaraktárak, minőségi keverő állomás, csomagolás, tisztítás, hűtőházi tevékenység céljaira modern lehetőségek nyujtassanak. A kelet-középeurópai gabona-, termény- és állatkereskedelmi államblokk létesülése esetén Budapest természetes és technikailag legelőnyösebb középpontként készen álljon, amivel a magyar főváros üzleti és egyéb forgalma rendkívül naggyá fejlődnék.

AZ EGYSEGES KOZSEGI POLGARI PART

törekvése az idegenforgalom, fürdőügy, parkosítás, városszépítés

azonos célzatú kérdéseinek összhangzatos megoldása. A külföldi idegenforgalmi propaganda egységesítendő. Az összes fővárosi fürdők együttműködése biztosítandó. A forráskutatások (fúrások) folytatandók. A kertes terek kiépítését fejleszteni kell, — út- és magasépítkezéseknél a városszépítési szempontok érvényesítendők, — a fővároshoz tartozó hegyvidéken és erdőségekben a sétautak hálózatát ki kell bővíteni, — kisebb-nagyobb menedékházakat kell létesíteni, — sport- és turista-utakat építeni, — a modern közvilágítást a város egész területén egyenlőségesen általánossá tenni.

AZ EGYSEGES KOZSEGI POLGARI PART

a modern közművelődési intézmények kiépítését

a legelsőrangú és minden áldozatra megérett közfeladatnak vallja. Itt, legalább részben mentesülni kell azoktól a kiadásoktól, amiket a főváros a közoktatás terén az állam helyett vállalt (reál-, felsőkereskedelmi stb. iskolák), — másrészt oda kell hatni, hogy Budapesten minden oktatási irány (szak-, művészeti-, felnőtt-oktatás) újszerű intézmények útján érvényesülhessen. A polgári iskolák reformjával a szakirányú oktatást minden vonalon be kell vezetni. A székesfővárosi községi tanerők (gyakorlati irányú) továbbképzése immár tarthatatlan. Kiváló gondot kell fordítani a tanoncoktatásra, a műhelyoktatásra, a felnőttek részére való kereskedelmi és ipari továbbképzés ingyenes tanfolyamaira, a községi könyvtárak szaporítására és kibővítésére, — a nemzeti irodalom és művészet, valamint színészet színvonalas törekvéseinek felkarolására, a város támogatását élvező színházak és egyéb kultúrintézmények tevékenységének különösen nemzeti és kultúr-tartalmi irányban való szorgalmazására.

AZ EGYSEGES KOZSEGI POLGARI PART

siettetni akarja Nagy-Budapest megvalósulását.

A csatlakozásra megérett és kellően előkészített szomszédos községeknek a fővárosba való beolvasztását végre kell hajtani.

Párt és klub

— *Usetty és Fejér képviselők beszámolója lesz az Egységes Községi Polgári Párt kőbányai zászlóbontása.* *Usetty* Béla és *Fejér* Ottó, a déli választókerület országgyűlési képviselői október 5-én, vasárnap délután tartják beszámolójukat a Kőbányai Kaszinóban (X., Fűzér ucca 13). A beszámolón — amely egyúttal az Egységes Községi Polgári Párt községpolitikai zászlóbontása lesz — megjelennek *Kozma* Jenő pártelnök, dr. *Gaár* Vilmos felsőházi tag, *Rubinek* István és *Szabó* Sándor orsz. gyűl. képviselők és számosan a törvényhatósági bizottság tagjai közül.

— *Az Erzsébetvárosi Társaskör* szombaton tartotta első őszi társasvacsoráját. Háromszáznál több tag gyűlt össze, hogy a megnyitással együtt ünnepeljék a kör elnökét, *Szamek* Emil dr.-t. Ott láttuk *Hegyi* Imre máv. igazgatót, *Béla* Henrik miniszterelnökségi sajtóreferenst, dr. *Perényi* József h. pénzügyigazgatót, dr. *Jakab* László szanatóriumi igazgatót, *Vajda* Zsigmond festőművészt, *Schemmel* Emil ny. postaigazgatót, özv. *Juba* Adolfnét, dr. *Rátz* Istvánnét, a Postaaltisztek Szövetségének népes küldöttségét. Az Egységes Községi Polgári Párt központját *Payr* Hugó főtitkár és *Kollmann* Dezső dr. bizottsági tag képviselték. *Arany* Sándor klubigazgató üdvözölte a megjelenteket s meleg szeretettel köszöntötte születése napja alkalmával a kör elnökét. Biztosította a kör 3400 tagjának meleg szeretetéről, hűségéről és arról, hogy tömör falként sorakoznak mögéje a választásokon. *Béla* Henrik a közélet harcosát köszöntötte Szamek Emilben. *Payr* Hugó az Egységes Községi Polgári Párt egyik legrégibb tagját köszöntötte az ünnepeltben, aki hűséges odaadással állt mindig oda, ahová a vezér állította. *Szamek* Emil meghatottan köszönte meg az ünneplést.

— *A Tisztviselőtelepi Polgári Egység Társasköre*, *Ripka* Ferenc főpolgármestert, *Kozma* Jenőt és *Usetty* Bélát díszelnökökké választotta. Az erről szóló szép kivitelű okmányokat szeptember 29-én este nyujtották át *Kozma* Jenőnek és *Usetty* Bélának, akiket nagy küldöttség élén *Payr* Hugó elnök üdvözölt.

— *A budai hegyvidék szervezése.* A *XII-ik kerület* szervező bizottsága *Kozma* Jenő elnöklésével ülést tartott, melyen az érdekelt kerület és a hegyvidék vezető polgárai nagyszámban gyűltek össze. Jelen voltak többek között: *Bódy* Tivadar, *Ziegler* Géza, *Németh* Béla, *Manninger* Vilmos dr. egyet. tanár, *Horváth* Károly, *Székely* Vladimir dr., *Kemény* Dezső dr., *Radnai* Béla dr., *Heyduk* Ödön, *Haasz* Vilmos és még sokan mások. A bizalmas értekezleten *Kozma* Jenő felszólalása után a hegyvidék és a XII. kerület szervezési kérdéseit beszélték meg, majd meghallgatták a körzetvezetők jelentéseit és végül az értekezlet a további program kitűzésével foglalkozott.

— *Új helyiségbe költözött az Erzsébetvárosi Polgári Kör.* A *Lédermann* Mór elnöklete alatt álló *Erzsébetvárosi Polgári Kör* az Akácfa ucca 63. szám alatt levő új helyiségbe költözött. Az ünnepélyes fölavatás *Ripka* Ferenc, *Kozma* Jenő és más közéleti előkelőségek jelenlétében október második felében lesz.

— *Egységespárti nagygyűlések a Józsefvárosban.* A *Józsefvárosi Polgárok Egységes Pártkörében* nagy erővel folyik a szervezkedés munkája a községi választásokra. A *Bohn* József bizottsági tag és botfai *Hüvös* Iván vezérigazgató, a kör elnökei által kibocsátott íveket, amelyeken a párthoz való csatlakozásra hívják föl a kerület polgárságát, már az első napokban több mint kétezer választó írta alá és egyre többen jelentkeznek a pártmunkában való részvételre. A csütörtöki gyűlésnapokon zsúfolásig töltik meg a pártkör József körút 19. alatti tágas helyiségeit a választók, hogy ragaszkodásukról és elvhűségükről biztosítsák a párt vezéreit, *Ripka* Ferenc főpolgármestert és *Kozma* Jenőt, valamint a józsefvárosi szervezet vezetőit: *Bohn* Józsefet és *Hüvös* Ivánt.

Ha jó, tartós, megbízható és gazdaságos üzemű
autobuszra vagy teherautóra
van szüksége, úgy kérjen ajánlatot és bemutatást a
Magyar Waggon- és Gépgyár RT-tól,
amelynek győri **automobilgyárában**
készülnek a legujabb típusu autók.
RÁBA-KRUPP és RÁBA-A. F.
Központi Igazgatóság: V., Deák Ferenc u. 18
Telefon: 818-50
Budapesti raktár és javítóműhely: Kerepesi út 28. sz.
Telefon: J. 453-84.

Szórakozás

Csinadratta-bumm az Erzsébet körúton

Nagy rikító plakátok, ízléstelenül színezett villanyreklámok adják hírül az Erzsébet körúton, hogy a *Royal Orfeum* vasárnap *három*, hétköznap pedig *két* előadásra invitálja a publikumot. A *Royal Orfeum* valamikor komoly szórakozóhelynek számított, ahol naponta csak egy, de nívós előadást tartottak, míg ma bűvészek, csepűrágók, csodapókok és Marsbeli nők szerepelnek a programon, *naponta kétszer, vasárnap háromszor.* Csinadratta-bumm!

A kultúrszórakozásokat kereső budapesti publikum csodálkozással látja *a népligeti nívó bevonulását az Erzsébet körútra.* Emlékszünk a régi jó időkre, amikor a néparénás *Schmidt* a liget nagy attrakciója volt ponyvasátorával és táltosaival, de azt mertük remélni, hogy ezeket a rekvizitumokat *Schmidt* igazgató kint hagyta a kültelken. Ugylátszik nem így történt, mert a *Royal Orfeumba* is a cirkuszi színvonal vonul be és most már csak az hiányzik, hogy kikiáltók álljanak a színházépület bejárója elé és harsogják a régi szólamot: Csak folyvást, folyvást, uraim és hölgyeim, itt látható a szakállas nő, a kardnyelő török és a kígyóbűvölő fakír. Csak folyvást uraim és hölgyeim, csak folyvást. *Katonák és gyermekek a felét fizetik.*

Hát a gyermekek itt nem fizetik a felét, mert a vasárnapi „gyermekelőadás" helyárai olcsóknak nem mondhatók. Csodálkozni kell azon, hogy a *közművelődésre felügyelő hatósági szervek* tűrik az ifjúság érdeklődésének ilyen irányba való terelését, csodálkozni kell a *közegészségügyi* hatóság nemtörődömségén, amelyik nem vizsgálja kellő szigorral, hogy *egy ilyen színházi helyiség megfelelő-e naponta tartandó 2—3 előadás számára.* A komoly színházak napi egy előadásainak *szellőztetését* állandóan ellenőrzik, ami a *Royal Orfeumnál* fokozottabb mértékben indokolt, már csak azért is, mert ez az épület jobbról-balról bérházak közé van beékelve.

Mindezektől eltekintve *szociális szempontok* miatt sem lehet jó szemmel nézni az Erzsébet körúti népcirkusz tevékenységét, mert amikor a színházak nyomorognak és nem tudnak kultúrmunkát kifejteni: *a Schmidt-aréna körúti hangosságára és különösen naponta 2—3 előadás tartására semmi szüksége sincs Budapest közönségének.*

Alpár Gitta, a világhírű magyar koloratur primadonna utolsó két fellépésének sorrendje a Városi Színházban: Október 3-án, pénteken: I. *A király.* II. *Bajazzók.* (B-bérlet 2. szám.) *Október 5-én,* vasárnap este: *A denevér.* (A-bérlet 2. szám.) *Bérletek korlátolt számban még válthatók a Városi Színház gazdasági hivatalában.*

Jannings Emil személyes fellépése a *Városi Színházban*, elsőrangú társulatának élén. Műsoron: hétfőn, október 6-án *Geschäft ist geschäft* (Az üzlet üzlet). Kedden, október 7-én *Der Bieberpelz* (A bunda). Női partnere mindkét darabban: *Hansi Niese.* Jegyek már válthatók a Városi Színház pénztáránál és az összes jegyirodákban.

Miért
tanácsos most osztálysorsjegyet venni vagy rendelni?
Mert
most még lehet számokat választani, sőt több helyen lehet kiválasztott **szerencseszámokat** rendelni; most még $^1/_1$ és $^1/_2$ sorsjegyek is vannak mindenütt raktáron. A készlet azonban napról-napra fogy, tehát **sürgős a „kivánt"** választott sorsjegyek megrendelése, mert a **húzás előtti napokban** már nagyon **kicsiny a számválaszték.**
De legfontosabb ok az, hogy a sorsjegyeknek egy későbbi osztályhoz való vásárlásánál az előbbi, lejátszott osztályok betétjeit is meg kell fizetni. **Tehát sokkal célszerűbb** a sorsjegyeket **már az első osztály húzása előtt megvenni**, hogy a rendkívül kedvező nyerési esélyeket **teljes mértékben** kihasználhassa és hogy **egyetlenegy** osztály nyereményeire való **igényét** se veszítse el.

SCHAFFER ANTAL
SZÉKESFŐVÁROSI ÚT-, BETON- ÉS CSATORNA ÉPITÉSI VÁLLALATA
BUDAPEST, II., BIAI ÚT 21. Telefón: 522-91

Köztisztviselők kedvező fizetési feltételek mellett kaphatnak nyugágyat, függőágyat, sátort és hátizsákot

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros polgármestere nyilvános írásbeli versenytárgyalást hirdet az 1930. évi november hó 1-től az alábbi fővárosi üzemekben kb. egy év alatt kitermelendő **100 vagón ipari csont értékesítése** iránt. Az egyes üzemek termelése a szóbanforgó idő alatt kb. a következő: a községi élelmiszerárusító üzem 28 vagón, a községi lóhúsüzem 40 vagón, a fővárosi közkórházak 5 vagón és a fővárosi szeméttelep 27 vagón.

Amennyiben egyes üzemek ezen időben bármely oknál fogva a fenti mennyiségeknél kevesebb csontot termelnek, úgy emiatt a vállalkozók a fővárossal, vagy az illető üzemmel szemben semmiféle kártérítésre vagy követelésre igénye nem lehet.

Az ajánlatok pecséttel lezárt borítékban a polgármesteri VIII. ügyosztályban (Központi városháza, II. emelet 211. ajtószám) **1930. évi október hó 22. napján (szerdán) délelőtt 11 óráig nyujthatók be.**

Bánatpénz gyanánt az ajánlattevő az egész csontmennyiségre pengőértékben minimumként felajánlott összegnek 5%-át tartozik a főváros központi vagy valamelyik kerületi pénztáránál letenni.

Az ajánlati űrlapokat és az ajánlati feltételeket a polgármesteri VIII. ügyosztályban (Központi városháza, II. emelet 211. ajtószám) hétköznapokon a hivatalos órák alatt lehet díjmentesen átvenni.

Az elkésve érkezett, úgyszintén a nem szabályszerű ajánlatok figyelembe nem vétetnek.

Az ajánlatok a fenti határnapon délelőtt 11 órakor a Központi városháza, II. emelet 195. ajtószám alatt lévő ülésteremben fognak felbontatni és ezen az ajánlattevők vagy képviselőjük jelen lehetnek.

A beérkezett ajánlatok fölött a főváros polgármestere szabadon dönt s fenntartja magának azt a jogot, hogy amennyiben a versenytárgyalás eredményét kielégítőnek nem találja, úgy a csontok értékesítése tekintetében szabadon intézkedhessék.

Budapest, 1930. évi szeptember hó 19-én.

A székesfőváros polgármestere.

Bérháztelkek
a Fő ucca, Ganz ucca és Királyhegy uccák között fekvő régi
Ganz-gyári parcellázott
telektömbből, 76 négyszögöltől kezdve kaphatók.
Értekezés dr. Székely Márton ügyvédi irodájában, VII., Erzsébet körút 32, d. u. 4—6 között.
Telefón: J. 448—22 Telefón J. 448—22

ÁLLANDÓ BÚTORVÁSÁR
A KÖZPONTI VÁROSHÁZA ÉPÜLETÉBEN
BUDAPEST, IV., KÁROLY KIRÁLY ÚT 28
szalongarnitúrák, rekamierek, háló, ebédlő és úriszoba bútorok
KEDVEZŐ FIZETÉSI FELTÉTELEK
KÁRPITOS ÉS PASZOMÁNYOS MESTEREK ORSZ. SZÖVETKEZETE

Hantos Testvérek rt
festő, mázoló és tapétázó iparüzem
Budapest VI, Horn Ede ucca 5
Telefónszám: Automata 194—51 és 185—25

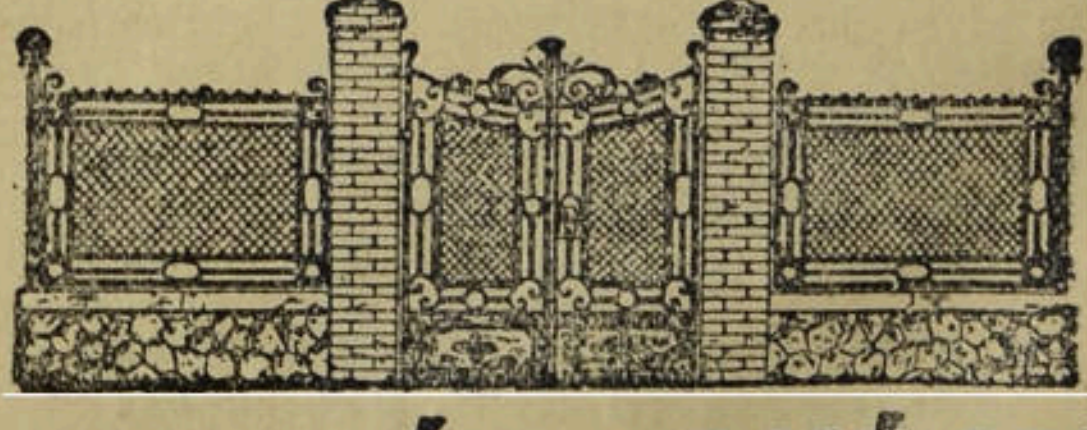

VASS ÉS KOVÁCS
SODRONYFONAT-, KERÍTÉS-, ÁGYBETÉT- és VASBÚTORGYÁR
Budapest, II., Fő ucca 48
Telefón: Aut 517-87 Telefón: Aut. 517-87

TELEFON J. 415—07. ALAPITVA 1858-ban
HAUSCHILD ALBERT
Budapest, VII., Károly-körút 15. szám.
Szállít hivatalok részére iratkötőhevedert, por- és padlótörlőruhát.

Körbe-körbe a kulisszák körül

Tömegek fölvonulása a Szabadelvű Pártkörben

Rassay Károly pártjának lapja valósággal a megdöbbenés és a szenzáció hangján adja tudtul olvasóinak, hogy „hivatalosan kiadták a névsort: megjelent azoknak a kerületi helyiségeknek listája, amelyek a községi kormánypárt választási irodáiul fognak szolgálni a közeli küzdelemben". Majd titokzatosan, szinte vádolva és a kompromittálás igyekezetével teszi hozzá: „A lista végig: klubok, körök, kaszinók". Bizony ez hátborzongató, ez kétségbeejtő és feltétlenül kipellengérezendő, hogy egy fővárosi párt klubok, körök és kaszinók helyiségeiből irányítja a választási agitációt. Hát nem kell az ilyen rendszernek elpusztulnia? Hát szabad miniszterelnöknek maradnia annak a Bethlen Istvánnak, aki eltűri, hogy községi pártja klubokból, kaszinókból és körökből operáljon?

Na, de ennél nagyobb panasza is van *Rassay* lapjának. Azt mondja, hogy ezeknek a kluboknak egy részében „kártyajáték folyik". Egy kézlegyintéssel lehetne tovább menni az ilyen vádaskodás mellett, mert valószínűleg még *Rassay* sem hiszi azt, hogy az *Egységes Községi Polgári Párt* a chemin-asztalnál toborozza a választókat, vagy hogy a pinkapénzből szerzi meg a választási agitációt. Mihelyt pedig nem erről, hanem a klubtagok szórakozásáról van szó, akkor a Rassay-ujság vádja nem szolgálhat más célt, mint a politikai kompromittálását. Ezt pedig nehezen teheti meg, mert a chemin- és bakk-asztal egyetlen budapesti körben, klubban és kaszinóban sem volt olyan öreg és nélkülözhetetlen házibútor, mint *Rassay* Károly pártjának őshazájában, a demokrata klubokban. Igenis, esztendők hosszú során át *Rassay* Károly személyesen tűrte és vette tudomásul, — mit tehetett egyebet? — hogy izgalmas éjszakákon a rendőrség legényei húzták ki a zöld asztalt a küzdelemre nekigyűrkőzött párthívei és alvezérei könyöke alól. Nem tett ezért senki szemrehányást *Rassay* Károlynak. Emiatt *Rassay* Károly még csinálhatott volna jó és reális városi politikát és leszállíthatta volna, amit annyiszor megígért: gáznak, villanynak és elektromos vasutak egységárait.

De ha már *Rassay* aposztrofálta az *Egységes Községi Polgári Pártot*, hát beszéljünk nyiltan. A demokrata klubok kártyarazziáival szemben meg kell állapítan, hogy az *Egységes Községi Polgári Párt* centrumában és főhadiszállásain: *a Budai Polgári Körben, a Budai Társas Körben, az Óbudai Társas Körben, a Belvárosi Polgári Körben, a Zuglói Polgári Kaszinóban, a Ferencvárosi Kaszinóban, a kőbányai és tisztviselőtelepi szervezetekben és még egy egész csomó kisebb alakulatban egyáltalában nem ismerik a kártyajátékot*, ha pedig valahol esetleg játszanak, az sem bélyegezhető meg mindaddig, amíg a játék a törvény megengedett határain túl nem lép. Hogy pedig ez meg ne történjék — ezt *Rassay* Károly a demokrata korszakból nagyon jól tudhatja — arra a rendőrség is vigyáz.

Hiszen mi értjük, hogy Rassayék cipője hol szorít. *Végre is olvastuk a Rassay-párt lapjában Sándor Pál nyiltlevelét Glückstahl Samuhoz, olvastuk, hogy kilépett Baracs Marcellal együtt az Egyesült Lipótvárosi Körből, mert az helyiségeit az Egységes Községi Polgári Párt kerületi szervezetének céljaira engedte át.* Értjük a borút ás méla bánatot, amellyel *Sándor* Pál távozik a körből, amelynek — mint írja — „születésétől kezdve a közelmultig elnöke volt, annak felvirágozásáért harmine esztendő munkáját szentelte". A János vitéz című operett királyának keserű felkiáltása jut eszünkbe: Itt hagyott az országom! Bizony *Sándor* Pálnak se igen esthetett jól, hogy otthagyta a kaszinója. Lám, *Rassay* Károly sokkal leleményesebb, ami természetes is, mert hiszen ő a pártvezér, ő még vendéglőt sem keres kerületi szervezetei számára, hanem *bohémes kedvességgel, vagy talán kénytelenségből hirdeti, hogy a X. kerületi nagyválasztmányi gyülését, a józsefvárosi intézőbizottság ülését, lipótvárosi nagygyülését, zuglói, terézvárosi nagygyüléseit az Erzsébet körúti párthelyiségben tartja meg. Mindezt ugyanott, ugyanabban az egy párthelyiségben és legtöbbször ugyanazokkal a résztvevőkkel.* Szegény vidéki ripacs-direktorok régi, jó találmánya ez: öt darab római katonából egy egész hadsereg telik ki, ha ugyanaz az *öt ember körbe jár a kulissza körül.*

Közműveket épitenek a modernizálódó törökországi városok, ahol a magyar mérnököknek és épitészeknek sok munkaalkalom kínálkozik

Gróf Bethlen István miniszterelnök ankarai útjának célja és jelentősége

Kemálnak, a török államfőnek a veje legutóbb Budapesten járt és *előkelő közgazdasági körökkel tanácskozásokat folytatott a magyar-török kereskedelmi kapcsolatok kiépítéséről.* Szó volt arról, hogy *magyar hajók menjenek le a török fővárosba,* ahonnan olcsó szenet kaphatnánk. Ezekkel a tárgyalásokkal van összefüggésben az a hír, hogy *Bethlen* István gróf miniszterelnök október hó folyamán Ankarába utazik. *Becsey* Antal, az *Egységes Községi Polgári Párt* társelnöke, érdekes információkat adott ebben az ügyben a *Fővárosi Hirlap* munkatársának.

Becsey Antal

nyilatkozata így szól:

— Behatóan ismertethetem ezt a kérdést, mert

a legutóbbi napokban török mérnökök jártak nálam,

akik felszólították a magyar közgazdasági élet vezetőit, hogy *intenzivebben vegyenek részt a török gazdasági újjáéledés munkájában.* Elmondották ezek a mérnökök, hogy *német kereskedők, mérnökök és gyárosok árasztják el Törökországot.* Tavaly még nagy nehézségeket okozott a tőkehiány, ma azonban Törökországnak van pénze. Hatalmas közmunkák indulnak meg, így például Ankara és Szmirna megépítteti vízműtelepét. *Kétmillió török fontot, vagyis hatmillió pengőt tesznek ki Ankara vízműtelepének építési költségei.* De

modernizálódnak az összes török városok: közműveket létesítenek, középületeket emelnek, utakat építenek.

Bethlen miniszterelnök ankarai utazása kétségtelenül szoros gazdasági kapcsolatok megteremtését fogja eredményezni, aminek nyomában

törökországi exportunk lényeges emelkedése remélhető.

Állás- és keresetnélküli magyar építészeknek és mérnököknek, általában vállalkozásoknál foglalkoztatható intellektueleknek sok munkaalkalom kínálkozik Törökországban.

— Ami a hajóforgalom megindítását és rendszeresítését illeti, ennek

súlyos nehézségei vannak.

Az *anatóliai szén kitűnő.* Ebből a szénből kokszolás útján *elláthatnók nemcsak egész ipari szükségletünket,* hanem Budapesten keresztül külföldre is szállíthatnánk. Budapestről azonban csak uszályhajókkal szállíthatunk bármit is Istambulba, ahogy most a törökök Konstantinápolyt nevezik. *A Duna torkolatánál a szállítmányt át kell rakni román tengeri hajókra, mert* a mi dunai hajóink a tengert nem járhatják. Az átrakodás pedig drága.

Csak komphajókkal lehet komoly kereskedelmi kapcsolatokat létesíteni Budapest és Törökország között.

A komphajók tervét megölte a politika, pedig az a pénz, amit a komphajók megépítésébe fektetnénk, kitűnő, *produktív beruházás volna.* A mérnökegyletben szakemberek állapították meg, hogy a komphajók megépítésének technikai akadályai nincsenek, ami pedig a forgalmi és tarifális szempontot illeti, ebben a tekintetben *Kolm,* a bécsi tarifőrök elnöke külön tanulmányt írt arról, hogy

a komphajózás mennyire olcsóvá teszi a tarifát.

Mi csak úgy tudunk tengerre jutni áruinkkal, ha a komphajó-eszmét megvalósítjuk, mert így a Duna torkolatánál *az uszályokról költség nélkül tudunk átrakodni komphajóinkra. Dittrich* nyugalmazott altengernagy, aki bennünket a Duna bizottságban képvisel, legerélyesebb szószólója volt a komphajózásnak, de — úgylátszik — *a politikai természetű támadások elkedvetlenítették.*

Becsey Antal nyilatkozata megvilágítja azokat a lehetőségeket, amelyek a magyar-török kereskedelmi kapcsolatok megteremtése tekintetében kínálkoznak. *Budapest-Ankara között tehát csak a komphajó eszméjének megvalósítása teremthet kapcsolatot.* A politikai indokokból származó támadások nem akaszthatják meg ennek az életrevaló ötletnek végrehajtását.

Fővárosi Hirlap
Az Egységes Községi Polgári Párt hivatalos lapja.
*
Előfizetési árak:
fél évre . . . . . 12 pengő,
egész évre . . . . . 24 pengő.

Schulz TÜZELÉSTECHNIKAI ÉS ÉPITÉSI R.T.
GYÁRKÉMÉNYEK, KAZÁNBEFALAZÁSOK, IPARI KEMENCÉK, TÉGLA- ÉS MÉSZÉGETŐ KEMENCÉK
BUDAPEST
VII. ARÉNA-ÚT 80. TEL. JÓZSEF 329-04.

BARANYAI B. és TSA Központi fűtés, szellőztető vízvezeték, gáz- és csatornázási berendezések vállalata. Autógénhegesztés
BUDAPEST, I., BERCSÉNYI UCCA 5. TELEFÓN: LÁ. 265
„NON PLUS ULTRA" melegvízfűtési kazánok gyártása

Beton, makadám, aszfalt
felvágásához vegyen BÉRKOMPRESSORT
Liska Jenő okl. gépészmérnök, kompressor-bérbeadó, VIII, Orczy-út 22. Tel.: J. 535-4.

HEISLER JÓZSEF
asztalos üzlet, faáru- és bútorgyár
SZÉKGYÁRA
Budapest, VII, Thököly út 171
TELEFÓN
Különleges, törv. véd. irodai és munkaszékek. Székek minden célra. Képes árjegyzék, ajánlat díjtalan!

MORZSÁNYI HERMANN
Központi fűtések, vízvezetéki és csatornázási berendezések
Budapest, VIII. kerület Üllői út 42 szám.
Telefón: József 355-87.

GANZ ÉS TÁRSA
VILLAMOSSÁGI, GÉP-, WAGGON- ÉS HAJÓGYÁR R.T.
BUDAPEST
ALAPÍTVA 1844-BEN
IGAZGATÓSÁG, GÉP- ÉS WAGGONGYÁR: X., Kőbányai út 31. Távb. 461—19
HAJÓGYÁR: V., Meder utca 9. Távb. 908—69 Sürgönycim: GANZCOM BUDAPEST
VILLAMOSSÁGI GYÁR: II., Lövőház utca 39. Távb. 501—70 Sürgönycim: ALTERNO BUDAPEST
MAGYARORSZÁGI VEZÉRKÉPVISELET:
HAZAI GÉPKERESKEDELMI R.T.
BUDAPEST, V., VILMOS CSÁSZÁR ÚT 76
Sürgönycim: MASINA BUDAPEST
Távbeszélő: 186—63

Magas építés, vasbetón szerkezetek
FÁBIÁN TESTVÉREK
ÉPÍTÉSI VÁLLALKOZÓK
BUDAPEST, IX. KER., KINIZSI UCCA 3. SZÁM

TELEFON: JÓZSEF 424-80 STRASSER CIÁNOZ, TAKARÍT TELEFON: JÓZSEF 424-80

Gazdasági Értesítő

Agrárválság és a magyar búza értékesítése

Kozma Jenő felfűnő beszéde a magyar gazdasági helyzet szanálásáról

Az Egységes Községi Polgári Párt hétfőesti vacsoráján *Kozma* Jenő dr. feltűnő érdekességű beszédet mondott az agrárválságról.

— A főváros közgazdasági politikusa — úgymond — nem mehet el szó nélkül annak a jelenségnek a láttára, ami ma a mezőgazdaságban dúl és vagyonokat, egzisztenciákat rombol. Nem mehetünk el szó nélkül mellette, mert a főváros közgazdasági élete tulajdonképpen és szükségképpen is, *a vidék és a mezőgazdaság vérkeringéséből nyeri táplálékát*. Lehetetlen észre nem venni ezt a gazdasági csapást, hiszen a fővárosi ipartelepek és kereskedők gazdasági megbénulásának elsősorban itt kell keresni az igazi okait.

— Néhány számszerű adattal kívánom illusztrálni ezeket az állításokat, amelyek az elmult évek termelési és értékesítési adataiból szűrődtek le. Ki ne emlékeznék azokra a mosolygó, derűs arcokra, amelyek ebben a fővárosban egymást köszöntötték, amikor a búza ára 30 pengős volt. Akkor vígan fizetett a gazda a kereskedőnek, az iparosnak, forgott a pénz és cserélődött az áru, pénz ütötte a gazda markát, de a pénz a kereskedőhöz és iparoshoz vándorolt. *A mai 12 pengős búzaárak mellett azonban a kétségbeesett mezőgazda keserűen gondol arra, hogy melyik fizetnivalóját fedezze a csekély búzaárból.* Hiszen egymagára a termelési költségekre, ha azt 16 pengővel számítjuk, már legalább 4 pengőt métermázsánként ráfizet. *Ennek a lehetetlen helyzetnek a termelés, az értékesítés és végül az ország közgazdasági életének a csődjéhez kell vezetni.*

— Nem habozom kijelenteni, hogy

ennek az állapotnak a megjavításához nem elég a boletta, mert az nem orvosság.

Itt a 241 ipari és kereskedelmi kartellel *a kartellnélküli agrárérdekeltség áll szemben*, amely a mai kötött gazdálkodási rendszer mellett legfeljebb csak a dohányon, a cukron, a szeszen és a tejen tud keresni. Másra, mint említettem, ráfizet. Ebből a helyzetből nem tudom másképpen elképzelni a kiutat, minthogy

az ipari és kereskedelmi kartellekkel szemben mezőgazdasági kartellt kell létesíteni,

amely azonban nemcsak az agrártársadalomnak lesz hasznára, hanem amelyből élni fog, sőt felvirágzik az ipar és a kereskedelem, az egész ország. Mert ma mi a helyzet? Magyarország termel átlag 18 millió métermázsa búzát. Ebből a belső fogyasztás 12 millió métermázsa. Normál körülmények között exportálunk 6 millió q búzát. *Ha nézzük a tőzsdei jegyzéseket, azt látjuk, 1928-ban, a 30 pengős búzaárak mellett 5 fillér volt a kifli, s ma 12 pengős búzaár mellett a kifli ára 6 fillér.* Pedig a malmoknak 1928 óta nem voltak befektetései, nem drágult az üzemköltség sem.

— Ha ma — folytatta *Kozma* Jenő —

megjelenne egy kormányrendelet, amely kimondaná, hogy a búza belső fogyasztási ára 30 pengő, abban a pillanatban újra mosolygóssá válna az egész ország minden lakosának az arca, mert lenne fogyasztó. Keresne az ipar, a kereskedő, mert az ország fogyasztói javarészben földművesek.

Kozma Jenő azután feszült érdeklődés között azt fejtegette, hogyan képzeli el a mai gabonaválságból a kibontakozást. Nem valami újszerű haditermény intézettel, nem új hivatalnokseregg el, hanem a bevált gabonakereskedelem szerveivel, mert ők értenek hozzá és e téren százados tapasztalataik vannak.

— Annak a gabona központnak, vagy bárminek nevezzem, csak a búza szelektálása volna a feladata. Ma ugyanis az a helyzet, hogy

a rosszul értelmezett többtermelés következtében a magyar búza minősége megromlott,

s a régi híres acélos búza helyett, jobban fizető lágy, kis sikértartalmú búzafajtákat termesztettek, ami a magyar gabona, a magyar liszt renoméját a külföldön teljesen tönkretette. Ha garantálni tudjuk a külföldnek, hogy kellő sikértartalmú gabonát és lisztet kapnak, abban a pillanatban legalább 5 pengővel javul meg a búza külföldi vételára. Régebben ugyanis a magyar lisztet a silányabb minőségű külföldi lisztek feljavítására használták, de ma a külföld nem tud garanciát kapni arra, hogy ilyen nagy sikértartalmú búzát adni tudnánk. Ha ezzel az említett gabonaközponttal a kezemben tudom tartani azt, hogy milyen búzát engedek ki az országból, *visszaszereztem a magyar búza régi hírnevét, egyúttal három év alatt ki tudom cserélni kifogástalan minőségűre az ország vetőmagját is.*

— Az exportbúzáért a kereskedelemnek prémiumot adnék, ez cca 40 millió pengőre rúgna, ami azonban lényegesen kevesebb annál, amit ma az ország közvetett adókban és egyéb címeken elviselni kénytelen. Ezzel az itt vázolt reformmal — bolettával való kísérletezés nélkül — egyszerre felfrissül az egész magyar élet vérkeringése. Hangsúlyozom azonban, hogy az említett búzamonopóliummal, illetve a *30 pengős búzaár dacára, egy fillérrel sem szabad a kenyér árát drágítani.*

Reményi-Schneller Lajos külföldre utazott. *Reményi-Schneller* Lajos, a Községi Takarékpénztár vezérigazgatója kedden külföldre utazott. Meglátogatja *Berlin, Párizs, London, Brüsszel, Amszterdam* és *Hága* pénzügyi köreit azzal a céllal, hogy ottani összeköttetéseit ápolja. *Reményi-Schneller* Lajos utazása nincs összefüggésben kölcsöntárgyalásokkal, csupán tájékozódni akar a nemzetközi pénzpiacok és az európai közgazdaság helyzetéről.

Modern gépekkel látják el a Sertésközvágóhidat

Gyorsítják az állatok feldolgozását

A nagyszabású új közélelmezési építkezésekről nemrégiben részletesen beszámoltunk a *Fővárosi Hirlap* hasábjain. Ezeket az építkezéseket az elmult héten két nap alatt bejárták *Vajna* Ede tanácsnok és *Usetty* Béla közélelmezési bizottsági elnök vezetése alatt a szakbizottság tagjai és megállapították, hogy közel ezer munkást foglalkoztató nagyszabású munka az egész vonalon intenzíven, céltudatosan és program szerint halad előre.

A közeljövőben elvégzésre váró és meginduló munkák között szerepel a sertésvágóhíd átépítése és modernizálása, amelyről

Vajna Ede tanácsnok

a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— A Sertésközvágóhíd húsz esztendővel ezelőtt létesült, a mai forgalmakhoz szűk és berendezéseiben is elavult. Az átalakításnál nem a mindenáron való modernizálási vágy, hanem a *szükség* és *célszerűség* vezet bennünket.

Az átalakítással a vágócsarnok mai, elavult vágási és feldolgozási rendszerén kívánunk változtatni,

hogy ez a munka gyorsabban és kisebb rezsivel legyen végezhető. A modern vágóhidakon az állatok leölése és feldolgozása két modern eljárás szerint történik, egyik az *amerikai*, másik a *dán* rendszer. Ma nálunk még kézzel döntik, szúrják, forrázzák, kopasztják, bontják és dolgozzák fel a fogyasztásra kerülő állatot, kézzel történik a transzportálás is, míg a *modern vágóhidakon majdnem mindent gépek végeznek*, ami azt jelenti, hogy ugyanannyi ember, azonos idő alatt lényegesen nagyobb munkát tud produkálni. Míg ma egy sertés leszúrása és első feldolgozása átlag 12 percig tart, addig az új rendszernél ez legfeljebb 7 percet vesz igénybe.

— Ezeket az újításokat nálunk a meglevő két régi csarnok tervezett átalakítása során akarjuk bevezetni. Az új rendszer lényege az, hogy a feldolgozásra kerülő sertés még élő állapotban egy síneken függő és mozgó transzportőrre kerül, leszúrás után ez a készülék viszi tovább a forrázóba, az automatikus, gépekkel működő kopasztóba és a többi helyekre, ahol a feldolgozás történik, azután ugyanez a készülék szállítja a hűtőházba is.

— A berendezés beszerzése tulajdonképpen megtakarítást jelent a fővárosnak,

mert enélkül kénytelenek lennénk a csarnokot kibővíteni, illetve új vágócsarnokot építeni, ami lényegesen nagyobb költséggel járna. A közélelmezési ügyosztály egyik műszaki főtanácsosát és mérnökét küldte ki Berlinbe és Kopenhágába az új rendszerek tanulmányozására, amelyeknek eredményétől függ az új rendszer megválasztása.

Teherautópótkocsik
Teherautókarosszériák
Autobuszok
Gyártja:
NAY és RÓNA
gép-, szállítóeszköz- és szivattyúgyár rt.
Budapest, X., Kápolna tér 27-29. Tel: J *463—88.

BULICSEK ÉS TÁRSA
KAZÁN-, TARTÁNY- ÉS VASSZERKEZETI GYÁR
Ujpest, Rózsa u. 14. Tel.: Aut. 952-39
Mindenféle szegecselt, hegesztett lemezmunkák és vasszerkezetek

BUDAPESTI HIRLAP
a legtartalmasabb magyar napilap
Hangja előkelő, hírszolgálata tökéletes

TAKÁCS GYULA gépészmérnök elektrotechnikai vállalata. Tel.-hívó: A. 843-24
ERŐÁTVITELI, ERŐS- és GYENGEÁRAMÚ KÜLSŐ és BELSŐ SZERELÉSEK, BERENDEZÉSEK
Műhely, iroda: IV., Veres Pálné ucca 32.

ISKOLAPADOK,
TELJES ISKOLA-BERENDEZÉSEK
„KÜHNE"
MEZŐGAZDASÁGI GÉPGYÁR RT.,
MOSON
BUDAPEST,
VI., VILMOS CSÁSZÁR ÚT 59. SZÁM

MESTER és KISS
okl. építész és építőmester
Budapest, VII., Egressy út 5.
Telefon: J. 382—02.

VIZVEZETÉK, CSATORNÁZÁS, központi fűtés, bádogos munkát legszolidabb kivitelben az 1885-ben alakult
ROZSNYAI IZIDOR cégtől,
(Eddig VII., Amazon ucca 16. szám.) VII., Thökölyút 75. Telefon: J. 326-69

SZÜTS JENŐ okl. mérnök, építőmester, építési vállalkozó.
Budapest, VIII., Szentkirály ucca 35 TELEFON: Józs. 429-436

PARKETTA
szállítása, mindennemű padozat készítése és javítása.
FRIED és BENEDEK
parkettgyár és gőzfűrész
BUDAPEST, VII., RÁKÓCZI ÚT 82.
Telefon: József 133—43 és József 134—17.

CUSTODIS ALPHONS
MÉRNÖKI IRODA ÉS ÉPÍTÉSI VÁLLALAT IPARI BERENDEZÉS RÉSZÉRE
BUDAPEST, V., NÁDOR UCCA 19
Telefon: Aut. 120-07
ALAPÍTÁSI ÉV 1876
Gyárkéményépítés
Gőzkazánbefalazás
Ipari kemencék építése és tervezése

GUTH ÉS ÁDÁM
Egészségügyi berendezők
Bádogos, víz- és villanyszerelők
VI, DESSEWFFY U. 28.
TELEFON: 119—91.

HLAVAY KÁLMÁN
TERVEZŐ ÉS ÉPÍTŐMESTER
BUDAPEST, VI., KASSAI ÚT 68. SZÁM

„A polgárság mindent veszthet, de semmit sem nyerhet, ha eltűri a demagógia érvényesülését“

A polgári együttérzés és összetartás gondolatát nagy lelkesedéssel ünnepelték az Egységes Községi Polgári Párt évadnyitó vacsoráján

Az *Egységes Községi Polgári Párt* és a *Polgári Egység Klubja* hétfőn este tartotta a politikai élet és a polgári társadalom nagyarányú érdeklődése mellett évadnyitó első vacsoráját.

A nagyszabású politikai összejövetelen közel ötszázan vettek részt, s az akadémiauccai hatalmas nagyterem szűknek bizonyult az egybegyűltek befogadására. Ott voltak többek között: *Kozma* Jenő, *Szabó* Sándor dr., *Usetty* Béla dr., *Fejér* Ottó, *Mózer* Ernő, *Dési* Géza országgyűlési képviselők, *Gaár* Vilmos, *Glücksthal* Samu, *Bódy* Tivadar felsőházi tagok, *Dorner* Gyula min. tan., *Sümeghy* László dr., *Szilágyi* Sándor, *Glück* Frigyes, *Becsey* Antal, *Ereky* Károly v. miniszter, *Némethy* Béla és *Karkas* Rezső szőv. tanácsnokok, *Steuer* György min. tanácsos, *Bayer* Antal, *Reményi-Schneller* Alajos, a Községi Takarék vezérigazgatója, *Szécsi* Ernő dr. tisztifőorvosh., *Hollós* Ödön, a Kereskedelmi Bank igazgatója, *Burghardt-Bélaváry* Rezső igazgató, *Scheuer* Róbert tvhatósági tanácstag, *Erősdy* Sándor és *Morvay* Zsigmond ny. főispánok, *Girardi* Tibor, báró *Babarczy* Jenő, *Oszoly* Kálmán igazgató, *Bucsánszky* Bertalan ker. elöljáró, *Csécsi Nagy* Miklós udvari tanácsos, *Bibithi Horváth* János, *Politzer* Gusztáv dr., *Faber* Fülöp, *Huberth* Vilmos, *Benczur* Valdemár, *Németh* Béla, *Ledermann* Mór, *Körmendi* Jenő autobuszigazgató, *Orova* Zsigmond dr., *Kerekes* Ödön, *Erdei* Henrik, *Sajó* János, *Pompéry* Elemér, *Róna* Sándor, *Kiss* Gyula és még többszázan mások.

Lelkes ovációval fogadták *Kozma* Jenőt, az Egységes Községi Polgári Párt és a Polgári Egység Klubja elnökét, aki nagyobb beszédben köszönte meg a bizalom és szeretet impozáns megnyilvánulását és szólott azokról a kérdésekről, amelyek a főváros társadalmát a legélénkebben érdeklik.

Kozma Jenő beszéde

— Látom, — mondotta *Kozma* Jenő, — amikor külföldi tanulmányi utamról visszajöttem, hogy a demagógia máris orgiákat ül a fővárosban. Ezek a tág lelkiismeretű elemek a szélsőséges licitálásba kezdtek, hogy a választókat maguknak megnyerjék. A legtöbben a *német választással* foglalkoznak, vannak, akik a *Hitler* ellen való hadakozásból akarnak híveket szerezni és vannak, akik Hitler dicséretéből próbálnak politikai erőt nyerni.

Elfelejtik azt, hogy más a demagógia és más a reálpolitika.

És elfelejtik azt is, hogy Hitler most 107 taggal ül a parlamentben és mindent revokál, amit akkor mondott, amikor felelőtlenül hangoztatta elveit. Látjuk nála is, hogy más az uccai politikája és más a reálpolitika. Ma már alkotmányos úton kíván érvényesülni és a legmegkapóbb eszmét, a német nemzeti vagyon védelmét hirdeti a francia mohóságok és követelések ellen, amely maga alá gyűri a polgárság erejét és a munkásság kereseti lehetőségét. Ez a nacionalista Hitler-program és aki mást mond, a saját malmára akarja hajtani a vizet.

Ez a német nacionalista politika az, amelytől itt nálunk Budapesten egyesek rettenetesen félnek, mások pedig hasznot akarnak belőle húzni.

— Örömmel állapítom meg, hogy itt látom a főváros kerületeinek régi, kipróbált vezetőit, akik eddig is eredményesen dolgoztak a polgárság javára és örülök azon, hogy itt álltok nagy tömegekben mögöttünk akkor, *amikor talán a főváros népe egy választásban fogja magát kiélni.* Sajnálom, hogy száznál többen nem kaphattak helyet körünkben, mert termeink már nem tudták befogadni híveinket, de tudom azt, hogyha most innen el is távoztak,

érzésben velünk vannak azzal a sok ezer és ezer polgárával ennek a városnak, amely látja, hogy nem a demagógia, hanem a komoly tenniakarás és a tettek által védtük meg a multban és védjük meg a jövőben is az ő érdekeiket.

Budapest polgárságának 98 százaléka úgyszólván a városi politika iránt érdeklődik. Ez a párt, amelynek élén állok, az országos politika mellett elsősorban a városháza dolgai iránt érdeklődik és a mi városi politikánk, amelyet évek óta propagálunk és amellyel, hisz mindenki tudja, számottevő sikereket értünk el, *az egyedüli reálpolitika a főváros adózó és dolgozó polgársága érdekeinek megvédésében.* Nem lehet panasz objektív ember előtt arra a tevékenységre, amelyet mi a főváros és annak polgárai érdekében kifejtettünk és az ellen a polgári elgondolás ellen, amelyet mi képviselünk és érvényesítünk. Ennek a városnak a polgársága nem akarhat mást, minthogy *köze legyen a város dolgainak intézéséhez és súlyát, erejét, reálpolitika útján a mi programunk által fejthesse ki.*

— Ha körülnézünk a demagógia frontján, látjuk, hogy ördögöt festenek a falra. Senki sem beszél a villany és gáz árának a felemeléséről és mégis

akad demagógia, amely azt mondja, hogy fel akarják emelni a közszolgáltatások árát, de ők majd nem engedik.

Senki sem akarja felemelni a közszolgáltatások díját és nem hangzott el ilyen irányban semikor előterjesztés. Tehát átlátszó demagógia: küzdeni valami ellen, ami nem is létezik. *Mi nem fogjuk követni a demagógiát, mi a reálpolitikát érvényesítjük* és a polgárság józan és megfontolt elemei könnyen átláthatnak azokon a szándékokon, amellyel a tömegeket a demagógia magához akarja csalogatni.

— Tudjuk mi nagyon jól, hogy rettenetes gazdasági krízis idejét éljük, amelynek nem oka sem a kormány, sem a főváros, hanem az egy általános világgazdasági helyzet következménye. És amikor arról van szó, hogy az ügyek intézésénél új adókat hozzunk be, avagy a takarékosság érvényesítését vegyük igénybe, mi a takarékosságot hirdetjük és minden felesleges kiadást, amit csak lehet, törölünk. Lesznek, akik megint azt fogják mondani, hogy mi új adókat akarunk behozni. Ezt előre demagógiának minősítjük, és nem engedjük, hogy bárki úgy játsza ki magát, mint aki a polgárságot ettől a festett ördögtől megmenti.

— En éppen most mondottam meg ultimátumképpen a polgármesternek, hogy minden felesleges kiadást törölni kell, új adókról szó sem lehet,

mert a polgárságot megterheléssel és új adókkal megnyomorítani ezután sem engedhetjük.

— En a választások megtartása mellett vagyok,

nem ijedek meg az árnyékomtól, mert jól tudom, hogy a főváros polgársága nem szólamok és nem a demagógia után indul, hanem azt nézi, ki tett eddig is érdekében és ki az, aki csak a szenvedélyeket akarja felkelteni. *Azok a rakéták, amelyek körülöttünk folyton felrepülnek, csak a demagógia hangos puffogtatásai,* de az a nagy tábor, amelynek vezetőit itt látom, megteszi a maga kötelességét abban a tekintetben is, hogy felvilágosítja a főváros polgárságát: nézzen körül a világban, nézzen körül szomszédainknál és látni fogják, hogy

hova vezetett a szélsőség,

Már sok helyen belátták azt, hogy a demagógia a polgárság zsebébe nyúl és úgy viszi romlásba a közületet.

— A polgárság érdekeit veszélyezteti a demagógia és hiszem, hogy ennek a pártnak aktivitása el fogja érni azt, hogy odujába visszavonul a demagógia és azok az elemek, amelyek kizárólag a polgárság zsírjából élnek. Mi vagyunk az adófizetők érdekében dolgozók és

az adófizetőknek meg kell gondolniok, kire szavaznak és ki képviselje őket.

Vigyázzunk jól, hogy azok az álszociális alkotások, amelyeket a szélsőségek megvalósítani akarnak, ne vegyék a polgárság vérét. *Most a legfőbb szempont a takarékosság, ne kívánjon most senki luxust.* Én százszázalékig vallom *Ernszt* Sándor tételét: a legszigorúbb takarékosságot, amely ezt az országot és a fővárost előbbre viszi. Amikor orosz gazdasági harccal állunk szemben, nem lehet azt mondani, hogy a kormány okozza a bajt. Baj van az egész világon és *a polgárságnak takarékossággal kell visszaverni azokat a támadásokat, amelyet egyrészt az orosz front, másrészt a demagógia frontja folytat ellenünk.*

— A városi választások előestéjén fogjon össze a polgárság.

Gondolja meg, hogy a jelszavak, a demagógia hirdetése a polgárságot teszi tönkre és önmagába döfi a kést, ha azokat támogatja, akik demagógiával a polgárság érdekeit veszélyeztetik.

— A polgárság mindent veszthet, de semmit sem nyerhet, ha eltűri a demagógia érvényesülését.

— *A főváros polgári társadalmát harcra, küzdelemre hívom fel a demagógia ellen, ott kell lenni mindenkinek, ami táborunkba, ahol a polgári önérzetet, a polgárság érdekeit, a multat és a tradíciót akarjuk megvédeni és az országot és fővárost egy jobb jövő felé vezetni.*

Percekig zúgott a taps *Kozma* Jenő nagyhatású beszéde után. Az óváció és lelkesedés csillapultával

Becsey Antal

az Egységes Községi Polgári Párt nevében köszöntötte *Kozma* Jenőt. — Üdvözlöm a vezért, — úgymond — baráti és párthűséggel, a vezért, aki eddig

SALGÓTARJÁNI
„PERPETUUM“
a legtökéletesebb tartamégésű kályha, a legalkalmasabb hazai szén tüzelésére. Beszerzési ára a csekély tüzelőanyagfogyasztás révén gyorsan megtérül!
MINDEN LAKÁS DÍSZE!

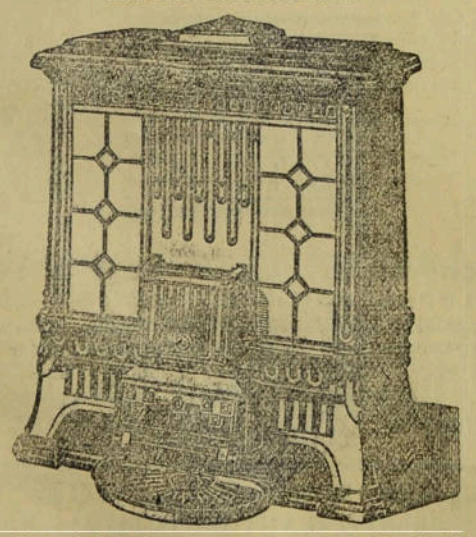

Budapest-Salgótarjáni Gépgyár és Vasöntő rt.
Központi iroda: VI., Aréna út 128
Városi lerakat: VI., Andrássy út 29
CÍMRE ÜGYELNI!
KAPHATÓ MINDEN JOBB VASKERESKEDÉSBEN IS!

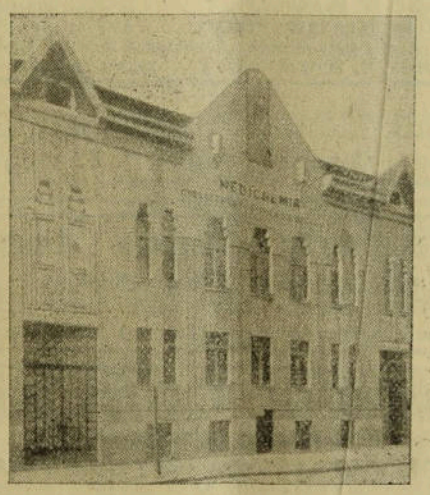

Medichemia gyógyszerkészítmények gyára r.-t.
Budapest, X., Hölgy ucca 14

Zománctáblák, réztáblák
zománcjelvények
Dr. Bossányi László
Budapest, I., Naphegy ucca 13 ○ Telefónszám: Automata 536-10

Gyöngyösi István
Budapest, VIII., József körút 9. sz.
okl. gépészmérnök központi fűtési, vízvezetéki és egészségügyi berendezési vállalata.
Telefón.: J. 383-33

MÉRNÖKI SZAKÜZLET
A „GAMMA“ FINOMMECHANIKAI GÉPEK ÉS KÉSZÜLÉKEK GYÁRA R. T.
ELADÁSI OSZTÁLYA
Budapest, IV., Múzeum körút 41.
TELEFÓN: AUT. 860-96. ○ TELEFÓN: AUT. 860-96.

KÖVEZ, UTAT ÉS VASUTAT ÉPÍT BÉRHENGERLÉST VÁLLAL KÖVEZŐ ÉS ÚTÉPÍTŐ RÉSZV.-TÁRS.
BUDAPEST IX, THALY KÁLMÁN U. 41. TEL.: J. 302-66

is kipróbált tudással vezetett mindannyiunkat. Mindenkinek el kell ismerni, hogy

a polgári egység és a munka gondolatát propagáltuk minden erőnkkel,

amire most nagyobb szükség van, mint bármikor. *Keleten piroslik az ég alja, nyugaton is pislog a keleti rém fáklyája, hogy felgyujtsa a munkát és a polgári gondolatot.* Mi nem ijedünk meg ettől, mert minket megperzseltek és így immunizáltak bennünket. De védekezni fogunk, mert van mit féltenünk: *a munkát, a termelő munkát, amiből élünk,* ami kenyeret ad minden dolgozónak.

— Hitvallást teszünk itt a pártvezérnek, hogy amikor csatasorba szólít e célok érdekében, az ő hívó szava a mi szívünkhöz vezet.

Mi követjük a vezért s meggyőződésünk, hogy a csata a mi diadalunkkal fog végződni *(Lelkes taps és éljenzés).*

Ereky Károly

felszólalásában azt fejtegette, hogy a ma reálpolitikájában milyen óriási jelentősége és hatalma van a közgazdasági politikának. Örömmel hallotta, hogy a párt vezére, *Kozma* Jenő is ezen az állásponton van és kijelentette, hogy a jövő várospolitikáját is a gazdasági kérdések fogják dominálni. Ezután a *munkanélküliség* kérdéséről beszélt és rámutatott arra, hogy a boldogulás útját nagymértékben akadályozza az, hogy mindenki a régi, kitaposott pályákon, foglalkozási ágakban akar elhelyezkedni és

senki sem keres új elhelyezkedési lehetőségeket.

A budapesti sertésvásárokon sokszor diplomás emberek vállalkoznak 30—40 pengős havi keresetért hajesárszerepre, ugyanakkor Angliából kell hozatni magyar szakember híján szalonnamestert százfontos fizetéssel, mert nálunk senki sem érti ezt a rendszert,

— A gazdasági és politikai boldogulás feltétele, hogy az egész gazdasági életet újra organizáljuk.

Budapest ne csak politikai, hanem gazdaságilag is fővárosa legyen az országnak, Budapest legyen Magyarország organizációs központja és minden polgár, minden munkás érezze, hogy boldogulása a főváros sorsától függ. Adja Isten, hogy *Kozma* Jenőnek politikai sikereihez hasonló közgazdasági sikerei is legyenek, *mert e közgazdasági sikerek lesznek átütő erői a magyar boldogulás politikájának.*

Szabó Sándor,

az Egységes Párt alelnöke nagyhatású beszédében az ellenzéki pártok korteshadjáratáról emlékezett meg. — Nem hallunk ezeken az oldalakon semmi komoly programot, — mondotta — egyetlen olyan ideát, amely alkalmas volna a bajok legyűrésére, csupán csalogató hangokat. Ezután azt fejtegette, hogy

ennek a pártnak a programja az egyetlen komoly program, amely a polgárság számára jobb jövőt, életet jelent.

Biztosra veszi, hogy e párt, amelyben annyi érték van tömörítve, *sikerrel és győzelemmel kerül ki a bekövetkező választásokból is.* Csak az szükséges, hogy a polgárság értékeit a jövő Nagy-Budapest szolgálatába állítsuk.

Wellisch Andor és *Kollmann* Dezső dr. felszólalása után lelkes hangulatban ért véget az első őszi pártvacsora.

Erődy Kálmán — tankerületi főigazgató

A kormányzó dr. *Erődy* Kálmánt, az Eötvös József reáliskola igazgatóját, a Fővárosi Alkalmazottak Nemzeti Szövetsége Oktatóosztályának elnökét az elmult napokban *tankerületi királyi főigazgatóvá* nevezte ki. Ez a kitüntetés az egész fővárosban, de főleg a budapesti oktatószemélyzet körében a legnagyobb örömet keltette. *Erődy* Kálmán harminc esztendeje áll a székesfőváros szolgálatában, a főváros iskoláinak jóformán valamennyi típusára diplomája van és az elmult három évtized alatt mint tanító, tanár, tanulmányi szakfelügyelő szolgált, jelenleg pedig a IV. ker. reáliskola igazgatója és a községi középiskolák fővárosi felügyelője. A budapesti oktatószemélyzet körében alig akad valaki, aki a főváros közoktatásügyét, annak közigazgatását, elméleti és gyakorlati problémáit úgy ismerné, mint *Erődy* Kálmán dr., aki a közoktatásügy minden fokozatában és ágazatában működött és saját erejéből emelkedett fel mai pozíciójába. *Erődy* Kálmán dr. tanügytársadalmi működése is igen széles keretű és a főváros oktatószemélyzetének erkölcsi és anyagi érdekeinek szempontjából is nagyon eredményes. *Erődy* Kálmán kitűnő szervező erő, hetedik éve elnöke a Fővárosi Alkalmazottak Nemzeti Szövetsége Oktatóosztályának és ezideig egyedül csak neki sikerült az oktatószemélyzet mind a négyezer tagját egy egyesületbe tömöríteni, továbbá az oktatóosztály és a tisztviselőosztály között a meleg kollégiális viszonyt megteremteni. *Erődy* Kálmán a munka embere. Hivatalos és társadalmi nagy elfoglaltsága mellett a szorosan vett tudományos munka terén is sok értékeset alkotott. Tankönyveit, térképeit a legtöbb hazai középiskolában használják. Tanügyi és nemzeti szempontból azonban kiemelkedő jelentőségűek és figyelemreméltóak azok a tanügyi kiállítások, amelyeket a kormány felkérésére *Erődy* Kálmán irányított és rendezett. Első helyen áll az Országos Tanügyi Kiállítás (1928), ennek tanulságai évtizedekre programot adtak a magyar közoktatásügy számára. Nem kisebb fontosságú Magyarország részvétele a genfi Nemzetközi Kulturális Kiállításon. A magyar csoportot — mely 36 résztvevő nemzet között első helyen állott — *Erődy* Kálmán rendezte. Kiválóan tudományos értékű az elmult tanév végén rendezett Középiskola Földrajz-pedagógiai Kiállítás, amely a modern földrajzoktatás számára egészen új utakat és módokat jelölt meg. *Erődy* Kálmánt kitüntetése alkalmából a főváros társadalmának reprezentánsai, a különböző fővárosi tanáregyesületek számos küldöttsége és az oktatószemélyzet százai keresték fel üdvözletükkel.

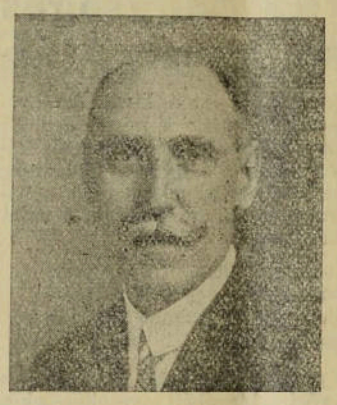

HAJNAL IMRE
okl. mérnök, építési vállalkozó
BUDAPEST, I., Attila körút 47. szám
Telefón: Automata 528—64.

ADLER HENRIK Épületbádogos és szerelő vízvezeték, csatorna, központi fűtés, és egészségügyi berendezések vállalata
Újpest, Kolozsvári u. 29. Telefón: 940—70.

LANG ÁRPÁD szobafestő és mázoló
BUDAPEST, VI. KER., KASSAI ÚT 81. SZÁM. (SAJÁT HÁZ)
MŰHELY: VIII. KER., MÁRIA TERÉZIA TÉR 7. SZÁM

TELEFÓN: 935—10.
REICHENBÚRG JENŐ
épület-, műlakatos és vasszerkezetek gyára
BUDAPEST, VI. SZABOLCS UCCA 6.

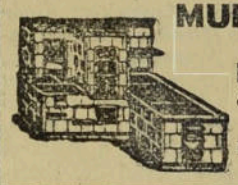
MUNKÁCSY GYULA
Cégtulajdonos:
Munkácsy Ernő
épület- és műlakatosmester, takarék-tűzhely és kályhakészítő
Budapest, VIII., Rózsa utca 39.
Telefón: J. 312—80.

UNIVERSAL TELEFÓN: J. 348-12.
GRAFIKAI SZAKÜZLET RT.
SZÁLLÍT NYOMDAI GÉPEKET ÉS ANYAGOKAT
BUDAPEST VIII, RÁKÓCZI TÉR 2. (Bejárat Salétrom u. 2)

SÁMUEL GYÖRGY
épület,- díszmű-bádogos és egészségügyi berendező
BUDAPEST, VI, ARADI U. 45. TELEFON: AUT. 223-62.

KLEMENT ANDRÁS
Jégszekrények, bor- és sörkimérő készülékek gyára és raktárai
BUDAPEST, VII., KIRÁLY U. 27
az udvarban
Telefón: József 401—10.

KŐSZÉNBÁNYA 'S TÉGLAGYÁR TÁRSULAT PESTEN,
(DRASCHE)
BUDAPEST, V., KLOTILD UCCA 3.
TELEFON: AUTOMATA 255—54, 255—55 és 255—56.

Az 1924. évi XVIII. t.-c. alapján szervezett
IPAROSOK ORSZÁGOS KÖZPONTI SZÖVETKEZETE
Postatakarékpénztári számla: 10517 — Postatakarékpénztári csekkszámla: Kisipari hitelakció: 44590 — Giroszámla: MAGYAR NEMZETI BANK — TÁVIRATCÍM: IPKÖZPONT
KÖZPONTI OSZTÁLYOK: BÖROSZTÁLY, ÉPÍTŐIPARI OSZTÁLY, FAIPARI OSZTÁLY, KISIPARI HITELAKCIÓ, KERESKEDELMI OSZTÁLY, TEXTIL KÖZSZÁLLÍTÁSI OSZTÁLY
BUDAPEST, VII., KÁROLY KIRÁLY ÚT 3/c
TELEFÓNSZÁM: JÓZSEF 463—39

TOST és MOLNÁR
kereskedelmi és tájkertészet
TELEFÓN: ZUGLÓ 66—36
BUDAPEST, VII., Erzsébet királyné út 39
TÁJKERTÉSZET
TERVEZÉS ÉS KIVITEL
FAISKOLAI CIKKEK
gyümölcs- és díszfák, gyümölcs- és díszcserjék, szőlőojtványok, rózsák, évelők és minden más a kertészethez tartozó anyagok. ELSŐRENDŰ MINŐSÉGBEN!

Ipartermék Értékesítő R.-T.
Budapest V, Zoltán u. 7-9. Tel.: A. 110-18

SPITZER SALAMON NAGYIPAROS
központi fűtés, vacuum és légfűtés, szellőztető berendezés, légszesz, vízvezeték és egészségügyi berendezési munkák valamint épület és díszmű bádogos munkák gyártelepe
BUDAPEST, V., PANNONIA UCCA 54 TELEFÓN: LIPÓT 934-31

BIEBER KÁROLY Aranyérmekkel többszörösen kitüntetve.
ÉPÜLET- ÉS MŰLAKATOS MESTER Alapítási év: 1888.
Szultzberger-féle ablak-rugzárak, vasszerkezetek, tűzhelyek gyártása
BUDAPEST, II, TÉGLA UCCA 6. Telefón: Aut. 571—92.

TÖRÖK ÉS JUHÁSZ BUDAPEST, VI.
FESTŐIPARI VÁLLALAT Pohneházy-u 44
Elvállalunk mindennemű szobafestő, épület-, butormázoló és fényező munkát Telefón: A. 907-03.

Használja munkáinál a világhirű **egresi gipszeket**
Legjobbak, legkiadósabbak, legjobb kötőképességűek
Kaphatók: **Gipszet Árusító R. T.** Budapest
V, Erzsébet-tér 5. — Tel Aut. 805-25 — Sürgönycím: GIPSZ Budapest

„SANIT F" CEMENTHABARCSTÖMÍTŐ
Gyártja: POSNANSKY ÉS STRELITZ
aszfalt-, fedőlemez- és kátrány-vegyitermék-gyár
Budapest, V., Lipót körút 27. ■ Tel.: Aut. 228-29., Aut. 282-85

Czeglédy János Jenő
műkőáru-készítő, fal- és padlóburkoló mester
Székesfővárosi és állami szállító kartellen kívül
Budapest, Kistemplom ucca 5. Telefón: József 449-98

HERCZEG JÁNOS asztalos mester lakberendező faipari üzeme
BUDAPEST, IX. KER., VIOLA UCCA 17. SZ.
Telefón: J. 443—90

DELMÁR BÉLA
okl. mérnök, építőmester
Budapest, VI. Benczur u. 17
Telefon 263-40

TIMÁR ÉS QUITTNER
OKL. MÉRNÖK, ÉPITŐMESTER
BUDAPEST, VI, SZÉKELY BERTALAN U. 23
TELEFÓN: AUTOMATA 263—75

NEUMAN FERENC
OKL. MÉRNÖK, ÚTÉPÍTÉSI VÁLLALATA
Iroda: BUDAPEST Telep:
V, Rudolf tér 1 sz. Telefón: J. 442—60
VII, Egressy út 34 Telefón: A. 239—44

THOLT ISTVÁN
Budapest, II., Donáti u. 26. Telefón: Aut. 516-75
OKL. MÉRNÖK — Tervez és készít: központi gőz-, víz- és etagefűtést, vízvezetéket, csatornázást és szennyvízderítő telepeket

DITTLER FERENC
ÉPÍTŐMESTER
BUDAPEST, VIII., Baross u. 36

Új megvilágításban Sándor Pál és Baracs Marcel kilépése a Lipótvárosi Polgári Körből

A közelmult napokban *Sándor* Pál és *Baracs* Marcell azt a levélbeli bejelentést tették *Glücksthal* Samu felsőházi tagnak, az *Egyesült Lipótvárosi Polgári Kör* ügyvezető elnökének, hogy kilépnek a kör tagjainak sorából. Az erre vonatkozó levél tendenciózus kommentár kíséretében, az egyik esti lap hasábjain nyilvánosságra került. *Sándor* Pál levele azzal indokolja a kilépést, hogy az *Egyesült Lipótvárosi Polgári Kör hajlékot adott az Egységes Községi Polgári Párt választási irodájának* és ezt ők, mint ellenzéki politikusok, nem tartják összeegyeztethetőnek a kaszinóban elfoglalt poziciójukkal.

Alkalmunk volt erről a két feltűnő kilépésről

Glücksthal Samu felsőházi taggal

beszélgetést folytatni, aki a következőkben ismertette az ügy hátterét a *Fővárosi Hirlap* munkatársa előtt:

— Még júniusban történt, hogy *Sándor* Pál, a kör elnöke azt a kívánságát fejezte ki, hogy a párt helyiségeit engedjük át a *Rassay* Károly vezetése alatt álló szabadelvű párt céljaira. Ezt a kérést, mint a kör ügyvezető alelnöke, *kategórikusan megtagadtam*, aminek következményeként *Sándor* Pál elnöki állásáról lemondott. Álláspontomnak az volt a magyarázata, hogy mert a körben a politikai hangulatok és vélemények megoszlanak:

a kör épségének érdekében semmiféle párthelyiséget a körben nem tartunk kívánatosnak.

— Meggyőződésem ugyanis, hogy feltétlenül szakadás állott volna elő abban az esetben, ha a körben politikai választási irodát engedünk létesíteni, mert ez kihívta volna a párttagok egy nagyrészének legélesebb ellenzését.

— Nem felel meg a valóságnak, hogy ott most az Egységes Községi Polgári Párt választási irodahelyiséget tart fenn,

mert erről szó sem volt. A mi pártunk a Lipótvárosban három helyen létesített választási szervezőirodát, *ezek sorában azonban a Lipótvárosi Polgári Kör nem szerepel.* Ugy ahogy megtagadtam a Rassay-pártnak a helyiségek átengedését, épúgy nem gondolhatott senki arra, hogy az *Egységes Községi Polgári Párt* a kör helyiségében hasonló céllal helyet kapjon. Ez az objektív története *Sándor* Pál kilépésének.

Idegenforgalmi propaganda-irodát létesít a főváros Bécsben a Kärntnerstrasse legélénkebb részén

A főváros idegenforgalmi propagandája sokoldalú és költséges kísérletezések után, most úgylátszik, végre jó útra terelődik. A főváros intéző körei tisztában vannak azzal, hogy nem az *amerikai hajókon* kell propagandát csinálni, nem Ausztráliában vagy Izlandban kell keresni a budapesti idegenforgalom lehetőségeit, hanem itt a szomszédban, az osztrák fővárosban, amely az európai idegenforgalom egyik központja, ahol legalább tizenötször annyi idegen fordul meg minden esztendőben, mint nálunk. Statisztika állapította meg, hogy *a Bécsbe érkező idegeneknek alig 10 százaléka jön tovább Budapestre*, aminek egyedüli oka a megfelelő propaganda hiánya. Ha ezt a tíz százalékot csak legalább 40-re felemeljük, valamely alkalmas eszköz segítségével, ez olyan eredmény, amely megéri az érte hozott áldozatokat. A közelmultban *Kovácsházy* Vilmos, a közlekedési ügyosztály idegenforgalmi ügyeinek referense Bécsben tárgyalt propaganda kérdésekről és ez alkalommal egy igen

kedvező ajánlatot kapott egy olyan bécsi üzlethelyiség bérletére, amely minden tekintetben alkalmas volna a budapesti propaganda-apparátus befogadására.

Ez a helyiség a *Kärntnerstrasse* szívében van és aránylag igen olcsón szerezhető meg, előnyös, hosszabb szerződéssel. *Kovácsházy* Vilmos főjegyző tárgyalásai eredményéről jelentést tett a polgármesternek és a szakbizottságnak és megkapta a felhatalmazást a további tárgyalások lefolytatására. A felhatalmazás birtokában

Kovácsházy Vilmos főjegyző

azonnal Bécsbe utazott és tárgyalásai eredményéről a következőkben tájékoztatta a *Fővárosi Hirlap* munkatársát:

— A székesfőváros wieni propaganda helyisége nem kimondottan menetjegyiroda, sőt ettől a sablontól teljesen eltérő, egészen újszerű intézmény lesz. A helyiséget fényeffektusokkal megvilágított *modern portál teszi feltűnővé*, amelynek reklámtábláján különböző nyelveken csak ennyi a felirat:

Jöjjön Budapestre!

— A helyiségben ízléses vitrineket, állványokat, modern, magyar ízlésű bútorokat, minden elképzelhető propaganda anyagot, képet, könyvet, albumot, brosurát, térképet helyezünk el. A falakon festmények, megvilágított újszerű fotografiák és diorámák szemléltetik *Budapest és Magyarország szépségeit*, látnivalóit, érdekességeit. A vitrinekben és állványokon a magyar ipar, kereskedelem, művészet, kultúra eredményeit és produktumait mutatjuk be. Olyan lesz ez a tágas ízléses helyiség, mint

egy állandó kiállítás,

ami hogy úgymondjam, gusztust csinál Budapest felkeresésére. Természetesen a helyiségben a fővárosi idegenforgalmi hivatal megbízottja nyomban megadja a kívánt felvilágosításokat, kiszolgáltatja a szükséges jegyeket, elvégzi a szállodai szobarendelést és *teljesíti a hozzánk utazó idegen bármilyen megbízását és kívánságát.*

— Biztosra veszem, hogy a propagandairoda felállítási költségein kívül, semmi egyéb kiadása nem lesz a fővárosnak, mert ez önmagát fenn fogja tartani. A bécsi propaganda központ természetesen ezen túlmenő programot is fog kidolgozni. Egyébként már most és az új irodától függetlenül

számos nagyjelentőségű propaganda-újítást vezettünk be Bécsben

Budapest idegenforgalma érdekében. Ezek között elsősorban azt említem meg, hogy a város legjobb helyén, a *Stephansplatzon* kibéreltünk egy világító hirdető oszlopot, amely szintén telítve van mindazokkal az objektumokkal, amelyek alkalmasak arra, hogy az érdeklődést felkeltsék Budapest és Magyarország iránt.

Magyarország aranykoszorús mestere
SZLEZÁK LÁSZLÓ
harang- és ércöntőde, harangfelszerelés és haranglábgyár
BUDAPEST, VI., Frangepán ucca 77. szám
Telefon: Aut. 913-53

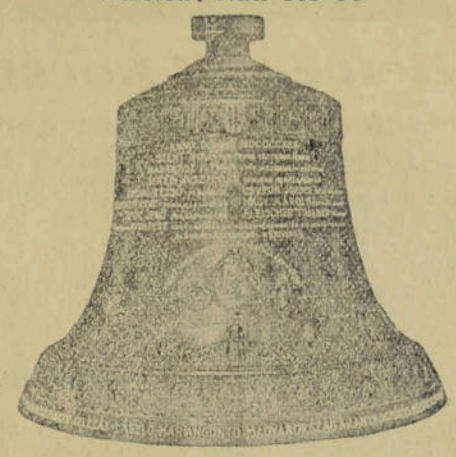

Bazilika részére készült 7945 kg új harang
Az 1900. évi párizsi világkiállításon díszoklevéllel, 1921. és 1923. évi vasipari kiállításon aranyéremmel, az 1925. és 1926. évi kézműipari tárlaton kormánydíszoklevéllel, 1927. és 1928. évi budapesti, székesfehérvári, szentesi és szombathelyi kiállításokon nagy aranyéremmel kitüntetve. — Számos egyházi elismerővel! — Költségvetéssel díjmentesen szolgál! Előnyös fizetési feltételek!

Bründl János udvari szállító
Egészségügyi műszaki berendezések gyára
Budapest, VII., Péterfy Sándor ucca 34. szám
Központi fűtés. — Melegvíz készülék. — Vízvezeték. — Csatornázási- és gázberendezések. — Berendez városoknak vízműveket, csatornázásokat és derítőtelepeket. — TELEFON; József 515—19.

Beér Sándor
TELEFONSZÁM: AUT. 824—29
vésnöki műintézete
Zománc és marott táblák, ruggyanta bélyegzők gyártása
V., Gróf Tisza István ucca 5. (Fürdő u.)

SCHIFF MIHÁLY
paszományos-mester, Budapest, IV.
Prohászka Ottokár ucca 5. (Fölemelet)
EZÜST ÉREMMEL KITÜNTETVE. + TELEFON: AUTOMATA 834-76.
A legszebb kivitelben készítek mindenféle bútorpaszományt, plimó- (paplan) zsinórt, horgolt rózsát, csillag gombot és gombáthuzást. Női ruhadíszeket, bojtokat, rojtokat, öveket, a legprecizebb, művészi kivitelben. Csillárszalmórokat, továbbá selyem- és gyapjúfonal- adjusztálást és minden e szakmába vágó munkát.

STRAUB U. FESTÉK-ÜZLETE
BUDAPEST, IV. KER., PETŐFI-TÉR I.
(Régi Piarista-épület.)
ALAKULT 1854-BEN TELEFÓN AUT.: 884-26

MÜLLER REZSŐ asztalosárúgyár
Cégtulajdonos: Tomancsik György. Alapittatott 1875-ben
A Tomancsik rendszerű magyar-német stb. szabadalmazott ellensúlynélküli tolóablak egyedüli gyártója. Arany és ezüstéremmel kitüntetve.
VII., RÓNA UCCA 31. Telefón: Z. 63—58

BÁRÁNY JÁNOS CIPÉSZ MESTER
Arany és ezüst éremmel kitüntetve.
BUDAPEST, IX., GRÓF HALLER UCCA 18.

TRES R.T.
BUDAPEST
MAGYAR GYÁRTMÁNYAI
AZ EGÉSZ VILÁGON EL VANNAK TERJEDVE.

MÁTYÁSSY ANTAL ÉS FIA
MÁZOLÓ- ÉS FESTŐMESTER
BUDAPEST, X. KER., FÜZÉR UCCA 17/a
TELEFÓNSZÁM: K. 74—48.

Textilipari Feldolgozó és Értékesítő Szövetkezet
Budapest, VIII., Rökk Szilárd ucca 20
Telefón: József 439—91

Bauer Dénes utóda, HOFFMANN DÉNES
okl. mérnök
II., Szász Károly ucca 5.
Telefón: Aut. 539—59
bádogos, gáz, vízvezeték, csatornázási, központi fűtési vállalkozó

SCHÄFFER KÁROLY
okleveles mérnök
Vasút-, út-, betonépitési vállalkozó kövező-mester
Budapest VIII., Aggteleki ucca 17. Telefon: József 325-88

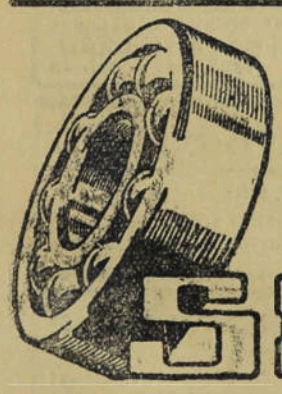

Svéd golyós és görgős csapágyak. Spec. automobil és motorkerékpár csapágyak, coll és millimeter méretben. Teljes közlőműberendezések. Acélgolyók.
SKF
SVÉD GOLYÓSCSAPÁGY RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 55.
Telefón: J. 388-57, 402-78 ——— Sürgönycim: ESKAEF Bp.

Rietschel és Henneberg
Részvénytársaság
Budapest, VIII., Práter ucca 12. szám.
Telefon: József 525—18.
Központi fűtések, vízvezetéki és csatornázási berendezések

HIRSCH LASZLÓ
ÚT- ÉS VASÚTÉPÍTÉSI VÁLLALAT
I. KERÜLET ELEK UCCA 9
TELEFÓN: JÓZSEF 321—17. SZÁM

Férfi-, női, autó-, motor-, sport-, gyermek-bőrkabátok és szőrméskabátok
Fővárosi tisztviselőknek engedmény. — Külön mértékosztály.
Kiss Gyula
bőrruházati üzlete
BUDAPEST, IV., Kammermayer Károly u cca 1
Telefón: Automata 895—82.

Vállalkozási Hirlap

Hetven új kocsit építtet a BSZKRT

Transzformátorállomás épül a BUR-vasút telepén — Szükségessé vált egy újabb beruházási kölcsön felvétele

A munkanélküliség megszüntetésével foglalkozó miniszteri tanácskozások után a kormány felszólította a BSZKRT-t is, hogy a munkanélküliség és a gazdasági válság enyhítésére legalább húszmillió pengős beruházást végeztessen el. A BSZKRT beruházási programjáról

illetékes helyen

a következő részleteket tudta meg a *Fővárosi Hirlap* tudósítója:

— A BSZKRT az idén már eddig is nagyarányú beruházásokat hajtott végre és ezeket folytatja a jövőben is. Az eddig elköltött összeg nagysága meghaladja a tízmilliót és az 1930. év végéig még legalább ötmillió pengőt fog beruházni. Ha a vállalat pénzügyi viszonyai megengedik,

az év végével újabb beruházási kölcsönt vesz fel a társaság,

és ezen a pénzen beszereznek 15 újtípusú távkapcsolású rendszerrel épülő kocsi-garnitúrát, összesen 45 kocsit, 12 pár új ikerkocsit, *összesen hetven új kocsit*. Ezenkívül átalakítanak száz régi motoroskocsit, úgy, hogy ezekbe új, erőshatású motort építenek. Ezzel az átalakítással azt érik el, hogy azok a kocsik is közlekedhetnek pótkocsival, amelyek eddig a motorok gyengesége miatt egyesben közlekedtek. Kicserélik ezenkívül a nagykörúti kábelt és a kőtéri alállomáshoz hasonló transzformáló-telepet építenek a Búrvasút telepén is.

Új versenytárgyalási kiírások

A polgármester versenytárgyalást hirdet:

200.000 kg nyírfavessző szállítására a köztisztasági hivatal részére. Pályázni lehet október 28-án d. e. 11 óráig a köztisztasági hivatal igazgatóságánál.

Föld-, kőműves-, vasbeton- és elhelyezőmunkára a Bihari uccában épülő anyagvizsgáló intézetnél. Pályázni lehet október 14-én d. e. 10 óráig az út- és csatornaépítési ügyosztályon.

Hengerelt vasgerenda szállítására *a Németvölgyi úti* iskolánál. Pályázni lehet október 11-én d. e. fél 10 óráig a középítési ügyosztályon.

100 vagón ipari csont eladására. Pályázni lehet október 22-én d. e. 11 óráig a közélelmezési ügyosztályon.

Versenytárgyalási megbízások

Villanyszerelési cikkek szállítására a köztisztasági hivatal részére: Engel Károly 4620, Gráf Testvérek 1251 P.

Faanyagok szállítására ugyanott: Fischer Henrik 1918 pengő vállalati áron.

Beérkezett ajánlatok

A mult héten tartott versenytárgyalásokon a különböző közmunkákra és közszállításokra a következő cégek pályáztak:

Műkőmunkára a Kun uccai köztisztasági hivatal raktár- és műhelyépületénél: Melocco Péter 3362, Andrea rt. 3127, Lorenz Károly 3457, Kovács József 3480, Schmidt és Kelemen 3840 P-vel.

Szobafestő- és mázolómunkára a Váci úti bérháznál: Szarvas István 4801, Funcsler Móric 4832, Lerchner István 4848, Környei Lajos 5461, Papp Béla 5777, Zafourek Ferenc 5798 P-vel.

Kőművesmunkára ugyanott: Vámos Imre 2170, Robelly Aladár 2320, Forgács István 3630, Ruzicska Béla 3690, Schuller Jenő 4160, Gavora Zsigmond 4205; *a kénuccai munkásbérháznál:* Katona János 3777, Wagner Márton 3950, Novák István 4152, Forgács I. Gergely 5433, Frank Emil 5560, Halaman Pál 7254 P-vel.

Föld-, vasbetón-, kőműves- és elhelyezőmunkára a Miskolci uccában lévő autobuszüzemi főmühely átalakításánál: Zilahy Balogh Gyula 52.019, Mester és Kiss 52.167, Zoltán Géza 54.109, Vaits Sándor 54.530, Morbitzer Nándor 54.886, Paulheim és Weininger 55.489, Rozsnyai és Enőkl 56.992, Popper Ferenc 57.550, Stern Imre 57 ezer 636, Frank Emil 58.071, Sajgó Alfréd 58.291, Kovács Nándor 58.489, Grenyó Bertalan 59.560, Vértes Ármin 59.869, Rheinisch és Wohl 62.542, Berényi Ignác 66.363, Kármán Andor 66.542, Gavora Zsigmond és Prinner Ede 68.963 P-vel.

Makadámszerű rendezésre a Pusztaszeri útnál: Kulás János 36.767, Helfenstein K. 37.027, Szánthó Ferenc 53.524 Benedikt Marcel 54.492, Hajnal Imre 55.577, Engelhárdt Ferenc 59.014, Fundamentum rt. 64.456, Fábián, Somogyi és György 66.255, Klauber és Vajda 66.874, Gravieser Albin 69.764, Marik E. és Tsa 69.946, Neumann Ferenc 70 ezer 113, Heverdle István 73.424, Schweiger Rezső 73 ezer 741, Ámon Antal és fia 75.401, Hollós Ferenc 78.987, Schäffer Károly 111.461 P-vel.

Ideiglenes makadámszerű rendezésre a Perényi és Farkastoroki útnál: Szánthó Ferenc 27.451, Schweiger R. 29.440, Heverdle István 30 ezer 714, Hajnal Imre 31.107, Ámon Antal és Fia 32.944, Kulás János 33.478, Neumann Ferenc 33.590, Krausz Ferenc 33.993, Fundamentum rt. 43.022 P-vel.

Csatornázásra az Aréna út és István út közötti szakasznál: Obendorfer A. és fia 13.995, ifj. Halász H. 14.370, Gravieser Albin 18.495, Fundamentum rt. 19.643, Reinisch és Wohl 20.188, Kovács Nándor 20.554, König, Román és Stein 20.971, Klauber és Vajda 22.262, Gottfried G. 22.450, Farkas Lajos 26.472, Heverdle István 43.022 P-vel.

Beboltozási munkára a Budenz-árok egyik szakaszánál: Skuteczky és Zboray 13.052, Obendorfer A. és fia 13.171, ifj. Halász H. 14.370, Gravieser Albin 18.495, Fundamentum rt. 19.643, Reinisch és Wohl 20.188, Kovács Nándor 20.554, König, Román és Stein 20.971, Klauber és Vajda 22.262, Gottfried G. 22.450, Farkas Lajos 26 ezer 472, Heverdle István 29.418 P-vel.

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros polgármestere a köztisztasági hivatal részére szükséges 200.000 kg **nyírfavessző szállítására** nyilvános írásbeli versenytárgyalást fog tartani.

A polgármester felhívja azokat, akik erre a szállításra vállalkozni akarnak, hogy írásbeli ajánlataikat **1930. évi október hó 28-án délelőtt 11 óráig** a székesfővárosi köztisztasági hivatal igazgatóságához nyujtsák be.

Az ajánlatokat az ugyanakkor és ugyanott tartandó versenytárgyalás során fogják felbontani. A versenytárgyaláson az ajánlattevők vagy igazolt képviselőik jelen lehetnek.

Budapesti (Budapesten cégjegyzett) vállalkozók ajánlataikat postán nem küldhetik be.

Bánatpénzül a versenytárgyalási hirdetés számára való hivatkozással a központi számvevőség VI. ügyosztályának (Központi városháza, III. emelet 371. ajtó) előzetes számfejtés után, az ajánlati végösszeg 2 (kettő) százalékát kell a központi pénztárnál a versenytárgyalást megelőző napon déli 12 óráig letenni és az erről szóló nyugtát az ajánlathoz kell csatolni.

Csakis hazai áruval lehet pályázni.

Csak szabályszerűen kiállított, pecséttel lezárt, sértetlen borítékban elhelyezett ajánlatok vehetők tárgyalás alá, elkésve érkező, vagy a feltételeknek meg nem felelő ajánlatok figyelembe nem vehetők.

A székesfőváros polgármestere fenntartja magának a jogot, hogy a beérkezett ajánlatok közül a megajánlott árakra való tekintet nélkül szabadon választhasson, a szállítást megoszthassa, vagy az összes ajánlatokat visszautasíthassa.

Ajánlatot lehet tenni az egész mennyiségre és bizonyos hányadra, vagy csakis egy bizonyos hányadra.

Az ajánlati és szállítási feltételek és az ajánlati ürlapok a köztisztasági hivatalnál naponkint délelőtt 10 és 12 óra között díjtalanul kaphatók.

Budapest, 1930. évi szeptember hó 26-án.

A székesfőváros polgármestere.

BANNER ZOLTÁN
okleveles építész és építőmester
BUDAPEST, I., VERPELÉTI-ÚT 10.
Telefón: LÁ. 6-57. Telefón: LÁ. 6-57.

GATTARINGER FERENC
BUDAPEST, III. KER. LAKTANYA UCCA 5
Különböző rendszerű központi fűtések berendezési vállalata

NAGY GYULA
lakatosárugyára
BUDAPEST,
VIII., Köris-utca 10. sz.
Telefon: J. 348—15.

MARX FERENC villamossági vállalata
Budapest, IV, Molnár ucca 47. Tel.: A. 844-20

az első kéz megbizható és olcsóbb

Saját gyártmányú
MUSICA R.T.
VII., Erzsébet körút 43
(Royal Apollo)
és világmárkás — új és használt — zongorák — javítások is — több éves részletre váltó hélkül. Kezelési költség nincs.
Telefón: József 450-63

KRÉMER IMRE
BÁDOGOS, SZERELŐ, LÉGSZESZ-, VÍZVEZETÉK és EGÉSZSÉGÜGYI BERENDEZŐ
BUDAPEST, VI., PODMANICZKY UCCA 29

Szűcs Béla mérnök, műszaki és vállalati irodája
Budapest, VIII., József körút 69 ● Telefónszám: József 373—67
Tervez, berendez, átalakít: központi gőz-, melegvíz- és légfűtéseket, vízvezetékeket, egészségügyi berendezéseket, önálló központi szivattyú és elektromos világítási telepeket

WIEDERMANN ÁGOSTON
ÉPÍTÉSI VÁLLALATA
BUDAPEST, III., SAN MARCO UCCA 5.
TELEFÓN: 628—38.

Kálmán építési vállalata.
I. Szirtes u. 3/c. J. 456-03.

KÖZPONTI FŰTÉSEK
ÉS EGÉSZSÉGÜGYI BERENDEZÉSEK VÁLLALATA
SZEPESSY SÁNDOR utóda **SZEPESSY GYULA**
okl. mérnök, Budapest, VII., Abonyi-u. 25. Tel.: J. 380-30.

Saját érdekében tekintse meg
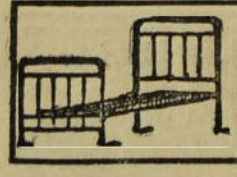
HIKKER réz-, vasbutorgyár
készítményeit. Ágybetétek, gyermekkocsik, ágynemüek, paplanok és legujabb kivitelü kerti butorok gyári árban. **Mintaraktár:** VII., Dohány ucca 22. (Árkád bazár). **Gyár:** VII., Holló ucca 5.

Zwillinger Gyula
ÉPÍTÉSZ
VII., CSENGERY U. 30
TELEFÓN: JÓZSEF 433—69.

Somogyi Soma és Fia
kőfaragómester
Budapest, VIII., Fiumei-út 9.
Alapítva: 1867. Telefon: J. 415-20

ROTTER ZSIGMOND
terménynagykereskedő
Budapest, V., Nádor ucca 17. sz.
Telefón: 297-18, 276-94.

BERKI DEZSŐ
Festék és lakkereskedő
BUDAPEST, VI., Szív ucca 60.
Telefón: Autemata 242—46.

KOVÁCS OSZKÁR BÁDOGOS MESTER
ÉRCKOPORSÓ ÉS TEMETKEZÉSI CIKKEK KÉSZITŐJE
BUDAPEST, IX., TELEPI UCCA 14. SZÁM.
(A Ludovikával szemben.) TELEFON: J. 451—03

Széchenyi Gyógyfürdő
(a Városligetben)
Thermálfürdők, külön szénsavas, lazap, fényfürdők és egyéb gyógytényezők.

FÉMÁRU- ÉS SZERELVÉNYGYÁR
MÜLLER ANDOR
BUDAPEST, VIII., JÓZSEF KÖRÚT 35. TELEFÓN: J. 373—71

SIMOR DÖME mű- és épületlakatos-mester és vasszerkezetek ipartelepe. Sodronyfonatok nagybani gyártása
BUDAPEST, VII., THÖKÖLY ÚT 89. SZÁM
TELEFON: JÓZSEF 894—43.

VARGA ALAJOS gáz- és vízvezeték-szerelő vállalata
ÉPÜLET- ÉS DÍSZMŰBÁDOGOS
BUDAPEST, V., HOLD UCCA 25 Tel.: A. 291-57

Zumpft István
vasút- és útépítő vállalkozó, kövező mester
Kispest, Rákóczi u. 74. szám

STERN IMRE okl. építész, építőmester
Budapest, VII., Rákóczi út 30. Tel.: J. 349-54

Események

Fővárosi Hírlap

Az Egységes Községi Polgári Párt hivatalos lapja.

*

Előfizetési árak:

fél évre . . . . . 12 pengő:

egész évre . . . . . 24 pengő:

Ripka főpolgármester névünnepe. A budapesti polgárság együttérzésének demonstrációjaként *október 4-én*, szombaton este a Gellért-szállóban *Ripka* Ferenc dr. főpolgármester névnapja alkalmából ünnepi vacsorát rendeznek. A vacsorán, amelyen a társadalmi és politikai világ számos előkelősége lesz jelen, több nagyjelentőségű beszéd fog elhangzani.

A polgármester átvette a városházi ügyek irányítását. *Sipőcz* Jenő dr. polgármester hazaérkezett szabadságáról és átvette hivatala vezetését. A polgármester szabadságidejét Raguzában és Velencében töltötte el.

Hattagú bizottság szövegezi meg a kikötőegyezményt. Evekig tartó halogatások után a közlekedési és közigazgatási bizottság legutóbbi ülésén letárgyalta azt az egyezményt, amely a *fővárosi ferencvárosi helyikikötő* és a *csepeli állami kikötő* egymáshoz való viszonyát és jogi helyzetét lesz hivatva tisztázni és leszögezni. Mint annak idején a *Fővárosi Hirlap* megírta, az állam és a főváros külön-külön elkészítették az egyezmény-tervezetet, s miután egyik fél sem tudta teljesen magáévá tenni a másik feltételeit, a székesfővárosi tiszti ügyszség a polgármester utasítására a két egyezmény szempontjainak egybevetésével egy új tervezetet dolgozott ki. Az új egyezmény-tervezet olyan állapotot igyekszik teremteni, amely mindkét fél jogait érvényesíti és *mindkét vállalkozást megóvja a kölcsönös verseny lehetőségétől* és korlátozza az állam beleszólását a helyikikötő ügyeibe. A közgazdasági bizottság hattagú albizottságot delegált az egyezményszöveg végleges megállapítására és az állami kikötőkormánybiztossággal szükséges tárgyalások lefolytatására. E bizottságban *Scheuer* Róbert, *Buday* Dezső, *Wünscher* Frigyes, *Pompéry* Elemér, *Bresztovszky* Ede, *Vörösváry* Miklós foglalnak helyet.

Vas Bernát temetése. A kerepesiúti temető halottasházából csütörtök délután helyezték örök nyugalomra Vas Bernát egyetemi tanárt, a főváros bakteriológiai intézetének elhúnyt igazgatóját. A végtisztességen nagy és előkelő közönség vett részt. Az egyházi szertartás után *Némethy* Béla tanácsnok, *Alapi* Henrik, *Ströszner* Ödön és *Lobmayer* Géza egyetemi tanár mondották el a búcsúztató gyászbeszédeket.

A Pedagógiai filmgyár köszönete Farkas Józsefnek. *Farkas* József dr. törvényhatósági bizottsági tag, a Székesővárosi Pedagógiai Filmgyár ideiglenes vezetésére felkért igazgatósági tag, mint ismeretes, a legutóbbi igazgatósági ülésen lemondott megbizatásáról. Lemondását az igazgatóság nem fogadta el és teljes elismerésének kifejezése mellett az üzem további vezetésére kérte fel *Farkas* József dr.-t, akihez az üzemigazgatóság az alábbi levelet intzte:

Méltóságos dr. Farkas József úrnak, végrehajtóbizottsági tag, Budapest. A Pedagógiai Filmgyár végrehajtóbizottsága szeptember hó 16-án tartott ülésén foglalkozott a Végrehajtóbizottsági Tag Urnak a filmgyár vezetéséről való lemondásával. A végrehajtóbizottság annak megállapítása mellett, hogy *Bizottsági Tag Ur ezt a tisztséget se nem kérte, se nem kereste*, hanem a filmgyár igazgatóságának felkérésére *önzetlenül és díjtalanul vállalta* és azt a végrehajtóbizottság teljes megelégedésére teljesítette is, *nem fogadja el.* Felkéri a Végrehajtóbizottsági Tag Urat, hogy a gyár érdekében a gyár sorsának végleges rendezéséig, ezt a tisztét megtartani és a gyárat tovább vezetni szíveskedjék. Eddigi munkásságáért pedig a végrehajtóbizottság nevében köszönetemet nyilvánítom. Tisztelettel: *Pedagógiai Filmgyár Részvénytársaság, Neményi* s. k. igazgatósági elnök.

Az igazgatóság ezzel a tényével azt a komoly és intenzív munkát igyekezett honorálni, amely a Pedagógiai Filmgyárban, hosszú és reménytelen tétovázás után, *Farkas dr.* vezetése mellett indult meg.

Balló Alfréd gyásza. Súlyos csapás érte *Balló* Alfrédot, a Köztisztasági Hivatal igazgatóját. Édesatyja, *Balló* Mátyás vegyésztanár, a fővárosi élelmiszervizsgáló intézet ny. igazgatója szeptember 27-én 85 éves korában elhúnyt. Hétfőn temették el nagy részvét mellett a rákoskeresztúri temetőben lévő családi sírboltba.

Elutasította a közigazgatási bíróság az örökös tagok választása ellen beadott fellebbezést

A törvényhatósági bizottság közgyülése június 25-én választotta meg az új fővárosi törvény értelmében 22 örökös tagul a következőket: Baracs Marcellt, Bárczy Istvánt, Becsey Antalt, Bednárz Róbertet, Bódy Tivadart, Buday Dezsőt, Csepreghy Hortváth Jánost, Csilléry Andrást, Ernszt Sándort, Gaár Vilmost, Glück Frigyest, Joanovich Pált, Kozma Jenőt, Lédermann Mórt, Németh Bélát, Petrovácz Gyulát, Plathy Györgyöt, Schmidt-Richárdot, Sümegi Vilmost, Ugron Gábort, Viczián Istvánt és Wolff Károlyt.

E választás ellen Gál Jenő és több más demokratapárti bizottsági tag felebbezést nyujtott be a közigazgatási bírósághoz, amely kedden délben döntött és

Gálék fellebbezését elutasította

Indokolásában megállapította a bíróság, hogy a fellebbezés négy pontja közül egy sem helytálló és a választás szabályos volt.

Kitüntetés. *Horthy* Miklós kormányzó a közegészségügy terén kifejtett jótékony tevékenységük elismeréseül *Schmidt* Ferenc dr. egészségügyi főtanácsosnak, a balatonfüredi Erzsébet-szanatórium igazgató-főorvosának és *Bánó* Dezső kormányfőtanácsosnak, a Balatonfüredi Gyógyfürdő R. T. vezérigazgatójának, a magyar vöröskereszt díszjelvény érdemkeresztjét adományozta.

Házasság. *Nagy* Gabriella, a székesfőváros elnöki ügyosztályának tisztviselőnője és *Nagy* István dr. orvos házasságot kötöttek. Az esküvő a Szent Imre herceg úti plébánia-templomban volt, amelyen a hivatal tisztviselői testületileg megjelentek.

Szemle a közélelmezési üzemekben. A főváros közélelmezési szakbizottságának tagjai *Usetty* Béla elnök és *Vajna* Ede tanácsnok vezetésével szombaton megtekintették a nagyvesarnokot, a krisztinavárosi új zárt piacot, az állategészségügyi telepet, a községi kenyérgyárat és tájékozódtak e közélelmezési intézmények mikénti működéséről. A bizottság tanulmányútjának eredményeként az ügyosztály számos vonatkozásban új javaslatokat fog előterjeszteni.

Fogbetegségek és fogápolás. *Ország* Nándor dr., a Társadalombiztosító osztályvezető-főorvosa a Rádió stúdiójában szakszerű és rendkívül tanulságos népszerű előadást tartott. Fejtegetésében elmondja, hogy statisztikai adatok szerint nálunk az ötéves gyermekek hatvan százalékának rossz, szuvas a foga, a felnőtteknél ez a százalék már sokkal roszszabb, körülbelül 94—95 százalék. A fogszú elleni védekezést sikeresen tudjuk eszközölni a hatéves korban. A fogbetegség megelőzésének további eszköze a szájtoalett, továbbá az intenzív, erős rágás. Szájtoalett eszköze az alkalmas fogkefe. Célszerű híg alkoholos szájvíz használata, mely megkönnyíti a magtapadt zsír leoldását. A fogbetegségek megelőzésének, természetesen, legfontosabb kelléke állandó, legalább félévenkénti orvosi vizsgálat.

Az ujságírótestületek Vass József emlékünnepe. A magyar ujságírótestületek vasárnap az *Otthon Írók és Hirlapírók Körének* dísztermében gyászünnepély keretében emlékeztek meg *Vass* József munkásságáról. *Lenkey* Gusztáv, a Magyar Hirlapírók Nyugdíjintézetének elnöke nyitotta meg az ünnepélyt, majd *Bartos* Gyula, a Nemzeti Színház művésze Gyula diák „Temetés után" című versét szavalta el, ezután *Tóth* László szerkesztő mondott emlékbeszédet *Vass* Józsefről. Utána *Dréhr* Imre államtitkár, *Vass* József hűséges munkatársa tartott mélyenszántó előadást *„Dr. Vass József gondolatrendszere"* címen. A kegyeletes ünnepély a Budai Dalárda énekével ért véget.

Páratlan rádiumgazdagsága van a Rácfürdő vizének. Szamek Emil dr., a Rudasfürdő üzembizottságának elnöke javaslatára a főváros meghívta *Mache* dr. bécsi világhírű professzort a Rácfürdő rádiumtartalmának megállapítására. A Budapest Fürdőváros Egyesület meghívására Mache tanár beszámolt a vizsgálat eredményéről, amelyből kiderül, hogy a Rácfürdő vize körülbelül olyan erősségű, mint *Pöstyén* legerősebb emanciójú forrása, de egyenértékű *Baden bei Wien, Marienbad* és *Teplitz-Schönau* vizeivel. A Rácfürdő két forrása 13, illetve 16 billiomod gramm rádiumot tartalmaz literenkint, ami kétszerese a világhírű *gasteini* Elisabeth-Quellenek. Ez a felfedezés remélhetőleg csak fokozza a Budapest Fürdőváros kiépítésére irányuló törekvéseket.

Körséta az Árpád-fürdőváros területén. Az elmult vasárnap délután mutatták be a sajtó képvislőinek dr. *Matta* Árpád országgyűlési képviselő százhalombattai birtokának dunaparti részét. A bemutatóünnepély közönsége *Pöndör* Frigyes igazgató kalauzolása mellett megtekintette e gyönyörű vidéket, amely úgy közegészségügyi, mint gazdasági szempontból kitűnő. Az ünnepély résztvevői a legnagyobb elragadtatás hangján nyilatkoztak a vidék lenyűgöző szépségeiről. *Pöndör* Frigyes igazgató ezután részletesen ismertette az *Árpád-fürdőváros* területét. Rámutatott arra, hogy e festői szépségű és ózondús levegőjű vidéken a legkitűnőbb izóvíz található. Az építkezések megkönnyítését szolgálja a helybeli faluban lévő téglagyár. A közművek bevezetése folyamatban. Az élelmiszerek beszerzését nagyban megkönnyíti az a körülmény, hogy a környék gazdái intenzív tej-, zöldség- és baromfitermeléssel foglalkoznak. A Duna partján körülbelül két kilométeres fronton puha pormentes föveny a legideálisabb strandfürdőéletre nyujt lehetőséget. Ilyen kilátások mellett természetes, hogy a telkek értéke rohamosan emelkedni fog. Vonat- és hajóközlekedés kifogástalan, mert minden tekintetben a közönség érdekeit szolgálja. A házhelyek fizetési feltételei készpénz, vagy 24 havi törlesztés. Vétel esetén a szerződés aláírásakor a vételár 20%-át kell lefizetni, a hátralékos összeget pedig havonta 8%-os kamataival együtt kell törleszteni, mely összegezve kitesz havonta kb. 12 pengőt. Ily csekély törlesztéssel két év alatt a telek kifizethető és az illető nevére átiratható. Értekezni lehet *Pöndör* Frigyes igazgatónál délelőtt 9—1 óráig, délután 3—8-ig az *„Árpád-fürdőváros" Parcellázási és Eladási irodájában VII., Erzsébet körút 38. Telefón: József 373—59.*

A m. kir. osztálysorsjátékot a pénzügyminiszter megbízásából a Pénzintézeti Központ rendezi és bonyolítja le. Október 17-én kezdődik az új jubileumi osztálysorsjáték. Sorsjegyek mennyisége 84.000, a nyereményeké 42.000, tehát *minden második sorsjegy nyer!* A nyeremények összege közel 8 millió pengő. A sorsjegyek hivatalos ára: egész 24 P, fél 12 P, negyed 6 P, nyolcad 3 P, az összes budapesti és vidéki főárusítóknál. A jutalom 300.000 pengő, a főnyeremény 200.000 pengő, úgyhogy a legnagyobb nyeremény szerencsés esetben 500.000 pengő készpénz. Kisorsolás alá kerülnek továbbá 100.000, 50.000, 40.000 stb. nyeremények, tehát úgy a játékterv, mint az árak és a kiváló nyerési esélyek változatlanok.

Balassa Árpád
okl. építészmérnök, építőmester
VI., Vilmos császár út 31. Tel. Aut. 164-13.

JUSTUS SÁNDOR ÉS FIA
Gördülő faredőnyök, acéllemezredőnyök, boltponyvák, vászon-, szövött- és faredőnyök gyára
Budapest, VI. ker. Vörösmarty ucca 24/B.
Alapíttatott 1886-ban. Telefón-interurban: Automata 223—06.

BOGENFÜRST
AUTÓKAROSSZÉRIAGYÁR AUTÓ és GÉPJAVÍTÓ
Budapest, VIII., Fecske ucca 19. Telefónszám: József 413—80
DUCO fényezés. Készít mindennemű karosszériát. Elvállal mindennemű karosszéria- és gépjavitást. — Alapíttatott: 1859-ik évben.

Kőbányai Gép- és Vasszerkezeti Műhely
BISSELICHES MÉRNÖK
Budapest, X, Liget-u. 46. Tel. J. 358-25
Vasszerkezetek, lakatosmunkák, portálok

Fal- és padlóburkoló vállalat
KOCH ÉS SZILÁGYI
Budapest, VI., Eötvös ucca 37. szám
Telefónok: Aut. 290—78 és 296—51.

Aszfalt és Kátrányipar RT
Budapest, V. ker., Nádor ucca 12 ● Telefón: Aut. 262—81, 262—82
GYÁRAK: Budapest, IX., Illatos út 18—20 / Szőreg, (Szeged mellett) } saját iparvágány

VAS UCCA 16
BOSCH SZOLGÁLAT
Telefón: József 393-73.

KOVÁCS A. ÖDÖN GÉPÉSZMÉRNÖK
Budapest, VIII., Bezerédy ucca 8
Telefon: 382 — 93, 408 — 78.
Központi fütés-, vízvezeték-, csatornaielszerelési vállalata.

KISS JENŐ okl. mérnök építési vállalkozó
Budapest, V., Zoltán u. 10. Tel.: Aut. 150-81

OZALID — FÉNY- ÉS ALUMÍNIUM-MÁSOLATOK —
Költségvetések, műszaki tervek, térképek rajzolását és sokszorosítását több színben is vállalja.
MANGLITZ FERENC BUDAPEST,
VIII., JÓZSEF UCCA 12. ● TELEFÓN: J. 431-47.

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros polgármestere nyilvános írásbeli versenytárgyalást hirdet a Rákosvölgyi főgyüjtő VII. ker., Szatmár uccától Gyarmat uccáig terjedő 2.10/1.40 m belméretű 520 fm hosszú szakaszának építési munkáira.

A hivatkozott hirdetményben közölt módozatok szerint a leteendő bánatpénz összege az ajánlati összeg 2%-a.

Az ajánlat benyujtásához szükséges nyomtatványok a IV. ker., Központi városháza, II. em. 285. ajtószám alatt kaphatók két pengő lefizetése ellenében.

A kellően felbélyegzett és borítékban elhelyezett ajánlatokat 1930. évi október hó 7-én (kedden) délelőtt 10 óráig a II. em. 279. ajtószám alatt kell benyujtani.

Az ajánlatok felbontása 1930. évi október hó 7-én (kedden) déli 11 órakor lesz a III. em. 409. sz. helyiségben, ahol a vállalkozók vagy megbízottaik jelen lehetnek.

Budapest, 1930. évi szeptember hó 12-én.

A székesfőváros polgármestere.

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros polgármestere nyilvános versenytárgyalást hirdet a X. kerület, Rákoskeresztúri köztemetőben a melegedő-épület építésével kapcsolatosan szükséges föld-, kőműves- és elhelyező-munkákra.

A bánatpénz tekintetében a „Hivatalos hirdetések" rendelkezései az irányadók.

A vonatkozó költségvetési kiírás nyomtatványai ívenként 0.50 pengőért kaphatók 1930. évi október hó 1-től kezdve naponta délelőtt 11—1 órák között a polgármesteri II. (középítési) ügyosztály IV., Központi városháza, III. em. 342. sz. szobájában.

A rajzok, tervek és minták megtekinthetők és a szükséges felvilágosítás megszerezhető Hoffer Ferenc főmérnök előadónál, a Központi városháza, III. em. 313. ajtó alatti hivatalos helyiségben.

Az ajánlatok 1930. évi október hó 20-án (hétfő) délelőtt fél 10 óráig a polgármesteri II. (középítési) ügyosztály III. em. 350. sz. szobájában adandók be. Az ajánlatok ugyanazon napon, ugyanazon ügyosztály üléstermében (III. em., 354. sz.) 10 órakor fognak nyilvánosan felbontatni.

Budapest, 1930. évi szeptember hó 26-án.

A polgármester rendeletéből:
Lavotta s. k.
műszaki főtanácsos

A szerkesztésért és kiadásért felelős: Dacsó Emil. Kiadja: FŐVÁROSI HIRLAP lapkiadó-vállalat. Révai Irodalmi Intézet Nyomdája Budapest, V., Ügynök u. 8. Nyomdaigazgató: Linzer M.

POZSGAY DEZSŐ
építőmester és burkolási vállalkozó
VII., KÖRVASÚT SOR 8.
Saját telepén.

KIRCHKNOPF ISTVÁN Alapítási év 1897 Tel.: Aut. 851-39
Épület- és portálüveges üveg-, tükör-, porcellán-, kőedény- és lámpakereskedés. Aranyhalak és haltartók, aquariumok nagy választékban. Vállalok: mindennemű üvegcsiszolást, épületüvegezést és üvegtetők vízmentesítését
BUDAPEST, IX., KÁLVIN TÉR 8. SZ. (Ref. templom mellett)

JONKE KÁLMÁN
KERTÉPÍTŐ
II., RETEK UCCA 79/B. FÉLEMELET 3. TELEFON: A. 554-61

„TUDOR" ACCUMULÁTORGYÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
Budapest, VI., Váci út 137-39. Telefon: Aut. 923-08.
Gyárt: Tudor és Varta rendszerű accumulátorokat.

RÓZSÁSI MARTON
FÖLDMUNKAVÁLLALKOZÓ és FUVAROS
BUDAPEST, VIII., THÖKÖLY ÚT 3. SZÁM
Telefon: József 439-29 Telefon: József 439-29

ZIMMERMANN ÉS LOVÁSZ
TAPÉTARAKTÁR, MENNYEZETDÍSZ-GYÁR — FESTŐK ÉS DÍSZÍTŐK
Telefon: József 424—81 Budapest, VII., Almásy-tér 16

DÁVID ÉS KERTÉSZ
kazán- és gépgyár r. t.
Budapest, VI., Mágiya ucca 75—77
Telefon: Lipót 814—46.

SCHÜTZ EDE TELEFON J. 830—45
ÉPÜLET-, MŰ- ÉS VASSZERKEZETLAKATOS
BUDAPEST, VII., THÖKÖLY ÚT 23. SZÁM

Budapest Székesfőváros Ásványvíz-üzeme
HARMATVIZ
A Hungária gyógyforrás szénsavval telített vize.
Kapható mindenütt! Tel: Autom. 530-03.

TARJÁNYI ISTVÁN
SZOBAFESTŐ ÉS MÁZOLÓ
BUDAPEST VII, JÓSIKA UCCA 3
Radiátorok és fűtőtestek szakszerű mázolása és fényezése hőállóan teljes garancia mellett
TELEFON: J. 382—45

INCZE GÁSPÁR műbutorasztalos
Elvállal lakás-, irodai és üzlet-berendezéseket saját tervei és adott minta szerint.
Budapest, I., Bertalan u. 22
Telefonszám: Lágymányos 5—13

CORDATIC
a tökéletes autópneu
Főelárusítás:
Budapest, VI., Mozsár-u. 9.

Karászek Ferenc
Kazán és tartálygyár Telefon: L. 915—07
Budapest, VI., Váci-út 163

BOGNÁR ISTVÁN
ÁCSMESTER
Budapest, X, Gergely u. 69. Telefon: J. 372-48

ÁMON ANTAL és FIAI
KÖVEZŐMESTEREK, ÚT,- CSATORNA- ÉS BETON-ÉPITÉSI VÁLLALKOZÓK, FÖLDMUNKA, VÁGÁNY-FEKTETÉS, MÉSZKŐBÁNYA.
VIII., Futó ucca 10. Telefon: J. 303-85.

BARCSAI LAJOS ÉPÍTŐMESTER BUDAPEST
IRODA: I., APRÓD UCCA 2.
TELEFON: AUT. 533—74.

BIER ÉS WERSCHETZ
okl. mérnök és építőmesterek, építési vállalkozók
Budapest, IX., Vágóhíd ucca 11. sz.
TELEFON: JÓZSEF 363—78, 259—59.

Volt Wellisch Náthán Utóda
Fischer Zsigmond épületfakereskedő
Ajánlja dúsan felszerelt raktárát éliványfa és asztalosáruban stb.
X., Asztalos Sándor-utca 5. Telefon: J. 310-89.

THE NEUCHATEL ASPHALTE COMPANY LIMITED
BUDAPESTEN, Iroda: VI., Vilmos császár-út 31. sz. Telefon Terézia 212—46. Gyár: VI., Váci-út 35. Telefon: L. 914—88. Gyárt és elad Val de traversi mastixot, raffinált bitument, falszigetelő aszfaltot. Készít: Traversi természetes tömörített aszfalt utakat és öntött aszfaltból járdákat és kocsiutakat.
Budapest székesfőváros szerződéses vállalkozója.

Dunakavicsot és Dunahomokot
szállít kocsifuvarban és vasúton saját iparvágányról Budapestről, Adonyból, Bajáról, és Mohácsról
FLEISCHMANN ANTAL Dunakutrási és gőzhajózási vállalat
Budapest, VII, Károly körút 17. Telefon: József 465-62 és 465-63

MITTERMAYER ISTVÁN
épület-bádogos, légszesz- és vízvezeték-berendező
BUDAPEST, VIII., BEZERÉDI UCCA 6. SZÁM
TELEFON: J. 399—75.

Egyesült Tégla- és Cementgyár R.-T.
Budapest, V., Sas ucca 25. szám
Telefon: 230—71, 108—59, 141—52
Évi teljesítő képesség: 12,000 vagón cement, 5,000 „ mész, 80.000,000 darab tégla, 8.000,000 „ cserép
Portlandcementgyár: Lábatlan. — Mészégető: Lábatlan.
Téglagyárak: Buda, Kőbánya, nyergesujfalu

Malcsiner Károly
Lakatos, lemezáru-vasszerkezeti és autóhűtőket gyártó üzem.
Budapest, X. ker. Kelemen-u 27.
Telefon: J. 394-95.

ALAPÍTATOTT: 1918
GAZDAG JÓZSEF ASZTALOSÁRU GYÁRA
Gyárt műbutort, belső berendezéseket minden stilben, továbbá épületasztalos munkákat
KISPEST, PETŐFI TÉR 9. TELEFÓNSZÁM: KISPEST 102

SOVÁNYITÓ GYÓGYTORNA
A Szent Gellért Gyógyfürdő legtökéletesebben berendezett gyógytorna (Zander) termében
Mérsékelt árak!

TOMSCHAY JÓZSEF
TETŐFEDŐ VÁLLALKOZÓ
BUDAPEST VIII, AGGTELEKI UCCA 14a

Révész János
cement-, márványmozaik- és műkőárugyár, betonipari vállalat.
Épületek-, műkő és csatornázási munkák. TELEFON: Ujpest 198.
Központi iroda: UJPEST, ÓSZ UCCA 14.

SCHEUMAN GYULA TELEFON: AUT. 151-67
FESTŐ- ÉS MÁZOLÓ-IPARÜZEM
BUDAPEST, VI., BAJZA UCCA 30

STERN EMIL Telefon: Aut. 906-45
ÚT-, CSATORNA- és MAGASÉPÍTÉSI SZERSZÁM- ÉS MŰSZAKI ÜZLET
BUDAPEST, V., VISEGRÁDI U. 32.

Biológiai szennyvíztisztítók, házi szennyvízderítő aknák, csatornázások
Schweiger Gyula mérnök
VIII. Német ucca 5. szám. Telefon: József 446—74

Alexy György
okl. gépészmérnök
villamossági és műszaki vállalata
BUDAPEST, V., FALK MIKSA UCCA 26—28 SZ.

DIPL. ING. ARCHITEKT — BAUMEISTER
KOSÁLY ÖDÖN
OKL. ÉPITÉSZMÉRNÖK, ÉPITŐMESTER
TELEFON: AUT. 570-41.
BUDAPEST, II, KELETI KÁROLY-U. 15/b.

ZILAHI-BALOGH GYULA
ÉPÍTŐMESTER
Budapest, I., Bornemissza u. 36
TEL.: Lá. 2—32.

Gőz és motor
utihengerlők
bitumenező hengerek
zuzalékszórókkal
Magyar gyártmány
John Fowler & Co. Budapest-Kelenföld
11. sz. postahivatal. Telefon: J. 382-11

STEINHÄUSL ÉS KÖLBER
FESTŐK ÉS MÁZOLÓK
BUDAPEST, IX., TÜZOLTÓ UCCA 3.
TELEFON: József 308—24.

Standard aszfaltok
Oil Trading Company képviselete
MILLINI IGNÁC
Budapest, V., Nádor ucca 6. sz.
TELEFON: AUT. 833—49, 832—77.

PADOZATI MUNKÁK ELSŐRANGÚ KIVITELBEN
slavoniai tölgy- és bükkparkét, táblaparkét egyszerű és diszes kivitelben, aszfaltparkét és hajópadlók
Pestszentlőrinci Parkétgyár és Gőzfűrész Részvénytársaság, Budapest, V., Személynök-utca 15. I. em. Telefon: Aut. 212—44.

Kövezőmester és útépítési vállalkozó
HEISSENBERGER JÓZSEF
BUDAPEST, IX., VÁGÓHID UCCA 9/b SZ.

SPÁNYI ERNŐ okl. mérnök
mélyépítő-, kövező- és bitumenépítő vállalata
Budapest, I. kerület, Győző ucca 5. sz.
Telefon: Aut. 866-96

Ára 50 fillér

Tizenkilencedik évfolyam — Budapest, 1930 október 8. — 40. szám

Fővárosi Hirlap

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Egész évre ..... 24 pengő
Félévre ..... 12 pengő
Állandóan:
GAZDASÁGI ÉRTESÍTŐ

VÁROSI, POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

Felelős szerkesztő: DACSÓ EMIL

MEGJELENIK MINDEN SZERDÁN
Szerkesztőség és kiadóhivatal
BUDAPEST, VI., SZIV UCCA 18. SZ.
Postatakarékpénzt. csekkszámla 40.424
TELEFÓN: AUTOMATA 137—15

Ezerötszáz

ember, ezerötszáz éhező lakott jól *Ripka* Ferenc októberi főpolgármesteri fizetéséből. Csak *egyetlen egyszer jutott* nekik ebéd belőle és az esztendő másik háromszázhatvannégy napjának ebédje még mindig — legalább is — problematikus maradt a számukra. És *csak ezerötszáznak* jutott ez az egyetlen egy ebéd is, a többi sok ezerötszáz még ebből sem részesedhetett. Nem futotta, nem futhatta.

Nem agitálni akarunk a jótékonyság mellett *Ripka* Ferenc nemes, szép cselekedetével. Hiábavaló lenne ez, de meg a ferencnapi ebédet mi inkább szimbolikus jelentőségűnek tartjuk, aminek egyébként az a gyakorlati jelentősége is meg volt, hogy ezerötszáz ember egynapi gondját megszüntette. A szimbolikus jelentőség pedig az, hogy itt vannak emberek, akik a bajokon segíteni akarnak és tudnak is, mert ha kell nemcsak eszüket és szívüket, de akár a maguk anyagi erejét is küzdelembe viszik. Ez az, amiről *Kozma* Jenő olyan ritka jellemzőerővel és a kifejezés tökéletességével mondotta, hogy *Ripka* Ferenc *szívbeli kormányzása*, csodálatos példája *új, áldozatos közszellemet fog teremteni*, új bizalmat, új lelkesedést fog a szívekbe önteni.

Valóban erre van ma szükségünk nagy lesorvadtságunkban: szívbeli kormányzásra és áldozatos közszellemre. Mindenki, akinek a hatalomnak csak egyetlen paránya is a kezébe jutott, a szívével gondolkozzék és tegyen, cselekedjék a nyomorgók érdekében, minden gondolat az ő érdekeiket képviselje és minden intézkedés egy-egy könnyet szárítson le. Akik az országot kormányozzák, akik az intézmények élén állanak, akik az államgépezet legkisebb kerekei is, valamennyien tudnak valamit lendíteni. Ma ne gondolja senki, hogy az ő kicsisége, jelentéktelensége nem számít. Ma mindenki fontos és minden perenek termékenynek kell lennie. A legszerényebb írnok is siessen a munkájával, mert ha szívvel-lélekkel dolgozik, talán azzal, hogy egy lélektelen akta útját megfrissíti, esetleg ezreket juttat egy órával előbb a betevő falathoz. Ez az az áldozatos közszellem, amelyet *Ripka* Ferenc példájának meg kell teremtenie. Nem kis fillérek szánalom-adományát kívánjuk mi ma a magyar társadalomtól. Sokkal többet, azt, hogy mindenki lélekkel dolgozzék, hogy mindenki érezze a maga fontosságát, mindenki tudja, hogy neki is van módja, neki is kötelessége százezrekről gondoskodni.

Ripka Ferenc szolgáltatja a példát ebben a tekintetben is. *Rothermere* lord távirata és a főpolgármester ferencnapi nagy beszéde ennek a legfőbb bizonyítéka. *Rothermere* tanusítja, hogy milyen pompás diplomáciai munkát végzett a főpolgármester Londonban hazája és városa érdekében. A ferencnapi beszéd pedig megmutatja azt, hogy *Ripka* Ferenc idehaza kifejtett munkássága is milyen kivételes eredményeket tud felmutatni. Három nagy munkaalkalom közeli megindulásáról számolt be a főpolgármester, aki elmondta, hogy a tisztviselő és munkás családi házak megépítése, a halálsorompók megszüntetése és a két Duna-híd megépítése százmillió pengőt meghaladó összeget visz bele a főváros gazdasági életébe. Újabb és szintén igen jelentős eredmények a betegápolási díjak elszámolásának megoldása, az új Rókus megépítésének lehetősége. A jövőben pedig ott csillog néhány más még nagyobb terv: *Budapest fürdőváros megvalósítása* és Budapest mélyében rejlő energiaforrások feltárása.

A legsúlyosabb megpróbáltatások idejét éljük és ezekben a napokban csak az igazán egész emberek munkája nyujthat biztos segedelmet. A ferencnapi ünnepség *Ripka* Ferencet ilyennek mutatta be. Nem szónoki beszédek alakzatai és szóvirágai díszítették az ő nevét, hanem tények és cselekedetek felsorolásából bontakozott ki az ő igazi figurája. Olyan egyéniséget láttunk az ünneplés forró levegőjében megjelenni, amilyet sokat kívánunk ennek az országnak és ennek a városnak. És itt nem az ő jótékony gesztusára utalunk, hanem a cselekedeteire, minthogy *Bud* János kereskedelmi miniszter is megmondotta a Ferenc-estén, hogy *a gazdasági helyzet megoldása nem segélyeken, hanem munkaalkalmakon múlik.*

Minden idegünk megfeszül és tekintetünk kutatva, sóvárogva figyel minden mozdulatot, amelyet a hivatottak tesznek, vagy nem tesznek. Az ország életrekelése, vagy végső elbukása függ ma ettől. Mi hiszünk és bízunk. Hiszünk, amíg „szívbeli kormányzást" látunk, bízunk, amíg megvan a lehetőség az új, áldozatos közszellem felélesztésére.

Minden körülmények között biztosítani kell a fővárosi munkások téli foglalkoztatását

Politikai hadakozások helyett gazdasági problémák érdeklik ma Budapest népét
Kozma Jenő nyilatkozata

Az üzemek beruházási munkálatai az egész vonalon megindultak. Ezek a munkálatok, főként a Vízművek beruházási széles munkásrétegeket érdekelnek, mert hiszen a Vízműveknél tömeges földmunkálatokról van szó. E munkálatok gyors megindítása az *Egységes Községi Polgári Párt* érdeme, amely függetlenítette magát a politikai jelszavak hangoztatásától és ahelyett, hogy a közelgő választásokra való tekintettel *politikai hadakozások* terére lépett volna, minden erejét *a gazdasági problémák megoldásának az előkészítésére koncentrálta.* Ez a felfogás nyilatkozik meg azokban a kijelentésekben, amelyeket dr. *Kozma* Jenő, az *Egységes Községi Polgári Párt* elnöke tett a *Fővárosi Hirlap* munkatársa előtt. Beszélgetésünk során mindenekelőtt a készülő költségvetést hoztuk szóba.

Kozma Jenő dr.

ezeket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Köztudomású, hogy a jövő évi költségvetés összeállítása súlyos gondokat okoz. *A költségvetés vitájában teljes erővel részt vesszünk és az egész vonalon érvényt igyekezünk szerezni programunknak.*

Hangsúlyozni kívánom, hogy a költségvetési vitában követelni fogjuk mindazoknak a fővárosi üzemeknek a megszüntetését, amelyek nem tömegszükségletet elégítenek ki,

és amelyek éppen ezért fölösleges konkurrenciát csinálnak a magántevékenységnek. Élénk figyelemmel fogjuk kísérni *a beruházási tételek alakulását*, mert tudatában vagyunk annak, hogy a fővárosnak áldozatokat kell hoznia *a munkanélküliség enyhítése* érdekében. Nem kétséges, hogy a főváros elment az áldozatkészség legvégső határáig azoknak a beruházásoknak a megindításával, amelyek éppen most vannak folyamatban a 8 millió dolláros függőkölcsön és a gépgyárak által nyujtott 17 millió pengős áruhitel keretében. Itt sorozatos munkálatok kiadása esedékes, ellenben

számolni kell azzal, hogy bizonyos tervek még nem készültek el és így egyes helyeken bizonyos számú munkások feleslegessé válnának. Ezt mindenáron meg kell akadályozni.

— Egyetlenegy munkást sem szabad a tél folyamán munkahelyéről elbocsátani, az üzemek vezetőinek és a főváros illetékes hivatali tényezőinek feltétlenül *legalább annyi munkaalkalomról kell gondoskodniok, hogy a feleslegessé váló munkások egész télen át kenyeret kereshessenek.* En már most szükségesnek tartom, hogy erre a kérdésre felhívjam a figyelmet.

Javaslatot kérek az illetékesektől arra vonatkozóan, hogy az egész tél folyamán milyen munkaalkalmak teremtésével lehet biztosítani a fővárosi munkások foglalkoztatását.

— Ha a főváros még november elsején megindítja a szellemi foglalkozású munkanélküliek segélyakcióját, akkor törődnünk kell az ipari munkássággal is. Amennyire nagy örömmel tölt el, hogy a törvényhatósági tanács a szellemi foglalkozású munkanélküliek azonnali alkalmaztatását célzó javaslatomat egyhangúlag magáévé tette, annyira *nagy súlyt helyezek a fővárosi munkások téli munkaalkalmainak a biztosítására is.*

— Meg kell valósítani azt a tervet is, — folytatta *Kozma* Jenő, — amelynek a végrehajtása több ezer munkást juttathat kenyérhez egész télen át. Hangsúlyoztam nem egy alkalommal, hogy

a fővárosnak szakítani kell a makadámutak építésének rendszerével,

amelyeket évről-évre nagy költségekkel javítanak. Ha ezeket az úttesteket mindjárt végleges burkolattal látnák el, akkor *megtakarítható volna az a hatalmas összeg, amit állandóan karbantartásra kell fordítani.* Ilyen körülmények között figyelembe kell venni azoknak a vállalatoknak ajánlatait, amelyek

a rendes évi karbantartási kiadások lekötése mellett hajlandók megépíteni hitelbe az összes szükséges végleges burkolatokat.

E réven sok ezer munkásnak juttathatunk kereseti lehetőséget és egyszerre rendbehozzuk a főváros összes útjait. Jó példával járt elől az állam e tekintetben a *bécs-budapesti* országút kiépítésével és ha itt idegenforgalmi szempontok voltak az irányadók: úgy ez fokozottabb mértékben vonatkozik Budapestre, ahol *az idegenek joggal remélnek elsőrangú, kifogástalan útvonalakat.*

A beszélgetés további során szóbahoztuk *Reményi-Schneller* Lajosnak, a Községi Takarék vezérigazgatójának londoni útját, amely építkezési célokra félmillió font hosszú lejáratú jelzálogkölcsönnek a felvételét célozza. *Kozma* Jenő a londoni út céljairól ezeket mondotta:

— Reménységgel tekintünk a londoni út sikere elé, arról azonban, hogy valóban sor kerül-e jelzálogkölcsönnek a felvételére, jóslásokba nem bocsátkozhatunk, mert hiszen

minden attól függ, hogy milyen feltételeket sikerül elérni.

Azt sem lehet állítani, hogy ezt a pénzt kizárólag

építkezési célokra fordíthatjuk, mert hiszen a hitelezőnek joga van megállapítani, hogy a kölcsönt milyen célokra lehet felhasználni.

Kozma Jenő végül hangsúlyozta a *Fővárosi Hirlap* munkatársa előtt, hogy *a költségvetést feltétlenül egyensúlyba kell hozni.* Bármilyen nehézségeket okoz is ennek az egyensúlynak a megteremtése, deficites költségvetéshez az *Egységes Községi Polgári Párt* nem fog hozzájárulni. A legszigorúbb takarékossági elveket kell az egész vonalon érvényesíteni, mert *adóemelésről, vagy az üzemi szolgáltatások árának az emeléséről szó sem lehet.*

A jubiláló demokraták Vázsonyi ellen

*

A választási küzdelem ma már valósággal tombol Budapesten. A pártok egymásra licitálnak és a budapesti polgárnak csak egy remediuma lehet ezzel a rohammal szemben: az, hogy arra a pártra adja a szavazatát, amely ígéreteiben nem árul el még csak költői fantáziát sem, nemhogy a demagógia ordító trükkjeihez fordulna. A budapesti polgárnak józannak kell maradnia és arra kell figyelnie, melyik párt helyzetfestésében érvényesül az igazság, őszinteség és becsület és hogy melyik párt tud mértékadó lenni az ígéreteiben. Aki reális tervekkel áll elő, aki nem kalandozik el a megvalósíthatatlan ígéretek kancsalul festett egébe, annak joga van számítani a polgárság bizalmára.

Az ártalmas demagógia mellett vannak természetesen, akik a választó szentimentalizmusára számítanak. Ott vannak például a demokraták, akik pártjuk történelmi patinájával akarják elkáprázhatni a szónoki pódium tövében ülőket. A „történelmi patina" harmincöt esztendős. Ez a jubileum bizony inkább gyászünnep lehetne. Nemcsak azért, mert a demokratáknak nincs többé Vázsonyi Vilmosuk, hanem azért is, mert az egykor alaposan kordában tartott alvezérek, akik egymással versengnek és a pártnak nem tud feje nőni, — ezek az alvezérek már régen elvesztették a demokrata-párt régi, tiszteletreméltó tradícióit. Hol van már a régi demokrata program, hol vannak a friss és termékeny ötletek, amelyek valaha igenis alapját, fundamentumát, pilléreit adták meg a városi politikának. *Az ötleteket, terveket, programokat Vázsonyi Vilmossal együtt temették el.* Azóta nincs más fegyvere a demokratáknak, csak a porhintés, a gáncsoskodás, az ígérgetés, de sehol egyetlen termékeny gondolat.

Itt van példának okáért a harmincötéves jubileum ünnepén mondott beszéd. Hol van itt valami olyasmi, ami a főváros javát szolgálná, amiből valami komoly, böles és szép alkotás sarjadhatna. Hát hogyne, követelik a közszükségleti cikkek árának a leszállítását. Mi is követeljük, mások is követelik, csak éppen megesinálni nem lehet, mert akkor a főváros becsukhatja a boltot. Milyen szép dolog követelni valamit, de ha ők is leülnek velünk és számítani kezdenek, meg fogják látni, hogy nem lehet. Ezen a téren el lehet érni egy eredményt és ezt el is fogjuk érni. Testvérpártjuknak, *a Rassay-pártnak, a lapja dobta be a közvéleménybe, hogy Lamotte pénzügyi tanácsnok elkerülhetetlennek tartja a közszolgáltatások árának az emelését. Erre Kozma Jenő kijelentette, hogy szó sem lehet róla és nem is lesz szó róla. Az Egységes Községi Polgári Párt nem fogja megengedni a közszolgáltatások árának felemelését, viszont azt sem ígéri, hogy ezentúl ingyen lehet majd utazni a villamoson.*

A másik jubiláris megállapításuk, hogy „hatalom soha sem vétett a demokrácia két alaptétele: a jogegyenlőség és gazdasági igazság ellen, mint az a kormányzati rendszer, amely ma uralkodik Magyarországon." Hát ez tényleg jubiláris megállapítás. Jubiláris, mert harmincöt esztendő óta mindenkire, bármiféle kormányzat uralkodott Magyarországon, ezt a mondatot minden variáció vagy permutáció nélkül kegyetlenül ráhúzták. Annyi fáradságot nem vettek maguknak, hogy *stiláris* módosítást vittek volna véghez rajta. *Legalább* harmincöt év óta.

Bizony, pedig inkább azzal foglalkoznának, hogy a *régi* demokrata program sok bölcseségét váltsák valóra, vagy igyekezzenek valóra váltani. Ehelyett a harmincötéves program ellen harcolnak. Elkeseredett harcot vívnak a halott vezér, Vázsonyi Vilmos ellen. Az ő büszkeséges gondolatait támadják nap-nap után és keresztes hadjáratot hirdetnek az ő alkotásai ellen. A kegyeletből annyi sincs bennük, hogy legalább a jubiláris ünnepen ne vívtak volna ádáz harcot a Vázsonyi Vilmos által teremtett intézmények ellen. Teszik pedig mindezt néhány érdekelt húsiparos miatt, akik ármegállapító szabadságukban korlátozva érzik magukat a Községi Élelmiszerüzem miatt, *amelyet tudvalevően Vázsonyi Vilmos harcolt ki és kommunális működése egyik legnagyobb alkotásának tekintett.* De Vázsonyi nagyon büszke volt általában a maga községesítési politikájára, amely ellen ma utódai tigrisekként harcolnak és úgy tüntetik fel a dolgot, mintha a községesítés a mai rezsim „bűne" lenne. Pedig nem így van, mert a mai rendszer csak megnyirbálta a Vázsonyi törekvéseiből sarjadt terebélyes fa vad-hajtásait és védi a hasznothajtó, árszabályozó üzemeket, amelyek a lakosság óriási hányadának érdekeit becsületesen szolgálják. A demokraták azonban jubileumi ünnepi hangulatukban alaposan megrohamozták Vázsonyi alkotásait.

A halott Vázsonyi támadásához nem is kell valami nagy bátorság. De ha még ezzel sem tudnának győzni a választáson, akkor jó előre meg kell okolni a bukást: szidják tehát az új fővárosi törvényt, amely — ők már előre látják — oka lesz az ő bukásuknak.

Szegény demokraták, szegény Vázsonyi.

Rövidesen megkezdik az elöljáróságok a szellemi szükségmunkára jelentkezők összeírását

A háztatarozások adatainak felvétele bevezetője a kötelező tatarozás elrendelésének

A törvényhatósági tanács legutóbbi ülésén teljes egészében magáévá tette *Kozma* Jenő indítványát, hogy a munkanélküli szellemi foglalkozásúak nagy nyomorára való tekintettel, a szellemi szükségmunkaakciót, a tavalyinál nagyobb keretek között, mielőbb kezdjék meg. Az elnöki osztály is ilyen szellemben készítette el a maga javaslatát az akció megindításáról, s ebben az értelemben referált az ügyosztály mellé rendelt szakbizottságnak.

Ilyen előzmények után, *a szellemi szükségmunka november 1-én fog megindulni és öt hónapig tart.* Az akció során egyelőre 600 embert foglalkoztatnak, de

a polgármester már felszólította Lamotte Károly dr. pénzügyi tanácsnokot, hogy a szükséges 250.000 pengős fedezetet lehetőleg emelje fel.

Amennyiben ez sikerül, a létszámot is felemelik és a foglalkoztatási időt is meghosszabbítják. Hogy ez a kiterjesztés milyen arányú lesz, az kizárólag a pénzügyi lehetőségektől függ.

Nagy probléma a szellemi szükségmunkások megfelelő foglalkoztatásának kérdése. Korábban *statisztikai összeírásokat* végeztek, legújabb rendelkezések szerint azonban ilyen munkákat ezentúl csak az országos statisztikai tanács közbenjöttével végezhetnek és így a székesfővárosi statisztikai hivatalnak sincs módjában a szellemi szükségmunkásokat a közeli *országos népszámlálásnál* alkalmazni, mert ezt is esküt tett közhivatalnokok végzik.

A foglalkoztatási programot *Gallina* Frigyes tanácsnok intenciói szerint *Rosta* János dr. tanácsjegyző állította össze az elnöki ügyosztályban. A program most van a polgármester előtt, s amennyiben azt magáévá teszi és azonnal aláírja, úgy

a legközelebbi napokban megjelenik a szükségmunka megindításáról szóló rendelet és az elöljáróságoknál megkezdik az összeírást.

A kiválogatás is heteket vesz igénybe, mert előrelátható megint óriási ostrom lesz a *80* pengős jövedelem elnyeréséért és megint a protektorok egész ármádiája fog felvonulni.

A szellemi szükségmunkások foglalkoztatási programja iránt *illetékes helyen* érdeklődtünk és a *Fővárosi Hirlap* tudósítója a következőket tudta meg:

— A szellemi szükségmunkások egy tekintélyes csoportja a tavaly megkezdett *telekjegyzékek összeállításán* fog dolgozni. Erről a nagyfontosságú és hosszú időt igénylő munkáról egyébként a *Fővárosi Hirlap* nemrégiben részletesen beszámolt. Egy másik nagy csoport

a kerületi mérnöki hivatalok irányítása és ellenőrzése mellett a háztatarozásokra vonatkozó adatokat gyüjti össze.

— Az összeírásnál alkalmazott hivatalnokok házról-házra járnak és megállapítják, hogy az egyes épületek mikor és milyen mértékben voltak tatarozva és észrevételeket tesznek arra nézve, hogy *hol és milyen tatarozás szükséges a szabályrendelet értelmében.* Ezzel az összeírással akarják rászorítani a háztulajdonosokat a tatarozások elvégzésére, s nincs kizárva, hogy

ez az akció lesz a bevezetője a kötelező tatarozás elrendelésének.

A háztatarozások rendszeres elvégzése esetén ugyanis az építőipar olyan számottevő foglalkoztatáshoz jutna, ami jelentékenyen csökkentené a munkanélküliséget.

— Ha az akciót, amint erre megvan a jószándék, sikerül kiterjeszteni, *az elnöki ügyosztály további javaslatokkal fog előállni.* Így többek között szó lehet arról, hogy a műszaki képesítésű szükségalkalmazottakkal *a városi felméréseket* fogja a műszaki ügyosztály előkészíttetni.

Talajnedves épületek kiszárítása szabadalmazott falfűrésszel
Talajnedves kő- és téglafalazatok szigetelése és kiszárítása, talajvíz-szigetelés, házigomba kiirtása. *Költségvetések díjmentesen!*
PÉTER ERNŐ
V., SZEMÉLYNÖK UCCA 18. VI. 2. Telefon: Aut. 161-12

TÖRÖK ÉS JUHÁSZ FESTŐIPARI VÁLLALAT
Elvállalunk mindennemű szobafestő, épület-, butormázoló és fényező munkát
BUDAPEST, VI. Petneházy-u 44
Telefon: A. 907-03.

Alapítási év: 1868. Telefon: Zugló 69—07.
CRISTOFOLI VINCE
KÖPADLÓ FAYENCE FALBURKOLAT
BUDAPEST, VII., GIZELLA ÚT 31

Rozsdamentes acélbeton
„SÁRKÁNYBETON"
54125. sz. a. védjegyezve
Budapest, V., Zoltán ucca 13. Telefon: Aut. 190—54

HORTOBÁGYI JUHTÚRÓ
Mindenütt kapható! Termelő: Orsz. Magy.
TEJSZÖVETKEZETI KÖZPONT

WIHART FERENC
• ÉPITÉSZ ÉPITŐMESTER •
BUDAPEST, VII., COLUMBUS UCCA 33. sz.
TELEFON: JÓZSEF 350-97

DONA DÖME ÉS TÁRSA
PAPIR ÉS IRÓSZEREK GYÁRI RAKTÁRA
a „PAPIRMALOM"-hoz
Tel.: Aut. 877-15 Alapítva 1790-ben
Budapest, IV., Aranykéz ucca 6

Összerakható könyvszekrények
rekeszenként minden irányban nagyobbíthatók és pótolhatók.
PRAKTIKUS ÉS OLCSÓ
Lingel Károly és Fiai
Első Magyar Faáru- és Butorgyár.
Budapest, VII. ker., Rózsa ucca 4—6. szám
Kérjük 120 szobából álló állandó kiállításunk megtekintését.

Bérháztelkek
a *Fő ucca, Ganz ucca és Királyhegy uccák között fekvő régi*
Ganz-gyári parcellázott
telektömbből, 76 négyszögöltől kezdve kaphatók.
Értekezés dr. Székely Márton ügyvédi irodájában, VII., Erzsébet körút 32, d. u. 4—6 között.
Telefon: J. 448—22 Telefon J. 448—22

SCHEIBER MIKLÓS OKLEVELES GÉPÉSZMÉRNÖK
Központi fűtés, vízvezeték és egészségügyi berendezések
Budapest, VII., Vörösmarty ucca 19. Telefon: József 415-98.

OZALID — FÉNY- ÉS ALUMÍNIUM-MÁSOLATOK —
Költségvetések, műszaki tervek, térképek rajzolását és sokszorosítását több színben is vállalja.
MANGLITZ FERENC BUDAPEST,
VIII., JÓZSEF UCCA 12. • TELEFON: J. 431-47.

A közeljövő nagy problémája: a technikai fejlődés következtében feleslegessé vált munkások elhelyezése

A budapesti villamostelepek modernizálásával százötvenezer tonna szenet megtakaríthatunk, de a távfűtés bevezetésével a bányák továbbra is a régi munkáslétszámmal dolgozhatnak

A fővárosi üzemek nagyarányú fejlődése, ami a beruházó kölcsön felvételének és felhasználásának a következménye, azzal a veszéllyel fenyeget, hogy *egyre több és több emberi munkaerő válik feleslegessé. Matschoss,* a berlini műegyetem professzora az egyik legutóbbi mérnök-kongresszuson azt mondotta, hogy a technikai fejlődés az elgázolás veszélyével fenyegeti az embert. Az *Egységes Községi Polgári Párt,* amely elsősorban a városgazdasági problémák megoldását írta zászlajára, szükségesnek tartja, hogy megvizsgálja és megvilágítsa ezt a kérdést, amely különösen az Elektromosművek szélesvonalú fejlődésével kapcsolatosan sokkal nagyobb horderejű problémává vált, mint azt bárki is gondolhatná. Amíg a fővárosi uccák hangosak különböző pártok és új politikai alakulatok választási hangzavarától, az *Egységes Községi Polgári Párt* napirendre tűzte ezt a kérdést is, hogy úgy nemzetgazdasági szempontból, mint a feleslegessé váló munkaerők újabb elhelyezése szempontjából kielégítő megoldást találjon. *Becsey* Antal, az *Egységes Községi Polgári Párt* egyik legutóbbi vacsoráján érintette ezt a kérdést, mint világjelenséget, éppen ezért szükségesnek tartottuk, hogy ennek a problémának *budapesti vonatkozásairól* megkérdezzük és megkérjük arra, hogy a kérdés megoldását célzó tervezetét ismertesse.

Becsey Antal

a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— *Vass* József népjóléti miniszter közvetlenül halála előtt azt a megállapítást tette, hogy úgy az őstermelésben, mint az iparban a termelő munka *öncélúvá* vált és egyre inkább eltéveszti az embert, aki pedig az egyetlen végcél lehet. Konkrét példával illusztrálhatom ezt a tételt éppen a fővárosi Elektromosműveknél. Az Elektromosművek fogyasztóinak a száma 1919-ben 94.616 volt, ez a szám 1929-ben 211.251-re emelkedett. A *házi csatlakozások* száma 1928-ban 19.775, 29-ben 21.071 volt. Az emelkedés itt egy év alatt 6.65 százalék. Az Elektromosművek által termelt és szolgáltatott árammennyiséget 1919-ben 74.7 millió kilowatt óra volt, ez a szám 1929-ben 214.8 millió kilowatt órára szökött fel. A legnagyobb óránkinti termelés volt 1919-ben 25.900 kilowatt, 1929-ben már 71.340 kilowatt. Az átlagos hatásfok 1919-ben 69.5 százalék, 1929-ben már 79.74 százalék. *A termelés ökonómiája szempontjából tehát lényegesen javult a helyzet.* A bekapcsolt világítási áram is lényegesen emelkedett, mert amíg 1919-ben csak 69.800 kilowatt volt, 1928-ban már 117.300, 1929-ben pedig 126.460. Ez azt jelenti, hogy egyetlen év alatt 7.8 százalékos volt az emelkedés. *Ugyancsak nagyarányú emelkedés mutatkozik az ipari fogyasztásnál,* mert amíg 1919-ben ipari célokra 40.900 kilowatt áram volt bekapcsolva, addig 1928-ban 110.900, 1929-ben pedig 118.400. A tényleg eladott áram 1919-ben 15.9 millió kilowatt óra volt, 1928-ban 77.3 millió, 1929-ben 84.1 millió. A tényleg elfogyasztott ipari áram az utolsó két esztendőben 8.8 százalékkal emelkedett. Ezzel a nagyarányú emelkedéssel szemben a személyzet 1919-ben 545 havidíjasból és 1099 munkásból állott. Ez a szám 1928-ban a havidíjasoknál 1060-ra, a munkásoknál pedig mindössze 2028-ra emelkedett.

Az elmult évben, amikor megindult a villamostelepek nagyarányú fejlődése, a személyzeti létszámnál nagyarányú esés következett be,

mert a *havidíjasok* száma lecsökkent 1049-re, a *munkások* száma pedig mindössze 2030-ra emelkedett, vagyis csak két fővel szaporodott. De még nagyobb jelentőségű csökkenés mutatkozik a *szénszükségletnél.* 1929-ben elektromos telepeink 300 ezer tonna szenet fogyasztottak el és pedig úgy, hogy átlagosan másfél kilogramm szén jutott minden kilowatt óra áram előállítására. A váciúti és Berzenczey úti telepeken, amelyek még a régi berendezésekkel dolgoznak, a kilowattóra áram előállítására 2.3 kilogramm szén volt szükséges, ugyanakkor a kelenföldi legmodernebb telepek ennek a szénmennyiségnek éppen a felével, tehát 1.15 kilogrammal állították elő ugyanazt a kilowattóra árammennyiséget.

A modern telepen tehát fele annyi szén szükséges, mint a régi telepeken.

Ha a 300 ezer tonna évi szénszükségletet vesszük figyelembe, *akkor 150 ezer tonna szenet lehetne évenként megtakarítani az összes villamos telepek modernizálása révén.* Minthogy erre fokozatosan sor kerül, számolni lehet ennek a 150 ezer tonna, vagyis 15 ezer vagón szénnek a megtakarításával. Szénbányáink az Elektromosművek részére tehát fokozatosan kevesebb szenet termelnek, a csökkenés az egész viszonylatban napi 45 vagónt tesz ki.

Végeredményben tehát az Elektromosművek modern fejlődése többezer bányásztól veszi el a munkaalkalmat.

Klasszikus példák ezek, amelyeknek *a tanulságait le kell vonni,* mert hiszen ezek nem szimptomatikus jelenségek. Olcsóbbá tesszük a termelést, ugyanakkor pedig *a munkások ezreinek a munkaerejét teszi feleslegessé a technika fejlődése.* A főváros üzemi politikájában ennek a változásnak azzal a konzekvenciával kell járnia, hogy

amíg az egyik oldalon olcsóbbá tesszük a termelést, a másik oldalon szaporítani kell az előállott produktumoknak a mennyiségét.

A szénbányákban továbbra is a *régi létszámmal* kell dolgoztatni, a megtakarított szénmennyiséget pedig hasznosan kell értékesíteni. A fővárosnál kínálkozik egy új terület, ahol ez a felszabaduló szénmennyiség racionálisan felhasználható.

Ez a távfűtés.

Budapesten a központi fűtéssel ellátott épületek évenként 10—15 ezer vagón külföldi szenet és kokszot fogyasztanak. Ha tehát ezt a külföldi szénbehozatalt kiküszöbölhetjük azzal, hogy megteremtjük a távfűtés rendszerét és ebbe a központi fűtéssel ellátott házakat bekapcsoljuk,

lehetőséget teremtünk az Elektromosművek megtakarításai révén felszabaduló 15 ezer vagón magyar szénnek a felhasználására.

— Így azután a termelés átalakítása révén egyszerre két célt tudunk szolgálni, a távfűtési rendszer megépítésénél és bevezetésénél *új munkaalkalmakat teremtünk,* másrészről pedig nem tesszük feleslegesekké azokat a bányászokat, akik az Elektromosművek szénfogyasztásának ötven százalékos csökkenése következtében munka és kenyér nélkül maradnának. Szolgálunk végül egy harmadik célt is és ez kereskedelmi mérlegünknek a megjavítása, mert hiszen *15 ezer vagón külföldi szén importálásának a megszüntetése ezen a téren lényeges javulást eredményez.*

Humoros bonyodalom a tanácsterem levegőtisztító készüléke körül

A központi városháza ősi tanácstermét a nyár folyamán 55 ezer pengő költséggel renoválták, hogy a régi tanácsnál számbelileg lényegesen népesebb törvényhatósági tanács számára alkalmassá tegyék. Az aránylag alacsony terem legnagyobb problémája a *szellőztetés* kérdése volt. Már a régi törvényhatósági bizottságok ülésein sűrű panasz volt amiatt, hogy a terem szellőző-készülékei hiányosak és a hosszabb ülések idején valósággal fullasztóvá vált a teremben a szivarfüst, ami ellen a bizottsági tagok közül többen nem egy akalommal tiltakoztak is. A mostani átalakítás során *hatalmas levegő-tisztító apparátust szereltek be derékvastagságú falbasüllyesztett csövekkel,* dinamókkal hajtott légszivattyúkkal, amelyek számára a terem felett, a második emeleten *külön gépházat* is építettek a folyosó egyik elfalazott végében.

A multheti tanácsülésen tartották a tökéletesnek hitt levegőtisztító-apparátus premierjét, ez azonban mint a tanács tagjai sűrű prüszkölés és krákogás közepette keservesen tapasztalták, *fiaskóba fulladt* és a város szenátorai bosszús hangon emlegették a *„porbefúvó készüléket"* . . .

A tanácsterem teremőrei az ülés megkezdése után jóhiszeműen megindították a készüléket, amely kettős irányban működik: az egyik oldalon nagy erővel *kiszivattyúzza* a terem elhasznált levegőjét, egy másik esőrendszeren át pedig *friss levegőt* kellene a terembe zúdítania. A készüléknek a szívó része kifogástalanul dolgozott is, de

a levegőfrissítő-gépezet kellemetlen meglepetéssel szolgált.

Néhány perccel a gépek megindítása után a bentlévők prüszkölni és krákogni kezdtek és *a terem pillanatok alatt megtelt finom porral,* aminek az okát az első pillanatban nem is tudták megállapítani. Keresni kezdték a porfelhő eredetét és ekkor rájöttek, hogy

azokból a nyílásokból zúdul a por a terembe, ahonnan az ózondús, friss levegőt várták.

A gépeket természetesen azonnal megállították, az ülés után nyomban mérnököket hivattak, akik megállapították, hogy *a falba vésett derékvastagságú légvezetékeket nem bélelték ki* s a szivattyúk hatalmas ereje innen zúdítja a téglaport a tanácsterembe. Az elmult héten naponta dolgoztak a készülékek kijavításán, a levegőjáratokat bádoglemezekkel bélelték ki, hogy a porképződést megakadályozzák. *Az utánpótlás rendkívül nehéz munka volt.* A méteres falak mélyén, aránylag szűk, kéményszerű járatokban, köteleken lógva dolgoztak forrasztókkal a munkások és mert ezt a nehéz munkát a szűklevegőjű nyílásokban alig bírták, már-már arra gondoltak, hogy a munkásokat *búvár-álarcokkal látják el* és a légszivattyú belsejébe a szükséges levegőt kívülről szivattyúzzák be nekik.

A legközelebbi csütörtökön fog kiderülni, hogy *megváltozott-e a tréfásan „porbefúvó"-nak nevezett készülék.*

Fővárosi Hirlap
Az Egységes Községi Polgári Párt hivatalos lapja.
*
Előfizetési árak:
fél évre . . . . 12 pengő,
egész évre . . . . 24 pengő.

Gyárak, raktárak, garageok, kórházak, középületek részére

préselt acélajtók
préselt acélkapuk

tetszetős-tartós-tűz és betörés biztos.

haas és Somogyi

Közúti göz- és motorhengerlést vállal WOLFF ERNŐ
Sürgönyeim: WOLFFEKE
Tel.: Lágymányos 13-82 Budapest-Kelenföld, Budaörsi-út 101

MORZSANYI HERMANN
Központi fűtések, vízvezetéki és csatornázási berendezések
Budapest, VIII. kerület Üllői út 42 szám
Telefon: József 355-87.

HIRSCH LASZLÓ
ÚT- ÉS VASÚTÉPÍTÉSI VÁLLALAT
I. KERÜLET ELEK UCCA 9
TELEFÓN: JÓZSEF 321—17. SZÁM

JUSTUS SÁNDOR ÉS FIA
Gördülő faredőnyök, acéllemezredőnyök, boltponyvák, vászon-, szövött- és faredőnyök gyára
Budapest, VI. ker. Vörösmarty ucca 24/B.
Alapíttatott 1886-ban. Telefón-interurban: Automata 223—06.

WOLSKY SÁNDOR BÉLA
WOLSKY ALBERT FIA
gépüzemű kefe- és ecsetárugyár
BUDAPEST, VIII., MAGDOLNA UCCA 18. SZÁM.
TELEFÓN JÓZSEF 324-88

Köztisztviselők kedvező fizetési feltételek mellett kaphatnak nyugágyat, függőágyat, sátort és hátizsákot

TELEFON J. 415—07. ALAPITVA 1838-ban
HAUSCHILD ALBERT
Budapest, VII., Károly-körút 15. szám.
Szállít hivatalok részére iratkötőhevedert, por- és padlótörlőrubát.

FEKETE ÖDÖN MÉRNÖK
Vízművek, vízvezetékek, csatornázások, központi fűtések, szellőztetések és légszeszberendezések tervezése és kivitele
Budapest, II., Margit körút 58. Telefón: Aut. 514-80

Négynapos hadjárat egymillió patkány elpusztítására

Néhány nap mulva megjelenik a patkányirtásra kötelező rendelet

A főváros nem hirdet versenytárgyalást, de a művelet végrehajtását szigorúan ellenőrzi

Minden ellenkező híreszteléssel szemben, a legrövidebb időn belül megindítják és elvégzik Budapesten a régóta előkészített és sokat halogatott patkányirtó háborút. A közegészségi és köztisztasági ügyosztály az összegyüjtött ajánlatokat és az egész kérdésre vonatkozó anyagot átküldötte *Csordás* Elemér tisztifőorvoshoz, hogy a legilletékesebb faktor közegészségi és higiéniai szempontból tegye meg a maga észrevételeit és szabja meg a végrehajtás irányát ebben a kényes kérdésben.

A tisztifőorvos véleményes jelentése most készült el és így a polgármester a legközelebbi napokban összehívja azt a szakértői értekezletet, amelyen az állami szervek is jelen lesznek. *Az ankét eredményei és a tisztifőorvosi előterjesztés alapján szerkesztik meg a patkányirtási rendeletet, amely e hó folyamán minden körülmények között megjelenik.*

A szakértői értekezleten, amelyre most küldik szét a meghívókat, részt vesznek: az *Állami Bakteriológiai Intézet*, a *Rovartani Állomás*, a *Tudományegyetemi Egészségtani Intézet*, a *Fertőtlenítő Intézet*, a *Székesfővárosi Bakteriológiai és Közegészségi Intézet*, a *Székesfővárosi Élelmiszer és Vegyvizsgáló Intézet* delegátusai, a *városrendezési és csatornázási*, a *közélelmezési* és a *szociálpolitikai* ügyosztályok tanácsnokai, a székesfőváros *tisztifőorvosa*, Pest vármegye alispánja, a *környékbeli városok és községek polgármesterei*, főjegyzői, az *államrendőrség* kiküldötte és a *Háztulajdonosok Országos Szövetségének* képviselői.

A patkányirtási hadjárat most kidolgozás alatt álló nagyszabású programja iránt

illetékes helyen

érdeklődtünk és az alábbi érdekes részleteket tudtuk meg:

— A patkányirtás valóban hadjáratszerű, stratégiai pontossággal előkészített nagyszabású művelet lesz, amely *négy napon át tart*. Óra és perenyi pontossággal megszabjuk a hadműveletek kezdetét és egyes fázisait, ugyancsak pontosan megállapítjuk a „lefúvás" időpontját is. Végleges döntés a végrehajtás mikéntjét illetőleg még nincs, annyi azonban már biztos, hogy

a patkányirtás nem lesz hatósági művelet, tévedés tehát azt hinni, hogy a főváros erre versenytárgyalást hirdet,

vállalkozóknak megbízásokat ad, vagy hogy nagyszabású megrendelésekre készül. A főváros csak elrendeli az irtást és tudományos vizsgálódások alapján megállapítja az irtás módját és rendszerét, végül *megjelöli azokat a mérgeket, amelyekkel az irtást végezni kell* és megállapítja azokat a hatósági jellegű elosztóhelyeket, ahol az irtó-anyagot be kell szerezni, s ahol a háztulajdonosok egyúttal hivatalos bizonylatot is kapnak arról, hogy a mérgező anyagot beszerezték és elszállították.

Minden ingatlan- és háztulajdonos maga végezteti az irtást.

A főváros is csak mint a házak, intézmények, üzemek tulajdonosa fog irtatni, s csupán a közcsatornákban történik hatósági jellegű patkányirtás.

Természetesen a hatóság az egész főváros területén ellenőrzi azt, hogy az irtást pontosan előírás szerint és kellő időben elvégzik-e, mert különben

az egész irtás illuzóriussá válik, ha csak egyes házak, vagy városrészek vonják is ki magukat az irtás alól.

Az ellenőrzést valószínűleg a rendőrség fogja végeztetni a maga közegeivel, s ha nem vállalná, akkor a fertőtlenítő intézet és a köztisztasági üzem emberei és a kerületi elöljáróságok közegei lesznek megbízva az ellenőrzéssel.

— *A patkányirtásra mintegy 40 ajánlat érkezett a városházára, abból vagy húsz alkalomszerű vállalkozás és csak öt-hat egészen komoly.* Rengeteg naiv és fantasztikus ajánlat van természetesen birtokunkban, amelyeket mérlegelni egyáltalán nem lehet. Egy környékbeli sváb atyafi például saját találmányú facsapdáját ajánlja, amellyel saját maga hatvan darab férget fogott el. Azt ajánlja tehát, hogy *a főváros vásároljon ezer csapdát, ezzel egy nap alatt 60.000 patkányt irthat ki és tíz nap alatt hatszázezret, ha pedig kétszer naponta állítják fel a csapdát, 1,200.000-et.*

— Legradikálisabbak és legtöbb eredménynyel természetesen azok az ajánlatok kecsegtetnek, amelyek gázzal való irtásról szólnak.

Sajnos, ezt a módot a csatornákban nem lehet alkalmazni, mert az 500 kilométer hosszú hálózat nagy része régi, téglából épült és a repedéseken át a patkányok elillannak. Az ellenőrzés többféleképpen történik: az *elosztóhelyeken*, ahol a méreg átvételét igazolják, a *helyszínen*, ahol meggyőződnek a méreg alkalmas helyekre való kihelyezéséről. A patkányok összeszámlálása nem lehetséges, mert a beteg patkányok visszahúzódnak oduikba, de az elhasznált csalétek mennyiségéből fognak következtetni az elhullott állatok számára.

— A mérgek kiválasztása úgy történik, hogy

csak olyan anyagokat alkalmazzanak, amelyek az emberi egészségre nem ártalmasak.

Erős hatású mérget egyáltalában nem használnak, hanem tengeri hagyma (Scilla Maritima) kivonattal, Thallium és Barium alkalmazásával tervezik. Ezekből a mérgekből 2 gram egy patkány kiirtására feltétlenül halálos, míg embernek a halálos adag legalább 200 gram lehet. A kormány már intézkedett aziránt is, hogy *a budapestivel egyidőben történjen a környéken az irtás*. A belügyminiszter utasította a pestmegyei alispánt, hogy utasítsa a környékbeli városok polgármestereit és elöljáróságait, hogy az egységes patkányirtás keresztülvitele tekintetében haladéktalanul lépjenek érintkezésbe a fővárossal.

A szakértők véleménye szerint a négynapos budapesti patkányvadászat eredményeképpen legfeljebb egymillió patkány kerülhet „terítékre", miután nálunk szerencsére lényegesen jobb a helyzet, mint a kikötő-városokban, ahol állandóan nagy a patkányveszedelem.

Zwillinger Gyula
ÉPÍTÉSZ
VII., CSENGERY U. 30
TELEFÓN: JÓZSEF 433—69.

BERKI DEZSŐ
Festék és lakkereskedő
BUDAPEST, VI., Szív ucca 60.
Telefon: Automata 242—46

„SANITF" CEMENTHABARCSTÖMÍTŐ
Gyártja: POSNANSKY ÉS STRELITZ
aszfalt-, fedéllemez- és kátrány-vegyitermék-gyár
Budapest, V., Lipót körút 27. ■ Tel.: Aut. 228-29., Aut. 282-85

KOVÁCS OSZKÁR BÁDOGOS MESTER
ÉROKOPORSÓ ÉS TEMETKEZÉSI CIKKEK KÉSZITŐJE
BUDAPEST, IX., TELEPI UCCA 14. SZÁM.
(A Ludovikával szemben.) TELEFON: J. 461—03

BULICSEK ÉS TÁRSA
KAZÁN-, TARTÁNY- ÉS VASSZERKEZETI GYÁR
Ujpest, Rózsa u. 14. Tel.: Aut. 952-39
Mindenféle szegecselt, hegesztett lemezmunkák és vasszerkezetek

NAGY ANTAL
BÚTORGYÁRA
BUDAPEST
VII., VIG UCCA 22 • TELEFÓN: J. 438—64

Széchenyi Gyógyfürdő
a modern orvosi tudomány minden eszközével és a különböző gyógyeljárásokhoz szükséges fölszerelésekkel ellátva.
A város minden pontjáról könnyen megközelíthető.

SIMOR DÖME mű- és épületlakatos-mester és vasszerkezetek ipartelepe. Sodronyfonatok nagybani gyártása
BUDAPEST, VII., THÖKÖLY ÚT 89. SZÁM
TELEFON: JÓZSEF 894—43.

SOMOSKŐI BAZALTBÁNYA RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
Budapest, IV., Bécsi ucca 4. sz.
Bánya és zúzótelep: Somoskőujfalu
Telefon: Automata 823-23 és 817-92
A bánya előállít: mindenféle szemnagyságú zúzott kavicsanyagot, pormentes zuzalékot legjobb minőségben, előállít továbbá különböző méretű útburkolati idomköveket. Útépítési osztálya vállalja: makadámutak, szabadalmazott óriáskavics (Derieso) utak építését, mindenféle idomkőutak burkolati munkáinak előállítását, továbbá a „Warrenite Bitulithic" elnevezésű legjobban ismert bitumenes rendszerű utak építését.

BUDAPESTI HIRLAP
a legtartalmasabb magyar napilap
Hangja előkelő, hírszolgálata tökéletes

VARGA ALAJOS gáz- és vízvezeték-szerelő vállalata
ÉPÜLET- ÉS DÍSZMŰBÁDOGOS
BUDAPEST, V., HOLD UCCA 25 Tel.: A. 291-57

MINKOVITS
modern cégtáblafestő
VIII., Vig ucca 24. — Telefon: József 385—52.

Zumpft István
vasút- és útépitő vállalkozó, kövező mester
Kispest, Rákóczi u. 74. szám

ZÁGONYI ISTVÁN
ÉPITŐMESTER
BUDAPEST
VI., EÖTVÖS UCCA 8 • TELEFÓN: A. 257—43

TOST és MOLNÁR
kereskedelmi és tájkertészet
TELEFÓN: ZUGLÓ 66—36
BUDAPEST, VII., Erzsébet királyné út 39
TÁJKERTÉSZET
TERVEZÉS ÉS KIVITEL
FAISKOLAI CIKKEK
gyümölcs- és díszfák, gyümölcs- és díszcserjék, szőlőojtványok, rózsák, évelők és minden más a kertészethez tartozó anyagok.
ELSŐRENDŰ MINŐSÉGBEN!

Magyar Királyi Osztálysorsjáték
Egyetlenegy sorsjeggyel nyerhető szerencsés esetben
500.000 pengő, és pedig a jutalom
300.000 pengő, a főnyeremény
200.000 pengő,
összesen 42.000 nyereményt, közel 8 millió pengő készpénzben sorsolnak ki majd az új sorsjátékban.
A sorsjegyek hivatalos ára osztályonként
Egész 24 P | Fél 12 P | Negyed 6 P | Nyolcad 3 P
Minden második sorsjegy nyer! — Húzás október 17-én!
Sorsjegyek az összes árusitóknál

Rietschel és Henneberg
Részvénytársaság
Budapest, VIII., Práter ucca 12. szám.
Telefon: József 823—18.
Központi fűtések, vízvezetéki és csatornázási berendezések

MARX FERENC villamossági vállalata
Budapest, IV, Molnár ucca 47. Tel.: A. 844-20

Saját érdekében tekintse meg
HIKKER réz-, vasbutorgyár
készitményeit. Ágybetétek, gyermekkocsik, ágynemüek, paplanok és legujabb kivitelü kerti butorok gyári árban. **Mintaraktár:** VII., Dohány ucca 22. (Árkád bazár). **Gyár:** VII., Holló ucca 5.

Budapest szeretetétől áthatva menjünk a közeli választási harcba, — hirdeti Ripka Ferenc főpolgármester

A főváros polgársága bensőséges szeretettel és ragaszkodással ünnepelte a főpolgármester névnapját

A *Ripka* Ferenccel összenőtt budai polgárság immár évtizedek óta hagyományos és bensőséges szeretettel ünnepli Ferenc-napját, *Ripka* Ferenc névünnepét. A főváros közönsége évről-évre csatlakozik a megbecsülés e kinyilatkoztatásához és így történt, hogy *Ripka* Ferenc főpolgármester szombati névenapja ezúttal is nagy és jelentőségteljes eseménye volt a főváros életének. Az ezerterítékes vacsorát a Gellért-fürdő nagy márványcsarnokában rendezték, sőt a telikertben is terítettek, hogy a jelentkezők nagy tömegeit elhelyezhessék.

Az ünnepi vacsorán igen sokan jelentek meg a közélet előkelőségei közül. A kormány részéről *Bud* János kereskedelmi miniszter volt jelen, ott volt *Sipőcz* Jenő polgármester, *Kozma* Jenő, az Egységes Községi Polgári Párt elnöke, *Szabó* Sándorral, az Egységes Párt alelnökével élén az országgyűlés mindkét házának több tagja, országgyűlési képviselők, felsőházi tagok, így: *Ugron* Gábor, *Dési* Géza, *Usetty* Béla, *Fejér* Ottó, *Mózer* Ernő, *Bódy* Tivadar, *Chorin* Ferenc dr., *Benedek* Sándor, a közigazgatási bíróság másodelnöke, *Bezzeg-Huszágh* Miklós főkapitány, *Hegedüs* Lóránt, *Mészáros* János érseki helynök, *Hoór-Tempis* Mór egyetemi tanár, *Bárczy* István, *Márkus* Jenő, a BSZKRT h. vezérigazgatója, *Papp* József, az ügyvédi kamara elnöke, *Glücksthal* Samu, *Andréka* Károly főkapitányhelyettes, *Szudy* Elemér min. tanácsos, sajtófőnök, *Ereky* Károly, *Becsey* Antal, *Harrer* Ferenc, *Csupor* József, *Alföldi* Emil főorvos, *Bacsinszky* Vladimir, *Bánlaky* Géza, *Bánó* Dezső kormányfőtanácsos, *Baránszky* Gyula dr., *Battenberg* Lajos, *Bessenyey* Zénó orsz. gyül. képviselő, *Bibithi Horváth* János, *Bíró* Pál vezérigazgató, *Bohn* József, *Martin* János, *Bucsánszky* Bertalan elöljáró, *Burghardt-Bélaváry* Rezső, *Catrhy* Saléz, *Csécsi Nagy* Miklós, *Csilléry* Béla kir. pénzügyigazgató, *Czabalay Kálmán*, a Közmunkatanács alelnöke, *Dárday* Ede, *Dinich* Vidor, *Dorner* Gyula, *Dósa* Ottó, *Ehrlich* G. Gusztáv, *Elek* Arthur, *Horváth* Lipót bankigazgató, *Erősdy* Sándor ny. főispán, *Faber* Fülöp, *Fónagy* István, óbudai *Freudiger* Károly, *Girardi* Tibor, *Glück* Frigyes, *Grosch* Károly dr. min. tanácsos, *Hamvassy* István ker. elöljáró, *Holtzspach* Odön elöljáró, *Horváth* Károly, *Hubert* Vilmos, *botfai Hüvös* Iván, *Jakab* László dr., *Hollós* Odön bankigazgató, *Kollmann* Dezső, *Körmendy* Jenő autobuszigazgató, *Krivoss* Árpád dr., *Kürti* László dr., *Ladányi* Mátyás dr. főorvos, *Lavotta* Gyula műszaki főtanácsos, *Véssey* Ede gázgyári igazgató, *Reich* Samu vezérigazgató, *Márkus* Miksa udv. tanácsos, az Ujságíró Egyesület elnöke, *Morvay* Zsigmond ny. főispán, *Günther* Tivadar tjegyző, *Mosdossy* Imre kir. tan., tanfelügyelő, *Muzsikó* István ker. elöljáró, *Némethy* Károly dr., *Neményi* Imre államtitkár, *Nessi* Gyula, *Neuschloss-Knüsli* Kornél, *Országh* Oszkár dr. e. ü. főtanácsos, *Okolicsány Kuthy* Dezső dr., *Oszoly* Kálmán, *Ozoray* Frigyes, *Patay* Samu, *Payr* Hugó, báró *Perényi* József, *Posch* Dezső apátplébános, *Ripka* Károly, *Salamon* Géza dr. főjegyző, *Sajó* János, *Sebő* Béla főszámvevő, *Spannberger* Alajos elöljáró, *Spett* Ferenc dr., *Steiner* György, *Sümegi* László dr., *Scheuer* Róbert, *Schön* Győző, *Schuler* Dezső főjegyző, *Szalay* Sándor elöljáró, *Szamek* Emil dr., *Szécsi* Ernő t. főorvos h., *Székely* Vladimir ny. rfőkapitány, *Szente* Miklós elöljáró, *Szombathy* Kálmán, *Thorday* Lajos dr. főjegyző, *Spett* Ferenc, *Wellisch* Andor, *Kerekes* Odön dr., *Róna* Sándor, *Zelliger* Vilmos apátplébános, *Ziegler* Géza, *Martin* János és még sokan mások. A székesfőváros részéről megjelentek: *Berczel* Jenő alpolgármester, *Csármann* Ferenc, *Édes* Endre, *Gallina* Frigyes, *Karkas* Rezső, *Lamotte* Károly, *Liber* Endre, *Némethy* Béla, *Szendy* Károly, *Vajna* Ede tanácsnokok, *Honfy* Lajos adóhivatali igazgató, *Szemethy* Károly tiszti főügyész és igen sokan a tisztviselői kar tagjai közül. Távolmaradásukat kimentették: *Némethy* Károly v. b. t. t., *Schober* Béla, *Wolff* Károly, *Hankó* Elemér, *Folkusházy* Lajos, *Staub* Elemér, *Issekutz* Aurél, *Padányi* Andor, *Fleissig* Sándor, *Ilovszky* János és még sokan mások. A lelkészkedő papság reprezentánsai, több magasrangú katonatiszt és a polgárság nagy küldöttségei, valamint az *Egységes Községi Polgári Párthoz* tartozó szervezetek tömegesen képviseltették magukat.

Táviratilag üdvözölték a főpolgármestert névnapja alkalmából *Bethlen* István gróf miniszterelnök, *Szcitovszky* Béla belügyminiszter, *Ernst* Sándor népjóléti miniszter, bárcziházy *Bárczy* István miniszterelnökségi államtitkár, *Csilléry* András ny. miniszter, von *Graef*, a frankfurti polgármester és még sokan a közélet kiválóságai.

A miniszterelnök sürgönye így hangzik:

"Névünneped alkalmából fogadd kérlek szívélyes üdvözletemet és kívánságom kifejezését, hogy a székesfőváros ügyeinek előbbrevitelében teljesített munkádat jövőben is minél sikeresebb eredményekkel végezhessed. Gróf Bethlen István".

Ernszt Sándor dr. népjóléti miniszter sürgönye így szól:

„Névünneped alkalmával Isten szent áldását kérem a közjóra irányuló törekvéseidre. Régi barátsággal Ernszt."

A nyolc óra tájban érkező *Ripka* Ferencet az egybegyűltek lelkes ovációval fogadták. Kedves jelenet volt, mikor a Polgári Egység Klubja és a párthoz tartozó többi társaskörök vezetői, élükön *Kozma* Jenővel egyenkint, *hosszú sorban lépdeltek az ünnepelt elé és testületeik nevében egy-egy szál virágot nyujtottak át a főpolgármesternek.*

Mészáros János érseki helynök asztali áldása után megkezdődött a vacsora, amelyen az első felköszöntőt *Oszoly Kálmán*, a Budai Társaskör háznagya tartotta, utána *Hoór-Tempis* Mór műegyet. tanár, a Budai Társaskör társelnöke szólott. Meleg szavakkal üdvözölte a főpolgármestert, akinek a Társaskörhöz szorosabb kapcsolatai is vannak, nemcsak mint budai polgárnak, hanem mint a társaskör szeretett elnökének. Megköszönte Ripka Ferencnek azt a sok jóságot, amivel a főpolgármester polgártársai sok baját, gondját enyhítette.

A lelkes hangulatban fogadott beszéd után *Kozma* Jenő köszöntötte Ripka Ferencet az Egységes Községi Polgári Párt nevében, majd átnyujtotta neki azt a köszönőiratot, amely annak az ezerötszáz szegény embernek aláírását tartalmazza, akik a névünnep alkalmából egy napon át a főpolgármester vendégei voltak.

„Példaadásod új, áldozatos közszellemet fog teremteni", — mondotta Kozma Jenő üdvözlő beszédében

— Az Egységes Községi Polgári Párt nevében — úgymond — üdvözöllek régi barátsággal névnapod alkalmával. Két esztendővel ezelőtt ugyanitt mondottam azt, hogy Te, kedves barátom, *impérium nélkül* kormányozod Budapestet. A Te kormányod a meleg szív kormánya, a Te hatalmad, a meleg szív hatalma, amely nem paragrafusokon, hanem a lelkeken keresztül érvényesül. Azt mondottam, hogy a Te hatalmad örök életű, nincs intrikáknak, eshetőségeknek, elmulásnak kitéve.

— A szív kormányzója tartja kezében a legnagyobb impériumot, amelyet megdönteni, megbuktatni sohasem lehet.

— Ma, amikor ünnepi dal ütötte meg fülemet, felismertem benne a Te fegyveredet, azt a fegyvert, amely a szíven át az értelemhez szól és amely lelkesítve viszi győzelemre a lobogót.

— Az egyszerű dal fegyverével indultál Londonba, egy kisded csapat élén, ahol a *szíveket megnyerted és nekünk magyaroknak a legszebb diplomáciai diadalt vívtad ki.* A dal, az általad kiválasztott dal segítségével oszlattad szét azokat a ködöket, amelyeket mesterségesen szítottak a rövidlátók, nagy angol barátunk körül és a dallal menve a csatába, fényes győzelmet arattál.

— Tudok a nemes lord táviratáról, amellyel Téged a mai nap alkalmából üdvözöl. Ez a távirat a Te diplomáciai munkád ékes bizonyítványa, *ez a távirat igazolja a Te küldetésed eredményességét* és a Te munkádnak gyümölcseit láttuk érni akkor, amikor

a nemes lordnak már-már ellanyhuló figyelme új erőre, új életre kapva, ismét a mi igazságunk szolgálatába szegődött.

— A Te nagy szíved terített ma asztalt 1500 nélkülözőnek és példát mutattál, hogy *miként lehet a jómódú és az inséges között a szív hatalmával egyensúlyt teremteni.* A hálás megajándékozottak általam üdvözölnek Téged és engedd meg, hogy hálájuk jeléül átnyujtsam Néked azt az 1500 aláírást és keresztvonást, amelyet ezek a egyszerű emberek spontán elhatározásból, biztatás nélkül küldöttek ma ide, a Téged ünneplő terített asztalhoz. A Te meleg szíved Budapest polgárságáé, amely vetekedve ostromol, hogy az övé légy és

amikor minden párt különbség nélkül magáénak szeretne vallani, mégis támadásoknak vagy kitéve, mert egyik csoporthoz sem szegődsz,

csak a szív pártjához, amely párt a pártokon felül áll, de amely pártra, a Te pártodra, mindenki féltékeny.

— Áldozatos munkával, tudással, bölcsességgel, nagy tekintélyt szereztél a szív kormányának és csak azok akarják ezt a kormányzást megbuktatni, csak azok akarják a Te szívedet átszúrni, akik a Te nagy békegondolatodat, Budapest polgársága iránt táplált meleg érzelmeidet nem tudják, vagy nem akarják megérteni, akik azt akarják, hogy a *polgári érdekek ellenére saját gyülölködő politikájuk, saját egyoldalú, mást kirekesztő párthatalmuk jusson győzelemre.*

— Szívedhez, mi, akik ide jöttünk, állunk nyilván a legközelebb. Mi megértettük törekvéseidet és a polgárság egységbe foglalásának lángoló gondolatát. *Meleg és bátor szívvel indulunk a küzdelembe, hogy a szétválasztó falakat, a mesterségesen odaállított hamis elveket szétromboljuk* és lehetővé tegyük a Te meleg és szívből jövő, a polgárság jóvoltáért küzdő gondolataidnak diadalát.

— A hideg téli napokat a meleg szív kormányzása fogja felvidítani. Látjuk, hogy a nagy gazdasági világkrízis elleni küzdelemben miként folyik az igyekezet, hogy *a munkanélküli karácsonyra munkát, kenyeret, meleg ruhát, meleg szobát kapjon*, hogy a ma még nélkülözőknek is jusson egy falat kalács, amelynek elfogyasztása után meg fognak békülni a gondoktól felzaklatott lelkek. A Te szívbeli kormányzásod meg fogja váltani Budapestet, az ország szívét,

a Te példád új, áldozatos közszellemet fog teremteni,

új bizalmat, új lelkesedést fog a szivekbe önteni és a kézzelfogható eredmények után, áldani fogják a Te szívedet, amely olyan melegen dobog Budapest egész lakossága iránt. Az az 1500 név, amelyet ünnepé-

SZÜTS JENŐ okl. mérnök, építőmester, építési vállalkozó.
Budapest, VIII., Szentkirály ucca 35
TELEFÓN: Józs. 429-436

MŰKŐHÖZ GRÁNITOT minden színben, aszfaltosoknak mészkőlisztet, valamint műkőmunkát legjobb kivitelben szállít
BUDAPESTI KŐGYÁR Hümmerle Adolf utóda
BUDAPEST, V., VISEGRÁDI U. 65. Tel.: 906-37

MENTSIK FERENC
KÖNYVKÖTÉSZETE
SZABADALMAZOTT IRATTÁRI TÁBLAGYÁR
Nagy arany érmekkel kitüntetve :: Postatakarék csekksz.: 47.983
BUDAPEST, IV., SZARKA UCCA 4
TELEFÓN: AUTOMATA 840—02
Tulajdonosok: Mentsik Ferenc és Mentsik Viktor

VARGA ANDOR
BUDAPEST, V. KER., JÓZSEF TÉR 9. SZ.
Magyarországi kender-, len- és jutagyárak eladási helye
TELEFÓN: *809-19 ● TELEFÓN: *809-19

ETERNIT TETŐFEDŐ VÁLLAT és ETERNIT CSŐ elárusító hely.
SOMOGYI BÉLA, BPEST, VI, GR. ZICHY JENŐ U. 34
TELEFÓN: 198—81.

SCHÄFFER KÁROLY
okleveles mérnök
Vasút-, út-, betonépítési vállalkozó kövezőmester
Budapest VIII, Aggteleki ucca 17. Telefon: József 328-38

FELSENFELD RUDOLF
Alapítva 1901. Bélyegző és pecsétbélyeggyár, véső és dombornyomó műintézet Tel.: Aut. 103—94.
BUDAPEST, V., BÁLVÁNY UCCA 16

lyesen nyujtok át, spontán ajánlás ahhoz a küzdelemhez, amelyhez mások 1000 aláírást is nehezen tudnak összehozni.

— A Te szíved, a Te elgondolásaid, a Te terveid győzelmére ürítem poharamat.

Kozma Jenő meleg zengésű szavai után *Ripka* Ferenc főpolgármester emelkedett szólásra lelkes ovációk közepette és meleg szavakkal köszönte meg az elhangzott üdvözléseket, majd a fővárost érdeklő aktuális kérdéseket érintette.

Ripka Ferenc: „Vívjuk meg a harcot a főváros szeretetének jegyében"

— Meghatva mondok köszönetet — mondotta — azért a nagy megtiszteltetésért, hogy az én kedves budai polgártársaimnak immár évtizedes hagyománya szerint assisi Szt. Ferenc napjának estéjét velem töltik s elhalmoznak rokonszenvüknek és barátságuknak legszebb érzéseivel.

— Ennek a díszes társaságnak nagy értéke ünneppé emelte a mi összejövetelünket, melynek én két okát találom: az egyik az én *személyemnek*, másik pedig azoknak az *elveknek* szól, melyeket Budapest közéletében képviselek. Nem becsülön le ellenfeleimet, akik lelkes buzgósággal hirdetnek olyan elvektől áthatott programot, mely elméletben talán javára válhatna a polgárságnak, de én ennek értékét a józan belátás és a gyakorlati élet szemszögéből mérem le s próbájául azt tekintem, hogy annak a programnak következménye rombolás-e vagy a megtartás?

— Ennek a megtartó és építő munkának voltam én törvényhatóságunk élén 6 éven át egyik előmunkása és őre. És nyugodt lelkiismerettel állíthatom, hogy *erre a munkára megnyugvással tekinthetnek vissza mindazok, akiknek abban tevékeny része volt.*

— Kedves Barátaim! Budapest törvényhatósági élete új korszak előtt áll. Az 1930. XVIII. tc. új kereteket állít a főváros autonómiájának *s ezeket a kereteket a közeliövőben megalakítandó törvényhatósági bizottságnak kell majd betöltenie.*

— Budapest közönsége tehát új közgyülést választ.

— Ha a most meginduló küzdelem az elvek harca lesz és nem a szenvedélyeké, akkor *nagy erkölcsi erővel bíró testület fogja a főváros ügyeit intézni.*

— De ha a választási harcban a szenvedély s ennek folytán a gyülölet lesz úrrá s az egyéni becsület és politikai tisztesség megítélése attól függ majd, hogy ki melyik párthoz tartozik — akkor az új közgyülésnek a légköre is meg lesz mételyezve.

— Ilyen közgyűléstől pedig komoly, eredményes munkát alig várhatunk. Végzetes csapást jelentene ez az amúgy is elviselhetetlenül súlyos gazdasági viszonyok között, — a főváros lakosságára nézve. Kérve kérem tehát Önöket, s szeretném, ha ez a kérő szavam a főváros minden polgárának szívéhez férne, — *vívjuk meg ezt a harcot a mi Budapestünk szeretetének jegyében.*

— Az az agitáció, mely a tömegek ingerlésére dolgozik, rendszerint az országos politikai kérdések előretolásával igyekszik a polgárságot megtéveszteni. Ne engedjék a legfontosabb városi ügyeket ily módon háttérbe szorítani. A polgárságnak tudnia kell azt, hogy ezt a nagy gazdasági válságot városi életünk szempontjából *sem lehet ötletekkel, jóizű hasonlatokkal megszüntetni*, hanem csak erős önfegyelmezéssel, öntudattal, renddel és munkával tudjuk azt enyhíteni!

— Meg vagyok róla győződve, hogy a kormány, mely mindenkor a legnagyobb megértéssel fogadta a főváros érdekében előterjesztett javaslataimat, — teljes készséggel fog támogatni bennünket a polgárság javára irányuló törekvéseinkben. Rá kell itt mutatnom a tisztviselő- és munkás családi házak építésének hatékony elősegítésére, az ú. n. halálsorompók megszüntetésével járó nagyarányú munkákra és a két Dunahíd munkáinak megkezdésére.

— Ez a három munkaalkalom maga százmillió pengőt meghaladó összeget juttat a főváros gazdasági életének. Bírom a kormány ígéretét arra is, hogy a betegápolási díjak elszámolásának régóta húzódó ügye boldogult Vass miniszterünk elgondolása alapján rövidesen el fog intéztetni

s ezzel egyidejűleg az új Rókus megépítésének lehetőségét is biztosíthatjuk. A miniszterelnök úr nagy megértéssel és érdeklődéssel fogadta *a fürdőváros terveinek előkészítésére* és megvalósítására, tovább a Budapest mélyében rejlő *energia-források* feltárására vonatkozó javaslataimat s meg vagyok róla győződve, hogy ezeknek a terveknek megvalósításánál teljes mértékben számíthatunk a kormány közreműködésére.

— Kedves Barátaim! A jó Isten a legsúlyosabb megpróbáltatások idején tette kötelességünkké, hogy őrt álljunk Budapest sorsának védelmében! Gyáva katona az, aki csügged és eldobja fegyverét, *de még rosszabb az, aki mások csüggedését akarja a maga javára kihasználni.* Én rendületlenül bízom fajunk erejében! Többször történt már, hogy nagy szerencsétlenségek az élet lehetőségeitől fosztották meg ezt a nemzetet és a nagy katasztrófa után idegen elnyomók akadályozták meg az újraéledést. De a magyarság mindig megerősödött — mert „sub pondere crescit palma!" Mindig meg tudott szabadulni a bilincsektől és élősdiektől. Semmi okunk sincs arra, hogy most elvesszük reményünket és erőtlen tétlenséggel nyugodjunk bele a pusztulásba.

— De bízom Budapest hatalmas életerejében is. Ez a gyönyörű nagy város még ma is olyan szellemi és anyagi értékekkel rendelkezik, amikből meg lehet teremteni a jövőt, ha át tudjuk érezni egymás baját és meg tudjuk becsülni egymást. De ehhez az kell, hogy minden párt törekvése fölött vezető csillagként ragyogjon *Budapest szeretete* és mindannyiunknak az a törekvése, hogy a főváros javára dolgozzunk.

— Mert a közéletben való érvényesülés nem lehet az igazi polgár végső célja, ezt csak eszköznek szabad tekinteni, amivel a közérdeket szolgáljuk. *A fővárost senki se sajátíthatja ki a maga számára semmiféle címen.* Nem Budapest van értünk, hanem mi vagyunk Budapestért s Budapest lakossága ennek az igazságnak a győzelmétől várhatja a segítő, termelő munkát, a békét és megértést, ami meghozza a jobb jövőt!

Percekig zúgott a taps a főpolgármester nagyhatású beszéde után. Az ünneplés csillapultával *Bud* János kereskedelmi miniszter állott fel helyéről.

Bud János: „Meg akarom oldani az élet sorompójának kérdését is"

Bud János kereskedelmi miniszter beszéde elején kijelentette, hogy örömmel jelent meg *Ripka* Ferenc főpolgármester ünneplésén, akit maga is szívből üdvözöl, mert egész közéleti működése alatt harmónikus együttérzés fűzte össze Budapest fővárossal. Itt látja Budapest volt polgármesterét, akivel sok nehéz kérdést oldott meg, kölcsönös megértéssel és szeretettel. Itt vannak a ma emberei, akiknek meg kell érteniök, hogy ma, amikor annyi érdek és világfelfogás ütközik össze, *csak egy érdeknek szabad lennie, a nemzet érdekének.*

— Nemcsak a fővárosban lévő sorompók kérdését, hanem az élet sorompójának kérdését is meg akarom oldani, — folytatta ezután *Bud* János.

— A főváros mindig ott fog engem találni jogos érdekei mellett, amint azt cselekedetekkel igyekszem igazolni.

— A gazdasági helyzet megoldása nem segélyeken, hanem munkaalkalmakon múlik. Ez a legjobb befektetés. *Nem egyes vállalkozóknak, hanem a munkásság ezreinek akarok munkát adni.* Az úgynevezett halálsorompók kérdésében már megállapodtam a fővárossal, a hidak építése elengedhetetlen feltétele Budapest fejlődésének, de

meg akarjuk oldani a pályaudvarok kérdését is és már a jövő évben megkezdjük a kelenföldi pályaudvar építését.

— Legyenek meggyőződve, hogy szívvel-lélekkel támogatom a főváros minden törekvését, így az idegenforgalom emelését is. Itt van a főváros jövője, itt fogunk éveken át a munkások ezreinek kenyeret adni és *Budapest fürdővárosával meg fogjuk nyerni Budapestnek az egész művelt világot.*

— Egymást megértve, lépésről-lépésre haladunk és legyünk azok a jóbarátok, akik mindig voltunk. Ne keressük, hogyan lehet egymásnak nehézségeket támasztani, hanem azt, hogy hogyan lehet a nehézségeket kiküszöbölni. Most kiépítettük az ezeréves budapest—bécsi utat, de

ki kell építeni az élet útját is.

— Ne csüggedjünk, hanem erős idegekkel, megfeszített munkával és áldozatkészséggel építsük ki az ország és a főváros szebb és boldogabb jövőjét is.

Ismét felzúgott a taps, majd felolvasták *Rothermere* lord sürgönyét tomboló tetszés és éljenzés mellett.

Rothermere távirata a főpolgármesterhez:

„Most értesülök arról az ünneplésről, amelyen Budapest székesfőváros közönsége Méltóságod névnapja alkalmából a maga szeretetét és ragaszkodását óhajtja kifejezésre juttatni e történelmi város legelső polgárával szemben. Engedje meg, hogy én, aki budapesti tartózkodásom alkalmával örömmel szemléltem azt a nagy fejlődést, ami az önök gyönyörű városát *a világ talán legszebb fővárosává tette és aminek elérésében*

tudom milyen nagy része van a főpolgármester úr kiváló vezéri munkásságának,

de egyben figyelemmel kísérhettem azt a hatásos és eredményes diplomáciai és propaganda tevékenységét is, amit Méltóságod a legutóbbi hónapokban a kitűnő *Budai Dalárda* angliai szereplése alkalmával kifejtett. A magam részéről is a legteljesebb elismerés és legőszintébb öröm érzésével csatlakozom az önt ünneplőkhöz. Az a tisztelet és elismerés, amely önt londoni tartózkodása alatt e város közönsége és annak lordmajorja részéről körülvette,

egyaránt szól az önök nagy nemzetének, az önök gyönyörű fővárosának, de az ön kiváló egyéniségének is.

Adja Isten, hogy Budapest székesfőváros az ön bölcs vezetése alatt mihamarább megérje, hogy *egy nagyobb és boldogabb Magyarország fővárosa lehessen, aminthogy erre minden isteni és emberi joga megvan".*

Szeghő Sándor karnagy vezénylésével a *Budai Dalárda* megkapó énekszámai fejezték be az ünneplést, ami után a megjelentek még a késő éjszakai órákig együttmaradtak.

MÉRNÖKI SZAKÜZLET
A „GAMMA" FINOMMECHANIKAI GÉPEK ÉS KÉSZÜLÉKEK GYÁRA R. T.
ELADÁSI OSZTÁLYA
Budapest, IV., Múzeum körút 41.
TELEFÓN: AUT. 860-86. □ TELEFÓN: AUT. 860-96.

FISCHER ÉS HARTMANN
mázolómesterek
Budapest IV, Képíró ucca 3. sz. TELEFON:
Fióküzlet: IX. ker., Tompa ucca 30. szám A. 847-73

Dr. HELVEY TIVADAR
vegyészeti gyár
vállal szigetelési-, fedési-, aszfalt-, hő- és hangszigetelési munkákat
BUDAPEST, EÖTVÖS U. 21. Telefón: Aut. 272-75.

„Petrol" MŰSZAKI- ÉS OLAJKERESKEDÉS
ezelőtt v. GYURKOVICH ÉS TÁRSA
Budapest, V, Nádor u. 6
Telefónszám: Automata 802-29

TERLANDAY ÉS TÁRSA
aszfaltosáru gyára
Budapest VII. Erzsébet királyné-út 125/b. sz.
Telefon: József 443—83.

RÓZSA IVÁN LAKATOS MESTER
AUTOGÉN-HEGESZTÉS
Budapest, VI., Szondy ucca 18. Tel.: Aut. 186—59

SPITZER SALAMON NAGYIPAROS
központi fűtés, vacuum és légfűtés, szellőztető berendezés, légszesz, vízvezeték és egészségügyi berendezési munkák valamint
épület és díszmű bádogos munkák gyártelepe
BUDAPEST, V., PANNONIA UCCA 54 TELEFÓN: LIPÓT 934-31

Czeglédy János Jenő
műkőáru-készítő, fal- és padlóburkoló mester
Székesfővárosi és állami szállító kartellen kívül
Budapest, Kistemplom ucca 5. Telefón: József 449-98

TIMÁR ÉS QUITTNER
OKL. MÉRNÖK, ÉPITŐMESTER
BUDAPEST, VI, SZÉKELY BERTALAN U. 23
TELEFÓN: AUTOMATA 268—75

PARKETTA
szállítása, mindennemű padozat készítése és javítása.
FRIED és BENEDEK
parkettgyár és gőzfürész
BUDAPEST, VII., RÁKÓCZI ÚT 82.
Telefon: József 133—43 és József 134—17.

MARGALIT ANDOR ÉS ÖDÖN
MÉRNÖK-ÉPÍTŐMESTER, VÁLLALKOZÓK
BUDAPEST, I., KELENHEGYI ÚT 11—13
TELEFÓNSZÁMOK: LÁ 15—14 ÉS 12—8

BIER ÉS WERSCHETZ
okl. mérnök és építőmesterek, építési vállalkozók
Budapest, IX., Vágóhíd ucca 11. sz.
TELEFÓN: JÓZSEF 363—78, 259—60.

Minden különösebb nehézség nélkül sikerült az új fővárosi törvény gyakorlati alkalmazása

Ötven új szabályrendelet vár megalkotásra — Gallina Frigyes tanácsnok a közeljövő fontos feladatairól

Az új fővárosi törvény életbeléptetése előtt az egész közvélemény bizonyos szorongással nézett a bekövetkező változások elé, s maguk a városházi vezetőszemélyiségek is attól tartottak, hogy *a reformok életbeléptetése nem megy simán* és a törvény holt paragrafusainak a gyakorlatba való átvitele csak bizonyos zökkenőkkel lesz lehetséges. Az 1930. évi XVIII. tc. kihirdetése óta közel félesztendő telt el, s örömmel állapítható meg, hogy e nem egészen hat hónap alatt

az új rendszer bevezetése minden különösebb nehézség nélkül sikerült.

Az új törvénnyel kapcsolatos reformok és a városházán beállott változások iránt alkalmunk volt

Gallina Frigyes

tanácsnoknál, a törvény végrehajtásával megbízott elnöki ügyosztály vezetőjénél érdeklődni, aki a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* tudósítójának:

— A fővárosi törvény által teremtett új helyzettel és az ezzel kapcsolatos intézkedésekkel az elnöki ügyosztály mellé rendelt szakbizottság minapi alakuló ülésén behatóan foglalkozott. Ezen az ülésen terjedelmes jelentést mutattam be, amelyben foglalkoztam az új helyzettel és felsoroltam azokat az *intézkedéseket*, amelyeket a polgármester az elnöki ügyosztály javaslata alapján az új fővárosi törvénynek a gyakorlati életbe való zavartalan átvitele érdekében tett és *felsoroltam azokat a teendőket, amelyekkel az elnöki ügyosztálynak a közeljövőben foglalkozni kell.*

— Az új fővárosi törvénynek a székesfőváros igazgatási szervezetét egyik mélyen érintő rendelkezése tudvalevően megszüntette a hivatalnok-tanácsot és annak hatáskörét túlnyomórészben a *polgármesterre* ruházta. Úgy ennek a rendelkezésnek, valamint a törvényben foglalt azon vezérelvnek a közigazgatásban való gyakorlati keresztülvitele, hogy minden vonatkozásban lehetőleg *az egyéni felelősség* elve érvényesüljön, — az elnöki ügyosztályra rótta azt a feladatot, hogy *a régi helyzetből az új helyzetbe való átmenetet megfelelő rendelkezések javaslatba hozásával lehetőleg megkönnyítse.* Ma már megállapítható, hogy az új rendszernek ebben a vonatkozásban való bevezetése különösebb nehézséget nem okozott, sőt sikerült az átmenet síma lefolyását is biztosítani.

— A törvényhatóságnak egyik kiemelkedő feladata az általa alkotott szabályrendeletek revíziója lesz, amely szabályrendeletek egészben vagy részben ellentétben állanak az új törvénnyel.

— Ezeket a munkálatokat a törvény életbeléptétől számított *egy éven belül* kell elvégezni és ez idő alatt kell megalkotni azokat az új szabályrendeleteket is, amelyekre a törvény teljes végrehajtása céljából szükség van. Ebből a célból összegyüjtöttük az 1872 óta alkotott és még ma is érvényben lévő összes szabályrendeleteket, egyúttal *felhívtuk az arra illetékes ügyosztályokat, hivatalokat, hogy a hatáskörükbe tartozó ügyeket szabályozó jogérvényes szabályrendeleteknek az új fővárosi törvénnyel való összhangbahozatalára, vagy módosítására tegyenek javaslatot.*

— Az elnöki ügyosztály egyidejűen elkészíti azoknak a szabályrendeleteknek a módosítására irányuló javaslatokat, amelyek a saját hatáskörébe tartoznak, így mindenek előtt

a központi igazgatásra vonatkozó szabályrendelet-tervezetet.

— Ennek megfelelően módosítani kell a székesfőváros központi igazgatásáról szóló, a tanács hatáskörét szabályozó 1911. évi 1870. és 2060. számú közgyűlési szabályrendeleteket. Ennél a módosításnál egyszersmind pótolni kívánjuk az említett szabályrendeletek alkalmazása során tapasztalt hiányait is.

— Pontosan 477 szabályrendelete van a székesfővárosnak, amelyből természetesen már igen sok idejét multa,

s legalább *ötven* olyan szabályzat akad, amely nem felel meg a mai viszonyoknak és amelyeket az új törvény szellemében újjá kell alkotni. Ezzel a revízióval egyidejűen gondoskodni kell az érvényüket vesztett elavult rendeletek hatályonkívül helyezése iránt is. A szabályrendeletek pontos jegyzékét az elnöki bizottság legközelebbi ülése elé fogom terjeszteni és a bizottság fogja megállapitani azt a sorrendet, amely szerint a revíziót elvégezzük.

— A rendeletek tárában tallózva, természetesen igen érdekes régi és ma már szinte kómikusan hangzó szabályozásokat találunk, ilyenek például az 500/1890 szr., mely

a Duna jegén való átkelésről

intézkedik, a 371/1886., mely *a fejöstehenek tőgyének mesterséges nagyobbítását* tiltja el, a 228/1893., mely a *hófogók alkalmazásáról* intézkedik, a 165/1885., amely *a szüretek idejét* szabályozza, a 268/1879., amely *a Városligettel közlekedő társaskocsikról* szól. Az sem érdektelen, a mely 1949/1910. szám alatt a földalatti közúti vasútakról, vagy

a fakultatív halotthamvasztásról

szól. Ezeket a rendeleteket vagy a kor szellemének és a mai helyzetnek megfelelően modernizáljuk, ha arra szükség mutatkozik, vagy egyszerűn töröljük a szabályrendeletek jegyzékéből.

— Megindítottuk — mint a mult alkalommal már jeleztem a *Fővárosi Hirlap* hasábjain —

a közigazgatási kerületek szétválasztására és az új elöljáróságok felállítására

irányuló előmunkálatokat, s erről szóló végleges javaslatunkat az elöljárói értekezlet véleményének beérkezése után fogjuk megtenni. Megalkotásra vár a végleges *nyugdíjszabályrendelet*, mert a jelenlegi helyzet az, hogy nincs olyan összefogó szabályzat, amely a nyugdíjazásra és a nyudíjak megállapítására vonatkozó összes érvényben lévő rendelkezéseket tartalmazná.

— Állandóan foglalkozik az elnöki ügyosztály úgy a tényleges szolgálatban álló, mint *a nyugdíjas személyzet anyagi helyzetének kérdésével* is, ezért a főváros pénzügyi helyzete által megengedett határokon belül iparkodik helyzetük javítását célzó intézkedéseket előkészíteni. Különösen arra törekszik, hogy a nyugdíjasok között a gondoskodás mértéke szempontjából ma még fennálló megkülönböztetés — a régi és az új nyugdíjasok méltánytalan kategórizálása, véglegesen kiküszöbölhető legyen. A tisztviselők és alkalmazottak *szociális helyzetének* kérdése és ennek lehető javítása is állandóan foglalkoztatja az ügyosztályt. E tekintetben elsősorban a székesfővárosi alkalmazottak *Segítő Alapja* van hivatva a fennálló szabályokban lefektetett elvek szerint, az arra jogosult alkalmazottakat és azok családtagjait szükség esetén támogatni.

— Nagyon fontosnak tartom a tisztviselők és egyéb alkalmazottak továbbképzését. Tervem az, hogy a mostani gép- és gyorsírói, adóhivatali, tűzoltói, egészségőri és idegennyelvű tanfolyamokat továbbfejlesszük és ezzel

lehetővé tegyük az alkalmazottak számára azoknak az ismereteknek a megszerzését, amelyekre hivatásuk kifogástalan betöltéséhez szükségük van.

— A közigazgatási bizottság kívánságára a közigazgatás állapotáról és az adminisztrációban észlelt fontosabb mozzanatokról az elnöki ügyosztály most már *havonkint jelentést készít* a polgármester számára, s összegyüjti a polgármesteri jelentés előkészítéséhez szükséges adatokat. A folyamatba tett *közmunkákról*, a vállalatba adott munkák vagy a megrendelt *szállítások összegéről*, valamint arról, hogy e munkálatoknál hány ember van alkalmazva, hogy mekkora a hetenkint kifizetett bérek összege, szintén kimutatást készít az ügyosztály, s az összegyüjtött adatok alapján *kéthetenkint teszünk jelentést a polgármesternek, illetve a belügyminisztériumnak.*

Nem valorizál a kúria a főváros ellen inditott építési perekben

A döntés nagy megnyugvást keltett a városházán

Egyes budapesti építési vállalkozók már korábban perrel támadták meg a fővárost azzal a célzattal, hogy a háború alatt végzett csatornázási és egyéb munkálataik ellenértékét valorizálva fizessék meg. Keresetüket azzal indokolták meg, hogy ezekért a munkákért pénzüket csak késedelmesen és devalvált értékben kapták meg.

A törvényszék, mint elsőbíróság, a valorizációs kereseteknek száz százalékban helyt is adott, a tábla és ezt követően a kúria azonban arra az elvi álláspontra helyezkedett, hogy: „a valorizációs törvény szerint az átértékelésből, jogalapra való tekintet nélkül, ki van zárva az állam, a törvényhatóságok, a városok és a községek, bármely magánjogú tartozása és így az ilyen természetű valorizációs kereseteknek hely nem adható”.

Nagyon érdekes a fővároshoz most megküldött kúriai ítéletnek az az indokolása, amellyel a legfelső bíróság megállapította, hogy

közgazdasági és az állampénzügyi kérdésekben a költségvetés megszabott keretei között mozgó törvényhatóságok háztartását a tényleges helyzet által teremtett parancsoló szükség írja elő.

A még különben jogos magánérdekkel szemben is, efelett álló magasabb szempont az, hogy átértékelési igény a nem haszonszerzési célokra, hanem egészségügyi szempontokból létesített közművekre ki nem terjeszthetők.

— A törvényhozó szándéka — mondja az indokolás — kétségtelenül az volt, hogy az állam, a törvényhatóságok, a városok és a községek építéseiből vagy egyéb közszállításokból eredő tartozásokat az átértékelésből teljes mértékben ki akarta zárni.

Ez az érdekes kúriai döntés, amely elvi jelentőségű, érthető megnyugvást keltett a városházán, ahol az ilyen követelésekből kifolyóan *a főváros igen jelentékeny összegekkel volt obligóban a háborús időkből kifolyólag.*

A feltűnést keltő döntéssel kapcsolatban kérdést intéztünk

a tiszti ügyészséghez,

ahol a következő választ kaptuk:

— A kúria döntése kétségtelenül nyugvópontra viszi ezt a sokat vitatott kérdést, amelynek lezárását magunk is türelmetlenül vártuk. A főváros ellen ezidőszerint mintegy 10—14 hasonló per folyik, amelyekben azonban a kúria most hozott döntése után már nem lehet vitás a keresetek sorsa.

DELMÁR BÉLA
okl. mérnök, építőmester
Budapest, VI. Benczur u. 17
Telefon 263-49

Parafakőgyár R-t.
ezelőtt: Kleiner és Bokmayer
Budapest, VIII. ker., Főherceg Sándor-tér 4.
Telefon: József 301-14, József: 301-16
Készít sajtolt parafa-parketta padlóburkolatokat.
Teljesen zajtalan járású, lábmeleg, vizálló padló.

HERCZEG JÁNOS asztalos mester lakberendező faipari üzeme
BUDAPEST, IX. KER., VIOLA UCCA 17. SZ.
Telefón: J. 443—90

BANNER ZOLTÁN
okleveles építész és építőmester
BUDAPEST, I., VERPELÉTI-ÚT 10.
Telefón: LÁ. 6-57. Telefón: LÁ. 6-57.

LUTZ zománc-festékek lakkok elismert legjobb minőségben
Telefon: József 93-46
Lutz Ede és társa
lakk és festékgyár r.t.
Budapest, VII. Órnagy-utca 4. szám.

Zománctáblák, réztáblák
zománcjelvények
Dr. Bossányi László
Budapest, I., Naphegy ucca 13 • Telefónszám: Automata 536-10

ADLER HENRIK Épületbádogos és szerelő vízvezeték, csatorna, központi fűtés, és egészségügyi berendezések vállalata
Újpest, Kolozsvári u. 29. Telefón: 940—70.

GATTARINGER FERENC
Különböző rendszerű központi fűtések berendezési vállalata
BUDAPEST, III. KER. LAKTANYA UCCA 5

Magas épités, vasbetón szerkezetek
FÁBIÁN TESTVÉREK
ÉPÍTÉSI VÁLLALKOZÓK
BUDAPEST, IX. KER., KINIZSI UCCA 3. SZÁM

Párt és klub

Usetty Béla és Fejér Ottó országgyűlési képviselők beszámolója Kőbányán

A Kőbányai Kaszinóban vasárnap délután tartotta meg a déli kerület két képviselője *Usetty* Béla és *Fejér* Ottó képviselői beszámoló és várospolitikai zászlóbontási beszédét. A hatalmas teremben a kőbányai polgárság színe-java megjelent, élén a X. kerületi Egységes Községi Polgári Párt elnökével, *Sajó* János törvényhatósági bizottsági taggal. A képviselőket viharosan ünnepelték, majd *Sajó* János nyitotta meg párszavas lelkes beszéddel a gyűlést. Ezután *Usetty* Béla mondotta el beszámolóját, amelyben részletesen ismertette az új fővárosi törvényt, az abba vetett reménységeket és az eddig is elért eredményeket.

Megállapította, hogy az új törvényre azért volt szüksége a fővárosnak, mert az 1872-es törvény elavult és a naggyáfejlődött Budapestnek már nem felelt meg. Az új törvény az egyéni felelősség elvén épült fel és bár ellenzéki oldalról azt hangoztatják, hogy az autonómiát megszüntette, ez nem áll, mert *az autonómia ma nagyobb, mint régen volt, mert az ügyek intézésébe bevonultak az egyes polgárok,* legfőképpen a törvényhatósági tanács révén, továbbá a szakbizottságok révén.

Egyes körök folytonosan kifogás tárgyává teszik a főváros oly benső ügyeit, mint például a Vásárpénztárét, — amely azonban régesrégen megnyugtatóan el van intézve.

Minden józanul gondolkozó ember láthatja azonban, hogy ezeknek a támadásoknak a célja csak a *hangulatkeltés.* Épígy hánytorgatják az üzemi kérdést is, amelyre nézve az új törvény leszögezte, hogy közüzemet létesíteni a jövőben nem fognak, illetőleg, hogy az eddigi üzemeket is vissza fogják fejleszteni.

A fővárosi törvény célja a polgárság uralmának biztosítása volt, ugyanez a célja az Egységes Községi Polgári Pártnak is, amely magához tartozónak érzi a magyar munkást is és végső célja az, hogy a sokat szenvedett fővárost és országot a szélsőségek katasztrófális hatásától megóvja.

Ezután részletesen ismertette a kőbányai polgárság helyi ügyeit. *Usetty* beszédét a megjelentek percegik tartó tapssal és éljenzéssel köszönték meg.

A nagy tetszéssel fogadott beszéd után *Fejér* Ottó számolt be törvényhozói működéséről és kifejtette, hogy nincs ok a csüggedésre és kishitűségre, mert *Bethlen* István gróf miniszterelnök még súlyosabb viszonyok között teremtette meg az ország politikai és pénzügyi konszolidálását és szerzett megbecsülést és hatalmas külföldi barátokat a nemzetnek. Ezután a köztisztviselők ügyével foglalkozott és

illetékes felhatalmazás alapján megcáfolta azokat a kortesfogásokból eredő híreket, mintha újabb létszámcsökkentésre, vagy a tisztviselői illetmények leszállítására készülne a kormány.

Payr Hugó a kőbányai választópolgárságnak, *Ripka* Ferenc főpolgármester és *Kozma* Jenő pártelnök üdvözletét tolmácsolta. A nagygyűlés lelkes hangulatban ért véget.

— *A Polgári Egység Klubja* hétfőn este tartott heti pártvacsoráján *Kozma* Jenő elnök meghatottan, kegyeletes szavakkal emlékezett meg arról a páratlanul súlyos katasztrófáról, amely az angol nemzetet az R. 101. léghajó elpusztulásával érte. *Kozma* az Egységes Községi Polgári Párt és a Polgári Egység Klubjának mélységes részvétet és együttérzését fejezte ki a szerencsétlenség felett, amely a magyar nemzet iránt immár évek óta baráti érzülettel viseltető Brit birodalmat sok, derék fiának borzalmas tűzhalálával és egy nagyrahivatott technikai alkotás rombadőlésével sujtotta. A társasvacsora nagyszámú résztvevője megilletődötten hallgatta *Kozma* Jenő megemlékezését, majd élénk helyeslással kísérte a pártelnök fejtegetéseit, amelyekkel *a közeli községi választási harc eredményes megvívására hívta fel a párt lelkes híveit.* Beszédet mondott még *Dárday* Ede, *Kollmann* Dezső és mások.

— *A Terézvárosi Egységes Községi Polgári Párt* kedden este tartott ülésén megalakította a községi választásokat intéző pártszervezetét, amelynek élére *Bayer* Antalt és dr. *Politzer* Gusztávot állította, ügyvezető elnöknek dr. *Halász* Miklóst választotta meg. Elhatározták, hogy törvényhatósági bizottsági tagsági helyekre a párt a maga soraiból választ jelölteket.

— *Az Egységes Községi Polgári Párt budavári szervezete* látogatott ülést tartott, melyen a párt programját *Szombathy* Kálmán nagy hatással ismertette. A megjelentek az alábbi szervező bizottságot választották meg: *Elnök:* Dr. Gyurmán Jenő p.-ü. főtanácsos. *Főtitkár:* Dr. Szuchy László ügyvéd. *Jegyző:* Dr. Miklós Béla tanár. *Tagok:* Fischle Vilmos vendéglős, Gagics B. Sándor fodrász m., Dr. Hegyi Károly p.-ü. titkár, Hurm Jenő festő m., Rákosi Vilmos áll. nyomd. tisztv., Szklepics Márk asztalos, Schrimpf Frigyes postatiszt., Szuchy Béla tisztv.

— *A Budai Társaskör* választmánya *Ziegler* Géza elnöklete alatt okt. 2-án tartotta október havi ülését, amelyen a tagok igen nagy számban vettek részt. Az elnöki megnyitó után *Szombathy* Kálmán ügyv. alelnök a közelmult politikai eseményeit ismertette, beszámolt a választás előkészítésének munkálatairól, melyek mindenütt a legnagyobb erővel folynak. A polgárság átérzi a helyzet komolyságát, s a kortesdemagógiától függetlenítve magát, írja alá csatlakozó íveinket. Dr. *Krivoss* Árpád főtitkár szóvá tette, hogy a választói névjegyzék rendkívül hiányos, abból nemcsak családok, de egész házak is kimaradtak, s legfőképpen a középosztálybeli választók, a polgárság erejének legnagyobb kárára. Bár ennek legfőbb okát tényleg az egyesek indolenciájában látja, szükségesnek tartaná, annak megállapítását; miért nem adatott ki olyan rendelkezés, hogy az előző választói névjegyzékben már előfordult s jogosultságát igazolni tudó választókat automatikusan felvegyék a választói névjegyzékbe. Ülés után társasvacsora következett, melyen a nagyszámmal megjelent, s a Körhöz csatlakozott mérnök fiatalságot számosan üdvözölték.

— *A Terézvárosi Polgári Kaszinó* október 8-án, szerdán este 8 órakor *Bayer* Antal törvényhatósági bizottsági tag 70 éves születésnapja alkalmából ünnepi vacsorát rendez, amelyen résztvesz *Ripka* Ferenc főpolgármester, *Kozma* Jenő, *Ugron* Gábor és a közélet számos kiválósága. Az ünnepi beszédet *Politzer* Gusztáv dr. törvényhatósági bizottsági tag mondja.

— *A Józsefvárosi Kaszinó* legutóbb népes gyűlést tartott, melyen *dr. Molnár* Béla ügyvezető elnök megnyitó szavai után *dr. Móser* Ernő orsz. képviselő, a Kaszinó elnöke, nagyszabású beszédben ismertette a Kaszinó és a józsefvárosi polgárság választási programját. A nagy tetszéssel fogadott beszéd után még *Miákits* Károly, *Darvas* József és *dr. Flesch* László szólaltak fel, végül a gyűlés táviratilag üdvözölte *Ripka* Ferenc főpolgármestert, akinek névnapja alkalmából rendezett vacsorán a Kaszinó nagyobb küldöttséggel képviseltette magát.

Elhalasztották a ferdinánd-téri templom építését

Az amerikai gyorsasággal felépült külső Lipótváros, vagy ahogyan a hivatalos iratok nevezik: a Törökőr római katolikus hívei már évekkel ezelőtt elhatározták, hogy plébániájuk számára *a mostani pincekápolna helyett szép, impozáns templomot építenek a Ferdinánd téren,* a belső Váci út tengelyében, úgyhogy az új templom homlokzata a Berlini térre nézne. El is készítették a terveket, amelyek szerint a híres műemléknek számító *zsámbéki templom nagyobbított mása* kerülne a Lehel-piac szennyes bódéi helyére. Közben elkezdték a templom költségeinek összegyüjtését. A szükséges 650.000 pengő kétharmad része már együtt is van, maga *Rothermere lord* 50.000 pengőt ajándékozott, a hiányzó egyharmadrész pótlására pedig a fővárostól kaptak ígéretet. A rendelkezésre álló 400.000 pengővel már az idén ősszel el akarta kezdeni az építkezést az egyházközség, azzal a jószándékkal, hogy ez az építkezés is enyhíteni fogja a munkanélküliséget. A külső lipótvárosiak legnagyobb meglepetésére azonban

a törvényhatósági tanács nem adta meg az építés elkezdéséhez az engedélyt,

azzal az indokolással, hogy a munkához addig nem szabad hozzáfogni, míg az egész költségösszeg együtt nem lesz. A főváros hozzájárulását csak az 1931-es költségvetésbe tudják beleilleszteni, s így *a 400.000 pengős építkezés az idén elmarad,* ami annál inkább indokolatlan, mert a főváros hozzájárulására egyelőre nem is lett volna szükség, hisz a meglevő pénz bőven elég az idén és a kora tavasszal elvégezhető munkák fedezésére.

Gazdasági Értesítő

A Kereskedelmi Bank záloglevél-tranzakciója. A Pesti Magyar Kereskedelmi Bank *tizenötmillió svájci frank összegű,* svájci frank értékre szóló 7%-os záloglevélkölcsönt helyezett el a *Schweizerischer Bankverein* és a *Schweizerischer Bankgesellschaft* vezetése alatt álló svájci szindikátusnál. A svájci bankok ezen kölcsönből *5,000.000 frankot zárkötelezettséggel külföldön helyeztek el,* míg a további 10,000.000 svájci frank összegű részét *98% árfolyamon* október 4-én bocsátják nyilvános aláírásra. A záloglevelek a *zürichi, bázeli* és *genfi* tőzsdéken fognak hivatalosan jegyeztetni.

Ezzel a tranzakcióval kapcsolatosan a *Pesti Magyar Kereskedelmi Bank a bázeli, svájci bankáregyesületnek rendelkezésére bocsátott egy összeget, mely a legalább is 1929 december 31-ike óta beigazolhatólag jóhiszemű svájci birtokosok kezében levő háborúelőtti címleteinek 5 százalékos valorizációját teszi lehetővé.* A Pesti Magyar Kereskedelmi Bank, bár törvény szerint semmiféle valorizációs kötelezettség nem terhelné, magára vállalta a svájci birtokban levő háborúelőtti címleteinek valorizációjával járó tekintélyes áldozatot, hogy ezzel újból megnyissa kibocsátványai részére a svájci piacot, mely a háborúelőtti időben mindenkor nagy érdeklődést tanusított a magyar jelzálogintézetek záloglevei iránt.

Ganz Közlemények. A magyar gépipar egyik büszkesége: a Ganz-gyár évenkint többször tájékoztatja a nyilvánosságot működésének menetéről és minden alkalommal ismerteti az általa időszakonkint készített gyártmányokat. A legújabb *Ganz Közlemények* most hagyta el a sajtót, felékesítve a nyomdatechnika és ízlés minden díszével. A tájékoztató könyv hasznos újítása, hogy a beszámoló ezúttal magyar nyelven kívül, *angol* és *német* nyelvű szöveget is tartalmaz, ami így lehetővé teszi, hogy a világhírű üzem külföldi ügyfelei is tökéletes áttekintést nyernek a Ganz munkásságáról. A képekkel és alaprajzokkal bővített mű érdekes leírásban ismerteti *a bánhidai erőműtelep értékelését, a távvezetéki oszlopokat, a hatalmas gépegységek szerelési munkálatait,* majd illusztrálja a Ganz-gyár legújabb készítményei közül a „Sopron" *őrjáróhajókat,* a serui szivattyútelepet és az új *úszókotrókat.* A szép kiállítású füzet a *Révay-nyomda* felkészültségét dicséri.

HLAVAY KÁLMÁN
TERVEZŐ ÉS ÉPÍTŐMESTER
BUDAPEST, VI., KASSAI ÚT 68. SZÁM

BITUMEN ÚTÉPÍTŐ R.T.
Budapest,
IX., Ferenc körút 46.

ZIMMERMANN ÉS LOVÁSZ
TAPÉTARAKTÁR, MENNYEZETDÍSZ-GYÁR — FESTŐK ÉS DÍSZÍTŐK
Telefon: József 424—81 Budapest, VII., Almásy-tér 16

KASS BÉLA
ASZTALOS
BUDAPEST, VIII., KŐRIS UCCA 7.

az első kéz
megbizható
és olcsóbb

Saját gyárimányú
musica r.t
VII., Erzsébet körút 43
(Royal Apollo)
és világmárkás — új és használt — zongorák — javítások is — több éves részletre váltó hitelkül. Kezelési költség nincs.
Telefon: József 450-62

Szűcs Béla mérnök, műszaki és vállalati irodája
Budapest, VIII., József körút 69 ● Telefonszám: József 373—67
Tervez, berendez, átalakít: központi gőz-, melegvíz- és légfűtéseket, vízvezetékeket, egészségügyi berendezéseket, önálló központi szivattyú és elektromos világítási telepeket

SÁMUEL GYÖRGY
épület,- díszmű-bádogos és egészségügyi berendező
BUDAPEST, VI, ARADI U. 45. TELEFON: AUT. 223-62.

KISS JENŐ okl. mérnök építési vállalkozó
Budapest, V., Zoltán u. 10. Tel.: Aut. 150-81

DITTLER FERENC
ÉPÍTŐMESTER
BUDAPEST, VIII., Baross u. 36

Halmos István és Fia
kövezőmesterek és útépítő vállalkozók
Budapest, X., Halom ucca 25. sz.
Telefon: J. 339—52 Telefon: J 339—52

WIEDERMANN ÁGOSTON
ÉPÍTÉSI VÁLLALATA
BUDAPEST, III., SAN MARCO UCCA 5.
TELEFÓN: 628—38.

Régi bérházainak értékesítéséből olyan tőkét gyűjthet a főváros, hogy abból az új munkaalkalmak hosszú sorát bonyolíthatja le

Becsey Antal érdekes terve a közmunkák fokozására

A jövő évi fővárosi költségvetés összeállítása rendkívül súlyos gondokat okoz. Nem kétséges ugyanis, hogy *az adókat emelni nem lehet*, az is bizonyos, hogy a főváros háztartása a jövő évben semmiféle címen sem számíthat bevételeinek emelkedésére. Ilyen körülmények között azután a fővárosnak nem nyílik lehetősége arra, hogy a főváros iparosait és vállalkozóit az eddigi gyakorlatnak megfelelően nagyobb rendkívüli beruházások elrendelésével támogathassa. A főváros jövő évi költségvetésének tervezete már teljesen elkészült és ha lesznek is ebben a tervezetben változtatások, máris meg lehet állapítani, hogy a dologi kiadások között, amelyek a költségvetés 70 százalékát teszik, legnagyobbrészt csupán *rendes évi karbantartási munkálatok szerepelnek*, úgynevezett rendkívüli beruházásokra nem jutott pénz.

Az *Egységes Községi Polgári Párt* vezetősége élénk figyelemmel kíséri a jövő évi költségvetés kialakulását. A párt vezetői programjukhoz híven minden eszközt igénybe akarnak venni, abból a célból, hogy a főváros a jövő évben is megindíthasson nagyobbarányú közmunkákat. A hosszúlejáratú beruházó kölcsön, amit a főváros a jövő évben előreláthatóan felvesz, kizárólag üzemi célokat fog szolgálni. Az *Egységes Községi Polgári Párt vezetősége éppen ezért új terveket készít*, amelyeknek megvalósítása esetén fedezetet lehetne találni nemcsak üzemi, hanem más általános építkezési beruházásokra is. *Becsey* Antalnak, a párt közgazdasági szakértőjének van ebben a tekintetben egy igen érdekes és teljesen elfogadható terve.

Becsey Antal,

akit ebben az ügyben megkérdeztünk, a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Alapelv, hogy a főváros vagyonához hozzányúlni nem szabad. Mivel azonban a költségvetési keretek között nem nyílik lehetőség nagyobbarányú, úgynevezett rendkívüli beruházások végrehajtására, *a fővárosnak mégis módot kell találnia, hogy a jövő évben is foglalkoztathassa az iparosokat és a vállalkozókat.* Magam is aláírom, hogy a főváros vagyonának még a legcsekélyebb részét sem szabad elidegeníteni, viszont

felvetem azt az ötletet, hogy nem lehetne-e a passzív vagyonnak legalább egy részét aktív vagyonná átalakítani.

— Úgy képzelem el ugyanis a dolgot, hogy a fővárosnak vannak olyan bérházai és ingatlanai, amelyek még a régi Bárczy-éra alatt létesültek. Akkoriban szükség volt ezeknek a bérházaknak a megépítésére és teljesítették is hivatásukat. Munkaalkalmat szolgáltattak és egyben lakásokat adtak a közönségnek. Ezek a bérházak most igen alacsony kamatozásúak és így semmiféle közérdek sem kívánja, hogy a főváros ezeket az objektumokat továbbra is birtokában tartsa.

— Azt javasolom tehát, hogy a főváros értékesítse ezeket a házakat és így a bennük fekvő passzív tőkét konvertálja át cselekvő vagyonná.

Abból a pénzből, amit a főváros ezeknek a bérházaknak eladása révén szerez, *új, jövedelmezőbb intézményeket létesíthet.* A főváros vagyona épületekben, telkekben, rétekben, szántóföldekben együttvéve 660,651.410 pengőt tesz ki, ennek az összegnek jelentékeny része házakra esik.

— Ezekből a házakból tehát nyugodtan el lehetne adni annyit, hogy értékükből azután a jövő év folyamán egész sereg új építkezést indíthasson meg a főváros.

— A fővárost ebből a tranzakcióból károsodás nem érheti, mert hiszen az érdekelt bankkörök megállapítása szerint, most *az ingatlanpiacon határozott szilárdulás érezhető.* Élénk kereslet nyilvánul meg házak iránt és ez a kereslet tavaszra még élénkebb lesz. Ilyen körülmények között megvan a legkomolyabb lehetőség arra, hogy *a főváros kiskamatozású bérházaiból, amelyek passzív vagyont képviselnek, tavaszra pénzt csináljon* és e tranzakció révén a holt tőkét cselekvő vagyonná változtassa át. Lesz munkaalkalom, épülnek új házak és a főváros egyszerre több célt tud szolgálni.

Becsey Antalnak ez a rendkívül érdekes, életrevaló ötlete rövidesen az összes illetékes tényezőket foglalkoztatni fogja és meg van a remény arra, hogy *Becsey* Antal elgondolása alapján *a jövő év folyamán mégis csak lesz pénze a fővárosnak rendkívüli beruházások és nagyobbarányú közmunkák végrehajtására.*

A „mozgó sértődött"

Scheuer Róbert, a békeangyal

A Ferenc-napi szombat esti Ripka-vacsorára ezerkétszáznál többen jelentkeztek. Az „ültetés" nagy gondot okozott a rendezőknek. A Községi Párt irodahelyiségeiben *Scheuer* Róbert és *Payr* Hugó péntek délután ültek le a Gellért-fürdő kupolacsarnokában elhelyezett asztalokról készített térképek elé és „ültettek" végeszakadatlanul szombat hajnalig. Minden szempontot figyelembe kellett venni, hogy kit, hová és miért éppen oda helyeztek el. Mikor végre elkészültek, munkájuk eredményét lajstromba foglalták, úgy hogy az érkező vendégek már a bejáratnál megtudták, hogy melyik asztalnál milyen számú hely van részükre fenntartva. Ment is minden, mint a karikacsapás, de elvétve, egyik-másik későn érkezőknél mégis történtek apró-cseprő zökkenők.

— Mi az, hol az én helyem? — zsörtölődött ilyenkor a polgártárs. Micsoda rendezés ez?

A rendezés felületessége fölött azonban nem volt sok ideje töprengeni, mert nyomban ott termett *Scheuer* Róbert:

— Hát igaz, ami igaz, — mondotta borús ábrázattal — csapnivaló rossz ez a rendezés. Nekem sincs helyem. Aztán körülnézett és ragyogó szemmel rámutatott a csarnok végén egy eldugott asztalra:

— Nini, ott van még néhány üres hely. Üljünk oda, polgártárs. Elvégre kosztolni ott is lehet és a beszédeket is jól fogjuk hallani, mert megafónok vannak fölszerelve.

Ebbe aztán megnyugodott a polgártárs és elfoglalta a kiszemelt helyet. *Scheuer* pedig bocsánatkérések között, hogy még valami elintézni valója van, de rögtön visszajön, továbbszáguldott és már ott termett egy másik vendégnél, aki szintén szidta a rendezőséget, mert neki sem jutott hely a főasztaloknál. *Scheuer* itt is eljátszotta a sorsrészes sértődöttet, mert — mondván — neki sem jutott hely, de körülhordozván tekintetét, mosolygósra vált ábrázattal az egyik sarokasztalra mutatott, ahol még akadt néhány üres hely. És karonfogva odavezette a kiengesztelődött polgártársat.

— Így ment ez az egész este. Ahol valami muri támadt, ott *Scheuer* rögtön megjelent és végigjátszotta a „mozgó sértődött" szerepét, amibe aztán békésen belefojtotta a felmerült tényleges sérelmeket.

Magyarország aranykoszorús mestere
SZLEZÁK LÁSZLÓ
harang- és ércöntöde, harangfelszerelés és haranglábgyár
BUDAPEST, VI., Frangepán ucca 77. szám
Telefon: Aut. 913-53

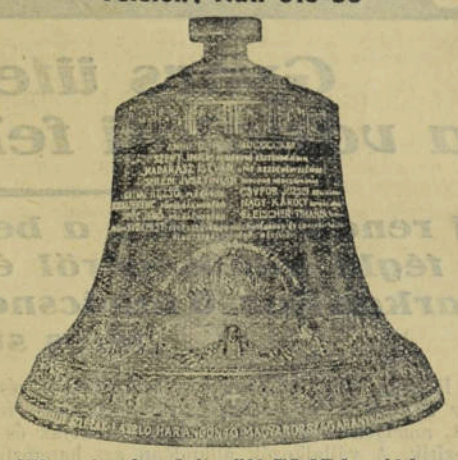

Bazilika részére készült 7945 kg új harang
Az 1900. évi párizsi világkiállításon díszoklevéllel, 1921. és 1923. évi vasipari kiállításon aranyéremmel, az 1925. és 1926. évi kézműipari tárlaton kormánydíszoklevéllel, 1927. és 1928. évi budapesti, székesfehérvári, szentesi és szombathelyi kiállításokon nagy aranyéremmel kitüntetve. — Számos egyházi elismerőlevél! — Költségvetéssel díjmentesen szolgál! Előnyös fizetési feltételek!

Bründl János udvari szállító Egészségügyi műszaki berendezések gyára
Budapest, VII., Péterffy Sándor ucca 34. szám
Központi fűtés. — Melegvíz készülék. — Vízvezeték. — Csatornázási- és gázberendezések. — Berendez városoknak vízműveket, csatornázásokat és duritőtelepeket. — TELEFON: József 518—19.

Beér Sándor TELEFONSZÁM: AUT. 824—29
vésnöki műintézete
Zománc és marott táblák, ruggyanta bélyegzők gyártása
V., Gróf Tisza István ucca 5. (Fürdő u.)

SCHIFF MIHÁLY
paszományos-mester, Budapest, IV. Prehászka Ottokár ucca 8. (Fólemelet)
EZÜST ÉREMMEL KITÜNTETVE. + TELEFON: AUTOMATA 834-76.
A legszebb kivitelben készítek mindenféle **butorpaszományt**, plimó- (paplan) szinórt, horgolt részét, csillag gombot és gombáthuzást. **Női ruhadiszeket**, bojtokat, rojtokat, öveket, a legprecizebb, művészi kivitelben. Csillárszinórokat, továbbá selyem- és gyapjúfonal- adjusztálást és minden e szakmába vágó munkát.

STRAUB U. FESTÉK-ÜZLETE
BUDAPEST, IV. KER., PETŐFI-TÉR 1.
(Régi Piarista-épület.)
ALAKULT 1854-BEN TELEFÓN AUT.: 884-26

MÜLLER REZSŐ asztalosárúgyár
Cégtulajdonos: Tomancsik György. Alapíttatott 1875-ben
A Tomancsik rendszerű magyar-német stb. szabadalmazott ellensúlynélküli tolóablak egyedüli gyártója. Arany és ezüstéremmel kitüntetve.
VII., RÓNA UCCA 31. Telefon: Z. 63—58

BÁRÁNY JÁNOS CIPÉSZ MESTER
Arany és ezüst éremmel kitüntetve.
BUDAPEST, IX., GRÓF HALLER UCCA 18.

TRES R.T.
BUDAPEST
MAGYAR GYÁRTMÁNYAI
AZ EGÉSZ VILÁGON EL VANNAK TERJEDVE.

Textilipari Feldolgozó és Értékesítő Szövetkezet
Budapest, VIII., Rökk Szilárd ucca 20
Telefon: József 439—91

Bauer Dénes utóda, HOFFMANN DÉNES okl. mérnök
Telefon: Aut. 539—59
bádogos, gáz, vízvezeték, csatornázási, központi fűtési vállalkozó
II., Szász Károly ucca 5.

NEUMAN FERENC
OKL. MÉRNÖK, ÚTÉPÍTÉSI VÁLLALATA
Iroda: BUDAPEST Telep:
V, Rudolf tér 1 sz. Telefon: J. 442—60
VII, Egressy út 34 Telefon: A. 239—44

SCHÖNDORFER ISTVÁN
ÉPÍTŐMESTER
BUDAPEST
VIII., NAGYTEMPLOM U. 21. TEL.: J. 395-53

Kisvasutak — Emelődaruk
Sodronykötélpályák
Modern szállító berendezések
ROESSEMANN és KÜHNEMANN
EPP és FEKETE Egyesült Gépgyárak Részvénytársaság
Bpest, III., Római fürdő
Városi eladási iroda: V., Koháry ucca 12/c
TELEFONSZÁM: AUTOMATA 174—00.
Harmatta-féle vashordók, tartányok, csövek és oxigén

HEISLER JÓZSEF
asztalos üzlet, faáru- és bútorgyár
SZÉKGYÁRA
Budapest, VII, Thököly út 171
TELEFÓN
Különleges, törv. véd. irodai és munkaszékek. Székek minden célra. Képes árjegyzék, ajánlat díjtalan!

Magyar Lovaregylet
október 11, 12, 18, 19-én versenyt tart. Versenyek kezdete d. u. 2.15 óra. Helyárak: I. hely uraknak 6.— P, hölgyeknek 4.— P. II. hely 2.50 P. III. hely 80 fillér. Páholyülés 8.— P. Ring 10.— P. Totalisateur, vendéglő minden helyen. Közlekedés villamoson I., II. helyhez a 29. sz., III. helyhez 24., 38. sz. kocsikkal. HÉV-en I., II., III. helyhez. Autobuszjárat „A" kocsikkal Vörösmarty térről 12.55—1.50 óra között, „O" kocsikkal Oktogon térről 1—1.55 óra között. — Vissza az V. futam után. Egyszeri átszállásra is érvényes jegy ára 1.— P.

Férfi-, női, autó-, motor-, sport-, gyermek-
bőrkabátok
és szőrmeskabátok
Fővárosi tisztviselőknek engedmény. — Külön mértékosztály.
Kiss Gyula
bőrruházati üzlete
BUDAPEST, IV., Kammermayer Károly ucca 1
Telefon: Automata 895—82.

Vállalkozási Hirlap

Gyors ütemben készül a vállalati feltételek reformja

Új rendelkezések a betón- és vasbetónmunkákról, a tégla minőségéről és a cementszállításokról — Karkas Rezső tanácsnok nyilatkozata az életbelép-tetés sürgősségéről

Régóta sürgetett óhaj az érdekeltségek részéről, hogy a főváros módosítsa a vállalatbaadási feltételeket, amelyek a munkák kiadását lassítják és megnehezítik. A vállalkozók állandóan azt hangoztatják, hogy *e feltételek elavultak és nincsenek minden tekintetben összhangban a közszállítási szabályzat rendelkezéseivel.* Az érdekeltek kifogásait sok tekintetben osztja a főváros műszaki vezetősége és *Karkas* Rezső műszaki tanácsnok, a középítési ügyosztály vezetője, már intézkedett is

a sérelmes szakaszok módosítása iránt.

A középítési ügyosztály ezzel a munkával a legközelebbi napokban végez, azután *összehívják megbeszélésre az érdekeltségeket is,* hogy velük összhangban történjen a közszállítási és vállalatbaadási feltételek végleges szövegének megállapítása, mielőtt az előterjesztést a polgármesternek bemutatják. A vállalkozók nagy várakozással néznek az ankét elé, ahol kívánságaik és panaszaik orvoslását várják.

A *Fővárosi Hirlap* tudósítója ebből az alkalomból kérdést intézett

Karkas Rezső

tanácsnokhoz, aki a következő nyilatkozatot tette:

— A vállalati szabályzat feltételeinek átdolgozásán szorgalmasan dolgozik az ügyosztály. Nagyon sok munkát és körültekintést igénylő munka ez, mert olyan megoldást kell keresnünk, amely a főváros és a vállalkozók érdekeit egyaránt kielégíti. Az érvényben levő szabályzat régi keletű, bizonyos részeiben hiányos és elavult, úgyhogy végeredményben majdnem *egészen új szabályzatot kell késziteni.*

— A föld- és kőművesmunkák kiadására vonatkozó részt például teljesen újjá kell szerkeszteni, mert az idevonatkozó feltételek egészen elavultak.

— A betónmunkák szabályozása például teljesen hiányzik, — mert amikor ez a szabályzat készült, ezt az építési technikát még nem is ismerték.

— A betón- és vasbetónmunkákra tehát egészen új feltételi módokat kell szerkeszteni. Újra kell szerkeszteni *a tégla minőségi előirását, a vasbetónmunkák részletes feltételeit, a cement szállítási módjának szabályozásáról szóló feltételeket is.*

— A reviziós munkát *az érdekeltségek és az ipartestületek meghallgatásával* készítjük el, azután a tervezetet bemutatom a polgármesternek, s remélem, a jövő héten a szakbizottság véleményét is kikérhetem. Általában azon vagyok, hogy

a feltételek módosítása a vállalatbaadásokkal kapcsolatban mielőbb életbe léphessen

és alkalmazható legyen. Foglalkozik az ügyosztály a *Közszállítási Szabályzat reviziójának előkészítésével is,* mert egyre erősebben érezzük, hogy a szabályzat mai formájában tarthatatlan. Különösen

rossznak tartja a főváros vezetősége a legolcsóbb ajánlat kötelező elfogadásának rendszerét.

E téren a legrosszabb tapasztalatokkal rendelkezünk.

— Ennek az álláspontnak egyébként — őszinte örömünkre — hangot adott tanévmegnyitó beszédében *Hültl* Hümér építészprofesszor, a Műegyetem új rektora is, követelve a közszállítási szabályrendelet sürgős revízió alá vételét. A rektori megnyitó bátor hangja, s a hely előkelősége, ahol a kritika elhangzott, minden bizonnyal nem marad hatástalan. A magunk részéről teljes mértékben osztjuk *Hültl* rektor úr azon felfogását, hogy

a legolcsóbb ajánlatok elfogadását nem szabad a közületekre kötelezővé tenni,

mert ennek számtalan hátránya mindenki előtt ismeretes, aki foglalkozik műszaki munkákkal. A főváros felette érzi e rendszer hátrányait és így mindent elkövetünk, hogy a revízió mielőbb bekövetkezzen.

Ismét linoleummal kísérleteznek a fővárosnál.

A magyar iparpártolás és a nemzetgazdasági érdekek védelme késztette a *Fővárosi Hirlap*-ot annak az akciónak a megindítására, hogy a fővárosi iskolaépítéseknél mellőzzék a *linoleum* használatát, mert a százpercentig külföldről importált iparcikk helyett rendelkezésre állanak olyan beföldön készült anyagok, amelyek a célnak jobban megfelelnek. Örvendetes jelenség követte ezt a felismerésünket, mert ezt követőleg a fővárosi intézmények áttértek a *nagy magyar ipari üzemekben előállított gumipadló használatára, ami nemcsak olcsóbb árucikk, hanem a tisztántartás és higienia szempontjából is fölötte áll a linoleumnak.* Ilyen körülmények között fölötte sajnálatos, hogy a főváros a Hernád uccai iskola padlózata részére ismét, 18 ezer pengő értékű linoleumot rendelt és ezzel a ténykedésével magyar munkások kereseti lehetőségének, valamint a külkereskedelmi mérleg egyensúlyának okozott kárt. A *Fővárosi Hirlap* ismételten rámutat arra, *hogy a magyar ipar védelme és ezzel a magyar munkásság kenyere mindenekfölött elsőrendű fontossággal bir.* Ezt a felfogást vallja nézetünk szerint a független magyar bíróság is, amely előtt nemrégiben a *Fővárosi Hirlap* állott vádlottként, mert a fenti igazságoknak erőteljes állásfoglalásával hangot adott. A bíróság nyilván ennek az álláspontnak helyességét támasztotta alá, amikor a *Fővárosi Hirlap*-ot bűncselekmény hiányában *felmentette* és így újra fel kell vetni a kérdést, hogy a külföldi árucikkek használatát miért favorizálják ismét a fővárosnál? Talán a *Magyar Hét* nagyobb dicsőségére?

Versenytárgyalási megbízások

A mult héten tartott nyilvános és szűkkörű versenytárgyalások alapján a különböző közmunkákat és közszállításokat a következő cégek kapták:

Mázolómunkát a hernád-uccai iskolánál: Gara Zsigmond 14.813 P.

Föld-, kőművesmunkát a koronaőruccai tűzőrségnél: Kemény Sándor 15.694 P.

Parkettázómunkát a Lajos uccai iskolánál: Schmergel Béla 4270 P.

Tornaszerszállítást ugyanott: Lopos Gyula 12.291 P.

Építési munkát a sertésvágóhídi őrbódénál: Rakonczay Nándor 1597 P.

Festékszállítást a központi vásárcsarnok részére: Kun Sándor 2570, Krayer E. és Társa 2439, Simonyi Albert 3400 P.

Asztalos- és lakatos-munkát a köztisztasági hivatalnál: Halaman János 3195 P.

Mázolásimunkát a Mária Terézia laktanyánál: Mendly Gyula 1930; a Mester ucca 33—35. sz. bérháznál: Liktor Ferenc 5138 P; a Mester ucca 37—39. sz. bérháznál: Lerchner István 5203; a Zsivora úti gyógypedagógia intézetnél: Golarz M. és Fia 2498 P.

Föld-, kőműves- és elhelyezőmunkát az üllőiúti bérház lubickoló medencéjénél: Cristofoli Ermenegildo 5953 pengő.

Linoleumburkoló - munkát a hernáduccai iskolánál: Magyar asbestit padlógyár 18.986 P.

Központi melegvízfűtőberendezési munkát a kistemplomuccai tüdőbeteggondozó intézetnél: Rufián István 8390 P.

Vízvezeték- és csatornaberendezési munkát a dandáruccai népfürdőnél: Szentgyörgyi és Társa 4239 P.

Vasszerkezeti mázolómunkát a Klauzál téri vásárcsarnoknál: Máthé István 10.682 P.

Föld-, kőműves-, elhelyezőmunkát a sertésvásártéren épülő mérlegház és osztályozó szállásnál: Fratricsevics Ernő 26.502 P.

Ácsmunkát ugyanott: Kara János 7707 P.

Bádogosmunkát ugyanott: Ábrahám és Gürtler 2017 P.

Tetőfedőmunkát ugyanott: Budapesti tetőfedőmesterek szövetkezete 3154 P.

Vasszerkezeti munkát ugyanott: özv. Gaugusch Jánosné 10.842 P.

Lakatosmunkát ugyanott: Gerő és Győry.

Mázolómunkát ugyanott: Szegő József 2149 P.

Burkolómunkát: Urbach és Tafler 3987 P.

Ajtókészítési munkát u. ott: Márkus Lajos 5808 P.

Csatornázási munkát u.-ott: Hutterer és Kósa 4141 pengő vállalati áron.

Beérkezett ajánlatok

A mult héten tartott versenytárgyalásokon a különböző közmunkákra és közszállításokra a következő cégek pályáztak:

Kőművesmunkára a soroksáriúti marhavásárcsarnok tatarozásánál: Jurecska Mihály 3350, ifj. Ertl József 3760, Tausz Alfréd 4870, König Román és Stein 4995, Sattler Mihály 5786, ifj. Zsivrita Márton 5989, Seif Gyula 6656, Wagner Márton 6733, Gulácsi Béla 7730, Schaffer Ferenc 7752, Szalay Ferenc 7850, Huszti Sándor 7990, Máder Károly 9750, Farkas Lajos 14.320 pengővel.

Ácsmunkára ugyanott: Sághy Gyula 3805, Hellenbrand János 4225, Huszti Sándor 4935, Tőke György 5056, Marinka Imre 5247, König, Román és Stein 5351, Kara János 5517, Bognár István 5601, Ertl József és fia 5652, Kozma Pál 6117, Tausz Alfréd 6330, Dalkó Gábor 7125 P.

Bádogosmunkára ugyanott: Rádis vállalat 1718, Kardos Lipót 2105, Guth Hermann 2193, Ábrahám és Gürtler 2230, Deutsch Adolf 2247, Józsa Ernő 2383, Papp András 2406, Tollár Lajos 2489, Konti Imre 2870, Lakos Jenő 2972, vitéz Abucsay Sándor 3592, Subasits Lajos 4000, Herz Henrik 4161, König, Román és Stein 4502 pengővel.

Kátrányfedési munkára u. ott: Tóth Lajos 11.265, Gárdos László 11.685, Kollarit rt. 12.290, Posnánszky és Strelitz 13.609, Biehn János 13.906, Gruber János 14.761, Helvey Tivadar 14.972 P-vel.

Üvegezési munkára ugyanott: Braun Ferenc 1284, Hochhauser István 1998, Bukova Lajos 2340, Simkó Antalné 3420, Bielek Károly 3630 P-vel.

Mázolómunkára ugyanott: Vajai Ferenc 813, Kondor János 865, Zuzán Béla 975, Kneisz Gergely 1007, Toldi Béla 1086, Fock Géza 1095, Tarjányi István 1158, vitéz Mihály Lajos 1315, Szegő József 1430, Fischer és Hartmann 1250, Tomi Lajos 1315, Török és Juhász 1665, Scheumann Gyula 1755, Liktor Ferenc 1840 P-vel.

A sertésvágóhíd új vendéglő bérletére: Deiszner Emil 24.000, Leiméter Ferenc 12.600, Molnár Pál 12 ezer 200, Zsim Zoltán 10.000, Jankovics Aladár 10.000, Hoch József 10.000, Bruszt Imre 8000, Frankel Ferenc 8000, Kepler Ferenc 8000, Nedecky Jenő 7500, Borza Iván 7100, Riedel József 5000 P-vel.

Vízvezetéki és csatornázási munkára a Mickolci úti autobuszgarázsnál: Janisch János és fia 12.815, Stern és Rosenthal 13.866, Kalocsai András 14.085, Adler Henrik 14.380, ifj. Fort Oszkár 14 ezer 538, Ábrahám és Gürtler 14.611, Bogdány és társa 14.782, Fekete Ödön 14.996, Lakos Jenő 14.838, Spiegler Samu 15.642, Halász Ernő 15.985, Morzsányi Herman 16.113, Róth Vilmos 16.414, Egri István 17.446, Bründl János 19.639, Knuth Károly 20.402 P-vel.

Lakatosmunkára a Zágrábi úti bérháznál: Vass és Kovács 6320, Skola Lajos 7652, Kajtár Lajos 8055, Polgár Ferenc 8430, Farkas Kálmán 8570, Cseri Gábor 8921, Fölkel István 9002, Surányi István 12.030 P-vel.

Kőfaragómunkára ugyanott: Seenger Béla 10.000, Weisinger György 10.600, Müller Ernő 11.560 P-vel.

Sodronyfonómunkára u. ott: Hutter és Schrantz 2706, Haidekker Sándor 2800, Vass és Kovács 2800, Stadler Mihály 3160, Wittmann János 4000 P-vel.

Járdakésztíési munkára a Lenke úton az iskola előtt: Ámon Antal és fia 7690, Schafer Antal 8210, Spányi Ernő 8672, Rhenisch és Wohl 8730, Proceller Bálint 9095, Helfenstein Károly 9250, Schaffer György 9795, Halmos István 10.600 P-vel.

Vízvezetéki, csatornázási és gázberendezési munkára a Szent Imre herceg útján lévő „Erzsébet" leányárvaház céljaira átalakítandó intézetnél: Fekete Ödön 16.486, Schuller József 16.911, Bogdány és társa 16.930, Róth Vilmos 17.595, Kalocsai András 17.730, Rádius Vállalat 18.535, Komor László 18.633, ifj. Ford Oszkár 18 ezer 810, Ábrahám és Gürtler 18.891, Halász Ernő 18.979, Morzsányi Hermann 19.018, Janisch János és fia 19.146, Wolf Ödön 19.421, Adler Henrik 19.645, Spiegler Samu 20.267, Tóth Imre és társa 21.016, Fort Oszkár és társa 21.239, Pfeiffer Károly 22.103, Fried Zsigmond 21 ezer 16, Margittay Gyula 23.603 P-vel.

Vízvezetéki, csatornázási, gázberendezési és központi gőzfűtési szerelési munkára a Gyáli úti Szent István-kórház G-pavillonjának tatarozásával kapcsolatban: Farkas Izor 29.846, Komor László 30.466, Kalocsai András 30.682, Gál István 32.189, Morzsányi Hermann 32.241, Wolf Ödön 32.603, Cross Charles utódai 34.191, Schuller József 34.972, Fried Zsigmond 34.999, Egri és fia 36 ezer 287, Schóber Ferenc 37 ezer 677, Ecser József 39.822, Spiegler Samu 40.009, Halász Ernő 41.429 P-vel.

Kőművesmunkára ugyanott: Méhes Emil 10.264, Nekolny Antal 11.191, Dreiacker Ödön, 11.892, Gavora Zsigmond 13.566, Olchváry Jenő 13.646, Dobrovics Ferenc 14 ezer 69, Gratzl Lajos 15.793, Tömpe Károly 17.028 P-vel.

Meszelési és szobafestőmunkára az Erzsébet leányárvaház új épületénél: Tófeji József 2449, Kiszely Géza 2855, vitéz Molnár és Faragó 3226, Gara Zsigmond 3317, Schuller János 3467, Kollár József 3414 P-vel.

Vízvezetéki és csatornázási munkára a Szentendrei úti vámépületnél felszabaduló lakásoknál: Egri és Fia 2644, Buchta Károly 2652, Fritsch Emil és társa 2786, Kőszegi István 2805, Weszeli Károly 3147 P-vel.

Vízvezetéki és csatornázási munkára a gróf Andrássy-laktanyában épülő garázsnál: Jellinek József 6878, Egri és fia 7269, Guth Hermann 8032, Bründl János 9290, Tollár Lajos 9917 P-vel.

Csatornázási munkára az Erzsébet királyné út, a Rákospatak és a Lőcsei út közötti szakasznál: ifj. Halász Hubert 33.574, König, Román és Stein 33.710, ifj. Führer Miklós 37.537, Schäffer 38.319, Marik E. és társa 41.356, Klauber és Vajda 41.661, Hajnal Imre 42.951, Fejér és Dános 43.400, Rheinisch és Wohl 46.974, Dávid János és fia 52.424, Farkas Lajos 53.590 P-vel.

Bádogosmunkára az Új Szent János-kórház pavillonjainál: Margittay Gyula 8619, Molnár András 9180, Schárle Imre 9043, Fliegl Béla 9673, Józsa Ernő 11.497, Böhm József Géza 11.924, Csizli Mihály 14.905 P-vel.

Mázolómunkára az Üröm uccai iskolánál: Plasinki József 1846, Zoller Ferenc 2388, Hurm József 2496, Kondor János 2855, Krammer Adolf 4150, Csupor Zsigmond 4460, Platner István 5455 P-vel.

Föld- és burkolómunkára a Diószegi úti játszótérnél: Ámon Antal és fia 5434, Rheinisch és Wohl 6505, ifj. Helfenstein Károly 9866, Schaffer Antal 10.653, Halmos István és fia 11.788, Casteli Kont 13.062 P-vel.

Lámpatestek szállítására a Szabó József uccai autobuszgarázs részére: Alexy György 2723, Hajós és Szánthó 2772, Magyar fém- és lámpaárugyár rt. 2870, Engel Károly 2940, Erőátviteli és világítási rt. 3080, Szalai István 3242, Szivós Ottó 3290, Márton Pál 3465, Lorschi Henrik 3892, Bodnár és társa 7280 P-vel.

Kállai építési vállalata. I. Krisztina u. 3/2. J. 456-03.

BIEBER KÁROLY ÉPÜLET- ÉS MŰLAKATOS MESTER. Aranyérmekkel többszörösen kitüntetve. Alapítási év: 1888. Szultzberger-féle ablak-rugzárak, vasszerkezetek, tűzhelyek gyártása. BUDAPEST, II, TÉGLA UCCA 6. Telefón: Aut. 571—92.

BARANYAI B. és TSA Központi fütés, szellőztető vízvezeték, gáz- és csatornázási berendezések vállalata. Autógénhegesztés. BUDAPEST, I., BERCSÉNYI UCCA 5. TELEFÓN: LÁ. 265 „NON PLUS ULTRA" melegvízfűtési kazánok gyártása

MUNKÁCSY GYULA Cégtulajdonos: Munkácsy Ernő épület- és műlakatosmester, takaréktűzhely és kályhakészítő Budapest, VIII., Rózsa ucca 89. Telefón: J. 312—80

KÖVEZ, UTAT ÉS VASUTAT ÉPÍT BÉRHENGERLÉST VÁLLAL KÖVEZŐ ÉS ÚTÉPÍTŐ RÉSZV.-TÁRS. BUDAPEST IX, THALY KÁLMÁN U. 41. TEL.: J. 302-66

Események

Fővárosi Hírlap

Az Egységes Községi Polgári Párt hivatalos lapja.

*

Előfizetési árak:

fél évre . . . . . 12 pengő:
egész évre . . . . . 24 pengő:

Dréhr Imre és a községi választások. Az egyik hétfői reggeli ujság arról ad hírt, hogy *Dréhr* Imre dr. államtitkár az egyik budai kerületben a közelgő községi választásokon az *Egységes Községi Polgári Pártnál listavezetői* jelöltséget vállal. A hírrel kapcsolatban *illetékes helyen* úgy informáltak bennünket, hogy ebben az ügyben sem *Kozma* Jenő, az *Egységes Községi Polgári Párt* elnöke, sem pedig *Dréhr* Imre államtitkár tárgyalásokat nem folytattak, ami arra mutat, hogy *a hiresztelésnek semmi alapja sincs.*

Jövő szerdán összeül a közgyűlés. A nyári szünet után — mint beavatott helyről értesülünk — *október 15-én,* jövő szerdán ül össze elsőízben a székesfővárosi törvényhatósági bizottság közgyűlése. Az új törvényhatósági tanács megalakítása óta ez lesz a közgyűlés első ülése, de *az sincs kizárva, hogy ezzel az utolsóelőtti ülést tartják.* Eredetileg az volt az illetékesek elgondolása, hogy a költségvetés beterjesztéséig nem lesz közgyűlés, de időközben megváltozott ez a felfogás, mert a *városházán több olyan nagyfontosságú ügy is felgyülemlett, amelyeket a tanács és a polgármester nem intézhetnek el,* hanem a törvényhatósági bizottság plénuma elé kell terjeszteni. A legközelebbi közgyűlés napirendje még nincs megállapítva, de valószínű, hogy *a beruházási program, a fővárosi közmunkák s a halálsorompók megszüntetésének problémái* kerülnek a törvényhatósági bizottság elé. A halálsorompók megoldásának módja a polgármesteri előterjesztés szerint úgy fog történni, ahogy azt a *Fővárosi Hirlap* a közelmultban ismertette.

Pénteken megalakul a pénzügyi szakbizottság. Mozgalmas hete lesz most a városházának. Pénteken ül össze első alkalommal a *pénzügyi szakbizottság,* amelynek első feladata a halálsorompók ügyében való javaslattétel lesz. A kérdés nagyfontosságára való tekintettel a pénzügyi bizottság aligha tud ezen az ülésen véglegesen állást foglalni, hanem valószínűleg egy szűkebb bizottságot delegálnak a probléma megvitatására. Közben csütörtökre összehívta *Ripka* Ferenc főpolgármester a tanácsülést is, amelyen egész sereg folyó ügyet akarnak elintézni.

Üdvözlő küldöttségek a főpolgármesternél. *Ripka* Ferenc dr. főpolgármester szombati névünnepén számos küldöttség kereste föl a főpolgármestert, hogy szerencsekívánatainak kifejezést adjon. Elsőnek a főpolgármesteri hivatal személyzete köszöntötte, akiknek élén *Némethy* Károly dr. főjegyző mondott meleg üdvözlőbeszédet. A főpolgármesteri hivatalban kitett ívekre is a gratulálók hosszú sora írta be nevét.

Balló Alfréd harminc éve szolgálja a fővárost. Most múlott harminc esztendeje, hogy *Balló* Alfréd, a székesfővárosi köztisztasági szolgálat kitűnő igazgatója a főváros szolgálatába lépett. *Balló* Alfréd széleskörű mérnöki tudással és a világlátott európéer éleslátásával, bürokratizmustól mentes ötletességgel *mintaintézménnyé fejlesztette a budapesti köztisztasági üzemet.* A közegészségügyi és köztisztasági ügyosztály nevében *Némethy* Béla tanácsnok üdvözölte a jubilánst és vázolta érdemes munkásságának eredményeit. A népszerű igazgatót szeretetteljes ünneplésben részesítették az üzem tisztviselői, altisztjei és munkásai is.

Csütörtökön nyitották meg az új fővárosi bakteriológiai intézetet. A székesfővárosi közegészségügyi és bakteriológiai intézet a mult hét csütörtökön költözött át új otthonába. A Gyáli-út 3. szám alatt épített stílusos palotát a legmodernebben, tökéletes higiéniával és a tudomány mai állásának minden vívmányával szerelték fel. Az új bakteriológiai intézet *nemcsak szorosan vett közegészségrendőri és higiéniai szolgálatot fog végezni,* hanem nagyszerű berendezésű laboratóriumaiban alkalmat adnak orvosainknak a tudományos kutató munkára is, ami a régi intézetben — mely a Szent István-kórház prosectura pavillonjának emeletén volt bezsúfolva — lehetetlennek bizonyult. Az új intézet megnyitása minden feltűnés nélkül, teljes csendben és az intézmény komolyságához illő módon történt meg. A megnyitáson a főváros részéről *Buzáth* János alpolgármester, *Némethy* Béla közegészségügyi tanácsnok, *Csordás* Elemér dr. tisztifőorvos voltak jelen. Képviseltette magát a népjóléti minisztérium, az Országos Bakteriológiai Intézet és a tudományos világ is. Az intézet már teljes üzemben van és rendelkezésére áll a hozzáforduló orvosoknak.

Jubiláló tisztviselők. *Lamotte* Ernő, a *Székesfővárosi Hirdető Vállalat* igazgatója most jubilálta 30 éves közszolgálatának évfordulóját. Az ünnepeltet az ügyosztály nevében *Schuller* Dezső főjegyző üdvözölte, a hirdetőüzem alkalmazottai s a kollégák nevében pedig *Pogány* Zsigmond aligazgató köszöntötte fel. — Most ülte meg szolgálati jubileumát *Rajháthy* Győző számvevőségi tanácsos is, a számvevőség V. osztályának vezetője, aki 35 évvel ezelőtt lépett a székesfővárosi adminisztráció szolgálatába.

Még e hónapban megnyílik az új autobuszgarázs. *Karkas* Rezső tanácsnok vezetésével hétfőn délelőtt bizottsági szemle volt a Szabó József uccai új központi autobuszgarázsban, amelynek belső szerelési munkáival is teljesen elkészültek. A bizottság mindent rendbenlevőnek talált és úgy intézkedett, hogy amint a központi fűtés megindult és a kazánpróbák jól sikerültek, *az üzem azonnal megkezdheti az átköltözést.* Elsőnek az irodahelyiségek mennek át az új helyiségbe. A garázs és a műhely átköltözése még néhány napig késik, amíg a végleges világítást is felszerelik. Ez a munka is rövidesen befejeződik, úgyhogy *még e hónapban megtörténik az új központi autobuszgarázs végleges megnyitása.* Az átköltözést az üzemirodák a legközelebbi napokban megkezdik és az igazgatóság a jövő héten már a Szabó József uccai telepen működik.

Fővárosi tanácsjegyző cikke francia folyóiratban. A „Le Monde Nouveau'' c. előkelő párizsi folyóirat szeptemberi száma „Le bilan actif du commerce extérieur de la Hongrie" címmel vitéz *Horváth* Béla dr. tanácsjegyzőtől hosszabb tanulmányt közöl Magyarország külkereskedelmi mérlegének aktivitásáról.

Autobusz összeköttetése lesz a Rózsadombnak a Belvárossal. A rózsadombi autobuszjárat körül még ma is teljes a bizonytalanság és egyelőre tovább folynak a tárgyalások, hogy ez a városrész is megtarthassa egyetlen közlekedési eszközét. A rózsadombi háztulajdonosok ígéretet kaptak arranézve, hogy rövidesen a megvalósulás stádiumába jut az az új reláció, amelyik *a Rózsadombnak a Mechwarth András tér érintésével összeköttetést teremt a Belvárossal* s így ez a nagykiterjedésű terület kényelmes utazási lehetőséget nyer a főváros legbelsőbb városrészével.

Zsombor Géza halála. A főváros parlamentjének újabb halottja van: meghalt *Zsombor* Géza, aki a háború utáni években kapcsolódott be a törvényhatósági életbe. Utóda a közgyűlésen *Román* Ernő (demokratapárti) műépítész lesz.

Arverési aukció. A postatakarékpénztár Arverési csarnoka (IX., Lónyay ucca 30—32) általános aukciójának kiállítását a közönség számára október 10-én nyitja meg.

Az oktatószemélyzet nyomorenyhítő-akciója. A Fővárosi Alkalmazottak Nemzeti Szövetsége Oktató Osztálya szept. 27-én tartotta évi közgyűlését *Erődi* Kálmán dr. főigazgató elnöklésével. Az elnöki megnyitó után *Békássy* Sándor a közgyűlés nevében köszöntötte dr. *Erődi* Kálmánt abból az alkalomból, hogy kiváló és eredményes munkássága elismeréseül a kormányzó tankerületi királyi főigazgatói címmel tüntette ki. A közgyűlés meleg ünneplésben részesítette az elnököt, aki meghatott szavakkal mondott köszönetet. *Dausz* Gyula főtitkár terjesztette elő ezután az elmult év működéséről szóló jelentését, melyben a státusrendezés érdekében kifejtett munkásságról, a fővárosi oktatók súlyos lakásviszonyairól, a házépítési akcióról, a fővárosi törvény revíziójáról, a segítőalap tevékenységéről és az oktatók társadalmi tevékenységéről számolt be. A főtitkári jelentés után *Horváth* Károly dr. tanár megrázó szavakkal ecsetelte azt a nagy nyomort, melyben a társadalom egy része szenved. Indítványozta, hogy *a főváros oktatói az öt téli hónap alatt fizetésüknek egy-egy százalékát ajánlják fel a nyomor enyhítésére.* Az indítványt a közgyűlés elfogadta és *Kálmán* István, *Ekamp* Nándor, *Kertész* Manó dr., *Demeter* Vilma és *Végh* Mihály hozzászólása után úgy határozott, hogy az elnökség keresse meg a módot arra, hogy akciót az iskolák tantestületeivel egyetértésben bonyolítsák le és az összeget a nyomor enyhítésére ajánlja fel a főváros polgármesterének. *Ekker* Imre főpénztáros a zárszámadásokat és költségelőirányzatot terjesztette elő, melyet a közgyűlés elfogadott.

A Családiház Egyesület október 12-én, vasárnap délelőtt 10 órakor a *Budai Vigadó* nagytermében, vetített képek kíséretében *propaganda előadást* tart, amelynek során kimerítik a kisjövedelműek lakáskérdésének megoldásával kapcsolatos összes problémákat, valamint ismertetik a *Montanit-reformot* is. Az előadáson minden érdeklődőt szívesen látnak.

A m. kir. osztálysorsjáték résztvevői közül legtöbben régi sorsjegyszámaikat tartják, mert így előnyösebben kihasználhatják az óriási nyerési esélyeket. Emiatt áll aránylag kevés sorsjegy az új vevők rendelkezésére az október 17-én kezdődő sorsjátékban. Siessen magának tehát egy sorsjegyet biztosítani, mert legutóbb is sokan, akik a húzás előtti napokban akartak sorsjegyet venni, már nem kaptak.

BARCSAI LAJOS ÉPITŐMESTER BUDAPEST
IRODA: I., APRÓD UCCA 2.
TELEFÓN: AUT. 533—74.

VAS UCCA 16
BOSCH SZOLGÁLAT
Telefón: József 393-73.

GUTH ÉS ÁDÁM
Egészségügyi berendezők
Bádogos, viz- és villanyszerelők
VI, DESSEWFFY U. 28.
TELEFÓN: 119—91.

BOGENFÜRST
AUTÓKAROSSZÉRIAGYÁR AUTÓ és GÉPJAVÍTÓ
Budapest, VIII., Fecske ucca 19. Telefónszám: József 413—80
DUCO fényezés. Készit mindennemű karosszériát. Elvállal mindennemű karosszéria- és gépjavitást.— Alapittatott: 1859-ik évben.

LANG ÁRPÁD szobafestő és mázoló
BUDAPEST, VI. KER., KASSAI ÚT 81. SZÁM. (SAJÁT HÁZ)
MŰHELY: VIII. KER., MÁRIA TERÉZIA TÉR 7. SZÁM

Kőbányai Gép- és Vasszerkezeti Műhely
BISSELICHES MÉRNÖK
Budapest, X, Liget-u. 46. Tel. J. 358-25
Vasszerkezetek, lakatosmunkák, portálok

Balassa Árpád
okl. épitészmérnök, épitőmester
VI., Vilmos császár út 31. Tel. Aut. 164-13.

KOVÁCS A. ÖDÖN GÉPÉSZ MÉRNÖK
Budapest, VIII., Bezerédy ucca 8
Telefon: 382 — 93, 408 — 78.
Központi fütés-, vízvezeték-, csatornafelszerelési vállalata

ÉN PEDIG

MINDEN KÉSZÜLÉKBE CSAK
TUNGSRAM
BÁRIUMCSÖVET AJÁNLOK
MAGYAR HÉT: DIJNYUGTA-VISSZATÉRITÉS, 33% ÁRKEDVEZMÉNY OKTÓBERBEN IS. FELTÉTELEK A RÁDIÓNYUGTÁN

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros polgármestere nyilvános versenytárgyalást hirdet a X. ker., Bihari uccában, a Balkán ucca sarkán lévő fővárosi ingatlanon építendő anyagvizsgáló intézet föld-, kőműves-, elhelyező- és vasbetónmunkáira.

A vonatkozó költségvetési kiírás nyomtatványai 1930. évi szeptember hó 29-től kezdve, naponkint délelőtt 9—12 óra között X. ker., Bihari ucca 4. sz., I. emelet 14. ajtószám alatt kaphatók.

A rajzok, tervek megtekinthetők és a szükséges felvilágosítások megszerezhetők Antal Dezső tervező műépítésznél (lakik: VIII. ker., Déri ucca 8. sz., V. emelet 1. ajtószám) 1930. évi szeptember hó 29-től kezdve naponként délelőtt 10 és 12 óra között.

Az ajánlatok 1930. évi október hó 21-én (kedd) délelőtt 10 óráig a polgármesteri III. (városrendezési és magánépítési) ügyosztály, IV. ker., Központi városháza, II. emelet 279. számú szobájában adandók be. Az ajánlatok ugyanazon a napon, ugyanott délelőtt 11 órakor fognak nyilvánosan felbontatni.

Budapest, 1930. évi szeptember hó 24-én.

A székesfőváros polgármestere.

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros polgármestere nyilvános írásbeli versenytárgyalást hirdet a székesfőváros iskolái, hivatalai, intézetei és üzemei részére szükséges írópapír szállítására.

Az ajánlathoz szükséges nyomtatványok Budapest székesfőváros központi anyagszertárában (IV., Központi városháza, III. udvar) kaphatók hétköznaponkint délelőtt 8—12 óra között.

Az ajánlatokat 1930 november 3-án délelőtt 11 óráig kell fentjelzett hivatalba beadni. A jelzett határidőn túl benyujtott ajánlatok figyelembe nem vétetnek.

A beérkezett ajánlatok nyilvános felbontása 1930 november 3-án déli 12 órakor a Központi városháza II. emelet 242. ajtószám alatti helyiségében fog megtörténni, mikor az ajánlattévők, vagy igazolt képviselőik jelen lehetnek.

Budapest, 1930. évi október 4-én.

A székesfőváros polgármestere.

A szerkesztésért és kiadásért felelős: Dacsó Emil. Kiadja: FŐVÁROSI HIRLAP lapkiadó-vállalat. Révai Irodalmi Intézet Nyomdája Budapest, V., Ügynök u. 8. Nyomdaigazgató: Linzer M.

ZILAHI-BALOGH GYULA ÉPÍTŐMESTER
Budapest, I., Bornemissza u. 36 TEL.: LÁ. 2—32.

STEINHÄUSL ÉS KÖLBER
FESTŐK ÉS MÁZOLÓK
BUDAPEST, IX., TÜZOLTÓ UCCA 3.
TELEFON: József 308—24.

Zalahalápi bazaltkőbánya
RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
BUDAPEST, V. KER. TISZA ISTVÁN UCCA 2. SZÁM
TELEFON: AUTOMATA 820—51

GERA LAJOS FIAI TELEFON JÓZSEF 370—20
asztalos munkák gyára
BUDAPEST, VIII., THÉK ENDRE UCCA 35

WIENER A. UZÓDA ÉPÜLET-ASZTALOS ALAPÍTTATOTT 1886 TELEFON: J. 344—50
Kész ajtók, ablakok vasredőnyös üzleti ajtók, kirakatok, állandóan raktáron
BUDAPEST, IX, ÜLLŐI ÚT 123 Az áll. gyermekmenhely épületével szemben

Standard aszfaltok Oil Trading Company képviselete MILLINI IGNÁC
Budapest, V., Nádor ucca 6. sz.
TELEFON: AUT. 838—40, 832—77.

ALAPÍTATOTT: 1918
GAZDAG JÓZSEF ASZTALOSÁRU GYÁRA
Gyárt mübutort, belső berendezéseket minden stilben, továbbá épületasztalos munkákat
KISPEST, PETŐFI TÉR 9. TELEFONSZÁM: KISPEST 102

Kövezőmester és útépítési vállalkozó **HEISSENBERGER JÓZSEF**
BUDAPEST, IX., VÁGÓHID UCCA 9/b SZ.

ÉPÍTŐIPAR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
Budapest, VIII., Baross ucca 15. Telefón: József 411-49
Aszfaltgyár és anyagtelep: Budapest, IX., Gubacsi út 37.

POZSGAY DEZSŐ építőmester és burkolási vállalkozó
VII., KÖRVASÚT SOR 8. Saját telepén.

KLEMENT ANDRÁS
Jégszekrények, bor- és sörkimérő készülékek gyára és raktárai
BUDAPEST, VII., KIRÁLY U. 27
az udvarban
Telefón: József 401—10.

EGYESÜLT GÉP- ÉS FÉMÁRUGYÁRAK RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
Budapest, VI., Lőportár-u. 9-11
TELEFON: AUTOMATA 275—13
GYÁRTMÁNYAI: Szikvizgyári berendezések, szénsavfürdő-készülékek. Bor- és sörkimérőkészülékek, jégszekrények. Elektromotorok, mosodai berendezések, mosó- és vasalógépek. — Fémtömegcikkek. — Folyékony szénsav.

KIRCHKNOPF ISTVÁN Alapítási év 1897 Tel.: Aut. 851-39
Épület- és portálüveges üveg-, tükör-, porcellán-, kőedény- és lámpakereskedés. Aranyhalak és haltartók, aquariumok nagy választékban. Vállalok: mindennemű üvegcsiszolást, épületüvegezést és üvegtetők vízmentesítését
BUDAPEST, IX., KÁLVIN TÉR 8. SZ. (Ref. templom mellett)

HIRMANN FERENC FÉMÁRUGYÁR
BUDAPEST, VII., CSÁNYI U. 7/9. TELEFÓN J. 460-49
KÉSZÍT: gáz, víz, légszesz, központi melegvíz-fűtési, fürdő és egészségügyi szerelvényeket. — RAKTÁRON TART: fayence-, emaille-árukat és csöveket.

Műkő- és burkolómunkák, betoncsövek
Budapest, V, Vigszinház ucca 6. Tel.: 298-37 **ANDREA** Cementárugyár és Építőipari R.T.

TARJÁNYI ISTVÁN
SZOBAFESTŐ ÉS MÁZOLÓ
BUDAPEST VII, JÓSIKA UCCA 3
Radiátorok és fűtőtestek szakszerű mázolása és fényezése hőállóan teljes garancia mellett
TELEFÓN: J. 882—45

INCZE GÁSPÁR mübutorasztalos
Elvállal lakás-, irodai és üzlet-berendezéseket saját tervei és adott minta szerint.
Budapest, I., Bortalan u. 22
Telefónszám: Lágymányos 5—13

Budapest Székesfőváros Ásványvíz-üzeme
HARMATVIZ
A Hungária gyógyforrás szénsavval telített vize.
Kapható mindenütt! Tel: Autom. 530-63.

Karászek Ferenc
Kazán és tartálygyár Telefón: L. 915—07
Budapest, VI., Váci-út 163

CORDATIC
a tökéletes autópneu
Főraktár: Budapest, VI., Mozsár-u. 8.

BOGNÁR ISTVÁN
ÁCSMESTER
Budapest, X, Gergely u. 69. Telefón: J. 372-48

ÁMON ANTAL és FIAI
KÖVEZŐMESTEREK, ÚT,- CSATORNA- ÉS BETON-ÉPITÉSI VÁLLALKOZÓK, FÖLDMUNKA, VÁGÁNY-FEKTETÉS, MÉSZKŐBÁNYA.
VIII., Futó ucca 10. Telefon: J. 303-85.

MAGYAR UTÉPÍTÉSI R.T.
V., KOSSUTH LAJOS TÉR 16-17
TELEFÓN: AUTOMATA 230-59 és 121-37
Modern utak építési vállalata. Készít öntött és hengerelt aszfalt, shett, topeka, aszfaltmakadám és keramit burkolatot

Ipartermék Értékesítő R.-T.
Budapest V, Zoltán u. 7-9. Tel.: A. 110-18

THE NEUCHATEL ASPHALTE COMPANY LIMITED
BUDAPESTEN, Iroda: VI., Vilmos császár-út 31. sz. Telefon Terca 213—46. Gyár: VI., Váci-út 35. Telefon: L. 914—88. Gyárt és elad Val de traversi mastixot, raffinált bitument, falszigetelő aszfaltot. Készít: Traversi természetes tömörített aszfalt utakat és öntött aszfaltból járdákat és kocsiutakat.
Budapest székesfőváros szerződéses vállalkozója.

Dunakavicsot és Dunahomokot
szállít kocsifuvarban és vasúton saját iparvágányról Budapestről, Adonyból, Bajáról, és Mohácsról
FLEISCHMANN ANTAL Dunakotrási és gőzhajózási vállalat
Budapest, VII, Károly körút 17. Telefon: József 465-62 és 465-63

Kún Sándor
festék, kence, zsiradék, kátrány és vegyitermékek gyári raktára
Budapest, IV, Ferenc József rakpart 18
Telefonszám: József 361—23

OETL ANTAL
VASÖNTŐDE és GÉPGYÁR RÉSZV.-TÁRS.
X. KER. ASZTALOS SÁNDOR-UCCA 9.
TELEFON: JÓZSEF 461-09, 461-08.

Egyesült Tégla- és Cementgyár R.-T.
Budapest, V., Sas ucca 25. szám
Telefon: 230—71, 108—59, 141—52

Évi teljesítő képesség:	12,000 vagón cement
	5,000 „ mész
	80.000,000 darab tégla
	8.000,000 „ cserép

Portlandcementgyár: Lábatlan. — Mészégető: Lábatlan.
Téglagyárak: Buda, Kőbánya, nyergesujfalu

Malcsiner Károly Lakatos, lemezáru- vasszerkezeti és autóhűtőket gyártó üzem.
Budapest, X. ker. Kelemen-u 27.
Telefón: J. 394-95.

A légzőszervek bántalmainál Asthma Emphisema esetén
biztos gyógyulást nyujt a
Szt. Gellért Gyógyfürdő
legtökéletesebb berendezésü
inhalatóriuma és pneumatikus kamrája

Révész János
cement-, márványmozaik- és műkőárugyár, betonipari vállalat.
Burkoló-, műkő és csatornázási munkák. TELEFÓN: Ujpest 196.
Központi iroda: UJPEST, ŐSZ UCCA 14.

SCHEUMAN GYULA TELEFÓN: AUT. 151-67
FESTŐ- ÉS MÁZOLÓ-IPARÜZEM
BUDAPEST, VI., BAJZA UCCA 30

ÚJ ÉPITKEZÉSNÉL, TATAROZÁSNÁL NÉLKÜLÖZHETETLEN A
»PICKLIN« falsarokvédő és hermetikus elzárás
PICK EMIL
BUDAPEST VI, PODMANICZKY UCCA 63. TELEFON: A. 120-55

SHELL
BENZIN OLAJ

STERN EMIL Telefón: Aut. 906-48
ÚT-, CSATORNA- és MAGASÉPITÉSI SZERSZÁM- ÉS MŰSZAKI ÜZLET
BUDAPEST, V., VISEGRÁDI U. 32.

DIPL. ING. ARCHITEKT — BAUMEISTER
KOSÁLY ÖDÖN
OKL. ÉPITÉSZMÉRNÖK, ÉPITŐMESTER
TELEFON: AUT. 570-41.
BUDAPEST, II, KELETI KÁROLY-U. 15/b.

Ára 50 fillér

Tizenkilencedik évfolyam — Budapest, 1930 október 15. — 41. szám

FŐVÁROSI HIRLAP

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Egész évre ..... 24 pengő
Félévre ..... 12 pengő
Állandóan:
GAZDASÁGI ÉRTESÍTŐ

VÁROSI, POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

Felelős szerkesztő: DACSÓ EMIL

MEGJELENIK MINDEN SZERDÁN
Szerkesztőség és kiadóhivatal
BUDAPEST, VI., SZIV UCCA 18. SZ.
Postatakarékpénzt. csekkszámla 40.424
TELEFÓN: AUTOMATA 137—15

Nyolcadfélmillió

pengő az az összeg, amelyet a főváros takarékossági akciója lealkuszik az idei költségvetésben a tavalyival szemben. Ha ez azt eredményezné, hogy valamennyiünknek, — még a ma született gyermeknek is — nyolcadfél pengő a zsebünkben marad, az sem jelentené azt, hogy Budapesten már megkezdődött a hét bő esztendő. A nyolcadfélmillió megtakarítása azonban csak annyit számít, hogy ennyivel kevesebbet költünk, ennyivel kevesebbet alkotunk — hiszen a Rókus építésének majdnem négy esztendei részletét teszi a nyolcadfélmillió — ennyivel kevesebbet tudunk Budapest gazdasági vérkeringésébe juttatni.

Mégis örvendetesnek kell mondani ezt az eredményt, mert ha az idei megtakarítás nem is szolgálhat a bajbajutott világgazdaság számára példaadásként, de idehaza igenis a jobb jövendő záloga az, hogy tudunk addig takaródzni, ameddig a takaró ér. Legfőbb vigasztalás pedig az, hogy a deficitmentes, megtakarításos költségvetés úgy jött létre, hogy *a polgárságnak nem kellett új áldozatokat hoznia, nem kellett a közterheket emelni.* Nem túlzunk, ha azt mondjuk, hogy a sorscsapásos idők sujtotta vén Európában igen kevés világváros akad, amely deficitmentes költségvetéssel dicsekedhetik és pedig dicsekedhetik új közszolgáltatások bevezetése, vagy a régiek emelése nélkül, pusztán a kiadások csökkentése révén. *Ma Budapest hitelét igen szilárdnak kell mondanunk,* mert ez a költségvetés, amely az élni akarás, a komoly és bölcs gazdálkodás pompás erkölcsi bizonyítványa, feltétlenül igen jó benyomást fog kelteni mindenütt.

Tudjuk nagyon jól, számtalanszor megvitatták már a kérdést, hogy a székesfővárosnak előbb-utóbb hozzá kell fognia a már folyamatban levőknél lényegesen nagyobb, jelentősebb beruházásokhoz. Az ilyen beruházásoknak anyagi feltételeit azonban ma igazán csak az olyen világvárosok tudják a maguk számára biztosítani, amelyek bölcs gazdálkodást folytatnak, takarékosan, a jelen sanyarú helyzetének megfelelő szerénységgel élnek és ahol a városkormányzás biztos, komoly kezekben van és nincs kitéve a szélsőségek kalandvágyainak, kamaszosan éretlen csínyjeinek.

Választások előtt vagyunk és nyugodt lélekkel állunk a választóközönség elé, amelynek az új költségvetés tükrében meg kell látnia, hogy mit jelent a városkormányzásban a demagógiamentes, komoly, jövőbetekintő, népszerűséghajhászástól ment várospolitika. Tekintsen bele Budapest közönsége ebbe a puritán költségvetésbe, amely a magyar székvárost valóságos aszkéta-életre fogja majd kényszeríteni. Ez a betekintés meggyőz mindenkit arról, hogy ennek a városnak a polgársága nem hiába hozott súlyos áldozatokat, de arról is meggyőz mindenkit, hogy hátat kell fordítani mindenkinek, ki kell fütyülni minden olyan felkiismeretlen kortest, aki azzal akarja a tudatlan könnyelműséget a maga szekerébe fogni, hogy eget-földet ígér és csillagos égboltot követel.

Ha demagógok keverednek a polgárság soraiba, adják a kezükbe ezt az új költségvetést, amelynek rideg számsorai között megdermed az izgató szó, fagyott madárként hull le a könnyelmű ígéret. Vagy csak ígérjenek, ha jól esik, de a publikum a szemükbe fog nevetni. Ígérjenek villamos árleszállítást, amikor a BSZKRT harmadfélmillióval kevesebbet tud beszolgáltatni a főváros kasszájába. Ígérjenek, amikor kétmillió helyett csak egymilliót tudunk iskolaépítésre áldozni ígérjenek, amikor a Rókus építkezésének megkezdésének időpontját attól kell függővé tenni, hogy mikor fizeti a kormány a betegápolási hátralékot. Megakad az útépítés eddigi irama, sőt spórolni kell ott is, ahol már nem szabad, *a közegészségügyön.* Másfélmilliót kell jövőre megtakarítani a szociálpolitikai és közművelődési kiadásokból.

Egyszóval minden vonalon a legfukarabb kézzel kell önmagunkkal bánni, mert csak így szilárdíthatjuk meg a bizalmat, amelyet az eddig való komoly, céltudatos, a körülményekkel és helyzetekkel mindig számító városkormányzás keltett az egész világon. Aki azonban úgy gondolja, hogy ezek után, az új költségvetés kemény mementója után is be lehet váltani a demagógia ígéreteit és ezek után is komoly embernek lehet tartani azt, aki a követelések zuhatagával árasztja el a közvéleményt: annak nem tanácsolhatunk mást, mint hogy tessék megpróbálni. Tessék megpróbálni, de a felelősséget is vállalni. Eddig azt hittük, hogy a nagy ígérők és nagy követelők demagógiája a sötétbe ugratná a főváros polgárságát. Most már mindenki tudhatja, hogy ez nem sötétbe való ugrást, hanem biztos szörnyethalást jelentene.

Wekerle Sándor pénzügyminiszter engedélyezte a fővárosnak a hosszúlejáratú külföldi nagykölcsön felvételét

Reményi-Schneller vezérigazgató külföldi tárgyalásainak eredményétől függ a kölcsön felvétele — Kozma Jenő nyilatkozata a választásokról, a fővárosi tisztviselők fizetéséről és karácsonyi segélyéről, a költségvetésről és a dunai hidak építésére érkezett kölcsönajánlatról

Választási jelszavaktól és kortesbeszédektől hangos a városházi közélet. Az *Egységes Községi Polgári Párt,* bár a választások közeledésére való tekintettel fokozott tempóban folytatja szervezkedését, elsősorban *továbbra is a gazdasági problémák megoldásának előkészítésére fordítja minden figyelmét.* A helyzetre jellemző, hogy *a baloldalról állandóan megismétlik a választások elhalasztására vonatkozó híresztelléseket,* ezzel szemben pedig már most, a választási agitáció kezdetén olyan hangos korteskedést űznek, amilyenre a legkiélezettebb országos választások esetén sem volt példa.

Kozma Jenő dr.,

az *Egységes Községi Polgári Párt* elnöke, akivel az aktuális városházi kérdésekről beszélgetést folytattunk, a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— A *választások decemberben meglesznek.* Szervezeteink erősen dolgoznak, *szervezkedési munkálataink zavartalanul folynak.* Bár a választások közeledése fokozottabb politikai tevékenységet tesz szükségessé, továbbra is az a véleményem, hogy *pártunk érdekeit akkor képviseljük leghelyesebben, ha az akut gazdasági válság enyhítésére fordítjuk erőinket.* Nem kétséges, hogy — mint a miniszterelnök úr is megállapította őszinte beszédében — a *gazdasági válság okai között első helyen a hitelhiányt kell kiemelnünk.* A főváros kommunális életében is a pénzhiány okozza a legsúlyosabb gondokat. Ebben a tekintetben csak megelégedéssel lehet megállapítani, hogy jövő évi költségvetésünk — bár számol a bevételek várható csökkenésével — *lényegesen kisebb, mint a tavalyi volt.*

Szükebb keretek közé kellett szorítani a költségvetési igényeket,

ami csak úgy történhetett meg, hogy *az egész vonalon a legszigorúbb takarékossági szempontokat érvényesítették.* A személyi kiadásoknál csökkentést nem lehetett eszközölni, tehát a dologi kiadásoknál kellett takarékoskodni.

Az üzemek pénzbeli szolgáltatásainál is jelentkezni fog a közönség fogyasztóképességének a csökkenése.

Az üzemeket nem szabad megrázkódtatásoknak kitenni, tehát nem szabad a gazdasági helyzetet figyelmen kívül hagyva *olyan igényekkel fellépni,* amelyeket csak a közszolgáltatások árának felemelése révén teljesíthetnének. Az üzemek nyilvánvalóan kevesebbet fognak befizetni a főváros pénztárába hozzájárulás címén, mint eddig,

pedig arról szó sem lehet, hogy akár a víz, akár a villany, akár a gáz árát felemelnénk.

Az üzemeknek a főváros háztartásához való pénzbeli hozzájárulását *csak úgy lehet emelni, ha a most eszközölt beruházások révén növeljük az üzemek produktivitását.* Minden eszközzel arra kell törekedni, hogy

üzemeink a közönség körében minél jobban terjeszkedjenek,

vagyis minél nagyobb forgalmat bonyolítsanak le, mert ebben az esetben — a termelési költségeknek a modernizáló beruházások következtében várható lényeges csökkenése mellett — *növekedni fog az az összeg, amelyet az üzemek a főváros pénztárába évről-évre befizetnek.*

— Minthogy a költségvetést sikerült egyensúlyba hozni,

a városházi tisztviselők fizetésében semmiféle változás sem fog bekövetkezni.

A legutóbbi napokban — értesülésem szerint — olyan hírek terjedtek el, hogy a tisztviselők nem fogják megkapni a szokásos karácsonyi segélyt. A leghatározottabban kijelenthetem, hogy *ezek a hírek alaptalanok:*

minden városházi tisztviselő ugyanazt a karácsonyi segélyt fogja kapni, mint tavaly.

Már csak azért is fennmarad a tavalyi helyzet ebben a tekintetben, mert hiszen az idei karácsonyi segély a költségvetésben biztosítva van.

— Mivel az új költségvetésben redukálni kellett a beruházási tételeket, *gondoskodnunk kell új tőkeforrásokról,* amelyekből az ipart és kereskedelmet támogathatja a főváros. Nem kétséges, hogy rendkívüli, nagyobb beruházásokat csak kölcsönből lehet eszközölni. Ez a kölcsön is csak *hosszú lejáratú* lehet, mert a főváros költségvetését nagyobb összegekkel nem terhelhetjük meg. Örömmel közölhetem, hogy *a főváros hosszúlejáratú nagy üzemi kölcsönének a felvétele, illetve a megindított külföldi tárgyalások során leendő előkészítése elől elhárult a legnagyobb akadály.*

— Wekerle Sándor pénzügyminiszter, akivel ebben az irányban érintkezésbe léptünk, megadta az előzetes engedélyt a főváros hosszúlejáratú nagy kölcsönének a felvételére.

— *Ennek az előzetes engedélynek a birtokában folytatja most Reményi-Schneller Lajos, a Községi*

Takarék vezérigazgatója külföldi tárgyalásait, amelyek

egyrészt félmillió fontos építkezési jelzálogkölcsön felvételére, másrészt a fővárosi nagykölcsön előkészítésére vonatkoznak.

— Ennek a nagy külföldi beruházó kölcsönnek a felvételére természetesen csak *akkor kerül sor, ha a kölcsön feltételei kedvezőek lesznek.* Nagy érdeklődéssel várjuk, hogy *Reményi-Schneller* vezérigazgató milyen eredménnyel tér haza.

Kozma Jenő végül közölte, hogy a dunai hidak megépítése is rövidesen megindul. *Elfogadható kölcsönajánlat érkezett*, úgyhogy a szükséges építkezési tőke is rendelkezésre fog állani.

Matematikusok, akik nem tudnak számolni

Az önjelölt Hann Arnold — Gál Jenő, az operatőr

A hat és a hét között minden kétséget kizáróan kevés a különbség. Mindössze egy. A többségi elv azonban az egy szavazattöbbséggel is érvényesül. Ha tehát *Kozma* Jenő egy szavazattöbbséget kapott *Hann* Arnolddal szemben a pénzügyi bizottság alelnöki tisztének betöltésénél, akkor ezzel az alelnökválasztás aktáit le is kellene zárni. A baloldalon azonban hímet varrnak maguknak az urak abból, hogy *Kozma* Jenő hét szavazatával szemben *Hann* Arnold, az ő jelöltjük, hat szavazatot kapott. Hogy hát már ez is többség.

Mi bizony napirendre tértünk volna a dolog fölött, de hát ha az urak úgy kívánják, hát csak beszéljünk róla. Hogy kapott *Kozma* Jenő csak egy szavazattal többet, mint outsider ellenfele? Főként úgy, hogy a pénzügyi bizottságnak a többséghez tartozó tagjai közül többen későn jöttek. Egy szóval nem fogytak el a többség katonái — hát hogy is fogyhattak volna el? — csak ebben az esetben némiképpen fegyelmezetlenek voltak. Ez is öreg hiba és ennek sem szabad a jövőben előfordulni. Baj ugyan ezúttal nem történt, de a jövőben a többségieknek is legalább olyan ébereknek és fegyelmezetteknek kell lenni, mint a balodaliaknak.

Viszont ha nagyon firtatjuk a dolgot, a valóságban nem is egy hanem négy szavazat volt a differencia. *Wolff* Károly az elnök ugyanis nem szavazott: az *egy*. *Kozma* Jenő — sajátmagáról lévén szó — nem szavazott: az *kettő*. *Hann* Arnold ellenben szavazott: az *három*. Három, meg a tényleges egy szavazattöbbség: *az négy*. Mert akárhogyan méltóztatik is fejet csóválni, a pénzügyi bizottság alelnöki tisztének betöltésénél az egyik jelölt, névszerint *Hann Arnold önmagára adta a szavazatát*. Hát arról lehet vitatkozni, hogy szokás-e az ilyesmi, de az viszont kétségtelenül megállapítható ebből a tényből is, hogy *Hann* Arnold a pénzügyi bizottság alelnöki tisztére nem talált *Hann* Arnoldnál alkalmasabb és méltóbb férfiút.

A *maga* szempontjából bizony igaza is van.

*

Mi azt hittük, hogy *községi* választások előtt állunk. A minap arról beszélt *Ripka* Ferenc főpolgármester, erről beszélt *Kozma* Jenő is, községi politikát tárgyaltak és óva intettek mindenkit, hogy a községi politikát összekeverjék az országos politikával.

Azóta a baloldal és a szélső-jobb-baloldali *Friedrich* István olyan politikai attakot produkál, mintha legalább is követválasztás előtt állanánk. Megmozgatnak és felvonultatnak mindenkit, aki a politikai cécókban örömét leli és olyan szaftosakat mondanak, hogy még a kurtakocsmában is feltűnést keltenének. De csak politikáról beszélnek. Mindössze a demokraták akarják leépíteni Vázsonyi Vilmos nagy alkotásait: a községi üzemeket. A többi mind a kormányzati rendszert támadja. És mindegyik kijelenti, hogy hajlandó a kormányalakítást vállalni. Mindegyik maga akar a miniszterelnök lenni. *Friedrich* Istvánnál ez természetes, hiszen ő a jogforrás és csak szívességből adta át ideiglenesen másoknak a kormányhatalmat. *Fábián* Béla, *Bródy* Ernő? Kit követne az ország, ha őket nem? Persze *Rassay* Károly is érzi önhivatottságát. O azonban nem csak egyedül akarja önmagát. Más is akarja: *Sándor* Pál, aki ezekután a radikálisok bokrétájában a szerénységet képviseli.

De hajlandó a kormányzást *Gál* Jenő is vállalni. Ő ki akarja csavarni a kést *Bethlen* István kezéből:

— Ott állunk az operálók mellett és odakiáltjuk nekik: tegyétek le a kést és adjátok át azoknak, akik tudnak is és akarnak is segíteni ezen a nagy betegen, ezen az országon.

Még csak az kellene. Gál Jenő soll ein Messer haben!

Ismételt zavarok a villamosközlekedésben

Az átvevő alállomás hiánya okozta a zavarokat, amelyekért így a bánhidai centrálé nem felelős

Három hónappal ezelőtt a bánhidai centrálé elvállalta a BSzKRT teljes áramszükségletének ellátását és ez idő leforgása alatt kétszer-háromszor megtörtént, hogy *üzemzavar folytán a budapesti villamosközlekedésben hosszabb-rövidebb ideig tartó akadályok következtek be.* Több oldalról ezzel kapcsolatban éles támadások hangzottak el a *Dunántúli Villamossági R. T.* ellen olyan állítások kíséretében, hogy a bánhidai hatalmas erőműtelepnek konstrukciós hibái vannak, a kazánok nem jók, a kábelek felrobbantak, sőt olyan fantasztikus hírek is elterjedtek, hogy *a bánhidai centrálé a levegőbe repült.* Ezeknek a képtelen híreknek valótlanságáról csakhamar mindenki meggyőződött és a hivatalos magyarázások is megnyugtatást adtak arról, hogy Bánhidán sem komolyabb nehézség, vagy zavar nem fordult elő, csupán *földzárlat* állott be, ami minden villamos energiát termelő telepnél előfordult már és elő fog fordulni a jövőben is.

Nincs a világnak olyan villanyenergiát előállító intézménye, ahol a rövidzárlat fogalmát ne ismernék Kelenföldtől a Fokvárosig és Tokiótól Bánhidáig.

Egészen más kérdés, hogy a szomszédos telepek kooperációja révén *az ilyen elkerülhetetlen rövidzárlatok következményeit el lehet-e kerülni.* Ebben a vonatkozásban sajnálattal kell megállapítani, hogy *a főváros még ma sem kezdte el a Révész uccai alállomás átvételi berendezéseinek elkészítését.* A bánhida-budapesti áramszolgáltatás három hónapja alatt már készen kellett volna állni ennek az alállomásnak, mert

ha ez rendelkezésre áll, sohasem következik be üzemzavar a budapesti villamosoknál.

A Révész uccai alállomás közvetítésével a bánhidai és kelenföldi telepek kooperálni tudnak egymással, így ezután ha Bánhidán valami zavar áll elő, a kelenföldi telepet rá lehet kapcsolni az alállomás kábeleire. Ha tehát a felelősség kérdését keresik, akkor elsősorban arra kell a figyelmet fordítani, hogy *a kooperációs együttműködés elmaradása kinek a hibája miatt vált eddig is lehetetlenné.*

A főváros közönsége joggal elvárja, hogy a *BSzKRT* villamosforgalma zavarmentesen és akadálytalanul bonyolódjék le. Éppen ezért érthetetlen, hogy a BSzKRT szakértői, akik a szerződést a bánhidai teleppel megkötötték,

miért nem számoltak az új erőműtelepnél esetleg előálló szolgáltatási zavarokkal,

ami azért is szembeötlő, mert *a BSzKRT száz százalékig Bánhidára van utalva.* Gondos előrelátás esetében a BSzKRT-nak ki kellett volna kötni, hogy tartaléktelepének kazánjait állandóan fűtve fogja tartani és az így felmerülő költségeket a dunántúli centráléra áthárítaná, amivel azután *biztosítani tudná a villamosforgalom folytonosságát.*

WIHART FERENC
• ÉPITÉSZ ÉPITŐMESTER •
BUDAPEST, VII., COLUMBUS UCCA 33. sz.
TELEFON: JÓZSEF 350-97

DONA DÖME ÉS TÁRSA
PAPIR ÉS IRÓSZEREK GYÁRI RAKTÁRA
a „PAPIRMALOM"-hoz
Tel.: Aut. 877-15
Alapitva 1790-ben
Budapest, IV., Aranykéz ucca 6

Összerakható könyvszekrények
rekeszenként minden irányban nagyobbíthatók és pótolhatók.
PRAKTIKUS ÉS OLCSÓ
Lingel Károly és Fiai
Első Magyar Faáru- és Butorgyár.
Budapest, VII. ker., Rózsa ucca 4—6. szám
Kérjük 120 szobából álló állandó kiállításunk megtekintését.

SCHMERGEL GÉZA
PARKETTVÁLLALATA
BUDAPEST, V. KER., ALKOTMÁNY UCCA 4 * TELEFÓNSZ.: AUTOMATA 297—57 SZÁM.

WOLSKY SÁNDOR BÉLA
WOLSKY ALBERT FIA
gépüzemű kefe- és ecsetárugyár
BUDAPEST, VIII., MAGDOLNA UCCA 18. SZÁM.
TELEFÓN: JÓZSEF 324-88

MÜLLER REZSŐ asztalosárugyár
Cégtulajdonos: Tomancsik György. Alapittatott 1875-ben
A Tomancsik rendszerű magyar-német stb. szabadalmazott ellensúlynélküli tolóablak egyedüli gyártója. Arany és ezüstéremmel kitüntetve.
VII., RÓNA UCCA 31. Telefon: Z. 63—58

FISCHER ÉS HARTMANN
mázolómesterek
Budapest IV, Képiró ucca 3. sz. TELEFON:
Fióküzlet: IX. ker., Tompa ucca 30. szám A. 847-73

Somogyi Soma és Fia
kőfaragómester
Budapest, VIII., Fiumei-út 9.
Alapitva: 1867. Telefon: J. 415-20

TÖRÖK ÉS JUHÁSZ
FESTŐIPARI VÁLLALAT
BUDAPEST, VI. Petneházy-u 44
Elvállalunk mindennemű szobafestő, épület-, butormázoló és fényező munkát
Telefon: A. 907-03.

Alapitási év: 1868. Telefon: Zugló 69—07.
CRISTOFOLI VINCE
KÖPADLÓ FAYENCE FALBURKOLAT
BUDAPEST, VII., GIZELLA ÚT 31

Rozsdamentes acélbeton
„SÁRKÁNYBETON"
54125. sz. a. védjegyezve
Budapest, V., Zoltán ucca 13. Telefón: Aut. 190—54

Bérházтelkek
a Fő ucca, Ganz ucca és Királyhegy uccák között fekvő régi
Ganz-gyári parcellázott
telektömbből, 76 négyszögöltől kezdve kaphatók.
Értekezés dr. Székely Márton ügyvédi irodájában, VII., Erzsébet körút 32, d. u. 4—6 között.
Telefón: J. 448—22 Telefón J. 448—22

VAS UCCA 16
BOSCH SZOLGÁLAT
Telefón: József 393-73.

SCHEIBER MIKLÓS OKLEVELES GÉPÉSZMÉRNÖK
Központi fűtés, vízvezeték és egészségügyi berendezések
Budapest, VII., Vörösmarty ucca 19. Telefón: József 415-98.

HORTOBÁGYI JUHTÚRÓ
Mindenütt kapható! Termelt: Orsz. Magy.
TEJSZÖVETKEZETI KÖZPONT

Rietschel és Henneberg
Részvénytársaság
Budapest, VIII., Práter ucca 12. szám.
Telefon: József 525—18.
Központi fűtések, vízvezetéki és csatornázási berendezések

Beton, makadám, aszfalt felvágásához vegyen BÉRKOMPRESSORT
Liska Jenő okl. gépészmérnök. kompressor-bérbeadó, VIII. Orczy-út 22. Tel. J. 185-4

OZALID — FÉNY- ÉS ALUMÍNIUM-MÁSOLATOK —
Költségvetések, műszaki tervek, térképek rajzolását és sokszorosítását több színben is vállalja.
MANGLITZ FERENC BUDAPEST,
VIII., JÓZSEF UCCA 12. • TELEFÓN: J. 421-47.

Budapest környékén földgáz és sórétegek föltárására még a télen megindulnak a fúrások

Becsey Antal nyilatkozata a nagy akcióról, amely iránt Bethlen miniszterelnök is élénk érdeklődést tanusít

Becsey Antal a Gázművek régi igazgatóságában, amely még az új törvény megjelenését megelőző időben intézte ennek az üzemnek a dolgait, azt proponálta, hogy

az 1929. évi zárszámadási feleslegből ötvenezer pengőt rezerváljanak a Budapest közvetlen környékén megindítandó fúrási munkálatok költségeire.

Ripka Ferenc főpolgármester már többízben ismételten kijelentette, hogy a *kormánytól pozitív ígéreteket kapott e tanulmányi mélyfúrások elrendelésére vonatkozóan.*

Becsey Antal,

akit ebben az ügyben megkérdeztünk, a következő érdekes kijelentésekkel világította meg ezt a kérdést a *Fővárosi Hirlap* munkatársa előtt:

— *Ezeket a fúrásokat mielőbb meg kell kezdeni,* hogy megállapíthassuk,

valóban tartalmaznak-e jelentős gazdasági értékeket azok a földtani nyomok,

amelyeket részben a báró Eötvös-féle torziós ingával, másrészt a geológusok által végzett felszíni kutatásokkal állapítottak meg. Nem kétséges, hogy

Budapest környékén olyan geológiai redőzetek és boltozatok mutatkoznak, amelyekben szénhidrogének, vagyis földgáz és petróleum, esetleg sót tartalmazó rétegek lennének feltárhatók.

Amennyiben ilyen eredményre vezetnének ezek a kutatások, *ennek óriási gyakorlati jelentősége volna a fővárosi ipari gázellátás szempontjából,* valamint amiatt is, hogy Magyarországon ezidőszerint sehol sincsen sótermelés. Nekem alkalmam volt *Eötvös* Loránd báróval, a halála előtti években több ízben hosszasan beszélni. *Az ő torziós ingája az egész világon elterjedt tudományos műszer. Eötvös* Lóránd báró hívta fel ismételten a figyelmet arra, hogy *érdemes foglalkozni ezeknek a redőzeteknek a kitanulmányozásával.* Úgy tudom, hogy az állam hajlandó a költségekhez hozzájárulni, a fúrásokat pedig most már annál is inkább meg lehet kezdeni, mert hiszen a gázgyár e munkálatok céljaira ötvenezer pengőt már tartalékolt.

Bethlen István gróf miniszterelnök nagy érdeklődést tanusít e kérdés iránt, a formális jóváhagyást tehát feltétlenül megkapjuk.

A gázgyár kibővítés előtt áll, a fokozatos bővítés szempontjából döntő horderejű, hogy tudunk-e Budapest környékén földgázt találni. Böck Hugó, a Földtani Intézet európai hírű igazgatója nyilatkozott is már ebben az ügyben és akciót is indított a maga részéről azirányt, hogy *Csonkamagyarországnak a földben kétségtelenül meglevő kincsei tudományos vizsgálatokkal és gyakorlati kutatásokkal feltárassanak.* Én úgy gondolom, hogy

még a télen meg lehet kezdeni ezeket a fúrásokat,

amelyek könnyen szenzációs eredményt hozhatnak. A fúróvállalatok is munkanélkül állanak, *tehát már munkaalkalmak kérdése szempontjából is foglalkozni kell ezzel a kérdéssel.* A vidéki városok nagy áldozatkészséget tanusítanak ebben a vonatkozásban. *Szolnok, Szeged* és legutóbb *Debrecen* szavazott meg nagy összegeket ilyen fúrási célokra. Bizonyosra veszem, hogy *még a tél folyamán két-három, esetleg több helyen megkezdhetjük a fúrásokat a főváros környékén ott,* ahol a geológiai szakvélemények szerint érdemes földgáz vagy só után kutatni.

Az Egységes Községi Polgári Párt akciója az építési és tatarozási adókedvezmények kiszélesítéseért

A pénzügyminisztérium elfogadta a bemutatott előterjesztést Megsürgetik a rendelet kibocsátását

Az építkezési tevékenység fellendítése érdekében *erélyes akció indult* meg, amely mindenekelőtt adó- és illetménykedvezmények biztosítását célozza. Az építőipari érdekeltségek örömmel vették tudomásul, hogy a kormány a legutóbbi napokban rendeletet bocsátott ki, amely az építkezéseket megnehezítő rendszabályokat és nehezen teljesíthető feltételeket legnagyobbrészben kiküszöböli. Ugyanesak *jó hatást tett az a tegnap megjelent rendelet is, amely a házadómentesség iránti kérvények elintézését meggyorsítja.* E rendelet értelmében a lakhatási engedély iránt beadott kérvény egyben adómentesség iránti kérést is jelent.

Az építőiparosok ezeken a jelentős engedményeken kívül sürgetik az adókedvezmények kimélyítését és kiterjesztését is. Az Egységes Községi Polgári Párt, — mint *Becsey* Antal a *Fővárosi Hirlap* munkatársával közölte, — még ezen a héten érintkezést keres a pénzügyi kormányzattal, hogy

az adókedvezmények terén olyan irányú kimélyítés történjék, amely ösztönző hatást gyakorol az építkezési tevékenység fellendülésére.

Az 1929. évi XXIX. törvénycikkben olyan rendelkezések voltak, amelyek nagyobbarányú *háztatarozásokra is adókedvezményeket biztosítottak.* Így például olyan terjedelmű háztatarozásnál, ahol az épület köbméterére öt pengő átalakítási költség esett, *öt évi adómentességet biztosított ez az idézett törvényszakasz.* Most az *építőiparosok ennek a kedvezménynek szélesebb kiterjesztését kívánják.* Sürgősen rendeletet kell kiadni, mert ezeknek az adókedvezményeknek a terminusa már lejárt. Nagy ankétok voltak, amelyeken részletesen megvitatták ezeket a kérdéseket és e vita alapján

olyan előterjesztés készült, amelyet a pénzügyminisztérium is elfogadhatónak talált.

Mivel ennek az ankétozásnak a lezárása óta egyetlen lépés sem történt az új rendelet kiadása iránt, *Becsey* Antal az *Egységes Községi Polgári Párt nevében eljár a pénzügyi kormánynál, hogy a rendeletet minél előbb adják ki* és így adjanak lehetőséget az építkezések, valamint nagyobbarányú tatarozások megindulására.

Fővárosi Hirlap
Az Egységes Községi Polgári Párt hivatalos lapja.
*
Előfizetési árak:
fél évre . . . . . 12 pengő,
egész évre . . . . . 24 pengő.

GANZ ÉS TÁRSA
VILLAMOSSÁGI, GÉP-, WAGGON- ÉS HAJÓGYÁR R. T.
BUDAPEST
ALAPÍTVA 1844-BEN
IGAZGATÓSÁG, GÉP- ÉS WAGGONGYÁR: X., Kőbányai út 31. Távb. 461—19
HAJÓGYÁR: V., Meder utca 9. Távb. 908—69 Sürgönycím: GANZCOM BUDAPEST
VILLAMOSSÁGI GYÁR: II., Lövőház utca 39. Távb. 501—70 Sürgönycím: ALTERNO BUDAPEST
MAGYARORSZÁGI VEZÉRKÉPVISELET:
HAZAI GÉPKERESKEDELMI R.T.
BUDAPEST, V., VILMOS CSÁSZÁR ÚT 76
Sürgönycím: MASINA BUDAPEST
Távbeszélő: 186—63

BÚTORT
HUSZÁR TESTVÉREK
BÚTORGYÁROSOKNÁL VEGYEN
Gyári áron — Gyári garanciával
Részletre is.
Budapest, II., Zsigmond ucca 24
KÖZTISZTVISELŐKNEK ÁRENGEDMÉNY!

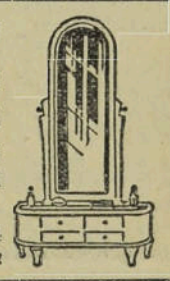

MÉRNÖKI SZAKÜZLET
A „GAMMA" FINOMMECHANIKAI GÉPEK ÉS KÉSZÜLÉKEK GYÁRA R. T.
ELADÁSI OSZTÁLYA
Budapest, IV., Múzeum körút 41.
TELEFÓN: AUT. 860-96. □ TELEFÓN: AUT. 860-96.

JUSTUS SÁNDOR ÉS FIA
Gördülő faredőnyök, acéllemezredőnyök, boltponyvák, vászon-, szövött- és faredőnyök gyára
Budapest, VI. ker. Vörösmarty ucca 24/B.
Alapíttatott 1886-ban. Telefón-interurban: Automata 223—06.

PARKETT
TELEFÓN Aut. 105-59
ÉS PADLÓZÁSI VÁLLALATA
STERNER G., V., LIPÓT KÖRÚT 15

MORZSANYI HERMANN
Központi fűtések, vízvezetéki és csatornázási berendezések
Budapest, VIII. kerület Üllői út 42 szám.
Telefón: József 355-87.

HIRSCH LASZLÓ
ÚT- ÉS VASÚTÉPÍTÉSI VÁLLALAT
I. KERÜLET ELEK UCCA 9
TELEFÓN: JÓZSEF 321—17. SZÁM

DELMÁR BÉLA
oki. mérnök, építőmester
Budapest, VI. Benczur u. 17
Telefon 263-40

Gyárak, raktárak, garageok, kórházak, középületek részére
préselt acélajtók
préselt acélkapuk

haas és Somogyi

NÉZZE MEG OKVETLEN A
KOMÉDIA ORFEUM
JÓKAI-TÉR 10. ANDRÁSSY ÚT MELLETT
FÉNYES VARIETÉ MŰSOR KERETÉBEN SZÍNREKERÜL TÁBORI FELLÉPTÉVEL A „RABBINUS"
1—2—3 P HELYÁRAK UTALVÁNYOK ÉRVÉNYESEK. JEGYRENDELÉS TELEFÓN AUTOMATA 180—20
októberi rekord műsorát

A nagy útépítési program ez évben sem kerül megvalósításra

Csármann Ferenc tanácsnok ismerteti a jövő évi útmunkálatokat, amelyek közül kiemelkedik a Calvin tér teljes rendezése

Az 1931. évi költségvetésben utak karbantartására és új útépítésekre összesen 10,810.209 pengő van beállítva, 1,779.660 pengővel kevesebb, mint az előző évben. Ebből az összegből az utak karbantartására 5,345.531 pengő, útépítésre szorosan pedig 5,169.100 pengő jut. Ez az összeg természetesen olyan kevés, hogy *ebből a már évek óta tervezett nagy útburkolási programot végrehajtani nem lehet*, csupán kisebb és a legsürgősebb munkákat lehet elvégezni. A műszaki ügyosztály főtörekvése, hogy az útvonalakat a megváltozott forgalmi igényeknek megfelelően átalakítsa. A háború alatt tönkrement útburkolatok kicserélése és jókarba helyezése úgyszólván teljes mértékben befejeződött, a nagy program végrehajtása azonban az útépítési kölcsön elmadaradása folytán meghiúsult. A legsürgősebb munkák megállapítására, a régi pénzügyi bizottság egy hattagú bizottságot küldött ki, amely helyszíni szemlék alapján állapította meg, hogy *az 1929. évről elmaradt és az 1930-i programba felvett útépítések közül az előirányzott hitelösszegek keretében mely munkák hajtassanak végre.*

Az 1931. évi programmról érdeklődésünkre

Csármann Ferenc tanácsnok

az út- és csatornaépítési ügyosztályok vezetője, a következőket mondotta a *Fővárosi Hírlap* tudósítójának:

— Az 1931. évre összeállított útépítőprogram még részben a két előző évről elmaradt munkákat tartalmazza, de fel kellett venni ezek mellett azokat az útépítéseket is, amelyek fővárosunk erőteljes fejlődése következtében elodázhatatlanok. Ami a részletkérdéseket illeti, többek között a következő munkákat említem meg:

— A *Fehérvári út* külső részén a gyalogút felerészben az idén már elkészült, a másik fele pedig jövőre készül el. A *Lenke úti* városi házaktól a *Villányi út* felé vezető utak közül a *Daróczi út* burkolata épül meg. A *Gyáli út* külső szakaszának rendezési munkája a nagy költségekre való tekintettel ebben az évben *nem épül ki*, helyette kiszélesítjük és makadámozzuk az *Epres erdőn* át vezető utat. A *Gyarmat uccai városi házak* előtt bitumenes gyalogjáró épül. A *zugligeti utak* burkolását a csatornázással egyidejűen fogjuk elvégezni. A Zuglóban helyreállítottuk az Egresi út, Hajtsár út és Telep uccák burkolatát, a többi utak végleges burkolására később kerül a sor. A *ferencvárosi közterületek* gyalogútjait úgy építjük meg, hogy a belső területekről felszabaduló kőanyagot használjuk fel ehhez a munkához.

A belterületen ugyanis a gyalogjárókat fokozatosan mind aszfaltburkolattal látjuk el, s az így feleslegessé váló kőkockákat a külső területeken fektetjük le újból.

Folytatjuk a *Pusztaszeri út* kiépítését Óbudán, ugyancsak a jövő évben kerül a sor a *Rudolf rakpart* és a *Rudolf tér* régóta sürgetett végleges rendezésére.

— *Kátrányozott makadámburkolatok* épülnek a következő útvonalakon: I., Horthy Miklós Bástya, Királyhágó uccа, Vásárhelyi Pál uccа, Hegyalja u., Magyarádi út, Zólyomi út, Lejtő út, Istenhegyi út, Nárcisz uccа, Temes uccа, Kútvölgyi út, Budenz út, II., Hadapród uccа, Borgó uccа, Törökvész út, III., Berkenye uccа, Pusztaszeri út, Farkastorki út, VI., Tüzér uccа, Országbíró uccа, Levente uccа, Jász uccа, Komáromi út.

— *Kő-, aszfalt- és egyéb burkolatot kapnak:* I., Fehérvári úton bitumenes gyalogút, Kelenhegyi úton bit. gyalogút, II., Újlaki rakparttól a Margit hídig bazalt kockakő, III., Szentendrei út keramit kocsiút, IV., Gróf Károlyi uccа, a Károlyi park mentén bazalt kiskőkocsiút és aszfalt gyalogút, IV. Magyar uccа aszfalt kocsi- és gyalogút, V., Pannonia uccа keramit, V., Rudolf rakpart és Rudolf tér keramit kocsiút és aszfalt gyalogút, V., Ipoly uccа keramit, V., Berzenczei uccа bitumenes gyalogút, VI., Jász uccа bitumenes gyalogút, VI., Szív uccа bitumentégla kocsiút, VII., Kerepesi út keramit, vagy bazaltkocka, VII., Telep uccа a Rákospatakig keramit, Elemér uccа bitumen-tégla, VIII., Kemény Zsigmond uccа bitumen-tégla, aszfalt gyalogút, VIII., Mária uccа aszfalt kocsiút és gyalogjáró, IX., Delej uccа fejkő kocsiút és aszfalt gyalogút, IX., Kinizsi uccа aszfalt, IX., külső Üllői út aszfalt gyalogút és a plébánia előtti téren bazalt fejkő kocsiút, X., Belső Jászberényi út aszfalt gyalogút.

Külön ki kell emelni a Calvin tér teljes átrendezésének hatalmas munkáját, megfelelő járdaszigetekkel.

Ez a munka 100.000 pengőbe kerül. A kocsiutakat bazaltkővel, a gyalogjárókat aszfalttal burkoljuk. Járdaszigetek és gyalogjáró jelzések építésére 30.000 pengő van előirányozva a költségvetésben.

— *Csatornázási költségekre* 3,988.896 pengőt irányoz elő a tervezet, ebből a csatornák fenntartására kell 988.050 pengő, új csatornák építésére 1,692.000 pengő. Rendkívüli tételek a központi szivattyútelep átalakítására 198.000 pengő, *iszapszállítókocsik* beszerzésére 36.000 pengő, az óbudai szivattyútelep *központi fűtésére* 25.000 pengő. A központi szivattyútelep modernizálására felvett 198.000 pengőből a *kazánházat* alakítják át 40.000 pengővel, iszapkezelőberendezésre 40.000 pengőt költenek, az iszapszállító mozgószalag 18.000 pengőbe kerül, a gépházi lépcső 10.000 pengőbe, a *gépház központi fűtése* 30.000 pengőbe, egy *légtelenítő szivattyú* bezinmótorral 12.000 pengő, *vasbetón víztorony* 10.000 pengő, az elektromos új szivattyúk alapozási munkáira kell 15.000 pengő. A kelenföldi *általános csatornázás* folytatására 200 ezer pengőt kérünk, a Rákosvölgyi főgyüjtő további kiépítésére pedig 350.000 pengőt kontemplálunk.

— *Új közcsatornák* épülnek a jövő évben: I., Kútvölgyi úton, a Németvölgyi úton, az Albert uccában, a Bornemissza uccában, az Andor uccában, a Makai úton, a Magyarádi úton, a Narcisz úton, a Horthy Miklós-bástyán, a Zólyomi úton és a Sashegyi úton, a II., Bimbó uccában, a III. Pusztaszeri úton, a Cimbalom uccában, a Tél uccában, a Szentendrei úton, a VI., Rákospatak uccában, a Jász uccában, a Rákospalotai úton, a Gyöngyösi úton, a Babér uccában, az Agyag uccában, a Máglya uccában, a Fövény uccában, a Futár uccában, a Teve uccában, a Fáy uccában, az Erzsébet királyné úton, az Öv uccában, a Miskolci uccában, a VII., Szatmári uccában, a VII., Szentes uccában, a Miskolci uccában, a Gervai uccában, Öv uccában, Bácskai uccában, Balázs uccában, Tábornok uccában, IX., Delej uccában, X., Beleznay uccában. A *Rákosvölgyi főgyüjtő* jövőre a Zugló uccáig épül ki, s vele egyidejűen a Vezér uccai mellékgyüjtő. Ezáltal

lehetővé válik a Rákosi rétek és Zugló közcsatornákkal való ellátása.

A *budai oldalon* a Budafoki úti főgyüjtővel, amely a budai általános csatornázás első etapja, jövő évben a torkolatig, az Andor uccáig érünk. *Erősen foglalkozunk Kőbánya általános csatornázásának végleges megoldásával is, ami nem könnyű kérdés.* Legelébb a Vaspálya uccában építünk nagyobb szelvényű csatornát.

Zwillinger Gyula
ÉPÍTÉSZ
VII., CSENGERY U. 30
TELEFÓN: JÓZSEF 433—69.

BERKI DEZSŐ
BUDAPEST, VI., Szív ucca 60.
Festék és lakkereskedő Telefon: Automata 242—46.

„SANITF" CEMENTHABARCSTÖMÍTŐ
Gyártja: POSNANSKY ÉS STRELITZ
aszfalt-, fedéllemez- és kátrány-vegyitermék-gyár
Budapest, V., Lipót körút 27. Tel.: Aut. 228-29., Aut. 282-85

KOVÁCS OSZKÁR BÁDOGOS MESTER
ÉROKOPORSÓ ÉS TEMETKEZÉSI CIKKEK KÉSZITŐJE
BUDAPEST, IX., TELEPI UCCA 14. SZÁM.
(A Ludovikával szemben.) TELEFON: J. 451—93

BULICSEK ÉS TÁRSA
KAZÁN-, TARTÁNY- ÉS VASSZERKEZETI GYÁR
Ujpest, Rózsa u. 14. Tel.: Aut. 952-39
Mindenféle szegecselt, hegesztett lemezmunkák és vasszerkezetek

TOMSCHAY JÓZSEF
TETŐFEDŐ VÁLLALKOZÓ
BUDAPEST VIII, AGGTELEKI UCCA 14a

Széchenyi Gyógyfürdő
(a Városligetben)
Thermálfürdők, külön szénsavas, lazap, fényfürdők és egyéb gyógytényezők.

Hantos Testvérek rt
festő, mázoló és tapétázó iparüzem
Budapest VI, Horn Ede ucca 5
Telefonszám: Automata 194—51 és 185—25

BUDAPESTI HIRLAP
a legtartalmasabb magyar napilap
Hangja előkelő, hírszolgálata tökéletes

VARGA ALAJOS gáz- és vízvezeték-szerelő vállalata
ÉPÜLET- ÉS DÍSZMŰBÁDOGOS
BUDAPEST, V., HOLD UCCA 25 Tel.: A. 291-57

Zumpft István
vasút- és útépítő vállalkozó, kövező mester
Kispest, Rákóczi u. 74. szám

Ha jó, tartós, megbízható és gazdaságos üzemű
autobuszra vagy teherautóra
van szüksége, úgy kérjen ajánlatot és bemutatást a
Magyar Waggon- és Gépgyár RT-tól,
amelynek győri automobilgyárában készülnek a legujabb tipusu autók.
RÁBA-KRUPP és RÁBA-A. F.
Központi igazgatóság: V., Deák Ferenc u. 18
Telefon: 818-50
Budapesti raktár és javitómühely: Kerepesi út 28. sz.
Telefon: J. 453-84.

Kőbányai Gép- és Vasszerkezeti Műhely
BISSELICHES MÉRNÖK
Budapest, X, Liget-u. 46. Tel. J. 358-25
Vasszerkezetek, lakatosmunkák, portálok

ÁLLANDÓ BÚTORVÁSÁR
A KÖZPONTI VÁROSHÁZA ÉPÜLETÉBEN
BUDAPEST, IV., KÁROLY KIRÁLY ÚT 28
szalongarnitúrák, rekamierek, háló, ebédlő és úriszoba bútorok
KEDVEZŐ FIZETÉSI FELTÉTELEK
KÁRPITOS ÉS PASZOMÁNYOS MESTEREK ORSZ. SZÖVETKEZETE

SPÁNYI ERNŐ okl. mérnök mélyépitő-, kövező- és bitumenépitő vállalata
Budapest, I. kerület, Győző ucca 5. sz.
Telefon: Aut. 866-96

Teherautópótkocsik
Teherautókarosszériák
Autobuszok
Gyártja:
NAY és RÓNA
gép-, szállitóeszköz- és szivattyúgyár rt.
Budapest, X., Kápolna tér 27-29. Tel: J *463—88.

Alexy György
okl. gépészmérnök
villamossági és műszaki vállalata
BUDAPEST, V., FALK MIKSA UCCA 26—28 SZ.

THOLT ISTVÁN
OKL. MÉRNÖK — Tervez és készit: központi gőz-, viz- és etagefütést, vízvezetéket, csatornázást és szennyvízderitő telepeket
Budapest, II., Donáti u. 26. Telefon: Aut. 516-75

Választási szervezkedés, a szerdai közgyűlés napirendje, a költségvetés és más aktuális kérdések az Egységes Községi Polgári Párt hétfőesti értekezletén

Az *Egységes Községi Polgári Párt* hétfőn este *Kozma* Jenő elnökletével értekezletet tartott. Az értekezleten és az utána következő vacsorán többek között jelen voltak: *Andréka* Károly, *Bódy* Tivadar, *Csillér*y Béla, *Gaár* Vilmos, *Glück* Frigyes, *Ereky* Károly, *Ugron* Gábor, *Becsey* Antal, *Scheuer* Róbert, *Glücksthal* Samu, *Harrer* Ferenc, *Németh* Béla, *Dinich* Vidor, *Battenberg* Lajos, *Grosch* Károly, *Girardi* Tibor, *Nagy* Antal, *Holtzer* Nándor, *Wellisch* Andor, *Dorner* Gyula, *Nessi* Gyula, *Bibithi Horváth* János, *Horváth* Károly, *Sajó* János, *Orova* Zsigmond, *Halter* Károly, *Martin* János, *Lédermann* Mór, *Deményi* Aladár dr., *Kerekes* Ödön dr., *Szabó* László, *Schmidt* Richárd, *Kollmann* Dezső, *Rásó* Lajos, *Spett* Ferenc, *Sümeghy* László, *Hubert* Vilmos, *Molnár* Dezső, *Erdey* Henrik, *Bakonyi* Pál, *Dósa* Ottó, *Szombathy* Kálmán, *Bucsánszky* Bertalan elöljáró, *Karkas* Rezső tanácsnok, *Günther* Tivadar, *Vigyázó* Géza főjegyző és még sokan mások.

A pártértekezleten *Kozma* Jenő a községi választások előkészítési munkáiról számolt be. Ennek kapcsán foglalkozott az általános gazdasági helyzettel, amely minálunk főleg a gabona-krízis formájában nyilvánult meg. Rámutatott azonban arra is, hogy külállamokban a helyzet még sokkal súlyosabb és annak a meggyőződésének adott kifejezést, hogy

a kormánynak a közeljövőben lesz olyan ténykedése, amely a helyzetet nálunk enyhíteni fogja.

Hangsúlyozta, hogy a válságon nem programokkal lehet segíteni, hanem a hasznos programpontok megvalósításával. A párt a reálpolitika alapján áll és demagóg jelszavakra való tekintet nélkül csak gazdasági szempontokat vesz figyelembe akkor, amikor a polgárságért és a főváros érdekeiért küzd. Igy a főváros költségvetésének jövő héten megindúló tárgyalása során is elsősorban *a költségvetés egyensúlyának biztosítására kell törekednünk.* Ezért a takarékosságot az egész vonalon érvényesíteni akarje és emellett

a magángazdasággal versenyző közüzemek leépítését a legnyomatékosabban követelni kívánja.

Különösen azoknak az üzemeknek a megszüntetését óhajtja, amelyek a *kisiparral* konkurrálnak és kérte a pártot, hogy a legenergikusabban követelje ezenkívül a városi üzemek mellé beosztott műhelyek azonnali megszüntetését is.

Több felszólalás után a pártértekezlet egyhangúan elhatározta, hogy *a magángazdasággal versenyző közüzemek és a kisipar érdekeit sértő üzemek mellett fenntartott műhelyek azonnali megszüntetését követelni fogja és ezt minden erejével keresztülviszi.*

Hosszasan foglalkozott a pártértekezlet a *szellemi szükségmuna-akcióval*, amelyet *Kozma* Jenő javaslatára indít meg a főváros február helyett már november elsején és amelynek azonnali megkezdéséhez a pártelnökség a belügyminiszter előzetes engedélyét is megszerezte. Kapcsolatosan evvel az ügygyel az Egységes Községi Polgári Párt azt követeli, hogy *csak olyanok alkalmaztassanak, akik arra valóban rászorulnak.*

Kozma Jenő pártelnök ezután javaslatot tett a pártnak, hogy *Buzáth János alpolgármester állásában tartassék vissza.* A párt a javaslatot tudomásul vette.

Glücksthal Samu a főváros jövő évi költségvetését ismertette. Rámutatott arra, hogy

a mai súlyos gazdasági helyzetben a főváros költségvetése a lehetőséghez képest a legjobban van összeállítva,

ami a várost vezető pártok összműködésének érdeme. Az ellenzék szerint ugyan a fővárosnál is minden lerongyolódott és leromlott, ezzel szemben a költségvetés reális és alkalmas arra, hogy a közvéleményt megnyugtassa. Szükségesnek tartja ezt leszögezni és hangsúlyozni annál is inkább, mert a kétségtelenül elért eredményekkel szemben a defetizmus és ellenzéki gáncsoskodás csak arra jó, hogy *az országnak és a fővárosnak hitelét kifelé lerontsa és ezáltal a polgárság helyzetét még rosszabbá tegye.* Végül azt kívánta, hogy a demagógiával és defetizmussal szemben vigyük a polgárság köztudatába azt, hogy csak *az alkotó munka folytonossága javíthatja meg a helyzetet.*

Wellisch Andor a kereskedők és iparosok legújabb sérelmét vitte a pártértekezlet elé. A polgármester egyik legutóbbi rendelete ugyanis lehetővé teszi, hogy árlejtések alkalmával az ajánlatok felbontása alatt is lehet ajánlatot beadni. Az értekezlet nagy izgalommal tárgyalta ezt az ügyet és elhatározták, hogy *e rendelet ellen az elnökség útján a leghatározottabban tiltakozni fognak.*

Becsey Antal a bürokráciát hibáztatja azért, hogy *a pártnak a közmunkák megindítására vonatkozó javaslatai nem voltak még életbeléptethetők.* Az adminisztráció gyorsítását követeli.

Kollmann Dezső a kisiparosok hitelellátását és munkaalkalmak szerzését kívánja a költségvetési vitában forszírozni. Erre irányuló indítványt nyujt be.

Dorner Gyula *a halálsorompók kihelyezésének* tervbevett módját műszaki és városrendezési szempontból *helyteleníti.* A feltöltés elvágja Kőbányát Budapesttől és ez a megoldás nehézzé teszi a vasúti vonal későbbi kihelyezését.

Ledermann Mór szóvátette azt az állítólagos tervet, amely szerint a vidéket a *Hangya* szövetkezeten keresztül akarják textilárukkal ellátni. Ez a terv a budapesti kereskedők létérdekét veszélyezteti, miért is *a legélesebben tiltakozik ellene.* A párt ez ügyben a pártelnökséget intervencióra kérte fel.

*

Az értekezlet után háromszáz terítékes vacsora volt, ahol nagy lelkesedéssel hallgatták *Kozma* Jenő, *Ereky* Károly, *Szabó* Sándor orsz. gyül. képviselő és mások beszédeit.

Kozma Jenő kijelentette, hogy a december közepén lezajló választásoknak nyugodt atmoszférában kell megtörténniök. Reméli, hogy

a választások időpontjára kiküszöbölődnek a kedélyeket nyugtalanító, irritáló jelenségek

és a *folyamatban lévő kormányzati intézkedések érvényesítik jótékony hatásukat az egész közéletre és különösen a gazdasági világra.*

Az *Egységes Községi Polgári Párt* törvényhatósági képviselői nyugodt lelkiismerettel és felemelt fővel állhatnak a választók elé, mert *minden lehetőt elkövettek a főváros polgársága érdekében.*

Nagy tetszés kísérte *Ereki* Károly gazdasági természetű felszólalását, majd *Szabó* Sándor országgyűlési képviselő beszédét, aki *Flaudin* francia kereskedelmi miniszter *budapesti látogatásának jelentőségét méltatta.*

Az állami gépgyár gőzével fogják fűteni a Szent István és Szent László kórházat

Megindultak a tárgyalások a távfűtési tervek megvalósításáról

A törvényhatósági tanács legutóbbi ülésén *Usetty* Béla interpellációt intézett a polgármesterhez. Ebben az interpellációban szóvátette, hogy a *Szent István-kórház kazánháza közelében óriási szénhegyek vannak felhalmozva, amelyek a szülészeti- és prosecturaosztály közvetlen szomszédságában valóságos portengert árasztanak. Sipőcz Jenő* polgármester kijelentette, hogy a legrövidebb idő alatt rendbehozatja ezt a területet. Szó van legújabban arról is, hogy a Szent István-kórház kazánházát bővíteni fogják. Külön kazánháza van a közelben a Bakteriológiai Intézetnek és a Szent László-kórháznak is. Ezek az intézmények mind *külön széngazdálkodást folytatnak,* ami egységesítés és központosítás esetében *lényeges megtakarításokkal járna. Becsey* Antal éppen ezért azt a kérdést vetette fel, *nem lehetne-e mind a három fővárosi kórházi intézményt egy központból fűteni.* Ezzel az ötlettel kapcsolatosan *felmerül a távfűtési probléma megoldásának a szükségessége is. Becsey* Antal a kérdésnek ezt a részét is komoly megfontolás tárgyává kívánja tenni, amennyiben felhívta a főváros illetékes tényezőinek a figyelmét arra, hogy

az állami gépgyárnak hatalmas kazántelepe van, amelynek olcsó, fáradt gőzét központi távfűtés útján olcsón és gazdaságosan lehetne felhasználni a három kórházi telep fűtésére.

Az állami gépgyár másfél kilométernyire van ezektől a kórházaktól, könnyen meg lehetne tehát oldani ezt a problémát, ha illetékes városházi körökben komolyan hozzálátnak a megállapodás előkészítéséhez.

A kórházak mentesülnének a szeméttől, portól és a füsttől, viszont az állami gépgyár a nagy munkát végzett, fáradt gőzt olcsó áron tudná átengedni.

Becsey Antal egyébként ezt a gondolatot felvetette a Rókus-kórházzal kapcsolatosan is.

Úgy a helyes energiagazdálkodás, mint az ökonomikus gazdálkodás szempontjából is megfontolásra érdemes *Becsey* Antalnak ez a terve, amelynek *kiszámíthatatlanul nagy perspektívája nyílik.* Ma, amikor az egész vonalon a legszigorúbb takarékossági elvekel kell érvényesíteni, haladéktalanul hozzá kell látni ennek a tervnek a megvalósításához. Úgy értesülünk, hogy

illetékes városházi körökben meg van a hajlandóság e tervek megvalósításához,

sőt már felszólítást is intéztek az állami gépgyárhoz, hogy tegyen konkrét ajánlatot, a fűtés ilymódon való ellátására.

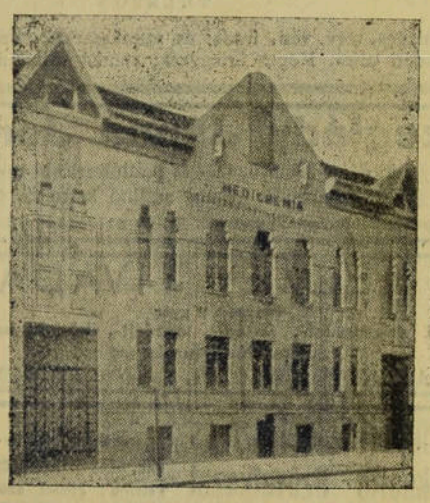

Medichemia gyógyszerkészítmények gyára r.-t.
Budapest, X., Hölgy ucca 14

KÖZPONTI FŰTÉSEK
ÉS EGÉSZSÉGÜGYI BERENDEZÉSEK VÁLLALATA
SZEPESSY SÁNDOR utóda SZEPESSY GYULA
okl. mérnök, Budapest, VII., Abonyi-u. 25. Tel.: J. 380-30.

TORNACIPŐK
Elsőrendű minőség, 28—34-es nagyságban ... ... 3.70 pengő
31—41-es 4.20, 42—46-os 4.80

ISKOLAÖLTÖNY
Sport-fazon, strapaszövetből, kabát elottal bélelve, külön vászongallérral, 6 évesnek 10.80 pengő
Számonként 50 fillér emelkedés

PÁRISI NAGY ÁRUHÁZ Andrássy-út 39.

SCHÄFFER KÁROLY
okleveles mérnök
Vasút-, út-, betonépítési vállalkozó kövező-mester
Budapest VIII, Aggteleki ucca 17. Telefon: József 325-88

PARKETTA
szállítása, mindenemű padozat készítése és javítása.
FRIED és BENEDEK
parkettgyár és gőzfürész
BUDAPEST, VII., RÁKÓCZI ÚT 82.
Telefon: József 133—43 és József 134—17.

TIMÁR ÉS QUITTNER
OKL. MÉRNÖK, ÉPITŐMESTER
BUDAPEST, VI, SZÉKELY BERTALAN U. 23
TELEFON: AUTOMATA 263—75

Párt és klub

— *Bayer Antal ünneplése.* A Terézvárosi Polgári Kaszinó szerdai évadnyitó vacsoráján meleg ünneplésben részesítették *Bayer* Antal kormányfőtanácsos, főv. bizottsági tagot 70. születésnapja alkalmából. A vacsorán a Kaszinó nagytermét zsúfolásig megtöltő terézvárosi polgárságon kívül megjelent *Ugron* Gábor ny. belügyminiszter, *Ripka* Ferenc főpolgármester, *Gaár* Vilmos felsőházi tag, az Egységes Községi Párt elnöke, *Dési* Géza és *Görgey* István országgyűlési képviselők, *Politzer* Gusztáv dr., *Deményi* Aladár dr. és *Kollmann* Dezső dr. főv. biz. tagok, *Tattay* István ny. tábornok, *Jakab* László dr., *Schaeffer* Vilmos ügyvezető elnök és mások. *Morvay* Zsigmond ny. főispán, a Kaszinó elnöke üdvözölte a társasvacsora illusztris vendégeit és a Kaszinó tagjaitt, majd *Politzer* Gusztáv dr. hosszabb beszédben méltatta *Bayer* Antal négy évtizedes önzetlen közéleti munkáját, amelyet mindenkor polgártársai érdekében kifejtett. Lelkes éljenzés fogadta *Ripka* Ferenc főpolgármestert, amidőn szólásra emelkedett és meleg szeretettel és igaz barátsággal felköszöntötte *Bayer* Antalt, a fővárosi törvényhatóság sok évtizedes képviselőjét akivel ő maga is 28 esztendeje együtt dolgozik egy ideálért, egy gyönyörű gondolatért, a főváros felvirágzásáért és boldogulásáért. *Halász* Miklós dr. a polgárság, *Gaár* Vilmos felsőházi tag az Egységes Községi Polgári Párt elnöksége, *Dési* Géza dr. orsz. képviselő pedig baráti köre nevében üdvözölték Bayer Antalt. *Kollmann* Dezső dr. felszólalása után Bayer Antal meghatottan mondott köszönetet ünnepeltetéséért és fogadalmat tett, hogy továbbra is a terézvárosi polgárság érdekeiért fog küzdeni.

— *A Dolgozó Nők Klubjában* (Andrássy út 23.) kedden este nyolc órakor *Scheuer* Róbert városi bizottsági tag *A dolgozó nő és a városrendészet* címen előadást tartott. A nagyszámú hallgatóság lelkesen tüntetett az előadó mellett.

— *Választási nagygyülés az Erzsébetvárosi Társaskörben.* Bensőséges ünnepség keretében avatta fel az Erzsébetvárosi Társaskör alapító elnökének, *Gergely* Mór gyárosnak emlékezetére alapított serleget, *Szamek* Emil dr., a társaskör elnöke avatóbeszédében mint a polgári erények megtestesítőjét méltatta *Gergely* Mórt, aki hosszú éveken át mindenkor önzetlenül rendelkezésére állt polgártársainak, amikor közjótékonysági, kulturális, vagy hazafias akciók támogatásáról volt szó. A nagygyűlés ezután a közelgő városi képviselőválasztással kapcsolatos szervezési kérdéseket beszélt meg és *Farkas* Elek postafőtanácsos, *Béla* Henrik volt országgyűlési képviselő, *Fehér* Ferenc MÁV főfelügyelő, *Taub* Alfréd, *Szentiványi* Aladár pénzintézeti revizor, *Aryn* Sándor tanár és *Gerő* György gyáros felszólalása után egyhangúlag *az Egységes Községi Polgári Párthoz való csatlakozásukat mondották ki.*

— *A Liget Klub* október 16-án, *csütörtökön,* este 8 órakor évadnyitó társasvacsorát rendez, amelyen nagy számban vesznek részt a várospolitikai élet kitűnőségei.

— *A Belvárosi Községi Polgári Párt* kedden este 7 órakor tartotta Eskü úti helyiségeiben a nagyválasztmány alakuló gyűlését. A gyűlésen a belvárosi polgárság színe-java vett részt, a mintegy kétszáz tagú közönség soraiban ott voltak többek között *Papp* József az ügyvédi kamara elnöke, *Székely* Ferenc, *Rásó* Lajos, *Girardi* Tibor, *Lukács* Ödön, *Mössmer* Pál, *Dán* Leó, *Artner* Dezső, *Gündisch* Guidó, vitéz *Tóth* Aladár, ifj. *Sándor* László, *Hegyi* József, *Konkoly-Thege* Elemér, *Fejér* Ákos, *Kovács* Bertalan, *Hesslein* Ignác, *Kálmán* Andor, *Huppert* József és sokan mások. *Gaár* Vilmos felsőházi tag elnöki megnyitójában reámutatott arra, hogy a polgárság egyetemes érdekét, politikamentesen kell az önkormányzatnak szolgálni. *Székely* Ferenc udv. tanácsos szerint munkája és keresete legyen mindenkinek, aki dolgozni akar. *Perlaky* György orsz. képviselő azt hangoztatta, hogy a tárgyilagos kritikával élni kell akkor, amikor olyan intézkedések történnek, amelyek a polgárság erejét gyengítik. *Németh* István szabómester a főváros közlekedési bajainak orvoslását sürgette. *Holtzer* Nándor bizottsági tag szerint nem elégedetleneket kell megszervezni, hanem az elégedetlenséget megszüntetni. Dr. *Gündisch* Guidó a szélsőbal és jobboldali politika tévedéseit ostorozta. Nem azok hivatottak a városi politikában vezető szerepre, kik évekig a városi politikával nem törődtek és most is csak országos pártalakítási kísérletek támogatására akarják a városi választásokat kihasználni. *Becsey* Antal az alkotó munkákat gátló adók eltörlését követelte. Végül a nagyválasztmány megválasztotta az intézőbizottságot és a pártiroda szervezését határozta el.

— *Az Egységes Községi Polgári Párt XI. választókerületi* szervezete pénteken igen népes gyűlést tartott *Becsey* Antal elnöklete alatt. *Becsey* Antal beszámolt az eddig végzett szervezkedési munkáról, az eszközölt intézkedésekről. A vezetőség örömmel vette tudomásul, hogy az előkészítő-munkák befejeződtek és a körzeti vezetők a legnagyobb ambícióval végzik a részleges szervezés nehéz munkáját. Megállapították, hogy a párt iránti hangulat a kerületben igen kedvezően alakult ki. *Becsey* Antal szervezetében nyolc körzeti vezetőségen kívül megalakították a nagyválasztmányt, a propaganda-bizottságot, a gazdasági és pénzügyi bizottságokat. A körzeti nőbizottságok most vannak alakulóban. Az értekezleten *Becsey* Antalon kívül *Barla* Szabó József dr., *Balogh* Gyula, *Füvessy* László, *Ullmann* Ágoston, *Sümegi* László, *Gyömörey* Győző és mások szólaltak fel.

Forgalomba kerülnek az egészségre ártalmatlan nikotinmentes dohánygyártmányok

A dohányfüst és főleg a benne levő nikotin fiziológiai hatása nem előnyös a szervezetre. Köztudomású, hogy a dohányzásnál egyedül az aróma kellemes, mely a dohány elégésénél a dohánygyantákból, éterikus olajokból és szerves savakból keletkezik.

Számos „eljárás" van a dohány nikotintartalmának a készárukban való csökkentésére, s talán még több arra, hogy a szivar vagy cigaretta nikotintartalmának csökkentése nélkül az elszívás alkalmával *kevesebb nikotin jusson a szervezetbe.* Vannak ezek közt igen naív elgondolások: a legegyszerűbb példa az, hogy a szívás *egy réteg vattán* keresztül történjék, s akkor a dohányos boldogan emeli ki a szívás után a barna színűre festődött vattát. Ez nem egyéb önámításnál, mert *a nikotin színtelen, víztiszta anyag, mely csak hosszabb idő mulva sötétedik meg a levegő behatása alatt;* az a barna festékanyag, amit a fehér vatta felfog, nem egyéb mint *kátrány* és más égési termékek. A legkomolyabb tudományos fórumok vizsgálatai beigazolták, hogy *a közönséges vatta egyáltalában nem tart vissza semmi nikotint.*

Érdekes módon használja ki a ngayközönség jóhiszeműségét és hiszékenységét számos „szabadalmazott szer", mely egyszerűen azon a tapasztalaton alapszik, hogyha a szivar, vagy cigaretta végét egy pár csepp tiszta vízzel a rágyujtás előtt megnedvesítjük, a dohányfüst nem kaparja a torkot s *a dohányzónak az az érzése, hogy könnyebb, finomabb gyártmányt szív.* Emellett azonban a nedvességokozta tökéletlen égés folytán jóval *több káros anyag jut a szervezetbe,* mint a szárazabb, normális dohányból jutott volna, a beszívott füst nikotintartalmát pedig a nedvesség csak egy igen csekély — számba sem vehető — hányaddal csökkenti. Ennek dacára nincs hiány a piacon hangzatosabbnál hangzatosabb reklámmal dolgozó ilyen „nikotinmentesítő" szerekben, melyek a vízgőz útján különböző alkalikus hatású vegyületeket, melyek a dohányfüstben vannak, kis részben lekötnek, ezen a jelentéktelen hatáson kívül azonban *semmi más előnyük nincsen.* Nem egy ilyen feltalálót utolért már a végzet, s közülük az egyiket, aki „antitoxin-octapin" néven tiszta vizet sózott félliterenként 3500 márkáért jónéhány német gyáros nyakába, *nemrég ítélte el a drezdai törvényszék másodfokon is csalás vétsége miatt,* bár az illető körömszakadtáig védekezett azzal, hogy folyadéka 40 féle hatóanyagot tartalmaz, melyeket azonban nem hajlandó elárulni. A három egyetemi tanárból álló szakértő bizottság azonban nem találta azt víznél egyébnek.

A „*Nikotex*" által alkalmazott világszabadalom egyik leglényegesebb előnye az, hogy a *nikotinnak* egyszerű számítás útján megállapítható százalékát pontosan *kivonja* anélkül, hogy a dohány *aromatikus* tartalmát károsítaná vagy megváltoztatná. Különösen ügyelni kellett a szabadalom kidolgozásánál arra, hogy a nikotintartalom egy részének kivonása egyszerűen a dohánynak magas hőfokra hevített levegőben, zárt helyen való desztillálása útján lehetséges ugyan, azonban olyan kellemetlen meglepetésekkel is járhat az eljárás, hogy például az almasav és citromsav, amely a dohány élvezetetadó aromatikus alkatrészei közé tartozik, 170—175 C fokon különböző kellemetlen (fumar-, malein-, itakon-) savakká, sőt bizonyos mértékig mérgező hatású anyaggá (akonitsav) alakul át. Még további száraz desztillálása után ezek az anyagok is eltünnek ugyan, azonban *a dohány akkor már nem különb ízű, mint akár a jól kiszáradt széna.*

A „*Nikotex*" eljárással csak a nikotint vonják ki a szivarból, cigarettából, dohányból megfelelő százalékig, melyet az egyes gyártmányok minősége szerint külön-külön mindenkor előzetes analízisek útján határoznak meg, az aromátadó vegyületek ellenben épen megmaradnak.

A vásárlóközönség érdekeinek megvédése céljából a nikotinmentesített gyártmányok csak *zárt csomagokban adhatók el,* nehogy a darabonkénti eladás révén tévedés, vagy esetleg visszaélés fordulhasson elő. Hogy viszont a dohányos nagyobb kvantum megvételének kényszerétől mentesítve legyen, minden egyes szivar kapható ötös csomagolásban (a miniatür szivarok, Cigarillos, Senoritas, Joviales tízesben), minden cigarettafajta, a legolcsóbbak is, huszas (zsebalakú) dobozokban. Hogy a gyártmányok minősége hosszú időn át változatlan maradhasson, újfajta, jól záró dobozokba kerül a *Nikotex;* jellegzetes sárga kartonjuk hamarosan népszerűvé fog válni. A szivarok emellett még teljesen légmentesen záródó, átlátszó burkolatba is kerülnek, s ennek folytán a kartonon egy kis ablaknyílás is alkalmazható anélkül, hogy a szivar a kiszáradás veszélyének lenne kitéve.

Természetesen minden gyártmány kapható nikotinmentesített minőségben, a tíz (legnagyobb forgalmat jelentő) szivar- és cigarettafajtán kívül a többiek azonban állandóan csak az úgynevezett *nikotinmentes mintatőzsdékben* vannak raktáron, azonban bármely tőzsde beszerezheti ezeket a rendszerint nem annyira keresett gyártmányokat is vevői részére.

A gyártmányok ára lényegtelenül magasabb, mint a kezeletlen, normális gyártmányoké.

BIER ES WERSCHETZ
okl. mérnök és építőmesterek, építési vállalkozók
Budapest, IX., Vágóhíd ucca 11. sz.
TELEFÓN: JÓZSEF 363—78, 259—50.

VASS ÉS KOVÁCS
SODRONYFONAT-, KERÍTÉS-, ÁGYBETÉT- és VASBÚTORGYÁR
Budapest, II., Fő ucca 48
Telefón: Aut 517-87 Telefón: Aut. 517-87

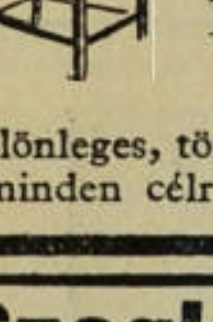

HEISLER JÓZSEF
asztalos üzlet, faáru- és bútorgyár
SZÉKGYÁRA
Budapest, VII, Thököly út 171
TELEFÓN
Különleges, törv. véd. irodai és munkaszékek. Székek minden célra. Képes árjegyzék, ajánlat díjtalan!

Czeglédy János Jenő
műkőáru-készítő, fal- és padlóburkoló mester
Székesfővárosi és állami szállító kartellen kívül
Budapest, Kistemplom ucca 5. Telefon: József 449-98

Dr. HELVEY TIVADAR
vegyészeti gyár
vállal szigetelési-, fedési-, aszfalt-, hő- és hangszigetelési munkákat
BUDAPEST, EÖTVÖS U. 21. Telefón: Aut. 272-75.

Textilipari Feldolgozó és Értékesítő Szövetkezet
Budapest, VIII., Rökk Szilárd ucca 20
Telefón: József 439—91

SPITZER SALAMON NAGYIPAROS
központi fűtés, vacuum és légfűtés, szellőztető berendezés, léggesz, vízvezeték és egészségügyi berendezési munkák valamint épület és díszmű bádogos munkák gyártelepe
BUDAPEST, V., PANNONIA UCCA 54 TELEFÓN: LIPÓT 934-31

„Petrol"
MŰSZAKI- ÉS OLAJKERESKEDÉS
ezelőtt v. GYURKOVICH ÉS TÁRSA
Budapest, V, Nádor u. 6
Telefónszám: Automata 892-29

Közúti gőz- és motorhengerlést vállal **WOLFF ERNŐ**
Sürgönyeím: WOLFFEKE
Tel.: Lágymányos 18-92
Budapest-Kelenföld, Budaörsi-út 101

SZÜTS JENŐ
okl. mérnök, építőmester, építési vállalkozó.
Budapest, VIII., Szentkirály ucca 35
TELEFÓN: Józs. 429-436

KISS JENŐ okl. mérnök építési vállalkozó
Budapest, V., Zoltán u. 10. Tel.: Aut. 150-81

Köztisztviselők kedvező fizetési feltételek mellett kaphatnak nyugágyat, függőágyat, sátort és hátizsákot

TELEFON J. 415—07. ALAPITVA 18..-ban
HAUSCHILD ALBERT
Budapest, VII., Károly-körút 15. szám.
Szállít hivatalok részére irattáskákat, bőrhevedert, por- és padlótörlőrongyot.

A fővárosi ínségakció keretébe kell bekapcsolni a társadalmi jótékonykodást is

Mintaszerűen működik a fővárosi ínségakció — Huszonhétezer ebéd kerül naponta kiosztásra — Október 20-án megkezdődik az ingyen tejellátás

A pénzügyi bizottság legutóbbi ülésén hangzott el az a megállapítás, hogy egyetlen tényező sem áldoz annyit a közjótékonyságra, a nyomorenyhítésre, mint a főváros. Ha végigtekintünk az új költségvetés számrengetegein, azt látjuk, hogy kizárólag humanisztikus célokra *közel 16 millióra rúg az az összeg, ami a főváros közjótékonysági ügyosztálya rendelkezésére áll.* A nagy sikerrel lebonyolított akciók sorában most indult meg az *ingyenes étkeztetés*, amely minden dicséretet felülmúló körültekintéssel gondoskodik a főváros szegényeiről. Hatvannégy főzőhelyen már a kora hajnali órákban megindul a munka, a tiszta, ízléses konyhákban forr, gőzölög a szegények ebédje.

8000 felnőtt és 12.000 gyermek jelentkezik minden délben a fehér asztaloknál,

hogy az ingyen étkezésben résztvegyen és 3—4000-en olyanok, akik *heti 1 pengő 20 fillérért naponta ebédet kapnak.* A menü változatos, bőséges és ízletes: háromszor hetenkint *leves, hús, főzelék,* vasárnaponkint pedig *leves, hús, főzelék és tészta.* Minden ebédhez természetesen megfelelő kenyéradag járul, úgy hogy nincs olyan részese az ínségakciónak, aki nem megelégedetten távozna a főzőhelyek éttermeiből.

Nagyszerű hozzáértés, igaz emberi szív kellett ahhoz, hogy az étkeztetési akció minden részletét kidolgozták. *Érdemes tanulmány tárgyává tenni azt a tapintatos bánásmódot, ami a szemérmes, jobb sorsot átélt, szegénysorba jutott egyénekkel szemben megnyilvánul,* azt a féltő gondot, jóindulatú elbánást, ahogy a gyermekek felügyeletét ellátják. Az étkeztetésre felügyelő személyzet szeretettel végzi a dolgát: mindegyikük fehér köpenyben, fehér főkötővel sürögforog az asztalok között s minden jogos, méltányos kérés meghallgatásra talál. A konyha az étkezőtermek közepén van elhelyezve, hogy így két részre lehessen osztani az asztalokat. *Az egyik oldalon a felnőttek foglalnak helyet, a másik oldalon a gyermekek,* akikre természetesen külön személyzet felügyel. Az akció vezetősége lehetővé teszi az étkezési adagok elvitelét is, míg

a gyermekek kötelesek az ingyen-ebédet a helyszínén elfogyasztani,

nehogy a számukra engedélyezett ételmennyiség illetéktelen személyeknek jusson.

Néhány nap mulva megjelennek a hirdetmények *a tejakció* megkezdéséről. Mint minden évben, az idén is, szoptató anyák és 3 éven aluli kisgyermekek ingyen tejadagokban részesülnek olymódon, hogy az *Országos Stefánia Szövetségnél* történt jelentkezéskor kiadott utalványra a főzőhelyeken megfelelő napi tejmennyiséget kapnak. Az utalvány kiadásakor

minden jelentkezőt orvosi vizsgálatnak vetnek alá,

s szükség esetén megfelelő utasításokkal, gyógyszerekkel látják el őket: a tejakció így egyúttal orvosi gondoskodást is jelent — szegények részére. Egy-egy utalvány 3 hétre érvényes, csak azért, hogy újabb igényléskor ismét az orvosi vizsgálat állapítsa meg a jelentkezők egészségi állapotának mikénti alakulását. Az iskolanővérek már rövidesen befejezik az összeírást és így

a tejakció révén újabb nagy tömegek jutnak a főváros jótékony gondoskodásához.

A nyomorenyhítő akció kitűnő elgondolásáért és megszervezéséért minden elismerést kiérdemel *Liber* Endre tanácsnok, aki nagyszerű meglátással és érzékkel gondoskodik Budapest ínségeseiről. Külön érdeme *Liber* Endre tanácsnoknak, hogy az ínségakció végrehajtását *Flaxmayer* József dr. fogalmazóra bízta, aki ezt a komplikált, kényes és messzemenő tájékozottságot igénylő munkaterületet kiváló hozzáértéssel látja el.

A főváros közjótékonyságának kitűnő megszervezettsége parancsoló módon írja elő azt a szükségességet, hogy

a közelgő súlyos téli évadra felkészülő társadalmi akciók teljes erővel kapcsolódjanak be a főváros ínségakciójába.

Nagy és kiterjedt apparátus áll itt rendelkezésre, ahol az évek óta lefolytatott gondoskodások révén, úgyszólván minden ínséges szegénysorsú embert ismernek és így nem fordulhat elő az, ami a magán, társadalmi jótékonykodások legnagyobb hibája: *sokszor nem azok jutnak a jótékony adományokhoz, akik azokra valóban rá vannak utalva.* A főváros közjótékonysági ügyosztálya ma már a legjobban kiépített, hivatása magaslatán álló szervezet,

ahol adminisztrációs költségek nélkül, minden bürokráciától mentesen dolgoznak,

miért is elsőrangú közérdek, hogy az összes jótékonysági akciókat erre a helyre központosítsák.

Uj értékkel gazdagodott Budapest, a „fürdőváros"

Hála két lelkes polgár: *Becsey* Antal és *Weszelszky* Gyula professzor fáradhatatlan lelkesedésének és szakértelmének, tegnap óta új értékekkel, új vonzóerővel, új gyógytényezőkkel gazdagodott „Budapest fürdőváros".

A fővárostól rendelkezésre bocsátott szerény eszközökkel, *Weszelszky* professzor irányítása szerint szakszerűen újrafoglalták a „Mátyás" forrást, s közvetlen közelében a munkálatok alatt egy új, bőséges, forróvizű forrásra is bukkantak, amelyet a nagy király felesége után Beatrix-nak neveztek el. A forrásokat a legmodernebb balneológiai elvek szerint, abszolút higiénikusan foglalták, hogy a közönség szeme előtt buzog fel a sziklából a gyógyvíz. Este világítási effektusokkal teszik érdekessé a forrásokat. Az új foglalás a vízhozamot is megsokszorozta. Az újonnan foglalt források is úgy épültek, hogy ivókúrára használhatja őket a publikum. Az ásványvíz zömét a Harmatvíz-üzem használja fel.

A régi Hungária-forrás mellett most már három más gyógytényező a tavaly foglalt „Árpád", a most kiépített „Mátyás" és „Beatrix" források, négy gyógyító hatásokban, rádiumban gazdag termálvíz szolgálja a gyógyulást keresőket. Jövőre folytatják a további források feltárását, s most már legfőbb ideje, hogy hozzá fogjanak a budai Dunapart rendezéséhez, a kolonád, a gyógysétány és kur-park kiépítéséhez.

Zománctáblák, réztáblák
zománcjelvények
Dr. Bossányi László
Budapest, I., Naphegy ucca 13 ● Telefonszám: Automata 536-10

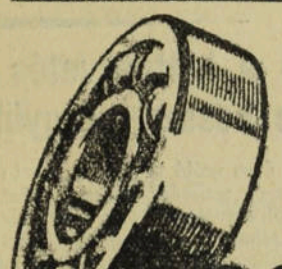

Svéd golyós és görgős csapágyak. Spec. automobil és motorkerékpár csapágyak, coll és millimeter méretben. Teljes közlőműberendezések. Acélgolyók.

SKF

SVÉD GOLYÓSCSAPÁGY RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 58.
Telefon: J. 396-57, 462-76 ——— Sürgönycím: ESKAEF Bp.

Aszfalt és Kátrányipar RT
Budapest, V. ker., Nádor ucca 12 ● Telefón: Aut. 262—81, 262—82
GYÁRAK: Budapest, IX., Illatos út 18—20 / Szőreg, (Szeged mellett) } saját iparvágány

HERCZEG JÁNOS asztalos mester lakberendező faipari üzeme
BUDAPEST, IX. KER., VIOLA UCCA 17. SZ.
Telefón: J. 443—90

Használja munkáinál a világhirü **egresi gipszeket**
Legjobbak, legkiadósabbak, legjobb kötőképességüek
Kaphatók: **Gipszet Árusító R. T.** Budapest
V, Erzsébet-tér 15. —Tel Aut. 805-25 — Sürgönycím; GIPSZ Budapest

GATTARINGER FERENC BUDAPEST, III. KER. LAKTANYA UCCA 5
Különböző rendszerű központi fütések berendezési vállalata

LANG ÁRPÁD szobafestő és mázoló
BUDAPEST, VI. KER., KASSAI ÚT 81. SZÁM. (SAJÁT HÁZ)
MŰHELY: VIII. KER., MÁRIA TERÉZIA TÉR 7. SZÁM

MENTSIK FERENC
KÖNYVKÖTÉSZETE
SZABADALMAZOTT IRATTÁRI TÁBLAGYÁR
Nagy arany érmekkel kitüntetve :: Postatakarék csekksz.: 47.983
BUDAPEST, IV., SZARKA UCCA 4
TELEFÓN: AUTOMATA 840—02
Tulajdonosok: Mentsik Ferenc és Mentsik Viktor

TRES R.T.
BUDAPEST
MAGYAR GYÁRTMÁNYAI
AZ EGÉSZ VILÁGON EL VANNAK TERJEDVE.

TOST és MOLNÁR
kereskedelmi és tájkertészet
TELEFÓN: ZUGLÓ 66—36
BUDAPEST, VII.,
Erzsébet királyné út 39
TÁJKERTÉSZET
TERVEZÉS ÉS KIVITEL
FAISKOLAI CIKKEK
gyümölcs- és díszfák, gyümölcs- és díszcserjék, szőlőojtványok, rózsák, évelők és minden más a kertészethez tartozó anyagok.
ELSŐRENDŰ MINŐSÉGBEN!

Biológiai szennyvíztisztítók, házi szennyvízderítő aknák, csatornázások
Schweiger Gyula mérnök
VIII. Német ucca 5. szám. Telefón: József 446—74

Magas építés, vasbetón szerkezetek
FÁBIÁN TESTVÉREK
ÉPÍTÉSI VÁLLALKOZÓK
BUDAPEST, IX. KER., KINIZSI UCCA 3. SZÁM

SALGÓTARJÁNI „PERPETUUM"
a legtökéletesebb tartamégésű kályha, a legalkalmasabb hazai szén tüzelésére. Beszerzési ára a csekély tüzelőanyagfogyasztás révén gyorsan megtérül!
MINDEN LAKÁS DÍSZE!

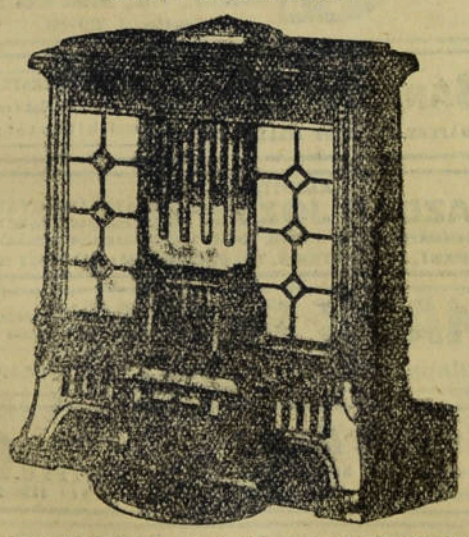

Budapest-Salgótarjáni Gépgyár és Vasöntő rt.
Központi iroda: VI., Aréna út 128
Városi lerakat: VI., Andrássy út 29
CÍMRE ÜGYELNI!
KAPHATÓ MINDEN JOBB VASKERESKEDÉSBEN IS!

Gyöngyösi István okl. gépészmérnök központi fűtési, vízvezetéki és egészségügyi berendezési vállalata.
Budapest, VIII., József körút 9. sz.
Telefón.: J. 383-33

TELEFON: JÓZSEF 424-99 **STRASSER CIÁNOZ, TAKARÍT** TELEFON: JÓZSEF 424-99

Jövő csütörtökön kezdi a törvényhatósági tanács a költségvetés tárgyalását

Közel 173 millió a költségvetés főösszege — A régi ügyrend alapján hosszú közgyülési vitákra van kilátás

A székesfőváros 1931. évre szóló budget-tervezete elkészült. Szombaton hozta nyilvánosságra *Sipőcz* Jenő dr. polgármester a költségvetést, amelyet hétfőn küldtek szét a tanács tagjaihoz és a törvényhatósági bizottsági tagokhoz. A költségvetést *jövő csütörtökön, október 23-án kezdi tárgyalni a törvényhatósági tanács*, a közgyűlés plénuma elé pedig előreláthatóan a november 5-i ülésen kerül a tervezet.

Az új fővárosi törvényből eredően *már nincs szerepe a pénzügyi bizottságnak a költségvetés összeállításánál*, hanem azt tulajdonképpen a polgármester végzi, aki a tervezetet a tanács elé terjeszti, s így a megvitatás helye egyedül a törvényhatósági bizottság közgyűlése.

Bizonyos esetekben a polgármester, a törvény szerint, kikérheti ugyan a pénzügyi bizottság véleményét, de ezúttal nem kíván élni ezzel a jogával.

Ha a szükség úgy kívánja, a törvényhatósági tanács is kiadhatja még a költségvetést a pénzügyi bizottságnak, azonban előreláthatóan erre sem kerül sor, mert hiszen szakszerűség szempontjából a költségvetés alaposan kidolgozott tervezetéhez nem sok hozzászólás lehet, s a közgyűlésen is előreláthatóan csak a *politikum* lesz a fő mozgatója a budget-vitának, amelyet még a régi ügyrend szerint fognak tárgyalni, s így *esetleg többhetes vitára lehet kilátás*.

Az 1931. évi költségvetés egyébként

a legmesszebbmenő takarékosság

jegyében született meg, mert csak így lehetett stabilitást biztosítani és a deficitet kikerülni. Úgy mint az állami költségvetésben, itt is az volt a törekvés, hogy az 5 százalékos redukció érvényesüljön. Ez csaknem teljes mértékben sikerült is, amennyiben *az elért megtakarítás pontosan 4.25 százalék, összesen 7,677.000 pengő.*

A költségvetés 1930. évi 180,640.000 pengős hitelkeretével szemben a jövő évi költségvetés főösszege a tervezet szerint 172,960.216 pengő lesz.

Az 1931. évi költségvetés egyébként így alakul:

Rendes kiadás	166,916.750 P.
Rendkívüli kiadás	6,043.466 „
Összes kiadás	172,960.216 P.
Rendes bevétel	170,934.157 P.
Rendkívüli bevétel	2,026.059 „
Összes bevétel	172,960.216 P.

A háztartás költségvetése tehát egyenleggel zárul. Az *üzemek* költségvetése 148,000.000 pengő kiadással és ugyanannyi bevétellel záródik, míg a *részvénytársasági* formában működő üzemek költségvetése 66 milló pengő bevételt és ugyanakkora kiadást tüntet fel. Ugyancsak egyenleggel, 14,483.098 pengővel, zárul a közkórházi alap és 2,970.684 pengős egyenleggel a segítőalap költségvetéstervezete.

A bevételi oldalon

adókból 109.8 millió, az üzemek hozzájárulásából 23.9 millió, egyéb címeken 39 millió jövedelemre számít a főváros.

A remélt adóbevétel az 1930. évvel szemben kétmillió pengővel kevesebb.

Csökkenést várnak a vagyonátruházási illetéknél, a forgalmi adórészesedésnél, a közlekedési és vigalmi adóknál, a házbérkrajcárnál, a kereseti, fogyasztási adóknál és a városi vámoknál.

E kétmilliós csökkenést azonban kedvezően enyhíti a társulati adó útján járó pótadó, az inségadójövedelmek kedvezőbb alakulása. Az összeállításnál a polgármester elzárkózott valamely új adónem bevezetésétől, vagy a régiek kulcsának emelésétől és a régi adóalapok, régi kulcsok alkalmazásával történt az előírás. Az üzemek hozzájárulása általában a tavalyi keretek között mozog.

Nevezetesebb kiadási tételek

a következők: *Közigazgatás:* 17 millió, *közoktatás* 38.8 millió, *utak építése és karbantartása* 10.8 millió, *csatornázásra* 3.9 millió, *közvilágításra* 3.3 millió, *közjótékonysági és szociálpolitika* 15.3 millió, *kölcsönök* törlesztésére 19 millió, *köztisztaságra* 9.9 millió.

A rendkívüli kiadások között a *népszámlálásra* 400.000 pengő, *a csatornaszivattyú-telep* gépeinek megújítására 259.000 pengő, *új anyagvizsgáló intézetre* 100.000 pengő, *új kertészeti* telepre 50.000 pengő, *telekvásárlásokra* 750.000 pengő, a ferencvárosi *kikötő* építésének folytatására 750.000 pengő, *iskolaépítésekre* 1,000.000 pengő, *piacrendezésekre* 88.000 pengő, a *gróf Károlyi-palota* vételárának utolsó részletére 1,600.000 pengő, *munkanélküli segélyekre* 200.000 pengő, a *bakteriológiai és fertőtlenítő intézetekben* szükséges munkálatokra 65.000 pengő, a *kísérleti szemétégető-telepre* 50.000 pengő, a jánoshegyi *vízvezeték* harmadik részletére 50.000 pengő, a közkórházak *tatarozásának* folytatására 200.000 pengő, *fedett uszodára* 300.000 pengő szerepel.

A költségvetésben nincs újabb összeg beállítva az új Rókus építésére, sőt a multban e célra felvett 4 milliót is másra használják fel éspedig 2.7 millió pengőt a közkórházi alap 1929. évi deficitjének eltüntetésére fordítanak, 1.2 millió pengőt pedig az *új szeretetház* építési költségeihez használnak fel.

Ez azonban nem jelenti az új központi kórház terveinek elejtését.

A népjóléti kormánnyal az ápolási díjak és a kormány tartozása kérdésében hamarosan remélik a megegyzést és az így megtérülő 24 millió pengőt használják fel a kórház létesítésére. A rendes kiadások között 2.7 millóval több kell a *külföldi kölcsönök* törlesztésére és 1.2 millió az *étkezési akció* kibővítéséhez.

A népszámlálásra felvett 400.000 pengőt nagyrészben a szellemi szükségmunkánál fogják felhasználni.

Szórakozás

Városi Szinház: Pénteken, október 17-én este háromnegyed 8 órakor először Alexander Dumas „Három testőr" c. regényének operettváltozata, Európa legnagyobb operettsikerének bemutatója: *A három muskétás*. Operettrevü 3 felvonásban és 15 képben a tegnap és ma zenéjével. Zenéjét szerzette: *Ralph Benatzky*. Főszereplők: *Péchy Erzsi, Siró Anna, Kun Magda, Szedő Miklós, Sziklay József, Kertész Gábor, D'Arrigo Kornél*. Jegyek az első tíz előadásra már válthatók a Városi Színház pénztáránál és az összes jegyirodákban.

BANNER ZOLTÁN
okleveles építész és építőmester
BUDAPEST, I., VERPELÉTI-ÚT 10.
Telefon: LÁ. 6-57. Telefon: LÁ. 6-57.

ADLER HENRIK Épületbádogos és szerelő vízvezeték, csatorna, központi fűtés, és egészségügyi berendezések vállalata
Újpest, Kolozsvári u. 29. Telefon: 940—70.

az első kéz megbizható és olcsóbb
saját gyártmányú
MUSICA r.t. és világmárkás — új és használt — zongorák — javítások is — több éves részletre való hölkül. Kezelési költség nincs.
VII., Erzsébet körút 43 (Royal Apolló) Telefon: József 450-62

MÁTYÁSSY ANTAL ÉS FIA
MÁZOLÓ- ÉS FESTŐMESTER
BUDAPEST, X. KER., FÜZÉR UCCA 17/a
TELEFÓNSZÁM: K. 74—48.

FÉMÁRU- ÉS SZERELVÉNYGYÁR
MÜLLER ANDOR
BUDAPEST, VIII., JÓZSEF KÖRÚT 35. TELEFÓN: J. 373—71

ETERNA
IGAZOLVÁNY- ÉS BÉRLETTOK TÖRV. VÉDVE
KÖNYVKÖTÉSZET
ETERNA IPARI ÉS KERESKEDELMI R.-T.
BUDAPEST, IX., LÓNYAY UCCA 18. TELEFÓN: A. 852—00

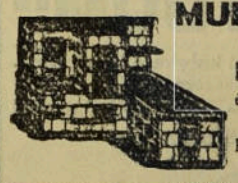
MUNKÁCSY GYULA
Cégtulajdonos:
Munkácsy Ernő
épület- és műlakatosmester, takarékbetéthely és kályhakészítő
Budapest, VIII., Rózsa ucca 39.
Telefon: J. 312—80.

BÁRÁNY JÁNOS CIPÉSZ MESTER
Arany és ezüst éremmel kitüntetve.
BUDAPEST, IX., GRÓF HALLER UCCA 18.

ISKOLAPADOK,
TELJES ISKOLABERENDEZÉSEK
„KÜHNE"
MEZŐGAZDASÁGI GÉPGYÁR RT.,
MOSON
BUDAPEST,
VI., VILMOS CSÁSZÁR ÚT 59. SZÁM

BOGENFÜRST
AUTÓKAROSSZÉRIAGYÁR AUTÓ és GÉPJAVÍTÓ
Budapest, VIII., Fecske ucca 19. Telefonszám: József 413—89
DUCO fényezés. Készit mindennemü karosszériát. Elvállal mindennemü karosszéria- és gépjavitást. — Alapittatott: 1859-ik évben.

NEUMAN FERENC
OKL. MÉRNÖK, ÚTÉPÍTÉSI VÁLLALATA
Iroda: BUDAPEST Telep:
V, Rudolf tér 1 sz. VII, Egressy út 34
Telefón: J. 442—60 Telefón: A. 239—44

BARCSAI LAJOS ÉPITŐMESTER BUDAPEST
IRODA: I., APRÓD UCCA 2.
TELEFÓN: AUT. 533—74.

Schulz TÜZELÉSTECHNIKAI ÉS ÉPITÉSI R.T.
GYÁRKÉMÉNYEK, KAZÁNBEFALAZÁSOK, IPARI KEMENCÉK, TÉGLA- ÉS MÉSZÉGETŐ KEMENCÉK
BUDAPEST
VII. ARÉNA-ÚT 80. TEL. JÓZSEF 329-04.

SCHAFFER ANTAL
SZÉKESFŐVÁROSI ÚT-, BETON- ÉS CSATORNA ÉPITÉSI VÁLLALATA
BUDAPEST, II., CIAI ÚT 21. Telefón: 522-91

ALAPÍTATOTT: 1918
GAZDAG JÓZSEF ASZTALOSÁRU GYÁRA
Gyárt műbutort, belső berendezéseket minden stilben, továbbá épületasztalos munkákat
KISPEST, PETŐFI TÉR 9. TELEFÓNSZÁM: KISPEST 102

MARX FERENC villamossági vállalata
Budapest, IV, Molnár ucca 47. Tel.: A. 844-20

GUTH ÉS ÁDÁM
Egészségügyi berendezők
Bádogos, víz- és villanyszerelők
VI, DESSEWFFY U. 28.
TELEFÓN: 119—91.

Bauer Dénes utóda, HOFFMANN DÉNES okl. mérnök
II., Szász Károly ucca 5.
Telefón: Aut. 539—59
bádogos, gáz, vízvezeték, csatornázási, központi fűtési vállalkozó

Balassa Árpád
okl. épitészmérnök, épitőmester
VI., Vilmos császár út 31. Tel. Aut. 164-13.

Saját érdekében tekintse meg

HIKKER réz-, vasbutorgyár
készitményeit. Ágybetétek, gyermekkocsik, ágynemüek, paplanok és legujabb kivitelü kerti butorok gyári árban. Mintaraktár: VII., Dohány ucca 22. (Árkád bazár). Gyár: VII., Holló ucca 5.

Vállalkozási Hirlap

Vállalkozók és iparosok riadalma a versenytárgyalások rendjét módosító polgármesteri rendelet miatt

A versenytárgyalások rendjének módosításai során, *Sipőcz* Jenő polgármester legutóbb olyan intézkedést tett, hogy azokat az ajánlatokat is, amelyek *az ajánlati felhívásban kitett időpont után, ha mindjárt a tárgyalás folyama alatt is érkeztek: el kell fogadni.* Ez a rendelkezés vállalkozói és szállítói körökben nagy feltűnést keltett. A polgármesternek ez az intézkedése az *Egységes Községi Polgári Párt* hétfői pártértekezletén is szóbakerült, amelyről

Wellisch Andor műépítész,

fővárosi bizottsági tag a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Pártunk mindenkor az ipar és kereskedelem érdekeinek védelmében jár el s így magyarázható, hogy indítványomra

akciót indít e sérelmes intézkedés haladéktalan hatálytalanítása érdekében.

A visszaélések szabálytalanságok és jogtalan érdekek kihasználása történhetik meg így minden egyes versenytárgyalásnál, ha az ajánlatokat a felbontás folyamata alatt is elfogadják. Tudni kell, hogy egy ilyen művelet órákig is eltart a nyilvánosság előtt és ha a későn jövő ajánlattevő itt megjelenik,

nyomban tájékozva van az összes többi ajánlatok árairól.

Kézenfekvő elképzelés az, hogy a zsebében levő ajánlatra egy pillanat alatt *rávezeti a megfelelő engedményt* és mint legkedvezőbb ajánlattevő biztosan és jogosan számít a munka vagy szállítás elnyerésére. Mindentől eltekintve a *Közszállítási Szabályzat*-tal is ellentétben áll ez az intézkedés, mert a szabályzat világosan megjelöli, hogy *utólagos ajánlatok semmi körülmények között sem fogadhatók el.*

— Ez a rendelkezés nem éri el azt a célt, hogy a főváros érdekei megóvást nyerjenek. Felfogásom szerint ezt a helytelenül értelmezett méltányosságot inkább abban a vonatkozásban kellene érvényesíteni, ami

az OTI-igazolványok miatt megnehezíti nemcsak az ajánlattevők helyzetét, hanem érzékenyen károsítja a fővárost, mint munkaadót is.

Megtörtént nem egy alkalommal, hogy olcsó és kedvező ajánlatot visszautasítottak egy-egy OTI igazolvány 24 órás késése miatt és helyette *a következő ajánlatot fogadták el, ami már néhány ezer pengővel magasabb áron vállalta a szóbanforgó munkálatot.*

— Az *Egységes Községi Polgári Párt* úgy a törvényhatósági tanácsban, mint a közgyűlésen szóvá teszi ezt az elhibázott rendelkezést, amelynek visszavonása egyformán érdeke úgy a fővárosnak, mint az érdekelt vállalkozóknak és iparosoknak.

Kiírják a versenytárgyalást a székesfővárosi tisztviselők társasházainak megépítésére

Újabb akció indult családi házak építésére is — Beépítik a főváros külső területen fekvő telkeit

A *Fővárosi Hirlap* legutóbbi számában megemlékeztünk arról, hogy a székesfővárosi tisztviselők lakásépítési akciója némi késedelem után a megvalósulás stádiumába jutott. Azzal, hogy a főváros tisztviselői öröklakást építtetnek maguknak, nemcsak a tisztviselői kar szociális helyzete javul, hanem az ilymódon *felszabaduló több száz lakás nagy mértékben fogja enyhíteni a lakáskérdésben még mindig tapasztalható akadályokat.* Egyelőre négy tisztviselő lakóház épül százegy 2—3—4 szobás lakással. Az egyes lakosztályok építési költsége, illetve megváltási ára, nagyság szerint 15—28.000 pengő között váltakozik.

Az építkezés műszaki és pénzügyi előkészítése megtörtént.

A tervek készen vannak és a munkálatokra rövidesen kiírják a versenytárgyalást.

A házak részben a *Horthy Miklós úton*, részben a *Bertalan uccában* épülnek azokon a telkeken, amelyeket a főváros adott részletre a tisztviselőknek. Az *építkezés 2.5 millió pengőbe kerül, ebből 1.5 millió pengőt az építkező tisztviselők már összeadtak, 1 millió pengőt pedig a Pénzintézeti Központ útján kölcsönképpen fognak felvenni.* A kölcsönt a P. K.-tal már letárgyalták a tisztviselők megbízottai, s az egy milliót a LÁB-tól kapják meg a mostani *építési kölcsönadció* keretében. A pénzügyi lebonyolítás a korábbi tervvel szemben annyiban változott, hogy a LÁB a kölcsönt nem a megalakított házépítő szövetkezetnek adja, hanem

az építkezésre tömörölt tisztviselők egyéni kölcsönöket kapnak,

s így a rájuk eső telekrész, valamint a lakás azonnal telekkönyvi tulajdonjoguk lesz.

A társasházak építéséhez már a tavasszal hozzáfognak.

Szó van egy *másik irányú lakásépítési akcióról* is, amelyet *Lamotte* Károly pénzügyi tanácsnok is magáévá tett és erre vonatkozó előterjesztést éppen a napokban nyujtotta át a polgármesternek. Ez a lakásépítési akció lényegében az, hogy

a főváros számos építésre alkalmas és semmi különösebb célt nem szolgáló telkei közül többet parcelláznak és 100—150 öles telkek alakjában alacsony áron, húszéves részletfizetésre bocsátják az építeni akaró alkalmazottak rendelkezésére.

Egy 150 négyszögöles telek vételára 1500 pengő, amely 20 éves annuitás mellett olyan kis megterhelést jelent, hogy azt a legkisebb jövedelmű alkalmazott is vállalni tudja. Nem luxuskivitelű villák építéséről, hanem szerényebb igényeket kielégítő

2—3 szobás családiházak építéséről van szó,

amelyek a Népliget melletti tisztviselőtelephez hasonló rendszerben épülnének.

Ilyen laktelepek a külföld nagy városaiban már mindenfelé feltalálhatók. Legfeltűnőbb ezen építési mód London külső részeiben, ahol egész hosszú házsorok és uccák vannak beépítve normál típusú, egyforma családi házzal, az ucca felől kis előkerttel, a házak belső oldalán pedig egymás mellé sorakozó gyümölcsösökkel és virágos kertekkel.

Az egyforma stílusú épületekben is lehet csint és egyéni ízlést belevinni, a házfalak és ablakok színének változatosságával, a homlokzat és az ablakpárkányok dekoratív kiképzésével. Ennek a normáltípusú építkezésnek az előnye az, hogy *ilymódon egy két-három szobás lakás építése mellékhelyiségekkel együtt, közművekkel ellátva 6—8000 pengőből kikerül.* Mivel az építési költség 60 százalékát kölcsönnel fedeznék, eszerint 3000 pengő volna az az összeg, amit minden építtetőnek készpénzben kellene fizetnie. Hogy ezek a kislakásos telepek hol épülnek fel, arról még nincs döntés, de legalkalmasabbnak látszik e célra *az alsórákosi réteken levő telektömb*, a zuglói villamos végállomásnál levő fővárosi ingatlan és az angyalföldi Krausz-Mayer telektömb egy része.

A tisztviselők, mint a közoktatási és altiszti csoportok külön-külön foglalkoznak a napokban ezzel a rokonszenves tervvel.

Megkezdik a margitszigeti kápolna építését. A Lágymányos feltöltésére kiadott pályázat már eldőlt és a munkálatokat meg is kezdték. A jövő héten egy másik nagyobbszabású közmunkához is hozzákezdenek. Felépítik dr. *Lux* Kálmán tervei szerint az árpádkori kápolnát a Margitszigeten. A kápolná május elsejére lesz kész. A munkálatokat a pályázat alapján a *Báthory és Klenovits-cég* kapta meg. A kápolna felépítése 92.000 pengőbe kerül.

Uj árubódék a ferdinándtéri piacon. A főváros a Ferdinánd téri árusok részére 250, betónalapzaton, deszkafalakkal, új árubódét szándékozik felállítani. Az áthelyezéssel kapcsolatban az új piaci területet, 5200 négyzetmétert, rendezni is kell és pedig *csatornázni*, ideiglenes burkolattal ellátni, továbbá *vízvezetéket*, elektromos világítást és *vásári irodát kell* létesíteni. Mindezek a munkák összesen 110.000 pengőbe kerülnek és a polgármester most a tanácsülés hozzájárulását kéri, hogy ezt a költséget kiutalhassa, hogy a piac áthelyezése mielőbb elkezdődhessék.

Kisebb munkálatok a bicskei és hidegkútiúti gyermekotthonokban. Mikor a kormány a székesfővárosnak gyermekotthon céljára átengedte a gyönyörű bicskei kastélyt, egyúttal intézkedett, hogy a népjóléti minisztérium a saját költségén a parkban kutát fúrasson, mert a régi kút nem tudta volna a népes intézetet táplálni. A szakszerűen elkészített artézikút bőségesen ontotta is a vizet, de *a gyermekotthon gazdasági hivatala később észrevette, hogy a víz vastartalma növekszik.* Megvizsgáltatták a kutat és a szakemberek megállapították, hogy a vastartalom nem a talajból származik, a víz oxigénszegény, s ezért oldja a vascsövet. Ezen a bajon csak úgy lehet segíteni, ha a víz elvezetésére szolgáló mintegy *350 méter hosszú csövet olyan anyaggal bélelik ki, amely az oldóhatásnak ellenáll.* Bizonyos pótlásokra van szükség a hidegkútiúti új otthonban is, amely valamikor a Holzspach-üdülőhöz tartozott. Itt az a hiány van, hogy a terület nincs rendesen csatornázva, miért is most megépítik a csatornát és az Ördög-

Magyarország aranykoszorús mestere
SZLEZÁK LÁSZLÓ
harang- és ércöntöde, harangfelszerelés és haranglábgyár
BUDAPEST, VI., Frangepán ucca 77. szám
Telefon: Aut. 913-53

Bazilika részére készült 7945 kg új harang
Az 1900. évi párizsi világkiállításon díszoklevéllel, 1921. és 1923. évi vasipari kiállításon aranyéremmel, az 1925. és 1926. évi kézműipari tárlaton kormánydíszoklevéllel, 1927. és 1928. évi budapesti, székesfehérvári, szentesi és szombathelyi kiállításokon nagy aranyéremmel kitüntetve. — Számos egyházi elismerőlevél! — Költségvetéssel díjmentesen szolgál! Előnyös fizetési feltételek!

Bründl János
udvari szállító
Egészségügyi műszaki berendezések gyára
Budapest, VII., Péterffy Sándor ucca 34. szám
Központi fűtés. — Melegvíz készülék. — Vízvezeték. — Csatornázási- és gázberendezések. — Berendez városoknak vízművekot, csatornázásokat és derítőtelepeket. — TELEFON: József 515—19.

Beér Sándor
TELEFONSZÁM: AUT. 824—29
vésnöki műintézete
Zománc és marott táblák, ruggyanta bélyegzők gyártása
V., Gróf Tisza István ucca 5. (Fürdő u.)

SCHIFF MIHÁLY
paszományos-mester, Budapest, IV. Prohászka Ottokár ucca 8. (Félemelet)
EZÜST ÉREMMEL KITÜNTETVE. + TELEFON: AUTOMATA 834-76.
A legszebb kivitelben készítek mindenféle butorpaszományt, plimó- (paplan) zsinórt, horgolt rózsát, csillag gombot és gombáthuzást. Női ruhadíszeket, bojtokat, rojtokat, öveket, a legprecizebb, művészi kivitelben. Csillárzsinórokat, továbbá selyem- és gyapjúfonal- adjusztálást és minden e szakmába vágó munkát.

STRAUB U. FESTÉK-ÜZLETE
BUDAPEST, IV. KER., PETŐFI-TÉR I.
(Régi Piarista-épület.)
ALAKULT 1854-BEN TELEFÓN AUT.: 884-26

HLAVAY KÁLMÁN
TERVEZŐ ÉS ÉPÍTŐMESTER
BUDAPEST, VI., KASSAI ÚT 68. SZÁM

SORG ANTAL
ÉPITŐIPARI R.-T.
GŐZTÉGLAGYÁRA
KÖZPONTI IRODA:
Bpest, X., Gergely u. 8
TELEFÓN: JÓZSEF 460-79

Férfi-, női, autó-, mótor-, sport-, gyermek- bőrkabátok és szőrméskabátok
Fővárosi tisztviselőknek engedmény. — Külön mértékosztály.
Kiss Gyula bőrruházati üzlete
BUDAPEST, IV., Kammermayer Károly ucca 1
Telefón: Automata 895—82.

árokba kötik be. A régi, költséges cserépkályhafűtést is kicserélik a gazdaságosabb és a gyermekek szempontjából összehasonlíthatatlanul higiénikusabb központi fűtésre. Mindezek a munkálatok összesen 130.000 pengőbe kerülnek és még a tél beállta előtt elkészülnek.

Törülközőkkel és szappanport szóró készülékekkel szerelik fel az új iskolai mosdókat. A székesfőváros vezetősége fokozatosan átépítteti a régi iskolákat és ezeknél a munkáknál főleg arra ügyel, hogy *a tanításra szolgáló helyiségek minden tekintetben kielégítők és higiénikusok legyenek.* Mindenek előtt a községi iskolaépületek elavult és tönkrement vízvezetéki berendezéseit cserélik ki 26.767 pengő költséggel, az iskolai fűtőberendezések karbantartására, részbeni kicserélésére és bővítésére 43.000 pengőt költenek. Igen nagy jelentőségű reform, hogy *minden iskolában külön mosdóhelyiségeket építenek,* amelyeket szappanporszóró készülékekkel és törülközőkkel szerelnek fel. A közegészségi és köztisztasági szempontok mellett az intézkedésnek egyik főcélja, hogy az iskolában is rászoktassák a gyermekeket a gyakori mosdás higiéniai fontosságára. Összesen közel százezer pengős befektetésről lesz szó, ami természetesen az elvégzésre váró munkálatoknak csak egy része, mert az iskolaépületek modernizálását tovább folytatják.

Versenytárgyalási megbízások

A mult héten tartott nyilvános és szűkkörű versenytárgyalások alapján a különböző közmunkákat és közszállításokat a következő cégek kapták:

Lakatosmunkát a zágrábiúti bérházak kerítésénél: Vass és Kovács 6604 P.

Kőművesmunkát az Erzsébet - leányárvaháznál: Olchváry Jenő 6485; *a kénuccai bérháznál:* Katona János; *a Váci út 170. sz. bérháznál:* Vámos Imre 2170; *a hungáriaúti kislakásoknál:* Tobler János 3417 P.

Kőfaragómunkát a zágrábiúti bérház lubickoló medencéjénél: Seenger Béla 10.000 P.

Szobafestő- és mázolómunkát az Erzsébet-leányárvaháznál: Tófeji József 2364; *a babéruccai kislakásoknál:* Máté István 12.850; *az üllőiúti bérháznál:* Tarjányi István 9044 P.

Burkolómunkát a diószegiúti játszótéren: Ámon Antal és Fia 5434; *az Erzsébet-leányárvaháznál:* Pozsgay Dezső 3972 P.

Feltöltési munkát a hunoruccai sporttelepen: Prinner Ede 3300 P.

Szigetelőmunkát a németvölgyiúti iskolánál: Posnanszky és Strelitz 7671 P.

Ácsmunkát ugyanott: Szivós László 20.124 P.

Tetőfedőmunkát ugyanott: Szikszay György 11.500 P.

Bútorberendezési munkát a hernáduccai iskolánál: Erdélyi és Szabó 10.646, Koszorú Imre 7870 P.

Vízvezeték-, csatorna- és gázberendezési munkát az Ihász uccai iskolánál: Friedmann József 14.921; *a szentendreiúti vámépületnél:* Brichta Károly 2632 P.

Bélyegzőszállítást a fővárosi hivatalok és üzemek részére: Beer Sándor.

Mázolómunkát a Mária Terézia laktanyánál: Baráth Géza 1754; *a bécsiúti kislakásoknál:* Incze Mihály 5003; *a Ihász uccai iskolánál:* Zuzán Béla 4361 P.

Bútorberendezési munkát a miskolciuccai iskolánál: Lopos Gyula 11.472, Gombos András 13.300 P.

Lakatosmunkát a Köztisztasági Hivatalnál: Gruiz Károly 5087 P.

Tornateremépítési munkát a tataiuccai iskolnál: Márkus Lajos 21.808 P.

Burkolómunkát az Ihász uccai iskolánál: Emptio r. t. 14.225; a *váciuccai polgári leányiskolánál:* Csernek Pál 4422 pengő vállalati áron.

Beérkezett ajánlatok

A mult héten tartott versenytárgyalásokon a különböző közmunkákra és közszállításokra a következő cégek pályáztak:

Központi fűtési, szellőző- és szárítóberendezési, valamint vízvezetéki, csatornázási, gázvezetéki, melegvíz- és mosókonyhaberendezési munkára a hovéduccai Elektromosművek bérházánál: Janisch János és fia, Tóth Imre és tsa, Cross Charless E. Levis, ifj. Fort Oszkár, Sámuel György, Fekete Ödön, Egri és fia, Wolf Ödön, Fried Zsigmond, Thiergärtner és Stöhr, Scheiber Miklós, Morzsányi Hermann, Kovács A. Ödön, Riemer Miksa, Törs és Ormai, Knuth K. I., Keszler Jenő, Bründl János, Rohonczi Hugó, Szepessy Sándor, Spitzer Salamon, Wagner Hugó, Körting B. és E. rt., Wolf Márk és fia, Kolbányi és Pákozdy, Magyar Radiátorgyár, Első Dunagőzhajózási, Láng L.

Bontási és kőművesmunkára a régi Szent Jánoskórháznál: Sajgó Róbert 11.896, Sramek István 11.989, Novák István 12.726, Cserépy István 12.757, Varjas Gyula 12.884, Hochhauser Ferenc 13.405, Sturm Károly 14.055 P.

Villanyszerelési munkára a miskolciúti autobuszgarázsnál: vitéz Hantay Ödön 9982, Nedelkovics és Társa 10.974, Tamula György 11.209, Reiner Nándor 12.408, Ehrenreich Dániel 12.717, Tóth István 12.913, Villányi Béla 14.539, Huszár Nándor 14.768, Pampus Antal 15.678 P.

A rákosvölgyi főgyüjtő folytatólagos építésére: Heverdle István 102.525, Dávid János és fia 103.806, Farkas Lajos 104.134, Obendorfer József és fia 106.062, Kárász Géza 109.881, Klaube és Vajda 110.000, Fejér és Dános 110.087, Fábián, Somogyi és György 116.649, König, Román és Stein 119.016, Hlatky József 159.742 P.

Lakatos- és tatarozási munkára a Szent Istvánkórház G pavillonjánál: Munkácsy Ernő 1818, Gerő és Győri 2123, Frint Ágoston 2154, Szatala Emil 2397, Ledniczky és társa 2971 P.

Elektromos szerelési munkálatokra ugyanott: Csépai Jenő 4735, Abai Nándor 4971, Berényi István 5688, Eschenbach Nándor 6031, Bálint Imre 7295, Kainrát Antal 7599, Gimpel István 7742 P.

Kőművesmunkára a kőbányaiúti kislakásos telepnél: Horváth József 14.549, Sajgó Róbert 14.960, Paulheim és Weninger 15.640, Breuer Lajos 16.090, Kurcsák Gergely 16.200, Hudetz János 16.986, Szűcs Mihály 18.940 P.

Tetőfedési munkára az Uj Szent János-kórház mosókonyha épületnél: Csincsur János 7991, Kirschenbaum Gusztáv 8068, Krumpholz Ferenc 8367, Adler Ernő 9581, Keppich József 9624 P.

Elektromos szerelési munkára ugyanott a sebészeti pavillonnál: Alexy György 14.866, Hantay Ödön 14.953, Hungler István 16.109, Csépai Jenő 16.798, Sigrai István 16.929, Erőátviteli és világítási rt. 17.096, Szabó László 17.376, vitéz Kerti és Farkas 17.671, Hoffer és Sommer 18.342, Seiler Jenő 19.667, Ganz és Társa 19.732, Hatsek, Guttmann és társa 20.092, Barta Károly 20.150, Holitscher Zsigmond és társa 20.457, Molnár János 21.750, Hirschl és társa 23.642 pengővel.

Gazdasági Értesítő

Az optimista Éber Antal
Bizalmat hirdet a csüggedőknek

Éber Antal hősies viaskodása a defétizmus hidrájával emberileg is lélekemelő látvány. Ahogy a kishitűséget felvillanyozza, a bátortalan közönyt bizalomra ösztönzi, a tétlenség helyébe cselekvést prédikál: már a feladat nagysága és a vállalkozás szinte egyedülvalósága révén is imponáló. Most is, mint mindig életében, a maga útján jár. Ez az út nem egyszer ágazott el attól, amit mi a főváros érdekében helyesnek és követendőnek hittünk és jeleztünk. A közelmultban is előfordult, hogy szembekerültünk *Éber* Antallal, a fővárosi városatyával. *De e szembekerülés a multban, ez ellentétek emléke nem akadályozhat abban, hogy Éber Antal mostani kiállásának elismeréssel és dícsérettel adózzunk, amikor a mai* nehéz időkben a meggyőződés hevével önt lelket a csüggedőkbe, ébreszti a jobb jövő reménységét és a sóhajok hídját aranyhíddá varázsolja, amelyen keresztül a világválság keserveiből a menekülés és boldogulás révébe juthat ez a sorsverte kis ország és szíve: a főváros.

Nap-nap után kiáll és hirdeti az *önbizalom* és *megnyugvás* igéjét a tudás, az élettapasztalat, a logika és az érvek diadalmas fegyvereivel, távol minden politikai, párturalmi, világnézeti tendenciától, pusztán magáért a nemzetért, az országért. Ez a fáradhatatlanság és magával ragadó elan átragad mindenkire, akit még nem tett vakká és siketté a tudatlanság vagy gyűlölet. Igen súlyos a gazdasági helyzet — csendül ki *Éber* tanításából, — mert hiszen a nyolcmilliós Magyarországot is belesodorta a világválság a nemzetközi krízis hullámverésébe. De nem reménytelen, nincs ok a csüggedésre, mert... És ez a megalapozása a vígasztalódásnak, ez a megindokolása a reménykedésnek, ez a harcrakelés a bajokból táplálkozó frázisokkal, ez a férfias leszámolás a defétista szólamokkal: *oly meggyőző, oly magával ragadó, hogy az Éber szózatának hatása alatt mindenki fellélegzik és friss erőre kap a további munkára, küzdelemre.*

Igen, ez a szerep méltó *Éber* Antalhoz, itt van az ő igazi helye. Mennyivel más ez a szólam, mint az *Éber* Antal nem régmult városházi szereplése, amely mintha szándékosan azt célozta volna, hogy mindenkivel szemben egyedül álljon. Hisszük, hogy az országért, városáért aggódó szigorú szakember egyoldalú szemléletéből fakadt a negációnak ez a szelleme, amellyel *Éber* Antal mai közszerepése aligha *vállalna közösséget.*

De multak emlékén túl, felejtve ami elválaszt, a közélet harcainak keserű utóíze nélkül *meghajtjuk a lobogót a félelem és gáncsnélküli bajvívó: a mai Éber Antal impozáns teljesítménye előtt.*

Öt pengő a Rimamurányi osztaléka. A *Rimamurány Salgótarjáni Vasmű Részvénytársaság* a napokban tartotta meg igazgatósági ülését, amelyen az előterjesztett 1929—30. évi mérleget jóváhagyták. A világválság és a fogyasztásnak ennek következtében előállott csökkenése elkerülhetetlenül maguk után vonták az üzem korlátozását és ez úgy a forgalmat, mint a termelési költségeket károsan befolyásolta, ami az üzleti eredményre is kihatott. A tiszta nyereség 2,465.497 pengő 10 fillér az előző évi 3,423.545 pengő 41 fillérrel szemben. Az igazgatóság a f. é. október hó 30-ára egybehívandó közgyűlésnek *5 pengő osztalék* kifizetését fogja javasolni a mult évi 7 pengővel szemben.

A Neuschloss-Lichtig Rt. 80 filléres osztalékot fizet. A *Neuschloss-Lichtig Repülőgépgyár és Fa-Ipar Rt.* e hó 30-án tartja ezévi rendes közgyűlését. A vállalat mérlege és üzleteredménye *Lichtig* Géza vezérigazgató jeles tevékenységét tanúsítja. Az 1929. évi tiszta haszon 77.892 pengőre rúg, amelyből részvényenkint 80 filléres osztalékot fognak fizetni. A tiszta nyereség a részvénytőke 13 százalékos jövedelmezőségét reprezentálja.

WIEDERMANN ÁGOSTON
ÉPÍTÉSI VÁLLALATA
BUDAPEST, III., SAN MARCO UCCA 5.
TELEFÓN: 628—38.

FELSENFELD RUDOLF
Alapítva: 1901. Bélyegző és pecsétbélyeggyár, véső és dombornyomó műintézet Tel.: Aut. 108—94.
BUDAPEST, V., BÁLVÁNY UCCA 16

SCHÜTZ EDE TELEFON J. 330—45
ÉPÜLET-, MŰ- ÉS VASSZERKEZETLAKATOS
BUDAPEST, VII., THÖKÖLY ÚT 23. SZÁM

SÁMUEL GYÖRGY
épület,- díszmű-bádogos és egészségügyi berendező
BUDAPEST, VI, ARADI U. 45. TELEFON: AUT. 223-62.

SIMOR DÖME mű- és épületlakatos-mester és vasszerkezetek ipartelepe. Sodronyfonatok nagybani gyártása
BUDAPEST, VII., THÖKÖLY ÚT 89. SZÁM
TELEFON: JÓZSEF 894—43.

BIEBER KÁROLY Aranyérmekkel többszörösen kitüntetve.
ÉPÜLET- ÉS MŰLAKATOS MESTER Alapítási év: 1888.
Szultzberger-féle ablak-rugzárak, vasszerkezetek, tűzhelyek gyártása
BUDAPEST, II, TÉGLA UCCA 6. Telefón: Aut. 571—92.

BARANYAI B. és TSA Központi fűtés, szellőztető vízvezeték, gáz- és csatornázási berendezések vállalata. Autógénhegesztés
BUDAPEST, I., BERCSÉNYI UCCA 5. TELEFÓN: LÁ. 265
„NON PLUS ULTRA" melegvízfűtési kazánok gyártása

INCZE GÁSPÁR műbutorasztalos
Elvállal lakás-, irodai és üzletberendezéseket saját tervei és adott minta szerint
Budapest, I., Bertalan u. 22
Telefónszám: Lágymányos 5—13

STERN IMRE okl. építész, építőmester
Budapest, VII., Rákóczi út 30. Tel.: J. 349-54

MÁVAG
címkés gyártmányokat mindenki bizalommal fogadja, mert
kitűnő anyagból a leggondosabban készülnek!
Ide tartoznak a különféle hengerelt kereskedelmi árukon kívül az ipari stabilmotorok, lokomobilok, traktorok, cséplőgépek és más mezőgazdasági gépek. Útépítő (úthengerő- és útgyalu) gépek, lakókocsik. Vas- és acélöntvények, öntöttvas csövek, karikás kályhák és kereskedelmi öntvények.
Teherautomobilok, autóbuszok a „MERCEDES-BENZ" gyártási szab. szerint a hazai különleges úti viszonyoknak a legjobban megfelelő kivitelben készülnek. Kombinált tűzoltó- és locsoló-autók. 1 ajtós öntözőkocsik.
Jobbágy féle szab. folytonégőkályháink a háztartásokban és középületekben (iskolákban, stb.) legjobban használhatók.
Kérjen felvilágosítást és árajánlatot!
Magyar kir. állami vas-, acél- és gépgyárak
Budapest, X., Kőbányai-út 21.
Telefon: József 460—29. Telefon: József 460—29.

Szűcs Béla mérnök, műszaki és vállalati irodája
Budapest, VIII., József körút 69 Telefónszám: József 373—67
Tervez, berendez, átalakít: központi gőz-, melegvíz- és légfűtéseket, vízvezetékeket, egészségügyi berendezéseket, önálló központi szivattyú és elektromos világítási telepeket

NAGY GYULA
lakatosárugyára
BUDAPEST,
VIII., Köris-utca 10. sz.
Telefon: J. 348—15.

Kátai építési vállalata.
I Szirtes u 3/b. J. 456-03.

KÖVEZ, UTAT ÉS VASUTAT ÉPÍT BÉRHENGERLÉST VÁLLAL KÖVEZŐ ÉS ÚTÉPÍTŐ RÉSZV.-TÁRS.
BUDAPEST IX, THALY KÁLMÁN U. 41. TEL.: J. 302-66

Események

Fővárosi Hírlap

Az Egységes Községi Polgári Párt hivatalos lapja.

*

Előfizetési árak:

fél évre . . . . . 12 pengő:
egész évre . . . . . 24 pengő:

Karácsonyi örömet a szegényeknek!

Elhangzott egy szózat az ország szívéhez, lelkéhez: *Horthy* Miklósné, a kormányzó felesége a szívnek egyszerű, őszinte hangján a magyar társadalomhoz fordul, hogy a téllel közeledő fekete árnyak elűzésében legyen segítségére a magyar társadalom. A szavak, amelyeket mindenkihez intéz, az aggódó lélek halk és szerény, de éppen azért végtelenül tiszteletreméltó kérését foglalják magukban.

A Kormányzóné kérése egyaránt szól nagyokhoz és kicsinyekhez, gazdagokhoz és a polgári jólét birtokosaihoz, hogy nyujtsák ki támogató kezüket azok felé, akiknek nem örömet és boldogságot, hanem szomorú tespedést és nélkülözést igér a Karácsony.

A Kormányzóné felhívása kerüli a patetikus, díszes jelzőket, a hangos jelszavakat, mintahogy inségakciójának szépségét is csak a legnagyobb egyszerűség és közvetlenség jellemzi. Szavai amilyen keresetlenek olyan meghatók: *„Segítsetek azokon, akiknek nincs meleg otthonuk és nincs meg a napi kenyerük. Segítsen mindenki, amennyivel tud. Minden egyes fillér az inségesek céljaira jut, mert ennek az én akciómnak nincs adminisztrációs költsége, minden fillér a személyesen végzett szétosztásban a szegényeknek jut . . .”*

Az államfő felesége minden adományt köszönettel fogad. Nemcsak azoktól kér, akik nagyobb számjegyeket írhatnak a gyüjtőívre, hanem azoktól is, akik szerény filléreiket jó szívvel indítják útnak a budai Várba.

A magyar társadalom átérzi mindazt, ami *Horthy* Miklósné figyelmeztető felhívásában megnyilvánul és nem kétséges, hogy ez az emberszerető mozgalom maga köré tömöríti az egész nemzetet. Annak a nagyszabású munkának, amelyre a Kormányzóné vállalkozott, nem lehet más eredménye, minthogy *karácsonykor öröme lesz a szegényeknek is.*

A nyári szünet utáni első közgyűlés. A törvényhatósági bizottság nyári szünet utáni első közgyűlését *szerdán, október 15-én* délután 4 órára hívta össze *Ripka* Ferenc főpolgármester. A közgyűlés napirendjére mindössze tizenkét ügyet tűztek ki, ezek közül azonban a legtöbb olyan nagyjelentőségű, hogy *a szerdai közgyűlés igen érdekesnek ígérkezik* és könnyen meglehet, hogy a rövid napirend letárgyalására sem lesz elég egyetlen ülés, hanem több napon át fog tárgyalni a törvényhatósági bizottság. A közgyűlés egyik legérdekesebb pontja kétségtelenül annak a kérdésnek az eldöntése lesz, hogy a hatvanévesnél idősebb és a 40 évi szolgálati időt is betöltött *Buzáth* János alpolgármestert visszatartja-e a szolgálatban a törvényhatóság. Buzáth János munkaereje teljes birtokában van, a polgármester tehát olyan irányú javaslatot készített, amely a *szolgálatban való visszatartást indokoltnak tartja*, s javaslatában arra hivatkozik, hogy Buzáth alpolgármester hosszú szolgálata alatt a közigazgatás minden ágában olyan nagy és alapos tudást szerzett, hogy *ismeretei az új törvény életbeléptetésével kapcsolatos fontos kérdések megoldásánál nehezen volnának nélkülözhetők.* A törvényhatósági pártok nagy része is osztja ezt a felfogást, igy valószínű, hogy a közgyűlés döntése az lesz, hogy Buzáth János szolgálatát 1931 év végéig meghosszabbítják. A közgyűlés e kérdésben a törvény rendelkezése szerint, felszólalás nélkül, titkos szavazással fog dönteni. Ugyancsak titkos szavazással töltik be a mandátumától megfosztott *Kiss* Jenő dr. szakbizottsági tagságát, *Déri* Ferenc, az elhalt *Bauknecht* Tamás és *Ambrus* Gyula dr. helyeit. A nagy szociális nyomorra való tekintettel különös fontosságú feladata lesz a szerdai közgyűlésnek a szellemi szükségmunka és a téli étkeztetési akció kiterjesztett keretekkel való megindításának engedélyezése, fontos közélelmezési és közegészségi érdek a Garai téri piac modernizálásának elrendelése, míg a halálsorompók megszüntetésével járó építkezésekhez való hozzájárulás és az elektromos művek további beruházásainak megszavazása a munkanélküliség enyhítése, illetve az ipar foglalkoztatása szempontjából rendkívüli jelentőségű. A napirend többi részét az iskolák villamos és vízvezetéki berendezéseinek felújítása, több községi iskolaépület tatarozása és renoválása, a bicskei és hidegkútiúti gyermekotthonokban szükséges munkálatok engedélyezése, a Madarász uccai csecsemőkórház költségtervezete és több új orvosi állás szervezése tölti ki. A közgyűlésen számos interpelláció és indítvány is hangzik el.

Fontos idegenforgalmi értekezlet Ripka Ferenc főpolgármesternél

Scharnagel müncheni főpolgármester, *Glötze* dr. bajor miniszteri tanácsos és *Schwinck* müncheni idegenforgalmi hivatali igazgató kíséretében hétfőn délben Budapestre érkezett fontos idegenforgalmi kérdések megbeszélésére. A bajor vendégek a kora délutáni órákban *Ripka* Ferenc főpolgármesternél tettek látogatást, majd a főpolgármesteri tanácskozó teremben megkezdődött az értekezlet, amelyen *Ripka* Ferenc elnökölt. Az ankéten a bajor vendégeken kívül az Idegenforgalmi Tanács, az Idegenforgalmi Szövetség és a székesfőváros reprezentánsai voltak jelen. Az elnöklő főpolgármester meleg szavakkal üdvözölte a bajor főváros és a hivatalos bajor idegenforgalmi szervezet képviselőit, majd behatóan megbeszélés és eszmecsere után *megállapították azokat a szempontokat, amelyek szerint a két főváros és a két ország közötti idegenforgalmat kölcsönösen elősegítik.* Megállapodtak abban, hogy nemcsak a két ország és a két főváros lakóinak kölcsönös idegenforgalmát fogják propagálni, hanem a keletről Budapesten át érkező idegeneket a budapesti szervezetek igyekeznek *Münchenbe* tovább irányítani, viszont a münchni idegenforgalmi hivatal nyugatról Münchenbe érkező utasokat fogja lehetőleg *Budapest* és Magyarország felkeresésére buzdítani. Az értekezlet után a müncheni vendégek körsétát tettek a városban, este *Ripka* Ferenc látta őket vendégül a Gellért-szállóban szűkebbkörű vacsorán.

A józsefvárosi polgárság küldöttsége Ripka főpolgármesternél és Kozma Jenőnél. A józsefvárosi választópolgárok 500 tagu küldöttsége kereste fel hétfőn este *Ripka* Ferenc főpolgármestert *Bohn* József és botfai *Hüvös* Iván vezetésével, hogy átnyujtsák a Józsefváros kívánságait és sérelmeit tartalmazó emlékiratot. *Hüvös* Iván ismertette az egész munkaprogramot felölelő memorandumot, majd vitéz dr. *Tóth* András a fiatalabb nemzedék, *Kövess* János pedig az iparosok, kereskedők és tisztviselők nevében kérte a főpolgármestert, hogy támogassa továbbra is hűséges munkatársait, *Bohnt* és *Hüvöst* közéleti tevékenységükben. *Ripka* Ferenc megköszönte, hogy a megpróbáltatások mostani súlyos napjaiban szeretetéről és ragaszkodásáról biztosította őt a józsefvárosi autochton polgárság. Meggyőződése, hogy *Budapest polgárságának hatalmas életereje,* amely a mai *lelkes tüntetésben is megnyilvánult, át fogja segíteni a fővárost időleges nehézségein.* Az új törvényhatóságnak el kell végeznie azt a nagy átalakító munkát, amely évtizedekre dönti el a székesfőváros sorsát. Örömmel látja, hogy a választópolgárok a VIII. kerületben *Bohn* és *Hüvös* mellé sorakoznak, akiknek szolgálatkész, lelkes és buzgó munkásságára a jövőben is számít. *Bohn* József megköszönte a főpolgármester kijelentéseit, amelyeket a küldöttség hosszantartó éljenzéssel és tapssal fogadott. Ezután fölkereste a küldöttség *Kozma* Jenő pártelnökét, aki az emlékirat átvétele után kijelentette, hogy a VIII. kerület érdekeit a legmelegebben szívén viseli, különösen most, amikor a kerület polgárságának meg kell választani törvényhatósági képviselőit. Ma sem mondhat egyebet, mint amit már számtalanszor ismételt, hogy azok fogják képviselni a mi zászlónkat és azok lesznek jogosítva, az egységes párt nevével a választási harcba menni, akik a legnagyobb erőt képviselik. Nem mondhatja azt, hogy más szervezetek egyáltalán ne dolgozzanak. Keletkezzék itt egy nemes verseny és ő, aki a VIII. kerületben csak a jóindulatú bíráló és legfeljebb a döntő szerepét fogja betölteni, csupán azt nézi majd, hogy melyik az a zászló, amely mögött a választók legnagyobb tömege áll. Ilyen nagy tömeget, mint aminő most a küldöttségben itt megjelent, a VIII. kerületből még nem látott és reméli, hogy megtalálja a módot, hogy ne legyen testvérharc a VIII. kerületben, mert nem szeretné, ha a személyi ellentétek miatt — hiszen nem programok és elvi kérdések választják el az egyes kerületbeli alakulatokat — a párt lobogója szenvedne sérelmet. Bírálja el komolyan minden alakulat a maga erejét és a kiegyenlítő tárgyalásoknak, amelyeknek már ma meg kell kezdődniök, meg kell hozniok az eredményt. Azzal a reménnyel bocsátotta el a küldöttséget, hogy reprezentánsai a listán olyan előkelő helyen lesznek, amely biztosítja a törvényhatóságba való bejutásukat. Nincs mostohagyermek a pártban és ha objektív szemmel azt fogja látni, hogy a küldöttség által képviselt tömörülés olyan erős, hogy meghozza a kívánt eredményt, úgy ő lesz az első, aki kezébe adja a zászlót. Dolgozzanak, hogy az a szupremácia, amelyet magukról állítanak, továbbra is megmaradjon. Bizalommal vezéreik iránt, a kívánt eredmény nem is fog elmaradni.

1600 jelentkező — 27 fűtői állásra. A központi fűtéssel berendezett iskoláknál a téli szezónra 27 fűtői állást töltenek be. Jellemző a munkanélküliség minden képzeletet felülmúló arányára, hogy *erre a 27 ideiglenes munkaalkalomra 1600 pályázó jelentkezett. Karkas* Rezső tanácsnok vállalkozott arra a sziszifuszi munkára, hogy a nagytömegű jelentkezők sorából ezt a kis létszámot kiválogassa. Az iskolai fűtők szerdán kezdik meg szolgálatukat a főváros iskoláiban.

Megalakult a városgazdasági bizottság. A főváros városgazdasági szakbizottsága *Homonnay* Tivadar elnöklésével tartotta alakuló ülését, amelyen alelnöknek *Battenberg* Lajost választották meg. Több felszólalás után *Édes* Endre tanácsnok az ügyosztály legsürgősebb munkaprogramját ismertette, amelynek során két népstrandfürdőt építenek, fejlesztik a Rudasfürdőt, lebontják a piarista épületet s végül megépítik a Gellért-fürdő oldalszárny-épületét.

Schödl Lipót halála. A fővárosi *Gázművek* egykori kiváló szervezője és nyugalmazott vezérigazgató-helyettese, *Schödl* Lipót 72 éves korában váratlanul meghalt. *Schödl* Lipót ötvenhárom esztendőt töltött a gázgyár kötelékében és nagyszerű hozzáértéssel működött közre a gázgyár megváltásánál is. Nagy tapasztalatait nem nélkülözhették nyugalombavonulása után sem, miért is továbbra is résztvett mint *szaktanácsadó* a gázgyár irányításában. Halálát családja és a társadalom széles körei gyászolják, ahol *Schödl* Lipótot mindenki szerette és becsülte. Temetése szerdán délután lesz a kerepesiúti temető halottasházából.

Vass Bernát utóda. *Ripka* Ferenc főpolgármester a főváros Közegészségügyi és Bakteriológiai Intézeténél a *Vass* Bernát elhunyta következtében megüresedett igazgatói állásra ideiglenes helyettesként *Strőszner* Ödön dr. bakteriológiai intézeti osztályvezető egyetemi magántanárt nevezte ki.

Halálozás. *Ország* Ignác fővárosi háztulajdonos ny. főállatorvos hosszas szenvedés után 71 éves korában elhúnyt. Temetése csütörtökön volt nagy részvét mellett. Az elhúnytban *Ország* Nándor dr. főorvos édesatyját gyászolja.

Negyvenéves szolgálati kitüntetés. *Rózsa* Gyula, *Erdélyi* Mór udvari fényképész operatőrje, a műintézetben eltöltött 40 évi munkássága alkalmából megkapta a Magyar érdemrend V. osztályát. A kitüntetést *Ripka* főpolgármester igen szép beszéd kíséretében személyesen nyujtotta át.

ERDÉLYI MŰINTÉZETE
udvari fényképész IV., Semmelweis ucca 2. sz

KOVÁCS A. ÖDÖN GÉPÉSZ MÉRNÖK
Budapest, VIII., Bezerédy ucca 8
Telefon: 382 — 93, 408 — 78.
Központi fűtés-, vízvezeték-, csatornaleiszerelési vállalat

NEM CSENG
NEM KONG
NEM SÜVIT
TÖBBÉ A RÁDIÓJA, HA
DETEKTORCSÖVE AZ UJ
●LD409●
ANTIMIKROFONIKUS
TUNGSRAM
BÁRIUMCSÖ
KITÜNŐ KISFREKVENCIA-ERŐSITŐ IS
NAGY MEREDEKSÉG
NAGY ERŐSITÉS

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros polgármestere nyilvános írásbeli versenytárgyalást hirdet az I. kerület, Daróczy ucca Lenke út és Hamzsabégi út közötti szakaszának kátrányos **makadámszerű útrendezési munkálataira** azzal a figyelmeztetéssel, hogy a munka esetleg nem kerül végrehajtásra, mert a törvényhatósági tanács még nem rendelte el.

Az ajánlat benyujtásához szükséges nyomtatványok a IV. kerület, Központi városháza, II. emelet 285. ajtószám alatt kaphatók két pengő lefizetése ellenében.

A kellően felbélyegzett és borítékban elhelyezett ajánlatokat 1930. évi október hó 21-én (kedden) déli 10 óráig a II. emelet 279. ajtószám alatt kell benyujtani.

Az ajánlatok felbontása 1930. évi október hó 21-én (kedden) délelőtt 11 órakor lesz a III. emelet 409. számú helyiségben, ahol a vállalkozók vagy megbízottaik jelen lehetnek.

Budapest, 1930. évi október hó 8-án.

A székesfőváros polgármestere.

A szerkesztésért és kiadásért felelős: Dacsó Emil. Kiadja: FŐVÁROSI HIRLAP lapkiadó-vállalat. Révai Irodalmi Intézet Nyomdája Budapest, V., Ügynök u. 8. Nyomdaigazgató: Linzer M.

ZILAHI-BALOGH GYULA
ÉPÍTŐMESTER
Budapest, I., Bornemissza u. 36
TEL.: LÁ. 2—32.

Gőz és motor
utihengerlők
bitumenező hengerek
zuzalékszórókkal
Magyar gyártmány
John Fowler & Co. Budapest-Kelenföld
11. sz. postahivatal. Telefon: J. 382-11

STEINHÄUSL ÉS KÖLBER
FESTŐK ÉS MÁZOLÓK
BUDAPEST, IX., TÜZOLTÓ UCCA 3.
TELEFON: József 308—24.

RÓZSÁSI MARTON
FÖLDMUNKAVÁLLALKOZÓ és FUVAROS
BUDAPEST, VIII., THÖKÖLY ÚT 3. SZÁM
Telefon: József 439-29 Telefon: József 439-29

Standard aszfaltok
Oil Trading Company képviselete
MILLINI IGNÁC
Budapest, V., Nádor ucca 6. sz.
TELEFON: AUT. 833—40, 832—77.

KRÉMER IMRE
BÁDOGOS, SZERELŐ, LÉGSZESZ-, VÍZVEZETÉK és EGÉSZSÉGÜGYI BERENDEZŐ
BUDAPEST, VI., PODMANICZKY UCCA 29

UNIVERSAL
GRAFIKAI SZAKÜZLET RT.
TELEFON: J. 348-12.
SZÁLLÍT NYOMDAI GÉPEKET ÉS ANYAGOKAT
BUDAPEST VIII, RÁKÓCZI TÉR 2. (Bejárat Salétrom u. 2)

CUSTODIS ALPHONS
MÉRNÖKI IRODA ÉS ÉPÍTÉSI VÁLLALAT IPARI BERENDEZÉS RÉSZÉRE
BUDAPEST, V., NÁDOR UCCA 19
Telefon: Aut. 120-07
ALAPÍTÁSI ÉV 1876
Gyárkéményépítés
Gőzkazánbefalazás
Ipari kemencék építése és tervezése

Kövezőmester és útépítési vállalkozó
HEISSENBERGER JÓZSEF
BUDAPEST, IX., VÁGÓHID UCCA 9/b SZ.

STABIL
ÉPÍTŐ RT.
Budapest, V., Vilmos császár út 22
Telefon: Aut. 112-43.

POZSGAY DEZSŐ
építőmester és burkolási vállalkozó
VII., KÖRVASÚT SOR 8.
Saját telepén.

KLEMENT ANDRÁS
légszekrények, bor- és sörhűtő készülékek gyára és raktára!
BUDAPEST, VII., KIRÁLY U. 27
az udvarban
Telefon: József 401—10.

KIRCHKNOPF ISTVÁN Alapítási év 1897 Tel.: Aut. 851-39
Épület- és portálüveges üveg-, tükör-, porcellán-, kőedény- és lámpakereskedés. Aranyhalak és haltartók, aquariumok nagy választékban. Vállalok: mindennemű üvegcsiszolást, épületüvegezést és üvegtetők vízmentesítését
BUDAPEST, IX., KÁLVIN TÉR 8. SZ. (Ref. templom mellett)

TARJÁNYI ISTVÁN
SZOBAFESTŐ ÉS MÁZOLÓ
BUDAPEST VII, JÓSIKA UCCA 3
Radiátorok és fűtőtestek szakszerű mázolása és fényezése hőállóan teljes garancia mellett
TELEFÓN: J. 382—45

MITTERMAYER ISTVÁN
épület-bádogos, légszesz- és vízvezeték-berendező
BUDAPEST, VIII., BEZERÉDI UCCA 6. SZÁM
TELEFÓN: J. 399—75.

Budapest Székesfőváros Ásványvíz-üzeme
HARMATVIZ
A Hungária gyógyforrás szénsavval telített vize.
Kapható mindenütt! Tel: Autom. 530-63.

Karászek Ferenc
Kazán és tartálygyár Telefon: L. 915—07
Budapest, VI., Váci-út 163

RÓZSA IVÁN LAKATOS MESTER
AUTOGÉN-HEGESZTÉS
Budapest, VI., Szondy ucca 18. Tel.: Aut. 186—59

KŐSZÉNBÁNYA 'S TÉGLAGYÁR TÁRSULAT PESTEN,
(DRASCHE)
BUDAPEST, V., KLOTILD UCCA 3.
TELEFON: AUTOMATA 255—54, 255—55 és 255—56.

CORDATIC
a tökéletes autópneu
Főelárusítás:
Budapest, VI., Mozsár-u. 9.

TAKÁCS GYULA gépészmérnök elektrotechnikai vállalata. Tel.-hívó: A. 843-24
ERŐÁTVITELI, ERŐS- és GYENGEÁRAMÚ KÜLSŐ és BELSŐ SZERELÉSEK, BERENDEZÉSEK
üzlet, üzlethely, iroda IV., Veres Pálné ucca 32.

BOGNÁR ISTVÁN
ÁCSMESTER
Budapest, X, Gergely u. 69. Telefon: J. 372-48

ÁMON ANTAL és FIAI
KÖVEZŐMESTEREK, ÚT,- CSATORNA- ÉS BETONÉPITÉSI VÁLLALKOZÓK, FÖLDMUNKA, VÁGÁNYFEKTETÉS, MÉSZKŐBÁNYA.
VIII., Futó ucca 10. Telefon: J. 303-85.

DITTLER FERENC
ÉPÍTŐMESTER
BUDAPEST, VIII., Baross u. 36

Ipartermék Értékesítő R.-T.
Budapest V, Zoltán u. 7-9. Tel.: A. 110-18

Volt **Wellisch Náthán Utóda**
Fischer Zsigmond épületfakereskedő
Ajánlja dúsan felszerelt raktárát fűrészfa és asztalosáruban stb.
X., Asztalos Sándor-utca 8. Telefon: J. 310-89.

THE NEUCHATEL ASPHALTE COMPANY LIMITED
BUDAPESTEN, Iroda: VI., Vilmos császár-út 31. sz. Telefon Terézváros 212—40. Gyár: VI., Váci-út 35. Telefon: L. 914—88. Gyárt és elad Val de traversi mastixot, raffinált bitument, feleziget elő aszfaltot. Készít: Traversi természetes tömöritett aszfalt utakat és öntött aszfaltból járdákat és kocsiutakat.
Budapest székesfőváros szerződéses vállalkozója.

Dunakavicsot és Dunahomokot
szállít kocsifuvarban és vasúton saját iparvágányról Budapestről, Adonyból, Bajáról, és Mohácsról
FLEISCHMANN ANTAL Dunakavicsbánya és gőzhajózási vállalat
Budapest, VII., Károly körút 17. Telefon: József 465-62 és 465-63

PADOZATI MUNKÁK ELSŐRANGÚ KIVITELBEN
slavoniai tölgy- és bükkparkét, táblaparkét egyszerű és diszes kivitelben, aszfaltparkét és hajópadlók
Pestszentlőrinci Parkétgyár és Gőzfürész Részvénytársaság, Budapest, V., Személynök-utca 16. I. em. Telefon: Aut 212—44.

JONKE KÁLMÁN
KERTÉPÍTŐ
II., RETEK UCCA 79/B. FÉLEMELET 3. TELEFÓN: A. 554-61

Egyesült Tégla- és Cementgyár R.-T.
Budapest, V., Sas ucca 25. szám
Telefon: 230—71, 108—59, 141—52
Évi teljesítő képesség:
12,000 vagón cement
5,000 „ mész
80.000,000 darab tégla
8.000,000 „ cserép
Portlandcementgyár: Lábatlan. — Mészégető: Lábatlan.
Téglagyárak: Buda, Kőbánya, nyergesujfalu

Malcsiner Károly
Lakatos, lemezárú- vasszerkezeti és autóhűtőket gyártó üzem.
Budapest, X. ker. Kelemen-u 27.
Telefon: J. 394-95.

SOVÁNYITÓ GYÓGYTORNA
A Szent Gellért Gyógyfürdő legtökéletesebben berendezett gyógytorna (Zander) termében
Mérsékelt árak!

Révész János
cement-, márványmozaik- és műkőárugyár, betonipari vállalat.
Burkoló-, műkő és csatornázási munkák. TELEFON: Ujpest 195.
Központi iroda: UJPEST, ŐSZ UCCA 14.

SCHEUMAN GYULA TELEFÓN: AUT. 151-67
FESTŐ- ÉS MÁZOLÓ-IPARÜZEM
BUDAPEST, VI., BAJZA UCCA 30

DÁVID ÉS KERTÉSZ
kazán- és gépgyár r. t.
Budapest, VI., Mágiya ucca 75—77
Telefon: Lipót 914—46.

„TUDOR" ACCUMULÁTORGYÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
Budapest, VI., Váci út 137-39. Telefon: Aut. 923-08.
Gyárt: **Tudor** és **Varta** rendszerű accumulátorokat.

TELEFÓN: 935—10.
REICHENBÚRG JENŐ
épület-, műlakatos és vasszerkezetek gyára
BUDAPEST, VI., SZABOLCS UCCA 6.

DIPL. ING. ARCHITEKT — BAUMEISTER
KOSÁLY ÖDÖN
OKL. ÉPITÉSZMÉRNÖK, ÉPITŐMESTER
TELEFON: AUT. 570-41.
BUDAPEST, II, KELETI KÁROLY-U. 15/b.

STERN EMIL Telefon: Aut. 906-46
ÚT-, CSATORNA- és MAGASÉPÍTÉSI SZERSZÁM- ÉS MŰSZAKI ÜZLET
BUDAPEST, V., VISEGRÁDI U. 32.

Ára 50 fillér

Tizenkilencedik évfolyam — Budapest, 1930 október 22. — 42. szám

Fővárosi Hirlap

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Egész évre ..... 24 pengő
Félévre ..... 12 pengő
Állandóan:
GAZDASÁGI ÉRTESÍTŐ

VÁROSI, POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

Felelős szerkesztő: DACSÓ EMIL

MEGJELENIK MINDEN SZERDÁN
Szerkesztőség és kiadóhivatal BUDAPEST, VI., SZIV UCCA 18. SZ.
Postatakarékpénzt. csekkszámla 40.424
TELEFÓN: AUTOMATA 137—15

Kölcsönajánlatok

feküsznek a főváros pénzügyi tanácsnokának asztalán, amely ma Budapest élet-halál harcának zöldposztós csatatere. Svájci, hollandi és amerikai tőke vetélkedik azért, hogy segítségül siessen Budapest újjáépítéséhez, résztvenni a budapesti nyomor enyhítésében. Szépen hangzanak — úgy-e bár — ezek a frázisok: segítségül sietni Budapest újjáépítéséhez... meg aztán: résztvenni a budapesti nyomor enyhítésében... Hát ezek valóban frázisok és pedig *csak* frázisok. Mert láttunk, hallottunk mi frázisokat, amelyek mögött mégis volt szív és lelkesedés. De jámborak és szerencsétlenül naívak lennénk, ha a svájci, hollandi és amerikai tőkések kölcsönajánlatai mögött szamaritánus lelket, szánalmat, vagy emberszeretetet keresnénk. Nem, ilyesmit nem szabad benne keresni, még csak annak a világveszedelemnek a felismerését sem, amely a nyomorúság elszánt frontja felől az emberi javak, az emberi kultúra alkotásai felé árad. És éppen az a vigasztaló jelenség Budapest számára. A tőke nem szánalomból, vagy a nyomor lázadása ellen való öntudatlan védekezésből siet a magyar főváros segítségére. *A tőke jó üzletet lát abban, hogy a magyar fővárosnak kölcsönt adjon.*

Ez pedig kétszeresen vigasztaló és megnyugtató a mi számunkra. Bizonyítja ugyanis ez a tény, a világgazdaság nagy perspektívájából tekintve is a mi viszonyainkat, *Budapest erőteljesen hitelképes, megőrizte jóhírnevét, becsületét és vagyona mindenkor jó fedezet a külföldi tőke számára.* Bizonyság azonban ez a jelenség arra is, hogy Budapest kormányzata olyan, amely szilárd hitet ébreszt, az uralmon levő rezsim úgy gazdálkodott és gazdálkodik, hogy a messze külföld érzékeny gazdasági szervei is *bizalommal vannak ennek a rezsimnek tevékenysége és jövője iránt.* Vajjon ugyanilyen előzékenységgel tennének-e a külföldi tőkések kölcsönajánlatokat akkor is, ha honorálták volna mindazokat a felelőtlen követeléseket, amelyek idők során elhangzottak és amelyeknek elodázását, visszautasítását mint a rezsim tehetetlenségét, antiszociális voltát hirdettek a hordóról, amelyről feneketlen gyűlöletet igyekeztek kelteni a meggondolt, takarékos és tényekkel számoló városkormányzás ellen. Ezek azok az urak, akik — mikor a népszerűség után futnak és a saját kortes-frázisaiktól kótyagosodnak meg — undorral dobják el a számadó ceruzát és megvetéssel sujtják az egyszeregyet, amelyet valószínűleg sohasem tanultak meg.

Most a kölcsönajánlatok tényéből tanulhatnának, bár mi azt hisszük, hogy akkor sem tanulnának, ha ellenkezőleg állana a dolog: ők gazdálkodtak volna és tönkretették volna a hitelünket. Akkor bezzeg nagy dobbal hirdetnék a világgazdasági válságot, amelyben — sajnos — mi is fuldoklunk; de most hogy *a nagy világégés ellenére is kaptunk kölcsönajánlatokat és kapni fogunk kölcsönt is,* most úgy viselkednek, mintha ez volna a világ legtermészetesebb dolga és mintha ez akkor is bekövetkezett volna, ha az ő kortespolitikájuk minden kardnyelését és tüzeskanóc-evését teljesítettük volna. Ez az, amire most rá akarunk erőteljesen mutatni. Budapest hitele egyedül és kizárólag azon az áron maradhatott érintetlen, sőt növekedhetett meg, mert takarékosan gazdálkodtunk és nem dobtuk oda üzemeink rentabilitását, jövedelmezőségét, nemzetközi hitelünknek ezt a legfőbb bázisát a népszerűség álarcosbálján játékszernek, színes konfettinek, nagyot ígérő, nagyot kurjantó „vezérek" hiúság-legyezőjének.

Ők valószínűleg most sem fognak tanulni, már csak azért sem, mert nem tartozik az általános, mindenki számára való emberi tulajdonságok közé a másik igazságának elismerése. Nem vagyunk annyira elbizakodva az emberekről és főleg a várospolitikusokról táplált jóvéleményünkben, hogy valami meglepőben bíznánk, amit tulajdonképpen egészen természetesnek kellene tartani. Nem bízunk példának okáért abban, hogy a költségvetési vitában elhangzandó kortesbeszédek engedni fognak a régi, megszokott és régen megbukott sablónból, amely eget, földet, csillagokat ígér, mikor mindenki tudja, hogy semmit, de semmit sem tudunk csinálni. Jönnek majd a kerületi ál-vezérek, a törzsfőnök-epigónok, a közszolgáltatási árak demagógjai, a nagy adó-gyilkosok. Jönnek a puritánok, akik Budapest polgármesterét kihúzzák az autóból, járjon gyalog és egyék paprikás-krumplit. Harsogni fognak, akik ringeket és bulvárokat követelnek a Rákos-mezőre. A régi hangzavar és ősi zenebona lesz majd megint a választásokat megelőző költségvetési vita. Hát még a választási kortesbeszédek, ahol az embert még a saját lelkiismerete sem feszélyezi.

Ez az oka annak, hogy nem bízunk az ő megokosodásukban, az ő meggyőződésükben és abban, hogy a tanulságok szordinót tennének a hangjukra. Mi a magunk meggyőzésére mondtuk itt el, ami tanulságot a kölcsönajánlatok beérkezésében igen határozottan felismerünk. A magunk meggyőzésére, hogy *a jövendőben is úgy kell sáfárkodnunk, ahogyan ezt máig cselekedtük.* De a külföld cselekedetéből, a külföldnek minden tévedést kizáró gesztusából hallja meg a külföld hangját az a választóközönség is, amely hamarosan köteles lesz a saját sorsa fölött dönteni.

Most érdemes kinyitni a fülét az embernek.

Ernszt Sándor népjóléti miniszter: „Azon leszek, hogy az államkincstár mielőbb megfizesse a fővárosnak kórházi tartozásait"

Ernszt Sándor népjóléti miniszter nyilatkozik a Fővárosi Hirlapnak a fővárosi kórházkérdés összes vonatkozásairól — Az öt pengős alapon fennálló tartozást sürgősen meg kell téríteni — Megvizsgálja, hogy mi okozza a differenciát a betegápolási díjak megállapításánál — Rövidesen ismét előtérbe kerül az Uj Rókus megépítésének a terve

Ernszt Sándor, az új népjóléti miniszter néhány nappal ezelőtt megjelent *Sipőcz* Jenő polgármesternél, akivel hosszabb megbeszélést folytatott. *Ernszt* Sándor úgynevezett bemutatkozó látogatást tett kinevezése alkalmából a polgármesternél, akivel természetesen már régi ismerősök, mert hiszen *Ernszt* Sándor az autonómia embere. Evtizedek óta tagja a főváros törvényhatósági bizottságának, ahol rendkívül érdemes tevékenységet fejtett ki. A bemutatkozó látogatás során természetesen *szóbakerültek azok az aktuális városházi kérdések,* amelyeknek a népjóléti minisztert érdeklő vonatkozásai vannak. Mindenekelőtt az *általános szociális akciók megvitatása* került szóba, tekintettel a tél közeledésére. A másik fontos fővárosi kérdés, amellyel a népjóléti miniszternek foglalkoznia kell, — a kórházi betegápolási díjak problémája, amely most már sürgős elintézésre vár. *A betegápolási díjak körül támadt konfliktusnak az elintézése nagy érdeke úgy a fővárosnak, mint a népjóléti minisztériumnak,* mert *a fővárosnak égetően szüksége van arra a pénzre,* amivel e címen az államkincstár tartozik. *Ernszt* Sándorra tehát most az a feladat vár, hogy egyrészt kiharcolja a pénzügyminiszternél a fővárossal szemben fennálló tartozás kiegyenlítését, másrészt juttassa nyugvópontra a kórházi betegápolási díjaknál mutatkozó differencia körül támadt ellentétet. Fontos ezeknek a kérdéseknek az elintézése azért is, mert hiszen az *Uj Rókus-kórház megépítésének a fedezetét nagyrészben éppen az az összeg szolgáltatja,* amit a főváros az államkincstártól kapni fog. Érthető tehát, hogy úgy a főváros vezetősége, mint a közönség is nagy várakozással tekint *Ernszt* Sándor megnyilatkozása elé. A *Fővárosi Hirlap* munkatársának alkalma volt ezekről a kérdésekről beszélgetést folytatni az új népjóléti miniszterrel, akihez ennek az ügynek minden részletéről kérdést intéztünk.

Ernszt Sándor dr., népjóléti miniszter

a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— A legnagyobb nehézséget az a körülmény okozza, hogy

a főváros kórházaiban a betegápolási díjak magasabbak, mint bármely más intézetben.

Alaposan meg kell tehát vizsgálni, hogy a főváros vezetősége által megállapított betegápolási díj fenntartható-e és elfogadható-e olyan bázisnak, amit állami vonatkozásban is akceptálni kellene. Én azt hiszem azonban, hogy ennek a kérdésnek az eldöntésénél sürgősebb egy másik kérdésnek az elintézése. Ez *annak a tartozásnak a kiegyenlítése, ami az államkincstár terhére a hivatalosan megállapított betegápolási díj alapján áll fenn.* Az államkincstár ugyanis, — mint ismeretes —, a miniszteriálisan megállapított napi 5 pengős alapon is *nagyobb összegekkel tartozik a fővárosnak és pedig olyan tekintélyes összeggel, hogy a fővárosra momentán is nagy enyhülést jelentene pénzügyi szempontból ennek az összegnek a folyósítása.* Én

azon leszek, hogy a főváros ezt a neki ilyen alapon feltétlenül járó összeget az államkincstártól minél előbb megkaphassa.

Az idei költségvetési évbe természetesen ezt a tartozást már nem lehet beállítani, a jövő évi költségvetésben sem nyílik erre lehetőség, mivel ott *lényeges redukciót kell eszközölni.* Mivel tehát költségvetési lehetőség egyelőre nem kínálkozik, *más természetű megoldást kell előkészítenem. Lehetséges, hogy valamilyen kölcsönügylet formájában fogjuk megoldani a dolgot.* A konkrét megoldási módról éppen azért nem nyilatkozhatom, mert

ennek a kérdésnek az eldöntése előkészítés alatt áll.

— Annyi azonban bizonyos, hogy az államkincstárnak a fővárossal szemben fennálló ezt a tartozását *feltétlenül meg kell fizetnie* és pedig minél előbb, mert a fővárosnak erre a pénzre szüksége van. Én, — ismétlem — *mindent el fogok követni, hogy az államkincstár ezt a tartozását minél előbb kiegyenlíthesse.*

— Ettől a kérdéstől *függetlenül intézkedem majd a betegápolási díj újabb megállapítása iránt.* Itt

pontos kalkulációt kell végezni és meg kell állapítani, hogy hol van az az eltérés a főváros és a népjóléti minisztérium álláspontja között, amely eltérés a betegápolási díj megállapításnál ilyen lényeges differenciát eredményez.

— Ami az *Uj Rókus-kórház* megépítését illeti, ebben a tekintetben *szintén sürgősen kell lefolytatni az előkészítés munkáját,* mert hiszen a fővárosnak ki kell elégítenie a felmerülő közegészségügyi szükségleteket, ez pedig másként, mint új kórház építése révén nem történhetik. Ha az előbb említett problémák megoldódnak, akkor *az Uj Rókus megépítésének a terve is ismét előtérbe fog kerülni.*

Ernszt Sándornak ez a nyilatkozata, amely az új népjóléti miniszter álláspontját először közli a nyilvánossággal, *általános megnyugvást kelthet minden irányban.*

Vasárnapi bokréta, vagy mit üzennek Tarjagos Illésék?

Volt nekünk egy régimódi, kedves, öreg újságíró kollégánk, aki valahányszor kezébe került egy hír, hogy tizenkét ökröt, százhuszonöt csirkét, hat kemence túrós-bélest megettek valami falusi lakodalmon, következetesen mindig ezt a hangzatos címet adta:

— *Ez mán döfi!*

Hát erre a Friedrich István-féle szónoklási módra, erre a jassz-Demosthenesre mi sem tudunk mást mondani, mint hogy *ez mán aztán döfi.* Döfi, mint az öt akó pálinkás falusi lakodalom. Mert hála a jó Istennek — akár hogy féltünk is — a Tarjagos Illések fajtája nem halt ki, bőven és sokszorosan pótolja ez a derék *Friedrich* István, aki ha mind öntudatosan, előre megfontoltan, tükörbe betanultan csinálja azt a sok mókát, ahogy a népgyűlésen tótágast áll, bizony akkor a legnagyobb színészzseni ebben az országban. De ha öntudatlanul dől belőle ez a sok „e mán döfi", akkor... No, nem, erről aztán álmodni sem lehet. Ilyen gyermeteg kedélyek ma már nem születnek. Tarjagos Illés urunk-bátyánk késői unokái is régen elporladtak már.

*

Azért van egy és más, amit nem értünk egészen. Példának okáért, hogy mi van azokkal a hidakkal? Hát csak nem baj, ha a kormány hidakat akar építeni? Vagy netán a Lánchíd óta általában nem szenvedheti Friedrich István a hidakat és kiadja a jelszót:

— *Nem akarok több hidat látni!*

*

Az is bizonyos, hogy *Friedrich* István igen szigorú kritikus. Megmondja ő a magáét a kormánynak, a fővárosnak, Szent Péternek, mindenkinek, még önmagának is. Vasárnap például ezt mondta:

— Elég volt a kóklerekből, elég volt a keresztény jelszavakkal való játékból, elég a kereszténység maszkjában önmaguknak tetszelgők álarcosbáljaiból.

Jó, jó, hát fejezzük be azt az álarcosbált, de azért nem muszáj azt a szegény *Friedrich* Istvánt úgy meghurcolni a választók előtt. No, persze, hogy a zsidók röhögjenek!

*

Mert *Friedrich* nagyon igazságos és jó ember. Ő ringatta — mondja — a ma kormányon levők bölcsőjét, de azért le akar számolni velük, el akarja őket seperni.

Kötve hisszük, hogy *Bethlen* István pont *Friedrich* urat választotta volna száraz-dajkájának, de ha el akarja seperni, ám próbálja meg.

*

Legalább azonban már csak azt tisztáznák, hogy hatalomra törnek-e vagy sem.

Rassay szószerint azt mondta vasárnap, hogy *a mai ellenzék nem tör hatalomra.*

Friedrich meg kijelentette:

— Soha nem árultam zsákban macskát, nem csináltam titkot belőle és most is megmondom nyiltan: *én a hatalomra török.*

A *Fábián* tör, a *Pakots* nem tör, a *Gál* Jenő tör, a *Bródy* nem tör, az *Erdős* Dezső tör, a *Pünkösti* Andor az nem tör. Végre tisztázhatnák a dolgot maguk között. Nekünk különben kicsit gyanus a dolog, hogy az is tör, aki azt mondja, hogy ő nem tör. Gyanus, mert közöttük van az a *Friedrich* István is, aki mikor egyszer véletlenül hatalomra került, a világtörténelemben még nem látott makacssággal ragaszkodott hozzá, mondván:

— Engem innen hat ökörrel sem lehet eltávolítani.

Pedig lehetett. Lehetett olyan módon, hogy oda többé soha életében vissza nem kerülhet.

*

Egészen bizonyos, hogy *Láng* Lajos is a „törők" között van, szerényen be is vallja, hogy ha ő nem lenne „a polgárság a szélsőségek martalékévé lenne".

Az egész vasárnapi tallózásban ez az egyetlen mondat különben, amivel érdemes lenne egy kicsit komolyabban foglalkozni. Nem is kell nagyon bőven, csak nagyon komolyan. Nagyon komolyan kell egyszer már az urakkal közölni, hogy *igenis az a demagógia, amit az urak folytatnak Friedrich Istvánnal az élükön, az egyenes út arra, hogy „a polgárság a szélsőségek martalékává legyen".*

*

Ez a demagógia tudniillik úgy fertőz, hogy már a kedves és szelíd *Bródy* Ernőt is magával ragadja. Ő jelentette ki ugyanis vasárnap, hogy „csak a két fürdőüzemére félmilliót fizet ki a város". Azt nem mondta, hogy tavaly mennyit keresett rajta, csak azt, hogy az idén mennyit fizetett rá. De elmondhatta volna ezzel az erővel azt is, hogy a Jóisten is demokrata lett az újabb időben, mert az idén csúffá tette a fürdő szezónt.

Ej, ej, nem illik az ilyesmi *Bródy* Ernőhöz.

*

Csak még *Fábián* Bélát idézzük a vasárnapi bokrétában:

— Nincs szükség itt javasasszonyokra, gyógyteákra!

(Élénk helyeslés és zajos taps *a középen.)*

Megalakul a budapesti oktató szövetség

A tanárság és a tanítóság megmozdulásának eredménye

Scheuer Róbert törvényhatósági tanácstag kezdeményezésére és elnöklete alatt pénteken, e hó 17-én, a *Lipótvárosi Polgári Kaszinó* helyiségeiben nagyjelentőségű szervezkedés alapjait fektették le a székesfővárosban működő állami, székesfővárosi és egyéb alkalmazású tanítók és tanárok. Zsúfolásig megteltek a kaszinó termei az összes iskolafajok képviselőivel. A kaszinó elnöksége részéről az elnökön kívül megjelentek: *Kronpaszky* Miksa tanker. kir. főigazgató és *Héjj* Imre képviselő társelnökök és *Tárkányi* Jenő igazgató. Az *Egyességes Polgári Párt* vezetősége részéről jelen voltak: *Kozma* Jenő, *Bódy* Tivadar, *Dési* Géza, *Gaár* Vilmos, *Glücksthal* Samu és *Usetty* Béla.

Az ülést *Scheuer* Róbert, törvényhatósági tanácstag, a Kaszinó népszerű elnöke nyitotta meg és hangoztatta, hogy

az oktatói rend helyzetének javítása érdekében megindult szervezkedés

ezzel a gyűléssel a nyilvánosság elé lép. Utána *Tárkányi* Jenő dr. főreáliskolai tanár, a kaszinó igazgatója, fejtette ki néhány szóban a szervezkedés célját és ismertette az előmunkálatokat. *Fényes* László keresk. isk. igazgató felszólalása után, aki a megjelentekhez intézett szavaiban kiemelte a szervezkedés nagy horderejét és fontosságát, — kérte az előterjesztendő sérelmek és kívánságok tárgyalása alkalmával az egyéni sérelmek mellőzését és hangoztatta az általános érdekek szemelőtt tartásának szükségességét, *Hlavathy* Imre reálgimnáziumi tanár, az *Országos Középiskolai Tanáregyesület* igazgatóságának tagja, tartotta meg az előkészítő bizottság felkérése alapján előadását. Kifejtette, hogy a szoros értelemben vett oktatói rendi szervezkedésen túlmenő

öntudatos polgári társadalmi szervezkedés

alapjait rakja le a mai ülés. Ismertette úgy az állami, mint a székesfővárosi tanerőknek *alacsony fizetéseit,* melyek *nincsenek a létminimumra felépítve* és mélyen alatta állanak egyéb szolgálati ágazatok fizetéseinek. Hangoztatta, hogy a *lakáspénzek* mélyen a *lakbérek alatt* maradnak, ismertette az előmeneteli nehézségeket, a *tanerőkkel, főleg a nőkkel szemben* egyes vezetők részéről többször tanusított *megalázó bánásmódot,* a társadalmi hátratételt, címek, rangok elmaradását, a *szolgálati idő és az óraszám felemelésének kérdését,* szóval mindazokat a megdöbbentő méltánytalanságokat, melyek az oktatói rendet végletekig elkeserítik és

felkérte a megjelent törvényhozókat, hogy karolják fel ennek az önhibáján kívül elnyomott társadalmi rétegnek érdekeit, a magyar nemzet, a magyar jövő szempontjából.

A jelenlévő előkelőségek látható megdöbbenéssel értesültek az oktatói rendnek ilyen mértékű hivatalos aláértékeltségéről.

Gaár Vilmos felsőházi tag felszólalásában a *legteljesebb támogatást helyezte kilátásba* és kiemelte, hogy még a szolgálati idő felemelése sem sujthatja az oktatókat, akiket sem címek, sem rangok nem kárpótolhatnak egészen különleges jellegű munkásságuk dacára. Őket jobban megterhelni nagy méltánytalanság volna.

Dési Géza országgyűlési képviselő a nemzet szégyenének minősítette az oktatói rend helyzetét s nem a közhangulat, hanem az *igazság érdekében* kívánta ennek a magyar jövőt biztosító közületnek helyzetjavítását, *a legmesszebbmenő támogatását* helyezvén kilátásba.

Bódy Tivadar, Budapest székesfőváros ny. polgármestere hangoztatta, hogy reá, mint *a közoktatásügyi bizottság elnökére* a jelen szervezkedés bizton *számíthat,* s hogy az itt elhangzott adatok alapján fogja az igazság nevében a protekcionalizmus elleni harcában a kívánalmakat felkarolni.

Héjj Imre országgyűlési képviselő *odaadó melegséggel ígérte meg támogatását. Megdöbbent azon, hogy a tanerők gyakran nem részesülnek vezetőik részéről az úri embert és úri nőt megillető bánásmódban,* adatokat kért, *kijelentvén, hogy az ilyen vezetők ellen a legsürgősebb és semmiféle kíméletet nem ismerő eljárást kell lefolytatni.*

Usetly Béla országgyűlési képviselő szintén a nemzeti jövő szempontjából mérlegelte az oktatói rend problémáit, teljes támogatásáról biztosítván az értekezletet.

Krompaszky Miksa tankerületi kir. főigazgató, a *kaszinó társelnöke,* meleg szavakban köszönte meg az értekezlet folyamán több ízben zajosan ünnepelt *Scheuer* Róbert elnöknek a szíves vendéglátását. Hangsúlyozta azt a *nagy politikai súlyt,* melyet az *oktatói rend* önmagában véve és a gyermekeik révén általa irányított *szülőkkel egyetemben jelent* és mesteri szavakban fejtette ki az *egyetemes iskolafenntartókra való tekintet nélkül megszervezett budapesti oktató szövetség* megalakításának szükségességét.

Az értekezlet az indítványt a szónok lelkes ünneplése mellett *egyhangúan* magáévá tette.

Scheuer Róbert elnök elhalt tanárai emlékének szentelt szeretetteljes zárószavaival ért véget a lelkes és horderejét tekintve, kétségtelenül *kimagasló jelentőségű értekezlet.*

Közúti gőz- és motorhengerlést vállal WOLFF ERNŐ
Sürgönycím: WOLFFERŐ
Tel.: Lágymányos 13-82 Budapest-Kelenföld, Budaörsi-út 101

DONA DÖME ÉS TÁRSA
PAPIR ÉS IRÓSZEREK GYÁRI RAKTÁRA
a „PAPIRMALOM"-hoz
Tel.: Aut. 877-15
Alapítva 1790-ben Budapest, IV., Aranykéz ucca 6

TÖRÖK ÉS JUHÁSZ
FESTŐIPARI VÁLLALAT
BUDAPEST, VI. Petneházy-u 44
Elvállalunk mindennemű szobafestő, épület-, butormázoló és fényező munkát
Telefón: A. 907-03.

Alapítási év: 1868. Telefón: Zugló 69—07.
CRISTOFOLI VINCE
KÖPADLÓ FAYENCE FALBURKOLAT
BUDAPEST, VII., GIZELLA ÚT 31

MESSINGER REZSŐ
ÉPÍTŐMESTER
Budapest, VII., Cizella út 49
TELEFÓN: Zugló 66-84

HORTOBÁGYI JUHTÚRÓ
Mindenütt kapható! Termelt: Orsz. Magy.
TEJSZÖVETKEZETI KÖZPONT

WIHART FERENC
• ÉPITÉSZ ÉPITŐMESTER •
BUDAPEST, VII., COLUMBUS UCCA 33. sz.
TELEFON: JÓZSEF 360-97

STRAUB U. FESTÉK-ÜZLETE
BUDAPEST, IV. KER., PETŐFI-TÉR 1.
(Régi Piarista-épület.)
ALAKULT 1854-BEN TELEFÓN AUT.: 884-26

Fal- és padlóburkoló vállalat
KOCH ÉS SZILÁGYI
Budapest, VI., Eötvös ucca 37. szám
Telefónok: Aut. 290—78 és 296—51.

SCHEIBER MIKLÓS OKLEVELES GÉPÉSZMÉRNÖK
Központi fűtés, vízvezeték és egészségügyi berendezések
Budapest, VII., Vörösmarty ucca 19. Telefón: József 415-98.

OZALID — FÉNY- ÉS ALUMÍNIUM-MÁSOLATOK —
Költségvetések, műszaki tervek, térképek rajzolását és sokszorosítását több színben is vállalja.
MANGLITZ FERENC BUDAPEST,
VIII., JÓZSEF UCCA 12. • TELEFON: J. 431-47.

Svájci, hollandi, amerikai hosszúlejáratú kölcsönajánlatok állanak a székesfőváros rendelkezésére

Valamennyi jelentkezővel fel kell venni a tárgyalásokat — Kozma Jenő a költségvetési vitáról, a Községi Kenyérgyár hivatásáról és a Vásárpénztár veszteséges mérlegéről

Elkészült a főváros új költségvetése, amely közel 5 százalékos redukciót hoz ki a tavalyival szemben. A *legszigorúbb takarékosság* vonul végig az egész költségvetésen és most ezt a takarékosságot éppen *azon az oldalon nehézményezik, ahol éveken keresztül követelődztek a drákói szigorúságu takarékosság érvényesítésével.* Az *Egységes Községi Polgári Párt* vezetői tudatában vannak annak a ténynek, hogy a költségvetési vitában felvonuló ellenzéki szónokok *kortesbeszédeket fognak tartani* és hangulatkeltő beállítással fogják kifogásolni különböző tételeknek a csökkentését vagy egyes beruházási tervek mellőzését. A párt vezetői teljes erővel vesznek részt a költségvetési vitában és mindenütt fel fogjuk sorakoztatni ellenérveiket.

Kozma Jenő dr.,

az *Egységes Községi Polgári Párt* elnöke ebben az ügyben a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Holnap, csütörtökön, kezdjük meg a költségvetés tárgyalását a törvényhatósági tanácsban. Nekem az a véleményem, hogy *ne legyen általános vita*, hanem azonnal a részletes tárgyalásra térjünk át.

A vitában arra fogunk törekedni, hogy minden jogosult szociális igény kielégítést nyerjen,

természetesen a lehetőség határain belül. *Uj adók beállításáról, vagy a meglévő adónemek kulcsának a felemeléséről szó sem lehet* és így a legbehatóbb költségvetési vita sem eredményezhet mást, mint itt-ott valamelyes foltozgatást. Egyes tételek ide-oda tologatásáról lehet csak szó.

Érdeklődtünk *Reményi-Schneller* Lajos vezérigazgató londoni kölcsöntárgyalásainak az eredménye iránt, minthogy ebben az ügyben a legkülönbözőbb hírek terjedtek el. *Kozma* Jenő ezeket mondja:

— A *Községi Takarékpénztár* vezérigazgatója jó hírekkel jött haza. *Azt a célt, amiért tulajdonképpen Londonba utazott, sikerült elérnie.* Ami a fővárosi nagy beruházókölcsön felvételét illeti, ennek a lehetősége a világpiaci viszonylatok alakulásától függ.

Kedvező jelnek lehet tekinteni, hogy igen sok kölcsönajánlat fekszik a főváros pénzügyi ügyosztályában, így tehát van módunk válogatni, ha valóban arra kerül a sor, hogy ezt a nagy fővárosi beruházó kölcsönt felvegyük.

Svájci, hollandiai, amerikai pénz kínálkozik. Nekem az a véleményem, hogy egyik ajánlatot sem kell mereven elutasítani, hanem *valamennyi jelentkezővel fel kell venni a tárgyalások fonalát* még akkor is, ha az ajánlat nem mutatkozik kedvezőnek. A tárgyalások során azután változtatni lehet az ajánlatok feltételein, sőt remélni lehet egy olyan megállapodásnak az előkészítését is, amely *kedvező feltételek biztosítása mellett aggodalom nélkül aláírható.*

Szóvátesszük a beszélgetés során a *Vásárpénztár* mérlegében mutatkozó nagy deficitet. *Kozma* Jenő ezeket mondja:

— Az új rezsimnek nincsenek veszteségei, az a deficit, ami a mérlegben most jelentkezik, *a régi vezetőséget terheli.*

Az új vezetőség arra a helyes álláspontra helyezkedett, hogy a multat likvidálni kell.

Érthető, ha az új rezsim a mult hibáit nem hajlandó a maga számlájára írni és ezért most egyszerre egyösszegben állította be a veszteségeket.

Kozma Jenő végül *a kenyérárak alakulását* tette szóvá. Teljesen igazolva van *Kozma* Jenő álláspontja, amit legutóbbi beszédében hangoztatott a búzaárak és a kenyérárak közötti összefüggésről. 1928-ban 30 pengő volt a búza, most 15 pengős búzaár mellett is ugyanannyiba kerül a kenyér, mint két évvel ezelőtt:

— Remélem, — mondotta *Kozma* Jenő, — hogy *az illetékes hatóságok ebből a tényből levonják a tanulságot és megfelelő intézkedéseket tesznek a kenyérárak leszorítása érdekében.* Vonatkozik ez a reményem elsősorban a *Községi Kenyérgyárra*, amelyet — és ezt nem habozom a leghatározottabban kijelenteni, —

meg kell szüntetni,

ha nem tesz eleget kötelezettségeinek.

A kenyérgyárnak az a kötelessége, hogy leszorítsa az árnivót.

Kötelessége ez a mai időkben azért is, mert hiszen *a búzaár katasztrofális esése módot nyujtana arra, hogy a Községi Kenyérgyár a maga hivatását fokozottabb mértékben teljesítse.* Ha most nem teljesíti, akkor nincs létjogosultsága.

Becsey Antal sürgős interpellációban követeli a szociális gondoskodás központi megszervezését

Meg kell akadályozni, hogy mások rovására egyesek tervszerüen visszaélhessenek a támogatások kihasználásával

Becsey Antal interpellációt jegyzett be a főváros karitatív tevékenységének a megszervezése iránt. Ezt az interpellációt a legközelebbi közgyűlésen óhajtja előterjeszteni.

Becsey Antal

interpellációjának indokait a következőkben ismertette a *Fővárosi Hirlap* munkatársa előtt:

— A főváros jelentős összegeket költ karitatív úton arra a célra, hogy a *szellemi és fizikai foglalkozású munkanélküliek nyomorán enyhítsen.* Legutóbb a szellemi foglalkozású munkanélküliek megsegítésére szavaztunk meg jelentős tételeket a közgyűlésen, ezt megelőzően pedig az ingyen-ebédeltetési akció céljaira adtunk ugyancsak súlyos összegeket.

A téli idők gondjai előrevetik árnyékukat, a főváros vezetőinek tehát foglalkozniok kell a karitatív munka megszervezésével.

A Bárczy-éra alatt *közgyám-szervezet* alakult, amely harmonikusan kapcsolta össze a hivatalos szociálpolitikai tevékenységet a társadalom különböző jótékonyczélú, humanitárius akcióval. Annak idején központosítva volt a szegénygondozás ügye és a központosítás mellett megfelelő decentralizációt is végrehajtottak, amennyiben *nemcsak kerületenként, hanem körzetenként is meg volt szervezve a szegénynyilvántartás és szegénygondozás.* Most a karitatív munka megszervezésének két irányban van indokoltsága.

Minél súlyosabbá válik a helyzet, annál nagyobbak lesznek azok a visszaélések, amiket a jelentkezők követhetnek el.

Pontos nyilvántartásra van tehát szükség mindenekelőtt, hogy az ilyen szociális tevékenységek kinövéseit éppen a megsegítésre rászorulók érdekében lenyeshessük és megakadályozhassuk, hogy *egyesek sportot üzzenek a minél több oldalról való támogattatásból.* A másik feladat volna az elöljáróságok ilyen irányú működésének összhangba hozása. Egyes elöljáróságok ugyanis autonóm módon intézik ezt a karitatív tevékenységet és amíg az *egyik kitűnően van megszervezve, addig a másik gyengén működik.* A társadalom szíve megmozdult. A *Kormányzóné Őfőméltóságának* a felhívására hatalmas adományok folynak be, a karitatív munka megszervezésére tehát feltétlenül szükség van.

Becsey Antal ezt az interpellációt az *Egységes Községi Polgári Párt* nevében *Sipőcz* Jenő polgármesterhez intézi, aki az interpellációra azonnal válaszolni fog.

Fővárosi Hirlap
Az Egységes Községi Polgári Párt hivatalos lapja.
*
Előfizetési árak:
fél évre . . . . . 12 pengő,
egész évre . . . . . 24 pengő.

Gyárak, raktárak, garageok, kórházak, középületek részére
préselt acélajtók
préselt acélkapuk
tetszetős-tartós-tűz- és betörés biztos.
haas és Somogyi

Rietschel és Henneberg
Részvénytársaság
Budapest, VIII., Práter ucca 12. szám.
Telefon: József 525—18.
Központi fűtések, vízvezetéki és csatornázási berendezések

Összerakható könyvszekrények
rekeszenként minden irányban nagyobbíthatók és pótolhatók.
PRAKTIKUS ÉS OLCSÓ
Lingel Károly és Fiai
Első Magyar Faáru- és Butorgyár.
Budapest, VII. ker., Rózsa ucca 4—6. szám
Kérjük 120 szobából álló állandó kiállításunk megtekintését.

Férfi-, női, autó-, motor-, sport-, gyermek-
Fővárosi tisztviselőknek engedmény. — Külön mértékosztály.
bőrkabátok és szőrmeskabátok
Kiss Gyula
bőrruházati üzlete
BUDAPEST, IV.,
Kammermayer Károly ucca 1
Telefon: Automata 895—82.

Bründl János udvari szállító Egészségügyi műszaki berendezések gyára
Budapest, VII., Péterffy Sándor ucca 34. szám
Központi fűtés. — Melegvíz készülék. — Vízvezeték. — Csatornázási- és gázberendezések. — Berendez városoknak vízművekat, csatornázásokat és derítőtelepeket. — TELEFON: József 515—19.

HEISLER JÓZSEF
asztalos üzlet, faáru- és bútorgyár
SZÉKGYÁRA
Budapest, VII, Thököly út 171
TELEFÓN
Különleges, törv. véd. irodai és munkaszékek. Székek minden célra. Képes árjegyzék, ajánlat díjtalan!

JUSTUS SÁNDOR ÉS FIA
Gördülő faredőnyök, acéllemezredőnyök, boltponyvák, vászon-, szövött- és faredőnyök gyára
Budapest, VI. ker. Vörösmarty ucca 24/B.
Alapíttatott 1886-ban. Telefón-interurban: Automata 223—06.

Bauer Dénes utóda, Telefón: Aut. 539—59
HOFFMANN DÉNES okl. mérnök
bádogos, gáz, vízvezeték, csatornázási, központi fűtési vállalkozó
II., Szász Károly ucca 5.

MARGALIT ANDOR ÉS ÖDÖN
MÉRNÖK-ÉPÍTŐMESTER, VÁLLALKOZÓK
BUDAPEST, I., KELENHEGYI ÚT 11—13
TELEFÓNSZÁMOK: LÁ 15—14 ÉS 12—8

Elkészült a főváros szakvéleménye a kartelltörvényjavaslatról

Nemzetközi egyezményt javasol a kartellek megrendszabályozására

Néhány héttel ezelőtt részletesen ismertette a *Fővárosi Hirlap* a rövidesen letárgyalásra kerülő kartelltörvénytervezetet, amelyet az igazságügyminiszter megküldött a főváros törvényhatóságához, ahogy alkotmányos joga szerint megtehesse a készülő javaslathoz a maga észrevételeit és javaslatait. A főváros törvényhatóságának észrevételeire és véleményadására annál is inkább nagy súlyt helyez a kormányzat, mert *Budapest székesfőváros a maga hatalmas intézményeivel, üzemeivel, nagy szükségleteivel úgyszólván állandóan harcban áll egyes kartellek túlkapásaival* és az egész országból a főváros közönsége az a réteg, amely leginkább érzi a kartellek szabályozásának sürgős szükségességét.

A *Fővárosi Hirlap* tudósítója *illetékes helyen* informálódott

a székesfővárosnál kialakult állásfoglalásról,

amelyet feliratba foglalva rövidesen az igazságügyminiszterhez terjesztenek fel.

A főváros mindenekelőtt rámutat arra a körülményre, hogy intézőkörei számtalanszor foglalkoztak a kartellekkel s a *különböző bizottságokban elhangzott felszólalások nagyrészt a kartellek jogosulatlan működését tették szóvá.* A székesfőváros, mint az ország egyik legnagyobb fogyasztója, igen sokszor

közvetlenül tapasztalja a kartelleknek a közre nézve hátrányos működését és kénytelen megállapítani, hogy azok ellen teljesen tehetetlen,

mert beszerzéseinél, munkakiadásainál a kartellek által erőszakos módon diktált árakat kell elfogadni. Ez természetesen maga után vonta a székesfőváros intézőköreinek kartellellenes magatartását és úgy a törvényhatósági, közgazdasági, mint a közigazgatási bizottságokban számtalanszor kérték a valamilyen módon történő szabályozást. E felszólalások megállapították, hogy

a kartellek szervezettségével szemben a fogyasztók tömege teljesen szervezetlenül áll

és kénytelen a sokszor túlmagasan megállapított kartellárakhoz alkalmazkodni. Miután a fogyasztók tömegeit a kartellek ellen tömöríteni lehetetlen, nem marad más hátra, mint *a kartellek működésének közhatóságilag történő szabályozását kérni.*

— Szükségesnek tartjuk azonban leszögezni és hangsúlyozni, hogy a főváros állásfoglalása nem tekinthető kimondottan kartellellenesnek. A kartellek létjogosultságát, gazdasági jelentőségét bizonyos körülmények között mindenkinek el kell ismerni, de

a kartellek kinövései ellen, gazdasági téren érvényesülő erőszakoskodásai ellen a fogyasztókat mégis meg kell védeni.

A leküldött törvényjavaslat-tervezet is ezt célozza s ezért *a székesfőváros annak megalkotását örömmel üdvözli.* Kívánatos lenne, hogy a törvényjavaslat mielőbb törvényerőre emelkedjen és így rövid időn belül megállapítható legyen, vajjon törvényhozási úton közhatósági beavatkozással a kartelleknek általános közgazdasági szempontból károsnak mondható működése megakadályoztassék.

A főváros feliratában külön felhívja a kormány figyelmét *a nemzetközi kartellekre* és arra, hogy ezeket csak *nemzetközi egyezmény* útján lehet eredményesen szabályozni. A kartellek igen tekintélyes része, különösen a fontosabb nemzetközi alakulások, amelyek ellen egyes országok elszigetelten, kevés eredménnyel érvényesíthetik az eddigi rendszabályokat. A nemzetközi kartellek elbírálásánál a nemzeti termelés védelme is nagy szerepet játszik és kétségkívül ez is az oka annak, hogy *ilyen kartellalakulatok ellen külföldön már érvényben lévő törvényes intézkedések sem jártak kellő eredménnyel.* Ily kartellek ellen tehát

feltétlenül nemzetközi megállapodásokat kellene létesíteni,

mert a nemzetközi, egész világrészekre kiterjedő kartellek kinövései ellen csakis nemzetközi jogalkotással lehet védekezni. *Magyarországon pl közel 250 kartellről van tudomásunk s ebből 24, úgyszólván a legnagyobb hatalmasabb szervezet, nemzetközi.* A székesfőváros szakértői a törvénytervezetet általában *kielégítőnek* tartják és észrevételeikben csak kisebb módosításokat kívánnak. Így feltétlenül szükségesnek tartják

a kartellbíróság megalakítását

mint büntető-hatóságot és azt, hogy a kartellbíróságoknál őrzött okiratokba a kereskedelmi minisztertől külön meghatalmazott tisztviselőkön kívül a kartellügyi országos bizottságba a fogyasztóközönség érdekeinek képviseletére kinevezett két tag is betekintést nyerhessen. A bizottságba szükségesnek tartják *a fővárosnak két delegátussal való meghívását,* mert a székesfőváros az állam után a legnagyobb fogyasztó, méltányos tehát, hogy e nagy erkölcsi testület is megfelelő képviseletet kaphasson a rá nézve nagy anyagi erejű kérdéseket tárgyaló bizottságban. Kívánatosnak tartja a főváros, hogy a törvénytervezetnek a jó erkölcsökbe és kitételekbe ütköző gesztiókra vonatkozó paragrafusainál közelebbről meghatároztassék, hogy egyes kartellek milyen kirívó magatartásaira vonatkoznak ezek a rendelkezések. Fontosnak tartaná a főváros, hogy a *kartellek elleni közérdekű eljárás megindítását a kereskedelmi minisztertől az országos kartellügyi bizottság bármely tagja is kérhesse,* különösen a fogyasztóközönség érdekeit képviselő tagok, úgyszintén a kereskedők, továbbá olyan ipart űzők is, akik nyersanyagszükségletüket, félgyártmányukat, vagy ipari tevékenységükhöz szükséges egyéb termékeket a kartellekben álló vállalkozóktól kénytelenek beszerezni és akiknek gazdasági érvénysülését veszélyezteti a kartellek működése vagy fennállása. Éppen ezért a miniszteri intervenció nemcsak abban az esetben történhessék meg, mint ahogy a tervezet mondja: „ha a gazdasági megsemmisülés veszélye forog fenn, hanem *a kartellek enyhébb, de szintén igen veszélyes ténykedése esetében is,* különösen, ha a gazdasági erők szabad érvényesülését próbálják gátolni, így pl: bojkott esetén. Általában

szükségesnek tartja a főváros a kartellek elleni eljárások határidőhöz kötését, a gyors intézkedést.

Ami a nemzetközi kartelleket illeti, kétségtelen, hogy ezek ellen az egyes államok elszigetelten hiába küzdenek, tehát ezek ellen védekezésül feltétlenül nemzetközi megállapodásokat kell létesíteni. A kartellek fejlődése erre mutat, mert *a nemzetközi, sőt egész világrészekre kiterjedő kartellek kinövései ellen csakis nemzetközi jogalkotásokkal lehet védekezni.* Ha tehát az egyes államok kormányai a kartellek szabályozására komolyan törekszenek, úgy

feltétlenül keresni kell a nemzetközi jog által elismert, minden államban lehetőleg egyformán alkalmazott rendszabályok megalkotási lehetőségét.

A székesfővárosi felirat a legközelebbi napokban elkészül és felmegy a minisztériumba, mely alkalommal a székesfőváros azt is kéri a kormánytól, hogy *annak idején küldje le hozzászólás céljából a törvény végrehajtási utasítását is.*

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros vízművei a fővárosi általános és részletes építési feltételekre való utalással nyilvános versenytárgyalást hirdet, az I. ker., Istenhegyi út 9884/3. hrsz. telken lévő medencénél, az I. ker., 2668/3. hrsz. telken lévő úgynevezett Sashegyi medencénél, valamint a III. ker., Józsefhegyi ucca 6042/76 hrsz. telken lévő medencénél építendő egy-egy őrház **föld, kőműves, ács, tetőfedő, bádogos, asztalos, lakatos, mázoló, üveges** és egyéb **munkálataira.**

A kiírási művelet nyomtatványai, úgymint az általános építési feltételek, ajánlati költségvetések, az ajánlati szöveg mintája, az ajánlattevő által végzett hasonló munkák feltüntetésére szolgáló ürlap, ezenkívül az építmények tervrajzai 1930. évi október hó 20. napjával kezdődően a Székesfőváros Vízművei üzemvezetőségének hivatalos helyiségében (IV., Egyetem ucca 2. sz. II. em. 24.) kaphatók hétköznapokon 11 és 13 óra között.

Ugyanitt a szükséges felvilágosítást is megadják.

Pályázni mind a három építményre külön-külön kell. Budapest Székesfőváros Vízműveinek üzemvezetősége azonban fenntartja magának azt a jogot, hogy a beérkezett ajánlatokra való tekintet nélkül szabadon választhasson, illetőleg tetszése szerint egyik ajánlatot se fogadja el és új versenytárgyalást tartson anélkül, hogy az ajánlattevők emiatt a székesfőváros Vízművei ellen kártérítést vagy bárminemű igényt támaszthatnának.

Bánatpénzül 250.000 pengőig az ajánlati összeg 2 százaléka, a 250.000 pengőn felüli ajánlati összeg után annak 1 százaléka teendő le a Vízművek üzemvezetőségének pénztáránál (IV. ker., Reáltanoda ucca 1—3. sz. I. em. 15.)

Az ajánlatokat 1930. évi október hó 29. napján délelőtt 11 óráig kell a Vízművek üzemvezetőségének titkári hivatalában (IV., ker., Egyetem ucca 2. sz., II. em. 23.) lepecsételt borítékban beadni.

A beérkezett ajánlatok 1930. évi október hó 29-én déli 12 órakor lesznek a Székesfőváros Vízművének fentjelzett hivatalos helyiségében nyilvánosan felbontva.

Budapest, 1930. évi október hó 17.

Budapest Székesfőváros Vízművei.

Talajnedves épületek kiszárítása szabadalmazott falfűrésszel
Talajnedves kő- és téglafalazatok szigetelése és kiszárítása, talajvíz-szigetelés, házigomba kiirtása. *Költségvetések díjmentesen!*
PÉTER ERNŐ
V., Személynök ucca 18. VI. 2. Telefon: Aut. 161-12

ROYAL BENZINKUTAK
a legjobb üzemanyagot és a legjobb amerikai Readway-olajat szolgáltatják
PAJOR LÁSZLÓ
Tel.: Aut. 189-58 és 290-07 Budapest, V., Váci út 18

Köztisztviselők kedvező fizetési feltételek mellett kaphatnak nyugágyat, függőágyat, sátort és hátizsákot
TELEFON J. 415—07. ALAPITVA 1858-ban
HAUSCHILD ALBERT
Budapest, VII., Károly-körút 15. szám.
Szállít hivatalok részére irattöltőkevederi, por- és padlótörlőruhát.

Schulz TÜZELÉSTECHNIKAI ÉS ÉPITÉSI R.T.
GYÁRKÉMÉNYEK, KAZÁNBEFALAZÁSOK, IPARI KEMENCÉK, TÉGLA- ÉS MÉSZÉGETŐ KEMENCÉK
BUDAPEST
VII. ARÉNA-ÚT 80. TEL. JÓZSEF 329-04.

Zwillinger Gyula
ÉPÍTÉSZ
VII., CSENGERY U. 30
TELEFÓN: JÓZSEF 433—69.

BERKI DEZSŐ
BUDAPEST, VI., Szív ucca 60.
Festék és lakkereskedő Telefon: Automata 242—46.

„SANITF" CEMENTHABARCSTÖMÍTŐ
Gyártja: POSNANSKY ÉS STRELITZ
aszfalt-, fedéllemez- és kátrány-vegyitermék-gyár
Budapest, V., Lipót körút 27. Tel.: Aut. 228-29., Aut. 282-85

KOVÁCS OSZKÁR BÁDOGOS MESTER
ÉRCKOPORSÓ ÉS TEMETKEZÉSI CIKKEK KÉSZITŐJE
BUDAPEST, IX., TELEPI UCCA 14. SZÁM.
(A Ludovikával szemben.) TELEFON: J. 461—93

BULICSEK ÉS TÁRSA
KAZÁN-, TARTÁNY- ÉS VASSZERKEZETI GYÁR
Ujpest, Rózsa u. 14. Tel.: Aut. 952-39
Mindenféle szegecselt, hegesztett lemezmunkák és vasszerkezetek

Széchenyi Gyógyfürdő
a modern orvosi tudomány minden eszközével és a különböző gyógyeljárásokhoz szükséges felszerelésekkel ellátva.
A város minden pontjától könnyen megközelíthető.

BUDAPESTI HIRLAP
a legtartalmasabb magyar napilap
Hangja előkelő, hírszolgálata tökéletes

HAJNAL IMRE
okl. mérnök, építési vállalkozó
BUDAPEST, I., Attila körút 47. szám
Telefon: Automata 538—64.

Telekértékemelkedési adó törvényhozási bevezetésére tett előterjesztést a Közmunkatanács a kormánynak

A hídvám bevezetésének elhárítása miatt szükséges az adóból várható jövedelem — A telekspekulációt a betterment bevezetésével lehet csak ellensúlyozni

Amióta híre terjedt, hogy az új Dunahidak megépítésének a terve a napi aktualitások előterébe került, az érdekelt területen, ahol az ingatlanok értéke nyilvánvalóan megsokszorozódik, *hatalmas telekspekuláció indult meg.* Különösen nagyarányú telekvásárlásokba bocsátkozott *Rainer* Béla dr., több részvénytársaságnak az ügyésze, valamint a *Cyklop Építő Részvénytársaság is.* Mivel a Dunahidak megépítésének a költségei körül éppen most beható tanácskozások folynak a kereskedelmi minisztériumban és a főváros között, továbbá szó van arról, hogy a költségek egyrészét a főváros közönségével akarják megfizettetni, *esetleg a hídvámok bevezetésével,* önkéntelenül is felmerül az a kétségtelenül igazságos költségviselési terv, hogy

az új Dunahidak környékén elterülő telkeket értékemelkedési adóval kellene sujtani

és az így várható jövedelmet a hídépítési költségekre fordítani.

Becsey Antal,

az *Egységes Községi Polgári Párt* társelnöke, akit ebben az ügyben megkérdeztünk, a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— A Közmunkatanácsnál ismételten szóvátettem már a telekértékemelkedési adó bevezetésének a kérdését, sőt ennek a tervnek a megvalósítását már azóta meg is sürgettem éppen amiatt, hogy a hidak megépítésének a terve most már rövidesen megvalósul. *De felmerül a betterment bevezetésének a terve az Erzsébet sugárút megépítésével kapcsolatban is.* Ilyen értelemben *Rakovszky* Iván volt belügyminiszter, a Fővárosi Közmunkák Tanácsának az elnöke előterjesztést is tett a kormánynál.

A bettermentet csak törvényhozási úton lehet bevezetni és éppen ezért most már a kormánynál kell megsürgetnünk a Közmunkatanács előterjesztésének a honorálását és a betterment-törvényjavaslatnak a benyujtását.

Mindenütt a világon fontos adóztatási forrássá vált a telekértékemelkedés, ezt nálunk is be kell vezetni, már csak azért is, mert *a betterment a legigazságosabb adónem.*

— Ami a spekulációt illeti, ez ellen nem lehet kifogást emelni. A spekuláció mótorikus erő, aminek a közgazdasági életben nagy jelentősége van.

Becsey Antal közölte még a *Fővárosi Hirlap* munkatársával, hogy minden rendelkezésre álló eszközzel folytatják az akciót a betterment bevezetése érdekében, mert *a főváros közönségéről feltétlenül el kell hárítani azt a veszélyt, hogy az új Dunahidakon ismét vámszedésre kerülhessen a sor.* A bettermentből befolyó jövedelmet a Dunahidak építésére lehet fordítani és így el lehet hárítani a hídvám bevezetésének a veszedelmét.

Akció a házadómentesség kiterjesztése, a fázisrendszerű forgalmi adó, az OTI-kamatok csökkentése, az üzleti záróra liberális kezelése érdekében

Gaár Vilmos a közigazgatási bizottságban elhangzott indítványokról és felterjesztésekről

Sajnálattal kell megállapítani, hogy a választási korteshadjárat hangos zajában az ellenzéki pártok a politikai kérdések kiélezésére fektetik a fősúlyt. Népgyűléseken, agitációs körutakon, szervezeti üléseken *a felelőtlen bírálatok és a beválthatatlan ígéretek* harsonája hallatszik, holott a polgárság súlyos helyzetének enyhítésére irányuló komoly törekvések nem érvényesíthetők a népgyűlések dobogóiról. *Budapest közönségének érdekeit ott kell képviselni, ahol a sikeres eredménynek biztosítékai is vannak,* s ebből a szempontból van fokozott jelentősége annak az indítvány-sorozatnak, amelyik a *közigazgatási bizottság* legutóbbi ülésén hangzott el. *Gaár* Vilmos dr. olyan hiányosságok és jogos panaszok orvoslását követelte, amelyeket tovább halasztani már nem lehet s amelyeknek megoldását gyakorlati érzékkel kell keresztülvinni. Az ezirányú akció kezdeményezője

Gaár Vilmos dr.,

az *Egységes Községi Polgári Párt* társelnöke, a következő érdekes részleteket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Szükséges volt mindazokat az indítványokat az illetékes fórumok előtt felsorakoztatni, mert ezekben a nagyfontosságú és sürgős közérdekű kívánságokban csak úgy várható eredmény, ha *gyors intézkedések történnek.* Ezért indítványoztam mindenekelőtt, hogy a közigazgatási bíróság írjon fel a pénzügyminiszterhez az 1929. évi XIX. t. c.-ben biztosított, de

az 1931 november 1-én hatályát vesztő ideiglenes házadó-mentességnek további időre való kiterjesztése iránt,

egyszersmind, hogy eltérőleg az eddigi jogszabályoktól: *házlebontás esetén* az adómentesség az esetre is megadassék, ha a lebontott ház *háromszorosa* kerül beépítésre, ellentétben az eddigi négyszeres követelménnyel. Az *ilyen esetekben ne csak 10 évig legyen a teljes adómentesség, hanem hosszabb időre is.*

— Ehhez kapcsolódik az az indítványom is, hogy amikor a mai kor követelményeinek megfelelően lényegesen nagyobb költségekkel történik az átalakítás, a felhasznált tőke értékének arányában a 30 évig megadható adómentesség időtartamának meghatározása ne a pénzügyminisztériumtól függjön, hanem a főváros valamilyen százalékos kulcs segítségével olyképpen határozzon, hogy

minél nagyobb tőke fordíttatik az átalakításra, annál hosszabb legyen az adómentesség időtartama.

Szorosan összefügg az építkezési tevékenység föllendítésére alkalmas törekvésekkel az az indítványom is, hogy *a szállodáknak lakásokká való átalakítása esetén megfelelő adómentesség biztosíttassék,* amire azért van szükség, mert a szállodák mai nagyobb száma nincsen arányban az idegenforgalommal s így gyakran előfordul, hogy *a szállodákat lakásokká alakítják át.* Ezek a költséges munkálatok nem kapnak ellenértéket, mert hiszen az évi bérért kiadott lakások házbéradója tetemesen nagyobb, mint a szállodai szobák után megállapított házbéradó s így *nincsen ösztönzés arra, hogy az egyébként rosszul menő szálloda a modern igényeknek megfelelő lakóházzá alakíttassék át.* Ugyanis az eddigi törvényes intézkedésekben nincs olyan rendelkezés, amit az ilyen átalakításoknál a házadómentesség megadására alkalmazni lehetne, márpedig úgy az általános gazdasági érdek, mint a kincstári érdek azt követeli, hogy meglevő vagyonokat értékének megfelelően kihasználjunk. *Ha a kincstár időlegesen az adóról le is mond, a későbbi időkre biztos és állandó adótárgyat nyer.*

— A gazdasági viszonyok teszik elkerülhetetlenné, hogy a pénzügyminiszter úrtól kérjük

a forgalmi adónak fázisrendszer alapján való alkalmazását.

Addig is azonban az *átalányozást* minél szélesebb keretekben kell rendszeresíteni, hogy így *az adózó polgárság az ellenőrzéssel gyakran jelentkező zaklatástól megszabaduljon.* Meggyőződésem szerint sokat javítana, ha

a fényűzési adót korlátozná a pénzügyminisztérium

a törvényhozás útján, a valóságos fényűzési tárgyakra és mellőzné számos iparcikk fényűzési adóval való megterhelését. Indítványom arra is kiterjedt, hogy

az Országos Társadalombiztosító Intézet hátralékos követelései után felszámított 24 százalékos késedelmi kamatot legalább a felére csökkentsék le

és hogy a népjóléti miniszter az OTI igazgatóságának ezirányú javaslatát mielőbb egy rendelet formájában érvényesítse

— Sok visszásság mutatkozik *az üzletek zárórája* miatt indított kihágási ügyekben, mért is felkértem a polgármestert, hogy hívja fel az elöljárók figyelmét az üzleti záróráról szóló törvény ama rendelkezésére, ami kihágásnak csak azt az eljárást minősíti, ha az üzlettulajdonos a záróra ideje alatt üzletét zárva nem tartja és ha alkalmazottait ebben az időben foglalkoztatja.

Nem minősíti azonban a törvény kihágásnak az üzlettulajdonosnak azt a természetszerű eljárását, hogy a zárás előtt hozzá bejött üzletféllel a záróra ideje után, az egyébként bezárt üzletben megrendelések felvétele végett tárgyalást folytat.

Sajnálatos körülmény, hogy az elöljáróságok a tényeket nem törekszenek így megállapítani és nem hallgatják meg az üzlettulajdonosok védekezését, holott azt tárgyalás alá kell venni és ha az valónak is bizonyul: *a kihágást nem szabad megállapítani.* Általában arra kell törekedni, hogy *a gazdasági élet munkásainak fölösleges zaklatása, ügyeinek rideg kezelése ne forduljon elő.*

KOVÁCS A. ÖDÖN GÉPÉSZ MÉRNÖK
Budapest, VIII., Bezerédy ucca 8
Telefon: 382—93, 408—78.
Központi fűtés-, vízvezeték-, csatornalelszerelési vállalata.

WOLSKY SÁNDOR BÉLA
WOLSKY ALBERT FIA
gépüzemű kefe- és ecsetárugyár
BUDAPEST, VIII., MAGDOLNA UCCA 18. SZÁM.
TELEFÓN: JÓZSEF 824-88

MÜLLER REZSŐ asztalosárúgyár
Cégtulajdonos: Tomancsik György. Alapíttatott 1875-ben
A Tomancsik rendszerű magyar-német stb. szabadalmazott ellensúlynélküli tolóablak egyedüli gyártója. Arany és ezüstéremmel kitüntetve.
VII., RÓNA UCCA 31. Telefon: Z. 63—58

SCHMERGEL GÉZA
PARKETIVÁLLALATA
BUDAPEST, V. KER., ALKOTMÁNY UCCA 4
TELEFÓNSZ.: AUTOMATA 207—57 SZÁM.

KRE-PA
BIZTOSAN IRT
PATKÁNYT ÉS EGERET
Vegyészeti laboratórium rovarirtószerek előállítására
VAJDA ÉS RÓNA
BUDAPEST
Iroda: V., PANNONIA UCCA 21 ● Gyár: V., PANNONIA UCCA 31
TELEFÓN: 230—54

DELMÁR BÉLA
okl. mérnök, építőmester
Budapest, VI. Benczur u. 17
Telefon 263-40

FÉNYES VARIETÉ MŰSOR KERETÉBEN SZÍNREKERÜL TÁBORI FELLÉPTÉVEL A „RABBINUS"
NÉZZE MEG OKVETLEN A
KOMÉDIA ORFEUM
JÓKAI-TÉR 10. ANDRÁSSY ÚT MELLETT
októberi rekord műsorát
1—2—3 P HELYÁRAK UTALVÁNYOK ÉRVÉNYESEK. JEGYRENDELÉS TELEFÓN AUTOMATA 180—20

Párt és klub

— *A Tisztviselőtelepi Polgári Egység Társasköre* nagyszámú küldöttséggel tisztelgett *Ripka* Ferenc főpolgármesternél abból az alkalomból, hogy a társaskör díszelnökévé választotta. *Payr* Hugó elnök meleg szeretettel üdvözölte a főpolgármestert, biztosította a társaskör bizalmáról. Különös szükségét látja a ragaszkodás kifejezésének most a meginduló választási harc előestéjén. *Ripka* Ferenc főpolgármester közvetlen szavakkal köszönte meg a megtiszteltetést, melyet egy újabb kapocsnak tekint Budapest polgárságához. Kéri a polgárságot *az összetartásra, együttmunkálkodásra a szélsőséges elemekkel szemben.* A polgárság öntudatos állásfoglalása fogja eldönteni a küszöbön álló nagy küzdelmet Budapestért, melynek eredménye hosszú időre fogja megállapítani fővárosunk fejlődését, jólétét, szebb jövőjét.

— *A Józsefvárosi Kaszinó* társasvacsoráján *Molnár* Béla dr. ügyvezető elnök üdvözölte *Csécsi-Nagy* Miklós udvari tanácsost, *Leitner* Emil dr. kúriai bírót, *Ozorai* Frigyes dr. főigazgatót és a többi új tagot. *Moser* Ernő országgyűlési képviselő, a kaszinó elnöke a fővárosi választásokkal kapcsolatban óva int, hogy a polgárság felüljön tetszetős, a demokráciát hirdető, de önös célokat leplező jelszavaknak. *Csécsi-Nagy* Miklós dr., *Darvas* József igazgató, *Szücs* Ferenc dr. és *Bokor* Istvánné, *Fejérváry* Kálmánné és *Szádeczky* K. Boldizsárné felszólalása után kiegészítették a kaszinó hölgyválasztmányát.

— *Az Egységes Községi Polgári Párt tabáni szervezete* mult héten tartotta alakuló ülését a *Brandits-féle* vendéglőben. A párt programját a nagyszámban megjelent választók előtt *Szombathy* Kálmán és *Krivoss* Árpád dr. ismertették, kérve Tabán konzervatív budai polgárait arra, hogy a szertelen agitáció jelszavait és ígéreteit szállítsák le kellő értékükre. Majd megalakult a szervezőbizottság, melynek elnöke *Szombathy* Kálmán, titkára *Schack* Ferenc, jegyzője *Fischer* Vilmos, tagjai: *Abel* István, *Brandits* József, *Farkas* Béla, *Fábián* Jenő István, *Gulay* József, *Gütting* Rezső, *Győri* József, *Haber* Ilonka, *Jankovits* István, *Mihalik* Mihály, *Rezsnyák* József, *Schuch* Emil, *Szigyártó* János, *Weiner* György, *Weisz* István lettek. Elhatározta a szervező bizottság, hogy legközelebb megtartja az Egységes Polgári Párt alakuló gyülését, mely a tabáni polgárság nagyarányú demonstrációja lesz a polgári gondolat és a szélsőséges agitáció jelszó-politikája ellen.

— *Bárczy István zászlóbontása Óbudán.* Az *Egységes Községi Polgári Párt III. kerületi* szervezete *Bárczy* István ny. polgármester, v. igazságügyminiszter elnöklete alatt megnyitotta pártirodáját, Hajógyár ucca 2. szám aatt. A pártiroda egész nap rendelkezésére áll a választópolgároknak.

BIER ÉS WERSCHETZ
okl. mérnök és építőmesterek, építési vállalkozók
Budapest, IX., Vágóhid ucca 11. sz.
TELEFÓN: JÓZSEF 363—78, 259—50.

VARGA ANDOR
BUDAPEST, V. KER., JÓZSEF TÉR 9. SZ.
Magyarországi kender-, len- és jutagyárak eladási helye
TELEFÓN: *809-19 TELEFÓN: *809-19

MÜKŐHÖZ GRÁNITOT minden színben, aszfaltosoknak mészkőlisztet, valamint műkőmunkát legjobb kivitelben szállít
BUDAPESTI KŐGYÁR Hämmerle Adolf utóda
BUDAPEST, V., VISEGRÁDI U. 65. Tel.: 906-37

Bérháztelkek
a **Fő ucca, Ganz ucca** és **Királyhegy uccák** között fekvő régi
Ganz-gyári parcellázott
telektömbből, 76 négyszögöltől kezdve kaphatók.
Értekezés dr. Székely Márton ügyvédi irodájában, VII., Erzsébet körút 32, d. u. 4—6 között.
Telefón: J. 448—22 Telefón J. 448—22

SZÜTS JENŐ okl. mérnök, építőmester, építési vállalkozó.
Budapest, VIII., Szentkirály ucca 35
TELEFÓN: Józs. 429-436

— *Beszámoló gyülés a Juranics-telepen.* Az *Egységes Községi Polgári Párt* X., Juranics uccai telepe a Hungária Közművelődési Egyesület Hungária körúti helyiségében szombaton népes beszámoló gyülést tartott, melyen a telep és a környék polgársága igen nagyszámban jelent meg. A gyülésen *Szlávik* Mátyás nyug. evangélikus teológiai dékán elnökölt. A párt központja és a kőbányai szervezet részéről a nagygyűlésen *Sajó* János, *Halter* Károly, *Horváth* Károly törvényhatósági bizottsági tagok és *Payr* Hugó központi titkár jelentek meg. *Payr* Hugó megnyitó beszédében foglalkozott a telep régi kívánságaival és sérelmeivel, hangsúlyozta továbbá, hogy a *Községi Polgári Párt* mint eddig, a jövőben is minden lehetőt elkövet a bajok orvoslása és a telep mielőbbi fejlődése érdekében. Különösen szorgalmazza a párt az *utak kiépítését, a közvilágítás rendezését és a többi kirívó hiányok pótlását.* Utána *Halter* Károly számolt be az elmult törvényhatósági cikluson kifejtett munkásságáról és hangoztatta, hogy *Sajó* Jánossal együtt a törvényhatósági bizottságban minden erejüket latbavetették, hogy *a X. kerület a főváros életében biztosítsa magának azt a helyet és szerepet, ami ezt a nagy és fejlődésben lévő városrészt joggal megilleti. Sajó* János a kerületi szervezet elnöke lelkes beszédében hangoztatta, hogy *a polgároknak nem szabad magukat a szélsőségek karjaiba dobni,* hanem azon az úton kell megmaradniok, amely felekezeti és világnézeti különbségek nélkül igyekszik *békével* és *munkával* a fővárost a mai súlyos helyzetéből kisegíteni. *Horváth* Károly beszédében a szélsőséges pártok agitációját boncolgatta és rámutatott arra, hogy *ezek a pártok egymást licitálják túl a hangzatos ígéretekben* és a leghangosabbak talán éppen azok, akik már megmutatták, hogy mit tudnak produkálni, ha uralomra jutnak. Ezzel szemben az *Egységes Községi Polgári Párt* takarékoskodik ígéreteiben, de ha ígér, azt teljesíti is.

— *Ferencvárosi pártszervezkedés.* Zsúfolt termekben, zajos helyeslés közepette fejtette ki a héten háromízben *Usetty* Béla, a Ferencvárosi Egységes Párt elnöke és *Dósa* Ottó, a párt alelnöke az Egységes Községi Polgári Párt programját a közelgő törvényhatósági választások alkalmával. Hétfőn a *Kinizsi-pincében,* csütörtökön a párt Üllői út 115. szám alatti helyiségében és szombaton a *külső soroksári-úti Singer-féle vendéglőben* megtartott népgyűlések tanuskodnak a párt nagyarányú szervezési munkájának eredményéről és sikeréről. Mindazok, akik a párt munkájában résztvenni óhajtanak, vagy a párthoz csatlakozni kívánnak, felkéretnek, hogy ebbeli elhatározásukat a párt IX., Üllői út 115. szám alatti központjával közölni szíveskedjenek. (Telefón: József 399—31.)

— *Józsefvárosiak a tisztviselők fizetéscsökkentése ellen.* A *Bohn* József és botfai *Hüvös* Iván vezetése alatt álló Józsefvárosi Polgári Egység Pártja *Bohn* József elnöklete alatt nagygyűlést tartott, melyen botfai *Hüvös* Iván indítványára elhatározta, hogy a párt községi programjából kiemeli a program három fontos pontját és azoknak keresztülvitelét soron kívül minden erejével szorgalmazza. Elsősorban *állást foglal a köztisztviselők fizetésleszállítása ellen* ezzel szemben *kívánja a vasutasok és postások,* különösen *az altisztek státuszrendezését, a B. csoport megszüntetését,* az önhibájukon kívül eladósodottak szanálását. Végül mindent elkövetnek abban az irányban, hogy *az iparra és kereskedelemre káros fővárosi üzemek megszüntettessenek.* A nagyszámú egybegyült polgárság nagy lelkesedéssel vette tudomásul a párt elhatározását.

— *A Belvárosi Községi Polgári Párt,* a negyedik kerületnek ez a hatalmas szervezete most készítette el választási programját, amely felsorakoztatja a megoldásra váró legsúlyosabb problémákat. A párt követeli a polgári világrend biztosítását, a gazdasági válság megoldását, a közterhek csökkentését, új munkaalkalmak teremtését, a hadikölcsönök valorizálását, a közüzemek lebontását, Nagy-Budapest megvalósítását, az idegenforgalom fellendítését. A *Belvárosi Községi Polgári Párthoz* már eddig is számos új csatlakozás történt. — A *Belvárosi Községi Polgári Párt* október 21-én, kedden este nagyválasztmányi ülést tartott, amelynek során felszólalt *Szabó* Sándor dr. és *Erődi-Harrach* Tihamér országgyűlési képviselők, *Girardi* Tibor főv. bizottsági tag és *Kolonits* Károly, a cipész ipartestület elnöke, akik ismertették az általános politikai és gazdasági helyzetet, a várospolitikai feladatokat, az ipar és kereskedelem helyzetét, valamint a Belváros különleges kívánságait.

ETERNIT TETŐFEDŐ VÁLLAT és ETERNIT CSŐ elárusító hely.
SOMOGYI BÉLA, BPEST, VI, GR. ZICHY JENŐ U. 34
TELEFÓN: 198—81.

MARX FERENC villamossági vállalata
Budapest, IV, Molnár ucca 47. Tel.: A. 844-20

VIZVEZETÉK, CSATORNÁZÁS, központi fűtés, bádogos munkát legszolidabb kivitelben az 1885-ben alakult
ROZSNYAI IZIDOR cégtől,
VII., Thököly út 75. Telefón: J. 326-69
(Eddig VII., Amazon ucca 16. szám.)

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros polgármestere nyilvános írásbeli versenytárgyalást hirdet a X. kerület, Maglódi úton épülő „Horthy Miklós" szeretetotthon tüdőbetegek épületében szükséges **üvegezési** munkákra.

Bánatpénz tekintetében a „Hivatalos hirdetések rendelkezései az irányadók. Külön is felhívom az ajánlattevők figyelmét arra, hogy a szóbanlevő építkezés ügyében kelt s a kormányhatóság által is jóváhagyott 570/930. kgy. sz. határozat kikötése szerint a vállalkozók a budapesti munkanélküliség enyhítése érdekében a munkák elkészítéséhez elsősorban **budapesti munkásokat** tartoznak alkalmazni, illetve vidéki munkásokat csak abban az esetben alkalmazhatnak, ha a budapesti munkaközvetítők nem tudnak megfelelő munkást közvetíteni.

A vonatkozó költségvetési kiírás nyomtatványai ívenként 0.50 pengőért kaphatók 1930. évi október hó 18-tól kezdve naponta délelőtt 11—1 órák között a polgármesteri II. (középítési) ügyosztály IV. ker., Központi városháza, III. emelet 342. számú szobájában.

A rajzok, tervek, minták megtekinthetők és a szükséges felvilágosítás megszerezhető Maróthy Kálmán (II. Szalag ucca 7. sz. Telefón: 512—07.) tervező műépítésznél vagy az előadónál, a Központi városháza, III. em. 333. ajtó alatti hivatalos helyiségben.

Az ajánlatok **1930. évi november hó 5-én (szerdán) délelőtt fél 11 óráig** a polgármesteri II. (középítési) ügyosztály III. emelet 350. sz. szobájában adandók be. Az ajánlatok ugyanazon napon, ugyanazon ügyosztály ülestermében (III. emelet 354. sz.) 11 órakor fognak nyilvánosan felbontatni.

Budapest, 1930. évi október hó 13-án.

A székesfőváros polgármestere.

FEKETE ÖDÖN MÉRNÖK
Vízművek, vízvezetékek, csatornázások, központi fűtések, szellőztetések és légszeszberendezések tervezése és kivitele
Budapest, II., Margit körút 58. Telefón: Aut. 514-80

FISCHER ÉS HARTMANN
mázolómesterek
Budapest IV, Képiró ucca 3. sz. TELEFON: A. 847-73
Flóküzlet: IX. ker., Tompa ucca 30. szám

Rozsdamentes acélbeton
„SÁRKÁNYBETON"
54125. sz. a. védjegyezve
Budapest, V., Zoltán ucca 13. Telefón: Aut. 190—54

Kőbányai Gép- és Vasszerkezeti Műhely
BISSELICHES MÉRNÖK
Budapest, X, Liget-u. 46. Tel. J. 358-25
Vasszerkezetek, lakatosmunkák, portálok

SCHIFF MIHÁLY
paszományos-mester, Budapest, IV. Prohászka Ottokár ucca 8. (Félemelet)
EZÜST ÉREMMEL KITÜNTETVE. + TELEFON: AUTOMATA 834-76.
A legszebb kivitelben készítek mindenféle butorpaszományt, plimó- (paplan) zsinórt, horgolt rézsát, csillag gombot és gombáthuzást. Női ruhadiszeket, bojtokat, rojtokat, öveket, a legprecizebb, művészi kivitelben. Csillárzsinórokat, továbbá selyem- és gyapjúfonal adjusztálást és minden e szakmába vágó munkát.

GATTARINGER FERENC
BUDAPEST, III. KER. LAKTANYA UCCA 5
Különböző rendszerű központi fűtések berendezési vállalata

HIRSCH LÁSZLÓ
ÚT- ÉS VASÚTÉPÍTÉSI VÁLLALAT
I. KERÜLET ELEK UCCA 9
TELEFÓN: JÓZSEF 321—17. SZÁM

TERLANDAY ÉS TÁRSA
asztalosáru gyára
Budapest VII, Erzsébet királyné-út 125/b. sz.
Telefon: József 443—83.

„Petrol" MŰSZAKI- ÉS OLAJKERESKEDÉS
ezelőtt v. GYURKOVICH ÉS TÁRSA
Budapest, V, Nádor u. 6
Telefónszám: Automata 802-29

MORZSÁNYI HERMANN
Központi fűtések, vízvezetéki és csatornázási berendezések
Budapest, VIII. kerület Üllői út 42 szám.
Telefón: József 355-82.

LUTZ ZOMÁNCOK-FESTÉKEK LAKKOK ELISMERT LEGJOBB MINŐSÉGBEN
TELEFON: JÓZSEF 93-46
Lutz Ede és társa LAKK ÉS FESTÉKGYÁR R.T. BUDAPEST, VII. DÓRNAGY-UTCA 4. SZÁM.

Közszállítási szabályrendelet kiegészítése

Irta: DORNER GYULA min. tan., a törvényhatósági tanács tagja

A törvényhatósági bizottságnak azok a tagjai, akik technikai kérdésekkel foglalkoznak, elég sűrűn értesülnek olyan panaszokról, amelyek a versenytárgyalások lebonyolításának helytelenségeire vonatkoznak.

A főváros lakosságának igen széles rétegeit érdeklik ezek az ügyek, amelyek alkalmasak arra is, hogy a gyanú mérgét vigyék bele a fővárosi tisztviselők eljárásába.

Elsőrendű szükségletnek tartom tehát, hogy az orvoslás módját keressük, s a versenytárgyalások lebonyolításának szabályait úgy egészítsük ki, hogy a szabályrendelet szellemében, a visszaélésnek még a gyanúját is elhárítsuk az eljáró tisztviselőkről.

Ez a törekvés indított arra, hogy az alább következő

vázlatos javaslatot

megszerkesszem.

Budapest székesfőváros háztartásában szükséges beszerzések és munkálatok biztosítása végett szükséges intézkedések tisztaságának és minden gyanút kiküszöbölő pártatlanságának elérésére, nem szükséges a „Közszállítási szabályrendelet" *(a továbbiakban K. Sz.)* módosítása, hanem *teljesen elégséges a szabályrendelet egyes részeit bővebben körülírni*, azt a K. Sz. szellemében világosabban és pontosabban magyarázni, s azt megfelelően kiegészíteni.

Ilyen értelemben a javaslatot a K. Sz. paragrafusaival összefüggésben adom elő:

A K. Sz. 11. §. 5. bekezdésével és a 16. §. 8. pontjával kapcsolatban szigorúan el kell rendelni, hogy a versenytárgyalási hirdetés vagy ajánlati felhívás kibocsátása és az ajánlatok felbontása közötti időben, a kiíró hivatal fegyelmi felelősség terhe alatt köteles gondoskodni arról, hogy

a mintákat, terveket, költségvetéseket, illetőleg a feltétfüzeteket az érdeklődők a hivatalos idő alatt, vagy a hirdetésben megszabott külön idő alatt, minden akadály és halogatás nélkül megvehessék,

vagy ha azok sokszorosítva nincsenek, úgy *megtekinthessék*, lemásolhassák és a kiírás műveletre vonatkozó mindennemű szükséges feivlágosításokat megkaphassák.

A 13. és 14. §-okkal kapcsolatban el kell rendelni, hogy a kiírási műveletben foglalt adatok, mennyiségek és körülírások *helyességéért* és azoknak kimerítő voltáért, *a kiírási műveletet készítő közeg vagy közegek és közvetlen főnökük fegyelmileg felelősek.*

A munka megkönnyítése végett a gyakrabban előforduló szállításokra és munkatételekre az illetékes ügyosztályok

kötelesek körülírási mintákat készíteni,

amelyekben a változtatásokra is elég hely legyen.

Ezeket a mintákat az egyes költségvetési tételeknek megfelelően, perforált és letéphető papírszeletekre lehetne sokszorosítani, s ezeket a szeleteket a költségvetés készítésekor *az illető tételhez az eredeti költségvetési példányban egyszerűen be lehetne ragasztani.*

A körülírási minták esetleges hiányossága nem menti fel a felelősség alól a felelős közegeket.

A 20. §-al kapcsolatban el kell rendelni, hogy az ajánlatokat vagy ajánlati költségvetéseket, ha azok több ívből állanak, *az ajánlattevő köteles összefűzni és az összefűző fonál végeit lepecsételni.*

A 21. §. utolsó bekezdésével kapcsolatban ki kell mondani, hogy

az ajánlatban vakarással vagy törlőgummival javításokat végezni nem szabad,

s amennyiben ez valamelyik ajánlatban mégis előfordulna, azt az ajánlatot tárgyalni nem szabad s *azt vissza kell utasítani.*

Az elkerülhetetlen javításokat a helytelen szavak vagy számok áthúzásával és a helyes szó vagy szám feléje írásával kell javítani, úgy azonban, hogy *az eredeti szavakat vagy számokat el lehessen olvasni.* Minden egyes javítást az ajánlattevő oldalt, — az ajánlat szélére tett aláírásával, — köteles igazolni.

A javítások tételszámát és azt, hogy az ajánlatban összesen hány javítás van, az ajánlatok felbontásáról felvett jegyzőkönyv, illetőleg kimutatás jegyzet rovatában bizottságilag kell megállapítani.

A 28. §. *g)* pontjával kapcsolatosan az odaítélésre tett javaslatot átvizsgáló szakközeget és közvetlen főnökét felelőssé kell tenni azért, hogy

az ajánlatban a szállítással vagy munkával nyilvánvalóan arányban nem álló (irreális) alacsony vagy magas ártételek ne legyenek.

Ilyen ajánlatok, — a K. Sz. értelmében, — *nem vehetők figyelembe.*

Az irreális árakat ellenőrző munka megkönnyítése érdekében és a körülírási mintákkal kapcsolatban, *célszerű volna árnyilvántartást is vezetni*, ami az irreális árak ellenőrzését különösen fiatalabb szakközegeknél igen megkönnyíti.

Az irreális árajánlatokkal pályázó vállalkozókról nyilvántartást kell vezetni.

Ha a munka végrehajtásáig, illetve a végrehajtás ideje alatt, a munkát vezető szakközeg vagy hivatal arról győződnék meg, hogy mégsem kerülhető el az egyes munkanemek, illetőleg munkacsoportok kiírt mennyiségének 20%-nál nagyobb vagy kisebb változtatása, akkor a K. Sz. 16. §-ának 2. pontjával és a 44. §-al kapcsolatban *a következő intézkedéseket* kellene tenni:

a) Ha a végzendő munkamennyiség az illető munkanem vagy csoportban 20%-al nagyobb lesz az ajánlati mennyiségnél, úgy a *többlet csak a beadott ajánlatokban előforduló, — még reálisnak ítélhető, — legalacsonyabb egységárért végezhető el* s ez az egységár az építési naplóban megállapítandó.

Ha a többletmunkát ezért az árért a vállalkozó nem hajlandó elvégezni, azt vagy házilag, vagy más vállalkozó által kell elkészíttetni.

b) Ha a végzendő munkamennyiség az illető munkanemben vagy csoportban az ajánlati mennyiségnél 20%-al kisebb lesz, akkor *a vállalkozónak kártérítési igénye csak akkor van, ha a csökkentett mennyiség figyelembevételével is, ugyanazon vállalkozó ajánlata a legelőnyösebb.* Ha a csökkentett munkamennyiség figyelembevételével a munkálat vállalkozójának ajánlata nem a legelőnyösebb többé,

köteles a vállalkozó a munkát a csökkentett munkamennyiséggel számított legelőnyösebb ajánlat egységárai alapján végezni.

Ha a vállalkozó erre nem hajlandó, úgy *a fővárosnak joga van az egész munkát vagy házilag, vagy más vállalkozóval elkészíttetni.*

Általánosságban a következő intézkedéseket kellene tenni:

El kellene rendelni, hogy *az építési munkákat előkészítő és ellenőrző szakközeg a felülvizsgálati műveletnél csak segédkezhetik, de azt nem végezheti.*

Az építési költségvetés vagy ajánlatban előírt szerkezetek-, anyagok- és kiviteli módoknál drágábbat alkalmazni csak *előzetes külön polgármesteri engedéllyel* szabad; — ha az így előálló többletköltség 5000.— pengőnél több, azt a törvényhatósági tanácsnak be kell jelenteni.

Minden esetet, amelyben az ajánlati munkanemek vagy csoportok mennyiségi adatai 20%-al változnak, *a közreműködő műszaki közegek és a vállalkozó nevével együtt, a törvényhatósági tanácsnak be kell jelenteni.*

Az építkezéseknél és szállításoknál közreműködő személyzetet szigorúan kell utasítani a K. Sz. és az azt magyarázó és kiegészítő külön rendeletek pontos betartására;

minden ilyen ügyekből kifolyó szabálytalanes eljárás, vagy fegyelmi eljárás, a törvényhatósági tanácsnak bejelentendő a közreműködő közegek és a vállalkozók neveivel együtt.

Ez a vázlatos javaslat, a közszállítási szabályrendelet intézkedéseinek pontos betartásával, biztosíthatná azt, hogy *a versenytárgyalásokon sem a főváros, sem az érdekelt polgárok érdekei sérelmet ne szenvedjenek.*

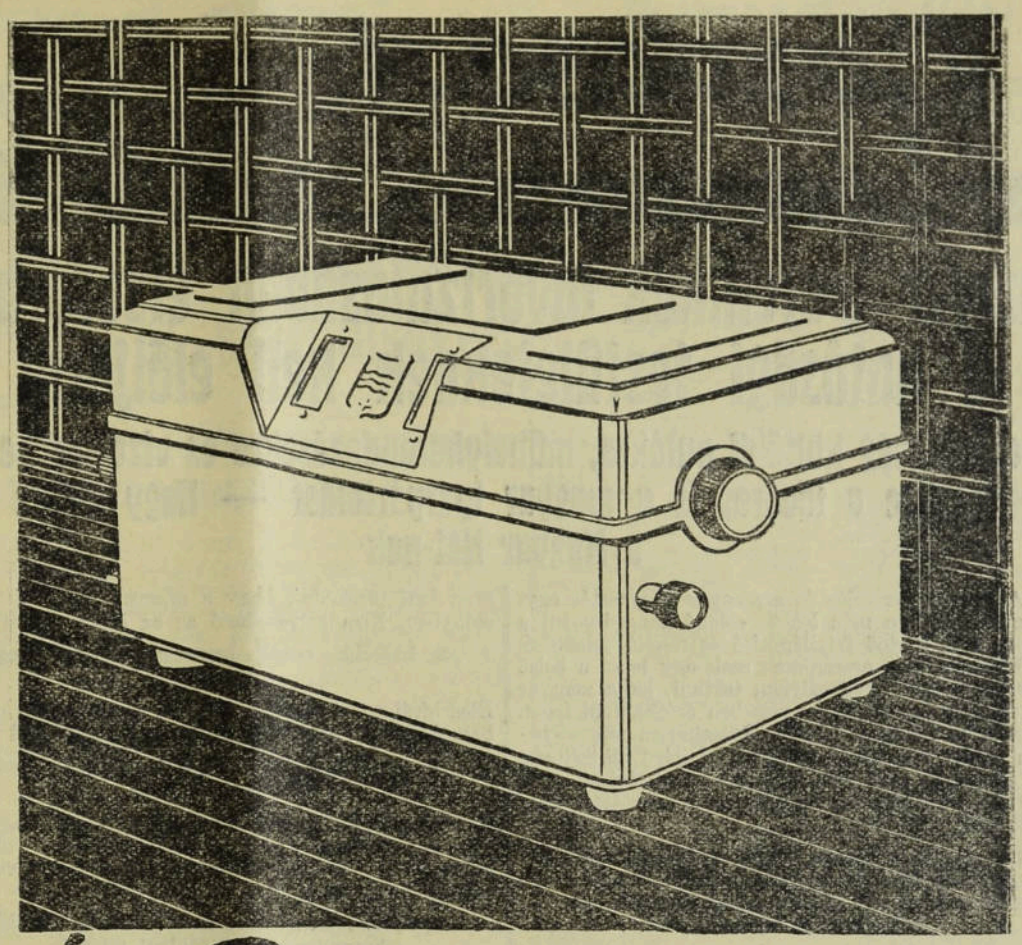

Én is Philips rádiót veszek!..

Az uj Philips „Mestermű"

2531 teljesitménye a legkifinomultabb izlésü zeneértő számára is élvezet! A készülék ára 484 pengő. Részletre is beszerezhető. Philips jótállás és Service. Kérjen leirást

Zománctáblák, réztáblák
zománcjelvények
Dr. Bossányi László
Budapest, I., Naphegy ucca 13 ● Telefónszám: Automata 536-10

SPITZER SALAMON NAGYIPAROS
központi fűtés, vacuum és légfűtés, szellőztető berendezés, légszesz, vízvezeték és egészségügyi berendezési munkák valamint
épület és díszmű bádogos munkák gyártelepe
BUDAPEST, V., PANNONIA UCCA 54 TELEFÓN: LIPÓT 934-31

BANNER ZOLTÁN
okleveles épitész és épitőmester
BUDAPEST. I., VERPELÉTI-ÚT 10.
Telefón: LÁ. 6-57. Telefón: LÁ. 6-57.

Gazdasági Értesítő

Magyar iparcikkek favorizálásában elsősorban a hatósági testületeknek kell elöljárni

Nincs szükség külföldi autókra, műhelyberendezésekre és vízcsövekre — Érvényesítse a főváros is a magyar iparpártolást — Nagy sikere van a Magyar Hét-nek

A magyar termelés és a magyar fogyasztás egymásrautaltságában nem lehet eléggé hangsúlyozni a *Magyar Hét* fontos felvilágosító és nevelő jelentőségét. Ebben a kis országban csak úgy lehet a belső gazdasági erőket egyensúlyban tartani, ha a magyar ipar produktumait teljes egészében értékesíteni lehet. A gazdasági válság e lesujtó időszakában megmérhetetlen előnyt biztosít az olyan szilárd eltökéltség, hogy *magyar ember csak magyar árut vásárol.*

Ha körülnézünk a magyar ipar portáján, azt látjuk, hogy

ma már nem létezik olyan iparcikk, amit a magyar gyárak, magyar iparosok, magyar műhelyek ne tudnának kifogástalan minőségben előállítani.

Miért van mégis, hogy a külkereskedelmi mérlegünkben elszomorítóan nagy összegek szerepelnek *külföldi iparcikkek behozatala címén?* A válasz egyszerűen nem lehet más, minthogy még mindig van talaja az évtizedekelőtti felfogásnak, ami a külföldi árut a magyar áru fölébe helyezte. Elismerjük: húsz évvel ezelőtt a magyar ipar sok fogyatékossággal rendelkezett, *ma azonban becsülete, értéke, hírneve, kvalitása van a „Made in Hungary"-nak.* És ha a külföldön jó csengése van a magyar márkának, miért ne lenne itthon, nálunk, a fogyasztók milliói között, amikor minden gazdasági tényező, elsősorban a fogyasztót közvetlenül kiszolgáló kereskedő, nagyon jól tudja, hogy a közönség a magyar árut szereti és bizalommal vásárolja. Kétségtelen, hogy a külkereskedelmi mérlegnek ez az oldala állandó javulást mutat évről-évre, de ez nem elég, mert arra kell törekedni, hogy

külföldi iparcikkek a magyar vámhatáron még csak be se szivárogjanak az országba.

Azt kell vinni a köztudatba, hogy a magyar ipari termelés megerősítése: *a lét vagy nem lét kérdése* és ebben a vonatkozásban a *Magyar Hét* minden dicséretet és elismerést megérdemel.

A magyar iparpártolás nemzeti és hazafias kötelesség, amelynél jó példával a hatósági testületeknek kell elöljárni. Ebből a szempontból a fővárosnak is arra kell törekedni, hogy a magyar ipart részesítse előnyben. Nem helyeselhető az az eljárás, ami pl.

a külföldi autók beszerzése körül megnyilvánult.

Éles bírálatot érdemel a főváros, a vízvezetéki csövek beszerzésénél hozott döntése miatt is, amelynél

két és félmillió pengőt juttatott a nemzetközi csőkartellnek,

figyelmen kívül hagyva azt a tudott tényt, hogy *magyar gyártmányú, könnyebben szerelhető és olcsóbb palacsövek is rendelkezésre állanak.* Fel kell vetni a kérdést, hogy például mi szükség volt

az új autobuszgarázs kovácsműhely tüzelőberendezését külföldről ellátni,

amikor a magyar szakmabeli gyárak hivatásuk magaslatán állanak. Számos vonatkozásban vándorol még külföldre pénz a magyar hatóságok pénztáraiból, ami ellen mindig, de különösen a *Magyar Hét* alkalmából a legerőteljesebben tiltakozni kell.

Nyolcmillió dolláros újabb exporthitel. Az Országos Központi Hitelszövetkezet és a Futura a mezőgazdasági cikkek exportjának folytonosságát biztosítandó, a *Magyar Általános Hitelbankkal,* illetőleg annak külföldi üzletbarátaival megállapodást létesített, amelynek értelmében az említett bankcsoport *8 millió dollár hitelt bocsátott rendelkezésére az idei kampány finanszírozása céljából.* A megállapodásokat a pénzügyminiszter jóváhagyása mellett már aláírták. Az olcsó pénz mindenesetre előmozdítja és talán fel is lendíti a magyar termelvények külföldi értékesítését.

„OFA Holzindustrie A.-G. Genf" igazgatósága a november 8-ra egybehívott közgyűlésnek a lefolyt 1929—30. üzleti évre 10 százalék, azaz *5 svájci frank* osztalék kifizetését fogja javasolni (az elmult évben 12 százalék, azaz 6 fr.), 400.000 frankot a tartalékalapokhoz fognak csatolni (az elmult évben 390.000 fr.), míg 282.411.72 frankot (az elmult évben 30.968.27 fr.) új számlára vezetnek elő. Mint ez adatokból kitűnik, a lefolyt üzleti év eredménye meghaladja az elmult év nyereségét és az igazgatóság a fenti határozatot az *általános gazdasági bizonytalanságra való tekintettel hozta.*

Az OKISZ Kossuth-ünnepe. Az *Országos Kereskedő és Iparos Szövetség* Kossuth-ünnepet rendezett, amelyen *Lédermann* Mór fővárosi bizottsági tag, az OKISZ elnöke, megnyitó beszédében rámutatott a gazdasági konszolidációt zavaró demagóg jelszavak romboló hatására, majd *Kállay* Miklós kereskedelmi államtitkár emelkedett szellemű ünnepi beszédet mondott. Beszédében behatóan foglalkozott különböző gazdasági kérdésekkel és elítélte azokat az alaptalan rémlátásokat, amelyekkel a közvéleményt nyugtalanítják. *Éber* Antal is a gazdasági defetizmus és kishitűség ellen kelt ki beszédében, amelyet még *Dési* Géza, *Görgey* István, *Nagy* Antal kamarai elnökök és mások felszólalása követett.

M. KIR. POSTATAKARÉKPÉNZTÁR

7593/eln. 1930.

Versenytárgyalási hirdetés

A m. kir. postatakarékpénztár üzemviteléhez kb. egy évre szükséges író- és irodaszerek, ú. m. **különféle irodai- és másoló-papirosok, irat- és fűzőkapcsok, irónok, továbbá törlőgummi, pecsétviasz, biztosítótű és tenta** szállítására nyilvános írásbeli versenytárgyalást hirdet.

Ivenként 1 P 60 f okmánybélyeggel felbélyegzett ajánlatok **folyó évi november hó 3-án déli 12 óráig nyujtandók be** a m. kir. pontatakarékpénztár gazdászati hivatalánál. Az ugyanaznap déli 12½ órakor történő bizottsági felbontásnál ajánlattevők, vagy igazolt képviselőik jelen lehetnek.

A fenti időpontig a megajánlott végösszeg 2 (kettő) százalékának megfelelő bánatpénz teendő le.

Ajánlati ürlapok, szállítási feltételek a m. kir. postatakarékpénztár gazdászati hivatalánál vehetők át s ugyanitt közelebbi tájékozás is nyerhető.

Budapest, 1930. évi október hó 9-én.

M. KIR. POSTATAKARÉKPÉNZTÁR.

SCHÄFFER KÁROLY
okleveles mérnök
Vasút-, út-, betonépitési vállalkozó kövező-mester
Budapest VIII, Aggteleki uccs 17. Telefon: József 328-88

FELSENFELD RUDOLF
Alapitva: 1901. Bélyegző és pecsétbélyeggyár, véső és dombornyomó müintézet Tel.: Aut. 103—94.
BUDAPEST, V., BÁLVÁNY UCCA 16

EGYESÜLT GÉP- ÉS FÉMÁRUGYÁRAK RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
Budapest, VI., Lőportár-u. 9-11
TELEFON: AUTOMATA 275—13
GYÁRTMÁNYAI: Szikvizgyári berendezések, szénsavfürdő-készülékek. Bor- és sörkimérőkészülékek, jegyzékrények. Elektromotorok, mosodai berendezések, mosó- és vasalógépek. — Fémtömegcikkek. — Folyékony szénsav.

HERCZEG JÁNOS asztalos mester lakberendező falpari üzeme
BUDAPEST, IX. KER., VIOLA UCCA 17. SZ.
Telefon: J. 443—90

BOGENFÜRST
AUTÓKAROSSZÉRIAGYÁR AUTÓ és GÉPJAVÍTÓ
Budapest, VIII., Fecske ucca 19. Telefonszám: József 413—80
DUCO fényezés. Készit mindennemü karosszériát. Elvállal mindennemü karosszéria- és gépjavitást. — Alapittatott: 1859-ik évben.

VARGA ALAJOS gáz- és vízvezeték-szerelő vállalata
ÉPÜLET- ÉS DÍSZMŰBÁDOGOS
BUDAPEST, V., HOLD UCCA 25 Tel.: A. 291-57

SCHÖNDORFER ISTVÁN
ÉPITŐMESTER
BUDAPEST
VIII., NAGYTEMPLOM U. 21. TEL.: J. 395-53

NAGY ANTAL
BÚTORGYÁRA
BUDAPEST
VII., VIG UCCA 22 • TELEFÓN: J. 438—64

BITUMEN ÚTÉPÍTŐ R.T.
Budapest, IX., Ferenc körút 46.

TRES R.T.
BUDAPEST
MAGYAR GYÁRTMÁNYAI
AZ EGÉSZ VILÁGON EL VANNAK TERJEDVE.

BARCSAI LAJOS ÉPITŐMESTER BUDAPEST
IRODA: I., APRÓD UCCA 2.
TELEFÓN: AUT. 533—74.

TOST és MOLNÁR
kereskedelmi és tájkertészet
TELEFÓN: ZUGLÓ 66—36
BUDAPEST, VII., Erzsébet királyné út 39
TÁJKERTÉSZET
TERVEZÉS ÉS KIVITEL
FAISKOLAI CIKKEK
gyümölcs- és díszfák, gyümölcs- és díszcserjék, szőlőojtványok, rózsák, évelők és minden más a kertészethez tartozó anyagok.
ELSŐRENDŰ MINŐSÉGBEN!

Magas épitós, vasbetón szerkezetek
FABIÁN TESTVÉREK
ÉPITÉSI VÁLLALKOZÓK
BUDAPEST, IX. KER., KINIZSI UCCA 3. SZÁM

SOMOSKŐI BAZALTBÁNYA RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
Bánya és zúzótelep: Somoskőujfalu
Telefon: Automata 829-23 és 817-92
Budapest, IV., Bécsi ucca 4. sz.
A bánya előállít: mindenféle szemnagyságú zúzott kavicsanyagot, permentes zuzalékot legjobb minőségben, előállít továbbá különböző méretű útburkolati idomköveket. Útépitési osztálya vállalja: makadámutak, szabadalmazott óriáskavics (Derleso) utak épitését, mindenféle idomkőutak burkolati munkáinak előállitását, továbbá a „Warrenite Bitulithic" elnevezésű legjobban ismert bitumenes rendszerű utak épitését.

NEUMAN FERENC
OKL. MÉRNÖK, ÚTÉPÍTÉSI VÁLLALATA
Iroda: V, Rudolf tér 1 sz. Telefon: J. 442—60
BUDAPEST
Telep: VII, Egressy út 34 Telefon: A. 239—44

MÁTYÁSSY ANTAL ÉS FIA
MÁZOLÓ- ÉS FESTŐMESTER
BUDAPEST, X. KER., FÜZÉR UCCA 17/a
TELEFÓNSZÁM: K. 74—48.

TIMÁR ÉS QUITTNER
OKL. MÉRNÖK, ÉPITŐMESTER
BUDAPEST, VI, SZÉKELY BERTALAN U. 23
TELEFÓN: AUTOMATA 263—75

KÖVEZ, UTAT ÉS VASUTAT ÉPÍT **BÉRHENGERLÉST VÁLLAL** KÖVEZŐ ÉS ÚTÉPÍTŐ RÉSZV.-TÁRS. BUDAPEST IX, THALY KÁLMÁN U. 41. TEL.: J. 302-66

Vállalkozási Hirlap

Két és fél hónap alatt tizenkétmillió pengőt fizetett a főváros munkálatokért és szállításokért

Elkészült a polgármester által elrendelt első kimutatás — Ujabb szigorú utasítás készül a munkásokra vonatkozó adatok kötelező beszolgáltatására

Néhány héttel ezelőtt a polgármester rendeletileg utasította az összes hivatalok, üzemek és intézmények vezetőit, hogy hetenként jelentsék be: milyen értékű közmunkát adtak vállalatba. Kötelességévé tette a hivatalfőnököknek, üzemvezetőknek, hogy minden alkalommal jelentsék, hogy a vállalkozók *a munkálatoknál mennyi munkást alkalmaznak, valamint a munkabérek nagyságát is.* A körrendelet még megjegyezte, hogy az összegyüjtött adatokat a polgármester időközönként a kormányhoz fogja felterjeszteni.

A polgármesteri rendelet, szigorú hangja ellenére sem felelt meg a várakozásnak, mert azt csak részben, sőt bizonyos vonatkozásban egyáltalában nem teljesítik. Az üzemek, intézmények és hivatalok vezetői ugyan pontos jelentést küldenek arról, hogy milyen értékű közmunkát adtak ki a vállalkozóknak, az érdekelt vállalkozók azonban — hír szerint — *nem hajlandók bejelenteni, hogy hány munkást foglalkoztatnak és a munkabérek milyen összegre rúgnak.* Az augusztus 1-től szeptember 15-ig szóló kimutatás szerint egyedül a *BSZKRT* és a *Köztisztasági Hivatal* jelentette be, hogy hány munkást foglalkoztatnak.

Az összesített kimutatás szerint, amelyet az elnöki ügyosztály vezet,

augusztus 1-től 31-ig 7,216.209 P, szeptember 1-től 15-ig pedig 1,534.693 P, összesen 8,750.902 P értékű munkát végeztetett a főváros.

Ez a szám szeptember közepétől októberközepéig mintegy *3 millió pengővel növekedett*, úgy hogy augusztus 1-től napjainkig, kereken mintegy *12 millió pengő értékű munka vállalatbaadása történt meg.*

A részletes kimutatás következőképpen hangzik:

ÖSSZESÍTŐ KIMUTATÁS
1930 augusztus 1-től augusztus 31-ig.

Gázművek	879.569.95 P.
Elektromosművek	1,667.604.— „
Vízművek	4,162.752.40 „
A polgármesteri III. ü. o. útépítési aloszt.	291.438.— „
Tüzelőszerraktár	6.136.20 „
Községi Lóhúzüzem	46.780.— „
Kátrányozó- és bitumenező-telep	33.902.77 „
Gazdasági hivatal	1.014.— „
Iskolai bútorjavítóműhely	349.25 „
Fertőtlenítőintézet	2.376.81 „
Kertészet	4.479.— „
Tanszerkészítő-műhely	27.391.87 „
Köztisztasági hivatal	92.414.75 „
Összesen	**7,216.209.— P.**

1930 szeptember 1-től szeptember 15-ig:

Elektromosművek	587.617.— P.
BSZKRT	369.618.03 „
Autobuszüzem	116.929.60 „
Köztisztasági hivatal	444.958.88 „
Fertőtlenítőintézet	7.045.62 „
Gazdasági hivatal	2.447.— „
Lóhúsüzem	6.077.55 „
Összesen	**1,534.693.66 P.**

Budapest, 1930 szeptember 23.

A polgármesteri I. ügyosztály:
dr. Gallina s. k.,
tanácsnok.

A munkálatokban részesülő cégek között nagyobb összeggel szerepelnek a következők:

Magyar Gázizzó r. t., tűzhely és gázizzó rendelésekért 290.000 pengő; *Stolba* Kálmán, kőműves-munkákért 120.765 pengő; *Ganz és Társa*, gépekért 122.000 pengő; *Hajós és Szántó* cég 71.246 pengő; *Felten és Guilleaume* gyár, kábelekért 180.000 pengő; *Magyar Siemens-Művek*, kábelekért 173.953 pengő; *Neuschloss Ödön* cég, kőművesmunkákért 427.505 pengő; *Weiss Manfréd* gyár, fogaskerék-áttételekért 228.830 pengő; *Magyar Siemens-Művek*, csövekért 2,731.566 pengő; *Láng-gyár* egy 560 és egy 8 lóerős mótorért 494.100 és 170.000 pengő; *Marek-cég*, útépítésért 82.032 pengő; *Ganz és Társa*, keréktársasátkötésekért 15.679 pengő; *Strasser Viktor*, autobusz egyenruhákért 46.833 pengő; *Ruhakonfekció r. t.*, egyenruhákért 23.804 pengő; *Acél-bőrruházati r. t.*, egyenruhákért 19.820 pengő; *Textilipari Szövetkezet*, 48.810 pengő; *Strasser-cég*, egyenruhákért 80.000 pengő; *Weiss Manfréd*, uccai hulladékgyüjtő-kosarakért 21.000 pengő; *Kollarich és Társa* cég, uccai hulladékgyüjtő-kosarakért 21.875 pengő; *Hazai Kőolajfinomító*, benzinért 81.500 pengő; *Magyar Vagón és Gépgyár*, 4 locsolóautó beszerzésért 100.000 pengő; *Cordatic gumigyár*, autóabroncsokért 10.000 pengő.

A munkálatoknál alkalmazott munkások kimutatása nagyon hiányos és összesen mindössze 875 munkás van feltüntetve, ami lényegesen kevesebb, mint amennyi tényleg foglalkoztatva volt.

A polgármesteri hivataltól nyert értesülésünk szerint

a közeli napokban újabb szigorú rendelet fogja utasítani az érdekelt üzemi és hivatali vezetőket, hogy az adatokat pontosan szolgáltassák be

és a vállalkozókat hívják fel a munkás és munkabéradatok közlésére. Az erről szóló kötelezettség egyébként mostantól kezdve a vállalatbaadás alkalmával kiállított okmányban is *külön fel lesz tüntetve, amelyben a vállalkozók kötelezik magukat ezeknek az adatoknak mindenkor pontos bejelentésére.*

A Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara előterjesztést intézett a kormányhoz, a közszállításokkal foglalkozók illetékjogi megsegítése tárgyában. A Kamara minden részletre kiterjedően megindokolja annak a szükségességét, hogy *az el nem fogadott ajánlatok illetékmentesek legyenek*, ugyancsak bélyegmentességet kell biztosítani *a mellékleteknek* is. A számlailletékek kirovása csakis a *végszámla* után indokolt, tehát a jelenleg alkalmazott rendszert feltétlenül módosítani kell. Az Iparkamara a tanulmányszámba menő érdekes előterjesztést tájékoztatás végett az összes érdekképviseleteknek és hatóságoknak megküldötte.

Áruhitel útján rendelt a BSZKRT ötmillió értékű motorokat és gépeket. A villamosvasút igazgatósága elhatározta *69 új kocsi* beszerzését, 100 új, nagyobb teljesítőképességű *kocsimótort* és a BUR-vasút áramfejlesztőtelepe részére egy *áramátalakító gépet*. Szükség merült föl a nagykörúti kábelek megerősítésére is, amelyhez *új kábeleket* kell fektetni. A munkálatokat a budapesti gyáraknak juttatták, amelyek ezt az 5 millió értékű rendelést *áruhitel formájában bocsátják a BSZKRT rendelkezésére.*

Döntés a kelenföldi vasszerkezeti és lakatos munkákról A főváros tanácsa április 12-én versenytárgyalást tartott a kelenföldi áramfejlesztőtelepen létesítendő kazánház vasszerkezeti- és lakatos munkákra. A 370.277 és 459.073 P értékű munkákat mint a legolcsóbb ajánlattevők: a *Bulicsek és Társa* vasszerkezeti gyár, *Pick* Ede és a *Kőbányai gép- és vasszerkezeti gyár* kapták meg.

Versenytárgyalási megbízások

A mult héten tartott nyilvános és szűkkörű versenytárgyalások alapján a különböző közmunkákat és közszállításokat a következő cégek kapták:

Útépítési munkát a Kútvölgyi útnál: Péry Dezső 48.834; *a ferencvárosi kikötőhöz vezető főútnál:* Helfenstein Károly 5765 P.

Csatornaépítési munkát a Kassai uccánál: Halász Hubert 37.980; a *Beszterczei uccánál:* Obendorfer József és Fia 4162; a *Zápor uccánál:* Obendorfer József és Fia 4151 P.

Kőszállítást a ferencvárosi kikötő útépítéséhez: Badacsonyi bazaltbánya 52.250, Hofbauer Jakab 41.800, Somoskői bazaltbánya 53.200, Zalahalápi kőbánya 33.250, Kondor és Feledi 5985, Solymosi és Farkasmályi kőbánya 5850, Szobi kőbánya 5825, Zinner Manó 5900, Helfenstein Károly 5765 P.

Portál- és kapuépítési munkát ugyanott: Zilahi Balogh Gyula 42.921 P.

Kövező előmunkát a Tátra uccánál: Heverdle István 9342; a *Csanády uccánál:* Krausz Ferenc 1225; a *Hollán uccánál:* Krausz Ferenc 7221; a *Katona József uccánál:* Helfenstein Károly 2277 pengő.

Aszfaltozási munkát a Tátra uccánál: Heverdle István 42.360; a *Csanády uccánál:* Grozit r. t. 8484; a *Hollán uccánál:* Biehn János 46.248 P.

Bitumenes téglaburkolási munkát a Katona József uccánál: Útburkoló és építőanyag r. t. 34.850 P.

Árokboltozási munkát a zugligeti árooknál: Führer Miklós 11.895 P.

Gumipadozati munkát a hernáduccai iskolánál: Hungária gumigyár 10.100, Magyar ruggyantaárugyár 20.213 P.

Mázolómunkát a Váci út 170. sz. bérháznál: Szarvas István 4801 P.

Sodronyfonómunkát az Üllői út 124. sz. bérház kerítésénél: Vas és Kovács 2660 P.

Ácsmunkát a babéruccai kislakásos telepnél: Czipauer László 7190 P.

Kőművesmunkát az Új Szent János-kórháznál: Beregszászi Dezső 4908 P.

Járdakészítési munkát a Lenke úti iskolánál: Ámon Antal és Fia 7690 pengő vállalati áron.

Kőművesmunkát a Szent István kórháznál: Dreiacker Ödön 12.892 P.

Műkőmunkát a köztisztasági hivatalnál: Andrea r. t. 3033 P.

Asztalosmunkát ugyanott: Ranyák József 4175 P.

Mázolómunkát az Ürömi uccai iskolánál: Zoller Ferenc 2404; *a Központi vásárcsarnoknál:* Zoller Ferenc 9487 P.

Vízvezeték- és csatornázási munkát a Szent István kórháznál: Farkas Izor 29 ezer 857; *az Erzsébet leányárvaháznál:* Fekete Ödön 16.486 P.

Villanyszerelési munkát u. ott: Abay Nándor 4970 P.

Bádogosmunkát a Központi vásárcsarnoknál: Tolár Lajos 10.864 P.

Tetőfedőmunkát ugyanott: Somogyi Béla 17.976 P.

Üvegesmunkát ugyanott: Braun Ferenc 3220 P.

Színesüvegmunkát ugyanott: Országos üvegfestészet 3012 P.

Állványozási munkát u. o.: Olchváry Jenő 19.800 P.

Lakatosmunkát ugyanott: Frindt Ágoston 5243 P.

Ácsmunkát ugyanott: Hellebrand János 5920 P.

Teherfelvonószállítást az élelmiszer nagyvásártelep részére: Hazai felvonógyár, Barta és Wäspy.

Gépházépítési munkát a Vízműveknél: Fejér és Dános 259.570 P.

Kertészház építését a Honvéd uccában: Heverdle István 3621 P.

Csatornázási munkát az Erzsébet királyné úton: ifj. Halász Hubert 33.574; *az Aréna úton:* Obendorfer József és Fia 14.049 P.

Útrendezési munkát a Perényi úton: Szántó Ferenc 27.451; *a Kerepesi úton:* Kövező és Útépítő r. t. 148.151 P.

Árokboltozást a Budenzároknál: König, Román és Stein 13.251 P.

Fedett tartózkodóhely építését az Aréna úton: Sramó Lajos 3195 pengő vállalati áron.

Magyarország aranykoszorús mestere
SZLEZÁK LÁSZLÓ
harang- és ércöntöde, harangfelszerelés és haranglábgyár
BUDAPEST, VI., Frangepán ucca 77. szám
Telefon: Aut. 913-53

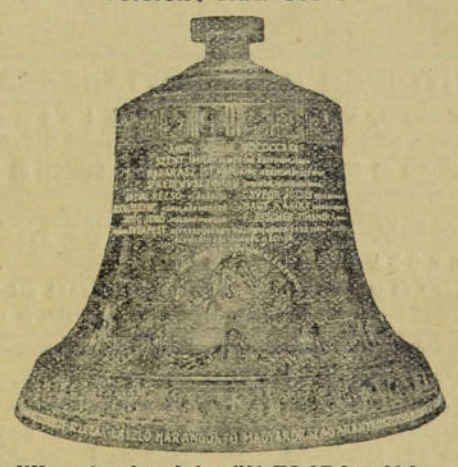

Bazilika részére készült 7945 kg új harang
Az 1900. évi párizsi világkiállításon díszoklevéllel, 1921. és 1923. évi vasipari kiállításon aranyéremmel, az 1925. és 1926. évi kézműipari tárlaton kormánydíszoklevéllel, 1927. és 1928. évi budapesti, székesfehérvári, szentesi és szombathelyi kiállításokon nagy aranyéremmel kitüntetve. — Számos egyházi elismerőlevél! — Költségvetéssel díjmentesen szolgál! Előnyös fizetési feltételek!

MÉRNÖKI SZAKÜZLET
A „GAMMA" FINOMMECHANIKAI GÉPEK ÉS KÉSZÜLÉKEK GYÁRA R. T.
ELADÁSI OSZTÁLYA
Budapest, IV., Múzeum körút 41.
TELEFÓN: AUT. 880-96. □ TELEFÓN: AUT. 880-96.

KISS JENŐ okl. mérnök építési vállalkozó
Budapest, V., Zoltán u. 10. Tel.: Aut. 150-81

ZIMMERMANN ÉS LOVÁSZ
TAPÉTARAKTÁR, MENNYEZETDÍSZ-GYÁR — FESTŐK ÉS DÍSZÍTŐK
Telefon: József 424—81 Budapest, VII., Almásy-tér 16

Textilipari Feldolgozó és Értékesítő Szövetkezet
Budapest, VIII., Rökk Szilárd ucca 20
Telefon: József 439—91

Dreher Szent Erzsébet tápsör
Rossz időben megvédi egészségünket!
Minden jobb fűszer- és csemegeüzletben kapható!

Beérkezett ajánlatok

A mult héten tartott versenytárgyalásokon a különböző közmunkákra és közszállításokra a következő cégek pályáztak:

Asztalosmunkára a hengermalomuccai bérháznál: Koszorú Imre 2106, Dören Henrik és társa 2607, Hegedüs és Nagy 3278, Mikádé Lajos 3533, Csurgai István 3733, Schramm József 4177, Brichta József 4416, Pap Lajos 5485, Ocsenés János 5650 P.

Mázolómunkára a Simor uccai bérháznál: Toldi Béla 1672, Steiner és Szimper 1979, Fock Géza 2147, Tomi Lajos 2270, Lerchner István 2621, Fenk Sándor 3295 P.

Tetőfedőmunkára az Új Szent János-kórháznál: Árvai László 1494, Szemes János 2212, Mayer Lajos 2940, Sporik Ferenc 3381, Hauer József 3509, Krén Sándor 3652, Györfy Lajos 4318 P.

Kerítés és telekrendezési munkára a Németvölgyi és Érdi út sarkán épülő iskolánál: Redner Jenő 8453, Zilahi-Balogh Gyula 8640, Sattler Mihály 9080, Hajnal Imre 10.103 P.

Vasmunkálatokra ugyanott: Vasgerendákat árusító r. t. 63.135 P.

Bitumenes gyalogút munkára a Róka uccánál: Dr. Helvey Tivadar 3600, Magyar Aszfalt r. t. 3780, Bitumen Útépítő r. t. 3870, Posnansky és Strelitz 3870, Útépítési és Aszfalt r. t. 4140, Biehn János 4500, Hirsch Mihály 5850 P.

Illemhely munkára a Rottenbiller-kertben és a Nagy Sándor úton: Messinger Rezső 5694, Heverdle István 6373, Bier és Versetz 7171, Csányi Pál 7182, Hajnal Imre 7491 P.

Kerítés vasmunkára, hídmérleg szállítására a ferencvárosi helyikikötőnél: Haidekker János 14.895, Kollerich Pál és fiai 14.940, Stadler Mihály 15.570, Fuchs G. 17.890, Schember C. és fiai 18.400 P.

Bőranyag szállítására a köztisztasági hivatal részére: Magyar Bőrkereskedelmi r. t. 15.542, Váczi Testvérek 20.175, Wolfner Gyula 15.135, Fried Bernát és fiai r. t. 15.045, Machlup H. fiai 10.150, Első Pécsi Bőrgyár 15.130 pengővel.

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros polgármestere nyilvános versenytárgyalást hirdet a X., Maglódi úton épülő „Horthy Miklós-szeretetotthon" építkezéséhez szükséges **villanyszerelési** munkára.

Külön is felhívom az ajánlattevők figyelmét arra, hogy a szóbanlevő építkezés ügyében kelt és a kormányhatóság által is jóváhagyott 570/930. kgy. sz. határozat kikötése szerint a vállalkozók a budapesti munkanélküliség enyhítése érdekében a munkák elkészítéséhez elsősorban budapesti munkásokat tartoznak alkalmazni, illetőleg vidéki munkásokat csak abban az esetben alkalmazhatnak, ha a budapesti munkaközvetítők nem tudnak megfelelő munkást közvetíteni.

A vonatkozó kiírás nyomtatványai ívenként 0.50 pengőért kaphatók 1930. évi október hó 24-től kezdve naponta d. e. 11—1 órák között a polgármesteri II. (középítési) ügyosztály IV., Központi városháza, III. em. 342. sz. szobájában.

A rajzok, tervek és minták megtekinthetők és a szükséges felvilágosítás megszerezhető Kubinyi István (lakik: IX., Soroksári út 38. sz.) tervező gépészmérnöknél vagy az előadónál, a Központi városháza, III. em. 326/c. ajtó alatti hivatalos helyiségben.

Az ajánlatok **1930. évi november hó 15-én (szombat) d. e. fél 11 óráig** a polgármesteri II. (középítési) ügyosztály III. em. 350. sz. szobájában adandók be. Az ajánlatok ugyanazon napon, ugyanazon ügyosztály üléstermében (III. em. 354. sz.) 11 órakor fognak nyilvánosan felbontatni.

Budapest, 1930 évi október hó 18-án.

A polgármester rendeletéből:

Wossala s. k.
műszaki főtanácsos.

ÉPÍTŐIPAR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
Budapest, VIII., Baross ucca 15. Telefón: József 411-49
Aszfaltgyár és anyagtelep: Budapest, IX., Gubacsi út 37.

Beér Sándor TELEFÓNSZÁM: AUT. 824—29
vésnöki műintézete
Zománc és marott táblák, ruggyanta bélyegzők gyártása
V., Gróf Tisza István ucca 5. (Fürdő u.)

Halmos István és Fia
kövezőmesterek és útépítő vállalkozók
Budapest, X., Halom ucca 25. sz.
Telefon: J. 339—52 Telefon: J 339—52

Czeglédy János Jenő
műkőáru-készítő, fal- és padlóburkoló mester
Székesfővárosi és állami szállító kartellen kívül
Budapest, Kistemplom ucca 5. Telefón: József 449-98

Szűcs Béla mérnök, műszaki és vállalati irodája
Budapest, VIII., József körút 69 ● Telefónszám: József 373—67
Tervez, berendez, átalakít: központi gőz-, melegvíz- és légfűtéseket, vízvezetékeket, egészségügyi berendezéseket, önálló központi szivattyú és elektromos világítási telepeket

Zumpft István
vasút- és útépítő vállalkozó, kövező mester
Kispest, Rákóczi u. 74. szám

Kálnai építési vállalata.
I. Szirtes u. 3/b. I. 456-03.

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest Székesfőváros Elektromos Művei Igazgatósága nyilvános írásbeli versenytárgyalást hirdet a Budapest, V. ker., Ujpesti rakpart 1467—69. hrsz. alatti telken a Testedző Egyesület számára építendő sportházépítkezésnél szükségelt **föld-, kőműves-, vasbetón-, szigetelő- és elhelyezőmunkákra.**

Az alább megjelölt helyen átvehető feltételek értelmében szabályszerűen kiállított írásbeli ajánlatok magyar nyelven szerkesztve, az egységárak megjelölésével (egységáras versenytárgyalás) teendők.

Budapesti (Budapesten cégjegyzett) vállalkozók ajánlataikat postán nem küldhetik be.

A szabályszerűen aláírt és pengőértékű, tanukkal láttamozott ajánlatok felirattal ellátott, lepecsételt borítékban nyujtandók be. Az ajánlathoz vállalkozó csatolni tartozik a társadalombiztosítási köztartozásairól szóló kimutatást.

Az ajánlat végösszege után az „Ajánlat" nyomtatvány szerint 2% bánatpénz teendő az Elektromos Művek főpénztáránál; az átvételt elismerő eredeti levél az ajánlathoz csatolandó.

Az ajánlatokat **1930. évi november hó 4-én délelőtt 9 óráig** kell az Elektromos Művek igazgatósági épületében, dr. Bárdi főtitkár úr kezeihez (V., Váci út 74., I. emelet 101. sz.) benyujtani vagy oly időben postára adni, hogy az ajánlat jelzett határidőig beérkezzék.

A fent megnevezett határidőre beérkezett öszszes ajánlatok ugyanazon napon délelőtt 10 órakor az Elektromos Művek igazgatósági épületében (IV. emelet 401. sz.) fognak nyilvánosan felbontatni, mely eljáráson az ajánlattevők vagy azok képviselői jelen lehetnek.

Az ajánlattevők ajánlataikkal végleges döntésig, de legkésőbb 30 napig kötelezettségben maradnak.

Kizárólag csak oly ajánlatok vétetnek figyelembe, melyek a kiírásban foglaltaknak szigorúan megfelelnek. A versenytárgyalási hirdetést, az ajánlati ürlapot, a szerződést, a külön kikötéseket, a költségvetést az általános megjegyzésekkel, a pályázó által már végzett hasonló munkák feltüntetésére szolgáló ürlapot, a megrendelési feltételeket, az igazoló ívet a jelentkező ajánlkozni szándékozók az Elektromos Művek igazgatósági épületében (V., Váci út 74, I. emelet 147. sz.) hétköznapokon délelőtt 10—12 óra között megszerezhetik.

A tervek Gerstenberger Agost és Arvé Károly műépítészek irodájában (IX., Lónyay ucca 17. szám) tekinthetők meg hétköznapokon délelőtt 11—1 óráig, ahol a szükséges műszaki felvilágosítások is megadatnak.

Az Elektromos Művek Igazgatósága fenntartja magának azt a jogot, hogy a beérkezett ajánlatok között — tekintet nélkül az ajánlott árakra — szabadon választhasson, hogy a munkát vagy szállítást az ajánlattevők között tetszése szerint megoszthassa, vagy amennyiben a versenytárgyalás eredményét kielégítőnek nem találná, úgy újabb nyilvános vagy korlátolt versenytárgyalást tarthasson, esetleg a munkák vállalatba adása tekintetében másként is intézkedhessék, illetve a vállalatbaadástól teljesen eltekinthessen.

Vállalkozó tudomásul veszi, hogy a munkák abban az esetben, ha az építkezésre az építési engedély nem adatna meg, nem kerülnek kivitelre.

A munka csak oly pályázó cégnek fog odaítéltetni, amely kimerítően és hiteltérdemlően igazolni képes, hogy hasonló műszaki jellegű munkát már mint önálló cég sikerrel végzett.

Az Elektromos Művek Igazgatósága kijelenti, hogy a munkák odaítélése iránt hozandó határozatai ellen jogorvoslat csak birtokon kívül vehető igénybe.

Budapest, 1930. évi októben hó 16-án.

Budapest Székesfőváros Elektromos Művei Igazgatósága.

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros polgármestere nyilvános írásbeli versenytárgyalást hirdet a X. kerület, üllőiút—zágrábiuccai fővárosi kislakásos bérházcsoport **udvarrendezésére.**

Az ajánlat benyujtásához szükséges nyomtatványok a IV. ker., Központi városháza, II. emelet 285. ajtószám alatt kaphatók 2 pengő lefizetése ellenében.

A kellően felbélyegzett és borítékban elhelyezett ajánlatokat **1930. évi október hó 28-án (kedden)** délelőtt 10 óráig a II. emelet 279. ajtószám alatt kell benyujtani.

Az ajánlatok felbontása 1930. évi október hó 28-án (kedden) délelőtt 11 órakor lesz a III. emelet 409. sz. helyiségben, ahol a vállalkozók vagy megbizottaik jelen lehetnek.

Budapest, 1930. évi október hó 11-én.

A székesfőváros polgármestere.

HLAVAY KÁLMAN
TERVEZŐ ÉS ÉPÍTŐMESTER
BUDAPEST, VI., KASSAI ÚT 68. SZÁM

Szórakozás

Olvassa el bármelyik ujság kritikáját *A három muskétás* döntő sikert aratott bemutató előadásáról. Egész héten minden este és vasárnap délután fél 4 órakor. *Városi Színház.*

WIEDERMANN ÁGOSTON
ÉPÍTÉSI VÁLLALATA
BUDAPEST, III., SAN MARCO UCCA 5.
TELEFÓN: 628—38.

az első kéz megbizható és olcsóbb

Saját gyártmányú és világmárkás — új és használt — zongorák — javítások is — több éves részletre váltó nélkül. Kezelési költség nincs.
musica r.t. VII., Erzsébet körút 43 (Royal Apollo)
Telefón: József 450-68

MUNKÁCSY GYULA
Cégtulajdonos: **Munkácsy Ernő**
épület- és műlakatosmester, takaréktűzhely és kályhakészítő
Budapest, VIII., Rózsa ucca 39.
Telefón: J. 312—80.

LANG ÁRPÁD szobafestő és mázoló
BUDAPEST, VI. KER., KASSAI ÚT 81. SZÁM. (SAJÁT HÁZ)
MŰHELY: VIII. KER., MÁRIA TERÉZIA TÉR 7. SZÁM

SIMOR DÖME mű- és épületlakatos-mester és vasszerkezetek ipartelepe. Sodronyfonatok nagybani gyártása
BUDAPEST, VII., THÖKÖLY ÚT 89. SZÁM
TELEFON: JÓZSEF 394—43.

BIEBER KÁROLY Aranyérmekkel többszörösen kitüntetve.
ÉPÜLET- ÉS MŰLAKATOS MESTER. Alapítási év: 1888.
Szultzberger-féle ablak-rugzárak, vasszerkezetek, tűzhelyek gyártása
BUDAPEST, II, TÉGLA UCCA 6. Telefón: Aut. 571—92.

SÁMUEL GYÖRGY
épület,- díszmű-bádogos és egészségügyi berendező
BUDAPEST, VI, ARADI U. 45. TELEFON: AUT. 223-62.

BARANYAI B. és TSA Központi fűtés, szellőztető vízvezeték, gáz- és csatornázási berendezések vállalata. Autógénhegesztés
BUDAPEST, I., BERCSÉNYI UCCA 5. TELEFÓN: LÁ. 265
„NON PLUS ULTRA" melegvízfűtési kazánok gyártása

INCZE GÁSPÁR műbutorasztalos
Elvállal lakás-, irodai és üzletberendezéseket saját tervei és adott minta szerint.
Budapest, I., Bertalan u. 22
Telefónszám: Lágymányos 5—13

Az 1924. évi XVIII. t.-c. alapján szervezett
IPAROSOK ORSZÁGOS KÖZPONTI SZÖVETKEZETE
Postatakarékpénztári számla: 10517 — Postatakarékpénztári csekkszámla: Kisipari hitelakció: 44500 — Gírószámla: MAGYAR NEMZETI BANK — TÁVIRATCÍM: IPKÖZPONT
KÖZPONTI OSZTÁLYOK: BŐROSZTÁLY, ÉPÍTŐIPARI OSZTÁLY, FAIPARI OSZTÁLY, KISIPARI HITELAKCIÓ, KERESKEDELMI OSZTÁLY, TEXTIL KÖZSZÁLLÍTÁSI OSZTÁLY
BUDAPEST, VII., KÁROLY KIRÁLY ÚT 3/c
TELEFÓNSZÁM: JÓZSEF 463—39

GUTH ÉS ÁDÁM
Egészségügyi berendezők
Bádogos, víz- és villanyszerelők
VI, DESSEWFFY U. 28.
TELEFÓN: 119—91.

ZÁGONYI ISTVÁN
ÉPÍTŐMESTER
BUDAPEST
VI., EÖTVÖS UCCA 8 • TELEFÓN: A. 257—43

Események

Fővárosi Hírlap

Az Egységes Községi Polgári Párt hivatalos lapja.

*

Előfizetési árak:

fél évre . . . . . 12 pengő:
egész évre . . . . . 24 pengő:

Uj tanácsjegyzők. *Ripka* Ferenc dr. főpolgármester a közigazgatási tisztviselői karban megüresedett két tanácsjegyzői állásra *Hetessy* Ferenc ny. főjegyzőt és *Beke* Hugó dr. fogalmazót helyettesítette be. Ezzel az aktussal két érdemes hivatalnok a székesfőváros érdekében évtizedeken keresztül teljesített buzgó szolgálatának elismeréséhez jutott. *Beke* Hugó kinevezésével a legöregebb fogalmazók egyike kapott megérdemelt előléptetést.

November 4-én kezdődik a szellemi szükségmunka. *Sipőcz* Jenő polgármester utasítására a kerületi elöljáróságok szerdán, október 22-én kezdik meg a szellemi szükségmunkára jelentkezők összeírását. Az elöljáróság a valószínűleg több ezer főnyi ajánlkozó törzslapját, a központi városháza elnöki ügyosztályához küldik, ahol a kiválogatás megtörténik. Az akció résztvevői *november 4-én* munkába állnak.

Purébl tanácsnok szabadsága. *Purébl* Győző dr. tanácsnok, a közoktatásügyi ügyosztály vezetője most vette ki szabadsága hátralévő részét, amelyet Máriacellben fog eltölteni.

Módosított ajánlat a HEV átvételére. A Helyiérdekű Vasút mögött álló tőkecsoporttal folyamatban levő tárgyalások során a főváros új, az előzővel szemben lényegesen kedvezőbb ajánlatot kapott. Az *új ajánlat* szerint a részvények 100%-ának vételára tőkeértékben csak *25,500.000 pengő*. Az engedmény tehát 2,559.000 P. A következő néhány éves időszakban a főváros költségvetése lehetőleg tehermentesítése érdekében az első 3 évben a főváros csak kamatot fizet. A 7%-os kamat annuitása 1,645.000 P. Az egyesített tőke- és kamattörlesztés csak 1934-ben kezdődik. A tőke- és kamatszolgálatot magában foglaló annuitás kb. 1,960.000 P lesz. A fenti vételárengedménnyel együtt tehát *a főváros az új ajánlat alapján készpénzben 3,264.000 pengőt* takarít meg a vételnél. Csökken az évi annuitás is 140.000 pengővel és így *az engedmény 4,400.000 pengőt tesz ki*. Ugyancsak előnyös az az ajánlat is, amely a kötvények elhelyezésénél a vételár tőkeértékénél *25%-os megtakarítást* tesz lehetővé.

Közel ötszázezer pengő a főváros évi telefonköltsége. A modern közigazgatás egyik legnélkülözhetetlenebb eszköze a telefón. Ez tette szükségessé a központi városháza új automata telefónközpontjának megépítését, amelynek 600 mellékállomása van. Ezt a 600 mellékállomást hetven fővonal köti össze a különböző nagy központokkal és ezeken kívül az elöljáróságokon, különböző más intézményekben és hivatalokban még 892 egyéb külső telefónja van a fővárosnak. *Ezeknek a telefónoknak a fenntartása évente 449.824 pengő kiadást jelent, amelynek csak egy hányada, 164.000 pengő térül meg a különböző intézmények révén.*

Az utolsó eperjesi teológiai dékán jubileuma. *Szlávik* Mátyás dr., az eperjesi magyar ágostai evangélikus teológia utolsó igazgatója, most ünnepli *70-ik születésnapját*. A jubileum alkalmából csütörtökön este, a Juranics-telepi Egységes Pártkörben meleg ünneplést rendeznek *Szlávik* Mátyás dr. tiszteletére és ez alkalommal ünnepli őt a *Hungária Közművelődési Egyesület* melynek a jubiláns az elnöke. Az ünnepségen megjelennek a kerület törvényhatósági bizottsági tagjai is.

Még mindig közel félmillió pengőt akarnak költeni olajozásra

A főváros közönségének az a része, amely a vízzel épített makadámos utak mentén lakik, már évek óta hadakozik a drága és sok tekintetben haszontalan olajozás ellen. A műszaki ügyosztályok is belátták a panaszok alaposságát és ugyancsak évekkel ezelőtt megígérték, hogy *a vizes-makadám utakat mielőbb eltüntetik Budapest területéről* és felületi kezeléssel, bitumen-réteggel vonják be ezeket az útvonalakat, vagy pedig valamely végleges burkolattal borítják be. Ez a munka, csak igen lassan halad, úgyhogy a fővárosnak még mindig több mint egymillió négyzetméter vizes-makadám útja van.

A vizes-makadám utak fenntartása pedig a mai súlyos pénzügyi viszonyok között a legnagyobb luxus, mert az ilyen utak élettartama igen rövid, évről-évre tatarozni kell, s

a portalanítás is olyan drága, hogy az erre költött pénzen aszfalt, keramit, vagy faburkolatot is létesíthetnének.

Az idén 1,200.000 négyzetméter útvonalat olajoztak 540.000 pengő költséggel, s *az 1931. évre is még mindig 460.000 pengőt irányoztak elő*, mert még mindig legalább 1,000.000 négyzetmétert kell portalanítani.

Az olajozásra a tavasszal újból versenytárgyalást hirdet a főváros és a kartell mult évi felrobbantása után reméli, hogy még a tavalyi 37.9 fillérnél is olcsóbb egységárakra kap ajánlatot.

Ez a megtakarítás azonban silány vigasztalás azokhoz a hátrányokhoz képest, amit az olajozás jelent.

A végleges megoldás nem késhet soká: *a vizes-makadám utaknak el kell tünni, a drága és célszerűtlen olajozásnak véget kell vetni.* Ezt követeli a közérdek és a főváros zsebe.

Melyik a legjobb patkányirtószer? A patkányirtási szerek kiválogatása elsőrendű érdeke mindazon intézményeknek, amelyek komoly, eredményre törekvő fellépéssel akarják a teljes szabadulást ezektől a veszedelmes, pusztító és az életbiztonságot sem kímélő állatoktól. Ugy a nagyközönségnek, mint a hatóságoknak elsősorban arra kell figyelemmel lenni, hogy a fölösleges és költséges próbálkozások helyett jól bevált eredményes és sikert biztosító eszközöket alkalmazzanak, mert különben a patkányok kipusztítására irányuló szándék nem jár semmi eredménnyel. Ugy a külföldön, mint a belföldön már évek óta nagy elismeréssel emlegetik a *Krepa* patkányirtószert, aminek a kezeléses egyszerű, nem veszedelmes és csak a patkányok szervezetére jelent halálos pusztulást. A *Krepa* sűrített tengeri hagymakivonat, amely nem tartalmaz úgynevezett mérgeket, tehát sem arzént, strichnint vagy foszfort. Ezt a szagtalan szert azokra a helyekre kell felrakni, ahol a rágcsálók mutatkozni szoktak, amelyet így a patkányok elhordanak *s pár órán belül heves görcsök következtében elpusztulnak.* Egy kilogramm *Krepa*-kivonat körülbelül *száz négyzetméter területen* való irtásra elegendő, tehát gazdaságosan felhasználható. A *magyar gyártmányú* irtószer máris kitűnően bevált a budapesti *rendőrkapitányság* épületben, az Állatkertben, az országos kémiai intézetben, a budapesti és székesfehérvári *fogházakban*, az Állatorvosi Főiskolában, a *városházi étkezőben*, a bécsi, berlíni, párizsi, milánói, prágai, zágrábi és bukaresti hatósági intézményeknél. Külön hangoztatni kell azt a nagy előnyét, hogy háziállatokra nem veszélyes. Gyártja a *Parasin vegyészeti laboratórium, Budapest, V., Pannónia ucca 21.*

Vasbetón alátámasztással kellett megmenteni a városháza egyik pavillonját. A központi városháza belső udvaraiban három kétemeletes pavillon áll, amelyeket tizenkét évvel ezelőtt, a háború alatt emeltek a megsokasodott hivatalok befogadására. A pavillonban elhelyezet tisztviselők az elmult napokban arra figyeltek fel, hogy *a szobákban a fejük felett hull a vakolat, a falak megrepedeznek* és az első pillanatban mindenki azt hitte, hogy valamilyen földrengéses tünettel állnak szemben. Szerencsére az első percek ijedtsége hamar elmult és a gyorsan előhívott fővárosi mérnökök megállapították, hogy semmi különösebb veszedelem nem fenyeget. *Karkas Rezső* műszaki tanácsnok, a középítési ügyosztály főnökének vezetésével nyomban szakértőbizottság vizsgálta mag az épületet és hamarosan megállapították, hogy a vakolathullást és a falak megrepedését az okozta, hogy az épületet tartó betónpillérek közül kettő lesüllyedt a laza talajba. A pillérsüllyedést valószínűleg az idézte elő, hogy *az épület alatt átvezetett vízvezetéki cső megrepedt, átáztatta az amúgy sem szilárd talajt és lehetővé tette az épületpillér lesüllyedését.* A munkálatok kijavításához nyomban hozzáfogtak a középítési ügyosztály mérnökeinek vezetésével és sikerült is a további bajoknak úgy elejét venni, hogy *a pilléreket alápalozták, illetve az épület talapzatát vasbetón pilótázással megerősítették.*

A tisztviselőtelepi pártkör kultúrestje. A *Tisztviselőtelepi Egységes Polgári Pártkör* sikerült kultúrestét rendezett, amelynek műsorán fellépett az „Acélhang" dalkör. *Herczeg* Lajos főorvos az emberi élet meghosszabbításáról tartott előadást. *Dullien* Elza operaénekesnő operaáriákat énekelt, *Kazacsay* Tibor zongorázott, *Vigh* Miklós mulattató számokat adott elő, *Némethy* Ferenc hegedűművész, iskolaigazgató hegedűszólót játszott, majd a több mint háromszáz főnyi hallgatóság társasvacsorára ült össze. Nagy érdeklődéssel hallgatták *Payr* Hugó elnököt, aki beszédében a X. kerület számos kérdéséről nyilatkozott és kijelentette pártja nevében, hogy *igyekeznek a kerület régi kívánságait mihamarabb teljesíteni.* A telepeken strandfürdők épülnek még a tavasszal, hogy a nyáron megnyithatók legyenek, a villamosvasúton a perifériális szakaszhatárokat kitolják, az autobuszvonalakat meghosszabbítják, a Ceglédi út és környéke új piacteret kap, de orvosolják a többi panaszokat is. A hallgatóság melegen ünnepelte elnökét, *Payr* Hugót.

A Musica Rt. új zongoragyárának avatása. A Magyar Hét keretébe illő ünnepség színhelye volt hétfőn délelőtt a József ucca 73. számú ház, amelyet mint a közismert Musica Rt. új zongoragyárát nagy és előkelő közönség jelenlétében avatták fel. Báró *Radvánszky* Antal, a Musica Rt. elnöke, ismertette az ünnepség közönsége előtt a vállalat fejlődésének történetét, elmondva, hogy közel 20 év kellett ahhoz, amíg magyar szakmunkásokat lehetett nevelni s amíg meg lehetett teremteni ezt a zongoragyárat, amellyel a zongoraipar is a magyar közgazdasági életnek komoly tényezője lett. Ebben a gyárban a zongorák legkisebb része is magyar anyagból készül. Üdvözölte a kormány képviseletében megjelent dr. *Kállay* Miklós államtitkárt, *Jeszenszky* Sándor miniszteri tanácsost, a főváros képviseletében megjelent *Rostagni* tanácsjegyzőt és a Zeneakadémiának igen nagy számmal megjelent tanári karát. Ezután a vendégsereg megtekintette a gyár egész modern berendezését, majd Kállay államtitkár örömének adott kifejezést, hogy végre magyar gyárban is készülnek elsőrendű magyar zongorák.

ADLER HENRIK Épületbádogos és szerelő vízvezeték, csatorna, központi fűtés, és egészségügyi berendezések vállalata
Újpest, Kolozsvári u. 29. Telefón: 940—70.

MENTSIK FERENC
KÖNYVKÖTÉSZETE
SZABADALMAZOTT IRATTÁRI TÁBLAGYÁR
Nagy arany érmekkel kitüntetve :: Postatakarék csekksz.: 47.983
BUDAPEST, IV., SZARKA UCCA 4
TELEFÓN: AUTOMATA 840—02
Tulajdonosok: Mentsik Ferenc és Mentsik Viktor

Balassa Árpád
okl. építészmérnök, építőmester
VI., Vilmos császár út 31. Tel. Aut. 164-13.

MINDEN KÉSZÜLÉKBE CSAK
TUNGSRAM
BÁRIUMCSÖVET AJÁNLOK
MAGYAR HÉT: DIJNYUGTA-VISSZATÉRITÉS, 33% ÁRKEDVEZMÉNY OKTÓBERBEN IS. FELTÉTELEK A RÁDIÓNYUGTÁN

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros polgármestere nyilvános írásbeli versenytárgyalást hirdet a X. ker., Újtemető sírboltok előtti út **útrendezésére.**

Az ajánlat benyujtásához szükséges nyomtatványok a IV. ker., Központi városháza, II. emelet 285. ajtószám alatt kaphatók 2 pengő lefizetése ellenében.

A kellően felbélyegzett és borítékban elhelyezett ajánlatokat **1930. évi november hó 4-én (kedden) délelőtt 10 óráig** a II. emelet 279. ajtószám alatt kell benyujtani.

Az ajánlatok felbontása 1930. évi november hó 4-én (kedden) délelőtt 11 órakor lesz a III. emelet 409. sz. helyiségben, ahol a vállalkozók vagy megbízottaik jelen lehetnek.

Budapest, 1930. évi október hó 11-én.

A székesfőváros polgármestere.

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros polgármestere nyilvános versenytárgyalást hirdet a X. kerület, Maglódi úton épülő „Horthy Miklós" szeretetotthon tüdőbetegek épületében szükséges tető és terrasz **lapburkolati munkákra.**

Bánatpénz tekintetében a „Hivatalos hirdetések rendelkezései az irányadók. Külön is felhívom az ajánlattevők figyelmét arra, hogy a szóbanlevő építkezés ügyében kelt s a kormányhatóság által is jóváhagyott 570/930. kgy. sz. határozat kikötése szerint a vállalkozók a budapesti munkanélküliség enyhítése érdekében a munkák elkészítéséhez elsősorban **budapesti munkásokat** tartoznak alkalmazni, illetve vidéki munkásokat csak abban az esetben alkalmazhatnak, ha a budapesti munkaközvetítők nem tudnak megfelelő munkást közvetíteni.

A vonatkozó költségvetési kiírás nyomtatványai ívenként 0.50 pengőért kaphatók 1930. évi október hó 18-tól kezdve naponta délelőtt 11—1 órák között a polgármesteri II. (középítési) ügyosztály IV. ker., Központi városháza, III. emelet 342. számú szobájában.

A rajzok, tervek, minták megtekinthetők és a szükséges felvilágosítás megszerezhető Maróthy Kálmán (II. Szalag ucca 7. sz. Telefón: 512—07.) tervező műépítésznél vagy az előadónál, a Központi városháza, III. e. 333. ajtó alatti hivatalos helyiségben.

Az ajánlatok **1930. évi november hó 5-én (szerdán) délelőtt fél 11 óráig** a polgármesteri II. (középítési) ügyosztály III. emelet 350. sz. szobájában adandók be. Az ajánlatok ugyanazon napon, ugyanazon ügyosztály üléstermében (III. emelet 354. sz.) 11 órakor fognak nyilvánosan felbontatni.

Budapest, 1930. évi október hó 13-án.

A székesfőváros polgármestere.

A szerkesztésért és kiadásért felelős: **Dacsó Emil.** Kiadja: FŐVÁROSI HIRLAP lapkiadó-vállalat. Révai Irodalmi Intézet Nyomdája Budapest, V., Ügynök u. 8. Nyomdaigazgató: Linzer M.

ZILAHI-BALOGH GYULA
ÉPÍTŐMESTER
Budapest, I., Bornemissza u. 36
TEL.: LÁ. 2—32.

STEINHÄUSL ÉS KÖLBER
FESTŐK ÉS MÁZOLÓK
BUDAPEST, IX., TÜZOLTÓ UCCA 3.
TELEFÓN: József 308—24.

Zalahalápi bazaltkőbánya
RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
BUDAPEST, V. KER. TISZA ISTVÁN UCCA 2. SZÁM
TELEFON: AUTOMATA 820—51

GERA LAJOS FIAI
asztalos munkák gyára
TELEFÓN JÓZSEF 370—20
BUDAPEST, VIII., THÉK ENDRE UCCA 35

BÁRÁNY JÁNOS
CIPÉSZ MESTER
Arany és ezüst éremmel kitüntetve.
BUDAPEST, IX., GRÓF HALLER UCCA 18.

ÚJ ÉPITKEZÉSNÉL, TATAROZÁSNÁL NÉLKÜLÖZHETETLEN A
»PICKLIN« falsarokvédő és hermetikus elzárás
PICK EMIL
BUDAPEST VI, PODMANICZKY UCCA 63. TELEFON: A. 120-55

Standard aszfaltok
Oil Trading Company képviselete
MILLINI IGNÁC
Budapest, V., Nádor ucca 6. sz.
TELEFÓN: AUT. 833—40, 832—77.

Kövezőmester és útépítési vállalkozó
HEISSENBERGER JÓZSEF
BUDAPEST, IX., VÁGÓHID UCCA 9/b SZ.

POZSGAY DEZSŐ
építőmester és burkolási vállalkozó
VII., KÖRVASÚT SOR 8.
Saját telepén.

KLEMENT ANDRÁS
Jégszekrényeuyek, bor- és sörkimérő készülékek gyára és raktárai
BUDAPEST, VII., KIRÁLY U. 27
az udvarban
Telefón: József 401—10.

HIRMANN FERENC FÉMÁRUGYÁR
BUDAPEST, VII., CSÁNYI U. 7/9. TELEFÓN J. 460-49
KÉSZÍT: gáz, víz, légszesz, központi melegvíz-fűtési, fürdő és egészségügyi szerelvényeket. — RAKTÁRON TART: fayence-, emaille-árukat és csöveket.

Kún Sándor
festék, kence, zsiradék, kátrány és vegyitermékek gyári raktára
Budapest, IV, Ferenc József rakpart 18
Telefonszám: József 361—23

Műkő- és burkolómunkák, betoncsövek
Budapest, V, Vigszinház ucca 5. Tel.: 298-37
ANDREA Cementárugyár és Epitőipari R.T.

KIRCHKNOPF ISTVÁN Alapitási év 1897 Tel.: Aut. 851-39
Épület- és portálüveges üveg-, tükör-, porcellán-, kőedény- és lámpakereskedés. Aranyhalak és haltartók, aquariumok nagy választékban. Vállalok: mindennemű üvegcsiszolást, épületüvegezést és üvegtetők vízmentesitését
BUDAPEST, IX., KÁLVIN TÉR 8. SZ. (Ref. templom mellett)

TARJÁNYI ISTVÁN
SZOBAFESTŐ ÉS MÁZOLÓ
BUDAPEST VII, JÓSIKA UCCA 3
Radiátorok és fűtőtestek szakszerű mázolása és fényezése hőállóan teljes garancia mellett
TELEFÓN: J. 382—45

Karászek Ferenc
Kazán és tartálygyár Telefón: L. 915—07
Budapest, VI., Váci-út 163

RÓZSA IVÁN LAKATOS MESTER
AUTOGÉN-HEGESZTÉS
Budapest, VI., Szondy ucca 18. Tel.: Aut. 186—59

WIENER A. UZÓDA ÉPÜLET-ASZTALOS ALAPITTATOTT 1886 TELEFÓN: J. 344—50
Kész ajtók, ablakok vasredőnyös üzleti ajtók, kirakatok, állandóan raktáron
BUDAPEST, IX, ÜLLŐI ÚT 123 Az áll. gyermekmenhely épületével szemben

Budapest Székesfőváros Ásványvíz-üzeme
HARMATVIZ
A Hungária gyógyforrás szénsavval telitett vize.
Kapható mindenütt! Tel: Autom. 530-03.

CORDATIC
a tökéletes autópneu
Főelárusitás:
Budapest, VI., Mozsár-u. 9.

ÁMON ANTAL és FIAI
KÖVEZŐMESTEREK, ÚT,- CSATORNA- ÉS BETONÉPITÉSI VÁLLALKOZÓK, FÖLDMUNKA, VÁGÁNYFEKTETÉS, MÉSZKŐBÁNYA.
VIII., Futó ucca 10. Telefon: J. 303-85.

DITTLER FERENC
ÉPÍTŐMESTER
BUDAPEST, VIII., Baross u. 36

Ipartermék Értékesítő R.-T.
Budapest V, Zoltán u. 7-9. Tel.: A. 110-18

STEINER ÉS SZIMPER
disz-, templom-, szobafestők és mázolók
Budapest, IX., Üllői út 57
TELEFÓN: József 306—29.

ROTTER ZSIGMOND
terménynagykereskedő
Budapest, V., Nádor ucca 17. sz.
Telefón: 297-18, 276-94.

THE NEUCHATEL ASPHALTE COMPANY LIMITED
BUDAPESTEN, Iroda: VI., Vilmos császár-út 31. sz. Telefon Teréz 212—46. Gyár: VI., Váci-út 35. Telefon: L. 914—88. Gyárt és elad Val de traversi mastixot, raffinált bitument, falszigetelő aszfaltot. Készit: Traversi természetes tömöritett aszfalt utakat és öntött aszfaltból járdákat és koesiutakat.
Budapest székesfőváros szerződéses vállalkozója.

Dunakavicsot és Dunahomokot
szállit kocsifuvarban és vasúton saját iparvágányról Budapestről, Adonyból, Bajáról, és Mohácsról
FLEISCHMANN ANTAL Dunakotrási és gőzhajózási vállalat
Budapest, VII, Károly körút 17. Telefon: József 465-62 és 465-63

Egyesült Tégla- és Cementgyár R.-T.
Budapest, V., Sas ucca 25. szám
Telefon: 230—71, 108—59, 141—52
Évi teljesitő képesség: 12,000 vagón cement, 5,000 „ mész, 80.000,000 darab tégla, 8.000,000 „ cserép
Portlandcementgyár: Lábatlan. — Mészégető: Lábatlan. Téglagyárak: Buda, Köbánya, nyergesujfalu.

OETL ANTAL
VASÖNTŐDE és GÉPGYÁR RÉSZV.-TÁRS.
X. KER. ASZTALOS SÁNDOR-UCCA 9.
TELEFON: JÓZSEF 461-69, 461-68.

Malcsiner Károly
Lakatos, lemezárú-vasszerkezeti és autóhűtőket gyártó üzem.
Budapest, X. ker. Kelemen-u 27.
Telefón: J. 394-95.

LIFT HAVERLAND ANTAL
M kir. szab. emelőgép, felvonó és vasszerkezetek gyára
VIII., NAP UCCA 22. TEL.: J. 329-66 és J. 439-53

KASS BÉLA
ASZTALOS
BUDAPEST, VIII., KŐRIS UCCA 7.

SHELL
BENZIN OLAJ

A légzőszervek bántalmainál
Asthma Emphisema esetén
biztos gyógyulást nyujt a
Szt. Gellért Gyógyfürdő
legtökéletesebb berendezésü
inhalatóriuma és pneumatikus kamrája

Révész János
cement-, márványmozaik- és műkőárúgyár, betonipari vállalat.
Burkoló-, műkő és csatornázási munkák. TELEFÓN: Ujpest 198.
Központi iroda: UJPEST, ŐSZ UCCA 14.

STERN EMIL Telefón: Aut. 906-48
ÚT-, CSATORNA- és MAGASÉPITÉSI SZERSZÁM- ÉS MŰSZAKI ÜZLET
BUDAPEST, V., VISEGRÁDI U. 32.

DIPL. ING. ARCHITEKT — BAUMEISTER
KOSÁLY ÖDÖN
OKL. ÉPITÉSZMÉRNÖK, ÉPITŐMESTER
TELEFON: AUT. 570-41.
BUDAPEST, II, KELETI KÁROLY-U. 15/b.

Ára 50 fillér

Tizenkilencedik évfolyam — Budapest, 1930 október 29. — 43. szám

Fővárosi Hirlap

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Egész évre ..... 24 pengő
Félévre ..... 12 pengő
Állandóan:
GAZDASÁGI ÉRTESÍTŐ

VÁROSI, POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

Felelős szerkesztő: DACSÓ EMIL

MEGJELENIK MINDEN SZERDÁN
Szerkesztőség és kiadóhivatal
BUDAPEST, VI., SZIV UCCA 18. SZ.
Postatakarékpénzt. csekkszámla 40.424
TELEFÓN: AUTOMATA 137—15

A nagy sorozáson,

amelyen a budapesti választópolgárság meg fogja mondani, kiknek a kezébe akarja letenni a városkormányzás jogát és kötelességét, nem lesz nehéz a magasságjelző mérét kezelni, nem lesz nehéz az alkalmast és az alkalmatlant kimondani.

Meggyőződésünk, hogy új elemek, új pártok nem tudnak érvényesülni, hiszen ezek az „újak" nem jöttek új programmal, csak a régi pártjuknak, ahol személyileg nem tudtak érvényesülni, üzentek hadat, vagy külföldi váratlan sikerek lidérclángja biztatta őket a fantasztikus szervezkedésre. Ez a választás az elvek harca lesz. A választók ezúttal nem fogják honorálni, hogy egyik, vagy másik nagy politikust a saját pártja — legyen az demokrata, vagy kereszténypárti — sem méltányolta kellőképpen. Ezeket a föllebbezéseket, amelyek csak azt kívánnák eldönteni, *ki* a nagyobb demokrata, vagy *ki* a nagyobb keresztény, ad acta fogja tenni a közvélemény. Az sem lesz fontos ezúttal, hogy ki irígyelte meg valamelyik külföldi politikai párt robbanó sikerét. Nálunk nem fognak robbanni ezek a bombák: a magyar főváros ma nem a kísérletezések, hanem a komoly megfontolások talaja.

Itt *ma az a kérdés, kinek a multja garancia arra, hogy a jövőben is cselekedni és alkotni tud a polgárság érdekében, amelynek társadalmi békéjét is minden eszközzel meg fogja védeni.* Itt ma az a kérdés, ki hogyan sáfárkodott a multban, kinek a sáfárkodása szolgálhat biztos fundamentumként a jövő építése számára. A kommunizmus bukásával ki kellett volna derülnie a magyar égnek, ki kellett volna virulnia a magyar munkának. A kommunizmus bukásával — így gondolta minden józan magyar — le kellett volna hullania a súlyos *történelmi függönynek*, amely elválaszt bennünket a szenvedések korszakától, de amely egyszersmind eltakarja előlünk a távolabbi, a pártoskodó magyar multat is.

Meg kell állapítani, hogy ez a történelmi függöny akkor nem hullott le. Nem értek véget a szenvedések, aminek *akkor* az volt az oka, hogy nem szűnt meg a pártoskodás, amelynek lehettek okai, amikor még közjogi harcok folytak és amelyeknek luxusát megengedhette magának Nagy-Magyarország. A magyar politikának legsúlyosabb, legnyomasztóbb és legmegmagyarázhatatlanabb párthareai ütötték föl fejüket ahelyett, hogy a békés alkotó munka indult volna meg a pusztítások nyomán. Félévtizedet vesztettünk és vajjon hol tartanánk ma, ha a vörös téboly elárkolását azonnal a megfontoltság, a teremteni akarás, a belső béke korszaka váltja fel?

A multat feledtető, az új jövőt előtérbe állító történelmi függöny 1924-ben hullott le. Abban a pillanatban történt ez, amikor *Bethlen* István küldetésében *Ripka* Ferenc kiadta a *béke és munka* jelszavát és amikor *Kozma* Jenő a nagy jelszó megvalósítására megalakította a béke és a munka pártját: az *Egységes Községi Polgári Pártot*. Talán gúnyos mosolyok, talán lekicsinylések, talán féltő bizonytalanság, talán szeretetteljes kishitűség szegélyezték a párt útjának első mérföldjeit. Ma azonban immár hat esztendő távlatában bebizonyosodott, hogy ami akkor hit és jószándék volt, mind cselekedetté épült. A kommün óta eltelt időnek csak abban a felében lett gazdagabb Budapest székesfőváros, amióta az *Egységes Községi Polgári Párt* átvette irányító szerepét. Azóta hoztuk helyre a mult rombolásait, azóta keletkeztek új intézmények, azóta van kétségtelen rend a főváros háztartásában és azóta állt helyre a városban a polgárság nyugalma, mert béke, egyenlőségérzet és munkakaarat költözött a szívekbe. Más ma a budapesti polgár önérzete, magabízása és a jövendőbe vetett hite. Súlyos csapások látogattak meg bennünket, rettentően nyomorúságos az életünk, de tudjuk, hogy a budapesti polgár sincs az életnek alantasabb szintjén, mint a többi világvárosok polgárai.

Kiknek kell mindezt köszönni? Vajjon azoknak, akik az első törvényhatósági bizottság idején akár agresszivitással, akár passzivitással feküdtek a munka elé, amelynek már akkor meg kellett volna indulnia? Vagy azoknak köszönhetjük-e, akik az indulatok lángját akár uszítással, akár daccal élesztették, ahelyett, hogy a béke fehér lobogóját tűzték volna ki? Nem lehet kétség benne, hogy Budapest rekonstrukciójának nagy dátuma 1924-hez fűződik, amikor *Bethlen* István kívánságára *Ripka* Ferenc és *Kozma* Jenő lelkes és böles vezetésével megkezdődött a béke és a munka korszaka, amely eddig is megtermette gyümölcseit, de igazán akkor fogja bőségben teremni, ha majd a világgazdaság válságának nehéz napjai eltűnnek fejünk fölött.

A legnagyobb hálával kell gondolnunk a magyar főváros új korszakának megalapozására és őket kell követnünk most is, amikor az ő keserves munkájuk rombadöntését jelentené, ha keserűségszülte oktalan elhatározások juthatnának szóhoz. Budapest polgársága azok mellett áll, akik békét teremtettek számára és megvetették a polgári munka lehetőségének biztos alapjait.

Jelmezes politikai reklámfölvonulás a Magyar Héten

A plakátirodalom föllendülése — A demagógia orgiát ül az uccasarkokon — A kérészéletű kis pártok dobbal, síppal, hangszóróval dolgoznak Fölényes nyugalom az Egységes Községi Polgári Pártban

Ha ma külföldi lép a város falai közé, meglepődik az izgalmon, a nyugtalanságon, amely az uccákat valósággal földúlta. Szinte szerencse azonban, hogy az egész izgalom csak *papír*-izgalom, csak *plakát*-izgalom, a lelkek mélyén béke és nyugalom uralkodik. Az uccasarkok, a házfalak és a hirdetőoszlopok azonban olyan rikoltó tarka-barka, csalogató plakáterdővel vannak tele, mintha ebben a városban mindenki egész nap azon tépelődnék, hogy holnap reggel Rassaynak, vagy Friedrichnek adja-e át a város kulcsait.

Bár a budapesti községi választás előkészületei valósággal az egész társadalom fordulatokban gazdag regényét tárja elénk, mégis igen nyugodtan kell megítélni a dolgokat, mert sehol semmi komoly veszedelem nem fenyeget. A gyenge társadalmak korszakát éljük ugyan, amikor a nagy szólamoknak, az elvek salto-mortaléinak, a vakmerően elszánt politikai kiugrásoknak a közönség alig tud ellentállani. Egészen bizonyos, hogy a budapesti választáson is ezt a tanulságot akarják érvényesíteni a fölbukkanó új politikai fenomének, akik nagy figyelemmel nézték végig, miként érvényesültek az európai gyenge társadalmakban a politikai kalandorok, akik jöttek, láttak, győztek. Innen van az, hogy nálunk is *gombamódra szaporodtak el a kis pártok* és ha van a városnak valamelyik zugában valaki, aki udvariassági tapsokat kapott valaha egy névnapi felköszöntőért, az most bizonyára eléggé Napoleonnak érzi magát ahhoz, hogy kiálljon a porondra és megvívja a harcot a városatyai mandátumért.

*

A budapesti községi választás új pártjai közül kétségtelenül a legfrissebb német választási mintát utánozza a *Nemzeti Szocialista Párt*, amelynek tagjai bizonyára csak azt sajnálják, hogy a híres barna formaruhát anyagiak híján nem tudják a budapesti uccán meghonosítani. Egyébként meglehetősen zagyva politikai programjuk van, *mindenről beszélnek, csak a fővárosi kérdésekről nem*, aminek valószínűleg az az oka, hogy városi kérdésekkel maga a nagy Adolf Hitler sem foglalkozik. Hasonló körülmények között születhetett meg nyilvánvalóan a *Nemzeti Munkás Párt* is, amely az Angyalföldön hoesátja kicsiny sajkáját a politikai óceánra. A *Gyáripari Párt* szintén furcsa alakulat, amely a nehéziparnak akar — mintha nélküli nem lenne — szakszerű képviseletet szerezni a városházán. A *Kispolgári Párt* két kerületben akarja megvalósítani világrengető programját. Alapjában véve azonban a párt-újoncok közé tartozik a *Friedrich-párt* és a *Rassay-párt* is. A *Rassay-pártot*, ha jól tudjuk, *Szabadelvű Pártnak* nevezik, de nagyon valószínű, hogy *a demokratapártnak ez a kis törmeléke* azzal sem tudja elkápráztatni Budapest polgárságát, hogy a Szilágyi Dezsők, a Tiszák, a Bánffyak, a Wekerlék nagy szabadelvű pártjának nevét — *de csakis* a nevét — igyekszik a maga kis zászlójára írni. Lám, *Friedrich* Istvánnak már sokkal kényelmesebb a helyzete, neki *többféle* programja van és azt állítja előtérbe, amelyiket történetesen a szavazni vágyó polgártárs kíván. Aki radikális elveket vall, az előtt 1918. lobogóját lobogtatja meg, aki viszont még mindig antiszemita akar maradni, az előtt 1919. diesőséges idejét csillogtatja meg a nagy vezér. Tulajdonképpen pedig úgy a Rassay-párt, mint a Friedrich-párt már indulásában is igen szigorú korlátok közé kényszerül, mert mind a két párt csak bizonyos kerületekben indul, híveket pedig mind a kettő csak anyapártjától — *Friedrich István Wolfféktől, Rassay pedig a demokratapárttól* — tud toborozni, ha tud.

*

A választók különben nagyon nyugodtak, de annál nyugtalanabbak egyes pártok. A választási küzdelem tulajdonképpen még el sem kezdődött, csak a stratégiai fölvonulásnál, a földerítő portyázásnál, az előcsatározásnál tartunk és a legtöbb párt máris olyan ideges, amilyen idegességre a multban a községi választásoknál nem igen volt példa.

A pártok nem egyszerre startoltak. A legtürelmetlenebbek, úgylátszik, a baloldaliak voltak, mert azok kezdték meg először a plakátharcot és egyikmásik nagy lendületében mindjárt a kezdetben kiadta a végső erőfeszítés szólamait is. De szólamokból azért marad a jövőre is. A baloldaliak után indult meg nagyvontatottan a *Wolff-párt*, amelynek azonban először a saját házatája körül volt egy kis elintéznivalója, mert be kellett tömni azokat a szakadékokat, amelyeket a Friedrich-csoport kiválása okozott. Szinte legutolsónak indult fölényes nyugalommal és szervezettségének biztonságérzetével az *Egységes Községi Polgári Párt*, ahol ma is, amikor a választási harc teljes erejével tombol, a legnyugodtabb húrokat pengetik. *Ennek a pártnak öntudatos, izgalommentes szervező munkájából látszik, hogy mélyen érzi elhivatottságát és mélyen érzi azt a döntőjelentőségű szerepet, amely a főváros jövő életében reá vár.* A párt nem hoz új programot, nem hoz sok új nevet. Úgy a központban, mint a kerületi szervezetekben régi, kipróbált embereik állnak a helyükön és a program is maradt a régi: *békés munkát, jobb boldogulást, erőteljes fejlődést kell vallási és társadalmi megkülönböztetés nélkül biztosítani a polgárságnak, mindenkinek, aki becsületes magyar ember és hűséges polgára Budapest székesfővárosnak.* A párt főtörekvése, hogy a választás után összeülő új közgyűlésben a szakszerűség legyen a döntő tényező, ami által leginkább el lehet kerülni a városi kérdésekben dominánó politikát, amely a fővárosi pártok közé csak éket verhet akadályul a zavartalan alkotómunkának. Az a cél, hogy az új közgyűlésben a város vezetésére rátermett emberek kerüljenek a megfelelő helyre és a törvényhatósági bizottságban a főváros polgárságának ama legkitűnőbbjei kapjanak megbízatást, akik-

nek eddigi közéleti működése elég ajánlólevél a mandátumra és akiknek eddig való munkássága garancia arra, hogy a főváros parlamentjében csak a közérdeket és a polgárság sorsának megjavítását szorgalmazzák.

*

Az *Egységes Községi Polgári Párt* az urnák előtt a régi pártokkal a törvény keretei között illő komolysággal vívja majd meg a harcot, a minden oldalon felbukkanó új pártok azonban — akár jobbról, akár balról induljanak, — aligha jutnak abba a helyzetbe, hogy komoly szavuk legyen a választásokon, de még addig se igen fognak eljutni, hogy az ajánlásban részt vehessenek. Egyelőre még reménykednek és csodálatos naivsággal próbálják a szervezkedést és pártirodáik valóságos kortes-óvodák a nagy pártok választási akadémiáival szemben. Kuriózumként nem érdektelen elmondani, hogy az egyik ilyen kis párt az első plakátján még a párt nevét és címét is elfelejtette feltüntetni. Egy másik ilyen „párt"-nak az ötletét is meg kell örökíteni a főváros történetében, ha már közgyűlési szereplésével nem kerülhet oda. Ez a párt a többi közt azzal akarta a választópolgárokat megnyergelni, hogy programjában Budapest uccái fölött közlekedő légi omnibuszokat követel. (Ne tessék félreérteni, nem a Rassay-párt volt. *A szerk.*)

*

Minden pártnak meg van a maga jelszava is. A szocialisták „rohamra" indulnak. A demokraták a *dugsegélyt* lopták át az országos politikából a községi politikába, ahol mindenki álmélkodva látja ezt a találékonyságukat. *Wolffék még mindig a „keresztény Budapest" jelszavánál tartanak, de már nem zsidóznak.* Általában az antiszemita jelszavak, úgylátszik, a legutolsó választáson végeladásra kerültek és Wolffék, Friedrichék mindent kiárusítottak. *Friedrichék*, akiket egykori anyapártjukban, ha nem is kedélyesen, de inkább bánatosan „apagyilkosoknak" neveznek, ha sutba vágták is az antiszemita jelszavakat, csak a régi pártjuk területén vadászgatnak. *Rassayék* politikai kuplérjának a refrénje: „Polgár védd magad!" és *Budapest polgárai valószínűen meg is fogják védeni magukat — Rassay kísérletezésével szemben.* A legcsöndesebben és legkomolyabban az *Egységes Községi Polgári Párt* ragasztotta fel választási névjegyét a falra, szerényen, de annál kifejezőbben, mint *„a béke és munka pártja"*, invitálja a választókat.

*

Minden párt működésének igazi központja *a pártiroda*. Ezek a pártirodák már nyakig benne vannak a munkában. A Ku-Kux-Klannak nem lehetnek olyan titkos szervezetei, mint a budapesti községi pártoknak. A különböző pártirodákban a legszörnyűbb titkolódzás folyik, mondhatnánk — a *legnagyobb nyilvánosság mellett.* Bármilyen különösen hangzik is, de így van, mert nem lehet egyik pártirodának olyan titokzatos lépése, amelyet a másik pártiroda *minden kémkedés nélkül* ugyanabban a pillanatban ne tudna. Mindegyik pártiroda tudja, hogy a másik milyen szúnyogcsípésekre, vagy milyen negyvenkettes mozsarak fölvonultatására készül. Ez egészen természetes is, hiszen a pártirodák nem diplomatákkal, hanem kortesekkel dolgoznak, akik már mesterségüknél fogva is a világ legközlékenyebb emberei.

Emellett azután van még egy különlegessége a pártirodáknak. Az, hogy itt dolgoznak a város legszegényebb emberei. Egy-egy ilyen pártiroda a szellemi szükségmunkának valóságos szegényháza. Ezek a választási proletárok hihetetlenül csekély bérért, heti húsz-harminc pengőkért, dolgoznak és izzadnak, sokszor olyan elvekért, amelyeket talán nem is vallanak magukénak. Ezek a szegény kis proletárok két *baloldali* pártirodában már meg is kíséreltek egy kis forradalmat. A mai gazdasági viszonyok között egyébként az is érthető, hogy az emberek százai vállalkoznak a próbafutamokban való galoppra: egy párt, de inkább egy-egy jelölt ívére közhangulati aláírásokat szerezni — darabonkint tíz fillérért. Vannak kávémérések, amelyekben az úgynevezett „ív-kajetánok" gyülekeznek és a lakóknak a kapuk alatt lemásolt névjegyzékéről maguk írják alá egymásnak a neveket. Egyszóval tíz-húsz fillérért hamisítanak. Valóságos ív-kajetánszervezetek alakulnak. Az egyik terézvárosi kávémérésben délután harmincan is találkoznak és cserélik ki egymás között a sajátkezűleg hamisított aláírásokat. A pártok azonban nagyon jól tisztában vannak mindezzel. Egy-egy ilyen önjelölt akár háromezer aláírást is hiába mutat be, mert a pártvezérnek csak bele kell nyúlnia íróasztala másik fiókjába és előhúzhatja ugyanazokat az ezernyi aláírásokat, ugyanolyan kiadású hamisításokban.

*

Azután a népgyűlések! Az ember azt hinné, hogy Budapest lakossága mostanában mást se csinál, mint reggel, délben, este nagygyűlésekre jár. Pedig ez is optikai csalódás. A baloldal és jobboldal demagóg része eleinte tényleg rendkívül sok gyűlést tartott, ezeken a gyűléseken legkiválóbb, legötletesebb és legviccesebb szónokait szerepeltette. Igen jelentős tömeg jelent meg egy-egy ilyen gyűlésen. A pártok aztán egyre-másra bérelték ki a Vigadót és az összes nagytermeket és már látták, hogy zászlajuk alatt hogy sereglenek a választók újabb és újabb ezrei. Hamarosan megjött azonban a kiábrándulás. Kiderült, hogy Budapesten van két-háromezer ember, aki így választások idején végigjárja az *összes* választói nagygyűléseket és végighallgatja a vicces szónokokat, prédikáljanak azok krisztusi szeretetet, vagy marxi egyenlőséget. Olcsó szórakozásnak találja ez a párezer ember a gyűléseken való részvételt és valósággal menetrendszerint közlekedik a gyűlések színhelye között. A programból azonban csak kiválasztott számokat hallgatnak meg. Nem maradnak végig ott a gyűlésen, hanem, amikor a jobboldali humoros szónok befejezte felszólalását, akkor megfordul a tömeg és átvonul a szocialistákhoz, hogy meghallgassa azoknak a derüs szónokát is. Most már azonban ez a két-háromezer ember is kezd megcsömörleni a sok szónoklattól. Miután látják, hogy a Rassay, a Friedrich, a Fábián mindenütt ugyanazt a grammofón-lemezt illeszti be és darálja le a közönség előtt, ők is kezdenek elmaradni a műsoros politikai estékről.

Ez különben azt is jelenti, hogy a választási harcnak rikítóbb és hangosabb részén túl vagyunk. Valószínű, hogy most már mind csöndesebb és csöndesebb lesz a küzdelem és egészen bizonyos, hogy Budapest háromszázezer választópolgára nagy nyugalommal és méltóságosan fog megjelenni az urnák előtt.

Francia felületesség — magyar élhetetlenség

Utolsó posta: Hunyadi János, ahol a világhírű „Zsánosz" keserűvíz fakad — Hiányos az idegenforgalmi propaganda

Beszédes illusztrálására annak, hogy a székesfőváros külföldi idegenforgalmi propagandája sok tekintetben még mindig mennyire hiányos: a közelmult napokban rendkívül érdekes levél érkezett Franciaországból Budapestre.

A levél címzése így fest:

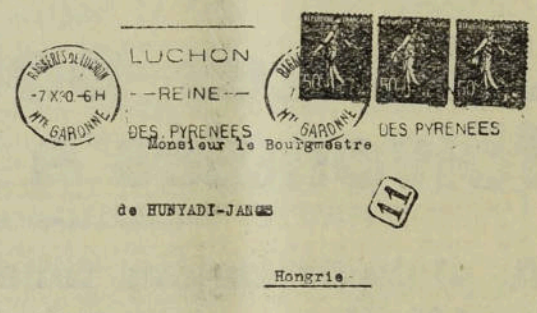

A leleményes magyar posta nem sok habozás után tisztában volt azzal, hogy ez a levél a világszerte népszerűnek ismert *Hunyadi* keserűvíz telephelyének polgármesterét illeti és így a levelet kikézbesítette Budapest székesfőváros polgármesteri hivatalának.

Nem kétséges, hogy a levél írója azt képzelte, hogy a Hunyadi János-víz a *Hunyadi János községben fakad,* mint ahogy a karlsbadi víz Karlsbadban, a marienbadi forrás Marienbadban és az Eau de Vichy: Vichyben tör ki a föld mélyéből.

Az aztán már természetes és logikus, így gondolhatta a mi francia barátunk, hogy ennek *a Hunyadi János nevű községnek polgármestere is van,* aki bizonyára előzékenyen válaszolni fog arra a levélre, amelyet, íme, hozzá intézett.

*

A levél egy kis vidéki francia város bélyegzőjét viseli: *Bagnores de Luchon (Haute Garonne).* Írója egy ügyvéd, a városka szenátusának tagja, aki arra vonatkozólag kér felvilágosításokat, hogy a budapesti gyógyfürdők milyen igazgatás alatt állanak, városi vagy magántulajdonban működnek, milyen a fürdők és gyógyforrások adminisztrációjának szervezete és ezen túlmenően általános információkat kíván a budapesti fürdőkről és gyógyvizekről. A fölvilágosítást valószínűleg értékesíteni akarja, mint a szenátus tagja Luchonban, amelynek szintén vannak gyógyforrásai.

*

A luchoni városi tanácsos levele összefüggésben van, úgylátszik, annak *a francia vendégnek kalandjával,* aki forráskutató útra nemrégiben *Budapestre* érkezett. A szóbanforgó francia úr éveken át előszeretettel és kiváló eredménnyel kúrálta magát a kelenföldi források kineset érő termékével, a franciák előtt *Zsánosz* név alatt ismert eau de purgativval. Ráérő ideje bőven volt és ezért elhatározta, hogy *eljön Magyarországra, hogy saját szemeivel nézze meg a gyógyító vizek forrásait, sőt hogy ott igyon egy pohárral a keserű nektárból, ahol a föld mélyéből a napvilágra bugyog.*

*

Júliusban érkezett Budapestre a derék francia. A hotelportás és más ciceronék segítségével, majd egy vállalkozó taxisofőrrel nekivágott a nagy felfedező útnak és *Kelenföldön túl, a budai hegyek lábánál talált egy hatalmas baraktábort,* amelyről nagy csodálkozására kiderült, hogy ez a híres keserűvízforrások telepe. A látvány, amely a vendéget fogadta, meglehetősen *kiábrándító* volt. Azt hitte a kívánesi francia, hogy egy ápolt park közepén, gyógyszállót, fürdőt, ivócsarnokot, modern palackozó telepet, pezsdülő életet talál. Ehelyett apró faházikókat látott. Mindegy: a *Zsánosz-viz* forrását mégis fel akarta keresni. Ott, ahol van. A telepen nagyon meglepődtek a furcsa kívánságon, azután arra biztatták, hogy *menjen vissza a városba, az Erzsébet téren talál egy boltot, ahol kiszolgálják a kívánt vizet.* A fura észjárású franciának valami bogár motoszkálhatott az agyában, mert továbbra is ragaszkodott hozzá, hogy *a Zsánosz-vizet ott akarja megkóstolni, helyben, ahol a földből kibugyog.* E kívánság elől már nem lehetett kitérni. Az egyik tisztviselő tehát *leemelt az irodai állványról egy üveg Hunyadi János vizet,* szakasztott mását mint aminőt a luchoni gyógyszertárban árulnak, *felbontotta és udvariasan átnyujtott belőle egy pohárnyit.*

*

Az expedíció tehát nem sikerült. A francia úr *nem láthatta a híres forrást* és sajnálkozva, bosszankodva indult vissza hotelje irányába. Meggyőződése az volt, hogy *nem értették meg kívánságát,* mert különben a forrástelepen, az elképzelt impozáns ivócsarnokban, a művészien kiképzett kútból kapott volna egy pohár gyógyvizet.

*

A gyomorbajos francia esete nem egyedülálló. Sokan távoztak el csalódva olyan külföldiek, akiknek nem volt alkalmuk látni a budapesti hőforrásokat. A Gellért, a hajdani *Sárosfürdő* világhírű forrásai egy sziklabarlangban fakadnak, mélyen a fürdő alatt, ahová még alig jutott le idegen. Pedig aki egyszer látta ezt az alvilági tájat a maga félelmetes lenyűgöző eredetiségében, az nem felejti el soha. A gyógyfürdő igazgatósága azért nem viszi le a látogatókat a forrásokhoz, mert csak *úszóruhában és hűtősapkával lehet a mélységben levő forró gőzzel telt barlangot megközelíteni,* amely valóban olyan, ahogyan az Inferno kapuját elképzeljük. Ezzel szemben bizonyosra vehető, hogy éppen *az ilyen furcsa körülmények, a kalandos élmény tenné vonzóvá ennek a földalatti barlangforrásnak a megtekintését,* aminek kedvéért talán nagyon sok amerikai globetrotter is ellátogatna Budapestre.

*

Örvendetes és biztató jelenség a mostanában bemutatott *Mátyás-, Beatrix-* és *Árpád*-forrás kitűnően sikerült foglalási munkája. Itt már gyönyörködni lehet a sziklákból feltörő gőzölgő gyógyvizek fakadásában. Sajnos, itt csak három forrás látható, holott *hatvan páratlan hatású gyógyforrás bujkál az öreg Gellérthegy sziklaképződései alatt.* Itt kellene ékeskedni Budapest fürdővárosnak, a budai Dunapart gyógyparkjának, az impozáns kolonádnak és mindannak, ami egy világhírt igénylő gyógyfürdőből nem hiányozhat.

*

A főváros polgármestere intézkedett, hogy *Luchonba (Haute Garonne)* kimerítő tájékoztatás és előzékeny válasz menjen, amelyből a francia városka érdeklődő szenátora azt is meg fogja tudni, hogy a *Hunyadi János forrás termőhelye Budapest, a magyar főváros, ahova érdemes mégegyszer ellátogatni.*

WIHART FERENC
• ÉPITÉSZ ÉPITŐMESTER •
BUDAPEST, VII., COLUMBUS UCCA 33. sz.
TELEFON: JÓZSEF 350-97

Összerakható könyvszekrények
rekeszenként minden irányban
nagyobbíthatók és pótolhatók.
PRAKTIKUS ÉS OLCSÓ
Lingel Károly és Fiai
Első Magyar Faáru- és Butorgyár.
Budapest, VII. ker., Rózsa ucca 4—6. szám
Kérjük 120 szobából álló állandó kiállításunk megtekintését.

HORTOBÁGYI JUHTÚRÓ
Mindenütt kapható! Termeli:
Orsz. Magy.
TEJSZÖVETKEZETI KÖZPONT

OZALID — FÉNY- ÉS ALUMÍNIUM-MÁSOLATOK — MANGLITZ FERENC BUDAPEST,
Költségvetések, műszaki tervek, térképek rajzolását és sokszorosítását több színben is vállalja.
VIII., JÓZSEF UCCA 12. • TELEFÓN: J. 431-47.

Meg kell szüntetni mindazon üzemeket, amelyek nem közszükségleti cikkeket termelnek

Megérett a feloszlatásra a hivatását nem teljesítő Községi Kenyérgyár is — A makadámutak foldozása helyett végleges burkolatra van szükség — Kozma Jenő felelősségrevonást követel a Vásárpénztár régebbi veszteségei miatt

Az *Egységes Községi Polgári Párt* akciója, amit a kenyérdrágaság letörése érdekében indított meg, máris komoly eredményeket ért el. *Kozma* Jenő, a *Fővárosi Hirlap* legutóbbi számában bejelentette ennek az akciónak a megindítását és nyilatkozatában azt követelte, hogy a *Községi Kenyérgyár* azonnal szállítsa le az árakat, mert ennek az üzemnek éppen az a hivatása, hogy *nivellálja az árakat*, s ha pedig ezt a hivatását teljesíteni nem tudja, akkor nincs létjogosultság. *Kozma* Jenő erélyes állásfoglalásának köszönhető, hogy a Kenyérgyár egyelőre két filléres árleszállítást határozott el, amivel nyomást gyakorolt a többi pékekre is.

Kozma Jenő dr.,

az *Egységes Községi Polgári Párt* elnöke, akivel ezekről a kérdésekről beszélgetést folytattunk, a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— A kenyérárak leszállítása érdekében megindított akciónkat tovább folytatjuk. A Községi Kenyérgyárnak tovább kell mennie az árleszállítás terén, két filléres leszállítás nem elegendő. Intranzigens álláspontra helyezkedem ebben a kérdésben:

vagy teljesíti hivatását a fővárosnak ez a speciális üzeme, vagy pedig fel kell oszlatni.

De nemcsak a Községi Kenyérgyár ügyében akarunk tiszta helyzetet teremteni, hanem a fővárosi üzemek egész vonalán. A költségvetés tárgyalása során *javasolni fogjuk mindazoknak az üzemeknek a teljes megszüntetését, amelyek nem tömegszükségleti cikkeket termelnek.*

Főként azoknak a műhelyeknek az azonnali megszüntetését akarjuk kiharcolni, amelyek egyes üzemek szárnyai alatt húzódnak meg és valósággal gyárszerűen működnek.

Így például legalább öt vagy hat olyan üzemet tudok, amelyeknek *kocsigyáruk*, más üzemeknek pedig *asztalos- és lakatosműhelyeik* vannak. Ezeket meg kell szüntetni, mert csak *fölösleges és káros konkurrenciát* csinálnak azoknak az iparosoknak és vállalkozóknak, akik az államnak és a fővárosnak is adófizető polgárai.

— Ami a *költségvetés* vitáját illeti, ez normális keretek között folyik. A költségvetés vitájában főként útépítési kérdésekkel óhajtunk foglalkozni, mert

megengedhetetlennek tartom, hogy a főváros évről-évre hatalmas összegeket költsön a makadámutak javítására, vagy olajozásra, ahelyett, hogy ezeket a költségeket egy összegben tőkésítve, végleges burkolat építésére használnánk fel.

A Budaörsi utat például folytonosan javítani kell, úgyhogy évenkint három-négy pengőbe kerül ezen az úton egy-egy négyszögméter területnek a kijavítása, tizenhat-tizennyolc pengőért pedig végleges burkolattal lehetne ellátni. Ha tehát a karbantartási költségeket öt-hat évre egy összegben használnánk fel, *az így szerzett tőkével szilárd burkolatot építtethetnénk az összes makadámutak helyébe.* Az így felhasznált tőkét öt-hat év alatt költségvetésileg lehetne törleszteni, ami végeredményben megtakarítást is jelentene, mert hiszen ugyanakkor nem kellene költeni végleges utak építésére.

A beszélgetés további során szóbahoztuk a *Vásárpénztár veszteséges mérlegének* az ügyét. *Kozma* Jenő ebben az ügyben a következőket mondotta:

— A *Vásárpénztár* mérlegében jelentkező deficitet nem akceptáljuk. Ezért a veszteségért, amely a mi tudtunk nélkül jött létre, *azt a helytelen gazdasági politikát tesszük felelőssé, amely a Vásárpénztár vezetésében érvényesült.* Nem volt módunk ennek a gesztiónak az ellenőrzésére és éppen a helyzet tisztázása érdekében mi forszíroztuk a vizsgálatnak a megindítását. Most tehát, amikor e vizsgálat eredményeképpen ez a veszteség jelentkezik, *nem térhetünk napirendre e kérdés felett.*

A leghatározottabban követeljük mindazoknak a felelősségre vonását, akik a Vásárpénztár veszteségének az előidézésében részesek.

Kozma Jenő végül a választások terminusának a közeledéséről beszélt. Elmondotta, hogy

a választás december közepére várható,

így tehát van bőségesen idő a szervezkedésre. Az *Egységes Községi Polgári Párt* szervezése minden kerületben folyamatban van. *A hangulat mindenütt lelkes.* A körzetekben folyik főként erős munka, a nagyobb jelentőségű reprezentatív gyűléseket később hívja össze a párt vezetősége. *Kozma* Jenő szóvátette egyébként, hogy

sok olyan személyi ambíció jelentkezik, amely nincs kellőképpen alátámasztva.

Csak olyan ambíciók érvényesülhetnek, amelyek mögött tömegek állanak. Rengeteg párt küzd a választók bizalmának az elnyeréséért, de nem kétséges, hogy e *pártok közül igen kevés fog eljutni a választáshoz, mert össze fognak omlani a kerületenkénti ezer aláírás elnyeréséért folyó küzdelemben.*

Folytatni kell a szükséglakások építését

Amig Budapesten baraklakások vannak, folytatni kell a szükséglakások építését, — mondja Becsey Antal, aki a költségvetésben errevonatkozóan indítványt tesz

A törvényhatósági tanács e héten befejezi a költségvetés tárgyalását. A vitában az *Egységes Községi Polgári Párt* tagjai élénk tevékenységet fognak kifejteni. Főleg azoknál a kérdéseknél várható nagyobb vita, amelyek *a mostoha költségvetési viszonyok között háttérbe szorultak.* Így például általános meglepetésként derült ki, hogy

a főváros jövő évi költségvetésébe egyetlen fillér sincs beállítva szükséglakások építése címén.

Az Egységes Községi Polgári Párt javasolni fogja, hogy e célra négyszázezer pengő vétessék fel a jövő évi költségvetésbe.

Becsey Antal,

aki a párt megbízásából ezt az indítványt előterjeszti, a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— A lakásépítés nem községi feladat, de *az uccára került családoknak fedél alá juttatása igen is az.*

Mindaddig, amíg Budapesten baraklakások vannak, a fővárosnak kötelessége, hogy folytassa a szükséglakások építését.

Nem vagyunk hajlandók segédkezet nyujtani egy ilyen fontos tételnek a törléséhez. A költségvetési vitában javasolni fogom, hogy *ugyanakkora tétel állíttassék be a költségvetésbe szükséglakások építése címén, mint amennyi az idei költségvetésben szerepel.* Bizonyosra veszem, hogy a törvényhatósági tanács és a közgyűlés valamennyi tagja indítványomat magáévá teszi.

Megállapítottuk egyébként, hogy *a szociálpolitikai ügyosztály költségvetési előirányzatában ez a tétel benn szerepel.* A pénzügyi ügyosztály revíziójánál törölték ezt a tételt, amely — mint *Becsey* Antal nyilatkozata megállapítja — ismét vissza fog kerülni a főváros jövő évi költségvetésébe.

Fővárosi Hirlap
Az Egységes Községi Polgári Párt hivatalos lapja.
*
Előfizetési árak:
fél évre . . . . . 12 pengő,
egész évre . . . . . 24 pengő.

Gyárak, raktárak, garageok, kórházak, középületek részére
préselt acélajtók
préselt acélkapuk
tetszetős-tartós-tűz- és betörés biztos.
haas és Somogyi

Gyöngyösi István
Budapest, VIII., József körút 9. sz.
okl. gépészmérnök központi fűtési, vízvezetéki és egészségügyi berendezési vállalata.
Telefón.: J. 383-33

Kövezőmester és útépítési vállalkozó
HEISSENBERGER JÓZSEF
BUDAPEST, IX., VÁGÓHID UCCA 9/b SZ.

Közúti gőz- és motorhengerlést vállal
WOLFF ERNŐ
Sürgönycim: WOLFFERNE
Tel.: Lágymányos 13-82
Budapest-Kelenföld, Budaörsi-út 101

DONA DÖME ÉS TÁRSA
PAPIR ÉS IRÓSZEREK GYÁRI RAKTÁRA
a „PAPIRMALOM"-hoz
Tel.: Aut. 877-15
Alapítva 1790-ben
Budapest, IV., Arangkéz ucca 6

GANZ ÉS TÁRSA
VILLAMOSSÁGI, GÉP-, WAGGON- ÉS HAJÓGYÁR R. T.
ALAPÍTVA 1844-BEN
BUDAPEST
IGAZGATÓSÁG, GÉP- ÉS WAGGONGYÁR:
X., Kőbányai út 31. Távb. 461—19
HAJÓGYÁR:
V., Meder utca 9. Távb. 908—69
Sürgönycim: GANZCOM BUDAPEST
VILLAMOSSÁGI GYÁR:
II., Lövőház utca 39. Távb. 501—70
Sürgönycim: ALTERNO BUDAPEST
MAGYARORSZÁGI VEZÉRKÉPVISELET:
HAZAI GÉPKERESKEDELMI R.T.
BUDAPEST, V., VILMOS CSÁSZÁR ÚT 76
Sürgönycim: MASINA BUDAPEST
Távbeszélő: 186—63

Férfi-, női, autó-, motor-, sport-, gyermek- bőrkabátok és szőrmeskabátok
Fővárosi tisztviselőknek engedmény. — Külön mértékosztály.
Kiss Gyula
bőrruházati üzlete
BUDAPEST, IV., Kammermayer Károly ucca 1
Telefón: Automata 895—82.

SCHEIBER MIKLÓS OKLEVELES GÉPÉSZMÉRNÖK
Központi fűtés, vízvezeték és egészségügyi berendezések
Budapest, VII., Vörösmarty ucca 19. Telefón: József 415-98.

Életbeléptetik a közlekedési kódex köztisztasági rendelkezéseit

Súlyos kifogás a járdák tisztasága ellen Üresek az uj hulladékkosarak

Budapestet a világon általában tisztának ismerik, s méltán büszkék is lehetünk erre a jó hírünkre, mert a köztisztasági hivatal rendeltetése magaslatán áll és modern, új seprőgépeivel, katonásan fegyelmezett munkástáborával olyan rendben tartja a reá bízott közterületeket, hogy az ellen senkinek kifogása nem lehet. A székesfőváros útvonalai, terei, parkjai, sétányai és azok a gyalogjárók, amelyek mentén házak nincsenek s így a köztisztasági hivatal gondozása alatt állanak, példásan tiszták, a legtúlzóbb kritikát is állják, és ez a helyzet az öntözés tekintetében is. *Nem így a gyalogjáróknál, amelyeket az érvényben lévő rendelkezések szerint az egyes házak felügyelőinek kell tisztán tartani.* A járdák tisztasága ellen nem új keletűek a kifogások, s a főváros köztisztasági bizottságaiban nem egyszer hangzott el éles kritika a tapasztalt hiányosságokkal szemben, de az utóbbi években mégis mintha jelentkezett volna valami javulás. A segédházfelügyelők buzgalma azonban úgylátszik, csak rövid fellángolás volt, mert

mostanában megint olyan botrányos állapotok tapasztalhatók bizonyos gyalogjárókon, hogy a város illetékes közegeihez egyre-másra érkeznek a panaszok.

A törvényhatósági bizottság legközelebbi közgyűlésén interpelláció formájában is szóba fogják hozni ezt a tűrhetetlen helyzetet és arra kérik fel a polgármestert, fontolja meg, nem volna-e helyesebb, ha *a járdák gondozását is a köztisztasági hivatal venné a kezébe.*

A városháza köztisztasági ügyosztályában szóvátettük a járdák tisztogatásának kérdését és

illetékes helyről

a következő információt szereztc a *Fővárosi Hirlap* tudósítója:

— A gyalogjárók elleni panaszok, mint arról magunk is meggyőződtünk, *minden tekintetben alaposak.* Nemcsak a mellékutcákban piszkosak a gyalogjárók, hanem a főútvonalakon, a körutakon, sőt az Andrássy-úton is. Hulladékok, papírdarabok, gyümölcshulladékok hevernek szerte szét az utcán, az uccai árusok, gesztenyesütők, gyümölcsösök áruasztalának környéke állandóan tele van szeméttel.

— Különösen piszkos a mozik környéke, a villamos- és autobusz-állomások, ahol százával szórják el a jegyeket és más papírdarabokat,

még inkább súlyosbítja a helyzetet a rengeteg röpcédula, ami például a Rákóczi út járdáin nem egyszer ezrével hever.

— A hiba tehát nemcsak a házfelügyelőkben van, akiknek a törvény szerint a tisztogatást el kell végezni, hanem a publikumban is. A segédházfelügyelők, a rendelet szerint kapunyitás előtt egy órával, hajnalban seprik, tisztítják a járdát, s ennek a kötelezettségüknek pontosan eleget is tesznek, mert a rendőrszemek szigorúan ellenőrzik őket. *A hiba ott van, hogy napközben nincs elegendő gond a járdatisztogatásra,* bár a köztisztasági hivatal cirkáló emberei járják a főbb útvonalak gyalogjáróit is, hogy a hulladékokat eltávolítsák. Ez a szolgálat azonban nem kielégítő, mert a publikum egy része nem tanúsít elég megértést és érzéket a tisztaság iránt. Korábban az volt kifogás, hogy nincs hova dobni a hulladékot. A tavasszal felszereltette a főváros az új, praktikus uccai szemétgyüjtő kosarakat, háromezer darabot ami annyit jelent, hogy minden harmadik ház elé jut egy kosár. Minden sarkon, minden megállónál, legalább 100—150 méter távolságban a városnak csaknem minden részében találhat bárki szemétkosarat, nem szükséges tehát a földre szemetelni.

A publikum azonban a hulladékkosarakat még nem szokta meg, s sokan vannak akik úgylátszik azért sem dobják oda a szemetet, mert a kosarak figyelmeztetésében egyéni szabadságuk megsértését látják.

— Ezen az állapoton a főváros a maga hatáskörében nem is sokat változtathat, mert mint említettem, a gyalogjárók tisztaságának ellenőrzése a *rendőrség hatáskörébe tartozik.* A járdák tisztátalansága foglalkoztatja az államrendőrséget is, annál is inkább, mert a nemrégiben életbeléptetett új közlekedési kódex egy része az uccák tisztaságával is foglalkozik és a szemetelőkre bírságot ró ki, épúgy, mint a szabálytalanul közlekedőkre. A közlekedési kódexet azonban kíméletből csak fokozatosan léptetik életbe s *amint a gyalogosok és autósok számára is kíméleti időt állapítottak meg, amíg az új rendet megtanulják, így van a köztisztasági rendelkezéseknél is.* Amíg a kosarak nem voltak felállítva, a rendelet életbeléptetéséről nem lehetett szó, most hogy ez megtörtént, még rövid ideig elnézéssel lesz a szemetelőkkel szemben a rendőrség, de már rövidesen élctbe lépnek ezek a szabályok is és

a gyalogjárókon cirkáló rendőrök a szemetelőket is fel fogják írni és ennek bírság lesz a következménye, úgy mint azt a külföldi nagyvárosokban már mindenütt bevezették.

— A főváros néhány évvel ezelőtt maga alkotott egy szabályrendelet-tervezetet, amely behatóan foglalkozott a járdák tisztaságának biztosításával is, ez azonban az új kódex megalkotásával feleslegessé vált. Arról, hogy *a főváros maga vegye át a járdák tisztogatását, ezidőszerint több okból szó sem lehet.* Először is ez a művelet, amelyet csak kézzel lehet végezni, olyan személyzet-szaporítást és annyi kiadást jelentene, hogy azt a főváros nem vállalhatná, másodszor technikai nehézségekkel járna ez az újítás, végül a háztulajdonosok sem egyeznének bele, mert rájuk nézve új terheket jelentene. A járdatisztítás hatósági ellátásának költségeit ugyanis, legalább részben, a tulajdonosokra kellene áthárítani, ami új közterhek bevezetésével jár.

— Egyetlen orvosság, hogy a rendőrség fokozott éberséggel ellenőrizze a hajnali járdaseprést, be kell vezetni a járdák időközönkinti kötelező felmosását és a szemetelő járókelők megbírságolását. *Ezek az intézkedések pedig a legközelebbi jövőben megtörténnek.*

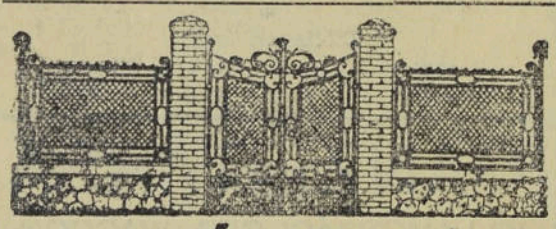

VASS ÉS KOVÁCS
SODRONYFONAT-, KERÍTÉS-, ÁGYBETÉT- és VASBÚTORGYÁR
Budapest, II., Fő ucca 48
Telefón: Aut 517-87 Telefón: Aut. 517-87

ISKOLAPADOK, TELJES ISKOLA-BERENDEZÉSEK „KÜHNE"
MEZŐGAZDASÁGI GÉPGYÁR RT., MOSON
BUDAPEST, VI, VILMOS CSÁSZÁR ÚT 59. SZÁM

Köztisztviselők kedvező fizetési feltételek mellett kaphatnak nyugágyat, függőágyat, sátort és hátizsákot
TELEFON J. 415—07. ALAPITVA 1838-ban
HAUSCHILD ALBERT
Budapest, VII., Károly-körút 15. szám.
Szállít hivatalok részére iratkötőbevonót, per- és packtériruhát.

Zwillinger Gyula
ÉPÍTÉSZ
VII., CSENGERY U. 30
TELEFÓN: JÓZSEF 433—69.

BERKI DEZSŐ
Festék és lakkereskedő
BUDAPEST, VI., Szív ucca 60.
Telefón: Automata 242—46.

„SANITF" CEMENTHABARCSTÖMÍTŐ
Gyártja: POSNANSKY ÉS STRELITZ
aszfalt-, fedéllemez- és kátrány-vegyitermék-gyár
Budapest, V., Lipót körút 27. Tel.: Aut. 228-29., Aut. 282-85

KOVÁCS OSZKÁR BÁDOGOS MESTER
ÉRCKOPORSÓ ÉS TEMETKEZÉSI CIKKEK KÉSZITŐJE
BUDAPEST, IX., TELEPI UCCA 14. SZÁM.
(A Ludovikával szemben.) TELEFON: J. 434—92

BULICSEK ÉS TÁRSA
KAZÁN-, TARTÁNY- ÉS VASSZERKEZETI GYÁR
Ujpest, Rózsa u. 14. Tel.: Aut. 952-39
Mindenféle szegecselt, hegesztett lemezmunkák és vasszerkezetek

Hantos Testvérek rt
festő, mázoló és tapétázó iparüzem
Budapest VI, Horn Ede ucca 5
Telefónszám: Automata 194—51 és 185—25

ÁLLANDÓ BÚTORVÁSÁR
A KÖZPONTI VÁROSHÁZA ÉPÜLETÉBEN
BUDAPEST, IV., KÁROLY KIRÁLY ÚT 28
szalongarnitúrák, rekamierek, háló, ebédlő és úriszoba bútorok
KEDVEZŐ FIZETÉSI FELTÉTELEK
KÁRPITOS ÉS PASZOMÁNYOS MESTEREK ORSZ. SZÖVETKEZETE

Széchenyi Gyógyfürdő
(a Városligetben)
Thermálfürdők, külön szénsavas, lazac, fényfürdők és egyéb gyógytényezők.

CUSTODIS ALPHONS
MÉRNÖKI IRODA ÉS ÉPITÉSI VÁLLALAT IPARI BERENDEZÉS RÉSZÉRE
BUDAPEST, V., NÁDOR UCCA 19
Telefon: Aut. 120-07
ALAPÍTÁSI ÉV 1876
Gyárkéményépítés
Gőzkazánbefalazás
Ipari kemencék építése és tervezése

BUDAPESTI HIRLAP
a legtartalmasabb magyar napilap
Hangja előkelő, hírszolgálata tökéletes

ERDÉLYI MŰINTÉZETE
udvari fényképész IV, Semmelweis u. 2.

Beton, makadám, aszfalt felvágásához vegyen BÉRKOMPRESSORT
Liska Jenő okl. gépészmérnök, kompressor-bérbeadó, VIII, Orczy-út 22. Tel.: J. 385-47.

HAJNAL IMRE
okl. mérnök, építési vállalkozó
BUDAPEST, I., Attila körút 47. szám
Telefón: Automata 328—64.

Az Egységes Községi Polgári Párt a kenyérfronton a teljes győzelemig folytatja a harcot, amit kiterjeszt a burgonyára és a húsra is

Becsey Antal érdekes számadatai a húsdrágítási tényezőkről
A hatósági terhek az élőállat árának 20 százalékát is elérik
A nyírségi 2 filléres burgonya 14 fillérért jut a fogyasztóhoz

A kenyérfronton még dúl a harc, de máris sikerült némi olcsóbbodást kierőszakolni. Ez a siker az *Egységes Községi Polgári Párt* erélyes akciójának az eredménye, amit *Kozma* Jenő, a párt elnöke jelentett be a *Fővárosi Hirlap* legutóbbi számában. Az Egységes Községi Polgári Párt az eddig elért sikerrel nem elégszik meg, hanem *folytatja a küzdelmet és pedig nemcsak a kenyérfronton, hanem az összes elsőrendű élelmiszerek piacán is.* Ezt a küzdelmet a gyakorlati közgazdasági életben

Becsey Antal, a párt társelnöke

irányítja, aki a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Pártunk már hónapok óta foglalkozik a főváros közélelmezése körül jelentkező nehézségek kiküszöbölésével. Minthogy mi agrárország fővárosa vagyunk, nekünk az *élelmiszerek áralakulását különleges szempontok szerint kell elbírálnunk.* De nem szabad mellőznünk azt a szempontot sem, hogy a *külföldi piacokon jelentkező árhullámzások nálunk is éreztetik hatásukat.* A helyzet tarthatatlan. A termelő panaszkodik, hogy *rendkívül alacsony árat tud csak elérni, a főváros közönsége pedig a termelőnél elért árnak a sokszorosával jut hozzá a szükséges élelmicikkhez.* A főváros közélelmezési hatóságainak eminens kötelességük, hogy *elemezzék a termelőtől a fogyasztóig terjedő utat.* A kenyérfronton már észlelhető akciónk hatása. Mozgolódnak az összes illetékes tényezők: *a kereskedelmi minisztérium, a pékek ipartestülete, a Községi Kenyérgyár és maguk a pékek is.*

A burgonyát kell most napirendre tűzni,

mert itt is óriási eltolódás mutatkozik a termelő által elért ár és a fogyasztó által fizetett ár között. *Az elmult években a burgonya kilója a Nyírségen a termelőnél két fillér volt, ugyanakkor Budapesten a kiskereskedői ár 12—14 fillér között mozgott.*

Ugyancsak napirendre kell tűzni a húsárak alakulását is.

Vajna Ede tanácsnok úrral, a közélelmezési ügyosztály vezetőjével, *már az év elején beható tárgyalásokat folytattam.* A vidéken a termelők állandóan panaszkodnak, hogy *34—40 filléres árakat tudnak csak elérni az élősúlyban.*

Vizsgáljuk meg, milyen közterhek sujtják az élő marhát addig, amíg a vágóhídra jut.

Mindenekelőtt tudni kell, hogy a marhának csak 42—48.7%-a kerül hús formájában eladásra. A príma minőségűből legfeljebb 49%-ot, a gyengébből mindössze 35%-ot lehet kimérni. Itt tehát már egy óriási csökkenéssel kell számolni. De terhelik az élőmarhát a következő kiadások:

1. az államnak

fizetni kell húsforgalmi adó címén a vételár 4.3%át, számlabélyeg és marhalevél átírásért darabonként 18 fillért.

2. A fővárosnak

az élősúly kilogrammja után 4 fillér húsfogyasztási adó jár. A vágódíj és az állatorvosi húsvizsgálati díj kilogrammonként további 1 fillér. Istállódíj állatonként és naponként 28 fillér, húsvásári díj darabonként 26 fillér.

3. A Vásárpénztárnak

a hajtó díja fizetendő, ami a vételár egy ezreléke, itt kell fizetni a bélyegzési díjat is, ami a vételárnak félezreléke.

4. Az ipartestületnek

jár állatonként 4 fillér. A húsipari munkásokkal kötött kollektív megállapodás szerint fizetni kell a vágásért 600 kg-on aluli súlyig darabonként 8 pengőt, ezenfelül darabonként 9 pengőt.

5. A fuvarozásért

a központi vásáresarnokig 2 pengőt, távolabb fekvő pesti helyekre 3 pengő 40 fillért, Óbudáig 4 pengőt kell fizetni.

Ha összegezzük ezeket a kiadásokat, kitűnik, hogy egy átlagos esetet, vagyis egy 560 kg-os marhát véve alapul, községi és állami adóban 44 pengő 26 fillért kell fizetni, vagyis

a marha árának 8.8 százalékát,

még mielőtt az élőállathoz hozzá is nyúltak volna. A levágásért és feldolgozásért, valamint a fuvarozásért 11 pengő 50 fillért kell fizetni, ami vételár 2.2%-a. A közvágódíj, a vásárpénztári és ipartestületi díjak marhánként 6 pengő 70 fillért tesznek ki, ami a vételár 1.34%-a.

Mindez együttvéve 12.34 százalék kiadást jelent,

ezt megelőzi természetesen a bizományosoknak a keresete, *ami legális.*

A marha élősúlya tehát végeredményben 15 százalékkal drágul,

amihez *külön hozzá kell számítani a vidéki fuvarozás költségeit is.*

Csak hatósági, állami és községi adókban 16—20 százalékos drágulást jelentenek a költségek.

Komplikálja a kérdést a melléktermékek értékesítési lehetősége is.

— Minket végeredményben az az ellentét érdekel, ami a termelő által elért 34 filléres ár és a fogyasztó által fizetendő 2 pengőn fölüli ár között jelentkezik. *Ezt a differenciát feltétlenül csökkenteni kell.* Ezt ma Budapest közélelmezésének legfontosabb problémájaként kell napirendre tűzni.

Becsey Antal mindezek alapján közölte a *Fővárosi Hirlap* munkatársával, hogy az *Egységes Községi Polgári Párt a kenyérfronton folytatja a harcot a végső győzelemig és a harcvonalba beállítja a burgonya- és a húsdrágaságot is.*

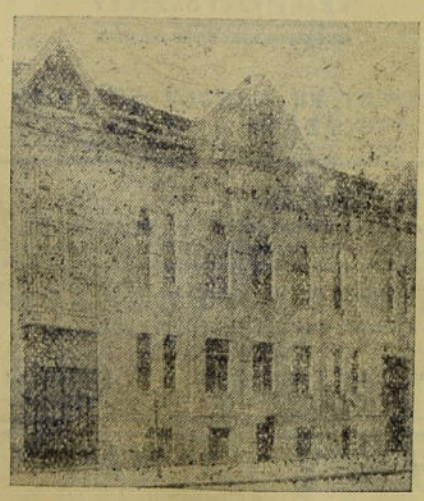

Medichemia gyógyszerkészítmények gyára r.-t. Budapest, X., Hölgy ucca 14

Hozzáférhető lesz a legérdekesebb budapesti látványosság: a római korból származó földalatti fürdő

Kevesen tudják, de talán még kevesebben látták a fővárosnak azt a legrégibb keletű, páratlan érdekességű római korbeli emlékét, amelyik elrejtve az emberek szeme elől *az óbudai Flórián tér alatt húzódik, mélyen a föld mélyében.* Az óbudai őslakók évszázadokon át *borospincének* használták és sejtelmük sem volt a hatalmas boltozatú építmény eredetéről. 1715-ben egy Pater *Schönweissner* nevű német származású szerzetes fedte fel a földalatti építmény eredetét, amelyről kiderült, hogy Krisztus előtti időkből, Pannónia római megszállása korából származik, s annak idején

Aquincum legmodernebb fürdője volt, vízvezetékkel, központi fűtéssel, pompás kényelemmel.

Tulajdonképpen nem is földalatti építmény, hanem díszes fürdőpalota volt, amely csupán az idő mulásával, Aquincum összeomlása után, *Óbuda felépítésénél került feltöltések folytán a föld színe alá.*

A ritka műemlék értéke és érdekessége annál nagyobb, mert *ezer éven át úgyszólván teljes épségben sikerült megőrizni.* Az aquincumiak „Gellért"-je évszázadokon át nem érdekelt senkit. Az építmény időtlen idők óta nehéz vasajtóval volt elzárva. Most is az terelte erre a ritkaságra a figyelmet, hogy a felette levő úttestet akarják átépíteni. A régi fürdő felett vonul ugyanis a Flórián téren a gyalogjáró és az úttest egyrésze is. A főváros ezen a részen most ki akarja szélesíteni az úttestet és a talajviszonyok átvizsgálásakor bukkantak a fürdő bejáratára.

Az úttest átépítése előtt most szükségessé válik a földalatti fürdő mennyezetének megerősítése, a boltozatok alátámasztása, hogy veszélyeztetés nélkül elbírja a felette lebonyolódó forgalmat. Ezeket a munkálatokat nemcsak szakszerűen, hanem ezen túlmenően úgy kell végrehajtani, hogy a műemlék épségét károsodás ne érje.

Az aquincumi múzeum igazgatósága intézkedik a megfelelő alátámasztásról. Egyidejüen sor kerül az egész műemlék restaurálására is.

Az Aquincum területén folyó ásatásokkal kapcsolatban az egész régi fürdőt feltárják. A földalatti építményeknek ugyanis csak egy részét ismerik. *A föld mélyében még hatalmas oszlopcsarnok húzódik, amely a fürdőhöz tartozott.* Már az eddigi munkálatokból is kitűnt, hogy a fürdő valamikor egészen tökéletes berendezésű és a *rómaiak raffinált ízlésének kielégítésére mindenképpen alkalmas intézmény volt.* A helyszínen talált berendezésekből, tárgyakból, falnyílásokból és égetett csövekből pontosan megállapítható, merre voltak a központi fűtés, a meleg- és hidegvíz vezetékek csövei elhelyezve.

A legújabb római korbeli ásatások szóbakerülnek a törvényhatósági bizottságban is, ahol már a mult esztendőben *Orova* Zsigmond dr. óbudai bizottsági tag felhívta a figyelmet ezeknek a több ezeréves emlékeknek a megmentésére. Gondolnak arra is, hogy a föld alá süllyedt fürdőt környező ingatlant kisajátítják, az úttestet pedig áthidalják, így azután *sikerül a legépebb aquincumi emléket nemcsak hozzáférhetővé, hanem teljes egészében kiemelni és szemmelláthatóvá tenni, ahogy ezt Rómában is nem egy alkalommal kimunkálták.*

SALGÓTARJÁNI
„PERPETUUM"
a legtökéletesebb tartamégésű kályha, a legalkalmasabb **hazai szén** tüzelésére. Beszerzési ára a csekély tüzelőanyagfogyasztás révén gyorsan megtérül!
MINDEN LAKÁS DÍSZE!

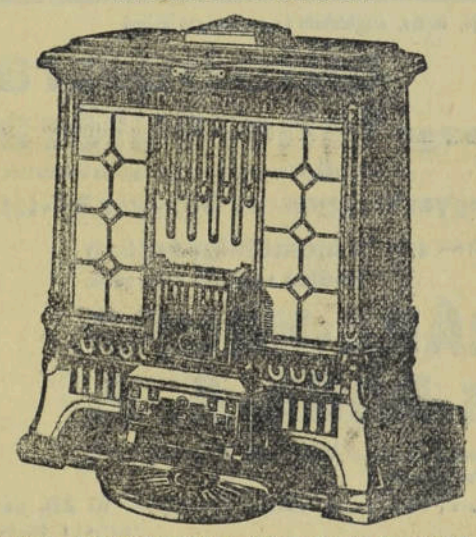

Budapest-Salgótarjáni Gépgyár és Vasöntő rt.
Központi iroda: VI., Aréna út 128
Városi lerakat: VI., Andrássy út 29
CÍMRE ÜGYELNI!
KAPHATÓ MINDEN JOBB VASKERESKEDÉSBEN IS!

STRAUB U. FESTÉK-ÜZLETE
BUDAPEST, IV. KER., PETŐFI-TÉR I.
(Régi Piarista-épület.)
ALAKULT 1854-BEN TELEFÓN AUT.: 884-26

PARKETT
TELEFÓN Aut. 105-59
ÉS PADLÓZÁSI VÁLLALATA
STERNER G., V., LIPÓT KÖRÚT 15

FISCHER ÉS HARTMANN
mázolómesterek
Budapest IV, Képíró ucca 3. sz. TELEFON:
Fióküzlet: IX. ker., Tompa ucca 30. szám A. 847-73

Rozsdamentes acélbeton
„SÁRKÁNYBETON"
54125. sz. a. védjegyezve
Budapest, V., Zoltán ucca 13. Telefón: Aut. 190—54

MOLNAR ISTVAN
ÉPITÉSZ
BUDAPEST
I, HORTHY MIKLÓS ÚT 36. TELEFÓN: LÁ. 11—09

Bauer Dénes utóda, Telefón: Aut. 539—59
HOFFMANN DÉNES okl. mérnök
II., Szász Károly ucca 5. bádogos, gáz, vízvezeték, csatornázási, központi fűtési vállalkozó

Koncentrikus támadás az útolajozások ellen

Hattagú bizottság készíti elő az útburkolási programot

A *Fővárosi Hirlap* multheti számában foglalkoztunk az útolajozások kérdésével és rámutattunk arra, hogy mennyire szükséges volna, hogy ennek a költséges és a kiadásokkal arányban nem álló rendszernek véget vessenek. Ismételten hangot adtunk annak a gondolatnak is, hogy *az évről-évre olajozásra felhasznált hatalmas összegeket tőkésíteni kellene* s az így rendelkezésre álló pénzzel kiépíteni az olajozásra szoruló vizes-makadám utakat.

A törvényhatósági tanács budgetvitájában is élénk eszmecsere volt az útolajozások kérdése körül és örömmel állapítjuk meg, hogy

a tanácstagok kivétel nélkül azt az álláspontot tették magukévá, amelyet a Fővárosi Hirlap hirdetett.

Becsey Antal felszólalásában azt kívánta, hogy hívjanak össze külön szakértekezletet a makadám utak dolgában és az olajozásra, útfenntartásra fordított évi költségeket tőkésítsék, hogy így olyan tekintélyes összeghez jusson a főváros, amelyből bőven futja az útvonalak végleges anyaggal való burkolására.

Ugyanezen a véleményen volt *Harrer* Ferenc is, aki egyébként igen helyesen azt követeli, hogy a régóta húzódó útépítési programot hajtsák végre és teremtsenek rendet most már ebben a hosszú idő óta zavaros kérdésben. *Harrer* Ferenc azt kívánta, hogy

készíttessen és vezettessen a polgármester az útburkoló anyagokról két nyilvántartást.

Sorolják fel az útburkolóanyagok származását, minőségét s azt is, hogy azok milyen mértékben váltak be s tüntessék fel a burkolóanyagok értékadatait is. A másik kimutatás tüntesse fel, hogy az egyes utak burkolata mikor és *milyen költséggel* készül és hogy miféle fenntartási munkálatok voltak szükségesek. Követelte, hogy a polgármester készíttessen egy *hatéves útépítési programot*, készíttesse el a költségvetésbe felvett közmunkák végrehajtási programját a különböző munkák természete szerint elosztva és amennyiben egyes munkák elvégzésének pénzügyi nehézségei lennének: gondoskodjék azoknak oly módon való elhárításáról, hogy

szükség esetén a Községi Takarékpénztártól szerezzen erre a célra előleget.

Az útépítés és útburkolás terén remélhetően rövidesen véglegesen rend lesz, mert *Becsey* Antal és *Harrer* Ferenc indítványait a törvényhatósági tanács teljes egészében osztotta és elfogadta *Scheuer* Róbertnak azt az indítványát is, hogy a tanács kebeléből alakuljon egy hattagú bizottság, ez vegye vizsgálat alá még a budgetvita alatt az útépítési és útburkolási programot s az egyeztetés előtt tegye meg a maga észrevételeit és javaslatait. Ez a bizottság *Wolff* Károly, *Kozma* Jenő, *Bródy* Ernő, *Büchler* József, *Scheuer* Róbert és *Lázár* Ferenc részvételével meg is alakult, nyomban megkezdte a munkát és az egyes városrészek viszonyainak, körülményeinek alapos megvizsgálásával, az úthálózati viszonyok, az egyes helyek közlekedési követelményeinek pontos és lelkiismeretes elbírálása alapján állapítja meg a *munkálatok sorrendjét* és azt, hogy a különböző útvonalakat milyen burkolóanyaggal *építsék* ki. Annyi bizonyos, hogy *vizes-makadámút a jövőben nem épül és hamarosan megszűnik a drága olajozásra való pénzpocsékolás is.*

Békés elintézést nyer a háztulajdonosok és az üzletbérlők harca

A budapesti iparosok és kereskedők az év elején mozgalmat indítottak a túlmagas üzletbérek mérséklése érdekében és közvetítésre *Sipőcz* Jenő polgármestert is felkérték. A polgármester a szociálpolitikai ügyosztály bevonásával igyekezett is az ellentéteket elsimítani és a *Háztulajdonosok Országos Szövetségével* megindultak a tárgyalások. Az akció során a felek megegyeztek, hogy mindazokban az esetekben, amikor a háztulajdonos és az üzletbérlő között egyénileg nem sikerült az ellentéteket kiegyenlíteni, a bérlőnek jogában áll a Háztulajdonosok Országos Szövetségéhez fordulni, ahol *az egyeztetések intézésére külön bizottság alakul úgy a bérbeadók, mint a bérlők bevonásával.* Ez az egyeztető bizottság a napokban végzi be a megkezdett munkát, amelyről tájékoztatja a székesfőváros polgármesterét is. Eszerint

az egyeztető bizottsághoz összesen 160 kérvény érkezett, ami elenyészően kevés, tekintve, hogy negyvenezer üzlethelyiség van Budapesten.

Összesen csak 90 esetben, vagyis az összes budapesti üzlethelyiségek számának kétezreléknél állapítottak meg olyan körülményeket, ahol szükség volt a beavatkozásra a bérek mérséklése érdekében, egyébként minden esetben *a felek maguk egyeztek meg.*

A háztulajdonosok egyébként már engedtek túlzott igényeikből a magas bérek tekintetében, aminek fő oka az hogy *a székesfőváros területén 1046 bérbeadó üzlethelyiség és 600 műhely közül 600 üzlethelyiség és 419 műhely üresen áll.*

Ha jó, tartós, megbízható és gazdaságos üzemű
autobuszra vagy teherautóra
van szüksége, úgy kérjen ajánlatot és bemutatást a
Magyar Waggon- és Gépgyár RT-tól,
amelynek győri automobilgyárában
készülnek a legújabb típusu autók.
RÁBA-KRUPP és RÁBA-A. F.
Központi igazgatóság: V., Deák Ferenc u. 18 Telefon: 818-50
Budapesti raktár és javitómühely: Kerepesi út 28. sz. Telefon: J. 453-84.

Aszfalt és Kátrányipar RT
Budapest, V. ker., Nádor ucca 12 ● Telefón: Aut. 262—81, 262—82
GYÁRAK: Budapest, IX., Illatos út 18—20 / Szőreg, (Szeged mellett) } saját iparvágány

FÉMÁRU- ÉS SZERELVÉNYGYÁR
MÜLLER ANDOR
BUDAPEST, VIII., JÓZSEF KÖRÚT 35. TELEFÓN: J. 373—71

Alapitási év: 1868. Telefón: Zugló 69—07.
CRISTOFOLI VINCE
KÖPADLÓ FAYENCE FALBURKOLAT
BUDAPEST, VII., GIZELLA ÚT 31

Kőbányai Gép- és Vasszerkezeti Műhely
BISSELICHES MÉRNÖK
Budapest, X, Liget-u. 46. Tel. J. 358-25
Vasszerkezetek, lakatosmunkák, portálok

SCHIFF MIHÁLY
passzamányos-mester, Budapest, IV.
Prohászka Ottokár ucca 8. (Félemelet)
EZÜST ÉREMMEL KITÜNTETVE. + TELEFON: AUTOKATA 834-75.
A legszebb kivitelben készítek mindenféle buterpasszamányt, plimó- (paplan) selnórt, horgolt rózsát, csillag gombot és gombáthuzást. Női ruhadíszeket, bojtokat, rojtokat, öveket, a legprecizebb, művészi kivitelben. Csillárszinórokat, továbbá selyem- és gyapjúfonal adjusztálást és minden e szakmába vágó munkát.

MESSINGER REZSŐ ÉPÍTŐMESTER
Budapest, VII., Gizella út 49
TELEFÓN: Zugló 66-84

BANNER ZOLTÁN
okleveles épitész és épitőmester
BUDAPEST. I., VERPELÉTI-ÚT 10.
Telefón: LÁ. 6-57. Telefón: LÁ. 6-57.

SPITZER SALAMON NAGYIPAROS
központi fütés, vacuum és légfütés, szellőztető berendezés, légszesz, vízvezeték és egészségügyi berendezési munkák valamint épület és díszmű bádogos munkák gyártelepe
BUDAPEST, V., PANNONIA UCCA 54 TELEFÓN: LIPÓT 934-31

ETERNA
IGAZOLVÁNY- ÉS BÉRLETTOK TÖRV. VÉDVE
KÖNYVKÖTÉSZET
ETERNA IPARI ÉS KERESKEDELMI R.-T.
BUDAPEST, IX., LÓNYAY UCCA 18. TELEFÓN: A. 852—00

WOLSKY SÁNDOR BÉLA
WOLSKY ALBERT FIA
gépüzemü kefe- és ecsetárugyár
BUDAPEST, VIII., MAGDOLNA UCCA 18. SZÁM.
TELEFÓN: JÓZSEF 324-88

MÜLLER REZSŐ asztalosárúgyár
Cégtulajdonos: Tomancsik György. Alapittatott 1875-ben
A Tomancsik rendszerü magyar-német stb. szabadalmazott ellensúlynélküli toló ablak egyedüli gyártója. Arany és ezüstéremmel kitüntetve.
VII., RONA UCCA 31. Telefón: Z. 63—58

DELMÁR BÉLA
okl. mérnök, épitőmester
Budapest, VI. Benczur u. 17
Telefon 263-40

WIEDERMANN ÁGOSTON
ÉPITÉSI VÁLLALATA
BUDAPEST, III., SAN MARCO UCCA 5.
TELEFÓN: 628—38.

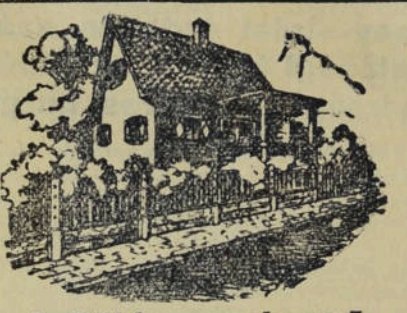
A Böhler-rendszerü
ACÉLHÁZ
ma az ország szenzációja. Gyors, szolid és olcsó épitkezés
A jövő ideális lakóháza!
Magyarországon gyártja:
Márkus Lajos vasszerkezeti gyár
Budapest, VI. Hun u. 4. Telefon: L. 920-40, 920-41

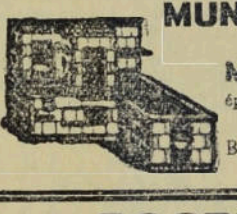
MUNKÁCSY GYULA
Cégtulajdonos:
Munkácsy Ernő
épület- és műlakatosmester, takarékkályhahely és kályhakészítő
Budapest, VIII., Rózsa ucca 39.
Telefón: J. 312—80.

BOGENFÜRST
AUTÓKAROSSZÉRIAGYÁR AUTÓ és GÉPJAVÍTÓ
Budapest, VIII., Fecske ucca 19. Telefónszám: József 413—80
DUCO fényezés. Készít mindennemü karosszériát. Elvállal mindennemü karosszéria- és gépjavitást. — Alapittatott: 1859-ik évben.

SÁMUEL GYÖRGY
épület,- díszmű-bádogos és egészségügyi berendező
BUDAPEST, VI, ARADI U. 45. TELEFON: AUT. 223-62.

BARANYAI B. és TSA
Központi fütés, szellőztető vízvezeték, gáz- és csatornázási berendezések vállalata. Autógénhegesztés
BUDAPEST, I., BERCSÉNYI UCCA 5. TELEFÓN: LÁ. 265
„NON PLUS ULTRA" melegvizfütési kazánok gyártása

INCZE GÁSPÁR mübutorasztalos
Elvállal lakás-, irodai és üzlet-berendezéseket saját tervei és adott minta szerint.
Budapest, I., Bertalan u. 22
Telefónszám: Lágymányos 5—13

Az 1924. évi XVIII. t.-c. alapján szervezett
IPAROSOK ORSZÁGOS KÖZPONTI SZÖVETKEZETE
Postatakarékpénztári számla: 10517 — Postatakarékpénztári csekkszámla: Kisipari hitelakció: 44500 — Girószámla: MAGYAR NEMZETI BANK — TÁVIRATCÍM: IPKÖZPONT
KÖZPONTI OSZTÁLYOK: BÖROSZTÁLY, ÉPITŐIPARI OSZTÁLY, FAIPARI OSZTÁLY, KISIPARI HITELAKCIÓ, KERESKEDELMI OSZTÁLY, TEXTÍL KÖZSZÁLLÍTÁSI OSZTÁLY
BUDAPEST, VII., KÁROLY KIRÁLY ÚT 3/c
TELEFÓNSZÁM: JÓZSEF 463—39

GUTH ÉS ÁDÁM
Egészségügyi berendezők VI, DESSEWFFY U. 28.
Bádogos, viz- és villanyszerelők TELEFÓN: 119—91.

NEUMAN FERENC
OKL. MÉRNÖK, ÚTÉPITÉSI VÁLLALATA
Iroda: BUDAPEST Telep:
V, Rudolf tér 1 sz. Telefón: J. 442—60
VII, Egressy út 34 Telefón: A. 239—44

HLAVAY KÁLMÁN
TERVEZŐ ÉS ÉPITŐMESTER
BUDAPEST, VI., KASSAI ÚT 68. SZÁM

Megmozdult a város a béke és a munka jegyében

A polgárság óriási lelkesedéssel csatlakozik az Egységes Községi Polgári Párt zászlója alá

SZERVEZKEDÉS A KERÜLETEKBEN

December közepén új életre készülő törvényhatóságot választ Budapest lakossága. A szervezkedés az egész vonalon kibontakozott, az agitáció hullámverése a főváros egész területére kiterjed és mint ilyenkor szokás: a szélsőséges pártok a szenvedélyek felkeltésével igyekeznek a maguk számára hangulatot teremteni. A felelőtlen ígérgetések hangos zajától távoltartja magát az *Egységes Községi Polgári Párt*, amely az öntudatos, józan polgárokra támaszkodva, *a béke és a munka* jelszavával indul a választási küzdelemnek. A polgári érdekek megvalósítására irányuló törekvések támogatása mindenütt lelkes, megértő táborra talál, ahol az *Egységes Községi Polgári Párt* zászlóit kibontják. Az *Egységes Községi Polgári Párt* mult héten tartott szervező gyűléséről az alábbiakban számolunk be:

Hétfőesti vacsora az Egységes Községi Polgári Pártban

Az *Egységes Községi Polgári Párt* és a *Polgári Egység Klubja* szokásos heti vacsoráján, hétfőn este a szokottnál is nagyobb számban jöttek össze a párt és a klub tagjai. Ott voltak többek között: *Ripka* Ferenc, *Kozma* Jenő, *Szabó* Sándor, *Görgey* István és *Kálnoki Bedő* Sándor országy. képviselők, *Gaár* Vilmos és *Bódy* Tivadar felsőházi tagok, *Becsey* Antal, *Kiss* József és *Csécsy Nagy* Miklós udv. tanácsosok, *Morvay* Zsigmond és *Erősdy* Sándor ny. főispánok, *Hoór-Tempis* Mór műegyetemi professzor, *Schmidt* Richárd, *Kollmann* Dezső, *Holtzer* Nándor, *Horváth* Károly, *Bibiti Horváth* János, *Girardi* Tibor, *Wellisch* Andor, *Orova* Zsigmond, *Politzer* Gusztáv, *Farkas* József, *Dárday* Ede, *Lengyel*, Endre dr. és *Ziegler* Géza kormányfőtanácsosok, *Vikár* P. Artúr dr. ny. min. biztos, *Gazdy* Jenő postafőigazgató, *Karkas* Rezső tanácsnok, *Szécsy* Ernő h. tisztifőorvos, *Gündisch* Guidó, *Dósa* Ottó dr., *Bakonyi* János, *Prodán* Guidó, *Róna* Sándor, *Tatay* István ny. tábornok, *Hutiray* Gyula ny. alezredes, *Veszprémy* Gábor ny. kúriai bíró, *Lauber* Dezső, *Fabinyi* Tihamér, *Körmendy* Jenő, *Szelnár* Aladár, *Okolicsányi* László és sokan mások. A vacsorán *Szabó* Sándor, az Egységes Párt alelnöke volt az első felszólaló, aki azt hangoztatta, hogy *Bethlen* István követelése ma egyet jelent a politika racionalizálásával. Ha az *Egységes Községi Polgári Párt* a rendelkezésére álló hatalmas energiákat minden irányban kibontakozásba tudja hozni és le tudja rázni azokat az improduktív lekötöttségeket, amelyek ma fennállanak, olyan eredményeket fog elérni, amelyek a főváros jövője szempontjából sorsdöntő jelentőségűek lesznek. Azt fejtegette ezután, hogy *más irányvezetés kell az országos és más a községi politikában.* Községi politikában a *gazdasági* kérdéseken van a hangsúly, mert erős, gazdag polgárságra van szükség. Amikor a főváros most új törvényhatósági bizottságot választ, új életpályára is lép, amelyen már nem szabad többé improduktív lekötöttségeknek jelentkezni. Reméli és biztosan hiszi, hogy *a párt ebből a választásból diadalmasan kerül ki* és programjához megtalálja azokat a férfiakat, akik azokat győzelemre viszik. Szabó Sándor után *Kálnoki Bedő* Sándor képviselő szólott. — Ma, a nagy világszemléleti ellentétek összeütközésének előestéjén, sőt már dúló harcában nemcsak népek és nemzetek sorsa, hanem *esetleg az emberi civilizáció sorsa is dől el.* Sajnálattal kell látnunk, hogy míg az egyik oldalon zárt frontot alkotnak, addig *a polgári világszemlélet tábora nem egységes, hanem darabokra tört.* Márpedig a tulsó táborral szemben csak akkor tudjuk sikeresen megvédeni a polgári érdekeket, csak akkor tudjuk győzelemre vinne a polgári gondolatot, ha a polgárság körében helyreállítjuk az egységet. *Vákár* P. Artúr a Budapesten élő erdélyi magyarok üdvözletét tolmácsolta a fővárosi egységes pártnak és biztosította, hogy a Budapesten élő *80 ezer erdélyi magyar legnagyobb része annak a zászlónak a táborába sorakozik, amelyet Bethlen István és a magyar fővárosban Kozma Jenő lobogtat. Fabinyi* Tihamér dr. a Ganz-gyár igazgatója gazdasági kérdésekkel foglalkozott. A világválságot, amelyet a termelés túlprodukciója és a fogyasztás katasztrófális megesökkenése idéztek nagyrészt elő, Magyarország sem kerülhette el, de céltudatos munkával és makulátlan becsületességgel meg fogjuk vívni ezt a harcot. Ennek a küzdelemnek kivívásához a legbiztosabb út az, amelyet az *Egységes Községi Polgári Párt* programja jelent. A lelkes vacsorán még *Becsey* Antal és mások szólaltak fel.

A budai polgárság felsorakozása

Kedden este a rózsadombi polgárság a rózsadombi vendéglőben társasösszejövetelt tartott, amelyen több mint 200-an jelentek meg a kerület és a 32. szavazókörzet vezető polgárai közül. *Nagy* Gyula üdvözölte a megjelenteket és hangsúlyozta, hogy a rózsadombi polgárok bizalommal csatlakoznak Kozma Jenő táborához. *Ortutay-Tiszti* Lajos dr. min. o. tan. örömmel mutatott rá arra, hogy Buda minden társadalmi rétege képviselve van az alakulásban és olyan nagy lelkesedés tölti el a polgárokat, látva azt az eredményes munkát, amelyet Kozma Jenő és pártja a főváros érdekében kifejt, hogy *a választáson teljes sikerrel fog járni az a törekvés, hogy demagógok helyett dolgozni tudó képviselők jussanak a törvényhatóságba.* Üdvözölte Kozma Jenőt, mint Buda és Pest és ezzel egyben az ország érdekeinek fáradhatatlan munkását. Viharos tapsok között emelkedett szólásra *Kozma* Jenő és kijelentette, hogy szándékosan, a miniszterelnök beszédét követő napon jött először az ő szükebb kerületébe, hogy azt a sok rágalmat és félreértést, amelyben a polgárságnak része volt, kellő értékére szállítsa le. Szüntelenül folytak a rémhíresztelések. Sokan felültek ezeknek és elhitték, hogy a sziklaszilárd pengő is veszedelemben van. Pedig erről szó sem volt, mert ha ez bekövetkezett volna, minden veszendőbe menne, amit tíz esztendő rettenetes munkájával elértünk. Eddig hallgattunk, mert tudtuk, hogy kifullad a rágalom hadjárata és felnyílik a polgárság szeme, mielőtt az urnák elé járulna. *A szemfelnyitás első etapja a miniszterelnök legutolsó beszéde volt* (jelenlévők percekig viharosan éljenzik a miniszterelnököt), *aki megmutatta a béke és a munka útját, amelyet követni kell, mert minden más út a forradalomé és a diktatúráé.* Márpedig tudomásul kell venni mindenkinek, hogy nálunk többé forradalom nem lesz, nem jön vissza sem 1918, sem 1919, a vörös uralom nem jöhet újra, mert el vagyunk készülve és csirájában fojtjuk el erőnkkel a forradalmi megmozdulásokat. Óva intem a polgárságot, — mondotta — ne üljön fel a félrevezetésnek és ne ugorjék a sötétbe. Mert mit gondol a polgárság, *mi jön Bethlen István után, talán egy kis pesti kerület exponensei fogják átvenni a hatalmat?* Nincs szó arról, hogy Bethlen elmenjen (nem is engedjük! — felkiáltások), de ha úgy fordulna a dolog, hogy forradalom vagy diktatúra következnék, akinek féltenivalója van és mégis támogatja azokat, akik a felfordulást akarják elősegíteni, jól gondolja meg mit tesz, mert *nem tudja mire ébredhet.*

— Ha nézzük a német, vagy az osztrák helyzetet, láthatjuk, hogy ott senki sem érezheti magát biztonságban. Ha pedig a saját helyzetünket nézem, gondoljunk rá, mi történt itt tíz év óta és bízzunk sziklaszilárdan abban, hogy aki annyi sok súlyos helyzetből kimentett bennünket, *Bethlen István ki fogja menteni a bajból a jövőre is az országot.* Amikor e kerületben zászlót bontok, azzal a biztonsággal teszem, hogy nem következhet újra 1919. Most választások előtt egyszerre mindenki segíteni akar a polgárokon és a városon, de akaratlanul is felmerül az a kérdés, ki az, aki tud is segíteni. Én nyugodtan állíthatom, *hogy öt év alatt többet tettem a II. kerületért, mint bárki más.* Munkásságomnak szemmelláthatő eredménye van és mutasson bárki másra, tudott-e többet tenni a polgárság javáért, mint én. Ebben az időben a II. kerületben több épület épült, mint egész Budapesten. Utügyi, egészségügyi intézkedésekben is többet tettünk, mint bárki más. *Nem szólamokat hirdettem, csak dolgoztam és bízom abban, hogy a polgárság nem a demagógia után fog menni, amely tudja, hogy nem szállíthatja le a közszolgáltatások árait, hiszen kétmillió pengővel kellett csökkenteni a költségvetést is* és mégis hirdeti, hogy azután feltolhassa magát olyannak, mint aki nem engedi a közszolgáltatások árait emelni, amelyekről pedig szó sincs. Be kell látni a polgárságnak, mit nyerhet, ha a javáért dolgozni akaró és tudó pártot támogatja és mit veszthet, ha felül a szélsőségek izgatásának. *Ez a választás próbája lesz a polgárság józan ítélőképességének és mi biztosak vagyunk, hogy a polgárság észbekap és megvédi érdekeit. Kozma* Jenő hatalmas beszédét percekig zúgó éljenzés fogadta, utána *Fabinyi* Tihamér tartott a gazdasági kérdésekről nagy tetszéssel fogadott beszédet. *Szemere* Samuné, *Harrer* Ferenc, *Horváth* Károly, *Faragó* László és *Krenyó* Bertalan felszólalásai után a polgárság a késő éjjeli órákig maradtak együtt.

Zászlóbontás a hegyvidéken

Az *Egységes Községi Polgári Párt* budai hegyvidéki kerületének zászlóbontása a Budai Társaskörben október 23-án történt meg, ahol *Dr. Petracsek* Lajos a hegyvidéki kerület bizottsági tagjelöltje tartott nagyszabású előadást „A gazdasági válság és a polgári társadalom" címmel. Nagy vonalakban mutatott rá a gazdasági krízis okára, elemezve azokat a tényezőket, amelyek a termelés és fogyasztás folytonosságának megszakítását az egész világon előidézték. Az előadást társasvacsora követte, amelyen megjelent *Ripka* Ferenc főpolgármester és *Kozma* Jenő az *Egységes Községi Polgári Párt* elnöke is. *Hoór-Tempis* Móric elnök méltatva Petracsek előadásának alaposságát, örömét fejezte ki afelett, hogy a leendő várospolitikusok a gazdasági kérdésekkel komolyan foglalkoznak. *Kozma* Jenő felszólalásában hangsúlyozta a *reális várospolitika szükségességét* s üdvözölte *Ripka* Ferencet, aki nagy közgazdasági érzékkel irányítja a főváros egész életét, amint az éppen a mai napon megtartott költségvetési tárgyaláson is beigazolódott. *Dr. Krivoss* Árpád, *Kozma* Jenő, *Szombathy* Kálmán, majd nagy figyelem közpette *Ripka* Ferenc emelkedett szólásra. Elmondotta, hogy a *székesfőváros 170,000.000 budgetje egyik legerősebb fix pont a mai ingadozó gazdasági életben.* Működése legfőbb céljának tartja, hogy ezt a fix pontot a jövőben is megőrizze, mert ez az egész 8,000.000 magyarság gazdasági fejlődésének egyik bázisa. Ebben a törekvésében hűséges támogatója *Kozma* Jenő, aki fáradságot nem ismerve nagy hozzáértéssel intézi a főváros gazdasági kérdéseit. Fontos, hogy *az új törvényhatósági választásra olyan munkatársak kerüljenek a főváros törvényhatóságába, akik az ő stabilizációs törekvéseiket segítik s ne a szélsőséges elemek jussanak a város élére, akik esetleg megsemmisíthetik az elért eredményeket.* Örömmel látja, hogy Budán meg van a fiatalságban az utánpótlás, s vannak, akik az ő elgondolásukat tovább kívánják építeni. Melegen üdvözli *Petracsek* Lajost, *Szombathy* Kálmánt és *Krivoss* Árpádot, akik hivatva vannak arra, hogy Buda polgárságát az ő szellemében tovább vezessék. Az *Egységes Községi Polgári Párt* bizonyára győzelmesen fog kikerülni a választási küzdelemből, mert egy párt, amelyik a polgári egység kiépítéséért, s a munkaalkalmak megteremtéséért annyit tett, bizonyára számíthat a józan polgárok támogatására, de szükség is van arra, hogy a székesfőváros irányítása a józan polgárok kezébe kerüljön, mert gróf *Bethlen* István szavai szerint, *közel van a revízió, amelyet elérni csak öntudatos, higgadt polgárokkal lehet.* A főváros sorsa most újra a polgárság kezébe van s rajta áll, hogy újabb 6 évre irányt szabjon a törvényhatóság működésének. Bízik a polgárság józanságában, amely bizonyára meghozza a Párt sikerét s biztosítja a főváros további nyugodt fejlődését.

A Ferencvárosban

Szombaton este a remeteuccai Németh-féle vendéglőben a *Ferencvárosi Egységes Községi Párt* nagygyűlést tartott, amelyen *Pavlik* Ferenc ügyvezető-elnök üdvözölte a nagyszámban megjelent választókat, majd *Usetty* Béla országgyűlési képviselő, a párt elnöke, nagy tetszéssel kísért beszédet mondott. Usetty ismertette az *Egységes Községi Polgári Párt-*

Zománctáblák, réztáblák
zománcjelvények
Dr. Bossányi László
Budapest, I., Naphegy utca 13 ● Telefonszám: Automata 536-10

Ifj. Helfenstein Károly
Budapest, V, Hungária körút 71
TELEFÓN: Automata 913—64. szám
KÖVEZŐ-MESTER, ÚTÉPÍTŐ-VÁLLALKOZÓ

Parafakőgyár R-t.
ezelőtt: Kleiner és Bokmayer
Budapest, VIII. ker., Főherceg Sándor-tér 4.
Telefon: József 301-14, József: 301-16
Készít sajtolt parafa-parketta padlóburkolatokat.
Teljesen zajtalan járású, lábmeleg, vízálló padló.

THOLT ISTVÁN
Budapest, II., Donáti u. 26. Telefón: Aut. 516-75
OKL. MÉRNÖK — Tervez és készít: központi gőz-, víz- és etagefűtést, vízvezetéket, csatornázást és szennyvízderítő telepeket

nak a törvényhatósági ciklusban kifejtett működését, a ferencvárosi és általában a fővárosi polgárság érdekében elért eredményeit és azokat a feladatokat, amelyeket a párt az új törvényhatóságban feltétlenül meg akar valósítani. *Az új élelmiszer nagyvásár, a Boráros téri híd megépítése, a dandáruccai népfürdő, kulturális intézmények létesítése* és a még mindig nem kielégítő közlekedési viszonyok javítása mind arról tanuskodnak, hogy a párt bizottsági tagjai lelkiismeretesen teljesítették kötelességüket. Végül felhívta a polgárságot, hogy a súlyos gazdasági viszonyok ellenére, amelyek alkalmas talajt szolgáltatnak a szélsőséges izgatásoknak, *zárt sorokban tömörüljenek az egységespárt táborába, amely teljes biztosítékot nyujt, hogy a polgárságnak adott ígéreteit meg is valósítja.* A többszáz főnyi közönség élénk helyesléssel kísérte és lelkes éljenzéssel fogadta *Usetty* Béla fejtegetéseit, majd többen biztosították a választók ragaszkodásáról és a választási küzdelemnek eredményes kivívásáról.

Seregszemle a Belvárosban

A *Belvárosi Községi Polgári Párt* kedden este a belvárosi polgárságnak impozáns számban való részvételével nagygyűlést tartott, amelyen *Gaár* Vilmos felsőházi tag, a párt elnöke, üdvözölte *Erődi-Harrach* Tihamér, *Perlaky* György, *Konkoly-Thege* Kálmán és *Szabó* Sándor országgyűlési képviselőket, majd röviden vázolta a küszöbön lévő községi választások nagy jelentőségét Budapest egész jövő fejlődése szempontjából. *Szabó* Sándor, az Egységespárt alelnöke, nagy tetszéssel kísért beszédében reámutatott arra, hogy a legnagyobb hibát abban látja, hogy a fővárosban a polgárságnak nincsen egységesen kiépített frontja. A budapesti polgárt irritálja a különböző hangzatos falragasz, a megtévesztő jelszavak és az *a kishitűség, amelyet felelőtlen részről igyekeznek a polgárságba oltani, ahelyett, hogy erős élni akarással, lelkiismeretes munkával és a múlhatatlanul elkövetkező jobb jövővel biztatnák.* Bármilyen keserves és nehéz is ma a csonka országnak és fővárosának sorsa, mégis a rendelkezésünkre álló gazdasági és kulturális egzisztenciális eszközökkel igyekezni kell minden munkáskéz megélhetésének biztosítására és az ifjúság reményeinek megvalósítására. Ezután *Girardi* Tibor fővárosi bizottsági tag főképpen a Belvárost érintő közlekedési és egyéb kérdésekkel foglalkozott, majd reámutatott a fogyasztóképesség csökkenésére, az idegenforgalmi propaganda elégtelenségére, a magyar hitelélet visszásságaira, valamint az export és import nehézségeire és a rossz gazdasági viszonyok mellett elviselhetetlen szociális terhekre. *Erődi-Harrach* Tihamér képviselő beszédében hangsúlyozta, hogy ma minden politikai problémának magva a gazdasági helyzet és ezért előtérben állanak a gazdasági nehézségek, amelyek között a legjobban a polgárság szenved, nemcsak nálunk, hanem egész Európában, sőt a többi világrészben is. *A polgárságnak azonban meg kell vívnia a viszonyok által rákényszerített harcot, mert különben veszendőbe megy egész egzisztenciája. Kolonics* Károly a Cipészipartársulat elnöke és *Kovács* Bertalan belvárosi iparos a kispolgárság kívánságait hangoztatták és végül *Perlaky* György képviselő bejelentette, hogy *a fölösleges hatósági üzemek törvényhozási megszüntetése iránt már legközelebb intézkedik a kormány. Gaár* Vilmos elnök zárószavaiban a hamis dugsegély és halálsorompó jelszavak ellen emelte fel szavát. A nagygyűlést követő vacsorán, amelyen többek között *Pap* József, az Ügyvédi Kamara elnöke, *Héder* Lajos, *Holtzer* Nándor, *Gündisch* Guidó, *Halom* Dezső, *Székely* Vladimir, *Dán* Leó, *Gerlóczy* Endre, *Antal* Ferenc, *Sztehló* Dezső, *Konkoly* Elemér *Kollmann* Dezső, *Hamvassy* István vettek részt, több felköszöntő hangzott el.

A polgári gondolat diadala a Józsefvárosban

A Józsefvárosi Körben a napokban tartotta a *Józsefvárosi Egységes Községi Polgári Párt* alakuló ülését. A gyűlést, amelyen a kerület többszáz előkelő polgára jelent meg, *Lengyel* Endre dr. kormányfőtanácsos nyitotta meg, aki felhívta a polgárságot, hogy minél nagyobb számban csatlakozzanak az *Egységes Községi Polgári Párthoz*, mert ez a párt felekezetekre és osztályokra való tekintet nélkül minden fővárosi polgárt egy táborba akar tömöríteni. A fővárosi választásokkal kapcsolatos egyéni ambíciókat elítéli. A Józsefvárosi Egységes Polgári Párt listájának élére elsősorban Szabó Sándor dr.-t ajánlja. Ezután *Ságváry* Sándor indítványára a pártgyűlés egyhangú lelkesedéssel megválasztotta az elnökséget és a többszáz tagú végrehajtó-bizottságot. Elnök lett *Kálnoki Bedő* Sándor dr. udv. tanácsos, orsz. gyűl. képviselő, társelnökök: *Görgey* István dr. orsz. gyűl. képviselő, *Kálmán* Gusztáv v. b. t. t. államtitkár, *Kiss* József dr. udv. tanácsos, *Lengyel* Endre dr. kormányfőtanácsos, *Moser* Ernő dr. országgyűlési képviselő, *Nagy* Antal főv. biz. tag, a kereskedelmi és iparkamara elnöke, *Molnár* Béla, *Rubinek* István dr. orsz. gyűl. képviselő, az Országos Egységes Párt ügyvezető-alelnöke, *Szabó* Sándor dr. orsz. gyűl. képviselő, az Országos Egységes Párt alelnöke, továbbá *Dukai Takács* Géza, *Orffy* Imre dr., *Udvary* János és *Urbanics* Kálmán orsz. gyűl. képviselők. Kálnoki Bedő Sándor dr. udvari tanácsos, elnök mondott ezután hosszabb beszédet. Örömmel vállalja a *Józsefvárosi Egységes Községi Polgári Párt elnöki* tisztét és azzal kezdi szavait, hogy a köz részére kér mindent, a maga részére semmit sem fogad el. A főváros és a fővárosi polgárság rendelkezésére állítja minden erejét és tehetségét és ezt főként azért teszi, mert úgy látja, hogy *a polgári gondolat elmerüléssel fenyeget.* Az egyéni ambíció és politikai rövidlátás idézi elő a polgárságnak széthúzását. *Moser* Ernő dr. országgyűlési képviselő szomorúan állapítja meg, hogy a polgárság léte egy ceruzahegyen táncol, mert ha a családfő ceruzán ki tudja számítani családja fenntartásának költségeit és megtalálja a fedezetet, akkor ellen tud állani azoknak a jelszavaknak, amelyek a szélsőségek karjaiba akarják hajtani. Utal Bécs példájára, ahol sokkal nagyobb a nyomor és munkanélküliség, mint nálunk. A pártgyűlés végül *Lengyel* Endre kormányfőtanácsos indítványára üdvözlőtáviratot küldött *Bethlen* István gróf miniszterelnöknek, *Ripka* Ferenc főpolgármesternek és *Kozma* Jenőnek, az Egységes Községi Polgári Párt elnökének.

Az angyalföldi polgárság csatlakozása

Az *Egységes Községi Polgári Párt* a béke és a munka programjával zászlót bontott a *XIII. választókerületben,* az Angyalföldön. A párt kerületi szervezetének elnöke *Dinich* Vidor kormányfőtanácsos, törvényhatósági bizottsági tag. Az angyalföldi polgárság tömegesen csatlakozik a párthoz, amelynek főtörekvése, hogy minden demagógiától mentesen, felelőtlen ígéretek nélkül, komoly munkával érvényesítse azokat a törekvéseket, amelyek a helyzet javítását, a főváros fejlődését és a polgárság boldogulását célozzák.

Kocsmárosok csatlakozása

A *budapesti kocsmárosok* kedden délután Bérkocsis ucca 14. szám alatt nagygyűlést tartottak, amelyen a közelgő választásokkal kapcsolatban tanusítandó állásfoglalásukat szögezték le. A nagygyűlésen az *Egységes Községi Polgári Párt* központja részéről *Becsey* Antal és *Dinich* Vidor törvényhatósági bizottsági tagok, *Szamek* Emil igazgató, *Nagy* Béla és mások vettek részt. A megnyitó beszédet *Csécsi* József ny. miniszteri tanácsos, elnök mondotta. Rámutatott arra, hogy az ipartestületben tömörült kocsmárosoknak önmagukkal és iparukkal szemben kötelességük, hogy erősen tömörülve megmutassák súlyúkat és értéküket. *Becsey* Antal szólalt fel ezután, rámutatott arra, hogy a mai súlyos helyzetben, amelyet a budapesti kocsmárosok is sínylenek, a politikában is a gazdasági kérdéseken van a fősúly. Különösen áll ez a községi politikára. A Községi Polgári Párt az egyetlen, amely nem jelszavak hangoztatásával, hangzatos ígéretekkel akar hatni a tömegekre, hanem programja *a társadalmi béke, a polgári rend, a nyugodt termelő munka.* A polgárságnak az az értékes tábora, amely a kocsmáros ipartársulatba tömörült, minden bizonnyal tisztában van ezzel a körülménnyel és ez a tudat fogja vezetni a közeli választások során is. Becsey ezután ismertette a párt gazdasági programját, majd *Dinich* Vidor beszélt nagy tetszés mellett. *Nagy* Béla Ripka Ferenc érdemeit vázolta és rámutatott arra, hogy ez a férfiú már évtizedekkel ezelőtt is a kispolgárság érdekében dolgozott és az az öt esztendő, amelyet a főváros élén eltöltött, beszédes bizonyítéka annak, hogy Ripka Ferenc és tábora a polgárság egyetlen igazi erőssége. *Novotny* Béla felszólalása után a nagygyűlés egyhangúlag határozatot hozott és kimondotta, hogy a budapesti kocsmárosok testületileg csatlakoznak az Egységes Községi Polgári Párthoz és a községi választásokon ennek a pártnak a jelöltjeit fogják minden erejükkel támogatni. A nagygyűlés táviratilag üdvözölte és ragaszkodásáról biztosította a Községi Polgári Párt vezérét, *Kozma* Jenőt és *Ripka* Ferenc főpolgármestert.

A béke és a munka jelszavát követi az Auguszta-telep

Vasárnap délután lelkes hangulatban folyt le az *Egységes Községi Polgári Párt* zászlóbontása az Auguszta-telepen. A gyűlésen megjelent *Payr* Hugó központi párttitkár, *Hatolkay* Kázmér ref. lelkész, *Kollmann* Dezső biz. tag, a kőbányai pártszervezet részéről *Dongó* Oszkár ügyv. elnök és *Kreizler* Sándor főtitkár, *Füstös* Károly, *Babarczy* Sándor báró, *Orbán* Zoltán, *Fehér* Béla alelnök és *Gellért* Jenő igazgató főmérnök. Az ülést *Stofkó* Géza ny. alezredes nyitotta meg, majd *Hatolkay* Kázmér a párt jelszavával: a *béke* és *munka* eszméjével foglalkozik. *Payr* Hugó a főváros sebeiről s a telep aktuális szükségleteiről beszélt. A polgári párttal szemben álló pártok mindnyájan voltak már uralmon, a polgári egység pártja 1925 óta szól bele a főváros irányításába. Ha Budapest választó közönsége most neki juttatja a többséget, úgy Budapest életének a reneszansza következik el.

Kollmann Dezső a munkás megbecsülését hangsúlyozva, *Payr* Hugót és *Hatolkay* Kázmért a választó közönség szeretetébe ajánlotta. Utána bevonult a társaság a Kaszinó vendéglőjébe, ahol a fehér asztal mellett lelkes és bizakodó hangulatban folyt a beszélgetés a közelgő választás eshetőségeiről.

Versenytárgyalási hirdetmény

A Budapest Székesfőváros Elektromos Műveinek Igazgatósága nyilvános írásbeli versenytárgyalást hirdet a Budapest, V. ker., Honvéd és Markó uccák sarkán, 1090. és 1091. hrsz. alatti telken épülő 6 emeletes bérház építésénél szükségelt **a) keményfapadozati, b) asztalos-, c) lakatos-, d) mázoló-, e) üveges-, é) szobafestő-, f) redőny-, g) villany- és jelzőcsengő-, h) speciális portál-, üvegtető-, levilágító- és i) felvonó-munkákra.**

Az alább megjelölt helyen átvehető feltételek értelmében szabályszerűen kiállított írásbeli ajánlatok magyar nyelven szerkesztve, az egységárak megjelölésével (egységáras versenytárgyalás) teendők.

Budapesti (Budapesten cégjegyzett) vállalkozók ajánlataikat postán nem küldhetik be.

Amennyiben vállalkozó az a)—i) alatt felsorolt munkacsoportokból esetleg több munkacsoportra kíván pályázni, úgy minden munkacsoportra külön ajánlat teendő, mely ajánlatok egymástól függetlenül a munkacsoport megjelölésével külön-külön borítékba helyezendők. Vállalkozóra ilyes esetben minden munkacsoportra beadott ajánlat külön is kötelező erővel bír, mivel az Elektromos Művek az egyes munkacsoportokra beérkezett ajánlatokat függetlenül fogja elbírálni attól, hogy vállalkozó egy vagy több munkacsoportra adott-e be ajánlatot.

A szabályszerűen aláírt és pengő értékű, tanukkal láttamozott ajánlatok felirattal ellátott, lepecsételt borítékban nyujtandók be. Az ajánlathoz vállalkozó csatolni tartozik a társadalombiztosítási köztartozásairól szóló kimutatást.

Az ajánlat végösszege után az „Ajánlat" nyomtatvány szerint 2 százalék bánatpénz teendő le az Elektromos Művek főpénztáránál; az átvételt elismerő eredeti levél az ajánlathoz csatolandó.

Az a) b) c) d) alatti ajánlatokat 1930. évi november hó 11-én délelőtt 9 óráig, az e) é) f) g) h) i) alatti ajánlatokat pedig 1930. évi november hó 12-én délelőtt 9 óráig kell az Elektromos Művek igazgatósági épületében dr. Bárdi főtitkár úr kezeihez (V., Váci út 74., I. emelet 101. sz.) benyujtani, vagy oly időben postára adni, hogy az ajánlat a jelzett határidőig beérkezzék.

A fent megnevezett határidőkre beérkezett ajánlatok a beadási határidők napján, tehát az a)—d) alatti ajánlatok november hó 11-én, az e)—i) alatti ajánlatok pedig november hó 12-én délelőtt 10 órakor fognak az Elektromos Művek igazgatósági épületében (IV. emelet 401. sz.) nyilvánosan felbontatni, mely eljáráson az ajánlattevők, vagy azok képviselői jelen lehetnek.

Az ajánlattevők ajánlataikkal végleges döntésig de legkésőbb 30 napig kötelezettségben maradnak.

Kizárólag csak oly ajánlatok vétetnek figyelembe, melyek a kiírásban foglaltaknak szigorúan megfelelnek. A versenytárgyalási hirdetést, az ajánlati ürlapot, a szerződést, a külön kikötéseket, a költségvetést az általános megjegyzésekkel, a pályázó által már végzett hasonló munkák feltüntetésére szolgáló ürlapot, a megrendelési feltételeket, az igazoló ívet a jelentkező ajánlkozni szándékozók az Elektromos Művek igazg. épületében (V., Váci út 74., I. emelet 147.) hétköznapokon délelőtt 9—12 óra között cégszerűen aláírt elismervény ellenében megszerezhetik.

A tervek Györgyi Dénes műépítész tanár és Román Ernő műépítészek irodájában, IX., Kinizsi ucac 31, II. emelet, Orsz. Magy. Kir. Iparművészeti Iskola) tekinthetők meg hétköznapokon délelőtt ½9—½11 óráig, ahol a szükséges műszaki felvilágosítások is megadatnak.

Az Elektromos Művek igazgatósága fenntartja magának azt a jogot, hogy a beérkezett ajánlatok között — tekintet nélkül az ajánlott árakra — szabadon választhasson, hogy a munkát vagy szállítást az ajánlattevők között tetszése szerint megoszthassa, vagy amennyiben a versenytárgyalás eredményét kielégítőnek nem találná, úgy újabb nyilvános vagy korlátolt versenytárgyalást tarthasson, esetleg a munkák vállalatba adása tekintetében másként is intézkedhessék, illetve a vállalatba adástól teljesen eltekinthessen.

A munka csak oly pályázó cégnek fog odaítéltetni, amely kimerítően és hiteltérdemlően igazolni képes, hogy hasonló műszaki jellegű munkát már, mint önálló cég sikerrel végzett.

Az Elektromos Művek igazgatósága kijelenti, hogy a munkák odaítélése iránt hozandó határozatai ellen jogorvoslat csak birtokon kívül vehető igénybe.

Budapest, 1930. évi október hó 24-én.

Budapest Székesfőváros Elektromos Művei Igazgatósága.

KÖZPONTI FŰTÉSEK
ÉS EGÉSZSÉGÜGYI BERENDEZÉSEK VÁLLALATA
SZEPESSY SÁNDOR utóda **SZEPESSY GYULA**
okl. mérnök, Budapest, VII., Abonyi-u. 25. Tel.: J. 380-30.

Rietschel és Henneberg
Részvénytársaság
Budapest, VIII., Práter ucca 12. szám.
Telefon: József 525—18.
Központi fűtések, vízvezetéki és csatornázási berendezések

KÖVEZ, UTAT ÉS VASUTAT ÉPÍT **BÉRHENGERLÉST VÁLLAL** KÖVEZŐ ÉS ÚTÉPÍTŐ RÉSZV.-TÁRS. BUDAPEST IX, THALY KÁLMÁN U. 41. TEL.: J. 302-66

Fokozott tevékenységgel készül a főváros a több eredményt ígérő jövő évi idegenforgalomra

Sorozatos nemzetközi kongresszusok lesznek Budapesten — Százezer számra készülnek a propaganda nyomtatványok — Lobmayer Jenő tanácsnok az idegenforgalom állandó emelkedéséről

A székesfőváros jövő évi költségvetésében idegenforgalmi célokra 700.880 pengő van előirányozva. Ebből a *személyi kiadás* 78.280 pengő, *propagandára* szánnak 521.000 pengőt, egyesületek és testületek *fogadására* 18.000 pengőt, *megvendégelésekre* 18.000 pengőt, *utazási és kocsiköltségekre* 30.000 pengőt, rendes szükséglet és vegyesek címén pedig 35.600 pengő van az *Idegenforgalmi Hivatal* költségtervezetében.

A nagyközönség örömmel látja, hogy a főváros komolyan foglalkozik az idegenforgalmi propaganda fejlesztésével, nem is sajnálja a meghozott áldozatokat, csupán azt várja, hogy a hozott áldozat arányában jelentkezzenek eredmények is, hogy a rendelkezésre álló összeget okosan és célszerűen használják fel. Nagyon fontos, hogy jól válasszák meg a propaganda-eszközöket és ebből a szempontból helyes és célszerű *a bécsi propaganda-iroda* felállítása, amelyről a *Fővárosi Hirlap* annak idején részletesen megemlékezett. Fontos, hogy a gondolatot jól is valósítsák meg és *az iroda vezetését olyan valakire bízzák, akinek meg van az érzéke, az ismerete ennek a feladatnak az elvégzéséhez* és nemcsak a bécsi viszonyokat ismerj, hanem a helyi kapcsolatokon kívül rendelkezik a szükséges nemzetközi összeköttetésekkel is.

Az elmult év idegenforgalmi eseményei és a jövő kilátásai felől

Lobmayer Jenő tanácsnoknál,

az idegenforgalmi ügyek legfőbb intézőjénél érdeklődtünk, aki a következőképpen fejtette ki szempontjait a *Fővárosi Hirlap* tudósítója előtt:

— Budapest 1929. évi idegenforgalmi statisztikájáról, annak gazdasági eredményeiről összegyüjtött hivatalos adatok szerint az eredmény az első pillanatban kedvezőtlennek látszik, mert 1929-ben úgy az érkezők, mint a Budapesten eltöltött éjszakák számában mintegy hétszázalékos csökkenés észlelhető. Ha azonban a Budapestre érkező idegeneket eredetük szerint nézzük, rögtön kitűnik, hogy a csökkenés a Csonka-Magyarországról érkező vendégekre vonatkozik, míg *a külföldi vendégek érkezésénél határozott emelkedés észlelhető*. A külföldről érkező idegenek számának emelkedése 1929-ben annál jelentékenyebb, mert azt mutatja, hogy Budapest és Magyarország akkor is fokozott vonzóerőt tudott kifejteni a külföldiekre, amikor más országokban az idegenforgalomban stagnálás, vagy visszaesés volt tapasztalható.

> A főváros idegenforgalma olyan kiváló eredményeket produkált, hogy sem a háború előtti, sem a háború utáni évben nem érkezett annyi külső országból való vendég hozzánk, mint 1929-ben.

Az idegenforgalom nemzetgazdasági jelentősége abban az összegben domborodik ki, amelyet egy esztendő idegenforgalmi eredménye Magyarország fizetési mérlege szempontjából jelent. Az 1929. év magyarországi idegenforgalma, amelynek természetesen több mint 90 százaléka Budapestre esik, *33 millió pengőt juttatott aktív tételként Magyarország fizetési mérlegébe.*

— Az 1930. év idegenforgalmi mérlegét még nem állíthattuk össze, de a közelmult események, a Szent Imre-év, a 25 nagy nemzetközi kongresszus *olyan nagyarányú idegenforgalommal járt, amely minden reményeinket felülmúlta és a legszebb biztatás a jövőre nézve.* Ebben az évben mintegy 200 ezer példányban újra kinyomattuk a mult évben igen jól bevált *térképes prospektust,* egyidejűleg 500 ezer példányban, teljesen új formában, több nyelven kiadtuk *Budapest a Duna királynője* című kiadmányunkat. 50.000 példányban *angol nyelvű* propaganda-iratot nyomattunk, kizárólag Amerikában való szétosztásra. Ezenkívül készült sok más propaganda-kiadmány is, így *Budapest* és *Hongrie* címen két díszes kiállítású, fényképfelvételekkel illusztrált nagyobb terjedelmű könyvecskét vittünk piacra, amely a magasabb műveltségű külföldieket van hivatva Magyarország történelmével, kultúrájával, kereskedelmével, iparával, valamint természeti kincseivel megismertetni. E két füzet francia kiadásának sikere arra indított, hogy ezekből a könyvecskékből még ebben az évben elkészítjük a *német* és *angol* nyelvű kiadást is. Előkészítés, illetve

> nyomás alatt van egy színes képekkel illusztrált budapesti album, amely akvarellreprodukcókat tartalmaz és amelyet különösen jelentős vendégeink között fogunk osztogatni.

A nagyszámú propaganda-nyomtatványt és sok budapesti képet *700 legnagyobb európai és amerikai utazási irodának, 500 előkelő szállodának is megküldtük megfelelő mennyiségben* és eljuttattuk azokat mindazokra az idegenforgalmi szempontból fontos helyekre is, amelyekkel eddigi munkásságunk során összeköttetésbe jutottunk. Több nemzetközi kiállításon is szerepeltünk propaganda-anyagunkkal, így *Milánóban, Monzában, Antwerpenben, Posenben,* a *lipcsei* nemzetközi szőrmeipari kiállításon. A barcelónai nemzetközi kiállításról visszaérkezett budapesti dioráma sorozatot kiegészítettük csinos, megvilágított fényképsorozattal és ezeket a jövőben rendezendő kiállításokon újból fel fogjuk használni. *A propagandatevékenységet kiegészítettük azokkal a hirdetésekkel, amelyeket az osztrák és olasz vasutak kocsijaiban különböző külföldi lapokban, menetrendekben, propagandairatokban helyeztünk el.*

— Ilyen mozgalmas és eseményekben gazdag idegenforgalmi év után, mint az idei volt, természetesen *fokozott felkészültséggel kell megindulni az 1931. évi tevékenységre.* Igaz ugyan, hogy a Szent Imre évhez hasonló tömegmozgalomra minden esztendőben nem számíthatunk, de nem szabad kihasználatlanul hagyni azokat az előnyöket, amelyeket éppen az idei év nagy eseményei jelentenek a jövő idegenforgalma szempontjából. Az idei év során kifejtett propaganda, kapcsolatban azzal a híranyaggal, amely az eseményekről a nemzetközi sajtóban megjelent, valamint a nálunk járt és hazájukba visszatért külföldiek személyes elbeszélései nyomán úgyszólván *világszerte élénk érdeklődésre számíthatunk a jövőben.*

— Ezt az érdeklődést okos propaganda-tevékenységgel kell felhasználni, hogy azok, akik ezidén nem jöhettek Budapestre, jövő évi utazásuk programjába a magyar fővárost is bevegyék. *Erőteljes propaganda-tevékenységet fejtünk ki a jövő évi budapesti nemzetközi kongresszusok, a nemzetközi vásár és a mezőgazdasági tenyészállatvásár sikere érdekében is.* A jövő évben várható idegenforgalmi események nagyobbrészt még csak az előkészület stádiumában vannak ugyan, de máris bizonyos, hogy ez az év sem lesz szegény eseményekben.

> 1931-ben lesz a tomatológusok nemzetközi kongresszusa, a katonaorvosok nemzetközi kongresszusa, a nemzetközi idegenforgalmi tanács kongresszusa, s mindezekhez sorolhatjuk a Rotary Club wieni összejövetelét, amely alkalommal mintegy 5—6000 rotariánust sikerül meghívni Budapestre is.

Valószínűleg számottevő idegenforgalmi mozgalmat jelentenek a mi számunkra is az 1931. évi wieni ünnepi játékok. A budapesti nemzetközi kongresszusok egyik legjelentékenyebb aktusa lesz az *A. C. I. des Oeuvres de Protektion de la Jeune Fille* nagy nemzetközi testület kongresszusa is. Általában sokat várunk idegenforgalom terén a Bécsel való kooperációtól és komolyan törekszünk a távol keletre irányuló idegenforgalmi propaganda kiépítésére is.

Magyarország aranykoszorús mestere
SZLEZÁK LÁSZLÓ
harang- és ércöntöde, harangfelszerelés és haranglábgyár
BUDAPEST, VI., Frangepán ucca 77. szám
Telefon: Aut. 913-53

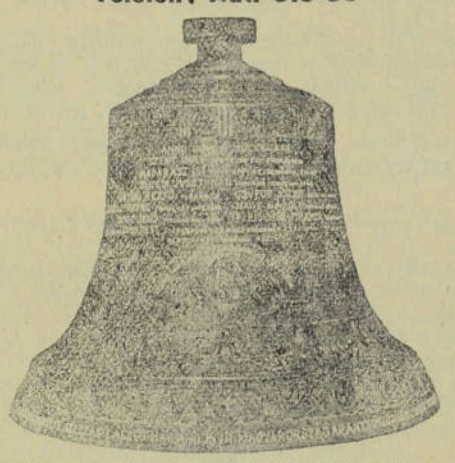

Bazilika részére készült 7945 kg új harang
Az 1900. évi párizsi világkiállításon díszoklevéllel, 1921. és 1923. évi vasipari kiállításon aranyéremmel, az 1925. és 1926. évi kézműipari tárlaton kormánydíszoklevéllel, 1927. és 1928. évi budapesti, székesfehérvári, szentesi és szombathelyi kiállításokon nagy aranyéremmel kitüntetve. — Számos egyházi elismerőlevél! — Költségvetéssel díjmentesen szolgál! Előnyös fizetési feltételek!

ADLER HENRIK
Épületbádogos ésszerelő vízvezeték, csatorna, központi fűtés, és egészségügyi berendezések vállalata
Újpest, Kolozsvári u. 29. Telefón: 940—70.

DR. HELVEY TIVADAR
vegyészeti gyár
vállal szigetelési-, fedési-, aszfalt-, hő- és hangszigetelési munkákat
BUDAPEST, EÖTVÖS U. 21. Telefón: Aut. 272-75.

TERLANDAY ÉS TÁRSA
asztalosáru gyára
Budapest VII, Erzsébet királyné-út 125/b. sz.
Telefon: József 443—83.

BIEBER KÁROLY
ÉPÜLET- ÉS MŰLAKATOS MESTER
Aranyérmekkel többszörösen kitüntetve. Alapítási év: 1888.
Szultzberger-féle ablak-rugzárak, vasszerkezetek, tűzhelyek gyártása
BUDAPEST, II, TÉGLA UCCA 6. Telefón: Aut. 571—92.

MENTSIK FERENC
KÖNYVKÖTÉSZETE
SZABADALMAZOTT IRATTÁRI TÁBLAGYÁR
Nagy arany érmekkel kitüntetve :: Postatakarék csekksz.: 47.983
BUDAPEST, IV., SZARKA UCCA 4
TELEFÓN: AUTOMATA 840—02
Tulajdonosok: Mentsik Ferenc és Mentsik Viktor

SIMOR DÖME
mű- és épületlakatos-mester és vasszerkezetek ipartelepe. Sodronyfonatok nagybani gyártása
BUDAPEST, VII., THÖKÖLY ÚT 89. SZÁM
TELEFON: JÓZSEF 894—48.

TÖRÖK ÉS JUHÁSZ
FESTŐIPARI VÁLLALAT
BUDAPEST, VI. Petneházy-u 44
Elvállalunk mindennemű szobafestő, épület-, butormázoló és fényező munkát
Telefón: A. 967-03.

Balassa Árpád
okl. építészmérnök, építőmester
VI., Vilmos császár út 31. Tel. Aut. 164-13.

SCHÄFFER KÁROLY
OKLEVELES MÉRNÖK
Vasút-, út-, betonépítési vállalkozó, kövező-mester
Budapest, IV., Kecskeméti ucca 13., III. em. 1. Telefón: 844—12

TOST és MOLNÁR
kereskedelmi és tájkertészet
TELEFÓN: ZUGLÓ 66—36
BUDAPEST, VII., Erzsébet királyné út 39
TÁJKERTÉSZET
TERVEZÉS ÉS KIVITEL
FAISKOLAI CIKKEK
gyümölcs- és díszfák, gyümölcs- és díszcserjék, szőlőojtványok, rózsák, évelők és minden más a kertészethez tartozó anyagok.
ELSŐRENDŰ MINŐSÉGBEN!

FELSENFELD RUDOLF
Alapítva: 1901. Bélyegző és pecsétbélyeggyár, vésű és dombornyomó műintézet Tel.: Aut. 103—94.
BUDAPEST, V., BÁLVÁNY UCCA 16

MORZSÁNYI HERMANN
Központi fűtések, vízvezetéki és csatornázási berendezések
Budapest, VIII. kerület Üllői út 42 szám.
Telefón: József 355-83.

MÉRNÖKI SZAKÜZLET
A „GAMMA" FINOMMECHANIKAI GÉPEK ÉS KÉSZÜLÉKEK GYÁRA R. T.
ELADÁSI OSZTÁLYA
Budapest, IV., Múzeum körút 41.
TELEFÓN: AUT. 880-96. □ TELEFÓN: AUT. 880-96.

SCHAFFER ANTAL
SZÉKESFŐVÁROSI ÚT-, BETON- ÉS CSATORNA ÉPITÉSI VÁLLALATA
BUDAPEST, II., SIAI ÚT 21. Telefón: 522-91

Útban a kerületek szétválasztása

Négy kerületi elöljáró kapott megbízást a végleges program kidolgozására

Néhány héttel ezelőtt megírta a *Fővárosi Hirlap*, hogy a polgármester a kerületi elöljárók értekezletére bízta annak a tervezetnek a kidolgozását, amelynek alapján az új fővárosi törvénynek *a kerületek szétválasztására*, illetve *az új kerületek megszervezésére* vonatkozó rendelkezéseit végre fogják hajtani.

A polgármester rendelete értelmében a kerületi elöljárók legutóbbi értekezletükön már

behatóan foglalkoztak Budapest területének tizennégy kerületre való tagolásával.

Ezen a fontos értekezleten képviseltette magát a polgármesteri városrendezési ügyosztály, az elnöki ügyosztály, a rendőrség főkapitánysága, a tűzoltóság és több más szakhivatal is. Az értekezlet megvitatta a nagyjelentőségű és Budapest jövő fejlődése szempontjából döntő jelentőségű feladat minden részletét és a végleges program kidolgozásával egy *szűkebb testületet* bíztak meg, amelynek *Spannberger* Alajos, *Holtzspach* Ödön, *Hamvassy* István és *Bucsánszky* Bertalan, az érdekelt I., III., VII. és X. kerületi vezetők a tagjai.

A végleges előterjesztés az említett elöljárók közreműködésével rövidesen elkészül. Ebben kimutatják, hogy a szétválasztott kerületekben hány ház, mennyi lakos, milyen sok ipartelep lesz, egyben pedig

megjelölik, hogy az új kerületekben hol a legalkalmasabb hely az elöljárósági hivatalok felállítására.

egyúttal javaslatot tesznek a személyzeti kérdésekben is.

Az új elöljárósági épületek az eddig kialakult vélemény szerint a *XI. kerületben* a Horthy Miklós körtéren, a *XII. kerületben* az Új Szent János-kórház mellett a régi vámnál, a Budakeszi úton, a *XIII. kerületben* a Gyöngyössi úti városi bérházcsoport közelében, vagy a Béke téren, a Hungária körút táján, a *XIV. kerületben* a Külső kerepesi út környékén lesznek. Az új kerületekben nincsenek megfelelő régi épületek, amelyeket az elöljárósági hivatalok céljára meg lehetne szerezni, vagy át lehetne alakítani, ezért legtöbb helyen *új székházról kell gondoskodni*. Egyes helyeken azonban sikerül felhasználni megfelelő bővítéssel és emeletráépítéssel a régi vámépületeket, így a XII. kerületben, ahol a felhagyott hatalmas vámépület és laktanya emeletráépítéssel alkalmas hegyvidéki székházzá válik s központi helyen az Új Szent János-kórház közvetlen közelében lesz, forgalmas útvonalak találkozásánál.

A javaslat beérkezése után, hamarosan hozzálátnak a szervezés munkájához, s

az új kerületi beosztás a lehetőség szerint már 1931-ben életbe lép,

amint ezt a polgármester a közigazgatási bizottság legutóbbi ülésében már be is jelentette, a hozzá érkezett sürgetésekre adott válaszában. Legfőbb akadálya az új elöljáróságok felállításának a székházak kérdése. *Legalább négy új elöljárósági épületet kell létesíteni, amely építkezés a legszűkebb számítások szerint is három millió pengőbe kerül, erre pedig ezidőszerint a fővárosnak anyagi fedezete nincs.*

A kerületi átrendezéssel kapcsolatban újra

felvetődik a belső VII. kerületi székház kérdése is.

Most kerül eldöntésre, megmarad-e továbbra is a drágán bérelt alkalmatlan ideiglenes elhelyezésben az elöljáróság, vagy megépül a *Csengeri ucca, Dob ucca és Hársfa ucca közötti* hatalmas, üres városi telken az új székház. Felmerült az a gondolat is, hogy az új VII. kerületi székházat a megnyitandó *Erzsébet sugárúton* építsék fel, ami nyilvánvalóan alaposan elősegítené a nagyjövőjü útvonal gyors kiépülését.

Külföldi vélemény Magyarország legnagyobb erőműtelepéről

Előkelő vendége volt az elmult napokban a bánhidai erőműtelepnek: *Ghetti* Oktavián mérnök, a *Societa Italiana per l'Utilizzazione della Forze Idrauliche del Veneto* vezérigazgatója, aki tanulmányozta ennek az új intézménynek működését. Látogatásáról érdekes nyilatkozatot tett, amelynek során a következőket mondotta:

— Üzleti kötelékek fűznek a híres magyar Ganzgyárhoz, amely nemrég szállított vállalatomnak egy 36.000 lóerejü hatalmas generátort, a Porto Veneziai Centrálé számára. *A bánhidai modern teleptől el voltam ragadtatva, mert ott úgy az általános elgondolás, mint a technikai részletkérdések nagyszerű formában jutottak érvényre.* Nagy elismeréssel kell nyilatkoznom az építésnél alkalmazott modern technikai elvekről, amelyek révén a legbiztosabb és leggazdaságosabb üzemet lehet elérni felesleges komplikációk, a konstrukció szempontjából és túlságosan nagy tőkebefektetések nélkül.

Már sok hasonló természetű centrálét láttam, de mondhatom, hogy soha még nem találkoztam az összes vonatkozó kérdések és feladatok helyesebb és észszerűbb megoldásával.

Értesültem arról, hogy a bánhidai centrálé működésében bizonyos *zavarok fordultak* elő és ezek folytán a főváros közlekedése is elakadt. Érdeklődtem e zavarok keletkezése felől és meggyőződtem róla, hogy abszolút jelentéktelen okokra vezethetők vissza, melyek egy centrálé üzembehelyezésénél sokszor előfordulhatnak akkor, amikor még kellő tapasztalatok nem állanak rendelkezésre.

Novemberben csákány alá kerül a piarista épület

Felmondtak az összes bérlőknek — Több ajánlat a bontási anyag átvételére

Az Erzsébethíd tövében álló roskatag piarista rendház sorsa a közeljövőben mégis beteljesedik. Az öreg régi épület lebontásához, mint annak idején a *Fővárosi Hirlap* megírta, minden fórum hozzájárult és szombaton délben érkezett meg a középítési ügyosztályhoz a városgazdasági ügyosztály megkeresése, hogy a lebontás módozataira készítsen konkrét javaslatot, amit a legközelebbi tanácsülések egyike elé terjesztenek, s azután nyomban, valószínűleg még

november hónapban megkezdik a bontást.

A piaristaház eltüntetése nem jár egyetlen fillér kiadással sem, mert *több olyan ajánlat fekszik a városházán, amely nemcsak lehetővé teszi a költségmentes lebontást, hanem a rengeteg bontási anyag és tégla eladásával még bizonyos bevételhez is jut a főváros.*

A piaristaház lebontása iránt

Édes Endre tanácsnoknál

érdeklődtünk, akitől a következő választ kaptuk:

— A piaristaépület lebontása iránt megtörténtek a végleges lépések. A házban lévő lakóknak, illetve az üzlethelyiségek bérlőinek *november 1-ére kivétel nélkül felmondtunk.* A lebontás iránt a középítési ügyosztály fog intézkedni. A piaristaház lebontásával régóta vajudó városrendezési program valósul meg, amit a kegyes tanítórend is sürget, mert az új rendház és főgimnázium tekintélyes részét eltakarja a régi épület.

A felszabaduló telek rendeltetése iránt még nem történt döntés,

annyi bizonyos, hogy azt a részt, amely a rendezési tervek szerint *közterületnek* van nyilvánítva, parkírozni fogjuk. Ezzel a Dunapart képe előnyösen javulni fog.

A piaristaépület bontásából kikerülő tégla nagy részét esetleg a *tisztviselői kislakásépítési akcióhoz fogják felhasználni.*

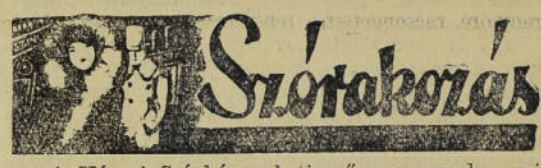

A Városi Színház e heti műsora: szerda:, csütörtök: A 3 muskétás; péntek: Trubadur; szombat, vasárnap délután: A 3 muskétás; vasárnap este: Japán vendég.

BARCSAI LAJOS ÉPITŐMESTER BUDAPEST
IRODA: I., APRÓD UCCA 2.
TELEFÓN: AUT. 533—74.

TRES R.T.
BUDAPEST
MAGYAR GYÁRTMÁNYAI
AZ EGÉSZ VILÁGON EL VANNAK TERJEDVE.

Textilipari Feldolgozó és Értékesítő Szövetkezet
Budapest, VIII., Rökk Szilárd ucca 20
Telefon: József 439—01

Beér Sándor
vésnöki műintézete
TELEFONSZÁM: AUT. 824—29
Zománc és marott táblák, ruggyanta bélyegzők gyártása
V., Gróf Tisza István ucca 5. (Fürdő u.)

NAGY GYULA
lakatosárugyára
BUDAPEST,
VIII., Köris-utca 10. sz.
Telefon: J. 348—15.

Czeglédy János Jenő
műkőáru-készítő, fal- és padlóburkoló mester
Székesfővárosi és állami szállító kartellen kívül
Budapest, Kistemplom ucca 5. Telefón: József 449-98

Magas építés, vasbetón szerkezetek
FÁBIÁN TESTVÉREK
ÉPÍTÉSI VÁLLALKOZÓK
BUDAPEST, IX. KER., KINIZSI UCCA 3. SZÁM

VARGA ANDOR
BUDAPEST, V. KER., JÓZSEF TÉR 9. SZ.
Magyarországi kender-, len- és jutagyárak eladási helye
TELEFÓN: *809-19 ● TELEFÓN: *809-19

MARX FERENC villamossági vállalata
Budapest, IV, Molnár ucca 47. Tel.: A. 844-20

Bérháztelkek
a Fő ucca, Ganz ucca és Királyhegy uccák között fekvő régi
Ganz-gyári parcellázott
telektömbből, 76 négyszögöltől kezdve kaphatók.
Értekezés dr. Székely Márton ügyvédi irodájában, VII., Erzsébet körút 32, d. u. 4—6 között.
Telefón: J. 448—22 Telefón J. 448—22

FEKETE ÖDÖN MÉRNÖK
Vízművek, vízvezetékek, csatornázások, központi fütések, szellőztetések és légszeszberendezések tervezése és kivitele
Budapest, II., Margit körút 58. Telefón: Aut. 514-80

az első kéz megbizható és olcsóbb

Saját gyártmányú
MUSICA R.T.
VII., Erzsébet körút 43
(Royal Apollo)
és világmárkás — új és használt — zongorák — javítások is — több éves részletre váltó hélkül. Kezelési költség nincs.
Telefón: József 459-62

Szűcs Béla mérnök, műszaki és vállalati irodája
Budapest, VIII., József körút 69 ● Telefónszám: József 373—67
Tervez, berendez, átalakít: központi gőz-, melegvíz- és légfütéseket, vízvezetékeket, egészségügyi berendezéseket, önálló központi szivattyú és elektromos világítási telepeket

Zumpft István
vasút- és útépítő vállalkozó, kövező mester
Kispest, Rákóczi u. 74. szám

BIER ÉS WERSCHETZ
okl. mérnök és építőmesterek, építési vállalkozók
Budapest, IX., Vágóhíd ucca 11. sz.
TELEFÓN: JÓZSEF 363—78, 259—50.

Szálljunk szembe a lázítókkal, akik megbontják a polgárság egységét és a népet új katasztrófák felé sodorják

Zászlóbontás a Tisztviselőtelepen tartott gyűlésen Payr Hugó nagyhatású programbeszéde

A *Tisztviselőtelepi Egységes Pártkör* vasárnap délelőtt választói nagygyűlést tartott a Népligeti Nagyvendéglő helyiségeiben. *Fehér* Béla igazgató megnyitó szavai után

Payr Hugó,

a pártkör elnöke nagyhatású beszédben ismertette a párt programját és ennek során kitért az aktuális politikai kérdésekre is.

— Budapest népe — mondotta — lázbeteg. Ezer baj és nyomorúság sujtja, ezer gond gyötri a társadalom szervezetét. *Orvosra van szükség és kuruzslók láncolnak körülötte.* Keserű orvosság kell a betegnek és mákonyitalt kínálnak neki a kuruzslók. Már volt ilyen példa a magyar történelemben.

— A forradalom tizenkettedik évfordulójának előestéjén állunk. Ma tizenkét éve is dübörgött a föld a lábunk alatt és felhangzott a társadalom nagy megrázkódtatásának moraja. Akkor is lázasan gyötrődött az ország népe. És akkor is mákonyitalt kínáltak neki a kuruzslók. A hazugságok mákonyitala: a Wilson-féle 14 pont, a népek önrendelkezési joga és egyéb frázisok bírták rá ezt a népet, hogy felrúgjon mindent, ami szent előttünk, hogy felrúgjon törvényt, tradíciót, országhatárt és trónt, — hogy felrúgjon nemzeti és polgári becsületet és a béke, jólét megteremtésének lehetőségét. Tizenkét év és néhány pere választ el attól a pillanattól, amikor *a legbecsületesebb magyar politikust, Tisza Istvánt lepuffantották, mint egy veszett kutyát.* Tisza politikájáról különbözők lehetnek a vélemények. Tévedhetett mint politikus, hibázhatott mint államférfiú, de hogy mint ember egész volt és hogy lelkében becsületes, honszeretetében hűséges és jellemében tántoríthatatlan volt: abban ma már mindenki megegyezik.

— Az életben három olyan találkozásom volt Tiszával, amelyeket sohasem felejtek el.

— Az egyik az az emlékezetes képviselőházi ülés volt, amikor *Kovács Gyula rálőtt Tiszára.* Tisza éppen beszélt. Elnöki enunciája közben érte asztalát a három revolvergolyó. És Tisza rácsöngetett a merénylőre, rácsöngetett a felviharzó munkapárti oldalra és *folytatta beszédét*, megindulás és megszakítás nélkül, mintha mi sem történt volna.

— A második találkozás, amelyről szólni akarok, *a román betörés* idejére esik. Tisza akkor mint miniszterelnök az erdélyi határon kereste fel a magyar csapatokat. Néhány nappal a lucki áttörés után volt ez, abban az időben, amikor az áruló román szövetséges seregei már a Maros vonala körül jártak. Az orosz seregek újból megjelentek Máramaros hágóin és a monarchiában nem volt elég katona, akiket a beözönlő ellenséges seregek elé lehetett volna küldeni. És Magyarország miniszterelnökének attól kellett legjobban félnie, hogy hazáját elárasztják az egyesült orosz-román hadak és hogy bekövetkezik az összeomlás végzete. Tisza ekkor a beszarábiai határon, a Dorna-vatra—kimpolungi vonalon úgy járt a rajvonalak előtt civilben, oly vakmerően sétált az orosz golyók záporában, hogy katonáink között mindenki meg volt győződve: *Tisza a halált keresi.*

— A harmadik emlékem *Ferenc József temetése.* A bécsi szent István templomban voltunk, amelyet zsúfolásig megtöltöttek a központi hatalmak előkelőségei. Bolgár cár, német trónörökös, bajor, szász és württembergi királyok, főhercegek, miniszterek, tábornagyok és a főpapság legelőkelőbbjei voltak együtt. szóval mindenki, aki a központi hatalmaknál számot tett. És valamennyien mélyen hajbókolva üdvözölték egymást és vigyáztak a rangsorra, meg az etikett szabályaira. *Egyedül Tisza állott fekete díszmagyarjában komoran, sötéten, egyenesen, mint egy hatalmas szálfa* a hajlongó nádszálak között. Szinte fenséges volt ennek a férfiúnak komorsága, az arcáról lesugárzó sötétség, s az a rideg nemtörődömség, amellyel a nyüzsgő sokaság között állott. *Csak amikor a koporsót hozták és vitték el előtte, csak akkor hajlott meg Tisza mélyen,* hogy elbúcsúzzék császárától és királyától.

— El kellett mondanom ezt a három reminiszcenciát, hogy megértsék, miért jelentette Tisza halála számunkra a közállapotok lezüllését. Benne nemcsak az egész ember és az igaz férfiú dőlt ki sorainkból, hanem a követendő példa veszett el: a magyar életben nem volt többé férfi, akit követni lehetett.

Utána nem férfiak, hanem politikai kalandorok lepték el a fórumot. Kalandorok, vagy legjobb esetben dilettánsok ugráltak körülöttünk és mi évekig részegen tántorogtunk egyik szélsőségből a másikba.

— Évekig kavargott a felkavart iszap, *míg végre megint egy férfi, egy egész férfi vette kezébe a gyeplőt. Férfi, aki rendet teremtett az országban, aki összekalapálta a társadalom széthulló elemeit, aki stabilizálta pénzünket és aki helyreállította a fegyelmet és a tekintélyek tiszteletét.* Most mégis ezt a férfit is kikezdik, szidják, fellázítják ellene a magyar társadalmat és esetleges kis hibákért elfelejtik azt, amit alkotott és lerombolják az épületet, amelyet a romokból emelt magasra. *(Zúgó taps. Éljen gróf Bethlen István!)*

— Ám nézzük meg, hogy mivel lázítanak ma a kormány ellen? Hogy nagy a munkanélküliség, hogy megbuknak a kereskedelmi és ipari vállalatok, hogy olcsó a búza, s hogy korumpálják a közállapotokat. Nos, naponkint olvasok arról, hogy Németországban négy és félmillió a munkanélküliek száma, hogy Indiában százezrek halnak meg éhen, hogy Prágában egyik bankbukás a másikat követi, hogy Berlinben panamák áradata lepte el a városházát és hogy a búza ára az egész világon a termelési érték alá esett. Mindezt okozza az olcsón kidobott orosz búza, amelylyel *Moszkva akarja tönkretenni a világ mezőgazdasági életét és elbolsevizálni a kultúrállamok közgazdaságát.*

— Minden országban azonosak tehát a bajok, csak éppen hogy másutt sokszorozott mértékben találjuk meg azokat. És én sokszor csodálkozom azon, hogy a prágai bankbukásokat, az amerikai búzakrachot és egyéb külföldi gazdasági katasztrófákat nem írják szintén *Bethlen* terhére . . .

— Ám e percben minket nem érdekel a kormány politikája. Hiszen nem arra kell

a főváros polgárságának hat hét mulva válaszolnia, hogy milyen legyen az országos politika, hanem arra, hogy hol javítsák a kövezetet, milyen legyen a villany és gáz ára, hol létesítsenek piacot és hogyan javítsák meg a közigazgatást.

Ezekhez a kérdésekhez pedig a kormányzatnak vajmi kevés köze van, mert e kérdésekben a polgárság által választott képviselők fognak dönteni.

— Érdekes, hogy e téren nincs kritizálni valója az ellenzéknek. Figyelemmel kísérem az ellenzéki szónoklatokat, amelyek mind a kormányt szidják, de a városházáról kevés a mondanivalójuk. De nehéz is volna számukra a városházát szidni. Hiszen minden ellenzéki párt uralkodott már a városházán, egymást felváltva évekig. *Uralkodtak és kormányoztak a szélsőbaltól, a szélsőjobbig korlátlanul, senki sem zavarta őket munkájukban, megvalósíthatták volna azt a paradicsomot, amelyet most ígérnek a választóknak.* Érdemes tehát megnézni, hogy gyönyörű ígéreteikből és programjukból mit valósítottak meg?

— Talán házakat építettek? Vagy utakat javítottak? Vagy gyors és igazságos közigazgatást teremtettek? Sajnos, mindezt nem tudjuk működésükről feljegyezni.

A háború óta sem a demokraták, sem a radikálisok, sem a szocialisták, sem a fajvédők, sem a keresztények ilyent nem cselekedtek.

Hanem termelőmunka helyett igenis valamennyien arra törekedtek, hogy embereiket *jól dotált stallumokba helyezzék. Állásokért folyt a harc és nem alkotásokért.* Pedig milyen könnyű lett volna építeni. Papírpénzből házakat, palotákat, kineseket, vagyonokat lehetett volna elővarázsolni. Németországban egész városok keletkeztek az inflációs idő alatt. Bécs is így épített: a semmiből új világvárost varázsolt elő. Még a szegény Bulgária is nagyszerű úthálózatot teremtett romló valutájából. A példa tehát megvolt. Ám ők, azok a pártok, amelyek ma ostromolják önöket jobbról és balról, nem követték ezt a példát. Ők csak egymást marták, ölték, mindegyik ki akarta pusztítani a másikat és *a városháza közgyűlési terme világnézeti harcok, botrányok, sőt verekedések színtere volt.*

— *Így tartott ez 1925-ig. Akkor jött az Egységes Községi Polgári Párt,*

jött néhány ember, akik gyűlölködés helyett hitet, szaktudást, alkotni akarást vittek a közélet harcaiba.

És a közvélemény mellékük állott, mert a józan hitéletű és békére vágyó polgárság megelégelte a hecceket. *(Éljen Ripka Ferenc, éljen Kozma Jenő!)* És azóta, hogy a mi pártunk a városi politika színterére lépett,

tisztább lett a tövényhatósági bizottság atmoszférája és a városházán újra megkezdődött a munka. Azóta épültek a városi házak, a szükséglakások, azóta épült számos iskola, a mi javaslatunkra rendelte a város a száz új autobuszt és teremtődött meg ez az új közlekedési eszköz, azóta vásárol a város szobrokat, fejlődik a kultúra és azóta indult meg az élet a közigazgatás minden ágában.

— Öt esztendős munkásságunk betetőzése volt *az új fővárosi törvény,* amelyet ma oly sokan szidnak, amely azonban minden szidás dacára is jelentős és a polgárság javát szolgáló alkotás. Vannak, akik a törvényt kortéziából, taktikából szidják és vannak ismét olyanok, akiknek a törvény azért fáj, mert

ezután nem lehet majd 30 milliárdos hiteltúllépést csinálni

és nem lehet majd pártprotekcióval elposványosítani a közigazgatást.

— Az új időket nekünk kell megteremtenünk. Kétségkívül még sok tennivalónk van. Mi tudjuk mi fáj a közönségnek, mi fáj Budapest polgárainak általánosságban és mi fáj lokálisan. És tudjuk azt is, hogy hogyan lehet e fájdalmakon segíteni: nem ígérgetéssel, nem a szenvedélyek felszításával, hanem *lassú, kitartó és keserves munkával.* Mi meg akarjuk oldani az összes feladatokat. Meg akarjuk oldani becsületes iparkodással, ám ehhez az önök támogatására, harcos támogatására van szükségünk. *Menjenek szét és szálljanak szembe a lázítókkal, akik megbontják a polgárág egységét és új katasztrófák felé sodorják a népet.* Menjenek szét, mint új apostolok, a polgári gondolat apostolai.

Hirdessék az igét: a polgárság élniakarásának az igéjét.

Kérem a jelenlévő munkásokat is, hogy tegyék félre ebben a kérdésben politikai hitvallásukat, mert *nem politikáról* van szó, hanem *kenyérkérdésről.* Ezt pedig nem lehet elméletekkel megoldani, ehhez munkásoknak és polgároknak együttes jóakaratú és józan megfontoltságára van szükség.

— Higyjék el önök is, ha most a polgárság újból felülne akár a jobb, akár a baloldalról furulyázó sziréneknek, *éppen úgy sírna és éppen úgy megszenvedné hiszékenységét, naivságát és politikai tudatlanságát, mint 12 évvel ezelőtt.*

Higyjék el ezt most és ne akkor, amikor már késő lesz!

Lelkes éljenzés és szűnni nem akaró taps fogadta *Payr* Hugó nagyhatású beszédét. Az éljenzés csillapultával *Gaár* Vilmos dr., az *Egységes Községi Polgári Párt* társelnöke tolmácsolta a központi vezetőség üdvözletét és nagy tetszés mellett mutatott rá azokra a feladatokra, amelyeket a X. kerület érdekében feltétlenül meg kell valósítani. *Hatolkay* Kázmér református lelkész indokolta meg ezután, hogy miért csatlakozott *Bethlen* István gróf és *Kozma* Jenő zászlójához: mert egyedül ők alkalmasak arra, hogy Magyarországot és Budapestet a boldogabb jövőbe vezessék. A nagygyűlés lelkes hangulatban ért véget.

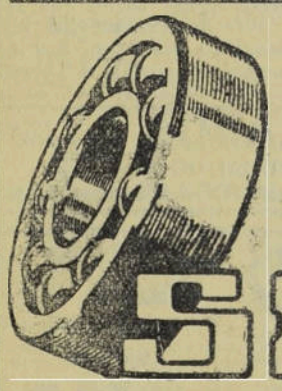

Svéd golyós és görgős csapágyak. Spec. automobil és moto: kerékpár csapágyak, coll és milliméter méretben. Teljes közlőműberendezések. Acélgolyók.
SKF kello helyre kello csapágyat
SVÉD GOLYÓSCSAPÁGY RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 55.
Telefón: J. 388-57, 402-78 — Sürgönycím: ESKAEF Bp.

SCHMERGEL GÉZA
PARKETTVÁLLALATA
BUDAPEST, V. KER., ALKOTMÁNY UCCA 4 * TELEFÓNSZ.: AUTOMATA 297—57 SZÁM.

SORG ANTAL
ÉPITŐIPARI R.-T.
GŐZTÉGLAGYÁRA
KÖZPONTI IRODA:
Bpest, X., Gergely u. 8.
TELEFÓN: JÓZSEF 460-79.

FRIEDMANN JÓZSEF
ÉPÜLET-, DÍSZMŰBÁDOGOS, LÉG-SZESZ- ÉS VÍZVEZETÉKBERENDEZŐ
BUDAPEST, III., LAJOS UCCA 66. TELEFÓN: 620—32

Alexy György
okl. gépészmérnök
villamossági és műszaki vállalata
BUDAPEST, V., FALK MIKSA UCCA 26—28 SZ.

KISS JENŐ okl. mérnök építési vállalkozó
Budapest, V., Zoltán u. 10. Tel.: Aut. 150-81

Vállalkozási Hirlap

Megkezdődött a csatornaszivattyútelep rekonstrukciójának utolsó szakasza

A külföldi szakemberek megállapítása szerint Európa legmodernebb csatornasszivattyútelepe Budapesten van — A világ minden részéből állandóan tanulmányozzák a soroksáriúti telepet

A főváros törvényhatóságának közgyűlése már 1923-ban elhatározta, hogy a harmincöt évvel ezelőtt épített és berendezésében elavult, főleg pedig drága üzemű *központi csatornaszivattyútelepet modernizáltatja* és a költséges szénfűtésű gőzszivattyúkat lényegesen olcsóbb energiával dolgozó és nagyobb teljesítményű *elektromos szivattyúkkal* cseréli fel.

1926-ban kezdtek hozzá a rekonstrukciós munkához, amelyet *Zaitz* László műszaki főtanácsos, a csatornázási alosztály kitűnő vezetőjének irányításával hajtottak végre. A nagyszabású munkát három részben bonyolították le, hogy a telep működésében fennakadás ne legyen. A feladat végrehajtása a legteljesebb mértékben sikerült és most már a befejezéshez közeledik.

Az egész szennyvízkezelő-, szűrő- és átemelő-berendezést, az iszapkamrákat újraépítették és a legmodernebb felszerelésekkel látták el, a régi gőzszivattyúkat pedig elektromos hajtásúakra cserélték ki.

A teljesen új telep már készen van, csak a tartalékul szolgáló *Diesel-motorok* felállítása van hátra, azután befejeződik a hároméves munka, amely német szaklapok és szakemberek állítása szerint

Európa legmodernebb köztisztasági és higiéniai intézményévé varázsolták a soroksáriúti telepet.

A rekonstrukciós munkáról

illetékes helyen

a következő részleteket tudtuk meg:

— Az új központi csatornaszivattyútelepen most összesen *hét egység* elektromos centrifugális szivattyú végzi a szenny- és csapadékvizeknek a hálózatból a Dunába való átemelését, többszöri és megfelelő szűrések után, úgyhogy *1830 lóerővel dolgoznak a gépek a telepen.* Két, egyenkint 135 HP elektromótorral kapcsolt, másodpercenkint 2—2 köbméter vizet szállító szivattyú, egy darab 340 lóerős mótorral kapcsolt szivattyú, két darab összesen 4.6 köbméter másodpere teljesítményű, egy darab 310 HP elektromótorral kapcsolt másodpercenkint 3.3 köbméter teljesítményű centrifugális szivattyú, egy darab 245 HP elektromótoros másodpercenkint 3.3 köbméter teljesítményű, egy darab 135 lóerős elektromótoros, 2.5 köbméter másodpere teljesítményű, egy darab 90 lóerős 1.5 köbméter másodpere teljesítményű szivattyú van üzemben. A zápor- és szennyvizet eszerint összesen *1890 lóerő maximális teljesítményű éjjel-nappali* üzemmel szivattyúzza a telep a Dunába. Az elektromos áramot a telepen létesített *transzformátorállomás* szolgáltatja.

— Most kerül szerelés alá a szükséges erőtartalékot szolgáltató 400 lóerős nyersolaj hajtású Dieselmótor, amely két darab, egyenkint és másodpercenkint 3.3 köbméter teljesítményű Diesel-mótort hajt. A szivattyútelep másodpercenkint átlag 2.5 köbméter, vagyis

évenkint mintegy 80 millió köbméter szennyvizet emel át a budapesti csatornahálózatból a Dunába.

A teljesítményt záporok alkalmával másodpercenkint 27 köbméterre lehet fokozni.

A modern felszerelésű csatornaszivattyútelepet a külföldi szakemberek állandóan tanulmányozzák és alig van hét, hogy külföldi látogatók ne keresnék föl a telepet, akik között nem ritkák az egyiptomi, angol, török, sőt amerikai érdeklődők is vannak.

Hálócsarnok épül a Teleki téren a munkát kereső kubikosoknak. Tudvalévő, hogy a Teleki tér a gyülekezőhelye mindazoknak a földmunkásoknak, akik Budapesten munkát keresnek. A szociálpolitikai ügyosztály most tervezetet dolgozott ki, hogy ezek a munkások hálóhelyet kapjanak és ezzel megszűnjön az a lehetetlen helyzet, hogy az emberek százai a földön fekve töltsék az éjszakát. A tervek szerint *a Gróf Haller téren hatalmas vasvázas hálócsarnok épül 240 férőhellyel.* A költségekre 30 ezer pengőt irányoztak elő.

Új versenytárgyalási kiírások

A polgármester versenytárgyalást hirdet:

579 drb csatornázási vasszerelvény szállítására. Pályázni lehet november 4-én d. e. 10 óráig az út- és csatornaépítési ügyosztályon.

Hullahűtőberendezési munkára a Fiúmei úti köztemetőben. Pályázni lehet nov. 10-én d. e. fél 11 óráig a középítési ügyosztályon.

Szellőztetőberendezési munkára ugyanott. Pályázni lehet november 8-án d. e. fél 11 óráig a középítési ügyosztályon.

Villanyszerelési munkára a Maglódi úti szeretetotthonnál. Pályázni lehet november 18-án d. e. fél 11 óráig a középítési ügyosztályon.

Lapburkoló- és üvegezési munkára ugyanott. Pályázni lehet nov. 5-én d. e. fél 11 óráig a középítési ügyosztályon.

200.000 kg nyírfavessző szállítására a köztisztasági hivatal részére. Pályázni lehet október 28-án d. e. 11 óráig a köztisztasági hivatal igazgatóságánál.

Föld, kőműves-, vasbetön-, szigetelő- és elhelyezőmunkára az Elektromos Művek Testedző Egyesülete részére építendő sportháznál. Pályázni lehet november 4-én d. e. 9 óráig az Elektromos Művek igazgatóságánál.

Versenytárgyalási megbízások

A mult héten tartott nyilvános és szűkkörű versenytárgyalások alapján a különböző közmunkákat és közszállításokat a következő cégek kapták:

Bádogosmunkát az Új Szent János-kórháznál: Margittai Gyula 8619 P.

Kőműves- és bontási munkát ugyanott: Sajgó Róbert 11.896; **a Belvárosi plébánia templomnál:** Dávid János és Fia 4351 P.

Telekrendezési és kertépítési munkát a Németvölgyi úti iskolánál: Redner Jenő 8453 pengő vállalati áron.

Beérkezett ajánlatok

A mult héten tartott versenytárgyalásokon a különböző közmunkákra és közszállításokra a következő cégek pályáztak:

Kőművesmunkára a Külső Jászberényi úti szükséglakásos telepnél: Kovács Nándor 4794, Csemegi József 4909, Ruzicska Béla 6548, Pink Béla 6747, Mihályi Lajos 8222 P-vel.

Sodronyfonómunkára a Bihari és Balkán uccai bérháznál: Vas és Kovács 3582, Hutter és Schrantz 4144, Kolerich Pál és fia 4163, Podhorszky Árpád és tsa 4230, Haidekker Sándor 4292, Polgár Ignác 5958 P-vel.

Kőművesmunkára u. ott: Stredek Nándor 4547, Versetz Márton 7625, Cipauer János 7690, Gavora Zsigmond 7789, Messinger Rezső 8066, Olchvári Jenő 8703, Gabos Oszkár 8867, Wellisch Győző 9056, Nekolny Antal 9773 P-vel.

Műkőmunkára ugyanott: Melocco Péter r. t. 3525, Kiss J. Jenő 3613, Nagybátony-Újlaki r. t. 3998, Kármán és Fazekas 4180, Mottel és Serény 4809, Krisztofoli Vince 5050 P-vel.

Bútorszállításra a Tatai úti el. iskolánál: Hlatky József 6342, Seffer Antal 6724, Glória r. t. 6765 P-vel.

Mázoló- és tatarozási munkára a Szent István-kórház „G" pavillonjánál: özv. Ditz Vilmosné 5006, Hurm József 7367, Hantos Testvérek r. t. 7046, Steiner és Szimper 7795, Plattner István 12.741 P-vel.

Antennaoszlop szerelési munkára az Aréna úti bérháznál: Kaffka és Wagner 1993, Dembitz Sándor 2021, Hungler István 2783, Bene Benedek 3221, Téglási Géza 3402, Paulay László 3871 P-vel.

Föld- és kőművesmunkára a Rákoskeresztúri köztemető melegedőnél: Kapuszta Gusztáv 24.964, Molnár István 27.344, Hajós József 29.000, Kara János 29.079, Zoltán és Vajdulák József 29.468, Stern Imre 29.994, Robelly Aladár 29.997, Zágonyi István 31.352, Auguszt József 32.300, Vadai József 32.418, Kurcsak Gergely 32 ezer 828, Gavora és Prinner 33.482, Almási és Németh 35.579 P-vel.

Műmárvány javítási munkára a belvárosi plébánián: Neuhauser János 5920, Melocco Péter 6130, Senger Béla 6332 P-vel.

Ács-, asztalos- és bádogosmunkára a Rákoskeresztúri temetői melegedőnél: **ácsmunkára:** Szücs Mihály 5282, Erdei Lajos 5849, Helmrich János 6001, Marton László 1625, Friedrich Jakab 6181, Aschenbrenner János 6238: **bádogosmunkára:** Flegl Béla 2465, Stahler Sándor 2724, Major Endre 2879, Subacsis Lajos 2887, Laczkó István 3395, Lorenz Dániel 3490; **asztalosmunkára:** Szánthó és Csepcsényi 4539, Gera Lajos fia 4642, Dékány Gyula 4896 P-vel.

Kőfaragómunkára a Kerepesi temetőben levő gróf Batthyány-mauzoleumnál: Ländler László 3254, Király Gyula 4113, Mülpercz János 5231, Altéri Miklós 6277, Reisinger György 6370, Pluhár Károly 6287 P-vel.

Központi fűtési munkára a Miskolci úti autobuszgarázsnál: Wolf Ödön 13.177, Buchta Károly 14.997, Kessler Ödön és fivére 16.256 Sebtea Lajos 19.016, Gyöngyösi István 22.196, Halász Ernő 22.293, Cross Charles 27.055, Spiegler Samu 27.689, Körting B. és E. r. t. 37.209, Thiergörtner és Stöhr 37.127 P-vel.

Föld- kőműves-, szigetelő-, elhelyező- és vasbetönmunkára a Bihari úti anyagvizsgáló intézetnél: Morbitzer Nándor 72.827, Gregersen Hugó 71.135, Berényi Ignác 62.746, Gavora és Prinner 78.048, Frank Emil 79 ezer 963, Kármán és Fazekas 79.999, Paulheim és Weining 84.215, Skuteczky és Boray 84.056, König, Román és Stein 81.833, Palatinus Építő r. t. 81.866, Wihart Ferenc 82.355, Farkas Lajos 93.797, Besnyői István 83.315, Méhes Emil 83 ezer 357, Zilahi Balogh Gyula 83.914, Gortvay és tsa 84.043, Dávid János 85.432, Molnár István 89.652, Niegersz Béla 86.921, Tausz Alfréd 87.807, Pink Béla 88.938, Neuschloss Ödön és Marcel 91.639, Kárász Géza 95.979, Robally Aladár és Hofbauer Gyula 137.921 P-vel.

Kályhák szállítására a Farkasréti elemi iskola részére: Horváth András 2495, Koch Jenő 2699, Lednitzky és társa 3107, Rajcsányi János 4090, Herman János 4260, Unitás Harmati Emilné 4382; **a Lajos uccai elemi iskolánál:** Lukács Lajos 2962, Munkácsy Ernő 3420, Földessy Henrik 3575, Berkes Jenő 3793, Zirkelbach Ernő 4253, Schubauer Ferenc 4386 P-vel.

Bádogosmunkára a Szent István-kórház III. pavillonjánál: Molnár András 2558, Tumpek Ferenc 2713, Friedmann József 3002, Palásti József 5856 P-vel.

Ácsmunkára a Mária Terézia laktanyánál: Erdei Lajos 7992, Ertl József és fia 8460, Aschenbrenner János 8640, Marton László 8700, Szücs Mihály 9580, Wellisch Mór 10.080 P-vel.

Antennaoszlop szerelési munkáira a Váci úti kislakásos bérháznál: Sigray István 1584, Zoller József 1955, Hoffer és Sommer 2291, Gábriel Antal 2578, Déry Emil és Alfréd 2757, Orsovszky Istávn 3195 P-vel.

Sodronyfonó kerítésmunkára az Egressy úti kertészképző iskolánál: Stadler Mihály 5670, Szinay István és tsa 5680, Hicker és tsa 5966, Hermann János 6080, Harmati Emilné 6520 P-vel.

Összes munkára a Nánási úton épülő vámőrségi épületnél: Länd Adolf 2800, Hengel Andor 3490, Káloczy György 3391, Gatterer Ferenc 4200, Székely és Móttl 4800 P-vel.

VARGA ALAJOS gáz- és vízvezeték-szerelő vállalata
ÉPÜLET- ÉS DÍSZMŰBÁDOGOS
BUDAPEST, V., HOLD UCCA 25 Tel.: A. 291-57

MÁVAG

címkés gyártmányokat mindenki bizalommal fogadja, mert

kitűnő anyagból a leggondosabban készülnek!

Ide tartoznak a különféle hengerelt kereskedelmi árukon kívül az ipari stabilmotorok, lokomobilok, traktorok, cséplőgépek és más mezőgazdasági gépek. Útépítő (úthengere 6- és útgyalu) gépek, lakókocsik. Vas- és acélöntvények, öntöttvas csövek, karikás kályhák és kereskedelmi öntvények.

Teherautomobilok, autóbuszok a „MERCEDES-BENZ" gyártási szab. szerint a hazai különleges úti viszonyoknak a legjobban megfelelő kivitelben készülnek. Kombinált tüzoltó- és locsoló-autók. Lajtos öntözőkocsik.

Jobbágy-féle szab. folytonegőkályháink a háztartásokban és középületekben (iskolákban, stb.) legjobban használhatók.

Kérjen felvilágosítást és árajánlatot!

Magyar kir. állami vas-, acél- és gépgyárak
Budapest, X., Kőbányai-út 21.
Telefon: József 460—29. Telefon: József 460—29.

LANG ÁRPÁD szobafestő és mázoló
BUDAPEST, VI. KER., KASSAI ÚT 81. SZÁM. (SAJÁT HÁZ)
MŰHELY: VIII. KER., MÁRIA TERÉZIA TÉR 7. SZÁM

Kállai építési vállalata.
I. Szirtes u. 3/b. T. 456-03.

SPÁNYI ERNŐ okl. mérnök mélyépítő-, kövező- és bitumenépítő vállalata
Budapest, I. kerület, Győző ucca 5. sz.
Telefon: Aut. 866-96

Alapíttatott 1888 Alapíttatott 1888
Palm Albert és Tsa
Különlegességi üzem-feszmérők gyártása

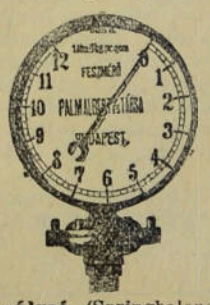

BUDAPEST,
IX., Ráday ucca 3. sz.
Az Orsz. Gőzkazánvizsgáló Egyesület hivatalos szállítója

Feszmérők (Manometer) — **Légürmérők** (Vacuummeter) — **Hőmérők** (Thermometer) **Fém-pyrométer** (Metall-Pyrometer) — **Húzómérleg** (Zugmesser) — **Rugóegyensúlyzó** (Springbalancen) — **Vízállásmérők** (Hydrometer) — **Vízmérlegek** (Wasserwaagen)

SCHÜTZ EDE TELEFON J. 880—45
ÉPÜLET-, MŰ- ÉS VASSZERKEZETLAKATOS
BUDAPEST, VII., THÖKÖLY ÚT 23. SZÁM

STERN IMRE okl. építész, építőmester
Budapest, VII., Rákóczi út 30. Tel.: J. 349-54

Események

Fővárosi Hírlap

Az Egységes Községi Polgári Párt hivatalos lapja.

*

Előfizetési árak:

fél évre . . . . . 12 pengő
egész évre . . . . . 24 pengő

Az Egységes Községi Polgári Párt kerületi szervezetei

EGYSÉGES KÖZSÉGI POLGÁRI PÁRT KÖZPONTJA

Polgári Egység Klubja
V., Akadémia-ucca 3. . . . . Aut. 129-04. ,116-38.

Budai Társaskör
Délivasút épülete . . . . . Aut. 539—13.

Hegyvidéki Egységes Községi Polgári Párt
Délivasút

I. ker. Iparos Kör

Kelenföldi Társaskör
I., Horthy Miklós-út 6. . . . . L 9—18.

Kereskedők és Iparosok Köre
I., Krisztina-körút 8—10. (Hubert)

Hűvösvölgyi Társaskör
Kútvölgyi-út. Holzspach-szanatórium . . . . . Aut. 640—87.

II. ker. Iparoskör

Budai Polgári Kör
II., Szilágyi Dezső-tér 5. Aut. 524—21.

III. ker. Egyes. Polg. Társaskör
Hajógyár-ucca 2. . . . . Aut. 623—89.

Belvárosi Polgári Kör
IV., Eskü-tér 8. . . . . Aut. 836—52.

Lipótvárosi Polgári Kaszinó
V., Berlini-tér 5. . . . . Aut. 133—50.

Lipótvárosi Társaskör
V., Lipót-körút 1. . . . . Aut. 975-38., 982-94.

Terézvárosi Gazdasági Egyesület
VI., Andrássy-út 25.

Terézvárosi Polgári Kaszinó
VI., Andrássy-út 47. . . . . Aut. 103—28.

Terézvárosi Társaskör
VI., Teréz-körút 42. . . . . Aut. 972—98.

Angyalföldi Egységes Párt
VI., Szent László-út 67/a. L 931—34.

Erzsébetvárosi Kaszinó
VII., Rákóczi-út 28. . . . . J 426—56.

Erzsébetvárosi Kör

Zuglói Polgári Kaszinó
VII., Szugló-ucca 22. . . . . J 332—68.

Erzsébetvárosi Polgári Kör
VII., Klauzál-ucca 30. . . J 391—95.

Erzsébetvárosi Társaskör
VII., Aréna-út 78. . . . . J 346—36.

Liget Klub
VII., Thököly-út 78. . . . . J 380—57.

Józsefvárosi Kör
VIII., József-körút 46. . . J 352-98., 352-99.

Józsefvárosi Polgárok Egységes Pártköre és Egys. Polg. Párt Józsefvárosi Iparosok és Kereskedők Köre
VIII., József-körút 19. . . J 365—00.

Józsefvárosi Kaszinó
VIII., József-körút 45. (Baross-kávéház szuterrénje)

Ferencvárosi Polgári Kaszinó
IX., Üllői-út 115/b. . . . . J 334—13.

Kőbányai Egys. Polgári Pártkör
Grand vendéglő, X., Szent László-tér 6. . . . . Kőb. 74—98.
Juranics-telepi iroda X., Hungária-út 263.

Tisztviselőtelepi Polgári Egység Társaskör
X., Népliget Nagyvendéglő Ügyvezető elnök telefónja 428—99.

A hercegprímás a főpolgármesternél. *Serédi* Jusztinián bíboros hercegprímás csütörtökön délben meglátogatta *Ripka* Ferenc főpolgármestert, hogy köszönetet mondjon azért a támogatásért, mellyel Budapest székesfőváros a Szent Imre ünnepségek fényes sikerét előmozdította. A hercegprímás egyúttal nagy örömmel mondotta el, hogy mostani római tartózkodása alkalmával úgy a pápa Őszentsége, mint környezete *a legnagyobb elismeréssel szóltak a Budapesten lefolyt ünnepségekről* és ebben a magyar katolikus hívek hitbuzgalmának és az egyházhoz való ragaszkodásának megható jelét látják. Ez az elismerés a magyar katolikusok vallásos életének olyan értékelése volt, amelyre Magyarország méltán büszke lehet.

Az Egységes Községi Polgári Párt a legmesszebbmenő takarékosságot követeli a főváros háztartásában. Az Egységes Községi Polgári Párt intézőbizottsága *Gaár* Vilmos felsőházi tag vezetésével értekezletet tartott, amelyen a főváros tárgyalás alatt lévő jövő évi kölségvetésének tárgyalásával kapcsolatban megvitatták *a főváros pénzügyi viszonyainak helyzetét is.* A felszólalók állásfoglalása arra irányult, hogy a főváros költségvetésében *a legmesszebbmenő takarékosságot kell érvényesíteni,* hogy a főváros polgárainak tehermentesítése a városi szolgáltatások nyomán minél hatékonyabban bekövetkezzék. Tudatában van az *Egységes Községi Polgári Párt* annak, hogy szükségképpen még mérsékelni kell mintegy hétmillió pengővel a főváros költségvetésének végösszegét, de közreműködésével arra törekszik, hogy a szociális és karitatív célokra fordítandó összegeket a lehetőséghez képest ne csökkentsék. *Glücksthal* Samu, *Becsey* Antal, *Scheuer* Róbert, *Harrer* Ferenc és *Dorner* Gyula hangoztatták, hogy a főváros polgárságának szociális és gazdasági védelme szempontjából a legbehatóbb vizsgálat alá veszik az összes fővárosi üzemek és ezek közt különösen a *Községi Kenyérgyár* üzletvitelét, mert nem tartják elfogadhatónak, hogy *a kenyérgyár a mostani igen alacsony gabonaárak mellett sem tudta leszállítani eddig még olyan mértékben az árakat, amely a városi üzem árnivelláló hivatásának* megfelel. Ezek azok az üzemek, amelyek versenytársai a szabadfoglalkozásoknak, s nem létjogosultak. Ezenkívül nemcsak a kenyér árának alakulását kíséri legélénkebb figyelemmel a *Községi Polgári Párt*, hanem az összes többi elsőrendű közszükségleti cikkek árképződését is és a feltűnő, vagy teljes alapossággal meg nem indokolható árak mellett a legerélyesebben fog fellépni.

Salgó Ignác jubileuma. Meleg és lelkes ünneplésben részesítették a városházi ujságírók *Salgó* Ignácot, a németnyelvű *Commune* várospolitikai lap szerkesztőjét, 40 éves ujságírói működése alkalmából, amelyet nagyrészben a városháza légkörében mint mindenki által elismert és tisztelt publicista töltött el. A Gellért-szállóban rendezett ünnepi vacsorán résztvettek: *Borvendég* Ferenc és *Gallina* Frigyes tanácsnokok is. B. *Virágh* Géza lelkes szavakban köszöntötte Salgó Ignácot, *Papp* Jenő pedig *Borvendég* és *Gallina* tanácsnokokat üdvözölte. *Salgó* Ignác meghatottan köszönte meg a személyének szóló szeretet megnyilvánulását. Utána felszólaltak még *Borvendég* és *Gallina* tanácsnokok is, akik szintén a jubiláns Salgót ünnepelték.

Évadnyitó vacsora a Liget Klubban. Az Erzsébetváros egyik legjelentékenyebb társadalmi alakulata, a *Liget Klub* az elmult napokban tartotta évadnyitó vacsoráját. Az összejövetelen résztvett *Ugron* Gábor, *Battenberg* Lajos, *Hamvassy* István, *Csupor* József, *Kerekes* Ödön, *Patay* Samu, *Zoltán* Sándor, *Róna* Sándor, *Nervetty* Viktor és még sokan a kerület és a főváros előkelőségei közül. *Márkus* Jenő a BSZKRT helyettes vezérigazgatója meleg szavakban üdvözölte a megjelenteket, majd *Ugron* Gábor a jelenlegi gazdasági helyzetet ismertette, amelynek során összetartásra és öntudatra hívta fel a polgárságot.

A tanszemélyzet státusrendezése. A székesfővárosi tanszemélyzet státusrendezése már évek óta húzódik, pedig a tanári és a tanítói kar türelmetlenül várja, hogy a mostani igazságtalan és méltánytalan aránytalanságok a tanszemélyzet ellátásában, díjazásában és előmenetelében megszűnjenek. A közoktatási ügyosztály *Purébl* Győző tanácsnok irányítása mellett az új státustervezetet már elkészítette, de a letárgyalásra mindezideig nem került a sor. A főváros átalakulásának átmeneti időszaka volt az oka annak, hogy a régen vajúdó státusrendezés még mindig nem jutott tető alá. A régi tanács nem merte vállalni a felelősséget, az új törvényhatósági tanácsban pedig a pártoktól függ a kedvező elintézés. A tanszemélyzet státusrendezésének ügyét most az *Egységes Községi Polgári Párt* vette a kezébe. A párt keretében működő pedagógiai szakosztály *Nóvényi* Imre államtitkár és *Erődy* Kálmán főigazgató vezetésével a *legodaadóbb és legintenzívebb munkát fejti ki a pedagógiai személyzet érdekében,* amelynek eredményei hamarosan jelentkezni fognak. A státusrendezésen kívül a pedagógusokat legközelebbről érintő másik kérdés *a szolgálati idő tervezett meghosszabbítása,* amely ellen testületileg emelték fel a pedagógusok tiltakozó szavukat.

A „MAGYAR HÉT" az idegenforgalom szolgálatában. *József Ferenc* dr. királyi herceg, a *Budapest Fürdőváros Egyesület* elnöke a magyar hét alkalmából felhívással fordult a magyar társadalomhoz, hogy elsősorban a magyar fürdőket és üdülőhelyeket látogassák és *minden külföldre utazó magyar tartsa hazafias kötelességének, hogy legalább egy idegent hozzon Magyarországba.* A kereskedők és iparosok ugyanesak használják fel összeköttetéseiket és hívják meg külföldi üzletbarátaikat Budapest meglátogatására és főképpen ajánlják nekik fővárosunk világhírű gyógytényezőit, ahol az üdülés mellett még üzleti lehetőségek is kínálkoznak számukra. Az ipar és kereskedelem megcsappant fogyasztópiacait az idegenforgalommal kell pótolni. Minden hozzánk jövő idegen nemcsak egy fogyasztóval jelent többet az iparnak és kereskedelemnek, de egyúttal barátokat is szerez az országnak. A *királyi herceg* mingyárt gyakorlati úton fogja meg a kérdést és kéri, hogy aki a felhívás szellemében közreműködni akar a magyar idegenforgalom emelésén, az külföldre címzett levelét és 70 gramm súlynak megfelelő portót bélyegben küldje az egyesület címére (V., Nádor ucca 5.). Ezekbe a borítékokba az Egyesület beteszi a megfelelő nyelvű Budapest fürdőit és természeti szépségeit ismertető ízléses füzeteket és a címzetthez továbbítja.

Gyógykozmetikai szereket készítenek a Gellért-fürdő rádiumos iszapjából. A főváros törvényhatósága a mult évben hozzájárult ahhoz, hogy a Szent Gellért-gyógyfürdő a nemrégiben felfedezett, kiváló gyógyhatású kolopi rádiumos iszapbánya tulajdonosával szerződést kössön az iszap felhasználására. A Gellért-fürdőben most ezzel a nagyhatású anyaggal végzik az iszapkezeléseket és orvosi megállapítás szerint várakozáson felül nagyszerű eredménnyel. *A fölösleges mennyiségből kozmetikai szereket készítenek,* amelyet a Gellért és Kolop nevek kombinációjából *Gekol* néven hoznak forgalomba. A nagy számban beérkezett ajánlatok közül a Gellért-fürdő igazgatósága *Schönfeld Jenő dr. gyógyszervegyészeti laboratóriuma* (V., Mérleg ucca 10.) ajánlatát találta a legelőnyösebbnek, amelyet megbízott a *Gekol* terjesztésével. *Hankó* Vilmos egyetemi tanár szakvéleménye szerint a *Gekol* rádiumban gazdag gyógyiszap, bomló organikus anyagoktól mentes, vastartalmú gyógytényező, amit 180 fokon sterilizálnak és amiből a *Székesfővárosi Bakteriológiai Intézet* ellenőrzése mellett kozmetikai cikkeket gyártanak a Gellért-fürdő laboratóriumában. A *Gekol-krém* elsősorban mint arcápoló-szer jön számításba. Az arebőr ugyanis sok ártalomnak van kitéve az időjárás viszontagságai, a levegő szennye és a káros kozmetikai szerek túlságos használata miatt, amelyek foltokat, ráncokat idéznek elő és siettetik az arcbőr megöregedését. Az arc természetes szépsége csak úgy nyerhető vissza, ha az arcbőr táplálságát elősegítik, amely célra a *Gekol-krém* kiválóan alkalmasnak bizonyult. A *Gekol-iszapkezelés* révén a foltok, ráncok eltűnnek s *az arcbőr állandó rugalmassága ismét visszatér.* Az így elért kiváló eredményt pedig állandósítja, ha a mosdáshoz *Gekol folyékony szappant* használunk. A nagysikerű *Gekol-készítmények* külföldi exportjáról is előrehaladott tárgyalások vannak folyamatban.

SZÜTS JENŐ okl. mérnök, építőmester, építési vállalkozó.
Budapest, VIII., Szentkirály ucca 35
TELEFÓN: Józs. 429-436

Bründl János udvari szállító Egészségügyi műszaki berendezések gyára
Budapest, VII., Péterffy Sándor ucca 34. szám
Központi fütés. — Melegvíz készülék. — Vízvezeték. — Csatornázási- és gázberendezések. — Berendez városoknak vízműveket, csatornázásokat és derítőtelepeket. — TELEFON: József 515—19.

JUSTUS SÁNDOR ÉS FIA
Gördülő faredőnyök, acéllemezredőnyök, boltponyvák, vászon-, szövött- és faredőnyök gyára
Budapest, VI. ker. Vörösmarty ucca 24/B.
Alapíttatott 1886-ban. Telefón-interurban: Automata 223—06.

HEISLER JÓZSEF
asztalos üzlet, faáru- és bútorgyár
SZÉKGYÁRA
Budapest, VII, Thököly út 171
TELEFÓN
Különleges, törv. véd. irodai és munkaszékek. Székek minden célra. Képes árjegyzék, ajánlat díjtalan!

„Petrol" MŰSZAKI- ÉS OLAJKERESKEDÉS
ezelőtt v. GYURKOVICH ÉS TÁRSA
Budapest, V, Nádor u. 6
Telefónszám: Automata 802-29

BÚTORT
HUSZÁR TESTVÉREK
BÚTORGYÁROSOKNÁL VEGYEN
Gyári áron — Gyári garanciával
Részletre is.
Budapest, II., Zsigmond ucca 24
KÖZTISZTVISELŐKNEK ÁRENGEDMÉNY!

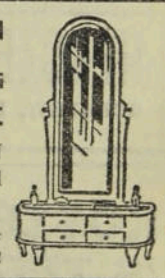

HIRSCH LASZLÓ
ÚT- ÉS VASÚTÉPÍTÉSI VÁLLALAT
I. KERÜLET ELEK UCCA 9
TELEFÓN: JÓZSEF 321—17. SZÁM

MARGALIT ANDOR ÉS ÖDÖN
MÉRNÖK-ÉPÍTŐMESTER, VÁLLALKOZÓK
BUDAPEST, I., KELENHEGYI ÚT 11—13
TELEFÓNSZÁMOK: LÁ 15—14 ÉS 12—8

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros polgármestere nyilvános írásbeli versenytárgyalást hirdet 579 darab csatornázási vasszerelvény szállítására azzal a figyelmeztetéssel, hogy a szállítás csak a törvényhatósági tanács jóváhagyása esetén lesz esedékes.

Az ajánlatok benyujtásához szükséges nyomtatványok a IV. ker. Központi városháza, II. em. 285. ajtószám alatt kaphatók 2 pengő lefizetése ellenében.

A kellően felbélyegzett és borítékban elhelyezett ajánlatokat 1930. évi november hó 4-én (kedden) délelőtt 10 óráig a II. em. 279. ajtószám alatt kell benyujtani.

Az ajánlatok felbontása 1930. évi november hó 4-én (kedden) déli 11 órakor lesz a III. em. 409. sz. helyiségben, ahol a vállalkozók vagy megbizottaik jelen lehetnek.

Budapest, 1930. évi október hó 21-én.

A székesfőváros polgármestere.

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros polgármestere nyilvános versenytárgyalást hirdet a X. ker., fiumei úti köztemetőben szükséges hullahütőberendezési munkákra.

A vonatkozó költségvetési kiírás nyomtatványai ívenként —·50 pengőért kaphatók 1930. évi október hó 21-től kezdve naponta d. e. 11—1 órák között a polgármesteri II. (középitési) ügyosztály IV., Központi városháza, III. em. 342. sz. szobájában.

A rajzok, tervek és minták megtekinthetők és a szükséges felvilágositás megszerezhető Frischfeld Ede műszaki tanácsos előadónál, a Központi városháza, III. em. 328. ajtó alatti hivatalos helyiségben.

Az ajánlatok 1930. évi november hó 10-én (hétfőn) délelőtt fél 11 óráig a polgármesteri II. (középitési) ügyosztály III. em. 350. sz. szobájában adandók be. Az ajánlatok ugyanazon napon, ugyanazon ügyosztály üléstermében (III. em. 354. sz.) 11 órakor fognak nyilvánosan felbontatni.

Budapest, 1930. évi október hó 18.

A székesfőváros polgármestere.

A szerkesztésért és kiadásért felelős: Dacsó Emil. Kiadja: FŐVÁROSI HIRLAP lapkiadó-vállalat. Révai Irodalmi Intézet Nyomdája Budapest, V., Ügynök u. 8. Nyomdaigazgató: Linzer M.

ZILAHI-BALOGH GYULA
ÉPÍTŐMESTER
Budapest, I., Bornemissza u. 36
TEL.: Lá. 2—32.

Gőz és motor
utihengerlők
bitumenező hengerek
zuzalékszórókkal
Magyar gyárimány
John Fowler & Co. Budapest-Kelenföld
11. sz. postahivatal. Telefon: J. 382-11

Standard aszfaltok
Oil Trading Company képviselete
MILLINI IGNÁC
Budapest, V., Nádor ucca 6. sz.
TELEFÓN: AUT. 833—40, 832—77.

STEINHÄUSL ÉS KÖLBER
FESTŐK ÉS MÁZOLÓK
BUDAPEST, IX., TÜZOLTÓ UCCA 3.
TELEFÓN: József 308—24.

HERCZEG JÁNOS
asztalos mester
lakberendező
faipari üzeme
BUDAPEST, IX. KER., VIOLA UCCA 17. SZ.
Telefón: J. 443—90

KŐSZÉNBÁNYA 'S TÉGLAGYÁR TÁRSULAT PESTEN,
(DRASCHE)
BUDAPEST, V., KLOTILD UCCA 3.
TELEFON: AUTOMATA 255—54, 255—55 és 255—56.

Biológiai szennyvíztisztítók, házi szennyvízderítő aknák, csatornázások
Schweiger Gyula mérnök
VIII., Német ucca 5. szám. Telefón: József 446—74

POZSGAY DEZSŐ
építőmester és burkolási vállalkozó
VII., KÖRVASÚT SOR 8.
Saját telepén.

KLEMENT ANDRÁS
légszekrények, bor- és sörkimérő készülékek gyára és raktárai
BUDAPEST, VII., KIRÁLY U. 27
az udvarban
Telefón: József 401—10.

KIRCHKNOPF ISTVÁN
Alapitási év 1897
Tel.: Aut. 851-39
Épület- és portálüveges üveg-, tükör-, porcellán-, kőedény- és lámpakereskedés. Aranyhalak és haltartók, aquariumok nagy választékban. Vállalok: mindennemű üvegesiszolást, épületüvegezést és üvegtetők vízmentesitését
BUDAPEST, IX., KÁLVIN TÉR 8. SZ.
(Ref. templom mellett)

TARJÁNYI ISTVÁN
SZOBAFESTŐ ÉS MÁZOLÓ
BUDAPEST VII, JÓSIKA UCCA 3
Radiátorok és fűtőtestek szakszerű mázolása és fényezése hőállóan teljes garancia mellett
TELEFÓN: J. 382—45

MITTERMAYER ISTVÁN
épület-hádogos, légszesz- és vízvezeték-berendező
BUDAPEST, VIII., BEZERÉDI UCCA 6. SZÁM
TELEFÓN: J. 399—75.

Budapesti Székesfőváros Ásványvíz-üzeme
HARMATVIZ
A Hungária gyógyforrás szénsavval telitett vize.
Kapható mindenütt! Tel: Autom. 536-03.

Karászek Ferenc
Kazán és tartálygyár Telefón: L. 915—07
Budapest, VI., Váci-út 163

TOMSCHAY JÓZSEF
TETŐFEDŐ VÁLLALKOZÓ
BUDAPEST VIII, AGGTELEKI UCCA 14a

Használja munkáinál a világhirű egresi gipszeket
Legjobbak, legkiadósabbak, legjobb kötőképességüek
Kaphatók: Gipszet Árusító R. T. Budapest
V, Erzsébet-tér 15. —Tel Aut. 805-25 — Sürgönycim: GIPSZ Budapest

RÓZSA IVÁN
LAKATOS MESTER
AUTOGÉN-HEGESZTÉS
Budapest, VI., Szondy ucca 18. Tel.: Aut. 186—59

CORDATIC
a tökéletes autópneu
Főelárusitás:
Budapest, VI., Mozsár-u. 9.

BÁRÁNY JÁNOS
CIPÉSZ MESTER
BUDAPEST, IX., GRÓF HALLER UCCA 18.
Arany és ezüst éremmel kitüntetve.

TAKÁCS GYULA
gépészmérnök elektrotechnikai vállalata. Tel.-hívó: A. 843-24
ERŐÁTVITELI, ERŐS- és GYENGEÁRAMÚ KÜLSŐ és BELSŐ SZERELÉSEK, BERENDEZÉSEK
Műhely, iroda: IV., Veres Pálné ucca 32.

ÁMON ANTAL és FIAI
KŐVEZŐMESTEREK, ÚT,- CSATORNA- ÉS BETONÉPITÉSI VÁLLALKOZÓK, FÖLDMUNKA, VÁGÁNYFEKTETÉS, MÉSZKŐBÁNYA.
VIII., Futó ucca 10. Telefon: J. 303-85.

DITTLER FERENC
ÉPÍTŐMESTER
BUDAPEST, VIII., Baross u. 36

Ipartermék Értékesítő R.-T.
Budapest V, Zoltán u. 7-9. Tel.: A. 110-18

Volt Wellisch Náthán Utóda
Fischer Zsigmond épületfakereskedő
Ajánlja dúsan felszerelt raktárát fűrészfa és asztalosáruban stb.
X., Aertsen Sándor-utca 5. Telefon: J. 310-59.

THE NEUCHATEL ASPHALTE COMPANY LIMITED
BUDAPESTEN, Iroda: VI., Vilmos császár-út 31. sz. Telefon Teréz 212—46. Gyár: VI., Váci-út 35. Telefon: L. 914—88. Gyárt és elad Val de traversi mastixot, raffinált bitument, falszigetelő aszfaltot. Készit: Traversi természetes tömöritett aszfalt utakat és öntött aszfaltból járdákat és kocsiutakat.
Budapest székesfőváros szerződéses vállalkozója.

Dunakavicsot és Dunahomokot
szállit kocsifuvarban és vasuton saját iparvágányról Budapestről, Adonyból, Bajáról, és Mohácsról
FLEISCHMANN ANTAL Dunakotrási és gőzhajózási vállalat
Budapest, VII, Károly körut 17. Telefon: József 465-62 és 465-63

PADOZATI MUNKÁK ELSŐRANGÚ KIVITELBEN
slavoniai tölgy- és bükkparkét, táblaparkét egyszerű és diszes kivitelben, asztalitparkét és hajópadlók
Pestszentlőrinci Parkétgyár és Gőzfürész Részvénytársaság, Budapest, V., Személynök-utca 16. I. em. Telefon: Aut. 212—44.

UNIVERSAL
GRAFIKAI SZAKÜZLET RT.
SZÁLLÍT NYOMDAI GÉPEKET ÉS ANYAGOKAT
BUDAPEST VIII, RÁKÓCZI TÉR 2. (Bejárat Salétrom u. 2)
TELEFÓN: J. 348-12.

JONKE KÁLMÁN
KERTÉPÍTŐ
II., RETEK UCCA 79/B. FÉLEMELET 3. TELEFÓN: A. 554-61

Egyesült Tégla- és Cementgyár R.-T.
Budapest, V., Sas ucca 25. szám
Telefon: 230—71, 108—59, 141—52
Évi teljesitő képesség: 12,000 vagón cement, 5.000 „ mész, 80.000,000 darab tégla, 8.000,000 „ cserép
Portlandcementgyár: Lábatlan. — Mészégető: Lábatlan.
Téglagyárak: Buda, Kőbánya, nyergesujfalu

Malcsiner Károly
Lakatos, lemezáruvasszerkezeti és autóhűtőket gyártó üzem.
Budapest, X. ker. Kelemen-u 27.
Telefón: J. 394-95.

SOVÁNYITÓ GYÓGYTORNA
A Szent Gellért Gyógyfürdő legtökéletesebben berendezett gyógytorna (Zander) termében
Méraékelt árak!

Révész János
cement-, márványmozaik- és műkőárúgyár, betoniparl vállalat.
Burkoló-, műkő és csatornázási munkák. TELEFON: Ujpest 198.
Központi iroda: UJPEST, ŐSZ UCCA 14.

DÁVID ÉS KERTÉSZ
kazán- és gépgyár r. t.
Budapest, VI., Mágiya ucca 75—77
Telefon: Lipót 914—46.

TELEFÓN: 935—10.
REICHENBURG JENŐ
épület-, műlakatos és vasszerkezetek gyára
BUDAPEST, VI. SZABOLCS UCCA 6.

„TUDOR"
ACCUMULÁTORGYÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
Budapest, VI., Váci út 137-39. Telefón: Aut. 923-08.
Gyárt: Tudor és Varta rendszerű accumulátorokat.

STERN EMIL
Telefón: Aut. 906-48
ÚT-, CSATORNA- és MAGASÉPITÉSI SZERSZÁM- ÉS MŰSZAKI ÜZLET
BUDAPEST, V., VISEGRÁDI U. 32.

DIPL. ING. ARCHITEKT — BAUMEISTER
KOSÁLY ÖDÖN
OKL. ÉPITÉSZMÉRNÖK, ÉPITŐMESTER
TELEFON: AUT. 570-41.
BUDAPEST, II, KELETI KÁROLY-U. 15/b.

Ára 50 fillér

Tizenkilencedik évfolyam — Budapest, 1930 november 5. — 44. szám

Fővárosi Hirlap

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Egész évre ..... 24 pengő
Félévre ..... 12 pengő
Állandóan:
GAZDASÁGI ÉRTESÍTŐ

VÁROSI, POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

Felelős szerkesztő: DACSÓ EMIL

MEGJELENIK MINDEN SZERDÁN
Szerkesztőség és kiadóhivatal BUDAPEST, VI., SZIV UCCA 18. SZ.
Postatakarékpénzt. csekkszámla 40.424
TELEFÓN: AUTOMATA 137—15

Gondolkozzatok!

— ezt kiáltja oda nemes egyszerűséggel, rövid parancsszóként az uccai járókelőknek az *Egységes Községi Polgári Párt* plakátja, amely a különböző pártok zsibvásári zűrzavarában, a pesti falak rikoltó szín- és jelszó-orgiájában csak most, a választási készülődés közepén jelenik meg. A frázis-tömegek szinte már lehervadni látszanak az uccasarkokon, amikor ez a komoly intelem elhangzik. *SOS!* süvölt az egyik, *Dugsegély!* rikácsolja a másik és mindnyájunknak a lábbelikészítő polgártárs jut az eszünkbe, aki kevésnek és prózainak találta, ha azt írta volna ki, hogy csizmadia, odaírta tehát, hogy csizmadia és kéjgáz. A tülekedő pártoknak ebbe a komikus kéjgázháborújába szól bele az *Egységes Községi Polgári Párt*, mondván: *Gondolkozzatok.*

Amilyen egyszerű és természetes ez a felhívás, annyira veszedelmes lehet, ha az ember nem áll tiszta lelkiismerettel a választók elé. Hogy kívánhatnák például a választóktól azt, hogy gondolkozzanak, azok, akik esztendőkön át csak ígértek, követeltek, szájat-téptek és kulisszákat hasogattak? Ha a polgárság gondolkozik, rá kell jönnie, hogy azok sáfárkodtak becsülettel a mandátumukkal, akik hangzatos ígéretek helyett dolgoztak, békét teremtettek, a lehetőség szerint csökkentették a polgárság terheit és épségben megőrizték a főváros vagyonát azokkal szemben is, akik saját népszerűsítésükre, demagóg céljaik elérésére akár csődbe is kergették volna a közüzemeket és magát a fővárost is.

Igen, gondolkozzatok és élesen, elhatározó biztossággal rajzolódik ki előttetek a különbség az *Ott* és az *Itt* között, amit *ott* a demagógia, a népszerűséghajhászás, a felelőtlen ígérgetés délibábos csalogatónak szán és amit *itt* a reális gondolkodás, a meglevő erőkkel való rigorózus számolás, a jövendő bölcs előrelátása, mindennek okos, előzetes megalapozása alkot és épít.

Ott mindenki mindenki ellen. A társadalmi béke, a munka lehetősége, a gazdasági válság megoldása az igaz, a nemes, a fenkölt testvéri szolidaritás élesztését követeli. És akkor lépten-nyomon azt kell látnunk, hogy *ott*, a másik táborban mindenki mindenki ellen harcol. Mindenki ellenség, aki nem az egyéni hiúságok szekerét tolja, mindenkit ki kell irtani, aki a város vagyonát és érdekeit védi. Ott még az is ellenség, aki az ő zászlajuk alatt halad, de aki véletlenül a józanságnak egy-egy szavát is elhullatja. Mindenki mindenkinek az ellensége.

Itt mindenki mindenkiért. Egymásért, másokért, felekezet, faj és társadalmi különbség nélkül mindenkiért. Mi nem ismerünk különbséget polgár és polgár között, de polgárnak számítjuk ennek a városnak minden becsületesen dolgozó, hazafias lakóját, akiket ők szeretnének az osztálykülönbség kínai falával elválasztani. Itt mindenki mindenkiért harcol és dolgozik, itt szeretettel fogadunk és magunkénak vallunk mindenkit, aki az ország- és városmentés hatalmas munkájában részt akar venni.

Ott gyűlölet, rombolás. Igen, ez a tehetetlenség örök átka. Aki nem tud szeretni, az gyűlöl, aki nem tud alkotni, az rombol. Aki csak hatalomvágyból küzd a másik ellen, aki tudja, hogy erői gyengék a teremtéshez, a győzelmet csak azzal szerezheti meg, ha előbb lerombolja azt, amit mások alkottak. Rá kell erre jönnie a gondolkodó polgárnak, aki látja, hogy *ott* mindent gyűlölnek, amit más hozott létre és mindent le akarnak rombolni, aminek a megépítésénél nem ők verejtékeztek.

Itt szeretet, építés. Vészes idők, viharos tengerek Noé-bárkájában mentettük meg a budapesti polgárság számára a békét és a szeretetet és ez a párt volt az, amely a városházán az alkotó munka lehetőségét biztosította. Gondolkozzatok és emlékezzetek: eszetekbe jut, hogy a gyűlölet, a politikai torzsalkodás legdúsabb forrása, utolsó végvára a budapesti városháza volt. Innen áradt szerte a városban az izgalom, a nyugtalanság, a lelkek széthúzása. És emlékezzetek rá, hogy a béke, a szeretet, az alkotó munka akkor vonult be a városházára, amikor *Ripka* Ferenc és *Kozma* Jenő kitűzték a fővárosban is *Bethlen* István zászlaját. Akkor találtak egymásra a lelkek, akkor ültek el az indulatok, akkor tisztult meg felettünk az égboltozat és akkor nyugodott meg lábunk alatt a háborgó föld.

Ott tombolva szavalnak. Még ma is. Ma, amikor már mindenki gúnyosan, lekicsinylően nevet a dermedt szárnyakkal földrehullott, üresen kongó jelszavakon. Ők még mindig vásári zajban rikoltoznak, szatakkal bűvészkednek, a hangjukkal tornásznak, pedig mindenki tudja, hogy a zaj, a lárma, a rikoltozás a legnagyobb ellensége a munkának.

Itt csöndesen dolgoznak. Mert nem is lehet másként. A szavak, frázisok, jelszavak, szónoklatok mögött sivár üresség támad, a lelkek tele vannak a szavak mámorából keletkező katzenjammerral. Ahol azonban csöndesen dolgoznak, ott eredmények, sikerek követik egymást. Szemmel látható, kézzel megfogható eredmények és sikerek.

A választás aligha lesz nehéz annak, aki lát és gondolkozik.

Hát *gondolkozzatok!*

„Állítólag üzleti könyvek és okiratok is hiányoznak a Vásárpénztárnál" —

mondja Kozma Jenő, aki a bűnvádi eljárás megindítását fogja szorgalmazni — Kedvező mederben halad előre a Hév megváltási eljárása — Feltétlenül megnagyobbítják a szellemi szükségmunka kereteit

A törvényhatósági tanács befejezi a költségvetés tárgyalását, úgyhogy *e héten már kialakul a vita a törvényhatósági bizottság közgyűlésében is.* A költségvetési tervezeten, amit a polgármester előterjesztett, keveset lehet már változtatni, mert a *kereteket a feltétlenül végrehajtandó takarékossági szempontok rendkívül szűkre szabják.* Ezt az álláspontot foglalta el a költségvetési vitában *Kozma* Jenő, az *Egységes Községi Polgári Párt* elnöke is, aki párthíveivel együtt úgyszólván minden jelentős kérdéshez hozzászólt a törvényhatósági tanács költségvetési vitája során.

Kozma Jenő dr.,

az *Egységes Községi Polgári Párt* elnöke a készülő költségvetésről, valamint az aktuális városházi kérdésekről a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— *Nem sok lehetőség nyílt a költségvetési vita során jelentősebb változtatásokra.* A költségvetés nem adott módot messzenéző tervek végrehajtására, egyáltalán

hiányzik belőle minden fantázia.

Kezünket megkötötték az okvetlenül fedezendő kiadások, másrészt az a tény, hogy semmiféle bevételt sem lehet fokozni. *Takarékosság az egész vonalon! — ez volt a jelszó és ettől az irányelvtől nem lehetett eltérni.* A kiadásoknál mindenütt lefaragtunk, amit csak lehetett, a bevételeket fokoznunk nem lehet, ennélfogva *különösebb beruházások végrehajtására a költségvetés nem nyujt fedezetet.* És ez helyes is, mert hiszen a nagyobb arányú közmunkák terheit az utánunk következő generációnak is viselnie kell, az ilyen

beruházásokat tehát csak hosszúlejáratú kölcsönből lehet és szabad végrehajtani.

Az új *kölcsön felvétele egyelőre nem aktuális a választások miatt.* Az új törvényhatóság állásfoglalásának nem lehet elébe vágni. Ebben az értelemben folyik a költségvetés tárgyalása úgy a törvényhatóságban, mint a közgyűlésen.

Érdeklődtünk a *Helyiérdekű Vasutak* átvételére vonatkozó ajánlatnak a sorsa iránt is. *Kozma* Jenő, aki elnöke a közlekedési bizottságnak, a következőket mondotta:

— A közlekedési bizottság által kiküldött hatos albizottság *most vitatja meg az ajánlatot.* Ez a vita rendes mederben folyik. A legapróbb részletekre is kiterjeszkedik. Eddig *jogi szempontból vizsgáltuk az ajánlatot.* A jogi szempontok mérlegelésével már végeztünk. Az eddigi vita alapján annyit már is kijelenthetek, hogy *a tárgyalás kedvező irányban halad.* A műszaki felülvizsgálás következik, vagyis *megtekintése az egész státusnak.* Itt vannak eltérések az egymással szembenálló álláspontok között. Nekem az a véleményem, hogy

az egymással szembenállóknak most össze kell mérniök érveik erejét és mindkét fél érveinek a meghallgatása után kell majd döntenünk.

Az aktuális városházi problémák között szerepel *a Vásárpénztár nagy deficitje.* Amikor a miniszterileg elrendelt vizsgálat befejeződött, nyilvánosságra került a vizsgálat eredménye is, amely máris *négymillió pengő deficitről számol be.* A baloldalon most a nagy deficitet az új rezsimnek is a számlájára írják. *Kozma* Jenő mindenekelőtt ez ellen a beállítás ellen tiltakozik, amidőn a következőket állapítja meg:

— Ketté kell választani a Vásárpénztár igazgatóságának a gesztióját.

Külön kell vizsgálat és felelősségrevonás tárgyává tenni azokat az eseményeket, amelyek a régi vezetőség ideje alatt zajlottak le

és *külön kell elbírálni az új vezetőség ténykedését.* Én voltam éppen az, aki az eredeti vizsgálat megindítását kiharcolta, most is

én javasoltam, hogy azonnal szabadságolni kell azt a három főtisztviselőt, akik a régi rezsimben a veszteségek előidézésénél közreműködtek.

Ezeket a könnyelmű kihitelezéseket kell elsősorban alapos vizsgálat tárgyává tenni, mert itt érték a Vásárpénztárt azok a veszteségek, amelyek *végeredményben a súlyos deficitet okozták.* A vezetésem alatt álló párt a legszigorúbb, de a legtárgyilagosabb vizsgálat lefolytatását követeli és nem habozom kijelenteni, hogy

abban az esetben, ha olyan jelenségek derülnek ki, amelyek büntető törvénykönyvbe ütköznek, haladéktalan megindítását fogom szorgalmazni a bűnvádi eljárásnak.

Állítólag *valami könyvek is hiányoznak és ez már kriminális* hiba. Egyáltalán

csodálkozom, hogy könyvek hiányozhatnak.

Tessék azonnal tisztázni az eltűnt könyvek és okiratok sorsát és tessék teljes világosságot deríteni az egész ügyre.

Kozma Jenő ezután a szellemi szükségmunka-akció kiterjesztésének a szükségességére hívta fel a figyelmet. Ezeket mondotta:

— *A kereteket feltétlenül tágítani kell, mert abban az esetben, ha a szellemi szükségmunka-akciót csak a tervezett szűk keretek között bonyolítjuk le,*

csak növelni fogjuk az elégedetlenek táborát. Ma ugyanis nagyon sok olyan szellemi foglalkozású munkanélküli van, aki érdemes a megsegítésre. Minden megtakarítás, amit más tételeknél elérni lehet, a *szellemi szükségmunka-akció kibővítésére kell felhasználni.* Hatszáz szellemi szükségmunkás helyett legalább ezret kell alkalmazni, éspedig egész télen át. *A legnagyobb kifogás, hogy nem tudják foglalkoztatni őket.* Tessék felhasználni ezeket a szellemi szükségmunkásokat irattárak rendbehozatalára, a szükségtelenné és értéktelenné vált iratok selejtezésére. *Mérnököket a telekkataszter összeírásánál kell alkalmazni és általában arra kell törekedni, hogy minden szellemi szükségmunkás olyan beosztást kapjon,* ami eredeti hivatásának megfelel.

Kozma Jenő végül közölte, hogy a párt készülődik a választásokra. Az összes kerületi irodák meg vannak szervezve. Megelégedéssel lehet megállapítani, hogy *a szervezkedés várakozáson felül halad előre.* A különböző kisebb pártok, amelyek mögött nem tömegek, hanem valamelyik bizottsági tagságot ambícionáló *„előkelőség"* húzódik meg, *még az ezer ajánlást se tudják összehozni.* Ezek a próbálkozások csak azt célozzák, hogy az illető előkelőség mint listavezető jelentkezzék valamelyik nagyobb pártnál és ott magának posszibilis helyet csikarjon ki.

A komoly erővel rendelkező pártok teljesen tájékozottak az ilyen manőverek céljairól és természetesen visszautasítják az ilyen közeledéseket. Általában *a jelölési listák még nem alakultak ki véglegesen* s az errevonatkozó döntés közvetlenül csak a választások kiírása után fog megtörténni.

Don Quijoteok szélmalom-harca

Műsoron kívüli szám: Vázsonyi János fellépte

Polgár, védd magad, ahogy tudod, mert olyan csend-rendelet nincs a világon, amely be tudná tömni a szájakat, amelyek a választást követelik. Annyira követelik, hogy *Rassay* Károly már nem is hajlandó bevárni, amíg a belügyminiszter tűzi ki a választás napját, ő maga szeretné azt kiírni. Mi köze az egészhez a belügyminiszternek? Hogy törvény-adta jogával él? Hát már az is valami? És ha a belügyminiszter még maga sem tudja a napot, akkor annak, szerintük, az a jelentősége, hogy el akarják sikkasztani az egész választást és hogy „politikai hamiskártyások".

Mert ma már itt tartunk a választási terminológiában. A konkrét vádakat nélkülöző, *meg nem nevezett* panamavádak csak úgy harsognak, mintha azt mondanák: „Előttem szóló túloldali tisztelt barátommal kénytelen vagyok vitába szállani..." Valaha ez így volt. Ma ezt a mondatot így fogalmazzák:

— Panamákat *semmiféle alakulatban* nem tűrünk... (Eredeti *Bródy:* 1930 nov. 2. Terézváros.)

Hiszen méltóztatik érteni: semmiféle alakulatban. Nem tudnak panamát *megnevezni,* nem tudnak vádakat emelni, csak úgy günyögik a panama szót, mint a dajka a mesét. És a panama szó, csak a *szó,* szárnyakat kap, beleeszi magát a köztudatba. Ha ugyan már a polgárság nem ismerné ezeket a kedves, ártalmatlan kis általánosságokat, amelyeket mint csodatevő, óvó, védő amuletteket viselnek a szőrös mellükön.

A másik matador így folytatja:

— Az öngyilkossá lett polgárok nagy száma megadja a feleletet... (Eredeti *Pakots,* ugyanakkor, ugyanott.)

Isten látja lelkemet, éppen abban az órában, amikor ez a mondat szertedübörgött a szegény terézvárosiak között, éppen arról elmélkedtem magamban, hogy no milyen furesa, kiszélesedett a gazdasági válság és mégis alábbhagyott az öngyilkos-járvány. Furcsa, de így van. Ez a mondat egy esztendőt penészesedett a szónok tölténytáskájában.

Amikor tapasztalt, régi politikusok ilyen lenge könnyelműségeket mondanak, csodálkozzunk-e azon, hogy a halott vezér (igazi, mindenki által nagyrabecsült Vezér!) fia, aki most kezdi besározni a csizmáját a politikai iszapban, Kossuth Lajos Tódort idézve ilyeneket mond:

— Az urak hagyjanak engem békében és éljenek meg továbbra is boldogan abból, hogy az apám csontjait naponta kilónkint kimérik.

Vajjon kikre vonatkozhatott a szókimondó ifjú célzása? Csak nem?...

Mert a másik célzását már félremagyarázhatatlanul értjük:

— Megjelennek a kártyajátékból ismert Jolly Jokerek, akiket *minden évben más párt élén találunk,* mindenhová behelyettesíthetők, ahogy pillanatnyi érdekük megkívánja.

Jolly Joker? Igen, őt már ismerjük: A figurája ugyan nem hasonlít, sőt ellenkezőleg. De a pártok rapid változása teljesen az illetőre vall. Bár a pártját a legritkább esetben hagyja el ő, rendesen a pártja fut ki alóla. Hogy is mondja a János vitéz királya?

— Itthagyott az országom!

Őt minden évben ott hagyja az „ország"-a, amely nem igen szokott nagyobb lenni, mint az a társaság, amelyet a szerkesztőségben *„lapunk barátai"*-nak hívnak.

Lapunk barátai, mint Jolly Joker országa!

Egy-két ilyen elmésség egészen sikerült *Vázsonyi* Jánosnak, az ifjú vezérnek, aki azonban tovább is merészkedett:

— A magyar főváros — mondta *Bródy* Ernő után szabadon — a lagunák városa, amely a panamák kis szigeteire épült.

Nagynevű apja ezt másként csinálta. Nem is ő mondta ki a *panamista* szót, sőt a *világ legnagyobb panamistája* kifejezést, hanem egy politikai barátja. A nagynevű apa odaült a védői székbe és védencét, politikai barátját az esküdtek felmentették.

Vajjon az ifjú vezér hajlandó lenne-e leülni ezért a mondatért a vádlottak padjára?

Azonfelül nagynevű apja sokkal jobban szerette ezt a fiánál kegyvesztetté lett várost, mintsem a panamák városának nevezte volna. Sőt, ő volt az, aki száz csatán megvédte ez ellen a vád ellen. Diadalmasan megvédte. Sőt, ma is megvédené és még mindig volnának kemény, de lovagi fegyverei ellenfeleivel szemben.

KISS JENŐ okl. mérnök építési vállalkozó
Budapest, V., Zoltán u. 10. Tel.: Aut. 150-81

MÁTYÁSSY ANTAL ÉS FIA
MÁZOLÓ- ÉS FESTŐMESTER
BUDAPEST, X. KER., FÜZÉR UCCA 17/a
TELEFÓNSZÁM: K. 74—48.

Somogyi Soma és Fia
kőfaragómester
Budapest, VIII., Fiumei-út 9.
Alapítva: 1867. Telefon: J. 415-20

Fal- és padlóburkoló vállalat
KOCH ÉS SZILÁGYI
Budapest, VI., Eötvös ucca 37. szám
Telefónok: Aut. 290—78 és 296—51.

MŰKŐHÖZ GRÁNITOT minden színben, aszfaltosoknak mészkőlisztet, valamint műkőmunkát legjobb kivitelben szállít
BUDAPESTI KŐGYÁR Hämmerle Adolf utóda
BUDAPEST, V., VISEGRÁDI U. 65. Tel.: 906-37

FELSENFELD RUDOLF
Alapítva: 1901. Bélyegző és pecsétbélyeggyár, véső és dombornyomó műintézet Tel.: Aut. 103—94.
BUDAPEST, V., BÁLVÁNY UCCA 16

NEUMAN FERENC
OKL. MÉRNÖK, ÚTÉPÍTÉSI VÁLLALATA
Iroda: BUDAPEST Telep:
V, Rudolf tér 1 sz. Telefón: J. 442—60
VII, Egressy út 34 Telefón: A. 239—44

SCHMERGEL GÉZA
PARKETTVÁLLALATA
BUDAPEST, V. ALKOTMÁNY UCCA 4. — TEL.: AUT. 297—57

SCHEIBER MIKLÓS OKLEVELES GÉPÉSZMÉRNÖK
Központi fűtés, vízvezeték és egészségügyi berendezések
Budapest, VII., Vörösmarty ucca 19. Telefón: József 415-98.

HORTOBÁGYI JUHTÚRÓ
Mindenütt kapható! Termeli: Orsz. Magy.
TEJSZÖVETKEZETI KÖZPONT

MÉRNÖKI SZAKÜZLET
A „GAMMA" FINOMMECHANIKAI GÉPEK ÉS KÉSZÜLÉKEK GYÁRA R. T.
ELADÁSI OSZTÁLYA
Budapest, IV., Múzeum körút 41.
TELEFÓN: AUT. 860-96. □ TELEFÓN: AUT. 860-96.

DONA DÖME ÉS TÁRSA
PAPIR ÉS IRÓSZEREK GYÁRI RAKTÁRA
a „PAPIRMALOM"-hoz
Tel.: Aut. 877-15 Alapítva 1790-ben
Budapest, IV., Aranykéz ucca 6

TELEFON: JÓZSEF 424-80 **STRASSER CIÁNOZ, TAKARÍT** TELEFON: JÓZSEF 424-80

Nehézségeket okoz az Elektromosművek áruhitelének a törlesztése, de mégsem lehet szó a villanyáram emeléséről

Hatalmas méretekben emelkedik a kelenföldi telep teljesítőképessége — Jövőre megkezdik a fejlesztési program további végrehajtását — Becsey Antal nyilatkozata

A főváros üzemi ügyosztálya mellé rendelt szakbizottság tagjai *Becsey* Antal vezetésével megtekintették a fővárosi elektromos művek kelenföldi telepét. *Becsey* Antal, a bizottság elnöke, nagy súlyt helyezett ugyanis arra, hogy *a szakbizottság tagjai a helyszínén megismerkedjenek a telep minden egyes gépével és általában az egész technikai berendezkedéssel.*

Becsey Antal

ennek a tanulmányi látogatásnak az eredményéről és lefolyásáról a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Azért vittem el szakbizottságom tagjait a kelenföli telepre, hogy *szemtől szembe lássák az üzemek dimenzióit* és azt a nagy technikai munkát, ami ott fölhalmozva van. A kelenföldi telep megtekintése után más intézmények megvizsgálására kerül a sor. A kelenföldi telepen *Borvendég* Ferenc tanácsnok és *Deutsch* Lajos vezérigazgató kalauzolta a szakbizottságot. Megállapítottuk a Székesfőváros Elektromosművei kelenföldi telepének összes fontosabb adatait. Ezek a következők:

— A bizottság mindent *alaposan megvizsgált.* Végigmentünk úgy a régi kazántelepen, mint az üzemben lévő új telepen is és *megtekintettük a tizenkétmillió pengős kölcsönből épülő harmadik kazánház építkezési munkálatait is.* Végignéztük azután a meglévő gőzturbinákat, valamint a *szerelés alatt álló harmadik nagy 25.000 kilowattos gőzturbinát* is. Ha ez kész lesz, — a jövő év vége körül előreláthatóan üzembe — a *kelenföldi telep teljesítőképessége 105.000 kilowattra, vagyis kereken 170.000 lóerőre fog emelkedni.*

— Megnézte a bizottság *a szénszállító berendezést is, amely úgyszólván automatikusan szállítja a vagónokból kiöntött szenet a kazánok fölött lévő bunkerekbe,* és onnan láncrostélyos automatikus tüzeléssel bíró kazánokba. Óriási érdeklődést váltott ki az az új vezénylő központ, amely *most van szerelés alatt* és amelyben az áramtermelések összes tényezői, valamint a termelt áramnak a szétosztása is állandó kontroll alatt tartható és ahonnan

az összes fontosabb kapcsolások úgyszólván gombnyomással végezhetők.

Az eddig termelt áram 10.000 volt feszültségű, *de hogy a kábelhálózat kapacitása növeltessék, az áramot most 30.000 voltra transzformáljuk fel és ez a nagyobb feszültséggel táplált,* úgynevezett feeder-vezetékek révén a meglévő hálózat szállítóképessége megötszöröződik.

— Nagy csodálattal szemlélték a bizottság tagjai a vízállító berendezést is, mert ezeknek *a gépeknek a kondenzációjához olyan nagymérvű vízmennyiségre van szükség, amely körülbelül a székesfőváros egész napi vízszükségletének felel meg.* Naponta közel 200.000 köbméter hűtővízre van szükség.

— Ezeknek a telephez tartozó *építményeknek a megtekintése után megbeszélésre ültek össze a bizottság tagjai* és részletesen megtárgyaltuk azt a folytatólagos beruházó programot, amelynek végrehajtására a 17 millió pengős áruhitel révén kerül majd a sor.

Az áruhitelnek ezt a formáját elvileg a belügyminiszter is jóváhagyta

és *most a tanács és a közgyűlés feladata lesz a végleges állásfoglalás.* Ennek az átmeneti hitelnek a törlesztése természetesen az üzem bevételeiből lenne eszközlendő, mégpedig abban az időszakban is, amikor ez a berendezés még nem készült el, tehát produktív hasznot nem hoz. Ebben az átmeneti időben az *Elektromosművek jelenlegi bevételeit terhelné a kamatszolgáltatás.* Sajnos, ebben a tekintetben *előre nem látott nehézségek merültek fel,* amennyiben a bizottság tagjai meggyőződtek arról, hogy

az Elektromosművek költségvetéséből 1,700.000 pengőt törölt a pénzügyi osztály,

nyilvánvalóan annak a veszteségnek az ellensúlyozására, ami azáltal állott elő, hogy a BSZKRT területhasználati rendkívüli díját négy és félmillió pengővel csökkentették. Ha ezt a tételt nem törlik, most nem kellene nehézségekkel számolni. Nekünk nincs más teendőnk, mint a *törölt tétel visszaállítását kiharcolni,* hisz ellenkező esetben lehetetlenné válnék a 17 millió pengős áruhitel útján tervezett beruházásnak a végrehajtása, mert

arról azután szó sem lehet, hogy a villanyáramot felemelnők.

annak dacára, hogy *a budapesti villanytarifa egyike a legalacsonyabbaknak.* A pénzügyi tárgyalások során kell eldönteni, hogyan segítsünk ezeken a bajokon. Annyi *bizonyos, hogy jövőre meg kell kezdeni a fejlesztési program végrehajtását,* egyrészt azért, nehogy később zavarok álljanak be, másrészt azért, mert a munkálatok megindításával a munkanélküliség jelentős csökkenését érhetnők el.

Gyárak, raktárak, garageok, kórházak, középületek részére

préselt acélajtók
préselt acélkapuk

haas és Somogyi

Megtörtént az első komoly lépés Nagy-Budapest megvalósítására

Tanulmányi bizottságot küldenek ki az együttműködés megállapítására — Harrer Ferenc nyilatkozata

A székesfőváros és a környékbeli városok között egyre több és erősebb a kapcsolat. A városok jóformán egybeépültek, a lakosság életviszonyai és problémái azonosak, úgyhogy *Nagy-Budapest* lényegében már megvan, csak a formák hiányoznak. A háború előtt minden tényező komolyan foglalkozott ezzel a kérdéssel, időközben azonban megakadt a komoly megvalósítás lehetősége, az utóbbi években pedig — érthetetlenül — egyformán idegenkednek a tervtől úgy a főváros vezető tényezői, mint a környékbeliek képviseletei. Pedig egyre inkább nyilvánvaló, hogy *Nagy-Budapest kérdését valamilyen formában meg kell oldani.* Ma már Budapesttől kapják a környező városok és községek a világítást, a villanyt, a gázt, részben a vizet, Budapest gondoskodik a közlekedésről, közös az államrendőrség közbiztonsági szolgálata, a budapesti kórházakat veszik igénybe a környékbeli betegek, sőt egyik minapi ankéten nem kevesebbet kívánt az egyik perifériális város képviselője, minthogy a főváros fedezze ott a hivatalosan elrendelt patkányirtás költségeit is.

A városok kongresszusán nemrégiben *Preszly* Elemér főispán vetette fel e kérdés rendezésének szükségességét, most pedig *Harrer* Ferenc komoly felszólalása ad aktualitást, hogy a problémával foglalkozzunk. A törvényhatósági tanács költségvetési vitájának legutóbbi ülésén a városrendezési kérdésekkel kapcsolatban ugyanis *Harrer* Ferenc azt az indítványt terjesztette be, hogy

Nagy-Budapest problémájának eszmei megvitatására küldjenek ki egy bizottságot,

amelyben a fővároson kívül a környékbeli városok és az egyéb érdekelt hatóságok, így elsősorban a Közmunkatanács és Pest vármegye is képviseltesse magát. A polgármester válaszában hangúlyozta, hogy nem tartja ugyan aktuálisnak a mai viszonyok között Nagy-Budapest létrehozását, de érzi, hogy a kérdéssel foglalkozni kell és ezért gondoskodik a bizottság megalakításáról.

Harrer Ferenc

erről a megoldásra váró s a főváros jövője szempontjából beláthatatlan jelentőségű problémáról a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* tudósítójának:

— Nagy-Budapest problémáját úgyszólván mindenki emlegeti, mindenki érzi, hogy tenni kell valamit, de komolyan senki se akar hallani róla. Pedig a probléma itt van, foglalkozni kellene vele.

Lehetetlen, hogy Budapest körül éljen egy csomó város és nagyközség, amelyek egymásról tudomást ne vegyen,

egymással közös problémáit együtt ne beszélje meg, holott mindez pénzbe sem kerül. Én lehetetlennek tartom, hogy ezek a nagy gazdasági egységek valahogyan közös plattformra ne kerüljenek és meg ne találják az összműködés lehetőségeit.

— Tisztában vagyok azzal, hogy Nagy-Budapest kérdésének szervezeti megoldása, Nagy-Budapest város, vagy megyei formában való létrehozása e pillanatban megvalósíthatatlan, de igenis *számolni kell azzal, hogy a főváros és a környék gazdasági, közigazgatási és egyéb tekintetben összefüggésben élnek egymással és közös érdek, hogy ezek a problémák együttesen oldassanak meg.* Ezért indítványoztam, hogy

a polgármester alakítson egy tanulmányi bizottságot,

amelyben a főváros, a környék és az egyéb illetékes hatóságok kiküldöttei üljenek össze és beszéljék meg, hogy minden különös szervezés és kapcsolat nélkül, *hogyan lehetne az együttműködést azon a területen, ahol arra szükség van, megtalálni,* hogy ne egymás ellen, ne egymással szemben, hanem megértéssel együtt dolgozzanak. Csupán városszabályozási kérdésekre mutatok itt rá.

Teljesen hiábavaló egy budapesti városrendezési program kidolgozása, ha a környékbeli városok erről nem vesznek tudomást

és vágóhidat, csatornaszivattyútelepet, vagy valamilyen kellemetlen illatot árasztó gyárat telepítenek a tőszomszédságába, ahova mi például sétateret, vagy kórházat tervezünk. *Ennek a bizottságnak a kiküldése lesz az első lépés Nagy-Budapestnek a kialakulásához.* Amíg a zöldasztalhoz le nem ülnek, egymást meg nem ismerik, addig komolyan továbbmenni nem lehet. Hogy erre szükség van, azt már belátta a Közmunkatanács maga is, amelynek elnöke *Rakovszky* Iván a legkomolyabban foglalkozik azzal a tervvel, amit a kormánykörök is magukévá tettek, hogy a Közmunkatanács hatáskörét terjesszék ki a környékbeli városokra is.

FÉNYES VARIETÉ MŰSOR KERETÉBEN SZÍNREKERÜL TÁBORI FELLÉPTÉVEL A „RABBINUS“

NÉZZE MEG OKVETLEN A
KOMÉDIA ORFEUM
JÓKAI-TÉR 10. ANDRÁSSY ÚT MELLETT
novemberi rekord műsorát

1—2—3 P HELYÁRAK UTALVÁNYOK ÉRVÉNYESEK. JEGYRENDELÉS TELEFON AUTOMATA 180—20

A Kormányzóné áldozatos munkája és a főváros akciója a szegények megsegítésére a legteljesebb sikerrel biztat

Kiterjesztik az inségakciót a természetbeni adományok szétosztására is

Liber Endre tanácsnok a jótékonykodás központosítását kívánja

Szombaton délelőtt *Liber* Endre tanácsnok részvételével beható tanácskozás volt *Ernst* Sándor népjóléti miniszternél a székesfőváros áldozatkészségével megkezdett és tervbevett *nyomorenyhítő akciók* lebonyolításának módozatairól. Az egész mozgalom élén *Horthy* Miklósné, a kormányzó felesége áll, akinek átnyujtották azt az elaborátumot, amelyet a főváros szociálpolitikai ügyosztálya dolgozott ki és amely felöleli mindazt a tennivalót, ami alkalmas a munkanélküliség okozta inség enyhítésére. A fenyegető téli nyomor kérdése élénken foglalkoztatta a szociálpolitikai és közjótékonysági bizottságot is, amelynek legutóbbi ülése, úgyszólván kizárólag ezzel a problémával foglalkozott, s mindenben hozzájárult ahhoz a tervezethez, amelyet a segítés módozatairól *Liber* Endre tanácsnok előterjesztett.

A *Fővárosi Hirlap* tudósítója felkereste

Liber Endre

tanácsnokot, aki kérésünkre részletesen ismertette velünk azt a nagyszabású segítőprogramot, amelyet a szociálpolitikai bizottság is elfogadott:

— Az inségakció, — mondotta, — az egész vonalon jelentékenyen kiterjesztett keretekkel indult meg és a *szükséghez képest ezeket a kereteket még tovább fogjuk tágítani.* E pillanatban tizenhétezer iskolásgyermek és tizenhatezer felnőtt számára főzetünk naponta meleg tápláló ebédet. A gyermekek nagyrésze ingyenes, azok akik tudnak, heti 24—28 fillért fizetnek az ebédért. 8000 felnőtt is teljesen ingyen kap naponta ebédet. Az ebédutalványokat az elöljáróságokon osztják szét, a gyermekeket az iskolák tantestületei válogatják ki. *A felnőttek nyolcezer ingyen ebédjén kívül bárki, minden igazolás nélkül megválthatja heti ebédjegyét 1 pengő 20 fillérért, vagy 1 pengő 60 fillérért, s ha úgy tetszik, napi jegyet is válthat.* Ezidőszerint 64 főzőhely működik a főváros minden részében.

Teljes üzemmel dolgozik a tejakció is.

5000 terhes vagy szoptatós anya, továbbá három éven aluli kisded és csecsemő kap tejet. Minden rászoruló napi fél literben részesül, a szétosztást a főzőhelyeken végzik. A tejutalványokat a Stefánia szövetség és a főváros védőintézeteiben adják ki, ahol az anyákat és a kicsiket háromhetenkint meg is vizsgálják. A tejet vagy ingyen adják, vagy az, aki tud, három hétre 80 fillért fizet.

— A Kormányzóné Őfőméltósága és a főváros egyesített gyermekruhaakciójában

az idén 12.000 gyermek kap téli meleg ruhát.

A kiválogatást az iskolanővérek végzik. A ruhaosztás tizenöt iskolában történik. Ujra megkezdjük a *gyermekcipőtalpalást is.* Az elmult évben ennek az akciónak az eredménye az volt, hogy 12.000 pár gyermekcipőt talpaltattunk meg kisiparosok útján, most ugyanennyit szándékozunk, s ha kell, többet is, hogy *rongyos lábbeliben egy gyermek se legyen kénytelen járni.* Az akcióban óvodás és iskolás gyermekek részesülnek. A *csecsemőkelengye-akció* során 1500 teljes garnitura csecsemőkelengyét adunk ki budapesti szülőanyák számára.

A hideg idő előtt megismételjük a szénakciót.

Megemlítésre méltó, hogy *magyar bányák tekintélyes mennyiséget ajánlottak fel a célra* és a székesfővárosi gázművek is ötven vagón kokszot juttatnak az akció útján az inségeseknek.

— *Az eddig felsorolt akciók négy millió pengőjébe kerülnek a fővárosnak, s még legalább kettőre van szükség, hogy a segítésben tovább mehessünk.*

— A szokásos és eddig is rendszeresített akciókon kívül ugyanis még nagyon komoly egyéb segítési tervei is vannak a fővárosnak. Mindenekelőtt össze akarjuk pontosan iratni mindazokat, akiken segíteni kell, tehát: a gyermekeket, a munkaképteleneket, az önhibájukon kívül munkanélkülieket.

Egyesíteni akarjuk a kerületi elöljáróságok, az iskolanővéri intézmény, a Magyar Vöröskereszt Egylet, a Szociális Misszió Társulat, az Országos Stefánia Szövetség, a Gyermekvédő Liga, a szakszervezetek és a munkaközvetítő hivatalok idevonatkozó adatgyüjtését.

A pontos szegénykatasztert a kerületi elöljáróságok vezetnék, a segítőakciót összpontosítanánk, illetve a szerepeket pontosan ki akarjuk osztani azért, hogy egyrészt senki ki ne maradjon, aki rászorul, másrészt ne fordulhasson elő az, hogy az élelmesebbek két-három helyen részesülnek segélyezésben, a szemérmesebbek, a tehetetlenebbek pedig sehol.

— Azt akarjuk, hogy minden gyermek kapjon ebédet, aki kér. Az ingyenebédek számát tetemesen fel fogjuk emelni. A *tejakciót* teljesen ingyenessé akarjuk tenni. Elengedjük a heti 80 fillért is, amit eddig fizettek. A gyermekek közt főleg *cipőt, gyapjúharisnyát* és *szvettereket* akarunk nagyobb számban szétosztani. Ha módunkban lesz, kiterjesztjük a ruhaakciót a rászoruló felnőttekre is. A gyermekcipőtalpalási akciót teljes erővel meg akarjuk indítani és az összes szükségletet ki akarjuk elégíteni. Már az első hideg beálltával nagy számban nyitjuk meg a *melegedőszobákat,* megkezdjük bennük az ingyenes leves- és kenyérosztást. Az ingyenkenyér napi adagját 100 grammról 200 grammra emeljük fel, vagy ha lehet, még többre. A tavalyinál nagyobb lesz a szénakció is. *Az idén 500—600 vagón szenet akarunk szétosztani.*

— Külön *ingyenkenyér-akciót* szándékozunk megindítani azok számára, akik az étkeztetési akcióban, vagy a melegedőszoba-akció segítésében nem részesülhetnek. Nagyarányú *burgonyaosztást* tervezünk. Egyik nagyjelentőségű terve a fővárosnak a *lakbéraakció.* Ez abban áll, hogy a főváros kifizeti azok helyett a hátralékos lakbért, akik ennek a kifizetésére önhibájukon kívül képtelenné váltak és így megmenti őket a hajléktalanság veszedelmétől.

Ebben a segítésben olyan többgyermekes szegény családok részesülnek, akik kilakoltatás előtt állanak.

Méltányos esetekben kiváltja a főváros a zálogházakból azon szegény emberek holmiját, akik végső szükségükben téli melegholmijaikat zálogosították el, hogy kenyérhez jussanak.

— Hogy a főváros ezt a nagyarányú segítő munkát eredményesen elvégezhesse,

szükséges, hogy mindenfajta társadalmi inségakciót közös adminisztráció bonyolítson le.

Erre legmegfelelőbb máris fennálló szerv, a főváros inségakciója, ahol már évtizedes gyakorlat alakult ki és megvan a biztosíték arra is, hogy visszaélések nem lesznek és bürokráciától mentesen hathatósan, gyorsan hajtják végre a segítés munkáját. Az akció összpontosításával elérhető lesz az is, hogy *minden rászoruló csak egy helyen kap segélyt.* Főleg pedig azért fontos ez a központosítás, mert rengeteg adminisztrációs költséget lehet megtakarítani általa, ami a sokfelé szétforgácsolt társadalmi és egyéb akcióknál elkerülhetetlen lenne. Miután a főváros szervezete amúgyis működik, *a többi akciók adminisztrációs kiadásait is magára vállalja, s ez a jelentékeny pénz is a szegényeknek marad.*

— A székesfőváros önkormányzatának minden szerve teljes mértékben át van hatva a helyzet komolyságától és attól, hogy alapos, gyors és hathatós segítségre van szükség.

Ezért a főváros kész is elmenni az áldozatkészség legmesszebbmenő határáig, de ugyanezt várja a társadalomtól is.

— A segítés munkájának élén a Kormányzóné Őfőméltósága maga is olyan *odaadó és fáradhatatlanul áldozatos munkával szolgál példaadással az egész magyar társadalomnak, hogy a főváros hathatós beavatkozásával meg lesz a kívánt eredmény.*

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros polgármestere (közjótékonysági és szociálpolitikai ügyosztály) a székesfőváros „Csecsemőkelengye Akció"-ja részére szükséges **(pelenka-vászon, csecsemőing-vászon, pólyahuzatvászon, duplaflanell, nyomott barchent, csecsemő kötött rékli, dupla flanelltakaró, gumírozott pelenka, molinó-pelenkára és karton)** cikkek szállítására nyilvános versenytárgyalást hirdet.

A szállítási és vállalati feltételek értelmében szabályszerűen kiállított 1.60 pengős állami és 1.60 pengős fővárosi okmánybélyeggel ellátott, pecséttel lezárt, sértetlen borítékban elhelyezett, magyar nyelven megszerkesztett ajánlatokat legkésőbb **1930. évi november hó 17-én (hétfőn) d. e. 10 óráig** a székesfőváros polgármesteri IX. (közjótékonysági és szociálpolitikai) ügyosztályában (IV., Központi Városháza, I. pav. I. em. 36. sz.) közvetlenül (vidékieknek esetleg posta útján) kell beadni. A versenytárgyalást ugyanazon a napon tartjuk meg d. e. 11 órakor a Központi Városháza, I. pav. I. em. 25. sz. alatt, ahol az ajánlattevők vagy igazolt megbizottaik jelen lehetnek. Az inségakciók lebonyolítása miatt ez alkalommal csak 15 napi határidőt szabunk meg.

Elkésve érkezett, vagy az előírt kellékeknek meg nem felelő ajánlatokat nem vesznek figyelembe.

Csakis a székesfőváros polgármesteri IX. (közjótékonysági és szociálpolitikai) ügyosztálya által kiadott ajánlat és ajánlati s szállítási feltételek nyomtatványaival lehet pályázni, amelyek Központi Városháza, I. pav. I. em. 36. sz. alatt vehetők át. Az ajánlati cikkek mintapéldányai a „Háziipari Foglalkoztatás" (VIII., Főherceg Sándor ucca 8. sz. fsz. 39. sz.) raktárában hétköznaponként délelőtt 9—1 órák között díjmentesen megtekinthetők.

Az ajánlattevők ajánlataikkal a végérvényes döntésig kötelezettségben maradnak.

A székesfőváros fenntartja magának azt a jogot, hogy az ajánlatok között a megajánlott árakra való tekintet nélkül szabadon választhasson, a szállítást az ajánlattevők között tetszés szerint megoszthassa, vagy az összes ajánlatokat visszautasíthassa.

Budapest, 1930. október hó 27-én.

A székesfőváros polgármestere.

Bérháztelkek

a **Fő ucca, Ganz ucca** és **Királyhegy uccák** között fekvő régi

Ganz-gyári parcellázott

telektömbből, 76 négyszögöltől kezdve kaphatók.

Értekezés dr. Székely Márton ügyvédi irodájában, VII., Erzsébet körút 32, d. u. 4—6 között. Telefon: J. 448—22 Telefon J. 448—22

Beton, makadám, aszfalt felvágásához vegyen **BÉRKOMPRESSORT** Liska Jenő okl. gépészmérnök. kompressor-bérbeadó, VIII, Orczy-út 22. Tel.: J. 335-4?.

Köztisztviselők kedvező fizetési feltételek mellett kaphatnak nyugágyat, függőágyat, sátort és hátizsákot

TELEFON J. 415—07. ALAPITVA 1888-ban

HAUSCHILD ALBERT

Budapest, VII., Károly-körút 15. szám.

Szállító hivatalok részére iratkötőbevonót, par- és padlótörlőruhát.

HAJNAL IMRE

okl. mérnök, építési vállalkozó

BUDAPEST, I., Attila körút 47. szám

Telefon: Automata 328—64.

BERKI DEZSŐ

Festék és lakkereskedő

BUDAPEST, VI., Szív ucca 60.

Telefon: Automata 242—46.

Vignáli Rafaello bronzöntő Budapest

Lakás: VI., Petneházy ucca 75/b. Gyár: VI., Jász ucca 74. szám Telefonszám: Automata 919-12

BULICSEK ÉS TÁRSA

KAZÁN-, TARTÁNY- ÉS VASSZERKEZETI GYÁR

Ujpest, Rózsa u. 14. Tel.: Aut. 952-39

Mindenféle szegecselt, hegesztett lemezmunkák és vasszerkezetek

Széchenyi Gyógyfürdő

a modern orvosi tudomány minden eszközével és a különböző gyógyeljárásokhoz szükséges felszerelésekkel ellátva. A város minden pontjától könnyen megközelíthető.

BUDAPESTI HIRLAP

a legtartalmasabb magyar napilap

Hangja előkelő, hírszolgálata tökéletes

STEINER ÉS SZIMPER

disz-, templom-, szobafestők és mázolók

Budapest, IX., Üllői út 57

TELEFON: József 306—29.

SCHÖNDORFER ISTVÁN

ÉPITŐMESTER

BUDAPEST

VIII., NAGYTEMPLOM U. 21. TEL.: J. 395-53

Vesztébe rohanna a nemzet,

ha félreállítaná azt a férfiút, aki az ország rendjét, fegyelmét és külpolitikai tekintélyét helyreállította

ÉBER ANTAL HATALMAS BESZÉDE AZ EGYSÉGES KÖZSÉGI POLGÁRI PÁRT HÉTFŐESTI VACSORÁJÁN

Az *Egységes Községi Polgári Párt* és a *Polgári Egység Klubja* szokásos hétfőesti vacsorájának, amelyen a párt és a klub tagjai több mint 300-an voltak jelen, különös jelentőséget adott az a nagyszabású felszólalás, amelyet *Éber* Antal a kereskedelmi és iparkamara új elnöke tartott, aki hosszabb idő után újból bevonult, mint aktív résztvevő a párt és a klub életébe.

A vacsorán többek között jelen voltak: *Éber* Antal, *Désy* Géza, *Szabó* Sándor, *Fejér* Ottó orszgy. képviselők, *Bódy* Tivadar, *Gaár* Vilmos, *Glücksthal* Samu felsőházi tagok, *Morvay* Zsigmond ny. főispán, *Vákár* P. Arthur min. tan., *Becsey* Antal, *Dorner* Gyula, *Harrer* Ferenc, *Girardi* Tibor, *Horváth* Károly, *Politzer* Gusztáv, *Wellisch* Andor, *Ledermann* Mór, *Holtzer* Nándor, *Orova* Zsigmond törv. hatósági bizottsági tagok *Márkus* Jenő min. tan., a BSZKRT h. vezérigazgatója, *Krivoss* Árpád dr., *Nagy* Gyula ny. min. tanácsos, *Szombathy* Kálmán, *Gazdy* Jenő postafőigazgató, *Dósa* Ottó, *Lengyel* Endre, *Róna* Sándor, *Faber* Fülöp, *Oszoly* Kálmán, *Petracsek* Lajos, *Bakonyi* Pál, *Bakonyi* János, *Benczur* Waldemár, *Pajor* László és még sokan mások.

Becsey Antal, a párt alelnöke üdvözölte a megjelenteket, különösen *Éber* Antalt, akit sokáig nélkülöztek a párt tagjai sorában. Elmondta, hogy amikor az előző kamarai elnök lemondásával elhatározták, hogy nem választás, hanem közfelkiáltás útján *Éber* Antalt választják meg a Kereskedelmi és Iparkamara elnökévé, neki jutott az ipari osztály részéről az a feladat, hogy — noha akkor még nem voltak egy táborban, — *Éber* Antalt ajánlja az elnöki székbe. A legnagyobb örömmel tett eleget ennek a megtisztelő megbízásnak, mert nemcsak a legnagyobb figyelemmel kísérte állandóan *Éber* Antal elméleti és gyakorlati közgazdasági munkásságát, hanem a tőle elválasztó ellentétek dacára igaz nagyrabecsüléssel és megértéssel viseltetett iránta.

Közgazdasági tevékenységéből és hírlapi cikkeiből úgy látta, hogy Éber Antal minden megnyilatkozásában a polgári egységet hirdette és — ami ezzel egyenlő fontosságú — az optimizmussal párosult egységet.

Zajos éljenzés követte *Becsey* Antal beszédét, majd

Éber Antal

emelkedett szólásra.

— Amikor hosszú idő után ismét abban a szerencsés helyzetben vagyok, hogy újra résztveszek e baráti vacsorán, kijelentem, hogy *politikailag ettől a párttól sohasem tértem el*, aminek bizonyítéka, hogy a Községi Pártból való kilépés után változatlanul tagja maradtam a Polgári Egység Klubjának és tulajdonképpen egy egészen csekély jelentőségű közgazdasági vagy inkább közigazgatási kérdés volt az, amely a Községi Párttól eltávolított. Ha most ide visszatértem, ez azt jelenti, hogy

a közgazdasági megfontolás nem azt eredményezi, hogy a kormányzattal szemben kell állást foglalni, hanem azt, hogy az ország minden közgazdasági érdeke azt kívánja, hogy a Bethlen István kormányzata tovább tartson és fennmaradjon.

Ez annak a magyarázata, hogy saját elhatározásom és kizárólag közgazdasági elgondolás vezetett arra, hogyha csak egy szemernyivel hozzá tudok járulni, hogy *ez a párt érvényesüljön, győzelemre jusson és elérje a kívánatos eredményeket, úgy e párt támogatására kell sietnem.* Ha a kormány közgazdasági politikájában valami hiba volt, úgy volt bátorságom ezt megmondani. De volt bátorságom mindazok az eltérések dacára, amelyek egyik vagy másik közgazdasági intézkedés tekintetében az én elgondolásom és a kormány álláspontja között fennforogtak, kijelenteni, hogy *közgazdasági szempontból egyet tartok kívánatosnak és az ország érdekében levőnek és ez nem az, hogy ez a kormányzat távozzék, hanem az, hogy megmaradjon.* Két szempont vezet e megállapításnál. Az egyik az, hogy nem létezik olyan legyőzött ország Európában, amely nem követett volna el a háború után több közgazdasági hibát, tévedést és mulasztást, mint amennyi nálunk elkövettetett. És amikor ezt észleltem és összehasonlítottam a kormány ténykedéseit nem a tőlünk keletre levő országokéval, — amelyekkel magunkat összehasonlítani kultúrfelsőbbségünknél fogva nem szabad, — hanem összehasonlítjuk Ausztriával és Németországgal, amely országok kultúra tekintetében előttünk járnak, úgy

meg kell állapítani, hogy e közgazdasági kultúrában előttünk járó országokban sokkal több bűn és mulasztás történt közgazdasági tekintetben, mint amennyi nálunk elkövettetett.

kormányunk legszigorúbb bírálata mellett is. A másik szempont az, hogy egy kormányzat nem mozog légüres térben, hanem számolnia kell a társadalom igényeivel és szükségleteivel. Egy nagy angol író, Angel Norman, a pénz történetéről írt munkájában felpanaszolja, hogy az embereknek eszük ágában sincs beleszólni a sebész munkájába, amikor operál, de minden laikus jogosultnak és illetékesnek érzi magát arra, hogy beleszóljon a közgazdasági politikába, holott ennek helyes intézése speciális tudást és elmélyülést kíván a közgazdaság elméleti és gyakorlati terén és ezért époly kevéssé volna szabad a laikusnak hozzászólnia a közgazdaság nagy kérdéseihez, aminthogy nem szólhat hozzá a sebész, a csillagász munkájába. A mi társadalmunk elöljár abban a hibában, hogy mindenki illetékesnek érzi magát arra, hogy beleszóljon a közgazdaság kérdéseibe. Lehetetlen a mai háború utáni viszonyok között, hogy egy kormány függetlenítse magát a teljesen tájékozatlan, gazdaságilag rosszul informált közvéleménytől. Naponta olvassuk a nagy szónoklatokat a takarékosságról, de e szóvirágok nyomban elhervadnak, amikor a takarékosságot a valóságban gyakorolni kell. Mindenkinek van egy „de éppen ezt nem lehet" ellenvetése, minden pártnak, pártárnyalatnak, sőt minden politikusnak van egy kedves területe, amelyen a takarékosságot nem lehet érvényesíteni. *A takarékosság hiánya miatt az ellenzék szidja a kormányt, de még egyetlen ellenzéki párttól sem hallottunk semmi olyat, ami a takarékosság elvét meg is valósítaná.* És ez érthető, mert ha megkísérelnék, nyomban beleütköznének olyan érdekkörökbe, amelyek rögtön megtagadnák tőlük a bizalmat és a szavazatokat is. Teljes közgazdasági meggyőződésből állítom, hogy *amit ez a kormány megvalósított, a stabilitás, amelyet ebbe az országba behozott, a rend, a fegyelem és a tekintélynek az a rezsimje, amelyet megvalósított, olyan nélkülözhetetlen előfeltétele minden közgazdasági javulásnak és haladásnak*, hogy

ezekkel az előnyökkel szemben nem vagyok hajlandó a kormányzatot feláldozni az ellenzék által javasolt kétes kísérletezésekért.

— Ez volt a meggyőződésem hónapokkal ezelőtt és még sokkal inkább táplálom ezt az utolsó hónapokban, amikor látom, hogy vannak országok, amelyek a válság pusztító hatásait nem bírják ki és ezekre olyan politikai tényekkel válaszoltak, *amilyen tények után vágyódnak azok, akik nap-nap után a mi kormányunk pozícióját ostromolják.* Látjuk, hogy Németországban a mienkénél még nagyobb válság következtében a két szélsőség óriási számban jutott be a parlamentbe és ennek következménye volt, hogy belföldiek és külföldiek egymilliárd aranymárkát vontak el az országból, úgyhogy *Németország közgazdasági helyzete ma még sokkal súlyosabb, mint a választások előtt volt.* A délamerikai államokban is a kormányzatot tették felelőssé a terméyek, a kávé árának csökkenéséért és a forradalmak akként akarnak segíteni a közgazdasági bajokon, hogy laikusokat engedtek előtérbe jutni.

— E példákból, e példák követéséből én nem kérek. Szerencsétlen országunk elég bajban van a világkrízis, a vesztett háború és a háború előtti tőkeszegénység miatt és ezért

ragaszkodnunk kell a rend, a fegyelem és a stabilitás uralmához.

Mi akik közgazdasági téren működünk, közgazdasági vállalatokat vezetünk és irányítunk, nagyon jól tudjuk saját gyakorlatunkból, hogy *micsoda botorság valamely vállalat bevált vezetőjét egyik vagy másik hibája miatt félreállítani és azután másokkal kísérletezésekbe fogni.* Ezért igyekszünk a rezsim stabilitását biztosítani és odahatni, hogy a multban elkövetett hibák ne ismétlődjenek meg.

— Ezek a gondolatok érlelték meg bennem azt a közgazdasági meggyőződést, hogy az ország nagy érdekei szempontjából — és annál nagyobbak ezek az érdekek, minél nehezebb a közgazdasági szituáció — a mai helyzetben

öngyilkosságot követne el az ország, ha félre akarná állítani azt az államférfiút, aki országának semmivé vált külpolitikai tekintélyét helyreállította.

Azt a férfiút, aki ebben az országban, ahol 1920-ban kétségbe estünk afölött, vajjon az uccán való nyugodt járás-kelés mégegyszer helyreállítható-e, vajjon békességben le tudjuk-e hajtani fejünket éjszakai nyugodalomra és biztonságban látjuk családunkat, azt, aki csodálatos módon úgy helyre tudta állítani az ország rendjét és fegyelmét, hogy ma megvan a becsületes alap, amelyen a közgazdasági törvények követelésével az ország jobb jövőjén és nyugodt fejlődésén tovább tudunk munkálkodni.

— A választási harc során igen gyakran ki fogom fejteni, hogy

az ország érdekeivel, a közgazdaság érdekeivel homlokegyenest ellentétben áll e kormányzat megdöntése, sőt minden közgazdasági érdek e kormányzat fennmaradását követeli.

Ez a meggyőződés tartott vissza a *Polgári Egység Klubjában* és késztetett arra, hogy visszatérjek ebbe a kedves körbe azzal a meggyőződés diktálta szívbeli óhajtással, vajha a *választási küzdelem e párt győzelmével végződnék, hogy lerakhassuk Magyarország boldogabb, szebb jövőjének és biztos fejlődésének alapjait.*

Hosszantartó, lelkes éljenzés és taps követte *Éber* Antal nagyszabású, meggyőző beszédét és a társasvacsora előkelő közönsége melegen üdvözölte a kamara elnökének értékes fejtegetéseit.

Fővárosi Hírlap
Az Egységes Községi Polgári Párt hivatalos lapja.
*
Előfizetési árak:
fél évre . . . . . 12 pengő,
egész évre . . . . . 24 pengő.

WIHART FERENC
• ÉPITÉSZ ÉPITŐMESTER •
BUDAPEST, VII., COLUMBUS UCCA 33. sz.
TELEFON: JÓZSEF 350-97

HOKKY ISTVÁN
VAS- ÉS GÉPIPARI MŰHELYE
BUDAPEST, III., LAJOS UCCA 123.
Telefon: Aut. 626-27. * Telefon: Aut. 626-27.
GYÁRTMÁNYAI: takaréktűzhelyek gáz és gőz. Főző üstök, tálaló asztalok, edénymosogatók, valamint teljes konyhaberendezések kórházak és intézetek részére elsőrangú kivitelben. — Vaskályhák szén, koksz, fa és fűrészpor tüzelésre.

SCHIFF MIHÁLY
paszományos-mester, Budapest, IV.
Prohászka Ottokár uccа 8. (Félemelet)
EZÜST ÉREMMEL KITÜNTETVE. + TELEFON: AUTOMATA 884-76.
A legszebb kivitelben készítek mindenféle bútorpaszományt, plimó- (paplan) szinórt, horgolt rózsát, csillag gombot és gombáthuzást. Női ruhadíszeket, bojtokat, rojtokat, öveket, a legprecizebb, művészi kivitelben. Csillárszinórokat, továbbá selyem- és gyapjúfonal- adjusztálást és minden e szakmába vágó munkát.

STRAUB U. FESTÉK-ÜZLETE
BUDAPEST, IV. KER., PETŐFI-TÉR I.
(Régi Piarista-épület.)
ALAKULT 1854-BEN TELEFÓN AUT.: 884-26

MORZSÁNYI HERMANN
Központi fütések, vízvezetéki és csatornázási berendezések
Budapest, VIII. kerület Üllői út 42. szám.
Telefon: József 355-83.

SCHÄFFER KÁROLY
OKLEVELES MÉRNÖK
Vasút-, út-, betónépítési vállalkozó, kövező-mester
Budapest, IV., Kecskeméti uecа 13., III. em. 1. Telefón: 844—12

Teherautópótkocsik
Teherautókarosszériák
Autobuszok
Gyártja:
NAY és RÓNA
gép-, szállítóeszköz- és szivattyúgyár rt.
Budapest, X., Kápolna tér 27-29. Tel: J *463—88.

Férfi-, női, autó-, motor-, sport-, gyermek-
bőrkabátok
és szőrmeskabátok
Fővárosi tisztviselőknek engedmény. — Külön mértékosztály.
Kiss Gyula
bőrruházati üzlete
BUDAPEST, IV.,
Kammermayer Károly ucca 1
Telefón: Automata 895—82.

Vállalkozási Hirlap

Hozzájárult a belügyminiszter a budai vízműtelep építéséhez

Joó István miniszteri tanácsost bízta meg az ellenőrzéssel — Nyomban megkezdik a tizennyolcmillió pengős beruházást

A székesfőváros még a tavaszi hónapokban foglalkozott a vízművek nagy beruházási programjával és a közgyűlés ismeretes határozatát a belügyminiszter részben már a nyári szünet előtt jóvá is hagyta. Erre a miniszteri döntésre a polgármester augusztus 28-án újabb felterjesztést intézett a kormányhoz, amelyben azt kérte, hogy *a belügyminiszter változatlanul hagyja jóvá a vízművek beruházási programját és álljon el attól a szándékától is, hogy az építkezést a maga közegeivel fogja ellenőriztetni.* A feliratra 222.206. szám alatt *hétfőn érkezett le a belügyminiszter válasza,* amelyben a főváros felsorolt indokaira engedélyezi is az egész változatlan építési programot,

csupán az ellenőrzés közvetlen foganatosításához ragaszkodik.

A leirat erre vonatkozó része így hangzik:

— Meg vagyok győződve, hogy a minisztérium műszaki közegének e nagyszabású bővítési munkálatba való bevonásával nemcsak a szükséges ellenőrzés kérdése lesz megoldható, hanem

műszaki közegeim szaktudásukkal ezeknek a munkálatoknak a kivitelét is elő fogják segíteni

és ilymódon a székesfőváros műszaki közegeivel összhangban biztosítva lesz a vízműbővítési munkálatoknak nemcsak műszaki, de gazdasági szempontból is a leghelyesebb kivitele.

A miniszter ezután közli, hogy *az ellenőrzés munkájával Joó István dr. miniszteri tanácsost bízta meg.*

A *Fővárosi Hirlap* tudósítója

Borvendég Ferenc

tanácsnokhoz fordult és felvilágosításokat kért aziránt, hogy a végleges miniszteri döntés mennyiben változtatott az eddigi helyzeten s hogy mikor fognak hozzá a nagyarányú munkálatok elvégzéséhez.

— A miniszter kedvező döntése folytán — hangzott a válasz —

a 18 millió pengős beruházási programot most már teljes egészében végrehajthatjuk.

Ebből az összegből készül el *az új budai vízműtelep 89 kútja,* a hozzátartozó műtárgyakkal, nyomócsövekkel, alagutakkal, *a budai gépházzal,* amely építkezések 8,677.000 pengőt tesznek ki. Megépül az óbudai rakparton *az új 800 milliméteres nyomócső,* ennek a költsége 3,762.500 pengő, az újlaki gépház és a krisztinavárosi telep közötti ugyancsak 800 mm-es nyomócső 1,540.000 pengővel, végül a káposztásmegyeri átemelőtelepnél szükséges *tartalékalagutak,* melyek közül az egyik 1,869.000 pengő költséggel készül, a másik 2,150.000 pengőbe kerül. — Ennek a beruházási programnak a keretében szereljük fel

a mangán tartalmú és zavaros vizet szolgáltató kútcsoport tisztítóberendezését a megyeri telepen,

egyelőre próbaképpen csak az első egységet, amely napi 1440 köbméter vizet szűr át. Ez 1,500.000 pengőbe kerül, s ha beválik, akkor folytatjuk a további szűrőgépek felszerelését.

— Az első miniszteri leirat és a mostani között az a különbség, hogy a miniszter eddig csak a megyeri telep bővítéséhez szükséges építkezéseket és a tervezett óbudai vízmű kútfúrásait engedélyezte, míg most megengedte *az egyéb bővítési munkák és az óbudai vízmű gépházának és egyéb üzemi épületeinek létesítését is.*

— A tartalékalagutak talajvizsgáló próbafúrásai már megindultak, *a versenytárgyalás ki van hirdetve s erre november 29-ig fogják az ajánlatokat benyujtani.*

A többi munkára is rövidesen kihirdetjük a versenytárgyalásokat, mert az a törekvés, hogy mindazt a munkát, amit a télen is lehet végezni, nyomban elkezdjük.

Az egyéb munkálatokat pedig a tavasszal kezdjük el. A szentendrei sziget nyugati részén kijelölt területen az engedélyezett 89 kutat a vízművek házilag fogják elkészíteni, miután az erre vonatkozó kipróbált műszaki apparátus a fővárosnak már régebbről rendelkezésére áll.

Versenytárgyalási megbizások

A mult héten tartott nyilvános és szűkkörű versenytárgyalások alapján a különböző közmunkákat és közszállításokat a következő cégek kapták:

Teherfelvonókészítést az Élelmiszernagyvásár telepnél: Hazai Felvonóvállalat, Barta és Waspi 14.240 P.

Csatornázási munkát u. ott: Bíró László 84.782, Gábler I. 59.471 P.

Biztonsági berendezési munkát a sertésvágóhídi szivattyútelepen: Köhler és Medvey 6770 P.

Szivattyúszállítást a marhavágóhídon: Teudloff-Dietrich r. t. 1405 P.

Kőművesmunkát a kőbányaiúti kislakásoknál: Horváth József 14.549; a palotaiúti kislakásoknál: Vámos Imre 5140 P.

Mázolómunkát a Simor uccai bérháznál: Toldy Béla 1522 P.

Villanyszerelési munkát az Új Szent János-kórháznál: Hungler István 14.754; a Keresepsi temetőnél: Marx Ferenc 12.368 P.

Világítótestek szállítását a Szabó József uccai autobuszgarázsnál: Magyar Fém- és Lámpaárugyár 2870 P.

Lapburkolómunkát az Aquincumi Múzeumnál: Nagy István 3877 P.

Építési összmunkát a fehérsastéri és krisztinatéri iskoláknál: Wellner László 9500; a Nánássy úti vámőrségi épületnél: Láng Adolf 2800 pengő vállalati áron.

Beérkezett ajánlatok

A mult héten tartott versenytárgyalásokon a különböző közmunkákra és közszállításokra a következő cégek pályáztak:

Kőműves tatarozási munkára az üllői úti József fiúárvaháznál: Sajgó Alfréd 8490, Schramek István 9469, Csernek Pál 9790, Hengl Andor 10.081, Szabó Mihály 10.359, ifj. Ertl József 11.004 pengővel.

Világítási munkára a Hungária téri pinceépítkezésnél: Holitscher Zsigmond és tsa 6213, Hatschek, Guttmann és tsa 6311, Erőátviteli 6573, Bene Benedek 7559 pengővel.

Útburkolati munkára a csaplásuccai köztisztasági garázsnál: ifj. Helfenstein Károly 5806, Reinisch és Wohl 5897, Kemény Sándor 6401, Schäffer Antal 6453, Halmos István 7027, Obendorfer J. és Fia 8005 P-vel.

Csatornatisztítási munkára a vásárcsarnokoknál: Gutwillig E. 3665, Friedmann Ignác 3710, Strasser Marcel 3780, Unrein Károly 3805 pengővel.

Ácsmunkára a ferencvárosi kikötő munkáslakóépületénél: Horváth József 4352, Aschenbrenner János 4412, Fridrich Jakab 4644 pengővel.

Kátrányozási munkára a Laktanya uccánál: dr. Helvey Tivadar 11.968, Hajnal Imre 11.900, Biehn János 12.240, Ámon Antal és fia 12.240, Spányi Ernő 12.850, Halmos István 14.960 P-vel.

Szobafestő- és mázolómunkára az Új Szent János-kórháznál: Schuller János 7060, Leisen Adolf 7326, Fischer és Hartmann 7594, Benedek János 7654, Zuzán Béla 8682, Jóföldy Tibor 9339, Burs Miklós 9533, Fock Géza 12.669 pengővel.

Villanyszerelési munkára a Simor uccai bérháznál: Hanvai Viktor 2009, Molnár István 3079, Klein és Bíró 3485, Jink István 3709, Schuster Lajos 3811 P-vel.

Antennaoszlop szerelési munkáira a Miklós téri iskolánál: Kuchánszky Ede 2973, Tatai Vilmos 3189, Dénes Béla 3513 pengővel.

Udvarrendezési munkára az Üllői út—Zágrábi uccai fővárosi kislakásos bérházcsoportnál: Urbach és Tafler 23.469, Schweiger Rezső 24.195, Hajnal Imre 24.446, Kulás János 24.835, Heverdle István 25.603, Hazai Útépítő Vállalat 25.910, Szatmáry Ferenc 27.747, Gravieser Albin 27.847, Hollós Ferenc 27.943, Ámon Antal és fia 27.956, Obendorfer József és fia 28.342, Kövező és Útépítő r. t. 28.382, Benedikt Marcel 28.602, Szarvas és Waldmann 28.687, Magyar Kerámiai Gyár 29.938, Halmos István 30.440, Hlatky József 37.630, Kőszénbánya és Téglagyár Társulat 55 ezer 238 P-vel.

Vízvezeték és csatornázási munkára a Maglódi úti el. iskolánál: Molnár András 2080, Fried Zsigmond 2098, Lammel Ferenc 2318 P-vel.

Ácsmunkára a Régi Szent János-kórháznál: Kozma Pál 2585, Sághy Gyula 2961, Horváth József 3361, Helmrich János 3538, Bucsanyecz József 5376 P-vel.

Föld-, kőműves-, ács-, mázoló-, üveges- és egyéb munkára a Vízművek igazgatósága Istenhegyi úti, Józsefhegyi u., Sashegyi úti medencénél építendő őrháznál: Méhn Károly és Hofbauer Gyula 19.359, 20.455, 20.564, Satler Mihály 17.199, König, Román és Stein 16.364, 16.995, 16.956, Báthory és Klenovits 19.552, 20.939, Szakál Lukács 17.865, Zoltán Lothár 18.145, Miltner Mihály 17.054, Heverdle István 17.565, 19.332, Hegyi Sándor 18.839, Juhász István 19.964, 18.740, Antos Rezső 18.730, Vajdulák József 17.963, Bíró László 18.304, 20.718, 20.183, Szerenchy Géza 18.726, Molnár István 17.975, Mihályi Lajos 18.816, 21.385, 21.718, Prokisch János 18.939, 20 ezer 931, Robeli Aladár 13.642, Hellebrand János 14 ezer 870, 17.354, Pintér József 14.822, Prinner Ede 17 ezer 995, 20.144, Gavora Zsigmond 18.537, 19.505, 19 ezer 677, Hász Károly 16.023, 19.292, vitéz Gorondi István 17.787, 19.023, 19.054, Gyürky Gyula 14.999, Hlava Kálmán 16.195, Rédner Jenő 17.364, 18.372, 18.615, Márkus Lajos 23.500, Wagner Géza 15.644, 17.872, 16.685, Auguszt József 14.887, 18.210, 18.053, Almássy és Némethy 13.262 P-vel.

Fürdőberendezési munkára a Kozma uccai munkáslaktanyánál: Sztojka Béla 2580, ofj. Fort Oszkár 2695, Schuller József 2772, Komor László 3260, Steinberger Mór 3748, Fliegl Béla 4428 P-vel.

200.000 kg nyírfavessző szállítására: Ostváth János 9 fillér per kg, Dénes Péter 10, Péter Friedrich 10, özv. Krausz Antalné 10.5, gróf Károlyi Imre Erdőhivatal 9.5, Grosszman Ferenc 9¾, Szekrényessy László 10¾ fillér egyégárral.

Kábelek szállítására a ferencvárosi kikötő részére: Magyar Siemens Schuckert Művek 26.114, Felten és Guilleaume 26.114 P-vel.

Versenytárgyalási hirdetmény

A székesfőváros polgármestere nyilvános versenytárgyalást hirdet a X. ker., maglódiúti elemi iskola emeletráépítésével kapcsolatos **bútorberendezési munkákra.**

A vonatkozó költségvetési kiírás nyomtatványai ivenként 0.50 pengőért kaphatók 1930. évi október hó 31-től kezdve naponta délelőtt 11—1 órák között a polgármesteri II. (középítési) ügyosztály IV., Központi városháza, III. emelet 342. sz. szobájában.

A rajzok, tervek és minták megtekinthetők és a szükséges felvilágosítás megszerezhető Benedicty Sándor okl. építész (II., Pasaréti út 6/e) tervező műépítésznél vagy az előadónál, Hoepfner Pál mérnöknél a Központi városháza, III. em. 314. ajtó alatti hivatalos helyiségben.

Az ajánlatok **1930. évi november hó 18-án (kedden) délelőtt fél 11 óráig** a polgármesteri II. (középítési) ügyosztály III. em. 350. sz. szobájában adandók be. Az ajánlatok ugyanazon napon, ugyanazon ügyosztály üléstermében (III. em. 354. szám) 10 órakor fognak nyilvánosan felbontatni.

Budapest, 1930. évi október hó 27-én.

A székesfőváros polgármestere.

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros polgármestere nyilvános versenytárgyalást hirdet a X. ker., maglódiúti elemi iskola emeletráépítésével kapcsolatos **bontási, föld, kőműves, elhelyező, vasbetón és tetőemelési munkákra.**

A vonatkozó költségvetési kiírás nyomtatványai ivenként 0·50 pengőért kaphatók 1930. évi október hó 31-től kezdve naponta d. e. 11—1 órák között a polgármesteri II. (középítési) ügyosztály IV., Központi városháza, III. em. 342. sz. szobájában.

A rajzok, tervek és minták megtekinthetők és a szükséges felvilágosítás megszerezhető Benedicty Sándor okl. építész (II., Pasaréti út 6/e) tervező műépítésznél vagy az előadónál, Hoepfner Pál mérnöknél a Központi városháza, III. em. 314. ajtó alatti hivatalos helyiségben.

Az ajánlatok **1930. évi november hó 18-án (kedden) délelőtt fél 11 óráig** a polgármesteri II. (középítési) ügyosztály III. em. 350. sz. szobájában adandók be. Az ajánlatok ugyanazon napon, ugyanazon ügyosztály üléstermében (III. em. 354. szám) 10 órakor fognak nyilvánosan felbontatni.

Budapest, 1930. évi október hó 28-án.

A székesfőváros polgármestere.

TOST és MOLNÁR
kereskedelmi és tájkertészet
TELEFÓN: ZUGLÓ 66—36
BUDAPEST, VII.,
Erzsébet királyné út 39
TÁJKERTÉSZET
TERVEZÉS ÉS KIVITEL
FAISKOLAI CIKKEK
gyümölcs- és díszfák, gyümölcs- és díszcserjék, szőlőojtványok, rózsák, évelők és minden más a kertészethez tartozó anyagok.
ELSŐRENDŰ MINŐSÉGBEN!

Ifj. Helfenstein Károly
Budapest, V, Hungária körút 71
TELEFÓN: Automata 913—64. szám
KÖVEZŐ-MESTER, ÚTÉPÍTŐ-VÁLLALKOZÓ

THOLT ISTVÁN OKL. MÉRNÖK — Tervez és készít: központi gőz-, víz- és etagefűtést, vízvezetéket, csatornázást és szennyvízderítő telepeket
Budapest, II., Donáti u. 26. Telefón: Aut. 516-75

WIEDERMANN ÁGOSTON
ÉPÍTÉSI VÁLLALATA
BUDAPEST, III., SAN MARCO UCCA 5.
TELEFÓN: 628—38.

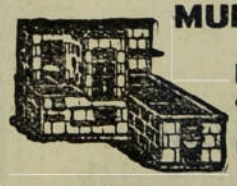

MUNKÁCSY GYULA
Cégtulajdonos:
Munkácsy Ernő
épület- és műlakatosmester, takarékkályhák és kályhakészítő
Budapest, VIII., Rózsa ucca 39.
Telefón: J. 312—80

LANG ÁRPÁD szobafestő és mázoló
BUDAPEST, VI. KER., KASSAI ÚT 81. SZÁM. (SAJÁT HÁZ)
MŰHELY: VIII. KER., MÁRIA TERÉZIA TÉR 7. SZÁM

SÁMUEL GYÖRGY
épület,- díszmű-bádogos és egészségügyi berendező
BUDAPEST, VI, ARADI U. 45. TELEFON: AUT. 223-62.

HLAVAY KÁLMÁN
TERVEZŐ ÉS ÉPÍTŐMESTER
BUDAPEST, VI., KASSAI ÚT 68. SZÁM

Telekértékemelkedési adó bevezetésével és az üzemi kiadások csökkentésével kívánja Glücksthal Samu stabilizálni a költségvetés egyensúlyát

A törvényhatósági tanács költségvetési tárgyalásainak legutóbbi ülésén közfeltűnést keltett és általános helyesléssel találkozott az a nagyszabású pénzügyi fejtegetés, amelyet *Glücksthal* Samu felsőházi tag, az *Egységes Községi Polgári Párt* társelnöke a főváros gazdálkodásáról, adó és gazdasági politikájáról kifejtett, s amelyben egyúttal pontosan megjelölte azokat a módozatokat, *amelyekkel adóemelés nélkül* biztosítható a székesfővárosi háztartás egyensúlyának további stabilitása.

A *Fővárosi Hirlap* tudósítója a tanácsülés után felkereste

Glücksthal Samu dr.,

törvényhatósági bizottsági tagot, aki a főváros pénzügyi életét olyan közelről érintő nagyjelentőségű kérdésről a következőket mondotta:

— Az 1931. évi költségvetés összeállításáért elismerés illeti meg *Sipőcz* Jenő polgármestert és *Lamotte* Károly pénzügyi tanácsnokot, hogy a szerfelett súlyos gazdasági viszonyok ellenére is egyensúlyban tudták tartani a főváros büdséjét, akkor, amikor

alig van európai nagyváros, amely pénzügyi nehézségekkel ne küzdene.

Budapest pénzügyi helyzetének stabilitása minden bizonnyal kedvező hatással lesz kölcsöntárgyalásaink alkalmával a nemzetközi pénzpiacra. *A költségvetés mérceinek 4 és fél százalékos csökkentése olyan körültekintéssel történt, hogy alig érezteti hatását és a főváros adminisztratív, kulturális és egyéb szükségleteinek továbbra is rendben fog megfelelni.*

— Utalnom kellett azonban arra, hogy a folyton fokozódó gazdasági leromlás folytán *nem tudok olyan optimista lenni*, mint a pénzügyi adminisztráció és nem merem várni azokat az eredményeket közszolgáltatási bevételekben, amelyeket a költségvetés feltüntet. Feljogosítanak engem erre a feltevésre a pénzügyminiszter és a székesfővárosi adóhivatali igazgató jelentései, amelyek

az adóbevételek állandó csökkenéséről

számolnak be. A fővárosi adóhivatali igazgató szeptembervégi jelentéséből kiviláglik, hogyha az év végéig nem romlik tovább a helyzet, akkor is

8,000.000 pengővel kevesebb bevétel mutatkozik, egyedül csak a közszolgáltatásoknál.

Ez a visszaesés kiterjed valamennyi adónemre, csak a kereseti adóra nem, amelyet pedig a kereskedők, iparosok és a szabadfoglalkozásúak fizetnek, vagyis azok, akik e nehéz idők járását legjobban megérzik. Ezek körülbelül egymillió pengővel fizettek több adót, ami azonban csak annak tulajdonítható, hogy *a tavalyi 45.000 foglalással szemben az idén, ezideig 57.000 foglalást végeztek a végrehajtók.*

— A baj oka kétségtelenül a fogyasztás és forgalom általános csökkenése. *Ha a forgalmi adó bevételt vesszük alapul, úgy Budapesten október elejéig a forgalmi adó köteles üzletek bevétele 200 millióval csökkent.* Ha figyelembe visszük, hogy ez a csökkenési tendencia már évek óta tart, megértjük minden további vizsgálódás nélkül a válság igazi okát. Sajnos még mindig attól kell tartani, hogy ez a válság fokozódik, hogy a forgalom csökkenésének számadatai tovább nőnek. Ugylátszik ezzel a várható csökkenéssel számol a *BSZKRT* is, amikor bevétele csökkenését az idei 5%-al szemben 8%-ra teszi.

— Ezek ellen az aggasztó tünetek ellen tenni kell valamit.

Elérkezettnek látom az időt, hogy minden pártpolitikai ellentéteket félretéve, együttesen keressük meg a segítés, az orvoslás módját.

— Adót emelni természetesen nem szabad, sőt az adókat csökkenteni kell. Az egyensúlyt mégis fenn kell tartani. *Az egyensúlyt tehát csak úgy menthetjük meg, ha alapos megfontolással és a viszonyok mérlegelésével a kiadásokat radikálisan leszállítjuk.* Sikert csak az üzemeknél lehet elérni, mert az üzemek túlságosan nagy költségekkel dolgoznak. Az üzemek igazgatási költségei 23 milliót tesznek ki. Ezt mindenképp le kell szállítani az üzemek racionalizálásával, hogy a nagy *monopolisztikus vállalatok meghozzák azt a nyereséget, melyet helyzetüknél fogva meghozhatnak.* Persze mindez csak a nagy és monopolisztikus üzemekre áll, *a kisebb üzemeket el kell törölni.*

Ha pedig újabb adóforrásokat keresünk, úgy azokat kizárólag csak a telekértékemelkedési adóban és a bettermentben találhatjuk meg.

Ez két adónem, amely ideális adóalapot érint, amikor adó alá vonja azt a nyereséget, amelyre a tuljdonos az állam és a város akcióinak kihatása révén tesz szert.

— Ennek a két adónemnek bevételeit kizárólag arra kellene felhasználni, hogy enyhítsük azokat a terheket, amelyeket a polgárság oly nehezen tud elviselni és amelyeket antiszociálisaknak nevezünk.

Riadalom a baloldali fronton a választási terminus közelsége miatt

Már nem lehet tovább azzal korteskedni, hogy elhalasztják a választást, mert a jobboldal fél az urnák elé menni

A baloldali ellenzéki pártok nap-nap után a legkülönbözőbb híreszteléseket röpítik nyilvánosságra a választások időpontjáról. Nemrégiben még *a választások elhalasztása* miatt támadták a kormányt és ennek kapcsán nem kisebb váddal illették a polgári középpártot, minthogy fél a választások eshetőségeitől és olyan irányban fejt ki tevékenységet, hogy a községi választásokat a jövő év nyarára halasszák el. Ebből a vádaskodásból már akkor arra a jogos feltevésre lehetett következtetni, hogy

a választások elhalasztásának ilyen beállításban való hangoztatása csak jámbor óhajtás éppen a baloldal részéről,

ahol valóban minden ok fennáll az olyannyira féltett mandátumoknak további konzerválására. Amikor a jobboldali pártok is megkezdték a választási előkészületeiket, kiütött a riadalom: *valóban lesz választás.* A baloldali pártok és párttöredékek ideges nyugtalansága azóta még inkább fokozódott és rémlátásuk most azt fedezte föl, hogy *a választások időpontját meglepetésszerűleg korai időpontra fogják az illetékes tényezők meghatározni.* Ez a legújabb híresztelés változatlanul tartja magát s

a „beavatottak" azt is tudni vélik, hogy december 4. és 5-én már az urnák elé is járul a főváros népe.

Az ítélethozatalnak közelgő dátuma további fantazmagóriákat is kitermelt: most már azt is híresztelik, hogy a szavazójegyek szétosztása a jobboldali pártoknak fog kedvező előnyt nyujtani és általában sok hátránnyal kell számolni mindazoknak a pártoknak, amelyek kellő informáltság nélkül, még egyéb meglepetéseknek is ki vannak téve.

Az ijedt ellenzéki kapkodás tehát a gyanusításoktól sem riad vissza,

csakhogy már jóelőre szépítse azt az elkerülhetetlen kudarcot, ami *a választási eredményekben részükre meg fog nyilvánulni.* Ma, amikor már nem lehet arról beszélni sem, hogy a választások elhalasztassanak,

urrá lett a pánik különösen a baloldali polgári pártok labirintusaiban,

ami élesen bizonyítja, hogy *a választások elhalasztása csakis és kizárólag számukra lett volna kívánatos.*

Bármennyire sajnáljuk is ezeket az aggodalmaskodó kisebb pártokat, újból le kell szegezni azt a *hivatalos álláspontot*, hogy a választások lefolytatása *az eredetileg tervezett program szerint fog lefolyni.* Erre nézve

illetékes helyen

a következőket mondották a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Az 1930. évi XVIII. törvénycikk kimondja, hogy a törvényhatóság újjáalakítását *ez évben* el kell végezni. Ilyen körülmények között

a fővárosi községi választásokat még ebben az évben megtartjuk,

mint ahogy azt a törvény értelmében meg is kell tartani. A közigazgatási bíróság most már gyors egymásutánban határoz a hozzája felterjesztett panaszok dolgában, s akkor a névjegyzékek kiigazítása néhány nap alatt befejezést nyer. Ha a névjegyzék így véglegessé válik, az igazoló választmány szétküldi a szavazójegyeket, amelyeket *minden budapesti választópolgár huszonnégy órán belül egyszerre kézhez kap.*

A választások határidejének kitűzése csak részletkérdés,

amiről *Scitovszky* Béla belügyminiszter akkor határoz, ha jelentést kap a *névjegyzék jogérvényes és végleges állapotáról.*

A legmértékadóbb helyről jött információhoz nines sok hozzátennivaló: bármennyi reménység is szétfoszlik a választási eredmények rideg számadatai miatt, *Budapesten új törvényhatósági bizottság fogja intézni a város autonóm irányítását.*

Zwillinger Gyula
ÉPÍTÉSZ
VII., CSENGERY U. 30
TELEFÓN: JÓZSEF 433—69.

Műkő- és burkolómunkák, betoncsövek
Budapest, V, Vigszinház ucca 5. Tel.: 298-37 **ANDREA** Cementárugyár és Építőipari R.T.

BÁRÁNY JÁNOS
BUDAPEST, IX., GRÓF HALLER UCCA 18.
CIPÉSZ MESTER
Arany és ezüst éremmel kitüntetve.

TÖRÖK ÉS JUHÁSZ
FESTŐIPARI VÁLLALAT
BUDAPEST, VI. Podmaniczky-u 44
Elvállalunk mindennemű szobafestő, épület-, butormázoló és lényező munkát
Telefón: A. 907-03.

DONÁTH JÓZSEF
TELEFÓN: 920-00, 901-24
gépgyár és vasöntőde, faipari és bőripari gépek gyára, nyomóidomok, csatornázási vasszerelvények
UJPEST, VÁCI ÚT 27 és BAROSS UCCA 6-8

MESSINGER REZSO
ÉPÍTŐMESTER
Budapest, VII., Cizella út 49
TELEFÓN: Zugló 66-84

Zománctáblák, réztáblák
zománcjelvények
Dr. Bossányi László
Budapest, I., Naphegy ucca 13 • Telefónszám: Automata 536-10

BITUMEN ÚTÉPÍTŐ R.T.
Budapest, IX, Ferencz körút 46.

TRES R.T.
BUDAPEST
MAGYAR GYÁRTMÁNYAI
AZ EGÉSZ VILÁGON EL VANNAK TERJEDVE.

ÚJ ÉPÍTKEZÉSNÉL, TATAROZÁSNÁL NÉLKÜLÖZHETETLEN A
»PICKLIN« falsarokvédő és hermetikus elzárás
PICK EMIL
BUDAPEST VI, PODMANICZKY UCCA 63. TELEFON: A. 120-55

FISCHER ÉS HARTMANN
mázolómesterek
Budapest IV, Képíró ucca 3. sz. TELEFON: A. 847-73
Fióküzlet: IX. ker., Tompa ucca 30. szám

VIZVEZETÉK, CSATORNÁZÁS, központi fűtés, bádogos munkát legszolidabb kivitelben az 1885-ben alakult
ROZSNYAI IZIDOR cégtől,
(Eddig VII., Amazon ucca 16. szám.)
VII., Thökölyút 75. Telefón: J. 326-69

BIER ÉS WERSCHETZ
okl. mérnök és építőmesterek, építési vállalkozók
Budapest, IX., Vágóhíd ucca 11. sz.
TELEFÓN: JÓZSEF 363—78, 259—50.

Gazdasági Értesítő

Páratlanul izgalmas bünügy központjában a Filtex r. t.

Kutyaszorítóba került Jossua Richárd, a széfard-lovag

Idegizgató filmregényeket eltörpít az a közgazdasági kalandordráma, amely a jólismert *Filtex rt.* körül zajlik viharos erővel. Az előzmények ismeretesek: *Weissberger* Ferenc, a kiváló textil-szakember évekkel ezelőtt megalapította az óbudai nagy textilüzemet és amikor a gyár a fellendülés útjára lépett, *szemet vetett rá a Bécsben élő spanyol széfard-lovag, Jossua Richárd és betársult a Weissberger-féle vállalatba.* A szerződést úgy kötötték meg, hogy *Weissberger* vezérigazgatói állást vállalt a saját maga alapította gyárban. A Weissberger-féle vállalatból részvénytársaságot alapítottak, azt *Filtex rt.* címen bejegyezték, a vételárat pedig dollárban lett volna köteles a spanyol jövevény megfizetni. Amikor az esedékesség ideje bekövetkezett, váratlan események torlódtak gyors egymásutánban. *Weissberger* Ferencet *Jossuáék* feljelentették a rendőrségen, őt a legfantasztikusabb visszaélésekkel vádolták, pontosan akkor, amikor *Weissberger* nyári szabadságra *külföldre utazott.*

Weissberger Ferenc külföldön tudta meg az ellene emelt súlyos vádakat és gyorsan Budapest felé vette útját. Atutaztában

Bécsben felkereste a vállalat ottani ügyvédjét, aki azonnal értesítette a rendőrséget és Weissberger a feljelentés következtében, mint körözött egyén, a bécsi államügyészség fogházába került.

Megindult a kiadatási eljárás, *Weissbergert* kiszolgáltatták a magyar hatóságoknak és a vezérigazgató itthon Budapesten elszánt szívóssággal dolgozott, hogy ártatlanságát az egész vonalon igazolja. Fellépésének meg is volt az az eredménye, hogy *a vádat ellene megszüntették* és csupán hivatalból folytatták le a további eljárást a feljelentésben foglalt hivatalból üldözendő vádak megállapítása végett. Időközben a *Weissberger* ellen emelt vádak összeomoltak, rehabilitációja is megtörtént és ezután eleget tett egy nagy textilvállalat meghívásának, ahol ipari tanácsadónak szerződtették az európaihírű szakembert.

Weissberger ártatlanságának nyilvánosságra hozatala után szenzációs adatok birtokába jutott. *A Filtex-gyár alkalmazottai: tisztviselők és munkások őszintén feltárták, hogy miképpen készült ellene a vádak sorozata.*

Weissberger tudomásul vette a feltétlenül hiteles közléseket és Kullmann Sándor dr. ügyvéd, volt ügyészségi alelnök és Radó Sándor dr. ügyvéd útján feljelentést tett a királyi ügyészségen Jossua Richárd, a Filtex vezérigazgatója, Schrekker Rudolf, valamint Müller Ferenc gyári altiszt, továbbá ismeretlen tettesek ellen: hamis vád, hamis tanuzás és hamis tanuzásra való rábírás büntette miatt.

Az ügyészségen ezt a vádat annyira súlyosnak találták, hogy rögtön elrendelték a vizsgálatot és megkeresték a főkapitányság bűnügyi osztályát, ahol dr. *Dorning* Henrik főkapitányhelyettes vezetésével vitéz *Szondy* Lajos rendőrkapitány folytatta le a nyomozást. A rendőrség munkája több detektív igénybevételével két hónapon át tartott és 40 tanu kihallgatása után most szenzációs eredménnyel végződött. Akták, üzleti könyvek, bizonyítékok igazolják, hogy

amikor Weissbergernek a dollár vételárat meg kellett volna kapnia, Jossuáék minden eszközt felhasználtak, hogy Weissbergert az útból eltegyék.

Először magánnyomozás útján akartak ellene kompromittáló adatokat gyüjteni, de *ez nem sikerült.* A véletlen azonban a segítségükre jött. Közvetlenül *Weissberger* szabadsága előtt a vállalat *Müller* Ferenc nevű altisztje 500 pengőt sikkasztott. Weissberger intézkedett a rendőri feljelentés sürgős megtétele iránt, ezt azonban nem hajtották végre. A most befejezett rendőri kihallgatás megállapította, hogy

Müller Ferenc altisztet kihivatták Jossua Thököly úti villájába és aláirattak vele egy jegyzőkönyvet, amely szerint az 500 pengőt Weissberger utasítására vette fel és ezt neki átadta.

Ezenfelül azt is jegyzőkönyvbe vétették, hogy *több alkalommal vett fel pénzt körülbelül 10.000 pengő értékben, amelyet minden alkalommal Weissberger szobájába vitt fel és ott négyszemközt átszolgáltatta.* Weissberger közben szabadságra ment és akkor a gyárban *Jossuáék* nagy műfelháborodás közepett terjesztették azt a hírt, hogy *Weissberger visszaéléseket követett el és ezért külföldre szökött.*

Müller mostani kihallgatása során beismerte, hogy preparálták erre a vallomásra, elszédítették minden ígérettel és főleg azzal, hogy mentesül a sikkasztás következményei alól. Kiderült, hogy *Müllert* valóban *Jossuáék* helyezték el állásba, egy a *Filtex-el* szoros üzleti viszonyban álló másik gyárban. *Schrekker* Rudolf beismerte, hogy Müller új alkalmaztatását ő készítette el, sőt részére 150 pengő előleget is kieszközölt.

A rendőrség nyomozása tehát megállapította, hogy Weissbergert koholt vádakkal akarták elütni a neki jogosan járó vételártól.

A nagyszabású bűnügy most az ügyészséget is foglalkoztatja, amelynek során *rövidesen meglepő fordulat várható ebben a páratlanul izgalmas bünügyben.*

Magyar Ammonia-gyár Részvénytársaság. A *Pesti Magyar Kereskedelmi Bank* helyiségében a napokban alakult meg fenti részvénytársaság *4,000.000 pengő alaptőkével.* Az alapításban a *Pesti Magyar Kereskedelmi Bank, a Salgótarjáni Kőszénbánya Részvénytársulat, a Magyar Leszámitoló és Pénzváltó Bank és a Wiener Bankverein* magyarországi fióktelepe vesznek részt. Az új vállalat a veszprémmegyei *Pétfürdőn* magyar lignitszén felhasználásával ammonia gyárat létesít, mely a péti műtrágyagyár részére fogja a nyersanyagot szállítani. A gyár ezzel kapcsolatban eddig Magyarországon nem gyártott új vegyi cikkek előállítására is be fog rendezkedni. Az új gyár építése a jövő év tavaszán fog megindulni.

A Rimamurányi közgyűlése. A *Rimamurány Salgótarjáni Vasmű Rt.* a napokban tartotta dr. *Biró* Pál elnöklésével rendes évi közgyűlését. Az 1929/30. év zárszámadásai és az ezzel összefüggő összes javaslatok elfogadást nyertek. A részvényenkénti *5 pengő osztalék november 3-tól* kerül kifizetésre. Az igazgatóságba új tagul *Heinsheimer* Alfréd, a felügyelőbizottságba báró *Bornemissza* Lipót választatott meg.

Az Union Nasic mult hó 28-án tartotta Genfben az 1929—30. üzletévre vonatkozó rendes évi közgyűlését. A közgyűlés változatlanul elfogadta az igazgatóság által előterjesztett évi jelentést és az *osztalékot nyolc és fél svájci frankban állapította meg,* ami 3 százalékos svájci szelvényadó levonásával folyó évi november 1-től kezdve a Hazai Bank Rt.-nál Budapesten és a Banque de Paris et des Pays-Bas fiókjánál Genfben kerül kifizetésre.

Szórakozás

A Komédia Orfeum szenzációs novemberi műsorának bemutatója Mindenszentek napján, zsúfolt nézőtér előtt a legnagyobb siker jegyében zajlott le. Mindvégig mulatságos és kacagtató előadást két hosszabb bohózat egészíti ki. Főszereplők: *Tábori, Faludi, Békeffy, Szalay* és *Felhő* Rózsi. Három magánszámmal szerepel *Solti* Hermin: Solti-kupléival. A brilliáns műsornak egyik kiemelkedő része *Somogyi* Kálmán egyfelvonásos operettje: „Mese a fürdőkádról", amely mindvégig hangulatos és kedves játék. Főszereplők: *Nagy* Anci, *Bátori* Joli, *Szalay* és *Buday* tökéletes alakításukkal nagy sikereket aratnak minden este. Ezenkívül még nagyon jó artistaszámok egészítik ki az esti műsort.

Németh Mária *egyetlen budapesti fellépése a Városi Szinházban csütörtökön, november 6-án a Szöktetés a szerályból díszelőadásán. Márkus* Dezső 40 éves művészi jubileuma alkalmából kerül színre először a *Városi Szinházban* Mozart örökbecsű műve, *Szöktetés a szerályból.* Constanza hatalmas szerepét *Németh* Mária, a wieni Staatsoper világhírű magyar énekesnője énekli, míg Blonde szerepében *Márkus Szoyer* Ilyke mutatkozik be. Belmonte szerepét a színház kiváló tenoristája, *Szedő* Miklós énekli, míg Osmin szerepében *Vermes* Jenő, Pedrillo szerepében *Kövess* Andor, Selim prózai szerepében pedig *Kertész* Gábor járulnak hozzá az est fényének emeléséhez. Rendező: *Keleti* Márton. Jegyek a Városi Szinház pénztáránál és az összes jegyirodákban. Helyárak: 1 pengőtől 10 pengőig.

ÉPÍTŐIPAR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
Budapest, VIII., Baross ucca 15. Telefón: József 411-49
Aszfaltgyár és anyagtelep: Budapest, IX., Gubacsi út 37.

Szűcs Béla mérnök, műszaki és vállalati irodája
Budapest, VIII., József körút 69 Telefónszám: József 373—67
Tervez, berendez, átalakít: központi gőz-, melegvíz- és légfűtéseket, vízvezetékeket, egészségügyi berendezéseket, önálló központi szivattyú és elektromos világítási telepeket

MARX FERENC villamossági vállalata
Budapest, IV, Molnár ucca 47. Tel.: A. 844-20

az első kéz megbizható és olcsóbb

Saját gyártmányú és világmárkás — új és használt — zongorák — javítások is — több éves részletre váltó nélkül. Kezelési költség nincs.
musica r.t.
VII., Erzsébet körút 43 (Royal Apollo)
Telefón: József 450-68

Textilipari Feldolgozó és Értékesítő Szövetkezet
Budapest, VIII., Rökk Szilárd ucca 20 Telefón: József 439—91

BARANYAI B. és TSA Központi fűtés, szellőztető vízvezeték, gáz- és csatornázási berendezések vállalata. Autógénhegesztés
BUDAPEST, I., BERCSÉNYI UCCA 5. TELEFÓN: LÁ. 265
„NON PLUS ULTRA" melegvízfűtési kazánok gyártása

FRIEDMANN JÓZSEF
ÉPÜLET-, DÍSZMŰBÁDOGOS, LÉGSZESZ- ÉS VÍZVEZETÉKBERENDEZŐ
BUDAPEST, III., LAJOS UCCA 66. TELEFÓN: 620—52

Zumpft István
vasút- és útépítő vállalkozó, kövező mester
Kispest, Rákóczi u. 74. szám

Kálnai építési vállalata.
I Szirtes u 3/b. J. 456-03.

STERN IMRE okl. építész, építőmester
Budapest, VII., Rákóczi út 30. Tel.: J. 349-54

Rietschel és Henneberg
Részvénytársaság
Budapest, VIII., Práter ucca 12. szám.
Telefon: József 525—18.
Központi fűtések, vízvezetéki és csatornázási berendezések

Bauer Dénes utóda, HOFFMANN DÉNES okl. mérnök
Telefón: Aut. 539—59
bádogos, gáz, vízvezeték, csatornázási, központi fűtési vállalkozó
II., Szász Károly ucca 5.

Közúti gőz- és motorhengerlést vállal WOLFF ERNŐ
Sürgönyeim: WOLFFERE
Tel.: Lágymányos 13-82 Budapest-Kelenföld, Budaörsi-út 101

KÖVEZ, UTAT ÉS VASUTAT ÉPÍT
BÉRHENGERLÉST VÁLLAL
KÖVEZŐ ÉS ÚTÉPÍTŐ RÉSZV.-TÁRS.
BUDAPEST IX, THALY KÁLMÁN U. 41. TEL.: J. 302-68

Ravatalát ácsolják a demagógiának az önérzetes polgárok, akik a béke és a munka pártjában tömörülnek

Városszerte tomboló lelkesedéssel csatlakozik a polgárság az Egységes Községi Polgári Párt zászlója alá

Mindinkább közeledik a választások időpontja és hétről-hétre fokozódik az a tevékenység, amit az *Egységes Községi Polgári Párt* a józan, megfontolt és öntudatos polgárság felvilágosítása érdekében kifejt. A polgári egység szempontjából nagyjelentőségű legutóbbi pártmozgalmunkról az alábbi tudósításban számolunk be:

A Vár választói a főváros jövőjét a polgári egységben látják biztosítva

Az *Egységes Községi Polgári Párt budavári szervezete* október 29-én népes értekezletet tartott a várbeli *Balta-vendéglő* külön termében. A párt programját *Krivoss* Árpád ismertette, rámutatva a városi politika irányelveire s különösen óva a hallgatóságot attól, nehogy az ellenzéki propaganda által, mely a városi politika kérdéseit alig érinti s csak az országos politika jelszavait használja, félrevezettesse magát. *Szombathy* Kálmán általános tetszéstől kísérve üdvözölte a nagyszámban megjelent fiatalságot, melynek jövőjéért a párt mindenkor a legreálisabb eszközökkel kíván küzdeni. Felszóltak *Gyurmán* Jenő, a budavári szervezet elnöke, *Szuchy* László, *Hegyi* Károly, *Pataky* László, *Sipos* István, akik valamennyien jelszómentes, reális városi politikát sürgettek. *Korének* József, várbeli lelkész buzdította a megjelenteket zárószavaival kitartásra a polgári egység és a főváros jövője érdekében.

A Kelenföldi Bethlen Gábor Szövetség csatlakozása

Az *Egységes Községi Polgári Párt XI. (Kelenföld—lágymányosi) választókerületének nagyválasztmánya* rendkívül látogatott ülést tartott *Becsey* Antal törvényhatósági bizottsági tag elnöklete alatt a *Wehrmann*-féle vendéglő külön helyiségében. Az elnök részletesen ismertette a szervező munkák állását és tájékoztatást adott az egyes körzetek elnökségeinek és választmányainak nagysikerű munkásságáról. Közölte, hogy a *Bethlen Gábor Szövetség* kelenföld—lágymányosi csoportjának vezetősége nevében *Barla-Szabó* József dr., a Szövetség társelnöke, a párthoz való csatlakozását jelentette be. A nagyválasztmány lelkes ünneplésben részesítette a Szövetség képviseletében megjelent *Dicsőffy* Kálmánt, *Némethy* Jánost, *Berinkey* Gyulát, *Héderváry-Kont* Árpádot és *Arányi* Bélát. A nagyválasztmány azután megalakította a *Szántó* Jenő elnöklete alatt álló pénzügyi és gazdasági bizottságot, az oktatótestület és az iparosok és kereskedők helyi szervezetét. Végül a propagandabizottság elnöke: *Füvessy* László előterjesztésére elhatározta a nagyválasztmány, hogy november hó első felében nagygyűlést tart.

A Lipótváros polgársága a szélsőségek ellen

A *Lipótvárosi Polgári Párt* kétszázas vezérlőbizottságának ülésén *Glücksthal* Samu fejtette ki a párt programját, mely a folytonos és nyugodt továbbalkotásban, a kereseti lehetőségek szaporításában és a közterhek fokozatos csökkentésében áll. Az újonnan alakult pártok tetszetős, *sokatmondó jelszavai csak arra jók, hogy a helyzetet tovább rontsák.* A súlyos gazdasági helyzetet rendszeresen orvosolni kell és *bűn a bajokat pártpolitikai célokra kiaknázni.* Aki pedig arra dolgozik, hogy szétbontsa a polgárság frontját s azt meggyengítse az egységesen harcoló szociáldemokráciával szemben, az vétkezik a polgárság nagy érdekei ellen. A nagy tetszéssel fogadott programnyilatkozat és többek hozzászólása után az értekezlet kimondotta, hogy naponként tartja üléseit és teljes erővel veszi föl a harcot a szélsőséges és bontó irányzatok ellen.

A házfelügyelők csatlakozása

Az *Egységes Községi Polgári Párt* akadémia-uccai nagytermében pénteken este a budapesti házfelügyelők nagygyűlést tartottak, amelyen beszédet mondott *Krivoss* Árpád dr., a házfelügyelők egyesületének ügyésze, *Németh* Béla dr. fővárosi bizottsági tag, a Háztulajdonosok Országos Egyesületének elnöke és *Nagy* Béla, akik az egységes pártban való tömörülésre hívták fel a megjelenteket. Több házfelügyelő felszólalása után a nagygyűlés kimondta a párthoz való csatlakozást.

Ferencvárosi vasutasok a Községi Polgári Párt zászlója alatt

A *Ferencvárosi Egységes Községi Polgári Párt* mult heti vacsoráján *Wolf* István, a dunaparti pályaudvar főnöke lelkes szavakkal jelentette be, hogy kétszáz vasutasával együtt belép a pártba. *Pavlik* Ferenc, a párt ügyvezető alelnöke mondott köszönetet a vasutasoknak a pártba történt belépésükért. *Usetty* Béla dr. országgyűlési képviselő, a párt elnöke, nagyhatású beszédben szeretetteljes szavakkal köszöntötte *Wolf* Istvánt és a vasutasokat a béke és a munka pártjához történt demonstratív csatlakozásukért. A pártvacsorán üdvözlő beszédet mondtak még *Springer* Ferenc dr. ügyvéd, *Wellisch* Andor törvényhatósági bizottsági tag, *Dósa* Ottó dr. ügyvéd és *Krénits* Frigyes tanácsos.

Nagy lelkesedéssel fogadta a párt programját külső Óbuda lakossága

Az *Egységes Községi Polgári Párt III. kerületi szervezete a Filatori-dűlőben* lévő *Kreszák* vendéglőben népes szervezőgyűlést tartott, amelyen a gyengélkedő *Andréka* Károly helyett *Szepessy* Ágoston ny. postaigazgató elnökölt. A gyűlésen sok felszólalás hangzott el, amelyek inkább helyi vonatkozású kérdéseket öleltek fel. *Orova* Zsigmond dr. törvényhatósági bizottsági tag ismertette a községi polgári párt programját úgy általános, mint kerületi vonatkozásban és biztosította a polgárságot, hogy *minden helyi érdekeltség jogos panaszainak orvoslásánál számíthat a párt intenzív támogatására. Kollár* Vendel gazdálkodó, *Groszmann* Vilmos és mások lelkesítő felszólalásai után a Filatorigát és környékének lakossága egyhangúan kimondotta csatlakozását a *Községi Polgári Párthoz.*

A Ferencvárosi Kaszinó békés alkotó munkát követel

A *Ferencvárosi Kaszinó* üllői úti helyiségeiben a IX. kerületi választópolgárok nagy tömegének részvételével *Pavlik* Ferenc elnöklésével ülést tartottak, amelyen *Usetty* Béla országy. képviselő kifejtette, hogy Magyarország sorsa össze van kötve Budapest sorsával és a *küszöbön levő községi választások eredménye kihatással lesz nemcsak a főváros újabb fejlődési menetére, hanem azokra az érzelmi, gazdasági és kulturális kapcsolatokra,* amelyek az országot és fővárosát egymáshoz fűzik. *Wellisch* Andor és *Popelka* Béla fővárosi bizottsági tagok városgazdasági kérdésekkel foglalkoztak beszédeikben, *Dósa* Ottó dr. pedig annak szükségét fejtegette, hogy ma Budapest jobb jelenéért és szebb jövőjéért kell dolgoznia a polgárságnak. *Springer* Ferenc dr. a tisztes ferencvárosi hagyományok követésére, *Leszlauer* Gyula az egység megteremtéséért és *Szentesi* József lelkes agitációra hívta fel a választókat.

Józsefvárosi postások és vasutasok csatlakozása

A *Józsefvárosi Polgárok Egységes Pártkörében* szervezkedő gyűlés volt. Botfai *Hüvös* Iván elnöki megnyitójában a kenyér- és tejárakkal kapcsolatban rámutatott a búza és az élelmi és iparcikkek árai közötti diszparitásra. *Okolicsányi* László dr. volt orszgy. képviselő a fővárosi választások jelentőségét hangoztatta országos szempontból. *Kövess* János a *hatezer tagot számláló Művezetők Országos Szövetségének, Kovács* János a *vásárcsarnoki árusok* csatlakozását jelentette be a *Bohn* József és *Hüvös* Iván vezetése alatt álló párthoz. Nagygyűlést tartottak a pártkörben a VIII. kerületbeli *vasutasok és postások is Terstyánszky* Ákos és *Kaiser* Jenő főigazgatók, *Wolf* István és *Fischer* Jenő MÁV. főfelügyelők, *Telbisz* Rafael dr. főmérnök, *Varnusz* Ágost főfelügyelő és háromszáz választó részvételével. *Bohn* József elnöki megnyitója után *Hüvös* Iván feltárta az aktív és nyugdíjas vasutasok és postások égetően sürgősen megoldandó problémáit, majd *Wolf* István főfelügyelő, aki egy évtizeden át a kereszténypárt egyik vezetőembere volt, *Telbisz* Rafael dr., *Gazdy* Jenő főigazgató, *Grosz* Béla felügyelő, *Varnusz* Ágost főfelügyelő a vasutasok és postások csatlakozását jelentette be a párthoz. *Usetty* Béla országy. képviselő, *Horváth* Ká-

Magyarország aranykoszorús mestere

SZLEZÁK LÁSZLÓ

harang- és ércöntőde, harangfelszerelés és haranglábgyár

BUDAPEST, VI., Frangepán ucca 77. szám

Telefon: Aut. 913-53

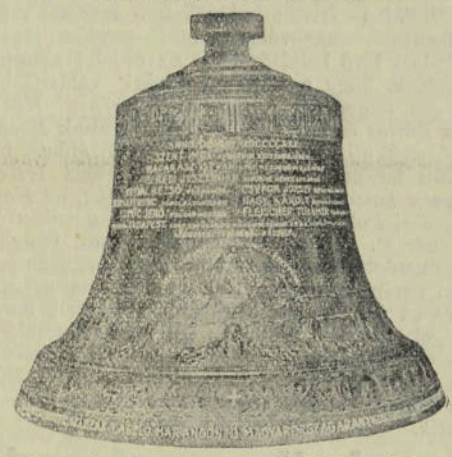

Bazilika részére készült 7945 kg új harang

Az 1900. évi párizsi világkiállításon díszoklevéllel, 1921. és 1923. évi vasipari kiállításon aranyéremmel, az 1925. és 1926. évi kézműipari tárlaton kormánydíszoklevéllel, 1927. és 1928. évi budapesti, székesfehérvári, szentesi és szombathelyi kiállításokon nagy aranyéremmel kitüntetve. — Számos egyházi elismerőlevél! — Költségvetéssel díjmentesen szolgál! Előnyös fizetési feltételek!

ADLER HENRIK Épületbádogos és szerelő vízvezeték, csatorna, központi fűtés, és egészségügyi berendezések vállalata

Újpest, Kolozsvári u. 29. Telefón: 940—70.

TERLANDAY ÉS TÁRSA

asztalosáru gyára

Budapest VII, Erzsébet királyné-út 125/b. sz.

Telefon: József 443—83.

MENTSIK FERENC

KÖNYVKÖTÉSZETE

SZABADALMAZOTT IRATTÁRI TÁBLAGYÁR

Nagy arany érmekkel kitüntetve :: Postatakarék csekksz.: 47.983

BUDAPEST, IV., SZARKA UCCA 4

TELEFÓN: AUTOMATA 840—02

Tulajdonosok: Mentsik Ferenc és Mentsik Viktor

Balassa Árpád

okl. építészmérnök, építőmester

VI., Vilmos császár út 31. Tel. Aut. 164-13.

Köszönjük

a baráti fogadtatást, a sikert. A nikotinmentesített cigaretták és szivarok bámulatos gyorsasággal találták meg útjukat a közönség körébe. Jókor jöttek. Vártak rájuk.

Elnézést

kérünk, hogy pár nap alatt kifogyott a trafikokból a Nikotex-dohányáru. A nagy megrohanással szemben kevésnek bizonyult az első készlet sokmillió nikotinmentesített szivarja és cigarettája.

Jelentjük

hogy a **m. kir. Dohányjövedék,** tekintettel a dohányzók társadalmának nagy érdekére, megértő jóindulattal folyamatosan igen nagy mennyiségű dohánygyártmánnyal látja el a lágymányosi dohánygyár Nikotex-üzemét, amely most már fokozott erővel dolgozhat. **Most már újra valamennyi trafikban kapható friss Nikotex-dohányáru.**

Igérjük

hogy kilábolva a kezdés nehézségeiből, nem lesz több zavar és fennakadás. Aki gondol az egészségére, hű maradhat a Nikotex-hez.

Nikotex

ZÁGONYI ISTVÁN

ÉPÍTŐMESTER

BUDAPEST

VI., EÖTVÖS UCCA 8 • TELEFÓN: A. 257—43

OZALID — FÉNY- ÉS ALUMÍNIUM-MÁSOLATOK — Költségvetések, műszaki tervek, térképek rajzolását és sokszorosítását több színben is vállalja. **MANGLITZ FERENC BUDAPEST,** VIII., JÓZSEF UCCA 12. • TELEFÓN: J. 431-47.

roly és *Kollmann* Dezső bizottsági tagok lelkesítő beszédével végetért a nagysikerű gyűlés, amelyből emlékiratot intéztek *a vasutas- és postástestületek kívánságairól és sérelmeiről Bud János kereskedelmi miniszterhez.*

Belvárosi kereskedők és iparosok a polgári érdekek védelméért

Kedden este 8 órakor a Belvárosi Egységes Községi Párt Eskü út 8. sz. alatti helyiségeiben a belvárosi kereskedők és iparosok nagygyűlést tartottak, amelyen *Gaár* Vilmos felsőházi tag elnöki megnyitója után *Becsey* Antal mondott beszédet. *Éber* Antal, a Kereskedelmi és Iparkamara elnöke, *Mössmer* Pál, *Héder* Lajos, *Holtzer* Nándor, *Kálmán* Andor és mások felszólalásai után a megjelentek a polgári egység elve mellett tüntettek nagy lelkesedéssel.

A lágymányosi polgárság visszautasítja a szélsőséges jelszavakkal való agitációt

Az *Egységes Községi Polgári Párt kelenföld-lágymányosi szervezete* a *Wehrmann*-féle vendéglőben mintegy 300 választópolgár részvételével nagygyűlést tartott, amelyen *Becsey* Antal elnöki megnyitójában bejelentette, hogy különböző szakmák és társadalmi szervezetek képviselői testületileg csatlakoztak az *Egységes Községi Polgári Párthoz*, jeléül annak, hogy a polgárság széles rétegeinél hatástalan a szélsőséges jelszavakkal való agitáció és a városházán *Ripka* Ferenc és *Kozma* Jenő, országos vonatkozásban pedig *Bethlen* István gróf zászlaját követik. A nagygyűlésen a kerületbeli tanszemélyzet és az iparosok és kereskedők megbízottai is bejelentették csatlakozásukat, majd elhatározták, hogy a körzeti elnökök és a propaganda bizottság közreműködésével *széleskörű agitációt fejtenek ki a párt választási győzelme érdekében.* Nagy tetszés kísérte *Barla-Szabó* mér, *Schmidt* József, *Schwartz* Samu,*Zilahy Balogh* Gyula, *Gömöry* Győző, *Szántó* Jenő, *Ulmer* Ágost dr. MÁV. felügyelő, *Zsiross* Károly igazgató-főmérnök, *Kovács* József ny. tábornok, *Ujj* Gyula és *Péchi* Béla tanárok felszólalásait, amelyek után a kerületi nagyválasztmány tartott értekezletet.

Az erdélyi asszonyok az Egységes Községi Polgári Párt mellett

A „Szilágyi Erzsébet" erdélyi nőegyesület, amely *Bethlen* István védnöksége mellett működik, legutóbb nagyválasztmányi gyűlést tartott a TESz-ben lévő helyiségében. Az erdélyi asszonyok kimondották, hogy a törvényhatósági választásokon *testületileg támogatni fogják az Egységes Községi Polgári Pártot* és egyhangúan hozzájárultak *Bochkor* Antalné elnöknő megnyitó beszéde után ahhoz, hogy a főváros kerületeiben *élénk tevékenységet fejtenek ki, hogy a komoly alkotómunka táborába, az Egységes Községi Polgári Pártba tömörítsék a választónőket. Vákár* P. Arthur kormányfőtanácsos, nagy tetszéssel fogadott beszédében utalt arra, hogy az egyesületben tömörült, mintegy 500 magyar asszony a főváros és az ország egyetemes érdekében kell, hogy a szélsőségek ellen küzdjön. Az erdélyi nőegyesület elhatározta, hogy *küldöttségileg keresik fel Kozma Jenőt*, az *Egységes Községi Polgári Párt* elnökét, *Ripka* Ferenc főpolgármestert és *csatlakozásukat ezúton is bejelentik.*

Az eheti menetrend

Az *Egységes Községi Polgári Párt* e héten teljes erővel folytatja a választás előkészítő munkáját és a kerületi szervezetek egész sora rendez erősen látogatott gyűléseket és összejöveteleket.

Kedden este a *Belvárosi Polgári Körben* volt többszáz terítékes társasvacsora, amelynek *Gaár* Vilmos mellett, *Éber* Antal volt az est szónoka. Ugyancsak kedden este tartott ünnepi vacsorát az *óbudai szervezet* is, amelynek keretében meleg ünneplésben részesítették névestéjén *Andréka* Károlyt.

Kedden este volt a *ferencvárosi pártszervezet értekezlete* a Boráros téri *Gambrinus*-étteremben. Itt *Usetty* Béla, a kerület országgyűlési képviselője ismertette az aktuális politikai kérdéseket.

Szerdán este a Vámházpince éttermében tartott *Usetty* Béla elnöklete mellett a *ferencvárosi pártszervezet* körzeti értekezletet. Szerdán este 7 órakor lesz az *óbudai szervezet* gyűlése, a Bécsi út 86. sz. alatti *Asszonyvár* vendéglőben, amelyen többen lesznek jelen a pártközpontból is. A gyűlésen *Orova* Zsigmond törvényhatósági bizottsági tag és *Martin* Gyula körzeti elnök tájékoztatják a választópolgárokat. Ugyancsak szerdán este tart választmányi ülést az *Egységes Községi Polgári Párt Ceglédi, Bihari, Üllői úti szervezete*, a *Radó*-féle vendéglőben, amelyen *Payr* Hugó beszél a kerület polgáraihoz. Kívüle dr. *Szentiványi* Mihály és *Mihalovits* Zsigmond körzeti vezetők beszélnek.

E héten csatlakozott az *Egységes Községi Polgári Párthoz* a *III. ker. Föld- és Szőlősgazdák Egyesülete* is. A több száz tagot számláló egyesület III., Szentendrei út 16. szám alatt nyitotta meg pártirodáját.

Megfeszített munkával dolgozik az igazoló választmány háromszázezer szavazójegy kiállításán

A közigazgatási bíróság már megkezdte az ítélkezést a névjegyzék elleni panaszok ügyében — A posta külön személyzetet állít be a szavazójegyek kézbesítésének haladéktalan lebonyolítására

Amíg az uccákon a sokféleségű színdús plakátok harsogják a választási hadjárat közeledését, addig a választások legfőbb irányító szervezete: az *igazolóválasztmány* adminisztrációja csendes, de nagyarányú munkásságot fejt ki, hogy december közepére teljesen felszerelve vonuljon az urnákhoz Budapest közönsége.

A polgármesteri közjogi és illetőségi ügyosztályban néhány nap óta *száz tisztviselő szorgoskodik reggeltől estig a szavazóigazolványok, mint hivatalosan nevezik, a szavazójegyek kiállításán,* amelyeknek a választás határnapja előtt tizenhat nappal minden választópolgár birtokába kell lenni. Háromszázezer szavazójegy már elkészült a főváros házinyomdájában s azokat most az ügyosztály tisztviselői állítják ki a névjegyzék sorrendjében, lelkiismeretes pontossággal ügyelve arra, hogy minden jogosult megkapja a szavazójegyét, de ne jusson tévedésből ehhez a fontos okirathoz olyan, aki nem szerepel a választói névjegyzékben. A szavazójegyek szerepe már jóval a választások előtt nagy jelentőséggel bír, mert

a két szelvény közül a jobboldalit a pártok lendületes rohama fogja megostromolni az ajánlások megszerzése érdekében.

A másik szelvényt a *kerületi választmányi* választásoknál fogják felhasználni, de ennek már nincs olyan jelentősége, mint az izgalmakkal túlterhelt városatyaválasztásnak.

A szavazójegyek kiállítását megnehezíti az a körülmény, hogy a választási névjegyzékek mindaddig nem véglegesek, amíg a közigazgatási bíróság a hozzája felterjesztett körülbelül 400 panasz dolgában végleges döntést nem hoz. Az elmult napokban már

megkezdődött a határozatoknak a városházára való átküldése

és ennek során az első csoportban 39 esetben 4 panasznak helyt adott a közigazgatási bíróság, míg 35 panaszt elutasított és helybenhagyta az igazolóválasztmány eljárását. A bíróság munkája így gyors tempóban halad előre s valószínű, hogy *e hét végéig az összes panaszok sorsa eldől, ami egyet jelent a választási névjegyzék véglegesítésével.*

A szavazójegyzék mindegyike több kézen megy keresztül, amíg azt az igazolóválasztmány jogérvényesnek minősíti. Minden adatnak pontosan utána néznek, a név, a lakhely, a foglalkozás megjelölésének pontosan azonosnak kell lenni a névjegyzék adataival s ha mindez egybehangzóan megállapítást nyer, csak akkor válik jogérvényessé. A szavazójegyek mindegyike borítékba kerül, amelyeket megcímezve *ajánlott levél* formájában juttatják el tulajdonosához.

Háromszázezer ajánlott levél kézbesítésére kap nemsokára megbízást a posta,

ami hatalmas feladatot jelent, mert ezeket az okiratokat tartalmazó küldeményeket alkalmasint *egy napon kell eljuttatni az összes választóknak.* A budapesti postaszolgálat kézbesítőinek létszáma *ezer főnyi*, vagyis *egy levélhordóra átlag 300 ajánlott levél kikézbesítése hárul*, amit egy nap alatt annál kevésbé bonyolíthat le egy kézbesítő, mert a levelek átadásánál a hivatalos iratoknál szokásos külön *kézbesítési vevényt* is alá kell iratni a felekkel. A postaigazgatóság úgy fogja megoldani ezt a túlterhelést, hogy

külön kisegítőszemélyzetet állít be a szavazójegyek kézbesítésének gyors lefolytatására

és így *november végéig* minden választó birtokába jut a szavazati jog gyakorlásának kézzelfogható dokumentumához.

November végén tehát megkezdhetik a pártok az ezer ajánláshoz szükséges ajánlási szelvények gyüjtését,

amikor is tüzön-vizen keresztül megrohamozzák a jobb sorsra érdemes budapesti választópolgárt. November végén eldől a választási harc első fejezete: amely pártnak nincs meg a kellő számú ajánlása, az már csak szomorú szemlélője marad a budapesti törvényhatósági választásoknak, anno 1930.

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros polgármestere a köztisztasági hivatal részére szükséges **100.000 kg Motalkó szállítására** nyilvános írásbeli versenytárgyalást fog tartani.

A polgármester felhívja azokat, akik erre a szállításra vállalkozni akarnak, hogy írásbeli ajánlataikat **1930. évi november hó 25-én délelőtt 11 óráig** a székesfővárosi köztisztasági hivatal igazgatóságához nyujtsák be.

Az ajánlatokat az ugyanakkor és ugyanott tartandó versenytárgyalás során fogják felbontani. A versenytárgyaláson az ajánlattevők vagy igazolt képviselőik jelen lehetnek.

Budapesti (Budapesten cégjegyzett) vállalkozók ajánlataikat postán nem küldhetik be.

Bánatpénzül a versenytárgyalási hirdetés számára való hivatkozással a központi számvevőség VI. ügyosztályának (Központi városháza III. em. 371. ajtó) előzetes számfejtés után, az ajánlati végösszeg 2 (kettő százalékát kell a központi pénztárnál a versenytárgyalást megelőző napon déli 12 óráig letenni és az erről szóló nyugtát az ajánlathoz kell csatolni.

Csakis hazai áruval lehet pályázni.

Csak szabályszerűen kiállított, pecséttel lezárt, sértetlen borítékban elhelyezett ajánlatok vehetők tárgyalás alá, elkésve érkező, vagy a feltételeknek meg nem felelő ajánlatok figyelembe nem vehetők.

A székesfőváros polgármestere fenntartja magának a jogot, hogy a beérkezett ajánlatok közül a megajánlott árakra való tekintet nélkül szabadon választhasson, a szállítást megoszthassa, vagy az összes ajánlatokat visszautasíthassa.

Ajánlatot lehet tenni az egész mennyiségre és bizonyos hányadra, vagy csakis egy bizonyos hányadra.

Az ajánlati és szállítási feltételek és az ajánlati ürlapok a köztisztasági hivatalnál naponkint délelőtt 10 és 12 óra között díjtalanul kaphatók.

Budapest, 1930. évi október hó 16.

A székesfőváros polgármestere.

Magas építés, vasbetón szerkezetek
FÁBIÁN TESTVÉREK
ÉPÍTÉSI VÁLLALKOZÓK
BUDAPEST, IX. KER., KINIZSI UCCA 3. SZÁM

Beér Sándor TELEFÓNSZÁM AUT. 824—29
vésnöki műintézete
Zománc és marott táblák, ruggyanta bélyegzők gyártása
V., Gróf Tisza István ucca 5. (Fürdő u.)

GERA LAJOS FIAI TELEFÓN JÓZSEF 370—20
asztalos munkák gyára
BUDAPEST, VIII., THÉK ENDRE UCCA 35

ROTTER ZSIGMOND
terménynagykereskedő
Budapest, V., Nádor ucca 17. sz.
Telefón: 297-18, 276-94.

Czeglédy János Jenő
műkőáru-készítő, fal- és padlóburkoló mester
Székesfővárosi és állami szállító kartellen kívül
Budapest, Kistemplom ucca 5. Telefón: József 449-98

HIRSCH LASZLÓ
ÚT- ÉS VASÚTÉPÍTÉSI VÁLLALAT
I. KERÜLET ELEK UCCA 9
TELEFÓN: JÓZSEF 321—17. SZÁM

ETERNIT TETŐFEDŐ VÁLLAT és
ETERNIT CSŐ elárusító hely.
SOMOGYI BÉLA, BPEST, VI, GR. ZICHY JENŐ U. 34
TELEFÓN: 198—81.

GUTH ÉS ÁDÁM
Egészségügyi berendezők VI, DESSEWFFY U. 28.
Bádogos, víz- és villanyszerelők TELEFÓN: 119—91.

HEISSENBERGER JÓZSEF
Kövezőmester és útépítési vállalkozó
BUDAPEST, IX., VÁGÓHID UCCA 9/b SZ.

LUTZ zománcok-festékek lakkok elismert legjobb minőségben
TELEFON: JÓZSEF 93-46
Lutz Ede és társa
LAKK ÉS FESTÉKGYÁR R.T.
BUDAPEST VII. ÖRNAGY-UTCA 4. SZÁM

Események

Fővárosi Hirlap

Az Egységes Községi Polgári Párt hivatalos lapja.

*

Előfizetési árak:

fél évre . . . . . 12 pengő.
egész évre . . . . . 24 pengő.

A belügyminiszter engedélyezett 78 végleges állást. A belügyminiszter leiratot küldött a fővároshoz és abban *Ripka* Ferenc főpolgármester előterjesztésére engedélyezte 78 ideiglenes állás véglegessé való átszervezését. A miniszter kikötötte, hogy csak olyanok nyerhetik el ezeket az állásokat, akik főiskolai képesítésüket legalább két éve megszerezték és ténylegesen fogalmazói teendőket látnak el.

Egy plakát a sok közül. A főváros uccáin tombol a harsogó plakátok mindent túlkiabáló zaja. Naponta új színek, új szavak, új ígéretek sokasága kerül ki a szélsőséges pártok irodáiból, nem egyszer a felelőtlen uszítás minden kellékével ellátva. A plakáterdő vadhajtásai közepett jóleső és megnyugtató jelenség az *Egységes Községi Polgári Párt* nemesvonalú, szerény, de annál többet mondó plakátja:

GONDOLKOZZATOK

OTT: MINDENKI, MINDENKI ELLEN

ITT: MINDENKI, MINDENKIÉRT

OTT: GYŰLÖLET, ROMBOLÁS

ITT: SZERETET — ÉPITÉS

OTT: TOMBOLVA SZAVALNAK

ITT: CSÖNDESEN DOLGOZNAK

EGYSÉGES

KÖZSÉGI POLGÁRI PÁRT

A gyűlölködő plakátharcban az *Egységes Községi Polgári Párt* nem vesz részt. Nem igér, nem uszít. Azt hangoztatja csupán, amit annyira áhitoz ennek a városnak minden polgára: szeretetet és munkát.

Felülvizsgálják a gyöngyösi szénbánya számadásait. A feleslegessé vált és megszüntetésre váró üzemek között, amelyek likvidálását az *Egységes Községi Polgári Párt* szorgalmazza elsősorban, nem utolsó helyen szerepel a *gyöngyösi szénbánya*. Ez a bánya ma már szinte tehertétel a főváros számára és létjogosultsága abban a pillanatban megszűnt, amikor végetértek a szénbeszerzés nehézségei. Hogy ez így van, azt bizonyítja az, hogy a főváros intézményeiben gyöngyösi barnaszénnel ma már sehol sem fűtenek. A törvényhatósági tanács *Ripka* Ferenc főpolgármester javaslatára kimondotta, hogy *a gyöngyösi szénbánya számadásainak felülvizsgálatára hatos bizottságot küld ki*, amelynek a tagjai: *Harrer* Ferenc, *Dorner* Gyula, *Buday* Dezső, *Bánóczy* László, *Homonnay* Tivadar és *Várkonyi* Kálmán. A bizottság rövidesen hozzálát a revízióhoz és munkájáról a legrövidebb idő alatt beszámol a tanácsnak.

A január 1-i forgalmi értéknek megfelelően készítik el a telekjegyzéket. Nemrégiben részletesen beszámolt a *Fővárosi Hirlap* arról, hogy a szellemi szükségmunkások felhasználásával elkészítik az *új telekjegyzéket*, amely kataszter a kommün alatt elpusztult. A munkálatokhoz már a tavasszal hozzáfogtak és most újult erővel folytatják a telekkönyvi hatóságok segítségével ezt a nagyszabású munkát, amelynek hiányát mostanáig igen erősen érezték úgy a magánosok, mint az üzemek és a hatóságok. A telekjegyzék értékadatait *Harrer* Ferenc indítványára szintén revízió alá veszik, úgyhogy *a nyilvántartóban szereplő ingatlanok értékét az 1930 január 1-én fennálló helyzetnek megfelelően tüntetik fel.*

Rövidesen megvalósul az Attila-park

A főváros három évi részlettörlesztésre 2,300.000 pengőért megvásárolja a kiscelli-kastélyt környező ingatlanokat

Az évek óta húzódó *Schmidt*-féle kiscelliúti kastélynak és ezzel kapcsolatosan az *Attila-park* létesítésének ügye rövidesen a befejezéshez jut. Az ajándékozó és a főváros közötti szerződés megkötése mindezideig azért húzódott, mert *Schmidt* Miksa ragaszkodott az Attila-park olymódon való kiképzéséhez, hogy *a környező területeket a főváros sajátítsa ki és ezzel impozáns méretűvé növelje ezt a hatalmas nyilvános kertet.* Harminckét ingatlan megszerzése hárult így a fővárosra, amiért eleinte összesen *4,400.000 pengőt követeltek a telektulajdonosok*, ami természetesen felülmulta a fővárosnak erre a célra rendelkezésre álló fedezetét.

Az Attila-park ügyének legújabb fejleménye, hogy

> a telektulajdonosok igényeiket 2,300.000 pengőre mérsékelték, ami már olyan engedmény, hogy azzal komolyan foglalkozik a főváros vezetősége.

A III. ügyosztály mellé kinevezett szakbizottság *Harrer* Ferenc elnöklésével, nagy általánosságban már foglalkozott ezzel a követeléssel és azt *tárgyalási alapul elfogadta*. Így is azonban gondot okoz az összeg előteremtése, mert az idei költségvetésben ingatlanok vételére mindössze csak 750.000 pengő van beállítva.

> Lamotte Károly dr. tanácsnok, a pénzügyi osztály vezetője úgy gondolja megoldhatónak a vételt, hogy a költségvetésbe három éven keresztül további 750.000 pengős tételeket állít be és az ingatlanokat így három évi részlettörlesztésre, ötszázalékos kamatmegtérítéssel megvásárolja a főváros.

Ezt az ajánlatot az elmult napokban közölték az Attila-park körül lakó telektulajdonosokkal, akik *a feltételhez kész örömmel hozzájárultak.* A tárgyalások konkrét mederben folynak és *Lamotte* Károly tanácsnok szerdán már két ingatlantulajdonossal:

> doberdói Breit József altábornaggyal és Kayll Oszkár ny. min. tanácsos, mérnökkel közvetlen tárgyalásokba bocsátkozik, hogy velük a szerződéskötés feltételeit megbeszélje.

A többi telektulajdonosokkal is a megkezdett úton folytatják le a tárgyalásokat és a szerződések gyors megkötése után, *a főváros nyomban átveszi a Schmidt-féle kastélyt és megkezdi az Attila-park kiépítését.*

„Járni tanítanak" az iskolában. Az egyre sűrűbben előforduló közlekedési balesetek előidézői nemcsak a járművezetők, hanem a rendőrség megállapítása szerint nagyon sok esetben maguk a járókelők okozzák szerencsétlenségüket, azáltal, hogy egyrészt nem tartják be az előírt rendelkezéseket, másrészt nincsenek figyelemmel a megváltozott közlekedési viszonyokra. *Scheuer* Róbert a legutóbbi tanácsülésen azt az életrevaló indítványt vetette föl, hogy úgy mint a külföldön, *Budapesten is az iskolákban tanítsák meg a gyermekeket arra, hogyan kell elkerülni az uccai járás-kelés veszedelmeit*, ott figyelmeztessék a gyermekeket a közlekedési balesetek veszedelmeire, egyszóval *hivatalos tantárgy* legyen az uccai közlekedés ismerete. Az indítványt a tanács és a polgármester magukévá tették és legközelebb szakértekezletre hívják össze az érdekes reform dolgában az iskolaigazgatókat és külön szűkebb bizottságra bízzák a „tanterv" kidolgozását.

SZÜTS JENŐ okl. mérnök, épitőmester, épitési vállalkozó.
Budapest, VIII., Szentkirály ucca 35
TELEFON: Józs. 429-436

Bründl János udvari szállító Egészségügyi műszaki berendezések gyára
Budapest, VII., Péterffy Sándor ucca 34. szám
Központi fütés. — Melegvíz készülék. — Vízvezeték. — Csatornázási- és gázberendezések. — Berendez városoknak vízműveket, csatornázásokat és derítőtelepeket. — TELEFON; József 515—19.

JUSTUS SÁNDOR ÉS FIA
Gördülő faredőnyök, acéllemezredőnyök, boltponyvák, vászon-, szövött- és faredőnyök gyára
Budapest, VI. ker. Vörösmarty ucca 24/B.
Alapíttatott 1886-ban. Telefon-Interurban: Automata 223—06.

HEISLER JÓZSEF
asztalos üzlet, faáru- és bútorgyár
SZÉKGYÁRA
Budapest, VII, Thököly út 171
TELEFÓN
Különleges, törv. véd. irodai és munkaszékek. Székek minden célra. Képes árjegyzék, ajánlat díjtalan !

„Petrol" MŰSZAKI- ÉS OLAJKERESKEDÉS ezelőtt v. GYURKOVICH ÉS TÁRSA
Budapest, V, Nádor u. 6
Telefonszám: Automata 882-29

DELMÁR BÉLA
okl. mérnök, épitőmester
Budapest, VI. Benczur u. 17
Telefon 263-40

BANNER ZOLTÁN
okleveles épitész és épitőmester
BUDAPEST. I., VERPELÉTI-ÚT 10.
Telefon: LÁ. 6-57. Telefon: LÁ. 6-57.

SPITZER SALAMON NAGYIPAROS
központi fütés, vacuum és légfütés, szellőztető berendezés, légszesz, vízvezeték és egészségügyi berendezési munkák valamint épület és díszmű bádogos munkák gyártelepe
BUDAPEST, V., PANNONIA UCCA 54 TELEFON: LIPÓT 934-31

WOLSKY SÁNDOR BÉLA
WOLSKY ALBERT FIA
gépüzemű kefe- és ecsetárugyár
BUDAPEST, VIII., MAGDOLNA UCCA 18. SZÁM.
TELEFÓN: JÓZSEF 324-88

KOVÁCS OSZKÁR BÁDOGOS MESTER
ÉRCKOPORSÓ ÉS TEMETKEZÉSI CIKKEK KÉSZITŐJE
BUDAPEST, IX., TELEPI UCCA 14. SZÁM.
(A Ludovikával szemben.) TELEFON: J. 461—92

INCZE GÁSPÁR műbutorasztalos
Elvállal lakás-, irodai és üzletberendezéseket saját tervei és adott minta szerint.
Budapest, I., Bertalan u. 22
Telefonszám: Lágymányos 5—13

VARGA ALAJOS gáz- és vízvezeték-szerelő vállalata
ÉPÜLET- ÉS DÍSZMŰBÁDOGOS
BUDAPEST, V., HOLD UCCA 25 Tel.: A. 291-57

BIEBER KÁROLY Aranyérmekkel többszörösen kitüntetve.
ÉPÜLET- ÉS MŰLAKATOS MESTER Alapítási év: 1888.
Szultzberger-féle ablak-rugzárak, vasszerkezetek, tűzhelyek gyártása
BUDAPEST, II, TÉGLA UCCA 6. Telefon: Aut. 571—02.

Kőbányai Gép- és Vasszerkezeti Műhely
BISSELICHES MÉRNÖK
Budapest, X, Liget-u. 46. Tel. J. 358-25
Vasszerkezetek, lakatosmunkák, portálok

MÜLLER REZSŐ asztalosárúgyár
Cégtulajdonos: Tomancsik György. Alapíttatott 1875-ben
A Tomancsik rendszerű magyar-német stb. szabadalmazott ellensúlynélküli tolóablak egyedüli gyártója. Arany és ezüstéremmel kitüntetve.
VII., RÓNA UCCA 31. Telefon: Z. 63—58

ZIMMERMANN ÉS LOVÁSZ
TAPÉTARAKTÁR, MENNYEZETDÍSZ-GYÁR — FESTŐK ÉS DÍSZÍTŐK
Telefon: József 424—81 Budapest, VII., Almásy-tér 16

VARGA ANDOR
BUDAPEST, V. KER., JÓZSEF TÉR 9. SZ.
Magyarországi kender-, len- és jutagyárak eladási helye
TELEFÓN: *809-19 ● TELEFÓN: *809-19

BARCSAI LAJOS ÉPITŐMESTER BUDAPEST
IRODA: I., APRÓD UCCA 2.
TELEFÓN: AUT. 533—74.

TUNGSRAM
MEGBIZHATÓ
JÓ

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros polgármestere nyilvános írásbeli versenytárgyalást hirdet az I. ker., Éresi út (Horthy Miklós út és a 3424. hrsz. ingatlan közötti szakasz) csatornázási munkáira.

A hivatkozott hirdetményben közölt módozatok szerint a leteendő bánatpénz összege az ajánlati összeg 2%-a.

Az ajánlat benyujtásához szükséges nyomtatványok a IV. ker., Központi városháza, II. em. 285. ajtószám alatt kaphatók 2 pengő lefizetése ellenében.

A kellően felbélyegzett és borítékban elhelyezett ajánlatokat 1930. évi november hó 11-én (kedden) déli 10 óráig a II. em. 279. ajtószám alatt kell benyujtani.

Az ajánlatok felbontása 1930. évi november hó 11-n (kedden) déli 11 órakor lesz a III. em. 409. sz. helyiségben, ahol a vállalkozók vagy megbízottaik jelen lehetnek.

Budapest, 1930. évi október hó 24-én.

A székesfőváros polgármestere.

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros polgármestere nyilvános írásbeli versenytárgyalást hirdet az I. ker., Kovászna ucca (Sárbogárdi út és Halmi ucca közötti szakasz) csatornázási munkáira.

A hivatkozott hirdetményben közölt módozatok szerint a leteendő bánatpénz összege az ajánlati összeg 2%-a.

Az ajánlat benyujtásához szükséges nyomtatványok a IV. ker., Központi városháza, II. em. 285. ajtószám alatt kaphatók 2 pengő lefizetése ellenében.

A kellően felbélyegzett és borítékban elhelyezett ajánlatokat 1930. évi november hó 11-én (kedden) déli 10 óráig a II. em. 279. ajtószám alatt kell benyujtani.

Az ajánlatok felbontása 1930. évi november hó 11-én (kedden) déli 11 órakor lesz a III. em. 409. sz. sz. helyiségben, ahol a vállalkozók vagy megbízottaik jelen lehetnek.

Budapest, 1930. évi október hó 24-én.

A székesfőváros polgármestere.

A szerkesztésért és kiadásért felelős: Dacsó Emil. Kiadja: FŐVÁROSI HIRLAP lapkiadó-vállalat. Révai Irodalmi Intézet Nyomdája Budapest, V., Ügynök u. 8. Nyomdaigazgató: Linzer M.

ZILAHI-BALOGH GYULA
ÉPÍTŐMESTER
Budapest, I., Bornemissza u. 36
TEL.: Lá. 2—32.

HERCZEG JÁNOS asztalos mester lakberendező falpari üzeme
BUDAPEST, IX. KER., VIOLA UCCA 17. SZ.
Telefon: J. 443—90

Zalahalápi bazaltkőbánya
RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
BUDAPEST, V. KER. TISZA ISTVÁN UCCA 2. SZÁM
TELEFON: AUTOMATA 820—51

LIFT HAVERLAND ANTAL
M kir. szab. emelőgép, felvonó és vasszerkezetek gyára
VIII., NAP UCCA 22. TEL.: J. 329-66 és J. 439-53

Standard aszfaltok
Oil Trading Company képviselete
MILLINI IGNÁC
Budapest, V., Nádor ucca 6. sz.
TELEFÓN: AUT. 808—40, 832—77.

STEINHÄUSL ÉS KÖLBER
FESTŐK ÉS MÁZOLÓK
BUDAPEST, IX., TŰZOLTÓ UCCA 3.
TELEFÓN: József 308—24.

Halmos István és Fia
kövezőmesterek és útépítő vállalkozók
Budapest, X., Halom ucca 25. sz.
Telefon: J. 339—52 Telefon: J. 339—52

STABIL
ÉPÍTŐ RT.
Budapest, V., Vilmos császár út 22
Telefon: Aut. 112-43.

POZSGAY DEZSŐ
építőmester és burkolási vállalkozó
VII., KÖRVASÚT SOR 8.
Saját telepén.

KIRCHKNOPF ISTVÁN Alapítási év 1897 Tel.: Aut. 851-39
Épület- és portálüveges üveg-, tükör-, porcellán-, kőedény- és lámpakereskedés. Aranyhalak és haltartók, aquariumok nagy választékban. Vállalok: mindennemű üvegcsiszolást, épületüvegezést és üvegtetők vízmentesítését
BUDAPEST, IX., KÁLVIN TÉR 8. SZ.
(Ref. templom mellett)

KLEMENT ANDRÁS
légszekrények, bor- és sörkimérő készülékek gyára és raktárai
BUDAPEST, VII., KIRÁLY U. 27
az udvarban
Telefon: József 401—10.

HIRMANN FERENC FÉMÁRUGYÁR
BUDAPEST, VII., CSÁNYI U. 7/9. TELEFÓN J. 460-49
KÉSZÍT: gáz, víz, légszesz, központi melegvíz-fűtési, fürdő és egészségügyi szerelvényeket. — RAKTÁRON TART: fayence-, emaille-árukat és csöveket.

BOGENFÜRST
AUTÓKAROSSZÉRIAGYÁR AUTÓ és GÉPJAVÍTÓ
Budapest, VIII., Fecske ucca 19. Telefonszám: József 413—80
DUCO fényezés. Készít mindennemű karosszérlát. Elvállal minden nemű karosszéria- és gépjavítást. — Alapíttatott: 1859-ik évben.

TARJÁNYI ISTVÁN
SZOBAFESTŐ ÉS MÁZOLÓ
BUDAPEST VII, JÓSIKA UCCA 3
Radiátorok és fűtőtestek szakszerű mázolása és fényezése hőállóan teljes garancia mellett
TELEFÓN: J. 382—45

RÓZSA IVÁN LAKATOS MESTER
AUTOGÉN-HEGESZTÉS
Budapest, VI., Szondy ucca 18. Tel.: Aut. 186—59

Karászek Ferenc
Kazán és tartálygyár Telefon: L. 915—07
Budapest, VI., Váci-út 163

KASS BÉLA ASZTALOS
BUDAPEST, VIII., KŐRIS UCCA 7.

Budapest Székesfőváros Ásványvíz-üzeme
HARMATVIZ
A Hungária gyógyforrás szénsavval telített vize.
Kapható mindenütt! Tel: Autom. 530-03.

Kún Sándor
festék, kence, zsiradék, kátrány és vegyitermékek gyári raktára
Budapest, IV, Ferenc József rakpart 18
Telefonszám: József 361—23

CORDATIC
a tökéletes autópneu
Főelárusítás:
Budapest, VI., Mozsár-u. 8.

ÁMON ANTAL és FIAI
KÖVEZŐMESTEREK, ÚT,- CSATORNA- ÉS BETONÉPÍTÉSI VÁLLALKOZÓK, FÖLDMUNKA, VÁGÁNYFEKTETÉS, MÉSZKŐBÁNYA.
VIII., Futó ucca 10. Telefon: J. 303-85.

DITTLER FERENC
ÉPÍTŐMESTER
BUDAPEST, VIII., Baross u. 36

Ipartermék Értékesítő R.-T.
Budapest V, Zoltán u. 7-9. Tel.: A. 110-18

THE NEUCHATEL ASPHALTE COMPANY LIMITED
BUDAPESTEN, Iroda: VI., Vilmos császár-út 31. sz. Telefon Terés 212—45. Gyár: VI., Váci-út 35. Telefon: L. 914—88. Gyárt és elad Val de traversi mastixot, raffinált bitument, falszigetelő asfaltot. Készít: Traversi természetes tömörített aszfalt utakat és öntött aszfaltból járdákat és kocsiutakat.
Budapest székesfőváros szerződéses vállalkozója.

Egyesült Tégla- és Cementgyár R.-T.
Budapest, V., Sas ucca 25. szám
Telefon: 230—71, 108—59, 141—52
Évi teljesítő képesség: 12,000 vagón cement, 5,000 „ mész, 80.000,000 darab tégla, 8.000,000 „ cserép
Portlandcementgyár: Lábatlan. — Mészégető: Lábatlan.
Téglagyárak: Buda, Kőbánya, nyergesujfalu

Dunakavicsot és Dunahomokot
szállít kocsifuvarban és vasúton saját iparvágányról Budapestről, Adonyból, Bajáról, és Mohácsról
FLEISCHMANN ANTAL Dunakotrási és gőzhajózási vállalat
Budapest, VII, Károly körút 17. Telefon: József 465-82 és 465-83

PADOZATI MUNKÁK ELSŐRANGÚ KIVITELBEN
slavoniai tölgy- és bükkparkét, táblaparkét egyszerű és diszes kivitelben, aszfaltparkét és hajópadlók
Pozsegavidéki Parkétgyár és Gőzfűrész Részvénytársaság, Budapest, V., Személynök-utca 16. I. em. Telefon: Aut. 212—44.

Malcsiner Károly
Lakatos, lemezárú- vasszerkezeti és autóhűtőket gyártó üzem.
Budapest, X. ker. Kelemen-u 27.
Telefon: J. 394-95.

WIENER A. UTÓDA ÉPÜLET- ASZTALOS ALAPÍTTATOTT 1886 TELEFON: J. 344—50
Kész ajtók, ablakok vasredőnyös üzleti ajtók, kirakatok, állandóan raktáron
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 123 Az áll. gyermekmenhely épületével szemben

A légzőszervek bántalmainál
Asthma Emphisema esetén
hatásos gyógymód nyujt a
Szt. Gellért Gyógyfürdő
legtökéletesebb berendezésű
inhalatóriuma és pneumatikus kamrája

OETL ANTAL
VASÖNTŐDE és GÉPGYÁR RÉSZV.-TÁRS.
X. KER. ASZTALOS SÁNDOR-UCCA 9.
TELEFON: JÓZSEF 461-09, 461-08.

NAGY ANTAL
BÚTORGYÁRA
BUDAPEST
VII., VIG UCCA 22 • TELEFÓN: J. 438—64

Révész János
cement-, márványmozaik- és műkőárugyár, betonipari vállalat.
Burkoló-, műkő és csatornázási munkák. TELEFON: Ujpest 198.
Központi iroda: UJPEST, ŐSZ UCCA 14.

STERN EMIL Telefon: Aut. 906-88
ÚT-, CSATORNA- és MAGASÉPÍTÉSI SZERSZÁM- ÉS MŰSZAKI ÜZLET
BUDAPEST, V., VISEGRÁDI U. 32.

SHELL
BENZIN
OLAJ

MAGYAR UTÉPÍTÉSI R. T.
V., KOSSUTH LAJOS TÉR 16-17
TELEFÓN: AUTOMATA 230-59 és 121-37
Modern utak építési vállalata. Készít öntött és hengerelt aszfalt, shett, topeka, aszfaltmakadám és keramit burkolatot

Ára 50 fillér

Tizenkilencedik évfolyam Budapest, 1930 november 12. 45. szám

Fővárosi Hirlap

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Egész évre ..... 24 pengő
Félévre ..... 12 pengő
Állandóan:
GAZDASÁGI ÉRTESÍTŐ

VÁROSI, POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

Felelős szerkesztő: DACSÓ EMIL

MEGJELENIK MINDEN SZERDÁN
Szerkesztőség és kiadóhivatal
BUDAPEST, VI., SZIV UCCA 18. SZ.
Postatakarékpénzt. csekkszámla 40.424
TELEFÓN: AUTOMATA 137—15

Sóhajtás és káromkodás

különös változatosságban, de ismert hatással hangzik föl a baloldalon, ahol eddig olyan biztosan készülődtek a diadalordításra. Az egyik cikk egy nehéz sóhajtás, a másik cikk meg cifra káromkodás: nem uraim, ez nem a bizakodás, nem a reménykedés muzsikája. Ezek a bajbajutott, a kárvallott ember érzelemmegnyilvánulásai.

El kell ismerni, hogy nagy lendülettel, sok tűzzel indultak neki a választási küzdelemnek. A futás iráma azonban, úgylátszik, erőteljesebb volt, mint amit a tüdejük kibír. Egy kicsit azonban korán fulladtak ki. A politikai pártok, amelyek a marxisták erejét gyarapítják, amelyek tálcán viszik a segedelmet a magyar politikának 1918 irányában való eltolásához — *a Rassayak, a demokraták és a friedrichek* — mindössze a polgárság erejét szakgatták meg, de ma már, amikor a tulajdonképpeni küzdelem még meg sem kezdődött, kifáradtan, elernyedten csak átkozódni tudnak.

Sóhajtoznak, káromkodnak, átkozódnak, — *bűnbakot keresnek.* A bűnbak pedig a cédula, a szelvény, amelynek hiánya a bukás szimbóluma és lényege egyaránt. Budapest polgársága rajong értük, tízezrek tolongnak a terézvárosi kiskocsmák harminc emberre szóló szobácskáiban, a lelkesedés égig lobogó tüzében megvakulnak a káprázatos vezérek, a világtörténelem máris kinyitotta számukra az örökkévalóság kapuját: csak azokat a nyomorult cédulákat nem tudják majd összeszedni, hogy a történelmen kívül a főváros közgyűlési termébe is bevonulhassanak. A közgyűlési teremnek azonban — úgylátszik — igen kemény őre akadt a törvényben, törpe pártoknak akár történelmi jelentőségű vezérei is ki fognak szorulni onnan, mert nem áll mögöttük tömeg-akarat. A közgyűlési teremnek ajtaja csak azoknak tárul fel, akik igenis cédulával, szelvénnyel, *vokssal* tudják igazolni, hogy ők a nép küldöttei, ezrek véleményének, jogainak, akaratának képviselői. Hiába tajtékzanak *Rassay* Károly lapjának hasábjai, hiába tombolnak *Friedrich* István frázisai a cédulák és szelvények ellen, a törpe pártok hajói tényleg már itt léket kapnak, a törpe pártok az urnákig sem jutnak el. És ez így van helyesen, mert valahol csak meg kell indulni a szelekciónak és minden egészséges embernek az a véleménye, hogy minél előbb meg kell rázni a fát, hadd hulljon a férgese.

A nagy garral hirdetett győzelem a választási fának első megrázásánál a legnagyobb veszedelembe juthatott, mert aggodalomtól ráncos homlokok, idegroham által összekúszált ujsághasábok jelentkeznek. „*Ők* (már minthogy *mi!*) — olvassuk a szabadelvűség báránybőrébe bujtatott radikalizmus ujságjában — hamar összegyüjtik a szükséges ezer szelvényeket kerületenkint. Az ellenzék pedig kínlódjon — ha akár csak kínlódni is tud." Bizony ez szomorú önvallomás és — bár nevezzék ezt is cinizmusnak — mi a tehetetlenség, a bukás, a reményfeladás keserű bejelentését olvassuk ki belőle. Igazán nem tudjuk, volna-e értelme annak, hogy a legbecsületesebben baloldali meggyőződésű választópolgárok is kitegyék magukat a kudarcnak, amelyet íme, ők maguk, a vezérek, vallanak be. Párt-e, meggyőződés-e az, amely nem vállal munkát, áldozatkészséget az eszme, az elvek győzelméért? Hiszen ők maguk írják: „És hátha rövid az idő? És hátha valamelyik ellenzéki pártnak nincs elegendő gyüjtőembere? Még az is megeshet, hogy két-, három-, négyezer híve van a kerületben, de idő és eszköz híján nem tudja szelvényeiket időre összegyüjteni! Hát mi erre azt mondjuk, hogy lehet akár százezer emberük is, de ha nincs meg bennük az eszme érdekében való munkakészség, akkor a százezer ember is léleknélküli tömeg.

Nagyon keserű vallomások ezek. Keserű és vigasztalan helyzet tükrözői. Alibi-igazolás az elkövetkező bukás idejére. Hát hogyne, nekik volt két-, három-, négyezer szavazójuk, csak szelvényük, csak cédulájuk nem volt. Ők lesznek a szelvény-vértanuk, ők lesznek azok a *cédula-mártírok,* akiknek sorsát és bukását sem mi, sem a polgárság, amelynek lelkesedése megállt a cédulák összegyüjtésénél, egyetlen könnyel sem fogja megsiratni.

Ezeknek az uraknak csak frázisaik és plakátjaik vannak, ezek az urak kétségbeesetten vonulnak vissza a mártírság sáncai mögé, mihelyt a jelszavak és felelőtlen ígérgetések helyett a polgárok lelkesedését kellene harcba vinniök. Enélkül azonban nincs győzelem és a sóhajtozást, meg a káromkodást, amelyek mind sűrűbben hangzanak fel soraikból, mi nem harci riadónak, hanem takarodónak véljük.

Nem érdekelnek sem jobb-, sem baloldali tendenciák, erőteljesen szervezkedünk a választásokra, amit ez évben meg kell tartani, — mondja Kozma Jenő dr.

Rendet kell teremteni végre a Vásárpénztárnál — A költségvetési kereteket tágítani nem lehet, a korteshangulat kiélezésére a Községi Polgári Párt nem vállalkozik — A fővárosi tisztviselők feltétlenül megkapják karácsonyi segélyüket

Scitovszky Béla belügyminiszter a legutóbbi napokban több ízben is nyilatkozott a fővárosi választások kiírásáról. A belügyminiszter nyilatkozatában kijelentette, hogy *még ez évben és pedig karácsony előtt feltétlenül megtartatja a fővárosi választásokat,* sőt — némely ellenzéki kedélyek megnyugtatása érdekében — azt is a leghatározottabban kijelentette, hogy *semmiféle olyan intézkedést nem tesz,* amely az ellenzék választási előkészületeit kedvezőtlenül befolyásolhatná. Nem kétséges tehát, hogy *a kormány minden tekintetben a törvényes rendelkezésekhez fogja tartani magát,* amiben egyébként csak a választásokat sürgető, de — úgylátszik — a választásoktól mégis félő baloldali pártok kételkedtek.

Kozma Jenő dr.,

az *Egységes Községi Polgári Párt* elnöke, akivel a közeledő választásokról beszélgetést folytattunk, a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Az egész városban, minden kerületben és minden körzetben

a legteljesebb erővel szervezkedünk.

Mindenütt biztató jeleket tapasztalunk, szervezkedésünk erőteljesen halad előre. Magunk is azt tartjuk, hogy

a választásokat minél előbb ki kell írni és a választásokat még ebben az esztendőben meg kell tartani.

Minket nem érdekelnek sem a jobboldali, sem a baloldali tendenciák, mi megyünk előre a magunk útjain.

Szóbahoztuk a beszélgetés során a költségvetés vitáját, amely a törvényhatósági bizottság közgyűlésében ma délután kezdődik meg. *Kozma* Jenő a törvényhatósági bizottság budget-vitájáról és annak várható eredményéről ezeket mondotta:

— Nem kétséges, hogy *a közgyűlési vitában legnagyobbrészt kortesbeszédek fognak elhangzani.* A költségvetési keretek úgyszólván változtathatatlanok, mert hiszen *tágításukra lehetőség nem nyílik.* Már a *törvényhatósági tanács költségvetési vitájában is kiderült, hogy senki sem tud fedezetet megjelölni új kiadási tételekre,* márpedig

fedezet hiányában a kiadási oldalon új tételt beállítani nem lehet.

A bevételeket fokozni nem tudjuk, sőt örülnünk kell, ha a bevételi eredmények igazolni fogják az előirányzatokat. Ilyen körülmények között *nincs értelme és nincs célja annak, hogy kimerítő vitát provokáljon bármelyik párt is.* November 15-ére be kell fejezni a vitát, mert a törvény értelmében a megszavazott költségvetést fel kell terjeszteni a belügyminiszterhez. Ha tehát egyes pártok részéről hosszasabb felszólalások hangoznának el és azt tapasztalnánk, hogy a szónokok nagy száma miatt a kitűzött terminusig a vita befejezését nem remélhetjük, *akkor nemcsak délután, hanem délelőtt is ülésezni fog a törvényhatósági bizottság.* Mi a magunk részéről tartózkodni fogunk minden kortéziától a közgyűlés költségvetési vitájában, mert azt tartjuk, hogy

a költségvetés egyensúlyának biztosítása érdekében semmiféle új kiadást sem állíthatunk be,

ennek következtében tehát fölösleges minden olyan követelődzés, aminek a mai körülmények között csak korteskedési célzata lehet. *A korteshangulat megteremtésének kétes értékű szerepét átengedjük más pártoknak,* mi a reálpolitika területén óhajtunk maradni.

Megemlítettük a Vásárpénztár ezévi mérlegének megállapítása körül támadt bonyodalmakat és megkérdeztük, hogy mi lesz ezen a téren a legközelebbi teendő. *Kozma* Jenő így felelt:

— Csak megismételhetem az elmult héten kifejtett felfogásomat, amely szerint *a jelenlegi vezetőség működését el kell választani a régi vezetőség gesztiójától.* Meg kell vizsgálni, hogy a jelenlegi vezetőséget terheli-e valamilyen felelősség s ha e felelősséget megállapítani nem lehet, akkor *meg kell adni a felmentvényt.* A multra nézve mindenesetre likvidálni kell minden tételt, mert

a Vásárpénztárnál most már igazán végleges rendet kell teremteni.

Szóbahoztuk azokat a tárgyalásokat is, amelyek *Sipőcz* Jenő polgármester és *Ernszt* Sándor népjóléti miniszter között a kórházkérdésben megindultak. A polgármester és a népjóléti miniszter között ugyanis — mint lapunk más helyén jelentjük — közvetlen tárgyalások indultak meg. *Kozma* Jenő a következőket mondja:

— Bizonyosra veszem, hogy sikerül a fővárosi kórházproblémákat véglegesen megoldani.

A népjóléti miniszter úr sok megértést és jóindulatot tanusít a főváros ügyei iránt,

remélni lehet tehát, hogy minden rendbejön...

Kozma Jenő végül elmondotta még a *Fővárosi Hirlap* munkatársának, hogy

a fővárosi tisztviselők karácsonyi segélyüket feltétlenül megkapják.

Ez a tétel benn szerepel a főváros ezévi jóváhagyott költségvetésében, tehát nem vitás, hogy a belügyminiszter a megszavazott és jóváhagyott tétel felhasználását engedélyezni fogja. Kozma Jenő a *Fővárosi Hirlap* útján megnyugtatja az összes aggodalmaskodó fővárosi tisztviselőket, hogy a karácsonyi segélyt december közepén ki fogják fizetni.

Fiúk, suskus készül, — utánam

Konszolidációs csendélet a baloldalon

Budapest uccáin szinte mindennap zenebonát csapnak a kommunisták. Vezérigazgatókat kell lefogni, mert ilyen előkelő pozíciók és dús jövedelmek mögé búvik, ezekkel kendőzi magát a forradalom, a kannibál-szocializmus. Holnap talán már a szentélyeket is szemmel kell tartani, nehogy oda meneküljenek és onnan romboljanak a szentségtörők.

És ebben a szituációban, ebben a fenékig puskaporos világban lázító lapocskák betiltása miatt handabandázik *Friedrich* István és valószínűleg a községi választásokra akar magának népszerűséget szerezni a szabadságjogok követelésével és védelmével. Teszi ezt az a *Friedrich* István, aki kétszer volt hatalmon Magyarországon. Amikor először volt hatalmon — ott ült a hadügyminisztérium (akkor így hívták) államtitkári székében — kézigránátos matrózok voltak a szerkesztőségek mindennapi vendégei. Amikor másodszor volt hatalmon... Erről jobb nem beszélni... Felfegyverzett polgárok őrizték a szerkesztőségeket *Friedrich* István sajtószabadsága ellen... Mostani fegyvertársai, *Bródy* Ernő, *Fábián* Béla, *Pakots* József, *Gál* Jenő meg a többiek pedig emlékezhetnek, hogy a Friedrich-féle konszolidáció elől az ő nagynevű, de elfelejtett vezéreiknek, az emigrációból hazatért *Vázsonyi* Vilmosnak, újra menekülnie kellett az országból.

Könnyen felejtenek az urak! A polgárság azonban ne felejtse el, hogy *a szabadságjogok nagy bajnoka, akivel most Vázsonyi egykori gránátosai szövetkeznek, nem tartotta fontosnak Vázsonyi Vilmos politikai szereplését.* Vajjon *hány beszédet mondott Budapest uccáján, vagy a Vigadóban Vázsonyi Vilmos, amíg Friedrich István kormányozta Magyarországot?...*

És mit akar most *Friedrich* István? Reklamálja azoknak a kis néplapoknak a betiltását, *amelyeknek ősét ő szerkesztette Mátyásföldön?* Vajjon ki emlékszik még erre a kis lapocskára, amelynek olvasása egyszeriben megmagyarázza mindenkinek, hogy miért lett Magyarországon 1918-ból 1919? Aztán követeli a Galilei-kör feltámasztását, követeli 1918-at, 1919-et, az elejét, a közepét, a végét! Aki ezt akarja, aki boldogan, jóleső érzéssel emlékezik vissza ezekre a szép időkre, az szavazzon *Friedrich* Istvánra, vagy ha felekezete tiltja, szavazzon *Friedrich* István szövetségeseire, *Bródyra, Fábiánra, Rassayra.*

*

Éber Antal is indexre került náluk.

Nem olyan formában, hogy hallgatnának róla. Ellenkezőleg: vezéreikk-téma. Igaz, hogy azelőtt is az volt. Azelőtt azonban magasztalták, most gúnyosan, vállveregetve beszélnek róla.

Nekünk is voltak vitáink vele, de mindig a tisztelet hangján beszéltünk nagy közgazdasági tudásáról. Éppen arról a közgazdasági tudásáról, amely miatt ők támadják és amely most beláttatta *Éber* Antallal, hogy *a mai helyzetben* „nem hajlandó" az ellenzék kétes kísérletezéseinek szolgálatában állani.

Nehéz időket élünk, *nagyon meg kell fontolni, szabad-e szembehelyezkedni azokkal, akik mentik a menthetőt, vagy inkább melléjük kell-e állani.* Emellett azonban valószínűleg *Éber* Antal is megismerte azokat, akik mai elkeseredett hangulatuk ellenére is szeretnék őt maguk között látni.

Kényszerű árvaságukban azzal vádolják *Ébert*, hogy politikai ambíciók fűtik őt. Eddig nem fűtötték? Akkor nem fűtötték, amikor meggyőződésének nyilt kimondásával, nem is egyszer, vállalta a népszerűtlenséget is? Csak most, amikor az ő kétes értékű kísérleteiknek hátat fordított? Pedig talán nem is tudja, milyen népszerű dolgot cselekedett azzal, hogy otthagyta őket.

*

Alighanem elmult már teljes egy hete, hogy *Fábián* Béla nagy snájdigul bedobta a választási küzdelembe a „suskus" bombáját. Hát hogy a többségi pártok milyen előnyöket akarnak maguknak szerezni. A nagy leleplezés nem rázkódtatta ugyan meg a parlament falait, de — bevalljuk — igen kívánesian vártuk a folytatását. *Fábián* Bélát olyan legénynek tartja az ember, aki a vádjait be is szokta bizonyítani. Ezúttal azonban odavágta a suskus bombáját és hátat fordítva ment tovább vígan fütyürészve, mint akinek semmi köze az egészhez.

A nagy magyar író jut eszünkbe, aki a rövid alsónadrág előnyeiről tartott előadást:

— Úri ember nem hord hosszú alsónadrágot — mondta meggyőződéssel.

Azonközben áhítatos hallgatói észrevették, hogy a *hosszú* alsónadrágjának fehér pertlije kikandikál a nadrágja alól. Amikor azonban figyelmeztették erre a kis inkonzekvenziára, a nagy író mélabúsan jelentette ki:

— Fiúkám, az *nem az én lábam*...

Van így néha az ember azzal a bizonyos madzaggal, meg a — suskussal.

Egy hetet várt a közvélemény: azt hisszük le lehet zárni a suskus-aktákat.

Rendes szokás azonban, hogyha az egyik bomba nem sül el, az elszánt ember másikat dob utána. A suskus-bombát másnap szintén újabb bomba követte: a kivonulási bomba. *Otthagyták a tanácsülést, a költségvetést, miután kieszeltek valami képtelen sérelmet. Végre is így választások idején nem árt az üldözöttet, a vérig-sértettet játszani.*

Ez a bomba sem sült el. Egyetlen lény sem botránkozott meg. Senki sem követelte, hogy menjenek vissza a törvényhatósági tanácsba. Senki sem félt, hogy az ő távollétükben az ott maradottak eladják a városházát.

Jó néha az ilyen icurka-picurka passzivitás. Sürögni, mozogni kell az embernek, mert utóbb is majd a választók sóznak rá egy kis kényszerű passzivitást.

Választási naptár

(November 11-től — bezárólag nov. 16-ig, vasárnap estig)

Kedd, november 11-én: d. u. 5 órakor a *Tanügyi Bizottság* tart értekezletet az *akadémiauccai* pártközpontban; d. u. 6 órakor a *Ferencvárosi Egységes Párt* értekezlete a *Csarnok*-kávéházban; *7 órakor a Ferencvárosi pártszervezet:* a *Ferencvárosi Kaszinóban;* 8 órakor *pártgyülés* a *liliomuccai* Mesazaritsféle vendéglőben. A gyűléseken *Usetty* beszél; a *III. ker. Egyesült Polgári Társaskör* körzetgyűlése este 7 órakor *az óbudai Holzspach*-vendéglőben (bibithi *Horváth* János beszél); este 8 órakor a *Belvárosi Polgári Kör* társasvacsorája; délután 6 órakor *Kőbányai Egységes Polgári Pártkör választmányi ülése* a *Szt. László-téri Grand*-vendéglőben; fél 7-kor a *Kelenföldi Társaskör* választmányi ülése, a *Lágymányos uccai Wehramann*-vendéglőben; este 9 órakor a *Budai Társaskör* iparos és kereskedő gyűlése: a *Krisztina körúti* Hajas-vendéglőben.

Szerda, november 12-én: este 7 órakor a *Ferencvárosi Iparos Asztaltársaság* nagygyűlése, a *Ferencvárosi Kaszinóban;* a *III. ker. Egyesült Polgári Társaskör tisztviselő-gyülése,* a *Bécsi úti Zóbel*-vendéglőben; 6 órakor a *Belvárosi Községi Polgári Párt* intézőbizottsági ülése; 8 órakor az *Erzsébetvárosi Polgári Kör* társasvacsorája az *Akácfa* ucca 63. sz.; az *I. ker. Pártszervezet* értekezlete a *Pauler* uccai Ulm-vendéglőben; a *Kelenföldi Társaskör* körzetértekezlete a *Horthy Miklós* úti *Papp*-vendéglőben; a *Budai Társaskör hadviselt és rokkant gyülése,* a *táltosuccai Farkas-vendéglőben;* fél 9 órakor a *Lipótvárosi Polgári Kaszinó* vacsorája a *Berlini* tér 5. sz.; a *Hungária Közművelődési Egyesület* értekezlete a *Hungária körút 263. szám alatt.*

Csütörtök, november 13-án: délután 5 órakor a *Tisztviselőtelepi Polgári Egység Társaskör hölgybizottságának* értekezlete a *Népligeti Nagyvendéglőben;* d. u. 6 órakor a *II. ker. Pártszervezet értekezlete* a Budai Polgári Körben (II., Szilágyi Dezső tér); *Belvárosi Községi Polgári Párt* intézőbizottsági ülése (Eskü tér 8.); 7 órakor a *Kelenföldi Társaskör Iparos* gyűlése a *Lágymányos uccai Wehrmann-vendéglőben;* 8 órakor *Ferencvárosi Kaszinó* pártvacsorája (Üllői út 115. sz.); *Kőbányai Egységes Pártkör iparos gyűlése: Szt. László* téri *Grand*-vendéglőben; *Budai Társaskör pártvacsorája: Délivasút vendéglő.*

Péntek, november 14-én: 6 órakor *Belvárosi Közs. Polgári Párt intézőbiz. ülése,* utána pártértekezlete: *Eskü tér 8.; Kelenföldi Társaskör* nagyválasztmányi gyűlése: *Lágymányos uccai Wehrmann-vendéglőben;* 8 órakor *Ferencvárosi Községi Polgári Párt: Mester uccai Breitner*-vendéglőben; *Kőbányai Egységes Polgári Pártkör körzeti gyűlése: Rákosfalvai Hoffer-vendéglő; fél 9 órakor Budai Polgári Kör társavacsorája Kozma Jenő nevenapján:* Budai Vigadó.

Szombat, november 15-én: délután 6 órakor *II. ker. Pártszervezet értekezlete a MÁV alkalmazottakkal: Budai Polgári Kör* (Budai Vigadó); *Kőbányai Egységes Polgári Pártkör tanítógyülése: Szt. László téri* Grand-vendéglőben; 7 órakor *Kelenföldi Társaskör körzeti gyűlés: Lenke úti Balázs*-vendéglőben; 8 órakor *Augusztatelepi pártszervezet kultúrestélye: Augusztatelepi színházteremben;* a *Ferencvárosi Pártszervezet vacsorája:* F. T. C. vendéglőben; *Kőbányai Egységes Polgári Társaskör társasvacsorája: Szt. László téri Grand-vendéglőben;* fél 9 órakor *Tisztviselőtelepi Egységes Polgári Társaskör kultúrestélye: Népligeti Nagyvendéglőben;* 9 órakor *Budai Társaskör ülése: Szép Ilona-vendéglőben.*

Vasárnap, november 16-án: este 8 órakor *Kelenföldi Társaskör pártértekezlete: Németvölgyi úti Borovszky-vendéglőben,* utána a *Budai Társaskör értekezlete* ugyanott.

MÉRNÖKI SZAKÜZLET
A „GAMMA" FINOMMECHANIKAI GÉPEK ÉS KÉSZÜLÉKEK GYÁRA R. T.
ELADÁSI OSZTÁLYA
Budapest, IV., Múzeum körút 41.
TELEFÓN: AUT. 860-96. □ TELEFÓN: AUT. 860-96.

HORTOBÁGYI JUHTÚRÓ
Mindenütt kapható! Termelő: Orsz. Magy.
TEJSZÖVETKEZETI KÖZPONT

HAJNAL IMRE
okl. mérnök, épitési vállalkozó
BUDAPEST, I., Attila körút 47. szám
Telefón: Automata 628—64.

DONA DÖME ÉS TÁRSA
PAPIR ÉS IRÓSZEREK GYÁRI RAKTÁRA
a „PAPIRMALOM"-hoz
Tel.: Aut. 877-15
Alapitva 1790-ben
Budapest, IV., Aranykéz ucca 6

VARGA ANDOR
BUDAPEST, V. KER., JÓZSEF TÉR 9. SZ.
Magyarországi kender-, len- és jutagyárak eladási helye
TELEFÓN: *809-19 ● TELEFÓN: *809-19

Férfi-, női, autó-, motor-, sport-, gyermek-
Fővárosi tisztviselőknek engedmény. — Külön mértékosztály.
bőrkabátok és szőrmeskabátok
Kiss Gyula
bőrruházati üzlete
BUDAPEST, IV., Kammermayer Károly ucca 1
Telefón: Automata 895—82.

SCHEIBER MIKLÓS OKLEVELES GÉPÉSZMÉRNÖK
Központi fütés, vízvezeték és egészségügyi berendezések
Budapest, VII., Vörösmarty ucca 19. Telefón: József 415-98.

Katasztrófális bajokhoz vezethet az Elektromosművek beruházásának elhalasztása

A jövő esztendő költségvetésében nem szerepel a kibővítési kölcsön törlesztése és kamata — Hozzáértő objektivitással kell foglalkozni az üzemi kérdéssel

Az *Egységes Községi Polgári Párt* programjának kardinális része kezdettől fogva a főváros üzemi problémájának olyan megoldása, amely a közérdeket, fogyasztót és a magánipart egyaránt legjobban kielégíti. *Becsey* Antal volt az, aki minden adott alkalommal nagy koncepciójú, szakszerű felszólalásaival az üzemi probléma helyes útra terelését, kielégítő megoldását célozta. *Becsey* Antal nem kortes szempontok szerint bírálja el az üzemi problémát, hanem egyedül a *közérdek* és a *gazdaságpolitika* voltak nagytudású és széles látókörű megállapításainak irányítói.

Legutóbb a költségvetési vita tárgyalása során foglalkozott *Becsey* Antal a törvényhatósági tanács plénuma előtt a közüzemek dolgával és nagyon helyesen állapította meg, hogy a főváros közüzemeinek lépést kell tartani a milliós metropolis fejlődésével, de ugyanakkor oda kell hatni, hogy az üzemek üzletvitele reális legyen és olyan tarifális politikát kell követni, amely alkalmas az adóterhekkel túlhalmozott polgárság tehermentesítésére is.

Az üzemek felett hatalmas vita fog megindulni a szerdán összeülő törvényhatósági gyűlésben is, ez alkalomból

Becsey Antal,

a következőket fejtette ki a helyes üzempolitika irányelveiről a *Fővárosi Hirlap* tudósítójának:

— Annak a felfogásomnak érintetlenül hagyása mellett, hogy a nem közérdekű üzemeket fokozatosan vissza kell fejleszteni, ez alkalommal csupán a három nagy közüzem, az elektromos-, a gáz- és a vízművek dolgait kívánom megvilágítani. Főleg azokat a szempontokat, amelyekkel az üzemekkel kapcsolatban jóformán napról-napra találkozunk az életben s amelyek arról győztek meg, hogy a közvéleményben, sőt még a hivatalos közvéleményben is többé-kevésbé zavar uralkodik ezeknek az üzemeknek rendeltetése és célja megítélése tekintetében.

— Mikor a város ezeket a nagy közműveket megváltotta, két szempont vezette a fővárost. Az egyik az volt, hogy kezében tarthassa e hatalmas üzemek *tarifaalakulását*, a másik döntő szempont pedig, hogy ezek a nagyüzemek olyan hatalmas gazdasági erőforrások, amelyek alkalmasak és hivatottak arra, hogy *nehéz gazdasági viszonyok között alimentálják a főváros háztartását* és ezzel egyidejűen tehermentesítsék az agyonsanyargatott és adóterhekkel túlhalmozott polgárságot. Ennek a kettős gondolatnak kell az üzemek hivatásában ma is kidomborodni. A két szempontot külön-külön nézem és a költségvetés adataiból igyekszem kihámozni, hogy ezek a szempontok hogyan vannak egyensúlyban, akkor mindenek előtt rá kell mutatnom arra, hogy

a mi üzemeink elszámolási, illetve költségvetési, könyvelési módja és üzleti könyvei nem homogének.

Ezt már többízben szóvátettem, de úgy látom, hogy ezek az egységes elvek teljesen keresztülvezetve még mindig nincsenek. A közüzemeknek ugyanis amellett, hogy hivatva vannak a községi háztartás anyagi helyzetét megkönnyíteni, ettől függetlenül szem előtt kell tartani, az üzleti szempontoka is, sőt kifejezetten üzleti szempontok szerint kell vezetni ezeket az üzemeket.

A helyes üzleti elvek leginkább az Elektromosműveknél érvényesülnek, de nem látom például ezt a Gázműveknél megfelelően keresztül vezetve.

— Sokat találkozunk azzal a váddal, hogy *az egyes üzemeknél rengeteg pénz van eldugva, túl nagy a tartalékolás.* Úgy látszik, hogy a város háztartása is erre a hibás álláspontra helyezkedett, mert az óvatosságra intő nehéz gazdasági viszonyok ellenére *az elektromos műveknél majdnem másfélmillió pengővel többet irányzott elő a költségi háztartás javára fizetendő felesleg címén mint azelőtt.*

Eddig 4.7 millió volt a háztartási hozzájárulás, most 6.2 milliót várnak a villamosművektől.

Ezt én helytelennek tartom, sőt irreálisnak is, mert nem kétséges, hogy az emberek takarékoskodnak még az áramfogyasztásban is és *alig hihető, hogy az elektromos művek bevételei fokozódnának.* Ilyen körülmények között felemelni a háztartási hozzájárulást mindenesetre kockázatos dolog. Annál is inkább, lehetetlennek tartom a felemelést, mert viszont magánál az üzemi tartalékolásnál és a többi előirányzati költségeknél, amelyekkel számolni kell egy fejlődő üzemnél, *bizonyos redukciókat* találunk. *Felteszem a kérdést, hogy a fejlődőben lévő elektromos üzem miből költhessen, ha a tartalékösszeget redukálják.* Vannak egyéb tartalékolások is, amelyeknek dotációjából nyilvánvaló, hogy *a községi háztartás szempontjai birkóztak az üzleti elvekkel.*

— Nyomatékosan fel kell hívni a közfigyelmet arra is, hogy

az Elektromosművek további beruházását messzire halasztani nem lehet, mert ebből nagy és katasztrófális bajok származhatnak.

Szükség van arra, hogy *a kelenföldi telepet még tovább fejlesszék*, a negyedik nagy gépegységet is mielőbb felállítsák, mert csak ezzel érjük el a 105 kilowattos teljesítményt, amely már ma is a főváros áramszükséglete a csúcsteljesítmények idején. *Hogy ez a program elkészül-e vagy nem, sorsdöntő befolyással van az üzem gazdálkodására, az elektromosművek egész jövőjére.* Ez a körülmény vezetett bennünket arra az elhatározásra, hogy ezt a negyedik gépegységet is megrendeljük és felhasználjuk azt a kínálkozó lehetőséget, amelyet nagy gyárak által favorizált bankok bocsátottak *áruhitel* formájában rendelkezésünkre. A pénzügyminiszter ehhez az előzetes elvi hozzájárulást már meg is adta, sajnálattal kell azonban megállapítanom, hogy

ennek a beruházásnak a törlesztésére és kamatfizetésére a megfelelő tételeket nem látom a költségvetésben.

Van ugyan szó egy 95 ezer pengős kölcsönről, a függőkölcsön kamatai és a későbbi beruházási kölcsön kamatait azonban ebből fizetni nem lehet. Nem tudom e tekintetben mi a pénzügyi osztály elgondolása, de magából abból a körülményből, hogy a felveendő bővítési kölcsön kamatai nincsenek provideálva,

azt kell gondolnom, hogy a 17 milliós beruházás dolgát elejtették.

Már pedig az elektromosművek további fejlesztése nemcsak azért szükséges, hogy az említett csúcsterhelést kielégíthesse, hanem azért is, mert arra a régi gépek üzemen kívül helyezésére is szükség van. Ezek a régi gépek eszik a szenet, nem takarékosak, megdrágítják az üzemet, de azért is szükség van a további modern gépegységek felállítására is, hogy az elektromos művek olyan szerződéseket kötnek gyárosokkal és ipari fogyasztókkal, hogy *azoknak jogukban áll az ipari konjunktúrának megfelelően a ma igénybe vehető árammennyiség többszörösét is igénybe venni.* Már pedig ez nagy felelősséget ró a fővárosra, ha az igényeknek esetleg nem tud megfelelni.

— Sok törvényhatósági bizottsági tag sportot űz abból, hogy állandóan a közszolgáltatások árának leszállításáról beszél, holott mindenki tudja, hogy a mi üzemi szolgáltatásainak a legolcsóbb helyen állanak és

a mi viszonyaink között lehetetlen dolog az üzemi szolgáltatások leszállítása.

Az elektromosműveknél pl. az egységárak filléres leszállítása évi 1.8 millió pengőt jelentene, egy tized fillér pedig 180 ezer pengőt, amit a publikum alig érezne meg, viszont a fővárosnak olyan nagy bevételi hiányt jelentene, amit máshonnan mint *adóemelésből* előteremteni nem lehetne. Erre pedig nem gondolhat senki.

Fővárosi Hirlap
Az Egységes Községi Polgári Párt hivatalos lapja.
*
Előfizetési árak:
fél évre . . . . . 12 pengő,
egész évre . . . . . 24 pengő.

Gyárak, raktárak, garageok, kórházak, középületek részére
préselt acélajtók
préselt acélkapuk
tetszetős-tartós-tűz- és betörésbiztos.
haas és Somogyi
KÖZPONTI FŰTÉSEK
ÉS EGÉSZSÉGÜGYI BERENDEZÉSEK VÁLLALATA
SZEPESSY SÁNDOR utóda SZEPESSY GYULA
okl. mérnök, Budapest, VII., Abonyi-u. 25. Tel.: J. 380-30.
GANZ ÉS TÁRSA
VILLAMOSSÁGI, GÉP-, WAGGON- ÉS HAJÓGYÁR R.T.
ALAPÍTVA 1844-BEN
BUDAPEST
IGAZGATÓSÁG, GÉP- ÉS WAGGONGYÁR: X., Kőbányai út 31. Távb. 461—19
HAJÓGYÁR: V., Meder utca 9. Távb. 908—69
Sürgönycím: GANZCOM BUDAPEST
VILLAMOSSÁGI GYÁR: II., Lövőház utca 39. Távb. 501—70
Sürgönycím: ALTERNO BUDAPEST
MAGYARORSZÁGI VEZÉRKÉPVISELET:
HAZAI GÉPKERESKEDELMI R.T.
BUDAPEST, V., VILMOS CSÁSZÁR ÚT 76
Sürgönycím: MASINA BUDAPEST
Távbeszélő: 186—63
WIHART FERENC
• ÉPITÉSZ ÉPITŐMESTER •
BUDAPEST, VII., COLUMBUS UCCA 33. sz.
TELEFON: JÓZSEF 350-97
MORZSANYI HERMANN
Központi fűtések, vízvezetéki és csatornázási berendezések
Budapest, VIII. kerület Üllői út 42. szám.
Telefón: József 353-87.
GUTWILLIG E.
fő- és székvárosi csatorna és pöcegödör tisztítási vállalkozó
Iroda: BUDAPEST, VII., Damjanich u. 36. Telefón: J. 419-74
FELSENFELD RUDOLF
Alapítva 1901. Bélyegző és pecsétbélyeggyár, véső és dombornyomó műintézet Tel.: Aut. 103—94.
BUDAPEST, V., BÁLVÁNY UCCA 16
STRAUB U. FESTÉK-ÜZLETE
BUDAPEST, IV. KER., PETŐFI-TÉR I.
(Régi Piarista-épület.)
ALAKULT 1854-BEN TELEFÓN AUT.: 884-26
SCHMERGEL GÉZA
PARKETTVÁLLALATA
BUDAPEST, V. ALKOTMÁNY UCCA 4. — TEL.: AUT. 297—57
SCHÄFFER KÁROL
OKLEVELES MÉRNÖK
Vasút-, út-, betónépítési vállalkozó, kövező-mester
Budapest, IV., Kecskeméti ucca 13., III. em. 1. Telefón: 844—12
Köztisztviselők kedvező fizetési feltételek mellett kaphatnak nyugágyat, függőágyat, sátort és hátizsákot
TELEFON J. 415—07. ALAPITVA 1838-ban
HAUSCHILD ALBERT
Budapest, VII., Károly-körút 15. szám.
Saját bivatalok részére iratkötészeket, per- és padlótérlőrubát.

Nemsokára megszűnik a plakátharc, megalakulnak a választási bizottságok és a szavazatszedő küldöttségek

Szünetel a tanítás a választások két napján — A szavazás kötelező, nemszavazók büntetéspénze a fővárosi szegényalapnak jut

A választási agitáció ezen a héten éri el a legmagasabb fokát: *közeledik a választások kiírása*, amikor a törvény rendelkezései értelmében a plakátok már csak a legszűkszavúbb tájékoztatásokat tüntethetik föl s gyűlések is bizonyos korlátozások között tarthatók. A szenvedélyes korteskedésből fenékig kiveszik részüket a baloldali pártok, mert a *meggyőzés megengedett eszközei helyett az izgatás és gyűlölködés fegyvereit alkalmazzák*. A plakátcenzurát végző városházi szervek pártatlan magatartással végzik ezt a kényes feladatot és minden objektivitásuk dacára

kénytelenek voltak számos plakát és röpcédula terjesztési engedélyét megtagadni, mert azokon tombolt az elvakult düh és a rágalmak özöne.

A főváros közönsége minden bizonnyal megnyugvással fogadja majd a plakát-tilalmi idő bekövetkezését, mert *a nyomdatermékeknek ebből a guerilla-háborújából már éppen elég volt.*

Ez az időpont nemsokára bekövetkezik. A közigazgatási bíróság elintézte mind a 391 felszólamlást és azokat kiigazítás végett eljuttatta a városházára, ahol *e héten végeznek a névjegyzék véglegesítésével.*

A választások kiírása után már gyors tempóban következnek a szükséges intézkedések, hogy Budapest tizennégy választókerületében a szavazás idejére minden előkészület megtörténjen. Már rendelkezésre áll

a hivatalos választási térkép,

ami részletesen és pontosan feltünteti a kerületek tagozódását s magában foglalja a Csepeltől elcsatolt *kikötői területet*, valamint a *budakeszi erdőt is.*

Szemléltető módon rajzolódik ki az *új kerületi beosztás*, a két új budai és két új pesti kerületekkel, azoknak területi méreteivel és *a megállapított mandátumok* számával. A törvényhatósági tagok választásával *egyidejüleg történik a szavazás a kerületi választmányokra is*, amelyeknek az eddigi jelentéktelen szerepét egy eredményes és kibővített hatáskör fogja felváltani.

A választási határidő kitűzése után bekövetkező intézkedések menetrendje a következőképpen alakul:

Elsőnek alakulnak meg az összes kerületek részére *a választási bizottságok*, amelynek a tagjai: az elnök, a helyettes elnök, négy rendes és négy póttag. A választási bizottságok tagjai *Ripka* Ferenc dr. főpolgármester kezébe teszik le az esküt. Ugyanakkor *Sipőcz* Jenő polgármester kirendeli azokat a közigazgatási tisztviselőket, akik a bizottságokban a jegyzői tisztet fogják ellátni. Ezt követőleg a választási bizottságok megkezdik permanens munkájukat s kijelölik a szavazatszedő küldöttséget, minden szavazókörzet élére és így

kétszáz olyan küldöttségre van szükség, amelyek már a szavazatok összegyüjtését fogják ellátni.

A szavazóhelységeket a polgármester jelöli ki főként az iskolákban, ami egyet jelent azzal, hogy *a szavazás két napján a fővárosi iskolák túlnyomó hányadában szünetel az oktatás.*

Az ajánlási íveket nyolc nappal a választások előtt kell benyujtani a választási bizottságok elnökeihez, míg a *listakapcsolásokra* vonatkozó esetleges megállapodások három nappal kell hogy az elnökök tudomására jussanak.

Hatalmas munkateljesítmény vár a kerületi elöljáróságokra a választásokkal kapcsolatban.

Mindenekelőtt az ő kötelességük a szavazójegyek szétküldése ami, 300.000 nyomtatványról lévén szó, nem könnyű feladat. Rájuk hárul annak a megállapítása is, hogy *a nem szavazók névsorát összeállítsák* s ha elfogadható okot nem találnak, megbüntetik mindazokat, akik a kötelező szavazást nem gyakorolták. A *büntetés összege egyénenkint 100 pengő*, ami tekintélyes összegre szaporodhat, ha figyelembe vesszük, hogy a fővárosi választásoknál átlag a választók húsz százaléka szokott távolmaradni az urnáktól.

Könnyen lehetséges, hogy az ínségakció keretének kibővítését ezek a büntetéspénzek fogják elősegíteni,

mert a törvény rendelkezései szerint, *a passzív magatartást tanusító választók száz pengőseit a fővárosi szegényalap javára kell fordítani.*

Bauer Dénes utóda, HOFFMANN DÉNES okl. mérnök
Telefon: Aut. 539—59
bádogos, gáz, vízvezeték, csatornázási, központi fűtési vállalkozó
II., Szász Károly utca 5.

STERN IMRE okl. építész, építőmester
Budapest, VII., Rákóczi út 30. Tel.: J. 349-54

WIEDERMANN ÁGOSTON
ÉPÍTÉSI VÁLLALATA
BUDAPEST, III., SAN MARCO UCCA 5.
TELEFÓN: 628—38.

SÁMUEL GYÖRGY
épület,- díszmű-bádogos és egészségügyi berendező
BUDAPEST, VI, ARADI U. 43. TELEFON: AUT. 223-62.

LANG ÁRPÁD szobafestő és mázoló
BUDAPEST, VI. KER., KASSAI ÚT 81. SZÁM. (SAJÁT HÁZ)
MŰHELY: VIII. KER., MÁRIA TERÉZIA TÉR 7. SZÁM

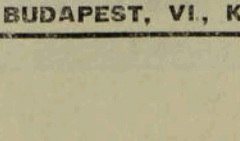
MUNKÁCSY GYULA
Cégtulajdonos:
Munkácsy Ernő
épület- és műlakatosmester, takarékkályhakészítő
Budapest, VIII., Rózsa ucca 39.
Telefon: J. 312—80.

Hantos Testvérek rt
festő, mázoló és tapétázó iparüzem
Budapest VI, Horn Ede ucca 5
Telefonszám: Automata 194—51 és 185—23

BUDAPESTI HIRLAP
a legtartalmasabb magyar napilap
Hangja előkelő, hírszolgálata tökéletes

Széchenyi Gyógyfürdő
(a Városligetben)
Thermálfürdők, külön szénsavas, lezap, fényfürdők és egyéb gyógytényezők.

ZIMMERMANN ÉS LOVÁSZ
TAPÉTARAKTÁR, MENNYEZETDÍSZ-GYÁR — FESTŐK ÉS DÍSZÍTŐK
Telefon: József 424—81 Budapest, VII., Almásy-tér 16

NEUMAN FERENC
OKL. MÉRNÖK, ÚTÉPÍTÉSI VÁLLALATA
Iroda: BUDAPEST Telep:
V, Rudolf tér 1 sz. Telefon: J. 442—60
VII, Egressy út 34 Telefon: A. 239—44

HLAVAY KÁLMÁN
TERVEZŐ ÉS ÉPÍTŐMESTER
BUDAPEST, VI., KASSAI ÚT 68. SZÁM

RÁBA-KRUPP
RÁBA A. F.
1·5, 2, 3, 3·5, 5—6 tonnás
TEHERAUTOMOBILOK
PÓTKOCSIK
ÉS 15—50 SZEMÉLYES **AUTOBUSZOK**
A MAGYAR IPAR TÖKÉLETES ALKOTÁSA
MAGYAR ANYAGBÓL MAGYAR GYÁRBAN KÉSZÜLNEK: A
MAGYAR WAGGON- ÉS GÉPGYÁR RT.
győri automobilgyárában ● Központi igazgatóság: BUDAPEST, V., DEÁK FERENC UCCA 18.
TELEFÓN: A. 818—50 ● KEDVEZŐ FIZETÉSI FELTÉTELEK!

Ennél a választásnál meg kell mutatni, hogy Budapesten a polgári elemet háttérbe szorítani nem lehet

Papp József, az Ügyvédi Kamara elnökének nagyhatású beszéde a jobb- és a baloldali demagógiáról — Dési Géza és Éber Antal ünneplése az Erzsébetvárosi Körben

Az *Egységes Községi Polgári Párt* és a *Polgári Egység Klubja* szokásos hétfő esti vacsoráján több, mint kétszázan vettek részt. A vacsorán jelen voltak: *Kozma* Jenő, *Szabó* Sándor országgyűlési képviselő, *Becsey* Antal, *Papp* József, az Ügyvédi Kamara elnöke, *Wellisch* Andor, *Lengyel* Endre, *Horváth* Károly, *Bakonyi* János, *Bakonyi* Pál, *Farkas* József, *Mózer* Ernő orsz. képv., *Hubert* Vilmos, *Andréka* Károly, *Orova* Zsigmond, *Faber* Fülöp, *Nervetti* Viktor, *Kármán* Norbert igazgató, *Erősdy* Sándor és *Morvay* Zsigmond ny. főispánok, *Vákár* P. Artúr min. tan., *Kollmann* Dezső, *Bódy* Tivadar fházi tag, *Sándor* László, *Glücksthal* Samu fházi tag, *Csécsi-Nagy* Miklós, *Szécsi* Ernő h. t. főorvos, *Szendy* Károly és *Némethy* Béla tanácsnokok, *Bucsánszky* Bertalan elöljáró, báró *Babarczy* István, *Abonyi* Tibor, *Girardi* Tibor, *Holtzer* Nándor, *Szentirmay* Imréné, óbudai *Freudiger* Károly, *Orbán* Z. Géza, *Némethy* Ferenc, *Pompéry* Elemér, *Dorner* Gyula min, tan., *Ziegler* István dr., *Grosch* Károly dr., *Schmidt* Richárd, *Kerekes* Ödön dr., *Németh* Béla, *Politzer* Gusztáv, *Günther* Tivadar és még sokan mások.

A vacsorán *Kozma* Jenő szólalt fel elsőnek s meleg szavakkal köszöntötte *Papp* Józsefet, az Ügyvédi Kamara köztiszteletben álló elnökét. *Kozma* Jenő ezután azt fejtegette, hogy a párt programja *a polgárság megerősítése*, mert egy erős, jómódú polgári társadalom egyértelmű a gazdasági élet virágzásával, az ország és a főváros boldogulásával.

Kozma Jenő tetszéssel fogadott beszéde után

Papp József dr.

emelkedett szólásra és közvetlen szavakkal köszönte meg *Kozma* Jenő kitüntető megemlékezését. Ezután a gazdaságpolitikai kérdésekkel foglalkozott, majd

a különböző ellenzéki pártok tobzódó korteshadjáratát ítélte el, amely már annyira túlteng, mintha nem is egy községi választásról, hanem legalább a páneurópai unió megalakításáról lenne szó.

Nem mondja, hogy a községi választás nem fontos, sőt sok tekintetben még fontosabbnak tartja a községi választást, az országgyűlési választásoknál is. Nem szabad azonban szó nélkül hagyni, hogy *ebben a választási kampányban annyi ide nem tartozó jelszót, demagógiát és egyéb kísérő jelenséget látunk*, amelyek nélkül ezt a választást sokkal símábban, sokkal esztétikusabban lehetne lebonyolítani.

— A választások célja az — mondotta, — hogy kapjunk egy derék, jóravaló törvényhatósági bizottságot, amely a fővárosnak, a mi szeretet hazánk szívének az ügyeit fogja kezelni. De egy más célja is van ennek a választásnak. Ezen választással kapcsolatosan meg kell mutatnunk azt, hogy

itt Budapesten a polgári elem dominál, a polgári elemnek van túlsúlya, hogy a polgári elemet leszorítani semmi körülmények között egyetlenegy pártnak sem lehet, mert ez közveszedelmet okozhat.

Közveszedelmet nemcsak Budapestre, de közveszedelmet is okozhat az egész ország politikájára nézve. Fájdalom, azt kell tapasztalni, nemcsak itt Budapesten és Magyarországon, de külföldön is, hogy azt a fogalmat, hogy *polgár*, amely a légszebb fogalmaknak egyike, amely a legszebb erényeket és tulajdonságokat foglalja önmagában, az utolsó időben sutba dobják. Azt mondják, hogy a polgárság túlélte magát, levitézlett. Úgy a jobboldalon, mint a baloldalon támadják a polgári elemet, a polgári gondolkozást és a kapitalisztikus rendet. Hogy mi ennek a következménye, azt tapasztaltuk már a saját bőrünkön, 1919-ben és 1920-ban. Hova vezet az, ha a baloldali szélsőségek elemei túlsúlyra vergődnek. *A jobbolodali szélsőségek a hazafiság kérdésében egy egészen új ideológiát állítanak fel.*

Azt mondják, hogy a nemzeti érzés csak ezek, vagy azok kiváltsága lehet és abból ki akarják rekeszteni a polgárság egy tekintélyes nagy és értékes rétegét.

Pedig a hazafiság nincs kötve osztályokhoz, valláshoz, vagyonhoz. Minden tisztességes, becsületes ember, aki ennek a hazának hű polgára, joggal mondhatja magát hazafinak és *ebből a szent érzésből senkit sem szabad kizárni.*

Papp József végül nagy ékesszólással fejtegette a polgár szó jelentőségét, a polgárság fontosságát, a polgári társadalom nemzetfenntartó erejét. Ha kultúra van egy országban, azt a kultúrát mi egyedül a polgárságnak köszönhetjük és *a kultúra az, amely legjobban tud ellenállani minden néven nevezendő támadásnak.* Nincsen olyan tényező a világon, aminek olyan ellentálló képessége van, mint a kultúrának, nem szabad tehát a kultúrát teremtő, védelmező és fenntartó polgári elemet lebecsülni. Nem szabad leszorítani arról a politikai térről, amely neki hivatottságánál fogva adatott. *Soha nem volt azonban nagyobb szükség a polgárság súlyára és jelentőségére, mint ezekben a nehéz időkben.*

Ezután az új fővárosi törvénnyel foglalkozott, amely új alapokra fekteti a főváros adminisztrálását.

Senki se állítsa azonban azt, hogy a fővárosi törvény az önkormányzat ellen irányul.

A törvény csupán a *kormány ellenőrzését* akarja fokozottabbá tenni. Tegye meg a kormány e tekintetben a maga kötelességét, de tegye meg a polgárság is fokozott mértékben a kötelességét, hogy még behatóbban éljünk az autonómiával mint azelőtt. Csak az állíthatja, hogy az új törvény kizárja az autonómiát, aki nem ismeri a törvényt és nem ismeri az indokokat, amelyek azt létrehozták. A polgári egységre, a polgári gondolatra és annak reprezentánsára: *Kozma* Jenőre ürítette poharát.

Utána *Szentirmay* Imréné és mások szólaltak fel.

A mai nyomorúságot fel kell váltania egy jobb és szebb korszaknak

Az *Erzsébetvárosi Körben* hétfőn este 450 terítékű társasvacsorát rendeztek a kerületi *Egységes Községi Polgári Párt* jelöltjeinek tiszteletére. **Dési** Géza orsz. képviselő, a Kör társelnöke, üdvözölte a megjelenteket a maga és a betegsége miatt távolmaradt *Ugron* Gábor ny. belügyminiszter, a Kör elnökének nevében. Ebben a körben, amióta közel hat évtizede *Ehrlich* G. Gusztáv megalapította, mindenkor az volt az irányelv, hogy *a polgárok szeressék és tiszteljék egymást*, mert semmiféle jelszó vagy politikai zászló miatt nem szabad egymásra uszítani és egymás ellenségévé tenni a kerület és a főváros polgárait. Ezután a *fölösleges városi közüzemek ellen* beszélt és hangoztatta, hogy ma nemcsak hirdetni kell az optimizmust, hanem gyakorolni is, mert

a mai nyomorúságot fel kell váltania egy jobb és szebb korszaknak,

amikor a budapesti polgárnak ismét meg lesz a kenyere, a nyugalma és a reménysége. Végül különös melegséggel köszöntötte *Éber* Antalt, a magyar közgazdasági életnek kitűnőségét, aki egész tekintélyével, tudásával és harckészségével mindenkor síkraszállt a budapesti polgár érdekeiért.

Lelkes éljenzés követte *Dési* Géza nagyhatású beszédét, amely után **Éber** Antal emelkedett szólásra, aki beszéde elején kijelentette, hogy eljövetelének egyik célja, hogy búcsút vegyen az Erzsébetvárostól, amelynek legutóbbi tízévi közpályán mindent köszönhet, mert az Erzsébetváros küldte be *Ehrlich* G. Gusztáv ajánlására a főváros törvényhatósági bizottságába. Mint a Kereskedelmi és Iparkamara elnöke inkompatibilisnek tartja, hogy kamarai tagtársaival a községi választásokon a bizottsági tagsági helyekért versenyre kelljen és ezért sehol sem jelöltette magát. Nagy vigaszt lát azonban abban, hogy a polgárság bizalmából bevonul a város közgyűlési termébe *Dési* Géza, akinek személyében *erkölcsi és szellemi tekintetben egyaránt kiváló, polgártársai ügyét szívén viselő erőt nyer a főváros törvényhatósági bizottsága.* Ezután gazdasági kérdésekről beszélt *Éber* Antal a hallgatóság feszült figyelme mellett. Bár a mai magyar gazdasági válság csak egyik függvénye a gazdasági világválságnak, amelyet fogyatékos erőnkkel elhárítani nem tudunk, mégis megmaradt bajainknak egy bizonyos része, amelyet saját erőnkből kell kiküszöbölnünk.

— Az a meggyőződésem, — folytatta *Éber* Antal, — hogy a legközelebbi idő legnagyobb problémája Magyarországnak nemcsak a takarékosság, hanem a közületek működési körének megszűkítése és itt kapcsolódik a kérdésbe az aktuális politika.

E súlyos, csak töviseket hozó feladat megvalósítását nem kuruzslóra vagy delejesasszonyra kell bízni, hanem arra a férfiúra, aki szellemi képességeivel és tehetségének átütő erejével bizalmat keltett személye iránt bent az országban és tekintélyt a külföldön.

Nem a homo novusok sorában keresem az operatőrt, aki a súlyos műtétet elvégzi, hanem abban az államférfiúban, aki okosságával, hazafiasságával, diplomáciai ügyességével és hatalmas energiájával megoldotta már a maiaknál súlyosabb nemzeti problémákat is. Ez a férfiú *Bethlen* István gróf, aki az ország rendjének és jogbiztonságának helyreállításával, a magyar pénzügyek szanálásával *bebizonyította hivatottságát a nemzet kormányzatának vezetésére.* Sokkal könnyeb a kínálkozó ellenzéki népszerűsködés hangszerén játszani, de a közgazdasági életben szerepet vivő férfiúnak kötelessége polgártársai iránt a problémák helyes megoldásának útjára és arra a személyre is rámutatni, akitől a súlyos bajok orvoslását a legnagyobb biztonsággal remélhetjük.

A társasvacsora közönsége lelkesen megéljenezte *Ébert*, majd *Nessi* Gyula, a Kör társelnöke, kérte a választópolgárságot, hogy vigye diadalra *Dési* Géza és a többi jelölt lobogóját.

Ledermann Mór főv. biz. tag a kereskedők és iparosok támogatásáról biztosította a *Dési* vezetésével induló listát. *Nádor* Jenő felköszöntötte *Szamek* Emilt, aki beszédében a fővárosi polgárság egységes frontjának kialakulását sürgette a felforgató szélsőséges törekvésekkel szemben.

IPAROSOK!
KISKERESKEDŐK!
TISZTVISELŐK!

MA A **NIKOTEX** beszél a dohányzók pártjának gyűlésein

Beszámol a **nikotin okozta bajokról** és elmondja, hogy a **Dohányjövedék nikotinmentesített cigarettái és szivarjai tökéletesek, élvezetesek, anélkül, hogy ártanának az egészségnek.**

Közúti gőz- és motorhengerlést vállal **WOLFF ERNŐ**
Sürgönycím: WOLFFEKE
Tel.: Lágymányos 13-82
Budapest-Kelenföld, Budaörsi-út 101

TUNGSRAM
MEGBIZHATÓ
JÓ

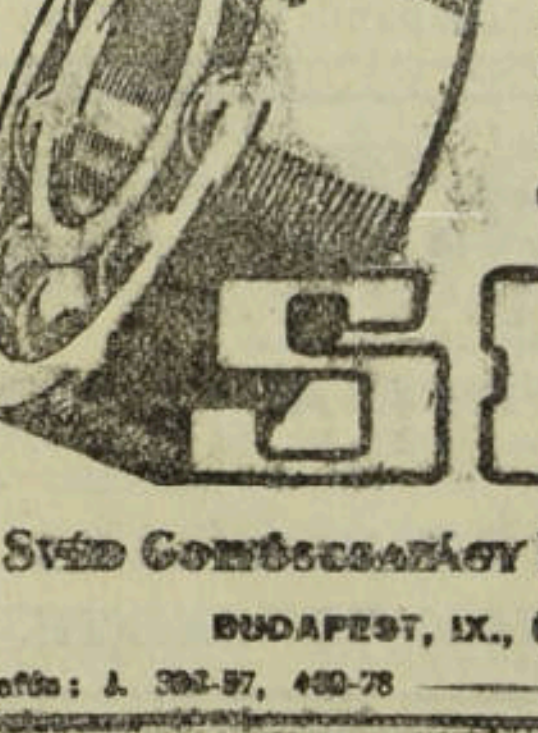

Svéd golyós és görgős csapágyak. Spec. automobil és motorkerékpár csapágyak, coll és milliméter méretben. Teljes közlőműberendezések. Acélgolyók.

SKF

Svéd Gombcsapágy Részvénytársaság
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 55.
Telefon: J. 392-97, 480-78 — Sürgönycím: ESKAEF Bp.

FÉMÁRU- ÉS SZERELVÉNYGYÁR
MÜLLER ANDOR
BUDAPEST, VIII., JÓZSEF KÖRÚT 35. TELEFON: J. 373—71

Elsőrendű szerephez jut a Gázművek a városi távfűtés rendszerének megvalósításánál

A környékbeli földgázkutatások eredmény esetén beláthatatlan fejlődési perspektívát helyeznek kilátásba

A székesfőváros jövőben megoldásra váró nagy problémái között nem utolsó helyen áll *a városfűtés kérdése*, amelynek nagy közgazdasági jelentősége is van, mert ilymódon óriási mennyiségű fűtőanyagot lehetne megtakarítani, ami óriási jelentőségű probléma. A városfűtés központi megoldása viszont úgyszólván csak a szükséges hővezető-hálózat létesítésével jár, míg *a hőenergiát úgyszólván teljesen ingyen vagy nagyon kis költséggel lehetne megszerezni*, egyrészt a nagy közüzemek kazánjainak fáradt gőzéből, sőt teljesen ingyen, ha tényleg sikerül azoknak a Budapest alatti óriási forróvízmedencéknek a feltárása, amelyekre *Becsey* Antal már annyiszor felhívta a figyelmet. Legutóbb a zárszámadások tárgyalása során javasolta *Becsey* Antal, hogy a Gázművek feleslegéből hasítsanak ki ötvenezer pengőt arra a célra, hogy abból a székesfőváros környékén geológiai vizsgálatokat folytassanak annak a megállapítására, hogy merre találhatók pontosan ezek a nagy forróvízmedencék és hogy a székesfőváros környékén a föld mélyében rejtőzik-e földgáz, vagy szénhidrogén.

Ez a kérdés most a közeljövőben ismét szóbakerül a költségvetés közgyűlési tárgyalásánál, mikor *Becsey* Antal újból figyelmezteti a fővárost ennek a kérdésnek a fontosságára annál is inkább, mert rövidesen szó lesz *a Gázművek fejlesztéséről* is, amire annál is inkább hamarosan szükség lesz, mert mint tudjuk, a környékbeli városok, így elsősorban *Kispest, Pestszentlőrinc* és *Pesterzsébet* bekapcsolása hónapok kérdése és ezáltal a gázfogyasztás megsokszorozódik. A környékbeli városok gázfogyasztására vonatkozó szerződés összeállításán már dolgozik az ügyosztály és a világítási bizottság, a szerződés hamarosan közgyűlés elé kerül, de felmerül a Gázművek fejlesztésének, esetleg egy új gázgyár létesítésének elgondolása is.

Becsey Antal, mint említettük, már régen azon az álláspon ton van, hogy a fővárosnak, mielőtt valamilyen nagy terv megoldásához hozzáfogna, tisztában kell lenni a természetadta lehetőségek felhasználásának kérdésével. Áll ez a városfűtésre és a gázvilágításra egyaránt. Mielőtt tehát szó lehetne egy új gázgyár létesítéséről, vagy a meglévő további nagyításáról, most kell eldönteni, hogy *számíthatunk-e a föld mélyében olyan energiaforrásokra, amelyek a mesterséges előállítást feleslegessé teszik.*

Erről a kérdésről

Becsey Antal

a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* tudósítójának:

— Mielőtt nagy beruházásokat csinálunk a Gázgyárnál, lehetetlennek tartom, hogy ne érdeklődjünk aziránt a probléma iránt, amely szakkörökben is elterjedt tudományos felfogás, hogy Budapest környékén igen is

vannak olyan lehetőségei a geológiai redőzetnek és boltozatoknak, melyek minden támpontot megadnak arra, hogy ugyanúgy, mint Erdélyben, itt is remélhessük a földgáz előfordulását.

Ebben a tekintetben a főpolgármester úr is tett az én javaslatomra előterjesztéseket illetékes helyen és a kormányzat részéről megvan a készség arra, hogy *az állam ezeknek a kutatásoknak az elvégzésére kooperáljon a székesfővárossal.* Az az ötvenezer pengő, amelyet erre a célra előirányoztunk, elegendő arra, hogy a geológiai felderítő munkákat, az előmunkálatokat elvégezhessük.

— Szükségesnek tartom tehát, hogy a földtani intézet bevonásával *Böckh* Hugó államtitkár vezetése alatt, a legrövidebb idő alatt megindítsuk azokat a geológiai kutató munkálatokat, amelyek alapján azután *jövő esztendőben meg lehet indítani a fúrásokat is.* Előbb ugyanis nem lehet fúrásos próbákról, tanulmányokról beszélni, amíg el nem dől a geológiai redőzet vizsgálata. *Böckh* államtitkár a legnagyobb készséggel vállalkozott arra, hogy ezt elvégezze, ha a főváros a költségeket megtéríti.

— A Gázműveknek egyébként függetlenül a földgázlehetőségektől, keresni kell az alkalmat az üzem kihasználására, a terjeszkedésre olyan irányban is, amely eddig elkerülte a figyelmet, holott adva vannak a lehetőségek.

A legelső ilyen lehetőség a városfűtés, amelynek megoldására a gázmű a leghivatottabb.

Örömmel állapítom meg, hogy *Borvendég* Ferenc tanácsnok maga is nagy érdeklődéssel foglalkozik a távfűtés problémájával. *A városfűtés hazai szénnel történő megvalósítása olyan probléma, amely a Gázműveknek nagy fejlődési területet biztosítana* olyan helyen, ahol nem áll szemben az Elektromosművek versenyével. Végre két testvérvállalatnak nem kell egymással szemben állni a versenyben, sőt kell, hogy a két nagy közüzem harmonikusan ki is egészítse egymás munkáját.

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros polgármestere nyilvános versenytárgyalást hirdet a VII. ker., Czobor ucca és Ilosvay ucca (Rákospatak és Fűrész ucca közötti szakasz és a környező uccák **csatornázási munkáira.**

Az ajánlat benyujtásához szükséges nyomtatványok a IV. ker., Központi városháza, II. em. 285. ajtószám alatt kaphatók 2 pengő lefizetése ellenében.

A kellően felbélyegzett és borítékban elhelyezett ajánlatokat **1930. évi november hó 18-án (kedden) déli 10 óráig** a II. em. 279. ajtószám alatt kell benyujtani.

Az ajánlatok felbontása 1930. évi november hó 18-án (kedden) déli 11 órakor lesz a III. em. 409. sz. helyiségben, ahol a vállalkozók vagy megbizottaik jelen lehetnek.

Budapest, 1930. évi október hó 25-én.

A székesfőváros polgármestere.

SZÜTS JENŐ okl. mérnök, építőmester, építési vállalkozó.
Budapest, VIII., Szentkirály ucca 35
TELEFON: Józs. 429-436

SPITZER SALAMON NAGYIPAROS
központi fűtés, vacuum és légfűtés, szellőztető berendezés, légszesz, vízvezeték és egészségügyi berendezési munkák valamint épület és díszmű bádogos munkák gyártelepe
BUDAPEST, V., PANNONIA UCCA 54 TELEFON: LIPÓT 934-31

BÚTORT
HUSZÁR TESTVÉREK
BÚTORGYÁROSOKNÁL VEGYEN
Gyári áron — Gyári garanciával
Részletre is.
Budapest, II., Zsigmond ucca 24
KÖZTISZTVISELŐKNEK ÁRENGEDMÉNY!

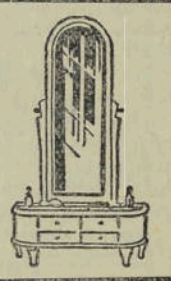

WOLSKY SÁNDOR BÉLA
WOLSKY ALBERT FIA
gépüzemű kefe- és ecsetárugyár
BUDAPEST, VIII., MAGDOLNA UCCA 18. SZÁM.
TELEFÓN: JÓZSEF 324-88

INCZE GÁSPÁR műbutorasztalos
Elvállal lakás-, irodai és üzletberendezéseket saját tervei és adott minta szerint.
Budapest, I., Bortalan u. 22
Telefonszám: Lágymányos 5—13

NAGY GYULA
lakatosárugyára
BUDAPEST,
VIII., Köris-utca 10. sz.
Telefon: J. 348—15.

Az 1924. évi XVIII. t.-c. alapján szervezett
IPAROSOK ORSZÁGOS KÖZPONTI SZÖVETKEZETE
Postatakarékpénztári számla: 10517 — Postatakarékpénztári csekkszámla: Kisipari hitelakció: 44590 — Girószámla: MAGYAR NEMZETI BANK — TÁVIRATCÍM: IPKÖZPONT
KÖZPONTI OSZTÁLYOK: BÖRÖSZTÁLY, ÉPÍTŐIPARI OSZTÁLY, FAIPARI OSZTÁLY, KISIPARI HITELAKCIÓ, KERESKEDELMI OSZTÁLY, TEXTÍL KÖZSZÁLLÍTÁSI OSZTÁLY
BUDAPEST, VII., KÁROLY KIRÁLY ÚT 3/c
TELEFONSZÁM: JÓZSEF 463—39

Gyöngyösi István okl. gépészmérnök központi fűtési, vízvezetéki és egészségügyi berendezési vállalata.
Budapest, VIII., József körút 9. sz.
Telefón.: J. 383-33

Ifj. Helfenstein Károly
Budapest, V, Hungária körút 71
TELEFÓN: Automata 913—64. szám
KÖVEZŐ-MESTER, ÚTÉPÍTŐ-VÁLLALKOZÓ

BARCSAI LAJOS ÉPÍTŐMESTER BUDAPEST
IRODA: I., APRÓD UCCA 2.
TELEFÓN: AUT. 533—74.

BIER ÉS WERSCHETZ
okl. mérnök és építőmesterek, építési vállalkozók
Budapest, IX., Vágóhíd ucca 11. sz.
TELEFÓN: JÓZSEF 363—78, 259—50.

DONÁTH JÓZSEF TELEFÓN: 920-00, 901-24
gépgyár és vasöntöde, faipari és bőripari gépek gyára, nyomóidomok, csatornázási vasszerelvények
UJPEST, VÁCI ÚT 27 és BAROSS UCCA 6-8

TÖRÖK ÉS JUHÁSZ BUDAPEST, VI.
FESTŐIPARI VÁLLALAT Polnoházy-u 44
Elvállalunk mindennemű szobafestő, épület-, butormázoló és fényező munkát
Telefón: A. 907-03.

Aszfalt és Kátrányipar RT
Budapest, V. ker., Nádor ucca 12 ● Telefón: Aut. 262—81, 262—82
GYÁRAK: Budapest, IX., Illatos út 18—20 / Szőreg, (Szeged mellett) } saját iparvágány

TOST és MOLNÁR
kereskedelmi és tájkertészet
TELEFÓN: ZUGLÓ 66—36
BUDAPEST, VII.,
Erzsébet királyné út 39
TÁJKERTÉSZET
TERVEZÉS ÉS KIVITEL
FAISKOLAI CIKKEK
gyümölcs- és díszfák, gyümölcs- és díszcserjék, szőlőojtványok, rózsák, évelők és minden más a kertészethez tartozó anyagok.
ELSŐRENDŰ MINŐSÉGBEN!

TRES R.T.
BUDAPEST
MAGYAR GYÁRTMÁNYAI
AZ EGÉSZ VILÁGON EL VANNAK TERJEDVE.

FEKETE ÖDÖN MÉRNÖK
Vízművek, vízvezetékek, csatornázások, központi fűtések, szellőztetések és légszeszberendezések tervezése és kivitele
Budapest, II., Margit körút 58. Telefón: Aut. 514-80

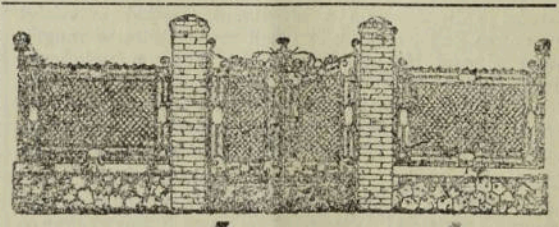

VASS ÉS KOVÁCS
SÓDRONYFONAT-, KERÍTÉS-, ÁGYBETÉT- és VASBÚTORGYÁR
Budapest, II., Fő ucca 48
Telefón: Aut. 517-87 Telefón: Aut. 517-87

MARX FERENC villamossági vállalata
Budapest, IV, Molnár ucca 47. Tel.: A. 844-20

Dr. HELVEY TIVADAR
vegyészeti gyár
vállal szigetelési-, fedési-, aszfalt-, hő- és hangszigetelési munkákat
BUDAPEST, EÖTVÖS U. 21. Telefón: Aut. 272-75.

MOLNÁR ISTVÁN
ÉPÍTÉSZ
BUDAPEST
I, HORTHY MIKLÓS ÚT 36. TELEFÓN: LÁ. 11—09

Komoly tervek hatalmas szállodaszanatórium épitésére a Jánoshegyen

A főváros újabb felterjesztésben a kormánytól hozzájárulást kér a jánoshegyi vizvezeték megvalósításához — Élénk sportélet a hegyekben

Alig néhány esztendeje, hogy a budapesti közönség „felfedezte" a gyönyörű budai erdő- és hegyvidéket. De azóta annál inkább megszerette. A főváros tulajdonában lévő erdőségeket és hegyeket a sportoló kiránduló közönség évről-évre nagyobb és nagyobb számban keresi fel. Voltak vasárnapok, amikor egyedül a svábhegyi fogaskerekű vasút több mint tízezer jegyet adott ki a kirándulóknak, zsúfoltan járnak kora reggeltől késő estig vasárnap és ünnepnaponkint a villamos vasutak vonatai a Zugligetbe és mérhetetlen a száma azoknak, akik turistaöltözetben gyalogszerrel vágnak neki a hegyeknek. Legújabb örvendetes jelenségként jegyezhetjük fel azt is, hogy

a külföld érdeklődését is felkeltette a budai hegyek vadregényes szépsége,

amely nem vetekszik ugyan magasságokban az osztrák, vagy a svájci alpesekkel, de vannak olyan egyéb előnyös tulajdonságai, amelyek Európának egyik legszebb középhegységévé tették. A közönség nagyrésze különös szeretettel a *Jánoshegyet* és közvetlen környékét keresi fel, mert a félezer méternél magasabb hegy ormáról olyan páratlan panorámában gyönyörködhetnek a heti robotban kifáradt emberek, amelynek kedvéért ma már messze földről ellátogatnak Budapestre. Pihenő napokon a *Normafa* és *Szent Anna-kápolna* környékén lévő réteken az üdülést keresők ezrei tanyáznak és pezsgő élet van a kilátó-torony körül is. A Jánoshegy vidékének nagy hiánya azonban, hogy az erdőség igen vízszegény, forrásai egyáltalán nincsenek, s így a kirándulók tömegei nélkülözik a frissítő ivóvizet.

A budai hegyvidék egyre növekvő látogatottsága, a nyári és téli sportélet szinte ugrásszerűen emelkedő felvirágzása arra indította a székesfőváros vezetőségét, hogy *különös gonddal karolja fel azokat a problémákat és törekvéseket, amelyek Budapest „Semmering"-jének kibontakozására alkalmasak.* Elsősorban a vízhiány megszüntetésére tettek lépéseket és már 1926-ban elhatározták, hogy *a svábhegyi vízvezetéket a Jánoshegyig meghosszabbítják.* A feladat azonban nem volt könnyű. A Vízművek igazgatóságának műszaki véleménye szerint ugyanis ennek a vidéknek a vízellátása a magassági viszonyok miatt a Széchenyi hegyi víztartómedence elosztó hálózatának kiterjesztésével, a báró Eötvös úti ág meghosszabításával nem oldható meg, hanem még külön nyomástfokozó- vagy átemelőtelepre is szükség lesz s ilyenformán

a jánoshegyi vízvezeték elkészítése legalább 150.000 pengőbe kerül.

1929-ben a közgyűlés úgy határozott, hogy ezt a 150.000 pengőt három éven át, ötvenezer pengős részletekben illeszti be a főváros büdséjébe, ami minden esztendőben meg is történt, úgyhogy az építkezésre szánt pénz már együtt is van, mindazáltal az építkezést megkezdeni mégsem lehet, mert *a belügyminiszter a közgyülési határozatot nemrégiben megküldött leirata szerint jóváhagyhatónak nem találta.*

A belügyminiszter 45.518/1930. IV. számú leiratában az engedély megtagadását azzal indokolta meg, hogy a Jánoshegy környékén a vízmű-igazgatóság kimutatása szerint egyelőre olyan csekély lenne a várható vízfogyasztás, hogy annak a kedvéért a drága vízvezetéket megépíteni nem indokolt.

A belügyminiszter elutasító álláspontjába a főváros közönségének nem lehet egyszerűen belenyugodni, mert az adott eset elbírálásánál nem az a döntő szempont, hogy sok vagy kevés víz fogy-e pillanatnyilag, hanem a közérdek: *egy óriási vidék vízzel való ellátása.* A jánoshegyi vízvezeték ügyével a legközelebbi tanácsülés foglalkozik ismét, s ennek eredménye valószínűen az lesz, hogy *újabb felterjesztésben és a helyzet alaposabb ismertetésével arra kérik a belügyminisztert, hogy vegye revizió alá korábbi álláspontját és a vízvezeték elkészítését engedje meg.*

A tanács akciójának különös aktualitást ad az a figyelemreméltó körülmény, hogy

néhány héttel ezelőtt egy külföldi érdekeltség arra vonatkozóan kért információt, milyen feltételek mellett kaphatna a fővárostól egy jánoshegyi szálló és szanatórium építéséhez,

illetve komoly elhatározás esetén a főváros telekátengedés, vagy egyéb formában hajlandó volna-e valamilyen előnyök biztosítására. A külföldi érdeklődéssel függ össze minden valószínűség szerint az a beavatott helyről szerzett értesülésünk is, hogy *az egyik budapesti nagy szállodaérdekeltség hasonló tervvel foglalkozik* és örömmel vár bármely formában megnyilvánuló biztatásra, amely elősegítené a jánoshegyi szálló- és szanatóriumépítés lehetőségét. Mindkét irányban nagy bizakodással néznek a terv megvalósulása elé, mert a szakemberek úgy látják, hogy hasonló klimatikus viszonyok között, ötszázméteren felüli helyen világváros közelében, ilyen panorámával nincs még egy gyógyszállója Középeurópának, amely vetekedne környezetben, fekvésben és egyéb tekintetben az elgondolt jánoshegyi tervvel. A nagyszabású tervek előfeltétele természetesen a vízvezeték kiépítése, enélkül még gondolni sem lehet építkezésre.

A jánoshegyi vízvezeték dolgában érdeklődtünk

a vízvezetéki és világitási ügyosztályban,

ahol a következő felvilágosítást kaptuk:

— A jánoshegyi vízvezeték terveit a Vízműigazgatóság már elkészítette. A pénz is megvan, csak a kormány jóváhagyását kell megszerezni. A miniszter valószínűleg megváltoztatja előbbi felfogását és nem tekinti döntő körülménynek a jelenleg várható vízfogyasztást. A belügyminiszter leiratában ugyanis ezen ügy elbírálásánál csupán a jánoshegyi nagyvendéglő jelenlegi és a tervezett, de meg nem épült szanatórium és szálló későbbi vízfogyasztását vette tekintetbe és valószínűleg *elkerülte a figyelmét az a körülmény, hogy a tervbe vett vízcsőfektetési munkálatoknak legfőbb indoka az volt, hogy a szóban lévő területen megforduló és tartózkodó sokezer kiránduló, sportoló és turista közönség ivóvízszükségletét nyilvános vízcsapok létesítésével kell biztosítani.* A budai hegyvidéket felkereső közönség legnagyobb része ugyanis a Jánoshegyen és környékén lévő tisztásokat keresi fel leginkább s egész nap itt tartózkodik. Itt, ezeken a helyeken mutatkozik legkirívóbban az ivóvíz hiánya, amelynek pótlása tehát úgy közegészségügyi, mint szociális szempontból is legelsőrendű és halasztást nem tűrő feladat.

A budai hegyvidék sportéletének fellendítését szolgálja egy másik igen figyelemreméltó terv is. A *BSZKRT*-ba beolvadt közúti vaspálya társaság még a háború előtt a Hárshegyen szánkópályát létesített, a háború azonban megakadályozta az egész sporttelep kiépítését és a ródlipályának csak egyharmad része készült el 45.000 korona költséggel. A *BSZKRT* nem helyezett súlyt a szánkópálya fenntartására, így a főváros most saját kezelésébe vette vissza és a meglévő pályarészen az idén télen, megfelelő hóviszonyok mellett meg is indulhat a sportélet. Az illetékesek azonban szeretnék, ha ezt *a szánkópályát a meglévő tervek szerint végleg ki lehetne építeni, amely esetben több mint három kilométer hosszú ideálisan jó pályán száguldhatnának a téli sport kedvelői.* Ebben az esetben természetesen gondoskodás történne a szánkóknak a hegytetőre való felvontatásáról és melegedő-helyiségek létesítéséről is, viszont ilyen instrukciók mellett olyan látogatottságra is lehetne számítani, amely komoly bevételt jelentene belépődíjakban a főváros számára.

Az erdészeti hivatal most foglalkozik a szükséges kalkulációk elkészítésével és arról van szó, hogy az erdészeti hivatal a svábhegyi fogaskerekű vasúttal, vagy a BSZKRT-tal közösen veszi kezébe a budai hegyek téli sportpályájának ügyét, ha pedig ez nem sikerül, úgy az *egyik nagyobb sportklubnak adják át, amely hajlandónak mutatkozik a pálya bérbevételére.*

Zománctáblák, réztáblák
zománcjelvények
Dr. Bossányi László
Budapest, I., Naphegy ucca 13 • Telefónszám: Automata 536-10

Magas épités, vasbetón szerkezetek
FÁBIÁN TESTVÉREK
ÉPITÉSI VÁLLALKOZÓK
BUDAPEST, IX. KER., KINIZSI UCCA 3. SZÁM

Beér Sándor TELEFÓNSZÁM AUT. 824—29
vésnöki műintézete
Zománc és marott táblák, ruggyanta bélyegzők gyártása
V., Gróf Tisza István ucca 5. (Fürdő u.)

ÁLLANDÓ BÚTORVÁSÁR
A KÖZPONTI VÁROSHÁZA ÉPÜLETÉBEN
BUDAPEST, IV., KÁROLY KIRÁLY ÚT 28
szal ngarnitúrák, rekamierek, háló, ebédlő és úriszoba bútorok
KEDVEZŐ FIZETÉSI FELTÉTELEK
KÁRPITOS ÉS PASZOMÁNYOS MESTEREK ORSZ. SZÖVETKEZETE

Vignáli Rafaello bronzöntő
Budapest
Lakás: VI., Petneházy ucca 75/b.
Gyár: VI., Jász ucca 74. szám
Telefónszám: Automata 919-12

BULICSEK ÉS TÁRSA
KAZÁN-, TARTÁNY- ÉS VASSZERKEZETI GYÁR
Ujpest, Rózsa u. 14. Tel.: Aut. 952-39
Mindenféle szegecselt, hegesztett lemezmunkák és vasszerkezetek

BERKI DEZSŐ
BUDAPEST,
VI., Szív ucca 60.
Festék és lakkereskedő Telefón: Automata 242—46.

HEISLER JÓZSEF
asztalos üzlet, faáru- és bútorgyár
SZÉKGYÁRA
Budapest, VII, Thököly út 171
TELEFÓN
Különleges, törv. véd. irodai és munkaszékek. Székek minden célra. Képes árjegyzék, ajánlat díjtalan!

FISCHER ÉS HARTMANN
mázolómesterek
Budapest IV, Képiró ucca 3. sz. TELEFON:
Fióküzlet: IX. ker., Tompa ucca 30. szám A. 847-73

Textilipari Feldolgozó és Értékesitő Szövetkezet
Budapest,
VIII., Rökk Szilárd ucca 20
Telefón: József 439—91

König, Román és Stein
mérnökök, építési vállalkozók
Budapest, VIII. ker., Mária Terézia tér 16. szám.
Telefon: József 424—69.

SORG ANTAL
ÉPITŐIPARI R.-T.
GŐZTÉGLAGYÁRA
KÖZPONTI IRODA:
Bpest, X., Gergely u. 8.
TELEFÓN: JÓZSEF 460-79.

ROYAL BENZINKUTAK
a legjobb üzemanyagot és a legjobb amerikai Readway-olajat szolgáltatják
PAJOR LÁSZLÓ
Tel.: Aut. 189-58 és 290-07 Budapest, V., Váci út 18

Rietschel és Henneberg
Részvénytársaság
Budapest, VIII., Práter ucca 12. szám.
Telefon: József 525—18.
Központi fütések, vízvezetéki és csatornázási berendezések

FÉNYES VARIETÉ MŰSOR KERETÉBEN SZÍNREKERÜL TÁBORI FELLÉPTÉVEL az „ORLEÁNSI SZŰZ"
NÉZZE MEG OKVETLEN A
KOMÉDIA ORFEUM
JÓKAI-TÉR 10. ANDRÁSSY ÚT MELLETT
novemberi rekord műsorát
1—2—3 P HELYÁRAK UTALVÁNYOK ÉRVÉNYESEK. JEGYRENDELÉS TELEFON AUTOMATA 180—20

Az új fővárosi lakbérszabályzat csak május 1-én léphet életbe

Az új törvényhatósági bizottság fog végleges dönteni a szabályzat napirendre tűzéséről

A főváros közönsége *nagy érdeklődéssel várja, mikor jelenik meg az új lakbér-szabályrendelet,* amelyen az illetékes fórumok hónapokon keresztül dolgoztak. A szabályrendelet teljesen elkészült, sőt ki is volt már tűzve az egyik közgyűlés napirendjére, innen azonban levették a pártok egyértelmű kívánságára.

Az új szabályrendelet fokozott védelmet biztosít a lakóknak,

amennyiben — ha ellenkező értelmű szerződés nincsen — *a köztisztviselőkön kívül mindenki havonként fizetheti a lakbért,* továbbá kimondja a szabályrendelet azt is, hogy *a lifthasználat díjtalan, sőt a háztulajdonos egyes lakóknak kapukulcsot is bocsáthat a rendelkezésére.* Az új szabályrendelet védelmébe veszi azokat a kereskedőket is, akik hosszabb idő óta bérlik ugyanazt az üzlethelyiséget, amennyiben kimondja, hogy *a felmondási idő kétszerese a normálisnak, ha valaki már tíz éven át bérli ugyanazt a bolthelyiséget.* Ezek mind olyan rendelkezések, amelyeknek életbeléptetése mielőbb kívánatos volna.

Liber Endre tanácsnok,

akinél érdeklődtünk aziránt, miért késik az új lakbér-szabályrendeletnek az életbeléptetése, a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— *Ripka Ferenc főpolgármester úr erősen sürgeti az új lakbér-szabályrendeletnek a közgyülés napirendjére való kitűzését és mielőbbi letárgyalását.* A főpolgármester úr sürgetésének tettünk eleget, amikor még a nyári szünet előtt végleges formába öntöttük a szabályrendelet tervezetét és az erre vonatkozó javaslatot kitűzettük a közgyűlés napirendjére. A pártok vezetői azonban kérték, hogy ezt a kérdést egyelőre ne bolygassuk. Mivel pedig a törvényhatósági bizottság közgyűlése most már csak a költségvetést fogja tárgyalni, *legkorábban az új törvényhatósági bizottság megalakítása után gondolhatunk a szabályrendelet napirendre tűzésére.* A költségvetés letárgyalása után a közgyűlést feloszlatják, a választások lefolytatása után jön a tisztújítás, *amíg ezek az aktusok le nem zajlanak, közgyűlés nem lesz.*

Aligha lehet tehát szó arról, hogy márciusnál előbb közgyűlés elé lehessen vinni az új lakbér-szabályrendeletet, bármenynyire is sürgős volna ennek a kérdésnek végleges elintézése.

A közgyűlés döntése után fel kell terjeszteni a rendeletet három minisztériumba, mindenünnen meg kell várni tehát a jóváhagyást, amennyiben pedig változtatásokat kívánnának az egyes minisztériális fórumok, akkor az egész anyagot újra be kell vinni a közgyűlésbe. *Az új lakbér-szabályrendelet tehát legkorábban csak május elsején léphet életbe, de megtörténhetik, hogy csak augusztus elsején.*

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros polgármestere (közjótékonysági és szociálpolitikai ügyosztálya) a székesfőváros „Gyermekfelruházási Akció"-ja részére szükséges cikkek szállítására nyilvános írásbeli versenytárgyalást hirdet. Szállítandók a következő áruk: **molinó fehérneműre, strux fiúnadrágra, télikabát-szövet, nyomott barchent leányruhára, szvetter, cipő, harisnya, férfizokni.**

A szállítási és vállalati feltételek értelmében az ajánlatokat magyar nyelven szerkesztve, szabályszerűen kiállítva, 1.60 pengős állami és 1.60 pengős fővárosi okmánybélyeggel ellátva, pecséttel lezárt sértetlen borítékban elhelyezve, a székesfőváros polgármesteri IX. (közjótékonysági és szociálpolitikai) ügyosztályában (IV., Központi városháza), I. pav. I. em. 36. sz.) kell beadni közvetlenül vagy vidékiek részéről posta útján legkésőbb **1930. évi november hó 24-én (hétfőn) délelőtt 10 óráig.** A versenytárgyalást ugyanazon napon tartjuk meg délelőtt 11 órakor a Központi városháza I. pav. I. em. 25. sz. alatt. Az ajánlat megtételére kiszabott rendes határidőnél rövidebb határidőt az ínségakciók sürgős lebonyolításának szükségessége miatt kellett megszabni.

Elkésve érkezett, vagy az előírt kellékeknek meg nem felelő ajánlatok nem vehetők figyelembe.

Pályázni csakis a székesfőváros polgármesteri IX. (közjótékonysági és szociálpolitikai) ügyosztálya által kiadott ajánlati nyomtatványokkal lehet, amelyeken a részletes ajánlati, valamint szállítási feltételek is olvashatók. Ezeket a nyomtatványokat a Központi városháza I. pav. I. em. 36. sz. alatt lehet megkapni, míg az ajánlati cikkek mintapéldányait a székesfővárosi „Háziipari Foglalkoztató" raktárában, VIII., Főhercegh Sándor u. 8, fsz., hétköznaponként délelőtt 9—1 óra között lehet megtekinteni.

A „Gyermekfelruházási Akció" sürgős lebonyolítására való tekintettel általában csakis azonnal szállítható, tehát raktári áru szállításával lehet pályázni. A cipők elkészítésére általában két heti, kisiparosoknak három heti időt adunk.

Az ajánlattevők ajánlataikkal a végérvényes döntésig kötelezettségben maradnak.

A székesfőváros fenntartja magának azt a jogot, hogy a megajánlott árakra való tekintet nélkül szabadon választhasson az ajánlatok közül, a szállítást az ajánlattevők között tetszés szerint megoszthassa, vagy az összes ajánlatokat visszautasíthassa.

Budpest, 1930. évi november hó 6-án.

A polgármesteri IX. ügyosztály.

Vállalkozás

Versenytárgyalási megbízások

A mult héten tartott nyilvános és szűkkörű versenytárgyalások alapján a különböző közmunkákat és közszállításokat a következő cégek kapták:

Vasútépítési munkát a sertésvágóhídi hűtőház rakodójánál: Kiss Jenő 84.969 P.

Kőművesmunkát a különböző vásárcsarnokoknál: Ákos Frigyes 9351 P.

Aszfaltburkolási és kátrányfedési munkát ugyanott: Helvey Tivadar 9222 P.

Cserép- és palafedési munkát ugyanott: Keppich József 7980 P.

Bádogosmunkát ugyanott: Schulz Lajos 5198, Ábrahám és Gürtler 3325 P.

Lakatosmunkát ugyanott: Berényi és Lengyel 3510 P.

Útburkolatjavítási munkát ugyanott: Sárkány Ervin 2680 P.

Festő- és mázolómunkát ugyanott: Tomi Lajos 3681, Richter és Papp 1697 P.

Villanyszerelési munkát u. ott: Nedelkovics és Társa 2685 P.

Kőműves-, asztalos-, lakatos-, mázoló- és üvegesmunkát a Szinnyey Merse Pál uccai iskolánál: Katona Imre 9500 P.

Föld-, kőműves- és elhelyezőmunkát a rákoskeresztúri temető várócsarnokánál: Molnár István 27.344 P.

Vízvezeték- és csatornázási munkát a Lenke úti bérház játszóterénél: Kovács A. Ödön 5591 P.

Melegvízfűtési munkát a Szentendrei úti tüdőbeteggondozó intézetnél: Bauer utóda Hoffmann Dénes 5249 P.

Föld-, kőműves-, elhelyezőmunkát a Bihari és Balkán ucca sarkán épülő szükséglakások kerítésénél: Versecz Márton 7625; *a Külső Jászberényi úti szükséglakások kerítésénél:* Ping Béla 1910; *a József főúrvaháznál:* Sajgó Alfréd 8490 P.

Sodronyfonómunkát a Bihari úti szükséglakások kerítésénél: Vass és Kovács 3582 P.

Műkőmunkát u. ott: Kiss Jenő 3613 P.

Mázolási munkát a Lenke úti kislakásoknál: Jelenszky Ferenc 2869; *a Szent István kórháznál:* Hantos Testvérek 7046 P.

Asztalosmunkát a Hengermalom úti kislakásoknál: Koszorús Imre 2106; *a rákoskeresztúri temető várócsarnokánál:* Gera Lajos Fiai 4642 P.

Lakatosmunkát az Egressy úti kertészképző iskola kerítésénél: Stadler Mihály 5670; *a Maglódi úti szeretetotthonnál:* Stieber r. t. 26 ezer 324 P.

Hajópadlófektetési munkát a Mária Terézia laktanyánál: Erdei Lajos 7992 P.

Ácsmunkát a rákoskeresztúri temető várócsarnokánál: Szücs Mihály 5248 P.

Bádogosmunkát ugyanott: Fliegl Béla 2465 P.

Javítási munkát a Batthyány mauzeleumnál: Laendler László 3254 P.

Földmozgósítási munkát a rákoskeresztúri temetőnél: Ámon Antal és Fia 5700 P.

Illemhelyépítési munkát a Rottenbiller-kertben: Messinger Rezső 5704 P.

Föld-, kőművesmunkát a Honvéd uccai elektromos bérháznál: Heverdle István 6563 P.

Ácsmunkát ugyanott: Heverdle István 3621 pengő vállalati áron.

Beérkezett ajánlatok

A mult héten tartott versenytárgyalásokon a különböző közmunkákra és közszállításokra a következő cégek pályáztak:

Tatarozási munkára a Kolossy téri bódénál: Szalay Ferenc 256, Udvardy Géza 410, Máder Károly és Ferenc 340 P-vel.

Festő- és mázolómunkára a marhavágóhíd területén a Wirnhardt-féla lakásnál: Temunovits Mátyás 270, Bakos Ernő 297, Roskai Ernő 379 P-vel.

Ácsmunkára a Községi Élelmiszerüzem telepén zsírolvasztó, baromfihízlaldánál: Erős János és Pásztor Lajos 165, Marinka Imre 213, Aschenbrenner János 415 P-vel.

Bádogosmunkára ugyanott: vitéz Horváth Nándor 312, Ryavy Béla 345 P-vel.

Tetőfedőmunkára ugyanott: Sporik Ferenc 1071, Dobay János 1181, Krisch Fekete Nándor 1562, Háber Sándor 1858 pengővel.

Járdaépítési munkára a József fhg. szanatóriumnál: Vajdulák József 5190, Robelly Aladár 5931, Hellebrand János 6500, Hlatky József 7628, Auguszt József 7665, Koronkay Lajos 7992, Nyilassy Péter 7995, Wagner és társa 8160, Ámon Antal és fia 8445, vitéz Gorondy István 10.043 P-vel.

Betegszállítófelvonó szerelési munkára az Új Szent János-kórháznál: Bartha és Wőspi 6975, Haverland Antal 7080, Handlovits és Horváth 7720, Wertheim és társa utóda 7973, Essö és társai 8115 P-vel.

Kovácsoltvasmunkára a Németvölgyi úti iskolánál és óvodánál: Fodor Béla és fia 4030, Sallay Nándorné 4850 P-vel.

Mázolómunkára a Rókuskórháznál: Kovács István 2945, Robics Artur 3980, Jávor Ernő 4668, Onódi György 5243 P-vel.

Föld-, kőműves-, vasbeton-, szigetelő- és elhelyezőmunkára az Újpesti rakpart telkén lévő testedző egyesületnél: Kovács József 19.376, Pittel és Braesewetter 21.139, Fratricsevics Ernő 21.719, Molnár István 21.808, Kármán és Fazekas 21.876, Kapuszta Gusztáv 22.904, Méhes Emil 22.974, Berényi Ignác 23.035, Prokisch János 23.571, König, Román és Stein 23.704, Koch Károly 24.747, Wellisch Tibor 24.490, Gábos Oszkár 24.578, Gorondy István 24.876, Redner Jenő 26.070, Paulheim és Weininger 25.292, Szatler Mihály 25.297, Sorg András 25.520, Nagy Pál Imre 26.823, Nagy Testvérek 26.995, Havas Sándor 28.275, Ast Ede és Társa 31.668 P-vel.

579 darab csatornázási vasszerelvény szállítására: Budapest-Salgótarjáni Gépgyár 20.875, Bodenlosz vasöntőde 21.908, Petz Testvérek 22.448, Donáth György 23.745, Oetl Antal 24.412, Ulrich B. J. 25.840, Teudloff és Dittrich 28.853, Hofherr és Schrantz 29.931 P-vel.

Papíranyag szállítására a székesfőváros hivatalai, üzemei, intézetei és iskolái részére: Salzer, Minerva, Posner, Moiré, Beér Sándor, Centrum, Dona, Döme, Sas és Bauer, Landau József és Frankl Jakab különféle egységárakkal.

Tető- és terraszburkolómunkára a Maglódi úti Horthy Miklós tüdőbeteggondozónál: Andrea cementárugyár rt. 9802, Cristofoli Vince 10.132, Rácz Ferenc 10.237, Walla József 10.344, Urbach és Tafler 10.626, Melocco r. t. 10.616, Janosek Béla 10.637, Emptió ipari és keresk. r. t. 10.695, Strasser Vilmos 10 ezer 993, Stadler István 11.118, Schillinger Vilmos 11.689, Barcza Dezső 11.721, Nagy István 12.195, Pozsgai Dezső 13. 665 Pvel.

Üvegezési munkára ugyanott: Simkó Antalné 1781, Bielek Károly 4793, Bukova Lajos 4994, Herrling Antal 5133, Seiler Ármin 8440, Haas és Somogyi r. t. 9500.

MEGJELENT A
KALLÓS JÁNOS-féle
„GAZDASÁGI, PÉNZÜGYI ÉS TŐZSDEI KOMPASZ"
1930/31. évi évfolyamának második része két kötetben, több mint 1400 oldal terjedelemben
Tartalmazza: az összes budapesti és vidéki ipari, kereskedelmi, biztosító stb. vállalatok legújabb adatait. A már előzőleg megjelent két kötettel együtt — amely a budapesti és vidéki pénzintézetek adatait közölte — most már négy kötetből áll a nagymérvben kibővített komplett kompasz
Mind a négy kötet ára együtt — több mint 2200 oldal terjedelemben 60 Pengő
Megrendelhető: a Pesti Tőzsde kiadóhivatalában, Budapest, IV., Városház u. 6. Telefon: Aut. 896-96.

ISKOLAPADOK,
TELJES ISKOLABERENDEZÉSEK
„KÜHNE"
MEZŐGAZDASÁGI GÉPGYÁR RT.,
MOSON
BUDAPEST,
VI, VILMOS CSÁSZÁR ÚT 59. SZÁM

Balassa Árpád
okl. építészmérnök, építőmester
VI., Vilmos császár út 31. Tel. Aut. 164-13.

THOLT ISTVÁN
OKL. MÉRNÖK — Tervez és készít: központi gőz-, víz- és etagefűtést, vízvezetéket, csatornázást és szennyvízderítő telepeket
Budapest, II., Donáti u. 26. Telefón: Aut. 516-75

HIRSCH LÁSZLÓ
ÚT- ÉS VASÚTÉPÍTÉSI VÁLLALAT
I. KERÜLET ELEK UCCA 9
TELEFÓN: JÓZSEF 321—17. SZÁM

KISS JENŐ okl. mérnök építési vállalkozó
Budapest, V., Zoltán u. 10. Tel.: Aut. 150-81

Ostrom alatt a városháza,

amely sziklaszilárdan ellentáll a sokféle portyázó csapat falbontó kísérletének

AZ EGYSÉGES KÖZSÉGI POLGÁRI PÁRT lankadatlan kitartással gyüjti táborába az önérzetes polgárokat, akik demagóg jelszavak helyett: békét, munkát és boldogulást akarnak

Mindinkább nagyobb méretekre bővül a községi pártok választási agitációja. Közeledik a választás időpontja, az urnákhoz való felsorakozás izgalmas két napja, Budapest polgárságának ez a verdiktje, ami nem palástolható idegességgel tölti el mindazokat a pártokat, amelyeknek megvan az okuk az aggodalomra: a mandátumok elvesztésére. Ezek a pártok a felelőtlen ígérgetés, fellengzős jelszavak és a demagóg szólamok ismert frázisait harsogják, szemben az *Egységes Községi Párt* komoly és megfontolt programjával, ami a maga reális elgondolásaival és megvalósítható terveivel megnyugtatja az öntudatos polgárságot afelől, hogy Budapest jövője csakis a harmonikus összefogáson, az alkotó munkára irányuló tettrekészségen nyugszik.

Az *Egységes Községi Polgári Párt* elmult heti mozgalmas felvilágosító munkájáról a következő tudósításunk számol be:

Éber Antal a Belváros polgárságához

A *Belvárosi Egységes Községi Polgári Párt* kereskedő és iparos tagjainak *a Belvárosi Polgári Körben* tartott társasvacsoráján *Gaár* Vilmos felsőházi tag, pártelnök szívélyesen üdvözölte a megjelenteket és különösen *Éber* Antalt, a Kereskedelmi és Iparkamara elnökét, akiben a magyar közvélemény a polgárság élő lelkiismeretének megtestesülését látja. Ezután *Éber* Antal nagyhatású beszédben kifejtette, hogy a közgazdasági életben szerepet vivő férfiak kötelessége a közvéleményt a mai súlyos gazdasági helyzet igazi lényegéről felvilágosítani és *a polgárságot óva inteni, hogy ne üljön fel megtévesztő jelszavaknak.* Sem erkölcsi, sem közgazdasági alapja nincs annak a politikai célokból eredő föltevéseknek, amely a bajokért a *Bethlen*-kormányt akarja felelőssé tenni. *Éber* ezután idézte Gassel jeles közgazdász megállapítását, amely szerint *a világszerte észlelt gazdasági bajok fő oka a háború utáni aranytermelés jelentős csökkenése a nyerstermények produkciójának nagy emelkedésével szemben.* Ez a diszparitás szülte a nyersterményi árak katasztrofális zuhanását és ez okozta a gazdasági nehézségeket is. A mai nehéz sorsdöntő időkben, — fejtegette ezután *Éber* Antal, — nem vagyok hajlandó a schwarzer péter nevű játékot végigjátszani és azért, hogy magunkról, a társadalomról a felelősséget elhárítsam, schwarzerpéternek megtenni Bethlen Istvánt, aki *az ország politikai és közgazdasági konszolidációjával, a rend, a fegyelem, s a tekintély helyreállításával olyan érdemeket szerzett, hogy vétkes könnyelműség volna a miniszterelnököt félreállítani,* hogy a nála gyengébbek, fogyatékosabbak, de mindenesetre vele együtt ugyanabban a hibában szenvedők, — hogy nem tudnak a közönség igényeinek és követeléseinek ellent állani, — vegyék át az uralmat és ezzel az ország sorsa bizonytalan kezekbe jusson. Beszéde végén *Éber* Antal hálásan emlékezett meg a belvárosi bizottsági tagtársairól, akik a törvényhatóságban mindig támogatták az ő takarékosságot követelő álláspontját és nem törődve a népszerű jelszavakkal, a polgárság igazi érdekeit szolgálták. A zajos éljenzéssel és tapssal fogadott beszéd után *Mössmer* Pál dr., *Kálmán* Andor, *Erdélyi* Mór, *Fiklóczy* János és *Héder* Lajos dr. mondott felköszöntőt.

A békés munka alkotásait várja a Belváros polgársága

A *Belvárosi Községi Polgári Párt* eskütéri helyiségeit zsúfolásig megtöltő választóközönség részvételével megtartott nagygyűlésen *Gaár* Vilmos felsőházi tag elnöki megnyitójában kifejtette, hogy ma Budapest népének nem országos politikai elvekről, hanem a polgár mindennapi kenyérkérdéséről kell dönteni. *Kozma* Jenő orszgy. képviselő beszédében hangoztatta, hogy *plakát-jelszavakkal nem lehet előbbre vinni a főváros fejlődését,* a polgárság jobb megélhetését és munkaalkalmak teremtését. Ezt csak olyan céltudatos, szorgos munkával és reális elgondolásokkal lehet elérni, amilyeneket a községi párt a városházára való bevonulása óta igyekezett megvalósítani. A jobb- és baloldali szélsőségek uralomrakerülése — ezt saját bőrén tapasztalta Budapest polgársága — csak *az alantas indulatok kitörésére, értékek pusztulására, élet- és vagyonbiztonság veszélyeztetésére vezet.* A polgári párt nem kormánypárt a városházán és nem az ő gyűlésein szokott miniszter kortesbeszédet mondani, hanem egy másik párt ülésein. Nem ő volt uralmon, amikor a városházán kicsinyes személyi okokból meghiúsították a kormány tervét, amellyel a lágymányoson nagyszabású egyetemi intézményeket akart létesíteni. Ezután különböző várospolitikai kérdéseket fejtegetett *Kozma* Jenő és a polgárság józan gondolkodására apellált, amelynek a mostani választásokon igazolnia kell a párt becsületes törekvéseit. *Glücksthal* Samu felsőházi tag beszédében rámutatott arra, hogy az ellenzéki pártok voltaképpen azért dobnak országos politikai kérdéseket a választási harcba, mert *a főváros adminisztrációjának és önkormányzatának működése ellen nem tudnak kifogásokat emelni.* A polgári párt van annyira szabadelvű, mint más és elősegíti a polgári munka, a tehetség és a tisztesség legmesszebbmenő érvényesülését. Most azonban csak városi kérdésekről, jó ivóvízről, olcsó iskoláztatásról, tiszta, jól kövezett uccákról van szó és ezért nem szabad politikai jelszavakat belekeverni a választási harcba. A polgárságnak vigyáznia kell, hogy ne boruljon fel a konszolidáció, az állam és a város hitelképessége, amelyet a demagóg jelszavak veszélyeztetnek. Nem tőröket és ágyúkat kell a plakátokra kirajzolni, hanem a békés munka alkotásait és e törekvéseknek akarja megnyerni a párt a főváros közönségét. *Holtzer* Nándor a vízum és a fényűzési adó eltörlését követelte, annál is inkább, mert az utóbbinak az adminisztrációja csaknem annyiba kerül, mint az adó bevétele, továbbá az olcsó reklámvilágítást. Végül a kontárok ellen beszélt. *Girardi* Tibor kérte a választókat, hogy ne segítse hatalomra azokat, akik végül is elárulják. *Kálmán* Andor szerint éppen a szociáldemokraták akadályozták meg az elviselhetetlen kamatok mérséklését az OTI-nál. *Héder* Lajos dr. követelte, hogy olyanok legyenek a polgárság vezetői, akik a közért és nem közből akarnak élni. Végül *Gündisch* Guidó óvta a polgárságot a hangzatos jelszavaktól és kifejtette, hogy a kereskedő és iparos létérdeke, hogy a többi társadalmi osztály vásárlóképessége emelkedjék.

A Községi Polgári Párt vezérei a budai iparosság gyűlésén

A budai II. kerületi iparoskör, amely Buda legkomolyabb iparosalakulata, vasárnap délelőtt a Batthyány téri helyiségében gyűlést tartott *Lendl* Adolf elnöklete alatt. A gyűlésen megjelent *Kozma* Jenő országgyűlési képviselő, az *Egységes Községi Polgári Párt* elnöke, *Becsey* Antal, *Harrer* Ferenc, *Fabinyi* Tihamér, *Petracsek* Lajos és mások is a várospolitikai élet vezetői közül. Az elnöki megnyitó után *Becsey* Antal beszélt, rámutatott a különböző ellenzéki oldalról megnyilvánuló demagóg korteshadjáratra, amellyel szemben szilárdan áll a *Községi Polgári Párt* a maga békét és munkát hirdető programjával, amely ma egyedül fontos, mert a polgárság békét és nyugodt megélhetést akar. *Dornbach* Lajos a szélsőségektől intette a kisiparosságot, majd *Fabinyi* Tihamér egyetemi tanár, a Ganz-gyár igazgatója, beszélt nagy tetszés mellett. *Harrer* Ferenc nagy tetszéstől kísérve azt fejtegette, hogy a polgárság minden rétegének közös platformon egyesülve kell keresni a megélhetés javulását és a boldogulás útjait. Bizonyította, hogy a Keresztény Községi Párt is csak azóta tudott sikereket elérni a városházán, amióta oda bevonult 1925-ben a *Községi Polgári Párt* a maga nagy értékeket képviselő energiáival. A *Községi Polgári Pártnak* az új törvény szerint a jövőben még több lehetősége *lesz a polgári érdekek eredményesebb szolgálatára. Kozma* Jenőt kívánta ezután hallani a gyűlés közönsége, akit megjelenésekor hosszantartó ováció köszöntött. Kozma beszédében hangsúlyozta, hogy mint e kerület szülötte, közvetlen kapcsolatot érez a polgársággal és nem hiszi, hogy ez a polgárság, amely őt olyan közelről ismeri, s amellyel úgyszólván együtt nőtt fel, bárki kedvéért hűtlen legyen ahhoz a programhoz, zászlóhoz, amelyet ő tart a kezében. Rámutatott arra, hogy hosszú közéleti munkássága alatt mindig csak a közérdeket szolgálta s ezt fogja tenni még nagyobb erővel a jövőben is. Mindenki tudja, hogy az ő irodája a legnagyobb állásközvetítő intézet Budapesten. Ezt a politikát, amelynek öt évvel ezelőtt élére állt, misem igazolja jobban, mint az, hogy az akkor még kicsi tábor hatalmassá növekedett, mert a polgárság jobban hisz neki, *Harrernek, Becseynek, Bódy* Tivadarnak, a régi kipróbált városházi vezetőknek, mint azoknak, akik csak választások előtt szoktak megjelenni a polgárság előtt, akik fűt-fát ígérnek, mert tudják, hogy nem kell nekik soha az ígéretet beváltani. *Tóth* Árpád, *Bolgár* Pál, *Bencsics* Frigyes, *Viraág* Béla, *Völgy* Gábor és mások felszólalása után a nagygyűlés egyhangú lelkesedéssel kimondotta, hogy az iparoskör egyöntetűen csatlakozik az Egységes Községi Polgári Párthoz.

Vacsora Andréka Károly tiszteletére

Az *Óbudai Egységes Községi Párt* kedden este háromszázterítékes vacsorán ünnepelte *Andréka* Károly főkapitányhelyettes nevenapját. *Ripka* Ferenc dr. főpolgármester meleghangú beszédben üdvözölte az ünnepelt *Andréka* Károlyt. Figyelmezteti a főváros polgárságát arra, hogy Budapest mint gazdasági tényező, független. *Érintetlen területe az országnak, amely a mai nehéz időkben is teljesíteni tudja hivatását a polgársággal szemben.* Ezt megbontani halálos bűn lenne, mert a kísérletezések újra elhozhatják az 1918-as időket és ha ebbe a szakadékba zuhanna a nemzet, onnan soha többé ki nem kerülne. Beszédet mondottak még: *Bárczy* István, *Bezzeg-Huszágh* Miklós, *Zeőke* Antal országgyűlési képviselő, *Horváth* Károly, *Krivoss* Árpád és *Tóth* István.

Nem jelszavak után indul a Tabán lakossága

A tabáni polgárságnak az *Egységes Községi Polgári Pártban* tömörült tábora a Brandits-féle vendéglőben népes választói gyűlést tartott. A gyűlésen a párt programját *Krivoss* Árpád dr. ismertette. Beszédében elítélte azt a felelőtlen izgatást, amely a választási agitáció során a kormányzat ellen folyik, amely a nagynehezen megalapozott jogrendet kezdi már veszélyeztetni. Rámutatott a kormánynak a konszolidáció körül szerzett érdemeire és annak

Ideális otthon:

mindenkinek leghőbb vágya. Ilyet biztosíthat magának legújabb, november és május 1-ére beköltözhető hatodik és hetedik

kertes

társasházainkban: a főváros legelőkelőbb helyén, a Horthy Miklós út 79. szám alatt épülő „*Szent István-udvar*"-ban és a Szent Imre-szobor közelében épülő „*Hunnia-udvar*"-ban. Adómentes 2, 3, 4 szobás, legszolídabb építkezésű, olcsó, fixáru

öröklakások

Kertrenéző hall, loggia, jövedelmező üzlethelyiségek, kényelmes törlesztés. Értékálló, biztos tőkebefektetés, körülbelül 10% tiszta jövedelem. Képes prospektust küldünk. *Öröklakásaink árvapénzek elhelyezésére alkalmasnak nyilvánittattak!*

Öröklakásban a „Centrum" vezet

„CENTRUM" Középítő- és Ingatlanvállalat

I., Horthy Miklós út 9. 9—12-ig és 3—6-ig
Telefon: Automata 582—20 után Lágymányos 9—95

Schlesinger Alajos csőnagykereskedő

BUDAPEST, V. KERÜLET, VÁCI ÚT 30. SZ.

TELEFÓN: AUT. 909—27 sorozat.

Állandó nagy készlet mindennemű csövekben, fayence- és zománcáruban, víz-, gőz- és gázszerelvényekben.

BANNER ZOLTÁN

okleveles építész és építőmester
BUDAPEST. I., VERPELÉTI-ÚT 10.
Telefón: LÁ. 6-57. Telefón: LÁ. 6-57.

VARGA ALAJOS gáz- és vízvezeték-szerelő vállalata
ÉPÜLET- ÉS DÍSZMŰBÁDOGOS
BUDAPEST, V., HOLD UCCA 25 Tel.: A. 291-57

BIEBER KÁROLY Aranyérmekkel többszörösen kitüntetve.
ÉPÜLET- ÉS MŰLAKATOS MESTER Alapítási év: 1888.
Szultzberger-féle ablak-rugzárak, vasszerkezetek, tűzhelyek gyártása
BUDAPEST, II, TÉGLA UCCA 6. Telefón: Aut. 571—92.

BARANYAI B. és TSA Központi fűtés, szellőztető vízvezeték, gáz- és csatornázási berendezések vállalata. Autógénhegesztés
BUDAPEST, I., BERCSÉNYI UCCA 5. TELEFÓN: LÁ. 265
„NON PLUS ULTRA" melegvízfűtési kazánok gyártása

TAKÁCS GYULA gépészmérnök elektrotechnikai vállalata. Tel.-hívó: A. 843-24
ERŐÁTVITELI, ERŐS- és GYENGEÁRAMÚ KÜLSŐ és BELSŐ SZERELÉSEK, BERENDEZÉSEK
Műhely, iroda: IV., Veres Pálné ucca 32.

MARGALIT ANDOR ÉS ÖDÖN

MÉRNÖK-ÉPÍTŐMESTER, VÁLLALKOZÓK
BUDAPEST, I., KELENHEGYI ÚT 11—13
TELEFÓNSZÁMOK: LÁ 15—14 ÉS 12—8

a fontosságára, hogy a kormány és a főváros között meglegyen a teljes harmónia. A polgári társadalomnak olyan tömörülésre van szüksége, ahol nem jelszavak, hanem a célok és elvek irányítják a szervezkedést. *Szombathy* Kálmán Ripka Ferenc érdemeit méltatta és rámutatva arra, hogy az a párt, amelynek vezetői *Ripka* Ferencet ismerik el vezérüknek, van hivatva Buda polgárságát egy táborba összeforrasztva a lakosság jövőjét biztosítani. *Pataky* László után *Miklós* Béla tanár a várbeliek üdvözletét tolmácsolta, majd *Sipos* István és mások szólaltak fel.

Megindult Óbuda népe a teremtő munka támogatására

Vasárnap délelőtt a Bródy-kávéházban népes körzeti ülés volt, *Kozma* Gyula igazgató elnökölt. *Eckstein* Ignác, *Wilhelm* Jenő, *Varga* Ernő, *Felber* Lipót, *Herskovics* Mihály és *Orova* Zsigmond főv. biz. tag ismertették a párt programját. A *Filatorigát* és környékének ülése délután a Kreszács-vendéglőben folyt le *Groszmann* Vilmos elnöklésével. *Szabó* Sándor országgyűlési képviselő, *Andréka* Károly, *Orova* Zsigmond főv. biz. tagok és *Niesner* Ferenc mérnök, csatlakozásra hívták fel a nagy számban megjelent közönséget. A *Római fürdői gyűlés* délután a Wagner-vendéglőben zajlott le *Kézdi-Kovács* László festőművész elnöklésével. Felszólaltak: *Szabó* Sándor országgyűlési képviselő, *Andréka* Károly, *Orova* Zsigmond főv. biz. tagok, *Thomas* Vilmos és *Magasházy* Mihály.

Orvosolni kell a hegyvidék különleges kívánságait

Az *Egységes Községi Polgári Párt Hegyvidéki Szervezete* alakuló ülését tartotta a Budai Társaskörben. A gyűlést *Kozma* Jenő pártelnök nyitotta meg, akit a szervezet díszelnökévé választott, majd megválasztották a tisztikart, az elnökséget, a nagyválasztmányt és a hölgybizottságot. *Petracsek* Lajos dr., a pártszervezet ügyvezető elnöke nagyszabású beszédben fejtette ki a párt programját. Sürgette a közélet tisztaságát, az egész vonalon szükséges purifikációt, a független egzisztenciák megerősítését, a helyes munka és jövedelemmegosztást, az álláshalmozások megszüntetését, végül a polgárság megvédését és megszervezését a baloldali szélsőségekkel szemben. Ezután a hegyvidék speciális kívánságaira tért át. Rámutatott a főváros elhibázott lakásépítési és telekpolitikjára, amely nem az egészséges hegyvidéken fekvő nagy területek megvásárlását, felparcellázását, csatornákkal és közművekkel való ellátását tartotta szem előtt, hanem a város belterületén lévő bérházkomplexumok megvásárlására helyezte a súlyt. A tömeglakások, a nyomor és az erkölcstelenség fészkei — mondotta. *Szombathy* Kálmán, *Havas* István, *Oszoly* Kálmán, *Kejzlar* Gyula a hegyvidéki választók delegátusa és *Timár* József a Zugligeti Sport Club kiküldötte beszéltek még a gyűlésen. Timár dr. bejelentette a Zugligeti Sport Clubnak a párthoz való csatlakozását. Az alakulóülést népes társasvacsora követte.

Társadalmi szervezetek csatlakozása a Kelenföldön

Az *Egységes Községi Polgári Párt* kelenföld—lágymányosi szervezete a Wehrmann-féle vendéglőben mintegy 300 választópolgár részvételével nagygyűlést tartott, amelyen *Becsey* Antal elnöki megnyitójában bejelentette, hogy különböző szakmák és társadalmi szervezetek képviselői testületileg csatlakoztak az Egységes Községi Polgári Párthoz, jeléül anak, hogy a polgárság széles rétegeinél hatástalan a szélsőséges jelszavakkal való agitáció és a városházán *Ripka* Ferenc és *Kozma* Jenő, országos vonatkozásban pedig *Bethlen* István gróf zászlaját követi. A nagygyűlésen a kerületbeli tanszemélyzet és az iparosok és kereskedők megbízottai is bejelentették csatlakozásukat, majd elhatározták, hogy a körzeti elnökök és a propaganda-bizottság közreműködésével széleskörű agitációt fejtenek ki a párt választási győzelme érdekében. Nagy tetszés kísérte *Barla Szabó* József, az OTI igazgatófőorvosának, *Pompéry* Elemérnek, *Schmidt* Józsefnek, *Schwarz* Samunak, *Zilahy Balogh* Gyula, *Gömöry* Győző, *Szántó* Jenő, dr. *Ulmer* Ágost, MÁV felügyelő, *Zsiross* Károly igazgató-főmérnök, *Kovács* József ny. tábornok, *Ujj* Gyula és *Péchi* Béla tanárok felszólalásait, amelyek után a kerületi nagyválasztmány tartott értekezletet.

Usetty Bélát lelkesen ünnepelték a ferencvárosi nagygyűlésén

A Ferencvárosi Községi Polgári Párt *Pavlik* Ferenc elnöklete alatt vasárnap délelőtt nagygyűlést tartott a Ráday uccai Excelsior-mozgóban, amely szűknek bizonyult a polgárság befogadására. *Pavlik* Ferenc elnöki megnyitója után *Kozma* Jenő, a párt központi elnöke szólalt fel. Örömét fejezte ki afölött, amit a vasárnap délelőtti gyűlések során látott, annak a hatalmas tábornak a láttán, amely hirdetője és bizonyítója annak, hogy *a polgárság kiábrándult a jelszavakból, a felelőtlen kritikák politikájából, békés alkotómunkára vágyik*, azt akarja, amit a *Községi Polgári Párt* tűzött ki maga elé: megértést, minden magyar összefogását, felekezeti, társadalmi és osztálykülönbségek nélkül a főváros és a haza boldogulásáért. Ezután részletesen foglalkozott a városháza aktuális kérdéseivel, majd arra kérte a polgárságot, hogy tartsanak ki hivatott vezérük, *Usetty* Béla mellett. *Kozma* Jenő beszédét a hallgatóság hosszasan megéljenezte és melegen ünnepelte *Kozma* Jenőt, aki beszéde után nyomban egy másik nagygyűlésre távozott. *Usetty* Béla az ellenpártok kortéziáját bírálta, majd felsorolta azokat az eredményeket, amelyeket a *Községi Polgári Párt* az elmult turnusban a városházán elért. Addig, amíg a *Községi Polgári Párt* nem volt a városházán, a közgyűlés a viszályok, az elkeseredett pártharcok, a gyűlölködések és a végsőkig menő ellentétek tanyája volt. A Községi Polgári Párt megjelenése egyeztette ki az áthidalhatatlannak látszó ellentéteket, kezdte meg az építőmunkat, amelynek eredményeit nem kell külön felsorolni. Usetty Béla ezután megnyugtatta a hallgatóságot, hogy a párt a jövőben még fokozott mértékben lesz őre a polgári érdekeknek. *Wellisch* Andor fővárosi bizottsági tag hangsúlyozta, hogy ő a városházára nem óhajt politikai kérdéseket belevinni, csak az alkotó munkával foglalkozik, mert csak ez hozhat keresetet, megélhetést és jólétet a polgárságnak. Ismerteti mindazon építési tevékenységet, melyet a főváros 1925 óta folytatott, mióta a polgári egység pártja résztvett a közügyek vezetésében és előadta a *jövőben sürgősen megvalósítandó kérdéseket, melyek közül legégetőbb a Rókus-kórház felépítése;* az előkészületi munkák már megtörténtek és remélhető, hogy a főváros és a népjóléti minisztérium együttesen mihamar meg fogja oldani az anyagi részt is. A munka azonban csak úgy indulhat meg, ha itt béke van és azért kéri, hogy *mindenki azt a pártot támogassa, mely a békét hirdeti és egyesíti a munkásságot és polgárságot felekezeti és társadalmi osztályozás nélkül.* „Mert az ország lángban áll és akár vörös lángok lobognak, akár fehéren izzik a tűz, az mindig csak pusztulást eredményez és félő, hogy a hamuból a főváros sem fog phönix-madárként újból feléledni és a romokból nem lesz többé feltámadás.” Ha az egész polgárság egyesül, oly erőt fog jelenteni, hogy bekövetkezik Kossuth nagy mondása, mellyel felrázta és életre hívta a nemzetet, hogy: *Magyarországot még a poklok kapui sem döntik meg.*

Wolff István, MÁV. főfelügyelő, a dunaparti teherpályaudvar főnöke beszélt ezután nagy tetszés mellett, közölve az öntudatra ébredt vasutasság többezerfőnyi táborának csatlakozását és hangoztatva, hogy e tábor azzal, hogy e pártba lépett, nem maradt hűtlen a keresztény nemzeti gondolathoz. *Dósa* Ottó után *Leszlauer* Gyula beszélt, hangoztatva, hogy 18 párt harca csak a polgárság szétdarabolására alkalmas, de a közös sors megjavítására nem. A polgárságnak Usetty táborában van a helye. A nagygyűlés Usetty és a polgári párt éltetésével, lelkes hangulatban ért véget.

Áldozatkészségéért minden jogot és megbecsülést érdemel a budapesti polgár

A Külső-Erzsébetváros egységes pártjának társasvacsoráján mondotta első programbeszédét *Dési* Géza orszgy. képviselő, a VII. kerületi *Egységes Községi Polgári Párt* listavezetője. *Martin* János pártelnök után, aki szívélyesen üdvözölte Dési Gézát és a többi jelöltet, *Dési* nagyhatású beszédben fejtette ki, hogy a mai nehéz viszonyok között az a kötelesség háramlik a közéletben szerepet vivő férfiakra, hogy minél több munkát vállaljanak, minél több könnyet szárítsanak, minél nagyobb emberszeretetet és önzetlenséget tanusítsanak. Ma minden erőt a szent cél: Nagymagyarország feltámasztásának szolgálatába kell állítani, de ezt csak akkor tehetjük, ha sebeket gyógyítunk és nem sebet ütünk, ha a kétségtelenül létező bajokat nem fokozzuk, hanem megfeszített munkával és magabizakodással csökkentjük. A városi politika irányelveire vonatkozóan kijelentette Dési Géza, *hogy az első az áldozatkész, minden megbecsülést érdemlő budapesti polgár megbecsülése és boldogulásának elősegítése.* Az élet nehézségei alatt görnyedő fővárosi polgár jól vizsgázott a közért, a kultúráért, a szociális haladásért való önfeláldozásból és ezért ugyanolyan tiszteletet érdemel, mint valamikor a római polgár. Ezután *Nessi* Gyula vázolta 37 éven át Budapest törvényhatóságában kifejtett munkásságát, majd Rendek Károly dr. mondott köszönetet *Martin* János pártelnöknek odaadó, önzetlen pártszervezési tevékenységéért. *Lédermann* Mór felhívta az iparosokat és kereskedőket, hogy támogassák az érdekeikért küzdő Egységes Pártot. *Kerekes* Ödön dr. egészségügyi főtanácsos pedig a zuglói kerület üdvözletét tolmácsolta. *Osváth* István lakatosmester, *Strausz* Henrik mázolómester, *Szalka* Ignác kereskedő és *Gellérth* Henrik mondott még felköszöntőt.

A VII. kerületi tanítóság csatlakozása

Az *Erzsébetvárosi Polgári Kaszinóban* a VII. kerületi tanítóság népes értekezletet tartott, amelyen a fővárosi tanszemélyzet aktuális gazdasági problémáit vitatták meg. A gyűlésen *Arany* Sándor polgári iskolai h. igazgató volt az előadó, aki közölte a megjelentekkel, hogy az *Egységes Községi Polgári Párt* elnöksége *Neményi* Imre államtitkárral behatóan tárgyalt a tanszemélyzet kérdéseiről és megállapodott vele abban, hogy a tanítóság jogos igényeit méltányolva a budapesti oktatói kar érdekében mindent el fog követni. *Szamek* Emil dr. a kaszinó elnöke szólalt fel ezután, majd az egybegyűltek egyhangú lelkesedéssel kimondották az *Egységes Községi Polgári Párthoz* való csatlakozásukat. A gyűlés *Béla* Henrik volt országgyűlési képviselő felszólalásával ért véget.

Pártgyűlések a Zuglóban

A *Zuglói Egységes Községi Polgári Párt* alsórákosi körzete a Haramia-féle vendéglőben, a törökőri körzet pedig a Soromkó-féle vendéglőben jól sikerült nagygyűléseket rendezett, amelyeken *Kerekes* Ödön dr. és *Martin* János főv. bizottsági tagok ismertették a párt programját. *Kákossy* Ödön, *Osváth* István és mások biztosították a kerületi párt vezetőit ragaszkodásukról.

Zuglói kereskedők az alkotó munka támogatására tömörülnek

Az *Egységes Községi Polgári Párt XIV. kerületi pártszervezete* nov. 8-án népes gyűlést tartott a Kerepesi út 60. sz. alatti *Schramkó*-féle vendéglőben. *Bajor* István üdvözölte a pártvezetőség megjelent tagjait, majd *Osváth* István tartott beveztő beszédet. Ezután *Martin* János tartotta meg mindvégi feszült figyelemmel hallgatott s állandó tetszésnyilvánításokkal kísért programbeszédét. Behatóan ismertette a községi választások óriási jelentőségét, bírálta az ellenzéki pártok harcmodorát, pálcát tört a megtévesztő jelszavak tendenciózus alkalmazásának ama taktikája fölött, melynek *rejtett célja a városi érdek háttérbeszorításával az országos politika bírálatával destruálni és a szélsőségek veszélyes útjaira csalogatni a főváros nehéz viszonyokkal küzdő lakosságát. Kerekes* Ödön egészségügyi főtanácsos az *Egységes Községi Polgári Párt* városházi működésének eredményeiről tájékoztatta a hallgatóságot. *Szabó* Gyula a kerület kereskedőinek üdvözletét és csatlakozását jelenti be. *Balázs* Boldizsár a megjelentek nevében biztosítja a pártot Törökőr lakosságának lelkes támogatásáról.

Távoltartja magát a szélsőséges irányzattól Zugló és Rákosfalva polgársága

Az *Egységes Községi Polgári Párt XIV. kerületi pártszervezete* november 7-én gyűlést tartott a Telep uccai *Haramia*-féle vendéglőben. A gyűlés első szónoka: *Kákosy* Ödön arról beszélt, hogy a politikai agitációnak zavaros hangulatában igen nehéz helyzetbe került a főváros polgársága, amelynek most határoznia kell arranézve, hogy a következő hat esztendőre kiket bíz meg sorsának intézésével. Méltatta *Martin* Jánosnak a kerület érdekében folytatott önzetlen és eredményes működését, majd az *Egységes Községi Polgári Párthoz* való csatlakozásra hívta föl a megjelenteket. *Ostváth* István főleg a nehéz gazdasági helyzet okait ismerteti és elítéli azokat, akik ebből tőkét akarnak kovácsolni a maguk számára. Ezután *Martin* János pártelnök tartotta meg nagy koncepciójú, meggyőző és mindvégig sűrű tetszésnyilvánításokkal kísért programbeszédét. Itt egy kútmérgező, destruáló szellem honosodott meg, amely *csábító jelszavak és frázisok alkalmazásával a szélsőséges irányzatok polipkarjaiba akarja terelni a főváros lakosságát.* Ez pedig bizonytalanságot, kenyértelen-

(Folytatás a 12-ik oldalon.)

Zwillinger Gyula
ÉPÍTÉSZ
VII., CSENGERY U. 30
TELEFÓN: JÓZSEF 433—69.

Szűcs Béla mérnök, műszaki és vállalati irodája
Budapest, VIII., József körút 69 ● Telefónszám: József 373—67
Tervez, berendez, átalakít: központi gőz-, melegvíz- és légfűtéseket, vízvezetékeket, egészségügyi berendezéseket, önálló központi szivattyú és elektromos világítási telepeket

CUSTODIS ALPHONS
MERNÖKI IRODA ÉS ÉPÍTÉSI VÁLLALAT IPARI BERENDEZÉS RÉSZÉRE
BUDAPEST, V., NÁDOR UCCA 19
Telefon: Aut. 120-07
ALAPÍTÁSI ÉV 1876
Gyárkéményépítés
Gőzkazánbefalazás
Ipari kemencék építése és tervezése

MESSINGER REZSŐ
ÉPÍTŐMESTER
Budapest, VII., Lizella út 49
TELEFÓN: Zugló 66-84

FRIEDMANN JÓZSEF
ÉPÜLET-, DÍSZMŰBÁDOGOS, LÉGSZESZ- ÉS VÍZVEZETÉKBERENDEZŐ
BUDAPEST, III., LAJOS UCCA 66. TELEFÓN: 620—52

Kőbányai Gép- és Vasszerkezeti Műhely
BISSELICHES MÉRNÖK
Budapest, X, Liget-u. 46. Tel. J. 358-25
Vasszerkezetek, lakatosmunkák, portálok

Kálal építési vállalata.
I. Szirtes u. 3/b. J. 456-03.

Ernszt miniszter és Sipőcz polgármester között közvetlen tárgyalások indulnak meg a kórházprobléma likvidálásáról

Több mint tízmillióra emelkedett a nem vitatható tartozás — Némethy Béla tanácsnok nyilatkozata a legközelebbi teendőkről

A főváros törvényhatósági tanácsa a közegészségi ügyosztály költségvetésének a tárgyalásával kapcsolatosan elhatározta, hogy *hattagú bizottságot küld ki, amelynek feladatává teszi a főváros és a népjóléti minisztérium között a kórházi ápolási díjak ügyében felmerült ellentétnek az elsimítását.* A törvényhatósági tanácsnak ez a határozata a sürgősséget is kimondotta. Megkülönböztetett jelentőséget ad ennek a kérdésnek az a kijelentés, amit *Sipőcz* Jenő polgármester tett, amidőn megállapította, hogy

a kórházkérdésben felmerült anyagi differenciák a főváros háztartását is veszélyeztethetik.

Ilyen körülmények között szükségesnek tartottuk, hogy *Némethy* Béla tanácsnokhoz, a főváros közegészségi ügyosztályának a vezetőjéhez forduljunk felvilágosításért. A legközelebbi teendők iránt érdeklődtünk elsősorban, mire

Némethy Béla tanácsnok,

aki hónapok óta elismerésre méltó küzdelmet folytat ebben a kérdésben, a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— A törvényhatósági tanács úgy határozott, hogy *felkéri a főpolgármester urat és a polgármester urat a tárgyalások mielőbbi felvételére és egyben hattagu bizottságot küldött ki, amely szintén felkeresi a népjóléti miniszter urat.* A polgármester úr kijelentette a törvényhatósági tanács ülésén, hogy *a főváros háztartásában is komoly zavarok következhetnek* be abban az esetben, ha ezek a differenciák megoldatlanok maradnak. Most már tehát oda jutottunk, hogy

a kórházi betegápolási díjak problémája már nemcsak a fővárosi kórházak ügye, hanem a főváros egész pénzügyi helyzetének is problémájává vált.

— *A kérdés két részből áll.* Az egyik rész a népjóléti minisztérium *hivatalos álláspontja alapján is fennálló tartozás kiegyenlítésének a kérdése,* a másik pedig *annak a differenciának az elintézése,* amely a napi betegápolási díj megállapítása tekintetében a főváros és a népjóléti minisztérium álláspontja között mutatkozik.

A nem vitás tartozás is állandóan emelkedik

— a dolog természeténél fogva, mert hiszen a kórházi ápolás állandó folyamat. A népjóléti kormánynál a felszámítás folyamatosan történik.

Ez a nem vitatható összeg október hó végéig 10,120.000 pengőre szaporodott fel.

— *A népjóléti minisztérium által vitatott tartozás fix tétel: 14,700.000 pengő. Ernszt* Sándor népjóléti miniszter úr, — mint a *Fővárosi Hirlap* legutóbbi számában *örömmel olvastam* — azt a kijelentést tette, hogy *a maga részéről mindent megtesz az állami tartozás mielőbbi kiegyenlítése érdekében.* A mi törekvésünk három irányú. Egyrészt arra törekszünk, hogy *az állammal szemben fennálló követelésünket behajtsuk,* másrészről *tisztázni akarjuk a multra vonatkozó differenciát,* harmadszor *tiszta helyzetet akarunk teremteni a jövőre nézve* a betegápolási díj problémájának nyugvópontra juttatásával. Minthogy a népjóléti miniszter úr részéről, aki az elmult tíz év alatt valósággal összenőtt a főváros autonómiájával, amelynek *kimagasló vezéregyéniségei közé tartozott, — megértésre számítunk, azt hiszem sikerülni fog ezt a régóta húzódó vitát közmegelégedésre elintézni.*

Némethy Béla tanácsnok kijelentette még a *Fővárosi Hirlap* munkatársának, hogy a törvényhatósági tanács — mihelyt a költségvetési vita befejeződik, — kiküldi a hattagú bizottságot és már a rákövetkező héten közvetlen tárgyalások indulnak meg *Sipőcz Jenő polgármester és Ernszt Sándor népjóléti miniszter között.*

Önálló-tanonciskola lesz a Damjanich uccában

Sikerrel járt az Egységes Községi Polgári Párt akciója, ami a tanoncoktatás reformja érdekében indult meg

A közoktatásügyi ügyosztály költségvetésének a tárgyalása során az *Egységes Községi Polgári Párt* részéről többen szóvátették, hogy a fővárosi kereskedő- és iparostanonc-iskolák mai tanítási rendjét feltétlenül meg kell változtatni és pedig úgy, hogy *az új tanítási rend kielégítse a gyakorlati élet követelményeit.* Minthogy a párt ebben az irányban már hónapokkal ezelőtt erélyes akciót indított meg és ezt az akciót eredetileg *Becsey* Antal kezdeményzte, magához

Becsey Antalhoz

fordultunk felvilágosításért, aki a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Húszezer iparostanonc neveléséről van szó, ez a kérdés tehát megérdemli a figyelmet. Az *egész jövő iparosgenerációnak a sorsa dől el azon, hogy milyen formában neveljük őket a gyakorlati életre.* Nagy hiba az, hogy a polgári iskolák tanrendje sem elégítheti ki azokat a követelményeket, amelyeket ez elé az iskolatípus elé gyakorlati szempontból emelni lehet.

Tanoncoktatás, műhelyoktatás nélkül elképzelhetetlen.

Külföldi példára hivatkozom. Sehol a világon nem fordulhatna elő, hogy *iparostanoncokat papiroson neveljenek.* Táblán és rajzlapon végzett műveletekkel egyetlen tanoncot sem lehet mesterségére megtanítani. *Felmerült éppen ezért az a gondolat,* hogy

a Damjanch uccai elemi iskolát teljesen az iparostanonc-oktatás céljaira kellene alakítani.

A hernáduccai iskolát, amely a háború alatt kórház volt, most ismét rendbehozták. *Tízéves herce-hurca előzte meg a rendbehozatalt.* Évekig vitatkoztak azon, hogy az államnak vagy a fővárosnak kötelessége-e ennek az iskolának a rendbehozatala. *Végre most ismét használható állapotba kerül ez az iskola. Ide helyezik át a Damjanich uccai elemi iskolát, az utóbbi tehát felszabadul.*

Ezt az iskolát azután föl kell szerelni megfelelő szertárral és tanoncoktatáshoz szükséges eszközökkel. Független tanonciskola-típust kell kifejleszteni

és így kell biztosítani az igazi gyakorlati életre nevelő tanoncoktatást.

Úgy értesülünk, hogy *Becsey* Antalnak ez a terve *az új tanévben feltétlenül megvalósul.* Az *Egységes Községi Polgári Pártnak* az érdeme tehát, hogy

a Damjanich uccai iskolát külön önálló iparostanonc-iskolává szervezik át,

megfelelő műhelyek berendezésével. Az *Egységes Községi Polgári Párt* akciója tehát, ami az iparostanoncoktatás megreformálása érdekében indult meg, máris sikerre vezetett.

Magyarország aranykoszorús mestere
SZLEZÁK LÁSZLÓ
harang- és ércöntőde, harangfelszerelés és haranglábgyár
BUDAPEST, VI., Frangepán ucca 77. szám
Telefon: Aut. 913-53

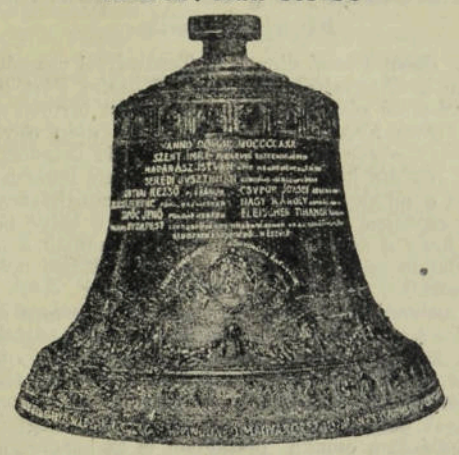

Bazilika részére készült 7945 kg új harang
Az 1900. évi párizsi világkiállításon díszoklevéllel, 1921. és 1923. évi vasipari kiállításon aranyéremmel, az 1925. és 1926. évi kézműipari tárlaton kormánydíszoklevéllel, 1927. és 1928. évi budapesti, székesfehérvári, szentesi és szombathelyi kiállításokon nagy aranyéremmel kitüntetve. — Számos egyházi elismerőlevél! — Költségvetéssel díjmentesen szolgál! Előnyös fizetési feltételek!

ADLER HENRIK Épületbádogos és szerelő vízvezeték, csatorna, központi fűtés, és egészségügyi berendezések vállalata
Újpest, Kolozsvári u. 29. Telefon: 940—70.

MENTSIK FERENC
KÖNYVKÖTÉSZETE
SZABADALMAZOTT IRATTÁRI TÁBLAGYÁR
Nagy arany érmekkel kitüntetve :: Postatakarék csekksz.: 47.983
BUDAPEST, IV., SZARKA UCCA 4
TELEFÓN: AUTOMATA 840—02
Tulajdonosok: Mentsik Ferenc és Mentsik Viktor

TAPÉTA NAGY VÁLASZTÉKBAN! munka legjobb kivitelben!
WEISZ BÉLA
Budapest, VI., Lázár-u. 16 (Operánál) Tel.: 215—50

NEUSCHLOSZ-LICHTIG
REPÜLŐGÉPGYÁR ÉS FAIPARI R.-T.
BUDAPEST—ALBERTFALVA. Tel.: Lá. 11-79
Városi iroda:
IV. KER. ESKÜ ÚT 3. Telefón: Automata 890-47
Gyár: Parkettát, épületasz alosmunkát, hajlított bútort mindennemű faipari árut

HOKKY ISTVÁN
VAS- ÉS GÉPIPARI MŰHELYE
BUDAPEST, III., LAJOS UCCA 123.
Telefón: Aut. 626-27. * Telefón: Aut. 626-27
GYÁRTMÁNYAI: takaréktűzhelyek gáz és gőz. Főző üstök tálaló asztalok, edénymosogatók, valamint teljes konyhaberendezések kórházak és intézetek részére elsőrangú kivitelben. — Vaskályhák szén, koksz, fa és fűrészpor tüzelésre.

SCHIFF MIHÁLY
passzományos-mester, Budapest, IV. Prohászka Ottokár ucca 8. (Fólemelet)
EZÜST ÉREMMEL KITÜNTETVE. + TELEFON: AUTOMATA 834-76.
A legszebb kivitelben készítek mindenféle butorpasszományt, plimó- (paplan) csinórt, horgolt rózsát, csillag gombot és gombáthuzást. Női ruhadíszeket, bojtokat, rojtokat, öveket, a legprecizebb, művészi kivitelben. Csillárszinórokat, továbbá selyem- és gyapjúfonal adjusztálást és minden a szakmába vágó munkát.

Bérházteleken
a Fő ucca, Ganz ucca és Királyhegy uccák között fekvő régi
Ganz-gyári parcellázott
telektömbből, 76 négyszögöltől kezdve kaphatók.
Értekezés dr. Székely Márton ügyvédi irodájában, VII., Erzsébet körút 32, d. u. 4—6 között.
Telefón: J. 448—22 Telefón J. 448—22

CSUVIK ÉS STROJIL
ELSŐ ÓBUDAI PARKETT ÜZEME
Budapest, III. ker., Kiscelli-utca 39. sz.
Tel.: Aut. 620—56 Kartelen kívül!

INÓCZI KŐBÁNYA ÉS IPARTELEPEK RT
KÖZPONTI IRODA: BUDAPEST II. KER., BERÁG UCCA 19 SZÁM
TELEFÓN: AUTOMATA 529—99
Ajkai inózi pirosza azdeait bányájában termelt elsőrangú minőségű zúzott kavicsot, kőszer zúzott kavicsból hengerzárókat előállított, felületi kezeléshez és bitumenes aszfalthoz szükséges különböző nagyságú pormentes zuzalékot, valamint az előírásoknak megfelelően kidolgozott háromrétegű kőszórást, lejtővet, talpkövet, Kőbocskát, cyklopet és idomított terméskövet
ÜZEMI IRODA NÓGRÁDVERŐCE
TELEFONSZÁM: 4. VARSÁNY
ÁLLOMÁS: NÓGRÁDVERŐCE

OZALID — FÉNY- ÉS ALUMÍNIUM-MÁSOLATOK — Költségvetések, műszaki tervek, térképek rajzolását és sokszorosítását több színben is vállalja. **MANGLITZ FERENC BUDAPEST,** VIII., JÓZSEF UCCA 12. • TELEFÓN: J. 431-47.

(Folytatás a 10-ik oldalról.)

séget, terrort és pusztulást jelent, míg a mi programpontjaink: a béke, munka, összetartás és szeretet jelentik az élet megjavulását.

Senkinek sincs privilégiuma a kereszténység és a demokrácia kisajátítására

A Szent László úton lévő Terézvárosi mozgószínházban az Angyalföldi Egységes Községi Párt többszáz választó részvételével nagygyűlést tartott, amelyen *Méhes* Ferenc elnöki megnyitója után *Sarkadi* Sándor, *Császár* Gyula és *Babitz* Gyula mondott beszédet. Babitz kifejtette, hogy a magyar munkásságnak is a minden polgár jólétének előmozdítására törekvő egységes polgári pártban van a helye és reméli, hogy a nemzetközi táborból bevonulnak a nemzeti alapon minden jogos igényüket kielégítő polgári párt soraiba. *Dinich* Vidor a hallgatóság élénk tetszése mellett azt fejtegette, hogy az *Egységes Községi Párt* nem engedi kisajátíttatni más pártokkal sem a kereszténységet, sem a demokráciát, mert *e párt az igazi kereszténység és a minden tisztes munkát megbecsülő demokrácia alapján áll.* A proletárból is polgárt akarnak csinálni, aki megtaláljа boldogulását a csonka országban is és hozzásegítsen Nagymagyarország visszaszerzéséhez. A polgárság ne üljön fel a hangzatos jelszavaknak és igéreteknek, a gazdasági helyzet áldozatai pedig utasítsák el maguktól Moszkva csábító aranyát, mert vér és szenny tapad e fénylő, sárga érchez, amely nem hozza meg a megtévesztettek boldogulását. A nagygyűlés Dinich Vidor ünneplésével ért véget.

Lelkesen ünnepelték a párt erzsébetvárosi listavezetőit

Az *Erzsébetvárosi Társaskör* arénaúti helyiségében a kerületbeli *Egységes Községi Polgári Párt* listavezetőinek, *Dési* Géza dr. és *Szamek* Emil dr. tiszteletére *ötszázötven* terítékű társasvacsorát rendezett, amelyen *Szamek* Emil dr., a kör elnöke, *Dési* Gézát, mint Nagymagyarország szabadelvűségének és a polgári erényeknek illusztris képviselőjét köszöntötte és kifejtette, hogy a mostani községi választásokon a komoly alkotási lehetőségekért, a budapesti polgárok könnyebb megélhetéséért és a társadalmi békéért folyik a harc. Zajos éljenzés köszöntötte *Dési* Gézát, amikor szólásra emelkedett és rámutatott arra, hogy *a városi politikában tulajdonképpen teljes harmóniának kell uralkodnia* a politikai közéletben egymással szemben álló tábor között is, mert ha más irányelvekkel és elgondolásokkal ugyan, de valamennyien egy célért küzdünk; hogy t. i. kevesebb legyen a könny és több legyen a mosoly. Nem szavakat, hanem *kenyeret, tisztességet, békét* és *nyugalmat kell* hozni a budapesti polgárnak, akinek többet ér egy falat kenyér mindenféle politika legszínesebb szóvirágánál. A közélet szolgálata nem háládatos és nincs rózsákkal kikövezve. Ma sok a keserűség és a nyomorúság, az igény és a vágy és ami a legnagyobb baj, hogy mindenkinek igaza van, aki panaszkodik, mert ma nem sportból panaszkodnak az emberek. Le kell bontani a közüzemeket, amelyeknél baj, ha jól mennek, mert akkor elveszik a polgárok elől a munkát és keresetet és baj az is, ha rosszul mennek, mert akkor a polgárok adójából fedezik a deficitet. *De meg kell szüntetni a különbségtevést polgár és polgár között.* Ez a választófal szintén közüzemet teremt, mert nemcsak anyagi, de erkölcsi közüzemek is vannak. És ezek éppen olyan veszedelmesek, mint a gazdasági közüzemek. A mostani választásokon arról lesz szó, hogy kövessük-e azokat, akik a szélsőségek irányában széjjel akarják tépdesni ezt a nemzetet. Az északi és a déli sarkon egyaránt örök hó, fagy és élettelenség van. Élet a maga örömével és bajaival a mérsékelt égöv alatt és ezért nemcsak a természetben, hanem a politikában és a társadami életben is e mérsékelt égöv hitvallóinak kell lennünk. A polgárság a maga és gyermekei érdekében a böles mérsékletet fogadja el mindent kiegyenlítő igazságnak. Majd ha jobb idők lesznek, ismét Nagymagyarország határai között élhetünk, akkor tépdeshetjük egymást és acsarkodhatunk egymás ellen, de addig egyesüljünk a szent cél, Nagymagyarország visszaállítása érdekében és rövidítsük meg a trianoni éjszakát, hogy mielőbb ránk köszöntsön a feltámadás virradata. Lelkes éljenzés követte Dési beszédét, amely után *Juba* Adolfné, *Rácz* Istvánné, *Lédermann* Mór, *Béla* Henrik, *Gaidusek* Marcel és *Erdélyi* Dezső dr. mondott felköszöntőt.

Emberszeretet a gyűlölet tengerével szemben

A *Tisztviselőtelepi Polgári Egység Társaskőre Usetty* Béla orszgy. képviselőt a kör díszelnökévé választotta és most ünnepi közgyűlés keretében átnyujtotta neki a megválasztásáról szóló díszoklevelet. *Fehér* Béla társelnök nyitotta meg az üdvözlések sorát, majd *Payr* Hugó, a kör elnöke köszöntötte fel a kerület népszerű képviselőjét, aki igaz, önzetlen barátja a polgárságnak, felekezetre és társadalmi állásra való tekintet nélkül. Végül a Tisztviselőtelep szeretetéről és ragaszkodásáról biztosította *Usettyt. Payr* Hugó beszédére *Usetty* meghatottan válaszolt, elmondván, hogy a gyűlölet tengerének háborúságával szembe kell állítanunk az emberszeretetet és minden tisztességes, dolgozóember megbecsülését, hogy személyválogatás nélkül mindenki a főváros és a nemzet nagyságán dolgozhassék. Az *Egységes Községi Polgári Párt* már eddig is sok pozitív alkotással igyekezett a fővárosi polgárság segítségére lenni, de még sok a teendő, mert nagy az inség és ma mindenki keresztet hord a vállán. Ezért az új törvényhatóságba olyan férfiakat kell küldeni, mint Payr Hugó, a X. kerület listavezetője, aki tud és fog is harcolni az egész főváros népéért. *Wolff* István főfelügyelő a vasutasok üdvözletét tolmácsolta és kifejtette, hogy *tíz év szomorú tapasztalatai indították őt és társait arra, hogy a keresztény pártból átlépjenek az igazi kereszténységet hirdető egységes pártba. Wellisch* Andor bizottsági tag kifejtette, hogy a térképen lehet az egyes kerületeknek határokat szabni, de a polgári egység gondolata áttöri e határokat, mert csak annak jegyében, békével és munkával lehet alkotni, kórházat, iskolát, kultúrintézményeket és templomokat építeni. *Dósa* Ottó dr. a ferencvárosiak nevében üdvözölte *Usettyt* és *Payr* Hugót.

Sorozatos népgyűlések Kőbányán

Mozgalmas napja volt vasárnap a *X. ker. Egységes Községi Polgári Pártnak.* Délelőtt 11 órakor *Payr* Hugó mondotta el programbeszédét a Ceglédi úton több száz főnyi lelkes hallgatóság előtt és kifejtette, hogy ennek a legelhanyagoltabb városrésznek haladéktalanul rendezni kell uccáit, piacát, közlekedési ügyét és népkonyhájának létesítését. Utána *Usetty* Béla képviselő szólalt fel, aki *a választók legmelegebb pártfogásába ajánlotta Payr Hugót, akit a nagygyűlés listavezetőjének kiáltott ki.* — Este 6 órakor a Rákosi-fűtőházak mozdonyvezetői otthonában volt igen népes gyűlés, amelyen *Wolff* István vasúti főfelügyelő ajánlotta a választók figyelmébe *Payr* Hugót, a munka kiváló férfiját. *Payr* Hugó nagy tetszés közben mondotta el programját, ismertette a vasutasok sérelmeit és rámutatott arra, hogy *mi válassza el az Egységes Községi Polgári Pártot a Wolff-párttól* és mi teszi érthetővé azt, hogy Wolff Istvánnal a vasutasság nagyobb része eltántorodott a Keresztény Párttól, és a mérsékelt és a középút pártjához csatlakozott. — Este 8 órakor a Maglódi úti Kruppa-féle vendéglőben mondotta el beszédét *Payr* Hugó és jelölttársa *Hatolkay* Kázmér ref. lelkész. Mindkettőt igen lelkesen ünnepelte a nagyszámú választóközönség, amely különösen azokat a kijelentéseket fogadta nagy tetszéssel, hogy az eddigi ellenzéki pártok mindegyike 1918 óta külön-külön és korlátlanul már uralmon volt, de mind csak romokat termelt. Végül *Móré* Károly ref. lelkész buzdította kitartásra a híveket, akik megfogadták, hogy híven kitartanak Payr és Hatolkay zászlaja mellett. *Orbán* Z. Géza lelkes beszédben ismertette a párt programját.

Kőbányán nagy lelkesedéssel csatlakoznak a párt zászlója alá

Az *Egységes Községi Polgári Párt* X. kerületi szervezetének női bizottsága a kőbányai Juranicstelepen nagygyűlést tartott, amelyen *Hatolkay* Kázmér kőbányai református lelkész, *Payr* Hugó központi párttitkár és *Horváth* Károly törvényhatósági bizottsági tag ismertették nagy hatás mellett a nőknek a közélettel kapcsolatos problémáit. Ezután megalakították a körzeti bizottságokat és ismertették azokat az eredményeket, amelyek az *Egységes Községi Polgári Párt* akcióját máris kísérik. Az összes körzetekben tömegesen csatlakozik a lakosság a párt programjához és már eddig is többezer aláírást nyertek el. Az *Egységes Községi Polgári Párt* Ceglédi és Bihari úti pártszervezete is népes nagygyűlést tartott *Szentiványi* Mihály elnöklete alatt. A gyűlésen *Payr* Hugó mondta el nagy lelkesedéssel kísért programbeszédét és megígérte, hogy *a párt ennek az elhanyagolt vidéknek a felvirágoztatását minden törekvésével támogatni fogja.* A legsürgősebb feladatok ezek között a népkonyha felállítása, piactér és fedett villamosmegállő létesítése és ezeken túlmenőleg felkarolja a párt a kerület egyéb méltányos és jogos követeléseit is. Az Egységes Községi Polgári Párt programját a környék lakossága nagy megértéssel fogadta és a polgári egység tábora ebben a kerületben, ahol eddig a polgári gondolat úgyszólván nem juthatott szóhoz, — nagy tömegekben csatlakozott.

A házfelügyelők érdekeit képviselni kell a városházán

Az összes polgári házfelügyelői egyesületek vasárnap délelőtt nagygyűlést tartottak az *Egységes Községi Polgári Párt* Akadémia uccai nagytermében, ahol mintegy 800 polgári házfelügyelő gyült össze, *Bodó* Dávid elnöklete alatt. *Németh* Béla, a háztulajdonosok szövetségének elnöke kijelentette, hogy már a legközelebb tárgyalásokat kezd a házfelügyelők választott képviselőivel, hogy azok sérelmeit és panaszait pontokba foglalják és az egész vonalon a házfelügyelők javára reformot teremtsenek. Felhívta a nagygyűlést, hogy válassza meg tárgyalói delegátusaikat, ami nagy lelkesedéssel meg is történt. Azután *Kiss* Gyula, *Seiner* Lajos, *Siposs* József, *Szalai* Ferenc, *Friedrich* Boldizsár felszólalásai után *Dési* Géza emelkedett a párt nevében szólásra és kijelentette, hogy az *Egységes Községi Polgári Párt* vállalja a házfelügyelői érdekeknek a városházán való képviseletét.

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros polgármestere nyilvános versenytárgyalást hirdet a **VII. ker., Garai téri fedett élelmiszerpiac építési munkáira** és pedig:

I. Bontási, föld-, kőműves-, elhelyező-, betón- és vasbetónmunkák.
II. Nedvességelleni szigetelőmunka.
III. Hőszigetelési munka.
IV. Épületbádogosmunka.
V. Közönséges lakatosmunka.
VI. „ mázolómunka.
VII. Különleges lakatosmunka.
VIII. „ mázolómunka.
IX. Portálmunka.
X. Asztalosmunka.
XI. Üvegesmunka.
XII. Fal- és padlóburkolómunkák.
XIII. Műkő- és terméskőmunka.
XIV. Gumipadló burkolómunka.
XV. Redőnymunka.
XVI. Rácsos acélredőnymunka.
XVII. Üvegfelülvilágítómunka.
XVIII. Piaci kút és zöldségmosómedence.
XIX. Keramitkő szállítása.
XX. Útépítkezési munka keramittal.
XXI. Útépítkezési munka különleges betónból.
XXII. Külső és belső csatornázási munka.
XXIII. Vízvezeték felszerelési munka.
XXIV. Villanyvilágítási és felszerelési munka.
XXV. Központi fűtés.
XXVI. Hűtőberendezés.
XXVII. Árusítófülkék húsfogas szerkezeti munkái.

A kiírás nyomtatványai naponta a hivatalos órák alatt a polgármesteri VIII. ügyosztály mérnöki hivatalában kaphatók (Központi városháza, I. pavillon II. emelet 56. ajtószám alatt).

A rajzok és tervek ugyanitt megtekinthetők és a szükséges felvilágosítások is ugyanitt nyerhetők, vagy a tervező-építésznél, Szabó Jenő műépítésznél, VII., Károly körút 5. sz. IV/3. T. 376—50.

A felsorolt munkacsoportok mindegyikére önálló ajánlatot kell tenni és a főváros fenntartja azt a jogát, hogy az esetleg több munkacsoportra együttesen tett ajánlatból bármelyik munkacsoport részajánlatát önállóan elfogadhatja, a fővárosnak ez a határozata pedig az ajánlattevőre feltétlenül kötelező.

Minden ajánlat külön-külön lepecsételt borítékban helyezendő el, melyen a munkacsoportot meg kell jelölni.

Az ajánlatok **1930. évi december hó 12-én (péntek) délelőtt 11 óráig** kell benyujtani a polgármesteri VIII. ügyosztályban, Központi városháza, II. emelet 204. ajtószám alatt. Az ajánlatok ugyanezen napon délelőtt 11 órakor a polgármesteri VIII. ügyosztály üléstermében, II. emelet 196. szám alatt nyilvánosan fognak felbontatni.

Budapest, 1930. évi november hó 4-én.

A székesfőváros polgármestere.

Kövezőmester és útépítési vállalkozó
HEISSENBERGER JÓZSEF
BUDAPEST, IX., VÁGÓHID UCCA 9/b SZ.

Czeglédy János Jenő
műkőáru-készítő, fal- és padlóburkoló mester
Székesfővárosi és állami szállító kartellen kívül
Budapest, Kistemplom ucca 5. Telefon: József 449-98

SCHÜTZ EDE
TELEFON J. 830—45
ÉPÜLET-, MŰ- ÉS VASSZERKEZÉTLAKATOS
BUDAPEST, VII., THÖKÖLY ÚT 23. SZÁM

MÜLLER REZSŐ asztalosárúgyár
Cégtulajdonos: Tomancsik György. Alapittatott 1875-ben
A Tomancsik rendszerű magyar-német stb. szabadalmazott ellensúlynélküli tolóablak egyedüli gyártója. Arany és ezüstéremmel kitüntetve.
VII., RÓNA UCCA 31. Telefon: Z. 63—58

TELEFÓN: 935—10.
REICHENBURG JENŐ
épület-, műlakatos és vasszerkezetek gyára
BUDAPEST, VI. SZABOLCS UCCA 6.

GUTH ÉS ÁDÁM
Egészségügyi berendezők
Bádogos, víz- és villanyszerelők
VI, DESSEWFFY U. 28.
TELEFÓN: 119—91.

ERDÉLYI MŰINTÉZETE
udvari fényképész
IV, Semmelweis u. 2.

Zumpft István
vasút- és útépítő vállalkozó, kövező mester
Kispest, Rákóczi u. 74. szám

Biológiai szennyvíztisztítók, házi szennyvízderítő aknák, csatornázások
Schweiger Gyula mérnök
VIII. Német ucca 5. szám. Telefon: József 446—74

Események

Fővárosi Hírlap

Az Egységes Községi Polgári Párt hivatalos lapja.

*

Előfizetési árak:

fél évre . . . . 12 pengő:
egész évre . . . . 24 pengő:

Ideiglenes helyiségekért könyörög a szeretetotthonok igazgatósága. A Központi Szeretetotthon új intézete már épül a Maglódi úton. Egyelőre két pavillon készül, az egyik az aggok házának kórháza lesz, a másikban pedig a tüdőbeteggondozottakat fogják elhelyezni. A fővárosnak tudvalevően még két intézete van az elaggot szegény polgárok befogadására a szegényháztéri központi intézeten kívül. Az egyik a Kamaraerdőben, a másik az Attila uccában Budán. Van az Erzsébet központi szeretetotthonnak két fiókintézete is, amelyek közül az egyik egy éjjeli menedékhelynek szánt épületből van átalakítva. A meglévő intézetek azonban megközelítően sem tudják befogadni a felvételre jelentkező szegény embereket, olyannyira, hogy a szeretetházak folyosóin is kénytelenek voltak ágyakat felállítani és még így is *közel ezerre rúg azoknak a száma, akiket a főváros szociális ügyosztálya jogosultnak talált a szeretetházban való elhelyezésre, tényleg azonban hely hiányában újabb felvételről szó nem lehet* és a kiszemeltek közül csak akkor vehetnek fel egyet-egyet az intézetbe, ha valamelyik ápolt meghal. *Pálos* Ödön, a szeretetotthon központi igazgatója beadványokkal ostromolja a főváros polgármesterét, hogy szeretetházi célokra ideiglenes helyiségeket bocsásson rendelkezésre. Többek között ideiglenes szeretetház céljára kéri a régi piaristaházat, a megszüntetett hatósági ruha- és cipőüzem Ráday uccai üresen álló helyiségét, valamint az elköltözött gazdasági hivatal hátrahagyott Kun uccai helyiségeit is. A polgármester még nem bírálta el érdemben ezeket a beadványokat, alig hihető azonban, hogy bármelyik is teljesíthető legyen.

Kihelyezik a Rottenbiller uccai éjjeli menedékhelyet. A Rottenbiller uccai hajléktalanok menhelye annak idején nem fővárosi alapítás volt, hanem társadalmi akcióval létesült és csak később vette át kezelésébe a főváros a többi éjjeli menedékházakkal együtt. Mikor ez az intézmény létesült, a Rottenbiller ucca még külteleknek számított, ma pedig a főváros egyik legélénkebb kereskedelmi útvonala, ahol erősen kirí környezetéből az a szomorú épület, amelyet alkonyati órákban tömegesen keresnek fel a szegények tömegei. A főváros vezetősége foglalkozik azzal a gondolattal, hogy a periférián, olyan városrészben, ahol leginkább szükségesnek mutatkozik, *új éjjeli menedékhelyet* létesít, a mostani épületet pedig valamely más szociális célra használja fel. A régi éjjeli menedékhelyek ugyanis ma már nem felelnek meg minden tekintetben a higiénikus követelményeknek s ezért az ilyen rendszerű intézmények helyett *a főváros a jövőben inkább a népházhoz és a népszállóhoz hasonló intézmények létesítésére fog törekedni,* ahol a rászorulóknak nem csupán vegetatív szükségleteit tudják kielégíteni, hanem olyan hajlékot biztosítani, ahol szociális és kulturális szükségletek kielégítéséről is szó lehet. A főváros terve háború előtt tudvalevőleg az volt, hogy az V. kerületi népszállóhoz hasonló intézményeket létesít több más kerületben is, a háború azonban ennek a szép tervnek kivitelét mostanáig megakasztotta.

Véssey Ede kitüntetése. *Horthy* Miklós kormányzó *Véssey* Ede dr-t, a Gázművek igazgatóját a III. osztályú Magyar Érdemkereszttel tüntette ki. A kormányzói kitüntetés széles körökben őszinte örömet váltott ki, mert elismerése azoknak az érdemeknek, amelyeket *Véssey* Ede, mint a magyar dalosok egyik vezére, a művészi magyar dal külföldi hírnevessé tétele érdekében oly sikerrel kifejtett.

Bonyhádi Perczel Móric halála. Bonyhádi *Perczel* Móric volt miniszteri tanácsos, ny. főispán-kormánybiztos, a vitéz *Perczel* Móric 48-as tábornoknak unokája, november 7-én 58 éves korában Budapesten meghalt. A régi politikai világ érdekes alakja dőlt ki vele. Mint politikai ujságíró kezdte pályáját. Hosszú időn át felelős szerkesztője volt a *Független Magyarországnak,* melynek hasábjain lelkesen szolgálta a megalkuvásnélküli függetlenségi politika eszméit. Később aktív szerepet vállalt a politikai életben, Komárom vármegye főispán-kormánybiztosává nevezték ki. Az összeomlás után visszavonult a politikai tevékenységtől. Mintegy két év előtt súlyos betegség támadta meg, azóta teljesen visszavonult életet élt. Hétfőn délután temették el a rákoskeresztúri új köztemető halottasházából. Felesége, *Bolza* Márta, kiterjedt előkelő rokonság és sok jó barát gyászolja.

Beton, makadám, aszfalt
felvágásához vegyen
BÉRKOMPRESSORT
Liska Jenő okl. gépészmérnök, kompressor-bérbeadó, VIII, Orczy-út 22. Tel.: J. 335-42.

A Vásárpénztár vezetőségének nyilatkozata

Felkértek bennünket az alábbiak közlésére:

A *Budapest Székesfővárosi Vásárpénztár Részvénytársaság* üzletvitelével kapcsolatban alulírottakat különböző támadások érték.

A Vásárpénztár üzletvitelének megvizsgálását Budapest székesfőváros polgármestere elrendelte és ez a vizsgálat folyamatban van.

A vizsgálat befejezéséig igazunk tudatában senkivel sem szállunk vitába.

E felfogásunk természetszerűleg nem érinti azt a jogunkat, hogy a vizsgálat befejezése után a támadókkal szemben bírói úton megtorlást keressünk.

Budapest, 1930 november 7.

Ereky Károly s. k. *Dr. Karch Kristóf* s. k.

Előadás a bikaviadalokról. *Szieberth* Imre, a Magyar kir. állami vas-, acél- és gépgyárak igazgatósági felügyelője vasárnap délelőtt *A spanyolországi bikaviadalok* címmel vetített képekkel és hangosfilmmel kísért rendkívül érdekes előadást tartott a Fórum moziban. *Szieberth* felügyelő alapos ismerője a spanyolok ősi, nemzeti játékának, melyről igazi fogalmakat nyert az előadás szépszámú közönsége. Egymásután kerültek a vászonra az összes nagyobb spanyol városok arénái, az izgalmasnál izgalmasabb bikaviadalok lefolyása, a résztvevők és azok feladatának ismertetése. Az előadás során bemutatásra került a *Vérző Aréna* című filmnek az a része, mely a madridi arénában a bikaviadalról hangosfilm alakjában készült.

A III. kerületi Iparosok és Kereskedők Köre vasárnap tartotta alakuló közgyűlését. Elnökké *Halassy* Lajos szabómestert, ügyvezetőelnökké *Kőszegi* István szerelővállalkozót választották, ugyanakkor pedig nagy lelkesedéssel *Andréka* Károlyt a kör díszelnökévé választották meg.

A fővárosi oktatók gyűlése. A Fővárosi Alkalmazottak Nemzeti Szövetségének Oktató Osztálya szerdán tartotta ez iskolaévben első igazgatótanácsi ülését. *Erődi* Kálmán elnöki megnyitójában meleg hangon emlékezett meg *Kornis* Gyula dr. államtitkárról magas kitüntetésével kapcsolatban, s javaslatára az igazgatótanács elhatározta, hogy ebből az alkalomból testületileg üdvözli. *Dausz* Gyula főtitkár a nyomorenyhítő akcióról számolt be. A házépítő akcióval kapcsolatban az igazgatótanács felhatalmazta az elnökséget, hogy a tisztviselőosztállyal karöltve igyekezzék a fővárosnál megfelelő telkek parcellázását és átengedését kieszközölni. A jelentésből örömmel vették tudomásul, hogy a kérdést a főváros részéről a legnagyobb jóindulattal kezelik és *Lamotte* Károly dr. tanácsnok, a pénzügyi osztály vezetője az akció pénzügyi támogatását, *Csármann* Ferenc tanácsnok, a városrendezési ögyosztály vezetője pedig a megfelelő telkek kijelölését kilátásba helyezték. Az elnökség javaslatára elhatározta az igazgatótanács, hogy a fővárostól az elszakított országrészeken megjelenő kiválóbb lapoknak az iskolák részére való megrendelését kéri. *Urbányi* József felszólalásában arra kérte az elnökséget, hasson oda, hogy az állások betöltésénél a fővárosi alkalmazottak gyermekeit előnyben részesítsék. *Némethy* Ferenc az óraszám felemelésének gondolata ellen szólalt fel, *Drégely* Dezső azt kifogásolta, hogy az órák ellátására kiküldött polgári iskolai tanárok részére a heti 20 órán felül leadott óradíjat nem folyósítják. *Ölveczky* Pál felszólalásában a főváros összes alkalmazottai együttműködésének szükségességét hangsúlyozta.

Előadás. *Nyékhegyi* István dr., a pesterzsébeti *Közlöny* szerkesztőségének felkérésére november 16-án, vasárnap délelőtt a pesterzsébeti Iparoskörben (Kossuth Lajos ucca 49) 11 órakor a Budapestet és Pesterzsébetet érintő közös kérdésekről előadást tart.

Nem sikerült a főváros idegenforgalmi emlékplakettje. A főváros már régebben elhatározta, hogy a Budapestre érkező előkelő idegeneket *emléktárggyal* ajándékozza meg. Sokáig gondolkoztak azon, mi legyen ez az ajándéktárgy, amely később is kellemesen emlékeztetné az ittjárt külföldieket a magyar főváros szépségeire. Végül is elhatározták, hogy plaketteket készíttetnek és ezzel *a művészi ajándéktárggyal lepik meg azokat, akiket arra érdemeseknek tartanak.* A közművelődési ügyosztály a művészeti bizottság meghallgatása után *Beck* Ö. Fülöp szobrászművészt bízta meg az emlékplakett tervezésével és elkészítésével, ez a plakett a napokban el is készült. A dombormű négyszög alakú, egyik oldalán két ülő női alakot ábrázol, felettük *Buda és Pest felirattal,* annak a szimbolizálására, hogy a két város egyesüléséből jött létre Budapest, a plakett másik oldala pedig a *Duna panorámáját* tünteti fel a *Lánchíddal* és a *Parlamenttel,* a Duna felett két nőalak lebeg, s ezen az oldalon *Isten Hozott* felírással. A plakettet most kapták kézhez a főváros illetékes idegenforgalmi tényezői és bemutatták azokat más szakembereknek is, akik sajnálattal állapították meg, hogy nem azt kaptak, amit reméltek, *Beck* Ö. Fülöp *alkotása kétségtelenül művészi munka ugyan, de nem fejezi ki azt, amit a plakettel érzékelteni akartak,* ezért ebből a plakettből a már bronzba öntött példányoknál nem is készíttetnek többet, hanem egy újabb plakettet rendelt a főváros, amelynek elkészítésével *Berán* Lajos szobrászművészt bízták meg. Berán a plakett kompozicióját legközelebb bemutatja a polgármesternek.

Megkezdik a budapest—kispesti gázhálózat kiépítését. Az elmult év őszén Kispest közgyűlése a brémai *Frankenwerke* pályázatát fogadta el mint legkedvezőbbet a város gázhálózatának megépítésére hirdetett versenytárgyalás után. Ehhez a döntéshez a belügyminiszter is hozzájárult és a város már meg is tartotta a vezetékek lefektetésének közigazgatási bejárását. A szerződés értelmében a vállalkozó cég a közigazgatási bejárástól számított 30 napon belül köteles elkezdeni a munkát. *A gázt Budapestről vezetik a kispesti fogyasztókhoz.* A főváros és a cég között készülő szerződés tervezete a legközelebbi napokban kerül a gázművek igazgatósága elé, azután a törvényhatósági tanács és a közgyűlés elé kerül a kérdés. *Az 5 millió pengős hálózat kiépítése november közepén kezdődik meg,* függetlenül a szerződés kodifikálásától, miután az elvi megállapodás a főváros és Kispest városa között máris megkötöttnek tekinthető.

Sürgetik a Kisipari Hitelintézet tőkeemelését. A *Kisipari Hitelintézet* a főváros egyik legaltruistább intézménye, amely a megszoruló kisiparosok, kiskereskedők ezreit látja el kisebb összegű forgótőkével, kölcsönökkel, méltányos feltételek mellett. A *Kisipari Hitelintézet* alaptőkéjét az utóbbi években már többször felemelték, sőt legutóbb erre a célra az államtól is nagyobb összeget kapott az intézet, *ez azonban még mindig kevés az egyre jobban növekvő keresletek kielégítéséhez.* Erre való tekintettel indítványozta *Becsey* Antal a törvényhatósági tanács legutóbbi ülésén, hogy a *Kisipari Hitelintézet alaptőkéjét újabb 200 ezer pengővel sürgősen emeljék fel.* A költségvetés keretén belül ennek az összegnek a nyomban való kijelölése a büdsé szűkre szabott keretei miatt nem volt lehetséges, a törvényhatóság közgyűlése azonban foglalkozik ezzel a kérdéssel és minden valószínűség szerint megtalálja a lehetőséget a Kisipari Hitelintézet további szükséges megerősítéséhez.

Az Ofa. Az *Ofa Holzindustrie A.-G.* genfi cég november 8-án tartotta idei rendes közgyűlését, melyen elhatározta, hogy az 1,912.411.72 svájci frankot kitevő tiszta haszonból részvényenként *5 svájci frank* osztalékot fizet, míg a fennmaradó tiszta haszonból 400.000 frankot a tartalékalaphoz csatol, 30.000 frankot az igazgatóság tantiémjére állapít meg és 282.411.72 frankot új számlára vezetett. A szelvények 3 százalékát svájci szelvényadó levonásával, vagyis darabonként 4.85 frankkal november 15-től kezdve a következő helyeken kerülnek beváltásra: Budapesten: Magyar Országos Központi Takarékpénztár, Magyar Általános Hitelbank, Magyar-Olasz Bank Rt.

Megjelent a Kallós-Kompasz 1930—31. évfolyamának második része. A „Pesti Tőzsde'' kiadásában és *Kallós* János szerkesztésében most jelent meg hatodik évfolyamában a Kallós-féle *Gazdasági, Pénzügyi és Tőzsdei Kompasz második része,* amely az összes budapesti és vidéki ipari, kereskedelmi, mezőgazdasági, közlekedési részvénytársaságok és biztosító intézetek stb. legújabb és legpontosabb személyi és mérlegadatait tartalmazza. *Így most már komplett a négykötetes kompasz* és a június hóban megjelent első résszel együtt ez idén ismételten lényegesen ki van bővítve új fejezetekkel. Tartalmazza a kompasz a kormányzóság, az országgyűlés, a minisztériumok, a legfőbb állami számvevőszék, Budapest székesfőváros, az állami, községi és magánkölcsönkibocsátások, a TÉBE, a Budapesti Áru- és Értéktőzsde, a Magyar Bankárok és Értékpapírkereskedők Országos Egyesülete, az Értéküzleti Egyezmény, a budapesti bankok és takarékpénztárak, a magánbankházak, a kamarák, a szakegyesületek és testületek, a budapesti szövetkezetek, a vidéki városok és vidéki pénzintézetek, a vidéki hitelszövetkezetek és a külföldi pénzintézetek legújabb adatait az 1929. évi mérlegekkel és az utolsó békeév aranymérlegével. A kompasz mind a négy kötetének ára 60 pengő. Megrendelhető a *Pesti Tőzsde kiadóhivatalában,* Budapest, IV., Városház ucca 6.

DELMÁR BÉLA
okl. mérnök, építőmester
Budapest, VI. Benczur u. 17
Telefon 263-40

Bründl János
udvari szállító
Egészségügyi műszaki berendezések gyára
Budapest, VII., Petőrffy Sándor ucca 34. szám
Központi fűtés. — Melegvíz készülék. — Vízvezeték. — Csatornázási- és gázberendezések. — Berendez városoknak vízműveket, csatornázásokat és derítőtelepeket. — TELEFON: József 815—19.

JUSTUS SÁNDOR ÉS FIA
Gördülő faredőnyök, acéllemezredőnyök, boltponyvák, vászon-, szövött- és faredőnyök gyára
Budapest, VI. ker. Vörösmarty ucca 24/B.
Alapíttatott 1886-ban. Telefón-Interurban: Automata 223—06.

„Petrol''
MŰSZAKI- ÉS OLAJKERESKEDÉS
ezelőtt v. GYURKOVICH ÉS TÁRSA
Budapest, V, Nádor u. 6
Telefónszám: Automata 802-29

Alexy György
okl. gépészmérnök
villamossági és műszaki vállalata
BUDAPEST, V., FALK MIKSA UCCA 26—28 SZ.

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros polgármestere nyilvános versenytárgyalást hirdet a X. ker., Maglódi úti szfőv. elemi iskola emeletráépítésével kapcsolatos **vas- és ácsmunkákra.**

A vonatkozó költségvetési kiírás nyomtatványai ívenként 0·50 pengőért kaphatók 1930. évi október hó 31-től kezdve naponta d. e. 11—1 órák között a polgármesteri II. (középítési) ügyosztály IV., Központi városháza, III. em. 342. sz. szobájában.

A rajzok, tervek és minták megtekinthetők és a szükséges felvilágosítás megszerezhető Benedicty Sándor okl. építész 11., Pasaréti út 6/c, vagy az előadónál, Hoepfner Pál mérnöknél, a Központi városháza III. em. 314. ajtó alatti hivatalos helyiségében.

Az ajánlatok **1930. évi november hó 20-án (csütörtök) d. e. ½11 óráig** a polgármesteri II. (középítési) ügyosztály III. em. 350. sz. szobájában adandók be. Az ajánlatok ugyanazon napon, ugyanazon ügyosztály üléstermében (III. em. 354. sz.) 11 órakor fognak nyilvánosan felbontatni.

Budapest, 1930. évi október hó 28-án.

A székesfőváros polgármestere.

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros polgármestere nyilvános versenytárgyalást hirdet a VII. ker., Garay térről a piacépítkezés miatt kihelyezendő árusok részére a környező uccákban építendő ideiglenes jellegű **faszerkezetű 442 db árusító bódé munkáira.**

Az árlejtési kiírás nyomtatványai naponta a hivatalos órák alatt a polgármestert VIII. ügyosztály mérnöki hivatalában (IV., Központi városháza, I. pavillon II. emelet 56. ajtószám alatt) kaphatók.

Ugyanitt megtekinthetők a rajzok és tervek és a szükséges felvilágosítások is itt nyerhetők.

Az ajánlatot lepecsételt borítékban „Ajánlat a Garay téri ideiglenes fabódék-ra" felírással **1930. évi november hó 28-án (pénteken) délelőtt 11 óráig** kell benyujtani a polgármesteri VIII. ügyosztályban, IV. ker., Központi városháza, II. emelet 204. ajtószám alatt. Az ajánlatok ugyanazon napon 11 órakor a polgármesteri VIII. ügyosztály üléstermében II. emelet 196. szám alatt nyilvánosan fognak felbontatni.

Budapest, 1930. évi október hó 31-én.

A székesfőváros polgármestere.

A szerkesztésért és kiadásért felelős: Dacsó Emil. Kiadja: FŐVÁROSI HIRLAP lapkiadó-vállalat. Révai Irodalmi Intézet Nyomdája Budapest, V., Ügynök u. 8. Nyomdaigazgató: Linzer M.

POZSGAY DEZSŐ
építőmester és burkolási vállalkozó
VII., KÖRVASÚT SOR 8.
Saját telepén.

KIRCHKNOPF ISTVÁN Alapítási év 1897 Tel.: Aut. 851-39
Épület- és portálüvegea üveg-, tükör-, porcellán-, kőedény- és lámpakereskedés. Aranyhalak és haltartók, aquariumok nagy választékban. Vállalok: mindennemű üvegcsiszolást, épületüvegezést és üvegtetők vízmentesítését
BUDAPEST, IX., KÁLVIN TÉR 8. SZ. (Ref. templom mellett)

KLEMENT ANDRÁS
légzekrények, bor- és sörkimérő készülékek gyára és raktára!
BUDAPEST, VII., KIRÁLY U. 27
az udvarban
Telefón: József 401—10.

BOGENFÜRST
AUTÓKAROSSZÉRIAGYÁR AUTÓ és GÉPJAVÍTÓ
Budapest, VIII., Fecske ucca 19. Telefónszám: József 413—80
DUCO fényezés. Készít mindennemű karosszériát. Elvállal mindennemű karosszéria- és gépjavítást. — Alapíttatott: 1859-ik évben.

TARJÁNYI ISTVÁN
SZOBAFESTŐ ÉS MÁZOLÓ
BUDAPEST VII, JÓSIKA UCCA 3
Radiátorok és fűtőtestek szakszerű mázolása és fényezése hőállóan teljes garancia mellett
TELEFÓN: J. 382—45

RÓZSA IVÁN LAKATOS MESTER
AUTOGÉN-HEGESZTÉS
Budapest, VI., Szondy ucca 18. Tel.: Aut. 186—59

Karászek Ferenc
Kazán és tartálygyár Telefón: L. 915—07
Budapest, VI., Váci-út 163

KOVÁCS OSZKÁR BÁDOGOS MESTER
ÉRCKOPORSÓ ÉS TEMETKEZÉSI CIKKEK KÉSZITŐJE
BUDAPEST, IX., TELEPI UCCA 14. SZÁM.
(A Ludovikával szemben.) TELEFON: J. 451—99

BÁRÁNY JÁNOS CIPÉSZ MESTER
Arany és ezüst éremmel kitüntetve.
BUDAPEST, IX., GRÓF HALLER UCCA 18.

Budapest Székesfőváros Ásványvíz-üzeme
HARMATVIZ
A Hungária gyógyforrás szénsavval telített vize.
Kapható mindenütt! Tel: Autom. 530-03.

CORDATIC
a tökéletes autópneu
Főelárusítás:
Budapest, VI., Mozsár-u. 9.

KŐSZÉNBÁNYA 'S TÉGLAGYÁR TÁRSULAT PESTEN,
(DRASCHE)
BUDAPEST, V., KLOTILD UCCA 3.
TELEFON: AUTOMATA 255—54, 255—55 és 255—56.

ÁMON ANTAL és FIAI
KÖVEZŐMESTEREK, ÚT,- CSATORNA- ÉS BETONÉPITÉSI VÁLLALKOZÓK, FÖLDMUNKA, VÁGÁNYFEKTETÉS, MÉSZKŐBÁNYA.
VIII., Futó ucca 10. Telefon: J. 303-85.

DITTLER FERENC
ÉPÍTŐMESTER
BUDAPEST, VIII., Baross u. 36

Ipartermék Értékesítő R.-T.
Budapest V, Zoltán u. 7-9. Tel.: A. 110-18

Volt Wellisch Náthán Utóda
Fischer Zsigmond épületlakatos
Ajánlja dúsan felszerelt raktárát állványzat és asztalosáruban stb.
X., Asztalos Sándor-utca 8. Telefon: J. 310-86.

THE NEUCHATEL ASPHALTE COMPANY LIMITED
BUDAPESTEN, Iroda: VI., Vilmos császár-út 31. sz. Telefon Teréz 213—46. Gyár: VI., Váci-út 36. Telefon: L. 914—86. Gyárt és elad Val de traversi mastixot, raffinált bitument, falszigetelő aszfaltot. Készít: Traversi természetes tömörített aszfalt utakat és öntött aszfaltból járdákat és kocsiutakat.
Budapest székesfőváros szerződéses vállalkozója.

Dunakavicsot és Dunahomokot
szállít kocsifuvarban és vasúton saját ipartelepéről Budapestről, Adonyból, Baiáról, és Mohácsról
FLEISCHMANN ANTAL Dunakotrási és göthujázási vállalat
Budapest, VII, Károly körút 17. Telefon: József 465-62 és 465-63

Egyesült Tégla- és Cementgyár R.-T.
Budapest, V., Sas ucca 25. szám
Telefon: 230—71, 108—59, 141—52
Évi teljesítő képesség: 12,000 vagón cement, 5,000 „ mész, 80.000,000 darab tégla, 8.000,000 „ cserép
Portlandcementgyár: Lábatlan. — Mészégető: Lábatlan.
Téglagyárak: Buda, Kőbánya, nyergesujfalu.

SOVÁNYITÓ GYÓGYTORNA
A Szent Gellért Gyógyfürdő legtökéletesebben berendezett gyógytorna (Zander) termében
Mérsékelt árak!

„TUDOR" ACCUMULÁTORGYÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
Budapest, VI., Váci út 137-39. Telefón: Aut. 923-08.
Gyárt: **Tudor** és **Varta** rendszerű accumulátorokat.

Malcsiner Károly
Lakatos, lemezárú-vasszerkezeti és autóhűtőket gyártó üzem.
Budapest, X. ker. Kelemen-u 27.
Telefón: J. 394-95.

Révész János
cement-, márványmozaik- és műkőárúgyár, betonalapi vállalat.
Burkoló-, műkő és csatornázási munkák. TELEFON: Ujpest 198.
Központi iroda: UJPEST, ÖSZ UCCA 14.

Használja munkáinál a világhirű **egresi gipszeket**
Legjobbak, legkiadósabbak, legjobb kötőképességűek
Kaphatók: **Gipszet Árusító R. T.** Budapest V, Erzsébet-tér 15. —Tel. Aut. 805-25 — Sürgönyeim: GIPSZ Budapest

MITTERMAYER ISTVÁN
épület-bádogos, légszesz- és vízvezeték-berendező
BUDAPEST, VIII., BEZERÉDI UCCA 6. SZÁM
TELEFÓN: J. 399—75.

TOMSCHAY JÓZSEF
TETŐFEDŐ VÁLLALKOZÓ
BUDAPEST VIII, AGGTELEKI UCCA 14a

DÁVID ÉS KERTÉSZ
kazán- és gépgyár r. t.
Budapest, VI., Mágiya ucca 75—77
Telefon: Lipot 914—46.

STERN EMIL Telefón: Aut. 906-48
ÚT-, CSATORNA- és MAGASÉPÍTÉSI SZERSZÁM- ÉS MŰSZAKI ÜZLET
BUDAPEST, V., VISEGRÁDI U. 32.

JONKE KÁLMÁN
KERTÉPÍTŐ
II., RETEK UCCA 79/B. FÉLEMELET 3. TELEFÓN: A. 554-61

SPÁNYI ERNŐ okl. mérnök mélyépítő-, kövező- és bitumenépítő vállalata
Budapest, I. kerület, Győző ucca 5. sz.
Telefón: Aut. 866-98

ZILAHI-BALOGH GYULA
ÉPÍTŐMESTER
Budapest, I., Bornemissza u. 36
TEL.: Lá. 2—32.

Gőz és motor
utihengerlők
bitumenező hengerek
zuzalékszórókkal
Magyar gyártmány
John Fowler & Co. Budapest-Kelenföld
11. sz. postahivatal. Telefon: J. 382-11

STEINHÄUSL ÉS KÖLBER
FESTŐK ÉS MÁZOLÓK
BUDAPEST, IX., TÜZOLTÓ UCCA 3.
TELEFÓN: József 368—24.

Standard aszfaltok
Oil Trading Company képviselete
MILLINI IGNÁC
Budapest, V., Nádor ucca 6. sz.
TELEFÓN: AUT. 832—40, 832—77.

HERCZEG JÁNOS asztalos mester lakberendező faipari üzeme
BUDAPEST, IX. KER., VIOLA UCCA 17. SZ.
Telefón: J. 448—90

ETERNA
IGAZOLVÁNY- ÉS BÉRLETTOK TÖRV. VÉDVE
KÖNYVKÖTÉSZET
ETERNA IPARI ÉS KERESKEDELMI R.-T.
BUDAPEST, IX., LÓNYAY UCCA 18. TELEFÓN: A. 852—00

SCHAFFER ANTAL
SZÉKESFŐVÁROSI ÚT-, BETON- ÉS CSATORNA ÉPITÉSI VÁLLALATA
BUDAPEST, II., BIAI ÚT 21. Telefón: 522-91

Ára 50 fillér

Tizenkilencedik évfolyam — Budapest, 1930 november 19. — 46. szám

Fővárosi Hirlap

ELŐFIZETÉSI ÁR 4K:
Egész évre ..... 24 pengő
Félévre ..... 12 pengő
Állandóan:
GAZDASÁGI ÉRTESÍTŐ

VÁROSI, POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

Felelős szerkesztő: DACSÓ EMIL

MEGJELENIK MINDEN SZERDÁN
Szerkesztőség és kiadóhivatal
BUDAPEST, VI., SZIV UCCA 18. SZ.
Postatakarékpénzt. csekkszámla 40.424
TELEFÓN: AUTOMATA 137—15

Az utolsó szót

kimondták az urak, amikor felszólítást kaptak, hogy öntsünk végre tiszta vizet a pohárba. Úgy érezzük, hogy *Bethlen* István gróf igen súlyos lépést tett, amikor leült tárgyalni a polgári pártok vezetőivel, akik közül e tárgyalás után nem mindenki nevezheti magát jogosan százszázalékig *polgári* politikusnak. A miniszterelnök az ország és a főváros rendkívül nagy érdekeit, sorsdöntő céljait tartotta szem előtt, amikor kész volt akár egy frontot alkotni azokkal, akik gyűlölködő támadásokkal igyekeznek őt országmentő munkájában minél eredményesebben akadályozni. *Bethlen* félretett minden ilyen szempontot és elfeledte még azt is, hogy a túlsó oldalon a községi választási agitációban is a politika fegyvereit villogtatják.

Mi ismerjük az urakat és éppen ezért mondjuk, hogy a miniszterelnök nagy lelki emelkedettségre való elhatározással tette meg sorsdöntő jelentőségű lépését. Mi ismerjük az urakat és így előre tudtuk, hogy a miniszterelnök fáradozása meddő kísérlet marad. Többet mondunk: meg vagyunk róla győződve, hogy *Bethlen* István is tisztában volt vele, hogy a baloldali pártok nem tudnak majd kibontakozni ködös politikai horizontjukból és hánykódó hajójuknak hiába gyujt tüzet a polgári egység világító-tornyában. A politikai elvakultság köde, a személyi érvényesülés és a hatalomvágy mindent elhomályosító mámora elzárják tisztánlátásuk minden lehetőségét.

Az eredmény tehát az, hogy néhány politikai vezér elvakultsága miatt nem lehet Budapest polgárságát egyesíteni egy politikamentes városvezetés megalapozására és nem lehet ébren tartani a polgári önérzetet a misztikus homályba burkolódzó, de céljait letagadni nem tudó marxismussal szemben. A miniszterelnökben, a kormányban és a városház többségi pártjaiban meg volt a hajlandóság az egységes polgári front kialakítására a ma még szociáldemokratának hirdetett, de holnap már talán sötétvörös marxista felvonulással szemben. Nem tudjuk, olvassák-e a baloldali vezérek a szociáldemokraták ujságjának immár vérlázító, mindennapi uszítását és nem látják-e a veszedelmet, hogy éppen az ő nyájukat fogják megrabolni a polgárság esküdt ellenségei. Akár nem olvassák, akár a megesalt férj vakságával vannak megáldva, a baloldali pártvezérek nem a polgári front egységét, hanem a marxistákkal való együtt-masirozást választották. Mert azzal tisztában vagyunk, hogy akik nem *velünk* jönnek, azok *velük* mennek. Aki meggyengíti a polgári frontot, az a marxistákat erősíti. Akik ma nem a vörös lobogó ellen küzdenek, azok a polgári társadalom és a gazdasági rend romjain akarnak lakodalmat ülni.

A lakodalom el fog maradni, mert a polgári rend renegátjai csak megerősítik azokat, akik minden erejükkel meg tudják és meg fogják védeni ezt a polgári rendet, amelynek védőbástyái mögé lennének kénytelenek menekülni a politikai kábulat áldozatai is, ha marxista barátaik még egyszer győzelemre tudnák vinni a lázadás véres lobogóját. Mi őszintén sajnáljuk a polgárságnak azt a keserű csalódásra ítélt töredékét, amely hisz a baloldali demagógiának és a magyar gazdasági válság fájától nem látja a világ gazdasági válságának szörnyű rengeteg-erdejét. Mi sajnáljuk a polgárságnak azt a részét, amelyet megtévesztő jelszavakkal, a politikai elfogultság csalétkével a szélsőségek felé sodornak. És mégis egészségesebb állapotnak tartjuk a meghiusult tárgyalás után kialakult helyzetet, mert most, aki tisztán akar látni, az tisztán is láthat. A megegyezés felborításából azonban csak nekik lehet káruk, mert soraikban a marxista lázítás szabad garázdálkodási jogot kapott, míg a polgári rendhez hű elemek csak itt, közöttünk, találhatják meg helyüket. Itt, ahol a maguk osztályának, vagyonának, meggyőződésének és világnézetének biztos védelmét látják.

Azokkal az urakkal, akik a mult szörnyű tapasztalatai után is önként a marxisták szekerébe fogják magukat, a polgári társadalomnak a jövőben nincs sok dolga. Budapest polgársága nem tekintheti őket a marxisták szövetségeseinek, hanem csak a marxisták vazallusainak. Annál nagyobb eréllyel és odaadással kell azonban hozzáfogni a lélekmentéshez. Lelkesítő, felvilágosító, bátor és odaadó agitációval kell megyőzni mindenkit, akinek polgári önérzete ingadozóban van. Most mi kiáltjuk oda: *polgár védd magad!*

Polgár védd magad, de necsak a százszázalékos, hanem az ötvenszázalékos marxistákkal szemben is, akik azt mondják, hogy inkább mennek a szocialistákkal, mint a kormánnyal. Ezek azok az álapostolok, akik elviszik a polgárságot akár a szakadék széléig és abban reménykednek, hogy a szocialisták fogják megakadályozni a polgári rend bukását. Láttuk már a polgárságot annak a szakadéknak a szélén, amely felé most megint a hatalomléhes politikusok szeretnék terelni. A marxisták akkor is segedelem helyett lábánál fogva rángatták bele a polgárságot a megsemmisülés szakadékába. Megint ide akarunk jutni?

Igenis ide akarják juttatni a polgárságot azok, akik farizeus arccal azt a dilemmát hangoztatják, hogy a szocialistákkal vagy a kormánnyal. A polgárságnak egyikkel se kell mennie, a polgárság önmagában áll oda a választási urnák elé, önmagát védi és önmagának biztosítja a városházát. Itt csak a polgárság önvédelmi harcáról van szó és ha ebben az önvédelmi harcban a polgárság mellett — nem a baloldali politikusok, hanem csak az arany középúton haladó kormány áll, akkor a polgárságnak igazán hálával kell lennie a hivatását becsületesen teljesítő kormány iránt.

Kozma Jenő dr. mégsürgeti a Vásárpénztári vizsgálat gyors befejezését, hogy végre tiszta helyzetet lehessen teremteni

A Vásárpénztár bajait nem lehet kortézia eszközévé tenni — Évek óta minden pártvezér tudja, hogy mi történt a Vásárpénztárnál — Rosszhiszeműen jár el az, aki nem választja el egymástól az új és a régi vezetőség működését — A HÉV megváltásáról esetleg még a mostani közgyűlés dönt

Választási kortesbeszédektől hangosak az uccák. A főváros közönségét érdeklő gazdasági problémák sorra felvonulnak ezekben a kortesbeszédekben és a verseny célja: *minél többet ígérni.* Minden realitás hiányzik ezekből az ígérgetésekből. Minél közelebb jutunk a választások terminusához, *annál hangzatosabbakká válnak a jelszavak, amelyek mögött legtöbbször kielégítésre váró ambíciók húzódnak meg.* Az *Egységes Községi Polgári Párt* minden vezető tagja és jelöltje egyaránt távoltartja magát a kortéziának ezektől az eszközeitől.

Kozma Jenő dr.,

az *Egységes Községi Polgári Párt* elnöke, akivel ezekről a kérdésekről beszélgetést folytattunk, a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Teljesen felkészülten várjuk a választások kiírását. Erősen szervezkedünk, de

óvatosan vigyázunk arra, hogy semmi olyat ne ígérjünk, aminek a megvalósítását száz százalékosan biztosítva nem látjuk.

Elítélünk minden jelszó-politikát és választási beszédeinkben is a reálpolitika útjain maradunk, mint ahogy a *törvényhatósági bizottság eddigi életében is kizárólag ilyen keretek között mozogtunk.* A most lezajlott költségvetési vitában is éppen azért nem vettünk részt, mert a *jövő évi fővárosi költségvetés összeállítása egyszerű szorzási és osztási műveletté degradálódott.* Meg volt kötve a kezünk minden irányban. *Egyfelől takarékoskodnunk kell, másfelől súlyos terhek nehezednek reánk.* Komplikálta a helyzetet az a körülmény, hogy

a jövő évi bevételeket a leromlott gazdasági helyzet alakulásához kellett viszonyítanunk

és *így az előirányzatokat mindenütt a legnagyobb óvatossággal kellett beállítanunk.*

A főváros költségvetési helyzete lényegesen megjavulna, ha az államkincstár megfizetné a fővárosnak azt a pénzt, amivel betegápolási díjak címén tartozik.

Komoly költségvetési programot mindaddig nem csinálhatunk, amíg a kórházi betegápolási díjak körül támadt bonyodalmat nem likvidáljuk. Ezt a kérdést nyugvópontra kell juttatni, különben minden költségvetési vita illuzóriussá válik.

Szóvátesszük a beszélgetés során a *Vásárpénztár mérlege körül keletkezett bonyodalmakat is,* amelyek legutóbb egy közgyűlési kortesbeszéd keretében foglalkoztatták a törvényhatósági bizottságot. *Kozma* Jenő ezeket mondotta:

— Tiltakozom az ellen, hogy a *Vásárpénztár ügyét a kortézia eszközévé tegyék. Mindaz, ami a szóbanforgó baloldali felszólalásban a Vásárpénztárról elhangzott, köztudomású. Két év óta tudjuk és pedig pártkülönbség nélkül mindannyian, hogy a Vásárpénztár gazdálkodásában súlyos hibák történtek.* Ezeknek a hibáknak és súlyos természetű visszásságoknak a felsorakoztatásában semmiféle nóvum sincsen, hiszen ezeket a részleteket minden párt egyformán ismeri, azoknak a pártvezéreknek a révén, akik a főváros tizenkettes bizottságában helyet foglaltak. *Azt a beállítást viszont, amely a Vásárpénztár igazgatásában történt könnyelműségeket egységesen tárja fel, rosszhiszeműnek tartom.*

Aki nem választja el a régi vezetőség működését az új vezetőség gesztiójától, annak az eljárása jóhiszeműnek nem mondható.

Az új vezetőség nem csinált egyebet, mint likvidálni akarta az előbbi rezsim bűneit. Ez a vezetőség tehát nem érdemli meg, hogy egy kalap alá vonják a régivel — legalább is addig, amíg a megindított vizsgálat az új vezetőségre nézve konzekvenciákat meg nem állapít. A kérdés ezidőszerint az, hogy *megadjuk-e a mérleggel kapcsolatosan a felmentvényt a jelenlegi vezetőségnek, vagy nem.* Ettől a kérdéstől független az a kérdés, hogy

mi történjék a régi vezetőséggel szemben,

amelynek a felelősségét feltétlenül meg kell állapítani. A polgármester úr vizsgálóbizottságot küldött ki a Vásárpénztár ügyeinek alapos megvizsgálására. Ez a bizottság, amelyben a tisztifőügyészre és a főszámvevőre vár nagy feladat, *nemcsak azt köteles megállapítani, hogy milyen könnyelmű kihitelezések történtek és általában milyen visszásságok fordultak elő, hanem előterjesztésében*

ki kell terjeszkednie a konzekvenciák és felelősség megállapítására is.

A polgármester úrnál megsürgetem ennek a vizsgálatnak a mielőbbi befejezését, mert nem vagyok hajlandó tisztázatlan helyzetet sokáig eltűrni.

Kozma Jenő végül elmondotta még a *Fővárosi Hirlap* munkatársának, hogy a *HÉV megváltásának az ügye sürgős előkészítés alatt áll.* A közlekedési bizottság kiküldött albizottsága még ezen a héten elkészíti jelentését, amit a polgármester elé terjeszt. *Esetleg még a jelenlegi törvényhatósági bizottság közgyűlése fog azután végérvényesen dönteni.*

Hangos film jazz-kísérettel

A műsor slágerszáma: A forróvérű város

Igazán nem is hinné az ember, hogy milyen szegény és igénytelen ez a városházi ellenzék *Friedrich* Istvántól *Fábián* Béláig. Még csak szótáruk sincsen, a frázisaik is hiányzanak. Mindent kölcsön kell kérniök az országos politikától. Hogy majd visszaadják kamatostul, ha bekerülnek a közgyűlési terembe. Visszaadják kamatostul a frázisokat, hiszen ott is országos politikát fognak majd űzni.

Csak az a baj, hogy a kölcsönkérésben sem valami túlságosan leleményesek. Nem ezresbankót, hanem aprópénzt kérnek szegények. Nem a revízióról, hanem csak a dugsegélyről beszélnek. Amióta megindult a kocsmáról kocsmára járó kortesútjuk, mást se hallottunk, csak a dugsegélyt. Erről beszélnek még álmukban is, ez az ő választási kéjgázuk, amelyről még azt is aligha tudják, hogy végeredményben, mi fán terem. Az angyalföldi proletárnak, a józsefvárosi kiskereskedőnek, a ferencvárosi iparosnak ugyan beszélhetnek róla, azok biztosan valami egészen illetlen dolgot gondolnak róla.

Kölcsönkérték ezt a dugsegélyt és igazuk volt, olyasmit kértek kölcsön, ami a városházán nincsen. Nem tudjuk, hogy a minisztériumokban van-e vagy nincs, de a városházának sejtelme sincsen erről a szörnyűségről. Illetékes nyilatkozatok is hangzottak el már, de azért mégis csak dugsegély a dugsegély. Mégis dongó a dongó, mégis bunda a bunda.

Most aztán hosszú vajúdás után párja akadt a dugsegélynek. Az új jelszó: a kartell. Óbudától Ferencvárosig vasárnap ettől az új mumustól volt hangos minden ellenzéki gyűlés és ettől tajtékzott minden ellenzéki szónoknak a szája. Hogy mit akarnak vele? Hát ez is dugsegély! A városháza a kartellek ellen pártkülönbség nélkül állástfoglalt. Harcol ellene mindenki. A kormány pedig már készen van a javaslattal is, amely miatt esetleg éppen az ő barátaik fognak majd egy kicsit fájdalmasan felszisszenni. A kormány már törvényjavaslatot csinált a kartellek ellen, ők eddig meg csak kiabáltak ellene.

De most már legalább egy kicsit változatosabb a műsoruk:

— Kartell... dugsegély... dugsegély... kartell.

*

Hogy is volt a pesti vice a színpadi-rendező-fogorvosról?

— A színészek azt mondták róla, hogy kitűnő fogorvos, a fogorvosok meg, hogy biztosan ragyogó színpadi rendező.

Friedrich István azt mondta vasárnap:

— Gépészmérnök vagyok és politikus.

Azt hisszük *gépészmérnöknek* a legeslegelső lehet nem ebben az országban, de egész Európában...

*

Amióta *Rassay, Bródy, Fábián* és *Friedrich* kijelentették, hogy ők nem hajlandók résztvenni egy polgári frontban, a szocialistákkal nem lehet bírni. Sütkéreznek az őszi napsugárban, csókot intenek *Rassaynak,* akivel tegnap még feleseltek és újra kéblükre ölelik *Friedrich* Istvánt, akivel együtt vívták a lánchídi csatát, de akivel később a kurzus szép, véres napjaiban némi nézeteltérésük akadt. Rettentő dagadó vitorlákkal indul a marxista hajó a forradalmi kikötők felé. Polgári rabszolgák oldják meg a hajókötelet és polgári rabszolgákkal eveztetnek a polgári sors sötét tengerén. Hej, ha hatalomra jutnának, hogy szórnák ki megint a diadalmas hajóból a polgári rabszolgákat!

És milyen harsány lett a harci trombitájuk. Szidalmak, átkok, káromkodások süvöltenek a pártlap hasábjain. Már köztársaságot követelnek, Kunfi szellemét idézik és Károlyit akarják hazahozni. Vajjon olvasták-e a szocialista pártlapot egy hét előtt és olvasták-e most vasárnap azok a politikusok, akik a polgári egység gondolatának elutasításával így hangra kapatták a marxistákat? Olvasták és látták a különbséget? És ha látták a különbséget, megint gerstlit akarnak enni, vagy régi bizalmi férfiúi méltóságukat sírják vissza? Nem veszik észre, hogy már államot akarnak játszani az államban? Már bélyegeket bocsátanak ki, amelyeken valószínűleg Lenin és Kun Béla ábrázatát fogják népszerűsíteni. A választási koalíció vezérei pedig majd Kunfis, Landleres, Csernis és a Lenin fiús bélyeget ragaszthatnak a plakátjaikra, amelyen azt hirdetik, hogy *polgár védd magad!* Polgár védd magad, mert mi már nem védünk, mi Bokányi, Biermann István és Bogár Náci városházi utódaival masirozunk.

Ezzel a bélyeggel majd meghódítják a városházát, ahonnan már egyszer kiadták a parancsot, hogy a nagyságák kötelesek a viciné gyerekeit fürészteni. És akkor minden jó lesz, ott vannak a pártlapban a káprázatos bécsi képek, boldogan vigyorgó Hanzikák, prémes-bundás proliasszonyok és a kapitalisták zsigereiből épült Breitner-kaszárnyák.

Előre urak, *Rassay, Baracs, Sándor Pál, Bródy, Friedrich, Fábián!* Előre: lesz itt még jó világ, olyan, mint amikor Bokányinak tucatszámra hordták a színházi páholyjegyeket és kilószámra a Gerbeaud-deszszerteket. Igen, a városházára, a polgármester szobájába.

Polgár védd magad!

*

Rassay Károly a szabadelvűségről beszélt a népszínházuccai moziban:

— Nekem nem lehet az a feladatom, hogy azoknak hirdessek liberalizmust, akik amúgyis liberálisok. Be kell vinni ezt a gondolatot a százados kúriákba...

Egy úr sarkonfordult, kiment a szabad levegőre és azt dünnyögte magában:

— Jó lesz sietni, mert ha a belügyminiszter hamarosan kiírja a választást, Rassaynak nem lesz módjában megfőzni a százados kúriákat, hogy rá szavazzanak a budapesti községi választáson.

Választási gyűlések napjára

(November 18-ától — bezárólag november 25-ig, kedd estig)

Az Egységes Községi Polgári Párt e héten a következő választási gyűléseket és szervezkedési összejöveteleket rendezi:

Kedden, november 18-án, este 7 órakor: *II. kerületi Pártszervezet tanügyi bizottságának* alakuló ülése, *Budai Polgári Kör* (Szilágyi Dezső tér 5.) felszólalnak: Becsey, Andréka, Harrer; *Belvárosi Községi Polgári Párt* nagygyűlése és társasvacsorája (IV., Eskü tér 8.); *este 8 órakor: Ferencvárosi Községi Polgári Párt* értekezlete a Boráros téri *Elevátor kávéházban;* a XIV. kerületi pártszervezet értekezlete: *(Erzsébet királyné út 119.) Halasi*-vendéglőben; *Ferencvárosi Községi Polgári Párt* értekezlete: *Csarnok* kávéházban; *Kőbányai Egységes Pártkör* választmányi ülése *(Szent László tér) Grand*-vendéglő).

Szerda, november 19-én este 7 órakor: *III. kerületi Pártszervezet tanügyi bizottság* alakuló ülése: *III. Kerületi Polgári Társaskör* (Hajógyár u. 2.); *Józsefvárosi Kaszinó* gyűlése (VIII., József körut 46.); *Józsefvárosi Pártkör* házfelügyelői gyűlése (VIII., József körút 19.); *Józsefvárosi Kör* gyűlése (VIII., József körút 46.). — *Este 8 órakor: Ferencvárosi Pártszervezet* értekezlete (Dancs-vendéglő MÁV központi szertár); *III. Kerületi Pártszervezet* gyűlése (III. Zsigmond u. 41.) *Guttmann*-vendéglő). — *Este 9 órakor: III. kerületi Pártszervezet* gyűlése (III., Raktár u. 52.) *Drevenka*-vendéglő.

Csütörtök, november 20-án, délután 6 órakor: *Józsefvárosi Kör* postás-gyűlése (VIII., József körút 46. — *Este 7 órakor: Józsefvárosi Kaszinó* gyűlése (VIII., József körút 45.); *Ferencvárosi Községi Polgári Párt* nagygyűlése (IX., Üllői út 115.).

Péntek, november 21-én, este 8 órakor: *Ferencvárosi Községi Polgári Párt* értekezlete: *Tompa*-vendéglő (IX., Márton u. 18.).

Szombat, november 22-én, este 7 órakor: *Ferencvárosi Községi Polgári Párt* értekezlete (IX., *Mihálkovits út 16.)* Galambos-vendéglő.

Vasárnap, november 23-án délelőtt 11 órakor: *Egységes Községi Polgári Párt budai nagygyűlése: Budai Vigadó.* Beszélnek: Kozma, Becsey, Kállay Miklós államtitkár, Ugron, Harrer, Fabinyi Tihamér, Dornbach stb. — *Délelőtt fél 11: Józsefvárosi Egységes Községi Polgári Párt* nagygyűlése: *Józsefvárosi Kör* (VIII., József körút 46.) Beszélnek: Kozma, Kálnoki Bedő Sándor, Lengyel Endre stb.

Hétfő, november 24-én, este 8 órakor: vacsora a párt központi helyiségeiben.

Kedd, november 25-én, este 8 órakor: *III. kerületi Egyesült Polgári Társaskör* választói nagygyűlése *(Korona Vigadó* nagytermében (III., Korona tér 3.) Beszélnek: Kozma, Bárczy, Becsey, Désy Géza, Glücksthal, Usetty, Orova.

Gyárak, raktárak, garageok, kórházak, középületek részére

préselt acélajtók
préselt acélkapuk
tetszetős-tartós-tűz- és betörésbiztos
haas és Somogyi

BANNER ZOLTÁN
okleveles építész és építőmester
BUDAPEST. I., VERPELÉTI-ÚT 10.
Telefón: LÁ. 6-57. Telefón: LÁ. 6-57.

HORTOBÁGYI JUHTÚRÓ
Mindenütt kapható! Termelt: Orsz. Magy.
TEJSZÖVETKEZETI KÖZPONT

Magas építés, vasbetón szerkezetek
FABIÁN TESTVÉREK
ÉPÍTÉSI VÁLLALKOZÓK
BUDAPEST, IX. KER., KINIZSI UCCA 3. SZÁM

HAJNAL IMRE
okl. mérnök, építési vállalkozó
BUDAPEST, I., Atilla körút 47. szám
Telefón: Automata 528—64.

DONA DÖME ÉS TÁRSA
PAPIR ÉS IRÓSZEREK GYÁRI RAKTÁRA
a „PAPIRMALOM"-hoz
Tel.: Aut. 877-15
Alapitva 1790-ben
Budapest, IV., Aranykéz ucca 6

VARGA ANDOR
BUDAPEST, V. KER., JÓZSEF TÉR 9. SZ.
Magyarországi kender-, len- és jutagyárak eladási helye
TELEFÓN: *809-19 ● TELEFÓN: *809-19

STRAUB U. FESTÉK-ÜZLETE
BUDAPEST, IV. KER., PETŐFI-TÉR 1.
(Régi Piarista-épület.)
ALAKULT 1854-BEN TELEFÓN AUT.: 884-26

SCHMERGEL GÉZA
PARKETTVÁLLALATA
BUDAPEST, V. ALKOTMÁNY UCCA 4. — TEL.: AUT. 297—57

LANG ÁRPÁD szobafestő és mázoló
BUDAPEST, VI. KER., KASSAI ÚT 81. SZÁM. (SAJÁT HÁZ)
MŰHELY: VIII. KER., MÁRIA TERÉZIA TÉR 7. SZÁM

Kövezőmester és útépítési vállalkozó
HEISSENBERGER JÓZSEF
BUDAPEST, IX., VÁGÓHÍD UCCA 9/b SZ.

Férfi-, női, autó-, motor-, sport-, gyermek-
Fővárosi tisztviselőknek engedmény. — Külön mértékosztály.
bőrkabátok
és szőrmeskabátok
Kiss Gyula
bőrruházati üzlete
BUDAPEST, IV., Kammermayer Károly ucca 1
Telefón: Automata 895—82.

Ripka főpolgármester nyilatkozik

Scitovszky Béla dr., belügyminiszterrel a kórházkérdésben folytatott tárgyalásairól

„A legrövidebb időn belül megkezdődnek az érdemleges tárgyalások, amelyek kielégítő eredményre fognak vezetni" Az államkincstárnak meg kell fizetnie azt a tízmillió pengőt, amivel a fővárosnak már évek óta tartozik

Sipőcz Jenő polgármester a törvényhatósági bizottság közgyűlésén mondott beszédében hangsúlyozta, hogy a fővárosi kórházproblémát feltétlenül és pedig minél előbb meg kell oldani, mert különben a főváros háztartásában súlyos zavarok következhetnek be. A polgármester arra célzott, hogy a fővárosnak mielőbb meg kell kapnia az államkincstártól azt a tízmillió pengőt, amivel az állam a fővárosnak betegápolási díjak címén tartozik. De célzott a polgármester a kórházi betegápolási díj megállapítása körül támadt zavarokra is, amennyiben a főváros és a népjóléti minisztérium álláspontja között felmerült differencia nagy zârszámadási hiányokat idéz elő.

Legutóbbi hiradásunk óta a kórházkérdés megoldása jelentékeny lépéssel előre jutott, mert

a rendezésre hivatott bizottság megalakult

és a legközelebbi napokban már összeül, hogy haladéktalanul megkezdje a munkát. Ennek a bizottságnak az elnöke *Ripka* Ferenc főpolgármester, helyettese *Sipőcz* Jenő polgármester, tagjai: *Wolff* Károly, *Csilléry* András dr., *Joanovich* Pál, *Kozma* Jenő, *Bódy* Tivadar, *Peyer* Károly, *Bródy* Ernő, *Baracs* Marcell, *Friedrich* István, *Buzáth* János alpolgármester, *Némethy* Béla közegészségi tanácsnok, *Lamotte* Károly pénzügyi tanácsnok, *Szemethy* Károly tisztifőügyész, *Csordás* Elemér dr. tisztifőorvos és *Sebő* Béla főszámvevő.

A bizottság haladéktalanul érintkezést keres a népjóléti miniszterrel

és felkéri, hogy ebbe a bizottságba, a közkórházak napi ápolási költségeinek megállapítása és a felmerült hátralékok elszámolása végett, illetve a *rekompenzációs tárgyalások* lefolytatására küldje ki a maga megbízottait.

A népjóléti miniszter — mint a *Fővárosi Hirlap* megírta — *a legrövidebb idő alatt intézkedik a bizottság összehívása iránt*, sőt *Ernszt* Sándor népjóléti miniszter személyesen fog elnökölni ezen a tanácskozáson, mert mint régi városi politikus, teljes mértékben átérzi a kérdés súlyát.

A kórházi betegápolási díjak megállapítása körül támadt bonyodalmak csak gyors és közvetlen tárgyalások során intézhetők el. Ebben a tekintetben *általános megnyugvást kelthet az az értesülésünk*, hogy

a fővárosi betegápolási díjak ügyének az elintézését maga Ripka Ferenc főpolgármester vette a kezébe.

Ripka Ferenc főpolgármester a legutóbbi napokban felkereste hivatalában *Scitovszky* Béla belügyminisztert, akivel megismertette ennek a kérdésnek minden vonatkozását.

Ripka Ferenc főpolgármester

Scitovszky Béla belügyminiszterrel folytatott tanácskozásáról a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Felhívtam a belügyminiszter úr figyelmét ennek a kérdésnek a fontosságára. Előadtam, hogy az *államkincstárnak mielőbb meg kell fizetnie azt a tartozását, ami a fővárossal szemben fennáll.* De arra is felkértem a belügyminiszter urat, hogy a kórházi betegápolási díjak megállapítása körül támadt *differenciát is méltassa figyelemre.* A belügyminiszter úrral folytatott tárgyalásaimból azt a következtetést vonom le, hogy *most már a legrövidebb időn belül megkezdődhetnek a kérdés minden részletére kiterjedő konkrét és érdemleges tárgyalások*, amelyek — és ebben bizonyos vagyok —

kedvező eredménnyel fognak járni.

Ennek a kérdésnek két része van és *én mind a két szempontból kielégítő megoldásnak a kieszközlésére törekszem.*

A fővárosnak meg kell kapnia azt a pénzt, amivel az állam neki tartozik,

másrészt pedig *nyugvópontra kell juttatni a kórházi betegápolási díjak megállapításában jelentkező differenciát, ami annyi vitára adott alkalmat.*

Ezeket mondotta *Ripka* Ferenc főpolgármester a belügyminiszterrel folytatott tárgyalásairól, amelyek — mint a főpolgármester nyilatkozatában hangsúlyozza — *most már egészen bizonyosan kedvező eredménnyel fognak lezárulni.*

Fantasztikus belga ajánlat, amely világfürdővé építené ki Budát

Állítólag ötven éves koncessziót és az összes budai gyógyfürdők átadását követelik

A költségvetés vitája során újból és behatóan foglalkoztak a fürdőváros probléma és a gyógyforrások kiaknázásának kérdésével és ezekben a felszólalásokban rámutattak arra, hogy a város hozzon áldozatokat, építesse, rendeztesse a Tabánt, mert ez lesz a tulajdonképpeni „fürdőváros". A Tabánt — mondották — úgy kell felépíteni, hogy az új villákba mindenüvé vezessék be a gyógyforrások vizét, s így minden lakóház egyúttal gyógyfürdővé válik, építsék meg a fedett kolonnádot a Gellért tér és az Erzsébethíd között, s ha kell, *adjon teret és lehetőséget a főváros a magánérdekeltségek bevonására is.* Ugyanilyen értelemben beszélt a gyógyforrások ki nem használt kincséről, a „földön heverő aranyról, amelyért csak le kell hajolnunk" *Kozma* Jenő névestéjén — legutóbb — *Ripka* Ferenc főpolgármester is.

A nagyfontosságú problémát teljes megértéssel támogatta a most összeülő törvényhatósági közgyűlés

és külön bizottságot delegált

azzal a misszióval, hogy vigye dűlőre, hozza közelebb a megvalósuláshoz a „Budapest-fürdővárost" és vele összefüggő kérdéseket. Ez a nagyjelentőségű bizottság így alakult meg az összes pártok részvételével: *Kozma* Jenő, *Becsey* Antal, *Harrer* Ferenc, *Dorner* Gyula, *Bródy* Ernő, *Wolff* Károly, *Joanovich* Pál, *Weszelszky* Gyula professzor, *Lampel* Vilmos, *Hohenburger* Antal, *Baracs* Marcel, *Friedrich* István, *Bánóczi* László, *Kertész* Miklós, *Fóthy* Vilmos.

Ez a bizottság fogja újra tárgyalás alá venni a beérkezett magánajánlatokat is, köztük annak

a nagy belga hotel-trösztnek az ajánlatát, amellyel a főváros vezetői állítólag már folytattak tárgyalásokat egy ötven évre szóló szerződésről.

de ezek bizonyos *túlzott követelések miatt* megakadtak. Ez az ajánlat — mint értesülünk — úgy szól, hogy a *pénzcsoport ötvenéves szerződés mellett a saját költségén hajlandó lenne felépíteni a fürdővárost*, megépítené a kolonnádot, lebontaná a török-fürdő kivételével a Rudast, kiépítené a Tabánt, átvenné a Rácfürdőt, esetleg a többi fürdőket is, új hoteleket és szanatóriumokat, szóval világfürdőt hozna létre a Duna partján, —

ha: átadják neki a Gellértet is és az első évben bizonyos minimumot garantál a főváros.

Mivel a Gellérttől nem szívesen válna meg a főváros és a „minimum" is évi többmillió összeg lenne, a tárgyalások megakadtak.

Most dől el, hogy lehet-e e fantasztikusnak látszó ajánlatról, újra, komolyan beszélni.

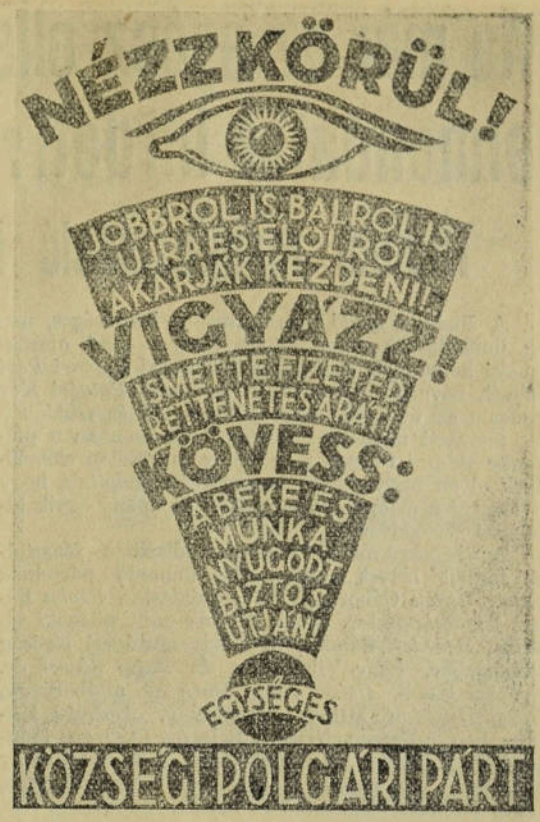

A NEW YORK KÁVÉHÁZ ÉTTERMÉBEN délután 5-től fél 8-ig a Mándits zenekar szimfonikus hangversenyt ad

Kávé, vagy tea, vagy csokoládé 90 fillér!!!

Külön bejárat a dohányuccai oldalon

Schlesinger Alajos csőnagykereskedő
BUDAPEST, V. KERÜLET, VÁCI ÚT 30. SZ.
TELEFÓN: AUT. 909—27 sorozat.
Állandó nagy készlet mindennemű csövekben, fayence- és zománcárúban, víz-, gőz- és gázszerelvényekben.

JUSTUS SÁNDOR ÉS FIA
Gördülő faredőnyök, acéllemezredőnyök, boltponyvák, vászon-, szövött- és faredőnyök gyára
Budapest, VI. ker. Vörösmarty ucca 24/B.
Alapíttatott 1886-ban. Telefón-interurban: Automata 223—06.

BULICSEK ÉS TÁRSA
KAZÁN-, TARTÁNY- ÉS VASSZERKEZETI GYÁR
Ujpest, Rózsa u. 14. Tel.: Aut. 952-39
Mindenféle szegecselt, hegesztett lemezmunkák és vasszerkezetek

Ifj. Helfenstein Károly
Budapest, V, Hungária körút 71
TELEFÓN: Automata 913—64. szám
KÖVEZŐ-MESTER, ÚTÉPÍTŐ-VÁLLALKOZÓ

SCHEIBER MIKLÓS OKLEVELES GÉPÉSZMÉRNÖK
Központi fűtés, vízvezeték és egészségügyi berendezések
Budapest, VII., Vörösmarty ucca 19. Telefón: József 415-98.

MŰKŐHÖZ GRÁNITOT minden színben, aszfaltosoknak mészkőlisztet, valamint műkőmunkát legjobb kivitelben szállít
BUDAPESTI KŐGYÁR Hämmerle Adolf utóda
BUDAPEST, V., VISEGRÁDI U. 65. Tel.: 906-37

A jelenkor legjobb tetőfedőanyaga
tartós, tűzbiztos, vihar- és fagyálló, könnyű, gazdaságos
Eternit pala
Eternit Művek, Hatschek Lajos, Budapest, VI., Andrássy út 33

Ma már az egész ellenzék Ripka és Kozma jelmondatát hirdeti: „békét és munkát!“

Tüntető manifesztáció Kozma Jenő névünnepén

A *Budai Vigadó* nagytermében bensőséges, meleg ünneplésben részesítették *Kozma* Jenő országgyűlési képviselőt, az *Egységes Községi Polgári Párt* elnökét, névnapja alkalmából. A *Budai Polgári Kör* rendezte az ünnepség keretéül szolgáló és szűkkörűnek tervezett társasvacsorát, amelyen azonban a polgárság akkora tömege jelent meg és közéleti előkelőségek olyan nagyszabású beszédeket mondottak, hogy a vacsorát a most folyó választási kampány egyik kimagasló eseményévé avatták.

A virágcsokrokkal gazdagon díszített főasztalnál foglalt helyet a névnapját ünneplő pártelnök mellett *Ugron* Gábor ny. belügyminiszter, *Ripka* Ferenc főpolgármester, *Józan* Miklós unit. püspöki vikárius, *Benedek* Sándor, a közigazgatósági bíróság másodelnöke, *Gaár* Vilmos dr. és *Papp* József dr. felsőházi tagok, *Csécsi Nagy* Imre ny. altábornagy, *Bezegh-Huszágh* Miklós főkapitány, *Andréka* Károly, *Harrer* Ferenc, *Németh* Béla dr. és *Orova* Zsigmond dr. fővárosi bizottsági tagok, *Lamotte* Károly tanácsnok, *Szemethy* Károly dr. tisztifőügyész, *Erődy* Kálmán főigazgató és mások.

Fináczy Béla, a Budai Polgári Kör társelnöke, köszöntötte elsőnek a kör nevében *Kozma* Jenőt és családját, *Zboray* Gyula a vendégeket üdvözölte, *Gaár* Vilmos pedig az *Egységes Községi Polgári Párt* üdvözletét tolmácsolta az ünnepeltnek, aki a társadalmi béke és az alkotó munka gondolatát termékeny talajba vetette el és nem rettenve vissza a roppant nehézségektől, felvette a harcot a jobboldali és a baloldali szélsőségekkel. *Fabinyi* Tihamér dr. felköszöntőjében rámutatott arra, hogy *Kozma* Jenőnek nemcsak Góg és Magóg fiaival, hanem a demagógia szólamaival is meg kell küzdenie.

Zajos éljenzés közben emelkedett szólásra

Ripka Ferenc főpolgármester.

Beszédében emlékeztetett arra, hogy lekicsinyelték az ő és *Kozma* Jenő hat év előtti elindulásakor hangoztatott jelmondatát

és ma az egész ellenzék ugyanezeket a jelszavakat, a béke és a munka jelszavát hirdeti és ezektől hangos az egész város.

Budapest polgárságának belátása, józan megítélése, város- és hazaszeretete megérlelte a győzelemre azt az irányzatot, amelynek becsületes szolgálatát vállalták és amelyhez *nem lehet hűtlen a budai polgárság.*

— A nagy zajlás és felvonulás láttára, — folytatta ezután *Ripka* Ferenc, — gyermekkoromból eszembe jut a régi ármádiának, a budapesti helyőrségnek felvonulása a Vérmezőre nagy parádék alkalmával. Látom magam előtt a gyermekek, leányok, asszonyok nagy tömegét, amely a katonai felvonulást kísérte és eszembe jut, hogy mi annak idején gyerekeszünkkel *az egész hadsereg legfontosabb részének és leghatalmasab tényezőjének a katonabandát tartottuk,* amelyben ütötték a nagydobot, harsonáztak a kürtök és hangosan szólt a csinna-dratta. Azt hittük, hogy ez a teteje a hadseregnek, ez a zenés banda nyeri meg a csatákat és ennek köszönhetünk mindent.

— Ez a kép jut eszembe, amikor a mostani nagy választási harcot nézem.

Itt is felvonul a nagy rezesbanda, megütik a nagydobot, fújják a harsonákat és ott látom a naiv embereket, akik azt hiszik, hogy ez fogja megmenteni Budapestet.

A józan ítéletű polgárság azonban tisztában van azzal, — amint hogy a felnőtt generáció akkoriban is tisztában volt, — hogy *nem a katonabanda a legértékesebb része a hadseregnek, hanem az a csendes, fegyelmezetten masírozó csapat, amelynek meg kell vívnia és meg kell nyernie a csatát.*

— Ezt a csendes, fegyelmezetten menetelő polgári tábort tartom a mi erősségünknek és a nagydob, a réztányér és a többi instrumentum legyen gyönyörűsége azoknak a gyermekded lelkeknek, akik hisznek bennük, akik azt hiszik, hogy ez a csinnadratta fogja meghozni a szebb, boldogabb jövendőt. Erre *a csendben dolgozó, hűséges polgárságra appelálok,* ebben látom az igazi értéket és ez fogja valóra váltani a mi reményeinket.

Beszédét azzal fejezte be *Ripka* Ferenc, hogy bízik benne, hogy a polgárság teljesíteni fogja kötelességét és ezzel megszerzi *Kozma* Jenőnek azt az örömet, amelyet megérdemel.

A lelkes éljenzéssel fogadott beszéd után

Ugron Gábor

a társasvacsora következő szónoka, elmondta, hogy azért csatlakozott Kozma Jenőhöz, mert első pillanatban meglátta benne az erdélyi embert, aki

meg akarja szervezni egy másik erdélyi embernek, a miniszterelnöknek budapesti pártját,

nem azért, hogy *erdélyi politikát* csináljanak, hanem hogy erdélyi módra szolgálják a fővárost, az egész nemzetet és segítsék visszaszerezni azt a földet, amelyen bölcsőjük ringott és amelyben majdan nyugodni akarnak. Ez a föld a polgári szabadságjogok és vallási türelmesség klasszikus hona volt már akkor, amikor Európa egyéb részein még a feudalizmus és felekezeti türelmetlenség uralkodott és a nemzet mintaképe lehet az a székely nép, amely nm ismert főnemességet, de nem ismert jbbbágyságot sem és egyformán nemes volt, nemcsak gondolkodásában és erkölcsében, hanem kötelességteljesítésben és a haza odaadó szolgálatában. *Ez az igazi demokrácia és ennek a demokráciának egyik kimagasló reprezentánsa Kozma Jenő.* Lelkiismeretlen ember és bűnt követ el hazájával szemben az, aki ma, a gazdasági világválság napjaiban szítani igyekszik a polgárok elégületlenségét, mert veszélyezteti mindazt, amit a nemzet nagy áldozatok árán az elmult évek alatt kivívott. *Ne kockáztassuk a nemzet államgazdasági, pénzügyi, jogrendi és főleg külpolitikai pozícióját és ne felejtsük el, hogy most nem boletáról, dugsegélyről, postatarifáról, hanem Magyarország létéről és jövőjéről van szó.*

A nagy tetszéssel kísért beszéd után *Józan* Miklós, mint egyháza hű fiát, *Papp* József dr., az Ügyvédi Kamara elnöke, mint ügyvédet köszöntötte fel Kozmát, akit vadásztársai nevében *Lugmayer* József dr. üdvözölt.

Ezután

Kozma Jenő dr.

emelkedett szólásra, hogy megköszönje a szeretet és ragaszkodás igaz és meleghangú megnyilatkozásait. Elmondta, hogy a hűség és a kötelességteljesítés vezette egész közéleti pályáján, a hűség eszményei, hivatása, politikai elgondolása iránt és a polgártársaival szemben vállalt munka becsületes elvégzése.

Kitartást kér a polgárságtól ma, a megpróbáltatások napjaiban, mert le fogjuk győzni a nehézségeket és jobb jövő virrad még a nemzetre.

— Bírálatot mi is gyakorlunk, — folytatta ezután *Kozma* Jenő, — de nem hirdetünk a bajokat túlzó pesszimizmust, amellyel nem szolgáljuk a főváros és az ország érdekeit. *Nem követjük azokat sem, aki hiú ígérgetésekkel ámítják a polgárságot, mert felelősségérzetünk tiltja a légvárakkal való szédítést.* Arról azonban meg lehet győződve a polgárság, hogy híven és becsületesen szolgálja érdekeit a polgári párt és minden lehetőt elkövet a viszonyok jobbrafordulása érdekében.

— A szélsőséges politika igyekszik aláásni Magyarország gyökereit, életerejét. Kikezdték a vallást, a családot, a polgári erényeket és olyan jelszavakkal ámítják a közönséget, hogy leszállítják az adóterheket és csökkenteni akarják a közszolgáltatások árát, de a fedezetet nem mutatják ki.

Könnyű gyujtogatni, de nehéz a fellobbant lángokat eloltani, könnyű az indulatokat fölkelteni, de nehéz az elégedetlenség okait megszüntetni.

— Magam is sokszor gyakorlom a kritika jogát. Ezt szívesen látja a kormány is, amely alaposan tájékozva van a polgárság életviszonyairól és szükségleteiről, de amelynek számolnia kell nemcsak államháztartási, hanem egyéb bel-, sőt külpolitikai szempontokkal is, az intézkedések megtételénél és amelynek mindenképpen el kell kerülnie azt, hogy a bankóprés újból való megindításának még csak a gondolata sem vetődhessék föl és rombadőljön hat év erőfeszítésével létesített minden alkotás.

Kozma Jenő végül kérte, hogy *a polgárság tartson ki amellett az irányvonal mellett, amely biztos tartó oszlopa a jobb jövőt és Nagymagyarországot előkészítő politikának.*

A társasvacsora félezernyi résztvevője hosszasan megtapsolta és megéljenezte *Kozma* Jenőt nagyhatású fejtegetéseiért, majd még több felköszöntőben ünnepelték a pártvezért és a főpolgármestert.

WIEDERMANN ÁGOSTON
ÉPÍTÉSI VÁLLALATA
BUDAPEST, III., SAN MARCO UCCA 5.
TELEFÓN: 628—38.

Aszfalt és Kátrányipar RT
Budapest, V. ker., Nádor ucca 12 ● Telefón: Aut. 262—81, 262—82
GYÁRAK: Budapest, IX., Illatos út 18—20 / Szőreg, (Sz ged m llett) saját iparvágány

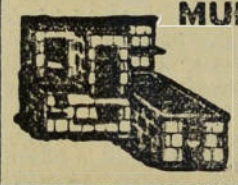
MUNKÁCSY GYULA
Cégtulajdonos:
Munkácsy Ernő
épület- és műlakatosmester, takarék-tárhely és kályhakészítő
Budapest, VIII., Rózsa ucca 39.
Telefón: J. 312—80

SÁMUEL GYÖRGY
épület-, díszmű-hadogos és egészségügyi berendező
BUDAPEST, VI. ARADI U. 45. TELEFON: AUT. 223-62.

Széchenyi Gyógyfürdő
a modern orvosi tudomány minden eszközével és a különböző gyógyeljárások hoz szükséges felszerelésekkel ellátva
A város minden pontjától könnyen megközelíthető

Beér Sándor TELEFONSZÁM AUT. 824—29
vésnöki műintézete
Zománc és marott táblák, ruggyanta bélyegzők gyártása
V., Gróf Tisza István ucca 5 (Fürdő u.)

BUDAPESTI HIRLAP
a legtartalmasabb magyar napilap
Hangja előkelő, hírszolgálata tökéletes

MARX FERENC villamossági vállalata
Budapest, IV, Molnár ucca 47. Tel.: A. 844-20

NEUMAN FERENC
OKL. MÉRNÖK, ÚTÉPÍTÉSI VÁLLALATA
Iroda: V, Rudolf tér 1 sz. Telefón: J. 442—60
BUDAPEST
Telep: VII, Egressy út 34 Telefón: A. 239—44

HLAVAY KÁLMAN
TERVEZŐ ÉS ÉPÍTŐMESTER
BUDAPEST, VI, KASSAI ÚT 68. SZÁM

Teherautópótkocsik
Teherautókarosszériák
Autobuszok
Gyártja:
NAY és RÓNA
gép-, szállítóeszköz- és szivattyúgyár rt.
Budapest, X., Kápolna tér 27-29. Tel: J *463—88.

Bérháztelkek
a Fő ucca, Ganz ucca és Királyhegy uccák között fekvő régi
Ganz-gyári parcellázott
telektömbből, 76 négyszögöltől kezdve kaphatók.
Értekezés dr. Székely Márton ügyvédi irodájában, VII., Erzsébet körút 32, d. u. 4—6 között.
Telefón: J. 448—22 Telefón J. 448—22

Köztisztviselők kedvező fizetési feltételek mellett kaphatnak nyugágyat, függőágyat, sátort és hátizsákot
TELEFON J. 415—07. ALAPITVA 1835-ben
HAUSCHILD ALBERT
Budapest, VII., Károly-körút 15. szám.
Szállító hivatalok részére irattöltőhevedert, por- és padlótörlőruhát.

Becsey Antal választ kér a polgármestertől a főváros vagyontárgyainak konvertálása iránt benyujtott indítványára

Új fedezetekről kell gondoskodni, nehogy a jövő év folyamán felboruljon a főváros költségvetése, amely borotva élen áll Becsey Antal érdekes nyilatkozata a költségvetés mérlegéről Mielőbb be kell vezetni a telekértékemelkedési adót

A főváros jövő évi költségvetésének általános vitája két nap alatt fejeződött be. *A vita megrövidülésének két oka volt.* Egyrészt a választással kapcsolatos előkészítő munkálatok rövidítették meg a büdsévitát, másrészt az a körülmény is közrejátszott, hogy *kevés remény nyilt a változtatásra.*

Becsey Antal,

az *Egységes Községi Polgári Párt* társelnöke, aki a törvényhatósági tanács ülésén meglehetősen éles formák között kritizálta a jövő évi költségvetést, ebben az ügyben a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— A polgármester úr költségvetési expozéjában több figyelemreméltó kijelentést tett. E kijelentések között szerepelt *a minden áron való takarékosság szempontjainak a kiemelése.*

Szépséghibája a költségvetésnek, hogy ezt a takarékosságot két olyan fejezetnél érvényesítették legerőteljesebben,

amely *fejezetek nagyobb dotálásra voltak érdemesek.* Igy például rendkívül sajnálatos, hogy *a főváros útés csatornaépítési programjából két és félmillió pengőt,* a főváros közegészségügyi költségvetéséből pedig *három és félmillió pengőt töröltek.* A költségvetési helyzetet erősen súlyosbította az a körülmény, hogy

a fővárosi üzemi részvénytársaságok csökkenteni kénytelenek annak a hozzájárulásnak az összegét, amit a főváros pénztárába évről-évre befizetnek.

Különösen nagymértékű ez a csökkenés a BSZKRT-nál, amely a jövő évben két és félmillió pengővel fizet kevesebbet, aminek magyarázata

a BSZKRT jegyforgalmának lényeges csökkenése.

Mindezek következtében *rendkívül sovány keretek között mozog az az összeg, amit a főváros a jövő évben póthitelként engedélyezhet.* Mivel pedig számítani kell arra, hogy nem egy kérdésben póthitel engedélyezésére lesz szükség, *új fedezetekről kell gondoskodni.* A főváros összes bevételei legnagyobbrészben közszolgáltatásokból adódik. A minden néven nevezendő adók összesen 110 millió pengőt tesznek ki a főváros pénztárának bevételi oldalán. Itt a jövő évi előirányzatban *855.000 pengő csökkenés jelentkezik,* de ezt az összeget a pótadónál vették fel. A helyzet tehát az, hogy a főváros adófizető polgársága által szolgáltatott fővárosi jövedelmek végösszegében egyetlen fillér csökkenés sem jelentkezik, *mivel pedig a gazdasági viszonyok leromlása következtében számolni kell a fővárosi adóbevételek csökkenésével,* aligha tévedek, amidőn megállapítom, hogy

a főváros jövő évi költségvetése borotvaélen áll.

— Fel kell vetni ezek után a kérdést, hogy *miként lehet a helyzeten segíteni.* A fürdők jövedelmei megcsappantak. Itt is beruházó tőkét kell tehát előteremteni, ha azt akarjuk, hogy *a fürdők jövedelmet hozzanak és ne terheljék deficitjeikkel a költségvetést.* Ezekre a beruházásokra már csak azért is szükség van, *mert az idegenforgalmat fejleszteni máskép nem lehet.* Meg kell szüntetni azt a visszás helyzetet is, hogy a főváros bérházai egészen minimális jövedelmet hozzanak.

Van olyan bérháza a fővárosnak, amely a beléje fektetett tőkének 0.8 százalékát adja csak évenként.

Általában *a fővárosi bérházak mindössze két százalékot jövedelmeznek.* Ezen a helyzeten csak a főváros keveset jövedelmező ingatlanainak az eladása és az ebből származó bevételnek jövedelmezőbb vállalkozásokba való befektetése segíthet. *El kell adni mindazokat a fővárosi ingatlanokat, amelyek keveset jövedelmeznek.* Ezt a tervet nem lehet elgáncsolni azzal a kijelentéssel, hogy *a főváros vagyontárgyait elidegeníteni nem szabad.* Itt nincs szó elidegenítésről, csupán a főváros vagyona egy részének a konvertálásáról. Ezt a tervet vetettem fel a törvényhatósági tanácsban mondott költségvetési beszédemben és miután úgy tapaszaltam, hogy *a törvényhatósági bizottság költségvetési vitája során nem merült fel egyetlen olyan konkrét indítvány sem, amely a szükséges új fedezetek előteremtésére reményt nyujthat,*

fel kell szólítanom a főváros vezetőit: nyilatkozzanak tervem végrehajthatóságáról.

Becsey Antal végül felhívta a figyelmet *a betterment-adó bevezetésének a szükségességére.* Az új Dunahidak környékén erős spekuláció észlelhető a telek- és ingatlanforgalomban. *A telkek értékének az emelkedését meg kell adóztatni a köz javára és ezt* az adóztatást most kell törvényhozási úton előkészíteni, amikor még az új *Dunahidak* megépítését nem kezdték meg. Vonatkozik ez természetesen az *Erzsébet Sugárút* megépítésének a környékére is.

Azért mégis csak Figura Móricra szavazok

I.

Figura Móric — városatya. Aprócsontú, madárfejű emberke, a haja két oldalt borzolódik, egyébként kopasz, mint a kétszázesztendős saskeselyű. Szépészeti műintézete van az egyik szállodában. Bejárat a hallból balra.

II.

Jön az idegen. Figura ott ugrál körülötte, mert többféle nyelven beszél. Prémanturisch és altofnerisch, szögediesen, vagy dunántúlimód, ahol szóma a szalma és óma az alma.

III.

Az idegen, furcsa népség, kíváncsi. Megkérdezi, hogy hol van a Kalimegdán és merre juthat legközelebb a Stefansturmhoz. Figura vizenyős szemeivel bámulva néz rá és fölvilágosítja. Ilyennevű csodák Budapesten nincsenek. Mert, tudja meg az idegen, most a magyar fővárosban van. Ha kilép a szálloda kapuján, amerre ellát, az mindvégig Budapest. Ahol Andrássy út és milleniumi szobor, Gellértfürdő, Margitsziget és Svábhegy, parlament és Pekár Gyula, Newyork-kávéház és halálsorompó van és van Büchler József és Friedrich István. Ez igen, ezek itt vannak Budapesten.

Aztán gyorsan elköszön, ásszolgája, és siet be a városházára.

IV.

Mert ott bizottsági ülést tartanak. Az új szellőztető-készülék a tanácsterembe már befújta a port és a körbenülő városatyák kóserül prüszkölnek.

Az egyik ujságíró kimegy a kis társalgóba telefonálni. Éppen táresázik, amikor benyit Figura, aki szintén telefonálni akar. Foglalt, leül a fotőjbe és vár.

V.

Az ujságíró titkos számot kér és a központ, szokás szerint, megkérdezi:

— Ki legyen az?

Az ujságíró válaszol:

— *Dréhr Imre államtitkár.*

Mint a kilőtt nyíl, a fotőjből felugrik Figura és hétréthajlongva megáll az ujságíró előtt:

— Engedje meg, méltóságos uram, hogy bemutatkozzam: Figura Móric bizottsági tag vagyok.

Az ujságíró elmosolyodik és fölvilágosítja: nem ő az államtikár, csak vele kért a központtól összeköttetést.

Figura ezt fanyar ábrázattal veszi tudomásul, majd úgy gondolja, ha nem államtitkár, akkor bizonyára bizottsági tag. És most már bizalmaskodva érdeklődik:

— Fel fogsz szólalni a mai ülésen?

— Nem bizottsági tag, ujságíró vagyok.

Figura le van forrázva és rezignáltan válaszol:

— Hja, no ez sem baj.

VI.

Figura most megint ott szerepel a választási listán. Rászavazok. Be fog érkezni, mert Budapest fölvirágoztatása érdekében szükség van reá. Nagy idegenforgalmi érdekek kívánják ezt és bár baloldali, — tiszteli a tekintélyeket.

Fővárosi Hirlap
Az Egységes Községi Polgári Párt hivatalos lapja.
*
Előfizetési árak:
fél évre . . . . . 12 pengő,
egész évre . . . . . 24 pengő.

WIHART FERENC
• ÉPITÉSZ ÉPITŐMESTER •
BUDAPEST, VII., COLUMBUS UCCA 33. sz.
TELEFON: JÓZSEF 350-97

DONÁTH JÓZSEF TELEFON: 920-00, 901-24
gépgyár és vasöntőde, falipari és bőripari gépek gyára, nyomóidomok, csatornázási vasszerelvények
UJPEST, VÁCI ÚT 27 és BÁROSS UCCA 6-8

TÖRÖK ÉS JUHÁSZ FESTŐIPARI VÁLLALAT
BUDAPEST, VI. Petneházy-u 44
Elvállalunk mindennemű szobafestő, épület-, butormázoló és fényező munkát
Telefón: A. 907-03.

Kőbányai Gép- és Vasszerkezeti Műhely
BISSELICHES MÉRNÖK
Budapest, X, Liget-u. 46. Tel. J. 358-25
Vasszerkezetek, lakatosmunkák, portálok

„Petrol" MŰSZAKI- ÉS OLAJKERESKEDÉS
ezelőtt v. GYURKOVICH ÉS TÁRSA
Budapest, V, Nádor u. 6
Telefónszám: Automata 802-29

HEISLER JÓZSEF
asztalos üzlet, faáru- és bútorgyár
SZÉKGYÁRA
Budapest, VII, Thököly út 171
TELEFÓN
Különleges, törv. véd. irodai és munkaszékek. Székek minden célra. Képes árjegyzék, ajánlat díjtalan !

TRES R.T.
BUDAPEST
MAGYAR GYÁRTMÁNYAI
AZ EGÉSZ VILÁGON EL VANNAK TERJEDVE.

Bauer Dénes utóda, Telefón: Aut. 539—59
HOFFMANN DÉNES okl. mérnök
II., Szász Károly ucca 5. bádogos, gáz, vízvezeték, csatornázási központi fűtési vállalkozó

Fal- és padlóburkoló vállalat
KOCH ÉS SZILÁGYI
Budapest, VI., Eötvös ucca 37. szám
Telefónok: Aut. 290—78 és 296—51.

SCHÄFFER KÁROL
OKLEVELES MÉRNÖK
Vasút-, út-, betónépítési vállalkozó, kövező-mester
Budapest, IV., Kecskeméti ucca 13., III. em. 1. Telefón: 844—12

Lakatosmunkák
Drótkerítések
Liftrácsok
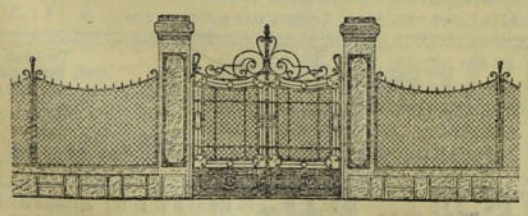
KOLLERICH PÁL és FIAI RT.
Budapest, IV., Ferenc József rakpart 21. sz

OZALID — FÉNY- ÉS ALUMÍNIUM-MÁSOLATOK —
Költségvetések, műszaki tervek, térképek rajzolását és sokszorosítását több színben is vállalja.
MANGLITZ FERENC BUDAPEST,
VIII., JÓZSEF UCCA 12. • TELEFÓN: J. 431-47.

Nagyobb takarékosságot hirdetnek a kórházakban

Ötezer métermázsa évenként az ételhulladék

Az a bizottság, amely a közgyűlés felhatalmazására — mint ezt a *Fővárosi Hirlap* más helyén megírtuk — a napokban hozzáfog a kórházi ápolási díj és a vele összefüggő többi kérdés tisztázásához, *alapos vizsgálat alá veszi a kórházak gazdálkodását* abban a tekintetben, hogy nem lehetne-e valamit a *betegek ellátásánál megtakarítani*, úgyhogy ebből az ápoltakra a legcsekélyebb hátrány se háruljon. A kórházak gazdálkodásánál ugyanis nem eléggé nézik meg a garast, vagy pedig a megfelelő pontos kalkuláció hiányzik az élelmezés adminisztrálásánál. Erre mutat az a meglepő körülmény is, hogy

a kórházak árverésre kerülő „moslék" ételhulladékok mennyisége megközelíti az 5000 métermázsát.

Mindenki tudja, hogy a kórházakban természetszerűen sok étel megy veszendőbe, mégis valószínűnek látszik, hogy *a beteg-étlapok körültekintőbb előírásával el lehetne kerülni sok felesleges kiadást.* A Rókus-kórházban évenkint körülbelül 600 q, a Kún uccai kórházban 250 q, a Madarász uccaiban 200 q, a Szent Istvánban 750 q, a Telepi uccaiban 160 q, a Bakács tériben 145 q, a Szent Lászlóban 540 q, az Uj Szent Jánosban 1950 q, a régi Szent János-kórházban kb. 50 métermázsa „moslék" gyülemlik fel, ez a hatalmas mennyiség pontosan 4590 métermázsa.

Az összeülő bizottság alaposan mérlegelni fogja, hogyan lehetne ezt a mennyiséget redukálni, s javasolni fogják, hogy

az étrendek előírását ne az osztályos ápolónők, hanem a főorvosok végezzék.

és ők kontrollálják az egyes betegek állapotának megfelelően, s ne történjék meg az a gyakori eset, hogy érintetlenül kerülnek ételadagok a betegágyak mellől a „moslékos kádakba".

A *Fővárosi Hirlap* tudósítója ebben a kérdésben a *közegészségügyi ügyosztályhoz fordult felvilágosításért*, ahol a következő információt kapta:

— A kórházak évi közel 5000 métermázsás moslékmennyisége valóban hatalmas tétel és az első pillanatban szinte érthetetlennek is látszhat olyanok előtt, akik a viszonyokat közelebbről nem ismerik. Tekintetbe kell azonban venni, hogy a kórházakban összesen 7044 ágy van, amelyek egész éven át úgyszólván állandóan foglaltak, ilyenformán közkórházainkban évente átlag 2,139.000 ápolási napot számolnak, ami *közel 10 millió ételadagnak felel meg.* Ha ezt a két számot összevetjük, már inkább megértjük, hogy ilyen tömegek élelmezése mellett elkerülhetetlen a hulladék megmaradása is. Különösen érthető ez akkor, ha tudjuk, hogy

a közkórházakban az olyan étel, amely egyszer a kórteremben megfordult, a konyhába többé vissza nem kerülhet

s ha a betegek el nem fogyasztják, úgy — sajnos — moslékba kerül, mert semmi más célra felhasználni nem szabad.

— Az étrendet nem az ápoló nővérek, hanem az osztályos alorvosok állapítják meg ezidőszerint is, de természetesen *gyakran előfordul, hogy a beteg állapotában változás áll be és nem fogyasztja el a betegsége szerint neki megfelelő menüt* s így elkerülhetetlen az is, hogy étel kárba ne vesszen. A kórházak vezetősége minden erejével azon van, hogy ez a mennyiség a lehető legkisebbre redukálódjon s a mégis felgyülemlő mennyiséget már hosszú évek óta *nyilvános árlejtésen* szoktuk értékesíteni, mert ez a mód bizonyult a legalkalmasabbnak.

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros polgármestere nyilvános írásbeli versenytárgyalást hirdet a VI. ker. városligeti mutatványos telepen fekvő és 21. számmal megjelölt terület, valamint ezen a területen álló Néparéna és tartozékainak **1931. évi január hó 1-től kezdődő hat éven át való bérbeadására.**

A vállalati föltételek értelmében a hivatalos ajánlati mintán szabályszerűen kiállított ajánlatokat az előírt bánatpénz letételét igazoló nyugtával együtt pecséttel lezárt borítékban **1930. évi december hó 5-ik napján (pénteken) délelőtt 11 óráig** a polgármesteri XI. (városgazdasági) ügyosztályt vezető tanácsnok vagy helyettese kezéhez (IV., Központi városháza, II. em. 235. ajtószám alatt) közvetlenül kell beadni.

Elkésve érkező vagy az eredeti ajánlatot módosító ajánlatok, vagy olyanok, amelyek az előírt feltételeknek meg nem felelnek, figyelembe nem vétetnek.

Bánatpénz gyanánt ennek a hirdetésnek ügyszámára való hivatkozással 4000 P, azaz négyezer pengőt kell előzetesen a székesfőváros központi pénztáránál, vagy valamelyik kerületi elöljáróság pénztáránál letenni.

A versenytárgyalás a föntebb kitüntetett határnapon délelőtt 11 órakor a Központi városház II. emeleti, 235. ajtó alatt lévő helyiségében lesz és azon az ajánlattevők vagy igazolt képviselői jelen lehetnek.

Az ajánlati ürlapok, valamint a vállalati föltételeket és a szerződés tervezetét a vállalkozni szándékozók a városgazdasági ügyosztályban (IV., Központi városháza, II. em. 245. ajtó) dr. Sándor Dénes fogalmazónál, hétköznapokon a hivatalos órák alatt megszerezhetik.

A beérkezett ajánlatok elfogadása tekintetében érdemlegesen a székesfőváros törvényhatósági tanácsa dönt; a székesfőváros azonban fönntartja magának azt a jogot, hogy az ajánlatok között tekintet nélkül az ajánlott bérekre vagy beruházásokra, szabadon választhasson, vagy amennyiben, ha azt kívánatosnak találná, az ajánlatok visszautasítása mellett újabb nyilvános vagy korlátolt versenytárgyalást tarthasson, esetleg a bérlemény hasznosításáról tetszése szerint bármilyen más módon intézkedhessék.

Budapest, 1930. évi november hó 11-én.

A székesfőváros polgármestere.

KISS JENŐ okl. mérnök építési vállalkozó
Budapest, V., Zoltán u. 10. Tel.: Aut. 150-81

FRIEDMANN JÓZSEF
ÉPÜLET-, DÍSZMŰBÁDOGOS, LÉGSZESZ- ÉS VÍZVEZETÉKBERENDEZŐ
BUDAPEST, III., LAJOS UCCA 66. TELEFÓN: 620—52

Czeglédy János Jenő
műköáru-készítő, fal- és padlóburkoló mester
Székesfővárosi és állami szállító kartellen kívül
Budapest, Kistemplom ucca 5. Telefón: József 449-98

BERKI DEZSŐ BUDAPEST, VI., Szív ucca 60.
Festék és lakkereskedő Telefón: Autemata 242—46.

SCHÜTZ EDE TELEFON J. 330—49
ÉPÜLET-, MŰ- ÉS VASSZERKEZETLAKATOS
BUDAPEST, VII., THÖKÖLY ÚT 23. SZÁM

MÜLLER REZSŐ asztalosárúgyár
Cégtulajdonos: Tomancsik György. Alapittatott 1875-ben
A Tomancsik rendszerű magyar-német stb. szabadalmazott ellensúlynélküli tolóablak egyedüli gyártója. Arany és ezüstéremmel kitüntetve.
VII., RÓNA UCCA 31. Telefón: Z. 63—58

GUTH ÉS ÁDÁM
Egészségügyi berendezők VI, DESSEWFFY U. 28.
Bádogos, vix- és villanyszerelők TELEFÓN: 119—91.

GUTWILLIG E
fő- és székvárosi c satorna és pöcegödör tisztitási vállalkozó
Iroda: BUDAPEST, VII., Damjanich u. 36. Telefón: J. 419-74

BARANYAI B. és TSA Központi fütés, szellőztető vizvezeték, gáz- és csatornázási berendezések vállalata. Autógénhegesztés
BUDAPEST, I., BERCSÉNYI UCCA 5. TELEFÓN: LÁ. 265
„NON PLUS ULTRA" melegvizfütési kazánok gyártása

BIEBER KÁROLY Aranyérmekkel többszörösen kitüntetve.
ÉPÜLET- ÉS MŰLAKATOS MESTER Alapitási év: 1888.
Szultzberger-féle ablak-rugzárak, vasszerkezetek, tűzhelyek gyártása
BUDAPEST, II, TÉGLA UCCA 6. Telefón: Aut. 571—92.

Textilipari Feldolgozó és Értékesítő Szövetkezet Budapest, VIII., Rökk Szilárd ucca 20 Telefón: József 439—91

CSUVIK ÉS STROJIL
ELSŐ ÓSUDAI PARKETT ÜZEME
Budapest, III. ker., Kiscelli-utca 39. sz. Tel.: Aut. 620—56 Kartelen kívül!

NAGY ANTAL
BÚTORGYÁRA
BUDAPEST
VII., VIG UCCA 22 • TELEFÓN: J. 438—64

LIFT HAVERLAND ANTAL
M kir. szab. emelőgép, felvonó és vasszerkezetek gyára
VIII., NAP UCCA 22. TEL.: J. 329-66 és J. 439-53

ROTTER ZSIGMOND
terménynagykereskedő
Budapest, V., Nádor ucca 17. sz.
Telefón 297-18, 276-94.

FISCHER ÉS HARTMANN
mázolómesterek
Budapest IV, Képiró ucca 3. sz. TELEFON: A. 847-73
Fióküzlet: IX. ker., Tompa ucca 30. szám

STERN EMIL Telefón: Aut. 906-48
ÚT-, CSATORNA- és MAGASÉPITÉSI SZERSZÁM- ÉS MŰSZAKI ÜZLET
BUDAPEST, V., VISEGRÁDI U. 32.

Szűcs Béla mérnök, műszaki és vállalati irodája
Budapest, VIII., József körút 69 ● Telefónszám: József 373—67
Tervez, berendez, átalakit: központi gőz-, melegviz- és légfütéseket, vizvezetékeket, egészségügyi berendezéseket, önálló központi szivattyú és elektromos világitási telepeket

Zumpft István
vasút- és útépitő vállalkozó, kövező mester
Kispest, Rákóczi u. 74. szám

Rietschel és Henneberg
Részvénytársaság
Budapest, VIII., Práter ucca 12. szám.
Telefon: József 525—18.
Központi fütések, vizvezetéki és csatornázási berendezések

FELSENFELD RUDOLF
Alapitva 1901. Bélyegző és pecsétbélyeggyár, véső és dombornyomó müintézet Tel.: Aut. 103—94.
BUDAPEST, V., BÁLVÁNY UCCA 16

MÁTYÁSSY ANTAL ÉS FIA
MÁZOLÓ- ÉS FESTŐMESTER
BUDAPEST, X. KER., FÜZÉR UCCA 17/a
TELEFÓNSZÁM: K. 74—48.

WOLSKY SÁNDOR BÉLA
WOLSKY ALBERT FIA
gépüzemű kefe- és ecsetárugyár
BUDAPEST, VIII., MAGDOLNA UCCA 18. SZÁM.
TELEFÓN JÓZSEF 324-88

ÚJ ÉPITKEZÉSNÉL, TATAROZÁSNÁL NÉLKÜLÖZHETETLEN A »PICKLIN« falsarokvédő és hermetikus elzárás
PICK EMIL
BUDAPEST VI, PODMANICZKY UCCA 63. TELEFON: A. 120-55

Halmos István és Fia
kövezőmesterek és útépitő vállalkozók
Budapest, X., Halom ucca 25. sz.
Telefon: J. 339—52 Telefon: J. 339—52

ZÁGONYI ISTVÁN
ÉPITŐMESTER
BUDAPEST
VI., EÖTVÖS UCCA 8 • TELEFÓN: A. 257—43

MÉRNÖKI SZAKÜZLET
A „GAMMA" FINOMMECHANIKAI GÉPEK ÉS KÉSZÜLÉKEK GYÁRA R. T.
ELADÁSI OSZTÁLYA
Budapest, IV., Múzeum körút 41.
TELEFÓN: AUT. 860-96. □ TELEFÓN: AUT. 860-96.

Balassa Árpád
okl. épitészmérnök, épitőmester
VI., Vilmos császár út 31. Tel. Aut. 164-13.

VIZVEZETÉK, CSATORNÁZÁS, központi fütés, bádogos munkát legszolidabb kivitelben az 1885-ben alakult
ROZSNYAI IZIDOR cégtől,
(Eddig VII., Amazon ucca 16. szám.) VII., Thököly út 75. Telefón: J. 326-69

Polgár, ne hagyd magad becsapni

a rikoltószínű plakátokon és a gyűléseken hirdetett demagóg jelszavaktól és üres frázisoktól

AZ EGYSÉGES KÖZSÉGI POLGÁRI PÁRT csak azt ígéri, amit módjában lesz teljesíteni

Közvetlenül a választások kiírása előtt erejük megfeszítésével agitálnak a szélsőséges pártok, hogy a választók figyelmét magukra irányítsák. Nincs hiány demagóg jelszavak hangoztatásában, a kedélyek izgatására alkalmas ígéretek dobraverésében, s a szenvedélyek felkeltésére alkalmas lelkiismeretlen törekvések mind ott szerepelnek a szélsőségek fegyvertárában. Velük szemben az *Egységes Községi Polgári Párt* a józan és öntudatos polgársághoz intézi szózatait és sikerrel folytatja azt a munkát, amelynek célja a polgárság tömörítése, a béke és a munka becsületes védelme érdekében.

Az *Egységes Községi Polgári Párt* elmult heti propagandamunkájáról az alábbi tudósításban számolunk be:

Vacsora a központi pártkörben

Az *Egységes Községi Polgári Párt* és a *Polgári Egység Klubja* szokásos hétfőesti társasvacsoráján mintegy 300-an jelentek meg az Akadémia uccai helyiségekben. A társasvacsorán többek között jelen voltak: *Ripka* Ferenc főpolgármester, *Kozma* Jenő, a párt elnöke, *Bódy* Tivadar felsőházi tag, *Szabó* Sándor és *Görgey* Sándor országgyűlési képviselők, *Becsey* Antal, *Pompéry* Elemér, *Girardy* Tibor, *Horváth* Károly, *Szécsi* Ernő dr. h. tiszti-főorvos, *Holczer* Sándor, *Kerekes* Ödön dr., *Ledermann* Mór, *csécsi Nagy* Miklós, *Németh* Béla, *Sajó* János fővárosi bizottsági tagok, *Lengyel* Endre dr. és *Ziegler* István dr. kormányfőtanácsosok, *Hubert* Vilmos, *Szamek* Emil dr., *Pajor* László, *Farkas* Vilmos, *Vargha* László és mások. A társasvacsorán csécsi *Nagy* Miklós köszöntötte fel *Ripka* Ferencet és *Kozma* Jenőt, majd Kozma Jenő megköszönte a szívélyes megemlékezést és a párt tagjait további lelkes és kitartó munkára buzdította.

A polgári gondolat sikeréért küzdenek a belvárosi női választók

A *Belvárosi Községi Polgári Párt hölgybizottsága Gaár* Vilmosné elnöklete alatt ülést tartott, melyen a párt vezetősége részéről *Girardi* Tibor fővárosi bizottsági tag és *Német* Antal dr. főtitkár üdvözölte a megjelenteket, majd *Kálmán* Andor ismertette a bizottságra váró teendőket. *Fritz* Zsigmondné, *Holtzer* Nándorné, *Girardi* Tiborné, *Lázár* Júlia, *Kiss* Ferencné, *Kálmán* Andorné és mások felszólalása után a bizottság elhatározta, hogy lelkesen résztvesz a párt agitációs munkájában és minél több hívet igyekszik szerezni a pártnak. Az ülést társasvacsora követte, amelyen *Gaár* Vilmos, *Holtzer* Nándor, *Héder* Lajos dr., *Perlaky* György és mások mondottak beszédet.

A nemzeti érdek követelte az egységes polgári front megalakítását

Az *Erzsébetvárosi Egységes Községi Polgári Párt* nagygyűlésén *Lédermann* Mór fővárosi bizottsági tag elnöki megnyitójában rámutatott arra, hogy a kerület választópolgárságának impozáns módon állást kell foglalnia az alkotó munkát, a békét, a jogrendet megvalósító községi polgári párt mellett, hogy a *Ripka* Ferenc elgondolása szerint jelentős eredményeket produkáló párt minél fényesebb győzelmet arasson a választáson. Zajos éljenzés fogadta *Dési* Géza orsz. gyül. képviselőt, aki mint a párt listavezetője, elsőnek szólalt fel a nagygyűlésen és kifejtette, hogy a *nemzetnek ma az a legfőbb érdeke, hogy felkészüljön a békeszerződés revíziójának idejére.* Minden pártban lehetnek igazságok és lehetnek tévedések, de *föltétlen igazság az, hogy a polgári pártoknak egy frontot kell alkotniok. Ez nem pártpolitika, ez az egész magyar nemzet érdeke.* Most kellett volna megmutatni, hogy jobban szeretjük a hazát, mint ahogyan gyűlöljük egymást. Sajnos, tegnapelőtt is az derült ki, hogy *fontosabbnak és lényegesebbnek tartják a maguk kis pártjának érdekeit, mint az országot, a nemzet egyetemét érintő érdekeket. Dési* Géza ezután rámutatott arra, hogy ma gondjai vannak a kerület polgárságának a lista összeállítására vonatkozóan, de *még néhány évvel ezelőtt más gondjai voltak: féltette az éjjeli nyugodalmát, gyermekei bántatlanságát, az uccán való háborítatlan járás-kelést* és ezért hálával kell megemlékezni azokról, akik a jobb- és baloldali szélsőségek örvényeiből kivezették a nemzet hajóját. *Dési* Géza után *Szamek* Emil dr. hangoztatta, hogy Dési Géza becsületes, puritán elveinek hűséges követője kíván lenni. *Rendek* Károly dr., *Szalka* Ignác, *Osváth* István, dr. *Jakab Miklós* és *V. Krammer* Teréz mondott még beszédet.

A ferencvárosi polgárság felsorakozása

A *Ferencvárosi Egységes Községi Polgári Párt* pénteken este a mesteruccai *Breitner*-féle vendéglőben tartott népes értekezletet, amelyen felszólaltak *Usetty* Béla, a párt elnöke, továbbá *Wolff* István, *Szentesi* József, *Wellisch* Andor, *Konrád* György és *Huszár* János. Szombaton délután a Ferencvárosi Kaszinó nagytermében megalakult a IX. választókerületi *tanügyi bizottság.* Az alakuló ülésen mintegy kétszáz tanár és tanító vett részt, akiket *Erődi* Béla főigazgató üdvözlő szavaiban a községi Polgári párt mellett való kitartásra buzdította. Vitéz *Sághelyi* Lajos tanár indítványára az *értekezlet egyhangú lelkesedéssel kimondta, hogy testületileg csatlakozik az Egységes Községi Polgári Párthoz. Usetty* Béla országgyűlési képviselő, a párt elnöke, köszönetet mondott a vele szemben megnyilvánult bizalomért s a legmesszebbmenő támogatásáról biztosította a megjelenteket. *Springer* Ferenc ügyvéd, a párt alelnökének összetartásra buzdító szavai után az értekezlet véget ért. Szombaton este az FTC éttermében tartott a párt értekezletet. Az igen nagy számban megjelent választópolgárokat *Springer* Ferenc üdvözölte. Utána *Usetty* Béla mondott nagyhatású beszédet. Vasárnap este a sertésközvágóhíd tőzsdetermében gyűltek össze a körzet választópolgárai, akik élénk figyelemmel hallgatták *Usetty* Béla programbeszédét.

A ferencvárosi iparosság a béke és a munka zászlója alatt tömörül

A *Ferencvárosi Egységes Községi Párt* üllői úti kaszinójában a *Ferencvárosi Iparosok Asztaltársasága* gyűlést tartott az iparosokat és kereskedőket érdeklő gazdasági kérdések megvitatása tárgyában. A gyűlésen a kerület iparosai és kereskedői pártállásra való tekintet nélkül oly nagy számban jelentek meg, hogy a kaszinó nagy terme is kicsinek bizonyult a többszáz érdekelt befogadására. Miután *Fábián* építőmester a gyűlést megnyitotta, *Wellisch* Andor műépítész, fővárosi bizottsági tag lépett az emelvényre, hogy megtartsa előadását. Teljesen politikamentesen csak szakkérdésekkel foglalkozott és hangsúlyozta, hogy a mai súlyos gazdasági helyzetben csak akkor állhat be javulás, ha *az építkezések megindulnak.* Az építőipar magában foglal még kb. 35 más iparágat, ezek is termelőktől és kereskedőktől szerzik be az építési anyagokat és mindannyian számos tisztviselőt és munkást foglalkoztatnak, akik viszont ilymódon keresethez jutván, ki tudják elégíteni szükségleteiket, vagyis a *kereskedelemben is forgalom keletkezik és megindul a gazdasági élet egészséges vérkeringése.* A legegészségesebb az volna, ha *a magántőke tudna ismét erősebb építési tevékenységet kifejteni,* erre azonban jelenleg kevés kilátás van. A hatósági építkezések közül a fővárosi iparosságot elsősorban a *fővárosi építkezések* érdeklik. A főváros már a békében is, de nem kevésbé 1925 óta igen erős építési tevékenységet fejtett ki és annak köszönheti az iparosság, hogy megélhetésük ezen nehéz időkben is valahogyan biztosítva volt. A főváros a jövőben is folytatni fogja építési programját — habár redukált költségvetéshez képest, — egyelőre kisebb arányban. Speciálisan a *Ferencvárost* érdeklő közmunkák közül a legnagyobb szabású a *Boráros-téri híd,* melynek tervei már készülnek és remélhető, hogy tavaszra már a kivitelhez is hozzá lehet fogni. Ez nemcsak munkaalkalmat jelent, de kereskedelmi szempontból is az egész kerületet fel fogja lendíteni, mert biztos, hogy a *híd környékén egész új, forgalmas városnegyed fog alakulni.* Nagyfontosságú a *Rókus-kórház* építése is. A népjóléti minisztérium és a főváros közt folynak a tárgyalások és remény van rá, hogy az állammal megtörténik az anyagi hozzájárulás kérdésében a megegyezés és akkor megindulhat ez a nagyszabású munka, mely kb. *25 millió befektetést igényel.* Fontos az *iskolaépítkezések* folytatása is, főkép a szegényebb vidéken, hogy a rongyos ruhában járó gyermekeknek ne kelljen több kilométer távolságban iskolába járniok. Természetesen a legnagyobb súlyt *a kislakások építkezésére* kell helyezni, mert meg kell szüntetni a földalatti odukat és nedves pincelakásokat, melyek a tuberkulózis és egyéb fertőzések terjesztői. A generálvállalatbaadás sem helyes, mert minden iparosmunkát külön-külön kell közvetlenül a szakembereknek kiadni, a nagy munkákat pedig lehetőleg több cég között felosztani, hogy minél többen jussanak keresethez és megélhetéshez. A *szállítási szabályzatokat is meg kell változtatni* és oly kiírásokat kell készíteni, hogy minden pályázó egyforma eséllyel nyujthassa be az ajánlatát. *Wellisch* Andor érdekes előadását a hallgatóság igen nagy tetszéssel fogadta, mert reméli, hogy a hangsúlyozott egészséges elvek és igazságos munkamegosztás alapján az ipar és kereskedelem minden ága fellendülhet. Utána *Somló* asztalosmester beszélt, majd *Usetty* Béla emelkedett szólásra. Hangsúlyozta, hogy a *fővárosi polgárság legszilárdabb támasza a multban mindig a kisiparosság volt,* amelynek érdekeit ő maga is, pártállásra való tekintet nélkül, mindig képviselte. Ép a kisiparosság érdekében óhajtja *a közüzemek fokozatos leépítését,* mely azonban a többi párt ellenállása folytán nehezen volt keresztülvihető, de már eddig is, mióta az *Egységes Községi Polgári Párt* vezető szerepet játszik a fővárosi közéletben, a közüzemek 40 százalékát leépítették. Végül *Fábián* elnök megköszönte a tartalmas felszólalásokat. A gyűlés után társasvacsora következett, melyen felszólaltak többek közt *Krónits, Wellisch, Görgey, Fábián, Somló,* majd *Usetty* Béla fejezte be a felszólalások sorozatát.

A józsefvárosi tanszemélyzet testületileg a párt keretében helyezkedett el

A *Józsefvárosi Egységes Községi Polgári Párt* a Józsefvárosi Körben nagygyűlést tartott, amelyen a kerület fővárosi tanszemélyzetének többszáz tagja gyűlt egybe. A gyűlést *Lengyel* Endre kormányfőtanácsos, ügyvezető elnök nyitotta meg, aki felhívta a megjelent fővárosi oktatószemélyzetet arra, hogy csatlakozzon ahhoz a párthoz, amelynek programja *a nemzeti gondolat, és a békés, becsületes munka. Erődy* Kálmán tankerületi főigazgató felhívta a józsefvárosi tanszemélyzetet az *Egységes Polgári Párthoz* való csatlakozásra, mert *ennek a pártnak keretében látja a lehetőségét annak, hogy a fővárosi tanszemélyzet régi kívánságai és óhajtásai megvalósuljanak. Gaár* Vilmos felsőházi tag a központi pártvezetőség üdvözletét tolmácsolta és ígéretet tett a párt nevében, hogy *a tanszemélyzet jogos kívánságait teljes erejével fogja támogatni. Szabó* Sándor országgyűlési képviselő, az *Országos Egységes Párt* alelnöke és a párt listavezetője fejtette ki ezután programját. Rámutatott arra, hogy ezekben a nehéz időkben *milyen nagy fontossággal bír a tanítás, a nevelés és a lelkek megerősítése.* Nem a számarány, hanem a lelkeknek feszítő ereje és a kultúra nagysága fogja eldönteni azt a nagy harcot, amelyet régi nagyságunk helyreállítása végett meg kell vívnunk. Ebben a harcban *a legelső katonák a tanerők* és hogy ők hivatásukat elvégezhessék, gondtalan megélhetést kell részükre biztosítani. Ő is minden erejével küzdeni fog, hogy a tanszemélyzet jogos kívánságai teljesüljenek. A nagy tetszéssel fogadott beszéd után *Neményi* Imre államtitkár hívta fel a tanszemélyzetet a párthoz való csatlakozásra s különösen arra, hogy minden erejével és igyekezetével akadályozza meg a polgárságnak szélsőséges pártokra való szakadását. A gyűlést *Usetty* Béla orsz. gyül. képviselő beszéde zárta be, aki továbbra is ígéretet tett, hogy minden igyekezetével azon lesz, hogy a tanszemélyzet a többi alkalmazottakkal együtt egy státusba vétessék fel s hogy a 35 éves szolgálati idő továbbra is megmaradjon. *Molnár* János egyesületi főtitkár javaslatára a tanszemélyzet bejelentette csatlakozását az *Egységes Községi Polgári Párthoz* és megalakította a józsefvárosi tanügyi bizottságot.

A Ferencváros polgársága elítéli az ellenpártok nemtelen korteseszközeit

A *Ferencvárosi Egységes Községi Polgári Párt* heti társasvacsoráján *Springer* Ferenc felköszöntötte *Usetty* Béla orsz. gyül. képviselőt, mint a polgárság érdekeinek lelkes szószólóját, *Kronits* Frigyes emlékeztetett arra, hogy most van tizenegyedik évfordulója annak, hogy néhai *Usetty* Ferenc és *Wenszki* Nándor a ma már sok ezer tagot számláló pártot megalapította. *Pavlik* Ferenc elnök kifejtette, hogy a párt a *kölcsönös megbecsülés és keresztény szeretet* alapján áll és ennek köszönhető, hogy ismét több százan, a vásárcsarnokok tisztviselői és al-

Zománctáblák, réztáblák
zománcjelvények
Dr. Bossányi László
Budapest, I., Naphegy ucca 13 • Telefonszám: Automata 536-10

HIRSCH LÁSZLÓ
ÚT- ÉS VASÚTÉPÍTÉSI VÁLLALAT
I. KERÜLET ELEK UCCA 9
TELEFÓN: JÓZSEF 321—17. SZÁM

tisztjei csatlakoztak a párthoz. *Wolf* István MÁV. főfelügyelő, *Gaup* József hajózási felügyelő, *Leszlauer* Gyula és mások köszöntötték még a kerület képviselőjét és a párt munkájában nagy buzgósággal résztvevő nőket, majd *Usetty* Béla mondott nagyhatású beszédet. Ebben minden elfogulatlan ember megítélésére bízta az egyik pártnak azt az eljárását, hogy az *Egységes Polgári Párt* ferencvárosi plakátjait átragasztják „Zsidókkal egységes községi polgári párt" felírású papírsávokkal. *Ilyen méltatlan fegyverekkel nem harcol és örökké szégyelné, ha valakit egzisztenciájában veszélyeztetne, csak azért, mert nem követi az ő politikáját.*

Megalakult a belvárosi párt tanügyi bizottsága

A *Belvárosi Községi Polgári Párt* esküúti helyiségeiben *Gaár* Vilmos felsőházi tag elnöklésével megalakult a belvárosi párt tanügyi bizottsága. *Gaár* megnyitó beszédében kifejtette, hogy a párt teljes erejéből támogatja az oktatói kar jogos kívánságait és küzdeni fog a 35 évi szolgálati idő fölemelése ellen. *Holtzer* Nándor a tanárok és tanítók nemzeti munkájának megbecsülését hangoztatta, *Perlaky* György orsz. gyül. képviselő az oktatói kar és a gyakorlati élet közötti kapcsolatok fontosságára mutatott rá, *Gyulai* Aladár a tanügyi bizottság munkaprogramját ismertette, majd megválasztották díszelnökökké *Gaár* Vilmost, *Girardi* Tibort és *Perlaky* Györgyöt, elnökké *Erődy* Kálmán, főigazgatót, ügyvezető elnökké *Gyulai* Aladárt és társelnökké *Ladók* Sándort.

Iparosok csatlakozása Óbudán

Az *Óbudai Egységes Községi Polgári Párt* iparosgyűlésén *Czinderstein* Károly elnöki megnyitója után *Schach* Ferenc MFTR főintéző bejelentette 350 óbudai iparos csatlakozását a párthoz, majd *Krivoss* Árpád dr. mondott nagyhatású beszédet. A gyűlésen lelkesen ünnepelték *Ripka* Ferencet, *Kozma* Jenőt és *Andréka* Károlyt.

Nagy lelkesedéssel fogadják a párt-programot a Krisztinavárosban

Az *Egységes Községi Polgári Párt krisztinavárosi szervezete* népes értekezletet tartott a Szent István-vendéglő éttermében. A nagyszámú polgárság előtt, melynek soraiban Buda társadalmának minden rétege képviselve volt, *Krivoss* Árpád ismertette az *Egységes Községi Polgári Párt* programját, amelynek gerince a polgári érdekek megvédése. Kifejtette, hogy a világnézetek harca alatt csak a gazdasági világnézetek harcát lehet érteni, mert a *vallási világnézeteket a napi politikába belekeverni nem szabad*, de nem is lehet. Helytelenítette azt a túlzott agitációt, amely azt hangoztatja, hogy „feleslegesek a vörös marxizmus és a Keresztény Községi Párt közé betolakodó többi pártok". Harcolni kell — folytatta — az egész polgárságnak, felekezeti különbség nélkül, azon világnézetek ellen, amelyek *a mai polgári rend alapjait támadják*, tagadják a magántulajdont, a vallást és a hazát, a termelés rendjét pedig kommunista alapon akarják megállapítani. Ebben a harcban minden polgárnak össze kell fogni, mert különben a szervezetlen polgári rend marad alul. *Krivoss* dr. még a fővárosi költségvetéssel foglalkozott és az üzemi gazdálkodást bírálta, majd a nagy tetszéssel fogadott beszéde után *Thoma* József főiskolai tanár beszélt a polgári szolidaritás és szeretet szükségességéről. *Tóth* Gábor a kereskedők, *Máthé* István az iparosság kívánságait és törekvéseit tolmácsolták és bizalmukat fejezték ki az *Egységes Községi Polgári Párttal* szemben, mely eddig a legtöbbet tett a kisemberek érdekében. *Szombathy* Kálmán tetszéssel fogadott szavai után *Korének* József, *Szucsy* László dr., *Kollár* Gábor, *Szőts* Gyula igazgató, *Petracsek* Lajos, *Szalay* Kálmán, *Pataky* László, *Földváry* Miklós és mások szólaltak fel, bejelentve a várbeli iparosság és polgárság és a többi társadalmi ágak rokonszenvét és csatlakozását.

Lankadatlan küzdelem az ipari és kereskedelmi munkaalkalmak megteremtéséért

A *XI. (Kelenföld—lágymányosi) választókerületi Egységes Községi Polgári Párt* a Horthy Miklós úti *Papp*-féle vendéglőben nagygyűlést tartott. A termeket zsúfolásig megtöltő hallgatóságot *Ulmer* Ágoston dr. körzeti elnök üdvözölte, azután *Becsey* Antalt kérte fel a párt programjának ismertetésére. *Becsey* a hallgatóság rendkívül nagy érdeklődése és tetszésnyilvánítása mellett ismertette azokat a gazdasági elveket, amelyek a párt programjának gerincét képezik. Részletesen ismertette azt az intenzív munkát, amelyet a *párt az ipart és kereskedelmet foglalkoztató munkaalkalmak megteremtése érdekében folytatott* és folytatni kíván a jövőben is. Ismertette a mai gazdasági helyzet okait úgy belföldi, mint nemzetközi vonatkozásban is és rámutatott arra a nagyvonalú politikára, amelyet a gazdasági helyzet gyógyítása érdekében *Bethlen* István inaugurált. Ez a munka bátran szembe néz a tárgyilagos bírálatnak, de *a polgárság kötelessége megvédeni ennek a munkának eredményességét az okvetetlenkedő gáncsoskodókkal szemben.* A hatalmas tetszészaj csillapultával *Barla-Szabó* József dr. köszöntötte a hallgatóságot, mint egyike azoknak a politikusoknak, akik eddig a vidéket képviselték, arról győződött meg, hogy a székesfőváros nagy problémáival foglalkozni kötelessége minden polgárnak, akit élete és hivatása a székesfővároshoz köt. *Tanulmányozva az egyes pártok programját és törekvéseit, arra a meggyőződésre jutott, hogy az Egységes Községi Polgári Párt zászlaja alatt van a helye.* Elvbarátaival együtt szívvel-lélekkel támogatja a pártot és annak hivatott vezéreit. *Kovács* József ny. tábornok költői szárnyalású beszédben ismertette a főváros és az ország helyzetét és cselekvésre buzdította a főváros hazafias érzelmű polgárságát. Végül *Király* Gyula és *Koszorú* Imre adtak visszhangot a polgárság ragaszkodásának, amellyel az *Egységes Községi Polgári Párt* törekvései és exponensei iránt viseltetnek.

Kozma és Glückstahl a lipótvárosi választók előtt

A *Scheuer* Róbert elnöklete alatt álló *Lipótvárosi Polgári Kaszinó* zsúfolásig megtelt termeiben 400 terítékes társasvacsora volt, amelyen meleg ünneplésben részesítették *Kozma* Jenőt, az *Egységes Községi Polgári Párt* elnökét és *Glücksthal* Samu felsőházi tagot, a kerület jelöltjét. *Scheuer* Róbert, a klub elnöke, üdvözölte a vendégeket, elsősorban *Kozma* Jenőt, *Glücksthal* Samut és méltatta azt a nagyszabású és eredményes munkát, amit *Kozma* Jenő és *Glücksthal* Samu a polgárság érdekében állandóan kifejtenek. *Glücksthal* Samu szólalt fel a nagy tetszéssel fogadott elnöki megnyitó után s örömét fejezte ki, hogy *ez a fiatal klub, amely úgyszólván még gyermekcipőben jár, máris óriásnak induló fejlődést mutat.* Ezután *Scheuer* Róbert érdemeit méltatta, aki testtel-lélekkel, éjjelt nappallá téve dolgozik nemcsak az öt kerület, de az egész fővárosért. *Glücksthal* Samut és *Scheuer* Róbertet nagy ováció köszöntötte és lelkesen ünnepelték *Kozma* Jenőt is, amikor szólásra emelkedett. Az én nevemmel — úgymond — nem találkozik senki az uccára kiragasztott plakátokon, az én nevem nem plakáttéma, nem keresen a hangos népszerűséget, nem csinálok reklámhadjáratot önmagam mellett, de *legelszántabban dolgozom, hogy azon az úton, amelyen öt évvel ezelőtt elindultam a polgárság összessége és a főváros felvirágzása érdekében és az egész haza javára célhoz érjek.* Amikor azt a pártot megalakítottam, agyik oldalon azt hangoztatták folyton, hogy *minden a mienk*, a másik oldalon pedig, a *kereszt* szent jelszavával estek féktelen túlzásokba. Abban a kis csoportban, amely akkor melléje állt, *Scheuer Róbert volt az elsők között*, akik fegyvertársul szegődtek s ezzel a kis csoporttal indult el, sem jobbra, sem balra tekintve, hogy *béke legyen a lelkekben és becsületes munkával kenyér jusson minden szájba.* Ha végső célt nem is lehetett elérni, az nem a párton múlott, de eredményeket már nagyszámban sikerült elérnie a pártnak és aki ennek az ellenkezőjét állítja, az nem mond igazat. A terhek emelésével nem ért egyet és nem is fogadja el a kormány minden ilyen irányú intézkedését, mert ő, mint a polgárság képviselője, kötelességének érzi, hogy *ne csak lefelé, hanem felfelé is megmondja az igazságot.* Végül *Glücksthal* Samut és *Scheuer* Róbertet ajánlotta a polgárság figyelmébe, akiknél jobban a polgárság érdekeit senki sem képviselheti a városházán. *Glücksthal* Samu közéleti multja oly ragyogó, hogy arra külön nem kell rámutatni és *Scheuer* Róbert azon rövid idő alatt, amióta a közéletben forog, százszor megmutatta, hogy *a komoly tettek embere, akire még nagy feladatok várnak.* A lelkes hangulatú vacsorán még *Krompaszky* Miksa főigazgató, *Emődi* Aladár főorvos és mások beszéltek.

Harc helyett megértést követel az Erzsébetváros polgársága

Az *Erzsébetvárosi Polgári Kör* társasvacsoráján *Lédermann* Mór fővárosi bizottsági tag, a kör elnöke, üdvözölte *Dési* Géza orsz. gyül. képviselőt és dr. *Szamek* Emilt, a VII. polgári párt listavezetőjét, majd rámutatott a párt alkotásaira és jövő terveire az új törvényhatóságban és kérte, hogy *Ripka* Ferenc és *Kozma* Jenő produktív munkásságát támogassák Budapest népének jobb jövője érdekében. *Dési* Géza nagyhatású beszédében kifejtette, hogy nem a harc, hanem a megértés embere. A kortársak kritikája sohasem ment a tévedésektől, hiszen *Tisza Istvánt is sokszor becsmérelték és ma mindenki a nemzet vértanuját tiszteli benne*, akinek eszméire mint a hazafiság legszentebb tanításaira oktatják a jelen és a jövő nemzedéket. *Szamek* Emil dr. beszédében utalt arra, hogy a főváros szabadelvű polgársága szavazatával támogassa Nagymagyarország liberalizmusának képviselőit, hogy nagyobb súllyal és erővel léphessenek föl a közélet különböző terein.

A vasutasok a demagógia ellen

Népes gyűlés volt a vasúti alkalmazottak részvételével a Baros téri *Bokor* vendéglőben is. Itt *Wolf* István MÁV főfelügyelő tartott nagyhatású beszédet és hangoztatta, hogy nem a jelszavak, hanem az igazi keresztény eszmék és a felebaráti szeretet fontosak ahhoz, hogy a polgári társadalom boldoguljon. *Hajba* József MÁV főintéző elítélte a demagógia jelszavaival dolgozó szélsőséges pártok politikáját, majd *Kákosy* Odön beszélt nagy tetszés mellett, *Osváth* István pedig a szociáldemokrata párt romboló törekvéseit ostorozta. *Orbán* Zoltán figyelmeztette a polgárságot, milyen következményei lehetnek, ha letér a józanság helyes útjáról, majd *Rendek* Károly dr. méltatta *Martin* János törvényhatósági bizottsági tag és a párt városházi munkásságát. A nagygyűlés *Szamek* Emil beszédével ért véget, amelyben nemzeti nyomorúságunk okait fejtegette, kritizálta a sokat emlegetett angol és német szocialista kormányzatok sikertelen erőlködéseit.

Az ország szomorú helyzetét erős polgári társadalom változtathatja meg

Az *Egységes Községi Polgári Párt XIV. kerületi pártszervezete* a postai alkalmazottak *istvánmezei* társaskörében gyűlést tartott, amelyen *Erődy* Sándor pártelnök ismertette a párt programját, párhuzamot vont a polgári társadalom és a szociáldemokrácia törekvései között, majd felhívta a figyelmet arra a veszedelemre, amely a *szélsőséges irányzatok uralomra jutása esetén fenyegetné a nemzetet. Kerekes* Ödön után *Rendek* Károly hangoztatta, hogy az ország szomorú helyzetét csak egy erős nemzeti alapon álló polgári társadalom változtathatja meg és rossz szolgálatot tesz az, aki vallási, vagy egyéb szempontok szerint akarja széttagolni a polgárságot. *Péter* Albert, *Osváth* István, *Rákos* Árpád, *Szabó* Gyula és *Kákosy* Ödön felszólalásai után a nagyszámú hallgatóság lelkesen ünnepelte a Községi Polgári Párt vezéreit és ezzel a gyűlés véget ért.

Polgárt kell nevelni a jóérzésű proletárból

Az *Egyeséges Községi Polgári Párt XIII. kerületi szervezet* vasárnap délelőtt a mederuccai *Bankai*-vendéglőben gyűlést tartott, amelyen *Dinich* Vidor mondta el programbeszédét. *Szekeres* János, *Sarkady* Sándor, *Babitz* Gyula és *Mézes* János felszólalásai után *Dinich* Vidor törvényhatósági bizottsági tag beszélt az egybegyűltekhez. Azt hangoztatta, hogy a Községi Polgári Párt programját három szóban lehet összefoglalni: ez a „béke, munka és boldogulás", majd azt fejtegette, hogy *a jó városi közigazgatásnak ma legfőbb kötelessége számolni az adott helyzettel*, az adófizetők filléreivel és így előteremteni azokat a szükségleteket, amikre a város népének boldogulásához és fejlődéséhez szükség van. *Dinich* Vidor nagy tetszéssel fogadott beszéde után az ifjúság nevében *Ujlaki* István tett fogadalmat a nemzeti érzés és a hazaszeretet mellett, majd *Mézes* János, *Lakatos* András és mások felszólalásával ért véget a népes gyűlés.

Piaci árusok csatlakozása

A Garai téri piaci árusok hétfőn délután tartott nagygyűlésén *Telts* Gyula elnöki megnyitója után *Szamek* Emil dr. hosszabb beszédben vázolta az *Egységes Községi Polgári Párt* törekvéseit és azt a célját, hogy a piaci árusok helyzetén segítsen. Végül felhívta a megjelent 300 piaci árust, hogy forduljanak bizalommal a párthoz, amely igyekszik a piaci árusok megélhetésén könnyíteni. Ezután *Ledermann* Mór fővárosi bizottsági tag mondott lelkesítő beszédet, amelyben rámutatott arra, hogy *elsőnek ő szólalt fel a szükségtelen fővárosi közüzemek megszüntetése érdekében. Erdélyi* Dezső dr., *Grosz* Ernő, *Neumann* Dezső, *Feleky* László dr. és mások mondtak még beszédeket.

Az Erzsébetvárosi hölgybizottság ülése

Az *Erzsébetvárosi Társaskör* nagyválasztmánya és hölgybizottsága együttes ülést tartott, amelyen dr. *Juba* Adolfné, dr. *Rácz* Istvánné felszólalásai után *Szamek* Emil dr. buzdította további kitartó munkára a megjelenteket.

Megnyílt és átadták rendeltetésének a kontinens leghatalmasabb autobuszgarázsát

Közel 4 millió pengőbe került az építkezés, amelynek kivitele, tervezése és belső technikai berendezése a magyar mérnöki tudomány és a hazai ipari vállalatok invenciózus munkáját dícséri

A székesfővárosi intézmények sora egy hatalmas, büszke alkotással lett gazdagabb: készen áll a *központi autobuszgarázs*, impozáns méreteivel én minden várakozást felülmúló modern berendezésével. A Szabó József uccai gigantikus építmény teljesen új alapokra fekteti a legmodernebb közlekedési eszköznek, az *autobuszforgalomnak* irányítását és biztató kilátást nyujt a közeljövő rohamos fejlődésére.

Pontosan másfél évvel ezelőtt kezdték meg az építkezési munkálatokat. Az *építkezés* tervét *Hültl* Dezső dr. műegyetemi tanár készítette páratlan gondossággal, a *konstrukciós* munkálatok nagyszerű elgondolása *Mihajlits* Győző dr. műegyetemi tanár érdeltetésének és ez az alkotás rengeteg munkát, energiát és tudást rejt magában. Minden túlzás nélkül elmondhatjuk, hogy

Budapest székesfőváros ma Európának legkitűnőbben elkészített és felszerelt autobuszgarázsával rendelkezik.

Óriási jelentősége van ennek az új intézménynek az autobuszforgalom szempontjából is, mert az üzem gazdálkodásában olyan könnyebbség állt be, ami eddig hiányzott éppen a központi ellenőrzés lehetetlensége miatt. Ma még nem lehet összeg szerint ki-

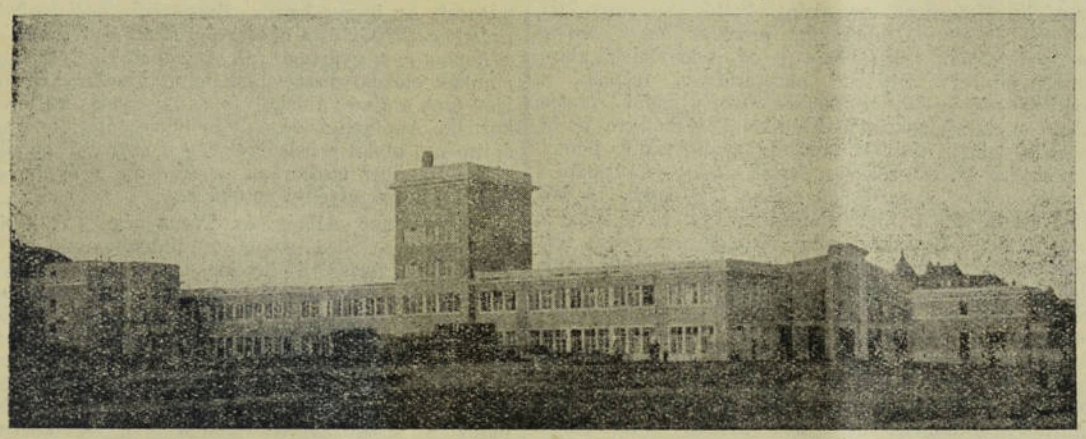

deme, míg a *fűtés, vízszolgáltatás és világítási* berendezések megtervezését *Bánó* László okl. mérnök végezte kiváló szaktudással. A főváros közlekedési ügyosztályának nagyarányú terve vált így valósággá, mert az Autobuszüzem felügyeletével megbízott ügyosztály vezetője: *Lobmayer* Jenő dr. tanácsnok már az autobuszforgalom első terjeszkedésénél javasolta, hogy a tervbevett új autobuszok beszerzése folytán bővülő kocsiparkot ely oly nagyarányú telepen kell összpontosítani, hogy azoknak központi irányítása, felügyelete és ellenőrzése egy centrumból történjen. A központi autobuszgarázs tervét *Folkusházy* Lajos alpolgármester elé terjesztették, akinek az első gondolata az volt, hogy *a pesti és budai oldalon két, gyenkint 50 autobusz befogadására szolgáló garázst építsenek.* A tárgyalások folyamán alakult ki az a meggyőződés, hogy célirányosabb egy nagyterjedelmű garázst létesíteni, mert a külföldi példák is igazolják, hogy a nagy férőhellyel rendelkező ilyen intézmények révén az autobuszközlekedés lebonyolítása jelentős előnyöket rejt magában. Ily módon jutott előtérbe ez a gyakorlati elgondolás és a közgyűlési hozzájárulás, valamint a belügyminiszteri jóváhagyás után a határozatot a gyors kivitel követte nyomon. A munkálatok még *Folkusházy* Lajos alpolgármesteri működése idején indultak meg *Solty* Lajos műszaki tanácsnok irányítása mellett. Később az alpolgármesteri ellenőrzést *Berczel* Jenő alpolgármester vette át, az építkezések menetét és a műszaki végrehajtást pedig *Karkas* Rezső tanácsnok folytatta és fejezte be, aki a közlekedési ügyosztályban is ennek az ügynek referense volt és így nagy tájékozottsággal, páratlan hozzáértéssel és energiával juttatta az intézményt a befejezéshez.

A nagyszerű alkotásért minden elismerés megilleti a fővárosnak ezeket a kitűnő főtisztviselőit, akikkel együtt az építési felügyelőbizottságba delegált törvényhatósági bizottsági tagok: *Becsey* Antal, *Kossalka* János és *Petrovácz* Gyula buzgólkodtak, hogy a főváros olyan intézménnyel gyarapodjon, amire Budapest székesfőváros méltán büszke lehet.

A központi autobuszgarázs jelentőségéről most, a munka befejezésekor kérdést intéztünk

Lobmayer Jenő dr.

tanácsnokhoz, a közlekedési ügyosztály vezetőjéhez, aki a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Az új autobuszgarázs immár átadatott rendeltetésének, mutatni, hogy a takarékosság nézőszögéből mit jelent az üzem központosítása, de meggyőződésem, hogy *az Autobuszüzem jövő évi költségvetésében már érvényesülni fog a centralizált üzemvitel gazdasági előnye.* Megszűnik az a sok fölösleges és költséges kocsikilométer, ami eddig az üzemvitelt drágította és megnyílik a lehetősége annak is, hogy az éjjel pihenő autobuszok karbantartása szakszerű felügyelet mellett a központban történjen. Az autobuszok benzinnel és olajjal való ellátása is a központi autobuszgarázs telepén kerül lebonyolításra, ami sok tekintetben a könnyebb kezelést teszi lehetővé. *Felszabadul az Ajax-gyártelepen bérelt ideiglenes garázs is, ahol központi főműhelyet létesítünk és gondoskodunk a nagyobb arányú szerelések azonnali elvégzéséről.*

— Az intézményben 140, esetleg 160 autobusz elhelyezésére van megfelelő tér, aszerint, hogy kisebb, vagy nagyobb típusú kocsik garazsirozása válik szükségessé. Az autobuszforgalom kiterjesztése és a főváros jobb közlekedése, valamint a közlekedés jobb megszervezettsége nagy lendületet nyer az új autobuszgarázs létesítése révén, amelynek megvalósításáért *a hála és elismerés illeti mindazokat a tényezőket, amelyek az új intézmény életrehivásában és kivitelében odaadó és önzetlen munkát fejtettek ki.*

Az új központi autobuszgarázs műszaki kivitelének precizitása

Karkas Rezső

tanácsnok lendületes munkájának eredménye, aki ezekről a vonatkozásokról a következőkben informálta a *Fővárosi Hirlap* tudósítóját:

— A Szabó József uccai hatalmas autobuszgarázst 1929 áprilisában kezdtük építeni a törvényhatóság áldozatkészsége és ama felismerése alapján, hogy *a központi szervezettség együttjár az autobuszközlekedés állandó fejlődésével.*

Az építkezési munkálatok és a berendezés összköltsége 3,881.000 pengőbe került, ami azt jelenti, hogy az utóbbi évek egyik legnagyobb építkezési és műszaki munkálatait végeztük el.

Meggyőződésem, hogy az új autobuszgarázs *egyik minta-intézménye a fővárosnak*, ami kifejezésre jutott a közelmult Szent Imre-ünnepségek alkalmával is, amikor ebben az ünnepi csarnokban megjelent tízezer főnyi közönség és az ittjárt külföldi előkelőségek, *a legnagyobb elragadtatással szemlélték ezt a technikai látványosságot, amelyhez hasonló külföldön is kevés van.*

— Az első tervezgetések idején nagy harcok folytak, hogy a garázscsarnokot *oszlopos alátámasztással*, vagy pedig *közbenső alátámasztás* nélkül építsük meg. Az elgondolás az volt, hogy az autobuszoknak szabad mozgást csak az biztosít, ha oszloptartók ennek nem állják útját és így az autobuszok könnyedén gördülhetnek minden irányban. Végül is az a megoldási terv győzött, ami a gyakorlati előnyökön kívül impozáns látványosságul is szolgál, mert

72 méteres szabad fesztávolsággal rendelkező helyiség, a technikusok előtt is figyelemreméltó teljesítménynek számít.

A csarnok hossza száz méter, ami lehetővé teszi, hogy szükség esetén 160 hatalmas autobusz is egymás mellett felsorakozhasson. Az építkezésnél külföldi mintákat vettünk alapul és e tekintetben csak egyetlen egy ehhez hasonló intézmény állott Európában rendelkezésre: a *berlini autobuszgarázs*, de annak a fesztávolsága sem volt több 70 méternél, tehát kisebb, mint a most befejezett budapesti autobuszgarázs. Magától értetődik, hogy a közbenső oszlopok nélküli építkezés költségesebb, de ennek a speciális intézménynek a fejlődési iránya az autobuszok könnyebb mozgását követeli, amit igazol az is, hogy *Berlinben újabban két új garázs szintén fesztávolsággal épül*, mert az ottani szakemberek is ragaszkodtak az ilyen megoldáshoz. Jelenleg 136 kocsival rendelkezik az Autobuszüzem és így mód és alkalom kínálkozik a terjeszkedésre, mert

újabb 50 kocsi beszerzése esetén is rendelkezésre áll az autobuszgarázs anélkül, hogy további építkezésekre volna szükség.

— A legmodernebb eszközök és gyakorlati tapasztalatok nyernek kifejezést az új autobuszgarázsnál, mert felhasználtuk mindazokat a műszaki eredményeket, amelyek a külföldi intézményeknél is alkalmazást nyertek. *A benzinszolgáltatást négy tank biztositja, amelyek egyenkint 60.000 liter méretüek, vagyis 240.000 liter benzint lehet tárolni a telepen.* A tankok előtt egy hídszerkezet épült, amelyről négy eső vezet le és ezeken keresztül kapják a befutó kocsik a napi 140—200 liter benzinszükségletüket. A töltés egy perc alatt történik, ahonnan a kocsik nyomban továbbmennek a locsolókészülékhez, ahol a tisztogatás munkája is azonnal befejezést nyer. Innen továbbhaladva *három javítóakna fölé* jutnak a kocsik, ahol futólagos revízió alá kerülnek. Ha lényegesebb hiba, vagy hiányosság tapasztalható, akkor a kocsikat a garázs hátsó részébe viszik, ahol *13 munkaakna ad bőséges lehetőséget a javítások azonnali elvégzésére.*

— Meggyőződésem, hogy a főváros egy minden tekintetben nagyszerű intézményt nyert az új autobuszgarázzsal, amely a maga hivatását *tökéletes pontossággal és kitűnő eredménnyel fogja ellátni.*

Az ünnepélyes megnyitás

Az új autobuszgarázs ünnepélyes megnyitása szombaton volt, a főváros vezetőségének, a különböző hatóságok kiküldötteinek és a sajtó képviselőinek jelenlétében. A fővárost *Bercel* Jenő alpolgármester, *Lobmayer* Jenő, *Lamotte* Károly, *Karkas* Rezső és *Édes* Endre tanácsnokok képviselték. Résztvettek a bemutatón *Folkusházy* Lajos, a BSZKRT vezérigazgatója, *Márkus* Jenő h. vezérigazgató, *Bezzegh-Huszágh* Miklós főkapitány, *Becsey* Antal, *Scheuer* Róbert, *Wellisch* Andor, *Pompéry* Elemér, *Petrovácz* Gyula, *Nagy* Ferenc, *Farkas* József, *Kossalka* János, *Pászthy* Károly, *Szilágyi* Lajos, *Fóthy* Vilmos törvényhatósági bizottsági tagok, *Till* Antal és *Körmendy* Jenő, az autobuszüzem igazgatói és még sokan mások.

Az impozáns méretű csarnok kapujában

Bercel Jenő alpolgármester

üdvözölte a megjelenteket s vázolta azt a hatalmas munkát, amelyet e helyen másfél évig kifejtettek, hogy ezzel *megteremtsék Budapestnek ezt a lenyügözően nagyszabású új intézményét.* A legnagyobb elismerés és hála szavaival emlékezett meg az autobuszgarázs tervezőiről: *Hültl* Dezső dr. és *Mihajlits* Győző dr. műegyetemi tanárokról, valamint *Bánó* László okl. mérnökről, akiknek nagyszerű elgondolása most már testet öltött. Rámutatott arra a fejlődésre, ami immár fokozott lendületet ad az autobuszforgalomnak, mert ilyen hajlékkal, nagyszerű felszereléssel és berendezéssel az üzem a főváros közlekedésének szolgálatát tökéletesen el tudja látni.

Magyar gyárak és ipari üzemek részvétele az autóbuszgarázs létesítésénél

A székesfőváros új, nagyszabású intézményének létesítésében az összes számottevő magyar gyárak és ipari üzemek résztvettek, újabb dicsőséget és elismerést szerezve a hazai ipar felkészültségének. A munkálatok átvételénél a főváros műszaki hatósága, a következő vállalatoknak fejezte ki dícsérő elismerését:

Közúti gőz- és motorhengerlést vállal
WOLFF ERNŐ
Budapest-Kelenföld, Budaörsi-út 101
Sürgönycim: WOLFFEKE
Tel.: Lágymányos 13-82

Vértes Ármin okleveles mérnök vállalata (VII. ker., Rákóczi út 86. sz.) a föld, kőműves, elhelyező, vasbetón munkát végezte, valamint a kerítés és betónalap munkálatokat bonyolította le mindenki által elismerésre méltó nagyszerű gondossággal. E legmodernebb autobuszgarázs a maga komplikált műszaki elgondolásával nem adott könnyű feladatot a kijelölt munkák legprecízebb elvégzésére, mert hiszen *minden vonatkozásban ügyelni kellett, hogy a többi más munkálatokkal az összhang állandóan meglegyen.* A 72×100 méteres csarnokot két csuklós vasív tartja és a belső magassága 12 métert is meghaladja. Fedése vasbetétes kovaföld betónlemezek, fölötte bőrlemez fedés. Az üzem céljait szolgálják a 25 atmoszféra nyomású lemosóberendezések, ellenőrző aknák, ahol alulról vizsgálják meg a kocsikat. Körben fenn megtörténik a nedves kocsik letörlése és a javításra szoruló kocsik, épúgy, mint a hibátlanok sorbaállhatnak. A reggeli k ifutáskor a benzintöltő hídról kapják csövön keresztül a benzint, amelynek a tárolására négyszer 60.000 literes tank van a föld alá süllyesztve. A csarnok mellett összeépítve műhelyépület van, majd következnek a földszinti bérelszámoló csarnok üzemét ellátó helyiségek, az első emeleten a forgalmi irodák, majd a mosdók, külön a garázs, — külön a műhely személyzete részére. A 30 méteres toronyépületben nyert elhelyezést a központi fűtés kazánháza, a torony legfelső emeletén pedig a 84 ezer literes víztartány. A pincékben szerelték fel a központi villamoskapcsolót, a víznyomásfokozó készüléket és itt nyert elhelyezést a raktár. A csarnok fűtése kombinált, ami szolgálja egyúttal a levegő cserélését is. Az irodákban melegvízfűtés látja el ezt a szolgálatot. Mindezeknek a komplikált berendezéseknek a létesítését figyelembe kellett venni a föld-, kőműves-, elhelyező-, vasbetón munkáknál és éppen ezért *Vértes* Ármin okl. mérnök vállalatának létesítménye a szakértő kritikusok dícsérő bírálatával találkozott. *Vértes* Ármin, a cég alapító főnöke a Gondviselés akaratából már nem érhette meg a munkálatok befejezését, amely az ő kiváló szakértelmével indult útjára. A munkálatok folytatása és befejezése így *Deutsch* főmérnökre hárult, aki a cég tradícióinak szellemében végezte a vállalt feladatot.

Bründl János udvari szállító cég (VII. kerület, Péterffy Sándor ucca 34. szám) vállalta azt a feladatot, hogy az új autobuszgarázs *vízvezetéki* és *csatornázási* munkálatait lebonyolítsa. Az erevonatkozó tervek precíz betartása jellemzi ezt a munkát, ami a cég kitűnő hírnevének megfelelő kivitelben áll rendelkezésre. Ugyancsak a *Bründl-cég* munkája, a rosszlevegő elszívó berendezés, valamint a magasnyomású kocsimosó berendezés: mindannyi kiváló funkciót fejtett ki már a zelső próbáknál is.

Halm Sándor műszaki és kereskedelmi vállalat b. t. (I., Fehérvári út 71—73.) építette *a benzintároló és kiszolgáló állomás berendezését* „Mabag"-rendszer szerint. A cég ily speciális berendezések tervezésében és kivitelezésében az ország egyik legelső vállalata. A berendezés négy darab egyenként 60.000 liter ürtartalmú, összesen tehát 24 vagón üzemanyagot fogad be és ezen üzemanyagot négy mótorikus erőre meghajtott, egymástól függetlenül is működő szivattyúszerkezettel adagolja a járművek tartányaiba olyképpen, hogy *percenként egy-egy autobusz napi üzemanyag szükséglete felvehető.* A berendezés maga oly különleges szerkezeti kellékekkel bír, hogy kezelése minden tekintetben a legegyszerűbb, de amellett a legbiztosabb is. Gondoskodva van kellő tartalékáramkörről és azonkívül kézi meghajtás is működtethető. A jelenleg épült Székesfővárosi Autobuszüzem benzintároló és kiszolgáló állomása *a legnagyobb e téren konstruált és Magyarországon eddig kivitelre került állomásai közül,* úgy hogy a berendezés tökéletesen megfelel arra az esetre is, ha a Székesfővárosi Autobuszüzem jelenlegi kocsiparkját a tízszeresére fokozná. Az automobilizmus nagymérvű fejlődése folytán érdekel bennünket, hogy az ilyen berendezések felállítása milyen mértékben halad előre Csonka-Magyarországon, melyre vonatkozóan megkérdeztük a vállalat igazgatóját, *Halm* Sándor urat, aki a következő felvilágosítást volt szíves részünkre megadni:

— Általában véve, bármilyen rosszak a magyarországi gazdasági viszonyok, a gépkocsi forgalmi viszonyokat véve figyelembe, nemzetközi tekintetben Magyarország sem marad el, de nem is hagyható ki a mótor és aviatika fejlődési görbéjéből. Ugyanis az a helyzet, hogy a gépkocsik szaporodásán kívül a légiforgalmi, többek között az anglo-indiai repülőjáratoknak egyik postaállomása és üzemanyagbázisa a mátyásföldi repülőtér, ahol a *M. Kir. Légügyi Hivatal részére 1 darab 43.000 literes kombinált tárolóberendezést építettünk* olyképpen, hogy ebből az üzemanyagkiszolgálás 20.000 liter mennyiségig benzinben, 20.000 liter mennyiségben benzolban, 3000 liter mennyiségben pedig olajban történik koncentrált szivattyúberendezésünk útján. Hasonló ehhez, egy a *Shell Kőolaj R. T.*-nek ugyanott lévő kétszer *10.000 liter ürtartalmú,* általunk épített berendezés, azzal a különbséggel, hogy ezen berendezésnél az olajkiszolgálás elmaradt. Egyébként a Fehérvári út 71—73. sz. alatti gyártelepünkön az európai fogalmakat meghaladó, de Európában is *egyedülálló hasonló kiszolgáló állomást építettünk,* amely ez év június hónapja óta van forgalomban és a külföldi szaktekintélyek véleménye szerint *a kontinensen teljesen egyedülálló.* Többek között számos ilyen, de kisebb méretű berendezést létesítettünk a *M. Kir. Folyamőrségnél,* ahol négy darab 20.000 literes *speciális tárolóberendezést* hoztunk létre, az 1929. évben pedig szintén a Székesfővárosi Autobuszüzemnél két darab egyenként 10.000 liter ürtartalmú tárolóberendezéssel együtt, valamint nyolc év óta egyéb kőolajipari vállalatoknál, kiknek mintegy 300 darab 5—10.000 literes berendezést építettünk. A legközelebbi jövőben megépítésre kerül *Nyergesújfalun* egy olyan speciális tároló és kiszolgáló állomás, amely *minden tekintetben párját fogja ritkítani úgy nálunk, mint a kontinensen.* Ami a jövőbeni fejlődési lehetőséget illeti, mi teljesen fel vagyunk készülve minden eshetőségre és tisztán csak arra várunk, hogy a gazdasági viszonyok némileg javuljanak, hogy úgy az államnak és egyéb közületeknek, mint a magángazdaságnak módjában legyen hasonló állomásokat létesíteni, mert ez is egyik eszköze a ma fennálló, sajnos igen nagy munkanélküliség csökkentésének.

Rozsnyay György és Enökl Elemér okl. mérnökök és építési vállalkozók (VIII. kerület, Baross ucca 10. szám) végezték az autobuszgarázs nagy csarnokának az *alapozási munkáit,* továbbá a csarnokkal összefüggő kazánház *alapozási* és *víztelenítési* munkáit. Az autobuszgarázs előmunkálatainak legnagyobb meglepetése az a vízréteg volt, amit a földmunkánál találtak, s ez egyszeriben a legsúlyosabb akadályt jelentette. *Rozsnyay* és *Enökl* mérnökök minden dícséretet megérdemlő módon láttak hozzá a víztelenítés olyan ütemű keresztülviteléhez, hogy az a megindított *munkálatok további folytatását ne gátolja.* Ezen munkálatok terjedelme és jellemzésére álljanak az alábbi adatok: A csarnok tetőzetét tartó öt főszaruzat, egyenként kettő, összesen tíz betónpillér alapon nyugszik, amelyek *6—8 méter mélyre nyúlnak a padló szintje alá.* A kazánházi alap, amely mintegy 240 m² alapterületen fekszik, a mélyebb részén *7.50 m mélyen van a padló szintje alatt.* A talajvíz szintje körülbelül 4 méterre lévén a padló szintje alatt és az altalaj pedig vízdús homokos kavics, következőleg *az összes alapok és kazánházi fenéklap 2—4 m mélységű vízben feküsznek.* A bővízű altalajban a pillér alapok megépítése és főleg a nagyfelületű kazánházi alap víztelenítése nehéz feladat volt és annak keresztülvitele körültekintő, gondos és különleges szakértelmet igényelt. *A talajvíz elleni küzdelem szükségessé tette, hogy az alapozási munkák — éjjel-nappali folytonos üzemben — egyhuzamban végeztessenek azok teljes befejezéséig.* A cég az alapozási munkákat olyan időpontra fejezte be, hogy az alapok a magasépítés megkezdésére — az építési programnak megfelelő időben — átadhatók voltak és így *az alapozási nehézségek a tervszerű program végrehajtásában semmi zökkenőt nem okoztak.* Az alapozási munkák minősége ellen sem az építést ellenőrző bizottság, sem az építésvezetőség részéről kifogás nem volt.

A Parafakőgyár Részvénytársaság (VIII., kerület Főherceg Sándor tér 4.) azt a nehéz feladatot vállalta, hogy a páratlanul nagy felületű vasvázos tetőszerkezetét *kovaföld betón-pallókkal* fedte. Ezt a munkálatot a legnagyobb körültekintéssel, szakértelemmel és elővigyázattal kellett lefolytatni és az elismert siker a *Parafakőgyár* tökéletes felkészültségére utal. A tetőszerkezet borításának előfeltétele volt, hogy *könnyű, hordképes és tűzbiztos legyen,* amit a *Parafakőgyár* úgy oldott meg, hogy a betónpallók vastagságát hat centiméterre szabta, amelyekbe hőszigetelő vasbetétet helyezett el. A székesfőváros műszaki közegei a legnagyobb elismerés és megelégedés kifejezése mellett vették át a tetőszerkezet fedési munkáit. A *Parafakőgyár* már eddig is számos székesfővárosi intézmény létesítésében működött közre. Hő- és hangszigetelő burkolások, hűtők szigetelése, nedves falak szárazzá tétele, könnyű és gyorsan száradó válaszfalak készítése, sajtolt parafapadló burkolatok, gőzvezetékek és készülékek szigetelése, tudarabitz és tufa válaszfalak készítése, menynyezetek, boltozatok kivitelezése és stucco munkálatok készítése alkotja a cég munkakörét, amelynek a Noszlopy-utca 2. alatti gyártelepe a legmodernebb felszereléssel végzi a fennti munkálatokat.

A Melocco Péter cementáru és műkő részvénytársaság (IX. kerület, Ferenc körút 41.) a monumentálisan ható kapubejárati oszlopokat, valamint a kerítés pilléreit készítette. A műkőmunka szép *kivitelét,* annak *meleg színét* a készítő cég a legsikeresebben találta el. A műkő megmunkálását a finoman vésővel rovátkolt felületek teszik igen érdekessé és ezáltal oly hűen sikerült terméskövet utánozni, hogy csak *a szakember tudja a terméskőtől megkülönböztetni.* Ezeket a „Karszt" utánzatú műköveket a *Melocco r. t.* honosította meg Magyarországon és nagy kedveltségét mi sem igazolja jobban, minthogy stílusos, emelkedett ízléssel elgondolt terveknél a *Melocco r. t.* „Karszt" termésköveit mindenütt alkalmazzák. A számtalan középületet készítő *Melocco-cég* ezzel a munkájával újból nagy sikerrel járult hozzá a székesfőváros egyik díszépületének iparos-munkája emeléséhez, s ennek méltatására a székesfőváros műszaki osztálya, valamint a tervező építészek: *Hültl* Dezső dr. és *Mihailisch* Győző dr. egyetemi tanárok legnagyobb elismerésüket fejezték ki.

A Balog Ferenc és Társa (IV., Bécsi ucca 3.) **és Schillinger Vilmos** (VI., Andrássy út 72.) cégek a *fayence* és *köpadló* burkolati munkát készítették. A cégek neve külön-külön is fogalom a burkolóiparban. Rendkívüli gonddal és szolídsággal kivitelezett munkáikkal elsőrangú nevet szereztek maguknak. Úgy a nagycsarnokban, mint a műhely- és többi épületek folyosóin és helyiségeiben mindenütt feltűnik *a fővárosi üzemeknél annyira bevált drapszínű csempe- és lábazati burkolat,* amely a helyiségek tisztántartását ideálissá teszi. Különös gonddal készítették *a tuss-medencék fayence válaszfalait,* amelyek bár az egyik oldalon teljesen szabadok, a legnagyobb szilárdsággal állnak a helyükön. Ezekkel a modern válaszfalakkal nagy helymegtakarítás érhető el. A nagycsarnok falai a legideálisabb időálló *fayencetéglákkal vannak burkolva,* szintén drap színben. Ezek a mázas téglák egyszerű lemosással tisztogathatók és *tartósságuk úgyszólván örökös.*

A Budapesti Kőgyár, Hammerle Adolf utóda, (V. kerület, Visegrádi ucca 65. szám) ez a harmine év óta fennálló és a szakmában elismert jóhírnevű cég a műkőmunkát és pedig az összes lépcsőket, lábazati és kapubejárati köveket, valamint ablakpárkányköveket szállította. Ez a cég már a háború előtt is állandó szállítója volt székesfőváros tanácsának, amennyiben *legtöbb városi építkezés műkőmunkájával* bízatott meg. A háború után pedig a fenti építkezésen kívül, a következő városi épületek műkőmunkái készültek a *Budapesti Kőgyárnál:* kénuccai bérház, szigetuccai iskola, központi csatornaszivattyútelep, hordójelző állomás, teveuccai tűzoltólaktanya, csaplárosuccai köztisztasági garázs, óbudai temető. Az ízléses műkőmunkák általános feltűnést keltettek.

A Lepter János vasszerkezeti és vasárugyár Részvénytársaság (X. kerület, Asztalos Sándor ucca 8.) felkészültsége kitűnően érvényesült azoknál a munkáknál, ahol a megbízhatóság az ízléssel párosul. Az összes kettős üvegezésű *acélablakok,* a préselt *acélajtók* és a díszkovács akna- és *lépcsőrácsok a Lepter r. t.* gyártmányai. A szépen elhelyezett vasmunkák előkelő díszt adnak mindazon helyiségeknek, ahol ezek a díszes ablakok és ajtók egymás mellé sorakoznak. Amilyen ízléses és monumentális az egész építmény, olyan a belső helységek harmónikus kiképzése is, amihez elsősorban hozzájárult a *Lepter r. t.* ékes kovácsszerelvényi munkája.

Magaziner Albert és Társa cég (V. kerület, Honvéd ucca 38. szám) a redény-munkákat végezte. Az egyes épületeken, esslingeni rendszerű *faredőnyök, önműködő csinvatt vászonredőnyök,* valamint különleges sötétítő *függönyök* készültek, melyek egyúttal napvédők is. Ezen függönyök anyagát a cég *Hültl* professzor úr szíves utasításai alapján Magyarországon legyártatta és így sikerült megoldani, hogy ne kelljen külföldi nyersanyagot használni a székesfőváros munkájánál. A közismert *Magaziner Albert és Társa* cég különben a székesfőváros számos épületénél végezte a redőnymunkákat az elmult években és eddig mindig a legteljesebb elismerést sikerült munkáinál kivívnia. Többek között a *Szent Gellért-szálló* új szárnyának redőnymunkáit, a *Széchenyi-fürdő,* Mester uccai bérház, *Kiskorona* uccai iskola, *Veres Pálné uccai iskola,* Váci úti iskola, Anya- és csecsemővédő intézetek. Üllői út, Váci út, Csend uccai építkezéseknél végzett redőnymunkákat.

Haas és Somogyi Rt. (VI., Frangepén ucca 7.) ezúttal is remekelt a *speciális üvegezési* munkáival, ami oly nagy hírnevet szerzett a gyárnak. Az autobuszgarázs speciális üvegezései izlésesen szolgálják azt a célt, hogy szilárd tartósságuk mellett, nappali világosságot adjanak a hatalmas csarnoknak. A *Haas és Somogyi r. t.* legújabb produktuma méltán csatlakozik a gyár közismert készítményei sorához: a villamos és autobusz várócsarnokok, a portálok, díszajtók és uccai telefónfülkék mindenki által dícsért és elismert kiváló minőségéhez.

Barta Károly elektrotechnikai vállalata (VIII., kerület, Vas ucca 16. szám) a garázs műhelyépületében a villamosvilágítási, erőátviteli és gyengeáramú munkálatokat és a hozzátartozó önműködő automatákat készítette, illetve szállította. A garázsban természetesen nagy kiterjedésű telefónszolgálat van rendszeresítve, amelynek berendezéseit *Barta* Károly elektrotechnikai vállalata kifogástalan precízitással szerelte föl.

Keresztessy Ödön asztalos munkák gyára (VIII., Kövér Lajos ucca 6—8.) kapott megbízást arra, hogy a garázs és a hozzátartozó épületek kapuit és ajtóit elkészítse. A gyár stílusos, ízléses munkái nagy tetszést arattak a megnyitáson résztvett közönség körében. Különösen nagy sikere volt a garázs főbejárójához épített hatalmas, kétszárnyú ajtónak, ami már a szokatlanul nagy arányaival is feltűnést keltett. A gyárnak ezek a teljesítményei is teljes elismerést arattak, mint ahogy számos városi épületben eddig végzett munkálatai mindenkor a legnagyobb megelégedést váltották ki.

A Láng Gépgyár Rt. márkáját viseli magán a olajtartányok, valamint a töltő és szívó berendezés, amelyek nagyszerűen látják el kényes funkciójukat. Ezek a berendezések úgy nyertek elhelyezést, hogy a garázsban felsorakozó nagy kocsik mozgását nem akadályozzák s amellett mégis a legnagyobb könnyedséggel gondoskodnak úgy az olajszolgáltatás lebonyolításáról, mint a töltés lefolytatásáról.

Custodis Alphons cég (V., Nádor ucca 19.) építette a központi kazánház kéményét, messzemenő gondossággal vigyázva arra, hogy az épülettömb külső vonalát egy élesen szembeszökő kémény meg ne zavarja. A *Custodis-cég* munkáját az illetékes hatósági szervek a legnagyobb megelégedéssel vették át.

(Folytatás a 13. oldalon.)

Júliusra tiszta lesz a pesti víz

Február végéig kísérleteznek, március elején megkezdődik a víztisztítási eljárás — nyolc készülékkel

A fővárosi *Elektromosműveknek*, valamint a *Vízműveknek* is rendelkezésre állnak már azok az összegek, amelyeket a főváros vezetősége a hazai bankoktól felvett függőkölcsönből juttatott nekik beruházási programjuk végrehajtására. Az Elektromosművek kelenföldi telepén már javában folyik a munka. Az Elektromosművek — mint a *Fővárosi Hirlap* közölte — már *megrendelte az új áramfejlesztő gépeket és ezek alkatrészeit.* Hasonlóképpen megtörtént a megrendelés a Vízműveknél is. Ezek a munkálatok hosszabb időt vesznek igénybe és általában a két üzem modernizálását célozzák. De van a Vízművek beruházási programjának egy másik része is, amely a főváros közönségét közelebbről érdekli.

A szennyes budapesti víznek a megtisztításáról van szó,

amelynek a céljaira a főváros törvényhatósági bizottsága másfélmillió pengőt szavazott meg. *Borvendég* Ferenc tanácsnok sürgeti a víztisztítási eljárás megindítását, mielőtt azonban erre sor kerülne, *különböző kísérleteket kell folytatni, hogy megállapíthassák: melyik eljárás vezet eredményre.*

A főváros üzemi ügyosztályában

ezekről a kísérletekről a következőket mondották a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Amióta nyilvánosságra került, hogy a főváros a káposztásmegyeri vizet meg akarja tisztítani és a *közgyűlés erre a célra másfélmillió pengőnek a felhasználását engedélyezte,* több fővárosi cég jelentkezett és engedélyt kért arra, hogy kísérleteket végezhessen és ezeket bemutathassa.

Ezek a kísérletek folyamatban vannak.

Minden jelentkezőnek megengedjük, hogy a telepen felállíthassa készülékeit. *A Vízművek igazgatósága a Ganz és Társa gyárnál próbaképpen megrendelt egy Dabeg-rendszerű tisztító egységet.* Ennek a készülékeknek a működését is ellenőrizzük, de *kíváncsian várjuk, hogy milyen eredménnyel dolgoznak a többi készülékek is.* Eddig az időpontig *elkészül a Ganz-gyárban a próbakészülék is* és amennyiben ilyen kísérletek bemutatására más újabb cégek is jelentkeznének, ezeknek is módot adunk eljárásuk bemutatására.

A végtelenségig azonban nem húzhatjuk ki a kísérletek időtartamát,

mert elvégre *mégis csak az a cél, hogy a budapesti vizet mielőbb tisztává tegyük.* Az ügyosztály tehát legfeljebb február végéig vár, március első hetében pedig előterjesztést tesz a kísérletek eredményei alapján a készülékek megrendelésére. *Nyolc készülékre van szükség,* amelyek még márciusban megkezdik a munkát, úgyhogy a nyáron, előreláthatóan

már júliusban tiszta lesz a budapesti víz.

Örömmel vesszük tudomásul ezt a bejelentést és a magunk részéről is hangsúlyozzuk, hogy a főváros illetékes tényezőinek most már haladéktalanul véget kell vetniök a különböző kísérletezéseknek, hiszen ezekre a tavasz óta elég idő volt.

Készül az összefogó nagy közlekedési program

A tervezetet Kempelen Ágost műszaki főtanácsos készíti — Nagy-Budapest közlekedési reformjának elkészítése legalább egy esztendeig fog tartani

A székesfőváros közlekedése ellen úgyszólván állandóan hallunk panaszokat. Az „ideális menetrend" a hozzáfűzött reményeket a legcsekélyebb mértékben sem váltotta be, sőt *bizonyos relációkon határozottan romlott a helyzet.* A nagy távolságok megközelítése egyáltalán nincs megoldva. Amennyi ideig valaki például Óbudától a Hungária körútig „utazik" villamoson, gyorsvonattal kényelmesen leér a Balatonra vagy Győrbe. A villamosvonalak vezetése teljesen rendszertelenül történt, hiányzik az együttműködés az *autobusz* és a *villamos* között, megoldatlan a *környékbeli közlekedés*, úgy radiális irányban, mint körforgalomszerűen a Budapestet ölelő helységek között, éget a *gyorsvasút* kérdése és még egész sereg más olyan probléma van, amellyel sürgősen foglalkozni kell, hogy a milliónál népesebbé duzzadt főváros vérkeringésének zavartalansága biztosítva legyen.

A főváros törvényhatóságának különböző fórumain számtalanszor esett szó ezekről a problémákról és az *Egységes Községi Polgári Párt* részéről *Scheuer* Róbert, *Harrer* Ferenc és mások minden adott alkalommal

megsürgették annak a nagy, minden problémát felölelő közlekedési programnak a kidolgozását,

amely szerint a közlekedés reformját minden vonatkozásban végrehajtani lehet. A hatalmas munkát a közlekedési ügyosztály a városrendezési ügyosztállyal, a BSZKRT-tal, az autobuszüzemmel, az államrendőrséggel és a többi közlekedési vállalatokkal közösen fogja kidogozni és az érdekeltségek meghallgatása után

a közgyűlés is tárgyalni fogja ezt a páratlanul nagyjelentőségű kérdést,

amely Budapest fejlődésének új korszakát lesz hivatva megnyitni.

A költségvetési vita során a tanácsban és a közgyűlésben most ismételt sürgetések hangzottak el az összefogó nagy közlekedési program elkészítése érdekében, amely a közeljövő városházi programjának legkiemelkedőbb feladata lesz.

A nagyszabású reform — máris megindult előkészületeiről a *Fővárosi Hirlap* tudósítója

beavatott helyen

a következőket tudta meg:

— Nagy közlekedési reform előkészítésével — mondotta informátorunk — a polgármester *Lobmayer* Jenő tanácsnok előterjesztésére *Kempelen* Ágoston műszaki főtanácsost bízta meg, aki a munkához már hozzá is fogott.

Kempelen műszaki főtanácsos éppen a készülő közlekedési program kedvéért többhetes tanulmányúton volt az európai nagy metropólisokban,

megfordult *Bécsben*, *Berlinben*, *Párizsban*, hogy a városi közlekedés modern problémáit a bevált újításokat közvetlenül megismerhesse, a tapasztalatait a program kidolgozásánál felhasználhassa. A tanulmányútról *Kempelen* főtanácsos a napokban érkezett haza és részletesen beszámolt a látottakról *Lobmayer* Jenő tanácsnoknak, a közlekedési ügyosztály vezetőjének.

— A közlekedési program elkészítése olyan nagy és alapos munkát kíván, hogy

kidolgozása legalább egy évig tart,

s a legjobb esetben sem kerülhet előbb letárgyalásra 1931 végénél. Mindenki előtt tisztázni kell e programnak *a BSZKRT feladatait*, az autobusz és a villamos viszonyát, a gyors közlekedést, de foglalkoznia kell a közvetlen és távolabbi környék közlekedésével, a *dunai helyihajózással*, a budai hegyvidék vasúti közlekedésével, az évtizedek óta papírra fektetett *„Széchenyi vasúttal"*, sőt esetleg a várost átkaroló *Dunacsatornával is.* Mindez természetesen több évtizedes program s az elaborátum lesz hivatva megállapítani azt a sorrendet is, amelyben a megvalósításhoz 1932-ben hozzáfoghatnak.

— A nagy közlekedési program természetesen csak *gyakorlati és műszaki szempontból foglalkozik majd a közlekedés kérdésével, a pénzügyi alátámasztás más fórumok feladata lesz.*

Magyarország aranykoszorús mestere
SZLEZÁK LÁSZLÓ
harang- és ércöntöde, harangfe'szerelés és haranglábgyár
BUDAPEST, VI., Frangepán ucca 77. szám
Telefon: Aut. 913-53

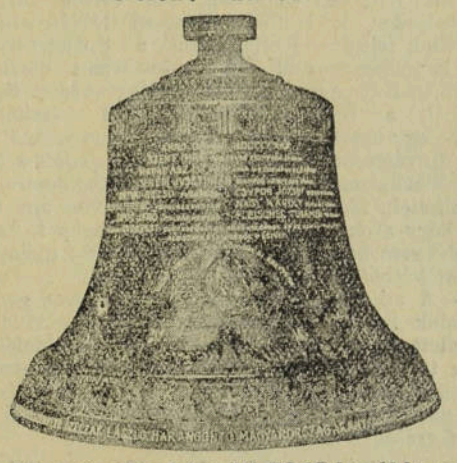

Bazilika részére készült 7945 kg új harang
Az 1900. évi párizsi világkiállításon díszoklevéllel, 1921. és 1923. évi vasipari kiállításon aranyéremmel, az 1925. és 1926. évi kézműipari tárlaton kormánydíszoklevéllel, 1927. és 1928. évi budapesti, székesfehérvári, szentesi és szombathelyi kiállításokon nagy aranyéremmel kitüntetve. — Számos egyházi elismerőlevél! — Költségvetéssel díjmentesen szolgál! Előnyös fizetési feltételek!

ADLER HENRIK Épületbádogos és szerelő vízvezeték, csatorna, központi fűtés, és egészségügyi berendezések vállalata
Újpest, Kolozsvári u. 29. Telefon: 940—70.

Somogyi Soma és Fia
kőfaragómester
Budapest, VIII., Fiumei-út 9.
Alapítva 1867. Telefon: J. 413-30

MENTSIK FERENC
KÖNYVKÖTÉSZETE
SZABADALMAZOTT IRATTÁRI TÁBLAGYÁR
Nagy arany érmekkel kitüntetve :: Postatakarék csekksz.: 47.983
BUDAPEST, IV., SZARKA UCCA 4
TELEFÓN: AUTOMATA 840—02
Tulajdonosok: Mentsik Ferenc és Mentsik Viktor

TAPÉTA NAGY VÁLASZTÉKBAN! munka legjobb kivitelben!
WEISZ BÉLA
Budapest, VI., Lázár-u. 16 (Operánál) Tel.: 215—50

HOKKY ISTVÁN
VAS- ÉS GÉPIPARI MŰHELYE
BUDAPEST, III., LAJOS UCCA 123.
Telefon: Aut. 626-27. * Telefon: Aut. 626-27.
GYÁRTMÁNYAI: takaréktűzhelyek gáz és gőz. Főző üstök, tálaló asztalok, edénymosogatók, valamint teljes konyhaberendezések kórházak és intézetek részére elsőrangú kivitelben — Vaskályhák szén, koksz, fa és fűrészpor tüzelésre.

SCHIFF MIHÁLY
passzományos-mester, Budapest, IV. Prehauzka Ottokár ucca 8. (Fólemodell)
EZÜST ÉREMMEL KITÜNTETVE. + TELEFON: AUTOMATA 824-76.
A legszebb kivitelben készítek mindenféle bulorpasszományt, plimó- (paplan) zainórt, horgolt rézsát, csillag gombot és gombáthuzást. Női ruhadiszeket, bojtokat, rojtokat, öveket, a legprecizebb, művészi kivitelben. Csillárszalagokat, továbbá selyem- és gyapjúfonal adjusztálást és minden e szakmába vágó munkát.

BIER ÉS WERSCHETZ
okl. mérnök és építőmesterek, építést vállalkozók
Budapest, IX., Vágóhíd ucca 11. sz.
TELEFÓN: JÓZSEF 363—78, 259—50.

MORZSANYI HERMANN
Központi fűtések, vízvezetéki és csatornázási berendezések
Budapest, VIII. kerület Üllői út 42 szám
Telefon: József 335-81.

TUNGSRAM
MEGBIZHATÓ
JÓ

Budapest fürdőváros érdeke követeli a budai dunapart sürgős rendezését

Weszelszky Gyula professzor a budai hőforrások célirányos és jobb kihasználásáról

A Mátyás- és a Beatrix-források feltárása alkalmából a *Fővárosi Hirlap* tudósítója hosszabb beszélgetést folytatott a budapesti gyógyforrások jövőjéről, kihasználási lehetőségeiről, a „Budapest fürdőváros" akció célkitűzéseinek részleteiről, *Weszelszky* Gyula dr. professzorral, a radiológiai intézet kiváló igazgatójával, akinek értékes irányítása mellett dolgoznak „Budapest fürdőváros" kialakulásán.

— Külföldi utaim alkalmából, — mondotta — több olyan dolgot láttam, amely minden nagyobb fürdőhelyen megvan és amit ha a forrásainkat idegenforgalom céljára fel akarjuk használni, nálunk is okvetlenül meg kell valósítani. Az összes külföldi gyógyhelyeken a legfőbb vonzóerő látványosságot *a források* jelentik. *Karlsbadban* a Sprudel-forrás felett kupolacsarnok áll. A Schlossbrunn csarnoka úgy épült, hogy annak a falát az úgynevezett Sprudel-kőből, a források lerakodásaiból készítették, amelybe egy hatalmas szobor is van faragva. A *Mühlbrunn* forráscsoportok felett hatalmas *fedett sétány* és a különálló márványforrások felé *kupolacsarnokokat* építettek. *Marienbadban* 42 forrás van úgy foglalva, hogy azok vize előttünk csobog, noha a források felét sem használják. *Nauheim* főterén gyönyörű faragott kútból csobog a víz.

— A mi nagyértékű, világhírre érdemes gyógyforrásaink hévvize — szomorú valóság — villamos sínek alatt, az úttestben, kormos gépházak oldalában, sziklák tövében elrejtve fakadnak. Pedig százezreket költhetünk reklámra, nem érünk el annyit, mintha az itt megforduló idegen a föld mélyéből előtörő gőzölgő forrásokat saját szemével látja s

a legolcsóbb, leghatásosabb reklám, amitől a közönség egy jól sikerült forrásfoglalás képét képeslevelezőlapokon küldheti szét a világ minden részébe.

Igaz, hogy nálunk nehezebb a helyzet, mint a külföldi fürdők legtöbbjénél, mert nálunk a városligeti és margitszigeti artézi *források* vizeit kivéve, egy forrásvíz sem éri el a föld színét. De Bad Gasteinban még nehezebb a helyzet, mert a víz elhagyott, bányaüregekből fakad és mégis megoldották a kérdést. Ott a vizet az ünnepi csarnokba vezetik, ahol kiírták, hogy *a hét egy meghatározott napján vezetők állanak rendelkezésre, akik a forrásokat kellő magyarázat kíséretében megmutatják.* Hogy erre milyen szükség van, több példát tudnék felhozni, de most csak egyet említek fel.

A nagyközönség zöme még ma is azt hiszi, hogy a Rudas-fürdő lebontásra váró gépháza arra szolgál, hogy a fürdőt melegvízzel lássa el,

s ma sem tudja, hogy a gépeknek más a rendeltetése és hogy a Rudas-fürdő közönsége természetes, a föld mélyéből feltörő hévvízben fürdik.

— A budapesti gyógyforrásokat mostanáig egyáltalában nem láthatta a publikum. Az *Árpád forrás* volt az első, ahol a víz előtörését szemlélni lehet, s ezt követte a most megnyitott *Mátyás-* és *Beatrix*-források olymódon való foglalása, hogy a föld mélyébe látva figyelheti, hogyan fakad a meleg termálvíz. Hogy egy-egy ilyen alkotás mit jelent, legjobban bizonyítja a *Hungária-forrás.* Ez is évszázadok óta megvolt és a híd építése előtt a hajdani propeller-szálloda udvarán fakadt. Ebben az időben azonban senki sem használta, idővel eliszaposodott és az Erzsébet-híd pillléreinek építésekor került felszínre újra, ekkor képezték ki a híd oldalában azt a kis barlangszerű üreget, ahol a víz csurgott. Amióta a mostani ivócsarnok elkészült, átlag ötezer pohár víz fogy ott naponta és a kúrázók ezrei keresik fel a rádium emanációban gazdag litiumos gyógyvizet. *A Mátyás-forrás újra foglalására azért volt szükség, hogy a gyengülő vízszolgáltatást fokozzuk.*

A Rudas-fürdő forrásai ugyanis ugyanolyan állapotban vannak, mint ötszáz évvel ezelőtt és az idők folyamán ezek a források részben eldugultak.

Az új foglalás által a vízszolgáltatás megsokszorozódott, és elértük azt a célt is, hogy most már *három látható gyógyforrásunk van.* A források környékét stílusosan képeztük ki és azt hiszem, hogy ezek újabb látványosságai lesznek Budapestnek. Tervben van, hogy évenként egy-egy újabb forrást foglalunk, de csak akkor, ha a villamosvasutat az alsó Dunapartra helyezik át. Mindebből láthatjuk, hogy *milyen sürgősen szükséges a budai Dunapart rendezése, a villamos vágányok áthelyezése, a Gellért és a Rudas gyógyfürdő közötti gyógyudvar és sétány megépítése,* a Hungária-forrás környékének rendezése, a régi kazánház, az igazgatósági épület haladéktalan lebontása. Ha a Rudas-csoport forrásait a tervezett módon újrafoglaltuk, olyan komoly gyógytényezővel gazdagszik Budapest, amely *már méltán tarthat számot nemzetközi viszonylatban is érdeklődésre.* Budapest rövid idő alatt a legkomolyabb téli és nyári gyógyhelyek egyikévé nőheti ki magát, ahol a reumás betegségekben szenvedő és gyomorbeteg emberek tízezrei találnak majd enyhülést, vagy gyógyulást.

Káller építési vállalata.
I. Kürtes u. 3/b. J. 456-03.

SPITZER SALAMON NAGYIPAROS
központi fűtés, vacuum és légfűtés, szellőztető berendezés, légszesz, vízvezeték és egészségügyi berendezési munkák valamint épület és díszmű bádogos munkák gyártelepe
BUDAPEST, V., PANNONIA UCCA 54 TELEFÓN: LIPÓT 934-31

MÁVAG
cimkés gyártmányokat mindenki bizalommal fogadja, mert
kitűnő anyagból a leggondosabban készülnek!
Ide tartoznak a különféle hengerelt kereskedelmi árukon kívül az ipari stabilmotorok, lokomobilok, traktorok, cséplőgépek és más mezőgazdasági gépek. Útépítő (úthengere ó- és útgyalu) gépek, lakókocsik. Vas- és acélöntvények, öntöttvas csövek, karikás kályhák és kereskedelmi öntvények.
Teherautomobilok, autóbuszok a „MERCEDES-BENZ" gyártási szab. szerint a hazai különleges úti viszonyoknak a legjobban megfelelő kivitelben készülnek. Kombinált tűzoltó- és locsoló-autók. I ajtos öntözőkocsik.
Jobbágy féle szab. folytonégőkályháink a háztartásokban és középületekben (iskolákban, stb.) legjobban használhatók.
Kérjen felvilágosítást és árajánlatot!
Magyar kir. állami vas-, acél- és gépgyárak
Budapest, X., Kőbányai-út 21.
Telefon: József 460—29. Telefon: József 460—29.

DELMÁR BÉLA
okl. mérnök, építőmester
Budapest, VI. Benczur u. 17
Telefon 263-49

SZÜTS JENŐ okl. mérnök, építőmester, építési vállalkozó.
Budapest, VIII., Szentkirály ucca 35
TELEFÓN: Józs. 429-436

Bründl János udvari szállító Egészségügyi műszaki berendezések gyára
Budapest, VII., Péterffy Sándor ucca 34. szám
Központi fűtés. — Melegvíz készülék. — Vízvezeték. — Csatornázási- és gázberendezések. — Berendez városoknak vízműveket, csatornázásokat és derítőtelepeket. — TELEFON: József 518—19

ETERNIT TETŐFEDŐ VÁLLAT és ETERNIT CSŐ elárusító hely.
SOMOGYI BÉLA, BPEST, VI, GR. ZICHY JENŐ U. 34
TELEFÓN: 198—81.

BARCSAI LAJOS ÉPITŐMESTER BUDAPEST
IRODA: I., APRÓD UCCA 2.
TELEFÓN: AUT. 533—74.

MESSINGER REZSŐ ÉPÍTŐMESTER
Budapest, VII., Gizella út 49
TELEFON: Zugló 66-84

Zwillinger Gyula ÉPÍTÉSZ
VII., CSENGERY U. 30
TELEFÓN: JÓZSEF 433—69.

Vállalkozás

Új versenytárgyalási kiírások

A polgármester versenytárgyalást hirdet:

Molinó fehérneműre, strux fiúnadrgra, télikabátszövet, nyomott barchend leányruhára, sweater, cipő, harisnya, férfizokni szállítására. Határidő: 1930 november 24 (hétfő) d. e. 10 ó.

Egyszázezer kg. motalkó szállítására a Köztisztasági Hivatal részére. Határidő: 1930 november 25 (kedd) d. e. 11 ó.

442 (Négyszáznegyvenkettő) **darab faszerkezetű árusító bódé** munkáira. Határidő: 1930 november hó 28 (péntek) d. e. 11 ó.

A Duna medre alatt létesítendő egy-egy járható talékalagút (tunnel) és a hozzájuk tartozó két-két végakna építési munkálataira a káposztásmegyeri vízműtelep I. és II. (dunakeszi) áramtelepének tartozékaképpen. Határidő: 1930 november 29 d. e. 11 óra.

Felvonó szállítási és szerelési munkáira a X., Maglódi úton épülő Horthy Miklós-szeretetotthon részére. Határidő: 1930 november 20 (szombat) d. e. fél 11 ó.

A VII. ker. Garay téri fedett élelmiszerpiac építési munkáira (huszonhét tétel). Határidő: 1930 december 12 (péntek) d. e. 11 ó.

Versenytárgyalási megbízások

A mult héten tartott nyilvános és szűkkörű versenytárgyalások alapján a különböző közmunkákat és közszállításokat a következő cégek kapták:

Főzőhelyek létesítési munkálatait a Jázmin és Wesselényi uccai iskolákban: Lukoy Emil 12.679; *a Bakáts téri, Örnagy uccai és Egressy úti iskolákban:* Führer Miklós 12.263 P.

Udvarburkolási munkát a Csapláros uccai garázsban: Helfenstein Károly 5806 P.

Bádogosmunkát a Szent István-kórháznál: Molnár András 2558 P.

Tornaterem berendezési munkát a Tatai uccai iskolában: Hlatky József 6151 P.

5 drb szemétfuvarozó gépkocsialváz szállítását a köztisztasági hivatal részére az Állami vas-, acél- és gépgyár r. t. 230.000 P.

Bőranyagszállítást ugyanott: Fried Bernát és Fia 7920, Wolfner Gyula és Tsa 7455, Váczi Testvérek 5950 P.

Festékanyagok szállítását ugyanott: Kun Sándor 2066, Krayer E. és Társa 1452 P.

Vízvezetéki munkálatokat a marhavágóhídi csarnoknál: Tremmel Testvérek 1724; *az Élelmiszernagyvásártelepen:* Tóth Imre és Társai 77.515 P.

Korlátépítési munkát u. ott: Cyklop r. t. és Magyar gazdasági kisvasúti r. t. 9300 P.

Bádogosmunkát a marhavásártéri csarnoknál: Rádius vas- és fémipari vállalat 1718; *a marhavágóhídon:* Harsányi Testvérek 4847 P.

Mázolómunkát ugyanott: Plasinka József 1013; *a marhavásártéren:* Vajai Ferenc 2062 P.

Ácsmunkát u. ott: Sághy Gyula 7611; *a marhavágóhídon:* Ertl József 8403 P.

Műpalafedési munkát u. ott: Urbancsek János 14.841 P.

Kőművesmunkát a marhavásártéren: Ertl József 4870 P.

Kátrányfedési munkát u. ott: Tóth Lajos 22.530 P.

Üvegezési munkát ugyanott: Braun Ferenc 1206 pengő vállalati áron.

Beérkezett ajánlatok

A mult héten tartott versenytárgyalásokon a különböző közmunkákra és közszállításokra a következő cégek pályáztak:

Keményfapadozati, asztalos-, lakatosmunkára az V., Honvéd ucca és Markó ucca sarkán épülő bérháznál: Acél Károly 75.068, Szék és Faárugyár r. t. 75.592, Bálint Lajos 78.753, Nasici Tanningyár 80.074, Pestszentlőrinci parkettagyár 81.568 P-vel.

Asztalosmunkára ugyanott: Klekner Lászlóné 77.673, 5080, 12.308, Brichta Józsefné 75.057, 5550, 15.199, Gera Lajos 75.217, 6580, 15.866, Fischer András 77.670, 9830, 14 ezer 183, Malomsoki József 77.821, 11.457, 20.604, Csoknyay Bertalan 78.251, 9050, 16.530, Nyitray és tsa 80.922, 7884, 16.126, Polacsek János 81.528, 8280, 15.591, Sorg Antal 82.644, 7050, 16.118, Kozma Mihály 83.792, 14.460, 15.399, Müller Rezső 84.734, 6670, 17.472, Keresztessy Ödön 85.578, 9340, 16.980, Milch Alajos 87.365, 13.320, 16.726, Hufnagel Imre 87.751, 7290, 17.374, Kele Mihály 90.665, 18.982, Thék Endre 93.379, 11.858, 21.349, Hoffer és Schrantz 95.323 P-vel.

Lakatosmunkára ugyanott: Nagy Gyula 43.514, Mátray Zoltán 45.124, Vitál András 46.230, Frimm Mór 46.417, Pick Ede 46.536, Paplogó Mihály 46.588, Galambos Jenő 46.832, Sorg Antal 46.943, Kajtár Lajos 48.944, Manndorf és társa 50.572, Skolkay Mátyás 51.113, Rechenburg Jenő 53.001, Jungfer Gyula 53.733, Lapter János 56.380, Lampel Ödön 58.202, Kollerich Pál 58.998, Hofherr és Schrantz 61.745, Hutter és Schrantz 62.902 P-vel.

Útcsatornázási munkára a Sósfürdőnél: Obendorfer József és fia 7477, Skuteczky és Boray 7741, König, Román és Stein 7753, Hajnal Imre 7894, Csengery, Pallay és Nagy 8603, Klauber és Vajda 8644, Hlatky József és társa 8768, Halász Hubert 8801, Ámon Antal és fia 9316, Schäffer A. 9535, Molnár István 14.508 P-vel.

Aszfaltozásra az Egressy út gyalogjárójánál: Helvey Tivadar 3850, Magy. Aszfalt r. t. 3900, Posnanszky és Strelitz 3900, Biehn János 4300 P-vel.

Szellőztetőberendezési munkára a Fiúmei úti temető halottasházánál: Magyar Szellőző Művek 17.672, Bogdány és Társa 20.729, Egri és fia 21.597, Focus tüzeléstechnikai és hőgazda r. t. 27.182, Schubauer B. 29.099 P-vel.

Márványmozaik lapburkolómunkára a Bécsi úti bérháznál: Strasser Vilmos 6666, Melocco rt. 7095, vitéz Stadler István 7740, Nagy István 9675; *a Lenke út és Budaörsi úti kislakásos bérháznál:* Ceglédi Jenő 7076, Melocco Péter 7320, Gerber József 7686, Koch és Szilágyi 7881, Cristofoli Vince 8003, Hamar Kálmán 9760 P-vel.

Üvegesmunkára a Honvéd ucca és Markó ucca sarkán épülő új bérháznál: Gál Lajos 12.695, Droppa Sándor 13.640, Bielek Károly 13.991, Herrling Antal 14.173, Seiler Ármin 14.178, Bukova Lajos 14.380, Michálkovits Györgyné 15.038, Braun Ferenc 15 ezer 451, Simkó Antalné 16 ezer 203 P-vel.

Redőnymunkára ugyanott: Magaziner Lajos 15.155, 3446, Paschka és társa 15.580, 3886, Gerő és György 15.757, 4212, Pick Ede 15.820, 3584, Magaziner Albert 16.372, 4190, Ganz Pál 17.788, 4161, Korányi és Fröhlich 17.814, 3828, Lednitzky és társa 17.913, 4573, Jusztus Sándor 18.035, 4283, Kondor Rezső 18.272, 4702, Gichner János 4078, Roggenbauer Dezső 4078, Buchvald Sándor 3391, Kárpitosok és Passzományosok szövetkezete 1162 P-vel.

Felvonómunkára ugyanott: Haverland Antal 18.600, 15930, Wertheim F. és Társa 18.720, 12.689, Unger és Kovács 19.080, 13.635, Freszler Antal 19.731, 16.094, Hazai Felvonó 21.880, 18.560 P-vel.

Vízvezetéki és csatornázási munkára az új köztemetőnél: Spirer József 2766, Vasas János 2876, Beneda János 3313, Subacsis Lajos 3300, Sacsek Sándorné 3909 P-vel.

Fűtési munkára a Márvány ucca elemi és kereskedelmi iskolánál: Egri és fia 10.174, Fort Oszkár 10.077, Bründl János 12.171, Bauer Dénes 12.598, Hatas Gy. és Társa 14.947 P-vel.

Események

Fővárosi Hiriap

Az Egységes Községi Polgári Párt hivatalos lapja.

*

Előfizetési árak:

fél évre . . . . . 12 pengő
egész évre . . . . . 24 pengő

A TESz átnyujtotta érdemkeresztjét a főpolgármesternek. Nagyobb küldöttség élén nyujtotta át *Ripka* Ferenc dr. főpolgármesternek érdemei elismeréseül *Szontagh* Tamás dr. a TESz díszes érdemkeresztjét. *Szontagh* Tamás üdvözlő szavaira a főpolgármester meghatottan mondott köszönetet. Azon a helyen, ahol áll, mindig arra törekedett, hogy az ország és a főváros társadalmának különböző rétegeiben rejlő értékeket, alkotóenergiákat összefogja a főváros és a haza üdvére. Ha visszatekint arra a hat és félévre, amióta főpolgármesteri székét elfoglalta, *nyugodt lelkiismerettel állapítja meg, hogy ez a törekvése nagyrészt sikerült, mert ez az időszak az alkotómunka ideje volt.* Hálásan köszönte meg a TESz kitüntetését és ígéretet tett, hogy erejéhez képest a jövőben is mindent elkövet a nemzeti erő összefogása, tömörítése érdekében.

A polgármester névnapja. *Sipőcz* Jenő polgármestert keddi névünnepén rendkívül sokan keresték föl üdvözletükkel és szerencsekívánataikkal. A tanácsnokok meleg üdvözletét *Buzáth* János alpolgármester tolmácsolta, a tisztviselői kar küldöttségét pedig *Gallina* Frigyes tanácsnok-főjegyző vezette. Testületileg gratuláltak a polgármesternek a polgári pártok tagjai és a városházi ujságírók.

A városházi diétás étkező sikere. Néhány nappal ezelőtt a Központi városházán megnyílt a diétás étkező is, ami azt a célt szolgálja, hogy az orvosi előírásra diétás étrendre szoruló betegek olcsó és jó ételekhez jussanak. *Liber* Endre tanácsnok a középosztály igényeit kielégítő és anyagi viszonyainak megfelelő diétás étterem felállítását a főváros szociális feladatának tekintette és *az orvosilag ellenőrzött napi ételrend árait 70—1.70 filléres árban állapította meg.* A teljesen átalakított városházi étkező *hétfőn kezdte meg a diétás ételek kiszolgáltatását* és már az első napon többszáz diétás ebédet adott ki. Jellemzi a nagy érdeklődést, hogy az ügyosztályt máris beadványban kérték arra, hogy *hasonló jellegü olcsó étkezdét Budán is létesítsenek.*

50.000 pengő az iskolásgyermekek egyhavi takarékosságának eredménye. A főváros iskoláiban a mult évben kezdődött meg a *takarékbetétgyüjtési akció.* Kísérletképpen tavaly csak két iskolában osztottak ki perselyeket, illetve takarékkönyvecskéket, de már ez a próba is oly szép eredményt hozott, hogy a polgármester *az idei tanévben már nyolcvanhárom községi iskolában rendszeresítette a takarékbetétgyüjtést.* Az akció a *Községi Takarék* irányításával a legaltruisztikusabb alapon folyik és már az első hónapban minden várakozást felülmuló eredménnyel járt. *A perselyekben négy hét alatt közel ötvenezer pengő gyült össze,* de ez nem a végleges eredmény, mert nem egyszerre szedik be a pénzeket az iskolában. A *Községi Takarékpénztárban* a jelekből következtetve, *néhány százezer pengőt írhatnak az aprócska tőkések javára ebben a tanévben, ha a takarékossági láz ilyen marad.*

Chorin Ferenc adománya a honvédségnek. *Chorin* Ferenc felsőházi tag, a *Salgótarjáni Kőszénbánya* elnöke, a tulajdonában levő 15. századbeli várpalotai Mátyás-kastélyt, minden ellenszolgáltatás nélkül felajánlotta a magyar királyi honvédség céljaira. *Gömbös* Gyula honvédelmi miniszter a kastélyt a honvédség részére elfogadta s *Chorin* Ferencnek hálás köszönetét fejezte ki.

Néhány hét mulva eltűnik az utolsó konflis a pesti uccáról. A autó győzelme már évekkel ezelőtt megadta az utolsó döfést a sokáig egyeduralkodó járműnek s volt egy idő, amikor szuverén területe volt a pesti fiakerosnak és a sokat megénekelt konflisoknak. Néhány konzervatív, a nagyapák hagyományaival kérkedő kocsis kivételével valamennyien le is tették az ostort és oda ültek a volán mellé, csak néhány egylovas bérkocsi maradt meg mutatónak, a kétfogatúak pedig már évekkel ezelőtt eltűntek a pesti uccáról. *Az utolsó 17 konflis napjai azonban meg vannak számlálva.* November 17-én jár le az utolsó terminus, amikor *engedélyüket végleg bevonja a főváros,* úgyhogy azoknak, akik nem kívánnak taxirendszámot, *3000 pengő megváltási összeget fizetnek ki minden bérkocsirendszám után.*

Konig, Román és Stein
mérnökök, építési vállalkozók
Budapest, VIII. ker., Mária Terézia tér 16. szám.
Telefon: József 424—69.

Scitovszky belügyminiszter: „Az adminisztrációs előkészületek befejezése után kitűzöm a választások idejét"

A képviselőház keddi ülésén *Rassay* Károly sürgős interpellációban tette szóvá *a fővárosi választások ügyét* és ennek során elismételte azokat a vádjait, hogy a választási terminus körül titkolódzás folyik. *Scitovszky* Béla belügyminiszter a Ház helyeslése mellett mutatott rá arra, hogy ma sem tud többet mondani, mint néhány nappal ezelőtt.

— Egy technikai munkálat lefolytatását kell befejezni — úgymond —, amelynek végeztével megteszem a szükséges intézkedéseket. Minden pártnak biztosítva lesz az a lehetősége, hogy az ajánlatokat a rendelkezésre álló határidőig megszerezze.

Minden gyanusítást visszautasítok, mert nem ismerek más szempontot, mint a közérdeket.

A választások kiírása — ismétlem — akkor történik meg, ha az adminisztratív előkészületek véget érnek. *Ezt a munkát egy a politikától távolálló szerv intézi,* s amíg onnan megfelelő jelentést nem kapok: *a választások kitüzése iránt nem intézkedhetem.*

A Shell Kőolaj Rt. új csepeli gyártelepének felavatása. Felvirágozott diadalkapuk fogadták kedden a csepeli petróleumkikötő északi oldalán újonnan felépült nagyszabású és modern *Shell-gyártelep* előkelő látogatóit. A kormányzó, a kormány tagjai és a megjelent előkelőségek jelenlétében nyitották meg ünnepélyes keretek között *a százezer négyzetméter területet elfoglaló pompás petróleum feldolgozó telepet,* amelynek gyári berendezése a lehető legmodernebb. Esztétikailag is látványosságszámba megy a kazánok, fantasztikus esővezetékek és a tartályok sora, amelyek között széles, nyílegyenes utak vezetnek el. A dunai kikötő partjáról az olajszállításra épített tankhajókból szivattyúzzák a nyers petróleumot, a tizenkét méter magas óriási fémtartályokba. Minden tartály egymástól elzárva, magas földgáttal van körülvéve. Ezekből a tartályokból jut a nyersolaj a tulajdonképpeni feldolgozáshoz. A nyersolajat hatalmas kemencékben lepárolják, hogy belőle a különböző benzinfajtákat, petróleumot, gázolajakat állítsanak elő. A visszamaradt olajmaradékot kenőolaj és szurokgyártási célokra használják fel. Bonyolult csőhálózatban cirkulálnak a különböző olajok és benzinek, hatalmas szivattyúk áramoltatják a csövekben a folyadékokat és a csapok végén vastag sugárban ömlik a tároló tartályokba az értékes olaj és a benzin. Tekintettel az üzem roppant tűzveszélyességére, nagyarányú, költséges tűzvédelmi berendezést létesítettek a gyártelepen. A *foamite*-rendszerű haboltó készülék csövei behálózzák a telepet és ha valahol tűz ütne ki, percek alatt szilárd habréteggel zárják el az égő felületet a levegőtől. A gyártelepen nagyarányú szociális intézményeket is létesítettek. A tisztviselőknek és a munkásoknak minden kényelemmel felszerelt lakások állanak rendelkezésre és a gyárvezetőség olcsó étkezésről is gondoskodott számukra. Az egész berendezés a magyar ipar műve, személyzete tisztára magyar, még a műszaki gárdája is hazai szakemberekből került ki. Nemcsak műszakilag, hanem gazdaságilag is jelentős tényezője Magyarországnak az új gyártelep.

A Wolfner-bőrgyár követésre méltó példája. Az újpesti *Wolffner-bőrgyár* bejelentette *Semsey* Aladárnak, Ujpest polgármesterének, hogy november 17-től kezdve március végéig naponta száz személynek ad ingyenebédet és kenyeret, azonkívül nagyobb mennyiségű tüzelőanyagot és cipőadományt ajándékoz a város szegényei részére. A Wolffner-gyár nemesszívű gesztusa követésre méltó példát mutat a többi nagy iparvállalatoknak arra, hogy a mai viszonyok között, *nekik sem szabad elzárkózni az általános nyomorenyhítés kötelezettsége elől.*

Az I. kerületi Iparoskör és a választások. A *Budapesti I. ker. Iparoskör* felkérte lapunkat annak közlésére, hogy titkára, *Papp* Lajos, aki a demokrata párthoz csatlakozott, ezt az Iparoskör tudta és beleegyezése nélkül, sőt a szervezőbizottság határozott tiltakozása ellenére tette s így az ő csatlakozása nem jelenti az Iparoskör testületi állásfoglalását is. Az Iparoskör vezetősége fenntartja magának azt a jogot, hogy *tagjainak szavazatával azt a pártot támogassa, amely az iparosságért valóban tenni is tud s a választás során tett ígéreteit be is fogja váltani.* *Papp* Lajos eljárása tehát másnak, mint egyéni akciónak nem tekinthető.

Az üzemi tisztviselők egy százalékot adnak az inségakciók céljaira. A fővárosi tisztviselők tudvalevően havi fizetésük 1%-át ajánlották fel az inség enyhítésének céljaira. Most foglalkozott ezzel a kérdéssel a fővárosi üzemek tisztviselőinek a testülete is, amely a fővárosi tisztviselők határozatát magáévá tette. Eszerint tehát a főváros üzemeinek a tisztviselői is havi egy százalékot fognak leadni öt hónapon keresztül az inségakció céljaira. Az üzemi altisztek, épúgy, mint a városházi altisztek is, félszázalékkal adóznak.

Tízre szaporodik a jövő évben a budapesti tüdőbeteggondozó intézetek száma. A tüdőbeteggondozó intézetek egyre növekvő és ma már, sajnos, százezres számokat reprezentáló betegforgalma teszi sürgősen szükségessé ezeknek a fontos szociálhigiéniai intézeteknek mielőbbi szaporítását. A főváros vezetősége már évekkel ezelőtt elhatározta, hogy a tüdőbeteggondozó intézetek hálózatát úgy építi ki, hogy *minden közigazgatási kerületben legyen egy gondozó intézet.* Ez a törekvés nagyrészt sikerült is, olyannyira, hogy a legutóbbi években a diszpanzerek száma négyről hétre emelkedett, ebben az évben még kettő nyílik meg, a jövő évben pedig egy további intézet épül, úgyhogy *összesen tíz gondozó és rendelő intézete lesz a székesfőváros orvosi igazgatásának.* A meglévő intézetek mellett most van építés alatt a *szegényházi* és a *kelenföldi diszpanzer,* mind a kettő teljesen különálló épületben létesített modern intézmény lesz, a jövő évben pedig az új II. kerületi tüdőbeteggondozó intézet is elkészül, ez előreláthatóan a Margit-híd közelében, a II. kerületi *Tölgyfa uccában.* A közeli megvalósulás stádiumában van *a venerás diszpanzerek* felállításának ügye is. Az előkészítést, a tervezést, a közegészségügyi ügyosztály és a tiszti főorvosi hivatal már elkészítette, csupán az alkalmas hely kijelölése, illetve megtalálása van hátra úgy a pesti, mint a budai odalon.

A Balaton értékei és reformjai. *(Bánó Dezső tanulmánya.)* Az Idegenforgalmi Könyvtár kiadásában most jelent meg *Bánó* Dezső kormányfőtanácsos, Balatonfüred vezérigazgatójának néhány nappal ezelőtt elhangzott rádióelőadása: *a Balaton értékei és reformjai* címen. *Bánó* Dezső a leghivatottabb szakértője a magyar tenger összes vonatkozásainak és ez a tanulmánya mindenesetre a legjobban felhasználható kiindulópont ahhoz, hogy a *Balaton környéke Európa egyik legvonzóbb és legszebb idegenforgalmi centrumává épüljön ki.*

A „Hermes" Magyar Váltóüzlet Rt. igazgatósága e hónap 11-én tartott ülésében megállapította az intézet 1930 június 30-ával lezárt mérlegét, mely 630.536.22 pengő nyereséget tüntet fel az előző évi 703.287.72 pengő nyereséggel szemben. Annak ellenére, hogy a főbb üzletágak, mint a váltóleszámítolási és a betéti üzlet a mult évhez képest fejlődést mutatnak, mégis a jelenlegi gazdasági helyzetre való tekintettel az igazgatóság indítványozni fogja az e hónap 21-én tartandó közgyűlésnek, hogy az 1929—30. üzletévre részvényenként 2 pengő (a mult évben 2.40 pengő) osztalék fizettessék, mely a részvénytőke 10 százalékos kamatoztatásának felel meg.

Magyar gyárak és ipari üzemek részvétele az Autóbuszgarázs létesítésénél

(Folytatás a 10. oldalról.)

A Ganz és Társa Gép-, Waggon- és Villamossági Rt. a megbízások jelentékeny részét vállalta az autobuszgarázs telepén. A világhírű vállalat cimkéjét látjuk a *központi kazánház* masszív boltozatán, a *négy nagy kazánon,* valamint a *tartalék elektromos központi benzin generátoron* és a hozzátartozó *töltőgépcsoporton.* A kábelösszeköttetéseket is a *Ganz* gyár létesítette minuciózus gondossággal ügyelve arra, hogy ez a szolgálat tökéletes biztonsággal álljon az üzem rendelkezésére. A munkálatokat felülvizsgáló hatósági szervek a legnagyobb elismerés kifejezésével vették át a *Ganz gyár* tökéletes készítményeit.

A Magyar Ruggyantaárugyár Rt. a gumipadló munkákat csinálta s felszerelte a közkedveltté vált *„Emergé" padlózatot,* amely már minden modern építkezésnél nélkülözhetetlen. A magyar gyártmányú *„Emergé" gumipadló* felbecsülhetetlen előnye, hogy zajtalan, külsőre ízléses és tetszetős, teljesen portalan és legelsősorban szolgálja a higiénia összes követelményeit, mert tisztántartása gyorsan és könnyen eszközölhető. Az *„Emergé"-padló* harmónikusan illeszkedik a garázsépület stílusos belső helyiségeihez.

A M. Kir. Vas-, Acél- és Gépgyár jelentős szerepet vállalt az autobuszgarázs építésénél, mert munkájuk eredménye a *vasszerkezetek és felülvilágítók* elkészítése, ami e gyárnál megszokott tökéletes precizitással történt. Hatalmas teljesítményre volt szükség a központi fűtési és vízvezeték berendezésekhez szükséges *vasszerkezetek* előállításánál, valamint felszerelésénél is, mert számolni kellett a komplikált berendezések kényes előírásaival. Az állami gépgyár kitűnően oldotta meg a vállalt feladatot s munkája a legnagyobb elismerést váltotta ki.

Nagy Gyula lakatosáru gyára (VIII., Kőris ucca 10.), az autobuszgarázs *szegező* és *lakatos munkáit* végezte azzal a pontossággal és szakavatottsággal, ami a gyár készítményeit jellemzi. A garázs komplikált felszerelése nehéz feladat elé állította a lakatos munkálatok lefolytatását, de a gyár kipróbált készsége megoldotta ezt a feladatot is. Nagy Gyula már évek óta dolgozik a főváros megbízásából s minden alkalommal a hatóság elismerését váltja ki.

Dr. Helvey Tivadar gyára (VI., Eötvös ucca 21.) a *szigetelő és tetőfedő* munkáknál vállalt jelentős munkamennyiséget. A megbízás kivitele azzal a tökéletességgel végeztetett, ami ennél a nagyhírű gyárnál mindenkor megszokottá vált.

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros polgármestere nyilvános írásbeli versenytárgyalást hirdet a II. ker., Mész ucca (Bimbó ucca és Füge ucca közötti szakaszon) kátrányos makadámmal való burkolási munkáira, azzal a megjegyzéssel, hogy a munkák csak a velük kapcsolatos kisajátítási eljárás befejezése után lesznek esedékesek.

Az ajánlat benyujtásához szükséges nyomtatványok a IV. ker., Központi városháza, II. em. 285. ajtószám alatt kaphatók két pengő lefizetése ellenében.

A kellően felbélyegzett és borítékban elhelyezett ajánlatokat 1930. évi november hó 25-én (kedden) délelőtt 10 óráig a II. em. 279. ajtószám alatt kell benyujtani.

Az ajánlatok felbontása 1930. évi november hó 25-én (kedden) délelőtt 11 órakor lesz a III. em. 409. sz. helyiségben, ahol a vállalkozók vagy megbízottaik jelen lehetnek.

Budapest, 1930. évi november hó 11-én.

A székesfőváros polgármestere.

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros polgármestere a köztisztasági hivatal részére szükséges 5000 drb egyenkint 80 liter ürtartalmú pormentes szemétgyüjtőtartány szállítására nyilvános írásbeli versenytárgyalást fog tartani.

A polgármester felhívja azokat, akik erre a szállításra vállalkozni akarnak, hogy írásbeli ajánlataikat 1930. évi december hó 11-én délelőtt 11 óráig a székesfővárosi köztisztasági hivatal igazgatóságához nyujtsák be.

Az ajánlatokat az ugyanakkor és ugyanott tartandó versenytárgyalás során fogják felbontani. A versenytárgyaláson az ajánlattevők vagy igazolt képviselőik jelen lehetnek.

Budapesti (Budapesten cégjegyzett) vállalkozók ajánlataikat postán nem küldhetik be.

Bánatpénzül a versenytárgyalási hirdetés számára való hivatkozással a központi számvevőség VI. ügyosztályának (Központi városháza III. emelet 371. ajtó) előzetes számfejtés után, az ajánlati végösszeg 2 (kettő) százalékát kell a központi pénztárnál a versenytárgyalást megelőző napon déli 12 óráig letenni és az erről szóló nyugtát az ajánlathoz kell csatolni.

Csakis hazai áruval lehet pályázni.

Csak szabályszerűen kiállított, pecséttel lezárt, sértetlen borítékban elhelyezett ajánlatok vehetők tárgyalás alá, elkésve érkező, vagy a feltételeknek meg nem felelő ajánlatok figyelembe nem vehetők.

A székesfőváros polgármestere fenntartja magának a jogot, hogy a beérkezett ajánlatok közül a megajánlott árakra való tekintet nélkül szabadon választhasson, a szállítást megoszthassa, vagy az összes ajánlatokat visszautasíthassa.

Ajánlatot lehet tenni az egész mennyiségre és bizonyos hányadra, vagy csakis egy bizonyos hányadra.

Az ajánlati és szállítási feltételek és az ajánlati ürlapok a köztisztasági hivatalnál naponkint délelőtt 10 és 12 óra között díjtalanul kaphatók.

Budapest, 1930. évi november hó 1-én.

A székesfőváros polgármestere.

A szerkesztésért és kiadásért felelős: Dacsó Emil. Kiadja: FŐVÁROSI HIRLAP lapkiadó-vállalat. Révai Irodalmi Intézet Nyomdája Budapest, V., Úgynök u. 8. Nyomdaigazgató: Linzer M.

POZSGAY DEZSŐ
építőmester és burkolási vállalkozó
VII., KÖRVASÚT SOR 8.
Saját telepén.

HIRMANN FERENC FÉMÁRUGYÁR
BUDAPEST, VII., CSÁNYI U. 7/9. TELEFON J. 460-49
KÉSZÍT: gáz, víz, légszesz, központi melegvíz-fütési, fürdő és egészségügyi szerelvényeket. — RAKTÁRON TART: fayence-, emaille-árukat és csöveket.

KIRCHKNOPF ISTVÁN Alapitási év 1897 Tel.: Aut. 851-39
Épület- és portálüveges üveg-, tükör-, porcellán, kőedény- és lámpakereskedés. Aranyhalak és haltartók, aquariumok nagy választékban. Vállalok: mindennemü üvegcsiszolást, épületüvegezést és üve tetők vízmentesitését
BUDAPEST, IX., KÁLVIN TÉR 8. SZ. (Ref. templom mellett)

KLEMENT ANDRÁS
jégszekrények, bor- és sörkimérő készülékek gyára és raktárai
BUDAPEST, VII., KIRÁLY U. 27
az udvarban
Telefón: József 401—10.

BOGENFÜRST
AUTÓKAROSSZÉRIAGYÁR AUTÓ és GÉPJAVÍTÓ
Budapest, VIII., Fecske ucca 19. Telefónszám: József 413—80
DUCO fényezés. Készit mindennemü karosszériát. Elvállal mindennemü karosszéria- és gépjavitást. — Alapittatott: 1859-ik évben.

RÓZSA IVÁN LAKATOS MESTER
AUTOGÉN-HEGESZTÉS
Budapest, VI., Szondy ucca 18. Tel.: Aut. 186—59

Karászek Ferenc
Kazán és tartálygyár Telefón: L. 915—07
Budapest, VI., Váci-út 163

KOVÁCS OSZKÁR SADOCOS MESTER
ÉRCKOPORSÓ ÉS TEMETKEZÉSI CIKKEK KÉSZITŐJE
BUDAPEST, IX., TELEPI UCCA 14. SZÁM.
(A Ledovitával szemben.) TELEFON: J. 451—93

BÁRÁNY JÁNOS CIPÉSZ MESTER
Arany és ezüst éremmel kitüntetve.
BUDAPEST, IX., GRÓF HALLER UCCA 18.

Mükő- és burkolómunkák, betoncsövek
Budapest, V, Vigszinház ucca 5. Tel.: 298-37 **ANDREA** Cementárugyár és Epitőipari R.T.

Budapest Székesfőváros Ásványvíz-üzeme
HARMATVIZ
A Hungária gyógyforrás szénsavval ellátott vize.
Kapható mindenütt! Tel: Autom. 530-03.

CORDATIC
a tökéletes autópneu
Főelárusitás:
Budapest, VI., Mozsár-u. 9.

TERLANDAY ÉS TÁRSA
asztalosáru gyára
Budapest VII, Erzsébet királyné-út 125/b. sz.
Telefon: József 443—83.

ÁMON ANTAL és FIAI
KÖVEZŐMESTEREK, ÚT-, CSATORNA- ÉS BETONÉPITÉSI VÁLLALKOZÓK, FÖLDMUNKA, VÁGÁNYFEKTETÉS, MÉSZKŐBÁNYA.
VIII., Futó ucca 10. Telefon: J. 303-85.

DITTLER FERENC
ÉPITŐMESTER
BUDAPEST, VIII., Baross u. 36

Ipartermék Értékesitő R.-T.
Budapest V, Zoltán u. 7-9. Tel.: A. 110-18

THE NEUCHATEL ASPHALTE COMPANY LIMITED
BUDAPESTEN, iroda: VI., Vilmos császár-út 31. sz. Telefon Terés 212—46. Gyár: VI., Váci-út 85. Telefon L. 914—85. Gyárt és elad Val de traversi mastixot, raffinált bitument, falszigetelő aszfaltot. Készit: Traversi természetes tömöritett aszfalt utakat és öntött aszfaltból járdákat és kocsiutakat.
Budapest székesfőváros szerződéses vállalkozója.

Dunakavicsot és Dunahomokot
szállit kocsifuvarban és vasuton saját iparvágányról Budapestről, Adonyból, Baiáról, és Mohácsról
FLEISCHMANN ANTAL Dunakotrási és gőzhajózási vállalat
Budapest, VII., Károly körút 17. Telefon: József 468-62 és 468-63

Standard aszfaltok
Oil Trading Company képviselete
MILLINI IGNÁC
Budapest, V., Nádor ucca 6. sz.
TELEFÓN: AUT. 823—40, 832—77.

HERCZEG JÁNOS asztalos mester lakberendező faipari üzeme
BUDAPEST, IX. KER., VIOLA UCCA 17. SZ.
Telefón: J. 443—90

Egyesült Tégla- és Cementgyár R.-T.
Budapest, V., Sas ucca 25. szám
Telefon: 230—71, 108—59, 141—52
Évi teljesitő képesség: 12,000 vagón cement; 5 000 „ mész; 80.000,000 darab tégla; 8.000,000 „ cserép
Portlandcementgyár: Lábatlan. — Mészégető: Lábatlan.
Téglagyárak: Buda, Kőbánya, nyergesujfalu

A légzőszervek bántalmainál
Asthma Emphisema esetén
biztos gyógyulást nyujt a
Szt. Gellért Gyógyfürdő
legtökéletesebb berendezésü
inhalatóriuma és pneumatikus kamrája

Malcsiner Károly
Lakatos, lemezáruvasszerkezeti és autóhűtőket gyártó üzem.
Budapest, X. ker. Kelemen-u 27.
Telefón: J. 394-95.

KASS BÉLA ASZTALOS
BUDAPEST, VIII., KŐRIS UCCA 7.

PADOZATI MUNKÁK ELSŐRANGÚ KIVITELBEN
slavoniai tölgy- és bükkparkét, táblaparkét egyszerű és diszes kivitelben, aszfaltparkét és hajópadlók
Pesterzsébeti Parkétgyár és Gőzfürész Részvénytársaság, Budapest, V., Személynök-utca 16. I. em. Telefon: Aut 212—44.

OETL ANTAL
VASÖNTŐDE és GÉPGYÁR RÉSZV.-TÁRS.
X. KER. ASZTALOS SÁNDOR-UCCA 9.
TELEFON: JÓZSEF 461-09, 461-08

Révész János
cement-, márványmozaik- és műkőárugyár, betonipari vállalat.
Burkoló-, műkő és csatornázási munkák. TELEFON: Ujpest 198.
Központi iroda: UJPEST, ŐSZ UCCA 14.

SHELL
BENZIN OLAJ

STEINER ÉS SZIMPER
diszes-, templom-, szobafestők és mázolók
Budapest, IX., Üllői út 57
TELEFÓN: József 306—29.

ÉPITŐIPAR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
Budapest, VIII., Baross ucca 15. Telefón: József 411-49
Aszfaltgyár és anyagtelep: Budapest, IX., Gubacsi út 37.

ZILAHI-BALOGH GYULA
ÉPITŐMESTER
Budapest, I., Bornemissza u. 36
TEL.: Lá. 2—32.

KISSEBESI és KORLÁTI KŐBÁNYÁK
KÉPVISELETE RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
V. GRÓF TISZA ISTVÁN UCCA 2
TELEFON: AUTOMATA 820—51.

STEINHÄUSL ÉS KÖLBER
FESTŐK ÉS MÁZOLÓK
BUDAPEST, IX., TÜZOLTÓ UCCA 3.
TELEFÓN: József 308—24.

GERA LAJOS FIAI TELEFÓN JÓZSEF 370—20
asztalos munkák gyára
BUDAPEST, VIII., THÉK ENDRE UCCA 35

SCHÖNDORFER ISTVAN
ÉPITŐMESTER
BUDAPEST
VIII., NAGYTEMPLOM U. 21. TEL.: J. 395-53

Ára 50 fillér

Tizenkilencedik évfolyam — *Budapest, 1930 november 26.* — *47. szám*

Fővárosi Hirlap

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Egész évre ..... *24 pengő*
Félévre ..... *12 pengő*
Állandóan:
GAZDASÁGI ÉRTESÍTŐ

VÁROSI, POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

Felelős szerkesztő: DACSÓ EMIL

MEGJELENIK MINDEN SZERDÁN
Szerkesztőség és kiadóhivatal
BUDAPEST, VI., SZIV UCCA 18. SZ.
Postatakarékpénzt. csekkszámla 40.424
TELEFÓN: AUTOMATA 137—15

Seregszemlére

tényleg igen nagy szüksége van az embernek ilyenkor a választási küzdelem hevében. Seregszemlére, a párthívek seregszemlejére a pártnak van szüksége: ezt célozza az a felhívás, amelyben az elmult napokban az *Egységes Községi Polgári Párt* fordul a nagyközönséghez. A nagyközönség viszont a pártok fölött óhajt seregszemlét tartani. Az az érzésünk, hogy a pártok fölött való seregszemle — objektív, a pragmatikus történetírás eszközeivel megejtett seregszemle — rendkívül érdekes eredményeket mutatna.

Lássuk csak.

A pártok között, amelyek ma a városháza kapuján bebocsátásért dörömbölnek, vannak olyanok, amelyek hosszabb életűek, mint az *Egységes Községi Párt*. Mivel töltötték az időt ezek a pártok az *Egységes Községi Polgári Párt* megalakulása előtt, mielőtt *Ripka* Ferenc nemcsak ennek az egy pártnak, de az egész városi életnek kiadta a jelszavát: a békés, alkotó munkát? *Ezek a pártok az Egységes Községi Polgári Párt megalakulása előtt éppen a békés, alkotó munka ellenkezőjét űzték.* Politikai és világnézeti csatatér volt a városháza, ahol a győztesek diadalmámorukban, a kiközösítettek pedig keserű izoláltságukban természetszerűen nem tudtak alkotásokkal előállani.

Hatodfélesztendeje annak, hogy *az Egységes Községi Polgári Párt* megalakult és megindult a békés, alkotó, polgári munka egyenes és tiszteletreméltó útján. Erről a hatodfélesztendőről kellene seregszemlét tartanunk és munkánkat megkönnyíti egy becsületes, objektív könyv, amely most jelent meg és amelyben *Gallina* Frigyes tanácsnok hordta össze *Sipőcz* Jenő tízesztendős polgármesterségének eredményeit. Íme, ezt a könyvet, amely gáláns bók a polgármester iránt, mi büszkén tesszük oda a seregszemlét tartó nagyközönség elé, tekintse meg benne a dátumokat. A dátumokat, amelyek nem lehetnek véletlenek szülöttei és amelyek — elismerve bár a polgármester rendkívüli érdemeit — hatalmas, megcáfolhatatlan argumentumai annak, hogy éppen hatodfél esztendeje — amióta az *Egységes Községi Polgári Pártnak* döntő súlya van a városházi politikában — indult meg a főváros közgyűlésében a termelő munka.

Csak úgy találomra ütjük föl a könyvet és látjuk, hogy az *Egységes Községi Polgári Párt* születésének évében indult meg az az építési sorozat, amelynek „elismerésreméltó produktumai az új, kislakásos, többemeletes bérházak." Lenke út, Bécsi út, Veder ucca, Kárpát ucca, Váci út, Madarász ucca, Gyarmat ucca, Gróf Haller ucca, Dándár ucca, Simor ucca, Mester ucca, Kisfaludy ucca, meg a többiek végig... Mit mutatnak ezzel szemben más pártok? Az első bérházak 152 milliós költségét az 1926-as költségvetés keretében fedezték, míg a húszmillió dolláros kölcsönből huszonhárommillió pengős lakásépítést végeztek, végül az utolsó két évben is harmadfélmillió pengőt áldozott a főváros lakásépítésre. *Az Egységes Községi Polgári Párt létezése óta Budapest székesfőváros összesen 5774 lakást épített.*

Menjünk tovább. Ez idő alatt létesült a kórházuccai zártpiac, a krisztinakörúti új vásárcsarnok és megkezdődött az élelmiszernagyvásártelep építése, a közvágóhidak fejlesztése. Ezt a korszakot díceséri a Madarász uccai csecsemő- és gyermekkórház (1929), az új tüdőbeteggondozók egész sora. 1925 óta népesítették be Budapest uccáit a benzines seprőtankok, locsolóautók, hóekék, szemétgyüjtők és épült a köztisztaság szolgálatában álló épületek és garázsok beláthatatlan sora.

Beszéljünk-e a szociális és kulturális intézményeknek gombamódra való szaporodásáról, az egészségügy színvonalának nagyarányú emeléséről, a fürdők építéséről, az üzemek hatalmas fejlődéséről? Tessék végignézni a kimutatásokat, hogy hatodfél év alatt mennyivel szaporodtak a budapesti csatornák, hogyan élénkült meg ez idő alatt az útépítés, amely körül olyan elévülhetetlen érdemei vannak *Kozma* Jenőnek, mint jöttek rendbe, mint lettek ismét világvárosi büszkeségeink a parkok és közterek.

Nem, ninesen se vége, se hossza ennek a felsorolásnak. Aki végigtekint a háborúutáni Budapest életén, látnia kell a sivárságot, amely egy szörnyű korszakot követett, súlyos gazdasági viszonyok között született rezsim küzdelmeinek, politikai elvérzésének riasztó képét mutatja. De látnia kell azt a történelmi határkövet, amelyet *Ripka* Ferenc és *Kozma* Jenő állítottak a sivár, meddő küzdelmekben, gyűlölködésben kimerült korszak sírkövéül. Látnia kell azt a hatalmas életre való lendülést, a béke és munka jelszavával való diadalmas megtermékenyülést, amely hatodfélesztendő alkotásait és a jövő fejlődés tökéletes megalapozását hozta létre.

Aligha hinnénk, hogy ennek az útnak akár századrészét is megtettük volna, ha nem akad párt, amely hatalmas lelki emelkedettséggel vad és viharos idők tombolása közepette, a béke szavának szelíd intelmével le nem csendesíti a szenvedélyek viharzó tengerét, béklyót nem rak a gyűlölködés lovagjainak kezére. Mindezt pedig azzal érte el, hogy társadalmi és felekezeti békét, alkotó és teremtő munkát hirdetett. A megviselt és kifáradt társadalom úgy kapott ezeken a harmatcseppeken, mint a sivatag vándora és a gyűlölség apostolaiból a nagy és hódító gondolat megjelenésének pillanatában a szeretet hirdetői lettek. De mi lett volna akkor, ha hatodfélévvel ezelőtt sorsára bízza Budapestet az a *Bethlen* István, aki elküldte politikájának hirdetőit a városházára és valósággal megváltotta a főváros népét a pusztulás fertőjéből.

El kellett mondani ezeket ma, amikor Budapest minden szavazópolgárának számot kell vetnie önmagával és körül kell néznie a főváros portáján is. Ennek a seregszemlének meg kell mutatnia, hogy kik mentették meg Budapest vagyonát a pusztulástól és kik csináltak a gyűlölködő, politikai mocsárban fetrengő közéletből békés, munkás polgárságot?

Budapesten végrehajtandó produktív beruházásokat terveznek a fontkölcsön előlegből

Feltétlenül sor kerül az új Dunahidak megépítésére — A kormány hozzájárult a kelenföldi pályaudvar kibővítéséhez — Kozma Jenő nyilatkozata

A főváros törvényhatósági bizottsága befejezte a jövő évi költségvetés tárgyalását. A költségvetés ezek után a belügyminiszter elé kerül, aki december hó folyamán fog nyilatkozni ebben a kérdésben. *A közgyűlés költségvetési vitája rendkívül sivár volt.* A közgyűlési hangulat bizonyítja, hogy a jelenlegi törvényhatósági bizottságra nagyobb feladatokat bízni már nem lehet. Dr. *Kozma* Jenő, az *Egységes Községi Polgári Párt* elnöke, akivel ezekről a kérdésekről beszélgetést folytattunk, maga is úgy látja, hogy *a még hátralévő idő alatt erre a törvényhatósági bizottságra semmiféle érdemleges problémának a megoldása nem hárulhat.*

Kozma Jenő dr.,

ugyanis a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— A törvényhatósági bizottság kimulóban van, érthető tehát, hogy még a jövő évi költségvetés sorsa sem érdekli a közgyűlési tagokat.

Komoly feladatok elvégzésére ezt a törvényhatósági bizottságot felhasználni már nem lehet

és így *mindaddig, amíg az új törvényhatósági bizottság meg nem alakul, kizárólag a folyó ügyek elintézésére szorítkozhatunk.*

Kozma Jenő a beszélgetés további során elmondotta, hogy a szervezkedés a választásokra teljes erővel folyik.

— Általános megelégedést kelthetnek, — folytatta *Kozma* Jenő, — azok a hírek, amelyek szerint a fontkölcsönelőleg felvétele most már csak napok kérdése. Nem kétséges, hogy *ebből az összegből a nagyobbik rész a fővárosnak jut és így mód nyílik a tél folyamán a munkanélküliség enyhítésére.* Azoknak a produktív beruházásoknak a megindítása, amelyek most a fontelőlegből aktuálisakká válnak, *sokkal többet használ,* mint egész sereg kortesbeszéd. Nézetem szerint

ebből a pénzből feltétlenül jutnia kell az új dunahidak megépítésének megindítására.

A tél folyamán el lehet végeztetni a vasszerkezeti munkálatokat, ami speciálisan téli munka. De örömmel jelentem be, hogy sikerült a kormánynál kieszközölnöm a kelenföldi pályaudvar rendezését is. Minthogy a *halálsorompók eltüntetésének az ügye ismét lekerült a napirendről, ahova belátható időn belül visszatérni nem fog, keresnünk kell valamilyen megoldási módot,* amellyel a főváros közlekedésügyi zavarait ki lehet küszöbölni. Szerintem

át kell alakítani a főváros egész közlekedésügyi rendszerét.

Ki kell építeni a kelenföldi pályaudvart, vagyis *a jelenlegi tarthatatlan állapotokat a pályaudvar nagyarányú fejlesztésével kell megjavítani.* A vonatok nagyrésze üres kilométereket fut, hiszen Kelenföldön száll le a legtöbb utas.

A kelenföldi pályaudvart tehát legalábbis ugyanolyan nagy pályaudvarrá kell kifejleszteni, mint amilyen a Keleti, vagy a Nyugati.

Ezekről a kérdésekről tárgyalásokat folytattam a kormány illetékes tényezőivel, akiktől konkrét ígéretet kaptam. Valószínűnek tartom, hogy a most felveendő fontelőlegből erre a célra is jut.

Kozma Jenő ezután szóbahozta a piaci árusok helyzetét. Elmondotta, hogy a szegénysorsú budapesti iparosokat nem engedik ki a piacokra, csak hetenként egyszer.

— A főváros közélelmezési ügyosztályánál — mondja *Kozma* Jenő — *interveniáltam az iránt, hogy a hetipiac a főváros egész területén egységesíttessék éspedig azért, hogy a vidéki árusok hetenként csak egyszer árulhassanak.* A fővárosi piaci árusok érdekeit akartam szolgálni és meg akartam szüntetni azt a konkurrenciát, amit a vidéki árusok okoznak azzal, hogy egész héten árusítanak mindenféle cikkeket a főváros területén, — egyszer ezen a piacon, másik nap a másik piacon. Ezért kívántam azt, hogy

a főváros egész területén egy napon legyen a hetipiac.

Kívánságomat félremagyarázták és ennek a félrema-

gyarázásnak a következménye most az, hogy a szegény budapesti iparosokat hetenként csak egyszer engedik ki a piacokra. Az ügyosztálynak ezt a téves határozatát feltétlenül meg kell változtatnia és már kaptam ígéretet, hogy a helyzeten változtatni fognak.

Kozma Jenő végül elmondotta még a *Fővárosi Hirlap* munkatársának, hogy *érdeklődéssel várja a Vásárpénztár ügyében megindított vizsgálat eredményének a publikálását.*

Tiszta helyzetet kell teremteni a Vásárpénztárnál,

— ez az *Egységes Községi Polgári Párt* véleménye, amelyet respektálni kell. *Kozma* Jenő *Sipőcz* polgármesternél is megsürgette már a vizsgálat befejezését, egyben akciót indított aziránt is, hogy a *főváros vezetősége mielőbb tegyen konkrét előterjesztést mindazoknak az üzemeknek a megszüntetése iránt, amelyek nem tömegszükségleti cikkeket termelnek.*

Úgy szép az élet, ha zajlik

Vasárnapi megnyilatkozás itthon és Berlinben — Janika a tigrisek között

Furcsa vasárnap volt ez.

Gáspár Fülöp, *Fábián* Béla, *Deutsch* Mór, *Friedrich* István, *Rothauser* Dénes, *Rassay* Károly és *Füst* Milán itt szónokoltak Budapesten és leszedték a keresztvizet — ki tudja hányadszor — a Bethlen-kormányról.

Ugyanakkor *Hindenburg, Brüning* kancellár, *Curtius* meg a többiek olyan ünneplésben részesítették Berlinben *Bethlen* Istvánt, hogy nemcsak Benesnek és Buchinger Manónak, de még Briandnak is hideg verejték ütött ki a homlokán.

Bethlen Hindenburg asztalánál villásreggelizett, *Friedrich* István pedig gróf Bethlen hitbizományának nevezte „a felszámolás" alatt levő Magyarországot.

— *Azok az érdemek, amelyeket Excellenciád, mint a magyar politika felelős vezetője az elmult évtizedben országában a viszonyok konszolidálása és Magyarországnak az európai népek között való állása körül szerzett, csodálattal és őszinte örömmel töltenek el.*

Ezt *Brüning* úr, a német birodalom kancellárja mondta.

— Teljes lehetetlenség, hogy az ország minden bölcsessége abba a *tíz emberbe* szoruljon, akiket ma magyar királyi kormánynak neveznek.

Ezt viszont *Rassay* Károly mondotta és persze *Bethlen* Istvánt is beleértette.

Furcsa vasárnap volt ez. Kiderül, hogy milyen különös, ha megnézzük, mit mondott *Brüning* és mit mondott *Rassay.*

A differencia csak az, hogy *Brüning* hetvenmillió ember nevében beszélt, *Rassay* Károly pedig... No igen, annak a bizonyos törmelék-pártnak a nevében, amelynek az elmult héten sikerült meghódítani a maga számára — *Füst Milánt is.*

Hogy ki ez a *Füst* Milán?

Az egy nagy költő. Csak éppen a versei nem jelennek meg, mert a magyar nyomdaipar nem termel olyan széles papirost, amin a vers-sorai kiférnének. Békében a Nyugat még csak közölte ezeket a verseket olyan térkép-mellékletszerű széles papíron. Trianon óta azonban nincs papirosa Füst Milánnak.

De vezére most már legalább van.

*

Annyi bizonyos, hogy szépeket mondtak egymásról. *Wolff* lett a halott Szolimán, *Friedrichről* pedig kisült, — amiben nem is kételkedtünk — hogy *Wolff* Károly kénytelen volt őt a kereszténységből megbuktatni.

De ugyan kit érdekel ez ma? Kit érdekel, hogy „pergőtüzet" bocsátanak egymásra, mi arra vagyunk kíváncsiak, hogy kik azok, akik a békés alkotó munkát akarják meghonosítani és újra jogaiba iktatni a városházán.

Friedrichnek ez aztán eszeágában sincs, fájdalmasan kell azonban látni azt is, hogy *Wolffék* a maguk tiszteletreméltó keresztény demokráciáját mindinkább tarkítják szónoklataikban azokkal az ízetlen zsidó-szókkal, amelyeket a budapesti publikum már akkor megúnt, amikor kizárólag ezzel foglalkoztak a városházán.

Pedig csak az a párt lehet a budapesti polgárság pártja, amely felekezeti és társadalmi különbség nélkül mindenkit magához ölel.

Nem enyhíti ezt az sem, hogy a *Wolff-párt* egyik alvezére, *Homonnay* Tivadar azt hirdeti, hogy a vallásos zsidóknak is a keresztény pártban a helyük. Persze a Lipótvárosban hirdeti ezt. Képes volna, ha rabbinust hívna ebédre, sóletet tálalni az asztalra.

No de arra való a másik alvezér, a *Haller,* hogy ő meg numerus clausust hirdessen. Hát ami azt illeti, ez úgyis megvan. Csak nem beszél már róla senki. *Haller* azonban úgy véli, hogy ha nem lenne, meg kellene csinálni. Mert ő, ha Hallernek nem hívnák, Hitler, vagy akár Stahremberg herceg szeretne lenni.

*

Nem is illenék talán, hogy novicius-politikusok elszólásaira az ember reflektáljon. Janika azonban olyan követelően kezd fellépni, mint aki azon a réven, hogy neki volt politikai gyermekszobája, azonnal vezér lehetne a vezérek között. Igazán nem is bánná már senki, ha Janika is beállhatna vezérnek. Végre is odaát annyi a vezér, hogy eggyel több, az már igazán nem számít. Janika azonban nem hajlandó önmagát csak úgy kikiáltani vezérnek: Janika *győzni* akar.

— A békét hirdetjük — mondja — és ha ma harcolunk, annak oka az, hogy *a ragadozók és a tigrisek közé* mi sem mehetünk olajággal!

Ragadozók és tigrisek! Szentséges Isten! Nem is tudtuk, hogy a magyar politika őserdejében, a magyar páfrányok és kaktuszok honában ragadozók, tigrisek, dúvadak és dugsegélyek kóborolnak és prédára lesnek. Ezek a tigrisek is annak a tigrisnek a fajtájából valók, amelyikre hetekig tartó vadászatot rendeztek az esztergomi hegyek között. Harminc év előtt történt, hogy uborkaszezón idején valamelyik kőnyomatos szerkesztőségében kitalálták, hogy az Esztergomban tartózkodó vándor-állatseregletből megszökött a tigris és belevette magát a hegyek közé. Hajtóvadászatot is rendeztek a tiszteletére. A tigris azonban nem mutatkozott.

Az állakertet kivéve, azóta sem találkoztunk Magyarországon tigrissel és erős a gyanunk, hogy Janika még mindig az esztergomi tigrisnek üzen hadat.

HAJNAL IMRE
okl. mérnök, épületi vállalkozó
BUDAPEST, I., Attila körút 47. szám
Telefón: Automata 528—64.

SCHLESINGER ALAJOS
CSŐNAGYKERESKEDŐ
BUDAPEST, V. KERÜLET, VÁCI ÚT 30. SZ.
TELEFÓN: AUT. 909—27 sorozat.
Állandó nagy készlet mindennemű csövekben, fayence- és zománcáruban, víz-, gőz- és gázszerelvényekben.

DONA DÖME ÉS TÁRSA
PAPIR ÉS IRÓSZEREK GYÁRI RAKTÁRA
a „PAPIRMALOM"-hoz
Tel.: Aut. 877-15
Alapítva 1790-ben
Budapest, IV., Aranykéz ucca 6

VARGA ANDOR
BUDAPEST, V. KER., JÓZSEF TÉR 9. SZ.
Magyarországi kender-, len- és jutagyárak eladási helye
TELEFÓN: *809-19 ● TELEFÓN: *809-19

STRAUB U. FESTÉK-ÜZLETE
BUDAPEST, IV. KER., PETŐFI-TÉR I.
(Régi Piarista-épület.)
ALAKULT 1854-BEN TELEFÓN AUT.: 884-26

SCHMERGEL GÉZA
PARKETTVÁLLALATA
BUDAPEST, V. ALKOTMÁNY UCCA 4. — TEL.: AUT. 297—57

Magyar Szellőző Művek és Gépgyár Rt.
Budapest, VII., Czobor ucca 7—11
Sürgönycím: Blackman ● Telefón: Zuglió 73—14
Ventilátorok, exhaustorok, fúvók, minden teljesítményre és célra. — Szellőző-, fűtő-, hűtő-, szárító-, nedvesítő- porszívó- stb. berendezések.

BÚTORT
HUSZÁR TESTVÉREK
BÚTORGYÁROSOKNÁL VEGYEN
Gyári áron — Gyári garanciával
Részletre is.
Budapest, II., Zsigmond ucca 24
KÖZTISZTVISELŐKNEK ÁRENGEDMÉNY!

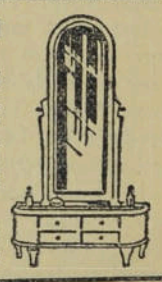

ERDÉLYI MŰINTÉZETE
udvari fényképész IV, Semmelweis u. 2.

ISKOLAPADOK,
TELJES ISKOLA-BERENDEZÉSEK
„KÜHNE"
MEZŐGAZDASÁGI GÉPGYÁR RT.,
MOSON
BUDAPEST,
VI, VILMOS CSÁSZÁR ÚT 59. SZÁM

Biológiai szennyvíztisztítók, házi szennyvízderítő aknák, csatornázások
Schweiger Gyula mérnök
VIII. Német ucca 5. szám. Telefón: József 446—74

KÖNIG JÁNOS
OKLEVELES GÉPÉSZMÉRNÖK
Műszaki iroda, grafikai szaküzlet
BUDAPEST, IX., REMETE UCCA 23. Saját gyártelep
TELEFÓN: J. 453-58

Lakatosmunkák
Drótkerítések
Liftrácsok

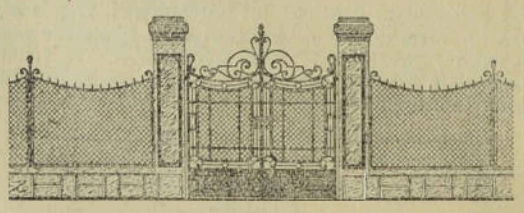

KOLLERICH PÁL és FIAI RT.
Budapest, IV., Ferenc József rakpart 21. sz

MORZSANYI HERMANN
Központi fűtések, vízvezetéki és csatornázási berendezések
Budapest, VIII. kerület Üllői út 42 szám.
Telefón: József 355-82.

NÉZZE MEG OKVETLEN A
KOMÉDIA ORFEUM
JÓKAI-TÉR 10. ANDRÁSSY ÚT MELLETT
novemberi rekord műsorát
FÉNYES VARIETÉ MŰSOR KERETÉBEN SZÍNREKERÜL TÁBORI FELLÉPTÉVEL az „ORLEÁNSI SZŰZ"
1—2—3 P HELYÁRAK UTALVÁNYOK ÉRVÉNYESEK. JEGYRENDELÉS TELEFÓN AUTOMATA 180—20

Scitovszky Béla dr. belügyminiszter:

A legrövidebb időn belül rendeletben intézkedem a választások időpontjáról

Várospolitikai körökben még ma is változatlan izgalommal folyik a találgatás a nagy probléma: *a választások terminusa* körül. Az ellenzéki pártok szinte fejvesztett megriadottsággal tanácstalankodnak s érthetetlenül úgy idegeskednek, *mintha félnének attól a rendelettől, amelyik hitelesen és visszavonhatatlanul közhírré teszi a fővárosi választások dátumát.* Állandó türelmetlenségükkel sürgetik a belügyminiszter errevonatkozó megnyilatkozását, holott *Scitovszky* Béla belügyminiszter már számtalanszor kijelentette, hogy mindaddig konkrét kijelentéseket nem tehet, amíg a választások előfeltételei, az adminisztrációs előkészítés nem nyer befejezést.

Most, hogy az igazoló-választmány elkészült a szavazójegyek kiállításával, *aktuálissá vált a választások kitűzése,* amelyről

Scitovszky Béla belügyminiszter

a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— A választások kitűzésének elbírálásában az a szempont vezet, hogy a végleges terminust csak akkor állapítom meg, ha jelentést kapok a városházáról, hogy a technikai lebonyolítással megbízott szervek teljesen előkészítették Budapest közönségének az urnákhoz való felvonulását. Ugy értesülök, hogy ez a jelentés már úton van és annak beérkezése után most már megtehetem a szükséges intézkedéseket.

Számításom szerint a legrövidebb időn belül rendeletet adok ki, amelyben megállapítom a választások pontos időpontját,

egyben utasítom az illetékes szerveket, hogy gondoskodjanak a választási bizottságok, valamint a szavazatszedő küldöttségek haladéktalan megalakitásáról.

A belügyminiszter fenti nagyjelentőségű nyilatkozatával megszűnik minden további kombináció. A belügyminiszter rendelete nyilvánvalóan még e héten beérkezik a városházára, ahol a további teendők már az igazoló-választmány feladatát fogják képezni, amely a törvény rendelkezései értelmében fog intézkedni.

Becsey Antal megfontolandónak tartja a fővárosi téglagyár tervét

Kétélű fegyver a fővárosi téglagyár megalapítása — A téglagyárak a kartellbe tömörüléssel súlyosbították az építőipar amúgy is nehéz helyzetét

Várospolitikai körökben híre jár, hogy a *téglakartell letörése érdekében a főváros vezetősége fővárosi téglagyár megépítését tervezi.* Szükségesnek tartottuk, hogy ebben az ügyben kikérjük *Becsey* Antalnak, az Egységes Községi Polgári Párt társelnökének a véleményét, aki tudvalévően a legkitűnőbb szakértője az összes közgazdasági kérdéseknek.

Becsey Antal,

érdeklődésünkre a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Kétségtelen, hogy az építkezési tevékenység fellendítésének a téglakartell egyik legfőbb akadálya. Természetesen *nagy akadály a hitel drágasága* is. Minden olyan akció, amely eredménnyel kecsegtet abban a tekintetben, hogy az építőiparosság helyzetén segíteni lehet, *érdemes a támogatásra.* Általánosságban

tetszetősnek látszik a fővárosi téglagyár megépítésének a gondolata,

a terv kivitelezését azonban megfontolandónak tartom, mert a fegyver kétélű. Elvi álláspontom az, hogy

a főváros csak olyan üzemeket létesítsen és tartson fenn, amelyek tömegszükségletet elégítenek ki.

A tégla békeidőben a helyszínre szállítva 36 aranykoronába került, *ma ez az ár 50—52 pengő.* A gyárak, amikor felelősségre vontuk őket a magas árak miatt, azt mondották, hogy

a szén ára a békebelinek kétszerese,

márpedig a szén döntő fontosságú tényező a téglagyártásnál. Béleidőkben a téglagyárak termelő kapacitása száz százalékig volt kihasználva, így azután *tudtak racionálisan termelni.* Ma ezek a gyárak vegetálnak. A megesappant forgalmat terhelik tehát a kamatterhek, amik szintén *jelentős tételt képviselnek.* Nem lehet tagadni, hogy sok igazság van ezekben az állításokban, ezzel szemben tény az, hogy

a téglagyárak kartellbe tömörültek, amivel súlyosbították a helyzetet.

Mindezek alapján joggal merül fel a kérdés, hogy a fővárosi téglagyár rentábilis lesz-e és nem fogja-e a fővárost károsodás érni. De mindezeken felül azt sem szabad elfelejteni, hogy a fővárosnak ma nincsen pénze téglagyárak alapítására. A multban volt már példa arra, hogy *az állam létesített téglagyárat.* Elég e tekintetben a Wekerle-telep felépítésére utalni. A viszonyok azóta teljesen leromlottak.

— Végeredményben tehát hangsúlyoznom kell, hogy

a fővárosi téglagyár megalapításának a tervét alaposan meg kell fontolni.

Fel kell hívnom továbbá a figyelmet arra a körülményre is, hogy a fővárosi téglagyár megalapításával még nem segítettünk az építőiparon. Lényeges tétel ugyanis az építési anyagok tétele is. Ebben a tekintetben *is ugyanaz a helyzet, mint a téglakartellnél.* Ha tehát radikálisan akarunk eljárni, akkor *nem szabad a kérdéskomplexumból csak a téglát kiragadni,* amely az anyagköltségeknek az egyharmadát teszi ki. Mindennél fontosabb probléma az, hogy *minél több munkaalkalmat teremtsünk,* mert ha ezt sikerül elérnünk, akkor a viszonyok minden tekintetben és minden vonatkozásban automatikusan megjavulnak.

Választási gyülések naptára

(November 25-én, kedden estétől — vasárnap, november 30-ig)

Kedden, november 25-én este 7 óra: Egységes Községi Polgári Párt *III. ker. szervezete* értekezlet, (II., Szilágyi Dezső tér) *Budai Polgári Kör;* este 8 óra: *III. ker. Egyesült Polgári Társaskör* választói nagygyűlés és vacsora Andréka tiszteletére: *III., Óbudai Korona vigadó* (Beszélnek: Kozma, Dési, Becsey, Harrer, Usetty, Gaár, Glücksthal, Andréka, Orova stb.); *VII. ker. Pártszervezet* választói gyűlés VII., Aréna és Verseny u. sarok *(Stoffer*-vendéglő) (Beszélnek: Fejér Ottó, Usetty, Rendek, Cech Ferenc); *Ferencvárosi Egységes Községi Polgári Párt* (IX., Közraktár u. 10.) *Klein*-vendéglő.

Szerda: november 26-án, este 8 óra: *Ferencvárosi Egys. Párt* gyűlése: IX., Üllői út 97, *Farkas*-vendéglő; *VII. ker. pártszervezet,* választói gyűlés, *Stern*-vendéglő (Rombach u. 6.)

Csütörtök, november 27-én este 7 óra: VII. ker, *Pártszervezet, házfelügyelők* gyűlése *(Dohány u.* 76); 8 óra: *VII. ker. Egys. Közs. Polg. Párt,* pártvacsora, *Erzsébetvárosi Kaszinóban,* VII., Rákóczi út 28; *Ferencvárosi Egys. Községi Polg. Párt* gyűlése, Ferencvárosi Kaszinó (Üllői út 115); ½9 óra: *Hungária Közművelődési Egyesület*-ben X. ker. Szervezet értekezlete (Beszélnek: Kozma, Payr, Wolff István); 9 óra: VII. ker. Pártszervezet, Fűszerkereskedők gyűlése, *Riviera*-kávéház (VII., Aréna út 19.)

Péntek, november 28-án, este 8 óra: *Ferencvárosi Egységes Közs. Polgári Párt* gyűlése, IX., Soroksári út 134, *Stéger*-vendéglő; *VII. ker. Pártszervezet* gyűlései: *Lázár*-kávéház (Dob ucca) és *Riviera*-kávéház (VII., Aréna út 19.)

Szombat, november 29-én, este 8 óra: *Ferencvárosi Egys. Közs. Polg. Párt,* gyűlés, (IX., Gyáli út 15.) *Kotamek*-vendéglő, 9 óra: *VII. ker. Pártszervezet Kereskedők és Iparosok gyűlése,* Erzsébetvárosi Kör (VII., Dohány u. 76).

Vasárnap, november 30-án, délelőtt fél 11 óra: *Erzsébetvárosi Egységes Községi Polgári Párt* nagygyűlése *Erzsébetvárosi Körben.*

Fővárosi Hirlap
Az Egységes Községi Polgári Párt hivatalos lapja.
*
Előfizetési árak:
fél évre . . . . . 12 pengő,
egész évre . . . . . 24 pengő.

Gyárak, raktárak, garageok, kórházak, középületek részére
préselt acélajtók
préselt acélkapuk
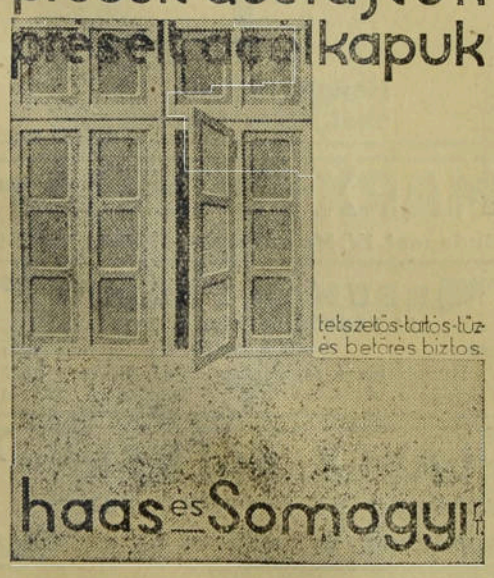
tetszetős-tartós-tűz- és betörésbiztos.
haas és Somogyi

JUSTUS SÁNDOR ÉS FIA
Cördülő faredőnyök, acéllemezredőnyök, boltponyvák, vászon-, szövött- és faredőnyök gyára
Budapest, VI. ker. Vörösmarty ucca 24/B.
Alapíttatott 1886-ban. Telefón-Interurban: Automata 223—06.

FISCHER ÉS HARTMANN
mázolómesterek
Budapest IV, Képíró ucca 3. sz. TELEFON:
Fióküzlet: IX. ker., Tompa ucca 30. szám A. 847-73

Alexy György
okl. gépészmérnök
villamossági és műszaki vállalata
BUDAPEST, V., FALK MIKSA UCCA 26—28 SZ.

Ifj. Helfenstein Károly
Budapest, V, Hungária körút 71
TELEFÓN: Automata 913—64. szám
KÖVEZŐ-MESTER, ÚTÉPITŐ-VÁLLALKOZÓ

HORTOBÁGYI JUHTÚRÓ
Mindenütt kapható! Termelt:
Ország Magy.
TEJSZÖVETKEZETI KÖZPONT

SCHEIBER MIKLÓS OKLEVELES GÉPÉSZMÉRNÖK
Központi fütés, vízvezeték és egészségügyi berendezések
Budapest, VII., Vörösmarty ucca 19. Telefón: József 415-98.

Eternit
cső
nem rozsdásodik,
könnyű, tartós és olcsó ejtő-, csatorna-, szellőző- és kéménycső
Árakkal és prospektussal szolgál:
Eternit Művek, Hatschek Lajos, Budapest, VI., Andrássy út 33

Közadók módjára hajtják be az ipartestületek tagdíjhátralékait

Pénzügyi csőd előtt áll sok ipartestület — 30-40 ezer pengős tagdíjhátralékokról beszélnek

A városházára az utóbbi időben panaszok érkeztek arról, hogy a budapesti ipartestületek körül bajok vannak. A hivatalos hatósági vizsgálatok is megállapították, hogy ezek a panaszok alaposak, hogy a budapesti ipartestületek legnagyobb része anyagi nehézségekkel küzd. Az ipartestületek válsága ma már odáig terjedt, hogy legszükségesebb kiadásaikat is alig tudják fedezni és a testületeket terhelő elsőrendű hivatalos kötelezettségeknek sem tudnak eleget tenni. Ez a súlyos helyzet egyrészt az átruházott hatáskörben *hatósági teendőket is teljesítő testületek tekintélyével nem egyeztethető össze*, másrészt a hatáskörükbe vágó munkák ellátása szempontjából is hátrányos következményeket vonhat maga után.

Az ipartestületek válságának kérdése nem hagyta hidegen a hatóságokat sem s most

az ipartestüeletek vezetőségeihez körrendeletet intéztek, amely rámutat a segítés lehetőségére is.

Az ipartestületek zavaros ügyeinek likvidálási lehetőségeiről a *közgazdasági ügyosztályban* a következőkben tájékoztatták a *Fővárosi Hirlap* tudósítóját:

— Kétségtelen dolog, hogy az ipartestületek anyagi helyzetének romlása elsősorban az általános, súlyos gazdasági helyzet következménye és csak a legritkább esetben fordul elő, hogy a nem eléggé körültekintő és gondos gazdálkodás is előmozdítja az ilyen tüneteket.

— Ami az ipartestületek aggasztó pénzügyi helyzetét illeti, megállapítottuk, hogy ennek a súlyos bajnak a legtöbb esetben

nem a kiadások túltengése, hanem inkább a bevételek ijesztő apadása okozza.

Ez pedig onnan származik, hogy a munkahiány és az általános gazdasági helyzet következtében a tagok elhanyagolják a díjfizetéseket s az ipartestületek vezetősége méltányosságból és elnézésből ugyanesak évek óta nem szorgalmazza erélyesebben a hátralékok behajtását. A humanitárius szempontok ezt az eljárást egyideig eltűrhetővé is tették, de végeredményben az ilyen bánásmód túltengésbe jutott és

a kötelességmulasztás mértékéig fajult el.

Ugyanis minden ipartestület törvényrendelte kényszertársulás, amelyet az érdekelt iparosságnak tagsági *díjakból fenn kell tartani*, akár tetszik, akár nem és a tagsági díjak beszedését még emberségességből sem szabad elmulasztani, annál kevésbé, mert az ipartestületeknél évek óta

progresszív tagdíjakat állapítanak meg, amelyek a szegényebb tagoknak alig jelentenek évi 4—8 pengőnél több terhet.

Ennek a hanyagsággal párosult állapotnak — állapították meg illetékes helyen — véget kell vetni s az iparhatósági biztosok utasítást kaptak egyrészt az ipartestületi vezetőségek fokozott ellenőrzésére, másrészt felhívást kaptak az ipartestületek, hogy tagdíjköveteléseiket a fővároshoz sürgősen terjesszék be s a kerületi elöljáróságok adószámviteli osztályai intézkedni fognak, hogy

a hátralékos díjakat közadók módjára, ha kell, végrehajtások foganatosításával is,

behajtsák.

Az érdekes rendelkezést az iparosság vezetői vegyes érzelmekkel fogadták, mert *egyes ipartestületeknél 30—40 ezer pengős tagdíjhátralékokat kellene a tagokon bevasalni.*

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros polgármestere a köztisztasági hivatal részére szükséges 7000 **métermázsa anyaszéna szállítására** nyilvános írásbeli versenytárgyalást fog tartani.

A polgármester felhívja azokat, akik erre a szállításra vállalkozni akarnak, hogy írásbeli ajánlataikat **1930. évi december hó 16-án délelőtt 11 óráig** a székesfővárosi köztisztasági hivatal igazgatóságához nyujtsák be.

Az ajánlatokat az ugyanakkor és ugyanott tartandó versenytárgyalás során fogják felbontani. A versenytárgyaláson az ajánlattevők vagy igazolt képviselőik jelen lehetnek.

Budapesti (Budapesten cégjegyzett) vállalkozók ajánlataikat postán nem küldhetik be.

Bánatpénzül a versenytárgyalási hirdetés számára való hivatkozással a központi számvevőség VI. ügyosztályának (Központi városháza III. emelet 371. ajtó) előzetes számfejtés után, az ajánlati végösszeg 2 (kettő) százalékát kell a központi pénztárnál a versenytárgyalást megelőző napon déli 12 óráig letenni és az erről szóló nyugtát az ajánlathoz kell csatolni.

Csakis hazai áruval lehet pályázni.

Csak szabályszerűen kiállított, pecséttel lezárt, sértetlen borítékban elhelyezett ajánlatok vehetők tárgyalás alá, elkésve érkező vagy a feltételeknek meg nem felelő ajánlatok figyelembe nem vehetők.

A székesfőváros polgármestere fenntartja magának a jogot, hogy a beérkezett ajánlatok közül a megajánlott árakra való tekintet nélkül szabadon választhasson, a szállítást megoszthassa, vagy az összes ajánlatokat visszautasíthassa.

Ajánlatot lehet tenni az egész mennyiségre és bizonyos hányadra, vagy csakis egy bizonyos hányadra.

Az ajánlati és szállítási feltételek és az ajánlati űrlapok a köztisztasági hivatalnál naponkint délelőtt 10 és 12 óra között díjtalanul kaphatók.

Budapest, 1930. évi november hó 18-án.

A székesfőváros polgármestere.

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros vízművei a Fővárosi Közlönyben a „Hivatalos Hirdetések" rovatának élén közölt általános ajánlati feltételekre való utalással nyilvános versenytárgyalást hirdet a káposztásmegyeri vízműtelep I. és II. (dunakeszi) átemelőtelepein létesítendő tartalék alagutak részére szükséges 320 darab egyenként 6 m hosszú, 700 mm b. hegesztett, belül alumíniummal bevont, (shoopirozott), illetve tűzben horganyozott cső szállítására.

A csövek kivitelre és méreteire vonatkozó tervek, valamint részletes kiírás egyéb feltételekkel együtt a székesfőváros vízművei igazgatóságánál (IV., Reáltanoda u. 1—3. sz. II. emelet 20.) folyó évi november hó 22-től 3 pengőért megszerezhető s ugyanott a szükséges felvilágosításokat is megadják.

A beszerzésre kerülő csövek szállítását csak olyan cég kaphatja meg, amely cég kimerítően és hiteltérdemlően igazolni tudja, hogy hasonló méretű és kivitelű csöveket, mint önálló cég már sikerrel szállított.

A székesfőváros vízművei a csövek szállítására tetszése szerint való megosztásban több szállítónak is adhat megbízást.

Az ajánlatokat **folyó évi december hó 6. napján délelőtt 11 óráig** kell a székesfőváros vízművei igazgatóságának titkári hivatalában (IV., Reáltanoda-u. 1—3. sz. II. emelet 23. sz.) beadni. A jelzett határidőn túl benyujtott ajánlatokat nem veszünk figyelembe.

Az ajánlatokat ugyancsak folyó évi december hó 6-án déli 12 órakor a székesfőváros vízművei fent jelzett hivatalos helyiségében fogják nyilvánosan felbontani.

Budapest, 1930. évi november hó 13-án.

Budapest székesfőváros vízművei.

Bérháztelkek

a **Fő ucca, Ganz ucca és Királyhegy uccák** között fekvő régi

Ganz-gyári parcellázott

telektömbből, 76 négyszögöltől kezdve kaphatók.

Értekezés dr. Székely Márton ügyvédi irodájában, VII., Erzsébet körút 32, d. u. 4—6 között. Telefón: J. 448—22 Telefón J. 448—22

TELEFÓN: 935—10.
REICHENBÚRG JENŐ
épület-, műlakatos és vasszerkezetek gyára
BUDAPEST, VI. SZABOLCS UCCA 6.

KŐSZÉNBÁNYA 'S TÉGLAGYÁR TÁRSULAT PESTEN, (DRASCHE)
BUDAPEST, V., KLOTILD UCCA 3.
TELEFON: AUTOMATA 255—54, 255—55 és 255—56.

Gyöngyösi István okl. gépészmérnök központi fűtési, vízvezetéki és egészségügyi berendezési vállalata.
Budapest, VIII., József körút 9. sz. Telefón.: J. 383-33

MARGALIT ANDOR ÉS ÖDÖN
MÉRNÖK-ÉPÍTŐMESTER, VÁLLALKOZÓK
BUDAPEST, I., KELENHEGYI ÚT 11—13
TELEFÓNSZÁMOK: LÁ 15—14 ÉS 12—8

Közúti gőz- és motorhengerlést vállal **WOLFF ERNŐ**
Sürgönycím: WOLFFERŐ
Tel.: Lágymányos 13-82 Budapest-Kelenföld, Budaörsi-út 101

WIEDERMANN ÁGOSTON
ÉPÍTÉSI VÁLLALATA
BUDAPEST, III., SAN MARCO UCCA 5.
TELEFÓN: 628—38.

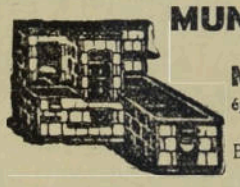

MUNKÁCSY GYULA
Cégtulajdonos:
Munkácsy Ernő
épület- és műlakatosmester, takaréktűzhely és kályhakészítő
Budapest, VIII., Rózsa ucca 39.
Telefón: J. 312—80.

SÁMUEL GYÖRGY
épület,- díszmű-bádogos és egészségügyi berendező
BUDAPEST, VI, ARADI U. 45. TELEFON! AUT. 223-62.

Széchenyi Gyógyfürdő
(a Városligetben)
Thermálfürdők, külön szénsavas, lazap, fényfürdők és egyéb gyógytényezők.

Beér Sándor TELEFONSZÁM AUT. 824—29
vésnöki műintézete
Zománc és marott táblák, ruggyanta bélyegzők gyártása
V., Gróf Tisza István ucca 5. (Fürdő u.)

Az 1934. évi XVIII. t.-c. alapján szervezett
IPAROSOK ORSZÁGOS KÖZPONTI SZÖVETKEZETE
Postatakarékpénztári számla: 10517 — Postatakarékpénztári csekkszámla: Kisipari hitelakció: 44500 — Girószámla: MAGYAR NEMZETI BANK — TÁVIRATCÍM. IPKÖZPONT

KÖZPONTI OSZTÁLYOK: BŐROSZTÁLY, ÉPÍTŐIPARI OSZTÁLY, FAIPARI OSZTÁLY, KISIPARI HITELAKCIÓ, KERESKEDELMI OSZTÁLY, TEXTIL KÖZSZÁLLÍTÁSI OSZTÁLY

BUDAPEST, VII., KÁROLY KIRÁLY ÚT 3/c
TELEFÓNSZÁM: JÓZSEF 463—39

BUDAPESTI HIRLAP
a legtartalmasabb magyar napilap
Hangja előkelő, hírszolgálata tökéletes

MARX FERENC villamossági vállalata
Budapest, IV, Molnár ucca 47. Tel.: A. 844-20

NEUMAN FERENC
OKL. MÉRNÖK, ÚTÉPÍTÉSI VÁLLALATA
Iroda: BUDAPEST Telep:
V, Rudolf tér 1 sz. Telefón: J. 442—60
VII, Egressy út 34 Telefón: A. 239—44

HLAVAY KÁLMÁN
TERVEZŐ ÉS ÉPÍTŐMESTER
BUDAPEST, VI., KASSAI ÚT 68. SZÁM

Napról-napra kirívóbbak a villamosközlekedés mizériái

Jelentékeny létszámredukcióra készül a BSZKRT — Horváth Károly igazgatósági tag a bajok okairól

A székesfőváros közönségét hosszú időn át azzal a reménnyel kecsegtették, hogy a villamosvasúti közlekedés terén tapasztalható hiányosságokat a sokat emlegetett „ideális menetrend" fogja majd orvosolni. Ez az ideális menetrend, amint tudjuk, néhány hónappal ezelőtt életbe is lépett, de keserves meglepetésekkel szolgált és ahelyett, hogy a panaszokat megszüntette volna, *újabb csalódásokat hozott* és nemhogy a helyzeten javított volna, hanem napról-napra jobban tapasztalható a közlekedés fokozatos leromlása.

Bizonyos relációkon szinte feltűnően rosszabbodott a közlekedés az előző állapothoz képest, és ezt főleg az okozza, hogy az idcális menetrend eredeti tervezetének csak azt a részét szüntette meg a villamostársaság, amely a relációk számának lecsökkentésére vonatkozott, *de nem tudta megvalósítani a rövid és sűrű járatú relációkat.*

Ezen túlmenően okozza az állapotok leromlását a BSZKRT túlzásba vitt és roszszul értelmezett takarékossága is.

Köztudomású, hogy a villamosvasútnak nincs elég kocsija és állandóan sürgeti a közönség a vagónpark szaporítását. Mégis ma az történik, hogy a villamosvasút *igazgatása* csak az ú. n. csúcsterhelések idején, vagyis reggel, délben és az esti órákban helyez forgalomba normális kocsiszámot, míg a többi napszakokban bevonják a kocsikat s míg napközben üresen álltak a BSZKRT-pályaudvarok kocsiszínjei, ma úgyszólván állandóan tele vannak „felesleges vonatokkal."

A kocsiredukció egyik oka — mint a BSZKRT-hoz közelálló helyen mondják, — az, hogy

az igazgatás nem elégszik meg a mult évi létszámapasztással, amikor közel 600 kalauzt bocsátott el, most újabb redukcióra készül.

Állítólag közel ezer főnyi forgalmi személyzet leszerelése van tervbevéve. E lecsökkentett személyzeti létszám mellett aztán olyan hiányok mutatkoznak, hogy a váltás lehetősége is megnehezült.

A *BSZKRT* forgalmi nehézségei a túlzott takarékosság kocsikilométerekben és a kérdéssel összefüggő egyéb panaszok dolgában megkérdeztük

HORVATH KAROLY

törvényhatósági bizottsági tagot, a BSZKRT igazgatósági tagját, aki a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* tudósítójának:

— A BSZKRT ellen a közönség köréből felhangzó panaszokat két csoportra kell osztani: *jogosakra és jogtalanokra.* Jogtalanok alatt értem azokat az egyéni kívánságokat, amelyek teljesítése csak egy nagyon kisszámú érdekeltségnek szolgálná az előnyét és ez annál kevésbé teljesíthető, mert végeredményben a nagyközönség pénzéből lennének a magánérdekek kielégítve. Az ilyen panaszok főként közvetlen összeköttetések létesítéséért hangzanak el és inkább kényelmi szempontokat, mint közérdeket szolgálnak.

— A *jogos panaszok* tekintetében sem szabad azt hinni, mintha a BSZKRT igazgatóságának egyetlen vágya az volna, hogy szándékosan minél rosszabb közlekedéssel szolgálja ki a közönséget. *Az igazgatóság is belátja, hogy a közlekedést lehetne és kellene javítani,* ha bizonyos tekintetben nem lenne megváltoztathatatlan adottságokkal megkötve az igazgatóság keze. Ilyenek legelsősorban az *össz-kocsikilométerszám,* vagyis az összteljesítmény, amelyen a BSZKRT egész költségvetése felépül. A kiadásoknak arányban kell lenni a bevételekkel, következésképen a kiadásokban egy bizonyos keretet és határt kell megállapítani, annál is inkább, mert a BSZKRT napi bevételei nagyon számottevő mértékben visszaestek, olyannyira, hogy ez az összeg az elmult félévben már egy millió körül és nem egyszer napi tízezer pengő körül mozog.

— A másik adottság az, hogy a főváros szerencsétlen építése következtében kénytelen a BSZKRT a villamosvasutakat más olyan útvonalakon átvezetni, mint ahol szeretné, egyszerűen azért, mert

nincs hely, ahol a vonatokat visszairányítani lehetne.

Erre is példaképpen felhozom, hogy a Rákóczi útról jövő és az Erzsébet hídon áthaladó vonatokat. Ha a Délivasút felé kanyarodnak, el kell őket vinni a Margit hídig, mert közbeesőleg nincs olyan hely, ahol őket vissza lehetne fordítani. Ennek következménye az, hogy a vonatoknak át kell haladni olyan vonalrészen is, ahol azok kihasználására sem szükség, sem lehetőség nincs és ezzel egy felesleges kocsikilométer mennyiséget futnak meg.

— Egy harmadik hiba, hogy

a villamosok nappal is, de legkivált az éjszakai órákban túl lassan közlekednek Budapesten.

Nem utolsó ok az sem, hogy a villamos *nem rendelkezik elegendő kocsival.* És itt már kizárólag anyagi kérdéssel találjuk magunkat szemben. Egyébként az ú. n. ideális menetrend életbeléptetésével újból utasszámlálást végzett a BSZKRT, amely most van feldolgozás alatt. *Ezen utasszámlálás, amely több mint 90 ezer adat alapján készült,* természetesen a legpontosabban meg fogja mutatni a tényleges hibákat és amint ezek a BSZKRT igazgatósága előtt ismeretesek lesznek, nem fogjuk elmulasztani a megfelelő intézkedéseket megtenni. Ezen feldolgozás egy új szempont alapján fog készülni.

— Nem tudom pontosan, tulajdonképpen milyen személyzetleépítésről van szó?

Vannak bizonyos intézmények, amelyek feleslegessé váltak.

Ha ezek személyzetének leépítéséről van szó, akkor ezt sajnálni, de helyeselni kell. *A forgalmat ellátó személyzet avasztásáról, vagy ilyen szándékról nincs tudomásom.* Ez nem volna helyeselhető, sőt a leghatározottabban ellenezném, mert nézetem szerint itt csak szaporításra lehet gondolni. Nemcsak azért, mert az állandó kocsiszaporítás ma egyik főtörekvésünket képezi és ez több személyzetet is igényel, hanem azért is, mert a mai nehéz viszonyok között *a BSZKRT-nak, mint köztulajdont képező intézménynek nem szabad hozzájárulni a kenyérnélküliek létszámának szaporításához.*

— Sajnos, hogy a BSZKRT-nál körülbelül *ötmillió pengőt tesz ki a tartalékanyagok értéke.* Ilyen horribilis raktárkészletre a BSZKRT-nak nem volna szüksége; mondhatnám,

bűn ilyen horribilis értékű raktárt tartani,

mert hiszen ez hihetetlen kamat és egyéb veszteségeket jelent. És itt rá kell mutatnom arra, hogy ez éppen egyike azon kérdéseknek, amelyekben a Városháza illetékes ügyosztálya a bűnös, a szidást azonban a BSZKRT kapja. A nagy raktárkészletnek ugyanis egyik indító oka az volt, hogy a BSZKRT, amely idejében felkészült pl a Rákóczi úton a vasúti síneknek a középre való helyezésére, *az ehhez szükséges anyagokat annak idején beszerezte.* A főváros illetékes ügyosztálya pedig ezen munkálatok végrehajtását közel másfél évig késleltette. Előállott tehát a horribilis kamatveszteség. Szidják érte a BSZKRT és bűnös az ügyosztály.

ÁLL A HARC A NIKOTIN ELLEN!

GONDOLJON AZ EGÉSZSÉGÉRE SZIVJON NICOTEXET

A dohányjövedék gyártmányai nikotintól mentesítve is kaphatók a trafikokban!

ÁLLANDÓ BÚTORVÁSÁR
A KÖZPONTI VÁROSHÁZA ÉPÜLETÉBEN
BUDAPEST, IV., KÁROLY KIRÁLY ÚT 28
szalongarnitúrák, rekamierek, háló, ebédlő és úriszoba bútorok
KEDVEZŐ FIZETÉSI FELTÉTELEK
KÁRPITOS ÉS PASZOMÁNYOS MESTEREK ORSZ. SZÖVETKEZETE

HOLZER KABÁTHETE
rekordja
az olcsóságnak!

Néhány tájékoztató ár:

Köpenyek:
Occasio kabátok bélelve, szőrmézve P 45.—
Tiszta gyapju szőrmés télikabátok P 65.—
Szőrmés angol telikabátok P 85.—
Divatos téliköpenyek dusan szőrmézve P 105.—
Intézeti bojkabátok P 49.— -től

Ruhák:
Gyapjuszövetruhák legujabb szinek és fazonok P 39.50 P 37.50
Occasio estélyi ruhák P 29.50
Georgette estélyi ruhák P 69.50
Délutáni crepe satin ruhák P 67.50
Occasio crepe de Chine ruhák P 49.80
Flanell pongyolák mintás P 12.50 -től

Szőrmekabátok:
Valódi csikókabát himzett crepe de Chine béléssel P 480.—
Nutriette bundák brokátbéléssel P 160.—
Valódi pézsmakabát P 570.—
Prima minőség Kid szőrmekabát különböző szinekben P 270.—

Kötött kabátok minden szinben P 19·50

Holzer divatháza
Budapest IV, Kossuth Lajos-u. 9

A konzervipar jelmondatpályázatára

olyan tömegesen érkeznek a pályamunkák, hogy konzervgyáraink honorálni akarják azt a fáradságot és páratlan érdeklődést, amelyet irántuk a magyar közönség tanusít és elhatározták, hogy a 200 pengős díj mellett

ismét kitűznek 150 pengős II. és 50 pengős III. díjat is

A pályamunkáknak legfeljebb 8—10 szóban kell kifejezni a magyar márkás konzerv kiválóságát, az egészségre való kitűnő hatását és azt, hogy

a konzerv a háztartásban mennyi változatosságot és kényelmet jelent

A pályázatokat kérjük Balogh Sándor hirdetőirodájába (V., Bálvány-utca 12) „Konzerv" jeligére 1930 november 26-áig eljuttatni.

Kozma Jenő intervenciója évi egymillió pengős megtakarítást harcolt ki a főváros közönségének

Munkanemek szerint írják ki a közmunkákat Nem lesz többé generál-vállalkozó

Dr. *Kozma* Jenő, az *Egységes Községi Polgári Párt* elnöke a legutóbbi napokban küldöttséget vezetett *Kállay* Miklós dr. kereskedelemügyi államtitkár elé. A küldöttségben a fővárosi iparosok vezetői vonultak fel a kereskedelmi államtitkárhoz, hogy *sérelmeiket felsorakoztassák és orvoslást kérjenek. Kozma* Jenő dr. volt a küldöttség szónoka. Mindenekelőtt azt kérte, hogy

a közmunkák kiírása munkanemek szerint történjék,

kérte továbbá, hogy *a kiírások a jövőben világosabb szövegezésben történjenek,*

szót emelt a likvidálás meggyorsítása és megkönnyítése érdekében is,

végül *a fővárosi temetkezési üzem monopolisztikus helyzetének áttörése mellett szólalt fel.* A fővárosi iparosoknak ezeket a kívánságait *Kozma* Jenő azzal indokolta meg, hogy *meg kell szüntetni azt a tarthatatlan rendszert, ami a közmunkák vállalatba adásánál meghonosodott és amely rendszer mellett mindig generálvállalkozók zsebébe hullott a jövedelem ahelyett, hogy a közmunkák munkanemek szerinti kiadásával a kisiparosok juthattak volna foglalkoztatáshoz.* Általános az a panasz, hogy a kiírások homályosak és ennek tudható be az a horribilis különbség, ami egyes pályázatok között mutatkozik. *A legtöbb kisiparos nem érti meg a homályos szövegezés miatt a lényeget és csak így történhetik meg, hogy érthetetlen különbségek mutatkoznak az egyes ajánlatok között.* Régi panasz továbbá, hogy

a közmunkák elvégzése után a likvidálás és a bánatpénzek kiutalása rendkívül lassan történik.

A likvidálás bonyolult, nehézkes, ami érzékeny károkat okoz az érdekelt kisiparosoknak. Ami a fővárosi temetkezési intézet monopolisztikus helyzetének az áttörését illeti, ebben a tekintetben *Kozma* Jenő azt kérte a kereskedelmi államtitkártól, hogy

hatalmi szóval törje át ezt a monopóliumfrontot és tegye lehetővé, hogy koporsókat asztalosok is készíthessenek,

mert elvégre *ezek a kisiparosok családfenntartó, adófizető polgárok, akiket nem lehet egy üzem monopolizálásával a tönk szélére juttatni.*

Kállay Miklós dr. kereskedelmi államtitkár, minden egyes panaszt, amit Kozma Jenő előterjesztett, *megértéssel fogadott és az egész vonalon sürgős orvoslást ígért meg. Kozma* Jenő dr. ezután

szóvátette az energia-törvényben szereplő két százalékos illetéket, amely az összes villanyszámlákat terhelné.

Az így befolyó jövedelemből külön alapot létesítenek. *A bizottságban sikerült a százalék tekintetében változtatást kiharcolni, de az alap megmaradt és pedig olyan formában, hogy ennek az alapnak a dotálása iránt minden esztendőben a költségvetés útján történik intézkedés.* A kormány tehát minden esztendőben felveheti ezt a két százalékot, de esetleg három százalékot is a költségvetésbe és ebben az esetben a főváros polgársága szempontjából nem jelent előnyt a százalékos illetéknek a törvényből való kihagyása. *Kozma* Jenő rámutatott arra, hogy a főváros közönsége fizetné meg a vidéki elektromos hálózatok megépítését, mert hiszen

a főváros körülbelül egymillió pengőt fizetne illeték címén ebbe az alapba,

amelyből a törvény intenciói szerint az elektromos hálózat kiterjesztésének a költségeit viselné. Az iparosok szempontjából teljesen illuzóriussá válnék az úgynevezett kedvezményes áram, ha ez a felfogás a törvényben változatlanul fennmaradna. *Kozma* Jenő arra kérte a kereskedelmi államtitkárt, *hogy akadályozza meg ennek a százalékos alapnak a plenáris tárgyalás során a törvénybe való visszahelyezését,* amitől ugyanis tartani lehet, *ha a kormány ragaszkodnék az eredeti elgondoláshoz. Kállay* Miklós dr. kereskedelmi államtitkár magáévá tette *Kozma* Jenő érvelését és megígérte, hogy *a plenáris tárgyalás során a kormány nem fogja kívánni az alap visszaállítását.* Ez azt jelenti, hogy *a villanyszámlákat az energiatörvény életbeléptetése után sem fogja terhelni két- vagy háromszázalékos illeték. Kozma* Jenő *ezek szerint évi egymillió pengős megtakarítást harcolt ki a főváros közönségének.*

Tíz év története Budapest életében

Gallina Frigyes könyve

A vörös Bécs reklámhadjárata elhiresztelte az egész világon, hogy a szociális gondoskodás Csimborasszója az, amit ők csináltak. Sok minden szépet láttunk tényleg az egykori császárvárosban, de ahány gyermekjátszóteret, ahány fürdőt és munkáslakást szemügyre vettünk, valamennyi azt juttatta eszünkbe, hogy amíg ezek a tiszteletreméltó intézmények létrejöttek, addig a másik oldalon fájdalmas, megokolatlan, égbekiáltó rombolás történt. Amíg néhány ezer munkásnak becsületes polgári életviszonyokat, tiszta, komfortos lakást, fürdőt, miegymást juttattak, addig Breitner úr, a bécsi pénzügyek vörös diktátora a polgárok százezreinek feje alól húzta ki az utolsó vánkost. Mi mindennek kellett addig összeomlania, amíg valami épülhetett.

Gallina tanácsnok könyvének, amely a „Tíz év története Budapest életében" címet viseli, az a legfőbb tanulsága, hogy *nem kell azért rombolni, hogy az ember építhessen.* Íme, a nacionalista és haladóan Konzervatív Budapest megmutatta tíz év alatt, hogy ugyanolyan arányokban tudott teremteni és alkotni, legelsősorban a szociális és kulturális területen, mint a világrekordra pályázó Bécs. Tette pedig a magyar főváros ezt anélkül, hogy bármit is elpusztított, bárkit is kifosztott volna. A közintézmények olyan hatalmas sorozata keletkezett tíz év óta, hogy igazán büszkék lehetünk rá. Közintézmények jöttek létre — ellentétben Bécs példájával — anélkül, hogy a magántulajdon szentségét a legkisebb veszedelem fenyegette volna.

A pompás kiállítású, a szebbnél-szebb képek tömegével benépesített album tények, eredmények, adatok hatalmas sorát vonultatja föl anélkül, hogy bárkinek tömjénezne. Objektív munka a Gallina tanácsnok szerkesztette könyv, amelyet jó lenne a főváros minden adófizető polgárának kikézbesíteni, mert amíg egyrészt vigasztalás lenne ez a mai súlyos időkben, addig másrészt meggyőző erővel be lehetne ezekkel a beszédes adatokkal bizonyítani mindenki előtt, hogy Budapest polgársága nem hiába viseli a közterheket. Talán igazuk van azoknak, akik súlyosaknak mondják ezeket a közterheket, de ez a könyv bizonyítéka annak, hogy a polgárság verejtékes áldozatából egyetlen fillér sem ment veszendőbe.

Jól esik látni, hogy a budapesti városházán politikai harcok közepette is sok minden történt tíz esztendő alatt. A könyvnek különben egyéb igen fontos értékei is vannak. Adatai frissek és megbízhatóak, kitűnően rendszerbe foglalt tények sorakoznak egymás mellett, úgyhogy azok igen becsesek mindnyájunk számára, akik kommunális ügyekkel foglalkozunk.

Van azonban a könyv megjelenésének hátterében egy kis finom líra és egy kis megokolt, becsületes szentimentalizmus is. A finom líra az, hogy a főváros sorsának intézői kalapot emelnek Sipőcz Jenő polgármester tízéves működése előtt, a megokolt, becsületes szentimentalizmus pedig az, hogy a régi tanács nyiltan, őszintén könnyet ejt, koszorút helyez a saját sírkövére. Megérdemli a könnyet is, a koszorút is.

A könyvet, amelyet a fővárosi házinyomda rendkívüli ízléssel állított ki, *Buzáth* János alpolgármester a régi tanács tagjainak jelenlétében nevenapján adta át *Sipőcz* Jenőnek. A díszes munkát különben minden városatyának is megküldték.

Konig, Román és Stein
mérnökök, építési vállalkozók
Budapest, VIII. ker., Mária Terézia tér 16. szám.
Telefon: József 424—69.

FRIEDMANN JÓZSEF
ÉPÜLET-, DÍSZMŰBÁDOGOS, LÉG-SZESZ- ÉS VÍZVEZETÉKBERENDEZŐ
BUDAPEST, III., LAJOS UCCA 66. TELEFÓN: 620—52

BERKI DEZSŐ
Festék és lakkereskedő
BUDAPEST, VI., Szív ucca 60
Telefon: Autemata 242—46.

BULICSEK ÉS TÁRSA
KAZÁN-, TARTÁNY- ÉS VASSZERKEZETI GYÁR
Ujpest, Rózsa u. 14. Tel.: Aut. 952-39
Mindenféle szegecselt, hegesztett lemezmunkák és vasszerkezetek

MÜLLER REZSŐ asztalosárúgyár
Cégtulajdonos: Tomancsik György. Alapittatott 1875-ben
A Tomancsik rendszerű magyar-német stb. szabadalmazott ellensúlynélküli tolóablak egyedüli gyártója. Arany és ezüstéremmel kitüntetve.
VII., RÓNA UCCA 31. Telefon: Z. 63—58

GUTWILLIG E
fő- és székvárosi csatorna és pöcegödör tisztítási vállalkozó
Iroda: BUDAPEST, VII., Damjanich u. 36. Telefon: J. 419-74

BITUMEN ÚTÉPÍTŐ R.T.
Budapest, IX., Ferencz körút 46.

CSUVIK ÉS STROJIL
ELSŐ ÓBUDAI PARKETT ÜZEME
Budapest, III. ker., Kiscelli-utca 39. sz.
Tel.: Aut. 620—56 Kartelen kívül!

STERN EMIL
Telefon: Aut. 906-48
ÚT-, CSATORNA- és MAGASÉPÍTÉSI SZERSZÁM- ÉS MŰSZAKI ÜZLET
BUDAPEST, V., VISEGRÁDI U. 32.

Szűcs Béla mérnök, műszaki és vállalati irodája
Budapest, VIII., József körút 69 ● Telefonszám: József 373—67
Tervez, berendez, átalakít: központi gőz-, melegvíz- és légfűtéseket, vízvezetékeket, egészségügyi berendezéseket, önálló központi szivattyú és elektromos világítási telepeket

Ha jó, tartós, megbízható és gazdaságos üzemű
autobuszra vagy teherautóra
van szüksége, úgy kérjen ajánlatot és bemutatást a
Magyar Waggon- és Gépgyár RT-tól,
amelynek győri automobilgyárában készülnek a legujabb tipusu autók.
RÁBA-KRUPP ÉS RÁBA-A. F.
Központi igazgatóság: V., Deák Ferenc u. 18
Telefon: 818-50
Budapesti raktár és javitómühely: Keropesi út 28. sz.
Telefon: J. 453-84.

Kereskedelmi és magáninformációk legjutányosabban beszerezhetők
KÖZPONTI TUDAKOZÓ BETÉTI TÁRSASÁG
Budapest, V., Váci út 34.
NAGY Ö. ÉS TÁRSA
Telefon: 916-24.
Postatakarékszámlák: Budapest 26.778
Wien 105.782, Berlin 122.214
Prága 77.476, Beograd 67.506
Girószámla: a Magyar Nemzeti Banknál

Köztisztviselők kedvező fizetési feltételek mellett kaphatnak nyugágyat, függőágyat, sátort és hátizsákot
TELEFON J. 418—07. ALAPITVA 1858-ban
HAUSCHILD ALBERT
Budapest, VII., Károly-körút 15. szám.
Szálló hivatalok részére ivatkötőhevedert, per- és padlótörlőruhát.

Megjelent A **PÉNZVILÁG** legújabb száma szenzációs tartalommal!
KAPHATÓ MINDEN UJSÁG-ÁRUSNÁL
Ára 40 fillér

Ádáz rohamra indultak a jobb- és baloldali szélsőségek, hogy újra megmételyezzék a városháza megtisztult levegőjét

Álljatok az EGYSÉGES KÖZSÉGI POLGÁRI PÁRT mellé, amely kenyeret, békét és megelégedést szerez

A választásokra készülő pártok szervezkedése napról-napra nagyobb méretekben bontakozik ki. Megnyugvással tapasztalható, hogy a főváros lakossága megértésére ébredt a polgári szolidaritásnak, a kölcsönös megbecsülésnek, az összetartásnak és mindegyre nagyobb tömegekben csatlakozik a béke, a munka és a szeretet szerény, de mégis legtöbbet jelentő zászlója alá. Azokhoz szólnak ezek a frázisnélküli szavak, akik gondolkoznak, mérlegelnek és — emlékeznek. Emlékeznek 1918 és 1919-re, a rémségek világára, a kommün borzalmaira, a rettegésre, a vérre, a gajdeszre, azután más kiadásban a különítményekre, a gumibotra és a fergeteges gyűlöletre. És emlékezni kell arra, hogy ki takarította el a romokat, ki teremtett békét és munkát, ki szerelte le a különítményeket, ki kényszerített minden pártot munkára és ki gyógyította meg a közélet irtózatos járványait.

Az országban: **Bethlen István!**

A fővárosban: **Ripka Ferenc!**

Most balról és jobbról ádáz rohamra indulnak azok a szélsőségek, amelyek mind voltak már a kizárólagos hatalom birtokában. Mit teremtettek? Romokat és romokat.

Budapest népe hivatott arra, hogy válaszszon: a *rombolók* és *építők* között, a *gyűlölet* és *szeretet* között, a *felfordulás* és a *rend* között.

Az *Egységes Községi Polgári Párt* a lakosság imponáló ragaszkodása mellett, a választói gyűlések sorozatán hívja föl Budapest figyelmét mindezekre a történelmi tényekre. Az elmult hét választási mozgalmának krónikájáról a következő tudósításban számolunk be:

A gazdasági boldogulás programjáról és a kibontakozás igaz útjáról beszéltek Kozma Jenő és Kállay Miklós, a budai nagygyűlésen

Az *Egységes Községi Polgári Párt II. kerületi szervezete* vasárnap tartotta választói nagygyűlését a *Budai Vigadó* dísztermében a budai polgárság óriási érdeklődése mellett. A hatalmas díszterem és a szomszédos termek, sőt az előcsarnok és a karzatok is megteltek hallgatósággal, melynek soraiban nagyon sokat láttunk a szomszédos kerületek polgárai közül is. Ott voltak többek között *Kállay* Miklós dr. keresk. min. államtitkár, *Görgey* István országy. képviselő, *Harrer* Ferenc ny. polgármester, *Becsey* Antal, *Fabinyi* Tihamér egy. m. tanár a Ganz-gyár igazgatója, *Miklós* Elemér az Idegenforgalmi Szövetség főtitkára, *Faber* Fülöp a Községi Takarék igazgatója, *Németh* Béla törvh. biz. tag a Háztulajdonosok Orsz. Szövetségének elnöke, *Petracsek* Béla, *Lungmayer* József, *Jancsó* János, *Eördögh* Virgil kúriai bíró, *Radnai* Rezső, *Böngérffy* Géza, *Nagy* Gyula ny. min. tan., *Krieshaber* Adolf, *Zboray* Gyula, *Nagyőszi* Ferenc, *Hegedüs* Miklós, *Rose* Henrik, *Rittinger* Imre, *Nádas* Béla, *Pénzes* Miklós, *Pajor* Rezső és még nagyon sokan mások a közélet és a polgárság reprezentánsai közül. A nemzeti Hiszekegy elmondása után

FODOR ANTAL Dr.

kir. közjegyző, ker. elnök megnyitó beszédében üdvözölte az egybegyülteket és az egybegyült előkelőségeket. Méltatta *Kozma* Jenő nagy érdemeit, aki fáradhatatlan a küzdelemben, mert *a polgárság tántoríthatatlan hűségéből, szeretetéből és bizalmából mindig új erőt merít a küzdelemre.*

HARRER FERENC Dr.

volt a nagygyűlés első szónoka, aki azt hangoztatta, hogy e párt főprogramja a város becsületes, jó igazgatása, a polgárság védelme és megerősítése. Ezzel szemben az összes többi pártok megtévesztően és helytelenül, úgyszólván *kivétel nélkül országos problémákat hangoztatnak* és ezekkel próbálnak sikereket elérni a községi választásokon, amelynek az országos kérdésekhez semmi köze. Utána

FABINYI TIHAMER Dr.

beszélt és főleg gazdaságpolitikai kérdésekkel foglalkozott. Szólott a gazdasági és termelési válságról, amely, mint tudjuk, világjelenség, amelynek az enyhítésén csak szakszerű munkával működhetünk közre. Adatokat sorolt fel Anglia, Amerika, Franciaország, Németország, sőt Olaszország gazdasági bajairól, rámutatott, hogy *mindenütt adóemeléssel tartják fenn az államháztartási egyensúlyt,* Németországban a postatarifát emelték fel, Olaszországban pedig a forgalmiadó-kulcsot egyről három százalékra. Lehetetlenség és igaztalan vád tehát az ellenzéké, amely a mi bajainkért a kormányzatot és a városvezetőség állítólagos tehetetlenségét okozza. *Munkaalkalmakat kell teremteni, de mert sántítunk, nem a mankót akarjuk tökéletesíteni, hanem a lábat próbáljuk meggyógyítani.* Helytelen dolog folyton a köztisztviselő-társadalmat támadni, mert a tisztviselőtársadalom egyet jelent az országgal. Ezután arról beszélt, hogy tagadhatatlanul vannak hibák, amelyeket a párt orvosolni akar, szemben a szélsőséges pártokkal, akik csak kritizálni akarnak és kiélik magukat a hibák felfedésében, sőt *örülnek is, ha bajt konstatálnak, mert ebből élnek.*

Fabinyi Tihamér nagysikerű szavai után a választóközönség

KOZMA JENÖT

kívánta hallani, aki a következő szavakkal fordult választóihoz:

A választóközönség türelmét — mondotta — hosszabb idő óta próbára teszik azok, akik azt hangoztatják, hogy tönkretették a városházát és engem is azok közé szeretnének besorozni, akik ezt tették. *Én állom a harcot, én szemébe nézek a vádaskodóknak és a polgárságnak pedig megvan az a bölcs ítélőképessége, hogy meglássa, mi volt akkor, amikor ők hatalmon voltak* és mit alkottunk mi, amióta a városházát irányítjuk. Tudják azt, hogy mit tettünk és ezért szeretnék most a kezünkből kiesavarni a fegyvert. Nézzük, hogy azok, akik fennen hirdetik és reklámozzák magukat, csodálatosképpen uralmon voltak annak előtte, *uralmon voltak a lánchidiak, szocialisták, a kommunisták, a bosszúállók,* uralmon volt mindenki és senki sem korlátozta őket, hogy alkossanak és mégis a népakarat elütötte őket úgy, mintha sosem lettek volna. Most, öt esztendő konszolidációs ideje alatt, amikor történt a főváros polgársága érdekében sok minden, mikor látják, hogy az uralmuk alatt lerongyolódott főváros ismét fejlődik, jelentkeznek újra, mert *azt hiszik, hogy talán elfelejtette a polgárság már azt, hogy annak idején mit csináltak ők.* Emlékezzünk, voltak idők, amikor a polgár nem mert kimenni az utcára, amikor atrocitásokba, piszokba, munkátlanságba fulladt majdnem minden. Hozzá sem nyúltak semmihez, úgy hagytak mindent. Ez volt az ő működésük. Ha most körülnézünk, akkor látjuk a fejlődést. Elismerem, hogy a haladásnak még sok akadálya van, de dolgozunk és hogy dolgozni tudjunk, megalkottuk *a fővárosi törvényt,* amely a polgárság akaratának az érvényesülését teszi lehetővé. Mi a komoly polgári munkának az alapjait rögzítjük meg olyképpen, hogy a városházára a felelősség érzetét behoztuk. A multban senki sem vállalta a felelősséget azért, ami történt, nem volt semminek gazdája. *Most, a polgármesteri felelősség beállításával száz százalékig megtalálom azt, aki valamely helyes, vagy helytelen cselekedetért felelős.* Hogy nem tudtunk annyit tenni, mint amennyit szerettünk volna, egyik oka az európai hitelkrízis. Tőkeszegény ország vagyunk, de éppen a mi kis tőkénkre vigyázni kell és ha a deficites költségvetés mellett munkanélküli segélyt adnánk, ez még a megmaradt filléreket is kivenné a zsebekből. A világkrízis akadályait most a választások során a mi terhünkre akarják írni. Nagyon is átlátszó kortesfogás ez! Éppen olyan átlászó, mint az a fogásuk, hogy a *Községi Takarékpénztárat,* mint a saját alkotásukat akarják odaállítani, amellyel a főváros pénzügyeit rendezni kívánják. Mint minden célravezető ügyet elleneztek, csak azért, mert nem ők csinálják, úgy a fővárosi Takarékpénztárat is megobstruálta a baloldal. Nem engedem, hogy azok, akik ennek az intézménynek létesítését minden eszközzel gátolni akarták, most maguknak vindikálják azt az érdemet, hogy ez az intézmény, amely kitűnően működik, elsőnek hozta be az olcsó külföldi tőkét és a főváros pénzügyeinek lebonyolítási és szabályozási kérdéseit is éppen könnyebb mozgásánál fogva elősegíti. Az *Egységes Községi Polgári Párt alkotott a közlekedés terén, európai színvonalra emelte a forgalmat.* A villamosvasutak talán Európa legszebb villamosai. Az Autobuszüzem lendületet adott Budának és lendületet adott az egész környéknek. (Zajos éljenzés és taps.) Most folyamatban van a nagy vásárcsarnok építése, amely azt jelenti, hogy Budapest élelmezése olcsóbb, rendszeresebb és jobb lesz. Tíz évvel ezelőtt az utak teljesen el voltak hanyagolva, rendbehoztuk, számtalan új út épült és a város e téren is óriásit fejlődött. A közegészségügy, közoktatásügy terén igen sok történt. Kórházainkat fejlesztettük. Ahol azelőtt papírral kötözték a betegeket, modern műszerekkel és gyógyszerekkel szereltük fel a kórházakat. Fürdőinket, az Állatkertet újjáépítettük. Kifejlesztettük azokat az intézményeket, amelyek az idegenre is vonzó hatást gyakorolnak.

A polgárság hitelellátása tekintetében fontos tevékenységünk volt, hogy a *Kisipari Hitelintézetet* igen erősen dotáltuk. *Kállay* Miklós államtitkár is hathatósan támogatta a kisiparnak ezt a kívánságát. Leépítettünk igen sok üzemet, amely a magángazdálkodással konkorál. Rendbehoztuk a Gázüzemet, a villanyszolgáltatást annyira fejlesztettük, hogy a négyszeresét tudja szolgáltatni az eddiginek. Nagy beruházási programot készítettünk és az erre biztosított kölcsönből már munkában van a Vízművek rekonstrukciója. *Láthatjuk tehát, hogyha valaki azt mondja, hogy a városházán nem történt semmi, azt kell a szemébe vágni, hogy nem mond igazat.* (Zajos éljenzés és taps.) Sok történt a polgárság érdekében és még többnek kell történnie. Itt van az *idegenforgalom* fejlesztése. Hallatlan kincs van birtokunkban, Buda gyógyforrásai, amelyek nincsenek kihasználva. Eddig nem vették komolyan Budapest-Fürdővárost, pedig meg kell állapítani, hogy a fővárosnak ez egyik legfontosabb problémája. Olyan rádióaktív forrásaink vannak, mint sehol a világon és itt a főváros kellős közepén van ez. Sajnos, nem alakítottuk még át a főváros idegenbefogadását, úgyhogy penziórendszerben, olcsó szállodákban találjanak elhelyezkedést az idegenek. Orvosainknak is sokkal behatóbban kellene foglalkozniok ezzel a problémával, mert az a jövedelem, amelyet az idegenforgalomból nyerünk, olyan *valutáris értéket jelent, amely semilyen más beruházástól nem várható.* (Zajos éljenzés és taps.)

Aki Budapest utcáin jár, egy nagy plakáterdőn halad keresztül. Nem csodálom, ha ebben a plakáterdőben a közönség eltéved. *Hamis jelzőtáblákat láthat minden sarkon, amelyek szakadékba vezetnek.* A vörös bacillus újra be akarja lopni magát a főváros szervezetébe, amely talán nem mindig vörös színben lehet, ebédjegyek alakjában is megjelenik, mert a szociáldemokraták ráütik bélyegzőjüket, de amelyek a polgárság pénzéből erednek. Szakadékok vannak, amelyekbe egyszer már belebuktunk. Ebben a szakadékban ott látjuk a forradalom áldozatait, a kommunizmus vértanuit. Vigyázni kell, hogy ez a bacil-

Zománctáblák, réztáblák
zománcjelvények
Dr. Bossányi László
Budapest, I., Naphegy utca 13 • Telefonszám: Automata 536-10

lus ne fertőzze meg ismét Budapest polgárságát, mert ez egy újabb lázrohamot nem bír el.

Kozma Jenő szavait sűrűn szakította félbe a tetszés és a helyeslés minden megnyilvánulása, beszéde végén pedig szűnni nem akaró ovációval vették körül a polgárság népszerű vezérét.

KALLAY MIKLÓS államtitkár

állott fel most szólásra a hallgatóság sűrű tapsai között:

Köszönetet mondott először az *Egységes Községi Polgári Párt* polgári szervezete vezetőségének, hogy alkalmat adtak neki ezen impozáns nagygyűlésen felszólalásra. Csodálattal látja — mondotta — hogy a választási agitációban állandóan a nagy politika kérdéseit, a választójogtól kezdve külpolitikai kérdésekig vonják be egyesek és a kommunális politikára egyáltalán súlyt nem helyeznek. *Bethlen ankarai útját és berlini útját megvitatják, da a városi polgár védelmét figyelmen kívül hagyják.* Pedig a polgár a fővárosban a maga megszervezésének, fejlődésének problémáit keresi és kívánja megoldani, nem pedig a nagy politikai kérdéseket, amelynek megoldása nem ide tartozik. *A fővárosban ki kell domborítani a polgári gondolat szükségének és minden polgár, tisztviselő, kereskedő, iparos, bármely tagja a középosztálynak, fel kell hogy ismerje ennek a gondolatnak öncélúságát* és bátran kell hogy vallja a gondolat érvényesítésének elsőrangú fontosságát. Ha ez a nyomásuk az önzésig menne, a polgári öntudat elvész a polgárság és ezzel együtt mindaz, amit a nemzetfenntartó elem fenntartani képes. (Zajos helyeslés és taps.)

— Teljesen igazat adok *Kozma* Jenőnek, aki azt mondja, hogy nem az országos politika kérdéseivel, hanem a városházával, a polgárok érdekeivel kell foglalkozni. Igazat adok abban, hogy *a közüzemek kérdésével behatóan kell foglalkozni*, mert ennek az intézménynek megszüntetését csak a szabad polgárok városházájától várunk. Azok, akik a szocializmus jelszavát hangoztatják, nem lehetnek ellenségei a közüzemnek, mert hiszen minden teóriájukban benne van az üzemesítés és az, hogy ki kell venni az ellátást az egyéni munkakörből és olyan üzemekbe terelik, amely tulajdonképpen nem más, mint közüzem. Feljogosítva érzem magam, hogy a közüzemek kérdésében fontos kijelentést tegyek. A kérdést rendeleti úton megoldani nem lehet és éppen ezért még *ebben az évben törvényhozási úton fogjuk rendezni az üzemek kérdését* (Zajos éljenzés és taps.)

Az idegenforgalom kérdéséről beszélt ezután. — Valóban ebben a kérdésben látom — mondotta — Budapest jövő programját. A város vezetőségét pedig kérem, hogy a legnagyobb intenzivitással foglalkozzon ezzel a kérdéssel. Budapest szépsége, megkapó varázsa idevonzza az embereket. Látjuk, hogy hazánk divatba jön, vétek lenne a külföldnek ezt az érdeklődését ki nem használni és nem igyekezni azt fokozni. *Az a program, amelyet itt hangoztattak, nem áll ellentétben az ország fejlődésének tendenciájával*, ennek megvalósításával minden egyes polgár Budapest fejlődésének nagy alapjait rakja le. Ne kívánják, hogy bajokról beszéljek, amelyeket mindennap hallanak és ne higyje senki, hogy a kormány nem ismeri ezeket a bajokat. Mi abban a szomorú helyzetben vagyunk, hogy mindenkinek a baját ismerjük és a segítség is sokszor megtörtént. *Sajnos azonban a sajtó a bajokat öles cikkekben duruzsolja mindennap a fülünkbe, de ha az orvoslás megtörténik, még egy kétsoros hírt sem szentel ennek.* Így pl. a forgalmi adó fázisrendszeréről, annak követeléséről folyton írnak. De amikor különböző helyeken behozzák ezt a rendszert, nem emlékeznek meg róla. Panaszkodnak, hogy az iparos nem kapja vissza a bánatpénzt. Már egy fél év előtt elrendeltem, hogy azonnal vissza kell szolgáltatni a bánatpénzt azoknak, akik nem nyerték el a pályázatot még a felülvizsgálat előtt. *A számlák gyors kiutalására is megtettük az intézkedést.* Nem elismerést kérünk ezért, csak az ellen kell tiltakoznom, hogy a kritikának megvan a nagy akusztikája, de a teljesített munka a legkisebb rezonanciát kapja.

Beszéde végén felhívta a polgárságot, hogy a maga uralmát csak úgy tudja biztosítani, ha öntudatosan, saját érdekeit figyelembe véve választja ki azokat, akik eddigi munkájukkal is megérdemelték a bizalmat és azok, akik ezen nagygyűlésen, mint a polgárság vezetői kifejtették programjukat, bizalommal kell követnie, hogy a polgári uralmat biztosítsák Budapesten.

A *Községi Polgári Párt* budai nagygyűlése lelkes hangulatban, a Himnusz eléneklésével záródott be.

A Lipótvárosi Polgári Kaszinó vacsorája

A *Lipótvárosi Polgári Kaszinó* politikai vacsorát rendezett, amelyen több mint 300-an voltak jelen a kerület polgárai közül. A vacsorán *Scheuer* Róbert elnök tartott nagyobb beszédet. Részletesen ismertette a párt programját, amelynek sarkalatos tétele, hogy a *polgárság megerősödve, maga intézze a saját ügyeit.* A szónok ezután visszapillantást vetett az elmult 20 esztendőre és azt a következtetést vonta le, hogy bármelyik párt is volt uralmon a városházán, mindegyiknek az volt a hibája, hogy *túlsokat politizált* és mellőzte a gazdasági kérdéseket, országos problémákkal foglalkozott a polgárság megélhetésének, kenyerének kérdései helyett. Hangoztatta, hogy a mostani választásoknál is annak kell eldőlnie, hogy az az irányzat jut-e túlsúlyra, amely az országos politika trambulinjának tekinti a városházát, vagy pedig a mindennapi megélhetés kérdései kerülnek előtérbe. Érintette *a honvédelmi miniszter kecskeméti beszédét is*, ezzel kapcsolatban hangoztatta, hogy a *Községi Polgári Pártban az az elv, hogy, aki becsületes ember, jó hazafi és becsülettel dolgozik a fővárosért és az országért is, az szívesen látott egyenrangú polgártárs, bármilyen templomban imádkozik.* Akinek ez nem programja, az ne jöjjön közénk. A vacsorán még *Ziegler* István, *Molnár* Dezső, *Horvát* Károly, *Dárday* Ede, *Ney* Dezső és *Sidlauer* Ignác szólaltak fel.

A gyűlölködés és defetizmus bűn a főváros és nemzet ellen

Impozáns nagygyűlésen mondtak programbeszédet a *Józsefvárosi Egységes Községi Polgári Párt* jelöltjei. A Józsefvárosi Körben vasárnap megtartott nagygyűlést

KÁLNOKI BEDŐ SÁNDOR

országgyűlési képviselő, a kerületi pártszervezet elnöke nyitotta meg sokszoros viharos helyeslésssel fogadott beszéddel, amelyben a fővárosi községi választások jelentőségét méltatta az országos politika és az egész magyar nemzetnek a külföldön való megítélése, valamint Magyarország jövő fejlődése szempontjából. *Csak a nemzeti egység, a párt zászlajára írt és az emberek lelkébe vésett jelige követése, a munka és a szeretet viheti előbbre a világválság hullámaitól megviselt országot.*

Lelkes éljenzés fogadta

KOZMA JENŐ

országgyűlési képviselőt, a fővárosi párt elnökét, aki beszédében hivatkozott arra, hogy a *Józsefvárosi Kör* falai között *Hüvös* József szelleme él, azé a férfiúé, aki tömör egységbe tudta összekovácsolni a polgárságot. Ennek a szellemnek a követésére hívta fel a mai Józsefvárost is. Az ellenzék hadakozásainak jellemzésére felemlítette Kozma Jenő, hogy napokig obstruáltak a közgyűlésen a *Községi Takarékpénztár létesítése ellen és nyomban leszereltek, mihelyt képviselőiknek igazgatósági és felügyelőbizottsági tagságokat biztosítottak.* Végül kérte a polgárságot, hogy támogassa szavazatával a *Szabó* Sándor kitűnő nevével induló listát.

Zajos taps és éljenzés követte *Kozma* Jenő beszédét, amely után

BECSEY ANTAL

a párt alelnöke kifejtette, hogy az új törvényhatóságnak a polgárság könnyebb megélhetését biztosító feladatok egész sorozatát kell megoldania. *Az utolsó öt-hat év munkája ugyan meglátszik már a főváros kulturális és szociális színvonalán*, de a súlyos gazdasági nehézségek ellenére is helyes üzempolitikával, az adójövedelmek okos hovafordításával a főváros már a közeljövőben is jelentős alkotásokkal gyarapíthatja intézményeit.

Zajos éljenzéssel fogadta a nagygyűlés közönsége

SZABÓ SÁNDOR

országgyűlési képviselőt, az Egységes Párt alelnökét, aki nagy tetszéssel kísért beszédében kegyelettel emlékezett meg a Józsefváros nagy alkotó férfiairól, akiknek nyomdokán kell haladni, hogy a jelen és a jövő nemzedékek élvezhessék az alkotó munka gyümölcseit. *Elvek és eszmék mérkőzése helyett a gyűlölet kiált az uccák plakátjairól, holott a mai nehéz gazdasági viszonyok között a gyűlölködés, a defetizmus valósággal bűn a főváros és a nemzet ellen.*

Hosszantartó taps és éljenzés követte *Szabó* Sándor beszédét, amely után

LENGYEL ENDRE Dr.

kormányfőtanácos, a Józsefvárosi Párt ügyvezető elnöke emlékeztette a polgárságot arra, hogy a háború és a forradalmak után *Bethlen* István gróf elődeitől örökségképpen átvett egy felbomlott társadalmi rendet, egy üres állampénztárt, egyre romló koronát és olyan kaotikus állapotot, amelyből csak az ő teremtő ereje tudott konszolidációt teremteni, a társadalmi békét helyreállítani, az állampénzügyeket rendbehozni és Magyarországnak a külföldön is igaz megbecsülést szerezni.

STÜHMER GÉZA Dr.

Gazdy Jenő, *Molnár* Béla dr., *Ságvári* Sándor, *Farkas* Vilmos, *Matolcsy* Károly és mások mondtak még beszédet a nagygyűlésen, amely *Kálnoky Bedő* Sándor buzdító beszédével ért végett.

Budapest után ítélik meg ma az országot

Az *Erzsébetvárosi Egységes Községi Polgári Pártnak* több mint nyolcszáz választó részvételével az Erzsébetvárosi Körben tartott impozáns nagygyűlésén *Lédermann* Mór elnöki megnyitójában a *Kozma* Jenő vezetése alatt álló párt támogatására hívta fel a megjelenteket, majd méltatta a listavezető *Dési* Géza közéleti érdemeit. *Nessi* Gyula kormányfőtanácsos, fővárosi bizottsági tag beszédében elmondta, hogy közel 40 éve dolgozik az Erzsébetvárosban polgártársai javára és a jövőben is készséggel rendelkezésére áll a kerület lakosságának. *Dési* Géza országgyűlési képviselő nagyhatású beszédében kifejtette, hogy neki csupán az a programja: mindenki, aki ebben az országban kezemunkájával, agya megfeszítésével, műhelyben, irodában, boltban vagy a szántóföldön gazdagítja a magyar vetést, kenyeret és boldogulást, szeretet és megbecsülést érdemel. *Ma Budapest adja az ország röntgenképét és a világ aszerint ítéli meg Magyarországot, hogy milyen állapotok vannak Budapesten.* *Dési* Géza viharos lelkesedéssel fogadott beszéde után *Payr* Hugó, az *Egységes Községi Polgári Párt* központjának üdvözletét tolmácsolta élénk tetszéssel és helyesléssel kísért beszédben, amelyben ismertette a párt alkotásait a városházára való bevonulása óta. Figyelmeztette a megjelenteket arra, hogy *ne igyekezzenek gyengíteni a kormányzat pozícióját, mert hiszen az utóbbi hetek eseményei is megtaníthattak arra, hogy milyen irányzat következik, ha a középutas politika gyengülni találna.* Hosszantartó lelkes éljenzés köszöntötte *Kozma* Jenőt, a párt elnökét, amikor szólásra emelkedett és elmondta, hogy ugyanazok, *akik ma túllicitálják, nem akartak 1923-ban hozzá csatlakozni, hanem csak titokban biztatták, hogy lépjen ki a porondra és hirdesse a középutas politika egyedüli jogosultságát.* Azzal is vádaskodnak ellene, hogy a kurzus embere. Hát nézzenek körül a VII. kerület vezérkarában, amely őt körülveszi. Itt ül mellette *Dési* Géza, akivel megtisztelve érezheti magát minden párt és ősz barátja, *Ehrlich* G. Gusztáv, akiről mindent el lehet mondani, csak azt nem, hogy a kurzust támogatja. A nagygyűlést társasvacsora követte, melyen *Ugron* Gábor felköszöntötte *Kozma* Jenőt, *a közérdek és polgárság ügyének fáradhatatlan harcosát*, aki kora reggeltől, késő éjszakáig csodálatos erővel és buzgalommal igyekszik mindenkin segíteni és a polgártársai bizalmából ráruházott példátlan felelősséggel járó pártvezéri hivatásának megfelelni. *Kozma* Jenő megköszönte a lelkes fogadtatást és kijelentette, hogy továbbra is azon az úton halad a városi és az országos politikában is, amelyet Budapest és az ország jobb fejlődése szempontjából, mint leghelyesebbet választott és amelytől *nem tántorítható el sem jobb, sem bal felé.*

A terézvárosi szervezet az oktatószemélyzetért

Az Egységes Községi Polgári Párt terézvárosi szervezete szombat este a Terézvárosi Polgári Kaszinóban igen látogatott választási gyűlést tartott, amelyen elsősorban a fővárosi tantestület helyzetével foglalkoztak. A kérdést *Czech* Waldemár dr. tanár ismertette. *Becsey* Antal törvényhatósági bizottsági tag az Egységes Községi Polgári Párt célkitűzését ismertette, majd *Halász* Miklós dr., a terézvárosi pártszervezet ügyvezető elnöke, a terézvárosi tantestületnek a pártban való tömörülését mondotta ki. *Politzer* Gusztáv dr. és *Horváth* Károly törvényhatósági bizottsági tagok a tanítóság érdekében teendő lépésekről emlékeztek meg, *Molnár* János polgári iskolai tanár felszólalása után a gyűlés igen lelkes hangulatban véget ért.

Megalakult az óbudai oktatószemélyzet egységespárti szervezete

Csütörtökön alakult meg a főváros III. kerületében *Martin* Gyula el. isk. igazgató elnöklete mellett a III. kerületi tanítók és tanítónők egységespárti szervezete, melyen igen nagy számban vettek részt a kerületben lakó és ott működő tanítók. A gyűlésen felszólalt *Hrivnyák* János el. iskolai igazgató, a *Budai Tanítók Egyesületének* elnöke és *Tóth* Ferenc elemi iskolai igazgató, akik összetartásra és egységre hívták fel a kartársakat. *Schinder* tanár szakkérdéseket ismertetett, majd *Andréka* Károly és *Orova* Zsigmond törvényhatósági bizottsági tagok ígérték meg a párt támogatását.

A polgárságnak nem ideálja a fehér vagy a vörös városháza, csak a nemzeti színeket viselő törvényhatóság

A *Ferencvárosi Egységes Községi Polgári Párt* üllői úti helyiségében csütörtökön este nagygyűlést rendezett, amelyen *több mint ezer* választó jelent meg. *Pavlik* Ferenc ügyvezető elnök biztosította a ferencvárosi polgárság igaz szeretetéről és ragaszkodásáról *Usetty* Béla országyül. képviselőt. *Wellisch* Andor főv. bizottsági tag nagy tetszéssel kísért beszédében hangsúlyozta, hogy *az olkotó munka csak akkor indulhat meg a főváros minden rétegének javát szolgáló méretekben, ha előbb a társadalmi, a szociális és a felekezeti béke vasbetón alapjait rakjuk le.* A polgárságnak nem lehet ideálja sem a vörös, sem a fehér városháza, hanem a nemzeti színeket viselő törvényhatóság. *Wolf* István máv. főfelügyelő, *Dósa* Ottó dr. és *Szentesi* József r. t. igazgató, a választók őszinte nagyrabecsüléséről és törhetetlen bizalmáról biztosította *Usetty* Bélát, majd *Éry* Márton orsz. képviselő méltatta a kerület képviselőjének az ország törvényhozói testületében kifejtett rendkívül érdemes munkásságát. Ezután *Usetty* Béla a nagygyűlésen megjelent hatalmas tömeg éljenzése és helyeslése mellett rámutatott arra, hogy bár a budapesti községi választásokban alapjában véve semmi politikum nincsen, mégis *az ország szempontjából nagy jelentősége van e választások eredményének.* A nemzet az ország szívének tartja a fővárost az itt történőket éles szemmel figyelik és ha engedjük, hogy a szélsőségek felülkerekedjenek, akkor óriási felelősséget vállal magára a budapesti polgárság, mert nemcsak a maga érdekei ellen vét, hanem az ország megrontására alkalmas irányzatokat segíti elő, a vidéken is. Lelkes éljenzés és taps köszöntette *Kozma* Jenő országgyül. képviselőt, a fővárosi párt elnökét, amikor szólásra emelkedett és mindenekelőtt örömének adott kifejezést, hogy a ferencvárosi párt egy héten belül már a második olyan gyűlést rendezi, amelyen *ezer* komoly választó-

polgár jelent meg. Az ilyen tömegre lehet alapítani az öntudatos alkotó munkát és ez a nagyarányú érdeklődés bizonyítéka annak, hogy helyes úton jár a párt és annak ferencvárosi vezére. *Kozma* Jenő és *Usetty* Béla lelkes éltetésével véget ért a nagygyűlés.

Jelölőgyűlés Kőbányán

A *Kőbányai Egységes Községi Polgári Párt* megtartotta jelölő gyűlését, amelyen *Sajó* János törvényhatósági bizottsági tag, a pártszervezet elnöke bejelentette, hogy visszavonul a közélettől és a kerület listavezetőjéül *Payr* Hugót ajánlja. *Hatolkay* Kálmán kőbányai református lelkész beszélt a több mint 500 főnyi közönség előtt és hangoztatta, hogy a *kerület közönsége Payr Hugóban jól fog választani. Gáspár* Béla volt a következő szónok, aki rámutatott arra, hogy a *Községi Polgári Párt* nem a lárma, hanem a lépésről-lépésre való haladás és a *komoly liberalizmus* politikáját követi. A nagygyűlés hosszas és lelkes ovációja között *Payr* Hugó emelkedett most szólásra és állandó ünneplés közben kifejtette a párt programját. Rámutatott arra, hogy Kőbánya elhanyagolt városrész, amelyet nemcsak a halálsorompó választ el, hanem a nagy távolság is Budapesttől, ezért *olcsó és jó közlekedésre*, jó utakra van szükség. Rámutatott, hogy a párt oda fog hatni, hogy ezek legrövidebb időn belül beteljesedjenek, hogy az *újhegyi Horthy Miklós-telep*, amelynek létesítését törvény mondta ki, minél hamarabb felépüljön, a kerület melegfürdőt és strandot kapjon, hogy a telepek rozzant házait, berendezéseit és fűtési lehetőségeit *feljavítsák*. Sok tennivaló van, de teljes lélekkel rajta lesz a párt, s maga, hogy mindezek orvosolva legyenek. Ezután arról beszélt, hogy lelkiismeretlen dolog az ellenzéki pártok részéről, amikor választási kérdések előtérbehelyezése helyett *országos politikai* jelszavakat dobnak a tömegek elé, hogy megtévesszék. A nagy tetszéssel fogadott beszéd után *Domgó* Orbán biztosította ragaszkodásáról *Payr* Hugót és *Hatolkay* Kálmánt, a lista második jelöltjét, a választók nevében, majd a gyűlés, amelyen tömegesen vettek részt a tisztviselőtelep, a Juranics-telep, az Auguszta-telep, a Pongrác úti telep, a Ceglédi és Bihari út környéke és az egész kerület lakossága — egyhangú lelkesedéssel jelöltjének kiáltotta ki *Payr* Hugót és *Hatolkay* Kálmánt.

Mindkét szélsőséges párt volt uralmon a városházán: vért, szenvedést és jogbizonytalanságot hoztak Budapest népére

Ezrek ünnepelték Kőbányán Payr Hugót, az Egységes Községi Polgári Párt listavezetőjét

A *Kőbányai Egységes Községi Polgári Párt* szombaton este a Kőbányai Kaszinóban vacsorával egybekötött választói nagygyűlést tartott, amelyen több mint ezren voltak jelen, úgy hogy az egybegyülteket a Kaszinó hatalmas színháztermébe nem tudta befogadni, hanem a színpadot és az előcsarnokot is megtöltötték, hogy meghallgassák a kerület jelöltjeinek, *Payr* Hugónak és *Hatolkay* Kázmérnak programbeszédét és a vacsorán résztvevő országgyűlési képviselőket és várospolitikusokat. A résztvevők soraiban többek között jelen voltak: *Kozma* Jenő, *Dési* Géza, *Usetty* Béla, *Perlaky* György, *Görgey* István országgyűlési képviselők, *Baddlay* Ákos dr., *Sajó* János, *Ledermann* Mór, *Körmendy* Jenő, *Payr* Hugó és *Hatolkay* Kázmér, *Becsey* Antal, *Mátyás* Béla, *Gáspár* Béla, *Tolnay* Kornél és más előkelőségek. A nyolc órára hirdetett nagygyűlés közönsége már a kora esti órákban nagy tömegben gyülekezett és szünni nem akaró ovációban részesítette az egymás után érkező *Kozma* Jenőt, *Dési* Gézát, *Görgey* Istvánt, *Usetty* Bélát, *Becsey* Antalt és a kerület páratlan népszerűségnek örvendő listavezetőjét: *Payr* Hugót.

A nagygyűlés a nemzeti hiszekegy eléneklésével kezdődött, majd *Sajó* János pártelnök megnyitó szavai után

KOZMA JENŐ

országgyűlési képviselő, az *Egységes Községi Polgári Párt* elnöke emelkedett szólásra és meleg szeretettel ajánlotta a kerület választópolgárainak figyelmébe *Payr* Hugót, akinél jobban nem választhatnak, ha reá bízzák a kerület képviseletét a városházán. *Kozma* Jenő elnézést kért az egybegyült közönségtől, hogy nem maradhat végig a vacsorán, de a mai estén még egész sereg gyülésen és vacsorán kell megjelennie, bár mindig örömmel jönne ebbe a kerületbe, amely hűségben és polgári erények gyakorlásában, — ha számra nézve a tizedik is — a legelsők között állott mindig Budapesten.

Sajó János pártelnök felkérésére, a közönség percekig tartó ovációja között kezdte meg

PAYR HUGÓ

nagyhatású programbeszédét.

— Budapest közönsége választások előtt áll. Az a nagy izgalom, amely ezt a választást megelőzi, azok az eszközök, amelyek Budapest polgárságát fel akarják rázni még a választások előtt, úgy érzem, arra köteleznek engem, hogy néhány pillanatra visszatekintsek a multba, visszatekintsek az 1924-es esztendőre, arra az időre, amikor *Budapest székesfőváros várospolitikai életében egy korszakalkotó fordulat állott be.* Méltóztassék visszaemlékezni arra, hogy 1924-ben a közgyűlési teremben az *ellenségeskedésnek és gyűlölködésnek az atmoszférája uralkodott*, olyan volt a helyzet akkor, hogy a városháza nem tudott dolgozni, hogy a városháza nem tudott az ő polgársága érdekében produkálni, nem tudott építeni és nem tudott alkotni, mert az egymással szemben álló pártok *egymást kiüldözték*, egymást gyűlölték és botrányos jelenetek kíséretében akadályozták meg a városházát abban, hogy dolgozzék. És akkor, 1924-ben, ebben a rettenetes atmoszférában, a *gyűlölködésnek a tobzódásai között megjelent a mi pártunk, a küzdőtér porondján.* És ettől a perctől kezdve, hogy az a néhány hivatásában bizakodó polgár, aki az *Egységes Községi Polgári Pártnak* zászlaját *Ripka* Ferenc főpolgármester vezetésével (éljenzés) kibontotta, attól a perctől kezdve megváltozott a hangulat Budapest székesfővárosban, *attól a perctől kezdve lehetővé vált a munka és a termelés.* Egész csodálatos változáson esett át Budapest. Mi tudjuk legjobban, mint a mérleg nyelve úgy jöttünk, mint perdöntők, a két világnézeti különbségnek az összecsapása között és *néhány esztendő kellett csak hozzá, hogy a mérleg nyelvéből döntő tényezője lett a mi pártunk Budapestnek.* A multkor kezembe került egy másik pártnak a beszámolója. Az a beszámoló, amely a párt 10 éves uralmának az eredményeit sorolta fel. És ebben a beszámolóban ez a párt arról ír, hogy 1925-ben építették Budapesten az első 90 lakást és a következő évben újból 1000-et és 1927-ben újból ezer lakást. És én azt hiszem, nem kell fényesebb bizonyíték ahhoz, minthogy az a párt, amely 1920-tól 1925-ig korlátlanul uralkodott, 1925-ben tudott csak elkezdeni dolgozni, akkor, amikor a mi segítségünk ezt lehetővé tette. (Úgy van.) *Az elmult öt esztendő alatt harcolt a mi pártunk, harcolt a tisztviselők sorsának jobbrafordításáért, harcolt az utak rendbehozataláért, a városháznak, a város külső képének megjavításáért,* harcolt azért, hogy a *világítás*, hogy a *közlekedés* megjavuljon és hogy a polgárság, amely itt szenved és küszködik Budapesten, *emberibb életet* tudjon élni. Rá kell mutatnom arra, hogy Budapestnek igen sok új intézménye az *Egységes Községi Polgári Párt* működése óta tud csak eredményeket felmutatni. Ez a párt volt az, amely Budapesten megteremtette az *autobuszközlekedést*. A közgyűlésen egy általunk összehívott külön rendkívüli közgyűlésen határozták el azt, hogy 100 új autobuszt állítanak Budapest székesfőváros forgalmába. A mi pártunk küzdött a *tanügyek* terén a revízióért. Küzdött azért, hogy az ideiglenes tanítóknak százai beválaszthatók legyenek és sikerrel tudta az ő jelöltjeit be is választatni. Harcoltunk a *szociálpolitikáért* is, harcoltunk az üzemek gazdaságossá tételéért is, azért, hogy *a kereskedő- és iparosvilága Budapestnek megtalálja a maga számadását és ne kelljen az üzemekkel harcolnia.* És ebben a harcunkban az a két oldal próbált minket elgáncsolni, amely az üzemek ellen kiabált. *Ripka* Ferenc főpolgármester volt az, aki az üzemek gazdaságossá tétele érdekében egy üzemi bizottságot alakított meg és megindította a vizsgálatot. És mindezeken felül az *Egységes Községi Polgári Párt* állandóan gondoskodott a város pénzügyi kérdéseinek megoldásáról. Résztvettünk abban a munkában, amely a főváros régi kölcsöneinek rendezését jelentette. És tevékenyen résztvettünk abban, hogy a főváros pénzügyi mérlege, pénzügyi költségvetése ma nem deficites. Ebből a munkából kivette pártunk a részét és kivették részüket azok a bizottsági tagok, akik ezt a kerületet képviselték. Ezután rámutatott *Sajó* János és *Halter* Károly urak érdemeire. Nekik köszönhető, hogy Kőbánya közlekedési viszonyai megjavultak. Ők voltak azok, akiknek kérésére és kívánságára a *párt állandóan foglalkozott a halálsorompók kérdésével* és nekik tulajdonítható, hogy azt a rossz megoldást, amelyet a közgyűlés már meg akart szavazni, a mi pártunk hiúsította meg. En a *Községi Polgári Párt* nevében mondok köszönetet az ő eddigi munkásságukért és kérem őket, *dolgozzanak Kőbánya érdekében tovább is*, mert választások előtt állunk és a pártnak ebbe a választási harcba teljes vértezettel kell belemennie. Az a gárda, amely a pártot alkotja, Budapest legkiválóbb férfiúiból áll. Mint a történelmi időkben, a nemzeti megujhodások korszakában, a legkülönb emberek álltak össze, hogy az országot megmentsék és az ország érdekében harcoljanak, akképpen a mi sorainkban is Budapest polgárságának, Budapest dolgozó népének kiválóságai álltak sorompóba. Az a párt, amelynek listavezetői között ott látjuk a különböző kerületekben *Kozma* Jenőnek, *Bárczy* Istvánnak, Budapest tulajdonképpeni megalapítójának nevét, *Becsey* Antalnak a nevét, az a párt, amelynek listáján ott áll *Tóth* István egyetemi professzornak a neve és éppenúgy ott áll *Bohn* Józsefé, az a párt az elkövetkező időkben is meg akarja valósítani azt az ideált, amelyet a *polgári egység gondolatának* a jelszavával tűzött zászlójára. Ezzel szemben a többi táborokban *frázisokkal, üres jelszavakkal és be nem váltható ígéretekkel szédítik a polgárokat.* Névszerint és személy szerint ugyanazok az emberek, ugyanazok a pártok, ugyanazok az elemek jönnek most ide Budapest polgárságát újból bolondítani a szélső jobbtól a szélső balig, akik egyszer már megmutathatták volna, mit tudnak alkotni, mit tudnak produkálni, mit tudnak termelni. Minden párt minket kivéve — uralkodott már a városházán, kormányzott már Budapesten és *nem tudott produkálni semmit és nem tudott mást hozni, mint vért, könnyet, szenvedést, boldogtalanságot,* mint *tököt* és *gerstlit* az egyik oldalon, *jogbizonytalanságot* a másik oldalon. Méltóztassék megnézni, mit ígérnek ezek a pártok önöknek. Várospolitikai téren nem ígérnek semmit. Merem állítani, hogy egyetlen párt nincs, amelynek várospolitikai programja volna, egyetlen párt sincs, amelynek elgondolása volna abban a tekintetben, hogy mit kellene Budapesten csinálni annak érdekében, hogy *a polgárság jobban éljen, a polgárság sorsa megjavuljon.* Ezzel szemben minálunk, az *Egységes Községi Polgári Pártban* a legkülönb szakférfiak, a legkülönb polgárok dolgoznak állandóan csendes, zajtalan munkával, dolgoznak programokon, dolgoznak terveken, olyanokon, amelyek alkalmasak arra, hogy Budapesten segítsenek.

Eszembe jut az a mese, a veszélybe jutott hajóról. Az a mese, amelyet *Adler*, egy osztrák szocialista vezér mondott 1918-ban boldogult *Károly* királynak, amikor az a forradalom előestéjén az osztrák szocialistákat akarta felkérni arra, vállalják el Ausztria kormányát. És ez az osztrák szocialista vezér azt mondotta a királynak: Felség, háromféle tengerész van a világon, az egyik a *gyáva* tengerész. Ez elmenekül a veszélyben levő hajóról. A másik az *ostoba* tengerész. Ez rászalad a veszélyben levő hajóra és azt hiszi, hogy azt ő tudja megmenteni, holott erre semmiféle képessége sincs. Így viselkedik a mi ellenzékünk, amely csak a közönség hiszékenységére alapítja reményeit. A harmadik a *becsületes* tengerész, aki rajtmarad a veszélyben lévő hajón és helytáll azért. Ilyenek akarunk lenni mi, akik rajta maradunk a polgárság hajóján, bármilyen hullámok ostromolják is jobbról és balról, az utolsó lehelletig ki fogunk tartani a polgárság érdekében, mert az a hitünk, meggyőződésünk és érzésünk, hogy a legnehezebb helyzetben, a legvészesebb órákban is egyedül mi akarunk és tudunk rajtuk segíteni.

Payr Hugó beszédét sűrűn szakították félbe a helyeslés és a tetszés külső megnyilvánulásai és a végén a szónokot szünni nem akaró ováció üdvözölte. Utána

DÉSI GÉZA

országgyűlési képviselő emelkedett szólásra a választópolgárok zajos tapsai között. Többek között a következőket mondotta:

— Tartozzunk bárminő párthoz, osztályhoz vagy felekezethez, csak a nemzeti Hiszekegy jegyében fogunk találkozni, egyesülni a megváltásért, Nagy-Magyarország felvilágoztatásáért. Örömmel látja, hogy ez a nemes kerület milyen szeretettel övezi jelöltjeit. *Mindenkinek össze kell fognia, akik itt maradtak, hogy Nagy-Magyarország álmát valóra válthassuk.*

Dési Géza nagyhatású szavai után

GÖRGEY ISTVÁN

országgyűlési képviselőt kívánta hallani a lelkes polgárság. Görgey István Dési Géza beszédébe kapcsolódott és a kibicpolitikusokról szólva a következőket mondotta általános helyeslés között.

— Helyesen állapította meg Dési Géza, hogy a kibicnek könnyű jól játszani, mert két játékos kártyájából állapítja meg, hogy mint kellett volna játszani. En tehát most mint kibic mondom, aki belelátok nemcsak ennek a pártnak, hanem a többi pártoknak a kártyájába is és ha azt látom, hogy valamelyik kártyás hamisan játszik, ha azt konstatálom, hogy nem egészen fairül megy a játék, akkor nekem, mint kibicnek kötelességem azt mondani: *így nem mehet tovább.*

HATOLKAY KÁZMÉR

református lelkész, a kerület második jelöltje szólott ezután a választókhoz és azt hangoztatta, hogy mint testvér szól a kerület lakosságához, annyival is inkább, mert alig van itt ebben a nagy városrészben valaki, akit három évtized óta nem ismerne. Hangoztatta, hogy azért lépett ki a templom csendes köréből, a politika porondjára, mert úgy érzi, hogy *a mai válságos nehéz időkben mindenkinek kötelessége, aki erőt és elhivatottságot érez a polgári társadalom és így közvetve a főváros és a haza megerősítésére sietni.*

Hatolkay nagyhatású beszéde után, amelyet a választók lelkesen megéljeneztek,

GÁSPÁR BÉLA

ref. lelkész beszélt a választás nagy jelentőségéről és ajánlotta a választópolgárok bizalmába és szeretetébe a kör jelöltjeit. Utána

BECSEY ANTAL,

a városi politika egyik legnépszerűbb vezére, az *Egységes Polgári Párt* alelnöke beszélt. Meghajtotta az elismerés zászlaját a kerület visszavonuló régi bizottsági tagjai, *Sajó* János és *Halter* Károly előtt, akik hosszú közéleti multjukban mindig önzetlenül dolgoz-

tak a polgárság összességének érdekében és akiknek nemcsak a kerület népe, hanem a főváros egész lakossága hálás lehet. Köszöntötte *Payr* Hugót és *Hatolkay* Kázmért, a kerület jelöltjeit, akiket mint régi közéleti férfi és tapasztalt várospolitikus arra kért, hogy törekvéseikben mindig a polgári erények nagy példaadói vezessék őket. *Ezután a magyar iparosság sorsával foglalkozott, amely szintén ettől a párttól várhatja a boldogulást, sorsa jobbrafordulását, a többi kisemberekkel együtt.* Majd visszaemlékezett arra az öt esztendő előtti időre, amikor *Ripka* Ferenccel, *Kozma* Jenővel és még néhány lelkes férfiúval összeállt, hogy a szélsőségek zajló tengerében megteremtsék a polgári munka nyugodt atmoszféráját. Ez nagyrészt sikerült is, de még van hátra sok tennivaló.

— Az indusok azt hangoztatják, — mondotta Becsey — hogyha tizenkét becsületes polgár összeáll és egyidőben néz rá egy csillagra és egyet gondol, akkor ennek a kívánságnak teljesülnie kell. Hát mi itt vagyunk, itt élünk, nem tizenketten, de milliónyian és nekünk is van egy csillagunk, kell hogy nekünk is legyen egy csillagunk, amelytől Magyarország sorsának jobbrafordulását várhatjuk.

USETTY BÉLA

a nagygyűlésen két beszédet is mondott. Mint említettük a kőbányai polgárok olyan hatalmas tömegben gyűltek össze, hogy az óriási színházterem nem fogadta be őket, hanem sokan a szomszéd termekbe is kiszorultak, úgyhogy párhuzamos ülést kellett tartani.

Usetty először a külső termek hallgatóságának beszélt, majd a főteremben szólt újból a polgársághoz és ebben a beszédében hangoztatta a két testvérkerület, Ferencváros és a X. kerület hagyományos évtizedeken át összeforrott testvéri barátságát, azt a frigyet, amelyet a polgári hűség és az egymás megbecsülése, a keresztényi szeretet tesz erőssé.

— Bennünket méltán neveznek a munka pártjának, — mondotta — mert mások, amikor azt mondják, hogy cselekedni akarnak, akkor *szeretet helyett gyűlölködnek és ellenségeskedést próbálnak szítani.* Mi pedig azt mondjuk, hogy mi a keresztény szeretetnek vagyunk a pártja, mi *mindenkinek tiszteljük a vallási meggyőződését és mindenkinek tiszteljük a foglalkozását,* nekünk azonban egybe kell fogni szeretettel és megbecsüléssel. Ezen az úton akarunk tovább haladni és amikor önök ilyen munkatársakat állítanak mellénk, mint amilyen *Payr* Hugó, *Hatolkay* Kázmér, akkor mi önöknek csak megköszönjük azt, hogy olyan munkatársakat adnak, akik velünk összefognak az egyetértésben.

Usetty beszéde során szinte szüntelen ováció kísérte, gyakran szakította félbe a helyeslés zajos megnyilvánulása. *Pálmay* Kálmán polg. isk. igazgató, *Sajó* Sándornak „Nehéz magyarnak lenni" c. hangulatos költeményét szavalta el nagy hatást keltve. majd a késő éjszakai órákban az *Egységes Párt,* gróf *Bethlen* István, *Ripka* Ferenc, *Kozma* Jenő a jelenlevő képviselők és *Payr* Hugó ünneplése között véget ért a fényesen sikerült gyűlés.

A polgárok szeretetét és kölcsönös megbecsülését hirdetik a Belvárosban

A *Belvárosi Községi Polgári Párt* kedden este két, rendkívül látogatott propagandagyűlést tartott. A női választók gyűlését *Gaár* Vilmosné nyitotta meg emelkedett szellemű beszéddel, majd *Gaár* Vilmos felsőházi tag kifejtette, hogy a küszöbön levő törvényhatósági választások révén *biztosítani kell az önkormányzat folytonosságát és békés atmoszférában való működést. Perlaky* György országgyűl. képviselő felhívta a női választókat, hogy vegyék ki részüket a pártagitáció munkájából. *Gündisch* Guidó dr. rámutatott arra, hogy a társadalmi és felekezeti békét, a polgárok szeretetét és kölcsönös megbecsülését hirdető párt táborában van helye az övéi sorsáért aggodó minden nőnek. *Holzer* Sándor, *Girardi* Tibor fővárosi bizottsági tagok és *Kálmán* Andor lelkesítő beszédével véget ért a gyűlés. A fiatalabb nemzedékhez tartozó választóknak *Gündisch* Guidó dr., *Perlaky* György, *Héder* Lajos dr., *Szegő* Ferenc dr., *Hegyi* József dr. és *Kálmán* Andor szólalt fel.

Az óbudai villamosalkalmazottak állásfoglalása

A *Villamos Vasúti Alkalmazottak Nemzeti Szövetségének III. kerületi szervezete* népes ülést tartott esütörtökön az óbudai raktáruccai *Trelenka*-féle vendéglőben. Az ülést *Farkas* Sándor vezette. Felszólaltak: *Borsi* István, *Rozmann* András, *Szabó* Sándor, valamint *Szendey* Zsigmond állomásfőnök, akik lelkesen buzdították a gyűlésen résztvevő kartársakat az *Egységes Községi Polgári Párt* támogatására. A szervezet egységesen foglalt állást, hogy a községi választások alkalmával ezt a pártot támogatja. *Usetty* Béla országgyűl. képviselő és törvényhatósági tanácstag, a Nemzeti Szövetség tiszteletbeli elnöke, valamint *Andréka* Károly és *Orova* Zsigmond törvényhatósági bizottsági tagok mondottak köszönetet a párt nevében és ígéretet tettek arra nézve, hogy a *villamos vasúti alkalmazottak ügyét a párt támogatni fogja.*

A polgári társadalom összefogását sürgetik a külső városrészekben

Az *Egységes Községi Polgári Párt* az Alsórákosi rétek lakosságának nagyszámú részvételével gyűlést tartott az Erzsébet királyné úton, a *Halasi*-féle vendéglőben. Elsőnek *Kákossy* Odön szólalt föl s beszédében az ellenzéki pártok haremodorát bírálta, majd a külföldi szocialista államok gazdasági válságát ismertette s végül elítélte az egyes pártoknak a polgárság sorainak megbontására irányuló káros törekvéseit. *Martin* János hangsúlyozza, hogy a most folyó községi választások semmiféle összefüggésben nincsenek az országos politika nagy kérdéseivel. Összehasonlítja a magyar és külföldi gazdasági viszonyokat s azt a konzekvenciát vonja le, hogy *hazánk lakossága az országot ért súlyos megrázkódtatások ellenére is viszonylag tűrhető körülmények között él.* Megállapítja, hogy *Rinka* Ferenc főpolgármester áldásos működése teremtette meg a fővárosi pártok békés és eredményes együttműködését. *Rendek* Károly lelkes hangú beszédében *Martin* Jánosnak és az Egységes Községi Polgári Pártnak a főváros fölvirágoztatására irányuló törekvéseihez kér jól megérdemelt támogatást. Fölszólaltak még: *Hoitsy* László, *Osváth* István és *Balassa* Nándor.

A reális alkotások pártja az Angyalföldi Gazdasági Párt

Mintegy hatszáz választópolgár részvételével az Angyalföldi Gazdasági Párt nagygyűlést tartott, amelyen *Orphanidesz* János kormányfőtanácsos, a Ganzgyár alelnöke, a párt elnöke, élénk helyesléssel és éljenzéssel kísért beszédben ismertette a párt programját és törekvéseit. A választó polgárságnak a küszöbön lévő választásokon szavazatával el kell döntenie azt, hogy *nem színes, csábító jelszavak, hanem a főváros népének igazi érdekei lehetnek csak irányadók a törvényhatóság működésében.* A választáson meg kell szólalnia a polgár lelkiismeretének és mérleget kell készítenie, hogy megítélhesse, mi valósult meg a lakosság mindennapi kenyerét kitevő problémákból és mi maradt puszta ígéretnek. *A gazdasági párt fölötte áll a pártoknak* és csupán az vezeti, hogy jobb megélhetési lehetőségeket biztosítson a főváros népének és reális alkotásokkal gyarapítsa az ország szívét. A közgazdasági életben szerepet játszó férfiaknak nemcsak dekórum, ha a polgárság bizalma köztisztségeket ruház reájuk, mert ezeket éppen olyan lelkiismeretesen és kötelességtudóan végzik, mint a gazdasági téren felelősséggel betöltött szerepeket. Végül kérte, hogy a községi választásokon tegyék félre a választók politikai meggyőződésüket és *a politikamentes gazdasági párt zászlaja alá tömörüljenek, hogy megvalósíthassák a reális alkotások egész sorát.* Hosszas éljenzés követte Orphanidesz János beszédét, amely után *Palik* Ferenc üzemvezető a pártalakítás szükségességét hangoztatta, majd *Dunckel* Károly, a Magyar Acélművek vezérigazgatója nagyszabású beszédben rámutatott arra, hogy *a mezőgazdaságnak a tengerentúli verseny miatt szenvedett veszteségeit most az iparon akarják behozni. Kiss* Géza dr., *Kollmann* Dezső dr., *Barna* Gyula, *Leichter* István és mások mondtak még lelkesítő beszédeket.

Rákosfalvából modern és élénk városrészt kell fejleszteni

Az *Egységes Községi Polgári Párt XIV. választókerületének* rákosfalvai körzete a Kerepesi út 104. sz. alatti Pányi-féle vendéglőben értekezletet tartott, amelyen szép számmal vettek részt a körzet választó polgárai és polgárnői. *Széchy* Mihály tanár körzeti elnök üdvözölte a választókerületek megjelent elnökét, *Erősdy* Sándor ny. főispánt, ügyvezető elnököt, *Martin* Jánost, a kerület jelenlegi törvényhatósági bizottsági tagját és *Bánó* Dezső kormányfőtanácsost, majd áttért a rákosfalvaiak eddigi helyzetének ismertetésére, annak a reményének adva kifejezést, hogy ez a körzet, amely eleinte mostohagyermeke volt a kőbányai anyakerületnek és később édesgyermekévé vált, most, amidőn a zuglói választókerülethez csatolták, *legalább olyan szeretetben fog részesülni az új anyakerület részéről, mint Kőbánya részéről* és erre garanciát lát azokban a férfiakban, akik a zuglói választókerületnek hivatott egységespárti képviselői lesznek a városházán. *Bánó* Dezső kormányfőtan. szólalt fel ezután és megemlítette, hogy a *belülről jövő polgár nem is sejti, milyen viszonyok uralkodnak a kültelkeken.* Ő, aki idegenforgalmi dolgokkal foglalkozik, nem is merne kihozni idegeneket olyan viszonyok közé, mint amilyeneket itt látott s amelyeken segíteni kell. Ezt a segítséget pedig nem várhatják mástól, mint attól a párttól, amely *legközelebb áll a kormányhoz* s amely leginkább hivatott arra, hogy a polgárság ügyes-bajos dolgait utakkal, helyiérdekű vasút megváltásával, csatlakozással és egyéb közérdekű intézményekkel előbbre vigyék.

Zugló fejlődését csak a polgári összefogás biztosíthatja

Az *Egységes Községi Polgári Párt* szombaton gyűlést tartott a zuglói *Jakus*-féle vendéglőben. Kákosy Ödön lelkes beszédben foglalkozott a *polgári egység frontjának* napról-napra való erősödésével, mellyel szemben az egész vonalon tapasztalható a kisebb politikai alakulatok összeomlása. *Rózsa* Károly a kerület érdekeiről beszélt, hangsúlyozva, hogy olyan közülünk való polgárokat kell beküldeni a törvényhatóságba, mint *Martin* János, aki az elmult években egész erejét és összeköttetését felhasználta a vidék és lakossága érdekeinek szolgálatára. *Halász* Hubert Zugló történetével kapcsolatban az *Egységes Községi Polgári Párt* érdemeiről emlékezett meg. *Berkovits* Béla és *Toray* Sándor általános helyeslés és éljenzés közepete ismertették és jellemezték *Martin* János nagysikerű városházi tevékenységét.

Bethlen István az I. kerületi Egységes Községi Polgári Párt vezetőségében

A *Községi Polgári Párt I. kerületi szervezete* a Budai Társaskörben megtartotta alakuló ülését, amelyen a Vár, a Krisztinaváros és a Tabán polgárságának vezetői igen nagy számban gyűltek össze. *Szombathy* Kálmán ügyvezető elnök beszámolója után *Hoór-Tempis* Mór műegyetemi professzor köszönte meg a szervező bizottság nagy munkáját, majd megválasztották a vezetőséget, amely így alakult meg: védnök gróf *Bethlen* István, díszelnök *Ripka* Ferenc, elnökök dr. *Zellinger* Vilmos apátplébános, *Hoór-Tempis* Mór és *Németh* Béla, a Háztulajdonosok Orsz. Szövetségének elnöke, ügyvezető elnök *Szombathy* Kálmán, főtitkár *Krivoss* Árpád, a budavári szervezet elnöke *Gyurmán* Jenő, a krisztinavárosi szervezet elnöke *Baránszky* Gyula, a tabáni szervezet elnöke *Szombathy* Kálmán. Alakítottak 200 tagú választmányt is.

Bethlen István zsirálja az állampolgárok egyenlő elbánását

Az *Erzsébetvárosi Egységes Községi Polgári Pártnak* a Werner-étteremben rendezett társasvacsoráján Molnár Gyula felköszöntötte *Dési* Gézát, a párt listavezetőjét, akiben a polgárság érdekeinek áldozatkész, lelkes szószólóját nyerte meg a VII. kerület. *Lédermann* Mór városgazdasági kérdésekkel foglalkozott, majd ismertette a párt alkotásait és jövő terveit. Ezután *Dési* Géza nagyhatású beszédben elmondta parlamenti felszólalásában kifejtett álláspontját, hogy nemcsak igazság szerint, hanem *nemzeti érdekből sem szabad különbséget tenni a magyarok között felekezetek szerint. Bethlen* István gróf miniszterelnök is helyeselte, amikor kijelentette, hogy *ilyen különbséget tenni nem lehet és nem szabad.* Nem a városi választásokra és a pártok tülekedésére, nem a kicsinyes személyek torzsalkodására és apró csalafintaságokra, hanem a nemzet szent történelmi hagyományaira, a jobb jelenre és a szebb jövőre gondolt, amikor minden becsületes, hazafias magyar egyenlő elbánását az az államférfi zsirálta, *akinél alkalmasabbat ma nem ismer nemzetközi pozíciónk megerősítésére és a békerevizió kiküzdésére. Béla* Henrik, *Erdélyi* Dezső, *Molnár* Gyula, *Rendek* Károly dr., *Szalka* Ignác, *Doros* György dr. és mások intéztek buzdító beszédet a nagyszámban megjelent választókhoz.

Választói gyűlés a Nagyzuglóban

Az *Egységes Községi Polgári Párt XIV. kerületi pártszervezete* népes választói gyűlést tartott a nagyzuglói *Csöpögő*-vendéglőben. *Kákosy* Ödön *Martin* Jánost, a kerület lelkes törvényhatósági bizottsági tagját ajánlotta a választók figyelmébe.

Ma nem osztályérdeket, hanem az ország érdekét kell szolgálni

A *Ferencvárosi Egységes Községi Polgári Pártnak Pavlik* Ferenc ügyvezető elnök elnöklésével tartott nagygyűlésén *Usetty* Béla országgyűl. képviselő, a kerületi párt elnöke, viharos helyesléssel kísért beszédben hangoztatta, hogy ma nem osztályérdeket, hanem az ország érdekét kell szolgálni, minden magyar embernek, bármelyik társadalmi osztályhoz, vagy felekezethez is tartozzék. *Wellisch* Andor különböző városgazdasági és étkezési kérdéseket fejtegetett, majd *Wolf* István, *Szentessy* József, *Dósa* Ottó dr., *Springer* Ferenc dr., *Huszár* János, *Krénits* Frigyes és mások mondtak beszédet.

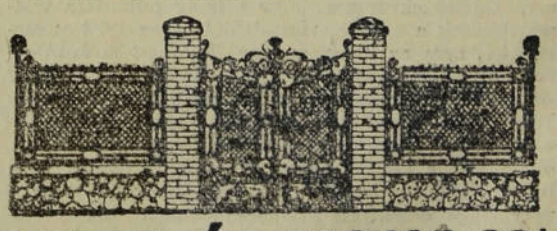
VASS ÉS KOVACS
SODRONYFONAT-, KERÍTÉS-, ÁGYBETÉT- és VASBÚTORGYÁR
Budapest, II., Fő ucca 48
Telefón: Aut 517-87 Telefón: Aut. 517-87

THOLT ISTVÁN
Budapest, II., Donáti u. 26. Telefón: Aut. 516-75
OKL. MÉRNÖK — Tervez és készít: központi gőz-, víz- és etagefűtést, vízvezetéket, csatornázást és szennyvízderítő telepeket

MOLNAR ISTVÁN
ÉPITÉSZ
BUDAPEST
I, HORTHY MIKLÓS ÚT 36. TELEFÓN: LÁ. 11—09

Harmadfél millió pengő költséggel felépül az új ügető versenypálya

Az új fővárosi lóvásártér a marhavásártér mögötti nyolc holdas területen létesül

A Budapesti Ügetőverseny Egyesület néhány héttel ezelőtt azzal az ajánlattal fordult a fővároshoz, hogy előnyös feltételek mellett *hosszabb időre átveszi a Tattersall telepét* és ott új ügetőpályát létesít. A régi ügetőpálya megszűnik, mert a területet a MÁV, mint tulajdonos az egyesületnek felmondta. A szóban forgó területet részben városrendezési célokra rendezik be, másrészt a MÁV maga használja fel. Az Ügetőverseny Egyesület a telep átadása esetén hajlandó 2,000.000 pengő költséggel új ügetőpályát létesíteni, azonkívül a Tattersall udvarán új lovaglócsarnokot építene 320.000 pengő költséggel s mindezeken túl a régi istállóépületeket 80.000 pengő költséggel rendbehozza és a Tattersall helyett létesítendő új lóvásártér létesítéséhez 100.000 pengő készpénzt is felajánl.

Összesen tehát 2,500.00 pengőt akar az egyesület beruházni

s az összes létesítmények 15 év után a főváros tulajdonába mennek át. Egyben kéri az egyesület, hogy a főváros vásárjoga alapján engedje meg, hogy *a Tattersall területén az Ügetőegylet a jövőben is rendezhessen luxuslóvásárokat.*

A tattersalli felügyelőbizottság az ajánlathoz hozzájárult s valószínűen nem marad el a tanács és a közgyűlés jóváhagyása sem, mert a gépkocsik hatalmas térhódítása óta a lóvásárok jelentősége olyan nagy mértékben visszaesett s az intézmény annyira visszafejlődött, hogy *a régebbi 20 istálló helyett ma már csak 3-at használnak* s a forgalom az utolsó tíz évben a korábbi 60—70.000 darab helyett 32.561 darabra csökkent. Ilyen arányban visszaesett a jövedelem is, holott a bevétel fokozása érdekében az igazgatóság az utóbbi években a lovaglósportot is bevezette a Tattersallban. Az új ügetőpálya jelentékenyen fokozza majd a főváros vigalmiadó részesedését, szegényalapi hozzájárulását s az új pálya nagyszámú vidéki, külföldi látogatót is fog majd valószínűleg vonzani Budapestre. *Az új ügető kiépítésével előnyösen fog megváltozni a keleti pályaudvar környékének városképe is.*

A Tattersall átadásával szükségessé váló

új lóvásártér a marhavásártéri istállótelep mögött, a IX. ker., Vágóhíd uccában levő nyolc holdnyi fővárosi területen épül fel,

amelyet eredetileg a marhavásártér fejlesztésére szántak s amely most *„családi kertek"* céljára vannak bérbeadva. Az új vásártér felszerelése 245.000 pengőbe kerül, amiből százezret az ügető vállal, a hiányzó 145.000 pengőre pedig a Tattersall meglevő pénzkészlete a fedezet.

Az új lóvásártér költségei

így oszlanak meg:

Földmunkák, 4000 m³ à 1.50 P	6.000 P
Kavicsolás, 40.000 m² à 1.40 P	56.000 P
Kőburkolatok, 1800 m² à 27 P	48.000 P
Kerítés, 600 folyóméter, à 30 P	18.000 P
Korlátok, 1000 folyóméter és kerékvetők 400 drb à 12 P	16.800 P
Csatornázás, vízvezeték, közkutak	60.000 P
Vásári irodák, kantin, illemhelyek	35.000 P
Különféle kisebb kiadások	4.600 P
Összesen	245.000 P

A Tattersallban, az új ügetőversenypályával kapcsolatban

tervezett építkezések

részletesen a következők:

1. A 90 méter hosszú és 35 méter széles lovarda építése:

I. Lovarda (90×35 m)	
1. Földmunka	15.636 P
2. Kőművesmunka	132.385 P
3. Ácsmunka	83.030 P
4. Tetőfedőmunka	18.657 P
5. Bádogosmunka	12.280 P
6. Asztalos-, lakatos-, mázolómunka	32.785 P
7. Üvegesmunka	4.926 P
8. Szobafestőmunka	3.712 P
9. Vízvezetékcsatornázás	6.270 P
10. Villanyszerelőmunka	4.000 P
11. Különféle munka	5.556 P
	319.237 P
II. Tattersall épületeinek külső tatarozása	51.747 P
III. Tattersall épületeinek belső tatarozása	50.624 P
IV. Nyitott lovarda	9.350 P
V. Új lóvásári irodaépület	18.529 P
„ „ berendezések	28.992 P
„ „ kerítések és kapuk	46.535 P
Összesen	525.014 P
A bontások ellenértéke levonva	16.000 P
Marad	509.014 P

Amennyiben az Ügetőverseny Egyesület ajánlata az összes fórumok jóváhagyását elnyeri, a munkálatokat azonnal megindítják.

Versenytárgyalási hirdetmény

A székesfőváros vízműveinél a továbbfejlesztéssel kapcsolatban a következőkben megjelölt futódaruk beszerzése válik szükségessé:

1. A káposztásmegyeri I. átemelőtelep szigeti gépházába: 1 darab 4 tonna teherbírású kb. 4.90 m fesztávolságú és 1 darab 4 tonna teherbírású kb. 7.00 m fesztávolságú futódaru.

2. A káposztásmegyeri II. átemelőtelep szigeti gépházába: 1 darab 5 tonna teherbírású kb. 5.20 m fesztávolságú és 1 darab 5 tonna teherbírású kb. 9.00 m fesztávolságú futódaru.

A székesfőváros vízművei ezeknek a futódaruknak a szállítására nyilvános versenytárgyalást hirdet, utalással a Fővárosi Közlönyben a „Hivatalos Hirdetések" rovatának élén közölt általános ajánlati feltételekre, melyek az eljárás során irányadókul szolgálnak.

A futódaruk kivitelére és méreteire, úgyszintén arra vonatkozólag, hogy az egyes futódaruk a vízműveknek telepein milyen elrendezéssel kerülnek felszerelésre, a közelebbi adatokat a részletes leírás tartalmazza, mely a vízművek igazgatóságánál (IV., Reáltanoda u. 1—3. sz. II. emelet 20.) folyó évi november hó 22-étől 3 pengőért megszerezhető. Ugyanott a futódaruk elrendezését feltüntető gépházi tervrajzok megtekinthetők és a szükséges felvilágosításokat is megadják.

A beszerzésre kerülő futódaruk szállítását csak olyan cég kaphatja meg, amely cég kimerítően és hiteltérdemlően igazolni tudja, hogy hasonló méretű és teherbírású futódarukat, mint önálló cég már sikerrel szállított.

Az ajánlatokat mindegyik darura vonatkozóan külön-külön kell megtenni s a székesfőváros vízművei az ajánlatok elfogadásáról darunkint külön fog dönteni.

Az ajánlatokat folyó évi december hó 13. napján délelőtt 11 óráig kell a székesfőváros vízművei igazgatóságának titkári hivatalában (IV., Reáltanoda u. 1—3. sz. II. emelet 23. sz.) beadni. A jelzett határidőn túl benyujtott ajánlatokat nem veszszük figyelembe.

Az ajánlatokat ugyanesak folyó évi december hó 13-án déli 12 órakor a székesfőváros vízművei fent jelzett hivatalos helyiségében fogják nyilvánosan felbontani.

Budapest, 1930. évi november hó 13-án.

Budapest székesfőváros vízművei.

Magyarország aranykoszorús mestere
SZLEZÁK LÁSZLÓ
harang- és ércöntöde, harangfelszerelés és haranglábgyár
BUDAPEST, VI., Frangepán ucca 77. szám
Telefon: Aut. 913-53

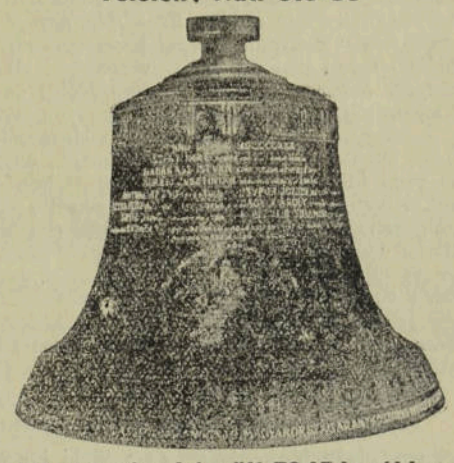

Bazilika részére készült 7945 kg új harang
Az 1900. évi párizsi világkiállításon díszoklevéllel, 1921. és 1923. évi vasipari kiállításon aranyéremmel, az 1925. és 1926. évi kézműipari tárlaton kormánydíszoklevéllel, 1927. és 1928. évi budapesti, székesfehérvári, szentesi és szombathelyi kiállításokon nagy aranyéremmel kitüntetve. — Számos egyházi elismerőlevél! — Költségvetéssel díjmentesen szolgál! Előnyös fizetési feltételek!

ADLER HENRIK
Épületbádogos-ésszerelő vízvezeték, csatorna, központi fűtés, és egészségügyi berendezések vállalata
Újpest, Kolozsvári u. 29. Telefón: 940—70.

MENTSIK FERENC
KÖNYVKÖTÉSZETE
SZABADALMAZOTT IRATTÁRI TÁBLAGYÁR
Nagy arany érmekkel kitüntetve :: Postatakarék csekksz.: 47.983
BUDAPEST, IV., SZARKA UCCA 4
TELEFÓN: AUTOMATA 840—02
Tulajdonosok: Mentsik Ferenc és Mentsik Viktor

TAPÉTA NAGY VÁLASZTÉKBAN! munka legjobb kivitelben!
WEISZ BÉLA
Budapest, VI., Lázár-u. 16 (Operánál) Tel.: 215—50

HOKKY ISTVÁN
VAS- ÉS GÉPIPARI MŰHELYE
BUDAPEST, III., LAJOS UCCA 123.
Telefón: Aut. 626-27. * Telefón: Aut. 626-27.
GYÁRTMÁNYAI: takaréktűzhelyek gáz és gőz. Főző üstök, tálaló asztalok, edénymosogatók, valamint teljes konyhaberendezések kórházak és intézetek részére elsőrangú kivitelben — Vaskályhák szén, koksz, fa és fűrészpor tüzelésre.

SCHIFF MIHÁLY
paszományos-mester, Budapest, IV. Prehauska Ottokár ucca 8. (Főemelet)
EZÜST ÉREMMEL KITÜNTETVE. + TELEFON: AUTOMATA 834-76.
A legszebb kivitelben készítek mindenféle butorpaszományt, plimó- (paplan) szinórt, horgolt részét, csillag gombot és gombáthuzást. Női ruhadiszeket, bojtokat, rojtokat, öveket, a legprecisebb, művészi kivitelben Csillárszinórokat, továbbá selyemés gyapjúfonal adjusztálást és minden e szakmába vágó munkát.

BLEZÁK JENŐ PARKETTVÁLLALKOZÓ
BUDAPEST, I., BALLAGI MÓR UCCA 8. SZ.
TEL.: Lá. 15-65

Beton, makadám, aszfalt felvágásához vegyen BÉRKOMPRESSORT
Liska Jenő okl. gépészmérnök, kompressor-bérbeadó, VIII, Orczy-út 22. Tel.: J. 335-4.

BIER ÉS WERSCHETZ
okl. mérnök és építőmesterek, építési vállalkozók
Budapest, IX., Vágóhíd ucca 11. sz.
TELEFÓN: JÓZSEF 363—78, 259—50.

IDEÁLIS OTTHON
mindenkinek a leghőbb vágya. Ilyet biztosíthat magának azonnalra, ill. május 1-re beköltözhető hatodik és hetedik társasházunkban: a főváros legelőkelőbb helyein, a Horthy Miklós út 79. sz. a. épült „Szt. István-udvar"-ban és a Szt. Imre-szobor szomszédságában már épülő „Hunnia-udvar"-ban. Adómentes, 1, 2, 3, 4 szobás, elsőrendű építkezésű, olcsó fixárú
KERTES ÖRÖKLAKÁS
Minden öröklakáshoz kertrenéző hall, loggia, jövedelmező üzlethelyiségek. Kényelmes törlesztés. Kívánatra képes prospektus. A „Centrum" öröklakásai árvapénzek elhelyezésére alkalmasnak nyilváníttattak! Értékálló, biztos tőkebefektetés, cca 10% tiszta jövedelem! „CENTRUM" házépítő- és Ingatlanvállalat, I., Horthy Miklós út 9. (9—12-ig, 3—5-ig). Telefón: Lá. 9—96. sz.
ÖRÖKLAKÁSBAN A CENTRUM VEZET!

Svéd golyós és görgős csapágyak. Spec. automobil és motor kerékpár csapágyak, coll és millimeter méretben. Teljes közlőműberendezések. Acélgolyók.
SKF
SVÉD GOLYÓSCSAPÁGY RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 55.
Telefón: J. 388-57, 402-78 ——— Sürgönycím: ESKAEF Bp.

OZALID — FÉNY- ÉS ALUMÍNIUM-MÁSOLATOK — MANGLITZ FERENC BUDAPEST,
Költségvetések, műszaki tervek, térképek rajzolását és sokszorosítását több színben is vállalja.
VIII., JÓZSEF UCCA 12. • TELEFÓN: J. 431-47.

Gazdasági Értesítő

A KORMÁNY PÉNZÜGYI SIKERE

Fényes bizonyíték a külföld bizalmáról

Hosszú évek óta nem történt olyan jelentős esemény a magyar gazdasági és politikai életben, mint a közelmult napokban. Londonban döntöttek a Magyarországnak nyujtandó államkölcsönről s annak eredményeként a nyugateurópai tőkecsoportok, a legelőkelőbb angol pénzintézetek vezetésével elhatározták, hogy *hárommillió font sterling előleg nyujtásával megkezdik a magyar államkölcsön folyósítását.*

A magyar államkölcsön sikere világraszóló bizonyítéka annak a tökéletes bizalomnak, amellyel a mértékadó külföld *Magyarország hitelképességét* értékeli. Elismerése annak a tiszteletreméltó erőfeszítésnek, amit az ország kifejt, amellyel a világszerte uralkodó gazdasági válság között gazdasági, pénzügyi és államháztartási egyensúlyát fenntartja és minden mutatkozó újabb, mesterségesen szított támadó jellegű akciók ellenére, előrelátó közgazdasági felkészüléssel várja a jövő alakulását. Ilyen körülmények között

felbecsülhetetlen erkölcsi erő van Magyarország hitelképességének elismerésében,

mert egy olyan bizonyítvány ez a többi kis európai államok rossz minősítésével szemben, amire *büszke önérzettel hivatkozhatunk.* Emlékezetes az a szívós ügyeskedés, amelyet az *utódállamok* pénzügyi és diplomáciai vezérkara folytatott le egy hosszúlejáratú államkölcsön megszerzése érdekében s az eredmény a visszautasítások hosszú sorozatában nyilvánult meg. *A nyugateurópai országok tőkései határozott gesztussal visszautasították olyan államok igényléseit is, amelyekkel pedig intenzív, külpolitikailag jóindulatú összeköttetésben vannak,* azzal a be nem vallott, de tisztán látható tendenciával, hogy kölcsönt csak olyan helyre adnak, amelyik számukra a legmegnyugtatóbb kihelyezési lehetőséget mutatja.

A körülöttünk mesterséges szülöttként lábraállított új országalakulatok egyszerűen és tömören: nem kaptak kölcsönpénzt, mert a hitelezői óvatosság mérlegelése ezt a negációs álláspontot diktálta.

Hogy a külpolitikai összeköttetések mégis érvényesüljenek, hitelben szállítottak árut egyes államok részére, legtöbbnyire fegyvert, vagyis kölcsön helyett áruhitelt nyujtottak, amelynek *az államkölcsöntől különböző, degradált jelentőségét nem kell külön kidomborítani.* De itt van *Németország* példája, ami még jobban megnöveli a magyar államkölcsön sikerét. A roppant gazdasági felkészültséggel rendelkező, ipari vonatkozásban első helyen álló Németország csak úgy tudott külföldi kölcsönt kapni, hogy lekötötte állami bevételeinek jelentős hányadát, *míg Magyarország a tekintélyes hárommillió fontot minden garancia és biztosíték kívánása nélkül veszi föl.*

Mindezek a közelmultban történt események azt mutatják, hogy Magyarország ebben a vonatkozásban döntő diplomáciai sikert mondhat a magáénak, amely *Bethlen István gróf miniszterelnök páratlan fáradozásainak és európaszerte elismert nagy tekintélyének köszönhető.* A miniszterelnök tekintélye és Magyarország minden kétségen felülálló hitelképessége szerezte meg a londoni pénzügyi diadalt, mert

elképzelhetetlen, hogy egyes, még ha oly kiváló bankvezérek londoni utazásai, egymagukban elégségesek lettek volna ahhoz, hogy a számos esetben oly merev és tartózkodó londoni pénzpiacot a magyar államkölcsönnek megnyerjék.

Tudjuk, hogy *Scitovszky* Tibor, a *Magyar Általános Hitelbank* vezérigazgatója a kölcsönügyben sokat fáradozott az angol fővárosban, de *a kölcsön sorsa mégis akkor dőlt el, amikor Bethlen István gróf Londonban befejezte tárgyalásait s hazajövet jelezte, hogy az angol pénzpiac Magyarország rendelkezésére áll.*

A magyar államkölcsön befejezett sikere úgy diplomáciai, mint pénzügyi vonatkozásban:

Bethlen István kizárólagos érdemének mondható.

Diplomáciai sikere, hogy sok európai állam visszautasítása után Magyarországot államkölcsönhöz juttatta, *pénzügyi* tekintetben pedig az előnyös feltételek lerögzítése és az a mindennél sokatmondóbb körülmény, hogy a *Bethlen* István nevéhez fűződő államkölcsön nyujtásában *olyan tőkekoncentrációk vesznek részt, amelyek minden kölcsön elbírálásánál a legóvatosabb magatartást szokták tanusítani.*

A kölcsönelőleg folyósításáról egyébként az alábbi hivatalos közlemény számol be:

Dr. *Wekerle* Sándor pénzügyminiszter a *Magyar Általános Hitelbank* közreműködésével megállapodást létesített egy, az *N. M, Rothschild & Sons* londoni bankház vezetése alatt álló nemzetközi bankcsoporttal, — melynek tagjai Angliában *Baring Brothers & Co. Ltd.* és *J. Henry Schroeder & Co.*, Svájcban a *Schweizerische Kreditanstalt*, Olaszországban a *Banca Commerciale Italiana*, Hollandiában *Hope & Co.* és Svédországban a *Stockholms Enskilda Bank* — továbbá a *Speyer & Co.* és a *National City Company newyorki bankcéggel* mintegy *87 millió pengő összegű angol fontra, dollárra és svájci frankra szóló egyéves magyar kincstári váltók leszámítolása tárgyában.* A tranzakció előlegnek tekintendő arra a hosszúlejáratú kölcsönre, melynek felvételét a törvényhozás az 1930. évi XXXI. tc.-kel határozta el és ennek folytán az abból befolyó összeg a törvényben említett hasznos beruházásokra fordítandó. *Az előlegre a pénzügyminiszter semminemű külön biztosítékot, vagy zálogot nem kötött le fedezetül,* úgyszintén nem nyert ezzel kapcsolatban a bankcsoport külön előjogokat a hosszúlejáratú kölcsön elhelyezésére vonatkozólag. A kincstári váltók leszámítolása az átvevő csoport bankári jutalékának betudásával a kincstárra nézve összesen évi 6½%-nak megfelelő kamatteherrel jár.

Veszélyben a XXVI-ik nemzetközi vásár

A Vásár igazgatósága ultimátumot intézett a fővároshoz

A *Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara* legutóbbi teljes ülésének legfontosabb kérdése a *Nemzetközi Vásárok* további sorsának ügye volt. Itt került hivatalos formában szóba az a terv, amely már a sajtó útján előbb is nyilvánosságot látott, hogy a *Nemzetközi Vásár rendezésére részvénytársaságot alakítanak a főváros bekapcsolásával.* A Kereskedelmi és Iparkamara, mint a Vásár eddigi rendezője, az érdekes fejlesztési tervről terjedelmes átiratban tájékoztatta a fővárost és hangoztatta, hogy

a Kamara a Vásárok rendezése által erkölcsi összeférhetetlenséget érez önmagával szemben,

amely helyzeten változtatni akar. A részvénytársasági formát tartják legcélravezetőbbnek és 400.000 pengő ben állapítják meg azt az összeget, amennyivel a fővárosnak részesedni kellene. Ezenkívül nem kevesebbet akar a Kamara, minthogy *a főváros vállalja a Vásár esetleges deficitjét is,* ami a korábbi tapasztalatok alapján mintegy évi 68.000 pengő lehet.

A városháza közgazdasági ügyosztályában érdeklődtünk a *Budapesti Nemzetközi Vásár* tervének kilátásairól, itt azonban *elzárkoztak a felvilágosítás* elől, mert a polgármester még nem foglalt állást a kérdésben.

Más — jól értesült forrásból — azonban a *Fővárosi Hirlap* tudósítójának sikerült megtudnia, hogy a fővárosnál nagy meglepetéssel fogadták és igen

furcsálják a Kamarának, illetve vásárigazgatóságnak az ultimátumszerű megkeresését,

amelyre a napokban készül el a válasz. A főváros valószínűleg arra az álláspontra helyezkedik, hogy *a részvénytársasági formát nem tartja e pillanatban megvalósíthatónak,* legalább is lehetetlennek véli, hogy az 1931. évi Vásár megrendezése és az új formáról való tárgyalások között junktimot teremtsenek. A főváros azt tartaná helyesnek, ha a *jövő évi Nemzetközi Vásárt még a régi módon rendeznék meg* és ettől függetlenül kezdjenek tárgyalásokat, hogy részvénytársasági formában, vagy máskép oldják-e meg a függő kérdéseket. Az illetékes városházi tényezők egyrészének az a felfogása, hogy a Nemzetközi Vásárok rendezése — az érvényben levő jogszabályok szerint — tulajdonképpen a fővárosé, aminthogy a jogforrásul szolgáló királyi pátensek és kiváltságlevelek évszázadokkal ezelőtt *kizárólag Buda és Pest városokat ruházták fel a vásártartás jogával.* A vásár fogalmában természetesen bennefoglaltatik a nemzetközi Vásár is.

A főváros ipari és kereskedelmi élete és az egész magyar közgazdasági élet kívánesian várja a fejleményeket, annál inkább, mert

más években ilyenkor már javában folytak a Vásár előkészületei,

míg az idén, a függő kérdések miatt még nem történt a megrendezés körül semmi intézkedés. Csodálják azt is, hogy *miért éppen a huszonötödik évben fedezte fel a Kamara az „erkölcsi összeférhetetlenséget"*, ami egyébként túlzás is, mert a magyar közélet tisztában van azzal a nagy munkával és azzal a nemes igyekezettel, amit a Kamara a Nemzetközi Vásárok révén a magyar gazdasági élet felvirágoztatása érdekében kifejtett.

Előadás az ipar racionalizálásáról. A *Magyar Vasművek és Gépgyárak Országos Egyesülete* nagyszabású akciót indított az ipar racionalizálási kérdéseinek tudományos feltárása és gyakorlati megoldása érdekében. Ennek az akciónak a keretében *Klein* Ferenc, a *Ganz-gyár* h. vezérigazgatója feltünően érdekes és tanulságos előadást tartott *az ipar önköltségszámításáról és havi mérlegekről.* Az előadó végigkísérte a hallgatóságot ennek a problémának minden változatán és kimutatta, hogy az önköltségszámítási rendszer alapján sikerült a *Ganz-gyárnak* az adminisztrációját a legteljesebb mértékben racionalizálni, úgyhogy az ott alkalmazott tisztviselők munkájának hatásfoka a lehető legmagasabb. Az előadást a megjelent nagyszámú közönség élénk figyelemmel hallgatta. *Láng* Gusztáv kormányfőtanácsos, elnök köszönte meg az értékes tanulmány ismertetését, rámutatva arra, hogy a kartelltörvény kodifikálása előtt milyen nagy jelentősége van a gyáripar önköltségi árai kimutatásának.

SPÁNYI ERNŐ
okleveles mérnök
mélyépítő-, kövező- és bitumenépítő vállalata. Budapest, I., Győző utca 5. Tel.: Aut. 579-91

Schulz TÜZELÉSTECHNIKAI ÉS ÉPITÉSI R.T.
GYÁRKÉMÉNYEK, KAZÁNBEFALAZÁSOK, IPARI KEMENCÉK, TÉGLA- ÉS MÉSZÉGETŐ KEMENCÉK
BUDAPEST
VII. ARÉNA-ÚT 80. TEL. JÓZSEF 329-04.

DELMÁR BÉLA
okl. mérnök, építőmester
Budapest, VI. Benczur u. 17
Telefon 263-40

INÓCZI KŐBÁNYA ÉS IPARTELEPEK RT
KÖZPONTI IRODA: BUDAPEST II. KER., BIMBÓ UCCA 19 SZÁM
TELEFON: AUTOMATA 539—90
Ajánl inóczi pirazán andesit bányájában termelt elsőrangú minőségű zúzott kavicsot, kétszer zúzott kavicsból hengerszékben előállított, felületi kezeléshez és bitumenes aszfalthoz szükséges különböző nagyságú pormentes zuzalékot, valamint az előírásoknak megfelelően kidolgozott háromnegyedes kockát, tojáskövet, taludot, kiskockát, cyklopot és faragott terméskövet
ÜZEMI IRODA NÓGRÁDVERŐCE
TELEFONSZÁM: 4. VASÚTI ÁLLOMÁS: NÓGRÁDVERŐCE

Férfi-, női, autó-, motor-, sport-, gyermek- bőrkabátok és szőrméskabátok
Fővárosi tisztviselőknek engedmény. — Külön méretosztály.
Kiss Gyula
bőrruházati üzlete
BUDAPEST, IV., Kammermayer Károly utca 1
Telefon: Automata 895—82.

Zumpft István
vasút- és útépítő vállalkozó, kövező mester
Kispest, Rákóczi u. 74. szám

Huszonöt évre szóló szerződést köt a főváros Kispest gázzal való ellátására

Jövő év elején Kispesten már budapesti gázt fognak a fogyasztók használni

A környékbeli városok közül elsősorban Kispest foglalkozott már évek óta legkomolyabban azzal a gondolattal, hogy *bekapcsolódik a fővárosi gázművek gázszolgáltatásába* és a város gázfogyasztási szükségleteit a budapesti gázművektől veszi igénybe. Ennek érdekében a kispesti városi tanács már régebben nyilvános versenytárgyalást hirdetett, de *a gázcsövek lefektetésére beérkezett ajánlatok nem voltak elfogadhatók* és így új versenytárgyalást kellett tartani. Az új versenytárgyaláson a *Világítási és Vízmű R. T.* budapesti cég kapott megbízást, amelynek alapján megindultak a tárgyalások a vállalat és a Székesfővárosi Gázművek között a Kispest város részére szükséges gázszolgáltatásra vonatkozó feltételek megállapítása iránt. A belügyminiszter ezt követőleg az érdekelt feleket értekezletre hívta össze, ahol beható tanácskozás után a *Világítási és Vízmű R. T. bizonyos engedményeket tett*, amelyek alapján elhárult minden akadály a Kispest városának nyujtandó gázszolgáltatás bevezetése elől. Illetékes helyen azért sürgették a szerződés elkészítését, mert

a gázhálózat kiépítése a mai viszonyok között komoly munkaalkalmat is jelent.

A megállapodás szerint a Gázművek a szerződést a *Világítási és Vízmű R. T.*-gal kötötte meg és ez *feljogosítja a vállalatot arra, hogy a szerződést egy alakulóban lévő társaságra átruházhassa.* A főváros a szerződést kizárólag Kispest gázszükségletének ellátására köti meg és biztosítja magának azt a jogot, hogy *a szerződés tartama alatt a vállalat Kispest gázellátása céljára csakis a Gázművektől szerezhet be gázt.*

A szerződés időtartama 25 év, amely automatikusan továbbra is érvényben marad, mindaddig, amíg Kispest város a megváltás jogával nem él.

Amennyiben a szerződés tartama alatt, *Kispest Budapesthez csatoltatnék*, abban az esetben a főváros élhet a megváltás jogával. A Kispest határáig építendő csővezetéket *a főváros saját költségén helyezi el*, gondoskodik gázmérők felállításáról, valamint gázsűrítőállomás berendezéséről.

A főváros befektetése ilyformán 155.000 pengőre rúg.

A szerződés szerint évi 250.000 köbméteren aluli fogyasztásnál a vállalat árengedményt nem kap, ezt túlhaladó fogyasztásnál az árengedmény 31—40%-ig terjed.

A Gázművek felhasználja az alkalmat, hogy egyúttal kiépítse *a Horthy Miklós-telep és Kőbánya egyéb részének gázellátásához szükséges nyomóvezetéket és ezért a Barabás utca és Száva utca keresztezésénél elágazást épít.* Ez további 37.000 pengő kiadást jelent, amelyet a várható megtakarításokból fognak fedezni.

A nagyüzemi bizottság legutóbbi ülésén megvitatták a szerződéstervezetet és annak minden pontjához hozzájárultak.

A szerződés nemsokára a közgyűlés elé kerül és a belügyminiszteri jóváhagyás után *nyomban megkezdődik a gázvezeték kiépítése.* A tervek szerint Kispest város közönsége a jövő év első hónapjaiban a budapesti gázt fogja használni.

Egymillió könyv vándorútja a Károlyi uccából a Wenckheim-palotába

A jövő héten megindul a nagyarányú költözködés — Az új fővárosi könyvtár január 1-én megnyílik

A Wenckheim-palota belső építkezési munkáit befejezték és a vasállványok szerelése, a berendezések, enteriőrök leszállítása is megkezdődött. Egyidejűen *a régi helyiségekben megkezdték az előkészületeket a csomagolásra* és december első napjaiban fokozatosan megindul a költözködés a Gróf Károlyi uccából a Baross uccai palotába.

A több mint egymillió kötet átszállítása és azonnali újra rendezése óriási feladat, mindazáltal a költözködés egészen simán fog megtörténni. A szállítás igen ötletesen úgy történik, hogy a polcsorokon elhelyezett könyveket tulajdonképpen nem is bolygatják meg. Minden sor könyvet présszerűen csavarokkal összeszorítanak és az új palotában az előre megjelölt állványra és helyre helyezik, oda, ahol aztán végleg maradnak. A könyvtár igazgatósága nagy igyekezettel végzi a nagyarányú, fárasztó munkát és reméli, hogy az év végéig a költözéssel és az újrarendezéssel annyira készen lesznek, hogy

január 1-én megnyithatják Budapest legújabb és legszebb könyvtárpalotájának kapuit

a nagyközönség számára.

Az új könyvtár előkészületeiről — illetékes helyen — a következőkben tájékoztatták a *Fővárosi Hirlap* tudósítóját:

— A székesfővárosi könyvtár költözködése a Wenckheim-palotába már küszöbön áll. Korlátolt anyagi eszközökkel is sikerült olyat produkálni, amiben nemcsak minden budapesti polgárnak joggal öröme telhet, hanem *büszkén mutathatjuk meg a hozzánk látogató külföldieknek is.* A palota legnagyobb részét természetesen a könyvtömegek elhelyezésére szolgáló helyiségek, az adminisztráció irodái és a tudományos munkák végzésére szolgáló dolgozószobák foglalták le, de lesznek reprezentációs és múzeumjellegű termei is. Ilyen például a „Budapesti gyüjtemény" és a „Keleti gyüjtemény" termei. E helyiségek úgy vannak berendezve, hogy *kisebb tudományos kongresszusok tartására is alkalmasak lesznek.* Természetesen a nagyközönség számára megfelelő számú olvasóhelyiségekről is gondoskodtunk.

— Most készült el a könyvtár mult évi jelentése, amelyből kitűnik, hogy a siralmas technikai viszonyok, a kis személyzet és a többi megkötöttségek ellenére is

több mint egymillió kötetet juttatott a könyvtár a főváros olvasóközönsége kezébe.

Reméljük, hogy a jövő évvel a könyvtár fejlődésének új korszaka fog megnyilni.

— A központi könyvtár elhelyezésének megoldása után sorrakerül a *fiókkönyvtárak bővítésének* és személyzetszaporításának kérdése is. Bár mindenki tisztában van a mai siralmas gazdasági viszonyokkal, a kulturális élet következményei elől még sem lehet kitérni és ezért *a könyvtárakra hozott áldozatokat senki sem sokalja*, sőt a törvényhatósági bizottságban egyre inkább tért hódít az a felfogás, hogy a könyvtár után nyomban *a fővárosi múzeum* ügyeinek rendezésére is sort kell keríteni.

MÉRNÖKI SZAKÜZLET
A „GAMMA" FINOMMECHANIKAI GÉPEK ÉS KÉSZÜLÉKEK GYÁRA R. T.
ELADÁSI OSZTÁLYA
Budapest, IV., Múzeum körút 41.
TELEFÓN: AUT. 860-96. □ TELEFÓN: AUT. 860-96.

FELSENFELD RUDOLF
Alapítva: 1901. Bélyegző és pecsétbélyeggyár, véső és dombornyomó műintézet Tel.: Aut. 103—04.
BUDAPEST, V., BÁLVÁNY UCCA 16

Textilipari Feldolgozó és Értékesítő Szövetkezet
Budapest, VIII., Rökk Szilárd ucca 20 Telefón: József 439—91

FÉMÁRU- ÉS SZERELVÉNYGYÁR
MÜLLER ANDOR
BUDAPEST, VIII., JÓZSEF KÖRÚT 35. TELEFÓN: J. 373—71

GUTH ÉS ÁDÁM
Egészségügyi berendezők Bádogos, víz- és villanyszerelők
VI, DESSEWFFY U. 28. TELEFÓN: 119—91.

SCHÜTZ EDE
TELEFON J. 330—48
ÉPÜLET-, MŰ- ÉS VASSZERKEZETLAKATOS
BUDAPEST, VII., THÖKÖLY ÚT 23. SZÁM

SORG ANTAL
ÉPÍTŐIPARI R.-T.
GŐZTÉGLAGYÁRA
KÖZPONTI IRODA:
Bpest, X., Gergely u. 8.
TELEFÓN: JÓZSEF 460-79.

WIHART FERENC
• ÉPITÉSZ ÉPITŐMESTER •
BUDAPEST, VII., COLUMBUS UCCA 33. sz.
TELEFON: JÓZSEF 350-97

DONATH JÓZSEF
TELEFÓN: 920-00, 901-24
gépgyár és vasöntőde, faipari és bőripari gépek gyára, nyomóidomok, csatornázási visszacsapószelvények
UJPEST, VÁCI UT 27 és BAROSS UCCA 6-8

SOMOSKŐI BAZALTBÁNYA RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
Bánya és zúzótelep: Somoskőújfalu
Telefon: Automata 829-23 és 817-82
Budapest, IV., Bécsi ucca 4. sz.
A bánya előállít: mindenféle szemnagyságú zúzott kavicsanyagot, pormentes zuzalékot legjobb minőségben, előállít továbbá különböző méretű útburkolati idomköveket. Útépítési osztálya vállalja: makadámutak, szabadalmazott óriáskavics (Derleso) utak építését, mindenféle idomkőutak burkolati munkáinak előállítását, továbbá a „Warrenite Bitulithic" elnevezésű legjobban ismert bitumenes rendszerű utak építését.

Hantos Testvérek rt
festő, mázoló és tapétázó iparüzem
Budapest VI, Horn Ede ucca 5
Telefónszám: Automata 194—51 és 185—25

HEISLER JÓZSEF
asztalos üzlet, faáru- és bútorgyár
SZÉKGYÁRA
Budapest, VII, Thököly út 171
TELEFÓN
Különleges, törv. véd. irodai és munkaszékek. Székek minden célra. Képes árjegyzék, ajánlat díjtalan!

TRES R.T.
BUDAPEST
MAGYAR GYÁRTMÁNYAI
AZ EGÉSZ VILÁGON EL VANNAK TERJEDVE.

MESSINGER REZSŐ
ÉPÍTŐMESTER
Budapest, VII., Gizella út 49
TELEFÓN: Zugló 66-84

SCHÄFFER KÁROLY
OKLEVELES MÉRNÖK
Vasút-, út-, betónépítési vállalkozó, kövező-mester
Budapest, IV., Kecskeméti ucca 13., III. em. 1. Telefón: 844—12

TUNGSRAM
MEGBIZHATÓ
JÓ

Vállalkozási Hírlap

Bokréta-ünnep volt szombaton a Horthy Miklós szeretetotthon maglódiúti építkezésénél

A belső berendezési munkákat a télen át is folytatják

Két pavillon a nyár elején beköltözhető lesz

A *Horthy Miklós szeretetotthon* Maglódi úti építkezése annyira előrehaladt, hogy a két hatalmas, négyemeletes pavillon falazási munkáit befejezték és szombaton volt a bokrétaünnep. Az új Szeretetotthon kórház és tüdőbeteg pavillonjának ácsmunkái is teljes erővel folynak, hogy a már kész tető alatt a télen át zavartalanul folyhasson a belső építési munka.

A bokrétaünnep után — amelyen a szociálpolitikai ügyosztály vezetője: *Lieber* Endre tanácsnok, a középítési ügyosztály főnöke: *Karkas* Rezső műszaki tanácsnok, továbbá *Szabolcs* Ferenc, a tervező műépítész és a bizottsági tagok közül *Fóthi* Vilmos, *Bresztovszky* Ede és *Dörfler* Gábor voltak jelen — alkalmunk volt

Karkas Rezső

tanácsnokkal beszélni, aki az építkezés befejezésének időpontjára és a további építkezésekre vonatkozó kérdéseinkre így válaszolt:

— *Az építkezés műszaki része, úgy gondolom, a tavaszra, de legkésőbb a nyár elejére készen lesz.* Ekkor kerül a sor belső felszerelésre, ami a szállítási versenytárgyalásokkal együtt pár hónapig minden bizonnyal eltart. Emberi számítás szerint azonban *a jövő év közepére* átadható lesz rendeltetésének az új intézmény. Ami a további építkezést illeti, erre csak akkor kerülhet a sor, ha a kormány a Károlyi-palota törlesztésére szánt összeget felszabadítja és ahogy a polgármester úr javasolta, megengedi, hogy

e pénzből a Szeretetotthon építéséhez egymillió pengőt felhasználhassunk.

Az új Szeretetotthon műszaki tekintetben kifogástalan lesz s az építés folytatásának nincsenek is műszaki akadályai, amennyiben a tervek az egész komplexumra készen vannak.

Megkérdeztük

Liber Endre

tanácsnokot is és tőle az alábbi információt kaptuk:

— Az új szeretetotthon építése szépen halad, úgyhogy pár hónap mulva odatelepíthetjük a mi öregeinket. Az új pavillonok megnyitásának nemcsak szociális előnyei lesznek, hanem közegészségi is, mert *teljesen modern felszerelésű kórházaknak szánjuk* őket, körülbelül 600 új ággyal. Ugyanennyivel lesz több hely az *Erzsébet szeretetotthonban*, ahol a *mostani kórházi és tüdőbeteg osztályokat egészséges ápoltak elhelyezésére alakítjuk át*. A télen át is dolgozunk és teljesen kihasználjuk az időt. *Most írta ki a polgármester a pályázatot a felvonó szállítási munkálataira*, amelyeknek terveit *Kubinyi* István gépészmérnök készítette el.

Kérdést intéztünk a tanácsnokhoz a közgyűlésen minap elfogadott indítvány dolgában is, amely a Szeretetotthon tervbevett további építésének folytatását tenné lehetővé. Erre vonatkozóan ezt a választ kaptuk:

— A polgármester — mint a közgyűlésen is bejelentette — a legközelebbi napokban érintkezést keres az illetékes kormánytényezőkkel, járuljanak hozzá, hogy a Károlyi-palota vételárának jövő évre esedékes 1,600.000 pengős részletét másra használhassa fel a főváros, illetve, hogy a vételártörlesztés alól 1931-ben mentsék fel a fővárost. Ez természetesen nem annyit jelent, hogy a főváros nem akar további fizetéseket eszközölni a Károlyi-palotára, hanem csupán azt, hogy *1931-ben nem fizetünk és 1932-ben folytatjuk a törlesztést.* Amennyiben a kormány, a főváros nehéz pénzügyi viszonyaira való tekintettel, ezt a kedvezményt megadná s a közgyűlés határozata szerint egy millió pengővel hozzájárulhatnánk a Szeretetotthon építkezésének folytatásához. Ezt a pénzt természetesen nem a már tető alatt álló két pavillon befejezéséhez használnánk fel, mert erre meg van a fedezet, hanem

a Szeretetotthon valamelyik hátralevő főépületét készíthetjük el a három közül,

mégpedig valószínűleg a *női ápoltak épületét*, mivel a gondozottak nagyobb része, több mint kétharmada, mindig nő. Ez lesz a legnagyobb épület, ahol 600 elagott nő számára lesz hely. *E pavillon ugyancsak négyemeletes lesz.* Ha a terv pénzügyi része az említett módon megoldható lesz, úgy 1931-ben ez a pavillon is elkészül és 1932-ben sor kerül a férfiápoltak és a házastársak épületére is, míg az adminisztrációs épületre utoljára kerül sor.

Új versenytárgyalási kiírások

A polgármester versenytárgyalást hirdet:

Vízvezeték-, gáz- és csatornaberendezési munkára a Maglódi úti Szeretetotthonnál. Pályázni lehet december 13-án d. e. fél 11 óráig a középítési ügyosztályon.

Főgyüjtőcsatorna építésére a rákosvölgyi főgyüjtőnél. Pályázni lehet dec. 9-én d. e. 10 óráig az út- és csatornaépítési ügyosztályon.

400 drb csatornakeret és fedőlap szállítására. Pályázni lehet december 2-án d. e 10 óráig az út- és csatornaépítési ügyosztályon.

6000 q zab és 7000 q anyaszéna szállítására. Pályázni lehet december 16-án d. e. 11 óráig a köztisztasági hivatal igazgatóságánál, Kun ucca 8.

Futódaruk szállítására a Vízművek káposztásmegyeri telepén. Pályázni lehet december 13-án d. e. 11 óráig. Reáltanoda u. 1—3., II. em. 23.

320 drb aluminiummal bevont horganyzott cső szállítására a Vízművek tartalékalagútjai részére. Pályázni lehet december 6-án d. e. 11 óráig Reáltanoda u. 1—3., II. em. 23.

5000 drb 80 liter űrtartalmú háziszeméttartány szállítására. Pályázni lehet december 11-én d. e. 11 óráig a köztisztasági hivatal igazgatóságánál. Kun ucca 8.

2200 drb kötött gyapjúmellény szállítására. Pályázni lehet december 16-án d. e. 11 óráig a köztisztasági hivatal igazgatóságánál. Kun ucca 8.

Versenytárgyalási megbízások

A mult héten tartott nyilvános és szűkkörű versenytárgyalások alapján a különböző közmunkákat és közszállításokat a következő cégek kapták:

Szobafestő- és mázolómunkát az Új Szent János-kórháznál: Schuller József 7084 P.

Ácsmunkát a Régi Szent János-kórháznál: Kozma Pál 2583 P

Útrendezési munkát a Horánszky uccában: özv. Gravieser Albinné 5560; **az újtemetőnél:** Ámon Antal és Fia 10.857 P.

Aszfaltozási munkát a Róka uccánál: Helvey Tivadar 3600; **a Horánszky uccánál:** Korek E. 8696, Hirsch Mihály 27.400 P.

Árokboltozási munkát a Budenzároknál: Kőnig, Román és Stein 13.251 P.

Asztalosmunkát a Miskolci uccai autobuszfőműhelynél: Nyilas Elek 3038 P.

Mázolómunkát ugyanott: Zelniczky Dezső 4964; **a Németvölgyi úti iskolánál:** Bálint Sándor 11.204 P.

Sodronyfonó kerítésmunkát ugyanott: Hutter és Schrantz 3681 P.

Kovácsmunkát ugyanott: Fodor Béla és Fia 4030 P.

Vasgerendaszállítást u. ott: Vasgerendákat árusító r. t. 63.135 P

Központi gőzfűtőberendezési munkát a Miskolci úti autobuszfőműhelynél: Keszler Jenő és Fivére 16.256 P.

Föld-, kőműves- és elhelyezőmunkát ugyanott: Zilahy Balogh Gyula 52.013 P.

Vízvezeték- és csatornázási munkát a Maglódi úti iskola emeletráépítésénél: Molnár András 2159 P.

Felvonószerelési munkát az Új Szent János-kórháznál: Hazai Felvonó Vállalat, Barta és Waespi 6975 P.

Villanyszerelési munkát az óbudai temetőben: Lukács Sándor 2571 P.

Antennatartó szerelési munkát a Simor u. 43—45. sz. bérháznál: Molnár István 2879; **a Miklós tér 2. sz. bérháznál:** Kuharszky Ede 2975 P.

Őrházak építési munkálatait a Vízművek istenhegyi, józsefhegyi és sashegyi medencéinél: Almási és Német 13.274, Wagner Géza 16.788, Kőnig, Román és Stein 16 ezer 985 P vállalati áron.

Beérkezett ajánlatok

A mult héten tartott versenytárgyalásokon a különböző közmunkákra és közszállításokra a következő cégek pályáztak:

Vasmunkára a Maglódi úti iskolánál: Hofher Schrantz r. t. 11.706, Vasgerendákat árusító r. t. 22.207, Magyar Vegyipari Gépgyár r. t. 13 ezer 435 P-vel.

Lakatosmunkára ugyanott: Markovits István 2116, Gaugusch Jánosné 2486, Zeisel Sándor 2573, Szvoboda Ede 2814, Krempel József 3081 P-vel.

Asztalosmunkára u. ott: Hegedüs és Nagy 3934, Nyitray és társai 4018, Fischer András 4259, Csoknyai Bertalan 4230, Dőren Henrik 4427, Macséri József 4471 P-vel.

Tetőfedőmunkára u. ott: Pauer Nándor 960, Morvai Gyula 1440, Urbanik Ferenc 1657, Glasz Károlyné 1920 P-vel.

Ácsmunkára ugyanott: Balko Gábor 3666, Kozma Pál 3325, Sághy Gyula 3455, Biró László 3564, Hellenbránd János 3582, Erdei Lajos 3656, Tőke György 3717, Huszti Sándor 3763, Neuschloss Ödön 3851, Helmrich János 3900, Popper Zsigmond 3932, Ertl József 4012, Bognár István 4085, Prohászka Károly 4108; **a Németvölgyi úti elemi iskolánál:** Seffer Antal 8792, Hlatky József 9680, Lieszkovszky Gyula 9889 P-vel.

Kőművesmunkára a Közvágóhídi szőrfeldolgozóüzemnél: Dreiacker Ödön 32.481, Nekolny Antal 32.506, Robbely Aladár 40 813, Cristofoli Ermenegildó 47.129 P-vel.

Ácsmunkára ugyanott: Aschenbrenner János 967, Helrich János 1115, Bucsanyetz József 1848 P-vel.

Szigetelőmunkára ugyanott: Biehn János 3648, Goudron Vállalat 4572 P-vel.

Burkolómunkára ugyanott: Schillinger Zsigmond 2536, Nagy István 2551, Csernek Pál 2701, Melocco Péter 2889, Gerber József 2986 P-vel.

Bádogos- és szerelőmunkára ugyanott: Böhm József 1655 P-vel.

Asztalosmunkára ugyanott: Schramm József 4439, Jauernik Ferenc 4748, Kozsenek Ferenc 2986, Schenkengel Géza 5786 P-vel.

Lakatosmunkára ugyanott: Pázdán Lajos 2762, Kada Márton 4354, Fölkel István 3179, Beke Lajos 4425 P-vel.

Üvegezési munkára u. ott: Simkó Antalné 972, Kirchknopf Istvánné 996, Hochhauser István 1033, Herrlinger Antal 1072 P-vel.

Üvegtetőmunkára ugyanott: Kajtár Lajos 2064, Katzmarek és társa 2557, Wekerle József 2889 P-vel.

Mázolómunkára ugyanott: Bursch Miklós 835, Temmovics Mátyás 963 P-vel.

Villanyszerelőmunkára u. ott: Szánthó Károly 1965, Kaffka és Wagner 2611 pengővel.

Vászonredőnymunkára u. ott: Ledniszky és Társa 100, Rónai Kristóf 145 P-vel.

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros polgármestere a köztisztasági hivatal részére szükséges **6000 (hatezer) métermázsa zab szállítására** nyilvános írásbeli versenytárgyalást fog tartani.

Felhívom azokat, akik erre a szállításra vállalkozni akarnak, hogy írásbeli ajánlataikat **1930. évi december hó 16-án d. e. 11 óráig** a székesfővárosi köztisztasági hivatal igazgatóságához nyujtsák be.

Az ajánlatokat az ugyanakkor és ugyanott tartandó versenytárgyalás során fogják felbontani. A versenytárgyaláson az ajánlattevők vagy igazolt képviselőik jelen lehetnek.

Budapesti (Budapesten cégjegyzett) vállalkozók ajánlataikat postán nem küldhetik be.

Bánatpénzül a versenytárgyalási hirdetés számára való hivatkozással a központi számvevőség VI. ügyosztályának (Központi városháza, III. emelet 371. ajtó) előzetes számfejtés után, az ajánlati végösszeg két százalékát kell a központi pénztárnál a versenytárgyalást megelőző napon déli 12 óráig letenni és az erről szóló nyugtát az ajánlathoz kell csatolni.

Csakis hazai áruval lehet pályázni.

Csak szabályszerűen kiállított, pecséttel lezárt, sértetlen borítékban elhelyezett ajánlatok vehetők tárgyalás alá, elkésve érkező, vagy a feltételeknek meg nem felelő ajánlatok figyelembe nem vehetők.

A székesfőváros fenntartja magának a jogot, hogy a bérkezett ajánlatok közül a megajánlott árakra való tekintet télkül szabadon választhasson, a szállítást megoszthassa, vagy az összes ajánlatokat visszautasíthassa.

Ajánlatot lehet tenni az egész mennyiségre és bizonyos hányadra, vagy csakis egy bizonyos hányadra.

Az ajánlati és szállítási feltételek és az ajánlati ürlapok a köztisztasági hivatalnál naponként délelőtt 10 és 12 óra között díjtalanul kaphatók.

Budapest, 1930. évi november hó 15-én.

A székesfőváros polgármestere.

FEKETE ÖDÖN MÉRNÖK
Vízművek, vízvezetékek, csatornázások, központi fűtések, szellőztetések és légszeszberendezések tervezése és kivitele
Budapest, II., Margit körút 58. Telefón: Aut. 514-80

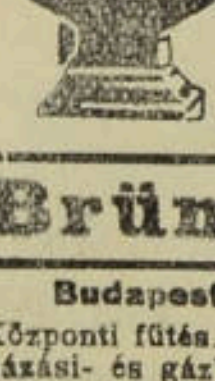
NAGY GYULA
lakatosárugyára
BUDAPEST,
VIII., Köris-utca 10. sz.
Telefon: J. 348—15.

Bründl János udvari szállító
Egészségügyi műszaki berendezések gyára
Budapest, VII., Péterffy Sándor ucca 34. szám
Központi fűtés. — Melegvíz készülék. — Vízvezeték. — Csatornázási- és gázberendezések. — Berendez városoknak vízműveket, csatornázásokat és derítőtelepeket. — TELEFON: József 515—19.

Kövezőmester és útépítési vállalkozó
HEISSENBERGER JÓZSEF
BUDAPEST, IX., VÁGÓHID UCCA 9/b SZ.

Kálló építési vállalata.
Szirtes u 3/b. J. 456-03.

Zwillinger Gyula
ÉPÍTÉSZ
VII., CSENGERY U. 30
TELEFÓN: JÓZSEF 433—69.

Rietschel és Henneberg
Részvénytársaság
Budapest, VIII., Práter ucca 12. szám.
Telefon: József 525—18.
Központi fűtések, vízvezetéki és csatornázási berendezések

LANG ÁRPÁD szobafestő és mázoló
BUDAPEST, VI. KER., KASSAI ÚT 81. SZÁM. (SAJÁT HÁZ)
MŰHELY: VIII. KER., MÁRIA TERÉZIA TÉR 7. SZÁM

STERN IMRE okl. építész, építőmester
Budapest, VII., Rákóczi út 30. Tel.: J. 349-54

Események

Fővárosi Hirlap

Az Egységes Községi Polgári Párt hivatalos lapja.

*

Előfizetési árak:

fél évre . . . . . 12 pengő
egész évre . . . . . 24 pengő

Elfogadták az 1931. évi költségvetést. A költségvetés közel három hétig húzódó vitája a közgyűlésben hétfőn éjjel, kevéssel éjfél előtt véget ért. A büdsé-vitát mindvégig mérsékelt érdeklődés kísérte, s voltak, akik felfedezték rajta az agónia jeleit. A pártok általában — az *Egységes Községi Polgári Párt* kivételével — választási kortéziára használták fel a költségvetési közgyűlést, így történt, hogy a szakvita nívója messze mögötte maradt az előző évek magas színvonalú büdsé-tárgyalásainak. Bizonyos fáradtság jellemezte az összes felszólalásokat, a pártvezérek, a szocialista Peyer Károly kivételével nem is szólaltak fel. Hallottunk természetesen néhány hattyúdalt is, egyes városatyák, akik méla rezignációval nézegettek körül a pompás reneszansz-teremben, ahol utóljára ülnek, — kíváncsiak voltak még egyszer, hogy hangzik a márványos falak között — egykor dörgedelmes hangjuk. De ezekre sem volt kíváncsi senki. Volt úgy, hogy a szónok, a gyorsíró, az inspekciós tanácsnok, na és az elnök voltak egyedül, meghitt csendben a hatalmas teremben. A törvényhatóság egyébként nem változtatott semmit a tanácsban összeállított költségvetésen, melyet kedden, tíznapos késéssel tettek le a belügyminiszter asztalára. Törvénysértés azért nem történt, mert általánosságban *már a mult szombaton* 15-én elfogadta a közgyűlés a költségvetést és ezt a körülményt annak idején *Ripka* Ferenc főpolgármester közölte a belügyminiszterrel.

Nadányi Emil — a Budapesti Hirlap felelős szerkesztője. A magyar sajtó egyik legkiválóbb terméke: a *Budapesti Hirlap* vasárnapi száma bejelentette, hogy a lap felelős szerkesztői pozícióját *Nadányi* Emil dr.-ral, a magyar publicisztikának ezzel a kimagasló egyéniségével töltötték be. A *Budapesti Hirlap* kitűnő gárdája *Nadányi* Emil irányító közreműködésével nagy értékkel gazdagodott.

Nincs szükség további szemlére. A nagyüzemi bizottság legutóbbi ülésén olyan kívánság merült föl, hogy a bizottság tagjai tanulmányozzák a bánhídai erőműtelepet és testületileg vizsgálják meg a helyszínen a centrálé üzemét. *Miután a bizottság utolsó ízben ülésezett és a kívánság egyúttal hattyúdal volt,* teljesen érthetetlen és homályos, hogy mit célozna egy ilyen tömeges kiszállás a bánhídai telepen, amikor az a tanulmányúttal kapcsolatos esetleges jámbor óhajtások keresztülvitele már amúgyis lehetetlen. A jelenlegi összetételű bizottság ugyanis nem érvényesítheti tapasztalatait, miután ez már az új bizottság feladata lesz. Mindentől eltekintve, teljesen felesleges az ilyen kirándulás, ami csak arra volna alkalmas, hogy az üzem személyzetét munkájában feltartsa pusztán azért, hogy a bizottság kívánsága kielégülést nyerjen. A főváros hozzáértő közegei és funkcionáriusai, továbbá a BSZKRT szakemberei állapították meg, hogy a bánhídai centrálé Európa legmodernebb elektromos telepe, ami megnyugtathatja a bizottság érdeklődő tagjait. Semmi szükség sincs arra, hogy a bizottságosdi játékot Bánhidára is elvigyék, amelynek — ismételjük — most már semmi komoly jelentősége sem lehet.

A választások előkészítésével foglalkozik az igazoló-választmány csütörtöki ülése. Az igazoló-választmány csütörtökön *Gaár* Vilmos elnöklésével ülést tart, amelyen a választással kapcsolatos ügyek szerepelnek a napirenden. Az igazoló-választmányra hárul a választási bizottságok megalakítása, a szavazatszedő küldöttségek összeállítása, amire vonatkozólag az igazoló-választmány fogja a szükséges intézkedéseket megtenni. Tárgyalni fogják a szavazóhelyiségek kijelölését és ezúttal is úgy határozzák meg a körzeti szavazóhelyiségeket, hogy azok túlnyomórészt *hatósági épületekben, iskolákban és az elöljáróságokon nyernek elhelyezést.* Ujítás lesz a választásokon, hogy az eddigi siralmas külsejű, összeácsolt faládikók helyett masszív, fémből készült urnák fogják magukba zárni a szavazójegyeket.

Hunyadi János
természetes keserűvíz
az emésztőszervek legkiválóbb gyógyvize. Egy háztartásban sem hiányozhat. Hatásában felülmúlhatatlan
SAXLEHNER ANDRÁS, BUDAPEST

A Lipótvárosi Polgári Kaszinó felavatása. A Lipótváros polgári társadalma a Berlini tér 5 alatt az újonnan alakult társadalmi egyesületnek, a *Lipótvárosi Polgári Kaszinónak* gyönyörű új otthont rendezett be. A kaszinónak ezt a díszes és kényelmes helyiségét november 26-án, szerdán este fél kilenckor ünnepélyes vacsora keretében avatják fel. A kaszinó megalakítása *Scheuer* Róbert törvényhatósági tanácstag, a kaszinó elnökének érdeme.

Módosítják a törvényhatósági tanács tagjainak választását. A jogügyi bizottság legutóbbi ülésén tárgyalták a törvényhatósági tanács tagjainak választásáról szóló szabályrendeletet. A jelenleg működő testület választása úgy történt, hogy *minden egyes tagsági helyre tizennégy ajánlás volt szükséges,* amit különösen a kisebb pártok körében kifogásoltak, mert így elestek attól a lehetőségtől, hogy a tanácsi tagsági helyre pályázzanak. A jogügyi bizottság ülésén módosították ezt a rendelkezést olyképpen, hogy a jelöltek önmagukat is jelölhetik az ajánláson. *A szabályrendeletet már az új közgyülés fogja tárgyalni* és jóváhagyásra a belügyminiszterhez felterjeszteni.

A legnagyobb körültekintéssel kell kiadni a Néparéna bérletét. A városligeti Néparéna bérlete ez év végén lejár s a városházán már kiírták a pályázatot december 5-i határidővel. A cirkuszépületet hat évre fogják bérbeadni a legkedvezőbb százalékos ajánlattevőnek olyképpen, hogy a százalékos részesedés bizonyos minimumnál kevesebb nem lehet. Ugyanilyen szerződése van a Gellért-szálló éttermi bérlőjének, *Gundel* Károlynak is. A Néparéna bérlete iránt szakmai körökben nagy érdeklődés mutatkozik, amelynek kapcsán a leggondosabb érdeklődéssel kell vigyázni arra, hogy a bérletet csakis olyan jelentkező kapja, akinek anyagi felkészültsége minden körülmények között biztosítja, hogy a főváros a kikötött bért akadálytalanul meg is kapja. Nem lehet és nem szabad a főváros anyagi érdekeit kockára tenni és *az érthetetlen nagylelkűségnek olyan példáját megismételni, ami legutóbb történt, amikor a bérletet minden pályázat nélkül meghosszabbították* a jelenlegi bérlő részére, a forradalmi évek „kárpótlása" címén. Kárpótlásokat adni, donációkat osztogatni és *pártszempontok* szerint a bérletet odaajándékozni: bűnös mulasztás volna a főváros érdekei ellen, miért is *ennek megismétlését ki kell zárni a lehetőségek és a reménykedések sorából.*

Az olcsóság rekordját jelenti Holzer kabáthete. Ez az országhírű divatcég az idén is megrendezi szokásos karácsonyelőtti kabát- és ruhavásárját. Számolva a mai gazdasági helyzettel és különös tekintettel az árak állandó csökkenő tendenciájára, olyan feltűnően olcsón bocsátja vevői rendelkezésére úgy kivitelben, mint minőségben elismert elsőrangú áruit, hogy akciója méltán nevezhető az olcsóság rekordjának. Ezek az árak bámulatba ejtik hölgyközönségünket, mely máris óriási érdeklődést mutat e kabáthét iránt. Olvassa el a mai számunkban megjelent Holzer divatház hirdetést, melyben tájékozásul néhány ár fel van tüntetve.

Uj angol-magyar szótár. Dr. *Blanár* Imre, a budapesti királyi törvényszék hites angol tolmácsa most rendezi sajtó alá mintegy 132 ezer szavas angol-magyar szótárát. A szerkesztő saját ötlete az az újítás, hogy az angol-magyar részt sorszámmal látja el és így a magyar-angol részben az angol jelentés helyett csak ezek a számok lesznek megadva, ami lényegesen megkönnyíti a helyes kifejezések kiválasztását. Kedvezményes, kb. 50 százalékos előjegyzések a szerkesztőnél: Naphegy ucca 1. szám alatt bejelenthető.

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros polgármestere a köztisztasági hivatal részére szükséges **2200 (kettőezerkettőszáz) darab kötött gyapjumellény szállítására** nyilvános írásbeli versenytárgyalást fog tartani.

A polgármester felhívja azokat, akik erre a szállításra vállalkozni akarnak, hogy írásbeli ajánlataikat **1930. évi december hó 16-án délelőtt 11 óráig** a székesfővárosi köztisztasági hivatal igazgatóságához nyujtsák be.

Az ajánlatokat az ugyanakkor és ugyanott tartandó versenytárgyalás során fogják felbontani. A versenytárgyaláson az ajánlattevők vagy igazolt képviselőik jelen lehetnek.

Budapesti (Budapesten cégjegyzett) vállalkozók ajánlataikat postán nem küldhetik be.

Bánatpénzül a versenytárgyalási hirdetés számára való hivatkozással a központi számvevőség VI. ügyosztályának (Központi városháza III. emelet 371. ajtó) előzetes számfejtés után, az ajánlati végösszeg 2 (kettő) százalékát kell a központi pénztárnál a versenytárgyalást megelőző napon déli 12 óráig letenni és az erről szóló nyugtát az ajánlathoz kell csatolni.

Csakis hazai áruval lehet pályázni.

Csak szabályszerűen kiállított, pecséttel lezárt, sértetlen borítékban elhelyezett ajánlatok vehetők tárgyalás alá, elkésve érkező vagy a feltételeknek meg nem felelő ajánlatok figyelembe nem vehetők.

A székesfőváros polgármestere fenntartja magának a jogot, hogy a beérkezett ajánlatok közül a megajánlott árakra való tekintet nélkül szabadon választhasson, a szállítást megoszthassa, vagy az összes ajánlatokat visszautasíthassa.

Ajánlatot lehet tenni az egész mennyiségre és bizonyos hányadra, vagy csakis egy bizonyos hányadra.

Az ajánlati és szállítási feltételek és az ajánlati ürlapok a köztisztasági hivatalnál naponkint délelőtt 10 és 12 óra között díjtalanul kaphatók.

Budapest, 1930. évi november hó 18-án.

A székesfőváros polgármestere.

Balassa Árpád
okl. építészmérnök, építőmester
VI., Vilmos császár út 31. Tel. Aut. 164-13.

SPITZER SALAMON NAGYIPAROS
központi fűtés, vacuum és légfűtés, szellőztető berendezés, léggazesz, vízvezeték és egészségügyi berendezési munkák valamint épület és díszmű bádogos munkák gyártelepe
BUDAPEST, V., PANNONIA UCCA 54 TELEFÓN: LIPÓT 934-31

Dr. HELVEY TIVADAR
vegyészeti gyár
vállal szigetelési-, fedési-, aszfalt-, hő- és hangszigetelési munkákat
BUDAPEST, EÖTVÖS U. 21. Telefón: Aut. 272-75.

„Petrol" MŰSZAKI- ÉS OLAJKERESKEDÉS
ezelőtt v. GYURKOVICH ÉS TÁRSA
Budapest, V, Nádor u. 6
Telefónszám: Automata 802-29

Kőbányai Gép- és Vasszerkezeti Műhely
BISSELICHES MÉRNÖK
Budapest, X, Liget-u. 46. Tel. J. 358-25
Vasszerkezetek, lakatosmunkák, portálok

WOLSKY SÁNDOR BÉLA
WOLSKY ALBERT FIA
gépüzemű kefe- és ecsetárugyár
BUDAPEST, VIII., MAGDOLNA UCCA 18. SZÁM.
TELEFÓN: JÓZSEF 324-88

BARANYAI B. és TSA Központi fűtés, szellőztető vízvezeték, gáz- és csatornázási berendezések vállalata. Autógénhegesztés
BUDAPEST, I., BERCSÉNYI UCCA 5. TELEFÓN: LÁ. 265
„NON PLUS ULTRA" melegvízfűtési kazánok gyártása

TÖRÖK ÉS JUHÁSZ BUDAPEST, VI.
FESTŐIPARI VÁLLALAT Petneházy-u 44
Elvállalunk mindennemű szobafestő, épület-, butormázoló és fényező munkát Telefón: A. 907-03.

Vignáli Rafaello bronzöntő
Budapest
Lakás: VI., Petneházy ucca 75/b.
Gyár: VI., Jász ucca 74. szám
Telefónszám: Automata 919-12

Czeglédy János Jenő
műkőáru-készítő, fal- és padlóburkoló mester
Székesfővárosi és állami szállító kartellen kívül
Budapest, Kistemplom ucca 5. Telefón: József 449-98

CUSTODIS ALPHONS
MÉRNÖKI IRODA ÉS ÉPÍTÉSI VÁLLALAT IPARI BERENDEZÉS RÉSZÉRE
BUDAPEST, V., NÁDOR UCCA 19
Telefon: Aut. 120-07
ALAPÍTÁSI ÉV 1876
Gyárkéményépítés
Gőzkazánbefalazás
Ipari kemencék építése és tervezése

Bauer Dénes utóda, Telefón: Aut. 539—59
HOFFMANN DÉNES okl. mérnök
II., Szász Károly ucca 5. bádogos, gáz, vízvezeték, csatornázási, központi fűtési vállalkozó

KISS JENŐ okl. mérnök építési vállalkozó
Budapest, V., Zoltán u. 10. Tel.: Aut. 150-81

KÖZPONTI FŰTÉSEK
ÉS EGÉSZSÉGÜGYI BERENDEZÉSEK VÁLLALATA
SZEPESSY SÁNDOR utóda **SZEPESSY GYULA**
okl. mérnök, Budapest, VII., Abonyi-u. 25. Tel.: J. 389-38.

BARCSAI LAJOS ÉPITŐMESTER BUDAPEST
IRODA: I., APRÓD UCCA 2.
TELEFÓN: AUT. 533—74.

SCHAFFER ANTAL
SZÉKESFŐVÁROSI ÚT-, BETON- ÉS CSATORNA ÉPITÉSI VÁLLALATA
BUDAPEST, II., SIKI ÚT 21. Telefón: 522-91

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros polgármestere nyilvános versenytárgyalást hirdet a X. ker., Maglódi úti Horthy Miklós szeretetotthon-kórház és kapuspülete építéséhez szükséges **vízvezetéki, csatornázási és gázberendezési munkákra.**

A vonatkozó költségvetési kiírás nyomtatványai ívenként 0.50 pengőért kaphatók 1930. évi november hó 22-től kezdve naponta d. e. 11—1 órák között a polgármesteri II. (középítési) ügyosztály IV., Központi városháza, III. em. 342. sz. szobájában.

A rajzok, tervek és minták megtekinthetők és a szükséges felvilágosítás megszerezhető Farkas Kálmán (IV., Veres Pálné ucca 34) tervező gépészmérnöknél, vagy az előadónál, a Központi városháza, III. em. 327. ajtó alatti hivatalos helyiségben.

Az ajánlatok **1930. évi december hó 13-án (szombat) d. e. ½11 óráig** a polgármesteri II. (középítési) ügyosztály III. em. 350. sz. szobájában adandók be. Az ajánlatok ugyanazon napon, ugyanazon ügyosztály üléstermében (III. em. 354. sz.) 11 órakor fognak nyilvánosan felbontatni.

Budapest, 1930. évi november hó 19-én.

A székesfőváros polgármestere.

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros polgármestere nyilvános versenytárgyalást hirdet a X., Maglódi úton épülő „Horthy Miklós szeretetotthon" építéséhez szükséges **felvonó szállítási és szerelési munkákra.**

A vonatkozó költségvetési kiírás nyomtatványai ívenként 0.50 pengőért kaphatók 1930. évi november hó 5-től kezdve naponta d. e. 11—1 órák között a polgármesteri II. (középítési) ügyosztály IV., Központi városháza, III. em. 342. sz. szobájában.

A rajzok, tervek és minták megtekinthetők és a szükséges felvilágosítás megszerezhető Kubinyi István (lakik: IX., Soroksári út 38. szám) tervező gépészmérnöknél, vagy az előadónál, a Központi városháza, III. em. 326/c. ajtó alatti hivatalos helyiségben.

Az ajánlatok **1930. évi november hó 29-én (szombat) d. e. ½11 óráig** a polgármesteri II. (középítési) ügyosztály III. em. 350. sz. szobájában adandók be. Az ajánlatok ugyanazon napon, ugyanazon ügyosztály üléstermében (III. em. 354. sz.) 11 órakor fognak nyilvánosan felbontatni.

Budapest, 1930. évi október hó 14-én.

A székesfőváros polgármestere.

A szerkesztésért és kiadásért felelős: Dacsó Emil. Kiadja: FŐVÁROSI HIRLAP lapkiadó-vállalat.
Révai Irodalmi Intézet Nyomdája Budapest, V., Ügynök u. 8. Nyomdaigazgató: Linzer M.

ZILAHI-BALOGH GYULA ÉPÍTŐMESTER
Budapest, I., Bornemissza u. 36
TEL.: Lá. 2—32.

Gőz és motor
utihengerlők
bitumenező hengerek
zúzalékszórókkal
Magyar gyártmány
John Fowler & Co. Budapest-Kelenföld
11. sz. postahivatal. Telefon: J. 382-11

STEINHÄUSL ÉS KÖLBER
FESTŐK ÉS MÁZOLÓK
BUDAPEST, IX., TŰZOLTÓ UCCA 3.
TELEFON: József 308—24.

Standard aszfaltok
Oil Trading Company képviselete
MILLINI IGNÁC
Budapest, V., Nádor ucca 6. sz.
TELEFON: AUT. 833—40, 832—77.

BIEBER KÁROLY Aranyérmekkel többszörösen kitüntetve.
ÉPÜLET- ÉS MŰLAKATOS MESTER Alapítási év: 1888.
Szultzberger-féle ablak-rugzárak, vasszerkezetek, tűzhelyek gyártása
BUDAPEST, II, TÉGLA UCCA 6. Telefon: Aut. 571—92.

TAKÁCS GYULA gépészmérnök elektrotechnikai vállalata. Tel.-hívó: A. 843-24
ERŐÁTVITELI, ERŐS- és GYENGEÁRAMÚ KÜLSŐ és BELSŐ SZERELÉSEK, BERENDEZÉSEK
üzlet, üzemhely, iroda IV., Veres Pálné ucca 32.

SZÜTS JENŐ
okl. mérnök, építőmester, építési vállalkozó.
Budapest, VIII., Szentkirály ucca 35
TELEFON: Józs. 423-436

BANNER ZOLTÁN
okleveles építész és építőmester
BUDAPEST. I., VERPELÉTI-ÚT 10.
Telefon: LÁ. 6-57. Telefon: LÁ. 6-57.

KIRCHKNOPF ISTVÁN Alapítási év 1897 Tel.: Aut. 851-39
Épület- és portálüveges üveg-, tükör-, porcellán-, kőedény- és lámpakereskedés. Aranyhalak és haltartók, aquariumok nagy választékban. Vállalok: mindennemű üvegcsiszolást, épületüvegezést és üvegtetők vízmentesítését
BUDAPEST, IX., KÁLVIN TÉR 8. SZ. (Ref. templom mellett)

DÁVID ÉS KERTÉSZ
kazán- és gépgyár r. t.
Budapest, VI., Magyar ucca 75—77
Telefon: Lipót 814—46.

BOGENFÜRST
AUTÓKAROSSZÉRIAGYÁR AUTÓ és GÉPJAVÍTÓ
Budapest, VIII., Fecske ucca 19. Telefonszám: József 413—80
DUCO fényezés. Készít mindennemű karosszériát. Elvállal mindennemű karosszéria- és gépjavítást. — Alapíttatott: 1859-ik évben.

JONKE KÁLMÁN
KERTÉPÍTŐ
II., RETEK UCCA 79/B. FÉLEMELET 3. TELEFON: A. 554-61

ETERNA
IGAZOLVÁNY- ÉS BÉRLETTOK TÖRV. VÉDVE
KÖNYVKÖTÉSZET
ETERNA IPARI ÉS KERESKEDELMI R.-T.
BUDAPEST, IX., LÓNYAY UCCA 18. TELEFON: A. 852—00

„TUDOR" ACCUMULÁTORGYÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
Budapest, VI., Váci út 137-39. Telefon: Aut. 923-08.
Gyárt: **Tudor** és **Varta** rendszerű accumulátorokat.

KOVÁCS OSZKÁR BÁDOGOS MESTER
ÉRCKOPORSÓ ÉS TEMETKEZÉSI CIKKEK KÉSZITŐJE
BUDAPEST, IX., TELEPI UCCA 14. SZÁM.
(A Ludovikával szemben.) TELEFON: J. 451—93

PADOZATI MUNKÁK ELSŐRANGÚ KIVITELBEN
slavoniai tölgy- és bükkparkét, táblaparkét egyszerű és díszes kivitelben, aszfaltparkét és hajópadlók
Pestszentlőrinci Parkétgyár és Gőztűrész Részvénytársaság, Budapest, V., Személynök-utca 16. I. em. Telefon: Aut. 212—44.

HERCZEG JÁNOS asztalos mester lakberendező faipari üzeme
BUDAPEST, IX. KER., VIOLA UCCA 17. SZ.
Telefon: J. 443—90

BÁRÁNY JÁNOS CIPÉSZ MESTER
Arany és ezüst éremmel kitüntetve.
BUDAPEST, IX., GRÓF HALLER UCCA 18.

Budapest Székesfőváros
Ásványvíz-üzeme
HARMATVIZ
A Hungária gyógyforrás szénsavval telített vize.
Kapható mindenütt! Tel: Autom. 530-03.

CORDATIC
a tökéletes autópneu
Főelárusítás:
Budapest, VI., Mozsár-u. 9.

ÁMON ANTAL és FIAI
KŐVEZŐMESTEREK, ÚT-, CSATORNA- ÉS BETONÉPÍTÉSI VÁLLALKOZÓK, FÖLDMUNKA, VÁGÁNYFEKTETÉS, MÉSZKŐBÁNYA.
VIII., Futó ucca 10. Telefon: J. 303-85.

DITTLER FERENC
ÉPÍTŐMESTER
BUDAPEST, VIII., Baross u. 36

Ipartermék Értékesítő R.-T.
Budapest V, Zoltán u. 7-9. Tel.: A. 110-18

KLEMENT ANDRÁS
jégszekrények, bor- és sörkimérő készülékek gyára és raktárai
BUDAPEST, VII., KIRÁLY U. 27
az udvarban
Telefon: József 401—10.

THE NEUCHATEL ASPHALTE COMPANY LIMITED
BUDAPESTEN, Iroda: VI., Vilmos császár-út 31. sz. Telefon Terézia 212—46. Gyár: VI., Váci-út 35. Telefon: L. 914—88. Gyárt és elad Val de traversi mastixot, raffinált bitument, falszigetelő aszfaltot. Készít: Traversi természetes tömöritett aszfalt utakat és öntött aszfaltból járdákat és kocsiutakat.
Budapest székesfőváros szerződéses vállalkozója.

Dunakavicsot és Dunahomokot
szállít kocsifuvarban és vasúton saját iparvágányról Budapestről, Adonyból, Bajáról, és Mohácsról
FLEISCHMANN ANTAL Dunakotrási és gőzhajózási vállalat
Budapest, VII, Károly körút 17. Telefon: József 465-92 és 465-93

Volt **Wellisch Náthán Utóda**
Fischer Zsigmond épületlakatosáru-kereskedő
Ajánlja dúsan felszerelt raktárát állványia és asztalosáruban stb.
X., Asztalos Sándor-utca 5. Telefon: J. 310-89.

NEUSCHLOSZ-LICHTIG
REPÜLŐGÉPGYÁR ÉS FAIPARI R.-T.
BUDAPEST—ALBERTFALVA. Tel.: Lá. 11-79
Városi iroda:
IV. KER. ESKÜ ÚT 3. Telefon: Automata 890-47
Gyárt: Parkettát, épületasz alosmunkát, hajlított bútort mindennemű fatömegáru

INCZE GÁSPÁR műbutorasztalos
Elvállal lakás-, irodai és üzletberendezéseket saját tervei és adott minta szerint.
Budapest, I., Bertalan u. 22
Telefonszám: Lágymányos 5—13

Karászek Ferenc
Kazán és tartálygyár Telefon: L. 915—07
Budapest, VI., Váci-út 163

Egyesült Tégla- és Cementgyár R.-T.
Budapest, V., Sas ucca 25. szám
Telefon: 230—71, 105—59, 141—52

Évi teljesítő képesség:	12,000 vagón cement
	5,000 „ mész
	80.000,000 darab tégla
	8.000,000 „ cserép

Portlandcementgyár: Lábatlan. — Mészégető: Lábatlan.
Téglagyárak: Buda, Kőbánya, nyergesujfalu

SOVÁNYITÓ GYÓGYTORNA
A Szent Gellért Gyógyfürdő legtökéletesebben berendezett gyógytorna (Zander) termében
Mérsékelt árak!

Malcsiner Károly
Lakatos, lemezáruvasszerkezeti és autóhűtőket gyártó üzem.
Budapest, X. ker. Kelemen-u 27.
Telefon: J. 394-95.

Használja munkáinál a világhirű **egresi gipszeket**
Legjobbak, legkiadósabbak, legjobb kötőképességűek
Kaphatók: **Gipszet Árusító R. T.** Budapest
V, Erzsébet-tér 15. — Tel. Aut. 805-25 — Sürgönycím: GIPSZ Budapest

Révész János
cement-, márványmozaik- és műkőárúgyár, beton ipari vállalat.
Burkoló-, műkő és csatornázási munkák. TELEFON: Ujpest 198.
Központi iroda: UJPEST, ŐSZ UCCA 14.

HIRSCH LÁSZLÓ
ÚT- ÉS VASÚTÉPÍTÉSI VÁLLALAT
I. KERÜLET ELEK UCCA 9
TELEFÓN: JÓZSEF 321—17. SZÁM

Magas építés, vasbetón szerkezetek
FABIÁN TESTVÉREK
ÉPÍTÉSI VÁLLALKOZÓK
BUDAPEST, IX. KER., KINIZSI UCCA 3. SZÁM

Ára 50 fillér

Tizenkilencedik évfolyam — Budapest, 1930 december 3. — 48. szám

Fővárosi Hirlap

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Egész évre ..... 24 pengő
Félévre ..... 12 pengő
Állandóan:
GAZDASÁGI ÉRTESÍTŐ

VÁROSI, POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

Felelős szerkesztő: DACSÓ EMIL

MEGJELENIK MINDEN SZERDÁN
Szerkesztőség és kiadóhivatal
BUDAPEST, VI., SZIV UCCA 18. SZ.
Postatakarékpénzt. csekkszámla 40.434
TELEFÓN: AUTOMATA 137—15

A rohamcsapatok

Budapest polgárságának nyugalmát néhány nap alatt úgy feldúlták, mint mikor cseh rablócsapatok pusztították, dúlták az országot. Ezek a választási rohamcsapatok a magyar politika történetének pár nélkül álló szégyenei és az egykori való nagy korteszsenik, bajkeverők és tréfacsinálók kegyetlenül kikérnék maguknak, ha valaki elég vakmerő lenne őket ezekhez hasonlítani. És nem tudjuk, hogy II. Vázsonyi vezértársa, a kiváló Fábián Béla, ha magába száll, nem konstatálja-e, hogy amit ő csak álmodott, amit ő a bizalom terén csak előlegezett a többségi pártoknak, az a bizonyos „suskus", jótétemény lett volna ahhoz képest, amit a baloldali szelvény-hordák véghezvisznek.

A nagyhangú kérkedések, a dugába dőlt diadal, a kábulatos transzban álmodott, de mind távolabb maradó hatalom, mind mind visszafelé sültek el. A bukás előbb következett el, mint várták és ma már szinte bizonyos, hogy igen sok párt igen sok kerületben nem jut el a szavazatszedő urnához sem. A halál versenyét futja ez a tébolyodott zsoldos sereg, amely napok alatt szinte tönkretette Budapest minden villamosesengőjét, ajtózárját és kilincsét. A szelvénygyüjtő brigádok terrorja olyanná tette a magyar fővárost, mintha megszállott terület lenne és csak az a szerencse, hogy a polgárság méltóságos lenézéssel szemléli a bajbajutottak, a bukottak utolsó vergődését.

Egy város alkotmányos megnyilatkozását ilyen módon diszkreditálni senkinek sem lett volna joga és mi sajnáljuk, szégyeljük, hogy olyan ellenfelekkel kell mérkőznünk, amelyek ilyen elfajzott eszközökkel, a lovagiasság érzésének ilyen hiányával állanak velünk szemben. A legszégyenletesebb azonban az a rágalom-hadjárat, amely legjobbjainkat éri, olyan férfiakat, akiknek saruja megoldására sem méltók sem a terror-brigádok tagjai, sem azok, akik a háttérben meglapulva mozgatják és irányítják ezt a sisere-hadat.

Egészen bizonyos, hogy az *Egységes Községi Polgári Párt* csak hasznát láthatja annak, hogy az ingadozó, az ígéretekkel elkápráztatott, a gazdasági válság fájdalmait félremagyarázó, de jóérzésű polgárság, azonkívül sok-sok meggyőződéses baloldali ember is megismeri és megútálja a harcnak ezeket a csúf és megvetendő eszközeit. Mégis szégyeljük, ami itt történik és sok időbe fog telni, amíg erkölcsi érzésünk kiheveri azt az undort, amelyet a politikai harcnak ilyen elfajzása kelt bennünk.

Mindennek pedig ismét és ismét egyetlen oka van, amit nem győzünk ceterum censeo-ként leszögezni és ez az, hogy az országos politikának a városi politikába való belekeverése vadítja el a választási harcot. Az első naptól, az első plakáttól, az első kortesbeszédtől kezdve a politika nyomta rá sötét bélyegét erre a küzdelemre, amelynek pedig felemelő módon kellett volna lejátszódnia méltó módon Budapest polgárságának a főváros sorsa és jövője iránt való szeretetéhez. Nem akarunk olajat önteni a tűzre, nem sorolunk fel tehát szomorú és megdöbbentő tényeket, még a főpolgármester tiszteletreméltó személyének meghurcolását is csak lenéző mosollyal vesszük tudomásul; de türelemben, megaláztatásban addig még sem mehetünk el, hogy szó nélkül térjünk napirendre a magyar közélet olyan nemes, tiszteletreméltó és a puritánságban utólérhetetlen alakjának, *Gaár* Vilmosnak megrágalmazása fölött. Más kérdés, hogy ez a finomlelkű férfiú nem tudta elviselni a bántalmakat és lemondott az igazoló választmány elnökségéről. Ezt a fájdalmas tényt tudomásul kell venni, de ezen túl igen élesen él bennünk az aggodalom, hogy abból a választásból, amelynek ilyen eszközei vannak, nem fog kikerülni olyan városi parlament, amelynek a lakosság körében kellő tisztelete, magában a testületben pedig az alkotó munkához szükséges belső békéje lenne. Ettől félünk és ez a félelmünk nem alaptalan. Trükköket, de talán még a jóízlés rovására menő bántalmakat is elfeledtethet az idő, de annak mérge, hogy nemes és nagyszerű, az egész város tiszteletében álló férfiak becsületében gázoljanak és egészségükre törjenek, nagyon hosszú ideig fog bennünk élni. Bennünk is, a jóérzésű polgárságban is.

Kudarcba fulladt az ellenzékiek gyanusítása, amellyel a kormányt heteken át taktikázással vádolták

A törvénynek megfelelően szabályszerűen tűzték ki a választást — Megokolatlan idegesség a szavazójegyek kézbesítése miatt — Az erőszakosságokat szigorúan meg kell torolni

Az elmult hét legjelentősebb eseménye kétségtelenül az a belügyminiszter rendelet, ami a fővárosi választások kitűzéséről intézkedett. A rendeletnek megfelelően *december 21-én és 22-én, vasárnap és hétfőn* járul az urnákhoz Budapest választópolgársága, hogy akaratának és felfogásának megfelelően megválassza a főváros törvényhatósági bizottságát a következő hat esztendőre. A belügyminiszter intézkedése nem jött váratlanul, mert program szerint csak akkor kerülhetett sor a választások kitűzésére, amikor az összes előkészületek befejezést nyertek. *A választások kitűzése csattanós felelet mindazokra az ellenzéki vádaskodásokra, amelyek a nyári hónapok óta szünetlenül elpuffogtak*, hangoztatván azt a komolytalan kitalálást, hogy a kormány taktikázik a választásokkal, vagy hogy a választásokat el fogják halasztani. Magát a választások kiírását is az ellenzéki pártoknak az a kétségbeesett jajveszékelése előzte meg, hogy *a választások terminusa rájuk nézve kínos meglepetést hoz magával.* A sok handabandázásnak természetesen semmi komoly alapja sem volt: a választásokat kiírták és ezzel *minden előzetes gyanúsítgatás visszapattan azokra, akik inkorrekt, vagy becstelen eljárásra gondoltak.* A választások kiírásáról

Kozma Jenő dr.,

az *Egységes Községi Polgári Párt* elnöke a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Az új fővárosi törvény és az ahhoz kapcsolt végrehajtási utasítás mindenben pontosan előírta az új törvény alapján végrehajtandó választások menetrendjét. *Scitovszky Béla belügyminiszter a legnagyobb pártatlansággal felelt meg a törvény rendelkezéseinek és még arra is kiterjedt a figyelme, hogy a választások egyik napja vasárnapra essék, hogy ezzel is megkönnyítse a választópolgárok széles rétegeinek a szavazásban való részvételt.*

> **Az ellenzéki pártoknak tulajdonképpen most szégyelni kellene magukat, hogy heteken keresztül a parlamentben, a népgyüléseken és a sajtóban állandóan gyanusították a kormányzatot**

a választásokkal való taktikázással, holott most láthatják, hogy semmi néven nevezendő „suskus" nem történt. A választásokat annak rendje és módja szerint kitűzte a belügyminiszter és ezzel *természetesen meghiúsultak azok a titkos reménykedések is, hogy a közgyülés mandátumát egyszakaszos törvénnyel meg fogják hosszabbítani.* Kijelentem, hogy erről a lehetőségről soha sem volt szó mértékadó helyen, legfeljebb csak jámbor óhajtás volt azon az oldalon, ahol gyengeségük tudatában nem szívesen bízzák magukat a választók ítéletére.

— A választások kitűzése szabályszerű időre történt és előbbi terminus megállapításáról csak azért nem lehetett szó, mert a választások előkészítése rendkívül hosszadalmas és fáradságos munkát igényelt. Mindenekelőtt meg kellett várni a közigazgatási bíróság döntéseit és csak azután lehetett gondoskodni a névjegyzék véglegesítéséről, mert hiszen ez a bázisa a szavazás előkészítésének. Ezt követőleg roppant körültekintő, komoly munkát végzett az igazoló választmány a szavazójegyek kiállításával, amit csak úgy lehetett gyorsított tempóban befejezésre juttatni, hogy *külön munkaerők beállításával és éjjel-nappali munkával írták meg a háromszázezer szavazóigazolványt.*

— Ami már most a szavazójegyek postai szállításának lassúságára vonatkozik, tudni kell, hogy

> **egy ilyen hatalmas anyagnak ajánlottlevél formájában való kézbesítése Budapest egész területén, óriási feladatot és teljesítményt hárít a postai intézményre.**

Nem gondolhatott senki arra, hogy ezt a páratlanul nagyméretű megbízást a posta egy nap alatt fogja elvégezni, mert hiszen ehhez sokszáz főnyi kisegítő személyzet alkalmazására volna szükség. Úgy tudom, hogy a kézbesítést a begyakorolt és megbízható állandó személyzettel bonyolítja le a posta vezetősége és ezzel magyarázható, hogy *az első napokban számos városrészben még nem kézbesítették a választási okiratokat.*

> **Ennek a tudatában érthetetlennek tartom egyes pártok izgatott ijedtségét, mert hiszen ezzel a ténnyel nekik is számolniok kellett.**

Érzésem szerint az ellenzéki pártoknál tapasztalható lármás ijedtség csak *a választások izgalmaival együttjáró idegességnek tudható be* és meggyőződésem, hogy ma már az összes szavazójegyek mindenütt az érdekeltek birtokában vannak. Az letagadhatatlan, hogy a szelvények összegyüjtése körül elítélendő jelenségek mutatkoznak és

> **különösen a szélsőséges pártok részéről olyan erőszakoskodásokról kaptunk jelentést, amit a legélesebben perhoreszkálni kell.**

Megtévesztések, becsapások és félrevezetések fordultak elő a jóhiszemű közönséggel szemben, ígérgetések, ajándékozások, kijelentések hangzottak el, ami pedig a törvény szerint súlyosan büntetendő cselekmény és könnyen mga után vonhatja az ilymódon megszerzett ajánlási ív érvénytelenítését.

> **Felfogásom szerint is az ilyen eljárást a legnagyobb szigorral kell üldözni és helyesnek tartom, ha komoly akció indul az ilyen visszásságok azonnali megtorlása érdekében.**

— *A választások terminusát egyébként nem tartom ideálisnak és jobb szerettem volna, ha a szava-*

zási aktus időpontját előbbre tűzik ki. A belügyminiszter azonban kénytelen volt alkalmazkodni az előkészítő munkák alakulásához és valóban ezt a nehéz munkát nem lehetett gyorsítani a nagy anyag feldolgozásának veszélyeztetése nélkül. A törvény előírásai szerint a választásokat ez év végéig meg kell tartani és így csak arról lehetett volna szó, hogy *a választások határnapját még későbbi időre tűzzék ki*, márpedig egyformán érdeke minden pártnak és elsősorban a főváros közönségének, hogy a pártok lázas agitációja és az ezzel kapcsolatos korteskedés befejezést nyerjen.

— *Az Egységes Községi Polgári Párt a legteljesebb bizalommal várja a választások eredményét.* Ha év óta dolgozunk a városházán és az ott elért nagy eredmények bizonyítják, hogy e pártnak hivatott és döntő szerepe volt az alkotások kivívásában.

Büszke vagyok arra, hogy a vezetésem alatt álló párt beváltatlan ígéretekkel nem operált és száz százalékig teljesítette azt, amit megvalósítható körülmények között kilátásba helyezett.

Ha várospolitikai szempontból vizsgálom az elmult hat évet, azt kell látnom, hogy apróbb hibáktól eltekintve, *a városházi ügyvitel a legnagyobb rendben folyik*, a költségvetés egyensúlyban van és az adminisztráció is arra törekszik, hogy a polgárságot gyorsan és jól kiszolgálja. Különösen nagy eredményeket várok az új fővárosi törvény rendelkezésétől, ami ebben a vonatkozásban számos intézkedést tartalmaz és egész elgondolásában odatörekszik, hogy *a közigazgatás a bürokratikus késedelmességek mellőzésével történjen.* Meggyőződésem szerint

az új törvény alapján összeülő közgyülés hasznos munkát fog végezni, ha minden párt aláveti magát az általunk hirdetett programnak: békés alkotó munkával előbbrevinni Budapest fejlődését!

— A főváros közgyűlésének mandátuma december 31-én automatikusan lejár és így *nincs szó a közgyűlés feloszlatásáról.* Az új közgyűlés valószínűleg *január végén* kezdi meg munkásságát a szebb és jobb jövő reményében.

Kozma Jenő végül örömének adott kifejezést *a polgári egység gondolatának impozáns térhódítása* fölött, aminek látható jeleit mutatják azok a tömeges csatlakozások, amelyek napról-napra befutnak a párt központjába.

Egyedem-begyedem, tengerlánc . . .

Vasárnapi szórakozás a gyermekszínházban

Naiv és kedves lelkek az urak, akik minden valószínűség szerint becsukott szemmel és leeresztett agyredőnyökkel járnak. Vagy ahogy mondani szokás: a tények ismeretétől nem engedik magukat befolyásolni.

Pedig akadnak olyan tények is, amelyekkel az uccagyerekek is tisztában vannak, hát még azok, akik előtt ezeket a tényeket meg akarják hamisítani az urak.

A sok közül a vasárnapi szó-áradatból és rágalom-özönből két ilyen apróságot halásztunk ki.

Az egyik eset, amikor a demokrata szónok így mennydörgött:

— Arról van szó, hogy más szellem legyen úr a városházán, mint amely *ezt a várost egy évtizeden át tönkretette.*

Nem tudjuk, a nagy kritikus volna-e szíves, ha erre megkérnénk, konkrét módon felsorolni a tényeket, amelyek — ha nem is tíz — de az utolsó hatodfélesztendő alatt a fővárost tönkretették. Úgylátszik, a demokrata korifeus romokban látja heverni Budapestet és nem tudja, hogy itt évek óta megindult és javában folyik az alkotó munka. Azt tudjuk, hogy ő és elvbarátai nem vettek valami tevékeny részt ebből a munkából, hanem — ha tudták volna, boldogan gáncsolták volna el. Hogy nem így sikerült nekik, valószínűleg ez a fájdalmuk. Gazdagabb időkben, boldogabb viszonyok között többet lehetett volna alkotni. De a baloldali követelődzésnek a többség — hála isten — nem ugrott be. Le lehetett volna szállítani a villamos árát, a gázét, a villanyét. El lehetett volna akár öt Rókus-kórháznak az építését is — *kezdeni.* De csak kezdeni. Ha azonban mindezt megtették volna a többségi pártok, akkor most jogosan mutathatnák a baloldali urak, hogy a többség tönkretette Budapestet. És jogosan nevethetnének a markukba. Most a közönség nevet ő rajtuk, ha Budapest tönkretételével vádolják az utolsó évtizedet.

Idézzük-e még ezután a másik esetet is?

Érdemes, mert Janika, aki a kiszólást elkövette, kezd a magyar politikai élet színdús egyénisége lenni. Szerinte az egyik oldalon (már mint a kormány oldalán) a *temető konszolidációja* van, míg a másik oldalon (persze az ő oldalán) a *feltámadás.*

Hát mi bízunk benne, hogy Janika feltámasztja ezt az országot és elhisszük neki azt is — noha *ő* mondja! — hogy egyedül és kizárólag ő tudja feltámasztani.

De a mondás másik fele talán mégis csak sok:

— *Ez a konszolidáció olyan, mint a temető csendje.*

Mi emlékszünk rá, amikor ez az ócsárolt konszolidáció csak vágy és álom volt, de sem az országra, sem Budapestre nem a temető csendje borult. Akkor még másként beszéltek a konszolidációról és a csendről nemcsak Janika, de nála még sokkal súlyosabb egyéniségek is.

De azért ki kell verni a városházáról, vagy talán az országból is azokat, akik ezt a konszolidációt és ezt a csendet megteremtették.

Janika legalább, aki temetőben érzi magát, így óhajtja. Vajjon 1920-ban is így gondolta volna-e, ha történetesen már akkor is elől szokta volna begombolni a nadrágját? . . .

*

Gyönyörrel és meghatottsággal olvastuk, Kegyelmes Uram, vasárnapi írását. Mert valójában igaz is, — hogy a kakas csípné meg! — annak a bolettának szimata van. Kiszagolta a jófiúkat, akikhez sürgősen odatalált. Én példának okáért csapnivaló vagyok, mert nálam még máig sem kopogtatott, ellentétben Kegyelmes Uramnak a gyüjtőivel, akik csaknem félóránkint rámcsöngetnek. De azért abban a bizonyos boszorkánykonyhában mégis megbabonázták a boletták. És főzik a boletta-csodaszereket, körötte pedig a rendszer *sattelesei* sürögnek-forognak. Haj, haj! — mindezt pedig az az átkos kormány műveli. *Vous êtes tombés si bas?!* Franchet d'Eperais a megmondhatója, hogy Kegyelmes Uramnak tökéletesen igaza van. Való ugyan, hogy az a fránya d'Eperais a győzelmes francia hadsereg tábornoka volt és diadalittas mámorában intézte e szavakat Károlyi Mihályhoz. Hozzá talán jobban is illett ez a lesajnáló gesztus, mint Kegyelmes Uramhoz, akinek összes hadműveletei a lánchídi csatában csúcsosodnak ki. De azért nagyobb baj nincsen, mert a kézbesítés folyik a *mandarinok* gusztusa szerint és vonzzák a boletták a láthatatlan *mamelukokhoz.* Az ellenzék pedig panaszával mehet a sóhivatalba. Szaladhat *Ponciustól Pilátusig.* Úgy bizony, vagy amint Kegyelmességed klasszikus tömörséggel kifejezi: *Hic Welf hic Gibelin!* Ö. m. f. Itt osztán nincs hátrálás, nincs megalkuvás! *Jusqu'au bout!* Egész a balfenékig.

Választási gyülések naptára

Dec. 2-től, keddtől, dec. 7-ig, vasárnapig bezárólag

Kedden, december 2-án, este 6 órakor: Egységes Községi Polgári Párt *X. ker. szervezetének* nagyválasztmányi gyűlése; 7 órakor: *Belvárosi Egységes Községi Polgári Párt* gyűlése a *Belvárosi Polgári Körben* (IV., Eskü tér 8.), beszélnek: Berky Gyula, Bessenyey Zénó, dr. Erdélyi Aladár, dr. Farkas Elemér, dr. Temesváry Imre, Perlaky György orszgy. képviselők; este fél 9 órakor ugyanott *társasvacsora.*

Szerdán, december 3-án, este fél 9 órakor: *Kőbányai pártszervezet* nagygyűlése a *Hungária Közművelődési Egyesület* nagytermében (Hungária körút 263. sz.), beszélnek: Payr Hugó, Becsey Antal, Hatolkay Kázmér, Gáspár Béla; 9 órakor: *X. ker. szervezet* körzeti gyűlése a *Juranics-telepen.*

Csütörtökön, december 4-én, este 7 órakor: a *X. ker. szervezet* nagygyűlése a *Népligeti Nagyvendéglőben;* 9 órakor: *X. ker. szervezet* gyűlése a *Grand-vendéglőben* (X., Szent László tér 6. sz.).

Pénteken, december 5-én, este 8 órakor: *X. ker. szervezet* nagygyűlése a *X., Pongrácz* út 17. sz. alatti *Sporttelepen,* a sportegylet helyiségében.

Szombaton, december 6-án: *Terézvárosi Társaskör* műsoros estélye (VI., Teréz körút 40.).

Vasárnap, december 7-én, délután 5 órakor: a *X. ker. kőbányai szervezet* nagygyűlése a *Kőbányai Kaszinóban* (X., Füzér u. 13. sz.), beszélnek: Kállay Miklós ker. államtitkár, Kozma Jenő, Sztranyavszky Sándor belügyi államtitkár, Payr Hugó, Hatolkay Kázmér, Dongó Orbán, Kutassy N.; este 7 órakor: a *Kőbányai Egységes Községi Polgári Párt* gyűlése a *Kruppa-vendéglőben.* (X., Sirkert u. 27. sz.).

HAJNAL IMRE
okl. mérnök, épitési vállalkozó
BUDAPEST, I., Attila körút 47. szám
Telefon: Automata 528—64.

SCHLESINGER ALAJOS
CSŐNAGYKERESKEDŐ
BUDAPEST, V. KERÜLET, VÁCI ÚT 30. SZ.
TELEFÓN: AUT. 909—27 sorozat.
Állandó nagy készlet mindennemű csövekben, fayence- és zománcáruban, víz-, gőz- és gázszerelvényekben.

DONA DÖME ÉS TÁRSA
PAPIR ÉS IRÓSZEREK GYÁRI RAKTÁRA
a „PAPIRMALOM"-hoz
Tel.: Aut. 877-15
Alapitva 1790-ben
Budapest, IV., Aranykéz ucca 6

Magyar Szellőző Művek és Gépgyár Rt.
Budapest, VII., Czobor ucca 7—11
Sürgönycim: Blackman Telefon: Zugló 72—14
Ventilátorok, exhaustorok, fúvók, minden teljesítményre és célra. — Szellőző-, fütő-, hütő-, szárító-, nedvesitő- porszivó- stb. berendezések.

VARGA ANDOR
BUDAPEST, V. KER., JÓZSEF TÉR 9. SZ.
Magyarországi kender-, len- és jutagyárak eladási helye
TELEFÓN: *809-19 TELEFÓN: *809-19

SCHMERGEL GÉZA
PARKETTVÁLLALATA
BUDAPEST, V.. ALKOTMÁNY UCCA 4 — TEL.: AUT. 297—57

SPITZER SALAMON NAGYIPAROS
központi fütés, vacuum és légfütés, szellőztető berendezés, légszesz, vízvezeték és egészségügyi berendezési munkák valamint épület és diszmű bádogos munkák gyártelepe
BUDAPEST, V., PANNONIA UCCA 54 TELEFÓN: LIPÓT 534-31

KÖNIG JÁNOS
OKLEVELES GÉPÉSZMÉRNÖK
Műszaki iroda, grafikai szaküzlet
BUDAPEST, IX., REMETE UCCA 23. Saját gyártelep
TELEFÓN: J. 453-58

STERN IMRE okl. épitész, épitőmester
Budapest, VII., Rákóczi út 30. Tel.: J. 349-54

HORTOBÁGYI JUHTÚRÓ
Mindenütt kapható! Termeli: Orsz. Magy.
TEJSZÖVETKEZETI KÖZPONT

INFORMÁCIÓK
kereskedelmi és magánügyben külföld és belföldről legjutányosabban beszerezhetők
KÖZPONTI TUDAKOZÓ BETÉTI TÁRSASÁG
NAGY Ö. ÉS TÁRSA
Budapest, V., Váci út 34.
Telefón: 916-24.
Postatakarékszámlák: Budapest 26.778 Wien 105.782, Berlin 122.214, Prága 77.476, Beograd 67.606
Girószámla: a Magyar Nemzeti Banknál

WIHART FERENC
• ÉPITÉSZ ÉPITŐMESTER •
BUDAPEST, VII., COLUMBUS UCCA 33. sz.
TELEFON: JÓZSEF 350-97

Férfi-, női, autó-, motor-, sport-, gyermek- bőrkabátok és szőrmeskabátok
Fővárosi tisztviselőknek engedmény. — Külön mértékosztály.
Kiss Gyula
bőrruházati üzlete
BUDAPEST, IV., Kammermayer Károly ucca 1
Telefón: Automata 895—82.

Soronkívüli hatósági intézkedésekkel a munkaalkalmak egész sorozatához kell hozzájuttatni az építési szakmákat

Megalakult az iparkamara kikötői bizottsága, amelyik döntő befolyást gyakorol az intézmény további fejlesztésére — A Gázgyár sikerrel kísérletezik az anatóliai szénfajtákkal

Az építőipari szakmák érdekeltségei vasárnap délelőtt nagyjelentőségű gyűlést tartottak, hogy a kormány és a főváros képviselőinek jelenlétében megvitassák az építőszakmák problémáit. A nagygyűlésen résztvett *a Budapesti Aesmesterek Ipartestülete, az Asztalosmesterek Ipartestülete, az Asztalosmesterek Országos Szövetsége, a Budapesti Bádogos-szerelő, Fémnyomó Ipartestület, a Budapesti Gipsz, Faszobrász Ipartestület, Tetőfedő, Kályhák, Utcsinálók Ipartestülete, a Budapesti Kőművesmesterek és Kőfaragómesterek Ipartestülete, a Budapesti Kőfaragómesterek Szövetsége, a Budapesti Lakatosipartestület, a Budapesti Üvegesmesterek Ipartestülete és a Budapesti Villanyszerelők és Műszerészek Ipartestülete.* A kereskedelmi minisztert a gyűlésen *Nagy* Győző miniszteri tanácsos, a pénzügyminisztert *Pilinszky* Lajos dr. miniszteri osztálytanácsos, a népjóléti minisztert *Gaál* Gyula miniszteri titkár képviselték. A főváros vezetősége részéről *Karkas* Rezső műszaki tanácsnok, a középítési ügyosztály vezetője jelent meg *Wossala* Sándor és *Lavotta* Gyula műszaki főtanácsosok kíséretében. A Kereskedelmi és Iparkamara részéről *Nagy* Antal alelnök vett részt a gyűlésen. Az építőipari szakmák megmozdulásáról és a gyűlésen felmerült kérdésekről

Becsey Antal,

az *Egységes Községi Polgári Párt* társelnöke, aki a gyűlésen elnökölt, a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* tudósítójának:

— A nagygyűlésen 12 ipartestület kiküldöttei és az iparosok százai jelentek meg, hogy ezzel a tömeges felvonulással is demonstrálják a jelenlegi súlyos helyzet halasztást nem tűrő szanálásának szükségességét. *A panaszok hangosak, a bajok nagyméretűek és ezért sürgősen orvosolni kell a sérelmeket, amelyekre minden lehetőség megvan.* A fővárosban körülbelül 25.000 ház közül több, mint tízezer legalább 15—20 éve nem volt tatarozva. Ha a javítási és tatarozási munkák az egész vonalon rendszeresen megindulnának,

az iparosság kétségbeejtő helyzete egy csapásra megváltozna,

az emberek kenyérhez jutnának és enyhülne a munkanélküliség. A kormány és a főváros feladatát alkotja az intézkedés arra, hogy a tatarozások megindduljnak. Az építőszakma képviselői ezekről a problémákról memorandumot szerkesztettek és

kilenc pontban

foglalták össze kívánságaikat, amelyek teljesítése elől az állami és fővárosi fórumoknak elzárkózni nem lehet.

— A felmondási jog revíziójára, *olcsó tatarozási kölcsön* nyujtására, a középületek tatarozási munkálatainak aznonali megindítására, az *1931-re előirányzott közmunkák megfelelő előkészítésére,* a Kőbánya-Ohegyi Horthy Miklós lakótelep megépítésének elrendelésére van sürgősen szükség. A kívánságok sorába tartozik az is, hogy *az olcsó tatarozási kölcsönt a Községi Takarékpénztár bonyolítsa le.* További kívánsága az építőiparnak, hogy *a kormány a 30 millió pengős építési program kereteit szélesítse ki* és az építőipari anyagok áralakulását a legszigorúbb ellenőrzés alá vegye s így akadályozza, vagy torolja meg a túlkapásokat.

— Ezek volnának nagy vonásokban azok a feladatok, amelyektől a helyzet javulását joggal várni lehet. Ismerem a kormány és a főváros intencióit és így

jogos optimizmussal nézek a közeljövő elé,

bízva abban, hogy e téren is hamarosan kedvező fellendülés fog megmutatkozni a fővárosban.

A *ferencvárosi helyikikötő* ügye a közeljövőben ismét az aktualitás előterébe lép, mert most már sürgősen kell foglalkozni a fővárosnak a kikötő fellendítésére vonatkozó tervekkel.

— A Kereskedelmi és Iparkamarában — informált bennünket *Becsey* Antal — megalakult az elnökletem alatt egy kikötő-bizottság azzal a céllal, hogy

a kamara eddig elfoglalt passzív magatartását most egy aktív elhatározás váltsa fel.

A kereskedelmi és ipari érdekeltségek mindent el kell, hogy kövessenek a kikötő fellendítésére, természetesen azzal az előfeltétellel, hogy a maguk gazdasági szempontja is érvényesüljenek. Az Iparkamara bekapcsolódása a helyikikötő vonatkozásaiba azért bír nagy jelentőséggel, mert

mindaddig nem lehet további beruházásokat és fejlesztési eszközöket igénybevenni, amíg a közgazdaság által megkívánt irányelvek nem részesülnek teljes méltánylásban.

Remélem, hogy a kamarai bizottság működése nyomán *a helyikikötő a maga nagyfontosságú hivatását méltóan be fogja tölteni.*

Szóvátettük azokat a nagyarányú szénszállításokat, amelyek most *Anatóliából irányulnak Budapest felé a Gázgyár céljaira.* Erről a kérdésről *Becsey* Antal a következő kijelentést tette:

— Régóta folynak kísérletek az anatóliai szénnel, hogy megfelelnek-e azok a gáztermelés céljainak.

A Gázgyár vezetősége ugyanis olcsóbb termelési lehetőségeket keres és arra gondol, hogy megvizsgálja az anatóliai szénfajtákat, amelyeknek nagy előnye, hogy sokkal olcsóbbak a csehországi szénnél,

amiért évente óriási összegek vándorolnak a külföldre. A kísérletek azt mutatják, hogy nagy általánosságban *az anatóliai szénből megfelelő minőségű gázt lehet előállítani,* csupán arra kell ügyelni, hogy a szénszállítmányok apró és darabos formában érkezzenek Budapestre, mert a gázgyár üzeme erre van berendezve. Úgy tudom, hogy *most újabb nagyobb szállítmány jön* és

ha a komphajó terve kivitelt nyer, úgy az olcsóbb vízúton való szállítás révén évenkint jelentős összegek takaríthatók meg.

Becsey Antal végül utalt arra, hogy egy ilyen külföldi szénimport *nem érinti a magyar szénbányákat,* mert a hazai szénfajták nem alkalmasak a gázgyártás felhasználására.

Fővárosi Hirlap
Az Egységes Községi Polgári Párt hivatalos lapja.
*
Előfizetési árak:
fél évre . . . . . 12 pengő,
egész évre . . . . . 24 pengő.

VÍZVEZETÉKEKNÉL
főcsőnek használja az új Eternit-nyomócsövet. — Időt és pénzt takarít meg vele. — Nem rozsdásodik, könnyű, tartós, gyorsan szerelhető. — Kérjen prospektust és árjegyzéket
ETERNIT MŰVEK,
Budapest, VI. kerület, Andrássy-út 33. szám.

JUSTUS SÁNDOR ÉS FIA
Gördülő faredőnyök, acéllemezredőnyök, boltponyvák, vászon-, szövött- és faredőnyök gyára
Budapest, VI. ker. Vörösmarty ucca 24/B.
Alapíttatott 1886-ban. Telefón-interurban: Automata 223—06.

Bauer Dénes utóda, HOFFMANN DÉNES okl. mérnök
II., Szász Károly ucca 5.
Telefón: Aut. 539—59
bádogos, gáz, vízvezeték, csatornázási, központi fűtési vállalkozó

GUTWILLIG E
fő- és székvárosi csatorna és pöcegödör tisztítási vállalkozó
Iroda: BUDAPEST, VII., Damjanich u. 36. Telefón: J. 419-74

FISCHER ÉS HARTMANN
mázolómesterek
Budapest IV, Képíró ucca 3. sz. TELEFON: A. 847-73
Fióküzlet: IX. ker., Tompa ucca 30. szám

DANUBIA MŰSZAKI VÁLLALAT
BUDAPEST, IX., CSONT UCCA 3.
TELEFÓN: J. 340-82 és J. 322-79.
Sheet-, tepeka-aszfalt, bitumac, valamint makadámutaknak átitató eljárású és felületi kezelése
Utak pormentesítése egyidejű konzerválással, szabadalmazott olajos kátránybitumen-kompozícióval.

55-IK KÖZHASZNÚ ÉS JÓTÉKONYCÉLÚ
MAGYAR KIRÁLYI ÁLLAMI SORSJÁTÉK
17.000 NYEREMÉNYT SORSOLUNK KI!
FŐNYEREMÉNY:
30.000
NYEREMÉNYEK:
20.000 P, 15.000 P, 10.000 P, 2-szer 5.000 P, 4-szer 2.500 P, 5-ször 2.000 P, 1.000 pengő stb., melyek mind készpénzben fizettetnek ki
HÚZÁS DEC. 10-ÉN
A SORSJEGYEK ÁRA:
Egész 3 pengő Fél 1·50 pengő
Kapható minden bank- és sorsjáték-üzletben, dohánytőzsdében és postahivatalban. Postai rendeléseket a pénz előzetes beküldése után, azonnal teljesít a székesfővárosi m. kir. pénzügyigazgatóság Budapest, V., Szalay-ucca 10. és az összes sorsjáték-főelárusítók

SCHEIBER MIKLÓS OKLEVELES GÉPÉSZMÉRNÖK
Központi fűtés, vízvezeték és egészségügyi berendezések
Budapest, VII., Vörösmarty ucca 19. Telefón: József 415-98.

Gyárak, raktárak, garageok, kórházak, középületek részére
préselt acélajtók
préselt acélkapuk
tetszetős-tartós-tűz- és betörésbiztos
haas és Somogyi

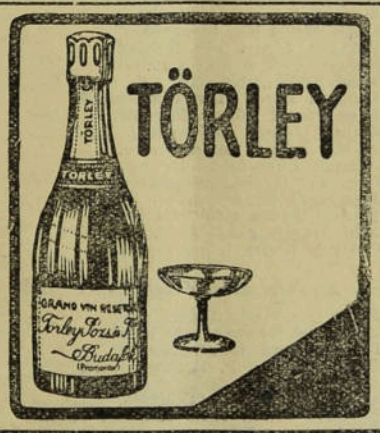

Minden üzemnek megfelelő BÉRFIZETÉSI TASAKOT, LEVÉLBORÍTÉKOT, PAPÍRZACSKÓT
gyárt és legolcsóbban szállít Pósa L. levélboríték- és papírzacskógyára // Budapest, VII., Akácfa ucca 56 // Telefón: J. 333-01 // Mintázott ár-ajánlattal szolgálok

Legdemokratikusabb az Egységes Községi Polgári Párt listája

A jelöltek sorában képviseletet nyertek a népszerű polgárok legszélesebb rétegei

Az *Egységes Községi Polgári Párt* az alábbi listákkal indul a választási küzdelembe:

I. VÁLASZTÓKERÜLETBEN:

1. dr. Zelliger Vilmos apátplébános
2. *dr. Krivoss Árpád* ügyvéd
3. *Máté István* szobafestő- és mázolómester
4. *Tóth Gábor* fűszeres
5. dr. Gyurmán Jenő p. ü. főtanácsos
6. Gavora Jenő D. S. A. felügyelő
7. dr. Mikler Gusztáv szöv. igazgató
8. Schack Ferenc M. F. T. R. intéző
9. Thoma József főisk. tanár
10. Varga József vendéglős
11. dr. Szuchy László ügyvéd
12. Kodnár Dömötör kereskedő
13. Ábel István ny. gázfőmester
14. Korányi Márton szerkesztő
15. dr. Hegyi Károly p. ü. segédtitkár
16. Fischle Vilmos vendéglős
17. Thuróczy Rezső kocsmáros
18. Kovács Zoltán fűszerkereskedő
19. Erdei József ny. művezető
20. Sipos István szerelő

II. VÁLASZTÓKERÜLETBEN:

1. dr. Kozma Jenő országgyülési képviselő
2. Harrer Ferenc ny. alpolgármester
3. *P. Bende Szaniszló* Szt. Ferencrendi plébános
4. *dr. Pabinyi Tihamér* egy. m. tanár, gyárigazgató
5. *dr. Nemény Imre* ny. kultuszm. államtitkár
6. *Dornbach Jakab* cipészmester
7. *dr. Szlávik Ferenc* orvos
8. dr. Zboray Gyula ügyvéd
9. dr. Pajor Rezső ügyvéd
10. dr. Radnai Rezső ny. h. államtitkár
11. Nagyőszi Ferenc szőv. tanácsos
12. Jancsó János ny. postahiv. igazgató
13. dr. Jármai Károlyné állatorv. főisk. tanár neje
14. Józsa László ny. h. államtitkár
15. dr. Csobádi Samu ügyvéd
16. dr. Hegedüs Miklós főorvos
17. Tóth Árpád hentesmester
18. Grenyó Bertalan építővállalkozó
19. Makoldy Viktor áll. reálgimn. tanár
20. Ghillány Miklós kereskedő

III. VÁLASZTÓKERÜLETBEN:

1. Andréka Károly h. főkapitány
2. dr. Orova Zsigmond ügyvéd
3. Szepesi Ágoston ny. postahiv. igazgató
4. Günther Béla háztulajdonos
5. Kuncze Géza tanár
6. dr. Zeőke Antal országgyülési képviselő
7. vitéz Kovács Aladár gyógyszerész
8. Kovácshegyi Kálmán malomigazgató
9. Kézdi-Kovács László festőművész
10. dr. Berényi Sándor ügyvéd
11. almási Balogh Lóránt építésztanár
12. Kozma Gyula bizt. igazgató
13. dr. Lázár Ottó ügyvéd
14. Éliás Samu kereskedő
15. dr. Philipp Kálmán tanár.
16. dr. Horváth Henrik egyet. m. tanár.
17. Hönich Antal hajógyári felügyelő
18. Gigler György gazdálkodó
19. Hermann Emil gyáros
20. Huszár Jenő m. kir. postafelügyelő

IV. VÁLASZTÓKERÜLETBEN:

1. dr. Gaár Vilmos ny. kúriai bíró
2. dr. Héder Lajos ügyvéd
3. Girardi Tibor kereskedő
4. Holzer Sándor nőiszabó
5. dr. Gündisch Guidó ügyvéd
6. Szénásy Béla papírneműgyáros
7. Blum Béla férfiszabó
8. Kolonits Károly cipészmester, ipartest. elnök
9. Fiklóczky János nőiszabó, ipartest. elnök
10. dr. Hegyi József ügyvéd
11. Artner Dezső ny. ezredes
12. dr. Antal János orvos, egyet. m. tanár
13. Erdélyi Mór fényképész
14. Németh István nőiszabó
15. dr. Krisztics Sándor egy. tanár
16. Kertész János kereskedő
17. dr. Oravecz Pál orvos
18. Barhó István vaskereskedő
19. özv. dr. Wallon Dezsőné közig. biró özvegye
20. dr. Tövissy Ernő ny. min. titkár

V. VÁLASZTÓKERÜLETBEN:

1. dr. Glückhstal Samu ügyvéd, felsőházi tag
2. Scheuer Róbert okl. gépészmérnök
3. dr. Molnár Dezső ügyvéd
4. dr. Krompaszky Miksa tanker. főigazgató
5. dr. Emődi Aladár főorvos
6. dr. Czigler István ügyvéd
7. Fényes László isk. igazgató
8. dr. Gergely Ödön ügyvéd
9. Horti József asztalos
10. Magaziner Albert gyáros
11. dr. Kuncz György tanár
12. Herzog Miksa igazgatóhelyettes
13. Sömjén Zsigmond gyárigazgató
14. Juhász Sándor igazgató
15. Vig Géza m. tisztviselő
16. Szabó Rezső igazgató
17. Hlavathy Imre tanár
18. Somló Lajos kereskedő
19. Strobl Vilmos okl. gépészmérnök
20. dr. Káldor Ede ügyvéd

VI. VÁLASZTÓKERÜLETBEN:

1. Bayer Antal gyógyszerész
2. dr. Politzer Gusztáv ügyvéd
3. Horváth Károly igazgató
4. óbudai Freudiger Károly gyáros
5. Heeger Árpád Máv. főmérnök
6. Eismann Gyula textilgyáros
7. Schaeffer Vilmos vezérigazgató
8. dr. Kollmann Dezső ügyvéd
9. Pallai Miksa szállodatulajdonos
10. dr. Jakab László orvos
11. Molnár András igazgató
12. dr. Radványi László szerkesztő
13. Benes Imre műépítész
14. dr. Török Sándor ügyvéd
15. dr. Bárány Gyula ügyvéd
16. Schüllinger Béla kereskedő
17. Bognár Béla mérnök
18. dr. Somogyi Arnold ügyvéd
19. dr. Kelemen Frigyes Ottó ügyvéd.
20. Szladek Géza MÁV segédtiszt
21. dr. Kepes Olivér ügyvéd
22. dr. Paulik Elemér orvos
23. Klement Sándor MÁV irodatiszt
24. Nagy István MÁV altiszt

VII. VÁLASZTÓKERÜLETBEN:

1. dr. Dési Géza országgyülési képviselő.
2. dr. Szamek Emil ügyvéd, szanatóriumi igazgató.
3. Nessi Gyula kéménysepőmester.
4. dr. Rendek Károly ügyvéd.
5. Dinner A. Emil kereskedő.
6. vitéz Kocsárd Ferenc kályhásmester.
7. dr. Fodor József ügyvéd.
8. Mezei Sámuel Sándor háztulajdonos.
9. Hikker Gyula vasbútorgyáros.
10. Szilassy Elemér ny. Máv. felügyelő.
11. Dworák Ferenc Albert gyáros.
12. Hadinger Ede hentesmester.
13. Szirch Antal háztulajdonos.
14. Farkas Elek postafelügyelő.
15. Ullmann Jákó üzemfelügyelő.
16. Élő József vendéglős.
17. Fahn Sándor vésnök.
18. Földes Gábor mérnök.
19. Hirmann Ferenc gyáros.
20. dr. Cseh Ferenc p. tiszt.
21. Imhof Géza kereskedő.
22. Szegő Samu portás.
23. Reisz Dávid kereskedő.
24. Korányi Zsigmond elektr. technik.

VIII. VÁLASZTÓKERÜLETBEN:

1. dr. Szabó Sándor országgyül. képviselő.
2. Stühmer Géza nagyiparos.
3. Kállay Tamás v. országgyül. képv., kereskedő.
4. Gazdy Jenő ny. postafőigazg.
5. dr. Ságváry Sándor ügyvéd.
6. Farkas Vilmos keresk. szöv. ig.
7. Matolcsy Károly gyógysz., ny. huszárkap.
8. dr. Lukáts Etruk ny. min. tan.
9. dr. Ráskay Alfonz ügyvéd.
10. dr. Lengyel Zsolt ny. h. államt., az OTI aleln.
11. dr. Gergely Bertalan ügyvéd.
12. Grundt Béla r.-t. igazgató.
13. Wertheimer Lajos színházigazgató.
14. Bagoly Béla István kereskedő.
15. Darvas József kereskedő, r.-t. igazg.
16. dr. Ecsedi Ernő főorvos.
17. Goreczky Ferenc bőröndgyártó, ipart. t. els.
18. dr. Kiss Dezső közjegyző-h.
19. Fényessy Jenő Els. Magy. Ált. Bizt. Int. főnök.
20. idb. Mocsay József műasztalos.
21. Nádor Lajos gyárigazgató.
22. dr. Salgó Ottó ügyvéd.
23. dr. Szathmáry Sándor közkórházi főorvos.
24. Kann Iván r.-t. cégvezető.
25. dr. Jobbágy Lajos ügyvéd.
26. Schneller Henrik szállító.
27. dr. Nagy Mihály ny. hadbíró főhadnagy.
28. Koszits Szilárd ny. Máv. felügyelő.

Józsefvárosi Községi Polgári (Bohn-Hüvös) Párt a VIII. VÁLASZTÓKERÜLETBEN:

1. Bohn József vállalkozó.
2. Botfai Hüvös Iván vezérigazgató.
3. Bogenfürst György kocsigyáros.
4. Faith Jacques orvos.
5. dr. Kiszely Alajos ügyvéd.
6. Kövess János művezető.
7. dr. Telbisz Ráfael postafőmérnök.
8. Láng Marcell kerékpárkereskedő.
9. dr. Balázs József ügyvéd.
10. dr. Tóth András ügyvéd.
11. dr. Okolicsányi László ügyvéd, v. országgy. képv.
12. Devecis dell Vechio Gyula okl. ép., kéménysepőm.
13. dr. Planer László ügyvéd.
14. dr. Sohr Mihály ügyvéd.
15. Várnusz Ágoston postafelügyelő.
16. dr. Neufeld Miklós ügyvéd.
17. Tomasik István zsibárus, ipartest. elnök.
18. K. Salamon István ny. ref. tanító.
19. László Alfréd tisztviselő.
20. Hegedüs Imre kelmefestő.
21. Grosz Béla ny. Máv. főfelügyelő.
22. Bloch Gyula kereskedő.
23. Nägele Géza gyógyszerész.
24. Drucker Zoltán kereskedő.
25. Vaskó József ny. Máv. főintéző.
26. Rözge Lajos ny. tisztviselő.
27. Szabó Pál ny. szinigazgató.
28. Fröhlich Aladár gyáros.

IX. VÁLASZTÓKERÜLETBEN:

1. Usetty Béla orsz. képv., ügyvéd.
2. Popelka Béla kereskedő.
3. Wellisch Andor építész.
4. Wolf István Máv. főfelügyelő.
5. Szentesi József r.-t. igazgató.
6. dr. Springer Ferenc ügyvéd.
7. Krausz Gusztáv kereskedő.
8. Krónits Frigyes szőv. számtan.
9. Morvay János szőv. főgépész.
10. Stumpf Károly kocsigyáros.
11. Hock János isk. igazgató.
12. Börzsey József asztalossegéd.
13. Herzog Ferenc művezető.
14. Mike Béla gyárvezető.
15. Lengyel Rezső Máv. főművezető.
16. Kiss József kőfaragómester.
17. Stanzel József sütőmester.
18. Novák István hentesmester.
19. Németh Imre mázolómester.
20. Czencz Mátyásné munkavezető.
21. Reinhardt Mihály szőv. gondnok.
22. Huszár János szőv. tisztv.
23. Fibi István gazdálkodó.
24. Csörgey Gábor lakatosmester.

X. VÁLASZTÓKERÜLETBEN:

1. Payr Hugó párttitkár.
2. Hatolkay Kázmér ref. lelkész.
3. Kutasy Jenő vaskereskedő.
4. Révay Károly P. K. tisztviselő.
5. dr. Szentiványi Mihály orvos.
6. Mátyás Béla postafelügyelő.
7. Ladányi János Máv. fűtőházi főnök.
8. dr. Forintos Dénes orvos.
9. Mátyássy Rezső festő- és mázolómester.
10. Berecz Vilmos Máv. gépgyári felügyelő.
11. Király Dezső testnev. tanár.
12. Berta Sándor Máv. tisztv.
13. Brucknar Lajos nyug. postafelügyelő.
14. Dán Sándor fűszerkereskedő.
15. Kéry Ignác háztulajdonos.
16. Losonczy Andor min. számellenőr.
17. Ujváry József kocsigyártó.
18. Hoffmann József Máv. segédtiszt.
19. Szabadkai Pál ny. BSZKRT ellenőr.
20. Krupa József vendéglős.

XI. VÁLASZTÓKERÜLETBEN:

1. Becsey Antal okl. gépészmérnök.
2. dr. Barla-Szabó József OTI igazgató-főorvos.
3. dr. Szentgyörgyi Elemér ügyvéd.
4. Szántó Jenő bankigazgató.
5. dr. Ulmer Ágoston Máv. főfelügyelő.
6. Gömöri Győző igazgató, a Buda-Alsővárosi E. ü. e.
7. Némethy János ny. posta-távirdai I. o. főfelügyelő.
8. Sándor Fülöp ingatlanforg. irodatulajdonos.
9. Ákos István ny. gyógypedagógiai igazgató.
10. Zsiros Károly okl. gépészmérnök.
11. Rignáth Béla ny. főjegyző.
12. Devecis Mihály BSZKRT műszaki főtanácsos.
13. dr. Ruszkó János ny. rendőrtan., görögkel. plébános.
14. dr. Mikola Gézáné posta- és távirda-igazgató neje.
15. Hanzély Ödön gazdálkodó.
16. Niegreisz Béla építész.
17. Bucsi János BSZKRT állomásvezető főellenőr.
18. Koszorú Imre asztalosmester.
19. Fléger Dezső kereskedő.
20. Sinkó Pál műegyetemi adj.

XII. VÁLASZTÓKERÜLETBEN:

1. dr. Kozma Jenő ügyvéd.
2. dr. Petracsek Lajos ügyvéd.
3. Oszoly Kálmán ny. szőv. iskolaigazgató.
4. Hubert Vilmos kereskedő.
5. Bartalits Aladár dohányjöv. főnök.
6. dr. Székely Vladimir ny. rendőrfőkapitány h.
7. dr. Massány Ernő főmeteorológus.
8. dr. Kemény Dezső keresk. és iparkam. titkár.
9. dr. Rónay Károly közjegyző.
10. dr. Kejzlar Gyula ny. tvszéki bíró.
11. Szibinkits György ny. alezredes.
12. Altmann Elek v. s. titkár.
13. Bérczy László m. kir. postatan.
14. Szentessy József építész.
15. Gábriel Tibor droguista.
16. Csohay Géza postaszámvizsgáló.
17. Bekey Imre Gábor min. számtanácsos.
18. dr. Lehotay Károly orvos.
19. Sziva József miniszteri altiszt.
20. Vajna Frigyes magántisztviselő.

XIII. VÁLASZTÓKERÜLETBEN:

1. Dinich Vidor földbirtokos.
2. Piazza Győző építész.
3. Babicz Gyula vendéglős.
4. Sömjén Zsigmond r.-t. igazgató.
5. Mézes János ny. el. isk. igazgató.
6. Lazur János Máv. fütő.
7. Heéger Árpád Máv. főmérnök.
8. Mengl Ferenc építési vállalkozó.
9. Lakatos András mázsamester.
10. Tóth József szabómester.
11. R. Sipos Gyula ny. p.-ü. titkár.
12. Nagy Domokos Máv. géplakatos.
13. dr. Szekeres János ügyvédjelölt.
14. Bata László áll. ép. igazgató.
15. özv. Madarász Józsefné áll. nyugdíjas.
16. Lőrincsek Lajos férfi-szabómester.
17. Szabó Ödön áll. tisztviselő.
18. Trupper Emma csecsemővédőnő.
19. Soltész Kálmán ny. tanító.
20. Szinte Ferenc postatakp. altiszt.

XIV. VÁLASZTÓKERÜLETBEN:

1. Martin János mérnök.
2. Bánó Dezső rt. vezérigazgató.
3. dr. Boda Jenő ref. parochiális tanácsos.
4. Reisz Gyula rt. igazgató.
5. Franciszcy Béla magántisztv.
6. Torai Sándor h. isk. igazgató.
7. Cserenyey Géza gyógyárukereskedő.
8. Gajai István vendéglős.
9. Bérczy Imréné háztartásbeli.
10. Sipos József BSZKRT ellenőr.
11. Török István postaaltiszt.
12. dr. Vadász Aladár orvos.
13. Petri Gyula fémárugyáros.
14. Kucsma József művezető.
15. Szilágyi Tréger Albert ny. főintéző.
16. Berkovits Béla kereskedő.
17. Heisler József bútorgyáros.
18. Kopeczky Raul építészmérnök.
19. Wohl József mérnök.
20. Vadas Gyula magántisztviselő.

A Kispolgárok Pártja VI. VÁLASZTÓKERÜLETBEN:

1. Farkas József tisztviselő, v. főv. biz. tag.
2. Groák László ügyvéd.
3. Quitt Lipót kereskedő.
4. Révész Sándor kereskedő.
5. Kádár Gyula drogériatulajdonos.
6. Bisztránszky József hentesmester.
7. Inselt Arnold orvos.
8. Berki Dezső kereskedő.
9. Ullmann Gizella ny. áll. tisztviselő.
10. Reményi Mihály hegedűkészítő.
11. László Béla kereskedő.
12. Fischer Miksa kereskedő.
13. Földes Miklós orvos.
14. Schmitt Antal cukrász.
15. Székely Lipót kereskedő.
16. Breitner Samu gyáros.
17. Weiszmann Alfréd esernyőkészítő.
18. Kende Ervin gyógyszerész.
19. Vértes József ügyvéd.
20. Molnár Ernő droguista.
21. Gerő Márton kereskedő.
22. Kaszab Imre kereskedő.
23. Scheumann Gyula iparművész.
24. Geiger Árpád kereskedő.

Gazdasági Párt a XIII. VÁLASZTÓKERÜLETBEN:

1. Orphanides János mérnök, gyárigazgató.
2. Dunckel Károly gyárigazgató.
3. Kollmann Dezső ügyvéd.
4. Igo Tihamér.
5. Kovacsevics János.
6. Palik Ferenc.
7. Kárászy István.
8. Sárközy József.
9. Kratochvilla Béla.
10. Ginnovszky Lajos.
11. Weinberger Béla.
12. Bozzay Kálmán.
13. Fülöp Dezső.
14. Franck Ádám.
15. Csimma Kálmán.
16. Textor János.
17. Schwerteczky András.
18. Pápa Mátyás.
19. Párkányi Miklós.
20. Horváth Lajos.

Tolvaj, fogd meg! — kiáltja a betörő, hogy elterelje magáról a figyelmet

Visszaélések a szavazószelvények gyüjtésénél — Gaár Vilmos lemondása — Értékes csatlakozások

A szélsőséges pártok és a néhány ellenzéki párttöredék hangos lármájának sajnálatos következményei nyilvánulnak meg már a választási harc első fázisában. A taktikázások, a jogtalanságok, az erőszakosságok és egyéb „példátlan" eljárások fölötti műfelháborodásban az ellenzéki pártok elérték azt a számukra nagyon is kétes értékű dicsőséget, hogy *sikerült Budapest népét izgalomba hozni és a szelvények gyüjtésével kapcsolatban olyan meg nem érdemelt áldáz rohamnak kitenni, amilyenhez foghatót még nem élt át a főváros jobb sorsra érdemes választó polgársága.*

Miután csúfosan megbuktak azzal, hogy a kormány a választások terminusával taktikázik és mert bebizonyosodott, hogy a kormányzati szervek *a fővárosi törvény előírásainak legpontosabb betartásával* intézkedtek a választások kitűzéséről, újabb tüzet gyujtottak, hogy annak bágyadt fényénél a közvélemény figyelmét a maguk kicsiny, de hangos csoportjára felhívják. Megkezdődött a választási előkészítések első etappeja: a szavazójegyek postai szétküldése, ami természetesen újabb alkalmat adott az állítólagos sérelmek hangoztatására.

A Rassay Károly—Fábián Béla—Peyer Károly-front kitalálta azt az együgyű mesét, hogy az igazoló választmáy elnöke bizonyos célzatossággal osztotta be a szavazójegyek postai szétküldésének rendjét,

hogy ezzel előnyökhöz juttassa a jobboldali pártokat. Nem kellett sokáig várni annak a tisztázására, hogy *mindebből egy szó sem igaz*, mert elképzelhetetlen, hogy a körzetenkint összeállított postai csomagokból valaki, vagy valakik a szavazójegyek ezreit kiemelni tudják, csak azért, hogy néhány ezren a szavazójegyeket 24 órával előbb kapják meg. Ezt a fantasztikus rémregényt a Rassay—Fábián—Peyer triumvirátus tele tüdővel harsogta bele a fővárosi polgár fülébe és mindent elnyomó lármával kürtölte világgá, hogy *ismét az ellenzéki pártokat akarja megfojtani a jobboldali terror.*

A naiv kortesfogás ugyancsak visszafelé sült el, mert kiderült, hogy a 292.911 választó szavazóigazolványa a posta birtokában van és *azt még ezek az elszánt ellenzéki vezérek és hangos törmelékpárti főnökök sem hiszik, hogy az állam egyik legnagyobb üzleti vállalkozása: a posta pártpolitikai tagozódásokban való tökéletes jártassággal úgy kézbesíti a szavazóigazolványokat, hogy azok egyes pártok hívei részére előbb átvehetők legyenek.* Három napi állandó handabandázás után végre kénytelen-kelletlen tudomásul vették, hogy a posta a napi kézbesítésre a saját személyzeti és technikai berendezése szerint kézbesíthető mennyiséget bocsátja a kézbesítő hivatalok rendelkezésére és a hivatalok a kézhezvett anyagot rendben kézbesítik is. Mindezeknek a tényeknek a tudata sem tartotta vissza őket a támadások további pergőtüzétől, aminek az lett a következménye, hogy *Gaár Vilmos dr., az igazolóválasztmány elnöke lemondott*, mert mint a legfelsőbb magyar bíróságnak, a kúriának nagytekintélyű bírája, nem tűrhette, hogy ezek a vádaskodások az ő pártokon felülálló személyéhez és puritán, igazságszerető gondolkodásához hozzáférkőzzenek.

Az ellenzéki pártok durva és alattomos támadása következtében Csilléry András dr. személyében az igazoló választmány új elnököt kapott, aki már átvette a választások irányítására hivatott legfőbb hatósági szerv vezetését.

Az *Egységes Községi Polgári Párt* az első perctől kezdve higgadt nyugalommal nézte ennek a fékevesztett hadjáratnak minden mozzanatát. A középpárt a maga erejének tudatában messziről szemlélte a korteskedéseknek ezt az elfajzott rendszerét. *Teljes erővel folytatja a párt a szervező munkát, tekintet nélkül egyes pártok és párttörmelékek egetverő lármájára* és sikerrel végzi felvilágosító munkáját Budapest összes kerületeiben felekezeti és társadalmi állásra való tekintet nélkül. A legújabban történt csatlakozások hosszú sorozata bizonyítja, hogy az *Egységes Községi Polgári Párt* megértő táborra támaszkodik. A párt minden becsületes magyar érzésű, békét és munkát óhajtó polgárt szívesen lát a maga falai között és elmondható, hogy ebben a tekintetben kimagasló egyéniségek kapesolódtak be a párt szervező munkájára. Az elmult napokban

Eber Antal, a Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara elnöke,

Magyarország egyik legértékesebb közgazdasági szakembere vállalta el *a terézvárosi szervezet* elnöki tisztét, csak azért, hogy teljes felkészültségével sorakozzon a párt programját hirdető zászló alá.

Bittner János,

a magyar iparosság egyik vezéralakja *Kozma* Jenőhöz intézett levelében jelentette ki, hogy *a magyar iparosság csakis az Egységes Községi Polgári Párt keretében találhatja meg boldogulását*, mert a program és a célkitűzések iránya, e gazdasági osztály érdekeit a legerőteljesebben képviseli. De jöttek más pártokból is új hívek, új nevek és új emberek. A külső Trézváros listáján vállalt jelöltséget

Piazza Győző

törvényhatósági bizottsági tag, az I. kerület listján pedig

Máté István

törvényhatósági bizottsági tag, az *I. kerületi Iparoskör elnöke*, akik mindketten eddig a *Keresztény Községi Párt* soraiban foglaltak helyet. A IX. kerület listáján vállalt jelöltséget

Wolf István

államvasúti főfelügyelő, a fővárosi vasutasok egyik vezére, aki úgy látta, hogy *a Budapesten lévő sokezerfőnyi vasutas a maga tisztességes érdekeit legjobban az Egységes Községi Polgári Párt sáncain belül tudja előbbre vinni.* Történtek csatlakozások kevésbé ismert és ismeretlen személyek részéről és elmondható, hogy az *Egységes Községi Polgári Párt* minden zajos ferdítés, erőszakoskodó félrevezetési hadjárat ellenére is újabb és újabb rétegeket vonz a táborába.

Az ellenzéki és a szélsőséges pártok műfelháborodásával szemben le kell szögezni azt a tényt, hogy

majdnem minden párt elsősorban az Egységes Községi Polgári Párt gyengítését szeretné keresztülvinni.

A szelvénygyüjtő rohamcsapatok a legfurfangosabb módon, erőszakos és durva fellépéssel támadják meg a konszolidációt és a békés fejlődést hirdető párt híveit és alattomos módon valósággal megrabolják a jóérzésű választókat. *A bejelentések egész halmaza fekszik a párt központjában olyan esetekről, amelyeknek nem lehet más következménye, mint a büntető feljelentések és rendőri nyomozások egész halmaza.*

Vakmerő szélhámos trükkökkel operálnak úgy a szélsőséges pártok, mint az apró pártocskák.

Megtörtént a Belvárosban, hogy egyes uccák lakóit *Gaár Vilmos*, a belvárosi *Egységes Községi Polgári Párt* elnökének *névjegyével* keresték fel és kérték a szelvények átadását. Véletlen műve, hogy *Gaár* Vilmos megtudta ezt a hallatlan szédelgést és nyomban

96 filléres MIKULÁS CSOMAGOK

Mikulás-cukorkacsomag. IV. emelet.
1 csokoládé-Mikulás
10 deka szalon-cukorka
10 deka selyem-cukorka
5 deka csokoládé dragé
5 deka pörkölt mogyoró
10 deka keksz
piros csomagban
összesen: 96 f

Gyermek-irószercsomag. III. emelet, lift.
1 mesekönyv színes díszkötésben
1 papíta iskolai notesz
1 fényezett noteszirón
1 zöld Speck-radír
1 fényezett tollszár
2 karácsonyi képeslap
3 levonókép matrica
piros csomagban
összesen: 96 f

Gyermek-zsebkendő csomag. Földszint.
4 drb gyermek-zsebkendő színes képpel
1 zsenillia Mikulással feldiszített, átlátszó cellofán zacskóban
összesen: 96 f

Háztartási készlet csomag III. emelet, lift.
1 teaszűrő
1 habverő
1 hámozó kés
1 galuskadeszka
piros csomagban
összesen: 96 f

Női manikür csomag. I. emelet.
1 drb négyrészes manikür-készlet, bőrtokban
1 kis üveg körömlakk
piros csomagban
összesen: 96 f

Férfi borotválkozó csomag I. emelet.
1 kocka borotvaszappan
1 borotva-ecset
1 borotva-tál
piros csomagban
összesen: 96 f

Fiucska-játékcsomag. II. emelet, lift.
1 kőépítőszekrény
1 szájharmonika
1 társasjáték
4 ólomkatona, színes
1 kalauzsíp
3 drb csillagszóró
piros csomagban
összesen: 96 f

Gyermek-kifestőcsomag. III. emelet, lift.
1 kifestő könyv, színes
12 színes pasztellirón
1 finom cédrusfa irón
1 mesekönyv díszkötésben
piros csomagban
összesen: 96 f

Női varrókészlet-csomag. Földszint.
12 vegyes biztosítótü
1 levél varrótü
1 gyüszü
1 ujjvédő
1 lyukasztó
1 centiméter
1 szabókréta
1 zsenill Mikulás cellofán zacskóban
összesen: 96 f

Mosdókészlet csomag. III. emelet, lift.
1 szappantartó, fehér fayence
1 fogkefetartó fehér fayence
1 szájmosó pohár
piros csomagban
összesen: 96 f

Női asztali toilette csomag I. emelet.
1 álló-tükör
1 finom puder
1 szarvasbőr
piros csomagban
összesen: 96 f

Férfi dohányzó csomag. I. emelet.
1 férfi cigaretta-tárca
1 cigaretta-szipka
1 doboz cigaretta-hüvely 100 drb.
piros csomagban
összesen: 96 f

Leányka-játékcsomag. II. emelet, lift.
1 hajas celluloidbaba
10 drb babaedény
1 számológép
1 színes könyvecske
1 kulcsos takarékpersely
3 drb csillagszóró
piros csomagban
összesen: 96 f

Tréfás-csomag III. emelet, lift.
1 doboz viszkető-por
1 doboz tüsszentő-por
1 darab bűzbomba
összesen: 96 f

Gyermekkézimunka-csomag. Földszint.
1 előrajzolt tálca kendő
2 motring himzőpamut
1 levél varrótü
1 gyüszü
1 lyukasztó
1 ujjvédő
1 zsenill Mikulás cellofán zacskóban
összesen: 96 f

Tojáskészlet csomag. III. emelet, lift.
6 darab üveg tojástartó
1 üvegtálca
piros csomagban
összesen: 96 f

Női illatszer csomag. I. emelet.
1 üveg kölniviz
1 doboz finom puder
1 illatos piperészappan
piros csomagban
összesen: 96 f

Baby egészségügy icsomag I. emelet.
1 drb Baby-szappan
1 tubus Baby-krém
1 Baby hintőpor
piros csomagban
összesen: 96 f

Andrássy-ut 39. PÁRISI NAGY ÁRUHÁZ Vidéki rendelések pontosan eszközöltetnek.

intézkedett, hogy *az ő nevére hamisított névjegyével jelentkezőket azonnal adják át a rendőrség közegeinek.*

Féktelen korteskedés és izgatás folyik a kültelki gyárakban és műhelyekben is, ahol a szociáldemokrata párt kiküldöttei terrorizálják a munkásságot.

A polgári középosztályhoz tartozók számtalan panaszt tettek, hogy a lendületes erővel betolakodó szelvénygyüjtők kikapták kezükből a szelvényeket és kereket oldottak. A furfangos csalások és félrevezetések napról-napra, óráról-órára lejátszódnak Budapest minden kerületében és *ebben a szégyenteljes manőverben egyformán résztvesznek a szélsőségek hirdetői és a kis liberális pártcsoportok zsoldosai, akiknek vezérei remegő izgatottsággal, vérszomjas hevülettel gondolnak minden egyes szelvény megszerzésére.*

Az *Egységes Községi Polgári Párt* megvetéssel szemléli ezt az őrjöngő szelvényharácsolást, de hogy a közönséget és híveit a veszedelemre figyelmeztesse,

a következő felhívást

bocsátotta ki:

— Az *Egységes Községi Polgári Párt* elnökségének tudomására jutott, hogy többek között a Keresztény Községi Párt (Wolff-párt) egyes szelvénygyüjtői azzal állítnak be a polgárokhoz, hogy az *Egységes Községi Polgári Pártnak* is gyüjtenek választói szelvényeket, mivel a két párt együttműködésben áll. — Az *Egységes Községi Polgári Párt* elnöksége leghatározottabban tiltakozik ez ellen, mert a Wolff-párttal semmiféle választási megegyezést nem kötött.

Azik, akik erre a soha meg nem történt megállapodásra hivatkoznak, s így akarják a *Községi Polgári Párt (Kozma-párt)* választóit megtéveszteni, *tudatos valótlanságot terjesztenek és a legsúlyosabb visszaélést követik el.* Az ilyeneket át kell adni a legközelebbi rendőrnek. Az *Egységes Községi Polgári Párt részéről csak azok jogosultak aláírásokat és szelvényeket gyüjteni, akik Kozma Jenő országgyülési képviselő, pártelnök és az illetékes kerületi elnök aláírásával és a párt körpecsétjével ellátott külön igazolványt tudnak felmutatni.*

Téli gondok a Köztisztasági Hivatalban

Balló Alfréd igazgató az újrendszerü, mechanizált hóeltakarításról és a köztisztaság aktuális kérdéseiről

Amig a közúti közlekedés javarészét a lófogatok bonyolították le, a városokban a téli havazás nem okozott súlyos gondokat, mert a szánkó vígan tovasiklott akár a méteres hó tetején is, a gépkocsi térhódítása óta azonban másként alakult a helyzet. A gépkocsi útjából el kell takarítani a havat, különben megáll a nagyváros vérkeringése. Ezek a körülmények késztetik a székesfőváros köztisztasági hivatalát, hogy évről-évre nagyobb előrelátással készüljön fel a *téli szezónra.*

A *Fővárosi Hirlap* tudósítója december első napján ellátogatott a *teljesen átépített* Kun uccai köztisztasági telepre, ahol *Balló* Alfréd igazgató bemutatta a készenlétben álló mótoros-hóekék ütegeit, a hószállító targoncák és egyéb szerszámok batallionjait, amelyek csak a riadó-jelzésre várnak, hogy előre kidolgozott haditerv szerint munkába álljanak.

— Az 1929. év tapasztalatain okulva — mondta *Balló* Alfréd igazgató — programunkat tervszerűen fejlesztettük és igyekeztünk minél több hóekét, s minél több rendkívüli munkást készenlétbe helyezni. Gondoskodtunk arról is, hogy az egyes turnusok váltásánál a hómunkások le- és felszerelése időveszteség nélkül történhessen. A hóeke-parkot lényegesen kibővítettük. Ezidőszerint *52 lófogatú, valamint 19 mótoros hóekével rendelkezünk.* A mótoros hóekék között vannak olyanok is, amelyek alkalmasak a hegyvidéki keskeny és meredek utak ekézésére is. Azonkívül 2800 darab hószállító targonca áll készenlétben, nyolcszázzal több, mint eddig volt. Lényegesen szaporítottuk a hóeltakarító szerszámkészletet, amelyekből most kétszerannyi van, mint eddig volt. Szerszámainkkal tehát a munkáslétszámot a legnagyobb havazások idején is felszerelhetjük. Erre azért volt szükség, hogy *a munkásoknak a felváltásánál ne kelljen várni arra, míg az egyik csoport leszerel és átadhatja a másiknak a felszerelést.* Igy minden munkaturnusnál háromnegyed órás időmegtakarítást érünk el. Most már úgy vagyunk felszerelve, hogy az 1200 rendes köztisztasági munkáson kívül minden turnusban még 3000 rendkívüli munkásnak tudunk szerszámot adni, vagyis

24 óra alatt 10.000 munkást tudunk foglalkoztatni.

— A kézi-targoncákon kívül gondoskodtunk *hószállító gépkocsikról* is. Ezekre főleg ott lesz szükség, ahol nem lehet a havat a csatorna-nyílásokba szórni, mint például a Várban.

Harminc hószállító autó áll készen,

ehhez úgy jutottunk, hogy a locsoló-gépkocsik alvázára a víztartály helyett nagy platót szereltünk, hogy minél nagyobb mennyiségű havat lehessen egyszerre továbbítani.

— A svéd rendszerű hóolvasztó gép nem váltotta be a hozzáfűzött reményeket.

Teljesítménye nem olyan nagy mint vártuk, szerkezete komplikált és üzeme költséges. Külföldön ezt a gépet elektromos árammal fűtik, amihez az uccai világításba való bekapcsolással jutnak. Nálunk ezt nem engedték meg, mire benzinmótort szereltünk a hóolvasztó gépre. A benzin-mótor üzeme viszont drága és olyan lármás, hogy a környék lakói nem tudtak éjjel pihenni, ha a gép valahol dolgozott. A publikum nem is sejti — folytatta *Balló* igazgató — hogy

a közlekedési reform milyen súlyos, új problémák elé állította a köztisztasági hivatalt.

Eddig a főútvonalakról távolítottuk el először a havat, s ezután került a sor a mellékuccákra. Most fordítva kellene történni, de legalább is egyszerre. Az új rend ugyanis a teherforgalmat a főútvonalakról kitiltotta és a mellékútvonalakra terelte át. A mellékuccák forgalma tehát egyrészt megnövekedett, másrészt leginkább a teherkocsik akadnak el a hóban, ezért fokozott gonddal kell ügyelnünk a *másodrendű útvonalak hótakarítására is.* Uj problémát jelent számunkra

a villamosvágány áthelyezése is.

Amíg a sínek az úttest két oldalán voltak, a járda mellett mindössze két sor hókupac volt. *Most például a Rákóczi úton a vágányok mellett és a járdák mentén is külön-külön össze kell kell rakni a havat,* ami annyit jelent, hogy négy sor hókupac lesz a Rákóczi úton, amiből viszont forgalmi akadály származhat. Foglalkozunk vele és tanulmányozzuk, miként lehetne ezt a fogas kérdést legmegfelelőbben megoldani.

— Az idei évre *400.000 pengő van előirányozva hóeltakarításra,* ami még szociális szempontból sem kisjelentőségű enyhülést fog jelenteni, ha lesz havazás.

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest Székesfőváros Elektromos Műveinek igazgatósága nyilvános írásbeli versenytárgyalást hirdet a **Budapest, I., Budafoki út 52. számú, 4047. új hrsz. alatti telken lévő áramfejlesztő telepén**

a) a III. sz. kazánház építkezésénél szükségelt üveges munkákra;

b) a VII. sz. gépegység körüli burkoló munkákra.

Az alább megjelölt helyen átvehető feltételek értelmében szabályszerűen kiállított írásbeli ajánlatok magyar nyelven szerkesztve, az egységárak megjelölésével (egységáras versenytárgyalás) teendők.

Budapesti (Budapesten cégjegyzett) vállalkozók ajánlataikat postán nem küldhetik be.

A szabályszerűen aláírt, pengő értékű, tanukkal láttamozott ajánlatok felirattal ellátott, lepecsételt borítékban nyujtandók be.

Az ajánlathoz vállalkozó csatolni tartozik a társadalombiztosítási köztartozásairól szóló kimutatást.

A bánatpénzre nézve az „Ajánlat“ nyomtatványban foglaltak mérvadók. A **bánatpénz** az Elektromos Művek főpénztáránál teendő le; az átvételt elismerő eredeti levél az ajánlathoz csatolandó.

Az **ajánlatokat 1930. évi december hó 10-én délelőtt 9 óráig kell az Elektromos Művek igazgatósági épületében dr. Bárdi Lajos főtitkár úr kezeihez (V., Váci út 74. I. em. 101.) benyujtani,** vagy oly időpontban postára adni, hogy az ajánlat a jelzett határidőig beérkezzék.

A fent megnevezett határidőre beérkezett ajánlatok a beadási határidő napján, **délelőtt 10 órakor fognak az Elektromos Művek igazgatósági épületében nyilvánosan felbontatni,** mely eljáráson az ajánlattevők, vagy azok képviselői jelen lehetnek.

Az ajánlattevők ajánlataikkal végleges döntésig, de legkésőbb 30 napig kötelezettségben maradnak.

Kizárólag csak oly ajánlatok vétetnek figyelembe, melyek a kiírásban foglaltaknak szigorúan megfelelnek. A versenytárgyalási hirdetést, az ajánlati ürlapot, az ajánlati feltételeket, a költségvetést, az általános megjegyzésekkel, a pályázó által már végzett hasonló munkák feltüntetésére szolgáló ürlapot, a megrendelési feltételeket, az igazoló ívet a jelentkező ajánlkozni szándékozók az Elektromos Művek igazgatósági épületében (V., Váci út 74, I. em. 147.) hétköznapokon délelőtt 9—12 óra között cégszerűen aláírt elismervény ellenében megszerezhetik.

A tervek dr. Bierbauer Virgil építész irodájában (VI., Váci út 71. szám) tekinthetők meg hétköznapokon délelőtt 10—12 óráig, ahol a szükséges műszaki felvilágosítások is megadatnak.

Az Elektromos Művek igazgatósága fenntartja magának a jogot, hogy a beérkezett ajánlatok között — tekintet nélkül az ajánlott árakra — szabadon választhasson, hogy a munkát, vagy szállítást az ajánlattevők között tetszése szerint megoszthassa vagy amennyiben a versenytárgyalás eredményét kielégítőnek nem találná, úgy újabb nyilvános, vagy korlátolt versenytárgyalást tarthasson, esetleg a munkák vállalatbaadása tekintetében másként is intézkedhessék, illetve a vállalatbaadástól teljesen eltekinthessen.

A munka csak oly pályázó cégnek fog odaítéltetni, amely kimerítően és hiteltérdemlően igazolni képes, hogy hasonló műszaki jellegű munkát már, mint önálló cég sikerrel végzett.

Az Elektromos Művek igazgatósága kijelenti, hogy a munkák odaítélése iránt hozandó határozatai ellen jogorvoslat csak birtokon kívül vehető igénybe.

Budapest, 1930. évi november hó 20-án.

Budapest Székesfőváros Elektromos Művei Igazgatósága.

HLAVAY KÁLMAN
TERVEZŐ ÉS ÉPÍTŐMESTER
BUDAPEST, VI., KASSAI ÚT 68. SZÁM

SÁMUEL GYÖRGY
épület,- díszmű-bádogos és egészségügyi berendező
BUDAPEST, VI, ARADI U. 45. TELEFON: AUT. 223-62.

MARX FERENC villamossági vállalata
Budapest, IV, Molnár ucca 47. Tel.: A. 844-20

Széchenyi Gyógyfürdő
a modern orvosi tudomány minden eszközével és a különböző gyógyeljárásokhoz szükséges fölszerelésekkel ellátva.
A város minden pontjától könnyen megközelithető.

BUDAPESTI HIRLAP
a legtartalmasabb magyar napilap
Hangja előkelő, hírszolgálata tökéletes

Köztisztviselők kedvező fizetési feltételek mellett kaphatnak nyugágyat, függőágyat, sátort és hátizsákot

TELEFON J. 415—07. ALAPITVA 1888-ban
HAUSCHILD ALBERT
Budapest, VII., Károly-körút 15. szám.
Szállít hivatalok részére iratkötőbeveredert, per- és padlótáriaruhát,

DELMÁR BÉLA
okl. mérnök, építőmester
Budapest, VI. Benczur u. 17
Telefon 263-40

MUNKÁCSY GYULA

Cégtulajdonos:
Munkácsy Ernő
épület- és műlakatosmester, takaréktűzhely és kályhakészítő
Budapest, VIII., Rózsa ucca 39.
Telefon: J. 312—80.

SCHIFF MIHÁLY
paszományos-mester, Budapest, IV.
Prohászka Ottokár ucca 8. (Félemelet)
EZÜST ÉREMMEL KITÜNTETVE. + TELEFON: AUTOMATA 834-76.
A legszebb kivitelben készitek mindenféle butorpaszományt, plimó- (paplan) zsinórt, horgolt rózsát, csillag gombot és gombáthuzást. Női ruhadiszeket, bojtokat, rojtokat, övekel, a legprecizebb, művészi kivitelben. Csillárzsinórokat, továbbá selyem- és gyapjúfonal- adjusztálást és minden e szakmába vágó munkát.

SCHÖNDORFER ISTVAN
ÉPITŐMESTER
BUDAPEST
VIII., NAGYTEMPLOM U. 21. TEL.: J. 395—53

Sorsdöntő küzdelemre indul a polgárság, hogy visszaszorítsa a felforgató elemek térhódító törekvését

Az EGYSÉGES KÖZSÉGI POLGÁRI PÁRT nemcsak hirdeti, de meg is valósítja a békés munka előföltételeit

A választások kiírása után most már elhalkult a plakátok csatája. A törvény értelmében pártgyűlések továbbra is tarthatók, ami azt jelenti, hogy *a szélsőséges pártok plakátjaik gyűlölködő hangját ezentúl a népgyűlések dobogóiról harsogják a polgárság felé.* Az *Egységes Községi Polgári Párt* ezen a téren sem követi ezt a vásári stílust, hanem a maga tiszta, komoly és tisztességes programját hirdeti és bizonyítja, hogy *Budapest fejlődése csakis a béke és munka sziklaszilárd talapzatán válhat valósággá.* Az *Egységes Községi Polgári Párt* elmult heti szervező munkájáról a következő tudósításunk számol be:

„A kereskedelem és ipar leromlásával a nemzet végtelen kárára elpusztul a független magyar polgárság is"

Az ország legsúlyosabb közüzemi, közszállítási és hitelkérdéseiről nagy beszédet mondott Kállay Miklós államtitkár

Az *Erzsébetvárosi Kör* dísztermében az *Egységes Községi Polgári Párt VII. kerületi szervezetei* szombaton este nagygyűlést tartottak, amelynek különös jelentőséget adott *Kállay* Miklós kereskedelmi államtitkárnak közgazdasági és egyéb politikai kérdésekről mondott nagyjelentőségű, bizonyára országos feltűnést keltő fejtegetései. *Ugron* Gábor nyitotta meg a nagygyűlést és az Erzsébetvárosi Kör elnöki minőségében is szivélyesen üdvözölte Kállay Miklóst, akinek jóindulatába ajánlotta a fővárosi polgárság kereskedői és iparos rétegének kívánságait és sérelmeinek orvoslását. Ezután *Lédermann* Mór mint a pártszervezet elnöke és a kerületbeli kereskedők és iparosok képviselője üdvözölte az államtitkárt és kérte, hogy mint a gondjaira bízott érdekképviseletek hivatalból való gondozója, igyekezzék reszortjában minden lehetőt elkövetni a kereskedelem és ipar válságos helyzetének javítására.

Élénk éljenzés köszöntötte

Kállay Miklós államtitkárt,

amikor szólásra emelkedett.

— Rögtön sietek kijelenteni, — úgymond — hogy nem azért jöttem ide, mert fővárosi választás van. En nem fogok kortesbeszédet mondani. Mindenüvé elmegyek, ha olyan helyre hívnak, ahol kötelességem kereskedő és iparos polgártársaimmal szembenézni, mert ennek az osztálynak a szolgálatába szegődtem, amikor állásomat elfogadtam. Ide még azért is jöttem el, mert *Dési* Géza hívott és én mindenüvé el fogok menni, ahova *Dési* Géza engem hív. Mégis maradjunk egy pillanatig a fővárosi választásoknál, amelyeknek menetét ugyancsak meglehetős messziről kísérem és még *a postai kézbesítésbe sem szóltam bele, aminthogy garantálom, hogy nem szól bele senki.* Ha messziről is nézem, mégis csodálattal látom, hogy micsoda nagypolitika folyik most ebben a városban. Itt most, amikor arról van szó, hogy Budapest megválassza a maga törvényhatósági képviselőit, akkor világeszmék ütköznek össze, szocializmus, demokrácia, liberalizmus, konzervativizmus, kereszténység, zsidóság és nem tudom micsoda nagy eszmék ütközőcsatája lett Budapest székesfőváros törvényhatósági bizottságának a megválasztása.

— Attól félek, hogy ahol ilyen nagy eszmék ütköznek meg egymással, ott a mindennapi kenyérért küzdő polgár érdekei alulmaradnak és *attól félek, hogy a világeszmék, társadalmi és faji problémák hevületében elvakult pártvezérek nem látják meg, hogy mi fáj ennek a polgárságnak,* amelynek rosszul megy a boltja, nincs munkája a műhelyben és nyugtalanság gyötri családi otthonában.

— Amikor polgárról, a polgári gondolat dominánsvoltáról beszélek, akkor értem alatta a kereskedőt és iparost, mert ma már ezeknek fogalma a polgár fogalmától nem választható el. Az ipar és kereskedelem problémája ma nemcsak gazdasági, hanem társadalmi és nemzeti probléma is.

Mert abban a pillanatban, ha pusztul az iparos és a kereskedő, nemcsak a kereskedelem és az ipari műhely pusztul, hanem az önálló magyar polgár is,

aki nélkül a magyar nemzet nem állhat fenn és nem oldhatja meg a még reáváró nagy feladatokat. A probléma ma nemcsak a polgárság megsegítése, hanem a megvédése is. A támadások özöne zúdul a polgárság ellen nemcsak Oroszországból, hanem megindul a kereskedelem ellen és agrároldalról, a kisipar ellen szocialista oldalról és mindkettő ellen a nagyipar részéről. Nem akarok harcot hirdetni az egyes gazdasági ágazatok között, de nem is akarok strucc-politikát űzni. Nagy dolog már magának a kereskedelemnek és a kisiparnak a védelme is és ha nem látnak kellő haladást és bizonyos jólét kivívását, higyjék meg, hogy maga *a védelem is megérdemli nem az elismerést, de a felismerését annak, hogy ilyen küzdelmet kell folytatnunk.*

— Végzetesnek tartom és semmiesetre sem tesz jó szolgálatot az országnak, ha egy érdekképviselet vezetője azt mondja, hogy *nem hitelképes a magyar kereskedő,* mert ha már ő mondja ezt, hogyan menjek én külföldre pénzt kérni a magyar közgazdaság vérkeringésének élénkítésére.

Az ilyen intézmény vezetője legyen legalább is annyira bölcs és megfontolt, mint az egyszerű polgár, aki ha deficittel zárja is számadását, nem írja ki cégtáblájára.

— Nem vagyok Lautsprecher és a magyar kormány nem hangerősítő, — folytatta a hallgatóság lelkes tetszés nyilvánításai mellett *Kállay* Miklós — hogy azt a panaszkodást, amely a társadalom köréből felhangzik, továbbítsam a külföld felé. Ebből azonban ne következtessék azt, hogy nem halljuk e panaszokat, mert aki fülkagylón hallgatja őket, meghallja még a finomabb rezgéseket is, amiket a Lautsprecherből nem hallanak.

Le kell küzdeni a bizalmi krízist, amely még súlyosabb következményekkel jár, mint azok a gazdasági bajok, amelyek a világválság nyomán nálunk is jelentkeznek

és amelyeknek túlzásával idebent átmenetileg lehet politikai sikereket elérni, de *kifelé igen súlyos konzekvenciákat vonnak maguk után.* A polgári társadalom felépítése nem történhetik másképpen, mint *a bizalom visszaállításával.* Ezért hiba, ha egyesek, vagy pártok meg akarják rendíteni a bizalmat a nemzet vezetői, okosságuk és megbízhatóságuk iránt. Nem védem a kormányt, de ha bizalmatlanok iránta, akkor válasszanak olyanokat, akikben megbíznak. Az azonban, aki nem bírja száz százalékig a polgárság bizalmát, az ne jöjjön, mert enélkül nem tud alkotni. Ebben az országban volt már kormány, amelyet megbuktattak, Tisza Istváné és noha a demokrácia jelszavával tették, reakció jött a nyomában és a nagyobb Magyarországból kisebb Magyarország lett. Ezzel nemcsak a vezetőréteg iránti bizalmat, hanem a polgárnak önmagában való bizalmát is megrendítették.

— *Dési* Géza meghívására jöttem ide, fejezte be beszédét Kállay — de elkalandoztam személyétől és most szeretnék visszatérni hozzá. *Dési* Gézákat akarok példaképpen odaállítani és állítom, hogyha Dési Gézák viszik a polgári zászlót, úgy

gúnnyá törpül a numerus clausus és minden, ami elválasztja az embert az embertől,

mert olyan embernek, mint *Désinek,* ott van a helye mindenütt. Nem ajánlani jöttem, hanem csak köszönteni és bizonyságot tenni mellette, hiszen Önök még jobban ismerik, mint én.

Percekig tartó lelkes éljenzés és taps követte *Kállay* Miklóst és a nagygyűlés közönségének zajos ovációi után *Dési* Géza köszönetet mondott az iránta való szeretet és tisztelet megnyilatkozásának, amely ma annál jobban esett, mert az egyik esti lap vezércikkben támadta őt és azt a megmosolyogni való „vádat" emelte ellene, hogy nem magyar érzelmű. Nem arra büszke, hogy az államtitkár, hanem arra, hogy az ezeréves Kállay-nemzetség egyik méltó reprezentánsa állította ki róla az igazi nemzeti érzés bizonyítványát és zsírálta a kereskedői és iparososztály jogos kívánságainak teljesítését kilátásba helyező kormányintézkedéseket.

Ugron Gábor is megköszönte *Kállay* Miklósnak páratlanul érdekes fejtegetéseit, majd *Szamek* Emil dr., *Nessi* Gyula és mások mondtak beszédet.

Éber Antal a terézvárosi egységes párt elnöke

Az *Egységes Községi Polgári Párt* terézvárosi szervezete választmányi ülést tartott *Bayer* Antal elnöklésével. Az ülésen *Politzer* Gusztáv dr. társelnök bejelentette, hogy *Éber Antal vállalta a terézvárosi községi polgári párt elnökségét,* amit a választmány nagy lelkesedéssel vett tudomásul. *Politzer* Gusztáv dr. és *Horváth* Károly törvényhatósági bizottsági tagok ezután ismertették a kerületi jelölési sorrendet és a párt legközelebbi feladatait.

„A főváros zsidósága ne használtassa fel magát ágyútölteléknek"

Az Erzsébetvárosi Körben *a VII. kerületi Egységes Községi Polgári Párt* nagygyűlést tartott, amelyen *Lédermann* Mór elnök megnyitójában a megjelent zsidó választópolgárokat a főváros és a saját érdekükben az aranyközépúton haladó, békét és munkát megvalósító Egységes Községi Párt támogatására hívta fel. Utána *Dési* Géza országgyűlési képviselő, a párt listavezetője nagy tetszéssel kísért és sokszor viharos tapssal és éljenzésel megzakított beszédben kifejtette, hogy *nem akarja, hogy a sokat szenvedett, zsidóvallású magyar polgártársait ágyútölteléknek használják fel a szélsőséges pártok.* A zsidóknak nem az a hivatása, hogy forradalmat csináljanak, a zsidók nem a destrukció, hanem a konstrukció népe, hiszen ők adták a világnak az Egyistent, a tíz parancsolatot, a szombati pihenőt. Mindig tisztelték a törvényt és a hatóságot és most sem felejtsék el, hogy rossz időkben, amikor senkijük sem volt, — nem is nagyon régen, — amikor alig mertek az uccára kimenni, a törvény és a hatóság állott mellékjük. Beszéde végén *Dési* Géza figyelmeztette a választókat, hogy az elkeseredés a legrosszabb tanácsadó a magánéletben és a közéletben is. *Ezért igyekezzünk helyreállítani a polgárság nemzetmentő egységét,* az ország erkölcsi egyensúlyát és eltüntetni a polgár és polgár közötti válaszfalakat.

Az Angyalföldi Gazdasági Párt nagygyűlése

Többszáz főnyi választóközönség részvételével gyűlést tartott a Vas-féle vendéglőben az Angyalföldi Gazdasági Párt. *Orphanides* János kormányfőtanácsos elnöki megnyitójában élénk tetszés mellett kifejtette, hogy a városházától távol kell tartani a napi politikát és a mindennapi megélhetés kérdéseit kell megvitatni. Ma a gazdasági és műszaki problémák dominálnak az egész világon és ezért elfogulatlan szakembereket kell a törvényhatóságba beküldeni. *Dunckel* Károly kormányfőtanácsos arra hívta fel a választókat, függesszék föl politikai elveiket akkor, amikor városi kérdésekről, a törvényhatósági képviselet megalakításáról van szó. A zajos éljenzéssel fogadott beszéd után *Kollmann* Dezső dr. fejtegette a párt programját és tömeges csatlakozásra kérte a választókat. A nagysikerű beszéd után több szakma képviselője bejelentette, hogy lelkesen támogatja az Angyalföldi Gazdasági Pártot.

A Lipótvárosi Polgári Kaszinó avató vacsorája

A Lipótváros polgári társadalmának új klubja a *Scheuer* Róbert törvényhatósági tanácstag elnöklete alatt álló *Lipótvárosi Polgári Kaszinó,* szerdán este tartotta fölavató vacsoráját. Az első beszédet *Scheuer* Róbert tartotta, aki hódolattal emlékezett meg Magyarország első emberéről, *Horthy* Miklós kormányzóról. A jelenvoltak a felköszöntőt fölállva hallgatták és lelkes éljenzéssel fogadták. *Molnár* Dezső *Scheuer* Róbert érdemeiről emlékezett meg. Meleg szívvel várja ez az általa megteremtett új kaszinó Budapest minden olyan polgárát, felekezet és társa-

Zománctáblák, réztáblák
zománcjelvények
Dr. Bossányi László
Budapest, I., Naphegy utca 13 • Telefónszám: Automata 536-10

STRAUB U. FESTÉK-ÜZLETE
BUDAPEST, IV. KER., PETŐFI-TÉR 1.
(Régi Piarista-épület.)
ALAKULT 1854-BEN TELEFÓN AUT.: 884-26

KISS JENŐ okl. mérnök építési vállalkozó
Budapest, V., Zoltán u. 10. Tel.: Aut. 150-81

dalmi különbség nélkül, aki úgy érzi, hogy a kaszinótól barátságot és megértést kaphat. *Harrer* Ferenc az *Egységes Községi Polgári Párt* központja nevében üdvözölte az új kaszinót. *Glücksthal* Samu hangsúlyozta, hogy *Scheuer* Róbert megmutatta, miképpen kell a főváros napi gondokkal küszködő polgárságát lelkileg is közelebb hozni egymáshoz. *Usetty* Béla, a délikerület országgyűlési képviselője a Ferencváros üdvözletét hozta el, azét a Ferencvárosét, amelyik köztudomás szerint nagyon tud szeretni. *Scheuer* Róbert olyan városrészt teremtett meg, amelyet méltán irígyel egész Budapest. *Farkas* Elemér országgyűlési képviselő azt hangsúlyozta beszédében, hogy *Budapest polgárságának a nemzet érdekében kifejtett munkássága akkor válik teljessé, ha a falu népe is vállvetve dolgozik ugyanezeknek a céloknak az érdekében.* Ez az összhang meg is van és hasztalan igyekeznek egyesek felelőtlen agitációval megbontani. A mai nehéz gazdasági viszonyok között fokozottan arra kell törekedni, hogy az egymás mellett dolgozó társadalmi osztályok felkészülten álljanak és ügyeljenek arra, hogy a gyengébbet az erősebb színvonalára emeljék. Az est folyamán még egész sor felköszöntő és beszéd hangzott el és a társaság a legjobb hangulatban a késő éjszakai órákig együtt maradt.

A polgárság óvakodjon az álprófétáktól

Az *Erzsébetvárosi Kaszinóban* rendezett pártvacsorán *Ugron* Gábor, a kaszinó elnöke méltatta *Dési* Gézának, a párt listavezetőjének politikai multját és közéleti érdemeit, majd kérte a kaszinó tagjait, hogy válasszák meg törvényhatósági képviselőjükké *Désit*, akinél méltóbb kezekbe nem tehetik le az erzsébetvárosi polgárság képviseletét. *Dési* Géza megköszönte az előlegezett bizalmat és hangoztatta, hogy *a polgári egységből és szolidaritásból példát kell mutatni nemcsak a kaszinónak, hanem az egész kerületnek*, mert ezzel szolgálja az erzsébetvárosi polgárság a legjobban a maga, a főváros és az ország érdekeit is. Óvakodjanak a választók az álprófétáktól, akiknél a polgári gondolat mögé nem az összesség javát kereső érdekek is rejtőzhetnek.

Pártvacsora a Józsefvárosban

A józsefvárosi pártszervezetnek a *Józsefvárosi Körben* rendezett népes gyűlésén *Kálnoki-Bedő* Sándor a polgári összetartásról és Magyarország javult külpolitikai pozíciójáról beszélt, majd *Szabó* Sándor, a párt listavezetője fejtegette élénk tetszés mellett azokat az irányelveket, amelyeket ő a főváros törvényhatóságában a polgárság javára megvalósítani igyekszik. Ezután közgazdasági és közüzemi kérdésekről beszélt *Szabó* Sándor, aki után *Lengyel* Endre dr. a párt ügyvezetőelnöke a közterhek egészséges megosztásáról és az új törvényhatóság különböző feladatairól mondott beszédet. *Glück* Lajos, *Grünstein* István és mások biztosították a párt jelöltjeit lelkes támogatásukról a választás során.

„Legyen vége a világnézleti harcoknak a városházán"

A Kinizsi uccai Kultúr Mozgóban ötszázfőnyi közönség részvételével az Egységes Községi Polgári Párt IX. kerületi szervezete nagygyűlést tartott, amelyen *Pavlik* Ferenc elnöki megnyitójában erőteljes és kitartó munkára hívta fel a választókat, hogy minél nagyobb sikerrel vívhassa meg a párt a mostani választási küzdelmet. Utána *Usetty* Béla országgyűlési képviselő nagyszabású beszédben a párt többévi munkájának értékes eredményeit ismertette és megállapította, hogy *ennek a polgári középpártnak köszönhető a főváros konszolidációja is.* Végül kifejtette, hogy a párt bátran megy a választási küzdelembe, mert *nincs mit félnie a közvélemény ítéletétől*, hiszen megtette kötelességét a várossal és a polgárokkal szemben. Ezért kérte, hogy továbbra is meggyőződéssel tartsanak ki az *Egységes Községi Polgári Párt* programja és irányelvei mellett. A hosszantartó éljenzéssel fogadott beszéd után *Becsey* Antal, a fővárosi párt társelnöke tolmácsolta az elnökség üdvözletét a Ferencváros polgárságának és fáradhatatlan munkássággal érdekükben dolgozó képviselőjüknek, *Usetty* Bélának, majd kifejtette, hogy *a polgárság minden rétegének szervesen összekapcsolódó munkájára van szükség, mert csak ez biztosítja a főváros és a nemzet jövő boldogulását.* Ma, a súlyos gazdasági válság idején, fokozottabb jelentősége van a polgári társadalom erőkifejtésének, amely, bízik benne és felelősséggel állítja, a jövő évben már kedvezőbb viszonyok között fog megtörténhetni. Az *Élelmiszer nagyvásár példátlan lendületet fog adni a IX. kerület fejlődésének* és a nemzetközi kikötő, amely ugyancsak a kerület perifériáján terül le, megfelelő koncepcióval gócpontjává válhatik az Európa északi részéből a tenger felé irányuló nemzetközi kereskedelemnek, mert a nemzetközi Duna olyan hatalmas tényező, hogy segítségével meg lehet teremteni a Rákosi Jenő lánglelke által remélt húszmillió magyar — boldog, munkás és megelégedett magyar, — problémáját. Budapest forrásai és fürdői révén is az idegenforgalom szempontjából nagy jövő elé néz, de csak akkor, ha a polgári öntudat lebírhatatlan erejével csatasorba áll az egész társadalom. A nagyhatású beszéd után *Wellisch* Andor fővárosi bizottsági tag az ipar és a kereskedelem újból való fellendülésének jelentőségét fejtegette a köztisztviselő érdekei szempontjából és a párthoz való csatlakozásra hívta fel mindazokat, akik ma még ingadoznak. *Wolf* István MÁV főfelügyelő buzdító szavaival véget ért a nagygyűlés.

A Terézváros szervezkedése

Az Egységes Községi Polgári Párt terézvárosi szervezete hétfőn este népes értekezletet tartott. *Halász* Miklós dr. ügyvezető-elnök mindenekelőtt az Egységes Községi Polgári Párt fájdalmának adott kifejezést a szomorú tény felett, hogy *Gaár* Vilmos, az igazolóválasztmány érdemdús elnöke az ellenzéki tömeges támadások következtében az igazolóválasztmány elnöki állásáról lemondott. Elhatározta, hogy *Gaár* Vilmost ragaszkodásáról biztosítja. Azután áttértek a pártvezetőség ülésén a szervezési kérdésekre. *Bayer* Antal, dr. *Politzer* Gusztáv, a párt listavezetői ismertették eddigi pártmozgalmaikat és felkérték a vezetőket a fokozottabb munkára. *Heeger* Árpád MÁV főmérnök a vasutasság szervezkedéséről számolt be, majd *Steiner* György és óbudai *Freudiger* Károly felszólalásai után *Molnár* András igazgató, a Nemzeti Hitelintézet terézvárosi csoportja nevében jelentette be a tisztviselők és az ügyfelek nagyszámának csatlakozását. A párt vezetősége a felszólalók indítványait magukévá tették és ezzel az értekezlet befejeződött.

A szembenálló pártok a társadalmi ellentétek kiélezésén dolgoznak

Az *Egységes Községi Polgári Párt XIV. kerületi zuglói pártszervezete* népes gyűlést tartott a Gizella úti *Kákonyi-féle* vendéglőben. *Kákossy* Ödön bevezető felszólalása után *Martin* János pártelnök listavezető tartott nagyhatású és állandó helyesléssel kísért programbeszédet. Szólt az *Egységes Községi Párt* nagy teljesítményeiről, melyekről a szembenálló pártok saját érdekükben mélyen hallgatnak és csak azon dolgoznak, hogy a társadalmi osztályok között fennálló ellentéteket még jobban kiélezzék. Beszédet mondottak még *Elek* Béla dr. és *Berkovics* Béla, mire a gyűlés *Bethlen* István gróf miniszterelnök, *Ripka* Ferenc főpolgármester, *Kozma* Jenő pártelnök és *Martin* János listavezető hosszantartó éljenzésével végetért.

*

Az *Egységes Községi Polgári Párt XIV. ker. zuglói pártszervezetének hölgybizottsága* fényesen sikerült teadélutánt rendezett nov. hó 28-án, pénteken este a Zuglói Polgári Kaszinó helyiségeiben. A lelkes hölgygárda előtt *Martin* János pártelnök és listavezető tartott politikai előadást és buzdította a hölgyeket az Egységes Párt érdekében kifejtendő lelkes munkára. A kitűnően sikerült összejövetelen *Bérczy* Imréné elnöknő és tvh. biz. tag. jelölt hívta fel csatlakozásra a zuglói női választókat.

Andréka Károly ünneplése az óbudai választók nagygyűlésén

Az óbudai Korona Vigadó termeit zsúfolásig megtöltő választó közönség részvételével az *Egységes Községi Polgári Párt* III. kerületi szervezete nagygyűlést tartott, amelyen *Bárczy* István ny. igazságügyminiszter nagyhatású elnöki megnyitójában *Andréka* Károlynak és a polgári párt többi jelöltjének támogatására hívta fel a megjelenteket. Ezután *Andréka* Károly, a párt listavezetője a hallgatóság élénk tetszésnyilvánításai mellett fejtegette, hogy egész életében *a békés munka és a nemzeti ideálok szószólója volt.* Óbuda lakosságát mindig áthatotta a nemzeti érzés és amikor 50 év előtt megalakult Óbudán az első magyar nemzeti társaskör, az óbudaiak büszkén mondták: „Wir sind Ungarn". Ezután a kerületnek a legutóbbi öt évben elért fejlődéséről számolt be és hangoztatta, hogy bizalommal tölti el őt és munkatársait az a tény, hogy mind többen és többen sereglenek az alkotó munka táborába. Az egész választási kampány alatt sohasem ócsároltak más pártot, vagy jelöltet az egységes párt gyűlésein és ezt az elvet követjük a jövőben is. *Orova* Zsigmond részletesen beszámolt öt év munkájának eredményéről, városépítési, kulturális és szociális téren. *Harrer* Ferenc közüzemi problémákról és az új fővárosi törvényről beszélt, míg *Fabinyi* Tihamér a párt központjának üdvözletét tolmácsolta. *Ugron* Gábor nagyhatású beszédében elmondotta, hogy a háború utolsóelőtti esztendejében, mint Magyarország belügyminiszterének egyik legkedvesebb munkatársa *Andréka* Károly volt, mert hivatását, a rendnek a főváros nyugalma és a polgárság boldogulása érdekében való fenntartását nemcsak kötelességtudással, hanem melegen érző szívvel és szociális érzékkel teljesítette és a legkényesebb problémákat is higgadtsággal és megértéssel párosult eréllyel megoldotta. *Bárczy* István buzdító zárószavaival és Andréka Károlynak rendezett lelkes ovációval véget ért a nagygyűlés.

Postásgyűlés az Erzsébetvárosban

Az *Egységes Községi Polgári Párt Erzsébetvárosi külső szervezete* az Aréna út és Verseny ucca sarkán levő *Stoffer* vendéglőben impozáns gyűlést tartott a kerület postás választóinak részvételével. A gyűlésen *Szamek* Emil és *Rendek* Károly a kerület jelöltjei, továbbá *Cseh* Ferenc dr., *Osváth* István, *Péter* Albert a *Postaaltisztek Országos Egyesületének* elnöke, *Horváth* István és mások tartottak beszédet. A szónokok a nagyszámú hallgatóság állandó és lelkes tetszésnyilvánításai mellett a meggyőzés erejével mutattak rá a polgári egység feltétlen szükségességére, amely nemcsak a főváros, hanem az ország ügyeit is abba a mederbe tereli, amely a magyarság nagy ideáljának megvalósítását, polgárainak jólétét és boldogulását jelenti.

Felelősségérzettel bíró emberek foglalkozhatnak csak a nagy problémákkal

Az *Erzsébetvárosi Egységes Községi Polgári Párt* társasvacsoráján *Molnár* Gyula köszöntötte a párt jelöltjeit. *Dési* Géza orsz. képviselő beszédében kifejtette, hogy ma csak a mindennapi kenyér kérdéseivel, a jobb megélhetés és a kihült tűzhelyek újraélesztésének problémájával szabad foglalkozni lelkiismerettel és felelősségérzettel bíró közéleti embereknek. *Lédermann* Mór fővárosi bizottsági tag, *Streck* Lipót, *Gaidusek* Marcel, *Erdély* Dezső dr. és mások tartottak még buzdító beszédeket. *V. Krammer* Teréz elnöknő vezetésével az *Erzsébetvárosi Egységes Polgári Párt* hölgyválasztmánya az Erzsébetvárosi Kör nagytermében kitűnően sikerült hangversenyt rendezett, amelyen *Dési* Géza orsz. képviselő lelkes éljenzéssel és tapssal kísért előadást tartott a nő missziójáról a társadalomban, közéletben és szociális téren. *Somogyi* Erzsi színművésznő *Rados* Ottó gordonkakíséretével nagy sikert aratott operaáriák előadásával, *Landau* Klári, *Sarlós* Miklós, *Katona* Janesi és *Vágó* Lipót kaptak még sok tapsot a sikerült estén.

*

Az *Egységes Községi Polgári Párt XIV. kerületi pártszervezete* Rákosfalván népes gyűlést tartott, amelyen *Széchy* Mihály elnöki megnyitója után *Farnicsczy* Béla a párt rákosfalvai jelöltje mondott nagy tetszéssel fogadott programbeszédet. Foglalkozott a városrész problémáival és rámutatott arra a sajnálatos körülményre, hogy a X. kerületnek ezzel a fejlődésre képes részével hosszú időn keresztül alig foglalkoztak a városházán, mert a lakosságnak nem volt megfelelő képviselete. *Berkovics* Béla, *Elek* Béla, *Spielenberg* Imre, *Moravecz* József és mások felszólalásai után a nagygyűlés egyhangú lelkesedéssel elhatározta, hogy minden erejével a *Községi Polgári Pártot* támogatja a bekövetkező választásokon és bizalmáról biztosította *Martin* Jánost, a párt listavezetőjét.

*

Az arénaúti Riviera-kávéházban rendezett társasvacsorán *Erősdy* Sándor ny. főispán nagyhatású beszédben a polgári szolidaritás kiépítésére hívta föl a polgárságot, majd *Bánó* Dezső mondott zajos tetszéssel kísért programbeszédet, amelyben főképpen az idegenforgalom és Budapest fürdőváros problémájával foglalkozott. *Martin* János a törvényhatósági bizottságban kifejtett tevékenységét vázolta, majd *Szamek* Emil dr. ismertette azokat az irányelveket, amelyek őt a közgyűlésen vezetni fogják. *Róna* Sándor, *Rendek* Károly dr., *Szalka* Ignác és mások mondtak még beszédet.

A polgárság uralmát semmiféle erőhatalom sem fogja megdönthetni

Pénteken este *400* terítékes vacsora volt a *Bohn-Hüvös pártban*, melyen melegen ünnepelték *Kozma Jenő orsz. gy. képviselőt.* A vacsorán a vacsorázó társaságon kívül mintegy háromszáz polgár hallgatta az elhangzott beszédeket. *Dr. Okolicsányi László v. orsz. képviselő* köszöntötte *Kozmát*, a polgári egység megteremtőjét. Majd *Tóth* András beszélt nagy lendülettel és tetszéssel. Utána *Kozma* Jenő emelkedett szólásra, nagyszabású beszédben mutatott rá a polgárság feladataira. Biztos abban, hogy *sikerülni fog a polgárság uralmát megalapozni és azt nem fogja semmiféle erőhatalom megdönthetni.* A polgárság jól emlékszik az 1918. év forradalmára és abból kitermelt terror korszakaira, tudja jól, hogy a józan polgárság tisztában van azzal, hogy *Bethlen* István után nem azok jönnek, kik szeretnének, *hanem olyan valami, amitől Isten óvjon mindenkit mégegyszer.* És jaj nekünk akkor is, ha azok jönnek, kik ma a szélső bal oldalról kiáltoznak át mifelénk, mert azok nemcsak *hogy nem lennének képesek ebben a világkrizisben jobbat hozni, hanem a teljes tönk szélére juttatnák ezt a már amúgyis agyonsanyargatott országot. Bethlen* István hozza a revíziót, hozza a békét, a polgári személybiztonságot, az ő műve a társadalmi konszolidáció, melyet a gazdasági konszolidációnak kell követnie. Kéri a polgárságot, kövesse vezéreit, a listavezetőket, *Bohn Józsefet és Botfai Hüvös Ivánt.* Utána *Bohn* József üdvözölte Kozmát. *Vákár* Artúr

(Folytatása a 10. oldalon)

Teherautópótkocsik
Teherautókarosszériák
Autobuszok
Gyártja:
NAY és RÓNA
gép-, szállítóeszköz- és szivattyúgyár rt.
Budapest, X., Kápolna tér 27-29. Tel: J *463—88.

OZALID — FÉNY- ÉS ALUMÍNIUM-MÁSOLATOK — MANGLITZ FERENC BUDAPEST,
Költségvetések, műszaki tervek, térképek rajzolását és sokszorosítását több színben is vállalja.
VIII., JÓZSEF UCCA 12. • TELEFON: J. 431-47.

Borvendég tanácsnok és a törvényhatósági tanács két tagja Gyöngyösön átvizsgálták a fővárosi szénbánya ügyvitelét

Dorner Gyula törvényhatósági tanácstag a helyszíni vizsgálatról

A főváros egyik legproblematikusabb üzeme a *Budapest-Gyöngyösvárosi Szénbánya R. T.* A háború alatt keletkezett üzemnek annak idején azért volt nagy jelentősége, mert lehetővé tette, hogy a *legkatasztrofálisabb szénhiány idején sem maradtak fűtés nélkül a kórházak, a szegényházak, a tantermek és a hivatalok.* Ma már a bánya jelentősége nagy mértékben aláhanyatlott, annyira hogy *a törvényhatóságban többízben felmerült az a gondolat: nem volna-e célszerűbb az üzemet végleg likvidálni?* Két évvel ezelőtt az illetékesek arra is gondoltak, hogy a bánya lignitjét egy speciális eljárással nemesítik és az így felfokozott kalóriájú terméket gazdaságosabban felhasználják. Ebből sem lett semmi, valamint abból az ötletből sem, hogy *a bányatelepen nagyszabású elektromos centrálét létesítenek* és a helyszínen használják fel a kibányászott szenet az energiát termelő kazánok fűtésére.

Hosszú szünet után, a törvényhatósági tanács nemrégen ismét foglalkozott a gyöngyösi szénbánya dolgaival és úgy határoztak, hogy hattagú bizottságot delegálnak az összes kérdések kivizsgálására. Ez a bizottság, amelynek tagjai *Harrer* Ferenc, *Dorner* Gyula, *Buday* Dezső, *Várkonyi* Kálmán, *Bánóczy* László és *Homonnay* Tivadar, mult héten tartott ülést és ott abban állapodtak meg, hogy a bizottság néhány tagja és az ügyosztályvezető tanácsnok leutaznak Gyöngyösre és a helyszínen nézik át a vállalat könyveit, megvizsgálják az üzemvitelt, *s mindezek elbírálása után fognak csak hozzá az idei mérleg áttanulmányozásához.*

Dorner Gyula

miniszteri tanácsos, törvényhatósági tanácstag, a helyszíni vizsgálatról a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— A törvényhatósági tanács 6-os bizottsága a mult héten foglalkozott a gyöngyösi szénbánya dolgával, elsősorban a részvénytársaság bemutatott mérlegével s ekkor úgy találta, hogy

a mérleg adatai nem elegendők ahhoz, hogy az egész adminisztráció és az üzletvitel kérdéseiben tisztán és világosan lásson,

hanem helyszíni vizsgálatot tartott szükségesnek. *Harrer* Ferencet, *Várkonyi* Kálmánt és engem bízott meg a törvényhatósági tanács, hogy *Borvendég* Ferenc tanácsnok úrral *Gyöngyösre* utazzunk és ott vizsgáljuk át az üzem viszonyait.

— A lignitnemesítés kérdése ezúttal nem aktuális. Két évvel ezelőtt szó volt egy olasz találmány felhasználásáról, amelynek a segítségével a kitermelt barnaszén minőségét fel lehetett volna javítani. Akkor nehány tisztviselőből álló bizottság kiutazott Olaszországba a gépek tanulmányozására, de az elgondolásból nem lett semmi, egyrészt azért, mert a *szóbanforgó készülékek még nem tökéletesek*, másrészt egy ilyen berendezés ára 130.000 pengő, amire jelenleg nincs pénze a fővárosnak.

A bányaüzemben egyébként sincs olyan nagyarányú termelés, ami megindokolná a lignitnemesítés nagy költséggel való kísérletét.

Később, alkalmasabb időben esetleg újból szó lehet a kísérletezésről, valamint az ezzel összefüggő különféle melléktermékek: kátrány, szurok stb. előállításáról.

— Szóbakerült nem egy alkalommal az a megfontolás is, hogy *adja el a főváros a gyöngyösi szénbányát.* A bizottság kialakult álláspontja azonban e kérdésben az, hogy egyelőre maradjon minden a régiben. A gyöngyösi szénbányánál ugyanis az a helyzet, *hogyha nem is hoz hasznot, de most már áldozatba sem kerül a fővárosnak.* Viszont idővel lehetősége kínálkozik annak, hogy a ma még nem hasznosítható vagyontárgyból reális vállalkozás lesz, amelynek jövedelme hozzájárulhat a fővárosi polgárság közterheinek könnyítéséhez.

— Illetékes helyen eljártam és közbenjárásom a legteljesebb eredménnyel járt a tisztviselők érdekében és megnyugtathatom őket, hogy az *Egységes Községi Polgári Párt úgy, mint mindig, ebben az esetben is teljes súlyával állott a tisztviselői kar mellé.*

A közönség nagy tapssal és elismeréssel fogadta *Kozma* Jenő bejelentéseit, majd *Horváth* Károly, *Zboray* Gyula, *Németh* Béla, *Dorner* Gyula és mások szólaltak fel a lelkes hangulatú vacsorán.

Megalakították a választási bizottságokat

Az igazolóválasztmány kedden délelőtt tartott ülésén megalakította a 14 választási bizottságot, amelyek elnökei és helyettes elnökei a következők:

I. KERÜLET:

Joanovich Pál elnök, *Szombathy* Kálmán h. elnök.

II. KERÜLET:

Nagy Gyula elnök, *Hegyesi* Kálmán h. elnök.

III. KERÜLET:

Morvay Győző elnök, *Martin* Gyula h. elnök.

IV. KERÜLET:

Vitéz *Haász* Aladár elnök, *Jaczkó* Pál h. elnök.

V. KERÜLET:

Krudy Andor elnök, *Bakonyi* János h. elnök.

VI. KERÜLET:

Füzesséry Zoltán elnök, *Bakonyi* Pál h. elnök.

VII. KERÜLET:

Keresztes Sándor elnök, *Gajduschek* Marcell h. elnök.

VIII. KERÜLET:

Salacz Gyula elnök, *Polgár* Lipót h. elnök.

IX. KERÜLET:

Cseh András elnök, *May* Vilmos h. elnök.

X. KERÜLET:

Viczián István elnök, *Battlay* Ákos h. elnök.

XI. KERÜLET:

Röck Béla elnök, *Sztojanovits* Jenő h. elnök.

XII. KERÜLET:

Langhammer Károly elnök, *Karf* József h. elnök.

XIII. KERÜLET:

Peregrini István elnök, *Török* Sámuel h. elnök.

XIV. KERÜLET:

Erősdy Sándor elnök.

Minden ellenkező híreszteléssel szemben a városi alkalmazottak idejében megkapják karácsonyi segélyüket

Az *Egységes Községi Polgári Párt* és a *Polgári Egység Klubja* hétfő esti szokásos vacsoráján közel 500-an vettek részt. A vacsorán jelenvolt *Kozma* Jenő, *Dési* Géza, *Usetty* Béla, *Görgey* István, *Fejér* Ottó, *Szabó* Sándor, *Farkas* Elemér országgyűlési képviselők, *Glücksthal* Samu, *Bódy* Tivadar felsőházi tagok, *Becsey* Antal, *Dorner* Gyula min. tanácsos, *Németh* Béla, *Kollmann* Dezső, *Csécsi Nagy* Miklós, *Horváth* Károly, *Schmidt* Richárd, *Bibithi Horváth* János, *Lédermann* Mór, *Holzer* Sándor fővárosi bizottsági tagok, *Vákár* P. Arthur min. tanácsos, *Nagy* Gyula min. tanácsos, *Zboray* Gyula, *Sándor* László ny. főkapitány, *Tattay* István tábornok, *Dárday* Ede vezérigazgató, *Lőrinczy* Mihály, báró *Babarczy* István, *Bakonyi* János, *Molnár* Lajos, *Perémy* Gábor, *Némethy* Béla tanácsnok és még sokan mások.

A vacsorán *Becsey* Antal üdvözölte *Kozma* Jenőt és rámutatott arra, hogy a választási harc egyre jobban fokozódó tombolásában a *Községi Polgári Párt* az egyetlen nyugodt sziget, és a főváros polgársága már a komoly küzdelem első óráiban megmutatta tömeges csatlakozásával a párthoz való ragaszkodását. A kerületi szervezetek a legbiztatóbb sikerekről számolnak be és

a bekövetkező események fényesen fogják igazolni annak a politikának a jogosultságát, amelynek az országban Bethlen István, a fővárosban Ripka Ferenc és Kozma Jenő a reprezentánsai.

A vacsora közönsége lelkesen ünnepelte *Kozma* Jenőt, aki rövid felszólalásában arra kérte a megjelent kerületi vezetőket, hogy őrizzék meg továbbra is fölényes nyugalmukat és hassanak oda, hogy a szervezetek útján a polgárság is megőrizze azt és mutassa meg, hogy *közömbös a minden oldalról pergőtüzként megindult szélsőséges és demagóg agitációval szemben.*

— Ilyen kortesfogásnak terjesztik például városszerte, hogy a tisztviselők nem kapják meg a karácsonyi segélyt. Vegyék tudomásul — jelentette ki *Kozma* Jenő, — hogy

a tisztviselők igenis megkapják a megérdemelt karácsonyi jutalmat, mint más esztendőkben.

Lakatosmunkák
Drótkerítések
Liftrácsok
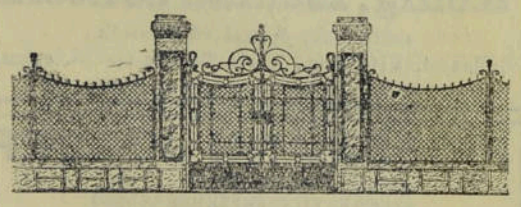
KOLLERICH PÁL és FIAI RT.
Budapest, IV., Ferenc József rakpart 21. sz

Magyarország aranykoszorús mestere
SZLEZÁK LÁSZLÓ
harang- és ércöntöde, harangfelszerelés és haranglábgyár
BUDAPEST, VI., Frangepán ucca 77. szám
Telefon: Aut. 913-53
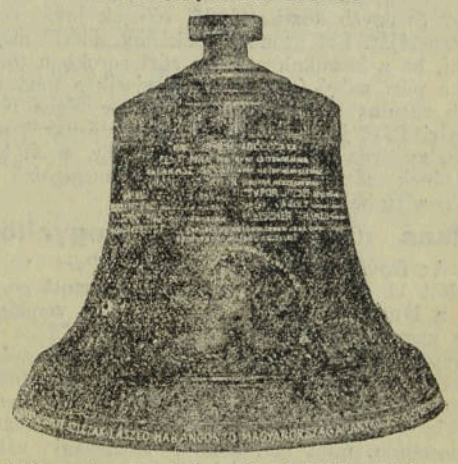
Bazilika részére készült 7945 kg új harang
Az 1900. évi párizsi világkiállításon díszoklevéllel, 1921. és 1923. évi vasipari kiállításon aranyéremmel, az 1925. és 1926. évi kézműipari tárlaton kormánydíszoklevéllel, 1927. és 1928. évi budapesti, székesfehérvári, szentesi és szombathelyi kiállításokon nagy aranyéremmel kitüntetve. — Számos egyházi elismerőlevél! — Költségvetéssel díjmentesen szolgál! Előnyös fizetési feltételek!

SCHÄFFER KÁROLY
OKLEVELES MÉRNÖK
Vasút-, út-, betónépítési vállalkozó, kövező-mester
Budapest, IV., Kecskeméti ucca 13., III. em. 1. Telefon: 844—12

TUNGSRAM
MEGBIZHATÓ
JÓ

(Folytatás a 8. oldalról.)

dr. min. tanácsos az ideszakadt székelység szeretetét tolmácsolta, a polgári egység nagy gondolatát emelve ki. *Ő, ki ebben a kerületben vette ki részét a kerület politikai mozgalmaiból, óv mindenkit azoktól az idegenektől, kiknek nincsen semmiféle kapcsolatuk a kerülethez.* Nagy lelkesedéssel fogadott beszéde után *Ferenczi alelnök* üdvözli a pártot *a vasutasság és Kis Gyula titkár a Házfelügyelők Szövetségének nevében.* Szóltak még *dr. Képessy József, Ozoray Frigyes főigazgató, Morbitzer Nándor, a Thék-gyár társtulajdonosa, Stern bőrkereskedő, dr. Balázs József ügyész.* Éjfél felé járt az idő, *midőn Botfai Hüvös Iván pártelnök* megköszönte a vendégeknek megjelenésüket és további kitartásra buzdította a megjelent polgárságot.

A budai vasutasok mozgalma

Az *Egységes Községi Polgári Párt II. kerületi szervezete* a Budai Polgári Körben népes vasutas gyűlést tartott, amelyen a jobbparti pályaudvarok vasutassága igen nagy tömegben gyűlt össze. A gyűlésen *Kozma* Jenő, a kerület listavezetője és *Wolff* István MÁV főfelügyelő, a dunaparti pályaudvar főnöke tartottak nagyobb beszédeket a választással kapcsolatos aktuális kérdésekről. A budai vasutasság végül egyhangú lelkesedéssel kimondotta a *Községi Polgári Párthoz* való csatlakozást.

Ne várjon senki boldogulást a szélsőségektől

A *Ferencvárosi Egységes Községi Polgári Párt* a *Zsin*-féle vendéglőben igen népes gyűlést tartott. *Szentesi* József igazgató és *Wolf* István MÁV főfelügyelő lelkes buzdító szavai után *Usetty* Béla dr. mondott hosszabb beszédet, melyben részletesen foglalkozott pártjának *a konszolidáció érdekében végzett eredményes munkájával.* Ez a magyarázata annak, hogy pártjának ma már olyan erős gyökere van, melyet ellenségei hasztalanul próbálnak kiszakítani. A szélsőségektől tehát senki se várja boldogulását, hanem csakis attól a párttól, *mely a középúton halad,* mely nem akar sem vörös, sem fehér városházát, hanem nemzetiszínűt, s amely az igaz keresztényi szeretet és keresztény erköles alapján áll. A nagy tetszéssel fogadott beszéd után felszólaltak még *Wellisch* Andor törvényhatósági bizottsági tag és *Óláh* Lajos vásáresarnoki kereskedő és *Dósa* Ottó dr. ügyvéd.

Vasutasok tömörülése

Az *Egységes Községi Polgári Párt* VI. ker, szervezetéhez tartozó vasutasok népes gyűlést tartottak a Nyugati p. u. étterme külön helyiségében, ahol *Heeger* Árpád MÁV főmérnök beszélt és utalt a vasutasságnak a községi választásokba való bekapcsolódása szükségességére. Nagy elismeréssel szólott *Kozma* Jenő pártelnök, *Payr* Hugó párttitkár közérdekű fáradozásairól, majd *Bayer* Antal kormányfőtanácsos, a kerületi listavezető érdemeit méltatta. Rámutatott arra is, hogy dr. *Halász* Miklós, a kerület ügyv. elnöke és *Horváth* Károly törvényhatósági biz. tag érdemelnek különös elismerést. Felszólaltak még: dr. *Láng* Viktor MÁV ügyész, *Bencze* Gyula és *Klement* Sándor MÁV hivatalnokok, *Háber* Ferenc MÁV. főművezető, *Nagy* István MÁV irodai altiszt és *Fodor* Benedek MÁV lakatos.

*

A *kőbányai kerületben* szavazati joggal bíró vasutasok gyűlésén *Wolf* István MÁV főfelügyelő fejtegette többszáz vasutas kartársa előtt annak szükségét, hogy a vasutasok maguk is a rend és a fegyelmezett munka emberei lévén, nemcsak jól felfogott érdekből, hanem egész gondolkodásuk és érzéseik szerint is a rend és a munka pártjának táborába sorakoznak. Ezután *Payr* Hugó mondott nagyhatású, sokszor percekig tapssal és éljenzéssel megszakított beszédet, amelyben ismertette városházi programját, a polgárság különböző rétegeinek, köztük az állami üzemi és egyéb köztisztviselői rétegek javát szolgáló koncepcióját. Ezt azonban csak úgy sikerül megvalósítani, ha a közalkalmazottak zárt sorokban tömörülnek a párt mögé és győzelemre viszik e párt listáit. Több vasutas biztosította még az Egységes Községi Polgári Párt jelöltjeit lelkes támogatásukról a gyűlésen, amelyen még *Hatolkay* Kázmér, a X. kerület listájának második jelöltje mondott meggyőző érvekben gazdag beszédet.

Lelkes nagygyűlés az Angyalföldön

Az *Egységes Községi Polgári Párt* vasárnap délelőtt 11 órakor az Angyalföldön tartott nagygyűlést a Hungária körúti Magyar kert vendéglőben, igen nagyszámú választók előtt. *Mézes* János elnöki megnyitója után *Piazza* Győző törvényhatósági bizottsági tag szólott a választókhoz és figyelmeztette a kispolgárokat arra, hogy még talán soha nem volt annyira kenyérkérdés a törvényhatósági választás Budapesten, mint ma, amikor gazdasági válsággal küzd az egész ország, tehát Budapest népe is s amikor már olyan mélyre hatoltak a nemzet testébe a gazdasági bajok, hogy azokon csak erős egybefogással, a polgári osztályokban rejlő erők összesítésével lehet a javulás útját megtalálni, nem pedig széthúzással. *Babitz* Gyula azt hangoztatta, hogy nem az az igazi demokrácia, amely ezt a jelszót csak a cégérén hordja. A ker. listavezetője, *Dinich* Vidor tartotta meg Babitz Gyula után programbeszédét, amelynek bevezetéséül rámutatott az agitációnak arra a szinte fantasztikus trükkjeire, amelyet a különböző pártok produkálnak most a választások előtt. *Ilyenkor mindenki segíteni akar, mindenki azt mondja, hogy csak ő tudja megmenteni a fővárost, de nagyszerényen egy sem árulja el a segítés módját.* De csak azért, mert nem is tudja. Meg akarják menteni e várost a demokraták, a liberálisok, a szociáldemokraták és a többi pártok, mind külön-külön, s mindegyik megváltónak nevezi magát. *Mi is vagyunk olyan szociális érzésűek, mint a szocáldemokraták, vagyunk olyan demokratikus gondolkozásúak, mint a patentirozott demokraták és vagyunk olyan keresztények, mint azok, akik velünk szemben is gyűlöletet hirdetnek.*

A súlyos gazdasági helyzetet nem szabad korteseszköznek felhasználni

A választási kampány egyik legimpozánsabb gyűlésén fejtették ki programjukat az Egységes Községi Polgári Párt VII. kerületi jelöltjei. Az Erzsébetvárosi Körben megtartott gyűlésen *Lédermann* Mór elnöki megnyitójában utalt *Bethlen* István grófnak a külföldön a magyar igazságért és a magyar gazdasági érdekekért folytatott heroikus küzdelmeire, amelyekben az egész nemzetnek támogatnia kell a miniszterelnököt. *Nessi* Gyula után *Dési* Géza országgyűlési képviselő nagyhatású, lendületes beszédben kifejtette, hogy neki csupán ez a programja: kenyeret és boldogulást, szeretetet és megbecsülést érdemel mindenki, aki ebben az országban kérges keze, megfeszített agya munkájával műhelyben, irodában, boltban vagy a szántóföldön gazdagítja a magyar vetést. Most *Kozma* Jenő rendkívül hatásos beszédben mutatott rá arra, hogy amikor ő a polgári egységet, felekezeti békét és kölcsönös megbecsülést hirdető programmal a porondra lépett, *azok, akik ma túllicitálják, nem mertek hozzá csatlakozni, hanem csak titokban biztatták.* A súlyos gazdasági helyzetet korteseszköznek használják ki azok a kis pártok, amelyek nem tudnak guvernementális politikát csinálni, de a főváros intelligens népének nem szabad felülnie az ugratásoknak és azzal a megfontoltsággal kell az urna elé járulnia, hogy szavazatával nem támogathat a konszolidáció eredményeit veszélyeztető irányzatokat. A gyűlést vacsora követte, amelyen többek között *Payr* Hugó beszélt és felsorolta a fővárosi alkotások egész sorozatát, amelyek egyenesen az egységes párt működéséhez fűződnek és végül figyelmeztette az Erzsébetváros polgárságát, hogy *ne engedjen a szélsőségek csábításának,* mert beláthatatlan következményei lehetnek annak, ha eltolódás történik attól a politikától, amelyen ma a kormányzat az országban és a fővárosban halad.

Rákosi Szidi növendékeinek vizsgaelőadása. *Rákosi* Szidi iskolájának növendékei szombaton délután *Földes* Imre nagyhatású *Terike* című darabjában mutatkoztak be a Király Színház nézőterét megtöltő szülők és az érdeklődő közönség előtt. A vizsgaelőadáson, — melyet *Dietrichné P.* Júlia tanárnő rendezett, — különösen kitűnt rutinos játékával és nagy reményekre jogosító kvalitásaival *Bonyhay* Zsuzsa, akinek a sikerben *Karácsonyi* Erzsike, *Apor* Klári, *Soós* László, *Bimbó* Attila, *Ónodi* Lajos voltak méltó társai. Sok tapsot kapott *Bonyhay* Zsuzsa a színelőadást követő táncvizsgán is.

Az Elektromosművek Testedző Egyesületének működvelő osztálya szombaton mutatkozott be új vezetés alatt a *Vasuti és Hajózási Klub* színháztermében rendezett díszelőadás keretében. Csiky Gergely *Nagymama* című vígjátéka került színre a működvelők interpretálásában. Az előadás fényét emelte *Rákosi* Szidi közreműködése, kit az egyesület nevében *Abarbanek* Károly főtitkár üdvözölt. A kitűnően sikerült előadásban *Rákosi* Szidin kívül résztvettek *Szalontai* Ferike, mint vendég, továbbá *Kiss* Györgyné, *Müller* Jánosné, *Doktor* Márta, *Panyigai* Marianne, *Karal* László, *Neviczky* József, ifj, *Gregor* József, *Kollár* Andor, *Domanek* József és *Morvay* Jenő. Az előadást *Farkas* Ferenc rendezte, kinek prológusát *Treiber* Józsefné mondta el szép sikerrel. A közönség melegen ünnepelte a lelkes gárdát és *Morvay* Jenőt, az új szakosztályi elnököt. Végül *Tuboly* János igazgató, a Testedző Egyesület elnöke mondott köszönetet *Rákosi* Szidinek és a szereplőknek.

BARCSAI LAJOS ÉPÍTŐMESTER BUDAPEST
IRODA: I., APRÓD UCCA 2.
TELEFÓN: AUT. 533—74.

MORZSÁNYI HERMANN
Központi fűtések, vízvezetéki és csatornázási berendezések
Budapest, VIII. kerület Üllői út 42. szám.
Telefon: József 355-87.

MENTSIK FERENC
KÖNYVKÖTÉSZETE
SZABADALMAZOTT IRATTÁRI TÁBLAGYÁR
Nagy arany érmekkel kitüntetve :: Postatakarék csekksz.: 47.983
BUDAPEST, IV., SZARKA UCCA 4
TELEFÓN: AUTOMATA 840—02
Tulajdonosok: Mentsik Ferenc és Mentsik Viktor

Gazdasági Értesítő

Uj garanciaképes pénzintézetek. A közszállítási törvény szerint bánatpénzül és biztosítékul csak az olyan pénzintézetek garancialeveleit és betétkönyveit lehet elfogadni, amelyeket *a főváros a törvény rendelkezéseinek megfelelően ilyennek kijelöl.* Ezeket a bankokat és pénzintézeteket a rendelet két kategóriába osztja, olyanokra, amelyek korlátlan összegekre és olyanokra, amelyek 50.000 pengőre, illetve 15.000 pengő erejéig garanciaképesek. *Ezt a pénzintézeti listát a főváros törvényhatósága minden évben megállapítja, illetve kiegészíti vagy megváltoztatja.* A tanács legutóbb határozott e kérdésben és a garanciaképes pénzintézetek listáját módosította olyképpen, hogy a II. osztályba a *Magyar Forgalmi Bankot,* a harmadik kategóriába pedig a *Budai Általános Takarékpénztárt,* a *Kőbányai Takarékpénztárt,* a *Központi Leszámitolóbankot, a Magyar Tisztviselők Takarékpénztárát,* a *Kereskedők és Iparosok Hitelintézetét,* és az *Iparosok Országos Központi Szövetkezetét* beiktatta, azzal hogy ezek takarékbetétkönyvei és kezességi nyilatkozatai, a székesfővárosnál 50.000 pengő, illetve 15.000 pengő erejéig biztosítékul elfogadhatók.

A magyar selyemtenyésztés 250 éves jubileuma. A földmüvelésügyi minisztérium selyemtenyésztési felügyelőségének ötvenéves munkássága alkalmából *Fent* István selyemtenyésztési főfelügyelő nagy érdekességű összeállításban, vaskos könyv keretében ismerteti ennek a Magyarországon 250 éve működő gazdasági ágnak történetét. A gazdagon illusztrált munka a maga számtalan adathalmazával gazdasági körökben nagy feltűnést keltett.

Az Első Magyar Részvény-Serfőződe a napokban tartotta meg rendes évi közgyűlését *Metzler* Jenő dr. elnöklésével a Moktár tanácstermében. Az igazgatóság jelentésében megemlékezett a malátakivitel emelkedéséről és arról a fontosságról, melyet a malátagyártás jelentett a sörüzlet elmaradt hasznának pótlásánál. A fokozott malátakivitelnek tudható be, hogy a búzaárak zuhanásszerű esésével szemben a sörárpaárak megtartották tavalyi árszintjüket és majdnem kétszeresét teszik a közönséges árpa árának. Megemlékszik a jelentés arról is, hogy Németország a morva malátát a kikészítési eljárás előnyében részesíti, míg a magyar maláta ezt a kedvezményt nem élvezi. Ebben az ügyben a kormány közbenjárását kérték ki. Az elfogadott zárószámadások alapján a közgyűlés a kifizetendő osztalékot részvényenként 5.20 pengőben állapította meg és a szelvények ez *évi december 3-tól* kezdve a Moktárnál és a Kereskedelmi Banknál válthatók be.

A ferencvárosi helyikikötő építkezései. A *Magyar Mérnök- és Építész Egylet* vízépítési szakosztályának ülésén *Demeter* Dezső székesfővárosi műszaki tanácsos érdekes előadásban ismertette a ferencvárosi helyikikötő építkezéseit, amely most különlenyomatban is megjelent. A füzet számos illusztrációval és alaprajzzal szemlélteti a kikötő nagyarányú munkálatait.

A M. Kir. Selyemfonódák Haszonbérlete Rt. a mult hó 30-án tartotta meg *Mayer* Károly dr. államtitkár elnöklete alatt az évi rendes közgyűlését, amelyen a bemutatott mérleg alapján elhatározták, hogy az elért 167.222 pengő 10 fillér bruttó haszonból előállott 8271 pengő 24 fillér nyereséget az új számlára viszik át. A Selyemfonódák *Schöber* József igazgató vezetése alatt állandóan fejlődnek és sok száz exisztenciának nyujtanak kenyeret.

Kőnig, Román és Stein
mérnökök, építési vállalkozók
Budapest, VIII. ker., Mária Terézia tér 16. szám.
Telefon: József 424—69.

FRIEDMANN JÓZSEF
ÉPÜLET-, DÍSZMŰBÁDOGOS, LÉGSZESZ- ÉS VÍZVEZETÉKBERENDEZŐ
BUDAPEST, III., LAJOS UCCA 66. TELEFÓN: 620—52

BIEBER KÁROLY
ÉPÜLET- ÉS MŰLAKATOS MESTER
Aranyérmekkel többszörösen kitüntetve. Alapítási év: 1888.
Szultzberger-féle ablak-rugzárak, vasszerkezetek, tűzhelyek gyártása
BUDAPEST, II, TÉGLA UCCA 6 Tel.: Aut. 571—92

BLEZÁK JENŐ PARKETTVÁLLALKOZÓ
BUDAPEST, I., BALLAGI MÓR UCCA 8. SZ.
TEL.: Lő. 15-65

ETERNIT TETŐFEDŐ VÁLLAT és ETERNIT CSŐ elárusító hely.
SOMOGYI BÉLA, BPEST, VI, GR. ZICHY JENŐ U. 34
TELEFON: 198—81.

HEISSENBERGER JÓZSEF
Kövezőmester és útépítési vállalkozó
BUDAPEST, IX., VÁGÓHID UCCA 9/b SZ.

Megkezdődtek a bánhidai áram további átvételére vonatkozó tárgyalások

Az új ideiglenes szerződést is csak félévre kötik meg kilencvenmillió kilowattóra átvételére

A főváros és a bánhidai centrálé között a nyári hónapokban jött létre az első megállapodás a villanyáram átvételéről. A szerződés szerint *a Bánhidán termelt energia egyelőre a BSZKRT áramszükségletének a kielégítésére szolgál* és csak később kerül sor a világítási áram igénybevételére. A bánhidai áramszolgáltatás az eddigi tapasztalatok alapján nagyszerűen bevált és *teljesen mellőzhetőeknek bizonyultak azok az aggodalmak, amelyeket a távvezetékes áramszolgáltatásról az első időben tápláltak.* Az elmult hónapok alatt *semmiféle áramszolgátatási zavar nem állott elő*, ami azzal magyarázható, hogy a centrálé kifogástalanul működik és teljesen beváltja a hozzáfűzött reményeket. Ma már senki sem beszél arról, hogy a fővárostól távolabbi telepen előállított áramnak Budapest területére való bevezetése nehézséget, vagy veszedelmet rejt magában, mert

> a centrálé funkciója minden dícséretet megérdemel és az áramszolgáltatás biztonsága a külföldi szakférfiak legszigorúbb bírálatát is kiállotta.

A BESZKRT áramellátására a főváros és a bánhidai erőműtelep között kötött ideiglenes szerződés érvénye december 31-én lejár és így felmerült a szüksége a szerződés meghosszabbításának. A *Fővárosi Hirlap* értesülése szerint

> a szerződés meghosszabbítására vonatkozó tárgyalásokat már megkezdték s ebben a vonatkozásban az az elgondolás jut érvényre, hogy továbbra is csak féléves ideiglenes szerződést kötnek,

mindaddig, amíg a *kötéri átvevő állomás építkezése teljes befejezést nem nyer.* Ideiglenes szerződésre gondolnak most is, mert az alállomás elkészülte után lehet csak pontos árkalkulációt megejteni és a végleges egységárat úgy megállapítani, hogy az úgy a főváros érdekeinek, mint pedig a *Dunántúli Villamossági Rt.* üzemi számításainak a legjobban megfeleljen.

> Az új szerződés is négyfilléres egységárat állapít meg, ugyanazt, amit a nyáron lefolytatott szerződési tárgyalások folyamán mindkét érdekeltség elfogadhatónak minősített a végleges szerződés megkötéséig.

A szerződés évi kilencvenmillió kilowattóra áram átvételére kötelezi a BESZKRT-t és július első napjaiban kerül csak sor annak az árammennyiségnek a megállapítására, amit a főváros a végleges szerződésben akar átvállalni.

December végéig meghosszabbították a HÉV átvételére vonatkozó opciót

A törvényhatósági tanács rövidesen tárgyalja az ajánlatot, a döntés az új közgyűlés feladata lesz

A helyiérdekű vasutak átvételére irányuló tárgyalások menetében kisebb szünet állott be, aminek az az oka, hogy *az összes pártokat elsősorban a választással kapcsolatos teendők foglalkoztatják.* Úgy a főváros irányító köreiben, mint a községi pártok vezetőségében változatlanul tartja magát az a felfogás, hogy *a HÉV átvételével a legkomolyabban kell foglalkozni*, mert a budapestkörnyéki közlekedés összpontosítása minden érdek fölött áll és azt előbbutóbb feltétlenül döntésre kell juttatni. A tárgyalások előkészítésére kiküldött albizottság a közelmultban számos ülésén foglalkozott a kérdéssel és a technikai, pénzügyi és jogi szempontok alapos tanulmányozásával igyekezett ezt a problémát a megoldáshoz közelebb vinni. A bizottság tagjai alapos tanulmányokat folytattak minden irányban és

> azt a megállapítást tették, hogy a HEV, mint közlekedési üzem kifogástalanul látja el a maga hivatását, mint üzleti vállalat pedig feltétlenül hasznothajtó

és így nem kell tartani attól, hogy *a főváros kezébe egy deficites vasútvállalat jut.* Az kétségtelen, hogy bizonyos *kisebb beruházásokra* szükség lesz, de ezek nem olyan nagy méretűek, hogy emiatt hatalmas nagy tőkék mozgósítása válna szükségessé.

Annak ellenére, hogy ma már az összes pártok megbarátkoztak a HÉV átvételének elkerülhetetlen szükségszerűségével,

> mégsem kerül sor ebben az évben a tárgyalások befejezésére és a közgyűlési előterjesztés megvitatására.

A helyzet ugyanis úgy alakult, hogy ebben az évben a főváros törvényhatósági bizottsága már aligha jut abba a helyzetbe, hogy a HÉV ügyében állást foglaljon, mert *a szerdai közgyűléssel előreláthatólag lezáródik a közgyűlés munkássága.* Ilyen körülmények között felmerült az opció meghosszabbításának szüksége, amelyik *november 30-án már lejárt.* Nehogy a terminus elmulasztása megakadályozza a tárgyalások további menetét,

> a főváros kívánságára a HEV mögött álló tőkecsoport december 31-ig újabb opciót biztosított a vasútvállalat átvételére.

Illetékes helyen szerzett információink szerint, *a törvényhatósági tanács még december hónapban foglalkozik a HÉV ügyével és akkor újabb opció engedélyezése esetén, rövid idő mulva véglegesen megkötik a szerződést a környékbeli közlekedés teljes birtokbavételére.*

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros polgármestere nyilvános írásbeli versenytárgyalást hirdet 2 darab, egyenként 10 tonnás közuti vontató-traktor és 1 darab pótkocsi szállítására.

A hivatkozott hirdetményben közölt módozatok szerint a leteendő bánatpénz összege az ajánlati összeg két százaléka.

Az ajánlat benyujtásához szükséges nyomtatványok a IV. ker., Központi városháza. II. em. 285. ajtószám alatt kaphatók 2 pengő lefizetése ellenében.

A kellően felbélyegzett és borítékban elhelyezett ajánlatokat 1930. évi december hó 9-én (kedden) délelőtt 10 óráig a II. em. 279. ajtószám alatt kell benyujtani.

Az ajánlatok felbontása 1930. évi december hó 9-én (kedden) délelőtt 11 órakor lesz a III. emelet 409. sz. helyiségben, ahol a vállalkozók vagy megbízottaik jelen lehetnek.

Budapest, 1930. évi november hó 27-én.

A székesfőváros polgármestere.

Balassa Árpád
okl. épitészmérnök, épitőmester
VI., Vilmos császár út 31. Tel. Aut. 164-13.

Szűcs Béla mérnök, műszaki és vállalati irodája
Budapest, VIII., József körút 69 ● Telefonszám: József 373—67
Tervez, berendez, átalakít: központi gőz-, melegvíz- és légfűtéseket, vízvezetékeket, egészségügyi berendezéseket, önálló központi szivattyú és elektromos világítási telepeket

ADLER HENRIK Épületbádogos és szerelő vízvezeték, csatorna, központi fűtés, és egészségügyi berendezések vállalata
Újpest, Kolozsvári u. 29. Telefón: 940—70.

MÜLLER REZSŐ asztalosárúgyár
Cégtulajdonos: Tomancsik György. Alapittatott 1875-ben
A Tomancsik rendszerü magyar-német stb. szabadalmazott ellensúlynélküli tolóablak egyedüli gyártója. Arany és ezüstéremmel kitüntetve.
VII., RÓNA UCCA 31. Telefón: Z. 33—58

Somogyi Soma és Fia
kőfaragómester
Budapest, VIII., Fiumei-út 9.
Alapitva: 1867. Telefon: J. 413-20

ROTTER ZSIGMOND
terménynagykereskedő
Budapest, V., Nádor ucca 17. sz.
Telefón: 297-18, 276-94.

MŰKŐHÖZ GRÁNITOT minden színben, aszfaltosoknak mészkőlisztet, valamint műkőmunkát legjobb kivitelben szállit
BUDAPESTI KŐGYÁR Hümmerle Adolf utóda
BUDAPEST, V., VISEGRÁDI U. 65. Tel.: 906-37

MÁTYÁSSY ANTAL ÉS FIA
MÁZOLÓ- ÉS FESTŐMESTER
BUDAPEST, X. KER., FÜZÉR UCCA 17/a
TELEFÓNSZÁM: K. 74—48.

Textilipari Feldolgozó és Értékesítő Szövetkezet
Budapest, VIII., Rökk Szilárd ucca 20
Telefón: József 430—91

HOKKY ISTVÁN
VAS- ÉS GÉPIPARI MŰHELYE
BUDAPEST, III., LAJOS UCCA 123.
Telefón: Aut. 626-27. * Telefón: Aut. 626-27.
GYÁRTMÁNYAI: takaréktűzhelyek gáz és gőz. Főző üstök, tálaló asztalok, edénymosogatók, valamint teljes konyhaberendezések kórházak és intézetek részére elsőrangú kivitelben — Vaskályhák szén, koksz, fa és fürészpor tüzelésre.

CSUVIK ÉS STROJIL
ELSŐ ÓBUDAI PARKETT ÜZEME
Budapest, III. ker., Kiscelli ucca 39. sz.
Tel.: Aut. 620—56 Kartelen kívül!

Beér Sándor TELEFÓNSZÁM AUT. 824—29
vésnöki műintézete
Zománc és marott táblák, ruggyanta bélyegzők gyártása
V., Gróf Tisza István ucca 5. (Fürdő u.)

ROYAL BENZINKUTAK
a legjobb üzemanyagot és a legjobb amerikai Readway-olajat szolgáltatják
PAJOR LÁSZLÓ
Tel: Aut. 189-58 és 290 07 Budapest, V., Váci út 18

Czeglédy János Jenő
műkőáru-készítő, fal- és padlóburkoló mester
Székesfővárosi és állami szállító kartellen kívül
Budapest, Kistemplom ucca 5. Telefón: József 449-98

Zumpft István
vasút- és útépitő vállalkozó, kövező mester
Kispest, Rákóczi u. 74. szám

MÉRNÖKI SZAKÜZLET
A „GAMMA" FINOMMECHANIKAI GÉPEK ÉS KÉSZÜLÉKEK GYÁRA R. T.
ELADÁSI OSZTÁLYA
Budapest, IV., Múzeum körút 41.
TELEFÓN: AUT. 880-98. □ TELEFÓN: AUT. 888-55.

Bérháztelkek
a Fő ucca, Ganz ucca és Királyhegy uccák között fekvő régi
Ganz-gyári parcellázott
telektömbből, 76 négyszögöltől kezdve kaphatók.
Értekezés dr. Székely Márton ügyvédi irodájában, VII., Erzsébet körút 32, d. u. 4—6 között.
Telefón: J. 448—22 Telefón J. 448—22

Közúti gőz- és motorhengerlést vállal **WOLFF ERNŐ**
Sürgönycim: WOLFFERNŐ
Tel.: Lágymányos 13-82 Budapest-Kelenföld, Budaörsi-út 101

LUX IGMÁNCOK-FESTÉKEK LAKKOK ELISMERT JÓ-JOBB MINŐSÉGBEN
TELEFON JÓZSEF 93-46
Lux Ede és társa LAKK- ÉS FESTÉKGYÁR R. T.
BUDAPEST, VII. ÖRMEZŐ-UTCA 44-46. SZ.

Vállalkozási Hirlap

MAGYAR GYÁRAKBAN KÉSZÜL A SZEMÉTÉGETŐTELEP GÉPFELSZERELÉSE

A fővárosi kísérleti szemétégető-telep előkészítő munkáit szombaton befejezte a Köztisztasági hivatal. A javaslatot és a kész terveket nyomban bemutatta *Sipőcz* Jenő polgármesternek a köztisztasági ügyosztály, úgyhogy a korszakos jelentőségű újítással a legközelebbi ülések egyikén lesz alkalma foglalkozni a törvényhatósági tanácsnak. A szemétégetés problémájának közeli megoldása elé nagy kíváncsisággal néznek a szakkörök és a főváros egész lakossága, de türelmetlenül várja a szomszédos Pestszentlőrinc is, *amelyet valósággal elnyeléssel fenyegetnek a szeméthegyek.*

A szemétégetés előkészületeiről a *Fővárosi Hirlap* tudósítója az alábbi érdekes részleteket tudta meg:

— A nagy alaposságot kívánó műszaki tervezést hosszú és lelkiismeretes előtanulmányok után a köztisztasági hivatal végezte *Balló* Alfréd igazgató vezetésével. A tervezők egyik főszempontja az volt, hogy a szemétégető-berendezés — noha Magyarországon ez lesz az első — teljes egészében Magyarországon készüljön el. Ez sikerült is. *Egészen biztos, hogy a szemétégetéshez szükséges gépeket és felszereléseket magyar gyárak készítik el.*

— Az égető-telep helye még nincsen végleg kijelölve. Az okszerűség azt kívánná, hogy Budán, a Lágymányoson legyen, ahol a sok ingoványos terület feltöltésére helyben lehetne felhasználni a termelt salakot, de azért is, mert Budán már nincs szemétlerakásra hely, s át kell fuvarozni a távoli Szentlőrincre, ami hosszadalmas és igen megdrágítja az üzemet.

Pénzügyi okokból mégsem itt, hanem az Ecsery úti fuvartelepen lesz a kísérleti telep.

Itt ugyanis építkezésben is sokat takarítunk meg, mert Budán közműveken, utakon kívül nemcsak az égető-telep gépházát kellene felépíteni, hanem munkáslakóházat, fürdőt is. Ha azonban a végleges telep létesítésére kerül a sor, az első feltétlenül Budán fog létesülni.

— Ma még nem tudjuk, hogy mire fogjuk a szemetet elégetve felhasználni. Az első kérdés, amit tanulmányozni kell, az, hogy hogyan ég a különböző évszakokban a pesti háziszemét. Ha ezt eldöntöttük, határozunk majd afelett, hogy a termelt hőenergiát és a melléktermékeket, a salakot mire használjuk fel,

épitő-téglát, burkoló műkövet, vagy műtrágyát állítunk-e elő belőle.

— A kísérleti szemétégető-telep felállítása még az olcsóbb formában is közel *600.000 pengőbe kerül.* Ez a szám még nem áll teljes összegben rendelkezésre, de az égetést azért el lehet kezdeni, mert a telep úgyis csak 1932-ben lesz készen, s a következő költségvetésben gondoskodni lehet a még hiányzó összegről.

Húsz milliót költött eddig az Elektromosművek a nagyberuházások céljára

Amikor az *Elektromosművek* évekkel ezelőtt kidolgozták azt a nagyszabású fejlesztési programot, amelynek megvalósítása megteremti a minden vonatkozásban gazdaságos, modern energiaszolgáltatást, 64,096.000 pengőre rugott az az összeg, amely végeredményben szükségesnek mutatkozott az *Elektromosművek* végleges kiépítéséhez.

A belügyminiszter legutóbb leküldött leiratában már nem zárkozott el azon megoldás elől, hogy a *főváros a hátralévő 17,000.000 pengős munkát is megrendelhesse,* úgyhogy a program teljes végrehajtásának ezzel minden akadálya elhárult. A belügyminiszter leiratában utal arra, hogy bár elvileg aggályosnak tartja azt a megoldást, hogy a főváros áruhitel formájában gondoskodjék a hátralévő gépegységek beszerzéséről, mégis hozzájárul ehhez a megoldáshoz a nyomasztó munkanélküliség lehető enyhítéséhez fűződő rendkívül fontos közérdekre való tekintettel.

Az Elektromosművek igazgatósága elkészítette a kalkulációt, hogy milyen megterhelést jelentene a fővárosra a 17,000.000 pengős vállalkozói hitel, ha hatéves törlesztési időt vesznek számításba.

Eszerint az évi összes kötelezettség 1931-ben 218.286, 1932-ben 621.276, 1933-ban 1,024.266, 1934-ben 6,747.683, 1935-ben 6,344.693, 1936-ban 5,941.703 pengő.

Ezek a terhek azonban a legnagyobbak, amelyek a vállalkozói hitelre még feltételezhetők, de csökkenhetnek esetleg, mert a 17,000.000 pengős rendelés nem egyidőben, vagyis 1931. január 1-én történne meg, hanem előreláthatóan csak másfélév leforgása alatt, másrészt remélni lehet, hogy *az egyes fizetési részleteket az üzem költségelőirányzata keretében tudja majd teljesíteni, ami a kamatterheket is megfelelően csökkenteni fogja.*

A szerdai közgyűlés minden bizonnyal megadja a hozzájárulást a 17,000.000 pengős beruházáshoz, úgyhogy a mult héten kiadott másfél millió pengős munkával együtt most már

közel 20 millió az az összeg, amellyel egyedül az Elektromosművek sietnek a gyáripar foglalkoztatására,

a munkanélküliség enyhítésére és az egész gazdasági élet felélénkítésére. A legutóbb kiadott másfél millió pengőből 825.000 pengő esik a kelenföldi telep bővítési munkáira, 167.000 pengő a most épülő honvéduccai bérház központi fűtésének elkészítésére, 158.000 pengő árammérők és transzformátorok beszerzésére, végül 150.000 pengő alállomások építésére és felszerelésére.

A jövő évi költségvetésben nincs pénz a portalan szemétgyüjtés fejlesztésére. Hosszas vajúdás után az idén tavasszal megkezdték két gépkocsival és 400 tartánnyal a portalan háziszemétgyüjtés próbáit. A kísérletek beváltak és most rendelt meg a főváros az előző években megszavazott fedezet terhére még öt *Kuka-Benz-Mercedes* rendszerű szemétgyüjtő gépkocsit az *Állami gépgyárban.* Ez az óriási hengeralakú gép vált be legjobban, ezért Budapesten ezt a rendszert fogják alkalmazni. Az öt kocsihoz további 5000 házi gyüjtőtartályt is rendeltek a *Weisz Manfréd* gyárban, úgy hogy a tavaszra egyes kerületekben mintegy 1000—1200 házra kiterjedően már megkezdődhet a portalan szemétgyüjtés. Sajnos, ezzel az aktussal — úgylátszik hosszabb időre — megfeneklik az egész fontos reform, mert az 1931. évi költségvetésből *az e célra felvett összeget is törölték az utolsó fillérig.*

Új versenytárgyalási kiírások

A polgármester versenytárgyalást hirdet:

Gőzfertőtlenítő berendezési munkálatokra a maglódiúti szeretetotthonnál. Pályázni lehet december 20-án d. e. fél 11 óráig a középítési ügyosztályon.

Közp. fűtőberendezési munkálatokra az óbudai csatornaszivattyútelepen. Pályázni lehet december 9-én d. e. 10 óráig az út- és csatornaépítési ügyosztályon.

Két drb traktor és 1 drb pótkocsi szállítására. Pályázni lehet december 9-én d. e. 10 óráig az út- és csatornaépítési ügyosztályon.

Két drb körszivattyú szállítására. Pályázni lehet december 16-án d. e. 10 óráig az út- és csatornaépítési ügyosztályon.

Automatikus házi távbeszélőberendezési munkára a Szt. László-kórházban. Pályázni lehet december 16-án d. e. fél 11 óráig a középítési ügyosztályon.

Főgyüjtőcsatorna építésére a Budafoki úton. Pályázni lehet december 16-án d. e. 10 óráig az út- és csatornaépítési ügyosztályon.

Öt millió kg motalkó szállítására az autobuszüzem részére. Pályázni lehet december 19-én d. e. fél 10 óráig Szt. Domonkos uccai autobuszgarázsnál. B. épület I. em.

Üveges- és burkoló-munkára az Elektromosművek budafokiúti telepén. Pályázni lehet december 10-én d. e. 9 óráig. Váci út 74. I. em. 101.

Versenytárgyalási megbízások

A mult héten tartott nyilvános és szűkkörű versenytárgyalások alapján a különböző közmunkákat és közszállításokat a következő cégek kapták:

Útrendezési munkát az újtemetőben: Ámon Antal és Fia 10.857; a Róka uccánál: Helvey Tivadar 3600; a Zágrábi uccai kislakások udvarán: Urbach és Tafler 23.469; a Daróczi úton: Ámon Antal és Fia 32.971 P.

Burkolómunkát a maglódiúti szeretetotthonnál: Andrea r. t. 9802 P.

Redőnyjavítási munkát a jászberényiúti bérháznál: ifj. Spolarich Vilmos 3465 P.

Mennyezetjavítási munkát a városligeti kiállítási csarnoknál: Eternit művek 2800 P.

Tölgyfakereszt szállítást a hősi temetőnél: Nyitrai és Társa 7744, Halaman János 8400 P.

Szellőzőberendezési munkát a kerepesiúti temető ravatalozójánál: Bogdány és Társa 20.729 P.

Központi gőzfűtőberendezési munkát a márványuccai iskolánál: ifj. Fort Oszkár 10.330 P.

Márványmozaik lapburkolómunkát a Bécsi úti 88—92. sz. bérháznál: Strasser Vilmos 6665; a Lenke úti bérháznál: Czeglédi Jenő 7076 P.

Gyontatószék készítését a Krisztina téri templomban: Oberbauer A. utóda 2998 P.

Kályhaszállítást a Lajos uccai iskolánál: Munkácsy Jenő 3420; a farkasréti iskolánál: Ledniczky és Társa 3107 pengő vállalati áron.

Beérkezett ajánlatok

A mult héten tartott versenytárgyalásokon a különböző közmunkákra és közszállításokra a következő cégek pályáztak:

Kátrányos makadámburkolásra a Mész uccánál: Gulyás János 55.878, Gravieser Albin 56.880, Neumann Ferenc 59.881, Urbach és Tafler 61.617, Heverdle János 65.040, Hajnal Imre 66.943, Péry Dezső 68.746, Schaffer Antal 68.970, Hollós Ferenc 69.990, Klauber és Vajda 70.079, Komfort 71.375, Marik Ernő 78.350, Ámon Antal és Fia 82.236 P.

Mázolómunkára a maglódiúti elemi iskolánál: Szegő József 1268, Donna Lajos 1351, Wiegmann Frigyes 1495, Hagara János 1532, Dietz Vilmos 1537, Plasnika József 1543, Dobos Ferenc 1598, Adler Árpád 1803 P.

Szobafestő és mázolómunkára az Új Szent János-kórháznál: Kurbel Bálint 11 ezer 221, Zafourek Ferenc 11.826, Remsey Elemér 12 ezer 028, Jávor Ernő 13.446, Fischer és Hartmann 13.639, Kovács István 14.322, Robitsek Artur 14.394, Jóföldy Tibor 16.629 P.

Fehérneműek és textilcikkek szállítására a székesfővárosi Gyermekfelruházási Akció részére: Farkas Lászlóné 5.60, Bruszt Dávid 59.5, Dukesz és Pelczer 4—8, Uhr Testvérek 4—9.20, Magyar ágy 0.70—4.84, Kis Endre 0.82—4.64, Stefánovics Istvánné 4.60, Első Rákospalotai 4—6.40, Kovácsevics Milenkó 1.21, 9.55, Kammer Testvérek 0.72, Kispesti textilgyár 70.5, Storer Viktor 12.95, Goldberger 0.70—1.15, Guttmann J. 8.80, 19.40, Filtex Richárds 11.70, Kéve 1,29, Győri textilművek 0.73—2.30, Mechanikai szövőgyár 3.80, Soproni Szőnyeg 13.50 pengővel.

442 darab ideiglenes árusítóbódé munkálataira a Garay teret környező uccákban: Welisch Tibor 25.000, Kohn László 8840, Hellebrand János 3100, Györfy Ede 8632, Kármán és Fazekas 15.000, Redner Jenő 9000, Held József 7000, Szivós László 10.000, Molnár István 1000, Nagy Lajos 8737, Tőke György 15.000, Stieber-féle építő r. t. 6000, Huszti Sándor 14.230, Marinka Imre 6000, Ertl József 10.500, Varga Antal 13.000, Riedl Bertalan 11.987, Kara János 3604, Koch István 6732, Helmrich János 12.800, Kozma Pál 6 per darab, Hajnal Miksa 9500, Neuschloss Ödön 2000, Halász Géza 3000, Horváth József 15 per bódé, Sághy Gyula 8840, Dalkó Gábor 2600, Aschenbrenner János 6630, Pach János 19.200, Csepreghy János 6000, Molnár János 12.500, Keller Ferenc 13.923, Prohászka József 1256 pengővel.

Zwillinger Gyula
ÉPÍTÉSZ
VII., CSENGERY U. 30
TELEFÓN: JÓZSEF 433—69.

MÁVAG
cimkés gyártmányokat mindenki bizalommal fogadja, mert
kitűnő anyagból
a leggondosabban készülnek!
Ide tartoznak a különféle hengerelt kereskedelmi árukon kívül az ipari stabilmotorok, lokomobilok, traktorok, cséplőgépek és más mezőgazdasági gépek. Útépítő (úthengerek ő- és útgyalu) gépek, lakókocsik. Vas- és acélöntvények, öntöttvas csövek, karikás kályhák és kereskedelmi öntvények.
Teherautomobilok, autóbuszok a „MERCEDES-BENZ" gyártási szab. szerint a hazai különleges út viszonyoknak a legjobban megfelelő kivitelben készülnek. Kombinált tűzoltó- és locsoló-autók. Lajtos öntözőkocsik.
Jobbágy-féle szab. folytonégő kályháink a háztartásokban és középületekben (iskolákban, stb.) legjobban használhatók.
Kérjen felvilágosítást és árajánlatot!
Magyar kir. állami vas-, acél- és gépgyárak
Budapest, X., Kőbányai-út 21.
Telefon: József 460—29. Telefon: József 460—29.

Ifj. Helfenstein Károly
Budapest, V., Hungária körút 71
TELEFÓN: Automata 913—64. szám
KÖVEZŐ-MESTER, ÚTÉPÍTŐ-VÁLLALKOZÓ

Kálmán építési vállalata.
I. Szentes u. 3/b. T. 456-03.

MESSINGER REZSŐ
ÉPÍTŐMESTER
Budapest, VII., Cizella út 49
TELEFÓN: Zugló 66-84

GUTH ÉS ÁDÁM
Egészségügyi berendezők
Bádogos, víz- és villanyszerelők
VI, DESSEWFFY U. 28.
TELEFÓN: 119—91.

LANG ÁRPÁD szobafestő és mázoló
BUDAPEST, VI. KER., KASSAI ÚT 81. SZÁM. (SAJÁT HÁZ)
MŰHELY: VIII. KER., MÁRIA TERÉZIA TÉR 7. SZÁM

STABIL
ÉPÍTŐ RT.
Budapest, V., Vilmos császár út 22
Telefón: Aut. 112-43.

Események

Fővárosi Hiriap

Az Egységes Községi Polgári Párt hivatalos lapja.

*

Előfizetési árak:

fél évre . . . . . 12 pengő
egész évre . . . . . 24 pengő

Bittner János az Egységes Községi Polgári Párt kötelékében. *Bittner* János törvényhatósági bizottsági tag, aki a mult évben bizonyos elvi differenciák miatt kilépett az *Egységes Községi Polgári Párt* kötelékéből, — az alábbi *Kozma* Jenőhöz intézett levél kíséretében bejelentette a *Községi Polgári Pártba* való visszalépését.

Méltóságos Pártelnök Ur! Kedves Barátom!

Van szerencsém szíves tudomásodra hozni, hogy a mai napon belépek az elnökséged alatt álló *Egységes Községi Polgári Pártba.* Miután egész életemet az iparosérdekek szolgálatában töltöttem és minden politikai elhatározásomat az iparosság szempontjai irányították, szükségesnek tartom rámutatni arra, hogy az *Egységes Községi Polgári Párthoz* való csatlakozásomra is ez a szempont késztetett. Megállapítottam ugyanis, hogy az *Egységes Községi Polgári Párt a városházán is minden lehetőt elkövetett a kereskedők és iparosok érdekében,* — a kormány a hitelellátás megkönnyítése terén oly jelentős lépéseket tett, ami az iparosság megélhetésére nézve egzisztenciális jelentőséggel bír. Különösen a hitelbiztosítási alapra újabban engedélyezett egy millió pengő jelent számunkra nagy könnyebbséget, — de amellett nem szabad megfeledkezni a kormánynak azon szándékáról sem, hogy *a fővárosi üzemek régóta vajudó kérdésében az iparosság javára kíván dönteni.* Erre vonatkozólag *Kállay* Miklós kereskedelmi államtitkár legutóbb bejelentette, hogy *a kormány még ez évben javaslatot tesz a törvényhozásnak a fölösleges üzemek leépítése és visszafejlesztése érdekében,* ami azt jelenti, hogy a főváros iparos és kereskedő társadalmának legfontosabb kívánságai tekintetében megtörténnik mindaz, amit ezidőszerint megtenni lehet. Mindezek alapján akkor is szükségesnek tartom az iparosságnak az *Egységes Községi Polgári Párthoz* való csatlakozását, ha nem volna meg az a reményünk, hogy a párt keretei között, belülről, *e párt hatalmi súlyának felhasználásával a jövőben még többet fognak tudni iparostársaink érdekében kiharcolni.* Abban a reményben, hogy ezen törekvésemhez megkapom úgy a párt segítségét, mint a te jóindulatú támogatásodat, maradok szívélyes üdvözlettel: Bittner János.

Uj pártközi bizottság ellenőrzi az ínségakciók munkáját. A közelmultban bizonyos oldalról kritika tárgyává tették a székesfőváros ingyenes és olcsó ebédeltetési akcióját. Ez a körülmény késztette a polgármestert arra, hogy az új fővárosi törvény szerint megszűnt „Inségakciók felügyeletére kiküldött bizottság" helyére *pártközi alapon egy új testületet delegáljon.* A polgármester ugyanis nagy súlyt helyez arra, hogy a törvényhatóság tagjai ezeknek az inségakcióknak a felügyeletében és intézésében minél tevékenyebben részt vegyenek. Most jelent meg a polgármester erre vonatkozó rendelete, mely szerint az ellenőrző bizottságba a *Községi Polgári Párt* részéről *Dorner* Gyulát és *Popelka* Bélát, a *Keresztény Községi Pártból Koós* Jenőt és *Krizs* Árpádot, a *demokraták* közül *Korányi* Dezsőt, a *szocialisták* részéről pedig *Büchler* Józsefet kérte fel. Az új bizottság felügyelő és ellenőrző munkáját ezen a héten már meg is kezdte.

2013-ig lesz a svábhegyi fogaskerekű vasút a BSZKRT kezében. A svábhegyi fogaskerekű vasutat már négy éve a BSZKRT kezeli és elvégezte a vasút elektrifikálását is, de a használatra vonatkozó végleges szerződést egész mostanáig nem kötötték meg. A közlekedési ügyosztály és a tisztiügyészség közbenjöttével *most készült el a BSZKRT és a főváros közötti viszonyt szabályozó szerződés végleges szövegének tervezete,* amelyet a törvényhatósági tanács is elfogadott. A szerdai közgyűlés elé kerülő szerződés, amely tizenegy pontból áll, úgy rendelkezik, hogy *a fogaskerekű vasút még nyolcvanhárom évig, 2013 január 1-ig marad minden berendezésével és felszerelésével a BSZKRT sajátkezelésű üzemében,* s akkor üzemképes, használható, kifogástalan állapotban tartozik a vasutat a főváros birtokába visszaadni. Pontosan körvonalozza a szerződés, hogy a használati idő alatt milyen beruházásokat tartozik a BSZKRT eszközölni, s kimondja, hogy amennyiben a beruházások eszközléséhez újabb részjegyek kibocsátása lenne szükséges, úgy arra nézve külön megállapodás fog intézkedni. A szerződés kiköti azt is, hogy a *BSZKRT a fogaskerekű vasutat sem egészben, sem részben használatra vagy bérbe másnak át nem adhatja,* sőt a vasúthoz tartozó ingatlanok annak idején ingyen és tehermentesen, minden megtérítés vagy kártérítés nélkül mennek át a főváros birtokába.

Előadás a Lipótvárosi Polgári Kaszinóban. A *Scheuer* Róbert elnöklete alatt működő *Lipótvárosi Polgári Kaszinó* közművelődési osztályának elnöke, *Torday* B. Zoltán érdekes előadást tartott a berlinitéri kaszinó nagytermében *Ritmus a költészetben* címmel. A nagyszámú és előkelő közönség nagy tetszéssel fogadta az élvezetes előadást és utána meleg ünneplésben részesítette az illusztris előadót, akinek *Krompaszky* Miksa mondott a hallgatóság nevében köszönetet.

Gaár Vilmos állott a Nemzeti Gyermekhét szervező-bizottságának élére. A főváros társadalmának egy igen tekintélyes része már tavaly mozgalmat indított, hogy külföldi mintára nálunk is rendszeresítsék a *gyermekheteket,* amelyeken a gyermeknevelés kultuszát akarják hatékony eszközökkel propagálni. Az akció nagyszabású kontúrjai most már teljes egészükben kibontakoznak és *Gaár* Vilmos ny. kúriai bíró, törvényhatósági bizottsági tag az *Egységes Községi Polgári Párt* társelnöke állott a szervezőbizottság élére. A fővárosi bizottság *Gaár* Vilmos elnöklete alatt megalakította az akció vezetőségét és több ülésen át megtárgyalta a nemzeti gyermekhét programját. A rendezőbizottság szombaton tartotta legutóbbi ülését, s ezen paragrafusokba foglalták a nemzet gyermekhét szabályait. *A Nemzeti Gyermekhét célja, hogy a magyar társadalom figyelmét ráterelje arra a kötelességre, amellyel a nemzet jövője érdekében a magyar gyermeknek tartozik.* Célja a hatóságok támogatásával összefogni azokat a társadalmi erőket, amelyek a gyermekegészség, a gyermekvédelem ápolására hivatottak. A nagybizottság e célok elérésére egy héten át minden évben előadássorozatokat és kiállításokat rendez, ezekkel igyekszik a főváros és az ország minden társadalmi rétegének figyelmét a nevelésügyi, gyermekegészségügyi stb. kerdésekre terelni és az ilyen feladatokkal foglalkozó intézmények szervezetével, munkájával megismertetni. A gyermekhét tagja lesz minden világi és egyházi hatóság, intézmény, tudományos testület, egyesület és felvesznek a tagok sorába felekezeti és pártkülönbség nélkül minden 18 évesnél idősebb nőt és férfit, aki erkölcsileg megbélyegző cselekmény miatt elítélve nem volt. *Az első Nemzeti Gyermekhét májusban lesz,* s az előkészítés nagy munkájában, az egyes szakosztályok élén részt vesznek a főváros vezető funkcionáriusai, *Liber* Endre szociálpolitikai, *Purebl* Győző közoktatási tanácsnokok, továbbá *Csordás* Elemér tisztifőorvos.

Megnyílt az újonnan átalakított zsidókórház. A pesti zsidó hitközség vezetősége néhány évvel ezelőtt 200.000 font építési kölcsönt vett igénybe, amelyből *két millió pengőt a zsidókórház intézményeinek fejlesztésére, bővítésére és modernizálására fordított.* Az ujjáalakított kórházi intézményeket: a *Bródy Adél gyermekkórházat* és a *Kaszab-féle poliklinikát* az elmult napokban mutatták be a sajtó képviselőinek, akiket *Stern* Samu udvari tanácsos, a hitközség elnöke, valamint az elöljáróságok tagjai fogadtak. Ma már 640 ágy áll az impozáns tisza kórtermekben és a legutóbbi évben több mint tízezer fekvő beteget ápoltak. A betegek ellátására vonatkozik az az adat, hogy noha egy-egy beteg egy ápolási napra körülbelül 8 pengő önköltséget jelent, *a kórház ezzel szemben csak 6.50 pengőt kér azoktól, akik az ápolási díjat meg tudják fizetni.* Az átalakítások révén a Zsidókórház a legmodernebb egészségügyi intézmények sorába emelkedett.

Zulawski Andor dr. előadása. *Zulawski* Andor dr. székesfővárosi fogalmazó a pestvidéki törvényszék nagytermében nagysikerű előadást tartott genfi kiküldetéséről *Magyarország helye a Nemzetek Szövetségében* címen. Előadásában a nemzetközi békegondolat történeti ismertetése során rámutatott arra a szerepre, amelyet Magyarország a nemzetek közös együttműködésének és a Népszövetség nagy világfórumának életében betölt s amelyet a jövőben helyes nemzeti külpolitikánk érdekében be kell töltenie. *Zulawski* Andor dr. nagyszabású előadását a megjelent nagyszámú és előkelő közönség sok tapssal jutalmazta.

Tisztiorvosi tanfolyam. A népjóléti miniszter rendeletére *1931. évi január hó 7-én* tisztiorvosi tanfolyam nyílik meg Budapesten az Országos Közegészségi Intézetben olyan orvosok számára, akik *hatósági orvosi pályára szándékoznak lépni.* A tanfolyamot *Scholtz* Kornél, a népjóléti minisztérium orvos államtitkára és *Johann* Béla, az *Országos Közegészségügyi Intézet* vezetője fogják irányítani. A tanfolyamra szombaton zárták le a jelentkezéseket.

Legolcsóbb a m. kir. Államsorsjegy. I. Kizárólag jótékonycélt szolgál. II. A M. kir. Államsorsjáték már karácsonyra készpénzben fizeti a nyereményeket. III. A M. kir. Államsorsjáték a betét 10.000-szeresét fizeti vissza szerencsés esetben. IV. A legolcsóbb sorsjegy a M. kir. Államsorsjáték, mely a sorsjegy árának 10.000-szeresét fizeti.

Hunyadi János
természetes keserűvíz
az emésztőszervek legkiválóbb gyógyvize. Egy háztartásban sem hiányozhat. Hatásában felülmúlhatatlan
SAXLEHNER ANDRÁS, BUDAPEST

SZÜTS JENŐ okl. mérnök, építőmester, építési vállalkozó.
Budapest, VIII., Szentkirály ucca 35
TELEFÓN: Józs. 429-436

Bründl János udvari szállító Egészségügyi műszaki berendezések gyára
Budapest, VII., Péterfy Sándor ucca 34. szám
Központi fűtés. — Melegvíz készülék. — Vízvezeték. — Csatornázási- és gázberendezések. — Berendez városoknak vízműveket, csatornázásokat és derítőtelepeket. — TELEFON: József 518—19.

FELSENFELD RUDOLF
Alapítva: 1901. Bélyegző és pecsétbélyeggyár, véső és dombornyomó műintézet Tel.: Aut. 103—94.
BUDAPEST, V., BÁLVÁNY UCCA 16

NEUMAN FERENC
OKL. MÉRNÖK, ÚTÉPÍTÉSI VÁLLALATA
Iroda: BUDAPEST Telep:
V, Rudolf tér 1 sz. Telefón: J. 442—60 VII, Egressy út 34 Telefón: A. 239—44

Kőbányai Gép- és Vasszerkezeti Műhely
BISSELICHES MÉRNÖK
Budapest, X, Liget-u. 46. Tel. J. 358-25
Vasszerkezetek, lakatosmunkák, pertálok

TERLANDAY ÉS TÁRSA
aszfaltosáru gyára
Budapest VII, Erzsébet királyné-út 125/b. sz.
Telefon: József 443—83.

WOLSKY SÁNDOR BÉLA
WOLSKY ALBERT FIA
gépüzemű kefe- és ecsetárugyár
BUDAPEST, VIII., MAGDOLNA UCCA 18. SZÁM.
TELEFÓN: JÓZSEF 234-88

BERKI DEZSŐ BUDAPEST, VI., Szív ucca 60.
Festék és lakkereskedő Telefón: Antemata 242—46.

DONÁTH JÓZSEF TELEFÓN: 920-00, 901-24
gépgyár és vasöntőde, faipari és bőripari gépek gyára, nyomóidomok, csatornázási vasszerelvények
UJPEST, VÁCIÚT 27 és BAROSS UCCA 6-8

„Petrol" MŰSZAKI- ÉS OLAJKERESKEDÉS ezelőtt v. GYURKOVICH ÉS TÁRSA
Budapest, V, Nádor u. 6
Telefonszám: Automata 802-29

HEISLER JÓZSEF
asztalos üzlet, faáru- és bútorgyár
SZÉKGYÁRA
Budapest, VII, Thököly út 171
TELEFÓN
Különleges, törv. véd. irodai és munkaszékek. Székek minden célra. Képes árjegyzék, ajánlat díjtalan!

Rietschel és Henneberg
Részvénytársaság
Budapest, VIII., Práter ucca 12. szám.
Telefon: József 525—18.
Központi fűtések, vízvezetékl és csatornázási berendezések

Halmos István és Fia
kövezőmesterek és útépítő vállalkozók
Budapest, X., Halom ucca 25. sz.
Telefon: J. 339—52 Telefon: J. 339—52

TÖRÖK ÉS JUHÁSZ BUDAPEST, VI.
FESTŐIPARI VÁLLALAT Petneházy-u 44
Elvállalunk mindennemű szobafestő, épület-, bútormázoló és fényező munkát Telefón: A. 907-63.

TAPÉTA NAGY VÁLASZTÉKBAN! munka legjobb kivitelben!
WEISZ BÉLA
Budapest, VI., Lázár u. 16 (Operánál) Tel.: 215—50

BIER ÉS WERSCHETZ
okl. mérnök és építőmesterek, építési vállalkozók
Budapest, IX., Vágóhíd ucca 11. sz.
TELEFÓN: JÓZSEF 363—78, 259—50.

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros polgármestere nyilvános versenytárgyalást hirdetek a X., maglódiúti Horthy Miklós Szeretetotthon építéséhez szükséges gőzfertőtlenítőberendezés szállítási és szerelési munkáira.

A vonatkozó költségvetési kiírás nyomtatványai ívenként 0.50 pengőért kaphatók 1930. évi november hó 27-től kezdve naponta délelőtt 11—1 órák között a polgármesteri II. (középítési) ügyosztály IV., Központi városháza, III. em. 342. sz. szobájában.

A rajzok, tervek és minták megtekinthetők és a szükséges felvilágosítás megszerezhető Kubinyi Istvántól (IX., Soroksári út 38, I. em. 9.) tervező gépészmérnöknél, vagy az előadónál, a Központi városháza, III. em. 327. ajtó alatti hivatalos helyiségben.

Az ajánlatok 1930. évi december hó 20-án (szombat) délelőtt fél 11 óráig a polgármesteri II. (középítési) ügyosztály III. em. 350. sz. szobájában adandók be. Az ajánlatok ugyanazon napon, ugyanazon ügyosztály üléstermében (III. em. 354. sz.) 11 órakor fognak nyilvánosan felbontatni.

Budapest, 1930. évi november hó 25-én.

A székesfőváros polgármestere.

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros polgármestere nyilvános írásbeli versenytárgyalást hirdet az óbudai csatornaszivattyútelep gépházának és kerékházának központi fűtési és ködtelenítő berendezésének szállítására. A vonatkozó terv a II. em. 264. sz. helyiségben megtekinthető.

A hivatkozott hirdetményben közölt módozatok szerint a leteendő bánatpénz összege az ajánlati összeg két százaléka.

Az ajánlat benyujtásához szükséges nyomtatványok a IV. ker., Központi városháza. II. em. 285. ajtószám alatt kaphatók 2 pengő lefizetése ellenében.

A kellően felbélyegzett és borítékban elhelyezett ajánlatokat 1930. évi december hó 9-én (kedden) délelőtt 10 óráig a II. em. 279. ajtószám alatt kell benyujtani.

Az ajánlatok felbontása 1930. évi december hó 9-én (kedden) délelőtt 11 órakor lesz a III. emelet 409. sz. helyiségben, ahol a vállalkozók vagy megbízottaik jelen lehetnek.

Budapest, 1930. évi november hó 27-én.

A székesfőváros polgármestere.

A szerkesztésért és kiadásért felelős: Dacsó Emil. Kiadja: FŐVÁROSI HIRLAP lapkiadó-vállalat. Révai Irodalmi Intézet Nyomdája Budapest, V., Ügynök u. 8. Nyomdaigazgató: Linzer M.

ZILAHI-BALOGH GYULA ÉPÍTŐMESTER
Budapest, I., Bornemissza u. 36
TEL.: Lá. 2—32.

KISSEBESI és KORLÁTI KŐBÁNYÁK
KÉPVISELETE RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
V. GRÓF TISZA ISTVÁN UCCA 2
TELEFON: AUTOMATA 820—51.

Malcsiner Károly
Lakatos, lemezárú-vasszerkezeti és autóhűtőket gyártó üzem.
Budapest, X. ker. Kelemen-u 27.
Telefón: J. 894-95.

STEINHÄUSL ÉS KÖLBER
FESTŐK ÉS MÁZOLÓK
BUDAPEST, IX., TÜZOLTÓ UCCA 3.
TELEFÓN: József 308—24.

Standard aszfaltok
Oil Trading Company képviselete
MILLINI IGNÁC
Budapest, V., Nádor ucca 6. sz.
TELEFÓN: Aut. 833—40, 833—77.

HERCZEG JÁNOS
asztalos mester lakberendező faipari üzeme
BUDAPEST, IX. KER., VIOLA UCCA 17. SZ.
Telefón: J. 443—90

BANNER ZOLTÁN
okleveles építész és építőmester
BUDAPEST, I., VERPELÉTI-ÚT 10.
Telefón: LÁ. 6-57. Telefón: LÁ. 6-57.

ÉPÍTŐIPAR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
Budapest, VIII., Baross ucca 15. Telefón: József 411-49
Aszfaltgyár és anyagtelep: Budapest, IX., Gubacsi út 37.

HIRMANN FERENC FÉMÁRUGYÁR
BUDAPEST, VII., CSÁNYI U. 7/9. TELEFÓN J. 460-49
KÉSZÍT: gáz, víz, léggesz, központi melegvíz-fűtési, fürdő és egészségügyi szerelvényeket. — RAKTÁRON TART: fayence-, emaille-árukat és csöveket.

KIRCHKNOPF ISTVÁN Alapítási év 1897 Tel.: Aut. 851-39
Épület- és portálüveges üveg-, tükör-, porcellán-, kőedény- és lámpakereskedés. Aranyhalak és haltartók, aquariumok nagy választékban. Vállalok: mindennemű üvegezőszolást, épületüvegezést és üvegtetők vízmentesítését
BUDAPEST, IX., KÁLVIN TÉR 8. SZ. (Ref. templom mellett)

BOGENFÜRST
AUTÓKAROSSZÉRIAGYÁR AUTÓ- és GÉPJAVÍTÓ
Budapest, VIII., Fecske ucca 19. Telefónszám: József 413—89
DUCO fényezés. Készít mindennemű karosszériát. Elvállal mindennemű karosszéria- és gépjavítást. — Alapíttatott: 1859-ik évben.

RÓZSA IVÁN LAKATOS MESTER
AUTOGÉN-HEGESZTÉS
Budapest, VI., Szondy ucca 18. Tel.: Aut. 186—59

Karászek Ferenc
Kazán és tartálygyár Telefón: L. 915—07
Budapest, VI., Váci-út 163

PADOZATI MOHÁR ELSŐRANGÚ RIVITELBEN
slavonialégtáry- és bükkparkét, táblaparkét egyszerű és diszes kivitelben, aszfaltparkét és hajópadlók
Parkettgyár és Gőzfűrész Részvénytársaság, Budapest, V., Szemere-utca 15. I. em. Telefon: Aut. 212—44.

BÁRÁNY JÁNOS CIPÉSZ MESTER
Arany és ezüst éremmel kitüntetve.
BUDAPEST, IX., GRÓF HALLER UCCA 18.

LIFT HAVERLAND ANTAL
M kir. szab. emelőgép, felvonó és vasszerkezetek gyára
VIII., NAP UCCA 22. TEL.: J. 329-66 és J. 439-53

Aszfalt és Kátrányipar RT
Budapest, V. ker., Nádor ucca 12 • Telefón: Aut. 262—81, 262—82
GYÁRAK: Budapest, IX., Illatos út 18—20 / Szőreg, (Szeged mellett) } saját iparvágány

Budapest Székesfőváros Ásványvíz-üzeme
HARMATVIZ
A Hungária gyógyforrás szénsavával keltett bora.
Kapható mindenütt! Tel: Autom. 530-03.

CORDATIC
a tökéletes autópneu
Főraktár és iroda:
Budapest, VI., Mozsár-u. 9.

GERA LAJOS FIAI TELEFÓN JÓZSEF 370—20
asztalos munkák gyára
BUDAPEST, VIII., THÉK ENDRE UCCA 35

ÁMON ANTAL és FIAI
KŐVEZŐMESTEREK, ÚT-, CSATORNA- ÉS BETONÉPÍTÉSI VÁLLALKOZÓK, FÖLDMUNKA, VÁGÁNYFEKTETÉS, MÉSZKŐBÁNYA.
VIII., Futó ucca 10. Telefon: J. 303-85.

DITTLER FERENC
ÉPÍTŐMESTER
BUDAPEST, VIII., Baross u. 36

Ipartermék Értékesítő R.-T.
Budapest V, Zoltán u. 7-9. Tel.: A. 110-18

ÚJ ÉPÍTKEZÉSNÉL, TATAROZÁSNÁL NÉLKÜLÖZHETETLEN A
»PICKLIN« falsarokvédő és hermetikus elzárás
PICK EMIL
BUDAPEST VI, PODMANICZKY UCCA 63. TELEFON: A. 120-55

BULICSEK ÉS TÁRSA
KAZÁN-, TARTÁNY- ÉS VASSZERKEZETI GYÁR
Ujpest, Rózsa u. 14. Tel.: Aut. 952-39
Mindenféle szegecselt, hegesztett lemezmunkák és vasszerkezetek

THE NEUCHATEL ASPHALTE COMPANY LIMITED
BUDAPESTEN, Iroda: VI., Vilmos császár-út 31. sz. Telefon Teréz 212—43, Gyár: VI., Váci-út 55. Telefon: L. 914—58. Gyárt és eled Val és traverai mastixot, raffinált bitument, falszigetelő aszfaltot. Készít: Traverai természetes tömörített aszfalt utakat és öntött aszfaltból járdákat és kocsiutakat.
Budapest székesfőváros szerződéses vállalkozója.

Dunakavicsot és Dunahomokot
szállít kocsifuvarban és vasúton saját iparvágányról Budapestről, Adonyból, Bajáról, és Mohácsról
FLEISCHMANN ANTAL Dunakavics- és homokipari vállalat
Budapest, VII, Károly körút 17. Telefon: József 455-62 és 455-63

INCZE GÁSPÁR műbutorasztalos
Elvállal lakás-, irodai és üzletberendezéseket saját tervei és adott minta szerint.
Budapest, I., Bertalan u. 22
Telefónszám: Lágymányos 5—13

NAGY ANTAL
BÚTORGYÁRA
BUDAPEST
VII., VIG UCCA 22 • TELEFÓN: J. 438—64

Műkő- és burkolómunkák, betoncsövek
Budapest, V, Vigszínház ucca 5. Tel.: 298-37 ANDREA Cementárugyár és Építőipari R.T.

OBTL ANTAL
VASÖNTŐDE és GÉPGYÁR RÉSZV.-TÁRS.
X. KER. ASZTALOS SÁNDOR-UCCA 9.
TELEFON: JÓZSEF 451-09, 461-08

BARANYAI B. és TSA
Központi fűtés, szellőztető vízvezeték, gáz- és csatornázási berendezések vállalata. Antógénhegesztés
BUDAPEST, I., BERCSÉNYI UCCA 5. TELEFÓN: LÁ. 265
„NON PLUS ULTRA" melegvízfűtési kazánok gyártása

STEINER ÉS SZIMPER
diss-, templom-, szobafestők és mázolók
Budapest, IX., Üllői út 57
TELEFÓN: József 306—29.

Egyesült Tégla- és Cementgyár R.-T.
Budapest, V., Sas ucca 25. szám
Telefon: 250—71, 102—59, 141—52
Évi teljesítő képesség: 12,000 vagón cement, 5,000 „ mész, 30.000,000 darab tégla, 8.000,000 „ cserép
Portlandcementgyár: Lábatlan. — Mészégető: Lábatlan.
Téglagyárak: Buda, Kőbánya, nyergesujfalu

A légzőszervek bántalmainál
Asthma Emphisema esetén
hatásos gyógyszert nyujt a
Szt. Gellért Gyógyfürdő
legtökéletesebb berendezésű
inhalatóriuma és pneumatikus kamrája

STERN EMIL Telefón: Aut. 906-48
ÚT-, CSATORNA- és MAGASÉPÍTÉSI SZERSZÁM- ÉS MŰSZAKI ÜZLET
BUDAPEST, V., VISEGRÁDI U. 32.

Révész János
cement-, márványmozaik- és műkőárugyár, betonipari vállalat.
Burkoló-, műkő és csatornázási munkák. TELEFON: Ujpest 196.
Központi iroda: UJPEST, ŐSZ UCCA 14.

HIRSCH LÁSZLÓ
ÚT- ÉS VASÚTÉPÍTÉSI VÁLLALAT
I. KERÜLET ELEK UCCA 9
TELEFÓN: JÓZSEF 321—17. SZÁM

Magas építés, vasbetón szerkezetek
FÁBIÁN TESTVÉREK
ÉPÍTÉSI VÁLLALKOZÓK
BUDAPEST, IX. KER., KINIZSI UCCA 3. SZÁM

Ára 50 fillér

Tizenkilencedik évfolyam Budapest, 1930 december 10. 49. szám

Fővárosi Hirlap

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Egész évre ..... 24 pengő
Félévre ..... 12 pengő
Állandóan:
GAZDASÁGI ÉRTESÍTŐ

VÁROSI, POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

Felelős szerkesztő: DACSÓ EMIL

MEGJELENIK MINDEN SZERDÁN
Szerkesztőség és kiadóhivatal
BUDAPEST, VI., SZIV UCCA 18. SZ.
Postatakarékpénzt. csekkszámla 40.424
TELEFÓN: AUTOMATA 137—15

A boletta-háború

elérte tetőpontját, srapnellek süvöltenek, mérges gázok terjengenek a levegőben és kemény tankok gázolnak halálra embereket és pártokat. A választási nagy előjáték a nagy győzelmek, vagy a kudarcok biztos fokmérője. Csaknem két hét van még hátra a választásig, de már ma is szinte egészen világosan bontakozik ki az eredmények várható képe. A szaporán fölburjánzott, kilátástalan próbálkozások máris eltűntek a megsemmisülésben, a kispártok pedig egyik nap az egyik, másik nap a másik kerületben adják fel a reménytelen küzdelmet. Már a mai szituációban is bizonyos, hogy csak három olyan párt lesz, amely minden kerületben felveheti a harcot, míg a többiek csak egyes kerületekben próbálkoznak a sikernek több, vagy kevesebb esélyével.

Az az érzésünk, hogy a választási harc legkevésbé esztétikus, legmérgesebb részén túl vagyunk. A nagy pártok már biztosították minden kerületben a szükséges számú ajánlót, a kispártok talán egy ideig még folytatják a boletták után való kétségbeesett és éppenséggel nem épületes hajszájukat, amíg jobb belátásra jutva le nem rakják a fegyvert mindenütt, ahol kilátásaik gyöngék, reményeik hiúk. Amíg azonban idáig eljutottunk, csunya, a politikai mocsárban hempergő, a személyeskedés büzhödt levegőjében rikoltozó küzdelmet kellett megvívni. Kezdődött ott, hogy meggyanusították az igazolóválasztmány köztiszteletben álló, polgári erényekben gazdag elnökét és a boletta-harc szennyes hullámai egészen a parlamentig csapdostak. Az ország színe elé vitték átlátszó gyanusításaikat, kitalált panaszaikat, de *az ország színe előtt részesültek sorsdöntő vereségben*, mert fegyverük visszafelé sült el, a szenny és piszok, melyet másokra akartak kenni, rajtuk száradt. Végeredményben örülnünk kell és ha esztétikai érzékünket nem bántaná, örülnénk is ennek a mult héten lezajlott boletta-háborúnak. Örülnénk annak minden mozzanatának, mert *a harci eszközök villanó fényénél a választópolgárság igaz képet alkothatott rólunk is, meg róluk is. Láthatták az álkeresztényeket, akik szeretet helyett gyűlöletet hirdetnek, láthatták a liberális vezért, akiről kiderült, hogy vidám nótázás mellett ringatta a numerus clausus bölcsőjét és láthatták az ifjú óriást, aki Don Quichote módjára fejjel rontott neki a tekintély idős, de monumentális oszlopának.* Földrehullva, összetörve hevernek a harc rekvizitumai: *a numerus clausus, a cseh pénz, a terror, a közgazdasági tevékenység, a rágalom és a pléh-arckép.* Holnapra elfelejtjük és megyünk tovább meggyarapodott erőkkel, amelyek a támadó fél táborából csatlakoznak hozzánk, akik egyenesen, céltudatosan masírozunk.

Sok mindent láttunk, hogy kikkel állunk szemben. A szabadelvűség lovagjai, a demokrácia kisajátítói, a kereszténység meghamisítói és a kommunizmus szállásecsinálói mindnyájan leleplezetten állanak előttünk. Inkább vádoljanak bennünket ők maradisággal, de *nekünk meg kell védenünk a polgári frontot, amelyet ők hűtlenül elhagytak.* Nem új az a szövetség, amelyet most magunkkal szemben találunk, mert *ugyanez a szövetség állott szemben már Vázsonyi Vilmossal is*, akit pedig a baloldali szövetség számos más tagja vezéreként tisztelt. Dermesztő világosság tárul erre a szövetségre, ha Vázsonyinak egy tizennyolc év előtti beszédét fellapozzuk. *Vázsonyi* három kategóriát különböztetett meg:

„az egyik forrása azokban van, akik mint laudatores temporis acti, az elmult jó időknek dicsőítői, *nem tudnak hozzászokni ennek a korszaknak rohamosabb, lázasabb, gyorsabb alkotásaihoz és ezt a korszakot a tengés-lengésnek régi korszakával szemben becsülik le*".

Ezek talán a legkevésbé veszedelmesek, a legjobb szándékúak, de annál súlyosabb, amint következik:

„A gáncsoskodásnak másik forrása azok közül származik, akik *a főváros adminisztrációját szerették volna, vagy szeretnék politikai labdajátékul felhasználni*, akik nagyon fájlalják, hogy a mi kommunális politikánkban immár a dogma erejére emelkedett az az elv, hogy *helyes kommunális politika csak az országos politikai pártoktól és áramlatoktól függetlenül csinálhatnak*".

Félelmetes a hasonlatosság a tizennyolc esztendő előtti és a mai napok között. Vajjon megrázza-e szívüket ez a Vázsonyi mondás azoknak, akik egy életen át abból éltek, hogy Vázsonyi Vilmos lépte-nyomán tipegtek és Vázsonyi nagy szellemének segítségével karriereket futottak meg. Vajjon észreveszik-e ezek az urak, szabadelvűek és demokraták, akik mind tőle származtak, akik mind az ő elméje fényessége mellett növekedtek, vajjon *észreveszik-e, hogy mennyire elkanyarodtak az ő elveitől? Tudatára ébrednek-e, hogy milyen élesen elkülönítette Vázsonyi Vilmos az országos politikát a községi politikától?* Megfontolják-e végre, hogy ma *mi hirdetjük azt, amit tizennyolc év előtt Vázsonyi Vilmos hirdetett*, ők pedig a marxista tábor uszályhordozóivá lettek.

És újra Vázsonyi:

„A harmadik forrása a gáncsolásnak pedig azoknak soraiból származik, akik azt szeretnék, ha Budapesten is az a rouge et noir játék ismétlődnék meg, amely játéknak színhelye Bécs, *ha itt is a polgári társadalomnak, a kispolgárságnak és a középosztálynak elseprésével, megsemmisítésével, ellentállási erejének a megtörésével egyik oldalon a fekete reakció és a másik oldalon a szociáldemokrácia mérköznének egymással*, mint Bécsben, ahol Rothschild és prokuristái is a szociáldemokrata jelöltre adják le szavazatukat".

Ha erre sem dermed meg a vér az ereikben, ha erre sem fagy le szájukról a politikai agitáció szava, akkor *mindörökre és kegyetlenül megtagadják Vázsonyi Vilmost*, akkor igenis, igaza van Vázsonyi Vilmosnak, hogy a *polgári társadalom, a kispolgárság és a középosztály elseprésére, megsemmisítésére vállalkoznak.*

Rouge et noir. Tessék választani.

Néhány ellenzéki csoportnak le kell számolnia azzal, hogy több kerületben nem tud listát állítani

Kozma Jenő nyilatkozata az ellopott százezer boletta meséjéről, az ellenzéki rágalomhadjáratról és az öntudatos polgárság állásfoglalásáról

Az elmult szerdán a törvényhatósági ciklus lezárult és utoljára ült össze a főváros törvényhatósági bizottsága és ezzel be is fejezte hatodféléves működését. Az előjelek szerint ez volt a közgyűlésnek a búcsúja, mert *a választások megtartásáig aligha merül fel szükség a közgyűlés összehívására*, az esetleg felmerülő ügyeket pedig a törvényhatósági tanács a maga hatáskörében fogja letárgyalni. A várospolitikai élet egész vonalán most kizárólag *a választási ügyek* nyomultak előtérbe. A pártok tekintete a *december 21—22.* napokra irányul, amikor Budapest választópolgársága dönt az új törvényhatóság összetételéről. A városháza ügyosztályaiban is megnyilvánul, hogy a pártok elfordultak az aktuális kérdések megvitatásától és ez az oka annak, hogy *különösebben jelentőségteljes ügyek nem érlelődnek az egyes ügyosztályokban.* Az elmult hét az ellenzéki párttöredékek gyanús korteslármájától volt hangos, amelyekről azonban az öntudatos budapesti polgárság megalkotta a maga megfelelő véleményét. A hazug rágalmakkal, vádaskodásokkal és gyanusításokkal kiszélesített ellenzéki kortesfogásról

Kozma Jenő dr.,

az *Egységes Községi Polgári Párt* elnöke a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Ha nem hangzottak volna el olyan alaptalan gyanusítások, amelyek kiváló közéleti férfiakat és nagyszerűen bevált világhírű intézményeinket akartak bepiszkítani: *csak mosolyogni kellene azon a szánalmas vagy humoros kijelentések fölött, amelyek az elmult napokban a képviselőházat is foglalkoztatták.* Az ellenzéki műfelháborodás zajában az egyik szociáldemokrata képviselő azt mondotta, hogy a szavazóigazolványok szétküldésének harmadik napján még százezer szavazóigazolványt nem kézbesítettek ki, ami természetes is volt, mert hiszen a posta *hat napot* jelölt meg a háromszázezer ajánlott küldemény továbbítására.

Ez a megállapítás pillanatok alatt kirobbant olymódon, hogy százezer szavazóigazolványt elloptak és az üvöltő hangorkán szünet nélkül reklamálta a tettesek neveit.

Verték a padot a műizgalom mesterkélt injekciójával beoltott ellenzéki képviselők és főleg arra törekedtek, hogy *a százezres tétel eltűnésének botránya minél világraszólóbb legyen.* A sajtó kénytelen volt erről a viharról megemlékezni, amit a nagy fantázia kitermelt, a szóbanforgó képviselők pedig *egyáltalában nem gondoltak arra, hogy ezt a gyanusítást visszavonják.* Egyszerűen nem beszéltek többé róla, hallgattak és

ez a hallgatás mutatja legjobban, hogy ez a komolytalan korteskedés még az ő szemükben is nevetségessé vált.

A főváros összefogást és békét hirdető komoly társadalma kizárólag *az idegesség* jelének tekinti a százezer bolettáról feltálalt agyrémet és nagyon jól tudja, hogy

a százezer szelvény valóban hiányzik az ellenzéknek abból az egyszerű és érthető tényből kifolyólag, hogy a polgárság a százezer szelvényt nem az ellenzéknek, hanem a komoly és reális programot hirdető pártoknak juttatta.

Érzésem szerint nemcsak a szelvények hiányoznak az ellenzéknél, hanem *hiányozni fognak később a szavazatok is és érdekes volna megtudni, hogy akkor az eltűnt szavazatokat hol fogják keresni, kiket fognak meggyanusítani és megrágalmazni?*

— Általánosságban a kis pártok izgatott kapkodása érthető, mert már most tisztán látják, hogy *számos kerületben nem tudják összehozni az ezer ajánlást.* Az ellenzéki pártok vezérkari főnökei ugyanis elfelejtik, hogy vannak kerületek, ahol aránylag kevés a választók száma és ahol a szelvényeket csak olyan pártok birtokolhatják, amelyeknek felfogása és célkitűzése egyezik a polgárság gondolkozásával. A Várban például kilencezer választó van, amelyekért síkraszállott a Községi Polgári Párt, a Keresztény Községi Párt, a Friedrich-párt, a Szabadelvű Párt, a Demokrata Párt, a frontharcosok és a szociáldemokraták.

Miután egy-egy ajánláshoz ezer-ezer szelvényes aláírás szükséges, a helyzet kilátástalan a kis pártok szempontjából.

Tudni kell azt is, hogy a szelvények átadása elől a választópolgárságnak körülbelül ötven százaléka szokott elzárkózni és így, ha például a Várban hét párt indul, akkor kérdem, hogy négyezerötszáz szelvényből hogy akarnak hétezer szelvényt varázsolni. Ugyanez a helyzet a belvárosban és még egynéhány kerületben, ahol az ellenzéki pártok és pártfrakciók a legkisebb reményekkel sem rendelkeznek.

A dolog természete szerint tehát az ellenzéki csoportok nem fogják tudni összehozni a szükséges szelvénymennyiséget és még ha — amint halljuk — száz pengőt is ígérnek

ügynökeik egy-egy szelvényért: le kell számolniok azzal a keserűséggel, hogy Budapest néhány választókerületében nem tudnak listát állítani.

Kozma Jenő elmondotta végül, hogy az *Egységes Községi Polgári Párt* a polgári rétegek hatalmas erejére támaszkodva, mindenütt népszerű fogadtatásra talált. A szelvénygyüjtés az ellenzéki pártok mindent felülmúló erőszakoskodásaival szemben is *nagyszerű eredményeket tüntet fel* és a béke és alkotó munka jelszavának térhódítása mindnagyobb méreteket ölt.

Diktátort a Városi Színház élére!

Kultúrbotránnyá fajul, ha a főváros nem gondoskodik sürgősen a színház többszáz tagú éhező személyzetéről és családtagjaikról

A Városi Színház ügye kezd a megoldhatatlan problémák szférájába emelkedni. Mindenki sürgősnek és mindenki okvetlen elintézendőnek tartja ezt a problémát, amely immár szégyene valamennyiünknek. Hozzányúlni azonban senki sem mer, pedig egészen kicsi bátorság kellene az elintézéshez, csak vissza kell térni arra az alapra, amelyen ez a színház megépült és amelyre — hosszú viszontagságok után — okvetlen vissza kell térnie. Ez a színház ugyanis *Népoperának* és nem operette-színháznak, nem a néger és hottentotta komédiák színpadjának épült. Amikor a főváros a telket adta, azzal az egyedül elfogadható megokolással tette ezt, hogy hajlék épül az alsó néprétegek zenei kultúrájának fejlesztésére, helyesebben az alsó néprétegeknek a zenei kultúrába való bekapcsolására. Olcsó, egészen olcsó operai előadásokról volt szó, amelyekkel *azóta sem találkoztunk sohasem.* Volt-e valaha nagyobb szükség erre, mint ma? Tizenkilenc esztendő alatt az alsóbb néprétegek zenei kultúrája igen sokat emelkedett, annak fejlesztése pedig *sokkal nagyobb nemzeti feladat, mint akkor volt.* Amellett a középosztály is odajutott ma, hogy sem a Népopera mai helyárait, sem pedig a m. kir. Operát nem tudja megfizetni; joga van azonban követelnie, hogy olcsó operát, olcsó zenét szolgáltasson neki az, aki kultúrájának gondját viselni tartozik. Ez ma nemzeti feladat, ama bizonyos kultúrfölénynek igen elemi kérdése.

Ám nem szabad itt megállani. *Van ennél csúnyább kultúrbotránya is a Városi Színháznak.* Ez pedig az, hogy *Sebestyén Géza által negyedéven át a szó szoros értelemben éheztetett színész, zenész és műszaki személyzet ma is éhezik.* A főváros nem tudott rendet csinálni Sebestyénnel, nem tudott erkölcsi presszíót gyakorolni a bérlővel szemben; most, hogy Sebestyén kereket oldott és adósságait felajánlotta a kecskeméti öreg-harangnak, talán

mégis volna a színház személyzetével szemben valami mostohaapai kötelessége a fővárosnak.

Háromszáz kenyérkereső mellett legalább másik háromszáz családtag, tehát *mintegy hatszáz lélek hánykolódik már hetek óta a legsúlyosabb kétségek között.* A Sebestyén-féle farizeus álláspont, hogy a színészek munkamegszüntetése tette tönkre a színházat, igazán nevetséges, mert azelőtt sem Sebestyén Géza kávéházi humora vonzotta az embereket, hanem a színházak munkája. Ha elönti a Dunapartot a víz, ha leég egy városrész, vajjon volna-e a fővárosnak erkölcsi bátorsága, hogy ne siessen a kárvallottak segítségére? *A Városi Színház tagjai égett emberek, maholnap már hajléktalanok is lesznek:* mit szólnak majd a városházán, ha a magyar műpártolás és kultúraszeretet nagyobb dicsőségére tömegesen jelennek meg a népkonyhákon és a lakásukból kidobott holmijukat a városház elé hordják? Mert itt tartanak már, ami nem is csoda akkor, amikor negyedéves gázsijukkal adós... Vajjon ki? Mert azt se tudják! Sebestyén? Az új bérlő? És jogi formulák ide, jogi formulák oda, ezek a szegény emberek abban bíznak, hogy nekik joguk van a fővárosra számítani, mert

ha a főváros gavallér tudott lenni a pezsgőző igazgatóval szemben, akkor vannak erkölcsi kötelességei a kenyér híján álló kóristákkal és technikai személyzettel szemben is.

Közben össze-vissza tárgyalnak. Komolytalan ajánlatokkal bíbelődnek. Jön az operett-buffó és hozza a szentesi malomtulajdonost, aki mihelyt megtudja, hogy nemcsak a szubvenciót kell felvenni, hanem befektetéseket is kell eszközölni, kiugrik a buffó alól.

A legnagyobb titokban pedig az állami színházak tárgyalnak, hogy majd súlyos fővárosi ellenszolgáltatások fejében hetenként három napot játszanak a Városi Színházban.

Szóval *a star-gázsis operaénekesek és nemzetiszínházi örökös és nem örökös tagok majd horribilis különfellépti díjakat kapnak, amíg a Városi Színház évtizedek óta dolgozó, tiszteletreméltó művészszemélyzete a mai gazdasági viszonyok között mehet koldulni.* Háromszáz embernek talpa alá kötik az utilaput, a családjuk pedig csinálja amit már úgyis megszokott: *éhezik tovább.* Gondolatnak is felháborító.

Amíg ilyen kétségbeejtő ötletek születnek, senki nem gondol arra, amit cikkünkben előrebocsátottunk:

tessék visszaadni a színházat eredeti rendeltetésének, tessék a Városi Színházat visszacsinálni Népoperává.

Ha nem akad élelmes üzleti vállalkozó, akkor *a fővárosnak magának kötelessége ennyi rizikót vállalni.* Bár véleményünk szerint rizikóról itt szó sincsen. A Városi Színházban *háromezer hely van,* amely minden nap megtelik, ha 40 fillértől 3 pengőig szabják meg a helyárakat, tehát 1 pengő 20 filléres átlagnál telt ház mellett 3600 pengő a napi bevétel. Havi 108.000 pengőt jelentene ez, amivel szemben áll, hogy a színház állandó személyzetének havi gázsija nem tett ki 36.000 pengőnél többet, amiből 15.000 pengőt a 150.000 pengő szubvenció (tízhónapos szerződés mellett) fedezett.

A főváros tehát házikezelésben legalább a 150.000 pengő szubvenciót takaríthatná meg. Mindössze egy kiváló, erőskezű, keménynyakú muzsikusdirektor, vagy intendáns, helyesebben *diktátor* kellene a színház élére. Ennek az úrnak azonban nem lenne elegedő, hogy a mesterségét értse,

tudnia kellene azt is, hogy miként kell a protekciót és a politikai terrort távoltartani a színháztól.

Ha ezt az embert megtalálják az urak, akkor sürgősen máris megkezdhetik az elmaradt gázsik fizetését, mert erre az üzletre ráfizetni nem lehet. **(P. B.)**

Gyárak, raktárak, garageok, kórházak, középületek részére

préselt acélajtók
préselt acélkapuk

tetszetős-tartós-tűz- és betörésbiztos.

haas és Somogyi

BORHEGYI F. R.T.
BUDAPEST, V., Vörösmarty-tér 1.
Külföldi és belföldi italok főlerakata
TELEFÓNSZÁM: Automata 874-58
Kérje új képes árjegyzékünket!

HORTOBÁGYI JUHTÚRÓ
Mindenütt kapható! Termeli: Orsz. Magy.
TEJSZÖVETKEZETI KÖZPONT

VARGA ANDOR
BUDAPEST, V. KER., JÓZSEF TÉR 9. SZ.
Magyarországi kender-, len- és jutagyárak eladási helye
TELEFÓN: *809-19 TELEFÓN: *809-19

SCHEIBER MIKLÓS OKLEVELES GÉPÉSZMÉRNÖK
Központi fűtés, vízvezeték és egészségügyi berendezések
Budapest, VII., Vörösmarty ucca 19. Telefón: József 415-98.

Cakatosmunkák
Drótkerítések
Lítrocsok

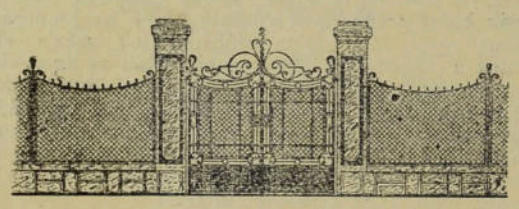

KOLLERICH PÁL és FIAI RT.
Budapest, IV., Ferenc József rakpart 21. sz

SCHLESINGER ALAJOS
CSŐNAGYKERESKEDŐ
BUDAPEST, V. KERÜLET, VÁCI ÚT 30. SZ.
TELEFÓN: AUT. 909—27 sorozat.
Állandó nagy készlet mindennemű csövekben, fayence- és zománcáruban, víz-, gőz- és gázszerelvényekben.

DONA DÖME ÉS TÁRSA
PAPIR ÉS IRÓSZEREK GYÁRI RAKTÁRA a „PAPIRMALOM"-hoz
Tel.: Aut. 877-15
Alapitva 1790-ben
Budapest, IV., Aranykéz ucca 6

Magyar Szellőző Művek és Gépgyár Rt.
Budapest, VII., Czobor ucca 7—11
Sürgönyeim: Blackman Telefón: Zuglé 72—14
Ventilátorok, exhaustorok, fúvók, minden teljesítményre és célra. — Szellőző-, fűtő-, hűtő-, szárító-, nedvesítő- porszívó- stb. berendezések.

Hantos Testvérek rt
festő, mázoló és tapétázó iparüzem
Budapest VI, Horn Ede ucca 5
Telefónszám: Automata 194—51 és 185—25

SCHMERGEL GÉZA
PARKETTVÁLLALATA
BUDAPEST, V., ALKOTMÁNY UCCA 4 — TEL.: AUT. 297—57

HAJNAL IMRE
okl. mérnök, építési vállalkozó
BUDAPEST, I., Attila körút 47. szám
Telefón: Automata 528—64.

OZALID — FÉNY- ÉS ALUMÍNIUM-MÁSOLATOK —
Költségvetések, műszaki tervek, térképek rajzolását és sokszorosítását több színben is vállalja.
MANGLITZ FERENC BUDAPEST, VIII., JÓZSEF UCCA 12. • TELEFÓN: J. 431-47.

SCITOVSZKY BÉLA BELÜGYMINISZTER:

Januárban megalakul a főváros új törvényhatósági bizottsága

A belügyminiszter a Fővárosi Hirlap útján nyilatkozik a választások után kiadandó rendeletekről és a közgyűlés első teendőiről

A fővárosi választások rövidesen az urnák elé szólítják a polgárságot és két hét mulva már eldől a nagy küzdelem. Az előjelek szerint bizonyosra vehető, hogy a sokszor elkoptatott frázisok és jelszavak *már nincsenek hatással a főváros polgárságára,* amely a mostani választáson előreláthatóan tanubizonyságot tesz arról, hogy *a komoly munka embereit kívánja a főváros törvényhatóságába küldeni.* A december 21—22-i választások befejezése után még különböző intézkedésekre van szükség, hogy a főváros törvényhatósága megalakulhasson. Ezekről az intézkedésekről

Scitovszky Béla belügyminiszter

a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— A fővárosi választások lefolyását természetszerűen csak mint érdeklődő és mint fővárosi szavazópolgár nézem és arra semmiképpen befolyást nem gyakorolok, mert a törvény és a rendelkezések alapján bonyolódik le a választás. Ha a választások lezárulnak, természetesen lesznek olyan intézkedések, amelyek a törvényhatóság megalakulásához szükségesek és ezeket a választások lezajlása után fogom kiadni.

— Elsősorban aziránt fogok intézkedni rendeletileg, hogy milyen sorrendben történjék az érdekképviseletek által megválasztandó bizottsági tagok és az örökös tagok megválasztása. Még ebben az évben kiadom az erre vonatkozó rendelkezést és ugyancsak intézkedem, hogy az új törvény alapján a főváros törvényhatósága mennyi idő alatt tartozik megalakulni. Tervem az, hogy január közepe táján, mindenesetre január hónapban, az összes érdekképviseleti, örökös tagok választása után az új törvényhatóság megalakuljon.

Kérdést intéztünk a belügyminiszterhez, hogy az új törvényhatóságtól milyen tevékenységet vár elsősorban és melyek lesznek annak legsürgősebb feladatai?

— Azt hiszem, a legsürgősebb teendőjének a főváros közgyűlése az üzemek kérdését fogja tartani. Ingerenciát természetesen nem gyakorolhatok arra, hogy a főváros új közgyűlése mivel foglalkozzék elsőnek, de azt hiszem, a gazdasági helyzet is indokolttá teszi, hogy az üzemek kérdése sürgősen napirendre kerüljön. A fővárosi törvényben meg vannak a megfelelő szakaszok, amelyek az üzemi kérdés rendezését elősegítik és azt hiszem, nincs is külön törvényjavaslatra szükség a fővárost illetőleg, hogy az üzemek kérdésében reformokat hozzunk létre.

— Általános szempontokul az üzemi kérdés rendezésénél el lehet fogadni azt, hogy csakis olyan üzemek maradjanak meg, amelyek kizárólag közszükségletek ellátására szolgálnak. Azokat az üzemeket, amelyek nem gazdaságosak, amelyek a magángazdaságnak konkurrenciát csinálnak, le kell építeni, össze kell vonni és a lehetőség szerint a magángazdálkodás keretébe kell utalni azokat a munkaköröket, amelyeket most sok esetben minden haszon, sőt ráfizetés mellett egyes hatósági üzemek végeznek. A közüzem legyen kizárólag olyan feladatok ellátásának üzeme, amelyet magángazdálkodás nem láthat el és amely munkaköröket éppen közérdekű jellegénél fogva nem is lehet magángazdálkodásra bízni.

— Azt hiszem, hogy az új törvényhatóság is feladata magaslatán lesz és úgy az üzemi kérdésben, mint általában a főváros érdekeinek istápolása terén, a polgárság kívánságait szemmeltartva fog tevékenykedni.

Megemlítette még *Scitovszky* Béla belügyminiszter, hogy a vidéki városok és községek háztartásának a rendezésénél ugyanolyan szempontok szerint fogják az üzemek kérdését megoldani, mint ahogy azt általánosságban a fővárosi törvényben körvonalozták, az elvi szempontok országos jelentőségűek lesznek.

Ujabb ankét az új Dunahidak előkészítésére

Megállapítják a főváros hozzájárulását — A munkálatok tavasszal megindulnak

A kereskedelmi miniszter a napokban leiratot küldött a polgármesterhez, amelyben közölte a fővárossal, hogy *december 12-én és 16-án* a kereskedelmi minisztériumban újabb ankét lesz az új Dunahidak, elsősorban a Boráros téri híd építkezésének előkészítésére, az előkészületek részleteinek, a munka elindításának megbeszélésére.

Az ankéton a fővárost *Csármann* Ferenc műszaki tanácsnok fogja képviselni több szaktisztviselő kíséretében s ezen tisztázzák azokat a feladatokat, amelyek elvégzése a nagy munkából a fővárosra vár. Elsősorban *a hídfők kiképzése, e területek közművekkel való ellátása, a hidakhoz vezető utak kiépítése, azok a feladatok, amelyekről a fővárosnak gondoskodni kell.*

A *Fővárosi Hirlap* tudósítója
illetékes helyen
érdeklődött az ankét előreláthatható tárgyalási programja és a híd létesítésének aktuális kérdései iránt és a következőket tudta meg:

— Most, hogy a kormány a nagy kölcsönt megkapja, a 87 millió pengős előlegből a nagy beruházások egész sorát fogja megindítani és *ebből a legelsők között fog szerepelni a Horthy Miklós-híd,* amely a Boráros teret fogja összekötni a lágymányosi új városrésszel, amelynek tervei már készen vannak, feltöltése pedig most van folyamatban. Az ankéton állapítják meg valószínűleg azt is, hogy

a költségekhez milyen arányban járul hozzá a főváros,

illetve hogyan történik az építkezés pénzügyi részének lebonyolítása. Erre vonatkozóan egyébként már volt értekezlet a kereskedelmi minisztériumban, de *a hozzájárulás összegét még nem tudták pontosan megállapítani.* A 394 méter hosszú és 24 méter széles híd *12 millióba kerül* és egyike lesz a főváros legimpozánsabb műszaki alkotásainak. Az úttest 16 méter széles marad a tervek átdolgozása után is, a járdák pedig 3—3 métert foglalnak el. A további két métert a hídtartó oszlopok veszik igénybe.

— A híd építésével némi változáson megy át a Boráros tér is, amennyiben itt is alapos feltöltésre lesz szükség.

A dunaparti teherpályaudvar és a közraktárak egyelőre helyükön maradnak, mert a kitelepítést most nem lehet végrehajtani. A pesti oldalon tehát a *rakpartot megfelelően áthidalják* úgy, hogy a vasúti síneket összevonják, hogy az áthidalás minél rövidebb legyen. *A rakparton a villamosok, a vonatok és az egyéb közlekedési eszközök süllyesztett utakon fognak haladni.* A híd pedig úgy épül, hogy azon nemcsak villamosok közlekedhetnek, hanem a kora reggeli órákban, illetve éjjel, amikor a villamosforgalom szünetel,

a rendes vasúti élelmiszerszállító-vonatok is a hídon át futhatnak a rakpartokra.

A budai parton a Közmunka Tanács szabályozási tervei szerint 8 méteres töltéssel készül a hídfő, az alsórakpartot pedig 11 méterre szélesítik ki. A hídfők környékének rendezési költségei nem foglaltatnak benn a 12 milliós előirányzatban, ezeket a kiadásokat *a környékbeli telektulajdonosokra fogják betterment-, illetve telekértékemelkedési illeték címén több évre elosztva kivetni.*

A Boráros téri híd építését a jelekből következtetve már a tavasszal megkezdik, míg a Hungária körúti—óbudai híd csak később lesz aktuális, de éves késedelemről szó sincs.

Fővárosi Hirlap
Az Egységes Községi Polgári Párt hivatalos lapja.
*
Előfizetési árak:
fél évre . . . . . 12 pengő,
egész évre . . . . . 24 pengő.

MEGRÖVIDÍTI AZ ÉPÍTKEZÉS IDEJÉT
ha a külső falakat nagy ETERNIT-lemezekkel borítja. — Megtakarítja a vakolatot, télen is gyorsan elhelyezheti. — Elpusztíthatatlanok. — Kérjen prospektust
ETERNIT MŰVEK,
Budapest, VI. kerület, Andrássy út 33. szám.

Magyarország aranykoszorús mestere
SZLEZÁK LÁSZLÓ
harang- és ércöntöde, harangfelszerelés és haranglábgyár
BUDAPEST, VI., Frangepán ucca 77. szám
Telefon: Aut. 913-53

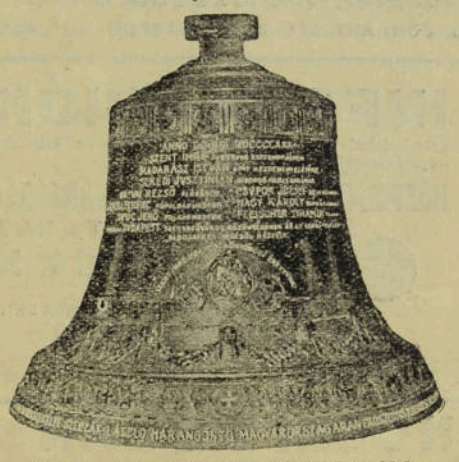

Bazilika részére készült 7945 kg új harang
Az 1900. évi párizsi világkiállításon díszoklevéllel, 1921. és 1923. évi vasipari kiállításon aranyéremmel, az 1925. és 1926. évi kézműipari tárlaton kormánydíszoklevéllel, 1927. és 1928. évi budapesti, székesfehérvári, szentesi és szombathelyi kiállításokon nagy aranyéremmel kitüntetve. — Számos egyházi elismerőlevél! — Költségvetéssel díjmentesen szolgál! Előnyös fizetési feltételek!

Köbányai Gép- és Vasszerkezeti Műhely
BISSELICHES MÉRNÖK
Budapest, X, Liget-u. 46. Tel. J. 358-25
Vasszerkezetek, lakatosmunkák, portálok

Férfi-, női, autó-, motor-, sport-, gyermek-
Fővárosi tisztviselőknek engedmény. — Külön mértékosztály.
bőrkabátok
és szőrméskabátok
Kiss Gyula
bőrruházati üzlete
BUDAPEST, IV.,
Kammermayer Károly ucca 1
Telefon: Automata 895—82.

SPITZER SALAMON NAGYIPAROS
központi fűtés, vacuum és légfűtés, szellőztető berendezés, légszesz, vízvezeték és egészségügyi berendezési munkák valamint épület és díszmű bádogos munkák gyártelepe
BUDAPEST, V., PANNONIA UCCA 54 TELEFON: LIPÓT 934-31

Éjszakánkint szállitják el a lebontott piarista-ház törmelékeit a lágymányosi tóhoz

December 20-ig kell pályázni a lebontási munkálatokra
Uj parkrésszlet létesül a Dunaparton

Hosszas vajúdás után, néhány héten belül végleg eldől a sokat emlegetett piarista-épület sorsa. *Sipőcz* Jenő polgármester utasította *Karkas* Rezső tanácsnokot, a középítési ügyosztály vezetőjét, tegye meg az előkészületeket a hatalmas épületkomplexum bontási munkáinak haladéktalan megindítására. *A polgármester néhány nappal ezelőtt meghirdette a nyilvános pályázatot az épület lebontására, amely szerint december 20-ig lehet jelentkezni,* ajánlatot benyujtani a bontási munkák elvégézésére. A versenytárgyalási felhívás pontosan körülírja azokat a feltételeket, amelyek szerint a százévesnél régibb épület eltávolítását el kell végezni.

A piarista-épület bontását az odaítélés napjától számítva négy hónapon belül kell befejezni, ez idő alatt meg kell történni az anyagok elfuvarozásának és az egész telek rendbehozásának is, úgyhogy az újabb rendeltetésének nyomban és akadálytalanul átadható legyen.

A bontásból kikerült mindennemű anyag a vállalkozó tulajdonába megy át, kivéve azokat a tárgyakat, amelyeket a főváros műemléknek nyilvánít

és amelyek muzeális megőrzése iránt intézkedik. Igy megőrzik az épület néhány eredeti és a korszakok építési ízlésére jellemző kapu-bejáratát, több régi kályhát, néhány eredeti kandallót, az épület szobrait és egy-két stílszerűen díszített falat, amelyet a maga eredetiségében őriznek a fővárosi múzeum számára.

Nem kis feladat az óriási tömegű bontási anyag elszállítása, ezért a főváros előre kikötötte a pályázati felhívásban, hogy a bontást és az anyag elszállítását úgy kell végezni, hogy a közforgalmat egyáltalán ne zavarják. Éppen ezért a bontást és az elszállítást nagyrészben éjszaka fogják végezni és értesülésünk szerint arra gondolnak az illetékesek, hogy

a személyforgalom beszüntetése után a késő éjjeli órákban, a hajnali forgalom megindulásáig a BSZKRT vágányait is igénybeveszik a bontási anyag elszállításához

olyképpen, hogy a vágányokra helyezett targoncákon, lovas, vagy mótoros vontatással hordják ki a téglát és a törmeléket a városból. Külön tartozik gondoskodni a vállalkozó, hogy a bontás közben a város legexponáltabb helyén túl nagy por ne képződjék és ezért *a csákány alá kerülő falakat állandóan locsolni kell.* A piarista-épületnek nemcsak a földfeletti részét bontják le, hanem a pincerészeket és az alapfalakat is, úgyhogy a városrendezési ügyosztály által megszabott végleges járdaszín alatt félméterrel mélyebben minden törmeléktől meg kell tisztítani a területet és erre a mélységre, ahol szükséges, le kell ásni. *A lebontott pincék helyén a feltöltést fokozatosan úgy kell elkészíteni, hogy a járda és más környezőrészek beomlás ellen, a földalatti közművek pedig rongálás ellen biztosítva legyenek.* A feltöltést úgy kell elvégezni, hogy későbbi talajsüllyedés vagy beomlás be ne következhessék, ezért a földet döngölni és állandóan nedvesíteni kell.

A bontásból kikerülő mindennemű törmeléket és hulladékot a lágymányosi tó feltöltéséhez fogják felhasználni

és a vállalkozó ezt azokra a helyekre tartozik elszállítani, illetve lerakni, amelyeket az I. kerületi elöljáróság erre a célra kijelöl. A telket a vállalkozó tégla- és kődaraboktól, valamint minden hulladéktól és piszoktól mentesen, rendesen kitakarítva tartozik a fővárosnak átadni. Érdekes kikötése a pályázati feltételnek, hogy a bontásnál *robbanó-anyagot használni nem szabad.*

A fentiekből az következik, hogy

a piarista-ház május-június első napjaira örökre eltűnik a Dunapartról,

s azon a területen, amellyel a városrendezési tervek másképpen nem rendelkeznek, a kertészeti intézet azonnal megkezdi a parkozást. Ennek a parknak a megtervezésén már dolgozik a kertészet és néhány napon belül a költségekre vonatkozóan is pontos számítással szolgál a pénzügyi, illetve a városrendezési ügyosztálynak. *A Petőfi tér képe a lebontás után teljesen megváltozik, nemcsak terjedelemben, hanem szintezésben is,* amennyiben a teret több méterrel feltöltik, úgyhogy a hídfőnek ez a része a déli oldalhoz hasonlóan képeztessék ki. A Petőfi térre vezető lépcső eltűnik, helyette emelkedéses szerpentin út vezet fel majd a hídra, természetesen úgy, hogy a belvárosi főplébánia templomot kikerüli és az előtte lévő kis parknak is csak egyrésze esik áldozatul. A feltöltés tulajdonképpen már a Régiposta utcánál kezdődik, abban a magasságban, ahogy a Petőfi téren épült új több emeletes palota ezidőszerint kiemelkedő gyalogjárójáról már ma következtetni lehet.

A piarista-ház lebontását vagy nyomonköveti, vagy azzal egyidőben történik meg a vele szomszédos *Petőfi tér 2. számú fővárosi épület lerombolása is.* Lehetetlen volna ugyanis ennek a hasonlóképpen roskadozó, műemlékszámba nem menő, jelentéktelen öreg kétemeletes háznak a meghagyása, csupasz tűzfalaival. Ez a megoldás még jobban elcsúfítaná a Belváros képét, mint a mai állapot. A városgazdasági ügyosztály éppen ezért hozzáfogott a Petőfi tér 2. számú bérház lebontására vonatkozó előterjesztés elkészítéséhez is. Ennek a háznak a lebontása annál inkább indokolt, mert valószínű, hogy a két épületnek közös tűzfala is van. A Petőfi tér 2. számú házban 14 lakás és több üzlethelyiség van. Ezeknek február elsején felmond a főváros és amennyiben szükségesnek mutatkozik, gondoskodnia kell a lakók elhelyezéséről is.

A piarista-épület lebontása iránt vállalkozói körökben igen nagy az érdeklődés, mert a bontás kitűnő üzletnek ígérkezik. Több millió tégla, rengeteg építőkő, márvány stb. kerül ki ebből a kolosszális épülettömbből s egyes vállalkozóknak már kész terveik vannak a bontási anyag további felhasználására is.

HLAVAY KÁLMÁN
TERVEZŐ ÉS ÉPÍTŐMESTER
BUDAPEST, VI., KASSAI ÚT 68. SZÁM

BÚTORT
HUSZÁR TESTVÉREK
BÚTORGYÁROSOKNÁL VEGYEN
Gyári áron — Gyári garanciával
Részletre is.
Budapest, II., Zsigmond ucca 24
KÖZTISZTVISELŐKNEK ÁRENGEDMÉNY!

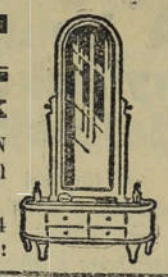

Alexy György
okl. gépészmérnök
villamossági és műszaki vállalata
BUDAPEST, V., FALK MIKSA UCCA 26—28 SZ.

CSUVIK ÉS STROJIL
ELSŐ ÓBUDAI PARKETT ÜZEME
Budapest, III. ker., Kiscelli ucca 39. sz.
Tel.: Aut. 620—56
Kartelen kívül!

Dr. HELVEY TIVADAR
vegyészeti gyár
vállal szigetelési-, fedési-, aszfalt-, hő- és hangszigetelési munkákat
BUDAPEST, EÖTVÖS U. 21. Telefón: Aut. 272-75.

SÁMUEL GYÖRGY
épület,- díszmű-bádogos és egészségügyi berendező
BUDAPEST, VI, ARADI U. 45. TELEFON: AUT. 223-62.

MARX FERENC villamossági vállalata
Budapest, IV, Molnár ucca 47. Tel.: A. 844-20

ETERNA
IGAZOLVÁNY- ÉS BÉRLETTOK TÖRV. VÉDVE
KÖNYVKÖTÉSZET
ETERNA IPARI ÉS KERESKEDELMI R.-T.
BUDAPEST, IX., LÓNYAY UCCA 18. TELEFÓN: A. 852—00

TELEFÓN: 935—10.
REICHENBÚRG JENŐ
épület-, műlakatos és vasszerkezetek gyára
BUDAPEST, VI. SZABOLCS UCCA 6.

Használja munkáinál a világhirü egresi gipszeket
Legjobbak, legkiadósabbak, legjobb kötőképességüek
Kaphatók: Gipszet Árusító R. T. Budapest
V, Erzsébet-tér 15. — Tel Aut. 805-25 — Sürgönycim: GIPSZ Budapest

FÉMÁRU- ÉS SZERELVÉNYGYÁR
MÜLLER ANDOR
BUDAPEST, VIII., JÓZSEF KÖRÚT 35. TELEFÓN: J. 373—71

Széchenyi Gyógyfürdő
(a Városligetben)
Thermálfürdők, külön szénsavas, lazap, fényfürdők és egyéb gyógytényezők.

BUDAPESTI HIRLAP
a legtartalmasabb magyar napilap
Hangja előkelő, hírszolgálata tökéletes

MÉRNÖKI SZAKÜZLET
A „GAMMA" FINOMMECHANIKAI GÉPEK ÉS KÉSZÜLÉKEK GYÁRA R. T.
ELADÁSI OSZTÁLYA
Budapest, IV., Múzeum körút 41.
TELEFÓN: AUT. 860-96. □ TELEFÓN: AUT. 860-68.

INFORMÁCIÓK
kereskedelmi és magánügyben külföld és belföldről legjutányosabban beszerezhetők
KÖZPONTI TUDAKOZÓ BETÉTI TÁRSASÁG
NAGY Ö. ÉS TÁRSA
Budapest, V., Váci út 34.
Telefón: 916-24.
Postatakarékszámlák: Budapest 26.778
Wien 105.782, Berlin 122.214,
Prága 77.476, Beograd 67.606
Girószámla: a Magyar Nemzeti Banknál

INÓCZI KŐBÁNYA ÉS IPARTELEPEK RT
KÖZPONTI IRODA: BUDAPEST II. KER., BIMBÓ UCCA 19 SZÁM
TELEFON: AUTOMATA 529—90
Ajánl inóczi piroxén andesit bányájában termelt elsőrangú minőségű zúzott kavicsot, kétszer zúzott kavicsból hengerzúzókon előállított, felületi kezeléshez és bitumenes aszfalthoz szükséges különböző nagyságú pormentes zuzalékot, valamint az előírásoknak megfelelően kidolgozott háromnegyedes kockakőt, fejkövet, taludot, kiskockát, cyklopot és lőmitott terméskövet
ÜZEMI IRODA NÓGRÁDVERŐCE
TELEFÓNSZÁM: 4. VASUTI ÁLLOMÁS: NÓGRÁDVERŐCE

Bérháztelkek
a Fő ucca, Ganz ucca és Királyhegy uccák között fekvő régi
Ganz-gyári parcellázott
telektömbből, 76 négyszögöltől kezdve kaphatók.
Értekezés dr. Székely Márton ügyvédi irodájában, VII., Erzsébet körút 32, d. u. 4—6 között.
Telefón: J. 448—22 Telefón J. 448—22

Legolcsóbban vehet pokrócot, hátizsákot, szobatornakészletet és horgászati cikkeket
Szállít hivatalok részére iratkötőhevedert, por- és padlótörlőruhát
Telefón: J. 415—07. Alapitva 1838-ban
Hauschild Albert
Budapest, VII., Károly körút 15. szám

Néhány napon belül kiadja a kormány a háztatarozási rendeletet

Kedvező feltételekkel veszi igénybe az Elektromos Művek a 17 milliós áruhitelt — Januárban tárgyalja a parlament az építési hitel ügyét — Tanácskozások a főváros és a tőzsdetanács között a helyi kikötő gabonatárházának kihasználásáról

A főváros utolsó közgyűlésének legfontosabb ténykedése volt annak a *17 milliós áruhitelnek* szankcionálása, amelyet a budapesti nagy gépgyárak: *a Ganz-gyár, a Láng-gyár és a Dunagőzhajózási hajógyára* ajánlottak föl az *Elektromos Művek* beruházásainak további folytatására. *A nagyösszegű rendelést másfélév alatt teljesítik az érdekelt gyárak*, a törlesztést pedig hat évre osztotta föl az Elektromos Művek igazgatósága olymódon, hogy a törlesztés és a kamat hat egymásutáni költségvetésben fog szerepelni. Ilymódon hatalmas megrendelésekhez jut a hazai gépipar és munkához a munkásság, tehát *a főváros szükségletei nagy lendületet adnak az iparvállalatok tevékenységének*. A nagyhorderejű határozatról

Becsey Antal,

az *Egységes Községi Polgári Párt* társelnöke, az üzemi kérdések legalaposabb ismerője, a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Nagyjelentőségűnek tartom a közgyűlés határozatát, amellyel hozzájárult az Elektromos Művek tizenhétmilliós áruhitelének felhasználásához.

A munkálatok remélem hamarosan meg is indulnak ebben a keretben,

bár még *szükség van a belügyminiszter formai jóváhagyására*, aki előzőleg adott ugyan elvi beleegyezést, azonban a részletekre fenntartotta a maga ellenőrzési jogát. Bizonyosra veszem, hogy ez a jóváhagyás rövid napok alatt leérkezik a városházára, ami azt jelenti, hogy újabb kazánrendeléseket tehetünk, mert az előző harmincmilliós beruházási keretből csak a legszükségesebb üzemi munkálatokat adtuk ki.

Ha erre az új munkálatokra rövid idő mulva megbízást ad a főváros, körülbelül egymillió pengőt takaríthat meg, ami azt jelenti, hogy a főváros jó ügyletet köt e nagy rendeléssel.

Szó volt arról, hogy a beruházásokkal kapcsolatban a nagyüzemi bizottság is foglalkozni kíván.

— Úgy látom — mondotta *Becsey* Antal, — hogy a nagyüzemi bizottság összehívására már nem kerül sor. Elhangzott ugyan egy indítvány, hogy a bizottság testületileg tartson helyszíni szemlét a többi üzemekben történt szemléhez hasonlóan, *Bánkidán, az elektromos centrálé telepén*, azonban tekintettel a választási kampány okozta általános elfoglaltságra, úgy határoztam, hogy ezt az egyébként érdekes látogatást mellőzzük. Különben sem volna értelme most már egy ilyen bizottsági kirándulásnak és azt hiszem, hogy

a választások után az új bizottságnak módjában lesz ezt a nagy erőműtelepet végigvizsgálni.

Ez a bizottság befejezte munkásságát és hacsak nagyfontosságú sürgős ügyek elintézése nem kívánja, úgy *újabb tanácskozásra nem is jövünk össze.*

Az építőiparhoz tartozó szakmák multheti nagygyűlését minden oldalon úgy tekintik, mint *a legkomolyabb figyelmeztetést* arra, hogy a szükséges hatósági intézkedéseket tovább halasztani nem lehet. Errevonatkozólag *Becsey* Antal a következőket mondotta:

— Az építőiparosság multheti nagyfontosságú gyűlésén elhangzott kívánságokat tudvalevőleg kilenc pontba foglaltuk és azt memorandum formájában a kormányhoz eljuttattuk, ahol *a legnagyobb jóindulattal kezelik az építési szakma súlyos problémáit.*

Vargha államtitkár úr felhatalmazott annak a közlésére, hogy a háztatarozási rendeletek a legrövidebb idő alatt kiadatnak és akkor az ilyen természetű munkálatok is gyors ütemben megindulnak.

Az építési hitelre vonatkozó kormányintézkedés parlamenti hozzájárulást is igényel, de azt hiszem, hogy *januárban sor kerül erre is.*

A ferencvárosi helyi kikötő nagyarányú kihasználásának módozatairól élénk tárgyalások indultak meg, különösen *amióta a Kereskedelmi és Iparkamara megalakította a külön kikötőügyi bizottságot*, amelynek döntő szerepe lesz abban, hogy a kikötő a közgazdasági érdekeltségeket is bekapcsolja a dunai víziút központi intézményébe. Amint az alábbiakból kitűnik, máris aktualitást nyert ez a kérdés:

— A ferencvárosi kikötő ügyében jelentőségteljes tárgyalások indultak meg.

A polgármester ugyanis előterjesztést tett a tőzsdetanácsnak, hogy a ferencvárosi kikötőben felépített első tárház addig is, amíg ez az épület kellő módon kihasználhatóvá válik, teljesítési helynek minősíttessék,

ami azt jelenti, hogy *a határidőüzletek effektuálása a fővárosi kikötő telepén is lebonyolítást nyerhet.* A tőzsdetanács még nem tudta hozzájárulását megadni alaki okokból és így *a kereskedelmi és iparkamara újonnan megalakult kikötőügyi bizottsága foglalkozik ezzel a felvetett eszmével.* A kamara indítja meg a tárgyalásokat most a tőzsdével és a legnagyobb jóakarattal találkozik a városnak az a kívánság, hogy a ferencvárosi kikötő gabonaforgalma élénk lendületet nyerjen. Különböző módozatok használhatók fel a megoldásnál:

vagy közraktárrá kell minősíteni a tárházat és akkor minden nehézség nélkül teljesítőhellyé válik, vagy pedig az állami kikötővel kell megállapodást létesíteni,

amelynek a keretében ez a hatalmas tároló épület megfelelő módon kihasználhatóvá lesz. Ezek a tárgyalások a jövő héten bontakoznak ki a főváros és az illetékes szervek között és remélhető, hogy *a megegyezés révén élénk, forgalmas élet kezdődik a fővárosnak nagy áldozatokkal létesített kikötői intézményében.*

Maradandó értékű
ajándék
a hordozható villamos
Singer
varrógép
Precíziós munka és elismert legjobb minőség!
Részletfizetésre is!
Kényelmes havi részletek!
Díjmentes bemutatás saját otthonában
Singer Varrógép Részv.-társ.
Fiókok mindenütt

Pléhképeddel alszom el . . .

A szabadelvű párt vezére nagyon meg volt lepve, amikor a minap az ő külön és minden versenyen felül álló gorombaságaira a parlament többsége is kezdett visszalövöldözni.

Pléharcképet, numerus clausust, közgazdasági rovatot, laptulajdonosságot és ügyvédi gyakorlatot kezdtek emlegetni *Berki* Gyula és egyéb „goromba fráterek". Mi az ördög, hát már a gorombaságnak is visszhangja van. Ezt a rossz tihanyi szokást kezdte a vezér úr semmiképpen sem méltányolni.

Azt hitte ugyanis, hogy a fővárosi választáson ellentállás nélkül fog bemasírozni és kijelenteni, hogy jöttem, láttam, győztem.

A pesti irodalmi kávéházak ősében, a *Kávéforrásban* gondolkoztak így az író urak. *Mikszáth* Kálmán írja legalább róluk, hogy egy szép napon elhatározták a munkát és pedig olyan formában, hogy *belépnek* a minisztériumba.

— Az akkor igen könnyen ment — írja *Mikszáth*. — Csak úgy be kellett állítani a miniszterhez a művelt ifjaknak, hogy szolgálni akarnak, mire a miniszter bólintott a fejével, hogy jól van, s kiszólt a hivatalszolgának: János, állítson be valahova asztalkát a *fogalmazó* uraknak. (De ha jókedvében volt, akkor esetleg *titkár uraknak* mondotta.)

A szabadelvű párt vezére is így gondolta valahogy. Csináltat az ember harmincötezer pléhképet és rendben van. A János hozhatja az asztalokat. Mi az, hogy a *fogalmazó* úrnak? Az *államtitkár* úrnak.

Azóta egy kicsit elment a kedve a választástól a vezér úrnak. Látja, hogy ez neki nem is olyan nagyon — *kávéforrás.*

*

Vajjon megszavazta-e hát a numerus clausust?

Ha nem szavazta is meg, mondják, de ő volt az apja.

Ő is indítványozta a módosítást.

Tessék az egészet tisztázni, mert a mi a parlamentben elhangzott, olyan volt, mint mikor a süketek beszélgetnek:

Az egyik: Ebédelni mégy?

A másik: Dehogy, ebédelni megyek.

Az egyik: Pardon, azt hittem, hogy ebédelni mégy.

A másik: G'rad' verkehrt, ebédelni megyek . . .

G'rad' verkehrt, miért ne ment volna ebédelni?

Régen volt, talán igaz is volt.

Balassa Árpád
okl. építészmérnök, építőmester
VI., Vilmos császár út 31. Tel. Aut. 164-13.

Szűcs Béla mérnök, műszaki és vállalati irodája
Budapest, VIII., József körút 69 ● Telefonszám: József 373—67
Tervez, berendez, átalakít: központi gőz-, melegvíz- és légfűtéseket, vízvezetékeket, egészségügyi berendezéseket, önálló központi szivattyú és elektromos világítási telepeket

ADLER HENRIK Épületbádogos és szerelő vízvezeték, csatorna, központi fűtés, és egészségügyi berendezések vállalata
Újpest, Kolozsvári u. 29. Telefon: 940—70.

MÜLLER REZSŐ asztalosárúgyár
Cégtulajdonos: Tomancsik György. Alapíttatott 1875-ben
A Tomancsik rendszerű magyar-német stb. szabadalmazott ellensúlynélküli tolóablak egyedüli gyártója. Arany és ezüstéremmel kitüntetve.
VII., RÓNA UCCA 31. Telefon: Z. 63—58

HOKKY ISTVÁN
VAS- ÉS GÉPIPARI MŰHELYE
BUDAPEST, III., LAJOS UCCA 123.
Telefon: Aut. 626-27. * Telefon: Aut. 626-27.
GYÁRTMÁNYAI: takaréktűzhelyek gáz és gőz. Főző üstök, tálaló asztalok, edénymosogatók, valamint teljes konyhaberendezések kórházak és intézetek részére elsőrangú kivitelben — Vaskályhák szén, koksz, fa és fűrészpor tüzelésre.

Zumpft István
vasút- és útépítő vállalkozó, kövező mester
Kispest, Rákóczi u. 74. szám

KÖZPONTI FŰTÉSEK
ÉS EGÉSZSÉGÜGYI BERENDEZÉSEK VÁLLALATA
SZEPESSY SÁNDOR utóda SZEPESSY GYULA
okl. mérnök, Budapest, VII., Abonyi-u. 25. Tel.: J. 380-30.

AZ ERNST-MÚZEUM AUKCIÓI XLV.
Budapest, VI., Nagymező ucca 8
Aukció: Dec. 9-től naponként délután 1/2 4-től
Gróf Zichy Béla hagyatékából
valamint főúri és más magánbirtokból származó festmények, műtárgyak, szőnyegek és bútorok
Aukció: Dec. 9-től naponként délután 1/2 4-től

Közúti gőz- és motorhengerlést vállal WOLFF ERNŐ
Sürgönycím: WOLFFERNŐ
Tel.: Lágymányos 13-82 Budapest-Kelenföld, Budaörsi-út 101

Két új útvonallal szelik át a feltámadásra váró Tabánt

Harrer Ferenc és Csármann tanácsnok nyilatkoznak a Tabán-tervek revíziójáról

A Tabán rendezésének hosszú idő óta szőnyegen levő kérdése rövidesen, most már komoly formában újra aktuálissá válik. A közgyűlés a költségvetés tárgyalása során elfogadta azt az indítványt, hogy a Tabán beépítésének előkészítésére és a vele kapcsolatos fürdőváros-problémák tisztázására küldjenek ki egy tizenöttagú bizottságot. Ez a bizottság, amelynek tagjai: *Kozma* Jenő, *Becsey* Antal, *Weszelszky* Gyula, *Harrer* Ferenc, *Dorner* Gyula, *Joanovich* Pál, *Wolff* Károly, *Lampel* Vilmos, *Friedrich* István, *Baracs* Marcel, *Fóthi* Vilmos, *Bánóczy* László és *Kertész* Miklós, csak egy nyugodtabb pillanatra vár, hogy összeüljön és megkezdje a munkát — parallel, sőt kooperálva *a Közmunkák Tanácsával.*

A Tabán újjáépítése, e nagy jövőre hivatott gyönyörű városrész rendezése, olyan hatalmas probléma, amely még sok fejtörést fog okozni az arra hivatottaknak, ezért tehát *nem várhatja senki azt a csodát, hogy a düledező viskók helyén néhány hónapon belül kacsalábon forgó termál-vízvezetékkel ellátott kastélyok lesznek.* Annyi azonban bizonyos, hogy

a kérdés többé nem kerül le a napirendről

s mindaddig szőnyegen marad, amíg tényleg mint valóság bontakozik ki a Gellérthegy lábánál egy gyönyörű, s a maga eredetiségében páratlan fürdőváros.

A Közmunkák Tanácsa

nagyon komolyan fogja fel a kérdést, ezt igazolja mindaz, amit a Közmunkák Tanácsához közelálló forrásból a Tabán kérdéssel kapcsolatban megtudtunk:

— A Közmunkák Tanácsa — mondotta informátorunk — olyan megoldáson dolgozik pillanatnyilag, amely lehetővé teszi, hogy

az Erzsébethíd felől közvetlen főútvonalat lehessen nyitni a Dunaparttól a Krisztina körútig.

Ennek az új útnak a kezdő szakasza — az eredeti terv szerint — azért valósítható meg nehezen, mert *le kellene bontani a Döbrentei téren három nagy házat,* a Közmunkák Tanácsát, a Geiszt-házat és *Wekerle* Sándor pénzügyminiszterét. E három palota megszerzése és lebontása pedig olyan óriási pénzáldozattal járna, amire a mai viszonyok között gondolni sem lehet. Kínálkozik azonban egy másik lehetőség a Tabán rendezésének elindítására, jobban mondva a Tabánt átszelő főút megnyitására és kiépítésére.

— Eszerint a terveztt főútvonal a görögkeleti templom mellett a Hadnagy uccánál torkollana be a Döbrentei térre, vagy pedig a római katolikus plébánia-templom mellett torkollana az Attila körút végébe.

— A legelső teendő az volna, hogy a tervezett útvonal mentén levő kisajátított lakóházakat *kiürítsék és lebontsák.* A főútvonal torkolatának kiépítése esetén szükséges lenne azoknak a házaknak a lebontása is, amelyek a Döbrentei ucca és az Attila körút találkozásánál vannak, hogy ilymódon a katolikus templom körül megfelelő tér alakuljon ki. Ezzel a kérdéssel összefüggően nyerne megoldást a Közmunka Tanács részéről a *Döbrentei téri piac* ügye is. A piac helyére parkot tervez a Közmunka Tanács, ami a régi park nagyobbításával jelent egyet...

Harrer Ferenc

ny. alpolgármester, a Tabán kiépítésének régi lelkes apostola a következőkben nyilatkozott:

— A Tabán kérdését mindaddig megoldani, sőt az egész problémához addig hozzányúlni sem lehet, *amíg a területet ki nem ürítettük.* Én az utolsó lakásépítési akció során már figyelmeztettem a közgyűlést, hogy az épülő új házak egy részében a tabániakat helyezzék el. *A kitelepítésből nem lett semmi, mert féltek attól a kellemetlenségtől, hogy a lakosságot meg kell mozdítani.* Ha ehhez nem lesz bátorságunk akkor igazán nem lesz Tabán-építés. Kétségtelenül bizonyos az is, hogy

a Tabán szabályozási terve is revízióra szorul.

Három olyan momentum vetődik fel, amely a szabályozási terv revízióját kívánja. Az egyik az, hogy a *Tabán-kérdést valóban összhangba kell hozni a fürdőváros problémával,* ebből a szempontból kell elbírálni az egész kérdést s ebben az esetben felvetődik az a megoldás, nem kell a Tabán magvát parkká alakítani és nem-e teszi ez olcsóbbá a megoldást. A másik nagy kérdés az, hogy *lehet-e a Tabánon át tervezett nagy szerpentin utat elejteni.* Van egy terv, amely szerint a hídtól egyenesen a Hadnagy uccán át egy utat vezessenek. Ezzel függ össze a harmadik kérdés, hogy a kitorkollás a híd felől hogyan történjék. A végleges megoldás szerint ott történne a kitorkolás, ahol most a Közmunkák Tanácsa háza áll. Megfontolandó, hogy nem lehetne-e végleges megoldásnak elfogadni azt, amit ideiglenesnek számnak, hogy a *Rácz-templom és a Közmunkák Tanács-háza között jöjjön ki az út.* Ha ez végleges elintézésnek elfogadható, el kell fogadni, mert sokkal inkább dűlőre lehet vinni.

— A vizivárosi templom környéke is rendezésre vár. Szerencse, a Községi Takarék kezében vannak itt, a főváros egyik legexponáltabb helyén — a telkek. Szerintem,

gyorsan és aránylag kis áldozattal kiküszöbölhetők a Pest felé eső városrész hibái is.

Végül

Csármann Ferenc

műszaki tanácsnokot, a városrendezési, út- és csatornaépítési ügyosztályok vezetőjét kérdeztük meg, aki a Tabán rendezésének feladatait így látja megoldhatónak.

— Abból kell kiindulni, hogy *a Tabán kész tervei túlélték magukat,* a mai modern városépítés elveinek már nem is felelnek meg. A gyönyörűen megálmodott nagyszabású ideális terv, valószínűleg most már csak gipszmodell marad és

új terveket kell készíteni,

amelyek olcsóbbá teszik a megvalósítást és a fürdővárosakció szempontjain kívül a modern városfejlesztés, a jó közlekedés és az olcsó építés elveit is respektálják. A régi terv szerint a Tabánban olyan drágán lehetne csak építkezni, hogy az ott létesült lakások bérét csak milliomosok tudnák megfizetni. A Közmunka Tanács által tervezett út megnyitásának előkészítésével a főváros nem foglalkozik, ellenben

megépítjük rövidesen a Tabán másik nagy átszelő útvonalát, amely az Erzsébethíd budai végétől indul ki

a Gellérthegyi támfal mellett, a Horgony ucca és Abronics ucca kiépítésével a Hadnagy uccába torkollik s a Döbrentei térről közvetlen, rövid összeköttetést létesít a Csend uccával. Erre az útvonalra városfejlesztési okokból is szükség van, hogy *a Csend ucca körül épülő új városrész kerülő nélkül csatlakozást kapjon a Belvárossal.* Ez az útvonal annál könnyebben kiépíthető némi feltöltéssel és bevágással, mert csak néhány, talán öt düledező házat kell a szabályozási útvonalból eltávolítani.

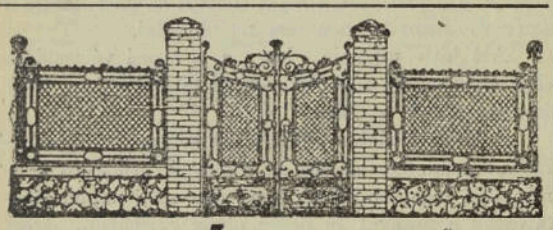

VASS ÉS KOVÁCS
SODRONYFONAT-, KERÍTÉS-, ÁGYBETÉT- és VASBÚTORGYÁR
Budapest, II., Fő ucca 48
Telefón: Aut 517-87 Telefón: Aut. 517-87

Textilipari Feldolgozó és Értékesítő Szövetkezet Budapest, VIII., Rökk Szilárd ucca 20 Telefón: József 439—91

Beér Sándor TELEFONSZÁM AUT. 824—29
vésnöki műintézete
Zománc és marott táblák, ruggyanta bélyegzők gyártása
V., Gróf Tisza István ucca 5. (Fürdő u.)

SCHÜTZ EDE TELEFON J. 880—40
ÉPÜLET-, MŰ- ÉS VASSZERKEZETLAKATOS
BUDAPEST, VII., THÖKÖLY ÚT 23. SZÁM

SORG ANTAL
ÉPÍTŐIPARI R.-T.
GŐZTÉGLAGYÁRA
KÖZPONTI IRODA:
Bpest, X., Gergely u. 8.
TELEFÓN: JÓZSEF 460-79.

Bauer Dénes utóda, HOFFMANN DÉNES Telefón: Aut. 539—59
okl. mérnök
II., Szász Károly ucca 5. bádogos, gáz, vízvezeték, csatornázási, központi fűtési vállalkozó

SCHAFFER ANTAL
SZÉKESFŐVÁROSI ÚT-, BETON- ÉS CSATORNA ÉPITÉSI VÁLLALATA
BUDAPEST, II., BIAI ÚT 21. Telefón: 522-91

THOLT ISTVÁN OKL. MÉRNÖK — Tervez és készít: központi gőz-, víz- és etagefűtést, vízvezetéket, csatornázást és szennyvízderítő telepeket
Budapest, II., Donáti u. 26. Telefón: Aut. 516-75

DELMÁR BÉLA
okl. mérnök, építőmester
Budapest, VI. Benczur u. 17
Telefon 263-40

STRAUB U. FESTÉK-ÜZLETE
BUDAPEST, IV. KER., PETŐFI-TÉR 1.
(Régi Piarista-épület.)
ALAKULT 1854-BEN TELEFÓN AUT.: 884-26

SCHIFF MIHÁLY
passzományos-mester, Budapest, IV. Prehászka Ottokár ucca 8. (Félemelet)
EZÜST ÉREMMEL KITÜNTETVE. + TELEFON: AUTOMATA 834-76.
A legszebb kivitelben készítek mindenféle **bútorpasszementyt**, plimó- (paplan) szinórt, horgolt rózsát, csillag gombot és gombáthurást. **Női ruhadíszeket**, bojtokat, rojtokat, öveket, a legprecízebb, művészi kivitelben. Csillárszinórokat, továbbá selyem- és gyapjúfonal adjusztálást és minden e szakmába vágó munkát.

NEUSCHLOSZ-LICHTIG
REPÜLŐGÉPGYÁR ÉS FAIPARI R.-T.
BUDAPEST—ALBERTFALVA. Tel.: Lá. 11-79
Városi iroda:
IV. KER. ESKÜ ÚT 3. Telefón: Automata 890-47
Gyárt: Parkettát, épületasztalosmunkát, hajlított bútort mindennemű fatömegáru

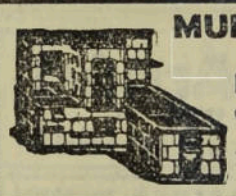

MUNKÁCSY GYULA
Cégtulajdonos:
Munkácsy Ernő
épület- és műlakatosmester, takaréktűzhely és kályhakészítő
Budapest, VIII., Rózsa ucca 39.
Telefón: J. 312—80

„Petrol" MŰSZAKI- ÉS OLAJKERESKEDÉS
ezelőtt v. GYURKOVICH ÉS TÁRSA
Budapest, V, Nádor u. 6
Telefónszám: Automata 802-29

LANG ÁRPÁD szobafestő és mázoló
BUDAPEST, VI. KER., KASSAI ÚT 81. SZÁM. (SAJÁT HÁZ)
MŰHELY: VIII. KER., MÁRIA TERÉZIA TÉR 7. SZÁM

DONÁTH JÓZSEF TELEFÓN: 920-00, 901-24
gépgyár és vasöntőde, faipari és bőripari gépek gyára, nyomóidomok, csatornázási vasszerelvények
UJPEST, VÁCI ÚT 27 és BAROSS UCCA 6-8

MENTSIK FERENC
KÖNYVKÖTÉSZETE
SZABADALMAZOTT IRATTÁRI TÁBLAGYÁR
Nagy arany érmekkel kitüntetve :: Postatakarék csekksz.: 47.983
BUDAPEST, IV., SZARKA UCCA 4
TELEFÓN: AUTOMATA 840—02
Tulajdonosok: Mentsik Ferenc és Mentsik Viktor

FRIEDMANN JÓZSEF
ÉPÜLET-, DÍSZMŰBÁDOGOS, LÉG-SZESZ- ÉS VÍZVEZETÉKBERENDEZŐ
BUDAPEST, III., LAJOS UCCA 66. TELEFÓN: 620—52

ERDÉLYI MŰINTÉZETE
udvari fényképész IV,. Semmelweis u. 2

WIHART FERENC
• ÉPITÉSZ ÉPITŐMESTER •
BUDAPEST, VII., COLUMBUS UCCA 33. sz.
TELEFON: JÓZSEF 350-97

Megtörtént az elvi megegyezés a kormány és a főváros között a kórházi tartozások ügyében

A később megállapítandó összeget a külföldi kölcsönből fizeti az állam — A főváros kötelezettséget fog vállalni az új központi kórház építkezéseinek azonnali megindítására

Nagyjelentőségű tárgyalások folytak le az elmult napokban a kormány és a főváros között. Még *Vass* József miniszterségе idején indították meg azt az akciót, hogy a főváros és a kormány között fennálló *kórházi tartozások* ügye békés módon likvidáltassék és errevonatkozólag a kormány ki is fejezte azt a hajlandóságát, hogy *a megegyezés érdekében hajlandó megfelelő áldozatokat hozni.*

Ernszt Sándor, az új népjóléti miniszter is folytatta az errevonatkozó megbeszéléseket, amelynek folytatásaként *Ripka* Ferenc dr. főpolgármester, *Sipőcz* Jenő dr. polgármester és *Lamotte* Károly dr. pénzügyi tanácsnok felkereste *Wekerle* Sándor dr. pénzügyminisztert, akivel minden részletét megismertették ennek az évek óta húzódó problémának. A tanácskozások alakulásáról

illetékes helyen

a következők közlésére hatalmazták fel a *Fővárosi Hirlapot:*

— Az országos betegápolási alap és a főváros kórházi ügyvitele között fennálló differenciák elsimítására megindított tárgyalások *a siker minden reményével biztatnak.* A kormány a maga részéről sohasem vonta kétségbe, hogy a fővárosnak részben jogosak a követelései, a tartozás likvidálása azonban mindezideig azért nem történhetett meg, mert hatalmas összegekről van szó, amelyek az állami költségvetés kereteibe csak bizonyos áldozatok árán lennének beállíthatók. Miután évek óta tervezték a nagy államkölcsön felvételét, az illetékesek arra gondoltak, hogy

ennek az összegnek mikénti visszafizetését csak akkor fogják elkezdeni, ha az államkölcsön már rendelkezésre áll.

A három millió fontsterlinges kölcsönelőleg folyósítása után a nagy államkölcsön felvételére is sor kerül, amikoris a kormány már kész megállapodást akar kötni a fővárossal. A mult heti tanácskozások során

elvi megegyezés létesült olyan formában, hogy a kormány a még megállapítandó összeget törleszti, a főváros viszont kötelezi magát, hogy az ezen a címen átvett összegből haladéktalanul megindítja az új központi kórház építkezéseit.

Az elvi megállapodáson túl, hátra van még *az elismert és a követelt összeg közötti aránytalanságok összeegyeztetése,* aminek megtörténte után a kormány az államkölcsönből megfizeti a fővárosnak a betegápolási alap terhére felszámított összeget.

Magánmérnökökre bízza a főváros a felmérési munkák előkészítését

A munkaprogram megállapításában résztvesz a magyar műszaki tudományos világ — Csármann Ferenc tanácsnok nyilatkozata

A *Fővárosi Hirlap* már régebben ismertette azt a nagyszabású tervet, amely *a székesfőváros új felmérésére és háromszögelésére vonatkozik.* Annak idején jeleztük azt is, hogy a munka elkezdésének főképpen pénzügyi akadályai vannak. Azóta a helyzet etekintetben annyival javult, hogy az 1930. évi költségvetésben városmérési célokra felvett 50.000 pengőt, mint fenntartott hitelt előreláthatóan sikerül az 1931. évre átvinni és az 1931. évi költségvetésben is sikerült 50.000 pengőt erre a célra benntartani, úgyhogy *így 100.000 pengővel már el tudják a több évig tartó hatalmas munkát indítani.* A városfelmérés és az ezzel összefüggő sokoldalú probléma részleteiről

Csármann Ferenc

műszaki tanácsnok, a városrendezési út- és csatornaépítési ügyosztályok vezetője a következőkben tájékoztatta a *Fővárosi Hirlap* tudósítóját:

— A városfelmérés céljára 1930. és 1931. évi költségvetésekben 100.000 pengő áll rendelkezésre, ami végeredményben kis összeg, de elég az elinduláshoz. Ezzel a pénzzel tulajdonképpen csak a nagyszabású, precíz és pontos feladatot jelentő, több évig tartó felmérési munkák előkészületeit kezdjük meg. A munka elvégzését úgy képzelem el, hogy

a főváros magánmérnökökre bízza a munka nagyrészét,

főleg azért, mert *a főváros mérnök-tisztviselői a rendes napi folyómunkát is csak nagy megerőltetéssel tudják ellátni.* Arra pedig gondolni sem akarunk, hogy *külön felmérési osztályt* létesítsünk, mert ez sokkal drágább lenne, mintha magánmérnökökre bízzuk a munkát. De felesleges is, mert a kellőképpen amúgy sem foglalkoztatott kitűnő magánmérnökök egész sora áll rendelkezésre erre a célra. Ezek a nagyszerűen képzett szakemberek fogják végezni a felmérés detailméréseit az egyes tömbök, házak felmérését,

ezt a munkát azonban meg kell előznie az ugyancsak nagy pontosságot igénylő háromszögelési munkálatoknak.

Az új háromszögelési hálózat megállapítása, illetve a régi felújítása az állami háromszögelési hivatallal kooperálva fog megtörténni, mert a városfelmérés és háromszögelés az országos háromszögelési hálózat szerves része.

— A *városfelmérési munkák három részből állanak.* A felmérésből, a szabályozási tervek elkészítéséből és a szabályozási tervek végrehajtásából. A szabályozási terv elkészítése és végrehajtása között erősen disztingválni kell s e kettő elkészítése előtt feltétlenül szükséges a pontos városfelmérés. Az egész munka kiindulópontja az, hogy megállapítsuk azt, hogy *mindezt milyen elvek és milyen sorrendben fogjuk elvégezni.* Mivel a főváros mérnökei ezt a tudományos felkészültséget kívánó munkát egyedül nem tudnák előkészíteni sem, úgy gondolom, hogy

az előkészítéshez közreműködésre kérjük fel a magyar műszaki tudományos világ előkelő reprezentánsát

és ezeknek a tanácsadásával, irányításával dolgozza ki a főváros a munkaprogramot, állapítja meg azokat az elveket, amelyek alapján azután megindítható lesz a munka.

— A városfelméréstől teljesen független dolog *a főváros talajának geológiai felvétele,* amely biztos tudomásom szerint már folyamatban van és függetlenül történik a fővárostól. A főváros területének geológiai térképét a *Földtani Intézet* készíti, ő végezte a felméréseket is és úgy tudom, hogy ez a nagyjelentőségű térképezési munka már nemsokára készen is lesz.

Felhívás

áruházunk igen tisztelt vevőközönségéhez!

A mikulás előtti napok délutáni óráiban áruházunk összes osztályaiban olyan torlódás volt, hogy kényszerítve voltunk a főkaput többízben bezárni és a közönséget csak turnusokban tudtuk beengedni.

Miután a karácsony előtti forgalom a mikulás előttinél mindig sokkal nagyobb, felkérjük a mélyen tisztelt vásárló közönséget, hogy karácsonyi bevásárlásait ne hagyja az utolsó napokra és akinek módjában van, bevásárlásait intézze el lehetőleg a délelőtti órákban.

Tisztelettel

Párisi Nagy Áruház

IDEÁLIS OTTHON

mindenkinek a leghőbb vágya. Ilyet biztosíthat magának azonnalra, ill. május 1-re beköltözhető hatodik és hetedik társasházunkban: a főváros legelőkelőbb helyein, a Horthy Miklós út 79. sz. a. épült „Szt. István-udvar"-ban és a Szt. Imre-szobor szomszédságában már épülő „Hunnia-udvar"-ban. Adómentes, 1, 2, 3, 4 szobás, elsőrendű építkezésű, olcsó fixárú

KERTES ÖRÖKLAKÁS

Minden öröklakáshoz kertrenéző hall, loggia, jövedelmező üzlethelyiségek. Kényelmes törlesztés. Kívánatra képes prospektus. A **„Centrum" öröklakásai árvapénzek elhelyezésére alkalmasnak nyilváníttattak! Értékálló, biztos tőkebefektetés, cca 10% tiszta jövedelem!** „CENTRUM" házépítő- és Ingatlanvállalat, I., Horthy Miklós út 9. (9—12-ig, 3—5-ig). Telefón: Lá. 9—96. sz.

ÖRÖKLAKÁSBAN A CENTRUM VEZET!

Zománctáblák, réztáblák

zománcjelvények

Dr. Bossányi László

Budapest, I., Naphegy ucca 13 ● Telefónszám: Automata 536-10

RÁBA-KRUPP

RÁBA A. F.

PÓTKOCSIK

1·5, 2, 3, 3·5, 5—6 tonnás

TEHERAUTOMOBILOK

ÉS 15—50 SZEMÉLYES **AUTOBUSZOK**

A MAGYAR IPAR TÖKÉLETES ALKOTÁSA

MAGYAR ANYAGBÓL MAGYAR GYÁRBAN KÉSZÜLNEK: A

MAGYAR WAGGON- ÉS GÉPGYÁR RT.

győri automobilgyárában ● Központi igazgatóság: BUDAPEST, V., DEÁK FERENC UCCA 18

TELEFÓN: A. 818—50 ● KEDVEZŐ FIZETÉSI FELTÉTELEK!

FEKETE ÖDÖN MÉRNÖK

Vízművek, vízvezetékek, csatornázások, központi fűtések, szellőztetések és légszeszberendezések tervezése és kivitele

Budapest, II., Margit körút 58. Telefón: Aut. 514-80

König, Román és Stein

mérnökök, építési vállalkozók

Budapest, VIII. ker., Mária Terézia tér 16. szám.

Telefon: József 424—69.

Vállalkozási Hirlap

A Baross Szövetség a versenytárgyalásokkal és közmunkákkal kapcsolatos anomáliák megszüntetéséért. A Baross Szövetség felterjesztéssel fordult a polgármesterhez, melyben kívánja, hogy úgy a versenytárgyalási ajánlatok, mint a számlák és keresetek, valamint ezeknek mellékletei másolataira stb. vonatkozólag *jelenleg érvényben lévő bélyegilletéki szabályok áttekinthető táblázatba foglalva kifüggesztessék.* Kérte továbbá, hogy az építkezések végszámlái és a vállalkozók végjárandóságának kiutalására nézve olyan szabály állíttassék fel, hogy az *6—12 hétnél hosszabb ideig nem tarthat.* Az illetékes tisztviselők köteleztessenek ebbeli munkaanyagukról havonta a polgármesternek jelentést tenni. Ezzel a rendszabállyal a vállalkozói kar eddig elszenvedett nagyon tekintélyes károsodást küszöbölhet ki. Kívánja azt, hogy az egyes ügyosztályok és fővárosi üzemek a munkák vállalatbaadásánál és kiírásánál *azonos módon járjanak* el. Sajnálattal állapítja meg, hogy *óvadékul letett bánatpénzek visszautalása még mindig körülményes* és javasolja, hogy a versenytárgyalás eldöntését követő *három nap után* a nem pályanyertes vállalkozó bánatpénzét hivatalból postán küldjék vissza.

Új versenytárgyalási kiírások

A polgármester versenytárgyalást hirdet:

A Tisza utca kövező-, elő-, kocsiút- és gyalogútaszfaltozására. Pályázni lehet dec. 16-án d. e. fél 11 óráig az út- és csatornaépítési ügyosztályon.

Vontató motorcsónak szállítására a ferencvárosi helyiségek részére. Pályázni lehet december 19-én d. e. fél 11 óráig az út- és csatornaépítési ügyosztályon.

Köszállításra. Pályázni lehet december 13-án d. e. 10 óráig az út- és csatornaépítési ügyosztályon.

Versenytárgyalási megbízások

A mult héten tartott nyilvános és szűkkörű versenytárgyalások alapján a különböző közmunkákat és közszállításokat a következő cégek kapták:

Üvegezési munkát a Maglódi úti szeretetháznál: Haas és Somogyi 8392, Bielek Károly 4793 P.

Ácsmunkát az Állatkertben: Popper és Társa 3200 P.

Bútorberendezési munkát a Wenckheim palotánál: Mautner Jenő 3120 P.

Burkolómunkát az Új Szent János-kórháznál: Csernek Pál 7853 P.

Asztalosmunkát a Köztisztasági Hivatalnál: Gera Lajos és Fia 3761 P.

Lakatosmunkát ugyanott: Szatola Emil 2791 pengő vállalati áron.

Beérkezett ajánlatok

A mult héten tartott versenytárgyalásokon a különböző közmunkákra és közszállításokra a következő cégek pályáztak:

A káposztásmegyeri vízműtelep átemelőtelepének tartozékaképpen a Duna medre alatt létesítendő egyegy járható tartalékalagút és a hozzátartozó két-két végakna építési munkálataira: Káldor Pál és Matyasovszky László 750.514, Palatinus Építő r. t. 844.568, Erdélyi és Vajda 846.204, Fábián és Somogyi 1,040.636, Gazdaságfejlesztő és építési r. t. 1,088.438, Fejér és Dános 1,239.643, Magyar kútépítési és mélyfúrási vállalat 1,236.299, Rényi és Bottenstein 1,192.360, Constans Építési r. t. 1,182,160, Somlyó J. 1,313.522, Magyar, Wayss és Freitag 1,039.431, Máthé Ferenc és Weisz Mihály 1,434.308, Zsigmondy Béla 2,058.329, Pitel és Brausewetter 1,525.330, Mazalan Pál és Ast Ede 2,107.708, László és Blum 2,664.742 P.

Felvonómunkára a Horthy Miklós szeretetotthonnál: Barta és Vaspi 17.810, Unger és Kovács 21.535, Klose felvonógyár 21.890, Handlovics és Horváth 22.510, Freisler Antal r. t. 23.702, Haverland Antal 24.280, Magyar Felvonó és gépgyár Wertheim F. és társa 27.500 P.

Szobafestőmunkára a hernáduccai iskolánál: Krivai Márton 2095, Török és Juhász 1942, Grosszmann Lajos 2272, Lendvay Ferenc 2458, Zöld Jenő 2661, Bakos Ernő 2692 P.

Díszkovácsmunkára a Szabó József uccai autobuszgarázsnál: Farkas Kálmán 6658, Kajtár Lajos 7190, Horváth János 7400, Skolkay Mátyás 6315, Haas és Somogyi 7975, Lepter János 8770, Knausz Gyula 9600, Jungfer Gyula 11.758 P.

Csatornázási munkára a Vérhalom téren: Gribicer Albin 4786, Csányi Pál 5137, Obendorfer József és fiai 5469, König József 5919, Hajnal Imre 6171, Ámon Antal és fiai 6366, Kohn és Fort építő r. t. 6465 P.

Versenytárgyalási hirdelmény

Budapest székesfőváros polgármestere nyilvános írásbeli versenytárgyalást hirdet A) 3000 fm 14—15/24—25 cm hasított trahit szegélykő, B) 10.000 darab 18/27/18 cm trahit kötőkockakő, C) 10.000 darab 26/26/13 cm trahit gyalogútkő, D) 100.000 darab 18/18/13—14 cm trahit fejkő, E) 100.000 darab 18/18/13—14 cm angit-andezitfejkő, F) 150.000 darab 18/18/13—14 cm bazaltfejkő, G) 100.000 darab 18/18/14 cm bazalt ¾-es kockakő és H) 1000 tonna bazalt kiskő szállítására.

A hivatkozott hirdetményben közölt módozatok szerint a leteendő bánatpénz összege az ajánlati összeg 2%-a.

Az ajánlat benyujtásához szükséges nyomtatványok a IV. ker., Központi városháza, II. emelet 285. ajtószám alatt kaphatók 2 pengő lefizetése ellenében.

A kellően felbélyegzett és borítékban elhelyezett ajánlatokat 1930. évi december hó 13-án (szombaton) délelőtt 10 óráig a II. emelet 279. ajtószám alatt kell benyujtani.

Az ajánlatok felbontása 1930. évi december hó 13-án (szombaton) délelőtt 11 órakor lesz a III. em. 409. számú helyiségben, ahol a vállalkozók vagy megbízottaik jelen lehetnek.

Budapest, 1930. évi november hó 25-én.

A székesfőváros polgármestere.

Gazdasági Értesítő

Az állam magángazdasági tevékenysége. *Márkus* György dr., a nemzetgazdasági tudomány képzett munkása, legújabb tanulmányában az *állami magángazdasági tevékenységéről* és modern irányelveiről ad hű képet. Kimutatja, hogy a merkantilizmust nyomon követő gazdasági liberalizmus az állam magángazdasági tevékenységét elernyesztette és a merkantilizmus alatt életrehívott *nagyszámú állami üzemek sorra bezárultak.* Foglalkozik ezután azzal a problémával, hogy *a kartellkérdés államosítás útján megoldható-e,* hogy az állami üzemek számának szaporítása állampénzügyi szempontból indokolt lehet-e, majd taglalva a közüzemi jövedelmeknek és az adóknak egymáshoz való viszonyát, rátér *a világháború kihatásainak* ismertetésére. Rámutat arra, hogy a háborús kényszergazdaságtól eltekintve, a világháború után kezdődik néhány európai államban az *államosítás legújabb korszaka,* amelyben az állami üzemek szaporításának legfőbb rúgója immár nem a magángazdaság által ki nem elégített elsőrendű életszükségletek ellátásának a biztosítása, hanem különösképpen az, hogy *a kapitalizmus gazdasági rendszerét megdöntsék* és helyébe a szocializmus gazdasági rendszerét ültessék. *Márkus* György dr. új könyve akaratlanul is éles visszautasítást ad a szélsőségek által propagált gazdasági rendszernek és ebből a szempontból is sok értékes ellenvetést sorol föl. A könyv ára 10 pengő és minden könyvkereskedésben kapható.

A Fodor Oszkár-féle Tőzsdei és Pénzügyi Kompasz 1930—31. évi kötete most hagyta el a sajtót. Közel 900 oldalas terjedelemben közli a tőzsde szervezetét, a tőzsde szabályait, az értéküzleti szokásokat és rendszabályokat, az áruüzleti szokásokat, a határüzletre vonatkozó összes tudnivalókat, az áruüzleti szabályokat, a különböző árunemek szokásait, a tranzitó tengerire vonatkozó rendelkezéseket. Külön fejezetben közli a budapesti tőzsde választott bíróságának joggyakorlatát, a bíróság összes jogszabályait stb. A kompasz második része a budapeti tőzsdén jegyzett állampapírok és egyéb kölcsönök ismertetését és a jegyzett részvények kimerítő monografiáját tartalmazza. A szerkesztésben ezúttal is *Kende* Ernő dr. és *Pór* Aladár dr., a budapesi áru- és értéktőzsde titkára működtek közre. Az évkönyv nélkülözhetetlen mindenki számára, akinek az áruüzlettel, az értéktőzsdével, a tőzsdei bíráskodással kapcsolatban bárminő kérdésben tájékoztatásra lehet szüksége. Ára díszes vászonkötésben 20 pengő. Megrendelhető: VI., Teréz körút 24/B. alatt vagy bármely könyvkereskedés útján.

KÖNIG JÁNOS
OKLEVELES GÉPÉSZMÉRNÖK
Műszaki iroda, grafikai szaküzlet
BUDAPEST, IX., REMETE UCCA 23. Saját gyártelep
TELEFÓN: J. 453-58

FISCHER ÉS HARTMANN
mázolómesterek
Budapest IV, Képíró ucca 3. sz. TELEFON: A. 847-73
Főküzlet: IX. ker., Tompa ucca 30. szám

ÁLLANDÓ BÚTORVÁSÁR
A KÖZPONTI VÁROSHÁZA ÉPÜLETÉBEN
BUDAPEST, IV., KÁROLY KIRÁLY ÚT 28
szalóngarnitúrák, rekamierek, háló, ebédlő és úriszoba bútorok
KEDVEZŐ FIZETÉSI FELTÉTELEK
KÁRPITOS ÉS PASZOMÁNYOS MESTEREK ORSZ. SZÖVETKEZETE

WOLSKY SÁNDOR BÉLA
WOLSKY ALBERT FIA
gépüzemű kefe- és ecsetárugyár
BUDAPEST, VIII., MAGDOLNA UCCA 18. SZÁM.
TELEFÓN: JÓZSEF 324-83

BIEBER KÁROLY
ÉPÜLET- ÉS MŰLAKATOS MESTER
Aranyérmekkeltöbbszörösen kitüntetve. Alapítási év: 1888.
Szaltzberger-féle ablak-rugzárak, vasszerkezetek, tűzhelyek gyártása
BUDAPEST, II, TÉGLA UCCA 6 Tel. Aut.: 571—92

TÖRÖK ÉS JUHÁSZ
FESTŐIPARI VÁLLALAT
BUDAPEST, VI. Potneházy-u 44
Elvállalunk mindennemű szobafestő, épület-, butormázoló és fényező munkát
Telefón: A. 967-03.

BLEZÁK JENŐ PARKETTVÁLLALKOZÓ
BUDAPEST, I., BALLAGI MÓR UCCA 8. SZ.
TEL.: Lá. 15-65

MESSINGER REZSŐ
ÉPÍTŐMESTER
Budapest, VII., Cházella út 49
TELEFON: Zuglió 66-84

BARCSAI LAJOS ÉPITŐMESTER BUDAPEST
IRODA: I., APRÓD UCCA 2.
TELEFÓN: AUT. 533—74.

MARGALIT ANDOR ÉS ÖDÖN
MÉRNÖK-ÉPÍTŐMESTER, VÁLLALKOZÓK
BUDAPEST, I., KELENHEGYI ÚT 11—13
TELEFONSZÁMOK: LÁ 15—14 ÉS 12—8

Beton, makadám, aszfalt felvágásához vegyen BÉRKOMPRESSORT
Liska Jenő okl. gépészmérnök, kompressor-bérbeadó, VIII, Orczy-út 22. Tel.: J. 385-4[illegible].

GUTH ÉS ÁDÁM
Egészségügyi berendezők
Bádogos, víz- és villanyszerelők
VI, DESSEWFFY U. 28.
TELEFÓN: 119—91.

Ifj. Helfenstein Károly
Budapest, V., Hungária körút 71
TELEFÓN: Automata 913—64. szám
KÖVEZŐ-MESTER, ÚTÉPÍTŐ-VALLALKOZÓ

KISS JENŐ okl. mérnök építési vállalkozó
Budapest, V., Zoltán u. 10. Tel.: Aut. 150-81

Kabai építési vállalata.
Istvántelek u. 3/b. J. 456-03.

MOLNAR ISTVÁN
ÉPITÉSZ
BUDAPEST
I., HORTHY MIKLÓS ÚT 36. TELEFÓN: LÁ. 11-09

MORZSANYI HERMANN
Központi fűtések, vízvezetéki és csatornázási berendezések
Budapest, VIII. kerület Üllői út 42 szám.
Telefón: József 355-87.

GUTWILLIG E
fő- és székvárosi csatorna és pöcegödör tisztítási vállalkozó
Iroda: BUDAPEST, VII., Damjanich u. 36. Telefón: J. 419-74

NAGY GYULA
lakatosárugyára
BUDAPEST,
VIII., Köris-utca 10. sz.
Telefon: J. 348—15.

CUSTODIS ALPHONS
MÉRNÖKI IRODA ÉS ÉPÍTÉSI VÁLLALAT IPARI BERENDEZÉS RÉSZÉRE
BUDAPEST, V., NÁDOR UCCA 19
Telefon: Aut. 120-07
ALAPÍTÁSI ÉV 1876
Gyárkéményépítés
Gőzkazánbefalazás
Ipari komenoék építése és tervezése

Zwillinger Gyula
ÉPÍTÉSZ
VII., CSENGERY U. 30
TELEFÓN: JÓZSEF 433—69.

SCHÄFFER KÁROLY
OKLEVELES MÉRNÖK
Vasút-, út-, betonépítési vállalkozó, kövező-mester
Budapest, IV., Kecskeméti ucca 13., III. em. 1. Telefón: 844—12

Pénteken: start

AZ EGYSÉGES KÖZSÉGI POLGÁRI PÁRT az összes kerületekben indul — A leadott szelvények száma: 49.600

BESZÁMOLÓ A GYŰLÉSEKRŐL

Tíz nap mulva felvonul a főváros népe, hogy döntsön az új törvényhatósági bizottság összetételéről. A választási eredmény véget vet annak a nagyhangú frázis- és jelszóáradatnak, amit a baloldali pártok indítottak el a számukra *döntő győzelem* megszerzéséért. Nem kell már sokáig várni a kétségbevonhatatlan számadatokra, amelyek megtámadhatatlanul fogják bizonyítani, hogy *Budapest polgársága nem leszámolást, bosszúállást, párttusákat és politizálást követel az új közgyűléstől, hanem munkaalkalmakat, jobb megélhetést, alkotások sorozatát és békés közhangulatot,* mindazt, amit az összes pártok közül egyedül az *Egységes Községi Polgári Párt* hirdetett és hirdet ma is. Ne politikai heccek, ökölrázások, durva gorombáskodások színhelye legyen a közgyűlés, hanem egy dolgozó komoly testület munkahelye, ahol csak egy célkitűzés lehet: *Budapest boldogulásának megalapozása.* Ezt akarja és büszkén hirdeti az *Egységes Községi Polgári Párt,* amelynek elmult heti mozgalmas tevékenységéről a következő tudósításunk számol be:

A polgárság kenyérkérdéseit kell megoldania az új törvényhatóságnak

A *kőbányai Egységes Községi Polgári Pártnak* a Kőbányai Kaszinó színháztermében vasárnap este rendezett nagygyűlésén a hatalmas termet és előcsarnokot zsúfolásig megtöltő választópolgárok *lelkesen ünnepelték a listavezető Payr Hugót és Hatolkay Kázmér református lelkészt* és hitet tettek a párt célkitűzéseinek és elveinek további törhetetlen követéséről. Ezernél több választó sereglett már össze, amikor *Sajó* János kerületi pártelnök megnyitotta a gyűlést és szívélyesen üdvözölte *a társadalom minden rétegét és a nagy kiterjedésű kerület különböző részeit képviselő hatalmas tömeget,* a párt jelöltjeit és a támogatásukra érkezett közéleti előkelőségeket, majd átadta a szót *Payr* Hugónak, programbeszéde elmondására.

Percekig zúgó taps és éljenzés köszöntötte

Payr Hugót,

az Egységes Községi Polgári Párt közmegbecsülésnek örvendő titkárát, amikor az emelvényre lépett és a kaszinóhelyiség különböző részeibe hangszórón továbbított beszédét elmondotta.

— Választások előtt állunk — úgymond — és a meghallgatásunkra megtisztelően impozáns tömegben egybegyűlt közönség még se várjon tőlünk nagyhangú ígéreteket, délibábos szivárványképeket, a hiszékenységre és szenvedélyekre spekuláló politikai fejtegetéseket. *Mi csak a való élet talaján, annál a reális kérdésnél maradunk,* hogy Budapest népének meg kell választania törvényhatósági képviseletét, azt a testületet, amely hivatva van az ő *mindennapi apró problémáit megoldani:* az uccák világítását és kövezését, az olcsó és gyors közlekedés rendjét, a kereseti viszonyokkal arányban álló közélelmezést, a jó iskoláztatást és közegészségügyet. *Ezeket kell megteremteni, biztosítani és fejleszteni. De mindenek fölött a polgárságért és nem magáért a bürokráciáért való jó közigazgatást akarunk.*

— Ebben segítségünkre van az új fővárosi törvény, amelynek végrehajtását azokra kell bízni, akik jónak tartják, nem pedig azokra, akik rossznak tartják és ma is ellene küzdenek.

— *Különös gondoskodásunk tárgya: munkaalkalmak megteremtése* és a monopolisztikus üzemek gazdálkodásának olyan irányba való terelése, hogy abból haszon származzék nemcsak a főváros egészére, hanem minden egyes polgárára is. Az *Egységes Községi Polgári Párt* soha nem becsmérelte választói gyűlésein a többi pártot, de mégis csak meg kell állapítania, hogy sem a szélső baloldal az 1918—19. években, sem pedig a keresztény párt az 1920. év elején nem tudott eredményeket produkálni a városházán és az alkotó munka akkor indult meg, amikor *Ripka* Ferenc és *Kozma* Jenő vezetése alatt a párt bevonulásával új éra kezdődött a városházán. *Budapest történetírója nem fog elhaladni az elmult öt év eredményei mellett* és ezeket akarjuk fokozni a jövő évvel kezdődő új ciklusban. Ezért kérjük a választópolgárság támogatását, amelynek gyümölcseit a főváros egész népe fogja élvezni.

A nagy éljenzéssel fogadott beszéd után *Hatolkay* Kázmér kérte a választók bizalmát az egységes párt listáján szereplő jelöltek részére nem a maguk, hanem a főváros egész lakosságának, Budapest naggyá fejlesztése és az országhoz, Európához méltó emporiummá való emelése érdekében.

Ezután *Usetty* Béla ajánlotta a kőbányai polgárság szeretetébe és figyelmébe Payr Hugót, a pártnak rendkívül nagy munkabírású és páratlan agilitású titkárát, akinél alkalmasabb férfiút a kőbányaiak nem kaphattak volna kerületi érdekeik felkarolására. *Krompaszky* Miksa főigazgató beszédében kijelentette, hogy a többi fővárosi kerület ma irígykedve tekint Kőbányára, amelynek sikerült jelöltül megnyernie Payr Hugót, akit minden kerület a legnagyobb örömmel és tárt karokkal fogadott volna listavezetőjének. *Bittner* János felsőházi tag felhívta a kőbányai iparosokat és kereskedőket, hogy támogassák a polgári párt listáját, majd *Kutassy* Jenő beszéde után *Bohn* József a Józsefváros üdvözletét tolmácsolta. Nagyhatású beszédet mondott még *Gáspár* Béla református lelkész is. A nagygyűlés a polgári egység és a párt jelöltjeinek ünneplésével ért véget.

A munkásságnak is érdeke, hogy erős polgárság legyen

Az *Egységes Községi Polgári Párt XIII. kerületi szervezete* vasárnap délelőtt a váciúti Népmozgóban tartott nagygyűlést, melyen a párt listavezetői, *Dinich* Vidor kormányfőtanácsos és *Piazza* Győző törvényhatósági bizottsági tagok ismertették a párt programját. *Mézes* János elnöki megnyitója után *Piazza* Győző szólott a választókhoz. Gazdasági problémákkal foglalkozott és hangoztatta, hogy a *Községi Polgári Párt* célja elsősorban a gazdasági bajoknak a megszüntetése. Ehhez a programhoz tartozik az üzemek fokozatos leépítése is, mert az a cél, hogy meg kell szüntetni minden olyan hatósági vállalkozást, amely indokoloatlan és felesleges versenytársa a kisembereknek. A Községi Polgári Párt a kapitalista termelési rend alapján áll, ez azonban nem jelenti azt, hogy tűrje a nagytőke túlkapásait a kisemberek rovására. *Piazza* Győző nagy tetszéssel fogadott beszéde után *Dinich* Vidor beszélt nagy hatás mellett a választókhoz. Megköszönte a kerület lakosságának előlegezett bizalmát, amely már a szelvénygyüjtésnél olyan impozáns módon megnyilatkozott. *Dinich* ezután azt fejtegette, hogy a dolgozó polgárságnak és munkásságnak van legfőbb joga ahhoz, hogy beleszóljon a főváros ügyeinek irányításába. A polgárság képviselőinek pedig az a kötelessége, hogy mindent elkövessen a nagyobb darab kenyérért és azért a jobblétért, amelyet minden jószándékú, becsületes, dolgozó ember nemcsak megérdemel, hanem amihez jussa van. Ezután a munkásághoz szólott és érthetetlennek mondotta, hogy a munkásságnak egy nagy része, az, amely a nemzetközi ideológiától van megmételyezve, valósággal ellensége annak a magyar polgárságnak, amelyből a munkásság él, amely a munkásságnak kenyeret ad. *Ne felejtse el a munkásság, hogyha a polgár gyenge, leromlik, hogy maga is éhes, akkor nem lesz kenyere a munkásságnak sem.* A polgárság megerősítése tehát elsősorban munkás érdek is. Nem akarja a nagykapitalizmust alátámasztani, de meg akarja erősíteni a polgárságot, amelyik izzadja az adókat, fenntartja az üzemeket, biztosítja a fogyasztást és ezzel a termelés rendjét. Nem mindenkinek tetszik ez a program, mert vannak még mindig árnyak, amelyek szeretnék feltámasztani a vörös időket, ezek a bujtogatók, vigyázzanak. A polgárság résen lesz. S még egyszer nem fogják kibolondítani a vörös bujtogatók a munkásokat az uccára, mert az öntudatos polgárság fogja ezeket a lelketlen élősdieket kisöpörni az országból, a moszkvai pokolba, ahova valók. Boldog lenne, ha a munkástestvéreket meg tudná nyerni a nemzeti gondolatnak, ha ezekben az ádventi időkben megértenék a harang szavát, amely azt hirdeti, hogy szeresd felebarátodat, mint magadat, *ha úgy tudnánk szeretni egymást mi magyarok, ahogy gyűlölni tudunk, rohamlépésben mehetnénk előre a szebb jövő felé,* amely polgárnak és nemzeti alapra helyezkedő munkásnak egyaránt meghozza a szebb, boldogabb jövőt. Rengeteg párt küzd a választásokon, amelyek mind csak szétforgácsolják a polgárságot. Vigyázni kell a polgárságnak, mert a szétforgácsoló pártok mögött ott áll egységesen a szélsőségek frontja. Az összefogás szükségességének hangoztatásával fejezte be beszédét, ismét kérve a munkásság józan rétegeit, hogy értsék meg a magyar összefogás szükségességét. Erős polgárság, jólétben élő munkásság fogja meghozni a jobb magyar jövendőt, amelynek felépítésén mindenkinek egyformán dolgoznia kell. Ez a jobb jövő a béke, a nyugalom, a munka, ennek a pártnak a programja, a maszlagoló, hazudozó kortesjelszavakkal szemben. *Babitz* Gyula, *Császár* János és mások beszéltek még nagy tetszés mellett a gyűlésen, amely *Mézes* János ötletes zárószavaival ért véget.

Ünnepi vacsora a Józsefvárosi Községi Polgári Pártban

Az *Egységes Községi Polgári Párt* józsefvárosi szervezete a Józsefvárosi Kör József körút 46. szám alatti helyiségeiben társasvacsorát rendezett, amelyen a kerület polgársága igen nagy számban jelent meg. A felköszöntők sorát *Kálnoki-Bedő* Sándor országgyűlési képviselő, pártelnök nyitotta meg, aki vitéz nagybányai *Horthy* Miklós kormányzót köszöntötte névünnepe alkalmából. A nagy éljenzéssel fogadott felköszöntő után, melynek során hosszasan éljeneztek Magyarország kormányzóját, *Lengyel* Endre dr. kormányfőtanácsos, a Józsefvárosi Kör ügyvezető elnöke beszélt, *Bethlen* István gróf miniszterelnököt és *Kozma* Jenőt, az Egységespárt elnökét köszöntötte fel. Utána *Kozma* Jenő dr. pártelnök szólott. Hangoztatta, hogy a szavazóigazolványok kézbesítése körül az ellenzék alaptalan támadásokat intézett a párt ellen, rágalom-pergőtüzet indított, majd előadta, hogy *az Egységes Községi Polgári Párt programját legjobban az a plakát fejezi ki, amelyik mérleget ábrázol, egyik serpenyőjében a be nem váltott ígéretek könnyű fajsúlyú halmazával, s a másikban a kenyérrel.* Ez a kenyér, s ezt a kenyeret szerző tisztes, békés, alkotó munka a párt programja. Végül kijelentette *Kozma* Jenő, hogy a józsefvárosi hivatalos párt nagyon jól választotta meg listavezetőjét, *Szabó* Sándor személyében, aki mint a kisgazdák vezére, elő fogja mozdítani a falu és a város nagy horderejű együttműködését. *Kozma* beszédét nagy tetszéssel fogadták, majd *Szabó* Sándort, az Országos Egységespárt alelnökét hallgatták meg, aki rámutatott arra, hogy Magyarországot az tartotta fenn ezer évig és az biztosítja további évezredekre a jövőjét, hogy minden becsületes dolgozó polgárát magához öleli, osztályokra, nemzetiségekre és felekezetekre való tekintet nélkül. Ő kisgazdapárti létére tíz év óta, amióta itt él a fővárosban, egynek érzi magát a fővárossal, fővárosi polgárrá lett, megismerte a főváros bajait és látja, hogy *mindent a kenyér megszerzésének szolgálatába kell állítani.* Ennek az országépítő politikának követésére hívta fel a megjelenteket. *Kálnoki-Bedő* Sándor arra kérte a polgárságot, ébredjen öntudatra, ne elégedjen meg azzal, hogy Budapesten építi ki a polgári egység útját, hanem ennek a folyamatnak el kell jutnia a legkisebb faluba is, mert ezen eszme győzelme nélkül nincs feltámadás. *Stühmer* Géza dr., *Pogány* Jenő a Mészáros Ipartestület alelnöke és mások szólaltak fel még a lelkes vacsorán.

Választói gyűlés az Erzsébetvárosban

Az *Erzsébetvárosi Egységes Községi Polgári Párt* szervezeteinek vezetői az Erzsébetvárosi Körben tartott értekezletén az elnöklő *Lédermann* Mór fővárosi bizottsági tag örömmel megállapította, hogy a párt ajánlóíveit a választók óriási tömegei látták el aláírásukkal és az aláíró helyeken még egyre jelent-

Távbeszélő: Aut. 879—65

LVI. ÁLTALÁNOS AUKCIÓ

Árverés: 1930. dec. 10-től dec. 23-ig d. u. fél 4 órától

ÁRVERÉSRE KERÜLNEK:

Műbecsű festmények, szobrok, porcellánok keleti szőnyegek, művészi és közhasználatú bútorok, ékszerek, könyvek stb.

SIMON LÁSZLÓ OKL. MÉRNÖK, KÖVEZŐMESTER ÉPÍTÉSI VÁLLALKOZÓ

Budapest, IV, Károly király út 10. sz.

TELEFÓN: 873—77

keznek a választók, hogy aláírásukkal és szelvényükkel támogassák a párt listáját. *Dési* Géza országgyűlési képviselő, *Szamek* Emil dr., *Nessi* Gyula főv. biz. tag és *Rendek* Károly dr., a listán szereplő első négy jelölt, megköszönte a választópolgárság támogatását és kérte a kerületi szervezeteket, hogy továbbra is lelkesen dolgozzanak a párt választási sikere érdekében.

A Lipótvárosi Polgári Kaszinóból

A *Lipótvárosi Polgári Kaszinóban* szerdán este négyszázterítékes vacsora volt, amelyen *Scheuer* Róbert elnök elsősorban *Krompaszky* Miksa társelnök ellen felhozott alaptalan vádakat tette szóvá. A vacsora résztvevői szinte forradalmi jelenetek között nyilvánították szeretetüket és bizalmukat Krompaszky Miksa főigazgatóval szemben, hogy mindenáron beszédre kényszerítsék. Krompaszky szűnni nem akaró tapsok között tudta csak elmondani nagyhatású beszédét. A jelenlevőknek ez a spontán megnyilatkozása szolgáltatta a legteljesebb elégtételt *Krompaszky* Miksa tankerületi főigazgatónak az őt ért méltatlan és igazságtalan támadásokért. A mindvégig lelkes hangulatban lefolyt ünnepies vacsorán felszólaltak még *Molnár* Dezső, *Czigler* István, *Dárday* Ede és mások.

*

A *lipótvárosi iparosok és kereskedők*, több százan, választói gyűlést tartottak a *Scheuer* Róbert elnöklete alatt álló *Lipótvárosi Polgári Kaszinóban*, hogy meghallgassák az Egységes Községi Polgári Párt programját. *Scheuer* Róbert nagyhatású programbeszéde után *Krompaszky* Miksa főigazgató és *Molnár* Dezső dr. ismertették az aktuális kérdéseket, az iparosok és kereskedők részéről pedig *Portörő* Jenő, *Horti* Jenő és *Fried* Samu szólaltak fel. A felszólalások mind oda irányultak, hogy az iparos és kereskedő világ elvárja a Községi Polgári Párt városi képviselőitől, hogy a magángazdasággal konkurráló fővárosi üzemek ellen felveszi a legélesebb harcot, majd lelkes hangulatban kimondották a párthoz való csatlakozásukat.

Akik a fórumon hangosak, azok nem dolgoznak

A *XIV. kerületi szervezet* hétfőn este a *nürnberguccai* Antal-vendéglőben tartott nagygyűlést, amelyen *Martin* János pártelnök, a kerület listavezetője azt hangoztatta, hogy *a fórumon mindig azok a leghangosabbak, akik legkevésbé veszik ki a részüket a komoly munkából.* Az *Egységes Községi Polgári Pártnak* azért nehéz a helyzete, mert nem élhet és nem akar élni az ellenzéki demagógia hangos és izgató eszközeivel. Magyarország megváltozott külpolitikai viszonyai között már nem jogosult az abszolutizmus idejéből nemzeti hagyománnyá vált ellenzékieskedés. Ellenkezőleg: egyesült erővel, meghatározott célkitűzéssel kell előre haladni a jobb jövő felé. Szembeállítja a kormány céltudatos, eredményes, megfontolt bel- és külpolitikai munkásságát, *a szélsőséges irányzatokkal, amelyektől nem várhat semmit — a polgárság.* De csaknem a forradalmi idők romboló atmoszférájának feltámasztását. *Bánó* Dezső kormánytőtanácsos gazdasági kérdésekről beszélt és Martin munkáját méltatta, amelyben segítőtársként kíván közreműködni a kerület érdekében. *Elek* Béla, *Kákossy* Ödön és mások beszéltek még a polgárokhoz.

Budapest minden magyarnak fővárosa legyen

Az *Erzsébetvárosi Kör* heti társasvacsoráján *Ugron* Gábor elnök beszédében azt fejtegette, hogy Budapest polgárságának ügyelnie kell arra, hogy ne vágja el a köteléket, amely a vidékkel, a nemzet egyetemével összekapcsolja és ne táplálja azt a tizenkét év előtti felfogást, hogy nem igazi fővárosa az országnak, mert másképpen gondolkodik, mint Magyarország másik hétmillió lakosa. *Szamek* Emil dr. és *Béla* Henrik mondottak még lelkesítő beszédet.

Kasírozott orkánok nem tévesztik meg a polgárságot

A *Terézvárosi Egységes Községi Polgári Párt* esütörtökön pártértekezletet tartott, melyen *Halász* Miklós pártelnök az *Egységes Községi Párt* támogatására hívta fel a hallgatóságot s felhívta a polgárokat arra, hogy a parlamentben és a főváros közgyűlésén tomboló viharokat ne tekintsék egyébnek *kasírozott orkánoknál.* Mindez nem más, mint olcsó korteszeköz. *Bayer* Antal, *Politzer* Gusztáv, *Horváth* Károly, óbudai *Freidiger* Károly és *Heeger* Árpád jelöltek ajánlották munkájukat a választók figyelmébe.

Gaár Vilmos ünneplése

A kedd délelőtti ülésen a parlamentben lezajlott izgalmaknak semmi nyoma sem volt azon a százteritékes vacsorán, melyet a Belvárosi Községi Polgári Párt eskütéri klubhelyiségeiben *Gaár* Vilmos elnöklete alatt és az Egységespárt több országgyűlési képviselőjének részvételével tartott. *Gaár* Vilmos felsőházi tag üdvözölte a nagy számban megjelent vendégeket és megelégedéssel állapította meg, hogy a *közönség széles rétegei egyáltalán nem hagyják magukat félrevezetni azon műfelháborodás által, melyet az ellenzék a szavazóigazolványok kézbesítése tárgyában redezett.* Ő, mint az igazolóválasztmány elnöke szorosan a törvényhez tartotta magát és kész felelni minden tettéért. *Németh* Antal különösen a megjelent országgyűlési képviselőkről emlékezett meg, kik bizonyságot fognak tenni arról, hogy az országos kormányzati politika igenis törődik a főváros érdekeivel. Azután *Temesváry* Imre, *Perlaky* György és *Erdélyi* Aladár képviselők beszéltek lelkes hangulatban s hangoztatták, hogy a kormánypárton belül is meg van győződve minden tényező arról, hogy nincs sürgősebb közéleti feladat, mint a gazdasági bajok elleni küzdelem. Még számos felszólalás hangzott el és az egész közönség lelkesen tüntetett a *Belvárosi Községi Polgári Párt* listavezetői: *Héder* Lajos, *Girardi* Tibor és *Holzer* Sándor mellett. A vacsora *Dán* Leó felszólalásával ért véget.

Az V. kerületi orvosok gyűlése

Az V. kerületben élő orvosok több mint százan értekezletre gyűltek össze, amelyen a községi választásokkal szemben való állásfoglalásukat beszélték meg. Az a vélemény alakult ki, hogy amíg a főváros törvényhatósági bizottságában minden érdekképviselet tagjai bőségesen helyet foglalnak, addig az orvosok, akiket a főváros fontos közegészségügyi kérdéseiben elsősorban kellene megkérdezni, — nagyon szerényen vannak ott képviselve, sokkal szerényebben, mint azt az orvosi rend száma és tekintélye megkövetelné. Örömmel vették tudomásul az értekezleten, hogy az V. kerületi Egységes Községi Polgári Párt *Emődy* Aladár főorvost, a lipótvárosi orvosok egyik előkelő reprezentánsát, aki több évtizedes közéleti munkásságával már bebizonyította rátermettségét, — a törvényhatósági bizottság tagjai közé jelölte és elhatározta az értekezlet, hogy Emődy dr. megválasztása érdekében a *Községi Polgári Párt* listáját minden irányban a leghatásosabban támogatják.

Női választók a békés, alkotó munka táborában

Az *Erzsébetvárosi Egységes Községi Polgári Párt* hölgyválasztmányának nagygyűlésén V. *Krammer* Teréz elnök lendületes megnyitóbeszéde után *Dési* Géza országgyűlési képviselő fejtegette a nők misszióját a modern társadalmi és politikai életben, valamint a szociális és kulturális téren. Ezután *Leopold* Gyula beszélt a női választók szervezkedésének szükségéről, majd hangverseny fejezte be a nagygyűlést. A hangversenyen dr. *Eyssen* Tiborné operaáriákat, *Hont* Erzsébet sanzonokat énekelt, *Balázsfavy* Muci Daloroso-módszer szerinti pompás táncokat mutatott be és *Szegváry* Istvánné hegedült. A hangverseny szereplőinek produkcióit a nagyszámú közönség lelkesen megtapsolta.

A polgárság ne támogassa az örvény szélére vivő törekvéseket

A X. kerületi Juranich-telep választópolgárságának *Szlávik* Mátyás elnöklete alatt tartott gyűlésén *Payr* Hugó, az *Egységes Községi Polgári Párt* kerületi listavezetője beszédében emlékeztetett arra, hogy már néhány hét előtt megmondta, hogy *a jobb- és baloldali ellenzék közvetlenül a választások előtt botrányok rendezésével és a szenvedélyek felkorbácsolásával igyekeznek majd a közhangulatot megmérgezni,* mert tömegek hiányában nehezen tudják megszerezni az ezer ajánlót. Ez a jövendölése szóról-szóra bekövetkezett. Az igazán pártatlan postát meggyanusítják, parlamentben és közgyűlésen gyűlölködést szítanak és olyan hangot ütnek meg, amelyet Budapest polgársága az 1918—19. évekből jól ismer. A főváros intelligens népe azonban nem felejti a közelmultat és annak tanulságait és nem fogja elősegíteni azokat a törekvéseket, amelyek a nemzetet és a fővárost újból az örvény szélére viszik. *A választópolgárság nem támogathatja azokat, akik — akár jobboldaliak, akár baloldaliak voltak, — még egy téglát sem tudtak a másikra rakni mindaddig, amíg Ripka Ferenc és Kozma Jenő zászlóbontásával az Egységes Községi Polgári Párt bevonulásával nem sikerült az építőmunkához szükséges nyugodt atmoszférát teremteni.* Ezután *Bittner* János felsőházi tag kifejtette, hogy azért lépett most vissza az *Egységes Községi Polgári Pártba*, mert ebben teheti a legtöbb szolgálatot az iparosságnak és kereskedőknek, akiknek érdekeit ez a párt viheti legjobban előre. *Hatolkay* Kázmérnak, a kőbányai lista második jelöltjének nagyhatású beszéde után *Görgey* István országgyűlési képviselő párhuzamot vont az Egységespárt építő programja és a felelőtlen ellenzéki ígéretek között. Az élénk éljenzéssel fogadott beszéd után még többen szólaltak fel.

Fővárosi tanerők mozgalma Budapest jövő boldogulásáért

A fővárosi tanszemélyzet számos tagja az *Erzsébetvárosi Egységes Községi Polgári Párt* helyiségében gyűlést tartott, amelyen *Arany* Sándor tanár elnöki megnyitója után *Simon* Lajos polg. isk. igazgató nagy tetszéssel kísért előadásában az oktatói kar kívánságait és az iskolánkívül kifejtett szociális és kulturális működését ismertette, majd rámutatott azokra az egész társadalom javát szolgáló reformfeladatokra, amelyeket az oktatói személyzet képviselőinek bevonásával a fővárosi tantervvel és az iskolaügy igazgatásával kapcsolatban a közeljövőben végre kell hajtani. *Dési* Géza országy. képviselő beszédében biztosította a nevelésügy és a magyar kultúra lelkes, odaadó kötelességtudással dolgozó pionírjait az *Egységes Községi Polgári Párt* megértő, áldozatkész támogatásáról. A jó tanító az igazi demokráciát, az emberszeretetet, az eszményekhez és a magyar röghöz való ragaszkodást plántálja a lelkekbe és elsősorban az oktatószemélyzetnek köszönhető, ha a kicsivé lett ország egyelőre legalább minőségileg lesz nagy és nemes tartalommal telik meg az a keret, amelyet ma alkotunk. *Erdély* Dezső dr., *Halász* Ignác igazgató és mások szólaltak még fel a gyűlésen.

Testvéri egyetértésben kell összefogni az ország jobb sorsa érdekében

A *Ferencvárosi Egységes Községi Polgári Párt* heti társasvacsoráján *Usetty* Béla országy. képviselő hangoztatta, hogy valamennyi kormánypárti, akikkel a legutóbbi napokban a gazdasági válság enyhítését célzó intézkedésekről tárgyaltak, egyértelműen kijelentették, hogy *a kormány az államra nézve a szigorú takarékosság elvét akarja ugyan érvényesíteni az adózók, az állami kiadások csökkentése érdekében,* de távoláll attól, a helytelen felfogástól, hogy takarékosságra intse a közönségnek azt a rétegét, amelynek pénze, vagyona és megfelelő keresete van. Ma az a nemzeti érdek, hogy ez a közönség vásároljon és juttassa a közgazdasági élet vérkeringésébe a trezorokban rejtőző pénzt, mert a világválság roppant nehéz létfenntartási küzdelmet kényszerít az emberekre. *Hit és bizalom nélkül azonban ezt a küzdelmet nem lehet eredményesen megvívni* és ha a nemzet kishitű, úgy önmaga mondja ki a halálos ítéletét. Ne szítsuk a gyűlölködést egymás ellen, hanem *forrjunk össze testvéri egyetértésben társadalmi és valláskülönbség nélkül,* hogy egy hatalmas erőként lendítsük előbbre az ország jó sorsát. Az a párt, amelynek jó a zsidó szavazószelvénye, de nem jó a zsidó maga, nem alkalmas arra, hogy egy ország, vagy egy főváros kormányzását reábízzák. Nem hajlandó az elvekkel zsonglőrködni és mást mondani a magánlakásban, mint a nyilvánosság fórumán. Beszéde végén *óvta a választókat a demagóg jelszavaktól* és kérte, hogy továbbra is lelkesen támogassák a Ferencváros legerősebb pártját, az *Egységes Községi Polgári Pártot. Wellisch* Andor bizottsági tag, *Wolf* István, *Szentessy* József, *Springer* Ferenc dr. és mások mondottak még beszédet.

*

A Ferencváros iparossága *Hentz* Kálmán elnöklete alatt népes nagygyűlést tartott, amelyen megjelent *Usetty* Béla, a kerület országgyűlési képviselője is, *Hentz* Kálmán elnöki megnyitójában üdvözölte Usettyt, aki valóban méltó képviselője a kerületnek. *Usetty* Béla nagyhatású beszédében erőteljes szervezkedésre és az iparosság érdekeiért küzdő *Egységes Községi Polgári Párt* támogatására hívta fel az iparosokat. A Ferencváros iparossága a nagygyűlésen egyhangú lelkesedéssel határozta el, hogy minden erejével támogatja a Községi Polgári Pártot a bekövetkező választásokon.

A pirostaxisok sérelmeik orvoslását remélik a párt erejétől

A pirostaxisok népes küldöttsége tisztelgett *Kozma* Jenő országgyűlési képviselő, az *Egységes Községi Polgári Párt* elnökénél, hogy bejelentsék a bérautós kisiparosok csatlakozását az *Egységes Községi Polgári Párthoz.* A küldöttség szónokai rámutattak arra, hogy a pirostaxisok, valamennyien kisemberek, a sok csalódás után rájöttek arra, hogy az *Egységes Községi Polgári Pártban* van a helyük, amely megmutatta, hogy nem hangos szólamokban, nem tetszetős frázisokkal éli ki magát, hanem komoly segítségére van a mai viszonyok között még fokozottabb támogatásra szoruló kisembereknek. *Kozma* Jenő válaszában megköszönte a bérautós iparosság bizalmának megnyilvánulását és megígérte, hogy úgy mint a multban, ezentúl is, lehetőleg még *fokozottabb mértékben lesz a kisemberek istápolója pártjával együtt,* mert legfőbb célja a polgárság egyetemének minden lehető módon való megerősítése, mert az erős polgárság egyértelmű a virágzó fővárossal és az erős nemzettel.

Józsefvárosi kiskereskedők egységes polgári irányítást akarnak

A józsefvárosi községi polgári (Bohn—Hüvös) párt nagyszámú közönség jelenlétében tartotta meg pártülését a Teleki téri Otthon-kávéházban. A pártülésen megjelentek a zsibáruskereskedők tömeges számban, az ott működő asztaltársaságok és a vásári árusok közül igen sokan. A terem zsúfolatig megtelt és igen sok választópolgár kintszorult. Az ülést *Balázs* József dr. ügyvéd, a zsibáruskereskedők ipartársulatának ügyésze vezette és megnyitó beszédében a hallgatóság feszült figyelme mellett fejtegette azt, hogy *minden józan polgárnak az egységes párt mellett van helye. Faith* Jaques dr. volt a következő szónok, ki különösen azon eléggé el nem ítélhető választási módszerrel foglalkozott, amit a zsidó vallású ellenzéki szónokok használnak és erélyesen tiltakozott az összes itt megjelent zsidó polgárok nevében, *a zsidó szélsőséges kirohanások ellen. Tomasik* István, a zsibárus kereskedők elnöke, keresetlen szavakban fejtegette, hogy a kis embernek a kormány mellett van a helye és nyugodt lélekkel megy oly vezérek után, mint *Ripka* főpolgármester, *Bohn* József és botfai *Hüvös* Iván. *Okolicsányi* László v. országy. képviselő lendületes beszédben meggyőzte a hallgatóságot arról, hogy *Bohn* és *Hüvös* mellé tömörüljenek, mert ezen két vezér egész multja biztosítéka minden józsefvárosi kisembernek. Óriási taps között emelkedett szólásra *Bohn* József elnök. Utána a párt másik, szintén közbecsülésben álló vezére, botfai *Hüvös* Iván szólalt fel. A régi boldog Józsefvárosról beszélt és ezen boldog időket akarja elnöktársával, *Bohn* Józseffel együtt visszahozni, melyben a Józsefváros akkor élt, amidőn megboldogult édesatyja volt a vezér. Szűnni nem akaró tapsvihar követte a szép, szívhez szóló beszédet.

Események

Fővárosi Hirlap
Az Egységes Községi Polgári Párt hivatalos lapja.
*
Előfizetési árak:
fél évre . . . . . 12 pengő
egész évre . . . . . 24 pengő

Lord Rothermere nevében Ward Price köszönőlevelet intézett Ripka főpolgármesterhez. A *Rákosi-szobor* leleplezésénél G. Ward *Price*, a *Daily Mail* főszerkesztője képviselte Lord *Rothermeret*. Az előkelő angol publicista személyesen hozta el a főpolgármesternek a Lord baráti üdvözletét, elutazása előtt pedig nem elégedett meg a búcsúlátogatáson elmondott meleg szavakkal, hanem még egy szívélyes hangú levélben is külön köszönetet mondott a baráti fogadtatásért. Ez a levél a közvetkezőképpen hangzik:

Kedves Főpolgármester úr! Szeretném kifejezni Ön előtt mélységes hálámat azért a bámulatos vendégszeretetért, melyben Ön és a székesfőváros engem, mint Lord *Rothermerenek* a Rákosi-szobor felavatására kiküldött képviselőjét részesített. Ön engem azzal a határtalan vendégszeretettel fogadott, mely az Ön történelmi városának tradíciója és úgy a saját magam, mint Lord *Rothermere* nevében fogadja legőszintébb köszönetemet. Mint ahogy felhasználtam az alkalmat azon a villásreggelin, amelyet tegnapelőtt volt szíves adni, ismételem most: *Lord Rothermere kimondhatatlanul hálás a Rákosi-szoborbizottságnak, és Önnek azért a nagy és önfeláldozó munkáért, melyet Rákosi Jenőnek Budapest uccáin emlékművel való megörökítésére fordított.* Bensőséges köszönetem ismételt kifejezése mellett vagyok Főpolgármester úrnak legőszintébb tisztelője: *G. Ward Price.*

Egyelőre nem állapodtak meg végleges egységárban a főváros és a bánhidai centrálé. Legutóbbi számunkban beszámoltunk arról a tárgyalásról, ami a bánhidai centrálé és a főváros között indult meg az áramszolgáltatás további biztosítása érdekében. Értesülésünket most azzal egészítjük ki, hogy *az ideiglenesen megállapított 4 filléres egységárat csak előlegként fizeti a főváros* mindaddig, amíg a végleges szerződés létrejön, amikor új egységárban fognak megállapodni. Hogy az új egységár miként fog kialakulni, azt ma még nem lehet tudni, annyi bizonyos azonban, hogy a *4 filléres egységár nem prejudikál a végleges szerződésben megállapítandó egységárnak.* Az új ideiglenes szerződés egyébként január 1-től félévre szól és továbbra is biztosítja a BSZKRT áramszükségletének ellátását.

Három turista-menedékház épül a budai hegyekben. A főváros évről-évre fokozódó gonddal igyekszik a budai hegyvidék kultúráját olyan intézményekkel gyarapítani, amelyek az egyre inkább élénkülő turisztika, sőt az idegenforgalom ápolása érdekében kívánatosak. A budai hegyvidék váltakozó szépségeinek olyan gazdagságával rendelkezik, amely azokat az embereket is meglepi és elbűvöli, akik Tirol, Svájc, Bajorország, a francia és olasz Alpesek leghíresebb hegyvidékeit ismerik. Ujabban erős lendületet kapott a téli sport fejlesztése is, amint erről a *Fővárosi Hirlap* mult számában már megemlékezett. Nemrégiben *három turista-menedékház létesítését határozta el a főváros vezetősége*, amelyekre most írták ki a versenytárgyalást, úgyhogy még a télen, vagy a tavasszal el is készülnek ezek a környezethez stílusosan alkalmazkodó épületek. Az egyik menedékház a *Széchenyi-hegyen* létesül a Kossuth-szobor felett, a másik a *Budakeszi Szanatórium előtti erdőben*, a harmadik a Hárshegyen, a *Szép Juhászné* irányában. Mind a három fatörzsekből épül, betónalapozással. Nem lesznek ugyan lakható épületek és nem arra szolgálnak, hogy hosszabb tartózkodást nyujtsanak, hanem csupán *biztos menedéket* adnak *hóvihar, vagy zápor esetén a szabadban tartózkodóknak.*

Vetítettképes előadás Ausztriáról. Vasárnap az Uránia színházban vetített és mozgóképes előadást tartott *Hangel* László, az ismert hegymászó és sífutó „Téli élet az Osztrák Alpok között" címen. Száznál több diapozitív és két film kíséretében mutatta be az előadó nemcsak a közismert és divatos téli sporthelyeket, hanem szemléltette a magas hegységek és gleccserek téli világát is. A közönség nagy tetszéssel kísérte a mindvégig érdekes előadást.

Tanulmány Budapest üzemeiről. Most jelent meg *Purébl* Győző székesfővárosi tanácsnoknak egy nagyobb tanulmánya „Budapest székesfőváros üzemeinek és közigazgatási intézményeinek vázlatos ismertetése" címén. Ez a tanulmány kiegészíti az előző években ugyancsak külön nyomatban megjelent „Vázlatos áttekintés középkorú városainkról" és ugyancsak „A városigazgatás és politika ismertetése" című tanulmányait, amelyek szintén külön nyomatban jelentek meg. A most megjelent tanulmányban foglalkozik és részletesen kifejti *a községi üzemek jelentőségét* a városi életben várospolitikai szempontból. Kitér a községi üzemeknek történelmi előzményeire, összehasonlítást végez a magántőke és a városi üzemszerű ellátás tekintetében, reámutat a közszükségleti cikkek ellátási szükségének folytonosságára és annak feltétlenül való biztosítására, kimutatja a községi üzemeknek árnivelláló jelentőségét is.

A Néparéna bérlete. A városgazdasági ügyosztályban most tanulmányozzák a Néparéna bérletére beérkezett ajánlatokat és a döntés rövidesen megtörténik. Hat ajánlat fekszik az illetékes tényezők előtt, akiknek elsősorban azt kell vizsgálni, hogy az új bérlő minden tekintetben biztosítsa a Néparéna működésének nyugodt menetét és a főváros szempontjából a megállapított járandóságok és bérleti díjak pontos fizetését. *Csak olyan tőkeerős vállalkozó ajánlatát fogadhatja el a főváros, aki a maga anyagi erejével és hozzáértésével nívós szórakoztatást nyujt,* mert nem szabad továbbra is a vidéki vándorcirkuszok műsorát a Városligetben fenntartani. Ez fontosabb mindennél, még annál is, hogy *ismét pártszempontok* érvényesüljenek a bérlet kiadásánál.

Műsoros este. A Magyar Részletkereskedők Orsz. Egyesülete *Farkas* József főv. biz. tag tiszteletére nagyszabású műsoros családi estét rendez helyiségében (Budapest, VI., Andrássy út 25, félemelet, Drexler-palota) e hó 11-én este 8 órakor. Vendégek szívesen fogadtatnak.

Borhegyi F. Rt. Budapest, V., Vörösmarty tér 1. Kiváló bel- és külföldi italkülönlegességek. Kérje most megjelent árjegyzékünket. Telefón: *874—58.*

Aukció az Ernszt-múzeumban. Az Ernszt-múzeum aukciója, amelyen gróf Zichy Béla hagyatékából, valamint főuri és más magánbirtokból származó festmények, műtárgyak és bútorok kerülnek eladásra, december 9-én kezdődött.

10.030/eln. 1930.

Versenytárgyalási hirdetmény

A M. kir. Postatakarékpénztár versenytárgyalást hirdet a város különböző pontjain levő zálogkölcsönüzleteiben elzálogosított

mindenféle ingóságoknak teherautókon a M. kir. Postatakarékpénztár zálogüzletének központi raktáraiba (IX., Kinizsi u. 2. és V., Balaton u. 18.) való **befuvarozására**, valamint a kiváltott, illetve rendezett ugyanezen tárgyaknak a fent megjelölt raktárhelyiségekből az egyes zálogkölcsönüzletekbe való **kiszállítására.**

A teljes kiírási művelet (feltételek, ajánlati minta) a M. kir. Postatakarékpénztár gazdászati hivatalánál (V., Szabadság tér 11, földszint) naponta 8—15 óra között díjtalanul átvehető s ezenfelül a budapesti kereskedelmi és iparkamarában is megtekinthető.

Ajánlatokat **folyó évi december hó 22-én déli 12 óráig** a M. kir. Postatakarékpénztár gazdászati hivatalánál kell benyujtani. Ugyanezen időpontig kell a fuvarozások évi díja 2 százalékának megfelelő bánatpénzt letenni.

Az ajánlatok ugyanaznap 12 óra 30 perckor fognak a M. kir. Postatakarékpénztár elnöki osztályában (V., Hold u. 4. II. 27.) felbontatni. A felbontásnál az ajánlattevők, vagy igazolt megbízottaik jelen lehetnek.

Budapest, 1930. évi december hó 4-én.

M. KIR. POSTATAKARÉKPÉNZTÁR.

Hunyadi János
természetes keserűvíz
az emésztőszervek legkiválóbb gyógyvize. Egy háztartásban sem hiányozhat. Hatásában felülmúlhatatlan
SAXLEHNER ANDRÁS, BUDAPEST

Rietschel és Henneberg
Részvénytársaság
Budapest, VIII., Práter ucca 12. szám.
Telefon: József 525—18.
Központi fűtések, vízvezetéki és csatornázási berendezések

SZÜTS JENŐ
okl. mérnök, építőmester, építési vállalkozó.
Budapest, VIII., Szentkirály ucca 35
TELEFÓN: Jós. 429-434

Bründl János
udvari szállító
Egészségügyi műszaki berendezések gyára
Budapest, VII., Péterffy Sándor ucca 34. szám
Központi fűtés. — Melegvíz készülék. — Vízvezeték. — Csatornázási- és gázberendezések. — Berendez városoknak vízműveket, csatornázásokat és derítőtelepeket. — TELEFON: József 518—19.

JUSTUS SÁNDOR ÉS FIA
Gördülő faredőnyök, acéllemezredőnyök, boltponyvák, vászon-, szövött- és faredőnyök gyára
Budapest, VI. ker. Vörösmarty ucca 24/B.
Alapíttatott 1886-ban. Telefón-interurban: Automata 223—06.

Czeglédy János Jenő
műkőáru-készítő, fal- és padlóburkoló mester
Székesfővárosi és állami szállító kartellen kívül
Budapest, Kistemplom ucca 5. Telefón: József 449-98

FELSENFELD RUDOLF
Alapítva 1901. Bélyegző és pecsétbélyeggyár, véső és dombornyomó műintézet Tel.: Aut. 103—94.
BUDAPEST, V., BÁLVÁNY UCCA 16

BERKI DEZSŐ
BUDAPEST, VI., Szív ucca 60.
Festék és lakkereskedő Telefón: Automata 242—46.

Vignáli Rafaello bronzöntő
Budapest
Lakás: VI., Petneházy ucca 75/b.
Gyár: VI., Jász ucca 74. szám
Telefónszám: Automata 919-12

HEISLER JÓZSEF
asztalos üzlet, faáru- és bútorgyár
SZÉKGYÁRA
Budapest, VII, Thököly út 171
TELEFÓN
Különleges, törv. véd. irodai és munkaszékek. Székek minden célra. Képes árjegyzék, ajánlat díjtalan!

TAPÉTA NAGY VÁLASZTÉKBAN! munka legjobb kivitelben!
WEISZ BÉLA
Budapest, VI., Lázár u. 16 (Operánál) Tel.: 215—50

NEUMAN FERENC
OKL. MÉRNÖK, ÚTÉPÍTÉSI VÁLLALATA
Iroda: BUDAPEST Telep:
V, Rudolf tér 1 sz. Telefón: J. 442—60
VII, Egressy út 34 Telefón: A. 239—44

Biológiai szennyvíztisztítók, házi szennyvízderítő aknák, csatornázások
Schweiger Gyula mérnök
VIII. Német ucca 5. szám. Telefón: József 446—74

Gyöngyösi István
okl. gépészmérnök központi fűtési, vízvezetéki és egészségügyi berendezési vállalata.
Budapest, VIII., József körút 9. sz.
Telefón.: J. 383-33

Kövezőmester és útépítési vállalkozó
HEISSENBERGER JÓZSEF
BUDAPEST, IX., VÁGÓHID UCCA 9/b SZ.

STERN IMRE okl. építész, építőmester
Budapest, VII., Rákóczi út 30. Tel.: J. 349-54

TUNGSRAM
MEGBIZHATÓ
JÓ

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros polgármestere nyilvános írásbeli versenytárgyalást hirdet az V. ker., Tisza ucca (Váci út és Pannónia ucca közötti szakaszának) **kocsiút aszfaltozási munkáira.**

A hivatkozott hirdetményben közölt módozatok szerint a leteendő bánatpénz összege az ajánlati összeg 2%-a.

Az ajánlat benyujtásához szükséges nyomtatványok a IV. ker., Központi városháza, II. emelet 285. ajtószám alatt kaphatók 2 pengő lefizetése ellenében.

A kellően felbélyegzett és borítékban elhelyezett ajánlatokat 1930. évi december hó 16-án (kedden) délelőtt ½11 óráig a II. emelet 279. ajtószám alatt kell benyujtani.

Az ajánlatok felbontása 1930. évi december hó 16-án (kedden) d. e. 11 órakor lesz a III. emelet 409. számú helyiségben, ahol a vállalkozók vagy megbízottaik jelen lehetnek.

Budapest, 1930. évi december hó 2-án.

A székesfőváros polgármestere.

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros polgármestere nyilvános írásbeli versenytárgyalást hirdet az V. ker., Tisza ucca (Váci út és Pannónia ucca közötti szakaszán) **végrehajtandó kövező- és előmunkákra.**

A hivatkozott hirdetményben közölt módozatok szerint a leteendő bánatpénz összege az ajánlati összeg 2%-a.

Az ajánlat benyujtásához szükséges nyomtatványok a IV. ker., Központi városháza, II. emelet 285. ajtószám alatt kaphatók 2 pengő lefizetése ellenében.

A kellően felbélyegzett és borítékban elhelyezett ajánlatokat 1930. évi december hó 16-án (kedden) délelőtt ½11 óráig a II. emelet 279. ajtószám alatt kell benyujtani.

Az ajánlatok felbontása 1930. évi december hó 16-án (kedden) d. e. 11 órakor lesz a III. emelet 409. számú helyiségben, ahol a vállalkozók vagy megbízottaik jelen lehetnek.

Budapest, 1930. évi december hó 2-án.

A székesfőváros polgármestere.

A szerkesztésért és kiadásért felelős: Dacsó Emil. Kiadja: FŐVÁROSI HIRLAP lapkiadó-vállalat. Révai Irodalmi Intézet Nyomdája Budapest, V., Ügynök u. 8. Nyomdaigazgató: Linzer M.

BIER ÉS WERSCHETZ
okl. mérnök és építőmesterek, építési vállalkozók
Budapest, IX., Vágóhíd ucca 11. sz.
TELEFÓN: JÓZSEF 363—78, 259—50.

KIRCHKNOPF ISTVÁN Alapítási év 1897 Tel.: Aut. 851-39
Épület- és portálüveges üveg-, tükör-, porcellán-, kőedény- és lámpakereskedés. Aranyhalak és haltartók, aquariumok nagy választékban. Vállalok: mindennemű üvegcsiszolást, épületüvegezést és üvegtetők vízmentesítését **BUDAPEST, IX., KÁLVIN TÉR 8. SZ.** (Ref templom mellett)

BOGENFÜRST
AUTÓKAROSSZÉRIAGYÁR AUTÓ és GÉPJAVÍTÓ
Budapest, VIII., Fecske ucca 19. Telefonszám: József 413—80
DUCO fényezés. Készít mindennemű karosszériát. Elvállal mindennemű karosszéria- és gépjavítást. — Alapíttatott: 1859-ik évben.

JONKE KÁLMÁN
KERTÉPÍTŐ
II., RETEK UCCA 79/B. FÉLEMELET 3. TELEFÓN: A. 554-61

Karászek Ferenc
Kazán és tartálygyár Telefon: L. 915—07
Budapest, VI., Váci-út 163

PADOZATI MUNKÁK ELSŐRANGÚ KIVITELBEN
slavoniai tölgy- és bükkparkét, táblaparkét egyszerű és díszes kivitelben, aszfaltparkét és hajópadlók
Pestszentlőrinci Parkétgyár és Gőzfűrész Részvénytársaság, Budapest, V., Személynök-utca 16. I. em. Telefon: Aut. 212—44.

KŐSZÉNBÁNYA 'S TÉGLAGYÁR TÁRSULAT PESTEN,
(DRASCHE)
BUDAPEST, V., KLOTILD UCCA 3.
TELEFON: AUTOMATA 255—54, 255—55 és 255—56.

Malcsiner Károly Lakatos, lemezáru-vasszerkezeti és autóhűtőket gyártó üzem.
Budapest, X. ker. Kelemen-u 27.
Telefon: J. 394-95.

„TUDOR" ACCUMULÁTORGYÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
Budapest, VI., Váci út 137-39. Telefon: Aut. 923-08.
Gyárt: **Tudor** és **Varta** rendszerű accumulátorokat.

Budapest Székesfőváros Ásványvíz-üzeme
HARMATVÍZ
A Hungária gyógyforrás szénsavval telített vize.
Kapható mindenütt! Tel: Autom. 530-03.

CORDATIC
a tökéletes autópneu
Főelárusítás:
Budapest, VI., Mozsár-u. 8.

KASS BÉLA ASZTALOS
BUDAPEST, VIII., KŐRIS UCCA 7.

ÁMON ANTAL és FIAI
KŐVEZŐMESTEREK, ÚT-, CSATORNA- ÉS BETONÉPITÉSI VÁLLALKOZÓK, FÖLDMUNKA, VÁGÁNYFEKTETÉS, MÉSZKŐBÁNYA.
VIII., Futó ucca 10. Telefon: J. 303-85.

DITTLER FERENC
ÉPÍTŐMESTER
BUDAPEST, VIII., Baross u. 36

Ipartermék Értékesítő R.-T.
Budapest V, Zoltán u. 7-9. Tel.: A. 110-18

Volt **Wellisch Náthán Utóda**
Fischer Zsigmond épületfakereskedő
Ajánlja dúsan felszerelt raktárát állványfa és asztalosáruban stb.
X., Asztalos Sándor-utca 5. Telefon: J. 310-69.

BULICSEK ÉS TÁRSA
KAZÁN-, TARTÁNY- ÉS VASSZERKEZETI GYÁR
Ujpest, Rózsa u. 14. Tel.: Aut. 952-39
Mindenféle szegecselt, hegesztett lemezmunkák és vasszerkezetek

THE NEUCHATEL ASPHALTE COMPANY LIMITED
BUDAPESTEN, Iroda: VI., Vilmos császár-út 31. sz. Telefon Teréz 212—40. Gyár: VI., Váci-út 55. Telefon: L. 914—88. Gyárt és elad Val de traversi mastixot, raffinált bitument, falszigetelő aszfaltot. Készít: Traversi természetes tömöritett aszfalt utakat és öntött aszfaltból járdákat és kocsiutakat.
Budapest székesfőváros szerződéses vállalkozója.

Dunakavicsot és Dunahomokot
szállít kocsifuvarban és vasúton saját iparvágányról Budapestről, Adonyból, Baráról, és Mohácsról
FLEISCHMANN ANTAL Dunakavicsi és gőzhajózási vállalat
Budapest, VII., Károly körút 17. Telefon: József 465-62 és 465-63

SIMOR DÖME mű- és épületlakatos-mester és vasszerkezetek ipartelepe. Sodronyfonatok nagybani gyártása
BUDAPEST, VII., THÖKÖLY ÚT 89. SZÁM
TELEFON: JÓZSEF 894—43.

HERCZEG JÁNOS asztalos mester lakberendező faipari üzeme
BUDAPEST, IX. KER., VIOLA UCCA 17. SZ.
Telefon: J. 443—90

INCZE GÁSPÁR műbutorasztalos
Elvállal lakás-, irodai és üzletberendezéseket saját tervei és adott minta szerint.
Budapest, I., Bertalan u. 22
Telefonszám: Lágymányos 5—13

RÓZSA IVÁN LAKATOS MESTER
AUTOGÉN-HEGESZTÉS
Budapest, VI., Szondy ucca 18. Tel.: Aut. 186—59

BARANYAI B. és TSA Központi fűtés, szellőztető vízvezeték, gáz- és csatornázási berendezések vállalata. Autógénhegesztés
BUDAPEST, I., BERCSÉNYI UCCA 5. TELEFÓN: LÁ. 265
„NON PLUS ULTRA" melegvízfűtési kazánok gyártása

Egyesült Tégla- és Cementgyár R.-T.
Budapest, V., Sas ucca 25. szám
Telefon: 230—71, 108—59, 141—52

Évi teljesítő képesség:	12,000 vagón cement
	5,000 „ mész
	80.000,000 darab tégla
	8.000,000 „ cserép

Portlandcementgyár: Lábatlan. — Mészégető: Lábatlan.
Téglagyárak: Buda, Kőbánya, nyergesujfalu

SOVÁNYITÓ GYÓGYTORNA
A Szent Gellért Gyógyfürdő legtökéletesebben berendezett gyógytorna (Zander) termében Mérsékelt árak!

TAKÁCS GYULA gépészmérnök elektrotechnikai vállalata. Tel.-hívó: A. 843-24
ERŐÁTVITELI, ERŐS- és GYENGEÁRAMÚ KÜLSŐ és BELSŐ SZERELÉSEK, BERENDEZÉSEK
Műhely, iroda: IV., Veres Pálné ucca 32.

STERN EMIL Telefon: Aut. 906-48
ÚT-, CSATORNA- és MAGASÉPÍTÉSI SZERSZÁM- ÉS MŰSZAKI ÜZLET
BUDAPEST, V., VISEGRÁDI U. 32.

RÉVÉSZ JÁNOS TELEFON: UJPEST 198
CEMENT-, MÁRVÁNYMOZAIK- ÉS MŰKŐÁRUGYÁR, BETONIPARI VÁLLALAT.
BURKOLÓ, MŰKŐ ÉS CSATORNÁZÁSI MUNKÁK
KÖZPONTI IRODA: UJPEST, ŐSZ UCCA 14

HIRSCH LÁSZLÓ
ÚT- ÉS VASÚTÉPÍTÉSI VÁLLALAT
I. KERÜLET ELEK UCCA 9
TELEFÓN: JÓZSEF 321—17. SZÁM

Magas építés, vasbetón szerkezetek
FÁBIÁN TESTVÉREK
ÉPÍTÉSI VÁLLALKOZÓK
BUDAPEST, IX. KER., KINIZSI UCCA 3. SZÁM

ZILAHI-BALOGH GYULA ÉPÍTŐMESTER
Budapest, I., Bornemissza u. 36 TEL.: LÁ. 2—32.

Gőz és motor
utihengerlők
bitumenező hengerek
zuzalékszórókkal
Magyar gyártmány
John Fowler & Co. Budapest-Kelenföld
11. sz. postahivatal. Telefon: J. 382-11

DÁVID ÉS KERTÉSZ
kazán- és gépgyár r. t.
Budapest, VI., Máglya ucca 75—77
Telefon: Lipót 814—46.

BÁRÁNY JÁNOS CIPÉSZ MESTER
BUDAPEST, IX., GRÓF HALLER UCCA 18. Arany és ezüst éremmel kitüntetve.

STEINHÄUSL ÉS KÖLBER
FESTŐK ÉS MÁZOLÓK
BUDAPEST, IX., TŰZOLTÓ UCCA 3.
TELEFÓN: József 308—24.

BITUMENÚTÉPÍTŐ R.T.
Budapest,
IX, Ferenc körút 46.

Standard aszfaltok Oil Trading Company képviselete
MILLINI IGNÁC
Budapest, V., Nádor ucca 6. sz.
TELEFÓN: AUT. 833—40, 822—77.

SPÁNYI ERNŐ
okleveles mérnök
mélyépítő-, kövező- és bitumenépítő vállalata. Budapest, I., Győző ucca 5. Tel. Aut. 579-91

Ára 50 fillér

Tizenkilencedik évfolyam — Budapest, 1930 december 17. — 50. szám

Fővárosi Hirlap

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Egész évre ..... 24 pengő
Félévre ..... 12 pengő
Állandóan:
GAZDASÁGI ÉRTESÍTŐ

VÁROSI, POLITIKAI
ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

Felelős szerkesztő: DACSÓ EMIL

MEGJELENIK MINDEN SZERDÁN
Szerkesztőség és kiadóhivatal
BUDAPEST, VI., SZIV UCCA 18. SZ.
Postatakarékpénzt. csekkszámla 40.424
TELEFÓN: AUTOMATA 137—15

Negyvenezer

névaláírás, negyvenezer szelvény, egyszóval negyvenezer budapesti polgár állott ki nyiltan, felhúzott sisakrostéllyal bizonyítani, hogy az *Egységes Községi Polgári Párt* városházi működése, kommunális tevékenysége az, amely a békének, a rendnek, a haladásnak, az alkotó tevékenységnek legfőbb biztosítéka.

Mit jelent az a negyvenezer ajánlás, amellyel az *Egységes Községi Polgári Párt* a választási küzdelembe indul? Elsősorban *a polgári rend fölényes nagy győzelmét*, aminek konstatálásával nem kell már megvárni a szavazás eredményét. Ha ugyanis hozzávesszük az *Egységes Községi Polgári Párt* ajánlóihoz azokat, akik a másik nagy guvernamentális pártot, valamint a kisebb, szintén ízig-vérig polgári mentalitású pártot ajánlották, ha számítjuk ezeknek a pártoknak tartalékolt bolettáit és ha tudjuk, hogy a boletta-hareban a baloldal, az eszközök válogatása nélkül, kínos erőfeszítésekkel és az igen súlyos visszaélésektől sem riadva vissza, mindent letarolt, a jobboldal pedig játékos könnyedséggel szerezte meg a maga pozícióját, akkor tisztában kell lennünk azzal, hogy *a választók máris óriási többséggel állottak a polgáruralom fenntartásának gondolata mellé*.

Eddig kétszázezer választó akarata nyilvánult meg, s az az érzésünk, hogy a szavazásnál meglepetésekre csak azok számíthatnak, akik harsogó demagógiával hirdették a béke és munka rezsimjének bukását. Az *Egységes Községi Polgári Párt* a választási harcban éppen úgy, mint eddig is mindenkor, a legteljesebb mértékben kikapcsolta a politikát, amelynek mérgező maszlagával annál jobban élt és visszaélt a baloldal. De volt a baloldalnak még egy, szomorú, siralmas fegyvertársa: *a gazdasági válság*. Nem akarunk ma még kritikát mondani azokról, akik ezt a szörnyű rémet választották főkortesüknek, megelégszünk azzal, hogy a választók máris ítéletet mondtak azokról, akik nem az eleven élet lobogója alatt, hanem a világválság rettenetes csontvázának vezérletével vonultak fel a harcra. A kishitűeket, az önbizalom hiányának szomorú betegeit, a kétségbeesetteket, a sorsüldözötteket, akik a mai viszonyok között bizonyára bőségesen akadnak, nyilván sikerült a csontváz-kortesnek beterelni azoknak aklába, akik vagy a felfordulás ígéretföldével kecsegtetik a reményteleneket, vagy akik a felfordulás apostolainak jármába szegődtek.

Demagógia, politikai maszlag, a gazdasági válsággal való izgatás: mindez a töméntelen mennyiségű és súlyosan ható méreg nem volt elegendő arra, hogy Budapest polgárságát elkábítsa. A politikai morfindugárusok, a csontváz-vitézek, a frázis-világbajnokok, az ígéret-krőzusok, a szegénység-sírások és a vérvörös álmok apostolai nem tudták a polgárságot öntudatában, a jobb jövőben vetett hitében, a maga erejéből való talpraállás energiájában, áldott józanságában, tiszteletreméltó lelkierejében megingatni.

Erről beszél az *Egységes Községi Polgári Párt* negyvenezer bolettája, meg az a sok ezer többi boletta is, amely azoknak a pártoknak a javára esett, amely pártok törhetetlen akarattal küzdenek minden a polgárság létét és életét veszélyeztető törekvés ellen.

Azok a közéleti férfiak, akik *Kozma* Jenő vezérlete alatt hatodféléve lelkes munkával és odaadó szeretettel küzdenek a polgárság jólétéért, a gazdasági viszonyok jobbrafordulásáért, bizonyára hálásan fogadják azt az elégtételt, amelyet a polgárság ezekben a napokban nekik juttatott és *amelyre maga a polgárság lehet a legbüszkébb*. Várjuk a választás eredményét, de addig is tudomásul vesszük, hogy Budapest népe helyesli és honorálja azokat a törekvéseket és azt az eredményes munkát, amelyet az *Egységes Községi Polgári Párt* eddig kifejtett és amelyet a polgárság bizalmának letéteményeseként a jövőben még fokozottabban kíván kifejteni. Örömmel állapítjuk meg, hogy Budapest a békés, nyugodt, politikamentes, alkotó munkának a híve, hogy a felekezeti és társadalmi különbségeket nem ismerő, őszinte és nemes tradíciókon épülő demokrácia uralmának küszöbére érkeztünk el.

A polgárság uralmának, az alkotó munkának, a nyugodt városkormányzásnak hajnalát látjuk derengeni és a választási harc utolsó nagy iramának azzal a tudattal indulunk neki, hogy nehéz időkben, a csábítás és ámítás kerítő levegőjében Budapest polgársága méltó lesz önmagához.

Igazságos döntést hoztak a bizottságok az ajánlási ívek elbírálásánál

Kozma Jenő nyilatkozata a gyanusításokról

Ma már leleplezetten állanak a polgári ellenzéki pártok annak a bebizonyított vádnak súlya alatt, hogy a községi választások előkészületei során a legvakmerőbb hamisítások és csalások történtek. Az ajánlási ívek megvizsgálásakor megdöbbenve állapították meg a választási bizottságok elnökei, hogy a *szabadelvű párt, a demokraták és a Friedrich-féle keresztény ellenzék ajánlóívei kemzsegnek a hamis szelvények és hamis aláírások tömegétől*. A nagy hangon megindított gyanúsító lárma szembefordult az ellenzéki pártoknak, mert bebizonyosodott, hogy a legsúlyosabb választási bűncselekmények az ő ajánlási íveikhez tapadnak, sőt ma már *a budapesti községi választások piszkos ügyei a rendőri nyomozás stádiumában vannak*. Fokozza ezt a szégyenteljes manővert az a körülmény is, hogy az egyik választókerületben nyomdailag előállított, *a hivatalos kiadványokat pontosan utánzó szelvényeket is találtak* és ezzel befejeződött a polgári ellenzék elszomorító, kétségbeesett erőlködése. A nagy szenzációt keltő választási visszaélésekről

Kozma Jenő dr.,

az *Egységes Községi Polgári Párt* elnöke a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Már a választási előkészületek első napjaiban gyanús volt az a nagy handabandázás, ami az ellenzéki front egész vonalán megnyilvánult. Először *a választási terminussal* való taktikázás vádját kürtölték világgá, később *a postai kézbesítés* körül emlegettek bizonyos várható „suskust" és teletüdővel szórták a rágalmakat tisztes, megbecsülésben álló közéleti férfiak és a postaintézmény felé. Kitalálták *az elloppott 100.000 szelvény* fantasztikus meséjét és amikor maguk is látták, hogy mindezekből egy szó sem igaz: *csendesen meglapultak, anélkül, hogy férfiasan visszavonták volna a gyanúsító rágalmakat.*

Most elérkeztünk a választási küzdelem első komoly erőpróbájához: az ajánlási ívek benyujtásához és itt kiderült, hogy az előző műfelháborodás-sorozatra csak azért volt szükség, hogy bizonyos sikertelenségek szépíthetők legyenek.

A napnál is világosabban bebizonyosodott, hogy *a nagy kerületek kivételével nem akadt 1000 választó, aki a polgári ellenzék íveit, szelvényének felajánlásával és aláírásával kitüntette volna*. A kétségbeesett erőlködés riasztó perceiben kénytelenek voltak ezek a pártok mindent elkövetni, hogy az előírt számú ajánlást birtokolhassák és ezért,

úgylátszik, ügynökeik nem voltak válogatósak az eszközökben,

mert csak egy törekvés hevítette őket: a szelvények minél nagyobb számban való összeszedése. Hogy itt azután milyen körülmények játszottak közre, azt nem tudhatjuk, de a választási bizottságok korrekt felülvizsgálata azt mutatja, hogy

a szelvények és aláírások szabálytalanok, formailag kifogásolhatók voltak.

A legélesebb ítéletet kell mondani *a demokrata-szocialista szelvénykoalíció* fölött is, amely tudvalevőleg az I. kerületben és a XI-ik kerületben egész köteteket kitevő íveket ajánlott föl egymás támogatására.

— Mindenesetre nagyon érdekes, hogy az ellenzéki pártok és vezéreik, akik a fórumokon a jog és törvénytisztelet önzetlen harcosainak mutatják magukat, most olyan helyzetbe kerültek, hogy *a vezetésük alatt álló pártok ajánlási íveit hamisítottaknak bélyegezték*. Tehetetlen elkeseredésükben most is vádaskodnak és részrehajlással gyanúsítják azokat a választási bizottságokat, amelyekben különben *ellenzéki felfogásúak* is helyet foglalnak.

Ezek a nevetséges gyanúsítgatások természetesen visszapattantak azokra, akiknek ajánlási íveit elfogadhatatlannak jelentették ki a választási bizottságok.

A választási bizottságokban, *felesketett egyének végezték a nagy munkát igénylő vizsgálatot* és minden egyes gyanúsnak látszó jelenség fölött sokáig töprengtek, amíg a visszautasítás mellett foglaltak állást.

Már hetek óta tudjuk, hogy kétféle csalási irányzat alakult ki a szelvények körül.

Az első formája az volt, hogy *egyénenkint ellopkodták a szelvényeket* vagy szélhámos és fondorlatos trükkökkel kicsalták azokat és még mielőtt a jóhiszemű választó felocsudott volna a lendületes megtámadtatás fölötti ámulatából, az élelmes szelvénygyüjtők sietve távoztak. Másik módja a visszaéléseknek úgy alakult, hogy *egyes pártok szelvény-stokkokat adtak a másik pártnak*, ami szintén a büntető rendelkezések retorzióját provokálja. Az *Egységes Községi Polgári Párt* fölényes nyugalommal nézte mindezeket a megnyilvánulásokat és bár hallott egyes konkrét esetekről: nem gyujtott tüzet, nem vádaskodott, amint azt az ellenzéki pártvezérek hetek óta tették.

A pártatlan választási bizottságok súlyos ítélete kellett mindezeknek a felderítéséhez és csak helyeselni lehet, hogy minden elfogultság nélkül igazságos döntést hoztak a felderített visszásságokkal szemben.

— *Az Egységes Községi Polgári Párt semmiféle bolettamanőverben nem vett részt.* A kerületi pártszervezeteink féltő gondossággal ügyeltek arra, hogy a szelvények és aláírások gyüjtését megbízható emberekre bízzák. Minden beérkezett szelvényt és aláírást tüzetesen megvizsgáltak és ez a magyarázata, hogy

a párthíveink részéről önként felajánlott tömeges szelvények és aláírások egy nagy párt komoly felkészültségét tükröztetik vissza az ajánlási íveken.

Tömegek nélkül nehéz választást csinálni és ha *pártok könnyelmüen belemennek egy választási harcba, úgy annak keserü konzekvenciái nem maradhatnak el.*

Nem lehet azonban eléggé elítélni a most megnyilvánult csunya visszaéléseket, amelyeknek folytatása nem lehet más, mint a való tényállás objektív felderítése.

Kozma Jenő elmondotta végül, hogy a *vasárnap-hétfői választások a rend és nyugalom jegyében fognak lefolyni.* A gyűlések holnap már megszűnnek, az agitáció véget ér és *néhány napon belül Budapest polgársága egy ujjonnan választott törvényhatósággal indul a jobb jövő felé.*

Optimista jelentésben számol be a gyöngyösi szénbányáról a törvényhatósági tanács vizsgálóbizottsága

Az elmult évek deficitjei után nyereséget tüntet fel a mérleg — Nincs szükség a vállalat likvidálására

A törvényhatósági tanács, amint azt a *Fővárosi Hirlap* annak idején megírta, hattagú bizottságot delegált a *Budapest-Gyöngyösvárosi Szénbánya Részvénytársaság* üzletvitelének megvizsgálására és ennek a bizottságnak néhány tagja két héttel ezelőtt Gyöngyösre utazott és a helyszinen vette revízió alá a vállalat összes ügyeit. A bizottság ennek a szemlének a tapasztalatairól részletes jelentést készített, amely most kerül a törvényhatósági tanács elé. A vizsgálóbizottság, — amelynek tagjai *Harrer* Ferenc, *Dorner* Gyula, *Várkonyi* Kálmán, *Bánóczy* László és *Budai* Dezső voltak, — érdekes jelentésében többek között a következőket állapítja meg:

— Nem tartjuk ma már időszerűnek annak a körülménynek a vizsgálatát, hogy a bányaérdekeltség megszerzése a székesfővárosra nézve indokolt és az akkori viszonyok között előnyös üzletkötés volt-e. Az akkori állapotok és a reájuk kiható motivumok összes irányadó tényezőikben ma már nehezen rekonstruálhatók, de *a meglevő helyzetet, vagy a jövőt illetően nem is volna gyakorlati jelentősége az ilyen irányú vizsgálódás megállapításainak.*

— A székesfőváros 1830 millió koronát áldozott a részvénytöbbség megszerzésére s minthogy 1924 áprilisában a korona értékelése már állandósult,

a vállalkozásba fektetett összeget kereken 147.000 pengőre tehetjük.

— Az 1925 január 1-re szóló felértékelt megnyitómérleg a részvénytőkét és a tartaléktőkét együtt százezer pengőre értékeli. A székesfőváros által

a részvények megszerzéséhez befektetett tőke jórésze már ugyanannak az évnek a végén el is veszett,

a vállalat forgótőke nélkül maradt. A székesfőváros a befektetett érdekeltség megmentése érdekében több ízben, mintegy kétszázezer pengő előleget folyósított a vállalatnak. Ez a kisegítés bevált, mert *a részvénytársaságnak sikerült ilymódon a legnehezebb időkön átjutnia és pénzügyi helyzetét kedvezőbbé téve, a szállítási előlegeket rendszeresen tudta törleszteni.* A törlesztés úgy történik, hogy a fővárosnak szállított lignit után kimutatott számlakövetelésből a székesfőváros 15 százalékot visszatart. Ma ez a tartozás, amiért a székesfőváros a *Községi Takarékpénztárral* szemben garanciát vállalt, 93.000 pengő és

remélhető, hogy a vállalat az eddigihez hasonló üzletmenet mellett a tartozást egészen le fogja törleszteni.

Ezidőszerint nincsen ok annak a feltételezésére, hogy *a bánya helyzete kedvezőtlenebbül alakul.*

— A bizottság megvizsgálta, hogy a főváros számára szállított lignit ára nem túl kedvező-e a társaságra nézve, vagyis a törlesztésre szükséges összeget nem a főváros fizeti-e meg azáltal, hogy drágán számlázzák neki a gyöngyösi lignitet. Megállapítottuk — mondja a jelentés, — hogy a magánosok a lignit métermázsájáért 1.12—1.60 pengőt fizetnek, az aknalignitért pedig 0.66—0.88 pengőt, ezzel szemben a főváros a darabos lignitet 1.08 pengőért, az aknalignitet pedig 64—70 fillérért kapja, tehát a törlesztés érdekében túlfizetés nincs.

— 1929-ben a termelés 4146 vagón volt, ennek 47 százalékát a főváros, 40 százalékát Gyöngyös, hat százalékát Gyöngyös vidéke használta fel, hét százalékát pedig maga az üzem. Míg az utóbbi években a gyöngyösi és gyöngyösvidéki eladásokban fejlődés nem volt, addig

a mult évtől kezdve az eladások emelkedő irányzatot mutatnak,

ami előnyösen befolyásolja a vállalat rentabilitását.

— Az idén a főváros gyöngyösi bányája a szegedi egyetemtől kapott nagyobb rendelést és *szeptembertől márciusig ötszáz vagónt szállítottak.* A vállalat pénzügyi helyzetének kedvezőbb alakulását mutatja az is, hogy *felszámolás esetén a számításba vehető mérleg fokozatosan kedvezőbben alakul.* Míg az 1927. évi mérleg szerint a likvidáció esetén 152.000 pengő várható deficittel kellett számolni, vagyis *nemcsak a részvénytőke veszett volna el, hanem a főváros követelése is,* addig ma már a likvidálás esetére a követelés megtérülne és csupán a részvénytőke forogna kockán. *A vállalat eredménykimutatása az 1929. évre* az előző évről áthozott 5941 pengő veszteséggel együtt 343.383 pengő kiadást és ugyanannyi bevételt, az 1928. évi veszteség nélkül 337.441 pengő kiadást, 343.823 pengő bevételt, vagyis

5381 pengő nyereséget tüntet fel.

Az *1929. évi mérleg* szerint a vagyon értéke 224.624 P, ebből készpénz 1.753 P 60 f, bankbetétek, adósok stb. 77.200 P, váltótárca 2.567 P, anyagkészlet 22.011 pengő, ingatlan, üzemi épületek 33.195 pengő, gép és egyéb berendezések 44.416 P, bányavasutak 43.480 pengő. Ezzel szemben a teher 225.184 pengő, amelyből a részvénytőke és tartaléktőke összesen 50.000 pengő, hitelezőknek 99.512 P, egyéb tartozások 125.184 P, a veszteség 559 P 87 fillér.

— A szemlén megállapítottuk, hogy

a tételek a helyes és a valóságnak megfelelő állapotokat tüntetik fel, az ügyvitel szabályszerű.

— A jelenlegi részletesen vázolt helyzet mellett nem tartanánk a főváros érdekében lévőnek, *ha a vállalatnál való érdekeltségét megszüntetné.* A lignit értékesítésére ezidőszerint nincsenek meg azok a feltételek, amelyek felszámolás esetén a kedvező kialakulást annyira biztosítanák, hogy az érdekeltségből való kivonulás a részvények eladásából volna lehetséges. Mint az évi mérlegből megállapítható,

a vállalat pénzügyi helyzete kisebb mértékben ugyan, de állandóan javul és remélhető, hogy a főváros szempontjából is évről-évre kedvezőbb helyzet alakul ki.

Emellett az sem tekinthető kizártnak, hogy *a lignit felhasználásának ma még kísérleti állapotban lévő tökéletesítése is hoz majd idővel annyi pozitív eredményt, amely a vállalattal való kapcsolat megszüntetését kedvezőbbé teheti.*

Mint látjuk, a gyöngyösi lignitnél marad minden a régiben. *December 28-án* lesz a vállalat közgyűlése, ezen azonban csak a mérleget állapítják meg és a felmentvények megadásán kívül kisebb alapszabályi módosításokat eszközölnek. Egyelőre újra megválasztják a régi igazgatóságot és felügyelőbizottságot, de az új törvényhatóság megalakulása után *rendkívüli közgyűlést* tartanak, ekkor választják meg az új törvényhatóság tagjai közül az új igazgatóságot és felügyelőbizottságot.

Gyárak, raktárak, garageok, kórházak, középületek részére

HORTOBÁGYI JUHTÚRÓ
Mindenütt kapható! Termelt: Orsz. Magy.
TEJSZÖVETKEZETI KÖZPONT

Lakatosmunkák
Drótkerítések
Litiroesok

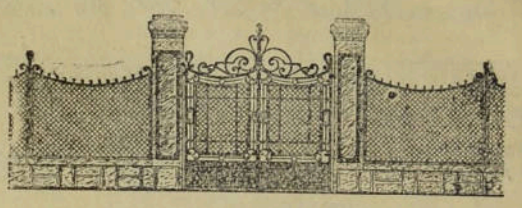

KOLLERICH PÁL és FIAI RT.
Budapest, IV., Ferenc József rakpart 21. sz

SCHLESINGER ALAJOS
CSŐNAGYKERESKEDŐ
BUDAPEST, V. KERÜLET, VÁCI ÚT 30. SZ.
TELEFÓN: AUT. 909—27 sorozat.
Állandó nagy készlet mindennemű csövekben, fayence- és zománcáruban, víz-, gőz- és gázszerelvényekben.

DONA DÖME ÉS TÁRSA
PAPIR ÉS IRÓSZEREK GYÁRI RAKTÁRA
a „PAPIRMALOM"-hoz
Tel.: Aut. 877-45 Alapitva 1790-ben
Budapest, IV., Aranykéz ucca 6

Magyar Szellőző Müvek és Léggyár Rt.
Budapest, VII., Czobor ucca 7—11
Sürgönycim: Blackman Telefón: Zuglé 72—84
Ventilátorok, exhaustorok, fúvók, minden teljesitményre és célra. — Szellőző-, fütő-, hütő-, szárító-, nedvesitő- porszivó- stb. berendezések.

SCHMERGEL GÉZA
PARKETTVÁLLALATA
BUDAPEST, V., ALKOTMÁNY UCCA 4 — TEL.: AUT. 297—57

ÚJ ÉPITKEZÉSNÉL, TATAROZÁSNÁL NÉLKÜLÖZHETETLEN A
»PICKLIN« falsarokvédő és hermetikus elzárás
PICK EMIL
BUDAPEST VI, PODMANICZKY UCCA 63. TELEFON: A. 120-55

VARGA ANDOR
BUDAPEST, V. KER., JÓZSEF TÉR 9. SZ.
Magyarországi kender-, len- és jutagyárak eladási helye
TELEFÓN: *809-19 TELEFÓN: *809-19

Kőbányai Gép- és Vasszerkezeti Műhely
BISSELICHES MÉRNÖK
Budapest, X, Liget-u. 46. Tel. J. 358-25
Vasszerkezetek, lakatosmunkák, portálok

FAHN SÁNDOR
VÉSNÖKI MŰTERMEM
VII., KÁROLY KÖRÚT 9. I. 32.
Speciális zás tőszenekben. Egyleti- sport-jelvénye< és plake tek. Telefón: J. 415-16

Bauer Dénes utóda, HOFFMANN DÉNES okl. mérnök
II., Szász Károly ucca 5. Telefón: Aut. 539—89
bádogos, gáz, vizvezeték, csatornázási, központi fütési vállalkozó

SCHEIBER MIKLÓS OKLEVELES GÉPÉSZMÉRNÖK
Központi fütés, vízvezeték és egészségügyi berendezések
Budapest, VII., Vörösmarty ucca 19. Telefón: József 415-98.

HAJNAL IMRE
okl. mérnök, épitési vállalkozó
BUDAPEST, I., Attila körút 47. szám
Telefón: Automata 828—64.

OZALID — FÉNY- ÉS ALUMÍNIUM-MÁSOLATOK —
Költségvetések, müszaki tervek, térképek rajzolását és sokszorositását több szinben is vállalja.
MANGLITZ FERENC BUDAPEST, VIII., JÓZSEF UCCA 12. • TELEFÓN: J. 421-67.

Tanulmányi bizottság alakul Budapest távfűtésének előkészítésére

Számos megoldás között kell válogatni — Előtérben a közeli szénbányatelepeken építendő távfűtési centrálék terve — Becsey Antal nyilatkozata

Bud János kereskedelmi miniszter egy új törvényjavaslat elkészítésére adott utasítást: *a tüzelőszer-gazdálkodás racionalizálásáról.* Ez a javaslat szoros kapcsolatban áll az energia-törvénnyel, sőt némely vonatkozásban még annál fontosabb rendelkezéseket is fog tartalmazni. Az elgondolás a külföldi szén importjának csökkentésére irányul, ami azért bír nagy jelentőséggel, mert *Magyarország ma 18 millió métermázsa tüzifát, 8 millió métermázsa poroszszenet és másfél millió métermázsa kokszot importál* és mintegy százmillió pengő vándorol így a külföldi bányavállalatok pénztárába. A tervek között szerepel az is, hogy *Budapest téli fűtését és melegvízzel való ellátását egy vagy több hatalmas centrálé lássa el.* Szó van arról is, hogy a fővárosban *központi centrálékat* állítanak fel és az itt termelt meleget, valamint forrógőzt csőhálózaton keresztül bevezetik Budapest minden épületébe. A gigantikus méretű elgondolásról

Becsey Antal,

az *Egységes Községi Polgári Párt* társelnöke, ezeknek a komplikált technikai kérdéseknek legkitűnőbb szakértője, a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Hogy egy törvény keretében mindezek a nagy problémák milyen arányokban valósíthatók meg, azt e pillanatban még nem lehet tudni, kétségtelen azonban, hogy *a célkitűzés helyes és mindenképpen életrevaló.* Tudni kell, hogy

a házi központi fűtés ma általában külföldi koksszal történik, ami külkereskedelmi mérlegünk tehertételeinek növekedését hozza magával.

Másik szempont, ami a városok központi fűtését indokolja, hogy ezzel *a por, a füst és a korom lerakódását a minimumra lehet csökkenteni,* ez pedig régi közegészségügyi kívánalom megvalósulását jelentené. A városok központi fűtésére és melegvízellátására való törekvés nem mai keletű és *a kereskedelmi kormány már eddig is több előkészítő intézkedést tett ebben az irányban.* Minden erre vonatkozó elgondolás érthetően a hazai szén favorizálását szolgálja és a lakásépítési kedvezményeknél is szerepel például az a kikötés, hogy *a központi fűtésű kazánoknak hazai szénhez való alkalmazása további kedvezményeket tesz lehetővé.*

— Egészen más kérdés a távfűtés megoldása, ami egy vagy több centráléból való hőszolgáltatással történik. A külföldi városokban, többek között *Hamburgban* gőzt és melegvizet közvetítenek, *Berlinben* is egyes üzemek „megcsapolt", félig elhasznált gőzével fűtenek, *Drezdában* is régóta távfűtéssel látják el a város melegvízszükségletét. A mai technikai viszonyok között természetesen nem ezek képezik az egyedüli helyes megoldást, mert több más elképzelés is kivihető.

Például megvalósítható az elektromos centrálékkal kapcsolatosan a fáradt gőz felhasználása, ami 80 százalék szénértéknek felel meg.

Ez már a legjobb megoldásnak látszik és csak egy problémát kell áthidalni, hogy *az elektromosáram termelése és a fűtés párhuzamosan legyen lebonyolítható.* Nagy technikai berendezések kellenek ugyanis az egyenlő üzemben tartáshoz, de mindez ma már ötletes felszerelésekkel könnyen biztosítható.

Komolyan kell foglalkozni a hazai szén elgázosításának problémájával olymódon, hogy ezt az olcsó és alacsony kalóriájú szenet gázzá alakítsuk át és felhasználjuk a távfűtés céljaira.

Németországban sok helyen kísérleteznek a távfűtésnek ilyen módon való alkalmazásával és a Ruhr-vidékről legújabban most akarnak *többszáz kilométerre fekvő városokat ellátni meleggel és melegvízzel.* Egészen bizonyos, hogy a tüzeléstechnika ezzel új csapásokra kerül és nálunk is kell foglalkozni mindezekkel a kísérletekkel, mert

Budapesttől 20—80 kilométernyire ott állnak azok a szénbányák, ahol a szénmennyiségek könnyen elgázosíthatók.

A távvezeték megépítése nem nehéz feladat, ami pedig a hazai szén felhasználását illeti: *a legsúlyosabb nemzetgazdasági probléma gyors ütemben a legjobb vágányokra kerülhet.* Hatalmas összegeket lehetne elérni az ilymódon elgázosított szén melléktermékeiből is és csak örvendetes, hogy

Borvendég Ferenc tanácsnok máris akciót indított egy tanulmányi bizottság megalakítására, amely körültekintő gondossággal előkészítheti Budapest távfűtésének és melegvízellátásának nagyhorderejű ügyét.

Szóvátettük a külföldi nagy vállalatok éredklődését Magyarország elektrifikálásának ügye és az ezzel kapcsolatos koncesszió iránt.

— Érthető — mondotta *Becsey* Antal, — ha *a külföldi tőke érdeklődik az ilyen koncessziók iránt.* Egy ország villamoshálózatának kiépítése és energiával való ellátása lukratív üzlet mindenütt, ahol a villamos áramtermelés tekintetében el vannak maradva.

Hogy itt a hazai tőke is igyekszik a maga érdekeit előtérbe helyezni, az mindennek a természetes következménye. Úgy tudom, hogy egyik nagy bányacsoportunk svájci tőkével jelentkezett és részt akar venni a koncesszió elnyerésére megindult versenyben.

Általában *a magyar szénbányák már tettek sikeres lépéseket a villamosenergiának nagy távolságra való elszállítása terén* és így van bizonyos jogcímük, hogy *újabb érdekeltséget* vállaljanak az ország villamosításában. Mindenesetre a külföldi tőke jelentkezése egy egészséges verseny kialakulását fogja eredményezni, amelynek reménlhetőleg nemzetgazdasági szempontból is meg lesz a komolyan számbavehető előnye.

Becsey Antal közölte még munkatársunkkal, hogy *a Közmunkatanács mérnöki ügyosztálya javaslatot dolgozott ki az építési könnyítések ideiglenes meghosszabbításáról.* Ennek a javaslatnak óriási jelentősége van, mert a mai nehéz viszonyok mellett serkentő hatást gyakorol az építkezési tevékenységre.

Az Egységes Községi Polgári Párt az összes kerületekben listát állított

Választás: vasárnap és hétfőn

A választási bizottságok hétfőn éjszaka befejezték az ajánlási ívek felülvizsgálatát és ennek eredményeként összeállították, majd kisorsolták a községi választásokon résztvevő pártok sorrendjét. A polgári ellenzéki pártok szabálytalan ajánlási íveit a vasárnapi első revízió során számos kerületben vissza kellett utasítani a választási bizottságoknak, de *a pótlásra adott határidőn belül sikerült olyan ajánlási íveket produkálni, amelyek már alakilag és formailag megfeleltek a törvény előírásainak.* A vasárnap és hétfőn lebonyolításra kerülő szavazáson ezek szerint a következő pártok vesznek részt:

I. kerület *(Vár, Tabán, Krisztinaváros):*

Egységes Községi Polgári Párt, Keresztény Községi Párt, Szociáldemokrata Párt.

II. kerület *(Viziváros):*

Egységes Községi Polgári Párt, Keresztény Községi Párt, Egyesült Nemzeti Párt, Demokrata Párt, Friedrich-párt, Szabadelvű Párt, Szociáldemokrata Párt.

III. kerület *(Óbuda):*

Egységes Községi Polgári Párt, Keresztény Községi Párt, Egyesült Nemzeti Párt, Demokrata Párt, Friedrich-párt, Szabadelvű Párt, Szociáldemokrata Párt.

IV. kerület *(Belváros):*

Egységes Községi Polgári Párt, Keresztény Községi Párt, Demokrata Párt.

V. kerület *(Lipótváros):*

Egységes Községi Polgári Párt, Keresztény Községi Párt, Egyesült Nemzeti Párt, Demokrata Párt, Friedrich-párt, Szabadelvű Párt, Szociáldemokrata Párt.

VI. kerület *(Terézváros):*

Egységes Községi Polgári Párt, Keresztény Községi Párt, Kispolgárok Pártja, Demokrata Párt, Szabadelvű Párt, Friedrich-párt, Szociáldemokrata Párt.

VII. kerület *(Erzsébetváros):*

Egységes Községi Polgári Párt, Keresztény Községi Párt, Egyesült Nemzeti Párt, Demokrata Párt, Friedrich-párt, Szabadelvű Párt, Szociáldemokrata Párt.

VIII. kerület *(Józsefváros):*

Egységes Községi Polgári Párt, Egységes Párt (Bohn-Hűvös), Keresztény Községi Párt, Egyesült Nemzeti Párt, Demokrata Párt, Friedrich-párt, Szabadelvű Párt, Szociáldemokrata Párt.

IX. kerület *(Ferencváros):*

Egységes Községi Polgári Párt, Keresztény Községi Párt, Demokrata Párt, Friedrich-párt, Szabadelvű Párt, Szociáldemokrata Párt.

X. kerület *(Kőbánya):*

Egységes Községi Polgári Párt, Keresztény Községi Párt, Friedrich-párt, Szabadelvű Párt, Szociáldemokrata Párt.

XI. kerület *(Lágymányos):*

Egységes Községi Polgári Párt, Keresztény Községi Párt, Egyesült Nemzeti Párt, Demokrata Párt, Friedrich-párt, Szabadelvű Párt, Szociáldemokrata Párt.

XII. kerület *(Budai hegyvidék):*

Egységes Községi Polgári Párt, Keresztény Községi Párt, Egyesült Nemzeti Párt, Demokrata Párt, Friedrich-párt, Szabadelvű Párt, Szociáldemokrata Párt.

XIII. kerület *(Angyalföld):*

Egységes Községi Polgári Párt, Keresztény Községi Párt, Gazdasági Párt, Demokrata Párt, Szociáldemokrata Párt.

XIV. kerület *(Zugló, Rákosfalva):*

Egységes Községi Polgári Párt, Keresztény Községi Párt, Szociáldemokrata Párt.

*

A véglegesen lezárt ajánlások után megállapítható, hogy Budapest *összes* kerületeiben csak az *Egységes Községi Polgári Párt* és a *Keresztény Községi Párt* tudott listát állítani.

ETERNIT-NYOMÓCSŐ
víz és egyéb vezetékekhez, nem rozsdásodik, nem korhad, tartós, könnyű és olcsó. — Kérjen prospektust és árjegyzéket
ETERNIT MŰVEK,
Budapest, VI. kerület, Andrássy út 33. szám.

TUNGSRAM
MEGBIZHATÓ
JÓ

Beton, makadám, aszfalt felvágásához vegyen BÉRKOMPRESSORT Lista Jenő okl. gépészmérnök, kompressor-bérbeadó, VIII, Orczy-út 22. Tel.: J. 835-4.

KISS JENŐ okl. mérnök építési vállalkozó
Budapest, V., Zoltán u. 10. Tel.: Aut. 150-81

Elkészült a népszámlálás hadműveleti terve

Gallina Frigyes tanácsnok a végrehajtásról

Az országos népszámlálás időpontjául a kormány a *december 31-től január elsejére* forduló éjfélt állapította meg. A népszámlálás nagy felelősséggel járó óriási munkálatainak oroszlánrésze feltétlenül a budapesti népszámlálás lesz, amelynek irányításával és vezetésével a rendelet a *Székesfővárosi Statisztikai Hivatal* kitűnő igazgatóját, *Illyefalvy* I. Lajost bízta meg. A népszámlálás lebonyolításának részletkérdéseit a statisztikai hivatal igazgatója és *Gallina* Frigyes tanácsnok, az elnöki ügyosztály vezetője együttesen beszélték meg és a hadműveletszerű precizitással kidolgozott felvonulási terv részleteit

Gallina Frigyes dr. tanácsnok

az alábbiakban ismertette a *Fővárosi Hirlap* munkatársa előtt:

— A főváros területét a népszámlálás elvégzésére *Illyefalvy* I. Lajos statisztikai hivatali igazgató előterjesztésére száz járásra osztották fel, amelyekben a számlálási teendőket 1200 számlálóbiztos fogja elvégezni. A népszámlálás úgy történik, hogy a számlálóbiztosok bejárják az egész várost, s minden lakásban kitöltik, vagy kitöltetik a felvételi nyomtatványokat, a felülvizsgálók pedig ellenőrzik, hogy a felvételt lelkiismeretesen és pontosan végzik-e. *A főváros területét azért osztottuk száz járásra, hogy egy-egy számlálóbiztosra aránylag kis terület jusson és a rendelkezésre álló idő alatt módjában legyen a felvételt lakásról-lakásra járva elvégezni.*

— Az összeírással elsősorban a népiskolai tanítókat bízzuk meg, amennyiben itt nem lesz elég munkaerő, úgy tanárokat, valamint tényleges és nyugdíjas közigazgatási tisztviselőket fogunk alkalmazni. A népszámlálás lebonyolítása úgy történik, hogy

a felvételre szolgáló nyomtatványokat december 21- és 30-ika között a főváros egész területén minden lakásban kiosztják.

A közönség ezeket a nyomtatványokat december 31. és január 1. közötti éjfélkor megfelelő állapotnak kitölti. Január másodikán a nyomtatványokat összegyűjtik és a számlálóbiztosok ezek alapján a házi számlálóíveket kiállítják. *Január 3-án kezdődik meg az anyag összegyűjtése, amely január 10-ig tart.* A számlálóbiztosok a begyűjtött anyagot uccák és házak szerint rendezik, a házi gyűjtőívek adatait a járási gyűjtőívekbe bevezetik és a végső eredményeket összefoglalják. A begyűjtött anyagot *január 15-ig szállítják a kerületi népszámlálási irodákba,* amelyek feladata az, hogy az adatokat átvizsgálják, a mutatkozó hiányokat pótolják és az egész anyagot a statisztikai hivatalba való szállításra előkészítsék.

Kérdést intéztünk aziránt, *várható-e a népszámlálástól a főváros lakosságát illetően valamilyen meglepetés,* s hogy a kilátások szerint meghaladja-e a főváros lakossága tényleg az egymilliót.

— A főváros lakossága a népszámlálás legutóbbi adatai szerint pontosan 928.996 lélek volt, ami aránylag nem nagy szám, tekintve, hogy Budapest a világ egyik legnagyobb kiterjedésű városa, 19.444.28 hektár. A főváros népessége tényleg számottevően nagyobb is, mint amennyit a hivatalos adatok feltüntetnek, mert a szorosan vett és a fővárossal egybeépített környék lakosságának túlnyomó része Budapesten tartózkodik, itt él, itt dolgozik és úgyszólván csak éjszakáit tölti otthon, és így *a közvetlen környékkel együtt a lakosság száma meghaladja a másfélmilliót.*

Mindazonáltal ettől a népszámlálástól sem remélhetjük, hogy Budapest hivatalosan is milliós város legyen, bár nem sok fogja elválasztani ettől a büszke címtől.

A természetes szaporodás ugyanis kizárja, hogy a legutóbbi népszámlálás óta annyire megduzzadt volna Budapest lakossága, a bevándorlás pedig visszaesett, sőt tekintélyes visszavándorlás történt a vidékre és a környékre részben a rossz gazdasági, részben a néház lakásviszonyok miatt.

Rövidesen megtörténik a fővárosi tanszemélyzet státusrendezése

A fővárosi tanszemélyzet régóta sürgetett státusrendezése most már rövidesen megtörténik. A közoktatási ügyosztály *Purébl* Győző tanácsnok irányítása mellett kidolgozta a státusrendezési tervezetet, amely megszünteti az összes fennálló sérelmeket. A tanügyi bizottság *Bódy* Tivadar elnöklete alatt tartott szombati ülésében a polgármester hosszabb előterjesztését tárgyalta, amely *a székesfővárosi oktatószemélyzet illetményeire és ellátási díjaira vonatkozó egyes rendelkezéseknek korszerű módosítására vonatkozik.* Az előterjesztés

a középiskolai tanároknak automatikus előlépést ad a B) fizetési osztályba

s így az állami középiskolai tanárok részére már 1927-ben biztosított előnyösebb előlépési lehetőséget számukra is megnyitja, valamint kedvezőbbé teszi az előlépést úgy az *óvónők, tanítók és tanárok,* mint az igazgatók részére a B), illetve C) fizetési osztályba s végül az átlagon felüli eredményeket feltüntető közoktatási munkásság rendkívüli jutalmául

egy új, D) fizetési osztályt rendszeresít.

Az előterjesztés továbbá a tanítóságra kedvezőbb módosításokat javasol a más iskolafenntartónál és az alacsonyabb képesítéssel eltöltött szolgálati időnek, a székesfővárosi helyettesi szolgálati időnek, a hadi szolgálatnak s az ideiglenes és helyettes igazgatói szolgálat három évet meghaladó részének a fizetési fokozatba való besorozás alapjául, úgyszintén a helyettesi és hadi szolgálatnak a nyugdíjszerű ellátás alapjául való beszámítása tekintetében.

Végül szabályozza az előterjesztés *az ideiglenes alkalmazottak fogadalomtételét* és betegség esetén való járandóságait, egyes iskolanemek kötelező óraszámát és a napközi otthonok ellenőrzéséért járó átmeneti személyi pótlékot. A közoktatási állandó szakbizottság az előterjesztéshez hozzájárult s annak elfogadását javasolta a törvényhatósági tanácsnak.

HLAVAY KÁLMÁN
TERVEZŐ ÉS ÉPÍTŐMESTER
BUDAPEST, VI., KASSAI ÚT 68. SZÁM

SCHIFF MIHÁLY
paszományos-mester, Budapest, IV. Prehászka Ottokár ucca 8. (Félemelet)
EZÜST ÉREMMEL KITÜNTETVE. + TELEFON: AUTOMATA 834-76.
A legszebb kivitelben készítek mindenféle **butorpaszományt**, plimó. (paplan) szinórt, horgolt rózsát, csillag gombot és gombáthuzást. **Női ruhadiszeket**, bojtokat, rojtokat, öveket, a legprecizebb, művészi kivitelben. Csillárszinórokat, továbbá selyem- és gyapjúfonal adjusztálást és minden e szakmába vágó munkát.

STRAUB U. FESTÉK-ÜZLETE
BUDAPEST, IV. KER., PETŐFI-TÉR I.
(Régi Piarista-épület.)
ALAKULT 1854-BEN TELEFÓN AUT.: 884-26

GUTWILLIG E
fő- és székvárosi csatorna és pöcegödör tisztítási vállalkozó
Iroda: BUDAPEST, VII., Damjanich u. 36. Telefón: J. 419-74

MARX FERENC villamossági vállalata
Budapest, IV, Molnár ucca 47. Tel.: A. 844-20

SÁMUEL GYÖRGY
épület,- díszmű-bádogos és egészségügyi berendező
BUDAPEST, VI, ARADI U. 45. TELEFON: AUT. 223-62.

GERA LAJOS FIAI asztalos munkák gyára
TELEFÓN JÓZSEF 370—20
BUDAPEST, VIII., THÉK ENDRE UCCA 35

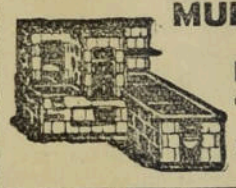
MUNKÁCSY GYULA
Cégtulajdonos:
Munkácsy Ernő
épület- és műlakatosmester, takaréktűzhely és kályhakészítő
Budapest, VIII., Rózsa ucca 39.
Telefón: J. 312—80.

Széchenyi Gyógyfürdő

a modern orvosi tudomány minden eszközével és a különböző gyógyeljárásokhoz szükséges fölszerelésekkel ellátva.
A város minden pontjától könnyen megközelíthető.

Somogyi Soma és Fia
kőfaragómester
Budapest, VIII., Fiumei-út 9.
Alapítva: 1867. Telefon: J. 415-20

BUDAPESTI HIRLAP
a legtartalmasabb magyar napilap

Hangja előkelő, hírszolgálata tökéletes

DANUBIA MŰSZAKI VÁLLALAT
BUDAPEST, IX., CSONT UCCA 3.
TELEFÓN: J. 340-82 és J. 322-79.
Sheet-, topoka-aszfalt, bitumac, valamint makadámutaknak átitató eljárású és felületi kezelése
Utak pormentesítése egyidejű konzerválással, szabadalmazott olajos kátránybitumen-kompozicióval.

HIRSCH LÁSZLÓ
ÚT- ÉS VASÚTÉPÍTÉSI VÁLLALAT
I. KERÜLET ELEK UCCA 9
TELEFÓN: JÓZSEF 321—17. SZÁM

DITTLER FERENC
ÉPÍTŐMESTER
BUDAPEST, VIII., Baross u. 36

MÉRNÖKI SZAKÜZLET
A „GAMMA" FINOMMECHANIKAI GÉPEK ÉS KÉSZÜLÉKEK GYÁRA R. T.
ELADÁSI OSZTÁLYA
Budapest, IV., Múzeum körút 41.
TELEFÓN: AUT. 860-86. □ TELEFÓN: AUT. 860-85.

INFORMÁCIÓK
kereskedelmi és magánügyben külföld és belföldről legjutányosabban beszerezhetők
KÖZPONTI TUDAKOZÓ BETÉTI TÁRSASÁG NAGY Ő. ÉS TÁRSA
Budapest, V., Váci út 34.
Telefón: 916-24.
Postatakarékszámlák: Budapest 26.778 Wien 105.782, Berlin 122.214, Prága 77.476, Beográd 67.606
Girószámla: a Magyar Nemzeti Banknál

TERLANDAY ÉS TÁRSA
asztalosáru gyára
Budapest VII, Erzsébet királyné-út 125/b. sz.
Telefon: József 448—83.

SIMON LÁSZLÓ OKL. MÉRNÖK, KÖVEZŐMESTER ÉPÍTÉSI VÁLLALKOZÓ
Budapest, IV, Károly király út 10. sz.
TELEFÓN: 873—77

Rietschel és Henneberg
Részvénytársaság
Budapest, VIII., Práter ucca 12. szám.
Telefon: József 525—18.
Központi fütések, vízvezetéki és csatornázási berendezések

MŰKŐHÖZ GRÁNITOT minden színben, aszfaltosoknak mészkőlisztet, valamint műkőmunkát legjobb kivitelben szállit
BUDAPESTI KŐGYÁR Hümmerle Adolf utóda
BUDAPEST, V., VISEGRÁDI U. 65. Tel.: 906-37

Minden üzemnek megfelelő BÉRFIZETÉSI TASAKOT, LEVÉLBORÍTÉKOT, PAPÍRZACSKÓT
gyárt és legolcsóbban szállit Pósa L. levélboríték- és papírzacskógyára // Budapest, VII., Akácfa ucca 56 // Telefón: J. 332-01 // Mintázott ár-ajánlattal szolgálok

Mi történt az élelmiszer-nagyvásár hőszigetelő munkáinak vállalatba adása körül?

A legolcsóbb ajánlattevő fellebbezését azért utasította el a tanács, mert irreális ajánlatot tett — Hulladékból készültek az anyagminták Amikor a fellebbező drágább, mint az általa megnevezett kartellgyárak

Az élelmiszer-nagyvásártelep csarnoképületének szigetelő és az ezzel összefüggő bádogosmunkák elvégzésére *március hó 31-én* tartott nyilvános versenytárgyalást a főváros, amikor összesen 11 ajánlat érkezett be, köztük a *Grozit rt.*-é 142.387 pengővel és a *Helvey* Tivadar cégé 176.060 pengővel. A többi kilenc cég ajánlata 178 és 200 és 300.000 pengő között mozgott. A munkát a főváros az ellenőrző számítások és a pontos anyagvizsgálatok megejtése után a *Helvey* Tivadar cégnek ítélte oda, amely döntés ellen *a Grozit rt. fellebbezést nyujtott be a törvényhatósági tanácshoz* és sérelmezte, hogy a munkát nem ő, mint a legolcsóbb ajánlattevő nyerte el, hanem egy nálánál lényegesen drágább ajánlatot fogadtak el. A *Grozit rt.* fellebbezése a törvényhatósági tanács legközelebbi ülésén kerül szóba és azt az illetékes ügyosztály jelentésének meghallgatása után a *polgármester a fellebbezés teljes egészében való elutasítását javasolta* a tanácsnak.

A polgármester elutasító javaslata érdekes indokolásában többek között a következőket mondja:

— A versenytárgyalási kiírás feltételei szerint a hőszigeteléshez szállítandó parafakő-lemezek tiszta parafakéregből (Vierge) darált parafaszemcsékből, kagylós törésű, 70 fok celziusnál nagyobb olvadási felülettel bíró kőszénkátrányszurok hozzáadásával és minden idegen anyagtól, vagy dugóhulladéktól mentes *tiszta parafaanyagból voltak készítendők.* A munka odaítélését megelőzően a *Grozit rt.*-nak és a *Helvey Tivadar* cégnek, mint a két legolcsóbb ajánlattevőnek az ajánlatokhoz csatolt anyagmintáit

a fővárosi vegyészeti intézet szakszerűen megvizsgálta

és a következőket állapította meg:

A *Grozit rt.* mintája a vegyészeti szakvélemény szerint egyenlőtlen nagyságú és részben igen aprószemű, *elporlott, hulladékos parafaanyag* felhasználásával készült. A parafaanyag *a szuroktól át nem ivódott* és a kész lemezen a *magasabb formáló nyomás nyomai meg nem állapíthatók.* Ebből kifolyólag *szilárdsága csekély* és kötőanyaga is már *54 C fokon annyira meglágyul,* hogy a lemez csekély mechanikai behatásra szétesik.

Ezzel szemben a *Helvey-cég* parafaanyag mintája a vegyészeti szakvélemény szerint egyenletes nagyságú és el nem porlott parafaanyagból készült, amely parafaanyag a szurokkal részben átitatott, ami a parafa és a szurok közötti kötést szilárdabbá teszi. A lemez magasabb hőmérsékleten és magas formáló nyomás mellett készült, kötőanyaga pedig a 74 C fokig jól köt és csak ezen a hőmérsékleten deformálódik.

Az első helyen álló *Grozit rt.* ajánlatának mellőzését tehát egyrészt a vegyészeti szakvélemény indokolta, mert

a Grozit rt. által gyártott parafakő nem felelt meg a műszaki kiírás feltételeinek, másrészt az a körülmény, hogy a Grozit rt.-nak a tetőnedvesség szigetelésére és a tető-bádogos munkákra adott árajánlatai a műszaki vélemény szerint irreálisak voltak.

Ugyanis a *Grozit rt.* a nedvesség-szigetelő munkákat 8700 pengőért vállalta, jóllehet saját „Árelemzése" szerint ezt a munkát — haszon nélkül — 38.460 pengővel kalkulálta, a többi ajánlattevő cég pedig 33.350—42.630 pengőt kért. *Hasonlóképpen irreális a Grozit-cégnek a bádogosmunkákra adott ajánlata* 4567 pengővel, amikor saját „Árelemzése" szerint ezt a munkát — haszon nélkül — 15.999 pengővel kalkulálta, a többi ajánlattevő pedig 13.052—17.577 pengőt kért.

Nyilvánvaló volt tehát, hogy

a Grozit rt. által megajánlott árért sem a tetőnedvesség-szigetelő munkát, sem a bádogos munkát jól elvégezni nem lehet

s így a cég ajánlatának elutasítása *a főváros érdekeinek megóvása szempontjából volt szükséges.*

Ami a fellebbezésben említett *kartellszerű összebeszélés* jelentését illeti — mondja a polgármesteri javaslat — erre nézve az a tényállás, hogy a fellebbező maga is elismerte, hogy módjában volt a parafaanyagot akár külföldről, akár belföldön beszerezni és saját gyárában készíteni. Ennek dacára

a fellebbező drágább volt, mint az általa megnevezett kartellgyárak,

akik közül hárman olcsóbb ajánlatot tettek a parafaszigetelő munkákra, mint a fellebbező. Ami a *nedvességszigetelő munka* állítólagos kartellárát illeti, ez 14.500 négyzetméter területű kettős aszfalt lemez készítésére 8700 pengőtől 42.630 pengőig adott kilencféle ajánlati árban nyilvánult meg és itt is módjában volt a fellebbező cégnek a kartell dacára 78 százalékkal olcsóbb ajánlatot tenni, mint ahogy a saját, haszonnélküli kalkulációja indokolta.

Ilyen körülmények között, amikor a 11 ajánlat összegei között 61.000 pengő árkülönbség mutatkozott, indokolt volt a tanácsnak az az eljárása, hogy *az összebeszélés jelenségét nem látta fennforogni* és az ajánlatok közül a legkedvezőbbet elfogadta, különösen akkor, amikor a nagy munkanélküliség enyhítésére minden közmunka mielőbbi kiadása rendkívül fontos közérdek s ezért *a Grozit aszfalt és kátrány vegyitermék gyár részvénytársaság alaptalan fellebbezését el kell utasítani.*

Fedett golfpálya a Gellért-szálló télikertjében

Amerikában, Angliában és az európai kontinensen az utóbbi hónapokban járványszerű gyorsasággal elterjedt *a divatos golfjátéknak egy pontosan lemásolt kisebb kerete.* Ma már mindenütt Nyugateurópában ez az új golf honosodott meg és nagy elterjedettségét misem bizonyítja jobban, minthogy például *Amerikában 25.000 ilyen kis golfpályát létesítettek* legnagyobbrészt szállodákban, nyilvános szórakozóhelyeken és természetesen az előkelő gazdagok magánpalotáiban is.

A Budapesten megforduló nemzetközi társaságok egyik legjobban frekventált találkozóhelyén,

a Gellért-szállodában is nemsokára megnyílik az első ilyen fedett golfpálya.

Bánlaky Géza, a Gellért-szálloda igazgatója javaslatára *a városgazdsági ügyosztály hozzájárult egy ilyen berendezés felszereléséhez.* Az erre vontkozó előkészületeket sikerrel lebonyolították és ennek befejezéseként *nemrégiben Budapesten járt egy angol sportáruház technikai vezetője,* akinek felügyelete alatt a Gellért-szálló télikertjében a közeli napokban megnyitják a budapesti téli golfpályát. A szálloda igazgatóságának gondoskodása kiterjedt a kezdők oktatására és ezért

egy skót tréner is rendelkezésre áll mindazoknak, akik ezt a népszerű és nagy ügyességet kívánó játékot el akarják sajátítani.

Meg kell még jegyezni, hogy *a Gellért-szálloda golfpályájának megépítése mindössze másfélezer pengőbe került.*

Fővárosi Hirlap
Az Egységes Községi Polgári Párt hivatalos lapja.
*
Előfizetési árak:
fél évre . . . . . 12 pengő,
egész évre . . . . . 24 pengő.

Karácsonyi ajándékok

Földszint:
Kézimunka
Kötöttáru
Méteráru
Rövidáru
Uridivat

Félemelet:
Női kalap
Szőrme
Művirág
Ékszerutánzat
Cukrászda

I-ső emelet:
Női konfekció
Gyermekruha
Cipő
Illatszer
25 fill. cikkek

II-ik emelet:
Játékáru
Karácsonyfadísz
Bőrdíszmű
Szőnyeg
Csillárok

III-ik emelet:
Porcellán
Üvegáru
Háztartás
Papír
Könyv

IV-ik emelet:
Fűszeráru
Cukorka
Gyümölcs
Hentesáru
Gyermekkocsi

V. emelet: Buffet

VI-ik emelet: Fényképész

PÁRISI NAGY ÁRUHÁZ
Andrássy-út 39.

BORHEGYI F. R.T.
BUDAPEST, V.,
Vörösmarty-tér 1.
Külföldi és belföldi italok főlerakata
TELEFÓNSZÁM:
Automata 874-58
Kérje új képes árjegyzékünket!

Új szabályrendelettel rendezik a vidéki termelők piaci árusítását

Vajna Ede tanácsnok a Faluszövetség ankétján elhangzott panaszokról

Az Országos Faluszövetség néhány nappal ezelőtt a főváros közigazgatását és közönségét nagyon közelről érintő kérdésekről ankétezett. Többek között szó volt arról, hogy a *pestmegyei gazdálkodókat és termelőket korlátlanul bocsássák be a budapesti piacokra* és számukra kedvezményeket és vámmentességet biztosítsanak és szüntessék meg *a kistermelők* tejbehozatalának és árusításának jelenlegi módja körüli korlátozásokat. A környékbeli gazdák és termelők felsorakoztatták sérelmeiket a főváros piacrendészeti intézkedéseivel szemben s bár ezek a panaszok nem voltak támadó jellegűek, mégis olyan tendenciát mutatnak. A főváros közönsége örömmel látja a vidéki termelők minél nagyobb arányú bevonulását és tagadhatatlanul közérdek, hogy *közvetlen a termelőtől szerezhesse be a publikum a szükségleteit*, mert ez egyúttal az élelmiszerek olcsóbbodását is jelenti. Helyteleníteni kell azonban, ha a termelők rendszertelenül, vagy kellő ellenőrzés nélkül látogatják a budapesti élelmiszerpiacokat. Különösen áll ez a tej- és a gyümölcsfelhozatalra, nem utolsó sorban közegészségügyi tekintetben is, mert lehetetlen, hogy pl. a tejárusok, az úgynevezett milimárik, fokozott ellenőrzését mellőzhesse a főváros, sőt az a követelmény, hogy az ellenőrzés még az eddiginél alaposabb és rendszeresebb legyen.

A Faluszövetség ankétján elhangzottakkal kapcsolatban

Vajna Ede tanácsnok,

a közélelmezési ügyosztály vezetője, a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— A főváros a legnagyobb jóindulattal fogja kezelni az ankéten elhangzottakat, amelyekről a jelenlévő *Unger* Ferenc főjegyző már referált. A főváros vezetősége, úgy mint a multban, ezentúl is a legnagyobb jóindulattal és megértéssel kezeli a falusi termelők és élelmiszerkereskedők dolgát, örömmel és szívesen látja őket, mint a főváros közélelmezésének fontos tényezőit az élelmiszerpiacokon,

lehetetlen azonban e kérdés elbírálásánál tekintet nélkül hagyni a közrend, a közérdek és a súlyos adókat fizető budapesti kereskedők érdekeit.

Ismétlem, a főváros vezetősége a legnagyobb jóindulattal fogja elbírálni a kívánalmakat és panaszokat, ezideig azonban *hivatalos átirat még nem érkezett* és amíg ez kezeink között nem lesz, addig nem is tárgyalhatunk. Az alsóbbrendű közegek visszaéléseit, ha pozitív konkrétumok merülnek fel, természetesen azonnal orvosoljuk és minden tekintetben igyekszünk méltányosak lenni. Általában sok panaszra ad okot, hogy

a piaci és a csarnoki szabályrendelet már több évtizedes, elavult és nem tartalmaz minden irányban intézkedéseket.

Az 1932 tavaszán megnyíló új nagyvásárcsarnokban már az új szabályrendelet lesz irányadó. *Az új szabályrendelet-tervezet összeállításán már dolgozik az ügyosztály és ebből kimaradnak a sérelmezett intézkedések.*

— A vámok tekintetében nagyrészt már orvosolták a sérelmeket, apró panaszokat pedig csak esetenként lehet elintézni. A fővárosnak érdeke, hogy

minél több áru jöjjön fel a piacokra

és semmiesetre sem akarja megnehezíteni a felhozatalt, de ismétlem, *nem hagyhatja tekintet nélkül a helybeli árusok érdekeit sem.* A legkevésbé sincs szó arról, — folytatta *Vajna* tanácsnok, — hogy a milimárik, a falusi tejjel házalók tényked ését lehetetlenné tegyék, de *nem mondhatunk le arról sem, hogy a főváros velük szemben a kellő ellenőrzést érvényesítse.* Ennek az ellenőrzésnek főleg közegészségügyi okai állanak fenn, s igyekszünk olyan megoldást találni, amely *mind a két szempontot ki fogja elégíteni.*

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros a köztisztasági hivatal részére szükséges altiszti és munkás nyári ruhák szállítására nyilvános írásbeli versenytárgyalást fog tartani.

Felhívom azokat, akik erre a szállításra vállalkozni akarnak, hogy írásbeli ajánlataikat 1931. évi jnuár hó 13-án délelőtt 11 óráig a székesfővárosi köztisztasági hivatal igazgatóságához nyujtsák be.

Az ajánlatokat az ugyanakkor és ugyanott tartandó versenytárgyalás során fogják felbontani. A versenytárgyaláson az ajánlattevők vagy igazolt képviselőik jelen lehetnek.

Budapesti (Budapesten cégjegyzett) vállalkozók ajánlataikat postán nem küldhetik be.

Bánatpénzül a versenytárgyalási hirdetés számára való hivatkozással a központi számvevőség VI. ügyosztályának (Központi városháza III. emelet 371. ajtó) előzetes számfejtés után, az ajánlati végösszeg 2 (kettő) százalékát kell a központi pénztárnál a versenytárgyalást megelőző napon déli 12 óráig letenni és az erről szóló nyugtát az ajánlathoz kell csatolni.

Csakis hazai áruval lehet pályázni.

Csak szabályszerűen kiállított, pecséttel lezárt, sértetlen borítékban elhelyezett ajánlatok vehetők tárgyalás alá, elkésve érkező, vagy a feltételeknek meg nem felelő ajánlatok figyelembe nem vehetők.

A székesfőváros fenntartja magának a jogot, hogy a bérkezett ajánlatok közül a megajánlott árakra való tekintet nélkül szabadon választhasson, a szállítást megoszthassa, vagy az összes ajánlatokat visszautasíthassa.

Ajánlatot lehet tenni az egész mennyiségre és bizonyos hányadra, vagy csakis egy bizonyos hányadra.

Az ajánlati és szállítási feltételek és az ajánlati ürlapok a köztisztasági hivatalanál naponkint délelőtt 10 és 12 óra között díjtalanul kaphatók.

Budapest, 1930. évi december hó 11-én.

A székesfőváros polgármestere.

Teherautópótkocsik
Teherautókarosszériák
Autobuszok
Gyártja:
NAY és RÓNA
gép-, szállítóeszköz- és szivattyúgyár rt.
Budapest, X., Kápolna tér 27-29. Tel: J *463—88.

SPITZER SALAMON NAGYIPAROS
központi fütés, vacuum és légfütés, szellőztető berendezés, légszesz, vízvezeték és egészségügyi berendezési munkák valamint
épület és díszmű bádogos munkák gyártelepe
BUDAPEST, V., PANNONIA UCCA 54 TELEFÓN: LIPÓT 934-31

WOLSKY SÁNDOR BÉLA
WOLSKY ALBERT FIA
gépüzemű kefe- és ecsetárugyár
BUDAPEST, VIII., MAGDOLNA UCCA 18. SZÁM.
TELEFÓN: JÓZSEF 324-88

MÁTYÁSSY ANTAL ÉS FIA
MÁZOLÓ- ÉS FESTŐMESTER
BUDAPEST, X. KER., FÜZÉR UCCA 17/a
TELEFÓNSZÁM: K. 74—48.

ROTTER ZSIGMOND
terménynagykereskedő
Budapest, V., Nádor ucca 17. sz.
Telefón: 297-18, 278-94.

Halmos István és Fia
kövezőmesterek és útépítő vállalkozók
Budapest, X., Halom ucca 25. sz.
Telefon: J. 339—52 Telefon: J 339—52

Kövezőmester és útépítési vállalkozó
HEISSENBERGER JÓZSEF
BUDAPEST, IX., VÁGÓHID UCCA 9/b SZ.

HLATKY JÓZSEF OKLEVELES MÉRNÖK
MÉRNÖKI IRODÁJA ÉS ÉPÍTÉSI VÁLLALATA
MAGASÉPÍTÉS, ÚT-, VASÚT-, HÍDÉPÍTÉS, VASBETÓN
BUDAPEST, I., FEHÉRVÁRI ÚT 42 — TELEFÓN: LÁ. 1—05

KÖNIG JÁNOS
OKLEVELES GÉPÉSZMÉRNÖK
Műszaki iroda, grafikai szaküzlet
BUDAPEST, IX., REMETE UCCA 23. Saját gyártelep
TELEFÓN: J. 453-58

MORZSANYI HERMANN
Központi fütések, vízvezetéki és csatornázási berendezések
Budapest, VIII. kerület Üllői út 42 szám.
Telefón: József 355-87.

TÖRÖK ÉS JUHÁSZ BUDAPEST, VI.
FESTŐIPARI VÁLLALAT Podmaniczky-u 44
Elvállalunk mindennemű szobafestő, épület-, butormázoló és fényező munkát Telefón: A. 907-03.

Textilipari Feldolgozó és Értékesítő Szövetkezet
Budapest, VIII., Rökk Szilárd ucca 20
Telefón: József 439—91

BIEBER KÁROLY
ÉPÜLET- ÉS MŰLAKATOS MESTER
Aranyéremmel többszörösen kitüntetve. Alapítási év: 1888.
Szultzberger-féle ablak-rugzárak, vasszerkezetek, tűzhelyek gyártása
BUDAPEST, II, TEGLA UCCA 6 Tel. Aut.: 571—92

Beér Sándor
vésnöki műintézete
TELEFONSZÁM AUT. 824—29
Zománc és marott táblák, ruggyanta bélyegzők gyártása
V., Gróf Tisza István ucca 5. (Fürdő u.)

NAGY ANTAL
BÚTORGYÁRA
BUDAPEST
VII., VIG UCCA 22 • TELEFÓN: J. 438—64

GUTH ÉS ÁDÁM
Egészségügyi berendezők VI, DESSEWFFY U. 28.
Bádogos, vis- és villanyszerelők TELEFÓN: 119—91.

Az 1924. évi XVIII. t.-c. alapján szervezett
IPAROSOK ORSZÁGOS KÖZPONTI SZÖVETKEZETE
Postatakarékpénztári számla: 10517 — Postatakarékpénztári csekkszámla: Kisipari hitelakció: 44500 — Girószámla: MAGYAR NEMZETI BANK — TÁVIRATCÍM: IPKÖZPONT

KÖZPONTI OSZTÁLYOK: BÓROSZTÁLY, ÉPÍTŐIPARI OSZTÁLY, FAIPARI OSZTÁLY, KISIPARI HITELAKCIÓ, KERESKEDELMI OSZTÁLY, TEXTIL KÖZSZÁLLÍTÁSI OSZTÁLY

BUDAPEST, VII., KÁROLY KIRÁLY ÚT 3/c
TELEFÓNSZÁM: JÓZSEF 463—39

LANG ÁRPÁD szobafestő és mázoló
BUDAPEST, VI. KER., KASSAI ÚT 81. SZÁM. (SAJÁT HÁZ)
MŰHELY: VIII. KER., MÁRIA TERÉZIA TÉR 7. SZÁM

Czeglédy János Jenő
műkőáru-készítő, fal- és padlóburkoló mester
Székesfővárosi és állami szállító kartellen kívül
Budapest, Kistemplom ucca 5. Telefón: József 449-98

BLEZÁK JENŐ PARKETTVÁLLALKOZÓ
BUDAPEST, I., BALLAGI MÓR UCCA 8. SZ.
TEL.: Lá. 15-65

Ifj. Helfenstein Károly
Budapest, V., Hungária körút 71
TELEFÓN: Automata 913—64. szám
KÖVEZŐ-MESTER, ÚTÉPÍTŐ-VALLALKOZÓ

KARA JÁNOS Telefón: J. 351—44
képesített kőműves- és ácsmester
BUDAPEST, VIII., Kőris ucca 28
Bármilyen ács-, kőműves- és betónmunkákat vállal

BARCSAI LAJOS ÉPÍTŐMESTER BUDAPEST
IRODA: I., APRÓD UCCA 2.
TELEFÓN: AUT. 533—74.

Férfi-, női, autó-, motor-, sport-, gyermek-
Fővárosi tisztviselőknek engedmény. — Külön mértékosztály.
bőrkabátok
és szőrméskabátok
Kiss Gyula
bőrruházati üzlete
BUDAPEST, IV., Kammermayer Károly ucca 1
Telefón: Automata 895—82.

LUTZ 10 MUNKÁK-FESTŐNEK LAKKOK ELISMERT LEGJOBB MINŐSÉGŰEK
TELEFON: JÓZSEF 93-46
Lutz Ede és társa
LAKK- ÉS ZSELÉNGYÁR R.T.
BUDAPEST VII. ÖRNAGY-UTCA 4. SZÁM.

Felterjesztést kíván a kereskedelmi miniszter a fővárostól az autobuszközlekedés kiterjesztése érdekében

Ötven kocsi beszerzése után négy új relációt létesítenek — Az Autobuszüzem azokon az útvonalakon is járat kocsikat, ahol a BSZKRT közlekedik

Az Autobuszüzem a mult esztendőt is *súlyos deficittel* zárta le és a főváros vezetőit állandóan foglalkoztatja az a probléma, hogy *miképpen lehetne ennek a nagyjövőjű és fejlődésben levő üzemnek financiális nehézségeit megszüntetni.* A deficitet nemcsak a kezdet nehézségei okozták, hanem az a körülmény is, hogy az üzem működésében szűk korlátok közé van szorítva és a különböző fórumok, érdekeltségek óvatosan vigyáznak arra, hogy *az autobusz ne okozzon versenyt más közlekedési vállalatnak, főként a BSZKRT-nak.* Az üzemvezetőség több előterjesztésben mutatott rá arra, hogy ilyen megszorítások mellett nem lesz módjában a deficitet eltüntetni, sőt a közönség fokozódó közlekedési igényeit sem tudja majd kielégíteni, mert nincs szabad keze a vonalak megállapításában.

Az Autobuszüzem igazgatósága nemrégiben külön bizottságot küldött ki azzal a feladattal, állapítsa meg, hogy mi módon lehetne az autobuszüzem működését minden tekintetben kielégítő irányba terelni, továbbá, hogy mi legyen a vezető szempont az üzem további irányításában: *az üzleti eredmény, vagy az általános közlekedési igények kielégítése.* Ennek a bizottságnak tagjai *Hochenburger* Antal, *Schimanek* Emil és *Politzer* Gusztáv voltak, a főváros vezetőségét pedig *Lobmayer* Jenő közlekedési tanácsnok és *Till* Antal üzemigazgató képviselték.

A bizottság arra a megállapításra jutott, hogy

az Autobuszüzemnek, mint közérdeket szolgáló vállalatnak, a közlekedési érdekeket a pénzügyi szempontok fölé kell helyeznie

és éppen ezért ügyeinek irányítását úgy kell szabályozni, hogy az *minden más vállalatra való tekintet nélkül történjen.* A bizottság szükségesnek tartotta, hogy az autobuszok azokon az útvonalakon is járjanak, ahol villamosközlekedés is van és kimutatta *további 50 autobusz beszerzésének halaszthatatlan fontosságát is.* Az üzemigazgatóság terjedelmes jelentését a polgármester felküldte a kereskedelmi minisztériumhoz, ahonnan néhány nappal ezelőtt válasz érkezett olyan értelemben, hogy

a főváros közlekedési bizottsága dolgozzon ki egy tervezetet,

milyen módon kívánja fejleszteni az üzemet és milyen új relációkat akar létesíteni. Általában hogyan használná fel az új 50 kocsit, amennyiben ezek beszerzéséhez megtörténne a kormány jóváhagyása.

Az autobuszüzem igazgatósága kedden délután foglalkozott ezzel a kérdéssel és ha az ott kialakult tervekhez az illetékes fórumok hozzájárulnak, a *főváros közlekedése olyan mértékben javul, amely alkalmas lesz a közlekedés hiányosságai ellen elhangzó jogos panaszok azonnali megszüntetésére.* Az autobuszüzem igazgatósága ötven új kocsival több új relációt létesítene, megvalósítaná *a nagy pályaudvarok közötti közvetlen összeköttetést is,* a régi vonalakon pedig számottevően süríteni fogják a közlekedést.

Az autobuszüzem fejlesztési terveit

Orova Zsigmond dr.,

az üzemigazgatóság h. elnöke a következőkben ismertette a *Fővárosi Hirlap* tudósítójával:

— Az ötven új autobusszal, amennyiben a kormány a beszerzéshez hozzájárul,

négy új vonalat

létesítene a főváros és pedig: a *Boráros tér—Nagykörút—Állatkert* között, amelyen 12 kocsi közlekedne: a *keleti pályaudvartól* kiindulóan a Baross téren, Rákóczi úton, Szegényház téren, Izabella uccán, Teréz körúton át a *nyugati pályaudvarig,* 8 kocsivel; a *Horthy Miklós körtértől* a Verpeléti úton, Budafoki úton, Gellért téren, Gellért rakparton, a Lánchíd uccán, a Lánchídon, Zrinyi uccán, Nádor uccán, Szabadság téren, Honvéd uccán, Alkotmány uccán, Vilmos császár úton át a *nyugati pályaudvarig* 9 kocsival, végül új vonal lenne a 21-es is, amelyet meghosszabbítanánk a *Deák téri* végállomástól a Király uccán és a Vilma királynő úton át az *Aréna útig,* úgy hogy ezen az új szakaszon 6 kocsi közlekedne. *Öt új autobuszt a meglévő vonalak javítására használnánk fel, 10 kocsi pedig tartalékul szolgálhat.*

— Miután az autobuszok darabja kereken 65.000 pengőbe kerül, így

3,600.000 pengő lenne szükséges az üzem fejlesztéséhez, amely összegnek az amortizációja biztosítva van,

mert az új kocsik révén 12,282.000 utasra számítva, 3,415.000 pengő a várható bevétel.

Az Autobuszüzem igazgatósága feltétlenül szükségesnek tartja, hogy vonalaival érinthesse azokat a nagyforgalmú uccákat is, ahova eddig a BSZKRT monopóliuma miatt nem mehetett.

Az üzem reméli, hogy ezekkel a reformokkal nemcsak a deficit tűnik el, hanem nyereség is lesz elérhető. Az üzem igazgatóságának az a véleménye, hogy *a BSZKRT részéről nem szabad ezt az üzemet versenytársnak tekinteni,* mert mind a kettő a székesfőváros közönségének tulajdona és azt a közös célt szolgálja, hogy a közlekedés minden igényt kielégítsen. Az utasforgalom csökkenéséért a BSZKRT nem okozhatja az autobuszüzemet, mert annak köztudomás szerint más okai vannak.

Jól értesült helyről szerzett értesülésünk szerint, *a kereskedelmi minisztériumban megvan a jószándék az autobuszközlekedés fejlesztéséhez* és szinte biztosra vehető, hogy az új kocsikat engedélyezik és ebben az esetben már a jövő év első hónapjaiban meg is rendeli a főváros az állami gépgyárakban az új autobuszokat, sőt *a nyár folyamán már üzembe is helyezi az említett relációkat.*

Botrányos állapotok a Lehel téren

Zsebtolvajok garázdálkodnak a piacon — A kerület lakossága modern élelmiszerpiac sürgős épitését követeli — A bódék áthelyezése 50.000 pengőbe kerül, ami csak pénzspocsékolás

A főváros legbotrányosabb állapotban levő része kétségtelenül a Ferdinánd téren levő Lehel-piac, s ezért szinte kitörő örömmel vette tudomásul néhány hónappal ezelőtt az új Lipótváros közönsége a hírt, hogy a mai élelmiszervásár, amelyre igen enyhe az *ázsiai* jelző is, — eltűnik, s helyébe modern, rendezett piacot létesít a főváros.

A rendezés 118.000 pengőbe került volna, de mai napig sem történhetett meg, mert a főváros különböző fórumain, így legutóbb a törvényhatósági tanácsban minduntalan elakadt az ügy. A tanácsülés úgy határozott, hogy *ad hoc bizottságot* küld ki annak a megállapítására, nem lehetne-e takarékosság kedvéért kisebb költséggel eszközölni a rendezést, ami egyébként azért is sürgős, mert a *piactér legforgalmasabb részét templom céljára a külső lipótvárosi római katolikus egyházközségnek adta oda a törvényhatóság.*

A delegált tanácsi bizottság künn is járt a helyszínen és nem tartotta szükségesnek a rendezett terület csatornázását és burkolását sem, hanem *megelégedett az egyszerű planirozással,* s az eredetileg számításba vett 118.000 pengővel szemben csupán 34.000 pengő költség engedélyezését javasolta.

A törvényhatósági tanács pár napra rá, csütörtökön újra elővette a Lehel-piac ügyet és mostmár szerencsére nem az ad hoc bizottság túlzott álláspontja, hanem a jobbik belátás győzött. A tanács rájött arra, hogy a bódék áthelyezését a piaci árusokra bízni nem célirányos, mert ezek a meglevő bódék annyira rozogák és primitívek, külalakban, formában

RÉVAI
ÚJ IFJÚSÁGI KÖNYVEI
*

Dánielné Lengyel Laura: Marica
Ára félvászonkötésben ..... P 3·80

Dixon W. F.: Óceánrepülő
Ára vászonkötésben ..... P 4·50

Nagy Béla: Gépek csodavilága
Ára félvászonkötésben ..... P 4·50

Radványi Kálmán: Cserkészuton Spanyolföldön
Ára félvászonkötésben ..... P 4·50

Ritoók Emma: Tündérmesék
Ára félvászonkötésben ..... P 3·80

Twain M.: Koldus és királyfi
Ára félvászonkötésben ..... P 4·50

Maradandó értékű
ajándék
a hordozható villamos
Singer
varrógép
Precíziós munka és elismert legjobb minőség!
Részletfizetésre is!
Kényelmes havi részletek!
Díjmentes bemutatás saját otthonában
Singer Varrógép Részv.-társ.
Fiókok mindenütt

Zománctáblák, réztáblák
zománcjelvények
Dr. Bossányi László
Budapest, I., Naphegy ucca 13 • Telefonszám: Automata 536-10

annyira eltérők és más-más méretűek, hogy azokat

egységes és rendes bódésorokba áthelyezni technikailag szinte lehetetlen,

vagy az ily állapotban való áthelyezés, a bódékon szükséges átalakítások és javítások ugyanannyiba, sőt még többe kerülnének, mintha a főváros új bódékat állítana fel.

Belátta a tanács azt is, hogy sem a közegészségi, köztisztasági, sem pedig a piaci közönség minimális kényelmi érdekei szempontjából sem volna megfelelő megoldás az sem, ha az új piacterületet legalább ideiglenes módon nem burkolják és nem gondoskodnak a csapadékvizek lefolyását biztosító legegyszerűbb csatornázásról.

Ilyenformán

a Lehel-piac rendezés alá kerülő részét régi kockakövekkel burkolják, a területet csatornázzák,

az egész terepet rendezik, feltöltik, vízvezetéket és közcsapokat szerelnek, *világításról gondoskodnak* és a piac udvarát murvázzák. *187 új bódé* épül az új Lehel-piacon, amelyeket deszkából emelnek 15 centiméter vastag betónalapzaton. Mindez összesen 53.000 pengőbe kerül.

A rendezésnek ez a módja azonban a rohamosan fejlődő és amerikai méretekben kialakuló új városrész lakosságát nem elégíti ki és *generális rendezést követel a Lehel-piacon.* Az inkább szemétdombnak, mint piacnak nevezhető téren

a leglehetetlenebb állapotok uralkodnak

nemcsak köztisztasági, higiéniai, hanem közbiztonsági és morális tekintetben is. A terület poros, sáros, szennyes voltáról, a vízvezeték nélküli alig tisztítható „standok" mocskosságáról, a nappal is csapatosan szaladgáló macska nagyságú patkányokról nem is beszélve, fel kell hívni a közfigyelmet arra, hogy

ez a piac-dzsungel az Angyalföld, a kültelkek söpredékének találkozó-, gyülekezőhelye, a zsebtolvajok eldorádója,

ahol alig van nap, hogy két-három lopás ne történne. A vásárló asszonyok karjáról levágják a kézitáskát, a kosarakból az élelmiszert, a zsebből az erszényt, amely állapotoknak csak egy komoly és végleges rendezés vethet véget, míg a toldozás-foldozás kidobott pénz marad, ha nem követi egy komolyabb megoldás, amelynek ez az áthelyezés csak első lépése lehet.

A kerület lakossága nem is nyugszik bele ebbe a fél megoldásba és küldöttségben kereste fel a kerület törvényhatósági képviselőjét, *Scheuer* Róbertet, hogy a törvényhatósági tanácsban eszközölje ki a *Ferdinánd térnek a krisztinavárosi piachoz hasonló kiépítését.*

Vállalkozási Hírlap

Interveniált a főváros a közszállítási szabályrendelet módosítása érdekében

Munkásbiztosító-hátralék miatt nem lehet a vállalkozókat a közszállításokból kizárni

Régi sérelme a fővárosi iparosságnak és a vállalkozóknak az a kormányrendelet, amely odamódosította a közszállítási szabályzatot, hogy *csak olyan iparosok és vállalkozók kaphatnak a székesfővárostól közmunkákat, vagy közszállításokat, akik hivatalosan igazolni tudják, hogy az Országos Társadalombiztosító Intézeti díjakkal hátralékban nincsenek.* Ez a kikötés régebben nem okozott különösebb nehézségeket, most azonban, amikor a gazdasági válság fokozottabb mértékben sujtja az érdekelteket és szinte *elviselhetetlenné vált a szóbanforgó szigorú korlátozás,* mert alig van vállalkozó és iparos Budapesten, aki pontosan és hátralék nélkül tudná befizetni a ma számottevő terhet jelentő OTI-díjakat.

A budapesti ipartestületek nemrégiben tartott ankétjén, amelyen 16 szakma képviselői vettek részt, rendkívül heves kifakadások hangzottak el az OTI igazolványok miatt és csak az elnöklő *Becsey* Antal népszerűsége tudta megnyugtatni a forrongó kedélyeket. Az értekezleten a székesfővárost képviselő *Karkas* Rezső műszaki tanácsnok is felszólalt és bejelentette, hogy a polgármester teljesen méltányolta az iparosság szempontjait és ezért

felterjesztést intézett a kormányhoz ennek a tilalomnak hatálytalanítása vagy bizonyos fokú enyhítése érdekében.

Erre a felterjesztésre még nem érkezett válasz, viszont az iparosérdekeltségek újból és többször megsürgették a főváros közbenjárását. *Karkas Rezső tanácsnok a székesfőváros nevében és a polgármester megbízásából szombaton délben újból eljárt a kereskedelmi minisztériumban, s ott az illetékes tényezők előtt élőszóval is feltárta azokat a méltányos indokokat, amelyek arra késztették a fővárost, hogy iparosai és vállalkozói érdekében az enyhítéseket szorgalmazza és kieszközölje.* Értesülésünk szerint a kereskedelmi minisztériumban az ügy referensei, *Felsmann* József és *Tasch* János miniszteri tanácsosok nagy megértéssel fogadták a főváros intervencióját, mindazonáltal mégis késik a kérdés kívánt formában való revíziója, mert nem kevesebb, mint

három minisztérium döntését kell kivárni és kikérni és azonkívül a Társadalombiztosító Intézet önkormányzati testületének állásfoglalását is meg kell várni.

A kereskedelmi minisztériumon kívül ugyanis a *belügyminisztérium* és a *népjóléti minisztériumnak* is beleszólása van a dologba. A minisztériumok döntése azonban csak akkor történhet meg a revízió dolgában, ha a Társadalombiztosító Intézet válasza megérkezett a főváros felterjesztésére, amelyet a kereskedelmi minisztérium átküldött az OTI elnökségéhez.

Értesülésünk szerint a főváros ismételt közbenjárása most már eredményes lesz és rövidesen *megtörténik a sérelmes miniszteri rendeletnek,* illetve a közszállítási szabályzat társadalombiztosító intézeti díjhátralékokra vonatkozó rendelkezésének méltányos módon való módosítása.

Zumpft István
vasút- és útépítő vállalkozó, kövező mester
Kispest, Rákóczi u. 74. szám

Kálner építési vállalata.
I. Szirtes u. 3/b. T. 456-03.

Új versenytárgyalási kiírások

A polgármester versenytárgyalást hirdet:

Altiszti és munkás nyári ruhát a köztisztasági hivatal személyzete részére. Pályázni lehet január 13-án d. e. 11 óráig. Kun ucca 8.

Lakatos-, föld-, kőműves-, elhelyező-, szigetelő- és vasbetónmunkára a maglódiúti szeretetotthon kazánházánál. Pályázni lehet január 17-én d. e. fél 11 óráig a középítési ügyosztálynál.

Versenytárgyalási megbízások

A mult héten tartott nyilvános és szűkkörű versenytárgyalások alapján a különböző közmunkákat és közszállításokat a következő cégek kapták:

Mázoló- és szobafestőmunkát az Új Szent János-kórháznál: Zafourek Ferenc 11.824 P.

Lakatosmunkát ugyanott: Haas és Somogyi 6640 P.

Homlokzattatarozási munkát ugyanott: Egry Bálint 3668 P.

Lakatosmunkát a németvölgyiúti iskolánál: Nagy Gyula 24.240 P.

Villanyszerelési munkát ugyanott: Köhler és Medvey 5697 P.

Vasszerkezeti munkát u. ott: Fodor Béla és Fia 8452 P.

Tornaterem berendezési munkát ugyanott: Lieszkovszky Gyula 8889 P.

Asztalosmunkát ugyanott: Klekner Lászlóné 26.004 P.

Bútorberendezési munkát ugyanott: Mucsi Imre 13.031 pengő.

Üvegesmunkát a hernádúccai iskolánál: Herrling Antal 4355 P.

Hullahűtőberendezés szállítását a kerepesiúti temetőnél: Hahn Artur és Társa 18.550 P.

Központi melegvízfűtési munkát a szegényháztéri tüdőbeteggondozónál: Csépay Jenő 7613 P.

Hullahűtőberendezés szállítását a temetőknél: Wiesel Adolf 11.250, Autosyphon r.-t. 20.580 P.

Fürdő- és zuhanyozóberendezési munkát az új temető munkáslakóházánál: Sztojka Béla 2580 P.

Kőművesmunkát a farkasréti temetőnél: Dobrovits Ferenc 1725 P.

Főzőkonyha összmunkálatait az Erkel uccai iskolában: Hengel Andor 7106 P.

Műmárványmunkát a belvárosi plébánia templomnál: Neuhauser János 5920 P.

Mázolási munkát a Rókuskórháznál: Bobios Artur 3982 P.

Horgany névtáblakészítést a hősi temetőben: Lovas Géza 5709 pengő vállalati áron.

Beérkezett ajánlatok

A mult héten tartott versenytárgyalásokon a különböző közmunkákra és közszállításokra a következő cégek pályáztak:

Bontási-, föld-, kőműves-, elhelyező-, betón- és vasmunkára a Garai téri fedettpiacnál: Margalit Andor és Ödön 407.027, Stobbe Andor 481.378, Bier és Wersetz és Halász Géza 487.611, Plánum Építő rt. 491.893, Wellisch Tibor 498.514, Gabos Oszkár 499.937, Paulheim és Weninger 513.729, Csengery Árpád 525.137, Fejér és Dános 529.953, Dávid János és fia 530.701, Berényi Ignác 542.368, Teleki és Katona 542.733, Polácsek és Epstein 543.015, Neuschloss Ödön és Marcel 545.172, Sorg Antal 550 ezer 458, Kardos István 550.708, Méhes Emil 550.851, Cséri Miklós 556.041, Wihart Ferenc 556.155, Magyar Építő rt. 562.157, Kármán és Fazekas 568.107, Koch Károly 568.650, Niegreisz Béla 574.984, Stabil rt. 587.834, Katona, Székely és Molnár 601.400, Molnár István 605 ezer 300, Fábián, Somogyi és György 606.886, Palatinus Építőipari rt. 622.821, Hlatky József 642.490, Bányai András 628.368, Márik Ernő 162.232 P-vel.

Nedvességszigetelési munkára ugyanott: Biehn János 17.540, Helvey Tivadar 24.907, Gárdos László 26.800, Posnanszky és Strelitz 27 ezer 538, Koch Károly 29 ezer 311 P-vel.

Hőszigetelőmunkára u. ott: Parafakőgyár rt. 83.892, Helvey Tivadar 95.855, Gárdos László 105.343 P-vel.

Közönséges lakatosmunkákra ugyanott: Gaugusch Jánosné 19.225, Vitál András 27.200, Dencs János 32 ezer 763, Sallay Nándorné 34.118, Cseri Gábor 34.120, Frimm Mór 34.996, Skolkai Mátyás 35.043, Kolerich Pál 35.072, Hofherr és Schrantz 37.092, Sorg Antal 38.838, Lednitzky és társa 39.363, Madarász László 39 ezer 992, Berényi és Lengyel 40.003, Kajtár László 40.338, Gerő és Győri 40.450, Nagy Gyula 46.610, Pick Ede 47.309, Hutter és Schratnz 47.642, Knausz Gyula 47.985, Skorka Lajos 53.376 P-vel.

Közönséges mázolómunkára ugyanott: Vajai Ferenc 1040, Fischer és Hartmann 2048, Margittay Ignác 2129, Kondor János 2211, Hantos Testvérek 2215, Liktor Ferenc 2245, Remsey Elemér 2285, Bursch Miklós 2287, Környey Lajos 2304, Scheumann Gyula 2342, Tarjáni Lajos 2383, Bakos Ernő 2406, Török és Juhász 2434, Füredi Adolf 2472, Jóföldi Tibor 2872, Fratrichevich Istvnné 3448, Tomi Lajos 3159, Szegő József 3895, Kölber Jakab 4141 P-vel

Különleges lakatosmunkára ugyanott: Márkus Lajos 28.494, Márkus Miksa 40.634, Haas és Somogyi 42.479, Keller és Sándor, Lednitzky és Társa és Oesterreicher Ármin 43.984, Skolkai Mátyás 45.560, Gerő és Győry 47.400, Farkas és Társa 51.980, Pick Ede 53 ezer 994, Kajtár Lajos 59 ezer 163, Stieber-féle építő rt. 60.886, Sorg Antal 69.625, Nagy Gyula 84.075, Korányi és Fröhlich 90.138 P-vel.

Különleges mázolómunkára ugyanott: Remsey Elemér 1587, Fischer és Hartmann 1637, Margittay Ignác 1827, Hantos Testvérek 1834, Fratrichevich Istvánné 1933, Tomi Lajos 1942, Vajai Ferenc 1943, Szegő József 2027, Liktor Ferenc 2400, Török és Juhász 2404, Füredi Adolf 2531, Bakos Ernő 2646, Kondor János 2726, Tarjáni István 2824, Scheumann Gyula 2852, Jóföldy Tibor 3075, Kölber Jakab 3224, Bursch Miklós 3324, Környei Lajos 3470 P-vel.

Portálmunkákra ugyanott: Márkus Lajos 88.400, Dunamenti kőbányák 89.550, Haas és Somogyi 90.250, Kellner és Sándor, Lednitzky és Társa és Oesterreicher Ármin 95.325, Pick Ede 97.800, Farkas és Társa 112.275, Margalit Andor és Ödön 41.250 P-vel.

Asztalosmunkákra u. o.: Dören Henrik és társa 7600, Müller Rezső 8400, Hofherr-Schrantz 9040, Kass Béla 9280, Csoknyai Bertalan 10 ezer 400, Thék Endre 10.800, Sorg Antal 10.800, Hufnágel Imre 11.520, Jauernik Ferenc 12.800, Fischer András 13.600, Hlatky József 15.600, Schramm József 16.160 pengővel.

Üvegesmunkákra ugyanott: Bukova Lajos 5130, Herrling Antal 5570, Bielek Károly 5727 P-vel.

Fal- és padlóburkolómunkákra ugyanott: Christofoli Vince 163.678, Schillinger Zsigmond 163.837, Balog Ferenc 166.431, Neuhauser Miksa 168.779, ifj Walla József 171.781, Urbach és Tafler 173.440, Melocco Péter 173.475, Koch és Szilágyi 177.082, Schillinger Vilmos 178.123, Andrea rt. 180.512, Kraszner József 181 ezer 243, Cristofoli Vince 183.944, Emptio ipari rt. 184.201 Strasser Vilmos 184 ezer 600, Stadler István 188 ezer 848, Sebestyén Gyula 218.100 P-vel.

Műkőmunkálatokra u. ott: Ifj. Walla József 31.670, Stadler István 32.655, Melocco Péter 36.790, Nagybátonyi Ujlaki 40.409, Schmidt és Kelemen 41.657, Kovács József 42.050, Urbach és Tafler 42.277, Andrea r. t. 43.615, Kis J. Jenő 46.363, Lorenz Károly 46.460, Barber Károly 51.463, Rákos Manó 4360, Szabó Rezső 4160 P-vel.

Redőnymunkára ugyanott: Gerő és Győri 17.960, Korányi és Fröhlich 18.675, Paschka és társa Heim 20 ezer 707, Jusztusz Sándor 20.847, Pick Ede 21.068, Nagy Gyula 21.404, Forum redőnygyár 22.493, Kellner és Sándor, Lednitzky és Oesterreicher 23.333, Haas és Somogyi 25.335, Kondor Rezső 25.864 P-vel.

Rácsos acélredőnymunkára ugyanott: Korányi és Fröhlich 70.500, Pick Ede és Utóda 71.910, Nagy Gyula 75.200, Paschka és Társa Heim, 77.550, Haas és Somogyi 79.900 Kellner és Sándor, Lednitzky és Oesterreicher 79.900, Gerő és Győry 84.600, Jusztusz Sándor 86.245, Forum Redőnygyár 89.877 P-vel.

Üvegfelülvilágítómunkára ugyanott: Márkus Lajos 52.940, Haas és Somogyi 59.920, Katzmarek és társa 60.700, Pick Ede 61.940, Stieber-féle építő rt. 72.800, Hofherr és Schrantz 73.645, Paschka és Társa 76.000, Kellner és Sándor, Lednitzky és Oesterreicher 81 ezer 316, Farkas és Társa 87.600 P-vel.

Kerámitkő szállítására u. ott: Magyar kerámiagyár 83.242, Kőszénbánya és Téglagyár Pesten 83.412 P-vel.

Útépítésre keramittal u. ott: Urbach és Tafler 31.250, Gravieser Albin 35.087, Biró László 35.100, Ámon Antal és fia 36.290, Hlatky J[illegible]sef 37.000, Heverdle Istv[illegible] 40 ezer 509, Klauber és Vajda 42.040, Palatinus rt. 56.705 P-vel.

Különleges betónépítési munkára ugyanott: Kraszner József 35.840, Sárkány Ervin 43.700, Kármán és Fazekas 45.160, Kiss J. Jenő 49.180, Melocco rt. 49.200, Nagybátony-Ujlaki r. t. 70 ezer 269 P-vel.

Külső és belső csatornázás munkálataira ugyonott: Bründl János 22.591, Ecser József 22.752, Csengery, Pallay és Nagy 22.915, Dávid és Deutsch 23.356, Gerő László 25.151, Tollár Lajos 27.823, Spitzer Salamon 28 ezer 274, Székely és Mottl 28.757, Marik Ernő és társa 29.203, Rysavy János 29.362, Tóth Imre 29.911, Klauber és Vajda 30.362, Botos Gy. 31.355, Ámon Antal 31.910, Gravieser Albin 34.476, Egri és fia 36.827, Hlatky József 37.901, Kiss J. Jenő 40.450, Farkas Lajos 44.788 P-vel.

Központi fűtési munkákra ugyanott: Kulcsár Kálmán 12.476, Wolf Ödön 13 ezer 166, Lakos Jenő 13.598, Morzsányi Kálmán Herman 14.432, Keszler Jenő 14.959, Spitzer Salamon 14.996, Fried Zsigmond 15.572, Dávid és Deutsch 15.578, Schuller József 16.030, Szepessy Sándor 16.220, Ecser József 16.283, Fort Oszkár 17029 P-vel.

Hűtőberendezési munkára ugyanott: Ganz és Társa 88.620, Röck István 92.700 P-vel.

Húsfogasszerkezeti munkákra ugyanott: Galambos Jenő 9596, Gaugusch Jánosné 10.348, Kőbányai gép- és vasszerkezeti műhely 11.548, Hutter és Schrantz 11.845, Kollerich Pál 12.124, Oetl Antal 12.124, Ajax Acélművek 12.248, Márkus Lajos 13.036, Haidecker Sándor rt. 13.188, Hofherr-Schrantz 13 ezer 817, Pick Ede 14.020, Nay és Róna 14.064, Magy. vegyipari gépgyár 14.536, Lednitzky, Kellner és Sándor 14.990, Stieber építő rt. 15.872, Farkas és Társa 17 ezer 256, Ganz és Társa 17 ezer 260, Kajtár Lajos 17 ezer 760, Nagy Gyula 31.320 P-vel.

Megélhetésért és a polgárság jobb sorsáért küzd az EGYSÉGES KÖZSÉGI POLGÁRI PÁRT

Ezt hirdeti és meg is valósítja

A választási küzdelem első erőpróbáján túl, most már minden figyelem *a vasárnapi és hétfői szavazások felé irányul.* A pártok benyujtották ajánlási íveiket és ez az aktus *súlyos erkölcsi vereséget hozott a baloldali polgári ellenzéki front számára,* mert kiderült, hogy hamis aláírások és szabálytalan szelvények légiójával operáltak. A leleplezett szelvény-machináció résein át bepillantást nyerhetett a józan ítéletű polgárság az ellenzék rikítószínű, de üres színpadára, ahol *a tömegek helyett gazdátlan „boletták" forgataga kelt szédítő hatást.* A polgári ellenzék szánalmas vergődése a választási bizottságok vádjainak súlya alatt: intő jel a polgárságnak arra, hogy hol nincs és hol van igazi erő a fővárosi lakosság érdekeinek hatásos megvédelmezésére. Az *Egységes Községi Polgári Párt* az agitációs gyülések hosszú sorozatán mutatta be komoly és reális programját az elmult héten is Budapest közönségének, amiről a következő tudósításban számolunk be:

Megvédjük a polgári társadalom érdekeit az osztályharcot hirdetőkkel szemben

Az *Egységes Községi Polgári Párt* és a *Polgári Egység Klubjának* hétfő esti vacsoráján meleg óvációban részesitették *Gaár* Vilmos felsőházi tagot, akit annak idején az ellenzéki pártok indokolatlanul és élesen támadtak. Az óvációra *Gaár* Vilmos rámutatott arra, hogy teljes pártatlansággal, felülemelkedve a pártszempontokon, végezte közéleti tevékenységét a multban is és azok a támadások, amelyeket ellene hangoztattak egyáltalában nem befolyásolják, hogy jövő közéleti működése is ugyanolyan pártatlan és az igazságosság jegyében folyjon le, mint eddig. Ezután *Kozma* Jenő szólalt fel. Én csak örülök annak, — mondotta, — hogy a különböző kerületekben a pártok indulása, — miután pótolni tudták a hiányzó aláírásokat, — biztositva van. Annak idején én magam voltam az, aki a polgári listák kapesolását helyesnek tartottam, mert ezzel *a polgári társadalom érdekeit, az osztályharcot hirdetőkkel szemben meg tudjuk védeni.* Nem lett volna helyes, ha a polgári pártok nem indulhatnak a különböző kerületekben, mert *ezzel okvetlenül a szociáldemokraták kerültek volna előnybe.* A polgárságnak meg kell találnia önmagát, tudnia kell, hogy *nem azok dolgoznak érdekükben, akik hangosan szavalnak, izgatnak és jelszavakkal félrevezetik őket, hanem azok, akik önreklámozás nélkül a polgári gondolat érvényesüléséért tettek, tesznek és tenni fognak a jövőben is. Kozma* Jenő tapsviharral fogadott beszéde után még *Becsey* Antal, *Wellisch* Andor és mások szólaltak fel a lelkes hangulatú vacsorán.

A X. kerületi iparosok és kereskedők lelkes csatlakozása

A *Kőbányai Egységes Községi Polgári Párt* kereskedői és iparosai gyülésén *Payr* Hugó listavezető kifejtette, hogy Budapest kereskedelmén és iparán csak úgy lehet segíteni, *ha visszaszerezzük a magyar főváros régi jövedelmi forrásait.* Nevezetesen, ha a szomszédokkal való megegyezéssel ismét Budapest lesz a dunai gabona és állatkereskedelem középpontja, amire a magyar főváros kitűnően fel van szerelve, mert van elsőrangú átrakodóállomása, és mert közraktári és tároló szervezetei a legnagyobb forgalmat is le tudják bonyolítani. Ha ez a természetes keleteurópai agrárkereskedelmi forgalom ismét Budapesten át fog nyugat felé törni, akkor Budapestnek meg lesz újra az a régi forgalma, amely kereskedőinek és iparosainak, közvetve és közvetlenül a jövedelmeit jelentékenyen fokozni fogja. Természetesen a kereskedelem és ipar vállairól a nyomasztó közterhek egy bizonyos részét fokozatosan le kell venni, így *a fényüzési és a forgalmi adó az egész vonalon sürgős revízióra szorul,* de revízióra szorul a kiskereskedelem és kisipar egész adózási rendszere. Budapest nemzetközi kereskedelmi forgalmával felemelheti úgy a nagy, mint a kis egsziztenciák boldogulási lehetőségeit, a legsürgősebb azonban a kisegszistenciák felsegítése, kiskereskedelmi és kisipari hitelekkel, a fogyasztás finanszírozásával. Mert Budapesten, a kisegsziztenciák megsegítésével lehet csak az egész város boldogulását jelentősen előmozditani. *Payr* Hugó fejtegetéseit nagy szeretettel és megértéssel, lelkes tapssal fogadták a kereskedők és iparosok. Felszólalt még *Kutassy* Jenő, *Sajó* János, *Orbán* Z. Géza, mire egyhangúlag elhatározták, hogy *Payr* Hugó listáját fogják szavazatukkal támogatni.

Nagygyülés az I. kerületben

Az *Egységes Községi Polgári Párt I. kerületi szervezete* a Budai Társaskörben nagyszabású összejövetelt tartott, amelyen megjelent *Ripka* Ferenc főpolgármester is. *Szombathy* Kálmán, a párt ügyvezető igazgatója bemutatta az egybegyült választópolgároknak a listavezetőket, majd a jelöltek közül elsőnek *Krivoss* Árpád szólott, ismertetve a párt programját és hangoztatva, hogy az új fővárosi törvény még nagyobb lehetőséget nyujt arra, hogy a törvényhatósági életbe a polgárság szorosabban bekapesolódjék és érvényesüljön a polgári elem akarata az esetleges felforgató elemekkel szemben. *Máté* István és *Tóth* Gábor fejtegették, hogy az *Egységes Községi Polgári Párt* az egyetlen komoly párt, amelynek sarkalatos programja az iparosok és kereskedők fokozott védelme és a konkurrenciát jelentő hatósági üzemek megszüntetése. Általános taps között emelkedett szólásra *Ripka* Ferenc dr. főpolgármester, aki nyomatékosan hangsúlyozta, hogy nem vesz részt a választási mozgalomban, de a Budai Társaskörben, az ő szűk baráti körében szívesen fejti ki politikai nézeteit. A budai polgár — mondotta — nemes, konzervatív felfogású, száz évvel ezelőtt is ilyen volt és ilyen lesz talán száz év mulva is. Ezt a polgárságot jelszavakkal felizgatni nem lehet. Ilyen jelszó az, hogy a mai rezsim nem hű sáfára a főváros vagyonának. Ezzel szemben az az igazság, hogy amikor a német városok egymásután lesznek fizetésképtelenek, *Budapest vagyonát teljes intaktságban mentette át a vezetőség józan gondolkodása.* A hatósági üzemek kérdésében teljesen azonosítja magát az ipar és kereskedelem kívánságaival. Külön kiemeli *Zeeliger* Vilmos dr. apátplébános, a listavezető személyét, aki gyengélkedése miatt nem vehet ugyan részt a választási agitációban, de nemes puritánságával mindig dísze az *Egységes Községi Polgári Pártnak.* Kéri a választópolgárságot, jól fontolják meg, kikre bízzák a főváros sorsát. *Mikler* Gusztáv felszólalásában *Ripka* Ferencet, mint Buda első polgárát éltette, majd *Földvári* Miklós és *Seiner* Lajos beszéltek. *Demeter* János Erdélyből menekült frontharcos megértést kér a frontharcosok és hadviseltek számára. *Ripka* Ferenc főpolgármester újabb felszólalásában hangoztatta, hogy a hadviseltekkel szemben a legtelejesebb elismerés vezeti és őket mindenkor támogatni fogja. A nagygyülés lelkes hangulatban ért véget.

„Igazsággal, okossággal és tisztességgel kell vezetni a magyar fővárost"

Az erzsébetvárosi pártszervezetek az Erzsébetvárosi Kör helyiségeiben tartott hétfői nagygyülésén *Lédermann* Mór elnöki megnyitójában kifejtette, hogy az Egységes Községi Párt nem a hangzatos szólamok, hanem a komoly munka pártja, amely igyekszik a polgárságnak minden igazságos ügyében szolgálatára állani. Óbudai *Freudiger* Károly visszautasította *Wolff* Károlynak a dobuccai polgárt lekicsinylő kijelentéseit, mert minden becsületesen dolgozó, hazafias magyar egyforma megbecsülést érdemel, a főváros bármelyik részében lakjék és akármelyik vallást kövesse. *Osváth* István kifejtette, hogy Wolff Károly politikája nem magyar politika, mert az nem egyesíti, hanem szétválasztja a polgárságot. Lelkes éljenzés köszöntötte *Dési* Géza orszgy. képviselőt, amikor szólásra emelkedett és nagyhatású beszédben mindenekelőtt megcáfolta azt a kortesfogásból terjesztett hírt, hogy megválasztása után lemond a bizottsági tagságról. *Ő nem házasságszédelgő,* aki mihelyt megkapja a hozományt, *megszökik.* Az a meggyőződése, hogy a párt győzelme nyomán több lesz a kenyér, a szeretet, a megértés és a békesség. Nem ismer el magánál nemzetibb gondolkozású magyart és vallásosabb érzésű embert és ezért se hazafiságból, se valláserkölcsből nem fogad el kitanitást. Egyet azonban nem tett soha: nem akart megélni a maga és polgártársai nyomorúságából és szenvedéseiből, nem akarta kamatoztatni a közös fájdalom tőkéjét és nem vitriolt, hanem a szeretet olaját öntötte az égő sebekre. Törhetetlen hittel és szilárd akarattal dolgozunk az Egységes Községi Párt megerősítésén, — hiszen a városi politika alig választható el az országostól, hogy a szomorú tegnap és a gondolatokkal teli ma után a boldogabb holnap következzék.

A VI. kerületi frontharcosok és hadirokkantak tesiületi csatlakozása

Az *Egységes Községi Polgári Párt* terézvárosi szervezete hétfőn este igen népes választói gyülést tartott, amelyen *Halász* Miklós elnök tartott megnyitóbeszédet és arra kérte a polgárságot, hogy az ajánlások körüli állítólagos sérelmekről világgákürtölt nagyhangú híresztelésekre ne üljön fel. A gyülésen megjelent *Schneider* Ferenc MÁV főszertárnok népes küldöttség élén és bejelentette az elnökségnek, hogy az *Egyesült Nemzeti Párt,* valamint a *Hadirokkantak Országos Nemzeti Szövetségének* VI. kerületi csoportja, miután az ajánlásban nem indult, nagyszámú választóival legnagyobb lelkesedéssel elhatározta az *Egységes Községi Polgári Párthoz* való csatlakozását. A hadviseltek és hadirokkantak nagyszámú küldöttségéhez *Halász* Miklós intézett rövid beszédet és megköszönte a pártnak az előlegezett bizalmat, majd *Horváth* Károly és *Politzer* Gusztáv törvényhatósági bizottsági tagok zárták be a felszólalásokat.

Gyülések a főváros összes kerületeiben

Az elmult héten a főváros minden kerületében voltak látogatott népgyülések, amelyeken nagy lelkesedéssel mondották ki az *Egységes Községi Polgári Párthoz* való csatlakozás szükségességét.

A Józsefvárosi Egységes Községi Polgári Párt

Karácsonyra

GSCHWINDT likőröket
GSCHWINDT Aqua vitae likört
GSCHWINDT Cordiai étvágylikőrt
GSCHWINDT rumokat
GSCHWINDT borpárlatokat
GSCHWINDT gyümölcspálinkákat
GSCHWINDT gyümölcskonzerveket
GSCHWINDT főzelékkonzerveket

vásároljuk, mert minőségileg egyenrangúak a legjobb külföldi gyártmányokkal, árban pedig

lényegesen olcsóbbak!

Kaphatók az ország összes szakmabeli üzleteiben

Magyarország aranykoszorús mestere
SZLEZÁK LÁSZLÓ
harang- és ércöntöde, harangfelszerelés és haranglábgyár
BUDAPEST, VI., Frangepán ucca 77. szám
Telefon: Aut. 913-53

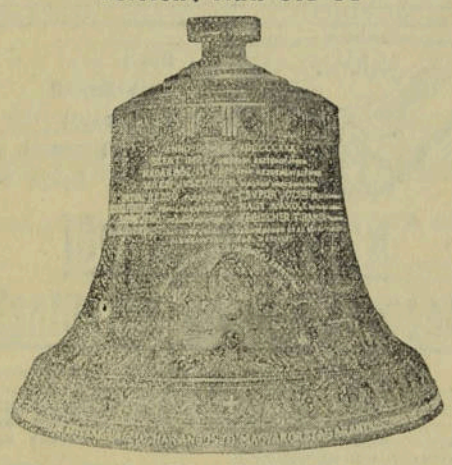

Bazilika részére készült 7945 kg új harang

Az 1900. évi párizsi világkiállításon díszoklevéllel, 1921. és 1923. évi vasipari kiállításon aranyéremmel, az 1925. és 1926. évi kézműipari tárlaton kormánydíszoklevéllel, 1927. és 1928. évi budapesti, székesfehérvári, szentesi és szombathelyi kiállításokon nagy aranyéremmel kitüntetve. — Számos egyházi elismerőlevél! — Költségvetéssel díjmentesen szolgál! Előnyös fizetési feltételek!

VICTORIA BATTERIES
Legjobb
Legtartósabb
Legmegbizhatóbb
VICTORIA szárazelem
GRABER ÉS TÁRSA
BUDAPEST, VII. KERÜLET, SZENT DOMONKOS UCCA 14. SZ.

társasvacsoráján *Kálnoki Bedő* Sándor orszgy. képviselő köszöntötte *Horthy* Miklós kormányzót névünnepe alkalmából, majd *Kozma* Jenő pártelnök fejtette ki a párt komoly és reális programját. *Szabó* Sándor nagyhatású beszéde után *Stühmer* Géza dr. ismertette az ipari és kereskedelmi érdekeket. *Pogány* Jenő, a mészáros ipartestület alelnöke, mondott még felköszöntőt. A Teleky téren, a *Lissauer*-kávéházban tartott gyűlésen *Reichenfeld* Izor dr. ügyvéd tömörülésre hívta fel a polgárságot. *Farkas* Vilmos, a fűszerkereskedők egyesületének elnöke, majd *Szabó* Sándor orszgy. képviselő, a kerület listavezetője mondott nagyhatású beszédet.

A Józsefvárosi *Bohn—Hüvös* párt népes nagygyűlésén *Balázs* József dr. ügyvéd után botfai *Hüvös* Iván ismertette a párt programját.

A *Lipótvárosi Polgári Kaszinóban* tartott 500 terítékes társasvacsorán melegen ünnepelték a kaszinó elnökét, *Scheuer* Róbertet, valamint *Héjj* Imre orszgy. képviselőt és *Éber* Antalt, aki lebilincselően érdekes beszédben mutatott rá a Bethlen-kormány támogatásának parancsoló szükségességére. Felszólaltak még *Balassa* Manó, *Molnár* Dezső dr. és *Dárday* Ede.

Az *Egységes községi Polgári Párt VI. ker. szervezetében* tömörült vasutasok gyűlésén *Heeger* Árpád, *Láng* Viktor dr., *Bayer* Antal, *Halász* Miklós, *Politzer* Gusztáv, *Horváth* Károly, óbudai *Freudiger* Károly, *Szladek* Géza, *Nagy* István és *Fodor* Benedek mondottak lelkes beszédeket. Szombaton a párt Andrássy úti helyiségében volt nagygyűlés, ahol *Halász* Miklós elnöki megnyitója után *Éber* Antal bizonyította be, hogy *Bethlen* István az a férfiú, akitől az ország helyzetének a megjavítását a legjobban remélhetjük. *Jakab* László dr. beszéde után a gyűlés véget ért.

A *Baross Gábor Társaskör* nagy érdeklődés mellett tartotta alakuló gyűlését a *Bokor*-étteremben. *Rendek* Károly dr. ismertette a társaskör céljait, majd *Cseh* Ferenc és *Radnai* Sándor dr. a társaskör célkitűzéseit fejtegették.

A *Ferencvárosi Egységes Községi Polgári Párt* vasárnapi nagygyűlésén *Pavlik* Ferenc elnöki megnyitója után *Wellisch* Andor városgazdasági és középítési kérdésekkel foglalkozott. *Wolff* István után *Usetty* Béla orszgy. képviselőt ünnepelték. *Csák* Károly orszgy. képviselő a polgárság széttagolását hibáztatta.

A zuglói pártszervezet Rákosfalván rendezett nagygyűlést, ahol *Franciszczy* János elnök beszéde után *Kozma* Jenő kérte a polgárságot, hogy sorakozzék a párt zászlaja alá. *Usetty* Béla, *Martin* János és *Bánó* Dezső beszéde után a nagygyűlés véget ért.

A napokban tartotta alakuló közgyűlését a *II. kerületi oktatók tanügyi bizottsága Neményi Imre dr. ny. államtitkár elnöklésével. Erődy* Kálmán dr. tanker. kir. főigazgató a fővárosi oktatók törekvéseit és kívánságait ismertette. Dr. *Szemere* Samuné előadása után *Kozma* Jenő jelentette ki, hogy az oktatóktól nem pártpolitikát, hanem nemzeti politikát kívánunk.

A *terézvárosi pártszervezet* nagygyűlésén *Ugron* Gábor ny. belügyminisztert és *Görgey* István orszgy. képviselőt ünnepelték. Nagy hatás mellett szólt a közönséghez *Bayer* Antal, *Politzer* Gusztáv és *Horváth* Károly, majd *Görgey* István a hangzatos jelszavakat hirdető pártok kártékony működését fejtegette.

A *külső Erzsébetváros kereskedőinek és iparosainak* nagygyűlésén *Szamek* Emil megnyitó beszéde után *Becsey* Antal a párt központja képviseletében mondott beszédet, *Dési* Géza pedig a gazdasági szolidaritás szükségét hangoztatta.

A VII. kerületben lakó *nyugdíjas közalkalmazottak* nagygyűlést tartottak. *Somssich* Tihamér gróf rámutatott a nyugdíjilletmények igazságtalanságára és a községi polgári párthoz való csatlakozásra hívta fel a nyugdíjasokat.

Az Egységes Községi Polgári Párt V. ker. pártszervezete hétfőn este a női választók bevonásával nagygyűlést tartott, amelyen közel 400-an vettek részt. A gyűlésen felszólalt *Gyenes* Rózsi dr., *Halmi* Bódogné, *Kovács* Zsuzsánna építőművész, továbbá *Scheuer* Róbert, *Molnár* Dezső dr. és *Krompaszky* Miksa dr. kir. főigazgató. A gyűlés szónokai legnagyobbrészt a nők szerepét méltatták a politikai életben és ennek kapcsán azt fejtegették, hogy *a közelgő választásokon a polgári egység megteremtését kell támogatni.* A nagygyűlés lelkes hangulatban ért véget.

BAJBAN A GYERMEKVÉDŐ LIGA

A FŐVÁROS 30.000 PENGŐS SEGÉLYE

A főváros törvényhatósági bizottsága már korábban 30.000 pengő rendkívüli segélyt szavazott meg a *Gyermekvédő Liga* számára, hogy ezzel is hozzásegítse ezt a nagymultú és igen eredményes szociális munkát végző intézményt a rendkívül kívánatos szanáláshoz. A belügyminiszter azonban ehhez a határozathoz ismételt előterjesztések után sem járult hozzá, ellenben felhívta a főváros közönségét, hogy a rendkívüli segély kérdését a főváros ezidőszerinti pénzügyi helyzetének, másirányú kötelezettségeinek mérlegelésével, a törvényhatósági tanács útján tegye újabb megfontolás tárgyává és szerint intézzen ismételt javaslatot a belügyminiszterhez.

A tanács keddi ülésében foglalkozott a Liga kérelmével és a fennforgó méltányos szempontokra való tekintettel

a rendkívüli segély megadásához újból hozzájárult

és ilyen értelemben ír fel megint a kormányhoz a jóváhagyás kieszközlése végett. A törvényhatósági tanács állásfoglalásának indokairól

Liber Endre tanácsnok

a következőkben tájékoztatta a *Fővárosi Hirlap* tudósítóját:

— Az *Országos Gyermekvédő Liga* általánosan ismert sikeres tevékenységét állami hozzájárulásból, a törvényhatóságok segélyeiből és a társadalom adományaiból származó bevételek segítségével végezhette. A főváros évente 40.000 pengő segélyben részesítette a Ligát. Az ország gazdasági helyzetéhez alkalmazkodó takarékosság folytán a népjóléti minisztérium hozzájárulása nagymértékben csökkent, a társadalom áldozatképessége rendkívül megrendült és így a Liga váratlanul olyan kedvezőtlen anyagi helyzetbe került, hogy

a vezetőség már komolyan foglalkozik azzal a gondolattal, hogy egyes intézményeit megszünteti.

— Különösen súlyos teherként nehezedett a Liga vállaira a székházvétel és a helyiségváltoztatással kapcsolatban szükségessé vált átalakítások, építkezések, amelyeket a Liga vezetősége abban a jóhiszemű és a mult eredményei után megokolt feltevésben vállalt, hogy az egyesület jövedelmeiben nagyobb arányban nem következnek be kedvezőtlen eltolódások. Minthogy ezek a remények nem váltak valóra, s *a Liga anyagi eszközei szinte katasztrofális mértékben elakadtak,* az intézmény kénytelen volt rendkívüli segélyért folyamodni a fővároshoz, amit a törvényhatósági bizottság annak idején azért szavazott meg készségesen, mert egyfelől méltányolta a Liga eredményekben bővelkedő országos tevékenységét, de még nagyobb súllyal esett a latba az az igazság, hogy

az Országos Gyermekvédő Liga védencei négyötöd részben budapesti gyerekek közül kerülnek ki,

így a Liga a fővárosi hatóságok munkáját igen nagy fokban kiegészíti. A kormány minden valószínűség szerint most már hozzájárul a szóbanforgó 30.000 pengő kiutalásához, amellyel a főváros biztosítja a Liga talpraállását, viszont *ez az összeg mégsem olyan nagy, hogy a főváros pénzügyi helyzetére számottevő mértékben befolyást gyakorolhatna.*

DELMÁR BÉLA
okl. mérnök, építőmester
Budapest, VI. Benczur u. 17
Telefon 263-40

TAPÉTA NAGY VÁLASZTÉKBAN! munka legjobb kivitelben!
WEISZ BÉLA
Budapest, VI., Lázár u. 16 (Operánál) Tel.: 215—50

FELSENFELD RUDOLF
Alapítva: 1901. Bélyegző és pecsétbélyeggyár, véső és dombornyomó műintézet Tel.: Aut. 103—94.
BUDAPEST, V., BÁLVÁNY UCCA 16

Szűcs Béla mérnök, műszaki és vállalati irodája
Budapest, VIII., József körút 69 ◉ Telefonszám: József 373—67
Tervez, berendez, átalakít: központi gőz-, melegvíz- és légfűtéseket, vízvezetékeket, egészségügyi berendezéseket, önálló központi szivattyú és elektromos világítási telepeket

FRIEDMANN JÓZSEF
ÉPÜLET-, DÍSZMŰBÁDOGOS, LÉG-, SZESZ- ÉS VÍZVEZETÉKBERENDEZŐ
BUDAPEST, III., LAJOS UCCA 66. TELEFON: 620—52

FISCHER ÉS HARTMANN
mázolómesterek
Budapest IV, Kápiró ucca 3. sz. TELEFON: A. 847-73
Fióküzlet: IX. ker., Tompa ucca 30. szám

HEISLER JÓZSEF
asztalos üzlet, faáru- és bútorgyár
SZÉKGYÁRA
Budapest, VII, Thököly út 171
TELEFON
Különleges, törv. véd. irodai és munkaszékek. Székek minden célra. Képes árjegyzék, ajánlat díjtalan!

MÁVAG
elmkés gyártmányokat mindenki bizalommal fogadja, mert
kitűnő anyagból a leggondosabban készülnek!
Ide tartoznak a különféle hengerek kereskedelmi árukon kívül az ipari stabilmotorok, lokomobilok, traktorok, cséplőgépek és más mezőgazdasági gépek. Útépítő (úthengere ő- és útgyalu) gépek, lakókocsik. Vas- és acélöntvények, öntöttvas csövek, karikás kályhák és kereskedelmi öntvények.
Teherautomobilok, autóbuszok a „MERCEDES-BENZ" gyáriási szab. szerint a hazai különleges úti viszonyoknak a legjobban megfelelő kivitelben készülnek. Kombinált tűzoltó- és locsoló-autók. Ajtos öntözőkocsik.
Jobbágy féle szab. folytonégőkályháink a háztartásokban és középületekben (iskolákban, stb.) legjobban használhatók.
Kérjen felvilágosítást és árajánlatot!
Magyar kir. állami vas-, acél- és gépgyárak
Budapest, X., Kőbányai-út 21.
Telefon: József 460—29. Telefon: József 460—29.

MÜLLER REZSŐ asztalosárúgyár
Cégtulajdonos: Tomancsik György. Alapittatott 1875-ben
A Tomancsik rendszerű magyar-német stb. szabadalmazott ellensúlynélküli tolóablak egyedüli gyártója. Arany és ezüstéremmel kitüntetve.
VII., RONA UCCA 31. Telefon: Z. 63—58

SCHÖNDORFER ISTVÁN
ÉPÍTŐMESTER
BUDAPEST
VIII., NAGYTEMPLOM U. 21. TEL.: J. 395—53

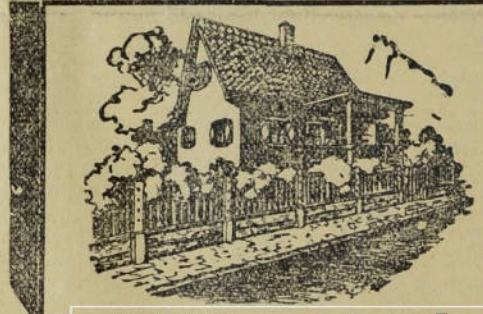

A Böhler-rendszerű
ACÉLHÁZ
ma az ország szenzációja. Gyors, szolid és olcsó építkezés
A jövő ideális lakóháza!
Magyarországon gyártja:
Márkus Lajos vasszerkezeti gyár
Budapest, VI. Hun u. 4. Telefon: L. 920-40, 920-41

NEUMAN FERENC
OKL. MÉRNÖK, ÚTÉPÍTÉSI VÁLLALATA
Iroda: V, Rudolf tér 1 sz. Telefon: J. 442—60
BUDAPEST
Telep: VII, Egressy út 34 Telefon: A. 239—44

ADLER HENRIK Épületbádogos és szerelő vízvezeték, csatorna, központi fűtés, és egészségügyi berendezések vállalata
Újpest, Kolozsvári u. 29. Telefon: 940—70.

MESSINGER REZSŐ ÉPÍTŐMESTER
Budapest, VII., Dózsa út 49
TELEFON: Zuglő 66-84

Balassa Árpád
okl. építészmérnök, építőmester
VI., Vilmos császár út 31. Tel. Aut. 164-13.

Események

Tövisek Hírlapja

Az Egységes Községi Polgári Párt hivatalos lapja.

*

Előfizetési árak:

fél évre . . . . . 12 pengő
egész évre . . . . . 24 pengő

IBUSZ-boletta a pályaudvaron. Az idegenek amikor megérkeznek egy-egy nagy városba, kellemes figyelmességnek tekintik, ha nyomtatványokkal, útbaigazításokkal és tájékoztatással várják őket. A budapesti idegenek ilyen fogadtatásáról az IBUSZ kívánt gondoskodni olyan hatásosan, hogy a fővárosba érkező külföldiek nevetnek és bosszankodnak a magyar idegenforgalmi szervezetek előzékeny gondoskodásán. Mert mi történik a nemzetközi gyorsvonatok beérkezése után? A jámbor idegen lelép a vasúti kocsiból és nyomban a kezébe adnak egy kis kék cédulát, amelyen kizárólag magyar szöveggel a következő olvasható:

„Pénzt visz ki az országból — hozzon cserébe barátokat. Terjessze hírét fővárosunk és hazánk szépségeinek. Lásson, tapasztaljon és megfigyeléseit közölje velünk. Idegennyelvű prospektusokkal szolgálunk. IBUSZ, V., Vigadó tér 2."

Ezt olvashatja az IBUSZ bolettájáról — persze csak az, aki tud — *magyarul.* Azt mondják, hogy a külföldről jött angolok, franciák, olaszok, hollandok és németek nem tudnak annyira magyarul, hogy mindezt megérthessék és így rövidesen elhullajtják az IBUSZ vizitkártyáját, amelynek így semmi értelme sincs. Meggyőződésünk, hogy *Bársony* Oszkár, az IBUSZ vezérigazgatója nem tud erről az elhibázott propagandáról, ami nem érdeklődést, hanem csak szánalmat kelt az érkező idegenek körében.

Rövidesen jóváhagyja a belügyminiszter a fővárosi alkalmazottak öregségi ellátásáról szóló szabályrendeletet. A székesfővárosi alkalmazottak öregségi, rokkantsági, valamint a hozzátartozók özvegység és árvaság esetére való ellátásáról szóló szabályrendeletek tervezete, mint ismeretes, már korábban elkészült és a kormány elé került jóváhagyás végett. *Ugron* Gábor országgyűlési képviselő úgy is, mint az *Országos Takarékossági Bizottság* elnöke, a szabályrendelet jóváhagyását a közelmultban megsürgette és a jóváhagyás ügyére fölhívta *Wekerle* Sándor pénzügyminiszter figyelmét. A pénzügyminiszter levélben értesítette *Ugron* Gábort, hogy a szabályrendelettervezetet felülvizsgálta és álláspontját november 27-én már közölte a belügyminiszterrel is, úgy hogy *a szabályrendeletek jóváhagyása a közeljövőben várható.*

Segédfogalmazók behelyettesítése. A törvényhatósági bizottság még május havában elhatározta, hogy 78 *ideiglenes hivatalnoki állást* végleges állássá szervez át. Ezt a határozatot a belügyminiszter jóváhagyta. Tekintettel arra, hogy a törvényhatóság újjáalakításáig ez állásokra vonatkozólag a kinevezési hatáskör nem gyakorolható, a főpolgármester azokat helyettesítés útján töltötte be. A főpolgármester 56 helyettes tanácsi segédfogalmazót és 6 helyettes árvaszéki segédfogalmazót jelölt ki a behelyettesítésre.

A Budapesti Tanítótestület és a községi választások. Az egyik napilap hosszabb közleményben foglalkozott a Budapesti Tanítótestület egy kisebb csoportjának, a Belvárosi Körben, 1930 november 28-án tartott gyűlésével és tudósításában azt állítja, hogy a Budapesti Tanítótestület *testületileg* csatlakozott a Keresztény Községi Párthoz. Csupán a való tényállás megállapítása kedvéért tartjuk szükségesnek *illetékes helyről* nyert következő felvilágosítást közölni: Az *Egységes Községi Polgári Párt* alakulása óta a legnagyobb figyelmet fordította a főváros közoktatásügyének továbbfejlesztésére és szívén viselte a tanügyi alkalmazottak érdekeit is. Törvényhatósági közgyűléseken a főváros közoktatásügyének a többi világvárosok színvonalára való emelése érdekében semmit sem tagadott meg. A háborús maradványként ittmaradt ideiglenes tanügyi alkalmazottak véglegesítése is elsősorban az ő érdeme. Az *Egységes Községi Polgári Pártnak* a közoktatásügy iránt tanusított nagy érdeklődése mindig több és több tanárt, tanítót, óvónőt hozott a pártba. E nagy csoportosulás nyomán a pártban még jobban megerősödött az iskolaügyi és pedagógiai munka, amelynek bizonyos szervezett formák között való folytatására alakította meg a párt *több mint két évvel ezelőtt* az *Egységes Községi és Polgári Párt Központi Tanügyi Bizottságát.* Ez a bizottság tanügyi és a tanügyet érdeklő dologban sok esetben *kezdeményező* munkát végez. Munkásságának minél nagyobb területekre való kiszélesítése céljából alakította meg *a kerületi tanügyi szervezeteket is,* ahol száz meg százszámra csatlakoztak a tanügyiek az *Egységes Községi Polgári Párthoz.* Az elmondottak alapján — úgy gondoljuk, joggal igazíthatjuk helyre t. laptársunk tévedését és elmondhatjuk, hogy *nem* a Budapesti Tanítótestület, hanem annak csak egy *töredéke* csatlakozott a Keresztény Községi Párthoz. Egyébként tudomásul kell venni azt is, hogy a Budapesti Tanítótestület, mint ilyen, ezt nem is tehette volna, mert annak mint *hivatalos* testületnek politikával foglalkoznia nem szabad. Hogy a testületnek *egyes* tagjai mely pártokhoz csatlakoznak, az ellen természetesen senkinek semmiféle kifogása nem lehet.

Az iskolásleányok takarékosabbak a fiúknál. A székesfőváros közoktatási ügyosztálya kezdeményezésére a *Budapest Székesfővárosi Községi Takarékpénztár R. T.* közbenjöttével megindította az iskolás gyermekek között a takarékossági akciót. Hivatalosan a székesfővárosi községi iskolákban most bontották fel első ízben a perselyeket, amelyeknek a számszerű eredménye, hogy összesen *84 iskolában 12.733 perselyt bontottak fel 40.679 P 22 fill, összeggel.* Kétségtelenül ez az összeg igen szép eredmény és a kezdet ugyancsak szép jövővel kecsegtet. Érdekes, hogy a *leányiskolákban a gyüjtött összeg sokkal nagyobb, mint a fiúk iskolájában.*

Vacsorákhoz, estélyekhez, zsúrokhoz mindennemű italkülönlegességeket legolcsóbban szállít Borhegyi F. R. T., Budapest, V., Vörösmarty tér 1.

Karácsonyra vásároljuk a Gschwindt-gyár készítményeit. Likőrök, rumok, borpárlatok, gyümölcspálinkák, konzervek mind elsőrangú minőségek. Felveszik a versenyt a sokkal drágább külföldi gyártmányokkal, de lényegesen olcsóbbak.

TORLEY PEZSGŐ · GOUT AMERICAIN ·

HOKKY ISTVÁN
VAS- ÉS GÉPIPARI MŰHELYE
BUDAPEST, III., LAJOS UCCA 123.
Telefón: Aut. 626-27. * Telefón: Aut. 626-27.
GYÁRTMÁNYAI: takaréktűzhelyek gáz és gőz. Főző üstök, tálaló asztalok, edénymosogatók, valamint teljes konyhaberendezések kórházak és intézetek részére elsőrangú kivitelben — Vaskályhák szén, kokusz, fa és fűrészpor tüzeléshez.

SZÜTS JENŐ
okl. mérnök, építőmester, építési vállalkozó.
Budapest, VIII., Szentkirály ucca 35
TELEFÓN: Józs. 429-436

SCHÄFFER KÁROLY
OKLEVELES MÉRNÖK
Vasút-, út-, betónépítési vállalkozó, kövező-mester
Budapest, IV., Kecskeméti ucca 13., III. em. 1. Telefón: 844—13

Bründl János udvari szállító
Egészségügyi műszaki berendezések gyára
Budapest, VII., Péterfy Sándor ucca 34. szám
Központi fütés. — Melegvíz készülék. — Vízvezeték. — Csatornázási- és gázberendezések. — Berendez városoknak vízműveket, csatornázásokat és derítőtelepeket. — TELEFON: József 515—19.

Közúti gőz- és motorhengerlést
vállal **WOLFF ERNŐ**
Sürgönycím: WOLFFERŐ
Tel.: Lágymányos 13-82 Budapest-Kelenföld, Budaörsi-út 101

JUSTUS SÁNDOR ÉS FIA
Gördülő faredőnyök, acéllemezredőnyök, boltponyvák, vászon-, szövött- és faredőnyök gyára
Budapest, VI. ker. Vörösmarty ucca 24/B.
Alapíttatott 1886-ban. Telefón-Interurban: Automata 223—06.

BERKI DEZSŐ
Festék és lakkereskedő
BUDAPEST, VI., Szív ucca 60.
Telefón: Automata 242—46.

STEINER ÉS SZIMPER
disz-, templom-, szobafestők és mázolók
Budapest, IX., Üllői út 57
TELEFÓN: József 306—29.

ETERNIT TETŐFEDŐ VÁLLAT és ETERNIT CSŐ elárusító hely.
SOMOGYI BÉLA, BPEST, VI. GR. ZICHY JENŐ U. 34
TELEFÓN: 198—81.

ÉPÍTŐIPAR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
Budapest, VIII., Baross ucca 15. Telefón: József 411-49
Aszfaltgyár és anyagtelep: Budapest, IX., Gubacsi út 37.

Zwillinger Gyula
ÉPÍTÉSZ
VII., CSENGERY U. 30
TELEFÓN: JÓZSEF 433—69.

MAGYAR UTÉPÍTÉSI R. T.
V., KOSSUTH LAJOS TÉR 16-17
TELEFÓN: AUTOMATA 230-59 és 121-37
Modern utak építési vállalata. Készít öntött és hengerelt aszfalt, shett, topeka, aszfaltmakadám és keramit burkolatot

WIHART FERENC
• ÉPITÉSZ ÉPITŐMESTER •
BUDAPEST, VII., COLUMBUS UCCA 33. sz.
TELEFON: JÓZSEF 350-97

Hunyadi János
természetes keserűvíz
az emésztőszervek legkiválóbb gyógyvize. Egy háztartásban sem hiányozhat. Hatásában felülmúlhatatlan
SAXLEHNER ANDRÁS, BUDAPEST

KARÁCSONYRA
lepje meg családját egy modern

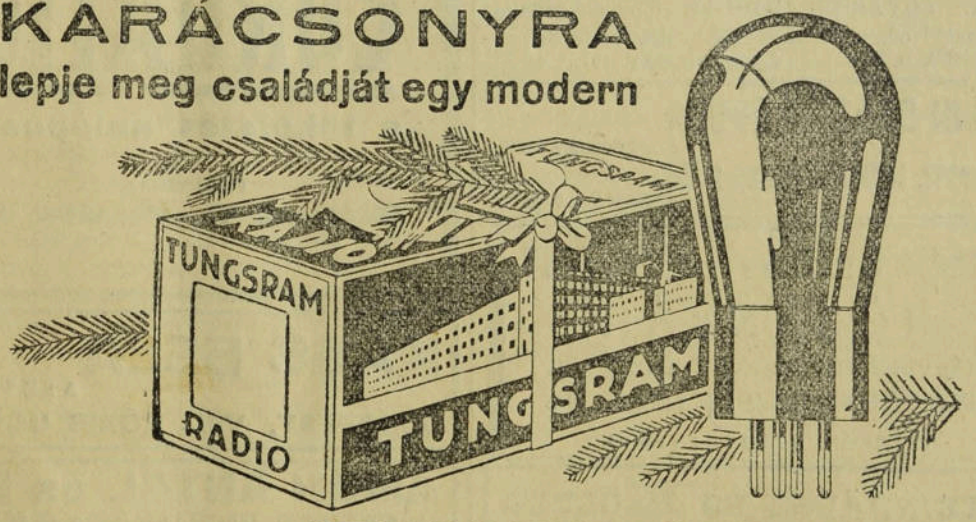

TUNGSRAM
BÁRIUM CSŐSOROZATTAL
amely minden készüléknek uj erőt ad!

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros nyilvános versenytárgyalást hirdet a X. ker., Maglódi úton épülő Horthy Miklós szeretetotthon kazánházának építéséhez szükséges föld-, kőműves-, vasbetón-, szigetelő- és elhelyezőmunkákra.

A vonatkozó költségvetési kiírás nyomtatványai ívenkint 0.50 pengőért kaphatók 1930. évi december hó 18-tól kezdve naponta d. e. 11—1 órák között a polgármesteri II. (középítési) ügyosztály IV., Központi városháza, III. em. 342. sz. szobájában.

Külön is felhívom az ajánlattevők figyelmét arra, hogy a szóbanlevő építkezés ügyében kelt s a kormányhatóság által is jóváhagyott 570/1930. kgy. sz. határozat kikötése szerint a vállalkozók a budapesti munkanélküliség enyhítése érdekében a munkák elkészítéséhez elsősorban budapesti munkásokat tartoznak alkalmazni, illetve vidéki munkásokat csak abban az esetben alkalmazhatnak, ha a budapesti munkaközvetítők nem tudnak megfelelő munkást közvetíteni.

A rajzok, tervek és minták megtekinthetők és a szükséges felvilágosítás megszerezhető Maróthy Kálmán (II., Szalag ucca 7, telefon 512—07) tervező műépítésznél d. e. 11—1-ig vagy az előadónál, a Központi városháza III. em. 333. ajtó alatti hivatalos helyiségben.

Az ajánlatok 1931. évi január hó 17-én (szombat) d. e. ½11 óráig a polgármesteri II. (középítési) ügyosztály III. em. 350. sz. szobájában adandók be. Az ajánlatok ugyanazon napon, ugyanazon ügyosztály üléstermében (III. em. 354. sz.) 11 órakor fognak nyilvánosan felbontatni.

Budapest, 1930. évi december hó 12-én.

A polgármester rendeletéből:
Wossala s. k.
műszaki főtanácsos.

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros nyilvános versenytárgyalást hirdet a X. ker., Maglódi úton épülő Horthy Miklós szeretetotthon kazánházának építéséhez szükséges lakatosmunkákra.

A vonatkozó költségvetési kiírás nyomtatványai ívenkint 0.50 pengőért kaphatók 1930. évi december hó 18-tól kezdve naponta d. e. 11—1 órák között a polgármesteri II. (középítési) ügyosztály IV., Központi városháza, III. em. 342. sz. szobájában.

Külön is felhívom az ajánlattevők figyelmét arra, hogy a szóbanlevő építkezés ügyében kelt s a kormányhatóság által is jóváhagyott 570/1930. kgy. sz. határozat kikötése szerint a vállalkozók a budapesti munkanélküliség enyhítése érdekében a munkák elkészítéséhez elsősorban budapesti munkásokat tartoznak alkalmazni, illetve vidéki munkásokat csak abban az esetben alkalmazhatnak, ha a budapesti munkaközvetítők nem tudnak megfelelő munkást közvetíteni.

A rajzok, tervek és minták megtekinthetők és a szükséges felvilágosítás megszerezhető Maróthy Kálmán (II., Szalag ucca 7, telefon 512—07) tervező műépítésznél d. e. 11—1-ig vagy az előadónál, a Központi városháza III. em. 333. ajtó alatti hivatalos helyiségben.

Az ajánlatok 1931. évi január hó 17-én (szombat) d. e. ½11 óráig a polgármesteri II. (középítési) ügyosztály III. em. 350. sz. szobájában adandók be. Az ajánlatok ugyanazon napon, ugyanazon ügyosztály üléstermében (III. em. 354. sz.) 11 órakor fognak nyilvánosan felbontatni.

Budapest, 1930. évi december hó 12-én.

A polgármester rendeletéből:
Wossala s. k.
műszaki főtanácsos.

A szerkesztésért és kiadásért felelős: Dacsó Emil. Kiadja: FŐVÁROSI HIRLAP lapkiadó-vállalat.
Révai Irodalmi Intézet Nyomdája Budapest, V., Ügynök u. 8. Nyomdaigazgató: Linzer M.

BIER ÉS WERSCHETZ
okl. mérnök és építőmesterek, építési vállalkozók
Budapest, IX., Vágóhíd ucca 11. sz.
TELEFÓN: JÓZSEF 363—78, 259—50.

HIRMANN FERENC FÉMÁRUGYAR
BUDAPEST, VII., CSÁNYI U. 7/9. TELEFÓN J. 460-49
KÉSZÍT: gáz, víz, légzesz, központi melegvíz-fűtési, fürdő és egészségügyi szerelvényeket. — RAKTÁRON TART: fayence-, emaille-árukat és csöveket.

KIRCHKNOPF ISTVÁN Alapítási év 1897 Tel.: Aut. 851-39
Épület- és portálüveges üveg-, tükör-, porcellán-, kőedény- és lámpakereskedés. Aranyhalak és haltartók, aquariumok nagy választékban. Vállalok: mindennemű üvegcsiszolást, épületüvegezést és üve tetők vízmentesítését
BUDAPEST, IX., KÁLVIN TÉR 8. SZ. (Ref. templom mellett)

Karászek Ferenc
Kazán és tartálygyár Telefon: L. 915—07
Budapest, VI., Váci-út 163

PADOZATI MUNKÁK ELSŐRANGÚ KIVITELBEN
slavoniai tölgy- és bükkparkét, táblaparkét egyszerű és díszes kivitelben, aszfaltparkét és hajópadlók
Pestszentlőrinci Parkétgyár és Gőzfűrész Részvénytársaság, Budapest, V., Személynök-utca 16. I. em. Telefon: Aut 212—44.

DONÁTH JÓZSEF TELEFÓN: 920-00, 901-24
gépgyár és vasöntöde, faipari és bőripari gépek gyára, nyomóidomok, csatornázási vasszerelvények
UJPEST, VACI ÚT 27 és BAROSS UCCA 6-8

Aszfalt és Kátrányipar RT
Budapest, V. ker., Nádor ucca 12 ● Telefón: Aut. 262—81, 262—82
GYÁRAK: Budapest, IX., Illatos út 18—20 / Szőreg, (Szeged mellett) } saját iparvágány

„Petrol" MŰSZAKI- ÉS OLAJKERESKEDÉS
ezelőtt v. GYURKOVICH ÉS TÁRSA
Budapest, V, Nádor u. 6
Telefonszám: Automata 802-29

Malcsiner Károly
Lakatos, lemezáru-vasszerkezeti és autóhűtőket gyártó üzem.
Budapest, X. ker. Kelemen-u 27.
Telefón: J. 394-95.

CSUVIK ÉS STROJIL
ELSŐ ÓBUDAI PARKETT ÜZEME
Budapest, III. ker., Kiscelli ucca 39. sz.
Tel.: Aut. 620—56 Kartelen kívül!

Budapest Székesfőváros Ásványvíz-üzeme
HARMATVIZ
A Hungária gyógyforrás szénsavval felitett vize.
Kapható mindenütt! Tel: Autom. 530-03.

CORDATIC
a tökéletes autópneu
Főelárusítás:
Budapest, VI., Mozsár-u. 9.

KASS BÉLA ASZTALOS
BUDAPEST, VIII., KŐRIS UCCA 7.

ÁMON ANTAL és FIAI
KŐVEZŐMESTEREK, ÚT,- CSATORNA- ÉS BETONÉPITÉSI VÁLLALKOZÓK, FÖLDMUNKA, VÁGÁNYFEKTETÉS, MÉSZKŐBÁNYA.
VIII., Futó ucca 10. Telefon: J. 303-85.

Magas építés, vasbetón szerkezetek
FABIÁN TESTVÉREK
ÉPÍTÉSI VÁLLALKOZÓK
BUDAPEST, IX. KER., KINIZSI UCCA 3. SZÁM

ZILAHI-BALOGH GYULA ÉPÍTŐMESTER
Budapest, I., Bornemissza u. 36 TEL.: Lá. 2—32.

KISSEBESI és KORLÁTI KŐBÁNYÁK
KÉPVISELETE RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
V. GRÓF TISZA ISTVÁN UCCA 2
TELEFON: AUTOMATA 820—51.

STEINHÄUSL ÉS KÖLBER
FESTŐK ÉS MÁZOLÓK
BUDAPEST, IX., TÜZOLTÓ UCCA 3.
TELEFÓN: József 308—24.

Kőnig, Román és Stein
mérnökök, építési vállalkozók
Budapest, VIII. ker., Mária Terézia tér 16. szám.
Telefon: József 424—69.

Ipartermék Értékesítő R.-T.
Budapest V, Zoltán u. 7-9. Tel.: A. 110-18

BULICSEK ÉS TÁRSA
KAZÁN-, TARTÁNY- ÉS VASSZERKEZETI GYÁR
Ujpest, Rózsa u. 14. Tel.: Aut. 952-39
Mindenféle szegecselt, hegesztett lemezmunkák és vasszerkezetek

THE NEUCHATEL ASPHALTE COMPANY LIMITED
BUDAPESTEN, Iroda: VI., Vilmos császár-út 81. sz. Telefon Terca 212—46. Gyár: VI., Váci-út 85. Telefon: L. 914—88. Gyárt és elad Val de traversi mastixot, raffinált bitument, falszigetelő asfaltot. Készít: Traversi természetes tömörített asfalt utakat és öntött asfaltból járdákat és kocsiutakat.
Budapest székesfőváros szerződéses vállalkozója.

Dunakavicsot és Dunahomokot
szállít kocsifuvarban és vasúton saját iparvágányról Budapestről, Adonyból, Baráról, és Mohácsról
FLEISCHMANN ANTAL Dunakotrási és gőzhajózási vállalat
Budapest, VII., Károly körút 17. Telefon: József 465-82 és 465-83

BÁRÁNY JÁNOS CIPÉSZ MESTER
BUDAPEST, IX., GRÓF HALLER UCCA 18. Arany és ezüst éremmel kitüntetve.

Egyesült Tégla- és Cementgyár R.-T.
Budapest, V., Sas ucca 25. szám
Telefon: 230—71, 108—59, 141—52
Évi teljesítő képesség: 12,000 vagón cement, 5 000 „ mész, 80.000,000 darab tégla, 8.000,000 „ cserép
Portlandcementgyár: Lábatlan. — Mészégető: Lábatlan.
Téglagyárak: Buda, Köbánya, nyorgesujfalu

HERCZEG JÁNOS asztalos mester lakberendező faipari üzeme
BUDAPEST, IX. KER., VIOLA UCCA 17. SZ.
Telefón: J. 443—90

INCZE GÁSPÁR műbutorasztalos
Elvállal lakás-, irodai és üzletberendezéseket saját tervei és adott minta szerint.
Budapest, I., Bertalan u. 22
Telefónszám: Lágymányos 5—13

RÓZSA IVÁN LAKATOS MESTER
AUTOGÉN-HEGESZTÉS
Budapest, VI., Szondy ucca 18. Tel.: Aut. 186—59

BARANYAI B. és TSA Központi fűtés, szellőztető vezetékek, gáz- és csatornázási berendezések vállalata. Autógénhegesztés
BUDAPEST, I., BERCSÉNYI UCCA 5. TELEFÓN: LÁ. 265
„NON PLUS ULTRA" melegvízfűtési kazánok gyártása

OETL ANTAL
VASÖNTŐDE és GÉPGYÁR RÉSZV.-TÁRS.
X. KER. ASZTALOS SÁNDOR-UCCA 9.
TELEFÓN: JÓZSEF 461-09, 461-08

Műkő- és burkolómunkák, betoncsövek
Budapest, V, Vigszínház ucca 5. Tel.: 298-37 ANDREA Cementárugyár és Építőipari R. T.

LIFT HAVERLAND ANTAL
M kir. szab. emelőgép, felvonó és vasszerkezetek gyára
VIII., NAP UCCA 22. TEL.: J. 329-66 és J. 439-53

A légzőszervek bántalmainál Asthma Emphisema esetén ajánlja gyógyulást nyújtó a
Szt. Geilért Gyógyfürdő
legtökéletesebb berendezésű
inhalatóriuma és pneumatikus kamrája

Standard aszfaltok Oil Trading Company képviselete MILLINI IGNÁC
Budapest, V., Nádor ucca 6. sz.
TELEFÓN: AUT. 883—40, 832—77.

RÉVÉSZ JÁNOS TELEFÓN: UJPEST 198
CEMENT-, MÁRVÁNYMOZAIK- ÉS MŰKŐÁRUGYÁR, BETONIPARI VÁLLALAT. BURKOLÓ, MŰKŐ ÉS CSATORNÁZÁSI MUNKÁK
KÖZPONTI IRODA: UJPEST, ŐSZ UCCA 14

STERN EMIL Telefón: Aut. 906-48
ÚT-, CSATORNA- és MAGASÉPÍTÉSI SZERSZÁM- ÉS MŰSZAKI ÜZLET
BUDAPEST, V., VISEGRÁDI U. 32.

Ára 50 fillér

Tizenkilencedik évfolyam — Budapest, 1930 december 24. — 51—52. szám

Fővárosi Hirlap

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Egész évre ..... 24 pengő
Félévre ..... 12 pengő
Állandóan:
GAZDASÁGI ÉRTESÍTŐ

VÁROSI, POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

Felelős szerkesztő: DACSÓ EMIL

MEGJELENIK MINDEN SZERDÁN
Szerkesztőség és kiadóhivatal BUDAPEST, VI., SZIV UCCA 18. SZ.
Postatakarékpénzt. csekkszámla 40.424
TELEFÓN: AUTOMATA 137—15

A béke és a munka

győzelme a karácsonyi választások ránk nézve megnyugtató és lelkesedést keltő, ellenfeleinkre nézve lesujtó eredménye. Karácsony hetének áhitatos hangulata sugározott ki abból az odaadó támogatásból, amellyel Budapest választóközönsége a polgári gondolat védelmére sietett. De nemcsak a polgárság létharca volt ez a küzdelem: éppen ilyen értékű az a másik siker is, amelyet a békés, nyugodt alkotó munka aratott. Az alkotó munka, amely nem ismer társadalmi, felekezeti, faji és osztálykülönbséget polgár és polgár között.

Az *Egységes Községi Polgári Párt* jogos önérzettel könyvelheti el, hogy az ő elvei, az ő vezérei által hirdetett és megvalósított vezető gondolatok aratták ezen a választáson a legnagyobb győzelmet. Ez az egyetlen párt, amely százalékszerűen szinte megkétszerezte az 1925. évi választással szemben a törvényhatósági bizottságban való képviseletét, mert amíg öt év előtt csak a mandátumok 8.4 százaléka jutott osztályrészül az *Egységes Községi Polgári Pártnak*, addig a kedd reggeli eredmény azt mutatja, hogy a karácsonyi választás alkalmával ez a 8.4 százalék 15.6 százalékra emelkedett. Ha tekintetbe vesszük, hogy a Keresztény Községi Párt keményen védte és megtartotta régi pozícióját, de nem hódított új elemeket, a szociáldemokrata párt a gazdasági válság szülte hangulatban sem tudott előretörni, a baloldali polgári pártok rettenetest, kiábrándítóan nagyot zuhantak, Friedrichék pedig összes vérmes reményeiket összeomlani látták, akkor az *Egységes Községi Polgári Párt gyarapodását a választás legkiugróbb, egyben legvigasztalóbb jelenségének kell tartanunk.*

A választás eredményeként legelsősorban azt kell megállapítani, hogy a baloldal egetverő ígéretei, eget követelő vérmes reményei nemcsak sikert nem hoztak, de határozottan nagy a visszaesés számukra az öt év előtti választással szemben. Nem tudott segíteni rajtuk Friedrich István kétes színű lobogója sem, amely pedig nyilván a jobboldali elemek nehéz életviszonyait akarta kihasználni a saját baloldali politikája számára. A baloldal vereségén belül kirívóan, feltűnően nagy másik vereség is észlelhető és ez a *polgári* baloldal lesujtó bukása. Rassayéknak és a demokratáknak legalább tizenöt-húsz mandátummal többet kellett volna behozniok, ha csak az 1925-ös nívót tartani tudták volna. A hirdetett elhatározó, sőt megsemmisítő győzelem helyett tehát a megsemmisülés határszélén mozgó tengődés született meg a rikoltó plakátok tízezreiből, a demagógia gyöngyeiként elmondott hordó-szónoklatok ezreiből. Nem volt hatása a suskus-kiáltásoknak, a dugsegély agitációnak, a magyar tisztviselői kar fájdalmas pellengérre állításának: de nem tudott győzni leghatalmasabb segítőtársuk, leghangosabb kortesük, a gazdasági válság, — mondjuk ki nyiltan — a lépten-nyomon észlelhető nyomorúság sem.

Díséret és mélységes elismerés illeti meg Budapest választóközönségét, amely méltóságáról, komolyságáról, békeszeretetéről és munkavágyáról tett tanuságot december 21-én és 22-én, amikor az urnák elé járult. Bebizonyította Budapest népe, hogy a gazdasági válságot, a nyomort és szenvedést világjelenségnek tartja, amelybe nem a magunk bűne, hanem a szenvedésteljes korszakunk sodort. Bebizonyította Budapest népe, hogy súlyos helyzetéből nem forradalmi úton, amelyet a baloldali győzelem álmodott, akar kiszabadulni, hanem békés, szorgalmas munkával, egymás megértésével kívánja megépíteni a jövő útját.

Az *Egységes Községi Polgári Párt* tiszteletreméltó, kiváló egyéniségekből összetevődő városházi hadserege, ez a huszonkét kiváló közéleti férfiú tartja kezében tulajdonképpen azt a zászlót, amely ezen a választáson győzött. Az új közgyűlés összetétele igen élénken dokumentálja ezt és az *Egységes Községi Polgári Párt* nemes missziójának teljes tudatában indul el nagy feladatainak megoldására, hatalmas munkájának teljesítésére. A választási agitáció nem mindig kristálytiszta hullámainak a karácsonyi béke napjaiban végleg el kell ülniök. Az új munkának új lelkesedéssel kell kezdődnie. Az új munkának, a politikamentes, odaadó, minden értéket fogalkoztató békés és alkotó munkának elérkezett az ideje: ezt követeli, ezt parancsolja a választóközönség megnyilatkozott akarata.

Az *Egységes Községi Polgári Párt* őrködni fog, hogy — amint a választáson meg tudta akadályozni — a törvényhatóság munkájában se érvényesüljön a felforgatás, a gyűlölködés szelleme.

SCITOVSZKY BÉLA BELÜGYMINISZTER:
Ugy látom a főváros túlméretezett adminisztrációval dolgozik, amin helyes átszervezéssel kell segíteni

A fővárosi törvényhatósági választások befejeződtek és most program szerint következik a fővárosi törvény rendelkezéseinek értelmében *az érdekképviseletek delegátusainak és az örökös törvényhatósági tagoknak a megválasztása.* Ennek megtörténte után az új törvényhatóság megkezdi munkáját. Legutóbb a *Fővárosi Hirlap* hasábjain *Scitovszky* Béla belügyminiszter rámutatott arra, hogy külön rendeletben fogja meghatározni az egyes érdekképviseletek és örökös tagok választásának sorrendjét és rendeletben fog intézkedni egyben aziránt is, hogy *a törvényhatóság megalakításának határidejét mikorra tűzzék ki.* A főváros közgyűlésére igen sok fontos és sürgős teendő vár. Az újjáalakulás elhúzódása folytán a problémáknak egész sorozata vár megoldásra, amelyek mind szoros összefüggésben vannak a polgárok életszükségleteivel, terheiknek csökkentésével és a városházi adminisztráció megjavításával. A fővárosi költségvetésnek jóváhagyása kapcsán a belügyminiszter minden alkalommal körvonalazta álláspontját, de azok érvényesítése nem következett be évek során át, mert hiányoztak a szankciók, a rendeletek, amire úgylátszik most kerül sor. A megoldásra váró kérdésekről

Scitovszky Béla belügyminiszter,

akinek teljesen kész tervek állanak rendelkezésére a refomokat illetően, — a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— A főváros háztartásának kérdése, a gazdasági program és a tisztviselői személyi kérdések kerülnek előtérbe a főváros közgyűlésének megalakítása után. Elsősorban a tisztviselőlétszám kérdésében kell teljesen új rendszert létesíteni. Az ügyellátás, a közönség kiszolgálása, a főváros adminisztrációjában igen nagy reformokat igényel. Nemcsak a gyors és megbízható nagy teljesítményekre gondolok ezen a téren, hanem a takarékossági szempontoknak a legmesszebbmenő érvényesítésére is. Úgy látom, hogy a főváros túldimenzionált adminisztrációval dolgozik. Ezen segíteni kell és vagy létszámcsökkentéssel, vagy amit még jobban szeretnék, helyesebb szervezéssel, a munkaerők jobb kihasználásával kell az adminisztrációban rendet teremteni. A közönség jobb kiszolgálását kell elsősorban szem előtt tartani és úgy látom, hogy a most működő tisztikar igénybevétele erre megadja a lehetőséget.

— A nagy kerületek kettéválasztását, amely szintén az új törvényhatóság feladatai közé fog tartozni: megoldhatónak tartom, anélkül, hogy újabb tisztviselők alkalmazására kerülne a sor. A tisztviselőkérdés rendezése szorosan összefügg a főváros háztartásának kérdésével, mert hiszen a szolgáltatások nagyrészét emésztik fel a tisztviselői illetmények. Nem arról van szó, hogy tömegesen bocsássunk el tisztviselőket és terheljük meg esetleg a főváros nyugdíjalapját, hanem csupán arra kell törekedni, hogy helyesebb átszervezéssel, zökkenés nélkül, gyorsan és jól intézzék el a jövőben azokat a városi adminisztrációs ügyeket, amelyeknek elintézése mindeddig a polgároknak igen sok várakozással, igen sok utánjárással, bosszankodással, és kellemetlenséggel hajtatott végre.

— A takarékossági szempontok érvényesítésére úgy a személyzeti kiadások terén, mint általában a főváros egész háztartásának vitelénél a legnagyobb súlyt kell helyeznünk. Törölni kell a felesleges kiadásokat és azokat a beruházásokat, amelyek nem feltétlenül és nem halaszthatatlanul sürgősek. A takarékossági szempontok érvényesítése azonban nem jelenti azt, hogy azoknál a kiadásoknál is takarékoskodjunk, amelyek a főváros érdekében szükségesek és sürgősek. A közönség kényelmét, jobb megélhetését, közlekedését, egészségügyi és szociális megsegítését célzó beruházásoknál a túlzott takarékosság veszélyt jelentene. Ezen a téren nem a takarékosság, hanem a célszerűség és az óvatosság adja meg az irányt és megfontolt célkitűzéssel kell törekedni arra, hogy a szükséges beruházásokat végrehajtsuk, mert különben az amúgyis nehéz gazdasági viszonyok között élő fővárosi polgár még nehezebb helyzetbe kerülne. Rövidesen megkezdi működését az újonnan megalakított törvényhatóság és én bízom abban, hogy ezeknek a szempontoknak figyelembevételével fogja érdemes munkáját végezni.

A belügyminiszter nagyfontosságú nyilatkozata nem hagy kétséget aziránt, hogy *néhány napon belül számos reform-rendelkezés fog érvényesülni a városházi gazdálkodásban és a főváros ügymenetében.*

KOZMA JENŐ:
Boldogan vesszük tudomásul a verdiktet, amely megerősít bennünket a hatalom gyakorlásában

A községi választások hűségesen tükrözik vissza a főváros közönségének felfogását és véleményét a községpolitikai életben résztvevő pártokról. A választás eredményei világító fénysugárral teszik szembetlővé, hogy *Budapest közönsége produktív munkát követel a közgyűléstől és ezért tüntette ki bizalmával* azt az *Egységes Községi Polgári Pártot*, amelyik öt év óta harsonázza minden józanul gondolkodó budapesti polgár felé, hogy produkálni, alkotni és teremteni kell, mert enélkül elsorvad ez a milliós város. Az *Egységes Községi Polgári Pártra* oly hizelgő választási eredményekről

Kozma Jenő dr.

pártelnök a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— *Végtelen örömmel és megnyugvással tölt el az elért eredmény.* Bebizonyosodott, hogy Budapest a polgárság kezében látja egyedül célravezetőnek a városigazgatás irányítását. Megnyilvánul ez a választások számszerű eredményében, mert

ha az egész jobboldalt számítom, akkor hét százalék többletet lehet megállapítani a többi pártokkal szemben.

Örömteli megelégedettségemet némileg befolyásolja az a körülmény, hogy *néhány régi kipróbált bizottsági tagtársam nem kapta meg a választásokon a mandátumhoz szükséges szavazatokat.* A munkájukra pedig feltétlenül szüksége van ennek a városnak és én remélem, hogy

szakértelmüket és tudásukat módjuk lesz hasznosítani Budapest érdekeinek előbbrevitelében.

— Ha figyelembe vesszük *a rossz gazdasági viszonyokat és azokat az intézkedéseket, amelyek ennek következtében éppen a választások előtt váltak szükségessé* és ha elismerjük, hogy ezek az intézkedések, valóban bántották az elkedvetlenedésre hajlamos szavazók lelkületét, akkor azt kell mondanom, hogy

az elért eredmény egyenesen szenzációs, mert a jobboldali pártok 83 mandátumával szemben a baloldali pártoknk mindössze 68 mandátum jutott.

Semmi erkölcsi alapja az olyan erőltetett frázisnak, ami a városházi adminisztrációt, a főváros kormányzását kifogásolja. Senki sem hivatkozhatott most a választások után arra az elesépelt, üres szólamra, hogy *hallgassuk meg a tömegeket és féljünk az általuk hozandó ítélet súlyától.*

Budapest öntudatos, felvilágosodott polgársága ítélt a városháza elmult éveinek gesztiói felett és az Egységes Községi Polgári Párt, amelyik a hatalom gyakorlásában szerepet vitt: büszkén fogadja azt az ítéletet, amelyik számára nem marasztalást, hanem felmentést, sőt dicséretet, elismerést és buzdítást tartalmaz.

— A tömeg tehát megnyilatkozott, olyan hatalmas arányokban járulva az urnák elé, amelyhez fogható *páratlanul áll nemcsak az itthoni, hanem a külföldi választások történetében is.* Közel 95 százaléka a választóknak szavazott le és ha ettől az ítélettől akartak bennünket megijeszteni, úgy

boldogan vesszük tudomásul a verdiktet, amely megerősít bennünket abban a hatalmi pozícióban, amelyet eddig is betöltöttünk.

Kozma Jenő elmondotta még, hogy az igazoló-választmány néhány napon belül végez a *mandátumok átvizsgálásával* és azután jogérvényesnek minősíti a megválasztott új törvényhatóságot. Az alakuló közgyűlés valószínűleg *január első napjaiban* fog lefolyni és az örökös tagok, az érdekképviseletek megválasztása, valamint a tisztújítás után, *nagy lendülettel megindul az új közgyűlés tevékenysége.*

Az új törvényhatóság első feladatai

Irta: GAÁR VILMOS dr.

Az új törvényhatóság legsürgősebb feladata a megalakuláson kívül az 1930:XVIII. t.-cikkben újjászervezett önkormányzat legteljesebb érvényesülése végett azoknak *a szabályrendeleteknek megalkotása,* amelyek egyrészt a *közgyűlésnek* és a *törvényhatósági tanácsnak ügyrendjét* fogják megállapítani, másrészt pedig a polgármester ügykörének ellátásához szükséges szervezetet, annak létszámát és szolgálati viszonyait, továbbá *a számvevőség és pénztári hivatal, a kerületi igazgatás szervezetét,* a tisztviselők és egyéb alkalmazottak *fizetési osztályokba* és fokozatokba való beosztását, valamint illetményeiket szabályozzák.

Amíg ezek a szabályrendeletek meg nem alkottatnak, illetőleg amíg hatályba nem lépnek, addig az önkormányzati közigazgatásnak síma menete biztosítva nincsen.

Csak példaként említem, hogy *ügyrend nélkül nem működhetik zavartalanul a közgyűlés és a törvényhatósági tanács;* amíg pedig a szanálással összefüggően összevont ügyosztályok újra elválasztva nincsenek, addig az ügyosztály vezetője, éppen azért, mert sokat kell markolnia, csak keveset foghat.

Arra a kérdésre, hogy milyen irányban szándékozom a törvényhatóságban intenzíven közreműködni, az a feleletem, hogy

legfőbb törekvésem lesz az önkormányzati közigazgatás bürokráciájának letörése.

A városházát nem szabad *aktagyárnak* meghagyni, amely a való élettől elvonatkoztatva az aktát önmagáért szereti s azért halomra gyártja. Lehetetlennek tartom olyan állapot fenntartását, amely mellett *hetekig tart, amíg a szállító, az eladó, az iparos már kiérdemelt keresetéhez jut;* ahol a versenytárgyalás befejeztével a kimaradt pályázók nem azonnal kapják vissza óvadékukat, ahol a költségvetésben engedélyezett munkákat a költségvetési év végéig sem kezdik meg az ügyosztályi tárgyalások miatt, holott amikor a munka költségvetési engedélyezését kérték, már tisztában kellett lenniök: voltaképpen mit akarnak. *Nem engedhető meg a jövőre, hogy költségvetésbe felvett munkálatok elmaradjanak, ellenben fel nem vettek évközben póthitellel felvétessenek* és elvégeztessenek a költségvetésileg elfogadott, de elmaradt munkák rovására. Nem lehet tűrni, hogy évenkint olyan összegű tatarozási és átalakítási munkálatok vétessenek fel a költségvetésbe, amelyek a főváros tulajdonában levő iskolai épületek tőkeértékének 6—8%-ával felérnek, holott az ilyen költségek átlagosan a gyakorlati életben az évi jövedelem 10—15%-nál nem nagyobbak. De erről hiába szólunk a költségvetési vitánál; sem idő, sem türelem nincs ilyen kérdés kibogozására.

Nem marad más hátra, mint felhasznált tatarozási költségnek számlák szerint való tüzetes ellenőrzése a törvényhatósági tanácsban.

Az sem lehetséges, hogy a községi üzemek, amelyek a közigazgatást szolgálják, mint pl. a *házi nyomda* és a *műszerüzem,* ne előállítási árban szállítsanak, hanem *a szabad forgalomban használatos nyereségszázaléknál is magasabb nyereséget számíthassanak fel* és az így keletkező feleslegeiket az üzemben használják fel, ahelyett, hogy az elmaradó nyereséggel csökkenjék az évi költségvetési kiadás. Általában véve az új törvényhatóság nagyon komoly feladata lesz *a városi üzemek kérdésének kielégítő szabályozása.*

HAJNAL IMRE
okl. mérnök, építési vállalkozó
BUDAPEST, I., Attila körút 47. szám
Telefón: Automata 528—64.

MORZSANYI HERMANN
Központi fűtések, vízvezetéki és csatornázási berendezések
Budapest, VIII. kerület Üllői út 42 szám.
Telefón: József 355-82.

FAHN SÁNDOR
VÉSNÖKI MŰTEREM
VII., KÁROLY KÖRÚT 9. I. 32.
Speci lis zás lószerekben. Egyleti- sport-
Jelvények és plake tek. Telefón: J. 415-16

Bründl János udvari szállító
Egészségügyi műszaki berendezések gyára
Budapest, VII., Peterffy Sándor ucca 34. szám
Központi fűtés. — Melegvíz készülék. — Vízvezeték. — Csatornázási- és gázberendezések. — Berendez városoknak vízműveket, csatornázásokat és derítőtelepeket. — TELEFON: József 518—19

JUSTUS SÁNDOR ÉS FIA
Gördülő faredőnyök, acéllemezredőnyök, beltoponyák, vászon-, szövött- és faredőnyök gyára
Budapest, VI. ker. Vörösmarty ucca 24/B.
Alapíttatott 1886-ban. Telefón-interurban: Automata 223—06.

BERKI DEZSŐ
BUDAPEST,
VI., Szív ucca 60.
Festék és lakkereskedő
Telefón: Automata 242—46.

HOKKY ISTVÁN
VAS- ÉS GÉPIPARI MŰHELYE
BUDAPEST, III., LAJOS UCCA 123.
Telefón: Aut. 626-27. * Telefón: Aut. 626-27.
GYÁRTMÁNYAI: takaréktüzhelyek gáz és gőz. Főző üstök, tálaló asztalok, edénymosogatók, valamint teljes konyhaberendezések kórházak és intézetek részére elsőrangú kivitelben — Vaskályhák szén, koksz, fa és fűrészpor tüzelésre.

ETERNIT TETŐFEDŐ VÁLLAT és ETERNIT CSŐ elárusító hely.
SOMOGYI BÉLA, BPEST, VI, GR. ZICHY JENŐ U. 34
TELEFÓN: 198—81.

HIRSCH LÁSZLÓ
ÚT- ÉS VASÚTÉPÍTÉSI VÁLLALAT
I. KERÜLET ELEK UCCA 9
TELEFÓN: JÓZSEF 321—17. SZÁM

MÁTYÁSSY ANTAL ÉS FIA
MÁZOLÓ- ÉS FESTŐMESTER
BUDAPEST, X. KER., FÜZÉR UCCA 17/a
TELEFÓNSZÁM: K. 74—48.

MESSINGER REZSŐ
ÉPÍTŐMESTER
Budapest, VII., Cinel a út 49
TELEFÓN: Zugló 66-84

Somogyi Soma és Fia
kőfaragómester
Budapest, VIII., Fiumei-út 9.
Alapítva: 1867. Telefon: J. 415-20

SCHÜTZ EDE TELEFON J. 330—48
ÉPÜLET-, MŰ- ÉS VASSZERKEZETLAKATOS
BUDAPEST, VII., THÖKÖLY ÚT 23. SZÁM

Zwillinger Gyula
ÉPÍTÉSZ
VII., CSENGERY U. 30
TELEFÓN: JÓZSEF 433—69.

KISS JENŐ okl. mérnök építési vállalkozó
Budapest, V., Zoltán u. 10. Tel.: Aut. 150-81

KÖNIG JÁNOS
OKLEVELES GÉPÉSZMÉRNÖK
Műszaki iroda, grafikai szaküzlet
BUDAPEST, IX., REMETE UCCA 23. Saját gyártelep
TELEFÓN: J. 453-58

SCHAFFER ANTAL
SZÉKESFŐVÁROSI ÚT-, BETON- ÉS CSATORNA ÉPÍTÉSI VÁLLALATA
BUDAPEST, II., BIAI ÚT 21. Telefón: 522-91

Teherautópótkocsik
Teherautókarosszériák
Autobuszok
Gyártja:
NAY és RÓNA
gép-, szállítóeszköz- és szivattyúgyár rt.
Budapest, X., Kápolna tér 27-29. Tel: J *463—88.

A béke került ettek

Kozma Jenő dr.

Elült a hosszú hetek óta tartó választási agitáció puskadöreje, elnémultak a korteskedés ágyúi és csend borult a választási fegyverek arzenáljára. Budapest népe eleget tett választási kötelezettségének és ma már a megcáfolhatatlan számadatok bizonyítják, hogy

a főváros új önkormányzatában győzött a polgári gondolat, a polgári érdekek védelme.

A jobboldali pártok hatalmas diadalt arattak nemcsak a szociáldemokrácia támadó frontja ellen, hanem a szélsőséges pártok felett is, bebizonyítván, hogy *a magyar főváros a polgárság szabad akaratának megfelelően nemzeti, hazafias és konstruktív munkát akar a városházán.* A baloldali kis akarnok-pártok hiába próbálkoztak a dühös izgatás fegyvereivel: a józanul gondolkozó budapesti polgár azt tüntette ki bizalmával, aki a békét, az alkotó munkát, a nyugodt fejlődést és az ellentétek kiegyenlítését akarja továbbra is szolgálni. *Kozma* Jenő és az *Egységes Községi Polgári Párt* öt év óta hirdeti, hogy a székesfőváros felvirágoztatása csakis és kizárólag

a szélsőségektől mentes atmoszférában

válhat valósággá és ez a hit oly mélyen megrögződött a szívekben, hogy a választás, ez a lelkiismereti aktus, *meglepetést nem is hozhatott.*

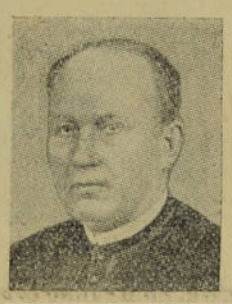
Zelliger Vilmos dr.

Soha ilyen fékevesztett agitáció nem előzte meg a törvényhatósági testület megválasztását. A baloldalról mérgezett nyilak röpködtek, kis pártok harsogó vezérei a rágalmak és gyanusítások özönét zudították mindenre és mindenkire, csak azért, hogy *a közönséget megtévesszék.* Hűséges segítőtársaikkal, a szocialistákkal karöltve, fellármázták nemcsak a fővárost és az országot, hanem a külföldet is, majd amikor belátták, hogy a vádaskodásoknak semmi hatása sincs: azzal fenyegetődztek, hogy a mai „rendszert" *a tömegek ítélete* ki fogja seprűzni a városházáról.

A verdikt elhangzott és a főváros ügyeiért önzetlenül munkálkodó Egységes Községi Polgári Párt büszkén és felemelt fővel állja az ítélet kihirdetését.

Krivoss Árpád dr.

Ez a párt, amely *Bethlen* István gróf nemzetmentő munkájának egyik pillére, amely *Ripka* Ferenc nagyszerű elgondolásait *Kozma* Jenő vezérletével viszi a megvalósulás útjára,

megerősödve, megizmosodva és megnagyobbodva került ki a választási harcból.

Harrer Ferenc dr.

Budapest polgársága hálával és elismeréssel adózott annak a pártnak, amelyik öt évvel ezelőtt *új gondolatokat és nem hangzatos jelszavakat vitt bele az addig izgalmas dulakodások színhelyét képező közgyűlési terembe,* hogy fennen hirdesse a szabad polgár jogát és követelését a jobb megélhetésre, a munkalehetőségre és a mindennapi kenyér becsületes megszerzésére. A párt éveken át kifejtett lendületes munkásságát jutalmazta most a választók bizalma.

Öt évvel ezelőtt a közgyűlési mandátumoknak mindössze csak 8.6 százaléka jutott az Egységes Községi Polgári Pártnak, míg most a 150 bizottsági tagsági hely 14.6 százalékát mondhatja magáénak.

Ez az eredmény további erőt és lelkesedést önt azokba a férfiakba, akiknek minden cselekedete és akarása Budapest egyetemének javát szolgálja.

Az Egységes Községi Polgári Párt 22 mandátumot birtokol, jeléül annak, hogy mögötte komoly tömegek sorakoznak.

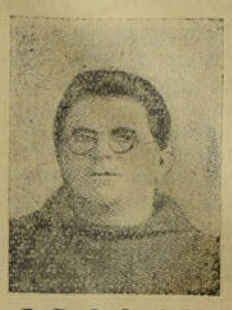
P. Bende Szaniszló

Az *Egységes Községi Polgári Párt* választott bizottsági tagjainak létszáma a következőképpen oszlik meg:

I. KER. (VÁR, KRISZTINAVÁROS):
Zelliger Vilmos
Krivoss Árpád dr.
Máté István

II. KER. (VIZIVÁROS):
Kozma Jenő dr.
Harrer Ferenc
P. Bende Szaniszló

III. KER. (ÓBUDA):
Andréka Károly dr.

IV. KER. (BELVÁROS):
Gaár Vilmos dr.
(Héder Lajos dr.)

V. KER. (LIPÓTVÁROS):
Glücksthal Samu dr.

VI. KER. (TERÉZVÁROS):
Bayer Antal

VII. KER. (ERZSÉBETVÁROS):
Dési Géza dr.

VIII. KER. (JÓZSEFVÁROS):
Szabó Sándor
Bohn József

IX. KER. (FERENCVÁROS):
Usetty Béla dr.
Popelka Béla

X. KER. (KŐBÁNYA):
Payr Hugó
Hatolkay Kázmér

XI. KER. (LÁGYMÁNYOS):
Becsey Antal
(Barla-Szabó József dr.)

XII. KER. (BUDAI HEGYVIDÉK):
Kozma Jenő dr.
Petracsek Lajos dr.
(Oszoly Kálmán)

XIII. KER. (ANGYALFÖLD):
Dinich Vidor

XIV. KER. (ZUGLÓ):
Martin János
Bánó Dezső

Andréka Károly

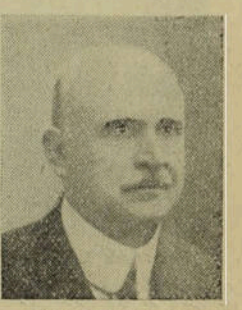
Gaár Vilmos dr.

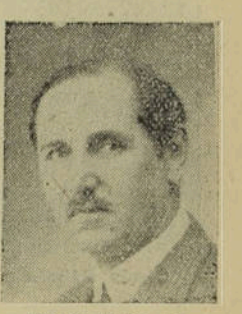
Héder Lajos dr.

A szavazatok a pártok közötti a következőképen oszlanak meg:

Egységes Községi Polgári Párt	22	mandátum
Keresztény Községi Párt	46	„
Egyesült Nemzeti Párt	5	„
Nemzeti Demokrata Párt	16	„
Nemzeti Szabadelvű Párt	14	„
Keresztény Ellenzék	10	„
Szociáldemokrata Párt	37	„

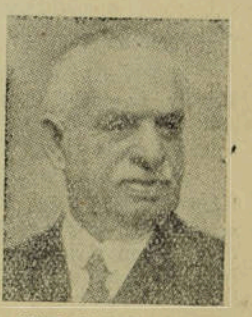
Glücksthal Samu dr.

A főváros kerületeiben a pártok a következő megosztásban jutottak a törvényhatósági bizottsági tagsági helyekhez:

I. KER. (VÁR, KRISZTINAVÁROS):

Egységes Községi Polgári Párt	3	mandátum
Keresztény Községi Párt	2	„
Szociáldemokrata Párt	2	„

II. KER. (VIZIVÁROS):

Egységes Községi Polgári Párt	2	mandátum
Keresztény Községi Párt	3	„
Demokraták	1	„
Szabadelvű Párt	1	„
Keresztény Ellenzék	1	„
Egyesült Nemzeti Párt	1	„
Szociáldemokrata Párt	1	„

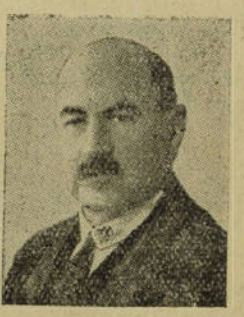
Bayer Antal

Dési Géza dr.

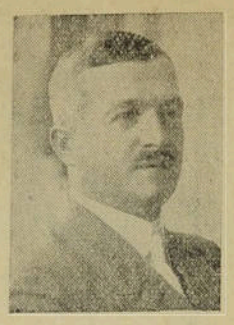
Szabó Sándor dr.

Bohn József

Usetty Béla

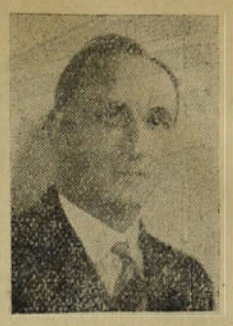
Payr Hugó

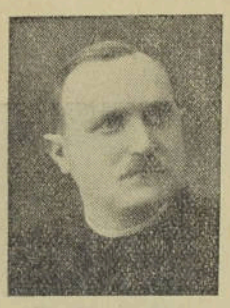
Hatolkay Kázmér

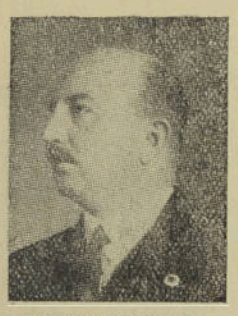
Petracsek Lajos dr.

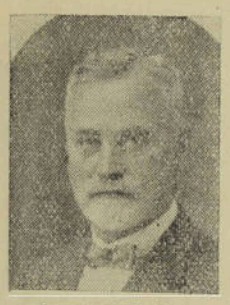
Oszoly Kálmán

III. KER. (ÓBUDA):

Egységes Községi Polgári Párt	1	mandátum
Keresztény Községi Párt	2	„
Egyesült Nemzeti Párt	1	„
Demokrata Párt	1	„
Keresztény Ellenzék	1	„
Szabadelvű Párt	1	„
Szociáldemokrata Párt	3	„

IV. KER. (BELVÁROS):

Egységes Községi Polgári Párt	1	mandátum
Keresztény Községi Párt	5	„
Demokrata Párt	4	„

V. KER. (LIPÓTVÁROS):

Egységes Községi Polgári Párt	1	mandátum
Keresztény Községi Párt	2	„
Keresztény Ellenzék	1	„
Szabadelvű Párt	3	„
Demokrata Párt	1	„
Szociáldemokrata Párt	2	„
Egyesült Nemzeti Párt	0	„

VI. KER. (TERÉZVÁROS):

Egységes Községi Polgári Párt	1	mandátum
Keresztény Községi Párt	2	„
Keresztény Ellenzék	1	„
Demokrata Párt	3	„
Szabadelvű Párt	2	„
Szociáldemokrata Párt	3	„
Kispolgárok Pártja	0	„

VII. KER. (ERZSÉBETVÁROS):

Egységes Községi Polgári Párt	1	mandátum
Keresztény Községi Párt	2	„
Demokrata Párt	2	„
Keresztény Ellenzék	1	„
Szabadelvű Párt	2	„
Szociáldemokrata Párt	4	„
Egyesült Nemzeti Párt	0	„

VIII. KER. (JÓZSEFVÁROS):

Egységes Községi Polgári Párt	1	mandátum
Józsefvárosi Községi Párt	1	„
Keresztény Községi Párt	4	„
Szabadelvű Párt	1	„
Keresztény Ellenzék	1	„
Egyesült Nemzeti Párt	1	mandátum
Demokrata Párt	1	„
Szociáldemokrata Párt	4	„

IX. KER. (FERENCVÁROS):

Egységes Községi Polgári Párt	2	mandátum
Keresztény Községi Párt	4	„
Szabadelvű Párt	1	„
Demokrata Párt	1	„
Keresztény Ellenzék	1	„
Szociáldemokrata Párt	3	„

X. KER. (KŐBÁNYA):

Egységes Községi Polgári Párt	2	mandátum
Keresztény Községi Párt	3	„
Keresztény Ellenzék	1	„
Szabadelvű Párt	1	„
Szociáldemokrata Párt	3	„

XI. KER. (LÁGYMÁNYOS):

Egységes Községi Polgári Párt	1	mandátum
Keresztény Községi Párt	3	„
Keresztény Ellenzék	1	„
Egyesült Nemzeti Párt	1	„
Szabadelvű Párt	1	„
Demokrata Párt	1	„
Szociáldemokrata Párt	2	„

XII. KER. (BUDAI HEGYVIDÉK):

Egységes Községi Polgári Párt	2	mandátum
Keresztény Községi Párt	3	„
Egyesült Nemzeti Párt	1	„
Szabadelvű Párt	1	„
Demokrata Párt	1	„
Szociáldemokrata Párt	1	„

XIII. KER. (ANGYALFÖLD):

Egységes Községi Polgári Párt	1	mandátum
Keresztény Községi Párt	3	„
Szociáldemokrata Párt	5	„

XIV. KER. (ZUGLÓ):

Egységes Községi Polgári Párt	2	mandátum
Keresztény Községi Párt	4	„
Szociáldemokrata Párt	4	„

Dinich Vidor

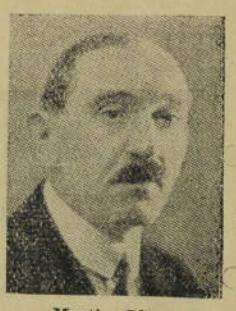
Martin János

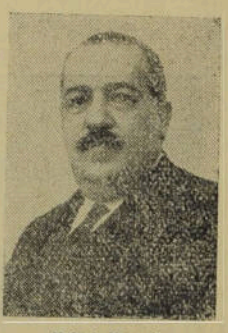
Bánó Dezső

Az új fővárosi közgyűlés üléstermében a január első felében megalakuló törvényhatósági testületben még

a következő bizottsági tagok

foglalnak helyet:

A Keresztény Községi Pártból (I. ker.): Wolff Károly, Lampel Vilmos, Pakányi Ferenc, Spur Kálmán, Bartók Ferenc. *Szocialisták:* Bánóczi László, Német János, Gallai János.

Keresztény Községi Párt (II. ker.): Molnár László, Vizdos Géza, Petainek József. *Egyesült Nemzeti Párt:* vitéz Arvátfalvi Nagy István. *Demokraták:* Hann Arnold. *Szabadelvű Párt:* Rassay Károly. *Keresztény Ellenzék:* Friedrich István. *Szocialisták:* Peidl Gyula.

Keresztény Községi Párt (III. ker.): Botzenhardt János, Szokolay Antal. *Egyesült Nemzeti Párt:* Studinka Béla. *Demokraták:* Vörösvári Miklós. *Keresztény Ellenzék:* Hütl Károly. *Szabadelvűek:* Komjádi Béla. *Szocialisták:* Büchler József, Bresztovszky Ede, Knurr Pálné.

Keresztény Községi Párt (IV. ker.): Raffay Sándor, Szőke Gyula, Frühwirt Mátyás, Nagy Ferenc Miklós Ferenc. *Demokraták:* Láng Lajos, Pakots József, Frankl Kornél, Deutsch Mór.

Keresztény Községi Párt (V. ker.): Lázár Ferenc, Domonkos Gyula. *Keresztény Ellenzék:* Pekló József. *Szabadelvűek:* Madarassy Beck Gyula, Nagy Andor, Fischer Ödön. *Demokraták:* Gál Jenő. *Szocialisták:* Györki Imre, Bánóczi László.

Keresztény Községi Párt (VI. ker.): Kirchner Béláné, Szakáll Antal. *Keresztény Ellenzék:* Tauffer Gábor. *Demokraták:* Bródy Ernő, Vázsonyi János, Hoffmann Mihály. *Szabadelvűek:* Pollacsek Elemér, Kleiner Artúr. *Szocialisták:* Buchinger Manó, Kis Jenő, Halász Alfréd.

Keresztény Községi Párt (VII. ker.): Tabódy Tibor, Szabó Imre. *Keresztény Ellenzék:* Weiss Konrád. *Szabadelvűek:* Balkányi Kálmán, Elek Hugó. *Demokraták:* Fábián Béla, Magyar Miklós. *Szocialisták:* Weltner Jakab, Deutsch Jenő, Lévay Sándor, Steinhert Simon.

Keresztény Községi Párt (VIII. ker.): Müller Antal, Ilovszky János, Pászti János, Katona János. *Egyesült Nemzeti Párt:* vitéz Perley Lajos. *Keresztény Ellenzék:* Bieber József. *Demokraták:* Vitéz Aladár. *Szabadelvűek:* Hajdu Marcell. *Szocialisták:* Farkas István, Horovitz Gábor, Berkes Jenő, Gonda Béla.

Keresztény Községi Párt (IX. ker.): Verebély Jenő, Hunkár Géza, Ravasz Árpád. *Keresztény Ellenzék:* Decker Albert. *Demokarták:* Pakots József (Lázár Miklós). *Szabadelvűek:* Diószegy János. *Szocialisták:* Révész Mihály, Kertész Miklós, Pajor Rudolf.

Keresztény Községi Párt (X. ker.): Szémann Mihály, Szabó József, Pillis Károly. *Keresztény Ellenzék:* Takács István. *Szabadelvűek:* Szegő Béla. *Szocialisták:* Farkas István, Reisz Mórie, Farkas Zoltán.

Keresztény Községi Párt (XI. ker.): Bitter Illés, Kossalka János, Császár Ferenc, Szentgáli Antalné. *Egyesült Nemzeti Párt:* vitéz Martsekényi Imre. *Szabadelvűek:* Kabakovics József. *Keresztény Ellenzék:* Draskóczy László. *Szocialisták:* Peyer Károly, Bechtler Péter.

Keresztény Községi Párt (XII. ker.): Hochenburger Antal, Kasic Margit, Nagy Géza. *Egyesült Nemzeti Párt:* Barczen Gábor. *Szabadelvűek:* Huszár Pál. *Szocialisták:* Kéthly Anna.

Keresztény Községi Párt (XIII. ker.): Homonnay Tivadar, Hufnágel Imre, Schlachta Margit. *Demokraták:* Földváry Béla. *Szocialisták:* Peyer Károly, Szepessy Albert, Biró Dezső, Horváth Pál, Csapó Sámuel.

Keresztény Községi Párt (XIV. ker.): Petrovácz Gyula, Propper Sándor, Pásztor Imre, Gyürey Rudolf, Bárd Imre.

Lemondanak az örökös tagok és számos kerületben a listavezetők

Az egyes kerületekben a pártok listáinak élén olyan nevek is szerepelnek, akiket az elmult törvényhatósági ciklusban örökös tagokká választottak. Ilyen körülmények között a listavezetők számos helyen lemondanak a választás útján kapott mandátumaikról és utánuk sorrend szerint következnek a listán feltüntetett jelöltek: Az *Egységes Községi Polgári Párt* listavezetői közül

Kozma Jenő, Becsey Antal és Gaár Vilmos,

a *Keresztény Községi Párt* listavezetői közül *Ernst* Sándor népjóléti miniszter, *Wolff* Károly, *Bednárz* Róbert és *Buday* Dezső tagjai örökös jogon a főváros közgyűlésének. Lemondásuk után mindannyian előlépnek a most póttagnak számító jelöltek. A demokraták részéről *Pakots* József, *Gál* Jenő, *Fábián* Béla és *Bróđi* Ernő, a szabadelvűeknél *Rassay* Károly és *Sándor* Pál, a szocialistáknál *Peidl* Gyula és *Peyer* Károly, a *keresztény ellenzék* listáján pedig *Friedrich* István szerepel több kerületben, akik majd néhány napon belül döntenek, hogy melyik kerületben szerezzenek örömet a mögöttük reménykedőknek.

Karácsony békéje

Irta: RIPKA FERENC dr., főpolgármester

Tarka és lármás hetek után ismét ránk köszönt a karácsony békéje, a szeretet ünnepe, amikor a lelkek megnyugszanak, a szívek melegében dobbannak össze és az emberek közelebb érzik magukat egymáshoz.

Hinni kell benne, bízni kell benne, hogy ma mindenki testvérebbnek érzi magát, mint tegnap, amikor nemcsak a hétköznap kemény kenyértusája tette izzóvá a levegőt, de az elvek nagy csatája is fogva tartotta minden idegünket. Ma, a karácsony csendjében, meleg fényében, a családi élet boldog felolvadásában, a hit szárnyaló bizakodásában az emberek harca, amely a betevő falatért, a jobb jövőért folyik, gúlába rakja a fegyvereket. A karácsonyfa zöldje, a tündéri gyertyácskák boldog világa ma a szeretet függönyével takarja el a tegnap zürzavarát.

Innen a megnyugvás, a megbékélés, a reménykedés tiszta légköréből nem nézünk most visszafelé: csak előre. Nehéz idők legnehezebb napjaiban, vigasztalan harcok elnyugvásának órájában a karácsonyi áhítat szárnyán azt kívánja Budapest egész lakossága, hogy akik eddig egymás ellen harcoltak a maguk boldogságáért, azok most már együtt dolgozzanak mindnyájunk jobb, szebb, nyugodtabb, reményteljesebb jövőjéért.

Budapest hisz benne, hogy ütött a megváltás órája és biztosan, frissen, hittel megszállva megyünk előre. Budapest törvényhatósága újjá született, friss erők, új akaratok, új ambíciók, megerősödött bizalom veszik át a kommandót a város életének irányításában. Talán soha nem volt erre ilyen nagy szükség, mint éppen most, amikor a rendkívül fontos feladatok beláthatatlan sora vonul fel szemünk előtt. A háborút, az összeomlást, a zavaros időket követő évtized kegyetlen megpróbáltatásai megtisztították a lelkeket a gyűlölködés, a nyugtalanság salakjától. Emelkedett lelkű férfiak nagyszerű munkája elhárította az akadályokat az alkotások útjából. Annál nagyobbak a kötelességek, amelyek a főváros új törvényhatóságára várnak. Ennek az új törvényhatóságnak kell az immár megmunkált talajt dús termésre bírni, a tervekből eredményeket kovácsolni, a jószándékot, a becsületes akaratot munkává acélozni.

Aki teljes lélekkel szolgálni akarja ennek a városnak az érdekeit, aki ezt a sokat szenvedett lakosságot a jobb jövő felé akarja vezetni, annak egész tehetségét, egész munkáját a köz szolgálatába kell állítania. És ha a főváros polgársága bizalmának jeleit adta útravalónak az új törvényhatósági bizottság tarsolyába, akkor ennek a bizalomnak meg is kell felelni a legtökéletesebb módon. Pártpolitikai összecsapások, személyi torzsalkodások remélhetőleg az elmult idő múzeumának lehetnek már csak a látványosságai. A jövő a munka eleven és tiszta időszaka lesz. Ennek így kell lennie, mert aki másként cselekszik, más irányban igyekszik az eseményeket irányítani, az nemcsak a választópolgárság akaratát hamisítja meg, de halálosan vétkezik ennek a nagyszerű városnak bizalomteljes jövendője ellen is.

A harc tanulságai, a karácsonyi béke sugárzó reménységei parancsolóan írják ezt elő. Én bízom abban, hogy mindnyájan tanultunk, mindnyájan tiszta lélekkel indulunk a munkának. Én bízom a nyugodt, a békés, a zavartalan alkotó munkában. Én bízom Budapest szép és boldog jövőjében.

A halhatatlan láng

A Fővárosi Hirlap számára irta: Bud János dr. m. kir. kereskedelmi miniszter

Ma olyan gazdasági válságban élünk, amelynek méretei és súlya is nagyobb, mint bárhol másutt és amely nem kímél senkit. Valahogy mintha az az elmélet érvényesülne a maga teljességében, hogy egyes tényeket és gazdasági tüneteket nem lehet egyes területekre szorítani, mert azok átesapnak mindenen. Az a világválság, amely ma érezteti a hatását, Európában és Amerikában, sőt Ázsiában is, ezt a tényt bizonyítja.

Ennek a világgazdasági válságnak, amelynek súlyát annyira érezzük, vannak gazdasági és politikai okai. A gazdaságiak közé sorozom a világháborút és az utána következő eseményeket és jórészt azt a sok hamis képzetet, amely különösen az infláció hatása alatt kialakult. Ezt a tényt nem lehet lekicsinyelni. Ezek a hamis képzetek megvannak az egész világon és részese mindenki. Hihetetlen mértékben pusztultak el javak és nem történt meg a pótlásuk, erősebbé vált a törekvés a nagyobb jövedelmek kialakulására, erőteljesebb szociális alkotásokra és a magasabb munkabérekre. A hamis képzetekből deriválódnak ezek a törekvések, mégpedig olyan időben, amikor a gazdasági helyzet azokat nem enged meg.

A válság gazdasági okai mellett szerepelnek a *politikai okok is.* Amikor még csak mi mondottuk hogy a középeurópai gazdasági válság felidézésében *szerepük van a békeszerződéseknek,* még nem hitték el. Ma azonban már előkelő francia politikusok, amikor a világgazdasági válságról beszélnek, elmondják, hogy a békeszerződések hatezer km-rel meghosszabbították Európában a vámhatárokat. Ebben benne van annak bevallása, hogy meggondolatlanul, minden gazdasági megfontolás nélkül megbontottak gazdasági egységeket, amelyek meg tudtak volna állani gazdasági válság közepette is.

Ha a legutolsó órák eseményeit nézzük, csak ilyen okokkal tudom megmagyarázni azt a helyzetet, amely közöttünk és egy szomszédos állam között most bekövetkezett. *Ma szerződésenkívüli állapotban vagyunk Csehországgal.* Vajjon melyik állam gazdasági helyzete okolja ezt meg? Őszintén szólva egyiké sem, de hozzá kell tenni, hogy mi mindent elkövettünk ennek a helyzetnek az elhárítására és elmentünk az engedékenység legszélső határáig javaslataink előterjesztésénél. Mégsem tudtunk célt érni.

A gazdasági válság önmagában is azt jelenti, hogy azok az erőforrások, amelyek a célok megvalósításához szükségesek, talán elégtelenek. A kormány kötelessége, hogy bármilyen nehéz legyen is a helyzet, e nehézségeken átvezesse az országot. Éppen az agrárválság igazolja azt is, hogy mennyire megokolt az ipar és a kereskedelem megsegítése. Amikor látjuk, hogy mennyire nehézzé vált gazdasági terményeink elhelyezése a külföldön, vajjon nem okosabb és helyesebb-e itt az ipar és kereskedelem fejlesztésével a belső fogyasztást az ipari és kereskedelmi rétegek megerősítésével annyira fokozni, hogy a kivitelre szánt termelési fölöslegünket ezek a rétegek felvehessék? *Ezért kell életképes iparágainkat még jobban kifejleszteni.* Virágházi növényeket nem akarunk termelni, csak olyan iparágakat felkarolni, amelyek a magyar földben gyökereznek és a magyar munkáskézre támaszkodnak.

Ha azonban fokozni akarjuk belső termelésünket és munkaalkamat akarunk adni, akkor *a racionalizálás nem jelentheti a munkások és egyéb alkalmazottak százai és ezreinek kikapcsolását a termelésből.* Híve vagyok minden racionális termelésnek mindaddig, amíg ez a jobb, az olcsóbb és a többtermelést jelenti, de nem annak, amely munkaalkalmak teremtése helyett egzisztenciákat veszélyeztet, sőt pusztít.

A kis- és középipar nem lehet az az elhanyagolt vállalkozási ág, amelynek intézményes megsegítéséről megfeledkezhetnénk. Ezért *igyekszünk hitelviszonyainkon segíteni* és ha ez nem is történt még meg a legteljesebb mértékben, már sok jelentős lépést tettünk e téren. Itt van a fővárosi *Kisipari Hitelintézet,* amely elsősorban a magyar kormány támogatásából tartja fenn magát és éppen én voltam az, aki a magyar kormány részéről mindenkor ennek az intézetnek a segítésére siettem. Ugyanúgy támogattuk a kisipart a kiviteli lehetőségek előmozdítása terén és nagy javulás van a kis- és középiparnak a közszállításokban való intézményes részeltetése terén. Ezt a részesedést kifejezetten kikötöm az új iparpártolási törvényben, mert ez a társadalmi réteg megérdemli e támogatást. Elkészült a törvényjavaslat az iparosság központi szervéről is és rövidesen a parlament elé kerül, hogy megfelelő hivatalos szerve legyen az iparosságnak, amely szerv központilag egységesen irányítsa és kiharcolja az iparosok érdekeit.

A kereskedelem válságának legsúlyosabb oka a fogyasztók számának megcsappanása, vásárlóképességének csökkenése és a kereskedelem részére rendelkezésre álló hitel korlátozása. Bízzunk abban, hogy a kereskedelemnek a mezőgazdasággal és iparral szerves kapcsolatban álló nehézségei csak múló természetűek és ha nem egymás ellen, hanem egymással összefogva harcolnak a mesterséges korlátokat ledöntve, a különböző társadalmi osztályok és gazdasági ágazatok, akkor sikerrel leküzdjük a nehézségeket.

A világ fejlődik és az erő csak ott van, ahol összefognak az emberek, mert a társadalom is

A MAGYAR KIRÁLYI ÁLLAMI PINCEGAZDASÁG
KIVÉTELES MINŐSÉGŰ VILÁGHIRŰ FAJBORAI:
ÉDES FURMINT
BADACSONYI KÉKNYELŰ
DEBRŐI HÁRSLEVELŰ
AUVERGNAS GRIS
SZENTGYÖRGYHEGYI
NEMES KADARKA
CSOPAKI
TOKAJI ASZUBOROK
ÜRMÖS (különlegesség)
KAPHATÓK:
BUDAPESTEN ÉS A VIDÉKEN MINDEN JOBB ÉTTEREMBEN.
KÁVÉHÁZBAN, FŰSZER ÉS CSEMEÜZLETBEN.
M. KIR. ÁLLAMI PINCEGAZDASÁG BUDAFOKON

csak energiák összetétele. A szétszórt energiák között nem tudnak eredményt elérni. Európa bármelyik államába tekintünk, a kereskedelem már felismerte a maga szerepkörét, összefog és nem jár külön utakon, hanem mint zárt egység, a kérdések egész tömegét meg tudja oldani. Az errevonatkozóan Berlinben szerzett tapasztalatokat igyekszem nálunk értékesíteni és én leszek a legboldogabb, ha meg tudom erősíteni a magyar kereskedőt, hogy meg tudjon állni a világgazdasági versenyben.

A napokban kezembe jutott Wells könyve: *A halhatatlan láng.* Ebben egy emberről van szó, aki annál kitartóbban és bizakodóbban küzd a létéért és birkózik meg a nehézségekkel, mentől jobban üldözi a balsors. Ilyen a magyar nemzet is. A balsors napról-napra újabb megpróbáltatások elé állította, de a nemzet, miként ezeréves történelme igazolja, a multban nem vesztette el önbizalmát és nem vesztheti el ma sem. A magyar népben él a halhatatlan láng és hogy ez a láng valóban magasan csapongjon, az mindenkin múlik, mert a mai nehéz viszonyokban, amelyek között élünk, szükség van mindenkinek munkájára és éleszteni kell az önbizalmat, az erőfeszítést és több munkakészséget, hogy mindenki adja a maga legjavát. Tudom, hogy a magyar társadalom minden rétege, a magyar iparos és a kereskedő is képes erre az erőfeszítésre és valamennyien azon vagyunk, hogy ez a halhatatlan láng magasan lobogjon, hogy erőink összefogásával ismét naggyá és boldoggá tegyük az országot.

Mindent elkövetnek a hatóságok, hogy tökéletesítsék az uccai közlekedés rendjét

Irta: LOBMAYER JENŐ Dr., tanácsnok

Budapest közlekedési problémái nem mai keletűek, habár ezekről a kérdésekről napjainkban esik legtöbb szó. Azok a bajok, amelyeknek orvoslásával most kell foglalkoznunk, csirájában már régebben is

megvoltak, de a legutóbbi időkig — a forgalom, különösen a gépjáróművek nagymérvű emelkedéséig — nem okoztak olyan bajokat, hogy azok megszüntetése érdekében komoly lépések történtek volna.

Bátran mondhatjuk, hogy közlekedési problémák az utolsó időkben minden nagy városban felmerültek, minthogy azonban az egyes városok fejlődésük során, különböző tényezők hatása következtében, különböző változásokon estek át, *ezeknek a problémáknak a megoldását is a helyi viszonyok irányítják,* tehát az nem is történhetik mindenütt teljesen azonos módon. Nagyon messze vezetne, ha ezekkel a kérdésekkel részletesen kívánnék foglalkozni, azért most csak jelzem a nem régen még kis városokból a mai hatalmas Budapestté fejlődött s még további nagyarányú fejlődés előtt álló fővárosunkban ennek a különösen nehéz kérdés minden részletére kiterjedő helyes megoldásának óriási fontosságát, de részletekben csupán

a gyalogosok közlekedésének a kérdésével

fogok ezúttal foglalkozni.

Félszázaddal ezelőtt, amikor az egyébként sem nagyszámú lófogatú kocsi, néhány kerékpár s emberi erővel vont járóművek közlekedtek az uccákon, amikor még villamosvasutak nem voltak, autókról pedig még nem is beszélhettek, amikor társas közlekedési eszközeinket csak a csilingelő lóvasúti kocsik és a társaskocsik képviselték, a gyalogosok közlekedése nem volt probléma.

Bárhol átmehetett a gyalogos az ucca vagy a tér egyik oldaláról a másikra anélkül, hogy különösebben kellett volna vigyáznia

arra, hogy a kocsiúttesten közlekedő járóművek testi épségét ne veszélyeztessék.

Később, amikor megjelentek uccáinkon a *villamos vasúti kocsik* s a régi lóvasutakat is elektromos üzeművekké építették át s a város fejlődésével a gyalogos és a járóműforgalom is emelkedett, bár már bizonyos gondossággal kellett a gyalogosoknak a kocsiúttesteken átkelniök, különösebb nehézségek még mindig nem mutatkoztak. A gyalogjáró közönség tehát nem is sokat törődött azzal, hogyha az ucca egyik oldaláról a másikra kellett átmennie, azt hol és miként tegye meg. Átment tehát akárhol és bizony többnyire nem a legrövidebb úton.

De jött a gépjáróművek ideje! Eleinte ugyan csak lassan-lassan terjedtek ezek, később azonban — különösen néhány éve — előre nem látott mértékben szaporodtak el nálunk is s az a közönség, amelyik nem tanulta még meg, hogy a gyalogosnak a helye a gyalogjárón van s a kocsiúttesteket csupán okvetlen szükség esetén, a legrövidebb időre és csak azokon a helyeken szabad igénybe vennie, ahol az átkelés a legbiztosabb,

csak nagyon nehezen képes régi szokásától eltérni és az újabb rendelkezésekhez alkalmazkodni.

A jelzőberendezések egyedül nem elegendők, magukat az *úttesteket kell úgy építenünk, a szükséghez képest átalakítanunk,* illetőleg úgy berendeznünk, hogy azok a járóművek biztonságos és gyors forgalmának lebonyolításán kívül a gyalogosforgalom veszélytelenségét is lehetővé tegyék.

A gyalogutakon leginkább arra kell vigyáznunk, hogy az útkeresztezések közelében, ahol a gyalogosok átkelésének történnie kell,

ne legyenek olyan objektumok, amelyek a kilátási viszonyokat rontják s a kellő időben való tájékozódást megnehezítik.

A kocsiutakon, különösen a szélesebb és nagyobb forgalmú utakra gondolok, már több a tennivalónk. Ezeken az utakon célszerű a gyalogosok átkelési helyeinek megjelölésén kívül az úttest tengelyében szigeteket felállítani abból a célból, hogy az áthaladás két részletben történhessen, mert — a járdasziget az ellenkező irányú járműforgalmat egymástól elválasztván — ebben az esetben *a járdáról való lelépés előtt csupán az egyik irányú járműforgalomra kell figyelemmel lennünk,* ami lényegében könnyebbség, mert

a kocsiutakon való áthaladást éppen az teszi nehézzé, hogy bajos kiszámítani a mindkét irányból jövő járóműveknek a keresztezéshez való érkezésének időpontját

s azért könnyen megesik a gyalogossal, hogy az út egyik felén szerencsésen keresztül jut, de mikor az út közepére ér, már *a másik irányból jövő járóművek előtt nem képes nyugodtan áthaladni* s azért vagy előre, vagy visszaszalad. Mindkét eset veszedelmes, leghelyesebb ilyenkor az út közepén megállani, de — mentősziget hiányában — ez sem egészen biztonságos, ha a két irányú járműforgalom nincs egymástól teljesen elválasztva.

Nagy forgalomnál rendkívül fontos, hogy az ellenkező irányú járműforgalom egymástól el legyen választva. Erre nézve nagyon jó szolgálatot tesz az, *ha széles utakon a villamosvasúti vágányokat útközepesen helyezik el,* mert ez az egyéb forgalmat megosztja s nemcsak a villamosok és más járóművek forgalmát, hanem a gyalogosok átkelését is megkönnyíti. Különösen akkor, ha az átkelő közönség a villamosvasúti megállóhelyeknél levő szigeteket felhasználja mentőszigetekül.

Az európai nagy városokban a fentebb említett fontos érdekekre való tekintettel a villamosvasutak vágányai az utak közepén fekszenek, nem úgy mint nálunk a régebben épült vonalaknál, ahol az út két oldalán vannak lefektetve.

Ennek az elrendezésnek az a magyarázata, hogy a lóvasútról tértünk át a villamosra.

Mikor a lóvasutat építették, az volt a törekvés, hogy a közönség a járdáról hamar elérje a kocsit, azt a körülményt, hogyha ellenkező irányba akar utazni, *az egész kocsiutat kereszteznie kell, mert az akkoriban egyáltalában nem járt veszedelemmel, teljesen figyelmen kívül hagyták.*

De még sem fektették a vágányt egészen a járda mellé, mert gondoltak arra, hogy a járda mellett sokszor más járóműnek is meg kell állania, úgy helyezték hát el a vágányokat, hogy a megálló kocsik részére 3.0—3,5 m. széles területsáv üresen maradjon. Azzal, hogy ez a területsáv a forgalom céljaira rendelkezésre álló területet kisebbíti, nem sokat törődtek, de nem is volt fontos ez a kérdés, mert akkor, amint arra már előbb rámutattam, *még nem voltak közlekedési problémák,* ez a megoldás tehát akkor még semmiféle bajt nem okozott.

Később azután, amikor az új villamosvasúti vonalakat építették és a lóvasutat villamos üzeművé alakították át, *a régi vágányelrendezést nem bolygatták, hiszen akkor még mindig messze voltunk a mai időktől s a mai forgalomtól.*

Ma már nem építünk az út két oldalán vágányokat s azon vagyunk, hogy olyan esetekben, amikor a régi felépítményt már nem lehet tovább fenntartani, az újat ne a régi helyre, hanem az út közepére helyezzük.

Igy jártunk el legutóbb a *Rákóczi útnál* is, ahol a régi, még az alsóvezeték idejéből való felépítményt kellett okvetlenül kicserélni. Bár ennek a munkának ez évben csak a belső szakasza készülhetett el, akik a külföldi nagy városokat nem ismerik, azok is megállapíthatják már most is, hogy *helyes volt az út közepére vinni a vágányokat.* Amellett a tagadhatatlan előny mellett, hogy úgy az uccakereszteződésektől távolabb lebonyolódó villamosvasúti, mint az az úttal elválasztott ellenkező irányú közúti forgalom biztonságosabban, tehát gyorsabban is bonyolítható le,

a gyalogosok, köztük a villamosvasúti kocsik utasainak az átkelése is veszélytelenebb,

mert egyidejűleg csak a félúttestet, tehát csak egyirányú forgalmat kell kereszteznünk, a kocsiút szélessége lényegesen növekedett, mert *a régi vágányok és a járda között volt területsáv is most már a forgalom céljaira áll rendelkezésre.* Ez az oka annak, hogy az út perspektívikus képe egészen megváltozott.

De az sem hagyható teljesen figyelmen kívül, hogy míg a multban a járdák mellett megálló járműveknek *a villamosvasutak pályáját minden esetben kereszteznünk kellett,* most csak akkor van arra szükség, ha a haladási iránnyal ellenkező oldalon kell megállaniok.

A Rákóczi úti vágányáthelyezéssel kapcsolatban felhozták azt is, hogy *kár volt az egész munkáért,* hiszen

az autobuszforgalom fejlődése hovatovább odavezet úgyis, hogy a Rákóczi úti vágányoknak rövidesen el kell tűnniök.

Ez az idő, ha bekövetkezik is, *semmiesetre sem olyan közeli még, hogy arra az időre ne lett volna érdemes jobb állapotokat teremteni,* különösen akkor, amikor az számottevő többköltséget nem okozott, egészen természetes azonban, hogy olyan esetekben, amikor valamely villamosvasúti vonal felhagyása belátható időn belül bekövetkezhetik, vagy amikor csak nagy költséggel lehetne a vágányok középrehelyezését végrehajtani, avagy ha a középrehelyezés nem járna lényeges előnyökkel, *az áthelyezés nem is fog megtörténni.*

A hatóságok nagyon ügyelnek arra, hogy előnyökkel nem kecsegtető vágányrendezések ne történjenek, viszont azonban kötelességük *az illetékes tényezőknek mindent elkövetni arra nézve, hogy az uccai közlekedés zavartalanságát a rendelkezésre álló eszközök nyujtotta lehetőségek határain belül biztosítsák* s a balesetek számának csökkentése érdekében szükségesnek ítélt intézkedéseket habozás nélkül megtegyék.

KARÁCSONYI ÉS ÚJEVI SZENZÁCIO
OLCSÓSÁGI BÚTORHULLÁM!
Rendkívül mélyen leszállított árak mellett kerülnek árusitás alá **hálók, ebédlők, úriszobák, szalónok, bőrgarnitúrák, leányszobák és különböző egyes bútordarabok.** Hitelképes egyének szintén árleszállitásban és előnyös fizetési feltételekben részesülnek.
Magyar Kisipari Bútorlerakat
Budapest, VIII. kerület, József ucca 16. sz.

SIMON LÁSZLÓ OKL. MÉRNÖK, KÖVEZŐMESTER ÉPITÉSI VÁLLALKOZÓ
Budapest, IV, Károly király út 10. sz.
TELEFÓN: 873—77

MÉRNÖKI SZAKÜZLET
A „GAMMA" FINOMMECHANIKAI GÉPEK ÉS KÉSZÜLÉKEK GYÁRA R. T.
ELADÁSI OSZTÁLYA
Budapest, IV., Múzeum körút 41.
TELEFÓN: AUT. 860-96. □ TELEFÓN AUT. 860-98.

Rietschel és Henneberg
Részvénytársaság
Budapest, VIII., Práter ucca 12. szám.
Telefon: József 525—18.
Központi fütések, vízvezetéki és csatornázási berendezések

Magyar Szellőző Müvek és Légyár Rt.
Budapest, VII., Czobor ucca 7—11
Sürgönycim: Blackman Telefón: Zugló 72—14
Ventillátorok, exhaustorok, fúvók, minden teljesitményre és célra. — Szellőző-, fütő-, hütő-, szárító-, nedvesitő- porszivó- stb. berendezések.

Már most ki kell írni a versenytárgyalásokat a tavasszal létesítendő állami és fővárosi közmunkákra

55 millió pengő áll rendelkezésre a főváros költségvetésében
Törvényben biztosított előnyök szükségesek az építőipar fellendítéséhez — Becsey Antal a várható reformokról

Az építkezési tevékenység fokozottabb kialakulása érdekli most elsősorban mindazokat a szakmákat, amelyek az építkezés kiszélesített keretében akarnak közreműködni. A Kereskedelmi és Iparkamara nagyarányú akciót indított ennek a megvalósítására és teljes egészében támogatja az érdekelt szakmáknak azokat a kívánságait, amelyeket nemrégiben megtartott nagygyűlésükön fektettek le és azt elbírálás céljából a kereskedelmi minisztériumhoz terjesztették fel. *A gazdasági válság enyhítésének egyik legcélravezetőbb eszköze az építkezési lendület és így érthető, ha minden figyelem erre a kérdésre koncentrálódik.* Az építkezési munkaalkalmak megteremtésére irányuló akcióban vezérszerepet visz

Becsey Antal,

az *Egységes Községi Polgári Párt* társelnöke, aki eddig is páratlan tevékenységet fejtett ki és munkásságának tudható be elsősorban, hogy a közmunkák kiadása terén az elmult hónapokban egy gyorsított tempó nyilvánult meg. *Becsey* Antal a most soron következő akcióról a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— A választási izgalmak közepette sem szabad elfelejtkezni azokról a legfontosabb feladatokról, amelyek a köz érdekeit vannak hivatva szolgálni. Az elmult napokban több nagyfontosságú értekezletet tartottunk, azzal a céllal, hogy *intézkedésekre serkentsük az illetékes hatóságokat, nehogy a tavaszi hónapokban itt álljunk minden munkalehetőség nélkül.*

A főváros költségvetésében számtalan munkaalkalom van feltüntetve: útépítések, építések, csatornázások és közmunkák, nem kevesebb mint 55 millió pengő értékben.

Az elmult évben húsvét táján kezdtük meg azt az akciót, hogy a közhatóságok építkezéseiből eredő összegeket bevigyük a gazdasági életbe és sikerült is azoknak egy nagyrészét teljesen elvégeztetni. Azonban okulni kell a multak tapasztalatain, miért is már most eljárunk, hogy

a főváros és állami szervek készítsék elő a tervezett munkálataikat és ezzel tegyék lehetővé az építkezési munkálatoknak a március hónapban való vállalatbaadását.

Az *Egységes Községi Polgári Párt* az új törvényhatósági tanács megalakulása után *a legnagyobb erővel fogja forszírozni, hogy a főváros illetékes ügyosztályai haladéktalanul gondoskodjanak a munkálatok kiírásáról,* hogy így a tavaszi hónapokban a közmunkák az iparosságnak kereseti lehetőséget nyujtsanak. Úgy az Iparkamara plenáris ülésén, mint a szakmák bevonásával tartott értekezleteken állásfoglalás történt olyan értelemben is, hogy *a pénzügyminisztérium és a kereskedelmi minisztérium intézkedjék a különböző függő rendeletek kiadása iránt.* Ezek a rendeletek háztatarozási kedvezményekre és adókedvezményekre vonatkoznak, amelyeknek érvényét azért kell tisztázni, hogy

az építőipar kikerüljön abból az exlexből, amelybe a különböző körülmények sodorták.

Az 1929. évi XXIX. tc.-ben statuált kedvezmények ma már ninesenek serkentő hatással az építkezési tevékenységre, mert csak olyan házakra vonatkozik, amelyek a jövő év augusztusában válnak lakhatóvá. Magától értetődik, hogy *erre a rövid terminusra új építkezéseket elkezdeni nem lehet, ennélfogva gondoskodni kell a törvényes kedvezmények olyan meghosszabbításáról, ami lehetővé teszi a tőkéseknek új épületek emelését.* A most mutatkozó bizonytalanság okozza, hogy semmi ösztönző hatású kedvezménnyel nem rendelkezünk és ha ezirányban nem következik be egy sürgős elhatározás, akkor *itt állunk tavasszal minden előkészítés nélkül,* már pedig késői intézkedések nem hozhatnak eredményt.

— Úgy az *Egységes Községi Polgári Párt,* mint az *Iparkamara* illetékes helyeken meg fogja sürgetni mindezeket a mulhatatlanul szükséges teendőket. A párt álláspontja, hogy nem a közhatóságoktól kell kérni az építkezés megindítását, de azt feltétlenül meg kell kívánni, hogy *olyan előnyöket adjanak, ami látható fellendülést nyujt ennek a hatalmas tömegeket érintő építési iparnak.* Minden kilátás megvan arra, hogy

az állam végrehajtja a törvény rekonstrukcióját és gondoskodik az adókedvezmények megújításáról,

a főváros pedig sok tekintetben leegyszerűsíti végre azt a sok hatósági eljárást, amelyre az építtetőket minden alkalomra rákényszerítik. *Szinte elképzelhetetlen, hogy milyen hatalmas munka és nagy költség merül fel már az építkezések megindítása előtt.* Az építőiparosok összeállítása szerint 14 eljárásra van szükség a megfelelő illetmények egyidejű lefizetésével, ami azt jelenti, hogy

az állami és városi díjtételek körülbelül nyolc-tíz százalékkal terhelik meg az építési költségeket.

Súlyos tételt jelent az építőanyagok *kövezetvámja* és komoly drágító tényező az *Országos Társadalombiztosító igénye* is, ami további 8%-os építési költségtöbbletet jelent. Ha összesítjük mindezeket, akkor kiderül, hogy

a különböző eljárási díjak, vámok, illetékek és a forgalmi adó kerek 25 százalékát képezik az építési költségeknek, ami természetesen elveszi a kedvét mindenkinek attól hogy építkezést kezdjen el.

Ilyen körülmények között nem lehet csodálkozni azon, ha Budapesten drága az építkezés. Ezeket a díjakat hatályon kívül kell helyezni, az eljárásokat pedig leegyszerűsíteni, az engedély kiadását megkönnyíteni, mert az ezekkel túlterhelt építtető már *az első lépésnél visszariad a nagy vállalkozástól.* Hozzájárul mindehhez *a hitel drágasága* is és az egész kerete az építkezési tevékenységnek úgy fest, mintha

minden tényező koncentrikus pergőtüzet szórna az építkezési kedv ellen.

— Érdekes, hogy *a magyar-cseh vámháború is drágítólag hat az építkezésre.* Köztudomású, hogy az épületfát túlnyomórészt Csehországból importáljuk, mert a fuvar a víziúton történő szállítással a legolcsóbb volt. Ha most esetleg a kormány ezt vámmal sujtja, akkor *megdrágul az építkezés,* miért is az érdekeltségek felhívják a kormány figyelmét erre a körülményre is. Kétségtelenül áll az a tétel, hogy a fát vasbetonnal pótolni lehet, de akkor *az ácsiparosok maradnak munka nélkül.* Remélem, hogy a megoldás ebben a vonatkozásban kielégítő megnyugvást hoz.

— Nem vagyok ellensége a kartelleknek, ha azok a racionális termelést akarják és az árnívót védik, de

az építkezési kartell ellen annyi panasz hangzik el, hogy ezzel foglalkozni kell minden arra hivatott illetékes helyen.

Az építőipari érdekeltség összeállította az építési anyagok kartellárait és megállapította, hogy *minden anyagár a kartellmegállapodás alapján alakul ki.*

— Mulhatatlanul szükséges *az építésügyi szabályzat sürgős revíziója is,* ahol különösen a telekminimumok megállapításánál van szükség méltányos előírásokra. A békeidőkben készült szabályzatokat hozzá kell idomítani a mai állapotokhoz és

nem szabad elzárkozni a 120 négyszögöles telkekre való építkezés elől sem,

mert praktikus elgondolással lehet itt is olyan családi házakat emelni, hogy azok a köz érdekeit ne sértsék.

— Örvendetes jelenségnek látom a LÁB 30 milliós építési akcióját, bár a 10.7%-os annuitás, valamint a 20 éves törlesztés bizonyos terheket jelent. Ez az akció mégis alkalmas arra, hogy lendületet adjon, azonban

hibája, hogy csak köztisztviselőkre és nyugdíjképes magántisztviselőkre vonatkozik.

Az érdekképviseletek most azt szorgalmazzák, hogy ez az akció minden komoly jelentkezőre átalánosíttassék, megfelelő feltételek mellett. Ha a kereteket felemeljük, akkor nincs akadálya az akció nagyarányúvá tételének, amihez még csak az szükséges, hogy *a LÁB második helyű kölcsönöket is adjon és így tegye lehetővé, hogy a bankok elsőhelyű hitelek nyujtásával járuljanak hozzá a szükséges tőke biztosításához.*

Elmondotta még *Becsey* Antal, hogy a választások befejezése után az *Egységes Községi Polgári Párt* teljes erővel folytatja a gazdasági válság enyhítésére irányuló akcióját, mint ahogy az elmult hónapok alatt is a budapesti polgárság életlehetőségeinek könnyítése alkotta a párt egyöntetű tevékenységét.

Maradandó értékű ajándék a hordozható villamos Singer varrógép

Precíziós munka és elismert legjobb minőség!

Részletfizetésre is! Kényelmes havi részletek!

Díjmentes bemutatás saját otthonában

Singer Varrógép Részv.-társ.

Fiókok mindenütt

Gyárak, raktárak, garageok, kórházak, középületek részére

préselt acélajtók

préselt acélkapuk

tetszetős-tartós-tűz- és betörés biztos.

haas és Somogyi

INFORMÁCIÓK

kereskedelmi és magánügyben külföld és belföldről legjutányosabban beszerezhetők

KÖZPONTI TUDAKOZÓ BETÉTI TÁRSASÁG NAGY Ö. ÉS TÁRSA

Budapest, V., Váci út 34.

Telefón: 916-24.
Postatakarékszámlák: Budapest 26.778 Wien 105.782, Berlin 122.214, Prága 77.476, Beograd 67.606
Girószámla: a Magyar Nemzeti Banknál

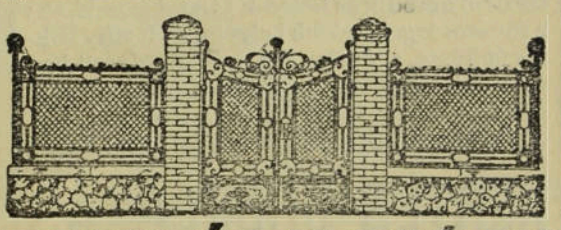

VASS ÉS KOVÁCS

SODRONYFONAT-, KERÍTÉS-, ÁGYBETÉT- és VASBÚTORGYÁR

Budapest, II., Fő ucca 48

Telefón: Aut 517-87 Telefón: Aut. 517-87

FEKETE ÖDÖN MÉRNÖK

Vízművek, vízvezetékek, csatornázások, központi fűtések, szellőztetések és légszeszberendezések tervezése és kivitele

Budapest, II., Margit körút 58. Telefón: Aut. 514-80

Minden üzemnek megfelelő BÉRFIZETÉSI TASAKOT, LEVÉLBORÍTÉKOT, PAPÍRZACSKÓT gyárt és legolcsóbban szállít Pósa L. levélboríték- és papírzacskógyára // Budapest, VII., Akácia ucca 56 // Telefón: J. 333-01 // Mintázott ár- ajánlattal szolgálok

Korszerű reform a csatornaiszap hasznosításánál

Az új csatorna-szivattyútelepen az iszapból csaknem hétmillió köbméter világítógáz termelhető

Irta: Zaitz László műszaki főtanácsos

Az utóbbi években a csatornaépítési munkálatok mind nagyobb és nagyobb lendületet vettek. Amíg 1915—1926 között, tehát 12 év alatt, összesen 65 csatorna épült meg 27.145 m hosszban, addig 1927—1930 decemberéig, vagyis 4 év alatt 207 csatornával, összesen mintegy 68.200 méterrel gyarapodott a főváros csatornahálózata.

A város külterjes fejlődésével párhuzamosan természetszerűen nagyobbodik a csatornahálózat is, ami a modern városépítésnek és fejlesztésnek a vízvezeték mellett a legfontosabb tényezője. A vízvezeték és a csatornázás az alapkellékei a köztisztaságnak és az általános higiéniának.

A hatóságok csatornaépítési tevékenysége a nagyközönséget is természetesen közelről érinti, hiszen rendszerint ettől függ az általa megszerzett telek beépítésének lehetősége. A nagyközönség részéről mutatkozó ez az érdeklődés azonban a telek előtti közművek megépítése után ki is merül, holott a hatóság részéről a továbbiakban megoldandó feladatok éppen a csatornahálózat fokozott kibővítésével, vagyis annak mindig nagyobb és nagyobb megterhelésével jelentkeznek. Amily mértékben növekedik a csatornahálózat hossza, époly mértékben nagyobbodnak a szennyvíz kezelése körüli nehézségek és költségek.

A jelenleg mintegy 507.000 m hosszú csatornahálózat karbantartása, javítása, annak állandó tisztítása, valamint a lefolyó szennyvizek elvezetésével kapcsolatos kérdések megoldása, a főváros háztartásában évente jelentékeny összeget emésztenek fel, amin nem is lehet csodálkozni, ha figyelembe vesszük, hogy Budapesten mintegy 20.000 ház víztelenítéséről kell gondoskodni.

A lakosságtól eredő összes szennyvizek, az ipari és a csapadékvizekkel együtt a mintegy 507.000 m hosszúságú csatornahálózaton folynak le s ezeknek az

évi mennyisége mintegy 85 millió köbméter, vagyis 85 milliárd liter.

Magának ennek az óriási szennyvíztömegnek az eltávolítása nem okoz különös nehézséget. A csatornahálózat útján ugyanis a vízmennyiség a szivattyútelepre folyik, ahonnan azt megfelelő szivattyúk a Dunába nyomják. Ez tehát egy tisztán üzemi kérdés. A komoly nehézséget a szennyvíz kezelésénél az a körülmény okozza, hogy a hálózaton át lefolyó szennyvíz éppen természeténél fogva tele van mindenféle oldott és oldatlan, illetve szerves és szervetlen anyagokkal. Ezek az anyagok alkotják a csatornaiszapot, mely részben már a hálózatban rakódik le, részben pedig a szivattyútelep iszapkamrájába kerül.

A csatornaiszap mennyiségének jellemzésére szolgáljon, hogy az 1929. év folyamán a csatornahálózatból 18.000 köbméter, a főgyüjtőcsatornákból 4004 köbméter, a szivattyútelepen pedig 25.000 köbméter,

összesen tehát 47.000 m³ csatornaiszapot emeltünk ki.

Ily nagytömegű iszap kezelése, illetve eltávolítása a város háztartására súlyos tehertételt jelent.

A csatornaiszap kezelésének helyes megoldása — nemcsak nálunk, de az egész világon — a csatornázási kérdések között a legsúlyosabb. Bármilyen megoldást választanak is a szennyvizek kezelésére, *végeredményben az iszap megmarad és hegyekké nő.*

Ha ezt az óriási tömeget egyszerre akarnánk Budapestről elszállítani, ehhez egy körülbelül 188 kilométer hosszú, 9400 vagónból álló tehervonatra volna szükség, amelynek mozdonya Miskolcon állna, a vége pedig Budapesten.

A legkönnyebb a helyzete e tekintetben a tenger melletti városoknak, ahol a kitermelt iszapot a tengerbe süllyesztik. Ma már azonban ez is költséges mulatság, amióta a partok tisztaságának megóvása, valamint a hal- és osztrigaállomány megvédésének érdekében az elsüllyesztés a partoktól mintegy 100—120 *km* távolságra történik.

Hogy egyes nyugati városok az iszapkezelésre milyen óriási összegeket kénytelenek áldozni, felemlítjük a Budapesttel népesség szempontjából egyforma, egymillió lakosú Glasgowot, ahol az évi iszapmennyiség 770.000 köbméter s ennek csupán a tengerre való kiszállítása s ott az elsüllyesztése minden kezelési költség nélkül *mintegy 700.000 pengőt emészt fel évente.* Ez természetesen kidobott pénz.

A főváros csatornaiszapkezelése is jelentékeny összegeket jelent. A szivattyútelepről kikerülő 25.000 köbméter iszap eltávolítása és kezelése a leggazdaságosabb üzem mellett is mintegy 62.000 P-be, a hálózatból kikerülő iszapmennyiség kiemelése és elszállítása pedig mintegy 130.000 pengőbe kerül. Óriási összegek ezek, amelyek azonban London, Párizs, Berlin, stb. metropolisok ily irányú kiadásai mellett mégis eltörpülnek.

Az előadottak alapján érthető, hogy az egész világon érdeklődést keltett néhány külföldi városban már is alkalmazott olv irányú iszapkezelési módszer, mely az iszapkezelés mérlegét hasznothajtóan változtatja meg.

Ez az új módszer a csatornaiszap kirothasztása.

Ennek a módszernek lényege a következő: A szivattyútelepre vezetett csatornavíz földbesüllyesztett hatalmas betónmedencék egész sorozatán folyik keresztül, s közben a csatornaiszap a medencékben leülepedik. Az iszaptól így megtisztult szennyvizet azután a folyókba szivattyúzzák.

Az ülepítő medencékben így lerakódott iszap organikus anyagtartalmánál fogva erjedésnek indul, amely folyamat igen intenzív gázfejlődést eredményez. *A fejlődő gáz túlnyomórészben mocsárgáz vagy methanból áll, melynek*

fűtőértéke megközelíti a 7000 kalóriát, tehát e tekintetben a világítógáznál sokkal értékesebb.

Megfelelő berendezés mellett az egyes medencékben fejlődő gázokat felfogják, összegyüjtik s a továbbiakban azt vagy a városi gázvezetékhálózatba betáplálva értékesítik, vagy pedig az illető telep erőszükségletének fedezésére fordítják.

A gáztermelés mértéke meglehetősen változó, függ elsősorban az iszap összetételétől, másodsorban pedig a technikai berendezéstől. Nagyobb városokban, általában minden lakos után naponként 1 liter iszapra lehet számítani, amiből lakosonként és naponként — általában 15 liter mennyiségű gáz termelhető. Ujabb technikai módszerek alkalmazása mellett a naponkénti és lakosonkénti gázmennyiség egész 20 literig fokozható.

A budapesti csatornaiszap gázfejlesztőképességének vizsgálatára *hónapokon át mi magunk is folytattunk laboratóriumi kísérleteket, amelyeknek eredménye igen kedvező volt* s a külföldi gyakorlati adatokkal összehasonlítva, a próbát sikeresen állja. Kísérleteink s a külföldi gyakorlati adatok alapján az iszaprothasztási módszerre való áttérés esetén fejenként és naponként középértékben 18 liter gázmennyiséget véve alapul a főváros egy millió lakosa után, mintegy

évi 6,400.000 m³ gáz kitermelésére számíthatunk.

Ha ezt a gázmennyiséget csak 15 fillérrel tudnánk köbméterenként a városi hálózat útján értékesíteni, ez is évi 960.000 P bevételt jelentene.

A gáz értékesítésére még az a megoldás is kínálkoznék, hogy *a gázt energiatermelésre mi magunk hasznosítanánk, mely esetben ezzel a gázmennyiséggel nemcsak a jelenlegi, de még a jövőben létesítendő összes telepeink erőszükségletéről is teljesen ingyen gondoskodhatnánk, ami az üzemi kiadásokban szédítő megtakarítást eredményezne.*

Az iszaprothasztási módszer alkalmazásának egy másik nagy előnye az, hogy a rothasztás után az iszap *eredeti térfogatának* $^1/_7$—$^1/_9$*-ére esik össze, tehát az iszapelfuvarozási költségek a minimumra redukálódnak.*

Nagyfontosságú ez a körülmény az *iszapnak trágyázási célokra való felhasználhatása* szempontjából, hiszen a gazdákat a felhasználástól éppen a magas fuvarozási költségek tartják vissza.

Végül a fentebb kifejtett technikai és gazdasági előnyökön kívül fel kell említenem az iszaprothasztási módszer *közegészségügyi előnyeit is.* Az iszaprothasztásnak éppen az a lényege, hogy az organikus anyagok elrothadnak, miközben gáz fejlődik. A kikerülő iszap ennélfogva további rothadó képességét elveszítve *többé nem büzös,* nem teszi dögletessé a levegőt, a légytenyészetnek megszűnik melegágya lenni s *akár a városban feltöltési célokra is minden aggodalom nélkül felhasználható.*

Mindenesetre ma, amikor egyrészt a szennyvízben rejlő értékek még haszontalanul folynak el, s amikor másrészről gázt csak drága külföldi szén behozatala mellett van módunkban előállítani, ezek a kérdések megérdemlik, hogy azokkal a jövő szempontjából a legintenzívebben foglalkozzunk.

IDEÁLIS OTTHON

mindenkinek a leghőbb vágya. Ilyet biztosíthat magának azonnalra, ill. május 1-re beköltözhető hatodik és hetedik társasházunkban: a főváros legelőkelőbb helyein, a Horthy Miklós út 79. sz. a. épült „Szt. István-udvar"-ban és a Szt. Imre-szobor szomszédságában már épülő „Hunnia-udvar"-ban. Adómentes, 1, 2, 3, 4 szobás, elsőrendű építkezésű, olcsó fixárú

KERTES ÖRÖKLAKÁS

Minden öröklakáshoz kertrenéző hall, loggia, jövedelmező üzlethelyiségek. Kényelmes törlesztés. Kívánatra képes prospektus. A „Centrum" öröklakásai árvapénzek elhelyezésére alkalmasnak nyilvánittattak! Értékálló, biztos tőkebefektetés, cca 10% tiszta jövedelem! „CENTRUM" házépítő- és Ingatlanvállalat, I., Horthy Miklós út 9. (9—12-ig, 3—5-ig). Telefon: Lá. 9—96. sz.

ÖRÖKLAKÁSBAN A CENTRUM VEZET!

SZÜTS JENŐ
okl. mérnök, épitőmester, épitési vállalkozó.
Budapest, VIII., Szentkirály ucca 35
TELEFON: Józ. 429-436

SCHIFF MIHÁLY
passzományos-mester, Budapest, IV. Prohászka Ottokár ucca 8. (Fólemelet)
EZÜST ÉREMMEL KITÜNTETVE. + TELEFON: AUTOMATA 884-78.
A legszebb kivitelben készitek mindenfele **butorpasszomanyt**, plimó- (paplan) zsinórt, horgolt rózsát, csillag gombot és gombáthuzást. **Női ruhadiszeket**, bojtokat, rojtokat, öveket, a legprecizebb, művészi kivitelben Csillárzsinórokat, továbbá selyem- és gyapjúfonal adjusztálást és minden e szakmába vágó munkát.

STRAUB U. FESTÉK-ÜZLETE
BUDAPEST, IV. KER., PETŐFI-TÉR 1.
(Régi Piarista-épület)
ALAKULT 1854 BEN TELEFÓN AUT.: 884-26

GUTWILLIG E
fő- és székvárosi csatorna és pőcegödör tisztitási vállalkozó
Iroda: BUDAPEST, VII., Damjanich u. 36. Telefón: J. 419-14

MARX FERENC villamossági vállalata
Budapest, IV, Molnár ucca 47. Tel.: A. 844-20

SÁMUEL GYÖRGY
épületi-, diszmű-bádogos és egészségügyi berendező
BUDAPEST, VI, ARADI U. 45. TELEFON: AUT. 223-62.

GERA LAJOS FIAI TELEFÓN JÓZSEF 370—20
asztalos munkák gyára
BUDAPEST, VIII., THÉK ENDRE UCCA 35

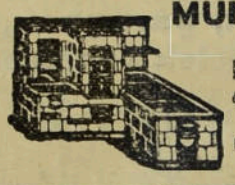

MUNKÁCSY GYULA
Cégtulajdonos:
Munkácsy Ernő
épület- és műlakatosmester, takaréktűzhely és kályhakészitő
Budapest, VIII., Rózsa ucca 39.
Telefón: I 812—80

BUDAPESTI HIRLAP
a legtartalmasabb magyar napilap
!
Hangja előkelő, hírszolgálata tökéletes

DITTLER FERENC
ÉPITŐMESTER
BUDAPEST, VIII., Baross u. 36

Legolcsóbban vehet pokrócot, hátizsákot, szobatornakészletet és horgászati cikkeket
Szál it hivatalok részére iratkötőhevedert, po - és padlótörlőr hát
Telefón: J. 415—07. Alapitva 1838-ban
Hauschild Albert
Budapest, VII., Karoly körút 15. szám

Vámháború és retorzió

Irta: Dési Géza dr. orsz. képviselő

Az életben minden rossz dolognak van jó oldala is, ezért nem kell mindjárt megijedni, ha valami nem úgy történik, amint szeretnők.

A magyar-cseh vámháború nem meglepetés, már régen előre vetette árnyékát. Megállapíthatjuk, hogy cseh részről ugyan gazdasági tény gyanánt állítják a világ elé, ámde lényegileg *politika,* a cseh kormány ezt a baráti szolgálatot teszi az agrárpártnak azért, hogy ne menjen ellenzékbe. Ez az egész és semmi egyéb, hiába igyekeznek gazdasági álarcba bujtatni és a valóságot leplezni, a világ közvéleményét félrevezetni nem sikerülhet. Ha megcsináljuk a vámháború mérlegét,

számszerűleg kimutathatjuk, hogy a cseh gazdasági élet fog ráfizetni, mi magyarok közvetlenül is, közvetve is, csak nyerni fogunk ezen a háborúságon.

Nem akarok részletes fejtegetésekbe bocsátkozni, hiszen a kérdésnek már egész irodalma van, csupán megállapítom, hogy *ez a háború a cseh külkereskedelmi mérleget rontani, a mienket pedig javítani fogja.* Téved a cseh politika, amikor azt hiszi, hogy nélkülük nem tudunk élni és megélni. Behozatali cikkeinket máshonnan is beszerezhetjük, kivitelünkre máshol is találunk piacot s ezenkívül életbevágóan fontos az a tény, hogy *a cseh erőszak következtében a sarkunkra állunk és megerősítjük gazdasági autarchiánkat.* Arra fogunk törekedni, hogy lehetőleg minden cikket itthon állítsunk elő és itthon adjunk el, a háború erőszakos kúrája megedzi és teljes megfeszítésre ösztönzi minden akaratunkat és erőnket.

Életösztönünk parancsolja, de nemzeti becsületünk is megköveteli, hogy védelmi harcunkban ne ismerjünk megalkuvást és megállást.

Ha háborút erőszakoltak reánk, úgy harcoljunk a végletekig, mindaddig, *amíg igazunkat kiküzdöttük* és kegyetlen ellenfelünk a saját kárán fogja megtanulni, hogy nem csupán jogtalanul, de esztelenül is viselkedett velünk szemben. Alapelvünk az legyen, hogy *minden fillért a magyar termelésnek adjunk* s ha gazdasági viszonyaink kényszere folytán némely cikket idegenből kellene beszereznünk, úgy bárhonnan, csak ne Csehországból. Ez nem egyedül a bevásárlásokra vonatkozik, hanem mindennemű költekezésre is,

ideértve az utazást, nyaralást, fürdőzést és minden ezzel kapcsolatos kiadást.

A nemzeti becsület parancsává kell tennünk, hogy magyar ember cseh cikkekért és általában Csehországban pénzt ki ne adjon. *Budapest-Fürdőváros* érdekében, valamint a magyar fürdőhelyek szempontjából, *gyümölcsöztessük a vámháború kényszerét, költsük el itthon a pénzünket.* Szűnjék meg végre az a jól reklámozott babona, hogy a beteg ember csak Csehországban gyógyulhat meg, ez sohasem volt igaz, most pedig még mondani sem szabad, *pénzre váltani pedig bűn a nemzet legszentebb életérdekei ellen.* A magyar utazási és fürdőügy felelős irányítóinak, ezek között elsősorban

Budapest illetékes tényezőinek legfontosabb kötelességük, hogy ezt a magyar szempontot megfelelő propagandával, bölcsességgel, hozzáértéssel és hazafias érzéssel érvényre juttassák.

Szervezzék meg a mozgalmat, ne kíméljenek időt és fáradságot, ebben a kérdésben nincsenek pártok és ellentétek, mindenkit be kell vonni az életérdek egyetemes munkájába, felvilágosítani, kényszeríteni és mindenek fölött *példát adni,* hogy mit kell és mit nem szabad cselekednünk. Különösen erkölcsi parancs Budapest hivatalos és hivatott vezetőire, hogy *fővárosunk érdekében a cseh támadás károkozását haszonra fordítsák,* a budapesti fürdőügy hamupipőkéjét végre a porból felemeljék s azt a páratlanul szép keretet, amivel a természet Budapestet megajándékozta, töltsék meg gazdasági tartalommal. Ezt követeli az igazság és hazafiság és Budapest egyetemes érdeke s ami a legfontosabb: ezzel verjük vissza a cseh merényletet.

az *el is megy a költségvetésben lerögzített szükségletekre.*

— Tehát?

— *Itt nem lehet csodákat művelni.* A számok ridegen beszélnek és megedződött szívet, kemény akaratot és szilárd elhatározást követelnek. A viszonyok azonban javulni fognak és ami Budapest jövőjét illeti: *én száz percentig az optimistákkal tartok.*

Lamotte Károly pénzügyi tanácsnok reménnyel, bizakodással néz a jövőbe és igaza van. Nem kell aggódni a főváros fejlődéséért, amíg a jövőbe vetett hitet *Lamotte* Károly és társai kovácsolják.

Intim beszélgetés Lamotte Károly tanácsnokkal arról a bizonyos kék ceruzáról

Hát bizony nem kell feltétlenül irígyelni azt, akinek ma az a hivatás jutott osztályrészül, hogy a főváros pénzügyeit rendbentartsa. Mindenki pénzt vár a *hatodiktól,* ahogy a városháza irodáiban nevezik nem is a hatodik ügyosztályt, hanem *Lamotte* Károly tanácsnokot. Tőle kell a pénznek előbugyognia, mint a forrásvíznek, amelyik abból a bibliai sziklából fakadt. Mert mindenhez pénz kell és a városházi Montecuccolik mostanában sűrűn emlegetik az eszes hadvezért, amikor ügyosztályaik kohójában kiforr a tervek és elgondolások légiója. Soha annyi szép művészeti, kulturális, szociális, építkezési és városfejlesztési törekvés nem halmozódott össze, mint a mai városvezetőség koncepciójában, de sohasem rosszabbkor, mint a jelen sivár gazdasági közállapotok szerencsétlen idején, amikor a kivitelhez nincs meg az anyagi erőforrás, hiányzik a legfontosabb bázis, a pénz, vagy mint a bürokrácia nyelvén mondják: *nincs fedezet.*

Lamotte Károly pedig lelkesedik minden szép, előkelő és nemes ügyért. Nem rajta múlik, hogy nagyszabású elgondolások megvalósítására nem jut hely a költségvetésben és bizonyos, hogy neki fáj a legjobban, ha tagadó választ kell adnia a különböző ügyosztályok előterjesztéseire. Nem szívesen használja a legendás hírű *kék ceruzáját,* hogy keresztülhúzzon szebbnél-szebb terveket. Olyan iskolát járt ki fővárosi szolgálata alatt, hogy predesztinálva van sokkal nagyobb feladatok sikeres véghezvitelére is. Egész egyéniségét közismerten az előkelő, stílusos nagyvonalúság jellemzi és mégis ő volna az a szívtelen valaki, akinek rideg grafitja végigszánt minden kalkuláción?

Arról a bizonyos kék ceruzáról beszélgetünk.

— Hát igen — mondja, — kénytelen vagyok vele.

Felveszi az íróasztaláról és mutatja a kék ceruzát.

— A gazdasági viszonyok mostohaságát nemcsak az egyedek, hanem a közület is érzi. *Sok mindenre kellene pénz, amire nincs.* Így meg vannak szabva a határok, amelyeket nem lehet túllépni. En sajnálom a legjobban, de... Sok terv, ötlet, nagyszerű gondolat elsorvad, mert hiányzik a fedezet. Evenkint az ügyosztályi költségvetési tervezetekben hemzsegnek a szükséges és nagyon tetszetős elgondolások. *Nehéz nemet mondani.* Ám vannak törvényszerűségek, amik ellen mitsem lehet tenni.

Maga elé néz, majd felnevet:

— Ilyen kék ceruza ma az a bizonyos szükséges rossz, ami nem hiányozhat egyetlen család asztaláról sem. Vannak kívánalmak, igények, amelyeket a családtagok kitermelnek s akkor jön — a számolás. Ezt és azt nem lehet, mert ennyibe kerül. S az ilyen ellen nincs fellebbezés. *Nálunk a fővárosnál ez a művelet ugyanilyen sorrendben következik.* Felsoroltatnak a kívánalmak: indokolt, fontos igények, — s akkor számolni kell... Ez, sajnos, így van. *Mondhatom, nem hálás feladat.*

Halkan, de bizonyos nyomatékkal folytatja:

— Végeredményben a financiális szempontok a döntők. *A város pénze a közösségé, a polgároké, akik itt élnek és adót fizetnek...*

— A választási kampány során a városháza sokat szerepelt az agitációs gyűlések szónoklataiban. Olyan állítás is elhangzott, hogy a fővárosnak nagy készpénzvagyona van.

— Nem tudom, ki mondotta, de akitől származik, az bölcsességből megbukott. Igenis a fővárosnak nagy értékeket képviselő ingatlanai, intézményei és üzemei vannak. Ez valóban nagy vagyont jelent, *de készpénze és forgótőkéje nincs.* A függőkölcsön készpénzkészlete áll most mindössze rendelkezésre, amelyből az előre megállapított és jóváhagyott tételeket időbeli sorrendben igénybe is vesszük és rendeltetési céljára fordítjuk. Ami pedig más címeken befolyik,

MAGYAR ÁLTALÁNOS KÖSZÉNBÁNYA RÉSZVÉNYTÁRSULAT
BUDAPEST, V, ZOLTÁN U. 2
SÜRGÖNYCÍM: BRIKETT. TELEFÓN: 111-49, 258-70, 278-52, 278-53, 278-54
Szénbányák: Tatabánya, Tokod, Dorog
Brikettgyár: Tatabánya
Portlandcementgyár: Felsőgalla
Bauxitcementgyár: Felsőgalla
Mésztelepek: Felsőgalla, Hejőcsaba
Karbidgyár: Felsőgalla
TATAI, TOKODI, DOROGI daraszén, aknaszén, kockaszén, darabosszén
Tatai tojás- és téglabrikett
Felsőgallai „MÁK %%“ nagy-szilárdságú Portlandcement
Felsőgallai „Citadur“ Bauxitcement
Felsőgallai és Hejőcsabai égetett mész
Felsőgallai karbid

Magyarország aranykoszorús mestere
SZLEZÁK LÁSZLÓ
harang- és ércöntöde, harangfelszerelés és haranglábgyár
BUDAPEST, VI., Frangepán ucca 77. szám
Telefon: Aut. 913-53

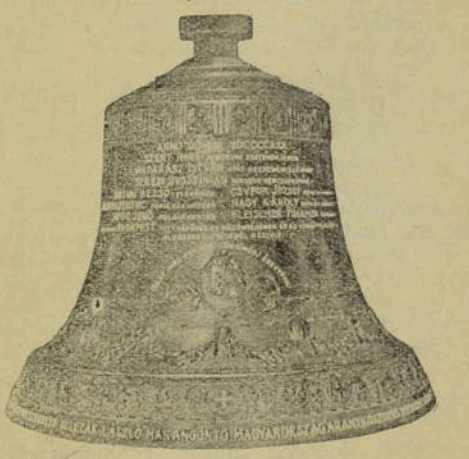

Bazilika részére készült 7945 kg új harang
Az 1900. évi párizsi világkiállításon díszoklevéllel, 1921. és 1923. évi vasipari kiállításon aranyéremmel, az 1925. és 1926. évi kézműipari tárlaton kormánydíszoklevéllel, 1927. és 1928. évi budapesti, székesfehérvári, szentesi és szombathelyi kiállításokon nagy aranyéremmel kitüntetve. — Számos egyházi elismerőlevél! — Költségvetéssel díjmentesen szolgál! Előnyös fizetési feltételek!

MEGSZELÍDÜLT
A SZIVAR ÉS
A CIGARETTA
AMIÓTA NIKOTINMENTESÍTIK
Gondoljunk egészségünkre
ÉS SZÍVJUNK
NIKOTEX-ET

VICTORIA BÁNYÁRIÉS
Legjobb
Legtartósabb
Legmegbízhatóbb
VICTORIA szárazelem
GRABER ÉS TÁRSA
BUDAPEST, VII. KERÜLET, SZENT DOMONKOS UCCA 14. SZ.

STERN IMRE okl. építész, építőmester
Budapest, VII., Rákóczi út 30. Tel.: J. 349-54

Remek vívmánya a racionális energiagazdálkodásnak a bánhidai erőműtelep

Magyarország legnagyobb technikai alkotása kiállotta az erőpróbát — Gombnyomással történik az üzem irányítása

A főváros és a bánhidai erőműtelep között megindított újabb tárgyalások gyors ütemben haladnak a megegyezés irányába és annak eredményeként *január 1-től* érvénybe lép a folytatólagos szerződés, amely *ideiglenesen megállapított egységár* alapján egyelőre csak Budapest egész villamosközlekedése részére biztosítja a szükséges árammennyiséget. Az elmult hónapok alatt Magyarország legnagyobb technikai alkotása *kiállotta a legnehezebb erőpróbát* és fényesen igazolta azokat a hozzáfűzött várakozásokat, hogy *a bánhidai centrálénak döntő szerepe van a főváros villanyenergia szükségleteinek biztosításában.*

A bánhidai centrálé nagyszerű teljesítményei önkéntelenül is figyelmeztetnek arra, hogy nagy elgondolások megvalósítása csak akkor ölthet testet, ha a mindenre körültekintő előkészítést, a gyors tettrekészség követi nyomon.

A kormány a bánhidai elektromos művek megépítésével megtette az első lépést azon az úton, amelyen a külföldi országok már régebben haladnak. A racionális energiagazdálkodás rendkívüli gazdasági jelentőségét a külföldön már évekkel ezelőtt felismerték és részben az energia-törvényekkel igyekeznek azt helyes irányban kifejleszteni, részint pedig állami energiatermelő művek és állami távvezetékek megépítésével és üzembentartásával gyakorolnak irányító befolyást arra, hogy *az energiatörvény rendelkezései és azoknak a gazdasági életre való kihatásai a gyakorlati élet követelményeinek legjobb kielégítésével valósíttassanak meg.*

Ezeken az általános érdekeken túlmenő különleges energiagazdálkodási okok is hozzájárultak a bánhidai telep építéséhez.

Elsősorban nem nézhette a kormányzat tovább az ország szénkincsével eddig folytatott pazarlást.

A mai gazdálkodás mellett az ország szénkincse *60—80 év alatt egészen kimerülne*, vízierőnk pedig Magyarországon nincs. Statisztikai adatok szerint a mai irracionális energiagazdálkodással egyedül *a közhasználatú villamos erőművekben 1929. évben kereken 18 millió pengő értékű soha nem pótolható nemzeti vagyont pocsékoltak el.* A kidobott pénz *az áramot drágította* és lehetetlenné tette annak olyan ipari célokra való felhasználását, amelyeknél a termelés rentabilitása az olcsó energiaforrástól függ.

A második különleges oka annak, amiért a bánhidai telep építését elhatározták, hogy

ily nagy központi telepeken gazdaságosan lehet eltüzelni olyan szénfajtákat is, amelyek máskülönben nem használhatók fel.

Az ipartelepeknek a nagy városokban való elhelyezése sok szempontból nem kívánatos. Eltekintve attól, hogy a munkabérek a nagyvárosokban a drágább életviszonyok miatt feltétlenül magasabbak, munkásszociális szempontból is *helyesebb az ipar decentralizálása* és oly munkásrétegeknek az ipari termelésbe való bevonása, amely rétegek egyébként csak kevésbé értékes produktív munkát végezhetnének.

Nem szabad lekicsinyelni azt a szempontot sem, hogy

a kormány a villamosmű létesítésével a magyar ipart egy nagy munkához juttatta

éppen olyan időben, amikor a munkanélküliség aggasztó elharapódzásától már nagyon kellett tartani. A bánhidai erőműtelep egyik legnagyobb közmunkája a háború utáni évtizedeknek, külföldi elbirálás szerint is.

A *Dunántúl Villamossági Részvénytársaság*, amelynek igazgatósági tagjai: dr. *Tormay* Géza elnök, *Feyer* Gyula, *Iklódy-Szabó* Andor, *Jakabb* Oszkár, *Samarjay* Lajos, *Seidl* Aurél, dr. *Tasnádi Nagy* András és *Verebély* László, 1928 július elején vette föl Londonban a szükséges kölcsönt és nyomban elindította az építkezési munkálatokat, amelynek programja *három évre* volt előirányozva. A *Ganz—Danubius részvénytársaságnak*, mint fővállalkozónak érdeme, hogy *Verebély* László műegyetemi tanár elgondolása és az épitést ellenőrző szakbizottság, valamint *Schimanek* Emil műegyetemi tanár irányítása mellett a munkát úgy organizálta és vezette, hogy

a hatalmas erőmű a kitűzött időpont előtt félesztendővel mindhárom gépegységével üzembe helyezhető volt és az energiaszolgáltatást megindíthatta.

Pontosan ez év *június 28-án* kapcsolták rá először a bánhidai áramot átvevő Révész uccai alállomásra a BSZKRT néhány vonalát és ettől a naptól kezdve *az erőmütelep fokozatosan átvette a BSZKRT egész terhelését.*

A bánhidai centrálét összesen 180 millió kilowattóra előállítására tervezték olymódon, hogy fokozatosan térnek át ennek az évi teljesítménynek a produkálására. Ezidőszerint a BSZKRT tartozik a centrálé legjelentékenyebb fogyasztói közé és évi 90 millió szükségletével nem állítja nehéz feladat elé a telepet, amelyik így *működésének első hónapjaiban kapacitását már ötven százalékig ki tudja használni.* Nemsokára teljesen üzemképes lesz az Elektromosművek kőtéri alállomása, a MÁV főműhelyeinek, a budapesti pályaudvaroknak és a győri iparteleppeknek átvételi berendezései, amikor a teljesítőképesség a 150 millió kilowattórával: *nyolcvannégy százalékig kihasználható lesz.* Ennek óriási jelentőségét az bizonyítja, hogy

amikorra a kölcsönök annuitásának fizetése megkezdődik, az erőmű pénzügyi egyensúlya teljesen biztosítva van.

A hatalmas áramfejlesztő telepen *nyolc gigászi méretű kazán* van felépítve, amelyek közül öt állandóan üzemben van, a többi tartalékul szolgál. A telep gőzturbinái közül három egyenkint *harmicezer lóerős.* A fűtőanyagot a helyszínén, a szomszédos *Tatabányáról* szállítják és ha a méretekről fogalmat akarunk szerezni, el kell mondani, hogy

naponta 33—34 vagón szén jut el a bányából a centráléba,

az 5.75 km hosszú drótpályán. A legnagyobb előnye a bánhidai üzemgazdálkodásnak, hogy *ott leggyengébb minőségű olyan szenet használnak, amit Magyarországon semilyen más célra felhasználni nem lehet.* Ez a gyenge minőségű *palaszén* tulajdonképpen nem is szén, csak egy szénhez közelálló kőzet, aminek a bányászása eddig nem fizetődött ki és csak újabban, a bánhidai centrálé részére kezdték kitermelni.

Az üzembiztonság kérdését féltő gondoskodással, nagyszerű előrelátással oldották meg. A centrálé *huszonnégynapi széntartalékkal* rendelkezik, bár ez a túlzott óvatosság azért sem indokolt, mert a tatai szénmedence közvetlenül a szomszédságban terül el. Erdekes módon gondoskodnak a *vízszükséglet kielégítéséről* is. A közvetlenül a telep mellett álló negyvenhárom holdnyi nagy tóból külön szűrőszerkezet vezet a telep turbináihoz: a szükséglet másodpercenkint három köbméter víz. A tó párolgása ellen úgy védekeznek, hogy a 12 kilométernyire fekvő tatai uradalmi tóból *külön csatornát vezetnek*, hogy így az esetleges szárazság az üzem menetében fennakadást ne okozzon.

A lenyügözően nagyméretű üzem irányítása szinte gombnyomással történik.

Alig van számottevő személyzet, mert itt mindent a gépek csinálnak. A 26 méter magas és 53 méter hosszú épületben álló kazánokat nem fűtők, hanem gépek táplálják és a *finom műszerek percenkint mutatják a kazánok munkáját.* Igy magyarázható, hogy Európa egyik legmodernebb és legnagyobb áramfejlesztőjének személyzete két igazgatóból, tíz tisztviselőből, tizenhárom altisztből és százötvenhárom egyéb alkalmazottból áll, amelybe már a napszámosok is beletartoznak.

A racionalizált üzemi technika magyarázza meg, hogy a bánhidai telep mindenkor föltétlenül versenyképes a budapesti áramtermelőkkel, sőt azokat sok tekintetben maga mögött is hagyja.

Ha a budapesti elavult és modern telepeken előállított évi 150 millió kilowattórák termelési árait összesítjük, kiderül, hogy ezt a mennyiséget

évi 4,300.000 pengővel olcsóbban kapja a főváros a bánhidai centrálétól,

ami az olcsóbb fűtőanyagnak és a leegyszerűsített technikai üzemvitelnek tudható be. Nemcsak a magyar, hanem a külföldi szakértők is teljesen azonos felfogáson vannak abban a tekintetben, hogy *a bánhidai centrálé a világ egyik legintenzivebb, legmodernebb és legracionálisabb gazdaságú üzeme*, amelynek létesítésénél a leglelkiismeretesebb szakértelem és az elektrotechnika legragyogóbb kultúrája érvényesült.

Első Magyar Általános Biztosító Társaság
hazánk legrégibb, legnagyobb biztosító intézete
Alapítva 1857-ben
Elfogad a legméltányosabb feltételek mellett:
ÉLETBIZTOSÍTÁSOKAT:
haláleseti tőkebiztosításokat
járadékbiztosításokat
jelzálogkölcsönnel kapcsolatos életbiztosításokat.
TŰZBIZTOSÍTÁSOKAT:
lakóházak biztosítását
lakásberendezésekre és egyéb háztartási tárgyakra
árukészletekre
mezőgazdasági átalánybiztosításokat
gyárak és ipartelepek tűzbiztosítását
üzemszünetből keletkező kártalanítási biztosításokat
házbérveszteség elleni biztosításokat.
BETÖRÉSBIZTOSÍTÁSOKAT:
lakásberendezésekre és egyéb háztartási tárgyakra
árukészletekre
pénztári kiküldöttek rablás elleni biztosítását.
ÜVEGBIZTOSÍTÁST:
kirakat és ablakokra.
JÉGBIZTOSÍTÁSOKAT:
kalászos terményekre
szőlőre, dohányra és egyéb kapásnövényekre.
SZÁLLÍTMÁNYBIZTOSÍTÁSOKAT:
szárazföldi és vízi, vasúti és postai áruküldeményekre
tengerentúli küldeményekre
pénzeslevelekre és egyéb postai értékküldeményekre.
AUTOMOBILOK:
tűz-, lopás-, törés és robbanási károkra szavatossági biztosítását
bennülők balesetbiztosítását.
BALESET- ÉS SZAVATOSSÁGI BIZTOSÍTÁSOKAT:
egyénenkénti balesetbiztosításokat
gyárak és gazdaságok szavatossági biztosításait.
GÉPTÖRÉSBIZTOSÍTÁSOKAT:
ipari üzemekben és gazdaságokban
közüzemü ipartelepeken.
ÁLLATBIZTOSÍTÁSOKAT:
igás- és tenyészállatokra.

INÓCZI KŐBÁNYA ÉS IPARTELEPEK RT
KÖZPONTI IRODA: BUDAPEST
II. KER., BIMBÓ UCCA 19 SZÁM
TELEFON: AUTOMATA 529—90
Ajánl Inóczi piroxén andesit bányájában termelt **elsőrangú minőségü zúzott kavicsot, kétszer zúzott kavicsból hengerzúzókon előállított,** felületi kezeléshez és bitumenes aszfalthoz szükséges **különböző nagyságú pormentes zuzalékot,** valamint az előirásoknak megfelelően kidolgozott **háromnegyedes kockát, fejkövet, taiudot, kiskockát, cyklopot és idomított terméskövet**
ÜZEMI IRODA NÓGRÁDVERŐCE
TELEFONSZÁM: 4. VASUTI ÁLLOMÁS: NÓGRÁDVERŐCE

ÁLLANDÓ BÚTORVÁSÁR
A KÖZPONTI VÁROSHÁZA ÉPÜLETÉBEN
BUDAPEST, IV., KÁROLY KIRÁLY ÚT 28
szalóngarnitúrák, rekamierek, háló, ebédlő és úriszoba bútorok
KEDVEZŐ FIZETÉSI FELTÉTELEK
KÁRPITOS ÉS PASZOMÁNYOS MESTEREK ORSZ. SZÖVETKEZETE

Zumpft István
vasút- és útépítő vállalkozó, kövező mester
Kispest, Rákóczi u. 74. szám

RÁBA-KRUPP
RÁBA A. F.
PÓTKOCSIK
TEHERAUTOMOBILOK
1·5, 2, 3, 3·5, 5—6 tonnás
ÉS 15—50 SZEMÉLYES **AUTOBUSZOK**
A MAGYAR IPAR TÖKÉLETES ALKOTÁSA
MAGYAR ANYAGBÓL MAGYAR GYÁRBAN KÉSZÜLNEK: A
MAGYAR WAGGON- ÉS GÉPGYÁR RT.
győri automobilgyárában ● Központi igazgatóság: BUDAPEST, V., DEÁK FERENC UCCA 18
TELEFÓN: A. 818—50 ● KEDVEZŐ FIZETÉSI FELTÉTELEK!

Az új építési szabályzat főproblémái

Irta: Harrer Ferenc dr., ny. alpolgármester

Rövid időn belül Budapest új építési szabályzatot kap. A szabályzat megalkotására illetékes fővárosi közmunkák tanácsa az anyagot már előkészítette, szaktanácskozás alá is bocsátotta, úgy hogy már csak a formába öntés és a szabályszerű letárgyalás van hátra.

Miért van szükség új építési szabályzatra? A most érvényben levő szabályzat 1914-ben, tehát közvetlenül a háború kitörése előtt lépett életbe, tehát virágzó gazdasági élethez illeszkedett. A háborút követő sanyarú viszonyok oda vezettek, hogy a szabályzat békebeli magas követelései nem voltak érvényesíthetők és, bár a közmunkák tanácsa e követeléseket leszállította,

az évek folyamán teljes építkezési anarchia következett be;

a gazdasági és szociális jelszavak hatása alatt elburjánzott önkény fölött a hatóság nem tudott úrrá lenni. *Ha nem akarjuk Budapest építését egészen tönkretenni, ezen az állapoton feltétlenül változtatni kell, természetesen számolva a mai viszonyokkal.*

A városépítés legalapvetőbb kérdése: *miként egyeztessük össze az építkezési tevékenységet a városnak közművekkel való ellátásával?* A mai építési szabályzat e kérdést azzal a szabállyal akarta megoldani, hogy „olyan telken, amely nem fekszik csatornával, vízvezetékkel, világítással és burkolattal ellátott útvonalon, építkezni nem szabad." A megoldás azonban nem sikerült, mert a háborút követő viszonyok egyfelől erősen korlátozták a város közmű-építkezését, másfelől, pedig előidézték azt, hogy

minden építkezési tilalom ellenére, a városnak közművekkel el nem látott területein gombamódra keletkeztek az építési szabályokat többé-kevésbbé sértő épületek.

Ez az anomália az építési szabályzat idézett rendelkezésének fönntartásával alig szüntethető meg. Egyszerű tilalommal a közművekkel el nem látott és egyelőre el nem látható területeken való építkezés problémája, nézetem szerint, most már nem oldható meg.

Módot kell találni arra, hogy a gyöngébb vagyoni erejű lakosság családi házban való elhelyezkedése a városias közművekkel való teljes ellátás nélkül is megengedetten megtörténhessék.

Ide kapcsolódik a második főprobléma, amely a modern technika és higiéne vívmányainak az építkezés gazdaságossága érdekében miként való fölhasználásában áll. A mai építési szabályzatnak, az ú. n. „könnyítésekkel" való kiegészítése, amely inkább kényszerűségből, mint meggyőződésből fakadt és csak ideiglenes megoldásnak volt szánva, már ebben az irányban mozog. Most, amikor véglegesen kell megszabni a jövőbeli építkezések feltételeit, *nagy megfontolást kíván az, hogy az építkezési modernizmus mennyire fogadható el az építkezés hatósági szabályozásánál.*

Az új építési szabályzat harmadik főproblémája pedig

az építési anarchiának a megszüntetése, amely másként, mint amnesztiával, meg nem oldható.

Meg kell állapítani, hogy melyik építkezés olyan, amely megengedhető, ha szabályellenes is, és az ilyenre amnesztiát kell adni; másfelől azonban *az olyan épületeket, amelyek a közegészségügyi követeléseknek nem felelnek meg, könyörtelenül át kell alakíttatni,* vagy le kell bontatni. Mert mindaddig, míg a közönség nem fogja látni azt, hogy neki az építési szabályokat meg kell tartania, sőt mindenki, aki épít, azt látja, hogy mellette meg nem engedett építkezések állnak, addig nem lehet építkezési rend. Az *építkezési rend pedig Budapest helyes irányban való fejlődésének egyik alapföltétele.*

Hatalmas feladatot hárít az elnöki ügyosztályra az új fővárosi törvény

Gallina Frigyes dr. tanácsnok nyilatkozik az új szabályrendeletekről, az adóhivatali státusrendezésről és a népszámlálás lefolytatásáról

A választások befejezése után most már teljes egészében érvénybe lép az új fővárosi törvény minden rendelkezése, ami sok tekintetben teljesen új helyzetet teremt a városházi ügyvitelben. A törvénnyel összefüggő intézkedések végrehajtása az elnöki ügyosztályra hárul, amelynek feladatairól

Gallina Frigyes dr. tanácsnok,

az elnöki ügyosztály vezetője, a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Az elnöki ügyosztály egyik legfontosabb feladata az ügykörébe tartozó szabályrendeleteknek a fővárosi törvénnyel való összhangbahozatala és revíziója, illetőleg azoknak *az új szabályrendeleteknek az előkészítése,* amelyeket a törvényből kifolyólag a törvényhatóságnak meg kell alkotnia. Az új fővárosi törvény ugyanis *a székesfőváros igazgatásának szervezetét gyökerében megváltoztatta,* amennyiben megszüntette a hivatalnoki szervezetű tanácsot és annak hatáskörét túlnyomórészben a polgármester jogkörébe utalta. Ennek megfelelően módosítani kell a központi igazgatásról szóló 1911. évi 1870. és 2060. kgy. számú szabályrendeletet. Ennél a módosításnál egyszersmind pótolni kívánjuk ennek a szabályrendeletnek az alkalmazása során tapasztalt hiányait és megváltoztatni az elavult rendelkezéseit.

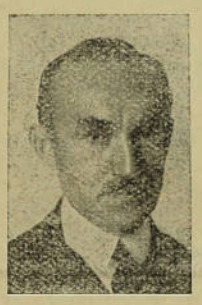

— Szükségesnek tartjuk továbbá végleges nyugdíjszabályrendeletnek a megalkotását, mert jelenleg az a helyzet, hogy

nincsen olyan összefoglaló szabályzat, amely a nyugdíjazásra és a nyugdíjak megállapítására vonatkozó érvényes rendelkezéseket tartalmazná.

— Szorgalmazni kívánjuk, mint eddig, a jövőben is a törvényhatóság azon határozatának a kormányhatósági jóváhagyását, amely *a nyugdíjasok között az ellátás mérve szempontjából fennálló megkülönböztetést kiküszöböli.* Állandóan foglalkozik az ügyosztály úgy a tényleges szolgálatban álló, valamint a nyugdíjas személyzet anyagi helyzetének a kérdésével és a főváros pénzügyi helyzete által megengedett határokon belül *iparkodunk a helyzetük javítását célzó intézkedéseket előkészíteni.* A személyzet szociális helyzetének kérdése és ennek lehető javítása állandóan foglalkoztatja az ügyosztályt. Ebben tekintetben elsősorban *a székesfővárosi alkalmazottak segítőalapja* van hivatva a vonatkozó szabályzatban lefektetett elvek szerint az arra igényjogosult alkalmazottakat és azoknak hozzátartozóit támogatni olyan esetekben, amikor szüksége fennforog.

A segítőalap vezetősége mindent elkövet, hogy a rendelkezésre álló anyagi eszközökhöz mérten, minél teljesebb mértékben kielégítse tagjai által támasztott jogos és méltányos igényeket.

— *Az adóhivatali személyzet státusrendezése* szintén olyan feladat, amelynek megoldása már nem halasztható. A háború óta bevezetett újabb adók kezelése *rendkívüli mértékben növelték az adóhivatalok munkáját* s ezeket a többletmunkákat a főváros új személyzetnek a fölvételével tudta csak lebonyolítani. Egyfelől az úgynevezett szanálási időben fennállott nehézségek, másfelől, mert előre nem volt megállapítható, hogy a gyakorlatban az adóigazgatás milyen szervezetet tesz szükségessé,

az újonnan alkalmazott munkaerők részére megfelelő számú végleges állások szervezhetők nem voltak.

Ma már azonban, amikor az adóigazgatás szervezete véglegesen kiépült és a szükségletek megállapíthatók, egyaránt érdeke nemcsak a köznek, hanem a hivatalnokoknak is, hogy *jogviszonyaik végleges szabályozást nyerjenek* olymódon, hogy őket megfelelő rendszeresített állásba juttatjuk. A helyzet ugyanis ma az, hogy rendkívül sok az adóhivatalokban az ideiglenes hivatalnokok száma, akik évek óta teljesítenek különleges megbízhatóságot, szakértelmet és ügybuzgalmat igénylő munkakörben szolgálatot. Ebben az ügyben az elnöki ügyosztály rövidesen elkészíti a javaslatát, amelyet azonban már csak az új közgyűlésnek lesz módjában letárgyalni.

— A főváros közigazgatását és az abban közreműködő személyzetet, valamint az oktatói személyzetet is *nagy mértékben leköti az év végén foganatosítandó népszámlálás munkája.* Ebben az ügyben hozott törvény úgy rendelkezik, hogy úgy a fővárosban, mint az egész ország területén az 1930 december 31. és január 1-je közötti állapot szerint össze kell írni a népességet, az iparosokat és kereskedőket, a lakás céljára szolgáló épületeket és a lakásokat. Ennek a munkának a fővárosban való végrehajtása nagy apparátusnak a szervezését teszi szükségessé.

Mintegy ezer járásra osztják fel a főváros területét és körülbelül 1500 számlálóbiztos végzi a népszámlálási felvétel munkáját.

A számlálóbiztosok kioktatása és beosztása *a fővárosi statisztikai hivatalban* felállított központi népszámlálási iroda végzi. A kerületi elöljáróságoknál, azok mindegyikénél külön-külön népszámlálási irodákat létesítettünk, amelyeknek feladata a népszámlálási anyag összegyűjtése és felülvizsgálata. Az egész népszámlálási munkának az irányítását és lebonyolítását a polgármester úr *Illyefalvi* Lajos dr. statisztikai hivatali igazgatóra bízta, aki az elnöki ügyosztállyal karöltve intézi ezeket az ügyeket. Ugyancsak rendelettel bízta meg a polgármester *Felkai* Ferenc dr. tanácsjegyzőt, az elnöki ügyosztály vezetőjének helyettesét *a népszámlálással felmerülő rendeletek, intézkedések és egyéb ezzel kapcsolatos fogalmazási munkánknak az előkészítésével.*

— Rendkívüli fontosságúnak tartjuk *a fővárosi tisztviselők és egyéb alkalmazottak továbbképzését.* Részben a meglévő tanfolyamok kiépítésével, részben újabb gyakorlati irányú tanfolyamok felállításával kívánunk módot nyujtani arra, hogy *az alkalmazottak munkakörük ellátásához szükséges gyakorlati és elméleti ismereteket megszerezzék.*

HORTOBÁGYI JUHTÚRÓ
Mindenütt kapható! Termeli:
Orsz. Magy.
TEJSZÖVETKEZETI KÖZPONT

TUNGSRAM
MEGBIZHATÓ
JÓ

BORHEGYI F. R.T.
BUDAPEST, V.,
Vörösmarty-tér 1.
Külföldi és belföldi italok főlerakata
TELEFÓNSZÁM:
Automata 874-58
Kérje új képes árjegyzékünket!

Egyelőre nem szabad erőltetni a kertvárosok és telepek létesítését

Irta: DORNER GYULA miniszteri tanácsos

A legutolsó idők lakásépítési tevékenységét az a törekvés jellemzi, hogy a nagyobb, soklakásos házegységek helyett családi házak, villák és az ezekből alakuló *kertes városrészek* és telepek épüljenek.

Nem vitatható, hogy a különálló épületben elhelyezett lakástípus a legegészségesebb, a legkényelmesebb és a városi lakosságra legvonzóbb lehetőség. Hiszen természetes, hogy *a nagy bérházak lakóit csábítja a kertben álló külön ház*, amelyben eltűnnek az alsó, felső, jobb és bal szomszédok kellemetlenkedései, s ahol jó levegőben, csendben, alig korlátozott szabadságban élheti a család a maga életét.

Még természetesebb ez a vágyódás a családi ház után Budapesten, amelynek benszülött lakossága aránylag még nem túlnyomó számban van, mert a városi polgárok igen jelentékeny része vidékről költözött a fővárosba, s lelkében magával hozta a vidék szeretetét. Ennek az igen nagyszámú beköltözött lakosságnak lelkében ott él a virágos kis kert álma, s igyekszik azt valóra váltani. Kevesen gondolják meg, hogy nagy városban ezt az álmot nem olyan könnyű eleven valósággá varázsolni, mert az áhított kellemességek csak az érem egyik oldalát töltik ki, *a másik oldalon ott van a különálló lakás lényegesen magasabb előállítási költsége, tehát magasabb lakásbére, az esetleg hiányzó közművek, s ott vannak a terhes, sok időt és pénzt rabló közlekedési viszonyok*, s a kultúrintézmények távolságában rejlő hátrányok.

Mindezeket az előnyöket és hátrányokat azonban az egyes ember mérlegre vetheti s elhatározását abban az irányban hozhatja meg, amerre a mérleg nyelve billen.

Ezekben a sorokban nem is az egyén nézőpontjából kívánjuk a lakástermelésnek ezt az irányzatát tárgyalni, hanem azt vizsgáljuk, hogy

milyen befolyással van ez a közre, magára az egész városra, s annak fejlődésére.

Természetesen nem általános fejtegetéseket adunk közre, hanem *Budapest viszonyait mérlegeljük*, s Budapest fejlődésére vonatkozó következtetéseket vonunk le. Mert nagy tévedés volna azt hinni, hogy *amely városfejlesztési irányzat az egyik nagyvárosban helyesnek mutatkozik, azt Budapesten is elfogadhatjuk, s gondolkodás nélkül alkalmazhatjuk.* Az egyes városok külön-külön élik a maguk életét, s csak

az a fejlesztési irányzat helyes, amely ebből az egyéni életből folyik,

s annak jelenségeiből nő ki.

Budapest a beépítettség tekintetében olyan sajátságos képet mutat, amit más nagyvárosban alig láthatunk. *Alig találni nagy várost, ahol a városnak belső területén olyan nagy beépítetlen, vagy nem városiasan beépített területek volnának, mint Budapesten.* Csak a *Tabán*, a *Víziváros*, *Óbuda*, *Ferencváros*, *Józsefváros* nagy területeit említem meg, amely területeken a beépítés egyáltalában nem nagyvárosi jellegű. De ezeken az összefüggő nagyobb területeken kívül is,

alig van olyan része a városnak, ahol üres telkek, vagy apró házikók ne zavarnák a nagyvárosias képet.

Ennek a helyzetnek az az eredménye, hogy *Budapest, — lakosságának számához képest, — óriási területen van szétterülve.*

A szétterültségnek jellemzésére csak azt a közismert tényt említjük meg, hogy *Budapest beépített területe olyan nagy, mint Párizs város területe* (a régi erődvonalig). Azonban amíg Budapest beépített területén alig 900.000 lakos lakik, addig Párizs városának lakossága az említett területen 2,800.000 lélek. A közművek terheit tehát, — ugyanazon a területen, — *Párizsban háromszor annyi lakos viseli, mint Budapesten.* Ha pedig figyelembe vesszük azt a körülményt, hogy a párizsi lakosság vagyona és kereseti lehetőségei többszörösen felülmúlják a budapesti polgári vagyont és kereseti lehetőségeket és így az adózóképességeit is, világosan áll előttünk, hogyha a budapesti közművek költségei, az egyenlő nagy területen, egyenlő nagyok volnának a párizsi közművek költségeivel, *ez a budapesti polgárra, — a párizsi polgárral szemben, — 5—6-szor nagyobb terhet jelentene.* Hogy pedig ez a valóságban nincsen így, azt az magyarázza meg, hogy Budapesten a hiányosabban kiépített közművekre sokkal kisebb költség esik, mint Párizsban. Ez a rikító példa mutatja, hogy milyen veszedelmes teher származhatik abból, ha a város olyan szétterülten fekszik, mint Budapest, s ezáltal közműveinek költségei aránytalanul megnövekednek.

Egy másik jellemző számadat, ami a veszélyre figyelmeztet az, hogyha Budapesten minden uccát állandó burkolattal és csatornával akarnánk ellátni,

erre a célra a főváros költségvetésének egész évi összege sem volna elég, mert erre a célra több mint 200,000.000 P volna szükséges.

Ezzel a döbbenetes számmal szemben talán oda lehetne vetni, hogy ilyen nagy befektetés költségeit úgyis csak *kölcsönnel* lehet fedezni. De ennek az ellenvetésnek sem lehet súlya, ha meggondoljuk, hogy *Budapestnek a kölcsönből eredő kamatterhe, már most is mintegy 19,000.000 P-t tesz ki*, s így a kamatteher jelentős növelése, — közvetlen jövedelmet nem hozó befektetés céljára, — majdnem lehetetlennek látszik.

Mindezek az adatok mutatják, hogy a város szétterültsége a polgárságnak a közművekből származó terheit aránytalanul növeli. A szétterültséget pedig rendkívüli módon növeli a családi házak és kertvárosok rendszere, hiszen természetszerűleg ilyen telepek mindig csak a külső perifériákon létesülhetnek. Mivel pedig egy-egy lakásra a telekből, — még a külföldön szokásos igen apró telkek esetében is, — a családi házaknál lényegesen nagyobb terület esik, mint a többlakásos házak építésénél, ennélfogva világos, hogy *ezek a családi házas telepek rohamosan növelik a városnak azt a területét, amelyen a közművek kiépítéséről kell gondoskodni.*

Ha már most figyelembe vesszük azt a körülményt, hogy a közművek (uccák, vízvezeték, csatornázás, gáz- és villamos vezetékek, közlekedési eszközök stb.) költségei a behálózandó területtel arányosan növekednek, ebből következik az a röviden összefoglalható megállapítás, hogy

a villa- és családiház-telepek, kertvárosok luxusát csak egy gazdag város vagyonos polgársága engedheti meg magának,

a szegény város kisjövedelmű polgársága pedig óvakodjék ennek a városfejlesztési irányzatnak *mesterséges erőltetésétől.*

Tisztában kell lennünk azzal, hogy ezt a fejlődési irányzatot teljesen megszüntetni úgy sem lehet, de annak mesterséges gátakat emelni nem is szabad, mert hiszen az természetes következménye a jómódú polgárság azon törekvéseinek, hogy életnívóját emelje. *De a szegény, kisjövedelmű polgárságot (tisztviselők stb.) mesterséges ezközökkel terelni ebbe az irányba,* — addig amíg ennek az ideje a város belső területének kiépítettségével el nem jött, — *olyan hiba, ami a közterhek rohamos növekedésében súlyosan megbosszulhatja magát.*

Hiszen nemcsak a közművek létesítésének, hanem azok fenntartásának költségei is lavinaszerűen növekednek; márpedig ha a létesítés költségeit jó részben át is lehet hárítani a telektulajdonosokra, a fenntartás költségeit így áthárítani, — az adminisztráció rendkívüli megterhelése nélkül, — *teljes lehetetlenség.*

Legjobban illusztrálja ezeknek a terheknek a súlyát az interpellációknak és indítványoknak az az özöne, amellyel minden közgyűlésen elárasztják a főváros vezetőségét a külső területek érdekében a bizottsági tagok. A közművek kiépítését követelő ez az áradat túlnyomó részében kielégítetlenül marad, mert erre a főváros anyagi eszközei már ma is elégtelenek, s még inkább elégtelenek lesznek, ha a város szétterültségét növeljük.

Egészen bizonyos tehát, hogy *elhibázott városfejlesztési irányzat az, amely a meg nem gátolható természetes fejlődésen kívül, külön adó- és kölcsönkedvezményekkel, mesterségesen tereli a lakásépítő tevékenységet a családi házak s villatelepek létesítése felé.* Nemcsak az építtetőknek anyagilag gyengébb része vállal gyakran olyan terheket, amelyeket később elviselni nem bír, de a városra is súlyos, a fejlődéssel arányban nem álló kiadásokat zúdít.

Ha pedig a főváros a közműveket kiépíteni nem képes, úgy ezek a külső telepek és városrészek a falvak nívójára süllyednek le anélkül, hogy a falvak előnyeit és szépségeit nyujtani bírnák; ezáltal egy sajátságos, se falu se város jellegű települési típus keletkezik, amely *rendszerint az elhagyatottság képét mutatja*, annak minden bajával és hátrányával együtt.

A legfőbb feladatnak a főváros fejlesztésében a belső területek teljes kiépítésének kell lenni,

s erre a célra minden áldozatot meg kell hozni. Csak ha ez megtörtént, akkor fog a kialakuló város a maga sűrű lakosságával olyan anyagi erőt reprezentálni, amely erő már megbírja a külső területek expanzív fejlesztését is.

Ez azonban nem azt jelenti, hogy a város külső területeit teljesen elhanyagoljuk. A külső területeknek — amelyek túlnyomóan mezőgazdasági (kertészeti) művelés alatt állanak — igenis *meg kell adni minden lehetőséget arra, hogy a mezőgazdasági művelésnek a lehető legintenzívebb formáit és ágazatait üzhessék*, mert ezáltal nagyban hozzájárulhatnak a közellátás javításához.

Természetesen ezeken a külső területeken, amelyeken a legintenzívebb termelést (zöldségkertészet, csemegeszőlő-, gyümölcs-, virágtermelés stb.) űznék, egészen más közlekedési és egyéb közszükségletek állanak elő, mint egy villatelepen. A mezőgazdasági műveléshez alkalmazkodó közművek olcsóbban létesíthetők, s a gazdálkodás fellendítése által lényeges közvetett hasznot hozhatnak.

Az itt vázolt városfejlesztési irányzatnak az életbe való átvitele nem könnyű feladat, sőt el kell ismernünk, hogy *a főváros egész területén nem is lehetséges*, mert hiszen már több olyan telep keletkezett, amely létezését csak annak köszönheti, hogy a fővárosban egységes, tervszerű városfejlesztési irányzat nem alakult ki, s úgyszólván mindenki úgy és ott építhetett, ahol akart. Ezzel a helyzettel számolnunk kell; s ha mindent jóvá tenni nem is lehet, legalább a jövő lakásépítési tevékenységét irányítsuk úgy, hogy abból a közre, a főváros egyetemére kár ne háramoljék.

A város teljesen kiépített belső területéből sugározzanak ki a családi ház- és villatelepek, amelyek így ne elhanyagolt bajfészkek, hanem a főváros hatalmas törzsének virágos lombkoszorúi legyenek.

NAGY KARÁCSONYI ÉS ÚJÉVI VÁSÁRT
rendez a 25 év óta fennálló
Modern BUTOR Szalón
Üllői-út 14. szám
amelyre tisztelettel meghívja a n. é. közönséget, ahol vételkényszer nélkül megtekintheti és gyönyörködhet a szebbnél szebb és legmodernebb stílusú sok száz berendezésben, melyek különkülön interieurszerűen vannak berendezve. Ez alkalommal **árainkat mélyen leszállítottuk.** Ezen kedvezményben t. részletben vásárló közönségünket is részesítjük.

Gyöngyösi István
okl. gépészmérnök központi fűtési, vízvezetéki és egészségügyi berendezési vállalata.
Budapest, VIII., József körút 9. sz.
Telefón.: J. 383-33

MAGYAR ÁLTALÁNOS TAKARÉKPÉNZTÁR RÉSZVÉNYTARSASÁG
ALAPÍTTATOTT: 1881
Telefon: Aut. 838-38
BUDAPEST, V. KER.
Gróf Tisza István u. 8—10
Alaptőke és nyilt tartalékok 33,150.000 pengő
Az intézetnek Budapesten 10, vidéken 23, összesen 33 fiókja van
FIÓKOK BUDAPESTEN:
I. Horthy Miklós út 35.
II. Széna tér 1/b.
IV. Kossuth Lajos u. 14/16.
IV. Vámház körút 8.
V. Lipót körút 11.
VI. Andrássy út 46.
VII. Erzsébet körút 23.
VII. Király ucca 23.
VII. Murányi ucca 14.
VII. Rákóczi út 78.

HEISLER JÓZSEF
asztalos üzlet, faáru- és bútorgyár
SZÉKGYÁRA
Budapest, VII, Thököly út 171
TELEFÓN
Különleges, törv. véd. irodai és munkaszékek. Székek minden célra. Képes árjegyzék, ajánlat díjtalan!

Beton, makadám, aszfalt felvágásához vegyen BÉRKOMPRESSORT
Lista Jenő okl. gépészmérnök.
kompressor-bérbeadó, VIII, Orczy-út 22. Tel. J 385-4

OZALID — FÉNY- ÉS ALUMÍNIUM-MÁSOLATOK — Költségvetések, műszaki tervek, térképek rajzolását és sokszorosítását több színben is vállalja.
MANGLITZ FERENC BUDAPEST,
VIII., JÓZSEF UCCA 13. • TELEFÓN: J. 431-47.

Folynak a tanácskozások a további üzemi beruházó program megvalósításáról

Borvendég tanácsnok a jövő évi munkálatokról

Az év nyarán határozta el a főváros vezetősége, hogy függőkölcsön felvétele útján biztosítja azokat a szükségleteket, amelyeket a nagy közüzemek biztonságos működése érdekében tovább halasztani nem lehet. Így került sor az Elektromosművek, a Gázművek és a Vízművek modernizálására és e nagyarányú munkálatok azóta is folyamatban vannak. Természetesen a program végrehajtása csak egy hányada a pontosan felsorakoztatott tennivalóknak, miért is *rövidesen az aktivitás előterébe kerül a nagy beruházó tervezet további részleteinek végrehajtása*, hogy ezzel Budapest nagyhírű üzemei világviszonylatban is az első helyre kerüljenek. Az üzemi irányítás legfőbb tényezője

Borvendég Ferenc tanácsnok,

aki a jövő évi terveiről a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— A jövő évi munkaprogram teljes egészében simul azokhoz a keretekhez, amelyeket mindhárom nagyüzemünk részére megszabtak. Az *Elektromosművek* rendelkezésére áll a függőkölcsönből 12,000.000 pengő, felhatalmazásunk van 17,000.000 áruhitel igénybevételére is és így ezeknek a terhére a már megindított munkák a jövő évben is folytatódnak, ami azt jelenti, hogy

a rendszeresen szükséges üzemi munkán-kon kívül teljesíteni tudjuk azt a hivatást is, hogy a nagyiparnak a munkanélküliség tekintetében segítségére siessünk.

— A végrehajtás sorrendjébe felvett munkálatok befejezése után az Elektromosművek megteremtik a kellő biztonságot arra, hogy a főváros közönségének áramszükségleti igényei a legteljesebb módon kielégíttessenek.

A Gázműveknek 13 millió pengő értékű munkaprogramja áll teljesen kidolgozva

és remélem, hogy a jövő évben a szükséges összegek előteremtése biztosítva lesz, ami természetesen együtt jár azzal, hogy *a munkálatok azonnal megkezdődnek.*

— A Vízművek 36 milliós munkaprogramjának megvalósítását a rendelkezésre álló 18 millió hitel terhére már elkezdték és ezeknek nagy része *a jövő évben nyer végleges befejezést.*

Sajnos, a vízszolgáltatás tekintetében a nyáron mutatkozó többletszükséglet kielégítésére vonatkozó eredmények csak 1932 nyarán jelentkezhetnek.

Egyelőre ebben merül ki a három nagy közüzem beruházási tevékenysége. Függetlenül ezektől természetesen *folynak a tanácskozások egy minden részletre kiterjedő munkaprogram megvalósítási lehetőségeiről*, aminek az üzembiztonságot célzó törekvéseken kívül, egyik rendeltetése az is, hogy *a munkaalkalmak megteremtésével foglalkoztatást nyujtson a gyáriparnak és ezzel a munkásságnak is.*

már ajánlatokat is kértem a speciálisan ezzel foglalkozó külföldi cégektől.

Azért voltam kénytelen külföldön érdeklődni, mert nálunk, sajnos, ilyen berendezések gyártására egyetlen iparvállalat sincs felkészülve. Ez természetesen nem jelenti azt, hogy az összes berendezéseket tényleg külföldről fogjuk beszerezni, mert mindaz, ami itthon előállítható, *hazai gyárak műhelyeiből fog kikerülni.* Erre a célra sikerült 750.000 pengőt biztosítani, amiből a kísérleti szemétégető-telep a *fuvartelep területén 1932 tavaszán megkezdi működését.* Hat hónapi próba elégséges ahhoz, hogy végleges döntés történhessék a szemétégetés nagyfontosságú kérdésében.

Nagyszabású intézkedések és reformok a főváros közegészségügyének javítása érdekében

Teljesen kiépül a tüdőbetegvédők hálózata — Eltűnik a bacillusfelhő Budapest városrészeiből

Csendes, de annál eredményesebb munka folyik a városháza közegészségügyi és köztisztasági ügyosztályában, annak a felbecsülhetetlen célkitűzésnek érdekében, hogy *Budapest a tisztaság és az egészséges emberek városa legyen.* A nagy gondolat megvalósítására évenként rengeteget áldoz a főváros vezetősége és elmondható, hogy a közkórházak és általában a lakosság fizikai jólétét előmozdító intézményeink a külföld részéről is ritka megbecsülésben részesülnek. *A közegészség ügyének előmozdítása lankadatlan energiával folyik tovább az elkövetkezendő időkben is*, amelyről alkalmunk volt

Némethy Béla tanácsnak

terveit megismerni, aki a *Fővárosi Hirlap* munkatársának a következő nyilatkozatot tette:

— A nehéz pénzügyi helyzet arra int, hogy mérsékeljük az igényeket és takarékoskodjunk. Mindazonáltal a jövő évben is tudok egyet-mást produkálni közegészségügyi és köztisztasági téren. A kórházaknak a háború és a forradalmak alatt leromlott épületeit és osztályait jórészt már is sikerült helyreállítani, ami egyúttal a modernizálást is jelenti, mert hiszen *nem egészen 3 év alatt 4 millió pengőt fordítottunk erre a célra.* Ez a munka egészen még nincs befejezve, azonban remélem, hogy az Uj Szent János-kórházban az *elme- és idegosztályt, a Wodiáner-osztályt és a sebészeti osztályt* sikerrel befejezzük és azonnal sor kerül a *szülészeti osztály* és a Szent István-kórházban az *idegosztály* renoválására. Ezeken kívül tervbevettem a Szent István-kórház *bőrgyógyászati* osztályának újjáalakítását, különös tekintettel arra, hogy a jövő évben Budapesten tartják a nemzetközi bőrgyógyászati kongresszust.

— A tüdőgondozó intézmények hálózatának kiépítése teljes erővel folyik és a jövő év elején két új intézetet nyitunk meg: a Kelenföldön és a Szegényház téren. Ezek már közel állanak a teljes befejezéshez és akkor sor kerül egy új harmadik intézmény berendezésére a Tölgyfa uccában, amelyhez éppen most engedélyezte a költségeket a törvényhatósági tanács.

Ezzel tízre emelkedik az intézetek száma, ami azt jelenti, hogy a diszpanzer-hálózat egyelőre teljesen ki van építve.

A főváros büszke lehet e szörnyű népbetegség elleni küzdelem során kifejtett felbecsülhetetlen tevékenységére, mert tudni kell, hogy 4 éve csak 4 ilyen védőállomás volt Budapesten, míg ma tíz intézettel jelentős eredményekre fogunk rámutathatni. Kiegészíti ezt a szervezetet egy teljesen modernül megépített *fekvőcsarnok*, ami a Dévay uccai intézetben nyer elhelyezést.

— Köztisztasági téren szintén nagy lépésekkel haladunk a nívó emelésére.

A jövő évben üzembe állítunk újabb hat pormentes szemétgyüjtő autót, amelyeknek működése lényegesen hozzájárul a főváros közegészségügyének javításához.

A házi szemétgyüjtésnek a régi elavult módját össze sem lehet hasonlítani ezzel az új rendszerrel, mert amíg *a kocsikon való szemétfuvarozás a por, piszok és különféle bacillusok tömegét dobta be a város házai közé, addig a pormentes szemétgyüjtés száz százalékig a higiéna figyelembevételével bonyolódik le.*

— A háziszemét lerakásának mai módja elavult és amellett azért sem tartható fenn, mert *a mai lerakodóhelyek úgyszólván teljesen megteltek.* Ha a mai rendszert fenntartanánk, kénytelenek lennénk a fővárostól nagyobb távolságra új területeket keresni, ahová azonban a szemetet *csak vasúton lehet elszállítani* és így az a kényszerűség is fennáll, hogy

külön vasutat kell építeni a fővárosnak a távolfekvő új területekre.

Ez óriási költséggel járna és már csak ezért is keresztülvihetetlen. Ezzel szemben modern, új mód a háziszemét elégetése. Minthogy nincsenek adataink arra, hogy Budapest háziszemétje, különösen a nyári hónapokban, amikor sok a gyümölcshulladék, könnyen elégethető-e, mert sok nedvességet tartalmaz: *tanulmányozni kell, hogy milyen berendezkedések szükségesek az elégetéshez.* Mielőtt az egész főváros háziszemetjének elégetéséhez szükséges telepek létesítésére tennék előterjesztést, kísérleteket kell végezni. Erre a célra fog szolgálni a kísérleti szemétégető telep, amelynek létesítését tervbe vettem és

AZ ETERNIT-CSŐ
NEM ROZSDÁSODIK!
Könnyű, tartós és olcsó ejtő-, csatorna-, szellőző- és kéménycső. Árakkal és prospektussal szolgál:
ETERNIT MŰVEK,
Budapest, VI. kerület, Andrássy út 33. szám.

Lakatosmunkák
Drótkerítések
Lítze csok
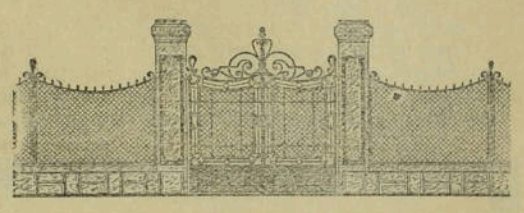
KOLLERICH PÁL és FIAI RT.
Budapest, IV., Ferenc József rakpart 21. sz

SCHLESINGER ALAJOS
CSŐNAGYKERESKEDŐ
BUDAPEST, V. KERÜLET, VÁCI ÚT 30. SZ.
TELEFÓN: AUT. 909—27 sorozat.
Állandó nagy készlet mindennemű csövekben, fayence- és zománcáruban, víz-, gőz- és gázszerelvényekben.

SCHMERGEL GÉZA
PARKETTVÁLLALATA
BUDAPEST, V., ALKOTMÁNY UCCA 4 — TEL.: AUT. 297—57

STEINER ÉS SZIMPER
disz-, templom-, szobafestők és mázolók
Budapest, IX., Üllői út 57
TELEFÓN: József 306—29.

VARGA ANDOR
BUDAPEST, V. KER., JÓZSEF TÉR 9. SZ.
Magyarországi kender-, len- és jutagyárak eladási helye
TELEFÓN: *809-19 ● TELEFÓN: *809-19

Kőbányai Gép- és Vasszerkezeti Műhely
BISSELICHES MÉRNÖK
Budapest, X, Liget-u. 46. Tel. J. 358-25
Vasszerkezetek, lakatosmunkák, portálok

SCHEIBER MIKLÓS OKLEVELES GÉPÉSZMÉRNÖK
Központi fűtés, vízvezeték és egészségügyi berendezések
Budapest, VII., Vörösmarty ucca 19. Telefon: József 415-98.

Zománctáblák, réztáblák
zománcjelvények
Dr. Bossányi László
Budapest, I., Naphegy ucca 13 ● Telefonszám: Automata 536-10

Müller Rezső asztalosárugyár. Arany és ezüst éremmel kitüntetve
Cégtulajdonos: TOMANCSIK GYÖRGY Alapítva 1875
A Tomancsik rendszerű magyar-német stb. szabadalmazott ellensúlynélküli tolóablak egyedüli gyártója
BUDAPEST, VII., RÓNA UCCA 31. Telefon: Z. 63—58

Szakszerű műhelyoktatás az iparostanonciskolákban

Irta: PUREBL GYŐZŐ dr.,
székesfővárosi tanácsnok

Budapest székesfőváros közoktatási ügyosztálya az utolsó hat évben különösen intenzíven foglalkozik az *iparostanoncoktatás* kérdésével és teljes törekvése az volt, hogy az iparostanoncoktatást mint mellékfoglalkozást megszüntetve, azt *főfoglalkozásnak minősítse* és olyan egyéneket állítson be oktatóknak, akik mindezekkel az előfeltételekkel rendelkeznek, amelyek az iparostanoncoktatást úgy *elméleti*, mint *gyakorlati* szempontból bemutatni és előadni képesek. Ennek egyik folyománya volt, hogy mintegy négy esztendővel ezelőtt Budapest székesfőváros tanácsa elhatározta, hogy az iparostanoncoktatást a maga általánosságában főfoglalkozásként minősítse és ilyen értelemben önálló iparostanonciskolai igazgatói, valamint tanítói állásokat szervezett és ezekre az illetékeseket meg is választotta. Ezzel megindult az iparostanoncoktatás önállósításának személyi része s most már hátra van annak gyakorlati részének keresztülvitele. *Ma mintegy hetven elemi iskolában folyik esténként az iparostanoncoktatás* és nem egyszer abban a nehéz helyzetben vagyunk, hogy a kis elemi iskolás gyermekek padjaiban kell a már felnőtt iparostanoncoknak beülni, hogy végrehajthassák az iparostanoncoktatás lehetőségét.

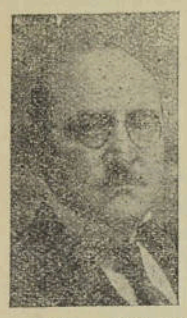

Kérdezheti valaki, hogy akkor, amidőn a műhelyoktatást a kézműiparosok az iparostanonc felfogadása keretében amúgy is elvégzik, mi szükség van még ezenfelül műhelyoktatásra. Felvilágosításul szolgáljon, hogy ma a kézműiparban a szakoktatás a mestereknél, hogy úgy fejezzem ki magam, decentralizált s ez azt jelenti, hogy *némely szakmában az iparosság, a kézműiparos a szakmának nem összes részeit végzi, hanem annak csak egyik részét gyakorolja*, pl: a kárpitos sommásan dolgozván, gyárilag csak szelont készít, míg a többi ága ezen iparnak részéről alig gyakorolható. Avagy nagyobb gépgyárakban a tanuló a lakatos, bádogos, avagy egyéb szakmákban csak egyoldalúlag lesz kiképezve, értem azt például, hogy éveken át a vasesztergapad mellett csak anyacsavarokat gyárt s kevés alkalma nyílik ugyanabban a szakmában annak egész elsajátítására. Így lehetne különböző iparban hasonló példákat felhozni, ezért

szükséges a műhelyoktatás, hogy az iparostanonc szakmájának minden ágában kiképzést nyerhessen,

de még egy körülmény is indokolja az iskolai műhelyoktatást. Ugyanis nem mindegyik kézműiparosnak áll módjában *olyan modern gépberendezéseket beállítani műhelyébe, amelyek a mai modern technika vívmányainak megfelelőek*, míg az ilyen iskolai műhelyoktatásban ezeknek beszerzése és felállítása elsőrendű feltétele lévén, az iparostanonc a modern ipari szakmának minden részében teljes gyakorlati kiképzést nyerhet. Végül ugyancsak támogatja az önálló műhelyoktatást az is, hogy az iparostanonciskolai gyakorlati oktatóknak, ezzel a szakmával foglalkozván, akár szakirodalmi, akár külföldön járt tapasztalatai alapján, akár pedig tervezés tekintetében egészen *más anyagot tud szolgáltatni a feldolgozásra az iparostanoncnak, mint egy kisebb kézművesiparos, aki ezen általános látókörrel nem igen rendelkezhet.*

Ha azt óhajtjuk, hogy iparunk és ezzel kapcsolatosan kereskedelmünk teljesen a nyugat mintájára és nívójára emelkedjék, akkor természetesen elsőrendű követelmény, hogy

egy olyan iparostanonc gárdát neveljünk, amely mindezekkel az alapfeltételekkel rendelkezik, amelyeket a külföld már rég elsajátított és mi ennek most legfeljebb nyomdokába léphetünk.

Hogy a közoktatási ügyosztály már régebben, mintegy hat év óta foglalkozik ezzel, bizonyítja ezt az a körülmény is, hogy igyekezett egyes ipari szakmákat rávenni arra, hogy *ők maguk vezessék be a műhelyoktatást* és így sikerült több ipartestületet rávenni arra, hogy ezt saját áldozata árán, a főváros részéről bizonyos tantermek átengedésével kapcsolatosan keresztül is vihesse. Ilyen műhelyoktatással kapcsolatos iparostanoncoktatás folyik *a nyomdai, sokszorosító, szállodás, vendéglős, kávés, cukrász, kárpitos iparnál*, amihez most újabban hozzá fog járulni a *textil* ipar is. Sajnos azonban az ipartestületek anyagi eszközeinek hiánya ezt a részletekben bevezetett műhelyoktatást keresztül vinni teljes mértékben nem tudta s itt már most ezután a fővárosra háramlik az a feladat, hogy ezt megoldja.

A legideálisabb volna, hogy úgy Budán, mint Pesten egy ilyen nagyobbszerű épületet az iparostanoncoktatás rendelkezésére bocsájtanának,

ahol centralizálnák az összes szakmák műhelyoktatását és ezzel kapcsolatosan foglalkozhatna az elméleti oktatással is. Ennek még egy nagy előnye is volna, hogy az iparostanonc-oktatókat óraszám tekintetében még jobban ki tudnánk használni, mert hiszen ma a főváros különböző részeiben lévén elosztva az iparostanonc osztályok, így a helybentanítás idejének megtakarítása ezen centralizáció révén keresztülvihető, miután a tanerőknek egyik helyről a másikra nem egyszer óraközben kellene eljutni.

Törekvésünk most az, hogy a meglevő iskolaépületek megfelelő kihasználásával vezessük be az *állandó iparostanoncoktatást műhelyoktatással kapcsolatosan*. Körülnéztünk a fővárosi iskoláinkban és tekintettel arra, hogy egynéhány iskolaépítkezés már megtörtént, valamint a Lajos és Hernád uccában használaton kívül lévő iskolának építkezése és tatarozása befejezéshez közeledik, azonfelül még néhány épületben, melyek egykor iskola céljait szolgálták, ma más intézmények céljára használtatnak, ezeknek visszaszerzése mellett a főváros különböző területén

ötven olyan osztályt találtunk, amelyet úgy leány- mint fiú önálló iparostanonciskola céljára felhasználhatnánk.

Természetesen itt az oktatás ezután két óránkénti tanoncoktatás váltakozásával történne, ahogy ez külföldön be is vált. Ez egész napon át történne s ezzel átmenetileg, míg önálló iparostanonc-épülethez nem jutnánk, az iparostanonc elméleti és műhelyoktatást megoldhatnánk.

Nehéz és fáradságos munka ezt keresztülvinni, azonban az elhatározott szándék a cél megvalósítására már magában véve is erős támaszul szolgál s amidőn a székesfőváros illetékes vezetői, valamint a törvényhatóság tanácsának tagjai, akik egyébként maguk is már óhajtják a műhelyoktatásnak bevezetését, ehhez hozzájárulnak, akkor már *a jövő iskolaévben ezt a fővárosnak minden különösebb anyagi megterhelése nélkül keresztül is vihetjük.*

Teherautót akar venni és nem **talál megfelelő márkát?**

Ne feledje el, hogy a hazai gyártmányú **»Mávag-Mercedes-Benz« teherautók, autobuszok, gyorsteherautók** vetekszenek bármely külföldi márkával és **igényeit teljes mértékben kielégítik.**

Kiváló szerkezet, kitűnő anyag, elsőrangú felszerelés, hosszú élettartam.

Teherautók 1½—10 tonna hasznos hordképességgel, *autobuszok* 15—60 személy részére.

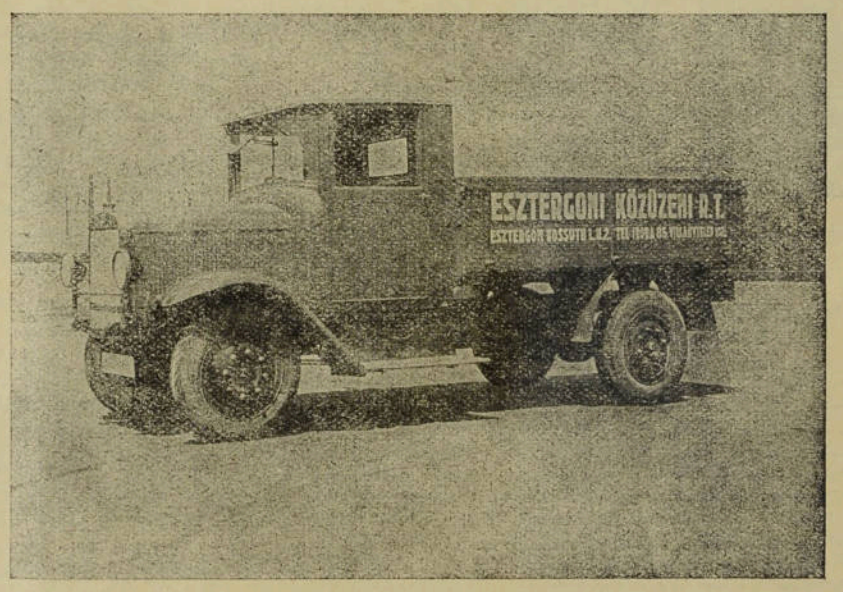

MÁVAG BUDAPEST-DIÓSGYŐR

gyári védjegyű **mezőgazdasági gépgyártmányaink,** *útépítő-*, (úthengerlő-, útgyalués útfelszakító) *gépeink*, **Jobbágy-féle folytonégő kályháink** stb. a legjobbak.

Saját érdekében cselekszik, ha ezek beszerzése előtt felvilágosítást és prospektust kér.

MAGYAR KIRÁLYI ÁLLAMI VAS-, ACÉL- ÉS GÉPGYÁRAK

BUDAPEST, X., KŐBÁNYAI UT 21 ~ TELEFÓN: JÓZSEF 460-29

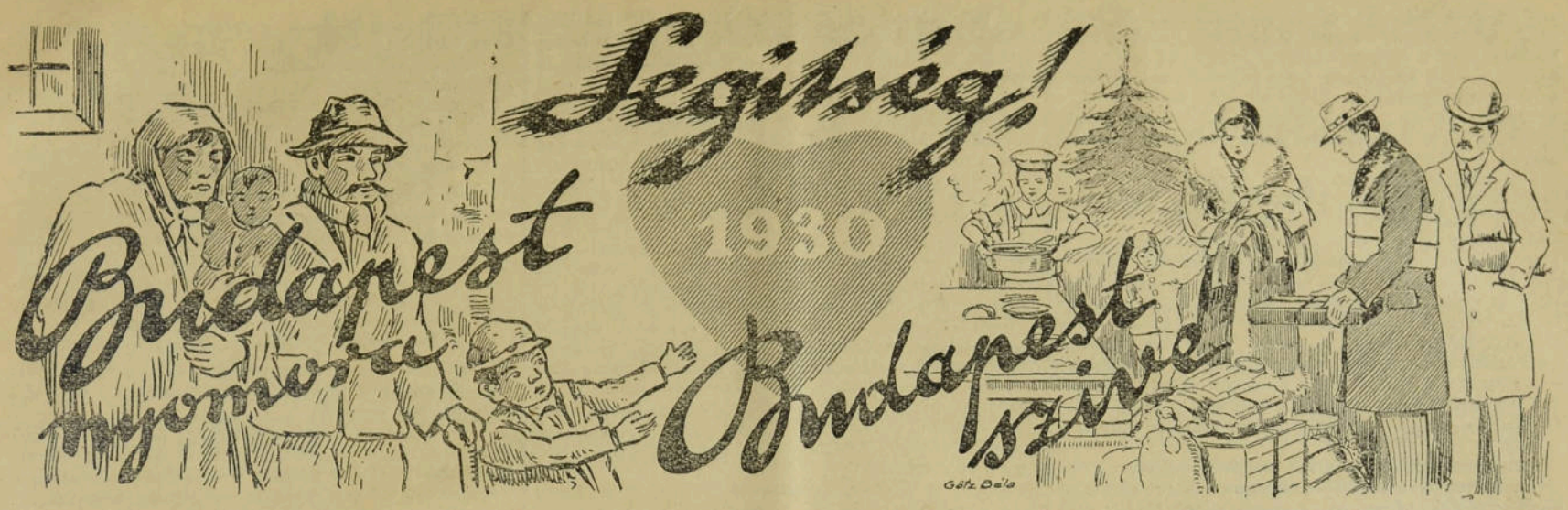

Inségakció . . .

A városháza egyik leglátogatottabb ügyosztálya a karácsonyi ünnepek előtt a *Szociálpolitikai és közjótékonysági ügyosztály,* amelynek páratlanul agilis, nagyszívű vezetője *Liber Endre* tanácsnok. Ebben az ügyosztályban futnak össze mindazok, a nagyközönség előtt láthatatlan szálak, amelyek behálózzák a főváros egész területét és arra vannak hivatva, hogy segítséget nyujtsanak annak a sokezer embernek, — férfiaknak, nőknek, gyermekeknek, csecsemőknek, — akik télvíz idején, nyomorúságos tömeglakásokban, éhezve-fázva várják a Szent Este eljövetelét.

A Szociálpolitikai és közjótékonysági ügyosztályon, *Liber* tanácsnok kitűnő munkatársa, *Flaxmayer* József dr., ez a csupaszív ember, csodálatraméltó szervezőképességgel intézi fáradságos munkáját. Az ügyosztály a délelőtti órákban hasonlatos a megbolygatott méhkashoz: emberek sokasága jön-megy, egymásnak adják a kilincset, a telefón szinte szüntelenül berreg. Nem csoda. Hiszen *hárommillió pengő körül mozog az az érték, ami az akciók során szétosztásra kerül és közel ötvenezer azoknak a száma, akik a segélyekben részesednek.*

Borzalmas szám! Az alig milliós fővárosnak *közel öt százaléka* ingyen ruhára,-cipőre, élelmiszerre, fűtőanyagra szorul.

A *Fővárosi Hirlap* elhatározta, hogy ez ünnepi szám hasábjain olvasóközönségét elvezeti mindazokra a helyekre, ahol Budapest szíve megmutatkozik. Nemcsak érdekes statisztikai adatokat kapunk, de itt-ott, a helyszínén győződünk meg róla: *milyen szörnyűséges a munkanélküliség és nyomor a fővárosban* és milyen *odaadóan és szeretettel igyekszik a hatóság és emberbaráti intézményeink azon,* hogy a könnyek áradatát apassza.

Ahol a ruhanemüt és cipőt osztják . . .

A cicerone, aki a *Fővárosi Hirlap* munkatársát a zord decemberi délutánon elkísérte, a szociálpolitikai ügyosztály egyik tisztviselője: *Katona* Éva dr. Hivatalos kötelessége, hogy a szétosztásokat ellenőrizze.

. . . Reggel óta szakadatlanul esik.

Már sötétség borul a csatakos uccákra, amikor megindul négy óra felé délután szerte a főváros területén az elosztóhelyek felé a nyomor karavánja.

Wesselényi ucca 52. Tíz perc hiányzik még a négy órából, amikor a szétosztás hivatalosan kezdődik, de a vasajtó, amely a pincehelyiségbe vezet, már nyitva. A lépcsők ebédlőhelyiségbe vezetnek. Itt kapják a részben ingyenes ebédet naponta közel *ezren.* Az iskolanővérek már a helyükön vannak s egyikük jelenti *Katona* Éva dr.-nak:

— Előbb nyitottunk negyedórával, *miért ázzék az a sok nyomorgó odakint az uccán . . .*

Már gyülekeznek lassan. Ócska kendőkbe bugyolált asszonyok, arcuk sárga, mint a viasz. Kézenvezetnek apró emberpalántákat rongyosan, piszkosan. Ott szorongatják kezeikben a féltveőrzött kincset: *a hivatalos utalványt.* Üvegajtó mögött sorakoznak, egyszerre csak egy család léphet be az elosztó-helyiségbe. Ez a terem az étkező konyhája. Két óriás fémkondér a tűzhelyen, a polcokon barna kenyerek sorakoznak hivogatón s két hosszú faasztalon a ruhanemű kirakva rendesen. Szürkéskék színű télikabátok, kicsi, nagyobb, mégnagyobb, szvetterek, ingek, harisnyák, cipők. Számozva valamennyi a nagyságok szerint. A szvetterek nyakán a piros csík száma jelzi a nagyságot. Papírdobozokban a cipők sokasága.

A kép állandóan változik. Tizenkétéves kisfiú szorongatja kezében az utalványt. *Eke Laci* a neve. A Conti uccában laknak. Öt testvére van odahaza. Az apja piaci árus. Teljesen szétrongyolódott, szürke antilopbetétes, valamikor jobb napokat látott cipő lötyög a lábán. Télikabátot kap. A tizenkettes számot.

— Néni kérem, tessék adni cipőt is, — könyörög.

— Most nem kaphatsz, fiacskám, — hangzik a szelíd válasz, — kabátra nagyobb szükséged volt.

Anya jön a lányával. *Lipusz Magda.* Tizenkét éves. Három ingre szól az utalvány. Az anya kesereg:

— Nincs a jányomnak cipője, kérem, nem tud oskolába menni . . . *Lefagyott a lába . . .*

Következnek sorra azok, akik cipőt kapnak. Egy tizenhárom éves lánynak nem megy a lábára a készlet legnagyobb cipője, a 39-es számú. Kétségbeesve panaszolja:

— Nem jó . . . Kicsi . . .

— Nem baj. Majd kapsz a háziiparból.

Érdekes megfigyelés, hogy évente nyolc-kilencezer pár leánycipőt oszt ki az ínségakció útján a főváros s *nem volt rá még eset, hogy valamelyik cipő nagy lett volna.*

— Kétezer pár cipőt, — hangzik az információ, — a cipészek ipartestülete útján rendelt a főváros, hogy foglalkoztassa a kisipart, a ruhaneműeket pedig a háziipari foglalkoztató készítette. Ott varrják a fiú- és leányruhákat. A leánykaruhák sötétkék, fehérpettyes barchet . . . Praktikus. Tessék csak nézni: széles fölhajtás alul, hogy hosszabbítani lehessen.

Maszatos kislányon próbálják a ruhácskát. Éppen illik rája. Milyen boldog öröm ragyog az arcán, amikor az új ruhában vezeti el az anyja az elosztóteremből.

A szétosztás símán megy, rendesen. Mindenki a bejelentőlapjával igazolja a személyazonosságát. Csak az okoz olykor bajt, hogy az utalvány nincs aláírva a szülők által. Itt, a helyszínen pótolják sokan a mulasztást. Egy öregasszony kétségbe van esve.

— Jaj Istenem, nem tudok én írni, kezitcsókolom.

Analfabéta.

— Nem baj, — hangzik a felelet, — tegyen a pontozott vonalra három keresztet.

Három kereszt! Valamennyien ott cipelnek legalább egyet a hátukon . . .

Ebédel a nyomor karavánja . . .

Csütörtök. Déli tizenkét óra.

Ott vagyunk újra a Wesselényi ucca 52. számú ház pincéjében. Ezúttal ebédet osztogatnak. Sárosan, rongyosan, vagy harmincan sorakoznak a permetező esőben a vasajtó előtt. Csaknem valamennyi nő, szatyor a kezükben, benne az üres lábas, papirosba csomagolva. Ezek magukkal viszik majd az ebédet, ha rájuk kerül a sor.

Lent, a pincében, már javában folyik a párolgó ételek osztogatása.

— *Naponta átlag kilencszázhatvan—kilencszáznyolcvan ebéd fogy el,* — magyarázza *Bárd* Rezsőné, aki reggel hét órától délután négy óráig fölügyel a rendre. Az ebédelők *legnagyobb része ingyenes.* Az elöljáróság adja ki a jegyeket, amelyek nagyrésze hetijegy. Elenyészően csekély az ingyenes napijegyesek száma, mert mindig akad néhány fölösleges adag, amit kiosztunk az arra rászorulóknak amúgy is két órakor. Azok részére, akik fizetnek az ebédért, mi adjuk ki a jegyeket. Hústalan napokon 24 fillér az ebédjegy ára. Hetenkint kétszer van hús is, ezeken a napokon a jegy 48 fillér. A hetijegy ára 1 pengő 60 fillér, a vasárnapi ebéd nélkül 1 pengő 20 fillér. Észrevesszük bizony sokszor, hogy *könnyes szemmel állítanak be azok, akik először járnak itt . . .* De mi nem kérdezzük senkitől, kicsoda, micsoda, mindenki megkapja a jegyet, aki kéri . . . *Nyolcvankét főzőhely* van különben szétszórtan mindenfelé a fővárosban. A forgalom körülbelül mindenütt egyforma . . .

Könnyű kiszámítani: közel *nyolcvanezer azoknak a száma, akik az ingyenes ebédet fogyasztják nap-nap után . . .* A főváros lakosságának csaknem *tizenkét százaléka!*

Két háromszázliteres, hatalmas kondérban rotyog a mai ebéd. Gulyásleves és tejbenfőtt dara. Gríz. Szétnézünk a vendégek közt. Először azokra vetődik a pillantás, akik szutykos szatyrokkal sorbaállanak és hazaviszik az ebédet. Vigyázva, óvatosan helyezik el a lábasokat rongyok közé, hogy meg ne hűljön az étel, amíg hazaérkeznek vele. Ki tudja, hány éhes száj várja epedve? Az asszonyok pamutkendőin esőcseppek csillognak . . . Mint a verejték . . . A levegőben a szegénység áporodott szaga, mélységes csönd. Senki se szól egy szót se, némán nyujtják át az ebédjegyet és hangtalanul suhannak tova az uccára vezető lépcső felé, mint árnyak. Pedig csak egy nyurga fiatalember van köztük, aki süketnéma . . .

A pincehelyiség mindkét ebédlője zsúfolt. Hosszú asztalok mellett, szorosan egymás mellett gubbasztanak a papadokon az élet hajótöröttjei. *A legfantasztikusabb társaság.* Férfiak és nők, vegyesen. Előttük a csajka. A barna kenyeret, amely az ebédhez jár, nagy darabokban aprítják a gulyáslevesbe.

Feltűnő, hogy az egyik asztalnál *csupán öregasszonyok ülnek.* Vásott kendőkbe burkolva majszolják a levest. Tizennégyen vannak. *Nem engednek férfit az asztalukhoz.* Ezt tudja róluk mindenki, aki itt törzsvendég. Ha olykor mégis előfordul, hogy tájékozatlan férfi közeledik az asztalukhoz, kész a riribillió. Berzenkednek, mint a mérges pulykák. A legtöbbje templomok előtt üldögélő koldus. Most csöndben vannak ők is, hogy belépünk. Ha maguk között vannak, sokszor hajbakapnak. És ami a legfurcsább, mindig *politikai kérdés, ami fölött összevesznek.* Aki az asztalfőn ül, szúrós szemekkel, gyanakodva pislog felénk . . .

Régen elfeledett nevek bukkannak föl. *Erdei Berta.* Színésznő volt. Most nyugdíjas és idejár ebédelni. És még sokan mások.

A körjegyző befejezte ebédjét, veszi a kalapját és szótlanul kioson a hátsó folyosóra vezető ajtón. A szegénység szemérmes. Feketekalapos nő ül az asztal sarkán. Sír.

— *Egy fővárosi orvos válófélben lévő felesége . . . Mindennap sírva eszi meg az ebédjét,* — hangzik a magyarázat. — Idejár naponta az elhúnyt híres kómikus, *Nyáray Antal özvegye is,* de ő elviszi *magával az ingyen ebédet . . .* Hát nem borzasztó?

Bizony, borzasztó.

. . . Kint az uccán most gyülekeznek a — *maradékosok.*. Így nevezik azokat, akik a maradék ételt jegy nélkül is megkapják.

Ezüstszínű, pompás autó suhan a Magyar Színház felé. A volánnál a híres primadonna ül . . .

Bicskén és a Hüvösvölgyben

Napsütésben érkezik meg a bécsi személyvonat vasárnap délelőtt Bieskére. Eljöttünk ide is, hogy megtekintsük az ötvenholdas park szívében létesített *„Horthy Miklósné gyermekotthon"*-t, amely egy esztendő előtt még a nyolcvanszobás gróf Batthyány-kastély volt.

A gyermekotthon vezetője és lelke dr. *Knoll Andor,* igazgató-főorvos, aki az intézmény áldásos tevékenységéről a következő érdekes elbeszélésben tájékoztatja a *Fővárosi Hirlap* olvasóközönségét:

— Maga az intézmény három részre tagozódik. És pedig: *csecsemőotthonra,* ahol a születéstől egyéves életkorig, *kisdedotthonra,* ahol egyéves kortól hatéves korig és *leányotthonra,* ahol hatéves kortól tizennyolcéves korig nyernek elhelyezést a beutaltak. A csecsemő- és kisdedotthon helyiségeiben fiúkat és leányokat vegyesen veszünk föl, a leányotthonba azonban kizáróan leányokat. Maga az intézet *átmeneti*

otthon, nem végleges elhelyezést nyernek itt azok, akik idekerülnek, hanem *az adott esetekhez mért szükség szerint* átmeneti időre. Hogy az intézmény három részből áll, annak magyarázata az, hogy például abban az esetben, ha szülés után az anya meghal, *egyszerre és egy helyen el tudjuk helyezni a családját*. Azok az okok, amelyek miatt a beutalások történnek, a következők:

A pillanatnyi szükség és az elhagyottság. Mi nem vagyunk tekintettel sem származásra, sem felekezetre, a társadalom legkülönbözőbb kategóriáinak gyermekeit fölvesszük, a fontos csak az, hogy fővárosi és a *segítségre ráutalt legyen, vagy elhagyatott.*

A második ok: *az árvaság.* A főváros árvaházai ugyanis évente csak egyszer, júliusban vagy augusztusban vesznek föl árvákat, ha ugyan a létszám nincs betöltve. Eddig teljesen el voltak hagyatva azok a szerencsétlen gyermekek, akiknek szülei a tanulmányi év folyamán haltak el. *Ezek az árvák nálunk elhelyezést nyernek s ezeket ellátjuk, tanítatjuk és neveljük mindaddig, amíg valamelyik árvaházban elhelyezhetjük.*

A harmadik ok: *a szülő munkanélkülisége*, vagy olyan súlyos természetű betegsége, hogy kórházba kerül, operáció végett, vagy szülés miatt. Eddig nem volt hol elhelyezni az ilyen magukra maradt gyermekeket, mert hiányzott egy *átmeneti otthon*. Most huszonnégy órán belül fölvesszük ezeket a gyerekeket. Ilyen természetű fölvétel ebben az évben *ötvenhat volt, kilakoltatás miatt pedig tizenhét*. Egy március elsején kilakoltatott házaspár gyermeke február huszonkilencedikén már nálunk volt.

A negyedik ok: *az erkölcsi veszély.* Amikor odahaza egyes anyák, vagy az idősebb nővér erkölcstelen életet él, az iskolanővérek rögtön intézkednek s ha a kutatások megállapítják, hogy a gyanu alapos, *az erkölcsileg veszedelmes környezetből a gyermeket kimentik* s az intézetünkben marad mindaddig, amíg *biztos helyen el tudjuk helyezni*. Három ilyen megmentett lelket *örökbefogadtak* az idén. Egy kisleányt egy kereskedő, egy másikat egy háztulajdonos, a harmadikat egy magánzó. Ehhez természetesen a gyámhatóság örömmel hozzájárul.

Az ötödik ok: *a nyomor.* Az idén *ötvenhét gyermeket* vettünk fel ez ok miatt. Ezek legnagyobb részében a fölvétel közvetlen oka, hogy a családanya szülésen esik át. Volt például egy esetünk, amikor három kis leánytestvért vettünk fel, hogy a kilencedik hónapjában terhes anya bemehessen a kórházba.

*

Dr. *Knoll Andor* igazgató-főorvos elővesz egy hatalmas könyvet. Ez az intézmény anyakönyve. Két kataszter szerint vezetik. *Egészségügyi* és *szociális* szempontból. Ebben a könyvben pontosan be van vezetve minden elképzelhető adat, nemcsak a családi körülmények, de az is, hogy *egy-egy gyermeknek milyen a magaviselete, a szorgalma, a lelkiélete.*

Számtalan, mélységes tragédiát rejt magában ez a könyv. Kiragadunk belőle néhány esetet, annak illusztrálására, hogy szociális szempontból milyen nagy szükség volt arra, hogy a bicskei árvaház áldásos működését megkezdhesse.

*

Cipészsegéd volt az apa. Elvesztette kenyerét s két gyermeke január kilencedikétől február tizenegyedikéig a gyermekotthonban volt. Alig kerültek vissza a gyermekek otthonukba, a cipészsegéd *megőrült*. Beszállították a Lipótmezőre. A gyermekek visszakerültek a gyermekotthonba s ma is ott vannak, szépen fejlődnek.

Egy gyógyszerész, akinek vegyészeti gyára is volt a fővárosban, csődbe került. Teljes tönkremenetele megbillentette lelki egyensúlyát s az angyalföldi elmegyógyító-intézetbe került. Lakásukat elárverezték s a gyógyszerész szerencsétlen felesége hathónapos csecsemőjével valósággal az uccára került. Egyetlen ruhája maradt csak, ami rajta volt. Az asszonynak *tanári és óvónői oklevele volt*. A szeretetotthonban voltak mindaddig, amíg az asszony, mint óvónő, állást kapott a fővárosnál. Tönkrement volna, vagy öngyilkos lett volna, amikor az árverés után lepecsételt lakását csecsemőjével a karján elhagyta, ha menedéket nem nyujt neki a bicskei azilum.

Egy anya súlyos idegbajjal kórházba került. Ötéves kisleánya s az iker-csecsemők január óta Bicskén vannak. Azóta az ikrek gyönyörűen fejlődtek, az elmult nyáron már szaladgáltak, labdákkal játszottak a játszótéren s az óvódában jeles tanulók.

A szülőket letartóztatta a rendőrség. Az apát hitelezési csalás miatt, az anyát orgazdaság miatt. A két árván maradt gyereket a központi fogházmisszió útján beutalták Bicskére.

Az apa gárdatiszt volt a cári Oroszországban és kormányzója az egyik guverniának. Amikor kitört a forradalom, a vörösek meggyilkolták. Az anyának sikerült a terror elől elmenekülnie s közben megszülte gyermekét. Wladivosztokban fölszállt egy olyan hajóra, amly hadifoglyokat szállított Magyarországba. Ezen a hajón ismerkedett meg egy magyar tiszttel, aki idehaza feleségül vette. Megszületett a második gyermek is. De, amikor az asszony összes megmentett és magával hozott ékszereit eladta s az értük kapott pénz elfogyott, a férje faképnél hagyta. Ma, a valamikor dúsgazdag orosz asszony, mint munkásnő tengeti életét s heti tizenkét pengő a keresete. Két gyermekét beutalták a bicskei gyermekotthonba. A gárdatiszt gyermeke fiú, a magyar tiszté leány.

*

A létszám jelenleg *százhetvenkilencven*. Ezeknek nagyrésze iskoláskorú, százan hat-tizenhatéves korig. Harminckét csecsemő, *nyolc anyával együtt.*

Végigjárjuk az épületet. Mindenütt tökéletes tisztaság, rend. A hálótermek, a konyha, a betegszobák, az orvosi szobák, a legmodernebb fölszereléssel. Dr. *Knoll Andor* magyarázza:

— A gyermekotthon úgy szellemileg, mint gyakorlatilag foglalkoztatja a beutaltakat. Az *iskoláskorúak az intézetben ott folytatják tanulmányaikat, ahol a fővárosban abbahagyták.* A tantermekben megfelelő, rendszeres oktatást végeznek tanárok, tanítónők, óvónők s akit az iskolai év vége itt ér, azok fővárosi bizottság előtt magánvizsgát tesznek. A *gyakorlati* foglalkoztatás: kézimunka, kötés, hímzés, varrás, szabás, gépkötés. A nagyobb leányok maguk takarítják a helyiségeket, be vannak osztva a konyhába, a mosodába, vasaláshoz. Van kertészetünk és baromfitenyésztésünk is s *huszonkét holdon veteményes kertünk*. A telepünk látja el nemcsak a hűvösvölgyi gyermekotthont a termelt hüvelyesvetemenyekkel, a gyümölcsöskertünk gyümölccsel, de a fővárosi kórházak nagyrészét is... Nyáron tessék majd újra kijönni. Nincs szebb látvány, mint amikor ezek a drága kis pufókareú, mosolygó gyermekek hancurozoznak a zöld pázsiton ...

*

A Hűvösvölgy legkiesebb helyén, a Hidegkúti út és Vadorzó ucca sarkán, közel hatholdas park terül el s rajta öt pompás pavillon: ez az épületcsoport a *„Budapest székesfővárosi Horthy Miklósné árvaház és szeretetotthona."*

Ide vezet most az utunk. Délután félkettő. Ahogy a hűvösvölgyi villamos közeledik célunk felé, körös-körül mindenütt hó borítja a villák tetőzetét, a nyáron virágbaborult kerteket vastagon födi be a hó fehér szőnyege. Mélységes csönd. Teremtett lélek se jár a környéken.

Amikor csöngetünk a vasrácsos kapun, belül a park szerpentinútján irgalmasrendi nővér egész sereg apró, hat-hétéves kislányt és kisfiút vezet. Valamennyi sötétkék ruhácskában. Kipirosodott arcok ragyognak. Az igazgatósági épület felé haladnak, amikor belépünk. Az irgalmasrendi nővér szelíden szól hozzájuk:

— Álljatok meg, gyerekek, engedjetek utat a bácsinak és köszönjetek szépen...

A gyerekoszlop engedelmeskedik.

— Kezitcsókolom... — nyílik sok apró gyerekszáj és illedelmesen megállnak.

Mennyi szép, tiszta, rendes, derűs gyermekarc. Ezek mind vagy apátlan-anyátlan árvák, vagy a szeretetotthon emberpalántái.

*

Az első pavillonban, ahol az igazgatósági helyiségek vannak elhelyezve, *Schuler* Alajos dr. igazgató fogad lekötelező szívességgel.

Kilépünk a parkba. A cicerone, *Mihályi* Olga tisztviselőnő. Ropog a hó lépteink nyomán. Utközben megtudjuk, hogy az árvaházban és a leányotthonban a társadalom csaknem minden rétege képviselve van. Legnagyobbrészt természetesen a legszegényebb néposztály árvái. De van köztük több tisztviselőárva, egy fővárosi festőművész gyermeke, egy középiskolai tanár fia, városi tisztviselő lánya.

Ahogyan sorra járjuk a pavillonokat, amelyek szerteszórva épültek a most szikrázóan fehér parkban, szinte dermesztő a csönd. Feketerigó kuksol az egyik jegenyén. Tollászkodik...

— Már túl vannak az ebéden és az ebédutáni sétán a gyerekek, — mondja *Mihályi* Olga, — nézzük meg őket a pihenőszobában...

Belépünk. Apró, fehérre lakkozott vaságyak sorakoznak. Mind egészen alacsony. A lányok ágyán rózsaszínű paplan, a fiúkén világoskék. Mint nyáron a felhőtlen égbolt. Sorjában heverésznek, egyik oldalon a lánykák, a másikon a fiúk. Egy-kettő már alszik. Föltűnően sok köztük a széparcú gyerek.

— Dicsértessék a Jézus Krisztus, — szól halkan az irgalmasnővér s az apróságok egyszerre fölfigyelnek. Mosolyogva pislognak Mihályi Olgára. Úgy látszik, nagyon szeretik.

— Nézze csak, ott a sarokban, azt a szőkefürtű Murillo-arcocskájú kislányt... Festőművész lánya, a Marika... Ő lesz az idén a karácsonyfa-ünnepen a Jézuska... Itt van a két testvérkéje is, azok fiúk...

Marika kicsit durcás most.

— Beteg mind a két mandulája, — mentegeti az irgalmas testvér, — holnap levisszük a betegszobába...

A másik ágyacska felé lépünk.

— Ez itt a *Benkő Klárika*. Félárva. Az apja halt meg.

Koromfekete szemű, angyalarcú kislány a másik ágyacskában. Cuclizik az ujjával.

Mihályi Olga halkan mondja:

— Ez a *Meilinger Róza. A hároméves húgával együtt az anyja beugrott a Dunába*... Kimentették őket. Most itt ápolják szegénykét...

— Itt van a húga is?

— Nincs itt. Őt már elszállították Bicskére.

Huncutarcú kislány a következő ágyon.

— Ez a *Patmai Juci*... Nagyon jó kislány, amikor — alszik...

Átmegyünk a fiúk sorához.

— Ki az a szép kisfiú a szélső ágyban? — kérdem.

— *A volt pesti főpolgármester, Kammermayer Károly kis unokája*...

A nagyapjáról uccát neveztek el. Az unoka az árvaházban. Kegyetlen komédiás olykor az élet.

Most hirtelen bőgni kezd az egyik árvagyerek.

— *Fölírnak!... Fölírnak!...* — és sír keservesen.

Észrevette, hogy jegyzek. Második elemista. *Szücs Gyuri*. Városi tisztviselő fiaeskája. Okos gyerek. Megvígasztaljuk. Már mosolyog...

Sárai-Szabó János dr. vizsgálja, gyógyítja szeretettel a megbetegedett apróságokat.

Négy hatalmas csomag a polcon.

— A kormányzóné őfőméltósága inségakciójából küldték, — mondja *Schuler* igazgató, — szétosztjuk a tartalmát a karácsonyfánk alatt, december *huszonharmadikán délután négy órakor* az árvagyerekek között...

Szegény kicsi árvák... Számukra egy nappal korábban születik meg a Megváltó.

Letörölni a könnyeket, lábraállitani a porbasujtottakat

A fővárosi óriási méretűvé növekedett szociális akcióinak legfőbb irányítója és lelke, aki valóban szívvel intézi a reá bízott inségesek sorsát és igyekszik életüket megkönnyíteni:

Liber Endre tanácsnok,

a szociálpolitikai és jótékonysági ügyosztály agilis, megértő vezetője, aki a főváros igazgatásának erről a nagyjelentőségű ágáról a következő nyilatkozatot adta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— A legutolsó évek szomorú gazdasági helyzete utalta rá az államot, a fővárost és a társadalmat, hogy *minden lehető intézkedést megtegyenek a nyomorúság, az inség leküzdésére*. Amennyire a pénzügyi helyzet nehézségei lehetővé tették, mindent el is követtünk, hogy újabb és újabb szociális intézkedésekkel, intézményekkel vegyük elejét a bajoknak, mert ma már számolni kell azzal, hogy

nem elég a közjótékonyság, hanem gondosan megorganizált szociálpolitikára van szükség,

s hogy ez a ténykedés fontos közigazgatási feladattá nőtte ki magát.

— Ma az inség nem fővárosi, nem országos jelenség, hanem annak súlyos következményeit Európa minden államában, sőt a tengeren túl is érzik. *Tulajdonképpen világjelenséggel állunk szemben, amelyet egy kis túlzással világkatasztrófának is lehetne jellemezni.* Régen megállapított igazság az, hogy

a gazdasági élet és a szociális tevékenység szoros összefüggésben állanak egymással

és amennyiben a szociális élet bajai megfelelő orvoslásra találnak, ez a gazdasági életre is jótékony hatással van.

— A legutóbbi időben az a fő törekvésünk, hogy *az állam, a főváros és a társadalom szociális és jótékony munkáját egységes egésszé szervezzük*, mert így egyrészt a segítést tudjuk hatásosabbá tenni, másrészt pedig jobban ki tudjuk használni az e célra rendelkező milliókat, amelyek a főváros budgetjének ma már igen számottevő fejezetét teszik ki. Az a cél, hogy mindenki, aki rászorul a segítségre, születése pillanatától kezdve élvezze azt mindaddig, amíg abba a korba nem jut, amikor már önmagán tud segíteni, s a dolgozni tudás határán túl ismét oltalmunkba vegyük azt, aki a köz segítségére rászorul.

— Minden kicsi szem, amellyel az állam, a hatóság, a társadalom, vagy az egyes ember hozzájárul a nagy gazdasági válság okozta nyomorúság enyhítéséhez, egy könnyet töröl le, egy porbasujtottat állít lábra, a társadalom egy-egy elesettjét emeli fel.

Pedig erre valóban nagy szükség van olyan óriási áldozatok, olyan megpróbáltatások után, mint amilyenek ezt a sokat szenvedett magyar nemzetet az utolsó időben érték. Vajha ezeknek az áldozatoknak és ezeknek a megpróbáltatásoknak mielőbb vége szakadna.

Matskássy József.

FÉMÁRU- ÉS SZERELVÉNYGYÁR
MÜLLER ANDOR
BUDAPEST, VIII., JÓZSEF KÖRÚT 35. TELEFON: J. 873—71

Payr Hugó

Abban a díszes galériában, amelyből az *Egységes Községi Polgári Párt* új törvényhatósági frakciója áll, egy olyan arcot, egy olyan nevet látunk, amelyről már az első órában meg kell emlékeznünk. A régiekről, meg az újakról beszélünk még, az eredmény megismerésének lázas órájában csak *Payr* Hugóról, arról az emberről akarunk és kell beszélnünk, aki az egységes párt életének mindenkor szilárd központja és akciójának állandó éltető eleme, ennek a választásnak pedig lelkes, odaadó, ötletekben kifogyhatatlan, mindenütt jelenlevő, mindenütt hódító vezérkari főnöke volt.

Az első órában róla kell beszélni, akinek a vezérek után elsősorban köszönjük az eredményt és a sikert, amely az egységes párt választási zászlaját érte. Ezt a zászlót *Payr* Hugó őrizte olyan hűséggel, hogy a küzdelem lezajlása után a zászlót ezúttal a zászlótartó előtt kell meghajtani. Éppen ezért fokozott az örömünk, hogy *Payr* Hugót a párt elismerése és a választóközönség bizalma jeléül ott látjuk új városatyáink díszes névsorában.

Az *Egységes Községi Polgári Párt* törvényhatósági bizottsági tagjai is büszkék lehetnek arra, hogy *Payr* Hugó közöttük van, mert benne nemcsak a kiváló pártember és pártszervező jut szóhoz a főváros parlamentjében, de egy gazdag élet dús tapasztalataival felszerelt kiváló egyéniség is.

Csak egy pillantást kell vetni *Payr* Hugónak itt csak rapszódikus rövidséggel ismertetett életrajzi adataira, mindenki láthatja, hogy milyen értéket jelent ez a kiváló férfiú, amikor megnyílik előtte a közszereplésnek egy új és pedig igen előkelő fóruma. *Payr* Hugó ifjú korában a sport terén aratott maradandó sikereket abban a sportgárdában, amely úttörője volt a mai hatalmasan lendülő sporttársadalomnak. Örök emléke Európa-bajnoksága és az, hogy nevét mint Magyarország többszörös nehézsúlyú birkozóbajnokát könyvelik el a sport-annalesek. Mint versenyevezős is jelentős eredményeket ért el. Huszonegyesztendős korában abbahagyta ugyan sportbeli aktív tevékenységét, de ma is nagy szeretettel karolja föl a sportérdekeket és a törvényhatóságban is mindenkor számíthatnak a sport emberei az ő lelkes támogatására.

Pályáját különben mint ujságíró kezdte. A legelsőrangú gárdához tartozott és sikereinek útját az *Az Ujság*-ban, *Világ*-ban, *Budapesti Napló*-ban, *Budapesti Hirlap*-ban és a *Pesti Napló*-ban megjelent cikkeinek légiója jelzi. Az ujságírásban eltöltött ideje alatt tört ki a háború és *Payr* Hugó mint haditudósító a sajtóhadiszállásra került. Katonai tanulmányaival, haditudósításaival, majd az elfoglalt Oroszországról szóló gazdasági cikkeivel a külföldi sajtóban is ismertté tette nevét. Ezek a sikerei magyarázzák, hogy az AOK magasabbrendű megbizatással tisztelte meg: megbízták *Károly* trónörökös és *József* királyi herceg hadvezéri működésének méltatásával.

Később *Payr* Hugó másfél évig *József* királyi herceg törzskarához volt beosztva és a forradalom kitörése előtt a királyi herceg kíséretében érkezett Budapestre. Aktív politikai pályája a kommün után indult meg. Első tényeként az ellenforradalmárokhoz csatlakozott, a kommün után azonban nem ment a túlzókkal, hanem mint a mérsékelt irányzat híve tűnt föl. Mint ilyen, 1925-ben az *Egységes Községi Polgári Párt* központi titkára lett és azóta a párt minden akciójában egyforma lelkesedéssel vesz részt és idők során mint hatalmas szervező erő bontakozott ki. A főváros ügyeit a legteljesebb részletességgel ismeri és mindenkit őszinte örömmel tölthet el, hogy gazdag értékeit mint városatya a jövőben fokozottabb mértékben fordíthatja a köz javára.

Budapest új szenzációja: épül a magyar Semmering

Csaknem titokban megépitették a budai hegyvidék 50 kilométer hosszú műútját

A Villányi úttól a Hármashatárhegyig húzódik a legragyogóbb kilátásokat mutató új útvonal

A *Fővárosi Hirlap* multheti számában megemlékeztünk a Tabán rendezésével kapcsolatban két nagyobbszabású út nyitási tervével, ez alkalommal pedig még az említetteknél is nagyobb útépítkezésekről adunk hírt. A közeljövőben megvalósul a nagyszabású hegyi út, amely végighalad a budai hegyvidék legmagasabb pontjain, s ezzel megvalósul az a *kilátó út*, amely *a budai hegyvidék kirándulóinak és*

Fenyőfákkal szegélyezett útrészlet.

a hozzánk ellátogató külföldieknek egyik legeredetibb és legvonzóbb látványossága lesz.

Ez az 50 kilométer hosszúságú műút a Gellért térről fog kiindulni és egyelőre a Hármashatár hegyig épül ki a budai hegyvidék gerincén végigvonulva,

később pedig az út úgy épül ki tovább, hogy a Bécsi úton át vezet be újból a főváros centrumába.

A *Fővárosi Hirlap* tudósítójának alkalma volt a nagyszabású útépítés terveit megtekinteni és vázolni a budai hegyvidéki út pontos vezetésének irányát. Ez a következő:

Villányi út, Budaörsi út, Sasadi út, Farkasréti temető, Hóvirág ucca, Svábhegy, Zárda ucca, Hegyhát ucca, Jánoshegy, Jánoshegyi szerpentin, Szép Juhászné, Budakeszi út, Hárshegyi út, Nagykovácsi út, Hidegkúti út, Hadapród ucca, Csévi út, Nagybányai út, Törökvész ucca, Áfonya ucca, Józsefhegyi út, Pusztaszeri út, Guggerhegy, Hármashatárhegyi turistaház.

Az útvonal rendkívül szeszélyesen érinti a budai hegyvidék legszebb részeit és műszakilag is bravuros megoldás, amelynek különös érdekességet ad az a körülmény, hogy

a város különböző részeire külön-külön nyílik a legváltozatosabb és legcsodálatosabb panorámák egész sora.

Alig van kilométerszakasz, ahol újabb látnivalók nem ejtenék bámulatba az arra haladót. Az új út a legkedveltebb autóutak egyikévé válik és már annyira járható állapotban van, hogy néhány nappal ezelőtt *Csármann* Ferenc tanácsnok Adolf *Muessmann* ny. városi tanácsnok, a drezdai műegyetem professzora kíséretében bejárta az egész útvonalat és az előkelő külföldi tudós egyik ámulatból a másikba esett, kijelentve, hogy *ehhez hasonló szépségű és környezetű magasan vonuló hegyi utat keveset látott Európában.*

A gyönyörű műút egyik legszebb és legbravúrosabb szakasza a *hármashatárhegyi szerpentin*. A Szépvölgy ucca és a Turista menedékház közötti tengerszín feletti magasságkülönbség kereken 200 méter. Az út részben alapzatos mészkőmakadám, olajozott felülettel. Szélessége 6 méter, hossza 2.5 kilométer. Építési költsége mindössze 50.000 pengőbe került, mivel a

szükséges építőkövet a kiindulásnál levő szépvölgyiúti fővárosi bányánál termelték ki.

A fákkal szegélyezett útvonalba torkolnak jobbról és balról az új erdei sétautak, melyeket az erdő- és mezőgazdasági hivatal épített ki. A szerpentin emelkedése átlagban 7.5%. Tervezője *Kalabay* László főmérnök volt.

De talán még ennél a szakasznál is szebb és impozánsabb lesz az ötven kilométeres útvonal most munkába kerülő, befejező része, mely a *Szalonka út* felső végéből indul ki és a *Kecskehegy sziklás* részét átszelve egy körülbelül *öt méter mély* bevágással, vagy alagúttal átlép a *Hüvösvölgyből* a *Szépvölgybe* és keleti záróhegyének nyugati oldalán elhaladva, először északnyugati irányba fut, elkanyarodik a kőbánya felett, majd északkeletre fordulva felér a tetőre. Ott csatlakozik a gerinc keleti lejtőjén a platóra vezető úthoz. Az új szakasz hossza 3.5 kilométer, szélessége átlag 6 méter, külön 1.5 méteres gyalogjáróval. Az új útvonal kátrány-makadámmal lesz burkolva.

Ennek a szerpentinnek az átlagos emelkedése szintén 7% lesz, a kanyarodókban azonban csak 4%, hogy az autóközlekedés minél biztosabb legyen.

Az új hegyi út egyike lesz a legszebb mérnöki alkotásoknak.

Két völgyáthidalás, egy viadukt, öt útkeresztezés és közel 400 méteres támfal teszi változatossá. Megépülésével újabb 15 kilométer autóút kapcsolható be a budai hgeyvidékbe. Ez az útvonal iskolapéldája lesz a *modern hegyvidéki autóutaknak* és úgy alapépítése, mint vezetése tekintetében Budapest látványosságának ígérkezik. A kanyarodók amfiteátrumszerűek lesznek és autóversenyek alkalmával a nézőközönség részére veszélytelen és jó kilátást ígérő elhelyezkedést biztosítanak.

A gyönyörű új út leírását karácsonyi ajándékul fogadhatja a főváros közönsége a kitűnő *Csármann* Ferenc tanácsnoktól és derék munkatársaitól, *Frindt* József és vitéz *Magyar* József főmérnököktől...

Az egész tervnél az a legérdekesebb, hogy ez a szenzációs útépítés minden *feltűnés nélkül, úgyszólván titokban történt* és már annyira előrehaladott stádiumban van, hogy az 55 kilométerből több mint 40 kilométer teljesen készen van, úgyhogy *a budai hegyvidéki kilátásos utat: a magyar Semmeringet nemsokára végleg átadhatják a rendeltetésének és a forgalomnak.*

Bauer Dénes utóda, Telefón: Aut. 539—59
HOFFMANN DÉNES okl. mérnök
II., Szász Károly ucca 5. bádogos, gáz, vízvezeték, csatornázási, központi fűtési vállalkozó

Szomorú gazdasági helyzetünkben többet épített és alkotott a főváros, mint a boldog, háborúelőtti időkben

Évvégi beszélgetés Karkas Rezső tanácsnokkal a középítési ügyosztály munkásságáról

Volt egy idő, amikor mint dzsungelt emlegették a középítési ügyosztályt, minden bizonnyal túlzottan és talán alaptalanul. *Solty* Lajos tanácsnokot, mint rendesinálót vezényelte oda a polgármester. Ma mintaügyosztályként emlegetik, amiben minden bizonnyal nem kis része van *Karkas* Rezsőnek, az ügyosztály új vezetőjének, aki óriási elfoglaltsága közepette is szakított magának egy félórát, hogy elmondja a *Fővárosi Hirlap* hasábjain, mit alkotott, mennyit épített a főváros ebben az esztendőben.

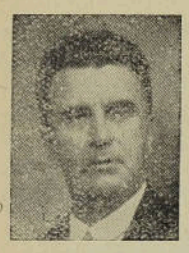

A hivatalos órán túl, már a korai alkonyatba hajlik a decemberi délután, amikor a munka ügyosztályának tanácsnoki szobájában szembe ülnek egymással a mérnök és az ujságíró. Az ujságíró, aki kérdez és a mérnök-tanácsnok, aki közismert túlzott szerénységgel elhárít magától minden elismerést, de a jó technikus precizitásával felel:

— Szívesen teszek eleget a *Fővárosi Hirlap* felhívásának, hogy a vezetésem alatt álló polgármesteri II. ügyosztálynak, a főváros par excellence építő és alkotó ügyosztályának az 1930. évben végzett munkáját ismertessem, mert ezzel bevihetem a köztudatba azt, hogy *milyen hatalmas, változatos, sokoldalú és hasznos tevékenységet fejt ki a fővárosi adminisztrációnak ez a része.* A mi ügyosztályunk hivatott arra, hogy a többi ügyosztály által elgondolt terveket maradandó formába öntse, megvalósítsa. Az ügyosztálynak ebben az évben három vezetője volt: az év elején még *Solty* Lajos, aki áprilisban ment, 43 esztendei érdemekben és sikerekben dús fővárosi működés után nyugdíjba, utána *Csármann* Ferenc tanácsnok rövid interregnuma következett, magam május vége óta vezetem az ügyosztályt. A megvalósított épületek egy része még két kiváló elődöm működése idején készült el, illetőleg kezdődött meg.

— Megpróbálom felsorolni azokat a nagyobb építkezéseket, melyeket rövid egy év leforgása alatt létesítettünk. Nem akarok statisztikai kimutatást készíteni, éppen ezért az építési költségeket nem említem meg.

Templomok és kápolnák hosszú sora

— A főváros, mint a római katolikus egyház kegyura, a folyó évben ismét több *templomot* épített, ezek közül a kerepesiúti, a béketéri, az ú. n. tripoliszi és a külső ferencvárosi templomot ebben az évben szentelték fel, ugyancsak idén került tető alá a *Ferenc József emléktemplom* és a *Szondy uccai templom is.* Ezeknek a templomoknak tervezésével és művezetésével a főváros külső magánépítészeket bízott meg, míg az óbudai új temetőben készült kisebb kápolnát ügyosztályunk tervezte.

— Magunk terveztük és építettük a *farkasréti* és *X. ker. újtemető melegedő helyiségeit,* ezekre a melegedőkre, tekintettel a temetők nagy területére, az azokban megfordulók igen nagy számára, feltétlenül szükség volt; a *farkasréti temető melegedője,* melyben virágárusító csarnokot is helyeztünk el, már elkészült, míg az új temetőben levő melegedőt a jövő év elején adjuk át rendeltetésének. A kerepesi temetőben levő *Batthyány-mauzoleum* gyökeres tatarozását megkezdtük.

Iskolák a modern pedagógia szolgálatában

— Kimondottan kultúrcélokat szolgálnak a főváros több évre megállapított iskolaépítési programjának megfelelően, részint felépült, részint pedig *épülő iskolák.* Az év elején fejezték be a 8 tantermes és tornatermes *Lenke* úti iskola és óvoda, a *Római*-fürdő telepén épült 6 tantermes és tornatermes, valamint az *Üllői* úti 8 tantermes iskola építkezését. Az év elején fogtunk hozzá a *farkasréti* 4 tantermes, tornatermes, a *Miskolczi* u. 8 tantermes elemi iskola, ugyanitt óvoda építkezéséhez. Ezeket az iskolákat a *közeli hetekben adjuk át a használatnak.*

— Folyamatban van a *Németvölgyi* úti 12 tantermes elemi iskola és óvoda, valamint a X. ker. *Ihász* uccai 12 tantermes elemi iskola építkezése. A *Maglódi* úti elemi iskolára emeletet építünk. A tervek már készen vannak, a versenytárgyalásokat már lefolytattuk, a munkákat még az év folyamán vállalatba fogjuk adni.

Balassa Árpád
okl. építészmérnök, építőmester
VI., Vilmos császár út 31. Tel. Aut. 164-13.

— A régebben menekültek által elfoglalt, alapos tatarozásra és átalakításra szoruló *Lajos* és *Hernád* uccai iskolákat *gyökeresen rendbehozzuk,* az utóbbit központi fűtéssel is ellátjuk.

— Előkészület alatt vannak a külső *Bécsi* úti 6 tantermes elemi iskola és óvoda, a *Százados* uccai 14 tantermes, a *Verseny téri* 20 tantermes és a *Szent László* úti 14 tantermes iskola. A *Maglódi* úti óvodának kibővítését is tervbevettük — a *Tatai* úti iskolához tornatermet építünk.

— Az iskolák közül a kisebbeket az ügyosztály maga tervezte, míg a nagyobb iskolák tervezésére *magánépítészeknek adtunk megbízást. Ugyanezt az elvet alkalmaztuk az összes építkezéseknél.*

— Iskoláit a főváros minden modern követelményt kielégítően építette meg,

valamennyi most épült iskolában van napközi otthon, az újabbakban már fürdő is.

— *Az erdei iskolák modern típusát* is megvalósítottuk a *Svábhegy* oldalában fekvő Léderer-telepi iskolában, ahol majd a gyengébb egészségű gyermekek tanulnak. Az iskolában, valamint a környező villák hálótermeiben alusznak a gyerekek, akiknek teljes ellátásáról az iskola gondoskodik. A Hunor uccai iskola mellett *gyermekjátszóteret* létesítettünk.

Kórházak és közegészségügyi intézmények

— A közegészségi építkezések közül említésre méltóak a most készült új, részint pedig kibővített *tüdőbeteggondozó intézetek.* Új tüdőbeteggondozó intézet a *Kelenföldön* a Kökörcsin uccában épült, új diszpanzert létesítettünk a *Szegényház* téren. A *Tölgyfa* uccai új tüdőbeteggondozó intézet tervei is készen vannak. A *Kistemplom* uccai régi tüdőbeteggondozó intézetet kibővítettük, benne Röntgen-laboratóriumot helyeztünk el és központi fűtéssel láttuk el. A *Dévai* uccai központi tüdőbeteggondozó intézet mellé

modern vasbetónszerkezetű fekvőcsarnokot építettünk a parkozott kertben.

— Gyökeresen átalakítottuk az *Uj Szent János-kórház sebészeti és Wodianer pavillonjait,* valamint az *elmebeteg* pavillont is, ezek közül egyeseket alápincéztünk és központi fűtéssel láttunk el, ugyanitt a *gyermek tüdőbetegpavillont* is teljesen átalakítottuk.

Az összes fővárosi orvosi és gyógyulási célokat szolgáló intézményeknél a modern orvosi kívánalmakat a legmesszebbmenő módon igyekeztünk kielégíteni.

— A Gyáli úton épült meg a székesfővárosi *Bakteriológiai és Közegészségügyi Intézet,* amely úgy külsejében, mint beosztásában, berendezésében *teljesen korszerű, modern alkotás.* A Bakteriológiai Intézet mellett volt régi és nem használt Fertőtlenítő Intézet épületét teljesen átalakítottuk, alápincéztük és benne helyeztük el a *főváros gazdasági hivatalát.*

Nyilvános tervpályázat az új Rókus létesítésére

— Az utóbbi évek talán *legnagyobb fővárosi építkezése* a Maglódi úton épülő *Horthy Miklós szeretetotthon* építése is megkezdődött. A tüdőbeteg pavillon és a kapusépület munkája folyamatban van, a többi épületek tervei nagyrészt elkészültek, ezeknek munkáit fokozatosan adjuk vállalatba. Ennek az épületcsoportnak terveit a főváros nyilvános tervpályázat útján szerezte meg, a tervek elkészítésére és művezetésére a főváros az első és második díjas tervező magánépítészeknek adott — a munkát megosztva, — megbízást.

A Szent Rókus-kórház tervpályázati programja már készen várja a nyilvános tervpályázat kiírását.

— Ebben az évben készült el az impozáns méretű, minden ízében *modern autobuszgarázs* és igazgatósági épület is. Az autobuszüzem főműhelyét az Erzsébet királyné úton most alakítjuk át.

Harminchat új vámépület

— A II. ker. Csapláros uccában a *köztisztasági hivatal budai telepe* részére autobuszgarázst és lakóépületet emeltünk. Ugyancsak a köztisztasági hivatal részére készült annak *Kun* uccai telepén egy *műhely-iroda és lakóhelyiség* részére szolgáló épület. A tűzőrség részére a VI. ker. Teve uccában *új, modern épületet emeltünk, más tűzőrségi épületeket* alápincéztünk és központi fűtéssel láttunk el.

— Az 1930. év folyamán a vámhatároknak a főváros politikai határára való kihelyezésével szükségessé vált *36 drb. új vámépületet* emeltünk. Ezek közül a vámépületek közül a *Jánoshegyi úton levőt menedékházzal, illetőleg a sielők, szánkázók részére melegedőhelyiséggel egészítettük ki.* A villarayonban épült vámépületek, így a *budakesziúti,* a *hidegkúti-úti* két vámépületet, stb. a környezetnek megfelelően *villaszerű kiképzést* nyertek.

— Az új vámépületek megépítése által feleslegessé vált

régi vámépületeket bérházakká alakítjuk át.

Művészeti és kultúrintézmények

— A *székesfővárosi könyvtár* céljára megvásárolt volt *Wenckheim-palota* átépítése befejezés előtt áll, azt *néhány hét mulva átadják céljának.*

— *Kibővítettük és igen alaposan restauráltuk* az *Aquincumi múzeumot, a Halászbástya három éven keresztül végzett helyreállítási munkáit* is ebben az évben fejeztük be.

— A székesfővárosi *pesti Vigadó* épületében a kényelmi helyiségeket a Deák uccai frontról áthelyeztük, czeknek a helyén a *Vigadó-épület stílusának egységére gondosan ügyelve, új éttermeket létesítettünk.* Ezek az éttermek hangversenyek alkalmával büfé helyiségül szolgálnak és a dohányzóban eddig sajnálatosan tapasztalt túlzsúfoltságot csökkentik.

— A *fővárosi Cirkusz* elaggott épületét a tavasz folyamán teljesen átalakítottuk, hőszigeteléssel láttuk el, újonnan kifestettük és új öltözőhelyiségeket létesítettünk. A *Tüzelőszerraktárban* modern vasszerkezetű aprítócsarnokot készítettünk.

— Gépészeti alosztályunk, mely a felsorolt munkáknak vízvezetéki, csatornázási, központi fűtési, villamos világítási munkáit tervezte és vezette, az ezekben a munkákban való közreműködésen kívül néhány nagyobb épületet új központi fűtéssel és felszerelési tárgyakkal látott le.

— Ezeken a nagyobb önálló munkákon kívül természetesen állandóan végeztük a legkülönfélébb fővárosi épületek karbantartását, tatarozását, néha alapos átalakítását is.

Számtalan munkás és iparos jutott keresethez . . .

— Megállapíthatom ebből a felsorolásból azt, hogy *a főváros akkor, mikor a magántőke úgyszólván semmilyen építési tevékenységet nem fejtett ki, nagy és hasznos beruházásaival a legkülönfélébb iparosoknak sok és szép munkát adott, a munkanélküliség leküzdéséhez nagymértékben hozzájárult, sok munkást, iparost, de sok súlyos megélhetési gondokkal küzdő magánépítészt is kenyérhez juttatott.* Polgáraival szemben fennálló kötelezettségeinek mindenben eleget tett és

szomorú gazdasági helyzetünkben többet épített, alkotott, mint azt a boldog háború előtti időkben tette.

— A felsorolás után, melynek nagy méreteit, sokoldalúságát magam is csak így leírva látom meg igazán, kitérek arra, hogy mi is ezeknél az építkezéseknél ügyosztályunk, az ügyosztály építészeinek és gépészmérnökeinek teendője, munkája.

— Az előzetes terveknek, a más ügyosztályok által felvetett problémáknak kivihetőségét mindig a II. ügyosztály állapítja meg. Az én mérnökeim készítik el mindig a vázlatterveket, előzetes költségvetéseket, tekintet nélkül arra, hogy a polgármester úr a kiviteli tervek elkészítésével és a művezetéssel kívül álló magánépítészt bíz meg, vagy pedig velünk készítteti el a terveket és a művezetést is reánk bízza. Az adminisztratív munkát, nyilvános, vagy szűkebbkörű versenytárgyalások megtartását, a vállalatba adást, a végzett munka ellenőrzését, a különböző, egymással mindig kemény harcot folytató iparosok munkáinak összhangba hozatalát, a keresetek kiutalását és a végelszámolást mindig ügyosztályunk végzi, gyakran a terveket magukat is az ügyosztály készíti el, a művezetést és ellenőrzést magunk végezzük.

Kiváló gárdája van az ügyosztálynak

— Úgy hiszem, hogy a felsoroltakból kitűnik az, hogy a fővárosnak mérnökökre, jól begyakorlott, hivatásuk magaslatán álló mérnökökre szüksége van, kitűnik továbbá az is, hogy ezt a munkát *csakis egy teljesen egyöntetű, kiváló gárdával lehetett elvégezni.* Nem lehet elvégezni ezt a munkát anélkül, hogy ebben fennakadás ne mutatkozzon, csak a hivatalos órák alatt, hanem a munkák lelkiismeretes elvégzése mérnökeim egész napját, teljes munkaerejét igénybeveszi.

— Megállapítom, most az év végeztével azt is, hogy arra, hogy ebben az ügyosztályban rendet csináljak, — mint azt megválasztásom előtt egyes lapok sürgették, — szükség nem volt: ebben az ügyosztályban rend volt és az is lesz.

WIHART FERENC
• ÉPITÉSZ ÉPITŐMESTER •
BUDAPEST, VII., COLUMBUS UCCA 33. sz.
TELEFON: JÓZSEF 350-07

ERDÉLYI MŰINTÉZETE
udvari fényképész IV,. Semmelweis u. 2

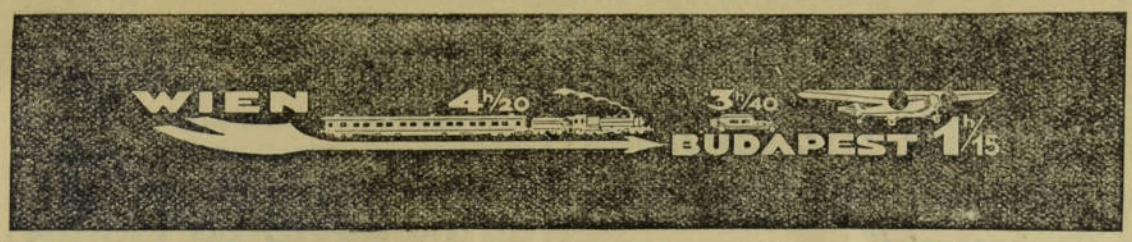

Nem egy alkalommal mutattunk rá a *Fővárosi Hirlap* hasábjain a budapesti idegenforgalmi propaganda hibáira, hiányosságaira, a meggondolatlanul elköltött nagy összegekre, amikről bebizonyosodott, hogy sokkal hasznosabban, eredményesebben lehetett volna hosszú éveken át felhasználni. Ha a dolgok nem úgy sikerültek, ahogy kellett volna, ez csak azért történt így, mert talán *túlzott volt a jóhiszeműség* és hiányzott az az üzleti érzék, rutin és látókör, ami az olyan nagyfontosságú nemzetközi probléma intézéséhez, mint az idegenforgalom, a legfontosabb követelmény. Talán hiányzott a tapasztalat is, hiszen ki beszélt nálunk 1914, vagy 1920 előtt idegenforgalomról.

Az utolsó hónapok eseményei jogot adtak arra, hogy higyjük: nem így lesz tovább. Új irányt észleltünk a dolgok irányításában s nagy örömmel láttuk, hogy a főváros vezetősége végre rájött arra, hogy

nem a francia tengerparton, nem Newyorkban, nem az óceánjáró hajókon kell méregdrága és alig eredményes propagandát kifejteni, hanem a szomszédos Bécsben

kell arra bírni az idegeneket, hogy jöjjenek el néhány órával tovább keletre, Európának egyik legszebb városába, aminek joggal hisszük és nevezzük Budapestet. Már-már úgy volt, hogy napok kérdése a bécsi propagandairoda megnyitása, amikor hirtelen, *ismeretlen okok folytán elaludt az egész dolog*, de talán csak azért, hogy néhány héttel később sokkal rosszabb, sőt egészen helytelen formában felbukkanjon. Nagy meglepetéssel hallottuk pár nappal ezelőtt, hogy

a külföldi idegenforgalmi propaganda irodát felállítják, de nem Bécsben, hanem Montreauxban és Zürichben.

Hogy miért éppen e két helyen, azt csak azok tudják, akik kigondolták, elsősorban az a volt pesti síber, aki az egész ötletet felvetette.

Kérdést intéztünk

Kovácsházy Vilmos

főjegyzőhöz, az idegenforgalmi ügyek intézőjéhez, *Lobmayer* Jenő tanácsnok kitűnő munkatársához, aki ezekről a kérdésekről a következőkben tájékoztatta a *Fővárosi Hirlap* munkatársát:

— A montreauxi és zürichi irodákról, illetve az erről szóló előkészületekről nincs tudomásom. Legalább is a fővárosnál erről szó nem esett. Ezekről a dolgokról nincs is módomban többet mondani.

A székesfőváros vezetősége azonban komolyan foglalkozik a bécsi iroda felállításának tervével,

mert a főpolgármester és a polgármester urak is teljes mértékben átlátták a terv fontosságát és célszerűségét. A bécsi iroda meg is lesz, csupán technikai kérdések tisztázása van hátra.

— A bécsi és általában a külföldi propagandának szenzációi lesznek azok az ötletesen megkonstruált plakátok, amelyeknek minden más propaganda eszközzel szemben utolérhetetlen előnyük az, hogy

százszázalékosan nemzetköziek, s nincs az a nyelv, amelyen meg nem értenék.

A plakát egy pillantás alatt bárkivel megérteti, hogy Bécsből pár óra alatt elérhető Budapest. A plakát rajza a következő:

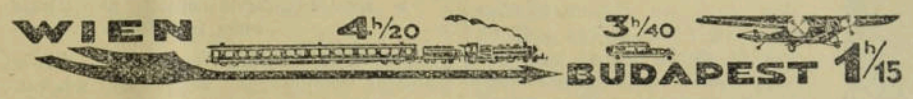

Hasonló plakátokat helyezünk el később Berlinben és más európai metropolisokban is. Előbb azonban a bécsi propagandát hozzuk rendbe.

— Ha bécsi propagandánk a Bécsben időző külföldieknek csak 10%-át tudja meggyőzni és rábírni, hogy Budapestre jöjjenek:

ez idegenforgalmunknak máris 25.000 fővel való szaporodását jelentené.

Minthogy pedig az iroda költségei az első évben a berendezkedéssel járó kiadásokat is számításba véve, körülbelül 100.000 *P*-t tesznek ki, az előbbi s túlságosan optitmisztikusnak egyáltalán nem mondható számítást véve alapul, minden egyes külföldi vendégünk megnyerése 4 pengőbe kerülne.

— Az idegenek felvilágosítására és megnyerésére irányuló propaganda részletes módozatait a helyszínen, az iroda felállítása után lehet majd csak megállapítani, a terv maga azonban, nagy vonásokban, adva van. Már hatásos propaganda lesz az idegenforgalmi iroda kirakata is, mert azt *a bécsi idegenforgalom középpontjában, a Kärtnerstrassen, vagy ennek közvetlen környékén szándékozunk felállítani.* A Szent István-templom mellett, ahol minden idegen megfordul, *ízlésesen és mégis feltűnően berendezett hirdető-vitrin hívja fel majd a figyelmet Budapestre.* Hasznosnak és szükségesnek látszik néhány hirdető-lámpa bérelése is. A bécsi ujságok, folyóiratok közül idegenforgalmi irodánk a helyi viszonyok ismeretében választja ki majd azokat, melyekben kell és melyekben érdemes hirdetnünk. Végül, ami talán a legfontosabb,

az összes szállókat és penziókat prospektusokkal kell ellátni

az irodának és gondoskodnia kell arról, illetve ellenőriznie kell azt, hogy prospektusunk minden külföldi vendégnek kezébe is jusson.

— Magyarország idegenforgalmi mérlege erősen passzív. Ennek a passzivitásnak a csökkentése a nemzeti jövedelem gyarapodását jelenti. Eppen ezért *minden lehetőséget ki kell használnunk idegenforgalmunk emelésére* és ezzel idegenforgalmi mérlegünk javítására. A bécsi magyar idegenforgalmi iroda felállítása jelentős lépés e téren. Áldozatot követel ugyan, de ez az áldozat bőségesen meg fog térülni.

Budapest Szent-Margitsziget

SZANATÓRIUM

Magyarország **legmodernebb** berendezésű belgyógyászati **diétás** és **fizikoterápiás** gyógyintézete. Orvosilag vezetett diétás konyha **cukor-, vese- és szívbetegek** részére. Sóvanyító- és hízlaló-kúrák. **Röntgen-intézet.** Laboratórium. **Vízgyógyintézet. Rádium-inhalatórium.**
Az ország egyetlen reuma-szanatóriuma.

NAGYSZÁLLODA

Közvetlen a gyógyfürdő mellett. Kényelmes, elegáns szobák. **Elsőrendű ellátás.** Állandó zene- és táncestélyek. Téli sportok. Autogarage.

WEEK-END !

Úgy a szálloda, mint a szanatórium **egész éven át nyitva.**

SZENT-MARGITSZIGETI GYÓGYFÜRDŐ

43·3° C meleg **kénes, szénsavas rádióaktív** gyógyforrás. Fürdőkúrák reuma, köszvény, szívbajok, idegbajok és női bántalmak ellen. **Iszappakkolások.**

IVÓKÚRÁK a margitszigeti gyógyvízzel és a Hunyadi János keserűvíz-telep különböző kútjainak természetes vizével az **emésztőszervek, a máj, a vérkeringés, az anyagcsere** stb. bántalmai ellen.

SZENT-MARGITSZIGETI ÁSVÁNYVÍZ

A legkellemesebb üdítő ital. — A vasúti étkezőkocsikon bevezetve.

Részletes felvilágosítással szolgál a SZENT-MARGITSZIGET IGAZGATÓSÁGA
Budapest, III., Szent-Margitsziget, Telefón: 206-20.
Sürgönycím: Budapest Margotel

§

STÜHMER FRIGYES R.T.

ALAPÍTTATOTT 1868. ÉVBEN

KAKAÓ, BONBON, CSOKOLÁDÉ
ÉS CUKORKAKÉSZÍTMÉNYEI
MINŐSÉGBEN, KIÁLLÍTÁSBAN
A LEGKIVÁLÓBBAK

Főüzlet és nagybani eladási osztály: VIII, Szentkirályi ucca 8

Fióküzletek: Budapesten, az ország összes nagyobb városaiban, továbbá Páris, Abbázia, Fiúme

Elismeri Ripka, Peyer, Bródy, Friedrich, Wolff
Az összes pártok kedvence a finom STÜHMER Golf

Gyakoribb a munkásság világában a házasságkötés, mint a társadalom többi osztályaiban

Illyefalvy I. Lajos dr. statisztikai igazgató ezer oldalas tanulmánya a fővárosi munkások életviszonyairól

Történeti időket élünk. A világot döngető gazdasági válság viharai egyre félelmetesebb erővel pusztítanak mindenütt. Szűnni nem akaró panaszoktól hangos a közélet. *És minden társadalmi réteg súlyosabban érzi az élet napról-napra nehezedő gondjait.*

Sohasem volt hát még enynyire *időszerű a népesség életviszonyainak a tanulmányozása, mint ma.* Hiszen minden államnak óvni, védeni kell az emberanyagát. Ha elégtelen táplálkozás, egészségtelen lakás növeli a szegénység gondjait — akkor gyorsabban fogynak az amúgy is ritkuló emberssorok. Ha pedig még a *munkanélküliség* réme is féknélkül szedi áldozatait — akkor nemcsak a nyomor lesz nagyobb, de sorra

satnyul a jövő nemzedék

és egyre nagyobbra nő a gyermekhalandóság. Akiket pedig keresztül enged a halál rostája, azok beteges, fáradt, vérszegény emberré serdülnek és erőtlenül és fegyvertelenül állnak az élet támadásaival szemben. Egyre sürgősebb hát a fokozott segítség.

Ám minden szociális és társadalmi bajnak az orvoslása csak a tömegjelenségek alapos megfigyelésével kezdhető meg. *Ezért hárul ma egyre nagyobb és súlyosabb feladat a pártatlan statisztikára.* És ezért fogadjuk egyre nagyobb megnyugvással a fővárosi statisztikai hivatal egyre bővülő szociális irányú adatgyüjteseit.

Dr. Illyefalvi I. Lajos, a hivatal kitűnő igazgatója, valóban elismerésre méltó módon teljesíti kötelességét.

Egymásután jelentek meg a közelmultban a főváros különböző társadalmi osztályainak az életkörülményeit megvilágító számadatai.

Most *a fővárosi munkásság szociális és gazdasági viszonyainak* ismertetésére került a sor. S a most megjelent *több mint ezer oldalas* kötetben valóban ott találjuk a munkásproblémákat minden oldalról megvilágító számoszlopoknak szinte felbecsülhetetlenül értékes gyüjteményét. Az első részben

a munkástársadalomnak napjainkig történő fejlődését

mutatja be a hatalmas munka. Itt kaptak helyet a személyi viszonyokra vonatkozó adatok mellett a *munkaidőnek, a munkabéreknek, az árak alakulásának, a munkaközvetítésnek, a munkanélküliségnek és a munkásintézményeknek* az ismertető adatai is. A munka második része pedig a mult év decemberében végrehajtott felvétel alapján *a fővárosi munkásság szociális és gazdasági helyzetét tárja elénk.* Itt a munkásság származása, családi állapota, kereseti és vagyoni viszonyai és kulturális élete került a statisztika reflektora elé. Végül az iparostanoncok helyzetének részletes ismertetése fejezi be a gazdag adatsorozatot.

Nézzük hát meg jobban ezt a bővizű adatforrást és ismerjük meg közelebbről is a főváros munkástársadalmát.

72.812 férfi és 29.754 nőmunkás került az összeírtak közé.

Bármennyire tekintélyesen nagy ez a százezren felüli sereg — mégsem foglalja magában a fővárosi munkásság teljes egészét. Az arányszámok alakulása azonban mégis alapul szolgálhat az egész munkásosztály helyzetének a tanulmányozására.

Igy tanulságos az a statisztikai kép, amely

családi állapotukat

mutatja be. Általánosságban még úgy látjuk, hogy a munkásság nagyobbik fele (53.7%) nős, vagy férjezett és 40.7%-uk nőtlen vagy hajadon. Minden száz munkás közül 3.7 özvegyi sorban él és 1.3%-uk törvényesen elvált. Ez a megoszlás nagyjában megegyezik Budapest 15 éven felüli népességének a családi arányszámaival. De feltűnő, hogy 0.6%, vagyis *minden ezer munkás közül hat — önvallomása szerint — közös háztartásban él.*

Ha azonban részeire bontva külön vizsgáljuk az adatokat és a férfiakat és nőket elkülönítve tanulmányozzuk, akkor már meglepő aránytalanságok bontakoznak ki. Igy feltűnő, hogy amíg Budapesten 100 felnőtt közül 53.6 a nősek száma, addig a munkások között 63 ez az arány.

Tehát a munkásság körében gyakoribb a házasságkötés, mint a többi társadalmi osztályokban.

De csak a férfiak között. Mert a nőknél már mást látunk. Amíg ugyanis száz budapesti felnőtt nő közül 38.9 a hajadon, addig *száz munkásnő közül csaknem másfélszer annyi: 53 van pártában.* Jellemző képet látunk a családtagok megoszlásánál is. Minden ötödik férfi munkásnak kereső családtagja is van. Olyan, aki segít neki a létért való küzdelemben. De azoknak a munkásoknak a száma, akikre ellátatlan családtagjaik eltartásának a gondja hárul — már jóval nagyobb. A családos férfi munkásoknak 90%-a itt tömörül.

Az összes munkásokat tekintve, vagyis a nőtleneket és hajadonokat is figyelembe véve, általában *minden harmadik munkásnak (34.3%) van gyermeke.* De közülök minden másodiknak (50.5%) még súlyos iskolagondjaik is vannak. Az összeírtak közül ugyanis 1654 munkásnak 3 vagy több gyermeke jár iskolába. *Sőt 283 olyan családot látunk, ahol 7 vagy ennél is több iskolásgyermek külön költségei is terhelik a szűkös jövedelmet.* Mégis csak alig 10%-uk kap tandíjmentességet. Csak 3.5%-a jut igyen iskolakönyvekhez. És ezer közül mindössze 6 részesül felruházási segélyben.

Ezek a számok önmagukban is eleget beszélnek és rámutatnak a segítés útjaira.

BARCSAI LAJOS ÉPITŐMESTER BUDAPEST
IRODA: I., APRÓD UCCA 2.
TELEFÓN: AUT. 533—74.

WOLSKY SÁNDOR BÉLA
WOLSKY ALBERT FIA
gépüzemű kefe- és ecsetárugyár
BUDAPEST, VIII., MAGDOLNA UCCA 18. SZÁM.
TELEFÓN JÓZSEF 324-88

FISCHER ÉS HARTMANN
mázolómesterek
Budapest IV, Kápiró ucca 3. sz. TELEFON:
Fioküzlet: IX. ker., Tompa ucca 30. szám A. 847-73

BÚTORT
HUSZÁR TESTVÉREK
BÚTORGYÁROSOKNÁL VEGYEN
Gyári áron — Gyári garanciával
Részletre is.
Budapest, II., Zsigmond ucca 24
KÖZTISZTVISELŐKNEK ÁRENGEDMÉNY!

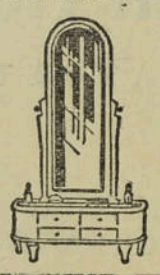

Parafakőgyár R-t.
ezelőtt: Kleiner és Bokmayer
Budapest, VIII. ker., Főherceg Sándor-tér 4.
Telefon: József 301-14, József: 301-16
Készít sajtolt parafa-parketta padlóburkolatokat.
Teljesen zajtalan járású, lábmeleg, vizálló padló.

Alexy György
okl. gépészmérnök
villamossági és műszaki vállalata
BUDAPEST, V., FALK MIKSA UCCA 26—28 SZ.

SCHÄFFER KÁROLY
OKLEVELES MÉRNÖK
Vasút-, út-, betonépítési vállalkozó, kövező-mester
Budapest, IV., Kecskeméti ucca 13., III. em. 1. Telefón: 844—12

KÖZPONTI FŰTÉSEK
ÉS EGÉSZSÉGÜGYI BERENDEZÉSEK VÁLLALATA
SZEPESSY SÁNDOR utóda SZEPESSY GYULA
okl. mérnök, Budapest, VII., Abonyi-u. 25 Tel.: J. 380-80.

TELEFÓN: 935—10,
REICHENBÚRG JENŐ
épület-, műlakatos és vasszerkezetek gyára
BUDAPEST, VI. SZABOLCS UCCA 6.

DELMÁR BÉLA
okl. mérnök, építőmester
Budapest, VI. Benczur u. 17
Telefon 263-49

DONA DÖME ÉS TÁRSA
PAPIR ÉS IRÓSZEREK GYÁRI RAKTÁRA
a „PAPIRMALOM"-hoz
Tel.: Aut. 877-15 Alapitva 1790-ben
Budapest, IV., Aranykéz ucca 6

ÚJ EPITKEZÉSNÉL, TATAROZÁSNÁL NÉLKÜLÖZHETETLEN A
»PICKLIN« falsarokvédő és hermetikus elzárás
PICK EMIL
BUDAPEST VI, PODMANICZKY UCCA 63. TELEFON: A. 120-55

BLEZÁK JENŐ PARKETTVÁLLALKOZÓ
BUDAPEST, I., BALLAGI MÓR UCCA 8. SZ.
TEL.: LÁ. 15-65

TAPÉTA NAGY VÁLASZTÉKBAN! munka legjobb kivitelben!
WEISZ BÉLA
Budapest, VI., Lázár u. 16 (Operánál) Tel.: 215—50

FELSENFELD RUDOLF
Alapitva 1901. Bélyegző és pecsétbélyeggyár, véső és dombornyomó műintézet Tel.: Aut. 103—94.
BUDAPEST, V., BÁLVÁNY UCCA 16

TÖRÖK ÉS JUHÁSZ FESTŐIPARI VÁLLALAT
BUDAPEST, VI. Podmaniczky-u 44
Elvállalunk mindennemű szobafestő, épület-, butormázoló és fényező munkát
Telefon: A. 907-03.

DR. HELVEY TIVADAR
vegyészeti gyár
vállal szigetelési-, fedési-, aszfalt-, hő- és hangszigetelési munkákat
BUDAPEST, EÖTVÖS U. 21. Telefón: Aut. 272-75.

Vignáli Rafaello bronzöntő
Budapest
Lakás: VI., Podmaniczky ucca 75/a.
Gyár: VI., Jász ucca 74. szám
Telefonszám: Automata 919-12

NAGY ANTAL
BÚTORGYÁRA
BUDAPEST
VII., VIG UCCA 22 • TELEFÓN: J. 438—64

NEUMAN FERENC
OKL. MÉRNÖK, ÚTÉPÍTÉSI VÁLLALATA
Iroda: V, Rudolf tér 1 sz. Telefón: J. 442—60
BUDAPEST
Telep: VII, Egressy út 34 Telefón: A. 239—44

ADLER HENRIK Épületbádogos és szerelő vízvezeték, csatorna, központi fűtés, és egészségügyi berendezések vállalata
Újpest, Kolozsvári u. 29. Telefón: 940—70.

ROYAL BENZINKUTAK
a legjobb üzemanyagot és a legjobb amerikai Readway-olajat szolgáltatják
PAJOR LÁSZLÓ
Tel.: Aut. 189-58 és 290-07
Budapest, V., Váci út 18

Szűcs Béla mérnök, műszaki és vállalati irodája
Budapest, VIII., József körút 69 ● Telefonszám: József 373—67
Tervez, berendez, átalakit: központi gőz-, melegvíz- és légfűtéseket, vízvezetékeket, egészségügyi berendezéseket, önálló központi szivattyú és elektromos világitási telepeket

Biológiai szennyvíztisztítók, házi szennyvízderítő aknák, csatornázások
Schweiger Gyula mérnök
VIII. Német ucca 5. szám. Telefón: József 446—74

LUTZ LAKKOK FESTÉKEK ELSŐRENDŰ MINŐSÉGBEN
TELEFON JÓZSEF 93-46
Lutz Ede és társa
LAKK- ÉS FESTÉKGYÁR R.T.
BUDAPEST, VII. ÖRNAGY-UTCA 4. SZÁM.

A párizsi Place de la Concorde, vagy a berlini Potsdamer Platz mintájára kell átépíteni a Kálvin teret

Irta: Csármann Ferenc tanácsnok

A fővárosnak talán legértékesebb tere *a szabályos alakú és mégis szabálytalan Kálvin tér*, amelynek neve 1874 előtt Széna tér volt. A régi Pest város bástyái előtt országutak torkolatában az akkor hatalmas kiterjedésű piactér nagy forgalmat és nyüzsgő sokadalmat látott. A Kecskeméti ucca végén, a későbbi Gyarmaty- és Geist-házak előtt állott a „Kecskeméti Kapu". A műemlékek mai, fokozottabb megőrzése, védelme szempontjából mindenesetre fájlalhatjuk, hogy a *Józsefnádor* vezetése alatt 1808-ban szervezett „Szépítési Bizottmány" a város falát megszakító kapukat lebontatta s így azok nem maradtak fenn az utókorra. Képes ábrázolatban is egyedül csak a Hatvani Kaput ismerjük, amely a városligeti Fővárosi Múzeumban látható. A Váci Kapunak, valamint a Kecskeméti Kapunak még a képét sem ismerjük.

A Kecskeméti Kapun keresztül futottak be a Soroksári úton át (ma Ráday ucca) a megye déli részeiből érkező kocsik, amelyeknek utasai többnyire a tér körül épült vendégfogadókban szállottak meg. A mai *Pesti Hazai Takarékpénztár* helyén állott még hatvan évvel ezelőtt a „Két pisztoly" című fogadó obskurus földszintes épülete, az Üllői úton pedig nem is nagyon régen bontották le az „Arany sas" vendégfogadót, míg a Ráday uccában még ma is látható a „Két korona" fogadó, némileg átalakítva. A Kálvin tér és Ráday ucca sarkán, ahol ma a Fővárosi Zeneiskola talált magának hajlékot, ma is ugyanaz a régi ház áll, amelyben a „Két oroszlán" beszálló várta az utasokat. Ezekben a beszálló kocsmákban ütöttek tanyát az Üllői úton át a *Ceglédről, Kecskemétről* és *Szegedről* jövő vásárosok is, sőt gyakran erre vették útjokat az ország északi részeiből érkező kocsik, melyek a Kerepesi úton érték el a város felső határát és a Kecskeméti Kapun át hajtottak be a városba.

A város fejlődése csakhamar túllépte a falakat és terjeszkedésével kiszorította a Széna térről a vásárosokat, míg a mult század hetvenes éveinek végén teljesen megszűnik már a tér piac jellege. Már 1865-ben keresztül futnak a téren az akkor létesített Lóvasút első vágányai.

Ettől az időponttól kezdve állandó a törekvés a tér szépítése érdekében és 1882-ben *a Pesti Hazai Első Takarékpénztár Egyesület díszes szökőkutat ajándékozott a városnak*, amely a téren áll és annak talán egyetlen ékessége. A villamosvasúti hálózat kiépítésének idején, mint a legelső villamosvonalak egyikét a *Kecskeméti ucca—Baross uccai* vonalat vezették keresztül a téren. Majd nemsokára a lóvasút elektrifikálásával átépítették a *Múzeum körút—vámházkörúti* vonalat és az Üllői út—múzeumkörúti vonalat. Mivel pedig a Múzeum körutat a Lónyay uccával, illetve Fővám térrel összekötő vágányokat a térnek csak egyik oldalára vitték át, így ezen az oldalon *az egymást keresztező és egymással párhuzamosan futó vágányok egész hálózata alakult ki*, ami egy kisebb vasúti rendezőpályaudvar benyomását kelti s éppen ezért a térnek ezt a részét teljesen elzárja a közúti kocsik forgalma elől. Ennek az elrendezésnek hatása egyelőre nem vált különösen érezhetővé, mert habár az ilymódon kialakult tér bizonyos esztétikai kívánalmakat nem is teljesített, de legalább az akkori forgalom lebonyolítására többé-kevésbé még mindig alkalmas volt.

Változott azonban a helyzet a 20. század modern közlekedési eszközének: az automobilnak a megjelenésével. Ennek elterjedésével már fölhangzottak a panaszok a Kálvin tér forgalmi viszonyai miatt. A háború után pedig néhány év alatt odáig jutottunk, hogy

manapság mindenki, aki gyalog kénytelen áthaladni ezen a téren, megkönnyebbülve ad hálát a Gondviselésnek, valahányszor baj nélkül, ép testtel ér át a másik oldalra.

Napjában többször is előfordul, hogy az összetorlódó villamosok, teherkocsik, autók, kerékpárok és kézikocsik tömege közepette egy-egy pillanatig mintha tanácstalanul állana a közlekedési rendőr is, azon tanakodva, hogy mely irányba indítsa is el a forgalmat, hogy lehetőleg a legrövidebb idő alatt teremtsen rendet.

Az elmondottakból nyilvánvaló, hogy látja és tudja mindezt a főváros vezetősége is, amely tanulmányozta a helyzetet s módot keresett arra, hogy miképpen oldja meg ezt a nehéz kérdést, részben a *térnek helyes átépítése, részben pedig a forgalom megfelelő rendezése által.* Meg van minden reményünk arra, hogy

a jövő 1931-es évben sor kerülhet majd ennek az érdekes és nagymultú térnek átépítésére.

Szükséges ez a teljes átépítés már csak azért is, mert a térnek mai beosztása mellett gondolni sem lehet a forgalom rendszerbe foglalására, pedig a közlekedés zavartalan és folytatólagos lebonyolításának ez az alapfeltétele. Az átépítés célja tehát: úgy a gyalogosok, mint a villamos és közúti járművek forgalmát biztonságossá, zavartalanná és így folytonossá tenni.

A külföld nagyvárosainak nagyforgalmú terei, ha nem is mintául, de mindenesetre tájékoztatóul szolgálnak a Kálvin tér rendezésének megtervezésekor. Az átépítési terv alapja az a körforgalom, mely a párizsi *Place de la Concorde-on*, vagy a berlini *Kemper Platzon*, vagy a *Potsdamer Platzon* olyan jól bevált. Ezzel a rendszerrel már fővárosunk néhány nagyobb terén (Oktogon tér, Baross tér) a közlekedésszabályozási kérdésekkel foglalkozó hatóságaink is tettek kísérletet. Ezen kísérletek eredménye kedvező volt.

Magától értetődik, hogy

a Kálvin tér átépítése a villamosvágányok áthelyezését is megkívánja,

sőt, amennyiben arra a közforgalom rendezésének szempontjából, tehát magasabb érdekből szükség lesz, *egyes vonalak megszüntetésére is sor kerülhet majd.*

Ha a közúti járművek forgalmát járdaszigetek vagy terelőjárdák építése által egy meghatározott vonalra szorítjuk, már ez maga is a közlekedés zavartalanságát és folytonosságát biztosítja. Ha pedig ezen felül bizonyos helyen lefektetett járdaszigetekkel a gyalog átkelő közönségnek járása közben rövidebb távolságokban menedéket is nyujthatunk, akkor *úgy az összes járműveknek, mint pedig a gyalogjáró közönségnek érdekeit egyenlő értékkel fogjuk kiszolgálni.*

A téren változatlanul megmaradó szökőkút, a létesítendő nagyobb méretű parkozott sziget és az úttest kocsiközlekedésre szükséges felületének megosztása még

a tér perspektíváját is előnyösen fogja kialakítani.

Semmiesetre sem fogja a nyári időben kifárasztani a szemet a jelenlegi 15.000 négyzetméter nagyságú, a napsugártól elöntött forróvá melegedett sivár kőfelület, nem fogja zavarni az átkelőt a keresztülkasul haladó villamosok és hol száguldó, hol pedig megtorlódó gépkocsik látványa, hanem egy helyesen tagozott, közepén kellő arányban megállapított kiterjedésű parkkal élénkített téren a zavartalanul és folytonosságban lebonyolítandó forgalom *fővárosunknak e világforgalmi jelentőségűvé vált terének helyes jellegét annak méreteivel helyes arányban fogja kidomborítani.*

Hiszem, hogy ennek a tervnek megvalósításával a hajdani Széna térből Nyugat bármely nagyvárosába is beillő olyan teret nyerünk, amelynek síkbeli kiképzése úgy a *szépészeti*, mint *forgalmi* követelményeket egyaránt ki fogja elégíteni.

SCHÖNDORFER ISTVÁN
ÉPÍTŐMESTER
BUDAPEST
VIII., NAGYTEMPLOM U. 21. TEL.: J. 395—53

DANUBIA MŰSZAKI VÁLLALAT
BUDAPEST, IX., CSONT UCCA 3.
TELEFÓN: J. 340-82 és J. 322-79.
Sheet-, topoka-aszfalt, bitumac, valamint makadámutaknak átitató eljárású és felületi kezelése
Utak pormentesítése egyidejű konzerválással, szabadalmazott olajos kátránybitumen-kompozícióval.

BULICSEK ÉS TÁRSA
KAZÁN-, TARTÁNY- ÉS VASSZERKEZETI GYÁR
Ujpest, Rózsa u. 14. Tel.: Aut. 952-39
Mindenféle szegecselt, hegesztett lemezmunkák és vasszerkezetek

KARA JÁNOS Telefon: J. 351—44
képesített kőműves- és ácsmester
BUDAPEST, VIII., Kőris ucca 28
Bármilyen ács-, kőműves- és betonmunkákat vállal

Ifj. Helfenstein Károly
Budapest, V., Hungária körút 71
TELEFÓN: Automata 913—64. szám
KÖVEZŐ-MESTER, ÚTÉPÍTŐ-VALLALKOZÓ

MOLNÁR ISTVÁN
ÉPÍTÉSZ
BUDAPEST
I., HORTHY MIKLÓS ÚT 36. TELEFÓN: LÁ. 11-09

KISEBB ÜZEMKÖLTSÉG
NAGYOBB ÜZEMBIZTONSÁG
CORDATIC
Főelárusítás:
Budapest, VI., Mozsár u. 9
Telefónszámok:
Automata 276-02 Automata 299-02

Salgó-Tarjáni Kőszénbánya
Részvény-Társulat
Budapest, V., Arany János ucca 25
Bányák:
NÓGRÁD MEGYÉBEN
SALGÓTARJÁN, PÁLFALVA, BAGLYASALJA CSIBAJ, KISTERENYE, MÁTRANOVÁK
ESZTERGOM MEGYÉBEN
DOROG, TOKOD, CSOLNOK, ANNAVÖLGY
TOLNA ÉS BARANYA MEGYÉKBEN
NAGYMÁNYOK, SZÁSZVÁR, MÁZA
Villamostelepek:
Salgótarján, Dorog, Mázaszászvár, összesen 50.000 HP teljesítménnyel
Szénosztályozás:
Darabos- (tömör) kocka- és dlószén, zsobatakaréktűzhely-, cséplőgép- és gőzekefűtésre. Diószén, rostált aknaszén, rostált daraszén, gyári kazánfütésre. Aprószén. Körkemence fütésre. Kovács-szén
Bánvölgyi Szénbánya Részvénytársaság
Borsodi szénbányák: Darabos-, dió-, daraszén
Más telep és Karbidgyár Dorogon
Megrendelések:
központi irodánkhoz (V., Arany János ucca 25) intézendők. Sürgönycím: Salgókőszén Budapest. Telefónszámok: Automata 252—80, 252—81, 252—82, 252—83, 252—84, 153—32, 108—58, 216—67, 230—71, 281—26. Giró-számla: a Magyar Nemzeti Banknál Magyar Királyi Postatakarékpénztár-számla 3575
Társasvállalatok:
Egyesült Tégla- és Cementgyár Rt. V. kerület., Sas ucca 25 szám Cement, tégla, tetőcserép, mész
Magyar Kerámiagyár Rt. VIII. kerület., József körút 14 szám Chamotte áru, keramit, tégla
Salgótarjáni Palackgyár Rt. V., Sas u. 25. Mindenfajta zöld-, fehér-, öblösüveg, fonott és fonatlan palackok, préselt és csiszolt üvegáruk

Vállalkozás

Bontunk. Párizsban egész uccasorokat, negyedeket romboltak le, hogy modern új városrészek épüljenek a helyén. Nálunk, már évek óta, mindössze kétháron roskatag épület eltávolításáról van szó. Most végre mégis megtörténik a Piarista-ház lebontása, hogy szebb legyen büszkeségünk: a Dunapart. Januárban kezdik meg a régi ház lehordását. A napokban lesz a döntés, hogy a versenytárgyalásra beérkezett hét pályázó közül kié legyen a megbízás. Ajánlatot nyujtottak be: *Kovács* Arthur (51.210 P). *Temesváry* Károly (42.000 P), vitéz *Könyves* Kálmán (32.000 P), *Kirschner* József (25.000 P) *Dengler* Lajos és a *Magyar Építő-Ipari Rt.* együtt (21.500 P), *Tömpe* Károly (21.000 P), *Felsmann* S. József (16.200 P). Szóval a lebontásért, illetve az anyagért még pénzt is kap a város. A Piarista-házat követi a megsemmisülésbe a Petőfi tér 2. számú régi bérház és a Rudasfürdő ormótlan, városcsúfító, tűzfaláról hirhedt igazgatósági épülete a Gellért-szobor alatt.

Előadás az anyagkezelésről. A *Magyar Vasművek és Gépgyárak Országos Egyesülete* racionalizálási előadásai során december 19-én *Pauks* Albert gépészmérnök, a Magyar Acélárugyár Rt. igazgatója tartott előadást az *„Iparvállalat anyagkezelése”* címmel, amelyen a magyar gépipar vezetői és a gépgyárak tisztviselői igen nagy számban vettek részt. A hallgatóság sorai között ott látjuk: *Van den Eynde* Hectort, az Egyesület tb. elnökét, *Orvhanides* Jánost, a Mérnökegylet elnökét a Ganz és Társa Rt. alelnökét, *Dessauer* Ármint, az Egyesület alelnökét, a Weiss Manfréd-gyár igazgatóját, *Dunckel* Károlyt, a Magyar Acélárugyár vezérigazgatóját, *Révész* Béla kormányfőtanácsost, a Magyar waggon- és gépgyár vezérigazgatóját, *Székely* Imre kormányfőtanácsost, a Telefóngyár vezérigazgatóját, *Altenstein* Frigyest, a Ganz és Társa műszaki igazgatóját, *Mihályfi* Dezsőt, a Láng L. gépgyár ügyvezetőigazgatóját, *Fekete* Henriket, a Roessemann és Kühnemann-Epp és Fekete gépgyár vezérigazgatóját, *Böszörményi* Jenőt, a Magyar Általános Gépgyár vezérigazgatóját, *Gyulai Vilmost*, az Arnheim-gyár igazgatóját, *Márkus* Lajos gyártulajdonost, *Tirser* Lászlót, a Láng L. gépgyár igazgatóját, *Nyári* Jenőt, a Magyar Brovn Boveri Művek igazgatóját, *Halász* Aladárt, a Standard vezérigazgatóját, *Kreutzer* Gézát, a Kecskeméti gépgyár igazgatóját s azonkívül a gépgyárak tisztviselői karából mintegy 250 személyt. Az előadó előadásának első részében azzal a nagyfontosságú kérdéssel foglalkozott, hogy miként kell meghatározni azt, hogy *az egyes gépgyárak mekkora mennyiségű raktári készletet tartsanak.* Részletesen foglalkozott azzal a kérdéssel, hogy miként lehet felhasználni az egyes iparvállalatoknál tárolt amaz anyagokat, amelyek valamley körülménynél fogva a raktáron visszamaradnak. Javasolta azt, hogy ezen anyagok minél gyorsabb felhasználása céljából a *vevőknek külön engedményt nyujtsanak*, azonkívül ama tisztviselők, akik ezen anyagot eladás, vagy gyártási felhasználás útján gyorsan értékesítik, külön jutalmat adjanak. Előadásának második részében *a gyári üzem fenntartásához* szükséges nyers- és egyéb anyag beszállításának és a kész gyártmányok kiszállításának kérdésével foglalkozott. Az igen nagy érdeklődéssel kísért előadást *Láng* Gusztáv kormányfőtanácsos, a Láng L. gépgyár vezérigazgatója, az Egyesület elnöke köszönte meg.

Új versenytárgyalási kiírások

A polgármester versenytárgyalást hirdet:

Föld-, kőműves, vasbetón-, szigetelő- és elhelyezőmunkára a Maglódi úti Szeretetotthonnál. Pályázni lehet január 17-én d. e. fél 11 óráig a középítési ügyosztályon.

Parkettapadozati, üvegezési, szobafestői munkát u. ott. Pályázni lehet január 19-én d. e. fél 11 óráig a középítési ügyosztályon.

Mázoló- és ablakponyvamunkára ugyanott. Pályázni lehet január 20-án d. e. fél 11 óráig a középítési ügyosztályon.

Versenytárgyalási megbízások

A mult héten tartott nyilvános és szűkkörű versenytárgyalások alapján a különböző közmunkákat és közszállításokat a következő cégek kapták:

100.000 kg motalkó szállítását: Magyar Fantóművek, 22.825, Budapesti Ásványolajgyár 22.825 P.

Földmunkát a Vérmezői piac udvarbővítésénél: Marik Ernő 10.922 P.

Falazási munkát ugyanott: Marik Ernő 16.033 P.

Gerendajavítási munkát a Központi vásárcsarnokban: Hellebrandt János 1584 P.

Vízvezetéki munkát a Bosnyák téri piacnál: Cross Charles E. L. 2194 P.

Villanyszerelési munkát a Hunyadi téri vásárcsarnoknál: Holitscher Zsigmond és Társa 5903; *a Maglódi úti Szeretetotthonnál:* Novák Pál 35.184; *a vámépületnél:* Diószeghy Sándor 13.185 P.

Kőszállítást a marhavágóhíd udvarrendezésénél: Hubertus kőbánya 5016 P.

Csatornázási munkát u. ott: Ámon Antal és Fia 4171 P.

Acélbetónburkolati munkát ugyanott: Sárkány Ervin 2990 P.

Mentőkocsi szállítást az állategészségügyi telep részére: Nay és Róna 2523 P.

Kőművesmunkát a Fővám tér 10. sz. házban: Cristofoli Ermenegildo 1165 P.

Lakatosmunkát az autóbuszgarásznál: Lepter János 8966 P.

Csatorna- és gázberendezési munkát a Maglódi úti Szeretetotthonnál: Kolbányi és Pákozdy 36.899 P.

Összes munkát a Telepi uccai iskola főzőhelyénél: Cristofoli Ermenegildo 4939 pengő vállalati áron.

Beérkezett ajánlatok

A mult héten tartott versenytárgyalásokon a különböző közmunkákra és közszállításokra a következő cégek pályáztak:

Vízvezeték-, csatorna- és gázberendezési munkára a Maglódi úti Szeretetotthon kórházépítkezésénél: Schuller József 78.456, Wolf Márk 84.776, Bogdány és társa 82.001, Gál I. 84.879, Kolbányi Pákozdy 86.365, Ilkovits J. 88.938, Spitzer Herman 91.521, Morzsányi Herman 92.818, Adler Henrik 94.287, Tollár Lajos 94.464, Bründl János 94.758, Lakos Jenő 95.094, Fekete Ödön 95.346, Egri és fia 95.836, Fried Zsigmond 96.694, Szentgyörgyi és társa 97.586, Riemer Miksa 98.787, Várnai Artúr 99.498, Ecser József 112.340 P-vel.

Udvarrendezés és kerítésfalmunkára a Hernád uccai iskolánál: Kende Jenő 4836, Staaler Mihály 4987, Sándor Ödön 5394, Dobrovits Ferenc 5444, Egry Bálint 5466, Pfann József 5831 P-vel.

Burkolómunkára a Kun uccai tűzőrségi laktanyánál: Melocco rt. 4186, Schillinger Zsigmond 4186, Balogh Ferenc 4255, Cristofoli Vince 4301, Nagy István 5060 P.

Kocsiútaszfaltozási munkára a Tisza u., Váci út és Pannonina ucca közti szakasznál: The Neuchatel Asphalte Comp. 38.720, Magyar Asphalt 39.680, Helvey Tivadar 40.000, Biehn János 40.832, Posnanszky és Strelitz 41.248, Hirsch Mihály 43.200, Grozit 44.480, Korek E. 54.720 P-vel.

Kövező- és előmunkára ugyanott: Hajnal Imre 6612, Obendorfer J. és fia 8216, Helfenstein Károly 8276, Heverdle István 8377, Szendrő Zsigmond 9140, Proceller Bálint 9876, Klauber és Vajda 11.383 P-vel.

Házi távbeszélő munkáira a Gyáli úti Szent László kórháznál: Ericceson magyar vill. rt. 5350, Dial telefónkereskedelmi rt. 9810, Eliwest Priteg 14.500 P-vel.

Gyalogútaszfaltozási munkára a Tisza u., Váci út, valamint a Pannonia ucca közötti szakasznál: The Neuchatel Asphalte Comp. 13.400, Magyar Asphalte Comp. 13.900, Helvey Tivadar 14.200, Posnánszky és Strelitz 14.500, Biehn János 14.480, Grozit 14.900, Hirsch Mihály 16.200, Korek E. 20 ezer 800 P-vel.

Szállítószalag és ömlesztőberendezés munkáira a Ferencvárosi kikötő részére: Ganz és társa 13.020, Nay és Róna 13.042 P-vel.

Csatornaépítési munkára a budafokiúti főgyüjtőnél: Redner Jenő 61.747, Dávid János és fia 62.472, Fejér és Dános 63.352, König, Román és Stein 63.393, Skuteczky és Boray 64.134, Biró László 66.016, Fábián, Somogyi és György 66.876, Klauber és Vajda 72.594, Schäffer Antal 73.020, Farkas Lajos 77.947, Báthory Viktor 87.386 P-vel

Körszivattyú szállítására pályáztak: Teudloff és Dittrich 255.211, Ganz és társa 248.986, Farkasvölgyi-féle villamossági rt. 241.686, Első Dunagőzhajózási társaság 129.957, Magy. Brown Boveri Művek 35. 237, Magy. Siemens Schuckert Művek rt. 11.172 P-vel.

Kerámit szállítására a budafoki főgyüjtőcsatorna építésénél: Magyar Kerámiagyár rt. 1000 drb-onként 360 P, Drasche rt. 1000 drb-onként 365 P-vel.

A káposztásmegyeri közszállításra pályáztak: Oetl Antal, Mávag I. Roessemann és Kühnemann, Epp és Fekete, Werheim F. és társa, Blamnert gépgyár, Magyar Vagón- és Gépgyár rt., Ganz és társa, Nay és Róna, Magyar Vegyipari gépgyár, Fundamentum Cementárugyár, Szobi kőbánya, Solymossy és Farkasmályi kőbánya, Zinner Manó, Kondor és Feledy, Kollmann Árpád, Urikány-Zsilvölgyi, Hubertus kőbánya, Somoskői bazaltbánya, Badacsonyi bazaltbánya, Fejér és Veszprém vármegyék bazaltbányája, Hofbauer Jakab, Zalahalápi bazaltbánya, Dunántúli mész-, tégla és kőipari rt.

2200 darab kötött gyapjúmellény szállítására: Kendő-, kötött- és szövöttárugyár rt. 6.90, Hell Sándor, 8.90, Farkas Lászlóné 9.50, Fantusz Adolf 9.50, Guttmann és Fekete 9, Budapesti Szabóiparosok termelőszövetkezete 8.90, Kovácsevics Milenkó 10.70, Kuszenda László 7.90, Első rákospalotai kötött- és szövöttárugyár 7.60, Nyomorék gyermekek otthona 9.50, Hubertus gyár rt. 10.70, Rokkant kötszövőgyár rt. 8.50 P-vel

6000 métermázsa zab szállítására: Rotter Zsigmond 21.80, Bauer Lajos 21.90, Gláz Béla 21.98 P-vel.

7000 métermázsa anyaszéna szállítására: Szekulesz Miksa 8, Kállay Dezső 8.25, Glász Béla 8.68, Schreyer Béla 9.25, Fischer József 9.55 P-vel.

Búzakorpa szállítására: Bauer Lajos 9, Glász Béla 9.10, Rotter Zsigmond 9.30 P-vel.

HLAVAY KÁLMÁN
TERVEZŐ ÉS ÉPÍTŐMESTER
BUDAPEST, VI., KASSAI ÚT 68. SZÁM

MŰKŐHÖZ GRÁNITOT minden színben, aszfaltosoknak mészkőlisztet, valamint műkőmunkát legjobb kivitelben szállít
BUDAPESTI KŐGYÁR Hämmerle Adolf utóda
BUDAPEST, V., VISEGRÁDI U. 65. Tel.: 906-37

FRIEDMANN JÓZSEF
ÉPÜLET-, DÍSZMŰBÁDOGOS, LÉGSZESZ- ÉS VÍZVEZETÉKBERENDEZŐ
BUDAPEST, III., LAJOS UCCA 66. TELEFÓN: 620—52

TERLANDAY ÉS TÁRSA
asztalosáru gyára
Budapest VII, Erzsébet királyné-út 125/b. sz.
Telefon: József 443—83.

ROTTER ZSIGMOND
terménynagykereskedő
Budapest, V., Nádor ucca 17. sz.
Telefón: 297-18, 276-94.

„Petrol” MŰSZAKI- ÉS OLAJKERESKEDÉS
ezelőtt v. GYURKOVICH ÉS TÁRSA
Budapest, V, Nádor u. 6
Telefónszám: Automata 802-29

BITUMEN ÚTÉPÍTŐ R.T.
Budapest, IX, Ferenc körút 46.

CUSTODIS ALPHONS
MÉRNÖKI IRODA ÉS ÉPÍTÉSI VÁLLALAT IPARI BERENDEZÉS RÉSZÉRE
BUDAPEST, V., NÁDOR UCCA 19
Telefon: Aut. 120-07
ALAPÍTÁSI ÉV 1876
Gyárkéményépítés
Gőzkazánbefalazás
Ipari kemencék építése és tervezése

KŐSZÉNBÁNYA 'S TÉGLAGYÁR TÁRSULAT PESTEN,
(DRASCHE)
BUDAPEST, V., KLOTILD UCCA 3.
TELEFON: AUTOMATA 255—54, 255—55 és 255—56.

Széchenyi Gyógyfürdő
(a Városligetben)
Thermálfürdők, külön szénsavas, iszap, fényfürdők és egyéb gyógytényezők.

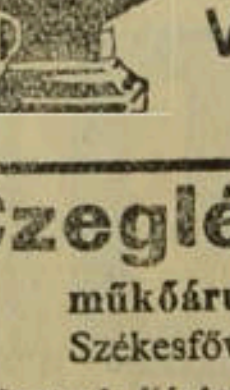
NAGY GYULA
lakatosárugyára
BUDAPEST,
VIII., Köris-utca 10. sz.
Telefon: J. 348—15.

Czeglédy János Jenő
műkőáru-készítő, fal- és padlóburkoló mester
Székesfővárosi és állami szállító kartellen kívül
Budapest, Kistemplom ucca 5. Telefón: József 449-98

Kaiser építési vállalata.
Szirtes u. 3/6. J. 456-03.

HLATKY JÓZSEF OKLEVELES MÉRNÖK
MÉRNÖKI IRODÁJA ÉS ÉPÍTÉSI VÁLLALATA
MAGASÉPÍTÉS, ÚT,- VASÚT-, HÍDÉPÍTÉS, VASBETÓN
BUDAPEST, I., FEHÉRVÁRI ÚT 42 — TELEFÓN: LÁ. 1—65

Beér Sándor TELEFÓNSZÁM AUT. 824—29
vésnöki műintézete
Zománc és marott táblák, ruggyanta bélyegzők gyártása
V., Gróf Tisza István ucca 5. (Fürdő u.)

SPITZER SALAMON NAGYIPAROS
központi fűtés, vacuum és légfűtés, szellőztető berendezés, légszesz, vízvezeték és egészségügyi berendezési munkák valamint épület és díszmű bádogos munkák gyártelepe
BUDAPEST, V., PANNONIA UCCA 54 TELEFON: LIPÓT 934-31

MARGALIT ANDOR ÉS ÖDÖN
MÉRNÖK-ÉPÍTŐMESTER, VÁLLALKOZÓK
BUDAPEST, I., KELENHEGYI ÚT 11—13
TELEFÓNSZÁMOK: LÁ 15—14 ÉS 12—8

Textilipari Feldolgozó és Értékesítő Szövetkezet
Budapest, VIII., Rökk Szilárd ucca 20
Telefón: József 430—91

BIEBER KÁROLY
ÉPÜLET- ÉS MŰLAKATOS MESTER
Aranyéremmel többszörösen kitüntetve. Alapítási év: 1888.
Szultzberger-féle ablak-rugzárak, vasszerkezetek, tűzhelyek gyártása
BUDAPEST, II, TÉGLA UCCA 6 Tel. Aut.: 571—92

GUTH ÉS ÁDÁM
Egészségügyi berendezők
Bádogos, víz- és villanyszerelők
VI, DESSEWFFY U. 28.
TELEFÓN: 119—91.

VIZVEZETÉK, CSATORNÁZÁS, központi fűtés, bádogos munkát legszolídabb kivitelben 1885-ben alakult
ROZSNYAI IZIDOR cégtől,
VII., Thököly út 75. Telefón: Z. 67—49
(Eddig VII., Amazon ucca 16. szám.)

Eseményekről

Olvasóinkhoz!

Húszéves a Fővárosi Hirlap

Határkőhöz, igen jelentős, nemcsak egy ember, de egy ujság életében is számottevő stációhoz érkezett el a FŐVÁROSI HIRLAP. Húsz esztendeje szolgálják Budapest polgárságát ezek a — legszerényebben szólva is — komoly igyekezettel, becsületes lelkesedéssel szerkesztett, a főváros szeretetében megedzett hasábok. Húsz esztendő tapasztalatainak tárháza, a leszűrt igazságok hatalmas arzenálja áll rendelkezésünkre, amikor a főváros polgárságának életét és exisztenciáját legközelebbről érintő minden kérdésre kiterjedő figyelemkülönösen ezekről véleményt mondunk. Kiforrott élettapasztalatok, az objektivitás tisztult magaslatáról mondott ítéletek vezetik tollunkat, amikor a főváros életét érintő minden kérdésre kiterjedő figyelemmel szólunk olvasóközönségünkhöz.

A mi olvasóközönségünk kitartó hűsége, megható ragaszkodása legszebb jutalma a mi két évtizedes működésünknek. A főváros érdekeit, a polgárság legszentebb jogait éberen őrző tevékenységünk, mindig szigorú, de mindig igazságos kritikánk, nagy gondolatokért való, soha nem lohadó küzdelmünk érdemesített bennünket arra is, hogy az EGYSÉGES KÖZSÉGI POLGÁRI PÁRT A FŐVÁROSI HIRLAPOT VÁLASZTOTTA HIVATALOS LAPJÁUL. A Fővárosi Hirlap pedig csak húsz esztendős, mindig megbecsült tradícióit követi, amikor a politikamentes, békés, alkotó munka, a társadalmi és felekezeti együttműködés hirdetőivel egy fronton harcol fiatalos hittel, régi meggyőződéssel.

A húsz éves FŐVÁROSI HIRLAP szeretettel köszönti régi olvasóközönségét és friss ambícióktól fűtött munkájához további bizalmát, támogatását, a meglevő családi érzés továbbfejlesztését kéri.

*

Fővárosi Hirlap
Az Egységes Községi Polgári Párt hivatalos lapja.

*

Előfizetési árak:

fél évre . . . . . 12 pengő,
egész évre . . . . . 24 pengő.

A szegények Nagyasszonya. A székesfővárosi jótékony és szociális akciónak évek óta a leglelkesebb és egyben legfőbb irányítója, Magyarország első Nagyasszonya: *nagybányai vitéz Horthy Miklósné, a Kormányzó felesége.* Hogy a főváros jószándékai olyan szép eredményeket érhetnek el, mint ahogy ezt a *Fővárosi Hirlap* máshelyén részletesen leírjuk, ez nagyrészben a Kormányzóné érdeme, aki egymaga a szegény gyerekek és felnőttek ezreinek szerzett enyhülést, boldog karácsonyt gazdag és bőkezű adományaival és tízezrek részesülnek a vezetése alatt álló és kezdeményezésére megindított karácsonyi akció gazdag aratásának gyümölcseiből. A karácsonyi adományok szétosztása több mint száz helyen történt meg, a karácsonyi szeretetünnepségeket pedig vasárnap délután a Vigadóban és kedden délelőtt a régi Országházban rendezték meg. Mindkét helyen ott volt és örült, hogy örömet okozott a Kormányzóné, a szegények leglelkesebb pártfogója.

Sportpalota lesz a Városi Színház. Hosszú betegeskedésnek halál a vége. Ez lett a Városi Színház hosszú válságának a befejezése is: *végleg bezárták a színház kapuit, talán örökre kialudtak a rivalda lámpásai.* A főváros megunta a színház körül a sok hercehurcát és többé nem óhajt bérleti szerződést kötni egyik direktorral sem. Az óriási épület, ha akad rá reflektáns, bérbeadják, de minden anyagi és erkölcsi támogatás nélkül. Megoldási lehetőségnek kínálkozik az Artistaegyesület egyik vezetőtagjának az eszméje, aki egész olcsó nép-variétet rendezne be 40 filléres helyárakkal, egy másik érdeklődő sportpalotát csinálna Európa egyik legnagyobb nézőteréből, box- és birkozó-manégekkel, sőt szó van arról is, hogy fedett tennisz- és fotbalpályát is készítenek a széksorok helyén. A páholyok, erkélyek maradnának, ezzel szemben tribünné építenék a színpadot.

A kerületi elöljáróságok újjászervezése. Az új fővárosi törvény rendelkezései folytán újra előtérbe jutnak a kerületi elöljáróságok és nyilvánvalóan érvényesülni fognak azok a gondolatok, amelyek 1893-ban az elöljáróságok megalkotása idején a törvényhozást vezették. Ez lesz az a területi hatóság, amely a polgársággal a legközvetlenebb kapcsolatokat fenntartva mindenkor harmóniában marad a fokozatos fejlődéssel és precízen láthatja el a fizikai és társadalmi életrend felügyeletét és irányítását. Az új törvényben, amely leszögezi, hogy az elöljáróságokról 3 éven belül törvényjavaslat készítendő, bennfoglaltatik *az elöljáróságok fontosságának felismerése.* A törvényjavaslatnak fel kellene ruháznia az elöljárói értekezletet oly hatósági jelleggel, hogy ez a testület a kerületi közigazgatás ügyeibe elvi jelentőségű döntéseket hozhasson, melyek sok jogi vonatkozású kérdés elintézésénél normákul szolgálhatnának. Az 1893. évi XXIII. tc. alapján az elöljárót élethossziglan, titkosan, általános szótöbbséggel választják. Ezzel is kiemelik az állás fontos voltát. Az elöljáró a közönséggel szemben a hatóság megszemélyesítője, a szfv. közönségének pedig hatóságokkal szembeni képviselője. Önálló költségvetési és utalványozási joga van az elöljáróságnak, vezetője útján rendelkeznek a központi szervek, s az elöljáró egyéni felelőssége is igen nagy. Mindezeket a kérdéseket nagy tájékozottsággal és hozzáértéssel fejtegeti *Spannberger* Alajos dr. elöljáró elaborátuma, amelyet az elöljáróságok újjászervezésénél feltétlenül figyelembe kell venni.

Ibusz-boletta a pályaudvaron. Vettük az alábbi levelet: B. lapjának ma megjelent számában „Ibusz-boletta a pályaudvaron" című közlemény az alábbi nyilatkozatra késztet bennünket: A „boletta" első pillanatra elárulja, hogy nem az ideérkező idegenek, hanem *a külföldre utazó magyarok* számára készült. Ehhez képest itteni irodáink minden olyan esetben, midőn magyarok részére külföldre adnak ki jegyszelvényeket, azokhoz ezt a felhívást csatolják. Természetes tehát, hogy a „boletta" külföldön nem is kerülhetett forgalomba, valamint hogy az Ibuszhoz tartozó pályaudvari funkcionárius az érkező idegeneknek a nyomtatványt nem is adhatta át. Ha mégis előfordult, hogy az idegen kezébe került, ez csak úgy történhetett, hogy valamelyik külföldről visszatérő magyar utas mint érdekességet mutatta az idegennek; vagy pedig tendenciából, hogy a megjelent kritikára alkalmat nyujtson. Fogadja Szerkesztő Úr, stb. *Idegenforgalmi, Beszerzési, Utazási és Szállítási Részvénytársaság.*

A Klotild Szeretetház karácsonya. A *Klotild Szeretetház* hagyományos melegséggel rendezte meg az idén is karácsonyfa-ünnepét, amelyen nagy és előkelő közönség élén megjelent szokás szerint Auguszta királyi hercegasszony leányával, Magdolna hercegnővel, *Ripka* Ferenc főpolgármester és családja, *Berczel* Jenő alpolgármester, *Schuler* Dezső főjegyző, *Miss Thomson, Schön* Győző, a gázgyár h. vezérigazgatója, *Geguss* Dániel ny. főkapitány, *Zubriczky* Károly miniszteri tanácsos, a Közmunkák Tanácsának alelnöke, *Badál* Ede ny. elöljáró és még sokan mások. Az ünnepi beszédet *Ripka* Ferenc főpolgármester tartotta, kegyeletes szavakkal emlékezve meg az intézet első védasszonyáról, *Klotild* főhercegasszonyról, akinek szellemében József királyi herceg és nemes családja istápolják az intézetet. Ezután a növendékekhez szólott és arra kérte a kis árvákat, hogy a ma feléjük sugárzó szeretetet őrizzék meg és majd ez a szeretet vezérelje őket kint a életben, ahol legyenek majd jó polgárok és hűséges fiai a hazának. A nagyhatású beszéd után a növendékek adtak elő kedves betlehemes játékot, karácsonyi énekeket, hazafias szavalatokat, majd az intézet egyik volt növendéke köszönte meg a mai növendékek nevében is a Klotild Szeretetház valóban szülői gondoskodását. A nemzeti Hiszekegy eléneklésével fejeződött be a meleg ünnepség, majd *Ripka* Ferenc és a főpolgármesterné személyesen osztották ki a gazdag ajándékokat a királyi hercegasszony és leánya jelenlétében.

A Magyar Kereskedelem és Pénzügy jubileuma. Dr. *Szatmáry* Sándor gazdaságpolitikai folyóiratának húszéves jubileuma alkalmából terjedelmes ünnepi számot adott ki, mely rendkívül érdekes, gazdag tartalommal jelent meg.

A Tekintetes Tanács galériája. A Tekintetes Tanács az új fővárosi törvénnyel, 50 éves mult után sírba szállt, hogy helyet adjon a törvényhatósági tanácsnak. Kegyeletből a régi tanács iránt a főváros elhatározta, hogy megfesteti a főváros arcképcsarnoka számára az utolsó tanács tagjainak arcképét. Az utolsó tanács megörökítésének terve általános helyeslésssel találkozik.

Az új segédfogalmazók küldöttsége a minisztériumokban és a polgármesternél. Megírtuk, hogy *Ripka* Ferenc dr. főpolgármester 56 tanácsi és 6 árvaszéki ideiglenes segédfogalmazót helyettesített be az újonnan engedélyezett segédfogalmazói állásokra. Az új segédfogalmazók az elmult hét szombatján tették le a főpolgármester kezébe az esküt, onnan *Sipőcz* Jenő polgármester elé járultak, akinek szintén megköszönték az elért előléptetést. Kedden a behelyettesített tanácsi segédfogalmazók képviseletében *Nyékhegyi* István dr., *Várhidy* Imre dr. és *Gottl* Ervin dr., az árvaszékiek nevében *Prückler* András dr. küldöttségileg jelentek meg a belügyminisztériumban *Blaha* Sándor államtitkár és *Tatits* Árkád h. államtitkárnál, a pénzügyminisztériumban pedig *Vargha* Imre államtitkár és *Lukács* Ödön miniszteri tanácsos előtt, akiknek köszönetet mondtak az állások engedélyezéséért. Mindannyian meleg rokonszenvvel fogadták a küldöttséget és kijelentették, hogy a jövőben is hasonló szeretettel fogják felkarolni kívánalmaikat.

TISZTVISELŐK!

Az első tisztviselő társasház építése népjóléti LÁB-kölcsönnel. A Horthy Miklós út 61. szám alatt ideális délkeleti fekvésű tisztviselő társasházban még pár kettő- és háromszobás lakrész kapható. Ezen tisztviselő társasházban minden egyes lakrész önálló telekkönyvi tulajdont képez. A lakrésztulajdonosok LÁB-kölcsöne a megvett lakrészeket külön-külön terheli, tehát egymással szemben vagyoni felelősséggel nem tartoznak. Háromszobás nagyhallos lakások a Horthy Miklós útra szolgáló részen már 23.000 pengőért. A kertre szolgáló részen pedig már 16.000 pengőért kaphatók. 25 százalék lefizetésével telekkönyvi tulajdonába bocsátjuk. Csak azt mondhatja tulajdonának, ami telekkönyvileg a nevén áll. Bővebb felvilágosítással Szent Imre Tisztviselő Társasházak Végrehajtó Bizottsága szolgál, Horthy Miklós út 59. Telefón: Lágymányos 5—77.

A magyar kir. áll. pincegazdaság kiváló minőségű, világhírű fajborai minden étteremben, kávéházban és csemegeüzletben kaphatók.

Magyar pezsgők még a békebeli áraknál is olcsóbban szerezhetők be Borhegyinél, V., Vörösmarty tér 1.

Közúti gőz- és motorhengerlést vállal **WOLFF ERNŐ**
Sürgönycím: WOLFFERŐ
Tel.: Lágymányos 13-62 Budapest-Kelenföld, Budaörsi-út 101

Hunyadi János
természetes keserűvíz
az emésztőszervek legkiválóbb gyógyvize. Egy háztartásban sem hiányozhat. Hatásában felülmúlhatatlan
SAXLEHNER ANDRÁS, BUDAPEST

CSALÁDJÁNAK
ÉS BARÁTAINAK
legjobb karácsonyi ajándék egy mod.rn

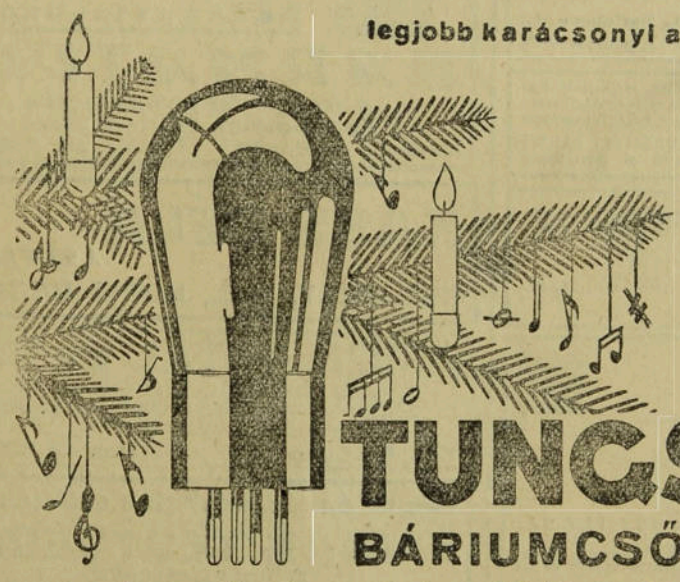

TUNGSRAM
BÁRIUMCSŐSOROZAT,
amely minden készüléknek uj erőt ad!

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros polgármestere nyilvános versenytárgyalást hirdet a X. kerület, Maglódi úton épülő „Horthy Miklós szeretetotthon", kórház- és kapusépület építkezésével kapcsolatosan szükséges üvegezési, szobafestő- és parkettpadozati munkákra.

A vonatkozó költségvetési kiírás nyomtatványai ívenként 0.50 pengőért kaphatók 1930. évi december hó 19-től kezdve naponta délelőtt 11—1 órák között a polgármesteri II. (középítési) ügyosztály IV., Központi városháza, III. emelet 342. sz. szobájában.

Külön is felhívom az ajánlattevők figyelmét arra, hogy a szóbanlevő építkezés ügyében kelt s a kormányhatóságok által is jóváhagyott 570/1930. kgy. sz. határozat kikötése szerint a vállalkozók a budapesti munkanélküliség enyhítése érdekében s a munkák elkészítéséhez elsősorban budapesti munkásokat tartoznak alkalmazni, illetve vidéki munkásokat csak abban az esetben alkalmazhatnak, ha a budapesti munkaközvetítők nem tudnak megfelelő munkást közvetíteni.

A rajzok, tervek és minták megtekinthetők és a szükséges felvilágosítás megszerezhető Szaboles Ferenc (lakik: VI., Szondy ucca 92. Telefón: Aut. 288—83) tervező műépítésznél vagy az előadónál, a Központi városháza, III. emelet 333. ajtó alatti hivatalos helyiségben.

Az ajánlatok 1931. évi január hó 19-én (hétfő) délelőtt ½11 óráig a polgármesteri II. (középítési) ügyosztály III. emelet 350. sz. szobájában adandók be. Az ajánlatok ugyanazon napon, ugyanazon ügyosztály üléstermében (III. emelet 354. sz.) 11 órakor fognak nyilvánosan felbontatni.

Budapest, 1930. évi december hó 16-án.

A székesfőváros polgármestere.

A szerkesztésért és kiadásért felelős: Dacsó Emil. Kiadja: FŐVÁROSI HIRLAP lapkiadó-vállalat. Révai Irodalmi Intézet Nyomdája Budapest, V., Ügynök u. 8. Nyomdaigazgató: Linzer M.

ZILAHI-BALOGH GYULA
ÉPÍTŐMESTER
Budapest, I., Bornemissza u. 36
TEL.: Lá. 2—32

Gőz és motor
utihengerlők
bitumenező hengerek
zuzalékszórókkal
Magyar gyártmány
John Fowler & Co. Budapest-Kelenföld
11. sz. postahivatal. Telefon: J. 382-11

STEINHÄUSL ÉS KÖLBER
FESTŐK ÉS MÁZOLÓK
BUDAPEST, IX., TŰZOLTÓ UCCA 3.
TELEFÓN: József 368—24.

Standard aszfaltok
Oil Trading Company képviselete
MILLINI IGNÁC
Budapest, V., Nádor ucca 6. sz.
TELEFÓN: AUT. 833—40, 832—77.

Használja munkáinál a világhírű egresi gipszeket
Legjobbak, legkiadósabbak, legjobb kötőképességűek
Kaphatók: Gipszet Árusító R. T. Budapest
V, Erzsébet-tér 15. — Tel Aut. 805-25 — Sürgönycím: GIPSZ Budapest

INCZE GÁSPÁR műbutorasztalos
Elvállal lakás-, irodai és üzletberendezéseket saját tervei és adott minta szerint
Budapest, I., Bertalan u. 22
Telefonszám: Lágymányos 5—13

BARANYAI B. és TSA
Központi fűtés, szellőztető vezeték, gáz- és csatornázási berendezések vállalata. Autógénhegesztés
BUDAPEST, I., BERCSÉNYI UCCA 5. TELEFÓN: LÁ. 265
„NON PLUS ULTRA" melegvízfűtési kazánok gyártása

König, Román és Stein
mérnökök, építési vállalkozók
Budapest, VIII. ker., Mária Terézia tér 16. szám.
Telefon: József 424—69.

SORG ANTAL
ÉPÍTŐIPARI R.-T.
GŐZTÉGLAGYÁRA
KÖZPONTI IRODA:
Bpest, X., Gergely u. 8.
TELEFÓN: JÓZSEF 460-79.

BIER ÉS WERSCHETZ
okl. mérnök és építőmesterek, építési vállalkozók
Budapest, IX., Vágóhíd ucca 11. sz.
TELEFÓN: JÓZSEF 363—78, 259—50.

HIRMANN FERENC FÉMÁRUGYÁR
BUDAPEST, VII., CSÁNYI U. 7/9. TELEFÓN J. 460-49
KÉSZÍT: gáz, víz, légzesz, központi melegvíz-fűtési, fürdő és egészségügyi szerelvényeket. — RAKTÁRON TART: fayence-, emaille-árukat és csöveket.

KIRCHKNOPF ISTVÁN Alapítási év 1897 Tel.: Aut. 851-39
Épület- és portálüveges üveg-, tükör-, porcellán-, kőedény- és lámpakereskedés. Aranyhalak és haltartók, aquariumok nagy választékban. Vállalok: mindennemű üvegcsiszolást, épületüvegezést és üvegtetők vízmentesítését
BUDAPEST, IX., KÁLVIN TÉR 8. SZ. (Ref. templom mellett)

Karászek Ferenc
Kazán és tartálygyár Telefón: L. 915—07
Budapest, VI., Váci-út 163

PADOZATI MUNKÁR ELSŐRANGÚ KIVITELBEN
elavonási tölgy- és bükkparkét, táblaparkét egyszerű és díszes kivitelben, asztalitparkét és hajópadlók
Fenyszenillőrieci Parkétgyár és Gőzfürész Részvénytársaság, Budapest, V., Szemlőnök-utca 16. I. em. Telefon: Aut 212—44.

DONÁTH JÓZSEF TELEFÓN: 920-00, 901-24
gépgyár és vasöntőde, faipari és bőripari gépek gyára, nyomóidomok, csatornázási vasszerelvények
UJPEST, VÁCI ÚT 27 és BAROSS UCCA 6-8

Malcsiner Károly
Lakatos, lemezáru-vasszerkezeti és autóhűtőket gyártó üzem.
Budapest, X. ker. Kelemen-u 27.
Telefón: J. 394-95.

BÁRÁNY JÁNOS CIPÉSZ MESTER
Arany és ezüst éremmel kitüntetve.
BUDAPEST, IX., GRÓF HALLER UCCA 18.

JONKE KÁLMÁN
KERTÉPÍTŐ
II., RETEK UCCA 79/B. FÉLEMELET 3. TELEFÓN: A. 554-61

ETERNA
IGAZOLVÁNY- ÉS BÉRLETTOK TÖRV. VÉDVE
KÖNYVKÖTÉSZET
ETERNA IPARI ÉS KERESKEDELMI R.-T.
BUDAPEST, IX., LÓNYAY UCCA 18. TELEFÓN: A. 852—00

NEUSCHLOSZ-LICHTIG
REPÜLŐGÉPGYÁR ÉS FAIPARI R.-T.
BUDAPEST—ALBERTFALVA. Tel.: LÁ. 11-79
Városi iroda:
IV. KER. ESKÜ ÚT 3. Telefón: Automata 890-47
Gyárt: Parkettát, épületasztalosmunkát, hajlított bútort minden nemű falemezáru

Műkő- és burkolómunkák, betoncsövek
Budapest, V, Vigszínház ucca 5. Tel.: 298-37 ANDREA Cementárugyár és Építőipari R. T.

RÓZSA IVÁN LAKATOS MESTER
AUTOGÉN-HEGESZTÉS
Budapest, VI., Szondy ucca 18. Tel.: Aut. 186—59

Budapest Székesfőváros Ásványvíz-üzeme
HARMATVIZ
A Hungária gyógyforrás szénsavval jellemi vize.
Kapható mindenütt! Tel: Autom. 530-03.

KASS BÉLA ASZTALOS
BUDAPEST, VIII., KŐRIS UCCA 7.

ÁMON ANTAL és FIAI
KŐVEZŐMESTEREK, ÚT,- CSATORNA- ÉS BETONÉPITÉSI VÁLLALKOZÓK, FÖLDMUNKA, VÁGÁNYFEKTETÉS, MÉSZKŐBÁNYA.
VIII., Futó ucca 10. Telefon: J. 303-85.

Magas építés, vasbetón szerkezetek
FÁBIÁN TESTVÉREK
ÉPÍTÉSI VÁLLALKOZÓK
BUDAPEST, IX. KER., KINIZSI UCCA 3. SZÁM

Ipartermék Értékesítő R.-T.
Budapest V, Zoltán u. 7-9. Tel.: A. 110-18

Volt Wellisch Náthán Utóda
Fischer Zsigmond épületfakereskedő
Ajánlja dúsan felszerelt raktárát állványfa és asztalosáruban stb.
X., Asztalos Sándor-utca 5. Telefon: J. 310-60.

THE NEUCHATEL ASPHALTE COMPANY LIMITED
BUDAPESTEN, Iroda: VI., Vilmos császár-út 31. sz. Telefon Teréz 212—46. Gyár: VI., Váci-út 35. Telefon L. 914—88. Gyári és elad. Val de traversi mastixot, raffinált bitument, falszigetelő aszfaltot. Készít: Traversi természetes tömörített aszfalt utakat és öntött aszfaltból járdákat és kocsiutakat.
Budapest székesfőváros szerződéses vállalkozója.

Dunakavicsot és Dunahomokot
szállít kocsifuvarban és vasúton saját iparvágányról Budapestről, Adonyból, Baráról, és Mohácsról
FLEISCHMANN ANTAL Dunakotrási és gőzhajózási vállalat
Budapest, VII., Károly körút 17. Telefon: József 465-62 és 466-63

DÁVID ÉS KERTÉSZ
kazán- és gépgyár r. t.
Budapest, VI., Mágiya ucca 75—77
Telefon: Lipot 914—46.

CSUVIK ÉS STROJIL
ELSŐ ÓBUDAI PARKETT ÜZEME
Budapest, III. ker., Kiscelli ucca 39. sz.
Tel.: Aut. 620—56
Kartelen kívül!

Egyesült Tégla- és Cementgyár R.-T.
Budapest, V., Sas ucca 25. szám
Telefon: 230—71, 108—59, 141—52
Évi teljesítő képesség:
12,000 vagón cement
5 000 „ mész
80.000,000 darab tégla
8.000,000 „ cserép
Portlandcementgyár: Lábatlan. — Mészégető: Lábatlan
Téglagyárak: Buda, Kőbánya, nyergesujfalu

HERCZEG JÁNOS asztalos mester lakberendező faipari üzeme
BUDAPEST, IX. KER., VIOLA UCCA 17. SZ.
Telefon: J. 443—90

LIFT HAVERLAND ANTAL
M kir. szab. emelőgép, felvonó és vasszerkezetek gyára
VIII., NAP UCCA 22. TEL.: J. 329-66 és J. 439-53

OETL ANTAL
VASÖNTŐDE és GÉPGYÁR RÉSZV.-TÁRS.
X. KER. ASZTALOS SÁNDOR-UCCA 9.
TELEFON: JÓZSEF 461-09, 461-08

SOVÁNYITÓ GYÓGYTORNA
A Szent Gellért Gyógyfürdő legtökéletesebben berendezett gyógytorna (Zander) termében
Mérsékelt árak!

„TUDOR" ACCUMULÁTORGYÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
Budapest, VI., Váci út 137-39. Telefón: Aut. 923-08.
Gyárt: Tudor és Varta rendszerű accumulátorokat.

RÉVÉSZ JÁNOS TELEFÓN: UJPEST 198
CEMENT-, MÁRVÁNYMOZAIK- ÉS MŰKŐÁRUGYÁR, BETONIPARI VÁLLALAT.
BURKOLÓ, MŰKŐ ÉS CSATORNÁZÁSI MUNKÁK
KÖZPONTI IRODA: UJPEST, OSZ UCCA 14

STERN EMIL Telefón: Aut. 906-45
ÚT-, CSATORNA- és MAGASÉPÍTÉSI SZERSZÁM- ÉS MŰSZAKI ÜZLET
BUDAPEST, V., VISEGRÁDI U. 32.

Kövezőmester és útépítési vállalkozó
HEISSENBERGER JÓZSEF
BUDAPEST, IX., VÁGÓHÍD UCCA 9/b SZ.

SPÁNYI ERNŐ
okleveles mérnök
mélyépítő-, kövező- és bitumenépítő vállalata. Budapest, I., Győző ucca 5. Tel. Aut. 579-91